COLLECTIO DIVERSARVM CONSTITVTIONVM ET · LITTERARVM ROM. PONT.

A Gregorio VII. uſque ad Sanctiſsimum D. N. D. Gregorium XIII.

Cum quadruplici Indice.

ROMAE

Apud heredes Antonij Bladij typographos Camerales.

M. D. LXXIX

CVM. PRIVILEGIO

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

S·D·N·D·GREGORIO·XIII PONT·MAX

QVAE perpetua fuit Antonij Bladij, dum uixit, mens et uoluntas, Beatiſsime Pater, ut omne ſtudium ſuum collocaret ijs in rebus, quas Summis Pontificibus gratas, Apoſtolicæ Sedi non inutiles fore arbitraretur, neque ulli uel labori uel ſumptui parceret; dum ſuam erga illos obſeruantiam, quibuſcunque modis poterat, declararet: eius nos ille heredes reliquit. Neque quidquam nobis liberis ſuis pius & religioſus ſenex ſæpius inculcabat, quam ne deficeremus, ac concideremus animis, etiam ſi ipſe nobis anguſtum ac tenue patrimonium relinqueret, dum uires atque induſtriam noſtram ad Apoſtolicæ ſedis obſequium conſtanter conferremus, ſemper nobis in Pontificum Maximorum benignitate ac beneficentia ſatis præſidii fore. Ac nos quidem, Beatiſsime Pater, quamquam & rei familiaris anguſtia, & multis difficultatibus premimur, manemus tamen in officio: neque tantum alacriter præſtamus quæ poſſumus, ſed & ſupra uires conamur. Cui rei apud Sanctitatem tuam & alia multa iam argumento eſſe poterunt: & nunc ampliſsimum hoc uolumen Conſtitutionum Pontificiarum magno labore & magnis ſumptibus editum, quod tibi, ad ſanctiſsimos pedes tuos & animis & corporibus proſtrati offerimus, fidem, ut ſperamus, faciet et pietatis & induſtriæ noſtræ. Nam cum earum quas multis ab hinc annis edidimus, aliæ atque aliæ a nobis quotidie efflagitarentur, multarumque

iam apud nos nulla amplius exempla ſupereſſent: operæpretium eſſe duximus quaſcunque antea ſiue ſingulas, ſiue cum alijs coniunctas edidiſſemus, eas omnes diligenter perquirere, & in unum uolumen congeſtas tuo ſanctiſsimo nomini dedicare. Cui enim potius has ſacras leges, et Summorum Pontificum decreta, quæ ſunt de rebus grauiſsimis ad Remp. Chriſtianam pertinentibus, dedicare par fuit, quam Summo Pontifici? & Gregorio xiii. Pontifici? ut interea de officii noſtri munere taceamus. etenim omnia, quæ ex hac noſtra tenuitate, atque officinæ artificio proferre poſſumus, Sanctitati tuæ debemus, quæ nos ſemper ſingulari patrocinio & benignitate ſua fouit, atque tutata eſt. Atque utinam, Pater Optime ac Sanctiſsime, intimos animi noſtri ſenſus perſpicere ac penetrare poſſes. Videres pietatem atque obſeruantiam in te plane ſingularem. Videres incredibile ſtudium inſeruiendi Apoſtolicæ Sedi, & publicæ utilitatis, pro uirium noſtrarum modulo, adiuuandæ. Sed quoniam maiora præſtare non licet, Sanctitatem tuam ſupplices oramus, ut hoc, quidquid eſt, grati & deuoti animi noſtri monumentum, hilari & benigno animo, ut ſolet, accipiat. Deum interea rogamus, ut Sanctitatem tuam Eccleſiæ ſanctæ ſuæ diu ſeruet incolumem, boniſque omnibus augere & cumulare dignetur.

Sanctitatis tuæ

Humiliſſimi ſerui

Hæredes Antonij Bladij
typographi Camerales.

Digitized by Google

TYPOGRAPHI · CANDIDIS ET · PIIS · LECTORIBVS

VT uobis, amici lectores, rationem aliquam reddamus conſilii noſtri; ſimulq; ut aliquid, quod de hoc opere noſtro initio deguſtetis, præbeamus: pauca hæc non indigna eſſe iudicauimus; quæ à uobis cognoſcerentur. Cum quotidie ex omnibus fere orbis chriſtiani partibus multi à nobis, ut a uetuſtis ſedis & Cameræ apoſtolicæ typographis, uarias Conſtitutiones apoſtolicas poſtularent, quibus illi aut ad lites, aut ad alia negotia ſua indigebant: operæpretium facturos eſſe duximus, accedente præſertim prudentiſſimorum hominum conſilio; ſi eas in unum uolumen conijceremus, quę alias aut a nobis, aut ab aliis uel ſingulæ ſeparatim, uel coniunctim plures impreſſæ fuerant: qua in re quantam maximam potuimus diligentiam adhibuimus, neque labori, neque ſumptui ulli parcentes. Ac ne nimium nobis ſumere, & depoſita typographorum perſona cenſores agere uideremur, ſi iudicare ipſi uellemus quæ imprimendæ eſſent, quæue omittendæ: optimum factu duximus huc omnes congerere, tum eas quæ ad uniuerſam chriſtianam Remp., tum eas quæ ad loca eccleſiaſticę ditioni ſubdita, tum quæ ad urbem Romam, ac ad illos qui in ea & alibi magiſtratus gerũt, pertinere uidebantur, quæ quam neceſſariæ ſint in populis regendis, cauſiſque iudicandis, & ipſi intelligent, & nos quotidie experimur, à quibus nunc hæ, nunc illæ, ut diximus, efflagitantur. In omni autem re copia inopiæ præſtat: neque iccirco uaria ciborum genera in menſam inferuntur; ut his omnibus ueſci conuiuæ neceſſe habeant; ſed ut ſumat quiſque quod aut ualetudini ſuæ aptum, aut palato gratum futurum putet. Accedit utilitati non mediocris quædam oblectatio, quam quiſque ex uarietate conſtitutionum, ueluti ex quadam rerum, quæ acciderunt hiſtoria, accipiet. Erunt fortaſſis quarundam conſtitutionum argũmenta non admodum illa quidem accurate confecta: quoniam ſatis otii in magna operarum celeritate, quæ intermitti ſine iactura poterat, ad ea expolienda non fuit. Nec deerunt quoque errata in aliquibus impreſſis uocibus: ſed hanc

exem-

Digitized by Google

exemplaria quibus uſi ſumus, culpam ſuſtinebunt: archetypa enim ipſa reperiendi rationem nullam inire quandoque poteramns: ſed tamen ea talia non ſunt; ut quempiam à ſententia conſtitutionis intelligenda impedire poſſint. Quod autem ad errores quoſdam minutos attinet, quales nullus unquam typographus omni ex parte effugere aut potuit, aut poterit: ſperamus fore, ut ita uos nobis æquos prębeatis; ut nulla excuſatione egeamus: imo uero gratias nobis habeatis; quod nonnullas earum ab interitu uindicauerimus: cum quarundam uix iam ſingularum ſingula exemplaria extarent; neque tamen adhuc omnes a nobis repertas eſſe confidimus. Pollicemur autem, ſi Deus uoluerit, nos breui appendicem quandam earum edituros, quæ poſtea quam hic liber imprimi cepit, repertæ ſunt, cum iam ſuo amplius loco collocari non poſſent: cum quibus eas quoque una edemus, quæ amicorum & publice utilitatis amantium hominum ſtudio atque opera reperientur. Quam in rem a uobis quoque, amici lectores, pro ueſtra humanitate petimus; ut ipſi quoque aliquid nobis auxilii conferatis. Valete.

Digitized by Google

PRIVILEGIVM

GREGORIVS. PAPA. XIII

MOTV proprio &c. Licet dudum dilectam in Chriſto filiam Paulam relictam quon. Antonij Bladij,& eorũ filios in Sedis apoſtol. & Camerę & Cancellariæ Impreſſores deputantes inhibuerimus quod litteræ & aliæ conſtitutiones à nobis, ac prædeceſſoribus & ſucceſſoribus noſtris & Camera Apoſtolica emanatæ & pro tempore emanandæ, ipſorum Paulæ & filiorum ac eorum cuiuslibet vita durante, à quoquã alio ſine ipſorum expreſſa licentia imprimi, aut venales teneri nullatenus poſſent aut ualerent: quia tamen, ſicut accepimus, dicti impreſſores nuper ad communem chriſtifidelium utilitatem non ſine magno ſumptu librum Collectio diuerſarum extrauagãtium ac litterarum Apoſtolicarum impreſſerunt, timeantq; ne ab alijs abſque eorum licentia in maximum ipſorum præiudicium & damnum imprimatur: Nos eos ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi, illorumque indemnitati conſulere uolentes, Motu ſimili &c. Omnibus & ſingulis utriuſque ſexus præſertim Bibliopolis & librorum impreſſoribus in terris S.R.E. mediate uel immediate ſubiectis etiam quingentorum ducatorum auri partim dictis noſtris impreſſoribus, & partim prædictæ Cameræ apoſtolicæ applicandorum, & inſuper amiſſionis librorum, quoties contrauentum fuerit ipſo facto & abſque alia declaratione incurrendis pœnis inhibemus, ne dictæ Paulæ & filiorum ſuorum, & eorum cuiuſlibet uita durante, ſine eorum expreſſa licentia dictum librum imprimere, ſeu ab ipſis uel alijs præterquam de licentia huiuſmodi impreſſum & imprimendum uendere, ſeu uenale habere uel proponere audeant ſeu præſumant. Mandantes vniuerſis Venerabilibus Archiepiſcopis, eorumque Vicarijs in ſpiritualibus uel generalibus, & in ſtatu temporali S.R.E. Legatis, & Vicelegatis ſedis apoſtolicæ, ac ipſius ſtatus Gubernatoribus, ut quoties pro parte dictorum noſtrorum impreſſorum, aut pro eis agentium fuerint requiſiti, uel eorum aliquis fuerit requiſitus, eiſdem in præmiſsis efficacis defenſionis pręſidio aſſiſtẽtes, præmiſſa omnia ad omnẽ ipſorum requiſitionem contra inobedientes & rebelles, per cenſuras eccleſiaſticas etiam illas ſæpius aggrauando, & alia iuris remedia, auctoritate apoſtolica exequantur, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter uel ignoranter, contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, prouincialibuſque & ſyno

dalibus

Digitized by Google

dalibus, ſpecialibus & generalibus, necnon etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, etiam Motu proprio, & aliàs in contrarium quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, ac ſi de uerbo ad uerbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſsis habẽtes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac uice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceterisq́ue contrarijs quibuſcunque. Volumus autem ut tranſumptis litterarum deſuper conficiendarum etiam in eiſdem libris impreſſis, eadem prorſus fides tam in iudicio, quàm extra ubique adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ uel oſtenſę.

Fiat Motu proprio V.

Et cum abſolutione à cenſu. ad effectum &c. Et de approbatione, confirmatione, inhibitione, mandato, derogatione, alijsq́ue pręmiſsis in forma gratioſa, ad Paulæ & filiorum prædictorum uitam dumtaxat. Et quod litteræ per breue noſtrum expediri poſsint, Et ad decennium tantum. Fiat V

Datum Tuſculi quinto Id. Octob. Anno Septimo.

Digitized by Google

COLLECTIO

Diuerſarum extrauagantium conſtitutionum, ac literarum apoſtolicarum, a Gregorio vij. & multis aliis Romanis Pontificibus editarum.

GREGORIVS VII.

1

Commonitio ad Principes Saxoniæ, vt pacis inducias, inter eos & Henricum tertium Imperatorem initas, obſeruent, donec ipſe Gregorius, veritate diſcuſſa, in fauorem partis violentiam patientis, quod æquum videbitur, decernere valeat.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Vuozelino Magdeburgenſi Archiepiſcopo, Burchardo Halberſtetenſi Epiſcopo, & Electori Marchioni, cæteriſque Saxoniæ Principibus, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Quanta violentia, quantaque fratrum impulſione, vniuerſalis eccleſiæ multis perturbationum fluctibus concuſſæ, & pene quaſi quodam naufragio periclitatæ, onus & regimen ſuſcipere ſim coactus, occultum vobis, & inauditum eſſe non credimus. Teſtis enim mihi eſt conſcientia mea, quam imparē me tanto ponderi iudicauerim, & quanta ſolicitudine nomen apoſtolicæ dignitatis euitare concupiuerim. Sed quoniam via hominis non in manu eius, ſed illius eſt diſpoſitione, a quo greſſus hominum diriguntur, impoſſibile mihi fuit contra diuinam voluntatem concepta vota defendere. Vnde mihi ſollicite vigilandum, atque penſandum eſt, qualiter ea, quæ ad profectum eccleſiaſticæ religionis, & ſalutē dominici gregis attinent, adiuuante Deo, annunciare, & fideliter adminiſtrare valeam: urgente me præ omnibus tum eo timore, ne ſuſceptæ me apud ſupernum iudicem negligentia diſpenſationis accuſet, tum debito amore Apoſtolorum principis, qui me ab infantia mea, ſub alis ſuis, ſingulari quadam pietate nutriuit, & in gremio ſuæ clementiæ fouit. Verum inter cæteras curarū anxietates ea nos maxime ſollicitudo coarctat, quod inter vos, & Henricum Regem, veſtrum videlicet dominum, tantam diſcordiā, & tam inimica ſtudia exorta eſſe cognouimus, vt exinde multa homicidia, incendia, deprædationes eccleſiarum & pauperum, ac miſerabilem patriæ vaſtitatem fieri audiamus. Qua de re Regi miſimus, exhortantes, & ex parte Apoſtolorum Petri & Pauli, eum admonentes, vt interim ſeſe ab armis, & omni bellorum infeſtatione contineat, donec tales ad eum ab Apoſtolica ſede nuncios dirigamus, qui tantæ diſſenſionis cauſas & diligenter inquirere, & annuēte Deo, ad pacem & concordiam æqua valeant determinatione perducere. Atque itidem vos exoratos, & apoſtolica auctoritate commonitos eſſe volumus, vt ex veſtra parte, omni motione ſopita, eaſdem pacis inducias obſeruetis, nec aliqua occaſione vobis, cum Dei adiutorio, aſtruendæ pacis impedimentū opponatis. Cū etenim (vt ſcitis) nobis mentiri, ſacrilegum; deſerere iuſtitiam, animæ ſit naufragium: neminem veſtrum dubitare volumus, quin ſuper hac re, veritate diſcuſſa, quicquid æquum videbitur, prouidente Deo, decernere, & ſtabili pactione ſtudeamus efficere: & quamcunque partem iniurias, & conculcatæ iuſtitiæ violentiam pati cognouerimus, illi proculdubio, omni timore, & reſpectu perſonalis gratiæ poſthabito, fauorem, & Apoſtolicæ auctoritatis præſidia conferemus. Data Romæ xiiij. Kal. Ianuarij. 1073.

ALEXANDER IIII.

1

Ne Imperij electores Conradum puerum Friderici olim Romanorum Imperatoris filium, in Regem Romanorum eligant ſeu nominent vel conſentiant in eundem.

ALEXANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorū Dei, Archiepõ Maguntino ſalutē, & Apoſtolicā benedictionem. Firma profecto cōſiſtit domus, quæ ſolidis eſt fulcita columnis: & eccleſia tunc multo ſtabilitur robore, quādo cura prælatorū, virtute, ac cōſtantia cōmunitur. Inter quos, quia honore ac potentia eminere dignoſceris, conueniens eſt, & debitū, vt fauorabilius & vehementius eidem aſsiſtas Eccleſiæ: ac a te ipſo in opportunitatibus præſidia ſentiat potiora. Quia ſi eius augetur ſtatus, & optatis proficit incremētis, vna tu cum ea ſuorum profectuum participatione cōcreſcis: & ſi (quod abſit) aliquibus moleſtaretur aduerſis, & ſiniſtris pungeretur euentibus, ſuæ te moleſtiæ minime præterirent, ſed ſimul cū ipſa guſtares ſuarū amaritudinē punctionū. Immo ſicut locū in ea obtines magis conſpicuū, & excelſum, ſic plus te illius lætificaret proſperitas, & tribulatio conturbaret: nec ipſa, quæ plurimum in tuis congaudet commodis, de tuis poſſet aduerſitatibus grauiter non dolere. Quanto autem affectu te ac alios Alemaniæ prælatos Romana ſemper proſecuta fuerit Eccleſia, quantiſq; vos, & eccleſias veſtras ſtuduerit aſsidue magnificare, ac præſeruare fauoribus, clare liquet: cum nunquam in beneficijs, & gratijs circa vos & ipſas eccleſias defecerit ſuæ irriguū largitatis: nec vſquam vobis in neceſsitatibus ipſius defuerint auxilia: quæ veſtri, tanquam proprij, zelatrix honoris, indefeſſe curauit, quotiens oportuit, veſtris adeſſe negotiis: ſicut promotrix ſollicita & adiutrix per omnia ſtudioſa. Nec immerito quidem, cū & vos, inter cæteros, promptos cooperatores repererit, & præcipuos ſenſerit adiutores. Propter quod decet, & expedit, vt attente pro ipſius vigiletis honore, quæ veſtris diligenter intendere vtilitatibus non deſiſtit. Sane intelleximus, quod inſtat tempus electionis celebrandæ, de Rege, in Imperatorem poſtmodum promouendo: ſuper quo tanto propenſior adhibenda eſt diligentia & cautela, quanto altius & difficilius eſt negotium, quod geritur in hac parte, quantoq; res, ſi aliqua in ea interueniret negligentia, ſeu improuidentia, vel deſidia, deteriorem habere poſſet effectum, & exitum noxiorem. Vnde hic vehementer vigilandum eſt, hic perſpicaciter intuendum, hic conſiderandum prouide, hic mature deliberandum, hic prouide præcauendum, hic aperiendi ſunt oculi, hic habendæ ſunt aures intentæ, hic mens eſſe debet non rudis & torpens, ſed diligens, peruigil, & conſulta, vbi de aduocato Eccle-

ſiæ agitur, de ipſius defenſore tractatur: ne pro aduocato impugnator, & pro defenſore aſſumatur vel eligatur offenſor. Quare vndique ſummæ cogitationis præferenda eſt acies, & circũquaque diſtricta explorandũ indagine, vt talis (cooperante domino) reperiatur & eligatur, qui fidelis & deuotus exiſtat, & de proſapia proceſſerit deuotorum: ac idoneus & ſufficiens merito reputetur ad obtinendum tanti honoris culmen, & Imperij regimen exercendum. Qualiter autem Fridericus olim Romanorum Imperator, & ſui progenitores, & poſteri, erga matrem Eccleſiam ſe geſſerint, & qualem ei retributionem pro beneficiis perceptis impenderint, patens eſt, & cognitum toti orbi. Quoniam hi aliorum perſecutorum excedentes tyrannidem, grauioribus eam affecerunt iniurijs, & oppreſſionibus durioribus afflixerunt: & velut intendentes exterminium, tendentes furentis arcum, & feritatis gladiũ acuentes diris illam vbilibet tribulauere flagellis, & vſque ad interiora profundis illatis vulneribus ſauciarunt. Nam in hoc prauo genere, patrum in filios cũ ſanguine deriuata malitia, ſicut carnis propagatione, ſic imitatione operum nati genitoribus ſucceſſerunt. Ex quo liquido perpendi poteſt & conijci, ſi ex ipſo aliquæ poſteritatis reliquiæ remanſerunt, quid ſperandũ ſit in futurum de illis, quid in poſterum expectandum. Vitæ namque ac geſta prædeceſſorum peruerſa, iniquitatem prænunciant ſucceſſoris. Horribilis enim, & ſceleſta illorum memoria, quid boni de ipſorum poſteritate credere, vel ſperare permittit? De colubro quidem egreditur regulus, & arbor mala noxios fructus profert, prauumque principium nullum bonum pollicetur effectum. Et ideo de Conrado puero prædicti Friderici ſecundi filio, eſt præcauendum omnino, nec vllo modo intendatur ad eum, nec nominetur ad hoc, nec aliquatenus eligatur: maxime cum propter infantiam, nimiumque defectum ætatis, & ad iſta prorſus inhabilis, ac ineligibilis penitus, puer ipſe eſt, nec ius, quod ex electione prouenire vel conſurgere conſueuit, ſibi poſſet competere, nec in ſua cadere vel retinere perſona: cum propter puerilem ætatem, quæ diſcretione caret, & legitimum conſenſum vel diſſenſum non habet, electioni, ſi de ipſo fieret, conſentire nõ poſſet, nec ipſius conſenſus aliquam haberet efficaciam vel vigorem. Et ex eo etiam idem puer in Regẽ eligi vel nominari non debet: quia cum per electionem huiuſmodi, de aduocato vel defenſore idoneo debeat eccleſiæ prouideri: & ipſe puer ſit, omnino ineptus & inutilis ad talis defenſionis officium ſeu miniſterium exequendum: oporteret eandem Eccleſiam, ſi contingeret eligi dictum puerum, manere diutius, non abſque grauibus forte diſpendiis, defenſionis commodo deſtitutam. Nec per hoc etiam conſuleretur amplo & ſpacioſo regno Theutonico de Rege vel Rectore condigno: cum male poſsit alios regere, qui non nouit gubernare ſe ipſum: nec bene vel digne aliorũ gubernaculo præeſſe valeat, qui regimine ducitur alieno, & cui propter tot patentes defectus, neceſſaria eſt alterius cuſtodia, & tutela. Propter quod, Regnum ipſum lõgo tempore, non ſine multo diſcrimine, ſub operoſa regiminis expectatione langueret. Ideoque fraternitatem tuam monemus, rogamus, & hortamur attente, ac per Apoſtolicam auctoritatem, tibi ſ. in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub debito fidelitatis, quo nobis & Eccleſiæ Romanæ teneris, ac ſub pœna excommunicationis, quam ex nunc in te proferimus, diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus præfatum Conradũ puerum nullatenus in Regem eligas, nec nomines, neque conſentias in eundem: Itaque excõmunicatus exiſtas, ſi contra mandatum noſtrum facere vel venire præſumpſeris, & eundem Conradum nominaueris, vel elegeris, aut in ipſum conſenſeris, ſeu opem, vel operam, conſilium, auxilium, vel fauorem, vt eligatur, impenderis: & etiam ſi eius electionem non impedиueris toto poſſe: vt ſi forte ad ipſius electionem, vel nominationem proceſſeris, ſcias te prius excommunicatione ligatum. Aliis vero coelectoribus tuis, tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, auctoritate noſtra firmiter inhibeas, ne ipſum ad hoc nominent, vel eligant, nec in eum conſentiant, promulgando, eadem auctoritate, in eos excommunicationis ſententiam, ſi contra hanc tuam inhibitionem venire tentauerint, immo noſtram. Ita quod ſi eum nominare, vel eligere, aut in ipſum conſentire præſumpſerint, noſcant ſe prius excõmunicationis vinculo innodatos: vt ex hoc ipſo (ſi de prædicto puero quicquam in hac parte attentatum fuerit) ſit prorſus vacuum, irritum, & inane. Mandatum itaq; ac præceptum ſuper hoc Apoſtolicum ſic fideliter, ſapienter, & efficaciter adimplere ſtudeas, omnem opem, & operam adhibeas, vt aliquis fide clarus, & deuotione ſyncerus, cui ad id ſuffragentur merita, eligatur, quod ex ijs nos & Romanam eccleſiam tibi & Eccleſiæ tuæ arctius obliges: noſque lætari poſsimus id, quod intendimus, tuo ſolerti ſtudio ſalubriter proueniſſe. Ad hæc, nihilominus in omnes electores, qui memoratum puerum ad hoc nominare, vel eligere, ſeu in ipſum conſentire, aut opem, vel operam, conſilium, auxiliũ, vel fauorem, vt eligatur, dare præſumpſerint, excommunicationis ſententiam promulgamus. Quam per te, antequam ad nominationem, vel electionem aliquam procedatur, reliquis tuis coelectoribus præcipimus nunciari. Quod ſi non feceris, eo ipſo te noueris laqueo excommunicationis aſtrictum. Datum Ananiæ quinto Kal. Auguſti, anno Pontificatus noſtri ſecundo.

BONIFATIVS VIII.

I

De priuilegijs doctorum, & ſtudentium almæ Vrbis.

BONIFACIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſupremæ præeminentia dignitatis, diuini diſpoſitione conſilij conſtituti, ad vniuerſas fideliũ regiones noſtræ vigilantiæ creditas, tanquam paſtor Dominici gregis, aciem apoſtolicæ conſiderationis extendimus, ad earum profectum, quantum nobis ex alto permittitur, intendentes. Sed ad vrbium vrbem, Romanam videlicet ciuitatem, quam diuina clementia ſtatuit caput orbis, eo magis attẽtionis, & meditationis intuitũ retorquemus, quo principalius in eadem noſtri Sedem apoſtolatus cæleſtis diſpoſitio ſtabiliuit, & cõfirmauit eccleſiæ fundamenta. Hanc profecto nimirum inter cæteras vrbes ſub Chriſtiana religione fidei militantes,

tes, vberioris affectionis prærogatiua proſequimur, ſtudioſius apoſtolicis munimus præſidiis, & condignis libentius gratijs honoramus. Ideoque feruenti non immerito deſiderio ducimur, quod eadem Vrbs, quam diuina bonitas tot gratiarum dotibus inſigniuit, ſcientiarum etiam fiat fæcũda muneribus, vt viros producat conſilij maturitate conſpicuos, virtutum redimitos ornatibus, ac diuerſarum facultatum dogmatibus eruditos, ſitque ibi fons ſcientiarum irriguus, de cuius plenitudine hauriant vniuerſi literalibus cupientes imbui documentis. Ad hunc igitur vniuerſalem profectũ non ſolum incolarum vrbis ipſius, & circumpoſitæ regionis, ſed & aliorum, qui propter hoc quaſi continuo confluunt ad eandem, ſtudio paternæ ſolicitudinis intendentes, diligenti cum fratribus noſtris deliberatione præhabita, de ipſorum conſilio, apoſtolica auctoritate ſtatuimus, quod in vrbe prædicta perpetuis futuris temporibus, generale ſtudium vigeat in qualibet facultate: ac docentes, & ſtudentes ibidem omnibus priuilegijs, libertatibus, & immunitatibus cõceſſis doctoribus, & ſcholaribus in ſtudijs generalibus commorantibus gaudeant, & vtantur. Et ne huiuſmodi ipſorum ſtudium, quod de bono in melius ſemper dirigi cupimus, perturbari contingat, auctoritate prædicta decernimus, vt doctores, vel ſcholares huiuſmodi in ſtudio commorantes, non poſſint inuiti in curia Capitolij occaſione qualibet, ciuiliter vel criminaliter conueniri, niſi forſan (quod abſit) homicidium per aliquẽ, vel aliquos de eodem ſtudio Romano perpetrari contingat: in quo caſu Vicarius Romani Pontificis cõtra clericos, Senator vero, ſeu Senatores, qui pro tempore fuerint in vrbe prædicta contra laicos procedant, & faciant, quod iuſtitia ſuadebit. Nec ad aliquas contributiones in taliis, & collectis, quæ imponentur pro tempore habitatoribus eiuſdem vrbis, ſeu aliqua obſequia communi vrbis ipſius præſtanda prætextu moræ, quam in eadem vrbe contrahentur, aliqua pedagia ratione rerum ſuarum, quas ad dictum ſtudium Romanum deferri, vel exinde reportari faceret, doctores, aut ſcholares eiuſdem Romani ſtudij teneantur. Quodque penſiones domorum, quas doctores, vel ſcholares in eadem vrbe ſtudiorum cauſa morantes inhabitauerint, taxari debeant per duos taxatores, quorum vnum ipſi doctores, & ſcholares, & alterum commune ipſius vrbis eligant: & ſi hi duo nequiuerint cõcordare, ſtetur taxationi tertii taxatoris ab eiſdem doctoribus, & ſcholaribus eligendi, & vltra taxationẽ hmõi nihil ab eis poſsit exigi nomine penſionis pro domibus ante dictis. Et licet Roma cõis ſit patria, ſi tamen quiſpiam litem contra ſcholares peregrinantes cauſa ſtudiorum in illa ſuper aliquo negotio mouere voluerit, huiuſmodi rei optione data ſcholaribus ipſis, eos coram domino, aut magiſtro ſuo, vel Vicario prædicto conueniant, iuxta legitimam ſuper hoc æditam ſanctionem, & ſi contrafecerint pœnam dictæ ſanctionis incurrant. Rectores quoque, quos doctores, & ſcholares eiuſdem Romani ſtudij pro tempore duxerint eligendos in ipſos doctores, & ſcholares, ac familiares ipſorum, tam circa conditiones, quam deciſionem cauſarum ciuilium & criminalium, ciuiliter motarum, & etiam criminaliter in criminalibus leuioribus, quæ ipſorum corrigendos exceſſus leues, ordinariam obtineant poteſtatem. Vt autem doctores, & ſcholares prædicti eo liberius intendere ſtudio valeant, & proficere in eodem, quo maioris fuerint gratiæ fauore muniti: ipſis auctoritate prædicta concedimus, vt dum huiuſmodi ſtudio docendo vel audiendo inſtiterint, fructus, redditus, & prouentus omnium beneficiorum ſuorum cum cura, & ſine cura, etiam ſi eorum aliqua perſonatus, vel dignitates exiſtant, cum ea poſſint integritate percipere (quotidianis diſtributionibus duntaxat exceptis) cum qua illos perciperent, ſi in eccleſiis in quibus illa obtinent, perſonaliter reſiderent, & ad reſidendum in eis interius minime teneantur, neque ad id a quoquam valeant coarctari. Non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus contrarijs dictarum eccleſiarum iuramento, confirmatione Sedis Apoſtolicæ, vel quacunque firmitate alia roboratis, etiam ſi de illis ſeruandis per ſe, vel per procuratores ſuos præſtiterint forſitan iuramentum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtri ſtatuti, decreti, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Laterani. xij. Kalen. Maij, Pontificatus noſtri Anno Nono.

IOANNES XXII.

I

Suaſio circa correctionem, & reformationem grauaminum Magnatibus, & populo Hybernico per Regem Angliæ illatorum.

CHARISSIMO in Chriſto filio Eduardo Regi Angliæ Illuſtri, ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Paternum amorem ad tuæ celſitudinis incrementa, fili chariſſime, gerimus, dum te ad ea, quæ iuſto placeant iudici, tui regni, terrarum, & ſubditorum tuorum, ſint opportuna quieti, & famæ tuæ pariter & honori proſpiciant, ſollicitis hortationibus inuitamus. Propter quod in iis perſuaſiones noſtras deuota debes mente ſuſcipere, & ad executionem illarum te paratum & flexibilem exhibere. Ecce, fili, quaſdam recepimus literas directas pridem per Hybernicos Magnates, & populum, dilectis filijs noſtris Anſelmo tituli ſanctorum Marcellini & Petri, presbytero, & Lucæ S. Mariæ in via lata diacono, Cardinalibus, Apoſtolicæ ſedis nuncijs, & per eos nobis ſuis interclufas literis deſtinatas: in quarum ſerie vidimus inter cætera contineri, quod cum fœlicis recordationis Hadrianus Papa prædeceſſor noſter, ſub certis modo, & forma diſtinctis apertius in Apoſtolicis literis inde factis, claræ memoriæ Henrico Regi Angliæ, progenitori tuo, dominium Hyberniæ conceſſiſſet: ipſe Rex, ac ſucceſſores ipſius Reges Angliæ, vſque ad hæc tempora modum & formam huiuſmodi non ſeruantes, quinimo eos tranſgredientes indebite afflictionibus, & grauaminibus inauditis importabilium ſeruitutum ipſos diutius oppreſſerunt. Nec fuit hactenus, qui reuocaret illata grauamina, aut errata corrigeret: non fuit quem pia compaſſio ſuper eorum contritione moueret, quamuis ſuper his ad te recurſus habitus fuit, & clamor validus oppreſſorum aures tuas quandoque pulſarit. Vnde talia ferre nequeuntes vlterius, coacti ſunt ſe a dominio tuo ſubducere, & alium in ſuum regimen aduocare. Hæc, dilectiſſime fili, ſi veritate nitantur, tanto nimirum infeſtiora noſtris accedunt affectibus, quanto deſideramus intenſius, vt tibi proſpera cuncta cedant. Circa illa verſari ſedulo debes, eaque promptis affectibus exequi, quæ tuo ſint placita creatori: & ab omnibus abſtinere ſollici-

te, per quæ contra te debeat prouocari Deus ipſe, ac Dominus vltionum: qui gemitus afflictorum iniuſte, minime deſpicit: & qui propter iniuſtitias peculiarem ſuum deſeruiſſe legitur populum, & tranſlationem feciſſe regnorum. Quanto etiam deſiderabilius, iis præſertim impacatis temporibus, cupimus te illis libenter intendere, per quæ tuorum corda fidelium ad tuam beneuolentiam & obedientiam debeant allici, & illa prorſus vitare, quibus valeant a tuæ cultu deuotionis auelli. Quia itaque, fili, tua non modicum intereſt, huius nouæ mutationis vitare diſpendium, quamplurimum expedit, vt hæc non negligantur turbationis initia: ne illis periculoſe creſcentibus ſero medicinæ remedia præparentur. Excellentiam regiam ſollicitamus attente, præſentibus ſane nihilominus conſilio ſuadentes, quatenus hæc prudenti meditatione conſiderans, & cum tuo diſcreto conſilio conferens, ſuper illis, circa præmiſſorum grauaminum correctionem, ac reformationem debitam, & feſtinam, viis & modis decentibus, ſic ſufficienter prouideri mandes, & facias, ſic diſcriminoſis principijs in hac parte obſtare procures, quod & illi, per quem regnas, placere valeas, & te in iis efficaciter implente quod debes, cuiuſuis aduerſum te iuſtæ querelæ materia conquieſcat: per quod iidem Hybernici ſaniori ducti cõſilio, tibi, vt domino, pareant: aut ſi, (quod abſit,) in cœpta rebellione manere voluerint, cauſam ſuam in apertam iniuſtitiam, te apud Deum & homines excuſato, conuertant. Vt autem de prædictis grauaminibus & querelis, quibus prædicti innituntur Hybernici, tuis ſenſibus innoteſcant ad plenum, præſcriptas literas miſſas Cardinalibus antedictis cum forma literarum, quas prædictus Hadrianus prædeceſſor noſter eidem Hẽrico Regi Angliæ de terra Hyberniæ conceſſit, tuæ magnitudini mittimus præſentibus introcluſas. Datum, &c.

I D E M.

Reformatio Auditorum, & Notariorum Palatii Apoſtolici.

IOANNES Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriã. Ratio iuris exigit, debitum honeſtatis expoſcit, & pietatis conſideratio perſuadet, vt in cunctis dirigendis iudicijs, & iuſtitia miniſtranda, ſint, quo ad Præſidentes, vigilantia ſtudioſa, venuſta, modeſtia, cordiũ puritas, mũditia manuũ, & cõſiliorũ ſanitas requirendæ. In perſonis quoq; ad cõſcribendũ acta iudicialia deputatis, ſufficiẽtia operoſa, fidelitas comprobata, vitæ honeſtas, decẽtia cõmendãda, mercedis exactio moderata, benignitas ad pauperes cõpaſsiua, ſint merito exigẽdæ. Igitur in Romana Curia cõi quidẽ patria vbi eſt ſummũ Tribunal iudicij diuinitus cõſtitutũ, & vbi lux & forma iuſtitiæ præeminẽt & prælucẽt, hæc oportet neceſſario reperiri. Quare nos, qui, licet immeriti, ſumus beati Petri ſucceſſores, & vice Chriſti fungimur ſuper terrã, cupientes vt in Apoſtolico palatio audientiæ cauſarũ, ac in perſonis ad examinationem & conſcriptionem illarũ pro tempore ordinatis, habeatur ordinatio limitata, congrua, & ſalubris circa earundem cauſarum Auditores, ipſorumq; notarios ſcribentes in cauſis huiuſmodi, ſuadentibus rationabilibus cauſis, Statuta & ordinamenta, quæ particulariter, & ſeriatim præſentibus adnotantur, auctoritate Apoſtolica edimus, & ea præcipimus perpetuo futuris temporibus obſeruari. Statuimus igitur & ordinamus, quod Auditores earundem cauſarum palatij ſint in audiendis & decidendis cauſis eis commiſsis & committendis diligentes. Item quod Auditores prædicti bona hora diebus iuridicis ad palatium conueniant. Item quod auditores per ſe vel alium ſeu alios a partibus coram eis cauſas habentibus, ſeu a ſuis Notarijs ſcribentibus coram ipſis, vel aliis pro eiſdem ſeu eorum nomine nihil nec rem, nec obligationem, vel promiſsionem recipiant. Et quod conſilia Coauditorum ſecrete data, ſecrete tenere debeant, Contrarium vero facientes, per vnum menſem ab ingreſſu eiuſdem palatii ſuſpendantur, Si autem iterato in eandem culpam inciderint, priuentur perpetuo eorum officio audientiæ cauſarum palatij prælibati. Item ſtatuimus & ordinamus, quod Auditores eiuſdem palatij a tẽpore ſuæ receptionis antiquior primitus incipiat referre ſuis Coauditoribus, & cauſas, quas audit, ſi ad hoc paratus exiſtat inter eos in relationibus ponat vt eſt moris. Sicque per conſequens alij dicti palatij Auditores ſucceſsiue ſecundũ gradum receptionum eorũ cuiuslibet ſimiliter referant, & cauſas quas audiunt in relationibus ponant ſi ad hoc etiam ſint parati. Et quod poſtquam vna cauſa in relationibus huiuſmodi poſita fuerit, alia ponatur, quouſq; partes allegauerint quæ voluerint allegare, non tamen Auditores ipſi audire allegationes ſuperfluas aſtringantur.

Item quod Auditor referens, facta relatione Coauditoribus ſuis, conſilia eorũdem diligenter quærat, & eiſdem conſilijs habitis dictas cauſas finire & terminare celeriter teneatur. Itẽ quod quilibet dictorum Auditorum notarios intelligentes, fideles, & honeſtos habeat, ita quod quatuor Notariorum numerum non excedat. Qui quidem Notarij per ſe, & non per alios coram Auditoribus ipſis in cauſis ſcribant, Nec dicti Auditores committant ſcribendas alicui alteri Notario cauſas commiſſas eiſdem. Nec aliquis dictorum Auditorum quemquam in Notarium recipiat, qui ſit alterius Auditoris Notarius. Itẽ quod præfati Auditores prouideant diligenter, quod dicti Notarij ſuper ipſorum receptione ſalarij non excedant, nec aliquid vltra recipiant niſi prout eſt deſcriptum, taxatum, & etiam ordinatum. Item quod ſi aliqui ſint vel fuerint qui ob paupertatem nequeant acta redimere ſuæ cauſæ, Auditores ſuos compellant Notarios ſcribentes in actis eiſdem ad reſtituẽdum gratis huiuſmodi actorum copiam parti ſoluere (vt præmittitur) nequeũti, ſi Auditori cauſæ illius paupertas notabilis videatur. Item quod nullus eorundem Auditorum in cauſis quæ ſunt in dicto palatio, vel in breui ſperantur exiſtere, conſilium nec per ſe, nec per interpoſitam perſonam partibus præbeat, nec aliquod patrocinium præſtet, niſi cauſæ propriæ, vel ſuorum vſque ad tertium gradum conſanguinitatis, vel dominorũ, aut familiarium ſuorum, ſeu eccleſiarum in quibus beneficiatus foret, exiſterent. Et in præmiſsis vltimis caſibus ad Coauditorum ſuorum conſilia minime admittatur, quodque hoc reuelare teneatur ſi exiſteret id occultum.

Item quod nullus Auditorum ipſorum cauſam recipiat audiendam, ſi committatur eidem, in qua conſiliũ dederit, ſed ad Cancellariam ipſam incontinenti remittat alteri committendam. Item quod dicti Notarij omnem modeſtiam, & honeſtatem in omnibus ſtudeant obſeruare, Quodque nullus eorundem Notariorũ, qui per aliquem dictorum Auditorum in Notarium receptus extiterit, alterius Auditoris Notarius eſſe valeat quã diu erit primi Auditoris Notarius. Item quod præfati Notarij promotores ſeu procuratores in cauſis quæ co-

eam Auditore ſuo agitantur, in dicto palatio non exiſtant. Item quod nullus Notarius alicuius Auditoris deinceps audeat ſcribere vel præſumat in cauſa, ſi alterius partium dictæ cauſæ, in audientia literarum contradictarum, vel in palatio apoſtolico, ſeu in Romana curia procurator vel promotor negotiorum, ſeu penſionarius quoquomodo fuerit vel exiſtat. Sed ſi ex ignorantia contingeret Auditorem aliquam vel aliquas cauſam ſeu cauſas alicui tali Notario committere ad ſcribendum, ſtatim Notarius huiuſmodi cauſam ſeu commiſsionē in manibus dicti Auditoris reſtituat, Cōtrarium faciens per annum ab officio Notariatus in palatio exercendo ſit eo ipſo priuatus. Item præfati Regiſtrum cuiuſcunq; cauſæ in qua Notarii deputati exiſtunt, cum manuali ſuo, & productis originalibus antequam Regiſtrum Auditori exhibeant, & copias in publicam formam ſeu in ſimplicem ſcripturam redactas cum eodem Regiſtro antequam partibus tradant diligenter auſcultent, & alias ſic perfecte videant, & corrigant diligenter, quod per eorum incuriam negligentiam vel alias nihil de ſubſtantialibus omittatur, ſeu damnum aliquod patiatur aliqua partium earundem, nec in fauorē vel præiudiciū vnius partium præmiſſa complere differant vel poſtponant. Item quod iam dicti Notarij omnes actus iudiciarios clare diſtincte & ſubſtantialiter in manuali ſeu memoriali in Auditoris cauſæ in qua ſcribunt præſentia, & partium ſi expectare uoluerint, conſcribere non poſtponant. Et poſtquam illos conſcripſerint, in Regeſtrum fideliter redigāt vel redigi faciant, & requiſiti ab ipſis partibus vel earum aliqua in ſingulis terminis partibus eiſdem copiam, cum per dictum Auditorem decreta fuerit, ſine difficultate & fraude quacunq; faciant, ſaluo ſuo iuſto ſalario inferius moderato. Item quod iidem Notarij in Regeſtro illius cauſæ in qua ſcribunt, vt prædicitur, omnes ſententias diffinitiuas, & interlocutorias, ac inhibitiones, necnon intimationes, & appellationes verbo vel in ſcriptis emiſſas, ex integro de verbo ad verbum conſcribant, cum per partem vel partes ſeu Auditorem ipſius cauſæ fuerint requiſiti. Item quod inſtrumenta, & alia per partes producta diligenter regiſtrēt vel regiſtrari faciant Notarij memorati, acta vero in partibus habita minime regiſtrētur, ſed cōſeruentur per illius cauſæ Notarium diligenter, niſi partes vel earum altera illa peterent regiſtrari, pars vero hæc petens de regeſtro ſatisfacere teneatur. Caueant ſummè Notarij memorati, quod propter præmiſſas modificationes ſcripturas prolixiores nequaquam efficiant, neque ponant ſuperflua in eiſdem, niſi prout neceſſarium fuerit, & eſt hactenus fieri conſuetum, nec malitioſe differant vel differre procurent ſcripturas partibus aſſignare, Contrarium vero facientes duplum reſtituant. Et ſi ſuper hoc frequentauerint exceſſum, ab Auditorio ſui Auditoris, & prædicto palatio expellantur,

BENEDICTVS XII.

Eccleſias, monaſteria, & beneficia de quibus infra, ipſius Benedicti vita durante, diſpoſitioni ſuæ, reſeruat.

Benedictus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ad regimen Eccleſiæ generalis, quamquam immeriti, ſuperna diſpoſitione vocati, gerimus in noſtris deſiderijs, vt debemus, quod per noſtræ diligentiæ ſtudium ad quarūlibet eccleſiarum, & monaſteriorum regimina, & alia beneficia eccleſiaſtica iuxta diuinum beneplacitum, & noſtræ intentionis affectum viri aſſumantur idonei, qui præſint, & proſint commitendis eis eccleſiaſticis monaſteriis, & beneficijs prælibatis. Præmiſſorū namq; cōſideratione inducti, & ſuadentibus nobis alijs rationabilibus cauſis, nonnulllorum prædeceſſorum noſtrorū Romanorum Pontificum veſtigijs inhærentes, omnes Patriarchales, Archiepiſcopales, Epiſcopales eccleſias, & etiam monaſteria, prioratus, dignitates, perſonatus, & officia, necnon canonicatus, & præbendas, & eccleſias, cæteraque beneficia eccleſiaſtica cum cura, vel ſine cura, ſæcularia, & regularia quæcunque fuerint, etiā ſi ad illa perſonæ conſueuerint ſeu debuerint per electionem, ſeu quemuis alium modum aſſumi, nunc apud ſedem Apoſtolicam quocunq; modo vacantia, & in poſterum vacatura, necnon per diſpoſitionem, vel priuationem, ſeu trāſlationem, aut muneris conſecrationis impenſionem per fe. re. Ioannem Papam XXII. prædeceſſorē noſtrū, ſeu eius auctoritate factas, & per nos ſeu auctoritate noſtra inantea faciendas vbilibet, necnon ad quæ forſan tempore iam dicti prædeceſſoris noſtri alicui in concordia, vel diſcordia electi, vel poſtulati fuerint, quorum electio caſſata, ſeu repulſa, vel per eos facta renunciatio, & admiſſa per ipſum prædeceſſorem, vel auctoritate ipſius extiterint, ſeu quorum electorum, vel poſtulatorum, & inantea eligendorum, ac renuntiantium electionem caſſari, vel poſtulationem repelli, aut renunciationem admitti per nos, vel auctoritate noſtra contingeret apud ſedem prædictam, vel alibi vbicunq;, ac etiam per obitum Cardinalium eiuſdem Eccleſiæ Rom. ac oficialium dictæ ſedis, videlicet Camerarij, Vicecancelarij, Notariorū, Auditorum literarum contradictarum, & Apoſtolici palatij cauſarum Auditorum, Correctorū, & Scriptorū literarū apoſtolicarum, ac Pœnitentiariæ præfatæ ſedis, & Abbreuiatorum, necnō Commenſalium, & aliorum quorumlibet Capellanorū ſedis eiuſdē, & etiam quorūcūq; Legatorum, ſiue Nuntiorū, ac in terris eccleſiæ Romanæ Rectorum, & Theſaurariorū, per dictum Ioannem prædeceſſorem noſtrum, vel nos ſpecialiter deputatorum ſeu miſſorum, ac mittendorum in poſterum, nūc vacantia, & inantea vacatura vbicunq;, dictos Legatos, vel Nuncios, ſeu Rectores, aut Theſaurarios ad Romanam curiam venientes, vel etiam recedentes antequam aut redierint, ſeu venerint, rebus eximi contigerit ab humanis, Necnon quorumlibet pro quibuſcunq; negotijs ad Romanam curiam venientium, vel etiam recedētium ab eadem, ſi in locis a dicta curia vltra duas dietas legales non diſtantibus iam forſan obierint, vel eos inantea forſitā tranſire contigerit de hac luce, Etiā ſimili modo quorumcunq; Curialium peregrinationis, infirmitatis, aut recreationis, ſeu alia quacunq; cauſa ad quæuis loca ſecedentium, ſi eos antequam ad dictam curiam redirent, in locis vltra duas dietas ab eadem curia, vt præmittitur, non remotis, (dummodo eorū proprium domicilium non exiſtat) ibidem iam forſan deceſſerint, vel in poſterum contigerit eos de medio ſubmoueri, nunc per obitum huiuſmodi vacantia & in poſterum vacatura, Rurſus Monaſteria, Prioratus, Decanatus, Dignitates, Adminiſtrationes, Officia, Canonicatus, Præbendas, & Eccleſias, cæteraq; beneficia Eccleſiaſtica ſecularia, & regularia, cum cura, vel ſine

cura

Digitized by Google

cura, quotcunq; , vel qualiacunq; fuerint, etiam ſi ad illa perſonæ conſueuerint, ſeu debuerint per electionẽ aut quemuis alium modum aſſumi,quæ promoti per dictum prædeceſſorem,vel eius auctoritate ad Patriarchalium,Archiepiſcopalium,& Epiſcopalium eccleſiarum, necnõ monaſteriorum regimina,obtinebant,tempore promotionum de ipſis factarum nunc quocunq; modo vacãtia,& quæ per nos,ſeu auctoritate noſtra in poſterum ad eadem regimina promouendi tempore promotionis hmôi obtinerent, quouis modo in poſterum vacatura, Necnon ẽt qui per aſſecutionem pacificam quorumcunq; Prioratuũ , Dignitatum, Perſonatuum,Officiorum,Canonicatuum,Præbendarum, Eccleſiarum,& Beneficiorum aliorum per nos,vel eundem Ioannem prædeceſſorem,ſeu auctoritate literarum noſtrarum,vel ipſius Ioannis prædeceſſoris collatorũ, & cõferendorum in poſterum nunc vacantia, & inantea vacatura, plena ſuper præmiſſis omnibus , & ſingulis cum fratribus noſtris collatione præhabita,& matura deliberatione ſecuta,ordinationi,diſpoſitioni,& prouiſioni noſtræ (donec miſerationis diuinæ clementia nos vniuerſalis Eccleſiæ regimini præſidere conceſſerit,) de ipſorum fratrum conſilio auctoritate Apſtolica reſeruamus,decernentes ex nunc irritum,& inane ſi ſecus ſuper præmiſſis , & quolibet eorum per quoſcunq; quauis auctoritate ſcienter , vel ignoranter contigerit attentari . Non obſtantibus quibuſcunq; conſtitutionibus a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus editis, quatenus obſiſtere poſſint ſuper enarratis articulis,vel alicui,ſeu aliquibus eorumdem . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ reſeruationis, & conſtitutionis infringere,vel ei auſu temerario contraire . Si quis autem hoc atentare præſumpſerit,indignationem omnipotẽtis Dei , & beatorum Pertri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum . Dat. Auinioni iii. Idus Ianuarij, Pont. noſtri Anno Primo.

IDEM.

2

Reformatio Aduocatorum , & Procuratorum cauſarum Palatii Apoſtolici.

BENEDICTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei,ad perpetuam rei memoriam . Decẽs & neceſſarium exiſtimamus, vt patroni cauſarum, qui in Romana curia officium Aduocationis aſſumunt, deinceps diſcreto & optimo ordine dirigantur . Sit autem cauſæ patronus in proponendo efficax, atque pertinentia dũtaxat ad negotium de quo agitur recitãs , ſuperflua & impertinentia non admittens, nec vltra quam cauſæ expoſcit vtilitas,in licentiam conuiciandi, & maledicendi temeritatem prorumpat,proponentem autẽ cauſidicum ſecundum ordinem prælibatum, quamdiu ſibi audientia conceditur, alii patienter audiãt, & expectent , nec verba ipſius vllatenus interrumpant . Caueant tamen Aduocati prædicti , ne de cauſis pauperum prædictorum (quas per illos qui eas proponere volunt gratis proponi volumus) quicquam omnino recipiant, etiam de ipſorum pauperum prompta inſtantia liberalitatis oblatum . Qui autem ab eis aliquid receperint,nequaquam dominium eius acquirant, ſed ad reſtitutionem dupli eius quod receperint , ſic eos teneri volumus & aſtringi,vt nihil per dictos pauperes remitti poſsit eiſdem,ad quam quidem reſtitutionẽ per Vicecancellarium,qui erit pro tempore,per cenſuram eccleſiaſticam cõpellantur . Ne vero (quod abſit) cupiditatis ardor incitet Aduocatũ pro immoderato lucro captando ad ſuſcipiendum cauſarum multitudinẽ ad quarum patrocinium non ſufficit , non abſque ipſarum detrimento cauſarum,& clientulorum ſuorum irreparabili præiudicio, & iactura, omnibus Aduocatis eiuſdem Ro. curiæ præſentibus,& futuris diſtrictius inhibemus , ne quiſquam eorum tot cauſas ſuſcipiat,quod eis opportunitatem neceſſarii ſtudii,& ſolertiam debitã in proſequendis , ſeu dirigendis eiſdem nequeant exhibere,cum melius ſit bene pauca attendere,quam multa ſuſcipere perículoſe . Quod ſi forte contra inhibitionem huiuſmodi tot cauſas receperint,vt eiſdem ſingulis non poſsint debitum ſtudium , & neceſsitatem ſolitam adhibere, & ob hoc dictas cauſas vel earum aliquam perire,vel minus diſpendioſe differri contingat,ad reſtaurationem expenſarum,damnorum, & intereſſe partis,ſi talis ſit cauſa quæ extimationẽ recipiat,vel de cuius intereſſe poſsit ſatisfieri,integraliter teneantur,alioquin vltra expẽſas eaſdẽ pro eiuſdem Vicecancellarii in cauſis conſiſtorialibus , in cauſis vero aliis quas apud Sedem apoſt. agitari contigerit,pro Auditorum ipſarum cauſarum,ſiue Auditores ipſi ſint S. R. E Cardinales,ſiue alii qui apud Sedem prædictam huiuſmodi cauſas audierint,arbitrio puniantur. Rurſus quilibet Aduocatus antequam cauſam proponendam & dirigendam ſuſcipiat,factum clientuli cuius erit negotium,cum principali ſi poterit , vel cum Procuratore ſeu promotore cauſæ ipſius , & quæ munimenta , qualeſque probationes ſuper dicto negotio clientulus habeat & habere poterit,examinet diligenter . Et ſi ex informatione huiuſmodi repeſiat iuſtam,rationabilem , & probabilem eius cauſam (quam informationem in ſcriptis redactam ſibi faciat exhiberi) cauſam aſſumere poterit ſuo patrocinio adiuuandam. Si vero iniuſtam , & improbam ex dicta informatione repererit,eam non aſſumat,ſed a patrocinio ſuo repellat,partique repulſæ conſulat quod dictam cauſam dimittat , nec in proſecutione ipſius ſe , & alteram partem vexet laboribus,& expenſis . Poſtremo eiſdem Aduocatis , & Procuratoribus cauſarum iniungimus,vt præmiſſa inuiolabiliter ſtudeant obſeruare . Caueant autem quod vltra conuentum ſalarium nihil omnino lite pendente recipiant quantumcunque gratis oblatum,nec cum clientulis vel aliis pro eis ineant,nec aliquam faciant pactionem,alioqũin ad reſtitutionẽ dupli illius quod receperint vltra dictam cõuentionem teneantur,nulla remiſsione partis in hoc profutura,& contractus huiuſmodi viribus non ſubſiſtant , & alias per eundem Vicecancellarium in cauſis conſiſtorialibus, in aliis vero cauſis per Auditores earum,prout viſum fuerit,puniantur . Præmiſsis quoque adiiciendo prouidemus,vt ſi dicti Aduocati vel Procuratores minus fideliter vel negligenter cauſas aſſumptas duxiſſe vel decidiſſe,vel ſcienter malam cauſam vel improbam aſſumpſiſſe inuenti fuerint,per præfatos Vicecancellarium in cauſis Conſiſtorii,& per Auditores in cauſis quas audient,ad emendationem damnorum,& expenſarũ quæ & quas ob hoc partes incurrent,omni appellatione ceſſante , cenſura ſimili aſtringantur . Et ſi eiſdem Vicecancellario vel Auditoribus forſitan videatur ex qualitate vel frequentia dictorum exceſſuum vel defectuũ dictos Aduocatos vel Procuratores fore grauius puniendos,poſsint ad tempus vel in perpetuum eis interdicere officia prælibata . Deniq; quia periculoſum poſſet eſſe partibus , ſi patroni cauſarũ quos aut meritũ peritiores fecerit

aut vetuſtas pro vna parte conſiſtant, ſicque partem aliam neceſſe ſit a rudibus atque tyronibus ſuſtineri, Statuimus, vt ſi patres hoc ſtatuerint, cauſidicorum diſtributio prout melius fieri poterit fiat, & ſingulorum exequetur partibus auxilium, ac huiuſmodi æqua diuiſio in cauſis quæ tractantur in conſiſtorio, per Vicecancellarium, in aliis vero per Auditores ipſarum cauſarum fiat, ac duobus Aduocatis duntaxat pars qualibet ſit contenta, nec plures valeat obtinere. Nulli ergo &c. Dat. Auinioni, Sexto Kal. Nouemb. Pontificatus noſtri anno Sexto.

GREGORIVS XI.

Quod religioſi capellani ſedis apoſtolicæ, ſuperiorioribus ſuis obedire teneantur.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Per Romani Pontificis prouidentiã circumſpectam ſic ſedis apoſtolicæ priuilegia, & indulta moderari dignoſcũtur, quod in eis materia malignandi nulli detur, ac perſonæ quæ ſub religione vacare debent ſtudio piæ vitæ, a bono obedientiæ, & perſeuerantia diuini ſeruitii nullatenus retrahantur. Sane nuper ad noſtrũ, relatione fide digna, peruenit auditũ, quod nonnulli religioſi, etiam mendicãtes, qui in Capellanos ſedis apoſtolicæ ſe recipi procurarunt, propterea bonum obedientiæ, & correctionem recuſantes, per mundum per plurimum ſine ſuorum ſuperiorum licentia ſæpius euagando diſcurrunt, & quandoque ad Romanam curiam accedunt, aſſerentes ſine ſuorum ſuperiorum licentia ſe hoc facere poſſe. Nos igitur in præmiſſis, prout ex debito tenemur paſtoralis officij, ſalubriter prouidere cupientes, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, volumus, & etiam ordinamus, quod omnes & ſinguli religioſi quorumcunque ordinum, etiam mendicantium, dictæ ſedis capellani, qui ſunt, & inantea erunt, perinde eorum ſuperioribus, & correctoribus ipſorum, in omnibus, & per omnia ſint ſubiecti, ac ſi prædictæ ſedis capellani non eſſent. Non obſtantibus exceptionibus, ſeu exemptionibus, & alijs quibuſcunque priuilegiis, indulgentiis, gratiis, & literis apoſtolicis, capellanis dictæ ſedis, & alias communiter, vel diuiſim ſub quacunque forma vel expreſſione verborum, a dicta ſede conceſſis, vel in poſterum concedendis, etiam ſi de illis plena, & expreſſa mentio de verbo ad verbum in præſentibus ſit habenda, quæ quoad hoc alicui in nullo volumus ſuffragari. Nulli ergo, &c. noſtræ conſtitutionis, voluntatis, & ordinationis infringere, &c. Datum Auinioni v. Idus Nouemb. anno tertio.

IDEM.

2

De ordinatione Aduocatorum, Procuratorum, & Notariorum cauſarum. Palatii Apoſtolici.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quamuis fel. record. Ioannes xxii. & Benedictus xii. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri circa Auditores cauſarum palatii Apoſtolici, ac patronos, procuratores, notarios, & perſonas alias ad extimationem & expeditionem cauſarum, & conſcriptionum actorum ordinatos ſeu deputatos, quã plura & ſalubria ſtatuta fecerint & etiam ordinarint: quia tamen poſt illa ſæpius eſt compertum, propter pernicioſas ſubtilitates, & inuicationes quorundã cauſas plus debito prorogari, & ſæpius partibus præiudicium generari: Nos in hoc, prout ex debito tenemur paſtoralis officii, quantum poſſumus ſalubriter prouidere volentes, iam prouiſis remediis per dictos prædeceſſores, eorũque ſtatutis & ordinationibus in ſuo robore permanſuris, auctoritate apoſtolica ſtatuimus, quod Aduocatus antequam cauſam dirigendam ſuſcipiat, ſuper deliberatione habenda, & repulſione clientuli, ſi in principio, vel proſecutione cauſæ, nouit eam eſſe iniuſtam, per omnia, conſtitutionem eiuſdẽ Benedicti prædeceſſoris noſtri, & iuramentum ſuper hoc præſtitum, obſeruet, & idem ſtatuimus in Procuratore quocunque. Itẽ quod Aduocatus cũ cauſam proſequendam ſuſcipit: libellum ſiue petitionem, poſitiones, & articulos, exceptiones & defenſiones ordinet: vel ſaltem ordinata examinet, & corrigat, & in eis antequam producantur coram Auditore, ſe ſubſcribat, & proceſſum, cum neceſſe fuerit videat, & in his de procuratore non confidat, vel auditores ipſos non admittant, niſi cauſa rationabilis allegetur, & nihilominus dum conuictus fuerit, quod in præmiſſis ſe negligenter, vel malitioſe habuerit, aduocatus per Auditorẽ cauſæ ad tempus, vel in perpetuum, prout ſibi videbitur, officio aduocationis priuetur, & nihilominus in expenſis cauſæ, factis per ſuam partem, omnibus, vel parte eorum, condemnetur, prout videbitur libero arbitrio Auditoris. Item procurator ante ſẽtẽtiã ſi pars Aduocatum habeat, abſque ipſius conſilio, non appellet, & appellationẽ quamcumque per ipſum interpoſitam non proſequatur, ſine conſilio, & aſſenſu aduocati, ſi (prout præmittitur) aduocatum habeat, de cuius cõſenſu in principio proſecutionis cauſæ appellationis appareat Auditori, in huiuſmodi appellationis cauſa deputato, ſaltem per ſubſcriptionem alicuius ſcripturæ producendæ, & ſi per Auditorem poſtea compertum fuerit appellationem eſſe manifeſte friuolam, aduocatus, & procurator puniatur, vel ſolus procurator, ſi ſine aduocato proſequatur cauſam, in expenſis cauſæ appellationis, vt in fine proximi præcedentis capituli continetur, & ſi ſuper hoc dubium oriatur, vtrum appellatio ſit manifeſte friuola, vel nõ, illud dimittimus diffinitioni liberæ Auditoris. Item quod procurator in relationibus non turbet aduocatum allegantem, ſed audiat patienter, niſi erraret in facto, vel in actibus cauſæ, & tunc ſine tumultu, cum reuerentia & honeſto modo exprimat tantummodo illud in quo erratur in facto. Si cõtrafecerint, Auditor referens, ipſum ſuſpendat ab officio pro modo culpæ, prout ei videbitur, in perpetuũ, vel ad tempus, vel infra ſummã vigintiquinque florenorum ipſum poſſit mulctare, ita quod vel ſuſpenſionem, vel mulctæ pœnam poſſit imponere, ſecundum quod magis ſuæ placuerit voluntati. Item quod notarius ſecreta cauſæ, & ſpecialiter illa de quibus habuerit Auditor collationem cum eo, & alia quæ ex officio debent ſecrete teneri, directe vel indirecte non reuelet,

reuelet, nec extra domum faciat copiari proceſſus, collationem faciat, & videat ſi copia concordat cum originali proceſſu, & poſtquam auiſamenta per ipſum Auditorem fuerint poſita, vt moris eſt, in proceſſu notariorum, & ſecrete cuſtodiat regiſtrum, ne etiam a ſuis clericis poſſint dicta auiſamenta videri, qui notarius per ſe teſtes, cum ei commiſſum fuerit, examinet, & depoſitiones teſtium ſcribat, quas, vt dictum eſt, de regiſtro viſo per Auditorem ſecrete teneat, donec fuerint publicatæ, & ſi notarius contra præmiſſa, temeritate propria venire præſumpſerit, officio notariatus per Auditorem priuetur: & inſuper omnes & ſinguli notarii dicti palatii, pro officijs ad ſcribendum coram Auditoribus obtinendis, aut retinendis, vel vt notarii ipſi in pluribus, ſeu pinguioribus cauſis per huiuſmodi Auditores ad ſcribendum deputentur, per ſe, vel interpoſitam perſonam nihil detur directe vel indirecte, etiam eſculenta vel poculenta, & promittant, ſeu eorum nomine datum, vel promiſſum perſoluant, ſeu perſolui faciant vel procurent. Item quod aduocati, procuratores, & notarii ſeruent per omnia ordinationem Ioannis, & Benedicti prædeceſſorum noſtrorum prædictorum, & de ſeruando tam illis quam contentis in dictis conſtitutionibus eorum Ioannis, & Benedicti præſcribant in principio ſui officii, & ſingulis annis ſecundum formam datam in eis corporaliter iuramenta præſtentur. Item ſi procurator aperte mandatum habuerit de retinẽdo Aduocatum, ipſum retinere, & pecuniam quam a parte ſiue clientulo ſuo pro aduocato habuerit, eidem aduocato omnino tradere teneatur. Si vero ſine aduocato cauſam ſuſceperit proſequendam, non recipiat niſi quantum procuratori per conſtitutionem eiuſdem Benedicti prædeceſſoris eſt taxatum, & ſi contra aliquod præmiſſorum fecerit, de hoc conuictus per Auditorem officio procurationis priuetur, & nihilominus reſtituere teneatur quod accepit. Item quod non impetrentur per principales, vel eorum procuratores commiſſiones ſuper articulo grauaminis, niſi prius datis apoſtolis per iudicem a quo fuerit appellatum, & ſi contrafecerit, commiſſio ſit nulla, & proceſſus habitus per eandem. Itẽ non credatur per Auditorem procuratori, nec parti ſi prætendat ſe aduocatum habuiſſe in cauſa, niſi de hoc fidem faciant ſufficienter, vel per relationem aduocati, adhibito proprio iuramento, & tunc etiam examinet quid per eum factum fuerit in cauſa, vt per hoc ſciatur quantum ei pro ſalario debeatur. Item ſi procurator aliquod calumnioſum ſcienter proponat in negotio, & propter hoc fieri debeat condemnatio expenſarum, quod ipſe procurator in expenſis huiuſmodi condemnetur, & non dominus cauſæ, & niſi in ſubſidium, ipſo exiſtente nõ ſoluendo. Item quod Auditor procuratorem calumnioſum aliquod proponentem repellat ex officio, & eidẽ pœnam imponat remouendo ipſum ab officio, & in perpetuum, vel ad tempus, prout ſuo libero arbitrio videbitur faciendum. Item quod detur Auditoribus poteſtas, quod excommunicatos a ſe, ſiue ſint partes principales, ſeu eorum procuratores, vel teſtes ſi recepti fuerint, in ſua contumacia perſiſtentes, etiam cum eorum partibus ſpecialiter monitis valeant aggrauare. Vt igitur huiuſmodi noſtra ſtatuta, & ordinationes, quæ perpetuis futuris temporibus duratura cenſemus, inuiolabiliter obſeruentur, & ne illa ob memoriæ labilitatis humanæ obliuioni dentur, & etiam vt Auditores, aduocati, procuratores, & notarii prælibati per ordinationum, & ſtatutorum eorundem inſpectionem aſſiduam circa eorum obſeruantiam curatius & vigilantius ſint attenti, Volumus & ſtatuimus, quod ordinationes, & ſtatuta noſtra huiuſmodi de verbo ad verbum in Cancellariæ & prædictæ audientiæ literarum noſtrarum regiſtro, ex regiſtro conſcribantur, quodque cum aliis ſtatutis & ordinationibus prædictorum Ioannis & Benedicti prædeceſſorũ noſtrorum ſingulis annis prima audientia poſt feſtum dedicationis beati Michaelis ſolemniter legantur in audientia ſupradicta. Et quod quilibet Auditorum, aduocatorum, procuratorum, notariorum prædictorum penes ſe copiam conſeruet, & habeat eorundem. Nulli ergo &c. noſtræ conſtitutionis, ordinationis, & voluntatis infringere, &c. Dat. Auinioni Kalen. Martii. Pontificatus noſtri anno quinto.

IDEM.

3

Ne de eccleſijs, aut monaſterijs vacantibus per ſedem apoſtolicam prouiſi, aut ad ea tranſlati, ipſarum prouiſionum, vel tranſlationum nunciatoribus aliquid dent, aut promittant, vel promiſſum ſoluant.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Solicite debet vitari, quod noxium eſſe dignoſcitur, & ex cupiditatis auiditate, etiam in honoris apoſtolicæ ſedis depreſsionem, ortum habere videtur. Sane nuper ad noſtrum peruenit auditum, quod nonnulli inhoneſta lucra quærentes, dum per ſedem prædictam de perſonis aliquorum apud Sedem conſtitutis eãdem, Patriarchalibus, Metropolitanis, & alijs cathedralibus eccleſijs, ſiue monaſteriis vacantibus prouidetur, vel perſonæ ipſæ ad huiuſmodi, per dictam ſedem de aliis eccleſijs transferuntur, aut alias ipſorum gubernationi cõmittuntur, hmói prouiſiones, tranſlationes, commendas, ſiue commiſsiones, prędictis perſonis ſic apud ſedem prædictã conſtitutis, vt al quod munus ab ipſis recipiant, denuntiare feſtinant. Nos igitur in præmiſsis (prout ex debito tenemur paſtoralis officii) prouidere volentes, vniuerſis & ſingulis perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ſexus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam ſi pontificali, vel alia quauis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium diſtrictius inhibemus, vt ne cætero illis, qui ipſis huiuſmodi prouiſiones, translationes, commendas, ſiue conceſsiones, commiſsiones earumdem, ſiue de Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ſiue de alicuius vel aliquorum ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, aut alterius cuiuſcunque mandato, ſeu alias qualitercunque apud dictam ſedem nunciabũt, ſeu nunciari facient, ſiue dici, vel ſuper hoc noua portari, aliquod directe vel indirecte per ſe vel per alium donent, ſeu promittãt, neq; per aliũ datũ ſeu promiſſum perſoluãt. Nos enim quoſcunq; præſumẽtes cõtrariũ quoquomodo, excõicationis ſententiæ ſubiacere volumus, & decernimus ipſo facto, a qua nullus ab alio quã a Rom. Põtifice poſsit, niſi dũtaxat in mortis articulo, abſolutionis beneficiũ obtinere. Non obſtantibus exẽptionibus, & aliis quibuſcunq; priuilegijs, indulgẽtijs, gratiis, & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis cõiter, vel diuiſim ſub quacunque forma, vel expreſsione verborum a Sede apoſtolica conceſsis, & in poſterum concedendis, etiam ſi de illis expreſſa mentio de verbo ad verbum in præſentibus ſit habenda: quæ quoad hoc alicui in nullo volumus ſuffragari. Vt autem noſtra inhibitio, voluntas, & decretum huiuſmodi ad communem notitiam

omnium

omnium deducantur, cartas ſiue membranas, inhibitionem, voluntatem, & decretum huiuſmodi continentes, in audientia publica legi, & Eccleſiæ Auinion. appendi, vel affigi oſtijs, ſeu ſuperliminaribus fecimus: quæ præmiſſa, ſuo quaſi ſonoro præconio, & patulo iudicio publicabunt, ita quod nullus in hoc poſſit ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile remanere incognitũ, vel occultũ, quod tam patẽter omnibus publicatur. Nulli ergo &c. noſtræ inhibitionis, voluntatis, & decreti infringere &c. Dat. Auinioni, vj. Kal. Nouembris, Pontificatus noſtri anno quinto.

VRBANVS VI

1

Declaratio gratiarum conceſſarum perſonis eccleſiaſticis ſtuden. ſuper reſeruationibus &c. beneficiorum eccleſiaſticorum.

VRBANVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Dudum, videlicet in noſtri Apoſtolatus primordijs, attente conſiderantes, quod per literarum ſtudia, iuſtitia colitur, & proſperitas humanæ conditionis augetur; ac intendentes propterea perſonas eccleſiaſticas huiuſmodi, ſtudijs literarum inſiſtentes, fauoribus proſequi gratioſis, huiuſmodi perſonis in diuerſis ſupplicationum rotulis pro parte diuerſarum vniuerſitatum ſtudiorum generalium in diuerſis locis conſiſtentium, nobis præſentatis, ſuper reſeruationibus, collationibus, & prouiſionibus canonicatuum, præbendarum, ac prioratuum, dignitatum, perſonatuum, officiorum, præſtimoniorum, ac præſtimonialium portionum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, & regularium, cum cura vel ſine cura tunc vacantium, & inantea vacaturorum, diuerſas gratias duximus concedendas. Cum autem (ſicut poſtmodum fide dignorum relatione percepimus) multæ ex perſonis eiſdem contentis in rotulis ſupradictis, tempore quo ijdem rotuli fiebant, ſeu ordinabantur, in locis in quibus erant ſtudia huiuſmodi, non inſiſterent ſtudio literarum, quinimo nonnullæ ex eis, viri ſtudentes nunquam fuerant, & aliquæ a longis retroactis temporibus in ſtudijs antedictis non reſederant, ſed exinde receſſerant, nec in proximo intendebãt ad illa redire, Nos attendentes quod non eſt decens, nec congruum, vt per ſubreptionis viam aliqui eccleſiaſtica beneficia conſequantur, præſentis conſtitutionis edicto, auctoritate apoſtolica declaramus, noſtræ intentionis fuiſſe, & etiam exiſtere, gratias huiuſmodi in eiſdem rotulis cõtentas, ad aliquas ex perſonis eiſdem, in rotulis ipſis nominatas, quæ tempore huiuſmodi ordinationis rotulorum ipſorum, in eiſdem ſtudijs veri ſtudentes non erant, (niſi alias ante huiuſmodi ordinationes dictorum rotulorum ſaltem in quatuor mẽſes vere ſtuduiſſent ibidem, ac ad modicum tempus ab ipſis ſtudijs ſe abſentaſſent, cum intentione ad illa in proximo redeundi, & ad illa poſtmodum realiter redierint,) aliquatenus non extendi, ipſasq; gratias, & quæcunque inde ſequuta, quoad huiuſmodi perſonas, quæ (vt præfertur) veri ſtudentes nõ erant, nullius exiſtere roboris vel momenti. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid contra declarationem noſtram huiuſmodi, a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel contigerit in poſterũ attentari. Nulli ergo &c. noſtræ declarationis & cõſtitutionis infringere &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, tertio idus Ianuarij, anno ſecundo.

IDEM

2

Quod laici bannientes ſeu relegantes, aut proſcribentes perſonas eccleſiaſticas, excommunicationis ſententiam incurrant; loca autẽ in quibus talia fiunt, eccleſiaſtico interdicto, ipſo facto ſubiaceant.

VRBANVS Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, ad perpetuam rei memoriam. Quia, ſicut diſplicẽter accepimus, nonnulli diuerſarum partium principes, marchiones, duces, comites, barones, & alii nobiles, necnon poteſtates, capitanei, baiuliui ſcabini, aduocati, rectores, iudices, & conſules, aliique officiales, & conſiliarii ciuitatum, oppidorum, terrarum, caſtrorum, & aliorum locorum, aliiq; laici, & laicales perſonæ, dominium, ſeu iuriſdictionem in temporalibus obtinentes, necnon ipſarum ciuitatum communia, & oppidorum, caſtrorum, terrarum, & aliorum locorum vniuerſitates, non attendentes quod laicis in clericos, & perſonas eccleſiaſticas & illorum bona, nulla ſit attributa poteſtas, nihilominus miniſtros Eccleſiæ, etiam interdum in dignitatibus conſtitutos temeritate propria bannire, ſeu relegare, aut proſcribere non verentur: Nos aduerſus temeritatem huiuſmodi, remedium apponere cupientes, omnes & ſingulos talia præſumentes, & ea fieri mandantes, ſeu eorum nomine, vel mandato facta, rata habentes, vel in eis faciendis dantes auxilium, conſilium, vel fauorem, ſi ſingulares perſonæ fuerint, cuiuſcunque ſi vero præeminentiæ, dignitatis, ſtatus vel conditionis exiſtant, earũ videlicet ſingulas; ſi vero cõmunitates vel vniuerſitates extiterint, omnes & ſingulos earũ communitatũ, & vniuerſitatũ poteſtates, capitaneos, baiuliuos, ſcabinos, aduocatos, rectores, iudices, conſules, & officiales, quocunque nomine cenſeantur, ac conſiliarios, & priuatas perſonas, quæ huiuſmodi ſacrilegii principaliores patratores exiſterent, excommunicationis ſententias incurrere: necnõ quamlibet earundẽ cõmunitatũ, ſeu vniuerſitatum, ac illa ipſorum principum, marchionum, ducum, comitum, baronum, nobilium, & aliorum quorumcunque laicorum, & laicalium perſonarum talia præſumentium, in quibus talia fierent, ciuitates, terras, oppida, caſtra, & alia loca, eccleſiaſtico interdicto ſubiacere volumus ipſo facto; nulluſque ab eiſdem ſententiis per alium quam per Romanum Pontificem, præterquam in mortis articulo, poſſit abſoluere, nec interdictum huiuſmodi per alium etiam relaxari. Non obſtante ſi aliquibus communiter, vel diuiſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, & eorum propriis nominibus mentionem. et quibuſlibet conſtitutionibus, priuilegiis, & literis apoſtolicis contrariis, de quibus etiam plena, & expreſſa in noſtris fieri oporteat mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & conceſsionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, quarto idus Decemb. anno ſexto.

MARTINVS V.

1

Quod ab ordinibus Mendicantium ad Monaſticus (Carthuſien. duntaxat excepto) nullus abſque ſedis apoſtolicæ licentia ſpeciali, neque transferri neque recipi poſsit.

MARTINVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Viam ambitioſæ cupiditatis, religioſis potiſsime mendicantibus præcludere cupientes, ad alios ordines, præſertim monaſticos, fucatis tamen coloribus, aſſerentibus ob frugem melioris vitæ, ac arctioris obſeruantiæ, tam ſancti Benedicti, quam Ciſtercien. Camaldulen. Vallis vmbroſæ, Canonicorum regularium ordinis ſancti Auguſtini, vel aliorum monaſticorum ordinum conuolare nitentibus, licentiam a ſede apoſtolica, ſeu legatis, aut nuncijs eiuſdem ſedis, de transferendo ſe a mendicantium ordinibus ad monaſticos ordines, ea ratione præſertim (vt veriſimiliter prout facti euidentia docet eſt præſumendum) quod liberius degant, dignitateſque, & beneficia eccleſiaſtica conſequi valeant, & ex certis aliis cauſis honeſtati non conſonis, obtinentibus; ac volentes cõſeruationi ordinum mendicantium etiam prouidere, auctoritate apoſtolica ex certa ſcientia tenore præſentium declaramus, ac decernimus, & ſtatuimus, quod de cætero nullus religioſus de ordinibus mendicantium quorumcunque, & cuiuſcunque ſtatus, conditionis, vel religionis exiſtat, quomodocũque & qualitercunq; poſſit vel debeat, virtute cuiuſcunque licentiæ, & indulti apoſtolici, ſeu Pœnitentiariæ noſtræ curam gerentis, vel alia quauis auctoritate, hactenus, etiam per bullas apoſtolicas facultatum quarumuis, tam Legatorum, & Nunciorum Sedis apoſtolicæ, necnõ Pœnitentiariæ huiuſmodi pro tempore curam gerentis, quam aliorũ quorumcunque, ſub quauis poteſtate, aut auctoritate, maxime de transferendis fratribus, aut aliquibus, præſertim ordinum mendicantium profeſſoribus, in genere vel in ſpecie, ab ordinibus huiuſmodi mendicantium ad monaſticos, ſub quacunque verborum conceptione appareant, admitti vel recipi per aliquos etiam ſuperiores ordinis, ſeu monaſterij, aut loci monaſtici, ſeu alias in monachum, vel in fratrem alicuius ex ordinibus monaſticis ſupradictis, vel alijs expreſsis, & non expreſsis ordinibus (Cartuſien. duntaxat excepto) ſub pœna excommunicationis; quam tam recipientes quam recepti ipſo facto incurrant, & quam ex nunc prout extunc, contra quemlibet transgreſſorem quomodolibet in præmiſsis, ſcientia, & auctoritate præfatis proferimus in his ſcriptis, & a nemine, niſi duntaxat a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, excommunicati huiuſmodi, poſſint abſolutionis beneficium quomodolibet obtinere; & nihilominus ſecus, vel aliter facta non teneant, & nullius exiſtant efficaciæ, roboris, vel momenti. Decernentes etiam, & volentes, quod ſi quis hactenus virtute cuiuſuis licentiæ, ſeu indulti huiuſmodi, fuiſſet receptus ad aliquem monaſticum ordinem, & habitum conſuetum geſtari per monachos talis ordinis ſuſcepiſſet, ſiue profeſſionem emiſerit, ſiue non, ſub dicta pœna teneatur in monaſterio, in quo receptus fuerit, etiam ſi beneficia eccleſiaſtica, ſeu rectorias eccleſiarum quarumuis obtineat, ſtare in eius totali vocatione in hmõi ordine monaſtico, & altiſsimo deſeruire. Si quis autem prætextu huiuſmodi licentiæ cum habitu, vel ſine, quomodolibet vagando incederet, monitione præuia teneatur, & debeat infra terminum quindecim dierũ a die monitionis huiuſmodi computandorum, ad eius religionem, & ordinem, vnde cum licentia, vel ſine exiuerit, redire. Quod ſi efficere neglexerit, poſt ipſum terminum, tanquam notorius apoſtata, & excommunicatus, in omnibus, & per omnia debeat per quemlibet reputari, & tractari, etiam per inuocationem auxilii brachij ſecularis, quotiens fuerit opportunum. In futurum autem nullus ex profeſſoribus alicuius ex ordinibus mendicantium huiuſmodi, ad aliquem monaſticum ordinem (Cartuſieñ. duntaxat excepto) poſſit, aut debeat per quemcunque recipi, vel admitti, virtute alicuius licentiæ, vel indulti, abſque ſedis eiuſdem licentia ſpeciali, ſub dictis pœnis, & nihilominus ſecus facta nõ teneant ipſo iure; huiuſmodi licentiis, & indultis, necnon conſtitutionibus apoſtolicis, & mendicantium ordinum prædictorum, etiam ſi de his ſpecialis, & expreſſa mentio, & de verbo ad verbum in literis noſtris mentio habenda foret, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Nulli ergo, &c. noſtræ declarationis, decreti, ſtatuti, prolationis infringere &c. Si quis &c. Datum Gebennis, iiii. Kal. Auguſti, anno primo.

IDEM.

2

Conſtitutiones Io. xxij & Gregorij xj. concernen regimen & gubernationem officialium, & officiorum Ro. Cu innouat, illaſque cum multis ipſius Martini additionibus, obſeruari præcipit.

MARTINVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. In apoſtolicæ dignitatis ſpecula ſuper gregem dominicum licet immeriti conſtituti, iniunctum nobis deſuper apoſtolatus officiũ, debite, vt tenemur, exequi coadiuuãte Dño cupiẽtes, ad ea libenter noſtræ dirigimus conſiderationis intuitũ, & diligẽter proſpicimus, quæ reipublicæ vtilitatem reſpiciunt, & commodum, vt per noſtræ prouiſionis auxilium, euellantur vitia, plantentur virtutes, deſtruantur iniqua, & reedificẽtur honeſta, ac praua trãſeant in directa, & ſublatis deformibus reluceat debitæ reformationis decor, & pulchritudo, ac totius æquitatis, & iuſtitiæ exinde proueniãt incremẽta. Sane licet fel rec. Ioannes XXII. & Gregorius XI. Romani Põtifices prædeceſſores noſtri, necnon de mandato apoſtolico nonnulli Auditores audientiæ contradictarum literarum apoſtolicarum, & demum bonæ memoriæ Gauſridus Epiſcopus Cabillonen. & Petrus tunc electus Viuarien. dictæ audientiæ Auditores nonullas conſtitutiones, & ordinationes regimẽ, & gubernationẽ officialiũ, ac officiorum Cancellariæ, & Pœnitentiariæ apoſtolicarum, necnon prædictæ contradictarum, & cauſarum Palatij Apoſtolici audientiarum, & aliorum in Romana Curia Iudicum, ſeu commiſſariorum, eorũque Notariorum, necnon Aduocatorum Conſiſtorialium, & procuratorum in audientia prædictis, concernen. laudabiliter ediderint, Quia tamen hominum creſcente malitia poſtmodum aut debite non obſeruatæ, aut additionibus vtilibus indigere noſcuntur: Nos igitur ſuper hoc intendentes, prout ex debito paſtoralis officij nobis iniuncti licet immeriti obligamur, ſalubriter, & vtiliter prouidere, tenore præſentium præfatas conſtitutiones, & ordinationes, (quas hic haberi volumus pro expreſsis,) auctoritate apoſtolica tenore præſentium innouantes, ac eas cum additionibus infraſcriptis præcipientes firmiter obſeruari, eadem auctoritate ſtatuimus, & etiam ordinamus: Quod ſi Notarij

apoſto-

apoſtolici, ac eorum Abbreuiatores, & alij in iuſtitia, & etiam gratia literarum apoſtolicarum Abbreuiatores taxam nimiam pro minutis ſuis petierint, ac etiam ſi literæ Apoſtolicæ exceſsiue taxatæ fuerint, ſuper exceſsibus huiuſmodi per partes ad Vicecancellarium, aut de mandato ſuo, vel ipſo abſente ad eius Locumtenen. ſeu Præſidentem in Cancellaria prædicta habeatur recurſus, qui deliberatione habita cum Abbreuiatoribus aſsiſtētibus eidem Vicecancellario in expeditione literarum Apoſtolicarum in Cancellaria, & aliis de quibus ſibi videbitur in hoc peritis, exceſſus prædictos ad debitam reducant moderationem, ac medietatem huius quod exceſsiue petierint, a Scriptoribus, vel Abbreuiatoribus qui illud petierint, necnon Taxatoribus literarū earūdem, qui illas ſic exceſsiue taxauerint, exigant, in vſus Capellæ Scriptorū prædictorum, aut alia pia opera conuertendam. Quodq; Notarij prædicti pro minutis literarum prouiſionū Patriarchalium, Metropolitanarū, ac aliarū cathedralium eccleſiarum, & monaſteriorum quorūcunq; conſiſtorialiter factarum, cum alias non pertineant ad ipſos, recipere valeant, ſicut plus vel minus pro cōſtituto ſoluitur ab eiſdē, vʒ pro primo centenario florenorum cōmunis ſeruitij vltra quinq;, & pro quolibet alio ſimiliū florenorū centenario, ſi plura ſint vltra vnum, & ſi ſeruitium huiuſmodi ad centum florenos non aſcenderit, pro quolibet decenario numero florenorum huiuſmodi, vltra medium florenum nullatenus recipiant, vel exigant quocunque quæſito colore, alioquin eorum quemlibet pœnas in dictarum literarum Abbreuiatores plus debito a minutis quas faciunt exigentes latas inferius declaratas incurrere volumus ipſo facto. Quod ſi eorum, & cuiuſcunque alterius Abbreuiatoris culpa literæ quorum fecerint minutas, & pro quibus ſalaria ſeu emolumenta recipiunt, fuerint reſcribendæ, eorū ſine illius expēſis reſcribantur, qui fuerint vel fuerit in culpa, ſub pœnis infra dictis. Et inſuper cum præfati Notarij expertos, & ſufficientes habere debeant Abbreuiatores, quadoque recipiunt in arte Abbreuiatoria minus expertos, ex quibus ſecuta ſunt quandoq; detrimēta atq; damna, ſtatuimus, quod nullus dictorū Notariorum aliquem in ſuum Abbreuiatorem recipere valeat neque poſsit, niſi primitus ad id per aſsiſtentes Vicecancellario in expeditione literarum Apoſtolicarum, & alios de quibus ſibi videbitur, Abbreuiatores in minutis ſuper ipſis de iuſtitia formandis experti & ſufficientes reperti fuerint, & etiam approbati Statuimus, & etiam ordinamus, quod ſi litera fuerit in Cancellaria reſcribenda iudicata, quod infra tres dies naturales, a die requiſitionis partis proſequentis, aut ſollicitatoris expeditionis eiuſdem, ille cuius culpa iudicata fuerit reſcribenda, expenſis ſuis proprijs ſine quocunque alio ſalario quātumcunque modico, ēt gratis oblato, teneatur reſcribere, aut reſcribi facere, ſub pœna ſuſpenſionis ab officio ſcriptoriæ literarum prædictarum, & ingreſſu Cancellariæ (ſi ſcriptor fuerit literarum prædictarum quadraginta dierum continuorum tēpore, nec interim literam alicuius taxæ ſibi diſtribuat) Diſtributor, ſiue Referendarius literarum earumdem, ſub excommunicationis pœna, quam ſi contrarium faciat ſcienter, incurrat ipſo facto, a qua abſolui non poſſit niſi a Romano Pontifice, prius ſatisfacto realiter, & cum effectu parti læſæ de damnis & intereſſe, & tres ducatos ſoluerit applicandos eidem Capellæ ſcriptorum literarū prædictorum pro pœna. Si vero fuerit Abbreuiator, ſimiliter compellatur literam facere ſcribi infra prædictum terminū, ſub pœna ſuſpenſionis ab eius officio, & eius ingreſſu Cancellariæ per tres mēſes, quo ſuſpēſionis tēpore durante nihil ſibi diſtribuat Vicecancellarius. Quod ſi inaduertēter vel alias Vicecancellarius quicquam ſibi diſtribuat, & ipſe recipiat hmôi ſuſpēſionis tempore durante, ipſo facto ſententiam excōicationis incurrat, a qua nullo modo poſsit abſolui niſi a Rom. Pontifice, prius ſatisfacto parti læſæ de damnis, & intereſſe, & donec realiter ſoluerit tres ducatos cōuertēdos vt præfertur, & ad reiterationē delicti ſiue exceſſus locum habeat multiplicatio pœnæ. Et quod nulli ex Scriptoribus prædictis, qui per ſe ipſum eius officiū ſcriptoriæ literarū prædictarum perſonaliter non exercet, aut nō valet exercere, quicquam diſtribuatur, aut aliquod ex eodē officio percipiat emolumentum, niſi cauſa infirmitatis, aut alio legitimo extiterit impedimento detentus, quo caſu cum eo poſsit per Vicecancellarium prædictum per literas eiuſdem cauſam diſtributionis continentes prius in ipſa Cancellaria publicādas, ad tempus de quo ſibi videbitur diſpenſari, Quodq; de cætero nullus hmôi officium Scriptoriæ prædictæ cum officio Pænitētiariæ literarum valeat retinere, & ſi quis hoc attentare præſumpſerit, vtroque priuatus exiſtat ipſo facto. Illi quoque qui huiuſmodi Abbreuiaturæ, vel Scriptoriæ Apoſtolicarum, cum officio ſcriptoriæ Pænitentiariæ literarum prædictarum inſimul nunc obtinent, infra decimā diē proxime futurā huiuſmodi officium Pænitentiariæ, vel Scriptoriæ literarū dimittere teneātur. Alioquin ſi contrarium fecerint, pœnam incurrant proxime dictam. Sane cum deceat Abbreuiatores literarū prædictarum aſsiſtentes Vicecancellario, aut Locumtenēti, ſeu Præſidenti prædictis in huiuſmodi literarum in Cancellaria prædicta expeditione, Abbreuiaturæ literarum ipſarum officio fore ſufficientes, & expertos, ac etiam circunſpectos, prudentes, & probos, ſimiliter ſtatuimus, & ordinamus, quod nullus de cætero ad aſsiſtendum prædicto Vicecancellario, ſeu Locumtenenti, uel Præſidenti in literarum Apoſtolicarum expeditione, niſi per dictam maiorem partem Abbreuiatorum continuātiū Cancellariam antedictam primitus examinatus fuerit, & ad id repertus ſufficiens, & etiam approbatus, nullatenus admittatur. Et quod prædicti Aſsiſtentes hora ſuper hoc per Vicecancellarium prædictum deputanda, ſingulis diebus, quibus ipſa Cancellaria tenebitur, ad eam venire, & in ipſa quouſq; tenta fuerit reſidere debeant, nec interim ab ipſa recedere poſsint ceſſante excuſatione legitima, quam eidem Vicecancellario, aut Locumtenenti, ſeu Præſidenti, ſi præſentes fuerint, vel in eorum abſentia prædictis aſsiſtentibus exprimere debeant, vel iurare ſe legitimam excuſationem habere, niſi ſuper hoc a Vicecancellario, vel Locumtenente licētiā habuerint ſpecialem. Quodq; ſinguli aſsiſtentiū prædictorum, qui poſt tertiam partem horæ prædictæ venerint, ſex, & ſimiliter qui ante dictam Cancellariam finitam receſſerint, ſex alios, qui vero eadem die ad dictam Cancellariam non venerint, duodecim groſſos Turonen. ſingulis diebus quibus hæc commiſerint, Capellæ Scriptorum prædictorum pro pœna contemptus ſtatuti, & ordinationis noſtræ huiuſmodi, infra tres dies tunc immediate ſequentes ſoluere ſint aſtricti, nec ob id appellantes, niſi prius ſatisfacto de principali, & expenſis, ſi quæ inde factæ fuerint, ad huiuſmodi appellationis proſecutionē quomodolibet admittantur. Similiter idē per alios Abbreuiatores ſufficientes ad continuandum eandem Cancellariam per Aſsiſtētes prædictos ex alijs Abbreuiatoribus eligendos, necnon in officialibus dictæ Cancellariæ, ſub ſimilibus pœnis volumus obſeruari. Statuimus inſuper, & etiam ordinamus, quod Seneſcallus dictæ Cancellariæ, qui Cuſtos nuncupatur, iuramentum in manibus dicti Vicecancellarij in ſua primaria receptione ad officiū Seneſcalliæ Cācellariæ prædictæ, necnō ſingulis annis de huiuſmodi officio fideliter exercendo, & alias iuxta formam iuramenti prædicti per nos no-

datur, niſi aliud mandaret Papa antedictus. Si vero per informationem huiuſmodi, ipſum conſtiterit famoſum doctorem, aliaq; præmiſſa fore vera, idē Vicecancellarius vocatis quatuor ex dictis Auditoribus, ſi Canoniſta, decretalem; ſi vero legiſta fuerit, legē, quā infra vnius menſis ſpatiū a die ſibi aſſignata cōputandum, in dicti Vicecancellarij, aut Locumtenē præſentia, (& ad hoc vocatis omnibus dictæ Sedis Notarijs, & prædictis Auditoribus, & Conciſtorialibus aduocatis tunc in eadem Curia præſentibus, inuitatis ad id etiā Prælatis, & aliis famoſis, & literatis, uiris qui tunc in eadē Curia extiterint) repetere teneatur, & ſingulos qui arguere voluerint, idē repetens audire teneatur; quodque quatuor vltimi ex Auditoribus, & quatuor vltimi ex Aduocatis prædictis tunc præſentes arguere ſint aſtricti, quod ſi idē repetens in huiuſmodi repetitione taliter ſe habuerit, quod ſit merito commendatus, dictus Vicecancellarius ſecundum relationē maioris partis Notariorum, & Auditorū, ac Aduocatorum prædictorum ad eius admiſsionem in Auditorem vlterius procedat ſi uero ſecundum relationem prædictam repertus fuerit diminutæ ſcientiæ, vel iudicij, relatione ſuper hoc per dictum Vicecancellariū Papæ facta, ab hmôi admiſsione repellatur. Et inſuper quod prædicti Auditores, & eorum loca exercentes, libros iuris ordinarios, ad minus, continuo ſecum habere teneantur, proceſſusq; cauſarum agitatarū coram eis perſonaliter videant, & viſitent, ac teſtes in cauſis huiuſmodi ſi ponderis fuerint (maxime ſi pars aliqua hoc requiſiuerit) examinēt in aliis vero per duos Notarios faciant examinari diligēter, nec cuiuſcunq; Notarij vel alterius relationi credant; nec ad ſententiarum prolationem in cauſis huiuſmodi procedant regiſtris prædictis per eos, vt præmittitur, non viſis, & diligenter examinatis. Hoc etiam volumus per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios in dicta Curia præſentes ſimiliter perpetuo obſeruari. Et nihilominus, quod ſi quis ex Auditoribus fuerit notatus de præcipitatione iuſtitiæ, negligentia, ſeu non promptitudine iurium, propter non continuationem librorum, aut alias, & ſpecialiter de corruptione, & acceptione munerum, ſeu vagus fuerit, ſeu alias male verſetur in dicta Curia, per præfatum Vicecancellarium, vel eius Vicegerētem charitatiue reddatur attentus, ut ab iis ſe abſtineat & emendet, bonamq; famam acquirat, & in ea perſeueret, quod ſi ſe emendare neglexerit, & per tres menſes continuos poſt auiſationem huiuſmodi, eadem nota vel infamia reſperſus fuerit, per dictum Vicecancellarium, aut eius Vicegerentem commiſsiones ſibi nullatenus committantur. Et ſi per alios tres menſes ſimili nota vel infamia notatus fuerit, & notorie, ſeque non emendauerit, tunc prædictus Vicecancellarius, aut Vicegerens cum duobus Auditoribus, præmiſſa Papæ referre teneatur, qui prouideat prout ſalubriter fuerit prouidendum. Verum ſi cōtingat inter eaſdem perſonas, & ſuper eadem re diuerſis Auditoribus aliquam cauſam cōmitti, is cui primo fuerit præſentata commiſsio, ſuper cauſa huiuſmodi remaneat eiuſdem cauſæ Iudex, quod ſi de iuriſdictione alterius extiterit pro parte aduerſa data exceptio, tunc cuius fuerit iuriſdictio primitus cognoſcatur, & ſi vlterius procedatur ante cognitionem huiuſmodi, non valeat proceſſus, & Iudex teneatur parti ad reſtitutionem expēſarum inde factarum, ſuumque intereſſe. Notarius vero qui auſus eſt talem contentionem appetere propter lucrum, ſcripturæ, ac totius cauſæ commodum perdat, teneaturque ſuis expenſis parti dare quod expendit in cauſa huiuſmodi. Quod ſi idē Auditor, & Notarius contrarium fecerint eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, a qua non poſſint abſolui donec ſuper ijs ſatisfecerint vt præfertur, & hoc etiam ad quoſcunque Iudices, ac Commiſſarios, ac eorum Notarios in dicta Curia præſentes pro tempore. duximus extendendum. Præterea ſtatuimus, & etiam ordinamus, quod nullus ex Notarijs cuiuſuis ex Auditoribus prædictis, cum eo moram trahat; quod ſi forſan aliquis ex ipſis cum eo morari voluerit, pro habitatione domus, & expenſis, vltra quod iuſtū & debitum fuerit, & rationabile ſalarium non ſoluat; & ſi quacunque cauſa vera vel ſimulata, reſpectu officij, aliquid Auditori dederit vel ſoluerit, Notarius dando, & Auditor recipiendo eo ipſo excommunicationis ſententiam incurrant, a qua nequeant niſi per Papam abſolui, ac duplo quod Notarius vltra debitum ſoluerit, & Auditor receperit, per eorum quemlibet in vſus pauperum de mandato dicti Vicecancellarij diſtributo. Et quod nullus in Notarium cuiuslibet Auditorum prædictorum, niſi vigeſimumquintum ſuæ ætatis annum attigerit, & alias Notariatus officiū exercuerit, ſitque boni nominis, & bonæ famæ, ac ſufficiens & idoneus ad dictum Notariatus officium cauſarum dicti Palatij exercendum, & poſt diligentem informationē ſuper ijs habitam, ac ipſius examinationem, & de præmiſsis conſtiterit, admittatur. Et quod Notarij dictorum Auditorum ſua Notariatus officia perſonaliter exerceāt, & ſi quis (ceſſante cauſa neceſſaria) a ſui Notariatus officij exercitio per mēſem cōtinue ſe abſentauerit, ſit dicto officio eo ipſo priuatus; & de cauſa neceſſaria propter quā ipſum oporteat dictū officiū per ſubſtitutū exercere, & de illo per ſubſtitutū exercendo, a dicto Vicecancellario petat licētiā, quā idem Vicecācellarius, poſtquam de cauſa hmôi ſibi conſtiterit, per ſuas literas cauſam ipſam continentes, concedere poterit ad tempus, de quo ſibi videbitur faciendū. Et inſuper quod Notarij prædicti in habitu decenti incedant, ac honeſto, & cōuenienti Clerico ſeculari, tabernas non frequentent, nec Concubinarij exiſtant, cum ad hoc ſuum vileſcat officium, & malam famam acquirant, etſi contrarium fecerint, ſuis priuentur officijs. Quodque quilibet ipſorum quam primū presbyter, ſeu dignitatem vel perſonatum in Cathedrali vel collegiata Eccleſia, aut Parochialem Eccleſiā pacifice aſſecutus fuerit, huiuſmodi Notariatus officiū omnino dimittat, & ad huiuſmodi officij exercitium in dicta audientia amplius non admittatur. Et inſuper, quod Notarius qui notatus, aut diffamatus fuerit, malitioſe, negligenter, vel per dolum, aliud quam in proceſſu, aut in iudicio deductum, vel actum fuerit inter partes, ſeu diffamatus quod ſit perſonarum in quarum cauſis ſcribit receptor, plus vni quam alteri fauendo, & et cauſæ ſecreta detegendo, eo ipſo a ſuo Notariatus officio ſuſpendatur, & per Auditorem Cameræ, cui hoc per dictum Vicecancellarium cōmittatur, ſummarie ſimpliciter & de plano, de huiuſmodi infamia, & alijs præmiſsis inquiratur diligenter, & ſi per inquiſitionem huiuſmodi culpabilis repertus fuerit, aut ſi purgatio extiterit indicēda, & debite ſe non expurgauerit, priuetur quibuſcunque officijs quæ in dicta Curia obtinebit, & ab eadem Curia perpetuo ſit proſcriptus, necnon in quingētis florenis auri de Camera, per ipſum eleemoſynario Romani Pontificis realiter tradendis, & in vſus pauperum cōuertendis, condemnetur; & idē volumus de quibuſcunque Notarijs quorumcunque Cardinalium, Iudicum, & Commiſſariorum in Curia pro tempore deputatorum, inuiolabiliter obſeruari. Et nihilominus quod dicti Notarij in exactione ſalariorū ſuorum taxationes pro ſuis proceſsibus, & ſcripturis in cauſa huiuſmodi, taxas ſuper hoc ordinatas per dictum Ioannē xxij. ſeruare teneantur; quod ſi vltra dictam taxam aliquid petierint, aut receperint, ſuper exceſſu hu-

iuſmodi

iuſmodi ad Vicecancellarium, ſeu Locumtenentem prædictum ſuper hoc habeant recurſum, qui vocatis in hoc peritis, exceſſus prædictos iuxta taxationes prædictas ad debitum reducat moderamẽ, & medietatẽ huius quod exceſsiue petierint, a Notarijs exigant in vſus pauperum conuertendum. Quodq; pro citationibus compulſoriis, & inhibitionibus decretis in partibus, procuratoriis inſtrumẽtis, remiſsionibus ad partes, examinationibus teſtium, & quibuſcunque alijs ſcripturis bis ſcriptis in proceſſu, niſi ſemel duntaxat taxentur, neque ſoluãtur, termini quoq; ſuperflui, ſeu vltra debitum extenſi, & quæcunque aliæ ſuperfluæ ſcripturæ pro reſecatis habeantur, taxenturq; clauſulæ, & dictiones proportionabiliter, prout rationabiliter poterant ſcribi in proceſſu. quodque nullus Notarius qui de petia notæ regiſtri ſententiæ diffinitiuæ duodecim groſſos turonen. receperit de petia inſtrumẽti ſuper ea confecti, cum ſit copia dictæ notæ, niſi ſicut de copia in publica forma redacta, iuxta conſtitutionem dicti Ioannis xxij. recipiat. Et ſi de petia huiuſmodi inſtrumenti ſimiles duodecim turonen. receperit, de huiuſmodi nota ſententiæ ſicut de copia recipere poſsit: quod ſi contrariũ attentauerit, quod vltra receperit, parti reſtituat, & totidẽ pro Capella prædictorum Auditorum, vel Curſorum infra octo dies tunc immediate ſequẽtes realiter ſoluat, alioquin a ſui officij executione per menſem ſit ſuſpenſus, quod ſi ſe illi ingeſſerit, grauius per Vicecancellariũ prout ſibi videbitur puniatur, Verũ cum ſicut Iudicũ, ſimiliter Aduocatorum requiratur conſilium, maturitas, & circunſpectio magna, ſtatuimus etiam & ordinamus cõſimiliter Aduocatũ nullatenus admittendũ, niſi primitus ſeruauerit quæ in Auditoribus ſeruari ſtatuuntur. Quodq; iidẽ Aduocati pro ſingulis per eos commiſsionibus de iuſtitia extra Conſiſtorium proponendis, vno floreno de Camera ſint contenti, nec aliquid vltra petere ſint auſi: quod ſi contrarium fecerint, illud quod vltra exegerint, partibus reſtituere, & totidem dare pauperibus teneantur Et quod ſi quis Aduocatus in conſiſtorio proponat aliqua, quæ ex ſui natura ſint iniurioſa, & in alterius diffamationem, & notam cedant, licet hoc in commiſsione, ſiue ſupplicatione per ipſum proponenda ſcriptum fuerit, niſi pars principalis, cuius nomine proponitur, ſit præſens, & dicat, & aſſerat hoc facere proponi ad effectum accuſandi, vel partem denunciationis aſſumendi in forma iuris, ſeu eius procurator ad hoc habens mandatum ſpeciale, aut ſint ſubſtantialia cauſæ, ipſe actione iniuriarum teneatur ei contra quem organũ vocis ſuæ præſtiterit, & in decem florenis Cameræ Apoſt. condemnatus exiſtat Quodque ſi quis Aduocatus in Conſiſtorio, vel audientia, procax, clamoroſus, iniurioſus, aut tumultuoſus fuerit, vel etiam temere, vel immoderate ſe ingerat replicationi, aut defenſioni cauſarum in Conſiſtorio, ſine requiſitione, & informatione partis, eo ipſo ſit ab eius officio ſuſpenſus per duos menſes, & quinque floren. Cameræ pro qualibet vice qua hoc egerit, eidem Cameræ ſoluere ſit aſtrictus. Cæterum quod ſi duo Aduocati vnam cauſam defendant in Conſiſtorio, eorum altero duntaxat duplicetur, habeãt tamẽ prius conſultationem adinuicem, vel in ipſo Conſiſtorio inſimul ſe iungant, ita quod ſi proponens, alias reallegans aliquid quod faciat ad cauſæ defenſionem emittat aliud ſubmiſſa voce, & ſine tumultu hoc dicat ita quod in ſimilibus iunior ſemper deferat antiquiori Aduocato, niſi ex cauſa aliter inter eos fuerit concordatum. Præterea ſtatuimus, & etiam ordinamus, quod nullus ad publicum procurationum officium in eadem Curia de cetero admittatur, niſi in eodem officio in dicta Curia ſit exercitatus, & practicus, aut in iure graduatus, ac de diligentia, fidelitate, & probitate commendatus, & ſuper ijs, & alijs ad huiuſmodi officij exercitium neceſſarijs, per Vicecancellarium, vno, vel duobus ex Auditoribus, & totidem ex Aduocatis prædictis, ad id vocatis, & præſentibus fuerit diligenter examinatus, & repertus idoneus. Et quod nullus ex dictis Procuratoribus ſit iniurioſus verbo, vel ſcriptura in cauſarum patrocinio, nec cauſas quas nouerit iniuſtas, ſeu iniquas, vel alias deſperatas recipiant, nec pro cauſarum defenſione ad eas diutius malitioſe protrahendas materias ſubiungat admiſſibiles, quas non veras eſſe ſciat, aut credat, vel probabiles per partem ſuam. quod præſumi poterit, videlicet ſi pars pro qua cauſa ducitur, debilem, aut minus plenam informationem dederit, aut miſerit ſuper ea. Quod ſi quis Procuratorum prædictorum in hoc culpabilis repertus fuerit, per cauſæ Auditorem, vel Iudicem qui hoc nouerit, aut in altero præmiſſorum eum deprehenderit, ſeu ſi hoc neglexerit, per Vicecancellarium, vel eius Locumtenen. quando ſibi de hoc conſtiterit, perpetuo, vel ad tempus, prout caſus exiget, a procurationis officio in dicta Curia ſuſpendatur, & alias ſecundum caſus exigentiã per prædictum Vicecancellarium, vel Locumtenentem puniatur. Idem volumus ſi procurator per corruptionem, vel aliam malitiam in cauſis quas defendendas ſuſceperit, & eas ſcienter, vel per eius negligẽtiam perdiderit, in læſionem iuris ſuæ partis obſeruari, quo caſu ad quæcunque damna, & expenſas, vltra prædicta eidem parti reſtituenda, teneatur. Similiter in Procuratores, qui poſtquam pro vna parte cauſam duxerint, eam cõtra ipſam & pro eius aduerſa parte defendunt. & ducunt. quodque ſi quis ex Procuratoribus prædictis, vel aliis poſt appellationẽ interpoſitam in dicta Curia huiuſmodi appellationis cauſam finxerit eſſe commiſſam, vt partem aduerſam decipiat, & eam ad dicendum contra huiuſmodi fictam commiſsionem citari fecerit, in viginti floren. Cameræ puniatur, in pijs operibus per manum eleemoſynarij prædicti conuertendis. Et quod huiuſmodi Procuratores, qui vt lites diutius durare faciant, fictis appellationibus, & cõmiſsionibus vtuntur, niſi probauerint cauſas appellationum, & commiſsionum huiuſmodi veras eſſe, & ipſas releuantes, & ad iuris ſui declarationem, Iudicis, vel Vicecancellarij, ſeu Præſidentis prædictorum arbitrio puniãtur, & parti aduerſæ, quam indebite uexauerint, de damnis, & intereſſe quæ propterea incurrerit, teneantur. Verum cum dicti Procuratores grauia gerant negotia, ſimiliter in moribus graues, in geſtu, habitu, & conuerſatione honeſti eſſe debẽt: quod præfati Procuratores in habitu decenti, & honeſto, & ſtatu ſeculari & conuenienti incedant, tabernas non frequẽtantes nec ſint concubinarij. Si quis autem contrarium fecerit, ab huiuſmodi procurationis officio, per Auditores, Iudices, & Cõmiſſarios præfatos repellatur, & penitus excludatur, & alias per dictum Vicecancellariũ, vel eius Locumtenen. animaduerſione debita puniatur, & nihilominus, quod de cetero nullus in Sacerdotio conſtitutus, aut dignitatẽ, vel perſonatum cathedralis, vel collegiatæ Eccleſiæ pacifice obtinens, ad huiuſmodi Procuratoris officij exercitium quomodolibet admittatur, nec in eo toleretur, & ſi de hoc in cauſis per partem aduerſam data fuerit exceptio, ex tunc proceſſus non valeat, eadem tamen pars aduerſa de ſua in huiuſmodi cauſa defenſione confiſa, iterato denouo in eam cauſam vocetur, niſi ſit in dicta Curia alius procurator qui onus cauſæ huiuſmodi in ſe velit ſuſcipere defendendi. Ceterum cum Aduocati, & Procuratores præfati iuxta ſui laboris meritum ſint premiandi, ſtatuimus, & etiam ordinamus, quod in cauſis in quibus ſimpliciter, &

de plano, aut per audientiam contradictarum, ſiue in contumaciam partis aduerſæ, vel alias in cauſis leuibus in quibus non ſit magna iurium diſcuſsio, Aduocati in prima xx. in ſecunda vij. in tertia inſtantia octo. Procuratores ſimiliter in prima x. & in ſecunda ſeptem, ac in tertia inſtantia huiuſmodi, quatuor floren. ſimilibus ſint contenti. Præterea volumus, & etiam ordinamus, decem groſſos turonen. circa taxam literarum apoſtolicarum, & Pænitentiariæ prædictarum, ac minutarum earundem literarum apoſtolicarum, necnon in bulla, & regeſtris apoſtolicis ac dictæ Pænitentiariæ, necnon ſalarij Notariorum & aliorum quorumlibet, pro vno dũtaxat floreno de Camera computari. Verum vt huiuſmodi noſtræ conſtitutiones, & ordinationes ad omnium perueniant notitiam, eas in audientia prædicta ſingulis annis in Kal. Octobris publicari, necnon in libris Cancellariæ prædictæ inſcribi, & regeſtrari volumus per præſentes. Nulli ergo &c. noſtræ conſtitutionis, ordinationis, & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c. Dat. Gebennis, Kal. Septemb. Pontificatus noſtri anno primo.

IDEM.

3

Super Deputatione, Suſcitatione, Renouatione, Reintegratione, Reſtitutione, Conceſſione, & Ordinatione Officij Magiſtrorum, ſeu Curatorum Viarum, ædificiorumque Publicorum & Priuatorum Vrbis, iuxta antiquam inſtitutionem.

MARTINVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Dilectis Filijs Nobilibus Viris Baptiſtæ Petri Matthæi, & Bocio de Stinchis, Ciuibus Romanis, Viarum Vrbis noſtræ Rom. Magiſtris, Salutem &c. ETSI in cunctarum orbis prouinciarum, iuxta commiſſum nobis deſuper officium, decore atque florentia delectemur, dignum tamen non immerito reputamus & congruum, vt Vrbis noſtræ Rom. quam Princeps Apoſtolorum Petrus, & in ſortem ſimilem vocatus Paulus, Fidei Orthodoxæ Cardines, aliique victorioſi innumeri Martyres, ſui ſanguinis aſperſione inundarunt; amplior nos cura perſtringit, vt Vrbs ipſa, quæ Diuinis & humanis Legibus perantea floruit, illiusque Diſtrictus, noſtris in temporibus, Diuina fauente clementia, bonis aſſurgat moribus, & ſalutaribus inantea ſucceſſibus commendetur. Cum itaque (ſicut rei euidentia palam edocet) Vrbis, Diſtrictusque præfati, quos paterno amplectimur affectu, ex defectu Officij Magiſtrorum (quod antiquitus pro Viarum, Stratarum, Platearum, & locorum aliorum, tam publicorum, quam priuatorum, nec non ædificiorum lapideorum, & ligneorum, parietum, tignorum, banchorum, tectorum, tabulatuum, mignanorum, apothecarum, & pontium, portarum, paſſorum, aquarum decurſuum, canalium, & meatuum, nec non Vrbanorum & ruſticorum prædiorum, pratorum, hortorum, atque vinearum, finium, reſtaurationum, ſeruitutum, & libertatum adminiſtratione, inſtitutum & ordinatum extitit) in præmiſſis, & eorum ſingulis, grandem deformitatem, ſeu ruinam potius abhominabilem patiantur, & iacturam. Et (ſicut accepimus) nonnulli ex Ciuibus, habitatoribus, & incolis Vrbis, & Diſtrictus prædicti, Macellarij videlicet, Piſcarij, Sutores, Pelamantellarij, diuerſique Artifices, loca ac etiam ergaſteria Vrbis inhabitantes, ſuaſque inibi artes exercentes, viſcera, inteſtina, capita, pedes, oſſa, cruores, necnon pelles, carnes, & piſces corruptos, reſq; alias fœtidas, atque corruptas, in viis, ſtratis, plateis, & locis publicis atque priuatis huiuſmodi proijcere atque occultare; Non nulli etiam ex Ciuibus habitatoribus, & incolis eiuſdem (quos æque fatigat ambitio, & repudianda conducit temeritas) mala malis inuenientes, Vias, Stratas, Plateas, loca Publica Priuata, & Eccleſiaſtica, auſu temerario atque ſacrilego occupare, diripere, alienare, & in vſus proprios deducere, de illis quoque pro ſuo nutu diſponere non verentur: intelligere nolentes quantum huiuſmodi ſui exceſſus humanorum corporum ſanitatem, aeris puritatem, & animarum ſalutem impediant. Nos igitur præmiſſas deformitates, & exceſſus huiuſmodi, ſub diſsimulatione vlterius præterire nõ valẽtes; Attendentes propterea, quod in eadem Vrbe, multo temporis decurſu, neglectum fuit, in vſum plurimum pululaſſe, & præmiſsis incommodis poſſetenus occurrere cupientes; Officium Magiſtratus huiuſmodi iuxta illius antiquam inſtitutionem, auctoritate Apoſtolica renouamus, ſuſcitamus, & reintegramus, atque reſtituimus: vobis quoque, quos noſtros, & Vrbis prædictæ zelatores, exiſtere non ambigimus, quoſque fides, legalitas, & prudentia, circumſpectio, atque multiplicia virtutum merita, apud nos efficaciter recommendant, Magiſtratus officium huiuſmodi, vſque ad noſtrum beneplacitum, cum ſolitis ab antiquo iuriſdictionibus, poteſtatibus, honoribus, priuilegiis, libertatibus, atque oneribus vniuerſis, & cum poteſtate ad opus veſtrum quoties, & iuxta modum, qui vobis videbitur, Submagiſtros faciendi, & ordinandi, eadem auctoritate conferimus, & de illo etiam vobis prouidemus; vos quoque in præmiſsis, & ea quomodolibet concernentibus, ac ab illis dependentibus, & eis annexis, Magiſtros facimus, conſtituimus, ordinamus, & etiam deputamus, vt exinde omnes & ſingulas deformitates, exceſſus, in præmiſsis, vel circa ea, pro tempore quomodolibet occurrentes, abſque cuiuſuis vocatione, ſeu citatione, ſed per Viam Regiam, iuxta datam vobis a Domino prudentiam, etiam per demolitionem quoruncunque ædificiorum, aut rerum aliarum, ſeu modum alium, quæcunque reparandi, corrigendi, & commendandi, nec non præmiſſorum, ſeu eorum occaſione grauatos, vt præmittitur, abſque lite, ſed ſummarie, ſimpliciter, & de plano (oppoſitione ſeu contradictione, aut quacumque temporis etiã centenali præſcriptione, legibus, & conſuetudinibus generalibus quibuſcunque, cæteriſque contrariis non obſtantibus) releuandi, reſtituendi, & etiam reponendi; contradictores quoque quoslibet & rebelles priuandi, bandien. arreſtandi, incarcerandi, atque omnia & ſingula faciendi & exercendi, quæ Magiſtri prædeceſſores veſtri, qui fuerunt pro tempore, facere, gerere, & exercere potuerunt, ſeu etiam debuerunt, vobis, huiuſmodi durante beneplacito, Mandatum damus, ac etiam poteſtatem, Et vt officii veſtri huiuſmodi liberior & facilior ſit exercitatio, Nardum de Buſtachiis Procuratorem, nec non ipſum & Nicolaum de Mutiis, nobiles viros Ciues Romanos, Notarios veſtri officii eadem auctoritate facimus, & ordinamus. Mandantes exinde omnibus & ſingulis noſtri Capitolii Mareſcallis, cæteriſque Officialibus, vt Vobis, & Submagiſtris veſtris, atque veſtrũ cuilibet, in ſimilibus quæ veſtri exercitationem officii concernunt, pareant, & obediant, pariter & intendant, Inſuper quaſcunque excommunicationis, aut interdicti ſententias, pœnas, & mulctas, aliàs per nos, ſeu prædeceſſore

deceſſores noſtros, in Magiſtros pro tempore exiſtentes forſan promulgatas (quarum formam, & tenorem præſentibus haberi volumus pro expreſſis) auctoritate prædicta caſſantes, & irritantes, Vobiſque, vt occaſione per vos, in veſtro Officio factorum, ordinatorum, ſeu quomodolibet adminiſtratorum, aut quauis occaſione gerendorum, fiendorum, ſeu adminiſtrādorum, nullibi locorum in cauſam trahi, ſindicari, aut alias quouis modo per quemcunque, etiam Auctoritate Apoſtolica, moleſtari valeatis, eadem Auctoritate concedimus. Antedictis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non ſtatutis, & conſuetudinibus Vrbis, cæteriſque contrarijs non obſtan. quibuſcunque. Decernentes exinde irritum & inane quicquid contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorū a quoquā, quauis Auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, deputationis, ſuſcitationis, reintegrationis, reſtitutionis, prouiſionis, conceſſionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctos Apoſtolos, ſecundo Calendas Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Octauo.

IDEM

4

Quod perſonæ Eccleſiaſticæ, alias perſonas Eccleſiaſticas ad forum laicale trahentes, cauſam ac omne ius eis competens, eo ipſo amittant.

MARTINVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ad reprimendas inſolentias tranſgreſſorum, eorūque præſumptionem refrenandam, ſi neruus eccleſiaſticæ diſciplinæ lenteſcat, eorum voluntas procliuior fit ad peccandum, & exemplum impunitatis periculoſius in alios deriuatur. Propter quod ad præſidentis officium pertinet, ſic debitam executionem adhibere iuſtitiæ, quod commiſſa iam puniat, & committendorum in poſterum audaciam interdicat. Sane, ſicut diſplicenter accepimus, nonnulli diuerſorum regnorum, & terrarum iudices, alijque officiales laici, & laicales perſonæ, iuriſdictionem in temporalibus exercentes, exercerique facientes, non attendentes, quod laicis in clericos, & eccleſiaſticas perſonas, & illorum bona, nulla ſit attributa poteſtas, prætextu huiuſmodi (quod aſſerant in ſuis dominijs ad ſe pertinere coercere via facti, quæ vere & ficte attentata aſſerūtur, etiam in quocunque loco ſacro, vel religioſo, quantuncunque Deo dicato, ex quacunque cauſa, etiam ſi ratione delationis corporis Chriſti, collationis ſacramentorum, & beneficiorum eccleſiaſticorum venditionis factarum, aut aliarum rerum, & bonorum ad eccleſias, & eccleſiaſticas perſonas pertinentium quomodocunq;, etiam ſi ſola negatione, vel affirmatione, turbatio facti interueniat, & ad eos recurratur, cognitionem ad ſe ſpectare, pro eo quod factum & nouitas, quæ prætenduntur, etiam ſine alia violentia, quamuis in loco ſpirituali, & in loco ſacro ſiue religioſo, eo quod immediate, vt prætenduntur, ſpiritualia non exiſtant) propterea miniſtros eccleſiæ, & perſonas eccleſiaſticas, quantūcunque res, cauſa, vel occaſio vnde dependeat, & deriuatur, pia, ſacra, vel eccleſiaſtica ſit, aut ſpiritualis, ad forum ſuum, & ipſarum cognitionem trahunt, & reſpondere cogunt: Necnon procuratores fiſcales in curiis temporalibus multotiens agere procurant; ad quos (quod deterius eſt) nonnulli prælati, & perſonæ eccleſiaſticæ in ſuperbiam, & elationem dati, ad ſuperandum, & ſibi ſubijciendum per tales inuentiones, & cautelas, alias perſonas eccleſiaſticas, & religioſas, habent plerunque recurſum; & propterea in eiſdem regnis, & terris, ciuitatibus, caſtris, & locis, authoritas, & iuriſdictio eccleſiaſtica penitus abſorbentur; Et nihilominus ipſi laici iudices, alios laicos reſpondentes in foro eccleſiaſtico ſuper rebus quantumcunque eccleſiaſticis, vel ſpiritualibus, & concernentibus immediate eccleſiaſticas perſonas, ne reſpondeant, & iudicibus eccleſiaſticis ne cognoſcant, inhibitiones fieri ſub grauibus pœnis temporalibus faciunt, & procurant; & ſi ſecus fecerint, emendam pecuniariam exceſſiuam exigere, ac vaſtatores in domibus, & pijs alijs locis eccleſiaſticis, & religioſis inducere, ac loca ipſa, perſonaſque eccleſiaſticas, iocalibus, & paramentis eccleſiaſticis, & bonis mobilibus, ac alijs ſpoliare, illaque vendere, & alienare, fructus quoque & prouentus ad temporalitatem ad manus ſuas ponere, necnon diuerſas iniurias, & moleſtias reales, & perſonales eiſdem perſonis eccleſiaſticis inferre non verentur, in Dei offenſam, animarum ſuarum periculum, eccleſiaſticæ libertatis vilipendium, & plurimorum grauamen, præiuditium, & iacturam. Nos igitur aduerſus talia præſumentium temeritatem, remedia apponere, & ſuper his ſalubriter prouidere cupientes, ac Concilij Mileuitan. ac fe. re. Innocentij Papæ III. prædeceſſoris noſtri conſtitutionibus ſuper hoc æditis, auctoritate apoſtolica, ex certa ſcientia, hac noſtra irrefragabili conſtitutione perpetuo duratura, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus, ac etiam ordinamus, quod omnes & ſingulæ perſonæ eccleſiaſticæ ſeculares, & regulares ordinum quorumlibet, quacunque exceptione ſuffultæ, etiā Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, vel alia quauis præfulgeant dignitate, quæ aliam perſonam eccleſiaſticam, collegium, vel conuentum, in actione reali, mixta, vel perſonali, ciuili, vel criminali, etiam occaſione cuiuſcunque ſubmiſſionis, etiam iuramento vallatæ, vel alias ad forum, ſiue iudicium laicale, directe, vel indirecte (de qua in foro eccleſiaſtico ordinari conſueuerit, poſſit, vel debeat, de iure, vel de conſuetudine, aut alias cognoſci) trahere præſumpſerit, cauſam ipſam, & omne ius ei, ſiue eis, in poſſeſſorio, vel petitorio, in re, vel ad rem, cauſa, vel occaſione huiuſmodi quomodolibet competens, eo ipſo perdant penitus, & amittant, & ſingulares perſonæ, excommunicationis; capitula vero, & conuentus, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias incurrant ipſo facto; & ſi perſonæ ipſæ, & eis in præmiſſis adhærentes, & ſeruientes, in aliquo rebelles fuerint, & incontinenti non obedierint, omnes illas per priuationem ſuorum beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque, quæ obtinebant, & in quibus, & ad quæ ius quomodolibet competit, & inhabilitationem ad alia in poſterum obtinenda, coerceri & compelli volumus antedictas. Et nihilominus omnes & ſingulos iudices, & executores, communitates, dominia, laicos, & laicales perſonas, poſtquam exceptum fuerit de non iuriſdictione eorum, aut euidenter appareat huiuſmodi cognitionem ad eos de iure non ſpectare, talia præſumentes, & ea fieri mandantes, ſeu eorum nomine, & mādato facta, rata habentes, vel eis faciendis dantes auxilium, conſilium, vel fauorem, cuiuſcunque præeminentiæ

tiæ, dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, ſeculares perſonas; eorum; videlicet ſingulos officiales, quocunque nomine cenſeantur, & conſiliarios, & priuatas perſonas, quæ præmiſſorum principales perpetratores exiſterent, excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto, nullusque ab eiſdem ſententijs, per alium quam per Romanum Pontificem (præterquam in mortis articulo conſtitutus) abſolui valeat, ſiue poſſit: & præmiſſa omnia, non tantum ad futura, ſed etiam ad præſentia, & pendentia extendimus, auctoritate memorata; quodque etiam procurator fiſcalis cauſarum curiæ Cam. Apoſt. contra culpabiles in præmiſſis deſuper ſummaria informatione præhabita, per ſe vel alium ſeu alios, agere & procedere poſſit & valeat, nihilominus concedentes. Non obſtante ſi aliquibus communiter vel diuiſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de eorum proprijs nominibus ac indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet conſtitutionibus, priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis, de quibus etiam plena, & expreſſa, ac de verbo ad verbũ, in noſtris literis habenda eſſet mentio ſpecialis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo &c. noſtrorum ſtatuti, decreti, ordinationis, & voluntatis, infringere &c. Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos Kalen. Februarij, Pont. noſtri anno vndecimo.

EVGENIVS IIII.

I

De electione & officio Reformatorum Studij generalis almæ Vrbis; & de venditione gabellæ vini forenſis, eidem ſtudio applicatæ; Ac etiam, apud quem, pecuniæ ex dicta gabella redigendæ, deponi, & quos in vſus exponi debeant.

EVGENIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. A ſupremo patre familias in domo Domini, ſuperna dirigente prouidentia, inſufficientibus quãquam meritis, diſpenſatores effecti, inter curas innumeras, quibus occurrentium rerum negociorumq; varietatibus obſidemur, officij debito paſtoralis, ſollicitudine perurgemur aſſidua, vt ad domũ ipſam, ſapientiæ doctrinæq; miniſteria, gregem nobis creditum ſalubriter euocemus, & fidelibus ſingulis ad quærendum litterarum ſtudia (per quæ diuini nominis, orthodoxæque fidei cultus protenditur, iuſtitia colitur, tam publica quam priuata res geritur, omniſq; proſperitas humanæ conditionis augetur) libenter fauores gratioſos impendamus, & oportunæ commoditatis auxilia liberaliter impartiamur. Dudum ſiquidem ad vniuerſalem profectum, non ſolum incolarum almæ vrbis & circumpoſitæ regionis, ſed & aliorum, qui quaſi continuo, de diuerſis mundi partibus, ad eandem confluunt vrbem, ſtudio paternæ ſollicitudinis intendentes, diligenti deſuper cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione præhabita, de ipſorum conſilio, auctoritate apoſtolica, inter alia ſtatuimus, decreuimus & ordinauimus, quod in vrbe predicta perpetuis futuris tẽporibus, generale Studium vigeret in qualibet facultate, ac docentes, & ſtudentes ibidem, omnibus priuilegijs, libertatibus, & immunitatibus, conceſſis doctoribus, & ſcholaribus, in Studijs generalibus commorantibus, gauderent & vterentur; quodque in gabella vini forenſis, quod in tabernis venditur (pro qua venditores huiuſmodi vini, ſex denarios pro qualibet libra Cameræ dictæ vrbis ſoluere tenebantur) etiam pro libra tres adderentur ſolidi cum dimidio, pro ſalario Doctorum ad legẽdum in dicto Studio conductorum, & alijs occurrentibus inibi, iuxta ordinationem Rectoris, & reformatorum, pro tempore exiſtentium præfati Studij, deducendis expenſis, prout in noſtris inde confectis litteris plenius continetur. Nos igitur vt temporis progreſſu tales in ipſius Studij reformatores aſſumãtur, quorum diligentia, & circunſpectione, votiuos proſperoſq; iugiter huiuſmodi Studium contingat auctore Domino habere ſucceſſus, dilectorum filiorum nobilium virorum (Iuſtini, Pauli de Planca legum doctorum, & noſtri conſiſtorij aduocati, necnon Iohannis de Capuccinis, & Iohannis Cecchi de Cangialaſinis, modernorum Conſeruatorum, ciuium Romanorum, ac Iacobi de Lodamaro, de regione Montium, Cecchi de Buccamatijs de Regione Triuij, Laurentij domini Pauli Toti de Regione Columnæ, Laurentij Pauli Collarij de Regione Campi martis, Nuccij Cecchi de regione Pontis, Syluestri de Temperijs de regione Parionis, Syluestri Antonij Paloni de regione Arenulæ, Nuccij Ciaffi de regione Sancti Euſtachij, Cecchi Antonij de Rugerijs de regione Pineæ, Lucæ Nannoli de Buccabellis de regione Campitelli, Franciſci Antonij dela Baleſtra de regione Sancti Angeli, Iuliani Sciuſciæ de regione Ripæ, Laurentij Benedicti Obicionis de regione Tranſtiberim) Capitum regionum dictæ vrbis, in hac parte ſupplicationibus inclinati, perpetuis futuris temporibus irrefragabiliter obſeruandæ conſtitutionis edicto, auctoritate præfata volumus, & ordinamus, quod ipſi Conſeruatores, & capita regionum etiam pro tempore exiſtentes, annis ſingulis de menſe Decembris, duodecim ex nobilibus ciuibus Romanis (inter quos aliqui in iure Canonico vel Ciuili Doctores ſint) primo, necnon alios tabelliones publicos tres, fide ac facultatibus idoneos, etiam ciues Romanos, eligere, & ipſius Eccleſiæ Camerario, vel eius locumtenenti pro tempore exiſtenti, præſentare debeant, ipſeq; Camerarius ſiue locumtenens ex huiuſmodi duodecim primo, vt præfertur, electis, quatuor, quorum vnus omnino in præmiſſo iure Doctor exiſtat, ipſius ſtudij reformatores, & illorum notarium, ex dictis alijs tribus tabellionibus, vnum conſtituãt, & deputẽt, qui protinus extunc pro talibus habeantur, & eorum inibi cuiuſlibet officium per annum dumtaxat duret, eoq; finito, reformatores ipſi de omnibus & ſingulis per eos circa prædictum illorum officium geſtis, & adminiſtratis, coram Conſeruatoribus vrbis, & tribus ex Capitibus regionum, per alios Capita regionum communiter eligendis, ſimiliter pro tempore exiſtentibus, ac vno alio probo viro ad hoc per prædictum Camerarium vel eius locumtenentem deputando, legales rationem & calculum, reddere ſint aſtricti, & ad id, quodq; omnia & ſingula de rebus, emolumentis, & bonis, quæ ad eos ipſius officij ratione peruenerint, extantia, conſignent, & quæ negligenter, vel fraudulenter interim adminiſtrauerint, omnino reſarciant, & refundant illis qui tunc de nouo dicti Studij reformatores extiterint, per ipſos Conſeruatores, qua conuenit diſtrictione coarctentur. Conſeruatores quoq; ac tres ex Capitibus regionum, per ipſos Capita regionum, vt prædicitur eligendi, & reformatores prædicti ſimul cum dicto alio per Camerarium vel eius locumtenentem, vt prædicitur depu-

tando, ſeruatis debitis, & quæ in talibus in dicta vrbe fieri conſueuerunt, ſubhaſtationibus & modis, gabellam huiuſmodi vendant, & quæ prouenerint inde pecunias, apud aliquem vel aliquos, fidos ac famoſos Mercatores in dicta vrbe pro tempore exiſtentes, deponant, & quotiens expedierit, ipſi Reformatores, per ſeipſos pecunias huiuſmodi, pro ſalariandis inibi legentibus Doctoribus, aut alijs ipſius Studij ſupportandis oneribus, exponere; reſiduum quoq; pecuniarum huiuſmodi, in alios dicti Studij vſus, & vtilitatem conuertere, necnon de præfatorum Conſeruatorum, & trium vt præfertur Capitū regionum, & deputandi huiuſmodi conſenſu, pro dicto reſiduo, domum, ſeu habitationem, aut Collegium, pro pauperibus inibi collocandis ſcholaribus & ſtudentibus, conſtrui, & ædificari, poſſeſſionesque, & domos, vel alia immobilia bona, ad ipſius domus ſeu collegij opus emere, necnon omnia alia, & ſingula, quæ in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, vel opportuna fuerint, facere, gerere, & exercere valeant; ſuper quibus omnibus plenam liberamque concedimus eis tenore præſentium poteſtatem. Non obſtantibus omnibus quæ in dictis literis non obſtare voluimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo trigeſimoſecundo, ſeptimo Idus Febr. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM.

2

Diffinitio nonnullorum articulorum, de quibus Latina ſiue Occidentalis, necnon Græca ſiue Orientalis Eccleſiæ, inuicem diſsidebant.

EVGENIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Conſentiente ad infraſcripta chariſſimo in Chriſto filio noſtro Ioanne Palæologo Romanorum Imperatore illuſtri, & Locumtenentibus venerabilium fratrum noſtrorum Patriarcharum, & cæteris orientalem Eccleſiam repræſentantibus. Lætentur cœli & exultet terra. Sublatus eſt enim de medio paries, qui occidentalem orientalemque diuidebat eccleſiam, & pax atque concordia rediit, illo angulari lapide Chriſto qui fecit vtraque vnū, vinculo fortiſsimo charitatis & pacis vtrūque iungente parietem, & perpetuæ vnitatis fœdere copulante ac continente; poſtque longā mœroris nebulam, & diſsidij diuturni atram nigramq; caliginem, ſerenum omnibus vnionis optatæ, iubar illuxit. Gaudeat mater Eccleſia, quæ filios ſuos hactenus inuicem diſsidentes, iam videt in vnitatem pacemque rediiſſe: & quæ antea in eorum ſeparatione amariſsime flebat, ex ipſorum modo mira concordia, cum ineffabili gaudio omnipotenti Deo gratias referat. Cuncti gratulentur fideles vbique per orbem, & qui Chriſtiano cēſentur nomine, matri Catholicæ Eccleſiæ collætentur. Ecce enim occidētales orientaleſque patres, poſt longiſsimū diſſenſionis atque diſcordiæ tempus, ſe maris ac terræ periculis exponentes, omnibuſque ſuperatis laboribus, ad hoc ſacrum œcumenicum concilium, deſiderio ſanctiſsimæ vnionis, & antiquæ charitatis redintegrandæ gratia, læti alacreſque conuenerunt: & intentione ſua nequaquam fruſtrati ſunt. Poſt longam enim laborioſamque indaginem, tandem Spiritusſancti clementia ipſam optatiſsimam & ſanctiſsimam vnionem conſecuti ſunt. Quis igitur dignas omnipotentis Dei beneficijs gratias referre ſufficiat? quis tantæ diuinæ miſerationis diuitias non obſtupeſcat? cuius vel ferreum pectus tantæ ſupernæ pietatis magnitudo non molliat? Sunt iſta prorſus diuina opera, non humanæ fragilitatis inuenta; atque ideo eximia cum veneratione ſuſcipienda, & diuinis laudibus proſequenda. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio, Chriſte, fons miſericordiarum; qui tantū boni, ſponſæ tuæ catholicæ Eccleſiæ contuliſti, atque in generatione noſtra tuæ pietatis miracula demonſtraſti, vt enarrent omnes mirabilia tua. Magnum ſiquidem diuinumque munus nobis Deus largitus eſt; oculiſque vidimus quod ante nos multi, cū valde cupierint, aſpicere nequiuerunt. Conuenientes enim Latini & Græci in hac ſacroſancta œcumenica ſynodo, magno ſtudio inuicem vſi ſunt, vt inter alia etiam articulus ille de diuina Spiritus ſancti proceſſione; ſumma cum diligentia & aſsidua inquiſitione diſcuteretur. Prolatis vero teſtimonijs ex diuinis ſcripturis, plurimiſque auctoritatibus ſanctorum Doctorum orientalium & occidentalium; aliquibus quidem ex Patre & Filio, quibuſdam vero ex patre per filium procedere dicentibus Spiritum ſanctum, & eandem intelligentiam aſpicientibus omnibus ſub diuerſis vocabulis, Græci quidem aſſeruerunt quod id quod dicūt Spiritum ſanctum ex Patre procedere, non hac mente proferunt vt excludant filium: ſed quia eis videbatur (vt aiunt) Latinos aſſerere Spiritum ſanctum ex patre & filio procedere tāquam ex duobus principijs & duabus ſpirationibus, ideo abſtinuerunt a dicendo quod Spiritusſanctus a patre procedat & filio. Latini vero affirmauerunt non ſe hac mente dicere Spiritum ſanctum ex patre filioque procedere, vt excludāt patrem quin ſit fons atq; principium totius Deitatis (filij ſcilicet, ac Spiritus ſancti) aut quod id quod Spiritus ſanctus procedit ex filio, filius a patre non habeat, ſiue quod duo ponant principia, ſeu duas ſpirationes; ſed vt vnum tantum aſſerant eſſe principium vnicamque ſpirationem Spiritusſancti prout hactenus aſſeruerunt. Et cum ex his omnibus vnus & idem eliciatur veritatis ſenſus, tandem in infraſcriptam ſanctam & Deo amabilem eodem ſenſu eademq; mente vnionem vnanimiter concordarunt & conſenſerunt. In nomine igitur Sanctæ Trinitatis, Patris, & Filij & Spiritus ſancti, hoc ſacro vniuerſali approbante Florentino concilio, diffinimus, vt hæc fidei veritas ab omnibus Chriſtianis credatur & ſuſcipiatur, ſicque omnes profiteantur, quod Spiritusſanctus ex Patre, & Filio æternaliter eſt, & eſſentiam ſuam ſuumque eſſe ſubſiſtens habet ex Patre ſimul & Filio, & ex vtroque eternaliter, tanquam ab vno principio, & vnica ſpiratione procedit. Declarantes quod id quod ſancti doctores & patres dicunt ex Patre per Filium procedere Spiritum ſanctum, ad hanc intelligentiam tendit, vt per hoc ſignificetur Filium quoque eſſe ſecundum Græcos quidem, cauſam, ſecūdum Latinos vero, principium ſubſiſtentiæ Spiritus ſancti ſicut & Patrem. Et quoniam omnia quæ Patris ſunt Pater ipſe vnigenito Filio ſuo gignendo dedit præter eſſe Patrem, hoc ipſum quod Spiritus ſanctus procedit ex Filio, ipſe Filius a Patre æternaliter habet, a quo etiā æternaliter genitus eſt. Diffinimus inſuper explicationem verborum illorum, Filioque, veritatis declarandæ gratia, & imminente

minente tunc neceſſitate, licite, ac rationabiliter Symbolo fuiſſe appoſitam. Item in azimo ſiue fermentato pane triticeo, corpus Chriſti veraciter confici: ſacerdotesq; in altero ipſorũ, Domini corpus conficere debere, vnumquemque ſcilicet iuxta ſuæ Eccleſiæ ſiue occidentalis ſiue orientalis conſuetudinem. Item ſi vere pœnitentes in Dei charitate deceſſerint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commiſſis ſatisfecerint, & omiſſis eorum animas pœnis purgatorijs poſt mortem purgari: & vt a pœnis huiuſmodi releuentur, prodeſſe eis fidelium viuorum ſuffragia (miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, & eleemoſynas, & alia pietatis officia) quæ a fidelibus pro alijs fidelibus fieri conſueuerunt ſecundum eccleſiæ inſtituta. Illorumque animas qui poſt baptiſma ſuſceptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam quæ poſt contractam peccati maculam, vel in ſuis corporibus, vel eiſdem exutæ corporibus, prout ſuperius dictum eſt, ſunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clare ipſum Deũ trinum & vnum ſicuti eſt, pro meritorum tamen diuerſitate aliam alia perfectius. Illorum autem animas qui in actuali mortali peccato, vel ſolo originali decedunt, mox in infernũ deſcendere pœnis tamen diſparibus puniendas. Item diffinimus Sanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem in vniuerſum orbem tenere primatum, & ipſum Pontificem Romanum ſucceſſorem eſſe beati Petri Principis Apoſtolorum, & verum Chriſti vicarium, totiusque eccleſiæ caput, & omnium chriſtianorum patrem, ac doctorem exiſtere, & ipſi in beato Petro paſcendi, regendi, ac gubernandi vniuerſalem eccleſiam a Domino noſtro Ieſu Chriſto plenam poteſtatem traditam eſſe; quemadmodum etiam in geſtis œcumenicorũ Conciliorum, & in ſacris canonibus continetur. Renouantes inſuper ordinem traditum in canonibus cæterorum venerabilium Patriarcharum: vt Patriarcha Conſtantinopolitanus, Secundus ſit poſt Sanctiſſimum Romanum Pontificem, tertius vero Alexandrinus, quartus autem Antiochenus, & quintus Hieroſolymitanus: ſaluis videlicet omnibus priuilegijs, & iuribus eorum. Datum Florentiæ in ſeſſione publica Synodali, ſolenniter in Eccleſia maiori celebrata, anno Incarnationis dominicæ milleſimo quadringenteſimo trigeſimonono, pridie nonas Iulij, Pontificatus noſtri anno nono.

✠ EGO EVGENIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, ita diffiniens ſubſcripſi.
Locus Signi.

✠ Ego Antonius Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Bononienſis, ſupradictas diffinitiones veras & catholicas eſſe affirmo, & me illis ſubſcripſi.

✠ Ego Branda Epiſcopus Portuenſis, Cardinalis Placentinus, ſupraſcriptas diffinitiones veras, & catholicas eſſe affirmo, & me illis ſubſcripſi.

✠ Ego N. tituli Sanctæ Crucis presbyter Cardinalis, ſupraſcriptis diffinitionibus tanquam veris, & catholicis me ſubſcripſi.

✠ Ego F. tituli Sancti Clementis presbyter Cardinalis, ſupraſcriptis diffinitionibus, tanquã veris, me ſubſcripſi.

✠ Ego A. tituli Sancti Marci presbyter Cardinalis, me ſubſcripſi.

✠ Ego Iul. tituli Sanctæ Sabinæ presbyter Cardinalis, me ſubſcripſi.

✠ Ego Proſper tituli Sancti Georgij ad vellus aureum, diaconus Cardinalis de Columna, me ſubſcripſi.

✠ Ego Dominicus Sanctæ Mariæ in Via lata S. R. E. diaconus Cardinalis, me ſubſcripſi.

NICOLAVS V.

I

Statutorum & ordinationum, inter Romanorum Imperatorem, & Principes nationis Germanicæ, ex vna, ac Sedis Apoſtolicæ Legatum, partibus ex altera, concordatorum, ratificatio, prout hic.

NICOLAVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ad ſacram Petri ſedem, diuina diſpoſitione ſublimati, ſingulis quæ pro vniuerſalis eccleſiæ vnione, ac pace, & tranquillitate, profutura conſpicimus, apoſtolicæ prouidentiæ ſollicitudinẽ libenter intendimus, & ad felicẽ illorũ proſecutionem & conſummationẽ, opem & operam impendimus efficaces. Nuper ſiquidem chariſſimus in Chriſto filius noſter, Federicus Romanorum Rex Illuſtris, & nonnulli alii dilecti filij, eccleſiaſtici, & ſeculares Principes inclitæ nationis Germanicæ, ex vna, ac dilectus filius noſter, Ioannes ſancti Angeli Diaconus Card. in partibus illis apoſtolicæ ſedis de latere Legatus, per nos ad dictas partes miſſus, ſufficienti deſuper a nobis, & ſede apoſtolica auctoritate ſuffultus, ex alia partibus, Ro. eccleſiæ & dictę nationis nominibus, pro ipſius eccleſiæ vnione, pace, & tranquillitate, inter eccleſiam, & nationem prædictam, perpetuo ſolidandis & conſeruandis, diuerſa rationabilia & vtilia ordinationes & ſtatuta, a partibus ipſis hinc inde approbata, laudata, concluſa, acceptata & concordata, fecerunt ac ediderunt, nobiſq; humiliter ſupplicari fecerunt, vt illis pro firmiori eorum ſubſiſtentia, robur apoſtolicæ firmitatis adijcere, nec non auctoritatem potiorem, & decretum interponere dignaremur. Nos itaq; qui ſtatuta, ordinationes, & concordata prædicta, per nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris ſanctæ Ro. Eccleſiæ Cardinalibus, magnorum maturitatis, auctoritatis, & literaturæ viros, diligenter examinari & diſcuti fecimus, eaque rationabilia & ſalubria tam eccleſiæ quam nationi præfatæ fore comperimus; de dictorum, & aliorum venerabilium fratrum noſtrorum prædictæ eccleſiæ Cardinalium, conſilio & aſſenſu, apoſtolica auctoritate, & ex certa ſcientia approbamus, ratificamus, laudamus, & acceptamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, iuxta modum & formam ſubſequentes, Placet nobis ſuper prouiſione eccleſiarum & beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque, iuris ſcripti reſeruatione, & Execrabilis, ac Ad regimen, cõſtitutionũ, modificatis vt ſequitur, Ad regimen eccleſiæ generalis, quanquã immeriti, ſuperna diſpoſitione vocati, gerimus in noſtris deſiderijs, vt debemus, quod per noſtræ diligentiæ ſtudium, ad quarumlibet eccleſiarum & monaſteriorum regimina, & alia beneficia eccleſiaſtica, iuxta diuinum beneplacitum, & noſtræ intentionis affectum, viri aſſumantur idonei, qui præſint & proſint committendis eis

eccleſiis, monaſterijs, & beneficijs prælibatis. Præmiſſorum itaque conſideratione inducti, & ſuadentibus nobis alijs rationabilibus cauſis nonnullorũ prædeceſſorũ noſtrorũ Ro. Pont. veſtigijs inhærẽtes, omnes Patriarchales, Archiepiſcopales, & Epiſcopales Eccleſias, & etiã monaſteria, prioratus, dignitates, perſonatus, & officia, necnon canonicatus, præbendas, & eccleſias, cæteraque beneficia eccleſiaſtica cum cura, vel ſine cura, ſecularia, & regularia, quæcunque, & qualiacunque fuerint, etiam ſi ad illa perſonæ conſueuerint, ſeu debuerint per electionem, ſeu quemuis alium modum aſſumi, nunc apud ſedem apoſtolicam quocunque modo vacantia, & in poſterum vacatura: necnon per depoſitionem, uel priuationem, ſeu tranſlationem per nos, ſeu auctoritate noſtra factas, & inantea faciendas vbilibet: necnon ad quæ aliqui in concordia vel diſcordia electi ſiue poſtulati fuerint, quorum electio caſſata, ſeu poſtulatio repulſa, vel per eos facta renunciatio, & admiſſa auctoritate noſtra extiterit, ſeu quorum electorum, vel poſtulatorũ, & inantea eligendorũ ſeu poſtulãdorum electionem caſſari, ſeu poſtulationem repelli aut renunciationem admitti per nos, aut auctoritate noſtra continget apud ſedem prædictam, vel alibi vbicunque, & etiam per obitum Cardinalium eiuſdem eccleſiæ Romanæ, aut officialium dictæ ſedis quamdiu ipſa officia actualiter tenebunt (videlicet Vicecancellarij, Camerarii, ſeptem Notariorum Auditoris, literarum contradictarum, & apoſtolici palatij cauſarum Auditorum, Correctorum, centum & vnius Scriptorum literarum apoſtolicarum, & vigintiquatuor Pænitentiariæ præfatæ ſedis, & vigintiquinque Abbreuiatorum, necnon verorum Commenſalium noſtrorum, & aliorum vigintiquatuor Capellanorum ſedis eiuſdem in epitaphio deſcriptorum) & etiam quoruncunq; Legatorum, ſeu collectorum, ac in terris Romanæ eccleſiæ Rectorum, ac Theſaurariorum deputatorum, ſeu miſſorum hactenus, vel deputandorũ, aut mittendorũ in poſterum, nũc vacantia, & inantea vacatura vbicunque dictos Legatos, vel Collectores, ſeu Rectores, & Theſaurarios antequam ad Romanam curiam redierint ſeu venerint, rebus eximi contigerit ab humanis, necnon quorumlibet pro quibuſcunque negotiis ad Romanam curiam venientium, ſeu etiã recedentium ab eadem, ſi in locis a dicta curia vltra duas dietas legales non diſtantibus iam forſan obierint vel eos inantea ab hac luce tranſire contigerit, & etiam ſimili modo quoruncunque curialiũ peregrinationis, infirmitatis, ſeu recreationis, vel alia quacunque cauſa ad quæuis loca ſecedentium, ſi eos antequam ad dictã curiam redierint in locis vltra duas dietas ab eadem curia, vt præmittitur, nõ remotis (dummodo eorum proprium domicilium non exiſtat ibidem) iam forſan deceſſerint, vel in poſterum eos contigerit de medio ſubmoueri, etiam nunc per obitum huiuſmodi vacantia, vel in poſterum vacatura, Rurſus monaſteria, prioratus, dignitates, perſonatus, decanatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, præbendas, & eccleſias, cæteraque beneficia eccleſiaſtica ſecularia & regularia, cum cura, vel ſine cura, quæcunque, & qualiacunque fuerint, etiam ſi ad illa perſonæ conſuerint ſeu debuerint per electionem, ſeu quemuis alium modum aſſumi, quæ promoti per nos ſeu auctoritate noſtra ad Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium eccleſiarum, necnon monaſteriorum regimina obtinebant tempore promotionũ de ipſis factarum nunc quocunq; modo vacantia, aut in poſterum vacatura, necnon etiam per aſſecutionem pacificam quorumcunque prioratuum, perſonatuum, officiorum, canonicatuum, præbendarum, eccleſiarum, aut beneficiorum aliorum per nos, ſeu auctoritate noſtrarum literarum immediate collatorum, ſeu conferendorum in poſterũ, præterquam ſi virtute gratiæ expectatiuæ aſſecutio fiet, nunc vacantia & inantea vacatura, plena ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis cum fratribus noſtris collatione præhabita, & matura deliberatione ſecuta, ordinationi, diſpoſitioni, ac prouiſioni noſtræ, de ipſorũ fratrũ conſilio, auctoritate apoſtolica reſeruamus, Decernentes ex nũc irritum & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis & quolibet eorum, per quoſcunque, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Item placet nobis, quod in Metropolitanis & cathedralibus etiam immediate non ſubiectis eccleſijs, & monaſterijs immediate ſubiectis ſedi apoſtolicæ, fiant electiones canonicæ quæ ad dictam ſedem deferãtur, quas etiã ad tẽpus conſtitution. fe. re. Nicolai Papæ III. quę incipit, Cupientes; expectabimus: & elapſo dicto tempore ſi non præſentatæ, vel ſi præſentatæ, minus canonicæ fuerint, prouidebimus; & ſi canonicæ fuerint, eas confirmabimus, niſi ex rationabili, & euidenti cauſa, ac de dictorum fratrum conſilio, de digniori & vtiliori perſona duxerimus prouidendũ: prouiſo quod confirmati prædicti, & per eos prouiſi, Metropolitanis ſuis, & aliis præſtent debita iuramenta, & alia, ad quæ de iure tenentur, etiam in monaſteriis dictæ ſedi immediate non ſubiectis, & aliis regularibus beneficiis: ſuper quibus pro confirmatione, vel prouiſione ad dictam ſedem non conſueuit haberi recurſus, electi, ſeu illi quibus prouidendum eſt, pro confirmatione & prouiſione huiuſmodi ad curiam Romanam venire non tenebuntur: ipſaque regularia beneficia ſub expectatiuis gratijs non cadant. Vbi autem pro monaſterius ad dictam curiam venire ſeu mittere conſueuerint, non aliter confirmabimus vel prouidebimus, quam ſuperius de cathedralibus eccleſiis eſt expreſſum. Et de monaſterijs monialium non diſponemus, niſi ſint exempta, & tunc per commiſſionem ad partes. De cæteris vero dignitatibus & beneficijs quibuſcunq;, ſecularibus, & regularibus vacaturis, vltra reſeruationes prædictas (maioribus dignitatibus poſt Põtificales, in cathedralibus, & principalibus in collegiatis eccleſiis exceptis; de quibus iure ordinario prouideatur per illos inferiores, ad quos alias pertinet). Placet etiam nobis, quod per quãcunque aliam reſeruationem gratiam expectatiuam, aut quamuis aliam diſpoſitionem, ſub quacunque verborum forma per nos vel auctoritate noſtra factam vel faciendam, non impediamus nos, quo minus de illis cum vacabunt de Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus, libere diſponatur per illos, ad quos eorum collatio, prouiſio, præſentatio, electio, ſeu quæuis alia diſpoſitio pertinebat: reſeruatione, alia ue quauis diſpoſitione auctoritate noſtra factis vel faciendis, non obſtantibus quibuſcunque. Quotiens vero aliquo vacante beneficio in Ianuarij, Martij, Maij, Iunij, Septembris, & Nouembris menſibus ſpecialiter diſpoſitioni dictæ ſedis reſeruatis non apparuerint infra tres menſes a die notæ vacationis in loco beneficij, quod alicui de illo apoſtolica auctoritate prouiſum fuerit, exnunc & non antea ordinarius vel alius ad quem illius diſpoſitio pertinebit, de illo libere diſponere poterit: & ad finem vt hæc ordinatio collationum beneficiorum non reſeruatorum, per alternos menſes poſſit per dictam nationem publicari, & omnes qui ea gaudere voluerint, tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc quo ad dictam ſedẽ, a kalendis Iunij proxime futuris ipſa currere incipiet, & durabit deinceps, niſi in futuro Concilio de conſenſu dictæ nationis aliter fuerit ordinatum. Placet ſimiliter nobis quod circa prouiſionem dictæ ſedis ordinandam, modus annatarum hoc modo currat; De eccleſiis cathedra-

libus

libus omnibus & monaſterijs, virorum duntaxat, vacantibus, & vacaturis, ſoluantur de fructibus primi anni a die vacationis, ſummæ pecuniarũ in libris Cam. apoſt. taxatæ, quæ communia ſeruitia nuncupantur: & ſi quæ exceſſiue taxatæ ſint, quod prouideatur ſpecialiter in grauatis regionibus ſecundum qualitatẽ rerũ, temporũ, & regionũ ne nimiũ prægrauentur, ad quod petentibus dabimus cõmiſſionẽ in partibus qui diligenter inquirant & retaxent. Taxæ autẽ prædictæ pro media parte infra annũ a die habitæ poſſeſſionis pacificæ totius vel maioris partis, ſoluantur, & pro alia media parte intra annum ſequentem, & ſi intra annum bis vel pluries vacauerint, ſemel tantum ſoluatur: nec debitum huiuſmodi in ſucceſſorem in eccleſia vel monaſterio transeat. De cæteris vero dignitatibus, perſonatibus, officijs, & beneficijs ſecularibus ac regularibus quibuſcunque, quæ auctoritate dictæ ſedis conferentur, vel de quibus prouidebitur (præterquam vigore gratiarum expectatiuarum, aut cauſa permutationis) ſoluantur annatæ ſeu medij fructus iuxta taxam ſolitam a tempore poſſeſſionis intra annum, & debitum huiuſmodi, ſimiliter in ſucceſſorem in beneficio non transeat. Sed de beneficijs quæ valorem xxiiij. florenorum auri de camera non excedunt, nihil ſoluatur: duretq; hæc obſeruantia deinceps, niſi eam ſimiliter in futuro concilio de ipſius nationis conſenſu contingat immutari. In alijs autem quæ per fe. re. Eugenium Papam IIII. etiam prædeceſſorem noſtrum pro dicta natione vſque ad tempus futuri generalis concilij permiſſa, conceſſa, indulta, & decreta, ac per nos confirmata fuerunt, in quantum illa, concordiæ præſenti non obuient, iſta vice nihil volumus eſſe immutatum: & per hoc quod in concordatis huiuſmodi, ſiue quibuſuis alijs eorum occaſione conficiendis literis, propter compendioſiorem deſcriptionem, Alamania ſpecialiter appellatur, natio ipſa cenſeri non debet a Germanica natione diſtincta, ſeu quomodolibet ſeparata. Et propterea quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis forſitan fides facienda fuerit, loca, deferri, eadẽ apoſt. auctoritate decernimus quod ipſorum tranſumpto Metropolitanorũ dictæ nationis ſigillo munito, taquam præſentibus ſi exhiberẽtur literis plena fides adhibeatur, & perinde ſtetur ac ſi dictæ præſentes literæ forent exhibitæ, vel oſtenſæ: & inſuper quoque irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, ratificationis, laudationis, acceptationis, commutationis, reſeruationis, conſtitutionis, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

B. de Callio.

IDEM.

1

Equos, ferrum, lignamina, & alia mercimonia, in Alexandriã, vel partes Aegypti, mittentes, vel deferentes, aut mitti vel deferri permittentes, pœnis hic expreſſis puniuntur.

NICOLAVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Olim tam in generali quam in Lugdunenſi poſtmodum ſubſtituto concilijs, per ſedem Apoſtolicam celebratis, in illos falſos, & impios Chriſtianos, qui contra Deum & Chriſtianum populũ, Saracenis ferrum, arma, quibus Chriſtianos impugnent, & lignamina galearum, & aliorum vaſorum nauigabilium, deferunt ad eos; & qui eis galeas vendunt, ac naues; quique in pyraticis Saracenorum nauibus, curam gubernationis exercent, vel in machinis & quibuſlibet alijs, eis impendunt auxilium, vel conſilium, vel fauorem, in Chriſtianorum diſpẽdium, & ſpecialiter Terræ ſanctæ; fuit excommunicationis ſententia promulgata; ipſoſque rerum ſuarum priuatione mulctari, & ſeruos capientium fore, cenſuerunt concilia ſupradicta; expreſſe quoque in ipſis præcipitur, vt talibus gremium non aperiatur eccleſiæ, niſi totum quod de commercio tam damnato perceperint, & tantũdem de ſuo, in ſubſidium terræ memoratæ præſtiterint, vt æquo iudicio, in quo deliquerit, puniatur. Nos itaque gerentes corde negotia dictæ terræ, duximus hactenus ſtatuendum, vt nullus equos, ferrum, lignamina, victualia, & alia quoque mercimonia, in Alexandriam, vel alia loca Saracenorum terræ Aegypti deferre, vel mittere, ſeu de partibus eorum, vt eiſdem deferantur, extrahere, vel extrahi permittere, aut conſilium, vel fauorem præſtare quoquomodo præſumat; ac illos, qui contra huiuſmodi conſtitutionem noſtram auſu temerario venire tentauerint, eo ipſo excommunicationis ſententia decernimus ſubiacere, a qua non poſſit abſolui, niſi tantum de bonis proprijs, in dictæ terræ Sanctæ ſubſidium conuertendum exſoluerit, quantum ad partes prædictas extulerit, vel miſerit, & deferre, vel de ipſorũ partib⁹ extrahi permiſerit ad eoſdẽ deferẽdũ. Et nihilominus ſi perſonas eorum capi contigerit, in ſeruitutem, & capientium illorum eſſe volumus, in quorum ceciderint captionem. Volẽtes autem in hac parte ſolertius prouidere, quanto amplius exigere hoc noſcitur vrgens neceſſitas dictæ Terræ, apoſtolica auctoritate ſtatuimus, vt nullus omnino aliqua victualia, vſque ad decennium, a data præſentium computandum; alia vero prædicta, ad aliquod, ſeu aliqua de eiſdem, aut aliud, quodlibet (victualibus ſicut præmittitur vſq; ad prædictũ tẽpus duntaxat exceptis) quacũq; occaſione, vel cauſa, ſeu quouis ingenio, vel quæſito colore, vllo vnquam tempore in Alexandriam, vel partes Aegypti, ſeu terras Soldano ſubiectas, mittere vel deferre præſumat, vel quantum in eo fuerit, mitti vel deferri permittat; auctoritate decernimus eadem, vt hi, qui contra huiuſmodi ſtatutum noſtrum quolibet modo venire præſumpſerint, præter pœnas prædictas, (quas ipſo facto incurrere volumus) perpetuo ſint infames, & inteſtabiles habeantur, ita quod nec teſtari, nec legata eis, ſeu relicta percipere valeant. Et inſuper ad ſucceſſiones tam ex teſtamento, quam ab inteſtato ſint prorſus, & reddantur inhabiles, nec ad publica qualibet admittantur officia, ſintq; illis actus legitimi perpetuo interdicti; & poſtquam de huiuſmodi temeritate conſtiterit, diebus feſtiuis & dominicis publice nuncientur, & in fiſcũ bona omnia deuoluãtur. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã noſtri ſtatuti, & conſtitutionis infringere, aut ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum apud Vrbem veterem, x. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

IDEM.

3

Ne Sedis Apoſtolicæ officiales, ac alij clerici Ro. Cu. ſequentes, ſub pœna priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa exercenda, ac etiam beneficia obtinenda, concubinam tenere præſumant.

NICOLAVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Si diligenter attendimus vitia ſingula, quæ in conſpectu populi, decus vileſcere faciunt clericale, & quam odibilis ſit inceſtus in clero; crimen inceſtus huiuſmodi, quod plerique, propter illius impunitatem, ſibi blandiuntur minime verecundum, imo quaſi non fore peccatum, non immerito cohibere compellimur, & præſertim eo propéſius in Curia noſtra, quo illud ibidem videtur ſcandaloſius, & ab alijs pernicioſius trahitur in exemplum. Hinc eſt, quod nos præſentis conſtitutionis edicto, Vniuerſis & ſingulis Sedis Apoſtolicæ Officialibus, necnon quæuis Romanæ curiæ officia exercentibus, etiam ſi ratione officiorum huiuſmodi, ipſius Sedis officiales non cenſeantur, & alijs quibuſcunque clericis eandem curiam ſequentibus, diſtrictius inhibemus, ne quiſquam ex eis, concubinam publice in domo ſua, aut alibi, vt illius turpi commercio liberius vtatur, ſeu quamcunque mulierem ad aliorum turpé vſum huiuſmodi, aut quamcunq; mulierem in præſentiarum tenuerit, niſi poſt præſentium publicationé in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in Cancellaria noſtra faciendam (quam etiam vim habere volumus monitionis peremptoriæ) infra nouem dies, ab huiuſmodi exceſſu, realiter & cum effectu deſtiterit, ac concubinam ſeu mulierem ipſam penitus & omnino dimiſerit; quodque quiſquis inantea concubinam vel mulierem talem tenere præſumpſerit, omnibus beneficijs ſuis eccleſiaſticis, necnon quæ in dicta curia obtinent vel exercent officijs, ſint ipſo facto priuati, illaque ex tunc poſſint per quoſcunque alios libere impetrari; ijdemque priuati, necnon quicunque alij concubinas & mulieres huiuſmodi, contra præſentem prohibitionem, tenere præſumentes; inhabiles cenſeantur ad beneficia obtinenda, & in dicta Curia officia huiuſmodi exercenda; nec illorum capaces efficiantur, niſi inhabilitatem ſuam antea, per dictæ ſedis literas, obtinuerint aboleri; & interim per eos in prædictis geſta habeantur pro infectis. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, ſtatuti, conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, decimo, Kl. Octobris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

IDEM.

4

Vt incolæ & habitatores, ac Vniuerſitates Regnorum Siciliæ, citra & vltra Pharum, contractus cenſuales, modo tamen & forma de quibus hic, inter ſe contrahere libere & licite poſſint.

NICOLAVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Solicitudo paſtoralis officij fores noſtræ prouidentiæ pulſare non deſinit, vt indemnitati ac ſtatui proſpero fidelis populi, curæ noſtræ cœlitus commiſſi, iuris moderando rigorem, per optimæ prouiſionis remedia, quantum ex alto nobis permittitur, ſalubriter conſulamus Sane, (ſicut fide dignorum relatione didicimus,) in Regno Siciliæ, ac certis alijs dominijs & terris, chariſſimi filij noſtri Alphonſi, Aragoniæ, & vtriuſque Siciliæ Regis illuſtris, auaritiæ cœcitas, & damnandæ ambitionis improbitas, quorundam oculos adeo excœcauit, vſurariaque prauitas, illis in partibus, tantum excreuit, quod incolæ, & habitantes partium illarum, pecunijs indigentes, eas vix aliter quam fœneratorum opera (quaſi inauditum fœnus exercentium) conſequi poſſunt; & cum eas acceperint, ſi in tempore, percepta non reſtituant, breui eorum bona, inſatiabili vſurarum voragine, miſerabiliter conſumuntur; & quod in dominijs, & terris ipſius Regis, vltra montes conſtitutis, videlicet in Regnis Aragoniæ, Valentiæ, & Maioricarũ, ac principatu Cathaloniæ, & comitatibus Roſſilionis, & Ceritaniæ, vniuerſitates, & ſingulares perſonæ, tam eccleſiaſticæ quam ſeculares huiuſmodi, pecunijs indigentes, vt cum minori incommodo eas habere poſſint, per venditiones annualium cenſualium (quæ mortua nuncupantur) ſuper domibus, poſſeſſionibus, & proprietatibus, ſpecialiter, vel etiam generaliter ſuper omnibus bonis, redditibus, emolumétis, iuribus, & rebus eorum (mediante tamen inſtrumento gratiæ redimendi onera eorum) ſibi vt plurimum proſpicere, & conſulere conſueuerunt. Quod in prædictis eiuſdem Regni partibus, & Regnis vltra montes conſtitutis, non ſolum in longam conſuetudinem (de cuius contrario memoria hominum non exiſtit) more vtentium deductum eſt, ſed etiam per municipalia huiuſmodi Regnorum & partium iura, per Regem ipſum, ſeu eius prædeceſſorem, cum conſenſu trium brachiorum (videlicet Eccleſiaſtici, Militaris, & Regalis) promulgata, ſpecialiter confirmatur. Cum itaque multis incolis, & habitatoribus partium & dominorum eiuſdem Regis, vltra montes conſtitutorum, indigentibus, per huiuſmodi cenſualium venditiones ſubueniri, ipſique fœneratorum vſuris eximi poſſint; ſed quia in hoc, pecunijs abundantes, dubitant vſurariam prauitatem committere, & ſic eiſdem indigentibus more præmiſſo ſuccurrere formidant, in indigentiũ detrimentum, & fœneratorum quorundam euidens incrementum; pro parte eiuſdem Regis, aſſerentis ſe, & ſubditos ſerenitatis ſuæ, quamplures grauium vſurarum voraginibus, magnis hactenus pecunijs exhauſtos exiſtere, alios quoque in dies pecunijs egentes, fœnore magis atque magis opprimi & vexari; nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt eis paterno compatientes affectu, inprimis de opportunæ prouiſionis opere ſuccurrere, præfataſque cenſualium venditiones, cum clauſulis & cautionibus, ad earum validitudinem, inter venditores & emptores mutuo conſenſu ineundis, abſque læſione conſcientiæ, in Regnis Siciliæ, citra & vltra Pharum fieri poſſe, decernere, & declarare, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur pro debito paſtoralis miniſterij nobis diuinitus iniuncto, ſuper his ſalubriter prouidere, ac ſtatui, & indemnitatibus incolarum & habitatorum Regnorum & terrarum dicti Regis, citra montes conſtitutorum, præſentium & futurorum, quantum cum Deo poſſumus, ſub-

uenire cupientes; & attendentes quod clero terrarum & dominiorum ipſius Regis, citra montes conſtitutorũ, in ſuis olim indigentijs per venditiones prædictorum cenſualium, auctoritate Apoſtolica, pluries conſultum & prouiſum fuit; præfati Regis in hac parte ſupplicationibus inclinati, tam eidem Regi, quam huiuſmodi Regnorum Siciliæ, citra & vltra Pharum omnibus & ſingulis incolis, habitatoribus, ac locorum, ciuitatum, & terrarum vniuerſitatibus, præſentibus & futuris, huiuſmodi cenſualia, ſuper rebus & proprietatibus ſuis, ac facultatibus & emolumentis eorundem, inſtrumento gratiæ, pro conſimili pretio illa redimendi, mediante (dummodo annualis cenſus huiuſmodi cenſualium, decimam partem principalis recepti ſeu precij eorundem, nõ excedat) inter ſe contrahendi, vendendi, & emendi, cum opportuna contrahentium ſecuritate, tuitione, & indemnitate; ac cum poteſtate vendentes perſonas, eorumq; proprietates, reditus, iura, iuriſdictiones, cenſus, ac omnia & ſingula mobilia & immobilia bona, obligandi, & obligari faciendi; ac etiam quaſcunq; alias obligationes & ſubmisſiones cuicumque foro, nec non renunciationes, promisſiones, ſtipulationes, pœnis, iuramentis, & alijs cautionibus vallatas, & alia quæcumque, de quibus inter ementes & vendentes huiuſmodi cenſualia, conuentum & in pactum deductum fuerit, plenam licentiam, & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, concedimus facultatem, Decernentes & declarantes, eoſdem incolas & habitatores, ac ciuitatum & terrarum vniuerſitates, cenſualia prædicta, modo præmiſſo, in Regnis ipſis Siciliæ, citra & vltra Pharum, libere & licite contrahere, ac emere, & vendere poſſe, neq; propterea vſurariam prauitatem committere (dummodo alias quam vt præmittitur, quodlibet annuum cenſuale, decimam partem recepti ſeu pretij venditionis ipſius, non excedat,) & penſionibus ſeu annualitatibus illorum, in ſortem non computatis, pro totali redemptione, præter principalem ſummam, nihil vltra percipiatur ab emptore, vel exhibeatur a venditore. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac priuilegijs Apoſtolicis, nec non ſtatutis, etiam municipalibus, vel regalibus, & conſuetudininibus ciuitatum, & terrarum Regnorum prædictorum Siciliæ, citra & vltra Pharum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque alia firmitate roboratis, etiam ſi de eis facienda eſſet ſpecialis mentio (quæ hic haberi volumus, & habemus pro ſufficienter expresſis) cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, conſtitutionis, & declarationis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, pridie Calend. Octobris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

PIVS II

I

Eccleſia Seneñ. a prouincia Romana ſegregata, in Metropolim; & Sedes Epiſcopalis Seneñ. in Archiepiſcopalem eriguntur, necnon Suaneñ. Cluſin. Groſſetañ. & Maſſañ. Eccleſiæ, & illarum Epiſcopi, eidem Eccleſiæ Seneñ. eiuſque Archiepiſcopo ſubijciuntur.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Triumphans Paſtor æternus, glorioſa ſanctorum traditione patrum, vt ſuum ſaluaret populum, directis in Monte colloquijs, eruditionis ſacratisſimæ promiſit myſteria; quod ignis in altari, ſacerdotis cõfoueatur officio; & vt ſine intermisſione cõburat, ligna ei ſubijcere, illius nõ ceſſet miniſteriũ ſtudioſum. A latere quippe Dei, cor fidelis habetur cuiuſlibet, in quo ipſius ardor ignis indefinenter expetitur, quo velut flammã ardentis neceſſe eſt incendere charitatis. Sancta vero & immaculata (quam Paſtor ipſe, adueniente temporis plenitudine, eius vnigeniti glorioſisſimi aſperſione ſanguinis, fundari, conſecrari, & æternaliter ſtabiliri cenſuit) mater Eccleſia, ignis eiuſdem ſacri ductu, flammarũ ſplendore veſtita, quos regenerauit in Chriſto, nexus charitatis ipſius compage, fideles ſtringit vniuerſos, & eccleſias alias ſuas, tamquã adoleſcentulas, ignis huiuſmodi confouet ardoribus, & ſcintillis adornat claritatis. Nos itaque, illius ſummi directione Paſtoris (qui Eccleſiæ ac fidelium eorundem, noſtræ commiſit inſufficientiæ curam; noſque, licet immeritos, in ipſius Montis verticem, ad ſummi ſacerdotis pontificium conſcendere voluit) huiuſmodi inſtructi documentis, adoleſcentulas ipſas, earumque paſtores in partem ſollicitudinis, conſilij cæleſtis diſpoſitione, vocatos, in charitatis viſceribus ardentius complectentes; vt ea ſummopere noſtri miniſterij dona congeramus; noſtros continue diffundimus cogitatus, per quæ ad exaltationem & incrementum ſtatus Eccleſiarum, intendenda quoq; compunctionis antidotis, & amore fulcienda diuino, corda fidelium eorundem, ignis huiuſmodi, colans & emundans quicquid humanæ fragilitatis ſuaſu offenſionis aut contagionis irrepſerit, validiores euibrare poſſit afflatus, & pro decoris adoleſcentulis eiſdẽ (quæ Regis habitatio ſunt æterni) ſpecioſiora elargita inſignia, gratioribꝰ ipſa mater Eccleſia munita propugnaculis, pulchra veluti & decora Hieruſalem filia, gregẽ depaſcat nitidum, charitatis & virtutum radijs fœcundius illuſtratum. Ad venerabilem igitur Eccleſiam Senenſem, agro irriguo (celebris videlicet & inſignis congregationis populique venuſtate) circundatam, ſingulareſque huiuſmodi congregationis palmites, quos (eis de cæli rore & terræ pinguedine benedicens, qui nunc candidior inter lilia paſcitur) munere & meritis ampliauit, eorumque loca extendit Altisſimus, paternæ non immerito dirigentes conſiderationis intuitum; ſperanteſque quod (eo, qui chariſmatum largitor eſt omnium, dirigente Domino; & Spiritus almifici qui, prout vult, ſua diſpenſat dona, gratiarũ imbre refecto; de virtute in virtutẽ, palmitibus ipſis, ad illorũ ædificationẽ, tranquillũ quoque & proſperum, ſub timore diuino, confouendum ſtatum, mutuæ charitatis viciſſitudine) fructus dietim affluant ampliores; tantoque Apoſtolicam (in qua cæleſtis clauigeri Apoſtolorum principis, ſucceſſores exiſtimus) ſedem, puris iugiter corde & animo venerari, illiuſque votiuum intendere, ſucceſſiue accuratioribus debeant ſtudijs; quanto copioſiori eius vbertate diſtenta apoſtolicorum elargitione munerum acceptiora ſe cõgratulentur impendia liberalius accepiſſe; Præmiſſis & nonnullis alijs rationabilibus, noſtrum ad id animum inducentibus cauſis, matura ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris, S. R. E. Cardinalibus, deliberatione præhabita, de illorum quoque conſilio & aſſenſu, ac Apoſtolicæ plenitudine poteſtatis, ad omnipotentis Dei,

totiuſque

totiuſque curiæ ſupercæleſtis laudem & gloriam, fidei propagationem, orthodoxæ Eccleſiæ vniuerſalis, diuinique cultus, & omnium fidelium animarum ſalutis augmentum; Eccleſiam præfatam (quæ de prouincia Romana eſſe dignoſcitur) a iure Metropolitico, & Romana prouincia huiuſmodi, omnino ſegregamus & eximimus, necnon in Metropolim; & ſedem Epiſcopalem Senenſem, in Archiepiſcopalem, auctoritate Apoſtolica erigimus; eandemq; Senenſem Eccleſiam, dignitatis Metropoliticæ honore, decoriſq; titulis, ex ſpecialis dono gratiæ decoramus, ac etiam inſignimus: Necnon venerabili fratri noſtro Antonio, Epiſcopo moderno, & ſucceſſoribus ſuis, dictæ Eccleſię Senenſis præſulibus, qui erunt pro tempore, pallium, in ſignum plenitudinis videlicet Pontificalis officij, aſſignandum fore; Eccleſiamque Senenſem, Metropolitanam; & præfatos præſules Archiepiſcopos cenſeri, ac perpetuis futuris temporibus nuncupari debere; Archiepiſcopalia quoque & Metropolitica inſignia gerere; iura, iuriſdictiones, & cætera ſingula, prout Metropolitanis in eorum Ciuitatibus diœceſibus & prouincijs, à iure indultum exiſtit, facere, exercere, adminiſtrare, & exequi poſſe, eadé auctoritate concedimus; Necnon filias noſtras prædilectas Suanen. Cluſin. Groſſetan. & Maſſan. eccleſias, cũ ſuis ciuitatibus & diœceſibus, iuribus, & pertinentijs vniuerſis, Eccleſiæ Senen. & Archiepiſcopis præfatis, tamquã illorum Metropolitanis, & de eorum prouincia, ac modernos, & pro tempore exiſtentes Suanen. Cluſin. Groſſetan. & Maſſanen. Eccleſiarum præfatarum Epiſcopos, necnon Eccleſias ipſas, quæ (videlicet, Suanen. Cluſin. & Groſſetan.) Romanæ; necnon (videlicet Maſſanen. Eccleſia, huiuſmodi) Piſan. Eccleſiis ſubiectæ exiſtunt; ab eiſdem Roman. & Piſan. eccleſiis, & eorum prouincijs, omnino ſegregamus, illaſque Suanen. Cluſin. Groſſetan. & Maſſan. præfatis Archiepiſcopis, pro eorum ſuffraganeis, perpetuo ſubijcimus, & ſubiectas eſſe volumus per præſentes. Ita quod Archiepiſcopi Senen. in eiſdem Suanen. Cluſin. Groſſetan. & Maſſanen. ciuitatibus, & diœceſibus, ius Metropoliticum ſibi vendicét; necnon Suanen. Cluſin. Groſſetan. & Maſſan. Epiſcopi præfati, eiſdem Metropoli, & Archiepiſcopis, ad omnia & ſingula habeantur & ſint adſtricti, ad quæ ſuffraganei, ſuis Metropoliticis eccleſijs, ac Metropolitanis tenẽtur & obligati iudicantur ſecundum canonicas ſanctiones. Volentes præterea, & etiam ſtatuen. quod Archiepiſcopi & Senen. Eccleſia præfati, omnibus & ſingulis priuilegijs, exemptionibus, gratijs, & indultis Apoſtolicis, ac alijs quibuſcunque potiantur & gaudeant, quibus de iure Archiepiſcopi, eccleſiæque Metropolitanæ, & earum Capitula vtuntur, potiuntur, & gaudent; necnon Eccleſia Senen. præfata, & illi qui ei hactenus præfuerunt ante erectionem huiuſmodi, etiam de conſuetudine, quomodolibet vti poterant, potiri, & gaudere; Quodque ſuffraganei præfati, ac earundem Suanen. Cluſin. Groſſetan. & Maſſan. ciuitatum diœceſumq; clerici & laici, præfatis Archiepiſcopis, veluti ipſorum Metropolitanis, debitos exhibeant obedientiam, reuerentiam, pariter & honorem; et inſuper irritum ex nunc decernimus & inane, ſi ſecus ſuper his, a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obſtantibus quod Eccleſiæ ipſæ vt præfertur ſubiectæ fuerint, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſuetudinibus Eccleſiarum præfatarum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ ſegregationis, exemptionis, erectionis, decorationis, conceſſionis, ſubiectionis, voluntatis, ſtatuti, & decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Senis, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo nono, decimo Kal. Maij, Pontificatus noſtri anno primo.

G. Lollius.

IDEM.

2

Quod Protonotarij Apoſtolici, in conſiſtorijs publicis, ſedi Pontificiæ proximiores; in Cappella autem, & alibi; poſt Epiſcopos ſedeant, illoſque ſequantur.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram, rei memoriam. Cum ſeruare in rebus ordinem atque modum, ad Romanum Pontificem maxime pertineat; ordo vero, in eo potiſſimum conſueretur vt ſecundum ſuam quique dignitatem, aut præcedant, aut ſequantur; habita cum venerabilibus fratribus noſtris ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, exacta & diligenti deliberatione, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio pariter et aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, ordinamus, atque mandamus, vt Notariorum noſtrorum (quos vulgo Protonotarios, quaſi per excellentiam quandam, non ab re, conſuetudo vocitat) nullus deinceps, Epiſcoporum venerando ſanctoque ordini, tanquam honorabiliorem, ſeſe audeat anteponere; ſed in Capella quidem noſtra, in bancho ſeu ſcamno ſecundo, poſt Epiſcopos, ſeorſum ſedeant, ſecundum ordinem inſtitutionis eorum; In conſiſtorijs verò publicis, (vbi de rebus quæ geruntur, vt auctentica conficiant documenta, rogari conſueuerunt) quatuor ex eis qui numerarij dicuntur, aut ipſis abſentibus, totidem ex alijs, ſecundum inſtitutionem eorum ſeniores, iuxta gradum Apoſtolici ſolij, honorabiliorem teneant locum, ſedique noſtræ proximiores aſſideant. In alijs autem locis, tam in curia quam extra, vbiq; gentium atque terrarum, Archiepiſcopos & Epiſcopos omnes, Notarij noſtri ſequantur, eiſq; cedant; & quod in Epiſcopis ſancimus, ad eccleſiarum Cathedralium auctoritate Apoſtolica electos pariter & confirmatos, extendimus. Nulli ergo &c. hanc paginam noſtrorum ſtatuti, conſtitutionis, ordinationis, mandati, & extenſionis, infringere &c. Si quis autem &c. Datum Mantuæ, anno incarnationis Dominicæ, 1459. pridie Idus Iunij, Pontificatus noſtri anno primo.

IDEM.

3

Prouocationes ad futurum Concilium, damnãtur & reprobantur; & prouocantes huiuſmodi, ac eis adhærentes, vel conſilium, auxilium, vel fauorem dantes; pœnis de quibus hic, plectuntur.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Execrabilis, & priſtinis temporibus inauditus, tempeſtate noſtra inoleuit abuſus, vt a Romano Pontifice, Ieſu Chriſti Vicario (cui dictum eſt in perſona beati Petri, Paſce oues meas; &, Quodcunque ligaueris ſuper terram, erit ligatum & in cælis) nonnulli ſpiritu rebellionis imbuti, non ſanioris cupiditate iudicij, ſed commiſſi

quaſoni

caſſione peccati, ad futurum concilium prouocare præſumāt: quod quantū ſacris canonibus aduerſetur, quantumque Reip. Chriſtianæ noxiū ſit, quiſquis nō ignarus iurium, intelligere poteſt. Namque (vt alia pretereamus, quæ huic corruptelæ manifeſtiſſime refragantur) quis non illud ridiculum iudicauerit, quod ad id appellatur quod nuſquam eſt, neque ſcitur quando futurum ſit? Pauperes a potentioribus multipliciter opprimuntur, remanent impunita ſcelera, nutritur aduerſus primam Sedem rebellio, libertas delinquendi conceditur, & omnis eccleſiaſtica diſciplina, & hierarchicus ordo confunditur. Volentes igitur hoc peſtiferum uirus a Chriſti eccleſia procul pellere, & ouium nobis commiſſarum ſaluti conſulere, omnemque materiam ſcandali, ab ouili noſtri Saluatoris arcere, de venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, cunctorumque Prælatorum, ac diuini & humani iuris interpretum, curiam ſequentium, conſilio, & aſſenſu, ac certa noſtra ſcientia, huiuſmodi Prouocationes damnamus, & tamquam erroneas ac deteſtabiles reprobamus; caſſantes, & penitus annullantes, ſi quæ hactenus taliter interpoſitæ reperiantur, eaſque, tamquam inanes, ac peſtiferas, nullius momenti eſſe decernimus, ac declaramus: præcipientes deinceps vt nemo audeat quouis quaſito colore, ab ordinationibus, ſententijs, ſiue mandatis quibuſcunque noſtris, ac ſucceſſorum noſtrorum, talē appellationem interponere, aut interpoſitę per alium, adhærere, ſeu eis quomodolibet vti. Si quis autem contrafecerit, a die publicationis præſentium, in Cancellaria apoſtolica, poſt duos menſes, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerit, etiam ſi Imperiali, Regali, vel Pontificali præfulgeat dignitate, ipſo facto ſententiam execrationis incurrat, à qua niſi per Romanum Pontificem, & in mortis articulo, abſolui non poſſit. Vniuerſitas vero ſiue collegium, eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto, & nihilominus tam collegia, & vniuerſitates, quā prædictæ & aliæ quæcūq; perſonæ, eas pœnas ac cēſuras incurrāt, quas rei Maieſtatis, & hæreticæ prauitatis fautores, incurrere dignoſcuntur. Tabelliones inſuper, ac teſtes qui huiuſmodi actibus interfuerint, & generaliter qui ſcienter conſilium, auxilium dederint, vel fauorem talibus appellantibus, pari pœna plectantur. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtrorum voluntatis, damnationis, reprobationis, caſſationis, annullationis, decreti, declarationis, & mandati, infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Mantuæ, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo, quadringenteſimo, quinquageſimo nono, quintodecimo Calendas februarij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM

Quod omnes ſua animalia in Dohana Patrimonij paſcuantes, debitum Cameræ, integre perſoluere teneantur.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Circunſpecta Romani Pōtificis prouidentia, ad ea libenter intendit, per quæ indemnitati Cameræ apoſtolicæ (cui diuerſa impenſarum onera, pro Romañ. Eccleſiæ ſtatu conſeruando, quotidie incumbunt) debite prouidetur. Sane ad aures noſtras nuper peruenit, quod aliqui tam de prouincia noſtri Patrimonij Beati Petri in Tuſcia, quam de alijs prouincijs, terris, & locis, in Dohana dicti Patrimonij, alieniſque paſcuis, in dicta prouincia ſituatis, animalia ſua conducentes & paſcuantes, aliquas minus rationabiles minuſque admiſſibiles cauſas allegantes, fidam, & id quod ratione dictorum ſuorū animalium paſcuantium in ipſa Dohana, & paſcuis alienis prædictis, tenentur & obligātur iuxta morē dictæ Dohanæ, perſoluere ſubterfugiūt, & omnino ſatisfacere recuſant, in non modicum ipſius Dohanæ damnum, præiudicium, & iacturam. Prædictis igitur obuiare volentes, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium declaramus, omnes & ſingulos tam de prouincia prædicti patrimonij, quam alijs quibuſcunque prouincijs, ciuitatibus, & locis, quæcunque & qualiacunque & quotcunque animalia ſua, tam de præſenti quam in futurum, in Dohana & paſcuis alienis prædictis paſcuantes, teneri & obligatos fore, pro animalibus prædictis, debitum Cameræ iuxta morem, & ordinē ipſius Dohanæ, integre perſoluere Mandantes propterea omnibus & ſingulis Rectoribus, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Capitaneis, Vicarijs, Baricellis, & alijs officialibus quibuſcunque, vbilibet conſtitutis, & in poſterum conſtituendis, necnon Communitatibus, Vniuerſitatibus, Dominis, Baronibus, Comitibus, & particularibus perſonis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, quatenus contra præfatam noſtram declarationem, ſub indignationis noſtræ alijſque pœnis, in contrafacien. per nos arbitrio infligendas, aliquid attentare, ſeu in totum vel in partem contradicere vel venire nullatenus audeant vel præſumant, immo verius ad omnē Dohaneriorum Dohanæ præfatæ pro tempore exiſtentium, & eorum factorum, adminiſtratorum, ſeu miniſtrorum, & procuratorum tabellariorum, & ipſorum officialium quorumcunque tam pro pecunijs ipſius Dohanæ exigendis, quam alijs indemnitatē dictæ Dohanæ concernen. voluntatem, & requiſitionem, eiſdem & cuilibet eorum, fauoribus, auxilijs, & conſilijs neceſſarijs & oportunis aſſiſtant, & intendant, ſub pœna mille ducatorum auri, & priuationis officiorum ipſorum, pro quolibet contrafaciente. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignatioem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Senis, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo nono, xij. Kl. Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

d by Google

IDEM.

ſ

De vita, & canonizatione S. Catherinæ Senen. ordinis S. Dominici de Pœnitentia.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, vniuerſis Chriſtifidelibus ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Miſericordias Domini, quas in dies largius experimur, non ſatis explicare poteſt lingua mortalis. Vincunt humana eloquia, diuina beneficia. Nec homini datum eſt creatorem ſuum abunde collaudare, nec ſi omnes artus conuerterentur in linguas: quomodo ex nihilo creati, de nō eſſe, producti ſumus in eſſe: nec vel lapides, vel plantæ, vel animalia bruta, ſed rationis participes, diuinorumque capaces effecti ſumus: ac non ſolum Angelis, ſed ipſi quodammodo inuiſibili & excelſo Deo ſimiles, gloria & honore coronati, ſuper omnia opera eius, imperio potiti. Verum ſi noſipſos rebus cæteris comparamus, nulla creatura magis ingrata reperta eſt, quam homo. Si Luciferi & ſociorum eius ſuperbiam præterimus, ſolus inter creata, rebellis Deo & ingratiſſimus homo eſt. Reliqua omnia diuinam pietatem in ſuo eſſe collaudant, nec eius vnquam præceptis aduerſantur, naturæ legibus parent, & ea peragunt ad quæ producta ſunt. Terra aratrum patitur, & ſuſcipiens ſemina, tanquam ſub vſuris, multiplicata reddit, & imperio Dei obediēs, culta atque inculta, humano generi conſulit. Saxa in ædificiorum vſum recepta, præſto adſunt, nec ſciſſa vel excocta reſiſtunt. Fructificant arbores in agro virentes, & poſtea quam aruerunt, aut ignem nutriunt, aut ædes tectaque ſuſtinent. Quanta herbarum ſiue in folijs, ſiue in radicibus, ſiue in floribus, ſiue in ſeminibus, ſiue in ſuccis ineſt vtilitas? Quanta in fluminibus commoditas? Quanta in lacubus ac maribus, quæ dum nauigia ſubeunt, inter remotiſſimas gentes cōmercia præſtant? Quid animalia cætera, ſiue aquatica, ſiue terreſtria? In omnibus laudatur Deus, dum naturæ iuſſa capeſſunt. Elementa & ſidera, faciunt imperata. Sol peragit curſum ſuum, nec præſcriptas Zodiaci metas excedit. Nec alieno lucens lumine, ſuo muneri luna deeſt. Nec errantes errant ſtellæ, certum ſemper & ſtatutum iter agentes. Omnia in cœlo & in terra laudant Deum, & in officio manentia, benedicunt ei, nec legi reſiſtunt impoſitæ. Grauia deorſum cadunt, leuia ſurſum feruntur. Cuncta gratitudinē oſtendunt, Deo parent atque naturæ: ſolus homo ingratus, inobediens ac rebellis inter creata repertus eſt: peruerſi angeli ruinam imitatus. Ille in cœlo ſuperbiens, creatorique ſimilis eſſe cupiens, in abyſſum præcipitatus, meditati ſceleris pœnas dedit. Homo de limo factus, & in terra poſitus, ſuæ imbecillitatis immemor, & ipſe quoque alta cupere cœpit, qui de ligno veſcens prohibito, per boni & mali cognitionem, æqualitatem cum Dijs optauit: propter quod de paradiſo deliciarum eiectus, in multas ærumnas datus eſt, & porta regni cœlorum clauſa, mors introiuit in orbem terrarum, quæ nulli hominum parcit. Quantum filij Adæ ante diluuium aberrauerint, & quam procul a diuina uoluntate receſſerint, ſecuta ultio patefecit, quæ omnem carnem aquarum inundatione deleuerat, ea excepta quæ cum pio Noe in arca ſaluata eſt. Cæterum neque in filijs eius nequitia ac perfidia defuit. Malignati & ipſi ſunt, & in omne prolapſi nefas. Turris Babel in contumeliam Domini cœpta eſt, & ibi labium uniuerſæ terræ diuiſum. Ab his bella introducta ſunt, rapinæ, tumultus, incendia, cædes, adulteria, ſtupra, periuria, & idolorum cultus, & quidquid malorum libido aut ſuperbia gignit. Pauciſſimi uſq; ad Abraham reperti ſunt diuinæ legis amatores: Ille uero unicum certumque pietatis exemplum, adeo uoluntati DEI ſeſe ſummiſit, ut proprium filiū immolare non dubitaret. Propter quod in ſemine eius benedictæ ſunt omnes gentes. Ex cuius liberis nō ſolū prophetæ orti ſunt, diuinæ legis prædicatores, ſed ipſe quoque ſaluator Chriſtus, ſecundum carnem naſci dignatus eſt. qui pro ſalute humani generis cū in forma Dei, eſſet æqualis patri, exinaniuit ſemetipſum, formā ſerui accipiens, & homo factus, tædia carnis ſubijt, tormenta & cruciatus pertulit. Et extremam mortem, non ſecundum naturam, ſed uiolentam, ſed ignominioſam, ſed acerbiſſimā, & uix homini tolerabilem, in ligno crucis ſuſtinuit. In quo moriens, mortem noſtrā deſtruxit, & uitam reparauit. Deſpoliauit inferos, abduxit ſanctos patres, & uictor mortis, ac diaboli triumphator, cœlum iam longo tempore clauſum, aperiens, aſcēdit ad Patrem, nobiſque uiam oſtendit, per quam ſequi eum poſſemus, euangelica lege tradita, & baptiſmo cæteriſque ſacramentis apertis, per quæ lapſi repararemur & ſaluaremur. Nec tamen tot tantiſque allecta beneficiis, noſtra proteruitas ac malignitas conquieuit, nec gratum exhibuit animum, nec vitia deſeruit homo. Sed quo maiori præuenti ſumus munere gratiarum. eo magis ingrati reperimur, & ad illicita procliuiores. Nam quomodo ſublimem diligimus aut honoramus Deum? Quomodo eius mandata ſeruamus? Quis ſacroſancto Euāgelio paret? Quæ reuerentia legum? Quis canonum metus? Quæ ſubiectio erga ſuperiores? Quæ charitas erga inferiores? Quis æquitatis, quis iuſtitiæ cultus, quæ religio, qui mores hominum ſunt? qui dicunt in cordibus ſuis, Non eſt Deus. Alij impia efferunt dogmata, & blaſphemias in Deum cudunt. Alij voluptatum ſerui, nil aliud cogitant, niſi quomodo libidines ſuas expleant. Alij opibus inhiant alienis. Alij humanum ſanguinem ſitiunt. Rara innocentia eſt, eaque parum tuta. Neque propinquitatis iura proſunt, neque ſcriptæ, ſanctæque moribus leges. Viribus & fraudibus cuncta obediunt, ita vt neque abs re princeps mundi huius appelletur diabolus, quando pars orbis maior, eius arbitrio ducitur. Nam quantum eſt, quod pſeudoprophetæ Mahumetis inſania poſſidet? Orientis præcipuam portionem, & Aphricæ maxima regna, & in Hiſpania Granatenſes: et in Græcia multæ prouinciæ ſub Mahumete, Chriſtum blaſphemant. Nec parua eſt Iudæorum natio, per orbem terrarum late diſperſa, ſancti Euangelij & Chriſtianæ legis inimica. Nec deſunt in Septentrione, atque in Oriente cultores idolorum. In angulum Europæ, Chriſtianitas redacta eſt. Nam quamuis per Aſiam, ac Libyam Chriſtiani non pauci diſperſi eſſe ferantur, non tamen illorum ſyncera eſt fides, qui procul ab Apoſtolica ſede inter infideles habitantes, & cum hæreticis communicantes, improba quædam ſapiunt, & multis erroribus ſcatent. Nec Chriſtiani qui ſunt in Europa, tam re quam nomine Chriſtiani exultant. Adumbrata quidem & ficta eſt multorum religio, ſicut opera ipſa manifeſtant. Nam quotus eſt qui digna Chriſtiano faciat opera? A fructibus eorum cognoſcetis eos, inquit in Euangelio dominus. Si viuimus, vt Chriſtus iubet, Chriſtiani ſumus. Iohannes apoſtolus eius, filios eſſe homines aſſerit, cuius opera faciunt. Si Dei mandata ſeruamus, Dei proculdubio filij ſumus. Sin diaboli, ad eum pertinemus, dicente Domino: Vos ex patre diabolo eſtis. Dura ſententia, & tamen vera. Illius quiſque filius eſt, & ad eum pertinet, cuius mandata ſectatur. Quantum autem ingrati Chriſtiani a diuinis

ta diuinis præceptionibus procul abſ erint, & quantum diabolicis ſuggeſtionibus adhæſerint, per ſeſe quis intelligit. Interroget quiſque conſcientiam ſuam, & retroactam ante oculos mentis, vitam collocet: & quantum ab officio veri Chriſtiani receſſerit, palam cognoſcet. Quæ cum ita ſint, maxima eſt ſummi Dei benignitas, & incredibilis miſericordia, quæ nos tolerat, & viuere ſinit, expectans vt aliquando conuerſi redeamus in viam. Sed inuenti ſunt in omni ætate nonnulli Deo placentes, viri ſancti, qui viuentes in carne, deſideria carnis vicerunt, & cœleſtem in terra vitam egerunt. Quorum meritis & interceſſione ſuſtentata eſt mundi machina, & comminatus ignis, retentus, & ira Dei vltioque ſuſpenſa. Nec dubitamus, quin hodie quoque aliqui ſint accepti Deo, quorum preces cœleſtem nobis regem placatum, benignumq; reddant. Inter alios autem qui Deo placuerunt, & diuinam nobis clementiam placauerunt, vrbs Senæ inter Etruſcos nobilis, ætate noſtra Bernardinũ aluit, qui nobili loco natus, in adoleſcentiæ flore mundo renunciauit: & ingreſſus beati Franciſci religionem, cum fratres ſui ordinis procul abiiſſe ab inſtitutis & regula patris repeiiſſet, eos acriter correxit. Et cum eos omnes in viam reducere non poſſet, ſequeſtratis pluribus, quibus regulam reſeruare placuit, cum his cœnobia frequentauit, quæ multa de nouo correxit, & ſanctiſſimis inſtitutis reformauit. Circuiuit Italiam prædicando, vitia fulminauit, virtutes erexit. Mira eius abſtinentia fuit, mira integritas, moderata grauitas, eloquij multa ſuauitas, multa doctrina. Et quoniam verus erat paupertatis cultor, hoſtis pecuniæ, & omnium deliciarum inimicus, ſemper in eius vultu ingens alacritas emicuit, & in mente ſumma quies, vt qui ſola innocentia gaudebat, nullius ſibi conſcius criminis: ſcandalis quamplurimis in Italia obuiauit, & multa miracula perpetrauit, propter quæ adhuc viuens ſanctus habebatur, & miro plebium colebatur honore, nuſquam ſine populi frequentia, & ſingulari reuerentia receptus. Qui cum apud Aquilam Marſorum vrbem, huius vitæ curſum peregiſſet, a Nicolao quinto prædeceſſore noſtro, ipſo iubilei anno, cum Chriſtianus orbis ad purgandas vitiorũ ſordes, frequens vrbem inuiſeret, inter ſanctos Chriſti confeſſores relatus eſt. Fuerat & in ætate ſuperiori, parentum noſtrorum memoria, in eadem vrbe, & in ſexu fœmineo virgo Catherina, non minoris meriti, nec minus accepta Deo. Cuius preces in conſpectu præcelſæ diuinitatis, humano generi admodum ſalutares & olim fuiſſe. & nunc eſſe, & in poſterum fore, non dubitamus. Nam ſicut peccata malorum hominum ac blaſphemia iram Dei ſuper nos prouocant, ita & ſanctorum opera rogaminaque auertunt. Verum Catherina quamuis angelicam vitam in terris egerit, & ante annos octuaginta decedens, ad cœlum migrauerit, multiſque ſignis, & glorioſis miraculis claruerit, non tamen adhuc inter ſanctas Chriſti virgines a militante Eccleſia recepta erat. Neque enim Romani Pontifices, qui ante nos fuerunt, id decreuerãt. Voluerat Vrbanus ſextus hunc ei honorem impartiri, & poſt eum Innocentius ſeptimus, ac deinde Gregorius vndecimus, qui huius virginis, & ſanctæ conuerſationis eius, præcipuam habuere notitiam. Sed vexati perturbatione ſchiſmatis, quod eorum tempore viguit, & multis bellorum turbinibus ac moleſtiis agitati, diuino (vt diximus) conſilio id omiſerunt, ne ſæuiente diuiſionis procella, quod ſanctum vna obedientia decreuiſſet, prophanum altera cenſuiſſet. Dilata eſt res vſque ad tempora noſtra, nobiſque huius ſacerrimæ virginis canonizatio reſeruata, tanquam conterraneæ noſtræ æque conciuis: vt Senenſis virginis ſanctitas, decreto Senenſis hominis in Romana ſede ſedentis, prodiret in lucẽ. In qua re non imus inficias, affectũ nos aliquẽ ſanctũ & pium traxiſſe. Quis eſt enim qui ſuæ vrbis præconia, ſuæ patriæ laudes, ſui generis virtutes, non libenter vulgari procuret, cũ id poſſit rite & honeſte facere? Excellentia facta, & illuſtres virtute homines, & in omni genere, & in omni parte orbis, nemo eſt qui non cupidũ præconizãdi affectum habere videatur. Libentius tamen & maiori cum iocunditate, ſua in patria & in ſua gente. Et ſi nos quidem beatæ Catherinæ ſublimes dotes, nobile ingenium, diuinam mentem, ſacratiſſimam voluntatem in omni natione quam lætiſſimi vidiſſemus, lætiores tamen in vrbe Senenſi, quæ nos genuit. Siquidem meritorum eius longe magis & magis peculiariter eſſe confidimus participes, quam ſi virgo hæc aut in Africa, aut in Scythia, aut in India nata fuiſſet. Neq; enim fieri poteſt, quin ſanctorum propinquitas aliquid habeat prærogatiuæ. Nihil tamen ob hanc cauſam plus minuſue dicere licet, quam verum eſt. Nec propter cognationem, aut patriæ charitatem, inter ſanctos quisquam ſine meritis, ſine ſolito examine, ſine conſuetis ſolennitatibus referendus eſt. Quapropter & ſi iucunde audiuimus beatam Catherinam Senenſem eſſe, cuius canonizatio petebatur, non tamen in eius canonizatione quidquam omiſimus ex his, quæ tanta in ſolemnitate requiruntur. Aderant multæ præces non modo Senenſis populi, verumetiam aliorum. Nam & chariſſimus in Chriſto filius, Fridericus Romanorum Imperator Auguſtus, ſimulque dilectus filius nobilis vir Paſchalis Venetiarum dux, nobis ſupplicauit, ne hanc virginem ſuo in terris honore priuatam vlterius eſſe ſineremus, in quã multorum populorum deuotio eſſet incenſa, & multa de ipſa miracula vulgarentur. Mantuam vero petentes, cum inter eundum apud Senenſes aliquandiu ſuperſediſſemus, & ibi in conſiſtorio publico ingentia eius merita & miraculoſa ſigna nobis eſſent expoſita, vehementesq; preces porrectæ, vt ſanctorum Chriſti honores illi decerneremus: haudquaquam ſtatim annuimus, ſed pro veteri conſuetudine, tribus noſtris ſanctæ Eccleſiæ Romanæ Cardinalibus, vni epiſcopo, alteri presbytero, reliquo diacono, viuæ vocis oraculo commiſimus, vt debitis habitis proceſſibus de vita & moribus ipſius Catherinæ, deque miraculis eius, ſiue in vita, ſiue poſt mortem patratis, & de reliquis ad canonizationem neceſſarijs diligenter inquirerent: nobiſq; in ſecreto conſiſtorio, vt moris eſt, fidelem relationem facerent. Commiſſarij per annum & vltra, donec ex Mantua Romam rediiſſemus, rem diſcutientes, inuentis proceſſibus antiquis, apud Venetos & alibi habitis, examinatiſq; de nouo teſtibus, & ſumma cum diligentia cunctis ponderatis, cum ſeorſum inter Cardinales tantum, omnium quæ inuenerant, veracem nobis relationem feciſſent, ac demũ per aduocatum ea quæ nobis expoſuerant, in publico conſiſtorio denuo recitari curaſſent, poſtremo conuocatis in aula noſtra Romæ vniuerſis, qui ſecũ erant, in curia eccleſiarum præſulibus, aſſiſtentibus nobis Cardinalibus, iterum Commiſſarij præfati per organum venerabilis fratris noſtri Gulielmi Epiſcopi Portuenſis, natione Gallici, qui primus eorum erat, rurſus cuncta quæ inuenerant, & rite probata videbantur, coram explicauerunt. Ex quorum relatione, quæ ampliſſima & ornatiſſima fuit, hæc ſummatim accepimus, quæ vera, comperta, cognita & explorata ſunt. Virgo Catherina ex ciuitate Senenſi oriunda, mediocribus orta parentibus, prius Deo ſeſe dedicauit, quam Deum poſſet per ætatem cognoſcere. Sex annos nata, vt domino ſeruiret, eremum concupiuit: & vrbe egreſſa, in cauerna, loco ſolitario, delituit, quamuis iubente ſpiritu, paulülum demorata, domum redierit. Angelicam ſalutationem edo-

cta, quoties paternæ domus ſcalam aſcendit, toties per ſingulos gradus, flexo geniculo, beatiſſimam virginem matrem Domini ſalutauit. Et anno currente ætatis ſuæ ſeptimo, virginitatem ſuam conſecrauit Chriſto: quem ſua in maieſtate ſedentem mirabili viſione contemplata eſt, & arcana cœleſtis aulæ vidit, quæ non poteſt effari lingua mortalis. Mundanas delicias a ſe omnes abdicauit. Orationi totam ſe dedit: corpuſculum ſuum vigilijs, ieiunijs ac verberibus afflixit. Coæquales puellas, vt idem facerent, & docuit, & perſuaſit. Pubes effecta, icisſis crinibus, mortale coniugium recuſauit. Conuicia & maledicta hominum ſpreuit. Beati Dominici habitum, quem fœminæ geſtant, de pœnitentia nuncupatæ, extorſit, protinusque impetrauit. Ancillare officium in paterna domo exercuit, nihil magis cupiens, quam vilis apud homines & abiecta videri. Pauperibus Chriſti (ad id pater ei indulſerat) larga manu ſubuenit: ægrotantibus ſumma diligentia miniſtrauit. Diabolicas tentationes & aſſiduas malignantium ſpirituum pugnas, patientiæ clypeo & fidei galea ſuperauit. Incarceratos & oppreſſos, quibus valuit modis, conſolata eſt. Nullum ab ea verbum non religioſum, non ſanctum excidit. Omnis ſermo eius, de moribus fuit, de religione, de pietate, de contemptu mundi, de amore Dei & proximi, de cœleſti patria. Nemo ad eam acceſſit, qui non doctior meliorque abierit. Doctrina eius infuſa, non acquiſita, fuit. Prius magiſtra viſa eſt, quam diſcipula: quippe quæ ſacrarum literarum profeſſoribus, ipſisque magnarum eccleſiarum Epiſcopis, difficilimas de diuinitate quæſtiones proponentibus, prudentiſsime reſpondit, & adeo ſatisfecit, vt tanquam agnos manſuefactos remiſerit, quos tanquam lupos ac leones feroces acceperat: quorum nonnulli, diuinam in virgine ſapientiam admirati, diſtributis mox inter Chriſti pauperes, quas poſſidebãt ſubſtantijs, accepta domini cruce, vitam deinde euangelicam egerunt. Summa huius virginis abſtinentia fuit, & admirabilis vitæ auſteritas. Nam cum vini & carnium vſum prorſus abieciſſet, nec pulmentarijs vllis vteretur, ad extremum eo deducta eſt, vt nec legumina ederet, nec pane veſceretur, niſi cœleſti, quem verus Chriſtianus in ſacramento ſumit altaris. Inuenta eſt aliquando a die Cinerum vſque ad Aſcenſionem domini ieiunium perduxiſſe, ſola Euchariſtiæ communione contenta. Per annos circiter octo, minimo herbarum ſucco, eoque parum retento, & communione ſacra, ſuſtentata eſt. Ad cibum quaſi ad ſupplicium pergebat. Ad communionem altaris, quæ illi fere quotidiana fuit, quaſi ad cœleſtes nuptias inuitata eſſet, ſumma cum alacritate proficiſcebatur. Cilicio ſub veſte vtebatur, quo carnem macerabat. Nullæ illi plumæ, nulla puluinaria erant. Lectum ſibi ex tabulis confecerat: atque in eo iacens, breuiſſimum ſomnum accipiebat. Raro enim vltra duas horas interdiu noctuq; dormiebat. Reliquum omne tempus, vigilando, orando, prædicando, opera miſericordiæ agendo, contriuit. Spiſſis chordulis carnem ſuam macerauit: dolore capitis pene aſſiduo torquebatur. Aeſtuabat febribus: nec aliorum diuerſorum morborum cruciatu carebat. Luctabatur quàm frequẽtiſſime cum dæmonibus: multisq; illorum moleſtijs vexabatur. Sed aiebat cum Apoſtolo: Cum infirmor, tunc fortior ſum. Nec enim in tantis laboribus deficiebat, nec charitatis opera negligebat. Aſſiſtebat miſeris indigna ferentibus. Arguebat peccatores, & blandisſimis verbis ad pœnitentiam reuocabat. Præcepta ſalutis omnibus læta dabat. Quid ſectandum, quid fugiendũ eſſet, alacri vultu oſtendebat. Disſidẽtes ſummo ſtudio componebat. Multa extinxit odia, & mortales ſedauit inimicitias. Pro pace Florentinorum, qui cum Eccleſia disſidebant, & interdicto ſuppoſiti Eccleſiaſtico, erãt Appeninũ & alpes tranſire, atq; vſque in Auinionem ad Gregorium vndecimum Pontificem maximum anteceſſorem noſtrum proficiſci non dubitauit. Cui votum ſuum de petenda vrbe Roma, in occulto factum, & ſibi ſoli ac Deo notum, ſeſe diuinitus cognouiſſe monſtrauit. Fuit enim in ea ſpiritus prophetiæ, & multa prædixit antequam fierent, & occultisſima reuelauit. Rapiebatur ſæpe a ſpiritu, & in aere ſuſpenſa, diuinis contemplationibus paſcebatur, adeo extra ſe acta, vt expuncta percuſſaque, nihil omnino ſentiret: idque frequenter ei contingebat, cum diuinisſima reficeretur Euchariſtia. Magnum & ſanctum erat in plebibus Catherinæ nomen: & vndique ad eam ægroti, & malignis vexati ſpiritibus, deducebantur: & multi curabantur. Languoribus & febribus in Chriſti nomine imperabat, & dæmones cogebat ab obſesſis abire corporibus. Propter quas res, duobus Romanis Põtificibus Gregorio vndecimo (cuius pauloante meminimus) & Vrbano ſexto acceptisſima fuit, adeo vt legationibus eorum fungeretur, multisque & magnis ſpiritualibus gratijs ab eis donaretur. Eadem cum vitæ agonem iam peregiſſet, anno ætatis ſuæ tertio circiter ac trigeſimo, in vrbe Roma diem ſuum clauſit. De cuius animæ in cœlum aſſumptione, & glorioſa receptione, ſtupendæ ac mirabiles reuelationes factæ reperiuntur apud eas perſonas, quæ virginem dilexerunt: maxime vero apud eius confeſſorem Raimundum Capuanenſem ſacræ Theologiæ magiſtrum, qui poſtea generalis totius ordinis Prædicatorum pater, magiſter, & rector effectus eſt. Is namque cum Ianuæ ageret, ea nocte qua virgo migrauit, hora matutina intra dormitorium apud imaginem matris Domini, eam contemplatus eſt miro ſplendore fulgentem, & verba ad ſe conſolatoria dicentem. Corpus eius aliquandiu ſeruatum, denique in Eccleſia fratrum Prædicatorum, quæ de Minerua dicitur, Romæ conditum eſt, non ſine magna populi deuotione ac reuerentia: Cuius tactu plerique ægroti ſalutem conſecuti ſunt a Deo: & nonnullis ſaluti fuerit ea tetigiſſe, quæ ſacrata virginis membra tetigere. Poſtea quoque virgo ipſa iam cœlo recepta, vota ſupplicantium benigne audiuit, & vt a ſponſo & Domino Chriſto ſuo Saluatore exaudirentur, curauit. Multi enim ex diuerſis ægritudinibus curati ſunt, qui audita beatæ Catherinæ glorioſisſima fama, eius patrocinium ſupplices petiuere. Propterea Venetijs, vbi numquam virgo ipſa fuerat, & multis in locis nomen eius cum veneratione receptum eſt, & vota ei plurima fiunt. Hæc & alia quam plurima cum venerabilis frater noſter Epiſcopus Portuenſis, in conuentu Cardinalium & præſulum expoſuiſſet, & liquido probata eſſe affirmaſſet, rogati ſingulatim tum omnes Cardinales, tum Præſules, qui plurimi affuerunt, ſententiam dicere, tum totis ſuffragijs beata virgo digna cœlo & aſtris, declamanda viſa eſt. Nec quiſquam fuit, qui non magnopere canonizationem eius faciendam probauerit. Quibus ad longum auditis, iusſimus in baſilica beati Petri Apoſtolorum principis ſuggeſtum magnum & ornatum apparari, ſuper quo hodie adſtante populo & clero, ſermone de vita & miraculis huius virginis per nos habito, Miſſarum ſollemnibus celebratis, & conſuetis cæremonijs rite peractis, ad canonizationem huius virginis, ſub his verbis duximus procedendum. Ad honorem omnipotentis & æterni Dei, patris, & filij, & ſpiritus ſancti, ad exaltationem fidei catholicæ, & Chriſtianæ religionis augmentum, Auctoritate domini noſtri Ieſu Chriſti, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ac noſtra, Catherinam Senenſem illuſtris & indelebilis memoriæ virginem, cuius corpus in Eccleſia Prædicatorum quæ Minerua dicitur, Romæ iacet, &

iacet, & in cœleſti Hieruſalem, inter beatarum virginum choros, quando id eius virtus, diuina ſuffragante gratia, meruit, iam pridem fuiſſe receptam, & æternæ gloriæ corona donatam, de fratrum noſtrorum conſilio declaramus: eamque tanquam ſanctam publice priuatimque colendam eſſe decernimus & diffinimus, atque in ſanctarum cathalogo virginum, quas Romana veneratur Eccleſia, redigi, & adſcribi mandamus: Statuentes feſtum eius ſingulis annis prima menſis Maij dominica die, ab vniuerſali Eccleſia celebrandum eſſe, & omnes illi honores præſtandos, qui cæteris ſanctis virginibus conuenire noſcuntur. Et inſuper ſepulchrum ejus in ipſo feſto viſitantibus, ſeptem annos & totidem quadragenas, de iniunctis eis pœnitentijs, in forma Eccleſiæ conſueta miſericorditer in perpetuum relaxamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum declarationis, conſtitutionis, mandati, ſtatuti, & relaxationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo, tertio Calendas Iulij, Pontificatus noſtri anno tertio.

IDEM.

6

Quod nemo poſſit paſcua intra Dohanam Patrimonij conſiſtentia vendere, aut in eis aliquod genus animalium ad paſcendum fidare ſine Dohaneriorum licentia.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Inter cæteras curas quas (Deo auxiliante) mente reuoluimus, illam præcipuam arbitramur, vt apoſtolicæ Cameræ fructus & introitus, quantum fieri poſſit, præſeruentur illæſi, vt ipſa Camera quotidianas expenſas & onera ei incumbentia, valeat facilius tolerare. Sane non ſine animi noſtri diſplicentia percepimus, quod fructus, redditus, & introitus Dohanæ Patrimonij, quæ inter Cameræ primarios haberi cōſueuerunt, propter nonnulla herbatica tenimentorum conſiſtentium infra limites Dohanæ præfatæ, quæ alijs perſonis quam Dohanerijs pro tempore exiſtentibus, aliquando vendi & concedi repertum eſt, præſertim a certo tempore citra, non modicam receperit læſionem, ex quo Cameræ præfatæ fuerunt damna plurima ſubſecuta. Præfatis igitur obuiare volentes, & quod errantes pœna temporalis in debito contineat rationis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium præcipimus & mãdamus omnibus & ſingulis Comitibus, Populis, Vniuerſitatibus, Baronibus, Dominis, nobilibus, particularibus perſonis, præſentibus & futuris, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, aut dignitatis fuerint, tam clericis quam laicis, & Capitulis, Collegijs, & quibuſuis alijs Vniuerſitatibus, quatenus ſub interdicti in Cõmunitates, & excommunicationis in particulares perſonas, necnon mille florenorum auri de Camera, & perditionis infradictorũ animalium, apoſtolicæ Cameræ applicandorum, in quemlibet Communitatum, populorum, vniuerſitatum, capitulorum & quemlibet baronem, comitem, dominum & quãcunque particularem perſonam eccleſiaſticam vel ſecularem, quæ & qui contrafecerint, pœnis (quas pœnas quamcunque præfatarum & quemcunq; præfatorum contrafacientem, toties incurrere volumus ipſo facto & exigi, quotiens contra factum fuerit) de cetero non poſſint neque valeãt vendere, aut quouiſmodo alienare alicui perſonæ communi, collegio, & vniuerſitati, aliquid de paſcuis, tenutis, bannitis, & herbaticis ad ſe pertinentibus, & infra limites Dohanæ præfatæ conſiſtentibus, neque in eiſdem aut eorum aliquo introducere aut fidare aliquod genus animalium ad paſcuãdũ, & ſimiliter ſub pœnis præfatis non ſit ex præfatis qui paſcua, tenutas, bannitas, & herbatica præfata in toto vel in parte, per ſe vel alium ſeu alios, quouis quæſito colore, emere, aut aliquod genus animalium in eiſdem introducere vel tenere audeãt aut preſumant ſine Dohanerij vel Dohaneriorum pro tempore exiſtentium expreſſa licentia, verum ſub pœnis præfatis teneantur & obligati ſunt ea omnia & ſingula paſcua, tenutas, bannitas & herbatica vendere & concedere Dohanerio ſeu Dohanerijs præfatis qui pro tempore fuerint, pro apoſtolica Camera, & in vſum & vtilitatẽ Dohanæ prædictæ ementibus, pro iuſtis & rationabilibus precijs. Et vt præfata ſuũ debitum conſequantur effectum, ex nunc Dohanerio ſeu Dohanerijs præfatis, qui pro tempore fuerint, procedendi ad executionem pœnarũ præfatarum, contra omnes & ſingulos ſupradictos qui quomodolibet contrafecerint, & eos qui ſingulares fuerint, in perſonis & bonis; clericos vero & eccleſiaſticas perſonas, dũtaxat in bonis, grauandi, & uiis omnibus & remedijs opportunis ad ſatisfactionem pœnarum incurſarum compellendi & aſtringendi, omniaque alia & ſingula in præfatis neceſſaria & oportuna agendi, gerendi, mandandi, ordinandi, diſponendi, & exequendi, auctoritate & tenore præfatis plenariam & liberã concedimus facultatẽ. Conſtitutionibus & ordinationib' apoſtolicis, ſtatutis quoq; & conſuetudinibus, ac priuilegijs indultis & exemptionibus quibuſuis communitatibus, populis, vniuerſitatibus, capitulis, collegijs, monaſterijs & particularibus perſonis, conceſſis & concedendis, Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultũ, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, ceteriſque in contrarium facien. non obſtantib' quibuſcunque. Et ne quiſquam ignorantiam de præfatis prætendere poſſit, Volumus per Ciuitates Patrimonij publico præconio hæc omnia publicari, Mandan. ac per præſentes decernen. omnes & ſingulos ſupradictos ita aſtrictos eſſe ad obſeruationẽ præmiſſorũ, ac ſi perſonaliter ſingulis intimata forent, cũ certum ſit eos de his notitiam habituros, cum fuerint tam publico præconio per dictas ciuitates omnibus intimata. Nulli ergo &c. noſtrorum præcepti, mandati, voluntatis, & conſtitutionis infringere &c. Si quis autẽ &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno &c. milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo, nono, Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

A. Trapezuntius.

IDEM

Conſtitutiones pro homicidij crimine puniendo, alias ab ipſo Pio ij. editas (quarum tenorem hic inſerit) per vniuerſam ditionem Eccleſiaſticam publicari mandat.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ad retinendas inſolẽtias transgreſſorum, & transgreſsiones inſolentium refrenandas, ſi neruus publicæ diſciplinæ lenteſcit; eorum ad peccandum voluntas, fit laxior, & exemplum impunitatis, periculoſius in alios deriuatur: propter quod ad præſidentis officium pertinet, talem adhibere iuſtitiæ ſeueritatem, & debitam executionem; quod commiſſa crimina puniat, & committendorum in poſterum interdicat audaciam. Cum autem ad audientiam noſtram peruenerit, quod a certis annis citra, in noſtris, & eccleſiæ Romanæ terris, locis, & tenimentis, nobis, & eccleſiæ prædictæ mediate, & immediate ſubiectis, quam plura, quandoque etiam ex leuibus cauſis, commiſſa eſſe reperiatur homicidia, ſitque inter alia crimen homicidij pernicioſum & deteſtabile; debeatque iuxta canonicas ſanctiones, graui animaduerſione puniri, tantoque ſeuerius puniendum & extirpandum, quãto manifeſtius cognoſcimus, quod ex eo, vt plurimum, ſcandala & mala plurima ſubſequuntur. Cupientes idcirco ex debito paſtoralis officij, quod noſtri & eccleſiæ Romanæ prædictę mediate & immediate ſubiecti, iuxta piam diſpoſitionem regis pacifici, qui regnat in cœlis, pacifici ſint & modeſti, nonnullas pro huiuſmodi crimine homicidij debite puniẽdo, edidimus conſtitutiones infraſcriptas: quas ad hoc vt aliquis de eiſdem ignorantiam prætendere non poſſit, volumus per omnes & ſingulas ciuitates, nobis & eccleſiæ Romanæ prædictæ mediate vel immediate ſubiectas, publico præconio publicari; mandantes, ac auctoritate apoſtolica tenore præſentium decernentes, omnes & ſingulos iuxta conſtitutionum earundem determinationem, obſtrictos eſſe ad obſeruationem ipſarum, ac ſi perſonaliter ſingulis intimatæ forent, cum non ſit veriſimile, quod ad eorum notitiam non deuenerit, quod extitit tam publico præconio patefactum. Tenor vero conſtitutionum de quibus ſupra ſit mentio, ſequitur, & eſt talis, videlicet. Sanctiſsimus Dominus noſter, intendens quieti patriæ conſulere, & ipſam ſicarijs, homicidis, & malefactoribus expurgare, ſtatuit & decreuit, quod omnes illi qui pro delicto homicidij fuerint condemnati, ſeu alias de ciuitate aliqua & diſtrictu illius banniti, non poſſint ad ciuitatem ſeu diſtrictũ huiuſmodi, quocunque tempore redire, ſeu in eis, vel eorum altero moram trahere, etiam habita pace ab heredibus, vel conſanguineis, ſeu filiis ipſius occiſi; nec Legatus etiam de latere, aut gubernator qui pro tempore fuerit, vel quiuis alius poſſit auctoritate apoſtolica, ſeu ex officio ſuæ legationis, aliquem homicidam ſic exbannitum rebannire, reducere, ſeu reuocare ad ciuitatem vel diſtrictum, aut eorum alterum; ſeu ei licentiam, vel ſaluum conductum concedere redeundi; ſeu morandi in eis, vel eorum altero, in perpetuum, vel ad tempus, modicum ſiue magnum, nec etiam per diem vnum, ſiue noctem; quod ſi ſecus per quemquam ex ſupradictis factum fuerit, incidat in pœnam excommunicationis ipſo facto, ſine vlteriori ſententia declarationis; a qua per alium quam per Summum Pontificem (& tunc facta de hoc ſpeciali expreſſione) non poſſit abſolui; ac reductio, licentia, reuocatio, ſalusconductus, & caſſatio proceſſus & banni huiuſmodi, ſint ipſo iure nulla, nulliusque roboris, vel momenti: incidat etiam in pœnam ducatorum mille, Cameræ apoſtolicæ applicandorum, quam Theſaurarius, cui hoc ſecreto vel publice fuerit denunciatum, retineri faciat & mandet, nullo ſuper hoc expectato ſeu requiſito ſuperioris mandato: quod ſi non fecerit, Theſaurarius ipſe, eandem ſententiam excommunicationis ipſo facto, cum eiſdem qualitatibus, incurrat: ipſeque ſic rebannitus, reduct⁹, reuocatus, ſiue alio quocunque modo reuerſus, poſſit & debeat capi, detineri, & incarcerari; & de ipſo, ſecundum ſententiam contra eum latam, iuſtitia fieri per Gubernatorem, poteſtatem, & alios officiales, ad quos ſpectat, ſeu pertinet, incontinenti ſine vlteriori licentia, notificatione, & requiſitione ſuperioris, vel alterius, ſub pœna ducentorum ducatorum auri, Cameræ apoſtolicæ applicandorum vel retinendorum; quam Theſaurarius præfatus ſimili modo & forma, ac ſub ſimilibus cenſuris, faciat retineri; prout ſuperius eſt expreſſum. Hoc autem extendi voluit ad eos, qui reuocati, rebanniti, vel alias quomodocunque remiſſi fuerint, quacunque auctoritate ſeu licentia (præterquam ex ſpeciali commiſſione ſeu mandato Romani Pontificis, contento in literis autenticis, & bulla plumbea munitis, a duobus menſibus citra, termino dierum quindecim, quo poſſint de ciuitate libere recedere, eis conceſſo) vel qui in futurum rebannientur, reuocabuntur, ſeu alias remittentur per quemcunque, quauis auctoritate prædicta, ſub penis pœcuniarijs, & alijs eccleſiaſticis cenſuris, de quibus ſuperius eſt dictum. Item quod quæcunque appellationes interpoſitæ vel interponendæ, ab huiuſmodi vel alijs ſententijs ſiue grauaminibus contra homicidas latis, vel a proceſſu contra eos facto; etiam ſi lis vel inſtantia ſuper eis pendeat; & inhibitiones vigore ipſarum emiſſæ, per Auditorem cameræ, vel alium quemcunque ordinarium, vel delegatum, ſint nullæ & inualidæ, nec ad vlteriora ſuper eis, vel ipſarum vigore, procedi poſſit aut debeat; Quinimmo appellationes, lites, & cauſæ huiuſmodi, cenſeantur aduocatæ, extinctæ, & inualidæ; nec poteſtates vel alij officiales inhibiti, huiuſmodi mandatis, inhibitionibus, litis pendentijs, cenſuris, & poenis in eis contentis, attringantur; immo teneantur, & debeant, ſub pœnis ſupra poſitis, ad executionem ſententiarum latarum procedere. Poſſit tamen in cauſis alijs, a iure vel ſtatuto permiſſis, appellari ad gubernatorem ciuitatis, ſeu prouinciæ; qui infra menſem, cauſam diffinire teneatur; quo elapſo, appellatio, inhibitio, & inſtantia ſuper eis, ſint nulla; & libere, ſine impedimento, poſſit fieri executio ſententiæ, vel banni; ac ſi non fuiſſet inhibitum, & appellatum; quodque banniti, & condemnati propter huiuſmodi crimen homicidij, cenſeantur & ſint banniti ab omnibus circumuicinis vſque ad miliaria quinquaginta, intra quæ, ſi reperti fuerint, poſſit & debeat capitalis ſententiæ, ſiue condemnationis pecuniariæ executio fieri contra eos, per poteſtates & alios officiales, ciuitati, diſtrictui, & loco præſidentes, ſub pœnis pecuniarijs ſimili forma imponendis. Item quod omnes, & ſinguli homicidæ, quorum delictum notorium fuerit, vel de homicidio infamati, ſeu condemnati, etiam ſi de delicto huiuſmodi, ex forma ſtatutorum, non poſſit inquiri, vel aliqua pœna imponi, vel etiam ſi ipſius delicti, vel pœnæ pro eo interpoſitæ, auctoritate apoſtolica, vel alterius, ab ea, vel a Romano Pontifice poteſtatem habentis, ſic facta remiſſio, caſſatio proceſſus, & ſententia annullata, vel

alias

alias quomodolibet diſpenſatum, per viam gratiæ ſeu iuſtitiæ, in toto vel in parte, non poſſint habere officia, vel dignitates in quibuſcunque locis, ciuitatibus, & terris, a quibus banniti fuerint, in quibus domicilium eorum originemque habuerint, ſeu aliam moram traxerint vel reſederint, etiam ſi fuerint abſoluti, rebanniti, vel alias eorum ſententia, ſeu condemnatio, ſiue proceſſus, caſſati, irritati, vel alias pro infectis habiti; ſed perpetuo ſint infames, & omni dignitate priuati, nec poſſint ferre teſtimonium, nec tabellionatus officium exercere, non admittantur ad iudicandum, ſeu ad aliud officium exercendum, & ab omnibus actibus legitimis ſint perpetuo ſuſpenſi; quinimmo ſi huiuſmodi officia acceptauerint, exercuerint, ſeu ad ea exercenda admiſſi fuerint, tam ipſi, quam Gubernator, Legatus, aut ſuperior, qui eum elegerit, vocauerit, aut ipſum officium exercere, ſeu ei præeſſe paſſus fuerit, pœnam quingentorum ducatorum auri, ipſo facto incurrat, & ſua gubernatione priuetur; nec geſta in iudicio, vel extra iudicium, tam per eum, qui admiſſus fuerit ad officium, quam per eum, qui illud ab eo exercere paſſus fuerit, de cætero valida ſint, & robur obtineant, quinimo ſint nullius roboris vel momenti; & ſi eccleſiaſticæ perſonæ fuerint, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrant, ſine vlteriori declaratione, a qua non poſſint, præterquã a Romano Põtifice, cum ſpeciali delicti ſiue tranſgreſſionis huiuſmodi expreſſione, abſolui. Et theſaurarius cameræ, ſine aliqua requiſitione, ſeu notificatione, aut inhibitione, vel monitione, ſalarium, eiſdem, vel alteri debitum, retinere debeant, ſi ab eo debeatur; ſi vero non debeatur, mandare poteſtati, gubernatori vel alteri, ad quem ſpectat, ab eis, vel eorum altero exigi, & ſatisfieri, ſub eiſdem cenſuris & pœnis, prout ſuperius eſt expreſſum. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, mandati, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringẽteſimo ſexageſimo primo, quinto calen. Februarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

8

Si minus canonice ordinati, ad ſacros ordines fuerint promoti, ſunt ipſo iure ſuſpenſi: & ſi ſuſpenſione durante, miniſtrauerint; irregularitatem incurrunt, & beneficijs eccleſiaſticis priuari poſſunt.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum ex ſacrorum ordinum collatione, caracter inuiſibilis, animæ imprimatur, ſacra myſteria diſpenſentur, & ipſarum cura tribuatur animarum; in eorum ſuſceptione, exceſſus graues, tanto magis plectendi ſunt, quanto ex illis maiora in mentibus fidelium ſcandala generantur. Cum itaque (ſicut fide dignorum relatione, non niſi moleſte accepimus) nonnulli clerici, extra tempora à iure ſtatuta; quidam ante ætatem legitimam; aliqui vero ſine dimiſſoriis literis, contra ſanctiones canonicas, ſe faciunt ad ſacros ordines promoueri: nos eorundem temeritatem, tali caſtigatione reprimentes, vt alijs in poſterum committendi ſimilia, aditus præcludatur; auctoritate Apoſtolica, hac conſtitutione perpetuo valitura, ſtatuimus & ordinamus, quòd omnes & ſinguli, qui abſque diſpenſatione canonica, aut legitima licentia, ſiue extra tempora a iure ſtatuta, ſiue ante ætatem legitimam, vel abſque dimiſſorijs literis, etiam citramontani a citramontanis (præterquam ſi in hoc vltimo caſu, per cameram Apoſtolicam, iuxta illius ſtylum) ordinati fuerint, & ad aliquem ex ſacris ordinibus ſe fecerint promoueri, a ſuorum ordinum executione, ipſo iure ſuſpenſi ſint; & ſi huiuſmodi ſuſpenſione durante, in eiſdem ordinibus miniſtrare præſumpſerint, eo ipſo irregularitatem incurrant. Præterea, vltra alias pœnas in tales generaliter a iure inflictas, beneficijs eccleſiaſticis poſſint iure priuari. Volumus autem quod præſens noſtra conſtitutio, in Romana curia exiſtentes, poſt quindecim dies; abſentes vero Italicos, poſt duos menſes; alios vero vltramontanos, poſt ſex menſes, ab ipſius in audientia Contradictarum & Cancellaria Apoſtolica, publicatione & affixione, ligare incipiat. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno ab incarnatione Dominica milleſimo quadringẽteſimo ſexageſimo primo, quintodecimo Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

9

Quod nemo inferat impedimentum aliquod inferat conducentibus animalia affidata in Dohanam prouinciæ Patrimonij.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Inter cæteras curas, quas Deo auxiliante, mente reuoluimus, illam potiſſimam arbitramur, vt apoſtolicæ Cameræ introitus, quantum fieri poſſit, præſeruentur illæſi, vt ipſa Camera quotidianas expenſas & onera incumbentia, valeat facilius tolerare. Sane, non ſine animi noſtri diſplicentia, percepimus, quod introitus Dohanæ pecudum terrarum almæ Vrbis, quæ inter Cameræ primarios haberi conſueuerunt, ſint plurimum diminuti, propter damna & impedimenta plurima, quæ conducentibus animalia diuerſi generis ad paſcuandum in Dohana præfata, per Communitates, Vniuerſitates, Comites, Barones, Dominos, & particulares perſonas in ueniẽdo & recedẽdo, in perſonis, animalibus, rebus, & bonis earũ, indebite inferũtur; vnde fuerunt ſuntque plurimi, qui animalia ſua ad ipſam Dohanam tranſmittere nõ velint, in graue dictæ Cameræ damnũ, præiudicium, & iacturam. Præfatis igitur obuiare volentes, ita quod errantes, pœna temporalis, in debito cõtineat rationis, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium præcipimus & mandamus omnibus & ſingulis Communitatibus, Populis, Vniuerſitatibus, Comitibus, Dominis Baronis, nobilibus, particularibuſq; perſonis, præſentibus & futuris, nobis Sanctæque Romanæ Eccleſiæ mediate

diato

diate vel immediate ſubiectis, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis aut dignitatis fuerint, clericis & laicis, etiam capitulis, collegijs, & quibuſcunque alijs vniuerſitatibus, quatenus de cetero prætextu alicuius conſuetudinis, aut quauis alia ratione, occaſione, vel cauſa, directe, vel indirecte, conducentibus animalia cuiuſcunq; generis ad paſcuandum in fida, in Dohanam præfatam, damnũ, moleſtiam, aut quoduis aliud impedimentũ, in perſonis, animalibus, rebus & bonis vniuerſis eorũ, in veniendo, ſtando, & redeundo, nullatenus inferre audeat vel præſumat, ſed huiuſmodi animalia conducentes, benigne recipiant, & beneuole pertractent, ac ſine iniuria prorſus, aut aliquo impedimento, reali vel perſonali, per eorũ ciuitates, terras, loca, & tenimenta, libere tranſire & exire permittant, ſub refectionis omnium & ſingulorum damnorum, expenſarum & intereſſe, partibus læſis reficiendorum, ac etiam dupli eſtimationis damnorum præfatorum illatorum, apoſtolicæ Cameræ applicandis pœnis: quas pœnas, quamcumque Communitatẽ in cuius terris & tenimentis damnum huiuſmodi ſic illatum fuerit, quotiens contra factum & damnum illatũ fuerit, incurrere volumus eo ipſo. Et vt præmiſſa ſuũ debitum conſequantur effectum, ex nunc modernis dictæ almæ Vrbis Gubernatori, & Dohanæ præfatæ Dohanerijs alijsque quibuſcunque qui pro tempore fuerint Gubernatoribus, & Dohanerijs, & cuilibet eorum, procedendi ad executionem pœnarum præfatarum, contra Communitates ipſas, in quarum terris locis, & tenimentis, damna præfata deinceps inferri contigerit, in perſonis, & bonis; ac vijs omnibus & remedijs opportunis, ad ſatisfactionem pœnarum incurſarum compellendi & aſtringendi, omniaque alia & ſingula in præfatis neceſſaria & opportuna, agendi, gerendi, mandandi, ordinandi, diſponẽdi, & exequẽdi, auctoritate & tenore præfatis, plenam & liberam concedimus facultatem, Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs, indultis, & exemptionibus, quibuſuis Communitatibus conceſſis & concedendis, cæteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibuſcunque. Et ne quiſquam de præfatis ignorantiã prætendere poſſit nec allegare, volumus per almam Vrbem hæc omnia per bannum præconizari, decernentes harum ſerie, omnes & ſingulas Communitates præfatas, aſtrictas eſſe ad obſeruationem præmiſſorum, ac ſi ſingulariter ſingulis Communitatum prædictarum perſonis, intimata forent: cum veriſimile ſit, eas de his notitiã habituros, quæ fuerint tã publico præconio per dictã almam Vrbem omnibus intimata. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, mandati, conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Dei omnipotentis, & Beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Petrioli, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringẽteſimo ſexageſimo ſecũdo, decimo ſeptimo Cal. Nouẽbris, Pontificatus noſtri anno quinto.

IDEM.

10

Retractatio omnium per ipſum Pium ſecundum ad huc in minoribus agentem, pro Concilio Baſilien. & contra Eugenium quartum eiuſdem Pij prædeceſſorem, ſcriptorum.

PIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filijs Rectori, & vniuerſitati ſcholæ Colonienſis, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. In minoribus agentes, nondum ſacris ordinibus initiati, cum Baſileæ inter eos verſaremur, qui ſe generale Concilium facere, & vniuerſalem eccleſiam repræſentare aiebant, dialogorum quendam libellum ad vos ſcripſimus, in quo de auctoritate concilij generalis, ac de geſtis Baſilienſium, & Eugenij Papæ contradictione, ea probauimus, vel damnauimus, quæ probanda, vel damnanda cenſuimus: quantum capiebamus, tantum defendimus, aut oppugnauimus: nihil mentiti ſumus, nihil ad gratiam, nihil ad odium retulimus: exiſtimauimus bene agere, & recta incedere via: nec mentis noſtræ aliud erat obiectum, quam publica vtilitas & amor veri. Sed quis non errat mortalis? Sapientem inquiunt philoſophi nunquã errare: verum eſt. At quis ſapiens, niſi bonus? quis bonus, niſi ſolus Deus? Omnes declinauerunt, ſimul inutiles facti ſunt, non eſt qui faciat bonum, non eſt vſque ad vnum, inquit propheta regius. Declinauimus & nos ab vtero matris, errauimus in inuio, & non in via: ambulauimus in tenebris, & procul a vera luce receſſimus: nec nobis tantum errauimus, alios quoque in præcipitium traximus: & cæcis ducatum præbentes, cæci cum illis in foueam recidimus: forſitan & aliquos ex vobis ſcripta noſtra decepere, & in deuia deduxerunt: quorum ſanguinem ſi de manibus noſtris requiſierit Dominus, non habemus quod reſpondere poſſimus, niſi nos, vt homines, peccauiſſe: qui arbitrantes rectum iter oſtendere, obliquum monſtrauimus: in miſericordia tantum Dei ſpes noſtra ſita eſt, quæ ſuper omnia opera eius elucet. Sed haud quaquam ſatis fuerit diuinam miſericordiam implorare, & dicere, Parce domine, parce peccatis noſtris, niſi pro viribus, vulnera quæ inflximus veritati, curare annitimur: & ſicut eſt in fabulis, Sagitta, quæ vulnerauit, afferat opem: ſiue vt canit eccleſia, Medelam inde ferat, hoſtis vnde læſerat. Mortem quidam prius ſibi conſciuerunt, quam videri velint aliquando male ſenſiſſe: & nonnulli ne vel ad horam videantur erraſſe, ſemper errant; & dum vel minimam tolerare honoris iacturam nequeunt, totum abijciunt, & perpetua notantur infamia, & in peſſimas prolabuntur hæreſes: qui ne appareant inconſtantes, pertinaces efficiuntur. ſuperbiſſimi hoc agunt, qui videri Dij, non homines volunt, quales Conſtantiæ combuſti ſunt noſtra ætate in magno conuentu, Hieronymus, & Ioannes hæreſiarchæ. Nos homines ſumus, & vt homines errauimus: neq; imus inficias, multa, quæ diximus, ſcripſimus, egimus, dãnari poſſe: verum nõ vt Arius, Eutiches, Macedonius, aut Neſtorius, & alia blaſphemorum turba, ex animo damnatã viam elegimus. ſeducti peccauimus, vt Paulus; & ignorantes perſecuti fuimus eccleſiam Dei, & Romanam primamque ſedem. Propter quod proſtrati ante oculos diuinæ pietatis, ſupplices oramus, Delicta iuuentutis meæ, & ignorantias ne memineris, &c. Pudet erroris, pænitet male feciſſe, & male dictorum ſcriptorumque vehementer pænitet: plus ſcripto, quam facto nocuimus. Sed quid agamus? ſcriptum & ſemel emiſſum volat irreuocabile verbum. Non ſunt in poteſtate noſtra ſcripta, quæ in multas inciderunt manus, & vulgo leguntur. vtinam latuiſſent, quæ ſunt edita. nam ſi futuro in ſæculo manſerint, & aut in malignas mentes inciderint, aut incautas, fortaſſe ſcandalum parient. Qui hæc ſcripſit, inquient, in beati tandem Petri cathedra ſedit, & Chriſti ſaluatoris vicariatum geſſit: ita ſcripſit Aeneas, qui poſtea ſummum Pontificatum adeptus, Pius II. appellatus eſt, nec

eſt, nec inuenitur mutaſſe propoſitum. qui eum elegerunt,& in ſummo Apoſtolatus vertice collocarunt, ab ijs ſcripta eius approbata videntur. Verendum eſt, ne talia noſtris aliquando ſucceſſoribus obijciantur;& quæ fuerunt Aeneæ, dicantur Pij:atque ab ea ſede auctoritatem vendicent, ad quam ignoranter latrauerunt. Cogimur igitur, dilecti filij, beatum Auguſtinum imitari. qui, cum aliqua in ſuis voluminibus erronea inſeruiſſet, retractationes edidit. Humilis, & probatiſſimi vir ingenij, qui ſuas ineptias verecunde confiteri, ac corrigere, quã impudenter defendere maluit. Idem & nos faciemus:confitebimur ingenue ignorantias noſtras,ne per ea, quæ ſcripſimus iuuenes,error irrepat, qui poſſit in futurum Apoſtolicam ſanctam ſedem oppugnare. nam ſi quem decuit vnquam Romani primique throni eminentiam & gloriam defendere,ac extollere;nos illi ſumus, quos ſine vllis meritis,pius & miſericors Deus, ſola diſpenſatione ſua, ad beati Petri ſoliũ, & dilectiſſimi filij ſui Domini noſtri Ieſu Chriſti vicariatum euocauit. Quibus ex rebus dilectiones veſtras hortamur,& in Domino cõmonemus, ne prioribus illis ſcriptis inhæreatis, aut fidem vllam præſtetis,quæ ſupremam Apoſtolicæ ſedis auctoritatem quouis pacto elidunt, aut aliquid aſtruunt, quod ſacroſancta Romana non amplectitur eccleſia. Suadete omnibus, vt id ſolium præ ceteris venerentur,in quo ſaluator Dominus ſuos vicarios collocauit: & quod beati Apoſtoli Petrus & Paulus, ſuo ſanguine dicauerunt. nec putetis diuinam prouidentiam, quæ cuncta gubernat & nihil negligit eorum, quæ creauit, inordinatam reliquiſſe militantem eccleſiam: quæ cum ſit ſponſa Chriſti, profecto a Deo eſt, & ordinem habet, dicente Apoſtolo Quæ ſunt a Deo, ordinata eſſe. requirit autẽ ordo, vt inferiora a ſuperioribus gubernentur, & ad vnum tandem perueniatur, tanquam principem & moderatorem cunctorum,quæ infra ſe ſunt. Sicut Grues vnam ſequuntur,& in Apibus vnus eſt rex:ita & in eccleſia militanti quæ inſtar triumphantis habet,vnus eſt omnium moderator & arbiter, Ieſu Chriſti vicarius:a quo, tãquam capite,omnis in ſubiecta membra poteſtas & auctoritas deriuatur, quæ a Chriſto Domino Deo noſtro ſine medio in ipſum influit. nec profecto in alium, tanquam ſui exercitus ducem, ſupremam auctoritatẽ Chriſtus principaliter deriuaſſet, quam in ſuum vicarium. qui primus fuit Petrus, cui commiſſam nouimus Dominici gregis curam: nec duos plures eſſe Petros euangeliſtæ commemorant; nec duos aut plures inſtituit Dominus, qui ſuum locum,tanquam capita tenerent æqualia:ſed vnum conſtituit,vt verticem,ac ducem,& paſtorem vniuerſi gregis, Simonem Petrum, dicens, Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiam meam: & tibi dabo claues regni cælorum: & quodcunque ligaueris ſuper terram,erit ligatum & in cælo & quodcunque ſolueris ſuper terram, erit ſolutum & in cælo. Et,Paſce oues meas. Quæ nulli alteri ſeorſum dicta leguntur, niſi Petro, vt in Petro vnitas,& ſumma contineretur auctoritas: nec alius a petra dictus eſt Petrus, niſi Simon; vt intelligeremus vnicum eſſe veræ & ſolidæ petræ, id eſt, Chriſti, (vt Paulus exponit) locum tenentem Simonem Petrum, qui ſolus pro domino in periculo conſtituto exemit gladium. Petrus igitur, & ſucceſſores eius Romani Pontifices primatum in eccleſia tenuerunt, & nos hodie,quãuis indigni,ſola Domini voluntate digni, tenemus: & quicunque Romanæ ſecundum canonicas ſanctiones præficitur eccleſiæ,quam primum electus eſt in ſacro collegio, ſupremam a Deo poteſtatem ſine medio conſequitur, & per ordinem in omnem diffundit eccleſiam; cuius diuino iudicio peccata punienda relinquuntur. Si quid aduerſus hanc doctrinam inueneritis aut in dialogis, aut in epiſtolis noſtris, quæ plures a nobis ſunt editæ, aut in alijs opuſculis noſtris; (multa enim ſcripſimus adhuc iuuenes) reſpuite,atque contemnite. ſequimini quæ nunc dicimus; & ſeni magis, quam iuueni credite; nec priuatum hominem pluris facite, quam Pontificem: Aeneam reijcite, Pium recipite. illud gentile nomen parentes indidere naſcenti: hoc Chriſtianum in Apoſtolatu ſuſcepimus. Dicent fortaſſe aliqui,cum Pontificatu hanc nobis opinionem aduenitſſe, & cum dignitate mutatam eſſe ſententiam: haud ita eſt, longe aliter actum. Audite filij conuerſationem noſtram: breuis narratio erit,quæ vobis, quantum ad rem attinet, veritatem aperiet, & obiectioni faciet ſatis. Anno ſalutis primo & 30 ſupra mille 400 cum Dominico Capranica, quem Martinus V. in ſecreto conſiſtorio Cardinalem creauerat, Eugenius IIII. ſpreuerat, Baſileam petiimus, ibique concilium inchoatum inuenimus, verum ab Eugenio reuocatũ, quamuis congregati noluerant obedire, aſſerentes iam inceptum concilium ſine conſenſu patrum, qui conueniſſent, haud quaquam potuiſſe diſſolui. Iulianus aderat S. Angeli Cardinalis, natione Romanus, moribus & doctrina conſpicuus. Is cum ceteris præſtaret, audita Eugenij reuocatione, præſidentiam dimiſit, tanquam ſummo Pont. vellet obedire: ſed cum augeſceret in dies,Eugenio vel inuito,concilium, & multi ex diuerſis regionibus Epiſcopi,& Regum legati aduentarent Cardinales quoq; ex Rom. Cur. profugi,in dies nonnulli concurrerent,præſidentiam reſumpſit: & auctoritatem concilij mirum in modum extollens, eminentiam primæ ſedis ſupprimere cœpit. Vehementer Eugenij legatos, & poteſtatem Romanorum præſulum magnificantes, apparenter confutauit: & cum eſſet facundiſſimus, facile perſuaſit auditoribus quæ cupiebat. Cardinales ex vrbe profecti, Eugenio infenſi, vitã eius moreſque carpebant: accedebant in horas cateruatim noui curiales, qui (vt eſt omnis multitudo maledica, & inimica principi) Eugenij nomen modis omnibus lacerabant. Nos,qui ex patria iuuenes,non ex vrbe illuc migraueramus, & noua tum primum auis ex Senenſi gymnaſio euolaueramus, rudes & inexperti,vera eſſe arbitrabamur quæcunque dicebantur. nec putabamus mentiri alios, qui neſciremus ipſi mentiri: vtque eſt innatum homini, tetra & horrenda crimina odio habebamus. nec Eugenium diligere poteramus, quem tot tantique teſtes indignum Pontificio dicerent. Aderant legati Pariſienſis ſcholæ, cuius eſt fama percelebris: affuerunt & aliquando veſtri & aliorum ſtudiorum Germanicæ nationis oratores; & vno cuncti ore,concilij generalis auctoritatem ad cælum efferebant. De poteſtate Rom. Pontificis, pauci erant qui loqui præſumerent: omnes, qui publice loquebantur, prurientes auribus,multitudini applaudebant. Acceſſit & ipſius Eugenij conſenſus, qui diſſolutionem concilij a ſe factam,reuocauit, & progreſſum eius approbauit, cum reconciliata ſynodus Eugenio videretur, & pax eccleſiæ data. præterita enim omnia per ſuas litteras,concilij patres, Eugenio ſeſe remiſſuros, & pedes eius tanquam beati Petri exoſculaturos promiſerant, ſi reuocata diſſolutione, concilio curſum permitteret, atq; illi cohæreret. Nouæ intercedere diſcordiæ, tum alijs de rebus, tum potiſſime ſuper tranſlatione concilij. Græcorum cauſſa: in alium locum Eugenius in Italia,non ſine ratione, concilium petebat; popularitas ſynodalis tranſire montes horrebat, & in Auinione, aut in Sabaudia locum deſiderabat. Adiuerunt per id temporis duo viri ex Italia Baſilienſe concilium, Nicolaus Panormitanus Archiepiſcopus, & Ludouicus Pontanus, Apoſtolicæ ſedis notarius, Alfonſi Magni regis oratores, qui, velut duo orbis ſidera, ceu Pontificij

bus miſcuimus ſermones ſemper ad verum intenti, cuius eſt natura hominis auida. Multum profuit nobis Ioannes Carauagialis Apoſtolici palatij auditor, natione Hiſpanus, qui, Iuliano defuncto, in titulo Cardinalatus ac legatione ſucceſsit: quo cum ſæpe de concilio Baſilienſium amice diſputauimus. Nemo doctus ad Imperatorē venit, quem de his rebus in colloquium non adduceremus. Cumque Cæſar ad vnionem eccleſiæ procurandā in Nurimberga ſuæ nationis conuentum inſtituiſſet, decreuiſſetque ſummum Pontificem adhortari, vt Conſtantiæ nouum concilium indiceret, legatumque mitteret, ac Baſilienſes pariter inducere, vt eo ſe transferrent, ibi vt pax eccleſiæ redderetur; primi Baſilienſes recuſauere. Quod audiens Thomas Aſſalbachius ex Germanis inſignis theologus, Nunc, inquit, ſcio Baſilienſes Spiritum ſanctum non habere ductorem, quando tam æquam Imperatoris legem effugiunt. idem multi alij dixere viri doctiſsimi, & opinione ſanctitatis illuſtres. Quibus conſideratis, caligo tandem ab oculis noſtris cecidit, quæ, velut aranearum tela, verum cernere impediebat. Recognouimus errorem noſtrum, venimus Romam, Baſilienſium dogma reiecimus, Eugenio Pontifici maximo caput ſubmiſimus, & reconciliati eccleſiæ Romanæ doctrinam eius imbuimus, & illud Hieronymi diximus, Ego nullum præmium niſi Chriſtum ſequens, beatitudini tuae, ideſt, cathedræ Petri communione conſortior. Super illam fundatam eccleſiam ſcio: quicunque extra hanc domum agnum Dominicum comederit, profanus eſt: ſi quis in arca Noæ non fuerit, peribit regnante diluuio. Eramusque adhuc pene laici, quando ad Eugenij obedientiam rediuimus. Ex Baſilea clericali tantum charactere inſigniti receſsimus, nec vnquam ſacros imbuimus ordines, niſi poſt veritatem cognitam, Baſilienſium cæcitate relicta. In Auſtria minores ordines, ac ſubdiaconatum, & diaconatum recepimus. In vrbe ad presbyteratum peruenimus. Hæc eſt conuerſatio noſtra per hos gradus, è tenebris ad lucem migrauimus. ad quam rem non parum luminis nobis attulit Thomas Sarazanus theologicæ ſapientiæ celebratus, ac acutiſsimus interpres, qui poſtea in ſummo collocatus Apoſtolatu Nicolai quinti nomen accepit. His auctoribus vnam eccleſiam catholicam, & apoſtolicam eſſe didicimus matrem omnium fidelium, extra quam non inuenitur ſalus, ſponſam Chriſti immaculatam, in qua omnes, qui militant, finem ſibi proponunt vitam æternam. idcirco enim in eccleſia militanti laborant homines, & cum dæmonibus tanquam hoſtibus pugnant, vt pacem tandem aſſequantur, & cum Ieſu magiſtro ac legifero ſuo in cæleſti Ieruſalem triumphare, ac regnare poſsint. Hic finis Chriſtiano proponitur, huc omnes eccleſiæ militantis conatus, omnes leges, omnes regulæ tendunt. & quoniam eccleſia quidā exercitus eſt Deo militans, terribilis vt caſtrorum acies ordinata dicitur: vni procul dubio Imperatori ſubeſt, ad cuius nutum cuncta referantur. Cumque Pius ac Max. & Opt. Deus in ſuo ſanguine fundauerit eccleſiam, eamque voluerit ad finem vſque ſæculi perdurare; quis non dixerit in ea id regimen inſtitutum eſſe, quod optimum cenſeretur? at verò inter genera gubernationum communis philoſophorum ſententia eſt, præſtare monarchiam. & Romani, quorum toto micuit orbe dignitas, qua nuis eiectis Regibus duos annuos Cōſules elegerūt, & modo Tribunos addidere, modo alios magiſtratus inuenere, in aduerſis tamen caſibus, belliſque grauioribus ad vnum aliquem recurrerunt, virtute & auctoritate præſtantem, quem Dictatorem appellauerunt, cuius dicto non licebat aduerſari. & quanquam Dictaturam ab initio temporaneam inſtituerunt; in Iulio tamen, & ſucceſſoribus eius perpetua effecta eſt. Nec vnquam Romana res admirabilior, aut celſior fuit, quàm ſub Auguſto Cæſare, quando iam clauſis portis totus ferè orbis ſub vnius hominis gubernatione quieuit. Quo tempore natus mundi Saluator monarchicum regimen ceteris prætuliſſe videtur gubernationibus. Idem probat totius ferè orbis conſuetudo, cuius maximam partem gubernant Reges, ſiue Chriſtianos intueamur, ſiue Barbaros. & quamuis ciuitates aliquot reperiantur, quæ cùm maximè ſeruiant, liberas ſeſe vocitant, ſine Rege viuentes; non poſſunt tamen effugere, quin vnum præferant alijs, eique tanquam capiti pro tempore obediant. Quid plura? cæleſtis aula nos admonet. quid illa pulchrius? quid ordinatius? quid maius? aut durabilius? quid melius aut beatius? quamuis in ea & Angelorum diuerſi ſint ordines, & ſanctorum ſpirituum innumerabiles chori; vnus eſt tamen omnium rex æternus Deus, qui condidit vniuerſa, & nihil negligit eorum, quæ condidit. cuius filius vnigenitus Chriſtus Ieſus cum pro noſtra ſalute veniſſet in hunc mundum, ſerui accepta forma, eccleſiam, de qua loquimur, in cruce patiens, ſuo ſanguine acquiſiuit, & in ea vſque in diem aſcenſionis corporaliter præſedit, & tanquam Dux verus & Imperator, cuncta in finem ſuum direxit. et cum aſcendiſſet in cælum, eum indubitanter ſui gregis paſtorem reliquit, cui dixerat, Paſce oues meas, & tibi dabo claues regni cælorum. Neque enim dixit, & non fecit, qui ſolus eſt verax. Grex Chriſti eccleſia eſt. Paſtor primus ipſe Chriſtus fuit, & paſtor bonus, qui poſuit animam ſuam pro ouibus ſuis. Secundus paſtor Petrus extitit ab ipſo Domino inſtitutus, atque omni poteſtate donatus, quæ ad bene regendum commiſſas oues neceſſaria ducitur: alioqui Chriſtus, qui ſapientia patris eſt, & omnino ſapienter egit, eccleſiæ ſuæ haud ſufficienter prouidiſſet, quod eſt nefarium aſſerere: & quamuis plures per orbem eccleſiæ inſtitutæ fuerint, & plures epiſcopi, ideſt, plures greges, & ouilia plura, & paſtores plures; omnes tamen ſub vno paſtore, & in vno grege, atque ouili continebantur, ſicut & hodie continentur: quia vnus eſt Chriſti thalamus, vna ſponſa, vnum ouile, & vnus paſtor, & omnium epiſcoporū vnus epiſcopus Romanus præſul, beati Petri ſucceſſor, & Ieſu Chriſti vicarius. Petrus enim in Antiochia primum ſedit, deinde Romam venit. vnde cum perſecutionem fugiens, vellet abire, à Domino prohibitus eſt, & hic glorioſo martyrio vitam finiuit, ſucceſſore Clemente ſubſtituto. atque ita in hanc vſque diem ſeruatum eſt, vt qui Romæ ſederit antiſtes rite inſtitutus per legitimum electionis tramitem, tanquam Aaron vocatus à Domino, hunc omnes Chriſtianæ plebes, omnes populi, omnes reges, omnes clerici, omnes epiſcopi tanquā Ieſu Chriſti vicarium, & beati Petri ſucceſſorem, vniuerſalis eccleſiæ caput ac rectorem & ducem venerati ſint. Inter quos plurimi pro Chriſti nomine aſperrimos perpeſſi cruciatus, & morte mulctati, coronam martyrij ſuſceperunt. Plurimi confeſſores, egregij, vita, moribus, & doctrina fulgentes, quamuis ſine ſanguinis effuſione, non tamen ſine periculis & labore, ac voluntate parata pro conſeruanda ſacri euangelij auctoritate moriendi, ad cæleſtem gloriam peruenere: vt Gregorij, Damaſi, Leonis, Innocentij, Bonifacij, Benedicti, & alia nomina, inter quæ tertius claruit Eugenius ex monaſterio Sancti Anaſtaſij ad ſummum ſacerdotium euocatus, ad quem diuus Bernardus monachorum pater non minus doctrinæ fulgore, quam vitæ ſanctimonia illuſtris, inter multa, huiuſmodi verba conſcripſit. Indagemus, inquit, adhuc diligentius quid ſis, quam geras videlicet perſonam pro tempore in eccleſia Dei. Tu es ſacerdos magnus, ſummus pontifex, tu princeps epiſcoporum,

tu hæres Apoſtolorum, tu primatu Abel, gubernatu Noe, patriarchatu Abraham, ordine Melchiſedech, dignitate Aaron, auctoritate Moyſes, iudicatu Samuel, poteſtate Petrus, vnctione Chriſtus; tu es, cui claues traditæ, cui oues creditæ ſunt. Sunt & alij quidem cæli ianitores, & gregum paſtores, ſed tu tanto glorioſius, quanto & differentius vtrunque præ illis nomen hæreditaſti. Habent illi aſsignatos ſibi greges ſingulis ſingulos, tibi vniuerſi crediti vni ſumus. Nec modo ouium, ſed & paſtorum, tu vnus omnium paſtor. Hæc Bernardus ad Eugenium III. ſcribit, cui ſupremam & omnimodam in eccleſia poteſtatem concedit. Quod ille de tertio teſtatur Eugenio, hoc nos de quarto, & omnibus alijs Romanis Pontificibus profitemur, quia dignitatis eſt auctoritas. Liquet igitur vnum in eccleſia caput eſſe, & vnum principem: quia pax populi ex vno rectore dependet, & pluralitas principum diſcordiam parit. Chriſtus eccleſiæ ſuæ in vltimo teſtamento pacem reliquit, & pacem multis verbis cõmendauit. Dedit ergo & regimen pacis amicum, id eſt, monarchicum, ſub beato Petro, & ſucceſſoribus eius adminiſtrari, cuncta præcipiens clauibus illi commiſsis, & cura gregis demandata. Hæc nos de Romani Pontificis auctoritate, & poteſtate ſentimus, cui & congregare generalia concilia, & diſſoluere datum eſt: qui etſi filius eſt propter regenerationem, propter dignitatem tamen pater habetur: & ſicuti filiationis cauſſa venerari debet eccleſiam, tanquam matrem; ita & prælationis cauſſa præfertur ei vt paſtor gregi, princeps populo, rector familiæ. Cum his & generalis concilij auctoritatem, & poteſtatem complectimur, quemadmodum æuo noſtro Conſtantiæ, dum ibi fuit ſynodus vniuerſalis, declaratum definitumque eſt. veneramur enim Conſtantieñ. concilium, & cuncta, quæ proceſſerunt, a Romanis Pontificibus noſtris præceſſoribus approbata. inter quæ nullum inuenimus vnquam fuiſſe ratum, quod ſtante Romano indubitato præſule abſque ipſius auctoritate conuenerit. quia non eſt corpus eccleſiæ ſine capite, & omnis ex capite defluit in membra poteſtas. Hæc noſtra ſententia eſt, filij: hæc credimus, & profitemur: hæc iam ſenes, & in Apoſtolatus apice conſtituti, pro veritate aſſerimus: ſi qua vel vobis, vel alijs conſcripſimus aliquando, quæ huic doctrinæ repugnent; illa, tanquam erronea, & iuuenilis animi parum penſata iudicia, reuocamus, atque omnino reſpuimus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, VI. Kalendas Maias, anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo tertio.

PAVLVS II.

1

Quod pro tranſitu animalium, quę ad Dohanam Patrimonij conducuntur, nihil penitus exigatur per quemcunque.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, vniuerſis & ſingulis noſtris & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Baronibus, Gubernatoribus, Rectoribus, Officialibus, Communitatibus; alijsq; quibuſcunque, mediate vel immediate ſubditis noſtris, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Quoniam informati fuimus fide dignorum relatu, nonnullas graues & exceſsiuas exactiones fieri, ab his qui animalia ſua in Dohana almæ Vrbis noſtræ, & patrimonij Beati Petri ducunt & reducunt; quæ res cum inhoneſta & indecens cenſetur, tum etiam in præiudicium Cameræ apoſtolicæ noſcitur redundare, præſertim quod mercatores vel alij animalia ducentes huiuſmodi, propter dictas exactiones retrahuntur, & eá ad dictas Dohanas non conducunt. Ea propter nos volentes ſuper hoc opportune prouidere, tum pro noſtri honoris debito, tum pro dictæ Cameræ indemnitate conſeruanda, maxime conſiderantes iniuſtum eſſe vt mercatores & alij qui per dictam Cameram affidantur, & debitam fidam perſoluunt, ad alias ſolutiones compellantur; Vobis vniuerſis & ſingulis ſupradictis, tenore præſentium iniungimus, & diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus ſub pœna indignationis, ac mille ducatorum pro quolibet, vice qualibet qua contrafactum fuerit, eidem Cameræ applicandorum, non debeatis nec quiſquam veſtrum debeat aliquid exigere quouis prætextu vel quæſito colore, pro paſſu vel tranſitu animaliũ quæ ad dictas Dohanas cõducta ſunt, vel deinceps conducentur, tam in aduentu, quam in reditu, ſed ea tute libere & impune abſque aliqua exactione cuiuſcunque paſſus vel tranſitus, ire & redire permittatis, ac veſtrum quilibet permittat, viſa tamen bulletta dohanerij ſeu dohaneriorum, faciente fidem quod fuerint in eiſdem dohanis vel altera earundem, & quod debitum ſoluerint. Non obſtañ. priuilegijs & indultis vobis forſan conceſsis, nec non conſuetudinibus ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Si quis autem ex huiuſmodi noſtro mandato ſe grauari ſenſerit, compareat in eadem Camera apoſtolica, & oſtenſa ibidem iuſta cauſa ſui grauaminis, accipiet iuſtitiæ complementum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo quarto, pridie Kl. Februarij, Pontificatus noſtri anno primo.

IDEM.

2

De officio Commiſſariorum in examinandis cauſis alienationum rerum Eccleſiaſticarum, quæ à Sede Apoſtolica in forma, Si in euidentem vtilitatem cedant, delegantur.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum in omnibus iudicijs ſit rectitudo iuſtitiæ, & conſcientiæ puritas obſeruanda, id multo magis in conceſſionibus alienationũ rerum eccleſiaſticarũ conuenit obſeruari, in quibus de Chriſti patrimonio, & diſpenſatione pauperum, non de proprio cuiuſque peculio agitur, vel tractatur. Quapropter oportet vt in examinandis huiuſmodi alienationũ cauſis, quæ a Sede Apoſtolica in forma, Si in euidentem vtilitatem cedant, oneratis eccleſiaſticorum iudicum conſcientijs deleguntur, nihil fauor vſurpet, nihil timor extorqueat, nulla expectatio præmij iuſtitiam, conſcientiamque ſubuertat. Monemus igitur, & ſub interminatione diuini iudicii omnibus Commiſſarijs, & delegatis huiuſmodi, diſtricte præcipimus, vt caute, & diligenter attendant cauſas in literis apoſtolicis per ſupplicationes expreſſas, illaſque ſollicite examinent, atque diſcutiant, teſtes, & probationes ſu-

per

per narratorum veritate recipiant, & ſolum Deum præoculis habentes, omni timore, aut fauore depoſito, eccleſiarum indemnitatibus conſulant, nec in læſioné, aut detrimentú earú decretú quomodolibet interponant. Si quis autem Commiſſarius, vel delegatus conſcientiæ ſuæ prodigus, in grauamen, aut detrimentum eccleſiæ per gratiam, aut timoré, vel ſordes alienationi conſenſerit, aut decretum, vel auctoritatem interpoſuerit, inferior quidem Epiſcopo ſententiam excommunicationis incurrat, Epiſcopus vero, aut ſuperior ab executione officij per annum nouerit ſe ſuſpenſum, ad extimationem detrimenti eccleſiæ illati nihilominus condemnandus: ſciturus, quod ſi ſuſpenſione durante damnabiliter ingeſſerit ſe in diuinis, irregularitatis laqueo ſe inuoluet, a quo non niſi per Summum Pontificem poterit liberari. Is vero, qui dolo, vel fraude, aut ſcienter in detrimentum eccleſiarum alienationem fieri procurauerit, aut per ſordes, vel impreſsionem, alienationis decretum extorſerit, ſimilem ſententiam excommunicationis incurret, a qua niſi per Romanum Pontificem poſsit abſolui, ad reſtitutionem nihilominus rerum alienatarum, cum fructibus quandocunque de præmiſsis conſtiterit, condemnandus. Volumus autem, quod Legati, & Commiſſarij prædicti de pœnis conſtitutionis noſtræ ſpecifice moneantur, & in quibuſcunq; literis, & cómiſſionibus huiuſmodi hoc ſtatutú noſtrú inſeratur. Nulli ergo omnino hominú liceat hanc paginam noſtræ monitionis, præcepti, & voluntatis infringere &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo quinto, V. Idus Maij, Pontificatus noſtri anno primo.

I. D. E. M.

3.

Ne quiſquam ad regimen prouinciarum, ciuitatum, & terrarum Rom. Eccleſiæ deputatus vel deputandus, aliquod genus muneris (præter eſculenta, & poculenta, quæ biduo conſumi poſſint) recipiat, ſub pœnis hic expreſſis, & de alijs capitulis.

PAVLVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Munera excæcare oculos ſapientum, & peruertere corda iuſtorum, ſacra ſcriptura teſtatur. Vnde ille laudatur, ille prædicatur beatus, qui poſt aurum non abijt nec argentum, & qui excutit manus ſuas ab omni munere: de quo propheta teſtatur, quoniam ipſe in excelſis habitabit, & monumenta ſaxorum, ſublimitas eius. quod cum omnes facere conueniat, eum maxime ſeruare oportet apoſtolicos Legatos, & Gubernatores prouinciarum, ciuitatum, atque terrarum, Romanæ Eccleſiæ ſubditarum, quos decet cæteris ſecularibus magiſtratibus, iuſtitiæ & integritatis exempla præbere, vt auaritiam odiant, & munera ſuper innocentes non cupiant. Sane ad noſtrum, non ſine moleſtia animi, peruenit auditum, quod ſuperioribus temporibus, diuerſi rectores, & gubernatores terrarum, & prouinciarum S. R. E. ſubditarum, & nonnulli Legati, etiam de latere, ad gubernationem ipſarum terrarú, & prouinciarum emiſſi, ſolitum quendam ſequentes abuſum, munera a prouincialibus, & incolis locorum, publice & priuatim ſuſceperunt, etiam in vaſis aureis vel argenteis, vel equis, aut victualibus, excedentes omnem modum, permiſſionemque canonicam: quæ quidem non ſolum ipſis ciuitatibus & prouincijs grauia & onerosa fuere, ſed etiam exemplo turpia & pernicioſa opere comprobantur. Si quidem ipſis muneribus vel donis affecti, priuatæ gratiæ & factionibus, potius quam iuſtitiæ ſtuduerunt, multique crimino ſi grauia delicta & flagitia pecunia redemerunt, atque (vt breuiter circumſcribamus) impletum eſt in plerisque propheticum illud, quod in eorum manibus iniquitas fuit, & dextera eorum repleta eſt muneribus. Si quidem beatus Iſidorus ait, Cito iugulabitur auro iuſtitia, nullamque reus pertimeſcet culpá, quam redimere nummis exiſtimat. Volentes igitur talibus abuſibus prouidere, & per officiales & miniſtros apoſtolicæ Sedis, omnem integritatem munditiamque ſeruari, hoc perpetuo prohibemus edicto, ne quiſquam deinceps rectorum, aut gubernatorum, & quorumcunque officialium Romanæ eccleſiæ, vel etiam Legatorum de latere, ad regimen & gubernationem prouinciarum, ciuitatum, ac terrarum Romanæ eccleſiæ deputatorum vel deputandorum, a prouincijs, ciuitatibus, & terris, quibus præſunt, vel officia exercent, nec a ſingularibus ſuæ legationi, regimini, vel gubernationi ſuppoſitis, aliquod genus muneris, nec aurum, nec argentum, aut veſtem, aut equum, vel aliquod cuiuſlibet ſpeciei munus accipiat, præter eſculenta & poculenta, quæ breui tempore conſumi poſſunt, quod tempus ad biduum moderamur: alioquin tam dantes quam accipientes, etiam ſi Pontificali præfulgeant dignitate (dummodo non ſint ſacroſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinales qui in ſacro collegio, coram nobis, ſponte ſua obtulerunt, & promiſerunt, non recepturos ſe huiuſmodi munera) ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrant, a qua abſolui non poſsint, niſi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo conſtituti. Et inſuper, omne id quod acceperint, & aliud tantundem reddere teneantur. Mandantes vt omnes, & ſinguli legati, rectores, gubernatores, & alij officiales prædicti, priuſquam ad ſua admittantur officia; videlicet Cardinales Legati, in dicto collegio coram nobis promittere; Inferiores vero, in camera apoſtolica, de obſeruanda huiuſmodi conſtitutione noſtra (quá perpetuo valere, & vim decretalis habere decernimus) iuramentum præſtare teneantur, quod etiam in forma iuramentorum præſtari ſolitorum, adiungi & aſcribi mandamus. Inſuper, ne ſub occaſione munerum, officia inferiora in ipſis prouincijs, ciuitatibus, & terris, venalia reddantur, aut crimino ſi debitas pœnas effugiant, vel mulctæ pro debitis impoſitæ, & fiſco applicandæ, in priuatas vtilitates redigantur; pari prohibemus edicto, ne Legati & gubernatores prædicti, præturas ciuitatum, & alia inferiora officia, per Romanos Pontifices conferri, confirmari, vel alias concedi ſolita; conferre, confirmare, aut de illis quomodolibet, ſine ſpeciali commiſſione noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum ordinare præſumant. Pro his vero quæ ad ipſorum Legatorum, vel gubernatorum diſpoſitionem, vel confirmationem pertinent, pro collatione officiorum, vel confirmatione nil accipiant, præter moderatam mercedem ſecretarij ſiue ſcriptorum, & ſigilliferi: quam quidem in maioribus officijs, & ciuitatibus inſignioribus, ad duos florenos de camera; in minoribus officijs, vel ciuitatibus minus inſignibus, ad vnum florenum; in minimis vero, ſeu caſtellis, dimidium florenum ſimilem tantum, pro ſalario ſecretarij, ſcriptoris, & ſigilli taxamus & limitamus.

& limitamus. Inſuper prohibemus ne aliquos reos capitalium, aut exules, bannitos, & diffidatos, ſub pœna capitis, abſoluere, reſtituere, aut a pœna liberare audeant, ſine Romani Pontificis licentia ſpeciali. Præterea mulctas & condemnationes pœcuniarias, cameræ apoſtolicæ, de iure vel conſuetudine applicari ſolitas, remittere non poſſint aut donare, nec de illis gratiam aut remiſſionem facere, niſi vſque ad ſummam ſex florenorum auri de camera, in mulcta ſeu condemnatione quamuis graui. Reuocantes omnes conceſſiones aut facultates, in genere vel ſpecie, cuiuis Legato, rectori, vel gubernatori conceſſas, in quantum præmiſſis aduerſentur; illaſque pro infectis habentes, decernentes quicquid contra præmiſſa & quodlibet præmiſſorum, attentatum fuerit, nullius eſſet roboris vel momenti; & abſolutiones, remiſſiones, donationes, & gratias quorumlibet Legatorum, rectorum, gubernatorum, quacunque auctoritate fungentium, in futurum contra præmiſſa forſitan faciendas, nulli penitus ſuffragari. Mandantes hanc conſtitutionem noſtram in omnibus ciuitatibus Romanæ eccleſiæ inſignioribus, nunc, & ſingulis quibuſcunque temporibus, in aduentu noui Legati ſeu Gubernatoris, ſollemniter publicari, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, ac de verbo ad verbum in libro ibidem aliquo autentico regiſtrari & conſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum moderationis, prohibitionis, mandati, conſtitutionis, taxationis, limitationis, reuocationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Marcum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ſexto, quintodecimo calendas Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM.

De ordine per & inter Notarios Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ in concernen. eorum officia & illorum exercitium ſeruando.

PAVLVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Inter præcipuas nobis, ex apoſtolatus officio imminentes curas, illam non in poſtremis enumerari dignum eſt, vt ea lance, qua ſedis apoſtolicæ prouidentia, quam plurima paſſim per orbem, bene & ſalubriter dirigere conſueuit; Officia quoque Ro. cu. dirigamus, & quæ in illis pro ceſſatione liuorum, & ad ipſam curiam negociorum expediendorum cauſa accedentium, indemnitate, reformanda ſunt, æque & ſalubriter reformemus. Sane pro parte dilectorum filiorum Notariorum curiæ cauſarum cameræ apoſtolicæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, Quod quamuis ipſi numero decem ſint, eorumque officia (quæ per nos cum pro tempore vacant conferuntur) perpetua exiſtant, nihilominus hactenus, in eorum officio, circa æqualitatem inter ipſos notarios ſeruandam, certus ordo datus nõ extitit; propter quod, nõ modica quandocunq; inter ipſos confuſio viguit. Verum ſi certa lex, ac certus ordo ipſis, per nos, tam circa vnius capellæ, ad honorem Dei inſtitutionem, quam circa ipſius officij directionem (prout inter dilectum filium magiſtrum Iacobum de Mucciarellis dictæ curiæ generalem Auditorem, & ipſos notarios, concorditer actum eſt) imponeretur, partes coram ipſo Auditore litigantes, & alij qui cum ipſis agere haberent, ab expenſis releuarentur, ipſumque officium, non abſque dictæ cameræ emolumento, decoraretur. Quare pro parte eorundem notariorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt pro ipſius officij directione, ac alias, ſuper his, opportune prouidere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui re ipſa, per certos ſuper hoc deputatos a nobis, cum præfato Auditore, communicata & mature digeſta, ex eorũ relatione, illam honeſtam, & dicto officio honorabilẽ eſſe comperimus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, expreſſo ad hæc præfati Auditoris accedente conſenſu; eiſdem Notarijs, vt in honorem Dei, certum locum, pro vna capella, in aliqua eccleſia almæ vrbis, cum neceſſarijs ornamentis, & capellano idoneo (qui ſingulis diebus Dominicis, Miſſam in illa celebrare, & in ea omnes Notarij intereſſe, ac illa finita, ſi oportuerit, de reb⁹ ſuum officium concernentib⁹ tractare, in proceſſionib⁹ quoque ſolennib⁹ ad quas cæteri Romanæ curiæ officiales ire conſueuerunt, cum tortijs proficiſci debeant) ſibi eligere poſſint, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, indulgemus. Et inſuper ſtatuimus & perpetuo ordinamus, quod de cætero, nullus ad huiuſmodi Notariatus officium, cum vacauerit in dicta curia, admittatur, niſi prius, per præfatum, vel pro tempore exiſtentem dictæ curiæ Auditorem, Notarioſq; prædictos, de eius ſufficientia in arte notariæ examinatus, & idoneus repertus fuerit; ſitq; perſona legalis, & honeſta, ac bonæ famæ, qui ante eius admiſſionem, teneatur iurare dicti officij conſtitutiones obſeruare; & pro ipſius ingreſſu, ſoluere pro Capella, ſex florenos auri de camera, nec alia iocalia eiſdem notarijs, pro ſua receptione, ſoluere, ſit aſtrictus. Necnon, quod nullus ipſorum Notariorum, de alterius notarij eiuſdem curiæ ſcripturis, ſe quomodolibet intromittat, aut ſuper eis, literas expedire præſumat, ſine expreſſo conſenſu, & voluntate notarii, ad quem ſcripturæ ipſæ pertinent. Si quis vero eorum terminos pro ſocio abſente ſcripſerit, id infra duos dies, vel quam citius commode poterit, illi ſignificare & referre teneatur. Et ſi ſecus egerit, puniatur pœna amiſſionis ſalarij ſui de vno menſe, & ſuſpenſionis ab officio ad arbitrium Auditoris præfati. Præterea, vt inter eos, omnia rite, & ſine liuore procedant, habeatq; dictum officium, certum corpus, ex quo ſingulis eorum, aliqua communis emolumenta obueniant, Statuimus & ordinamus, quod prædicti Notarij, pro qualibet litera, per eundem Auditorem taxata; tantum teneatur ponere in communi, & conſignare vni notario, qui Menſarius erit, quantum ipſe Auditor recepit ex eadem. Quarumquidem literarum, & taxatum computum, vt rite teneatur, volumus, quod deputetur per turnum, menſatim, vnus ipſorum Notariorum, incipiendo ab antiquiore, qui faciat menſem, & expediat omnes literas, illaſque ſubſcribat, & computum de taxis teneat, & omnes pecunias literarum expediendarum recipiat, & taxam Auditoris, ac pro ſigillo ſoluat; reſiduum vero, vſque ad finitum menſem retineat; dictaſque literas, ſua cura & diligentia, ad ſigillum deferat, vel mittat, & totaliter expediat, & demum in fine menſis, ratione per eum cæteris notarijs reddita, id quod ad officiũ pertinebit, iuxta taxas officio debitas, æqualiter inter omnes diuidat, ſuamque portionem cuique conſignet. Quod vero ſupererit, det illi Notario, ad quem prædictæ literæ pertinebunt. Cui quidem Notario Menſario, pro eius labore, dentur de communibus officij emolumentis,

vltra

vltra partem ſuam, triginta groſſi Papales. Literæ vero, non ante portentur ad Auditorem taxandæ, niſi prius vltra ſubſcriptionem proprij Notarij, ſubſcriptæ fuerint etiam per ipſum notarium Menſarium. Et vt eis in aliquo commoditas fiat, etiam a Romañ. Eccleſia ſe ex quacunque cauſa abſentare volentibus; detur Notarijs taliter ſe abſentantib. abſentia pro duob. menſib & non vltra; niſi forſan ex gratia, de conſenſu duarum ex trib. partib. eorundem Notariorum, ſibi conceſſa fuerit; ſed teneatur idem ſe abſentare volens, diem receſſus ſui intimare Auditori, & Notario Menſario, ac dimittere loco ſui vnum ex eiſdem Notarijs, qui obſeruet pro eo terminos in cauſis, & illi ſcripturas cauſarum currentium dimittat. Infirmi autem habeât emolumenta, ac ſi præſentes eſſent, dummodo eorum infirmitas, talis ſit, quæ per duas ipſorum Notariorum partes, approbetur ſufficiens & excuſabilis. Cæterum idem Notarius Menſarius, qualibet die, certa hora, in domo Auditoris, ſe repræſentare teneatur, vt alij, pro expediendis literis, & alijs occurrentib. ſecum conuenire poſſint. Ad tollendum quoque liuorem, & æqualitatem inter eos ſeruandam, omnes commiſſiones, quæ ad præfatum Auditorem venient, diſtribuantur per eum, per turnum inter ipſos Notarios, prout Auditores Rotæ, inter Notarios ſuos facere conſueuerunt, Et ſimiliter appellationes ex terris Eccleſiæ prouenientes. Taxæ vero in eodem officio hactenus obſeruatæ, nullatenus immutentur, ſed prout tempore præterito obſeruatæ fuerunt, ita de cætero obſeruentur, nec audeat aliquis notarius, ſiue liceat, plus aut minus recipere; ſed iuxta conſuetudinem ac ſtylum taxarum hactenus obſeruatarum, ſub pœna ſuſpēſionis ab officio, pro illo tempore, de quo Auditori viſum fuerit, & perditionis emolumentorum duorum mēſium, excepta taxa aggrauatoriæ, quā diminui volumus. Pro illa enim, ſi veniat taxanda ad vigintiquatuor, vbi prius recipiebantur pro omnibus taxis, quinquaginta, de cætero non recipiantur niſi quadraginta. De illa vero, quæ taxatur ad triginta ſex, & de qua prius recipiebantur ſeptuaginta duo, de cætero non recipiantur niſi quinquaginta groſſi ſimiles, pro totali expeditione. Si quis vero eorum, plus aut minus receperit, eo ipſo, prædictas pœnas incurrat. illæ autem literæ, quæ tranſeunt ſub ſigillo proprio Auditoris, vt pote literæ Curialitatis, Monitoria generalia in curia, Inhibitiones, & alia huiuſmodi ſubſcribantur per eundem Notarium Menſarium, qui teneatur de ſingulis earum, retinere pro officio, duos groſſos, & illos in pitaphio ſignare. De duplicatis vero literis; nihil omnino ſoluatur, niſi tantum pro labore Notarij, prout hactenus extitit obſeruatum. Et vt de cætero partes litigantes ab expenſis releuentur, nullus ex eiſdem Notarijs capere poſſit pro regeſtris, niſi ad rationem viginti foliorum pro quolibet ducato. Folium vero a qualibet parte, contineat ſaltem viginti ſex lineas, & qualibet linea quatuordecim ſyllabas, iuxta veteres audientiæ cauſarum palatij Apoſtolici conſtitutiones. Cætera vero dicti officij lucra & emolumenta, illi Notario cedant, qui illa, per ſuam modeſtiam, & induſtriam acquiſiuerit. Non obſtañ conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, ſtatuti, ordinationis, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario, contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo nono, ſeptimo Kl. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quinto.

SIXTVS IIII.

I

Ne prouinciarum, & aliorum locorum ſtatus eccleſiaſtici Gubernatores prouincias, & alia eorum gubernij loca, vltra quam ſemel, niſi ex magna cauſa, viſitent. Item de modo ſportularū ab Auditoribus dictorum Gubernatorum recipiendarū. Et ne Gubernatores in prima inſtātia, cauſas a tribunali, ad quod ſpectant, auocare poſſint.

SIXTVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sicut noſtris & S. R. E ſubditis, pro bono eorum regimine & fœlici gubernatione, ſalubriter, quantum cum Deo poſſumus, prouidere ſtudemus; ita etiam ex affectu paterno, ad ea libenter intendimus, per quæ auſpicijs noſtræ prouiſionis, ſubditi ipſi, ab indebitis moleſtijs, oneribus, & fatigis releuentur, vt in obſeruantiam mandatorum apoſtolicorum, & deuotiores exhibeantur, & ſinceris mentibus fideliores perſiſtant. Sane (vt fide dignorum plurimorum relatione ſæpius ad nos delatum eſt) plerique ex gubernatoribus, per nos & prædeceſſores noſtros, Romanos Pontifices, ad gubernationem prouinciarum, ciuitatum, & locorum, nobis & prædictæ eccleſiæ ſubiectorum, hactenus deputatis, nulla vrgente neceſſitate, frequentiores quam expedit, per prouincias, ciuitates, terras, & loca, gubernij ipſorum commiſſa, viſitationes facere, necnon prouinciales & ſubditos, extraordinarijs & indebitis quibuſdam oneribus ac laboribus, pro priuato etiam eorundem Gubernatorum commodo, gratis fatigare præſumpſerunt, & præſumunt, in non modicum ipſorum, & prouincialium ſubditorum diſpendium, atque grauamen, Nos igitur attendentes, quod gubernatores ipſi prouiſionem, & ſtipendium pro ſtatu ſuo, & ſuorum officialium tenendo, ideo recipiant, ne prouinciales & ſubditi prædicti, per eos vltra debitum & conſuetum grauentur, ac pro inde volentes, vt æquum eſt, ſubditos noſtros ab huiuſmodi indebitis moleſtijs & fatigis releuare; hac perpetua & irrefragabili conſtitutione noſtra, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcientia ſtatuendo, prohibemus, ne aliquis dictorum Gubernatorum nunc in officio exiſtentium, & ſucceſſiue futurorum, cuiuſuis eccleſiaſticæ, ſeu mundanæ dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerit, deinceps prouinciam, ciuitates, terras, & loca ſui gubernij, vltra quam ſemel, viſitando grauet; excepto cum alicuius magni, aut grauis, vel tumultuoſi occurrētis exceſſus, ſeu maleficij, quo de ſcandalo veriſimiliter poſſit dubitari; & tunc etiam, non aliter quam in eſculentis & poculentis, vnica tantum procuratione, vel duabus ad plus, & non vltra; nec etiam à ſubditis vel comitatiuis, paleas, ſeu ligna, aut alia eiuſmodi, exigat; nec etiam iuſto pretio empta, gratis ſibi deferri faciat; niſi venditionis pacto includatur, & debeatur; nec priuata alia quæuis onera illis imponat; ſub indignationis noſtræ pœna grauiſſima, & reſtitutionis dupli eius quod ſic exactum fuerit vel impoſitum, contra tenorem præſentium. eodem quoque modo

ſub excom-

ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, obſeruari volumus & mandamus per ipſorum gubernatorum officiales, auditores, mareſcallos, & nuncios, ac ad arcium cuſtodiam poſitos, caſtellanos. Cæterum cum dicti Auditores ipſorum gubernatorum, habere ſoliti ſint ſtipendium, prout iuri & honeſtati conuenit, harum ſerie ſtatuimus & ordinamus, quod auditores ipſi, in cauſis quæ per appellationem, vel quærelam, in ſcriptis proponendas, deferuntur ad gubernatores prædictos, ſportulas duntaxat recipiant, modo infra deſignato; ſcilicet a centum infra, nihil: a centum vero ſupra, de ducentis, vnum: de tricentis, duos: de quingentis, tres: de ſexcentis, quatuor; abinde autem ſupra, quinque pro qualibet parte, etiam ſi ad mille aſcenderet. In cauſis præterea, quæ extra curiam ad ipſos gubernatores remittuntur, ſi ſint eccleſiaſticæ aut ſpirituales, nihil omnino percipiant etiam Auditores, nomine ſportularum: Quodque gubernatores non poſſint neque debeant cauſas, in prima inſtantia, committere, nec a primo tribunali, ad quod ſpectant, extrahere vel aduocare: decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obſtantibus facultatibus, & literis & indultis apoſtolicis, ſub quibuſuis etiam verbis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs & pro illarum derogatione de neceſſitate exprimendis, gubernatoribus prædictis, & ipſorum officialibus, ſeu alias quomodolibet, in genere vel in ſpecie conceſſis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes noſtræ literæ ad præſentium notitiam, & futurorum memoriam, facilius deducantur, volumus & mandamus, eas in ſingulis ciuitatibus, terris, & locis prædictis, in aliquo rei publicæ libro autentico, de verbo ad verbum exemplari & regiſtrari, ac in primo aduentu cuiuſlibet gubernatoris, publicari, & publicatas inuiolabiliter obſeruari, ſub pœnis ſupradictis. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, conſtitutionis, ordinationis, voluntatis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Nonis Iulij, Pontificatus noſtri anno primo.

IDEM.

2

Vbi quisque incola & ciuis Romanus, necnon Romanam Curiam ſequens, tam clericus, quam laicus, agere vel conueniri debeat. Item, de officio Gubernatoris Vrbis Romæ, & de alijs capitulis, iuriſdictionem Magiſtratuum eiusdem Vrbis concernen.

SAnctiſſimus Dominus noſter, vult & mandat inuiolabiliter obſeruari, quod omnis incola, Romæ habitans, & Ciues omnes ſæculares, conueniantur in curia Capitolii, aut coram aliis officialibus ſæcularibus Vrbis, prout ad eorum officium ſpectat, & non alibi.

Et quod omnes Clerici Romani, conueniantur coram Vicario Sanctitatis ſuæ, in ſpiritualibus in Vrbe, aut aliis Clericis Vrbis ad quos ſpectat.

Et ſic de omnibus exceſsibus factis in Vrbe, ratione Territorii, & laici puniantur per laicos officiales Vrbis, Clerici vero per Vicarium præfatum.

Vult etiam & mandat, quod qui ſequuntur curiam laici, tam mares quam fœminæ, & non alii, conueniantur in Curia Mareſcalli: Et quod in nullis aliis iurisdictionem habeat, nec exerceat. Alias, Gubernator Vrbis poſsit comprimere etiam via facti.

Clerici vero ſequentes Curiam Romanam, conueniantur coram Auditore Cameræ, ita quod in omnibus actor forum rei ſequatur.

Vult inſuper, præcipit, & mandat Sanctiſsimus Dominus noſter, quod Vicecamerarius, ſiue Gubernator in Vrbe, nullum Tribunal cognitionum cauſarum priuatarum teneat, per ſe, neque per alium, ſed ad eum venientem, ad ſuum iudicem remittat, vt ſuperius dictũ eſt: Et ſit ſuperintendens, vt quilibet in præmiſsis officiis, ſuos terminos, vt dictum eſt, obſeruet, & contrafacienté puniat, aut Sanctitati ſuæ referat; & debeat carceres omnium præmiſſorum viſitare, & de officialium omnium, maxime Notariorum maleficiorum, transgreſsionibus cognoſcere, & ad debitam formam reducere: In concernentibus autem ſtatum, aut pacem, & quietem Ciuitatis, & Curiæ Romanæ, quantum viderit neceſſe eſſe, officialem ad quem ſpectat iuuare, & omnia pro poſſe ad pacem reducere.

Item, dempto Auditore Cameræ, & eius officialibus, officiales præmiſſorum, & quicunque executores, aut quomodolibet Notariatus officia exercentes, & Mareſcalli, non poſsint eſſe in officio vltra annum, & quod finito anno, ſindicentur per Sindicos, qui deputabuntur pro tempore Senatori, & eius officialibus.

Item, quicunque voluerit aliquem capi facere pro ſuſpecto & fugitiuo, non poſsit facere, niſi per iudicẽ competentem, vt ſupra, & quod impenſam capientis, ſoluat is qui capi fecerit; alias quicquid a capto receptũ fuerit, reſtituatur in quadruplum a Mareſcallo, aut alio executore qui receperit.

Item, quod in punitione portantium arma ſæcularium, Senator habeat iuriſdictionem omnimodam in quoſcunque repertos cum armis, ſine exceptione curialitatis, familiaritatis DD. Cardinalium, aut aliorum quorũcunque, & alia quacunq; ſublata cauſa; a clericis vero arma portantibus, poſsint arma auferri, & ij ad Iudicem eccleſiaſticum remitti, vt eos puniat.

Item, vult, mandat, & decernit, eſſe irritum & inane, quicquid contra præmiſſa, aut aliquod præmiſſorum contigerit attentari.

Et ſola Signatura ſufficiat, & regiſtrentur in regiſtris Cameræ Almæ Vrbis.

Placet, & ita mandamus, F.

by Google

IDEM

3

In eos qui lapides & alia ornamenta ex eccleſijs auferunt, aut illa auferentibus auxilium vel fauorem præſtant.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum prouida ſanctorum Patrum decreta eos ſacrilegos eſſe diffiniant, qui Eccleſias, & loca ſacra altiſsimo dedicata deuaſtant, ipſorumq; diripiunt ornamenta, ſicut & illos qui de ſacro ſacrũ auferre impia temeritate præſumunt, parique vtrumque flagitium ac duplici pœna coerceant, decet merito nos, cui Eccleſiarum omnium cura diſpoſitione ſuperna commiſſa eſt, pro deteſtatione tanti criminis, proque ſtatu proſpero, venuſtate, & decore ipſarum eccleſiarum in ſua decentia debite conſeruandis, omni vigilantia, & attentione curare, ne peruerſorum creſcente malitia, ædem eccleſiæ & ſacra dei templa, præcipue almæ Vrbis, noſtro conſpectui antepoſita, ſuis nudẽtur ornatibus, & huius ſceleris nequiſſimi patratores debitã recipiant vltionem. Sane fide dignorum relatibus, non ſine admiratione, ad noſtrum peruenit auditum, quod nonnulli iniquitatis filij ſe inaniter Chriſtianos eſſe profitentes, & a quorum oculis dei timor, & reuerentia Chriſtianæ religionis abſceſsit, de patriarchalibus, & alijs ſacratiſsimus eccleſijs, & baſilicis dictæ Vrbis porphyreticos, marmoreos, & alios diuerſorum generum & colorum lapides ad ipſarum vſum, decorem, & ornatum deputatos auſu ſacrilego abſtulerunt hactenus, & in dies auferre, eoſque ad diuerſa loca per ſe vel alios aſportare præſumunt, in grauem diuinæ Maieſtatis offenſam, eccleſiarum earundem deformitatem, detrimentumque animarum ſuarum, periculum & ſcandalum plurimorum. Nos igitur ſacrilegorum impios & temerarios auſus huiuſmodi, quantum nobis ex alto conceditur, reprimere cupientes, quamuis præmiſſorum occaſione nonnullorum prædeceſſorum noſtrorum ſanctiones, & prohibitiones variæ emanauerint temporibus retroactis, quas (in eo dumtaxat quod de eccleſiarum, & ſacrorum locorum ornamentis, atque lapidibus antedictis minime auferendis prohibent vel diſponunt, ſeu illos qui huiuſmodi flagitioſiſsimos, ac pene in Chriſtiano orbe inauditos exceſſus perpetrare, & in his ſacrilegas manus inijcere præſumpſerunt, excommunicationis ſententia innodatos fore declarant) in ſuo robore volumus permanere, omnes & ſingulos cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, qui ex prædictis lapidibus, ſiue alijs ornamentis earundem Eccleſiarum, ſiue Baſilicarum dictæ Vrbis habuerint, aut in ſurripiendo, ſeruando, & retinendo auxilium præſtiterint vel fauorem, niſi a die habitæ præſentium literarum notitiæ, ea reſtituant cum effectu; ſcientes vero reuelent & ad notitiam noſtram ſaltem per minores pœnitentiarios noſtros deduci faciant, maioris excommunicationis ſententia, a qua (niſi in mortis articulo, & debita ſatisfactione præuia) a nullo præterquam a Romano Pontifice abſolui poſsint, irretitos eſſe; Eccleſias vero & loca alia quorum vſibus, & ornatui illa deputata fuerint, aut forſan (quod abſit) deputari contigerit in futurum, tandiu Eccleſiaſtico interdicto ſubiacere, quandiu ad loca vnde prius ablata fuere, abſque diminutione aliqua fuerint reportata, harum ſerie declaramus. Et inſuper quiſquis ſuæ ſalutis immemor ſacrilegij crimen huiuſmodi committere præſumpſerit in futurũ, vltra cenſuras prædictas, Eccleſiæ ſiue Baſilicæ a qua lapides, & ornamẽta huiuſmodi abſtulerint, mediam libram auri pro recompenſa ſibi irrogatæ iniuriæ abſque diminutione aliqua ſoluere teneatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto, ſeptimo Idus Aprilis, pontificatus noſtri anno tertio.

IDEM

4

Gubernatoribus, & theſaurarijs non liceat de maioribus condemnationum gratijs, excedere ſex florenos; in minoribus vero, tertiam partem.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilectis filijs magiſtro Ioanni Andree, de Gemaldis notario, & cubiculario noſtro, & Siluestro de Maluicinis canonico eccleſiæ collegiatæ ſancti Sixti Viterbienſis, in Marchia Anconitana, & Romandiolæ prouincijs, ſindicis, & cõmiſſarijs noſtris ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum nos nuper ſindicos, & cõmiſſarios ad inquirendum ſummarie ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſolemnitate iuris omiſſa, & ſola facti veritate inſpecta, de regimine, ac adminiſtratione iuſtitiæ, necnon integritate, & munditia gubernatorum, & quorumcunque officialium, & caſtellanorum, & armigerorũ, in Marchia Anconitana, & Romandiolæ prouincijs ſupradictis, pro nobis, & Romanæ eccleſiæ actu ſua officia exercentium, & qui tempore noſtro officia huiuſmodi exercuerint, quocunq; nomine cenſeantur, & quauis dignitate præfulgeant, vel honore, duxerimus deputandos, illuc etiam deſtinandos: nos vt commiſſum vobis officium huiuſmodi vtilius exercere, & quæ deformata ſunt ad rectitudinis ſemitam reducere valeatis, ipſique gubernatores, & alij officiales prædicti, iuris contenti limitibus, a rationis tramite deuiare non poſſint, diſcretioni veſtræ auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus, & mandamus, quatenus Gubernationibus prædictis, ſeu locum tenentibus, & eorum ſingulis, vt tenorem, & formam literarum fœlicis recordationis Pauli Papæ ſecũdi prædeceſſoris noſtri (quibus inter alia cauetur expreſſe, quod Gubernatores ſeu rectores prouinciarũ, ciuitatum, & locorum Romanæ eccleſiæ ſubiectorum, pœnas ſiue mulctas, & condemnationes pecuniarias cameræ apoſtolicæ de iure & conſuetudine applicari ſolitas, remittere nequeant, aut donare, vel de illis gratiam, aut aliquã remisſionem facere, niſi ad ſummam ſex florenorum auri de camera, in mulcta, ſeu condemnatione quauis graui, prout in illis plenius continetur) debeant inuiolabiliter obſeruare, iniungere procuretis: hoc etiam adiecto, quod de pœnis, quarum tertia pars eſt minor ſex florenorum, vltra tertiam ipſarum partem gratiam facere non præſumant. Alioquin ſi contrafecerint, ex-

communicationis ſententiam eo ipſo incurrant. Et quod ſecus factum fuerit, omni careat firmitate, quodque in cauſis criminalibus, ſiue maleficijs, ante ſententiarum prolationem proceſſus circundari facere nullatenus præſumant, ſed cauſas ipſas, prout iuſtum fuerit, per diffinitiuas ſententias faciant terminari; & nihilominus gubernatoribus, & theſaurarijs prouinciarum prædictarum, eadem auctoritate diſtricte iniungatis, vt omnes & ſingulas ſupplicationes, in quibus & delictum, & pœna, in qua delinquens perſona, ex forma conſtitutionum vel ſtatutorum, venit condemnanda, exprimitur, necnon gratiam per gubernatores, & theſaurarios factam, in libro ſpeciali faciant regiſtrari, in fine vero antequam talem librum ad cameram apoſtolicam indilatæ per fidelem nuncium mittere teneantur. Volumus etiam atque mandamus, quod officiales noſtri prædicti infra tempus per ſtatuta, ſeu iura municipalia limitatum, earum ſententias executioni debite omnino demandare teneantur, ſub pœnis veſtro arbitrio ſtatuendum: vbi autem tempus prædictum per ſtatutum limitatum non foret, veſtro iudicio limitetur, & pœna cõtrafacientibus imponatur, Quæ omnia, ſicut præfertur per vos iniungenda, gubernatores, theſaurarij, & officiales antedicti, & futuri etiam pro tempore in eorum officijs ſucceſſores, ſub eiſdē pœnis inuiolabiliter obſeruare in perpetuum teneantur. Et quoniam Camera apoſtolica ſupradicta in nonnullis ciuitatibus, terris, & locis noſtræ ditioni ſubiectis, pro refectione murorum, fontium, & viarum, ac alijs ſimilibus, eorumque conſeruatione multas pecuniarias ſoluere conſueuit, volumus quod theſaurarij noſtri ad illarum ſolutionem, niſi actualiter exponatur, & ea ſint ad quæ ordinata ſunt, nullatenus teneantur: voſque etiam illa officia, quæ a dicta camera ſalaria recipiunt, & neceſſaria non exiſtunt, eadem auctoritate ſupprimere, & extinguere procuretis, ne camera ipſa abſque neceſſitate ſuſtineat detrimentum. Sic igitur ex traditis a Domino virtutibus in exequendis noſtris mandatis huiuſmodi., vos exercere ſtudeatis, quod vltra bonorum operum veſtrorum laudem, noſtram & apoſtolicæ ſedis benedictionem & gratiam vberius mereamini. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, xi. Cal. Iulij, pontificatus noſtri anno ſexto.

I D E M.

5

Conſtitutionem Pauli Secundi hic inſertam, innouat, ac ſub pœnis in dicta conſtitutione contentis, vult rixas & brigas omnes, in Pacerios compromitti, & eorum ſententijs ſtari; quodq; Pacerij ipſi omnes brigoſos ad pacem ineundam compellere debeant.

SIXTUS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Pernitioſam Deoq; odibilem rixarum conſuetudinem, & inquietorum rixantium brigas deteſtabiles, aut verius corruptelam, quæ, pacis æmulo procurante, in pleriſque noſtris, & Romanæ Eccleſiæ Ciuitatibus, præcipue alma Vrbe, cum animarum euidenti periculo, corporum quoque & facultatum maximo detrimento, diutius inoleuit, quantum nobis ex alto permittitur, eradicare totis viribus cupientes, noſtræ ſollicitudinis paſtoralis officium ita interponere, ac prædeceſſorũ noſtrorum decreta, prouide ſuper hoc edita, noſtri muniminis præſidio inſtaurare curamus, quod ſublatis quibuſlibet diſſidijs, ciuilibuſque diſcordijs, noſtri & eiuſdem Eccleſiæ filij, pacis amœnitate lætentur, peruerſorum vero temeritas, pœnarum exaggeratione penitus arceatur. Olim ſiquidem a fœlicis recordationis Paulo Papa II. prædeceſſore noſtro, emanarunt litteræ tenoris ſubſequentis videlicet Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Viros ſanguinum, & doloſos, abominabiles Deo, Sanctus Propheta teſtatur, nec immerito quidem apud Deum & homines deteſtandi videntur, qui horrenda ſæuitia, & vindictæ furore ſuccenſi, ſanguinem ſitiunt aliorum, & præſertim inſontium, ita vt non ſolum corporum mortem procurent, ſed etiam animarum, pro quibus Dei filius mortem ſubiit corporalem, eaſque pretio ſui ſanguinis cõparauit. Vnde nos eiuſdem Saluatoris vicem, diſponente Domino, licet immeriti, obtinentes in terris, eoſdem merito deteſtamur, & ad gregis Dominici cuſtodiam ſollicitis excitati vigilijs, animarum & corporum ſaluti & publicæ paci, ac quieti, attenta cogitatione inſiſtimus, vt perditorum hominum audaciam compeſcendo, animas ſimul, & corpora Deo lucrifacere, ſua nobis cooperante gratia, valeamus. Sane in alma Vrbe noſtra, quæ ſicut per ſacram beati Petri ſedem totius eſt caput orbis effecta, ita cæteris vrbibus quietis & pacis norma, & exemplar deberet eſſe iuſtitiæ, inſtigante Diabolo, peſtiferum & pernitioſum malum irrepſit, vt ſi quando inter aliquos, etiam pro leuiſſima cauſa, quam brigam vocant, rixa fuerit exorta, in qua alter alterum percuſſerit, aut vulnerauerit, percuſſus aut vulneratus huiuſmodi offendentis patrem, fratrem, aut filium, ſeu alterum ex propinquis, iniuriæ expertem, & plerumque offenſionis ignarum, aut huiuſmodi exceſſus plurimum indolentem, horribili immanitate, & furioſa dementia, in vindictam ſuæ iniuriæ vulnerat, & interdum occidit, aut aliquis propinquorum offenſi, ad vltionem iniuriæ propinqui ſui, vt præmittitur, propinquum offendentis vulnerat, vel occidit, vel vulnerari, & occidi facit. Inde quoque iuxta damnabilem abuſum ciuitatis, vtraque pars ſe domibus priuatis includit, quas in contemptum ſummi Pontificis, videlicet Principis, ac etiam Magiſtratuum ciuitatis, armatis complent, & interdum fores domorum, & porticus ſteccatis communiunt, vbi tanquã ad officinã, & aſilum ſcelerum, perditi homines, & ſceleſti, ex vtraque parte conueniunt. Illic rabida factio iungitur, atrociſſimi ſceleris immanitate concordans, illic dementia, & furor eſt, & venalis iniuria, dum ij, qui nulla ſunt iniuria laceſſiti, ad vindictam offenſorum, inſana mente, & ferali crudelitate coniurant. ij ſunt quorum veloces pedes ſunt ad effundendum ſanguinem, qui viam pacis non cognouerunt, Inter quos fœtida & obſcæna conuertit Alearum vſus, pecuniarum effuſio, patrimoniorum diſſipatio, diræ blaſfemiæ, & obſceni aguntur incæſtus, ex hijs oritur regentium rempublicam, & Magiſtratuum contemptus, ac ſeditiones nonnunquam excitantur, quod quidem ex alio veteri proceſſit abuſu, vt ſi quando huiuſmodi rixæ, & offenſiones intercedunt, non ſolum propinqui, atque coniuncti, ſed etiam extranei vtrique parti ſe offerunt, quod vulgo apud eos, & materno vocabulo, Fare de bene, nuncupatur, ex quo plerumque totius ciuitatis ſtudia, non ſine graui nota regentium, atque diſcrimine reipublicæ, armantur aduerſus proximos, miſeri ſpiritu diaboli repleti, omne ius humanæ ſocietatis, omnem charitatem, omnem ciuilem concordiam damnabili abuſu peruertunt. Nos igitur tam immani, & crudeli facinori, ac populi noſtri peculiaris periculis volentes ocurrere, & tam nefarios præſumptores debitæ animaduerſionis mucrone ferire, & vt tuta ſit inter improbos innocentia,

by Google

cencia, etiam in ipſis improbis formidato ſupplicio, refrenetur audacia, ac nocendi facultas, ipſiuſque almæ vrbis noſtræ paci, & quieti, & tranquillitati conſulere, vt felici ducta regimine præſeruetur a noxijs, & optatis ſemper perficiat incrementis: Hac irrefragabili, matura, digeſtiſſima, & perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, vt quicunque deinceps Baro, aut Domicellus, vel Ciuis Romanus, vel quæuis alia Eccleſiaſtica, ſæculariſque perſona, cuiuſcunque conditionis, & qualitatis exiſtat, quacunq; etiam atroci iniuria laceſſita, pro ſua, vel amici, aut propinqui iniuria vindicanda, patrem, aut filium, fratrem, aut propinquum, vel alias amicum, vel domeſticum offendentis, vulnerare, mutilare, occidere, vel quocunque modo, realiter, vel perſonaliter offendere præſumpſerit, aut talia fieri fecerit, vel mandauerit; ſimiliter qui in vrbe Roma, vel in eius diſtrictu, occaſione rixæ, vel brigæ, domum communire, armatos receptare, aut tenere, adhærentes, & complices, ac fautores brigæ accerſere, ſeu quamcumque conuentionem, congregationem, & collectam hominum, ad vltionem iniuriæ, inuocare, excitare, inuitare, vel receptare præſumpſerit per ſe, vel alium, Crimen læſæ Maieſtatis incurrat, & tanquam læſæ Maieſtatis, rebellionis, ac ſeditionis in Vrbe concitatæ, reus cenſeatur, & habeatur, ac veluti talis a competentibus iudicibus ſeueriſſime puniatur. Eccleſiaſtici vero talia perpetrantes ab omni dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio ſint ipſo iure priuati, & perpetuæ cuſtodiæ mancipentur, beneficia eorum libere alijs per illos ad quos eorum collatio pertinet, conferantur. Omneſque præterea talia perpetrantes, & cõmittentes, tanquam Chriſtianæ religionis alieni, publicæ pacis æmuli, ab omni Populo, Ciuitate, Terra, vel loco Eccleſiæ Romanæ mediate vel immediate ſubiecto, ſint perpetuo diffidati, eorum bona tam mobilia quam immobilia ſint ipſo iure Cameræ apoſtolicæ confiſcata. Nulli præterea talium alicuius aperiatur ianua dignitatis, aut honoris eccleſiaſticæ, vel mundanæ, ſeu ad alicuius loci regimen ſit acenſus. Et vt magis famoſa ſit eorum infamia, factio teſtamenti actiue & paſſiue, ſit eis interdicta, ad actus legitimos nullus eis pateat aditus, nulla porta pandatur, omni ſpe gratiæ, aut diſpenſationis adempta. Ac præter prædictas pœnas, ſententiam excommunicationis, & perpetuæ maledictionis incurrant, a qua abſolui non poſſint, niſi per Romanos Pontifices, præterquam in mortis articulo conſtituti. Illi vero qui ipſis offenſis vel offendentibus ſeu brigoſis adhærere, fauere, opem auxiliumue promittere, vel in domibus aut caſtris, locis, ſeu fortelitiis ſuis receptare, aut qui iuxta vulgare, Far de bene, deinceps præſumpſerit, tamquam fautores ſcelerum, & conſpiratores aduerſus publicam pacem, omnino ſimilis rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitationis, atq; excommunicationis, & anathematis pœnas incurrant. Statuimus præterea, vt domos & habitationes principalium offendentium, qui vindictam in alios, vt præmittitur, ſumere vel exercere, vel etiam qui ex vtraque parte domos ipſas munire, aut congregationes occaſione brigæ, & collectas hominum adunare, aut armis, vel armatis, ſeu ſteccatis, aut propugnaculis communire auſi fuerint, in deteſtationem tanti facinoris demoliantur, & vſque ad ſolum ad perpetuam infamiam proſternantur. Per hoc quoque ſæcularibus, & alijs iudicibus ſuis competentibus non adimimus facultatem vtendi Statutis & Legibus aduerſus tales editis vel edendis: dignum eſt enim vt nefandi ratione flagitij, vltionis ſeueritas extendatur, & propter enormitatem facinorum, pœnarum modus exuperet. Cæterum volumus, quod ſinguli in dicta Vrbe rixam ſeu brigam quomodolibet forſan in præſentiarum habentes, ſuſtinentes, aut excitare molientes, cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis fuerint, poſt publicationem præſentium in curia Capitolij, & alijs publicis dictæ vrbis locis faciendam, infra quindecim dierum ſpatium, ſuper illa, in dilectos filios eiuſdem Vrbis generales Pacerios noſtros, ac Chericum de Chericatis ciuem & militem Vicentinum, ſeu alium per nos eius loco forſan ſurrogandum aut deputandum, & de iure & de facto, iuxta auctoritatem & arbitrium eorum, plenarie compromiſiſſe, ipſorumq; deciſionibus, ſententijs, & mandatis, quæ omnia rata & grata haberi, ac ab omnibus & ſingulis, quorum intereſt, vel intererit quomodolibit in futurum, inuiolabiliter obſeruari volumus atque mandamus, ſtare & parere debeant, & teneantur. Decernentes nulli licere illis contradicere, nec etiam ab eis quouiſmodo appellare. Inhibentes nihilominus diſtrictius, ne aliquis per ſeipſum aut quemuis alium directe vel indirecte, ſeu alio quouis quæſito colore, contra pacem, & concordias hactenus initas & factas, vel ſecuritates præſtitas, ſeu deinceps ineundas, venire, vel aliquid attentare, aut illas infringere quomodolibet præſumant, ſub pœnis vltra vrbis ſtatuta, in huiuſmodi facta pace contentis, ac præmiſſis, & alijs arbitrio noſtro inſligendis, quas rebelles, & contrafacientes, ac pacem huiuſmodi non ſeruantes, eo ipſo quo contrafecerint, irremiſſibiliter incurrant. Ad maiorem præterea firmioremque rei ſubſiſtentiam, & perpetuam obſeruationem, volumus & mandamus, quod præſentes noſtræ litteræ, eiuſmodi voluntatem, ordinationem, & decretum noſtrum continentes, in volumine Statutorum dictæ noſtræ Vrbis, de verbo ad verbum adnotentur, & deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, voluntatis, mandati, decreti, & inhibitionis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ſexto, decimo Kalendas Octobris, Pontificatus noſtri anno tertio. Cum autem, (ſicut facti euidentia manifeſtat) ex ordinatione tam prouida, modica prouenerit hucuſque vtilitas, & litteræ prædeceſſoris huiuſmodi, in obſeruantia debita, pro noſtro, ac ipſius prædeceſſoris voto laudabili, nequaquã habitæ fuerint, vt decebat: Nos peruerſorum temerarios auſus caſtigatione debita reprimere, & rixis, brigis, atque diſſidijs huiuſcemodi, finem imponere cupientes, Motu proprio litteras prædictas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcientia innouantes, ac vim vigoremque perpetuos obtinere, & inuiolabiliter obſeruari decernentes, omnibus quoque & ſingulis, rixam, ſeu brigam quomodolibet ad præſens in eadem vrbe obtinentibus, ſub pœnis in præinſerta Bulla contentis diſtrictius mandantes, vt infra trium dierum ſpatium, a die publicationis præſentium inchoandum, alijs vero brigas ipſas in futurum forſitan habituris, ſub decem ſimilium dierum termino, debeant & teneantur omnes & ſingulas brigas & differentias huiuſmodi, in modernos Pacerios noſtros, ac alios pro tempore exiſtentes, per nos ad hoc ſpecialiter deputatos, ſeu in poſterum deputandos, de iure & de facto iuxta eorundem arbitrium, & auctoritatem, plenarie compromittere, & ipſorum ſententijs, deciſionibus, & mandatis quæ omnia grata & rata haberi (ac obſeruari volumus in futurum) ſtare, & parere debeant: Quodque Pacerij prædicti teneantur & debeant, omiſſis iuris & ſta-

tutorum ſolemnitatibus, ac dilationibus, noſtra auctoritate (de conſilio tamen & aſſenſu præſentis noſtræ almæ Vrbis Gubernatoris, & pro tempore exiſtentis) omnes & ſingulos Brigoſos huiuſmodi cogere & compellere ad pacem & reconciliationem ineundas, Contradictores & renitentes vijs iuris, & remedijs opportunis, omni prorſus appellatione ceſſante, penitus compeſcendo, & alias iuxta litterarũ prædictarum continentiam & tenorem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo. Quarto idus Iulij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

IDEM.

6

Principibus Italiæ exponit, cur aduerſus Carolum Fortebrachium eius ſubditum & rebellem, eo præſertim tempore arma ſumi iuſſerit.

Dilecte fili Salutem &c. Non latet nobilitatem tuam, quantum ſemper ſtuduerimus Italicæ quieti, nihil enim vnquam omiſimus, quod ad amputandas diſſenſiones, ad ſedanda bella, ad cõſtituendam inter Chriſtianos principes concordiam, nedum intra, ſed extra Italiam pertinere iudicauerimus. Quarum quidem rerum vſque ab initio Pontificatus noſtri, talia edidimus documenta, vt ſuperfluum exiſtimemus ea repetere, cum & tibi & cæteris notiſſima eſſe poſſint Ad hæc nos natura ipſa, qui pacem omniũ ſemper concupiuimus, hortata eſt; paſtorale officium excitauit; deſiderium ſalutis reipublicæ Chriſtianæ non mediocriter impulit; cui opitulari difficile videbamus, niſi conciliatis & reintegratis inter ſe Principum, & Potentatuum animis, neceſſariæ aduerſus hoſtem communem expeditioni vnanimiter incumberetur. His nos ſalutaribus conſilijs cum intenti eſſemus, ecce nouum quid & inexpectatum nobis offertur, propter quod ea facere cogimur, præter conſuetudinem, quæ ab inſtituto noſtro aliena fortaſſe pleriſque videri poſſint; cum tamen ad ſtudia pacis intenti propenſique aſſidue ſimus. Perfertur enim ad nos Carolum de Fortebrachijs, a ſtipendijs dilecti filij nobilis viri Ducis Venetiarum, dimiſſum diſceſſiſſe, inopemque, & rerum omnium ægenum Arimini ſubſtitiſſe, petereque a nobis, vt liceret ei Montonum accedere. Miſerti illius fortunam, hortati ſumus pluries Ducem ipſum, vt iterum ad ſtipendia ſua eum vellet conducere, aut honeſta aliqua conditione hominem eius ætatis, tot annos in ſeruitijs Reipublicæ Venetæ verſatum ſuſtentare; pluribus ad hoc rationibus in illius fauorẽ allegatis. Quibus cum vnquam reſponſi nihil acceperimus, & ille ſuppliciter tum per ſe, tum per alios magne auctoritatis viros apud nos inſtaret, vt patriam reuiſendi poteſtatem ei faceremus, cum quidem ibi diutius futurus non eſſet; moti paterna in eum pietate, etiam eius calamitati compatientes annuimus, vt cum familiaribus ſuis dumtaxat, accederet, relictis militaribus copijs, promitteretque nihil tentaturum, quod ciuitatibus noſtris perturbationem poſſet afferre. Neque enim aberat ſuſpicio; cum & maiores ſui, factione olim excitata, nonnullas per tyrannidem occupaſſent. Promiſit denique, & obligauit ſe ſolenniter, literis etiam manu propria, ſcriptis, non ſolũ nobis, ſed etiã dilecto filio nobili viro Federico Duci Vrbini, S. R. E. Confalonerio, Verum contrarius promiſſis ſubſequutus eſt effectus: vt primum enim Montoni conſedit, milites ex omnibus locis clam comparare, Peruſii factiones ſuſcitare, & ad res nouas, mutuis quorundam ſtudijs, ſollicitare non ceſſauit aduerſus iuſiurandum & datam fidem. Quod vt perſenſimus, mandauimus ei ſtatim vt diſcederet: & vt illius perfidiam benignitate noſtra ſuperaremus, obtulimus ei ſtatiua in terris noſtris, & duorum milium ducatorum prouiſionẽ ſingulis annis, donec ſtipendijs Potentatus alicuius adhæſiſſet. Quem ſanè rem in longum protrahentem, & verba nobis dantem, & copias & factiones in terra adaugentem, diutina peruicti patientia, cum res iam ita in aperto eſſet, vt vlteriorem moram non pateretur, e Montono diſcedere tandẽ coegimus, ſperantes apud aliquem Potentatum eum adhæſurum. At vbi e terris noſtris diſceſſit, illico agrum Senenſem, nulla laceſſitus iniuria, hoſtiliter inuaſit, prædas abegit, & quampluribus damnis Rempublicam illam affecit, in perturbationem quietis totius Italiæ. Neq; contentus his inſidijs (eius enim animus aliò tendebat) quod Peruſii tentare cœperat, executioni mandare molitus eſt. Igitur ſub prætextu vt cum Antonio Ducis Vrbini filio, qui cum aliquot copijs aduerſus eum militabat, coniungeretur, paulatim Peruſium verſus accedit: ciuibus quibuſdam Peruſinis, qui cum eo militabant, rem omnem aperit, de inuadenda ciuitate, de cœdibus, de rapinis quid facturus ſit, eos docet: vt adſint, & oblatæ occaſioni faueant, hortatur. Iſti facinore audito, vt pote patriæ calamitatem deteſtati, Carolum reliquerunt, & in ciuitatem reuerſi, atrox ſcelus, & hominis erga ſtatum noſtrum perfidiam detexerunt. Deus enim (in cuius protectione apoſtolica ſedes conſtituta eſt) malignantium conſilia diſſipauit, & machinantes aduerſus eam redegit ad nihilum. Effecit igitur inaudita hæc perfidia, & perdita hominis temeritas, cuius nos paterna pietate miſerti eramus, cui pro malo bonum retribueramus; effecit & neceſſario impulit, vt præter conſuetudinem noſtram, arma ſumi iuſſerimus aduerſus rebellem ſubditum noſtrum, & filium iniquitatis, qui ita nequiter nos prodidit, & ea auſus eſt (fidei datæ, & ſalutis animæ immemor) quæ & ſtatum noſtrum perturbare, & quietem Italicam interrumpere apertiſſime poſſent Caſtrum Montoni, horum quidem malorum oportunam cauſam, quod tam diu per tyrannidem occupatum eſt, in noſtram & S. R. E. poteſtatem redigere intendimus, ita vt de cætero perfidiæ & facinoris aduerſus nos opportunitatem eripiamus, & ſcintilla hac de medio ſublata, futuro occurramus incendio, & quieti Italicæ, ac reipublicæ Chriſtianæ ſaluti, ſecurius pro deſiderio noſtro cõſulamus. Quæ voluimus nobilitati tuæ nota eſſe, vt iuſtas doloris noſtri cauſas, quas ille nobis exhibuit, intelligeres cognoſcereſq; ea quæ per nos fiunt, aliena quidem a conſuetudine inſtitutoque noſtro, his præſertim temporibus eſſe; ſed propter rei importantiam (quæ maior eſſe non poſſet) & propter perfidiæ magnitudinem a nobis neceſſario iuſtiſſimeq; fieri; prout etiam ex exemplo confeſſionis præſentibus accluſo: apertius intelliges; in qua quidem & aliquos nominauit, quos penitus alienos ab huiuſmodi cogitatione non dubitamus, vt eo fauorabiliorem apud eius complices cauſam ſuam faceret. Ex quo etiam poteſt illius perfidia maxime colligi, quod inſcijs & innocentibus notam inurere non eſt veritus, vt flagitij ſui compos fieret. Mittemus etiam fortaſſe alia, quæ per aliquos ſuæ factionis, quos captos in manu habemus, patefient, licet & nonnulli ſceleris ſui conſcii fugam iam arripuerint. Dat. Romæ &c. die ij Septẽbris, milleſimo quadringẽteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, põtific noſtri anno ſexto.

IDEM.

7

Quod omnes Legati, Gubernatores, & alij officiales prouinciarum & locorum S. R. E. immediate ſubiectorum, conſtitutiones Egidanas in vnum volumen in ſex libros diſtinctum collectas, cum earum additionibus &c. obſeruent & obſeruari faciant.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Et ſi de cunctorum Chriſti fidelium proſperis ſucceſsibus, & aſſuetæ pietatis officio cogitare teneamur; de incolarum tamen prouinciarum, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum temporali dominio Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectorum, proſpero & felici regimine tanto propenſiorem curam gerere, & ad illorum regimen deputatorum pro tempore officialium vitam, ritus, & mores ſolertiori cura ordinare debemus, quanto illorum cura, ſpecialius nobis immediate dignoſcitur eſſe cõmiſſa, noſq; eos, vt pote peculiares dictæ Eccleſiæ filios, præ cæteris gerimus in viſceribus charitatis. Dudum ſiquidem, cum ad aures noſtras perueniſſet, quod nonnulli ex præſidentibus prouincijs, ciuitatibus, terris, caſtris & locis, præfatæ Eccleſiæ immediate ſubiectis, & in eis magiſtratus pro nobis & eadem eccleſia gerentes, ac alij officiales, propriæ ſalutis obliti, varijſque affectibus præpediti, nonnulla committere non expauerant, quæ in obprobrium præfatæ Eccleſiæ, ac ſubditorum noſtrorum damnum pariter & iacturam, redundare noſcebantur, Nos tunc nonnullos viros probos, ex multis electos, ſindicos & commiſſarios ad inquirendum de vita, moribus, & regimine gubernatorum & aliorum officialium quoruncunque in prouincijs, ciuitatibus, terris, caſtris, & locis prædictis, quamis officia exercentium, & quocunque nomine nuncupatorum, ac quauis dignitate & honore fungentium, & audiendum quærelas omnium & ſingulorum de eis, palam vel ſecrete conqueri volentium, & nobis quæ inuenirent fideliter referendum, ad vniuerſas prouincias, ciuitates, terras, caſtra, & loca prædicta, duximus deſtinandos. Ex quorum poſtmodum relatione fideli cognouimus, Legatos, etiam de latere, gubernatores, poteſtates, rectores, & alios officiales, tunc & pro tempore deputatos, in prouincijs, ciuitatibus, terris, caſtris, & locis prædictis, in multis a iure communi, & tradita eis norma, forma, & ordine per prouinciales conſtitutiones, a ſummis pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & Legatis, qui in prouincijs ipſis pro tempore fuerint, circa ſuorum officiorum executionem deuiaſſe, & deuiare, prout nobis relatum fuerat ante miſſionem ſindicorum eorundem. Cupientes igitur emendatis præteritis, ne talia perpetrentur in poſterum, pro poſſe, oportunum adhibere remedium, Hac ſalubri in perpetuum valitura conſtitutione, ſtatuimus & ordinamus, quod qui nunc ſunt, & pro tempore erunt in prouincijs, ciuitatibus, terris, caſtris, & locis prædictis, deputati Legati, etiam de latere, gubernatores, & eorum locum tenentes, teneantur & debeant firmiter, & inuiolabiliter obſeruare, & (quantum in eis eſt) per alios ad quos ſpectat, tenaciter obſeruari facere, omnes & ſingulas prouinciales conſtitutiones prædictas, a ſummis pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ac Legatis, vt præfertur æditas, dudum per bonæ memoriæ Egidium Epiſcopum Sabinenſem, in eiſdem prouincijs, ciuitatibus, terris, caſtris, & locis apoſtolicæ ſedis Legatum, in vnum volumen in ſex libros diſtinctum, collectas & redactas, cum additionibus, modificationibus, & correctionibus, quæ deſuper emanarunt a bonæ memoriæ Gabriele, tituli ſancti Clementis, presbytero Cardinali, & inclyto Epiſcopo Albanenſi, ac Philippo Epiſcopo Portuenſi, tunc tituli ſanctæ Suſannæ presbytero Cardinali, & Ioanne tituli ſancti Clementis etiam presbytero Cardinali, in prouincia noſtra Marchiæ Anconitanæ, dictæ Sedis ſucceſsiue Legatis, & a nobis noſtriſq; ſucceſſoribus Romanis pontificibus, pro tempore emanabunt, & præſertim ſub quintadecima De prohibitione compoſitionis ſuper homicidio, & ſextadecima immediate ſequenti De prohibitione caſſationis proceſſuum ſine theſaurario; ac. xviii Quod nullus gratis ad inſtantiam alicuius officialis debeat aliquid portare, in primo, necnon ſub quarta De vita, & honeſtate, ac habitatione Rectoris, ac ſuorum officialium, maximæ dum inhibet officialibus, ne vltra exigentiam victus, victualia emant a ſubditis, Et cùm noſtris modificationibus infraſcriptis, ſub vndecima De officio & mercede notariorum Cameræ rectoris, & ſigillo; ac tertiadecima De ſolutionibus notarij theſaurarij, necnon quintadecima De ſigillis pertinentibus ad banchum, & eorum ſolutionibus, in ſecundo libro dicti voluminis; & ſub vndecima De mercede notariorum per ſcriptores; & vltima Cõtra homicidas, rubricis, inter dicti Ioannis Legati additiones collocatæ fuiſſe noſcuntur, & quæ contra eoſdem homicidas a ſanctæ memoriæ Pio ſecundo, & Paulo etiam ſecundo, Romanis pontificibus, prædeceſſoribus noſtris, & ab eodem Paulo prædeceſſore, Super prohibitione receptionis munerum, & remiſsione pœnarum, ac demum a nobis Super prohibitione reiterationis viſitationis prouinciarum, & receptione procurationum, ratione viſitationis huiuſmodi, ac ſportularum pro cauſarum deciſione, emanarunt literas & conſtitutiones; Et de his omnibus vt præfertur obſeruandis, & obſeruari faciendis firmiter, Legati de latere, in noſtris; reliqui vero gubernatores, & eorum locumtenentes præfati iam deputati, & officia ſua exercentes, infra menſem poſt publicationem præſentium, & in poſterum deputandi, antequam officia eorum incipiant exercere, in Romana Curia præſentes, per ſe ipſos; abſentes vero, per legitimum procuratorem, ad hoc ſpeciale mandatum habentem, in Camera apoſtolica, diebus quibus Camera tenetur, ſedentibus ibidẽ Camerario & prælatis præſidentibus ac clericis eiuſdẽ cameræ (præter ſolitum, quod propterea non omittatur) ſpecifice, & nominatim in eiuſdem camerarij, ſeu vicecamerarij, vel locumtenentis manibus, præſtare teneantur & debeant iuramentum, ac idoneos fideiuſſores. Et ſi illas tranſgredi comperti fuerint, præter periurij reatum, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam eo ipſo incurrant, a qua, præterquam in mortis articulo conſtituti, ab alio quam a Romano pontifice, proprio ore ſpecialiter errorem ſuum detegendo, nequeant abſolutionis beneficium obtinere. Et quia nonnulla ſæpe occurrunt, ſuper quibus per eaſdem conſtitutiones non videtur eſſe ſufficienter prouiſum, conſtitutioni collocatæ in eodem primo libro ſub rubrica De non exercendo officium in terris eccleſiæ, vbi requiritur confirmatio per rectorem, niſi fuerit confirmatus; & dictæ conſtitutioni ſecundi libri, ſub rubrica quarta De vita, & honeſtate, ac habitatione rectoris, & ſuorum officialium, dum prohibet familiares rectorum, & gubernatorum, familiaritate durante, & ea finita, infra annum, ad aliquod officium aſſumi, eadem auctoritate adijcimus, quod

Legati

Legati, rectores, & gubernatores præfati, ab his qui pro tempore electi, aſſumpti, vel deputati fuerint ad aliqua officia, aut alijs pro eis, etiam ſponte ſoluentibus & offerentibus, directe, vel indirecte, electiones eorum fieri procurando, vel etiam confirmationes malitioſe dieffrendo, ſeu illas confirmando, nil vltra recipiant aut recipi permittant, quam per conſtitutiones ſit permiſſum, nullamque ſuper participatione de ipſorum officiorum ſalario & emolumento, pactionem ineant, aut iniri permittant per quoſcunque, præſertim domeſticos familiares ſuos, ſub eadem excommunicationis ſententia, vt præfertur incurrenda. Conſtitutioni autem prædictæ primi libri, ſub rubrica De officio, & mercede notariorum cameræ rectoris, & ſigilli, eadem auctoritate adijcimus, quod pro literis ſupplicationũ, ſiue reſcriptis ſuper ſaluoconductu, moratoria, aut ſecuritate in quocunque ciuili vel criminali negocio, pro ſingula perſona, quatuor baiochos & ſi plures fuerint perſonæ, vltra primam, pro qualibet perſona, vnum baiochum dumtaxat recipiant dummodo in totum, quotcunq; ſint perſonæ, vltra quam decem & octo baiochi non exigantur ab eiſdem, nec fiant malitioſe pro ſingulis ſummæ, vbi pro eodẽ negocio eis concedũtur inductiæ. Pro literis autem repræſaliarum, ſoluatur medietas eius quod continetur conſtitutione prædicta, & pro literis, ac ſigillis cuiuſcunque præcepti, non quatuor anconitani (vt in conſtitutione continetur) ſed ſex baiochi exigantur, & tantum pro litera, reſcripto, mandato, præcepto, & ſigillo quod ſuperſedeatur in aliquo proceſſu; & ſimiliter pro litera, & ſigillo mandati quod tollatur proceſſus contra ſingularem perſonam factus; & ſi contra plures eſſent, pro quolibet, vltra primum, vnus baiochus exigatur: ita vt quotcunque ſint, vltra quam decem & octo baiochi, pro omnibus non recipiantur, ſiue vna, ſiue plures literæ fierent pro eiſdem. Et ſi contingat in eadem cauſa plura reſcripta emanare, facta ſolutione pro primo; pro reliquis, & eorum ſingulo, nil ſoluatur. Et quia circa contenta in conſtitutione ſecundi libri prædicti, ſub rubrica De viagijs iudicum officialium, & maiorum commiſſionum, ſalaria (vt accepimus) frequenter exceduntur inhibemus Legatis, Gubernatoribus, rectoribus, & locumtenentibus; prædictis, ſub eadẽ excommunicationis latæ ſententiæ pœna, vt præfertur incurrenda, ne pro cauſis & negocijs pro quibus viagia concedi contigerit pro tempore, iuxta conſtitutiones, mittere præſumant alios quam iudices generalis curiæ, ad quos ratione ſuorum officiorum quæ obtinent, pertinet cognitio cauſarum & negociorum eorundem, nec de prouentibus, & viagijs huiuſmodi, quicquam ſibi & ſuis appropriare, directe vel indirecte, quouis quæſito colore præſumant, faciantque conſtitutionem ipſam, & deſuper factam a dicto Ioanne Cardinali declarationem, quo ad ſalariorum exinde prouenientium ſolutionem, firmiter obſeruari. Et vt compoſitiones, & mandata de ſuperſedendo ſuper proceſſibus criminalibus, omni corruptelæ ſuſpitione ceſſante, procedant, dicta auctoritate ſtatuimus & ordinamus, illa nullius eſſe de[illegible]ere roboris vel momenti; niſi conſentiente Theſaurario prouinciæ pro tempore exiſtente, emanauerint; & [illegible]forma conſtitutionis ſecundi libri prædicti ſub xlvij. rubrica De compoſitionibus ſuper maleficijs ſeu proceſſibus & condemnationibus, ſeruata fuerit in eiſdem. Nec liceat de cætero Legatis, Gubernatoribus, & Locumtenentibus prædictis, prouenientes ex criminibus & delictis quibuslibet pœnas & mulctas, ad alterius quam ad theſaurarij manus, etiam ſub colore depoſiti, ad finem illas conuertendi in reparationem edificiorum, vel alium vſum, facere quomodolibet peruenire, ſed etiam ſi exponendi in alios vſus huiuſmodi licentiam, & facultatem haberent, eas per manus theſaurarij recipi & exponi facere teneantur, ſub pœna dupli eius quod aliter deponi, vel ſolui contigeret, per theſaurarium de eiuſdẽ contrafacientis ſalario retinenda. Abſtineant præterea Legati, gubernatores, & locumtenentes præfati penitus a commiſſione & delegatione quaruncunque cauſarum in prima illarum inſtantia, iuxta noſtrarum prædictarum continentiam literarum, & etiam in ſecunda, quotiens ad illas audiendum in loco eſſe contigerit ordinarios iudices deputatos; niſi in prima inſtantia ſupplicantis perſonæ miſeria ſiue debilitas, & aduerſarij potentia id expoſcat; & in ſecunda inſtantia ad ipſos contingat appellari; quibus caſibus cauſas ipſas delegent illis duntaxat iudicibus, qui eſſent ordinarij eiſdem; nequeantque delegati ipſi tunc delegationis huiuſmodi prætextu, aliquid emolumenti a colliтigantibus exigere, vel habere, etiam quantum licite eis alias per dictas literas noſtras, ſeu alias diceretur conceſſum. Nec ſimiliter ipſi Legati, gubernatores, & locumtenentes aliquid petant pro cognitione, & deciſione cauſarum, quæ eis per ſedem præfatam in quauis inſtantia, cum earum aduocatione a iudicibus, coram quibus ſunt introductæ, vel ſine illa, pro tempore delegantur, ſeu alias ex quauis cauſa remittuntur ad eos. Et vt prædictæ tam noſtræ, quam prædeceſſorum conſtitutiones, ac omnia in præſentibus literis contenta, eo firmius obſeruentur, quo ſæpius fuerint publicatæ, eadem auctoritate ſtatuimus, quod Legari, gubernatores, & locumtenentes prædicti, nunc & pro tempore exiſtentes, in ſupradicto volumine, prædeceſſorum & noſtras prædictas & præſentes literas, inſeri & deſcribi, conuocatiſq; officialibus & curialibus curiarum ſuarum, ac populi multitudine, conſtitutiones ipſas, necnon literas prædictas, annis ſingulis, Calendis menſis Octobris cuiuſlibet anni, publice, & intelligibili voce, de verbo ad verbum legi faciant, & publicari. Ne autem gubernatores, quos dicta Sedes nonnunquam non in prouincijs, ſed in vrbe, ſpecialibus ciuitatibus, terris, & locis deputare conſueuit, quocumque nomine deputati, ſeu nuncupati, & eorum locumtenentes, & theſaurarij, ac officiales in illis pro tempore deputati, a conſtitutionum, additionum, modificationum, ac prædictarum, & præſentium literarũ obſeruatione, eo prætextu ſe excuſent, quod in ipſis delegatis, gubernatoribus, & rectoribus prouinciarum, & theſaurarijs, iudicibus, & officialibus, in illis deputatis dumtaxat caueatur, illique tantum ligentur per eaſdem; dicta auctoritate conſtitutiones, additiones, modificationes, & literas prædictas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ad vrbem, ciuitates, terras, & loca ſpecialis commiſſionis, & in illis, nunc & pro tempore deputatos, vicecamerarium, gubernatores, theſaurarios, poteſtates, iudices, & officiales, quatenus ad eos adaptari poſſint (abſque tamen præiudicio ſtatutorum, & conſuetudinum vrbis, ciuitatum, terrarum, & locorum ſpecialis commiſſionis huiuſmodi, & illorum communitatibus, & vniuerſitatibus conceſſorum indultorum quorumlibet, quibus alias non derogetur) extendimus; & volumus, ac mandamus illas in eiſdem vrbe, ciuitatibus, terris, & locis ſpecialis commiſſionis, ſicut in prouincijs, firmiter obſeruari, ſub cenſuris & pœnis contentis in eiſdem. Non obſtantibus præmiſſis, & alijs apoſtolicis conſtitutionibus, indultis, & priuilegijs, & literis, quibus (quatenus contentis in præſentibus literis contrarientur) ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, adiectionis, inhibitionis, extenſionis, mandati, deroga-

Digitized by G

ti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrũ, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo octauo, tertio Calendas Iunij, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

IDEM.

8

Conſtitutionem Pij ſecundi contra homicidas editam approbat, Et inſuper ſtatuit, quod condemnati pro homicidio, ſiue vt principales, ſiue vt auxilium, conſilium & fauorem præſtantes remiſsionem aut ſaluumductum ab alio quam a Rom. Pont. & cum conſtitutionis ipſius Sixti inſertione, & cauſæ derogationis expreſsione, obtinere non poſsint.

SIXTVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Deo, & hominibus abhominabiles eſſe viros ſanguinum, Propheta teſtatur; nec immeritò; cum, horrenda ſæuitia, non ſolum corporum, ſed etiam animarum eorum, quos interimunt (ſi nõ ſint armis ſpiritualibus, diuina præueniente gratia, præmunitæ) deperditionem procurare noſcantur; pro quibus Dominus noſter Ieſus Chriſtus mortem ſubijt temporalem. Ad reprimendum igitur talium conatus nefarios, plurimum conferre arbitramur, contra eos qui huiuſmodi deteſtabile ſcelus patrare non expaueſcunt, iuſtitia ſeueriſsima puniri, & latas pro tempore condemnationes debitæ executioni demandari; ea, quæ pro talium condemnationum faciliori executione, & ſicariorum huiuſmodi perſecutione, a prædeceſſoribus noſtris prouidè emanarunt, vt eò firmius obſeruentur, quò fuerint ſæpius apoſtolica auctoritate munita, libenter approbantes, munimine roboramus, atque alia deſuper ſtatuimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem per fel. rec. Pium Papam II. prædeceſſorem noſtrum, accepto, quod à certis annis tunc elapſis citra, &c. Cum autem (ſicut nuper accepimus) contenta in eiſdem literis ab aliquibus temporibus citra non fuerint obſeruata; & ex illorum inobſeruantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ promptiores fuerint ad homicidia committenda; iamque ferè paſſim quotidie homicidia perpetrentur; & homicidæ præfati ideo ad illa committenda prõptiores exiſtant, quia ſperant latere, & ſuorum exceſſuum remiſſionem conſequi facile poſſe; nos qui deteſtabilem, & horrendam talium ſicariorum nequitiam, ad aliorum cautelam, opportunis iuris remedijs proſequi ſtudio cupimus indefeſſo; habitis ſuper his cum fratribus noſtris, præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus, deliberatione matura, & de illorum conſilio, ſtatuta & decreta prædicta Pij prædeceſſoris præfati, & prout illa concernunt, omnia & ſingula in dictis literis contenta, auctoritate apoſtolica, præſentium tenore, approbamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus; ac volumus & præfata auctoritate de eorundem fratrum conſilio ſtatuimus & ordinamus, quod condemnati hactenus, & quos in poſterum condemnari continget, ſeu contingeret vbilibet, in ciuitatibus, terris, & locis prædictis, pro homicidio, ſiue vt principales, ſiue vt auxilium, conſilium, & fauorem præſtantes; ſuarum condemnationum remiſſionem, aut contra illos ſaluum conductum & licentiam ſecurè in loco patrati criminibus, vel ei infra quinquaginta milliaria (vt præfertur) propinqua, nullatenus obtinere poſſint ab alio, quàm à nobis, & Romano Pontifice, qui pro tempore erit, & alicuius alterius, etiam Legati de latere, remiſſio, nemini ſuffragetur. Et ſi forte contingeret, nos & eundẽ Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, ad remiſſiones ſiue ſaluum conductum huiuſmodi procedere; talis remiſſio per præoccupationem proceſſiſſe cenſeatur, & nemini prodeſſe poſſit, niſi in illa verè præſentium literarum tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſulas idem importantes, inſertus foret; & ſpecifica, & determinata cauſa exprimeretur, quæ nos & ſucceſſores noſtros induceret ad derogandum præſentibus, quæ cum tam matura deliberatione à nobis emanarunt. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & illis, quæ idem Pius prædeceſſor in dictis ſuis literis voluit non obſtare, cæteriſq; cõtrariis quibuſcunque. Et, vt præmiſſa eò plenius innoteſcãt, volumus per Legatos, Rectores, Gubernatores prouinciarũ, ciuitatum, & locorum, temporali dominio præfatæ Eccleſiæ ſubiectorum, in ſingulis ciuitatibus, & locis, eis cõmiſsis, ſono tubæ præmiſſo, publicari, & in regeſtris, quibus talia decreta dictæ Sedis ſunt ſolita regiſtrari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, conſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo octuageſimo, quarto, Kl. Aprilis, Pontificatus noſtri anno nono.

Tenorem hmôi conſtitutionis Pij ij. vide ſup. pag. 30. nu. 7.

IDEM.

9

De ædificiis, & nouis operibus conſtruendis ad decorem Vrbis.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Et ſi de cunctarum Ciuitatum temporali Dominio Romanæ Eccleſiæ ſubiectarum, decore, & venuſtate cogitare nos deceat: ad noſtram tamen Almam Vrbem Apoſtolorum Petri, & Pauli glorioſo martyrii cruore domino noſtro Ieſu Chriſto conſecratam, ciuitatem ſacerdotalem, & regiam eiusque decorem, & venuſtatem, tanto accuratius aciem noſtræ conſiderationis extendere nos conuenit, quanto illa caput eſt orbis, & altiſſimus in ea ſacerdotii principatum, & Chriſtianæ religionis caput inſtituit, & ſui Vicarii ſedem, ad quam de vniuerſis mundi partibus Chriſtifideles confluunt in numero copioſo, voluit collocari. Cum itaque viæ, & ſtratæ publicæ eiuſdem Vrbis, in pleriſque locis, cauſantibus porticibus, proſellis, & aliis variis ædificiis domorum ſitarum iuxta illas, adeo arctæ exiſtant, vt per eas commode deambulari, & neceſſaria ad victum multitudinis Ciuium Romanorum, & Curialium,

lium, ac aliorum in ipſa Vrbe habitantium, & confluentium ad eandem, præſertim temporibus Indulgentiarũ Anni Iubilei, & aliarum conceſſarum per nos, & prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, viſitandum Apoſtolorum præfatorum Baſilicas, & alias eiuſdem Vrbis Eccleſias, deſerri commode nequeant, & in quibuſdam locis vix ſingulariter ſinguli equeſtres ſe obuiantes, in eis tranſire poſsint per eaſdem, idque cedat in non modicam eiuſdem Vrbis deformitatem, ac Ciuium, Curialium, & confluentium prædictorum incommoditatem. Et propterea nos habita ſuper iis deliberatione matura decreuimus, vias ipſas, præſertim quæ magis frequentantur, & principaliores exiſtunt, ampliari, ac porticus, & impedimenta prædicta, quibus ſic arctantur, amoueri, & lateribus opportune pauimentari; iamque opus ipſum cœptum ſit in diuerſis locis, & in illius proſequutione non ceſſetur, Ac (ſicut accepimus) propter demolitionem huiuſmodi nonnullæ ex domibus ipſis, quarum porticus, & proſella, ac alia ædificia dirui opportuit, exinde, vtpote neceſſariis manſionibus ſolitis, & officinis carentes, ad inhabitandum minus commodæ, & fere inutiles factæ ſint, & ea propter illarum domini eorum parietes decenter, vt expediret, ad decorem Viarum earundem reparare, & expenſas opportunas propterea ſubire non curent, ſublata ſpe habitandi in eis, aut alias vtilitates recipiendi ex eiſdem; Expediatque ad obuiandum huiuſmodi incommoditatibus, ex duabus, aut pluribus contiguis domibus, vnam commodam conſtruere, aut partem vnius ex eisdem domibus alteri conuicinæ domui incorporare, ſicque indemnitati dominorum earundem obuiare, & decori huiuſmodi conſulere; & vicinarum domorum domini vt plurimum ſuper ijs non conueniant, & recuſant ſibi inuicem complacere, etiam pro iuſto & rationabili precio; Contingat quoque interdum nonnullos tàm Romanos ciues, quàm curiales, & alios forenſes in eadem Vrbe domos de nouo ędificare, vel antiquas reformare, & ampliare velle, & pro illarum decenti conſtructione indigere conuicinis domibus, interdum ruinoſis, & depreſsis, domui depreſſæ, vel ruinoſæ, vel domorum dirutarum ſediminibus, plateolis, & ſolo, ſeu alio loco vicinis; & huiuſmodi domorum, & ſediminum, ſeu platearum, & ſoli, aut loci dominos requiſitos vt de illis eiſdem ædificare, & reformare volentibus, venditionis titulo complaceant de domibus, ſediminibus, ſolo, ſeu loco, oblato etiam perſæpe pluſquàm iuſto precio, id facere nullatenus velle, aut longe plus iuſto pretio, etiam nonnunquam duplum illius tranſcendẽdo, petere pro eiſdem: Quo fit vt præſertim curiales, & forenſes, qui ad id iuuari, & allici deberent, maxime à Romanis ciuibus, ab huiuſmodi eorum laudabili ædificandi, aut ampliandi propoſito retrahantur. Et ſi aliquando dilecti filij Franciſc. de Porcariis, & Bapt. Staglia, moderni, & qui pro tempore fuerint Magiſtri ædificiorum, & ſtratarum eiuſdem Vrbis, pro conſtruendis nouis plateis in locis conuenientibus, aut antiquis ampliandis, & reformandis, volunt domos aliquas dirui facere, in totum, vel in partem, illarum domini ſimiliter oblato eis etiam iuſto & rationabili pretio, ne id fiat, pertinaciter ſe opponere, & huiuſmodi nouarum platearum ordinationem, & antiquarum dilatationem, & ampliationẽ, omni conatu poſsibili impedire non verentur: quæ omnia publico bono, & decori, ac pulchritudini eiuſdem Vrbis, noſtræque, circa id, intentioni obuiare manifeſte cernuntur. Nos igitur æquum arbitrantes publicam vtilitatem in ijs præferri priuatæ cõmoditati quorumlibet, & illorum qui tam ſalubri publico bono indirecte modo præmiſſo ſe opponunt, duritiem, ſuperioris auctoritate, & æqua ordinatione comprimi: Ac volentes propterea ſuper iis omnibus opportunum adhibere remedium: Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de plenitudine poteſtatis apoſtolicæ, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod venerabilis frater Guilielmus Epiſcopus Oſtienſis, Camerarius noſter, præfati Franciſcus & Baptiſta, ac ipſorum Epiſcopi, Franciſci, & Baptiſtæ in Camerariatus noſtri, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. ac Magiſtratus ædificiorum Vrbis Officijs reſpectiue ſucceſſores, qui pro tempore erunt perpetuis futuris temporibus, ad requiſitionem dominorum domorum, quarum porticus, proſella, ſeu alia ædificia pro viis, ſeu plateis, & aliis locis publicis eiuſdem Vrbis hactenus diruta fuerint, & dirui contigeret in futurum quandocunque de mandato Magiſtrorum eorundem, ſi domini prædicti in domibus ipſis inhabitare ſoliti erant ante demolitionem eandem, & tempore demolitionis huiuſmodi factæ, & quã fieri contigeret in futurũ, abſq; dolo & fraude inhabitabant, & in poſterũ inhabitabunt: Et propter hmôi demolitionẽ iam factam, & quæ fieret, domus ipſæ effectæ ſint, vel efficerentur in poſterum pro eorundem dominorum ipſarum commoda receptione, & inhabitatione incapaces: Sintque iuxta eas aliquæ domus per earum dominos minime inhabitari ſolitæ, ſed pro earum annua reſponſione, vel alias locari conſuetæ, ex quarum coniunctione cum domo huiuſmodi ſic incommoda effecta, domino domus ſic incommodæ effectæ, aduerſus incommoditatem huiuſmodi ſubueniri valeat, teneantur & debeant compellere illos, ad quos domus ipſas ſic vicinas legitime eis pertinere conſtabit, etiam ſi ad Eccleſias, & Monaſteria tam virorum quam mulierum, ordinum quorumcunque, etiam exemptorum, necnon beneficia Eccleſiaſtica, Hoſpitalia, & loca pia pertinerent, ad vendendum eaſdem domos vicinas, quas inhabitare ſoliti non ſunt, dominis domorum contiguarum, quas ſic incommodas effectas eſſe cognouerint, pro precio per duos probos, & expertos viros, per vtrãque partem eligendos determinando, & declarando: Si vero ij duo concordes in eodem aſſignando precio non eſſent, eo caſu ipſi Camerarius, & Magiſtri ædificiorum præfatæ Vrbis, habito ipſorum duorum iudicio, pretia eadem imponere, & aſsignare habeant. Et ſi forſan contingeret ex demolitione huiuſmodi duas domos ſic per earum dominos inhabitatas, incommodas modo prædicto effici, & inter eas eſſe aliam domũ per illius dominum locari ſolitam, quam quilibet vicinarum domorum prædictarum, incommoditati ſubiacẽtium, & ad receptionem ipſorum non ſufficientium, ſibi vendi, & ſuæ domui incorporari poſtularet, debeãt Camerarius, & Magiſtri præfati illi ex eis ſic petentibus, venditionem huiuſmodi fieri mandare, quem magis indigere domo do vendenda cognouerint: Et ſi forſan vterque æqualiter indigeret, partem vni, & partem alteri (ſi commode vendi poterit) vendi faciant, aut aliter deſuper prouideant, prout eis videbitur expedire: Et ſi in neutra domo vicinarum, quæ ſic inutiles iam effectæ forent ex demolitione prædicta, vel efficerentur in futurum, earum domini habitarent, ſed eas locari ſoliti eſſent, liceat etiam tunc Camerario & Magiſtris præfatis (ſi id petatur per alterum dominorum earundem) domum, quam maiora incommoda paſſam eſſe cognouerint, domino alterius domus magis læſæ, ſi emere voluerit, vendi facere modo prædicto, & illo inſtante domino domus magis læſæ, ad id compellere: & ſimiliter dominum domus econtra minus læſæ, ad emen-

Digitized b

illum domum magis læſam, aut ſuam Domino domus minus læſæ vendendum compellere, ſeu alias, prout eis videbitur, prouidere quod ambæ domus ipſæ inutiles & inhabitabiles non remaneant; & ſimiliter, prout eis videbitur, prouidere teneantur quoties domus ipſæ ſic vicinæ, & locari ſolitæ æqualiter læſæ, & incommodæ, effectæ forent. Et ne ob proteruiam, & duritiem Dominorum domorum, ſine quarum demolitione Plateæ in eadem Vrbe neceſſariæ & vtiles, ad illius decorem de nouo ordinari, vel iam ordinatæ ampliari commode nequeant, Platearum earundem ordinatio, & ampliatio, ac Palatiorum & domorum de nouo conſtructio, ſeu reformatio retardetur, eiſdē Motu, & ſcientia, ac auctoritate, & poteſtate ſtatuimus, quod Camerarius & Magiſtri præfati poſſint, & debeant Dominos domorum quarumlibet locari (non autem per ipſoſmet inhabitari) ſolitarum, Eccleſiaſticos, & ſeculares quacunque dignitate fungentes, compellere ad vendendum Conſeruatoribus, ſeu Sindico eiuſdem Vrbis, domus, quas Camerarius, & Magiſtri præfati, neceſſarias, & vtiles eſſe cognouerint pro huiuſmodi Plateis de nouo ordinandis, & antiquis reformandis, & ampliandis, pro iuſto, & rationabili precio (vt præmittitur) imponendo. Et ſimiliter ad vendendum domos huiuſmodi per eos inhabitari minime ſolitas, ſed locari, quas vtiles & neceſſarias eſſe putauerint, pro Palatij, domibus, ſeu alijs Aedificijs tam profanis quam eccleſiaſticis, in eadem Vrbe de nouo conſtruendis, ſeu iam conſtructis ampliandis, perſonis habentibus iuxta illas domum, ſeu ſolum, aut locum alium, & volentibus inibi de nouo domos, vel Palatia conſtruere, ſeu iam conſtructa ampliare, pro iuſto & rationabili precio (vt præfertur) taxando. Et inter duos, ſeu plures ſic ædificare, ſeu ampliare volentes, & pro huiuſmodi venditione eis fienda ad effectum præmiſſum inſtantes, illamque eis fieri petentes, ille præferatur, cui domus, platea, ſeu locus, de cuius venditione ageretur, magis adiaceret, ſeu qui illo magis indigeret, & ex cuius ædificio plus decori eiuſdem Vrbis conſuli ſperaretur: & ſi in omnibus paritas foret, liceat Camerario & Magiſtris præfatis venditionem huiuſmodi pro parte vni, & pro parte alteri, fieri mandare, aut eorum alteri, prout eis videbitur. Et in ſingulis caſibus prædictis, in quibus volumus quod Camerarius & Magiſtri præfati compellere poſſint aliquos ad vendēdum, ſi illi ad quos pertineret, moniti & requiſiti per Camerarium, & Magiſtros præfatos, his cum termino cōuenienti, eorum arbitrio moderando, vēdere recuſauerint, aut malitioſe diſtulerint, præfati Camerarius & Magiſtri debeant vice & nomine illorum ſic requiſitorum & recuſantium, vel differentium venditionem huiuſmodi facere, cum promiſſionibus, obligationibus, pœnis, renunciationibus, iuramento, pactis, & clauſulis conſuetis, & precium inde proueniens recipere, & penes ædem ſacram, aut fide & facultatibus idoneam perſonam deponere, Dominis domus, ſeu alterius loci ſic per eos pro tempore venditi (ſi venditionem ipſam ratam habere, & fideiuſſores de euictione præſtare voluerint, & non alias) conſignandū; habeantq; venditiones ipſæ, quas ſic per Camerarium, & Magiſtros fieri contingeret, & traditiones locorum & domorum ſic vēditorum plenam roboris firmitatem, ac ſi per illos ad quos domus ipſæ tunc pertinebant, fierent; & eoſdem penitus & omnino operentur effectus, quos operarentur ſi fierent ab eiſdem. Prouideant autem Camerarius & Magiſtri præfati, in caſibus prædictis, in quibus ſtatuimus aliquos compelli debere ad vendendum proponētibus noua Aedificia conſtruere, ſeu iam conſtructa ampliare velle, tales ſic proponentes ante omnia ſe obligent ad inchoandum, & perficiendum huiuſmodi noua ædificia, modis, & formis, ac infra tempus, & ſub pœnis, de quibus ipſis Camerario, & Magiſtris (perſonarum & ædificiorum qualitate inſpecta) videbitur; & ab illis qui ſic ſe obligauerint, & præmiſſa non adimpleuerint, pœnas exigant memoratas; & nihilominus eos cōpellant ad obſeruandum præmiſſa per eos, vel quas prius habitabant, & etiam propterea eis venditas domos aliis ædificare volentibus vendendum pro iuſto & rationabili precio (vt præfertur) moderando. Et quia interdum contingit, quod habentes domos, ſiue domorum ſedimina, clauſtra, ſeu loca in eadem Vrbe, & illa vēdere volentes, varis plerunque modis & occaſionibus illa vendere recuſant habentibus domos, ſedimina, clauſtra & loca vicina, illisq; vendere nolunt, & nonunquam illa vendunt æmulis eorundem vicinorum, ſeu perſonis eis parum gratis; quo fit, vt ipſi domorum, clauſtrorum, & ſediminum, ſeu aliorum locorum vicinorum domini, illa emere volentes, & habere nequeuntes, retrahantur perſæpe ab ædificando de nouo in eorum ſediminibus, & locis vicinis, ac ampliando domos quas inibi habent, ſicque decori eiuſdem Vrbis, aut ſaltem ipſorum vicinorum commoditati non parum detrahitur. Volentes ſuper hoc æqua ordinatione prouidere; Motu, ſcientia & auctoritate prædictis, etiam ſtatuimus & ordinamus, quod præfati ſic vendere volentes, teneantur & debeant domos, ſedimina, clauſtra, plateolas, & loca venalia huiuſmodi vendere habentibus domos, ſedimina, clauſtra, & loca alia, illis contigua, pro iuſto & rationabili precio, per alios euidenter & non ficte forſitan oblato. Et ſi illa alijs quàm vicinis præfatis venderent, venditiones ipſæ (quo ad illos qui emerent, & illorum commodum) nullius ſint roboris vel momenti, & habeantur pro infectis, & perinde ac ſi per illum ex vicinis, cui venditio ipſa, præſentis conſtitutionis vigore, fieri debebat, facta foret, debeant Camerarius & Magiſtri præfati, ementem à poſſeſſione domus, ſediminis, clauſtri, plateolæ, ſeu alterius loci ſic empti, abſq; vlla tela Iudicij, vicino inſtante & precium rationabile offerente, & dicto emptori (ſi illud recipere & emptioni per eum factæ renunciare, & ipſum vicinum iuxta Camerarij & Magiſtrorum prædictorum ordinationem, cautum facere noluerit) perſoluendum deponente, amouere, & ipſum vicinum in illius poſſeſſionem inducere. Et ſi forſan duo eſſent vicini, quibus domus, clauſtrum, ſedimen, plateola, ſeu alius locus, de cuius venditione ageretur, vtilitatem & commoditatem afferre poſſet; ille ex eis præferri debeat in præmiſſis, quem Camerarius & Magiſtri præfati, conſideratis circunſtantijs vniuerſis, venali domo, ſedimine, clauſtro, ſolo, plateola, ſeu loco alio, magis indigere declarauerint; & ſi æqualiter indigerent, & pro parte vni, & pro parte alteri poſſit exinde commoditas prouenire, vtrique proportionabiliter concedatur. Si vero facta illius diuiſione, portiones vtriuſque fere inutiles eſſent, non diuidatur, ſed Camerarius & Magiſtri alterum eorundem vicinorum, quem voluerint, præferri faciant in præmiſſis. Et vt ea, quæ ſupra ſtatuta ſunt votiuum ſortiantur effectum, in præmiſſis omnibus & ſingulis, Camerario in Eccleſiaſticas, & ei, ac Magiſtris præfatis in alias perſonas facultatem & poteſtatem concedimus, ita quod idem Camerarius per cenſuram eccleſiaſticam, & ipſe, ac Magiſtri præfati, per pœnarum, & mulctarum exactionem, ac perſonalem diſtractionem, & alia iuris remedia, contradictores quoſlibet, & rebelles compellere valeant ad præmiſſa. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Municipalibus Statutis Vrbis, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate aliqua

te aliqua vallatis, exemptionibusque, ac indultis, priuilegijs, & literis Apoſtolicis, necnon interdictis perſo-
nis Eccleſiaſticis bonorum immobilium alienationibus, & præſtitis per eos deſuper iuramentis, à quibus eas
abſoluimus, contrarijs quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diuiſim à Sede præfata indultum exiſtat,
quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Literas Apoſtolicas non facientes plenam &
expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod precia domo-
rum, & aliorum bonorum immobilium ad Eccleſias, Monaſteria, & alia Pia loca huiuſmodi pertinentium, quæ
vendi contingeret in poſterum vigore præſentium, penes ædem ſacrã, aut fide, & facultatibus idoneam perſo-
nam, cum recognitionibus, obligationibus, & cautelis etiam in talibus adhiberi ſolitis, deponantur; & in em-
ptionem aliorum bonorum immobilium pro eiſdem Eccleſijs, Monaſterijs, & pijs locis omnino conuertan-
tur. Quodque Dilecti filij Cameræ eiuſdem Vrbis Conſeruatores, præſentes noſtras Literas in Regiſtrorum
Priuilegiorum, & aliarum ſcripturarum eiuſdem Vrbis Libro, in eorum Archiuo ſolito conſeruari, regiſtrari,
& illarum tenores in locis publicis, & conſuetis eiuſdem Vrbis, ſono tubæ præmiſſo, vulgari ſermone publica-
ri, ac præſentes valuis Capitolij triduo, iuris horis, & alibi, prout Camerario & Magiſtris præfatis viſum fuerit,
affigi faciant, vt omnibus omni tempore facilius innoteſcant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, abſolutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu teme-
rario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum
Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incar-
nationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo octuageſimo, Pridie Calen. Iulij, Põtificatus noſtri anno nono.

L. Griſius.

INNOCENTIVS VIII.

I

Quod obligati pro annatis, & illas in termino non ſoluentes, pœnam priuationis beneficiorum incurrant, nec quietationes ſolutionum proſint, niſi publico inſtrumento probentur.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Apo-
ſtolicæ Cameræ, ex qua non modo S. R. E. ſed etiam magnum totius Chriſtianæ Reip. ſub-
ſidium prouenit, iura illæſa ſeruare (vt tenemur) modis omnibus cupientes, his, quæ pro-
pterea a prædeceſſoribus noſtris emanarunt, libenter adijcimus muniminis noſtri firmitatẽ,
ac alias deſuper prouidemus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudũ
ſiquidem per fel. rec. Pium Papam II. prædeceſſorem noſtrum, accepto quod numerus de-
bitorum dictæ Cameræ nimis auctus erat, & quod obligati pro annatis beneficiorum eccle-
ſiaſticorum, quæ auctoritate Apoſtolica aſſecuti fuerant, excommunicationis ſententiam in eos latam (quam
non ſoluendo in præfixo eis termino, ipſo facto incurrebant) minime curare videbantur, & per hoc animabus
ſic illaqueatis periculum imminebat, & continua dictæ Cameræ damna ſubſequebantur, Idem prædeceſſor cu-
piens tam ſaluti animarum, quam ipſius Cameræ indemnitatibus ſalubriter prouidere, prouide ordinauit, quod
omnes, qui de cætero pro annatis quorumcunque beneficiorum in dicta Camera ſe obligarent, ſi intra eis præ-
fixos terminos, dictæ Cameræ, aut collectoribus fructuum & prouentuum eius, in partibus exiſtentibus, ſatiſ-
facere deficerent, ipſo facto, lapſo termino, non ſolũ in ſententiam excommunicationis inciderent, ſed etiam
beneficijs ſuis, pro quibus ſe in dicta Camera obligaſſent, omnino priuati forent; illi vero, qui non pro ſe, ſed
pro alijs, vt principales, ſe pro annatis huiuſmodi obligarent, ſi in terminis non ſatisfacerent, vltra ſententiã
excommunicationis huiuſmodi, eſſent ipſo facto omnibus beneficijs eccleſiaſticis, quæ obtinerent, priuati;
poſſentque talia beneficia per quoſcunque libere impetrari, prout in eiuſdem prædeceſſoris literis deſuper
confectis plenius continetur. Cum autem (ſicut accepimus) ex ordinatione prædicta, ab aliquibus tempori-
bus citra, ideo optati fructus non prouenerint, quia nonnulli, qui beneficia eccleſiaſtica per huiuſmodi priua-
tionem vacantia, pro tempore poſtmodum impetrarunt, ſuper illis agendo, & qui excipiendo priuationem
huiuſmodi in iudicium deduxerunt, coram palatij cauſarum Apoſtolici Auditoribus, & alijs iudicibus Roma-
næ curiæ, auditi non fuerunt ab eiſdem Auditoribus & iudicibus, aſſerentibus ordinationem eandem prædè-
ceſſoris præfati non fuiſſe receptam, & moribus vtentium comprobatam, creuitq; & creſcit in dies numerus
debitorum eorundem, in animarum non ſoluentium quæ debent, periculum, & præfatæ Cameræ ac Chriſtia-
næ Reip. præfatæ, non leue præiudicium, Nos igitur volentes ſuper præmiſſis opportune prouidere, eiuſdem
prædeceſſoris ordinationem, & literas prædictas, ac omnia & ſingula in eis contenta, auctoritate Apoſtolica,
præſentium tenore approbamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus, iuxta illarum cõ-
tinentiam, & tenorem; Ac volumus, & eadem auctoritate ſtatuimus, quod hactenus obligati Cameræ eidem
ex cauſis prædictis, qui non ſoluerunt ſtatutis eis terminis, ac propterea excommunicationis ſententiam, & iu-
xta eiuſdem prædeceſſoris literarum continentiam, priuationis pœnam prædictam incurrerunt (ſi curiales, in-
fra vnum; citramontani, infra tres; & vltramontani, infra nouem menſes, a die publicationis præſentium in
Cancellaria Apoſtolica computandos) dictæ Cameræ de his quæ debeant, ſatisfecerint, ex tunc, eo ipſo, ab
excommunicationis ſententia abſoluti, & ad beneficia, quibus propterea iuxta ordinationem prædictam pri-
uati exiſtunt, plenarie reſtituti cenſeantur; & ſi non ſoluerint in terminis prædictis, priuationis pœnam prædi-
ctam de nouo incurrant eo ipſo: Quodque illi, qui in poſterum ſe obligabunt, excommunicationis & priua-
tionis pœnas prædictas, iuxta eiuſdem prædeceſſoris ordinationem, omnino incurrant; & impetrantes benefi-
cia per huiuſmodi priuationem vacantia; & ſimiliter contra illos ſic priuatos, de priuatione huiuſmodi exci-
pientes; poſſint, & debeant per quoſcunque Auditores & Iudices audiri; nec eo prætextu, quod conſtitutio
prædicta non fuerit recepta, & moribus vtentium comprobata, repelli; teneanturq; Auditores & Iudices qui-
cunque, in cauſis cognoſcendis in Romana curia, & extra, ſecundum eandem ordinationem iudicare; ſubla-
ta eis, & cuilibet eorum quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate; nec proſint obliga-
tis prædictis quietationes, quas a collectoribus, vel ſubcollectoribus prædictis haberent, quæ publico non pro-
barentur

barentur inſtrumento. Decernen. præſentes literas ex die publicationis earum in Cancellaria Apoſtolica, quoſcunque ligare; ac irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ idem prædeceſſor in ſuis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum, liceat &c. noſtræ approbationis, conſtitutionis, voluntatis, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo octuageſimo quarto, xiij. Kal. Martij. Pontificatus noſtri anno primo.

IDEM.

2

Aegidius, tituli ſancti Clementis, presbyter Cardinalis, Apoſtolicæ Sedis Legatus, in Patrimonio beati Petri in Tuſcia, Ducatu Spoletano, Marchiæ, Anconæ, Romandiolæ, Campaniæ, ac maritimæ Prouincijs, necnon ciuitatibus & terris Romanæ Eccleſiæ temporaliter mediate vel immediate ſubiectis, & infra legationis eiuſdem Egidij Cardinalis terminos ipſius Innocentij conſtituitur in temporalibus Vicarius reformator, ac pacis & Prouinciarum conſeruator generalis.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Egidio, tituli ſancti Clementis presbytero Cardinali, apoſtolicæ Sedis Legato, ac in Patrimonio Beati Petri in Thuſcia, Ducatu Spoletano, Marchiæ Anconæ, ac Romandiolæ, Campaniæ, & Maritimę prouincijs, ac omnibus & ſingulis ciuitatibus, & terris Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectis, & infra terminos tuæ Legationis conſtitutis, noſtro & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ in temporalibus Vicario generali, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cum onus vniuerſalis regiminis dominici gregis, nobis ſuperna diſpoſitione iniunctum attendimus, & noſtrum attente proſpicimus imperfectum, videntes nullo modo per nos ipſos poſſe exoluere debitum apoſtolicæ ſeruitutis, nonnunquam fratres noſtros Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, viros electos ex millibus, ſcientia præditos & virtute, in quibus timor Domini ſanctus permanet, in ſolicitudinis partem aſſumimus, eoſdem ad vniuerſas mundi prouincias & partes incumbentibus negocijs deſignantes, vt ipſis vices noſtras ſupplentibus in eiſdem, & ipſorum cooperatione laudabili, noſtri oneris alleuiationem facientibus, nos miniſterium nobis commiſſum, fauente diuina gratia, facilius & efficacius exequamur. Sane, licet ad cunctorum Chriſti fidelium curam & regimen, veluti ipſarum ouium paſtor & rector, intente mentis noſtræ aciem extendamus; prouincias tamen & terras, temporaliter apoſtolicæ Sedi ſubiectas, & ipſarum populos diuerſos, ipſius Romanæ Eccleſiæ ſpeciales filios & deuotos præcordialius intuemur, & ſuper eorum felici regimine, & ſtatu proſpero & tranquillo, ſpecialius affectibus peculiaribus cupimus prouidere. Attendentes itaque quòd tu, potens opere & ſermone (quem in magnis expertum & arduis, probitate ac fidelitate probatum, gratiarum Dominus ſcientiæ magnitudine, induſtriæ claritate, maturitate conſilij, morum elegantia, & alijs grandium virtutum titulis inſigniuit in cuius affectu geritur, vt indubitanter tenemus, pacificare diſcordes, ſedare fluctuationes & turbines, iuſtitiæ terminos colere, & errantes ad viam rectam reducere veritatis (quod nos abſentes, repugnante natura, non poſſumus efficere, commiſſam tibi curam, diuina gratia, prudenter & fideliter exequeris; matura cum fratribus noſtris deliberatione præhabita, de ipſorum communi conſilio & aſſenſu, te in patrimonio beati Petri in Tuſcia, Ducatu Spoletano, Marchiæ Anconæ, Romandiolæ, Campaniæ ac Maritimæ prouincijs, ac omnibus, & ſingulis ciuitatibus, & terris eidem Romanæ Eccleſiæ temporaliter mediate vel immediate ſubiectis, infra terminos Legationis tuæ, vt præmittitur, noſtrũ & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Vicarium in temporalibus, reformatorem, ac pacis & prouinciarum conſeruatorem conſtituimus generalem, circunſpectioni tuæ Patrimonium, Ducatum, Marchiam Anconæ, prouincias, ciuitates, & terras prædictas, præfatæ Romanæ Eccleſiæ nomine, prout & in quantum ad Romanam Eccleſiam pertinet, reformandi, regendi, gubernandi, & adminiſtrandi; ac in eis iuriſdictionem plenariam, prout & in quantum ad dictam Eccleſiam pertinet, vel pertinere poterit, exercendi; Ciuiles, & criminales cauſas, per te vel alium ſeu alios, audiendi, examinandi, diſcutiendi, & cauſarum cognitionem & deciſionem, alij ſeu alijs, communiter vel diuiſim, generaliter vel ſpecialiter, committendi, & ad te, cum placuerit, reuocandi; omneſque & ſingulos cuiuſcunque excellentiæ, auctoritatis, nobilitatis, præeminentiæ, conditionis, aut ſtatus exiſtant, quos iuſtitia ſuadente priuandos videris, priuandi eos ſtatibus, dignitatibus, honoribus, principatibus, ducatibus, marchionatibus, comitatibus, baronijs, dominijs, terris, feudis, retrofeudis, iuriſdictionibus, iuribus, rebus, & bonis mobilibus quibuſcunque; eaſque dictæ Romanæ Eccleſiæ confiſcandi, & applicandi; ac in patrimonio, ducatu, Marchia Anconæ, prouincijs, ciuitatibus, & terris eiſdem, rectores, poteſtates, capitaneos, vexilliferos, & caſtellanos, iudices, & quoſcunque officiales alios generales, temporales vel ſpirituales, & officia prædicta, & omnia alia & ſingula, generalia & ſpecialia, quocunque nomine, vel titulo fungantur vel nuncupentur, prout ad Romanam Eccleſiam pertinuerit, creandi, conſtituendi, inſtituendi, ſuſpendendi, remouendi, deponendi, & deſtituendi, & culpabiles, ciuiliter & criminaliter, per te vel alium ſeu alios, puniendi; & querelas contra ipſos, per quoſcunque propoſitas, audiendi; ſummarie & de plano iudicandi, & emendas, & ſatisfactiones debitas fieri faciendi; Inter principes, duces, marchiones, comites, barones, dominos temporales, nobiles, & perſonas alias, communitates, & vniuerſitates, ac populos, & omnes alios, & ſingulos diſcordes, & diſſidentes, Patrimonij, Ducatus, Marchiæ, prouinciarum, ciuitatum, & terrarum prædictarum, pacem & concordiam reformandi, & inter ipſos treugam inducendi, ipſos que ad eas, eorum que conſeruationem, quibuſcunq; pœnis, & diſtrictionibus, ac ſententijs, prout ad dictam Eccleſiam pertinuerit, concordes in charitatis æternæ vinculo confirmandi; collegationes; confœderationes, pactiones, conuentiones, ſocietates, & ligas, contra Romanam Eccleſiam, vel cōtra bonum pacis, & ſtatum illarum partium pacificum, ſeu in præiudicium uel damnum Patrimonij, Ducatus, Marchiæ, prouinciarum, ciuitatum, & terrarum prædictarum initas, ac etiam ineundas, caſſandi & annullandi; & pœnas ſuper

 illis adiectas

illis adiectas vel adijciendas relaxandi; occupata iniuſte, ab occupatoribus & detentoribus quibuſuis eripiendi & recuperandi; eiectos & expulſos a locis, & rebus, ac bonis ſuis quibuſcunque, ac inique priuatos, ad loca & bona eorum propria reducendi, reſtituendi, & integrandi; & ſuper quibuſcunque delictis forte factis, aut rebellionibus per quaſcunque vniuerſitates, vel ſingulares perſonas commiſsis, vel in poſterum Vicariatus tui tempore committendis, diſpenſandi, componendi, concordandi, & delinquentes ad Eccleſiæ Romanæ gratiam & obedientiam reducendi: Et ſuper inhabilitatibus, & infamijs, quas propterea incurrerint, diſpenſandi, & vniuerſitates, & perſonas huiuſmodi, ad ſtatum priſtinum in integrum reducendi; generales, & particulares exercitus, in auxilium eiuſdem Eccleſiæ, ac protectionem ſtatus pacifici Patrimonij, Ducatus Marchiæ, prouinciarum, ciuitatum, & terrrarum prædictarum; & contra rebelles, & ſtatus pacifici turbatores, & quoſcunque ex cauſis, & alijs quibuſcunque, & quomodocunque videbitur, indicendi, faciendi, congregandi; hoſtes, rebelles, & contradictores quoslibet, per admonitionis priuationis, depoſitionis, relegationis, proſcriptionis perpetuæ, vel temporalis ſententias, prout ad ipſam Eccleſiam pertinuerit (ſublato appellationis obſtaculo) compeſcendi, & coercendi; & de cauſis appellationum ad Sedem apoſtolicam cognoſcendi, & eas fine debito terminandi, ac faciendi, ordinandi, & ſtatuendi, & reali executioni mandandi, & omnia, quæ ad huius pleni Vicariatus in temporalibus, & reformatoris officium pertinent, & quæ neceſſaria vel vtilia fuerint, quocunq; modo in præmiſsis, & ea tangentibus, & quolibet eorundem, & quæ ad honorem, & commodum eiuſdẽ Romanæ Eccleſiæ, ad vtilitatem, & proſperum, & tranquillum ſtatum, Patrimonij, Ducatus, Marchiæ, prouinciarum, ciuitatum, & terrarum prædictarum, cedere videris, & tibi viſum fuerit expedire; non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs, indulgentijs, & litteris apoſtolicis, vel imperialibus, ſub quoruncunque verborum expresſione conceſsis, & iteratis, etiam Patrimonij, Ducatus, Marchiæ, prouinciarum, ciuitatum & terrarum prædictarum ſtatutis, conſuetudinibus obſeruatis (per quæ nullum cuique cuiuſcunque præeminentiæ, dignitatis, excellentiæ, conditionis, aut ſtatus fuerit, in hac parte volumus afferri ſuffragium) concedente, liberam & plenariam facultatem Vicariatus autem curam, regimen, gubernationem, adminiſtrationem, poteſtatem, ac iuriſdictionem, huiuſmodi, tam diu volumus perdurare, donec per Sedem eandem alium contigerit ordinari. Nos inſuper proceſſus, ſententias, atque pœnas, quos, & quas proferri, ac etiam quæ per te rite fieri contigerit, rata habebimus, & faciemus auctore Domino inuiolabiliter obſeruari. Per hæc autem rectoribus, & officialibus in Patrimonio, Ducatu, Marchia, prouincijs, ciuitatibus, & terris prædictis per Sedem apoſtolicã conſtitutis, quo minus iuriſdictionem, & poteſtatem eis conceſſam, quandiu in ſuis officijs & adminiſtrationibus præſederint, exercere libere, ſicut prius, valeant, non intendimus aliquod præiudicium generali. Vt igitur præmiſſa omnia & ſingula melius, plenius, & vtilius exerceri poſsint, vniuerſis & ſingulis Patrimonij Ducatus, Marchiæ, prouinciarum, ciuitatum, & terrarum prædictarum rectoribus, vicerectoribus, poteſtatibus, capitaneis, officialibus, & cæteris noſtris & Eccleſiæ ſubiectis (cuiuſcunque ſtatus, præeminentiæ, dignitatis, eccleſiaſticæ vel mundanæ, ordinis, vel conditionis exiſtant) damus diſtrictius in mandatis, vt tibi efficaciter pareant, & intendant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Apud Villam Nouam, Auinionenſis Diœceſis, ii. calendas Iunij, Pontificatus noſtri anno primo.

I D E M.

3

Reuocat quaſcunque conceſsiones iuriſpatronatus factas ante xxv. annos, videlicet quo ad beneficia electiua, ſimpliciter; quo vero ad non electiua, niſi ij qui conceſsionem obtinuerant fructus dictorum beneficiorum ad medietatem veri valoris de proprijs bonis auxerint, vel Eccleſias de nouo in ipſis beneficijs ædificauerint, ſeu fonditus dirutas & diſtructas reædificauerint, aut loca in quibus Eccleſiæ ædificarentur, conceſſerint.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum ab Apoſtolica ſede, ad quã de diuerſis mundi partibus negotiorum multitudo confluit, curis continue plena innumeris, nonnulla interdum ex aliquibus cauſis, aliquando per occupationem & importunam petentium inſtantiam concedantur, quæ in alieni iuris, & præſertim auctoritatis Apoſtolicæ, ac iuriſdictionis Epiſcopalis, & aliorum collatorũ, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, hoſpitaliumque, & piorum locorum præiudicium tendunt & detrimentum: non debet reprehenſibile videri, ſi Romanus Pontifex, ad cuius prouidentiam, pro debito paſtoralis officij, ſpectat ſuper his debite prouidere, illa etiam alijs rationabilibus, & a iure non deuiantibus cauſis, maturius & attentius deinde cognitis, quandocunque reuocat & annullat, ac ad ſtatum redigit rationis, maxime cum rerum & temporũ qualitate penſatis id in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Sane poſtquam ad ſummi Apoſtolatus apicem fuimus diuina fauente clementia aſſumpti, fidedigna plurimorum relatione intelleximus, quod nonnulli Romani Potifices prædeceſſores noſtri, & dictæ ſedis Legati, ac Nuncij, etiam cum poteſtate Legati de latere, eorum legatione, vel de ſpeciali facultatis auctoritate, retroactis temporibus, & præſertim a xxv. annis citra, diuerſis Regibus, & Regnis, Ducibus, & Marchionibus, & alijs Principibus communitatibus, ciuitatibus, vniuerſitatibus opidorum, caſtrorum, villarum, & aliorum locorum, confraternitatibus, & collegijs ſecularium perſonarum, necnon alijs tam eccleſiaſticis quam ſecularibus perſonis, diuerſorum ſtatus, gradus, & conditionis, aliquibus eorum ſimpliciter, & abſque aliqua cauſa, & aliquibus ſub certis conditionibus tunc expresſis (quas perſonæ, & alij ſupradicti adimplere promiſerant, vel quæ per eos adimpleri mandabantur) iuſpatronatus, & præſentandi, ſeu nominandi perſonas idoneas ad diuerſa monaſteria, prioratus, & præpoſituras, præpoſitatus, ac alias dignitates conuentuales, ac in Cathedralibus, & Metropolitanis poſt Pontificales maiores, & collegiatis eccleſijs principales perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, & præbendas,

præbendas, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia, & regularia, ac hoſpitalia, & alia pia loca, extunc deinceps vacatura, pro eis, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, & alias, ſeu alijs modis, & formis, per diuerſas eorum literas, in perpetuum, vel ad certum tempus reſeruarunt, conceſſerunt & aſſignarunt; Quorum aliqui conditiones augendi valorem annuum fructuum, redituum & prouentuum beneficiorum prædictorum ad certam ſummam tunc expreſſam, ſeu reparãdi, inſtaurandi, & reædificandi eccleſias, illarumque ſtructuras, & ædificia ad ruinam tendentia, vel iam funditus diruta & deſtructa, ad quas ratione reſeruationis, conceſſionis, & aſſignationis prædictorum tenebantur, nullatenus executioni demandarunt; & alijs conditiones huiuſmodi adeo tenues impoſitæ fuerunt, quod monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, & officijs, canonicatibus, & præbendis, aliſq; beneficijs, ac hoſpitalibus, & pijs locis prædictis, parua potuit exinde vtilitas prouenire; quinimmo (quod deterius eſt) nonnulli ex perſonis ſupradictis, quibus iuſpatronatus huiuſmodi, vt præmittitur, conceſſum eſt, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, officiorumque, canonicatuum, & præbendarum, aliorumque beneficiorum, ac hoſpitalium, & piorum locorum prædictorum fructus, reditus, & prouentus, ſeu eorum partem, plerunque vſurpant, & in ſuos damnabiles vſus conuertunt; quod vt commodius facere poſſint, ad monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, & præbendas, aliaque beneficia, nec non hoſpitalia, & pia loca huiuſmodi, perſonas minus idoneas, & de quibus per eorum liberas voluntates diſponere poſſunt, ſæpenumero præſentant, & in illis inſtitui procurant; in graue monaſteriorum, dignitatum, aliorumque beneficiorum, ac hoſpitalium, & piorum locorum prædictorum præiudicium, & detrimentum, animarumque ſuarum periculum, perniciolum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos igitur attendentes, quod iuxta canonicas ſanctiones, iuſpatronatus & præſentandi ad regimina monaſteriorum, ac prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, & alias conuentuales, necnon cathedrales, & metropolitanas, & collegiatas eccleſias, huiuſmodi dignitates (ad quas perſonæ idoneæ per conuentus, & capitula illarum, ſeu illorum dum pro tempore vacant eligi conſueuerunt) in laicum nullo modo cadere poteſt, niſi ex ſpeciali ſedis prædictæ priuilegio, quod non niſi ex maximis & vrgentibus cauſis alicui per ſedem eandem concedi conſueuit; quodque etiam conueniens non videtur, quod iuſpatronatus ad beneficia eccleſiaſtica, pro nulla ſeu leui & facili cauſa acquiratur, præſertim cum iuris alieni præiudicio; Volenteſque ne ſedis prædictæ auctoritas, & locorum ordinariorum, aliorumque collatorum, & collatricum iurisdictio propterea in dies minuantur, ac monaſteria, dignitates, & alia beneficia, hoſpitalia, & pia loca ſupradicta ex conceſsione, & reſeruatione iuriſpatronatus huiuſmodi, aliqua detrimenta (prout propterea contigit) patiantur; ſeu monaſteria, & aliæ dignitates electiuæ, ac (in quibus reſeruationes, & conceſsiones huiuſmodi, pro nulla ſeu læui cauſa factæ fuerunt) alia beneficia, hoſpitalia, & pia loca prædicta, ſua ſolita gaudeant libertate, debite, prout noſtro incumbit officio, prouidere; deliberatione ſuper his cum fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus præhabita diligenti, etiam expreſsis, & certis alijs nobis notis, legitimis, & id ſuadentibus cauſis, omnes, & ſingulas conceſsiones, reſeruationes & aſſignationes iuriſpatronatus, & præſentandi ſeu nominandi perſonas huiuſmodi ad monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, præbendas, aliaque beneficia, ac hoſpitalia, & pia loca ſupradicta, per ſedem, ac Legatos, & Nuncios prædictos, a dictis xxv. annis citra, Regibus, Reginis, Ducibus, Marchionibus, & alijs perſonis ſupradictis, necnon ciuitatibus, vniuerſitatibus, confraternitatibus, & collegijs huiuſmodi, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & ex quibuſcunq; cauſis, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine factis; quoad monaſteria videlicet, ac prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, & alias dignitates, ac beneficia electiua, etiam ſi quaſcunque conditiones propterea impoſitas ad impleuiſſent; Quæ vero ad non electiua, ac hoſpitalia, & alia pia loca huiuſmodi factæ fuerunt; ſi fructus, reditus, & prouentus beneficiorum non electiuorum, ac hoſpitalium, & aliorum piorum locorum prædictorũ, ad medietatem veri annui valoris, fructus, reditus, & prouentus eorundem, ſecundum communem æſtimationem, de propriis eorum bonis non auxerunt; vel eccleſias de nouo in illis non ædificarunt, ſeu omnino funditus diruptas, & deſtructas non reædificarunt; aut loca, ſeu fundos in quibus ædificarentur, non conceſſerunt; etiam ſi conditiones, ad quas alias forſan quam modis præmiſſis tenebantur, executioni demandaſſent; de eorundem fratrum conſilio, auctoritate apoſtolica, & etiam ex certa noſtra ſcientia, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annihilamus, ac pro nullis, caſſis, irritis, & infectis omnino haberi volumus; ordinarijs, & alijs collatoribus, ac collatricibus quibuſcunque concedentes, vt ceſſantibus reſeruationibus Apoſtolicis, hactenus ſic pro tempore factis, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, & præbendas, ac alia beneficia ſupradicta, cum deinceps pro tempore vacauerint, nulla expectata præſentatione, ſiue nominatione conferre; ac hoſpitalia, & alia pia loca committere; monaſteriis vero huiuſmodi de perſonis idoneis prouidere, ſeu alias de illis diſponere; ac conuentibus, & capitulis monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, ac aliarum dignitatum, præſertim conuentualium, necnon eccleſiarũ cathedralium, etiam Metropolitanarum, & collegiatarum, vt in electione perſonarũ idonearum ad illa ex beneficijs ſupradictis, quæ electiua eſſe conſueuiſſent, ſimilibus ceſſantibus reſeruationibus, procedere libere poſſint, & debeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi conceſſiones, reſeruationes, & aſſignationes iuriſpatronatus huiuſmodi, nullatenus emanaſſent; ac diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis ſupradictis, quibus reſeruationes & aſſignationes iuriſpatronatus huiuſmodi, vt præmittitur, factæ fuerunt, ne de cætero occurrentibus vacationibus monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatum, adminiſtrationum, ad præſentationem ſeu nominationem aliquam procedere, ac ordinarios, alioſq; collatores, & collatrices prædictos, quominus illa conferant, & eos ad quos electio pertinet, ne eligant, directe vel indirecte impedire contra præſentium tenorem quoquomodo præſumant. Decernentes etiam ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon literis ſuper reſeruationibus, & conceſsionibus huiuſmodi expeditis, etiam ſi in eis contineretur, quod illæ generalibus reuocationibus, quæ fierent, nullatenus includerentur, niſi de perſonarum, quas concernunt, & quarum conſideratione

deratione emanarunt, nominibus, cognominibus, dignitatibus, officijs, ac cauſis propter quas conceſſæ ſunt, ſeu quæuis alia expreſsio indiuidua fieret de eiſdem; idque eis inſinuaretur per diuerſas literas, ſub diuerſis datis, & earundem perſonarum in huiuſmodi reuocatione expreſſius accedat aſſenſus (quas & quaſcunque alias clauſulas, quæ ad huiuſmodi effectum, quod non includerentur in huiuſmodi reuocatione, in eis adiectæ forent, illis, præſentibus pro inſertis & ſufficienter expreſsis habentes, nemini volumus nullatenus ſuffragari, quominus reſeruationes & conceſſiones iuriſpatronatus, ac literæ deſuper confecte huiuſmodi, in præſentibus literis, & reuocatione includantur, perinde ac ſi omnia requiſita ad eorum reuocationem, iuxta earum formas & clauſulas in eiſdem præſentibus literis & reuocationibus ſpecificarentur) cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, conceſsionis, inhabilitationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quadringenteſimo octuageſimo quinto, Decimo Kal. Septembris, Pontific. noſtri anno primo.

IDEM.

4

Approbatio conceſſionum, indultorum, ſtatutorum, & relaxationum, & aliarum literarum Apoſtolicarum ab Innocentio III. Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia, de Vrbe fundatore, ac diuerſis alijs Romanis Pontificibus, in fauorem Magiſtri & Fratrum dicti Hoſpitalis, ordinis S. Auguſtini emanatorum; quorum omnium continentiæ hic inſeruntur.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Etſi ex commiſſo nobis deſuper apoſtolicæ ſeruitutis iugo, eccleſiis & pijs locis omnibus, vt eorum priuilegia conſeruentur, aſsiſtere teneamur officio pietatis, Hoſpitali tamen noſtro ſancti Spiritus in Saxia, de Vrbe, illiuſque perſonis, locis, & membris, in eorum priuilegijs & iuribus conſeruandis, eo fauorabilius nos adeſſe conuenit, & illa noſtri muniminis præſidio firmius ſtabilire, quo hoſpitale ipſum noſtræ curæ ſpecialius eſt commiſſum, & noſtris propinquis adhæret viſceribus charitatis. Dudum ſiquidem fe. re. Honorius Papa III. prædeceſſor noſter, dilectis filijs Magiſtro & fratribus hoſpitalis noſtri ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, ordinis ſancti Auguſtini, vt de vſuris, rapinis, incendijs (præter eccleſiarum incendia) damnis datis, & alijs rebus male acquiſitis, ſi ij quibus earum reſtitutio fieri debebat, inueniri ſeu ſciri non poſſent, necnon de ijs quæ indiſtincte ad pios vſus in vltimis voluntatibus relinquebantur, ac etiam de redemptionibus votorum (Hieroſolimitañ. dumtaxat excepto) de iuramentis temere attentatis, diuinorũ officiorum omisſionibus, & nonnullis alijs caſibus componere poſſent, & in vſus pauperum dicti hoſpitalis conuertere, conceſsit: Mandans vniuerſis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs eccleſiarum prælatis ac perſonis eccleſiaſticis, vt fratres & nuncios dicti hoſpitalis ad præmiſſa admitterent, & omnibus qui fratribus ipſis, de bonis ſibi a deo collatis ſubuenirent, relaxauit ſeptimam partem iniunctæ pænitentię; ac conceſsit plenariam remisſionem in mortis articulo largientibus ſeu tranſmittentibus de bonis ſuis eidem hoſpitali. Et deinde piæ memorię Bonifatius Papa VIII. etiam prædeceſſor noſter omnibus benefactoribus dicti hoſpitalis conceſsit tres annos & totidem quadragenas indulgentiarum, & in certis feſtiuitatibus tunc expræſsis, & in octauis dictarum feſtiuitatum ſingulis earum diebus, & ſingulis diebus quadrageſimæ, & ſingulis diebus veneris totius anni vnum annum & quadragiuta dies, largientibus aut tranſmittentibus de bonis ſuis eidem hoſpitali pro ſuſtentatione pauperum, conceſsit plenariam remisſionem a pœna & culpa in mortis articulo, & perſonis eccleſiaſticis tam viris quam mulieribus quæ circa diuina officia aliquid omiſiſſent, de bonis ſuis eidem hoſpitali largieñ, defectus remiſit, ac voluit quod in aduentu magiſtri & fratrum ad loca interdicta eccleſiæ aperirentur, & ianuis apertis in illis diuina officia celebrarentur, & corpora tunc decedentium eccleſiaſticæ ſepulturæ traderentur, & deſcripti in libro confratriæ dicti hoſpitalis tempore interdicti decedentes, eccleſiaſticæ ſepulturæ etiam traderentur. Et ſucceſsiue Vrbanus Papa V. etiam prædeceſſor noſter conceſsit omnibus benefactoribus dicti hoſpitalis, vt confeſſorem idoneum eligere poſſent, qui ipſos ſemel in vita abſoluere poſſet in omnibus caſibus etiam ſedi apoſtolicæ reſeruatis. conceſsit etiam omnibus confratribus dicti hoſpitalis in ipſius confratriæ libro deſcriptis ſoluendo in eorum introitu dictæ confratriæ triginta denarios Turonen. argenti, & qolibet anno vnum ſimilem denarium, plenariam remisſionem a pœna & culpa in mortis articulo. Et quod Magiſter Commendatores & fratres poſſent limitare dictam quantitatem illam ſoluere nequeuntibus, cum certis alijs indultis: Et inſuper Clemens Papa V. ſimiliter prædeceſſor noſter ſimiles indulgentias & remisſiones conceſsit: Ac ſubſequenter Eugenius Papa III. ſimiliter prædeceſſor noſter, omnibus & ſingulis tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus vtriuſque ſexus fidelibus, qui in confraternitatẽ huiuſmodi recepti, & in illius libro deſcripti forent, ac tres florenos auri de camera in principio receptionis ipſorum, necnon ſucceſsiue annis ſingulis vnum groſſum, quorum decem vnum florenum ſimilem conſtituerent, camerario dicti hoſpitalis perſoluerent, quod ſinguli ſacerdotes idoneos per eos poſt ſolutionem trium florenorum huiuſmodi eligendos, eis in mortis articulo plenariam remisſionem concedere poſſent, ac eos ſemel in vita abſoluere in omnibus caſibus, etiam ſedi apoſtolicæ reſeruatis, voluit & decreuit: Præterea Martinus Papa V. etiam prædeceſſor noſter prout in literis Eugenij. IIII. deſuper in forma Rationi congrui, confectis plenius continetur, certis dedit iudicibus in mandatis, vt omnibus & ſingulis tam ordinarijs quam ſubdelegatis, eorũq; officialibus, & quibuſuis dominis temporalibus, & alijs ad hoc deputatis tabellionibus, atque ſcribis, cuiſcunque ſtatus, gradus, dignitatis vel preæminentiæ aut conditionis forent, vt pro licentia adhibenda vel præſtanda, & ſuper ea literis teſtimonialibus conficiendis, ſigillandis, & concedendis, a prædictis fratribus, nuncijs & perſonis, ſingulis annis pro litera & licentia qualibet, vltra vnum florenum auri de camera non peterent ſeu reciperent, aut exigi ſeu recipi permitterent. Quodque ſuper decimis & fructibus alijs occaſione terrarum, agrorum, vinearum ad præfatum hoſpitale ſpectantium, nuncios ac fratres & perſonas hoſpitalis prædicti, il-

illiuſque

liuſque loca & membra non grauarent,ſub excommunicationis pœna ipſo facto mandauit. Decernens irritũ & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Rurſus Ioannes vigeſimus ſecundus etiam prædeceſſor noſter,conceſſit magiſtro & fratribus prædictis, vt poſſent componere de vſuris, rapinis, incendijs, & alijs præmiſſis, prout Honorius Papa. III. conceſſerat. Item Innocentius Papa III. etiam prædeceſſor noſter,fundator dicti hoſpitalis,dedit & conceſſit ad fidem & deuotionem fidelium,ac ſalutem animarum, hoſpitale prædictum viſitantibus & omnia eius membra, a feſto Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſingulis diebus, vſque ad octauam eius, duo millia annorum,& octingentos annos indulgentiarum. Item idem Innocentius conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris,ſingulis feſtiuitatibus Apoſtolorum duo, millia annorum indulgentiarum. Item Innocentius prædictus conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris, ſingulis diebus totius anni, vnum annum, & quadraginta dies indulgentiarum. Item Alexander Papa III. ſimiliter prædeceſſor noſter, conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris, in feſto ſancti Spiritus de menſe Iunij, ſingulis diebus vſque ad octauam eiuſdem, quatuor millia annorum, & octingentas quadragenas, & remiſſionem ſeptimæ partis omnium peccatorum de indulgentijs. Et dominica qua cantatur pro introitu miſſæ, Omnis terra, Alexander prædictus conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris, omnibus & ſingulis primis diebus dominicis menſium totius anni, tria millia annorum & totidem quadragenas, & remiſſionem tertiæ partis omniũ peccatorũ. Itẽ Alexander prædictus conceſſit hoſpitali prædicto, & eius membris in feſto corporis Chriſti ſingulis diebus vſque ad octauam eius, duo millia annorum,& remiſſionem ſeptimæ partis omnium peccatorum. Celeſtinus Papa V. conceſſit hoſpitali prædicto & eiusmembris, a feſto Epiphaniæ vſque ad octauam, ſingulis diebus, centum millia annorum de indulgentijs. Item Celeſtinus Papa V. conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris, in feſto Natiuitatis virginis Mariæ & per eius octauam, ſingulis diebus,triginta milia annorum de indulgentijs. Item Clemens Papa V. conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris, a feſto reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vſq; ad octauam eius, ſingulis diebus, duo millia annorum & octingentos annos de indulgentijs. Item Bonifacius Papa VIII.conceſſit hoſpitali prædicto & eius mẽbris, a feſto Aſcenſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti vſque ad octauam eius, ſingulis diebus, duo millia annorum & octingentos annos de indulgentijs. Item Clemens Papa VI. conceſſit hoſpitali prædicto & eius membris, a feſto Pentecoſtes vſque ad octauam eius, ſingulis diebus, octo millia annorum, & totidẽ quadragenarũ, & remiſſionem omnium peccatorum plenariam. Item Innocentius Papa VI. conceſſit hoſpitali prędicto & eius membris, a feſto Aſſumptionis beatæ Mariæ virginis vſque ad octauam eius, ſingulis diebus, duo millia annorũ & duo millia quadragenarum de indulgentijs. Item Benedictus Papa XII. conceſſit hoſpitali præfato & eius membris, a feſto omnium ſanctorum vſque ad feſtum ſancti Leonardi, tria millia annorum & totidem quadragenas de indulgentijs. Summa dierum veniæ a ſummis pontificibus & a ſexaginta Archiepiſcopis & ſeptuaginta Epiſcopis in conſiſtorio Lateranen. auctoritate apoſtolica confirmatorũ, ſeptingentos annos & totidem quadragenas. Summa miſſarum totius ordinis,per annum,triginta duo millia,& totidem pſalteria fratribus quæ ſunt ordinis,facit. Præterea eſt conceſſum eiſdem benefactoribus fraternitatis & confraternitatis, in miſſis, matutinis, vigilijs, ieiunijs, & eleemoſynis quæ fiunt in toto ordine in perpetuum participare. Item Nicolaus Papa V. etiã prædeceſſor noſter,omnibus Archiepiſcopis, Epiſcopis,& in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub excommunicationis pœna iniunxit,vt dum fratres dicti hoſpitalis ad eorum loca pro eleemoſynis colligendis accederent, illos benigne recipientes, ipſas eleemoſynas huiuſmodi quærere permitterent, ac hoſpitalia,& mẽbra dicti hoſpitalis ab omni iuriſdictione quorumcunque Ordinariorum exemit, & illa ſub ſua & beati Petri protectione ſuſcepit, ita vt nullos fratres dicti hoſpitalis excommunicare, aut loca & membra ipſius hoſpitalis eccleſiaſtico interdicto ſupponere poſſit. Decernens ex tunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, ac certa alia eiſdem fratribus & laicis indulſit in forma communi. Demum vero Sixtus Papa IIII. ſimiliter prædeceſſor noſter, omnes libertates, immunitates, & indulgentias tam a fe. re. Bonifatio VIII. Vrbano V. Ioanne XXII. Alexandro V. Innocentio V. Martino V. Eugenio IIII. Nicolao V. Calixto III. Pio II. & Paulo etiam II. Romañ. Pontificibus,quam alijs prædeceſſoribus ſuis,ſiue per priuilegia,ſiue per indulgentias,magiſtro,fratribus,ac hoſpitali prædicto & membris eiuſdẽ hactenus conceſſas(illas pro ſufficienter expreſſis habentes,ac ſi de verbo ad verbum insertæ fuiſſent)necnon libertates, & exemptiones ſecularium exactionum, a regibus & principibus dicto hoſpitali, membris, & locis eis ſubiectis conceſſas, auctoritate apoſtolica approbauit & confirmauit, prout in literis ſingulorum per ordinem deſuper confectis(quorum ac omnium aliorum præmiſſorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus haberi volumus pro expreſſis) plenius continetur. Quare pro parte dilecti filij P. j eiuſdem hoſpitalis magiſtri & fratrum prædictorum, necnon vniuerſorum Præceptorum ſiue Commendatorum & fratrum aliorum hoſpitalium, membrorum, & locorum dicto hoſpitali noſtro ſubiectorum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt conceſſionibus, indultis, ſtatutis, decretis, relaxationibus, & alijs præmiſſis,pro illorum ſubſiſtentia firmiori, robur apoſtolicæ confirmationis adijcere, illiſque in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui hoſpitale prædictum tamquam nobis peculiare, noſtris ſpecialiter gerimus in viſceribus charitatis, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, conceſſiones, indulta, ſtatuta, relaxationes, & literas prædictas, cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, cæteraque præmiſſa, auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus; Decernentes illa omnia & ſingula perpetuæ firmitatis robur obtinere, Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,ſtatutis & conſuetudinibus hoſpitalis & ordinis prædictorum,iuramento,confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, commiſſionis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quadringenteſimo octuageſimo quinto, duodecimo Kal. Aprilis. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM

5

Conſtitutionem Pauli Secundi (cuius continentia hic inſeritur) obſeruari mandat. Item inhibet, ne quis ſub pœnis hic expreſsis, contra paces & concordias factas, uel ſecuritates præſtitas venire, aut illas infringere præſumat.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Et ſi de cunctarum Ciuitatum, temporali dominio Romanæ Eccleſiæ ſubiectarum, proſpero & fœlici regimine, cogitare nos deceat; ad noſtram tamen almam Vrbem, Apoſtolorum Petri & Pauli glorioſo martirij cruore, Domino noſtro Ieſu Chriſto conſecratam, Ciuitatem Sacerdotalem & Regiam, eiusq; ſalubre regimen, tanto accuratius aciẽ noſtræ conſiderationis extendere, & quæ propterea prouida prædeceſſorum noſtrorum ordinatione emanarunt, pro eorum ſubſiſtentia firmiori, noſtræ approbationis munimine roborare debemus; quanto illa caput eſt orbis, & Altiſsimus in ea Sacerdotij principatum, & Chriſtianæ religionis caput inſtituit, ac ſui (quod pro noſtra ſalute pertulit) martirij Sedem (ad quã de vniuerſis mundi partibus Chriſtifideles confluunt in numero copioſo) voluit collocari. Dudum ſiquidem, cum in ea præfata Vrbe, inſtigante diabolo, peſtiferum ac pernitioſum malum irrepſiſſet, quod ſi quando inter aliquos, etiam pro leuiſsima cauſa, rixa (quam brigam vocabant) exoriebatur, in qua alter alterum percuteret, aut vulneraret, percuſſus aut vulneratus huiuſmodi, offendentis patrem, fratrem, aut filium, ſeu alterum ex propinquis iniuriæ expertem, & plerumque offenſionis ignarum, aut huiuſmodi exceſſus plurimum indolentem, horribili immanitate, & furioſa dementia, in vindictam ſuæ iniuriæ vulnerabat, & interdum occidebat; aut aliquis propinquorum offenſi, ad vltionem iniuriæ propinqui ſui, vt præmittitur, propinquum offendentis vulnerabat, vel occidebat, vel vulnerari, & occidi faciebat; inde quoque, iuxta damnabilem abuſum eiuſdem Ciuitatis, vtraque pars ſe domibus priuatis includebat, quas in contemptum ſummi Pontificis, ac etiã Magiſtratuum Ciuitatis, armatis complebant, & interdum fores domorum & porticus, ſteccatis communiebant, vbi tamquam ad officinas & aſilum ſcelerum, perditi homines & ſceleſti, ex vtraque parte conueniebãt. Illic rabida factio iungebatur atrociſſimi ſceleris immanitate concordans: Illic dementia, & (vt fama erat) venalis iniuria; dum ij qui nulla erant iniuria laceſsiti, ad vindictam offenſorum, inſana mente, & ferali crudelitate coniurabant; ij erant quorum veloces erant pedes ad effundendum ſanguinem, & qui viam pacis non cognouerant, & inter quos fœda & obſcæna committebantur, alearum luſus, pecuniarum effuſio, patrimoniorum diſsipatio, diræ blaſphemiæ, & obſcæni agebantur inceſtus. Ex his oriebatur regentium Rempublicam, & Magiſtratuum contemptus, ac ſeditiones nonnumquam excitabantur; quod quidem ex alio veteri proceſſerat abuſu, vt ſi quando huiuſmodi rixæ & offenſiones intercedebant, non ſolum propinqui atque coniuncti, ſed etiam extranei, vtrique parti ſe offerebant, quod vulgo apud eos, & materno vocabulo, Fare de bene, nũcupabatur; ex quo plerumque totius ciuitatis ſtudia diuidebantur, non ſine graui nota regentium, atq; diſcrimine Reipublicæ; armabantur aduerſus proximos miſeri, ſpiritu Diaboli repleti, & omne ius humanæ ſocietatis, omnem charitatem, omnem ciuilem concordiam damnabili abuſu peruertebant. Fœlicis recordationis Paulus Papa Secũdus prædeceſſor noſter volẽs tam immani, & crudeli facinori, ac populi peculiaris Romanæ Eccleſiæ periculis occurerre, & tam nefarios præſumptores debitæ animaduerſionis mucrone ferire, & vt tuta eſſet inter improbos Innocentia, & ipſis improbis, formidato ſupplicio, refrenaretur audacia ac nocendi facultas, ipſiuſq; almæ Vrbis paci, quieti, ac tranquillitati conſulere, vt fœlici ducta regimine, præſeruaretur a noxijs, & optatis ſemper proficeret incrementis, irrefragabili, matura, digeſtiſsima, & perpetuo valtura conſtitutione ſtatuit, & ordinauit, quod quicunque deinceps Baro, &c. prout in eiuſdem prædeceſſoris literis deſuper confectis, quarum tenorem idem prædeceſſor, de verbo ad verbum, in volumine ſtatutorũ eiuſdẽ Vrbis annotari & deſcribi mandauit, plenius continetur. Cum autem poſt dicti prædeceſſoris obitum, qui contrauenerunt eiſdem literis, ab aliquibus temporibus citra, pœnis in eis contentis puniti non fuerint, & ex illorum impunitate Romani Ciues inuicem diſsidentes, pro leuibus plerumque cauſis procliuiores fuerint ad huiuſmodi abuſus ſuſcitationem, & ſe domibus includere, illas armis, propugnaculis, & ſceleſtis hominibus munire; & ſe ſic quam pluribus annis incluſos, in eiſdem domibus continere; & interim nonnumquam manus improbas, non ſine interuenientium hinc inde trucidatione, conſerere; ſcandala plurima in eadem Vrbe excitare non formidauerint, nec formident; creueritque valde numerus diſsidentium eorundem, qui paſſim in eadem Vrbe ad vindictam, iuxta abuſus prædictos, mutuo, tum palam, tum exquiſitis dolis ſe interficere, & alias offendere non ceſſant: Nos, qui deteſtabilem & horrendam talium nequitiam opportunis remedijs perſequi, ſtudijs quærimus indefeſsis; habita ſuper his cum fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de illorum conſilio, eiuſdem Pauli prædeceſſoris conſtitutionem, ſtatutum, & ordinationem prædictam, & prout illa concernunt, omnia & ſingula in dictis literis contenta, auctoritate Apoſtolica, præſentium tenore, approbamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere, ac obſeruari debere, eadem auctoritate decernimus: Et pro potiori cautela, ea omnia ſic vt præfertur ab eodem prædeceſſore prouide ſtatuta & ordinata, de nouo ſtatuimus & ordinamus, ac mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari. Volumus inſuper, quod ſinguli in eadem Vrbe in præſentiarum rixam ſeu brigam quomodolibet forſan habentes, ſuſtinentes, aut excitare molientes (cuiuſcunque ſtatus vel conditionis exiſtant) poſt publicationem præſentium in Curia Capitolij, & alijs locis publicis dictæ Vrbis faciendam, infra quindecim dierum ſpatium ſuper illa in dilectos filios eiuſdem Vrbis generales Pacerios, ac Vicarium, ſeu alium per nos eius loco forſan ſurrogandum aut deputandum, & de iure & de facto, iuxta auctoritatem & arbitrium eorundem Paceriorum, plenarie compromiſiſſe, ipſorumque deciſionibus, ſententijs, & mandatis ſtare & parere debeant & teneantur. Decernentes nulli licere illis contradicere, nec etiam ab eis quouiſmodo appellare. Ac diſtrictius inhibentes ne aliqui per ſe aut alium, directe vel indirecte, ſeu alio quouis quæſito colore, contra pacem & concordias hactenus initas & factas, vel ſecuritates præſtitas, ſeu deinceps iniendas, venire, vel aliquid attentare, aut illas infringere

Literas Pauli II. vide ſup. pag. 41. num. 5.

infringere quomodolibet præſumant, ſub pœnis vltra Vrbis Statuta, in huiuſmodi facta pace contentis; ac præmiſſis & alijs, noſtro & Apoſtolicæ ſedis arbitrio infligendis, quas rebelles & contrafacientes, ac pacem huiuſmodi non ſeruantes, eo ipſo quo contrafecerint, irremiſſibiliter incurrant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate vallatis, eiuſdẽ Vrbis Statutis & conſuetudinibus contrarijs quibuſcunque. Et ne quiſpiam de præmiſſis valeat ignorantiam allegare, mandamus præſentem noſtrarum literarum tenorem, in locis publicis prædictis, ſono tubæ præmiſſo, publicari, & in volumine Statutorum prædictorum, de verbo ad verbum deſcribi. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ approbationis, conſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, decreti, inhibitionis, & mandati, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſexto, Calendis Septembris, Pontificatus noſtri anno Secundo.

IDEM.

6

Quod forenſes effecti Ciues Romani, teneantur nihilominus ſoluere iura Cameræ debita ex Dohana Vrbis pro eorum animalibus, perinde ac alij forenſes.

MOTV Proprio &c. Cum ſæpe contingat nonnullos aduenas, & exteros ſiue forenſes affectare, quærere, & impetrare non abſque fauoribus, & interceſſionibus, ciuilitatem & municipium Vrbis, & Ciues Romanos fieri, cupiditate quadam vt ſub ciuilitatis prætextu, a iure Dohanæ ex eorum animalium Cameræ apoſtolicæ debito, immunes fiant, & vt tanquam Ciues, & non tamquam forenſes ſoluere teneantur, in graue dictæ Cameræ præiudicium: ſuper his igitur prouidere intendentes, ſtatuimus & decernimus per præſentes, vt omnes & ſinguli cuiuſcunque ſtatus, gradus, dignitatis, & conditionis fuerint, qui Ciues Romani fient, & ad iura ciuilitatis & municipij ipſius Vrbis, licet rite & recte ex nunc in antea ſuſcipientur, quamuis dicto iure ciuilitatis gaudere cenſeantur, nihilominus teneantur, & debeant integre perſoluere omnia iura debita ex Dohana Vrbis dictæ Cameræ Apoſtolicæ ex ipſorum animalibus quibuſcunque, prout cæteri forenſes ac exteri ſoluunt ac ſoluere tenentur et obligantur: Decernentes ex nunc irritum & inane, quicquid per eos ſiue per alios quacunque auctoritate fungentes, in contrarium hactenus factum ſiue decretum ſit, aut in poſterum ſcienter vel ignoranter fieri ſiue decerni contigerit, Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis ac ſtatutis, decretis, priuilegijs, & conſuetudinibus dictæ Vrbis, apoſtolica vel alia quauis auctoritate vallatis, cæteriſque contrarijs, non obſtantibus quibuſcunque. Volentes & mandantes ordinationem, decretum, & mandatum noſtrum huiuſmodi, perpetuo obſeruari, ac in libris publicis Statutorum Cameræ Vrbis, & ipſius Dohanæ ac Cameræ apoſtolicæ, ad futuram rei memoriam regiſtrari.

Placet, & ita mandamus. I.

IDEM.

7

De numero, officio, facultatibus, priuilegijs, & emolumentis Secretariorum apoſtolicorum.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Non debet reprehẽſibile iudicari, ſi ſecundũ varietatẽ tẽporum, ſtatuta quãdoque varientur humana; præſertim cum vrgens neceſſitas, vel euidens vtilitas, & aliæ rationabiles cauſæ id expoſcũt: quoniam ipſe Deus ex his quæ in veteri teſtamento ſtatuerat, aliqua mutauit in nouo. Dudum ſi quidem nonnulli Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, non minus vt viros induſtrios ſibi eligerent, quorum opera in rebus magnis, & arduis Apoſtolicæ Sedis honorem, ſtatum, & commodum, ac orthodoxæ fidei incrementum concernẽtibus vti poſſent, quã pro negociorum magnitudine, & celeriori ad præfatam Sedem confluentium expeditione, quam plurimos eorum obſequijs adhibuere Secretarios, quos poſtmodum fe. re. Calixtus III. & Pius II. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri ſiue ob tenuitatem emolumentorum dictis Secretarijs aſſignatorum, ſiue ex alijs cauſis eos ad id mouentibus, ad ſex ſucceſſiue reduxerunt. Nos autem qui ſuperiori anno, dum noſtra Vrbs in qua cum Romana Curia etiam tunc reſidebamus, per nonnullas gentes armigeras hoſtiliter opprimeretur, pro illius ab oppreſſionibus huiuſmodi liberatione, grandia ſubire compulſi fuimus onera expenſarum, ad quæ cum Romanæ Eccleſiæ facultates non ſufficerent, Mitram Pontificalem, Regnum nuncupatum, & alia quam plurima eiuſdem eccleſiæ iocalia precioſa, aurea, & argentea, diuerſis mercatoribus dictam curiam ſequentibus, pro diuerſis pecuniarum ſummis, ad quantitatem forte centum millium ducatorum auri de Camera aſcendentibus, pignorauimus: quæ cum commode ex dictæ eccleſiæ prouẽtibus iam exhauſtis, redimi non poſſent, nos ſperantes quod ſi ad officium eorundem Secretariorum, præter & vltra dictos ſex, decem & octo prælati & in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ perſonæ aſſumerentur, & omnes ſimul pro redemptione Mitræ & iocalium prædictorum de eorum facultatibus vſque ad ſummam ſexaginta duorum millium & quadringentorum florenorum auri de Camera perſoluerent & contribuerent, aſſignarenturq; eis etiã de nouo conuenientia emolumenta, ex quibus iuxta dignitatis eorum exigentiam, eorum ſtatum tenere poſſent, exinde non ſolum huiuſmodi vrgenti neceſſitati præfatæ eccleſiæ prouideretur, ſed etiam decori, & venuſtati eiuſdem Sedis, Curiæ, & officij, ac faciliori, celeriori, diligentiori, & magis accuratæ expeditioni Breuium & aliarũ literarũ apoſtolicarũ quæ per eoſdẽ Secretarios tam in Cancellaria, quam per Cameram ſecretam Pontificis pro tempore expediuntur, & non paruæ commoditati confluentium eorundem ad præfatam Curiam, & proſequentium negotia in eadem, opportune conſuleretur, ac volentes (pro vt debemus) ſuper præmiſſis opportunum adhibere remedium, habita

H deſuper

deſuper primum cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & cum infraſcriptis perſonis longo tractatu; de eorundem fratrum vnanimi conſilio & aſſenſu, Motu proprio, & ex certa ſcientia, & noſtræ poteſtatis plenitudine, auctoritate apoſtolica, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus, quod noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Secretarij, de cætero perpetuis futuris temporibus, debeant eſſe viginti quatuor dumtaxat, & in notariatus dictæ Sedis officio, aut in Epiſcopali vel maiori eccleſiaſtica dignitate conſtituti vel aſſumpti, habitum notariatus officij, aut alterius dignitatis huiuſmodi, in qua conſtituti fuerint, vel cõſtitui eos in poſterũ continget, cõuenientem geſten: (prout nos infraſcriptos oẽs & eorum ſingulos, qui in huiuſmodi prælatura aut dicto notariatus officio adhuc conſtituti non erũt, in eiuſdem ſedis notarios aſſumimus:) volentes vt a quocunque maluerint prælato, in Romana Curia, habitum & inſignia eiuſdẽ officij perpetuo geſtanda, recipere poſſint, & valeant; Dilectis filijs Andrea Trapezũtio, & Sigiſmundo de Fulgineo, de numero ſex ſecretariorum prædictorum ad præſens coniugatis, dumtaxat exceptis (qui in eo in quo ſunt ſtatu & habitu, officium ipſum ſecretariatus quoad uixerint, ſi voluerint, valeant exercere) necnon Gaſpare Blondo, Iacobo de Vulterris, Ioanne Petro Arriuabeno, & Ioanne Laurentio, reliquis quatuor ex prædicto numero ſex ſecretariorum (quos licet ſimul cum prædictis alijs de nouo aſſumptis, ex nunc in notarios eiuſdem ſedis aſſumamus, ad geſtandum tamen habitum niſi de alio noſtro mandato poſtmodum eis faciendo, volumus non aſtringi, & alijs in dignitate aut notariatus officij huiuſmodi conſtitutis, & ſuarum dignitatum aut officij notariatus huiuſmodi habitum geſtantibus, eorum collegis, in ſeſſionibus, & proceſſionibus, ac in quibusuis congregationibus eorum duntaxat, quamdiu in ſolito ſtatu & habitu permanſerint deferentes (& quorum ad omnia tam ſupra quam infraſcripta expreſſus accedit aſſenſus) quoad honores, onera, & emolumenta tam per eoſdem ſecretarios hactenus in Cancellaria apoſtolica percipi ſolita, & quæ quauis ratione ſiue cauſa percipi debuiſſent, quam ad ea quæ præſentibus, eis & alijs de nouo aſſumptis, ſimul cum illis aſſignata ſunt, & alia indulta officium ipſum Secretariatus concernentia, eiſdem ſic de nouo aſſumptis (quos rationabilibus de cauſis pro nunc decernimus eſſe viginti quatuor) Secretarijs, prorſus æquales remaneant. Sic tamen quod numerus prædictus demum ad uigintiquatuor duntaxat omnino reducatur, & loco eorundẽ Gaſparis, Andreæ, Iacobi, Sigiſmundi, Ioãnis Petri, ac Ioannis Laurentij, & ſuccedentiũ in locis eorũ, dũ aliquẽ ex eis ſex, aut loca quæ ipſi obtinent, pro tempore obtinen decedere contigerit, nullus per nos & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem ſurrogari poſſit aut debeat quacunque ratione vel cauſa, ſed illius ſic decedentis pro tempore locus, & portio emolumentorum, cenſeantur & ſint eo ipſo penitus ſuppreſſi & extincti; Nec teneantur ſuperſtites ſecretarij quempiã loco talis ſic decedentis, in ſecretarium recipere vel admittere prætextu quaruncunque litterarum apoſtolicarum etiam in quibus huic ſtatuto & numero derogaretur ſpecifice, nominatim, & expreſſe, nec proceſſibus deſuper habitis, etiam cenſuras & pœnas quaſcunque in ſe continentibus, quoquo modo parere. Quia inter nos, & eoſdem Secretarios, de conſilio & aſſenſu prædictis, dum pro rerum noſtrarum euidenti commoditate & vtilitate in augmentum numeri a decem & octo, ad viginti quatuor de nouo aſſumendorum conſenſum præſtiterunt, ſic expreſſo pacto conuentum & firmatum fuit. Conſtituant quoque pro tempore omnes Secretarij prædicti inuicem vnicum collegium, cum communi arca ſiue Burſa, Sigillo, Capella, Capellano, & alijs collegialibus inſignijs, & conceſſis hactenus ſecretarijs prædictis Romani Pontificis, & quibus potiri ſoliti ſunt, ſeu potiri debuerunt, omnibus emolumentis, honoribus, priuilegijs, immunitatibus, gratijs, fauoribus, & indultis potiantur, & gaudeant, eiſdem modo & forma, quibus illi gauiſi & potiti ſunt hactenus, ſeu gaudere & potiri poterant vel debuerunt ſine vlla prorſus varietate. Præterea in eorum Secretariatus officio (quod cum quibuſcunque alijs Romanæ curiæ officijs compatibile eſſe volumus) & ipſum quomodolibet concernentibus, ſtatuta quæcunque, ſine alia ſuperioris confirmatione condendi libera poteſtate fungantur: & cum Secretarij ipſi, ſemper hactenus fuerint etiam Cancellariæ noſtræ apoſtolicæ membrum, volumus & ordinamus, vt venerabilem fratrem noſtrum Rodericum Epiſcopum Portuen. S. R. E. Cardinalem & Vicecancellarium, in Cancellaria eadem in ipſorum caput recognoſcere & reputare debeant, quos ipſe è conuerſo vt ſui corporis membra reputans, congruenti honorificentia per reliquos eiuſdem cancellariæ officiales proſequi faciat & procuret, decentem ipſorum dignitati locum pro incumbentium dicto eorũ officio negotiorũ expeditione, ipſis aſſignans in eadem cancellaria, prout nos aſſignamus per præſentes. Sint quoq; Secretarij veri palatij apoſtolici prælati (ſine tamen aliorum eiuſdem Palatij prælatorum præiudicio) & quo ad eorum perſonas duntaxat, noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis familiares, domeſtici; continui commenſales, & pro talibus habeantur & reputentur, & in conſtitutionibus, prærogatiuis, exemptionibus, & priuilegijs, ac ſcripturis quibuslibet de eiſdem prælatis & familiaribus mentionem pro tempore faciẽtibus, quoad eorum perſonas duntaxat, includantur, & incluſi eſſe intelligantur et ſint, prout nos per præſentes includimus, & quibusuis pro tempore eiſdem prælatis de Palatio & familiaribus conceſſis ſeu concedendis prærogatiuis, fauoribus, priuilegijs, exemptionibus & indultis, tanquam eorum pars, ſimiliter quo ad eorum perſonas, potiantur & gaudeant; Habeantque in Palatio noſtro apoſtolico vnam manſionem & locum, in quo ſingulis diebus conuenire & morari, ac de dicto eorum officio incumbentibus negotijs tractare & conſultare, ac alias iuxta antiquitus ſeruatum per prædictos Romanorum Pontificum Secretarios, qui pro tempore fuerunt, ritum, ſtilum, & modum diſponere, vt vere & actu nobis & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, in dicto Palatio apoſtolico deſeruientes prælati, & familiares commode poſſint et valeant; voceturque locus huiuſmodi, & ſit actu ſecretaria apoſtolica, in qua, & nullo alio loco dicti noſtri Palatij, ſaltem publice, exerceantur vel expediantur quæcunque ad ſecretariatus officium quouis modo pertinent. Plumbatoresq; pñtes & qui pro tempore erunt, ſub excõmunicationis pœna teneantur omnes & ſingulas bullas taxatas per quemcunque ex omnibus Secretarijs prædictis, ſeu quoſcunque alios per dictam Cameram noſtram ſecretam expeditas, cum primum fuerunt per ipſos plumbatæ, portare ad Secretariam eandem, & officiali per eoſdem ſecretarios ad id deputato, & nulli alteri præſentare, vt ſingulariter ſingulæ cum ipſarum taxis & tenoribus deſcribi, notari, ſubſcribi, & more ſolito expediri per aliquem ex ipſis Secretarijs poſſint & valeant. Habeant quoque Secretarij prædicti pro perſonis ipſorum & cuiuslibet ipſorum ex ſpeciali priuilegio (quod per præſentes eis in perpetuũ concedimus), in expeditionibus quarumvis literarum apo-

ſtolicarum

ſtolicarum Gratis vbiq; . Teneatur Reſcribendarius ad taxandum litteras apoſtolicas pro tempore deputatus, abſque vllo noſtro,ſeu cuiuſuis alterius mandato, in quibuſuis literis perſonas ipſorum Secretariorũ ſeu cuiuſuis eorum concernentibus, apponere Gratis pro perſona ſecretarij , ac perſonâ vnius familiaris pro quolibet ipſorum, Gratis pro Deo. Præterea volumus, vt ijdem ſecretarij quotieſcunque erunt a Romana Curia abſentes,pro noſtris,aut S. R. E. negocijs quouis modo peragendis , quo ad emolumentorum omnium dicti officij integram perceptionem, habeantur tanquam præſentes : ſi vero priuatarum rerum ipſorum cauſa recedentes ab eadem curia, petierint tantum ab eorum collegio licentiam , & diſpoſuerint quod in ordinarijs oneribus officij , aliquis alius de Collegio ſeruiat pro ipſis; pariter habeantur quo ad eandem perceptionem emolumentorum, pro præſentibus ad annum integrum dumtaxat;& ſi forte vltra vnum annum diſtulerint ad eandem Curiam redire,non percipiant emolumenta prædicta,niſi dempta quinta dumtaxat eius parte,quæ cedat in vtilitatem reliquorum,& Collegio actu præſentium in dicta Curia. Pari modo volentes,vt omnes triginta(& quilibet ipſorum)Secretarij prædicti,tam præſentes in dicta Curia quam abſentes,libere poſſint de dictis eorum officijs diſponere, nec poſſit aut debeat eorundem officiorum reſignationis receptio , etiam ſi reſignantes ipſi infirmi, & veriſimiliter infra viginti dierum ſpatium deceſſuri forent & decederent, per Romanũ Pontificem quauis ratione denegari vel differri; nec pro ſignatura ſupplicationis conceſſionis eiuſdem per reſignationẽ vacantis, quicquam vltra ſummam Centum florenorum auri de Camera , ab eo cui de illo ſic vacante prouidebitur, exigi: qui ſi dictæ ſedis Notarius,aut in Epiſcopali vel maiori Eccleſiaſtica dignitate conſtitutus non fuerit,per dicti ſecretariatus officij conceſſionem, licet ſolam,nihilominus in dictæ Sedis Notarium cum omnibus & ſingulis prærogatiuis, honoribus,& oneribus conſuetis eiuſdem officij notariatus apoſtolicæ Sedis , eo ipſo aſſumptus eſſe cenſeatur & ſit,recipiaturque in Secretarium ; ac habitus & inſignia dicti Notariatus officij eidem (ſi fuerit præſens in dicta Curia) per ſupradictũ vicecancellarium, adhibitis ſecum alijs ſecretarijs prædictis,eodem contextu(prius tamen debitæ fidelitatis ab ipſo recepto iuramento)exhiberi debeant;& ſiue præſens ſiue abſens fuerit ab eadẽ curia,literæ conficiendæ ſuper ſupplicatione cõceſſionis ſecretariatus,etiam ſi in ea de officio notariatus prædicto , & eius habitu ac inſignijs nulla eſſet habita mentio , nihilominus expediantur tam per Cancellariam apoſtolicam,quam per Cameram ſecretam, cum expreſſione conceſſionis dicti Notariatus officij,cum habitu, inſignijs, honoribus, & oneribus eius conſuetis ; neque poſſit aut debeat per noſtrũ aut pro tempore exiſtentem Romani Pontificis Datarium, ſeu quemcunq; alium pro ſignatura huiuſmodi ſupplicationis, licet uim conceſſionis duorum huiuſmodi officiorum propter præmiſſa habentem,aliquid vltra id quod ſuperius expreſſum eſt, omnino exigi ; ſed ſicut per conceſſionem officij Secretariatus, venit pariter conceſſio officij notariatus prædicti,ſic per vnicam ſolutionem ſignaturæ ſupraſcriptam,ſit integre ſatisfactum quaſi de vnica conceſſione . Si tamen ſecretarius ſic de nouo inſtitutus, erit abſens; habitus & inſignia prædicta,venienti poſtmodum ad Curiam, cum primum præſentabit ſe dicto collegio, & recipietur in ſecretarium , ſupradicta forma ſeruata, ſimiliter exhibeantur. Et quia nobis,& pro tempore exiſtenti Romano Pontifici expedit habere præter prædictos ſecretarios , vnum alium ſecretarium domeſticum , in palatio prædicto aſſidue reſidentem, cui liceat noſtra,& Romanæ eccleſiæ noſtræ ſecreta, noſtrum & eiuſdem Eccleſiæ, aut orthodoxæ fidei ſtatum concernentia,quandocunque fuerit à nobis iuſſus,legitime expedire;cuique(ne de infraſcriptis,aut quibuſuis alijs prædicti Secretariatus officij emolumentis ſe impedire , aut cum eiſdem ſecretarijs vllam controuerſiam habere poſſit aut debeat) conueniens eſt, vt ex dicti officij ſecretariatus emolumentis, pro decenti eius ſtatus ſubſtentatione, honeſta aliqua portio aſſignetur;eadem auctoritate ordinamus, quod quoad titulum ſecretariorum eorundem,& prædictarum rerum ſecretarum dumtaxat legitimam expeditionem , poſſit per nos & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem vnus ex prædictis , vel alius ſecretarius vltra prædictum numerum deputari, etſi vt præfertur qualificatus non exiſteret; qui tamen de officio,& loco prædicto , ac portionibus emolumentorum extra numerum per eum percipiendis, minime diſponere poſſit , ſed ab illis pro ſolo nutu noſtro,& pro tempore exiſtentis Romani Pontificis amouibilis exiſtat ; quo ad reliqua vero, quamdiu officium exercuerit, pari qua alij Secretarij fauoris & honoris prærogatiua potiatur . Vt autem Secretarij prædicti tam antiqui quam de nouo admiſſi, qui pro nunc triginta numero exiſtentes , ſummam ſexaginta duorum millium & quadringentorum florenorum auri de Camera , pro redimendis Mitra & alijs iocalibus prædictis , de eorum proprijs pecunijs liberaliter vt præfertur exoluerunt, & eorum ſucceſſores Secretariatus officium prædictum pro tempore obtinentes, eo diligentius quæ eorum incumbunt officio ſtudeant exercere,quo exinde cognouerint eis conuenientia emolumenta prouenire ; in primis & ante omnia ſupradicto Roderico Epiſcopo Vicecancellario harum ſerie mandamus, vt dudum editam per fe. re. Martinum Papam V. prædeceſſorem noſtrum , & in quinterno Cancellariæ regiſtratam regulam ſeu declarationem ſuper emolumentis Minutarũ per Secretarios,qui tunc erant in Cancellaria prædicta expediendarum recipiendis, tenoris ſubſequentis, videlicet, (Ad tollendum diſceptationes, & dubia, quæ ex quadam conceſſione per nos facta dilectis filijs Secretarijs noſtris ſuper certis emolumentis per eoſdem de nonnullis minutis percipiendis , in Quinterno Cancellariæ de mandato noſtro deſcriptis, quandoque oriuntur , tenore præſentium declaramus , intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe , & ſic præcipimus obſeruari , quod dicti Secretarij libere & ſine aliqua contradictione emolumenta conſueta omnium Minutarum , quæ in dicta conceſſione deſcripta ſunt , videlicet Tabellionatus officij, Altarium portatiliũ, Celebrandi in locis interdictis,& ante diem, Confeſſionalis perpetui,& Indulgentiarum in mortis articulo, & in vita, etiam ſi ſuper huiuſmodi gratijs , facultates aliæ ſint conceſſæ , & gratiæ ipſæ formam quinterni excederent, etiam ſi dictarum gratiarum ſupplicationes regiſtratæ, ac per Vicecancellarium,aut eius locumtenentẽ pro tempore exiſtentem, aliquibus Abbreuiatoribus diſtributæ.vel in rotulo aliarum ſupplicationum inſertæ eſſent quouis modo . Præterea minutas Recipiendi eccleſiaſtica ſacramenta, & Indulgentiarum quaruncunque,Eccleſiis,Monaſterijs, Capellis , & alijs locis pijs quomodolibet cõceſſarum vel concedendarum , prout reliquæ ſuperius deſcriptæ gratiæ, ad dictos Secretarios ſimiliter declaramus & decernimus pertinere;illaſq; de cetero per eos,& non per alios,mandamus & volumus expediri . Fiat, & ita declaramus . O.) diligẽter examinare, examinatáq; per omnes & ſingulos ad quos quomodolibet pertinet,in eorundem Secretariorum fauorem & commodum inuiolabiliter faciat obſeruari ; faciens omnes & ſingulas mi-

nitas prædictas Tabellionatus officij, Altariũ portatilium, Celebrandi in locis interdictis, & ante diem, Confeſſionalis perpetui, Indulgentiarum in mortis articulo & in vita, Eccleſiaſticorum ſacramentorum, & quarumcunque indulgentiarum, quibuſuis eccleſiis, monaſterijs, cappellis, & alijs pijs locis quomodolibet conceſſarum, & in poſterum concedendarum, cum inde prouenientibus taxis & emolumentis, ad præfatos Secretarios integre peruenire, & in eadem Cancellaria per ipſos ſecretarios, & non per quemcunque alium, ſub quouis forſan prætextu, examinari, & ſignari, ac præſentari, ipſi & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario pro tempore, ſiue eius locumtenenti, ad expediendum & mittendum ad Bullariam apoſtolicam, quauis forſan conſuetudine contraria (quam eiſdem Secretarijs quo minus totali & integro effectu ac pacifica poſſeſſione omnium contentorum in prædicta dicti noſtri prædeceſſoris conſtitutione, gaudere & vti poſsint & valeant præiudicium aliquod afferre poſſe ſeu debere non intendimus) nequaquam obſtante. Nec non etiam vltra prędicta, quintam taxam pro expeditione literarum apoſtolicarum quæ per eandem Cameram ſecretam pro tempore expediuntur, retroactis temporibus per ſupradictos Secretarios, ſeu ipſorum vel alicuius eorum nomine, in bullaria earundem literarum, ſiue etiam alibi exigi ſolitam, & quam nonnunquam prædeceſſores noſtri & nos, in totum vel pro parte & in eiuſdẽ ſedis opportunitatibus conuertere ſoliti fuerunt, & fuimus, Taxam ſecretarij nuncupatam, tam de hactenus expeditis (quæ adhuc non ſunt partibus reſtitutæ) quam deinpoſterum expediendis, eo modo quo hactenus per quemcunq; expediri & exigi conſueuerũt, ſiue debuerunt, pariter per eoſdem Secretarios perpetuo exigendã aſsignamus. Volentes & auctoritate præfata ſtatuen. nemini omnino licere, per ſe vel alium ſeu alios, procurare, vel ordinare, aut ſollicitare, quod aliquæ ex huiuſmodi literis taxatis, & per Cameram eandem expeditis, partibus tradantur, vel reſtituantur, aut mittantur, priuſquam ſit eidem Collegio Secretariorum de dicta quinta taxa debite ſatisfactum. Si quis autem aliter procurare, ordinare, ſollicitare, aut ipſas literas ſub quouis prætextu aliter actu tradere vel tradi facere, ſeu mandare præſumpſerit; excommunicationis latæ ſententiæ (à qua niſi prius & ante omnia ſatisfacto eidem Collegio Secretariorum de uera & integra ſumma Taxæ bullæ ſic procuratæ, ſollicitatæ, vel traditæ, vel de ſatisfaciendo, efficaci ordinatione præcedente, per quẽcunque Confeſſorem, etiam ſub prætextu cuiuſuis indulti, a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris deſuper emanati ſeu conceſsi, & in mortis articulo, abſolui non poſsit) nec non priuationis omnium & ſingulorum officiorum, per ipſum in Curia noſtra præfata obtentorum pro tempore, atque etiam emolumentorum quoruncunque ei quouis modo, ratione, vel cauſa, debitorum tunc, & debendorum in futurum, ratione eorũdem officiorum quæ obtinebit, & quæ quomodolibet exercebit, pœnas latæ ſententiæ, reſpectiue (quas eo ipſo & toties quoties contrafecerit) incurrat. Teneaturque ven. frater noſter Petrus Epiſcopus Ceſenaten. præſens & qui pro tempore fuerit, generalis Curiæ Cauſarum Cameræ apoſtolicæ noſtræ Auditor, ad earundem pœnarum declarationem & executionem, quandocunq; ei de præmiſsis conſtiterit, procedere, & procedi facere cum effectu. & præterea omnia & ſingula emolumenta literarum apoſtolicarum in forma Breuis, tam ſub cera quam ſub plumbo, pro quibuſuis perſonis expeditarum iam, & pro tempore expediendarum, ſuper quibuſuis, etiam Gubernationum, ſeu Rectoriarum, ac Commiſsionum, aut Poteſtariarum, Capitaneatuũ, Vicariatuũ, Theſaurariatuum, Camerariatuũ, & Cãcellariarum prouinciarũ, Ciuitatũ, Terrarũ, & Caſtrorum, ac cuſtodiæ Arcium quarumcunq;, nobis & Romanæ eccleſiæ ſubditarum, & ſubditorũ, necnõ quarumcunque aliarum adminiſtrationum, ſeu commiſsionum, etiam Gabellarum, ſiue prouentuum ad eandẽ Rom. Eccleſiam quomodolibet pertinentium, officiis ſeu conceſsionibus, vel locationibus (Quæ officia, ſeu eorum loca, & Titulos, in quodã quinterno plumbato, & noſtra manu ſubſcripto, ſingulariter ſingula deſcribi, & conſiderata quantitate emolumentorum ad illos qui officia ipſa pro tempore exercebunt, veriſimiliter proventurorum, vt illi quoque, qui gratuito à nobis commodum percipiunt, in tanta Ro. Eccleſiæ neceſsitate portionem aliquam contribuant, in perpetuum ad certam moderatam taxam taxari curauimus; ad quem quinternum relationem in omnibus infradicendis haberi volumus; cuius copia in forma tranſumpti ad ſingulos Legatos & Gubernatores ſeu Rectores prædictos mitti, vt per ipſos diligenter omnibus officialibus prædictis & alijs quos taxæ & alia in eodem quinterno deſignata concernunt, intimari & publicari poſsint; ſic quod eorum nemo poſsit allegare illorum ignorantiam, & infraſcriptum tempus vnius menſis, ſiue triginta dierum, exinde legitimum initium habere mereatur, volumus atque mandamus) ad eoſdem Secretarios perpetuo ſpectare & pertinere decernimus. Statuen. vt tam Conceſsionum quam Reformationum gratiarum ſuper huiuſmodi omnibus & ſingulis officijs, ſeu alijs commiſsionibus per nos & ſucceſſores noſtros qui pro tempore erunt faciendarũ, ad quantumcunq; etiã longiſsimi temporis ſpacium, litteræ ſemper expediantur & expediri debeant, ſingulis ſex menſibus a primarum litterarum expeditione computandis, & pro ſingulis litteris huiuſmodi, ſingulis vicibus ſolui debeat eiſdem Secretarijs vna Taxa, prout eſſe reperietur in prædicto quinterno notata. Similiter etiam omnia & ſingula emolumenta pro quarumuis aliarum ſimilium literarum ſuper quauis alia materia in forma Breuis, ſub cera vel plumbo expediendarũ, quæcunque, & quotcunq;, & qualiacunque ſint, nullo penitus ſub quouis colore aut prætextu excepto ſeu reſeruato; ſed prout per prædeceſſorẽ noſtrũ, & noſtrũ ac alios Secretarios prædictos qui pro tempore fuerint, hactenus exigi & percipi conſueuerunt; eorundem Secretariorum commodis & emolumentis in perpetuum aſsignamus. Et præterea Officium viſitandi omnes & ſingulas arces Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & faciendi monſtras ſiue deſcriptiones omnium & ſingularum gentium Armigerarum eiuſdem, tam equeſtrium quam pedeſtrium, Officium reuiſionis gentium armigerarum, & Arcium nuncupatum, cum ſolitis auctoritate, poteſtate, facultate, adminiſtratione, & exercitio, ac integra perceptione emolumentorum ad ipſum officium de iure vel conſuetudine quouis modo debitorum & debendorum in poſterum, eorundem ſecretariorum Collegio, per vnum ex ipſis Secretarijs, aut alium idoneum (cui nos & ſucceſſores noſtri pro tempore illud duxerimus committendum, & cui per eoſdem Secretarios conueniens ſalarium, ſummã centum ducatorum annuatim non excedens, ſolui debeat) laudabiliter exercendũ, ſimiliter in perpetuum concedimus & aſsignamus. Decernen. ad finem vt Secretarij ipſi eius vacuam poſſeſsionem nanciſci valeant, officium ipſum ex nunc vacare, & ad eoſdem Secretarios cum plena ipſius adminiſtratione, vt præfertur pertinere, quauis conceſsione de ipſo per nos cuiuis perſonæ facta, etiam poſſeſsione ſubſecuta non obſtan. Modum vero colligendi omnia emolumenta prædicta, eum eſſe permittimus, quem Secre-

tarij

tarij ipſi cõmuni voto duxerint ſtatuendũ. Collecta autem emolumenta pro tempore inter ipſos Secretarios eo quo ſequitur modo diuidi & ſortiri perpetuo debere decernimus, videlicet, incipiendo ex nunc & donec erũt ſecretarij prædicti numero triginta, diuidantur in æquales partes triginta duas, quarum vnam ipſorum ſinguli, duas vero reliquas Secretarius domeſticus Rom. Pontificis ſupraſcriptus, vt nihil omnino vltra deſuper denotatis emolumentis attingere præſumant, ſingulis menſibus percipiant. Vbi autem contigerit alicuius vel aliquorum ex eis decedentis vel decedentium locum ſeu loca extingui, & donec totus numerus fuerit reductus ad viginti quatuor, in tot portiones quot numero in ipſorum Collegio Secretarij, & duas plures pariformiter reſpectiue ſortiendas diuidantur, idemque perpetuo ſeruetur poſtquã deuenerit ad numerum viginti quatuor, vt ſcilicet emolumentorum ipſorum in partes viginti ſex æquales diuiſorum, cedat ſingulis Secretarijs ex Collegio pars vna, reliquis vero duabus ſupradicto domeſtico Rom. Pontificis Secretario, vt a prædictis omnibus abſtineat, aſſignatis. Et vt hæc noſtra ordinatio emolumentorum præfatis ſecretarijs ex cauſa & titulo ſupra denotato aſſignatorum, ſuum debitum & eum quem intendimus, ex nunc ſortiatur effectum; harum ſerie prohibemus, poſt lapſum triginta dierum a facienda (vt prædictum eſt) publicatione prædicti Quinterni, quempiam etiam prætextu quarumuis aliarum noſtrarum litterarum præcedentis Datæ, ad aliquod ex officijs ſuperius denotatis recipi vel admitti, niſi nouis poſt eandem publicationem per eorundem Secretariorum miniſterium deſuper expeditis litteris: excommunicationis ſententiæ ſubijcientes eos omnes & ſingulos, qui lapſo prædicto termino a publicatione præfata, aliquem omnino in officialem ad quæuis vt ſupra denotata officia exercenda admittendo, ſeu admitti procurando vel mandando, præſumpſerint litteris ipſis non parere. Eos vero qui aliquod ex officijs eiſdem iam actu exercent, ſiue titulo primæ conceſſionis ſeu reformæ, ſi nondum exercuerunt ipſa officia totis tribus menſibus, mandamus infra idem tempus triginta dierum venire vel mittere ad impetrandas nouas de eiſdem officijs litteras, per prædictos Secretarios expediendas: & ſi forte ipſa officia vltra tres menſes exercuerint, & habent de ipſis exercendis vltra ſemeſtre conceſſionis litteras; decernimus nihilominus non poſſe huiuſmodi officia vltra finem nunc currentis, & iam dimidiati ſemeſtris, niſi litteris de nouo impetratis, & per eoſdem Secretarios denuo expeditis, exercere. Et ſi tam qui adhuc intra tempus trium menſium ab initio exercitij eorum officiorum ſunt, infra dictos triginta dies proxime ab huiuſmodi publicatione numerandos, quam qui de continuandis poſt tempus tunc currentis ſemeſtris, ipſis officijs; quæ iam exercuerunt vltra tres menſes, habent expeditas litteras, non expeditis ante finem ſemeſtris nouis per eoſdem Secretarios litteris, exercitia officiorum eorundem continuare præſumpſerint, ſint eo ipſo ab officijs huiuſmodi amoti; & quæcunque exinde eorundem officiorum prætextu geſſerint, ſint irrita & inualida, ac nullius efficacia: Et nihilominus tam ipſi, quã qui ipſos ſcienter tolerare, & pro officialibus habere exinde præſumpſerint, eo ipſo pari excommunicationis ſententia innodati exiſtant. Parimodo volentes vt quicunque officia etiam per prouinciarum, ciuitatum, & terrarum earundem legatos ſeu Gubernatores pro tempore exiſtentes conferri & committi, tam iure ordinario quam vigore quarumcunque facultatum ſolita, obtinent ſiue expectant, aut obtinebunt ſiue expectabunt in futurum; ſi officia ipſa ſunt in prædicto quinterno deſcripta, teneantur, & debeant ſub ſimilibus pœnis infra eorundem triginta dierum ſpatium ex nunc & ſuceſſiue in perpetuum, priuſquam officia ipſa incipiant exercere, & poſtquam inceperint, venire vel mittere ſingulis ſex menſibus ad nos pro confirmatione conceſſionum per eoſdem legatos vel Gubernatores de huiuſmodi officijs factarum, taxas eaſdem ſingulis vicibus ſoluturi: Et nihilominus tam legati ſeu Gubernatores & Rectores prædicti, eoſdẽ omnes & ſingulos taxatos officiales, ad ſimplicẽ ipſorum Secretariorum, ſeu eorum nuncij requiſitionẽ, ad ſolutionem huiuſmodi taxæ ſingulis ſex menſibus prædictis faciendam, cum effectu, abſque vlla tela iudiciaria compellere, quã Theſaurarij ſeu camerarij vel depoſitarij locorum (in quibus officia ipſa forſan fuerint, aut ex quorum manibus huiuſmodi officiales Salaria ſeu ſtipendia recipient) etiam ſi fuerint a Communitatibus locorum deputati, quotienſcunque fuerint pro parte eorundem Secretariorum ſimpliciter requiſiti, ſub ſimilis excommunicationis pœna, teneantur retinere ex huiuſmodi officialium Salarijs per ipſos ſoluendis, & ſecretarijs eiſdem ſeu eorum Nuncijs ſoluere tantum, quantum intelligent eiſdem Secretarijs deberi pro taxa huiuſmodi officiorum in prædicto quinterno deſcripta. Ceterum quoniam ijdem Secretarij ſuper quantitate prouentuum taxæ ſupradictorum officiorum in prædicto quinterno deſcriptorum & taxatorum, & generaliter ſuper prædictis omnibus eorum officijs per nos aſſignatis emolumentis, bona fide crediderunt ſimplici verbo noſtro, & propterea dictam pecuniæ ſummam ad releuandum ſupradictas neceſſitates noſtras contribuere non recuſarunt, Nos dignum reputantes, vt ipſorum indemnitati conſulamus, de ſimili fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, ac plenitudine poteſtatis, earundem præſentium tenore decernimus & declaramus, in euentum quod pro aliquo ex officijs in prædicto quinterno deſcriptis, ſiue ex eo quod officia ipſa non extarent, vel non ſatisfacerent, aut non ſufficerent ad ſolutionem taxæ, in toto vel in parte; ſiue quia per nos vel noſtros ſucceſſores præfatos concederetur alicui ex venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, vel etiam noſtris, aut eorum conſanguineis, ſeu alijs ita charis, vt taxæ prædictæ ab illis commode, ſine ſtrepitu nõ decenti, exigi per eoſdẽ Secretarios non poſſent, ſic quod ex prædictis officijs omnibus iam, vt prædictũ eſt, taxatis in quinterno præfato, non exigeretur ſingulis annis ad minus ſumma octo milium ducatorum auri, aut alias ex facto noſtro, vel Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis, ex reliquis omnibus emolumentis ipſis ſecretarijs ex præſentium litterarum tenore aſſignatis, in toto vel in parte, aliquid dicto officio ſubtraheretur, vel minueretur, aut officium ipſum reuocaretur, ſeu mutato modo & ordine per nos in præſentibus litteris dato & inſtituto alteraretur, ita quod nõ haberet in perpetuum cum omnibus ſupradictis emolumentis integri per modum & ordinem ſupra expreſſum exerceri, regi, & gubernari; Nos & eundem ſucceſſorem & Cameram apoſtolicam bona fide teneri & obligatam eſſe, ſi erit facta ſimplex emolumentorum diminutio, ad ſoluendum & ſatisfaciendum ipſis de omni ſumma, quam propterea ipſos ex huiuſmodi cauſis vel alias quouis modo amiſiſſe, ſeu in poſterum amiſſuros eſſe, medio ipſorũ iuramento (cui in eo caſu ſtari et credi debeat) conſtabit. Si vero erit facta officij reuocatio aut alteratio, vt præmittitur; ad reſtituen. eis ſupradictam integram ſummam ſexaginta duorum millium & quadringentorum ducatorum auri de Camera, per ipſos, vt præmiſſum eſt, ſolutorum & numeratorum; in quibus nullo modo & nulla ratione vel cauſa computari poſſint aut debeant in toto

vel

vel aliqua parte, emolumenta ipſius officij, quæ forte interim ipſos percepiſſe apparerit, quæ ipſos & eorum quemlibet iuſto & legitimo titulo ſibi interim acquirere, & ſua facere, eadem auctoritate & poteſtatis plenitudine decernimus & declaramus. Sic n. cum ipſis ſecretarijs nos in tractatu omnium præmiſſorum conueniſſe, & ſic pacto expreſſo eis pro ſe ipſis et eorum ſuceſſoribus, cum ſimili fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu fuiſſe ſolemniter pollicitos in fide Pontificis recognoſcimus & atteſtamur. Volentes propterea, & earundem præſentium tenore mandantes dilecto filio noſtro Raphaeli Sancti Georgij ad velum aureum Diacono Cardinali Camerario noſtro, & eius ſucceſſori pro tempore, nec non Præſidentibus & Clericis dictæ Cameræ apoſtolicæ, & omnibus alijs ad quos quomodolibet ſpectabit pro tempore, vt huiuſmodi per nos factam obligationem recognoſcentes & ſequentes, faciant eiſdem ſecretarijs ſuper præmiſsis & eorum plena & inuiolabili in perpetuum obſeruatione, inſtrumentum obligationis bonorum eiuſdem Romanæ eccleſiæ & Cameræ apoſtolicæ quodcunque, ad omnem ipſorum requiſitionem, & in euentum prædictum abſque aliqua alterius declarationis ſeu mandati expectatione, debitam & integram faciant ſatisfactionem. Decernentes ex nunc quicquid per Camerarium & alios prædictos ſic actum & geſtum fuerit, perpetuo ratum & firmũ eſſe debere. Præmiſſis ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac regulis Cancellariæ apoſtolicę ſuper Reſignationibus officiorum infra viginti dies ante obitum factis, etiam ſi de eis, eorumque totis tenoribus, plena & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non aũt per generales aut alias eorum derogationem importantes clauſulas, mentio habenda eſſet, ceteriſque præſentium tenori in totum vel in parté obuiare, ſeu quo minus ſuum ſortiri poſſint effectũ contradicere aut morari poſſint, nõ obſtan. contrarijs quibuſcumq;. Nomina vero omnium ſupradictorũ viginti quatuor Secretariorum, ſic, vt præmittitur, de nouo aſſumptorum, iſta ſunt. Venerabiles fratres Ioannes Venerius Raguſin. Benedictus Superantius Nicoſien. Laurentius Cibo Beneuentan. Archiepiſcopi, Chriſtophorus Tortoneñ. Ioannes de Viterbio Crothonien. Thomas Iacobi Dolen. Franciſcus Soderinus Vulteran. Iacobus Paſarella Imolen. Hieronymus de Comite Maſſanzo, Malitia de Ciſualdo Ropellen. Epiſcopi. Nec non dilecti filij Ioannes Alimentus de Nigris, Ludouicus de Agnellis, Leonellus de Trotis, Falco de Sinibaldis, Iacobus Caietanus, Iulianus de Cæſarinis, Sinolfus Etherius de Comitibus Montorij, Paulus Petrus de Farneſio!, Henricus Brunus, Baptiſta de Galionibus, Iacobus Picheier, Ioannes Cheruua, Hieronymus Balbanus, Petrus Altiſſen, noſtri & apoſtolicæ ſedis Notarij. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, aſſumptionis, incluſionis, ordinationis, mandati, declarationis, præcepti, declarationis, decreti, prohibitionis, recognitionis, atteſtationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis aũt hoc attentare præſumpſerit, indignationé omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, pridie Kl. Ianuarij, anno quarto.

P. Tuba.

✠ EGO INNOCENTIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus manu propria ſſ.
Locus Signi.

✠ Ego R. Epiſcopus Portuen. S. R. E. vicecancellarius manu propria ſſ.
✠ Ego Oliuerius Epiſcopus Sabinen. S. R. E. Cardinalis Neapolitan. manu propria ſſ.
✠ Ego Marcus Epiſcopus Præneſtin. Cardinalis S. Marci &c. manu propria ſſ.
✠ Ego Ioannes Epiſcopus Alban. manu propria ſſ.
✠ Ego Io. Epiſcopus Mediolanen tituli S. Praxedis manu propria ſſ.
✠ Ego Io. Cardinalis S. Angeli Veron. manu propria ſſ.
✠ Ego G. Cardinalis Vlisbonen. tituli S. Mariæ in Tranſtiberim manu propria ſſ.
✠ Ego Hier. tituli S. Chryſogoni presbyter Cardinalis Racanaten manu propria ſſ.
✠ Ego Do. tituli S. Clementis presbyter Cardinalis manu propria ſſ.
✠ Ego Io. tituli S. Vitalis presbyter Cardinalis manu propria ſſ.
✠ Ego Io. Iacobus Cardinalis Parmen. tituli S. Stephani in Celio monte manu propria ſſ.
✠ Ego F. S. Euſtachij Cardinalis Senen. manu propria ſſ.
✠ Ego R. S. Georgij Diaconus Cardinalis D. N. Papæ Camerarius manu propria ſſ.
✠ Ego Io. B. S. Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis de Sabellis manu propria ſſ.
✠ Ego Io. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis de Columna manu propria ſſ.
✠ Ego B. S. Mariæ in Domnica Diaconus Cardinalis manu propria ſſ.

Hie. Balbanus.

IDEM.

8

Quod tam almæ Vrbis, quam totius dominij eccleſiaſtici officiales, ſuper conceſsionibus officiorum ſuorum, ſi quidem ad tempus; ſingulis ſemeſtribus. Si vero ad vitam fierent; ſingulis annis literas apoſtolicas expedire, & pro illis, ſingulis vicibus, taxam hic deſcriptam Collegio Secretariorum ſoluere teneantur.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Apoſtolatus officium, licet immeritis, nobis ex alto commiſſum, mentem noſtram aſſidua pulſat inſtantia, vt Romanam Eccleſiam ſponſam noſtram, ab his qui eam deprimere poſſe videntur, cuſtodire & releuare ſtudeamus. Ea igitur cura ducti, nuper cum videremus eandem Eccleſiam & Cameram apoſtolicam propter maxima expenſarum onera, quæ ipſam annis ſuperioribus, pro defendenda conſeruandaque Alma Vrbe noſtra, neceſſario ſubiro oportuit, maximis debitis eſſe inuolutam, ita vt non eſſet veriſimile ea ex ordinarijs eiuſdem eccleſiæ & Cameræ facultatibus, ſine habito aliunde ſaltem pro maxima parte ſuffragio, quauis ratione poſſe diſ-

ſolui

ſolui. Cumque diuerſa nobis conſilia ſuper præmiſſis frequenter occurrerent, tandem de venerabilium fratrũ noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio & aſſenſu, ampliauimus & auximus numerum Secretariorum apoſtolicorum a ſex (ad quem numerum per fel. rec. Calixtum iij. & Pium ij Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros dudum fuerat reductus) vſque ad numerum triginta, ad viginti quatuor reducendum, vt ipſis omnibus certas pecuniarum ſummas ſoluentibus, Camera ipſa id quod ſupereſſet ex huiuſmodi debitis, commodius habiliuſque ſoluere poſſet. Quoniam vero emolumenta per Secretarios prædictos, qui hactenus fuerunt, ex natura eorum officij percipi & exigi ſolita, multiplicato numero Secretariorum eorundẽ, exigua tenuiaque futura eſſe intelligebantur, ideo niſi conuenientibus additione & augmento ipſorum emolumentorum factis, nõ erat ſperandum, homines præſertim quales cupiebamus virtutum meritis decoros, & in eccleſiaſtica dignitate conſtitutos, qui ſe ad ipſum officium promoueri paterentur, præſertim neceſſaria eiſdem Cameræ ſoluta pecunia, poſſe reperiri, ne nouas aliquas aut inſolitas exactiones præter mentem & cor noſtrum introducere aut tolerare propterea compelleremur, Conſiderantes quod hi qui tam in Alma Vrbe præfata, quam in alijs prouincijs Ciuitatibus Terris & locis dominio præfatæ Eccleſiæ ſubiectis, ad ius dicendum, aut ad prouentuum Cameræ ſeu aliarum huiuſmodi rerum curam gerendam, deputantur pro tempore officiales, diuerſis vocabulis appellati, officia ipſa quaſi beneficia quædam temporalia, a Romano Pontifice pro tempore impetrantes, ut plurimum habent ſtipendia ſeu ſalaria vberiora, quam onerum ipſis incumbentium neceſſitas exigere videatur, vt merito poſſint infraſcriptam quaſi ſalariorum eorundem moderationem in tanta, rerum dictæ Cameræ neceſſitate, in perpetuum commode perferre, Ordinandum duximus & per præſentes de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu auctoritate apoſtolica decernimus & declaramus, vt in ſupplementum emolumẽtorum prædicto officio Secretariorum ampliato aſſignandorum, adaugeantur ſolutiones pro literis apoſtolicis ſuper conceſſionibus officiorum, arcium, & aliorum prædictorum expediendis fieri alias ſolitæ, ſeu fieri conuenienter debitæ, ad certas taxas infraſcriptas, ſtatuimuſque vt deinceps ad officia, Arces & alia prædicta pro tempore deputandi, teneãtur de conceſſionibus eis & eorum ſingulis ſuper officijs, arcibus, & alijs prædictis per nos & ſucceſſores noſtros ſeu alios, noſtra vel alia quacunque auctoritate factis, & pro tempore faciendis, ſingulis ſex menſibus; Si vero conceſſiones ipſæ ex natura officiorum ad vitam fierent; ſingulis annis duntaxat ſingulas literas apoſtolicas expedire, & pro illis ſingulis vicibus & annis, huiuſmodi taxam iterato ſoluere, ſub pœnis & cenſuris quæ in literis apoſtolicis ſuper dicti officij Secretariorum ampliatione prædicta hodie confectis poſitæ, contentæ & ſpecificatæ ſunt, non obſtantibus omnibus, quæ eiſdem literis non obſtare voluimus.

Tenor vero Taxæ huiuſmodi, ſequitur & eſt talis.

Gubernator Almæ Vrbis noſtræ pro tempore exiſtens teneatur ſingulis ſex menſibus, incipiendo a ſuo ingreſſu ad officium, expedire de nouo Breue ſuper ipſo officio, & ſoluat ſingulis vicibus pro ſua Taxa florenos quadraginta auri de Camera, & groſſos quinque. flo. 40. gro. 5.

Auditor eiuſdẽ Gubernatoris, florenos octo, & groſſos quinque. flo. 8 gro. 5.

Senator Vrbis, qui pro tempore erit, ſimiliter ſingulis ſex menſibus expediat Breue, & pro ſua taxa, ſoluat florenos centũ quinquaginta, & groſſos quinq; videlicet pro ſe ipſo, Locumtenente, primo Collaterali, Iudice maleficiorum, quatuor Notarijs, & quatuor Mareſcallis ſuis. flo 150. gro. 5.

Qui centũ quinquaginta ducati diuidantur inter ipſum, & dictos omnes officiales, habito reſpectu ad totum ſalarium Senatoris pro ſex menſibus, & ad ſalaria ſingulorum officialium eorundem, & ad Taxam ſupradictam.

Camerarius Cameræ Vrbis, ſoluat ſimiliter florenos quatuor, groſſos quatuor ſingulis menſibus, pro ſui breuis taxa, & omnes infraſcripti iuxta taxas infraſcriptas, videlicet. flo. 4. gro. 4.

Notarius eiuſdem Camerarii, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Procuratores Cameræ pro quolibet, florenos quatuor groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Scriptores eiuſdem Cameræ, pro quolibet, florenos quatuor groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Scribæ Senatus dictæ Vrbis, pro quolibet, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro 3.

Notarius Conſeruatorum dictæ Cameræ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Scriptor dictorum Conſeruatorum, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Cancellarius dictorum Conſeruatorum, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Notarius actorum pendentium dictæ Vrbis, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.

Sindicus dictæ Cameræ Vrbis, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.

Cancellarius Populi Romani, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro 3.

Reformator Studij dictæ Vrbis, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Notarius dicti Reformatoris, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Magiſtri ſtratarũ, pro quolibet, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro 4.

Notarius dictorum magiſtrorum, florenos quatuor groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Aſſeſſor dictorum magiſtrorum, florenos tres groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Et quilibet dictorũ officialiũ Romanorũ etiam ſi contingeret ſiue ex forma Statutorum dictæ Vrbis ſiue alias quouis modo, dicta officia, aut aliquod eorum deputari ſiue extrahi per buxolam, huiuſmodi deputatione ſiue extractione nõ obſtan. nihilominus teneantur ſingulis ſex menſibus expedire Breuia, & ſoluere taxas eaſdem reſpectiue.

Extraordinarius maior Vrbis, & omnes alij infraſcripti, ſoluant vt ſupra eorum taxas infraſcriptas, videlicet ipſe Extraordinarius florenos viginti quinque auri ſimiles, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.

Prothonotarius Capitolij florenos viginti quinque groſſos quinque. flo. 25 gro. 5.

Gabellarius maior Vrbis, florenos viginti, groſſos quinque. flo. 20. gro. 5.

Notarius Gabellarum, florenos . . . . . .

Depoſitarius ſiue Theſaurarius Cameræ Vrbis, florenos triginta quinque. flo. 30. gro 5.

Executor Cameræ Vrbis, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Dohanerius Salis ad groſſum, florenos trigiata quinq; groſſos quinque. flo 35 gro. 5.

Notarius Dohanæ, florenos quatuor, groſſos quatuor.

tuor. flo 4. gro. 4.

Dohanerius Salis ad minutum, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.

Notarius Dohanæ Salis ad minutū, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Menſuratores Salis ad groſſum, pro quolibet, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Menſurator Salis ad minutum, florenum vnum, groſſum vnum. flo. 1. gro 1.

Iudex appellationum Vrbis, florenos quatuordecim, groſſos quinque. flo. 14 gro 5.

Notarius dicti Iudicis licet ſit ad vitam, florenos ſex groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.

Camerarius Dohanæ graſciæ apud Sanctum Euſtachiū florenos ſexdecim, groſſos quinq;. flo. 16. gro. 5.

Notarius eiuſdem Dohanæ, pro quolibet, florenos ſex groſſos quinque. flo 6. gro. 5.

Inquiſitores eiuſdem Dohanæ, pro quolibet, florenum vnum, groſſum vnum. flo. 1. gro. 1.

Dohanerius & Camerarius Dohanæ merciū, pro quolibet florenos octo, groſſos quinq;. flo. 8. gro. 5.

Notarius eiuſdem Dohanæ, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6. gro. 5.

Gabellarius ſtateræ dictæ Vrbis, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.

Officialis Gabellæ carnium, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Officialis Gabellæ Sancti Angeli, florenos quatuor, groſſos, quatuor. flo. 4 gro. 4.

Gabellarius Plani ſiue equorum, florenos viginti quinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
quotieſcunque iſtæ quatuor Gabellæ venderentur. Et ſi forte aliquibus annis nō venderentur, tunc Camerarius Dohanæ graſciæ, qui pro tēpore erit, ſeu quiuis alius, ad cuius manus earundem gabellarum prouentus peruenient, teneatur ſingulis ſex menſibus de pecunijs prouentuum eorundem ad Cameram apoſtolicam pertinen. ſoluere ſecretarijs prædictis taxas eaſdem, abſque alterius mandati expectatione, eo modo quo ſi Gabellæ ipſæ forēt venditæ & ſuper eis Breuia expedita, officiales ſuper illis deputati, eſſent obligati ſoluere, & ſimiliter omnes infraſcripti ſoluant ſingulis ſex menſibus eorum taxas, videlicet.

Mareſcallus ad exigendum ſal ad focaticum, florenum vnum. flo 1. gro. 0

Dohanerius Dohanæ pecudum Vrbis, florenos viginti quinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.

Notarius eiuſdem dohanæ, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.

Dohanerius & Camerarius Ripæ, pro quolibet, florenos octo, groſſos quatuor. flo. 8. gro. 4.

Mareſcallus Ripæ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Guardiani Ripæ, pro quolibet, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Aeſtimatores merciū in Ripa, pro quolibet, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.

Notarius Dohanæ Ripæ, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro 5

Stagliator vaſorū, ſiue ſcriba paſſus in Ripa, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro 4.

Graſcerius & bullator pannorum circa Vrbem, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Exactor Salis ad groſſum, circa Vrbem & Patrimoniū florenos quindecim, groſſos quinq;. flo. 15. gro 5.

Depoſitarius generalis Cameræ apoſtolicæ, florenos quinquaginta, groſſos quinque. flo. 50. gro. 5.

Depoſitarius ſtudij Almæ Vrbis, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.

Soldanus Curiæ Nouæ, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Mareſcallus Curiæ Romanæ, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Capitaneus Soldani, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4. gro. 4.

Cuſtodes portarum Vrbis, pro quolibet, florenū vnū groſſum vnum. flo. 1 gro. 1.

Extraordinarij minores, numero duodecim, pro quolibet florenos vnum, groſſum vnum. flo. 1. gro. 1.

Conductor ſeu Appaltator Aluminis Sanctæ Cruciatæ ſingulis ſex mēſibus, florenos quinquaginta, groſſos quinque. flo. 50 gro. 5.

Beneuenti officiales ſimiliter recipiāt ſingulis ſex mēſibus nouum Breue, & ſoluant qualibet vice eorum taxas, videlicet

Gubernator Beneuenti, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.

Theſaurarius Beneuenti, florenos quinq;, groſſos quinque. flo. 5. gro. 5.

Prætor Beneuenti, florenos. flo. gro.

Vicarius ſeu iudex Beneuenti, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.

Mareſcallus Beneuenti, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Notarius Curiæ Beneuenti, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.

Magiſter actorum Beneuenti, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Campaniæ & Maritimæ Prouinciarum officiales pro tempore, & omnes alij infraſcripti, recipiant ſingulis ſex menſibus noua Breuia, & perſoluant ſingulis vicibus eorum taxas, videlicet.

Gubernator earundem Prouinciarum, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.

Theſaurarius earundem, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.

Iudex generalis earundē, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.

Iudex Spiritualis, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Notarius appellationum, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Procurator fiſcalis florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Exactor Salis ad groſſum, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.

Bariſcellus earundem florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Et ſi forte dictum officium Bariſcelli ceſſaret ad aliquod tempus, Theſaurarius aut exactor Salis ad groſſum, in illis prouincijs, pro tēpore exiſtens, teneatur & debeat ſingulis ſex menſibus de pecunijs Cameræ ad eius manus prouenientibus, ſoluere prædictis Secretarijs eamdem taxam abſque alterius mandati expectatione, eo modo quo ſoluere deberet Bariſcellus, ſi eſſet deputatus, & expedire Breuia.

Verularum Poteſtas, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.

Ferentini Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Alatri Poteſtas, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.

Ananiæ Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Fruſinonis

Fruſinonis Vicarius ſeu Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4. gro 4.

Fumonis Vicarius, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Guarcini officium, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Inabuchi Vicarius, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2

Anticuli Vicarius, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Velletri Poteſtas, florenos ſexdecim groſſos quinque. flo. 16 gro. 5.

Choræ Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6 gro. 5.

Tiburis Comes, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15 gro. 5.

Pontiſcurui Capitaneus, florenos decẽ, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Ceperani Vicarius, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Terracinæ Poteſtas & Iudex, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro. 5.

Piperni Prætura, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Setiæ Prætura, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10 gro. 5.

Patrimonij noſtri beati Petri in Tuſcia officiales & ſinguli alij infraſcripti, ſimiliter expediant Breuia ſuorum officiorum ſingulis ſex menſibus, & ſoluã ſingulis vicibus eorum taxas, videlicet.

Gubernator, florenos quadraginta, groſſos quinque. flo. 40. gro. 5.

Theſaurarius, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.

Iudex generalis, florenos quatuordecim, groſſos quinque. flo. 14. gro. 5.

Notarius dicti Iudicis, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.

Procurator Fiſcalis, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Depoſitarius Theſaurarij ſupradicti, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.

Notarius eiuſdem, florenos quatuor, groſſos quatuor flo 4 gro. 4.

Exactor Salis, florenos trigintaquinque, groſſos quinque. flo. 35. gro. 5.

Dohanerius Dohanæ pecudũ, florenos triginta, groſſos quinque. flo 30. gro. 5.

Notarij eiuſdem Dohanæ, pro quolibet, florenos duos cum dimidio, groſſos quinque. flo. 2. gro. 5.

Gabellarij eiuſdem Dohanæ

Baricellus, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro 5.

Viterbij Prætor, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30 gro. 5.

Conſeruator Viterbij, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Officiales damnorum datorum Viterbij, florenos, ſex groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.

Lugnani Vicarius, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Porcinæ Vicarius, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Balneoregij Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6 gro. 5.

Cancellarius Balneoregij & omnes alij Communitatũ Cancellarij infraſcripti, præſentes & qui pro tempore erunt, quos licet ſuæ Communitates pro nutu cuiuſque earum deputent, & eis ex proprijs pecunijs ſalaria ſoluant, nihilominus volumus & decernimus teneri ſub pœnis & cenſuris ſupradictis ad veniendum vel mittendum ſingulis ſex mẽſibus pro Breuibus confirmationum ſuarum deputationum, & ſoluẽdum taxas infraſcriptas reſpectiue, ſingulis vicibus, ne etiam huiuſmodi officiales a tam neceſſaria & vtili contributione ſint immunes. Videlicet, dictus Cancellarius Balneoregij, florenos duos groſſos duos flo. 2. gro 2.

Montis Flaſconis Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Cancellarius Montis Flaſconis, florenos duos groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Tuſcanellæ Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10 gro 5.

Cancellarius Tuſcanellæ, florenos duos, groſſos duos flo. 2 gro 2.

Corneti Poteſtas, florenos quindecim groſſos quinque. flo 15 gro. 5.

Cancellarius Corneti, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.

Dohanerius ſtratarũ, grani, & ſalis Patrimonij, florenos triginta quinque, groſſos quinq;. flo 35. gro 5.

Guardiani eiuſdem Dohanæ, pro quolibet, florenos. flo. 0 gro. 0.

Saxi ferrati Poteſtas, florenos ſeptem, groſſos quinque. flo. 7 gro. 5.

Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.

Ciuitæ vetulæ Vicarius, florenos ſeptem, groſſos quinque. flo. 7. gro. 5.

Conductor Anchoragiorum Ciuitæ vetulæ, florenos quatuor, groſſos quatuor, flo. 4. gro. 4.

Magiſter Portus Ciuitęuetulę.

Cõmiſſarius Aluminariatus, licet ſit ad vitam, florenos quatuordecim, groſſos quinque. flo. 14. gro. 5.

Capalicæ vicarius, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.

Caſtri in Patrimonio Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.

Griptarum Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.

Sancti Laurentij Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.

Aquæ pendentis Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.

Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos. flo 2. gro. 2.

Proceni Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo 3. gro. 3.

Bulſenæ Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.

Celleni Vicarius, florenos tres, groſſos tres. flo 3. gro. 3.

Baſſani Vicari⁹, florenos tres, groſſos tres. flo 3 gro. 3.

Montis alti Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Roncillionis Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.

Galleſij Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.

Sutrij Poteſtas, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro. 5.

Cancellarius Sutrij, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Ortæ Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

I Cancellarius

Cancellarius Ortæ, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.
Ameriæ Poteſtas, florenos viginti, groſſos quinque. flo. 20 gro 5.
Cancellarius Amerinus, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro 4.
Vrbis veteris Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Poteſtas Vrbis veteris, florenos quindecim, groſſos quinque. flo 15 gro. 5.
Cancellarius Vrbis veteris, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5 gro. 5.
Reat. Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Poteſtas Reat. florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25 gro. 5.
Theſaurarius vel Camerarius. flo. o gro. o
Cancellarius Reat. florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro 5.
Interamnæ Poteſtas, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Nepæ Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.
Ciuitatis Caſtellanæ Poteſtas, florenos ſeptē, groſſos quinque. flo 7 gro. 5.
Cancellarius Interamnen. florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.
Camerarius Interamnen. florenos octo, groſſos quinque. flo 8. gro. 5.
Narniæ Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo 30 gro. 5.
Poteſtas Narniæ, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro 5.
Cancellarius Narniæ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Gabellarius Narniæ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.
Depoſitarius Narniæ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4. gro. 4.
Celareæ Vicarius, florenos tres, groſſos tres. flo 3. gro. 3.
Malleani Poteſtas, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5 gro 5.
Otricoli Vicarius, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Stronconis Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Carbij Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro 4.
Collis Scipionis Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.
Sancti Gemini Poteſtas, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5. gro. 5.
Cancellarius Sancti Gemini, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Maſſæ Vicarius, ſeu Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Tuderti Officiales, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Capitaneus Tuderti, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Defenſor Tuderti, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Et ſi cōtingeret, prout ſuperioribus tēporib⁹ aliquādo contigit, quod aliquo reſpectu dictū Capitaneatus, aut etiā Defenſoratus officiū, ad aliquod tēpus ceſſaret; tunc Theſaurarius Peruſin. qui pro tempore erit, interim teneatur de prouentibus Cameræ Tudertin. ſoluere ſingulis ſex menſibus dictis Secretarijs eandem taxam, ſicut feciſſet, & faceret Capitaneus huiuſmodi, aut etiam Defenſor, ſi eſſet deputatus, & reciperet Breue.

Cancellarius Tuderti, ſoluat florenos ſex, groſſos quinque. flo 6 gro. 5.
Camerarius, florenos ſex, groſſos quinq. flo. 6. gro. 5.
Conductor gabellarum Tuderti, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.
Aquæ Spartæ Vicarius, florenos ſex, groſſos quinque flo 6 gro 5.
Spoleti Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo 30. gro 5.
Poteſtas Spoleti, florenos viginti quinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Cancellarius Spoleti, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro 5.
Camerarius Spoleti, florenos octo, groſſos quinque. flo 8 gro 5.
Triuij Poteſtas, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro. 5.
Cancellarius Triuij, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro 3.
Viſij Capitaneus, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15. gro 5.
Cancellarius Viſij, flor. tres, groſſos tres flo. 3. gro. 3.
Caſſiæ Poteſtas, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Cancellarius Caſſiæ, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5 gro. 5.
Nurſiæ Poteſtas, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Cancellarius Nurſiæ, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro 5.
Meuaniæ Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.
Cancellarius Meuaniæ, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.
Fulginei Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Poteſtas Fulginei, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Cancellarius Fulginei, licet ad vitam, florenos decem groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.
Executor Cameræ Fulginei, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8 gro. 5.
Officiales damnorum datorum Fulginei, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro. 5.
Officiales guardiæ Fulginei, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.
Conductor gabellarum Fulginei, florenos decē, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.

Quotieſcunque Gabellæ non venduntur, & ſi forte aliquibus annis non venderentur, tunc Theſaurarius Peruſin. de pecunijs ipſarum gabellarum, teneatur ſingulis ſex menſibus ſoluere Secretarijs prædictis Taxam prædictam, abſque alterius mandati expectatione, perinde ac ſi forent venditæ, & Breuia ſuper eis ſuis temporibus expedirentur.

Abbatiæ Ferentilli Vicarius, & omnes alij infraſcripti ſoluant ſingulis ſex menſibus pro eorum officijs infraſcriptas taxas, videlicet.

Vicarius Abbatiæ Ferentilli, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Vicarius Vallis Toppini, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5. gro. 5.
Vicarius Montis Leonis, florenos tres, groſſos tres. flo 3. gro. 3.

Vicarius

Vicarius Limiſſani, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.
Vicarius Caſtri Boni, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.
Vicarius Iani, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Poteſtas Montisfalconis, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro. 5.
Cancellarius Montisfalconis, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Nuceriæ Poteſtas, florenos duodecim, groſſos quinque. flo. 12. gro 5.
Cancellarius Nuceriæ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.
Gualdi Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.
Cancellarius Gualdi, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4. gro 4.
Bettoni Poteſtas ſeu Vicarius, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6. gro 5.
Cancellarius Bettoni, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.
Aſſiſij Poteſtas, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8 gro. 5.
Cancellarius Aſſiſij, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo 4 gro. 4.
Poteſtas Montonis, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6. gro 5.
Gubernator Peruſij, florenos quadraginta, groſſos quinque. flo. 40. gro. 5.
Poteſtas Peruſij, florenos octuaginta, groſſos quinque. flo 80. gro. 5.
Capitaneus Peruſiæ, florenos quinquaginta, groſſos quinque flo. 50. gro. 5.
Baricellus Peruſiæ, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5. gro. 5.
Conductor Lacus Peruſiæ, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25 gro. 5.
Conductor Salariæ Peruſin. florenos quindecim groſſos quinque. flo. 15 gro. 5.
Et ſi forte contingeret aliquod ipſorum officiorum Capitaneatus & Baricelli, prout alias contigit, ad aliquod tempus ſuſpendi, Theſaurarius Peruſin. interim ſingulis ſex menſibus ſoluat dictis Secretarijs de pecunijs dictæ Theſaurariæ, abſque alterius mandati expectatione, dictam Taxam reſpectiue.
Theſaurarius Peruſin. & omnes alij infraſcripti, ſingulis ſex menſibus prædictis ſoluant, videlicet.
Theſaurarius, florenos quadraginta, groſſos quinque. flo. 40 gro. 5.
Exactor ſeu officialis Cluſij Peruſin. florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5. gro 5.
Baricellus lacus Peruſin. florenos decem, groſſos quinque. flo. 10 gro. 5.
Reuiſor computorum Cameræ Peruſinæ, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6. gro 5.
Reuiſor Arcium Peruſin. florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Ciuitatis Caſtelli Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro 5.
Poteſtas Ciuitatis Caſtelli, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30 gro gro 5.
Theſaurarius Ciuitatis Caſtelli, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro 5.
Notarius dicti Theſaurarij, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Camerarius Communis, florenos
Camerarius gabellæ, groſſos, florenos
Camerarius Salis, florenos
Officialis ſalis ad minutum, florenos
Cancellarius Communis, florenos
Officialis damnorum datorum, florenos
Notarij Cameræ i dicta Ciuitate Caſtelli, pro quolibet
Officialis plani in dicta Ciuitate, florenos
Prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitan. Gubernator, florenos ſexaginta, groſſos quinq;. flo 60 gro 5.
Theſaurarius Marchiæ, florenos ſexaginta, groſſos quinque. flo 60 gro 5.
Iudex Spiritualis Marchiæ, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro 5.
Iudex ciuilium & maleficiorum Marchiæ, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro. 5.
Iudex appellationum Marchiæ, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro 5.
Mareſcallus Marchiæ, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30 gro 5.
Notarius Cameræ apoſtolicæ in Marchia, licet ſit ad vitã, florenos viginti, groſſos quinq; flo. 20. gro. 5.
Officialis Reſignæ Marchiæ, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15. gro. 5.
Procurator Fiſcalis Marchiæ, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5 gro 5.
Aduocatus Fiſcalis Marchiæ, florenos quinq; groſſos quinque. flo. 5. gro 5.
Procurator Cameræ Marchiæ ad negotia, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Conductor Salariæ Marchiæ, licet eius conducta ſit ad vnum, duos, & plures annos, nihilominus ſingulis ſex menſibus ſoluat florenos vigintiquinque, & ſub tali ſemper conditione, Salaria ipſa vendita, ſeu locata intelligatur. flo 25 gro o
Poteſtas Anconæ, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos octo, groſſos quinque. flo 8. gro. 5.
Aſculi Poteſtas, florenos triginta, groſſos quinque.
Cancellarius eiuſdem, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro.
Auximi Poteſtas, florenos viginti, groſſos quinque. flo. 20. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.
Officiales damnorum datorum Auximi, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Appignani Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Arquatæ Poteſtas, florenos ſeptem, groſſos quinque. flo 7. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos.
Belforti Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.
Cinguli Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10 gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2.
Officiales damnorum datorum Cinguli, florenos quatuor, groſſos quatuor flo 4 gro. 4.
Ciuitatis nouæ Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Corinaldi Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Caſtri Ficardi Poteſtas, flo. tres, gro tres. flo 3 gro. 3.
Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos. flo 2. gro 2.

Caldarolæ Poteſtas, florenos duos groſſos duos. flo 2. gro. 2.
Coſsignani Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Caſtignani Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Exij Poteſtas, florenos viginti, groſſos quinque. flo 20. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.
Fabriani Poteſtas, florenos viginti, groſſos quinque. flo. 20 gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos ſex groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.
Officiales Damnorum datorum eiuſdē, florenos quatuor groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Furcæ Poteſtas, flor. duos, groſſos duos. flo. 2, gro. 2.
Monticuli Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Cancellarius Monticuli, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro 2.
Montiſſoliorum oprani Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3.
Cancellarius eiuſdem Terræ, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2.
Montis robiani Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3
Montis milonis Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro 4
Cancellarius eiuſdem Terræ, florenos duos, groſſos, duos. flo. 2. gro. 2,
Amandulæ Poteſtas, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro 5.
Montis granarij Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro, 3.
Cancellarius eiuſdem Terræ, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis vlmi Poteſtas, florenos quinque, groſſos quinque. flo 5. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem Terræ, florenos duos groſſos, duos. flo. 2. gro. 2.
Montis Sanctæ Mariæ in georgio Poteſtas, florenos quinque, groſſos quinque. flo. 5. gro. 5.
Cancellarius Montis Sanctæ Mariæ in georgio, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2.
Montis ſancti Poteſtas, florenos quinque, groſſos quinque. flo 5. gro. 5.
Cancellarius Montis ſancti, florenos tres, groſſos tres. flo. 3 gro. 3
Montis bodii Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Cancellarius eiuſdem Terræ, florenos duos, groſſos duos. flo 2 gro 2.
Montis noui Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis Luponis Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro 3.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo 2. gro. 2.
Montis Cauſarij Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo 3 gro. 3.
Murris valium Poteſtas, florenos tres groſſos tres.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis florum Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis alti Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis Elpari Poteſtas, florenos tres, groſſos tres.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo 2 gro. 2.
Montis Sancti Martini Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis Sancti Petri de Aleis Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2.
Montiſmonaci Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro 4.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis Sanctæ Mariæ in Lapide Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Montis ſani Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Offidæ Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Pirri Poteſtas, flor. duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Pene Sancti Iohannis Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Porculæ Poteſtas, flor. duos, gro. duos. flo. 2 gro. 2.
Patrignani Poteſtas, flor. duos, gro. duos. flo. 2. gro. 2.
Racaneti Poteſtas, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15. gro. 5.
Cancellarius Rachaneti, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Rotelli Poteſtas, flor. duos, gro. duos. flo. 2. gro. 2.
Ripæ Tranſonij Poteſtas, florenos decem, groſſos quinque. flo. 10. gro 5.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo 2. gro. 2.
Rochæ contratæ Poteſtas, florenos, ſex groſſos quinque. flo 6. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos duos, groſſos duos, flo. 2. gro. 2.
Sancti Seuerini Poteſtas, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8. gro. 5.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2 gro. 2.
Sancti geneſij Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro 5.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos tres, groſſos tres. flo 3 gro. 3.
Sernani Poteſtas, flor. tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Sancti Elpidij Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro 3.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Sancti Martini Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Serræ Sancti Quirini Poteſtas, florenos duos, groſſes duos. flo. 2. gro. 2.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Serræ Comitum Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Sancti iuſti Poteſtas, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Sanctæ victoriæ Poteſtas, florenos tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.

Cancellarius

Cancellarius eiuſdem loci, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Staffuli Poteſtas, flor. duos, groſſos duos flo. 2. gro. 2.
Tolentini Poteſtas, florenos octo, groſſos quinque. flo. 8 gro. 5.
Cancellarius eiuſdem loci, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Officiales damnorum datorũ eiuſdem, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.
Firmi Poteſtas, florenos viginti quinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Capitaneus eiuſdem loci, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15 gro. 5.
Cancellarius eiuſdem, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Officiales damnorum datorum eiuſdem, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6 gro. 5.
Fani Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo. 30. gro. 5.
Poteſtas eiuſdem loci, florenos viginti, groſſos quinque. flo. 20 gro. 5.
Officiales Cuſtodiæ Fani, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Cancellarius eiuſdem, florenos ſex, groſſos quinque. flo 6 gro. 5.
Depoſitarius Cameræ Fani, florenos. flo. gro.
Montis Floris in romandiola Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Sancti Archangeli Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Gathei Poteſtas, flor. tres, groſſos tres. flo. 3. gro. 3.
Verruculi Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Ciuitellæ Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Sextini plebatus Poteſtas ſeu Commiſſarius, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Scorticatæ Vicarius, florenos vnum, groſſos vnum. flo. 1. gro. 1.
Ronchi frigidi Vicarius, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Brethonorij Poteſtas, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro. 5.
Vallis opij Poteſtas, florenum vnum, groſſum vnum. flo. 1. gro. 1.
Lonzani Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Sauignani Poteſtas, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4 gro. 4.
Reuerſani Vicarius, florenum vnum, groſſum vnum. flo. 1. gro. 1.
Ceſenæ Gubernator, florenos triginta, groſſos quinque. flo 30 gro. 5.
Theſaurarius eiuſdem, florenos vigintiquinque, groſſos quinque. flo. 25 gro. 5.
Baricellus ſeu Mareſcallus eiuſdem, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15 gro. 5.
Notarius Theſaurarij Romandiolæ, florenos quatuor, groſſos quatuor. flo. 4. gro. 4.
Quotieſcunque dabitur Notarius dicto Theſaurario, ſeu ſi Camera recuſaret, teneatur ſingulis ſex menſibus ſoluere. Theſaurarius teneatur ſingulis ſex menſibus ſoluere de pecunijs Theſauriæ eiſdem Secretarijs taxam ſupradictam abſque alterius mandati expectatione.
Poteſtas Ceſenæ, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15 gro. 5.
Cuſtos Clauium Salis in Ceſena, florenos tres, groſſos tres. flo 3 gro. 3.
Maſſarius Palatij Ceſenæ, florenos duos, groſſos duos. flo. 2. gro. 2.
Officium Bullettarum.
Officium Gabellarum.
Iudex Gabellarum Ceſenæ, florenos ſex, groſſos quinque. flo. 6 gro 5.
Sex Comeſtabiles Portarum Ceſenæ, florenũ vnum, groſſum vnum. flo. 1. gro. 1.
Cancellarius Cõmunitatis Ceſenæ, flor. f. g.
Baricellus Ceſenæ flor. quindecim. flo 15. gro.
Bononiæ Legatus, florenos.
Bononiæ Gubernator ſeu locumtenens, florenos quinquaginta, groſſos quinque. flo 50. gro. 5.
Poteſtas Bononiæ, florenos centum, groſſos quinque. flo. 100 gro. 5.
Theſaurarius Bononiæ, florenos viginti quinque, groſſos quinque. flo. 25. gro. 5.
Conductor Datij Vini Bononiæ, florenos quindecim, groſſos quinque. flo. 15. gro. 5.
Officium Banchæ Soldatorum.
Officium Portæ Palatij.
Officium Bullectarum.
Officium Defenſoris del hauere
Officium Prouiſoris Arcium.
Officium Notarij forenſis.
Officium Præſidentis molendinis.
Officium Præſidentis Gabellæ groſſæ.
Officium Præſidentis Salis.
Officium Præſidentis Portarum.
Officium Præſidentis retaliorum.
Officium Præſidentis ſgarmiliæ.
Officium Præſidentis Paſti.
Officium Præſidentis follicellorum.
Reuiſor Gabellæ groſſæ.
In Ciuitate Auinionen.
Locum tenens Domini Legati.
Viceregens Auditoris Cameræ.
Capitanei ſeu cuſtodes Portarum.
Sub legatione Auinionen.
Rector Comitatus Venaiſini.
Theſaurarius Præfati Comitatus in quo ſunt infraſcriptæ Ciuitates.
Carpentoracen.
Vaſionen.
Canallicen.
Ciuitas Carpentoracen. hos habet officiales.
Iudicem ordinarium.
Iudicem Appellationum.
Aduocatum fiſcalem.
Notarios duos.
Vigerius Ciuitatis Auinion.
Iudices qui regunt iuſtitiam.
Subigerius in Ciuitate.

Pariter volentes, ac decernen. quod deputati, ſeu deſignati iam, & in poſterum deputandi ad exercendum aliquod ex ſupradictis Gubernatoribus, ſiue ex ordinaria, & conſueta ſuarum Gubernationum reſpectiue facultate, & poteſtate, ſeu ex indulto ſpeciali ipſis, ſeu alicui ipſorum forte conceſſo, teneantur nihilominus ſub pœnis, & cenſuris ſupraſcriptis ſemper antequam huiuſmodi officia vigore dictarum deputationum per Gubernatores factarum exercere incipiant, & ſucceſsiue poſtmodum ſingulis ſex menſibus venire, aut mittere ad impetrandum a nobis confirmationem huiuſmodi deputationum, & etiam refirmationes, quæ forte ſequẽtur, & expedire

& expedire ſingulis ſex menſibus deſuper Breuia,& ſoluant eiſdem Secretarijs pro ſingulo Breui, vnam ex ſupradictis taxis reſpectiue. Et ne propterea contingat eos duplici onere ſolutionis grauari, inhibemus Gubernatoribus eiſdem, præſentibus,& qui pro tempore erunt in perpetuum, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna(a qua per alium,quam per Romanum Pontificem,etiam prætextu cuiusuis indulti ab apoſtolica ſede impetrati ſeu impetrãdi,præterquã in mortis articulo,& tunc niſi facta reſtitutione,aut data de ſatisfaciendo cautione,abſolui non poſſint)ne pro deputatione per eos, vt præmittitur, ad dicta officia ſeu aliquod eorum exercendum facienda, aut pro litteris ſuper ipſa deputatione faciendis & expediendis,aliquid omnino vltra vnum Carlinum pro labore litteras eaſdem ſcribentis,& vnum pro cera & ſigillo,exigere, aut per ſuos vel alios exigi facere, mandare ſeu permittere præſumant. Ita vt perſonæ ipſæ quas vt præmittitur deputabunt,omnino nullius ſolutionis,cõtributionis,præſtationis,ſeu donationis onus, (ſupradicta taxa Breuis & Carl.exceptis) habeat ſuſtinere. Præterea volumus vt ſi & quandocunque forte continget,quod(ſicut alias aliquando cõtigit) aliquod ex officijs ſupra taxatis,per nos & ſucceſſores noſtros,ad aliquod tempus,ſeu etiam in perpetuum,ſuſpenderetur, Ita quod Breuia ſuper eis ſingulis ſex menſibus expediri non haberet, Theſaurarij Prouinciarum (in quibus officia ipſa ad præſens conſiſtunt,& per quos reſpectiue dictis Officialibus ſoluitur pro dictis officijs ſtipendiũ) teneantur quamdiu ſuſpenſio huiuſmodi durabit, etiam in perpetuum ſoluere eiſdem Secretarijs ſingulis ſex menſibus (abſque alterius cuiuſuis mandati expectatione, ſed dumtaxat præſentium & aliarum prædictarum noſtrarum vigore)taxas ſupradictas reſpectiue, ſicque per ſuſpenſionem huiuſmodi, emolumentum eorundem Secretariorum non minuatur. Et quoniam poſſet contingere, vt nos & ſuceſſores præfati rationalibus cauſis animum noſtrum mouentibus,ſeu quia aliàs ita nobis & eis placeret, aut deſtinaremus aliquem ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Legatũ alicuius ſeu aliquorũ ex ſupradictis prouincijs, in qua ſeu quibus continerentur duo aut plures ex ſupra taxatis Gubernatoribus, aut etiam conſtitueremus aliquem Prælatum Gubernatorem plurium ex eiſdem Gubernatoribus,nequando contingat in dubium verti,quæ nam fuerit & ſit in quolibet dictorum duorum caſuum noſtra intentio,præſentium tenore declaramus, mentis & intentionis noſtræ eſſe, vt ſi contigerit caſus deputationis Legati, Theſaurarius prouinciæ in qua erũt Gubernatores aſſignati eidem Legato, teneatur ex prouentibus ad eius manus peruenientibus, ſoluere Secretarijs eiſdem, ſingulis ſex menſibus ſingulas taxas ſupradictas pro ſingulis Gubernatoribus reſpectiue,& cum dicto Legato facere ſecundum id quod habebit a nobis & eiſdem ſucceſſoribus in mãdatis. Si vero fuerit vnicus prælatus, aut alia quæuis perſona præfecta pluribus ex eiſdem Gubernatoribus,nihilominus teneatur ſingulis ſex menſibus recipere,aut tot Breuia, quot erit præfectus Gubernatoribus, & pro ſingulis ſoluere debitas taxas, aut vnicum Breue in quo cõprehendantur omnes ei ſic commiſſæ Gubernationes, pro quo ſoluere teneatur eaſdem omnes taxas, ſicut ſi eſſent plura Breuia expedita. Infraſcriptas vero gratiarum conceſſiones (quæ ſemper pertinuerunt, prout in futurum pertinere decernimus,ad emolumentum eorundem Secretariorum,)quoniam concernunt magnorum Principũ perſonas,& non ſunt expediendæ aliquibus determinatis tẽporibus,ſed dumtaxat a caſu,& in euentũ, licet duxerimus præſentibus inſerendas,non duximus tamen ad vllã determinatã ſummã taxam,ſed potius relinquẽdas ipſarũ laudabili cõſuetudini,aut perſonarũ,quas pro tẽpore cõcernent,diſcretetæ,liberalitati,videlicet.

Litteræ ſuper Corona quæ mittitur nouo Imperatori.
Super inueſtitura Regni Siciliæ citra Farum.
Super Corona quæ mittitur eidem Regi,etiam ſi vtrunque fieret in eiſdem litteris.
Super Vicariatu Ferrarien. &aliorum locorum familiæ Eſten.
Super Vicariatu Ariminen.
Super Vicariatu Foroliuien.
Super Vicariatu Imolen.
Super Vicariatu Fauentin.
Super Vicariatu Vrbinaten.
Super Vicariatu Piſaurien.
Super Gubernatione perpetua Camerinen.
Super Confaloneriatu Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.
Super Capitaneatu Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.
Super Gubernatione ſeu Locumtenente gentium armigerarum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ:
Super Præfectura Vrbis.
Super omnibus alijs Vicariatibus & infeudationibus locorum,Sanctæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectorũ.

Præterea etiam duximus ordinandum & ordinauimus,vt perpetuis futuris temporibus ſinguli Caſtellani ſingularum Arcium,Roman. Eccleſiæ pro tempore ſubiectarum, cuſtodiæ præfecti, ſicut hactenus ex dubium per fe. record. Sixtum Papam IIII. prædeceſſoris noſtri ordinatione, tenebantur ſingulis quibuſcumque annis ſoluere Theſaurarijs Prouinciarum,in quibus Arces ei commiſſæ exiſtebant, tot florenos numero, quot eſſent numero ei aſſignatæ paghæ pro ipſarum arcium cuſtodia, vt exinde poſſent arma in defenſione ipſarum arcium deputata,frequenter ſarciri, & ſeruari, ſic huiuſmodi vnum florenum, & item vnum alium pro qualibet dictarum eis aſſignatarum pagharum,in ſupplementum prædictum,Secretarijs præfatis ſoluere ſingulis annis teneantur, & ſolutio ex prædicta Sixti prædeceſſoris noſtri ordinatione Theſaurarijs,vt præmittitur, per ipſos Caſtellanos facienda,quo ad ipſos Theſaurarios ceſſet & remaneat modo præmiſſo debita Secretarijs eiſdem. Vt autẽ ſumma florenorum ex prædictis Arcibus ſeu earum paghis præſentis temporis deſtinata,in augmentum emolumentorum prædictorum firma ſit,& perpetuo manſura, ſingulas Arces eaſdem cum expreſſione pagarũ ad cuſtodiã noſtro tempore deputatarũ, infra iuſſimus deſcribi & notari. Volen. & auctoritate præfata decernentes, vt ſi contigerit nos & ſucceſſores noſtros præfatos, quauis cauſa aliquam ex Arcibus eiſdem demoliri, aut numerũ pagharum huiuſmodi deſcriptarum,ex aliqua earundem Arcium in toto vel in parte minuere,Camera apoſtolica pro prouincia in qua erit Arx ſita,cuius paghæ erunt diminutæ, ſeu ex qua ſtipendia huiuſmodi Arcis ſolui ſolita erant,teneatur de pecunijs iuxta formam ſupradictæ bullæ,ſoluere ſingulis annis præfatis Secretarijs ſeu eorum nuncio, duos ducatos auri pro vna quaque dictarum pagarum diminutarum, ne Secretarij ipſi dicto

per nos

per nos eis aſſignato emolumento, ex aliqua parte fraudante. Quarum Arcium nomina, cum prædicta expreſſione pagarum, ſunt infraſcripta, videlicet.

Arx Sancti Angeli de Vrbe.	P.	Arx Britonorij, pag. viginti quinque.	P. 25.
Arx Terracinæ, pag. vigintiquinque.	P. 25.	Arx Sancti Archangeli, pag. viginti.	P. 20.
Arx Beneuenti, pag. viginti.	P. 20.	Arx Verruchij, pag quindecim.	P. 15.
Arx Seprani, pag. duodecim.	P. 12.	Arx Montis fiorum, pag decem & ſeptem.	P. 27.
Arx Tiburis, pag. viginti.	P. 20.	Arx Mondini, pag. duodecim.	P. 12.
Arx Monticellorum, pag. quindecim.	P. 15.	Arx Fani, pag. viginti quinque.	P. 25.
Arx Ciuitæ vetulæ, pag. triginta.	P. 30.	Arx Rochæ contradæ, pag treſdecim.	P. 13.
Arx Sanctæ Marinellæ.	P.	Arx Saxiferrati, pag. duodecim.	P. 12.
Arx Portus Corneti, pag quatuor.	P. 4.	Arx Fabriani, pag. ſex.	P. 6.
Arx Tulfæ ueteris, pag. ſeptem.	P. 7.	Arx Arquatæ, pag. quatuor.	P. 4.
Arx Bledæ, pag. ſex.	P. 6.	Arx Auximij, pag quindecim.	P. 15.
Arx Vetrallæ, pag. duodecim.	P. 12.	Arx Exij, pag. decem.	P 10.
Arx Roncilionis, pag. quindecim.	P. 15.	Arx Viſij, pag tres.	P. 3.
Arx Viterbij, pag. quindecim.	P. 15.	Arx Montis Fani, pag ſex.	P. 6.
Arx Cellenæ, pag. tres.	P. 3.	Arx Offidæ, pag. quindecim.	P. 15.
Arx Bolſenæ, pag. tres.	P. 3.	Arx portus Ceſenæ, pag. octo.	P. 8.
Arx Proceni, pag. ſex.	P. 6.	Arx Vallis Opij, pag. ſex.	P. 6.
Arx Montis Alti, pag. octo.	P. 8.	Arx Ciuitellæ in Romandiola, pag. ſex.	P. 6.
Arx Vrbis veteris, pag. triginta.	P. 30.	In Comitatu Venaiſini.	
Arx Narniæ, pag. quindecim.	P. 15.	Arx Ponteſorga, pag.	
Arx Tuderti, pag. viginti quinque.	P. 25.	Arx Morenas, pag.	
Arx Spoleti, pag. centum.	P. 10.	Arx Varſonæ, pag.	
Arx Caſſiæ, pag. viginti quinque.	P. 25.	Arx Lopeda.	
Arx Aſſiſij, pag. tres.	P. 3.	Arx Sigorem.	
Arx Aſſiſij, pag viginti duas.	P. 22.	Arx Prighoni.	
Arx Gualdi, pag duodecim.	P. 12.	Arx Montullæ.	
Arx Montoni, pag. quindecim.	P. 15.	Arx Portus Ceſenæ.	
Arx Ciſternæ, pag. viginti.	P. 20.	Arx Caſtri plebis, comitatus Peruſin. pag. duodecim.	
Arx Ceſenæ, pag ſeptuaginta.	P. 70.		P. 12.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis & ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contrahire, ſi quis autem hoc attemptare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, Pridie Kl. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Ego Innocentius Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopus Manu propria. ſſ.

Hie. Balbanus
L. De Tarano
Viſa Timothæus

IDEM.

9

De officio & poteſtate cauſarum palatij Apoſtolici Auditorum.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Finē litibus, quæ in palatio Apoſtolico nunc & pro tempore vertuntur, quantò celerius fieri poteſt, imponi, & collitigantes ab intolerabilibus expenſis, quas, illas proſequendo perferunt, releuare, quantum nobis poſſibile eſt, cupientes; hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, Quòd ſi diuerſis cauſarum palatij Apoſtolici Auditoribus, diuerſas commiſſiones præſentatas, hactenus vel pro tempore reperiri contingat in eadem cauſa, eiuſdem tenoris, vel effectus, licet ad diuerſarum perſonarum inſtantiam; Auditor, cui prius commiſſio præſentata fuit, iuriſdictionem in procedendo & iudicando retineat, abſque alia deſuper commiſſione, aliorum Coauditorum ad id accedente conſenſu. Et quod Auditores cauſarum prædictarum, cō ſtito eis quod citatio per eos decreta in cauſis (minus tamen legitime executa) ad partis citatæ notitiam peruenerit, ante terminorum obſeruationem; ad expeditionem cauſarum earundem, abſque alia commiſſione, perinde ac ſi citatio legitime executioni demandata foret, procedere; Et in viduarum & pupillorum, necnon vbi de ſumma vel re valorem quingentorum florenorum auri non excedente, ageretur; eo modo, quo in beneficialibus cauſis, de Coauditorum ſuorum conſenſu, etiam procedere, Remiſſorias præterea ad partes, in cauſis coram eis nunc & pro tempore pendentibus, in quauis inſtantia, nouamue dilationem, ſi petatur, de aliorum Coauditorum conſilio concedere, Ad reiterationem quoque terminorum, nulliter vel male obſeruatorum partes ſeu collitigantes, earumue procuratores admittere, Et fidem regiſtris, coram alijs iudicibus, etiam in partibus factis, quoad iura in eis regiſtrata duntaxat, de ſimili conſilio, adhibere, Super articulo grauaminis, ac negotio principali ſimul, & (ſi petatur, ac Coauditoribus expedire videbitur) refectis expenſis, in eodem principali negotio, omiſſo appellationis articulo, procedere, Et dū eis videbitur expedire, fatalia in cauſis prorogare, vel de nouo concedere, Et ſuper appellatione interpoſita à ſententia diffinitiua, decurſo vltimo momento temporis, ad id de iure præfixi (eadem tamen die vltimi momenti,) perinde ac ſi debito tempore interpoſita foret,

Digitized by Google

fore, iuſtitiam miniſtrare. Et ſi prima, vel ſecunda ſententia reperiatur nulla ex inordinato proceſſu, vel etiam ex omisſione iuramenti ſuper perhorreſcentia, iuxta conſtitutionem fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Statutum, dummodo illud per partem in quacunque parte iudicij poſtea prætetur; ad confirmationem, vel infirmationem, refectis expenſis, procedere; Necnon iuxta conſtitutionem Vienenſis concilij, quæ incipit, Ad compeſcendas, ſequeſtra decernere, libere & licite valeant. Non obſtantibus præmisſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, Idibus Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

IDEM

10

Innouatio conſtitutionum Pij ſecundi, & Pauli etiam ſecundi, necnon ſtatuti Vrbis, hic deſignatorum. Item, quod omnes offenſam pasſis quomodolibet ſcienter minantes, niſi cum offendentibus pacem fecerint; crimen læſæ maieſtatis, necnon pœnas in dicta conſtitutione Pauli ſecundi contentas, incurrant.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Licet ea quæ laudabili & prouida prædeceſſorum noſtrorum ordinatione, contra viros ſanguinum & doloſos, Deo & hominibus (propheta teſtante) abhominabiles, vt pœnis debitis, iuſtitia mediante, puniantur, ſtatuta & ordinata fuerunt, inuiolabili debeant obſeruatione vigere; nonnunquam tamen Romanus Pontifex, ne ſucceſſu temporis, impugnationi ſubiaceant, illa de nouo approbare conſueuit, vt eo firmius illibata perſiſtant, quo magis ſuo fuerint præſidio pro tempore ſtabilita, alia etiam de nouo ſtatuendo & ordinando, quæ proſperi ſtatus incrementum, & boni regiminis directionem afferre posſint, prout id in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem per felicis recordationis Pium Papam ſecundum, prædeceſſorem noſtrum, accepto, quod a certis annis tunc elapſis citra &c. & deinde cum in Vrbe Romana, inſtigante diabolo, peſtiferum ac perniciosum malum irrepſiſſet, quod ſi quando inter aliquos &c. piæ memoriæ Paulus Papa ſecundus, etiam prædeceſſor noſter &c. per alias litteras ſuas, perpetuo valitura cõſtitutione ſtatuit & ordinauit, quod quicunq; Baro &c prout hæc & alia in ſingulis litteris prædictis (quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus insererentur, haberi volumus pro ſufficienter expresſis) plenius continetur. Cum autem (ſicut non abſque graui animi diſplicentia accepimus) licet nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem, ſingulas litteras prædictas, ac omnia & ſingula in eis contenta (quæ etiam per recolendæ memoriæ Sixtum Papam quartum, ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, approbata fuerunt) approbauerimus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere, & obſeruari debere decreuerimus, etiam de fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio; quia tamen nondum præmiſſa in vſu fuerunt, creuit, & creſcit in dies, propter impunitatem, huiuſmodi facinoroſorum hominum temeritas & audacia, non ſine maximo ipſius Vrbis, & aliarum Romanæ Eccleſiæ terrarum, ac illas habitantium præiudicio, & detrimento, maloque exemplo & ſcandalo plurimorum. Nos igitur volentes ſuper his, prout noſtro incumbit officio, opportune prouidere, habita de nouo cum eiſdem fratribus matura deliberatione, de illorum conſilio, ſingulas litteras prædictas, ac omnia & ſingula in eis contenta, necnon Statutum dictæ vrbis, quo cauetur Quod domini Caſtrorum, & Barones, in eorum Terris, diffidatos, ſub certa pœna inibi expreſſa, retinere non posſint (cuius tenorem etiam præſentibus haberi volumus pro ſufficienter expreſſo) auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de nouo approbamus, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac perpetuo obſeruari debere, eadem auctoritate decernimus. Proque potiori cautela, ea omnia ſic vt præfertur ab eiſdem prædeceſſoribus prouide ſtatuta & ordinata, de nouo ſtatuimus, & ordinamus, ac mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari; nec eo prætextu quod hactenus forſan obſeruata non fuerint, volumus in aliquo poſſe reprobari. Et inſuper, quia (ſicut etiam facti euidentia demonſtrat) inſurrexit a paucis temporibus citra, inter homines facinoroſos, homicidas, bannitos, ſeu diffidatos ab Vrbe, pro eorum delictis & ſceleribus, quædam praua, improba, & damnata conſuetudo, quod cupientes reaffidari, & ad Vrbem redire (quod, niſi ab hæredibus occiſi aut offenſi pacem habeant, facere nõ poſſunt) per nuntios, aut litteras, vel aliter, læſis & offenſam pasſis, acriter minantur, pollicentes ſe peiora facturos, niſi pacem cum eis faciant, monentes etiam ipſos, ne ab eorum domibus diſcedant, brigam eis indicentes; ex quo hæredes ipſi, aut aliter iniuriam pasſi, & interdum eorum conſanguinei & affines, etiam hi qui in longisſimo gradu ſunt conſtituti, compelluntur aut pacem violentam inire, aut brigam ſuſtinere; propter quæ alij ex huiuſmodi impunitate in dies ad peiora perpetrandum inducuntur; huiuſmodi malis (prout tenemur) occurrere volentes, etiam de ſimili conſilio ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quod omnes & ſinguli qui modo præmiſſo minati fuerint, & ambasſiatam aut literas, ſcienter, his quibus minantur, afferre audebunt & præſument; crimen læſæ maieſtatis ſimiliter incurrant, & læſæ maieſtatis ac rebellionis Rei cenſeantur, ac veluti tales a competentibus iudicibus ſeuerisſime puniantur, & tam illi, quam eccleſiaſticæ perſonæ talia perpetrantes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & excellentiæ exiſtant, omnes & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas, quas idem Paulus prædeceſſor, contra patrem, filium, fratrem, & propinquum, vel domeſticum offendentis, vulnerantis, vel mutilantis, occidentes, vel quocunque modo offendentes, promulgauit (vt prædictum eſt) eo ipſo irremisſibiliter incurrant. Non obſtantibus præmisſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis & conſuetudinibus, necnon omnibus illis, quæ Pius, Paulus, & Sixtus prædeceſſores præfati in ſuis, & nos in alijs noſtris litteris prædictis, voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et ne quiſpiam de præmisſis valeat ignorantiam allegare; mandamus præſentium noſtrarum litterarum tenorem, in curia Capitolij, & alijs locis publicis dictæ Vrbis, ſono tubæ præmiſſo, publicari, ac in volumine Statutorum prædictorum, de verbo ad verbum

literas quidem Pij 2. vide ſup. pag. 30. num. 7. Pauli autẽ pag. 42. In alijs literis Sixti iiij. nu. 5. inſertas.

ad verbum deſcribi, ad certitudinem præſentium, & memoriam futurorum. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ approbationis, decreti, ſtatuti, ordinationis, mandati, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octauo, Idibus Septembris, Pontificatus noſtri anno quinto.

IDEM.

II

Executionem citationum in vim commiſſionum Apoſtolicarum decretarum, aut aliorum mandatorum ſeu reſcriptorum Apoſtolicorum, quouis modo impedientes; ſeu Clericis vt beneficia renuncient, aut iuri in illis ſibi competenti cedant, vel vt à proſecutione cauſarum & iurium ſuorum deſiſtant, mandantes; aut deſuper ad perſonas ſeculares recurſum habentes; vel inſtrumenta publica ſuper dictis executionibus conficere recuſantes, pœnis hic expreſſis puniuntur.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Officij noſtri debitum, quo ſumus vniuerſis noſtræ curæ creditis, in iuſtitia debitores, exigit, & adhoc potiſſimum nos inducit, vt huius ſanctæ ſedis Apoſtolicæ auctoritatem, & honorem præſeruemus, ac opportunæ prouiſionis remedia etiam adhibeamus, per quæ ius ſuum quiſque conſequi valeat, & iniuſtitiam exquiſitis vijs, & à canonibus damnatis modis, conculcare satagentium malitijs, obuietur, tranſgreſſoreſque debitis afficiantur poenis, vt à ſimilibus abſtinere diſcant, & alij, ſi non virtutis amore, & iuſtitiæ zelo inducti, ſaltem formidine pœnæ perterriti, talia committere non præſumant. Sanè multorum clamoribus, & fidedignorum relatione (non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione) accepimus, quod ſæpiſſime contingit, & quodammodo in quandam conſuetudinem, ſeu potius abuſum deductum eſt, vt cum aliqui ad Romanam Curiam (ad quam, vt pote communem omnium patriam, ex omnibus mundi partibus confluere ſoliti ſunt, pro iuſtitiæ complemento, in cauſis potiſſime ad forum eccleſiaſticum pertinentibus, conſequendo) accedunt, & cauſas in eadem curia, palatij Apoſtolici cauſarum auditoribus, ſeu alijs iudicibus, contra eorum aduerſarios committi, & citationes ad partes, vt moris eſt, & ſtyli antiquitus in eadem Curia obſeruati exiſtit, decerni obtinuerunt; hi contra quos huiuſmodi citationes executioni mandari debent, ad iudicia ſecularia, & alias vetita, principeſque & potentatus ſeculares recurſum habentes, tam perſonis ſic agentibus, quam notarijs publicis, & alijs, etiam quibuſcunque Curſoribus noſtris, huiuſmodi citationes exequi volentibus, per principales, ſeu iudices, & officiales ſeculares huiuſmodi, ſub formidabilibus pœnis inhiberi & præcipi procurãt & faciunt, ne illas exequãtur, & vt iam factas executiones reuocent, ſeu ſaltem etiam iuramento aſtringi, quod de executionibus huiuſmodi relationes non faciant, aliaſq; ne huiuſmodi executiones fiant, diuerſimode impediunt; & quandoque clerici, quibus in beneficijs eccleſiaſticis ius competit, beneficia ipſa ad ſuorum aduerſariorum inſtantiam reſignare, & illa ius nullum habentibus dimittere compellantur; Notarij vero, ſeu tabelliones publici, & aliæ perſonæ eccleſiaſticæ, plus temporalẽ, quam æternam pœnam metuentes, de huiuſmodi citationũ executionibus, & inhibitionibus, ſeu impedimentis circa illas præſtitis, etiam in virtute per eos in ipſorum creatione ad notariatus ſiue tabellionatus officium præſtiti iuramenti, ab his, quorum intereſt, requiſiti, metu pœnarum temporalium huiuſmodi, inſtrumenta publica deſuper conficere, & in publicam formam tradere, aut de his ſe rogatos facere non audent; ex quo iuſtitia perit, ſeu ſaltem retardatur, beneficiaque eccleſiaſtica multotiens abſque titulo canonico detinentur occupata; mandata vero Apoſtolica contemnuntur, & auctoritas Sedis prædictæ vileſcit, libertaſque eccleſiaſtica conculcatur. Nos igitur cupientes, quantum cum Deo poſſumus, huic morbo, ne vlterius inualeſcat, opportunam medelam adhibere, auctoritate Apoſtolica, hac noſtra perpetua conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, quod omnes, & ſingulæ perſonæ, tam ſeculares, quam regulares, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ, ſeu ordinis exiſtant, contra quas in eadem Curia cauſæ, quæ in illa tractari conſueuerunt ſeu poſſunt, de iure vel conſuetudine commiſſæ ſunt, vel in futurum, tam per appellationem, ſeu deuolutionem ad illam, aut alias quomodolibet committerentur, & quæ citationes huiuſmodi in vim commiſſionum Apoſtolicarum decretas, vel decernendas, aut quæuis alia mandata, ſeu reſcripta Apoſtolica, iuſtitiam vel gratiam continentia, quominus iuxta illorum tenorem executioni demandentur, per ſe vel per alium ſeu alios, directe vel indirecte, quouis quæſito colore impedire, aut impediri facere, ſeu clericis vt beneficia eccleſiaſtica renuncient, aut iuri in illis ſibi competenti cedant, vel vt à proſecutione cauſarum, & iurium huiuſmodi deſiſtant, mandari facere præſumpſerint, aut pro illis impediendis, & renunciandis, ad principes ſeu officiales ſeculares, publice vel occulte, per ſe vel alium, quouis quæſito colore recurſum habuerint, cauſam perdant, & omne ius tã in petitorio, quam poſſeſſorio, in re vel ad rem de qua agitur, eis competens, eo ipſo amittant, & ad beneficia ſic renunciata obtinendum inhabiles exiſtant. Aliæ vero perſonæ eccleſiaſticæ, ſeu etiam ſeculares, quas cauſa huiuſmodi non tangit, executionem citationum huiuſmodi, aut aliorum quorumcunque mandatorum, ſeu reſcriptorum, & prouiſionum apoſtolicarum, vt præmittitur, impedientes, aut impedimentis huiuſmodi, auxiliũ, conſilium, vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte præſtantes, cuiuſcunq; conditionis vel præeminentiæ exiſtant, ſententiam excommunicationis eo ipſo incurrant, a qua (præterquam in mortis articulo conſtituti, & ſatisfactione præuia) ab alio quam a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, & canonice intrante abſolutionis beneficium nequeant obtinere; Notarij vero, ſiue tabelliones publici prædicti, qui de executionibus citationum & mandatorum, ac prouiſionum huiuſmodi faciendis, aut quo minus fiant inhibitionibus, requiſiti fuerint, inſtrumenta publica deſuper ad inſtantiam intereſſe habentium, ſeu intereſſe prætendentium (ſatisfacto tamen de congruo ſalario) conficere recuſauerint, periurij reatum incurrant, ac executionem officij tabellionatus amittant, ſiantque infames eo ipſo, & eorum inſtrumentis ſiue ſcripturis publicis poſtmodum per

eos ſuper rogitibus poſtea factis, & conficiendis, donec ab huiuſmodi reatu periurij abſolutionem & infamiæ abſterſionem obtinuerint, nulla fides in iudicio, vel extra adhibeatur. Et vt huiuſmodi conſtitutio & ſtatutum ad ſingulorum notitiam deducantur, vniuerſis locorum Ordinarijs in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, quatenus ſtatutum & conſtitutionẽ noſtram hmōi, per ſe vel alium ſeu alios, in eorum eccleſiis, vel ciuitatibus publicent, ſeu publicari faciant; ac conſtitutionis huiuſmodi copiam, cathedralium eccleſiarum valuis, ita quod veriſimiliter ad ſingulorum notitiam peruenire valeat, affigi faciant, Necnon pro tempore exiſtenti curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, vt inſtante Procuratore Fiſci noſtri, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, contra omnes & ſingulos etiam qualitercunq; prærogatiuatos, quos prædictas ſententias & pœnas ſibi incurriſſe conſtiterit, eiſdem ſententijs, & pœnis illaqueatos tamdiu publice nunciet, & faciat ab alijs nunciari, ac vt excommunicatos ab omnibus arctius euitari, & nihilominus legitimis per eum deſuper habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, & pœnas præfatas iteratis vicibus, aggrauare, auctoritate Apoſtolica procuret, donec ipſi ſic excommunicati, abſolutionis beneficium, ſatiſfactione præuia, meruerint obtinere. Volumus autem conſtitutionem, & ſtatutum huiuſmodi, in Cancellaria Apoſtolica publicari, & in Quinterno Cancellariæ prædictæ, inter alias inibi deſcriptas conſtitutiones, annotari, & deſcribi, ac poſt duos menſes a die publicationis huiuſmodi computandos, omnes abſentes; præſentes vero in eadem Curia, poſt diem publicationis huiuſmodi arctare, ac omnibus petentibus dari, & concedi eo modo, quo aliæ conſtitutiones De curia, concedi conſueuerunt. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, & excõmunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem: quod quidem indultum, decernimus eis, quacunque auctoritate muniti ſint, in hoc aliqualiter ſuffragari non poſſe, quominus huiuſmodi ſententijs, & pœnis ſubiaceant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, præcepti, mandati, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo nonageſimo primo, Octauo Kalen. Februarij, Pontificatus noſtri anno octauo.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

IDEM.

12

Quod prætextu facultatum reſignandi beneficia extra Curiam, nihil poſſit valide fieri, niſi in loco per duas dietas legales, ab eo in quo Rom. Pont. circa Curiam ſuam tenere contigerit, diſtante. Quodque nullus facultatibus reſignandi ſibi per Sedem Apoſtolicam conceſſis, vti valeat, niſi dum & quando beneficia quæ obtinet, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, vere, & non ad aliorum commodum, ficte reſignare intendit.

INNOCENTIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sicut bonus paſtor ſuper familiam domus ſuæ ſolerter inuigilans, ſic prouidere, ſicque diligenter debet attendere, quod inordinata & indiſpoſita, ſi qua inuenerit in eadem, ſubmota difficultate, reducat pariter & reformet; ſic & nonnunquam decet & expedit Romano Pontifici (in quo poteſtatis plenitudo conſiſtit, & cuius, in factis per eum circa beneficia eccleſiaſtica gratijs, adeo eſt ſeruandus intentionis affectus, vt in contrarium acta, nullius exiſtant firmitatis) ne beneficia huiuſmodi, abſque canonico titulo detinere contingat, circa gratias ipſas, pro ſuæ circunſpectionis induſtria, votiuæ declarationis, modificationis, & reuocationis adhibere remedium, prout expedire cognoſcit, deſuper ſalubriter prouidere. Sane (ſicut accepimus) nonnulli obtenta per eos à Sede Apoſtolica licentia reſignandi beneficia eccleſiaſtica per eos pro tempore obtenta, extra Romanam curiam, in Ordinariorum locorum, aut in dignitate eccleſiaſtica conſtitutarum perſonarum, ſeu cathedralium eccleſiarum canonicorum, per eos eligendorum, manibus, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis; ac eiſdem Ordinarijs, perſonis, & canonicis, reſignationes ipſas ab eis, & perſonis compermutantibus, ſeu ſimpliciter reſignare volentibus, extra dictam Curiam recipiendi & admittendi, ac reſignata beneficia per compermutantes, ſeu ſimpliciter reſignantes, ipſis licentiam habentibus, & per eos ex dicta cauſa compermutantibus huiuſmodi: ſimpliciter vero, idoneis perſonis conferendi, conceſſa facultate abutentes; nonunquam licentiæ, & facultatis huiuſmodi prætextu, extra & prope Vrbem vel alium locum, in quo Romanam Curiam reſidere contingit, reſignationes beneficiorum eccleſiaſticorum quæ obtinent, ſimpliciter vel ex dicta cauſa, pro alijs beneficijs eccleſiaſticis, in manibus perſonarum in prælaturis & eccleſiaſticis dignitatibus conſtitutarum, aut canonicatus & præbendas in cathedralibus eccleſiis obtinentium, in dicta Curia reſidentium, ad id extra muros Vrbis & loci huiuſmodi, propterea ſtudioſe ductarum, faciunt, & ab illis de ſic reſignatis beneficijs ex dicta cauſa, eis & compermutantibus, & ſimpliciter perſonis alijs reſpectiue prouiſiones fieri procurant: Quandoque vero ex volentibus ſua beneficia eccleſiaſtica reſignare, ad finem vt de illis perſonæ eis gratæ prouideatur, vel duobus inuicem permutare volentibus complaceant, & faciant quod illi mediantibus huiuſmodi licentijs & facultatibus, quod quærunt, obtineant indirecte, tam prope locum dictæ Curiæ, quam extra in partibus, in quibus degunt, fingunt ſe aliqua, perſæpe tenuiſſima & etiam ficta beneficia eccleſiaſtica, & quæ nonnunquam tales perſonæ eis conferre procurant, ad effectum huiuſmodi ex cauſa permutationis cum eiſdem perſonis, pro illis beneficijs quæ perſonæ illæ volunt ad illos peruenire, reſignare virtute licentiæ & facultatum earundem: & ſic de his, quæ ipſi habentes licentiam huiuſmodi reſignãt beneficijs ex dictis cauſis perſonis illis, quorum opera nonnunquam, vt præfertur, ea habuerunt, & quibus cõplacere ſtudent, de alijs beneficijs, quæ ſic fraudulenter compermutantes ipſi reſignant, vt tandem ad alios perueniant, ipſis licentiam & facultatem huiuſmodi habentibus prouidetur, factaque ſic hinc inde prouiſione

prædicta

prædicta collata eiſdem licentiam habentibus, beneficia in permutatione huiuſmodi interdum illico illorum poſſeſſione non habita, & nonnunquam putantes cautius agere infra paucos dies, habita vel non habita poſſeſſione huiuſmodi, in his in quibus ex dicta cauſa permutationem fecerunt, vel alterius perſonæ manibus ſimpliciter reſignant, vt de illis prouideatur perſonis illis, quibus prouideri intendebant illi, qui ex dicta cauſa illa prius reſignauerant, vt præfertur, vel illa ex cauſa permutationis, cum illo cum quo compermutans primo permutare intendebat, reſignant, pro beneficio, quod primo permutans affectabat habere, & completa permutatione ſecunda, per quam primi permutantis beneficium in illum cum quo permutare volebat, perueniat, denuo poſſeſſione etiam non habita, collatum ipſi facultatem habenti in ſecunda permutatione beneficium ex cauſa permutationis cum primo permutante, pro illo, quod ipſemet facultatem habens, in prima permutatione reſignauerat beneficio primo permutanti collato reſignat, & ſic in huiuſmodi tertio loco, facta permutatione, quod primo dimiſerant, proprium beneficium recuperant, & illi primo compermutanti, cuius beneficium per eum dimiſſum, in prima permutatione peruenerat, ad ſecundo permutantem, in ſecunda permutatione confertur, in huiuſmodi tertia permutatione dimiſſum per dictum ſecundo permutantem beneficium in ſecunda permutatione, & ſic de quorum nullus licentiã obtinet, permutandi propria beneficia per huiuſmodi tres permutationes, & earum circuitum ſucceſſiue factum modo prædicto inuicem permutant, prætextu licentiæ & facultatis prædictæ; & (quod deterius eſt) pro earundem facultatum vſu modo prædicto illas habentes, præmia exigunt nonnunquam ab eiſdem, in quorum fauores illis vtuntur, aliæque diuerſæ fraudes committuntur, in animarum ſuarum periculum, & Apoſtolicæ auctoritatis contemptum, ac ſcandalum plurimorum: Quidam vero licentijs & facultatibus huiuſmodi, quo ad beneficia quæ obtinent diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata non contenti, vt plenius alijs valeant inſeruire, literas licentiæ & facultatis huiuſmodi, cum clauſula (etiam ſi compermutantium ſeu ſimpliciter in eorum fauorem reſignantium beneficia eccleſiaſtica, diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata exiſtant) à ſede præfata obtinere hactenus procurarunt, & procurant in diés. Ac quãquam illi, in quorum manibus ſimpliciter reſignarunt beneficia huiuſmodi, dictarum facultatum prætextu, iuxta literarum deſuper confectarum tenorem, teneantur & debeant de nominibus & cognominibus beneficiorum ſic reſignatorum, & perſonarum, quibus illa contulerint, ac diebus collationum eorundem, agentes Cameræ Apoſtolicæ, aut collectorem, vel ſubcollectorem fructuum, & prouentuum eiuſdem Cameræ debitorũ, in partibus illis certificare, tamen id facere perſæpe omittunt, in eiuſdẽ Cameræ non modicũ præiudiciũ & grauamen. Nos igitur hmôi fraudibus, & abuſionibus obuiare volentes, hac in perpetuũ valitura cõſtitutione ſtatuimus & ordinamus, prætextu licentiarum & facultatum huiuſmodi, per nos hactenus, & Sedem prædictam conceſſarum, & quas concedi continget in poſterum, nil valide de cætero fieri poſſe in aliquo loco, ab eo, in quo nos & pro tempore exiſtentes Romani Pontifices curiam ſuam tenere contingerit, loco per duas dietas legales non diſtante; & eas reſignationes, licentiarum huiuſmodi vigore, extra dictam curiam per duas dietas huiuſmodi fieri cenſeri, quæ duntaxat in locis ab eadem diſtantibus, ad minus per duas dietas huiuſmodi, fieri continget, & non illas, quæ in locis minus diſtantibus fierent in futurum: Quodque nullus huiuſmodi licentijs & facultatibus conceſſis & concedendis à nobis & Sede prædicta quandocunque in poſterum, nullatenus vti valeat, niſi dum & quando beneficia eccleſiaſtica quæ obtinet ſimpliciter vel ex cauſa permutationis, vere & non ad altorum commodum ficte reſignare intendit: contrafacientes vero, tam infra duas dietas ab Vrbe, etiam vere, quam extra illas ficte & in fraudem reſignantes, & perſonæ reſignationes huiuſmodi recipientes & admittentes, ac notarij inde rogati, & teſtes interuenientes, eiuſdem fictionis & fraudis non ignari; ſi Epiſcopi, & ſuperiores, interdicti ingreſſus eccleſiæ; ſi vero alij ab eiſdem fuerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant. Decernentes, per reſignationes ipſas, quas ſic contra ſtatutum & ordinationem huiuſmodi fieri contingeret, in reſignantium pœnam beneficia reſignata vacare; collationes vero quæ fient de eiſdem prætextu facultatum prædictarum, nullius eſſe roboris, vel momenti, & haberi debere prorſus pro infectis. Et præſumentes reſignationes huiuſmodi ficte & non vere fieri, ſi illi, qui huiuſmodi facultates habent, & perſonæ compermutantes cum eis, ſeu ſimpliciter in eorum fauorem reſignantes, reſignata per eos beneficia per quatuor menſes ante reſignationes ipſas pacifice non poſſederint; vel ipſi reſignantes intra menſem poſt reſignationes ipſas morte præuenti fuerint, (ſi tamen tempore reſignationum, ſeu permutationum eorundem infirmi erant ea infirmitate de qua deceſſerint) reuocamus quoque omnes & ſingulas licentias & facultates huiuſmodi, obtentas à nobis & ſede prædicta ad beneficia compermutantium, ſeu ſimpliciter in fauorem habentium facultates huiuſmodi reſignantium, diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata, vel ex generali reſeruatione affecta, & quoad illa nolumus eas de cætero cuiquam ſuffragari. Et ſi forſan in futurum ſic concederentur, quo ad compermutantium, ſeu ſimpliciter in fauorem huiuſmodi facultates impetrantium, reſignantium beneficia reſeruata vel affecta, nullius eſſe roboris vel momenti. Et ſi licentiarum huiuſmodi vigore, tam ex dicta cauſa, quam ſimpliciter reſignantes beneficia eccleſiaſtica quæcunque & qualiacunque, cum cura & ſine cura, quorum fructus reditus & prouentus vigintiquatuor florenorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum excederent, etiam ſi ex dicta cauſa reſignata forent, inæquales tamen illorum fructus reditus & prouentus huiuſmodi exiſterent, vel recipientes & admittentes reſignationes ipſas, agentes Cameræ Apoſtolicæ præfatæ, aut collectorem, vel ſubcollectorem prædictos, de diebus collationum, quas fecerint, ac nominibus, & cognominibus beneficiorum, & perſonarum, quibus illa contulerint, ſimpliciter, vel inæqualitate fructuum, redituum, & prouentuum ſubſiſtente, etiam ex dicta cauſa, quamuis inæqualitas prædicta ad dictam ſummam vigintiquatuor librarum non aſcenderet, non certificauerint, infra vnum, ſi citra; infra tres menſes à die collationum eorundem; ſi vltra montes reſignationes ipſas fieri contigerit, beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo, & vt vacantia poſſint libere conferri. Et ne vtentes licentijs, & facultatibus huiuſmodi, valeant præmiſſorum ignorantiam allegare, volumus huiuſmodi conſtitutionem noſtram in audientia literarum Contradictarum publicari, & in Cancellaria Apoſtolica deſcribi, & præſentes in curia extunc, abſentes vero ab eadem, poſt duos menſes, à die publicationis huiuſmodi, ligari. Et in literis licentiarum huiuſmodi, clauſulam per quam iniungitur collatoribus onus certificationis prædictæ, iniunctionem ipſam, iuxta

præſentis conſtitutionis ſeriem, de cætero per eos, qui earum expeditioni vacant, opportune cum præfixione termini prædicti, & decreto vacationis prædictæ, ſi non certificent, ampliari. Non obſtantibus literis licentiarum huiuſmodi, ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et ne de præmiſſis valeat ignorantia allegari, volumus quod venerabilis frater noſter Rodericus Epiſcopus Portuenſis, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarius, præſentes literas in Quinterno Cancellariæ deſcribi, & ſuper præmiſſis pro quolibet petente, literas duplicatas De curia, per eandem Cancellariam expediri faciat, etiam ſub Data tunc currenti. Volẽtes quod quoad hoc, ſub ſingulis Datis, ſub quibus literas ipſas duplicatas cõtigerit expediri, præſentes literæ cenſeantur innouatæ, & in illis contenta, totiens quotiens ſub alia Data duplicabuntur, ſub illa à nobis emanari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo nonageſimo primo, quinto Kal. Octobris, Pontificatus noſtri anno octauo.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

ALEXANDER VI.

I

Literas Sixti IIII. hic deſcriptas, etiam ad bona immobilia & iura, etiam feudalia & emphytheutica, extra Vrbem, aut prope eam ad millaria decem conſiſtentia, extendit.

Literas Sixti iiij. de quib⁹ hic habes ſup. pag. 47. num. 9.

ALEXANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ea, quæ à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuadentibus honeſtis cauſis, emanarunt, libenter noſtræ approbationis munimine ſolidamus; vt eo firmius illibata perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſtolica auctoritate munita. Dudum ſiquidem a fe. re. Sixto Papa IIII. prædeceſſore noſtro, emanarunt literæ tenoris ſubſequentis v3. Sixtus, &c. Ad perpetuã rei memoriam. Et ſi de cunctarum &c. Nos igitur, qui ad præfatam almam Vrbem noſtram eiuſq; decorem & venuſtatem, tanto accuratius aciẽ noſtræ conſiderationis extendere debemus, quanto illa caput eſt orbis, & Altiſſimus in ea ſacerdotij principatum, Chriſtianæ religionis caput inſtituit, ac ſui Vicarij ſedem (ad quam de vniuerſis mundi partibus Chriſtifideles in numero confluunt copioſo) voluit collocari: cupientes, vt literæ prædictæ prædeceſſoris præfati, & in eis contenta, perpetuis futuris temporibus noſtræ approbationis munimine ſolidata, firmius obſeruentur; Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio pariter & aſſenſu, literas prædictas, & in illis contenta, ac inde ſecuta quæcunque, auctoritate Apoſtolica, præſentium tenore approbamus, & plenum robur perpetuæ firmitatis obtinuiſſe, & obtinere debere, etiam quoad domos, palatia, ædificia, & alia bona immobilia, ac iura quæcunque in prædictis literis expreſſa, in dicta Vrbe, vel extra, aut prope eam ad miliaria decem conſiſtentia, ex fructibus, prouentibus, & emolumentis officiorum quorumcunque curiæ prædictæ acquiſita, & acquirenda in poſterum, decernimus, & declaramus: & nihilominus potiori pro cautela, literas prædictas, motu, ſcientia, ac conſilio, & aſſenſu ſimilibus, in omnibus & per omnia innouamus, & de nouo concedimus. Illas etiam ad quæcunque bona immobilia, etiam ex fructibus eccleſiaſticorum beneficiorum, & officiorum prædictorum licite acquiſita, ex teſtamento, ac etiam ab inteſtato ad dictos hæredes peruenientia, in dicta Vrbe, & eius ſuburbijs conſiſtentia, ac etiam emphiteutica & feudalia extendentes; ſuper quibus pariformiter, vt ſupra, obſeruari perpetuo ſtatuimus, & ordinamus; decernentes præſentibus, & alijs literis prædictis per quaſcunque alias literas prædictas, quæ a nobis, & Sede prædicta forſan in poſterum, etiam cum quibuſuis verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, fortioribus, efficacioribus, & inſolitis, ac etiam præſentibus, & alijs literis prædictis expreſſe derogantibus, etiam motu, ſcientia, ac conſilio, & aſſenſu ſimilibus emanarent, derogari, & illis quorum intereſt, quouis modo præiudicari non poſſe. Et ſi vllo vnquam tempore quouis modo præiudicatum, & derogatum appareret, per literas, & derogationes prædictas, ius quæſitum, fuiſſe & eſſe ablatum cenſeri, & illas tanquam iuris quæſiti ablatiuas, nullas omnino eſſe decernentes; & ſic per quoſcunque iudices, & commiſſarios, etiam eiuſdem S. R. E. Cardinales, & cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, in quacunque inſtantia, ſublata eis & cuilibet eorum quauis aliter interpretandi facultate, ſententiari, diffiniri, & iudicari debere, Irritũ quoq; & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſciẽter vel ignorãter cõtigerit attẽtari. Et pro eorum omnium executione votiua, venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Raguſien. & Epiſcopo Ferrarien. ac dilecto filio Camerario noſtro, necnon Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, vbi, & quando, ac quotiens expediri putauerint, fuerintque deſuper legitime requiſiti, præſentes ſolemniter publicatas, faciant, auctoritate prædicta, inuiolabiliter obſeruari: & illis, quos præmiſſa concernunt, & pro tempore concernent, deſuper veracis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant eos contra literarum prædictarum tenorem quomodolibet, quauis auctoritate, directe, vel indirecte moleſtari; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, & alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos quotiens expediuerit, iteratis vicibus aggrauare procurent: inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ idem prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcũque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim a Sede prædicta indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo &c. noſtræ approbationis, conſtitutionis, declarationis, inno-

uationis

uationis, conceſsionis, extenſionis, ſtatuti, ordinationis, decreti,& mandati infringere, &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo quarto, pridie Non. Octobris, Pontificatus noſtri anno tertio.

IDEM.

2

De inuentione Tituli Crucis Domini Noſtri Ieſu Chriſti.

ALEXANDER Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, Vniuerſis Chriſti fidelibus præſentes inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Admirabile ſacramentum viuificæ Crucis, cuius ſignum erit in cælo, dum Dominus ad iudicandum venerit, intra noſtræ mentis arcana reuoluentes, & pia conſideratione penſantes, quod in ligno eiuſdem ſanctiſsimæ Crucis Dominus noſter Ieſus Chriſtus pro humani generis ſalute mortem ſubire non abnuit, vt nos de morte ad vitam reuocaret; dignum imo potius debitum reputamus, eccleſias & loca ſub ipſius ſanctiſsimæ Crucis nomine dedicata, & præſertim in Vrbe conſiſtentia, gratioſis indulgentiarum & remiſsionum muneribus decorare, vt per hoc & tanti ſacramenti iugis memoria in mentibus Chriſti fidelium permaneat, & ipſi Chriſti fideles, ipſius Domini gratia eos præueniente, felicitatis premia conſequi mereantur æterna. Cum itaque nuper, videlicet anno a Natiuitate eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo, vltima dominica menſis Ianuarij, dum bo. me. Petrus tt. S. Crucis in Hieruſalem Cardinalis, qui tunc in humanis agebat, eandem eccleſiam digno ornatu reparari faceret, in altiori pariete teſtudinis dictæ eccleſiæ, repertus fuerit Titulus Hebraicis, Græcis, & Latinis literis conſcriptus, & qui ſupra caput ipſius D. N. Ieſu Chriſti, dum in ligno eiuſdem S. Crucis pendebat, appoſitus extitit, & ipſe Titulus nunc in eadem Eccleſia debita cum veneratione obſeruetur, & cuſtodiatur; Nos in Cruce huiuſmodi ſancta cum Apoſtolo gloriantes, & ſatagentes alios ad glorificationem ipſius inuitare, vt vitalis ligni pretio, vitæ æternæ ſuffragia conſequantur: ac cupientes, vt eccleſia prædicta (quæ nunc titulus dilecti filij noſtri Bernardini eiuſdem eccleſiæ ſanctæ Crucis in Hieruſalem presbyteri cardinalis exiſtit) congruis frequentetur honoribus, & ipſi Chriſti fideles eo libentius deuotionis cauſa ad eandem eccleſiam confluant, quo ex hoc ibidem, dono cæleſtis gratiæ vberius conſpexerint ſe refectos, De omnipotentis dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus vtriuſque ſexus, vere pœnitentibus, & confeſsis, qui eccleſiam ipſam in vltima Dominica menſis Ianuarij cuiuslibet anni, a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis ipſius Dominicæ, deuote viſitauerint, annuatim omnium peccatorum ſuorum remiſsionem, auctoritate apoſtolica tenore præſentium concedimus, & elargimur, præſentibus, perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, quod ſi alias viſitantibus dictam eccleſiam, aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapſum duratura, eadem die per nos conceſſa fuerit præſentes literæ nullius ſint roboris vel momenti. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſexto, quarto Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

3

Facultas abſoluendi conceſſa infra nominatis Pœnitentiarijs baſilicæ Sancti Petri de Vrbe, Et inhibitio, ne alij confeſſores, prætextu facultatum quarumcunque, abſoluere poſsint durante hoc ſacro anno Iubilei.

ALEXANDER Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Paſtoris eterni qui pro ſalute gregis dominici in precium immolari non abnuit, vices licet immeriti gerentes in terris: & gregem ipſum nobis diuina diſpoſitione commiſſum, paterne conſiderationis intuitu conſpicientes: ac de animarum ſingulorum fidelium ſalute ſolicite cogitantes: illarumque periculis occurrentes: ad ea libenter intendimus vt debemus, per quæ fidelium eorundem ſalus animarum valeat procurari: ipſique fideles hoc ſacro anno Iubilei: ad almam Vrbem pro conſequenda indulgentia, dicto anno pro ſuorum, expiatione peccatorum, conceſſa confluentes, & alij in dicta Vrbe commorantes & reſidentes, illius capaces, facilius & liberius Deo propitio effici poſsint. Sanè prouide conſiderantes inſtantem annum Iubilei, remiſsionis, & gaudij, ac reconciliationis humani generis noſtro pijſsimo Redemptori, eſſe vere illum centeſimum annum, qui ab ipſa primæua ordinatione fuerat inſtitutus, & in quo omnes quibuſcunque etiam grauiſsimis delictis obnoxij, vere pænitentes, & confeſsi, viſitantes Beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum baſilicas, ac Lateranen. et beatæ Mariæ maioris de dicta Vrbe eccleſias, illarumque maiora altaria, in quibus, videlicet beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum baſilicis corpora glorioſa, et in eccleſia Lateranen. capita illorum recondita conſeruantur, ob paſsionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac eorundem Apoſtolorũ, aliorumque Martyrum & Sanctorum merita, pleniſsimam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam conſequuntur, et propterea a cunctis fidelibus non immerito maiori deuotione, ac frequentia celebrandum: Volenteſque vt Chriſti fideles ad Vrbem ipſam de diuerſis mundi partibus pro conſequenda huiuſmodi pleniſsima indulgentia, confluentes: et alij in illa commorantes & reſidentes, eandem indulgentiam facilius valeant promereri: Et ne defectu poteſtatis abſoluendi illos qui aliquibus caſibus nobis & Sedi apoſtolicæ reſeruatis irretiti forent, eorum animæ illaqueatæ remaneant, debite prouidere: ipſorumq; (cum ſẽper ad nos in dictis reſeruatis caſibus recurſus haberi nequeat) commoditati, ac animarum ſuarum ſaluti paterna charitate conſulere: Dilectis filijs infraſcriptis Pænitentiarijs in dicta Baſilica principis Apoſtolorum deputatis, de quorũ prouidentia, integritate, bonitate, & ſolertia in his & alijs, gerimus in Domino fiduciam ſpecialem, Omnes & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſti fideles, ad dictam Vrbem pro conſequenda pleniſsima indulgentia huiuſmodi confluentes, & alios in illa commorantes & reſidentes, qui aliquibus caſibus nobis

bis & dictæ ſedi reſeruatis irretiti forent, in dictis caſibus etiam quantumcunque grauibus & enormibus, & ex quauis cauſa ſpecialiter vel generaliter nobis & dictæ ſedi reſeruatis, etiam in literis quæ in die cœnæ Domini ſingulis annis publicari conſueuerunt contentis, & etiam talibus de quibus præſentibus ſpetialẽ oporteret fieri mentionem: (Conſpirationis ſcilicet in perſonam vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu ſedem prædictam: Falſitatis litterarum, ſupplicationum, & commisſionum apoſtolicarum: Delationis armorum & aliarum prohibitorum ad partes infidelium: Iniectionis manuum violentarum in Epiſcopos vel alios prælatos ſuperiores: caſibus dumtaxat exceptis) ad effectum ipſam plenisſimam indulgentiam conſequendi: & dicto anno Iubilei durante in foro conſciẽtiæ abſoluendi, eiſq; penitentiam ſalutarem iniungendi, plenam liberam & omnimodam auctoritate apoſtolica & ex certa ſcientia tenore præſentium concedimus facultatem. Quibuſuis alijs perſonis & confeſſoribus ſecularibus & religioſis in dicta Vrbe, & extra muros illius, ac alias vbilibet exiſtentibus quaſcunque facultates, in dictis caſibus reſeruatis abſoluendi, a nobis & ſede prædicta verbo vel ſcriptis forſan obtinentibus: etiam ſi in eis caueretur expreſſe quod illis nullatenus, vel non niſi ſub certis inibi expresſis modo & forma, aut conceptione vel expresſione verborum derogari poſſet: ne aliquem dicto anno durante facultatum prædictarum prætextu in dictis caſibus reſeruatis abſoluere quoquomodo præſumant, ſub excommunicationis & anathematis latæ ſententiæ pœna (quam contrafacientes eo ipſo incurrant, & a qua non niſi a nobis & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus præterquam in mortis articulo conſtituti abſolui posſint) quibuſque ſi inobedientes fuerint vt præfertur prædicationis, lectionis, adminiſtrationis ſacramentorum, & audiendi confesſiones officia interdicimus: diſtrictius inhibentes, prædicentes & declarantes aperte tranſgreſſoribus & contemptoribus prædictis, nos grauius contra eos ſpiritualiter & temporaliter prout expedire cognouerimus proceſſuros: & nihilominus quicquid egerint abſoluendo vel alias, nullius ſit roboris vel momenti. Non obſtantibus præmisſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Studeant igitur omnes Chriſti fideles, vt tenentur, hoc ſacro anno Iubilei corda ſua Altisſimo præparare: moreſque ac vitam in melius commutare: ab illicitis abſtinere: Domino per pænitentiæ dolorem, per humilitatis ſpiritum, per contriti cordis ſacrificiũ, cooperantibus eleemoſynis, & peregrinationibus ſatisfacere: vt baſilicas & eccleſias prædictas deuote viſitantes, vere pænitentes & confesſi, ipſam plenisſimam anni Iubilei indulgentiam & reconciliationem cum pijsſimo redempore noſtro, per eorum merita ac bona opera conſequi mereantur. Nomina vero dictorum pænitentiarorum ſunt hec videlicet. Franciſcus Epiſcopus Millopotauen. Ricardus Trapp in artibus & theologia magiſter. Claudius Catelini ordinis fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini profeſſor, etiam in theologia magiſter. Paulus de Curte ordinis fratrum prædicatorum profeſſor, etiam in theologia magiſter. Andreas Friſner etiam in artibus & theologia magiſter. Iohannes de Maloleone ordinis fratrum minorum profeſſor, etiam in theologia magiſter. Andreas Ondorp canonicus Leodien. decretorum doctor, ac in artibus & theologia magiſter. Gaſpar Peu, Archidiaconus maior eccleſiæ Vrgellen. etiam in artibus & theologia magiſter. Auguſtinus de Caſtello eiuſdem ordinis fratrum Eremitarũ ſancti Auguſtini profeſſor, etiam in theologia magiſter. Philippus de Bodrogh Archidiaconus eccleſiæ Stergonien. etiam decretorum doctor, & in artibus magiſter. Staniſlaus Selig canonicus Cracouien ſimiliter decretorum doctor. Omnes in dicta baſilica Sancti Petri Penitentiarij. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ concesſionis, inhibitionis, interdicti, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis aũt hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo nonageſimo nono, decimotertio Kalendas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno octauo.

IDEM.

4

Annunciatio ſacri Iubilei 1500. anni, Et declaratio quid pro conſequenda illius plenisſima indulgentia, a Chriſti fidelibus fieri debeat.

ALEXANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Inter curas multiplices quæ nobis ex apoſtolatus officio incumbere dignoſcuntur, illam libenter amplectimur, per quam vniuerſi Chriſti fideles, hoc ſacro Iubilei anno inſtante, indulgentias a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris & a nobis pro ſuorum expiatione peccatorum conceſſas vberius valeant promereri: ac ad id pro ſuarum ſalute animarum promptius inducãtur: & quæ propterea ab eiſdẽ prædeceſſoribus & a nobis prouide emanarunt, ad omnium notitiam deducantur: vt ipſi Chriſti fideles indulgentiarum huiuſmodi melius & facilius capaces effici, ac æternæ beatitudinis præmia largiente Altisſimo conſequi posſint. Cum itaque annus iubilei remisſionis & gaudij, ac reconciliationis humani generis noſtro pijsſimo redemptori, qui quolibet anno centeſimo ab illius primæua ordinatione per fe. re. Bonifacium viij. inſtitutus: & deinde per Clementẽ vi. ad quinquageſimum, ac succesſiue per Gregorium xi ad xxxiii. et poſtremo ad xxv. annos per piæ memoriæ Paulum ii. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros propter humanæ vitæ breuitatem reductus fuit, inſtare noſcatur: ſitque vere ille centeſimus annus, qui ab ipſa primæua ordinatione fuit inſtitutus: & in quo vniuerſi Chriſti fideles, quibuſcunque etiam grauisſimis delictis obnoxij vere pænitentes & confesſi, viſitando baſilicas & eccleſias almæ Vrbis & extra eam deputatas, illarumque maiora altaria ob pasſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac apoſtolorum, necnon martyrum, aliorumque ſanctorum merita plenisſimam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam conſequuntur: & propterea ab omnibus Chriſti fidelibus cum maiori frequentia & deuotione non immerito celebrandus: cupiamuſque toto cordis affectu animas lucrifacere Creatori: dictumque annum Iubilei ab ipſis fidelibus cum omni debita & ſingulari deuotione frequẽtari: ac fideles ipſos ad dictam Vrbem pro reuerentia beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum principum, qui eã martyrio ſuo conſecrarunt: & in quorum baſilicis ſub ipſarum maioribus altaribus illorum corpora glorioſa, & in altari eccleſiæ Lateranen. capita recondita conſeruantur: ac indulgentijs dicti Iubilei conſequendis vnde-

cunque

cumque perſonaliter accedere. Nos qui eiuſdem beati Petri, meritis licet imparibus, ſucceſſores ſumus, & per alias diuerſas litteras, dicti anni Iubilei indulgentiam, litteraſque eorundem prædeceſſorum noſtrorum deſuper emanatas, de fratrum noſtrorum conſilio approbauimus & innouauimus: Ne contingat aliquem ignorare ſeu dubitare quo tempore annus iſte iubilei incipiat: et quæ ac quot eccleſiæ pro dicta conſequenda indulgentia pleniſſima: & quot diebus illæ viſitari debeant, per noſtræ declarationis oraculum debite prouidere volentes, auctoritate apoſtolica & ex certa ſcientia, tenore præſentium, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus per vniuerſum orbem conſtitutis, nunciamus & declaramus, ipſum annum Iubilei, in vigilia & primis veſperis Natiuitatis eiuſdẽ Domini noſtri Ieſu Chriſti proxime venturi, inchoare: quo tempore portam dictæ Baſilicæ beati Petri, centeſimo quoque anno Iubilei, pro maiori fidelium deuotione aperiri ſolitam, aſtantibus venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinalium collegio, ac maxima Prælatorum, cleri & Populi multitudine, proprijs manibus aperiemus, faciemuſque aperire alias Baſilicæ Sancti Pauli, ac Lateranen. et beatæ Mariæ maioris de dicta Vrbe eccleſiarum portas, etiam de more, iubilei anno aperiri conſuetas. Et pro conſequenda ipſa pleniſſima indulgentia Baſilicas eorundem apoſtolorum Petri, & Pauli, ac Lateranen. & beatæ Mariæ maioris eccleſias, illarumque altaria maiora huiuſmodi, per Romanos, ac in dicta Vrbe commorantes & reſidentes. xxx. per peregrinos vero & forenſes. xv. diebus continuis ſeu interpollatis, ſemel in die viſitari debere, Omnes & ſingulas pleniſſimas indulgentias, per dictos prædeceſſores dicto anno Iubilei baſilicas & eccleſias prædictas viſitantibus conceſſas, de nouo pro conſcientiarum eorum fidelium maiori ſerenitate ac potiori cautela, auctoritate & ſcientia ſimilibus approbantes, concedentes, & innouantes. Adiicientes quoque, vt hi qui pro ſimili conſequenda indulgentia huiuſmodi, poſt iter arreptum, vel poſt præparationem ad veniendum ad dictam Vrbem, per eos factam, impediti legitime fuerint, quo minus ad ipſam Vrbem dicto anno Iubilei valeant peruenire; aut præparati, in loco vbi tunc fuerint, & venientes, in via; vel tam præſi ad prædictam vrbem peruenerint, quam Romani & alij reſidentes & commorantes, & forenſes præfati, dierum præfato numero non completo, in dicta Vrbe deceſſerint, vere penitentes & confeſſi, eandem pleniſſimam indulgentiam omnino conſequantur. Et vt omnes Chriſti fideles eiuſdem pleniſſimæ indulgentiæ facilius capaces Deo propitio efficiãtur, habeantq; ad quos in caſibus nobis & Sedi apoſtolicæ reſeruatis, ſi illis irretiti forent, recurrere poſſint, deputauimus in dicta Baſilica ſancti Petri minores Pœnitentiarios, quibus eos, in dictis caſibus reſeruatis, abſoluendi, plenam & liberam (pro maiori Chriſti fideliũ, qui ad nos non ita de facili recurrere poſſent, commoditate, ac animarum ſuarum ſalute) per alias noſtras litteras, prout in illis plenius continetur, cõceſſimus facultatem. Et vt animarum ſalus eo tempore potius procuretur, quo magis aliorum egent ſuffragijs, & quo minus ſibi ipſis proficere valent, auctoritate apoſtolica de theſauro ſanctæ Matris eccleſiæ animabus in Purgatorio exiſtentibus, quæ per charitatem ab hac luce Chriſto vnitæ deceſſerunt, et quæ dum viuerent ſibi vt huiuſmodi indulgentia ſuffragaretur meruerunt, paterno affectu, quantum cum Deo poſſumus, ſuccurrere cupientes: de diuina miſericordia ac poteſtatis apoſtolicæ plenitudine, volumus & concedimus, vt ſi qui parentes, amici, aut ceteri Chriſti fideles pietate commoti, pro ipſis animabus purgatorio igni, pro expiatione pœnarum eiuſdem, ſecundum diuinam iuſtitiam debitarum expoſitis, dicto Iubilei anno durante, pro reparatione dictæ baſilicæ ſancti Petri aliquam, eleemoſynam, iuxta dictorum Pænitentiariorum vel alicuius eorum ordinationem, dictas baſilicas & eccleſias modo præmiſſo deuote viſitando, in capſa in eadem eccleſia ſeu baſilica ſancti Petri deputata, poſuerint: ipſa pleniſſima indulgentia per modum ſuffragij ipſis animabus in Purgatorio exiſtentibus, pro quibus dictã eleemoſynam pie erogauerint, pro plenaria pœnarum relaxatione ſuffragetur. Præparent ergo omnes Chriſti fideles corda ſua Domino: & mores in melius commutare conentur: a malefactis abſtineant: ſatiſfaciant Domino per pænitentiæ dolorem, per humilitatis ſpiritum, per contriti cordis ſacrificium, cooperantibus eleemoſynis & peregrinationibus, vt baſilicas & eccleſias prædictas, in quibus ſanctorũ millia & fere innumera, vna cum ipſis glorioſiſſimis apoſtolis Petro & Paulo requieſcunt, qui mortem pro Chriſti nomine perpeſſi, eius conſpectui ſemper aſſiſtunt, deuote viſitantes, vere pænitentes & confeſſi, ipſos glorioſiſſimos Apoſtolos & Sanctos interceſſores habere ad Dominum: & pleniſſimam indulgentiam huiuſmodi, ac reconciliationem cum pijſſimo Redemptore noſtro, per diuinam miſericordiam, ac eorundem Apoſtolorum & Sanctorum precibus & meritis, perque eorum bona opera conſequi mereantur. Amen. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ nunciationis, declarationis, approbationis, conceſſionis, innouationis, adiectionis, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo nonageſimo nono, tertio decimo Kalendas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno octauo.

IDEM.

Quod pro ſingulis litteris Apoſtolicis, quæ pro quibuſuis perſonis, gratis expedientur (Cardinalium & aliorũ hic expreſſorum perſonis exceptis) vnus ducatus officio Secretariorum perſoluatur; ipſæque literæ cum nominis vnius ex ipſis Secretarijs inſcriptione, ſub plica dictarum literarum, expediri debeant & aliter expeditę literæ, nullam fidem faciant: et ijde Semcretarij ad remitten. aliquam taxã eis debitam, nullatenus aſtringantur.

ALEXANDER Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Iniunctum nobis, licet immeritis, deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis officium, mentem noſtram continua pulſat inſtantia, vt circa ſtatum officialium quorumlibet Romanæ Curiæ, illorum præſertim, qui eidem Curiæ decori & ornamento exiſtunt, proſpere dirigendum, ſublatis eorum diſpendijs, fauorabiliter intendamus. Dudum ſiquidem fe. re. Innocentius Papa viij prædeceſſor noſter, cum videret Romanam Eccleſiam & Cameram Apoſtolicam, propter maxima expenſarum onera, quæ eam annis ſuperioribus pro defendenda & conſeruanda alma Vrbe, neceſſario ſubire oportuerat, maximis eſſe debitis inuolutam, pro quibus mitra Pontificalis,

Digitized by Google

Pontificalis, regnum nuncupata? & alia quam plurima eiuſdem Eccleſiæ precioſa iocalia, aurea & argentea diuerſis mercatoribus pignorata erant; ita vt non eſſet veriſimile illa ex ordinarijs eiuſdem Eccleſiæ & Cameræ facultatibus, niſi habito aliunde, ſaltem pro maxima parte, ſuffragio, quauis ratione poſſe diſſolui; Vniuerſis ſibi ſuper hoc occurrentibus conſilijs, tandem prouide conſiderans, quod ſi ad officium dilectorum filiorum Secretariorum Apoſtolicorum (quorum numerus alias per piæ memoriæ Caliſtum iij. & Pium ii. Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ad ſex Secretarios redactus fuerat) vltra dictos ſex, decem & octo, & in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ perſonæ dumtaxat, aſſumerentur, & omnes ſimul pro redemptione & liberatione mitræ & iocalium prædictorum, de eorum facultatibus, vſque ad ſummam ſexaginta milium & quadringentorum florenorum auri de Camera perſoluerent & contribuerent, aſsignarenturque eis de nouo etiam emolumenta conuenientia, ex quibus, iuxta eorum dignitatis exigentiam, ſtatum ſuum tenere; exinde non ſolum vrgenti neceſsitati Eccleſiæ huiuſmodi ſubueniretur, verum etiam ipſius officij & Ro. Curiæ ac Sedis apoſtolicæ decori & venuſtati, ac faciliori, celeriori, diligentiori, & magis accuratæ expeditioni Breuium & aliarum literarum apoſtolicarum, quæ per eoſdem Secretarios tam in Cancellaria apoſtolica, quam per Camerā Pontificis pro tempore expediebantur, ac confluentium ad præfatam Curiam, & in ea negotia proſequentiū commoditatibus opportune conſuleretur; volenſque ſuper præmiſsis opportunum remedium adhibere, de venerabilium fratrum ſuorum eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, (de quorum numero tunc eramus) vnanimi conſilio & aſſenſu, numerum Secretariorum huiuſmodi ad numerum triginta, ad vigintiquatuor poſtmodum reducendum (qui vltra certa eis per dictum Innocentium prædeceſſorem aſsignata emolumenta, omnibus & ſingulis emolumentis per eoſdem Secretarios in dicta Cancellaria & alias percipi ſolitis, & quæ quauis ratione ſiue cauſa percipi debuiſſent, gauderent, & potirentur) Motu proprio, & ex certa ſcientia ſua, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine auxit & ampliauit, prout in eiuſdem Innocentij prædeceſſoris literis deſuper confectis plenius continetur. Et licet tam Caliſti, & Pij prædictorum, ac recolendæ me. Pauli ſecundi, & Sixti quarti, ac quam plurium aliorum Roman. Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum, & a tanto tempore citra, quod de eius contrario memoria hominum non exiſtit, Secretarij apoſtolici, qui pro tempore fuerunt, pro ſingulis literis apoſtolicis, quæ per dictam Cameram gratis expediebantur, aliquando totam taxam, qua illæ, ſi gratis non expedirentur, taxari debuiſſent, & interdum quatuor, vel tres, ſeu duos ducatos auri ſimiles, iuxta gratiarum & conceſsionum per eas factarum, perſonarumque, quibus conceſſæ erant, qualitates, percipere conſueuiſſent; tamen poſt prædicti numeri augmentum & ampliationem, Secretarij ipſi, neſcitur qua cauſa, emolumentis literarum gratis expeditarum huiuſmodi, penitus fruſtrati fuerunt, Et propterea dicti Secretarij tam apud nos, quam fratres noſtros prædictos grauiſsimas querela ſæpenumero inſtiterunt, vt dictum eorum officium ad emolumentorum huiuſmodi perceptionem reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare, aliaſque eis & eorum ſtatui in præmiſsis opportune prouidere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur attendentes, quod ſicut indecens foret in præfata Curia aliquas nouas aut inſolitas exactiones fieri; ſic etiam æquitati & debito conuenit, vt eiuſdem Curiæ officialibus (inter quos Secretarij ipſi dictæ Curiæ non paruo decori & ornamento exiſtunt) emolumenta per eos antiquitus percipi ſolita, quibus ſine vlla ratione, ſed potius ex quadam negligentia fruſtrati fuerunt, ſaltem pro aliqua parte perſoluantur: Volenteſque ſuper præmiſsis adeo temperato remedio prouidere, quod dictis Secretarijs ad antiqua eorum iura, pro aliqua ſaltē parte, vt præfertur, reſtitutis, perſonæ ipſæ literas huiuſmodi pro tempore gratis expedientes, ab antiquo potius eximi, quam nouo onere grauari videantur; habita ſuper hoc cum eiſdem fratribus noſtris deliberatione matura, de vnanimi conſilio pariter & aſſenſu, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, pro ſingulis litteris apoſtolicis, tam iuſtitiam, quam gratiā. & eas mixtim concernentibus, quæ tam per Cancellariam quam Cameram prędictam, pro quibuſuis perſonis (cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, prępminentiæ, & conditionis, etiam ſi noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, etiam in rotulis ipſorum familiarium deſcripti, ac eiuſdem S. R. E. Vicecancellarij familiares continui commenſales fuerint) tam ex priuilegio, quam conſuetudine, ac cum ſpecialibus noſtris ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis mandatis, quam alijs modis, rationibus, & cauſis quibuſcunque, gratis, ſeu abſque taxæ ſolutione quomodolibet expedientur (S. R. E. Cardinalium, eorumque nepotum, ac dilectorum filiorum Abbreuiatorum de maiori præſidentia, & literarum apoſtolicarum Scriptorum, necnon aliorum dictæ Curiæ officialium quorumcunque, ex quorum priuilegijs literæ pro eis gratis expedire conſueuerunt, perſonis dumtaxat exceptis) pro toto eo quod antiquitus perſoluebatur, vnus ducatus ſimilis, officio Secretariorū huiuſmodi, & non vltra, perſolui, ipſæque literæ cum vnius ex eiſdem Secretarijs ad id per eos pro tempore deputati, nominis inſcriptione, per eum ſub plica dictarum literarum (loco quo ipſi alias literas per eorum officium pro tempore expeditas ſignare conſueuerunt) facta, expediri debeant; dictique Abbreuiatores, & Seneſcallus Cancellariæ, ac Summator literarum prædictarum per Cameram expeditarum pro tempore, (quibus ne ſecus facere quoquo modo præſumant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, harum ſerie diſtrictius inhibemus) ſine inſcriptione huiuſmodi, illas nullatenus expedire poſſint. Et nihilominus quæcunque literæ ſine prædicta inſcriptione, in quorumcunque fauorem gratis pro tempore expeditæ, tam in iudicio quam extra illud, nullam fidem faciant: ſed illæ, & exinde ſecuta quæcunque, habeantur prorſus pro infectis; Quodque prædicti Secretarij, aut eorum ſinguli, prætextu prædictorum & quoruncunque aliorum mandatorum, a nobis vel Roman. Pontifice pro tempore exiſtente, & Sede prædicta, in quarumcumque perſonarum cuiuſcūque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, nobilitatis, conditionis & dignitatis ſimiliter exiſtentium, etiam Cardinalium prædictorum, (legationibus eiſdem Cardinalibus pro tempore principaliter conceſsis, dumtaxat exceptis) ſub quibuſcumque verborum formis, decretis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq; fortioribus, efficacioribus, & inſolitis, etiam motu & ſcientia ac poteſtate ſimilibus, & quibuſcunque, etiam maximis, vrgentiſsimis, & in excogitabilibus cauſis, conſiderationibus, & reſpectibus, etiā ad eoſdem Secretarios noſtros nūc & pro tempore emanatorum, etiam ſæpius repetitorum, & etiam ſi per illa præſentibus ſpecialiter, expreſſe, & nominatum derogari videretur, & de eis, eorumque totis tenoribus, ſpecifica, & indiuidua mentio

qua mentio fieret, & quaſcumque ſententias, cenſuras, & pœnas, etiam grauiſſimas, in ſe continerent, ad remitten. aliquam taxam, eis ratione quorumcumque officiorum, vel aliàs iuxta formam literarum Innocentij prædeceſſoris huiuſmodi, debitam, nullatenus aſtringantur, nec ſub illis comprehendantur, aut ſententijs, cenſuris, & pœnis in eis contentis huiuſmodi, quoquomodo ligentur; ſed omnia & ſingula mandata prædicta (quæ nemini quoquomodo ſuffragari volumus, & quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, ac nomina, cognomina, & qualitates eorum quibus conceſſa fuerint, præſentibus pro indiuidue & ſufficienter expreſsis & inſertis habemus) immediate poſt eorum omnium & ſingulorum in eis contentarum clauſularum expreſſa, & indiuidua derogatione, ipſorumque Secretariorum ab eis totali exemptione & liberatione factæ fuiſſent. Non obſtantibus omnibus & ſingulis præmiſsis (quibus, etiam ſi de eis, eorumque totis tenoribus, pro eorum ſufficienti derogatione, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clauſulas idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac derogatum eſſe volumus) necnon conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſuetudinibus quorumcunque dictæ Curiæ officiorum, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, decreti, ordinationis, inhibitionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, octauo idus Martij, Pontificatus noſtri anno nono.

Hadrianus.

De Gallettis.

IDEM

6

Litigantes in Ro. Cu. eorum collitigantes, aut aduocatos, aut procuratores, vel ſollicitatores, aut Iudices, teſtes, aut Notarios, per ſe vel alios, minis afficere, inuadere, verberare, mutilare, aut occidere præſumentes, eorumque receptatores, vel fautores; pœnis hic expreſsis puniuntur.

ALEXANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. In eminenti ſedis Apoſtolicæ ſpecula, diuina diſponente clementia, licet immeriti, conſtituti, inter multiplices noſtræ ſolicitudinis curas, quibus aſsidue premimur, illam pro noſtro paſtorali officio, in primis ſuſcipere debemus, per quam noſtræ prouiſionis opere, ad Romanam Curiam (ad quam veluti fidelium matrem, & magiſtram, ac iuſtitiæ fontem, pro illa conſequenda, continue de diuerſis mundi partibus confluit multitudo) pro eorum cauſis tractandis confugientes, illaſq; in eadẽ proſequentes, ſublatis quibuſuis impedimentis, iura ſua proſequi, & illa proſequendo, in eadẽ Curia libere, tute, & quiete perſonaliter valeant permanere; prout perſonarum, & temporum conditione inſpecta, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sanè tam dilectorum filiorum noſtrorum cauſarum Palatij Apoſtolici Auditorum, eorumque Locatenentium, & aliorum fidedignorum relatione, quam multorum cauſas ſuas in dicta Curia proſequentium, grauiſsimis querelis, non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione, ſæpenumero accepimus, quod licet nos, fe. re. Innocentio Papa VIII. prædeceſſore noſtro, ſicut Domino placuit, ſublato de medio, ad ſummi Apoſtolatus apicem, diuina fauente clementia, aſſumpti, tam eiuſdem Innocentij, quam aliorum Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum, veſtigijs inhærentes, ſingulis annis, in die Cœnæ Domini per litteras noſtras, inter cætera, omnes illos, qui per ſe, vel alium, ſeu alios, quaſcunque perſonas eccleſiaſticas, vel ſeculares ad eandem Curiam, ſuper cauſis, & negotijs ſuis recurrentes, illaque in eadem proſequentes, aut procurantes, negotiorum geſtores, aduocatos, vel procuratores ipſarum, aut etiam Auditores, ſeu Iudices ſuper dictis cauſis, ſeu negotijs deputatos, occaſione cauſarum, & negotiorum huiuſmodi, verberarent, mutilarent, vel occiderent, aut bonis ſpoliarent; & qui per ſe, vel alium, ſeu alios, directe vel indirecte, prædicta exequi, vel procurare, aut eiſdem conſilium, vel fauorem præſtare non verebantur, cuiuſcunque præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut ſtatus forent, etiam ſi Pontificali, Regali, Reginali, vel quauis alia præfulgerent dignitate, publice excommunicare, vel anathematizare conſueuerimus, prout alij prædeceſſores præfati, etiam per eorum literas, ſingulis annis, dicta die facere conſueuerant (a quibus quidem ſententijs, nullus, per alium quam Romanum Pontificem, niſi duntaxat in mortis articulo conſtitutus, nec etiam tunc, niſi ſub certis modo & forma expreſsis, abſolui poteſt) tamen in dies, dierum creſcente malitia, quamplures iniquitatis filij, perditionis alumni, excommunicationis, & anathematis huiuſmodi ſententias parupendentes, horrenda inhumanitate, deteſtandaque ſæuitia, morteṁque ſitientes aliorum, videntes forſan ſe in cauſis per eos, vel contra ipſos in dicta Curia pro tempore motis, iuſtitiam non fouere, ſuorum ſalutis, ſtatus, & honoris immemores, humani generis hoſte procurante, Deique timore poſtpoſito, eorum in dictis cauſis aduerſarios, aut illas pro eis in eadem Curia proſequentes, aut procurantes, aduocatos, vel procuratores eorum, teſteſque, & cauſarum prædictarum notarios, multotiens diuerſis excogitatis minis afficere, inuadere, verberare, mutilare, & occidere, ſeu per alios, etiam aſſaſinos, talia procurare, & exequi (proh dolor) auſu temerario non erubeſcunt; adeo vt plerunque ius ſuum in ipſa Curia proſequentes, metu, & quadam deſperatione ducti, cauſas deſerere, aut non ſine magno ipſorum præiudicio & detrimento, ad concordiam, ſeu alias tranſactiones inhoneſtas, pactioneſque illicitas, contra conſuetam dictæ Curiæ libertatem deuenire, & ab ipſa Curia diſcedere cogantur, in diuinæ maieſtatis offenſam, iuriſdictionis & auctoritatis Apoſtolicæ læſionem, in animarum ſuarum periculum, pernitioſum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos igitur, qui eandem Romanam Curiam, veluti ſupremum iuſtitiæ tribunal, & ſaluberrimum oppreſſorum omnium refugium, liberam, immunem, & ſecuram omnibus conſeruare debemus, conſiderantes attentius, quod plures pœnarum grauitas, quam Dei timor arcere ſolet a voluntate peccandi; & propterea tan-

to periculo volentes occurrere animarum, ac tam nefarios præſumptores, & facinoroſos homines, eccleſiaſticæ animaduerſionis mucrone ferire, vt metus pœnæ, meta huiuſmodi præſumptionis exiſtat, huius perpetuæ irrefragabilis conſtitutionis edicto, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, prædictas excommunicationis, & anathematis, omneſque & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, in talia præſumentes, per canonicas ſanctiones, ac alias Apoſtolicas conſtitutiones, quomodolibet latas & promulgatas, auctoritate Apoſtolica approbantes, & innouantes, ad omnes & ſingulos prædictos, qui forſan ſub illis comprehenſi non eſſent, extendentes, & ampliantes, ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, omnes & ſingulæ eccleſiaſticæ, ſecularesue perſonæ, cuiuſcunque qualitatis, dignitatis, & ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, quæ earum in cauſis, tam beneficialibus, quam profanis, ac criminalibus, ſiue mixtis, in dicta Curia nunc & pro tempore pendentibus (etiam ſuper his, quibus literæ executoriales iam decretæ, ſuum debitum conſecutæ non fuiſſent effectum) aduerſarios, aut illas pro eis proſequentes & procurantes, ſiue aduocatos, aut procuratores ipſorum, aut Auditores, & alios Iudices quoſcunque, teſtes, & notarios præfatos, minis afficere, inuadere, verberare, mutilare, & occidere, ſeu per alios talia procurare, & exequi quomodolibet præſumpſerint (quanquam mutilatio vel mors ex hoc forſan non ſequatur) aut tales ſcienter receptauerint, defenderint, ſeu occultauerint, eiſque conſilium, auxilium, vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte præſtiterint, ſiue qui præmiſſa etiam per alios quomodolibet commiſerint, vltra ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas (quas etiam ipſi pari modo incurriſſe noſcantur) ſi ex colligantibus; cauſam ipſam, & omne ius, tam in petitorio, quam poſſeſſorio, ac in re, vel ad rem, cauſa vel occaſione huiuſmodi, quomodolibet competens, eo ipſo perdant penitus & amittant. Si vero alij fuerint, ab ipſa Curia & omnibus eiuſdem Romanæ Eccleſiæ terris, perpetui exilij, omni ſpe reſtitutionis adempta; Et ſi mutilatio membri, vel mors (quod Deus auertat) ſubſequatur, vltra cauſæ, & iuris amiſſionem, ac exilii pœnam huiuſmodi, tam ipſi, quam pro eis præmiſſa exequentes, & omnes alij ſupradicti, depoſitionis a dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio, ac læſæ maieſtatis criminis ſententias incurrant ipſo facto: Eorumq; officia etiã eiuſdem Romanæ Curiæ, ac beneficia quæcunque, extunc ipſo iure vacare decernimus; & quæ, vt præmittitur, vacatura, noſtræ & ſedis Apoſtolicæ prædictæ collationi & diſpoſitioni, de ſimili fratrum eorundem conſilio reſeruamus. Inhibentes ne quis, præter Romanum Pontificem, quacunque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de illis diſponere, vel circa illa per viam permutationis, vel alias innouare quoquomodo præſumat: Decernentes extunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Sintque etiam in ſuis bonis omnibus, à cunctis perpetuo diffidati nihilominus & banniti, ac infames, & inhabiles habeantur. Et poſtquam probabilibus conſtiterit argumentis, aliquem ſcelus tam execrabile commiſiſſe, nullatenus alia excommunicationis & anathematis, amiſſionis, depoſitionis, ſeu diffidationis, & banni huiuſmodi aduerſus eum ſententia requiratur. Et vt ipſi nefarij præſumptores, ac facinoroſi homines, a tam execrabili ſcelere facilius & frequentius reprimantur, omnibus & ſingulis eccleſiaſticis, ſecularibuſque perſonis, etiam cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub ſimili excommunicationis, & anathematis latæ ſententiæ pœna (a qua non niſi, vt præfertur, abſolui poſſint) diſtrictius iniungimus, vt eos omnes, quos præmiſſa commiſiſſe, & procuraſſe, ac etiam meditatos eſſe ſciuerint, Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, vel alteri per quem ad eius notitiam facile poſſit peruenire, per ſe vel alios, quanto citius reuelare non omittant, pro reuelatione huiuſmodi, gratiam; & ſi complices fuerint, veniam conſecuturi. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ præfati prædeceſſores in ſuis, & nos in noſtris literis prædictis, voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes ad communem omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, illas in Cancellaria Apoſtolica, & audientia literarum contradictarum (quas extunc quoſcunque ligare decernimus,) & deinde ſingulis annis prima die, qua per præfatos Auditores, & Locatenentes audientia tenetur, in loco dictæ audientiæ publicari, & in dicta Cancellaria inter alias extrauagantes, ac etiam inter dictorum Auditorum conſtitutiones deſcribi, vt hi, quos contigerit, quod ad ipſorũ notitiam non peruenerint, aut illas ignorauerint, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud ipſos remanere incognitum, quod tam patenter fuerit publicatum. Nulli ergo &c. noſtræ approbationis, innouationis, extenſionis, ampliationis, ſtatuti, ordinationis, conſtitutionis, reſeruationis, inhibitionis, iniunctionis, voluntatis, mandati, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſecundo, Idibus Aprilis, Pontificatus noſtri anno decimo.

IVLIVS II.

I

Si (quod Deus auertat) electio Romani Pontificis per ſimoniacam hæreſim, quouis modo commiſſam, celebrari contigerit; electio, nulla exiſtat; nullam electo adminiſtrandi facultatem tribuat; & contra electum, de ſimoniaca labe, a quocunque Cardinali qui electioni interfuerit, tanquam de vera hæreſi, opponi poſſit: Cardinales vero ſimoniace eligentes, & alij huiuſmodi electionis, quouis modo participes, cenſuris & pœnis hic expreſſis ſubijciuntur.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum tam diuino, quam humano iure, in ſpiritualibus præcipue, deteſtabiliter ſimoniæ ſit labes prohibita, & longe magis in electione Romani Pontificis, Vicarij Ieſu Chriſti, Domini noſtri, abominabilis ſit, & vniuerſali Eccleſiæ pernicioſa: Nos (qui regimini eiuſdem vniuerſalis Eccleſiæ, (meritis licet imparibus) annuente Domino præſidemus) cupientes, quantum cum Deo poſſumus, in præmiſſis, pro tantæ rei neceſſitate ac periculi magnitudine, vt tenemur, in poſterum ſalubriter prouidere, de fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio & vnanimi conſenſu, hac noſtra perpetuo

ſtra perpetuo valitura conſtitutione, Apoſtolica auctoritate. & de poteſtatis noſtræ plenitudine, ſtatuimus, or-
dinamus, decernimus, & diffinimus, quod ſi (quod Deus pro ſua clementia & ineffabili bonitate auertat) con-
tigerit, poſtquam nos, vel ſucceſſores noſtros ſucceſſiue, ipſe Deus ab huiuſmodi vniuerſalis Eccleſiæ regimi-
ne abſoluerit; humani generis inimico procurante, & ambitione vel cupiditate ad hoc inclinante, ſeu impel-
lente. electionem Romani Pontificis, ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, ſeu aliquibus de cœtu Car-
dinalium quomodolibet votum dantibus, per ſimoniacam hæreſim (in dando, promittendo, vel recipiendo
pecunias, bona cuiuſque generis, caſtra, officia, vel beneficia, ſeu promiſſiones, & obligationes) commiſſam,
per ſe vel alium, ſeu alios quomodocunque, & qualitercunque (etiam in duarum partium, vel omnium Car-
dinalium vnanimi concordia, quomodolibet, etiam per viam aſſumptionis vnanimiter, nemine diſcrepante,
etiam ſine ſcrutinio facta) celebrari, vel fieri; non ſolum huiuſmodi electio, vel aſſumptio, eo ipſo nulla exi-
ſtat, & nullã eidem ſic electo, vel aſſumpto adminiſtrandi, in ſpiritualibus & temporalibus, facultatem tribuat,
ſed etiam contra dictum ſic electum, vel aſſumptum, de ſimoniaca labe, a quocunque Cardinali, qui eidem ele-
ctioni interfuerit, opponi, & excipi poſſit, ſicut de vera, & indubitata hæreſi; ita quod a nullo pro Romano
Pontifice habeatur, quinimmo ipſe ſit a priori ſuo Cardinalatu, & alio quocunque honore, eccleſiis cathedra-
libus, etiam Metropolitanis, & patriarchalibus, monaſterijs, dignitatibus, & alijs quibuſcunque beneficijs, &
penſionibus, quæ tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut alias quomodocunque, eo ipſo, abſque
alia declaratione, priuatus exiſtat: & idem electus, non apoſtolicus, ſed apoſtaticus, & tanquam ſimoniacus, &
hæreſiarcha, & ad prædicta omnia & ſingula perpetuo inhabilis habeatur, & ſit. Nec huiuſmodi ſimoniaca ele-
ctio per ſubſequentem ipſius intronizationem, ſeu temporis curſum, aut etiam omnium Cardinalium adora-
tionem, ſeu obedientiam, vllo vnquam tempore conualeſcat. Liceatque omnibus & ſingulis Cardinalibus,
etiam illis, qui huic ſimoniacæ electioni, ſeu aſſumptioni cõſenſerint, etiam poſt intronizationem, & adoratio-
nem, ſeu obedientiam, ac etiam vniuerſo Clero, populo Romano, necnon ſubditis, & ſancti Angeli de Vrbe,
ac quarumuis aliarum Romanæ Eccleſiæ arcium Præfectis, Caſtellanis, Capitaneis, & alijs officialibus (quocun-
que homagio, ſeu iuramento, vel cautione præſtitis, non obſtantibus) a talis electi, etiam intronizati, obedien-
tia, & deuotione, impune, & quandocunque diſcedere (ipſis, fidei Romanæ Eccleſiæ, & obedientiæ futuri Ro-
mani Pontificis canonice intrantis, nihilominus aſtrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publi-
canum, & hæreſiarcham euitare. Ad cuius quoque confuſionem, poſſint Cardinales, qui præfatæ electioni ſe
opponere voluerint, ſi præſumpſerit ſe regimini vniuerſalis Eccleſiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxi-
lium brachij ſecularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedientia diſcedentes, tanquam tunicæ Do-
mini ſciſſores, aliquarum propter dictum diſceſſum pœnarum, ſeu cenſurarum vltioni ſubiaceant. Cardinales
vero, qui eum ſic ſimoniace elegerunt, a ſuis ordinibus, etiam Cardinalatu, titulis, & honore, ac quibuſcun-
que Patriarchalibus, Archiepiſcopalibus, Epiſcopalibus, & alijs prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ
in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, ſeu ad quæ ius tunc habebunt, abſque alia declara-
tione, priuati exiſtant, niſi ab illo penitus, & cum effectu diſceſſerint, & reliquis Cardinalibus, qui huiuſmodi
ſimoniæ non conſenſerint, infra terminum octo dierum, poſtquam fuerint ab eis requiſiti, perſonaliter, ſi fieri
poterit, alias per ædictum publicum, ſe, abſque fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc ſi præfa-
tis alijs Cardinalibus ſe vniuerint, & coniunxerint; in priſtinum ſtatum, & ad priſtinos honores, & dignitates,
etiam Cardinalatus, ac eccleſias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac
reſtituti & repoſiti, & ab huiuſmodi ſimoniæ labe, & cenſuris, ac pœnis eccleſiaſticis quibuſcunque, abſoluti eo
ipſo exiſtant. Mediatores vero, proxenetæ, trapezitæ tam clerici quam laici, cuiuſcunque dignitatis, qualitatis,
& ordinis fuerint, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, ſiue Epiſcopali, vel alia ſeculari, mundana, ſiue eccle-
ſiaſtica, dignitate præditi, etiam quorumcunque Regum, & Principum Oratores, vel Nuncij, huius ſimoniacæ
electionis participes, ſint omnibus ſuis eccleſiis, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuſcunque hono-
ribus, & bonis, eo ipſo priuati, & ad ſimilia inhabiles, ac etiam actiue & paſſiue inteſtabiles, & eorum bona
ipſo facto, ad inſtar reorum criminum læſæ maieſtatis, Fiſco Apoſtolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, ſi
prædicti delinquentes eccleſiaſtici fuerint, vel alias Romanæ Eccleſiæ ſubditi. Bona vero & feuda taliter delin-
quentium, non ſubditorum ſecularium, in Partibus exiſtentia, Fiſco ſecularis principis, in cuius territorio bona
ſita fuerint, ipſo facto ſimiliter applicentur. Ita tamen, quod ſi infra tres menſes, a die quo notum fuerit illos
ſimoniam commiſiſſe, vel participaſſe, Principes dicta bona fiſco ſuo actualiter non applicauerint, extunc illa
Fiſco Eccleſiæ Romanæ applicata cenſeantur & ſint eo ipſo, abque aliqua ſimili declaratione. Promiſſiones
quoque, & obligationes, ſiue ſponſiones propterea quandocunque, etiam ante tempus dictæ electionis, etiam
extra perſonas Cardinalium, per quoſcunque alios quomodocunq; factæ; cum quauis inexcogitabili ſolemni-
tate & forma, etiam iuratæ, conditionales, ſiue euentuales, & in forma excommiſſarum, ex quacunque cauſa,
etiam depoſiti, mutui, cambij, confeſſionis de recepto, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permuta-
tionis, vel alterius cuiuſcunque contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, factæ, ſint nullæ &
inualidæ, & ad agendum inefficaces, nulluſque illarum vigore cogi vel conſtringi poſſit, in iudicio vel extra.
Liceatque omnibus, ab illis impune, abſque aliquo metu, ſiue periurij nota, recedere. Et inſuper liceat Cardi-
nalibus, qui electioni prædictæ ſimoniacæ interfuerint, & a præfato ſic electo diſceſſerint, adhibitis ſecum alijs
Cardinalibus, etiam illis, qui huiuſmodi ſimoniacæ electioni conſenſerunt, & poſtea eiſdem Cardinalibus in
dicta ſimonia non complicibus ſe vniuerint; ſi ſe cum eiſdem vnire voluerint; alioquin ſine eis, ad alterius ni-
hilominus Pontificis electionem, non expectata alia ſententia declaratoria ſimoniacæ electionis huiuſmodi (ea-
dem tamen præſente noſtra conſtitutione ſemper in ſuo robore permanente) libere, alias tamen canonice, de-
uenire, & Concilium etiam generale indicere & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.
Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & præcipue fe. re. Alexandri Papæ III. quæ
incipit, Licet de vitanda diſcordia, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, etiam in
concilijs generalibus editis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Inhibentes poſtremo omnibus & ſingulis S.
R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum ſacro Collegio, ne Apoſtolica ſede vacante, prædictis
contrauenire, vel contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum ſtatuere, diſponere, & ordinare, vel aliquo modo

 facere,

facere, ſeu attentare præſumant, quocunque exquiſito colore vel cauſa, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam ipſo facto incurrant, & a qua non, niſi per Romanum Pontificem canonice electum, abſolui poſſint, niſi in mortis articulo. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, vel aliquo præmiſſorum, a quoquam, ſcienter vel ignoranter, etiam per nos, contigerit attentari. Vt autem præſentis conſtitutionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, ac inhibitionis noſtræ tenor, ad omnium notitiam deducatur, volumus præſentes literas noſtras in valuis baſilicæ principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ, ac aciæ campi Floræ affigi, nec aliã earundem literarum publicationis ſolemnitatem requiri, aut expectari debere, ſed huiuſmodi affixionem pro ſolemni publicatione, & perpetuo robore ſufficere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum conſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quintodecimo, nono Kal. Februarij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM.

2

Conſtitutiones Bonifacij octaui, Alexandri quinti, Pij ſecundi, & Innocentij octaui, contra Prælatos & alios, literis apoſtolicis non expeditis, adminiſtrationi Eccleſiarum & beneficiorum eccleſiaſticorum ſe ingerentes, editas, (etiam quo ad cenſuras & pœnas in eis contentas) quo ad futura tantum, innouat: quo vero ad præſentia & præterita, eaſdem conſtitutiones prout hic moderatur.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circumſpecta, ad ea libenter intendit, per quæ animarum periculis, eccleſiarum & monaſteriorum diſpendijs obuietur, Cameræque Apoſtolicæ (cui diuerſa impenſarum onera, pro Eccleſiæ Romanæ ſtatu conſeruando, quotidie incumbunt) indemnitati debite prouideatur. Dudum ſiquidem ad audientiam fe. re. Bonifacij VIII. & Alexandri V. Romanorum Pontificum, prædeceſſorum noſtrorum, deducto, quod nonnulli ad Patriarchales, Metropolitanas, & cathedrales eccleſias, monaſteria, & prioratus, tam regulares quam ſeculares promoti, ſeu quibus per eoſdem prædeceſſores, ſeu ſedem Apoſtolicam, de dictis eccleſijs, monaſterijs, ſiue prioratibus, hactenus quomodolibet prouiſum fuerat; in expeditione literarum Apoſtolicarum ſuper prouiſionibus huiuſmodi negligentes exiſtebant; quidam vero ex prædictis (quod deterius erat) abſque huiuſmodi literis, in ſuæ ſalutis interitum, ad eccleſias, monaſteria, & prioratus huiuſmodi, præter & contra ſtilum, & morem Romanæ curiæ, laudabiliter obſeruatos, ac etiam Apoſtolicas prohibitiones, accedere præſumpſerant, ac eccleſiarum, monaſteriorum, vel prioratuum huiuſmodi, regimini, gubernationi, & adminiſtrationi ſe etiam ingerebant, & immiſcebant, ac ingerere & immiſcere damnabiliter præſumebant; iidem prædeceſſores cupientes huiuſmodi damnis inſtantibus & futuris remedium adhibere oportunum; videlicet idem Bonifacius prædeceſſor noſter vnam perpetuo valituram conſtitutionem, quæ incipit, Iniunctæ, per quam inter alia ſanxit, vt Epiſcopi &c. Alexander vero prædeceſſor memoratus, ipſius Bonifacij prædeceſſoris inhærendo veſtigijs, ac de conſilio tunc venerabilium fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium, auctoritate Apoſtolica, & ex eius certa ſcientia, aliam, quæ incipit, Ex iniuncto, ædidit conſtitutionem, per quam etiam inter alia ſtatuit & decreuit, quod omnes, & ſinguli Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, electi, adminiſtratores, commendatarij, abbates, & priores huiuſmodi (quibus per eũ auctoritate Apoſtolica hactenus de aliqua Patriarchali, Metropolitan. vel Epiſcopali Eccleſijs, vel monaſterijs, ſeu de prioratibus conuentualibus, etiam in adminiſtrationem, vel commendam, prouiſum extitiſſet, & eorum literas vſque ad totalem expeditionem, & receptionem earundem literarum incluſiue, expediri non feciſſent) ſub pœna priuationis eccleſiarum, monaſteriorum, & prioratuum huiuſmodi, & omnis iuris eis ex prouiſionibus prædictis quomodolibet acquiſiti (quam quemlibet negligentem incurrere voluit eo ipſo, & quod eccleſias, & monaſteria, ac prioratus negligentium præmiſſa ad effectum perducere, ex ea die, prout extunc, præfata auctoritate vacare, & Apoſtolicæ ſedis diſpoſitioni ſpecialiter reſeruata fore, decreuit & declarauit) tenerentur & deberent literas huiuſmodi, ſuper prouiſionibus ipſis, per ſe vel alios, vſque ad præfatam earum totalem expeditionem, ac receptionem, vt præmittitur, incluſiue, expediri feciſſe, infra annum à Data prouiſionis factæ, continue computandum; Illi vero, quibus prouideri contingeret quomodolibet in futurum, de eccleſijs, monaſterijs, aut prioratibus huiuſmodi, ſeu aliquo eorundem, ſub pœna ſimili (quam, vt præfertur, incurrerent) etiam intra annum à die prouiſionis faciendæ continuo cõputandum, ſimiliter tenerentur & deberent literas ipſas etiam vſque ad prædictam totalem expeditionem & receptionem incluſiue, expediri feciſſe; & interim ſub eadem pœna, per ſe vel alios, abſque literis prouiſionis in forma, de regimine, gubernatione, ſeu adminiſtratione, vel quaſi, eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuumque prædictorum, vel alicuius eorum, ſeu bonorum eorundem, in ſpiritualibus vel temporalibus, nullatenus ſe ingerere vel aliter ſe immiſcere, aut ſuper his, vel eorum aliquo, ſeu dependentibus vel connexis, iuriſdictionem aliquam quomodolibet exercere præſumerent, cæteriſque pœnis contra prædictos, à iure, vel ab homine, etiam ratione negligentiæ muneris conſecrationis, vel benedictionis non ſuſcepti, ſtatutis, & inflictis, & alijs in ſuo robore permanſuris, irritum, & inane, cenſens ex ea die, ſi ſecus vel aliter, ſuper his, a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, in poſterum contingeret attentari quomodolibet. Succeſſiue vero recolendæ memoriæ Pius Papa II. etiam prædeceſſor noſter, cupiens tam ſaluti animarum, quam ipſius Cameræ Apoſtolicæ indemnitatibus ſalubriter prouidere, ac exiſtimans eos, quos in dicta Camera deinceps pro annata beneficiorum, per eos auctoritate Apoſtolica aſſecutorum, obligari contingeret, infra terminos eis conſtitutos, omnino Cameræ prædictæ ſatiſfacturos, ſi vltra ſententiam excommunicationis, quã non ſatiſfaciendo in termino ſibi præfixo, ipſo facto incurrerent, aliqua per eum illis pœna fortior infligeretur: præmiſſis,

Conſtitutionē Bonifacii 8. habes i c. 1. de elec. in extrauag. commun.

præmiſſis, ac certis alijs rationabilibus cauſis animum ſuum mouentibus, per quandam conſtitutionem ſuam, quæ incipit, Romani Pontificis, perpetuo prouidit & eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuit & ordinauit ac decreuit & declarauit, quod omnes & ſingulæ obligationes, quæ ex illa die; ſuper annatis quorumcunque beneficiorum in dicta Camera reciperentur; intelligerentur, quod obligati pro ſe, ſi intra eis præfixos terminos, Cameræ Collectoribus in partibus pro tempore exiſtentibus, ſatisfacere defeciſſent, eo ipſo facto, lapſo eodem termino, ſententiam excommunicationis incurrerent, quam beneficijs ſuis, pro quibus in dicta Camera ſe obligaſſent, omnino eſſent & cenſerentur priuati; illi vero, qui non pro ſe, ſed pro alijs, vt principales, & priuatæ perſonæ, ſuper huiuſmodi annatis ſe obligarent, vltra incidentiam excommunicationis ſententiæ prædictæ, ſi in termino conſtituto dictæ Cameræ vel Collectoribus non ſoluiſſent, ipſo facto ſuis omnibus quæ obtinerent beneficijs, ſimiliter intelligerentur eſſe priuati, atque talium beneficia poſſent in euentum prædictũ per quoſcunque libere & licite impetrari. Dehinc fe. re. Innocentius Papa VIII. ſimiliter prædeceſſor noſter per quandam ſuam conſtitutionem, quæ incipit, Apoſtolicæ Cameræ &c. Nos igitur cupientes ne proviſiones, conceſſiones, & gratiæ Apoſtolicæ ſedis, & præcipue quæ a nobis emanarunt & pro tempore emanabunt, diu maneant in ſuſpenſo, ſed perfecte ad actum, iuxta Apoſtolicas conſtitutiones, deducantur; & ne eccleſiarum, monaſteriorum, & prædictarum dignitatum eccleſiaſticarum prælati, ſeu commendatarij, & adminiſtratores, abſque titulo & literis Apoſtolicis, in animarum ſuarum periculum, regimini & adminiſtrationi earundem, ſe ingerere, aut alias illis immiſcere præſumant; Ac ne Cameræ Apoſtolicæ reditus minuantur, ſed damnis eiuſdem obuietur, in præmiſſis omnibus prouidere; prædictorum prædeceſſorum noſtrorum inhærendo veſtigijs, Motu proprio, & ex certa ſcientia, conſtitutiones præfatas, & earum quamlibet innouantes, præſenti cõſtitutione perpetuo valitura declaramus, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, quod conſtitutiones Bonifacij, Alexandri, Pij, & Innocentij prædeceſſorum noſtrorum huiuſmodi, etiam quoad pœnas, & cenſuras, etiã priuationis in eis expreſſas, quoad futura, in omnibus & per omnia, iuxta illarum tenores (quę omnes inuiolabiliter perpetuis futuris temporibus obſeruentur) Quo vero ad præſentia & præterita, conſtitutiones & ordinationes eaſdem moderamur ſub hac forma, videlicet, quod quo ad Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Electos, Adminiſtratores, Commendatarios, Abbates, Priores, & alios quoſcunque quibus auctoritate Apoſtolica de Patriarchali, Metropolitan. vel cathedrali eccleſiis, aut monaſteriis, ſeu prioratibus conuentualibus, etiam in adminiſtrationem, vel commendam, hactenus prouiſum extitit, & ſuper his literas vſq; ad totalem expeditionem & receptionem earundem expediri, infra terminum, in conſtitutione Alexandri prædeceſſoris huiuſmodi præfixum, non fecerunt, vel etiam ſine literis confirmationis, prouiſionis, vel commendæ, conſecrationis & benedictionis, eccleſiarum, monaſteriorum, vel prioratuum adminiſtrationem acceperunt, & illi incumbunt, vel etiam quoad illos, qui pro annatis quorumcunque beneficiorum, in dicta Camera Apoſtolica, ſe pro ſe ipſis vel aliis, infra certum tempus, pro ſolutione obligauerunt, & ſtatutis terminis non ſoluerũt, ac propterea ſententias & pœnas in præmiſſis conſtitutionibus & obligationibus contentas incurrerunt; Si citra montes, infra quatuor; Si vltra montes, infra octo menſes, a die publicationis præſentium in Cancellaria Apoſtolica, computandos literas huiuſmodi totaliter expedierint, & ad ſe receperint, & de his quæ debent, Cameræ prædictæ ſatisfecerint, ex tunc (dummodo per prouiſiones, collationes, ſeu alias qualibet diſpoſitiones de eccleſiis, monaſteriis, prioratibus, dignitatibus, & beneficiis prædictis, a prædicta ſede Apoſtolica, vel alias a quocunq; vel quomodocunq; factas, non ſit alteri, ante Datam huiuſmodi cõſtitutionis noſtræ, ius quæſitum) eo ipſo ab excommunicationis ſententia, & aliis pœnis, quibus per prædictas conſtitutiones, vel obligationes reſpectiue obligati eſſent, abſoluti, & ad beneficia quibus propterea priuati eſſent, plenarie reſtituti, auctoritate noſtra cenſeantur, perinde ac ſi præmiſſa omnia & ſingula in ipſis cõſtitutionibus cõtenta, obſeruaſſẽt, & pœnas præfatas nõ incurriſſent. Quod ſi prædictas literas nõ expedíuerint, & illis cõſtitutionibus nõ paruerint, vel in terminis ipſis non ſoluerint, pœnas prædictas, etiam priuationis, eo ipſo incurriſſe ſe nouerint, quos etiam tenore præſentis conſtitutionis, expreſſe pœnis, & cenſuris eiſdem innodamus, & priuatos declaramus. Et inſuper eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuimus & ordinamus, quod illi, quos pro annatis huiuſmodi, dictæ Cameræ teneri conſtiterit, etiam ſi aliàs illas ſoluere nullatenus promiſiſſent, ſeu ad illarum ſolutionem non aliter ſe ſpecialiter obligaſſent; ſi literas haſtenus deſuper Apoſtolicas aliqua machinatione, vel fraude adhibitis, ſolutione annatæ, vel obligatione in eadem Camera minime facta; recepiſſent (dummodo beneficia ipſa fuiſſent ſeu fuerint quomodolibet realiter aſſecuti) ad ſolutionem annatæ, & iurium prædictorum, efficaciter teneantur. Et niſi infra quatuor menſes, ſi citramontani; & octo menſes, ſi vltramontani fuerint, a die publicationis præſentium in Cancellaria Apoſtolica computandos, de annata debita ſatisfecerint dictæ Cameræ Apoſtolicæ, vel eius collectoribus (de qua ſolutione appareat per inſtrumentum publicum) lapſo dicto termino, beneficiis, pro quibus de annata ſoluenda tenentur, omnino ſint & intelligantur eo ipſo priuati. Et ſic in omnibus & ſingulis præmiſſis, etiam per quoſcunque iudices, etiam S. R. E. Cardinales, & palatij Apoſtolici Auditores & alios, in Romana Curia, vel extra eam, in cauſis, in quauis inſtantia, etiam per appellationem, vel alio quouis modo, quomodocunque, & qualitercunq; pendentibus, iudicari debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, perpetuo decernimus & declaramus. Non obſtantibus omnibus, quæ iidem prædeceſſores in præfatis ſuis conſtitutionibus voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem hæc innouatio, ſtatutum, voluntas, decretum, & ordinatio, ac declaratio noſtra, ad omnium & ſingulorum notitiam deducantur; nulluſque poſſit deinceps aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare, vtque perpetuo firma & illibata permaneant; auctoritate & tenore prædictis volumus & mandamus, vt in valuis noſtræ Cancellariæ tribus vicibus, diuerſiſque diebus, dum ipſa Cancellaria tenebitur, & donec durabit, per aliquem ex Curſoribus noſtris affigantur, & teneantur, exindeque in libris Cancellariæ Apoſtolicæ, vbi ſimilia deſcribi & regiſtrari conſueuerunt, per officiales Cameræ prædictæ ad quos pertinet, ad perpetuam rei memoriam deſcribantur & regiſtrentur. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimoquinto, quinto Kalen. Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Conſtitutionẽ Innocentii. viij. vide ſup pag. 50. num. 2.

IDEM.

IDEM.

3

Quod Eccleſiæ inuicem ſeu aliis Eccleſiis &c. vnitæ, adeo quod de cetero vacare non poſſint, annatas, & alia iura Cameræ Apoſtolicæ, Collegio Cardinalium, ac Sedis Apoſtolicę officialibus debita, ſingulis quindecim annis, ſub pœnis hic expreſſis, ſoluere, & pro illorum ſolutione, ſe obligare teneantur.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ex debito paſtoralis officii, nobis, meritis inſufficientibus, ex alto commiſſi, quo vnicuique ſumus in iuſtitia debitores, ad ea libenter intendimus, per quæ, Cameræ Apoſtolicæ & venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Collegii, ac ſedis Apoſtolicæ officialium indemnitati prouideatur, & iura illorum illæſa ſeruentur; ac ea, quæ propterea a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, proceſſiſſe comperimus, ne deſuetudine, incuria, aut aliàs depereant, ſed firma perpetuo & illibata perſiſtãt, libẽter Apoſtolico munimine roboramus, ac aliàs ſtatuimus, & ordinamus, prout in Domino proſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſi quidem a fel. rec. Paulo Papa II. prædeceſſore noſtro, emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Paulus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Decet Romanũ Pontificem ſic in ſuis fore gratiis liberalem, quod in eccleſiarũ & monaſteriorum, aut clericalis ordinis perſonarum, ſecularium ſiue regularium, fauorem, conceſſa, in Cameræ Apoſtolicæ, vel aliorum præiudicium non redundent. Sane dudum ad humiles diuerſorum poſcentium ſupplicationes, & ex certis rationabilibus cauſis tunc expreſſis inducti, tam nos, quam piæ mem. Mart. V. Euge. IIII. Nico. etiam V. Caliſtus III. & Pius II. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, quamplura diuerſorum ordinum monaſteria, prioratus, præpoſituras conuentuales, necnon dignitates maiores in cathedralibus, etiam Metropolitanis, & principales in collegiatis eccleſiis, adminiſtrationes quoque, officia, & beneficia eccleſiaſtica, etiam diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata, inuicem vel aliis cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel collegiatis eccleſiis, earumque capitularibus menſis, ac menſatiis dignitatibus, collegiis, vniuerſitatibus, & beneficiis, & præſertim congregationi Canonicorum regularium S. Auguſtini, Lateranen. & de Scopeto, ſeu S. Saluatoris nuncupatorum, monachorum S. Iuſtinæ Paduanæ, montis Oliueti, S. Benedicti Ciſtercien. Vallis vmbroſæ, & Cartuſien. ordinibus, presbyterorumque S. Georgii in Alega Venetiarum, atque aliis monaſteriis, domibus, hoſpitalibus, fabricis, & piis locis, vtriuſque ſexus perſonarum, ſub diuerſis modis & formis, Apoſtolica auctoritate vniuimus, incorporauimus, annexuimus, applicauimus, atque ſubmiſimus; propter quæ, eccleſiæ, monaſteria, prioratus, præpoſituræ, dignitates, adminiſtrationes, officia, & beneficia vnita huiuſmodi, amplius nequaquam vacare ſperantur. Cumque propterea Camera Apoſtolica, necnon venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Collegium, & ſedis Apoſtolicæ officiales, detrimentum non modicum patiantur, Nos quorum intereſt, eorundem Cameræ, Collegii, & officialium indemnitati proſpicere, volentes (quemadmodum par eſt) vt vniones, incorporationes, annexiones, applicationes, & ſubmiſſiones prædictæ, ſi alias rite & rationabiliter proceſſerint, ita in ſua firmitate permaneant, quod ipſorum, quibus vna cum ſuis oneribus vnita fuere, commodis deſeruiatur, & aliorum iura propterea non lædantur, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, decernimus & declaramus, quod omnia & ſingula monaſteria, videlicet illa, quorum fructus, reditus, & prouentus, ad ſummam centum florenorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem, aſcendunt annuatim, ſiue in libris eiuſdem Cameræ taxati reperiuntur, communia & minuta ſeruitia, atque alia iura debita & conſueta, tam ipſis Cameræ & Collegio, quam officialibus prædictis; Reliqua vero monaſteria, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & beneficia, vt præfertur, vnita (pro quibus Cameræ Apoſtolicæ annata, ſeu alia iura ſolui conſueuerant, vel debebant temporibus retroactis, & de ſoluendo ſingulis certis temporibus futuris, obligatio in eadem Camera, per inaduertentiam facta non fuit) annatam, ſiue medios fructus vnius anni, in poſterum, ſingulis quindecim annis, perpetuo ſecuturis, eidem Cameræ ſoluere teneantur, & debeant; & quod de omnibus monaſterijs, prioratibus, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, & beneficijs, vt præfertur vnitis (à quorum vnionum temporibus, poſtquam illæ fuere ſortitæ effectum, anni quindecim effluxerunt) infra annum proxime futurum, communia, minuta, & alia iura, ſeu annatas, & medios fructus huiuſmodi ſoluere aſtringantur, etiam ſingulis annis quindecim in futurum, prout multi alij, ſimiles vniones & gratias obtinentes, faciunt & facere conſueuerunt, & ad hoc hi, quorum intereſt, infra ipſius anni ſpacium, ſe in eadem Camera efficaciter obligari debeant cum effectu; alioquin ſi à ſolutione, aut obligatione præmiſſis ceſſare præſumpſerint, vniones, annexiones & incorporationes prædictæ, habeantur penitus pro infectis; & ſic vnita monaſteria, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & cuiuſuis qualitatis aut generis beneficia huiuſmodi, tanquam vere vacantia, poſſint libere à Sede prædicta impetrari, & canonice obtineri, ac ſi vniones ipſæ, & ſuper eis confectæ literæ, proceſſus quoque habiti per eoſdem, & quæcunque inde ſecuta, nullatenus emanaſſent. Non obſtan. vnione, & alijs prædictis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo nono, Octauo idus Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quinto. Cum autem (ſicut accepimus) ex huiuſmodi, & quæ poſtea, tam per recolendæ memoriæ Sixtum IIII, Innocentium VIII, & Alexandrum VI, etiam Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, hactenus factæ fuerunt, perpetuis vnionibus & applicationibus, ex multorum negligentia ſiue malitia, qui dictis literis parere, in animarum ſuarum periculum, hactenus contempſerunt, dicta Camera in ſuis iuribus non mediocrem patiatur iacturam, Nos volentes eorundem Cameræ, Collegij, & officialium indemnitati conſulere, tam ſtatutum, ordinationem, decretum, & declarationem prædictas, quam omnia & ſingula alia in ipſis præinſertis literis contenta, eadem auctoritate

Apoſtolica tenore præſentium approbamus & innouamus, ac inuiolabiliter obſeruari debere, ac omnes & ſingulos cuiuſcunque qualitatis gradus vel conditionis fuerint, qui tempore Datæ publicationis præinſertarum literarum, ſoluere tenebantur, & hactenus non ſoluerunt, & illis, qui poſtea ſe obligarunt, ſeu alias ratione monaſteriorum, & aliorum beneficiorum ſic vnitorum, ad valorem centum florenorum auri de Camera, communi æſtimatione aſcendentium, vel quorum fructus, reditus, & prouentus, in eiſdem libris ad ſimilem ſummam taxati reperiuntur, eidem Cameræ ſoluere tenentur, ad integram ſolutionem eidem Cameræ de præmiſſis faciendam, infra annum a die publicationis præſentium computandum, iuxta tenorem dictarum literarum, & ſub pœnis in illis contentis, vt par eſt, omnino teneri, & alligari decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinto, quinto Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

I D E M.

4

Vt in cauſis maleficiorum & aliis de quibus hic, appellatio non admittatur, niſi prius facto actuali depoſito pœnæ in qua appellans condemnatus fuiſſet, aut condemnandus veniret.

Dilecto filio Nicolao Calcaneo, prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ Theſaurario.

DILECTE fili, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Accepimus Fiſco Cameræ Apoſtolicæ, iſtius noſtræ prouinciæ, damnum non leue inferri, delictaque impunita remanere, ex prætextu appellationum, quæ in maleficiorum cauſis, tum ante condemnationem, tum poſt, interponuntur; propter quas, cum aut ad Vrbem, aut aliò cauſæ ipſæ transferuntur, indeciſæ & minus pro ipſo Fiſco defenſæ remanent. Quamobrem volentes damno & impunitati prædictis occurrere, tibi committimus & mandamus, vt nullam in aliqua cauſa alicuius maleficij, aut fractæ pacis, induciarum, vel treguæ (etiam ſi de noua cauſa, aut de habendo recurſum diceret) appellationem admittas, aut admitti ſinas per aliquem iudicem vel officialem, niſi prius effectuale depoſitum penes te fecerint, de pœna, in qua appellans condemnatus fuerit, aut veniret condemnandus, prout in conſtitutionibus prouincialibus, & alijs prædeceſſorũ noſtrorum, & noſtris literis (ad quas relationem haberi volumus) plenius continetur. Inhibentes etiam præſentibus Gubernatoribus, Vicelegatis, Locumtenentibus, & alijs quibuſcũque officialibus ipſius prouinciæ, quocunque nomine nuncupatis, vt appellationem aliquam in dictis cauſis admittere nullo modo audeant, vel præſumant, niſi per te eis prius conſtiterit de effectuali depoſito vt præmittitur facto. Decernen. ex nunc irritum & inane, ſi ſecus a quocunque aliquid præſumptum fuerit attentari; contrarijs non obſtan. quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die xvi. Iunij, milleſimo quingenteſimo ſexto, Pontificatus noſtri anno tertio.

I D E M.

5

Confirmatio & approbatio literarum Sixti quarti, videlicet, Quod curiales & clerici, ſeculares & regulares, de bonis hic deſignatis, etiam in mortis articulo, & etiam in fauorem incapacium & inhabilium perſonarum, teſtari ſeu alias diſponere; eiſdemque curialibus & clericis ab inteſtato decedentibus, bona prædicta, ad eorum deſcendentes, agnatos vel cognatos, etiã inhabiles & incapaces, ſalua tamen gradus prærogatiua, perinde ac ſi habiles, capaces, & hæredes ſcripti exiſterent, ſuccedere poſſint.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Licet ea, quæ per ſedem Apoſtolicam conceſſa fuerunt, plenam obtineant roboris firmitatem; nonnumquam tamen Romanus Pontifex, illa, cum ab eo petitur, libenter approbat, vt eo firmius illibata perſiſtant, quo magis fuerint ſuo præſidio communita. Dudum ſi quidem a fel. rec. Sixto Papa IIII. prædeceſſore noſtro, emanarunt literæ tenoris ſubſequentis, Sixtus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Et ſi vniuerſis Romanæ Eccleſiæ dominio temporali ſubiectis ciuitatibus, pro eorum ſtatu proſpero & incrementis felicibus, Apoſtolica nos deceat prouiſione conſulere, Almæ tamen Vrbi noſtræ, ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli martyrio conſecratæ (quæ ipſius Petri ſedes, ſacerdotii principatus, & Chriſtianæ religionis caput eſt) eo nos conuenit ampliori cura proſpicere, quo ipſa ſacerdotalis ciuitas, cunctis aliis prælata, nobiſque peculiaris filia & paterna dilectione coniuncta exiſtit. Cupientes igitur pro inſtauratione dictæ Vrbis, quæ, cauſantibus ſiniſtris euentibus, in ciuibus, incolis, & ædificiis, plurimum diminuta eſt, vt annuente Altiſsimo, virorum copia inſtauretur, & quantocitius ipſius ſtructuræ & ædificia, refectionem & reparationem, pro eius venuſtate & decore conſequatur, ſuiſque ſtatuti & neceſsitati, opportunis remedijs conſulatur; de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio & aſſenſu, hac perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, quod omnes & ſinguli tam noſtri Curiales Ro. curiam ſequentes, quam alij cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, vel quauis alia eccleſiaſtica, aut mundana dignitate præfulgeant, & (ſi regulares fuerint) adminiſtrationem, aut dignitatem obtineant, qui palatia, domos, caſalia, ſiue alia ædificia, vrbana vel ruſtica ædificarunt, ædificauerint, aut ædificabunt, ſeu fundari & ædificari fecerunt vel fecerint in futurum, aut ædificata & conſtructa emerunt, aut emerint, ſeu ement, aut illa, vel cenſus annuos, iura, & quæuis immobilia bona, in dicta Vrbe vel extra aut prope eam, ad miliaria decem, & alio quouis iuſto titulo, tam ex bonis & pecunijs propriis, quam ex fructuum, redituum, & prouentuum eccleſiaſticorum beneficiorum ad eos ſpectantium, prouentibus, acquiſi-

acquiſiuerint hactenus, vel acquirent in poſterum, de eiſdem caſalibus, domibus, palatijs, ædificijs, cenſibus, iuribus, necnon territorijs, feudis, iuriſdictionibus, & bonis alijs quibuſlibet (dummodo ad eccleſias, monaſteria, & alia pia loca, aliter quam ex fructibus eorum, vt præfertur; de quibus ad effectum præſentium, licere volumus eis pro voto diſponere; non pertineant) in vita ipſorum, & mortis articulo, prout eis videbitur, diſponere, teſtari, codicillari, eaque legare, relinquere, ſeu inter viuos, & cauſa mortis, aut pro remuneratione laboris, vel obſequiorum eis impenſorum, quibuſuis perſonis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, vel conditionis fuerint (etiam ſi aliàs hæredes, legatarij, donatarij, vniuerſales aut particulares, hæredes, ſucceſſores, & perſonæ aliæ, ad quas ex dominorũ voluntate peruenerint) illa filijs, nepotibus conſanguineis, affinibus, familiaribus, vel alijs, etiam ſi incapaces & inhabiles ſint, & inhabilitate vel incapacitate quacunq; notati (dummodo criminis læſæ maieſtatis rei, aut Eccleſiæ Romanæ prædictæ hoſtes non exiſtant) erogare, donare, legare, relinquere, ac etiam in pios & alios quoſcunque vſus conuertere, Et ſi ipſas eccleſiaſticas, aut dignitatem ſeu adminiſtrationem habentes regulares perſonas, de bonis prædictis aliter non diſpoſito, decedere contigerit; palatia, domus, caſalia, & alia ipſorum bona in Vrbe prædicta, vel infra milliaria huiuſmodi conſiſtentia, ad proximiores ſuos, etiam ſi agnati, cognati, & minus capaces, vel inhabiles fuerint, vt præfertur (ſalua tamen gradus prærogatiua, iuxta diſpoſitionem iuris, ſi aliter de ipſorum decendentium voluntate non conſtet) bona prędicta deueniant; ipſique proximiores, ſiue agnati vel cognati, in eis ſuccedere poſſint & debeant, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi deſcendentes filij, nepotes, agnati, & cognati, habiles, capaces, & hæredes ſcripti exiſterent; ac palatia, domus, caſalia, & reliqua bona ipſorum, ex labore, vel induſtria (non autem ex fructibus, reditibus, & prouentibus eccleſiaſticis) acquiſita fuiſſent, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcientia concedimus, eiſque facultatem, & poteſtatem teſtandi, codicillandi, legandi, concedendi, donandi, & erogandi; proximioribus vero, necnon agnatis, & cognatis prædictis, incapacibus, & defectũ natalium patientibus, in eis, vt præfertur, ſuccedendi, licentiam liberam impartimur: Diſtrictius inhibentes dilectis filijs Cameræ Apoſtolicæ Clericis, & alijs noſtris, ac Curiæ, & Vrbis prædictarum officialibus, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum eccleſiaſticorum locorum, Prælatis, Capitulis, Conuentibus, Prioribus, Præpoſitis, Plebanis, Rectoribus, alijſq; quocunque nomine nuncupentur, ne de bonis per eoſdem, vt præmittitur, relictis, legatis, donatis, ſeu quouis modo in dicta Vrbe vel extra, infra ſpatium prætaxatum dimiſſis, quouis modo ſe intromittere, aut illa petere, vendicare, ſeu hæredes & ſucceſſores decedentium perſonarum earundem, illorum occaſione impedire aut moleſtare quoquo modo præſumant; ac decernentes irritum & inane, quicquid per quoſcunque, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo, quarto Kal. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto. Nos igitur, qui eoſdem Curiales, tanquam præcipuos noſtros & Romanæ Eccleſiæ filios, propter continuam, quam nobiſcum, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente, conuerſationem habent, quique laborum & onerum nobis, & Romanæ curiæ incumbentium, participes ſunt, quodam ſpeciali & particulari præ cæteris alijs noſtræ curæ commiſſis, proſequimur dilectionis affectu, Cupientes, quantum cum Deo poſſumus, eorum commoditatibus prouidere, & indemnitatibus occurrere, Motu proprio, non ad ipſorum Curialium, vel aliquorum aliorum, nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, literas prædictas, cum inhibitionibus ac omnibus & ſingulis alijs in eis contentis capitulis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, confirmamus & approbamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & iuxta illarum tenorem obſeruari debere, decernimus, volumus, & mandamus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptimo, tertiodecimo Kal. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

IDEM.

6

Conſtitutionem Pij Secundi Contra appellantes a Rom. Pont. ad futurum generale Concilium, etiam vltra montes, ac etiam quoad Reges, & Cardinales, ac Communitates, & Collegia, tam in præteritum quam in futurum, etiam ſub aliis pœnis vltra eas quæ in conſtitutione Pij II. continentur, inuiolabiliter obſeruari mandat.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Suſcepti regiminis nos cura ſolicitat, vt eorum malitiis & audaciæ, quorum ſcæleris cęcitas, & damnandæ ambitionis improbitas, animas occupantes (diſcodiarum fatore, ac ſchiſmatum inuentore & alumno, humani generis inimico procurante) eos in illam temeritatem impellunt, vt quæ ſibi à iure interdictæ, & a ſanctis Patribus, etiam in congregatione fidelium, pro huius ſanctæ Sedis dignitate, & eccleſiæ vnitate ſeruandis, ad ſchiſmatis occaſionem tollendã (quo in Dei eccleſia pernicioſior morbus inueniri vix poteſt) Spiritu ſancto cooperante, non minus prouide & ſalubriter, quam neceſſarie, decreta & ſtatuta eſſe nouerint damnata, audacia, & exquiſitis artibus & fraudibus attentare temere conentur, & eis contrauenire contendant, nunc nouorum æditione iurium, nunc antiquorum innouatione & declaratione, nunc vero extenſione, & nouarum pœnarum adiectione (prout ſalubriter expedire conſpicimus) ſolicitis ſtudiis obuiare curemus. Sanè licet olim fel. rec. Pius Papa II. prædeceſſor noſter, de fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium cunctorumque prælatorum, ac diuini & humani iuris interpretum, curiam Romanam ſequentium, in dieta, ſeu congregatione Mantuana exiſtentium approbatione, matura prius & graui præmiſſa diſcuſſione, & de eorundem congregatorum vnanimi conſilio & aſſenſu, ac ex certa ſcientia, prouocationes ad futurum concilium efficaciſſimis, & palpabilibus rationibus, tamquam erroneas & deteſtabiles damnauerit, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & interdicti pœnis præceperit, ne qua perſona cuiuſuis dignitatis, ſiue etiam vniuerſitas, aut collegium, quouis quæſito colore, ab ordinationibus, ſententiis,

Conſtitutioné Pij II. vide ſup. pag. 24. num. 3.

ſententiis, ſeu mandatis quibuſcunque, ſuis, ac ſucceſſorum ſuorum, appellationem huiuſmodi interponere audere, & contrafacientes, vnà cum fautoribus ſuis, & conſilium auxiliumue præſtantibus (ſiue hi tabelliones eſſent, ſiue teſtes, ſiue aduocati, ſiue alii quicunque) non ſolum pœnis, & cenſuris prædictis, ſed etiam ijs quæ læſæ maieſtatis, & hæreticæ prauitatis reis imponuntur, obnoxios eſſe ſtatuerit; Leonardus tamen Lauredanus Dux, Rogati, ac generale Conſilium, & Commune Venetiarum, omneſque & ſinguli patritij & ciues communis eiuſdem, vnà cum Prouiſoribus, Poteſtatibus, Commiſſariis, & reliquis officialibus ſuis (quorum authoritate, induſtria, conſilio, opera, aut fauore, Ciuitates, oppida, caſtra, & arces, ad nos & ſanctam Romanam Eccleſiam legitime pertinentes, occupatæ fuerant aut detinebantur) de fratrum noſtrorum conſilio, a nobis requiſiti & moniti, vt intra certum terminum, ſub pœnis tunc expreſſis, nos, & ſanctam apoſtolicam Sedem plene & omni ex parte, in conceſſa ſibi authoritate & libertate, cum obedientia recognoſcerent & redintegrarent, ac Rauennam, Ceruiam, Ariminum, Fauentiam, Sarſinam ciuitates, cum oppidis, caſtris, terris, & diſtrictu ipſarum, cumque Ceſenaten Forliuien, ac Immolen territorijs, caſtris, oppidis, terris, & locis quæ occupabant, integre & expedite, nobis & dictæ Romanæ eccleſiæ, cuius iuris eſſe noſcebantur, relaxarent, atque inde recederent, nec impedirent quominus illorum ciues & habitatores, ad piæ matris ſuæ Romanæ eccleſiæ obedientiam reuerterentur; omnes eorum fautores ab auxilij in talibus præſtatione deterrendo; ita quod requiſitioni, monitioni, & mandato noſtro huiuſmodi non parentes, maioris excommunicationis ſententia, de ſimili conſilio, eo ipſo innodati cenſerentur, à qua, præterquam in mortis articulo conſtituti, per alium quam per Romanum Pontificem, etiam prætextu cuiuſcunque facultatis, cuicunque pro tempore conceſſæ, abſolui non poſſent (quam quidem excommunicationis ſententiam in huiuſmodi non paritionis euentum, iteratis etiam vicibus ag grauauimus) paternis monitis & ſalutaribus iuſſis obſequi, prout debebant, indebite recuſantes, ceu qui iuri proprio diffidunt, & ſuperioris mandata contumaciter obaudiunt, vt quæ minus iuſte vſurparunt, indebite, etiam cum animarum ſuarum detrimento, retineant; ad prohibitum atque damnatum remedium confugientes, a requiſitione, monitione, & mandato, ac ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis, nulla conſtitutionis Pij prædeceſſoris, hoc expreſſe vetantis, habita ratione, ad futurum concilium, temere (vt accepimus) prouocarũt; prout etiam perditionis filij, quondam Ioannes Bentiuolus, & eius nati, cum eos a tyrannica oppreſſione dilectæ ciuitatis noſtræ Bononiæ expellere decreuiſſemus, damnabiliter feciſſe dicuntur; videlicet ad futurum concilium prædictum appellaſſe & prouocaſſe. Nos igitur quam deteſtanda ſit eorum peruerſitas attendentes, qui proprijs innixi commodis, & nefarijs cupiditatibus mancipati, ſalubria decreta Patrum, & ſuperiorũ iuſſa ſpernentes, inconſutilem Chriſti tunicam ſcindere, aut etiam ſchiſmonis cauſam præbere contendunt, & eccleſiæ vnitatem diuidere, prædictæ ſanctæ Sedis apoſtolicæ principatum tollere, & contra tot ſanctorum Patrum, & ſacrorum conciliorum decreta, temere & damnabiliter, magna audacia venire non erubeſcunt, & contrafacere non verentur; aſſerentes inter cætera, conſulentes, perſuadentes, determinantes, ſeu determinationi huiuſmodi intereſſentes, ſola conſilij præſtatione ſeu perſuaſione, deliberatione aut determinatione, quod aliquibus caſibus a Romano pontifice, ſeu eius ſententia, vel decreto, ad futurum Concilium generale appellari poſſit, dicta Pij prædeceſſoris conſtitutione non ligari, niſi in ipſa actuali appellatione, & illius interpoſitione, vel ſcripturæ compoſitione, ſe immiſcuerint; ne de cætero tali aſſertione ſe excuſare, ac tale quid inpoſterum præſumere impune valeant, opportunam tam immani & periculoſo morbo medelam adhibere volentes; hac generali & in perpetuum valitura conſtitutione, ex certa noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine, de venerabilium fratrum noſtrorum, ſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinalium conſilio promulgata, ſancimus cõſtitutionem Pij prædeceſſoris præfatam, tam citra quàm vltra montes, & in vltramontanis partibus, quo ad omnes, tam eccleſiaſticas quàm ſeculares perſonas, etiam Regali dignitate ac Cardinalatus honore fulgentes, capitula, vniuerſitates, communitates, & collegia, congregationes, & ſynodos, ac parlamenta, valuiſſe, valere, & perpetuo valituram declaramus, cum ſuppletione ſolennitatis cuiuſlibet, etiam publicationis omiſſæ (cuius in illa edenda vel publicanda defectus prætendi poſſet, quæ iuxta illam fieri requirebatur) eamque ex præterito nunc & in poſterum inuiolabiliter obſeruari mandamus; ipſius violatores, cuiuſcunque dignitatis exiſtant, pœnis & cenſuris in eadem expreſſis, quocunque tempore ſubiacere ſtatuentes, contraria conſuetudine ſeu potius corruptela non obſtante: Decernentes & declarantes vltra pœnas impoſitas (quas ipſo facto dictos violatores & contrauenientes incurrere volumus) ipſos & eorũ quemlibet, pro veris & indubitatis ſchiſmaticis, & inconſutilis tunicæ Domini noſtri Ieſu Chriſti violatoribus & diſſipatoribus, ac de catholica fide male ſentientibus, habendos & reputandos, pœniſque canonicis & legalibus contra tales impoſitis, ſubiacere, & cum Dathan & Abiron, partem & damnationem habere, ipſaſque etiam pœnas & earum quamlibet omnes illos incurrere volumus, cuiuſcunque conditionis exiſtant, & gradus prærogatiua fulgeant, qui in Senatu, conſilijs, parlamentis, congregationibus, etiam ſynodalibus, & prouincialibus, vel alias quomodolibet, tacite vel expreſſe, voce vel ſcripto, per ſe vel alium (cuiuſcunque timoris vel reuerentiæ velamine, vel prætenſa excuſatione, & ſuperioris mandato non obſtantibus) decreuerint, conſuluerint, ſeu deliberauerint, vel aliorum dicta approbauerint, conſilium aut vocem dederint, vt ad futurum vniuerſale Concilium, a nobis vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, contra prædictam conſtitutionem appellare liceat, poſſit, vel debeat; dictas pœnas ad ipſos & eorum quemlibet contrauenientem in præmiſſis, tenore præſentium extendentes, & locum habere declarantes, omni ambiguitate ceſſante. Et nihilominus prouocationes & appellationes, tam per Leonardum Ducem, Rogatos, Conſilium & commune Venetiarum, factas huiuſmodi, quam per quoſcunque alios prædictos pro tempore faciendas, & inde ſecuta quæcunque (vt pote contra Pij prædictam ac præſentem cõſtitutionẽ attentatas) nullas, prout ſunt, & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti fuiſſe, & pro tempore fore, authoritate, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, ſtatuimus, decernimus, & declaramus; ac pro potiori cautela, caſſamus & annullamus. Et vltra ſupradictas pœnas (quas contra conſtitutionis huiuſmodi violatores in ſuo robore permanere decernimus) loca quæcunque, ad quæ violatores ipſos declinare, & in quibus ſcienter ſtare permitti contigerit, eccleſiaſtico ſupponimus interdicto; decernentes illud, quandiu ipſi violatores inibi ſcienter ſteterint vt præfertur, & per triduum poſt eorum inde diſceſſum, firmiter obſeruari. Ac præſentes literas in quinterno Cancellariæ etiam deſcribi mandamus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus &

ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, declarationis, mandati, ſtatuti, decreti, voluntatis, extenſionis, caſſationis, annullationis, & ſuppoſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, nono Kalen. Iulij, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Ia. Quætemberg.

Sigiſmundus.

IDEM.

7

Quod homicidæ, & alii, quibus pœna ſanguinis imponenda veniret, per alios quouis nomine pro eis comparentes, non audiantur, niſi ſe arbitrio Iudicis in carcere conſtituant; Quodq; ætas minor xxv. annis (dummodo delinquentes 20. annum attigerint) non excuſet. Item quod gratiæ ſuper homicidio, in carcere vel aliter Iudicis arbitrio, per impetrantem verificari debeant.

Venerabili Fratri Antonio Flores Archiepiſcopo Auinionen. prouinciæ noſtræ Marchiæ Gubernatori.

VENERABILIS frater, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Fidedigna relatione nuper percepim*, multa homicidia ab octo præcipue anis citra, in illa noſtra prouincia Marchiæ Anconitanæ perpetrata; ex eo præſertim, quod ipſi tã atrocis criminis rei, per procuratores defendi ſolent, & plerunque ſubdolis cauillationibus abſolui; & quod etiã tam a nobis, quam ab anteceſſoribus noſtris Romanis Põtificibus, per cõmenticias, & minus veras narrationes, ac etiam ſub prætextu obtentæ pacis, literas in forma Breuis per Cancellariam, & abſolutionem ſententiarum, ac proceſſuum deſuper habitorum impetrauerunt. Quo exemplo plerique ad huiuſmodi homicidia perpetranda procliuiores redduntur, adeo vt nõ tantũ in priuatos, & inimicos homines, ſed in fratres, & alios propinquos, prætores, & officiales populorum, & (quod non minus graue eſt) a ſacerdotibus manus impias non abſtinent. Nos igitur, qui eandem noſtram & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ peculiarem prouinciam paterna charitate proſequimur, eiuſque quietem, & incrementum deſiderantes: attendentes quod ex facilitate veniæ, frequentius huiuſmodi homicidia committuntur, ſalutareque remedium his rebus adhibere volentes, Hac firma, ſtabili, incommutabili, perpetuoque duratura conſtitutione ſancimus, & decernimus, vt nullus in cauſa criminali, ex qua capitalis, vel ſanguinis, vel alia quæuis grauior arbitrio Iudicis pœna infligenda eſſet, maxime in cauſa homicidij, per procuratorem, excuſatorem, defenſorem, vel vt quemlibet de populo, quouis pacto admittatur; nec pater pro filio, nec Abbas pro Monacho, nec prælatus aut dominus pro ſubdito, vel contra, audiatur, niſi reus, ſe ipſum prius in carcere conſtituerit. Et ſi forte Iudex aliqua ratione inductus, ad excuſandum rei huiuſmodi abſentiam vel innocentiam, vel aliam ob cauſam, aliquem ex prædictis duxerit admittendum, poſſit, in quocunque iudicij ſtatu, & inſtantia cauſæ, etiam ad concluſionem deductæ, huiuſmodi criminis reum, aut conuentum, coram ſe ad comparendum perſonaliter vocare, & tanquam veritatis conſciũ in carceribus audire quod ſi forte, venire diſtulerit, proceſſus, & ſententia pro ipſo reo lata & inde ſequuta quæcunque, etiam fiſco, vel parte non agente, nullius ſint roboris aut momenti, prorſuſque pro infectis habeantur: quinimmo reus ipſe pœnis iuris, & conſtitutionum dictæ prouinciæ, quemadmodum ante proceſſum & ſententiam huiuſmodi erat, ſit obnoxius; quacunque ipſius prouinciæ conſuetudine, quæ corruptela dici rectius poteſt, non obſtan. quod ipſum volumus extendi ad cauſas criminales prædictas, tam in curia Maceraten. quam in alijs locorum prouinciæ tribunalibus, in quacunque inſtantia, etiam per appellationem pendentes. Dictæ præterea conſtitutioni, & ſanctioni adijcimus, quod ſi quis, a nobis, vel ſede Apoſtolica, vel a Legato de latere pro tempore dictæ prouinciæ, vel Camerario noſtro, homicidij veniam, & remiſſionem ſententiarum & proceſſuũ deſuper habitorum abolitionem, cancellationem, caſſationem, in integrum reſtitutionem, ſeu in primum ſtatum repoſitionem impetrauerit, etiam ſi in literis ſuper huiuſmodi abſolutione confectis, certæ ſcientiæ, & proprij motus, aut quæuis aliæ inſolitæ clauſulæ fuerint; teneantur & debeant literas ipſas Legato, ſeu Gubernatori ſeu, Locumtenen. ſeu Rectori vel cuicunque ipſius prouinciæ præſidi exhibere; illiſque exhibitis, de earum veritate, vel ſubreptione docere; ipſeque in carceribus, vel in alio loco pro carceribus aſſignan. vel ſuperioris arbitrio datis fideiuſſoribus, vocatis vocandis audiri, de veritate precum docere legitime, ac narrata in Breuibus, & literis ad gratiam obtinendam, & principem leniendum, & facilius inducen. verificare, & ſuper ſubreptione, vel obreptione impetratæ gratiæ, in iudicio ſtare: quibus nõ obſeruatis, uel in probatione deficientibus, veniam, remiſſionem ſententiarum, & proceſſuum deſuper habitorum abolitionem, cancellationem, & caſſationem, reſtitutionem in integrum, ſeu in priſtinum repoſitionem, pro nullis, nulliusq; ſtabilimenti habendas eſſe, reoſque ipſos, iuris, dictarumque conſtitutionum pœnis aſtrictos remanere volumus, & mandamus: dictis obtentis gratijs, & breuibus non obſtan. Et non ſolum remiſſiones deinceps facien. ſed etiam literas apoſtolicas, in forma breuis, aut alias iam obtentas, quæ nondum effectum cancellationis, & caſſationis ſortitæ fuerint, ſub eadem forma & præſenti conſtitutione noſtra pariter comprehendi. Statuimus inſuper quod nec ætas minor annis xxv. homicidas ipſos excuſet, & homicida ſic delinquens, qui xx. annum ſuæ ætatis attigerit, habeatur, & reputetur pro maiori in omnibus præmiſſis delictis. Nec propterea pœnis iuris & conſtitutionum, vel ſtatutorum eximantur vel liberentur, nec apud Iudicem minoris ætatis huiuſmodi, conſideratio alicuius ſit momenti; decernentes irritum, & inane quicquid contra præmiſſa ſeu eorum aliquod attentabitur: vel quicquid, etiã á de latere legato, ſeu quouis alio dictæ prouinciæ rectore, in derogationem, modificationem, vel quamlibet aliam diſpenſationem omnium & ſingulorum præmiſſorum, in poſterum contigerit attentari, ſine noſtra expræſſa licentia, quæ in ſcriptis oſtendi poſſit; Nec literas apoſtolicas, a nobis vel a Sede apoſtolica prædicta pro tẽpore conceden. contra præmiſſa aut eorum aliquod, cuiquam ſuffragari volumus, niſi per trinas literas interpellatæ emanatas, huic noſtræ conſtitutioni in ſpecie, de verbo ad verbum, & ſpecialiter

ſpecialiter fuerit derogatum, illaſque contra mentem noſtram, & dictæ Sedis fore conceſſas, ex nunc prout ex tunc declaramus Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs quoque, & ſtatutis, etiam comprehenſis in volumine Conſtitutionum bo. me. Egidij Cardinalis Sabinen. dictæ prouinciæ Legati, De procuratoribus etiam in criminali cauſa admitten. vel non, a dicta Sede confirmatis, de quorum tenore, ſpecifica & indiuidua, ſpecialis, ac de verbo ad verbũ mentio habenda eſſet, cæteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibuſcunque. Poſtremo vt huiuſmodi noſtræ conſtitutionis, decreti, & voluntatis nulla deinceps allegari poſſit ignorantia, volumus has noſtras literas per totam ipſam prouinciam publicari, eaſque inter alias ipſius prouinciæ Conſtitutiones, locorumque ſtatuta conſcribi, & in earum conſtitutionum volumine redigi, prout tibi vt ab ipſis publicari, conſcribi, redigique facias, committimus, & mandamus; alijs legibus apoſtolicis, & dictæ prouinciæ conſtitutionibus, & ſanctionibus contra homicidas, eorumque receptatores, & defenſores, editis, quibus nihil intendimus derogare, in ſuo robore permanſuris. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima nona Decembris, milleſimo quingenteſimo decimo, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

IDEM.

8

Cauſas eorum, qui foro Capitolino ſubijciuntur, in quacunque inſtantia vel ſtatu pendentes, auocat, & Iudicibus Capitolinis reſumendas mandat; exceptis cauſis de communi partium conſenſu, vel in tertia inſtantia in Rota pendentibus.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Ex querelis noſtri peculiaris Romani Populi, accepimus, ob reſcripta apoſtolica, & ſignaturas commiſſionum, enormiter grauari, quæ paſſim, & maxime in medio litis, contra iuris communis diſpoſitionem fiunt, auocando a iudicibus ordinarijs, tam in prima quam alijs inſtantijs, etiam per viam appellationis, omiſſis medijs, a nobis, ad id officium deputatis, vel etiam ſimpliciter ab initio in Curia committendo, perinde ac ſi iudices ordinarios non haberent, quos ſine nouis reſcriptis adire poſſent: quo fit vt ciues noſtri & incolæ Vrbis, non vnum, ſed infinitos iudices, & diuerſa Tribunalia habere videantur, & proinde grauibus, immo intolerabilibus expenſis grauentur; quæ omnia non impetrantur niſi ab illis qui cauillationibus ſtudent, vel potentia fauorum pollent, ad pulſandos in litibus aduerſarios, & quos iure ſuperare non poſſunt, malis artibus & longis litibus, ac immenſis diſpendijs defatigatos vel circumuentos vincant; & multi ius ſuum deſerere propter ea ſunt coacti, multique in deſperationem ducti, ad facinora brigarum proſiliunt; ex quo ſeditiones, & homicidia frequenter accidunt, hincque fames, & annonæ caritas; quod litibus occupati, negociationes & agriculturã deſerunt, eueniunt. Quibus rebus, vt paſtorali noſtro incumbit officio prouidere volentes, hoc præſenti noſtro perpetuo edicto, motu proprio, ex certa noſtra ſcientia, omnes & ſingulas cauſas, vbicunque, coram quibuſcunque Commiſſarijs, vel ordinarijs, etiam in ſacro noſtro Auditorio pendentes, Ciuium Romanorum, & aliorum qui foro Capitolino ſubijciuntur, ad nos, in quacunque inſtantia vel ſtatu pendentes, harum ſerie auocamus, & ad Curiam Capitolij & iudices ſuos ordinarios, tam primæ quam aliarum inſtantiarum illius loci, ſecundum naturam cauſarum, & modum iuriſdictionis cuiuſcunque ipſorum, ſeu in quẽ partes conuenerint, committimus & mandamus reſumendas, in ſuis ſtatibus audiendas, & fine debito terminandas, ſecundum formam ſtatutorum Vrbis, vel alias prout de iure terminari deberent, cum omnibus earum incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis ab eis, partibus iuſtitiam miniſtrando. Declarantes auctoritate Apoſtolica ac decernentes per præſentes, dictas cauſas non propterea factas commiſſarias, ſed intelligi & eſſe ordinarias, perinde ac ſi ab initio coram ſuis ordinarijs fuiſſent inceptæ vel agitatæ. Volumus tamen quod cauſæ in Rota pendentes de partium communi conſenſu, ibi remaneant; vel ſi cauſa in tertia pendeat inſtantia, quod Auditor coram quo pendet, poſſit illam cognoſcere & terminare, hoc præſenti noſtro edicto non obſtante. Et inſuper dilecto filio noſtro, Leonardo Cardinali Agennen. ac alijs ſuſtitiæ ſignaturam habentibus pro tempore, necnon Regenti Cancellariæ, qui pro tempore erit, omnibuſque & ſingulis noſtris Referendarijs inhibemus expreſſe, ne ad preces, inſtantiam, & requiſitionem cuiuſque qui Capitolino foro ſubijciatur, ſupplicationes aliquas recipere, referendariare, ſeu proponere nobis vel ſignaturam iuſtitiæ habenti, audeat vel præſumat; & ſimiliter ſignaturam faciens, non ſignet, ſiue auocatorias, ſiue ſimplicis iuſtitiæ ſiue appellatorias, & ſimiles, neque initio, neque in medio litis; & ſignatæ, nullius ſint roboris vel momenti, nullamque tribuant iuriſdictionem; neque ipſe iudex cui fuerint commiſſæ, audeat illarum virtute, citare, inhibere, vel quoquomodo procedere; irritum & inane, quicquid ſcienter vel ignoranter, ſecus factum fuerit, ipſo iure fore decernimus, ſalua ſemper noſtræ manus propriæ ſignatura, ſine qua omne reſcriptum cenſeatur & ſit inualidum, & a noſtra voluntate alienum, Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis commiſſionibus, reſcriptis, priuilegijs, & indultis, etiam foro, quibuſuis perſonis ſeu collegijs, conceſſis, & concedendis, etiam cum quibuſuis clauſulis derogatorijs, fortiſſimis & inſolitis (præmiſſorum omnium tenores, nomina, cognomina, qualitates, & alia quæ forſan de verbo ad verbum expreſſionem requirerent, pro ſufficienter expreſſis habentes) cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die quintadecima Aprilis, milleſimo quingenteſimo duodecimo, Pontificatus noſtri anno nono.

by Google

IDEM.

9

Vbi quiſque incola & ciuis Romanus, ac Romanam Curiam ſequens, tam clericus quam laicus, agere vel conueniri debeat. Item de officio Gubernatoris, & Senatoris Vrbis, & de alijs capitulis, iuriſdictionem Magiſtratuum eiuſdem Vrbis, concernentibus.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem, ex debito ſui paſtoralis officij proſpicere, vt vbique, præſertim in hac alma Vrbe (ad quam pro iuſtitia totus orbis confluit) ne propter varios diuerſorum iudicum & tribunalium concurſus, ac varias & diuerſas procedendi formas, præſertim pauperes, litigantes, in eorum bono iure lædantur; ſed vt cuilibet ius ſuum explicite, quantum poſſibile ſit, reddatur, & iuriſdictiones ius reddentium ita diſtinctæ ſint, vt nulla confuſio & perplexitas oriri poſſit. Sane (prout ex multorum querela, ac nuper a dilectis filijs nobilibus viris Ludouico de Matheis, & Mariano de Caſtellanis, ac Lutio de Lutijs Conſeruatoribus Romanorũ ciuium, & Cameræ præfatæ Vrbis, necnon Ludouico de Cencis, Priore Capitum Regionum, & Paulo de Planca, noſtri Conſiſtorij & ipſorum Conſeruatorum Aduocato) accepimus, adeo a certis temporibus citra, diuerſa iudicum tribunalia in Vrbe inſurrexiſſe, adeo etiam ipſos iudices, tam ordinarios quam delegatos, inter ſe concurrere, & in procedendo varium modum obſeruare, vt ſæpe litigantes ipſi, confuſione quadam perterriti, cauſas ipſas deſerere cogantur, aut illas inchoare non audeant, ſæpe etiam adeo celeri iudicio expediri, vt præcipitari quodammodo videantur, in magnum ipſorum litigantium præiudicium, ac iuſtitiæ & officij noſtri detrimentum. Nos igitur in præmiſſis prouidere volentes, ac cupientes ne litigantes ipſi tam in confuſione tribunalium huiuſmodi, quam etiam in expenſis & eorum bono iure grauentur; quodque etiam quilibet forum ſuũ inteligat & ſequatur, inhærentes etiam veſtigiis felicis recordationis Sixti Papæ quarti, patrui, & prædeceſſoris noſtri, qui (vt etiam accepimus) quaſdam deſuper conſtituit ordinationes, in volumine Statutorum dictæ Vrbis deſcriptas, Motu proprio, non ad ipſorum Conſeruatorum vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, ſtatuimus & ordinamus, quod omnes incolæ Romæ habitantes (dummodo non ſint campſores, & notabiles mercatores, Romanam curiam ſequentes, Oratores Principum & aliarum Communitatum; familiares Cardinalium, continui tamen commenſales; vel officiales Romanæ curiæ, dummodo Romani non exiſtant, aut curiales Romanam curiam ſequentes, & in illius vſu exiſtentes, qui omnes in eorum foro) necnon ciues omnes ſeculares conueniantur in curia Capitolii, aut coram aliis officialibus ſecularibus Vrbis, prout ad eorum officium ſpectat, & non aliter; Quodque omnes clerici Romani, conueniantur coram Vicario noſtro in ſpiritualibus in Vrbe, aut aliis clericis, & officialibus eccleſiaſticis Vrbis, ad quos ſpectat: Ac quod de omnibus exceſſibus factis in Vrbe, ratione territorii, laici puniantur per officiales laicos Vrbis; clerici vero Romani per Vicarium præfatum; Item quod laici qui ſequuntur Curiã, tam mares quã feminæ, & non alii, conueniantur in curia Mareſcalli, dummodo non ſint perſonæ prædictæ, videlicet campſores, & notabiles mercatores Romanam curiam ſequentes, Oratores Principum & Communitatum; familiares Cardinalium laici; vel officiales Romanæ curiæ, etiam curiales, qui indifferenter conueniantur duntaxat corã Auditore Cameræ, tanquam iudice exemptorum, in ciuilibus; in criminalibus vero, quo ad laicos eandem curiã ſequentes, inter ipſum Auditorem, & Mareſcallum, & Gubernatorem, ſit locus præuentioni; dummodo non agatur de pœna capitali, vel mutilatione membri, quo caſu Auditor non ſe intromittat, iuxta alias noſtras literas deſuper expeditas. Volumus etiam quod ab eodem Mareſcallo appelletur ad præfatum Auditorem Cameræ; & quod iudex deputandus per ipſum Mareſcallum, non poſſit ſtare in officio vltra duos annos, & in fine cuiuslibet anni, debeat ſindicari per Sindicum per nos deputandum, & repertus culpabilis, puniri; in reliquis ſeruentur literæ noſtræ deſuper æditæ. Inſuper volumus & mandamus, quod Vicecamerarius ſiue Gubernator in Vrbe, nullum tribunal cognitionum cauſarum priuatarum teneat, neque per ſe, neque per alium; ſed ad eum venientem, ad ſuum iudicem remittat, & ſit ſuperintendens, vt quilibet in præmiſsis officijs, ſuos terminos obſeruet, & contrafacientem puniat, aut nobis referat; & debeat carceres omnium præmiſſorum viſitare, vna cum alus, ad id per nos per alias noſtras literas deputatis, & de officialium omnium (maxime Notariorum maleficiorum) tranſgreſſionibus cognoſcere. In concernentibus autem ſtatum aut pacem & quietem ciuitatis & Romanæ curiæ, quantum videat neceſſe eſſe, officialem ad quem ſpectat, iuuare, & omnia pro poſſe ad pacem reducere; Necnon cauſas querelarum contra Barones, ac capitales, videlicet, mortis naturalis, & brigarum, vna cum Pacerijs, iuxta formam Statutorum Vrbis, & treugarum ſeu ſecuritatum aut pacis ruptarum, et per ſe ipſum; Item mercedum ſalariorum, quas cauſas mercedum ſine tribunali, & ſcriptura, ſummarie, manu regia, cognoſcere poſſit & terminare, iuxta formam dictorum Statutorum, vel iuris communis, vbi Statuta deficerent, & in quibus omnibus, locus ſit præuentioni inter ipſum & Senatorem; & ſi concurrant, Senator præferatur. Notarij vero Gubernatoris, ſoli per ſe ipſos, & non per ſubſtitutos, officium exerceant, ſine Tribunali, prout alias Lodouicus Sabinus, & Marius Ceretanus, tempore eiuſdem Sixti prædeceſſoris, exercere ſolebant; qui etiam regiſtra aliqua non faciant; ipſeque Gubernator vnum tantum Conteſtabilem ſeu Capitaneum retineat cum xxv. ſatellitibus, & ſine dicto Conteſtabili, executiones ipſius Gubernatoris fieri non poſſint. Volumus etiam quòd idem Gubernator vigore obligationum in forma Cameræ Apoſtolicæ, non poſſit aliquẽ excommunicare, nec excommunicatum publicare, nec cenſuris eccleſiaſticis in aliquo caſu vti, prout antiqui Gubernatores non ſunt vſi, & cenſuræ per eum ſuper hoc latæ, ſint ipſo iure nullæ. Similiter volumus quod Baricellus ſit merus executor, & nullum iudicare valeat; quodque executiones in capitalibus per eum fiendæ, fiant in Capitolio, prout ab antiquo conſuetum fuit; niſi aliter pro temporis & maleficij qualitate & grauitate, viſum fuerit expedire. Poſsit tamẽ repertos in fragranti crimine, punire iuxta formam Breuis facultatis ſuæ. Itẽ volumus, quod omnes officiales, quicunque ſint, etiam Gubernatoris & Auditoris Cameræ prædictorum, & reliqui alij, & etiam ipſe Baricellus, in fine cuiuſlibet anni, ſindicari debeant per aliquos, per nos deputandos, iuxta formam earundem literarum noſtrarum; ipſeque Gubernator teneatur pro ſe & eius officialibus, & in

Ordinationes Sixti 4. vide ſup. pag. 40. nu. 2.

principio

principio eius officij, debeat ſuper hoc cauere. Similiter Auditor Cameræ præfatæ, in fine cuiuſlibet anni, teneatur reddere rationem coram eiſdem deputandis, de geſtis per ſe, & eius Locumtenentem. Volumus etiam, vt litibus finis citius imponatur, quod tam à iudicibus Capitolinis, quam etiam quibuſcunque alijs, in cauſis quæ alias eſſent de foro Capitolino, appelletur ad Capitaneum Vrbis, vel alium per nos deputandum, dummodo quoad cauſas dicti fori, in Capitolio tribunal teneat; quod etiam in cauſis in curia Gubernatoris eiuſdem pendentibus, & quæ pendere contigerit, habere locum decernimus; a quo iudice appellationis appellari non poſſit, niſi prout & quantum Statuta huiuſmodi in cauſis curiæ Capitolij permittunt. Poſtremo mandamus in omnibus curijs ordinarijs Vrbis, & in omnibus ſolutionibus Notariorum, Executorum, etiam pro executionibus fiendis per ipſum Baricellum, ac pro mercedibus quorumcunque aliorum officialium, ſeruari tabulam marmoream in Capitolio affixam, & vbi in aliquibus caſibus illa deficeret, mandamus ſeruari Statuta Vrbis. Volumus etiam quod pro quibuſuis ſigillationibus, præſertim mandati de relaxando incarceratos, & alijs quibuſuis apodiſſis, nil ſoluatur, niſi prout in dicta tabula continetur, ſeu in dicta curia Capitolij ſeruari conſueuit; ita tamen, quod pro relaxatione innocentum, nil penitus ſoluatur per ipſum captiuum, ſed per eum ad cuius inſtantiam forſan captus fuit, maxime in capturis pro ſuſpecto & fugitiuo, quo caſu nouas reformationes dictæ Vrbis ſeruari volumus. Decernentes, in Vrbe præfata, nulla alia ordinariorum iudicum tribunalia teneri poſſe, nec iuriſdictiones cauſarum exerceri, niſi in locis prædictis; Quodque ſententiæ tam diffinitiuæ quam interlocutoriæ, necnon decreta, executiones, mandata, proceſſus, cenſuræ, & quicquid ſecus contra præmiſſa fieret, nullius fore roboris, vel momenti; præſentibuſque derogari non poſſe, nec derogatum cenſeri, etiam per nos, aut ſucceſſores noſtros, niſi de nominibus & cognominibus litigantium, iudicum, & intereſſe habentium, ac ipſarum præſentium, de verbo ad verbum, totalis & ſpecialis mentio fiat. Mandantes Gubernatori, Senatori, Auditori Cameræ, Mareſcallo, Baricello, eorumque iudicibus, & executoribus præfatis, necnon quibuſuis alijs perſonis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac centum ducatorum pœnis, totiens quotiens cōtra præmiſſa ſeu aliquod præmiſſorum fecerint, incurrendis, & in eorum ſindicatibus exigendis, ne contra ordinationes, ſtatuta, & voluntatem noſtram huiuſmodi contrauenire, aut aliquid attentare audeant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegijs, etiam fori, ac exemptionibus, indultis, & facultatibus, quibuſuis perſonis, etiam Vicecamerario, ſeu Gubernatori præfatis, aut Collegijs, vel Confraternitatibus, etiam quauis cauſa, & motu proprio, & ex certa ſcientia, ac cum quibuſuis clauſulis, etiã derogatoriarum derogatorijs, fortiſſimis, etiam quibus derogari non poſſet, niſi ſub certis modo, & forma, per nos, & ſedem Apoſtolicam conceſſis, & concedendis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, voluntatis, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo duodecimo, quinto Kalen. Aprilis, Pontificatus noſtri anno nono.

IDEM.

10

Innouatio conſtitutionum circa taxas officialium Romanæ Curiæ diſponentium. Item mandatum ne ijdem officiales pro dictis taxis, etiam à ſponte dantibus, vltra quam in primæua ſuorum officiorum inſtitutione cauetur, aut tempore Pauli Secundi, & aliorum Pontificum hic nominatorum capiebant, recipere præſumant, ſub pœnis hic expreſſis.

IVLIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Et ſi Romanus Pontifex, in Apoſtolicæ ſublimitatis ſpecula conſtitutus, ex debito paſtoralis officij, diuina diſpoſitione ſibi commiſſi, aſſidua meditatione cordis vigilare, & ſolicite intendere debet, vt cuncta, quæ Chriſtianæ Reipublicæ commoditatem & vtilitatem reſpiciunt, ſalubriter dirigantur; per Apoſtolicæ tamen ſedis officia, per quorum exercitium, in ſpiritualibus & temporalibus, fidelium negotia geruntur, ſi qua labentis temporis curſu, aut calamitate, ſeu peruerſorum malitia excreſcente, per ipſos Officiales deformata fuerint, ad ſtatum debitum redigenda, ſolertioris diligentiæ ſtudium vertit, vt per ſuæ prouiſionis miniſterium, appetitus noxij limitentur, Chriſtique fideles perinde non lædantur, ſed iuſtitia, & æquitate vigente, inordinata & damnoſa, ad debitæ reformationis reducantur effectum, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicit in Domino rationabiliter expedire. Sane, non ſine graui moleſtia, accepimus, quod quamuis per fe. re. nonnullos Romanos Pontifices, ſeu ab eis deputatos, & per nos, in inſtitutione & erectione, ſeu alias regimine & gubernatione officiorum prædictorum, quantum illorum officiales pro taxis, ſalarijs, emolumentis, laboribus, ſeu mercedibus eorum, recipere deberent, diuerſæ conſtitutiones, ordinationes, & ſtatuta edita fuerint, tamen plurimi officiales præfati, ſiue temporum aduerſa conditione inducti, aut auaritia excæcati, ſeu prædeceſſorum noſtrorum indulgentia & manſuetudine abutentes, eorum conſcientiarum prodigi, excommunicationis ſententiam contra eos latam & promulgatam, qui contrafecerint, in ordinationum, conſtitutionum, & ſtatutorum huiuſmodi contemptum, incurrere non expauentes; conſtitutiones, ordinationes, & ſtatuta præfata non obſeruant, ſed in taxis, ſalarijs, ſeu mercedibus recipiendis, facultatibus ampliandis, & extendendis, modum, & formam in eis expreſſam excedunt; quinimmo (quod etiam nullatenus ferendum eſt) etiam ſi nihil eis a partibus negotia proſequentibus debeatur, noua grauamina, & angarias quotidie imponentes, pro eorum arbitrio pecunias expetunt & exigunt, in animarum ipſorum periculum, & partium detrimentum, pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum, totiuſque Romanæ curiæ infamiam, & iacturam. Nos igitur attendentes, quod fideles præfati, ex diuerſis mundi partibus, tum ad dictam Sedem venerandam, tum ad animarum ſalutem promerendam & procurandam, & pro incumbentium negotiorum ex-

peditione

peditione accedunt, indecens, iniquum,& non tolerandum fore duximus, pietatem in diſpendium retorqueri. Cupientes igitur huiuſmodi damnandis conatibus & indebitis exactionibus, more boni paſtoris; cuius nõ eſt pati ouem deglutiri, ſed conſeruari; opportune prouidere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris (Raphaele Oſtien. Camerario; & Marco Præneſtin. Epiſcopis;& Thoma tt. S. Martini in Mõtibus;& Leonardo, tt. S. Suſannæ Maiori Pænitentiario, necnon Antonio, tt. S. Vitalis; & Petro, tt. S. Euſebij; presbyteris; & Alexandro, ſancti Euſtachij;& Loyſio, ſanctæ Mariæ in Coſmedim, Diaconis, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, reformatoribus per nos nuperrime deputatis) diſcusſione & deliberatione matura, pro vtilitate & conſeruatione dictæ Curiæ & officialium, ac ad tollendos clamores, querelas, & querimonias, quæ in dies propterea audiuntur, Motu proprio, non ad aliquorum, nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, conſtitutiones, ordinationes, & ſtatuta prædeceſſorum præfatorum, & noſtra huiuſmodi, circa taxas, ſalaria, & emolumenta, facultates, & mercedes dictorum officialium diſponentia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium innouamus, & quo ad illa (vt in eis continetur) ſtatuimus, & ordinamus, illiſque ſtare, & ea inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et nihilominus omnibus & ſingulis Vrbis noſtræ Gubernatori, Senatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, Clericis, & Præſidentibus, Notarijs dictæ Sedis de numero participantium, ac Secretarijs noſtris, Subdiaconibus, Acolitis, cerimoniarum Clericis, Cubicularijs, literarum Apoſtolicarum, etiam de maiori præſidentia Abbreuiatoribus, Scriptoribus, & Sollicitatoribus, earundemque, ac Pænitentiariæ Apoſtolicæ, Breuium Apoſtolicorum; & Archiuij Romanæ curiæ Scriptoribus, Plumbi, & ipſarum literarum ac ſupplicationum per nos,& de mandato noſtro ſignatarum, regiſtrorum Magiſtris; Clericis, & Regiſtratoribus, Plumbatoribus, taxæ plumbi collectoribus, audientiæ contradictarum, & cauſarum palatij Apoſtolici Auditoribus, Iudicibus, & Commiſſarijs curiæ præfatæ, Pænitentiariæ, & Audientiæ huiuſmodi Procuratoribus, Aduocatis Conſiſtorialibus, Curſoribus, ſacri palatij Apoſtolici, Cameræ, & Auditoris Cameræ Notarijs, Ripæ Præſidentibus, Parafrenarijs noſtris, & venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeruientibus armorum, Officialibus ad portam ferream, cæteriſque Officialibus Sedis & Curiæ prædictarum, nunc & pro tempore exiſtentibus, ne pro taxis, mercedibus, emolumentis, laboribus, regalibus, aut cuiuſuis alterius lucri & receptionis nomine, aliquid in pecunijs, rebus, bonis, aut promisſionibus, quomodocunque & qualitercunque, directe vel indirecte, etiam à ſponte dantibus & offerentibus, vltra quam in eorum officiorum primæua inſtitutione ſeu erectione reſpectiue (ſi de ea conſtare aut apparere poteſt, & in ea de taxis, ſalarijs, mercedibus, vel emolumentis huiuſmodi, caueatur) alioquin, quam temporibus piæ memoriæ Nicolai V. Caliſti tertij, & Pauli II. etiam prædeceſſorum noſtrorum, Romanorum Pontificum Officiales, qui tunc temporis officia huiuſmodi obtinentes & exercẽtes, ſimiliter reſpectiue capiebant, ſeu capere poterant, ſeu conſueuerant, petere, recipere, vel exigere, per ſe vel alium præſumant (ſub excommunicationis latæ ſententiæ, à qua (excepto mortis articulo) non niſi per Romanum Pontificem, abſolui posſint, & pro prima, centum ducatorum auri de Camera pro ſecunda, ſuſpenſionis exercitij, & perceptionis emolumentorum ad ſex menſes, Fabricæ Baſilicæ principis Apoſtolorum dictæ Vrbis, applicandorum; pro tertia vero vicibus, quibus contrafecerint, priuationis officiorum pœnis, ipſo facto incurrendis, abſque aliqua declaratione) mandamus. Necnon ipſos Officiales contrafacientes, ad reſtituendum quicquid vltra præmiſſa receperint, illis à quibus ea perceperint, obligatos fore decernimus & declaramus. Quarum pœnarum executores, venerabiles fratres noſtros Camerarium, Vicecancellarium, & Pænitentiarium Maiorem S. R. E. Cardinales, qui nunc ſunt,& pro tempore erunt, eſſe volumus. Et ipſis non exequentibus, aut non curantibus procedere, iuxta qualitatem officialium eis ſubditorum, & ab ipſis dependentium; executionem dictarum pœnarũ per prædictos venerabiles fratres noſtros Reformatores, & quemlibet ex ipſis octo Cardinalibus inſolidum, fieri volumus, & mandamus, omni prorſus exceptione, & cauillatione remotis, ipſoſque exnunc executores præmiſſorum facimus, conſtituimus,& ordinamus, & eorum quemlibet. Ne tamen propter præmiſſa grauamina, & indebitas exactiones, ac inhoneſtas taxas in perniciem publicæ vtilitatis tendentia, & tendentes, aliquibus officijs in Romana curia per inaduertentiam, vel aliter tempore inſtitutionis, & fundationis per bo. me. prædeceſſores noſtros, vel non impoſitas approbare, & confirmare videamur, declaramus, tenore præſentium, noſtræ intentionis non fuiſſe, nec eſſe, illa aliquo modo probare, ſeu confirmare per præmiſſa, ſed habita cum Reformatoribus matura, & diligenti diſcusſione, & examine, ad rectitudinis, & æquitatis normã reducere, & reformare, illaſque & illa corrigere & emendare. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus officiorum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, aut quauis alia firmitate roboratis priuilegijs, indultis, literis, & mandatis Apoſtolicis, etiam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ, aut libris Cameræ præfatæ, vel alibi deſcriptis, publicatis, & innouatis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatorijs, fortioribus, efficacioribus, inſolitis, aut magis vrgentibus, ac damnorum, etiam pro fide catholica paſſorum, iurium ceſſorum, ſeu ablatorum, vel quauis alia grandi, & inexcogitabili conſideratione, intuitu, vel reſpectu, officijs ſeu officialibus huiuſmodi conceſſis, (quibus etiam ſi de illis, eorumque tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idẽ importãtes, mentio, ſeu quæuis alia expresſio habenda foret,& in eis caueretur expreſſe quod in illis non niſi ſub certis inibi expresſis modis, & formis, aut nullatenus derogari posſit, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro expresſis habentes, motu, & ſcientia prædictis derogamus,) cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, ſtatuti, ordinationis, decreti, mandati, voluntatis, deputationis, conſtitutionis, declarationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo duodecimo, tertio Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno nono.

LEO X.

I

Collegio Præſidentium ſeu Portionariorum annonæ Vrbis, per Iulium II Inſtituto, ſex centas duodecim portiones addens, uiginti nonam florenos aureos pro quolibet centenario, annatarum & communium exigendarum, eidem Collegio per ſe ipſum accipiendos, aſsignat, ac nonnulla alia in fauorem ipſorum Præſidentium & illius Collegij ſtatuit.

LEO Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanum Pontificem (in quo fidei orthodoxæ fundamenta, à Deo ſunt conſtituta, & qui Chriſtianæ veritatis aſſertor exiſtit) in primis ſumma ope niti decet, ne contrahentes cum eodem Romano Pontifice, regimini vniuerſalis eccleſiæ præſidente, decipi aliquo euentu contingat; ſed quæ ex labijs ipſius proceſſerunt, inuiolata permaneant; ne vnde ius oritur, inde naſcatur iniuria, & qui documenta ſalutis æternæ præſtare conſueuit exempla tribuat delinquendi. Ea igitur cura moti, cum fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter, ſuperioribus annis, Collegium centum quadraginta vnius virorum (qui Præſidentes annonæ Vrbis nuncupati, omnium victualium, ad dictam Vrbem mari vndecunque aduehendorum, vbertatem curarent, & mercatoribus, tam in mercibus vendendis ſeu commutandis, quam in pretijs inter contrahentes, eorum medio, vel deputandorum ab eis, conuentis, diligenter ab emptoribus exigendis, aſsiſterent, ac pactiones & conuentiones de partium conſenſu tractarent & concluderent) creaſſet & inſtituiſſet; ab illiſque ſummam nonaginta vnius millium aureorum pro ſupportatione onerum Ro. Eccl. tunc incumbentium, conſecutus fuiſſet, ac eis etiam ſummam decem millium aureorum ſimilium, ſuper prouentibus Salariæ ipſius Vrbis aſsignaſſet; Et quia emolumenta huiuſmodi, tanto numero præter ſpem aucto, tenuiora videbantur, prout erant, quædam ſimiliter officia Romana, tunc expreſſa (ex quorum prouentibus, vt accepimus, quondam dicti prædeceſſoris Theſaurarius, qui negotium adminiſtrabat, & in Collegiorum huiuſmodi inſtitutionibus, integerrime ac liberaliter ſe geſſerat, duos aureos, ſingulo menſe, vnicuique dicti collegij officialium obuenturos pollicebatur) eidem Collegio applicaſſet, quod morte præuentus obſeruare non potuerit; & dictus prædeceſſor, peregrinationibus, ac bellorum turbinibus, pro libertate eccleſiaſtica defendenda, & generali Lateranenſi Concilio ſuſtinendo inuolutus, adimplere (vt erat deſiderij ſui, & paſtorali officio conueniebat) ceſſauerit; dictique Præſidentes pro obſeruatione contractus huiuſmodi, ac ipſorum indemnitate conſeruanda, apud nos aſsidue queſti ſunt, præcipue poſt impedimentum, ſuper poſſeſsione dictorum officiorum, ac illorum fructuũ perceptione, per dilectos filios dictæ Vrbis Conſeruatores, officia ipſa iuris Populi Romani eſſe aſſerentes, eis illatum; Nos attendentes tam ex diminutione dictorum emolumentorum, dictis Præſidentibus ſingulo menſe obuenientium, quam ex pretio, quod nos ex venditione officiorum pro tempore ad ſedem Apoſtolicam deuolutorum, conſequi ſoliti ſumus, querelas huiuſmodi iuſtas eſſe, cum officiorum omnium quadrageſimo ab hinc anno, tam per ipſum Iulium, quàm alios prædeceſſores noſtros inſtitutorũ, hoc duntaxat excepto, valor fuerit pluſquam duplicatus; ac volentes bonam fidem recognoſcere, ipſius prædeceſſoris conſcientiam (cuius fidem par eſt de contractibus arctius quàm cæterorum ligari) omnino exonerare, & quod ille, ſi ſuperuixiſſet, facturus erat, exequi, ac huius ſanctæ Sedis fidem & honorem non ſolum conſeruare, ſed quantum nobis ex alto conceditur, toto animi affectu, vt tenemur, augere, vt deinceps Curiales, & alij Chriſtifideles cum Romanis Pontificibus tuto contrahere, & eorum verbo credere ſecuriſsime confidant, officialeſque ipſi nouæ ſobolis propagatione, & emolumentorum additione lætentur, & quod in prima inſtitutione defuit, per additionem noſtram ſuppleatur. Quare habita ſuper hoc cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Collegio ipſorum Præſidentium ſexcentas duodecim Portiones addentes, vigintinouem florenos aureos pro quolibet centenario, ſingularum, etiam veterum, annatarum & communium, tam ex eccleſiis & monaſterijs, quam cæteris beneficijs eccleſiaſticis ſedi Apoſtolicæ debitarum, & quas etiam ratione obligationum in Camera Apoſtolica hactenus factarum, & de cætero ex literis Apoſtolicis, quandocunque expeditis, faciendarum, & per ipſam Cameram poſt Kalen. menſis Februarij proximi, quandocunque pro tempore contigerit exigi, per ſe ipſum in Cancellaria, & in Camera Apoſtolica noſtra (vbi etiã locum habere, & obligationes accipere, ac cætera omnia facere poſsint, ad inſtar dilectorum filiorum literarum Apoſtolicarum Sollicitatorum, & Scriptorum Archiuij collegiorum) ſine aliqua diminutione, etiam vigore remisſionum & gratiarum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros, quibuſuis perſonis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, dignitatis, aut præeminentiæ faciendarum (quas quidem gratias & remisſiones ratam collegio prædicto per nos conceſſam, non comprehendere, illoſque quibus gratias & remisſiones huiuſmodi, ex Pontificum liberalitate fieri contigerit, ſola portione ipſi Cameræ debita, ſine præiudicio, diminutione, aut detrimento partis, officialibus Romanæ Curiæ aſsignatæ, contentos eſſe volumus atque decernimus) integre accipiendos, perpetuo concedimus & aſsignamus. Mandantes venerabili fratri R. Epiſcopo Oſtienſi, moderno & pro tempore exiſtenti Camerario, & dilectis filijs Theſaurario, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ Præſidentibus, ac S. R. E. Vicecancellario pro tempore exiſtenti, Cancellariæ Apoſtolicæ Regenti, Cuſtodi, Abbreuiatoribus, Summiſtæ, Secretarijs, etiam domeſticis, Plumbatoribus, ac Plumbi Magiſtris, & ſingulis alijs Officialibus ad quos ſpectat, quatenus literas ipſas ſine ſubſcriptione dictorum Officialium (per quam manifeſte appareat, eis de parte annatarum ad ſe pertinente, ſatisfactum fuiſſe) ad noſtram Bullariam ſiue Secretariam, vel alibi deſtinare nulla ratione præſumant. Decernentes ipſas & illarum vigore collationes & prouiſiones, ac penſionum & fructuum reſeruationes, per ſedem Apoſtolicam quibuſuis perſonis faciendas, conſtituendas, & concedendas, quas ſine dictorum officialium manu, in loco conuenienti ponenda, expediri contigerit, nullius fore roboris vel momenti, ſed vitio falſitatis ſubiectas, nullum omnino ius tribuere impetranti; & ita ab omnibus iudicibus, tam ordinarijs quam delegatis, iudicari & ſententiari ac terminari & decidi, ſub infraſcriptis pœnis, præcipimus. Sollicitatoribus vero ipſarum literarum, ſub excommunicationis, & ducentorum ducatorum auri, Cameræ

Apoſtolicæ

Apoſtolicæ pro medietate, & pro alia Collegio dictorum Præſidentiũ applicandorum, pœnis, mandamus, vt literas ipſas, annatas, & communia concernentes, antequam ad Bullariam ſeu Secretariam mittant, coram dictis Præſidentibus, eorumque Menſarijs, Receptoribus, & Capellano, in Cancellaria & Camera Apoſtolica exiſtentibus, præſentare, & ibi ratam eorum ſoluere debeant. Necnon ſub eiſdem pœnis Cameræ Apoſtolicæ Notarijs præcipimus, vt quandocunque dicti Sollicitatores literas prædictas, ex quouis tranſacto tempore penes eos repertas, & quas de cætero exigere voluerint, & annatæ, ac communia dictis Præſidentibus debita, & forſan ſoluta non ſint, illas dictis Sollicitatoribus tradere non debeant, prius quam in illis ſubſcriptio ipſorum Præſidentium appoſita, & rata eis contingens ſoluta non ſit. Inhibentes omnibus & ſingulis prænominatis officialibus, & eorum cuilibet, ne ſuper eccleſiarum & monaſteriorum, vnionum, penſionum, reſeruationum, & quoruncunque beneficiorum, ratione quorum annatæ aut communia eſſent ſoluenda, poſſeſſione capienda, breuia, literas, ſiue mandata, in quacunque forma, expediant aliquo modo, ſine ſpeciali mandato Ro. Pont. pro tempore exiſtentis,& in Camera Apoſtolica viſo & regiſtrato, ſub dictis & infraſcriptis pœnis, ac damnorum & intereſſe, propterea eiſdem Præſidentibus prouenienendis. Et quia officiales prædicti ſimplici verbo noſtro credentes, aliam ſummam ducentorum octuaginta ſex millium & duorum ducatorum, auri in auro de Camera ſimilium, pro imminentibus dictæ eccleſiæ neceſſitatibus ſupportandis, contribuere & nobis liberaliſſime numerare non recuſarunt: nos ne in Rom. Curia nouas & indebitas exactiones (quas omni tempore abhorruimus, & ab illis alieni fuimus) introducere cogeremur, de noſtris, & dictæ Sedis prouentibus, quo minore poſſemus diſpendio, prouidere volentes, eo præſertim, cum aſſignationes huiuſmodi prouentuum, non ſint propriæ alienationes, ſed potius naturam contractus locationis ad breuiſſimum tempus, ſapiant (quando propter humanæ conditionis fragilitatem, quicquid officialibus per Sedem prædictam taliter conceditur, breui manu, ad eandem redire, ac certiores & veriores fructus afferre conſueuit) vltra ſummam decem millium ducatorum,ſuper Salaria prædicta per dictum prædeceſſorem Collegio præſidentium aſſignatam, illi ac Portionarijs præfatis, infraſcripta emolumenta iuxta formam inferius annotatam, perpetuo applicamus, appropriamus, concedimus, & aſſignamus: ſtatuentes quod Theſaurarij, & alij Officiales, qui officia ſuper quibus emolumenta prædicta aſſignata fuerint, a nobis, vel ſucceſſoribus prædictis, ſeu dicta Sede, aut alias, pro tempore obtinent,etiam ſi dictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, aut dictæ Sedis Legatus, etiam ſi illi in deductionem alicuius pecuniarum ſummæ, ei per ipſam Sedem debitæ, ſeu vt ſtatum ſuum decentius iuxta Cardinalatus dignitatis exigentiam tenere valeret,conceſſio ipſa facta foret,ac pro illis obtinendis quan cunque grandem pecuniarum ſummam aut quantitatem, nobis vel ſucceſſoribus præfatis, etiam in ſubuentionem onerum eidem Eccleſiæ incumbentium, perſoluiſſe, publicis apparet documentis, etiam ſi in eis vel eorum conceſſione, de præſenti noſtra ordinatione nulla mentio fieret, aut illa de verbo ad verbum inſereretur in ea,ad præſtandum nihilominus ipſis Pręſidentibus & Portionarijs dicta emolumenta eis aſſignata,& per nos, inferius, vt præfertur, annotata, perpetuo teneantur, nec aduerſus præmiſſa poſſint ſe tueri, aut aliquo modo defendere, vel excuſare; ſed perpetuis futuris temporibus in locationibus, venditionibus, ſeu alijs etiam gratioſis conceſſionibus,quibuſuis perſonis, etiam eiſdem Cardinalibus, & Legatis, de officijs infraſcriptis, per nos & ſucceſſores noſtros, ac Camera Apoſtolica alias eis deinceps faciendis, ſeu diſtributionibus & diuiſionibus ipſorum officiorum, etiam in Conclaui, primo anno noui Pontificatus, inter Cardinales ipſos fieri ſolitis, non comprehendantur; ſed ſemper intelligantur, & ſint excepta emolumenta Præſidentium, & Portionariorum collegio conceſſa; teneanturq; Camerarius, Theſaurarius, ac Præſidentes Clerici Cameræ Apoſtolicæ huiuſmodi, in omnibus contractibus & conceſſionibus de officijs huiuſmodi, de cætero faciendis,emolumenta per ipſum prædeceſſorem & nos, eiſdem Salariæ & alijs officijs perpetuo applicata huiuſmodi, ſpecifice, nominatim, & expreſſe excipere & reſeruare, eidem collegio integre ſoluenda, & efficaciter præſtanda. Mandantes nihilominus Dohanerijs, conductoribus, theſaurarijs, & officialibus, emolumenta collegio huiuſmodi ſoluere debentibus, quatenus de emolumentis & ſummis ac taxis, per nos & prædeceſſorem Præſidentibus huiuſmodi aſſignatis, in principio cuiuſlibet menſis ſeu alterius temporis, inter ſe & Præſidentes præfatos ſtatuendi, in dicta Vrbe, & in ducatis auri in auro de Camera, ſine mora,eiſdẽ ſatisfacere integre debeant. Illis autem ſatisfacere vnico termino recuſantibus, ſeu deficientibus,liceat Præſidentibus præfatis, poſſeſſionem Dohanarum,theſaurariarũ, & infraſcriptorum officiorum,vigore præſentium literarum noſtrarum (quas vim validæ,& efficacis, ſpecialis, propriæ, & expreſſæ conceſſionis habere volumus, quauis alia locatione, conceſſione, aut deputatione, quibuſuis perſonis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis,aut dignitatis fuerint, per nos ſeu Cameram Apoſtolicam aut alias ex quacunque cauſa facta,ſeu in poſterum facienda, quam eo caſu reuocamus, caſſamus,ac irritam & inanem decernimus,non obſtante) propria auctoritate libere apprehendere, & per ſe ipſos fideliter exercere, ſalua Cameræ,& Sedis huiuſmodi indemnitate: Mandantes propterea Camerario & Clericis prædictis (quos ipſius collegij conſeruatores, ac proprios, ſpeciales, & ordinarios iudices deputamus, ac volumus quod ipſi, & eorum quilibet, tam in annatis & taxis huiuſmodi, ſine impedimentis exigendis, quam quibuſcunque alijs protectionem iurium & commodorum Præſidentium, & Portionariorum collegij huiuſmodi concernentibus, eiſdem efficacis defenſionis præſidio aſſiſtant, ac facultatem per cenſuras eccleſiſticas.& alia iuris remedia. iuxta ſtilum Cameræ,debitores & inobedientes compellendi & compeſcendi habeant;decernenteſque,quod in pręmiſſis,Camerarij vel Clericorum prædictorum determinationi omnino ſtetur, nec cuiquam ab eorum decreto appellare,aut ipſos Præſidẽtes & Portionarios ad aliud tribunal, etiam vigore reſcriptorum Apoſtolicorum pro tempore obtentorum, trahere liceat,neque Clerici ipſi ſuſpecti allegari, etiam prætextu Portionum per aliquem ex eis obtentarum, poſſint, cum veriſimile non ſit,iudicia tot præſtantiſſimorum virorum(quorum fidei ac prudentiæ præfatæ Eccleſiæ patrimonium creditur)aliqua ratione à rectitudine declinatura,quatenus ipſi ad ſupradictarum & infraſcriptarum ſententiarum & pœnarum declarationem & executionem,ſummarie, ſimpliciter,& de plano,omni iudiciaria tela poſtpoſita,ſola facti veritate inſpecta, procedentes, cum effectu, quotiens requiſiti fuerint, & id nouerint expedire,faciant Præſidentes ipſos, taxarum & emolumentorum eis aſſignatorum huiuſmodi, integra perceptione, & theſaurarijs,ac dohanerijs prædictis,& alijs officialibus,emolumenta per eos eiſdem Præſidentibus & Portionarijs

tionarijs perſoluenda, debitis temporibus, libere perſoluere recuſantibus ſeu aliquo ex colore tergiuerſantibus & renitentibus; theſaurariarum, dohanarum, & aliorum officiorum prædictorum poſſeſſione libera & expedita, pacifice frui & gaudere, amotis theſaurarijs, dohanerijs, & conductoribus, ac quibuſuis alijs contradictoribus tunc exiſtentibus, per omnia iuris & facti remedia; ab eiſdem officijs, prout nos eos ex nunc, prout ex tunc, in euentum huiuſmodi, harum ſerie, ab illis amouiſſemus, & in ipſorum locum ſeu adminiſtrationem & exercitium, collegium Præſidentium & Portionariorum huiuſmodi, & illius ſingulares perſonas, ponimus, conſtituimus, deputamus, ac ſurrogamus, Non permittentes, Præſidentes & Portionarios prædictos, per eoſdem theſaurarios & dohanerios ac quoſuis alios, deſuper moleſtari ſeu quomodolibet impetiri; dummodo, mercatores idoneos ad declarationem dictæ Cameræ, de perſoluendo eidem Cameræ; quod per officia ipſa obtinentes amotos huiuſmodi, tunc & durante eorum locatione, perſolui debebat, eidem Cameræ dederint. Et quia accepimus quod inter collegium Præſidentium huiuſmodi, & proxenetas Ripæ & Ripettæ Vrbis, aſſiduæ controuerſiæ vertuntur, ſuper proxenetici miniſterij mercede, eidem collegio Præſidentium applicata, volumus quod Præſidentes præfati, iuxta inſtitutionem eorum officij, per ſe ipſos, vel ab eis deputandos viros probos, ac fide & facultatibus idoneos, numerum quinquaginta non excedentes, miniſterium mediatorum ac proxenetarum huiuſmodi, in vino ac mercibus & rebus alijs quæ in dicta Ripa & Ripetta, ac in cellis, apothecis, & magazenis reconduntur, cuſtodiuntur, & conſeruantur, quæ vendi, commutari, aut alias diſtrahi ſolent, exercere poſſint, reſeruatis duntaxat ducatis aureis centum quinquaginta, per ipſos proxenetas ſingulo anno perpetuis futuris temporibus in cuiuſlibet ſemeſtris principio proportionabiliter diuidendis. Ad quos non ſolum ſocietatem, ſed illius quoque ſingulares perſonas in ſolidum obligari & teneri cenſemus, pro ſuperioritatis recognitione, cum effectu eiſdem Præſidentibus perſoluendis; quibus etiam vt noſtra & eiuſdem Sedis liberalitate vberius glorientur, florenos alios ſimiles noningentos ſuper prouentibus dictæ Salariæ, vltra ſummam prædictorum decem millium florenorum per eundem prædeceſſorem eis aſſignatam, & per ipſos recipi ſolitam, præcipuos, & ſine aliqua participatione Portionariorum inter ipſos centum quadraginta & vnum officiales diuidendos, tenore earundem præſentium; ac ſcientia & poteſtate ſimilibus, perpetuo concedimus & aſſignamus prouiſo, quod nauli, ſeu nolituræ, ſtateræ, tranſtrorum, æſtimationis caſettæ, & Mareſcallus officia vna cum quadraginta ducatis, eiſdem ſuper Salaria Vrbis aſſignatis, prædictæ Cameræ diſpoſitioni relaxare teneantur, prout ex nunc ſponte relaxant, reſeruato ipſis nihilominus Commiſſariatus annonæ officio; ad quod exercendum non niſi ex ipſorum numero per ipſam Cameram deputari queat; alium, ſeu alios non de numero ipſorum officialium pleniſſime reuocantes, & dilectum filium Io. Franciſcum Pogium, vnum ex dictis Præſidentibus annonæ, pro vno anno futuro, ſimili motu ad dictum Commiſſariatus officium deputamus, caſſantes omnes conceſſiones cuiuſcunque perſonæ ſub quacunque verborum forma; & tenore à nobis hactenus emanatas, etiam ſi de eis, eorumque tenoribus ſpecialis & expreſſa, ac de verbo ad verbum eſſet mentio facienda. Cætera vero emolumenta infraſcripta per manus dictorum Præſidentium (quorum numerum per huiuſmodi Portionum additiones nolumus augeri) recipienda, inter obtinentes Portiones ipſas proportionabiliter diuidantur; concedentes eiſdem Præſidentibus nihilominus facultatem Portiones huiuſmodi, etiam dimiſſo Præſidentis officio retinendi, illaſque in fauorem alterius etiam officium non habentis, quotiens eis placuerit in noſtris manibus, vt moris eſt, libere reſignandi: prius tamen pro conceſſione ſingularum Portionum ab officio ſeparatarum, florenis aureis viginti; pro conceſſione vero nudi ac ſimplicis officij Præſidentis, triginta; pro ſignatura autem officij cum annexa Portione, quinquaginta florenis aureis Datario noſtro perſolutis. Ac volumus quod nullus ex Præſidentibus vltra duas ex additis Portionibus vna cum officio Præſidentis; alij vero officium Præſidentis non obtinentes, vltra vnā ex dictis Portionibus, ſine ſpeciali noſtro indulto, hac prima vice excepta, obtinere poſſit, vt de illis, pluribus perſonis pinguiora officia emere nequeuntibus, valeat ſatisfieri. Quodque vt clamores, rixæ, & contentiones inter officiales ipſos in admiſſionibus nouorum collegarum oriri ſolitæ, propter multitudinis congregationem, & votorum diuerſitatem tollantur; volumus quod nouus officialis ſeu Portionarius ad huiuſmodi officium de cætero recipiendus (iam officiali, ſeu Portionario patre, fratre, filio, nepote ex fratre, vel ſorore carnalibus alicuius officialis, ſeu Portionarij duntaxat exceptis) ad ſoluendum vltra ducatos quinq; inter Defenſores, Sindicos, Depoſitarium, Menſarios, & Capellanum per ipſum Collegium pro tempore deputatos, diuidendos, ſoluere minime teneatur, Statuentes quod officiales portionē, ſeu portiones, & portionarij officium Præſidentis non habentes, Syndici, & Menſarij, aut Defenſores eſſe non poſſint. Si quis autem aliter facere, procurare, ordinare, ſollicitare, ſententiare, iudicare, determinare, vel hoc directe vel indirecte quomodolibet impedire, ſeu contra ordinationem noſtram huiuſmodi venire præſumpſerit, excommunicationis latæ ſententiæ (a qua non niſi ſatisfactione prius officialibus & Portionarijs prædictis de vera & integra ſumma eis debita, ac de plene ſatisfaciendo in futurum efficaci obligatione præcedente per quemcunque confeſſorem, etiam ſub prætextu cuiuſuis indulti a nobis, vel prædeceſſoribus aut ſucceſſoribus noſtris emanati, ſeu conceſſi, vel concedendi, præterquam in mortis articulo conſtitutus abſolui nequeat) necnon priuationis omnium & ſingulorum officiorum per ipſum in Ro. Curia pro tempore obtentorum, ac etiam quorumcunque emolumentorum, & quouiſmodo ratione vel cauſa debitorum tunc, & debendorum in futurum, etiam ratione eorundem officiorum quæ obtinebit, & quæ quomodolibet exercebit, pœnas reſpectiue eo ipſo, & totiens quotiens contrafecerit, damnabiliter incurrat. Taxæ autem, & emolumenta, quæ portiones ipſas obtinentibus conceſſimus, & eorum collegio applicauimus, & aſſignauimus, ſunt hæc, videlicet, Super annatis, vt ſupra, ducatos 29. pro ſingulo centenario, ſuper Salaria vrbis, floren. 1100. ſuper Theſaurariatu, Tractis bladorum per mare, & Salariæ Marchiæ, & Ducatu Spoletan. ac Theſauraria Aſculi, in totum, ducatos. 21666. ſuper Theſaurariatu vero Peruſiæ, & Vmbriæ, ac gabellis, & depoſitariatu Narniæ, ducatos. 20502. auri in auro de Camera. & quia ex dicto Theſaurariatu Peruſiæ, & Vmbriæ Camera Apoſtolica modicam vtilitatem percipere conſueuit, eidem Theſaurariatui applicamus florenos 1000. ex cēſu annuo per Communitatem Ciuitatis Caſtelli ad rationem 72 baiochorum pro quolibet ducato cōputatorum, ac ex emolumentis ſalis à Communitate Tudertin. ducatos noningentos ſimiles, de quibus mille noningentis ducatis præmiſſis, eidem Theſaurariatui applicatis, Theſaurarius Peruſiæ prædictus teneatur reddere rationem dictæ Ca-

 meræ, vltra

meræ vltra pretium. 5300 ducatorum auri, annuatim per ipſum præfatæ Cameræ debitorem, ac omnes prouentus ſalis affocatici, & cenſus ciuitatis noſtræ Reatis, cum onere quod dicti Portionarij teneantur reſtituere Ioanni Baptiſtæ de Senis ſacræ aulæ Aduocato ducatos 4087 auri de Camera, quos ſuper cenſibus prædictis ſoluit, illis vero de Martellis ducatos 3000. ſimiles, quos ſuper huiuſmodi ſalis affocatici prouentu ſoluerunt, de quibus aliqua gratia fieri non poſsit, & ſi facta reperiretur à decem annis citra, ex nunc reuocata cenſeatur: declarantes quod perpetuis futuris temporibus ſint dictorum Portionariorum, vel ab eiſdem ius habentium, pro quibus exigendis, officiales cum priuilegijs ſolitis etiam arma portandi, de eorum numero per Cameram Apoſtolicam deputari debeant. Et cum adiutore Domino, prout ſemper à primæua die fælicis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, animo geſsimus, vt paſtoralis officij, nobis, diuina prouidentia commiſsi, cura exigit, pro Chriſti nominis propagatione, in ſacro Lateranenſi per nos proſequendo, & continuando Concilio, peſtiferum ſchiſma vnitatem Eccleſiæ lacerare ſolitum, penitus extinguere ac expeditionem contra perfidos & truculentos orthodoxæ fidei hoſtes, cum cæteris Chriſtianis Principibus (quos ad hoc ſanctum opus non ſine magno labore & impendio, Deo fauente, cuius res agitur, conciliare ſtudemus) facere firmiter intendamus, & terra robuſtiſsimum exercitum, marique validam claſſem parare propoſuerimus, vt tandem vexilla ſalutiferæ Crucis contra veros Chriſtianæ Reipublicæ hoſtes noſtro ſanguine madentes, ac Chriſtianorum Principum diſcordijs auctos, fælicisſime prodire, & de illis veros triumphos Saluatori noſtro referre, cum animarum ſalute certisſime poſsimus: & ad hæc peragenda, noſtræ & eiuſdem Eccleſiæ facultates non ſufficiant, infraſcripti que Præſidentium, & Portionariorum Collegij huiuſmodi officiales pro ſubuentione onerum huiuſmodi, vt illis pro parte prouidere, & eiuſdem Eccleſiæ euidentisſimæ neceſsitati ſatisfacere valeamus, ſummam præmiſſam 28600 2. ducatorum auri in auro de Camera nobis liberalisſime perſoluerint, Nos dignum reputantes pro ſtabilimento, perpetuatione, ac firmitate dicti officij non minus vtilis quam neceſſarij, ac etiam vt ipſorum Præſidentium & Portionariorum indemnitatibus opportune prouidere, de conſilio, & aſſenſu, & poteſtate præmisſis, eiſdem auctoritate & tenore decernimus, & declaramus, quod portiones per obitum illas obtinentium duntaxat pro tempore vacantes, eo ipſo extinctæ ſint, & eſſe cenſeantur, & illarum ſic per obitum vacantium emolumenta ad Cameram ipſam libere reuertantur. Si vero Portiones ipſas contingeret aliter quam per obitum huiuſmodi in totum vel in partem extingui ſeu reuocari, aut ipſos Præſidentes, & Portionarios quo minus emolumenta eis aſsignata huiuſmodi percipere libere poſſent quomodolibet impediri, aut moleſtari; nos & ſucceſſores noſtros ac Cameram præfatam, & illius bona in vim validi & efficacis contractus, ipſis Præſidentibus & Portionarijs pro tempore exiſtentibus obligamus, ſi alias quam vt præfertur, facta fuerit aliqua diminutio emolumentorum prædictorum), ad ſoluendum & ſatisfaciendum ipſis de ſumma quam eos ex huiuſmodi diminutione amiſiſſe conſtabit. Si vero officium & Portiones huiuſmodi alias quam vt præfertur, reuocentur; ad reſtituendum eis ſupradictam ſummam 28600 2. ducatorum per ipſos vt præfertur nobis ſolutorum, in quibus nullo modo, nullaue ratione, vel cauſa computari debeant ſeu poſsint in toto vel in parte emolumenta per eos interim percepta: ſed eos, & eorum quemlibet iuſto & legitimo titulo emolumenta prædicta ſibi acquirere, & vt ſua retinere poſſe, & debere: mandantes Camerario, Theſaurario, Præſidentibus, Clericis præfatis nunc & pro tempore exiſtentibus, ac omnibus & ſingulis ad quos id quomodolibet ſpectabit pro tempore, quatenus ſummam 28600 2. ducatorum huiuſmodi ad ordinarium introitũ dictæ Cameræ ponant & deſcribant, ſcripturaſque neceſſarias, & opportunas obligationes deſuper faciant, obligationem per nos ſic factam recognoſcentes & ſequentes, eiſdemque Præſidentibus & Portionarijs ſuper præmisſis, & eorum plena, & inuiolabili obſeruatione, quodcunque publicum inſtrumentum obligationis bonorum S. R. E. & Cameræ earundem, ad ipſorum Præſidentium, & Portionariorum requiſitionem, & in euentum prædictum, abſque alterius declarationis, ſeu mandati expectatione, de præmisſis debitam, & integram ſatisfactionem faciant: decernentes quicquid per ipſam Cameram ſuper hoc ſic actum, geſtum, determinatumque fuerit perpetuo ratum, firmum, & inuiolabile eſſe debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper ijs à quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu ad præfatæ Cameræ iudicium trahi non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad hoc eis nullatenus volumus ſuffragari. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiã deducantur, ac per omnes inuiolabiliter debeant obſeruari, volumus quod illæ in Cancellaria Apoſtolica, & audientia literarum contradictarum noſtrarum legi, affigi, & publicari debeant, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, quominus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſsint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Nomina Præſidentium Portiones ipſas obtinentium ſunt hæc videlicet, Laurentius Puccius tituli SS. Quatuor presbyter Cardinalis officialis, & Protector, cum quadringentis & duabus, Ferdinandus Ponzetus cum vna, Franciſcus Armellinus in locum Donati Vlteriani olim officialis cum tredecim, Paulus de Ceſis in locum Stephani Sauli olim officialis cum octo, Petrus del Bene cum quindecim, Ludouicus Caponus cum vndecim, Dominicus de Iuuenibus cum decem, Bernardinus Planca cũ nouem, Paulus Lantes cum quinque, Andreas Bondelmontis cum quatuor, Ioannes Camillotus cum quatuor, Rodulphus Regis cum quatuor, Alexander Ponzettus in locum Auguſtini Raphaelis cum tribus, Antonius Aurelij cum tribus, Ioannes Franciſcus Pogius cum tribus, Laurentius de Taxis cum tribus, Iacobus Bernardinus in locum vnius officij Laurentij Puccij, & alterius Ciriaci Armellini officialium cum tribus, Bartholomæus Farratinus cum quatuor, Hieronymus Gottifredus in locum Melchioris de Campania cum tribus, Leonardus Gratinus cum tribus, Petrus Pauli Antonij de Soderinis in locum vnius officij Iulij Martelli officialis cum tribus, Thomas domini Ioannis de Soderinis in locum Orlandi Bini officialis cum tribus, Baptiſta de Palinis cum duabus, Baptiſta

bus, Baptiſta Maurus cum duobus, Bartholomæus Cupinus cum duabus, Clemens de Geſis cum quinque, Clerici Cameræ cum vna, Franciſcus de la Fonte cum duabus, Fernandus Flores cum duobus, Gregorius Epiphanius cum duabus, Ioannes Andreocinus cum duabus, Ioannes Iacobus de Caſis cum tribus, Nicolaus de Balneo Regio cum duabus, Petrus Andreas Xandri cum duabus, Emanuel Balbus cum duabus, Pirrhus Angeli de Caſis cum tribus, Raphal Lippus cum duabus, Raimundus de Raimundis cum duabus, Secretarij Apoſtolici in locum Ioannis Nicolai Benueguatis officialis cum vna, Fredericus Equitanus de Caſis cum tribus, Guarinus vero in locum Marci Fauorini olim officialis, Andreas Puchel, Antonius Vehi, Andreas Centolinus, Aſcanius de Saccis, Aloyſius Tagliacarne, Alexander Gentilis, Adoardus Cicada, Alfonſus Verdeſotto, Aloyſius Martelli, Robertus de Nidis, Babilanus Pallauicinus, Bened. Caſtonus, Camil. Manſuetus, Chriſtoph. Gabrielis de Taxis, Curtius Fregepanis, Dominicus de Taxis, Fabius Manſuetus, Fabricius Maius, Franc. de Attauantis, Franc. Pallauicinus, Franc. de Horia, Franc. Tullius de Caroſis, Guido de Caſtello, Hierony. Creſcentius, Hierony. Futius. Io. Buren. Io. Brocardi, aliàs Cinchi, Io. Franciſcus de Marinis, Iulius Martelli, Io. Petrus Criuellus, Io. Iacobus de Cornelio de Taxis, Io. Iacobus de Montilio, Iannottinus Gentilis, Iulius de Narnia, Leonardus Firmanus, Leonardus Regnadorus, Ludouicus del Burgo, Felix Corius, Nicolaus Saturnus, Petrus Paulus Veccia, Nicolaus Antonius Gotifredus, in locum Hierony. olim officialis, Pergentilis Futius, Paulus Sofianus, Petrus Martucius, Paulus Guidarellus, Paulus Riarius, Rentius de Sutrio, Stephanus Siluagus, Simon Portius, Sanctus Siranus, Thamyras Tamergtius, Vincentius Pallauicinus, Vulfangus Goler cum ſingulis portionibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ additionis, approbationis, amotionis, poſitionis, conſtitutionis, ſurrogationis, conceſsionis, aſſignationis, reuocationis, deputationis, caſſationis, indulti, liberationis, præcepti, ſtatuti, applicationis, declarationis, obligationis, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimo tertio, xvij. Idus Ianuarij, Pont. noſtri Anno Primo.

IDEM.

Priuilegia Populo Romano conceſſa approbat, & innouat, aliaque complura de nouo concedit.

LEO Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Dum ſingularem fidei conſtantiam, & eximiæ deuotionis affectum, quos dilecti filij Populus Romanus erga nos, & Roman. ab eius exordio geſſiſſe ſemper & gerere comprobantur Eccleſiam, vigili meditatione penſamus, dignum, quin potius debitum arbitramur, vt Eccleſia ipſa ſic ſuæ in eos gratiæ dona diffundat, vt a quibus præcipue in matrem & dominam diuina fuit diſpoſitione recepta, per mutuæ beneuolentiæ miniſterium, vberioraque in dies largitionis munera in peculiares, ac dilectiſsimos filios, magis atque magis adoptaſſe noſcatur. Sane felicis memoriæ Eugenius quartus, Nicolaus quintus, Calixtus tertius, Pius Secundus, Paulus etiam ſecundus, Sixtus etiam quartus, Innocentius octauus, Alexander ſextus, & Iulius ſimiliter ſecundus, & nonnulli alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, diuerſa eidem Populo priuilegia, indulta, & gratias, conceſſerunt, quæ ſicut dilecti filij nobiles viri Magiſter Ioannes Hieronymus de Benzonibus, decretorum Doctor, de maiori præſidentia Abbreuiator, & Stephanus de Carbonibus, ac Marius Particappa, Conſeruatores, & Franciſcus Cincius Prior Capitum regionum Vrbis, necnon magiſtri Paulus de Planca, Baptiſta Paulinus, Iulius de Alberteſchis, Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Aduocati, & Marius Salomonius, vtriuſque iuris Doctores, & Franciſcus de Lems, Marcus Antonius de Alterijs, & Bernardinus de Milinibus, ac Iacobus de Frangipanibus, & Hieronymus Pichus, ac Bartolomæus de Valle, Romani Ciues, eorundem Conſeruatorum Conſiliarij, ſuper id per ipſos Conſeruatores electi, ac Petrus de Smerilijs Fiſci noſtri Romani procurator, nobis ipſius Populi nomine expoſuerunt, ob paſſim vnicuique petenti conceſſas illorum derogationes, & eorundem Populi negligentiam, vel alias partim numquam in obſeruantiam deducta, vſuiue recepta, partim per diſſuetudinem abrogata propemodum ſunt. Nos igitur Populum præfatum non minori charitatis affectu, quam prædeceſſores præfati proſecuti ſunt, proſequi volentes, ac omnium & ſingulorum priuilegiorum, indultorum, & gratiarum prædictarum, & ſingularum ſuper illis confectarum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, Motu proprio, non ad ipſorum Conſeruatorum, Prioris, & Conſiliariorum, aut aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, priuilegia, gratias, indulta, & litteras prædicta, etiam quæ in cauſis ad forum Capitolinum ſpectantibus, commiſsiones quaſlibet, præterquam quæ Romani Pontificis ſint manu propria ſubſcriptæ, prorſus excludunt, & Tribunalia, ac cauſarum tam Ciuilium, quam Criminalium, in eadem Vrbe, cognitiones diſtinguunt, necnon Statuta & conſuetudines dictæ Vrbis, & reformationes illorum, etiam iuramenti validitatem in certis ibi expreſsis caſibus reſtringentia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, & innouamus, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, & etiam ſi hactenus ex præmiſsis vel quibuſuis alijs cauſis obſeruata non fuerint, extunc de cetero perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus: potiorique pro cautela, ea omnia & ſingula, prout per dictos prædeceſſores conceſſa fuerunt, eiſdem populo gratioſe concedimus, & vt eiſdem Populo in eorum priuata commoda de alicuius ſubuentionis auxilio conſulatur, Prothonotariatus Curiæ Capitolij, quod hoſpitali noſtro Sancti ſpiritus in ſaxia de Vrbe, & Notariatus quod Secretariorum noſtrorum, & Mareſcallatus, Extimatoriatus, Rateræ, Mandatariatus, & Tranſliberorum Ripæ, & Ripettæ officia, quæ Præſidentium Annonæ earundem Ripæ & Ripettæ dilectorum filiorum Collegijs, dicta olim fuere auctoritate perpetuo vnita, annexa, & incorporata, ab hoſpitali, & quibus pro ijs certam tunc expreſſam recompenſam, per alias noſtras litteras conceſsimus, quibus non intendimus præiudicare, nec ſolita emolumenta auferre, niſi pro ea ſumma pro qua recompenſa data fuerit Collegijs prædictis, reſpectiue ſegregantes, & ſeparantes ea, ac pecuniarum Cameræ, ſine tamen ipſius exercitio prouenientibus, quæ capita

Solidorum appellant, & Gabellæ Vini Forenſis de eadem Vrbe Depoſitariatuum, cum conſuetis, ac præfatæ Ripæ & Ripettæ, Pecudumque, & mercium, ac Annonæ graſciæ nuncupatæ, necnon Salis ad groſſum & ad minutum Dohaneriatuum cum centum viginti pro quolibet Dohaneriatu, & omnium eorundem Dohaneriatuum Notariatuum, cum Quadraginta octo florenorum auri pro quolibet Notariatu Salarijs, per conductores ipſarum Dohanarum, ex earum prouentibus, ſingulis annis in quattuor terminis, Dohanerijs; & Notarijs pro tempore exiſtentibus integre perſoluendis, ita tamen quod emptoribus & conductoribus dictarum Dohanarum & Gabellarum proptetea nullum præiudicium, circa adminiſtrationem officij inferatur, ſed ſolum deterre poſſint extorſiones indebitas & inſolitas, quæ fierent Cameræ Apoſtolicæ, & ſine præiudicio in illis emptionibus aut pignoris vel ſimplicis ab aliquo ex prædeceſſoribus noſtris conceſſionis, tituli ius habentiũ, quandiu tituli ipſi durauerint, dumtaxat; ita quod liceat ipſis Conſeruatoribus, & Populo reſtitutis pretijs pro quibus empta, aut pecunijs pro quibus pignori obligata ſint, illa ſimul vel ſucceſſiue redimere, extraordinariatus maioris; Notariatus etiam maioris, & Scriptoriæ, & Mareſcallatus Cameræ, & Gabellariatus maioris Vrbis prædictarum, & Salinarum, portarum, & pontium, ſiue palatij dictorum Conſeruatorum Mareſcallatus, & eiuſdem palatij Notariatus; ac Camerariatus Ripæ & Ripettæ, ac alia quæcunque Vrbis officia, olim per Ciues Romanos exerceri ſolita, portaſque, & pontes dictæ Vrbis, cum omnibus eorum ſolitis honoribus, oneribus, ſalarijs, & emolumentis dictis Populo donamus, & elargimur. Statuentes & ordinantes quod ex nunc de cætero in perpetuum, tam portæ & pontes huiuſmodi, quam Conſeruatoratus, Capitum regionum, Mareſcallatuũ de tracta nuncupatorum, Paceriatus, Magiſtratuum Stratarum, Iuſtitiariorum, Syndicorum, Senatoris, & officialium Vrbis, Reformatorum ſtudij, & Paceriorum, ac Sindicorum, Aſſeſſoriatuum, & Notariatuum eorumdem, ac quæcunque alia præfatæ Vrbis officia per ciues huiuſmodi, vt præfertur, exerceri ſolita, diuiſis etiam in plures ad Populum portiones, illorum, vel aliquorum ex eis fructibus, redditibus, & prouentibus, iuxta prouidam dictorum Conſeruatorum, & Prioris, ac eorum Conſiliariorum ordinationem deſuper faciendam, in pixidem congeri, & deinde ſtatutis per Conſeruatores, & Priorem, ac Conſiliarios præfatos ad id temporibus, ſorte in noſtra, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis præſentia trahenda, noſtroque arbitrio reſtringenda, & amplianda, inter ciues tantummodo diſpenſentur, & quod protonotariatus Curiæ Capitolij, Notariatus, & Mareſcallatus Ripæ, & Stateræ, ac Cameræ, & Gabellæ ſtudij huiuſmodi depoſitariatuum, & Gabellariatus, & extraordinariatus prædictorum, & Iudicatus appellationum, de eadem Vrbe officia, & comitatus Tyburis, & Malleani, ac Velletri, & Coræ, ciuitatum videlicet & oppidorum dictorum Populi Romani temporali dominio immediate ſubiectorum, poteſtariæ a taxis, quas pro expeditione Breuium præfati Secretarij, ab eis hactenus exigebant; necnon eadem Ciuitates & oppida, ac terræ ad præſens præfatis Populo immediate ſubiecta, ſi & quamdiu in ſubiectione huiuſmodi fideliter manſerint, ab omni onere quo pro Stationibus militum Romanæ Eccleſiæ grauabantur, libera ſint atque immunia, Id vero quod ex depoſitariatu huiuſmodi; Collegio dilectorum filiorum ſcriptorum archiuij Romanæ Curiæ annuatim debetur, is ſoluat qui dicta ſolidorum capita perceperit, & quod ſancti Gregorij intra, & Sancti Sebaſtiani extra dictæ Vrbis muros ſancti Benedicti, & Ciſtertienſis ordinum, & alia monaſteria, ac prioratus, canonicatus, & præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, in dicta Vrbe & illius diſtrictu exiſtentia (venerabilium fratrum noſtrorum præfatæ Eccleſiæ Cardinalium titulis & denominationibus, ac Baſilicæ beatorum Petri & Pauli, & Lateranenſis, & Beatæ Mariæ Maioris; de eadem Vrbe Eccleſiarum, Archipresbyteratibus Sancti Laurentij & ſancti Anaſtaſij extra, & ſancti Sabæ intra eoſdem muros, eorundem ordinum dictis Cardinalibus commendari ſolitis, monaſterijs dumtaxat exceptis) non niſi Romanis ciuibus conferri ſeu commendari, aut alias de eis in alios quoquomodo (præterquam ſi beneficia prædicta ex reſignatione alienigenæ vacarent, quæ etiam alienigenis conferri valeant) etiam per nos, & Sedem Apoſtolicam diſponi nullo modo poſſit: collationeſque, prouiſiones, commendæ, & aliæ quæuis diſpoſitiones de illis, etiam per nos, & ſedem eandem etiam cum expreſſa præſentium derogatione, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, pro tempore factæ, nullius ſint roboris vel momenti, nullumque alicui etiam coloratum tribuant titulum poſſidendi. Præterea quod ex redditibus Gabellæ vini forenſis huiuſmodi, poſtquam lectorum ſtudij ſalaria ſoluta ſint, liceat præfatis Conſeruatoribus in eorum, & Capitum Regionum Magiſtratuum ornatum, & decus duntaxat, quo indigere noſcuntur, & non eorundem Conſeruatorum, & Capitum Regionum proprios vſus, iuxta ordinationem per Conſeruatores, & Capita Regionum, ac Conſiliarios præfatos deſuper faciendam, tantum annuatim exponere, ad quantum medietas eorum prouiſionum ſeu ſalariorum ordinariorum reſpectiue aſcendit, & non vltra: & quod Notarij in Matricula Notariorum Romanorum pro tempore deſcripti, ab obſeruatione eorum quæ in litteris Apoſtolicis erectionis Collegij dictorum Scriptorum Archiuij Romanæ Curiæ continentium, quo ad Ciues Romanos quoſcunq; inter ſe contrahentes ſint exempti. Donamus quoque eiſdem Cõſeruatoribus, & Populo in perpetuum Gabellam omnem vini forenſis huiuſmodi, cum onere ſoluendi temporibus conſuetis ex prouentibus dictæ Gabellæ ſalaria dictis Lectoribus pro tẽpore debita, ac facultate reſiduum prouentuum eorundem in dictum ornatum, & murorum, Portarum, Aquæductuum, & Pontium, aliaſque dictæ Vrbis neceſſitates pro tempore ingruentes, de conſenſu Conſilij Romani; & non in alios vſus conuertendum. Et inſuper eoſdem populum, omneſque & ſingulos dictæ Vrbis incolas & habitatores, ac alios in eadem Vrbe (ad quam Chriſtifidelium de vniuerſis mundi partibus frequens eſt in dies concurſus) pro tempore reſidentes, a vini Romani, & Farinæ, præterquam quæ a piſtoribus, ſeu in eorum vſum conficitur, omni tamen fraude ceſſante; & præfatos, ac pro tempore exiſtentes dictæ Vrbis Conſeruatores, a vini, etiam Corſi, ſiue Græci, quo pro eorum & familiæ ſuæ victu vtuntur, vſque ad uigintiquinque vegetes anno quolibet Gabellæ ſolutione eximimus & liberamus, & pretium Salis, qui ad minutum venditur, etiam pro pecudibus in eadem Vrbe ad rationem octo Bolonenorum monetæ nouæ cum dimidio vnius Boloneni ſimilis pro menſura quam Scorzum appellant, reducimus & moderamur, Porro Ciuitatem Velletri, & oppidum Coræ prædicta cum eorum territorijs, hominibus, mero & miſto imperio, alijſque omnibus iuribus & iuriſdictionibus, prout olim ſub dictorum Romani Populi dominio fuere, eorundem populi ditioni, & poteſtati de conſenſu quorum intereſt, libere reſtituimus, & plenarie reintegramus: Mandantes dilectis filijs

ciuitatis

ciuitatis & oppidi prædictorum vniuerſitatibus, vt de cætero Conſeruatoribus, & Populo præfatis vti veris, & legitimis eorum immediatis dominis in temporalibus, obediant & pareant, ac intendant. Volumus demum quod præſentes litteræ & in eis contenta, a Kalendis Martij proximi præteriti citra, plenum ſortiræ fint & eſſe cenſeantur effectum: decernentes ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper præmiſſis, vel eorum aliquo, per quoſcunque, etiam nos & ſedem præfatam, ex quauis cauſa ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca uenerabilem fratrem Raphaelem Epiſcopum Oſtienſem, & dilectos filios noſtros Franciſcum ſanctorum Ioannis & Pauli, & Antonium ſancti Vitalis, & Petrum ſancti Euſebij tt. presbyteros, ac Aloyſium ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconum, Cardinales, & eorum quemlibet, pro præmiſſorum omnium obſeruantia, eiſdẽ Conſeruatoribus, Priori, & Populo, in conſeruatores, & defenſores ſpeciales conſtituimus, & deputamus: iniungentes eiſdem Cardinalibus, quatenus ipſi vel eorum aliquis per ſe vel alium ſeu alios, Conſeruatoribus, Priori, & Populo præfatis quotiens ab eis vel eorum aliquo fuerint requiſiti in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant ipſos Conſeruatores, Priorem, & Populum, auctoritate noſtra, omnibus & ſingulis ſupradictus pacifice frui, & gaudere, eaque omnia & ſingula inuiolabiliter obſeruari, non permittentes eos, ſeu eorum aliquem per quoſcunque deſuper, etiam dicta auctoritate fungentes, quomodolibet moleſtari, contradictores quoſuis, per cenſuram eccleſiaſticam & alia iuris opportuna remedia appellatione remota compeſcendo, inuocato etiam ad id, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus quibuſuis in Collegiorum prædictorum erectione, & dotatione editis, & alijs conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuslibet de aliquo, ſeu aliquibus ex prædictis officijs, quibuſuis perſonis, etiam motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ex quibuſuis vrgentiſſimis & neceſſarijs cauſis, per nos, & ſedem præfatam factis hactenus, & in poſterum fiendis, quas quotiens factæ fuerint, totiens ex nunc prout ex tunc & e contra reuocamus caſſamus, annullamus, & omnibus illis quæ prædeceſſores præfati in ſingulis per eos eiſdem Populo conceſſis litteris, voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Noſtræ tamen intentionis exiſtit, quod Dohaneriatuum, & illorum Notariatuum ſalaria currere incipiant a die quo contractus ſuper ipſarum Dohanarum conductione inter illorum conductores, & Cameram Apoſtolicam tempore dicti Iulij prædeceſſoris initi, reſpectiue finierint, & non ante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, conceſſionis, intentionis, ſegregationis, ſeparationis, donationis, conſtitutionis, reſtitutionis, reintegrationis, deputationis, reuocationis, caſſationis, annullationis, decreti, mandati, voluntatis, & ſtatuti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo quingenteſimo duodecimo, quartodecimo Kalen. Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

IDEM.

Confirmatio & ampliatio priuilegiorum Hoſpitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe conceſſorum.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Saluator Dominus noſter Ieſus Chriſtus dum ad ſuam paſſionem, per quam ab æterna damnatione nos liberauit, appropinquaret, prædixit nos ſemper pauperes nobiſcum fore habituros, & alibi nos inſtruit vt cum proximi noſtri ſint, dilectionem haberemus, & pietatis opera in eos exerceremus. Vnde nos meritis licet imparibus ipſius Saluatoris vices gerẽtes in terris, illius ſalutari exemplo vniuerſos Chriſtifideles ad exercenda in pauperes charitatis opera frequenter inuitamus, ac hoſpitalia, aliaque pia loca ſingula, in quibus charitatis opera exercentur, ſpiritualibus gratiarum muneribus libenter confouemus, & illa quæ per prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices propterea conceſſa ſunt, libenter approbamus, & alia de nouo concedimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fe. re. Sixto. IIII. & Innocentio. VIII. Romanis pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſucceſſiue emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Sixtus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum dei, ad perpetuam rei memoriam. Illius qui pro dominici ſaluatione gregis in ara Crucis in pretium immolari non erubuit, quique poſt eius mortem, & a mortuis reſurrectionem præordinatis teſtibus ſæpe apparens, tandem aſcenſurus ad patrem ſuos nolens diſcipulos relinquere orphanos, Spiritus ſancti paracleti conſolatione viſitauit, & eos hoſpitales adinuicem fore debere, charitatiſque dona, quæ omnes alias virtutes ſuperat, exercere præcepit, vices quam quam immeriti in terris gerentes, quamuis ex debito paſtoralis officij mens noſtra rerum pro tempore ingruẽtium occaſione ad multiplices cogitatus ſe diuertat, tamen inceſſanter curis flectimur aſſiduis circa quæcunque pia loca, maxime in honorem eiuſdem Sancti Spiritus conſtructa, nobis præſertim, ac Romanæ eccleſiæ peculiaria, vt pote ex eiuſdem eccleſiæ ære olim conſtructa, prouentibuſque dotata, & in quibus continuo hoſpitalitatis cura, & miſerationum opera exercentur, vt illa ad ſalubriorem ſtatum, & maiorem hoſpitalitatis huiuſmodi obſeruantiam, eiuſdemque charitatis, & aliarum vniuerſarum virtutum, ac miſericordiæ donorum inibi perfectius exercitium inducamus, vtque ad præmiſſa cunctorum Chriſtifidelium vota concurrant ad pia implenda opera, fideles ipſos per confraternitatis ſpiritualis tanquã membra ſuo capiti adhærentia nexum quibuſdam ſpiritualibus & allectiuis muneribus proſequimur, vt exinde gratiæ diuinæ reddantur aptiores. Et vt charitatis & hoſpitalitatis deuotio eiuſdem paracleti inſpiratione cordibus ipſorum fidelium imprimenda peramplius in dies in eis augeatur, & his quæ hactenus per prædeceſſores noſtros Rom. Pont eiſdem pijs locis præmiſſorum reſpectu apoſtolica munificentia conceſſa fore noſcuntur, vt exinde maioris firmitatis robur ſuſcipiant, ex noſtri apoſtolatus officio, quotiens apportunitas ſe offert, fauorabiliter adijcimus noſtri miniſterij partes. Attente igitur conſiderantes, quod Hoſpitale noſtrum ſancti Spiritus in Saxia almæ Vrbis, quod fe. re. Innocentius Papa. III prædeceſſor noſter diuinitus, vt pie creditur, inſpiratus, ad laudem & gloriam omnipotentis dei, pro animarum & corporum euitandis periculis, & expoſitorum Infantium, ac pauperum miſerabiliumque, & infirmorum ſubſidio & ſubuentione fundauit, cuique, & illius membris locis & eccleſijs,

tam ipſe Innocentius, quam Honorius etiam. III. Alexander IIII. Cæleſtinus. V. Bonifatius, VIII. Clemens. V. Ioannes. XXII. Benedictus. XII. Vrbanus. V. Gregorius. XI. Alexander. V. Martinus. V. Eugenius. IIII. Nicolaus. V. Calixtus. III. Pius II. & Paulus etiam II. Romani Pont. prædeceſſores noſtri, diuerſa priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, aliaſque ſpirituales & temporales gratias ſucceſſiue conceſſerunt, illis dictum Hoſpitale multipliciter decorantes: dudum eorundem Pontificum, & aliorum chriſtifidelium largitione adeo abundaſſe, quod hoſpitalitatis onera, & alia charitatis & pietatis opera, in eo poterant continuo exerceri. Et poſtmodum (prout notorietas facti & rerum experientia indicabat omni intuenti) cauſantibus guerrarum turbinibus, & alijs ſiniſtris euentibus ad magnam diminutionem tam in ſpiritualibus, quam illius prouentibus temporalibus deueniſſe, & oculo perſpicaci intuentes illius ſtructuras & ædificia modernis temporibus ad pauperum infirmorum, expoſitorum, & aliarum miſerabilium perſonarum ad illud confluentium receptionem, anguſta, depreſſa, & minus accommoda fore, ita vt eis exitij potius quam recuperandæ ſanitatis, & ſalutis cauſa exiſterent, & propter eorum vetuſtatem ad caſum tenderent miſerabilemque ruinam, ac pia eiuſdem Redemptoris verba, in quibus ſe in pauperes recipi nos inſtruit, intra pectoris noſtri arcana reuoluentes, eiuſdem hoſpitalis ſtructurarum vetuſtate ſublata, illud a fundamentis de nouo opere cõdecenti conſtrui & ædificari fecimus, vt tam pro infirmorum & aliarum miſerabilium indigentium, quam eis obſequentium perſonarum, & ſeruitorum commodo, longe lateque ampliauimus: clauſtraque & habitationes ac alia cum ſuis officinis ædificia eminentiora ac veliora, etiam pro mulieribus & infantibus expoſitis huiuſmodi ſub clauſura collocandis, & pro nobilibus ac honeſtis perſonis infirmis, protendere, & annuente Domino continuo ampliare & conſeruare non ceſſamus, ac pro ipſius hoſpitalis ſupportandis oneribus, eiuſdem hoſpitalis prouentus auximus, & in dies augere curabimus. Et quoniam inter eoſdem prædeceſſores noſtros Eugenius præfatus, inter cætera quandam confraternitatem proborum virorum a prædeceſſoribus ſuis hactenus inſtitutam, tunc tamen intermiſſam, ſperans eam multis modis eidem hoſpitali fructum afferre, cum omnibus ei cõceſſis priuilegijs, fauoribus, & indulgentijs per ſuas certi tenoris literas innouauit: Nos prædictorum & aliorum Ro. Pont. ſingularum literarum ipſi hoſpitali ſub quibuſuis verborum formis conceſſorum tenores ſeries & effectus, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro ſufficienter expreſſis haberi volentes: Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra certa ſcientia & ſpontanea voluntate, illas, ac omnia & ſingula in eis contenta priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, gratias, indulgentias, remiſſiones, facultates, conceſſiones & indulta, ab eiſdẽ prædeceſſoribus hoſpitali huiuſmodi, illiuſque eccleſijs & membris per eoſdem prædeceſſores conceſſa, præſentibus tamen non contraria, auctoritate apoſtolica tenore præſentium confirmamus & approbamus, præſentiſque ſcripti patrocinio communimus: illaſque & illa perpetuo viribus ſubſiſtere decernimus. Necnon ad honorem & decus totius Curiæ cæleſtis, vnam nouam ſanctamque Confraternitatem in dicto hoſpitali, pro illius ac bonorum & iurium eiuſdem conſeruatione, defenſione, & protectione perpetua, ac ſub modis & formis ac concluſionibus infraſcriptis, motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus, etiam de fratrum noſtrorum conſenſu vnanimi, erigimus, facimus, creamus, & perpetuo ordinamus. Et vt dicta ſancta Confraternitas per nos in præſentiarum ſic inſtituta, plenum & optatum ſortiatur effectum, nos illam, & ſinguli ex prædictis fratribus noſtris ſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinalibus ex nunc ingredimur, atque manu propria nos & ipſorum ſinguli in quodam libro eiuſdem ſanctæ Confraternitatis, huiuſmodi ad effectum, ſingula nomina iam deſcripſimus, ac motu auctoritate & ſcientia prædictis, hac irrefragabili conſtitutione perpetuo valitura ſtatuimus & ordinamus, quod ſingulorum vtriuſque ſexus fidelium, honeſtæ tamen conſeruationis & famæ, hanc Confraternitatem nunc & pro tempore intrare volentium in Vrbe præſentium pro tempore duntaxat, nomina, & cognomina, ac qualitates in dicto libro, & præfato hoſpitali duntaxat, & non alibi deſcribantur, & pro illorum ingreſſu ac deſcriptione, ad ſolutionem alicuius quantitatis pecuniæ aut rerum aliarum, niſi quantum ſua ſponte elargiri voluerint, aut cuiuſque deuotio dictauerit, minime teneantur. Cariſſimus autem in chriſto filius noſter Federicus modernus, & pro tempore exiſtens Ro. Imperator ſemper Auguſtus, Reges, Principes, Duces, Marchiones, Comites, & Barones, Dominique terrarum, ac illorum viuentium & defunctorum vxores, necnon Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, monaſteriorum Abbates, militiarum eccleſiaſticarum magiſtri, & maiores poſt põtificales in Metropolitañ. vel in alijs cathedralibus, ac principales in collegiatis eccleſijs dignitates, necnon conuentuales prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, & generales præceptorias obtinentes, etiam ab eadem vrbe abſentes, ſi id per procuratorem habentem ad hoc ſpeciale mandatum (quod in publicam formam exhibere, & præceptori dicti hoſpitalis dimittere teneatur) id petierint, in confratres dictæ confratriæ recipi, & illorum ac illarum nomina & cognomina ac qualitates, ac ſi præſentes forent, in dicto libro decribi & annotari poſsint in Vrbe præfata duntaxat, ac ſi præſentes forent in illa. Item quod ſinguli ex confratribus ſic in eodem ſanctæ Confraternitatis libro pro tempore deſcripti, ſecularem vel regularem presbyterum, in ſuum poſsint eligere confeſſorem, qui eligentium confeſsione diligenter audita, eis ſemel vita comite, ab omnibus, & ſingulis criminibus & peccatis, necnon excommunicationis, & quibuſuis alijs ſententijs, & cenſuris eccleſiaſticis, etiam occaſione ſimoniæ ſuper ordinibus vel beneficijs aſſequendis vbicunq; contractæ, & alijs caſibus ſpecialiter vel generaliter Romano Pontifici, & Sedi apoſtolicæ quouiſmodo reſeruatis, & propter quæ ipſa Sedes merito eſſet conſulenda, præterquam hæreſis, rebellionis, aut conſpirationis in perſonam vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu Sedis apoſtolicæ, & offenſæ perſonalis in ſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinalem, Patriarcham, Archiepiſcopum & Epiſcopum, ac Presbytericidij, & etiam in mortis articulo, plenariam omnium peccatorum ſuorum, etiam exceptorum huiuſmodi, remiſsionem impendere poſsint: Ita quod ſi tunc non obierint, quotiens in tali articulo conſtituti fuerint, illam reiterare poſsit idem vel alius confeſſor ſic electus. In alijs vero caſibus, totiens quotiens opportunum fuerit, confeſsione audita, eos abſoluere valeat, & pœnitentiam eis iniungere ſalutarem. Quoq; idem confeſſor ſic electus in Vrbe duntaxat, cum eiſdem confratribus eum in confeſſorem eligentibus, cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, & præeminentiæ fuerint, clericali militiæ aſcriptis, etiam religioſis, quæcunq; beneficia eccleſiaſtica etiam obtinentibus, qui præmiſsis ſententijs ligati, miſſas & alia diuina officia celebrando, aut alias illis ſe immiſcendo, ſeu alias in caſi-

bus

bus in iure expreſsis vel non expreſsis irregularitatem contraxerint (Bigamia, & homicido voluntario duntaxat exceptis) vt ad omnes ſuperiores, etiam Sacros ordines promoueri, & in alijs ac per eos ſuſceptis ordinibus huiuſmodi, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac dignitates & beneficia eccleſiaſtica quæcunq; recipere & retinere, Necnon monaſterijs, & eccleſijs Cathedralibus etiam Metropolitan. & Patriarchalibus præfici præeſſe libere & licite poſsint diſpenſare, ac eis de his quæ tunc detinerent dignitatibus, & beneficijs huiuſmodi prouidere, & quibus minus canonice præeſſent eccleſijs & monaſterijs huiuſmodi, eos præficere in foro conſcientiæ duntaxat, apoſtolica valeat auctoritate prædicta. Adijcientes inſuper ſtatuto & ordinationi prædictis, quod corpora ſingulorum confratrum prædictorum tam eccleſiaſticorum, quam laicorũ vtriuſque ſexus in dicto libro deſcriptorum, quos tempore eccleſiaſtici interdicti quouis modo, etiam a Sede apoſtolica impoſiti decedere contigerit, dummodo cauſam non dederint interdicto, eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi debeant, abſq; tamen funeris pompa, ſicut ſolitum eſt fieri de corporibus clericorum interdictum ſeruantium. Decedentes autem pro tempore in hoſpitali prædicto, & eiuſdem hoſpitalis, ac pauperum expoſitorum eorundem obſequijs pro tempore inſiſtentes vtriuſq; ſexus, quamdiu perſeuerauerint in obſequijs huiuſmodi duntaxat, eiſdem quibus Confratres in dicto libro deſcripti, quoad omnia in præſentibus contenta, priuilegijs, facultatibus, & gratijs potiantur, & gaudeant. Porro ad communicandam latius operis tam pij ſalutem, omnibus & ſingulis vtriuſq; ſexus alijs Chriſtifidelibus, qui ad dictum hoſpitale pro illius prædictis oneribus ſupportandis, de eorum bonis, prout eorum dictauerit deuotio, fideliter tranſmiſerint, vel in ſuis teſtamentis, & ultimis voluntatibus ad hoc legauerint: Motu, ſcientia & auctoritate prædictis concedimus, vt in mortis articulo conſtituti, confeſſorem idoneum eligere poſsint, qui eorum confeſsionibus diligenter auditis, omnium peccatorum ſuorum plenariam eis remiſsionem elargiri poſsit. Prouideat autem Preceptor dicti hoſpitalis, nunc & pro tempore exiſtens, quod eleemoſynæ, & mittentium nomina, & legata, in libro ad hoc deputato deſcribantur, ſub excommunicationis pœna, eo ipſo ſi id malitioſe facere neglexerint incurrenda. Diſtricte præcipientes notarijs qui rogati fuerint de teſtamentis, vel alijs vltimis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in poſterum in fauorem & commodum dicti hoſpitalis, vt ſub excommunicationis pœna, huiuſmodi diſpoſitionem quantocius commode poterunt, Præceptori dicti hoſpitalis, ſeu alteri per quem id poſsit ad dicti præceptoris notitiam peruenire, intimare procurent. Ipſi quoq; notarij & confeſſores eorundem decedentium, in ſuorum remiſsionem peccatorum, eiſdem teſtantibus & confitentibus cõmemorare non omittant, vt ad tam pia opera quæ in dicto hoſpitali exercentur, manus porrigant adiutrices, quemadmodum nos, quoſcunq; Chriſtifideles & præſertim confratres eiuſdem confratriæ, qui pro tempore fuerint, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti ad id hortamur. Et vt fideles ipſi vberioris gratiæ dono ſentiant ſe refectos, harum ſerie decernimus, vt omnes vtriuſq; ſexus in vrbe commorantes, qui legitima cauſa ætatis, valetudinis, vel ſimilibus impediti, ipſius Vrbis ſtationes, vel quaſcunq; indulgentias commode viſitare, vel pontificalibus benedictionibus intereſſe pro tempore non poterunt. illam eleemoſynam hoſpitali præfato conferendo, quam in præfatis ſtationibus ex propria pietate ſi eas viſitaſſent perſonaliter contuliſſent, omnes Indulgentias præfatas ſtationum vrbis, & pontificalium benedictionum, tam plenarias quam ad certum annorum numerum conſtitutas, de omnipotentis Dei gratia & dono conſequantur, in forma eccleſiæ conſueta. Rurſus vt in principio huiuſmodi confraternitatis, & ſucceſsiue etiam futuris temporibus ad illam maior deuotio accreſcat fidelium, & de ea memoriale ſit in æuum, Omnibus dictæ confratriæ confratribus præſentibus in Ro. cu. iniungimus, vt in craſtinum ſolemnitatis Pentecoſtes proxime futuræ, & ſucceſsiue anno quolibet eadem die, impedimento ceſſante legitimo, in baſilica principis Apoſtolorum de vrbe conueniant, in qua huiuſmodi rei memoria, oſtendatur Sudarium Saluatoris Domini Noſtri Ieſu Chriſti, eoq; oſtenſo, inde portando bracchium ſancti Andreæ apoſtoli (quod nouiſsime in honorem dicti apoſtoli, & laudem confraternitatis prædictæ, Techa argentea & aurea, lapidibus precioſis ornata, & per nos eidem oblata recludi fecimus) & vnum de articulis ſancti Pauli Apoſtoli, & vnum de digitis ſanctæ Catherinæ virginis & martyris per nos nouiter apud hoſpitale ipſum honorifice collocatis, proceſsionaliter ſe trãſferant ad eccleſiã dicti hoſpitalis, in qua in proximæ futuræ Pẽtecoſtes die prædicta, per nos dante domino, aut vnum ex dictis fratribus noſtris miſſa ſolemniter celebrabitur, ipſaq; die, & deinceps ſingulis annis eadem die in perpetuum, vniuerſis Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſsis, eccleſiam ipſius hoſpitalis viſitantibus, ſuffragabitur plenaria remiſsio omnium peccatorum, quam harum ſeriem illis elargimur. Confratreſq; ipſi, & eorum ſinguli in vrbe exiſtentes, etiam eadem die ſingulis annis confeſſorem poterunt eligere, qui eorum confeſsionibus diligenter auditis, eos & eorum quemlibet, etiam in caſibus Sedi prædictæ reſeruatis, præterquam ſuperius exceptis, apoſtolica auctoritate abſoluat, & eis pœnitentiam iniungat ſalutarem. Et inſuper ordinamus, quod duo funebria pallia, alterum nigri coloris & auro contextum, pro prælatis & nobilibus, & alterũ ex veluto etiam nigro pro clericis & laicis, quæ eidem hoſpitali obtulimus, ſupra capſam in qua decedentiũ confratrum corpora ad ſepulturam deferentur, ponantur, & in eodem hoſpitali conſeruentur. Item in vniuſcuiuſq; cadaueris alicuius confratris defuncti, expenſis quidem dicti hoſpitalis aderunt faces xii, & quatuor candelabra argentea condecentia, quæ etiam dicto hoſpitali obtulimus, & in cuiuſlibet dictorum confratrũ obitu ſeu ſepultura, xvi. erunt induti camiſijs nigris, & fratres dicti hoſpitalis, cum pallio, facibus, & candelabris prædictis, dictum cadauer vſq; ad ſepulturam aſſociabunt. Item ſtatuimus, quod perpetuo qualibet quinta feria per circulum anni, niſi ſolemne feſtum ſit (impedimento quo adueniente, die præcedenti) vna miſſa de ſancto Spiritu cum collecta pro peccatis, & pro omnibus confratribus tunc viuentibus, vt omnipotens Deus illuminet eorum mentes, atq; ſua miſericordia eis cuncta peccata indulgendo aboleat: Et ſimiliter ſecunda feria, & ſi feſtum impediat, tertia vel alia feria, pro animabus omnium confratrum defunctorum, celebretur alia miſſa ſolennis, cum pallio nigro ſupra archam in medio eccleſiæ locandam, & quatuor luminaribus in eiſdem quatuor candelabris argenteis. Volentes quod quando aliquem confratrũ eorundem ab humanis decedere contigerit, quam primum opportunitas ſe offeret, pro remedio eius animæ ſpecialiter celebretur vna miſſa, adhibita ſolennitate prædicta. Et quoniam ad manutẽtionẽ charitatiuæ hoſpitalitatis pauperũ & infirmorum aliarumq; miſerabilium perſonarum pro tempore confluentium ad hoſpitale prædictum, &

qui ad

qui ad illud exponuntur infantium vtriuſq; ſexus in numero copioſo, conſeruationem quoq; bonorum & iurium eiuſdem hoſpitalis, præſentia prouidi & timoratæ conſcientiæ Præceptoris noſcitur eſſe plurimum opportuna, Motu ſcientia & auctoritate prædictis, ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero, perpetuis futuris temporibus, hoſpitale ipſum ſemper per proprium regatur Præceptorem, qui in illo reſideat, & illius curæ ac regimini pro poſſe diligenter intendens, per ipſum ſolita inibi exerceri faciat cum integritate opera charitatis; & nemini poſſit aut valeat hoſpitale ipſum commendari, ſeu in adminiſtrationem concedi. Hortan. ſucceſſores noſtros Ro. Pont. qui pro tempore erunt, vt occurrente vacatione hoſpitalis eiuſdem, de Præceptore idoneo ſtudeant prouidere, per quem hoſpitalitas huiuſmodi inibi decenter obſeruetur, & iura ac bona eiuſdem conſeruentur & augeantur indies: & a conceſſione illius in cõmendam aut adminiſtrationem alicui, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali, prorſus abſtineant, Non ignari, quod ſi ſecus egerint, cum hoſpitale ipſum eorum curæ ſpecialiter ſit commiſſum, & illius bona ſint pauperũ languentium & expoſitorum infantium; propter hoc adhuc viuentes, tam ipſi ſucceſſores noſtri, quam qui illud in commendam vel adminiſtrationem huiuſmodi recipient, & conſentient eidem, omnipotentis Dei indignationem incurrent; & præter illa quæ permiſſione diuina in hoc ſeculo incommoda propterea indubitanter perferent, de huius noſtri ſtatuti tranſgreſſione, in extremo tremendo iudicio & diſtricto examine animæ, rationem reddere tenebuntur coram Deo. Quod.n. nobis licere non patimur, eiſdem noſtris ſucceſſoribus indicamus: hæc enim omnia ſupraſcripta, per viſcera miſericordiæ eiuſdem Redemptoris obſeruari iniungimus, & obſeruantibus ſit pax & dilectio in Deum. Infringentibus vero ex malitia, adſit eis indignatio vſq; ad condignam pœnitentiam. Decernen. & declarantes noſtræ intentionis eſſe, per quaſcunq; ſimilium gratiarum & indultorum eccleſijs & quibuſuis collegijs ſeu confraternitatibus conceſſorum, generales vel ſpeciales ſuſpenſiones, per nos vel Sedem eandem hactenus factas, ſub quibus forſan præſentes litteræ & in illis contenta includi viderentur de cætero faciendas, præſentes litteras & illarum effectum non ſuſpendi, & in illis comprehendi non poſſe aut debere, ſed omnia in eiſdem litteris contenta, ſemper & inconcuſſe, in ſuo robore permanere, ac irritũ & inane ſi ſecus ſuper his, a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus ac litteris apoſtolicis, necnon priuilegijs & indultis quibuſuis hoſpitalibus ac alijs eccleſijs & locis ſiue collegijs & confraternitatibus, per nos & Sedem eandem conceſſis hactenus, & in poſterum concedendis, quæ (illis alias in ſuo robore permanſuris) quatenus alicui præmiſſorũ contrariarentur, quoad hoc viribus vacuamus, etiam ſi de illis ac eorum totis tenoribus ſpecialis & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio foret habenda, cæteriſque contrarijs quibuſcunq;. Et vt præſentium litterarũ & gratiarum tenor plenius omnibus innoteſcat, volumus quod dictus Præceptor præſentes litteras, & illarũ tranſumptum auctenticum in valuis dicti hoſpitalis ſingulis annis, dicta ſecunda die ſolemnitatis Pentecoſtes affigi facere, & affixas tenere debeat tota die. Nulli ergo omnino liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, communitionis, conſtitutionis, electionis, creationis, ordinationis, ingreſſionis, ſtatuti, adiectionis, conceſſionis, præceptionis, hortationis, decreti, iniunctionis, elargitionis, ſanctionis, indicationis, declarationis, vacuationis, & voluntatis, infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominicæ, milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, duodecimo Kalendas Aprilis, Pontificatus

Litera In noc. viij. habes ſupra pag. 54. num. 4.

noſtri anno ſeptimo. Innocentius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum dei, ad perpetuam rei memoriam. Et ſi ex commiſſo nobis deſuper apoſtolicæ ſeruitutis iugo &c. Et deinde piæ memoriæ Iulius, Papa ſecundus etiam prædeceſſor noſter, ſingulas litteras prædictas auctoritate apoſtolica innouauit, & approbauit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decreuit, prout in litteris ipſius Iulij prædeceſſoris de ſuper confectis plenius continetur. Quare pro parte dilecti filij Hilarij de Senis Præceptoris dicti hoſpitalis & totius ordinis magiſtri generalis, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſingulis litteris prædictis, pro illarum ſubſiſtentia firmiori, robur noſtræ approbationis adijcere, ac alias in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui dictum hoſpitale ſingulari deuotione proſequimur, & in viſceribus gerimus charitatis, cupientes vt literæ prædictæ & in eis contenta quæcunque, eo magis obſeruentur, quo clarius conſtiterit ea deliberatione approbata, quã fuerunt conceſſa, dictorum prædeceſſorum veſtigijs inhærentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſingulas prædictorum Sixti, & Innocentij, ac aliorum noſtrorum prædeceſſorum literas, & in eis contenta priuilegia, immunitates, facultates, exemptiones, libertates, gratias, indulgentias, conceſſiones, remiſſiones, inſtitutiones, ordinationes, & indulta quæcunque auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & in membris eccleſiis & locis ab eodem hoſpitali dependentibus, tam in dicta vrbe, quam extra eam conſiſtentibus, obſeruari debere decernimus: Ac pro potiori cautela, præmiſſa omnia & ſingula (prout per dictos prædeceſſores conceſſa fuerunt eidem hoſpitali) ſpecialiter & expreſſe de nouo, auctoritate & tenore prædictis, concedimus & indulgemus. Necnon confraternitatem, cum omnibus & ſingulis conceſſionibus, indultis, facultatibus, indulgentijs, & peccatorum remiſſionibus, illius confratribus pro tempore exiſtentibus, conceſſis prædictis, ad omnia & ſingula membra eccleſias & loca, tam ab ipſo hoſpitali pro tempore dependentia, quã alia ad quæ Præceptorem & magiſtrum generalem eiuſdem hoſpitalis pro tempore exiſtentẽ, ſeu eius nuncios pro tempore declinare contigerit, in quibus ſimiles confraternitates cum eiſdem conceſſionibus, indultis, facultatibus, priuilegijs, indulgentijs, & peccatorum remiſſionibus, per eundem Hilarium, & pro tempore exiſtentem Præceptorem, inſtitui poſſint. Et quæcunque inſtitutiones & ordinationes dictarum confraternitatum abſque ipſius generalis magiſtri pro tẽpore exiſtentis expreſſo conſenſu, in membris eccleſijs & locis huiuſmodi forſan & inpoſterum faciendæ, nullius roboris vel momenti exiſtant. Et inſuper omnia & ſingula hoſpitalia, oratoria, eccleſias, capellas, altaria & loca dicti ordinis, in quibuſcunque partibus, a ſecularibus & eccleſiaſticis perſonis poſſeſſa & occupata ſeu detenta, vbicunque exiſtentia, etiam ſi non fuerint poſſeſſa vel recepta per dicti hoſpitalis Præceptorem aut fratres & religioſos præfati ordinis, ſub inuocatione & nomine Sancti ſpiritus intitulata, tanquam membra dicti hoſpitalis & ab eodem dependentia, ac eidem Hilario & pro tem-

pore

pore exiſtenti præceptori & magiſtro generali ſubiecta, & ad inſtar aliorum annuatim reſpectiue contribuentium contributorias & contributoria fore & eſſe, ac per ipſum Præceptorem,& generalem Magiſtrum corrigi & viſitari,illorumque rectores & gubernatores,ſi de iure amouendi forent amoueri, & alias perſonas idoneas loco illorum deputari poſſe. Necnon præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, ſeu modificationibus, per nos & ſedem apoſtolicam, ex quacunque cauſa quantumcunque grandi & excogitabili pro tempore factis & conceſsis,nullatenus comprehenſas, ſed ab illis ſemper exceptas, & quotiens ille emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum repoſitas eſſe: Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios, etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum palatij apoſtolici Auditores,in quacunque inſtantia iudicari & diffiniri debere; Sublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate; Irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper hijs a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari,decernimus,& extendimus,& ampliamus,ac ſtatuimus & ordinamus: Necnon omnibus & ſingulis generalibus miniſtris,prouincialibus,guardianis,fratribus,& alijs quibuſcunque religioſis perſonis mendicantium & aliorum quorumcunque ordinum, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus,quatenus poſtquam pro parte Præceptoris,Magiſtri generalis,ac aliarum perſonarum hoſpitalis huiuſmodi, vel alicuius eorum requiſiti fuerint, præmiſſa ac præſentes literas huiuſmodi, in eorum eccleſijs, capellis, domibus & alijs pijs locis, dominicis & alijs feſtiuis diebus,infra miſſarum, & aliarum diuinarum horarum ſolemnia, clero & populo publicare & intimare, ſeu publicari prædicari & intimari facere, teneantur. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca ad quæ expediens fuerit, deferre, Volumus & dicta auctoritate apoſtolica decernimus, quod tranſumptis præſentium, & aliarum quaruncunque noſtrarum & dictorum prædeceſſorum hoſpitali & illius ordini prædictis conceſſarum literarum, manu Notarij dicti hoſpitalis ſubſcriptis, & ſigillo Præceptoris eiuſdem hoſpitalis, pro tempore exiſtentis munitis,plena fides in iudicio & extra adhibeatur, prout eiſdem originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Quodque tranſumptis prælatis, ſubſcriptionem notarij & ſigillum Præceptoris huiuſmodi non habentibus, nulla fides adhibeatur. Non obſtan. conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, ac hoſpitalis, monaſterij & ordinis, prædictorum, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, Necnon omnibus illis quæ in ſingulis literis prædictis conceſſa ſunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc huiuſmodi paginam noſtræ approbationis, innouationis, decreti, conceſsionis, indulti, extenſionis, ampliationis, ſtatuti, ordinationis, præcepti, mandati, voluntatis & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo Tertiodecimo, Septimo Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM.

4

Innouatio litterarum Eugenij quarti in Fauorem Studij Vrbis. Item de Lectoribus in eodem Studio de nouo conducendis; & de officio Rectoris, Reformatorum, Bidelli, ac etiam Depoſitarij gabellæ pecuniarum eidem Studio applicatæ; & de alijs capitulis Scholarium eiuſdem Studij fauorem concernentibus.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Dum ſuauiſsimos, atque vberes fructus, quos viri literarum ſcientia præditi,in agro Domini in dies producunt,animo contemplamur, dumque quàm vtilis, & neceſſarius, pro ſpiritualium, temporaliumque rerum, in hac plena tenebris, & caligine vita,regimine,& directione, ſalubris, ſit ipſarum literarum vſus,ſedula meditatione perpendimus,inter ſollicitudines varias, quibus pro iniuncto nobis deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis, officio proſpere,& feliciter exequendo, vndique angimur, illam libenter amplectimur, per quam in ſingulis orbis partibus literarum ſtudio vacare cupientibus illarum capeſſendarum occaſio, & commoditas miniſtretur; Sed vt hoc in Vrbe noſtra votiuos ſortiatur effectus, eo propenſior cura nos vrget, quo Vrbs ipſa Vicarij Chriſti in terris Regia, anteque eius oculos ſemper poſita,tamquam Apoſtolicæ ſedis validiſsimum firmamétum,ſuper cæteras Orbis Vrbes principatum obtinere dignoſcitur, dignumque eſt, vt ſicuti eius excellentiſsima eſt conditio, ſic etiam ipſius incolæ, & habitatores in omni virtutum genere, & præcipuæ liberalium artium diſciplina, quæ ipſarum eſt nutrix, & alumna virtutum, alias antecellat. Dudum ſiquidem fe. re. Eugenius Papa IIII. prædeceſſor noſter,tunc Conſeruatorum, & Capitum Regionum dictæ Vrbis ſupplicationibus inclinatus, de fratrum ſuorum S. R. E. Card. conſilio,Apoſtolica auctoritate ſtatuit, decreuit, & ordinauit, quod in Vrbe prædicta, perpetuis futuris temporibus generale Studium vigeret in qualibet facultate, ac docentes, & ſtudentes ibidem,omnibus priuilegijs, libertatibus, & immunitatibus conceſsis Doctoribus, & Scholaribus in ſtudijs generalibus commorantibus gauderent, & vterentur; ac Doctores, & Scholares in ipſo Romano Studio commorantes,non poſſent inuiti in curia Capitolij, occaſione qualibet, ciuiliter, vel criminaliter conueniri, niſi forſan pro homicidio per eorum aliquem, vel aliquos perpetrato; in quo caſu Vicarius Romani Pontificis in ſpiritualibus; contra clericos,& Senator,ſeu Senatores, qui pro tempore forent in eadem Vrbe,contra laicos procederent, & facerent, quod iuſtitia ſuaderet, nec iidem Doctores & Scholares Vrbis ad aliquas contributiones in talijs, aut collectis, quæ imponerentur pro tempore habitatoribus dictæ Vrbis, ſeu aliqua obſequia Communi Vrbis ipſius præſtandæ prætextu moræ, quam in eadem Vrbe traherent, vel aliqua pedagia, ratione rerum ſuarum, quas ad dictum Romanum Studium deferri vel exinde reportari facerent, tenerentur; quodque penſiones domorum, quas in eadem Vrbe ſtudij cauſa commorando inhabitarent, taxari deberent per duos taxatores, quorum vnum ipſi Doctores, & Scholares, alterum Commune Vrbis eligerent; & ſi duo concordare nequirent, ſtetur taxationi tertij taxatoris; ab eiſdem Doctoribus, & Scholaribus eligendi; ac vltra taxationem huiuſmodi nihil ab eis poſſet exigi

prædictum votiuis proficiat incrementis. Bidelli vero, ſeu Nuncij præfati, aut eorum alter rotuli collationatã copiam habeãt penes ſe, in quo ſcripta ſint nomina omniũ Lectorum, & qua quiſq; hora ſit lecturus, iuxta illius ordinẽ, & tenorem ſcholas circumeãt, feſta Palatij conſueta in ſcholis ante cathedram, Doctoribus, & Scholaribus nuncient: & ſi quem ex dictis Lectoribus ſuo loco abeſſe repererint, adhibito teſte, illũ annotent, & in fine cuiuſque hebdomadæ Notario dicti Rectoris, qui rem ad ipſorum Rectoris, & Reformatorum notitiam fideliter deducat, in ſcriptis tradant: & ſi dicti Bidelli in præmiſsis negligentes fuerint, per pro tempore exiſtentem ipſius ſtudij Rectorem, pro prima eiuſdem Rectoris arbitrio, pro ſecunda vero vicibus ſalarij, & emolumentorum omnium vnius ſemeſtris, in dicta fabrica conuertendorum, amiſsionis pœna mulctẽtur: quod ſi tertio in ſimilem inciderint negligentiam, officio Bidellatus huiuſmodi perpetuo priuari, & ad illud vlterius obtinendũ inhabiles ſint, illudque vacare cenſeatur eo ipſo. Et ne (quod paſsim euenit) Lectores præfatos & legendi, & ſalaria non ſine tædio percipiendi duplex cura fatiget, quod dilectus filius modernus Depoſitarius pecuniarum dictæ Gabellæ, antequam de officio depoſitariatus huiuſmodi ſe vlterius intromittat, & ſui in dicto officio ſucceſſores antequam ad illud quomodolibet admittantur, cautionem præſtent de ſalarijs dictis Lectoribus pro tempore conſtitutis iuxta mandata deſuper confici ſolita, & eis exhibita, abſque moræ diſpendio integre perſoluendis. quod ſi Depoſitarius ipſe ſolutionem huiuſmodi per tres dies poſt præſentationem mandati ſibi factam diſtulerit, liceat dictæ Gabellæ conductoribus ſalaria ipſa iuxta dicta mandata, quamuis illa ad Depoſitarium ſint directa, cum retentione pro ſe emolumentorum inde prouenientium, quæ capita ſolidorum vocãtur, auctoritate præſentium libere perſoluere ex pecunijs eiuſdem Gabellæ. ad quod faciendum, & ſingulas tertias partes ſalariorum huiuſmodi per decendium antequam ipſius ſolutionis dictis Lectoribus pro tempore faciendæ terminus aduenerit, pro tempore exiſtenti Depoſitario præfato cum effectu aſsignandas, Conductores ipſi in contractu conductionis dictæ Gabellæ ſe ſpecialiter, etiam ſub aliqua pecuniaria pœna debeant obligare. Inſuper inhibemus ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & dupli eius in quo læſio committetur, ſi æſtimationem recipiat, parti damnum, vel iniuriam patienti ex nunc applicati pœna quotiens contrauentum fuerit ipſo facto incurrenda, dilectis filijs modernis, & qui pro tempore fuerint dictæ Vrbis Gubernatori, Senatori, curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, cæteriſq; Curiæ, & Vrbis prædictarum ordinarijs, & extraordinarijs iudicibus, ne ſuper cauſis contra dictos Scholares, ſeu eorum aliquem pro tempore motis, & Dohanarum, ac aliarum Gabellarum quarumcunque, etiam ratione portarum, & pontium dictæ Vrbis Exactoribus, ne in rebus, & bonis ad dictos Scholares pro eorum ſtudio huiuſmodi inſiſtentium vſu pertinẽtibus, contra exemptionem, & immunitatem prædictas in ipſorum Scholarium, ſeu alicuius eorum præiudicium, directe vel indirecte quouis quæſito colore quicquam facere, vel attentare præſumant. Quo circa per Apoſtolica ſcripta mandamus præfato Dominico Epiſcopo moderno, & qui pro temepre fuerint dicti ſtudij Vrbis Rectori, & prædictis modernis, ac pro tempore exiſtentibus Reformatoribus, vt præmiſſa omnia, & ſingula quantum ad eos attinet, obſeruent, & quoad alios cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis fuerint, faciat ipſe Rector de dictorum Reformatorum conſilio, auctoritate noſtra firmiter obſeruari, tranſgreſſores, contumaces, & inobedientes quoſcunque per cenſuram eccleſiaſticam, & alia iuris, de quibus ſibi videbitur opportuna remedia, appellatione quauis omnino remota compeſcendo. Venerabili vero fratri noſtro Raphaeli Epiſcopo Oſtien. moderno & qui pro tempore fuerit collegij venerabilium fratrum noſtrorum dictæ Ro. Eccleſiæ Card. Decano, ac pro tempore exiſtentibus primo ex presbyterorum, ac primo ex Diaconorum Cardinalium huiuſmodi ordinibus, quatenus Rectori, & Reformatoribus, Doctoribus, & Scholaribus præfatis, quando & quotiens pro parte ipſorum, vel alicuius eorũ fuerint requiſiti, in præmiſsis efficacis aſsiſtant præſidio defenſionis, faciantque eos, & eorum quemque reſpectiue auctoritate, facultate, exemptione, immunitate, & cæteris ſupradictis pacifice vti, frui, & gaudere, non permittentes ipſos per quoſcunque deſuper indebite moleſtari, perturbari, aut inquietari. Barincello quoque, Cõneſtabilibus, Mareſcallis, & cæteris curiæ, & Vrbis prædictarum Executoribus quibuſcunque præſentibus, & futuris, vt præfati Rectoris mandata contra quoſcunque tam perſonaliter, quam realiter exequenda, præmiſſorum occaſione, & auctoritate præſentium de dictorum Reformatorum, vel ſaltem duorum ex eis conſilio pro tempore decreta, ſolicite, & fideliter exequantur. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon omnibus illis, quæ dictus Eugenius prædeceſſor in ſuis literis prædictis voluit non obſtare, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à dicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum quia ob Curiæ noſtræ in vrbe continuam reſidentiam frequens in eadem Vrbe eſt eccleſiaſticarum perſonarum concurſus, & modernis temporibus pro clariori canonum intelligentia legũ cognitio non ab re eſſe dignoſcitur, quibuſuis Archidiaconis, Decanis, Plebanis, Præpoſitis, Cantoribus & alijs Clericis ſæcularibus, etiam perſonatus habentibus, ac Presbyteris, quibus leges audire ſub excommunicationis ſententia, & alijs pœnis eſt à iure prohibitum, in ſtudio Vrbis huiuſmodi duntaxat pro clariori dictorum canonum intellectu, leges ſine alicuius cenſuræ, ſiue pœnæ incurſu audiendi (ſanctæ commemorationis Honorij Papæ III. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs nequaquam obſtantibus) auctoritate, & tenore præmiſsis plenam, & liberam licentiam elargimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communitionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, & elargitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo tertiodecimo, nonis Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM.

5

Aſſertio quædam circa animam intellectiuam damnatur.

LEO Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacro approbante Concilio. Apoſtolici regiminis ſollicitudo nos aſsidue pulſat, vt medendis animarum langoribus, quarum nos ex alto omnipotens auctor curam habere voluit, ijs potiſsimum qui inſtantius fideles nunc vrgere cernuntur, ſalutifero olei, & vini medicamine ad inſtar Samaritani in Euangelio ſollicitam operam impendamus, ne nobis illud Hieremiæ obijciatur, Nunquid reſina non eſt in Galaad, aut medicus non eſt ibi. Cum itaque diebus noſtris (quod dolenter ferimus) Zizaniæ ſeminator antiquus humani generis hoſtis, nonnullos pernicioſiſsimos errores a fidelibus ſemper exploſos in agro Domini ſuperſeminare, & augere ſit auſus, de natura præſertim animæ rationalis, quod videlicet mortalis ſit, aut vnica in cunctis hominibus, & nonnulli temere philoſophantes ſecundum ſaltem philoſophiam verum eſſe aſſeuerent, contra huiuſmodi peſtem opportuna remedia adhibere cupientes, hoc ſacro approbante Concilio damnamus, & reprobamus omnes aſſerentes Animam intellectiuam mortalem eſſe, aut vnicam in cunctis hominibus, & hæc in dubium vertentes, cum illa non ſolum vere per ſe, & eſſentialiter humani corporis forma exiſtat, ſicut in canone felicis recordationis Clementis Papæ quinti prædeceſſoris noſtri in generali Viennen. Cõcilio edito continetur, verum & immortalis, & pro corporum quibus infunditur multitudine ſingulariter multiplicabilis, & multiplicata, & multiplicanda ſit, quod manifeſte conſtat ex Euangelio, cum Dominus ait, Animam autem occidere non poſſunt, & alibi, Qui odit animam ſuam in hoc mundo, in vitam æternam cuſtodit eam: Et cum æterna præmia, & æterna ſupplicia pro merito vitæ iudicandis repromittit, alias incarnatio, & alia Chriſti myſteria nobis minime profuiſſent, nec reſurrectio expectanda foret, ac Sancti, & iuſti miſerabiliores eſſent (iuxta Apoſtolum) cunctis hominibus. Cumque verum vero minime contradicat, omnem aſſertionem, veritati illuminatæ fidei contrariã omnino falſam eſſe diffinimus, & vt aliter dogmatizare non liceat, diſtrictius inhibemus, Omneſque huiuſmodi erroris aſſertionibus inhærentes, veluti damnatiſsimas hæreſes ſeminantes, per omnia vt deteſtabiles, & abhominabiles hæreticos, & infideles, Catholicam fidem labefactantes, vitandos, & puniendos fore decernimus. Inſuper omnibus, & ſingulis Philoſophis in vniuerſitatibus ſtudiorum generalium, & alibi publice legentibus diſtricte præcipiendo mandamus, vt cum Philoſophorum principia, aut concluſiones, in quibus a recta fide deuiare noſcuntur, auditoribus ſuis legerint, ſeu explanauerint, quale hoc de Animæ mortalitate, aut vnitate, & mundi æternitate, ac alia huiuſmodi, teneantur eiſdem veritatem religionis Chriſtianæ omni conatu manifeſtam facere, & perſuadendo pro poſſe docere, ac omni ſtudio huiuſmodi philoſophorum argumenta, cum omnia ſolubilia exiſtant, pro viribus excludere, atque reſoluere. Et cum non ſufficiat aliquando tribulorum radices præſcindere, niſi & ne iterum pullulent funditus euellere, ac eorum ſemina, originaleſque cauſas, vnde facile oriuntur, remouere, cum præcipue humanæ Philoſophiæ ſtudia diuturniora, quam Deus ſecundum verbum apoſtoli euacuauit, & ſtultam fecit, abſque diuinæ ſapientiæ condimento, & quæ ſine reuelatæ veritatis lumine in errorẽ quandoque magis inducunt, quam in veritatis elucidationem: Ad tollendam omnem in præmiſſis errandi occaſionem, hac ſalutari conſtitutione ordinamus & ſtatuimus, ne quiſquam de cetero in ſacris ordinibus conſtitutus, ſecularis, vel regularis, aut alias ad illos a iure arctatus in ſtudijs generalibus, vel alibi publice audiendo, Philoſophiæ, aut Poeſis ſtudijs vltra quinquennium poſt grammaticam, & dialecticam ſine aliquo ſtudio Theologiæ, aut Iuris Pontificij incumbat. Verum dicto exacto quinquennio, ſi etiã illis ſtudijs inſudare voluerit, liberũ ſit ei, dum tamen ſimul, aut ſeorſum, aut Theologiæ, aut ſacris canonibus operam nauauerit, vt in his ſanctis, & vtilibus profeſsionibus ſacerdotes Domini inueniant, vnde infectas Philoſophiæ, & Poeſis radices purgare, & ſanare valeant. Et hos canones per ordinarios locorum, vbi generalia ſtudia vigent, & rectores vniuerſitatis eorundem ſtudiorum, ſingulis annis in principio ſtudij, in virtute ſanctæ obedientiæ publicari mandamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ damnationis, reprobationis, diffinitionis, inhibitionis, decreti, ordinationis, ſtatuti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ in publica Seſsione in Lateran. ſacroſancta Baſilica ſolenniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo Quingenteſimo Tertiodecimo, Quartodecimo Kl. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM.

6

De Societatibus Officiorum Romanæ Curiæ.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanum Pontificem, in quo fidei orthodoxæ fundamenta a Deo ſunt conſtituta, & qui Chriſtianæ veritatis aſſertor exiſtit, in primis ſumma ope niti decet, ne contrahentium in hac alma Vrbe, in qua Romano Pontifice regimini vniuerſalis Eccleſiæ præſidente, aliquo modo animæ ſaluti præiudicium afferri contingat, ſed quæ ex huiuſmodi cõmercijs procedunt, ſine aliqua labe ac in ſinceritate fidei inuiolata permanere debeant, ne vnde ius oritur, exinde naſcatur iniuria, & qui documenta ſalutis cæteris præſtare conſueuit, exempla tribuat delinquendi. Ea igitur cura moti libenter ad ea intendimus, per quæ non ſolum Curiales (quantum cum domino poſſumus) ſine aliqua labe in bono conſeruentur ſtatu, & ex eorum laboribus, ac laudabili exercitio commode honeſteque ſe ſuſtentare valeant, ſed omnis prorſus illiciti lucri via eis præcludatur, & eorum diſpendijs obuietur. Cum itaque fidedignorum teſtimonio acceperimus, quod Officiales Romanæ Curiæ pecunijs indigentes partem aliquam officiorum, quæ obtinent, alijs pro certa pecuniarum ſumma communicant, & ad reſpondendum de emolumentis pro dicta rata cum aliquibus pactis minus licitis ſe obligant: Aliqui vero officia ipſa de pecunijs aliorum ementes,

ementes, & illa in propria perſona exercentes, etiam cum ad illa exercendà plurimum apti exiſtant, in eorum ingenio, & induſtria confidentes, aliquas ſuper illis ineunt conuentiones. Nos ſuper his opportunum remediũ adhibere volentes, per quod huiuſmodi contrahentium animarum ſaluti, ac conſcientiæ puritati, & indemnitati conſulatur, per præſentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine perpetuo duraturas, ſancimus, & ordinamus, vt quicunque officialis, tam in Romana Curia, quam extra eam officia ad Romanum Pontificem, ſedem ſeu Cameram Apoſtolicam quomodolibet ſpectantia obtinens, & ad vitam illa ementium vendi ſolita, cuiuſcunque ſtatus, & conditionis, aut dignitatis, vel honoris exiſtat, partem aliquam, magnam, ſeu minimam dictorum officiorum, quæ obtinet, ſeu illorum fructus, vendere, donare, ſeu quouis titulo in alium, etiam extra Romanam Curiam abſentem, qui conuentionem partis officij, & illius emolumentorum facere, & finire per procuratorem in Romana Curia conſtituendum, poſſit & valeat, transferre, vendere, donare, aut ſi alias alienare voluerit, tam ei, quam ipſis emptoribus, donatarijs, ſeu quouis alio titulo partem ipſam recipientibus, pro quauis ſumma, ſeu pretio inter eos conueniendo, vendere, donare, &, vt præfertur, transferre, ipſique emptores, donatarij, & alij quouis titulo, ad certum tempus, ſeu ad eorum vitam, prout partes ipſæ conuenerint, libere, & licite accipere, & retinere: illorumque fructus, & emolumenta, etiam propria auctoritate, de manibus ipſorum officialium fructus, iuxta eorum conuentionem per ſupplicationem manu noſtra propria ſignatam approbandam recipere, & exigere, necnon in alios alienare, & diſponere, prout titulum habentes libere, & licite valeant. Et cum mulieribus propter rerum inexperientiam de earum dotibus, & pecunijs, quibus ſe ſuſtentare debent, commercia facere non conueniat, ac propterea quandoque occurrat eas a perſonis, quibus pecunias pro aliqua vtilitate habenda concedunt, defraudari, & decipi, & aliquando non ſolum fructibus, ſed capitali priuari; quandoque vero etiam in animarum ſuarum periculum, minus honeſta lucra per eas recipi contingat, ſexui earum imbecillitati, ac etiam neceſſitati, vt ſine conſcientiæ ſcrupulo, & animarum ſuarum, ac perditionis, & amiſſionis bonorum ſuorum periculo, fructus ex earum ſuſtentatione conſequi valeant, prouidere volẽtes, ordinationem, & facultatem huiuſmodi, quoad officia Præſidentium, & Portionum annonæ Ripæ duntaxat, etiam ad ipſas mulieres extendimus, ita quod ipſis mulieribus, tam puellis, quam maritatis, & viduis, tam in Romana Curia, quam extra eam exiſtentibus, liceat partem officiorum Præſidentium, & Portionum huiuſmodi, dummodo in perſonis earum Portiones, & Officia ipſa non ſint, quouis titulo ad tempus, vel ad vitam habere ab hominibus, in quorum perſonis Portiones, & officia ipſa fuerint: ſtatuentes, & ordinantes, quod habens titulum officij, ſaltem tertiam partem valoris officij, ſeu Portionis huiuſmodi habere debeat. Et ſi contingat eum decedere, per talis decedentis obitum, pars, quæ ad ipſum decedentem tunc ſpectabat, & non aliæ, quæ ad alium, vel alios, in dicto officio partem habentes, ſpectabant, vacare cenſeatur, ac de titulo, & parte vacantibus duntaxat, ſimili modo ſi alium, ſeu alios, etiam fœminam, partem, ſeu partes in huiuſmodi officijs habentes, decedere contigerit, partes ſic decedentium vacare cenſeãtur, & de illis per Romanum Pontificem, aut ſedem, ſeu Cameram Apoſtolicam libere diſponi poſſit. Et ſi titulum, vel partem habens delinqueret, & propterea priuari contigerit, pœna priuationis ſuum teneat auctorem, & alteri partem habenti, vel econuerſo minime noceat. Et ad obuiandum fraudibus, quæ in præmiſſis fieri poſſent, volumus, decernimus, & mandamus, quod ſuper huiuſmodi rata parte, ſeu portione ſic quouis modo communicanda, ſupplicatio manu noſtra, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis haberi debeat, cuius ſupplicationis ſolam ſignaturam ſufficere, & per Datarium, ad Regiſtrum ſupplicationum, more ſolito, mitti, & pro ſignatura & gratia communicationis officiorum huiuſmodi ad vitam, vel aliud tempus vltra annum cum dimidio, quinque, pro anno vero cum dimidio, aut minori tempore communicationis officiorum huiuſmodi quouiſmodo faciendæ, duo ducati auri de Camera pro quolibet centenario ad dictam rationem reſpectiue, pro qua præfata rata, ſeu portio communicata fuerit, recipi, & conſenſus communicationis, ſeu ad partem admiſſionis vigore ſupplicationis deſuper ſignatæ huiuſmodi, coram vno ex Cameræ Apoſtolicæ Notarijs duntaxat præſtari, & per eum in vno in dicta Camera, & alio libris penes ipſum Datarium pro tempore exiſtentem conſeruandis regiſtrari debeat, & pro tali regiſtratura, & labore cuiuſque portionis cuiuſcunque ſummæ vigore vnius ſupplicationis alteri communicatæ, vltra vnum groſſum Leonem nuncupatum, ab altera partium recipi non poſſit. Decernentes qualcunque ſocietates, communicationes, & contractus de cætero faciendos ſine expreſſa noſtra, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, & canonice intrantis approbatione, & ſignatura, irritas, & inanes, ac portionem alteri quouis modo pro tempore ſine approbatione, & ſignatura noſtris aſſignatam, ſeu communicatam, dictæ Cameræ Apoſtolicæ applicatam, & applicatas, ac quæcunque pacta, & conuentiones ſuper dictis officijs ſine noſtra, aut dictæ ſedis licentia pro tempore inita, tanquam ſuſpecta, & illicita, nulla declaramus. Adijcientes, quod ſi aliquam partem pecuniarum ſuper officijs huiuſmodi ad tempus nondum effluxum habentes, ac beneficio huius conſtitutionis ad ſaluandum pecunias officialibus ſuper eorum officijs mutuatas in euentum obitus eorundem officialium vti volentes, modo præmiſſo ſoluentes, & ſupplicationes deſuper ſignatas obtinentes, pecunias officialibus huiuſmodi mutuatas in euentum eorum obitus de pretijs officiorum vendendorum recuperare debeant, præmiſſaq; omnia in alijs officijs dictæ curiæ ad Camerarium, Vicecancellarium, Pænitentiarium maiorem, & ſacri Palatij Apoſtolici Auditores ſpectantia, dummodo ad hoc ipſorum, quorum intereſt, expreſſus acceſſerit aſſenſus, locum ſibi vendicare volumus, atque decernimus, Ac pro ipſorum officialium, & contrahentium indemnitate, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus etiam decernimus, & declaramus, quod in euentum in quem cõtigerit hanc noſtram conſtitutionem aliqua ratione, vel cauſa in toto, vel in parte extingui ſeu reuocari, aut ipſos officiales, vel contrahentes, quo minus emolumenta iuxta conuentionem inter eos factam, ſeu faciendam percipere libere poſſent, quomodolibet impediri, aut moleſtari, nos, & ſucceſſores noſtros, & Cameram Apoſtolicam præfatam, & eius bona in vim validi, & efficacis contractus ipſis officialibus, vel contrahentibus pro tempore exiſtentibus obligamus. Si vero fuerit facta aliqua diminutio emolumentorum huiuſmodi, ad ſoluendum, & ſatisfaciendum ipſis de ſumma, quam eoſdem contrahentes pro huiuſmodi diminutione amiſiſſe conſtabit: Si autem præſentes literas reuocari contigerit, ad reſtituendum, ſeu reſtitui faciendum eiſdem contrahentibus tunc pro tempore exiſtentibus totam illam ſummam, quam pro eiſdem ſocietatibus ſoluiſſe conſtabit, in quibus nullo

modo,

modo, nullaue ratione, vel cauſa computari debeant ſeu poſſint in toto vel in parte emolumenta per eos interim percepta, ſed eos, & eorum quemlibet iuſto, & legitimo titulo emolumenta prædicta ſibi acquirere, & vt ſua retinere poſſe, & debere. Mandamus præterea præfato Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Clericis præſentibus, quos ſuper prædictis ſocietatibus conſeruatores proprios ſpeciales, & ordinarios iudices deputamus, vt in huiuſmodi concernentibus negotijs efficacis defenſionis præſidio aſsiſtant. Decernentes quod in præmiſsis Camerarij, vel Clericorum prædictorum determinationi omnino ſtetur, nec vnquam ab eorum decreto appellare, aut ipſos contrahentes ad aliud tribunal, etiam vigore reſcriptorum Apoſtolicorũ trahere liceat, neque Clerici ipſi ſuſpecti allegari, etiam prætextu portionum, & officiorum per aliquem ex eis obtentarum, & obtentorum poſſint, cum veriſimile non ſit iudicia tot præſtantiſsimorum virorum, quorum fidei, ac prudentiæ præfatæ Eccleſiæ patrimonium creditur, aliqua ratione a rectitudine declinatura, quatenus ipſi ad infraſcriptarum, & ſupradictarum ſententiarum, & pœnarum declarationem & executionem, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, omni iudiciaria tela poſtpoſita, iuxta ſtylum, & morem Cameræ, ſola facti veritate comperta, procedentes, cum effectu, quotiens requiſiti fuerint, & id nouerint expedire, prædicta omnia & ſingula obſeruent, & ab alijs faciãt ſub pœnis eorum arbitrio imponendis, inuiolabiliter obſeruari, ſcripturaſque neceſſarias, & opportunas obligationes deſuper faciant, obligationem per nos ſic factam cognoſcentes, & ſequentes, eiſque officialibus, vel contrahentibus ſuper præmiſsis, & eorum plena, & inuiolabili obſeruatione quodcunque publicum inſtrumentum obligationis bonorum S. R. E. & Cameræ earundem, ad ipſorum contrahentium requiſitionem, & in euentum prædictum abſque alterius declarationis, ſeu mandati expectatione, de præmiſsis debitam, & integram ſatisfactionem faciant. Decernentes quicquid per Cameram ipſam ſuper hoc ſic actum, geſtum, determinatumque fuerit, ac ſententiatum, & iudicatum, perpetuo ratum, firmum, & inuiolabile eſſe debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu ad præfatæ curiæ iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda foret in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hæc eis nullatenus volumus ſuffragari. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, ac per omnes inuiolabiliter debeant obſeruari, volumus illas in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Audientiæ literarum contradictarum noſtrarum, & in Camera Apoſtolica affigi, legi, & publicari, vt hi quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad illorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, quominus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Volumus etiam, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis vnius Notarij manu ſubſcriptis, & alicuius prælati, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, ea prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus noſtris literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ordinationis, extenſionis, ſtatuti, decreti, mandati, declarationis, adiectionis, obligationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimoquarto, Pridie Idus Ianuarij. Pontificatus noſtri Anno Secundo.

IDEM.

7

Super reformatione Romanæ Curiæ.

LEO Epiſcopus ſeruus, ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacro approbante Concilio. Supernæ diſpoſitionis arbitrio, quo cæleſtia pariter, & terrena ineffabili prouidentia diſponuntur, In ſublimi beati Petri ſolio Chriſti vnigeniti Dei filij gerentem vices in terris Ro. Pont. decet in primis pro cura, & ſalute Dominici gregis ſibi diuinitus commiſsi prouidi exercere paſtoris officium. Quare pro dicti paſtoralis officij ſollicitudine cum Eccleſiaſticam diſciplinam, ac per omnes Chriſtifidelium gradus bene, recteque viuendi regulam temporum difficultate, ac hominum malitia, licentiaque, & impunitate in deterius ita labi, diffluere, aberrareque longius a recta via animaduertimus, vt niſi prouida corrigatur emendatione, in varios errores ſecuritate peccandi quotidie magis incidere, moxque obortis publice ſcandalis prorumpere ſit verendum. Cupientes igitur quatenus nobis ex alto permittitur, ea iam nimium inualeſcentia mala corrigere, ac pleraque in priſtinam ſacrorum canonum obſeruantiam reducere, ac in melius iuxta ſanctorum patrum inſtituta, dante Domino, reformare, eaque omnia ſacro approbante Lateran. Concilio, a fel. rec. Iulio Papa Secundo prædeceſſore noſtro, inter alia propterea incepto, & per nos continuato ſalubriter moderari, vt ab his ſumamus exordium quæ pro nunc magis expedire videntur, & quæ ſæpe per ſingulas ætates neglecta magnam Chriſtianæ religioni attulere perniciem, & in eccleſia Dei maxima ſcandala pepererunt, a promotionibus ſcilicet ad eccleſiaſticas dignitates conſtituimus exordiri. Cum piæ me. Alexander Papa. III. prædeceſſor noſter etiam in Lateranen. Concilio decreuerit, vt ætas, morum grauitas, ac literarum ſcientia in perſonis promouendis in Epiſcopos, & Abbates diligenter inquirantur, nihilque magis Dei Eccleſiæ officiat, quam cum immeriti aſſumuntur prælati ad regimen eccleſiarum, propterea in promotionibus prælatorum, quarum a Ro. Pont. magna ratio haberi debet, eo præſertim quod de promotis per eos ad Eccleſias, ſeu Monaſteria in extremo iudicio rationem Deo reddituri ſunt: Statuimus, & ordinamus, vt deinceps perpetuis futuris temporibus,

Patriarcha-

Patriarchalibus, Metropolitañ. ac Cathedralibus Eccleſijs, & Monaſterijs pro tempore vacan. de perſonis iuxta præfati Alexandri conſtitutionem ætate matura, grauitate morum, litterarumque ſcientia præditis, non ad alicuius inſtantiam per commendam, & adminiſtrationem, ſeu conſeruationem, aut alio quouis modo prouideatur, niſi ratione vtilitatis eccleſiarum prudentiæ, nobilitatis, probitatis, experientiæ, atque curialitatis antiquæ cum competenti litteratura, & in ſede apoſtolica meritorum, aliter viſum fuerit facien. Idemque in electis, & poſtulatis, quorum electiones, & poſtulationes per ſedem apoſtolicam admitti conſueuerunt, volumus obſeruari. Et ſi de minoribus ætate xxx. annorum Eccleſijs, aut Monaſterijs huiuſmodi contigerit prouideri, non diſpenſetur cum eiſdem, vt Eccleſijs citra xxvij. ætatis annum, Monaſterijs vero citra xxij. præeſſe valeant. Quinimmo vt accuratius, diligentiuſque idoneæ perſonæ promoueantur, Statuimus vt Cardinalis, cui electionis, poſtulationis, aut prouiſionis Eccleſiæ, ſeu Monaſterij relatio committetur, antequam in ſacro Conſiſtorio (vt moris eſt) referat commiſſionẽ examinis, ac relationis huiuſmodi ſibi datam, vni cuiuſlibet ordinis antiquiori Cardinali in ipſo Conſiſtorio per ſeipſum, vel ſi ea die qua ſibi commiſſionis onus iniunctum fuerit, Conſiſtoriũ non fuerit, per Secretarium ſuum, aut alium quemlibet ex ſuis domeſticis familiaribus notam facere debeat, qui tres priores alijs quam primum ſui ordinis Card. eam ſignificare teneantur, negotiumque electionis, adminiſtrationis, poſtulationiſue, aut promotionis, ſummarie, & de plano per ſeipſum dictus relator examinet: & ſi qui contra dixerint, his vocatis, idoneos, graues, & fidedignos teſtes, & ſi expediens, opuſue fuerit, alios ex officio aſſumere, proceſſuſque, & iura eiuſmodi, vna cum dictis teſtium, die faciendæ relationis ſecum ad conſiſtoriũ deferre debeat, neque vllo modo referat, ſi præſens in curia promouendus maiorem Card. partem antea non adiuerit, vt quæ referente collega ſint Cardinales iudituri, oculata fide, quantum ad perſonam promouendi attinet, cognoſcere poſſint. Promotus vero eoſdem Cardinales qui præſentes in curia fuerint, ex antiquo more, conſuetudineque laudabili quamprimum viſitare teneatur, quem quidem morem, laudabilemque conſuetudinem innouamus, ac inuiolabiliter obſeruari mandamus. Et quoniam Epiſcopalem dignitatem tueri illæſam, & ne improborum impugnationibus, aut accuſantium calumnijs paſſim pateat, muniri par eſt, Statuimus vt nullus Epiſcopus, aut Abbas quouis inſtante, ac requirente (niſi ſibi copi.., & facultas legitimæ defenſionis permittatur) etiam ſi crimina fuerint notoria, diligenterque partibus auditis cauſa plenarie probata fuerit, priuari valeat. Neque aliquis prælatus inuitus, niſi alijs iuſtis efficacibuſque rationibus, & cauſis, transferatur, iuxta formam, ac decretum Concilij Conſtantien. Et quoniam ex commendis Monaſteriorum (vt magiſtra rerum experientia ſæpius docuit) Monaſteria ipſa, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus grauiter læduntur, quippe quorum ædificia, partim commendatariorum negligentia, partim auaritia, vel incuria collabuntur, & in dies diuinus cultus in eis magis diminuitur, paſſimque obloquendi materia perſonis præſertim ſæcularibus præbetur, nõ abſque dignitatis apoſtolicæ ſedis diminutione, a qua commendæ huiuſmodi proficiſcuntur, vt eorum indemnitati ſalubrius conſulatur: Volumus, ac ſancimus, vt cum illa per obitum Abbatum, qui illis præerant, vacauerint, nullo pacto cuiquam poſſint commendari, niſi pro conſeruatione auctoritatis Apoſtolicæ ſedis, & ad occurendum malitijs illam impugnantium, pro temporum qualitate aliter nobis de fratrum noſtrorum conſilio viſum fuerit expedire. Sed de perſona idonea iuxta præſcriptam conſtitutionem eis ita prouideatur, vt illis idonei Abbates (prout decet) præfuturi ſint. Ea vero Monaſteria quæ commendata fuerint, cum per eorum ceſſum vel deceſſum, quibus erant cõmendata, Cõmendæ huiuſmodi ceſſauerint, Cardinalibus dumtaxat, ac perſonis qualificatis, & benemeritis commendari poſſint, ita tamen quod eorum Monaſteriorum commendatarij, quibus ea de cetero commendata fuerint, cuiuſuis dignitatis, honoris, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore, & dignitate fungantur, ſi menſam habuerint ſeparatam, ac ſeorſum a menſa conuentuali, quartam ſuæ menſæ partem pro inſtauratione fabricæ, ſeu pro ornamentis, veſtibus, ac paramentis emendis, ſarciendiſque, aut pauperum alimonia, aut ſubſtentatione, vt maior exiget, ac ſuadebit neceſsitas. Si vero menſa fuerit communis, tertiam omnium fructuum dicti Monaſterii ſibi commendati partem pro ſupradictis oneribus ſupportandis, & ſubſtentation. monachorum, omnibus alijs deductis oneribus, impartiri teneantur. Ac literæ quæ ſuper Monaſteriorum huiuſmodi commendis expediẽtur, cum clauſula hoc ipſum ſpecifice exprimente debeant expediri, alioquin ſi aliter expedientur, nullius ſint roboris, vel momenti. Et quoniam Eccleſijs huiuſmodi abſque aliqua fructuum diminutione prouideri decet, vt tam dignitati præſidentium, quam Eccleſiarum & ædificiorum neceſsitati conſulatur, Decernimus pariter, ac ſtatuimus, vt ſuper earundem Eccleſiarum fructibus penſiones minime reſeruentur, niſi ex reſignationis cauſa, aut etiam alia quæ in ſecreto noſtro Conſiſtorio iuſta, probabilis, & honeſta habita fuerit. Statuimus quoque vt de cætero parochiales Eccleſiæ, ac dignitates maiores & principales, aliaque beneficia eccleſiaſtica, quorum fructus, redditus, & prouentus ducentorum ducatorum auri de Camera ſecundum communẽ extimationem valorem annum non conſtituunt vel attingunt, necnon hoſpitalia, leproſariæ, Xenodochia cuiuſcunque valoris, quæ ad pauperum vſum, & alimoniam inſtituta ſunt, S. R. E. Card. non commendentur, aut alio quouis titulo conferantur, niſi per obitum familiarium ſuorum vacauerint, quæ illis commendari poſsint, vt illa ad illarum perſonarum ſibi gratarum, & idonearum commodum infra ſex menſes dimittere teneantur, quibus etiam, quo ad beneficia ad quæ haberent regreſſum, præiudicare non intendimus. Ordinamus etiam ne eccleſiarum, ac quorumcunque monaſteriorum, & militiarum mẽbra a ſuo capite, quod eſt abſurdum, abſq; legitima, & rationabili cauſa diſiungantur, aut ſeparentur. Vniones perpetuæ præterquam in caſibus a iure permiſsis vel ſine rationabili cauſa nequaquam fiant. Diſpenſationes autem ad plura incõpaſsibilia vltra duo niſi qualificatis iuxta formam iuris communis non concedantur, niſi ex magna & vrgenti cauſa. Et perſonis cuiuſcunque dignitatis parochiales Eccleſias, & earum perpetuas vicarias, ac dignitates maiores, & principales, etiam per viam vnionis, vel commendæ ad vitam vltra quattuor obtinen. ex nunc terminum duorum annorum præfigimus, vt interim, quattuor tantum ex eis retentis, reliquas dimittere teneantur, & beneficia dimittẽda huiuſmodi reſignari valeant in manibus Ordinariorũ, ad effectum vt de illis prouideatur perſonis per eos nominandis, quacunque reſeruatione etiam generali, etiam ex qualitatibus reſignantium perſonarum reſultante non obſtante: quo elapſo termino niſi dimiſerint, omnia vacare cenſeantur, ac poſsint libere vt vacantia impetrari, taleſque præterea retinentes pœnas extrauagantis Execrabilis recolendæ memoriæ Ioannis Papæ xxij etiam

etiam prædeceſſoris noſtri incurrant. Item ſtatuimus vt ſpeciales reſeruationes quorumcunque beneficiorum ad cuiuſuis inſtantiam minime concedantur. Et cum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. cæteros omnes in ipſa Eccleſia poſt Summum Pontificem honore ac dignitate præcedant, conueniens ac debitum eſt, vt vitæ mundicia, ac virtutum ſplendore cunctis præfulgeant. Quapropter non modo hortamur eos ac monemus, verum etiam ſtatuimus, & ordinamus vt de cætero quilibet Cardinalium pro tempore exiſtens, iuxta doctrinam Apoſtoli, ita ſobrie, caſte, ac pie viuat, vt non ſolum a malo, ſed ab omni etiam ſpecie mali abſtinens, coram hominibus luceat, Deumque in primis operibus honorificet. Sint omnes vigiles, ac diuinis officijs, miſſarumque celebrationibus intenti, habeantque capellas ſuas in loco honeſto prout facere conſueuerunt, Sitque eorum domus, familia, menſa, ſuppellexque non faſtu, aut pompa, neque ſuperfluis rebus, neq; aliquo modo reprehenſibilis, ne peccandi, excedendique modum licentia inde naſcatur, ſed vt equum eſt, modeſtiæ & frugalitatis ſpeculum dici mereantur. Illis itaque ſint contenti, quæ ſacerdotalem pre ſe ferant modeſtiam, ac prælatos & quoſcunque alios inſignes viros ad Rom. Curiam venien. benigne, honorificeque, tam publice, quam priuatim tractent, & apud nos & ſucceſſores noſtros gratioſe, liberaliterq; eorum negocia commendata ſuſcipiant. Præterea miniſterium indecorum Epiſcoporum, Prælatorumque in domibus non habeant, ne cæteris præeſſe inſtituti, & ſacro caractere inſigniti, in vilia deſcendant miniſteria, paſſimque paſtoralis officij contemptum inducant. Eos itaque quos vel nunc habent, vel in poſterum ſunt habituri, honorifice, vt fratres, ac iuxta eorum ſtatus condecentiam, tractent. Cumque Rom. Pont. communi omnium Chriſtifidelium patri aſſiſtant, perſonarum acceptatores, vel aduocatos eos fieri, valde inconueniens eſt. Propterea ſtatuimus ne partialitatem ſuſcipiant aliquam, neque principum, aut communitatum, vel quorumcunque aliorum contra quemquam niſi quantum iuſtitia, & equitas poſtulat, eorumque dignitas, & conditio requirit, promotores aut defenſores fiant, ſed a priuata omni paſſione ſeiuncti, ſedandis & componendis inter quoſcunque litibus, omni diligentia vacent, incumbantque; principum, & quorumcunqe aliorum ac præſertim pauperum, & religioſorum iuſta negocia pio promoueant affectu, oppreſſos & iniuſte grauatos iuxta vires ſuas, & officij debitum adiuuent. Tituli ſui loca, ſi præſentes in curia fuerint, perſonaliter; Si vero abſentes, per Vicarium idoneũ ſemel ſaltem ſingulis annis viſitent, clericos & populos Eccleſiarum titulo ſuo ſubiectarum cum diligentia inquirant, vigilentque circa cultum diuinum & bona dictarum Eccleſiarum, moresque in primis & vitam clericorum & parochianorum ſolerter explorent, eoſque omnes & ſingulos ad recte, honeſteque viuendum paterno moneant affectu. Pro augumento autem diuini cultus, & ſalute animæ ſuæ, quilibet Cardinalis, vel in vita donet, vel in mortis articulo relinquat ſuo titulo, quantum ſit ſatis ad presbyterum vnum commode ibi ſuſtẽtandum, vel ſi eccleſia indigeat reparatione, vel alia ſubuentione, tantum illi relinquat, vel donet, quantũ conſcientiæ ſuæ videbitur. Et cum minime deceat, affines, & conſanguineos præſertim benemeritos, & ope indigentes negligere, ſed illis prouidere iuſtum & laudabile ſit, non propterea tamen vel beneficiorum multitudine, vel Eccleſiaſticis reditibus ita eos impleri conuenire arbitramur, vt cæteri damnum ex huiuſmodi largitionis intemperantia patiantur, & inde ſcandalum naſcatur. Statuimus itaque vt Eccleſiarum bona temere non effundant, Sed ea in pijs & ſanctis operibus exponant, quorum cauſa magni, & opimi reditus per ſanctos patres ſtatuti, & ordinati fuerunt. Volumus etiam vt Eccleſijs eiſdem Cardinalibus commendatis, etiam ſi cathedrales, Abbatialeſue, aut Prioratus, vel quæcunque alia beneficia Eccleſiaſtica fuerint, abſque omni prorſus excuſatione procurent, ac omni conatu ſuo prouideant debite inſeruiri. Cathedralibus dignos & idoneos Vicarios, ſeu Suffraganeos, prout conſuetudo fuerit, cum digna & competenti mercede apponentes, reliquis autẽ ſibi commendatis Eccleſijs aut Monaſterijs de iuſto Clericorum, vel Capellanorum, ſeu religioſorum, aut monachorum Deo ſufficienter, & laudabiliter ſeruientium numero prouidentes; ædificia quoque, poſſeſſiones, & iura quæcunque in ſtatu conuenienti conſeruent, & diruta inſtaurent, ſicut ad bonorum prælatorum, & cõmendatariorum officium ſpectat. Statuimus etiam, vt dicti Cardinales circa numerum familiarium, equorumque ſuis impenſis alendorum magna vtantur circumſpectione, ac diligenti prouidentia ne maiorem numerum quam ſua facultas conditione, ac dignitas patiatur habentes, luxus ac prodigalitatis vitio notari poſſint, neue rurſus auari, ſordidique habeantur, ſi in magnis, & amplis reditibus, pauciſſimis victum præbeant. Cum domus Card. patens hoſpitium, portuſue ac refugium proborum, & doctorum maxime virorum & pauperum nobilium, honeſtarumque perſonarum eſſe debeat. Sint igitur circa modum, & numerum tenendi prudẽtes, ac de familiarium qualitate in primis curioſi, ne ex alienis vitijs turpem ſibi contrahant infamiæ notam, vulgoque obloquendi, calumniandique iuſtas præbeant occaſiones. Et cum maxime prouidendum ſit vt non ſolum coram Deo cui primum placere debemus, ſed etiam coram hominibus opera noſtra probentur, vt cæteris exẽplo ad imitandum poſſimus eſſe, ordinamus vt quilibet Car. ſe domus ac familiæ ſuæ optimum rectorẽ, præfectumque oſtendat eſſe, tam circa ea quæ extrinſeca omnibus apparent, quam quæ intus latent abſcondita. Habeat itaque eorum quiſq; Sacerdotes, & Leuitas honeſtis veſtimentis indutos, attenteque prouideat ne quis in familia ſua quoquomodo beneficiatus & in ſacris ordinibus conſtitutus, veſtes portet verſicolores, nec eo habitu vtatur qui ordini Eccleſiaſtico parũ conueniat. Quare in presbyteratus ordine cõſtituti, veſtes colorũ quæ clericis a iure non prohibeantur deferre debeant, vſque ad talos ſaltem demiſſas, & habentes dignitates in cathedralibus, & canonici etiam dictarum Cathedralium, ac primam dignitatem in collegiatis habentes, & Cardinaliũ Cappellani miſſas celebrantes, caputium deferre in publico teneantur. Scutiferis vero paulo ſupra talos concedantur. Parafrenarij quia in aſſiduo ſunt motu, miniſterioque funguntur laborioſiore, breuioribus, ac magis expeditis veſtibus vti poſſint, etiam ſi fuerint clerici, dummodo in presbyteratus ordine non ſint conſtituti. Ita tamen vt ab honeſtate non diſcedant, ſed ita viuant vt mores Eccleſiaſticis ſuis ordinibus non diſcrepent. Reliqui vero clerici temperate, ac modeſte omnia faciant, & tam ipſi clerici beneficiati quam in ſacris ordinibus conſtituti, comam neque barbam non nutriant, neque mulas aut equos cum faleris, ornamentiſque ex velluto, aut ſerico factis habeant, Sed eiuſmodi rebus ex panno tantum, aut corio ſimpliciter vtantur. Si quis autem familiarium prædictorum contrafecerit, aut poſt tres menſes legitima monitione præcedente, a præſentium publicatione, huiuſmodi veſtes prohibitas geſtauerit, in excommunicationem incurrat. Si vero infra tres alios menſes non ſe correxerit, a perceptione fructuum ex beneficijs quæ obtinet, ſuſpenſus intelligatur.

Quod

Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi pertinacia obſtinatus permãſerit, legitima ſimiliter monitione præcedente, beneficijs omnibus, quæcunque habet, priuatus ſit & eſſe cenſeatur, eaque ſic vacantia, a ſede Apoſtolica libere impetrari valeant. Quæ omnia & ſingula in noſtris, & cuiuſcunque Rom Pont. pro tempore exiſtentis familiaribus, & ſimiliter in omnibus alijs clericis beneficiatis, vel in ſacris ordinibus conſtitutis, ac etiã curialibus locum habere volumus. Hoc vno tantum excepto, quod dicti noſtri, & Rom. Pont. familiares, rubri coloris veſtimenta geſtare poſsint, pro decentia, & conſuetudine dignitatis Pontificalis. Et quoniam ad Cardinales maxime ſpectat, operum optimorum cura, pro viribus laborabunt ſcire quæ regiones hæreſibus, erroribuſque, ac ſuperſtitionibus contra veram & orthodoxam fidem infectæ ſint, & vbi diuinorum mandatorum Eccleſiaſtica deficiat diſciplina, quique Reges, ac Principes, ſeu populi bellis infeſtentur, vel infeſtari timeant. Hæc & huiuſmodi ſcire, ac nobis, & Rom. Pont. pro tempore exiſtenti referre operam dabũt, vt opportuna & ſalutaria talibus malis ac peſtibus remedia, vigilanti ſtudio excogitari valeant. Et cum frequenti ac prope quotidianã experientia notum ſit, prouincijs, ac ciuitatibus, propter ſuorũ legatorũ de latere abſentiam multa ſæpius contingere mala, variaque, non ſine Apoſtolicæ ſedis præiudicio, ſcandala oriri: Statuimus & ordinamus, vt nullis Cardinalibus Prouincias ac Ciuitates legationis titulo obtinen. eas per Locumtenentes, aut officiales quoſcunque adminiſtrare liceat, ſed perſonaliter ipſi pro maiori parte temporis adeſſe, atque eas omni vigilantia regere & gubernare teneantur. Et qui nunc titulum legationis obtinent, aut pro tempore obtinebunt, ſi in Italia, intra tres menſes; ſi extra Italiam, quinq; a die præſentis publicationis ad ſuas Prouincias ire, ac maiorem temporis partem ibi reſidere teneantur, niſi de noſtro & ſucceſſorum noſtrorum mandato pro aliquibus grauioribus negotijs in Rom. Curia retineantur, vel ad alia loca. prout neceſsitas poſtulat, mittantur, & tunc in dictis Prouincijs ac Ciuitatibus Vicelegatos, Auditores, & Locumtenen. cæteroſque conſuetos officiales cum debitis prouiſionibus, ac ſalarijs habeant. Qui præmiſſa omnia & ſingula non ſeruauerit, emolumentis quibuſcunque legationis careat. Quæ quidem propter hoc antiquitus ordinata, & inſtituta fuerunt, vt opportuna legatorum præſentia populis eſſet ſalutaris, nõ vt ipſi laborum, & curarum penitus expertes, lucro tantum, ſub legationis titulo, inhærent. Et cum Card. officium in primis verſetur in frequenti Rom Pont. aſſiſtentia, & ſedis Apoſtolicæ negotijs, propterea ſtatuimus, vt omnes Card. in Rom. Curia reſideant, & qui ſunt abſentes; ſi in Italia, intra ſex menſes; ſi extra Italiam, infra annum, a die publicationis præſentis conſtitutionis reuertantur. Alioquin fructus beneficiorum; & omnium officiorum ſuorum emolumenta amittant, omnibuſq; priuilegijs generaliter & ſpecialiter Card. conceſſis, quamdiu abfuerint, omnino careant; exceptis tamen illis quos ratione officij ab Apoſtolica ſede iniuncti, vel de Rom Pont. mandato, aut licentia, vel iuſto metu, aut quauis alia legitima cauſa impediente, vel ægrotationis, abeſſe contingat; priuilegijs, indultis, & immunitatibus eiſdem Cardinalibus conceſsis, & in bulla noſtra ſub data coronationis noſtræ contentis, & expreſsis in ſuo robore nihilominus permanentibus. Statuimus inſuper, vt expenſæ funebres Card. cõputatis omnibus 150. Floren ſummam excedere non debeant, niſi executorum prouidentia iuſtis allegatis cauſis, ac rationibus plus exponendum eſſe duxerit. Exequiæ, & caſtrum doloris, prima, & nona die fiant; infra octauam vero, miſſæ de more celebrentur. Pro reuerentia autem ſedis Apoſtolicæ, vtilitateque & honore communi poſſunt, & ipſorum Cardinalium, & vt ſcandalorum quæ naſci poſſent, occaſio tollatur, maiorque in ſacro Senatu libertas votorum fiat, liceatque (vt par eſt) Cardinali cuique, ſecundum Deum, & conſcientiam ſuam, libere & impune quodcunque ſentiat dicere: Statuimus, ne quis Cardinalis vota in Conſiſtorio data, & quæcunque ibi geſta, aut dicta, quæ in odium, aut præiudicium, aut ſcandalum alicuius redundare poſsint, ſcripto, aut verbo, vel quouis alio modo reuelet, ſub pœna periurij, & inobedientiæ, & quotieſcunque a nobis, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente, ſpecialiter, & expreſſe vltra præmiſſa indictum fuerit ſuper aliqua re ſilentium, ſi quis contrafecerit, vltra dictas pœnas, excommunicationem latæ ſententiæ incurrat, a qua non poſsit abſolui niſi a nobis vel præfato Pontifice Romano, & cum expreſsione cauſæ, præterquam in mortis articulo.

Et cum omnis ætas ab adoleſcentia prona ſit ad malum, & a teneris aſſueſieri ad bonum, magni ſit operis, & affectus: Statuimus & ordinamus, vt magiſtri ſcholarium, & præceptores, pueros ſuos, ſiue adoleſcentes, ne dum in grammatica, & rhetorica, ac cæteris huiuſmodi erudire, & inſtruere debeant, uerum etiam docere teneantur ea quæ ad religionem pertinent. ut ſunt præcepta diuina, articuli fidei, ſacri hymni, & pſalmi, ac ſanctorum uitæ, diebuſq; feſtiuis nihil aliud eos docere poſsint, quam in rebus ad religionem, & bonos mores pertinen. eoſq; in illis inſtruere, hortari. & cogere inquantum poſsunt teneantur, ut nedum ad miſſas, ſed etiam ad ueſperas, diuinaque officia audienda, ad eccleſias accedant, & ſimiliter ad prædicationes & ſermones audiendos impellant, nihilque contra bonos mores, aut quod ad impietatem inducat, eis legere poſſint. Ad abolendam uero execrabilem blaſphemiam, quæ in maximum diuini nominis, & ſanctorum contemptum ſupra modum inualuit, Statuimus & ordinamus, vt quicunque Deo palam, ſeu publice maledixerit, contumelioſiſque atque obſcenis verbis Dominum Noſtrum Ieſum Chriſtum, vel glorioſam virginem Mariam eius genitricem expreſſe blaſphemauerit, ſi munus publicum, iuriſdictionem ve geſſerit, perdat emolumenta trium menſium pro prima & ſecunda vice dicti officij; ſi tertio deliquerit, illo eo ipſo priuatus exiſtat; ſi clericus vel ſacerdos fuerit, eo ipſo quod de delicto huiuſmodi fuerit conuictus, etiam beneficiorum quæcunque habuerit, fructibus applicandis vt infra, vnius anni mulctetur, & hoc ſit pro prima vice, qua blaſphemus ita deliquerit. Pro ſecunda vero ſi ita deliquerit, & conuictus, vt præfertur, fuerit, ſi vnicum habuerit beneficium eo priuetur; ſi autem plura, quod ordinarius maluerit, id amittere cogatur. Quod ſi tertio eius ſceleris arguatur & conuincatur, dignitatibus ac beneficijs omnibus quæcunque habuerit, eo ipſo priuatus exiſtat, ad eaque vlterius retinenda inhabilis reddatur, eaque libere impetrari, & conferri poſſint. Laicus vero blaſphemans ſi nobilis fuerit, pœna xxv ducat. mulctetur, & pro ſecunda vice, l. fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe applican. & alijs vt infra deducitur. Pro tertia vero, nobilitatem perdat. Si vero ignobilis ac plebeius fuerit, in carcerem detrudatur; quod ſi vltra duas vices publice blaſphemans deprehenſus fuerit, mitra infami per integram diem ante fores Eccleſiæ principalis, mitratus ſtare cogatur; ſi vero pluries in hoc ipſum peccatum lapſus fuerit, ad perpetuos carceres, vel ad triremes damnetur, ad iudicis deputati arbitrium, In foro autem conſcientiæ, nemo blaſphemiæ reus, abſq; grauiſsima pœnitentia, ſeueri confeſſoris arbitrio iniuncta, poſsit abſolui.

Qui vero reliquos ſanctos blaſphemauerit, arbitrio iudicis, rationem perſonarum habituri, mitius aliquanto puniri volumus. Statuimus etiam, vt ſæculares iudices, qui contra tales blaſphemiæ conuictos, non animaduerterint eoſque iuſtis pœnis minime affecerint, quantum in eis fuerit, quaſi eidem ſceleri obnoxij, eiſdem quoque pœnis ſubijciantur. Qui vero in illis inquirendis, puniendiſque diligentes & ſeueri fuerint, pro qualibet vice, decem annorum indulgentiam conſequantur, & tertiam partem mulctæ pecuniariæ habeant. Quicunque vero blaſphemantem audierint, eum verbis acriter obiurgare teneantur, ſi citra periculum ſuum id fieri poſſe continget, eundemque deferre vel notificare apud iudicem Eccleſiaſticum, ſeu ſæcularem intra triduum debeant. Quod ſi plures dictum blaſphemantem ſimul audiuerint, ſinguli eum accuſare teneantur, niſi forte omnes conuenerint, vt vnus pro cunctis tali fungatur officio. Quos omnes in virtute ſanctæ obedientiæ hortamur, & monemus in Domino, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, in ſuis dominijs ac terris præmiſſa omnia ſeruari, & exactiſsime exequi mandent, ac faciant, vberrimam ab ipſo Deo tam boni ac pij operis mercedem habituri, ſimulemque annorum decem indulgentiam, ab Apoſtolica ſede conſecuturi, cum tertia parte mulctæ qua dictus blaſphemus plectetur, quotiens tale ſcelus puniendum curauerint: quam quidem indulgentiam, & reliquam tertiam mulctæ partem, accuſatori blaſphemi nomen deferenti, ſimiliter concedi, & aſsignari volumus, alijs pœnis contra huiuſmodi blaſphemos per ſacros canones expreſsis, nihilominus in ſuo robore manentibus. Vt Clerici præſertim caſte, continenterque, iuxta canonum præcepta viuant, ſtatuimus vt contra facientes acriter ſecundum canones puniantur. Si quis vero tam laicus, quam clericus, de crimine propter quod venit ira Dei in filios diffidentiæ, conuictus fuerit, pœnis per ſacros canones, aut ius ciuile reſpectiue impoſitis puniatur. Concubinarij autem, ſiue Laici ſiue Clerici fuerint, eorundem Canonum pœnis mulctentur, neque ſuperiorum tolerantia, ſeu praua conſuetudo, quæ potius corruptela dicenda eſt, a multitudine peccantium, alia ue qualibet excuſatio, eis aliquo modo ſuffragetur, ſed iuxta iuris cenſuram ſeuere puniantur. Ad bonum vero, & quietum regimen Ciuitatum, ac locorum omnium Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum, conſtitutiones bonæ memoriæ Egidij Epiſcopi Sabinen. olim editas, innouamus, eaſque inuiolabiliter ſeruari præcipimus, & mandamus. Et vt nefariæ Simoniæ labes ac peſtis non ſolum a Ro. Curia, ſed ex omni etiam Chriſtiana ditione in perpetuum eijciatur, conſtitutiones per anteceſſores noſtros, etiam in ſacris Concilijs contra huiuſmodi Simoniacos editas innouamus, eaſque inuiolabiliter ſeruari præcipimus, ac pœnas in eis contentas pro expreſsis & inſertis haberi & delinquentes etiam auctoritate noſtra affici volumus. Statuimus quoque, & ordinamus, vt quilibet habens beneficium cum cura vel ſine cura, ſi poſt ſex menſes ab obtento beneficio, diuinum officium non dixerit legitimo impedimento ceſſante, beneficiorum ſuorum fructus ſuos non faciat, pro rata obmiſsionis recitationis officij, & temporis, ſed eos tanquam iniuſte perceptos, in fabricas huiuſmodi beneficiorum, vel pauperum eleemoſynas erogare teneatur. Si vero vltra dictum tempus in ſimili negligentia contumaciter permanſerit, legitima monitione præcedente, beneficio ipſo priuetur, cum propter officium detur beneficium. Intelligatur autem officium omittere, quo ad hoc vt beneficio priuari poſſit, qui per quindecim dies illud bis ſaltem non dixerit, Deo tamen vltra præmiſſa de dicta omiſſione reddituri rationem. Quæ pœna in habentibus plura beneficia reiterabilis totiens ſit, quotiens contra facere conuincatur. Et cum fructuum Eccleſiarum cathedralium, & Metropolitan. Monaſteriorumque, & aliorum quorumcunque beneficiorum Eccleſiaſticorum plenaria diſpoſitio, & adminiſtratio, ad nos, & Rom. Pont. pro tempore exiſten. & illos etiam qui eiuſmodi Eccleſias, Monaſteria, & beneficia iure, & canonice obtinent, ſolum pertineant, ſæculareſque Principes, omni etiam diuino iure id prohibentē, dictis Eccleſiis, Monaſterijs, ac beneficiis intromittere ſe nullatenus debeant, Statuimus & ordinamus, vt fructus, reditus, & prouentus Eccleſiarum, Monaſteriorum, ac beneficiorum per ſæculares vllos Principes, etiam ſi Imperator, Reges, Reginæ ve, ſeu Reſpublicæ, vel potentatus fuerint, aut per eorum officiales, ſeu iudices etiam Eccleſiaſticos vel quaſcunque alias perſonas publicas, vel priuatas, de eorundem Imperatoris, Regum, Reginarum, ac Principum, Rerumque publicarum, vel potētatuum mandato ſequeſtrari, occupariue, aut modo aliquo detineri, ipſique huiuſmodi Eccleſias, Monaſteria, ac beneficia obtinen. ſub prætextu fabricæ, inſtaurationiſque, ſine Roman. Pont. pro tempore exiſtentis expreſſa licentia, aut eleemoſynarum, ſeu quouis alio colore, aut fuco, impediri non debeant, quominus de illis vt antea libere, ac ſine impedimento diſponere valeant. Et ſi ſequeſtrati fuerint, occupatiue, aut detenti, integre, libereque, ac ſine exceptione vel mora, prælatis ad quos de iure, legitimeque ſpectant, reſtituantur: de quibus, ſi diſsipati nuſquam reperiri poſsint, eorum iuſta æſtimatione facta, dictis prælatis ſatisfieri volumus per eos qui dictas ſequeſtrationes, applicationes, diſsipationeſque fecerint, aut fieri mandauerint, ſub pœna excommunicationis, aut interdicti Eccleſiaſtici talium Principum terris, & dominio, eo ipſo incurrendis. Et vt eorum, ac eiſdem ſubiectorum bona vbicunque reperta, ſi moniti parere noluerint, capi, & retineri poſsint; ipſi vero contrafacientes, tam ſupradictis pœnis, quam priuationis feudorum, & priuilegiorum, quæ a nobis, & Roman. vel alijs Eccleſiis nunc & pro tempore obtinuerint, & alijs contra violatores, & oppreſſores libertatis Eccleſiaſticæ, etiam per extrauagantes, & alias conſtitutiones, etiam incognitas, & forſan in vſu non exiſtentes, impoſitis quas, earū omnium tenores pro expreſsis & inſertis habentes innouamus, ac perpetuum firmitatis robur habere decernimus, & declaramus, ac ſecundum eas per quoſcunque iudices, etiam Sanctæ Ro. Ec. Card. ſublata, & adempta eis aliter iudicandi declarandique poteſtate, ſententiari, iudicari, & interpretari debere volumus, atque mandamus. Et cum a iure tam diuino, quam humano laicis poteſtas nulla in Eccleſiaſticas perſonas attributa ſit, innouamus omnes, & ſingulas conſtitutiones fe. re. Bonifacij Papæ. VIII. etiam prædeceſſoris noſtri quæ incipit Felicis, & Clemen V. quæ incipit, ſiquis ſuadente, necnō quaſcunq; alias Apoſtolicas ſanctiones in fauorem libertatis Eccleſiaſticæ, & contra eius violatores quomodolibet editas, & pœnis etiam contra talia præſumen. in bulla quæ legitur in cœna Domini, contentis, in ſuo robore permanſuris. Et cum in Lateranen. pariter ac Concilijs generalibus, ſub excommunicationis pœna, prohibitum fuerit, ne Reges, Principes, Duces, Comites, Barones, Reſpublicæ, & alij potentatus quicunque, Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, ac terris quoquomodo præſiden. collectas, decimas, & alia huiuſmodi onera, Clericis, Prælatis, & alijs quibuſcūque perſonis Eccleſiaſticis imponant, exigantque, neue a ſponte etiam dantibus & conſentien, etiam recipiant, atque in præmiſsis auxilium, fauorem, conſiliumue palam vel occulte præſtante, ſin excommunicationis latæ

ſententiæ

ſententiæ pœnam eo ipſo incidant, & ipſæ quoque Reſpublicæ ac communitates, & vniuerſitates circa hoc quomodolibet delinquentes, Eccleſiaſtico eo ipſo ſubijciantur interdicto, Prælati etiam præmiſſis abſque Ro. Pont. expreſſa licentia vltro conſentien. excommunicationis, & depoſitionis pœnam ipſo facto incurrant. Statuimus, & ordinamus vt de cætero talia præſumentes, etiam ſi (vt præfertur) qualificati fuerint, vltra ſupradictas pœnas quas contrauenien. eo ipſo incurrere volumus, innouamus, ad omnes actus legitimos inhabiles, & inteſtabiles habeantur. Et cum ſecundum leges ciuiles, & ſacrorum canonum cenſuras, ſortilegia per inuocationem demonum, incantationes, ac diuinationes, ſuperſtitiones prohibitæ ſint, Statuimus, decernimus, & ordinamus, vt clerici qui in præmiſſis culpabiles inuenti fuerint, arbitrio ſuperiorũ infamia notentur; ſi vero nõ deſtiterint, deponantur, atque in Monaſterium ad tempus arbitrio ſuperioris perfiniendum detrudantur, beneficijſque & officijs Eccleſiaſticis priuentur. Laici vero vtriuſque ſexus, excommunicationis, & alijs pœnis iuris, tam Ciuilis, quam canonici ſubiaceant. Et vt omnes ficti Chriſtiani, ac de fide male ſentientes, cuiuſcunque generis, aut nationis fuerint, necnon heretici, ſeu aliqua hereſis labe polluti, vel Iudaizantes, a Chriſtifidelium cætu penitus eliminentur, & a quocunque loco & præſertim a Ro. Curia expellantur, ac debita animaduerſione puniantur, Statuimus vt contra eos diligenti inquiſitione vbique & in dicta Curia maxime, procedatur per iudices per nos deputandos, & eius criminis reos, & legitime conuictos, debitis pœnis puniri; relapſos vero, abſque vlla ſpe veniæ, aut remiſſionis affici volumus. Et conſtitutiones, & ordinationes noſtræ huiuſmodi quas pro nunc ordinamus, vitam, mores, Eccleſiaſticamque diſciplinam concernant, tam officiales noſtros, quam alios, tam in Ro. Cu. quam extra vbique locorum commorantes, imitari conuenit, illis ligari, eoſque ad eorum obſeruationem inuiolabiliter teneri volumus, atque decernimus, Et ne conſtitutiones ipſæ alijs cenſuris, ac pœnis in contrafacien. per antiqua iura, & conſtitutiones impoſitis derogare in aliquo videantur, cum ad augmentum editæ, atque excogitatæ fuerint, etiam declaramus, per earum diſpoſitiones, ordinationeſque, nihil prorſus iuri communi, vel decretis aliorum Ro. Pont. vllatenus derogatum eſſe. Quinimmo ſi qua in eis propter peruerſam temporum, aut locorum vel hominum corruptelam, vel abuſum, aut quamcumque aliam cauſam minime probandam, vigorem ſuum amiſerint, ea ex nunc innouamus, confirmamus, & inuiolabiliter obſeruari mandamus. Quas noſtras conſultiſſimas conſtitutiones poſt duos menſes ab earum publicatione, ligare debere, etiam decernimus, & declaramus; diſtrictius inhibentes ne quis eas gloſare, vel ſuper eis commentaria, interpretationeſue facere, abſque ſpeciali noſtra vel ſedis Apoſtolicæ licentia, præſumat. Si quis autem auſu temerario contrauenerit, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam eo ipſo incurrat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ſanctionis, reformationis, intentionis, ordinationis, exhortationis, monitionis, præcepti, voluntatis, innouationis, confirmationis, mandati, decreti, declarationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ in publica Seſsione, in Lateranen. Sacroſancta Baſilica ſolenniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quartodecimo, tertio nonas Maij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM.

Contra exemptos; Quod cauſæ ad forum eccleſiaſticum ſpectantes, in prima inſtantia coram Ordinarijs cognoſcantur; & de alijs capitulis, eccleſiaſticæ libertatis conſeruationem concernentibus.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Sacro approbante Concilio. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ (diſponente Domino) præſidentes, iuxta paſtoralis officij debitum, libenter intendimus vtilitatibus ſubditorum, & ad conſeruandam libertatem Eccleſiaſticam, & remouenda ſcandala, ponendam concordiam, & nutriendam quietem inter Eccleſiarum prælatos, & eorum ſubditos, eo propenſius Apoſtolicæ ſollicitudinis ſtudium adhibemus, quo diſſenſionem talium fore diſpẽdioſam experimento comprobatur, necnon indulta pariter, & priuilegia eiſdem ſubditis in ipſorum prælatorum diſpendium, tam per prædeceſſores noſtros, quam ſedem apoſtolicam conceſſa, ita libenter moderamur, ne exinde ſcãdala procedant, ne ue ex eis vlli detur materia malignandi, & perſonæ Eccleſiaſticæ a bono obedientiæ, necnon diuini perſeuerantia ſeruitij nullatenus retrahantur. Sane nuper ad noſtrum relatio fidedigna perduxit auditum, quod Canonici Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, & Collegiatarum Eccleſiarum, & alij Clerici ſeculares plura præſumunt, quæ ipſis infamiam non paruam pariunt, & alijs inferunt læſionem, prætextu exemptionis, & libertatis a dicta ſede obtentæ, Ordinariorum correctiones & ordinationes, ſubterfugium, ac eorum forum, ſiue iudicium declinant; nonnulli etiam impunitatem ſuorum exceſſuum per priuilegium exemptionis obtinere ſperantes, exceſſus ipſos committere non verentur, quos niſi per exemptionem qua gaudent crederent ſe defendi, nullatenus fuiſſent commiſſuri. Hinc itaque accidit, vt propter eorum audaciam, qui prætextu priuilegij exemptionis, impunitatem exceſſuum obtinere confidentes, nonnulla multoriens committant enormia, per quæ plurimum diffamatur Eccleſia, & ſcandala grauia gerantur, potiſſime autem cum talia per eos, ad quos horum ſpectat correctio, incorrecta remaneãt, ſeu illi ad quos ſpectat illa punire, negligunt, Nos volentes ne eo prætextu delicta remaneant impunita, morbo huiuſmodi neceſſariam adhibere medelam, ſacro approbante Concilio, ſtatuimus, vt decetero illi, quibus exemptorum correctio & punitio a dicta ſede demandata eſt, circa illam vigilanter intendant, & diligenter officij ſibi commiſſi debitum exequantur, & quam primum eis exemptos ipſos deliquiſſe legittime conſtiterit, ita eoſdem exemptos delinquentes puniant, quod ijdem exempti metu pœnæ a ſuis arceantur inſolentijs, & alij eorum exemplo perterriti, proſilire ad ſimilia merito perhorreſcant. Et ſi circa hoc negligentes fuerint, Diœceſani, & alij locorum Ordinarij, eoſdem, quibus exemptorum correctio huiuſmodi competit, perſonaliter, ſi illo-

rum copia, & notitia haberi poterit; alioquin, vel ſi nullus in partibus exemptorum ipſorum certus iudex fuerit, eos quorum ſua in præmiſſis intereſſe putauerint, per edictum publicum, Cathedralium, ſeu aliarum Eccleſiarum locorum, in quibus exemptorum iudices huiuſmodi reſidere, ſeu nullis eorundem exemptorum iudicibus exiſtentibus, ipſos exemptos deliquiſſe contigerit, valuis aſſigendum, moneant, vt ipſi, tales exemptos delinquentes, & criminoſos puniant, & caſtigent infra competentem terminum, monentium ipſorum arbitrio moderandum Et ſi ipſi moniti in hoc negligentes fuerint, & id adimplere neglexerint, ſeu recuſauerint, tunc vt in eo in quo deliquerint puniantur, cognitione huiuſmodi ea vice ſint priuati, & ſe non intromittant vllatenus de eiſdem: ſed Diœceſani, & alij locorum Ordinarij huiuſmodi, contra tales exemptos delinquentes, & criminoſos, auctoritate noſtra, ad inquiſitionem, vel per accuſationem, ſine aliquibus tormentis, procedere, & teſtes per ſeipſos examinare poſſint, ac proceſſum ipſum (quem ratione ſolennitatis iuris, præterquam ratione citationis omiſſæ, dummodo delictum alias rite probatum fuerit, nullum allegari vel dici poſſe prohibemus, ſed per eos habitum, clauſum, & eorum ſigillo munitum, ad ſedis apoſtolicæ examen, ipſorum exemptorum delinquentium expenſis, etiam in ipſo proceſſu factis, ad quarum ſolutionem Ordinarii ipſi poſſint eoſdem inquiſitos & accuſatos compellere, per proprium, vel alium nuntium quantocitius deſtinare procurent) apud eandem ſedem, per Romanum Pontificem vel alium, cui duxerit committendum, diligenter examinandum, & ita culpabiles repertos quod ad condemnationem, vel propter ſufficientia indicia, propter quæ ad torturam pro veritate exquirenda procedi valeat, ad ipſos Diœceſanos, ſeu Ordinarios per eos auctoritate noſtra in cauſa inquiſitionis, ſeu accuſationis, vlterius legitime procedendum, & cauſam ipſam, prout iuſtum fuerit, terminandam remittendum. Notarij autem dictæ ſedis, quorum officium in ipſis primitiuæ Eccleſiæ initijs, a fe. re. Clemente Papa primo ad ſanctorum geſta perquirenda atque conſcribenda noſcitur inſtitutum, ad Protonotariatus officium aſſumpti, habitum & rochettum deferentes, & alij noſtri, & dictæ ſedis officiales actu ſua officia exercentes, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, ab omni Ordinariorum iuriſdictione ſint exempti. Alij vero Notarij habitum Protonotariatus non deferentes, niſi illum infra trimeſtre, poſt præſentium publicationem aſſumpſerint, & ipſi ac alij in poſterum aſſumendi, habitum, & rochettum huiuſmodi continue non geſtantes, atque alij noſtri, & dictæ ſedis Officiales officia ſua actu non exercentes, tam in criminalibus, quam in ciuilibus, ratione cauſæ ſummam xxv. ducatorum auri de Camera non excedentis dumtaxat, corundẽ Diœceſenorum, & Ordinariorum iuriſdictioni ſubiaceant. In ciuilibus vero cauſis ſummam huiuſmodi excedentibus, plena gaudeant exemptione, & a dictorum Diœceſanorum, & Ordinariorum iuriſdictione penitus ſint exempti. Dignum quoque & etiam congruum arbitrantes, quod ex Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium familiaribus illi dumtaxat priuilegio exemptionis gaudeant, qui actu domeſtici, & continui ſunt commenſales, vel ab eiſdem Cardinalibus ad ipſorum exequenda negotia miſſi, vel qui recreationis cauſa ad tempus a Romana curia abſentes fuerint, cæteris vero etiam familiaritatis litteras habentibus, quominus correctioni Diœceſanorum & Ordinariorum eorundem ſubiaceãnt, familiaritatis huiuſmodi priuilegium nullatenus ſuffragetur. Et cum eiſdem Diœceſanis, vt monaſteria monialium ſedi Apoſtolicæ immediate ſubiecta, in eorum Diœceſibus conſiſtentia, ſemel in anno viſitare poſſint, per Conſtitutionem in Concilio Viennen. editam, quæ incipit, Attendentes, plena fuerit data facultas, illam innouamus, ac exemptionibus, & priuilegijs quibuſcunque non obſtantibus, diſtricte ſeruari præcipimus & mandamus. Per præmiſſa quoque eiſdem Diœceſanis, & Ordinarijs, caſibus quibus in exemptos a iure iuriſdictio conceſſa eſt, nullatenus præiudicium generetur. Exemptiones autem de cætero abſque rationabili cauſa, & quorum intereſt minime citatis, pro tempore conceſſas, nullius roboris & momenti eſſe decernimus. Et cum eccleſiaſticus ordo confundatur, ſi ſua vnicuique iuriſdictio non ſeruetur, Ordinariorum iuriſdictioni (quantum cum Deo poſſumus) fauere, ac litibus finem celerius imponi, & litigantium immoderatis ſumptibus, & expenſis parci ſatagentes, Statuimus & ordinamus, quod ſingulæ cauſæ, tam ſpirituales, quam ciuiles & mixtæ, forum eccleſiaſticum quomodolibet concernentes, & beneficiales (dummodo beneficia ipſa generaliter reſeruata non fuerint, & ipſorum ſingulorum beneficiorum fructus, reditus, & prouen. xxiiij. ducatorum auri de camera, ſecundum communem æſtimationem valorem annuum non excedant) in prima inſtantia extra Ro. curiam, & in partibus coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoſci, & terminari; ita quod nulli ante diffinitiuam ſententiam liceat appellare, nec appellatio (ſi fuerit emiſſa) vllatenus admitti, niſi ab interlocutoria, quæ vim habeat diffinitiuæ, vel a grauamine minime concernente negotium principale, quod per appellationem a diffinitiua ſententia reparari nõ poſſit, niſi alter collitigantium aduerſarij ſui potentiam merito perhorreſcens, ſeu alia probabili, & honeſta cauſa aliter quam per proprium iuramentum ſaltem ſemiplene probata, coram Ordinario non auderet litigare. Eo enim caſu, cauſæ ipſæ, etiam appellationum, in dicta curia, etiam in prima inſtantia, committi & cognoſci & terminari poſſint. Alioquin appellationes, & illarum, etiam aliarum cauſarum huiuſmodi commiſſiones in poſterum, & quidquid inde ſecutum fuerit, nullius ſint roboris vel momenti. Iudices autem, & Conſeruatores a ſede apoſtolica deputati, ſi in altero iurium graduati non fuerint, Aſſeſſorem partibus non ſuſpectum, ab ipſis partibus, vel earum altera requiſiti, aſſumere, & ſecundum eius relationẽ iudicare teneantur. Et quia ſæpius & multiplici relatione percepimus, quam plurimas eccleſias, & illis præſidentes Epiſcopos, tam citra quam vltra montes, vexari in eorum iuriſdictionibus, iuribus, & dominijs, ac turbari a domicellis, Principibus, & nobilibus eorundem, qui ſub colore iuriſpatronatus, quod in beneficijs eccleſiaſticis habere confingunt, nullo priuilegio apoſtolico ſuffulti, ſine Ordinariorum collationibus, & litteris, & abſque aliquo ſaltem colorato titulo, beneficia non ſolũ clericis ſed etiam laicis conferre, Sacerdotes & Clericos delinquentes ad eorum libitum punire, Decimas omnium rerum, & ad quarum ſolutionem de iure tenentur, ac Cathedralium, & alia quæ legis Diœceſanæ, & iuriſdictionis ſunt, & ad ipſos Epiſcopos dumtaxat pertinent, temere auferre, fraudare, vſurpare, ſeu vt præmiſſa fiant mandare, ac ipſa & fructus quoſcunque ne a ciuitatibus, terris, & locis eorum extrahantur prohibere, feuda, poſſeſſiones, & prædia occupare, & indebite detinere, ſeu ad feuda & bona ipſarum eccleſiarum eis cõcedendum, ac beneficia eccleſiaſtica perſonis per eos nominatis conferendum, minis, & terroribus, ac alijs vijs indirectis inducere, & compellere, & alia quamplurima damna, iacturas, & iniurias, eccleſijs, & earũ prælatis, ac clericis præfatis inferri, non modo permittere, ſed etiam expreſſe mandare præſumant; Attendentes

igitur

Digitized by Google

igitur quod laicis in clericos & perſonas eccleſiaſticas, ac bona eccleſiaſtica, non eſt attributa facultas, atque
æquum & iuſtum eſſe, vt in eos iura inſurgant, qui illa offendere præſumunt; Necnon conſiderantes quantum
ex his tam noſtro & apoſtolicæ ſedis honori, quam perſonarum eccleſiaſticarum quieto & proſpero ſtatui, nõ
ſine dãnanda pernicie derogetur; Ac cupientes, eos quos ad obſeruantiam iurium, virtutum præmia non indu-
cunt, tam adiectarum exaggeratione pœnarum, quam adijciendarum de nouo, formidine, a temerarijs auſibus
refrenare, Omnes & ſingulas conſtitutiones, quæ ſuper Decimarum ſolutione, & contra violatores, & rapto-
res eccleſiarum, & incendiarios, agrorum depopulatores, & tam S. R. E. Card. quam venerabiles fratres no-
ſtros Epiſcopos, & alias perſonas eccleſiaſticas, ſeculares, & regulares capientes, detinentes, & eorum iuriſdi-
ctionem & iura quomodolibet indebite occupantes, aut eos in eorum iuriſdictionis exercitio perturbantes,
ſeu moleſtantes, eos quoque ad conferendum beneficia eccleſiaſtica perſonis per eos nominatis, aut alias de
illis pro eorum libito voluntatis diſponendum, & feuda ac bona eccleſiaſtica in emphitheoſim concedendum,
aut alias vendendum, temere compellentes, Necnon ſtatuta contra libertatem Eccleſiaſticam facientes, & ad
præmiſſa auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes, hactenus emanarunt, innouamus. Et cum ea ne dum iuri
contraria, ſed etiam eccleſiaſticæ libertati opprobrioſa ſint quam plurimum & aduerſa, vt de officio nobis cre-
dito dignam Deo poſſimus reddere rationem, affectibus & monitis paternis, Imperatorem, Reges, Principes,
Duces, Marchiones, Comites, Barones, & quoſcunque alios alterius cuiuſcunque nobilitatis, præeminentiæ,
potentiæ, ſeu poteſtatis, excellentiæ, vel dignitatis exiſtentes, attente hortamur in Domino, eiſdem in virtute
ſanctæ obedientiæ mandantes, vt ipſi conſtitutiones prædictas obſeruent, & faciant a ſuis etiam ſubiectis inuio-
labiliter obſeruari, quacunque conſuetudine contraria non obſtante, ſi diuinam offenſam, & ſedis apoſtolicæ
debitam vitare voluerint vltionem; Ac collationes de dictis beneficijs ſic factas, nullas & irritas nihilominus
eſſe decernimus, ac illis vtentes, reddantur inhabiles ad alia beneficia eccleſiaſtica obtinenda, donec cum eis
ſuper hoc per ſedem prædictam fuerit diſpenſatum. Mature quoque conſiderantes, quod poſt Chriſti ad cæ-
los aſcenſionem, Apoſtoli per ſingulas vrbes & diœceſes, Epiſcopos diſtribuerunt, ſicut ſancta Ro. Eccleſia per
orbem conſtituit eoſdem Epiſcopos, in parte ſollicitudinis vocando, onera gradatim diſtribuendo per Patriar-
chas, Primates, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac ſacris etiam canonibus fuerit diffinitum, per eos pro morum
correctione, & controuerſiarum deciſione, & determinatione, ac mandatorum Domini obſeruatione, fieri
debere Concilium prouinciale, ac Synodum Epiſcopalem, vt deprauata corrigerentur, & illa facere negligen-
tes, canonicis pœnis ſubiacerent, Cum conueniat nos circa ea quæ rempublicam Chriſtianam concernunt, eſſe
intentos, deſiderantes canones ipſos firmiter obſeruari, eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, &
Epiſcopis diſtricte iniungimus, vt de officio eis commiſſo dignam Deo poſſint reddere rationem, canones,
Concilia, & Synodos huiuſmodi fieri mandantes, quocunque priuilegio non obſtan. inuiolabiliter obſeruent,
præterquam quo ad Concilium prouinciale, quod de cætero ſingulis triennijs fieri mandamus, ad illaque etiam
exemptos accedere debere decernimus, priuilegio, ac conſuetudine quacunque contraria non obſtan. Circa
hoc autem negligentes, penas in eiſdem Canonibus contentas ſe nouerint incurſuros. Et cum conſtitutione
in Concilio Viennen. edita, quæ incipit, In pleriſque, vt Pont. dignitatis honor ſeruaretur, ſtatutum fuerit, ne
Eccleſijs Cathedralibus, bonis temporalibus (ſine quibus ſpiritualia diu eſſe nõ poſſunt) priuatis, ac clero, & po
pulo Chriſtiano carentibus, de aliquibus perſonis præſertim religioſis prouideretur, Conſtitutionem ipſam in
nouamus, illamque inuiolabiliter obſeruari debere volumus, atque mandamus, niſi aliqua iuſta cauſa in Con-
ſiſtorio noſtro ſecreto approbanda, alias duxerimus faciendũ. Nos enim quicquid contra præmiſſa, vel ali-
quod præmiſſorum contigerit attentari, irritum decernimus, & inane, contraria quacunque conſtitutione, vel
priuilegio non obſtan. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, prohibitionis,
præcepti, conſtitutionis, ordinationis, hortationis, iniunctionis, innouationis, voluntatis, mandati, & decreti
infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omni-
potentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ in publica
Seſsione in Lateran. ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quin
genteſimo decimoquinto, quarto nonas Maii, Pontificatus noſtri anno tertio.

I D E M.

9

De Montibus pietatis, vulgo appellatis.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Sacro approbante Con-
cilio. Inter multiplices noſtræ ſollicitudinis curas, illam in primis ſuſcipere pro noſtro pa-
ſtorali officio debemus, vt quæ ſalubria, & laudabilia, ac Catholicæ fidei conſona, & bonis
moribus conformia, noſtro tempore non ſolum enucleentur, verum etiam ad poſteros pro-
pagentur, & quæ materiam ſcandali præbere poſſent, penitus ſuccidantur, & radicitus extir-
pentur, nec pullulare vſquam ſinantur; ea in agro Dominico, & vinea Domini Sabaoth dum-
taxat conſeri permittendo, quibus fidelium mentes paſci ſpiritualiter poſſint, eradicatis zizanijs, & oleaſtri ſte
rilitate ſucciſa. Sane cum olim inter nonnullos dilectos filios Sacræ Theologiæ Magiſtros, ac Iuris Vtriuſque
Doctores, controuerſiam, quandam non ſine populorum ſcandalo & murmuratione exortam, & nuper his die
bus innouatam eſſe comperierimus, circa pauperum releuationem in mutuis eis publica auctoritate faciendis,
qui Montes pietatis vulgo appellantur, quique in multis Italiæ Ciuitatibus, ad ſubueniendum per huiuſmodi mu
tuum, pauperum inopiæ, ne vſurarum voragine deglutiantur, a Ciuitatum magiſtratibus, & alijs Chriſtifidelibus
ſunt inſtituti, atque a ſanctis viris diuini verbi præconibus, & laudati, & perſuaſi, ac a nonnullis, etiam Sum-
mis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris probati & confirmati ſunt, ne præfati Montes a Chriſtiano dogmate
diſſonantes, vel non, vtraque parte diuerſimode ſentiente, atque prædicante; Nonnullis enim magiſtris, & Do
ctoribus dicentibus, eos Montes nõ eſſe licitos, in quibus aliquid vltra ſortem pro libra, decurſo certo tempo
re, per miniſtros huius Montis, ab ipſis pauperibus quibus mutuum datur, exigitur, & propterea ab vſurarum
crimina

crimine iniuſtitiae, ſeu ab aliqua certi ſpecie mali, mundos non euadere; cum Dominus noſter, Luca Euangeliſta atteſtante, aperto nos præcepto obſtrinxerit, ne ex dato mutuo quicquam vltra ſorté ſperare debeamus. Ea enim propria eſt vſurarum interpretatio, quando videlicet ex vſu rei quæ non germinat, nullo labore, nullo ſumptu, nullo ue periculo, lucrum fœtusque conquiri ſtudetur. Addebant etiam ijdem Magiſtri & Doctores in hijs Montibus, neque commutatiuæ, neque diſtributiuæ iuſtitiæ fieri ſatis, cum tamen iuſtitiæ terminos, contractus huiuſmodi excedere non debeant, ſi debeant approbari. Idque præterea probare nitebantur, quia impenſæ pro huiuſmodi Montium conſeruatione, a pluribus (vt aiunt) debitæ, a ſolis pauperibus quibus mutuum datur, extorqueantur, pluraque interdum vltra neceſſarias & moderatas impenſas, non abſque ſpecie mali ac incentiuo delinquendi, quibuſdam alijs perſonis (vt inferre videntur) exhibeantur. Alijs vero pluribus magiſtris, & Doctoribus contra aſſerentibus, & in multis Italiæ Gymnaſijs verbo & ſcripto conclamantibus, pro tanto bono, tanquam Reipublicæ per neceſſario, modo ratione mutui nihil petatur neque ſperetur, pro indẽnitate tamen eorumdem montium, impenſarum videlicet miniſtrorum eorumdem ac rerum omnium ad illorum neceſſariam conſeruationem pertinentium, abſque montium huiuſmodi lucro, idque moderatum & neceſſarium ab hijs qui ex huiuſmodi mutuo commodum ſuſcipiunt, licite vltra ſortem exigi, & capi poſſite non nihil licere; cum regula iuris habeat. Quod qui commodum ſentit, onus quoque ſentire debeat, præſertim ſi apoſtolica accedat auctoritas: Quam quidem ſententiam a fel. rec. Paulo II Sixto IIII. Innocentio VIII. Alexandro VI. & Iulio II. Rom. Pontificibus prædeceſſoribus noſtris probatam, a ſanctis quoque ac Deo deuotis & in magna, ob ſanctitatis opinionem, exiſtimatione habitis, Euangelicæ veritatis prædicatoribus prædicatam eſſe oſtendunt, Nos ſuper hoc (prout nobis eſt ex alto conceſſum) oportune prouidere volentes, Alterius quidem partis iuſtitiæ zelum, ne vorago aperiretur vſurarum, Alterius pietatis & veritatis amorem, vt pauperibus ſubueniretur; vtriuſque vero partis ſtudium commendantes; cum hæc ad pacem, & tranquillitatem totius Reipublicæ Chriſtianæ ſpectare videantur, ſacro approbante Concilio, declaramus, & diffinimus, Montes pietatis antedictos per Reſpublicas inſtitutos, & auctoritate ſedis apoſtolicæ hactenus probatos & confirmatos, in quibus pro eorum impenſis & indemnitate aliquid moderatum, ad ſolas miniſtrorum impenſas, & aliarum rerum ad illorum conſeruationem (vt præfertur) pertinentium, pro eorum indemnitate dumtaxat, vltra ſortem, abſque lucro eorumdem montium, recipitur, neque ſpeciem mali præferre, nec peccandi incentiuum præſtare, neque vllo pacto improbari, quinimo meritorium eſſe, ac laudari & probari debere, tale mutuum minime vſurarium putari, licereque illorum pietatem, & miſericordiam populis prædicare, etiam cum indulgẽtijs a ſancta ſede Apoſtolica eam ob cauſam conceſſis: Ac deinceps alios etiam ſimiles Montes, cum Apoſtolicæ ſedis approbatione erigi poſſe, Multo tamen perfectius, multoque ſanctius fore, ſi omnino tales montes gratuiti conſtituerentur, hoc eſt, ſi illos erigentes, aliquos cenſus aſſignarent, quibus ſi non omni, ſaltem vel media ex parte, huiuſmodi montium miniſtrorum ſoluantur impenſæ, vt ad leuiorem æris ſoluendi portionem, medio hoc, pauperes grauari contingat, ad quos cum huiuſmodi cenſus aſſignatione, pro impenſarum ſupportatione erigendos, Chriſtifideles maioribus indulgentijs inuitandos eſſe decernimus. Omnes autem religioſos & eccleſiaſticas ac ſæculares perſonas, qui contra præſentis declarationis & ſanctionis formam, de cætero prædicare, ſeu diſputare, verbo vel ſcriptis auſi fuerint, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam, priuilegio quocũque non obſtante, incurrere volumus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, diffinitionis, decreti, & excommunicationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ in publica Seſſione, in Lateranen. ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinto decimo, quarto Non. Maij, Pontificatus noſtri anno tertio.

IDEM.

10

Contra inuadentes Ciuitates, Terras, & quæcunque alia loca, ad Romanam Eccleſiam pertinentia.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Inter graues ſollicitudines, & curas quibus pro paſtoralis officij, & Apoſtolicæ ſeruitutis debito cõtinue præmimur, vna eſt peculiaris, qua ſemper angimur, vt defenſioni, & cuſtodiæ Ciuitatum, & Terrarum, & locorum nobis, & S. R. E. ſubiectorum aſſidue inuigilemus, ac ne peruerſorum temerarijs auſibus, a quibuſuis gentium armorum ductoribus, qui ſine iuſtitiæ miniſterio, ſed hoſtili manu, & propria temeritate procedunt, occupentur, & diſsipentur, omnibus remedijs, & iuris auxilio opportune prohibere. quod tanto periculoſius negligitur, quanto exinde turbatio, & confuſio Ciuitatum, & Terrarum Eccleſiaſtici ſtatus de facili cauſaretur, & Pontificalis authoritas minueretur. Cum itaque opem, & operam efficaces adhibere debeamus, vt omnes Chriſtifideles, præſertim in terris, & locis nobis, & dictæ ſedi mediate, vel immediate ſubiectis exiſtentes, ſublatis quibuſcunque armorum ſtrepitibus, & impedimentis quiete & pacifice viuere valeant, omnibus iuris remedijs (vbi etiam peruerſorum audacia exigit, vibrato Apoſtolicæ poteſtatis mucrone) per cenſuras eccleſiaſticas prouidere volentes. Sane cum mente reuoluimus quot & quantos labores fel. rec. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter pro recuperatione Ciuitatum, Terrarum, & locorum ad Romanam Eccleſiam canonico titulo pertinentium, quæ a diuerſis Ducibus, Principibus, & potentatibus longo tempore occupata, & detenta fuerant, paſſus ſit; præſertim cum adductus fuerit conſilium capere de adeundis per ſe ipſum, viſitandis, & reformandis aliquibus Romanæ Eccleſiæ Ciuitatibus, & illarũ ſtatu, aſſumptis etiam aliquibus copijs, vt contumaces compeſcere poſſet, iter matura deliberatione cũ S. R. E. Cardinalibus, ipſis eum commitantibus, arripere, illaque felici, & proſpero ſucceſſu, dextera Domini ſibi aſſiſtente, recuperauerit, & dictæ Romanæ Eccleſiæ reintegrauerit. Nos etiam poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem, diuina fauente clementia, aſſumptionem, Parmam, & Placentiam Ciuitates, quibus Apoſtolica

ſede,

ſedes, ea tunc vacante, ſpoliata fuerat, ſumma diligentia reſtitui curauimus, vt omnia quæque per eundem Iulium prædeceſſorem recuperata, pro noſtro & dictæ ſedis honore, non minori diligentia, ac oportunis iuris remedijs conſeruare intendimus, quam idem Iulius prædeceſſor, cum in humanis ageret, recuperare ſtuduerit: animo etiam ſemper geſſimus, Reges, & Principes, ac Potentatus, quos tempore aſſumptionis noſtræ huiuſmodi inter ſe bello diſſidentes audiuimus, non armis, ſed concordia, eorum differentias, & lites, Domino concedente, terminari, & inter fideles quoſlibet, controuerſias ſuper quacunque, etiam maxima importante re, via iuris, & non armis, decidi, & terminari, ipſaque arma Regum, & Principum, ac potentatuum prædictorum vnanimi conſenſu contra immaniſſimos Chriſti nominis hoſtes, ad fidei exaltationem conuerti, ſummo ſtudio concupiuimus. Et cum a quampluribus prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, conſtitutiones, diuerſas cenſuras, & pœnas in ſe continentes, contra occupantes Ciuitates, & Terras, & loca huiuſmodi, aut illa hoſtiliter inuadentes emanauerint, & ſingulis annis cenſuræ huiuſmodi contra talia præſumentes in die cœnæ Domini innouentur; ea propter ne terrarum, aut locorum, ac iurium, ſeu bonorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ curam negligere videamur; necnon ad tollendam ſuper præmiſſis ignorantiæ, aut cuiuſlibet alterius generis excuſationem; omnes, & ſingulas conſtitutiones, & literas Apoſtolicas, ac proceſſus, qui ſingulis annis publice promulgantur in die cœnæ Domini, ex more Romanorum Pontificum, ac alias quaſcunque conſtitutiones, ſeu canonicas ſanctiones quomodolibet æditas, excommunicationis, ac alias ſententias, cenſuras & pœnas contra Ciuitates, & Terras, loca, & iura ad dictam Romanam Eccleſiam pertinentia occupantes, aut illa hoſtiliter inuadentes, vel ad id per ſe, vel alium, ſeu alios, auxilium, conſilium, vel fauorem, directe, vel indirecte, aut alias quouis quæſito colore præſtare præſumentes, cuiuſcunque ordinis, præeminentiæ, conditionis, & ſtatus, etiam ſi Cardinalatus, aut Patriarchali, Regali, Reginali, aut alia quauis eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeant dignitate, continentes, approbamus, & innouamus; illaſque inuiolabiliter obſeruari debere decernimus: ac omnes & ſingulos Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, ac Communitatum, Vniuerſitatum tam in Italia, quam extra Italiam exiſtentium ſingulas perſonas, Ciuitates, Terras, & loca, præſertim Parmam, & Placentiam, ad dictam Romanam Eccleſiam mediate, vel immediate pertinentia, ſeu in quarum, vel quorum aut cuiuſlibet earum, vel eorum poſſeſſione quomodolibet eadem ſancta Romana Eccleſia per ſe, vel alium exiſterit, hoſtiliter inuadentes, aut alias cum gentibus armorum, aut ſtipendiarijs equeſtribus, vel pedeſtribus, aut ſine, etiam ad vocationem populorum, ſeu factionum, aut priuatarum perſonarum, aut alias qualitercunque, & quomodocunque, & quouis quæſito colore, aut ingenio, abſque noſtra ſpeciali licentia occupantes, necnon ſtipendiarios equeſtres, aut pedeſtres, quomodolibet contra præſentes literas noſtras, & in eis contenta militantes, aut auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes, ex parte omnipotentis Dei, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, auctoritate beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, ac noſtra, & de poteſtatis plenitudine, excommunicamus, anathematizamus, ac maledictionis, & damnationis æternæ mucrone percutimus, ac omniũ eccleſiaſticarum cenſurarum laqueis ligatos, & irretitos eſſe, vigore præſentium decernimus, ac reos criminis læſæ maieſtatis, & a ſede Apoſtolica, & a ſancta Romana Eccleſia, ac omnibus dictæ Romanæ Eccleſiæ deuotis, cum eorum bonis perpetuo diffidatos, infames, & inhabiles ad omnes eccleſiaſticas, vel mundanas dignitates, omneſque actus legitimos, & eccleſiaſtica ſepultura indignos eſſe, auctoritate, & poteſtate prædictis etiam decernimus. Et generaliter Ciuitates, Terras, Oppida, & loca quæcunque, ad quæ aliquem eorundem excommunicatorum declinare contigerit, quamdiu ibidem permanſerit, etiam triduo poſt receſſum eiuſdem, eccleſiaſtico interdicto ſubijcimus: necnon excommunicatos, anathematizatos, & maledictos, titulis, dignitatibus, & honoribus, in quibus conſtituti exiſtunt, & tam ipſos, quam Communitates, Caſtra, Oppida, & loca prædicta, omnibus priuilegijs, & indultis, etiam Studij generalis, conceſſionibus, & gratijs, dignitatibus, honoribus, quibus vtuntur, & gaudent, ſeu muniti ſunt, necnon bonis omnibus, quæ in feudum, vel in emphiteoſim, ſeu alias a præfata Romana, vel alijs eccleſijs, monaſterijs, & locis eccleſiaſticis, aut alias quomodolibet, etiam ab Imperatore, Regibus, ſeu alijs Principibus, ac ſæcularibus poteſtatibus obtinent, penitus priuamus, dictaque bona feudalia, vel emphiteotica, vt præfertur, obtenta, ad dominos ſuos reuerti debere, ita vt de illis libere diſponere poſſint, decernimus. Et ſi aliqui excommunicatis, anathematizatis, & maledictis prædictis, clerici, ſæculares, vel prælati, etiam in Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia dignitate, etiam Cardinalatus honore, & beneficiati fuerint; illos dignitate, ac titulo Cardinalatus, necnon prælaturis, adminiſtrationibus, regimineque, ac omnibus & ſingulis beneficijs, dignitatibus, perſonatibus, officijs, canonicatibus, & præbendis, alijſque beneficijs eccleſiaſticis, ac ordinibus, etiam ſacerdotalibus, ad quos promoti forent, ſine vlla ſpe reſtitutionis, & abſque alia citatione, ſeu declaratione, priuamus, & exnunc priuatos eſſe per præſentes decernimus. Abſolui autem a prædictis cenſuris, ſententijs, ac pœnis nullus ex ſupradictis per alium quàm per Romanũ Pontificem, niſi duntaxat in mortis articulo conſtitutus, poſſit, nec etiam tunc, niſi quantum fieri poteſt, ſatisfactione præuia, & de ſtando ſanctæ matris Eccleſiæ mandatis, & ſimilia vlterius non committendo, legitima cautione præſtita, aliter autem abſoluere, aut indignos ſepultura eccleſiaſtica, vt præfertur, ſepelire præſumentes, ſupradictis omnibus, & ſingulis pœnis eo ipſo ſubijcimus. Quodque de beneficijs prædictis poſſit, & debeat per ſedem prædictam duntaxat, ſeu ab illa ſpecialem facultatem habentes, abſq; alia declaratione incurſus pœnæ huiuſmodi, libere illico prouideri, auctoritate prædicta, ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine; ac omnibus, & ſingulis Ciuitatum, & Terrarum nobis & Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectarum perſonis, ſub eiſdem pœnis, quas eo ipſo ſi contrafecerint, abſque alia declaratione incurrant, & à quibus, vt præfertur, nonniſi à nobis, & ſucceſſoribus noſtris, præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa, abſolui poſſint, in virtute ſanctæ obedientiæ, diſtricte præcipiendo mandamus, ne aliquas gentes armigeras, præterquam ad noſtra, & dictæ S. R. E. ſtipendia militantes, quouis quæſito colore in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, Oppidis, & locis nobis ſubiectis, ſine noſtra ſpeciali licẽtia admittere, retinere, illiſq; victualia, aut aliquod ſubſidium quoquomodo præſtare præſumant; eoſque, etiam ſi Cardinalatus honore, vel Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut quauis alia eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeant dignitate, ſi contrafecerint, ipſo facto eiſdem pœnis ſubiacere, Ciuitates quoque, Terras, Caſtra, Oppida, & loca prædicta ad quæ inobedientes huiuſmodi declinare, & in quibus moram trahere contigerit, eccleſiaſtico ſuppoſita interdicto tamdiu firmiter ob-

ſeruando,

ſeruãdo, donec compuncti corde, huiuſmodi interdicti relaxationem, debita ſatisfactione præmiſſa, meruerint obtinere, ac ibidem permanſerint, & per triduum poſt eorum diſceſſum, auctoritate Apoſtolica, ſciẽtia, & poteſtate prædictis decernimus. Non obſtatibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſcunque priuilegijs, & indultis, ſiue indulgentijs, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, à prædicta ſede, ſub quauis forma, uel tenore, quibus uis ex ſupradictis, etiã Cardinalibus cõceſſis, quòd excõmunicari, vel anathematizari non poſſint, conſuetudinibus quoque, obſeruantijs, ſcriptis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret, præſentes literas ad ſingula quæq; loca, in quibus expediens fuerit, illas deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd illarum tranſumptis, manu alicuius Notarij inde rogati ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati, ſeu alterius perſonæ in eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ ſigillatis, ea prorſus fides indubia in iudicio, & extra, ac aliàs vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Inſuper vt præmiſſa omnia & ſingula ad omnium ad quos ſpectat, notitiam, & cognitionem deueniant, omniumque in præſentibus literis contentorum, certa & indubitata notitia habeatur, nulluſque præmiſſorum ignorantiam iuſte prætendere poſſit, nec ſe legitime excuſare valeat, volumus, & decernimus, præſentes literas noſtras, per aliquos curiæ noſtræ Curſores, vel Notarios publicos, in Baſilica Principis Apoſtolorum, & eccleſia Lateranenſi, hora diuinorum, publice, alta, & intelligibili voce legi, & publicari, & dictarum eccleſiarum portis, ſiue valuis, ac in acie Campi Floræ, & Cancellariæ Apoſtolicæ affigi, & ibidem per aliquod temporis ſpatiũ dimitti debere. Quæ ſic publicatæ, & affixæ, tunc àdie publicationis prædictæ immediate ligent, & effectum ſortiantur, & eos quos concernunt ita arctent, perinde ac ſi perſonaliter eiſdem intimatæ eſſent. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, excommunicationis, anathematizationis, percuſſionis, ſubiectionis, priuationis, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimoquinto, octauo Kal. Iulij, Pontificatus noſtri anno tertio.

IDEM.

II

Quod nullus quamcunque ſcripturam imprimere præſumat, niſi prius in vrbe per Vicarium, & Sacri Palatij Magiſtrum; extra Vrbem vero, per Epiſcopum, ac hæreticæ prauitatis Inquiſitorem, ſubſcripta fuerit.

LEO Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Sacro approbante Concilio. Inter ſollicitudines noſtris humeris incumbentes, perpeti cura reuoluimus, vt errantes, in viã veritatis reducere, ipſoſque lucrifacere Deo (ſua nobis cooperãte gratia) valeamus: hoc eſt quod profecto deſideranter exquirimus, ad id noſtræ mentis ſedulo deſtinamus affectum, ac circa illud ſtudioſa diligentia vigilamus. Sane licet litterarum peritia per librorum lectionem poſſit faciliter obtineri, ac ars imprimendi libros, temporibus potiſſimum noſtris, diuino fauente numine, inuenta ſeu aucta, & perpolita, plurima mortalibus attulerit cõmoda, cum parua impenſa, copia librorum maxima habeatur, quibus ingenia ad litterarum ſtudia percõmode exerceri, & viri eruditi in omni linguarum genere, præſertim autẽ catholici, quibus ſanctam Ro. Eccleſiam abundare affectamus, facile euadere poſſunt, qui etiam infideles ſciant, & valeant ſacris inſtitutis inſtruere, fideliumque collegio, per doctrinam Chriſtianæ fidei, ſalubriter aggregare: Quia tamen multorum querela noſtrum, & ſedis apoſtolicæ pulſauit auditum, quod nonnulli huius artis imprimendi magiſtri, in diuerſis mundi partibus, libros, tam Græcæ, Hebraicæ, Arabicæ, & Caldææ linguarum in latinũ translatos, quam alios, latino, ac vulgari ſermone editos, errores etiam in fide, ac pernitioſa dogmata etiam religioni Chriſtianæ contraria, ac contra famã perſonarum, etiam dignitate fulgentium, cõtinentes, imprimere, ac publice uendere præſumunt, ex quorum lectura non ſolum legentes non ædificantur, ſed in maximos potius tam in fide, quàm in vita, & moribus prolabuntur errores, vnde varia ſæpe ſcandala (prout experientia rerum magiſtra docuit) exorta fuerunt, & maiora in dies exoriri formidantur. Nos itaque ne id quod ad Dei gloriam & fidei augmentũ, ac bonarum artium propagationem, ſalubriter eſt inuentum, in contrarium conuertatur, ac Chriſtifidelium ſaluti detrimentum pariat, ſuper librorum impreſſione curam noſtram habendam fore duximus, ne de cetero cum bonis ſeminibus ſpinæ coaleſcant, vel medicinis uenena intermiſceantur. Volentes igitur de opportuno ſuper his remedio prouidere, hoc ſacro approbante Concilio, ut negotium impreſſionis librorum huiuſmodi, eo proſperetur felicius, quo deinceps indago ſolertior diligentius & cautius adhibeatur: Statuimus & ordinamus, quòd de cetero perpetuis futuris temporibus, nullus librum aliquem, ſeu aliam quamcunque ſcripturam, tam in Vrbe noſtra, quàm alijs quibuſuis ciuitatibus & diœceſibus, imprimere ſeu imprimi facere præſumat, niſi prius in Vrbe per Vicarium noſtrũ, & Sacri Palatij Magiſtrum, in alijs vero ciuitatibus, & diœceſibus, per Epiſcopum vel alium habentem peritiam ſcientiæ, libri, ſeu ſcripturæ huiuſmodi imprimendæ ab eodem Epiſcopo ad id deputandum, ac Inquiſitorem hereticæ prauitatis ciuitatis ſiue diœceſis, in quibus librorum impreſſio huiuſmodi fieret, diligenter examinentur, & per eorum manus propria ſubſcriptionem, ſub excommunicationis ſententia, gratis & ſine dilatione imponendã, approbentur. Qui autem ſecus præſumpſerit vltra librorum impreſſorum amiſſionem, & illorum publicam combuſtionem, ac centum ducatorum fabricæ baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, ſine ſpe remiſſionis, ſolutionem, ac anni cõtinui exercitij impreſſionis ſuſpenſionem, excõmunicationis ſententia innodatus exiſtat, ac demum ingraueſcente contumacia, taliter per Epiſcopum ſuum, uel Vicarium noſtrum reſpectiue, per omnia iuris remedia caſtigetur, quod alij eius exemplo ſimilia minime attemptare præſumant. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtrũ ſtatuti, & ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Data Romæ in publica Seſſione, in Lateranen. ſacroſancta baſilica ſollemniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo quintodecimo quarto Nonas Maij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

IDEM.

I D E M.

12

Reuocatio literarum De ſocietatibus officiorum Romanæ Curiæ, ab eodem Leone emanatarum.

MOtu proprio. Quia nonnumquam quod coniectura profuturum credidit, ſubſequens experimentum oſtendit eſſe nociuum, non debet reprehenſibile iudicari, ſi Romanus Pontifex geſta per eum quandoque reuocat & annullat, cum ea viderit obeſſe potius, quam prodeſſe: præſertim cum in tanta rerum multitudine, & negotiorum diuerſitate non poſſit vſque adeo humana fragilitas circa ſingula quæque prudenter circumſpecteque verſari, quin multa prætereant quæ poſtmodum, rerum ac temporum varietate penſata, aut moderatione corrigenda, aut reuocatione caſſanda, penitus eſſe videntur. Nuper animarum ſaluti, & conſcientiæ puritati, & indemnitati Officialium Romanæ Curiæ indigentium, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac poteſtatis plenitudine per noſtras literas perpetuo duraturas ſanximus & ordinauimus, vt quicunque officialis tam in Romana Curia, quam extra eam officia ad Romanum Pontificem, Sedem ſeu Cameram Apoſtolicam quomodolibet ſpectantia obtinens, &c. Nos attendentes, quod ex venditionibus, donationibus, & alienationibus partium officiorum huiuſmodi vigore dictarum literarũ hactenus factis quamplurima incommoda, ſicut magiſtra rerum experientia demonſtrat, in dies prouenerunt, & prouenient in futurum: ac volentes ſuper ijs opportunum adhibere remedium; Motu proprio, ſcientia, & poteſtate ſimilibus literas, ac ſtatutum, & ordinationem prædictã caſſamus, reuocamus, irritamus, & annullamus; ac caſſa, reuocata, irrita & nulla fore; ac ſaluis remanentibus tranſactionibus, venditionibus, donationibus, ac quibuſuis alijs alienationibus hactenus factis, quaſcunque tranſactiones, venditiones, donationes, & quaſuis alias alienationes vigore dictarum literarum de cætero fieri contigerit, nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti eſſe; ſicque per quoſcunque cauſarum palatij apoſtolici Auditores & Iudices etiam S. R. E. Cardinales, adempta eis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, interpretari, & ſententiari debere; irritum quoque & inane decernimus.

Introſcriptas literas vide ſupra pag. 116. numero 6.

Placet: publicetur, & deſcribatur. I.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptũ mandatũ Romæ, in Cancellaria apoſtolica, Anno Incarnationis Dñicæ 1516. Die vero 19. mẽſis Iunij. Pont. Sanct. in Chriſto D.N.D. Leonis diuina prouidẽtia Papæ X Anno. iiij.

M. de Campania Cuſtos.

I D E M.

13

Literas Sixti IIII. De facultate teſtandi conceſſa Curialibus, necnon De ędificijs & nouis operibus conſtruendis; ac etiam Iulij II. qui priores Sixti literas confirmauit; necnon Alexandri VI. ſuper uia Alexandrina approbat & innouat, & extendit ut ſic.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Inter curas multiplices, quæ pro paſtorali officio laudabiliter exequendo nobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam Romanæ vrbis in qua Apoſtolorum princeps ſibi, & ſuis in Chriſti Vicariatu ſucceſſoribus ſedem ſtatuit, & ad quam de vniuerſis orbis prouincijs frequens, aſſiduuſque hominum eſt acceſſus, conditio, non minus in vrbanorum, ruſticorumque prædiorum amplitudine, & excellentia, quam virorum inſignium numero, & ornatu, noſtræ prouiſionis opere præclarior in dies, atque illuſtrior fiat, & qui in ea pro tempore degerint, aut Romani Pontificis curiam ſequentur, certiore in ſuorum diſpoſitione bonorum libertate fruantur, & quæ propterea à nonnullis ex prædeceſſoribus noſtris prouida conſideratione emanarunt, vt eo firmius illibata permaneant, quo fuerint crebrius Apoſtolico circumfulta præſidio, noſtræ approbationis munimine roboramus, extẽdimuſque, & ampliamus, prout temporum ratione habita, noſtro, & eiuſdem Vrbis, ac curiæ decori cognoſcimus expedire. Dudum ſiquidem fe. re. Sixtus Papa IIII. prædeceſſor noſter cupiens dictæ Vrbis decori, & venuſtati in ſtructuris, & ædificijs, &c. prout in ſingulis literis prædictis plenius cõtinetur. Et ſucceſſiue piæ me. Iulius Papa II. etiã prædeceſſor noſter, Motu, & ſciẽtia ſimilibus dictas priores literas cũ inhibitionis, ac ſingulis alijs in eis cõtentis clauſulis approbauit, & cõfirmauit, ac perpetuo firmitatis robur obtinere, & obſeruari debere decreuit, voluit, & mandauit. Nos igitur conſiderãtes quantũ decoris, & dignitatis Vrbi, & Curiæ ſupradictis, & in ædificiorũ, & prædiorũ ampliatione, & ſalubrioris aeris amœnitate & hominũ in omni virtutũ, & dignitatũ genere illuſtrium copia, & cultu, à tempore quo dictæ literæ emanarunt, acceſſit, & quod pro conſeruatione, & in melius progreſſu Curiæ, & Vrbis prædictarum ſtatus, neceſſaria eſt perpetua, & inuiolabilis dictarum vſus & obſeruantia literarum, earumque in aliquibus, quæ ipſarum, etiam in ſuburbijs, & alijs locis dictæ Vrbis, vt præmittitur circumuicinis effectum paſſim impedire noſcuntur, extenſio, & ampliatio; cupienteſque in præmiſſis pro virili noſtra opportunum adhibere remedium, Motu ſimili, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera & matura deliberatione, ac certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, omnes & ſingulas literas prædictas cum omnibus in eis contentis clauſulis approbamus, & innouamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus: Decernentes eas in ſingulis ipſarum partibus, etiam in quibus forte hactenus in vſum receptæ non ſint, debere ab omnibus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari. Et nihilominus dictorum prædeceſſorum inhærendo veſtigijs, cupientes ipſorum ciuium, & curialium, & aliorum ædificare volentium commoditatibus prouidere, vt quantocitius Vrbs ipſa, ac prædia, noſtris præſertim temporibus, ædificijs, ac prædijs inſtauretur: conſiderantes quòd in eadem Vrbe, & eius diſtrictu ſunt multæ domus, & loca ſub proprietate tam diuerſarum baſilicarum, & eccleſiarum, quàm hoſpitalium & aliorum quorumcunque piorum locorum, in caſum in quem domini, quibus in cenſum aut emphiteuſim, ſeu aliàs quomodolibet loca, aut domus conceſſa ſunt, in illis ædificare vellent, vel cum alijs ad hunc effectum tantum, prout melius potuerint, concordare, iuxta ſeriem & tenorem literarum fe. re. Alexandri Papæ VI, etiam prædeceſſoris noſtri, ſuper via Alexandrina emanatarum, quas cum omnibus illarum inhibitionibus, decretis, clauſulis, & mandatis approbamus, & innouamus, ac ad quæcunque Vrbis, & prædio-

Priores literas Sixti iiij. habes ſupra pag. 87. inſertas in literas Iulij 2. Poſteriores, pagina 47. numero 9. literas aũt Iulij. ij habes dicta pag. 87. num. 5.

rum loca ad hunc effectum extendimus, & ampliamus. Earundem tamen baſilicarum, eccleſiarum, & aliorum quorumcunque etiam piorum locorum, non ſolum indemnitati, ſed vtilitati prouidere volẽtes, prout per præſentes prouidemus: Et vt dicti domini, vel alij ad ædificandum facilius, & libentius inducantur, volumus & decernimus, quòd ſi cenſus, vel reſponſio, & penſio annua erit in emphitheuſim perpetuam alicuius familiæ, quod tali caſu liceat illis de familia tantundem cenſum, ſiue ſimilem reſponſionem in aliam domum, ſiue domos, vel poſſeſſionem, aut quæcunque alia bona ſtabilia ad dictum cenſum, vel reſponſionem conuenientia, transferre, etiã permutare, aucta tamen decima parte. Quod etiam volumus, & decernimus, de domibus, & locis, tam intra, quàm extra ipſam Vrbem infra miliaria prædicta huiuſmodi conſiſtentibus, & cæteris bonis dictarum baſilicarum, eccleſiarum, & aliorum etiam piorum locorum, diuerſis inquilinis pro annua reſponſione, vel aliter, etiam ad plures annos quibuſuis locatarijs locari, ſeu ad plures vitas, aut cum facultate denominandi vnam, vel plures perſonas concedere ſolitis, ſeu conceſſis, aut in futurum concedendis, quo poſſint in illis ædificare, ſeu illa quoquo modo ampliare uolentes, dare, & conſignare dictis dominis, & proprietarijs alias domos, ſeu poſſeſſiones, uel quæcunque alia bona ſtabilia tantundem, diuerſis inquilinis pro annua penſione, cum augmento tamen decimæ, ſeu maioris partis, arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum ſtratarum huiuſmodi, quod honeſtum viſum fuerit, ac alias, ſeu illarum, & illorum pretia cum dicto augmento, iuxta formam, & tenorem dictarum literarum Alexandri, & pecunias inde prouenientes in alias poſſeſſiones & bona, vel neceſſitates ipſarum eccleſiarum, prout in dictis literis latius continetur, conuertere. Quod ſi quis id efficere recuſabit, poſſint Camerarius & Magiſtri præfati iuxta facultates in dictis literis Sixti & Alexandri conceſſas cogere quæcunque capitula, conuentus, hoſpitalia & alia quæuis etiam pia loca ad faciendum dictam permutationem cum augmento dictæ decimæ partis. Et ſi inter duos, aut plures ædificare volentes, lis, aut controuerſia oriri contingat, volumus, & decernimus, quòd præuentio habeat locum, quòd qui primus negotium incæperit, & dictos dominos proprietarios primus interpellauerit, ille ſit potior, nec ab aliquo poſtea moleſtari, vel quoquo modo impediri poſſit, & valeat: quinimmo ex tunc ſit illi ius quæſitum. Et tamen ad tollendum ſcandala, ſeu controuerſias, quæ exinde oriri contingeret, ne quis poſtea doloſe, & fraudulenter ob proteruiam aliquorum, & inuidiam, ſeu ipſorum cõmodum plerunque fieri poſſet, etiam ſi plus offerret, & alijs, ut præmittitur, eſſet impedimentum, volumus, & decernimus, quòd permutatio huiuſmodi cum augmento decimæ partis, & vltra, prout arbitratum fuerit, vt præfertur, cenſeatur, & ſit in euidentem vtilitatem. Et ne ob huiuſmodi interpellationem domini & proprietarij prædicti aliqua damna, ſeu incommoda patiantur, quòd liceat ipſis eaſdem ſuas domos, loca & bona retinere, donec ſit illis cum effectu aſſignata dicta recompenſa cum augmẽto huiuſmodi. Et quoniam, ſicut accepimus, nonnulli ad habitandum domos, quibus illarum vicinos pro ornatu & ampliatione prædictis indigere conſpiciunt, de nouo ſe conferunt, vel illas inſtaurari, aut refici faciunt, vt quod eis directo non licet, hac ſaltem via obliqua dictæ Vrbis decori & vtilitati obuient, illa augere deſiderantes, ad domos ipſas longe plus iuſto pretio emendum neceſsitate compellant, auctoritate & tenore præmiſsis declaramus omnes, & ſingulos, qui poſtquam pro parte dictorum Magiſtrorum ſuper domibus eorum per eos tunc non habitatis pro commoditate in illis & apud illas ædificare volentium, vt præfertur, vendendis requiſiti fuerint, domos vendendas huiuſmodi de nouo habitare, aut inſtaurari, vel refici, non tamen à fundamentis facere incæperint, ad illas vendendum iuxta dictarum Sixti prædeceſſoris poſteriorum literarum tenorem, perinde ac ſi ad eas de nouo habitandum ſe non contuliſſent, illaſue inſtaurari, aut refici facere non incæpiſſent, per Camerarium, & Magiſtros præfatos cogi & compelli poſſe, atque debere, tam in præteritis quã in futuris. Ac volumus ea omnia quæ per Sixtum prædeceſſorem præfatum ſuper venditionibus & diuiſionibus domorum, arearum, ſiue platearum intra Vrbem conſiſtentium in fauorem perſonarum de nouo ædificare, aut conſtructa ædificia & prædia ampliare volentium, ab inuitis dominis, ſeu etiam eorum nomine faciendis, prouide ſunt diſpoſita, etiam extra Vrbem in locis vltra prædicta miliaria non diſtantibus, in quibus ab aliquot citra annis multa & ſpecioſa viridaria, vineæ, & alia non minus pulchra, quam vſui humano vtilia & neceſſaria, receſſus & ædificia ſurgere incæperunt, vicem ſibi vendicare, & effectum ſortiri debere, vbi & quotiens eiſdem Camerario & Magiſtris videbitur vtilitati, vel ornatui publico expedire. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis facultatum & licentiarum teſtandi & alias diſponendi inter viuos, vel in vltima voluntate de bonis & rebus per eccleſias & alia eccleſiaſtica & pia loca, illorumue fructus, redditus & prouentus, pro tempore acquiſitos, perſonis eccleſiaſticis, ſæcularibus & regularibus, per ſedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſarum, reuocationibus, reductionibus, modificationibus, ſuſpenſionibus & alijs contrarijs diſpoſitionibus, etiam per viam perpetuæ conſtitutionis, ex quibuſuis etiam in fidei, ac Terræ ſanctæ contra infideles, & fabricæ dictæ Baſilicæ ſubſidium, aut alijs quantumlibet maximis & vrgentisſimis, ac neceſſarijs cauſis, etiam Motu & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, & de dictorum Cardinalium conſilio, etiam conſiſtorialiter habito, & cum alijs quibuſcunque, etiam derogatoriarum derogatorijs & talibus clauſulis irritantibus, declarationibus, reſtitutionibus, reintegrationibus & decretis, quod illis non poſſit modo aliquo derogari, per præfatos & quoſcunque alios Romanos Pontifices ſimiliter prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictam factis & faciendis, quibus omnibus (illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes) harum ſerie, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſupradictis ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ad præſentium & dictarum Sixti, Alexandri, Iulij & aliorum prædeceſſorum literarum, & contentorum omnium in eis obſeruationem nos, ſucceſſoreſque noſtros æque & abſque vlla differentia teneri, ac ſi ea ſolemni dilectorum filiorum Pauli Coleioannis, & Franciſci de Veteranis, ac Iuliani de Lotis Conſeruatorum Cameræ, & Antonij de Zochulis Prioris Capitum Regionum dictæ Vrbis, ac Marci Antonij de Alterijs, & Iacobi de Friapanibus Magiſtrorum ædificiorum & viarum dictæ Vrbis, pro dilectis filijs Populo Romano, & ipſius nomine ſtipulatione deſuper præcedente, nos, & ſucceſſores noſtri præfati eiſdem Populo conceſsiſſemus, & cum eis ſuper his omnibus & ſingulis contraxiſſemus, decernimus & declaramus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile forſan foret præſentium literarum notitiam ad quæcunque perſonas deuenire, eadem Apoſtolica auctoritate volumus & decernimus, quod tranſumptis præſentium literarum, etiam per impresſionem factis, ſubſcriptione & ſigillo dilectorũ filiorum Con-

ſeruatorum

ſeruatorum Cameræ almæ Vrbis noſtræ munitis, eadem fides vbicunque adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis quibuſcunque in locis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communitionis, decreti, extenſionis, ampliationis, promiſionis, voluntatis, declarationis & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimoſexto, Quarto Nonas Nouembris, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

14

De moderatione priuilegiorum per ſedem Apoſtolicam Fratribus Mendicantibus & alijs Religioſis conceſſorum.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacro approbante Concilio. Dum intra mentis arcana reuoluimus, & diligenti conſideratione penſamus operoſa ſolicitudinis ſtudia, continuoſque labores, pro diuini nominis gloria, exaltatione catholicæ fidei, Eccleſiæ vnitate ſeruanda, & inſtitutione ac ſalute fidelium animarũ per Coepiſcopos, eorumque ſuperiores, in diuerſis partibus ad regimen ſuarum eccleſiarum a ſede Apoſtolica conſtitutos, necnõ Fratres diuerſorum ordinum Mendicantium indefeſſe & indeſinenter impenſos, tanta ex eorum in vinea Domini fructuoſis operibus, & opportune ac laudabiliter geſtis, cordi noſtro prouenit ſatisfactio, vt his quæ ad pacem & quietem inter eos conſeruandam conducere cognoſcimus, omni ſtudio intendamus. Nouimus enim Epiſcopos ipſos in partem ſolicitudinis noſtræ aſſumptos fuiſſe, quorum honor, & ſublimitas, teſtante Ambroſio, nullis poteſt comparationibus adæquari. Religioſos etiam in agro Dominico pro Chriſtianæ religionis defenſione & ampliatione complura feciſſe, ac vberes fructus protuliſſe, & in dies ſingulos proferre. Ita vt eorundem Epiſcoporum, ac religioſorum bonis operibus, orthodxam fidem incrementa ſumpſiſſe, & per orbem terrarum vndique dilatatam fuiſſe, fidelium nullus ignoret. Et ſicut ipſi ſæpenumero vigilantiſſima & ſolerti cura, ſchiſmata in Dei eccleſia extinguere, & Eccleſiæ vnitatem reddere, & vt eidem Eccleſiæ pacis tranquillitas daretur, innumeros labores ſubire non dubitarunt, ita quoque par eſt, eos inter ſe noſtris prouiſionibus pacis vinculo, ac fraterna charitate, & vnitate coniungi, vt eorum concordi doctrina & mutuis operibus vberiores in eccleſia Dei fructus proueniant. Sanè cupientes, vt iura ſpiritualia, quæ ad Dei laudem, & Chriſtifidelium animarum ſalutem pertinent, & quorum exercitium præfatis Epiſcopis & eorum ſuperioribus in ſuis diœceſibus (cum ipſi in partem ſolicitudinis, vt præfertur, aſſumpti, ac diœceſes diſtinctæ & cuilibet eorundem Epiſcoporum aſſignatæ fuerunt) commiſſum extitit, per ipſos Epiſcopos exerceantur, & ius illa libere exercendi, quantum fieri poteſt, eis illæſum præſeruetur: Et ſi aliqua dictis Fratribus Mendicantibus in eorundem Epiſcoporum læſionem per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſedẽ Apoſtolicam conceſſa fuerint, conceſſiones huiuſmodi eiſdem Religioſis factas, in ſubſequentibus duximus moderandas, vt ipſi Fratres potius ab eiſdem Epiſcopis omni cum charitate foueantur, quã aliquo modo moleſtentur & inquietentur. Vna enim eſt Regularium, Sæcularium, Prælatorum, & ſubditorum exemptorum & non exemptorum vniuerſalis Eccleſia, extra quam nullus omnino ſaluatur, eorumque omnium vnus dominus, vna fides, & propterea decet eos, qui eiuſdem ſunt corporis, vnius etiam eſſe voluntatis, & ſicut fratres nexu inuicem charitatis aſtricti ſunt, ſic non conuenit alterum in alterius iniuriam ſeu iacturam proſilire, dicente Saluatore, Hoc eſt præceptum meum, vt diligatis inuicem, ſicut dilexi vos. Ad conſeruandam igitur inter Epiſcopos & eorum ſuperiores ac Prælatos & Fratres huiuſmodi mutuam charitatem, & beneuolentiam, diuini quoque cultus augmentum, pacemque & tranquillitatem vniuerſalis Eccleſiæ ſtatus, quod ita demum fieri poſſe cognoſcimus, ſi vnicuique, quantum fieri poteſt, ſua iuriſdictio conſeruetur: Sacro approbante Concilio ſtatuimus & ordinamus, quod Epiſcopi & eorum ſuperiores, & alij Prælati præfati, parochiales eccleſias ad eoſdem Fratres ratione locorũ ſuorum legitime ſpectantes, quo ad ea, quæ ad parochianorum curam, & ſacramentorũ conſeruationem, adminiſtrationemque pertinent (ſine tamen viſitatorum inſolito grauamine, vel impenſa) viſitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi religioſi fuerint, iuxta ipſius ordinis regularia inſtituta, intra ſepta regularis loci, Sæculares vero presbyteros, & Fratres huiuſmodi beneficia obtinentes, libere tanquã ſuæ iuriſdictioni ſubiectos punire, ac tã prelati, quã presbyteri ſeculares qui vinculo excõmunicationis ligati nõ fuerint, miſſas in eccleſiis domorũ eorundẽ, deuotionis cauſa, celebrare volẽtes, libenter recipere debeant, ac ab eiſdẽ Prælatis ad proceſſiones ſolemnes pro tempore faciendas requiſiti, (dummodo eorũ loca ſuburbana vltra vnũ miliare a ciuitatibus reſpectiue nõ ſint remota) accedere, Necnon ſuperiores eorundem Fratrum, Fratres, quos ad audiendas confeſſiones ſubditorũ eorundem Prælatorũ pro tẽpore elegerint, eiſdem Prælatis perſonaliter exhibere, ac præſentare (ſi eos ſibi exhiberi, & præſentari petierint) alioquin eorum Vicarijs (dummodo ad Prælatos vltra duas dietas accedere non cogantur) omnino teneantur. Poſſintque illi per eoſdem Epiſcopos, & Prælatos ſuper ſufficienti literatura, & aliqua ſaltem huiuſmodi ſacramenti peritia duntaxat examinari Talibusq; præſentatis admiſſis vel etiam indebite recuſatis, cõfitentes, conſtitutioni, quæ incipit, Omnis vtriuſque ſexus, quo ad confeſſionem duntaxat, ſatisfeciſſe cenſeantur. Ipſique Fratres etiam forenſium confeſſiones audire valeant, laicos tamen & clericos ſæculares a ſententijs ab homine latis nullatenus abſoluere poſſint. Euchariſtiæ vero, & extremæ vnctionis, aliaque eccleſiaſtica ſacramenta, illis quorum etiam infirmorum, ac decedentium confeſſiones audierint, dicentibus proprium ſacerdotem illa ſibi dare denegaſſe, dare nequeant, niſi denegatio ſine legitima cauſa facta, vicinorum teſtimonio probata, aut requiſitio coram notario publico facta doceretur. Eorundem vero Fratrum obſequio inſiſtentibus ſacramenta huiuſmodi nullatenus miniſtrare valeant, niſi illorum durante obſequio. Pacta autem, & conuentiones inter eoſdem Fratres & Prælatos, atque curatos pro tempore inita valeant, niſi per ſubſequutum Capitulum proximum generale, vel prouinciale refutata, per eos refutatio huiuſmodi intimata debito tempore fuerit. Parochias autem

cum Cruce ad leuanda funera eorum, qui apud eccleſias domorum, & locorum eorundem ſuam elegerint ſepulturã, intrare non poſſint, niſi prius præmonito, & requiſito, ac recuſante parochiano presbytero, & tunc ſine eius, ac Ordinarij præiudicio, niſi eiſdem Fratribus ſuper hoc antiqua conſuetudo, quæ ſit in viridi obſeruantia, & cum pacifica poſſeſſione, ſuffragetur. Volentes quoque ſepeliri in habitu eorundem Fratrum, in clauſtro non degentes, ſed in proprijs domibus habitantes, in eorum vltima voluntate ſepulturam ſibi eligere poſſint. Quodque Fratres ipſi ad ordines promouẽdi, per Ordinarios de grãmatica, & ſufficientia examinari, & dũmodo cõpetenter reſpondeãt, per eoſdẽ Ordinarios libere admitti, ac nullatenus in eorũ eccleſijs, ſeu domibus, aut alijs eorũ locis, ab alio, quã a diœceſano Epiſcopo, vel eius vicario, ſuper hoc cũ debita reuerẽtia requiſito, & abſq; rationabili cauſa cõtradicẽte, vel eo a diœceſi abſente, ad dictos ordines promoueri debeant. Nec ab alieno Epiſcopo cõſecrationem eccleſię, vel altaris, aut cœmeterij benedictionẽ petere, ſeu in eccleſiis per eos pro tempore ædificãdis, primũ lapidem per alienũ Epiſcopũ poni facere poſſint, niſi vbi Ordinarius bis, aut ter cum debitis reuerentia, & inſtantia requiſitus, ſine legitima cauſa id recuſauerit, & abſque curatorum conſenſu ſponſum, & ſponſam benedicere nequeant. Et vt debitus honor matrici eccleſiæ reddatur, tam ipſi Fratres, quam alij clerici ſæculares, etiam ſuper hoc Apoſtolicæ ſedis priuilegio muniti, die Sabbati maioris hebdomadæ, antequam campana cathedralis, vel matricis eccleſiæ pulſauerit, campanas in eccleſiis ſuis pulſare minime poſſint: contrafacientes pœnam centum ducatorum incurrant. Cenſuras autem per eoſdem Ordinarios latas, & promulgatas, ac in matrici eccleſia ciuitatum, necnon in collegiatis, & parochialibus eccleſiis caſtrorum, & oppidorum reſpectiue ſolemniter publicatas, quando ſuper hoc ab eiſdem Ordinarijs requiſiti fuerint, in eccleſiis domorum ſuarum publicare, ac ſeruare: & vt animarum vtriuſque ſexus Chriſtifidelium ſaluti vberius conſulatur, illos quorum confesſiones pro tempore audierint, cuiuſcunque ſtatus, & conditionis fuerint: ad ſoluendum decimas, ſiue aliam bonorum, ſeu fructuum quotam, in locis in quibus decimæ ipſæ, aut ſimilia ſolui conſueuerunt, etiam ſub onore conſcientiarum ſuarum monere, & hortari, ipſiſque etiam illas ſoluere recuſantibus abſolutionem denegare, & ſuper hoc requiſiti, id populo etiam publice prædicare, & perſuadere teneantur. Conſeruatores autem eiſdem Fratribus pro tempore a ſede Apoſtolica deputandi, doctrina, & probitate præſtantes, & in eccleſiaſtica dignitate conſtituti eſſe debeant, & coram eis per eoſdem Fratres, quibus dati fuerint, vltra duas dietas a loco ſuæ ſolitæ habitationis nullus trahi poſſit, priuilegijs ſuper hoc aliàs eis conceſſis, nullatenus ſuffragantibus. Excommunicati quoque ordinem Mendicantium profiteri volentes, vbi de intereſſe tertij ageretur, abſolui non poſſint, niſi præuia ſatisfactione. Procuratores quoque, & negotiorum geſtores, ac operarij, eorundem Fratrum ſeruitijs inſiſtentes, ſententijs excommunicationis promulgatis illaqueati ſint, & eſſe cenſeantur, ſi illis cauſam dederint: aut dantibus, conſilium, auxilium, vel fauorem præſtiterint. Fratres autem, & Sorores Tertij ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pizocaræ, Cordellati, & alij quocunque nomine nuncupati, in proprijs domibus habitantes, ſepulturam vbi voluerint eligere valeant. Sed die Paſchatis tantum Euchareſtiam, necnon extremam vnctionem, cæteraque eccleſiaſtica ſacramenta (pænitentiæ ſacramento duntaxat excepto) a proprio ſacerdote recipere, & ad onera, quæ laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro ſæculari corã iudicibus ſæcularibus conueniri poſſint. Et ne cenſura vileſcat eccleſiaſtica, & minoris auctoritatis interdicti ſententia reputetur, iidem dicti Tertij ordinis, ad diuina audienda, in eccleſiis ſuorum ordinum, tempore interdicti, nullatenus admittantur, ſi cauſam dederint interdicto, vel cauſam ipſam nutriant, ſeu foueant, aut dantibus, auxilium, conſilium vel fauorem quoquo modo præſtiterint: collegialiter autem viuentes, ſeu cum Clauſtralibus habitantes, ac mulieres virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam ducentes, priuilegijs, quibus Fratres ordinis cuius Tertiæ regulæ habitum geſtant, gaudere debeant. Omnia etiam ſingula ſupradicta ad reliquos Religioſos ordinum quorumcunque extendi, & per eos etiam ſeruari debere volumus, atque decernimus. Saluis tamen in reliquis deſuper non expreſſis, tam Epiſcoporum, quam Fratrum, & aliorum Religioſorum prædictorum iuribus, quibus per præmiſſa in aliquo præiudicare, ſeu quicquam innouare non intendimus. Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dictorum ordinum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque & indultis, ac literis Apoſtolicis contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum, eiſdem ordinibus conceſſis, etiam in Mari magno contentis, quibus (etiam ſi ad illorum derogationem, de eis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbũ, non autem per clauſulas generales idẽ importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, illorumque tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes) ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Eoſdem inſuper Fratres in virtute ſanctæ obedientiæ monemus, vt eoſdem Epiſcopos loco ſanctorum Apoſtolorum ſubrogatos, pro debita & noſtra, ac Apoſtolicæ ſedis reuerentia, congruo honore, & conuenienti obſeruantia venerentur. Ipſos quoque Epiſcopos hortamur, ac per viſcera miſericordiæ Dei noſtri requirimus, vt Fratres ipſos affectu beneuolo proſeqẽtes, charitatiue tractent, ac benigne foueant, ſeque illis minime difficiles, aut duros, vel moroſos, ſed potius faciles, mites, propitios, piaque munificentia liberales exhibeant, ac in omnibus prædictis tanquam in agro dominico cooperatores, eorumque laborum participes prompta benignitate recipiant, eorumque iura omni cum charitate cuſtodiant, atque defendant, vt tam Epiſcopi, quam Fratres præfati (quorum operæ veluti lucernæ ardentes ſupra montem poſitæ, omnibus Chriſtifidelibus lumen præbere debent) ad Dei laudem, fidei catholicæ exaltationẽ, populorumque ſalutem, de virtute in virtutem proficiant, ac exinde a largisſimo bonorum omnium retributore Domino, perennis vitæ præmium conſequi mereantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtrorum ſtatuti, ordinationis, voluntatis, derogationis, decreti, monitionis, exhortationis, & requiſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ in publica ſesſione, in Lateranenſi ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimoſexto, decimanona Decembris, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

IDEM.

15

Vt nullus ad quem facultas prædicandi quomodolibet pertinet, ad huiuſmodi officium exercendum admittatur, niſi prius de examine & idoneitate ſua, per litteras ſui Superioris, loci Ordinario fidé fecerit. Item, quæ ab his qui onus prædicandi ſuſtinent, obſeruari, & quæ vitari debeant.

LEO Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Sacro approbante Concilio. Supernæ Maieſtatis præſidio, per cuius ineffabilem prouidentiam, cœleſtia ſimul, & terrena diriguntur, ſuper gregem Dominicum nobis cõmiſſum ſpeculatoris officium (quantum imbecillitati noſtræ conceditur) exercentes, totaque mente nobiſcum ipſi reuoluentes, inter alia complura & magna, ad nos etiam pertinere, vt munus prædicationis, quod in eccleſia Dei præcipuum, ac perneceſſarium, magniq; fructus atque vtilitatis (dummodo recte, & ex ſincera charitate erga Deum, & proximum, præceptiſque, & exemplis ſanctorum patrum, qui hæc profitentes cum fidei fundatione, & propagatione plurimum eccleſiæ contulerunt) exerceatur. Quippe quod Redemptor noſter primus fecit, & docuit, & eius præcepto, & imitatione duodenus ille Apoſtolorum numerus, quaſi totidem cœli, Dei veri gloriam enarrantes per orbem terrarum vniuerſum genus humanum, quod ſub peccati iugo vetuſta ſeruitute continebatur, ſenſim ab eorum tenebris educentes, & ad perpetuæ ſalutis lucem excitantes, verbum ipſum in omnem terram, & in fines orbis terræ, tum ipſi prius, tum deinde ſui ſucceſſores, longe, lateque propagauerunt, altiſſimeque fundarunt, vt qui nunc tantum ſubeunt onus, meminiſſe debeant creberrimeque ſecum reuoluere, præter auctoris ipſius, ac fundatoris Ieſu Chriſti pientiſsimi redemptoris, Petri & Pauli, cæterorumque apoſtolorum & Domini diſcipulorum ſe vices, quo ad hoc, officium ſubire ac ſuſtinere. Sanè fidedignorum relatione percepimus quod nonnulli prædicatores noſtris temporibus (quod dolenter referimus) non attendentes ſe eorum quos diximus, & inſuper ſanctorum eccleſiæ doctorum, aliorumque ſacram Theologiam profitentium, qui aſſiſtendo iugiter Chriſtianis, ac ſe falſis prophetis rectam fidem ſubuertere annitentibus, opponentes, Eccleſiam militantem illuſtriſsimã prius per ſe, talem eã eſſe manifeſtarunt, officiũ exercere, & nõ niſi vtilia concurrentia eorum ſermonibus populo, ad vitiorum extirpationem, virtutum laudem, animarum denique ſalutem fidelium, meditanda, & perficienda debere aſſumere, multa tamẽ & varia contra inſtitutiones, & exempla quæ diximus, quãdoque etiam ſcandaloſa populis prædicare. Quod mẽtem certe noſtram mirum in modum cõmouit, dum nobiſcum ipſi mente voluimus, quod illi officij immemores ſui, in ſuis ſermonibus non ad vtilitatem audientium, ſed ad ſuam potius oſtentationem laborantes, vanis quorundam auribus blandiuntur, qui ad hoc iam deueniſſe apparent, vt verificetur dictum apoſtoli ad Timotheum ita ſcribentis, Erit enim tempus, cum ſanam doctrinam non ſuſtinebunt, ſed ad ſua deſideria coaceruabunt ſibi magiſtros prurientes auribus. & a veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur, quorum falſas, & inanes mentes prædicantes ipſi præfati, non modo in rectam, veramque viam reducere minime ſtudent, ſed illas maioribus etiam erroribus implicant, dum ſine ulla canonum atteſtatione vel reuerentia, immo contra ipſas canonicas ſanctiones, ſacræ ſcripturæ ſenſum multifariam peruertentes, temereque ac perperam plerumque interpretantes, contra veritatem prædicare, terroreſque ac minas, multaque mala propediem affutura, iamque ingruentia, nulla prorſus legitima ratione muniti, ſed ſuo dumtaxat ſenſui obſequentes, comminantur, repræſentant, adeſſeque aſſeuerant, plerumque etiam vana quædam, & inania, & alia huiuſmodi populis ingerere, & (quod enormius eſt) ab æternitatis lumine, & Sancti ſpiritus admonitione, aut infuſione, illa ſe habere, aſſerere audent. Cumque ij ſub confictorum miraculorũ mendacijs, varios errores, fraudeſque diſſeminãt, denique populos, quos in euãgelica doctrina ſedulo inſtruere, & in vera fide retinere & conſeruare deberent, ſermones ſuos a ſenſu & præceptis vniuerſalis eccleſiæ retrahentes, a ſacriſque conſtitutionibus, quas maxime ſequi deberent deuiantes, auditores ſuos amouent, ac longe faciunt a ſalute, per hæc namque & alia huiuſmodi, ſimpliciores homines, vt ad deceptionem procliuiores a via ſalutis, & obedientia Romanæ Eccleſiæ deuiantes, in errores varios perfacile inducuntur, Propterea Gregorius huius muneris periſſimus, & feruore charitatis incenſus, prędicatores uehementer hortatur, & monet, vt dicturi ad populum, prudentes, cautique accedant, ne dicendi impetu rapti, verborum erroribus quaſi iaculis audientium corda configant, & cum ſapiẽtes fortaſſe videri deſiderant, decepti ſperatæ virtutis compagem inſipienter diſcindant Sæpe namque verborum effectus amittitur, cum loquacitate importuna, vel incauta, audientium corda leuigantur, Et ſane in nullo alio rudem ij plebem maiori damno, ſcandaloque afficiunt, quam cum vel tacenda prædicant, vel falſa & inutilia docendo, eã in errorem inducunt Quæ quoniam huic ſacræ religioni diuinitus inſtitutæ, vt noua & aliena omnino contraria eſſe noſcuntur, graui certe, accuratoque ſunt examine digna, ne ſcandalum populo Chriſtiano, & ſuorum auctorũ, ac aliorum animabus interitum pariant. Nos igitur ſanctæ Dei eccleſiæ, cui diſponente Domino præſidemus (quæ quidem vna eſt & vnum Deum prædicat, colit, ac vnam fidẽ firmiter & ſincere cõfitetur, iuxta illud prophetæ vaticiniũ, Qui habitare facit vnius moris in domo) vniformitatem, quantum cum Deo poſſumus, poſthabitam reducere, & retentam conſeruare, quique populo verbum Dei prædicant tales eſſe cupientes, vt eorum prædicatione, Dei eccleſia nullum ſcandalum patiatur, & ſi qui corrigibiles ſunt, ab his quæ proximis, noſtriſque temporibus præſumpſerunt, cum nonnullos eorum, præter illa quæ diximus, in prædicationibus non viam amplius Domini in virtute docentes, non euangelium, vt deberent explanantes, ſed conficta miracula, & noua ac falſa vaticinia, aliaque leuia, & ab anilibus fabulis parum diſtantia, magnumque ſcandalum parientia, nulla deuotionis & auctoritatis, eiuſque improbantis, ac repellentis hæc habita ratione, vaſtis clamoribus imprimere, ac ſuadere vbique conantes, & ne Pontificali quidem dignitate fulgentibus, & alijs eccleſiæ prelatis parcentes, quibus potius honorem ac reuerentiam exhibere deberent, ſed in eorum perſonas ac ſtatum audaciter ac temere inuehi conſueuiſſe, & alia huiuſmodi cõmiſiſſe conſtet, in futurum abſtineant, ut tam pericuIoſum, contagioſumque malum, ac mortifera peſtis radicitus euellatur, & arefactum ita penitus deleatur, vt nec memoria eius remaneat, Sacro approbante Concilio ſtatuimus, & ordinamus, vt nullus, tam clericus ſæcularis, quàm cuiuſcunque etiam mendicantium ordini

dinis regularis, aut quiuis alius, ad quem facultas prædicandi, tàm de iure, quàm de conſuetudine, vel priuilegio aut alias pertinet, ad huiuſmodi officium exercendum admittatur, niſi prius per ſuperiorem ſuum reſpectiue diligenter examinatus (qua in re conſcientiam ipſius ſuperioris oneramus) ac morum honeſtate, ætate, doctrina, probitate, prudentia, & vitæ exemplaritate ad illud aptus, & idoneus reperiatur, & hic quocunque poſtea prædicaturus acceſſerit, de huiuſmodi examine & idoneitate ſua per litteras auctéticas, ſeu alias ſui examinatoris, approbatoriſque Epiſcopis & alijs locorum ordinarijs fidem legitime faciat. Mandantes omnibus qui hoc onus ſuſtinent, quique in futurum ſuſtinebunt, ut euangelicam ueritatem & ſanctam ſcripturam iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos eccleſia, uel uſus diuturnus approbauit, legendoſque hactequs recepit, & in poſterumrecipiet, prædicent, & explanent, nec quicquam eius proprio ſenſui contrarium, aut diſſonum adijciant, ſed illis ſemper inſiſtant quæ ab ipſius ſacræ ſcripturæ uerbis rite, ac ſane, & præfatorum doctorum interpretationibus intellectus non diſcordant. Tempus quoque præfixum futurorum malorum, vel Antichriſti aduentum, aut certum diem iudicij prædicare vel aſſerere nequaquam præſumant, cum veritas dicat non eſſe noſtrum noſſe tempora vel momenta, quæ pater poſuit in ſua poteſtate, ipſoſque qui hactenus ſimilia aſſerere auſi ſunt, mentitos, ac eorum cauſa reliquorum etiam recte prædicantium auctoritati non modicum detractum fuiſſe conſtet. Inhibentes omnibus & ſingulis clericis ſecularibus uel regularibus præfatis, cæteriſque cuiuſcunque ſtatus, ordinis, & cõditionis exiſtant, qui hoc onus aſſument, ne de cætero in ſermonibus ſuis publicis, alia quæque futura ex litteris ſacris conſtanter prædicere, nec illa a ſpiritu ſancto, vel diuina reuelatione ſe habuiſſe affirmare, & alienas inaneſque diuinationes aſſeueranda, aut alio quocumque modo tractanda aſſumant, ſed ex diuinæ vocis præcepto euangelium omni creaturæ cum vitiorum deteſtatione, & virtutum cõmendatione enucleent & declarent, & pacem ac dilectionem mutuam a Redemptore noſtro tantopere commendatam ubique fouentes, non ſcindant ueſtem inconſutilem Chriſti, ſed ab Epiſcoporum & prælatorum, ac aliorum ſuperiorum, eorumque ſtatus ſcandaloſa detractione quos coram vulgo & laicis non modo incaute, ſed etiam intemperanter reprehendunt, & mordent, & ab eis male geſtorum expreſſis quandoque nominibus, aperta & manifeſta redargutione abſtineant. Denique conſtitutionem fe. re. Clementis Papæ v. quæ incipit, Religioſi, quam tenore præſentium innouamus & approbamus inuiolabiliter ab eis obſeruari debere decernimus, vt hac ratione ad vtilitatem populi prædicantes, & cum Domino lucrifacientes, talentum quod ab illo acceperant ſuperlucrari, & eiuſdem gratiam & gloriam conſequi mereantur. Cæterum ſi quibuſdam eorum Dominus, futura quædam in Dei eccleſia inſpiratione quapiam reuelauerit, vt per Amos prophetam ipſe promittit, & Paulus apoſtolus prædicatorum princeps, Spiritum inquit nolite extinguere, prophetias nolite ſpernere, hos aliorum fabuloſorum & mendacium gregi connumerari, vel aliter impediri minime volumus. Extinguitur namque ipſius gratia Spiritus Ambroſio teſte, ſi incipientibus loqui feruor contradictione ſopitur, & tunc Spiritu ſancto iniuria certe fieri dicitur. Et quoniam res magni momenti eſt, eo quod non de facile credendum ſit omni ſpiritui, ſed ſint probandi ſpiritus teſte Apoſtolo an ex Deo proueniant, volumus vt lege ordinaria tales aſſertæ inſpirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc apoſtolicæ ſedis examini reſeruatæ intelligantur. Quod ſi ſine moræ periculo id fieri non valeret, aut vrgens neceſſitas aliud ſuaderet, tunc eodem ordine ſeruato ordinario loci notificetur, vt ille adhibitis ſecum tribus aut quatuor doctis & grauibus viris, & huiuſmodi negocio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbunt, ſuper quo eorum conſcientias oneramus, licentiam concedere poſſint. Siqui autem contra præmiſſorum aliquod committere quicquam auſi fuerint, vltra pœnas contra tales a iure ſtatutas, excommunicationis etiam ſententiam, a qua non niſi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſint, eos incurrere volumus. Et vt eorũ exemplo alij attentare ſimilia minime audeant eis prædicationis etiam officium interdictum eſſe perpetuo decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus, ac priuilegijs & indultis, & litteris apoſtolicis ordinibus & perſonis præfatis, etiam in mari magno comprehenſis, ac etiam a nobis forſan approbatis, innouatis, vel etiam de nouo conceſſis, quæ quo ad hoc nolumus eis in aliquo ſuffragari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, mandati, inhibitionis, innouationis, approbationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Data Romæ in publica Seſſione, in Lateranen. ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſextodecimo, quartodecimo Kalendas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

16

De priuilegijs Chriſtianiſſimo Francorum Regi, & Gallicæ nationi, loco Pragmaticæ ſanctionis conceſſis, in Lateranenſi Concilio approbatis.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacro approbante Cõcilio. Diuina diſponente clementia, per quam Reges regnant, & principes imperant, in eminenti Apoſtolatus ſpecula, & ſuper gentes & regna, meritis licet imparibus, conſtituti, animo reuoluentes, quod & ſi ea quæ pro ſalubri, & quieto regimine regnorum, & ad pacem & iuſtitiam populorum, perpetua eorundem Regnorum ſtabilitate, Regibus præſertim de fide catholica, & de republica Chriſtiana, & Apoſtolica ſede benemeritis, laudabili, & prouida noſtra ordinatione cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus conceſſa, ac ad effectum huiuſmodi geſta, ſtatuta, ordinata, decreta, facta ue ſunt, plenam roboris obtineant firmitatem, illis nihilominus interdum ſacro approbante Concilio noſtræ innouationis, & approbationis robur adijcimus, vt eo firmius illibata perdurent, quo ſæpius erunt noſtra auctoritate, ac etiam generalis Concilij præſidio communita, eff cacemque operam circa eorundem conſeruationem libenter adhibemus, vt Reges & ipſorum Regnorum perſonæ, conceſſionibus, priuilegijs, ſtatutis, & ordinationibus huiuſmodi in domino plene gaudentes, in pacis & tranquillitatis, ac amœnitatis dulcedine conquieſcant, & in eorum ſolita erga eandem ſedem deuotione

tione feruentius perſeuerent. Nuper ſiquidem, vt eccleſia ſponſa noſtra in ſancta vnione conſeruaretur, & per Chriſtifideles ſacris Canonibus a Romanis Pontificibus, & ſacris generalibus Concilijs duntaxat æditis vterentur, quaſdam Conſtitutiones, quas decetero loco Pragmaticæ ſanctionis, & contentorum in ea in Regno Franciæ pro bono pacis, & concordiæ, ac illius communi, & publica vtilitate cum chariſsimo in Chriſto filio noſtro Franciſco Francorum Rege Chriſtianiſsimo, dum Bononiæ cum noſtra Curia eſſemus, tractatas, & cum eiſdem fratribus noſtris diligenter examinatas, & de eorum conſilio cum præfato Rege concordatas, & per ipſius Regis legitimum procuratorem acceptatas, de eorundem fratrum conſilio, & vnanimi conſenſu ſtatuimus, & ordinauimus, prout in noſtris literis deſuper confectis plenius continetur: quarum tenor ſequitur, & eſt talis.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Primitiua illa Eccleſia in angulari petra à Saluatore noſtro Ieſu Chriſto fundata, Apoſtolorum præconijs elata, Martyrumque ſanguine conſecrata, & aucta, vbi primum, iuuante domino, per orbem terrarum lacertos mouere cæpit, prouide attendens quantum oneris humeris impoſitum haberet, quot oues paſcere, quot cuſtodire, ad quot etiam remotiſsima loca oculos intendere oporteret, diuino quodam conſilio parochias inſtituit, diœceſes diſtinxit, Epiſcopos creauit, & Metropolitanas perfecit, vt tanquam membra capiti obſequentia, cuncta ſecundum eius voluntaté ſalubriter in domino gubernarent, & tanquam riuuli à perenni fonte, Romana videlicet Eccleſia, deriuantes, ne angulum quidem dominici agri irrigatum dimitterent. Vnde ſicut alij Romani Pótifices prædeceſſores noſtri ſuo tempore omni ſtudio curarunt, vt dicta Eccleſia vniretur, & in ſancta vnione ſine ruga, & macula conſeruaretur, & omnes vepres ab eadem Eccleſia abolerentur, cui proprium eſt diuina opitulante gratia virtutes colere, & vitia radicitus extirpare: ita & nos tempore noſtro, & præſenti durante Concilio ea facere, & curare debemus, quæ vnioni, & conſeruationi eiuſdem Eccleſiæ conducere videntur. Ea propter omnes ſpinas quæ vnioni huiuſmodi obſiſtunt, & ſegetem domini pullulare non ſinunt, tollere prorſus & extirpare, ac virtutes in vinea domini inſerere ſatagimus. Sane inter arcana mentis noſtræ reuoluentes quot tractatus inter piæ memoriæ Pium II, Sixtum IIII, Innocentium VIII, Alexandrum VI, & Iulium II, Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & claræ memoriæ Reges Franciæ Chriſtianiſsimos ſuper abrogatione certæ conſtitutionis in dicto Regno Franciæ vigentis, quæ Pragmatica vocatur, habiti fuerunt: & licet Pius II præfatus Nuncijs ad claræ memoriæ Ludouicum XI Franciæ Regem Chriſtianiſsimum deſtinatis, tantis eiſdem perſuaſerit rationibus, vt Rex ipſe Pragmaticam ſanctionem huiuſmodi, tanquam in ſeditione & ſchiſmatis tempore natam, ſuis patentibus literis abrogauerit, tamen huiuſmodi abrogatio, nec etiam literæ Apoſtolicæ præfati Sixti ſuper concordata cũ Oratoribus præfati Regis Ludouici ad præfatum Sixtum prædececeſſorem deſtinatis habita expeditæ per Prælatos & perſonas eccleſiaſticas dicti Regni receptæ non fuerunt, nec ipſi Prælati, & perſonæ eccleſiaſticæ illis parere, nec monitis Innocentij, & Iulij prædictorum aures præbere, ſed eidem Pragmaticæ conſtitutioni inhærere voluerunt. Vnde præfatus Iulius prædeceſſor in præſenti Concilio Lateranenſi vniuerſalem Eccleſiam repræſentante per eum legitime indicto abrogationis Pragmaticæ ſanctionis huiuſmodi negotium, & illius diſcuſsionem venerabilium fratrum ſuorum Cardinaliũm, de quorum numero tunc eramus, & aliorum Prælatorum congregationibus, relationemque diſcuſſorum ſibi, & eidem Concilio faciendam commiſit, Gallicoſq; Prælatos, Capitula eccleſiarũ, & Monaſteriorum, Conuentus, ac Parlamenta, & laicos illis fauentes, cuiuſcunque dignitatis, etiam ſi Regalis exiſterent, ſanctione prædicta vtentes, ſeu illam approbantes, omneſque & ſingulos alios ſua communiter vel diuiſim intereſſe putantes, per edictum publicum, cum ad partes illas tutus non pateret acceſſus, in certis eccleſiis tunc expreſsis affigendum moneri, & citari infra certum competentem terminum præfigendum ad domparendum coram eo in Concilio præfato, cauſaſque dicendum quare ſanctio præfata in concernentibus auctoritatem, dignitatem, & vnitatem Eccleſiæ Romanæ, & Apoſtolicæ ſedis, ſacrorumque canonum, & eccleſiaſticæ libertatis violationem, nulla & inualida declarari, decerni, & abrogari non deberet. Et cum ſuper ijs in forma iuris in præfato Concilio Lateranenſi procederetur, dictuſque Iulius prædeceſſor, ſicut domino placuit, rebus fuiſſet humanis exemptus, noſque diuina fauente clementia, ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuiſſemus, & contra Prælatos, Capitula, Conuentus, & peſonas huiuſmodi ad nonnullos actus proceſsiſſemus, tandem conſiderantes pacem eſſe vinculum caritatis, & ſpiritualem virtutem qua ſaluamur, dicente domino, Qui biberit aquam quam ego dabo ei bibere, non ſitiet in æternum: & quod in pace conſiſtat ſalus vniuerſorum, Caſsiodoro teſtante, omni quippe Regno deſiderabilis debet eſſe tranquillitas, in qua & populi proficiunt, & vtilitas gentium cuſtoditur, matura deliberatione cognouimus, non per Nuncios, aut Legatos noſtros, ſed in præſtatione obedientiæ filialis, quam chariſsimus in Chriſto filius noſter Franciſcus Francorum Rex Chriſtianiſsimus perſonaliter nobis præſtitit, hæc cum Maieſtate ſua coram diſcutere, eumque paternis hortari monitis, vt ad laudem Dei, & ſui honoré prompto animo libens, ac volens dictæ Pragmaticæ ſanctioni abrenunciare, & ſecundum Canones, & Conſtitutiones S R E. quemadmodum cæteri Chriſtiani viuere, mandatis Apoſtolicis, & prouiſionibus, quæ à ſede Apoſtolica pro tempore emanarent, parere & obedire vellet. Et cum ex electionibus, quæ in eccleſiis cathedralibus, & Metropolitanis, ac monaſterijs dicti Regni a multis annis citra fiebant, grandia animarum pericula prouẽirent, cum pleræque per abuſum ſecularis poteſtatis, nonnullæ vero præcedentibus illicitis & ſimoniacis pactionibus, aliæ particulari amore, & ſanguinis affectione, & non ſine periurij reatu fierent, cum Electores ipſi, etiam ſi ante electionem per eos faciendam magis idoneum, & non eum quem promiſsione, aut datione alicuius rei temporalis, ſeu prece vel precibus per ſe, vel aliũ interpoſitus electionem procurare didiciſſent, eligere ſponte iurarent, iuramentum huiuſmodi non ſeruarent, ſed contra proprium huiuſmodi iuramentum, in animæ ſuæ præiudicium, venirent, vt nobis notorie conſtat ex crebris abſolutionibus & rehabilitationibus a nobis, & prædeceſſoribus noſtris petitis & obtentis, idem Franciſcus Rex noſtris paternis monitis tanquam verus obedientiæ filius parere volens, tam pro bono obedientiæ in qua magnum meritum vere conſiſtit, quam pro communi, & publica Regni ſui vtilitate, in locum dictæ Pragmaticæ ſanctionis, ac ſingulorum capitulorum in ea contentorum Conſtitutiones infraſcriptas inuicem tractatas, & cum fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus diligenter examinatas, & de eorum conſilio cum præfato Rege cõcordatas per dilectum filium Rogerium Barne Regni Aduocatum, Oratorem ſuum, ad hoc ab eodem Franciſco Rege ad nos deſtinatum, habentem ad hoc ſpeciale & ſufficiens

mandatum

mandatum acceptauit: De eorundem fratrum conſilio, & vnanimi conſenſu, ex certa noſtra ſcientia & poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus loco dictæ Pragmaticæ Conſtitutionis, ac omnium, & ſingulorum capitulorum in ea contentorum, in dicto Regno, Delphinatu, & comitatu Dien. ac Valentinen. infraſcriptæ obſeruentur conſtitutiones, videlicet, Quod Cathedralibus, & Metropolitanis eccleſiis in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis nunc & pro tempore etiam per ceſſionem in manibus noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium ſponte factam vacantibus, illarum Capitula, & Canonici ad electionem ſeu poſtulationem inibi futuri Prælati procedere non poſſint, ſed illarum occurrente huiuſmodi vacatione, Rex Franciæ pro tempore exiſtens vnum grauem Magiſtrum, ſeu Licentiatum in Theologia, aut in vtroque, ſeu altero iurium Doctorem, aut Licentiatum in vniuerſitate famoſa, & cum rigore examinis, & in vigeſimo ſeptimo ſuæ ætatis anno ad minus conſtitutum, & alias idoneum, infra ſex menſes a die vacationis eccleſiarum earundem computandos, nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſeu ſedi prædictæ nominare, & de perſona per Regem huiuſmodi nominata, per nos & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem prædictam prouideri: & ſi contingeret præfatum Regem perſonam taliter non qualificatam ad dictas eccleſias ſic vacantes nominare, per nos, & ſucceſſores, ſeu ſedem huiuſmodi de perſona ſic nominata eiſdem eccleſiis minime prouideri debeat, ſed teneatur idem Rex infra tres alios menſes a die recuſationis perſonæ nominatæ non qualificatæ, ſolicitatori nominationem non qualificatã proſequenti conſiſtorialiter factæ intimandæ computandos, alium ſupradicto modo qualificatum nominare, alioquin vt diſpendioſæ eccleſiarum huiuſmodi vacationi celeriter conſulatur, eccleſiæ tunc ſic vacanti per nos & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem huiuſmodi de perſona, vt præfertur, qualificata, necnon eccleſiis per obitum apud ſedem prædictam vacantibus, ſemper, nulla dicti Regis præcedẽte nominatione, libere prouideri poſſit: decernentes electiones contra præmiſſa attentatas, ac prouiſiones per nos, & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem huiuſmodi factas, nullas & inualidas exiſtere. Conſanguineis tamen præfati Regis, ac perſonis ſublimibus ex cauſa rationabili & legitima, in nominatione & Apoſtolicis literis exprimenda, necnon religioſis Mendicantibus reformatis, eminentis ſcientiæ, & excellentis doctrinæ, qui iuxta ſui ordinis regularia inſtituta ad gradus huiuſmodi aſſumi non poſſunt, ſub prohibitione præmiſſa minime comprehenſis, ſed de eorum perſonis dictis eccleſiis pro tempore vacantibus, ad dicti Regis nominationem, per nos & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem huiuſmodi libere prouideri poſſit. Monaſterijs vero, & prioratibus conuentualibus, & vere electiuis, videlicet in quorum electionibus forma capituli, Quia propter, ſeruari, & confirmationes electionũ huiuſmodi ſolemniter peti conſueuerunt, in Regno, Delphinatu, & Comitatu huiuſmodi nunc & pro tempore etiam per ſimilem ceſſionem vacantibus, illorum conuentus ad electionem, ſeu poſtulationem Abbatis, ſeu Prioris procedere non poſſint, ſed idem Rex illorum occurrente huiuſmodi vacatione religioſum eiuſdem ordinis in ætate viginti trium annorum ad minus conſtitutum infra ſimile tempus ſex menſium a die vacationis monaſteriorum, & prioratuum huiuſmodi computandorum, nobis & ſucceſſoribus noſtris, aut ſedi huiuſmodi nominare, & de perſona per Regem huiuſmodi monaſterio vacanti nominata, per nos & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem huiuſmodi prouideri: Prioratus vero perſonæ ad illum per eundem Regem nominatæ conferri debeat: Si vero idem Rex presbyterum ſæcularem, aut religioſum alterius ordinis, aut minorem viginti trium annorum, vel alias inhabilem nobis, aut ſucceſſoribus noſtris infra dictum ſemeſtre, ſeu ſedi huiuſmodi nominaret, talis nominatus recuſari, & nullatenus ſibi prouideri debeat, ſed Rex ipſe infra trimeſtre a die recuſationis ſupradicto modo intimandæ computandos, alium modo ſupradicto qualificatum monaſterio, ſeu prioratui tunc vacanti nominare, & de perſona ad monaſterium nominata illi prouideri: ad prioratum vero nominato prioratus ipſe per nos, & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem prædictam conferri debeat, alioquin dictis nouem menſibus effluxis, nulla ſeu de perſona minus idonea, & modo præmiſſo non qualificata facta nominatione, ac etiam vacantibus apud ſedem prædictam, ſemper, etiam nulla dicti Regis expectata nominatione, per nos, & ſucceſſores noſtros, ſeu ſedem prædictam monaſterijs prouideri: prioratus vero perſonis, vt præfertur, qualificatis, duntaxat conferri libere poſſint: Electiones autem, & illarum confirmationes, necnon prouiſiones per nos, & ſucceſſores noſtros, & ſedem prædictam contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, irritas, & inanes eſſe decernimus. Per præmiſſa tamen non intendimus in aliquo præiudicare capitulis eccleſiarum, & conuentibus monaſteriorum, & prioratuum, huiuſmodi priuilegia a ſede Apoſtolica proprium eligendi prælatum obtinentibus, quominus ad electionem Epiſcoporum, ac Abbatum, & Priorum iuxta priuilegia eis conceſſa libere procedere poſſint, iuxta formam in eorum priuilegijs contentam: & ſi in eorum priuilegijs forma aliqua expreſſa non fuerit, tunc formam Concilij generalis, Quia propter, ſeruare teneantur: dummodo de priuilegijs ſibi conceſſis huiuſmodi per literas Apoſtolicas, ſeu alias auctenticas ſcripturas docuerint, omni alia ſpecie probationis eis in hoc adempta. Volumus quoque, & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis decetero non dentur aliquæ gratiæ expectatiuæ, ac ſpeciales vel generales reſeruationes ad vacatura beneficia, per nos, & ſedem prædictam non fiant: & ſi de facto per importunitatem, aut alias a nobis, & ſucceſſoribus noſtris, & ſede prædicta emanauerint, illas irritas, & inanes eſſe decernimus. In cathedralibus tamen, Metropolitanis, & collegiatis eccleſiis, in quarum ſtatutis caueretur expreſſe, quod nullus ibidem dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem, vel officium obtinere poſſit, niſi in illis actu canonicus exiſtat, canonicos (ad effectum duntaxat inibi obtinendi dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem, vel officium huiuſmodi, & non conſequendum primam præbendam vacaturam) creare poſſe intendimus. Statuimus inſuper, quod ordinarius collator in vnaquaque cathedrali, ac etiam Metropolitana eccleſia canonicatum, & præbendam theologalem inibi conſiſtentes conferre teneatur vni Magiſtro, ſeu Licentiato, aut Baccalario formato in Theologia, qui per decennium in vniuerſitate ſtudij generalis priuilegiata ſtuduerit, ac onus reſidentiæ, lecturæ, & prædicationis actu ſubire voluerit: quique bis, aut ſemel ad minus per ſingulas hebdomadas, impedimento ceſſante legitimo, legere debeat, & quotiens ipſum in huiuſmodi lectura deficere contigerit, ad arbitrium capituli per ſubtractionem diſtributionum totius hebdomadæ puniri poſſit: & ſi reſidentiam deſeruerit, de illis alteri prouideri debeat: & vt liberius ſtudio vacare poſſit, etiam ſi abſens fuerit a diuinis, habeatur pro præſente, ita vt nihil perdat. Præfatique ordinarij collatores, ſeu patroni eccleſiaſtici quicunque fuerint, vltra dictam

præbendam

præbendam Theologiam, quam (vt præfertur) qualificato conferre teneantur, tertiam partem omnium dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, cæterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum ad eorum collationem, prouiſionem, nominationem, præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem quomodolibet ſpectantiũ viris litteratis, graduatis, & per vniuerſitates nominatis hoc modo, videlicet primo mẽſe poſt præſentium acceptationem, & earundem publicationem præfati ordinarij collatores dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia ad eorum collationem, prouiſionem, nominationem, præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem (vt præfertur) ſpectantia, graduatis huiuſmodi qui litteras ſuorum graduum cum tempore ſtudij debite inſinuauerint, conferre teneantur. Beneficia vero quæ in duobus ſequentibus menſibus vacare contigerint, illa iuxta iuris communis diſpoſitionem perſonis idoneis libere conferre, ſeu perſonas idoneas ad illa præſentare. Beneficia autem quæ in quarto menſe vacare contigerint, viris graduatis per vniuerſitatem nominatis qui gradus, & nominationis literas cum tempore ſtudij debite inſinuauerint, conferre, ſeu præſentare teneantur. Beneficia vero quæ quinto menſe, & ſexto vacare contigerint, ſimili modo perſonis idoneis libere conferre, ſeu perſonas ad illa præſentare poſsint. Beneficia autem quæ ſeptimo menſe vacare contigerint, graduatis qui ſimili modo literas gradus cum tempore ſtudij debite inſinuauerint, conferre teneantur. Beneficia vero quæ octauo, & nono menſibus vacare contigerint, pari modo perſonis idoneis conferre, ſeu perſonas idoneas ad illa præſentare teneantur. Beneficia autem quæ menſe decimo vacare contigerint, graduatis nominatis, qui gradus, & nominationis literas cum tempore ſtudij debite inſinuauerint, per eoſdem ordinarios conferri, ſeu ipſi ad illa præſentari debeant. Beneficia autem quæ vndecimo & duodecimo menſibus vacare cõtigerint, per eoſdem ordinarios perſonis idoneis iuxta iuris communis diſpoſitionem conferri, ſeu ipſi ad illa præſentari debeant. Siquis vero cuiuſcunque ſtatus etiam ſi Cardinalatus, Patriarchalis, Archiepiſcopalis, aut Pontificalis, vel alterius cuiuslibet dignitatis contra prædictum ordinem, & qualificationes ſuperius ordinatas de dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officijs, ſeu quibuſuis alijs beneficijs eccleſiaſticis huiuſmodi aliter quam modo præmiſſo diſpoſuerit, diſpoſitiones ipſæ ſint ipſo iure nullæ, Collationesque, & prouiſiones, ac diſpoſitiones illorum ad immediatum ſuperiorem deuoluantur, qui eiſdem perſonis modo præmiſſo qualificatis prouidere teneatur, & ſi contrauenerit, ad alium ſuperiorem deuoluatur prouiſio, & præſentatio huiuſmodi gradatim, donec ad ſedem apoſtolicam fiat deuolutio. Præterea volumus quod collatores ordinarij & patroni eccleſiaſtici præfati, qui dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, ac beneficia in menſibus graduatis, & nominatis, aſsignatis vacantia, illis graduatis ſimplicibus, aut nominatis illa conferre, aut ad illas eos dumtaxat præſentare teneantur, qui per tempus competens in vniuerſitate famoſa ſtuduerint, tempus autem competens decennium in magiſtris ſeu licentiatis, aut bacchalarijs in Theologia. Septennium vero in doctoribus, ſeu licentiatis in iure canonico, ciuili, aut medicinis. Quinquennium autem in magiſtris, ſeu licentiatis in artibus cum rigore examinis a logicalibus incluſiue, aut in altiori facultate. Sexennium autem in bacchalarijs ſimplicibus in Theologia. Quinquénium vero in bacchalarijs iuris canonici, aut ciuilis, in quibus bacchalarijs iuris canonici aut ciuilis, ſi ex vtroque parente nobiles fuerint, triennium eſſe decernimus, præfatique graduati, & nominati Collatoribus ordinarijs, ſiue patronis eccleſiaſticis, ſemel ante vacationem beneficij de literis gradus, ſeu nominationis, & de præfato tempore ſtudij per literas patentes vniuerſitatis in qua ſtuduerint, manu ſcribæ, & ſigillo vniuerſitatis ſignatas fidem facere teneantur. Cum vero probatio nobilitatis fieri deberet ad effectum vt nobiles ipſi gaudere poſsint beneficio minoris temporis ſtudij, tunc nobilitas ipſa per quatuor teſtes deponentes in iudicio coram Iudice ordinario loci in quo eſt natus ille de cuius nobilitate ex vtroque parente conſtare debet, etiam in partis abſentia probari poſsit, teneanturque præfati graduati, tam ſimplices, quam nominati, patronis eccleſiaſticis, aut Collatoribus ordinarijs, quibus gradus aut nominationis literas huiuſmodi inſinuare deberent, literas ſuorum gradus & nominationis, certificationis temporis ſtudij, & atteſtationis nobilitatis duplicatas dare, ac ſingulis annis tempore Quadrageſimæ per ſe vel procuratorem ſuum Collatoribus, nominatoribus, ſeu patronis eccleſiaſticis, aut eorum vicarijs, eorum nomina, & cognomina inſinuare, & eo anno quo præfatam inſinuationem facere omiſerint, beneficium in vim gradus aut nominationis huiuſmodi petere non poſsint, & ſi Collatoribus ordinarijs, aut patronis eccleſiaſticis in menſibus deputatis, graduatis ſimplicibus, aut graduatis nominatis non eſſet graduatus, aut nominatus, qui diligentias præfatas fecerint collatio, ſeu præſentatio per Collatorẽ, ſeu patronum eccleſiaſticum etiam eiſdem menſibus facta alteri quam graduato vel nominato nõ propter hoc irrita cenſeatur, ſi tamen graduatus ſimplex aut beneficium poſt inſinuationem gradus aut nominationis in mẽſibus eis aſsignatis vacans petierit, & inter ſuam inſinuationem, & præfatam requiſitionem non ſuperuenerit Quadrageſima in qua nomen & cognomen inſinuare debuerit, ad beneficium ſic vacans, cum capacem, ipſumque illud conſequi poſſe & debere decernimus. Statuimus quoque & ordinamus, quod Collatores ordinarij & patroni eccleſiaſtici præfati inter graduatos qui literas gradus cum tempore ſtudij & atteſtatione nobilitatis debite inſinuauerint, quo ad beneficia in menſibus eis deputatis vacantia gratificare poſsint illum ex eis quem voluerint, quo vero ad beneficia in menſibus graduatis, nominatis, deputatis antiquiori nominato conferre, ſeu antiquiorem nominatum qui literas nominationis, tẽporis ſtudij, & atteſtationis nobilitatis debite inſinuauerit, præſentare, ſeu nominare teneantur, concurrentibus autem nominatis eiuſdem anni, Doctores licentiatis: Licentiatos Bacchalarijs, demptis Bacchalarijs formatis in Theologia, quos fauore ſtudij Theologici Licentiatis in iure Canonico, Ciuili, aut Medicina præferendos eſſe decernimus, Bacchalarios iuris Canonici aut Ciuilis magiſtris in artibus præferri volumus. Concurrentibus autem pluribus doctoribus in diuerſis facultatibus, doctorem Theologum doctori in iure, doctorem in iure canonico doctori in iure ciuili, doctorem in iure ciuili, doctori in medicina præferendos eſſe decernimus, & idem in licentiatis & Bacchalarijs ſeruari debere volumus: & ſi in eiſdem facultate & gradu concurrerent, ad datam nominationis ſeu gradus recurrendum eſſe volumus, & ſi in omnibus his concurrerent, tunc collator ordinarius inter eoſdem concurrẽtes gratificare poſsit. Volumus autem quod nominati literas nominationis ab vniuerſitatibus in quibus ſtuduerint obtinentes in nominationum literis beneficia per eos poſſeſſa, & eorum verum valorem exprimere teneãtur, alioquin literæ nominationis huiuſmodi eo ipſo nullæ ſint & eſſe cenſeantur. Siquis vero ex dictis quali-

ficatis, graduatis ſimplicibus aut nominatis tempore vacationis beneficij in menſibus eis deputatis vacantis duas obtineat præbendas, in Cathedralibus etiam Metropolitan. aut Collegiatis, ſeu dignitatem vel præbendã, vel aliud beneficium ſeu alia beneficia, quorum inſimul vel cuius fructus redditus & prouen. tempore reſidentiæ, & horis diuinis intereſſendo ad ſummam ducentorum florenorum auri de camera aſcenderent, beneficiũ in vim gradus ſeu nominationis huiuſmodi tunc petere ſeu conſequi non poſsit. Et inſuper quod tam graduati ſimplices quam nominati, beneficia in menſibus eis aſsignatis vacantia petere & conſequi poſsint ſecundũ propriæ perſonæ condecentiam & conformitatem, videlicet ſæculares ſæcularia, & religioſi regularia beneficia eccleſiaſtica, ita quod ſæcularis nominatus beneficia regularia in menſibus deputatis vacantia prætextu cuiuſuis diſpenſationis apoſtolicæ, & econtra, religioſus beneficia ſæcularia petere, aut conſequi minime poſsint. Quodque beneficia ſimpliciter vel ex cauſa permutationis in menſibus graduatis ſimplicibus, & nominatis aſsignatis vacantia eis non ſint affecta, nec debita, ſed ex cauſa permutationis cum permutantibus dumtaxat, ſimpliciter vero vacantia beneficia huiuſmodi perſonis idoneis per ipſos ordinarios libere conferri poſsint. Statuimus quoque, quod Parochiales eccleſiæ in ciuitatibus, aut villis muratis exiſten. non niſi perſonis modo præmiſſo qualificatis, aut ſaltem qui per tres annos in Theologia vel altero iurium ſtuduerint, ſeu magiſtris in artibus qui in aliqua vniuerſitate priuilegiata ſtudentes magiſterij gradum adepti fuerint, conferantur. Monemus autem præfati regni vniuerſitates ſub pœna priuationis omnium & ſingulorum priuilegiorum a nobis & ſede apoſtolica obtentorum, ne Collatoribus ſeu patronis eccleſiaſticis habeant aliquos nominare, niſi eos qui ſecundum præfata tempora ſtuduerint, & ſecundum dictarum vniuerſitatum ſtatuta ad gradus & non per ſaltum prouecti fuerint. Quod ſi ſecus fecerint, vltra nullitatis pœnam quam in præfatarũ nominationum literis declaramus, vniuerſitates ipſas nominandi priuilegium ad tempus ſecundum culpæ qualitatem ſuſpendemus. Siquis autem graduatorum aut nominatorum in menſibus deputatis Collatoribus ordinarijs aut perſonis eccleſiaſticis beneficium vacans in vim gradus aut nominationis petierit, & Collatorem ordinarium in vim præfati gradus aut nominationis in proceſſu poſuerit, & aliter moleſtauerit, illum vltra expenſarum damnorum & intereſſe condemnationem a fructibus ſui gradus & nominationis priuandum eſſe decernimus, eodemque vinculo collatores ordinarios & patronos eccleſiaſticos quibus graduati & nominati debite vt ſupra qualificati ſuos gradus & nominationis literas inſinuauerint, aſtringimus vt beneficia ad eorũ collationem vel præſentationem ſpectantia in menſibus graduatorum ſimplicium & nominatorum vacantia ſtantibus præfatis graduatis aut nominatis debite qualificatis illa proſequentibus, alijs quam graduatis aut nominatis conferant, ſub pœna ſuſpenſionis poteſtatis conferendi beneficia in octo menſibus illo anno ad Collationem eorum ac præſentationem liberam ſpectantibus. Statuimus quoque & ordinamus, quod quilibet Rom. Pont. ſemel dumtaxat tempore ſui Pontificatus literas in forma mandati iuxta formam inferius annotatam & non vltra dare poſsit hoc modo videlicet, vnum Collatorem habentem Collationem decem beneficiorum in vno, habentem autem Collationem quinquaginta beneficiorum, & vltra in duobus beneficijs dumtaxat grauare poſsit, ita tamen quod in eadem eccleſia Cathedrali uel Collegiata Collatorem vnum pro tempore in duabus præben. non grauet. Et vt obuietur litibus quæ occaſione literarum mandatorum huiuſmodi oriri poſſent, mandata huiuſmodi ſub forma quæ eſt inferius annotata dari volumus, quam ad perpetuam rei memoriam in Cancellaria apoſtolica publicari, & in illius quinterno regiſtrari mandamus, Declarantes, proſequẽtes huiuſmodi mandata quo ad beneficia ſub illis comprehenſa ordinarijs Collatoribus & graduatis, ſimplicibus & nominatis præferendos, Noſque & ſucceſſores noſtros iure præuentionis, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, quæcunq;, & quomodocunque qualificata, tam in menſibus graduatis, ſimplicibus & nominatis, quam ordinarijs Collatoribus præfatis aſsignatis vacantia, ac etiam ſub dictis mandatis comprehenſa libere conferre. Statuimus inſuper quod in prouiſionibus quas perſonis quibuſuis de beneficijs vacantibus, ſeu certo modo vacaturis per nos & ſucceſſores noſtros, ac ſedem prædictam, etiam motu proprio, etiam promotis ad eccleſias Cathedrales, & Metropolitan. ac Monaſteria, vt obtenta per eos beneficia retinere poſsint fieri contigerit, illorum verus annuus per florenos aut ducat. auri de camera, aut libras Turonen ſeu alterius monetæ valor ſecundum communem extimationem exprimi debeat, alioquin gratiæ ipſæ ſint ipſo iure nullæ. Statuimus quoque & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis omnes & ſingulæ cauſæ exceptis maioribus in iure expreſſæ denominatis, apud illos Iudices in partibus, qui de iure aut conſuetudine præſcripta, vel priuilegio illarum cognitionem habent, terminari & finiri debeant. Et ne ſub vmbra appellationum quæ nimium & nonnunquam friuolæ interponi conſueuerunt, atque etiam in eadem inſtantia ad prorogationem litium ſæpe multiplicari iniuſtis vexationibus materia præbeatur, Volumus quod ſiquis offenſus coram ſuo Iudice iuſtitiæ cõplementum habere non poſsit, ad immediatum ſuperiorem, etiam ad nos & ſucceſſores noſtros, uel ſedẽ prædictam omiſſo medio, nec a grauamine in quacunque inſtantia ante diffinitiuam ſententiam quomodolibet appelletur, niſi forſitan tale grauamen extiterit, quod in diffinitiua reparari nequiret, & eo caſu non niſi ad immediatum ſuperiorem liceat appellari. Siquis vero immediate ſubiectus ſedi apoſtolicæ ad eandem ſedem duxerit appellandum, cauſa committatur in partibus per reſcriptum vſque ad finem litis, videlicet vſque ad tertiam ſententiam conformem incluſiue, ſi ab illis appellari contigerit, niſi propter defectum denegatæ iuſtitiæ, aut iuſtum metum, & tunc committi debeat in partibus conuicinis, & cum cauſarum expreſsione, quæ etiam de illis etiam legitime alias quam per iuramentum coram iudicibus a ſede apoſtolica deputandis conſtare debeat, Proceſſus autem contra præmiſſa attemptatos nullos, & irritos eſſe volumus, ac reſcripta contra præmiſſa impetrantes, in expenſis, damnis & intereſſe condemnari debere decernimus, atque declaramus, Sanctæ vero Romanæ Eccleſiæ Cardinales qui pro vniuerſali eccleſia continue laborant, necnon dictæ ſedis officiales officia ſua actu exercentes, ſub præſenti decreto non intendimus comprehendi. Statuimus etiam & ordinamus, quod Iudices cauſas quæ in partibus terminari debent, coram eis pro tempore pendentes ſub pœna excommunicationis, & priuationis beneficiorum per eos obtentorum eo ipſo incurrenda, infra biennium terminare debeant, pars vero diffugiens, & expeditionem ipſius cauſæ malitioſe impediens grauiſsime per eoſdem Iudices mulctetur, etiam vſque ad priuationem iuris in huiuſmodi proceſſu præ-

venſi, ſi eis viſum fuerit. ſuper quo eorum conſcientias oneramus, ab interlocutorijs autem ſecundo, à diſ-
finitiuis vero tertio duntaxat prouocare licere decernimus. Volumuſque ſecundam ſententiam interlocuto-
riam conformem, & tertiam diffinitiuam etiam conformem omni mora ceſſante executioni debitæ demandari
debere, quacunque appellatione interpoſita non obſtante. Statuimus quoque quod quicunque, dummodo
non ſit violentus, ſed habens coloratum titulum pacifice & ſine lite prælaturam, dignitatem, perſonatum, ad-
miniſtrationem, vel officium ſeu quodcunque beneficium eccleſiaſticum triennio proximo hactenus poſſidet,
vel pro tempore poſſidebit in petitorio vel poſſeſſorio a quoquam etiam rationem iuris nouiter reperti mo-
leſtari nequeat, præterquam prætextu hoſtilitatis, aut alterius legitimi impedimenti, de quo proteſtari, & illud
iuxta Concilium Viennen. intimari debeat, lis autem hoc caſu quo ad futuras controuerſias intelligatur, ſi ad
executionem citationis, iuriſque ſui in iudicio exhibitionem, aut terminorum omnium obſeruationem proceſ
ſum fuerit. Monemus etiam ordinarios, vt diligenter inquirant, ne quis ſine titulo beneficium poſſideat, & ſi
quem beneficium ſine titulo poſſidere repererint, declarent illi ius non competere cuiuſuis temporis detentio
ne non obſtante: de ipſoque beneficio poſſit illi (dummodo non ſit intruſus, vel violentus, aut aliàs indignus)
vel alteri idoneo prouideri. Et inſuper ſtatuimus, quòd quicunque clericus cuiuſcunque conditionis, ſtatus,
religionis, dignitatis, etiam ſi pontificalis, uel alterius præeminentiæ fuerit, qui poſt habitam præſentium no-
titiam, quam habere præſumatur poſt duos menſes poſt earundem præſentium publicationem in eccleſijs cathe
dralibus factam, quam ipſi diœceſani omnino facere teneantur, poſtquam præſentes ad eorum notitiam perue-
nerint, publicus concubinarius, à perceptione fructuum omnium beneficiorum ſuorum trium menſium ſpatio
ſit ipſo facto ſuſpenſus, quos ſuus ſuperior in fabricam, uel aliam euidentem eccleſiarum vtilitatem, ex quibus
ij fructus percipiuntur, conuertat: necnon huiuſmodi publicum concubinarium, vt primum talem eſſe noue-
rit, mox ſuus ſuperior monere teneatur, vt infra breuiſſimum terminum concubinam dimittat, & ſi illam non
dimiſerit, vel dimiſſam ſeu aliã publice reſumpſerit, iubemus vt ipsũ oĩbus ſuis beneficijs oĩno priuet. Et nihi-
lominus ij publici concubinarij vſq; quo cum eis per ſuos ſuperiores poſt ipſarum concubinarum dimiſſionẽ,
manifeſtamque vitæ emendationem fuerit diſpenſatum, ad ſuſceptionem quorumcunque honorum, dignitatũ
beneficiorum, officiorumue ſint inhabiles: qui ſi poſt diſpenſationem reciduo vomitu ad huiuſmodi publicum
concubinatum redierint, ſine ſpe alicuius diſpenſationis ad prædicta prorſus inhabiles exiſtant; quodque ſi hij
ad quos talium correctio pertinet, eos, vt prædictum eſt, punire neglexerint, eorum ſuperiores tam in ipſos de
neglectu, quam in illos pro concubinatũ modis omnibus digna punitione animaduertant. In Concilijs etiam
prouincialibus, & ſynodalibus aduerſus tales punire negligentes, vel de hoc crimine diffamatos, etiam per ſu-
ſpenſionem à collatione beneficiorum, vel alia condigna pœna ſeueriter procedatur: & ſi ij quorum deſtitu-
tio ad nos, & ſedem prædictam ſpectat, per concilia prouincialia, aut ſuos ſuperiores propter concubinatum
publicum reperiantur priuatione digni, ſtatim cum proceſſu inquiſitionis ad nos deferantur: eadem diligentia,
& inquiſitio in quibuſcunq; generalibus capitulis, etiam prouincialibus quoad eos ſeruetur, pœnis alijs contra
prædictos, & alios publicos concubinarios a iure ſtatutis in ſuo robore permanſuris. Publici autem intelligen
di ſunt non ſolum ij, quorum concubinatus per ſententiam, aut confeſſionem in iure factam, ſeu per rei eui-
dentiam, quę nulla poſſit tergiuerſatione celari, notorium eſt, ſed etiam qui mulierẽ de incontinentia ſuſpectã,
& diffamatam tenent, & per ſuum ſuperiorem admoniti ipſam cum effectu non dimittunt. Quia vero in qui-
buſdam regionibus nonnulli iuriſdictionem eccleſiaſticam habentes pecuniarios quæſtus a concubinarijs per-
cipere non erubeſcunt, patientes eos in tali fœditate ſordeſcere, ſub pœna maledictionis æternæ præcipimus,
ne deinceps ſub pacto, compoſitione, aut ſpe alterius quæſtus, talia quouiſmodo tolerent, aut diſſimulent, alio-
quin vltra præmiſſam negligentiæ pœnam duplum eius quod propterea acceperint, reſtituere, & ad pios vſus
omnino conuertere teneantur, & compellantur. Ipſas autem concubinas, aut ſuſpectas prælati omnibus mo-
dis curent a ſuis ſubditis per auxilium, & brachij ſæcularis inuocationem, ſi opus fuerit, penitus arcere, qui
etiam filios ex tali concubinatu procreatos apud patres ſuos cohabitare non permittant. Iubemus inſuper
quod in prædictis ſynodis, & capitulis præmiſſa publicentur, & vt quilibet ſuos ſubditos ad ipſarum concubi-
narum dimiſſionem moneant, diligenter iniungimus. Præterea omnibus ſæcularibus viris, etiam ſi Regali præ-
fulgeant dignitate, ne vllum qualecunque inferant impedimentum, quocunque quæſito colore Prælatis, qui
ratione officij ſui aduerſus ſubditos ſuos pro huiuſmodi concubinatu, & alijs caſibus ſibi a iure permiſſis pro-
cedunt. Et cum omne fornicationis crimen lege diuina prohibitum ſit, & ſub pœna peccati mortalis neceſ-
ſarium euitandum, monemus omnes laicos, tam vxoratos, quam ſolutos, vt ſimiliter a concubinatu abſtineant:
nimis enim reprehenſibilis eſt qui vxorem habet, & ad aliam vxorem, ſeu mulierem accedit: qui vero ſolutus
eſt, ſi continere nolit, iuxta Apoſtoli conſilium uxorem ducat, pro huiuſmodi autem diuini obſeruantia præ-
cepti, hi ad quos pertinet tam ſalutaribus monitis, quam alijs canonicis remedijs omni ſtudio laborent. Sta-
tuimus inſuper, quod ad vitandum ſcandala & multa pericula, ſubueniendumque conſcientijs timoratis, quod
nemo deinceps a communicatione alicuius in ſacramentorum adminiſtratione, vel receptione, aut alijs qui-
buſcunque diuinis, vel extra prætextu cuiuſcunque ſententiæ, aut cenſuræ eccleſiaſticæ, ſeu ſuſpenſionis, aut
prohibitionis ab homine, vel a iure generaliter promulgatæ, teneatur abſtinere, vel aliquem vitare, vel inter-
dictum eccleſiaſticum obſeruare, niſi ſententia, prohibibitio, ſuſpenſio, vel cenſura huiuſmodi fuerit vel con-
tra perſonam, collegium, vniuerſitatem eccleſiaſticã, aut locum certum, aut certam a iudice publicata, & de-
nunciata ſpecialiter, & expreſſe, aut ſi notorie in excommunicationis ſententiam conſtiterit incidiſſe, quod
nulla poſſit tergiuerſatione celari, aut aliquo iuris ſuffragio excuſari, cum a communione illius abſtinere vo-
lumus, iuxta canonicas ſanctiones. Per hoc tamen huiuſmodi excommunicatos, ſuſpenſos, interdictos, ſeu
prohibitos non intendimus in aliquo releuare, nec eis quomodolibet ſuffragari. Et quoniam ex indiſcreta in-
terdictorum promulgatione multa conſueuerunt ſcandala euenire, ſtatuimus quod nulla ciuitas, oppidum, ca-
ſtrum, villa, aut locus eccleſiaſtico ſupponi poſſit interdicto, niſi ex cauſa, ſeu culpa ipſorum locorum, aut do-
mini, ſeu rectoris, vel officialium: propter culpam autem, ſeu cauſam alterius cuiuſcunque priuatæ perſonæ
huiuſmodi loca interdici nequaquam poſſint, auctoritate quacunque ordinaria, vel delegata, niſi talis perſo-
na prius fuerit excommunicata, ac denunciata, ſeu in eccleſia publicata, aut domini, ſeu rectores, vel officia-

les ipſorum locorum auctoritate iudicis requiſiti, huiuſmodi perſonam excommunicatam infra biduum inde cum effectu non eiecerint, aut ad ſatisfaciendum compulerint, qua etiam poſt biduum eiecta recedente, vel ſatisfaciente, mox ad diuina reſumi poſſint, quod etiam in pendentibus locum habere decernimus. Necnon Conſtitutionem de eorundem fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio æditam, quã cum irritanti decreto ſtatuimus, decreuimus, & ordinauimus, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus de ceſſione regiminis, & adminiſtrationis eccleſiarum, & monaſteriorum, facta per eos, qui eccleſijs, & monaſterijs ipſis præerunt, ſeu illa in adminiſtrationem, ſeu commendam, aut vt alijs vnita, aut alias obtinebant, reſignatione aliorum quorumcunque; beneficiorum eccleſiaſticorum, ſeu ceſſioni iuris in eis, vel ad ea quomodolibet competentis, aut priuationis, vel depoſitionis, aut cenſurarum fulminatione, etiam in literis Apoſtolicis a nobis, & ſede Apoſtolica, etiam Motu proprio pro tempore emanatis, quæ in manibus Romani Pontificis factæ dicerentur contentis, etiam ſi ſuper illis narrantis fundaretur intentio, conſtare, & apparere deberet per publica inſtrumenta, vel documenta auctentica. Alioquin tam in iudicio, quam extra illud, narratiuæ, & aſſertiones huiuſmodi in præiudicium tertij minime ſtari, nec ex illis alicui præiudicium afferri debere, niſi de huiuſmodi narratiua, & aſſertione etiam in literis Apoſtolicis facta altero ex præmiſſis modis doceretur, innouamus, illamque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari mandamus. Et quia ad ſupradictam concordiam cum præfato Franciſco Rege ob illius ſinceram deuotionem erga nos, & ſedem prædictam oſtenſam, cum ad præſtandam nobis reuerentiam, & filialem obedientiam ad ciuitatem noſtram Bononiæ perſonaliter acceſſit, conſentimus, illamque inuiolabiliter obſeruari deſideramus, illam veri contractus, & obligationis inter nos, & ſedem Apoſtolicam prædictam ex vna, & præfatum Franciſcum Regem, & Regnum ſuum ex altera partibus, legitime niti, vim, & robur obtinere, ac illi, & præſentibus in aliqua ſui parte per quaſcunque literas, & gratias per nos, & ſucceſſores noſtros deſuper concedendas derogari, clauſulamque cum earundem derogatione præſentium latiſſime extendenda, ac quod eædem præſentes literæ, & earum tenor pro expreſſis habeantur in quibuſuis ſupplicationibus pro tempore ſignatis appoſitam, nihil penitus operari, & illius vigore in literis Apoſtolicis ſuper ipſis ſupplicationibus conficiendis quicquam per quod præſentibus, aut alicui particulæ de contentis in eis derogaretur, ſeu derogari videretur, narrari non poſſit, & ſic per quoſcunque iudices, etiam Commiſſarios, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, & præfatæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quibuſuis cauſis ſuper præmiſſis, vel eorum aliquo pro tempore motis iudicari, diffiniri, & ſententiari debere, ſublata eis aliter ſententiandi, & diffiniendi omnimoda facultate & auctoritate, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper ijs vel eorum aliquo a quoquam quauis auctoritate etiam per nos & ſucceſſores noſtros præfatos ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Volumus autem quod ſi præfatus Rex præſentes literas, ac omnia & ſingula in eis contẽta quæ in prima futura Seſſione præſentis Concilij Lateranenſis approbare, & confirmare facere promiſimus, infra ſex menſes a die approbationis, & confirmationis computandos non approbauerit, & ratificauerit, & ea perpetuis futuris temporibus in Regno ſuo, & omnibus alijs locis, & dominijs dicti Regni per omnes Prælatos, & alias etiam eccleſiaſticas perſonas, ac Curias Parlamentorum legi, publicari, iurari, & regiſtrari, ad inſtar aliarum Conſtitutionum Regiarum, & de acceptatione, lectione, publicatione, iuramento, & regiſtratione prædictis infra prædictum tẽpus per omnium & ſingulorum ſupradictorum patentes literas, aut auctenticas ſcripturas nobis non tranſmiſerit, aut Nuncio noſtro apud ipſum Regem exiſtenti, per eum ad nos deſtinandas non conſignauerit, & deinde ſingulis annis etiam legi, prout aliæ ipſius Franciſci Regis conſtitutiones, & ordinationes, quæ in viridi ſunt obſeruantia, obſeruari debent, inuiolabiliter obſeruari cum effectu non fecerit, præſentes literæ, & inde ſecuta quæcunque ſint caſſa, & nulla, nulliuſque roboris vel momenti. Et cum omnium quæ in Regno Delphinatu, & Comitatu prædictis agantur notitiam non habeamus, conſuetudines, ſtatuta, ſeu vſus libertati eccleſiaſticæ, & auctoritati ſedis Apoſtolicæ quomodolibet præiudicãtia ſi qua in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis alias quam in præmiſſis exiſtant, non intendimus nobis, & eidem ſedi in aliquo præiudicare, ſeu illa tacite vel expreſſe quomodolibet approbare. Et nihilominus præfato Franciſco, & pro tempore exiſtenti Francorum Regi in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios in dignitate eccleſiaſtica conſtitutos præſentes literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, quando & quotiens opus fuerit, publicari, & ea inuiolabiliter obſeruari faciãt. Contradictores cuiuſcunque dignitatis & præeminentiæ fuerint per cenſuras eccleſiaſticas, & pecuniarias pœnas, aliaque iuris & facti quæuis opportuna remedia appellatione qualibet omnino poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus omnibus ſupradictis: aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Forma vero ſupradicti mandati Apoſtolici ſequitur, & eſt talis.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Venerabili fratri Epiſcopo. N. & dilectis filijs Capitulo ſingulisq; canonicis Eccleſiæ. N. ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Vitæ ac morum honeſtas aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, ſuper quibus dilectus filius. N. apud nos fidedigno commendatur teſtimonio, nos inducunt, vt ſibi reddamur ad gratiam liberales. Hinc eſt quod nos cupientes vt eidẽ. N. iuxta illius quæ olim per fe. re. Gregorium Papam VIII. prædeceſſorem noſtrum ad tunc Epiſcopum Nouionen directa extitit quæ incipit, Mandatum, & aliarum duarum illam immediate ſequentium decretalium formas de Canonicatu & præben. aut dignitate, perſonatu, adminiſtratione, vel officio veſtræ vel alterius eccleſiæ, aut alio beneficio, cum cura, vel ſine cura, etiam ſi Parochialis eccleſia, vel eius perpetua vicaria, aut capella, ſiue perpetua capellania ad veſtram collationem, nominationem, ſeu præſentationem, & aliam quamcunque; diſpoſitionem prouideri poſſit, Ac volentes præfato. N. meritorum ſuorum intuitu gratiam facere ſpecialem, ipſumq;. N. a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijsque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, necnon omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura quæ præfatus N. etiam ex quibuſuis apoſtolicis diſpenſationibus obtinet, & expectat, ac in quibus, & ad quæ ius ſibi quomodolibet competit, quæcunque, quotcunque,

quotcunque, & qualiacunque ſint, eorumque fructuum, red. & prouen. veros annuos valores, ac huiuſmodi
diſpenſationum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio non ad ipſius. N vel alicuius alte
rius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate diſcretioni veſtræ per
apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſi vobis pro alio non ſcripſerimus qui ſimile mandatum, aut ſimilem
gratiam proſequatur, Canonicatum, & præben. aut dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem, vel officium
ueſtræ vel alterius eccleſiæ, aut aliud beneficium eccleſiaſticum cum cura vel ſine cura, etiam ſi parochialis
eccleſia, vel eius perpetua vicaria, aut capella, vel perpetua capellania fuerit, ad veſtram collationem, proui
ſionem, præſentationem, nominationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem pertinens, etiam ſi dignitati, perſo
natui, adminiſtrationi, vel officio huiuſmodi cura immineat animarum, dummodo talis dignitas electiua non
exiſtat, cum creatione in Canonicum veſtræ vel alterius eccleſiæ, etiam ſi in ea ſtatuto, & priuilegio expreſſe
caueatur, quod nulli de dignitate, perſonatu, adminiſtratione, vel officio prouideri non poſsit, niſi cum effe-
ctu illius eccleſiæ Canonicus exiſtat, Canonicatum huiuſmodi eccleſiæ cum plenitudine iuris canonici, & nō
obſtan. de certo Canonicorum numero ad effectum huiuſmodi dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem,
vel officium duntaxat obtinen. & non alias auctoritate apoſtolica, tenore præſentium conferimus, & de illo
etiam prouidemus, ſi quem, quam, vel quod poſt menſem, poſtquam præſentes literæ vobis præſentatæ fuerint,
extra Rom. Curiam vacare contigerit, cum plenitudine iuris canonici, ac omnibus iuribus & pertinen. ſuis
eidem. N. conferatis, & de illo, aut illa prouideatis, ſeu ipſum ad illum, illam, vel illud præſentetis, aut nomi
netis, ipſumque. N. in Canonicum, & in fratrem veſtræ vel alterius eccleſiæ ad effectum tantum obtinendi di
gnitatem, perſonatum, adminiſtrationem vel officium huiuſmodi recipiatis, ſtallum ſibi in choro, & locum in
capitulo cum plenitudine iuris canonici aſsignetis, inducentes eundem. N vel procuratorem ſuum eius no-
mine in corporalem poſſeſsionem Canonicatus & præben. aut dignitatis, perſonatus, adminiſtrationis, vel
officij, ſeu beneficij huiuſmodi, iuriumque, & pertinen. vniuerſorum prædictorum, defendentesque inductū,
ac facien. N. vel pro eo procuratorem prædictum ad præben. aut dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem
vel officium, ſeu beneficium huiuſmodi, quodcunque fuerit, vt moris eſt admitti, ſibique de illius, vel illorum
fructibus, redditibus, prouen. iuribus, & obuentionibus vniuerſis integre reſponderi. Non obſtan. de certo
canonicorum numero, vt præfertur, & alijs Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dictæ veſtræ
vel alterius eccleſiæ iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & con
ſuetudinibus contrarijs quibuſcunque, aut ſi vobis ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod ad receptionem vel
prouiſionem alicuius minime teneamini, quodque de Canonicatibus, & præben. ſeu dignitatibus, perſonati-
bus, adminiſtrationibus, vel officijs veſtræ vel alterius eccleſiæ, aut alijs beneficijs eccleſiaſticis quibuſcunq;
ad veſtram collationem, prouiſionem, præſentationem, nominationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, cō
muniter vel diuiſim pertinen. nulli valeat prouideri per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſsā,
ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ ſedis indulgen. generali vel
ſpeciali, cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effe-
ctus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit
in noſtris literis mentio ſpecialis. Seu ſi dictus. N. præſens non fuerit ad præſtandum de obſeruan. ſtatutis, &
conſuetudinibus veſtræ, vel alterius eccleſiæ ſolitum iuramentum, dummodo in abſentia tua per procuratorē
idoneum, & cum ad eccleſiam ipſam acceſſeris, corporaliter illud præſtes. Data &c.

Dilectis filijs. N. & N. ac N. officialibus ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Hodie cupientes vt dile-
cto filio. N. Clerico N. dioc. iuxta illius quæ olim per ſe. rec. Gregorium Papam VIII. prædeceſſorem noſtrū
ad tunc Epiſcopum Nouionen. directa extitit, quæ incipit, Mandatum, & aliarum duarum illam immediate ſe-
quentium decretalium formas de Canonicatu, & præben. aut dignitate, perſonatu, adminiſtratione, vel offi-
cio eccleſiæ. N. aut alio beneficio eccleſiaſtico cum cura, vel ſine cura prouideri poſſet, motu proprio vene-
rabili fratri noſtro Epiſcopo. N. & dilectis filijs Capitulo, ſingulisque canonicis eccleſiæ. N. per alias noſtras
literas mandauimus, quatenus ſi eis communiter vel diuiſim pro alio non ſcripſiſſemus, qui ſimile mandatum,
aut ſimilem gratiam proſequeretur, eidem N. canonicatum, & præben. aut dignitatem, perſonatum, admini-
ſtrationem, vel officium, aut beneficium eccleſiæ. N. aut aliud beneficium eccleſiaſticum ad eorum collatio-
nem, prouiſionem, præſentationem, nominationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem communiter vel diui-
ſim pertinen. ſi quem, quam, vel quod, poſt menſem poſt præſentationem earundem literarum vacare contin
geret, cum plenitudine iuris canonici, ac omnibus iuribus, & pertinen. ſuis, prout ad eos communiter, vel di
uiſim pertineret, conferrent, & aſsignarent, aut eum ad illa præſentarent, eligerent, nominarent, ſeu de illis
prouiderent, prout in eiſdem literis plenius continetur. Quocirca diſcretioni veſtræ per apoſtolica ſcripta
motu ſimili mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios, ſi Epiſcopus, ca-
pitulum, & canonici prædicti canonicatum, & præben. aut dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem, vel
officium, aut beneficium huiuſmodi eidem. N. conferre, & aſsignare, ac de illis etiā prouidere recuſauerint,
ſeu diſtulerint, aut negligentes fuerint, Canonicatum, & præben. aut dignitatem, perſonatum, adminiſtratio-
nem vel officium huiuſmodi cum plenitudine iuris Canonici, ac omnibus iuribus, & pertinen. ſupradictis ei-
dem. N. conferre, & aſsignare, necnon eundem. N. ad illa vt moris eſt admittere, & in canonicum recipere,
& in fratrem, ſtallo ſibi in choro, & loco in capitulo aſsignatis, omniaque & ſingula alia in dictis literis contē
ta, alias iuxta earundem continen. ac formam in omnibus, & per omnia facere, & exequi curetis, contradi-
ctores prout iuſtitia ſuadebit ad hoc compeſcendo. Non obſtan. omnibus quæ in dictis literis voluimus non
obſtare. Datum &c. Pro regularibus autem ſimilis forma illis conueniens detur &c. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, ſuſpenſionis, aſtrictionis, declarationis, præ-
cepti, iniectionis, nominationis, innouationis, conſenſus, decreti, voluntatis, promiſsionis, & mandati infri
gere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipoten-
tis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Pe-
trum, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſextodecimo, Quintodecimo kalen. Septem-
bris, Pontificatus noſtri anno quarto.

NOS

NOS igitur vt literæ ipſæ quæ ob id præcipue æditæ fuerunt vt in corpore myſtico, ſancta videlicet Eccleſia, perpetua charitas, & pax inuiolata perdurent, & ſi qua membra diſſentiant, ea commode ſuo reinſerantur corpori, eoq; magis obſeruentur, quo clarius conſtiterit ipſas literas ea matura & ſalubri deliberatione a nobis dicto ſacro Lateranen. approbante Concilio approbatas, & innouatas, qua ſtatutæ, & ordinatæ fuerunt, licet ad earundem literarum ſubſiſtentiam, & validitatem, alia approbatione non indigerent, ad abundatiorem tamen cautelam, vt eo tenacius obſeruentur, & difficilius tollantur, quo tantorum patrum fuerint maiore approbatione munitæ, literas prædictas cum omnibus, & ſingulis ſtatutis, ordinationibus, decretis, diffinitionibus, pactis, conuentionibus, promiſsione, voluntate, ac pœnis, inhibitione, alijsque omnibus, & ſingulis clauſulis in eis contentis, illa præſertim qua voluimus quod ſi præfatus. F. Rex ſupradictas literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta intra ſex menſes a data præſentium computandos non approbaret, & ratificaret, & ea perpetuis futuris temporibus in regno ſuo, & alijs locis, & Dominijs dicti regni per omnes prælatos, & alias eccleſiaſticas perſonas, ac Curias parlamentorum acceptari, legi, publicari, iurari, & regiſtrari ad inſtar aliarum conſtitutionum regiarũ, & de acceptatione, lectione, publicatione, iuramento, & regiſtratione prædictis intra prædictum tempus per omnium & ſingulorum ſupradictorum patentes literas, aut auctenticas ſcripturas nobis non tranſmitteret, aut nuncio noſtro apud ipſum Regem exiſtente per eum ad nos deſtinandum non conſignaret, & deinde ſingulis annis etiam legi prout aliæ ipſius. F. Regis Cõſtitutiones, & ordinationes, quæ in viridi, ſunt obſeruantia, obſeruari debent, inuiolabiliter obſeruari cum effectu non fecerit, literæ ipſæ, & inde ſecuta quæcunque eſſent caſſa, & nulla, nulliusque roboris, vel momenti ſacro Lateranen. Concilio approbante, apoſtolica auctoritate, & poteſtatis plenitudine approbamus & innouamus, eaſque inuiolabiliter, & irrefragabiliter obſeruari, & cuſtodiri mandamus, roburque perpetuæ firmitatis in euentum dictarum approbationis, & ratificationis, & non aliter, nec alio modo obtinere, omneſque in dictis literis comprehenſos ad ipſarum literarum, ac omnium & ſingulorum in eis expreſſorum obſeruationem, ſub cẽſuris & pœnis, ac alijs in eis contentis iuxta earundem literarum tenorem & formam teneri, & obligatos eſſe decernimus, & declaramus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quæ in dictis literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, mandati, decreti, declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ in publica Seſsione, in Lateranen. ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſextodecimo, quartodecimo kal. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Viſa le. Saluius.

Bembus.

A. de Caſtillo.

IDEM.

17

Abrogatio pragmaticæ ſanctionis.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam, ſacro approbante Concilio. Paſtor æternus gregem ſuum vſque ad conſumationem ſæculi nunquam deſerturus, ita Apoſtolo teſte, obedientiam dilexit, vt pro expiando primi parentis inobedientiæ peccato ſeipſum humiliauerit, factus obediens vſque ad mortem, migraturus vero ex mundo ad patrem in ſoliditate petræ, Petrum eiuſque ſucceſſores vicarios ſuos inſtituit, quibus ex libro Regum teſtimonio ita obedire neceſſe eſt, vt qui non obedierit morte moriatur, & vt alibi legitur in eccleſia eſſe non poteſt qui Romani Pont. cathedram deſerit, quoniam Auguſtino, Gregorioque auctoribus, ſola obedientia eſt mater, cuſtoſque omnium virtutum, ſola fidei meritum poſsidens, ſine qua quiſque infidelis conuincitur, etiam ſi fidelis eſſe videatur. Itaque nos eodem Petro docente ſolliciti eſſe debemus, vt quæ a Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris, præſertim in ſacris Concilijs pro obedientiæ huiuſmodi auctoritatis, libertatiſque eccleſiaſticæ, & ſedis apoſtolicæ defenſione mature, & ex legitimis cauſis inchoata ſunt, noſtris ſtudio, cura, & diligentia debite abſoluantur, & ad optatum finem perducantur, ſimplicium quoque animæ, quarum etiam rationem Deo reddituri ſumus, a dolis & laqueis tenebrarum principis liberentur. Sane fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter poſt indictum ex legitimis tunc expreſsis cauſis de venerabilium fratrum ſuorum S. R. E. Card. de quorum numero tunc eramus, conſilio & aſſenſu ſacrum Lateran. Concilium prouide conſiderans cum eodem ſacro Lateranen. Concilio Bituricen. Regni Franciæ corruptelam, quam illi pragmaticam ſanctionem vocant, cum maximo animarum periculo, & ſcandalo, ac dignitatis ſedis apoſtolicæ detrimento, & vilipendio retroactis temporibus viguiſſe, & adhuc vigere, eiuſdem pragmaticæ ſanctionis negocium eodem approbante Concilio diſcutiendum certis tunc nominatim deputatis Cardinalibus & prælatis certe congregationis commiſit. Et quãquam ſanctio præfata ex multis nullitati notoriæ ſubiaceret, ſchiſmaq; manifeſtum foueret, & contineret, & propterea citatione aliqua minime præcedente per ſe irrita, nulla, & inualida declarari potuiſſet, ex abundanti tamen cautela idem Iulius prædeceſſor Gallicos prælatos, capitula eccleſiarum & Monaſteriorum parlamenta, & laicos illis fauentes, & dicta ſanctione vtentes, omneſque, & ſingulos alios in præmiſsis ſua communiter vel diuiſim intereſſe putantes per edictum publicum, cum ad partes illas tutus tunc non pateret acceſſus, in Mediolan. Aſten & Papien. eccleſiarum valuis affigendum monuit, & citauit, vt infra tunc expreſſum terminum coram eo, & dicto Concilio comparerent, cauſaſque dicerent, quare ſanctio præfata, illiuſque corruptela, & abuſio in concernentibus auctoritatem Rom. Eccleſiæ, & ſacrorum canonum, ac eccleſiaſticæ libertatis violationem nulla & inualida declarari non deberet. Cumq; dicto Iulio prædeceſſore in humanis agente diuerſis impedimentis cauſantibus citatio exequi, & reproduci, ac negotium abrogationis huiuſmodi plene diſcuti, vt intentio ipſius Iulij prædeceſſoris fuerat, non potuiſſet, ſed

eodem

eodem Iulio prædeceſſore rebus humanis exempto', citatio ipſa legitime executa, & per procuratorem fiſca
lem ſacri Concilij promotorem reproducta, ipſorumque citatorum non comparentium contumacia accuſa-
ta, & ad vlteriora procedi petitum fuiſſet. Nos diuina fauente clementia ad ſummi apoſtolatus apicem aſſum
pti, omnibus rite penſatis, petitioni prædictæ ex certis cauſis nullum tunc reſponſum dedimus, ac deinde cum
per dictos monitos, & citatos diuerſa impedimenta allegarentur, quare in termino eis (vt præfertur) præfixo
comparere non potuiſſent, vt omnis iuſtæ excuſationis, & querelæ occaſio eis auferretur, terminum citatio-
nis, & monitionis huiuſmodi præfixum eodem ſacro approbante Concilio ad alium tunc expreſſum terminũ
iamdiu effluxum in diuerſis Seſsionibus pluries prorogauimus. Cum autem moniti & citati prædicti ſublatis
iam omnibus impedimentis, effluxiſque omnibus terminis coram nobis & dicto Concilio non comparuerint,
nec comparere curauerint, ad allegandum cauſam quare ſanctio prædicta nulla declarari non debeat, ita vt
excuſationi vltra locus non ſit, poſsintque merito contumaces reputari, prout eos exigente iuſtitia reputa-
mus: Nos mature attendentes pragmaticam ſanctionem, vel potius vt dictum eſt corruptelam ſchiſmatis tem
pore a non habentibus poteſtatem editam reliquæ Chriſtianæ reipub. Eccleſiæque ſanctæ Dei nullatenus con-
formem, & a cla. me. Ludouico. XI. Francorum Rege Chriſtianiſsimo reuocatam, caſſatam, atque abolitam,
auctoritatem, libertatem, ac dignitatem dictæ ſedis violare, ac diminuere, facultatemque Rom. Pont. pro tẽ-
pore exiſten. de S. R. E. Card. pro vniuerſali eccleſia aſsidue laborantium, virorumq; doctorum perſonis qui
bus abundat Curia, & quorum Conſilijs ſedis Apoſtolicæ, & Rom. Pont. atque vniuerſalis eccleſiæ auctoritas
& poteſtas conſeruatur, negotiaq; diriguntur, & in proſpero ſtatu conſouentur, Eccleſijs, & Monaſterijs, eiſ
demq; perſonis de reliquis beneficijs eccleſiaſticis iuxta eorum ſtatus exigentiam prouidẽdi penitus auferre:
Prælatis vero eccleſiaſticis illarum partium cauſam præbere, vt ipſi neruum eccleſiaſticæ diſciplinæ obedientię
ſanctum frangant, & violent, ac contra nos, & ſedem prædictam eorum matrem cornua erigant, & eis ad præ
miſſa audendum viam aperire, ipſamq; notorie nullitati ſubiacere, nulloq; niſi alicuius temporis, ſeu potius to
lerantiæ cuiuſdam adminiculo fulciri, & ſi Rom. Pont. prædeceſſores noſtri præfati, prout ipſi ſuo tempore
ſummopere optare demonſtrarunt, corruptelam, & abuſionem huiuſmodi, vel malignitate temporum, vel
alias illi prouidere, & in totum occurrere non valentes, ſuis temporibus toleraſſe niſi fuerunt, conſiderantes
tamen ab ipſius Bituricen. ſanctionis, editione vix annos ſeptuaginta fluxiſſe, nullumq; infra hoc temporis ſpa
tium præter hoc Lateranen. Concilium, legitime fuiſſe celebratum, quo cum (diſponente Domino) conſtitu
ti ſimus, ab eiuſdem improbe Sanctionis extirpatione & totali annullatione, ſine noſtra & tantorum patrum in
præſenti Concilio congregatorum nota, ac noſtræ & dictorum illa vtẽtium animarum periculo abſtinere, ſeu
deſiſtere non poſſe, Auguſtino teſte, iudicamus, atq; cenſemus. Et ſicut piæ mem. Leo Papa I. prædeceſſor no
ſter, cuius in hoc libenter quoad poſſumus veſtigia imitamur, ea quæ in ſecunda Epheſina Synodo temere cõ-
tra iuſtitiam & Catholicam fidem geſta fuerunt, poſtmodum in Calcedonen. Concilio mandauit, ac fecit pro
dictæ fidei firmitate reuocari, ita & nos a tem nephariæ Sanctionis & contentorum in ea reuocatione, retrahi
aut deſiſtere ſalua conſcientia, ac noſtro & ipſius Eccleſiæ honore non poſſe, aut debere cenſemus. Nec illud
nos mouere debet, quod Sanctio ipſa & in ea contenta in Baſilien. Concilio edita & ipſo Concilio inſtante a
Bituricen. congregatione recepta & acceptata fuerunt, cum ea omnia poſt tranſlationem eiuſdem Baſilien. Cõ
cilij per rec. mem. Eugenium Papam IIII. etiam prædeceſſorem noſtrum factam, a Baſilien. Conciliabulo, ſeu
potius conuenticula, quæ præſertim poſt huiuſmodi translationem Concilium amplius appellari non mereba-
tur, facta extiterint, ac propterea nullum robur habere potuerint, cum etiam ſolum Rom. Pont. pro tempore
exiſten. tanquam auctoritatem ſuper omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendo-
rum, ac diſſoluendorum, plenum ius & poteſtatem habere, ne dum ex ſacræ ſcripturæ teſtimonio, dictis ſancto
rum patrum, ac aliorum Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, ſacrorumq; canonum de
cretis, ſed propria etiam eorundem Conciliorum confeſsione manifeſte conſtet: quorum aliqua referre pla
cuit, reliqua vero vtpote notoria ſilentio præterire. In Alexandrina enim Synodo Athanaſio ibidem exiſten-
te Felici Rom Pont. ab eadem Synodo ſcriptum fuiſſe legimus, Nicenam Synodum ſtatuiſſe non debere abſq;
Rom Pont. auctoritate Concilia celebrari, neq; nos latet etiam eundem Leonem Pont. Epheſinam ſecundam
Synodum ad Calcedonen. tranſtuliſſe. Martinum etiam Papam V. præſidentibus ſuis in Concilio Senen. poteſta
tem transferendi Concilium nulla conſenſus ipſius Concilij mentione habita dediſſe, Epheſinam quoq; primã
Synodum Celeſtino ac Calcedonen. eidem Leoni VI. Agathoni VII. Hadriano VIII. Nicolao VIII, etiam Cõ
ſtantinopolitan. Synodum Hadriano Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris maximam reuerẽtiam exhibuiſſe, eo
rundemq; Pont. inſtitutionibus & mandatis in ſacris Concilijs per eos editis & factis reuerenter & humiliter
obtemperaſſe. Vnde Damaſus Papa & cęteri Epiſcopi Romæ congregati ſcribentes de Concilio Ariminen.
Epiſcopis in Illyrico cõſtitutis præiudicium aliquod per numerum Epiſcoporum Arimini Congregatorum fie
ri non potuiſſe teſtantur, quandoquidem conſtet Roman. Pont. cuius ante omnia decebat ſpectari decretum,
talibus non præbuiſſe conſenſum, eundemq; Leonem Pontificem vniuerſis Siciliæ Epiſcopis ſcribentem idem
noluiſſe apparet, conſueueruntq; antiquorum Conciliorum patres pro eorum quæ in ſuis Concilijs geſta fue-
runt corroboratione, a Roman. Pont. ſubſcriptionem, approbationemq; humiliter petere & obtinere, prout
ex Nicena & Epheſina ac Calcedonen. huiuſmodi & VI. Conſtantinopolitan. & VII. eadem Nicena ac Roma
na ſub Symacho Synodis habitis earumque geſtis, necnon in aimari libro de Synodis manifeſte colligitur.
Quod etiam nouiſsime Conſtantien. patres feciſſe conſtat, quam laudabilem conſuetudinem ſi Bituricen. Baſi
lien. ſecuti fuiſſent, huiuſmodi moleſtia proculdubio careremus. Cupientes quoque huiuſmodi negotium ad
debitum finem perduci, ac tam vigore citationum hactenus a nobis & præfato Iulio prædeceſſore ex abundã-
ti emanatarum quam aliorũm præmiſſorum, quæ ita notoria ſunt, vt nulla valeant excuſatione aut tergiuerſa-
tione celari, etiam ex noſtro paſtorali officio procedentes, omneſq; & ſingulos, tam iuris quam facti defectus
ſi qui forſan in præmiſsis interuenerint, ſupplentes, ex certa noſtra ſcientia & de apoſtolicæ poteſtatis plenitu-
dine eodem ſacro approbante Concilio tenore præſentium præfatam pragmaticam ſanctionem ſeu corrupte
lam, eiuſq; approbationem quomodolibet emanatam, omniaq; & ſingula decreta, capitula, ſtatuta, conſtitu
tiones ſiue ordinationes in eodem quomodolibet contentas, ſeu etiam inſertas, ac ab alijs prius editas, necnõ
conſuetu-

IDEM.

18

Inuadentes domos Cardinalium & eorum bona diripentes puniuntur grauiſsimus pœnis &c.

LEO Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacro approbante Concilio. Temerariorum quorũdam qui S.R.E. Card. præcipuas Catholicæ Eccleſiæ columnas ea qua conuenit reuerentia obſeruare contemnunt, & in eorum res, & bona, manus violentas auſu ſacrilego inijcere non verentur, effrenata libido nos admonet, & inducit, vt ad eorum audaciam, antequam longius prorepat, comprimendam, ea quæ a prædeceſſorbus noſtris in dictorum Card. dignitatis conſeruationem prouida ſunt conſideratione ſtatuta, pro illorum obſeruantia firmiori noſtræ innouationis munimine roboremus, extendamus & ampliemus, prout temporum qualitas exigit, & tam eminenti in eccleſia Dei dignitati conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Sanè ab aliquibus citra temporibus damnabilis quidam in Vrbe inoleuit abuſus, & licentia delinquendi, quo dum Apoſtolica ſede vacãte per Card. in conclaui exiſtentes de futuri Romani Pont. electione tractatur, ſi qua de vno ex eiſdem Card. quòd in Pontificẽ ſit electus vox prodeat etiã non vera, illius domum vulgus armis aggreditur, & ſuper ea diripienda cum ipſius Card. conclaue nondum egreſſi familiaribus eam cuſtodientibus vi cõtendit, & ſic etiam effractis foribus, aut pariete effoſſo aditus pateat in prædam omnium bonorum quæ ibi extant, hoſtiliter corruit, niſi armatorum præſidio defendatur, nonnullique quandoque reperiuntur ita temerarij & audaces, vt alijs etiam temporibus prætextu rixarum domos Cardinalium hoſtiliter & cum armis aggredi non verentur, in eaque morantes offendere & vulnerare, ex quibus Cardinalatus honori, quibus ſacroſancta militans Eccleſia tanquam purpureo tota decoratur amictu, non parum detrahitur, & eorum generatur contemptus, & homicidiorum & aliorum ſcandalorum occaſio exhibetur. Nos igitur huiuſmodi temerarios conatus debita volentes animaduerſione reprimere, ſacro approbante Concilio, fe. re. Honorij. III. & Bonifacij VIII. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra aliquem dictę Eccleſiæ Card. hoſtiliter inſequentes, & illis præſentia, conſilio, aut fauore aſſiſtentes, eosue ſcienter receptantes, aut defendentes, & eorum domos & ædes, vt ſupra, inuadentes, & eorum poſteros, bona, editas Conſtitutiones auctoritate Apoſtolicã tenore præſentium innouamus. Decernẽtes eas vbique debere perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari. Et nihilominus conſtitutiones eaſdem cum omnibus & ſingulis in eis contentis cenſuris & pœnis ad omnes & ſingulas perſonas cuiuſcunq; ſtatus conditionis & excellentiæ exiſtentes, qui alicuius dictorum Card. domum tam tempore dicti conclauis, etiam ſi in Roman. tunc Pontificem ſit electus, quàm aliàs quandocunque, & ex quacunq; cauſa armata manu inuadentes, & in ea violenter, hoſtiliter aliquid diripientes, aut quẽquã ex inibi exiſtẽtibus vulnerantes, & eorum ſocios, & qui id fieri mandauerint, vel factum eius nomine ratum habuerint, ac ipſis inuaſoribus conſilium in præmiſſis vel fauorem præſtiterint, & defenderint, extendimus & ampliamus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, decreti, extenſionis, & ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Data Romæ in publica Seſſione, in Lateranen. ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſextodecimo, decimoſeptimo Kalẽdas Aprilis, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM.

19

Concilium Lateranenſe abſoluit, ab illo geſta approbat, & pro expeditione contra infideles decimas imponit.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam, Sacro approbante Concilio. Conſtituti iuxta verbum Prophetæ meritis licet imparibus ſuper gentes & regna officij noſtri debitum decenter exequimur. Cum vniuerſi ſtatus Eccleſiaſtici, ac vniuerſalis Eccleſiæ, eorumque negociorum reformationem per nos vtiliter factam innouamus, & pro illius inuiolabili obſeruatione oportuna remedia adhibere, & Eccleſiis Cathedralibus, ac etiam Metropolitan. ne diutius ſuis paſtoribus careant, prouidere cogitamus, ac ad illa curis aſsiduis vigilamus, & operibus intendimus indefeſsis per quæ Dominicum gregem curæ noſtræ commiſſum in conſpectu Diuinæ Maieſtatis acceptum & obſequentem reddere valeamus: Turcas vero & infideles alios, tam in Orientalibus quam in Meridionalibus partibus conſiſten. qui veri luminis, veræq; ſalutis iter pertinaciſsima mentium caligine contemnentes viuificæ Cruci in qua Saluator noſter mortem vltro ſuſcipere voluit, vt mortem noſtram moriẽdo deſtrueret, ac vitam ſacratiſsimæ vitæ ſuæ ineffabili miſterio repararet, inſidiantes & hoſtes Deo odibiles, ac Chriſtianæ religionis perſecutores acerrimos ſeſe reddunt reprimere, ac infeſtiſsimis, crebriſq; eorum inſultibus, quibus in Chriſtianum ſanguinem crudeliter debacchantur non ſolum ſpiritualibus, verum etiam temporalibus muniti præſidijs poſſumus auctore & fautore Domino contraire. Sane cum fel. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter Sacrum generale Lateran. Concilium de Venerabilium fratrum ſuorum S. R. E. Card. de quorũ numero tunc eramus, conſilio & aſſenſu laudabiliter, legitime, & ex rationabilibus cauſis Spiritu ſancto cooperante conuocaſſet, & in eo quinq; Seſsiones tenuiſſet, ac Sextam Seſsionem indixiſſet: Nos quibus etiam in minoribus conſtituti infixum cordi deſiderium ſemper fuerat generale Concilium vtpote agri Dominici culturam præcipuam celebrari videndi, dicto Iulio prædeceſſore humanis rebus exempto Diuina fauente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti, honeſto, vtiliq; deſiderio noſtro debitum ex iniuncto nobis curæ Paſtoralis officio acceſsiſſe conſpicientes, rem hanc ardentiori voto, & tota animi alacritate ſuſcepimus, ac in dicta Seſsione illius prorogationem extunc expreſsis, & alijs cauſis noſtrum &

dictorum fratrum animum mouentibus de eorundem fratrum Conſilio & aſſenſu ad certum tunc expreſſum tempus per nos factæ approbante eodem ſacro Lateranen. Concilio approbauimus, & Concilium ipſum vſq; ad perfectionem cauſarum propter quas indictum extiterat, & præſertim inter Principes & Potentatus Chriſtianos bellis atrocibus pacatis, hoſtilibusq; armis depoſitis vniuerſalis & firma pax componi valeret, pro qua tanquam pro ſaluberrimo bono, intactum nihil relinquendo, conatus omnes noſtros adhibere intendebamus proſequi & fine debito terminare velle, noſtriq; incommutabilis animi & intentionis fore & eſſe declarauimus, vt his quæ ad Dei laudem, Eccleſiæq; præfatæ exaltationem, & Chriſtifidelium concordiam pertinent abſolutis, ſancta & perneceſſaria expeditio contra Catholicæ fidei hoſtes fieri, feliciterq; de illis altiſsimo fauente triumphari poſſet. Et vt ad tam perutile Concilium accedere debentes ab acceſſu huiuſmodi nullatenus retrahantur, nullamq; omnino cauſam prætendere poſſent, omnibus & ſingulis ad celebrationem Concilij per Iulium prædeceſſorem conuocatis, & ad dictum Concilium Lateran. venientibus, ipſorum.q; venientium ſeruitoribus ad Concilium Lateran. ad Vrbem huiuſmodi veniendi, & in ea libere commorandi ſaluum conductum dicto ſacro Lateranen. approbante Concilio dedimus, & conceſsimus, ac Reges & Principes hortati fuimus, vt pro ſedis Apoſtolicæ reuerentia venientes huiuſmodi non moleſtarent, ſed eos libere venire permitterent: ac ſeptimam Seſsionem indiximus, in qua cum nihil magis affectaremus quam vt cauſæ vtiles & neceſſariæ propter quas dictum Concilium Lateran. indictum fuerat, vt deſiderij noſtri erat, ad finem debitum perducerentur, tres Card. aliorumq; prælatorum qui cauſas huiuſmodi & alias Conciliares materias audirẽt, & diſcuterent, auditaq; & diſcuſſa in eodem Concilio referrent, particulares deputationes fecimus, atq; mãdauimus, quarum quidem deputationum vna pacis vniuerſalis componendæ inter Reges ac Principes Chriſtianos, quæ vna ex principalioribus congregationis Concilij præfati cauſa fuerat, & ſchiſmatis extirpationis. Altera generalis reformationis etiam Curiæ, reliqua vero diſcuſsionis & abrogationis pragmaticæ Sanctionis & rerum Orthodoxam fidem concernentium, peculiarem curam haberent, & cum vnaquæq; deputatio, quã plura vtilia & neceſſaria diligenter examinauerint, & accurate nobis retulerint, ac per eos diſcuſſa & examinata in alijs quinq; Seſsionibus ſucceſsiue per nos tentis Sacro approbante Concilio per nos fauente Domino abſoluta & terminata fuerint, proculdubio cognoſcimus Deum ipſum bonorum datorem pijs noſtris & non niſi ad commune bonum tendentibus deſiderijs pro ſua immenſa pietate & miſericordia plurimum fauiſſe, ac nobis vt quæ mente noſtra geſsimus, & circa quæ plurimum laborauimus, videlicet vt Concilium ipſum cauſis propter quas indictum fuerat iuxta votum terminatis feliciter claudi & abſolui poſſet conceſsiſſe. Chariſſimus namq; in Chriſto filius noſter Maximilianus in Imperatorem electus Iulij prædeceſſoris præfati, noſtro vero tempore cla. me. Ludouicus Francorum & cæteri Reges & Principes Chriſtiani ſummo cum omnium gaudio Lateran. Concilio in Spirito ſancto legitime congregato adhæſerunt, ac Piſanum Conciliabulum per quoſdam nullam poteſtatem habentes indictum, & per eundem Iulium prædeceſſorem damnatum, iuxta ipſius Iulij prædeceſſoris ſententiam pro damnato habuerunt, & ſchiſma ex his pullulare cœptum (quod ſemper dum viguit quamplurimas calamitates prælatis & alijs Chriſtifidelibus ex diuerſis ſchiſmatum temporibus & alijs generalibus Concilijs hactenus celebratis attuliſſe conſtat) extinctum, ac vniuerſalis Eccleſiæ pax & vnio ſecuta extitit, necnon tam eccleſiaſticarum quam ſecularium & aliarum perſonarum mores quantum expedire viſum fuit, reformati, & nonnullæ cauſæ Orthodoxam fidem concernentes terminatæ, ac nonnullæ aliæ materiæ in dictis tribus deputationibus Cardinalium & prælatorum diligenter examinatæ & diſcuſſæ in dicto Cõcilio ſolerti cura expeditæ & terminatæ fuerunt, nobisq; per Cardinales, & Prælatos deputationum huiuſmodi pluries relatum fuit nulla negotia eis diſcutienda, examinandaq; remanſiſſe, & a pluribus menſibus citra nulla prorſus de nouo a quoquam ad eos prolata fuiſſe, Epiſcopoſque in partem ſollicitudinis ad curam gregis Dominici nobiſcum perferendam vocatos, ac alios Prælatos in dicta Vrbe præter Sacrorum Conciliorum cõſuetudinem cum eorum & eccleſiarum ſuarum incommodo ac damno diutius permanſiſſe. Itaq; ex præmiſsis omnibus quæ per nos & dictas deputationes in ipſo Concilio expediri deſiderabantur, ſola Regum & Principum pax & animorum concordia reſtare videbatur, pro qua qualis mens noſtra ſemper fuerit, quantumue omni ſtudio noſtro circa illam componendam laborauerimus, cunctis literas a nobis emanatas legẽtibus apertiſsime conſtare poteſt, nouitq; Deus ipſe qui ſumma eſt omnium rerum lux & veritas, quot precibus quamue aſsiduis orationibus ab eo petere & implorare numquam deſtiterimus, vt Chriſtianum gregem cuius cuſtodia nobis, licet immeritis, commiſit, mutuo charitatis feruore accenſum ad firmam ac perpetuam pacem ineundã pro ſua clementia inducere dignaretur, & nihilominus tam nuncijs noſtris quos apud Maximilianum Imperatorem electum, ac eoſdem Reges & Principes habemus, quam literis eos multis & efficaciſsimis rationibus, præſertim ſi religioni Chriſtianæ & Catholicæ fidei in graue periculum ac diſcrimen propter Tyranni Turcarum potentiam nuper dilatatam & auctam deductæ, vt par eſt, conſulere & prouidere vellent, in Domino cuius cauſa præcipue agitur, hortati fuimus, ac ex eorundem Nunciorum, Regumq;, & Principum ipſorum literis percepimus, exhortationes noſtras tantæ apud eoſdem Reges & Principes auctoritatis & efficaciæ fuiſſe, illorumq; corda & animos adeo flexiſſe & commouiſſe, vt fere inter omnes pax tamdiu a nobis pro reipub. Chriſtianæ vniuerſali bono deſiderata, animo concluſa fuerit, & ſi quid ſupereſt prope diem componendum (ipſo Deo fauente) ſperetur: quod mente animoque noſtro ſubinde nobis reuoluentibus exultat cor noſtrum in domino noſtro Ieſu Chriſto, ipſique ſuper hoc gratias agimus, omnium gratiarum largitori, quod ipſos ad optatam nobis concordiam induxerit, ac per omnes Chriſtifideles ea ſigna lætitiæ quæ in ſimilibus fieri conſueuerunt, & gratias Deo agendas, ipſumque Deum, vt pax concluſa perduret, rogandum eſſe cenſemus. Solum itaque ſupereſt, vt ſancta ac perneceſſaria contra infidelium rabiem Chriſtianum ſanguinem ſitientium, expeditio capiatur, necnon omnia & ſingula quæ in XI. Seſsionibus partim per nos, partim per Iulium prædeceſſorem huiuſmodi hactenus tentis geſta & facta, potiori pro cautela approbentur, & innouentur, ac inuiolabiliter obſeruari mandentur. Habita igitur ſuper his cum fratribus noſtris & alijs prælatis matura deliberatione ſacro approbante Concilio omnia & ſingula in dictis XI. Seſsionibus geſta, & facta, ac literas deſuper editas, cum omnibus in eis contentis clauſulis, exceptis quibuſdam quæ certis perſonis pro vniuerſalis Eccleſiæ pace & vnione duximus concedenda, necnon executorum in illis deputatione apoſtolica auctoritate approbamus,

probamus, & innouamus, illaq; perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, atq; mandamus, & illorum executores ad illa & in eis contenta obſeruari faciendum, in Rom. Cu. Gubernatorẽ almæ Vrbis noſtræ, & Vicarium noſtrum pro tempore exiſtentes, ac Cameræ Apoſtolicæ Generalem Auditorem, qui perſonas ſibi reſpectiue ſubiectas ad id cogere & compellere valeant, extra vero eam omnes & ſingulos locorum Ordinarios deputamus. Inhibentes ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna omnibus & ſingulis Chriſtifidelibus, ne in præſenti Concilio geſta & facta ſine noſtra & dictæ Sedis licentia ſpeciali, gloſare, aut interpretari præſumant, ac fidei vigente nos zelo dictam contra infideles expeditionem per nos, & dictum Iulium prædeceſſorem dictis cauſis Conciliaribus expeditis toties in dictis Seſsionibus propoſitam, & promiſſam, & cum Oratoribus Regum & Principum apud nos exiſten. pluries communicatam, & diſcuſſam, piæ me. Nicolaum Papam V etiam prædeceſſorem noſtrum, qui poſt Conſtantinopolitan. vrbis calamitoſum excidium ad vindicandas Chriſti iniurias & infidelium furorem reprimendum generalem contra eos expeditionem indixit, & quem ſolerti ſtudio rec. me. Calixtus III. ac Pius II. Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtri imitati fuerunt, imitantes, ad triennium proxime futurum cum facultate per nos, vna cum eiſdem fratribus noſtris decimas fructuũ ex Eccleſiis & Monaſterijs, ac alijs beneficijs in vniuerſo orbe conſiſtentibus imponen. & exigen. ac omnia & ſingula alia quæ ad huiuſmodi expeditionem neceſſaria ſunt, & quæ in ſimilibus expeditionibus fieri conſueuerunt faciendi, ſacro approbante Concilio, ſumendam, faciendam, & proſequendam decernimus, & vt felicem ſortiatur effectum pias, humiles, ac deuotas ad omnipotentem Deum preces iugiter fundimus, idemq; omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus faciendum mandamus, eoſdem Maximilianum in Imperatorem electum, ac Reges, Principes, & Potentatus Chriſtianos quorum virtutem Deus excitare nos iubet hortantes, ac per viſcera miſericordiæ Dei noſtri Ieſu Chriſti obſecrantes, perque tremendum eius iudicium obteſtantes, vt ipſi memores ſe de ipſa Eccleſia Chriſti ſanguine redempta, & per eos etiam propriæ vitæ non parcendo, tuenda & conſeruanda ratione reddituros eſſe, omnibus inuicem poſthabitis odijs, mutuiſque diſſenſionibus, ac ſimultatibus obliuioni perpetue demandatis, ad defenſionem Chriſtianæ fidei ſicut proprio & neceſſario eorum incumbit officio, fortiter & potenter exurgant: & in tantæ neceſsitatis articulo, prout eorum fuerint facultates, prompta auxilia præbere ſtudeant: eoſdem nihilominus paterno affectu monẽtes, ac requirentes, vt pro Summi Dei & Apoſtolicæ ſedis reuerentia, pacem per eos initam, ſaltem dicta expeditione durante, inuiolabiliter obſeruare procurent, ne tantum bonum quod dextera Domini aſsiſtente ſecuturum ſperamus, & optamus, aliqua interueniente diſcordia, & diſſenſiones, valeat impediri. Et ne prælati ac alij ad præſens Concilium, quod fere quinquennium durauit, laboribus, & expenſis vlterius fatigentur, & vt eorum Eccleſias viſitare & conſolari poſsint, ac alijs certis rationabilibus, & iuſtis cauſis præſens Concilium abſoluimus, & cum benedictione Domini dimittimus, omnibusque & ſingulis in eo exiſten. ad propria remeãdi Sacro eodem approbante Concilio licentiam concedimus, & vt ad propria aliquibus ſpiritualibus muneribus refecti cumulatiori gaudio remeare poſsint, illis eorumq; familiaribus plenariam omnium peccatorũ ſuorum remiſsionem, & indulgentiam ſemel in vita, & in mortis articulo elargimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, conſtitutionis, mandati, deputationis, inhibitionis, decreti, monitionis, requiſitionis, abſolutionis, dimiſsionis, conceſsionis, & elargitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ in publica Seſsione, in Lateranen ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingẽteſimo ſexto decimo, Decimoſeptimo kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM:

20

Expedientes literas apoſtolicas gratis ſub conficto colore exemptionis, & immunitatis, puniuntur pœnis infra deſcriptis.

MOTV Proprio &c. Inhærendo veſtigijs prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificũ, Cum ſicut non abſque graui diſplicentia accepimus, nonnulli animæ ſuæ prodigi, & auaritiæ morbo laborantes, vt literas apoſtolicas gratis expediant, & Romanæ curiæ officiales debita eorum portione defraudent, in eiſdem literis nonnumquam venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Vicecancellarij, & aliorum Cardinalium, aut dilectorum filiorum Abbreuiatorum de maiori præſidentia, ſeu literarum prædictarum Scriptorum, necnon aliarum perſonarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus & priuilegijs, ſiue antiqua conſuetudine, literas ipſas gratis expedire ſolent, nepotes, & quandoque germanos, interdum vero familiares continuos commenſales fuiſſe & eſſe affirmare, & vt tales in dictis literis ſe inſcribi facere & feciſſe non vereantur, cũ reuera tales non fuerint, in animarum ſuarum periculum, ac officiorum eiuſdem Romanæ curiæ non modicum præiudicium & grauamen: Nos igitur fraudibus & deceptionibus huiuſmodi, prout noſtro incumbit officio, de remedio opportuno prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omñes & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, gradus, vel conditionis fuerint, & quocunque nomine nuncupentur, qui ſe Vicecancellarij, aut aliorum Cardinalium, vel Abbreuiatorum, ſeu Scriptorum eorundem, aut aliarum perſonarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus & priuilegijs, ſiue ex antiqua conſuetudine huiuſmodi, literas ipſas in toto, vel in parte gratis expedire ſolent, nepotes, fratres, aut familiares continuos commenſales, in eiſdem literis etiam motu proprio conceſsis nominauerint, ſi reuera tales nepotes, aut fratres, vel familiares continui commenſales non fuerint, Necnon officiales præmiſſa fieri procurantes, ſeu permittentes, excõmunicationis ſententiam, a qua non niſi per Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem (articulo mortis excepto ac debita ſatisfactione præuia) abſolui poſsint, auctoritate apoſtolica per præſentes innodamus, eoſque excommunicationis ſententiam huiuſmodi in dictum euentum ex nunc prout ex tunc & econtra incurriſſe declaramus, & pro talibus publice iudicari mandamus: Ac ipſos Officiales procurantes, ſeu permittentes

huiuſmodi, a ſuorum officiorum perceptione emolumentorum per annum continuum, vltra alias pœnas quas propterea incurrent, omnino ſuſpendimus. Et nihilominus conceſsiones & gratias in eiſdem literis contentas quaſcunque, ipſaſque literas hactenus tam per Cameram, quam Cancellariam expeditas & expediendas viribus omnino carere, eiſque quos concernunt, & eorum ſingulis in aliquo ſuffragari non potuiſſe, neque in futurum poſſe, ſed omnino ſurreptitias, inualidas, & nullas fuiſſe, eſſe, & fore, Sicque per quoſcunque Iudices, etiam S. R. E. Cardinales, ac ſacri palatij apoſtolici Auditores, in quacunque inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate, interpretari & iudicari debere, ac irritum & inane quidquid ſecus ſuper ijs quauis auctoritate etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices qui pro tempore fuerint, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, motu & ſcientia ſimilibus decernimus & declaramus: Ac volumus quod mandatum, decretum, & declaratio noſtra huiuſmodi in Cancellaria apoſtolica publicentur, & in illius libro deſcribantur, ac perpetuis futuris temporibus obſeruentur. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſcunque priuilegijs & indultis eiſdem Vicecancellario, & alijs Cardinalibus, ac quibuſuis perſonis, ſub quibuſuis verborum formis & clauſulis etiam derogatorijs conceſsis, & in poſterum concedendis, quæ eis, aut eorum alicui, quo ad præmiſſa, nullatenus volumus ſuffragari, ceteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ, in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimoſeptimo, Die vero vigeſima menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſsimi domini noſtri Leonis Papæ Decimi Anno Quinto.

IDEM.

21

Omnes cauſæ fori eccleſiaſtici S. R. E. Cardinalium & beneficiatis dumtaxat exceptis, ſummam ſex millium ducatorum, aut fructus bonorum, de quibus ageretur, ad valorem annuum trecentorum ducatorum non aſcendentes, in quacunq; inſtantia cognoſci debent in Ducatu & ſtatu Mediolanen.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Etſi apoſtolica Sedes, ad quam, tanquam omnium piam matrem, & iuſtitiæ adminiſtratricem, ex vndecunq; mundi partibus magnus Chriſtifidelium pro conſequendo iuſtitiæ complemento concurſus in dies fieri ſolet, plenam habeat auctoritatem omnibus de oportuno iuris remedio prouidendi: ſolet tamen aliquando Sedes ipſa Chriſtianiſsimorum Regum votis, illis præſertim, per quæ ſubditorum ſuorum diſpendijs obuiari, & litigandi materia amputari dignoſcitur, annuere, & paſtoralis officij partes fauorabiliter impendere; prout perſonarum, rerum, temporum, & locorum, ac alijs qualitatibus diligenter penſatis, in domino conſpicit ſalubriter expedire. Sane exhibita nobis nuper pro parte cariſsimi in Chriſto filij noſtri Franciſci Francorum Regis Chriſtianiſsimi, & Mediolani Ducis petitio continebat, quod licet ipſe Franciſcus Rex, & ſui officiales Ducatus Mediolanenſis cunctis conquerentibus in omnibus, & ſingulis cauſis coram ſuis ordinarijs, coram quibus alias de iure, vel conſuetudine tractari conſueuerunt, ſint parati iuſtitiæ complementum miniſtrare; tamen ſæpe contingit ſuos ſubditos, & vaſallos ratione dicti ſui Ducatus Mediolanenſis ad diuerſarum perſonarum, & locorum, etiam religioſorum inſtantiam extra territorium, & dominium dicti ſui Ducatus ad iudicium euocari, propter quod ipſi ſubditi & vaſalli ſæpe diutina incommoda, grauesque expenſas incurrunt. Quare pro parte dicti Franciſci Regis, & Mediolani Ducis, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ne præfati ſubditi, & vaſalli ſui indebitis vexationibus extra dominium dicti Ducatus fatigentur, & extra illud trahantur, ac alias in præmiſsis opportune prouidere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos itaque, qui ſingulorum nobis, & ſedi prædictę deuotorum filiorum indemnitatibus, quantum cum Deo poſſumus, libenter conſulimus, huiuſmodi ſupplicationibus eiuſdem Franciſci Regis, vtpote de nobis, & Sede prædicta in vrgentiſsimis ipſius Sedis rebus benemeriti, inclinati, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, Quod prædicti ſubditi, vaſalli laici, & eorũ ſinguli, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditionis, de dicto Ducatu Mediolanen. & illius diſtrictu exiſtẽtes, pro quibuſuis cauſis profanis, per quaſuis perſonas, conſeruatores, & Iudices Eccleſiaſticos, quauis auctoritate fungentes, quarumcunque literarum, & reſcriptorum apoſtolicorum in poſterum impetrandorum prætextu, extra Ciuitates, diœceſes, terras, caſtra, & loca Ducatus, & diſtrictus Mediolanenſis huiuſmodi, ad quarumuis perſonarum, vniuerſitatum, ſeu collegiorum, tam eccleſiaſticorum, quam ſecularium inſtantiam citari, aut conueniri, vel alias ad iudicium quoquomodo euocari non poſsint, nec debeant: ſed huiuſmodi cauſæ profanæ, quæ hactenus ad Rom. Cur. aduocatæ, ſeu in illa commiſſæ non fuerunt, in partibus ipſis, & dominio præfato cognoſci, & decidi debere, niſi vbi Curia Romana daret Iudices de conſenſu partium, vel vbi laici litigantes ſponte adirent Iudices deputatos per nos, & Sedem eandem, prout in reſcriptis in forma Significauit impetrari ſolitis fieri conſueuit. Et inſuper quia multoties contingit inter eccleſiaſticas perſonas Ducatus, & diſtrictus Mediolanenſis huiuſmodi litigari ſuper bonis patrimonialibus, vel etiam eccleſiaſticis, maximumque ſubditorum eorundem incommodum fit in eadem Rom. Cur. deſuper litigare; pariter ſtatuimus, & dicta auctoritate decernimus, quod omnes, & ſingulæ cauſæ, quæ ſunt fori eccleſiaſtici, S. R. E. Cardinalium & beneficiatis dumtaxat exceptis, in quacunque inſtantia in partibus videlicet, Ducatu, & diſtrictu huiuſmodi, Iudicibus eccleſiaſticis committi, delegari, & decidi debeant, niſi illæ quæ excederent ſummam ſex millium ducatorum auri, aut fructus bonorum, de quibus agetur, ad valorem annuum trecentorum ducatorum ſimilium aſcendant, quo caſu ſaltem in vna ex inſtantijs poſsint in eadem Rom. Cur. committi & agitari. Quodque a ſententijs interlocutorijs deſuper in partibus proferendis, vel a grauaminibus, niſi talia forent, quæ niſi per appellationem a diffinitiua reparari non poſſent, appellari non poſsit, ſed eorum cognitio in fine litis reſeruari debeat. Quodque a duabus ſententijs diffinitiuis conformibus per tempora proferendis appellari pariter nõ poſsit: ſed debitæ execucioni demandari debeant. Necnon iudices delegati pro tempore exiſtentes ad petitionem

tionem alterius partium aſſumere teneantur aſſeſſorem neutri partium ſuſpectum, & de quo partes ipſæ conſi dere poſsint, & iudices ipſi eiuſdem aſſeſſoris conſilium ſequi debeant, & in contrarium geſta per ipſos iudices ſint ipſo iure nulla. Quodque proceſſus ſuper præmiſsis omnibus, & eorum circunſtantijs, ac dependen tibus vniuerſis in partibus huiuſmodi habendi, ac ſcientiæ deſuper in partibus pro tempore latæ, prætextu ali cuius nullitatis, niſi eadem nullitas ex defectu citationis omiſſæ, vel iuriſdictionis prouenirer, reuocari, ſeu alias impugnari non poſsint, nec debeant. Et inſuper ſtatuimus, & ordinamus, quod cauſæ criminales contra clericos, & laicos, ac perſonas eccleſiaſticas, præterquam vbi ratione alicuius criminis in Bulla Cœnæ Domi ni contenti contra eos, vel etiam laicos agi, deberet, ordinarijs vel alijs iudicibus eccleſiaſticis in partibus & dominio, ac diſtrictu Ducatus huiuſmodi committi, cognoſci, decidi, & terminari debeant, nec de cætero ad Rom. Cur. aduocari & in ea tractari, vel extra Ducatum Mediolanenſem, & diſtrictum huiuſmodi committā tur, niſi ad effectum priuationis beneficiorum, quatenus beneficia obtinentes propter delicta, pro tempore perpetrata, priuari poſſent, quo caſu cauſa priuationis beneficiorum huiuſmodi, etiam alibi quam in dicto Du catu, & diſtrictu, & per alios iudices tractari poſsint. In cauſis vero homicidiorum, mutilationum alicuius membri, vulnerum animo deliberato occidendi illatorum, raptus mulierum, furtorum, depopulationis agro rum, & incendiorum, ob grauitatem criminum, volumus, & dicta auctoritate ſtatuimus, quod Archiepiſco pus Mediolanen. pro tempore exiſtens, & eius Vicarius in ſpiritualibus generalis, poſsit ſe intromittere, & de illis cognoſcere, & contra clericos, & perſonas eccleſiaſticas totius Dominij, & diſtrictus Ducatus Mediolanen. aliquod ex dictis criminibus perpetrantes procedere valeat, eo caſu dumtaxat, vbi ordinarij delinquen tium intra menſem a die perpetrati delicti, & per quem perpetratum fuerit notitia huiuſmodi ſaltem per for mam habeatur, computandum, contra ipſos delinquentes procedere neglexerint, & non inceperint. Et præ miſſa omnia ſic per nos decreta, ſtatuta, & ordinata, præterquam in caſu denegatæ iuſtitiæ, de quo iuxta for mam moderni Concilij Lateranenſis conſtare debeat, perpetuis futuris temporibus, modis, & formis præmiſ ſis, obſeruari debere volumus, & pari auctoritate decernimus: diſtrictius inhibentes perſonis, & iudicibus quibuſcunque, quauis auctoritate fungentibus, ne prætextu literarum quarumcunque apoſtolicarum, etiam ſub quibuslibet fortioribus, & inſolitis, ac præſentium, & derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſſarum hactenus, & in poſterum concedendarum contra præmiſſa, ſubditos, & va ſallos pro tempore exiſtentes dicti Franciſci, & pro tempore exiſtentis Regis Franciæ, & Mediolani Ducis, extra Ciuitates, loca, terras, & dominium dicti Ducatus Mediolanenſis in cauſis reſpectiue ſuperius expreſsis & vltra, & præter formam præſentis noſtri indulti, trahere quoquomodo præſumant; ac decernentes omnes, & ſingulos proceſſus, necnon excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti generalis, aliaſque cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, quos & quas contra præſentium tenorem, & formam, quauis etiam apoſtolica auctori tate ferri, ac promulgari, & ſententiari, necnon quicquid alias ſecus a quoquam, etiam per nos, & ſedem ean dem ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, nullius roboris, vel momenti exiſtere. Non obſtantibus præ miſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus, priuilegijs quoque, indultis, etiam literis Apoſtolicis, perſonis, locis qui buſcunque, ſub quibuſuis verborum formis hactenus conceſsis, & in poſterum concedēdis; quæ, quo ad hoc, eis nolumus in aliquo ſuffragari: et quibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti eſ ſent, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus commu niter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorū ſta tuti, ordinationis, voluntatis, decreti, inhibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contrai re. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorū Petri & Pauli Apo ſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo decimo octauo, decimoſeptimo Calendas Iulij, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Ia. Sadoletus.

IDEM.

11

Innouat & ampliat literas Iulij II. &c. Contra Barones, & Communitates permittentes latrocinia fieri venientibus ad Vrbem, & recedentibus ab ea.

LEO. Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis pro uidentia circunſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta, quæ præcipue pro venientium ad Almam Vrbem totius orbis caput, & recedentium ab ea ſecuritate, & commodo facta ſunt, penſatis opportunis occaſionibus innouat, atque extendit, prout conſpicit in domino ſalubriter expe dire. Dudum ſiquidem a fe. re. Iulio Papa II. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ in forma Breuis tenoris ſubſequentis. Iulius Papa II. Dilectis filijs Baronibus, & Domicellis, ac Com munitatibus, & Vniuerſitatibus Terrarum, & Caſtrorum eorundem, necnon alijs Ciuitatibus, & Vniuerſitati bus Oppidorum, & Terrarum S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectis, ſalutem, & Apoſtolicam benedictio nem. Quia nihil eſt, quod magis expediat noſtræ Almæ Vrbi, & curiæ, ac cæterorum ſubditorū S. R. E. quie ti, & regimini, quam quod euntes, & redeuntes ad eundem, ac cæteras terras eiuſdem S. R. E. ſecure, & libe re ſine curſione, offenſione, & inuaſione latronum, furum, ac ſycariorum, & aliorum maleuiuētium ſtare, ire, & reddire poſsint, & valeant, ac propterea, tam de iure communi, quam ex ſpecialibus ordinationibus fe. re. Pauli II. & Sixti IIII. noſtri ſecundum carnem patrui, ac Innocentij VIII. & Alexandri VI. prædeceſſorum no ſtrorum Romanorum Pontificum ſtatutum fuerit, vt omnes Barones, & Domicelli, & Vniuerſitates caſtrorum eorundem, ac Ciuitates, etiam cæteræ terræ, & oppida S. R. E. mediate, & immediate ſubiecti, & ſubiectæ, eorum Terras, Oppida, Villas, & Territoria quæcunque, a dictis latronibus, ſicarijs, furibus, & alijs delin quentibus,

quentibus cuſtodirent, & ſecura, ac libera facerent, alias ad emendationẽ omnium damnorum,& rerum ſubtr ctarum tenerentur, & obligarentur. Idcirco prædeceſſorum noſtrorum veſtigia inſequentes, pro pace,& quiete dictæ Vrbis, & omnium Terrarum prædictarum, omniumque incolarum, & venientium ad eaſdem ſecuritate, vobis omnibus, & veſtrum cuilibet tenore præſentium expreſſe mandamus, vt veſtras Terras, Communitates, Vniuerſitates, Villas, & caſtra, ac Territoria omnia a præfatis viris facinoroſis, latronibus, furibus, ſicarijs, & alijs delinquentibus a die intimationis præſentium earundem ſecura, & libera teneatis, reſeruetis, & cuſtodiatis, quod ſi ſecus feceritis, tam pœnas iuris, quam alias pœnas, & cenſuras a prædec. ſſoribus noſtris prædictis ſuper his promulgatas ipſo facto vos, & quemlibet veſtrum incurrere decernimus & declaramus. Mandantes inſuper venerabili fratri Raphaeli Epiſcopo Albanen. Camerario noſtro, ac dilectis filijs Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, necnon Almæ Vrbis Senatori, & alijs Officialibus, Legatis,& Gubernatoribus Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum eiuſdem S. R. E. quatenus ad denunciationem, & querelam eorum, qui inuaſi, ſpoliati, aut aliquod aliud damnum ab huiuſmodi latronibus, furibus, & ſycarijs paſsi fuerint, pro ſatisfactione eorum ad declarationem dictarum pœnarum,& emendationem dictorum damnorum, iuxta formam, & tenorem conſtitutionum prædictarum, & præſertim conſtitutionis, & ordinationis præfati Alexandri VI prædeceſſoris noſtri via executiua procedant, & procedere debeant, alioquin vbi requiſiti fuerint, & illa exequi neglexerint, tam ipſos, quam vos, & veſtrum quemlibet ad emendationem dictorum damnorum teneri volumus, decernimus, & declaramus, non obſtantibus quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die octaua Nouembris, M. D IIII Pontificatus noſtri anno primo.

NOS Itaque cupientes literas prædictas pro venientium ad Almam Vrbem, & ab ea recedentium tutela, & commodo inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, literas prædictas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, illasque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et inſuper cum huiuſmodi furta, delicta, & derobationes fiant in ſyluis, nemoribus, latebris, & in locis occultis, & ſecretis, non adhibitis, nec præſentibus teſtibus, adeo quod ſine maxima difficultate per ipſos ſpoliatos, & derobatos, furta, & valor rerũ ſubtractarum & ablatarum probari non poſsint, ſtatuimus, & ordinamus,quod quoad probationem bonorum ſubtractorum, & eorum valorem, ſtetur declarationi præfatorum Præſidentium,& Clericorum ipſius Cameræ Apoſtolicæ, qui diligenter conſiderata qualitate perſonarum ſpoliatarum, & derobatarũ, expoſita quantitate furtorum, & alijs circunſtantijs, & coniecturis, recepto iuramento ipſarum perſonarum derobatarum, ſeu mercatorum, quorum bona ablata exiſtebant, ſuper quibus præfatorum Præſidentium, & Clericorum conſcientiã oneramus, furtum, & eius valorem declarare debeant: & quod ſi derobatio, ſeu furtum in confinibus diuerſorum territoriorum, diuerſarum Communitatum, ſeu dominorum, vel iuxta huiuſmodi confines derobatus cõtra dominum territoriorum prædictorum, aut Communitatem, quam, & quem elegerit ad recuperationem rerum ſibi ablatarum agere poſsit, & valeat, ab actione, quam ipſe derobatus intentauerit, diſcedere ſi ei placuerit, & contra alium agere licite poſsit (cum domini confinium prædictorum illos non cuſtodiendo in præmiſsis culpa non careant) reſeruato tamen ſoluenti iure agendi contra conterminos. Et vt quantum fieri poteſt, omnis occaſio craſſandi, & derobandi ſublata eſſe videatur, eiſdem Motu, & ſcientia, ac tenore præcipimus & mandamus ſub Duorum Millium Ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis ſimilibus, omnibus, & ſingulis antedictis, ne fures, latrones, & craſſores in ſyluis, & ſepibus latibula faciant, ne ibi ſe abſcõdere poſſent, vt prope vias publicas vtrinque ad medium miliare arbores, & ſepes, & quæcunque latibula incidere, ſeu incidi, ac amouere, ſeu amoueri, & extirpari facere infra duos menſes a die publicationis præſentium computandos, & ſic inciſas conſeruare, & manutenere omnino teneantur, & debeant. Sicq; per Clericos dictæ Cameræ, ac quoſcunque alios Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, & ſacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores iudicari, ac definiri, & exequi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate decernimus,ſummarie, & abſque iudicij tela. Mandantes propterea eiſdẽ Raphaeli Epiſcopo, & Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis pro tempore exiſtentibus,vt præmiſſa omnia & ſingula ab omnibus inuiolabiliter obſeruari faciant,& contrafacientes ad illorum obſeruationem per ſupra dictas pœnas iuxta ſtylum ipſius Cameræ compellant. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu vnius Clerici, & vnius Notarij eiuſdem Cameræ ſubſcriptis,eadem prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, communitionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, onerationis, præcepti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, M. D. VIII. Kal. Septembris, Pontific. noſtri anno ſexto.

IDEM.

23

Procuratores non matriculati in cauſis comparere non poſsint.

CVM perceperimus nonnullos in palatio noſtro Apoſtolico, doctrina, & practica inſufficientes, non ſine decoris eiuſdem diminutione, ac legitimo damno,cum interdum ſæpius proceſſus cauſarum per illos inſtitutos nullitatibus ſubijci comperiantur, abſq; aliquo ipſorum examine, vel approbatione, contra tenorem literarum,quæ a nobis ſuper hoc emanarunt, procuræ officium arroganter exercere. Ideo volentes omnino quæ decreuimus in eiſdem literis inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, ex certa noſtra ſcientia, &c. vobis dilectis filijs Decano, & Auditoribus eiuſdem Palatij, Curiæque cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, nunc & pro tempore exiſtentibus, & cuilibet veſtrum committimus, & mandamus, ne de cetero perpetuis futuris temporibus, tales, ſed tantum illos, qui in matricula Procuratorum Romanæ Curiæ, nunc,& pro tempore annotati fuerint, ac ipſorum, & cuiuslibet ipſorum ſubſtitutos, vel ſubſtituendos ab eis ita deſignandos,

gnandos, vt ſubſtituens pro culpa ſubſtitutorum efficaciter obligetur, quorum nomina per officiales dicti collegij volumus ſignificari, ad actus iudiciales in quibuſcunque cauſis coram vobis, ſeu quibuſuis alijs delegatis Apoſtolicis pro tempore pendentibus admittatis, & admitti faciatis, vel permittatis: Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid in eiſdem per alios factum, geſtum, vel attentatum fuerit. Et nihilominus prædicti nõ matriculati poſtquam ſemel ad inſtantiam dicti Collegij ſub pœnis per executores infraſcriptos, vel eorum alterum apponen. & cui, vel quique executori videbitur applican. moniti ab his non abſtinuerint, pœnas prædictas incurrant, & ſi bis eos contrauenire contingat, in duplo mulctari, in carceribus per menſem detineatur & ab ipſo officio procuræ, & eius exercitio omnino repellantur: Ipſumque Collegium etiam Apoſtolica auctoritate iamdudum erectum, illiusque ſtatuta, & ordinationes, ad quæ etiam ſuper præmiſsis condenda, & etiam iam facta, & fienda quæcunque corrigenda, & reformanda omnimodam facultatem concedimus, expreſſe approbamus, & confirmamus, & Apoſtolicæ poteſtatis robur adijcimus, &c. Executores autem præſentis noſtri mandati vos dilectos filios eiuſdem Palatij Apoſtolici Decanum, & Auditorem Cameræ pro tempore exiſtentes, et veſtrum quemlibet. Ita tamen quod idem Decanus in & de litibus & cauſis coram eo, ſeu alio eiuſdem Rotæ Auditore, pro tempore pendentibus ſolum & dumtaxat, ac ſolus, & inſolidum Executor exiſtat totiens quotiens occurrerit, quoad Procuratores, & Sollicitatores coram eis reſpectiue comparentes totiens quotiens occurrerit. Quibus eorum ordinationibus, & mandatis per quoſcunque Baricellum, & Mareſcallos, & Executores Almæ Vrbis parentibus fore decernimus, & perpetuo deputamus. Et ne de præmiſsis aliquis ignorantiam prætendere poſsit, quod præſens perpetuo valiturum mandatum, in acie Campi Floræ, & in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ huius Almæ Vrbis affigatur, & ibidem per afxionem huiuſmodi publicetur. Et quod affixioni prædictæ, ac ſi omnibus, quos tanget, perſonaliter intimatum foret, ſtetur omnino, & in libris Cameræ Apoſtolicæ regiſtretur, expreſſe volumus, ac mandamus. Decernentes irritum & inane &c. quibuſcunque contrarijs non obſtantibus. Datum Montiſfiaſconis, Quarto Nonas Octobris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Placet, & ita motu proprio mandamus. I.

IDEM.

24

A ſententijs latis ſuper ædificijs, & alijs bonis appellari non poſsit, ſed infra certum tempus ad Cameram Apoſtolicam recurratur.

LEO Papa Decimus, Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus, non obſtantibus quod iuxta formam literarum ſuper liberatione domorum, & aliorum quorumcunque locorum, rerum, bonorum etiam ſub proprietate alicuius eccleſiæ, aut piorum locorum exiſtentium, ſoluta, ſeu aucta decima parte a nobis emanatarum, tam per Camerarium noſtrum, & Magiſtros Stratarum, quam etiam per alios per nos deputatos ſuper liberatione cenſuum, canonum, ſiue reſpõſionum ſuper eiſdem domibus, locis, & bonis conſiſtentium pronunciari, ſeu declinari contingat, tamen patroni domorum, aut proprietarij dictarum eccleſiarum, & piorum locorum a dictis pronuncijs, & ſententijs appellare, & per appellationes huiuſmodi cauſas in infinitum protrahere non verentur, contra mentem noſtram. Nos igitur attendentes, quod propter præmiſſa Ciues, & Curiales, & alij a conſtructionibus, & ampliationibus ædificiorum, quæ non ſolum ad commodum priuatum, ſed etiam publicum, & maximũ ornamentum Almæ Vrbis noſtræ cedunt, & penitus retrahuntur, ac ſuper his opportune prouidere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod prætendentes ſe ex huiuſmodi ſententijs indebite grauari non debeant, ſub pœna Mille Ducatorum auri, Cameræ noſtræ Apoſtolicæ ipſo facto ſine aliqua declaratione applicandorum, & damnorum ac intereſſe per partem ob inobſeruantiam literarum prædictarum quouis modo ſupportandorum, ab ipſis ſententijs, & ordinationibus appellare, querelare, ſeu aliquo modo conqueri. Sed poſsint ad Camerã Apoſtolicam habere recurſum, & querelam ſuper præmiſſo augmento, & Præſiden. dictæ Cameræ de eo cognoſcere. Et partes feciſſe debeant, quod cognoſcatur, & terminetur infra quindecim dies a die latæ ſententiæ huiuſmodi porrigi debeat, quibus elapſis, ſi non fuerit aliquid determinatum, ſententia de qua porrecta fuerat querela, etiã pro dicto augmento decimæ partis, prout declaratum fuerit, executioni debitæ, omni exceptione remota, demandent. Si vero fuerit in aliquo reformata, reformationi huiuſmodi, omni appellatione remota, ſtari, & exequi debeat, omni ſublata appellatione, vel exceptione. Et quia etiam intelleximus in dubium euocari, an literæ noſtræ prædictæ ad vineas, & viridaria ſe extendant, ea propter ad omne dubium tollendum literas prædictas etiam ad vineas, viridaria, & alia prædicta, tam in vrbe, quam extra, & in locis in dictis literis compręhenſis exiſtentia extendi debere decernimus & declaramus. Decernentes irritum, & inane quicquid contra præmiſſa ſcienter, vel ignoranter attentatum fuerit, aut in futurum attentari contigerit. Mandantes eidem Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ, ac Legatis, reſpectiue, vt omnia in dictis literis, ac præſentibus contenta omnino & effectualiter obſeruari faciant, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo palatij, cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem, quod literarum Apoſtolicarum prædictarum, ac præſentium tranſumptis manu vnius Clerici, & Notarij Cameræ ſubſcriptis, quemadmodum prædictis vbique fides adhibeatur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die decimo Ianuarij, milleſimo quingenteſimo decimo nono, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Placet, & ita motu proprio mandamus. I.

IDEM.

25

Contra impedientes executionem literarum Apoſtolicarum.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſupremo Apoſtolicæ ſedis ſolio, meritis licet imparibus, conſtituti, ad ea libenter intendimus, per quæ debitus honor & reuerentia dictæ ſedi a ſubditis, & inferioribus, præſertim Pontificali dignitate præditis impendantur: & ſi quid perverſe aut minus recte per eoſdem inferiores factum aut geſtum reperiatur, quod in dictæ ſedis depreſsionem, ac malum exemplum & ſcãdalum plurimorum cedat, id per noſtræ prouidentiæ miniſterium reuocetur, & ad debitã normam reducatur, ne membra a capite, cui obedientiam debitam & deuotam præſtare tenentur, diſcordare videantur. Sane licet fe. re. Bonifacius Papa IX. prædeceſſor noſter, ad quem fidedignorum relatione peruenerat, quod certi Prælati, quibus piæ memoriæ Vrbanus Papa VI. etiam prædeceſſor noſter conceſſerat, vt in eorum ciuitatibus, & diœceſibus executio literarum Apoſtolicarum fieri non poſſet, niſi literæ ipſæ Prælatis ipſis, aut eorum officialibus prius exhibitæ, & per eos approbatæ forent, & eorundem Prælatorum officiales in conſuetudinem deduxerant: aliqui vero prætextu ſtatutorum prouincialium, ſeu ſynodaliũ, etiam ſeruabant, quod nullus literas Apoſtolicas huiuſmodi exequi auderet, niſi poſtquam prælati, ſeu officiales ipſi per ſuas literas quas vidimus nuncupabant, mandarent, & concederent, vt iudices in ipſis literis Apoſtolicis deputati, & ſine licentia vel conſenſu quorumcunque Prælatorum, vel ſuperiorum, aut officialium eorundem, literas Apoſtolicas exequi poſſent & deberent: Tamen nuper in publica ſignatura coram nobis nonnullæ ſupplicationes propoſitæ fuerunt, continentes quod in Toletan. & Carthaginen. eccleſijs ſub colore falſitatibus obuiandi æditæ fuerant conſtitutiones ſynodales, quibus caueri dicebatur, vt Tabelliones, & Notarij, etiam a partibus requiſiti, literas Apoſtolicas nullatenus recipere poſſent, niſi illæ prius per Archiepiſcopum Toletan. & Epiſcopum Carthaginen. pro tempore exiſtentes aut eorum officiales examinatæ forent, a nobiſque earundem Conſtitutionum confirmatio peteretur: Nos petitionem huiuſmodi vti ratione carentem, cum Romani Pontificis geſta per inferiores ſibi & ſubditos, ſine eius ſpeciali licentia examinari non debeant, indecens, & abſurdum, quinimmo temerarium eſſe cenſentes, quod aliquis quauis occaſione literas Apoſtolicas ſine Romani Pontificis ſpeciali commiſsione examinare velle præſumat: propterea ſupplicationes ipſas prout merito reiciendæ erant, reiecimus, & coram nobis lacerari fecimus. Ac conſtitutiones ædentium temeritatem tali caſtigatione reprimere, ac ſuper his tale remedium adhibere uolentes, vt alijs in poſterum committendi ſimilia aditus præcludatur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, literas Bonifacij prædeceſſoris huiuſmodi tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illaſque inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Necnon quaſcunque conſtitutiones ſynodales, tam in dictis Toletan. & Carthaginen. quam quibuſuis alijs eccleſijs per vniuerſum orbem conſtitutis ſuper his factas, Motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtate prædictis caſſamus, & annullamus, ac ſtatuimus, & ordinamus, quod iudices & executores in literis Apoſtolicis pro tempore deputati, ac Notarij & Tabelliones ſuper his requiſiti, literas ipſas Apoſtolicas ſine alicuius perſonæ cuiuſcunque eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis fuerit licentia vel conſenſu exequi poſsint & debeant. Et inſuper vniuerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Primatibus, Epiſcopis, & aliis Prælatis, & perſonis eccleſiaſticis, necnon dilectis filiis Cõmunitatibus ciuitatum, & vniuerſitatibus caſtrorum, oppidorum, terrarum, & locorum; ſub interdicti, ſingularibus vero perſonis eorum, etiam ſecularibus, ſub excommunicationis & anathematis pœnis, quas eo ipſo ſi contrafecerint abſque alia declaratione incurrant, & a quibus non niſi a nobis vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pont. canonice intrantibus, præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa, abſolui, & interdicti huiuſmodi relaxationem obtinere poſsint, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandamus, ne iudices & executores literarum Apoſtolicarum, ac Notarios & Tabelliones ſuper his requiſitos, quo minus literas Apoſtolicas huiuſmodi exequi poſsint, quoquomodo impedire præſumant, ac eos qui executionem literarum huiuſmodi impedientibus auxilium, conſilium, vel fauorem quouis modo directe vel indirecte, publice vel occulte præſtare præſumpſerint, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Primatiali, Epiſcopali, & quauis alia eccleſiaſtica vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel alia præfulgeant dignitate, eidem excommunicationis, & anathematis ſententiæ, a qua non niſi, vt præfertur abſolui poſſint, ſubiacere: ac ciuitates, terras, caſtra, oppida, & loca prædicta, & ad quæ inobedientes & contrafacientes declinare, & in quibus moram trahere contigerit, eccleſiaſtico ſuppoſita interdicto, tamdiu firmiter obſeruando, donec compuncti corde huiuſmodi interdicti relaxationem, debita ſatisfactione præmiſſa, meruerint obtinere, ac ibidem permanſerint, & per triduum poſt eorum inde diſceſſum, Motu, ſcientia, auctoritate & poteſtatis plenitudine ſimilibus decernimus: Ac ſub dictis pœnis etiam mandamus illis, in quorum libris cõſtitutiones ſynodales, & prouinciales huiuſmodi deſcriptæ reperiuntur, ita deleri & caſſari faciant, vt amplius legi non poſsint. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ idem Bonifacius prædeceſſor in ſuis literis voluit non obſtare, contrariis quibuſcunque. Aut ſi Patriarchis, Archiepiſcopis, Primatibus, Epiſcopis, & aliis perſonis præfatis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcunq; tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non inſertis effectus eorum impediri valeant quomodolibet vel differri, & de quibus quorunque totis tenoribus de verbo ad verbum ſit in noſtris literis ſpecialis mentio habenda: quæ quo ad hoc cuiquam nolumus aliquatenus ſuffragari. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, & mandamus illas in Cancellaria Apoſtolica, & valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe noſtra affigi, vt ij quos huiuſmodi literæ concernunt, quod ad ipſos non peruenerint, aut illas ignorauerint, nullam poſsint excuſationem prætendere vel ignorãtiam allegare, cum nõ ſit veriſimile quod ad ipſos remanere

incogni-

incognitum, quod tam patenter fuerit publicatum. Verũ quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæq; loca in quibus expediens fuerit, illas deferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſum pto, manu publici Notarii inde rogati ſubſcripto, & ſigillo alicuius prælati, ſeu alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munito, ea prorſus fides indubia in iudicio & extra, aut alias vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi illæ eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ approbationis, innouationis, caſſationis, annullationis, ſtatuti, ordinationis, mandati, voluntatis, & de creti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem om nipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud San ctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo decimo octauo, Calendis Martij, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Albergatus.

Lecta, & publicata fuit retroſcripta Bulla, ſiue Conſtitutio Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarna tionis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimonono, Die vero decimaoctaua menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Leonis, diuina prouidentia Papæ X. Anno Septimo.

Melchior de Campania Cuſtos.

Anno domini M. D. XIX. Indictione ſeptima, Pont. Sanctiſs. in Chriſto patris & D. N. D. Leonis, diuina pro uidentia Papæ X. Anno ſeptimo, diebus xviii. xix. & xx. menſis Iunij in Baſilica principis Apoſtolorum de Vr be: & xxii. xxv. & xxviii. eiuſdem menſis Iunii ſucceſsiue, etiam in Cancellariæ Apoſt. valuis, ſeu portis, die bus Cancellariæ, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt, per nos Henricum Bouſmardi ſan ctiſs. D. N. Papæ Curſorem, & per me Girardum Dubier præfati S. D. N. Papæ & Romanæ Curiæ Curſorem.

IDEM.

26

Inſtitutio Societatis Charitatis de Vrbe.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Illius qui charitas eſt, & cuius Apoſtolus Paulus, ſe etiam ſi linguis hominum loqueretur, & Angelorum, nouiſſetque myſteria omnia, ac prophetiam, & omnem ſcientiam, omnemque fidem, ita vt montes tranſ ferre poſſet, non tamen Charitatem haberet, nil eſſe; & Charitatem reliquis virtutibus maio rem, ac legis plenitudinem eſſe firmauit: vices (licet immeriti) gerentes in terris, vt vbilibet, & præſertim in Alma Vrbe, quæ vniuerſo orbi exemplar, & virtutum ſpeculum eſſe debet, Charitatis opera exerceantur: frugifere opem, & operam impendimus efficaces. Sane (ſicut nobis nuper in notuit) dilectus filius noſter Iulius tt. S. Laurentii in Damaſo, presbyter Cardinalis, S. R. E. Vicecancellarius, piæ conſiderans, quod pauperes mendicare erubeſcentes, longe maiores, quam pauperes mendicantes, ſub ſtinent neceſsitates: Quodq; cum Curia Romana, maximo forenſium, & ignotorum numero, frequentetur, magna pars incarceratorum in Vrbe, nedum amicis, qui pro eis ſolicitent, verum etiam notis ſæpe carent: Et quod cadauera pauperum defunctorum quotidie per baiulos in plateis ac locis publicis eiuſdẽ Vrbis, paſsim ad colligendum, pro eorum vectura, & ſepultura, eleemoſynas, ponebantur: & ſine cruce ac ſine lumine, & cum magno dedecore, & Chriſtifidelium horrore, ad ſepulturam vehebantur: Cupienſque præmiſsis & alijs reipublicæ Chriſtianæ, præſertim in dicta curia neceſsitatibus, & charitatis operibus prouidere: & quod pro uiſio huiuſmodi perpetuo duraret atque vigeret: Nonnullos Curiales, ac dictæ Curiæ Officiales, quorum ali qui circa mendicare erubeſcentes: alij vero, circa incarceratos huiuſmodi, operam aliquandiu præſtiterant, & præſtare deſiderabant, ad ſe fecit vocari: & offerens eis ex tunc, pro operibus huiuſmodi ſummam duorũ Millium ducatorum auri, & omne auxilium, operam, & fauorem: eos hortatus eſt, vt inter ſe & alios, dictis operibus aſsiſtere volentes: Societatem ſub titulo ſanctiſsimæ Charitatis inirent, ac dictis, & alijs, per alias eiuſdem Vrbis ſocietatis, non aſſumptis charitatis operibus, intenderent. Quo quidem authore, dicti Curia les & officiales, intenſo gaudio perfuſi, iam per annum vel circa, panes ſingulis dominicis diebus, & alia ali menta dictis Pauperibus erubeſcentibus erogare: necnon dictos carceres per perſonas per eos ad id depu tatas viſitare: & vt iuſtitia (præſertim pauperibus, & qui pro eis ſolicitent non habentibus) celeriter miniſtre tur, procurare: & pro pauperibus incarceratis, capturæ, ac alias expenſas ſoluere: & cadauera pauperum de functorum decenter coperta, & cruce, ac luminaribus præcedentibus, ſaltem vno presbytero, ac aliquibus aliis aſſociantibus, ad ſepulturam deferri facere, proprijs dicti Iulii Cardinalis & Vicecancellarii, ac eorum expenſis curarunt: & Confraternitatem ſanctiſsimæ Charitatis, in qua iam octuaginta, & vltra Confratres, quorum aliqui Epiſcopi, & alij Prælati, aliqui Officiales dictæ Curiæ, & aliqui Curiales exiſtunt, inſtituerunt: ac in Eccleſia S. Andreæ regionis Arenulæ ſe ſæpe pro Charitatis operibus exercendis congregant. Nos igi tur gratias Deo agentes, quod noſtro tempore, ac dicto Iulio Cardinali, qui noſter, ſecundum carnem, frater patruelis exiſtit, authore, tam ſaluberrima, tamque perneceſſaria Charitatis opera, in dicta Curia cœperint exerceri, Cupienteſque quod perpetuo frequententur, ac illis dicti confratres animo hilariori inſiſtant: Mo tu proprio, non ad Iulii Cardinalis, & aliorum Confratrum prædictorum, vel alicuius alterius pro eis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, Inſtitutionẽ huiuſmodi, & quæcunque ſtatuta, ac ordinationes per Confratres Confraternitatis huiuſmodi edita, appro bamus, & confirmamus: ſupplentesque omnes & ſingulos tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interue nerint in eiſdem. Ipſamque Confraternitatem in Archiconfraternitatem, caputque omnium Confraternitatũ Charitatis vbilibet inſtitutarum, & inſtituendarum, perpetuo erigimus & inſtituimus: ac ei omnes & ſingulas vbique inſtitutas, & inſtituendas Confraternitates Charitatis immediate ſubiicimus, & facimus membra ab ea dependentia, ſine tamen earum præiudicio. Quodque Confratres Archiconfraternitatis huiuſmodi quæ cunque ſtatuta & ordinationes, pro eiuſdem Archiconfraternitatis felici regimine, ad piorum operum huiuſ modi exercitium, & aliis quotiens & prout eis videbitur, etiam cum quarumcunque pœnarum, in contraue

T nientes,

nientes, appoſitione, condere, reformare, & mutare, ipſaſque pœnas executioni demandare: Necnon Archiconfraternitas, & Confratres, communiter, ac diuiſim, illorumq; eccleſiæ Capellani, Miniſtri, Officiales, Familiares, res, & bona quæcunque, ac eorum eccleſias huiuſmodi viſitantes, ſeu de bonis ſuis pro dictis operibus, in teſtamento, vel alias contribuentes, legantes, ſeu relinquentes, aut Archiconfraternitatem ipſam hæredem particularem, vel vniuerſalem inſtituentes: omnibus & ſingulis, ac illis eiſdem priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, indulgentijs, etiam plenariis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, conſeruatoriis, indultis, fauoribus, literis, & gratiis ſpiritualibus & temporalibus, a ſede apoſtolica, in fauorem, ſub imagine Saluatoris ad ſanctaſanctorum, & Sancti Spiritus in Saxia, ac beatæ Mariæ de Populo, & Sancti Iacobi in Auguſta, necnon Sanctorum Ioannis Baptiſtæ, & Coſmæ, ac Damiani de Vrbe, & Sancti Iacobi in Compoſtella, Hoſpitalium, & Confraternitatum, & Confratrum, ac illorum Eccleſiarum, Capellanorum, Miniſtrorum, Officialium, Familiarium, rerum, bonorum quorumcunque, ac illorum eccleſias viſitantiũ, vel illis de bonis ſuis largientium, aut illa in totum, vel in partem hæredes inſtituentium, communiter, vel diuiſim, in genere, vel in ſpecie, quomodolibet emanatis, & emanandis. Quæ omnia & ſingula, necnon quarumcunq; literarum apoſtolicarum deſuper quomodolibet confectarum, & conficiendarum, & quorumcunque in eis contentorum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habemus, etiam ſi illa non ſint in vſu, aut reuocari contingat, vti, potiri & gaudere, ac literas apoſtolicas ſuper eiſdem priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, conſeruatorijs, indultis, fauoribus, & gratiis, etiam illorum indiuiduam expreſsionem, & mentionem faciendo, mutatis dumtaxat nominibus, cognominibus, inuocationibus, ac diebus, ad libitum Confratrum Archiconfraternitatis huiuſmodi, ſimul, vel ſeparatim expediri facere, in omnibus, & per omnia, ac ſi illa non ſolum per clauſulas generales huiuſmodi, ſed per illarum omnium tenorum de verbo ad verbum expreſsionem, & inſertionem, eiſdem Archiconfraternitati, illiuſque confratribus, & eccleſiis, rebus, bonis, Miniſtris, Officialibus, Capellanis, Familiaribus, ac eorum eccleſias huiuſmodi viſitantibus, ac de bonis ſuis pro dictis operibus, aut alias contribuentibus, legantibus, aut relinquentibus, ſeu ipſam Archiconfraternitatem hæredem particularem, vel vniuerſalẽ inſtituentibus, ſigillatim conceſsimus, prout præſentiũ tenore concedimus, libere & licite valeant. Et quod quicunque dictæ Archiconfraternitatis, & quibus etiam illius Officiales pro tempore exiſtentes id conceſſerint, aliarum ab ea dependentium Confraternitatum Confratres vtriuſque ſexus, nunc & pro tempore exiſtẽtes, vbicunque exiſtant, eiſdem indulgentijs, etiam plenariis, & gratiis, quibus eiuſdem Archiſocietatis Confratres in Vrbe commorantes, gaudere poſſunt, etiam ſi tunc confeſsi non fuerint (dummodo propoſitum cõfitendi habeant) gaudere poſsint: ſiantque participes ieiuniorum, ac diuinorum officiorum, ac aliorum quorumcunque ſpiritualium bonorum, vbicunque in toto orbe pro tempore factorum. Et quicunq; ex eis pœnitens & contritus, nomen Ieſu in mortis articulo nominauerit: plenariam omnium peccatorum ſuorum, etiã de quibus, niſi morte præueniretur, confiteretur, conſequatur. Et quæcunque bona, etiã feudalia, ac emphyteotica, etiam eccleſiaſtica eidem Archiconfraternitati, tam inter viuos, quam mortis cauſa, ſeu teſtamento, vel codicillo, dari, concedi, & relinqui, libere poſsint: ita tamen, quod ipſa Archiconfraternitas ad eadem onera, ad quæ donator ſeu teſtator huiuſmodi, occaſione bonorum eorundem tenebatur, & quæcunque alia, quæ ipſe donator, ſeu teſtator, etiam impoſuerit, omnino teneatur. Et ſi ad certum numerum generationum, aut nominationum, eadem bona conceſſa fuerant, ipſa Archiconfraternitas, non perpetuo, ſed per viginti annos pro qualibet generatione, ſeu nominatione huiuſmodi, bona eadem tenere poſſet: & finitis ipſis annis, bona prædicta, ad eorum directos dominos deuoluantur, & abſque eorum conſenſu, teneri non valeant, perpetuo ſtatuimus & ordinamus. Et nihilominus, vniuerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon Canonicis Metropolitan. vel aliarum Cathedraliũ Eccleſiarum, ac dictorum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & Officialibus vbilibet conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta, motu ſimili mandamus: quatenus ipſi, vel plures, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, auctoritate noſtra faciant præſentes literas, & in eis contenta quæcunque optatum effectum ſortiri, ac ab omnibus, quos concernunt, inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes quãquam contra tenorem præſentium modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, etiam per quaſcunque arbitrio ſuo imponendas, applicandas, & exequendas cenſuras, & pœnas, ac alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtan. fe. re. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, qua cauetur, ne quis extra ſuam diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis, vltra vnam dietam a fine ſuæ diœceſis, ad iudicium euocetur: ſeu ne iudices a ſede prædicta deputati, extra Ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, aut alii, vel alijs vices ſuas committere præſumant: & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoq; indultis, ac literis apoſtolicis, a dicta ſede, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & de dictæ Romanæ eccleſiæ Cardinalium conſilio, & conſenſu, etiam Conſiſtorialiter habitis, ac per viam contractus, & obligationis iuramento vallatis, necnon perpetui ſtatuti, & ordinationis, & cũ quibuſuis etiam exceptiuis, præſeruatiuis, mentis atteſtatiuis, irritatiuis, annullatiuis, reſtitutoriis, innouatoriis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, & quantumcunq; vrgentiſsimis cauſis, ac neceſſario exprimendis, quomodolibet emanatis, & emanandis: quibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret: illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas, ad id ſeruandos, pro indiuiduo ſeruatis habentes: harum ſerie, in eo quod præſentibus quomodolibet obſtent, ſpecialiter & expreſſe derogamus cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nos enim præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, ſub bullis etiam in fauorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac illius Fabricæ, & Cruciatæ ſanctæ quomodolibet emanatis & emanãdis: re-

dis: reuocationibus, ſuſpenſionibus, annullationibus, limitationibus, modificationibus, vel derogationibus cõprehendi: illiſque, etiam illorum toto tenore inſerto, etiam in aliquo derogari nullatenus poſſe: & quoties opus fuerit, toties in priſtinum, & ſub quacunque data, de qua officialibus Archiconfraternitatis huiuſmodi pro tempore placuerit, reſtituta eſſe, & cenſeri: ac literas apoſtolicas deſuper expediri poſſe decernimus. Et quia difficile foret præſentes literas ad quæcunque loca, vbi opus eſſet, deferre: Volumus, & apoſtolica ſe auctoritate decernimus. quod earundem præſentium tranſumptis, alicuius Notarij publici manu ſubſcriptis, & Curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis: eadem prorſus fides adhibeatur vbique, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, erectionis, inſtitutionis ſubiectionis, conceſsionis, ſtatuti, ordinationis, mandati, derogationis, voluntatis, decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datũ Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo decimonono. Quinto Kal. Februarij. Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

G. Gabredo.

IDEM.

27

Contra pugnantes in duello, & dominos, & quouis alios dantes eis campum, eiſque auxilium præſtantes, duelloque intereſſentes, cum inſertione literarum Iulij II. & multarum pœnarum adiectione.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quam Deo, & hominibus abhominabiles viri pugnantes in duello exiſtant, & omnium in ore verſatur, & diuina humanaque iura deteſtantur: nec immerito, cum non ſolum corporum, ſed etiam eorum animarum, pro quibus ſaluator noſter Ieſus Chriſtus Dei filius mortem ſubiit temporalem, graue detrimentum afferre noſcantur. Ad reprimendum igitur talium nefarios auſus plurimum conferre cenſentes eos qui huiuſmodi ſcelus deteſtabile quidem, & Canonica, Ciuilique lege prohibitum patrare non expaueſcunt, grauiter fore puniendos: ac ea quæ ad compeſcendum ſimiles vetitos conatus a Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris ſtatuta fuerunt, vt eo firmius obſeruentur, quo ſæpius fuerint auctoritate Apoſtolica communita approbemus, & nouo munimine roboremus, & ſi qua ad perterrendum animos audaces meliora ſint, iis adiiciamus, prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſi quidẽ a fe. re. Iulio Papa II. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis, videlicet. IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Regis pacifici qui regnat in cœlis, licet inſufficientibus meritis vices gerentes in terris, cunctorum fidelium ſtatui prout ex ſuſceptæ ſeruitutis tenemur officio indefeſſa ſolertia intendentes, ac animarum periculis obuiare cupientes, ad ea per quæ vbique, præſertim in terris Rom. Eccleſiæ ſponſæ noſtræ ſubiectis inter fideles eoſdem, cedes, rixæ, & contentiones ceſſent, ſcãdalorum tollantur fomenta, pax, & concordia vigeant, proſperiſque eorum ſucceſsibus conſulatur opportunæ prouiſionis operam impendimus, prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sane non ſine maxima animi noſtri perturbatione accepimus, quod nonnulli fidelium prædictorum, inimico humani generis inſtigante, & aliquibus cauſis occurrentibus, & plerunque minimis & inhoneſtis ac leuibus verbis ad contumelias contentiones, & diffidationes deuenientes, vt alter alterius ſanguine ſatietur, ad temporales Principes & dominos, maxime ciuitatum, terrarum, & locorum ſedi Apoſtolicæ ſubiectorum confugiunt, vt eis locum tutũ, ſiue campum ad duellum, ſeu pugnandum aſsignent. Et quamuis Principes, & domini præfati duellum, ſiue pugnam eis diſſuadere, & prohibere deberent, tamen plerunque locum, aut campum tutum huiuſmodi aſsignant, maliuolumque altercantium propoſitum ad executionem augent, magiſque vni quam alteri fauent, ex quo hominum mortes repentinæ, & niſi diuina gratia præueniantur, animarum perditiones, mutilationes, & vulnera, inter aſtanteſque pugnantium amicos odia, & altercationes, & ex vno inconuenienti plura oriuntur in ipſorum fidelium animarum, & corporum periculum, generiſque humani præfati iacturam, pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos igitur qui fidelium prædictorum tranquillitatem & pacem ſinceris deſideriis exoptamus, ſaluberrimis Chriſtianæ religionis documentis & exẽplis Deum tentandum non eſſe præmoniti, ſaluatoriſque domini noſtri Ieſu Chriſti, qui Petro Apoſtolorum Principi vt gladium mitteret in vaginam mandauit, præceptis edocti, attendentes hominem homini, inter quem cognationem quandam natura conſtituit, inſidiari nefas, & gladiatoria munera & purgationes huiuſmodi vulgares a religionis noſtræ pietate damnari, cruentaque ſpectacula a ſacris canonibus, & imperialibus legibus inhibita & improbata, ſicque pugnantes infamia notari, & diuerſis pœnis puniri, & cum omni tempore, potiſsimum tamen in ocio ciuili, & domeſtica quiete publica deteſtanda eſſe, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura conſtitutione, duellorum, & gladiatorum huiuſmodi vſum damnamus & improbãmus, & in terris Rom. Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis, per quoſcunque quauis auctoritate, & poteſtate, ac nobilitate fulgentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna e quacunq; cauſa, etiam a legibus permiſſa, fieri omnino prohibemus. Dictoſque pugiles taliter pugnantes, vbique impune capi poſſe, & puniri pro homicidio, vel vulnere, iuxta iuris cõmunis diſpoſitionem, nulla eis conſuetudine ſuffragante, ſtatuimus: corporaque in duello in terris eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis facto morientium in ſacro ſepeliri prohibentes, ſub ſimili excommunicationis pœna, & interdicti eccleſiaſtici, omnibus & ſingulis vtriusque ſexus Ducibus, Comitibus, Marchionibus, Domicellis, Baronibus, & aliis temporalibus Dominis, Vicariis, Communitatibus, & Vniuerſitatibus ciuitatum, terrarum, & locorum præfatæ Rom. Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum mandantes, ne de cætero perpetuis futuris temporibus, aliquibus cuiuſcunque dignitatis & nobilitatis fuerint, & ex quacunque cauſa,

etiam a legibus non improbata, locum ſeu campum liberum ad duellum, ſeu alias ad pugnandum tutum, aut quomodolibet aſsignent, concedant, ſeu tradant, aut aſsignari, concedi, ſeu tradi faciant vel permittant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & quatuor Milium ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœna pro qualibet vice incurrenda. Et ſi huiuſmodi conſtitutionis violatores, vltra dictam primam vicem fuerint, vltra dictas pœnas feudo, ſeu vicariatu, quem a dicta Rom. Eccleſia obtinuerint, priuatos fore Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium præcipimus, mandamus, atque decernimus: non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis, indultis, & conceſsionibus quauis auctoritate æditis, & quibuſuis conceſsis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ, poſtquam in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum, & in campo Floræ in Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos ciues Romanos, & alios in Vrbe commorantes, effluxis quindecim diebus: alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales Dominos, Vicarios, Communitates, & Vniuerſitates præfatas ciuitatũ, terrarum, & locorum ſedi præfatæ mediate vel immediate ſubditorum, decurſo menſe arctent, contrafacientes pœnas præfatas incurrant, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis contrafacientibus perſonaliter & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ damnationis, improbationis, prohibitionis, ſtatuti, præceptionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sãctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ. M. D. VIII. ſexto Kalen. Martij. Pontificatus noſtri anno ſexto.

CVM autem, ſicut accepimus, in eiſdem literis contenta, ab aliquo tempore citra non fuerint obſeruata, & ex eo quam plurimi Barones, domini temporales, & alij, præſertim eidem Rom. Eccleſiæ ſubditi, adeo prochiuiores ad pugnandum in duello redditi ſint, vt paſsim quotidie ſingularia eiuſmodi certamina vbique committi videantur, ac domini temporales præfati, armorumq; duces eos ad id inuitare, quin potius irritare non formident, cum & in eorum territorijs & iuriſdictionibus tutum pancratium, ſiue aream præparent, & talia cruenta ſpectacula exhibeant, & illis comitiuam præſtent. Nos igitur non minus deteſtabilem in duello pugnantium, quam Ducum, Comitum, Marchionum, Baronorum, Domicellorum, & armorum capitaneorum, aliorumque dominorum temporaliũm eis ad id auxilium, conſilium, & fauorem præſtantium nequitiam, ac improbam eorum conſcientiam reprobantes, qui ad ea viſendi conueniunt, corporum & animarum ſaluti Chriſtifideliũ opportunis remedijs indefeſſo ſtudio proſpicere volentes, literas Iulij prædeceſſoris præfati, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac animi deliberatione, harum ſerie, auctoritate Apoſtolica approbamus confirmamus & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus. Adijcientes, & eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuentes, quod pugnantes ipſi non ſolum pœnis prædictis ſubiaceant, ſed eorum memoria perpetuo damnata ſit, ac bona proſcripta ſint, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ cõfiſcata eo ipſo. Duces, Barones, Comites, Marchiones, & domini temporales, Vicarij, feudatarij, armorum Capitanei, Communitates quoq; ciuitatum, terrarum, & locorum eidem Rom. Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, campum ad pugnandum præſtantes, ne quidem pœnas prædictas incurrant, ſed ab omni iure quod in locis, & territorijs ſuis obtinent, ipſo facto cadant, illudque ad Cameram præfatam deuoluatur, & deuolutum eſſe cenſeatur, abſq; alia declaratione deſuper facienda. Qui vero ad talia cruenta ſpectacula videnda conuenerint, ſi nobiles, Quingentorum, ſi mediocris fortunæ, Centum, ſi vero ignobilis, Vigintiquinque Ducatorum, necnon excommunicationis & perpetuæ maledictionis pœnam incurrant, ac locus ipſe eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto. Et inſuper omnia, & ſingula, tam per Iulium prædeceſſoré ſtatuta, & vt præfertur, per nos confirmata, & illis adiecta, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Quo circa venerabili fratri Raphaeli Epiſcopo Oſtienſi Camerario noſtro, ac dilectis filijs Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ pro tempore exiſtentibus, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter, prout ſibi videbitur, publicari, ipſaque ac omnia, & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant, contrafaciẽtes vero prædictas cenſuras & pœnas damnabiliter incurriſſe declarent, ac ſummarie, & eorum camerali more exequantur, & irremiſſibiliter exigant, conuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, ſuper quibus amplam eiſdem concedimus facultatem & poteſtatem. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, innouationis, communitionis, adiectionis, ſtatuti, decreti, mandati, & conceſsionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ. M. D. XIX. Decimo Kalen. Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

A. Gratia dei.

Ia. Queſtemberg.

Anno Domini milleſimo quingenteſimo decimonono, Indictione ſeptima, die vero decimanona menſis Auguſti, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D N. D. Leonis, diuina prouidentia Papæ X. Anno Septimo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixę, & publicatæ fuerunt in Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis ſeu portis per me Franciſcum Curſorem, necnon acie campi Floræ, vt moris eſt, per me Henricum Bouſmardi Sanctiſs. D. N. Papæ Curſorem.

Pro M. Quardo de Vrbino Curſore.

IDEM.

IDEM.

28

Surrogati ab Abbreuiatoribus coniugatis in gratijs expectatiuis gaudent ijſdem priuilegijs & prærogatiuis quibus ipſi Abbreuiatores gaudent, ac ſi coniugati non eſſent.

MOTV Proprio &c. Cum nos fe. re. Iulij Papæ II. prædeceſſoris noſtri veſtigijs inhærendo, perſonis per dilectos filios Abbreuiatores de maiori præſidentia coniugatos nominatis, gratias expectatiuas eius qualitatis cuius Abbreuiatores ipſi, ſi clerici & non coniugai forent, obtinere potuiſſent, conceſſerimus; & iuſtum ſit vt perſonæ ſic ſurrogatæ eorum, quo ad dictas gratias, in omnibus ſortiantur conditionem & naturam quorum loco ſurrogantur: ex certa noſtra ſcientia declaramus, perſonas præfatas tam in expeditionibus literarum ſuper gratijs prædictis, & earum collationum mutationibus, extenſionibus, reualidationibus, gratis vbique habendis, cum ſubſcriptione per Reſcribendarium facienda hoc modo videlicet, Gratis pro Surrogato Aſsiſtẽtis, quam alijs quibuſcunque prærogatiuis & priuilegijs gratiarum earundem effectualem proſecutionem pro tempore concernentibus, quibus dicti Abbreuiatores ſi clerici & non coniugati gratias ipſas in eorum proprijs perſonis expediuiſſent, vti & gaudere nunc & pro tempore poſſent & deberent, vti & gaudere potuiſſe, & in futurum poſſe. Decernentes ſic per quoſcunque Iudices etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores iudicari &c. debere, ac irritum &c. ſi ſecus contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Placet, & ita motu proprio mandamus. I.

Regiſtratum fuit ſupraſcriptum mandatum die vigeſima menſis Decembris, milleſimo quingenteſimo decimonono, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris & D. N. D. Leonis diuina prouidentia Papæ X. anno ſeptimo.

IDEM.

29.

Contra homicidas, & quoſcunque alios capitali pœna damnatos, brigoſos, ius ſibi propria auctoritate dicentes, caualcatas facientes, pacis, & treguæ fractores, eorumque auxiliatores, complices, receptatores, & eos non capientes, cum ipſorum pœnis, & conſtitutionum Pij II. Sixti IIII. & Iulij II. inſertione, & approbatione.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Omnes quidem Chriſtifideles, præſertim vero noſtros, & S. R. E. deuotos & peculiares filios, quiete ac pacifice, & ſine aliqua offenſione viuere ſummis deſiderijs affectantes, ad id operarias manus libenter apponimus, & illa quæ pro eorum felici, proſpero, ac pacifico ſtatu per Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros facta fuiſſe comperimus, non ſolum Apoſtolico munimine roboramus, verũ etiam pro illorum obſeruantia nouas & ſeueriores pœnas adijcimus, vt ſi non virtutis amore, ſaltem formidine pœnæ mandata Apoſtolica arctius ſeruentur. Dudum ſiquidem a ſe. re. Iulio Papa II. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis videlicet. IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum homines ſe inuicem quantum poſſunt ratione, & auxilio fouere debeãt, ideo Deo, & hominibus abhominabiles eſſe viros ſanguinum auidos Propheta teſtatur: nec immerito, cum horrenda ſæuitia non ſolum corporum, ſed etiam animarum eorum, quos interimunt, ſi non ſint armis ſpiritualibus, diuina præueniente gratia præmuniti, procurare noſcantur, pro quibus dominus noſter, Ieſus Chriſtus mortem ſubiit temporalem. Ad reprimendum igitur talium conatus nefarios, plurimum conferre arbitrantes, eos qui huiuſmodi deteſtabile ſcelus patrare non expaueſcunt, iuſtitia cupientes punire, & latas pro tempore contra eos condemnationes debitæ executioni demandari, ea quæ pro talium condemnationum faciliori executione, & ſicariorum huiuſmodi perſecutione, a prædeceſſoribus noſtris proinde emanarunt, vt eo firmius obſeruentur, quo fuerint ſæpius Apoſtolica auctoritate munita libenter approbantes, munimine roboramus, ac alia pro Vrbis noſtræ, & aliarum ciuitatum, terrarum, & prouinciarum nobis ſubiectarum, necnon ciuium, & incolarum eorundem commodo, pace, & tranquillitate deſuper ſtatuimus, prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſi quidem per fel. rec. Pium Papam II, prædeceſſorem noſtrum, accepto quod a certis annis tunc elapſis citra in terris, locis, & tenimentis Romanæ eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis quamplura etiam ex leuibus cauſis commiſſa eſſe reperiebantur homicidia &c. Et deinde piæ memoriæ Sixtus Papa IIII. etiam prædeceſſor noſter, accepto per eum quod in ipſius Pij prædeceſſoris literis contenta a certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſeruata &c. Prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem tempore aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem propter guerras, quibus non ſolum ciuitates, terræ, & loca temporali dominio eidem Rom. Eccleſiæ ſubiecta, ſed etiam in tota Italia decem fere annis, magno cum omni in eis habitantium incommodo vexata fuerunt, in eiſdem ciuitatibus, terris, & locis, præſertim in Vrbe noſtra inteſtina ac diuturna odia, & diſcordias cuileſque diſſenſiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia paſsim perpetrari cognouerimus, mente reuoluentes præfatum Sixtum prædeceſſorem, & auunculum noſtrum, qui nos ad Cardinalatus honorem euexit, ad decorem & venuſtatem Vrbis prædictæ, & illius temporum reſtaurationem, ac perſonarum eiuſdem Vrbis, ac aliarum ciuitatum & locorũ eidem Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum commoda aciem ſuæ conſiderationis extendiſſe, illius exemplo permoti, animum ad ſedandum diſcordias, & odia, tam in dicta Vrbe quam aliis ciuitatibus, terris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis ad firmandam perpetuam pacem & quietem, non ſine maximis animi & corporis moleſtiis & curis, pro ſubditorum noſtrorum commodis applicauimus, idque opportuni iuris remediis omni ſtudio efficere cupimus. Habitis igitur ſuper iis cum fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum conſilio, literas Pii, & Sixti prædeceſſorum prædictorum, & prout illas concernunt, omnia & ſingula in dictis literis contenta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & innouamus & robur firmi-

Literas Pij II. habes ſupra pa. 30. num. 7.
Literas Sixti IIII. habes ſup pa. 47. nu. 8.

tatis

tatis perpetuæ obtinere debere decernimus. Ac illas ad bannitos, exititios, & rebelles, aut alios pro quocũque alio crimine capitali, a quibuſuis officialibus, tam in dicta Vrbe, quam extra eam, & in terris eidem Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis ius dicentibus pro tempore condemnatos, ac brigoſos nuncupatos pacem iuxta ordinationes dictæ Vrbis Apoſtolica auctoritate approbatas facere recuſantes, necnon ius ſibimet contra alios dicentes, aut caualcatas ſine Rom. Pontificis, aut officialium ſuorum ſpeciali licentia facientes, vel mouentes, præfata auctoritate, de eorundem fratrum conſilio extendimus, ac vniuerſis & ſingulis tam laicis, eccleſiaſticis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, excellentiæ, dignitatis, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, domicellis, necnon communitatibus, vniuerſitatibus, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum quorumcunque locorum, nobis, & eidem Rom. Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum, diſtricte præcipiendo mandamus, & inhibemus ne aliquis eorum homicidas, bannitos, exititios, & rebelles, aut pro alio capitali crimine condemnatos, aut brigoſos pacem facere recuſantes, ſeu ius ſibi contra alium dicentes, aut caualcatas facientes, vel mouentes, in eorum ciuitatibus, caſtris, ſeu locis aliis quibuſcunque recipere & retinere, ſeu auxilium, conſilium, vel fauorem directe vel indirecte, publice vel occulte, per ſe vel alium præſtare, aut in eorum domibus, ſeu caſtris, vel locis recipere, & receptare præſumant. Et ſi aliquis contra inhibitionem, & mandatum huiuſmodi quouiſmodo directe vel indirecte de cætero venire præſumpſerit, nos omnes & ſingulos ſic contrauenientes, contra quos per Pium, & Sixtum præfatos, ac alios prædeceſſores noſtros Rom. Pontifices, & Apoſtolicæ ſedis Legatos etiam ſatis eſt debite prouiſum, excommunicationis maioris, & anathematis ſententiam, a qua non niſi a nobis, & eiſdem ſucceſſoribus, præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa, abſolui poſsint, incurrere, eoſque omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, & perſonalibus, ac ciuitatibus, caſtris, terris, locis, & dominiis eorum, dignitatibus, & honoribus, iuribus, officiis, ac etiam feudis, & conceſsionibus quibuſcunque, quæ a nobis & Romana ac quibuſcunque aliis eccleſijs obtinere noſcuntur, ſub quacunque verborum forma, & tenore, ac cum quibuſuis fortiſsimis & inſolitis clauſulis, immunitatibus, exemptionibus, & priuilegiis, etiam præſeruatiuis ab incurſu pœnæ priuationis ipſo iure, quorum tenores ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſsis haberi volumus, eo ipſo priuatos, & inhabiles ac indignos ad illa & quælibet alia in poſterum obtinenda, & quoſcunque actus legitimos exercendos fore nunciamus, & illa per nos & ſucceſſores noſtros abſque aliqua declaratione ſuper incurſu pœnæ priuationis huiuſmodi, aut citatione eorum qui priuationis pœnam incurrerint facienda, alijs perſonis in feudum ſeu vicariatum, aut alias, ac ſi per lapſum temporis conceſsionis aut finitam lineam, ad dictam Cameram reuertiſſent, libere concedere, ac alias de illis diſponere poſſe decernimus, & declaramus, necnon ciuitates, terras, caſtra, & loca prædicta Cameræ Apoſtolicæ confiſcamus, incorporamus, applicamus, & appropriamus, ac confiſcata, incorporata, applicata, & appropriata eſſe: ſicque contrauenientes pro rebellibus eiuſdem Romanæ Eccleſiæ haberi & cenſeri debere volumus, eorum ſubditos, & vaſſallos, & arcium, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum prædictorum caſtellanos, a quocunque fidelitatis iuramento, quo ipſi eſſent quomodolibet aſtricti, penitus abſoluentes. Ciuitates quoque, terras, caſtra, & loca prædicta, ſi ad eiuſdem Rom. Eccl. obedientiam ſe non reduxerunt, ſeu in præmiſsis quomodolibet deliquerint, & etiam quorumcunque eis conſilium, auxilium, vel fauorem quouis modo directe vel indirecte, publice vel occulte præſtantium, etiam quacunque eccleſiaſtica, vel mundana, etiam Regali præfulgeant dignitate, & excellentia, vt præfertur, & ad quæ eos declinare contigerit, eccleſiaſtico ſubijcimus interdicto, tamdiu firmiter obſeruando, donec ibidem fuerint, etiã per triduum poſt inde diſceſſum. Illos quoque qui aliquem ſciuerint culpabilem in prædictis, & nobis vel ſucceſſoribus noſtris infra trium dierum ſpatium non retulerint, vel alicui per quem ad nos verbum fideliter perferatur, ſimiles pœnas incurrere volumus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſcunque alijs priuilegijs, indultis & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, ſuper recipiendis bannitis, & homicidis, ac brigoſis, & alijs prædictis, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad hoc cuiquam volumus nullatenus ſuffragari. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, & mandamus illas in valuis baſilicarum Principis Apoſtolorum, & Sancti Ioannis Lateranenſis de vrbe affigi, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, quod ad ipſos non peruenerint aut illas ignorauerint, nullam poſsint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile, quod apud ipſos remaneat incognitum, quod tam patenter fuerit publicatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, extenſionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiſcationis, incorporationis, applicationis, approbationis, abſolutionis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ. M. D. V. Quinto kalen. Decemb. Pont. noſtri anno tertio.

CVM autem, ſicut fidedigna relatione accepimus, & re ipſa cognouimus, nequiſsimi ſicarij eo ad perpetranda homicidia, & mala omnia committenda procliuiores reddantur, quo in opprobrium iuſtitiæ, & animi noſtri indignationem, non ſolum in ciuitatibus, terris, caſtris, & locis S. R. E. ſubiectis & non ſubiectis almæ Vrbis noſtræ conuicinis, ſed etiam in Vrbe ipſa intra ædes & palatia retinentur, & recipiuntur, aut fauore Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, Domicellorum, dominorum temporalium, armorum capitaneorũ, ductorumque, & aliorum magnatum auxilio confouentur, iudicum quoque & officialium animaduerſio in eos ſæpe & ſæpius omiſſa fuerit, Nos candidiſsimi ſolis iuſtitiæ, qui arcũ ſuum tetendit, & niſi conuertantur gladiũ vibrauit, cuiuſque vices in terris gerimus, exemplo ducti, non æque minorem criminoſorum prædictorum audaciam, quam præfatorum eos recipientium temeritatem eſſe intuentes, qui in ſupremæ ac pontificiæ maieſtatis læſionem initi videntur, dum venerandæ legum poteſtati tales recipiendo eripiunt: Volentes igitur bene

iuuentium

viuentium paci, & tranquillitati proſpicere, audaces quoque & ſceleratas manus delinquẽtium, promptoſq; animos a criminibus reprimere, recipientium, receptorumque nequitiam exterminare, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac animi matura deliberatione, literas Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnia & ſingula in eis contenta, harum ſerie, auctoritate Apoſtolica approbamus, & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus. Adijcientes, & auctoritate Apoſtolica præfata, de noſtræ poteſtatis plenitudine ſtatuentes, quod ſi Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, vicarij, feudatarij, armorum capitanei, ductores, magnates, principes, communitateſque, & officiales ciuitatum, terrarum, & locorum S. R. E. mediate vel immediate ſubiectorum, homicidas, bannitos, exititios, rebelles, aut pro quocunque crimine capitali pœna damnatos, necnon brigoſos, pacem facere recuſantes, treguarum ſiue induciarum violatores, ſeu fractores, ius ſibimet contra alium dicentes, caualcatas aut armatas, vel vltra numerum decem hominum coadunatas propria auctoritate facientes, vel mouentes, ad eorum ciuitates, terras, caſtra, territoria, & dominia declinantes, non ſolum receperint, retinuerint, vel auxilium, conſilium, opem, & fauorem eis tacite, vel occulte, directe, vel indirecte præſtiterint, aut contra mandata & inhibitiones in eiuſdem Iulii prædeceſſoris literis contenta deuenerint: ſed etiam ſi eoſdem manu forti non acceperint apprehenderintq;, & captos ad mãdatum noſtrum, ſeu Rom. Pont. canonice intrantis, pro tempore exiſtentis, aut noſtrorum, ſeu ſuorum officialium exhibuerint, tradiderintq;, non ſolum omnes & ſingulas ſententias, cenſuras, ac etiam priuationis pœnas in eiſdem literis expreſſas, verum etiam læſæ maieſtatis, & verum ac nulla iuris aut hominis fictione confectũ crimen eo ipſo incurrant: & in eos ſic contrafacientes, modo & forma quibus in veros criminis læſæ maieſtatis reos, a iure procedi debere ſtatutum eſt, procedatur, & tam ad prædictas, quam huiuſmodi læſæ maieſtatis criminis a iure inflictas pœnas executiue deueniatur. Et inſuper omnia & ſingula per Iulium prædeceſſorem, & vt præfertur per nos innouata, ac de nouo ſtatuta, & illis adiecta, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, ſublata cuilibet aliter interpretandi, & iudicandi facultate & poteſtate. Quocirca venerabili fratri Raphaeli Epiſcopo Oſtienſi Camerario noſtro & dilectis filijs Præſidenti, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter, prout ſibi videbitur, etiam in prouinciis noſtris, per Legatos earum, & alios rectores, & gubernatores ciuitatum, terrarum, & locorum S. R. E. mediate & immediate ſubiectorum publicari, ac omnia & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant, & mandent: contrafacientes quoſcunque, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, aut præeminentiæ ſint, ſententias, cenſuras, & pœnas antedictas damnabiliter incurriſſe declarent: & in libris Cameræ reſpectiue ad perpetuam damnatorum memoriam, per ipſius Cameræ notarios reſpectiue declarationem huiuſmodi per eos faciendam, conſcribi, & annotari mandent & faciãt, ac ſummarie eorum more Camerali exequantur: capitaleſque prędictas ſententias a miniſtris iuſtitiæ abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurent: reales autem irremiſſibiliter exigant, inuocato adhoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, ſuper quibus omnibus amplam eiſdem concedimus facultatem & poteſtatem. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communionis, adiectionis, ſtatuti, decreti, voluntatis, & mandati, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingẽteſimo decimonono, decimo Kalen. Februarij, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

IDEM.

30

Facultas Auditoris Cameræ Apoſtolicæ.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Miniſterio ſacri apoſtolatus, licet immeriti, præſidentes, ex incumbente nobis ſolicitudinis officio circa regimen, & ſtatum Ro. Cu. & illius officialium feliciter, & proſpere dirigendum continuo ſolliciti, ad ea per quæ officiales ipſi, ſublatis quibuſuis diſpendijs, cum decentia & tranquillitate eorum officia poſsint exercere, libenter intendimus, ac his quæ propterea ab Apoſtolica Sede conceſſa ſunt, & firmiora perſiſtant, Apoſtolici muniminis præſidiũ propenſius impartimur, & alias deſuper prouidemus, prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Accepimus ſiquidem, (non ſine animi noſtri moleſtia) quod nonnulli nimia curioſitate, vel liuore ducti, venerabilem fratrem noſtrum Hieronymum Epiſcopum Aſculan. modernum Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. Generalem Auditorem, & dilectos filios Notarios eiuſdem Curiæ ſuper iuriſdictionibus, & facultatibus officio Auditoriatus Curiæ cauſarum Cameræ huiuſmodi, tam ex diuerſis priuilegiis per nos, & Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros eis conceſsis, quam ex conſuetudine, etiam tempore prædeceſſorum in ipſo Auditoriatus officio præfati Hieronymi Epiſcopi moderni Auditoris inconcuſſe obſeruatis ſpectantibus, & pertinentibus, ſub diuerſis prætextibus diuerſimode moleſtare, & perturbare indies non ceſſant, quo fit, vt Auditor, & Notarij prædicti tempus quod in eorum officiis exercendis conſumpturi eſſent, in eorum iuriſdictione defendenda conterere cogantur, in ipſorum officiorum, ac totius Rom. Cur. & Cameræ prædictæ detrimentum, & iacturam. Nos igitur ad quos pertinet officia, & officiales Curiæ noſtræ, dante domino, gubernare, & quæ in eorum iuris læſione procedunt ad debitum rationis reducere volentes, ſuper his, vt debemus, prouidere debite, Motu proprio, non ad ipſorum Hieronymi Epiſcopi, & Auditoris, ac Notariorum, vel aliorum nobis pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia omnia, & ſingula facultates, priuilegia, & indulta, ac quaſcunque literas Apoſtolicas etiam in forma Breuis, tam præfato Hieronymo Epiſcopo moderno, quam immediate, & aliis etiam mediatis eius prædeceſſoribus Curiæ cauſarum

rum Cameræ huiuſmodi Auditoribus circa obligationes in forma Cameræ, & alias quomodolibet conceſſa, ac etiam circa limitationem, & moderationem aliorum Almæ Vrbis noſtræ tribunalium, etiam in moderno Lateranen. Connilio, tam per nos, quam per eoſdem prædeceſſores ſtatuta, & ordinata, quorum omnium, & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, & nihil omiſſo infererentur, præſentibus pro expreſsis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac per quoſcunque quauis auctoritate, dignitate, aut priuilegio ſuffultos, etiam Palatij Apoſtolici Cauſarum Auditores, & S. R. E. Card. inuiolabiliter obſeruari, ac executiones obligationum in forma dictæ Cameræ Apoſt. & alias iuriſdictionem ipſius Auditoris illæſam ei remanere debere decernimus, & declaramus. Et nihilominus pro potiori cautela præmiſſa omnia, & ſingula de nouo, ac quod præfatus Hieronymus Epiſcopus, modernus, & pro tempore Curiæ Cauſarum Cameræ huiuſmodi Auditor omnia, & ſingula quæ bo. me. Petrus Epiſcopus Celenaten. dum viueret, & dilectus filius noſter Antonius. tt. S. Praxedis Presbyter Card. dum in minoribus conſtitutus eſſet, eiuſdem Curiæ Auditores eorum reſpectiuis temporibus faciebant exercebant, & decernebant, etiam circa penſiones, ſeu ſolutione, & ſolutionum recuſationes penſionum ſuper fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum aſsignatarum, & abſolutiones, etiam in foro fori, a cenſuris, ordinaria, & delegata auctoritate, a quibuſuis iudicibus, etiam in dicta Ro. Cu. inflictus concernen. prout alij Auditores præfati facere conſueuerunt, facere, exercere, & decernere, ac monitoria contra huiuſmodi penſiones fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum aſsignatas, quarum ſolutio in eadem Rom. Cur. vel in partibus, tacite vel expreſſe deſtinata eſſet, ſoluere debentes, etiam ſi obtinentes beneficia eccleſiaſtica ſuper quibus penſiones huiuſmodi aſsignatæ ſunt, vel alias quomodolibet illas debentes in dicta Ro. Cur. præſentes nõ fuerint, ſed etiam extra terras Rom. Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectas extiterint, etiam ordinaria auctoritate decernere, & vigore monitoriorum huiuſmodi, etiam extra eandem Rom. Cur. vt præfertur, executioni mandatorum, etiam vſque ad ſententiam, ſeu declarationem, & alias cenſuras, & pœnas, etiam vſq; brachij ſecularis inuocationem incluſiue, eadem auctoritate alias iuxta ſtylum contra non ſoluentes penſiones in præfa Rom. Cur. ſoluendas, & in dicta Curia exiſtentes in eius tribunali ſeruari ſolitum procedere: Necnon vigore literarum fe. re. Eugenij Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri quæ incipiunt, Diuina imminentis tis Sedis Apoſto. &c. nedum contra Iudices, ſed etiam contra quaſcunque particolares perſonas, vel collegia, aut communitates, ſeu vniuerſitates per ſe, vel alium præſentes in Curia moleſtantes, aut moleſtantibus auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes, etiam ſimilia monitoria, etiam extra loca ipſius Rom. Eccleſiæ, vt præfertur, decernere, & ob non paritionem monitoriorum huiuſmodi, etiam extra dicta loca executioni demandatorum, ac idem Auditor ad cuius officium id ſpectat, ſolus, & nullus alius, (exceptis Cauſarum Palatij Apoſt. Auditoribus) qui id eo modo quo hactenus fecerunt, facere poſsint, ac declarationem incurſus cẽſurarum in monitorijs huiuſmodi, & literis executorialibus in Rom. Cur. & præſerim in Rotæ auditorio decretarum reſpectiue contentarum illarum vigore procedere, ipſeque Auditor, & eius Locumtenen. pro tempore exiſtens, in proceſsibus, ſeu iuſtitijs, & cauſis coram eo vigore obligationum in forma Cameræ introductis, etiam vbi in initio, vel in proſecutione litis reſcripta, ſeu commiſsiones Apoſt. interuenerint, abſolutionibus a iuramento, necnon dilationibus, ſeu moratorijs, etiam ad modicum tempus, etiam illis, quas ſalinarias vocant, & quibuſuis alijs conceſsionibus, etiam ſuper ceſsione bonorum, ſeu quinquennali dilatione, aut beneficio capituli Odoardus, vel capituli Peruenit, a quibuſcunque quacunq; dignitate, etiam Cardinalatus honore, & officio fungentibus, etiam per ſpecialia reſcripta, ſeu priuilegia, & indulta, etiam in forma ſaluiconductus, etiam motu, & ſcientia ſimilibus in quorumcunque etiam quantumcunque inopum fauorem, etiam cũ præſentium expreſſa, & ſpeciali derogatione conceſsis, necnon quibuſuis inhibitionibus, ſeu mandatis, etiã cum quarumuis cenſurarum, & aliarum pœnarum, etiam ipſo facto incurrendarum comminatione emanatis, etiam reſcripta, priuilegia, aut indulta huiuſmodi a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris emanauerint, quæ eo ipſo quod tam ea, quam inhibitiones, ſeu mandata huiuſmodi emanauerint, reuocata, caſſata, & annullata, & ſi in illis debita Ripæ, & Ripettæ dictæ Vrbis, ac inde factæ obligationes quomodolibet omiſſa, vel excepta fuerint, ſimili modo obligationes in forma Cameræ quantumcunque in eis expreſſæ, & comprehenſæ, omiſſæ, & exceptæ reſpectiue ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro infectis habeantur, ex nunc, prout extunc reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac pro infectis habemus, nequaquam obſtan. tam contra perſonas, quam bona in huiuſmodi forma obligatorum vſque ad effectualem ſolutionem ipſorum creditorum in omnibus & per omnia perinde ac ſi præmiſſa non emanaſſent, necnon contra quoſcunque obligatos in huiuſmodi forma Cameræ, et dummodo de maiori ſumma viginti Duc. non agatur, etiam contra aliter obligatos per citationes ad valuas domorum habitationis ipſorum debitorum perſonaliter non citatorum per Curſores ab ortu vſque ad occaſũ Solis affigendas, quas in huiuſmodi caſibus perinde ac ſi contra perſonas proprias ipſorum debitorum executioni demandatæ eſſent, validas, & efficaces eſſe, & ipſos citatos arctare volumus, & decernimus, etiam vſq; ad condemnationem, & executionem incluſiue, & alias iuxta Curiæ ipſius Auditoris Cameræ ſtylum, iuſtitia tamen mediante. Quodq; Auditor Cameræ, & eius Locumtenens pro tempore exiſtentes præfati in ciuilibus cauſis, in quibus idem Auditor Cameræ iuxta facultatem ſibi conceſſam alias procedere poſsit, præſertim ſuper debitis in curia contractis ſi de minori ſumma, ſeu rei valore Quinquaginta iuxta eius facultatem nullis, ſi vero de maiori ſumma, aut rei valore ipſorum Quinquaginta Duc. Auri de Camera agatur, illis qui in dicto Rotæ Auditorio in ſummarijs beneficialibus ſeruari ſoliti ſunt, ſeruatis terminis etiam contra abſentes a dicta Curia, necnon contra quoſcunque in terris dictæ Rom. Eccl. degentes, ad quorumuis inſtantiam, ſuper quibuſuis rebus, & ſummis eiſdem terminis iuxta quantitatem de qua agetur reſpectiue ſeruatis, eadem ordinaria auctoritate: Ac ſimiliter contra quoſcunque Curiales eccleſiaſticos ſeculares, vel regulares, etiam ab eadem Cu. abſentes ad quorumuis etiam abſentium inſtan. & ad ipſorum Curialium etiam abſentium inſtan. contra quoſuis alios clericos ſeculares, & regulares, etiam abſentes, monitorijs, & citationibus reſpectiue præuijs procedere, necnon quoſcunque de quibuslibet delictis ſuſpectos, contra quos ſi in dicta Curia eſſent quomodolibet procedere poſſet, etiam extra eandem Curiam exiſtentes, ratione delicti in dicta Curia cõmiſsi ſub cenſuris, & pecuniarijs, ac priuationis beneficiorum, & officiorum ſuorũ, & alijs eius arbitrio infligendis pœnis

monere,

monere, & contrà ſic monitos forſan contumaces, & non parentes, etiã ob non paritionem ſeruatis quatuor terminis ad docendum de paritione primo, ſecundo, tertio, & quarto, alias iuxta ſtylum prædictum etiam vſque ad brachij ſecularis inuocationem incluſiue procedere. Quodque idem Auditor, vel eius Locumtenens monitoria, ſeu citationes, tam præſentium literarum vigore, quam alias iuxta facultatem ſibi per alias literas Apoſtolicas, vel ex conſuetudine attributam, etiam ſine ipſarum inſertione decernere, & ea ſic etiam in omnibus, & ſingulis ſupradictis caſibus, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, ſeu mixtis, decreta, & decretæ, etiam per ædictum publicum, conſtito ſibi ſummarie, & extra iudicialiter de non tuto acceſſu ſimiliter decernere, & exequi mandare, necnon ad vlteriora perinde ac ſi executio huiuſmodi in proprijs monitorum, ſeu citatorum perſonis facta eſſet, etiam vſque ad declarationem, & aliarum cenſurarum fulminationem, etiam vſque ad dicti brachij inuocationem procedere poſsit, & debeat. Ac omnes & ſingulæ appellationes a quibuſuis ordinarijs tribunalibus in dicta Vrbe interpoſitæ, Gubernatoris, Senatoris, & Vicario Vrbis tribunalibus, & alijs Iudicibus (Capitolij duntaxat exceptis) ad tribunal dicti Auditoris ipſo iure abſque alia ſpeciali cõmiſſione deuoluantur, & dictus Auditor illarum iudex ordinarius exiſtat, & eſſe cenſeatur. Nec in aliquibus conceſsionibus, aut literis per eum etiam vigore præſentium, etiam extra dictam Curiam facien. Apoſtolicis ſuper huiuſmodi facultatibus confecta in toto vel in parte inſeri facere teneatur, Apoſtolica auctoritate prædicta earundem tenore præſentium concedimus, ac ſtatuimus, & ordinamus. Decernen. quamlibet præſentiũ literarum partem, ſeu clauſulam, cui plenam fidem in iudicio, & extra adhiberi volumus, & decernimus, vbi opus fuerit, etiam omiſsis alijs extrahi, & dare poſſe, ac eiſdem præſentibus per quamcunque commiſsionem, vel impetrationem nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi commiſsiones, & impetrationes ipſæ manu propria noſtra, ſeu ſucceſſorum noſtrorum Roman. Pontificum per fiat motu proprio ſignatæ fuerint, & ſic per quoſcunque iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter interpretan. facultate, & auctoritate ſententiari, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque quauis auctoritate fungentes, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa dilectis filijs noſtris moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario, & Antonio ſanctæ Praxedis, ac Petro ſancti Euſebij, necnon Laurentio ſanctorum Quatuor Coronatorum, tt. Presbyteris Cardinal. per Apoſtolica ſcripta eodem motu mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel aliũ, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Auditoris, & Locumtenen. ac Notariorum pro tempore exiſtentium prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſq; in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra facultates, literas, priuilegia, indulta, ſtatutum, ordinationem, & conceſsionem huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos, quos præſentes concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcunque quauis auctoritate fungentes quomodolibet moleſtari, perturbari, ſeu impediri, contradictores quoslibet, ac moleſtatores, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcen. inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtan. præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus, Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ac omnibus illis, quæ in ſingulis literis prædictis voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, ſeu excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, declarationis, reuocationis, caſſationis, annullationis, ſtatuti, ordinationis, decreti, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ. M. D. XIX. Sexto Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno ſeptimo.

F. Vigoroſ.

IDEM:

31

Pro Conſolatu Florentinorum.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoralis officij debitũ, nobis deſuper commiſſum, nos admonet & inducit, vt ſingularum perſonarum, præſertim Roman. Curiam ſequentium, votis, per quæ ſtatui proſperiori & vtiliori perſonarum earumdem, conſuli valeat, libenter annuamus, & ad id eiuſdem officij partes fauorabiliter impendamus. Dudum ſiquidem pro parte Capitaneorum partis Guelfæ, & Conſulum maris communitatis Ciuitatis Floren. qui dilectorum filiorum mercatorum ſuorum Florentinorum, & aliorum dictæ Ciuitatis ſubditorum, in Vrbe & Romana Curia commorantium, vtilitati conſulere volentes, quædam Capitula & conſtitutiones, inter eos ſeruanda, & inter alia, cum poteſtate eligendi inter eos vnum Conſulẽ, cum duobus Conſiliarijs, & vno Cancellario ſeu Notario publico, prout in diuerſis mundi partibus Mercatores dictæ Ciuitatis habebant, qui de eorum rebus, cauſis, litibus, & quæſtionibus ciuilibus, inter eos tantum cognoſcerent, vulgari ſermone ſtatuerant & ordinauerant, Nos per alias noſtras litteras, in quibus dicta Capitula quæ per in lingua latina peritum, in latinum interpretari, & per deputatum ad hoc examinari diligenter, & prædictis literis inſeri feceramus, ſtatuta & ordinationes huiuſmodi auctoritate Apoſtolica approbauimus & confirmauimus, ſupplentes omnes & ſingulos tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, Et nihilominus potiori pro cautela, quod tunc & pro tempore exiſtens Conſul, cum dictis Conſiliarijs, etiam tunc & pro tempore exiſtentibus, de omnibus cauſis, litibus, quæſtionibus & controuerſiis ciuilibus, inter eos tantum, ius dicere, procedere, ſententiare, decidere, & exequi (exceptis illis, in quibus eſſent inſtrumenta in forma Cameræ Apoſtolicæ, & certis perſonis tunc expreſsis, qui mercatores non eſſent, quo ad

quos, nihil penitus innouatum cenſeretur) & iuxta dictorum Capitulorum tenores, emolumenta ac pœnas & alia exigere, ac omnia in eiſdem literis contenta, ſine quibus eorum iuriſdictio eſſet nulla, exercere, quodq; ſi pro executione ſententiarum pro tempore latarum, & aliis, contingeret executionem contra aliquem ſeu aliquos fieri, carceribus, Mareſcallis, Bariſello, & alijs cuiuſcunque curiæ miniſtris, tam Vrbis quam locorum circonuicinorū, aſsignata eis condecenti mercede, libere & licite vti valerent, nulliq; alij iudices ſpirituales vel temporales dictæ Vrbis, de illis ſic ad eorum inſtantiam incarceratis, ſe intromittere, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, poſſent. Et cum dictorum mercatorum plurimum intererat, vt eorum negotia ſecrete tractarentur, & eorum condicio, propter dictæ mercaturæ caſus contingentes, non omnibus publicarētur, vt pro tempore conſules & cancellarius ſeu notarius dicti officij acta, obligationes, protocolla, & alia in dicto officio & extra facienda & exercenda, & per ipſum roganda,& omnia alia quæ ad dicti notariatus officium ſpectant, penes ſe & dictum pro tempore exiſten. officij huiuſmodi notarium, retinere poſſet,nec dicta acta, contractus,& alia inter dictos mercatores facta, & facienda, obligationes in fidem, alibi, vel ad archiuiū ferre ſeu portare tenerentur, decernimus, prout in eiſdem literis plenius continetur. Cum autem (ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Bernardi de Binis moderni Conſulis, petitio continebat) nonnulli Florentini mercatores, Bancharij aut Fundacarij nonnullas pecuniarum ſummas ad dictum conſulatum ſpectantes, quas de eodem conſulatu habuerunt, latitent, illasque detineant indebite occupatas, quare pro parte eiuſdem Bernardi, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſibi ac conſulatui huiuſmodi, in hoc prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur cupientes pecuniarum ſummas huiuſmodi præfato conſulatui reſtitui, ipſumque Bernardum qui (vt aſſerit) Dilecti filij magiſtri Baptiſtæ etiam de Binis, notarij noſtri, & pro dilecto filio noſtro Iulio tt. S. Laurentij in Damaſo, presb. Card. S. R. E. Vicecancellario, in cancellaria Apoſtolica Locumtenen. genitor exiſtit) a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſion. & interdicti, alijsque eccleſiaſticis ſententijs cenſuris & pen. a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluen & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnes & ſingulos Florentinos mercatores, Bancarios aut Fundacarios, qui hactenus quicquam de pecunijs ad dictum Conſulatum pertinentibus, in manibus habuerint, & de illis minime ſatisfecerint, aut rationem competentem non rediderint, & ea detineret, ſeu de eiſdem ſatisfacere, & competentem rationē reddere negligunt ſeu recuſant, excommunicationis ſententia (a qua, donec ſatisfecerint ſeu competentem rationem reddiderint, non niſi a Rom. Pont. pro tempore exiſtent, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolutionis beneficium nequeant obtinere)auctoritate Apoſtolica,harum ſerie, innodamus,ac innodatos & excommunicationis ſententiam huiuſmodi incurriſſe decernimus & declaramus. Et nihilominus Bernardum & pro tempore exiſtentem conſulem, necnon conſiliarios præfatos, dictamq; nationem Floren. peramplius honorare,& ſpecialis gratiæ fauore proſequi volen. ſtatuimus & ordinamus,quod nullus dictæ nationis, in dicta curia pro quocunque crimine aut delicto captus & carceribus mancipatus, non niſi præſente prædicto conſule, ac vno ex conſiliarijs præfatis, aut aliquo ab eis pro tempore tranſmiſſo, examinari valeat. Quodq; etiam nullus cuiuſuis nationis,in domo ſeu ſocietate dicti conſulis,occaſione vel cauſa debiti, ſiue ratione cuiuſuis criminis vel delicti (non tamen læſæ maieſtatis) capi poſsit, Et inſuper eiſdem Bernardo ac pro tempore exiſtenti conſuli & conſiliarijs, vt pro defenſiono perſonarum ſuarum, ipſi & eorū quilibet, cum duobus eorum ſeruitoribus & famulis, ac ſeruitores, famuli, & perſonæ conſulatus huiuſmodi, ac eorum quilibet, diu noctuque, abſque alterius Gubernatorum almæ Vrbis noſtræ, aut Bariſelli, ſeu Roman. Pont. pro tempore exiſtentis licentia,arma defenſiua & offenſiua deferre; ac ipſi conſules & conſiliarij,pro fugiendis expenſis, quas pauperes incarceratos ſubire eſt neceſſe, prope locum dicti conſulatus, carceres publicos, in quibus eorum ſubditi, pro debito & criminibus quibuſuis eis notis, mancipari valeant, conſtruere & habere, libere & licite valeant, dicta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium licentiam & facultatem cōcedimus. Quocirca venerabilibus Fratribus noſtris Caſertan. & Saluiarum Epiſcopis, ac dilecto filio Præpoſito Eccleſiæ Florentin. per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum,per ſe vel aliū ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcunque, vbi, quando, & quoties opus fuerit, ac pro parte modernorum ac pro tempore exeuntium conſulis ac conſiliariorum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcunque per queſtumq; inuiolabiliter obſeruari, contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras eccleſiaſticas & alia iuris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinibus, etiam municipalibus dictæ Vrbis, priuilegijs quoque & indultis apoſtolicis, Gubernatori & Bariſello præfatis,& dilectis filijs Populo Roman. necnon quibuſuis alijs perſonis, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, præeminentiæ exiſtentibus, ſub quibuſuis formis & tenoribus conceſsis, confirmatis,& innouatis quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clauſulas idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda,aut alia quæuis exquiſita forma ſeruanda eſſet,illorum tenores, pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque,aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non facien. plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, innodationis, decreti, declarationis, voluntatis, ſtatuti, ordinationis, conceſsionis, mandati, & derogationis, infringere, vel ei auſu temerario cōtraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Decimonono, Quarto Idus Septembris. Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

IDEM.

32.

Priuilegia Sollicitatorum literarum apoſtolicarum.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam: Solicitudo miniſterij paſtoralis quo fidelium curam gerimus ſingularum merito nos inducit: vt perſonarum nobis & ſedi apoſtolicæ deuotarum occurramus diſpendijs,& pro earum meritis illas dignioribus titulis decoremus, ac ſpecialium fauorum gratijs proſequamur. Dudum ſiquidem poſtquam felicis recordationis Sixtus Papa IIII. prædeceſſor noſter in inſtitutione Collegij dilectorum filiorum Solicitatorum literarum apoſtolicarum inter alia ſtatuerat, & ordinauerat,quod Solicitatores prædicti pro qualibet Conſiſtoriali prouiſione Monaſterij, cuius fructus in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati forent ad quingentos florenos auri de Camera, & vltra duodecim, & pro reliquis infra dictam ſummam taxatis ſex florenos ſimiles, & pro alijs literis non conſiſtorialibus,quæ cum ſupplicatione, vel ſine ea pro tempore expedirentur tam per Cancellariam,quam per Cameram,ſi literæ ipſæ taxatæ non forent, ſed gratis, & ſine taxa procederent, illi quos literæ ipſæ concernerent quicunque forent abſentes, vel præſentes,& dicti prædeceſſoris & ſucceſſorum ſuorum, ac S. R. E. Vicecancellarij tunc & pro tempore exiſtentis familiares,continui commenſales, ſiquidem per ſpeciale mandatũ gratis haberent qualeſcunque eſſent literæ,& gratiæ in eis contentæ, vnam integram taxam ad quam taxari deberent, ſi vero ratione familiaritatis, vel eorum deſcriptionis in Rotulo familiarium dicti Sixti, vel alterius Roman. Pontificis pro tempore exiſtentis, aut quam per ſpeciale mandatum non tamen pro deo gratis haberent perinde ac ſi taxatæ forent ſecundum diſtinctionem ibi expreſſam, dicto Collegio perſoluerent. Nos in inſtitutione Collegij dilectorum filiorum Cubiculariorum, & Scutiferorum noſtrorum de numero participantium ſiue honoris, quod ſinguli Cubicularij,& Scutiferi noſtri de numero participantium huiuſmodi quaſcunque literas apoſtolicas gratiam; ſeu iuſticiam, aut vtrumque eis & eorum cuilibet pro tempore conceſſas in dictorum Solicitatorum officio gratis expedirent. Et deinde ex eo quod Cubicularij, & Scutiferi Rom. Pont. pro tempore exiſtentes deſcripti quaſcunque literas apoſtolicas gratis expedientes pro ſingulis eiſdem literis certam taxam præfatis Solicitatoribus ſoluere conſueuerant, & Solicitatores præfati taxam huiuſmodi ab ipſis Cubicularijs, & Scutiferis honoris iuxta dictam conſuetudinem exigebant, ſeu petebant dictos Cubicularios, & Scutiferos honoris in officio eorundem Solicitatorum ſoluere non debere,per alias noſtras literas declarauimus, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Vnde nos conſiderantes non mediocria damna, & enorme præiudicium quæ Solicitatores præfati tam ex præmiſſis, quam expeditionibus multorum Monaſteriorum,quorum fructus in libris dictæ Cameræ ſunt taxati, & quæ per ſupplicationem extra Conſiſtorium expediuntur,paſsim incurrunt, & volentes eorum indemnitatum rationem habere, eiſque pro ſuis erga nos, & ſedem prædictam gratis fidei, & deuotionis obſequijs dignioribus titulis inſignire,gratijsque, & fauoribus proſequi ſpecialibus, Motu proprio non ad eorum Solicitatorum, vel aliorum pro his ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia auctoritate apoſtolica tenore præſentium Vniuerſos, & ſingulos modernos, & pro tempore exiſtentes Solicitatores præfatos eo ipſo quoad officium Solicitatoriatus literarum earumdem admiſſi fuerint,in Aulæ Lateranen. Comites, cũ poteſtate extra Vrbem in qua Roman. Pontifex cum ſua Curia pro tempore reſederit, creandi Iudices ordinarios, & Tabelliones publicos, & creatos de Tabellionatus officio per pennam, & calamare recepto ab eis iuramento ſolito inueſtiendi, & cum ſpurijs, baſtardis,manſeribus, & alijs ex quouis illicito, & damnato coitu procreatis, vt in parentum, & aliorum bonis tam ex teſtamento quam ab inteſtato ſuccedere, & quoſcunque actus legitimos exercere, & ad quæuis honores,dignitates,& officia publica, & priuata aſſumi,illaque gerere in omnibus, & per omnia,ac ſi de legitimo eſſent matrimonio procreati,libere,& licite valeant, diſpenſandi,& quibuſuis ſtatutis,& ordinationibus in contrarium pro tempore æditis etiam iuramento,confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis,quotiens eis placuerit derogandi, illoſque ex eiſdem Solicitatoribus, qui clerici in præfatæ ſedis Notarios, & tam clerici quam qui laici ſint,inauratæ Militiæ Milites,ita quod etiam ſi Solicitatores literarum earundem eſſe deſierint,Comites, & Notarij,ac Milites reſpectiue eſſe non deſinant,exnunc prout extunc, & econtra recipimus, & creamus, & aliorum Aulæ Lateraneo. Comitum, & ſedis Notariorum, & Militiæ prædictarum Militum numero, & conſortio fauorabiliter aggregamus, eximimuſque eoſdem Solicitatores, ac quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica per eos pro tempore obtenta a quorumcunq; ordinariorum locorum iuriſdictione,poteſtate, ſuperioritate, & dominio, etiam in ijs omnibus in quibus eiuſdem ſedis Notarij etiam de numero participantium nuncupati de iure,priuilegio,conſuetudine,vel alias exẽpti ſunt, & eſſe conſueuerunt, ita vt Ordinarij præfati eorumque Officiales, & Vicarij nullam in eos, etiam ſi officij Notariatus huiuſmodi habitum non deferant,etiam ratione delicti contractus, aut rei de qua agi contigerit ſuperioritatem,poteſtatem,vel dominium valeant exercere,ipſoſque iuriſdictioni,& poteſtati noſtræ,& ſedis præfatæ dumtaxat immediate ſubicimus, ac volumus, & dicta apoſtolica eiſdem ſolicitatoribus præſentibus, & futuris auctoritate concedimus,quod dictis Solicitatoribus clericis eorum officij Defenſores Clerici, qui pro tempore fuerint,recepto prius in eorum manibus ſolito iuramento,habitum officij Notariatus poſſint libere exhibere,& ijdem Solicitatores clerici illum geſtare,Proceſſus vero exemptionis ratione dicti Notariatus officij eis,vt præmittitur,competentis,qui per Cameram apoſtolicam expediri conſueuerunt, iuxta tenorẽ ſolitum ab eadem Camera recipere valeant,& pro ſingulis proceſſibus huiuſmodi,ſi illos habere voluerint,vigintiduos Carlenos papales Leones nuncupatos dumtaxat, & nihil vltra dictæ Cameræ, & illius Officialibus, & miniſtris etiam ratione Sigilli, vel alias ſoluere teneantur, & quod ipſi literas gratiarum expectatiuarum quas nuper conceſſimus,& quotiens eis generaliter concedi contigerit,abſq; aliqua ſignatura deſuper obtinenda, in prima earum expeditione ad Tres collationes per eorum quemlibet eligendas, & Tria cum cura, & ſine cura cuiuſuis qualitatis exiſtentia etiam litigioſa beneficia eccleſiaſtica,etiam ſi vnum ex eis diſpoſitioni apoſtolicæ ex quauis cauſa præterquã ratione vacationis illius apud ſedem prædictam, aut familiaritatis continuæ

commenſalitatis noſtræ, & tunc viuentis Roman. Pontificis, aut tunc, & pro tempore vacationis cuius ad id conſenſus requirendus foret alicuius dictæ Eccleſiæ Cardinalis generaliter reſeruatum, vel etiam generali Apoſtolica reſeruatione, vel alias affectum fuerit, & cuiuſuis beneficij reſeruati fructus, redditus, & prouentus Trecentorum florenorum auri de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum non excedunt, expedire, & ipſum beneficium ſic generaliter reſeruatum, vel affectum, etiam ſi in ipſis gratiarum expectatiuarum literis, vel Conſtitutionibus ſiue regulis Cancellariæ apoſtolicæ deſuper pro tempore editis ſpecialiter, & expreſſe excludatur, aut alias limitetur etiam in indultis ordinarijs Collatoribus quomodolibet pro tẽpore conceſſis, quo ad ipſum beneficium generaliter reſeruatum duntaxat, acceptare, conſequi, & habere, & ad ſatisfaciendum Conſtitutioni de publicandis, & intimandis acceptationibus, prouiſionibus, & publicationibus per nos æditæ, & per pro tempore exiſtentem Roman. Pontificem ædendæ minime teneantur, liceatque ſingulis ex eiſdem Solicitatoribus laicis, vel coniugatis quo ad omnia gratias expectatiuas huiuſmodi concernentia, vel eorum partem, Clericis vero quo ad prærogatiuas duntaxat, & reſeruatum, vel affectum beneficium huiuſmodi etiam in toto, vel in parte vnum, vel plures etiam extraneos loco ſui in qualibet expeditione, quotiens gratiæ expectatiuæ huiuſmodi per nos, aut ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices concedentur ad effectum gratias ipſas expectatiuas ſub forma prædicta obtinendi, & prærogatiuis, antelationibus, & facultate acceptandi huiuſmodi vtendi coram notario publico, & teſtibus, libere nominare, qui ſic nominati antelationibus, prærogatiuis, & facultate prædictis gaudeãt eo ipſo in omnibus, & per omnia, ac ſi nominatis per eos perſonaliter conceſſæ fuiſſent, & tunc actu concederentur, & de ipſorum Solicitatorum præmio in loco, & ordine in quibus eos eſſe contigerit, a quibus fuerint pro tempore nominati, exiſterent. Præterea ne quod aliquando ſedes præfata pro vnius, vel plurium commoditate concedit, in dictorum Solicitatorum grauem nimis iacturam redundet, Solicitatoribus præfatis, qui pro tẽpore fuerint, ex quibuſuis prouiſionibus, commendis, vnionibus, & quibuſuis alijs perpetuis, & temporalibus diſpenſationibus quorumuis ordinũ Monaſteriorũ quorum fructus in libris dictæ Cameræ vltra ſexagintaſex florenos auri, & duas tertias partes vnius floreni ſimilis taxati reperiuntur, & reperientur in poſterum, & eorum quæ de dictorum Cardinalium conſilio expediri conſueuerunt, & ſi extra Conſiſtorium per ſimplicem ſupplicationem, aut alias etiam per breue literæ deſuper expediantur, pro quolibet ipſorum Monaſteriorum cuius fructus in libris prædictis taxati reperientur ad quingentos florenos auri ſimiles, & vltra duodecim, & pro reliquis infra dictam ſummam taxatis, ſex florenos ſimiles percipiendi, plenam, & liberam facultatem, & licentiam elargimur. Non obſtantibus præmiſſis, ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon regulis Cancellariæ, & alijs extrauagantibus etiã conſtitutionibus per nos, & ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices æditis, & ædendis, ac in eadem Cancellaria, & alibi de noſtro, ac eorum mandato publicatis, & publicandis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ receptionis, creationis, aggregationis, exemptionis, ſubiectionis, voluntatis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ millеſimo quingenteſimo decimo octauo, tertiodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Balt. de Piſcia.
M. Caſanoua.

IDEM.

33

Contra errores Martini Lutheri & ſequacium.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Exurge domine, & iudica cauſam tuam: memor eſto improperiorum tuorum, eorum quæ ab inſipientibus ſunt tota die: inclina aurem tuam ad preces noſtras, quoniam ſurrexerunt vulpes quærentes demoliri vineam, cuius tu torcular calcaſti ſolus, & aſcenſurus ad patrem, eius curam, regimen, & adminiſtrationem Petro tanquam capiti, & tuo vicario, eiuſque ſucceſſoribus inſtar triumphantis Eccleſiæ commiſiſti, exterminare nititur eam aper de ſilua, & ſingularis ferus depaſci eam. Exurge Petre, & pro paſtorali cura præfata tibi (vt præfertur) diuinitus demãdata, intende in cauſam S. R. E. matris omnium eccleſiarum, ac fidei magiſtræ, quam tu iubente Deo, tuo ſanguine conſecraſti, contra quam, ſicut tu præmonere dignatus es, inſurgunt magiſtri mendaces introducentes ſectas perditionis, ſibi celerem interitum ſuperducentes, quorum lingua ignis eſt, inquietum malum, plena veneno mortifero, qui zelũ amarum habentes & contentiones in cordibus ſuis, gloriantur, & mendaces ſunt aduerſus veritatem. Exurge tu quoque quæſumus Paule, qui eam tua doctrina, ac pari martyrio illuminaſti, atque illuſtraſti. Iam enim ſurgit nouus Porphyrius, qui ſicut ille olim ſanctos Apoſtolos iniuſte momordit, ita hic ſanctos Pontifices prædeceſſores noſtros contra tuam doctrinam eos non obſecrando, ſed increpando, mordere, lacerare, ac vbi cauſæ ſuæ diffidit, ad conuicia accedere non veretur, more Hæreticorum, quorum (vt inquit Hieronymus) vltimum præſidium eſt, vt cum conſpiciant cauſas ſuas damnatum iri, incipiant virus ſerpentis lingua diffundere, & cum ſe victos conſpiciant, ad contumelias proſilire. Nam licet hæreſes eſſe ad exercitationem fideliũ tu dixeris oportere, eas tamen ne incrementum accipiant, neue vulpeculæ coaleſcant in ipſo ortu, te intercedente, & adiuuante, extingui neceſſe eſt. Exurgat denique omnis ſanctorum, ac reliqua vniuerſalis eccleſia, cuius vera ſacrarum literarum interpretatione poſthabita, quidam, quorum mentem pater mendacij excæcauit, ex veteri hæreticorum inſtituto apud ſemetipſos ſapientes, ſcripturas eaſdem aliter quam Spiritus ſanctus flagitet, proprio duntaxat ſenſu, ambitionis, auræque popularis cauſa, teſte Apoſtolo, interpretantur, immo vero torquent, & adulterant: ita vt iuxta Hieronymum, iam non ſit Euangelium Chriſti, ſed hominis, aut quod peius eſt, diaboli. Exurgat inquam præfata eccleſia ſancta Dei, & vna cum beatiſſimis apoſtolis præfatis, apud Deum omnipotentem intercedat, vt purgatis omnibus ſuarum erroribus, eliminatiſque a fidelium finibus

nibus hæreſibus vniuerſis, eccleſiæ ſuæ ſanctæ pacem, & vnitatem conſeruare dignetur. Dudum ſiquidem (quod præ animi anguſtia, & mœrore exprimere vix poſſumus) fidedignorum relatu, ac fama publica referente, ad noſtrum peruenit auditum, immo vero (pro dolor) oculis noſtris vidimus, ac legimus multos, & varios errores, quoſdam videlicet iam per Concilia, ac prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, damnatos, hæreſim etiam Græcorum & Bohemicam expreſſe continentes, alios vero reſpectiue, vel hæreticos, vel falſos, vel ſcandaloſos, vel piarum aurium offenſiuos, vel ſimplicium mentium ſeductiuos, a falſis fidei cultoribus, qui per ſuperbam curioſitatem mundi gloriam cupientes, contra apoſtoli doctrinam, plus ſapere volunt, quam oporteat. quorum garrulitas (vt inquit Hieronymus) ſine ſcripturarum auctoritate, non haberet fidem, niſi viderentur peruerſam doctrinam: etiam diuinis teſtimonijs, male tamen interpretatis, roborare, a quorum oculis Dei timor receſſit, humani generis hoſte ſuggerente, nouiter ſuſcitatos, & nuper apud quoſdam leuiores in inclyta natione Germanica ſeminatos. Quod eo magis dolemus ibi euenisse, quod eandem nationem & nos, & prædeceſſores noſtri in uiſceribus ſemper geſſerimus charitatis. Nam poſt tranſlatum ex Græcis a Romana Eccleſia in eoſdem Germanos Imperium iidem prædeceſſores noſtri, & nos, eiuſdem Eccleſiæ aduocatos, defenſoreſque ex eis ſemper accepimus. Quos quidem Germanos, Catholicæ veritatis vere germanos, conſtat hæreſum acerrimos oppugnatores ſemper fuiſſe: cuius rei teſtes ſunt laudabiles illæ conſtitutiones Germanorum Imperatorum pro libertate eccleſiæ, proque expellendis, exterminandiſque ex omni Germania hæreticis, ſub grauiſſimis pœnis, etiam amiſsionis terrarum, & dominiorum, contra receptatores, vel non expellentes olim editæ, & a noſtris prædeceſſoribus confirmatæ, quæ ſi hodie ſeruarentur, & nos, & ipſi vtique hac moleſtia careremus. Teſtis eſt in Concilio Conſtantien. Huſsitarum, ac Vuicleuiſtarum, necnon Hieronymi Pragen. damnata ac punita perfidia. Teſtis eſt totiens contra Bohemos Germanorum ſanguis effuſus. Teſtis denique eſt prædictorum errorum ſeu multorum ex eis per Colonien. & Louanien. Vniuerſitates, vtpote agri Dominici pijſſimas, religioſiſsimaſque cultrices non minus docta quam vera, ac ſancta confutatio, reprobatio, & damnatio. Multa quoque alia allegare poſſemus, quæ ne hiſtoriam texere videamur, prætermittenda cenſuimus. Pro paſtoralis igitur officij diuina gratia nobis iniuncti cura, quam gerimus, prædictorũ errorum virus peſtiferum vlterius tolerare, ſeu diſsimulare, ſine Chriſtianæ religionis nota, atque orthodoxæ fidei iniuria, nullo modo poſſumus. Eorum autem errorum aliquos præſentibus duximus inſerendos, quorum tenor ſequitur, & eſt talis. Hæretica ſententia eſt, ſed vſitata, Sacramenta nouæ legis iuſtificantem gratiam illis dare, qui non ponunt obicem. In puero poſt baptiſmum negare remanens peccatum, eſt Paulum & Chriſtum ſimul conculcare. Fomes peccati, etiam ſi nullum adſit actuale peccatum, moratur exeuntem a corpore animam ab ingreſſu cæli. Imperfecta charitas morituri, fert ſecum neceſſario magnum timorem, qui ſe ſolo ſatis eſt facere pœnam purgatorij, & impedit introitum regni. Tres eſſe partes pœnitentiæ, Contritioné, Confeſſionem, & Satisfactionem, non eſt fundatum in ſacra ſcriptura, nec in antiquis ſanctis Chriſtianis Doctoribus. Contritio quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ, ponderando peccatorum grauitatem, multitudinem, fœditatem, amiſsionem æternæ beatitudinis, ac æternæ damnationis acquiſitionem, hæc contritio facit hypocritam, immo magis peccatorem. Veriſſimum eſt prouerbium & omnium doctrina de Contritionibus, hucuſque data præſtantius, de cætero non facere, ſumma pœnitentia, optima pœnitentia, noua vita. Nullo modo præſumas confiteri peccata venialia, ſed nec omnia mortalia, quia impoſsibile eſt, vt omnia mortalia cognoſcas, vnde in primitiua eccleſia ſolum manifeſta mortalia confitebantur. Dum volumus omnia pure confiteri, nihil aliud facimus, quam quod miſericordiæ Dei nihil volumus relinquere ignoſcendum. Peccata non ſunt vlli remiſſa, niſi remittente ſacerdote credat ſibi remitti immo peccatum maneret, niſi remiſſum crederet, nõ enim ſufficit remiſſio peccati, & gratiæ donatio, ſed oportet etiam credere eſſe remiſſum. Nullo modo cõfidas abſolui propter tuam contritionem, ſed propter verbum Chriſti, quodcunque ſolueris &c. Hic inquam confide ſi ſacerdotis obtinueris abſolutionem, & crede fortiter te abſolutum, & abſolutus vere eris quicquid ſit de contritione. Si per impoſsibile confeſſus non eſſet contritus, aut ſacerdos non ſerio ſed ioco abſolueret, ſi tamen credat ſe abſolutum, veriſſime eſt abſolutus. In ſacramento pœnitentiæ ac remiſsione culpæ non non plus facit Papa, Epiſcopus, quam infimus ſacerdos, immo vbi non eſt ſacerdos, æque tantũ quilibet Chriſtianus, etiam ſi mulier aut puer eſſet. Nullus debet ſacerdoti reſpondere ſe eſſe contritum, nec ſacerdos requirere. Magnus eſt error eorũ qui ad ſacramenta Euchariſtiæ accedunt, huic innixi, quod ſint confeſsi, quod non ſint ſibi conſcij alicuius peccati mortalis, quod præmiſerint orationes ſuas, & præparatoria, omnes illi ad iudicium ſibi manducant, & bibunt, ſed ſi credant & confidant ſe gratiam ibi conſecuturos, hæc ſola fides facit eos puros & dignos. Conſultum videtur quod eccleſia in communi Concilio ſtatueret laicos ſub vtraque ſpecie communicandos, nec Bohemi communicantes ſub vtraque ſpecie ſunt hæretici, ſed ſchiſmatici. Theſauri eccleſiæ vnde Papa dat indulgentias, non ſunt merita Chriſti, & ſanctorum. Indulgentiæ ſunt piæ fraudes fidelium, & remiſsiones bonorum operum, & ſunt de numero eorum quæ licent, & non de numero eorum quæ expediunt. Indulgentiæ, his qui veraciter eas conſequuntur, non valent ad remiſsionem pœnæ pro peccatis actualibus debitæ apud diuinam iuſtitiam. Seducuntur credentes indulgentias eſſe ſalutares, & ad fructum ſpiritus vtiles. Indulgentiæ neceſſariæ ſunt ſolum publicis criminibus: & proprie cõceduntur duris ſolummodo, & impatientibus. Sex generibus hominum indulgentiæ nec ſunt neceſſariæ, nec vtiles, videlicet mortuis, ſeu morituris, infirmis, legitime impeditis, his qui non commiſerunt crimina, his qui crimina commiſerunt ſed non publica, his qui meliora operantur. Excommunicationes ſunt tantum externæ pœnæ, nec priuant hominem communibus ſpiritualibus eccleſiæ orationibus. Docendi ſunt Chriſtiani plus diligere excommunicationem, quam timere. Romanus Pontifex Petri ſucceſſor, non eſt Chriſti Vicarius ſuper omnes totius mundi eccleſias ab ipſo Chriſto in beato Petro inſtitutus. Verbum Chriſti ad Petrum, quodcunque ſolueris ſuper terram &c. extenditur duntaxat ad ligata ab ipſo Petro. Certum eſt in manu eccleſiæ, aut Papæ prorſus non eſſe, ſtatuere articulos fidei, immo nec leges morum, ſeu bonorum operum. Si Papa cum magna parte eccleſiæ ſic vel ſic ſentiret, nec etiã erraret: adhuc non eſt peccatũ, aut hæreſis contrarium ſentire, præſertim in re non neceſſaria ad ſalutem, donec fuerit per Concilium vniuerſale alterum reprobatum, &

alterum

alterum approbatum. Via nobis facta eſt eneruandi auctoritatem Conciliorum, & libere contradicendi eorum geſtis, & iudicandi eorum decreta, & confidenter confitendi, quicquid verum videtur, ſiue probatum fuerit, ſiue reprobatum a quocunque Concilio. Aliqui articuli Ioannis Huſs condemnati in Concilio Conſtantien. ſunt Chriſtianiſsimi, veriſsimi, & euangelici, quos nec vniuerſalis Eccleſia poſſet damnare. In omni opere bono iuſtus peccat. Opus bonum optime factum eſt veniale peccatum. Hæreticos comburi eſt contra voluntatem ſpiritus. Prœliari aduerſus Turcas eſt repugnare Deo viſitanti iniquitates noſtras per illos. Nemo eſt certus ſe non ſemper peccare mortaliter, propter occultiſsimum ſuperbiæ vitium. Liberum arbitrium poſt peccatum eſt res de ſolo titulo, & dum facit quod in ſe eſt, peccat mortaliter. Purgatorium non poteſt probari ex ſacra ſcriptura, quæ ſit in canone. Animæ in purgatorio non ſunt ſecuræ de eorum ſalute, ſaltem omnes, nec probatum eſt vllis aut rationibus, aut ſcripturis, ipſas eſſe extra ſtatum merendi, aut augendæ charitatis. Animæ in purgatorio peccant ſine intermiſsione, quamdiu quærunt requiem, & horrent pœnas. Animæ ex purgatorio liberatæ ſuffragijs viuentium minus beantur, quam ſi per ſe ſatisfeciſſent. Prælati Eccleſiaſtici, & principes ſeculares non malefacerent, ſi omnes ſaccos mendicitatis delerent. Qui quidem errores, reſpectiue, quam ſint peſtiferi, quam pernicioſi, quam ſcandaloſi, quam piarum & ſimplicium mentium ſeductiui, quā denique ſint contra omnem charitatem, ac S. R. E. matris omnium fidelium, & magiſtræ fidei reuerentiam, atque neruum eccleſiaſticæ diſciplinæ, obedientiam ſcilicet, quæ fons eſt, & origo omnium virtutum, ſine qua facile vnuſquiſque infidelis eſſe conuincitur, nemo ſanæ mentis ignorat. Nos igitur in præmiſsis, vtpote grauiſsimis, propenſius (vt decet) procedere, necnon huiuſmodi peſti, morboque canceroſo, ne in agro Dominico tanquam vepris nociua vlterius ſerpat, viam præcludere cupientes, habita ſuper prædictis erroribus, & eorum ſingulis, diligenti trutinatione, diſcuſsione, ac diſtricto examine, maturaque deliberatione, omnibusq; rite penſatis, ac ſæpius ventilatis cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card ac Regularium ordinū Prioribus, ſeu miniſtris generalibus, pluribusque alijs ſacræ Theologiæ, necnon vtriuſque iuris profeſſoribus, ſiue magiſtris, & quidem peritiſsimis, reperimus eoſdem errores reſpectiue (vt præfertur) aut articulos non eſſe Catholicos, nec tanquam tales eſſe dogmatizandos, ſed contra Catholicæ eccleſiæ doctrinam, ſiue traditionē, atque ab ea veram diuinarum ſcripturarum receptam interpretationem, cuius auctoritati ita acquieſcendum cenſuit Auguſtinus, vt dixerit ſe Euangelio non fuiſſe crediturum, niſi eccleſiæ catholicæ interueniſſet auctoritas. Nam ex eiſdem erroribus, vel eorum aliquo, vel aliquibus palam ſequitur, eandem eccleſiam quæ Spiritu ſancto regitur, errare, & ſemper erraſſe. Quod eſt vtique contra illud, quod Chriſtus diſcipulis ſuis in aſcēſione ſua (vt in ſancto Euangelio Matthæi legitur) promiſit, dicens, Ego vobiſcum ſum vſq; ad conſummationem ſeculi. Necnon contra ſanctorum Patrum determinationes, Conciliorum quoque, & ſummorum Pontificum expreſſas ordinationes, ſeu canones: quibus non obtemperaſſe, omnium hæreſium, & ſchiſmatum, teſte Cypriano, fomes, & cauſa ſemper fuit. De eorundem itaque venerabilium fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, ac omnium, & ſingulorum prædictorum matura deliberatione prædicta, auctoritate omnipotentis Dei, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & noſtra. præfatos omnes, & ſingulos articulos, ſeu errores, tā quam (vt præmittitur) reſpectiue hæreticos, aut ſcandaloſos, aut falſos, aut piarum aurium offenſiuos, vel ſimplicium mentium ſeductiuos, & veritati Catholicæ obuiantes damnamus, reprobamus, atque omnino reijcimus, ac pro damnatis, reprobatis, & reiectis ab omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus haberi debere, harū ſerie decernimus, & declaramus. Inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, Necnon quoad eccleſiaſticas, & regulares perſonas, Epiſcopalium omnium etiam Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium eccleſiarum, Monaſteriorum quoque, & Prioratuum, etiam Conuentualium, & quorumcunque dignitatum, aut beneficiorum eccleſiaſticorum, ſecularium, aut quorumuis ordinum regularium, priuationis, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, Quo vero ad cōuentus, capitula, ſeu domos, aut pia loca, ſecularium, vel regularium, etiam mendicantium, necnon vniuerſitatis etiam ſtudiorum generalium, quorumcunque priuilegiorum, indultorum a ſede Apoſtolica, vel eius Legatis, aut alias quomodolibet habitorum, vel obtentorum cuiuſcunque tenoris exiſtant, Necnon nominis, & poteſtatis ſtudium generale tenendi, legendi, ac interpretandi qualuis ſcientias, & facultates, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, Prædicationis quoque officij, ac ammiſſionis ſtudij generalis, & omniū priuilegiorum eiuſdem, Quo vero ad ſeculares eiuſdem excommunicationis, necnon amiſſionis cuiuſcunque emphiteuſis, ſeu quorumcunque feudorum, tam a Rom. Eccleſia, quam alias quomodolibet obtentorum, ac etiam inhabilitatis ad illa, & alia inpoſterum obtinenda, Necnon quo ad omnes, & ſingulos ſuperius nominatos, inhibitionis eccleſiaſticæ ſepulturæ, inhabilitatiſque ad omnes & ſingulos actus legitimos, infamiæ, ac diffidationis, & criminis læſæ maieſtatis, & hæreticorum, & fautorū eorundem in iure expreſsis pœnis, eo ipſo & abſque vlteriori declaratione per omnes, & ſingulos ſupradictos, ſi (quod abſit) contrafecerint incurrendis. A quibus vigore cuiuſcunque facultatis, ac clauſularum etiam in Confeſsionalibus quibuſuis perſonis ſub quibuſuis verborum formis contentarum, niſi a Roman. Pontifice. vel alio ab eo ad id in ſpecie facultatē habente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant, Omnibus, & ſingulis vtriuſq; ſexus Chriſtifidelibus, tam laicis quam clericis, ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus, & alijs quibuſcunq; perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtant, & quacunque eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeant dignitate, etiam S. R. E. Card. Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium, Collegiatarum, ac inferiorum eccleſiarum prælatis, clericis, alijsq; perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis ordinum, etiam mendicantium, Regularibus, Abbatibus, Prioribus, vel miniſtris generalibus, vel particularibus fratribus, ſeu religioſis, exemptis, & non exemptis, Studiorum quoque vniuerſitatibus, ſecularibus, & quorumuis ordinum, etiam mendicantium Regularibus, Necnon Regibus; Imperatoris electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capitaneis, Conductoribus, Domicellis, omnibuſque officialibus, iudicibus, notarijs, eccleſiaſticis, & ſecularibus, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Potentatibus, Ciuitatibus, Caſtris, terris, & locis, ſeu eorum, vel earum ciuibus, habitatoribus, & incolis, ac quibuſuis alijs perſonis Eccleſiaſticis, vel Regularibus (vt præfertur) per vniuerſum orbem vbicunque, præſertim in Alemania exiſtentibus, vel pro tempore futuris, ne præfatos errores, aut

eorum aliquos, peruerſamque doctrinam huiuſmodi aſſerere, affirmare, defendere, prædicare, aut illi quomodolibet publice, vel occulte, quouis quæſito ingenio, vel colore, tacite, vel expreſſe fauere præſumant. Inſuper quia errores præfati, & plures alij continentur in libellis, ſeu ſcriptis cuiuſdam Martini Luther, dictos libellos, & omnia dicti Martini ſcripta, ſeu prædicationes, in latino, vel quocunque alio idiomate, reperiantur, in quibus dicti errores, ſeu eorum aliquis continentur, ſimiliter damnamus, reprobamus, atque omnino reijcimus, & pro omnino damnatis, reprobatis, ac reiectis: vt præfertur, haberi volumus. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis prædictis eo ipſo incurrendis, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus ſuperius nominatis, ne huiuſmodi ſcripta, libellos, prædicationes, ſeu cedulas, vel in eis contenta capitula, errores, aut articulos ſupradictos continentia, legere, aſſerere, prædicare, laudare, imprimere, publicare, ſiue defendere, per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte, tacite, vel expreſſe, publice, vel occulte, aut in domibus ſuis, ſiue alijs, publicis, vel priuatis locis tenere quoquo modo præſumant, quin immo illa ſtatim poſt harum publicationem vbicunque fuerint, per ordinarios, & alios ſupradictos diligenter quæſita, publice, & ſolemniter, in præſentia Cleri, & Populi, ſub omnibus, & ſingulis ſupradictis pœnis, comburant.

Quod vero ad ipſum Martinum attinet, bone Deus, quid prætermiſimus, quid non fecimus, quid paternæ charitatis omiſimus, vt eum ab huiuſmodi erroribus reuocaremus? Poſtquam enim ipſum citauimus mitius cum eo procedere volentes, illum inuitauimus, atque tam per diuerſos tractatus cum Legato noſtro habitos, quã per literas noſtras hortari fuimus, vt a prædictis erroribus diſcederet, aut ad nos oblato etiam ſaluo cõductu, & pecunia ad iter neceſſaria, ſine metu, ſeu timore aliquo, quem perfecta charitas foras mittere debuit, veniret, ac Saluatoris noſtri, Apoſtolique Pauli exemplo, non in occulto, ſed palam, & in facie loqueretur. Quod ſi feciſſet, pro certo (vt arbitramur) ad cor reuerſus, errores ſuos cognouiſſet, nec in Romana Curia, quam tantopere vanis maleuolorum rumoribus, plusquam oportuit, tribuendo, vituperat, tot reperiſſet errata, docuiſſemusque eum luce clarius, ſanctos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, quos præter omnem modeſtiam iniurioſe lacerat, in ſuis Canonibus, ſeu Conſtitutionibus, quas mordere nititur, nunquam erraſſe: quia iuxta Prophetam, nec in Galahad Reſina, nec Medicus deeſt. Sed obaudiuit ſemper, & prædicta citatione, omnibusque & ſingulis ſupradictis ſpretis, venire contempſit, ac vſque in præſentem diem contumax, atque animo indurato, cenſuras vltra annum ſuſtinuit, & quod deterius eſt, addens mala malis, de citatione huiuſmodi notitiam habens, in vocem temerariæ appellationis prorupit ad futurum Concilium, contra Conſtitutionẽ Pij II. ac Iulij II. prædeceſſorum noſtrorum, qua cauetur taliter appellantes Hereticorum pœna plectendos. Fruſtra etiam Concilij auxilium implorauit, qui illi ſe non credere palam profitetur. Ita vt contra ipſum, tanquã de fide notorie ſuſpectum, immo vere Hæreticum, abſque vlteriori citatione, vel mora, ad condemnationẽ, & damnationem eius, tanquam Hæretici, ac ad omnium, & ſingularum ſupraſcriptarum pœnarum, & cenſurarum ſeueritatem procedere poſsimus. Nihilominus de eorundem fratrum noſtrorum Conſilio, Omnipotentis Dei imitantes clementiam, qui non vult mortem peccatoris, ſed magis vt conuertatur, & viuat, omnium iniuriarum hactenus nobis, & Apoſtolicæ Sedi illatarũ obliti, omni qua poſſumus pietate vti decreuimus, & quã tum in nobis eſt agere, vt propoſita manſuetudinis via ad cor reuertatur, & a prædictis recedat erroribus, vt ipſum tanquam filium illum prodigum ad gremium Eccleſiæ reuertentem benigne recipiamus. Ipſum igitur Martinum, & quoſcunque ei adhærentes, eiuſque receptatores, & fautores, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, & per aſperſionem ſanguinis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, quo, & per quem humani generis redemptio, & Sanctæ Matris Eccleſiæ ædificatio facta eſt, ex toto corde hortamur, & obſecramus, vt ipſius Eccleſiæ pacẽ, vnitatem, & veritatem, pro qua ipſe Saluator tam inſtanter orauit ad patrem, turbare deſiſtant, & a prædictis tam pernicioſis erroribus prorſus abſtineant, inuenturi apud nos, ſi effectualiter paruerint, & paruiſſe per legitima documenta nos certificauerint, paternæ charitatis affectum, & apertum manſuetudinis, & clementiæ fontem. Inhibentes nihilominus eidem Martino ex nunc, vt interim ab omni prædicatione, ſeu prædicationis officio omnino deſiſtat: alioquin vt ipſum Martinum, ſi forte iuſtitiæ, & virtutis amor a peccato non retrahat, indulgentiæque ſpes ad pœnitentiam non reducat, pœnarum terror coherceat diſciplinæ, Eundem Martinum, eiusque adhærentes, complices, fautores, & receptatores tenore præſentium requirimus, & monemus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub prædictis omnibus, & ſingulis pœnis, eo ipſo incurrendis, diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus infra ſexaginta dies, quorum viginti pro primo, viginti pro ſecundo, & reliquos viginti dies pro tertio, & peremptorio termino aſsignamus, ab affixione præſentium in locis infraſcriptis immediate ſequentes numerandos, ipſe Martinus, complices, fautores, adhærentes, & receptatores prædicti a præfatis erroribus, eorumque prædicatione, ac publicatione, & aſſertione, defenſione quoque, & librorũ, ſeu ſcripturarũ æditione, ſuper eiſdem, ſiue eorum aliquo omnino deſiſtant, libroſque, ac ſcripturas omnes, & ſingulas, præfatos errores, ſeu eorum aliquos quomodolibet continentes, comburant, vel comburi faciant. Ipſe etiam Martinus errores, & aſſertiones huiuſmodi omnino reuocet, ac de reuocatione huiuſmodi per publica documenta in forma iuris valida, in manibus duorum Prælatorum conſignata, ad nos infra alios ſimiles ſexaginta dies tranſmittenda, vel per ipſummet (ſi ad nos venire voluerit, quod magis placeret) cum præfato pleniſsimo ſaluo conductu, quem ex nunc concedimus, deferenda, nos certiores efficiat, vt de eius vera obediẽtia nullus dubitationis ſcrupulus valeat remanere. Alias ſi (quod abſit) Martinus præfatus, complices, fautores, adhærentes, & receptatores prædicti ſecus egerint, ſeu præmiſſa omnia, & ſingula infra terminum prædictum cum effectu non adimpleuerint, Apoſtoli imitantes doctrinam, qui hæreticum hominem, poſt primam, & ſecundam correctionem vitandum docuit, ex nunc prout ex tunc, & econuerſo eundem Martinum, complices, adhærentes, fautores, & receptatores præfatos, & eorum quemlibet, tanquam aridos palmites in Chriſto non manentes, ſed doctrinam contrariam Catholicæ fidei inimicam, ſiue ſcandaloſam, ſeu damnatam, in non modicam offenſam diuinæ maieſtatis, ac vniuerſalis Eccleſiæ, & fidei Catholicæ detrimentum, & ſcandalum dogmatizantes, & prædicantes, Claues quoque Eccleſiæ vilipendentes notorios, & pertinaces hæreticos eadem auctoritate fuiſſe, & eſſe declarantes, eoſdem vt tales harum ſerie condemnamus, & eos pro talibus haberi, ab omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus ſupradictis volumus, & mandamus. Eoſque omnes, & ſingulos omnibus ſupradictis, & alijs contra tales a iure inflictis pœnis præſentium tenore ſubijcimus, & eiſdem

irretitos

irretitos fuiſſe, & eſſe decernimus, & declaramus. Inhibemus præterea ſub omnibus, & ſingulis præmiſſis pœnis, eo ipſo incurrendis, omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus ſuperius nominatis, ne ſcripta etiam præfatos errores non continentia, ab eodem Martino quomodolibet condita, vel ædita, aut condenda, vel ædenda, ſeu eorum aliqua, tanquam ab homine orthodoxæ fidei inimico, atque ideo vehementer ſuſpecta, & vt eius memoria omnino deleatur de Chriſtifidelium conſortio, legere, aſſerere, prædicare, laudare, imprimere, publicare, ſiue defendere, per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte, tacite, vel expreſſe, publice, vel occulte, ſeu in domibus ſuis, ſiue alijs locis publicis, vel priuatis, tenere quoquomodo præſumant. Quinimmo illa comburant, vt præfertur. Monemus inſuper omnes, & ſingulos Chriſtifideles ſupradictos ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna, vt hæreticos prædictos declaratos, & condemnatos, mandatis noſtris non obtemperantes, poſt lapſum termini ſupradicti euitent, & quantum in eis eſt euitari faciant, nec cum eiſdem, vel eorum aliquo, commercium, aut aliquam conuerſationem, ſeu communionem habeant, nec eis neceſſaria miniſtrent. Ad maiorem præterea dicti Martini, ſuorumque complicum, fautorum, & adhærentium, ac receptatorum prædictorum, ſic poſt lapſum termini prædicti declaratorum hæreticorum, & condemnatorum confuſionem, Vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium, Collegiatarum, ac inferiorum eccleſiarum Prælatis, Capitulis, alijſque perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis ordinum, etiam Mendicantium (præſertim eius congregationis, cuius dictus Martinus eſt profeſſus, & in qua degere, vel morari dicitur) Regularibus, exemptis, & non exemptis, necnon vniuerſis, & ſingulis Principibus, quacunque eccleſiaſtica, vel mundana, fulgētibus dignitate, Regibus, Imperatoris Electoribus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capitaneis, Conductoribus, Domicellis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Potentatibus, Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis, ſeu eorum habitatoribus, ciuibus, & incolis, omnibuſque alijs & ſingulis ſupradictis, per vniuerſum orbem, præſertim in eadem Alemania conſtitutis, mandamus, quatenus ſub prædictis omnibus, & ſingulis pœnis, ipſi vel eorum quilibet præfatum Martinum, complices, adhærentes, receptantes, & fautores perſonaliter capiant, & captos ad noſtram inſtantiam retineant, & ad nos mittant, reportaturi pro tam bono opere, a nobis, & ſede Apoſtolica remunerationem, præmiumque condignum, vel ſaltem eos, & eorū quemlibet de Metropolitan. Cathedralibus, Collegiatis, & alijs Eccleſiis, Domibus, Monaſterijs, Conuentibus, Ciuitatibus, Dominijs, Vniuerſitatibus, Communitatibus, Caſtris, Terris, ac locis reſpectiue, tam Clerici, & Regulares, quā laici omnes, & ſinguli ſupradicti omnino expellant. Ciuitates vero, Dominia, Terras, Caſtra, Villas, Comitatus, fortilicia, oppida, & loca quæcunque vbilibet conſiſtentia, earum, & eorum reſpectiue Metropolitan. Cathedrales, Collegiatas, & alias eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Domus, Conuentus, & loca religioſa, vel pia, cuiuſcunque ordinis (vt præfertur) ad quæ præfatum Martinum, vel aliquem ex prædictis declinare contigerit, quamdiu ibi permanſerit, & triduo poſt receſſum, eccleſiaſtico ſubijcimus interdicto. Et vt præmiſſa omnibus innoteſcant, mandamus inſuper vniuerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium, ac Collegiatarum Eccleſiarum Prælatis, Capitulis, alijſque perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis ordinum ſupradictorum regularibus, fratribus, religioſis, monachis, exemptis, & non exemptis ſupradictis, vbilibet, præſertim in Alemania, conſtitutis, quatenus ipſi, vel eorum quilibet ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis, eo ipſo incurrendis, Martinum, omneſque, & ſingulos ſupradictos, qui elapſo termino huiuſmodi mandatis, ſeu monitis noſtris non paruerint, in eorum eccleſijs, dominicis, & aliis feſtiuis diebus, dum inibi maior populi multitudo ad diuina conuenerit, declaratos Hæreticos, & condemnatos publice nuncient, faciantque, & mandent ab aliis nunciari, & ab omnibus arctius euitari, Necnon omnibus Chriſtifidelibus, vt eos euitent, pari modo ſub prædictis cenſuris, & pœnis. Et præſentes literas vel earum trāſumptum ſub forma infraſcripta factum in eorum Eccleſijs, Monaſterijs, Domibus, Conuentibus, & alijs locis, legi, publicari, atque affigi faciant. Excommunicamus quoque, & anathematizamus omnes, & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, præeminentiæ, dignitatis, aut excellentiæ fuerint, qui quominus præſentes literæ, vel earum tranſumpta, copiæ, ſeu exemplaria in ſuis Terris, & Dominijs legi, affigi, & publicari poſſint, fecerint, vel quoquomodo procurauerint, per ſe, vel alium, ſeu alios, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, tacite, vel expreſſe. Poſtremo quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, in quibus neceſſarium foret: Volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu publici notarij confectis, & ſubſcriptis, vel in alma Vrbe impreſsis, & ſigillo alicuius eccleſiaſtici prælati munitis, vbique ſtetur, & plena fides adhibeatur, prout originalibus literis ſtaretur, & adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et ne præfatus Martinus, omneſque alij ſupradicti, quos præſentes literæ quomodolibet cōcernunt, ignorantiam earundem literarum, & in eis contentorum omnium, & ſingulorum prætendere valeāt, literas ipſas in Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon Cathedralium Eccleſiarum Brandeburgen. Miſen. & Morſpergen. valuis affigi & publicari debere volumus. Decernentes, quod earundem literarum publicatio ſic facta ſupradictum Martinum, omneſque alios, & ſingulos prænominatos, quos literæ huiuſmodi quomodolibet concernunt, perinde arctent, ac ſi literæ ipſæ die affixionis, & publicationis huiuſmodi, eis perſonaliter lectæ, & intimatæ forent, quum non ſit veriſimile, quod ea, quæ tam patenter fiunt, debeant apud eos incognita remanere. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſeu ſi ſupradictis omnibus, & ſingulis, vel eorum alicui, aut quibuſuis alijs a ſede apoſtolica prædicta, vel ab ea poteſtatem habentibus, ſub quauis forma, etiam Confeſsionalis, & cum quibuſuis etiam fortiſsimis clauſulis, aut ex quauis cauſa, ſeu grandi conſideratione, indultum, vel conceſſum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales id importantes de indulto huiuſmodi mentionem, eiuſdem indulti tenores, cauſas, & formas, perinde ac ſi de verbo ad verbum infererentur, ita vt omnino tollatur, præſentibus pro expreſsis habentes. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ damnationis, reprobationis, reiectionis, decreti, declarationis, inhibitionis, voluntatis, mandati, hortationis, obſecrationis, requiſitionis, monitionis, aſsignationis, conceſsionis, condemnationis, ſubiectionis, excommunicationis, & anathematizationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationē omnipotentis

potentis

potentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo vigeſimo, decimaſeptimo Kal. Iulij Pontificatus noſtri anno octauo.

Viſa R. Milaneſius.

Albergatus.

IDEM.

35

Erectio Monaſterij Monialium Conuertitarum de Vrbe:

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Saluator noſter Ieſus Chriſtus Dei filius qui aſſumpta humanitate non venerat eo teſtāte niſi ad oues quæ perierant, non ab re in Euangelio Lucæ parabolam de oue quæ perierat, & poſtea inuenta eſt, phariſæis, & publicanis murmurantibus quod peccatores recipiebat, & cum illis manducabat, recitare voluit, vt oſtenderet eodem Euangeliſta teſte maius gaudium eſſe in cælo ſuper vno peccatore pænitentiam agente, quam ſuper Nonagintanouem iuſtis pænitentia nō indigentibus. Et in tantum pænitentiæ ſacramentum commendauerat, vt beato Petro Apoſtolorum principi, cuius licet immeriti vices gerimus in terris, interroganti quotiens peccati remiſsionem exhibiturus eſſet peccatoribus, reſponderit non ſepties ſed ſeptuagies ſepties, vt eo numero finito infinite quotiēs quis ad cor reuerſus, & dominum recognoſcens pænitentiam facturus eſſet, ei pænitentiam iniungendam, & peccatorum remiſsionem concedendam fore deſignaret. Nos itaque attendentes quod, ſicut fide digna relatione plurium notabilium perſonarum accepimus, quamplures incontinentes, & turpi quæſtui deditæ mulieres in Alma Vrbe noſtra degentes ſi aliquem religioſum locum ſeu Monaſterium, vbi a turpi & inhoneſta vita recedentes inibi reciperentur haberent, a lapſu peccati, & carnis ſeſe quamplures retraherent, & tanquam oues quæ perierant coram domino in odorem holocauſti per pænitentiam offerri poſſent, & caſtæ deinceps viuendo Deo gratum exhiberent famulatum: more pij patris, & paſtoris prouidi curam de ouibus pereuntibus habentes, & animarum periculis ſuccurrere, ac pereunti ne pereat manum porrigere, & præſertim fœminei ſexus, & incontinentibus mulieribus vitam ſordidam, libidinibuſque & fœtoribus plenam ducentibus in Alma Vrbe noſtra exiſtentibus, quarum (pro dolor) in dies temporum maligitate copia, vt accepimus, augetur ſi domino inſpirante a lapſu carnis, & mundi illecebris, prurientibusq; voluptatibus reſcipiſcere voluerint, vbi domino famulari, & recipi, ac inſtar Mariæ Magdalenæ peccatricis & Aegypriacæ pœnitētiam agere poſsint, vt [illegible]dem domino concedente æternæ vitæ præmiū conſequi, & Chriſto ſponſo cum lampadibus accēſis obuiam ire valeant, pro noſtro paſtoralis officij debito, quo nec ſanctior, nec Deo acceptior exhiberi poſſet, opportune prouidere volentes, & prouide conſiderantes quod ſi aliquod Monaſterium earundem mulierū lubrice in hoc ſeculo viuentium, & a peccato recedere volentium, pro eiſdem mulieribus in præfata Alma Vrbe noſtra, & in aliquo congruo, & condecenti loco pro receptione ipſarum vt Deo famulari, & pœnitentiam agere poſsint, ſub inuocatione eiuſdem beatæ Mariæ Magdalenæ erigeretur, & ipſæ recipiendæ mulieres, Moniales forent, ac ſub regula beati Auguſtini, & perpetua clauſura, ac ſub cura, regimine, & directione fratrum Minorum beati Franciſci de Paula in domo ſeu Conuentu ſanctiſsimæ Trinitatis de Vrbe in Monte Pincio degētium perpetuo permanerent, & bona quæcunque nunc, & pro tempore dicto erigendo Monaſterio per vtriuſque ſexus Chriſtifideles ſeu alias elargita, ſeu elargienda, ac ſpectantia, & pertinentia per Rectores Societatis, ſeu Confraternitatis ſanctiſsimæ Charitatis nuper in præfata Alma Vrbe noſtro tempore a dilecto filio noſtro Iulio tt. Sancti Laurentij in Damaſo presbytero Cardinali S. R. E. Vicecancellario noſtro ſecundum carnem fratre auctore ſaluberrime inſtitutæ conſeruarentur, regerentur, & gubernarentur, ipſæq; moniales Tria vota ſolemnia emittere, ac habitum nigri coloris ſubtus ad oſtendendam prioris vitæ ſordem, & deſuper clamidem, ſeu ſcapulare album ad deſignandum vitæ candorem quo ſeſe ex huiuſmodi vitæ mutatione honeſtarunt deferre, & ſingulis horis diurnis pariter, & nocturnis horas diuinas inibi decantare tenerētur: Et in eodem Monaſterio vna Abbatiſſa ſeu Prioriſſa quæ non perpetuo ſed ad tempus inibi præſideret, præficeretur, ex hoc profecto decori præfatæ Almæ Vrbis noſtræ, ac animarum ſaluti earundem mulierum Curialium nuncupatarum, & alias inhoneſte, & extra matrimonij clauſtra degentium non parum conſuleretur. Et quam plures ad dimittendam tam ſordidam, & libidinibus plenam vitam, ſeque a peccato retrahendum dominoque perpetuo famulandum excitarentur, magnuſque in dies dante domino animarum profectus, & ſalus excreſcerent, idque deo, & hominibus gratiſsimum foret. Quare præmiſsis bene conſideratis habita deſuper matura deliberatione, ac relatione ſuper ijs a pluribus magnæ auctoritatis, & vitæ laudabilis viris, relatione quoque dilecti filij nobilis viri Alberti Pij de Sabaudia Comitis Carpen. in partibus Gallicanis in certis ciuitatibus & locis a pauco tempore citra nonnulla Monaſteria ſimilium mulierum olim incontinentium conſtructa fuiſſe, & ibi vberes fructus dante domino in dies excreſcere: Motu proprio, & ex noſtra certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Eccleſiam ſiue Capellam S. Luciæ de Vrbe Regionis Columnæ prope Monaſterium Monialium S. Silueſtri etiā de Vrbe, quam dilectus filius Ioānes Baptiſta Baccarus natus dilecti filij Aloyſij de Sueſſa dictæ Eccleſiæ Rector obtinet, ipſo Iohanne Baptiſta in hoc expreſſe conſentiente, & omne ius ſibi in dicta eccleſia ſiue capella quomodolibet competens in manibus noſtris ſponte, & libere remittente, in Monaſterium Monialium mulierum huiuſmodi a lapſu carnis, & vitæ ſordidæ recedentium, & pœnitentiam agere volentium cuiuſcunque ſtatus, gradus, nobilitatis, conditionis, præeminentiæ, & nationis fuerint, pro illarum perpetuis vſu, & habitatione, vna cum humili campanili, campana, refectorio, dormitorio, hortis, hortalitijs, & alijs officinis neceſſarijs ſub dicta inuocatione beatæ Mariæ Magdalenæ auctoritate apoſtolica tenore pręſentium erigendum duximus, & erigimus. Decernentes inibi vnam Abbatiſſam ſeu Prioriſſam quę non perpetuo, ſed ad certum tempus inibi præſit, præficiendam eſſe, ac mulieres huiuſmodi a peccato recedere, & pœnitentiam ducere, volentes cuiuſcunque gradus, ſtatus, conditionis, & nationis fuerint, vt præfertur, vocatis tamen Rectoribus dictæ Societatis, qui de earum qualitatibus plene informari valeant, recipi debere, quæ tria vota ſolemnia in manibus dictæ

Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ pro tempore exiſtentis emittere,ac regulam beati Auguſtini earum ſtatui congruam &
condecentem profiteri,ac habitum nigrum ſubtus,& deſuper chlamydem ſeu ſcapulare album ad deſignandũ
vitæ mutationem, vt præmittitur,geſtare, ac ſub perpetua, & ſtrictiſsima clauſura,quam nullus cuiuſcunque ſta
tus, auctoritatis, & præeminentiæ etiam Cardinalatus præfulgens honore ſub maledictionis, & damnationis
æternæ interminatione, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœna,cuius abſolutionem nobis, & ſucceſſori-
bus noſtris canonice intrantibus tantummodo reſeruamus,violare præſumat, ac ſub cura,regimine,& directio
ne eorundem fratrum Minimorum dicti Conuentus, ſeu domus ſanctiſsimæ Trinitatis pro tempore exiſtentiũ
ſubeſſe. Redditus vero prouentus & bona quæcunque dicto Monaſterio quomodocunque pro tempore ero
gata ſeu eroganda, & alias legitimo ſpectantia, & pertinentia per eoſdem Rectores dictæ Societatis ſeu Con-
fraternitatis charitatis regi,diſtribui, & gubernari debere. Ac ſingulas Moniales prædictas pro tempore in di
cto Monaſterio exiſtentes introductas, & introducendas a colloquio quarumcunque perſonarum ſecularium,
vel religioſarum,etiam affinium, & parentum quomodocunq; verbo vel in ſcriptis penitus abſtinere debere.
Statuentes quod ſi quiſpiam eiſdem Monialibus aliqua dicere vel deferre voluerit,ipſæ Moniales nullo pacto
aures præbere vel aliquid recipere audeant vel præſumant, ſed Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa huiuſmodi duabus anti
quioribus, & grauioribus eiuſdem Monaſterij Monialibus aſſociata,verba ipſa per craticulam ferream præſen
tibus tamen,ſi videbitur,ad minus duobus Rectoribus dictæ Societatibus ſeu Confraternitatis charitatis audi-
re, & ſic allata recipere poſsit, & valeat. Et nihilominus dicta auctoritate decernimus, Quatuor claues, &
ſeras totidem portis introitus ipſius Monaſterij eſſe,ipſaſque claues penes Quatuor Rectores Societatis, ſeu
Confraternitatis huiuſmodi permanere debere. Ita quod porta ipſius Monaſterij aperiri non poſsit, nec de-
beat,niſi ſaltem & ad minus duo ex Rectoribus Societatis, ſeu Confraternitatis huiuſmodi præſentes exiſtant.
Et inſuper eaſdem Moniales,& earum ſingulas beatæ Mariæ Magdalenæ de pœnitentia Moniales perpetuo nũ-
cupari debere pari auctoritate volumus, & decernimus. Verum cum ſperandum ſit vt dante domino plures
a ſordida vita ad bonam, & exemplarem vitam tranſeant, & propterea non parua onera, & expenſæ inibi in
dies neceſſario ſupportari, & ſufferri oportere conſpiciamus: Nos pro ſupportatione onerũ huiuſmodi om-
nia & ſingula bona, ac ſpolia Curialium meretricum ex illicito quæſtu, & extra matrimonij clauſtra, & pudo-
rem viuentium in Vrbe noſtra pro tempore ab inteſtato, & abſque condendi,ſeu faciendi teſtamenti facultate
decedentium quæcunque, & qualiacunque fuerint, eidem Monaſterio illorumque Conuentui & Monialibus
pro tempore exiſtentibus motu ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus dicta auctoritate perpetuo applica
mus, ac incorporamus, ac applicata, & incorporata extunc prout exnunc, & econtra dicto caſu adueniente
fore,& eſſe eadem auctoritate decernimus. Ac ipſis Curialibus & inhoneſtis mulieribus,quæ ad minus Quar
tam vel Quintam partem bonorum ſuorum quorumcunque mobilium vel immobilium eidem Monaſterio,&
illius Conuentui, & Monialibus pro ſupportatione eorundem onerum, ſeu alias pie relinquere,legare,vel do
nare voluerint, faciendi, & condendi teſtamenti, & de reliquis bonis earum tam mobilibus quam immobili-
bus, cuiuſcunque qualitatis, quantitatis, & valoris,libere, & licite extunc prout exnunc, & econtra diſponen
di licentiam, & facultatem dicta auctoritate motu ſcientia & poteſtatis plenitudine prædictis, damus, & con-
cedimus. Volumus tamen, quod Rectores dictæ Societatis, ſeu Confraternitatis charitatis pro dicto Monaſte
rio, & illius Conuentu agentes, eorundem bonorum ſic pro tempore legatorum, donatorum, ſeu relictorũ,
& aliorum bonorum earundem Curialium meritricum ab inteſtato,ſeu ſine facultate teſtandi decedentium,&
propterea ad dictum Monaſterium vtpote incorporatorum pertinentium, quandocunque caſus contigerit,poſ
ſeſsionem realem, & actualem auctoritate propria, capere, retinere, & alias de illis nomine, & ad opus dicti
Monaſterij, & illius Conuentus diſponere poſsint, & valeant. Ita tamen quod de illis duo inuentaria coram
auctenticis, & probis viris per Notarium publicum incontinenti, & quanto citius poterunt,facere teneantur
quorum vnum Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ pro tempore exiſtenti alterum vero dictæ Societati, ſeu Confraterni-
tati conſignare debeant. Et inſuper Correctori pro tempore exiſtenti dictæ domus fratrum minorũ, ſub quo
rum cura regimine & directione ipſæ Moniales pro tempore exiſtentes in ſpiritualibus ſubeſſe habent, eiſdẽ
Monialibus nunc & pro tempore exiſtentibus regulam, & normam religioſe viuendi, ac ſtatuta tam circa ho
rarum, & diuinorum officiorum recitationem,quam alia ipſarum directionem concernentia condendi, & in
vnum volumen redigendi, eiſque aſsignandi per nos tamen prius, ſeu quos duxerimus ad id deputandos ante
quam aſsignentur reuidenda, & mature conſideranda, ac per nos apoſtolica auctoritate confirmanda, & dum
caſus exigerit de nouo condendi, addendi, minuendi,caſſandi,& immutandi. Ac de Confeſſoribus idoneis,
dictis Rectoribus eiuſdem Societatis ſeu Confraternitatis charitatis, gratis& acceptis eiſdem Monialibus pro
tempore exiſtentibus prouidendi,eaſdemque Moniales, & earum ſingulas pro tempore exiſtentes a quibuſcun
que earum peccatis,criminibus, exceſsibus, & delictis quantumcunque grauibus & enormibus, etiam apoſto
licæ ſedi reſeruatis, de quibus corde contritæ, & ore confeſſæ fuerint,apoſtolica auctoritate totiens quotiens
opus fuerit, abſoluendi, & in earum confeſsionibus eas audiendi, & pœnitentiam ſalutarem iniungendi licen
tiam, & facultatem dicta auctoritate concedimus. Ac ipſum Monaſterium ſic erectum illiuſque,Abbatiſſam,
& Moniales, ac illarum res, & bona quæcunque pro tempore exiſtentia, ſub noſtra, & ſedis apoſtolicæ,ac bea
ti Petri protectione, & inuiolabili conſeruatione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti patrocinio eſſe volumus.
Necnon eidem Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ, ac Monialibus nunc & pro tempore exiſtentibus eiuſdem Monaſterij
ſingulisque Chriſtifidelibus vtriuſque ſexus vndecunque exiſtant opera charitatis, & manus adiutrices pro ſu
ſtentatione Monaſterij, Conuentus, & Monialium huiuſmodi porrigentibus, omnes & ſingulas & eaſmet In-
dulgentias,facultates, & peccatorum remiſsiones concedimus, ac eaſdem Abbatiſſam,& Moniales pro tempo
re exiſtentes orationem dominicam, & ſalutationem angelicam, tantummodo recitantes,eoſdem vero Chri-
ſtifideles manus adiutrices porrigentibus, vt præfertur lucrari poſſe volumus, quas eidem Societati, ſeu Con-
fraternitati charitatis, & alijs perſonis inibi expreſsis, videlicet quod ipſi vtriusque ſexus Chriſtifideles eccle
ſias huiuſmodi Societatis, ſeu Confraternitatis viſitantes,ſeu de bonis ſuis pro operibus charitatis exercendis
in teſtamento, vel alias contribuentes,legantes, ſeu relinquentes, aut Confraternitatem Societatis huiuſmodi
hæredem partialem ſeu vniuerſalem inſtituentes, omnibus & ſingulis ac illis eiſdemmet priuilegijs, exemptio-
nibus,

nibus, immunitatibus, indulgentijs etiam plenarijs, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, conſeruatorijs, indultis, fauoribus, literis, & gratijs ſpiritualibus, & temporalibus a ſede apoſtolica, in fauorem ſub Imagine Saluatoris ad Sancta ſanctorum, & S. Spiritus in Saxia, ac beatæ Mariæ de Populo, & S. Iacobi in Augusta, necnon Sanctorum Ioannis Baptiſtæ, & Coſmæ & Damiani de Vrbe, & S. Iacobi in Compoſtella, Hoſpitalium, & Confraternitatum, ac Confratrum, ac illorum eccleſiarum, Capellanorum, Miniſtrorum, Officialium, Familiarum, rerum, & bonorum quorumcunque, ac illorum eccleſias viſitantium, vel illis de bonis ſuis largientiū, aut in totum vel in partem hæredem inſtituentium, communiter vel diuiſim, in genere vel in ſpecie quomodolibet emanans, & emanandis, quæ omnia, & ſingula, necnon quarumcunque literarum apoſtolicarum deſuper quomodolibet confectarum, & conficiendarum, ac quorumcunq; in eis contētorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, etiam ſi illa non ſint in vſu, aut reuocari contingat, vti, potiri, & gaudere, ac literas apoſtolicas ſuper eiſdem priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, indulgentijs, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, conſeruatorijs, indultis, fauoribus, & gratijs etiā illorum indiuiduam expreſsionem, & mentionem faciendo, mutatis duntaxat nominibus, cognominibus, inuocationibus, ac diebus ad libitum confratrum Confraternitatis huiuſmodi, ſimul vel ſeparatim expediri facere in omnibus, & per omnia, ac ſi illa non ſolum per clauſulas generales huiuſmodi, ſed per illorum omnium tenorem de verbo ad verbum expreſsionem, & inſertionem eiſdem Confraternitati, illiuſque confratribus, eccleſijs, rebus, bonis, miniſtris, officialibus, capellanis, & familiaribus, ac eorum eccleſias huiuſmodi viſitātibus, ac de bonis ſuis pro dictis operibus exercendis, aut alias contribuentibus, legantibus, aut relinquentibus, ſeu ipſas Confraternitates, hæredes partiales vel vniuerſales inſtituentibus ſigillatim conceſsiſſemus, prout per quaſdam alias noſtras literas, quarum tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſo, & inſerto haberi volumus, plenius continetur, conceſsimus: quas quidem indulgentias, priuilegia, & alia omnia præmiſſa in eaſdem Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, ac Moniales pro tēpore exiſtentes huiuſmodi, ac dictos vtriuſq; ſexus Chriſtifideles eccleſiam dicti Monaſterij viſitantes, & manus, vt præmittitur adiutrices porrigentes, plenarie dicta auctoritate transferimus. Quo circa dilectis filijs Gubernatori, ac Auditori Cameræ, & Vicario Almæ Vrbis noſtræ, nunc & pro tempore exiſtentibus per apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios Abbatiſſæ, & Prioriſſæ, ac Monialibus dicti Monaſterij, necnon Rectoribus dictæ Confraternitatis, ſeu Societatis charitatis in præmiſsis omnibus, & eorum ſingulis aſsiſtentes faciant eaſdem Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, ac moniales dicti Monaſterij, necnon Rectores, ſeu deputatos Societatis, ſeu Confraternitatis charitatis huiuſmodi, nunc, & pro tempore exiſtentes præmiſsis omnibus, & ſingulis plenarie, pacifice, & quiete frui, & gaudere non permittentes eas, & eos, ac earum, & ipſorum ſingulos deſuper per quoſuis quacunque auctoritate, facultate, & poteſtate fungentes, quoquomodo moleſtari, ſeu alias inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac inobedientes, & præmiſſis quouiſmodo in toto, vel in parte contrauenientes per cenſuras eccleſiaſticas, & pecuniarias eorum arbitrio infligendas, & quas iteratis vicibus aggrauari poſsint, & alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ſeu etiam per eos vel eorum aliquem exhibito ſuper hoc auxilio brachij ſecularis. Nihilominus vt omni fraude, & dolo ceſſantibus bona Curialium meretricum ſic decedentium vt præmittitur incorporata, ſeu alias dicto Monaſterio relicta reuelentur, & propalentur, Rectoribus parochialium, & aliarum eccleſiarum in Vrbe conſiſtentibus, vt quamprimum de præmiſsis notitiam habuerint, Rectoribus, ſeu deputatis dictæ Confraternitatis, ſeu Societatis infra certum breue, & peremptorium terminum eis deſuper etiam ſub pœnis & cenſuris prædictis præfigendum notificare, & reuelare habeant, præcipiant, & iniungant, & alia mandent, & faciant, ac exequantur, quæ in præmiſsis commodo, decori, honeſtati, ac animarū quieti, & ſaluti expedire viderint. Non obſtantibus quibuſuis conceſsionibus, & donationibus, & alijs contrarijs diſpoſitionibus ſuper huiuſmodi ſpolijs, & bonis in fauorē quarumuis perſonarum etiā familiarium, & Parafrenariorum noſtrorum cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis irritantibuſque & alijs decretis pro tempore factis, & faciendis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis, quoque indultis, & literis apoſtolicis Ciuibus Romanis quouiſmodo ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi ad illorum ſufficientem derogationem de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales id importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda foret, tenores huiuſmodi pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & derogatum eſſe volumus per præſentes, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum quia difficile foret præſentes vbicunque opus fuerit oſtendere vel exhibere, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius eorundem Gubernatoris, Auditoris, ſeu Vicarii munitis plena vbique in iudicio, & extra fides adhibeatur, prout adhiberetur, & adhiberi deberet præſentibus ſi eſſent in medium exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, decreti, ſtatuti, voluntatis, applicationis, incorporationis, conceſsionis, ſuſceptionis, tranſlationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo vigeſimo, Quartodecimo Kl. Iunii, Pontificatus Noſtri Anno Octauo.

Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo, Pontificatus Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ Leonis Decimi Anno octauo, & die penultima menſis Septembris præſentis commiſ. Bullæ pſtatæ fuerunt Reuerendiſsimo D. Io. Iac. Comiti Gamberanæ electo Albingan. Almæ Vrbis Guber. ex Commiſ. in ipſa Bulla nominato, & illis ac aliis quibuſcunque mandatis Apoſtolicis obtulit cum ea qua decuit reuerentia paratum obedire &c. præſentibus D. Io. Baptiſta de Ceſarleo, & Antonio Maria de Berlingeriis, teſtibus &c.

Ita eſt Io. Petrus Penachius Notarius.

IDEM.

36

Conſiſtorialia beneficia impetrantes tenentur obſeruare contenta infraſcripta.

MOTV Proprio &c. Cum Sixtus quartus, & Iulius ſecundus, & nonnulli alij prædeceſſores noſtri prouidendo ne illis de quorum perſonis eccleſijs cathedralibus, & metropolitanis, ac monaſterijs conſiſtorialibus prouidetur, ſeu ipſa monaſteria commendantur, prorogatio cōſiſtorij præiudicium ſiue occaſio litigandi infereretur, conſtituerint & ordinauerint, vt ſupplicationes deſuper ſignarentur & datarentur, ad quarum datas cedulæ conſiſtoriales retrotraherentur, alias nullius eſſent roboris vel momenti: Necnon vt Camera apoſtolica, & ſacrum dilectorum filiorum Cardinalium collegium cum periculo promouentium animarum, eorum iuribus & annatis non defraudarentur, ſimiliter conſtituerint & ordinauerint, vt literæ prouiſionis ſiue commendæ eccleſiarum cathedralium, metropolitanarum, & monaſteriorum conſiſtorialium ſine literis diſpenſationum, retentionum monaſteriorum, & aliorum beneficiorum ſecularium & regularium, ac penſionum quarumcunque non expedirentur, veſtigijs prædeceſſorum inhærendo, ac maioribus fraudibus occurrere cupientes: Cum intellexerimus ſupplicationes diſpenſationum huiuſmodi retentionum monaſteriorum, & beneficiorum, ac penſionum prædictarum ad partem ſignari, & de illis in cedulis conſiſtorialibus nullam mentionem fieri, ad effectum vt literæ eccleſiarum & monaſteriorum prædictorum contra ordinationes prædictas libere ad eorum libitum expediri facere valeant, Idcirco Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de noſtræ poteſtatis plenitudine, prædicta mandata & ordinationes ad præſens decretum & ordinationem extendimus, ac de nouo decernimus, declaramus, ſtatuimus, & ordinamus, Vt quaſcunque ſupplicationes etiam motu proprio ſub quibuſuis datis in poſterum ſignandas diſpenſationum retentionum quorumcunque monaſteriorum, & beneficiorum regulariū, & ſecularium, ac quarumcunque penſionum, & ſimilium beneficiorum vacantium, & penſionum tranſlatarū per huiuſmodi promotiones, & commendas conſiſtoriales nullius ſint roboris vel momenti, nec in aliquo eiſdem perſonis prouiſis ſuffragentur, ſed monaſteria, & beneficia prædicta per huiuſmodi promotiones impetrari poſsint, ac penſiones ceſſatæ & extinctæ intelligantur, niſi in cedulis prædictis ſuper illis diſpenſentur, & de beneficijs ſic vacantibus prouiſum ſit, ac ſupplicationes prædictæ ſub quibuſuis datis deſuper ſignatæ, niſiq; ad illarum datas cedulæ prædictæ retrotrahantur, eis nequaquam ſuffragentur. Mandantes propterea dilecto filio noſtro Iulio tituli Sancti Laurentij in Damaſo presbytero Cardinali Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario eiuſdem Cameræ noſtræ apoſtolicæ Regenti, & dilectis filijs de maiori præſidentia Abbreuiatoribus, & alijs officialibus ad quos expeditio dictarum literarum ſpectat præſentibus, & pro tempore exiſtentibus, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, vt præſens noſtrum decretum & mandatum prædictorum noſtrorum prædeceſſorum inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant & mandent. Ac ſimili modo volumus & mandamus ac decernimus, vt ordinationi & decreto noſtris huiuſmodi per quaſcunque clauſulas etiā derogatorias in ſupplicationibus & cedulis prædictis appoſitas, niſi per ſpeciale mandatum noſtrum, vt decet, ſignatum, derogari non poſſe. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & alijs contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet, & ita motu proprio mandamus. I.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ, in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo, Die tertia menſis Ianuarij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Leonis diuina prouidentia Papæ X. Anno octauo.

IDEM.

37

Aſsignat Vicecancellarijs pro tempore officia Cubiculariorum trium, Scutiferorum ſeptem, & Militum S. Petri viginti ſex.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. In ſupereminentis apoſtolicæ dignitatis ſpecula, meritis licet imparibus, diuina diſponente clementia conſtituti, ad ea noſtræ conſiderationis aciem ſollicite dirigimus, per quæ perſonarum ſingularum, præſertim S. R. E. Cardinalium, qui partem apoſtolicæ ſollicitudinis vna nobiſcum ſuſtinere noſcuntur, indemnitatibus conſuli ſalubriter valeat. Dudum ſiquidem nos diuina fauente clementia ad ſummi apoſtolatus apicem aſſumpti, motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio & aſſenſu, & auctoritate apoſtolica vnum ſexaginta Cubiculariorum, & aliud centum quadraginta Scutiferorum, & aliud quadringentorum, & vnius Militum ſancti Petri collegia perpetuo ereximus & inſtituimus. Noſque Cubicularijs, Scutiferis, & Militibus collegiorum prædictorum, qui pro tempore eſſent, & quaſuis literas apoſtolicas tam gratiam quam iuſtitiam, aut vtrunque continentes, eorum perſonas & commoda concernentes, in Cancellaria, Camera, & Secretaria apoſtolicis, gratis & ſine aliqua taxa pro tēpore expedirent, conceſsimus, prout in noſtris deſuper confectis diuerſis literis plenius continetur. Cum autem, ſicut ipſam experientiam rerum magiſtram edocere comperimus, ex expeditione literarum pro Cubicularijs, Scutiferis, & Militibus huiuſmodi gratis facienda, dilecto filio noſtro Iulio tituli ſancti Laurentij in Damaſo presbytero Cardinali moderno, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Vicecancellario taxā ratione ſui Vicecancellariatus officij literarum apoſtolicarum taxatarū per Cancellariam eandem pro tempore expeditarum percipienti præiudicium non modicū inferatur: Nos igitur Iulij Cardinalis, necnon pro tempore exiſtentis R. E. Vicecancellarij huiuſmodi indemnitatibus conſulere volentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus habita ſuper ijs cum eiſdem fratribus noſtris deliberatione matura, quod omnium & ſingulorum trium Cubiculariorum, & ſeptem Scutiferorum, & vigintiſex Militum infra deſcriptorū officia & loca, dum per ceſſum vel deceſſum, aut promotionē, priuationem, ſeu quamuis aliam dimiſsionem infraſcribendorum huiuſmodi, & aliorum quarumcunque, qui

officia

officia & loca ipſa per eoſdem infra deſcribendos obtenta pro tempore obtinebunt, quandocunque vocabit ad liberam ipſius Iulij Cardinalis & pro tempore exiſtentis R. E. Vicecancellarij huiuſmodi diſpoſitionem pertineant, poſsitque & debeat ipſe Iulius Cardinalis & pro tempore exiſtens Vicecancellarius, & per eum ad hoc ſpecialiter deputandus, ſuper quo Iulio Cardinali & pro tempore exiſtenti Vicecancellario huiuſmodi ſpecialem concedimus facultatem, officiorum, & locorum huiuſmodi reſignationes recipere & admittere, ac per ſuas literas ſuo ſigillo pendente munitas, dum pro tempore qualitercunque vacauerint, per ſe ipſum, ſeu ad hoc ab eo ſpecialiter pro tempore deputatum huiuſmodi perſonis idoneis officia & loca ipſa concedere, & exigentibus perſonarum meritis & ſufficientia ſuper earundem perſonarum, quibus ipſa officia & loca huiuſmodi conceſſerit requiſitarum qualitatum defectu, cum ſibi, ſeu deputato huiuſmodi placuerit, diſpenſare, & eaſdem perſonas ad ipſa officia, & loca obtinenda ſufficienter habilitare, & illi quibus officia & loca ipſa ipſe Iulius Cardinalis, & pro tempore exiſtens Vicecancellarius, ſeu deputandus ab eo duxerit, ſub literis concedēda, ad officia & loca ipſa abſq; aliqua alia prouiſione recipiantur & admittātur, ita quod dictæ literæ præfati Iulij Cardinalis, & pro tempore exiſtentis Vicecancellarij, ſeu deputandi huiuſmodi, abſque aliarum literarum apoſtolicarum deſuper conficiendarum expeditione, perpetuæ firmitatis robur obtineant, & pleniſsime per omnia valeant, & eis ſuffragentur, ac ſi ſuper eiſdem conceſsionibus per Iulium Cardinalem, & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, ſeu deputandum faciendis literæ apoſtolicæ confectæ & expeditæ forent, auctoritate apoſtolica præfata tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus: Necnon quidquid ſecus ſuper ad præfati Iulij Cardinalis, & pro tempore Vicecancellarij exiſtentis diſpoſitionem, præſentium vigore ſpectan. officijs etiam a nobis aut ſucceſſoribus noſtri Romanis Pont. pro tempore exiſtentibus abſq; expreſſo Iulii Cardinalis, & pro tempore exiſtentis Vicecancellarii huiuſmodi conſenſu contigerit attentari, irritum & inane, nulliuſque roboris vel momenti exiſtere, ſicque per quoſcunque iudices, & palatii apoſtolici Auditores, & eiuſdem S. R. E. Cardinales in Romana Curia, & extra eam ſententiari, iudicari, & diffiniri in quauis inſtantia debere decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dictorum Collegiorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, nec non priuilegiis, & indultis apoſtolicis illis forſan conceſsis, quibus, etiam ſi ad illorum derogationē de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clauſulas idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda foret, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nomina vero Cubiculariorum, Scutiferorum, & Militum, quorum officiorum diſpoſitionem ad eundem Iulium Cardinalem, & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium huiuſmodi, vt præfertur, ordinauimus pertinere, ſunt hæc, videlicet. Nomina Cubiculariorum pro tribus officijs, Antonius Michettus, Alphonſus Cochigna, Andreas de Bondelmontibus. Nomina Scutiferorum pro ſeptem officiis Antonius de Baſthenis, Antonius Burgos, Bernardinus de Radicibus, Camillus Lazarinus, Dominicus de Bema, Iannes Antonius de Mileſijs, Ioannes Zink. Nomina Militum Sancti Petri pro viginti ſex officijs Laurentius Fulonus tituli Sanctorum quatuor coronatorum presbyter Cardinalis, Franciſcus Armelinus Medices tituli Sancti Caliſti presbyter Cardinalis, Paulus, Ioannes, Achilles della volta, Iacobus Piccinardus, Ioannes Folla, Sixtus Signatius, Albertus de Carpi, Ioannes Franciſcus de Caſtro, Vrſinus Lamfredinus, Aſcanius de Bacchis, Angelus del Vantaggio, Baptiſta Binus, Benedictus de Bondelmontibus, Camillus Ballionus, Odoardus Cicada, Franciſcus Caymus, Franciſcus Eugianus, Franciſcus de Nuccia, Henricus Tantij, Antonius Aurelius, Hieronymus Onglia, Lactantius de Viterbio, Benedictus Laparellus, Ioannes Baptiſta Martelli, Philippus Benedicti de Bōdelmontibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo primo, Octauo Idus Iulij, Pontificatus noſtri anno nono.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta bulla Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo primo, die vero prima menſis Octobris, pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris & D. N. D. Leonis Papæ Decimi anno nono.

IDEM.

38

Henricus Angliæ Rex & eius in Regno ſucceſſores donantur titulo Defenſor fidei, eo quia errores Martini lutheri ſcriptis confutauerat, ac eos ſequi & deffenſare præſumentes perſequebatur.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Cariſsimo in Chriſto filio Henrico Angliæ Regi Illuſtri fidei defenſori Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Ex ſupernæ diſpoſitionis arbitrio, licet imparibus meritis, uniuerſalis Eccleſiæ regimini præſidentes, ad hoc cordis noſtri longe lateque diffundimus cogitatus, vt fides catholica, ſine qua nemo proficit ad ſalutem, continuum ſuſcipiat incrementum: & vt ea quæ pro cohibendis conatibus illam deprimere, aut prauis mendacibuſque commentis peruertere, & denigrare molientium, ſana Chriſtifidelium præſertim dignitate regali fulgentium doctrina ſunt diſpoſita, continuis proficiant incrementis, partes noſtri miniſterii, & operam impendimus efficaces. Et ſicut alii Romani Pontifices prædeceſſores noſtri catholicos Principes, prout rerum & temporum qualitas exigebat, ſpecialibus fauoribus proſequi conſueuerunt, illos præſertim, qui procelloſis temporibus, & rabida ſchiſmaticorum, & hæreticorum feruente perfidia, non ſolum in fidei ſerenitate & deuotione illibata ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ immobiles perſtiterunt, verum etiam tamquam ipſius eccleſiæ legitimi filij, ac fortiſsimi athletæ ſchiſmaticorum, & hæreticorum inſanis furoribus ſpiritualiter, & temporaliter ſe oppoſuerunt: ita etiam nos Maieſtatem tuam propter excelſa, & immortalia

mortalia eius erga nos, & hanc Sanctam Sedem, in qua permiſsione diuina ſedemus, opera, & geſti condignis, ac immortalibus præconijs, & laudibus efferre deſideramus, & ea ſibi concedere, propter quæ inuigilare debeat a grege dominico lupos arcere, & putrida membra, quæ myſticum Chriſti corpus inficiunt, ferro, & materiali gladio abſcindere, & nutantium corda fidelium in fidei ſoliditate confirmare. Sane cum nuper dilectus filius Ioannes ClerK.. Maieſtatis tuæ apud nos Orator in Conſiſtorio noſtro coram Venerabilibus fratribus noſtris. S. R. E. Cardinalibus, & compluribus alijs Romanæ Curiæ Prælatis, librum, quem Maieſtas tua charitate, quæ omnia ſedulo, & nihil perperam agit, fideique catholicæ zelo accenſa, ac deuotionis erga nos, & hanc Sanctam Sedem feruore inflammata, contra errores diuerſorum hæreticorum ſæpius ab hac ſancta Sede damnatos, nuperque per Martinum Lutherum ſuſcitatos, & innouatos, tanquam nobile, ac ſalutare quoddam antidotum compoſuit, nobis examinandum, & deinde authoritate noſtra approbandum obtuliſſet, ac luculenta oratione ſua expoſuiſſet Maieſtatem tuam paratam, ac diſpoſitam eſſe, vt quemadmodum veris rationibus, & irrefragabilibus ſacræ ſcripturæ, ac ſanctorum patrum authoritatibus notorios errores eiuſdem Martini confutauerat: ita etiam omnes eos ſe qui, ac defenſare præſumentes, totius regni ſui viribus, & armis perſequatur: noſque eius libri admirabilem quandam, & cœleſtis gratiæ rore conſperſam doctrinam diligenter accurateque introſpexiſſemus: omnipotenti Deo, a quo omne datum optimum, & omne donum perfectum eſt: immenſas gratias egimus, qui optimam, & ad omne bonum inclinatam mentem tuam inſpirare, eique tantam gratiam ſuperne infundere dignatus fuit: vt ea ſcriberes, quibus ſanctam eius fidem contra nouum errorum damnatorum huiuſmodi ſuſcitatorem defenderes, ac reliquos Reges, & Principes chriſtianos tuo exemplo inuitares: vt ipſi etiam orthodoxæ fidei, & euangelicæ veritati in periculum, & diſcrimen adductæ omni ope ſua adeſſe, opportuneque fauere vellent. AEquum autem eſſe cenſentes eos, qui pro fidei Chriſti huiuſmodi defenſione pios labores ſuſceperunt, omni laude, & honore afficere: volenteſque non ſolum ea, quæ Maieſtas tua contra eundem Lutherum abſolutiſsima doctrina, nec minori eloquentia ſcripſit, condignis laudibus extollere, ac magnificare, authoritateque noſtra approbare, & confirmare: ſed etiam Maieſtatem ipſam tuam tali honore, ac titulo decorare, vt noſtris, ac perpetuis futuris temporibus chriſtifideles omnes intelligant, quam gratum acceptumque nobis fuerit Maieſtatis tuæ munus, hoc præſertim tempore nobis oblatum: Nos qui Petri, quem Chriſtus in cœlum aſcenſurus Vicarium ſuum in terris reliquit, & cui curam gregis ſui commiſit, veri ſucceſſores ſumus, & in hac Sancta Sede, a qua omnes dignitates, ac tituli emanant, ſedemus: habita ſuper his cum eiſdem fratribus noſtris matura deliberatione, de eorum vnanimi conſilio & aſſenſu Maieſtati tuæ titulum hunc, videlicet fidei defenſorem donare decreuimus: prout te tali titulo per præſentes inſignimus: mandantes omnibus chriſtifidelibus, vt Maieſtatem tuam hoc titulo nominent: & cum ad eam ſcribent, poſt dictionem Regi, adiungant fidei defenſori. Et profecto huius tituli excellentia, & dignitate, ac ſingularibus meritis tuis diligenter perpenſis, & conſideratis, nullum neque dignius, neque Maieſtati tuæ conuenientius nomen excogitare potuiſſemus. Quod quotiens audies, aut leges, totiens propriæ virtutis optimique meriti tui recordaberis, nec huiuſmodi titulo intumeſces, vel in ſuperbiam eleuaberis, ſed ſolita tua prudentia humilior, & in fide Chriſti, ac deuotione huius Sanctæ Sedis, a qua exaltatus fueris, fortior, & conſtantior euades, ac in Domino bonorum omnium largitore lætaberis perpetuum hoc & immortale gloriæ tuæ monumentum poſteris tuis relinquere: illiſque viam oſtendere: vt, ſi tali titulo ipſi quoque inſigniri optabunt: talia etiam opera efficere, præclaraque Maieſtatis tuæ veſtigia ſequi ſtudeant. Quam, prout de nobis, & dicta Sede optime merita eſt, vna cum vxore, & filiis, ac omnibus, qui a te, & ab illis naſcentur, noſtra benedictione, in nomine illius, a quo illam concedendi poteſtas nobis data eſt, larga, & liberali manu benedicentes, altiſsimum illum, qui dixit per me Reges regnant, & Principes imperant, & in cuius manu corda ſunt Regum: rogamus, & obſecramus, vt eam in ſuo ſancto propoſito confirmet, eiuſque deuotionem multiplicet, ac præclaris pro Sancta fide geſtis ita illuſtret, ac toti orbi terrarum conſpicuam reddat: vt iudicium, quod de ipſa fecimus, eam tam inſigni titulo decorantes, a nemine falſum, aut vanum iudicari poſsit: demum mortalis huius vitæ finito curriculo ſempiternæ illius gloriæ conſortem, atque participem reddat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inſignitionis & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit: indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrũ Anno Incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo vigeſimo primo. Quinto Idus Octobris, Pontificatus noſtri Anno Nono.

ADRIANVS VI.

1

Mandat fidẽ adhiberi ſumptis ſupplicationum & commiſsionum ex regiſtro Petri ab eo ſuper id deputati.

CVM nos alias, dum in Hiſpanijs conſtituebamur, ſuſcepto a nobis apoſtolatus officio, dilectum nobis Petrum verbank de Gheldorp. clericũ Leodienſis diœceſis cubiculariũ ſecretũ & familiarem noſtrum ad regiſtrandum ſupplicationes tam gratiæ quã iuſtitiæ per nos vſque ad noſtrum in vrbem aduentum ſignandas deputauerimus, & vt accepimus a nonnullis, an ſumptis ſupplicationum & commiſsionum per ipſum Petrum ex illarum regiſtro apud eum exiſtentibus extractis, eiuſque manu ſubſcriptis, pro eo, quod ex regiſtro ſupplicationum palatij noſtri apoſtolici, vt eſt moris, extracta, nec ipſius regiſtri ſupplicationum ſigillo ſigillata ſint, fidem faciant, ad hoc vt illis per Petrum præfatum de ſuo regiſtro extractis fides veniat adhibenda, & illarum vigore ſuper contentis in eiſdem literæ apoſtolicæ poſsint & debeant expediri, a nonnullis dicatur hæſitari: Nos deſuper opportune prouidere volentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia decernimus, omnibus & ſingulis ſumptis ſupplicationum & commiſsionum ante aduentum noſtrum ad Vrbem prædictam per nos ſignatas ex regiſtro ipſius Petri Verbank pro tempore extractis, ac per eum auſcultatis, & manu ſua ſubſcriptis, ac annulo piſcatoris ſignatis, plenam & indubitatam fidem fore adhibendam, & iuxta illarum tenores & conceſsiones literas apoſtolicas deſuper fore expediendas, ac etiam dilectis filijs noſtris Iulio tituli ſancti

li ſancti

li ſancti Laurentij in Damaſo presbytero Cardinali S. R. E. Vicecancellario,& Laurentio tituli ſanctorum quatuor Coronatorum presbytero Cardinali officium ſummiſtæ literarum earundem quæ per cameram ſecretam expediuntur, ad præſens exercenti, nec non pro Vicecancellario præfato dictam Cancellariam regenti, ac maioris præſidentiæ Abbreuiatoribus, & alijs ad quos pertineat, mandamus, vt ſuper ſumptis ſupplicationum, & commiſsionum prædictarum per ipſum Petrum VerbanK, vt præfertur,pro tempore extractis,auſcultatis,& ſubſcriptis,ac ipſo annulo piſcatoris ſigillatis,fidem plenariam adhibeant,& ſuper illis, ac earum vigore literas apoſtolicas prout ad eos reſpectiue pertineat, faciant, & permittant expediri in omnibus & per omnia, prout vigore ſumptarum ex regiſtro ſupplicationum dicti palatij per vnum ex illius magiſtris auſcultatarum, & ſigillo regiſtri palatij huiuſmodi ſigillatarum hactenus fieri conſueuit. Non obſtantibus priuilegiis, conceſsionibus, & indultis Magiſtris,Clericis, & Scriptoribus regiſtri ſupplicationum palatij huiuſmodi, & alijs quibuſuis Romanæ Curiæ officialibus per nos & ſedem apoſtolicam pro tempore conceſsis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet & ita motu proprio decernimus & mandamus. A.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo tertio, die vero vigeſima quarta menſis Aprilis,pontificatus Sanctiſsimi in Christo patris & D. N. D. Adriani diuina prouidentia Papæ ſexti anno primo.

IDEM.

2

Confirmat literas prædeceſſorum Pont. ſuper retentionibus Conſiſtorialibus.

MOTV proprio &c. Cum dudum fe. re. Sixtus Papa quartus, & Iulius ſecundus, ac nonnulli alij prædeceſſores noſtri prouidendo, ne illis, de quorum perſonis eccleſijs cathedralibus & metropolitanis, ac monaſterijs conſiſtorialibus prouidetur, ſeu ipſa monaſteria commendantur, prorogatio conſiſtorij præiudicium, ſiue occaſionem litigandi inferret, conſtituerint & ordinauerint, quod ſupplicationes deſuper ſignarentur, & datarentur, ad quarum datas cedulæ conſiſtoriales retrotraherentur, alias nullius eſſent roboris vel momenti: Nec non vt Camera apoſtolica, & ſacrum dilectorum filiorum Cardinalium collegium cum periculo promotorum animarum eorum iuribus, & annatis non defraudarentur, ſimiliter conſtituerint, & ordinauerint, quod literæ prouiſion is,ſeu commendæ eccleſiarum cathedralium etiam metropolitanarum, & monaſteriorum conſiſtorialium ſine literis diſpenſationum retentionum monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, & regularium, ac penſionum quarumcunque non expedirentur: Ac deinde piæ me. Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter intellecto per eum, quod ſupplicationes diſpenſationum huiuſmodi retentionum monaſteriorum, & beneficiorum, ac penſionum prædictarum ad partem ſignabantur, & de illis in cedulis conſiſtorialibus nulla mentio fiebat,ad effectum vt literæ eccleſiarum, & monaſteriorum prædictorum contra ordinationes prædictas libere ad perſonarum prouiſarum libitum expediri valeant, Motu proprio & ex certa ſcientia mandata & ordinationes prædicta extendens, de nouo ſtatuerit, decreuerit, & ordinauerit quaſcunq; ſupplicationes etiam motu ſimili ſub quibuſuis datis in poſterum ſignandas diſpenſationum retentionum quorumcunque monaſteriorum, & beneficiorum regularium, & ſecularium, ac quarumcunque penſionum, & ſimilium beneficiorum vacantium, & penſionum per huiuſmodi prouiſiones, & commendas conſiſtoriales nullius eſſe roboris vel momenti, nec in aliquo eiſdem perſonis prouiſis ſuffragari, ſed monaſteria & beneficia prædicta per huiuſmodi prouiſiones impetrari poſſe, ac penſiones caſſatas & extinctas intelligi debere, niſi in cedulis prædictis ſuper illis diſpenſarentur, & de beneficiis ſic vacantibus prouiſum eſſet, ac ſupplicationes prædictas ſub quibuſuis datis deſuper ſignatas, niſi ad hoc quod ad illarum datas cedulæ prædictæ retrotraherentur, eis nequicquam ſuffragari: Nos prædeceſſorum prædictorum veſtigijs inhærentes, ac fraudibus ſimilibus occurrere cupientes, conſtitutionem, mandata, ordinationem, ſtatutum, & decretum prædeceſſorum huiuſmodi innouamus, illaque iuxta eorum continentiam & tenorem obſeruari debere decernimus. Mandantes dilecto filio noſtro Iulio tituli ſancti Laurentij in Damaſo presbytero Cardinali S. R. E. Vicecancellario, & eiuſdem Cancellariæ noſtræ Regenti, nec non dilectis filiis de maiori præſidentia Abbreuiatoribus,& alijs officialibus,ad quos expeditio dictarum literarum etiam per Cameram noſtram ſecretã pertinet,præſentibus, & pro tempore exiſtentibus, vt mandatum, ordinationes, ſtatutum, & decretum prædeceſſorum huiuſmodi, ac noſtrum, inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant & mandent. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis,& alijs contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

literas Leonis habes ſupra pag. 164. nu. 36.

Placet, & ita motu proprio mandamus. A.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ, in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo tertio, Die vero ſextadecima menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Adriani diuina prouidentia Papæ ſexti, Anno primo.

IDEM.

3

Contra detinentes bona Palatij apoſtolici.

ADRIANVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Nuper fe. re. Leone Papæ X. prædeceſſore noſtro, ſicut domino placuit ſublato de medio, cum nos, licet abſentes, & in remotis agentes,diuina diſponente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicẽ aſſumpti fuiſſemus, & tot interiecta maria perluſtrari, tandem ad almam Vrbem, beati Petri cathedrã perueniſſemus, Palatium Apoſtolicum,in quo pro illius decore,& Romani Pontificis pro tempore exiſtentis vſu, & neceſsitate plura ornamenta,& iocalia,ac alia,non ſolum ab ipſo Leone,ſed etiã a pluribus aliis prædeceſ-

ſoribus noſtris Romanis Pontificibus deputata fuerant, prædictis, & aliis quampluribus iocalibus & bonis mobilibus ad Pontificem Romanum pro tépore exiſtentem pertinentibus ſpoliatum inuenimus. Nos igitur non ſolum noſtrum damnum conſiderantes, ſed periculum perditionis animarum eorum, qui auſu temerario huiuſmodi bona ex dicto Palatio, aut aliunde auferre præſumpſerunt aduertentes, ac cupientes quantum cum Deo poſſumus tam huiuſmodi bonorũ ex prædicto Palatio, & alias vndecunq; per quoſcunque poſt ipſius Leonis infirmitatem prædeceſſoris, ex qua poſtea deceſsit, ablatorum, & ſubtractorum recuperationi intendere, quã ſaluti animarum eorum qui illa detinẽt, ne cum illis damnentur prouidere, auctoritate Apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia, omnes, & ſingulos, tam ſeculares, quam eccleſiaſticos, etiam religioſos ordinũ quorumcunque, & quacunque etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, ſeu ſuperiori eccleſiaſtica etiam Cardinalatus, vel mundana etiã Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate, ſeu honore fungentes, nullos penitus excipientes, cum dignitas qualiſcunque nemini excuſationem in peccatis præbere debeat, qui iocalia ornamenta, aurum, argentum monetatum, & non monetatum, pecuniam, veſtes, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines aureas, argenteas, æreas, & marmoreas, aut alia bona mobilia, & immobilia cuiuſcunque generis, qualitatis, quantitatiſq; ſeu pretii exiſtentia, quæ ad dictum Leonem prædeceſſorem dum viueret pertinebant, ſeu pro vſu, commoditate, & ornamento dicti Palatii Apoſtolici, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis deputata fuerant, poſt ipſius Leonis prædeceſſoris infirmitatem, ex qua poſtmodum deceſsit, ex dicto Palatio, aut alias vndecunque furto ſubtraxerunt, ſeu alias quomodolibet abſque noſtra vel procuratorum noſtrorum expreſſa licentia abſtulerunt, ac etiam tam eos, apud quos huiuſmodi bona ſubtracta & ablata depoſita, ſeu eis donata, quam eos, quibus per dictum Leonem prædeceſſorem, ſeu alios etiam ſacrum Collegium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, antevel poſt obitum ipſius Leonis prædeceſſoris aliqua bona dicti prædeceſſoris, ſeu ſedis Apoſtolicæ commodata, impignorata, aut alias quouis modo conceſſa fuerint, requirimus, & monemus, eiſque diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus infra ſex dierum ſpatium, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino, eis & eorum cuilibet, ac canonica monitione præmiſſa aſsignamus, omnia iocalia, ornamenta, aurum, argentum, vaſa, pecuniam, veſtes, pannos, equos, mulos, mulas, imagines, ſupellectilia, & alia quæcunque mobilia, & immobilia bona ſic ſubtracta, aſportata, depoſita, vel donata aut commodata, nobis vel dilecto filio Vilhelmo de EnKenourt Datario noſtro cum effectu reſtituant, & illorum detentores ſcientes reuelent, alioquin lapſis diebus huiuſmodi, omnes & ſinguli prædicti Epiſcopali vel Archiepiſcopali, aut etiam alia maiori dignitate eccleſiaſtica præditi, interdicti ingreſſus eccleſiæ pœnam, alii vero excommunicationis & maledictionis æternæ ſententiam, quas in eos in iis ſcriptis proferimus, & a quibus niſi a nobis, & ſatisfactione præuia, præterquam in vero mortis articulo conſtituti, relaxationis & abſolutionis beneficium obtinere non poſsint, eo ipſo incurrant. Et ſi Pontificali dignitate præditi, ſub interdicto huiuſmodi per octo dies, præfatos ſex dies immediate ſequentes permanere, alij vero inferiores ab eis, eandem excommunicationis ſententiam animo indurato (quod abſit) ſuſtinere non formidauerint, extunc lapſis dictis octo diebus, Pontificali aut alia dignitate ſuperiori præditi, regimine eccleſiarum eis conceſſarum eo ipſo ſuſpenſi, ac tam ipſi ſi alia beneficia eccleſiaſtica obtineant, quam inferiores ab eis, omnibus & ſingulis monaſterijs, prioratibus, dignitatibus, adminiſtrationibus, canonicatibus, & præbendis, cæteriſque beneficijs eccleſiaſticis ſecularibus, & ordinum quorumcunque regularibus, cum cura, & ſine cura, quæ in titulum vel commendam ſeu adminiſtrationem, aut alias quomodolibet etiã ex quibuſuis Apoſtolicis diſpenſationibus, ſeu conceſsionibus, ac officij Romanæ Curiæ obtineant: Seculares vero feudis, vicariatibus, dominiis, & alijs iuribus, & priuilegijs quibuſcunque, eis per Romanam Eccleſiam, aut ſedem Apoſtolicam, ſeu alios quoſcunque, etiam quacunque alia auctoritate etiam Imperiali, vel Regali, eis conceſsis, etiam eo ipſo priuati exiſtant, & ad ſimilia beneficia, feuda, priuilegia, vicariatus, dominia, & iura obtinenda, necnon ad quoſcunque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam inteſtabiles ſimiliter eo ipſo fiant, poſſintque beneficia, officia, ac vicariatus, & feuda, aliaque iura huiuſmodi tanquam vacantia abſque alia declaratione deſuper facienda, a nobis & ſede præfata, & ab alijs ad quos pertinet illa concedere & dare, libere impetrari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegijs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, raptoribus, detentoribus, & occultatoribus bonorum huiuſmodi, ſeu eorum dignitatibus quomodolibet conceſsis, quæ quo ad hoc eis nolumus aliquatenus ſuffragari poſſe vel debere, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Illis autem quibus per Leonem prædeceſſorem, aut ſacrum Collegium, ſeu alios dicta bona reſtituenda impignorata, vel alias conceſſa fuerunt, quo minus rehabeant quod ſuum eſt, nolumus per reſtitutionẽ huiuſmodi in aliquo præiudicare. Ac volumus quod præſentes literæ in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & eccleſiæ Lateranen. valuis, ac acie campi Floræ etiam de Vrbe per aliquos ex curſoribus noſtris tribus diebus continuis affigantur, & qualibet die ad minus inibi per tres horas affixæ cuſtodiantur, & lapſis tribus diebus huiuſmodi, omnes & ſingulos bonorum prædictorum raptores & detentores, ac ſcientes, & non reuelantes, etiam quo ad omnes pœnas ſupradictas arctent & conſtringant, perinde ac ſi præſentes literæ ſingulis prædictis huiuſmodi bonorum raptoribus, & detentoribus, ac non reuelantibus ſingulariter & perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ requiſitionis, monitionis, mandati, aſsignationis, prolationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſecundo, Sexto Idus Septembris, Pontificatus noſtri anno primo.

A. de Caſtillo.

1

Conſtitutiones Sixti IV. Iulij II. Leonis X. & Adriani VI. de retentionibus cõſiſtorialibus, innouat & extendit.

MOTV proprio &c. Cum dudum fe. re. Sixtus Papa IV. & Iulius II. ac non nulli prædeceſſores noſtri, prouidendo ne illis de quorum perſonis eccleſijs Cathedralibus & Metropolitanis, ac Monaſterijs Cõſiſtorialibus prouidetur, ſeu ipſa Monaſteria commendantur, prorogatio Conſiſtorij preiudicium ſiue occaſionem litigandi inferret, conſtituerint & ordinauerint quod ſupplicationes deſuper ſignarentur, & datarentur, ad quarum datas cedulæ conſiſtoriales retrotraherentur, alias nullius eſſent roboris vel momenti: Nec non vt Camera apoſtolica, & ſacrum dilectorum filiorum Cardinalium collegium cum periculo promotorum animarũ in eorum iuribus, & annatis nõ defraudarentur, ſimiliter conſtituerint, & ordinauerint, quod literæ prouiſionis, ſeu commendæ eccleſiarum cathedralium & metropolitanarum, ac monaſteriorum conſiſtorialium ſine literis diſpenſationum retentionum monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, & regularium, ac penſionum quarumcunque non expedirentur: Ac deinde pie me. Leo Papa X & Adrianus VI. etiam prædeceſſores noſtri intellecto per eos, quod ſupplicationes diſpenſationum huiuſmodi retentionum Monaſteriorum & beneficiorum, ac penſionum prædictarum ad partem ſignabantur, & de illis in cedulis conſiſtorialibus nulla mentio fiebat, ad effectum vt literæ eccleſiarum, & monaſteriorum prædictorum contra ordinationes prædictas libere ad perſonarũ prouiſarum libitum expediri poſſent, Motu proprio, & ex certa ſcientia, mandata & ordinationes prædictas extendentes, de nouo ſtatuerint, decreuerint, & ordinauerint, quaſcunque ſupplicationes & motu ſimili, ſubquibuſuis datis inpoſterum ſignandas diſpenſationũ retentionum quorumcunque Monaſteriorum, & beneficiorum regularium, & ſecularium, ac quarumcunque penſionum, & ſimilium beneficiorum vacantium, & penſionum, per huiuſmodi prouiſiones & commendas conſiſtoriales nullius eſſe roboris vel momenti, nec in aliquo eiſdem perſonis prouiſis ſuffragari, ſed Monaſteria & beneficia prædicta per huiuſmodi prouiſiones impetrari poſſe, ac penſiones caſſatas & extinctas intelligi debere, niſi in cedulis prædictis ſuper illis diſpenſaretur, & de beneficiis ſic vacantibus prouiſum eſſet, ac ſupplicationes prædictas ſub quibuſuis datis deſuper ſignatas, niſi ad hoc quod ad illarum datas cedulæ prædictæ retrotraherentur, eis nequaquam ſuffragari poſſint: Nos prædeceſſorum prædictorum veſtigijs inherentes, ac fraudibus occurrere cupientes, conſtitutiones, mandata, ordinationes, ſtatuta & decreta prædeceſſorũ huiuſmodi innouamus, illaque iuxta eorum continentiam & tenorem obſeruari debere decreuimus, ac ad commendas beneficiorum quorumcunque per ſupplicationes etiam ſub data cedula &c. Conſiſtorialium ad partem ſignatas & ſignandas extendimus & innouamus. Mandantes dilecto filio noſtro Pompeio baſilicæ xij. apoſtolorum de Vrbe presbytero Cardinali S. R. E. Vicecancellario, & eiuſdem Cancellariæ Regenti, necnon dilectis filijs de maiori præſidentia Abbreuiatoribus, & alijs officialibus ad quos expeditio dictarum literarum etiam per cameram pertinet, præſentibus, & pro tempore exiſtentibus, vt mandata, ordinationes, ſtatuta, & decreta, prædeceſſorum prædictorum, ac noſtrum huiuſmodi inuiolabiliter obſeruent & obſeruari faciant & mandent. Necnon ordinatas Datario noſtro, & agentibus pro eo, quod ſupplicationes, diſpenſationum, retentionum, & capacitatis beneficiorum quorumcunque promotis, & translatis, ac commendatarijs eccleſiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Monaſteriorum Conſiſtorialium extra cedulas conſiſtoriales, & extra ſupplicationes commendæ huiuſmodi Monaſteriorum ad partem ſignatas non datent, nec tranſire permittant. Volumus autem, quod huiuſmodi mandato, & conſtitutioni per nullas clauſulas in ſupplicationibus ſiue cedulis appoſitas, etiam cum illius derogatione, & ſub quibuſuis atteſtationibus præſeruatiuis, niſi per mandatum ſpeciale manu noſtra ſignatum, tantum derogari poſſe. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & alijs contrarijs non obſtan. quibuſcunque.

Tenorẽ huiuſmodi cõſtitutionum habes ſupra in Leone x. pa. 164. nu. 36.

Cõſtitutionẽ Leonis habes ſupra pa. 164. nu. 36 Adriani vero, pa. 167. nu. 2

Placet & ita motu proprio mandamus. I.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo quarto, die vero Decima nona menſis Aprilis, pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ ſeptimi anno primo.

M. de Campania.

IDEM.

2

Contra homicidas, brigoſos, ac quoſcunque alios capitali pœna damnatos &c.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſancta beati Petri ſede, diuina diſponente clementia, meritis licet imparibus, conſtituti, conſiderantes, quod licet Deus, qui ex præcipui amoris ſui dulcedine hominem ad imaginem ſuam creauit, in legere veteri populo illi rudi, & infirmo mandauerit proximum diligi, inimicum vero in odium haberi permiſerit, tamen ſecundum Euangelicam doctrinam, quæ lege veteri excellentior, atque perfectior eſt, præcipit etiam inimicum diligi, & tranſgreſſorem huius legis vltionem expectare debere innuit, cum dixit, Qui gladio ferit, gladio perit. Vt igitur lex hæc ab omnibus ſeruetur, nec gladiatorũ impunitas a quoquam ſperari poſſit, & qui virtutis amore nolunt, ſaltem formidine pœnæ a vetitis abſtineant, ad officium noſtrum ſpectare duximus, illa, quæ pro pace, & quiete ciuitatum, & terrarum temporali dominio nobis, & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectarum, ac Ciuium, & incolarum in eis degentium, a prædeceſſoribus noſtris Rom. Pontificibus ſtatuta, & ordinata fuiſſe comperimus, vt eo maiorem obtineant firmitatem, quo ſæpius fuerint Apoſtolico præſidio communita, noſtri præſidii munimine corroborare, ac etiam de nouo ſtatuere, & ampliare, prout rationabiles cauſæ perſuadent,

Literas pij 2. vide ſupra pa. 30. nu. 7.

& id in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem poſtquam per fe. re. Pium Papam II prædeceſſorem noſtrũ acceptum, quod a certis annis tunc elapſis citra in terris, locis, & tenimentis dictæ eccleſiæ Romanæ mediate vel immediate ſubiectis, quamplura, etiam ex leuibus cauſis, commiſſa eſſe reperiebantur homicidia, idem prædeceſſor attendens crimen huiuſmodi inter alia perniciosum eſſe, & detestabile, & iuxta canonicas ſanctiones debere graui animaduerſione puniri, & tanto ſeuerius puniendum, & extirpandum fore, quanto manifeſtius cognoſcebatur, ex eo ſcandala, & plurima mala ſubſequebantur, ac cupiens, quod eiuſdem eccleſiæ mediate vel immediate ſubiecti pacifici forent, & modeſti, & terras, ac loca prædicta ſicariis ex purgare, inter alia per ſuas literas ſtatuerat, & decreuerat, quod omnes illi, qui pro delicto huiuſmodi forent cõdemnati ſeu alias de ciuitate aliqua, ſeu diſtrictu ipſius banniti, non poſſent ad ciuitatem, ſeu diſtrictum huiuſmodi quocunque tempore, ſeu in eis, vel eorum altero moram trahere, etiam habita pace ab hæredibus, & conſanguineis, ſeu filiis ipſius occiſi, nec Legatus etiam de latere, aut Gubernator, qui pro tempore foret, vel quiuis alius poſſet auctoritate Apoſtolica, ſeu ex officio ſuæ legationis aliquem homicidam, ſeu bannitum rebannire, & reducere, ſeu reuocare ad ciuitatem, vel diſtrictum, aut eorum alterum, ſeu ei licentiam, vel ſaluum conductum concedere, ſeu morandi in eis, vel eorum altero in perpetuum, vel ad tempus modicum, ſiue magnum, nec etiam ad diem vnum, ſiue noctem. Quod ſi ſecus per quẽcunque ex prædictis factũ foret, ipſo facto pœna excommunicationis ſine vlterioris ſententia declarationis, a qua per alium quam ſummum Pontificem, & tunc facta de hoc ſpeciali expreſsione, non poſſet abſolui, ac licentia, reductio, reuocatio, ſaluus conductus, & caſſatio proceſſus, & banni huiuſmodi, eſſent ipſo iure nulla, nulliuſque roboris, vel momenti, incideretque etiam in pœnam ducatorum mille auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, quam Theſaurarius, cui hoc ſecrete, vel publice foret relatum, & denunciatum, retineri faceret, & mandaret, nullo ſuper hoc expectato, ſeu requiſito ſuperioris mandato, quod ſi non faceret, ipſe Theſaurarius eandem ſententiam excõmunicationis ipſo facto cum eiſdem qualitatibus incurreret, ipſeque rebannitus, reductus, ſiue quocunq; alio modo reuerſus poſſet, & deberet capi, detineri, & incarcerari, ac de ipſo ſecundum ſententiam contra eum latam, iuſtitiam fieri per Gubernatorem, Poteſtatem, vel alios officiales ad quos ſpectaret, & pertineret, incontinenti, ſiue vlteriori ſententiæ notificatione, & requiſitione ſuperioris, vel alterius, ſub pœna ducentorum ducatorum auri Cameræ prædictæ applicandorum, quam Theſaurarius præfatus ſimili modo, ac forma, ac ſub ſimilibus cenſuris faceret retineri. Et quod quæcunque appellationes interpoſitæ, vel interponendæ ab huiuſmodi, vel alijs ſententiis, ſiue grauaminibus contra homicidas latis, vel a proceſſu contra eos facto, & ſi lis, vel inſtantia ſuper eis penderet, & inhibitiones vigore ipſarum emiſſæ forent per Auditorem Cameræ, vel alium quemcunque ordinarium, vel delegatum, eſſent nullæ, & inualidæ, nec ad vlteriora ſi per his & ipſarum vigore procedi poſſet, aut deberet. Quinimmo appellationes, lites, & cauſæ huiuſmodi cenſerentur auocatæ, extinctæ, & inualidæ, nec Poteſtates, ſeu alii officiales, quibus inhibitum foret, mandatis, inhibitionibus, ſuſpendentijs, cenſuris & pœnis in eis contentis aſtringerentur, immo tenerentur, & deberent ad executionem ſententiarum latarum procedere. Poſſet tamen in caſibus à iure, vel ſtatuto permiſsis appellari ad Gubernatorem ciuitatis ſeu prouinciæ, qui intra menſem cauſam diffinire teneretur, quo elapſo, inhibitio, & inſtantia ſuper eis eſſent nullæ, & libere ſine impedimento poſſet fieri executio ſententiæ, vel banni, ac ſi non fuiſſet inhibitum & appellatum. Quodque banniti, & condemnati propter huiuſmodi crimen homicidij cenſerentur banniti ab omnibus locis circumuicinis vſque ad miliaria quinquaginta, infra quæ ſi reperti forent, poſſent, & deberent capitalis ſententiæ, ſiue condemnationis pecuniariæ executiones fieri contra eos, per Poteſtates, & alios Officiales ciuitatis, diſtrictus, & loco præſidentes, ſub pœnis pecuniarijs ſibi in forma incurrendis. Ita quod omnes, & ſinguli homicidæ, quorum delictum notorium foret, vel de homicidio infamati, ſeu condemnati, etiam ſi de delicto huiuſmodi ex forma ſtatuti non poſſet inquiri, vel aliqua pœna imponi, vel etiam ſi ipſius delicti, vel pœna pro eo impoſita, ac Comitate Apoſtolica, vel alterius ab ea, vel à Romano Pontifice poteſtatem habente, eſſet facta remiſſio, caſſatio proceſſus, & ſententia annullata, vel alias quomodolibet diſpenſatum per viam gratiæ, vel iuſtitiæ ſeu ſtatutoris, in toto, vel in parte non poſſent habere officia, vel dignitates in quibuſcunque locis, ciuitatibus, & terris, a quibus banniti forent & in quibus domicilium eorum, originemque haberent, ſeu alias moram traherent, vel reſiderent, etiam ſi forent abſoluti, rebanniti, vel alias eorum ſententia, ſeu condemnatio, ſiue proceſſus [illegible], vel alias pro infectis habiti, ſed perpetuo eſſent infames, & omni officio, & dignitate priuati, nec poſſent ferre teſtimonium, nec tabellionatus officium exercere, neque admitterentur ad iudicandum, ſeu aliud officium exercendum, & ab omnibus actibus legitimis eſſent perpetuo ſuſpenſi. Quinimmo ſi huiuſmodi officia acceptarent, exercerent, ſeu alias ad ea exercenda admiſſi forent, tam ipſi, quam Gubernator, Legatus, aut ſuperior, qui eum eligere, vocare, aut ipſum officium exercere, ſeu ei præeſſe pateretur, pœnam quingentorum ducatorum auri ipſo facto incurrerent, & ſua gubernatione priuarentur, nec geſta in iudicio, vel extra iudicium, tam per eum, qui admiſſus foret ad officium, quam per eum qui illud exercere paſſus foret, de cætero valida eſſent, & robur obtinerent, quinimmo eſſent nullius roboris, vel momenti. Et ſi eccleſiaſticæ perſonæ forent, ſententiam excõmunicationis ipſo facto incurrerent, ſine vlteriori declaratione, a qua pœna non poſſent, præterquam à Romano Pontifice, cum ſpeciali delicti, ſeu homicidij huiuſmodi expreſsione abſolui, & Theſaurarius Cameræ ſine vlteriori requiſitione, ſeu notificatione, aut inhibitione, vel monitione, ſalarium eiſdem, vel alteri debitum retinere deberet, ſi ab eo deberetur, ſi vero non deberetur, Poteſtati, Gubernatori, vel alteri ad quem ſpectaret, ab eis, vel eorum altero exigi, & ſatisfieri, ſub eiſdem cenſuris in eiſdem literis, quas idem prædeceſſor per omnes ciuitates eccleſiæ publico præconio publicari mandauerat. Et deinde cum in alma Vrbe noſtra, inſtigante diabolo, peſtiferum, ac perniciosum malum creuiſſet, vt ſi quando inter aliquos, etiam pro leuiſsima cauſa, quam brigam vocant, rixa foret exorta, in qua alter alterum percuſſiſſet, aut vulneraſſet, percuſſus, aut vulneratus huiuſmodi, offendentis patrem, fratrem, aut filium, ſeu alterum ex propinquis, iniuria expeteret, & plerunque offenſionis ignarum, aut ob huiuſmodi exceſſus plurimum condolentem, horribili immanitate, & furioſa dementia in vindictam ſuæ iniuriæ vulneraret, & interdum occideret, aut aliquis propinquorum offenſi ad vltionem iniuriæ propinqui ſui (vt prætenditur) propinquum offendentis vulneraret, vel occideret, ſeu vulnerari, vel

occidi

occidi faceret. Inde quoque iuxta damnabilem abuſum ciuitatis vtraque pars ſe domibus priuatis includeret, quas in contemptum ſummi Pontificis, videlicet Principis, ac etiam Magiſtratuum ciuitatis, armatis complebant, & interdum fores domorum, ac porticus ſteccatis communiebant, vbi tanquam ad officinas, ac aſylum ſcelerum, perditi homines, & ſcelesti ab vtraque parte conueniebant, illic inuidia, factio coniungeretur atrociſsima ſceleris immanitate concordans, illic dementia, & furia eſſet venalis iniuria, dum hi, qui nulla erant iniuria laceſsiti, ad vindictam offenſorum inſana mente, & ſenili crudelitate coniurarent. Hi eſſent, quorum pedes veloces erant ad effundendum ſanguinem, qui viam pacis non cognouerant, inter quos fœda, & obſcœna commertia, alearum luſus, pecuniarum effuſio, patrimoniorum diſsipatio, diræ blaſphemiæ, & obſcœni agebantur inceſtus, ex his oriretur Regentium Rempublicam, & Magiſtratuum contemptus, ac ſeditiones nonnunquam ſuſcitarentur. Et ſi quando huiuſmodi rixæ, & diſſenſiones intercederent, non ſolum propinqui, atque coniuncti, ſed etiam extranei, vtrique parti ſe offerrent, quod vulgo apud eos, & materno vocabulo, ſare di bene, nuncupabatur, ex quo plerunque totius ciuitatis ſtudia diuidebantur, non ſine graui nota Regentium, atque diſcrimine Reipublicæ, armarentur aduerſus proximos miſeri ſpiritu diaboli repleti, omne ius humanæ ſocietatis, omnem charitatem, omnem ciuilem concordiam, damnabili abuſu ſubuerterent. Piæ me. Paulus Papa II. etiam prædeceſſor noſter, per ſuas literas perpetuo ſtatuerat, & ordinauerat, vt quicunque ex tunc deinceps Baro, aut Domicellus, ac Ciuis Romanus, vel quæuis alia eccleſiaſtica, ſecularisque perſona, cuiuſcunque conditionis, & qualitatis exiſteret, quacunque etiam atroci iniuria laceſsita, pro ſua, vel amici, aut propinqui iniuria vindicanda, patrem, aut filium, fratrem, aut propinquum, vel alias amicum, vel domeſticum offendentis, vulnerare, mutilare, occidere, vel quocunque modo realiter, vel perſonaliter offendere præſumeret, aut talia fieri faceret, vel mandaret, ſimiliter qui in Vrbe Roma, vel eius diſtrictu, occaſione rixæ, vel brigæ, domum communire, armatos receptare, aut tenere, vel adhærentes, & complices, ac fautores brigæ accreſcere, ſiue quamcunque conuentionem, congregationem, & collectam hominum ad vltionẽ iniuriæ inuocare, excitare, inuitare, vel receptare præſumeret, per ſe, vel alium, crimen læſæ maieſtatis, rebellionis, ac ſeditionis in Vrbe concitatæ reus cenſeretur, & haberetur, ac veluti talis à competentibus iudicibus ſeueriſsime puniretur. Eccleſiaſtici vero talia perpetrantes, omni dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio eſſent ipſo iure priuati, & perpetuo manciparentur, ac beneficia eorum libere per illos ad quos collatio pertinebat eorum conferrentur. Omneſque præterea talia committentes, tanquam Chriſtianæ Religionis alieni, publicæ pacis æmuli ab omni populo, ciuitate, loco, & terra dictæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiecta, eſſent perpetuo diſſidati, eorum bona tam mobilia, quam immobilia eſſent ipſo iure Cameræ Apoſtolicæ confiſcata. Nulli præterea talium alicuius aperiretur ianua dignitatis, aut honoris eccleſiaſtici, vel mundani, ſeu ad alicuius loci regimen eſſet aſcenſus, & vt magis eſſet famoſa eorum infamia, factio teſtamenti actiue & paſſiue eſſet eis interdicta, ad actus legitimos nullus eis pateret aditus, nulla porta panderetur, omni ſpe gratiæ, aut diſpenſationis adempta. Et præter prædictas pœnas ſententiam excommunicationis, & perpetuæ maledictionis incurrerent, à qua abſolui non poſſent, niſi per Romanos Pontifices, præterquam in mortis articulo conſtituti. Illi vero qui ipſis offenſis, vel offendentibus, ſeu brigoſis adhærere, fauorem, opem, auxiliumque promittere, aut in domibus, vel caſtris, locis, ſeu fortalitijs ſuis receptare, aut qui iuxta vulgare, ſare di bene, extunc deinceps præſumerent, tanquam fautores ſcelerum, & conſpiratores aduerſus publicam pacem, omnino ſimiles rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitationis, aut excommunicationis, & anathematis pœnas incurrerent. Et præterea vt domus & habitationes principalium offendentium, qui vindictam in alios (vt præmittitur) ſumere, & exercere, aut etiam qui ex vtraque parte domos ipſas munire, aut congregationes occaſione brigæ, aut collectas hominum adunare, vel armis, aut armatis, ſeu ſteccatis, aut propugnaculis communire auſi forent, in deteſtationem tanti facinoris demolirentur, & vſque ad ſolum ad perpetuam infamiam proſternerentur. Per hoc quoque ſæcularibus, aut alijs iudicibus ſuis competentibus non ademerat facultatem vtendi ſtatutis, & legibus aduerſus tales æditis, vel ædendis. Ac ſucceſsiue recolendæ memoriæ Sixtus Papa IIII. ſimiliter prædeceſſor noſter, accepto per eum, quod contenta in literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi à certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſeruata, & ex illorum non obſeruantia ſubditi præfatæ eccleſiæ procliuiores fuerant ad homicidia committenda, ac fere paſsim quotidie homicidia perpetrabantur, & homicidæ præfati ideo ad illa committenda promptiores exiſtebant, quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſuum remiſsionem conſequi facile poſſe, ac deteſtabilem, & horrendam talium ſicariorum nequitiam, ad aliorum cautelam iuris remedijs proſequi ſtudio cupiens indefeſſo, habita ſuper his cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de illorum conſilio per ſuas literas, decretaque Pij prædeceſſoris huiuſmodi, ac prout illa concernebant, omnia & ſingula in dictis literis Pij prædeceſſoris præfati contenta approbauerat, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerat, ac voluerat, & de eorundem fratrum conſilio ſtatuerat, & ordinauerat, quod condemnati eatenus, & quos in poſterum condemnari contingeret vbilibet in ciuitatibus, terris, & locis prædictis pro homicidio, ſiue vt principales, ſiue vt auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes, ſuarum condemnationum remiſsionem, aut contra illas ſaluum conductũ, & licentiam ſecure in loco patrati criminis, vel intra quinquaginta miliaria (vt præfertur) propinquo, nullatenus obtinere poſſent ab alio quam à Romano Pontifice, qui pro tempore eſſet, & alicuius alterius etiam Legati de latere remiſsio, nemini ſuffragaretur. Et ſi forſan contingeret eundem Romanum Pontificem ad remiſsiones, ſiue ſaluum conductum huiuſmodi procedere, talis remiſsio per præoccupationem proceſsiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa verus literarum Sixti prædeceſſoris huiuſmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſulas idem importantes inferius inſertus foret, ac ſpecificata, & determinata cauſa exprimeretur, quæ eundem Romanum Pontificem induceret ad derogandum eiſdem literis Sixti prædeceſſoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto prædeceſſore emanauerant. Et demum ſanctæ memoriæ Iulius Papa II. etiam prædeceſſor noſter, habita ſuper his cum fratribus ſuis tunc & dictæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum conſilio literas Pij, & Sixti prædeceſſorum huiuſmodi, prout illas concernebant, omnia, & ſingula in eiſdem literis contenta per quaſdam approbauerat, & innouauerat, ac robur firmitatis perpetuæ obtinere debere decreuerat, ac illas ad bannitos, exitios, & rebelles, aut

Literas Pauli 2 habes ſupra pag. 42 inſertas in alijs literis Sixti 4.

Literas Sixti IV. habes ſupra pag. 42.

Literas Iulij II habes ſupra in literis Leonis X. pa. 109. nu. 29.

alios pro quocunque alio crimine capitali à quibuſuis officialibus tam in dicta Vrbe, quam extra eam, & in terris eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis ius dicentibus, pro tempore condemnatos, ac brigoſos nuncupatos, pacem iuxta ordinationes dictæ Vrbis Apoſtolica auctoritate approbatas, facere recuſantes, necnon ius ſibimet contra alios dicentes, aut caualcatas ſine Romani Pontificis, aut officialium ſuorum ſpeciali licentia facientes, vel mouentes, præfata auctoritate de eorundem fratrum conſilio extenderat. Ac vniuerſis & ſingulis, tam laicis, quam eccleſiaſticis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, excellentiæ, & dignitatis, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, Domicellis, necnon Communitatibus, Vniuerſitatibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum quorumcunque locorum dictæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum diſtricte præcipiendo mandauerat, & inhibuerat, ne aliquis eorum homicidas, bannitos, exititios, & rebelles, aut pro alio capitali crimine condemnatos, aut brigoſos, pacem facere recuſantes, ſeu ius ſibi contra alium dicentes, aut caualcatas facientes, vel mouentes, in eorum ciuitatibus, caſtris, ſeu locis alijs quibuſcunque recipere, & retinere, ſeu auxilium, conſilium, vel fauorem directe vel indirecte, publice vel occulte, per ſe vel alium præſtare, aut in eorum domibus, ſeu caſtris, vel locis recipere, & receptare præſumerent. Et ſi aliquis contra inhibitionem, & mandatum huiuſmodi quouiſmodo directe, vel indirecte de cætero venire præſumeret, idem Iulius prædeceſſor omnes & ſingulos ſic contrauenientes excommunicationis maioris, & anathematis ſententiam, à qua non niſi ab ipſo Iulio prædeceſſore, & eiſdem ſucceſſoribus, præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa abſolui poſſent, incurrere, eoſque omnibus & ſingulis priuilegijs, gratijs, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus realibus, & perſonalibus, ac ciuitatibus, caſtris, terris, locis, & dominijs eorum, dignitatibus, & honoribus, iuribus, & officijs, ac etiam feudis, & conceſſionibus quibuſcunque, quæ à Romana prædicta, & quibuſcunque alijs eccleſijs obtinere noſcebantur, ſub quacunque verborum forma & tenore, ac cum quibuſuis efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, etiam præſeruatiuis ab incurſu pœnæ priuationis, eo ipſo priuatos, & inhabiles, ac indignos ad illa, & quælibet alia in poſterum obtinenda, & quoſcunque actus legitimos exercendos, fore nunciauerat. Et illa per ipſum Iulium prædeceſſorem, & ſucceſſores ſuos abſque aliqua declaratione ſuper incurſu pœnæ priuationis huiuſmodi, aut citatione eorum, qui priuationis pœnam incurrerent facienda, alijs perſonis in feudum ſeu vicariatum, aut alias, ac ſi per lapſum temporis conceſſionis, aut finitam lineam ad dictam Cameram reuertiſſent, libere concedere, ac alias de illis diſponere poſſe decreuerat, & declarauerat. Necnon ciuitates, terras, caſtra, & loca prædicta Cameræ præfatæ confiſcauerat, incorporauerat, applicauerat, & appropriauerat, ac confiſcata incorporata, & appropriata eſſe, ſicque contrauenientes pro rebellibus eiuſdem Eccleſiæ haberi, & cenſeri debere voluerat, eorum ſubditos, & vaſſallos, & arcium ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum prædictorum caſtellanos à quocunque fidelitatis iuramento, quo ipſi eſſent quomodolibet aſtricti, penitus abſoluens. Ciuitates quoque, terras, caſtra, & loca prædicta, ſi ad eiuſdem Eccleſiæ obedientiam ſe non reducerent, ſeu in præmiſſis quomodolibet delinquerent, & etiam quorumcunque eis auxilium, conſilium, vel fauorem quouis modo, directe, vel indirecte, publice, vel occulte præſtantium, etiam quacunque eccleſiaſtica, vel mundana, etiam Regali præfulgeant dignitate, & excellentia, vt præfertur, & ad quæ eos declinare contigeret, eccleſiaſtico ſubijciens interdicto, tandiu firmiter obſeruando, donec ibidem forent, etiam per triduum poſt inde diſceſſum. Illos quoque qui aliquem ſcirent culpabilem in prædictis, & eidem Iulio prædeceſſori, vel ſucceſſoribus ſuis intra trium dierum ſpatium non referrent, vel alicui per quem ad eum fideliter referretur ſimiles pœnas incurrere voluerat. Et inſuper per eundem Iulium prædeceſſorem accepto, quod cum nonnulli ciuitatum, caſtrorũ, & locorum, tam Regni noſtri Siciliæ citra Pharum, quam aliarum partium dictæ Eccleſiæ ſubiectarũ, etiam vrbi prædictæ adiacentiũ, qui propter homicidia aliaq; nefanda per eos perpetranda exceſſus, crimina, & delicta, & alias eorum demeritis id exigentibus a ciuitatibus, terris, caſtris, & locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur exules, rebelles, & banniti, quod in illis propterea ſecure morari nequirent, alij de ciuitatibus, terris, caſtris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis, ad Regnum, & alias partes adiacentes huiuſmodi, alij autem ex Regno, & adiacentibus partibus prædictis ad Ciuitates, terras, caſtra, & loca eidem Eccleſiæ ſubiecta prædicta, etiam dictæ vrbi adiacentia, ſe transferrent: Nonnulli Barones, Proceres, & domini, ſeu vicarij in temporalibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, ac Regni, & partium adiacentium prædictorum, eorumque officiales, & ſubditi, dictos homicidas, bannitos, criminoſos, atque rebelles homines ſcienter receptare & (quod grauius erat) protegere, & defendere non formidabant, ſe reos tantorum ſcelerum per homicidas, & alios bannitos prædictos perpetratorum apud Deum conſtituentes, & tam ipſis homicidis, & malefactoribus, quam alijs ſimilia, & grauia delicta perpetrandi, & committendi audaciam, & ſcelerum huiuſmodi impunitatem tribuentes, in animarum ſuarum periculum, iuſtitiæ conculcationem, ac dictæ ſedis auctoritatis contemptum, & ſcandalum plurimorum, idem Iulius prædeceſſor Motu proprio omnes & ſingulos Barones, Proceres, Milites, ac dominos, & Vicarios in temporalibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum eorundem, necnon noſtros, & eorundem Baronum, Procerum, Militum, & Dominorum Vicarios, officiales, & ſubditos, per ſuas literas requiſierat, & monuerat, eiſque, & eorum cuilibet, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrerent, diſtrictius inhibuerat, ne homicidas, bannitos, criminoſos, rebelles, alioſque infames homines præfatos, qui propter eorum delicta banniti, in locis originis ſuæ, ſeu alijs Regnorum, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum locorum prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterant, extunc de cætero nullatenus receptare, aut eis conſilium, auxilium, vel fauorem, quouis quæſito colore præſtare præſumerent. Quinimmo tales ad eorum dominia declinantes, ſeu in eis commorantes, capi, & ad forum, ſeu iuſtitias, vel officiales, ad quos punitio, & caſtigatio criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum, vt præfertur, de iure, vel conſuetudine pertinebant, & ſpectabant, deſtinare, aut ſi partibus læſis & offenſis vtilius foret, illos iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem ad pœnas a iure ſtatutas in locis vbi deprehenſi forent procedere procurarent. Cum ſimilis fe. rec. Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter accepiſſet, & re ipſa cognouiſſet, quod nequiſſimi ſicarii eo ad perpetranda homicidia, & mala omnia committenda procliuiores reddebantur, quo in opprobrium iuſtitiæ, & animi ſui indignationem, non ſolum in ciuitatibus, terris, caſtris,

literas Leonis X. habes ſupra pa. 149. nu. 19.

caſtris, & locis ipſi Eccleſiæ ſubiectis & non ſubiectis, dictæ Vrbis conuicinis, ſed etiam in Vrbe ipſa intra ædes, & palatia retinebantur, & recipiebantur, aut fauorem Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, Domicellorum, Dominorum temporalium, armorum Capitaneorum, dictorumque, & aliorum magnatum auxilium confouebantur, iudicum quoque, & officialium animaduerſio in eos ſæpe & ſæpius omiſſa fuerat. idem Leo prædeceſſor Motu ſimili, & ex certa ſcientia, priores literas Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in eis contenta per ſuas literas approbauit, & innouauit, adijciens, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuens, quod ſi Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarij, Feudatarij, armatorum Capitanei, Ductores, Magnates, Principes, Communitates, & Officiales ciuitatum, terrarum, & locorum dictæ eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, homicidas, bannitos, exititios, rebelles, aut pro quocunque crimine capitali pœna damnatos, necnon brigosos pacem facere recuſantes, treguarum, ſiue induciarum violatores, ſeu fractores, ius ſibimet contra alium dicentes, caualcatas, aut armatas, vel vltra numerũ decem hominum coadunatas facientes propria auctoritate, vel mouentes, ad eorum terras, ciuitates, caſtra, loca, territoria, & dominia declinantes, non ſolum reciperent, retinerent, vel eis auxilium, conſilium, opem, fauorem tacite, vel occulte, directe, vel indirecte præſtarent, aut contra mandata, & inhibitiones in eiuſdem Iulij prædeceſſoris literis contentas deuenirent, ſed etiam ſi eoſdem manu forti non acciperent, apprehenderentque, & captos ad mandatum Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſuorũ officialium exhiberent, traderentque, non ſolum omnes, & ſingulas ſententias, ac etiam priuationis pœnas in eiſdem literis expreſſas, verum etiam læſæ maieſtatis, & verum, ac nulla iuris, aut hominis factione confectum crimen eo ipſo incurrerent, & in eos ſic contrafacientes modo, & forma, quibus in veros criminis læſæ maieſtatis reos à iure procedi debere ſtatutum erat, procederetur, & tam ad prædictas, quam huiuſmodi læſæ maieſtatis criminis à iure inflictas pœnas executiue deueniretur. Et inſuper omnia & ſingula per Iulium prædeceſſorem, vt præfertur, per Leonem prædeceſſorem huiuſmodi innouata, ac de nouo ſtatuta, & illis adiecta, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari debere decreuit, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem, ſicut facti notorietas atteſtatur, plures Vrbis, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, locorum, & tenimentorum, ac Regni, & partium prædictarum contra literas prædeceſſorum huiuſmodi, elata ceruice, deuenire, & ſe aduerſus iuſtitiæ clypeum, & tutelam rebelles conſtituere præſumant, ac cenſuras, & pœnas prædictas in eiſdem literis contentas, ſenſu reprobo paruipendere non vereantur, in animarum ſuarum perniciẽ, diuinæ Maieſtatis offenſam, & Reipublicæ læſionem. Nos quorũ eſt ſceleratorũ inſolentijs, quibus aduerſus Deũ, & proximũ, ac prædictæ ſedis auctoritatẽ veluti catholicæ profeſsionis inimici ſæuiunt, ſalubriter reprimendis, ne ipſorum inualeſcat præſumptio, & peruerſitas extollatur, intendere, ſed criminoſorum temeritatem, vltrice iuſtitia, cohibere, ne literæ prædictæ quæ prouida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, ſed exceſſuum perpetratores, debita animaduerſione puniantur, opportunis remedijs prouidere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ſingulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, & Leonis prædeceſſorum literas huiuſmodi, cum ſtatuti, ordinationis, extenſionis, additionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiſcationis, incorporationis, applicationis, voluntatis, & mandati, ac omnibus, & ſingulis alijs in eis reſpectiue contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diſſidationis, criminis læſæ maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac alijs cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, & temporalibus in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrant, perpetuo inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Illaſque etiam ad hoc, vt homicidæ, ſicarij, exititij, criminoſi, rebelles, aliique infames propter homicidia, aut alia nefanda per eos perpetrata exceſſus, crimina, & delicta, in ciuitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur, banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filijs, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolum a locis circumuicinis vſque ad quinquaginta miliaria, ſed etiam ab omnibus, & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis etiam Regni, & partium prædictarum, nobis, & dictæ Rom. Eccleſiæ quomodolibet mediate, vel immediate ſubiectis, banniti, & exules ſint, & eſſe cenſeantur, nec in illis, ſeu eorum aliquo, etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſaluiconductus, remiſsionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ, moram trahere poſsint, & ſi in eis reſiderint, vel reperti fuerint, capi, detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pij prædeceſſoris huiuſmodi tenorem ſub pœnis in eiſdem literis contentis per officiales ciuitatis, terræ, caſtri, vel loci, in qua, vel in quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu officiales, ad quos criminum, & exceſſuum eorundem punitio de iure, vel conſuetudine pertinet, remitti debeant, extendimus, & ampliamus. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula, prout per Pium, Paulum, Sixtũ, Iulium, & Leonem prædeceſſores præfatos ſtatuta, & ordinata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, ita vt Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temprales, Vicarij, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, Communitates, Ciues, Officiales, & perſonæ ac alij ad quos prædictæ, & præſentes literæ concernunt, ac ipſorum ſinguli literas, & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis quomodolibet directe, vel indirecte contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, ſingulas cenſuras, & pœnas prædictas, eo ipſo abſque alia declaratione incurrant, & incurriſſe cenſeantur de nouo. Quodque Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini in temporalibus, Vicarij, & Feudatarij ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum etiam Regni, & partium prædictarum nobis, & eidem Eccleſiæ immediate ſubiectarum, aliquos noſtros, & dictæ eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos exules, bannitos, & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis fuerint, publice vel occulte, vllo vnquam tempore recipere, & acceptare nullatenus præſumant. Et ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominijs, vel territorijs huiuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem iuſsionem, vel requiſitionem noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorum, quo voluerimus, ſeu ſucceſſores ipſi voluerint tute conduci facere: Ac quod præmiſſa alias ſub ...

inuiolabi-

inuiolabiliter obſeruentur, omni excuſatione ceſſante cum effectu curare, ſub ſimilibus priuationis, & rebellionis, ac criminis læſæ maieſtatis pœnis ſi contrafecerint, eo ipſo incurrendis. Necnon vt homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi, & puniri poſſunt, quod communitates ciuitatum, & Vniuerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum in quibus, ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, ſub interdicti eccleſiaſtici, & duorum millium per Communitates, ac mille ducatorum per Vniuerſitates, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum eorundem Domicelli, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinquemillium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ irremiſsibiliter applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſsimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere. Et ſi eos capere nequiuerint, ſtatim commiſſum homicidiū vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumuicinorum, ad quæ declinabunt, aut declinare poterunt, notificari. Communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditionem tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam deuenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non potuerint, ſimiliter id vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum oppidorū, & locorum, ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt, inſinuare, & captos ad eorum iudices ordinarios traducere, & tradere, ſub ſimilibus pœnis teneantur, & debeant, ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus. Et ne facilitas veniæ incentiuum præbeat delinquendi, quibuſuis dictæ ſedis Legatis etiam de latere, ac Nunciis, & prouinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis communitatibus omnem ſuper abſolutionibus homicidiorū huiuſmodi per nos, & prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac ſedem eandem ſub quauis forma, & verborum expreſsione conceſſam, approbatam, & innouatam, auctoritatem, & facultatem reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus. Et ſi quando ſimiles abſolutiones per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac ſedem præfatam concedi contigerit, illas per iudices, & officiales, ad quos pertinet, niſi trinæ literæ Apoſtolicæ, ſub interuallo vnius menſis pro ſingulis literis huiuſmodi, cum expreſſa derogatione præſentium, deſuper emanauerint, nullatenus admitti, vel obſeruari volumus. Quocirca dilectis filiis Franciſco tt. ſanctæ Mariæ in Transtyberim presbytero Cardinali, noſtro, & pro tempore exiſtenti Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Clericis, & Præſidentibus, ac vniuerſis, & ſingulis Legatis prouinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, & Gubernatoribus, ac Officialibus ciuitatum, terrarum, & partium prædictarum, nobis, & dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectarum, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter in ſingulis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant, & mandent. Contrafacientes quoſuis, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ ſint, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciendam, in libris maleficiorum conſcribi, & annotari mandent, & faciant. Necnon capitales prædictas ſententias a miniſtris iuſtitiæ, abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurent, reales autem irremiſsibiliter exigant, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniariarū huiuſmodi contra communitates, & vniuerſitates, ac eorundem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos, propter eorum huiuſmodi inobedientiam repreſalias concedant, necnon realiter, & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes & requirentes in domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus Dominos dicti Regni, necnon illius prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, vt præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad præſides noſtrarum prouinciarum, vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in prælatis eorum literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadē ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, decreti, extenſionis, ampliationis, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, declarationis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, voluntatis, mandati, hortationis, & requiſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ M. D. XXIIII. Pridie idus Iunii, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Mathæus Gibertus.

IDEM.

3

Contra contrahentes matrimonia ſcienter in gradibus prohibitis.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis, ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Quia plerunque in futurorum euentibus imbecillitas humani iudicii adeo fallitur, vt quod vtile non ſolum coniectura, ſed etiam attenta, & prouida conſideratio pollicebatur, id prorſus inutile, ac animarum ſaluti maxime damnoſum reperiatur, propterea nonnunquam expedit, vt gratiæ, quæ olim conſulto, & rationabili de cauſa concedi videbantur, multo conſultius in poſterum denegentur, id quod neceſsitas præſentis prouiſionis euidenter oſtendet. Sane poſtquam fe. re. Clemens Papa V. prædeceſſor noſter in Concilio Viennenſi eos, qui diuino timore poſtpoſito, in gradibus conſanguinitatis, & affinitatis contra canonicas ſanctiones matrimonia ſcienter in ſuarum periculum animarum contrahere præſumpſiſſent, excommunicationis ſententiæ ipſo facto decreuerat ſubiacere;

gere; præcipiendo eccleſiarum Prælatis, vt tales tandiu excommunicatos publice nunciarent, ſeu nunciari facerent, donec ſepararentur ab inuicem, & beneficium abſolutionis obtinerent. Sedes Apoſtolica, & Romani Pontifices prædeceſſores noſtri conſiderantes grauia oriri poſſe ſcandala, ſi matrimonia huiuſmodi ſcienter contracta, & carnali copula conſummata, per diuortium dirimerentur, ad vitandum huiuſmodi ſcandalis, & ne mulieres perpetuo diffamatæ remanerent, inducebantur ad diſpenſandum cum illis, qui in gradibus huiuſmodi prohibitis matrimonia ipſa ſcienter contraxiſſent. Propter quod multi volentes in gradibus prohibitis matrimonia contrahere, ac ſperantes veniam, & abſolutionem, ac diſpenſationem a ſede prædicta facilius obtinere poſſe, illa paſsim contrahere, & carnali copula ſub tali ſpe cōſummare præſumpſerunt. Quæ abuſio, & corruptela cum iamdiu propter inueteratam hominum malitiam, & nimia dictæ ſedis in abſoluendo, ac diſpenſando facilitatem adeo creuerit, vt cupientes in gradibus prohibitis huiuſmodi contrahere, nullo pacto id facere vereantur, & vnde ſcandalis remedia petebantur, inde ſcandalorum materia, & occaſio nata videatur. Nos, quorum intereſt agrum domini ita colere, vt virtutes in eo creſcant, abuſiones vero quæcunque tollantur, ac malis moribus via, & aditus omnis præcludatur, huiuſmodi fraudibus, & dolis per quos multi diſpenſationes in præiudicium animarum ſuarum a nobis extorquere, ac clementia, & miſericordia Apoſtolica ſub ſpe veniæ, quæ vt experientia rerum magiſtra docet, peccandi viam pandit, abuti non ceſſant, obuiare volentes, habita ſuper his cum fratribus noſtris matura deliberatione, de ipſorum fratrum conſilio omnibus denunciandum, ſeu intimandum duximus, quod in poſterum cum illis, qui in gradibus prohibitis matrimonia ſcienter contraxerint, etiam ſi illa conſummauerint, non intendimus diſpenſare, ſed illa ſcandalis, quæ oriri poſſe formidaretur, minime attentis, omnino ſeparari mandabimus, abſolutionem duntaxat petentibus miſericorditer conceſſuri, cum gratia dignus non ſit, qui Canonum conditorem contemnit, illique cum animæ ſuæ detrimento iniuriam facit. Et vt intentio noſtra facilius ad effectum perducatur, ac omnibus innoteſcat, vobis, & veſtrum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, quatenus præſentes literas, ſeu earum tranſumpta, quibus manu publici notarij ſubſcriptis, & alicuius prælati, ſeu in eccleſiaſtica dignitate conſtituti ſigillo munitis, eandem prorſus fidem, ac ipſis originalibus literis præſtari volumus, in ſingulis eccleſijs ciuitatū, & diœceſum veſtrarum etiam vulgari ſermone, publicari, & ipſarum eccleſiarum valuis affigi faciatis, ne aliquis vllo vnquam tempore, huius noſtræ incommutabilis intentionis, & voluntatis ignorantiam prætendere, ſeu allegare poſsit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ intentionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ M. D. XXIIII. Sexto decimo Kalendas Septembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM.

4

Contra detinentes bona palatij apoſtolici, & ea non reſtituentes, ac ſcientes & non reuelantes, fauoremque detinentibus præſtantes.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Ad futuram rei memoriam. Cogitur Romanus Pontifex pro Apoſtolicæ auctoritatis tutela, cenſuræ neceſſario contra eos qui Dei timore poſtpoſito manus improbas & rapaces ad aliena bona, præſertim Fiſco Cameræ Apoſtolicæ debita, extendere non verentur, eo acrius arma ſpiritualia exercere, quo eorum proteruia peramplius dignoſcitur inualeſcere. Dudum ſiquidem a fe. re. Adriano Papa VI prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Adrianus Epiſcopus ſeruus ſeruorū Dei. Ad futuram rei memoriam. Nuper fe. re. Leone Papa X prædeceſſore noſtro, ſicut domino placuit ſublato de medio &c. Cum autem, ſicut nobis plene innotuit, licet aliqua ex bonis furto ſublatis & aſportatis prædictis eidem Adriano prædeceſſori reſtituta comperiantur, nihilominus quamplura alia etiam precioſa bona iocalia, & ornamenta, quæ pro vſu commoditate & ornamento Palatij, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis prædictorum deputata fuerant, adhuc occupata & detenta exiſtant. Nos dicto Adriano prædeceſſore, ſicut domino placuit, poſtmodum ſublato de medio, ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti, conſiderantes tempore Pontificatus Adriani prædeceſſoris huiuſmodi, peſte, & alijs impedimentis ſuccedentibus plures ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & alios Curiales ab Vrbe, & Romana Curia ſe abſentaſſe, & dictarum literarum notitiam forſan habere non potuiſſe, ac volentes, prout nobis ex commiſſo paſtoralis officij debito incumbit, Cameræ & ſedis Apoſtolicæ indemnitati, & ne in eorum detrimentum aliqui de dictis literis ignorantiam prætendere valeant, opportune prouidere, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, præinſertas literas prædictas, etiam quo ad omnes cenſuras, & pœnas, ac alia in eis contenta quæcunque, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium innouamus, ac plena roboris firmitate ſubſiſtere, ac quoſcunque iocalium, ornamentorum, & bonorum, non ſolum ad Adrianum & Leonem præfatos, ſed etiam alios quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem & Cameram prædictas quomodolibet pertinentium raptores, ſubtractores, aſportatores, detentores, occupatores, ac ſcientes & non reuelantes, & vt detineantur, occupentur, & non reſtituantur, ſeu non reuelentur, vim, auxilium, conſilium, vel fauorem publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore inferentes ſeu præſtantes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, nobilitatis, & conditionis exiſtant, niſi illa infra terminum in ipſis præinſertis literis ſtatutum venerabilibus fratribus & prælatis noſtris domeſticis Balthaſari Scaleñ. & Iacobo Nepeſiñ. Epiſcopis, quibus illa ſub vtriuſque eorum quietantia manibus ſuis proprijs ſubſcribenda conſignari volumus; & mandamus, & quorum quietantias manibus eorum proprijs ſubſcribendas, ac ſi manu noſtra ſubſcriptæ eſſent ratas & gratas habebimus, reſtituant, ac ſcientes niſi reuelauerint, omnes & ſingulas cenſuras & pœnas in eiſdem præinſertis literis contentas eo ipſo incurriſſe decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ præfatus

Literas Adriani habes pa 167 num. 3.

fatus Adrianus prædeceſſor in dictis præinſertis literis voluit non obſtare, cæteriſque cõtrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod quamprimum præſentes literæ (quarum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, ſicuti ipſis originalibus literis fidem plenam adhiberi volumus) in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & eccleſiæ Lateranẽ. ac aciei campi Floræ etiam de Vrbe, per vnum ex curſoribus noſtris affixæ fuerint, perinde ſingulos quos concernunt quo ad præmiſſa omnia arctent, ac ſi ipſæ præſentes literæ eis ſingulariter & perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ M D. XXIII. Decimo Kalendas Ianuarij. Pontificatus noſtri Anno primo.

IDEM.

5

Extenſio & ampliatio literarũ Leonis X. & Adriani VI. cõtra detinentes bona apoſtolica prætextu regaliũ &c.

MOTV proprio &c. Cum intellexerimus quod nonnulli prætextu regalium, ſeu iocalium, aut bibalium, ſeu iurium ſibi debitorum, nonnulla bona etiam pretioſa, puta gemmas, margaritas, lapillos pretioſos, vaſa aurea, & argentea, ac ærea, equos, mulos, ac mulas, ſupellectilia, & domus Apoſtolicæ vtenſilia, ac alia diuerſi generis & ſpeciei ad ſe. re. Leonem X. Adrianũ VI. & alios prædeceſſores noſtros, ac nos & Cameram noſtram Apoſtolicam ſpectañ. & pertineñ partim propria auctoritate, partim à nonnullis ad id nullam a nobis ſeu ab eiſdem prædeceſſoribus, ſeu ab eis ad id ſpecialiter deputatis perſonis ſpecialem auctoritatem habentibus, aut donata, aut accepta, aut ratione ſibi debitorum iurium, aut bibalium, ſeu iocalium, prætextu obſequiorum nobis, & eiſdem prædeceſſoribus impenſorum, data, & conceſſa poſsideat, & detinent, ac nobis, ſeu a nobis ad id deputatis perſonis non reſtituunt, ſeu qui ſciunt ea, quæ per alios ſic indebite poſsidentur & detinentur non reuelant, in graue animarum ſuarum periculum, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ detrimentum & iacturã: Nos eorum conſcientias exonerare, ac eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ indemnitati conſulere volentes, omnes & ſingulas cenſuras, & pœnas, tam per nos, quam per prædeceſſores præfatos contra bonorum Apoſtolicorum raptores, receptatores, & poſſeſſores ſic detinentes, & non reſtituentes, ſcientes, & non reuelantes promulgatas, etiam ad ſupraſcriptas vndecunque & qualitercunque ea habentes, detinentes, & non reſtituentes, ſcientes & non reuelantes extendimus & ampliamus. Ita quod ea niſi a nobis, ſeu ab eiſdem prædeceſſoribus, ſeu ad id a nobis, ſeu ab eiſdem prædeceſſoribus ſpecialiter deputatis perſonis ea habuerint, per ſchedulas manu noſtra, ſeu prædeceſſorum, ſeu a nobis, vel ab eis deputatarum perſonarum ſubſcriptas, nobis & ſedi prædictæ, ſeu a nobis deputatis perſonis infra tempus in eiſdem noſtris literis contentum reſtituere, & reuelare debeant, & teneantur, ſub cenſuris & pœnis in eiſdem noſtris literis contentis, quibuſcunque contrarijs non obſtantibus. Volumus autem quod præſentibus manu noſtra propria ſignatis, ſeu earum tranſumptis, etiam impreſsis manu venerabilium fratrum, & prælatorum noſtrorum Scaleñ. & Nepeſiñ Epiſcoporum, ad id a nobis ſpecialiter deputatorum ſubſcriptis, tanta fides adhibeatur in iudicio, & extra, quanta ſi ſub plumbo noſtro expedirentur, adhibenda eſſet, & adhiberi deberet. Datum Romæ apud ſanctum Petrum die xxix. menſis Decembris, Pontificatus noſtri Anno primo.

IDEM.

6

Confirmatio & ampliatio literarum Adriani VI ſuper iuriſdictione tribunalis Curiæ Ripettæ.

MOTV proprio &c. Nuper fe. re. Adrianus Papa VI prædeceſſor noſter ad ſupplicationem dilectorum filiorum & Vniuerſitatis Nautarum ſiue Barcharolorum Tyberonis et Anienis, ſeu Tyberonis Ripettæ Almæ Vrbis nonnulla ſtatuta, & in Camera apoſtolica diſcuſſa & conceſſa, apoſtolica auctoritate approbauerat, quibus inter alia cauebatur expreſſe, quod præfati Conſules deputati pro tempore in aliquibus controuerſijs, & cauſis ſuper quibuſdam rebus, & bonis per fluuium Tyberis & Anienis deuectis in certis pecuniarium ſummis haberent iuriſdictionem cognoſcendi, & terminandi ſola facti veritate inſpecta etiã manu Regia. Cum autem, ſicut accepimus, multas quæſtiones & controuerſias quotidie in facto oriri non ſolum inter ipſos Barcharolos, ſed etiam inter Ciues Romanos, alioſque Mercatores ſe exercentes in dicto flumine ventilandas quæ in apicibus iuris inuolutæ deberent decidi, & cognoſci conſilio iuriſperitorum, & propterea præfatos Conſules penitus ignaros indigere ſummopere viro iuris peritia inſignito. Nos qui ipſius Vrbis præcipuam curã gerere tenemur proſpero ſtatui, ac felici regimini, ac tam Romanorũ Ciuium & Curialium, ac forenſium Mercatorum in fluminibus ſe exercentium, & id ipſam Vrbem victualia multa, & alias merces deferentium, ac deferri facientium, quam præfatorum Conſulum & Vniuerſitatis Barcharolorum commodo, & vtilitati prouidere volentes, ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Omnia, & quælibet ſtatuta, priuilegia, & facultates per Adrianum prædeceſſorem præfatum Conſulibus, & Vniuerſitati Barcharolorum quomodolibet conceſſa approbamus, confirmamus, & ampliamus. Eiſdem etiam omnibus, & ſingulis priuilegijs, facultatibus, Nautis, & Mercatoribus Ripæ Vrbis conceſsis, & concedendis in rebus, & bonis per dicta flumina conducendis pariter in omnibus, & per omnia vti, potiri, & gaudere libere, & licite poſsint, & valeant, auctoritate prædicta indulgemus. Volumus autem quod per Præſiden. Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ſeu eius Decanum pro tempore exiſtentem deputetur aliquis Iuriſperitus, qui in eorum tribunali iuſtitiam cuiq; adminiſtrare poſsit, & valeat, & eidem ſic vt præmittitur deputato quaſcunque cauſas, controuerſias, quæſtiones, ſeu contentiones & differentias ſuper, & pro quibuſuis rebus, & bonis, & mercibus per dicta flumina ad Vrbem deuectis, & quomodocunque

illocumque ad eam deuehen. concernen. tangen. ac quibuſuis pecuniarum ſummis propterea debitarum, & exigen. Necnon criminales, & præſertim a rixis, & blaſphemijs in Deum, & eius matrem Virginem, ac ſanctos, etiam per dictos Barcharolos, & huiuſmodi mercatores inibi exercen. prolatis prouenien. in quibus tamen pœna pecuniaria, & non ſanguinis, venit imponenda cum omnibus, & ſingulis ſuis emergentibus inciden. dependen. annexis, & connexis ſummariæ, Simpliciter & de plano, ſola facti veritate inſpecta, etiam manu regia audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. ac dictos crimînoſos, & blaſphematores, & cultus, diuini contemptores qui pœna pecuniaria, pro tertia parte Cameræ Apoſtolicæ, pro alia tertia dictæ vniuerſitati, & reliqua tertia parti exequenti applican. mulctandi venient, & debite puniendi, ac omnia & ſingula in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facien. plenam & liberam authoritatẽ & licentiam, auctoritate apoſtolica concedimus, & impartimur, Eidemque deputato, & pro tempore deputando, eiuſque iuriſdictioni, omneſque, & ſingulas cauſas cum præfatis inciden. & annexis illarumque actores, & reos ſubijcimus & ſubmittimus, ita & taliter, vt ne quis eorum quolibet alio tribunali in ſimili occaſione præmiſſarum rerum & allegara iuriſdictione huiuſmodi fori non niſi nulliter procedi poſsit. Item quæcunque quæ per ipſum, vt præmittitur deputatum alias rite ordinari ſtatui pronunciari & decerni contigerit valida, & efficacia fore, & firmiter obſeruari, Sicque per quoſcunque iudices &c. Sublata &c. Iudicati debere irritum quoque &c. Decernimus. Mandantes dilectis filijs Præſiden. & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac eiſdem Conſulibus & vniuerſitati Barcharolorum ac eorum iudici, vt dicitur deputan. ad nutum eorundem Clericorum amouibili in præmiſsis pacifice gaudere faciant, nec eos deſuper quomodolibet impediri perturbari, vel moleſtari permittant, ac quaſcunque litteras neceſſarias deſuper quatenus opus fuerit tradant, & concedant. Nõ obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac Vrbis Ripæ & Ripettæ prædictæ Iuramento &c. roboratis ſtatutis conſuetudinibus reformationibus & decretis, necnon quibuſuis priuilegijs indultis & conceſsionibus illis, aut alijs quomodolibet in contrarium forſan conceſsis, & confirmatis quibus derogamus, ac eis aduerſus præmiſſa, nullatenus ſuffragari poſſe volumus, etiam ſi talia forent quæ de verbo ad verbum inſeri deberent, quorum tenores, & compendia pro expreſsis habemus. Cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Fiat vt petitur. I.

Et motu proprio, & ad beneplacitum Cameræ Fiat. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Ianuarij, Anno primo.

IDEM.

7

Innouat literas Sixti IV. & Iulij II. Pro abundantia rei frumentariæ, & agriculturæ exercendæ.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad ſacrã beati Petri ſedem, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione vocati, continua meditatione vrgemur, vt iuxta commiſsi nobis paſtoralis officij debitum, circa ea, per quæ almæ Vrbis noſtræ, in qua ſedes ipſa dinoſcitur collocata, proſperitati, illiuſque incolarum, & ad eam confluentiũ perſonarum commodo, & neceſsitati opportune conſuli poſsit, ſollicitis ſtudijs intendamus, ac incolarum, & perſonarum earundem diſpendijs, congruentibus remedijs occurramus, prout temporum qualitate mature penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Sane licet dudum fe. re. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter, attendens quod a pluribus tunc retroactis annis omnis regio dictæ almæ Vrbi finitima frequenter habuerat ſteriles frumenti, & bladorum prouentus, cũ graui populorum in ea degentium iactura, & afflictione, & conſiderans id præter & vltra cæli naturalem curſum & diſpoſitionem, potiſsime etiam prouenire ex raritate culturæ agrorum, qui propter aliquem forte maiorem vtilitatem inde prouenientem eorum domini potius ſentiebantur inculti, vt eſſent in paſcua animalibus brutis, quam colerentur, aut coli ſinerentur in alimentum, & ſuſtentationem hominum, per ſuas literas ſtatuerat, & ordinauerat, quod ex tunc deinceps perpetuis futuris temporibus liceret omnibus, & ſingulis agros arare, & colere volentibus, in prædictæ Vrbis noſtræ territorio, & Patrimonij beati Petri in Tuſcia, ac Campaniæ maritimæ, & maritimæ prouincijs, rumpere, & arare, ac colere, alias debitis & conſuetis temporibus, tertiam partem vniuſcuiuſque tenimenti ſeu tenutæ quam eligendam duceret, tam ad quæuis monaſteria, capitula, ſeu alias eccleſias, & pia loca, quam ad quaſuis priuatas & particulares perſonas cuiuſuis ſtatus, vel conditionis ſpectantes & pertinentes, petita tamen, licet non obtenta, eorum ad quos ſpectaret licentia, dummodo iudicum tunc deſuper deputatorum, ſeu alicuius eorum auctoritas interueniret, & mandauerit propterea omnibus & ſingulis tenimentorum ſeu tenutarum huiuſmodi dominis tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus cuiuſuis ſtatus, vel conditionis exiſterent, & quauis dignitate præfulgerent, vt abſque vlla prorſus reſiſtentia ſinerent omnes & ſingulos colere volentes, tenutas ipſas pro eorum arbitrio & voluntate iuxta ſtatuti huiuſmodi tenorem & formam rumpere, & arare, nullum omnino eis aut alicui eorum, vel ipſorum famulis & miniſtris, per ſe, aut alios impedimentum, aut moleſtiam inferentes: volueritque tam ſuper tempore rumpendi, quam ſuper electione tertiæ partis huiuſmodi tenutarum, quæ arari deberet, ac reſponſione pro arata, & culta parte dominis facienda, & ſuper alijs quibuſcunque differentijs, & controuerſijs, ſi forte aliquas differentias, ſeu controuerſias ſuper ijs quouiſmodo oriri contingeret inter eos, qui arare, & colere vellent, & quorum tenutæ ararentur, præcipue ſuper damnis, & intereſſe, ſi quæ forſan illo primo anno prætendere poſſent prædicti domini tenutarum, ſeu eorum conductores ſe ex inſperato eorum cultu pati, vtraque pars præfatorum iudicum, aut duorum ex eis iudicio & determinationi ſtare & acquieſcere tenerentur, neque poſſent aut deberent ſe mutuo ſuper huiuſmodi aut quibuſuis alijs differentijs ex huiuſmodi ſtatuti tenore quouiſmodo prouenientibus coram quibuſuis alijs iudicibus conuenire, aut iudices ipſi quacunque etiam poteſtate & auctoritate fungerentur, eos audire, vel ſe de ipſis controuerſijs impedire, & ſi ſecus forſan actum foret, id totum irritum & inane, ac nullius roboris vel momenti eſſe decreuerit. Et deinde pie memoriæ Iulius Papa II. etiam prædeceſſor noſter literas prædictas per quaſdam innouauerit, & quamuis ex prouiſione ſua huiuſmodi plu-

rimi agriculturæ ſe dediſſent, & in territorio dictæ Vrbis, & alijs locis circumuicinis magna frumenti, & aliorũ bladorum quantitas colligeretur, & ex illa dictæ Vrbis neceſsitatibus abundanter ſubueniri poſſet. Quia tamen Barones, & Domicelli dictæ Vrbis, domini temporales oppidorum circumuicinorum eorum ſubditis, ne frumentum, & alia blada ad dictam Vrbem deferre præſumerent, interdicebant, & ab eiſdem ſubditis, qui non ſine magnis ſudoribus illud recolligerent, vili pretio habere, illudque eis cum frumentum alijs carius vendidiſſent, perſoluere nolebant, ab agriculturæ huiuſmodi laudabili, & perneceſſario exercitio, in animarum ſuarum periculum, & incolarum Vrbis, & Curialium huiuſmodi non modicum præiudicium, & grauamen deſiſtere compellebantur, idem Iulius prædeceſſor Motu proprio, & ex certa ſcientia, per alias ſuas literas omnes & ſingulos Barones, & Domicellos Romanos, ac quaſcunque alias perſonas tam eccleſiaſticas quam ſeculares, oppida, terras, & villas infra quinquaginta milliaria a dicta Vrbe poſsidentes, ab eorum ſubditis frumenta, & blada, præterquam pro vſu, & neceſsitate victus domus eorum, emere, & ad dictam Vrbem deferri, interdicere, & prohibere, aut illa ad alia loca, quam ad eandem Vrbem abſque ſpeciali ſua, ſeu Cameræ Apoſtolicæ ſibi nota licentia deferre præſumentes, ac in præmiſsis auxilium, conſilium, vel fauorem publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore præſtantes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, etiam ſi Cardinalatus honore fulgentes forent, requiſierit, & monuerit, eiſque diſtricte præcipiendo mandauerit, quatenus intra quindecim dierũ ſpatium, poſtquam poſteriorum literarum prædictarum notitiam haberent, videlicet Communitates, & Vniuerſitates, ac Barones, & alij in præmiſsis auxilium & fauorem præſtantes, ab emptionibus & prohibitionibus, ac interdictionibus huiuſmodi, extunc deinceps penitus, & omnino deſiſterent, alioquin lapſis dictis quindecim diebus, Barones, ac Communitatum, & Vniuerſitatum ſingulares perſonas, & alios auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes, extunc prout ex ea die, & econtra excommunicationis ſententiam, a qua ab alio quam a Romano Pontifice, & facta de eo ſpeciali, & expreſſa mentione, præterquam in mortis articulo conſtituti, & præuia ſatisfactione, abſolui nequirent, innodauerit, Archiepiſcopos vero, Epiſcopos, & alios Prælatos ſuſpenderit a diuinis, & nihilominus, ſi aliqui ex prædictis Baronibus, & alij ciuitates, oppida, & terras in feudum, ſeu in vicariatũ, aut alias quouis titulo obtinentes, lapſis alijs extunc ſequentibus quindecim diebus a præmiſsis non deſiſterent, dominio dictorum feudorum omnino & penitus priuauerit, Fiſcoque Apoſtolicæ Cameræ applicuerit, & eorum ciuitates, terras, oppida, & villas eccleſiaſtico ſubiecerit interdicto ipſo facto, quod niſi præuia ſatisfactione relaxari per alium quã per ipſum Iulium prædeceſſorem interdixit, & prohibuit. Si vero vltra ſemeſtre dictos vltimos quindecim dies immediate ſequentes in eorum prauo propoſito, & duritia obſtinate perſeuerando mandatis ſuis huiuſmodi non parerent, ſed parere contemnerent, extunc ipſo iure omnibus, & ſingulis ciuitatibus, oppidis, terris, villis, feudis, & iuribus, quæ a Romana, & alijs eccleſijs, aut alias obtinebant, vel recognoſcebant, eadem auctoritate priuauerit, & ad illa & alia obtinenda perpetuo inhabilitauerit, priuatoſque & inhabiles eſſe, ac ciuitates, oppida, terras, villas, & iura huiuſmodi Cameræ Apoſtolicæ pleno iure incorporata decreuerit, & declarauerit, prout in eiſdem literis plenius continetur. Et in ipſa Vrbe in præſentiarum propter multiplicationẽ, & augmentum illius incolarum, & habitatorum, maior copia frumenti quam antea notorie ſit neceſſaria, nihilominus exercitium artis agriculturæ, & colendorum agrorum huiuſmodi in regione dictæ Vrbis finitima, & illius territorio prædictis vltra medietatem ab eo quod ante viginti annos exiſtebat, diminutum fuerit, & cultus exercendæ agriculturæ huiuſmodi, etiam docente experientia rerum magiſtra, propter multitudinem vaccarum rubearum in eodem territorio exiſtentium, in dies prætermittatur, & ars ipſa quodammodo pereat, quo fit, vt in dicta Vrbe frumenti penuria inualeſcat. Nos conſiderantes terram præfatæ Vrbi finitimam, quam illius domini ad paſcua multorum animalium vtuntur, ſub iſto cælo fœcundam exiſtere, & cõuenientius fore, vt terra ipſa vomere, & aratro ſcindatur, & aretur, ac potius ſemen ex ea ad vſum hominum, quam fenum, quod ſua ſponte ad vſum animalium produxit, recolligatur, & quod ex cultu agriculturæ huiuſmodi homines ad laborem nati in exercitio honeſto ſe poterunt exercere, & aer ſalubrior reddetur, & non ſolũ dictæ Vrbi, & illius incolis, & curialibus, ac cæteris hominibus in terris S. R. E. ſubiectis de frumento neceſſario prouideri, verumetiam illud per mare ad alias nationes grano indigentes deferri poterit, ac propterea volentes artem agriculturæ, & colendorum agrorum huiuſmodi in priſtinum ſtatum reſtituere, ac rei frumentariæ in dicta Vrbe opulentiæ prouidere, & futuræ illius penuriæ obuiare, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, literas Sixti, & Iulij prædeceſſorum huiuſmodi, ac in eis contenta quæcunque, ita vt tertia pars omnium tenutarum, & poſſeſsionum, & caſalium, tam in territorio, & Patrimonio, ac Campania maritima prædictis, quam citra Vrbem infra viginti miliaria conſiſtentium, tam ad eccleſias, monaſteria, & hoſpitalia quæcunque, ac Cameram Apoſtolicam, quam Barones, Domicellos, & Ciues Romanos, ac forenſes cuiuſcunque dignitatis, & conditionis, etiam ſi Prælati, Commendatarij, vel etiam S. R. E. Cardinales fuerint, aut eorum domini quacunque alia dignitate tam eccleſiaſtica quam mundana & temporali fulgeant, quomodolibet pertinentium, abſque vlla exceptione vel prohibitione ſingulis annis pro frumentis ſerendis, & recolligendis, ſcindi, arari, & coli poſsit, & debeat, & a die publicationis præſentium liceat vnicuique tenutas, poſſeſsiones, & caſalia prædicta ad tenuas, & poſſeſsiones ipſas pro futuro anno rumpendum, & colendum ingredi: ſic tamen, quod ſi domini earundem tenutarum, & poſſeſsionum illas pro dicta tertia parte colere, vel per alios coli facere voluerint, dummodo frumenta in illis recolligenda ad dictam Vrbem deferantur, non liceat alijs in eorum caſalibus aliquid innouare, aut illorum poſſeſsiones colere, ſed eiſdem dominis tenutas, & poſſeſsiones ipſas colere nolentibus, liceat alijs ciuibus, vel mercatoribus Vrbis habitatoribus, vel quibuſuis alijs perſonis tertiam partem tenutarum, & poſſeſsionum huiuſmodi in quolibet caſali, pro eorum arbitrio, & vbi eis melius videbitur, abſque aliqua prohibitione, & impedimento, ſub pœna quingentorum ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pro qualibet vice per prohibentes, vel impedientes eo ipſo incurrenda, rumpi, arari, & coli facere, ita vt cultores ipſi cum dictis poſſeſsionibus paſculare pro paſcendis bobus laborantibus neceſſarium habeant, & laboratores illo indigentes, eaſdem poſſeſsiones pro paſcularibus reſeruatas quolibet anno a principio menſis Auguſti cuſtodiri, & culturas eligendas in principio menſis Ianuarij,

marij, vel poſt, prout eiſdem commodius & opportunius videbitur, rumpi, & arari facere poſsint, nec pro intratura pro rubro terræ aliquid, vel tantum pro quolibet rubro terræ laborare in pecunia, ſed ſolum & duntaxat de tenutis, poſſeſsionibus, & caſalibus infra octo miliaria ab ipſa Vrbe conſiſtentibus, quintam partem frumenti, vel bladorum recollectorum in dicto territorio fideliter & more boni coloni in frumento bono, & recipienti ac mercantili arbitrio Conſulum artis ſoluere teneantur. Et pro tenutis, poſſeſsionibus, & caſalibus in eodem territorio ab octo miliaribus vltra diſtantibus ab Vrbe vſque ad quindecim, vel ſexdecim miliaria, ſimiliter de ſeptima parte frumenti recollecti pro quolibet rubro, modo & forma præmiſsis, reſpõdere debeant: ſic tamen quod ſub tenutis, & poſſeſsionibus prædictis non comprehendantur, nec comprehenſa cenſeantur, quo ad reſponſionem ſeptimæ partis fructuum tenutæ & poſſeſsiones in Latio, & Campania maritima conſiſtentes, pro quibus propter faciliorem earum culturam, & multitudinem laboratorum de quinta parte fructuum reſpondetur, & in quibus conſuetudo hactenus ſeruari ſolita ſeruetur, & ſi contingat illas per aliquos præſentium vigore laborari, reſponderi debeat modo præmiſſo, ac pro tenutis, & poſſeſsionibus vltra dicta xvj miliaria citra, & vbicunque conſiſtentibus (dummodo non ſint loca vicinia fluminum Tyberis, in quibus conſuetudo loci, quo ad reſponſiones ſeruetur) cultores illorum dominorum dominis eorum decimam partem frumenti, & bladorum, quæ in illis ſic cultiuatis & laboratis excreuerint, reſpondere teneantur, exceptis dominis illarum eas colere volentibus, qui alijs præferantur, dummodo blada ipſa etiam illa, de quibus daretur tracta, ad Vrbem prædictam deferantur, ac per flumen & fauces Oſtiæ extrahantur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innouamus, ac vim, & vigorem perpetuo habere, viribuſque ſubſiſtere, & obſeruari debere decernimus. Et nihilominus pro potiori cautela præmiſſa omnia de nouo modo ſupradicto, ac quod cultores præfati cum animalibus, bobus, & equabus neceſſarijs ab omni repreſaliæ receptione, & retentione, tam in Vrbe quam extra, liberi & exempti exiſtant, nec occaſione alicius debiti vel obligationis etiã in forma dictæ Cameræ, & Ripæ & Ripettæ moleſtari, capi, pignorari, nec eorum animalia vel frumenta tolli, pignorari, ſeu auferri poſsint. Et quotienſcunque precium frumenti in præfata Vrbe non excedet decem & octo iulios, pro quolibet Rubro ad menſuram maiorem Pala batuta nuncupatam, debeat dari cuilibet mercatori tracta quinquaginta Rubrorum pro quolibet aratro, cum ſolutione tractæ duorum Iuliorum pro Rubro, & non vltra, de quibus vnus iulius cum dimidio dictæ Cameræ, medius vero Iulius pro quolibet rubro Militibus ſancti Petri cedat, quæ quidem tracta dari debeat pro vna tempore recollectionis frumentorum, & pro alia medietatibus in feſto Natiuitatis domini noſtri Ieſu Chriſti, & interim tractæ dari non debeant alijs, donec ipſi eorum frumenta vendiderint, vel nauigio ad alia loca deferri fecerint. Poſsint tamen dari tractæ per ad id deputatos pro maiori ſumma, quando eſſet maior abundantia, eorum arbitrio, ita quod in Vrbe ipſa propterea penuria non proueniat iuxta voluntatem noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium, & diſcretionem executorum infraſcriptorum. Ac quod liceat habentibus locationes caſalium etiam ad longum tempus ab eccleſijs & monaſterijs Vrbis vel hoſpitalibus huiuſmodi renuntiare in perpetuum dictis locationibus, quas in huiuſmodi euentum caſſamus, irritamus, & annullamus, ad effectum præmiſſum, nec teneantur ad ſolutionem alicuius ſummæ vltra tempus, quo tenutas, poſſeſsiones, & caſalia huiuſmodi tenuerunt, & illorum fructus perceperunt, nec liceat alicui habere armentum vaccarum rubear ū in dicto Vrbis territorio infra decem miliaria, excedens centum & vigintiquinque vaccas ad plus, quoque in tenutis, poſſeſsionibus, & caſalibus Ciuium Romanorum laicorum illas colere, & agriculturam exercere volentium, non poſsint alij foreníes laborare, ſed ſolum & duntaxat alii ciues Romani, de quibus domini illorum contententur, & alij habitantes in dicta Vrbe artem prædictam exercere volentes, dummodo tenutæ, & poſſeſsiones ipſæ pro dicta tertia parte cultiuentur, & laborentur, auctoritate, & tenore prædictis ſtatuimus, & ordinamus, diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis tenutarum ſeu poſſeſsionum, & caſalium prædictorum dominis, tam eccleſiaſticis quam ſecularibus, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, quauis dignitate præfulgentibus, ne tenutas, & poſſeſsiones ipſas colere volentibus, ſeu eorum miniſtris & famulis præfatis, per ſe vel alium directe vel indirecte impedimentum vel moleſtiam aliquam inferre quoquomodo præſumerent, ſed eos abſque vlla prorſus reſiſtentia tenutas, & poſſeſsiones prædictas pro eorum arbitrio, & voluntate, iuxta prædictarum, & præſentium literarum tenorem, rumpere, & arare permitterent. Et nihilominus præfatos barones, & domicellos Romanos, ac quaſcunque alias perſonas tam eccleſiaſticas quam ſeculares, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentes, etiam Cardinalatus honore fulgentes, oppida, terras, & villas in dicto territorio poſsidentes, requirimus, & monemus, eiſque diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus ab eorum ſubditis frumenta, & blada, præterquam pro viu, & neceſsitate victus domus eorum, vt præfertur, emere, & ad dictam Vrbem deferri interdicere, & prohibere, aut illa ad alia loca quam ad eandem Vrbem abſque ſpeciali noſtra, ſeu Cameræ prædictæ nobis nota licentia deferre, aut in præmiſsis auxilium, vel conſilium, aut fauorem publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore præſtare vlterius præſumant. Alioquin ſi contrafecerint, ex nunc, prout ex tunc & econtra ipſos omnes, & ſingulos excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, priuationis, inhabilitatis, applicationis, & incorporationis, ac alias cenſuras & pœnas in poſterioribus literis Iulij prædeceſſoris huiuſmodi contentis poſt terminos in eiſdem poſterioribus literis contentos incurriſſe declaramus, ac quidquid ſecus attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quo circa venerabili fratri Antonio Epiſcopo Præneſtinen. & dilecto filio noſtro Andreæ tituli ſanctæ Priſcæ presbytero Cardinali, per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, ac venerabilis frater noſter Bernardus Epiſcopus Ceruſin modernus & pro tempore exiſtens in dicta Vrbe Gubernator, necnon dilecti filij Magiſter Philippus de Senis notarius noſter dictæ Cameræ Clericus, & Iacobus de Fraiapanibus, ac Iulius Petri de Matthæis Romanis, & Iacobus de Rucellariis Florentinus ciuis, & illis deficientibus per eundem Gubernatorem eorum loco ſurrogandi, ſeu tres aut plures ex eis per ſe vel alium prædictas & præſentes literas, ac in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dictorum colere volentium deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra, ſingulas literas, & in eis contenta huiuſmodi iuxta illarum tenorem, quacunque recuſatione, vel præterquam ad nos interpoſita reclama-

tione non obſtante, firmiter obſeruari: non permittentes eoſdem colere volentes, deſuper per dominos præfatos ſeu quoſcunque alios quomodolibet moleſtari, impediri, vel perturbari. Necnon communitates, vniuerſitates, barones, & alias perſonas præfatas auxilium, conſilium, fauorem præſtantes, quotiens opus fuerit excommunicatos, & a diuinis ſuſpenſos publicent, & ab alijs etiam nominatim nunciari & publicari, & ab omnibus chriſtifidelibus. donec meruerint abſolutionis beneficium obtinere, arctius euitari. Et demum etiam ciuitatibus, oppidis, terris, feudis, & iuribus prædictis priuatos, & illa eidem Cameræ incorporata fore, etiam omiſsis ſolemnitatibus poſitiui iuris, inſtante etiam fiſci noſtri Procuratore, declarent, & ad declarationem huiuſmodi etiam brachio militari, & gentium armorum ad noſtra & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ ſtipendia militantium exequantur. Contradictores, moleſtatores, impedientes, perturbatores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, eorum arbitrio imponendas, & realiter exigendas, ac alia opportuna iuris remedia compeſcendo. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac literis inſtitutionis Militum prædictorum, necnon Vrbis, terrarum, oppidorum, & villarum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus, & decretis, priuilegijs quoque & indultis Apoſtolicis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Baronibus, ac alijs præfatis a dicta ſede forſan conceſsis, quæ eis quo ad præmiſſa noluimus ſuffragari: nec non pactis, & conditionibus in dictis locationibus forſan appoſitis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores in præfatis literis voluerunt non obſtare contrarijs, quibuſcunque: Aut ſi Communitatibus, Vniuerſitatibus, Baronibus, & alijs præfatis vel quibuſuis alijs, communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum ne quenquam de præmiſsis haſitare, aut ignorantiam allegare forſan in poſterum contingat, volumus pariter & decernimus quòd præſentium literarum tenor per omnia loca publica dictæ Vrbis ſolemniter publicari ac præconizari debeat, & ſic publicatus & præconizatus a die qua publicatus fuerit perinde arctet omnes quos concernit, ac ſi ſingulus eorum perſonaliter intimatus fuiſſet. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, decreti, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, declarationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ M. D. XXIII. Decimo Kalendas Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM.

8

Contra pugnantes in duello, & dantes eis auxilium, vel fauorem &c.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Conſueuit Ro. Pontifex ex Apoſtolicæ ſedis prouidentia ad reprimendum nefarios conatus peruerſorum contra canonicas ſanctiones, & mandata Apoſtolica in ſuarum, & aliarum animarum periculum, ac dictæ ſedis contemptum temere tendentium, geſta prædeceſſorum quandoque innouare, ac innouata confirmare, & Apoſtolico munimine roborare, prout in domino conſpicit ſalubriter expedire. Sane dudum fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter, Motu proprio duellorum, & gladiatorum vſum per ſuas literas damnauit, & improbauit, ac in terris S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, per quoſcunque quauis auctoritate, & poteſtate, ac nobilitate fulgentes, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ex quacunque cauſa, etiam a legibus permiſſa, fieri omnino prohibuit. Quas quidem literas poſtmodum piæ memoriæ Leo Papa X. prædeceſſor noſter, & ſecundum carnem frater patruelis, pro illarum maiori robore per ſuas literas, cum literarum Iulij prædeceſſoris huiuſmodi de verbo ad verbum inſertione innouauit, prout in eiſdem literis, quas præſentibus de verbo ad verbũ inſeri fecimus, plenius continetur. Nos igitur cupientes literas prædictas pro Chriſtifidelium animarum, & corporum ſalute, ac tranquillitate inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas prædeceſſoris huiuſmdi auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, decernentes illas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis plenum firmitatis robur obtinere, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, & per executores in illis deputatos aduerſus contrafacientes ad executionem pœnarnm procedi debere. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores in dictis eorum literis voluerunt nõ obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Tenor vero literarum prædictarum ſequitur, & eſt talis.

Lrãs Leonis habes ſupra pag. 147. nu. 27.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quam Deo, & hominibus &c. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ M. D. XXIIII. Idus Februarij, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IDEM.

9

Approbat & innouat literas Leonis X. ſuper erectione monaſterij Conuertitarum de Vrbe.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ex corpore, & anima conſtet homo, & nobilitate ſubiecti actionis nobilitas metiretur, Chriſtus quod Saluator noſter teſtatus fuerit, gaudium eſſe in cœlo maius ſuper vno peccatore pœnitentiam agente, quam ſuper nonagintanouem iuſtis qui non indigent pœnitentia, manifeſte apparet monaſterium monialium Beatæ Mariæ Magdalenę, in quo mulieres carnis libidini & licentioſæ vitæ antea

aſſuetæ

aſſuetæ charitatiue recipiuntur, ac in viam Domini diriguntur, earumque & illas ſequentium animabus æterna ſalus paratur, tanto pauperum hoſpitalia, in quibus Chriſti pauperes hoſpitantur, infirmi curantur, eſurientes cibantur, nudi cooperiuntur, & alia vitæ ſubſidia miniſtrantur, necnon etiam aliarum ſanctimonialium loca excellere, quanto anima corpus, & perpetua tranſitoria, ac cæleſtia terrena, & ſpiritualia corporalia, quantoque millenarius numerus denarium numerum antecellunt. Vnde nos, qui in minoribus conſtituti, & Cardinalatus honore fulgentes, Deo a quo cuncta bona procedunt auctore, monaſterium ipſum fundauimus, circa illius conſeruationem, augmentum, & propagationem eo diligentius vigilamus, quo opera noſtra ſumpſit exordium, & maiori nunc, diuina fauente clementia, fungimur poteſtate, vberrimamque inde acceptabilem meſſem Deo indies conſpicimus prouenire. Dudum ſiquidem fe. re. Leo Papa X prædeceſſor noſter per eum accepto, quod compiures incontinentes mulieres in alma Vrbe noſtra degentes, ſi aliquem religioſum locũ vbi reciperentur haberent, a turpi & inhoneſta vita huiuſmodi recederent, & caſte deinceps viuendo gratum exhiberent altiſsimo famulatum: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine parochialem eccleſiam ſanctæ Luciæ de Vrbe Regionis Columnæ in monaſterium monialium ſub inuocatione beatæ Mariæ Magdalenæ cum campanili humili, campana, dormitorio, refectorio, hortis, hortalitijs, & alijs officinis neceſſarijs pro perpetuis vſu & habitatione mulierum a lapſu carnis & ſordida vita recedentium & pœnitentiam agere volentium, monialium beatæ Mariæ Magdalenæ de pœnitentia nuncupandarum, cuiuſcunque ſtatus, gradus, nobilitatis, conditionis, præeminentiæ, & nationis forent, erexit: & inibi vnã Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, quæ non perpetuo, ſed ad certum tempus inibi præeſſet, præficiendam eſſe, ac mulieres huiuſmodi vocatis Rectoribus Societatis Charitatis de Vrbe, qui de qualitatibus earum plene informari deberent, recipi, & tria vota ſolennia in manibus huiuſmodi Abbatiſſæ aut prioriſſæ pro tempore exiſtentis emittere ac regulam Beati Auguſtini earum ſtatui congruam profiteri, & habitum nigrum ſubtus, ac deſuper chlamydem ſeu ſcapulare album, ad deſignandam vitæ mutationem geſtare, ac ſub perpetua & ſtrictiſsima clauſura, quã nullus cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, auctoritatis, & præeminentiæ exiſtens, ac etiam Cardinalatus honore præfulgens, ſub maledictionis, ac damnationis æternæ, & excommunicationis latæ ſententiæ pœna, cuius abſolutionem ſibi & ſucceſſoribus ſuis canonice intrantibus tantummodo reſeruauit, violare præſumeret, viuere, & a colloquio, voce, vel in ſcriptis quarumcunque perſonarum ſecularium vel regularium, etiam affinium, & parentum quomodocunque, niſi per craticulam ferream præſentibus Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa huiuſmodi, ac duabus antiquioribus & grauioribus ipſius monaſterij monialibus, ac etiam ſi videretur, duobus rectoribus ſocietatis huiuſmodi penitus abſtinere, ac ſub cura fratrum minorum conuentus ſanctæ Trinitatis de Vrbe ſubeſſe, redditus vero, prouentus & bona quæcunque dicto monaſterio quomodolibet pro tempore ſpectantia & pertinentia, per Rectores ſocietatis huiuſmodi regi & gubernari ac diſtribui, necnon quatuor claues & ſeras totidem in portis introitus ipſius monaſterij eſſe, ipſaſque claues penes quatuor Rectores ſocietatis huiuſmodi permanere debere, nec portam ipſius monaſterij, niſi ſaltem duobus ex rectoribus ſocietatis huiuſmodi tunc præſentibus, aperiri poſſe. Et pro ſupportatione onerum, ac expenſarum inibi in dies pro tempore neceſſariarum omnia & ſingula bona, ac ſpolia curialium meretricum ex illicito quæſtu & extra matrimonij clauſtra & pudorem viuentium, in dicta Vrbe pro tempore ab inteſtato & abſque condendi ſeu faciendi teſtamentum facultate decedentium, quæcunque & qualiacunque forent, eidem monaſterio perpetuo applicata & incorporata eſſe decreuit, ac ex tunc prout cum caſus adueniret, & econtra applicauit, & incorporauit, necnõ ipſis curialibus & inhoneſtis mulieribus, quæ ad minus quartã vel quintam partem bonorum ſuorum quorumcunque mobilium & immobilium eidem monaſterio pie relinquere, legare, vel donare vellent, faciendi & condendi teſtamentum, ac de reliquis earum bonis mobilibus & immobilibus cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis, & valoris forent, libere & licite diſponendi facultatem conceſsit, ac voluit quod rectores dictæ ſocietatis pro dicto monaſterio agentes bonorum legatorum, donatorum, ſeu relictorum huiuſmodi, & aliorum bonorum earundem curialium meretricum ab inteſtato, aut ſine facultate teſtandi decedentium, & proterea ad monaſterium ipſum pertinentium, quandocunque caſus contingerit, poſſeſsionem realem & actualem capere & retinere, ac de ipſis bonis nomine, & ad opus dicti monaſterij diſponere poſſent, ita tamen quod de ipſis bonis duo inuentaria coram probis viris per Notarium publicum incontinenti & quanto citius poſſent facere tenerentur, quorum vnum Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ pro tempore, reliquum vero ſocietati huiuſmodi aſſignare deberet. Et inſuper correctori pro tempre dicti conuentus fratrum minorum ſtatuta, tam circa horarum, ac diuinorum officiorum celebrationem, quam alia directionem ipſarum monialium concernentia condendi, ac de confeſſoribus idoneis rectoribus Societatis huiuſmodi gratis & acceptis eiſdem monialibus pro tempore exiſtentibus prouidendi, ipſaſque moniales & earum ſingulis pro tempore exiſtentes, a quibuſcunque earum peccatis, criminibus, exceſsibus, ac delictis quantumcunque grauibus & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, de quibus corde contritæ & ore confeſſæ forent, totiens quotiens opus fuerit, auctoritate Apoſtolica abſoluendi, eiſque pœnitentiã ſalutarem iniungendi facultatem conceſsit, ac monaſteriũ ipſum, illiuſque Abbatiſſam & moniales, ac res & bona quæcunque ſub ſua & ſedis eiuſdem, ac beati Petri protectione, & inuiolabili conſeruatione ſuſcepit, nec non Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ, ac monialibus pro tẽpore exiſtentibus eiuſdem monaſterij, ſingulisque Chriſti fidelibus vtriuſque ſexus vndecunque exiſtentibus, & manus adiutrices pro ſuſtentatione monaſterij & monialium huiuſmodi porrigentibus, omnes & ſingulas, ac eaſdem indulgentias, facultates, ac peccatorum remiſsiones quas ſocietati charitatis huiuſmodi ac illi manus adiutrices porrigentibus conceſſerat, conceſsit. Ac rectoribus parochialium & aliarum Eccleſiarum in Vrbe conſiſtentibus, vt quam primum de obitu curialium meretricum huiuſmodi noticiam haberent, id rectoribus ſocietatis huiuſmodi infra certum breue & peremptorium terminum eis deſuper etiam ſub cenſuris & pœnis tunc expreſsis præfigendum, notificare & reuelare haberent, præcepit inter alia per ſuas literas, prout in illis plenius continetur. Et deinde dicto prædeceſſore, ſicut Domino placuit de medio ſublato: Nos diuina fauente clementia ad ſummum Apoſtolatus apicem aſſumpti, omnia beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura apud ſedem prædictã tunc vacantia, & inantea vacatura, collationi & diſpoſitioni reſeruauimus, decernentes ex tunc irritum & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari,

Lrãs Leonis habes ſupra pag. 161. nu 35.

attentari. Cum itaque poſtmodum eccleſia ſanctæ Luciæ prædicta per liberam reſignationem dilecti filij Ioannis Baptiſtæ Beccari nuper ipſius eccleſiæ rectoris de illa quam tunc obtinebat in manibus noſtri ſponte factam, & per nos admiſſam, apud ſedem eandem vacauerit, & vacet ad præſens; nulluſque de illa præter nos hac vice diſponere potuerit, ſiue poſſit, reſeruatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis, & licet accepimus pro eo quod in dictis literis inter alia, quod ipſo Ioanne Baptiſta qui tunc etiam dictæ Eccleſiæ rector exiſtebat, in hoc expreſſe conſentiente, & omne ius ſibi in dicta eccleſia quomodolibet competens, in manibus dicti prædeceſſoris ſponte & libere remittente, ipſe prædeceſſor eandem eccleſiam in monaſterium huiuſmodi erigebat, expreſſum fuit, & forſan etiam ex alijs cauſis de viribus literarum huiuſmodi a nonnullis hæſitetur: Nos vt literarum prædictarum votiuus ſuccedat effectus, prouidere volentes: Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium literas prædictas, ac omnia & ſingula in eis contenta ab earundem literarum data, & in illorum fauorem inde ſecuta quæcunque approbamus, & innouamus, & valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac omnibus & ſingulis quorum intereſt ſuffragari debere, & in omnibus & per omnia, etiam perinde ac ſi tempore datæ literarum huiuſmodi conſenſus Ioannis Baptiſtæ, & remiſſio iuris, ac reſignatio, & illius admiſſio huiuſmodi interueniſſent, volumus: & pro cautiori tutela in eccleſia ſanctæ Luciæ prædicta, & apud illam vnum ſub inuocatione beatæ Mariæ Magdalenæ huiuſmodi monaſterium monialium cum eccleſia, campanis, campanili, clauſtro, dormitorio, refectorio, hortis, hortalitijs, & alijs officinis neceſſarijs, pro perpetuis vſu & habitatione mulierum curialium nuncupatarum, & extra matrimonij pudorem viuentium, & huiuſmodi impudicam vitam relinquere, ac in eodem monaſterio altiſſimo famulari volentium, perpetuo erigimus, & inſtituimus ipſam Eccleſiam S. Luciæ ſiue præmiſſo, ſiue alio quouiſmodo, aut ex alterius cuiuſcunque perſona, ſeu per ſimilem dicti Ioannis Baptiſtæ, vel cuiuſuis alterius reſignationē, de illa in Romana curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & ſponte factam, aut conſtitutionem piæ memoriæ Ioannis Papæ XXII. etiā prædeceſſoris noſtri quæ incipit Execrabilis, vel aſſecutionem alterius beneficij eccleſiaſtici quauis auctoritate collati vacet, etiam ſi tanto tempore vacauerit, quod eius collatio iuxta Lateranenſis ſtatuta concilij ad ſedem prædictam legitime deuoluta, ipſaque eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter vel alias generaliter reſeruata, & ſub titulo Sancti Laurentij in Lucina exiſtat, & ad collationem, prouiſionem, & quamuis diſpoſitionem Siluij tituli Sancti Laurentij huiuſmodi presbyteri, aut cui collatio, prouiſio, & omnimoda diſpoſitio beneficiorum eccleſiaſticorum ſub dicto titulo exiſtentium reſeruatæ exiſtunt, Sigiſmundi S. Mariæ nouæ Diaconi Cardinalium dilectorum filiorum noſtrorum, ac pro tempore exiſtentis dicti tituli presbyteri Cardinalis pertineat, & ſuper ea inter Ioannem Baptiſtam prædictum, ac alium ſiue alios in dicta curia vel extra eam lis, cuius ſtatum, ac nomina & cognomina iudicum & collitigantium, necnon fructus, redditus, & prouentus eccleſiæ Sanctæ Luciæ, & monaſterij prædictorum, & quorumcunque illis annexorum præſentibus haberi volumus pro expreſsis, pendeat indeciſa, cum annexis huiuſmodi, ac omnibus iuribus & pertinentijs ſuis eidem monaſterio perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, ac pro illius eccleſia concedimus & aſsignamus, ita quod liceat Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ, & monialibus monaſterij huiuſmodi per ſe vel alium ſeu alios corporalem eccleſiæ ſanctæ Luciæ, & annexorum iuriumque & pertinentiarum prædictorum poſſeſsionem propria auctoritate libere apprehendere & perpetuo retinere ipſorumque, eccleſiæ & annexorum fructus, redditus & prouentus in ſuos, ac dictorum eccleſiæ, & annexorum vſus & vtilitatem conuertere, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, ac in eadem eccleſia titulum, qualitatem & eſſentiam beneficij eccleſiaſtici perpetuo ſupprimimus & extinguimus, ac eccleſiæ & annexorum huiuſmodi fructus, redditus, prouentus, ac bona quæcunque eidem monaſterio perpetuo applicamus, & appropriamus, & quod per Capellanum a deputatis dictæ Societatis Charitatis, ad eorum liberum nutum quotiens voluerint ponendum & amouendum, eidem eccleſiæ in diuinis deſeruiri, ac illius parochianorum animarum curam exerceri, ipſique deputati pro tempore voluerint, auctoritate Apoſtolica, curam huiuſmodi a dicta eccleſia perpetuo amouere & ſeparare, & vni vel pluribus eccleſijs vicinis de illarum rectorum conſenſu perpetuo applicare & concedere, & quod ipſa eccleſia ſanctæ Luciæ de cetero inperpetuum non S. Luciæ ſed S. Mariæ Magdalenæ inuocari, & nuncupari debeat, Quodque confeſſor monialium earundem infra ſepta monaſterij vel illius eccleſiæ huiuſmodi habitare nullatenus poſsit, & quod Gubernatores dicti monaſterij ſaltem quolibet menſe ad monaſterium ipſum accedere, & ex illius Abbatiſſa ſeu Prioriſſa & Capellano, aliiſq; perſonis ad hæc opportunis inueſtigare occurrētia, & facere ſicuti bonos decet paſtores, ac ſollicite vigilare, ne monialis aliqua dicti monaſterij de his quæ exterius, nec aliqua perſona non monialis dicti monaſterij quicquam niſi de expreſſo conſenſu, & licentia dictorum Gubernatorum ſcribere poſsit, ordinare, necnon quæcunque ſtatuta & ordinationes licita & honeſta, monaſterium & eccleſiam huiuſmodi, illorumque Abbatiſſam ſeu Prioriſſam, moniales, capellanos, confeſſores, & perſonas, ac bona quæcunque quomodolibet concernentia, quotiens voluerint concedere, alterare, & mutare, quaſcunque pœnas de quibus eis placuerit in contrauenientes apponere, & quæcunque ſtabilia bona cuiuſcunque valoris exiſtant, ad monaſterium & eccleſiam prædicta quomodolibet tunc & pro tempore pertinentia, pro euidenti vtilitate, aut neceſsitate monaſterij huiuſmodi vendere, & permutare, ac in emphyteuſim perpetuam, vel ad tempus locare, & quocunque alio titulo alienare, dictæ ſedis vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita, & loco decedentis ex Venerabilibus fratribus noſtris Theatino, & Caſertano Epiſcopis, quibus curam dicti monaſterij in ſpiritualibus commiſimus, alium, ac decedente etiam reliquo, etiā alium, & ſic duos Prælatos, ſi fieri poſsit, ita prouectæ ætatis ſicuti ipſi Theatin. & Caſertan. Epiſcopi, & illis in exemplari vita, modeſtia, ſana doctrina, diligenti prudentia, & efficacia ſermonis, ac alijs virtutibus quibus ipſi Epiſcopi a Deo decorati exiſtunt, ſimiles diligenti diſcuſsione maturaque deliberatione eligere, & tunc Romano Pontifici præſentare, & ſi ipſe Romanus Pontifex ipſos præſentatos, vel eorum aliquem recuſauerit, alium vel alios ſimiliter eligere, & præſentare, & ſic ſucceſsiue quotiens aliquis ex prælatis huiuſmodi defecerit, & tam prælati quam deputati, & Gubernatores prædicti, omnia & ſingula in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere & exequi: quodque monaſterium, & illius eccleſia, Abbatiſſa ſeu Prioriſſa, moniales, Capellani, confeſſores, perſonæ, res, & bona quæcunque ac ipſam eccleſiam viſitantes, &

eidem

eidem monaſterio bene facientes omnibus & ſingulis priuilegijs, immunitatibus, indulgentijs, etiam plenarijs peccatorum remiſsionibus, indultis, exemptionibus, prærogatiuis, facultatibus, & gratijs, quibus alia quæcunque monaſteria quorumcunque monialium ordinum & quorumcunque etiam mendicantium, & huiuſmodi ſocietas Charitatis, illiuſque confratres, eccleſia, perſonæ, res, bona quæcunque, ac eccleſiam ſocietatis huiuſmodi viſitantes, & eidem ſocietati benefacientes quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri & gaudere poterunt in futurum, non ſolum ad inſtar, ſed æque principaliter vti potiri & gaudere, quodq; tam Corteſanæ nuncupatæ, quam quæ palam in proſtibulis quæſtum faciunt, & alias ex quocunque turpi quæſtu viuentes, & quomodolibet etiam in domibus proprijs vel alibi ad inſtantiam certarum perſonarum ſecularium, vel eccleſiaſticarum retentæ vitam impudicam agentes mulieres, quæ quartam vel quintam partem bonorum ſuorum eidem monaſterio reliquerint vel donauerint, aut perpetuo conceſſerint, teſtamentum condere, & de reliquis earum bonis prout eis placuerit diſponere libere & licite valeant, earumque teſtamenta, ac diſpoſitionem huiuſmodi plenum conſequantur, & conſequi debeat, quo ad omnia effectum, quæ vero eis quartã vel quintam partem huiuſmodi eidem monaſterio vere, & cum effectu non reliquerint, teſtamenti factione, præterquam quo ad earum prolem de legitimo matrimonio habitam careant, & ſiue teſtamentum, ſiue donationem cauſa mortis, vel inter viuos, aut aliam diſpoſitionem fecerint ſiue non, niſi diſpoſitio huiuſmodi in fauorem ſuę prolis de legitimo matrimonio procreatæ facta fuerit, earum bona mobilia, ac alia ædificia per eas aut ex earum bonis pro tempore conſtructa immobilia ſe mouentia, necnon actiones, & iura quæcunque, etiã extra Vrbem vbilibet exiſtentia, etiam ſi ipſæ mulieres recreationis ſeu viſitandi conſanguineos, vel affines aut vitandi malum aerem ſiue alias quacunque cauſa extra dictam vrbem niſi animo amplius non redeundi ad eam, receſſerint, & ibi deceſſerint, etiam ſi bona emphyteotica, & feudatalia), etiam Eccleſiaſtica, perpetuo vel ad tempus exiſtant, eidem monaſterio perpetuo applicata, & appropriata, ac eiuſdem monaſterij exiſtere, ipſumque monaſterium ad eadem opera ad quæ ipſæ mulieres occaſione bonorum feudalium vel emphiteoticorum huiuſmodi tenebantur, omnino teneri, & ſi ad certum numerum generationum aut nominationum eadem bona emphiteotica conceſſa fuerant, monaſterium ipſum non perpetuo, ſed per viginti annos pro qualibet generatione ſeu nominatione huiuſmodi bona eadem abſque conſenſu illorum domini directi tenere poſſe, ſi vero emphiteoſis perpetuo fuerint, illa monaſterium ipſum in perpetuum tenere valere, & contingento obitu alicuius prædictarum mulierum omnes & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, conditionis, ac dignitatis eccleſiaſticæ vel mundanæ exiſtentes infra decem dies a die obitus huiuſmodi computandos bona mobilia, & immobilia, ac debita & nomina debitorum, necnon iura, inſtrumenta, ac ſcripturas publica vel priuata hæreditates huiuſmodi habentes illa tradere, & ſcientes reuelare Camerario & vni ex Gubernatoribus dicti monaſterij teneri, & ſtatim poſt obitum huiuſmodi de tunc repertis, facta vero traditione huiuſmodi, etiam de traditis bonis huiuſmodi duo inuentaria per Gubernatores monaſterij huiuſmodi fideliter confici, & vnum illorum penes ipſum Camerarium, reliquum vero penes deputatos ſocietatis huiuſmodi conſeruare, & ſi infra menſem aliquis prætendens in hæreditate huiuſmodi ius habere comparuerit, ipſa bona hæreditaria donec controuerſia huiuſmodi terminetur, apud aliquam ædem ſacram, aut virum idoneum conſignanda, poſtmodum prout iuſtum, & determinatum fuerit deponi debere, & deficientes in traditione aut reuelatione huiuſmodi, necnon quicunque qui impedimentum aliquod indirecte quouis quæſito colore præſtiterit, ſeu per quem ſteterit quominus depoſitum huiuſmodi integre, & libere amotis omni dolo, & fraude fiat omnis iuris ſibi ad ipſa bona quomodolibet competentis priuatum ipſo facto abſque aliqua declaratione exiſtere, necnon Gubernatores monaſterij huiuſmodi pro tempore exiſtentes ex bonis applicatis huiuſmodi filios & filias, ſi qui fuerint curialium & mulierum huiuſmodi, ali, & moribus imbui, & maſculos aliqua arte qua honeſte viuere poſsint erudiri facere, fœminas vero nuptui tradere, vel in aliquo monaſterio monialium collocare curamque filiorum, & filiarum huiuſmodi pie, ac diligenter ſuſcipere & gerere in quantum vires hæreditatis, & annorum matrum ſuarum ſuppetant, & non vltra debere, & quicunque curatus cuiuſcunque parochialis eccleſiæ dictæ vrbis quotiens deſuper fuerit requiſitus, præmiſſa in eius eccleſia, dum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit publicare, & quęcumque Notarium, ac tabellionem præmiſſa poſtquam de illis notitiam habuerit, curialibus, & mulieribus huiuſmodi, ad quarum teſtamenta ſeu donationes, aut diſpoſitiones rogatus fuerit, antequam notam deſuper ſcribere incipiat, notificare, & ſiue ipſæ mulieres quartam, vel quintam partem huiuſmodi relinquerint, aut conceſſerint ſiue, non de illarum teſtamentis, ſeu donationibus, vel diſpoſitionibus quibuſcunque ſaltem Camerario, & vni ex Gubernatoribus dicti monaſterij plenam, ac diſtinctam notitiam dare, & facere infra decem dies a die rogitus huiuſmodi computandos omnino teneri, & efficaciter obligatum eſſe, & Notarium quemcunque in danda notitia huiuſmodi deficientem, pœnam mille ducatorum eiſdem monaſterio eo ipſo applicatorum, & ſi illam ſoluere recuſauerit, ſeu deſuper cum Gubernatoribus monaſterij huiuſmodi non concordauerit, & in recuſatione, aut non concordia huiuſmodi, per octo dies perſeuerauerit, pœnam falſi, & perpetuæ inhabilitatis ad notariatus, & quæcunque alia officia in poſterum exercenda incurrere ipſo facto, nec ſibi pœnas huiuſmodi, niſi duntaxat per confratres dictæ Societatis Charitatis, aut maiorem partem illorum ex eis, qui in congregatione ordinaria per eos fieri ſolita tunc affuerint aliquatenus remitti, aut relaxari poſſe. Denique quodcunque dubium quod circa præmiſſa, vel eorum aliquod quandocunque quomodolibet emerſerit, per deputatos, & Gubernatores ſocietatis Charitatis, & monaſterij huiuſmodi, vel eorum maiorem partem declarari, decidi, ac determinari libere, & licite poſſe, ac declarationi huiuſmodi tanquam generali legi a Romano Pontifice editæ vbique in omnibus ſtari debere, nec illi quonquam vllatenus contrauenire poſſe, ac venditiones, permutationes, locationes, & alienationes faciendas prædicta, & inde ſecutura quæcunque, quæ ex nunc prout poſtquam factæ fuerint, & e contra approbamus, & confirmamus, ſupplemuſque omnes & ſingulos tam iuris, quam facti defectus in eiſdem, ac prædictis literis forſan interuenientes, perpetuæq; firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere, necnõ præſentium literarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eãdem prorſus fidem vbique adhiberi poſſe, ac debere, quæ adhiberi poſſet atque deberet eiſdem præſentibus literis ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ac præſentes literas poſtquam

quam in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ apoſtolicæ, ac ſcalis palatij Capitolij more ſolito affixæ, & publicatæ fuerint, etiam Notarios prædictos, & alios quoſcunque, quos quomodolibet concernunt, ad obſeruationem omnium & ſingulorum præmiſſorum arctare in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent, & ſic per quoſcunque tam ordinarios, quam delegatos, & alios quauis auctoritate fungentes iudices & perſonas vbique iudicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate, necnon irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Et nihilominus dilectis filijs Gubernatori, & Vicario dictæ Vrbis, ac generali Auditori cauſarum Cameræ apoſtolicæ nunc & pro tempore exiſtentibus, necnon vniuerſis & ſingulis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis per apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus quatenus eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios auctoritate noſtra faciat præſentes literas, & in eis contenta quæcunque plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, nec permittat quenquam contra tenorem præſentium modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per quaſcunque, de quibus eis placuerit, cenſuras, & pœnas, ac alia iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Nos enim Gubernatori, Vicario, & Auditori prædictis, & eorum cuilibet in præmiſſis, ſummarie, ſimpliciter & de plano, ſine confectione regiſtri, & ſine quauis tela iudiciaria, ſed de manu regia ad requiſitionē cuiuſuis ex Deputatis, & Gubernatoribus prædictis iuxta vnica ſententia, etiā per viam mandati executiui adminiſtrandi, & quod decreuerint executioni debitæ demandandi, perinde ac ſi eſſent tres conformes ſententiæ, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, ſublata cuilibet appellandi, ac de nullitate dicendi deſuper qualibet facultate. Non obſtantibus noſtris de vnionibus, & vnionum confirmationibus, ac de valore beneficiorum in illorū diſpoſitionibus exprimēdo, necnon bo. me. Bonifacij Papæ VIII ſimiliter prædeceſſoris noſtri, & nouiſsimi Lateranenſis concilij, ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, ac fundationibus etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, ac literis apoſtolicis prædictis, & alijs S. R. E. Cardinalibus, necnon collegio Cardinalium huiuſmodi, ac populo Romano, & illius ciuibus, & in Vrbe, & in eius diſtrictu ædificantibus, & alijs quibuſcunq; perſonis, collegijs, eccleſijs, etiam conſiſtorialiter, ac per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idē importantes, mentio ſeu quauis alia expreſsio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur expreſſe quod illis nullatenus derogari poſsit, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandos pro individuo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, voluntatis, erectionis, inſtitutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, aſsignationis, ſuppreſsionis, extinctionis, applicationis, appropriationis, confirmationis, ſuppletionis, decreti, mandati, conceſsionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo vigeſimo quinto, Idibus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IDEM.

10

Priuilegia RR. DD. PP. Sacri Palatij Apoſtolici Auditorum.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Conuenit æquitati Romani Pontificis digna pro meritis præmia compenſantis illis potiores gratias & fauores impartiri efficaciter, qui non ſolum pro ipſo Romano Pontifice, ſed etiam pro vniuerſali eccleſia, ac ſedis apoſtolicæ honore, & perſonis ad illam confluentibus iuſtitia miniſtranda grauiora ſollicitudinis ſtudia, prompta voluntate iugiter perferre, & facti euidentia deſignante maiora eidem ſedi deuotionis obſequia ſtudioſius impendere dinoſcuntur, vt exinde eorum deuotio augeatur, & fides illorum cunctis plenius innoteſcat, ac alij eorum exemplo ad ſimilia propenſius excitentur. Hinc eſt quod nos debita conſideratione penſantes continuos labores quos dilecti filij cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, & eorum Locatenentes nunc, & pro tempore exiſtentes circa cauſas ipſas audiendas, & fine debito decidendas ad publicam vtilitatem, & eiuſdem Romani Pontificis honorem permaximum indies dinoſcuntur ſuſtinere, ac propterea volentes, eos qui etiam noſtri & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis Capellani exiſtunt, condignis fauoribus & prerogatiuis prout debitum reputamus proſequi, Motu proprio non ad ipſorum Auditorum, & Locatenentium, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, cum eiſdem Auditoribus, & Locaten. nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, Vt quæcunque quatuor curata ſeu alias inuicem incompatibilia ſecularia, aut vno, vel duobus, ſeu tribus ex eis ſeu abſque illis vnum cum cura vel ſine cura, cuiuſuis etiam Cluniacen. vel Ciſtercien ordinis regulare, necnon quæcunque alia tria ſimilia vel diſsimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcumque trium Cathedralium etiam Metropolitanarum vel Collegiatarum, aut aliarum eccleſiarum conſiſtentia, alias ſe inuicem & cum dictis incompatibilibus beneficijs compatientia beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi alterum beneficiorum ſub eiſdē tectis conſiſtentium cum cura, aut quomodolibet eorum Canonicatus & præbenda, & tam illa quam incompatibi-

lia

ſia ſecularia dignitates, perſonatus adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitan. vel Collegiatis & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam Metropolitanis poſt pontificales maiores ſeu collegiatis eccleſijs huiuſmodi principalis, aut tria ex eis parochiales eccleſiæ vel earũ perpetuæ Vicariæ ſeu talia mixtim Regulare vero beneficia huiuſmodi Prioratus, Præpoſitura, Præpoſitatus dignitatus, dignitas etiam Conuentualis perſonatus adminiſtratio vel officium fuerint, & ad prioratum, præpoſituram, præpoſitatum, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia huiuſmodi conſueuerint, qui per electionem aſſumi eiſque cura immineat animarum, ſi eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus alias canonice conferantur, aut ipſi eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa & inſtituantur in eis, recipere, & inſimul ſecularia in titulum ac regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſtentia, videlicet ſi duo Canonicatus, & duæ præbendæ aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum a die habitæ pacifice per eos vtriuſque illorum poſſeſsionis computandum dumtaxat. Si vero alia fuerint, ac incompatibilia ſecularia, necnon regulare beneficia huiuſmodi quoad vixerint retinere, illaque ſimul vel ſucceſsiue, ſimpliciter vel ex cauſa permutationis quoties eis placuerit dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimiſsi vel dimiſſorum aliud vel alia ſimile vel diſsimile, aut ſimilia vel diſsimilia beneficium ſeu beneficia eccleſiaſticum vel eccleſiaſtica, quatuor dumtaxat curata ſeu alias inuicem incompatibilia ſecularia aut cum vno vel duobus ſeu tribus ex eis, vel abſq; illis vnum cum cura vel ſine cura cuiuſuis etiam Cluniacen. vel Ciſtercien. ordinis regulare, Necnon quæcunque tria alia ſimilia vel diſsimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcunque trium eccleſiarum conſiſtentia alias, vt præfertur compatientia ſimiliter recipere, & inſimul ſecularia in titulum regulare in commendam ſub eiſdẽ tectis conſiſtentia, videlicet ſi duo canonicatus, & duæ præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum, vt præfertur, computandum. Si vero alia fuerint, ac incompatibilia necnõ regulare beneficia huiuſmodi dummodo inter ipſa quatuor incompatibilia ſecularia plures quam tres parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ, & ſub ſingulis tribus tectis conſiſtentia poſt dictum annum duo canonicatus, & duæ præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, ac regulare beneficia huiuſmodi officium clauſtrale non exiſtant, quoadvixerint, vt præfertur, retinere, necnon debitis & conſuetis ipſius regularis beneficij ſupportatis oneribus de reſiduis illius fructibus, redditibus, & prouentibus, ſicuti illud in titulum pro tẽpore obtinentes de illis diſponere, & ordinare potuerunt ſeu etiam debuerũt, (alienatione tamen quorumcunque bonorum immobilium & pretioſorum mobilium dicti regularis beneficij eis penitus interdicta) diſponere & ordinare libere & licite valeãt. Ac quod ipſi Auditores & Locatenentes, ac eorum ſinguli naturales in omnibus regnis, dominijs, & prouincijs exiſtant, ac in ipſis, & eorum ſingulis quæcunque, quotcunque, & qualiacunque cum cura & ſine cura beneficia eccleſiaſtica ſecularia & regularia etiam vt præfertur qualificata alias eis canonice conferenda perinde ac ſi ibidem oriundi & nati fuiſſent, etiam recipere & retinere libere & licite poſsint, ac de illis aut qualitate locorum in eorum literis mentionem facere minime teneantur. Quodque ratione quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum curatorum ſeu ex ſtatuto, fundatione, aut alias ſacros etiam presbyteratus ordines requirentium per eoſdem Auditores, & Locatenentes, ac eorum ſingulos pro tempore obtentorum vſque ad ſeptennium a fine anni a iure conceſsi computandum ad aliquem ex ſacris ordinibus huiuſmodi promoueri minime teneantur, nec ad id a quoquã inuiti coarctari poſsint, auctoritate apoſtolica tenore præſentium de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus. Et inſuper præfatis Auditoribus & Locatenentibus, & eorum cuilibet, vt omnes & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas quarumcunque parochialium eccleſiarum, ac dignitatum vel aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum curam animarum habentium per eos pro tempore obtentorum per ſe ipſos vel alios ab eis deputandos earundem perſonarum confeſsionibus diligenter auditis, in omnibus & ſingulis caſibus in quibus ordinarij locorum de iure vel conſuetudine abſoluere poſsint quoties ad eos confeſsionis cauſa confugerint abſoluere eiſque pœnitentiam ſalutarem iniungere. Necnon de omnibus & ſingulis bonis mobilibus & immobilibus vbilibet conſiſtentibus cuiuſcunque quantitatis & qualitatis, etiam ſi in pecunia fuerint quæ ad eos & eorum quemlibet etiam Archiepiſcopos vel Epiſcopos etiam ratione ſuarum quibus nunc præeſſe dinoſcũtur, aut aliarum Cathedralium etiam Metropolitanarum ad quas eos transferri contigerit eccleſiarum & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium & regularium obtentorum, & obtinendorum quomodolibet pertinent & pertinebunt acquiſitis & acquirendis, tam in vita quam etiam vltima voluntate eorum inter conſanguineos, & alias quaſcunque perſonas, ac loca, necnon pro expenſis funerum, ac remuneratione eorum qui ſibi viuentibus ſeruierint diſponere, erogare, teſtari, codicillari, ac illas alias in pios & quoſcunque alios tamen licitos vſus prout eis videbitur expedire, conuertere, libere & licite valeant. Ac prædicta necnon omnia & ſingula alia beneficia eccleſiaſtica cum cura ſecularia & quorumuis ordinum regularia per ipſos Auditores & Locatenentes, ac eorum ſingulos in titulum, & commendam, ac inuicem ſeu alijs ad eorum vitam vnita pro tempore obtenta, necnon in quibus & ad quæ ius eiſdem Auditoribus & Locatenentibus competit & cõpetere poterit in futurum, ac de quibus eis prouiſum etiam illorum poſſeſsione non habita, ſeu prouideri mandatum vel conceſſum fuerit ſimpliciter aut pro alio vel alijs ſimili vel diſsimili, aut ſimilibus vel diſsimilibus beneficio ſeu beneficijs eccleſiaſtico vel eccleſiaſticis, cum quibuſuis perſonis cum eis permutare volentibus ex cauſa permutationis huiuſmodi, in qua tamen nulla illicita pactio, ſeu ſimoniaca prauitas interueniat, in quorumcunque ordinariorum locorum, aut Canonicorum Metropolitan. vel aliarum cathedralium eccleſiarum, ſeu aliarum perſonarum in dignitate eccleſiaſtica conſtitutarum ad id per eos eligendorum vel eligendarum manibus extra Romanã curiam præfatæ ſedis vel cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita reſignãdi, & commendis necnon iuri & conceſsionibus etiam litteris apoſtolicis non confectis cedendi, ac diſſolutioni vnionum huiuſmodi conſentiendi, ipſiſque ordinariis, Canonicis, & perſonis in dignitate conſtitutis, reſignationes & ceſsiones huiuſmodi ab eiſdem Auditoribus & Locatenen. ſimpliciter, vel ex eadem cauſa etiã permutantibus perſonis ex dicta cauſa dumtaxat extra eandem curiam auctoritate prædicta recipiendi & admittendi, ac vniones, annexiones, & incorporationes prædictas diſſoluendi. Necnon ea quæ ſimpliciter reſignauerint, & quorum commendis, aut iuri & conceſsionibus ceſſerint, ſeu vnionũ diſſolutioni conſenſerin perſonæ ſeu perſonis idoneæ vel idoneis ad id per ipſos Auditores & Locatenentes nominandæ ſeu nominan-

dis, & quæcunque quotcunque & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus & expectantibus, quibus,
& non alijs etiam ſi ante reſignationes ſeu ceſsiones huiuſmodi per eos nominatæ fuerint conferri poſsint, &
quæ ex eadem cauſa cum eis permutantibus: Quæ vero ipſæ compermutantes perſonæ reſignauerint beneficia
huiuſmodi, etiam ſi vt præfertur qualificata & cum permutantium huiuſmodi ſimilem facultatem non habentiũ
beneficia huiuſmodi diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata ſeu affecta fuerint, eiſdem Auditoribus &
Locatenentibus conferendi & de illis etiam prouidendi: Ac omnia & ſingula alia in præmiſsis, & circa ea ne
ceſſaria, ſeu quomodolibet oportuna faciendi ac exequendi plenam & liberam auctoritate, & tenore prædi-
ctus Motu ſimili facultatem concedimus. Ac eiſdem Auditoribus & Locatenentibus, & eorum ſingulis etiam
in dicta curia aut aliquo beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura per eos pro tempore obtento-
rum reſidendo, in alijs beneficijs eccleſiaſticis ſimiliter per eos in quibuſuis eccleſijs ſiue locis pro tempore
obtentis reſidere minime teneantur, nec ad id inuiti compelli poſsint. Et nihilominus omnes & ſingulos fru-
ctus, redditus, & prouentus beneficiorum prædictorum etiam vt præfertur qualificatorum cum ea integritate
(quotidianis diſtributionibus dumtaxat exceptis) libere percipere valeant, cum qua illos perciperent ſi in eiſdẽ
beneficijs perſonaliter reſiderent, dictiſque beneficijs per Capellanos ſeu Vicarios idoneos ad eorum nutum
amouibiles in diuinis deſeruire & animarum curam illis imminentem exercere: Ac quæcunque eccleſiaſtica
ſacramenta miniſtrari facere quoties opus fuerit diœceſani loci & cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minime
requiſita libere & licite valeant, nec ad reſidendum in illis per quempiam cogi poſsint. Eiſque & eorum cui-
libet vt quoad vixerint quoties eis placuerit per ſe ipſos aut cum vno vel duobus ſocijs etiam familiaribus ſuis
per eos pro tempore eligendis horas canonicas diurnas pariter & nocturnas, ac alia diuina officia ſecundum
vſum & morem Romanæ Eccleſiæ, etiam anticipatis vel poſtpoſitis horis dicere & recitare libere & licite va
leant. Nec ipſi aut eligendi ſocij huiuſmodi ad alium vſum ſuper hoc obſeruandum teneantur, nec ad id a
quoquam etiam ratione beneficiorum eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum inuiti poſsint coar-
ctari. Quodque ipſi & eorum ſinguli aliquem presbyterum ſecularem vel cuiuſuis ordinis regularem in eorũ
poſsint, & quilibet eorum poſsit eligere confeſſorem, qui vita eis comite in caſibus dictæ ſedi reſeruatis (præ-
terquam offenſæ eccleſiaſticæ libertatis, criminum hæreſis, rebellionis, aut conſpirationis in perſonam vel
ſtatum Romani Pontificis, ſeu ſedem apoſtolicam, falſitatis litterarum apoſtolicarum, ſupplicationum, & com
miſsionum, inuaſionis, deprædationis, occupationis, deuaſtationis terrarum, & maris dictæ Romanæ eccleſiæ
mediate vel immediate ſubiectorum, offenſæ perſonalis in Epiſcopum, vel alium Prælatum, prohibitionis de-
uolutionis cauſarum ad Romanam curiam, delationis armorum & aliorum prohibitorum ad partes infideliũ)
ſemel ſingulis annis, & quoties de eorum morte timendum extiterit, in alijs vero quoties fuerit opportunum
confeſsione eorum diligenter audita pro commiſsis eis debitam abſolutionem impendat, & iniungat pœni-
tentiam ſalutarem, necnon vota quæcunque (vltramarino, liminum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac ſancti Iaco-
bi in Compoſtella, ac Caſtitatis, & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat,
quodque confeſſor quem duxerit eligendum omnium peccatorum ſuorum de quibus corde contriti & ore
confeſsi fuerint, etiam ſemel ſingulis annis, & quoties de eorum morte timendum fuerit vt præfertur, plenariã
remiſsionem a pœna & culpa eis in ſinceritate fidei, vnitate Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia & deuotione no
ſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium perſiſtentibus dicta auctoritate
apoſtolica concedere poſsit, ſic tamen quod idẽ confeſſor de eis, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendẽda,
eis per eos ſi ſuperuixerint vel alios ſi forſan tunc tranſierint faciendã iniũgat, quã ipſi vel illi facere teneãtur.
Liceatque eis habere altare portatile cũ debitis reuerẽtia, & honore, ſuper quo in locis ad hoc cõgruentibus
& honeſtis ſine iuris alieni præiudicio, & cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, &
antequam eluceſcat dies, circa tamen diurnam lucem. Et ſi forſan ad loca interdicto eccleſiaſtico tam ordina-
ria, quam apoſtolica auctoritatibus ſuppoſita ipſos declinare contigerit, in illis clauſis ianuis, non pulſatis cam-
panis, & ſubmiſſa voce, excommunicatis & interdictis excluſis, in eorum & familiarium ſuorum domeſtico-
rum, ac ſex aliarum perſonarum vtriuſque ſexus per eos & eorum quemlibet eligendarum præſentia, dummo
do ipſi vel illi cauſam nõ dederint interdicto, nec id eis cõtigerit quod ſpecialiter interdici poſsint, per ſe ipſos
qui presbyteri fuerint, aut proprium vel alium ſacerdotem idoneum ſecularem vel regularem, miſſas, & alia
diuina officia celebrare ſeu celebrari facere, & eccleſiaſtica ſacramẽta recipere, ac eorum tempore interdicti
huiuſmodi decedentium corpora eccleſiaſticæ tradi poſsint ſepulturæ etiã cum aliqua funerali pompa. Et in-
ſuper vt duas eccleſias, ſeu duo vel tria altaria in locis vbi ipſos Auditores & Locatenentes, ac eorum
quemlibet pro tempore morari contigerit, per eos & eorum quemlibet pro tempore eligendas ſeu eligenda
ſingulis diebus quadrageſimalibus, & alijs anni temporibus, & dum in curia reſederint, eorum propriam cap-
pellam, diebus tamen audientiæ, viſitando, ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſsiones conſequantur,
quas conſequerentur ſi ipſi eiſdem temporibus, & diebus baſilicas, & eccleſias ſtationum Vrbis & extra eam
ad id deputatas perſonaliter viſitarent: Eiſque & eorum cuilibet, ac eorum familiaribus prædictis, vt diebus,
& temporibus quibus eſus carnium, ouorum, caſei, butiri, & aliorum lacticiniorum eſt prohibitus, eiſdem ouis,
caſeo, butiro, & alijs lacticinijs, ac de vtriuſque medici conſilio carnibus abſque conſcientiæ ſcrupulo vti, &
veſci: Ipſique Auditores & Locatenentes nunc & pro tempore exiſtentes, ac eorum ſinguli litteras gratia-
rum expectatiuarum quoties eas generaliter concedi contingeret, abſque aliqua ſignatura deſuper expedien-
da in prima earum expeditione ad tres collationes per eorum quemlibet eligendas & tria beneficia cuiuſcun
que taxæ ſeu annui valoris illorum fructus, redditus, & prouentus fuerint, etiam ſi vnum ex dictis beneficijs
alias ſub eorundem Auditorum eorumue Locatenentiũ gratijs expectatiuis, eorumue collationum, mutatio-
nibus, reualidationibus, & extenſionibus pro tempore comprehenſis eidem diſpoſitioni apoſtolicæ ex quauis
cauſa, præterquam ratione vacationis illius apud ſedem prædictam aut familiaritatis continuæ commenſalita-
tis noſtræ, & tunc viuentis Romani Pontificis, aut cuius tempore vacationis ad id conſenſus requirendus foret
alicuius dictæ eccleſiæ Cardinalis generaliter reſeruatum, vel ex generali apoſtolica reſeruatione, ac alias
quomodolibet affectum fuerit expedire, & ipſum beneficium ſic generaliter reſeruatum ſeu affectum acce-
ptare, conſequi, & obtinere, necnon beneficia ſub huiuſmodi gratijs expectatiuis, & illarum collationum mu-
tationibus,

tationibus, reualidationibus, & extenſionibus, comprehenſa etiam in eorum a dicta curia abſentia per procuratorem tam in dicta curia, quam extra eam, etiam in genere acceptare, & de illis etiam prouideri facere, ac alias diligentias requiſitas per ſe vel alios facere, ac inſtrumenta in ſpecie ex ſuis notis generalibus acceptationum, & aliarum diligentiarum prædictarum extrahi facere, & obtinere, ac notarij ſic in genere rogati inſtrumenta in ſpecie ex ſuis notis generalibus deſuper facta ad inſtantiam Auditorum & Locatenen. prædictorum, ad quos id concernet extrahere duntaxat, & publicare poſsint reſpectiue, & debeant, & ad ſatisfaciendum regulæ ſiue conſtitutioni de publicandis acceptationibus, & prouiſionibus, ac illis intimandis poſſeſſoribus, ſeu eis ad iudicium euocandis pro tempore editæ, etiam ratione prædictarum expectatiuarum aut aliarum gratiarum, & reſeruationum quarumcunque minime teneantur: Ac eorum fratres, & nepotes tam deſcendentes quam collaterales, ac amicos ſeu beneuolos, & familiares ipſorum in toto vel in parte aut ſimpliciter, & quo ad vnam vel plures ſeu ſingulas gratiarum expectatiuarum eis pro tempore conceſſarum, & illarum mutationum, reualidationum, & extenſionum collationes pro ſequendis antelationibus, prærogatiuis, priuilegijs, & indultis eiſdem Auditoribus & Locatenen. in aſſecutione beneficiorum vigore gratiarum huiuſmodi acceptandorum pro tempore conceſsis loco ſui nominare, & quod ſic nominati prærogatiuis Auditoribus & Locatenen. conceſsis & concedendis huiuſmodi in aſſecutionibus beneficiorum eccleſiaſticorum ſub collationibus ad quas nominati fuerint comprehenſorum, quæ vigore litterarum deſuper conficiendarum duxerint acceptanda, vti, potiri, & gaudere, ac in omnibus & ſingulis quibus ipſi Auditores & Locatenentes immediate præferuntur (dilectis filijs litterarum apoſtolicarum de maiori præſidentia Abbreuiatoribus, & earundem litterarum Scriptoribus duntaxat exceptis, immediate præferri, & anteferri valeant, ac ſi eiuſdem palatij Auditores vere) & nõ ficte, aut aggregati per priuilegiũ exiſterẽt, ita tamen quod Auditores ipſi ſuas gratias expectatiuas, ac illarum extenſiones, & collationũ mutationes, ſeu reualidationes proſequentes præfatis nominatis etiam qualitercunque qualificatis omnino præferantur, & præferri debeant. Quodq; ſinguli Auditores & Locatenentes præfati quaſcunque prouiſionum, commendarum, diſpenſationum, vnionum ad vitam præfectionum, reſeruationum fructuum, penſionum, & aliorum quorumcunque, ac facultatum, mandatorum, gratiarum, & indultorum, ac alias litteras gratiam vel iuſtitiam ſeu mixtim concernentes a ſede prædicta etiam ratione quarumcunque dignitatum etiam Epiſcopalium, Archiepiſcopalium, & monaſteriorum, aliorumque beneficiorũ eccleſiaſticorũ quorumcunq; pro tẽpore per eos a nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tẽpore exiſtentibus, ac ſede prædicta qualitercunq; impetrãdas, ac ſibi etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia concedendas, & de perſonis eorum etiam conſiſtorialiter faciendas in dilectorum filiorum Abbreuiatorum, Scriptorum bullarum, ac regiſtri, necnon qui etiam de noſtris apoſtolicis gratijs expectatiuis taxam recipiunt, Sollicitatorum litterarum apoſtolicarum, necnon Secretariorum, & Procuratorum Audientiæ noſtræ litterarum contradictarum, ac alijs quibuſuis dictæ curiæ officijs gratis cum ſubſcriptione videlicet (gratis pro Auditore, ſeu Locumtenente Rotæ) per Reſcribendarium litterarum earundem faciendis expedire poſſint, & debeant, dicta auctoritate apoſtolica earundem tenore præſentium, Motu ſimili pariter indulgemus, Mandantes nunc & pro tempore exiſtentibus litterarum prædictarum Reſcribendario, & alijs Scriptoribus, & Abbreuiatoribus, Sollicitatoribus, Secretarijs, dictæ audientiæ procuratoribus, & quibuſuis alijs dictæ Romanæ curiæ officialibus expeditioni litterarum huiuſmodi pro tempore præſidentibus & miniſtris, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, priuationis, & ſuſpenſionis ſuorum officiorum, & perceptionis emolumentorum eorundem pœnis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere vel concedere noluerint eo ipſo incurrendis abſque alio noſtro aut ſucceſſorum noſtrorum & ſedis prædictæ vlteriori mandato, eas gratis ſubſcribant, & per omnia vſque ad plumbũ, & alia neceſſaria incluſiue omni contradictione, & dilatione ceſſante expediant. Præterea Auditores & Locatenentes prædictos nunc & pro tempore exiſtentes, ac eorum quemlibet, ipſorumque beneficia, & officia eccleſiaſtica, ac bona quæcunque quæ obtinent, & poſsident, & in futurum obtinebunt, & poſsidebunt, ſub beati Petri, & ſedis prædictæ, ac noſtra protectione auctoritate apoſtolica, & tenore ſupradictis pari Motu ſuſcipimus, & ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate quorumcunque legatorum etiam de latere, ac Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum illorumque Vicariorum, Officialium, Locatenentium, & iudicum etiam a dicta ſede deputatorum nunc & pro tempore exiſtentium: Ipſoſque, ac eorum res, & bona propria, tam in vrbe quam extra eam a ſolutione, & exactione quarumcunque decimarum etiam apoſtolica auctoritate prædicta pro tempore impoſitarum pedagiorum, gabellarum, bullettarum, & quorumcunque aliorum onerum tam ordinariorũ quam extraordinariorũ vbicunque locorum exiſtentium liberamus, liberoſque immunes & exemptos omnino facimus, conſtituimus, & deputamus; & declaramus: Ita quod Legati, Archiepiſcopi Epiſcopi, Prælati, Ordinarij, Vicarij, Officiales, Locatenentes, & Iudices prædicti etiam ratione delicti ſeu contractus, aut rei de qua ageretur vbicunque committatur delictum, iniatur contractus aut res ipſa conſiſtat, nullã in eos aut eorum aliquem ſeu illorum beneficia, officia, & bona huiuſmodi, iuriſdictionem, correctionem, viſitationem, dominium, ſuperioritatem, & poteſtatem exercere, aut excommunicationis aliaſue ſententias cenſuras & pœnas proferre. Nec exactores decimarum, gabellarum, pedagiorum, & onerum huiuſmodi eos ad aliquam ſolutionem cogere, compellere, & coarctare, aut quicunque alij cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ eccleſiaſticæ vel mundanæ exiſtant, eos ſuper præmiſsis aut illorum vſu, etiam prætextu cuiuſcunque criminis vel delicti facti, vel perpetrati ex eorum officio vel ad inſtantiam quorumcunque directe vel indirecte quouis quæſito colore vel ingenio moleſtare, aut alias quomodolibet impedire quoquomodo præſumant. Decernentes, & declarantes præſentibus litteris, necnon præmiſsis, & alijs priuilegijs, & indultis quibuſcunque eiſdem Auditoribus & Locatenentibus pro tempore conceſsis ex quauis etiam neceſſario exprimenda cauſa vel occaſione per nos & ſedem eandem in genere vel in ſpecie, etiam per conſtitutiones apoſtolicas, ſeu Cancellariæ apoſtolicæ regulas etiam conſiſtorialiter pro tempore editas, aut quaſcunque alias literas apoſtolicas, etiam quod tenores, & formæ illorum habeantur pro expreſsis, ſeu alias clauſulas, & decreta quæcunque in ſe continentes, etiam quibuſuis dictæ curiæ officialibus, etiam præfatis ſcriptoribus pro tempore conceſſas, ſeu etiam vigore implicitæ derogationis latiſsime extendere in ſupplicationibus de-

 ſuper

ſuper pro tempore ſignatis appoſitæ derogari, ſeu illa reuocari, caſſari, ſuſpendi, aut in aliquo alterari, ſeu reuocata, ſuſpenſa, vel alterata cenſeri: Aut ipſos Auditores & Locatenentes ſub eiſdem clauſulis comprehenſos, vel eos illarum prætextu, niſi in eiſdem deſuper pro tempore ſignatis ſupplicationibus illorum omnium nomina propria, & cognomina ſpecifice expreſſa fuerint, exprimi non poſſe, ſed ſemper eoſdem Auditores & Locatenentes, ac in eis conceſſa priuilegia, indulta, & literas huiuſmodi ab illis exceptos, & excepta, ac priuilegia, indulta, & literas eis conceſſa prædicta valida, & efficacia exiſtere, & ipſis Auditoribus & Locatenentibus ſuffragari, & quidquid in contrarium pro tempore factum fuerit, pro non facto haberi debere, necnon ex tunc de nouo eo ipſo conceſſa, & innouata, ac in priſtinum ſtatum reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata eſſe, & cenſeri. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, & palatij huiuſmodi cauſarum Auditores in qualibet cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate etiam per nos, & ſedem prædictam ſcienter vel ignoranter attentari contigerit. Quo circa curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, & dictæ vrbis Gubernatori, ac in eadem vrbe, & eius diſtrictu noſtro in ſpiritualibus Vicario generali pro tempore exiſtentibus per apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorũ per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Auditorum & Locatenentium, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari: ipſoſque Auditores & Locatenentes nunc & pro tempore exiſtentes illas pacifice gaudere, necnon fructus prædictos eis iuxta dicti indulti de illis percipiendis in abſentia huiuſmodi tenorem integre miniſtrari, non permittentes eos per locorum ordinarios, & dilectos filios eccleſiarum prædictarum Capitula, ſeu quoſcunque alios ad reſidendum in eiſdem eccleſijs ſiue locis cõpelli, aut alias ſuper præmiſſis contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus ſi dicti Auditores & Locatenentes in eiſdem eccleſijs, ſiue locis primam non fecerint reſidentiam perſonalem: Ac ſuper idiomate quo ad parochialem eccleſiam, & de non concedendo alicui gratiam expectatiuã extra nationem ſuam, ac non acceptando vigore cuiuſuis gratiæ expectatiuæ aliquod beneficium generaliter reſeruatum ſeu affectum, necnon de inſinuandis, & publicandis acceptationibus beneficiorum vigore gratiarum expectatiuarum acceptatorum, & alijs diligentijs faciendis pro tempore editis, dictæ Cancellariæ regulis, ac fe. re. Bonifacij VIII. contra exemptos edita, quæ incipit Volentes, ac etiam per quam conceſſiones de fructibus in abſentia percipiendis ſine præfinitione temporis fieri prohibentur, necnon quæ incipiunt, Sicut bonus paſtor, & quibus diſponitur Quod nullus vigore facultatum per ſedem prædictam pro tempore conceſſarum aliqua beneficia eccleſiaſtica reſignare poſſit, niſi illorum poſſeſſionem pacificam per quatuor menſes habuerit, & nihilominus beneficia ipſa in odium reſignantium vacare cenſeantur eo ipſo, Sixti IV. & Innocentij VIII. ac per quas tertia pars omnium bonorum, de quibus per quoſcunque Prælatos vigore quarumcunque facultatum eis per ſedem prædictam conceſſarum teſtari, ſeu alias diſponi contigerit, Cameræ prædictæ apoſtolicæ pro illius neceſſitatibus applicata dicitur, Alexandri, Sixti, & aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac Lateranen. etiam nouiſſime celebrati, & generalis conciliorum, & quibuſuis alijs apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis per nos de noſtrorum & dictæ Romanæ eccleſiæ Cardinalium familiarium continuorum commenſalium, & alijs beneficijs eccleſiaſticis per nos, & ſedem eandem factis, & pro tempore faciendis ſpecialibus vel generalibus reſeruationionibus, & affectionibus, necnon legibus imperialibus, & municipalibus, ac Regnorum, Prouinciarum, eccleſiarum, monaſteriorum, & locorum in quibus incompatibilia, & alia ſecularia, ac regularia beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus ipſa regularia beneficia dependere contigerit, & ordinum quorum illa extiterint iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem regnis, prouincijs, eccleſijs, monaſterijs, & locis, ac etiam Cluniacen. & Ciſtercien. ordinibus, necnon quibuſuis perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam dictæ curiæ officialibus, & eorum collegijs, etiam literarum earundem ſcriptoribus præfatis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam ex quibuſuis & quantumcunque maximis & vrgentiſſimis etiam neceſſario exprimendis cauſis, ac cum quibuſuis antelationibus, ſuſpenſionibus, reſtitutionibus, declarationibus, atteſtationibus, modificationibus, & alijs efficaciſſimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatorijs, etiam generalibus expreſſe derogantibus, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & quod huiuſmodi priuilegia, indulta, & literæ cum conceſſionibus, declarationibus, & decretis, ac alijs in eis contentis clauſulis, ſub quibuſcunque derogationibus, reuocationibus, ſuſpenſionibus, vel alterationibus per quaſcunque alias ſimiles vel diſſimiles literas, gratias, priuilegia, facultates, conceſſiones, antelationes, & indulta etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis pro tempore factis, etiam in quibus de illis ſpecialis mentio fieret, nullatenus includantur, nec eis quomodolibet derogatum, ſeu illa reuocata, ſuſpenſa, vel alterata cenſeantur, ſed ſemper ab illis omnibus excepta exiſtant, & ſi illis demum quouiſmodo derogaretur aut derogatum eſſe videretur, quoties eis derogatum foret toties illa cum omnibus in eis contentis clauſulis de nouo conceſſa, & in priſtinum ſtatum reſtituta fore, & eſſe, ac vim ſtipulati contractus inter Romanum Pontificem pro tempore exiſtentes, & ſedem huiuſmodi, necnon ſcriptores, & alios officiales pro tempore exiſtentes, ac perſonas præfatas habuiſſe, & etiam in futurum habere debeant. Sicque per quoſcunque iudices, & commiſſarios, executores, & delegatos, tam in dicta curia quam extra eam pro tempore deputatos iudicari debeat, ſublata aliter iudicandi, & interpretandi facultate, alijſque etiam efficacioribus decretis, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum dominorum temporalium contemplatione, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus per quoſcunque Romanos Pontifices

prædе

prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos, & ſedem præfatam conceſsis, & approbatis, ac innouatis, etiã quod regnorum, & prouinciarum niſi per oriundos, & naturales acceptari vel obtineri, ac Cluniacen. Ciſtercien. & aliorum ordinum beneficia huiuſmodi, niſi eiuſdem S. R. E. Cardinalibus, aut ipſos ordines reſpectiue expreſſe profeſsis, ac de conſenſu Abbatum pro tempore exiſtentium, & dilectorum filiorum Conuentuum, monaſteriorum Cluniacen. & Ciſtercien. Matiſconen. & Gabillonen. diœceſ. aut aliorum ſuperiorum aliorum ordinum prædictorum cõmendari non poſsint, & alias de illis etiam per ſedem prædictam pro tempore factæ commendæ, ſeu de illis in huiuſmodi commendam obtinendis diſpenſationes conceſſæ nullæ ſint, diſponentibus. Quibus omnibus, & eorum ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa mentio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac formas, & datas illorum, necnon decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, tanquam de eis plene informati quoad præmiſſa Motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi eiſdem locorum ordinarijs a dicta ſit ſede conceſſum, vel in poſterum concedi contingat, quod Canonicos, Rectores, & perſonas eccleſiaſticas ſuarũ ciuitatum, & diœceſũ etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officijs cõſtitutas per ſubſtractionem prouentuum beneficiorum ſuorum eccleſiaſticorum, aut alias compellere valeant ad reſidendum perſonaliter in eiſdem, ſeu ſi ordinarijs, & capitulis, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadẽ ſit ſede indultum vel in poſterum indulgeri contingat, quod Canonicis, Rectoribus, & perſonis, ſuarum ciuitatum, & diœceſum etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtratione, & officijs conſtitutis, & in illis non reſidentibus, aut qui in eis primam non fecerint reſidentiam perſonalem conſuetam, fructus, redditus, & prouentus ſuorum beneficiorum eccleſiaſticorum in abſentia ſua miniſtrare minime teneantur, & ad id compelli non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Volumus autem quod incompatibilia, ac ſub ſingulis tectis conſiſtentia, & alia ſecularia necnon regularia beneficia huiuſmodi debitis propterea nõ fraudentur obſequijs & animarum cura in eis quibus illa immineat nullatenus negligatur, ſed in eis quorum fructus in abſentia huiuſmodi eoſdem Auditores & Locatenentes percipere contigerit, per bonos, & ſufficientes Vicarios, quibus de eorundem beneficiorum prouentibus neceſſaria congrue miniſtrentur, diligenter exerceatur, & deſeruiatur inibi laudabiliter in diuinis, ac regularis antedicta, & ſub ſingulis tectis conſiſtentium beneficiorum huiuſmodi conſueta onera cõgrue ſupportentur, Ac quod ipſi Auditores & Locatenentes infra dictum annum alterum ex duobus canonicatibus, & duabus præbendis, aut totidem dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officijs ſub eiſdem tectis conſiſtentibus huiuſmodi quos maluerint pro alio cum retentis canonicatu, & præbenda, ſeu dignitate, perſonatu, adminiſtratione, vel officio compatibili beneficio permutare, alioquin illos ex duabus præbendis, ac totidem dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus vel officijs ſub eiſdem tectis cõſiſtentibus huiuſmodi quos primo aſſecuti fuerint, & quos ex tunc dicto anno elapſo vacare decernimus, dimittere omnino teneantur. Et ne quod abſit dicti Auditores & Locatenentes propter huiuſmodi gratiam vel conceſsionem eligendi confeſſorem reddantur procliuiores ad illicita in poſterum committenda, etiam volumus quod ſi a ſinceritate fidei, vnitate dictæ Romanæ eccleſiæ, ac obedientia, & deuotione noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium deſtiterint, aut ex confidentia eiuſdem remiſſionis vel conceſsionis aliqua forſan commiſerint, conceſsio, & remiſsio, & quo ad illas præſentes literæ eis nullatenus ſuffragentur, ac quod indulto celebrandi ſeu celebrari faciendi ante diem parce vtantur, quia cum in altaris miniſterio immoletur dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce, necnon vt in eorundem eccleſiaſticorum diſpoſitione bonorum iuxta qualitatem reſidui erga eccleſias a quibus eadem perceperint ſe liberales exhibeant prout conſcientia noſtri dictauerit, & animæ eorum ſaluti viderint expedire: Ac quod dum diuinis officijs in aliquibus eccleſijs contigerit eos intereſſe, illum morem qui in eiſdem eccleſiis obſeruabitur circa huiuſmodi horas canonicas dicendas ſtudeant obſeruare, quodque ſi ſingulorum beneficiorum prædictorum per eos ſimpliciter reſignandorum, ſeu quorum commendis, aut iuri vel conceſsioni ceſſerint, aut vnionũ diſſolutioni conſenſerint, fructus, redditus, & prouentus vigintiquatuor ducatorum auri de camera, ſecundum communem extimationem valorem annuũ non excedant conferentes, & illi quibus conferentur, & ſi ex dicta cauſa reſignationes huiuſmodi fiant, ac ſuorum, & eis ex eadem cauſa collatorum beneficiorum huiuſmodi fructus, redditus, & prouentus inæquales & maioris valoris, etiam ſi ipſa inæqualitas viginti quatuor florenos ſimiles ſecundum extimationẽ prædictam non traſcendat ſimiliter conferrentes prædicti, & illi, quibus beneficia maioris valoris huiuſmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus perſonarum, & beneficiorum eorundem, ac diebus factarum collationum huiuſmodi Præſidentes dictæ Cameræ apoſtolicæ aut Collectores, vel Subcollectores fructuum, & prouentuum eidem Cameræ debitorum in partibus illis pro tempore deputatos infra vnum ſi citra, & tres menſes ſi vltra montes collationes ipſæ factæ fuerint, iuxta Sixti, & Innocentii prædeceſſorum prædictorum ſuper hoc editas literas, certificare procurent, alioquin beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ diſpenſationis, indulti, conceſsionis, mandati, ſuſceptionis, liberationis, conſtitutionis, deputationis, declarationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo vigeſimo quinto. Nonis Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM.

IDEM.

10

Indictio ſancti Iubilei, & pleniſsimæ remiſsionis pro viſitantibus Baſilicas beatorum Petri, & Pauli, necnon eccleſias Sancti Ioannis Lateranenſis, & Beatæ Mariæ Maioris de Vrbe, anno M. D. XXV.

INTER ſollicitudines, & curas nobis incumbentes, ad ea potiſsimum noſtræ mentis deſtinamus affectum, per quæ vniuerſi Chriſtifideles, hoc ſacro Iubilei anno inſtante, Indulgentias a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & a nobis pro ſuorum expiatione peccatorum conceſſas, vberius valeant promereri, ac ad id pro ſuarum ſalute animarum promptius inducantur, & quæ propterea ab eiſdem prædeceſſoribus, & a nobis prouide emanarunt, ad omnium notitiam deducantur, vt ipſi Chriſtifideles indulgentiarum huiuſmodi melius, & facilius capaces effici, ac æternæ beatitudinis præmia largiente altiſsimo conſequi poſsint. Cum itaq; annus Iubilei, remiſsionis & gaudij, ac reconciliationis humani generis noſtro pijſsimo Redemptori, qui olim quolibet anno centeſimo, ab illius primæua ordinatione per fe. re. Bonifacium. VIII. inſtitutus, & deinde Clementem. VI. ad quinquageſimum, ac ſucceſsiue per Gregorium. XI ad XXXIII. & poſtremo ad XXV. per piæ. me. Paulum II. Romanos Pont. prædeceſſores noſtros propter humanæ vitæ breuitatem reductus fuit, inſtare noſcatur, ſitque vere inſtar illius Centeſimi anni, qui ab ipſa primæua erectione fuit inſtitutus, & in quo vniuerſi Chriſtifideles, quibuſcunque etiam grauiſsimis delictis obnoxij vere pœnitentes, & confeſsi, viſitando baſilicas, & eccleſias almæ Vrbis, & extra eam ad id deputatas, illarumque maiora altaria, ob paſsionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac Apoſtolorum, necnon Martyrum, aliorumque Sanctorum merita, pleniſsimam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam conſequantur, & propterea ab omnibus Chriſtifidelibus cum maiori frequentia, & deuotione non immerito celebrandus, cupiamuſque toto cordis affectu animas lucrifacere creatori, dictumque annum Iubilei ab ipſis fidelibus cum omni debita & ſingulari deuotione frequentari, ac fideles ipſos ad dictam Vrbem pro reuerentia beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum principum, qui eam martyrio ſuo conſecrarunt, & in quorum baſilicis ſub illarum maioribus altaribus illorum corpora glorioſa, & in altari eccleſiæ Lateranen. capita recondita conſeruantur, ac indulgentijs dicti Iubilei conſequendis vndecunque perſonaliter accedere, Nos qui eiuſdem beati Petri meritis licet imparibus ſucceſſores ſumus, & per alias diuerſas literas noſtras pleniſsimam dicti anni Iubilei indulgentiam, literaſque eorundem prædeceſſorum noſtrorum deſuper emanatas, de fratrum noſtrorum conſilio approbauimus, & innouauimus, ipſumque annum Iubilei a primis veſperis vigiliæ natiuitatis domini noſtri Ieſu Chriſti incipere, & vt ſequitur finire voluimus, ac omnes & ſingulas indulgentias plenarias, etiam ad inſtar Iubilei, ac etiam commutandi vota, necnon ſuper eis, & male ablatis, & incertis, & per vſurariam prauitatem, vel alium illicitum modum extortis, diſpenſandi, & componendi, aut illa ſub certis modo, & forma remittendi, & deputandi confeſſores cum poteſtate abſoluendi, etiam in caſibus apoſtolicæ ſedi reſeruatis, facultates, conceſsiones, & indulta a nobis vel apoſtolica ſede, quibuſcunque eccleſijs, monaſterijs, hoſpitalibus, & pijs locis, vniuerſitatibus, fraternitatibus, in perpetuum, vel ad certum tempus, in vita, ſeu mortis articulo, quouis modo, aut ex quauis cauſa quomodolibet conceſſas, & conceſſa, & in futurum forſan concedendas, & concedenda, de ſimili conſilio, ad noſtrum, & dictæ ſedis beneplacitum ſuſpendimus, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, tenore præſentium nuntiandum duximus, prout nuntiamus, quod proximo die ſabbati, qui erit vigilia natiuitatis eiuſdem domini noſtri Ieſu Chriſti in primis veſperis dictæ vigiliæ accedemus ad baſilicam eiuſdem beati Petri, & portam eiuſdem baſilicæ anno Iubilei aperiri ſolitam, pro maiori fidelium deuotione, aſtantibus venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium collegio, ac maxima Prælatorũ, cleri, & populi multitudine, proprijs manibus aperiemus, faciemuſque aperiri alias baſilicæ ſancti Pauli ac Lateranen & beatæ Mariæ Maioris de dicta Vrbe eccleſiarum portas, etiam de more Iubilei anno aperiri conſuetas, & pro conſequenda ipſa pleniſsima Indulgentia baſilicas eorundem Apoſtolorum Petri & Pauli Lateranen. & beatæ Mariæ maioris eccleſias illarumque maiora altaria huiuſmodi, per Romanos, ac in dicta Vrbe commoran. & reſidentes XXX. per peregrinos vero & forenſes. XV. diebus continuis, ſeu interpellatis, ſemel in die viſitari debere, omnes & ſingulas pleniſsimas indulgentias per dictos prædeceſſores dicto anno Iubilei, baſilicas & eccleſias prædictas viſitantibus conceſſas, de nouo pro conſcientiarum eorundem fideliũ maiori ſerenitate, & potiori cautela, auctoritate apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia approbamus, concedimus, & innouamus, adijcientes, vt ij, qui pro conſequenda indulgentia huiuſmodi poſt iter arreptum, vel poſt præparationem ad veniendum ad dictam Vrbem, per eos factam impediti legitime fuerint, quominus ad ipſam Vrbem dicto anno Iubilei valeant peruenire, aut præparati in loco vbi tunc fuerint, & venientes in via, vel tam ipſi, ſi ad prædictam Vrbem peruenerint, quam Romani, & alij reſidentes, & commorantes, ac forenſes, præfato dierum prætaxato numero non completo, in dicta Vrbe deceſſerint vere pœnitentes & confeſsi, eandem pleniſsimam indulgentiam omnino conſequantur. Et vt omnes Chriſtifideles eiuſdem pleniſsimæ indulgentiæ facilius capaces Deo propitio efficiantur, habeantque ad quos in caſibus nobis & ſedi apoſtolicæ reſeruatis, ſi illis irretiti forent, recurrere poſsint, deputauimus in dicta baſilica ſancti Petri, minores Pœnitentiarios, quibus eos in dictis caſibus reſeruatis abſoluendi plenam & liberam pro maiori Chriſtifidelium, qui ad nos non ita de facili recurrere poſſent, commoditate, & animarum ſuarum ſalute, per alias noſtras literas, prout in illis plenius continetur, conceſsimus facultatem, & vt animarum ſalus eo tempore potius procuretur, quo magis aliorum egent ſuffragijs, & quominus ſub ipſis proficere valent, auctoritate apoſtolica, de theſauro ſanctæ matris Eccleſiæ animabus in purgatorio exiſtentibus, quæ per charitatem ab hac luce Chriſto vnitæ deceſſerint, & quæ dum viuerent, ſibi vt huiuſmodi indulgentijs ſuffragaretur, meruerint, paterne quantũ cum Deo poſſumus ſuccurrere cupientes, de diuina miſericordia, ac poteſtatis apoſtolicæ plenitudine, volumus, & concedimus, vt ſi qui parentes, amici, aut cæteri Chriſtifideles pietate commoti, pro ipſis animabus, purgatorio igni pro expiatione pœnarum eiuſdem ſecundum diuinam iuſtitiam debitarũ expoſitis, dicto Iubilei anno durante, aliquam eleemoſynam iuxta dictorum noſtrorum Pœnitentiariorum vel alicuius eorum

ordinatio

ordinationem, dictas baſilicas, & eccleſias modo præmiſſo deuote viſitando in aliqua ex capſis in eadem baſilica ſancti Petri deputatis poſuerint, ipſa pleniſſima indulgentia per modum ſuffragij ipſis animabus in purgatorio exiſtentibus, pro quibus dictam eleemoſynam pie erogauerint, pro plenaria pœnarum relaxatione ſuffragetur. Præparent ergo omnes Chriſtifideles corda ſua Domino, & mores in melius commutare conentur, malefactis abſtineant, ſatisfaciant Domino per pœnitentiæ dolorem, per humilitatis ſpiritum, per contriti cordis ſacrificium, cooperantibus eleemoſynis & peregrinationibus, vt baſilicas, & eccleſias prædictas, in quibus ſanctorum millia, & fere innumera, vna cum ipſis glorioſiſſimis Apoſtolis Petro & Paulo requieſcunt, qui mortem pro Chriſti nomine perpeſſi, eius cõſpectui ſemper aſſiſtunt, deuote viſitando vere pœnitentes, & confeſſi ipſos glorioſiſſimos Apoſtolos, & ſanctos interceſſores ad Dominum habere, & pleniſſimam indulgentiam huiuſmodi, ac reconciliationem cum ipſo pijſſimo Redemptore noſtro per diuinam miſericordiam, ac eorundem Apoſtolorum & Sanctorum precibus & meritis, perque eorum bona opera conſequi mereantur. Amen. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, conceiſsionis, innouationis, denunciationis, adiectionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto Sextodecimo Calen. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

IDEM.

II

Deputatio & facultas Pœnitentiariorum minorum pro anno Iubilei.

PASTORIS æterni, qui pro ſalute gregis Dominici in pretium immolari non abnuit, vices licet immeriti gerentes in terris, & gregem ipſum nobis diuina diſpoſitione commiſſum paternæ conſiderationis intuitu conſpicientes, ac de animarum ſingulorum fidelium ſalute ſollicite cogitantes, illarumque periculis occurrentes, ad ea libenter intendimus, vt debemus, per quæ fidelium eorumdem ſalus animarum valeat procurari, ipſique fideles hoc ſacro anno Iubilei ad almam Vrbem pro conſequenda indulgentia, dicto anno pro ſuorum expiatione peccatorum conceſſa confluentes, & alij in dicta Vrbe commorantes & reſidentes, illius capaces facilius, & liberius Deo propitio effici poſſint. Sane prouide conſiderantes inſtantem annum Iubilei, remiſsionis, & gaudij, ac reconciliationis humani generis noſtro pijſſimo Redemptori, eſſe vere inſtar illius centeſimi anni qui ab ipſa primæua ordinatione fuerat inſtitutus, & in quo omnes quibuſcunque etiam grauiſsimis delictis obnoxij, vere pœnitentes & confeſsi, viſitantes beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum baſilicas, ac Lateranen. & beatæ Mariæ maioris de dicta Vrbe eccleſias, illarumque maiora altaria, in quibus videlicet beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum baſilicis corpora glorioſa, & in eccleſia Lateranenſi capita illorum recondita conſeruantur, ob paſsionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac eorundem Apoſtolorum, aliorumque martyrum, & ſanctorum merita, pleniſsimam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam conſequuntur, & propterea a cunctis fidelibus non immerito maiori deuotione, ac frequentia celebrandum, volenteſqꝫ vt Chriſtifideles ad Vrbem ipſam de diuerſis mundi partibus pro conſequenda huiuſmodi pleniſsima indulgẽtia confluentes, & alij in illa commorantes, & reſidentes, eandem indulgentiam facilius valeant promereri, & ne defectu poteſtatis abſoluendi illos, qui aliquibus caſibus nobis, & ſedi apoſtolicæ reſeruatis irretiti forent, illorum animæ illaqueatæ remaneant, debite prouidere, ipſorumque cum ſemper ad nos in dictis reſeruatis caſibus recurſus haberi nequeat, commoditati, ac animarum ſuarum ſaluti paterna charitate conſulere, Dilectis filijs infraſcriptis Pœnitentiarijs, in dicta baſilica Principis Apoſtolorum deputatis, de quorum prouidentia, integritate, bonitate, & ſolertia in ijs & alijs gerimus in Domino fiduciã ſpecialem, omnes & ſingulos vtriuſqꝫ ſexus Chriſtifideles ad dictam Vrbem pro conſequenda pleniſsima indulgentia huiuſmodi cõfluentes, & alios in illa commorantes, & reſidentes, qui aliquibus caſibus nobis, & dictæ ſedi reſeruatis irretiti forent, in dictis caſibus etiam quantumcunque grauibus, & enormibus, & ex quauis cauſa ſpecialiter vel generaliter, nobis & dictæ ſedi reſeruatis, etiam in literis, quæ in die cœnæ Domini ſingulis annis publicari conſueuerunt contentis, & etiam talibus de quibus præſentibus ſpecialem oporteret fieri mentionem (conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu ſedem prædictam, falſitatis literarum, ſupplicationum, & commiſsionum apoſtolicarum, delationis armorum & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, iniectionis manuum violentarum in Epiſcopos, vel alios Prælatos ſuperiores, caſibus duntaxat exceptis) ad effectum ipſam pleniſsimam indulgentiã conſequendi & dicto anno Iubilei durante, in foro conſcientiæ abſoluendi eiſque pœnitentiam ſalutarem iniungendi, plenam, liberam, & omnimodam, auctoritate apoſtolica, ex certa ſcientia, tenore præſentium concedimus facultatem, Quibuſuis alijs perſonis, & confeſſoribus ſæcularibus & religioſis in dicta Vrbe, & extra muros illius, ac alias vbilibet exiſtentibus, quaſcunque facultates in dictis caſibus reſeruatis abſoluendi, a nobis & ſede prædicta, verbo vel ſcriptis forſan obtinentibus, etiam ſi in eis caueretur expreſſe, illis nullatenus, vel nonniſi ſub certis inibi expreſsis modo, & forma aut conceptione, vel expreſsione verborum derogari poſſe, ne aliquem dicto anno durante, facultatum prædictarum prætextu in dictis caſibus reſeruatis abſoluere quoquomodo præſumant, ſub excommunicationis, & anathematis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrant, & a qua nonniſi a nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus, præterquam in mortis articulo conſtituti abſolui poſsint, quibuſque ſi inobedientes fuerint, vt præfertur, prædicationis, lectionis, adminiſtrationis ſacramentorum, & audiendi confeſſiones, officia interdicimus, diſtrictius inhibentes, prædicentes, & declarantes aperte tranſgreſſoribus, & contemptoribus prædictis, nos grauius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter, prout expedire cognouerimus, proceſſuros, & nihilominus quicquid egerint, abſoluendo vel alias nullius ſit roboris vel momenti, Non obſtantibus præmiſsis, & conſtitutionibus, ac ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Studeant igitur omnes Chriſtifideles, vt tenentur, hoc ſacro anno Iubilei corda ſua altiſsimo

præparare,

præparare, moreſque, ac vitam in melius commutare, ab illicitis abſtinere, Domino per pœnitentiæ dolorẽ, per humilitatis ſpiritum, per contriti cordis ſacrificium, corporalibus eleemoſynis, & peregrinationibus ſatisfacere, vt baſilicas & eccleſias prædictas deuote viſitantes, vere pœnitentes & confeſſi, ipſam pleniſſimam anni Iubilei indulgentiam, ac reconciliationem cum pijſsimo Redemptore noſtro, per eorum merita, ac bona opera conſequi mereantur. Nomina vero dictorum Pœnitentiariorum ſunt hæc, videlicet. Magiſter Petrus Calaguritanus. Ioannes Polonus. Henricus Brito. Thomas Anglicus. Magiſter Siluester. Marcus Abbas Beneuẽtanus. Bernardinus Villanoua. Paulus Vngarus. Cocles Theutonicus. Magiſter Ioãnes Vulpes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum mandati, decreti, hortationis, & monitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo quarto, decimo Calendas Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IDEM.

12

Committit tribus Epiſcopis, vt viſitent eccleſias, monaſteria, ac hoſpitalia almæ vrbis: & illa reformari, ac reſtaurari faciant.

ROMANVS Pontifex in militantis Eccleſiæ ſpecula a Domino conſtitutus, ac vniuerſalis eccleſiæ curam gerens, ad ea potiſsimum diligentiæ ſuæ ſtudium intendit, per quæ almæ vrbis, quæ vniuerſi orbis caput exiſtit, & in qua altiſsimus ſanctam Vicarij ſui ſedem, ad quam ex omnibus mundi partibus Chriſtifideles confluunt, eſſe voluit, eccleſiæ vetuſtate collapſæ, aliaſque reparatione & inſtauratione indigentes, cum in eis plurimorum Sanctorum, qui pro Chriſti fide martyrium paſsi fuerunt, corpora requieſcant, ad illius laudẽ & gloriam, cuius terra eſt, & plenitudo eius, debite reparentur, in eiſque diuina officia vt decet, celebrentur, & ita diuini cultus augmento conſulatur, vt creditæ ſibi a Deo villicationis rationem, abſq; animæ ſuæ periculo & detrimento, reddere poſsit. Sane poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem diuina fauente clementia aſſumptionem, conſiderantes quantum oneris humeris noſtris iniunctum fuerit, ac animo reuoluentes Romanam Eccleſiam reliquarũ matrem & magiſtram eſſe, omnibuſque exemplum præſtare debere, paſtoralis officij noſtri eſſe duximus, omnia proſpicere ac prouidere, per quæ ipſius Vrbis eccleſiæ, baſilicæ, & patriarchales, ac aliæ, partim a Romanis Pontificibus, partim ab Imperatoribus, partim vero ab alijs deuotis perſonis mirabili & magnifico opere conſtructæ & ædificatæ, varijſque ac pretioſis ornamentis decoratæ, ac pro miniſtris in eis diuina celebrantibus, ac horas canonicas diurnas pariter & nocturnas cum debitis cerimonijs ſolenniter cantantibus, dotatæ fuerunt, ſeruitijs debitis non defraudentur, ſed in illis magis quam in cæteris diuinus cultus obſeruetur, & augeatur, nec illis conferantur ſeu commendentur, qui per ſe ipſos illis deſeruire negligentes, per capellanos & ſubſtitutos minus idoneos deſeruiri faciant, eaſque in animarũ ſuarum perniciem, diuinæ maieſtatis offenſam, malum quoque exemplum & ſcandalum plurimorum ruere ſinant, ac partem fructuum quam in illarum neceſſariam reparationem conuertere tenentur, in alios prohibitos & damnatos vſus conuertant. Cupientes igitur iram Dei, quæ per diuini cultus contemptum & omiſsionẽ maxime prouocatur, poſt multa bellorum, ac diræ peſtis, & alia mala, quæ his miſeris temporibus noſtris vidimus, tandem placari, habita ſuper his matura deliberatione, Vos, de quibus in præmiſsis & alijs ſpecialem in domino fiduciam obtinemus, ad infraſcripta peragenda duximus deputandos, prout tenore præſentium auctoritate apoſtolica deputamus, vobiſq; ſingulas eccleſias, tam patriarchales quam alias, ac monaſteria tam virorum quam mulierum, necnon prioratus, præpoſituras, dignitates eccleſiaſticas, beneficia quæcunque, & hoſpitalia tam intra quam extra muros dictæ vrbis conſiſtentia, tam ſæcularia quam regularia etiam ordinum mendicantium, exempta & non exempta quæcunque, perſonaſque in illis degentes, tam in capite quam in mẽbris (exceptis tamen eccleſijs illis, in quibus Cardinales, Archipresbyteri exiſtunt, ſeu alias ratione titulorum ſuorum iuriſdictionem habent, quibus vt earundem eccleſiarum, ac diuini cultus in eis curam ſuſcipiant, mandabimus, ipſoſque mandata noſtra omni ſtudio & diligentia executores fore non dubitamus) auctoritate præfata viſitandi, illaque prout vobis ſecundum Deum, & canonicas ſanctiones, ac regularia dictorum ordinum inſtituta expedire videbitur, reformandi, ac de ſtatu eccleſiarum, monaſteriorum, & locorum eorundem, vita quoque & moribus Abbatum, Abbatiſſarum, Priorum, Canonicorum, ac dignitates, capellanias, & beneficia in eiſdem obtinentium, necnon monachorum, monialium, & perſonarum eccleſiaſticarum, huiuſmodi ſtudioſe inquirendi, illoſque ex eis qui criminoſi & deſidioſi reperti fuerint, iuxta exceſſuum & defectuum qualitates & exigentiam, ac ordinum & regularum ſuorum inſtituta, pœnis & correctionibus debitis, abſque iudiciorum ſtrepitu caſtigandi, eoſque ad ſe emendandos, ac eccleſias, monaſteria, & alia beneficia reparatione huiuſmodi indigentia ex ipſorum fructibus reſtauranda & reparanda, vitamque honeſtam, & laudabiles mores iuxta ſacros canones ſeruandos, necnon horas canonicas, & alia diuina officia, vt decet, celebranda, ac illos qui eccleſijs præſertim parochialibus, & alijs beneficijs ſuis etiam curatis per ſe ipſos deſeruire non poſſunt, ad idoneum inibi capellanum cum ſalario competenti tenendum cogendi, & compellendi, ac omnia & ſingula quæ iuxta inſtituta & conſtitutiones ſummorum Pontificum, ac decreta ſanctorum patrum ad omnipotentis Dei honorem, eiuſque religionis augmentum, animarum ſalutem, ac Chriſtifidelium omnium exemplum, ac alias circa felicem gubernationem & bonum regimen eccleſiarum, ac monaſteriorum, & perſonarũ huiuſmodi neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna videbuntur, gerendi, faciendi, ſtatuendi, diſponendi, & exequendi, contradictores quoslibet & rebelles, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, capitula, & conuentus per ſuſpenſionis & interdicti aliaſque formidabiliores etiam pecuniarias, de quibus vobis videbitur, ſententias, cenſuras, & pœnas, ac alia iuris opportuna remedia cum cenſurarum & pœnarum prædictarum aggrauatione, reaggrauatione, quamis appellatione poſtpoſita compeſcendi, & ſi

opus

opus fuerit, auxilium brachij ſæcularis inuocandi, plenam & liberam auctoritate & tenore prædictis concedimus facultatem, poteſtatem, & auctoritatem. Nos enim ſententias, cenſuras, condemnationes & pœnas, quas rite tuleritis, ſiue ſtatueritis in rebelles, ratas, & gratas habebimus, ac faciemus auctore Domino vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis apoſtolicis, eiſdem etiam exemptis, & non exemptis, eorumque eccleſijs, monaſterijs & locis, etiam ordinum mendicantium, & alijs ordinibus in genere & in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & ſub quibuſcunque formis & verborum expreſsionibus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſsis & confirmatis, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa commiſsionis veſtræ explicatio in hac parte impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ ad hoc alicui nullatenus ſuffragari poſſe volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vos igitur iniunctum vobis huiuſmodi viſitationis officium, pro diuina & huius ſanctæ ſedis reuerentia, iuxta datam vobis prouidentiam ſic ſollicite prudenterque adimplere ſtudeatis, vt ex veſtro laudabili ſtudio ſperati fructus fauente altiſsimo proueniant, voſq; & quilibet veſtrum, præter æternæ retributionis præmium, noſtram & dictæ ſedis beneuolentiam ac gratiam in dies vberius conſequi mereamini. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo vigeſimo quarto. Sexto Idus Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM.

13

Collegium LX. virorum inſtituit, qui fabricæ baſilicæ B. Petri apoſtoli de Vrbe reficiendæ curam habeant.

ADMONET nos ſuſcepti cura regiminis, & auctoritas pontificalis inducit, vt ad ea potiſsimum intendamus, per quæ glorioſi principes terræ Petrus & Paulus, qui primi euangelium Chriſti in alma vrbe prædicarunt, in eaque poſtquam Chriſtianam religionem fundarunt, & erexerunt, ac vniuerſum orbem ſacræ doctrinæ ſplendore, & miraculorum fama repleuerũt, ſancti martyrij coronam ſub eodem perſecutore, ac eadem die, eodemque loco ſuſceperũt, eo maiori veneratione a Chriſtifidelibus colantur, quo maioribus meritis inter alios apoſtolos excelluerunt. Quorum licet Saluator noſter peculiarem curam ſemper habuerit, quippe qui, vt alia innumera omittantur, Petrum in fluctibus ambulantem, ne mergeretur, dextera ſua erexit, Paulum vero tertio naufragantem, de profundo pelagi liberauit, ipſum tamen Petrum, cui claues regni cœlorum dedit, plenitudinem poteſtatis habere, aliorumque apoſtolorum principem eſſe voluit. Et propterea non conuenit eccleſiam, ſeu baſilicam ſub eius nomine dedicatam, apud quam palatium apoſtolicum exiſtit, & in qua ſuper ipſius beati Petri altari Romani Pontifices quolibet anno miſſas pontificales ſolenniter celebrare conſueuerunt, neceſſaria inſtauratione, ac reparatione carere, & ab illis qui deuotionis cauſa ad eorundem apoſtolorum limina viſitanda confluunt, quaſi deſertam atque relictam conſpici. Sane conſiderantes quod in ipſa vrbe Roma, in qua omnipotens primatum Eccleſiæ ſuæ ſanctæ ſtatuit atque firmauit, claræ me. Conſtantinus, qui monarchiã tenebat imperij, poſtquam a beato Siluestro per ſancti baptiſmi ſacramentum, veritatem fidei, & ſpem ſalutis æternæ ſuſcipere meruit, in proprio Lateranenſi palatio eccleſiam in honorem Saluatoris mundi erexit, eorundemque apoſtolorum baſilicas pari prope forma & magnitudine a fundamentis ædificauit, ac proprijs humeris duodecim cophinos terræ ex earum fundamentis exportauit, ac eas ipſas eodẽ die ab ipſo beato Silueſtro conſecrari obtinuit, aliaque multa mente reuoluentes, ad officium noſtrum pertinere arbitramur, vt poſtquã fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter exiſtimans quemadmodum ipſe Petrus apoſtolorum princeps habetur, ita eius baſilicam ædificii pulchritudine, & magnificentia inter alias principatum obtinere debere, ipſam propterea demoliendam mandauit, vt longe ampliore, ac magis admirabili ædificio reficeret, ac inſtauraretur, nos qui eiuſdem beati Petri ſucceſſores ſumus, ipſumque peculiari deuotione proſequi tenemur, quod ipſe Iulius prædeceſſor morte præuentus, ſucceſsiueque Leo X. & Adrianus VI. Romani Pontifices etiam prædeceſſores noſtri, varijs cauſantibus impedimentis perficere non potuerunt, id omni conatu, ac totis viribus noſtris aggrediamur. Attendentes autem hoc ſacrum, & ſublime beati Petri templum non noſtri, neque cuiuſque eſſe proprium, ſed omnium Chriſtianarum nationum commune, quando a domino Deo, Deique filio, ipſi Petro ſuper omnes gentes poteſtas eſt data, ipſeque & ſucceſſores eius Romani Pontifices pro ſalute omnium, mediatores apud dominum noſtrum Ieſum Chriſtum eſſe debent, cogitauimus propterea Collegium vnum LX. virorum curialium quarumcunque nationum inſtituere, & ordinare, qui dictæ baſilicæ, fauente Deo, reficiendæ diligentem curam habere debeant. Et cum ſingularum nationum in noſtra Romana Curia degentium Curiales digniores ex eis numerum LX. nõ excedentes ad hoc de mandato noſtro elegerint, Nos vt exinde optatus ſubſequatur effectus, & fabrica ipſius baſilicæ, cuius abſolutionem ſincero cordis affectu deſideramus, proſperiores complectatur ſucceſſus, ac ſuffragia pro eadem fabrica, pia Chriſtifidelium deuotione eroganda fideliter exigantur, & conſeruentur, necnon prouentus illi in fabricam ipſam, & non aliam cauſam debite conuertantur, opportune prouidere volentes, ac quoſcunque præfectos officiales ad opus dictæ fabricæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis fuerint, etiam ſi Pontificali dignitate, aut Cardinalatus honore præfulgeant, per dictos prædeceſſores, & nos, ac ſedem apoſtolicam hactenus deputatos, ac omnes commiſſiones, & facultates eis deſuper ſub quacunque verborum forma factas & conceſſas reuocantes, ipſoſq; præfectos, & officiales ab huiuſmodi præfectione, & alijs officijs, & commiſsionibus alias eiſdem ſpecialiter, vel generaliter factis abſoluentes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, vnum Collegium fabricæ baſilicæ beati Petri nuncupandum, omnium oratorum Chriſtianorum, Regum, & Principum, Rerumque publicarum, ac ex ſingulis nationibus huiuſmodi, vt præfertur, electorum, loco quorum pro tempore decedentium, vel ſe diutius abſentantium, alij earundem nationum ſimiliter eligi poſſint, ſic tamen quod dictum numerum LX. non excedant, au-

ctoritate apoſtolica, tenore præſentium erigimus, & inſtituimus, ac Collegium huiuſmodi, & pro tempore exiſtentes ſingulares perſonas eiuſdem, ab omni ſuperioritate, dominio, poteſtate, iuriſdictione, & auctoritate quarumuis perſonarum, quacunque dignitate, & excellentia, etiam Cardinalatus honore, & Legationis de latere officio, ac quauis facultate pro tempore fungentium, etiam ratione Archipresbyteratus dictæ baſilicæ, quo ad omnia & ſingula quæ frabricam huiuſmodi concernunt, auctoritate & tenore prædictis eximimus, & totaliter liberamus, ac ſub noſtra & ſedis prædictæ ſuſcipimus protectione, nobiſque & eidem ſedi, ita vt nullum alium quam nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices in ſuperiores recognoſcere debeant, nullique alij in eos aliquam ſuperioritatem, dominium, poteſtatem, Iuriſdictionem, aut auctoritatem quoquomodo exercere valeant, immediate ſubijcimus, ipſiſque collegio omnimodam adminiſtrationem, curam, & directionem, ac omne regimen dictæ fabricæ plenarie committimus; ac eiſdem Collegio, vt de eorum gremio officiales ad tempus per eos ſtatuendum, tam ad ſpecialem curam ipſius fabricæ, ac quæcunque alia inferiora illam concernentia, quam etiam (dummodo ex dignioribus, doctioribus, & clericis eligantur) ad iuſtitiã miniſtrandum, qui iuxta facultatem eis per eoſdem Collegium tribuendam, contra debitores dictæ fabricæ, pro vt iuſtitia exegerit, procedere poſsint, eligere, & ipſis officialibus electis ſalaria decentia conſtituere, & omnia & ſingula quæ cætera Collegia quæcunque tam in dicta Vrbe & Curia Romana quam alibi, de iure vel conſuetudine ſtatuere, ordinare, & diſponere poſſunt, & debent, tam proſperum regimen, & debitum ordinem ipſius Collegij, quam multas committentium fraudes in diſpenſatione prouentuum fabricæ huiuſmodi, & alias fabricam ipſam concernentia, quæ poſtquam per eos ſtatuta, ordinata, & diſpoſita fuerint, eo ipſo dicta auctoritate apoſtolica approbata & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, prout illa ex nunc, prout extunc & e contra approbamus, & confirmamus, ſtatuere, ordinare, & diſponere libere & licite valeant, plenam & liberam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem, auctoritate apoſtolica & tenore ſupradictis concedimus. Et inſuper, vt omnia per ipſos Collegium gerenda omni odio, amore, & ſiniſtra machinatione poſtpoſitis, ſecundum Deum, & rectam conſcientiam dirigantur, eiſdem auctoritate & tenore ſtatuimus & ordinamus, quod omnes & ſinguli de dicto Collegio, ac per eos pro tempore eligendi officiales, ſub atteſtatione damnationis eternæ, quod ipſi in huiuſmodi fabricæ adminiſtratione, cura, & directione, ac regimine, & officialium electione ſecundum deum abſque dolo, fraude, odio, vel rancore, prout cuilibet eorum conſcientia dictauerit, procedent, & votum dabunt, ac officium exercebunt, iuramentum quod per præfatos Collegium; aut ab eis deputandos quotiens qualitas negotij id exegerit, & officialibus deputandis pro tempore expedire viſum fuerit, repeti poſsit, præſtare teneantur, ac quod omnia & ſingula, pecunias, res, & bona debita, & debenda, et piæ oblationes tam in dicta Vrbe quam extra eam, operi dictæ fabricæ erogandæ, penes Collegium ſeu officiales eligendos prædictos, aut depoſitarium per Collegium deputandum permaneant, & per eos claues arcarum & truncorum, vbi pecuniæ & eleemoſynæ in ipſa Vrbe reponãtur, cuſtodiri, ipſæque pecuniæ omnes per eoſdem collegium & officiales ad hoc ab eis deputandos ſeu eligendos, ad opus dictæ fabricæ & non ad aliũ vſum omnino diſtribui, exponi, & conuerti debeant, etiam ſi nos & ſucceſſores noſtri Romani Pontifices aliter diſponeremus & ordinaremus, etiam per quæcunque mandata tam in ſcriptis quam etiam viuæ vocis oraculo ſub quibuſuis pœnis & cenſuris facienda, quibus oratores Regum, & Principum, necnon Rerumpublicarum in dicta Curia reſidentes, pro eiſdem Collegio firmiter reſiſtere, & in huiuſmodi euentum præfati Collegium pecunias, res, & bona omnia prædicta, nomine omnium oratorum deponere, nec dicti oratores aut Collegium ratione reſiſtentiæ huiuſmodi aliquas cenſuras ſiue pœnas incurrere, neque Collegium præfati ad aliud quam ad deponendum vt præfertur, aſtringi poſsint, ipſique oratores eo caſu pecunias, res, & bona huiuſmodi ad aliud opus quam dictæ fabricæ exponere nequeant, & qui contrarium fecerint, ad reſtitutionem de proprio, damni eidem fabricæ eorum culpa vel facto illati teneantur. Quodque omnia & ſingula per inferiores officiales prædictos pro tempore acta & geſta ſubſcriptione officialium deputandorum, & ſigillo Collegij prædictorum munita valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, ac in iudicio & extra fidem faciant, acſi per Camerarium noſtrum & præſidentes apoſtolicæ Cameræ geſta & facta, & ſimiliter dilationes, pacta, tranſactiones, relaxationes, ſeu remiſsiones per Collegium præfatos pro quiete mentis debitorum ipſius fabricæ faciendæ, illas vim & auctoritatem habeant, quas haberent, ſi nobiſcum, & cum ſucceſſoribus noſtris præfatis, ac Camerario & præſidentibus Cameræ huiuſmodi confecta & celebrata forent, nec in aliquo alio per Camerarium & præſidentes præfatos, ſeu quoſcunque alios officiales moleſtari, aut inquietari poſſint, ac quod Collectores pro exigendis hæreditatibus, legatis, & alijs bonis ex donationibus cauſa mortis, ſeu irreuocabiliter inter viuos dictæ fabricæ factis ſeu faciendis, ac piis eleemoſynis tam in curia & baſilica prædictis, quam extra eandem curiam, & in quibuſcunque ciuitatibus, diœceſibus & locis erogandis deputari, eligi, & tranſmitti non poſsint per alios quam per Collegium præfatos, ac per ipſos Collegium pro tempore deputati, & electi, vt ſine impedimento aliquo & cum mentis quiete officium eis commiſſum exercere valeant, eorumque familiares clerici duntaxat ad opus fabricæ huiuſmodi deſeruientes, durante eorum officio, & illius exercitio duntaxat, ab omni ſuperioritate & iuriſdictione quorumcunque ordinariorum eccleſiaſticorum liberi & exempti, ac ſub noſtra & dictæ ſedis protectione conſtituti ſint, & eſſe cenſeantur. Quodque communitas, ciuitas, vel vniuerſitas loci in qua ſeu quo Collector deputatus fuerit, adiungere debeant vnum ciuem laicum bonæ famæ, & facultatibus idoneum, qui ſimul cum Collectore exactionibus interueniat, & computum teneat, ac de actis fidem Collegio præfatis faciat, ac gratijs ſpiritualibus, & temporalibus quibus gaudebit Collector, gaudeat. Quodque omnia, & ſingula bona, ſeu hæreditates, & legata dictæ fabricæ, donationes ex cauſa mortis ſeu ĩter viuos ſeu alias quomodolibet relicta, et facta, vltimo emptori & plus offerẽti ſiue dicta bona in mobilibus ſiue immobilibus rebus, ſeu nominibus debitorũ cõſiſtãt, publice ſubhaſtari & vẽdi debeãt, ac ex redditibus & bonis prædictis pecuniæ prouenturæ penes Collegium, ſeu Depoſitarium per Collegium deputandum, ad effectum vt opus dictæ baſilicæ continuari & finiri poſsit, deponi debeant. Et ne ipſi Collegium & ab eis pro tempore eligendi Officiales pro exigendis oblationibus, bonis, & rebus dictæ fabricæ, tam ratione contractuum quam quarumcunque diſpoſitionum inter viuos, & vltimarum voluntatum pro tempore debitis, in diuerſis tribunalibus litigare cogantur, & per varias cauillationes, & ſubterfugia ſolutiones differantur

tur, ſicque proſecutio fabricæ huiuſmodi impediatur vel retardetur, quod Collegium præfati ordinariam iuriſdictioné exercere, & de quibuſuis cauſis quorumcunque dictæ fabricæ debitorum, etiam quarumcunque, etiam maximarum ſummarum, & ex quauis cauſa contractorum cum peritorum conſilio cognoſcere, & iudicare, ac ad inſtantiam œconomi, ſeu procuratoris ipſius fabricæ per Collegium præfatos deputandi contra quoſcunque dictę fabricæ ex quibuſuis cauſis debitores cuiuſcunque dignitatis, gradus, vel conditionis fuerint, præſentes videlicet in dicta curia manu regia, conſtito de debitis per inſtrumenta quæcunque, ſeu per teſtes idoneos parte citata examinandos, clare & concludenter debitum probantes, aut alias legitimas probationes, etiam ſi debitum mediate ex quouis titulo, etiam ceſsionis, libere & ſine fraude, nec ad commodum aliquod cedentis factæ, ſeu applicationis ad ipſam fabricam pertineat, ſola ſolemnitate a iure naturali introducta, vel ſi expedierit, vnica citatione duntaxat perſonaliter, vel ad domum eorum ſolitæ habitationis, ſi videbitur, facienda præcedente, abſque alia tela iudiciaria, etiam ſingulis diebus, & tempore quarumcunque feriarum, non tamen ad dei honorem pro tempore indictarum, etiam nobis & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus a Romana curia abſentibus, ac etiam ſede vacante, vſque ad effectualem executionem, necnon contra Capitula, Collegia, Communitates, & Vniuerſitates, ac perſonas, res, & bona ad dictam fabricam ſpectantia habentes, & detinentes etiam vigore monitorij pœnalis per ipſos Collegium ſub cenſuris & pœnis eidem fabricæ, ſi res & bona huiuſmodi non reſtituerint, applicandis, decernendi, ac contra contumaces vnica vel pluribus citationibus, ſi videbitur, præcedentibus, etiam per affixionem in valuis ſeu ianuis ipſius baſilicę Principis Apoſtolorum, etiam per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia procedere, & mandatum executiuum, loco ſententiæ ferendæ, ſeu litterarum decernere, necnon ſingulos prædictos etiam per edicta publica in locis publicis circumuicinis affigenda, quæ ipſos perinde arctent, ac ſi eis perſonaliter intimata forent, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, more Auditorũ cauſarum palatij apoſtolici, abſque aliqua ſpeciali noſtra vel ſucceſſorum noſtrorum commiſsione, citare & monere, & tam præſentes quam abſentes debitores, etiam ſi abſentes perſonaliter vel alias comparuerint, niſi ſoluerint, ſeu de ſolutione legitime docuerint, necnon ſingulares perſonas Capitulorum, Collegiorum, Communitatum, & Vniuerſitatum detinentium res, & bona fabricæ huiuſmodi, abſque alia iuris ſolemnitate, excommunicationis ſententia innodare, a diuinis ſuſpendere, ac excommunicatos & ſuſpenſos declarare, ac excommunicationis & alias cenſuras, & pœnas prædictas quotiens opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggrauare, ac contra eos auxilium brachij ſæcularis inuocare, & interdictum generale vel ſpeciale tam in eccleſijs quam ciuitatibus & locis, in quibus debitores & detinentes præfati moram traxerint, & ad quæ eos declinare contigerit, apponere, illudque ſuſpendere, tollere, ſeu reuocare, ac quæcunque alia remedia per Præſidentes Cameræ apoſtolicæ exerceri ſolita, donec de debito ipſi fabricæ fuerit integre ſatisfactum, exercere libere & licite valeant, & ſi contingat dictos debitores animo differendi ſolutiones, prout veriſimiliter præſumi poteſt, ante, vel poſtquam ad ſoluendum totum illud in quo reperti erunt veri debitores, condemnati fuerint, per varia ſubterfugia & remedia confingere, grauamina eis illata ſeu inferenda, etiam nullitatis, & telæ iudiciariæ non ſeruatæ, & propterea cauſas appellationis, ſeu appellationum, ac nullitatis & nullitatum, aliquibus iudicibus in dicta curia vel extra eam committi procurauerint, quod omnes & ſingulæ cauſæ dictam fabricam concernentes, tam negotij principalis in præiudicium iuriſdictionis concessæ Collegio huiuſmodi, quam appellationis & nullitatis ſeu appellationum & nullitatum per ipſos Collegium, ſeu officiales deputandos decidi debeant, nec cuiquam Iudici committi, neque commiſsiones per quemcunque a nobis, & ſede apoſtolica ad commiſsiones iuſtitiæ ſignandas deputatum, etiam ſi dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis fuerit, nec per eiuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarium, aut illius Locumtenentem pro tempore exiſtentes, niſi per nos & ſucceſſores præfatos manu noſtra, vocatis dictis Officialibus prius, ſignari poſsint, ac de nullitate proceſſus non poſsit in dubium deduci, neque cognoſci, ſed perinde reiectis nullitatibus etiam cenſurarum, ac ſi de nullitate declaratum fuiſſet propter periculum animarum, etiam ſi ex actis de illis conſtaret, de nouo in negotio principali procedi poſsit, niſi de iniuſtitia negotij principalis ex actis conſtiterit, ſeu alias infra breue tempus apparere poſsit, ac quod decreta & mandata de ſoluendo per officiales Collegij huiuſmodi, exigente iuſtitia, contra debitores præfatos facta, per quoſcunque Officiales ipſius Vrbis, etiam Bariſellum & Mareſcallos exequi debeant, nec talia mandata, & executiones per quoſcunq; Officiales, etiã præfatos Cardinales, etiã ſede vacante, etiam collegialiter, quouis quæſito colore, aut etiã per Camerarium noſtrum, & Præſidentes Cameræ huiuſmodi, ſeu etiã per literas Saluiconductus, ac dilationes datas ad perſoluendum, etiam cũ idonea cautione impediri, ſeu retardari valeant, omneſq; literæ Saluiconductus & dilationes per Camerariũ & dictæ Cameræ præſidentes præfatos, ſeu per collegium S. R. E. Cardinaliũ, etiam dicta ſede vacante, vel Romano Pontifice a Romana Curia abſente cõcedendæ, nullius roboris vel momẽti exiſtant, ac illis nõ obſtantibus, mãdata & decreta huiuſmodi per Officiales, quibus illa fuerint præſentata exequi debeãt, Ac quod omnes qui executiones ſeu perceptiones pecuniarũ & bonorum quorumcunq; tam mobilium quã immobilium ex quauis cauſa & diſpoſitione vltimæ voluntatis, ſeu inter viuos ad dictam fabricam ſpectantium impediuerint, & eadẽ bona vel inſtrumenta, ſeu teſtamenta, codicillos, vltimas voluntates, donationes tam ex cauſa mortis quam inter viuos, occultauerint, ſeu quominus ad notitiam Collegij & Collectorum tam in dictis Vrbe & Curia, quam extra eam deputandorum peruenire valeant, impediuerint, eo ipſo excommunicationis ſententiam incurrant, & tam per Collegium & illius Officiales pro tempore deputatos, quam etiam per eoſdem Collectores in partibus, & locis, vbi deputati fuerint, pro excommunicatis declarari, & publicari poſsint, nec per alios quam dictos Officiales, ſeu Collectores, etiam in vim quarumcunque literarum, & facultatum, etiam Cruciatę quibuſuis Principibus concedendæ, niſi prius ſatisfecerint, vel, ſi in mortis articulo conſtituti fuerint, præſtita cautione de ſatisfaciendo per ſe, ſi conualuerint, alias hæredibus, & executoribus ſatisfactionem iniungendo abſolui, huiuſmodique abſolutionem Officiales & Collectores ipſi parentibus talium impedientium & occultantium, qui de iure pro impedimentis & occultationibus per eos præſtitis, & factis obligati fuerint, impendere poſsint, quodque Notarij, Rectores parochialium eccleſiarum, ſeu Vicarij, vel quicunque alij de donationibus prædictis rogati, ſeu de illis notitiam habentes, illas infra menſem Collegio, ſeu Collectoribus, & ſi

Collectores præſentes non fuerint, in Curia Epiſcopali loci intimare teneantur, & debeant. Decernentes, & declarantes pro potiori præmiſſorum robore, quod ſi aduerſus illa vel eorum aliqua, quæuis literæ apoſtolicæ tam quaſcunque declarationes, conceſsiones, & clauſulas generales, vel ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, efficaciores, & inſolitas, ac irritantia decreta, necnon mandata etiam pœnalia ſub quacunque forma, & verborum expreſsione in ſe continentes, etiam præſentibus expreſſe derogantes, etiam motu proprio, & ſcientia ſimilibus, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, a nobis, ſeu ſucceſſoribus noſtris præfatis, aut noſtra, vel eorundem ſucceſſorum noſtrorum auctoritate, ſeu alijs quibuſuis modis emanauerint, aut aliquo vnquam tempore apparuerint, per quæ effectus earundem præſentium retardari vel impediri, aut illis quomodolibet derogari, vel præiudicium aliquod in aliqua ſui parte quouiſmodo afferri poſſet, quod illa cũ omnibus & ſingulis inde ſecutis executionibus, & proceſsibus, pro infectis habeantur, nulliuſque roboris vel momenti exiſtant, ipſæque præſentes literæ vim validi & efficacis pacti, & contractus inter nos & Collegium præfatos initi etiam iuramento vallati, ad effectum vt non liceat nobis, nec ſucceſſoribus noſtris prædictis præmiſſa reuocare, habere cenſeantur. Et ſic in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, irritum quoq; & inane quicquid ſecus ſuper præmiſsis vel eorum aliquo per quoſcunque, quauis auctoritate ſciẽter vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, & alijs perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Patriarchalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorundem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus & Vicarijs in ſpiritualibus, & temporalibus vbilibet conſtitutis, Motu ſimili per apoſtolica ſcripta mãdamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcunq; vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Collegij, & ab eis pro tempore deputandorum Officialiũ, & Collectorum prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis firmiter obſeruari, non permittentes Collegium, & ab eis pro tempore deputatos Officiales & Collectores præfatos deſuper per quoſcunque quauis auctoritate fungentes quomodolibet moleſtari, impediri, ſeu perturbari, Contradictores, moleſtatores quoſcunque & rebelles per eaſdem cenſuras & pœnas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras & pœnas ipſas, quotiens opus fuerit, aggrauando, necnon loca in quibus eos morari, & ad quæ declinari contigerit, eccleſiaſtico interdicto ſubijciendo, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis eccleſijs, monaſterijs, ciuitatibus, & locis, ac Capitulis, Collegijs, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Iudicibus, & perſonis cuiuſcunque dignitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque fortioribus, & inſolitis clauſulis conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio fieri deberet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes, quo ad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe, & aduerſus præſentes nemini ſuffragari poſſe decernimus, ac quorumuis tribunalium conſuetudinibus contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim a dicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides fortan facienda foret, loca deferre, etiam volumus & eadem apoſtolica auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, vel curiæ eccleſiaſticæ munitis, in iudicio & alibi vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum erectionis, inſtitutionis, exemptionis, liberationis, ſuſceptionis, ſubiectionis, commiſsionis, conceſsionis, ſtatuti, ordinationis, decreti, declarationis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto, pridie Idus Decembris, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

IDEM.

14

Indulta in fauorem familiarium apoſtolicorum.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circumſpecta ſingulorum merita, & probitatem attendens, illos potioribus fauoribus proſequitur, qui iugiter ſuis inſiſtentes obſequijs, labores continuos, & grauiores perferre noſcuntur. Hinc eſt, quod nos fe. re. Nicolai V. Caliſti. III. Pij II. Pauli etiam II. ac Sixti IV. & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs in hoc, inhærentes, motu proprio, non ad dilectorum filiorum infraſcriptorum familiarium noſtrorum continuorum commenſalium vel eorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus & ordinamus, ipſiſque familiaribus concedimus, quod ipſi in aſſecutione canonicatuum, & præbendarum, necnon dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum vel officiorum, præſtimoniorum, præſtimonialium, portionum, & ſimplicium, ac quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum quarumcunque qualitatum, quæ vigore gratiarum expectatiuarum,

rum, eis ſub data kalendis Maij, Pontificatus noſtri anno II. per nos conceſſarum, aut ſub eadem, vel alia data concedendarum & extenſionum, ac reualidationum, ſeu mutationum, collationum earundem per nos forſan factarum, & quas fieri contigerit, acceptauerint, & de quibus ſibi prouideri fecerint, omnibus alijs, & ſingulis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ fuerint, canonicatus, & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia præſtimonia, portiones, & beneficia huiuſmodi quarumcunque literarum apoſtolicarum, vel legatorum apoſtolicæ ſedis vigore expectantibus, etiam illuſtribus, Protonotarijs participantibus, literarũ apoſtolicarũ Correctori, dictæ ſedis ſubdiaconis numerarijs, cauſarum ſacri Palatij Auditoribus, Cameræ apoſtolicæ clericis ſimiliter numerarijs, & participantibus curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, Abbreuiatoribus de parco maiori ſua officia etiam actu exercentibus, & quacunque eccleſiaſtica, vel mundana dignitate fulgentibus perſonis (venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium duntaxat, & nullis alijs exceptis) etiam ſi ipſi expectantes in eccleſijs in quibus canonicatus, & præbendæ huiuſmodi fuerint, quauis etiam apoſtolica auctoritate in canonicos ſint recepti, & literæ ipſorum motu ſimili conceſſæ fuerint, quacunque diligentia ſuper præſentatione ſeu executione literarũ facta non obſtante, omnino præferri debeant, nec prærogatiua antelationis, nominationis, nominandique, & eligendi, ac quauis aliæ facultates, declarationes, & indulta priuatis preces quæcunque ſi quæ in fauorem Imperatorum, regum, ducum, & aliorum principum, aut prælatorum cuiuſcunque excellentiæ, præeminentiæ aut aliorum quorumcunque quauis eccleſiaſtica vel mundana dignitate fulgentium ſeu prædictarũ & aliarum perſonarum, etiam motu ſimili, aut conſideratione eorundem Principum, vel Prælatorum, ſeu ob remunerationem laborum, & ſeruitiorum impenſorum ſeu in recompenſam iuris ceſsi, aut pietatis, aut quouis alio intuitu vel reſpectu ſeu ex quacunque alia cauſa, & ſub quacunque verborum forma, & cum quibuſuis etiam præſentibus expreſſe derogantibus derogatorijs a nobis, vel a ſede prædicta hactenus, & quæ in poſterum emanarint aduerſus voluntatem, decretum, ordinationem, & conceſsionem huiuſmodi præſentes noſtras literas quomodolibet ſuffragentur: Quodque per quaſcunque expectatiuas nominationes, aut nominandi ſeu conferendi de primis vacaturis ſeu eligendi facultates vel alias ſpeciales reſeruationes, & de ſic reſeruatis conferendi mandata, ſuppreſsiones, vniones, annexiones, incorporationes, & reductiones, ad ius commune, ſeu alias gratias, conceſsiones, & indulta, cum quibuſuis prærogatiuarum fauoribus, antelationibus, exceptionibus, ſuſpenſionibus. declarationibus, & motu ſimili, aut ex certa ſcientia, vel de plenitudine poteſtatis ex quibuſcunque cauſis ſub quibuſuis verborum formis, & alijs derogatoriarum derogatorijs. ſeu inſolitis clauſulis, etiam talibus quod illæ reuocari nequeant, niſi certis verbis appoſitis, ſeu trina vel ampliori litterarum apoſtolicarum ſerie, aut de conſenſu illorum quibus conceſſa fuerint quibuſuis perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, eccleſijs, canonicatibus, & præbendis, dignitatibus, adminiſtrationibus, vel officijs eorumque menſis etiam capitularibus alijsque beneficijs eccleſiaſticis ſæcularibus vel regularibus in perpetuum aut ad aliquorum vitam ſeu alias ad tempus etiam per nos, & eandem ſedem cõceſſa, & in antea concedenda, aut facta vel fienda nullum familiaribus noſtris infraſcriptis præiudicium afferat, quin ipſi familiares ſint potiores in aſſecutione beneficiorum vigore gratiarum eis conceſſarum & concedendarum, ac illarum reualidationum, ampliationum, & mutationum collationum omnibus præmiſsis, ac alijs quibuſcunque, etiam ſi in eis derogaretur expreſſe. Et inſuper cupientes vt inter infraſcriptos familiares noſtros ordo prærogatiuæ ſeruetur, & lites euitentur, motu & auctoritate prædictis volumus, & decernimus, ac mentis noſtræ fuiſſe, & eſſe declaramus, quod prius deſcripti in huiuſmodi beneficiorum aſſecutione ſecundũ eorundẽ ordinem poſterioribus deſcriptis omnino præferantur, quacunque nobilitate, dignitate, gradu, diligentia, ſeu alia prærogatiua non obſtante. Quodque præſentes literæ abſque eo quod in Cancellaria apoſtolica, aut quocunque alio loco publicentur, ab eorum data valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, ipſiſque familiaribus noſtris etiam ad effectum probationis huiuſmodi in iudicio, vel extra iudicium vbilibet a data præſentium duntaxat ſuffragentur in omnibus & per omnia abſque contradictione, exceptione, ſeu impedimento quibuſcunque, ac ſi literæ ipſæ locis, perſonis, & temporibus debitis publicatæ forent Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus, apoſtolicis, necnon quibuſcunque literis prærogatiuis, antelationibus, facultatibus, priuilegijs & indultis Illuſtribus, Protonotarijs, & correctori, ſubdiaconis, auditoribus, clericis, & abbreuiatoribus, alijſque perſonis præfatis per nos ſeu prædeceſſores noſtros aut ſedem prædictam conceſsis, ſeu in poſterum concedendis, Necnon ſpecialibus reſeruationibus, vnionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſsionibus, ſuſpenſionibus, vel reductionibus ad ius commune per nos, & ſedem ipſam factis, vel faciendis vt præfertur, alijſque præmiſsis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, & expreſſa, ac indiuidua mentio habenda foret, motu & ſcientia ſimilibus quo ad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, quaſque in ea parte qua ipſis familiaribus noſtris infraſcriptis in canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, ac perſonatuum, adminiſtrationum, officiorum, præſtimoniorũ portionum, & ſimplicium aliorumque beneficiorum prædictorum aſſecutione præiudicant, aut aliquo modo in futurum præiudicare poſſent, motu & ſcientia ſimilibus caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus omnino euacuamus, necnon pro caſsis, & irritis, infectis, & nullis haberi volumus atque mandamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, & ita per quoſcunque iudices, commiſſarios, executores, & delegatos tam in Romana curia quam extra eam pro tempore deputatis, ac noſtros cauſarum palatij apoſtolici Auditores iudicandum fore, & iudicari debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis alia circa præmiſſa aliter iudicandi, ſeu interpellandi facultate Decernentes ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nomina vero dictorum familiarium quorum omnium & ſingulorum gradus, ciuitates, qualitates, & diœceſis præſentibus haberi volumus pro expreſsis, ſunt hæc, videlicet Hieronymus Epiſcopus Vaſion. &c. Nulli ergo &c noſtræ voluntatis, decreti, ordinationis, conceſsionis, derogationis, caſſationis, annullationis, euacuationis, & mandati infringere, &c. Si quis &c Dat. Romæ apud ſanctum Petrũ anno &c. milleſimo quingenteſimo vigeſimo quinto, Kal. Feb. Pont. noſtri anno tertio.

Hie. Vaſion.

F. Vigoroſi.

Lecta

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta bulla Romę in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis Dominicę milleſimo, quingenteſimo, vigeſimo ſexto, die vero penultima menſis Octobris Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ vij. anno tertio.

Iacobus de Ceſis cuſtos.

IDEM.

15

Approbat conſtitutiones Iulij II. & Leonis X. de reſignationibus ceſsionibus beneficiorum & extenſionibus præſtandis in libris auctenticis per notarios annotandis.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater & dominus noſter dominus Clemens diuina prouidentia Papa VII. prouide attendens infraſcriptas conſtitutiones fe. re. Iuli II. & Leo X. Romanis Pontificis prædeceſſorum ſuorum fore rationabiles, ac canonicas & iuſtas, per quas primo Iulius accepto per eum quod tunc Cameræ apoſtolicæ Notarij per quandam corruptelam ſeu abuſionem reſignationes beneficiorum quę in Romana curia in dicta Camera fiebant, ac in ordinarijs auctenticis libris annotari, & ſcribi conſueuerant, ne fraus aliqua fieri aut excogitari, ſed quando opus eſſet ſemper de veritate doceri poſſet, vt plurimum in dictis libris prout conſuetum erat non ſcribebant, ſed a tergo ſupplicationum annotabant, & poſtea ſupplicationes ipſas cum annotatione reſignationum huiuſmodi a tergo earum partibus reſtituebant, nulla retenta copia ſeu nota abſque eo quod in protocollis vel libris eiuſdem Cameræ ſcriptæ forent, taleſq; reſignationes per interuallum plurium menſium parte inſtante abſconſe & ſecrete exiſtebant, quo fiebat vt cũ in dictis libris dum de reſignationum admiſsionibus huiuſmodi tractaretur, veritas reperiri non poſſet, eſſetq; in poteſtate partium in fraudem & deceptionem impetrantium ad eorum propoſitum reſignationibus ſic a tergo annotatis vti vel eas celare vt eis magis expedire videretur, huiuſmodi fraudibus occurrere volens eiſdẽ Notarijs & eorum cuilibet ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandauerat, vt reſignationes dictorũ beneficiorum tunc factas & admiſſas in margine ſeu a tergo ſupplicationum aut alias aliter quam in dictis libris annotatas, etiam ſi partibus reſtitutæ eſſent, infra terminum octo dierum ex tunc proxime futurorum in libris auctenticis eiuſdem Cameræ ſcripſiſſe deberent, reſignationes vero quas ex tunc in poſterum admitti, & fieri contingeret, ſub ſimili pœna infra tres dies computandos a die præſtiti conſenſus ſuper ſupplicationibus ſingulis annotari deberent, nec ex tunc de cætero liceret eis in margine ſupplicationum dictas reſignationes ſcribere vel annotare niſi prius in literis auctenticis annotatæ fuiſſent, ac ex tunc reſignationes aliter factæ nullius momenti fore, nec alicui ſuffragari debere, beneficiaque taliter reſignata quamuis reſignantes tunc mortui eſſent, non per reſignationem ſed per obitum vacare decreuerant. Et deinde Leo prædeceſſor præfatus etiam per eum accepto quod præfati dictæ Cameræ, ac etiam Cancellariæ apoſtolicæ notarij plura loca ſeu folia in libris talium reſignationum in albo dimittebant, vt poſtmodum de die quas reſignationes a tergo ſupplicationum annotatæ fuerant ſcibere poſſent, & per hoc occaſio prębebatur vt alias fraus committeretur, quoniam litigantes vel eorum procuratores qui conſenſum reſignationis ſeu conceſsionis poſt ſignaturam ſupplicationis, vigore cuius facienda erat reſignatio vel ceſsio, præſtare debebant, conſenſum per eos huiuſmodi ceſsione præſtandum ad eorum beneplacitum, & iuxta euentum litis in fraudem collitigantium præſtare, aut in dictis libris annotari facere differebant, cum conſenſus ſuper huiuſmodi reſignationibus ſeu ceſsionibus retrotraheretur ad diem datæ ſupplicationis, & ex die datæ ſupplicationis ceſsiones ipſæ factæ cenſerentur, quo fiebat vt lites ipſæ fiebant immortales, ac collitigantes & alij impetrantes ſupplantarentur, cum eſſet in poteſtate illorũ in quorum fauorem huiuſmodi reſignationes ſeu ceſsiones fiebant ſententias latas retractari, & annullari facere detegendo ſupplicationes, & ceſsiones, ac reſignationes præcedentes illarum uigore factas, præmiſſas omneſque alias fraudes quantum potuit extirpare volens, ac reſignationes, & ceſsiones ſic doloſe eatenus factas, & ex tunc inantea faciendas irritans, ac irritas, & inanes decernens, mandatum Iulij prædeceſſoris huiuſmodi Motu proprio approbauerat, & nihilominus dictis notarijs ſub dicta latæ ſententiæ pœna mandauerat quod ex tunc de cætero omnes reſignationes, & ceſsiones quas per eos admitti ſeu coram eis fieri contingeret, infra tres dies a die præfati conſenſus computandos ſuper ſupplicatione ceſsionis ſeu reſignationis ſignata in libris præfatis auctentice, & legaliter annotare ac ſolemniter apponere tenerentur omni prorſus exceptione ceſſante, ita quod ex tunc de cætero nulli ex eis liceret in margine vel a tergo ſupplicationis ſiue procurationum dictas reſignationes aut ceſsiones ſcribere vel annotare, niſi prius in dictis libris auctenticis annotatæ forent: Et in annotatiouibus huiuſmodi fiendis, voluerat diem datæ ſupplicationis, cuius vigore talis reſignatio vel ceſsio facienda erat, poni & annotari, & tempus trium dierum prædictorum præfixum a die præſtiti conſenſus computari debere, ac ex tunc reſignationes, & ceſsiones aliter factas nullius roboris vel momenti fore nec alicui ſuffragari debere, beneficiaque taliter reſignata non per reſignationem, ſed per obitum vt præfertur vacare, ſicque iudicari debere, ac irritum ſi ſecus contingeret fieri decreuerat: Itemque Leo prædeceſſor cum poſtmodum accepiſſet, quod nonnulli dictorum mandatorum contemptores nixi fuerant, & nitebantur per vias varias illorum diſpoſitionem cauillari, illa de conſenſibus duntaxat a tergo ſupplicationum ſeu mandatorũ procurationũ, non antẽ in alijs locis deſcriptis vel mente retẽtis, & geſtis intelligi debere, alijs vero aliter, & aliter interpretantibus, volens ſuũ, & Iulij prædeceſſoris mandatũ huiuſmodi ſemotis quibuſuis cauillationibus effectum ſortiri, Motu ſimili declarauerat illa ex tunc inantea intelligi debere de omnibus & ſingulis conſenſibus in quaſcunque ceſsiones, & reſignationes, ac vnionum diſſolutiones, ac alias actiones pro expeditione literarum apoſtolicarum neceſſarijs ſiue a tergo ſupplicationum & mandatorum procurationum ſiue alibi ſcriptis, aut etiam aliter vigore ſupplicationum pro tempore ſignatarum quomodolibet etiam tacite præſtitis vel mente retentis, qui in in libris prædictis infra tempora prædicta reſpectiue in poſterum non annotarentur, ac voluerat, & decreuerat verbum Hodie, quod in literis reſignationum, & conceſsionum, ac diſſolutionum vnionum, ac alias in quibus conſenſus requiritur apponi ſolitum, nullum effectum de cætero operari,

nec

nec attendi debere vbi non eſſet ſeruata ſolennitas prædicta annotandi cõſenſum infra triduũ modo & forma prædictis, ac quod conſenſus in dictis libris vltra tres dies annotari ante illos de quibus ageretur facerent ſufficientem probationẽ de & ſuper eo quod dicti conſenſus de quibus ageretur poſt tres dies prædictos in dictis libris pro tempore poſiti fuiſſent, & eſſent, nec ad id alterius probationis adminiculum requireretur niſi contrarium ex aduerſo probaretur, & ſic per palatij apoſtolici cauſarũ Auditores, ac dictæ Cameræ præſidentes, & clericos, ac alios quoſcunque Iudices etiam S. R. E. Cardinales iudicari debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper ijs contingeret attentari: Conſtitutiones, & mandatum Iulij, & Leonis prædeceſſorum huiuſmodi, ad quorum probationem illorum narratiuam prædictam in Iudicio & extra illud ſufficere voluit, per præſentem ſuam conſtitutionẽ approbauit, & innouauit, ac perpetuo inconcuſſe & inuiolabiliter pro lege obſeruari, & ſecundum illa de cætero iudicari mandauit, ſaluo quod ne quis in futurum de breuitate termini ad annotandum dictos conſenſus in dictis conſtitutionibus, & mandatis Iulij, & Leonis prædeceſſorum appoſiti conqueri poſſit, voluit quod in materijs Franciæ pro abſentibus a Romana Curia ad conſulendum commoditati ſolicitatorum qui nonnũquam in illarum expeditione coguntur partibus reſcribere, & reſponſum ab eis expectare, habeant Notarij ad annotandum conſenſus de cætero præſtandos tres menſes: in alijs vero quindecim dies a die præſtationis eorundem conſenſuum computandos, conſenſus autem hactenus præſtitos in materijs Franciæ pro abſentibus infra duos menſes, alijs vero infra decem dies poſt publicationem præſentis conſtitutionis noſtræ præmiſſæ annotare teneantur, ipſique Notarij qui præſentem conſtitutionem in aliquo obſeruare contempſerint, vltra dictam excommunicationis ſententiam pro prima vice ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum officiorum ſuorum ad tres menſes per Datarium pro tempore exiſtentem irremiſſibiliter exigendorum, & fabricæ baſilicæ ſancti Petri de Vrbe applicandorum, & ſi ſecundario deliquerint, ipſorum officiorũ priuationis pœnas incurrant eo ipſo. Inſuper mandauit eandem conſtitutionem in Cancellaria apoſtolica publicari, & in illius quinterno ad perpetuam rei memoriam deſcribi, & ex eodem quinterno cuicunque petenti dari vt in alijs conſtitutionibus extrauagantibus in ipſo quinterno deſcriptis ſolitum eſt obſeruari. Decernens irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta conſtitutio Romæ in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo quinto, die vero trigeſima menſis Ianuarij, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno Tertio.

IDEM.

16

Edictum contra Subditos ſine licentia militantes.

CLEMENS Papa VII. Dilectis filijs Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & alijs Domicellis, Feudatarijs, Vicarijs, & Vaſallis, armorumque Capitaneis, & conductoribus, & alijs quibuſuis. S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, Salutem, & apoſtolicam benedictionem. Etſi ſperamus, id quod ad fidem, & officium bonorum ſubditorum pertinet, neminem ex vobis, præſertim gratias, & conceſſiones ab hac Sancta Sede habentibus, niſi de dictæ Sedis licentia, vel pro ea militaturos, & arma ſumpturos eſſe, nos tamen pro Apoſtolicæ dignitatis, & iuriſdictionis conſeruatione, noſtroque paſtorali officio, ne alicui veſtrum militiæ, & merendorum ſtipendiorum cauſa, arma capiendi, quod vt plurimum ſcandala, cædes, rapinæ, aliaque illicita ſubſequuntur, detur occaſio, prouidere volentes, vos & veſtrum quemlibet, etiam ſi aliquis ex vobis, Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut quauis alia eccleſiaſtica maiori, etiam Cardinalatus dignitate fulgeat, in virtute ſanctæ obedientiæ monemus, vobis nihilominus ſub maiori excommunicationis, rebellionis, læſæ maieſtatis, priuationis eccleſiarum, dignitatum, officiorum, beneficiorum tam ſpiritualium quam tẽporalium, ciuitatum, terrarum, oppidorum, & locorum, quæ a Romanis & alijs eccleſijs in feudum, vicariatum, emphytheoſim, vel alias obtinetis, ac interdicti eccleſiaſtici, & decem milium ducatorum auri Cameræ apoſtolicæ applicandorum in ſingulas ciuitates, terras, oppida, & loca huiuſmodi, necnon perditionis priuilegiorum, & indultorum quorumcunque, & confiſcationis omnium & ſingulorum bonorum veſtrorum ipſo facto, ſi contrafeceritis, incurrendis pœnis, Mandantes ne ad ſtipendia alicuius etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, Marchionali, aut quauis alia dignitate fulgentis, per vos, vel alium, ſeu alios militare, aut eorũ ſtipendia capere, ſeu ad ſtipendia huiuſmodi, vel alias cum eis vos, aut veſtros armigeros, ſequaces, ſubditos, vaſallos, aut alias perſonas quaslibet locare, aut eis etiam ſub prætextu ſtipendij, conductæ, aut obligationis cuiuſcunque etiam iuramento roboratæ & ſæpius geminatæ, arma offenſiua vel defenſiua, aut machinas bellicas, ſeu tormenta artigliarias vulgo nuncupatas, cuiuſcunque generis, vel alias ſuper his auxilium, conſiliũ, aut fauorem publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expreſſe, abſque noſtra expreſſa licentia ſubminiſtrare audeatis vel præſumatis, quinimmo ſi cum illis aut eorum aliquo ad præſens militatis, ſeu eis quomodolibet aſſiſtitis, aut ad præmiſſa vel eorum aliqua facienda cum eis quomodolibet vos adſtrinxeritis, ab eorum ſtipendijs, conductis, obſequijs, & obligationibus etiam iuramento aut alijs vinculis vallatis, a quibus quidem iuramentis & vinculis, tanquam his ex quibus ſi ſeruarentur, ſcandala, cædes, & rapinæ veriſimiliter prouenire poſſent, vos & veſtrum quemlibet cum quibuſuis veſtris ſtipendiarijs tam equeſtribus quam pedeſtribus, necnon vaſſallis & ſubditis, & alijs quibuſcunque de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine abſoluimus, omnino recedatis, & ſi quis veſtrum propterea ad aliqua loca ſe contulerit, aut huiuſmodi ſtipendiarios, vaſallos, ſubditos vel alios miſerit, ipſe ad loca vnde diſceſſerit, redeat, & ipſos ſtipendiarios, vaſallos, ſubditos ac alios reuocet & redire faciat, necnõ ſub eiſdem pœnis in veſtris ciuitatibus, terris, oppidis, & locis per aliquos, etiam prædictis aut quibuſuis alijs dignitatibus fulgentes aut ad alicuius ex eis inſtantiam, militum tam equeſtrium quam pedeſtrium congregationes, aut delectum fieri, vel more militari tubas aut tympana ad ipſos milites conducendos ſeu congregandos pulſari, ſeu alia id genus fieri permittatis. Et nihilominus omnibus & ſingulis eiuſdem S. R. E. Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Vicarijs, & quibuſuis alijs tã almæ

vrbis

vrbis quam quarumcunque aliarum ciuitatum, terrarum, oppidorum & locorum ad dictam Romanam Eccleſiam ſpectantium officialibus, ſub indignationis noſtræ pœna præcipimus & mandamus, vt contra omnes & ſingulos quos præſentes noſtræ literæ quomodolibet comprehendunt, præmiſsis quomodolibet contrauenien-do, ad declarationem incurſus pœnarum prædictarum prout alias ad eorum quemlibet ſpectat, necnon ipſarum pœnarum executiones procedant, militeſque quoſcunque tam equeſtres quam pedeſtres ad alia quam noſtra & præfatæ Romanæ Eccleſiæ ſtipendia aut ſeruitia exiſtentes, in locis eorum iuriſdictioni ſubiectis, cum armis aut alijs inſtrumentis bellicis abſque noſtra aut commiſſariorum noſtrorum ad id ſpecialiter deputatorũ licentia quomodolibet repertos, armis & alijs inſtrumentis huiuſmodi priuent, perſonaſque eorum carceribus mancipent. Vtque hæc ad eorum notitiam facilius deducantur, illis qui ea detexerint, præmium ipſorum Legatorum, Vicelegatorum, Gubernatorum, Poteſtatum, Vicariorum, & aliorum officialium arbitrio, de bonis contrauenientium etiam per publica proclamata polliceantur, & dent, ſuper quo nos eis plenam vigore præſentium concedimus poteſtatem. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri in quibus neceſſarium foret, volumus & apoſtolica auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu publici notarij confectis, vel in Vrbe impreſsis, & ſigillo alicuius prælati eccleſiaſtici munitis vbique ſtetur, & plena fides adhibeatur, prout originalibus literis ſtaretur & adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Et ne aliquis ipſarum literarum & contentorum in eis ignorantiam quoquo modo prætẽdere valeat, literas ipſas in baſilicæ principis apoſtolorum, & eccleſiæ Lateranenſis, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, necnon acie Campi Floræ affigi & publicari debere volumus & mandamus, Decernentes quod earundem literarum publicatio ſic facta, omnes & ſingulos quos ipſæ literæ quomodolibet concernunt, poſt decem dies a die affixionis & publicationis præſentium computandos perinde arctent, ac ſi literæ ipſæ eadem die eis perſonaliter lectæ & intimatæ forent, cum non ſit veriſimile, quod ea quæ tam patenter fiunt, debeant apud eos incognita remanere, Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis ſtatutis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel alias roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, vobis & ciuitatibus, terris, oppidis, & locis prædictis, eorumque communitatibus & vniuerſitatibus per nos, aut prædeceſſores noſtros, ſeu quoſuis alios quomodolibet conceſsis, confirmatis, aut innouatis, quibus eorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, Die vndecima Iunij. M. D. XXVI. Pontificatus noſtri Anno Tertio.

B. El. Rauenn.

IDEM:

17

Erectio Montis fidei, & eius Collegij.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Illius qui veritas eſt, vices licet immeriti gerentes in terris, Chriſtifideles omnes cum ſede apoſtolica contrahentes, vt plena ſecuritate lætentur, rebuſque per eos ab ea emptis libere gaudere poſsint, nec aliquando deſuper moleſtari valeant, viribus omnibus procuramus, ad hoc opem, & operam, vt tenemur impendimus efficaces. Hodie ſiquidem ad conquirendas pecunias quibus pro defenſione etiam almæ vrbis noſtræ, & neceſsitatibus imminentibus maxime indigemus, habita deſuper cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus diſcuſsione, ac deliberatione matura de illorum conſilio & aſſenſu vnum Montem perpetuum fidei nuncupandum ereximus, & inſtituimus, ac eidem Monti Dohanam mercium ſancti Euſtachij de Vrbe cum omnibus illius iuribus, & emolumentis perpetuo applicauimus: Et quod quilibet eorum, qui pecunias in dicto Monte ponerent, eorumque hæredes, & ſucceſſores cuicunque pecunijs ſuper dicto Monte poſitis ad rationem decem pro quolibet centenario annis ſingulis, & ſingulo menſe ratam decem pro centenario huiuſmodi habere deberent, inter alia decreuimus prout in noſtris deſuper confectis literis plenius continetur. Et quia pro validitate inſtitutionis dicti Montis, & ſecuritate illorum, qui pecunias ſuper dicto Monte haberent per dictas literas non videtur eſſe plene conſultum, ac in illis derogationes, & cautelæ pro perpetuis ſecuritate & quiete aſsignationis Dohanæ mercium Monti fidei factæ huiuſmodi neceſſariæ omiſſæ fuiſſe dicuntur, Nos in præmiſsis opportune prouidere volentes, habitis ſuper his cum eiſdem fratribus noſtris pluribus tractatibus, diſcuſsioneque, ac deliberatione matura, de eorundem fratrum conſilio, & vnanimi conſenſu conſiſtorialiter præſtitis, ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine auctoritate apoſtolica tenore præſentium Montis erectionem, & inſtitutionem, ac Dohanæ mercium aſsignationem huiuſmodi approbamus, innouamus, & confirmamus, Ac potiori pro cautela in dicta vrbe Montem ipſum fidei denuo, & in eo vnum Collegium tot perſonarum quot in eo pecunias poſuerint vel habuerint perpetuo erigimus, & inſtituimus, Ac ſummam duorum millium, & quingentorum ducatorum auri de camera alias ſuper Dohanæ & Gabellæ emolumentis huiuſmodi per fe. re. Leonem Papã X. prædeceſſorem noſtrum Collegio militum ſancti Petri aſsignatam, ab emolumentis Dohanæ, & Gabellæ mercium huiuſmodi, quia Collegij militum huiuſmodi ad hoc expreſſus acceſsit aſſenſus, auferimus, & ſuper emolumentis Salariæ dictæ Vrbis ponimus, & aſsignationem annuam ſummæ duorum millium, & quingentorum ducatorum ſuper emolumentis Dohanæ, & Gabellæ mercium per Leonem prædeceſſorem factam huiuſmodi penitus caſſamus & extinguimus, Necnon monti fidei & illius Collegio huiuſmodi Dohanam, & Gabellam mercium huiuſmodi a quibuſuis oneribus, præterquam dumtaxat quadringentorum Archiuij Romanæ curiæ, & nonaginta ducatorum auri ſimilium Secretariorum noſtrorum collegijs annuatim perſolui ſolitorum, liberam immunem & exemptam, cum omnibus & ſingulis emolumentis, & libera ac omnimoda adminiſtratione, ac omnibus iuribus, & pertinentijs ſuis perpetuo applicamus & appropriamus, & Collegio montis fidei huiuſmodi ad rationem mille ducatorum pro quolibet centenario emolumentorum Dohanæ huiuſmodi, quæ quidem emolumenta ſine duobus ducatis pro centenario triremibus aſsignatis, ſingulo anno facto computo

introitum

introitum decem annorum præteritorum ad ſummam viginti millium ducatorum auri de camera annuatim aſcendunt vendimus, & aſsignamus, & quod quæcunque vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunque dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentes, etiam ſi S. R. E. Cardinales exiſtant, ac eccleſijs Metropolitanis, & Cathedralibus, ac monaſterijs præſint, & quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtineant, ac in ſacris, & presbyteratus ordinibus conſtitutæ, & hoſpitalium, ac militiarum, necnon quorumcunque (nō tamen mendicantium de obſeruantia) ordinum religioſi, & religioſæ, ac mulieres cuiuſcunque nominis, qualitatis & conditionis, necnon qualitercunque (præterquam duntaxat ratione regularis profeſsionis) in aliquo ordine mendicantium de obſeruantia inhabiles, & incapaces exiſtant, ſuper dicto Monte a quinquaginta ducatis ſupra quamcunque pecuniarium ſummam ponere, & pro pecunijs ſic poſitis ad rationem decem pro quolibet centenario annis ſingulis, & ſingulo bimeſtri ratam decem pro centenario huiuſmodi habere, ac etiam ſi læſæ maieſtatis, & alia quæcunque quotcunque, & quantumcunque grauiſsima crimina (præterquā dumtaxat in perſonā Romani Pontificis, aut alicuius S. R. E. Cardinalis) commiſerint, & propterea vltimo ſupplicio cōdemnatæ ac traditæ, ſeu damnandæ, & tradendæ fuerint, ac omnia eorum bona ſint confiſcata, & confiſcanda, nihilominus de locis, portionibus, & emolumentis ſibi ex dicto monte ſpectantibus, & pecunijs per eos, vel a quibus cauſam habuerint ſuper dicto Monte poſitis, quæ nullatenus confiſcari poſsint, ſed ab inteſtato ad conſanguineos & affines vſque ad quartum gradum incluſiue taliter decedenti coniunctos tranſeant ad eorum libitum teſtamento, ſeu codicillis, aut venditione, donatione, permutatione, ſeu ceſsionē, vel alio quocunq; titulo, per propriam cedulam, manu propria ſcriptam ſeu ſubſcriptam, aut inſtrumentum vel alias in quorumcunque etiam filiorum ſuorum illegitimorum ex quantumcunque damnato coitu procreatorum, ex quibuſcunque mulieribus etiam monialibus, ac etiam vt prætertur, & longe magis incapacium perſonarum fauorem, toties quotiens de incapaci ad incapacē tranſiuerint, libere (Romani Pontificis, ſeu Cameræ apoſtolicæ, vel cuiuſuis alterius ſcriptura, licentia, ſeu confirmatione aut auctoritate deſuper nullatenus requiſita) quandocunque ſibi placuerit in totum vel in partem, ſimul vel ſeparatim, ac in fauorem diuerſorum, & quamplurimorū diſponere eiſque in pecunijs per eos, vel a quibus cauſam habuerint poſitis, necnon locis, portionibus, & emolumentis prædictis eorum filij vtriuſque ſexus, ac hæredes & ſucceſſores, ſicuti in alijs eorum bonis patrimonialibus, & deficientibus filijs, vel ſaltem in ſecundo gradu conſanguineis, etiam eorum filij Illegitimi, & ex quantumcunque damnato coitu procreati ab inteſtato ſuccedere, & in locum ſuorum prædeceſſorum huiuſmodi in Monte fidei, & illius Collegio huiuſmodi admitti, & perſonæ pecunias ſuper dicto Monte habentes Collegium Montis fidei inter ſe conſtituere, & Collegialia iura atque inſignia habere, necnon auctoritate apoſtolica quotiens eis placuerit, quæcunque ſtatuta, & ordinationes tranquillum & proſperum ſtatum Collegij, & Montis huiuſmodi, ipſumque Montem quomodolibet concernentia, condere, alterare, & mutare, & quaſcunque pecuniarias eidem Collegio Montis fidei, vel alijs, ſi eis placuerit, applicandas pœnas in quoſcunque etiam de dicto Collegio non exiſtentes contrauenientes apponere, necnon quot, & ad quod tempus voluerint officiales, & ſpeciales inquiſitores deputare, & ipſi officiales ſic deputati omnes & ſingulos cuiuſcunq; dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentes Gabellam ſeu Dohanam mercium huiuſmodi defraudantes, & miniſtros dictæ Dohanæ circa exercitium eis commiſſum delinquentes, more ſolito, ac etiam grauius, ſi eis videbitur, punire: Et quaſcunque differentias, & cauſas, ratione Dohanæ ſeu Gabellæ huiuſmodi & ad ipſam Dohanam quomodolibet ſpectantium pro tempore occurrentes ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta manu regia terminare: Necnon Officiales, Collegium, & Montis fidei huiuſmodi ipſiuſque Collegij perſonæ, omnibus & ſingulis priuilegijs, facultatibus, libertatibus, exemptionibus, immunitatibus, & indultis, quibus Dohana mercium huiuſmodi, & in illa per Cameram apoſtolicā pro tempore deputati, ipſaque Camera quomodolibet vti, potiri, & gaudere conſueuerunt, ſeu potuerunt, necnon et & quibuſuis alijs eiuſdem vrbis Dohanis iam conceſsis & in poſterum concedendis vti, potiri, & gaudere licite & libere valeant, Et a terminatione, ſeu præceptis, ſiue ſententijs officialium pro tempore Collegij Montis fidei huiuſmodi nullatenus, præterquam ad Romanum Pontificem appellari queat, & fraudantes Gabellam, ſeu Dohanam mercium huiuſmodi ad intereſſe in vtroque foro eidem Collegio Montis fidei omnino teneri, Necnon bariſellum, & alios executores dictæ vrbis quotiens pro parte officialium Montis fidei huiuſmodi deſuper fuerint requiſiti, terminationes, præcepta, & ſententias officialium Montis fidei, ſeu Dohanæ mercium huiuſmodi executioni debitæ demandare debere, Ac Collegium, & Montem fidei, & Dohanam mercium huiuſmodi, ipſiuſque Collegij Montis fidei perſonas, ab omni ſtratarum & decimarum per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, etiam pro expeditione contra infideles, & in fauorem fidei quomodolibet pro tempore impoſitarum perpetuo immunes eſſe, & cenſeri debere, & etiam ſi contingat, quod pecuniæ quæ ſuper dicto Monte ponetur pretium dictæ Dohanæ ad rationem vt prætertur mille pro quolibet centenario viginti millium ducatorum huiuſmodi non conſtituant, & longe minus quam ad eiuſdem pretij medietatem aſcendant, & ſi pro reſiduo pretij huiſmodi Camera apoſtolica de emolumentis Montis huiuſmodi participet, ac de gremio Collegij Montis fidei huiuſmodi, illiuſque maior pars exiſtat, nihilominus Cameram apoſtolicam, aut eius, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis officiales, vel alium quemcunque, niſi ſolum duntaxat Collegium Montis fidei huiuſmodi, de Dohana, & Gabella mercium huiuſmodi, illiuſque emolumentis, exercitio, & adminiſtratione, ac officialium, & miniſtrorum deputatione, & alijs deſuper opportunis, ipſamque Dohanam mercium quomodolibet concernentibus, ſe intromittere nullatenus poſſe: Necnon ſi Mons prædictus a ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, quod minime eos facturos credimus. Cum nos eidem Collegio Montis fidei ipſam Dohanam mercium pretio iuxta præſentis temporis qualitatem conuenienti vendiderimus, et perſonæ Collegij Montis fidei huiuſmodi pecunijs ſuis bona fide ipſam Dohanā a nobis emerint, extingueretur, aut perſonæ ipſius Collegij Montis fidei quominus emolumenta Dohanæ, & Gabellæ mercium huiuſmodi integre & libere percipere poſſent, quomodolibet impedirentur, eoſdē & alios ſucceſſores noſtros, & Cameram apoſtolicam ipſiuſque Cameræ ſpiritualia, & temporalia bona quæcunque perſonis Collegij Montis fidei huiuſmodi pro tempore exiſtentibus, ad eis integram pecuniarum ſummam per eos, vel a quibus cauſam habuerint ſuper dicto Monte fidei poſitam, in quibus iura & emolumenta per eos,

& a quibus cauſam habuerunt inde percepta nullatenus computari poſsint, ſtatim ſoluendum & ſatisfaciendum omnino teneri, ac valide & efficaciter obligatos, & hypothecata eſſe. Nec ad probandum quod pecuniæ in dicto Monte poſitæ vel aliqua earum pars in vtilitatem, aut neceſsitatem Romanæ Eccleſiæ fuerunt conuerſæ aliquem teneri, ac præmiſsis per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtẽtes, & quemquam alium, etiam eo prætextu quod pecuniæ in dicto Monte poſitæ vel aliqua earum pars contra Turchas & eorum Tyrannum, aut in vtilitatem, ſeu neceſsitatem Sedis apoſtolicæ non fuerint expoſitæ, vel alias quomodolibet derogari, ſeu contrauenire nullatenus poſſe, & literas noſtras prædictas in ijs dumtaxat in quibus a præſentibus non diſcordant, valere in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in eis eædem præſentes inſertæ, & quæ a præſentibus diſcordant tacita omnino fuiſſent, nec in eis quicquam a præſentibus diſcordans aut Collegio Montis fidei huiuſmodi valens in aliquo præiudicare aliquatenus contineretur, quinimmo quo ad diſcordantia, & præiudicare valentia huiuſmodi ipſas priores literas pro penitus infectis haberi debere, ac nullius roboris vel momenti exiſtere: Et ſic per quoſcunque, etiam S. R. E. Cardinales, & quacunque tam ordinaria quam delegata & mixta auctoritate fungentes iudices, & perſonas vbique iudicari, cognoſci, atque decidi debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, decidendi, ac interpretandi facultate: Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his vel eorum aliquo a quoquam quauis auctoritate, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes ſcienter vel ignoranter contingerit attentari, decernimus. Et Collegium, ac Montem fidei huiuſmodi in locum Cameræ apoſtolicæ quo ad ipſam Dohanam mercium, & illam quomodolibet concernentia, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque ſint, omnino ponimus, & ſurrogamus. Non obſtantibus Piæ me. Simachi quæ incipit, Non liceat Papæ, & aliorũ Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, ac noſtris, & alijs apoſtolicis etiam conciliaribus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon capitulis, & ordinationibus quæ in conclaui, in quo diuina fauente clementia ad ſummi apoſtolatus apicem fuimus aſſumpti, Nos & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales tunc ibi præſentes obſeruare promiſimus, vouimus, & iurauimus, & poſt aſſumptionem noſtram huiuſmodi cum ſimilibus promiſsione, voto, & iuramento per literas noſtras ratificauimus, confirmauimus, & approbauimus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam in fauorem monialium monaſterij Conuertitarum de Vrbe æditis per prædictos, & quoſcunque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine & conſiſtorialiter, & cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, caſſatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſsis, confirmatis, & innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod bona quæcunque mulierum impudice viuentium, & monaſterio Conuertitarum nuncupato de Vrbe ſaltem quintam partem eorundem bonorum integre non relinquentium, ſint eo ipſo eidem monaſterio applicata, & earundẽ mulierum teſtamenta, ac diſpoſitiones nullius ſint roboris vel momenti. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorũ ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorum omnium ac dictarum priorum literarum, necnon quorumcunque inſtrumentorum, literarum ſupplicationum, conuentionum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas, ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentium literarum tranſumptis manu alicuius defenſoris pro tempore Collegij Montis fidei huiuſmodi ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem munitis, eadem prorſus vbique fides adhibeatur, quæ adhiberi poſset eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum approbationis, innouationis, confirmationis, erectionis, inſtitutionis, ablationis, caſſationis, extinctionis, applicationis, appropriationis, venditionis, aſsignationis, decreti, poſitionis, ſurrogationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno, Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſexto quartodecimo Kalendas Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

✠ EGO CLEMENS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.
Locus Signi.

Domine refugium factus es nobis a generatione in generationem.

✠ Ego A. Epiſcopus oſtieñ. manu propria ſubſcripſi.
✠ Ego A. Epiſcopus Portueñ. manu propria ſſ.
✠ Ego Laurentius Epiſcopus Preneſtineñ. manu propria ſſ.
✠ Ego Io. Epiſcopus Albaneñ. manu propria ſſ.
✠ Ego Io. Dominicus tt. ſancti Apollinaris presbyter Cardinalis Traneñ. manu propria ſſ.
✠ Ego A. Cardinalis de Valle manu propria ſſ.
✠ Ego S. Triuultius Cardinalis Comeñ. manu propria ſſ.
✠ Ego D. tt. ſancti Clementis presbyter Cardinalis manu propria ſſ.
✠ Ego L. Cardinalis Campegius tt. ſanctæ Anaſtaſiæ manu propria ſſ.
✠ Ego F. Armellinus medices Cardinalis Camerarius manu propria ſſ.
✠ Ego Tho. Cardinalis S. Siſti manu propria ſſ.

✠ Ego

✠ Ego Cardinalis S. Matthæi manu propria ſſ.
✠ Ego C. Cardinalis Aracæli manu propria ſſ.
✠ Ego V. Cardinalis Dertuſeñ. manu propria ſſ.

✠ Ego F. Cardinalis Vrſinus manu propria ſſ.
✠ Ego P. S. Euſtachij diaconus Cardinalis manu propria ſſ.
✠ Ego Alexander Cardinalis Cæſarinus manu propria ſſ.
✠ Ego N. Cardinalis Rodulphus manu propria ſſ.
✠ Ego Her. Cardinalis de Ragoñ. manu propria ſſ.
✠ Ego F. Cardinalis Piſanus manu propria ſſ.

Regiſtrata Lib. Tertio Secretorum D. Clementis. Papæ VII. fol. 177.

Hip. de Ceſis.
Hen. Buſſeyo.

IDEM,

18

Confirmatio alienationum bonorum eccleſiaſticorum pro imminente S. R. E. neceſsitate & reipublicæ chriſtianæ periculo factarum.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Si pro pauperum alimonia, pro redimẽdis captiuis, pro templi ædificatione, vel augumento cœmeterij docent ſancti doctores Gregorius, Hieronymus, & Ambroſius res eccleſiæ, & etiam ſacra vaſa debere vendi, condemnentque acriter ſacerdotem aliter facientem, vt in ſacris eſt ita Canonibus definitum, ſi pro euidenti vtilitate cuiuslibet, etiam paruæ reputationis eccleſiæ, eccleſiaſtica bona licite alienantur: quid quando non vna, non duæ, non denique plures, ſed ſacroſancta Romana Eccleſia, ac omnes & ſingulæ Vrbis eccleſiæ, totaque reſpublica Chriſtiana in tanta ſint neceſsitate conſtitutæ, vt de illarum bonis omnibus temporalibus & ſpiritualibus de illarummet deſtructione totali, de ſumma rerum, de gentis nunc Chriſtum colentis deletione, denique de ipſa fide Chriſti, ac de eius defenſione agatur? Quandoquidem Rhodum, Belgradum, ac denique (pro dolor) Regnum Vngariæ, quæ propugnacula, & antemurale ditionis chriſtianæ erant, per immaniſsimum Turcarum tyrannum nuper occupata, eccleſiæ inibi conſtitutæ penitus deſtitutæ & deſtructæ, illorum etiam Chriſtifidelium inibi habitantium bona direpta, Chriſtifideles vtriuſque ſexus occiſi, pueri captiui, & fidem Chriſti abnegare coacti fuerunt. Ipſiuſque Tyranni rabies deſiderium & voces in almam Vrbem Romanam, eo quod ibi ſedes Petri eſt collocata, & ad Vicarium Chriſti, quem ipſe præ cæteris odit, pleno iure ſpectare, ipſamque baſem, radicem, ac fundamentum fidei Chriſtianæ eſſe, & in qua ſola rempublicam Chriſtianam, & fidem Chriſti conſeruari cognoſcit, indefinenter anhelent: Pro cuius reſiſtentia furoris, petente claræ memoriæ Ludouico Rege Vngariæ a nobis pecuniarum auxilium, licet Camera apoſtolica propter bella, etiam antea in partibus Italiæ vigentia, & binas non longo intermedio tempore ſedis apoſtolicæ vacationes, tempore noſtræ ad ſummum apoſtolatus apicem aſſumptionis, nedum redditibus orbata, verum etiam ære alieno nimis grauata exiſteret: nihilominus ex proprio noſtro patrimonio aliqua dena millia ducatorum ad ipſum Ludouicum Regem miſimus. Nunc autem conſiderantes paupertatem ipſius Cameræ, quodque ad præſeruandum quod remanet, & ſi Deo placuerit, recuperandũ iam occupata, magna pecuniarum ſumma eſt inter alia neceſſaria, habitis ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus pluribus tractatibus, ac deliberatione matura, de ipſorum fratrum conſilio & vnanimi conſenſu conſiſtorialiter habito, ex noſtra certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, piæ me. Vrbani V. & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui quadam imminente tunc neceſsitate, bona monaſteriorum, & piorum locorum vendiderunt, veſtigijs inhærendo, venditiones & alienationes quaſcunque per venerabilem fratrem Alexandrum Epiſcopum Oſtienſem, ac dilectos filios noſtros Andream S. Priſcæ, & Franciſcum S. Mariæ Transtiberinę tt. presbyteros & Paulum S. Euſtachij diaconum Cardinales, aut aliorum, ſeu alios de eorum mandato de caſtris, oppidis, villis, caſalibus, prædijs, dominijs, terris, feudis, cenſibus, bonis immobilibus & pretioſis mobilibus quibuſcunque & cuiuſcunque qualitatis, quantitatis, valoris, & æſtimationis, etiam ſi ſpeciali nota digna exiſtant, Cameræ, ac Romanæ Eccleſiæ prædictarum, & quorumcunque monaſteriorum, congregationum eccleſiarum, etiam Cathedralium, Metropolitan. & patriarchalium, baſilicarum, ordinum militarum, hoſpitalium etiam S. Ioannis Hieroſolymitani & S. Antonij, ac religioſorum & piorum locorum etiã quantumcunque priuilegiatorum & exemptorum, ac habentium quod in generali ac etiam ſpeciali & indiuidua expreſsione niſi certis modo & forma ſeruatis, non veniant, in Vrbe præfata, ac Ciuitate Florentina, necnon quibuſcunque ciuitatibus, & locis eidem Romanæ Eccleſiæ, ac Illuſtriſs. dominio Florentin. in temporalibus ſubiectis conſiſtentium, quibuſuis perſonis, etiã laicis in perpetuum, pro quibuſuis pretijs ſibi oblatis, etiã ſi ipſa pretia longe minora quam ante infelix tempus huiuſmodi reperiri poterant, exiſtant, de cetero abſque conſenſu Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Conuentuum, Capitulorum, & perſonarum Cameræ, eccleſiarum, monaſteriorum, congregationum baſilicarum, ordinum, militiarum, hoſpitalium, & religioſorum, & piorum locorum huiuſmodi, & nullius tractatibus, nulliſque ſolennitatibus deſuper habitis, & ſeruatis quomodolibet facientes: quarum necnon quorumcunque inſtrumentis & ſcripturarũ occaſione præmiſſorum quomodolibet pro tempore confectorum, & quæcunque ad validitatem, efficaciam, ac durationem præſentium, ac huiuſmodi venditione & alienatione quomodolibet neceſſaria, & opportuna præſentibus pro ſufficienter expreſſeſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos & formas ad hoc ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis haberi volumus, plenam roboris firmitatem obtinere, & perpetuo inuiolabiliter obſeruari debere, ipſoſque emptores eorumque hæredes, & ſucceſſores quoſcunque in perpetuum veros, & indubita-

tos Dominos bonorum venditorum, & alienatorum huiuſmodi reſpectiue exiſtere. Ac de illis ſicut de alijs eorum bonis patrimonialibus diſponere libere & licite poſſe: Nec deſuper modo aliquo, etiam ex quacunque quantumcunque vrgentiſſima cauſa moleſtari poſſe: Ac de euictione necnon ad releuandum eos, & eorum quemlibet a quacunque moleſtia, & quocunque impedimento Cameram apoſtolicam necnõ Roman. & alias eccleſias, ac monaſteria, & congregationes, baſilicas, ordines, militias, hoſpitalia, & loca huiuſmodi, ac etiam Collegium S. R. E. Cardinalium teneri, etiam in ſolidum, illorumque immobilia, & ſe mouentia bona quæcunque ad hoc obligata, & hypotheca eſſe, etiam in forma Cameræ efficaciter, & valide, & ad hoc vbique cogi & compelli poſſe: Et ſic per quoſcunque tam ordinaria quam delegata, & mixta auctoritate fungentes Iudices, & perſonas, etiam S. R. E. Cardinales vbique iudicari, cognoſci, atque decidi debere, ſublata eis & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate: Necnon irritum & inane quidquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Ac obligationes, & hypothecas huiuſmodi etiam ex nunc factas fuiſſe & eſſe cenſeri volumus. Necnon dictis Alexandro Epiſcopo, & Andreæ, ac Franciſco, & Paulo Cardinalibus ad venditiones, alienationes, obligationes, hypothecas, & alia præmiſſa, ac deſuper opportuna quælibet inſtrumenta, necnon quæcunque in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria vel opportuna faciendi plenam & liberam concedimus facultatem, & auctoritatẽ. Et nihilominus vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, & in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, eorumque Vicarijs & officialibus, necnon Canonicis Metropolitanis, & aliarum Cathedralium eccleſiarum vbilibet conſtitutis per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus eorum quilibet auctoritate noſtra faciat venditiones, alienationes, & inſtrumentorum vigore præſentium faciendas, ac eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcunque plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari: Illiſque, ac bonis emptis, & alienatis huiuſmodi emptores ipſos, ac omnes & ſingulos, quos quomodolibet concernunt pacifice frui, & gaudere, nec permittant quemquã contra tenorem præſentium aut ipſorum inſtrumentorum modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles etiam per quaſcunque de quibus eis placuerit cenſuras & pœnas, ac alia iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus piæ me. Bonifacij VIII. etiam de vna, & in concilio generali de duabus dietis edita, ac Symachi quæ incipit Non liceat papæ. necnon Pauli II. & Benedicti XII. Romani Pontificis prædeceſſorum noſtrorum, & alijs apoſtolicis, etiam conciliaribus, ac prouincialibus, & ſinodalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon ſtatutis & conſuetudinibus, ac fundationibus, necnon bona huiuſmodi, etiam cum expreſſa prohibitione, quod nullatenus vendi vel alienari poſſint, & ſi contrarium fieret, venditiones, & alienationes huiuſmodi nullius roboris vel momenti exiſtant, ipſaque bona ſic vendita vel alienata eo ipſo deuoluantur, ſeu deueniant ad aliorum relinquentium ſeu donantium diſpoſitionem, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoq; indultis, & literis apoſtolicis per prædictos, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac Motu proprio ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac conſiſtorialiter, ac cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, caſſatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſſis confirmatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret. Et in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, illorum omnium, necnon quorumcunque teſtamentorum, inſtrumentorum, literarum, ſupplicationum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice dumtaxat illis alias in ſuo robore permanſuris harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum decreti, facti, conceſſionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſexto, decimo kal. Nouembris, Pontificatus noſtri anno Tertio.

Hen. de Buſſeyo. Collat. Hip. de Ceſis.

IDEM.

19

Perpetuatio officiorum etiam Romanæ Curiæ.

CVM Dilectus filius Franciſcus Armellinus Medices tituli ſancti Caliſti, & ſanctæ Mariæ in Tranſtiberim præsbiter Cardinalis noſter, & S. R. E. Camerarius ſæpe alias ſedis apoſtolicæ neceſſitatibus, & nunc quando & Turcarum timore, & vicinorum audacia premimur, cum alijs rebus tum etiam tertia parte emolumentorum quolibet anno, & menſuatim ratam ſuorum officiorum, & amicorum eius, quæ infra deſcripta ſunt, a nobis ad id requiſitus, & enixe rogatus, nos & ſedem apoſtolicam perpetuo donauerit, Ne animus adeo ſedi apoſtolicæ deditus non acceptus nobis fuiſſe videatur, Atque cæteri exemplo eius & noſtra & qui nobis ſucceſſerint in hac ſede conditione grata imitentur ad bene de ſede ipſa merendum, etiam de fratrum noſtrorum conſilio, & conſenſu. Motu proprio & ex certa ſcientia & plenitudine poteſtatis, ac ex cauſa publicæ neceſſitatis noſtræque, & ſedis præfatæ officia omnia infraſcripta & alia quorum nobis & ſedi apoſtolicæ pars tertia ſimilis emolumentorum donata fuerit, eidem Franciſco Cardinali, ac ijs qui ea obtinent aut pro tempore obtinebunt, ea ab omnibus oneribus quacunque de cauſa, etiam ratione fidei & expeditionis contra

Infideles, & Turcas, & Stratarum faciendarum, ſeu reficiendarum ſuper officia huiuſmodi impoſitis, & imponendis perpetuo liberantes, perpetuamus, & in vim contractus, ac efficacis obligationis ad perpetuitatem firmamque, & perpetuam hereditatem reducimus, vt de ijs ſimiliter, ac de proprijs paternis, auitiſque bonis cõtrahere, teſtari, ab inteſtato vel alias quoquomodo diſponere valeant, & diſpoſitione non facta ad eos qui iure propinquitatis ad alia bona venirent, officia prædicta perueniant, & ex ijs ad alios ſucceſſorum ſucceſſores, & ita in perpetuum & in infinitum deueniant, etiam ſi perſonæ incapaces, & inhabiles exiſtant, etiam ſi ſucceſſiue de incapace ad incapacem pluries tranſierint ex quocunque iure tam mares quam fœminas, etiam viros habentes, aut vitam vidualem ducentes, etiam cuiuſcunque ordinis, etiam mendicantium, religioſos, & religioſas, ac fratres hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, & cuiuſcunque alterius militiæ fuerint, emolumenta ex dictis officijs prouenientia, quæ ratione cuiuſcunque criminis, etiam læſæ maieſtatis, præterquam vt infra, minime confiſcari, ſed crimina perpetrantes, etiam ſi vltimo traditi fuerint ſupplicio, tam illi quam alij ſupradicti de dictis officijs, ac emolumentis tanquam de alijs eorum bonis patrimonialijs vel alijs temporalibus ex teſtamento vel alias inter viuos, etiam coram notario, & teſtibus fidedignis, ſeu per eorum propriam cedulã manu propria ſcriptam ſeu ſubſcriptam, etiã ſine noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel alicuius alterius licentia, ſignatura, ſeu ſupplicatione, aut apoſtolicis ſeu cameralibus literis deſuper obtinendis, aut compoſitione aliqua cum Datario vel quocunque alio officiali noſtro, vel dicti Romani Pontificis faciẽda ſeu etiam perſoluenda, ad eorum libitum libere diſponere poſsint, ſaluis ſolutionibus infraſcriptis, tam tertiæ partis emolumentorum quam quinque, & decem pro centenario reſpectiue, & ducati vnius vel pluris pro libris conſcribendis, vt neque morte, neque delicto, etiam crimine læſæ maieſtatis niſi in perſonam noſtram, & futurorum Pontificum, aut Reuerendiſsimorum Cardinalium commiſſo, aut aliquo alio crimine vel defectu, etiam quo teſtamenta, codicilli, cæteræque diſpoſitiones irritari ſolent, ad ſedem apoſtolicam reuertantur, ſed tantũ ad eos qui ex diſpoſitione, ſi illa irrita non eſſent aut propinquitatis iure ſuccederent, deueniant, etiam quod ex delictis eiuſmodi cetera ipſorum bona fiſco deberentur aut iam eſſent applicata, In diſpoſitionibus autem ſucceſsionibuſque prædictis particularibus aut vniuerſalibus nulla ſignatura, nullæ apoſtolicæ in ipſis, nullæ camerales aut aliæ literæ, vt ſupra, neceſſariæ ſint, aut requirantur, ipſaque officia maneant ſucceſſoribus prædictis quacunque ratione vel via ſuccedant, vt manent ſtabiliaq; ſunt, quæ optimo iure quæſita manere firmaque ijs eſſe ſolent, adeo quod ſedes apoſtolica in ipſis officijs, niſi cum ſucceſſores, & ſucceſſorum ſucceſſores in perpetuum omni iure defecerint, ſuccedere nunquam debeat. Sicque ſucceſſores huiuſmodi ad officia ipſa & ad eorum collegia per defenſores deputatos receptores & alios ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit ſtatim, admittantur ſine vlteriori mandato aut compoſitionis vel admiſsionis, vt præfertur, ſolutione, prout admitti volumus & mandamus. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, Cancellariæ regulis, ſtatutis, priuilegijs, & indultis, quibus illorum tenores &c. præſentibus pro expreſsis haberi volumus, ſpecialiter & expreſſe, ac latiſsime derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Ne autem dum grati merito eſſe volumus, prodigi fuiſſe videamur, volumus tertiam dictorum officiorum partem quæ ex emolumentis ordinarijs percipi ſolet, & in futurum continget, ab his qui nihil in officijs prædictis laboris impendunt, videlicet quæ ex groſſa ſiue maſſa nuncupata proueniunt dumtaxat, & non vltra, dictæ ſedis eſſe, & Datario ſeu eiuſdem ſedis Depoſitario nunc & pro tempore exiſtentes ſingulis menſibus ab eadem officia obtinentibus perſolui debere, Ijs autem recipere nolentibus, ſatis ſit cũ intimatione dictis Datario vel Depoſitario facta apud aliquem Bancariũ aut alias idoneam perſonam deponere, ac quotieſcunque de officijs ipſis diſponitur, quotiens perſona mutatur ab eo, quique quacunque ratione ſucceſſerit, poſt menſem a recepta ipſius pacifica poſſeſsione ſedi & Cameræ apoſtolicæ quinque pro centenario valoris officij dum per reſignationem, dum vero per obitum decem prædictis Datario ſeu ſedis apoſtolicæ Depoſitario ſoluantur, dictoque Franciſco Camerario, aut cui ipſe id iuris reliquerit aut tranſtulerit, aureus vnus pro quolibet officio ducatorum mille aut eo minus vendito, Item vnus aureus pro quolibet aureorum miliari valoris officij ſupra dictos mille, qui Franciſcus Camerarius duos libros conficere debeat, vnum quo emolumentorum pars tertia, alterum quo dicta quinque pro centenario exacta Cameræque apoſtolicæ data deſcribantur, quod ſi infra terminum prædictum ſoluta non fuerint extunc officia ipſa ipſo iure ad ſedem apoſtolicam reuertantur. Et quoniam officia nonnulla ſunt quæ perſonæ induſtriam requirunt, ne ex hoc noſtro decreto ad non idoneos deuoluantur, volumus eos ad quos decreti noſtri de iure deueniunt, ea intra quatuor menſes perſonis idoneis a ſede apoſtolica vel Camerario pro tempore cõprobandis demandari, quo non facto a nobis & ſucceſſoribus noſtris vel Camerario officia idoneis vendi, eorumque pretium dictis ſucceſſoribus reſtitui, retentis tantum quinque pro centenario pro iure noſtro, & vno pro quolibet officio vel miliari valoris vt ſupra dictum eſt. Declarantes autẽ, quod officialis qui de nouo poſt datã præſentium per reſignationem admittendus erit, ſi officialis reſignans per quadraginta dies poſt reſignationem non ſuperuixerit, tunc officium ſic reſignatum per obitum reſignantis vacare cenſeatur, dictis diebus quadraginta elapſis, gaudeat priuilegijs & gratijs in præſentibus narratis, & hoc locum habeat antequam officiũ huiuſmodi ſit perpetuatum, quia poſtquam fuerit perpetuatum, vigore præſentium non ſubiaceat amplius dictæ conditioni deſuper viuendo quadraginta dies. Volumus autem quod præſentium ſola ſignatura abſque alia regiſtratione ſufficiat, & quod nihilominus literæ ſub plumbo vel per breue cum clauſulis validiſsimis, & fortiſsimis, etiam derogatoriarum derogatorijs, ac deputatione officialium, & iudicum qui aſsiſtant, ac cum noſtra & fratrum Cardinalium præfatorum ſubſcriptione ad beneplacitum officia obtinentium, ac ad eorum plenam & ſufficientem cautelam gratis vbique, & quandocunque expediri poſsint. Inſtrumenta quoque, & alias obligationes per cameram apoſtolicam cum clauſulis & obligationibus validiſsimis ad ſenſum officia obtinẽtium neceſſarijs, & opportunis, & quandocunque requiſierint etiam de reſtituendo eis quicquid exactum ſolutumue fuiſſet, nobis, ac ſedi præfatæ vna cum damnis expenſis, & intereſſe in omnem euentum inobſeruantiæ præmiſſorum vel alicuius eorum partis fieri & concedi, mandamus contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo quinto, Pontificatus noſtri anno quarto.

Placet & ita Motu proprio facimus I.

IDEM.

IDEM.

20

Approbatio & innouatio literarum Alexandri VI. & Iulij II. quod cōmiſsiones Apoſtolicas, citationes, intimationes, publicationes, & affixiones, nulli niſi Curſores præſentare audeant, & præſentatæ nullius ſint roboris.

CLEMENS Papa VII. Ad perpetuam rei memoriam. Accepimus nuper, quod licet dudum, cum a certo tempore præſentationes commiſsionum cauſarum in Romana Curia pro tempore vertentium, manu Romani Pontificis, aut de illius mandato ſignatarum, quæ ex ſtylo, & conſuetudine dictæ Curiæ eatenus inuiolabiliter obſeruatis, qui pro lege habentur, Auditoribus cauſarum palatij apoſtolici, alijſque iudicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus, Epiſcopis, & Prælatis, quibus dirigebantur, ſolum per Curſores Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, præſentari, & citationes in cauſis ipſis fieri conſueuerant, ac citationes ipſæ per alios quam ſuos, & ſedis apoſtolicæ Curſores fierent, in graue præiudicium ne dum ipſorum Curſorum, ſed etiam litigantium in Romana Curia, abuſumque, & peruerſionem antiquorum ſtyli, & conſuetudinum dictæ Curiæ fe. re. Alexander Papa VI. prædeceſſor noſter volens fraudibus, quæ in ſimilibus quandoque fiebant, ac indemnitati ipſorum Curſorum, & litigantium, obſeruationique ſtyli, & conſuetudinum ipſius Curiæ prouidere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, auctoritate apoſtolica decreuit omnes, & ſingulas commiſsiones, manu ſua, aut de mandato ſuo pro tempore ſignatas, ac omnes & ſingulas citationes, coram quibuſuis dicti palatij apoſtolici Auditoribus, iudicibus, commiſſarijs, vel ordinarijs, in cauſis eis commiſsis, ac etiam Romanę Eccleſiæ Cardinalibus pro tempore pendentes, ac etiam intimationes, publicationes, & affixiones, quarumcunque literarum in dicta Romana Curia, quas per alios quam per ipſos Curſores extunc de cætero præſentari, ſeu fieri contigeret, & proceſſus illarum vigore habendos nullius exiſtere roboris, vel momenti, mandans inter alia dictæ Curiæ & cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditori pro tempore exiſtenti, vt ſi in præſentandis commiſsionibus, citationibus, executorialibus, intimationibus, affixionibus, & publicationibus, aliter fieri reperiret, omnes & ſingulos nuncios, aut quouis alio nomine nuncuparentur, per quos commiſsiones, præſentationes, citationes, publicationes, intimationes, & affixiones, vel alia ad officium Curſorum prædictorum ſpectantia præſentari ſeu fieri reperiret, excommunicationis, ac pecuniarias, arbitrio ipſius Auditoris declarandas pœnas incurriſſe declararet, & ad exationes pœnarū pecuniariarū, & declarationem cēſurarum contra inobedientes procederet, ac pro talibus publice denunciari mandaret, & faceret. Ac ſucceſsiue piæ me. Iulius Papa II. ſimiliter prædeceſſor noſter, intelligens quod cauſæ propter quas decretum & mandatum prædicta ab eodem prædeceſſore emanauerant, adhuc tunc ſubſiſtebant, & ſimiles abuſus, & fraudes, ac etiam citationes per alios quam per ipſos Curſores in diuerſis cauſis fiebant, ſtylum, & conſuetudinem antiquos Curiæ huiuſmodi peruertendo, Motu ſimili, non ad ipſorum Curſorum, vel alicuius alterius pro eis inſtantiam, ſed de ſua mera liberalitate, & ex certa ſcientia, decretum, & mandatum huiuſmodi auctoritate apoſtolica innouauerit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decreuerit, & mandauerit, ac diſtrictius inhibuerit omnibus & ſingulis cauſarum dicti palatij Auditoribus, alijſque iudicibus, & commiſſarijs, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Senatori, Gubernatori, & Vicario generali almæ Vrbis, & Curiæ de Sabellis iudicibus, eorumque Auditoribus, Collateralibus, ſeu Locatenentibus, & Capitaneis omnibus ordinarijs, ne in cauſis eis commiſsis, & in quibus eis commiſsiones fierent citationes commiſsionum, præſentationes executorialium, & alias intimationes, ac affixiones, & publicationes per alios, quam per ipſos Curſores quouis quæſito colore fieri facerent, ſiue permitterēt, aut præſentatas, & factas reciperent, & admitterēt, ac omnibus & ſingulis Nuncijs, & quibuſuis alijs perſonis quouis alio nomine nuncupatis, ne commiſsionum præſentationes, citationes, publicationes, intimationes, & affixiones huiuſmodi, vel alia ad officium Curſorum prædictorum ſpectantia præſentare, ſeu facere ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo incurrenda quoquomodo præſumerent, ac decreuit & declarauit omnes & ſingulas commiſsiones per eum, ſeu de eius mandato ſignatas, ac etiam omnes & ſingulas citationes coram quibuſuis auditoribus, iudicibus, commiſſarijs, etiam Cardinalibus, vel ordinarijs in cauſis eis commiſsis pro tempore pendentibus, ac etiam intimationes, publicationes, & affixiones quarumcunque literarum in dicta Curia, quas per alios quam per ipſos Curſores de cætero præſentari, ſeu fieri contigerit, aut proceſſus illarum vigore habendos, & inde ſequuta quæcunque, ac quicquid in contrarium quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, nullius roboris vel momenti, ipſo iure etiam abſque eo, quod aliter eius diſpoſitionem receptam eſſe conſtaret, exiſteret, & per commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales præfatos, iudicandum, ſententiandumque fore, ſublata eis aliter quauis iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, necnon mandauerit præfato Auditori, ac pro tempore exiſtenti almæ Vrbis Gubernatori, eiſdem Curſoribus ſuper his efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, facerent mandatum, inhibitionem, & decretum huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari, contradictores, & inhobedientes cenſuris, & pœnis, etiam pecuniarijs, compeſcendo, prout in literis eorundem Alexandri, & Iulij prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis plenius continetur: Nihilominus nonnulli, a quorum oculis Dei timor abſceſsit, & quæ nō ſua ſunt quærentes, in diuerſis cauſis citationes, cōmiſsionum præſentationes, publicationes, intimationes, & affixiones, ac ſubhaſtationes, & alia ad officium dilectorum filiorum Curſorum noſtrorum, tam ex inſtitutione eorum officij quam iuxta antiquos ſtylum, & conſuetudinem Romanæ Curiæ ſpectantia, contra decretum, & mandatum Alexandri VI. ac inhibitionem, & declarationem Iulij II. ac etiam contra alia in prædictis literis contenta facere præſumunt, in ipſorum graue præiudicium, & officiorum ſuorum læſionem, ac illorum exercitij vſurpationem non modicam, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam iuxta inhibitionem Iulij prædeceſſoris huiuſmodi damnabiliter incurrendo. Quare nos huiuſmodi errores ſubmouere, ac ipſorum Curſorum indemnitati, pro vt conuenit, prouidere volentes, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, decretum, & mandatum Alexandri, ac inhibitionem, & declarationem Iulij prædeceſſorum, ac eorum literas huiuſmodi necnon in eis contēta quæcunque, ex certa noſtra ſcientia, quatenus tamen dicti Curſores ſint in vſu approbamus, & innouamus, ac illa, & eis prorſus ſimilia de nouo decernimus mandamus.

mandamus, inhibemus, & declaramus, eaque perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & pœn Auditores, Commiſſarios, etiam Cardinales, Vicarium, Gubernatorem, Senatorem, & alios Iudices, ac eorum Collaterales, Locatenentes, & Capitaneos præfatos, necnon omnes & ſingulos Nuncios, & quaſuis alias perſonas quocunque nomine nuncupatas, prout ſingulos eorum concernit, ſub dictæ excommunicationis latæ ſententiæ, & quingentorum ducatorum fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe irremiſſibiliter applicandorum pœnis per nuncios, & alios præmiſſa ad officium Curſorum eis, & non alijs quibuſcunque nuncijs ſpectantia exercentes, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis firmiter obſeruari debere, iuxta tamen continentiã dictarum literarum Alexandri & Iulij prædeceſſorum noſtrorum, in quarum poſſeſsione dicti Curſores (vt etiã accepimus) exiſtunt, necnon curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generalem Auditorem pro tempore exiſtentem contra eos ad ne dum publicationem incurſus pœnarum huiuſmodi, ac illarum exactionem, ſed etiam tanquam falſarios, vigore præſentium, abſque alia commiſsione ſibi deſuper facienda procedere poſſe, & ſic in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque iudices, & commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretãdi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die decimaſexta Octobris, milleſimo quingenteſimo vigeſimo octauo, Pontificatus noſtri anno quinto.

IDEM.

21

Facultates Vicarij Generalis Papæ

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Magiſtro Paulo de Capiſuchiis Canonico baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe vtriuſque iuris Doctori, in dicta Vrbe, ac illius ſuburbiis, & diſtrictu noſtro in ſpiritualibus Vicario, Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Licet eccleſiarum omnium vniuerſalis cura, & populi Chriſtiani regimen, ad vigilantiam nos inducat, Romana tamen Vrbs inclyta quam caput Vrbis diuina clementia ſtabiliuit, mentem noſtram ſollicitat, vt de ipſius eccleſiarum ſtatu proſpero, & ſalubri attenſius & diligentius ita procuremus, vt ſpiritualiter, & temporaliter fœlicioribus ſucceſsibus congruum ſuſcipiant incrementum. De tua ergo laudabili vita morum grauitate probata fide, & circunſpectione, & literarum ſcientia, aliiſque virtutum donis quibus perſonam tuam etiam familiari experientia præditam eſſe iam dudum etiam in magnis, & arduis cauſis tibi commiſsas percepimus, firmam in domino ſpem gerentes, & ſperantes quod ea quæ tibi committenda duxerimus, prudenter & fideliter exequeris, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, Te qui etiam Capellanus, & Referendarius noſter domeſticus, ac cauſarum palatij apoſtolici Auditor exiſtis, in præfata Vrbe eiuſque ſuburbijs & diſtrictu Vicarium noſtrum in ſpiritualibus quamdiu vixeris, cum honoribus, oneribus, redditibus, & emolumentis conſuetis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium conſtituimus, & deputamus. Tibique omnia, & ſingula Eccleſias, Monaſteria etiam Monialium, & alia loca eccleſiaſtica ſecularia, & regularia ordinum quorumcunque, eccleſias Vrbis, & eius diſtrictus, & Religioſos quoſcunque vtriuſque ſexus in illis commorantes, & ad dictam Vrbem confluentes pro tempore, ac etiam Eccleſias S. Anaſtaſii, S. Sebaſtiani, S. Pauli, & ad Tres Fontes, S. Agnetis, S. Laurentii, & S. Sabbæ, ac alia Monaſteria exempta, & non exẽpta, eorumque perſonas viſitandi, ac in capite, & membris reformandi, necnõ etiam cuiuslibet ipſarum exceſſus, & crimina mulctandi, corrigendi, & priuandi, prout ſecundum Deum videris expedire: Necnon ædificia quæ in eccleſiis per te viſitandis videbis ruinis ſuppoſita, auctoritate prædicta demoliendi, & demoliri faciendi, & Rectores ad eccleſiarum reparationem per fructuum ſubſtractionẽ vel alias prout tibi videbitur, cogendi, mulctaſque ipſas, prout etiam tibi videbitur, moderandi, & Cameræ apoſtolicæ applicandi, ac cauſas ciuiles & ordinarias, eas videlicet in quibus non agetur de maiori ſexaginta florenorum auri de Camera, aut de illius ſummæ valorem non excedente, etiam de locationibus, & euacuationibus, ac penſionibus, reſponſionibus, & deuolutionibus Caſalium, prædiorum, & domorum, ac ratione vinearum, & mercedibus etiam cuiuſcunque ſummæ, & valoris exiſtant, ſummarie ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta, cum aliquali petitione verbali, apud acta tamen redacta, ſeu per viam monitorij, nullis terminis ſeruatis, etiam qui de ſtylo, ſeu ordinatione dicti palatij apoſtolici ſeruari ſoliti ſunt, alias vero more ſolito, & iuxta ſtylum, & conſuetudinem Curiæ officij Vicariatus huiuſmodi, ac alias Commiſſarias iuxta illarum commiſsionum tenores, & formas, ac etiam criminales per te, vel Auditorem dictæ Curiæ nunc & pro tempore deputatum audiendi, decidendi, & fine debito terminandi, hoc etiam adiecto ad lites abbreuiandum, & partes a laboribus, & expenſis releuandum, quod a proceſsibus, & ſententijs a quinque ducatis infra, auditis & intellectis partibus, & cuiuslibet ipſarum iuribus, in principali negotio non poſsit per aliquem quomodolibet appellari, ſeu de nullitate dici, & appellatione, & nullitate prædictis, ac omnibus alijs inde ſecutis non obſtantibus ſeruatis alijs ſeruandis ad executionem dictarum ſententiarum libere procedere poſsis: Necnon omnes, & ſingulas cauſas alimentorum, & alias miſerabilium perſonarum, ac etiam aliorum quorumcunque, quæ non excedant ſummam ſexaginta ducatorum auri de Camera, ſummarie ſimpliciter & de plano, ſola facta veritate inſpecta, manu regia, ſine cõfectione regiſtri, ſicut tibi viſum fuerit, cognoſcendi, iudicandi, & fine debito terminandi: Dilationes moratorias quaſcunque, etiam quinquennales, in cauſis mercedum, & alimentorum, cenſuum, penſionum, reſponſionum, & in cauſis miſerabiliũ perſonarum, viduarum, pupillorum, eccleſiarum, & piorum locorum, ac obligationum iuratoriarum reijciendi, & illis reiectis (niſi cauſa cognita conceſſæ fuerint, aut aliter a nobis Motu proprio, & ex certa ſcientia relaxatum fuerit) debitores ad ſoluendum remediis opportunis, etiam per cenſuras eccleſiaſticas, vel via executiua prout tibi videbitur, compellendi, Carceres quoque viſitandi, votum dandi, ac de carceratorum liberatione, vel

condemna-

condemnatione, ad pecuniarum ſolutionem, cum cæteris viſitantibus ſtatuendi, & ordinandi, Iudæos omnes,
etiam vſurarios, banchariòs quoſcunq; Clericos, & beneficiatos Vrbis, ac eius diſtrictus, religioſos etiam mẽ
dicantes, ac regulares omnes vtriuſq; ſexus, Fraternitates etiam laicorum, Hoſpitalarios, omneſque in eccle-
ſiis & Monaſteriis Vrbis beneficiatos, ac deſeruientes, eorumq; omniũ res, & bona iudicandi, & tam ciuiliter
quam criminaliter cogendi, & priuandi, Vſurarum exceſſus hactenus etiam dictis Iudæis toleratos ad honeſtiſ-
ſimum modum reducendi, Matrimoniorum etiam cauſas, omneſque alias quæ de iure ad Vicarium noſtrum di-
noſcuntur pertinere audiendi, & fine debito terminandi, Synodum in Romano Clero pro correctione malo-
rum morum, & pro neceſsitate iuxta temporum opportunitates, in Clero occurrentes vbi & quando tibi li-
buerit celebrandi, & congregandi Statuta, & ordinationes, ſeu conſtitutiones, pro tempore obſeruanda, edẽ
di, Necnon per aliquem catholicum Antiſtitem gratiam, & communionem apoſtolicæ ſedis habentem, quẽ
ad hoc cum opus fuerit duxeris eligendum, & deputandum ordines conferendi temporibus a iure ſtatutis, ac
alia eccleſiaſtica ſacramenta, & eccleſias Vrbis, ac illius diſtrictus prædictorum illorumq; Cœmeteria conſe-
crandi, & polluta per te, ſeu ipſum catholicum Antiſtitem, aut presbyterum ſecularem, aqua tamen prius per
eundem vel alium Antiſtitem ſimiles gratiam, & communionem habentem benedicta recõciliandi, ac eos qui
feſtiuis diebus vetita a iure exercitia ſecerint compeſcendi, & puniendi, Blaſphematores, Vſurarios, Iudæos,
Periuros, & quoſcunque alios committentes crimen, quod ad eccleſiaſticum forum, & ad Curiam, & iuriſdi-
ctionem Vicarij noſtri etiam iuxta facultates tibi, & prædeceſſoribus tuis ſimpliciter, vel mixtim de iure, vel
conſuetudine, ſeu ſtatuto pertineat, non obſtantibus quibuſcunque ſignificationibus ab aliis iudicibus ſactis,
ſeu faciendis cognoſcendi, & puniendi, ac tam pro vaſis, veſtibus, tunicellis, planetis, & ſimilibus, quæ de ne
ceſsitate ad diuinum honorẽ requirentur, tã pro ordinibus ſacris celebrandis, quam pro ſuſtentatione Epiſco-
pi ordinantis, miniſtrorumque eius, ac Notariorum qui, vt accepimus, pro ſigillo nihil accipiant, ſaltem pro me
ris laboribus perſoluendis, & alijs quæ de neceſsitate ad curam, & regimen tui officij fieri debere videbuntur
de pœnis in dicta Curia, omniaque alia, & ſingula faciendi, gerendi, diſponendi, ordinandi, mandandi, & exe
quendi, quæ ad huiuſmodi Vicariatus officium de iure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet pertiuere di
noſcuntur, & quæ omnes alij Vicarij Vrbis de iure, conſuetudine, vel priuilegio facere, dicere, & ordinare
potuerunt, Necnon contradictores, & facultati poteſtatique tuæ huiuſmodi contrauenientes, & illam pertur
bantes, ac rebelles quoſcunque quauis auctoritate fungentes per cenſuras eccleſiaſticas, & alias pecuniarias
pœnas tuo arbitrio infligendas, & moderandas, etiam per repreſalias, vbi & quando opus fuerit, correctionẽ-
que perſonalem iuris remedio opportuno appellatione poſtpoſita compeſcendo, plenam, liberam, & omni-
modam auctoritate apoſtolica tenore præſentium facultatem concedimus. Et inſuper quia, vt accepimus li-
cet huiuſmodi Vicariatus officij vigore Vicario pro tempore exiſtenti, tam in Ciuilibus, quam in Criminalibus
Clericorum Vrbis, & eius diſtrictus matrimoniorum ſpiritualium illorumque connexorum Iudæorum quoq;,
ac hoſpitalium, & hoſpitaleriorum, necnon Confraternitatum, & laicorum quorumcunque, ac collegiorum
eccleſiaſticorum, & aliorum quorumuis, etiam forenſium, ac quorumcunque in quibuſcunque eccleſiis, mona
ſterijs, & capellis Vrbis prædictæ deſeruientium, & reſidentium locorum piorum, & religioſorum quorum-
cunque vtriuſque ſexus Fratrum, Monachorum etiam Mendicantium quorumcunque, tam in dicta Vrbe com-
morantium, quam ad illam pro tempore confluentium cauſis iuriſdictio attributa fuerit, Nihilominus ſuper
præmiſsis, ſeu aliquibus eorum per Gubernatorem, necnon Senatorem Vrbis, ac Auditorem Cauſarum Curiæ
Cameræ apoſtolicæ generalem, Conſeruatores Cameræ Vrbis, & diuerſos alios Iudices, & Officiales pro tẽ-
pore exiſtentes dictum Vicariatus officium pro tempore obtinentes quamſæpe nonnullarum, vt ipſi aſſerunt,
per Sedem apoſtolicam eis conceſſarum litterarum prætextu, perturbari, & impediri contingit, & aliquas ex
huiuſmodi cauſis ad ſe appropriare nituntur in grauem dicti Vicariatus officij, iacturam, ac damnum, ijs oc-
currere, & obuiare, ac dicti Vicariatus officij indemnitati prouidere volentes, Motu ſimili in præmiſsis etiam
actiue, & paſsiue tibi, & pro tempore exiſtenti Vicario iuriſdictionem huiuſmodi hactenus ſemper cõpetijſ-
ſe, & competere, ac te in ſingulis venditionũ, permutationũ, & alienationum rerum, & bonorum eccleſiaſtico-
rum cauſis etiam per ſupplicationem apoſtolicam commiſsis, & committendis, tam in Vrbe, quam illius diſtri
ctu prædictis Iudicem, & executorem quamdiu vixeris fore, & eſſe, ac venditiones, permutationes, & aliena
tiones huiuſmodi ſine cognitione, & approbatione tuis pro tempore factas minime valere decernimus, & de
claramus, ac pro potiori cautela te ſucceſſoreſque tuos in dicto Vicariatus officio Vicarios in præmiſsis cauſis,
& contra præmiſſos competentem Iudicem quamdiu vixeris, vt præfertur conſtituimus, & deputamus, & in
euentum in quem per nos, vel Sedem prædictam huiuſmodi tua iuriſdictio in præmiſsis per occupationem,
vel alias ipſa tibi diminuta, et abdicata, ac illa præfatis Gubernatori, aut Senatori, vel Auditori Conſeruatori-
bus, & quibuſcunque aliis Iudicibus, & Officialibus quacunque auctoritate fungentibus attributa fuiſſet, ex
nunc illam Motu ſimili reſtituimus, & plenarie reintegramus: Ac omnes, & ſingulos proceſſus, & ſententias
quos, & quas per Gubernatorem, vel Senatorem, ſeu Auditorem, Conſeruatores, ſeu quoſcunque Iudices,
& Officiales præfatos in præiudicium attributæ & conceſſæ tibi iuriſdictionis prædictæ haberi, vel promul-
gari contigerit, nullos, & nullas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe: Ac res, & perſonas, ſub tua,
& tui Vicariatus officii iuriſdictione conſtitutas, alicui alteri Iudici quacunque auctoritate etiam Cardinalatus
honore fungenti ex quacunque occaſione, cauſa, vel contractu ſub quauis forma celebrato, minime ſubeſſe,
nec ſubijci poſſe, & ita per quoſcunque Iudices etiam cauſarum dicti Palatij Auditores, & S. R. E. Cardinales
interpretari, ſententiari, & declarari debere, ſublata eis, & cuilibet ipſorum quauis aliter interpretandi, ſen-
tentiandi, & iudicandi facultate, & auctoritate, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcie
ter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane eiſdem motu, & ſcientia decernimus, & ſtatuimus per
præſentes. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis priuilegiis, in-
dultis, & literis apoſtolicis ſuper præmiſsis in præiudicium dictæ, vt præmittitur, per nos tibi attributæ iuriſdi-
ctionis, aut coertionis eiſdem Gubernatori, Senatori, Auditori, Conſeruatoribus, & alijs Iudicibus, & Offi-
cialibus præfatis, ac quibuſcunque aliis perſonis, ſub iuriſdictione Vicariatus huiuſmodi exiſtentibus in gene-
re, vel etiam ſpecie ſub quibuſcunq; tenoribus & formis per nos, aut prædeceſſores noſtros, & Sedẽ præfatam cõ
ceſsis,

ceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus pro illorom ſufficiẽti derogatione ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua non autem per clauſulas generales idem importãtes, ſed de verbo ad verbum habenda mentio foret, eorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe motu ſimili derogamus, & aliis præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus perſonis, aut Eccleſiis, Monaſteriis, vel ordinibus a prædicta ſit Sede indultum, quod capi, detineri, & interdici, ſuſpendi, & excommunicari, aut viſitari non poſsint per litteras apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, & noſtra propria manu non fuerint ſubſcripta, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad præmiſſa cuiquam nolumus aliquatenus ſuffragari, irritum quoque, & inane quicquid contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum attẽtari contigerit, decernentes. Et vt officium prædictum melius, & liberius proſequi valeas, Mandamus omnibus, & ſingulis ad quos ſpectat, cuiuſcunque, dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, quatenus tibi in exequendis ijs, quæ ad officium tuum prædictum pertinere dinoſcuntur, omnibus poſsibilibus auxilijs, conſilijs, ac fauoribus opportunis aſsiſtant, tibique pariter obediant prout nobis. Quocirca diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus officium Vicariatus huiuſmodi deuote ſuſcipiẽs illud ſic prudenter, ſolicite, & fideliter exequaris, quod exinde optati fructus proueniant quos ſperamus, tuq; præter æternæ retributionis præmium, noſtram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam exinde vberius conſequi merearis. Datum Viterbij, Anno Incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimo octauo, decimo Kl. Octobris, Pontificatus noſtri anno quinto.

A. Gratia dei.
I. Bernardus.

IDEM.

22

Reuocatio gratiarum expectatiuarum in arce ſancti Angeli conceſſarum.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Illam in Romano Pontifice, quem cunctis Chriſtifidelibus diuina prætulit miſeratio, decet eſſe prouidentiam, vt ſi quæ per eum importuna petentium ambitione, aut alias etiam Motu proprio contra mentem ſuam conceſſa fuerint, quæ ſi ſortirentur effectum, non modicum ſcandalum generarent, ad ſtatum debitum reuocet, & annullet, prout temporum conditio & ratio ſuaſerit, idque ſalubrius conſpexerit in domino expedire. Sane cum tempore quo nos cum nonnullis S. R. E. Cardinalibus & alijs prælatis eccleſiaſticis in Arce noſtra ſancti Angeli de Vrbe inuiti contra diuina humanaque iura a tunc Capitaneis exercitus chariſsimi in Chriſto filij noſtri Caroli Romanorum Regis Catholici in Imperatorem electi detineremur, quamplures gratias, & inter alia expectatiuas, ac illarum collationum mutationes, extenſiones, & reualidationes etiam ad beneficia diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, ſeu ex generali reſeruatione apoſtolica affecta, ac in menſibus ordinarij collatoribus quomodolibet conceſsis vacatura, necnon cum anteferri ceteris expectantibus, & alijs inſolitis clauſulis contra mentem & voluntatem noſtram, etiam motu proprio conceſſerimus: Nos ſuperni fauoris ſuffragante auxilio ab huiuſmodi impia detentione liberati, conſiderantes in conceſsione ipſarum gratiarum expectatiuarum etiam viris illuſtribus, ac nobilibus, & literatis, necnon Romanæ curiæ officialibus id concedere ſemper denegaſſe, & cum in conclaui in Pontificem electi fuimus, ſimiles gratias ad reſeruata vel affecta beneficia huiuſmodi nullatenus concedere propoſuimus, ſuper his opportune prouidere, habita deſuper cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus hodie in primo conſiſtorio ſecreto per nos in ciuitate noſtra Vrbeuetana celebrato, deliberatione matura de ipſorum fratrum conſilio & aſſenſu omnes & ſingulas expectatiuas, & alias gratias, ac illarum collationum mutationes, extenſiones, reualidationes ad beneficia dictæ diſpoſitioni generaliter reſeruata ſeu affecta, ac in menſibus ordinarijs collatoribus ſine eorum conſenſu, ſeu in quibus eorum conſenſus non fuiſſet inſertus conceſsis prædictis vacatura ſe quomodolibet extendentes, per nos in dicta arce, etiam motu proprio, & alias quomodolibet conceſsis, ac deſuper confectas litteras etiam quaſcunque præſeruatiuas clauſulas, declarationes, & decreta in ſe continentes quo ad beneficia ipſa eidem diſpoſitioni generaliter reſeruata, ſeu ex quacunque generali reſeruatione apoſtolica affecta, & in dictis menſibus ordinarijs collatoribus ſine eorum conſenſu vacatura, nulla & inualida fuiſſe & eſſe, ex certa ſcientia auctoritate apoſtolica declarauimus, prout per præſentes declaramus, illaſque & indeſecuta quæcunque propotiori cautela reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro nullis & uiribus vacuis, ac non conceſsis haberi, nullumque effectum ſortiri debere, ac illarum prætextu de ipſis reſeruatis vel affectis beneficijs, quibus factas & faciendas acceptationes, prouiſiones, & alias diſpoſitiones irritas & inanes fuiſſe & eſſe, nec per illas ius aliquod cuiquam acquiri potuiſſe ſeu poſſe, ſicque per quoſcunque Iudices etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. in Vrbeueteri, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſeptimo, Quintodecimo calendas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

F. de Miranda.

IDEM.

23

Facult. Reuerendiſs. & Illuſtriſs. D. D. Antonij Cardinalis de Monte Epiſcopi Portuenſis in alma Vrbe Legati de latere.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabili fratri Antonio Epiſcopo Portuenſi Cardinali de Monte nuncupato, in Vrbe eiuſque territorio, & diſtrictu noſtro, & apoſtolicæ Sedis Legato, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Licet poteſtatis plenitudo deſuper nobis commiſſa ſit, & vniuerſi gregis dominici, diuina diſponente clementia, curam habeamus, finem tamen humanæ poſsibilitatis excedere non valentes, conſiderantesque quod circa ſingula per noſmetipſos apoſtolicæ ſeruitutis debitum abſoluere nõ poſſumus, nonnunquã aliquos & præcipue S. R. E. Cardinales in ſolicitudinis partem aſſumimus, vt ipſis vices noſtras ſupplentibus, miniſterium nobis commiſſum, fauente pietate ſuperna facilius, efficacius, & ſalubrius exequamur. Et quamuis ad cunctorum Chriſtifidelium prouincias, ciuitates, atque loca paternum ſtudium & diligentiam adhibeamus, ad almam Vrbem tamen noſtram aciem noſtræ conſiderationis paternis affectibus dirigentes, illã, ciues, incolas, & habitatores eiuſdem tanquam peculiares filios, & deuotos, diligentiori cura intuemur, & ſuper eorum fœlici regimine pacifico & tranquillo deſiderantes ſpecialiter prouidere, vt præſeruentur a noxijs, & optatis perfruantur incrementis, cum chariſsimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum & Hiſpaniarũ Rex catholicus in Imperatorem electus omnibus ſuis regnis dimiſsis, vt reipublicæ chriſtianæ opem ferret, ad Italiam venerit, regibus, & principibus chriſtianis, ac Italiæ potentatibus pacem offerens, & pro huiuſmodi vniuerſali pace facilius componenda, nuper nobis ſuis literis ſignificauerit plurimum expedire, vt in ciuitate noſtra Bononiæ quam celerius fieri poſsit inſimul conueniremus, vt totam Italiam tandem a tot calamitatibus liberaremus, illique veram pacem daremus, vt cum eiſdem regibus principibus, & potentatibus Turcarum tyranno, cum potentiſsimo exercitu ad de nouo Regnum Hungariæ inuadendum, & occupandum veniẽti, non ſolum reſiſti, ſed ipſe cum toto eius exercitu, Domino concedente, profligari poſsit. Et propterea tam eius pio deſiderio ſatiſfacere, & ab ipſa Vrbe diſcedere, ac ad dictam ciuitatem Bononiæ nos conferre, dimiſsis in eadem Vrbe palatij noſtri cauſarum, & Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ audientia, necnon Gubernatore, ſeu Vicecamerario, ac Vicario, ſeu eius Locumtenente, & Senatore eiuſdem Vrbis, ac alijs eiuſdem officialibus, Cancellariam noſtram cum plumbo, capella, & nonnullis eiuſdem Cancellariæ, & Curiæ Romanæ officialibus nobiſcum ducere intendamus: Nos volentes interim bono & fœlici dictæ Vrbis, ac Romanæ Curiæ regimini prouidere, & ad te qui opere quidem potens es, & ſermone, ad quem in magnis expertum & arduis, eximia doctrina, probitate, & fidelitate, rerumque gerendarum experientia & præcipua prudentia, ac integritate comprobatum habemus, mentem noſtram potiſsime conuertentes, ac ſperantes quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, gratia tibi aſsiſtente diuina, circumſpecte, prudenter, iuſte, & fideliter exequeris: Te in Vrbe prædicta, eiuſque territorio & diſtrictu, ac terris, & locis illi adiacentibus, noſtrum & dictæ ſedis Legatum de latere, ac in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium vſque ad noſtrum beneplacitum duntaxat, vel reditum ad eandem Vrbem, creamus, conſtituimus, & etiam deputamus. *Dantes* tibi harum ſerie pariter & concedentes plenam, liberam, & omnimodam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem, Vrbem, & loca prædicta cum eius territorio, diſtrictibus, & pertinentijs, necnon perſonas, ciues, habitatores, etiam curiales & Romanam Curiam ſequentes, ſeu ad eandem vndecunque venientes, dum in ea fuerint, ſeu in ea degentes, & incolas eiuſdem cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, dignitatis, etiam fuerint, ac eiuſdem Romanæ Curiæ officiales exiſtant, etiam ſi ſe exemptos a quocunque legationis officio prætenderint, noſtro, & Romanæ Eccleſiæ nomine gubernandi, adminiſtrandi, pro vt cæleſtis gratiæ infuſio, & tua prudentia adminiſtrabunt, reformandi, & corrigendi, occupata recuperandi, necnon illa & alia deformata in ſtatum priſtinum reducendi, & iuriſdictionem omnimodam exercendi, ciuiles, & criminales, eccleſiaſticas & ſpirituales, & ſuper quibuſcunque monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, canonicatibus, & præbendis, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, cæteriſque beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura ſæcularibus, & quorũcunq; ordinũ regularibus, & profanas ad forũ eccleſiaſticũ quocunq, iure ſpectan. ac mixtas quaſcunque, tam in dominio noſtro, quam extra per appellationes extraiudiciales vel generales querelas, etiam non obſtante quod ad ipſam curiam legitime deuolutæ, aut in illa de iuris neceſsitate tractandæ ſeu finiendæ non exiſtant, illarumque & etiam aliorum quorumcunque a quibuſcunque iudicibus eccleſiaſticis, & ſæcularibus, quacunque auctoritate, dignitate, ſeu præeminentia fulcitis, ad nos & Romanam Curiam, ac ſedem huiuſmodi, & pro quibuſcunque grauaminibus vel diffinitiuis ſententijs pro tempore interpoſitis, primariarũ & ſecundarum, ac vlteriorum appellationum cauſas vna cum negotio principali, coniunctim vel diuiſim vel alias prout tibi viſum fuerit, ac omnibus & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis in eadem Vrbe, & extra eam vbicunque locorum, præterquam in locis, in quibus cum noſtra Curia reſidebimus, etiam ſummarie ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, aut alias iuxta caſuum exigentiam & prout tibi videbitur, etiam cum poteſtate citandi in eandem Curiam Romanam, & extra, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, ac inhibentes quibus & quotiens fuerit inhibendum, audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas committendas. Et pari modo inter Auditores dicti palatij noſtri, ſeu eorum Locatenentes diſtribui, vt moris eſt, facientes, & per ſignaturam nomine noſtro, videlicet (Placet Domino noſtro Papæ) ſicut alij dictæ Vrbis Legati facere conſueuerunt, ac eiſdem Auditoribus & Locatenentibus, ſeu alijs quibuſcunq; prælatis, vel iudicibus tam in Romana Curia quam extra committendi, ſeu per te, vel alium, ſeu alios audiendi, cognoſcendi etiam ſummarie, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, vt præfertur, etiam reiteratione terminorum ex ſtylo Curiæ, ſeu natura cauſarum obſeruari conſuetorum, ac etiam illorum omiſſione, illaſque decidendi & terminandi, cauſaſque ipſas quando tibi placuerit, ab illis quibus commiſſæ fuerint,

tam

tam in dicta Curia, quam extra eam ad te aduocandi, & alijs committendi, & quaſcunque ſententias per te, ſeu etim per alios iudices quoſcunque latas tam in Romana Curia, quam extra eã, etiam ſi in rem tranſiuerint iudicatam, executioni debitæ demandandi, cum decreto literarum executorialium ſeu mandati executiui, etiã cum inuocatione brachij ſæcularis, nullitates proceſſuum, actorum, geſtorum, & ſententiarum tollendi, & finiendi, ac reſtitutionem in integrum aduerſus rem iudicatam, etiam ſi tres ſententiæ conformes latæ fuerint, etiam gratioſe concedendi, dictarum cauſarum cognitionem, terminationem, & executionem, ac curſum inſtantiarum, vel etiam fatalium ſuſpendendi, ac reſtitutionem ad illa concedendi, Omniaque & ſingula beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & ordinum quorumcunque regularia, etiam ſi dignitates etiam maiores & principales fuerint, & ad illa conſueuerint, qui per electionem, aut alium modum aſſumi, inter limites tuæ legationis conſiſtentia, baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Lateranenſis, & beatæ Mariæ Maioris eccleſiarum canonicatibus, & præbendis, & illis quæ ad collationem alicuius ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus præfatis, reſpectu Epiſcopatuum titulorum ſuorum presbyteralium, aut diaconorum, vel alias quocunque modo pertinent, duntaxat exceptis. Ac quorumcunque familiarium tuorũ, continuorum commenſalium, nunc & pro tempore exiſtentium, etiam ſi ab ipſa familiaritate receſſiſſent, & in quibuſcunque prouincijs, ſeu locis conſiſtant, beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter vel alias ex quauis cauſa etiam de neceſsitate exprimenda, præterquam familiaritatis noſtræ, aut quo ad ea, quæ ad diſpoſitionem tuam ratione eccleſiarum, vel beneficiorum tuorum, non pertinent, alicuius Cardinalis viuentis generaliter reſeruata, ſeu ex quauis generali reſeruatione affecta fuerint, cum illa per ceſſus, vel deceſſus, aut alias quaſuis dimiſsiones illa nunc & pro tempore obtinentium etiam illorum commendis ceſſantibus, vel vnionibus temporalibus diſſolutis, vel alias quocunque modo vacare contigerit, quibuſuis perſonis, de quibus tibi videbitur, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus: Necnon & ſi extra limites tuæ legationis beneficia aliqua vt ſupra qualificata, in ciuitatibus, diœceſibus, & locis per duas dietas dictæ Vrbi propinquis vacauerint, etiam ſi, vt præmittitur, reſeruata fuerint, dummodo aliquod ipſorum beneficiorum reſeruatorum, præterquam ex familiaritate tua in dictis ciuitatibus, & diœceſibus vacantium huiuſmodi ſummam, ſeu valorem annuum ſecundum communem æſtimationem, vigintiquatuor florenorum auri de Camera non excedat, perſonis idoneis per te eligendis cõferendi, & de illis etiam prouidendi, ſeu illa alijs beneficijs eccleſiaſticis ad vitam vniendi, adnectendi, & incorporandi, veroſque vltimarum vacationum modos, etiam ſi ex illis quæuis generales reſeruationes, etiam in corpore iuris clauſulæ reſultent pro expreſsis habendi: Ac etiam in ipſa Vrbe quandiu ab ea abſentes fuerimus, in quoſcunque curiales, & ipſam Curiam ſequentes, ſeu cortiſanos, & officiales quoſcunque ipſius Curiæ noſtræ, & ipſorum officiorum præſidentes cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, dummodo S. R. E. Cardinales non exiſtant, omnimodam iuriſdictionem exercendi, eoſque pro exceſsibus puniendi, & prout demereant ſeu deliquerint, a ſuorum officiorum exercitio ſuſpendi, & prout iuſtitia ſuaſerit, eos eiſdem officijs ſuis priuandi & reſtituendi: Necnon etiam inter comites, barones, & milites, dominos temporales & nobiles, ac perſonas alias ſæculares & eccleſiaſticas, necnon communitates, & vniuerſitates, ac populos, & omnes alios ſæculares diſcordes & differentes, Vrbis, terrarum, locorum, & diſtrictus prædictorum pacem, & concordiam faciendi, & inter eos treguas indicendi, ipſoſque ad eas & ipſarum obſeruantiam quibuſcunque pœnis, diſtrictionibus, ſententijs, & cenſuris prout tibi videbitur, compellendi, concordes in vnitatis & charitatis vinculo confouendi, & confirmandi, rebelles, & delinquentes, ac eiuſdem Romanæ Eccleſiæ hoſtes cenſuris, & pœnis tam eccleſiaſticis quam alijs etiam pecuniarijs & corporis afflictiõnis coercendi & corrigendi, & ad noſtram, & dictæ Romanæ Eccleſiæ vnitatem reducendi: Necnon cum tuis, & quinque prælatorum ſe afferentium familiaribus etiam continuis commenſalibus, & decem, quos tu elegeris, perſonis alijs ad duo, & ſi nobiles vel graduati fuerint, ad tria, ſeu cum diſpenſatis ad duo, ad tertium curata, dummodo inter illa non fuerint niſi duæ parochiales eccleſiæ, ſeu alias inuicem incompatibilia ſæcularia, etiam ſi dignitates etiam maiores & principales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam curata, & electiua in cathedralibus etiam metropolitanis vel collegiatis eccleſijs parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ fuerint, & ad duo alia etiam ſimilia ſimplicia, non tamen duos canonicatus, & præbendas ſub vno, & eodem tecto vnius & euſdem Eccleſiæ conſiſtentia, ſi eis & cuilibet eorum alias canonice conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis inſimul ad vitam, cum poteſtate permutandi & commendæ cedendi toties quoties in titulum & commendam reſpectiue obtinendæ. Necnon ſuper ætate in decimo octauo diſpenſandi ſuper ætatis & natalium & defectibus ad vnum, & in vigeſimo ad duo, necnon ſuper natalium defectibus patientibus ad quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi canonicatus, & præbendæ in cathedralibus etiam metropolitanis vel collegiatis eccleſijs, & alias, vt præfertur, qualificata fuerint, & ad canonicatus, & præbendas cathedralium in vndecimo, & aliarum collegiatarum in octauo ſuarum ætatum annis: Et de non promouendo ad ſeptennium, dummodo infra primum triennium dicti ſeptennij ad ſubdiaconatus ordinem ſe faciant promoueri, vel aliud breue tempus, prout tibi videbitur: Ac etiam de promouendo ad ſacerdotium in vigeſimo tertio cum ſæcularibus clericis, cum regularibus vero in vigeſimo ſecundo anno: Et de ſuſcipiendo clericatum, minores & ſacros etiam presbyteratus ordines in Curia Romana a quocunque antiſtite, & etiam extra eam, etiam extra tempora a iure ſtatuta, in tribus tamen feſtiuis diebus diſpenſandi: Necnon quibuſcunque Cancellariæ regulis, proceſſus, acta, & merita cauſarum, ac etiam præmiſſa omnia & ſingula concernentibus, dummodo alteri non tollatur ius quæſitum: Ac etiam iuri patronatus laicorum, quo ad beneficia familiarium tuorum, & alia in limitibus tuæ legationis vacantia, vel ex tunc vacatura, quæ de illo ex conſuetudine vel priuilegio fuerint in totum, alioquin pro medietate patronorum eorundem derogandi: Et quaſcunque perſonas quibus literas tuas vigore præſentium conceſſeris, a quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet tunc etiam ob non paritionem rei iudicatæ, aut alias in caſibus in regula deſuper ædita expreſsis innodati erunt, etiam ſi per annum & vltra in illis inſor-

duerint, ad effectum gratiarum ſuarum duntaxat conſequendum abſoluendi. Eorumque omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſecularia, & ordinum quorumcunque regularia, quæ in titulum vel commendam, etiam ex quibuſuis conceſsionibus, ac diſpenſationibus apoſtolicis tunc obtinebunt & expectabunt, ac in quibus, & ad quæuis ſibi quomodolibet competet, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque fuerint, eorumque fructuum, redditũum, & prouentuum, veros annuos valores, ac huiuſmodi diſpenſationum tenores pro expreſsis habendi, necnon quaſcunque conceſsiones, Si in euidentem vtilitatem, ſuper alienationibus & arrendationibus perpetuis, ſeu temporalibus, etiam emphiteoticis quorumcunque bonorum ſtabilium ad eccleſias, monaſteria, dignitates, & beneficia, ac loca alia eccleſiaſtica intra limites tuæ legationis conſiſtentia, cuiuſcunque valoris exiſtant: In alijs vero locis qualitercunque remotis vſque ad valorem centũ florenorum auri de Camera duntaxat ſpectantium, cum inſertione tamen literarum fe. re. Pauli Papæ II. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit. Cum in omnibus iudicijs communiter vel diuiſim concedendi. Inſuper rebelles, & contradictores quoſlibet per amotiones, priuationes, depoſitiones, relegationes, & proſcriptiones perpetuas, vel temporales etiam ſententialiter, prout ad ipſam Romanam Curiam pertinuerit, ſublato appellationis obſtaculo compeſcendi, omniaque alia & ſingula ad honorem & ſtatus noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, & populorum commoditatem faciendi, gerendi, mandandi, ordinandi, diſponendi, & exequendi quæ neceſſaria quomodolibet & opportuna fore cognoueris, & quæ nosmet ipſi facere poſſemus. Et nihilominus ſingulari doctrina, integritate, fidei conſtantia, iuſtitiæ & rectitudinis zelo, clara prouidentia, ac longa, conſumataque Vrbis, & Curiæ prædictarum notitia in te euidentiſsime comprobatis, necnon maturitate conſilij per te in arduis & periculoſis noſtris & dictæ ſedis negotijs, fideli experientia teſtimonium perhibente præſtitiſti diligenter perſpectis, dignum cenſentes, vt te non minoribus prærogatiuis quam prædeceſſores noſtri Romani Pontifices alios qui pro tempore fuerunt in dicta Vrbe Legatos proſecuti ſunt, proſequamur, vltra ſupra dictas omnes & ſingulas alias facultates, quæ quibuſuis alijs dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus a tempore piæ me. Alexandri Papæ VI. etiã prædeceſſoris noſtri in ipſa Vrbe deputatis Legatis per quaſcunque literas tam ſub plumbo, quam in forma breuis ſub quacunque forma & verborum expreſsione conceſſæ comperiuntur, quarum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil pœnitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro expreſsis haberi volumus, eidem circumſpectioni tuæ harum ſerie concedimus, tibique vt illis omnibus in omnibus & per omnia, perinde ac ſi illæ tibi ſpecialiter & expreſſe conceſſæ fuiſſent, vti, potiri, & gaudere libere & licite valeas indulgemus, decernentes illarum vigore per te, ſeu de mandato tuo, alias rite pro tempore geſta, & conceſſa, ac quæcunque, quæ inde ſequentur, valida & efficacia exiſtere, & ſuos effectus ſortiri debere, ſicque per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes inſuper Gubernatori, Vicario eiſdem Vrbis, Auditori Cameræ, & Senatori, ac alijs officialibus quibuſcunque in ipſa Vrbe præſentibus, necnon omnibus & ſingulis Baronibus, Domicellis, ſtipendiarijs, nobilibus, ciuibus, incolis, & habitatoribus, ac perſonis alijs Vrbis, Curiæ, diſtrictuũ, & locorum prædictorum etiam forenſibus ibidem pro tempore degentibus, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis per te infligendis, vt tibi in omnibus pareant efficaciter & obediant, omni dilatione vel exceptione ceſſante. Nos enim facta, conceſſa, & acta ac geſta quæcunque per te, necnon proceſſus, ſententias, & pœnas, quas per te vigore præſentium promulgari contigerit, rata habebimus, & faciemus auctore domino vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari. Non obſtantibus priuilegijs, indulgentijs tam apoſtolicis, quam alijs generalibus vel ſpecialibus ſub quacunque forma & expreſsione verborum, cuicunque cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, aut ordinum, etiam Ciſtercieñ. Cluniaceñ. Præmonſtrateñ. Gradimonteñ. Cartuſieñ. Vallis vmbroſæ, Camalduleñ. Humiliatorum, S. Benedicti, & Auguſtini, hoſpitalis Hieroſolymitani, S. Ioannis, S. Mariæ Theutonicorum, Calatraueñ. S. Spiritus in Saxia, S. Antonij, ſeu quorumcunque aliorum ordinum exiſtant, conceſsis, innouatis, & confirmatis, necnon recolendæ me. Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri de vna, & in generali concilio de duabus dietis ædita, necnon Lateranen. ſis, Pictauienſis, & generalis conciliorum, necnon de valore exprimendo, & de commiſsione facienda in vnionibus, & illarum confirmationibus, ac de inſordeſcentibus & cenſuris per tempus inibi expreſſum, & alias, ac de non expediendis literis executorialibus, & ſequeſtris niſi ſub plumbo, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, in quibus ſæcularia, & monaſteriorum, ac aliorum regularium locorum, in quibus regularia beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus illa dependere contigerit, & ordinum quorum extiterint iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac alijs quibuſcunque præmiſsis obuiantibus, quæ omnia & ſingula in literis per te ſuper eiſdem præmiſsis concedendis latiſsime exprimi poſſe volumus, præmiſsis ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis alijs priuilegijs, literis & exemptionibus, eis ſub quibuſuis verborum formis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs per nos & ſedem eandem conceſsis vel in poſterum concedendis, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad hoc cuiquam nolumus ſuffragari. Volumus autem quod in conceſsionibus, gratijs, & literis per te vigore præſentium faciendis, præſentes literæ nullatenus inſerantur, ſed abſque illarũ inſertione perinde plenum effectum ſortiantur, ac ſi ipſæ præſentes de verbo ad verbum inſererentur. Tu igitur venerabilis frater, munus huiuſmodi deuota mente ſuſcipiens, te in illius executione ſic ſollicitum, ac verbo, ſermone, & opere ſtudioſum & diligentem exhibeas, quod ex tuis laboribus, diuina fauente gratia, optati fructus ſuccedant, quos ſperamus. Tuque per ſollicitudinem tuam præter æternæ retributionis præmium, merito poſsis apud nos, & ſedem prædictam commendari. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ. M.D.XXIX. kalendis Octobris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Literas Pauli habes ſupra pag. 36. nu. 2.

IDEM.

IDEM.

24

Facultas Vrbis Legati ſignandi commiſsiones iuſtitiæ.

CLEMENS Papa VII. Venerabilis frater noſter ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum hodie nos, qui pro vniuerſali pace facilius componenda, ad ciuitatem noſtram Bonon. ut cum chariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Romanorum & Hiſpaniarum Rege catholico in Imperatorem electo, qui nuper ad Italiam venit, conueniamus, te virum vtiq; ſecundum cor noſtrum, virtutibus ſublimem, & multa prouidentia, magnaque rerum experientia circunſpectum, in alma Vrbe noſtra, eiuſque territorijs, & diſtrictu, ac locis adiacentibus, noſtrum, & apoſtolicæ ſedis Legatum de latere, ac in ſpiritualibus & temporalibus Vicarium generalem ad beneplacitum noſtrum, de fratrum noſtrorum conſilio conſtituerimus, & deputauerimus, ac diuerſas facultates tibi conceſſerimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur: Nos vt officium legationis huiuſmodi eo libentius & efficacius exequaris, quo per nos fueris ampliori facultate munitus, & huiuſmodi legatione durante adminiſtratio iuſtitiæ plus debito non retardetur, nec partes litigantes incommoda aliqua ſuſtineant, prouidere volentes, circunſpectioni tuæ quaſcunque commiſsiones cuiuſcunque tenoris & continentiæ iuſtitiam quomodolibet concernentes, pro vt in quibuſuis eccleſiaſticis beneficialibus, profanis, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, ac quibuſcunque alijs cuiuſcunque qualitatis exiſtant, ac inter quaſcunque perſonas eccleſiaſticas, & ſæculares quomodolibet motis, & mouendis cauſis, ſi illæ iudicibus in Romana Curia, per hæc verba videlicet, Placet domino noſtro Papæ. Si vero extra eam, præterquam vbi nos fuerimus, dirigendæ fuerint, per conceſſum in præſentia domini noſtri Papæ ſignandi, ac omnia & ſingula per ſignaturam iuſtitiæ concedi & committi ſolita concedendi & committendi, Necnon conſtitutionibus Bonifacij de vna, & concilij generalis de duabus, non tamen tribus dietis, ac alijs per ſignaturam iuſtitiæ derogari ſolitis, ac etiam quibuſuis priuilegijs & indultis, & tam curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, quam alijs ordinarijs iudicibus dictæ Vrbis etiam per nos conceſsis, & approbatis, etiam quod illis niſi per ſignaturam manu noſtra & motu proprio conceſſum derogari non poſsit, diſponentibus, & hactenus obſeruatis ſpecialiter & expreſſe derogandi. Necnon ſi neceſſarium fore conſpexeris, vnum vel duos ſignaturæ iuſtitiæ duntaxat Referendarios, quos malueris, & ad hoc vtiles, & idoneos eſſe cognoueris, qui commiſsiones iuſtitiæ huiuſmodi referendariæ, & in ſignatura per te facienda tibi aſsiſtere, ac illi intereſſe licite valeant, durante legatione tua tantum deputandi, & alia quæ S. R. E. Cardinales, qui hactenus ſignaturã iuſtitiæ habuerunt, facere & exercere potuerunt, & debuerunt, faciendi, & exercendi, huiuſmodi tuæ legationis officio durante duntaxat, plenam & liberam harum ſerie facultatem concedimus. Decernentes commiſsionibus manu tua & vigore præſentium, de mandato noſtro, ac in præſentia tua ſignandis, necnon derogationibus in eis concedendis in iudicio & extra, perinde ac ſi propria noſtra manu ſignatæ fuiſſent ſtari, ac indubitatam fidem adhiberi. Et ſic per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari debere, ac irritum & inane quicquid ſecus cõtigerit attentari. Non obſtantibus priuilegijs, & indultis, ac alijs præmiſsis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die prima Octobris M. D. XXIX. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Euangeliſta.

IDEM.

25

Mandatum in fauorem Curſorum contra Mandatarios, ac alios cuiuſcunque curiæ Vrbis Officiales.

MOTV Proprio &c. Cum de viribus literarum noſtrarum præinſertarum, pro eo quod illæ nobis tunc plene non informatis, eiſdem Curſoribus concedebantur (Quatenus eſſent in vſu, aut in dictarum literarũ Alexandri, & Iulij prædeceſſorum poſſeſsione) ab aliquibus in futurum dubitari poſſet, Nos igitur, ad quos ſpectat litium anfractus & controuerſias ſuccidere, dubiaque tollere, de poſſeſsione dictorum Curſorum in præmiſsis vſu & conſuetudine roborata ex fide & relatione perſonarum fidedignarum plene informati, ac de ipſorum Curſorum iure in præmiſsis omnibus & ſingulis veram notitiam habentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus & declaramus, literas noſtras præfatas cum omnibus & ſingulis decretis, declarationibus, inhibitionibus, mandatis, conceſsionibus, & alijs in eis contentis clauſulis, perinde valere, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, & Collegio dictorum Curſorum ſuffragari debere in omnibus & per omnia, perinde ac ſi dicta verba (Quatenus in vſu, aut literarum Alexandri, & Iulij poſſeſsione ipſi Curſores eſſent) non appoſita, vel expreſſa fuiſſent: & ita intentionis noſtræ, & voluntatis incommutabilis fuiſſe & eſſe atteſtamur. Et nihilominus pro potiori cautela Decretum, & Mandatum Alexandri, ac inhibitionem & declarationem Iulij prædeceſſorum noſtrorum, ac eorum literas huiuſmodi, necnon in eis contenta quæcunque apoſtolica auctoritate, & ex certa noſtra ſcientia approbamus & innouamus: ac alia, & eis prorſus ſimilia de nouo concedimus, decernimus, mandamus, inhibemus, & declaramus, atque perpetui roboris firmitate ſubſiſtere, & per Auditores, Commiſſarios, etiam Cardinales, Vicarium, Gubernatorem, Camerarium, & Cameræ apoſtolicæ Clericos pro tempore exiſtentes, Senatorem, & alios Iudices, & eorum Collaterales, Locatenentes, & Capitaneos præfatos, etiam Turris nonæ, Ripæ, & Ripettæ, necnon omnes & ſingulos Nuncios, & quaſuis alias perſonas quocunque nomine nuncupentur, prout ſingulos eorum concernit, ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti latæ ſententiæ, & quingentorum ducatorum fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe irremiſsibiliter applicandorum pœnis, per Nuncios, Mandatarios, & alios præmiſſa ad officium Curſorum eis & non alijs quibuſcunque Nuncijs ſpectantia, & exercentia eo ipſo abſq; alia

declaratione

declaratione incurrendis firmiter obſeruari debere. Mandantes tam dictis Nuncijs, Mandatarijs & Officialibus, officia ſua in quibuſcunque Curijs, & coram quibuſcunque perſonis, nullis exceptis, ac in literarum apoſtolicarum facieñ. executione ſiue affixione, aut citationibus, directe vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio ſe intromittant, & intromittere tentent, vel procurent. Decernentes commiſsionis præſentationem, ac citationis executionem, intimationem, publicationem, & affixionem, per alios quam dictæ Curiæ Curſores pro tempore faciendas, ac proceſſus illarum vigore habendos & faciendos, ac nullam fidem in iudicio & extra illud adhibendam fuiſſe, nec adhiberi debere, ſed fuiſſe & eſſe nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti; ac pro nullis & inualidis ac infectis, & viribus omnino vacuis haberi. Mandantes inſuper & committentes Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ nunc & pro tempore exiſtẽti generali Auditori, quatenus Collegio dictorum Curſorum in præmiſsis per ſe & eius locumtenẽtem efficacis defenſionis præſidio aſsiſtat, eaq; omnia & ſingula ſub prædictis & alijs cenſuris & pœnis obſeruari faciat: & contra rebelles & inobedientes quoſcunque debitæ executioni, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, quacunque appellatione remota, debitæ executioni demandet & demandari faciat, & exequatur. Decernentes, quod confirmatio, approbatio, innouatio, decretum, inhibitio, & gratia noſtra huiuſmodi ex quacunque cauſa etiã vrgentiſsima, & de neceſsitate exprimenda, de ſurreptionis aut obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari ſeu impugnari minime poſsint & debeant, & in præmiſsis omnibus & ſingulis ſic per quoſcunque iudices, etiam præfatos, in quacunque inſtantia pronunciari &c. ſublata eis &c. ac irritum &c. decernentes & declarantes. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Mandatarijs etiam per nos, & ſedem prædictam, ſub quacunque verborum forma & expreſsione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & cum quibuſcunque clauſulis etiam vrgentiſsimis, & de neceſsitate exprimendis pro tempore conceſsis, confirmatis, & innouatis: quibus, illarum tenores pro expreſſis habentes, latiſsime derogamus, & derogatum fuiſſe & eſſe decernimus & declaramus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis ad ipſorum libitum.

Fiat Motu proprio I.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. & de decreto, & declaratione prædictis, perinde ac ſi dicta verba in noſtris literis non fuiſſent expreſſa, latiſsime extendentes: & de nobis, ſi opus fuerit, decretis, inhibitione, mandatis, approbatione, innouatione, conceſsione, & alijs clauſulis ſupradictis, quæ pro repetitis habeantur: & de deputatione iudicis deputati, &c. vt ſupra. Et quod præmiſſa de ſurreptionis vitio, aut intentionis defectu notari ſeu impugnari non poſsint, latiſsime extenden. Et cum derogatione Statutorum, priuilegiorum, & indultorum, vt ſupra, latiſsime extenden. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum, & circa præmiſſa neceſſariorum, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique in iudicio & extra illud fidem faciat, Regula contraria non obſtante, ſeu etiam maior & verior ſpecificatio & expreſsio fieri poſsit in literis, quæ per Breue noſtrum ad ipſorum libitum expediri debeant: Et remanente eorundem Mandatariorum, quo ad cauſas ordinarias, exercitio quo ad ſolitas citationes per eos fieri ſolitas, ac in ſuis ſolitis Tribunalibus, & quo ad eas in quibus non proceditur per Commiſsionem primam ſeu dependentem.

Fiat I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Quarto nonas Octobris, Anno Sexto.

Die vigeſima ſeptima menſis Octobris, milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono præſentes literæ affixæ, & præſentatæ fuere in valuis ſeu portis Audientiæ Palatij apoſtolici R. P. D. almæ Vrbis Gubernatoris, Auditoris Cameræ apoſtolicæ, Vicarij Papæ, Audientiæ Capitolinæ, valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, per me Ioannem Sertier S. D. N. Papæ Curſorem.

Petrus Craſſeti pro magiſtro Curſorum.

IDEM.

26

De electione Romani Pontificis.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Cum chariſsimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum, & Hiſpaniarum Rex Catholicus in Imperatorem electus, intellexiſſet Turcarum tyrannum potentiſsimo exercitu ad denuo Regnum Hungariæ inuadendum & occupandum venire, cognoſcenſque propterea non ſolum Regnum ipſum, ſed totam Rempublicam Chriſtianam in maximo verſari diſcrimine, ac deſiderans Ferdinando Regi Hungariæ fratri ſuo dulciſsimo, ipſique Reipublicæ Chriſtianæ opẽ ferre, prout ad eius officium, cum aduocatus Eccleſiæ exiſtat, pertinere cognoſcebat, omnibus ſuis regnis dimiſsis, quamprimum ad Italiam venit, offerens pacem illam, quam Ieſus Chriſtus in cœlũ aſcendens ſuis reliquit diſcipulis, Regibus & Principibus Chriſtianis, ac Italiæ potentatibus, ſine qua eidem Turcarum tyranno reſiſti non poſſe cognoſcebat, & pro huiuſmodi vniuerſali pace facilius componenda nuper nobis ſuis literis ſignificauit plurimum expedire, vt in ciuitate noſtra Bononiæ quam celerius fieri poſſet, inſimul conueniremus, vt totam Italiam tandem a tot calamitatibus liberaremus, illique pacem daremus, vt illa placata, illius potentatus ac barones vnitis animis & viribus non ſolum dicto Turcarum tyranno reſiſti, ſed ipſe cum toto eius exercitu profligari poſsit, Nos eius pium & honeſtum deſiderium plurimum in domino commendantes, & ſi ex graui infirmitate, qua tot menſibus detenti fuimus, conualuerimus, tamen priſtinas corporis vires adhuc non recuperauimus, occaſionem tamen rei bene gerendæ, & tam neceſſarij boni omittere nolentes, cognoſcentes ad officium noſtrum pertinere pro ſalute gregis dominici nobis commiſsi, periculo vitæ nos exponere, & ad ciuitatem ipſam Bononiæ omni celeritate & mora ceſſante nos cõferre, in alma

tamen

tamen Vrbe noſtra cauſarum, & literarum apoſtolicarum audientiam relinquentes, ac relinquere declarantes ad effectum, vt ſi ante reditum noſtrum ad Vrbem ipſam nos ab hac luce migrare contingeret, in ipſa Vrbe, in qua audientiam memoratam relinquimus, & non in ciuitate Bononiæ, ſeu alio loco, in quo, tempore obitus noſtri, cum noſtra Curia reſideremus, electio Romani Pontificis fieri debeat, niſi ipſa Vrbs tunc interdicta, vel contra Eccleſiam Romanam in manifeſta rebellione perſiſteret, ſeu de impreſsione dubitaretur, ſicut alias ex cauſis tunc expreſsis, proximis annis circa electionem Pontificis in euentum obitus noſtri, ita & nunc etiam prouidere deſideramus & intendimus. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, & diligenti examine, & de eorundem conſilio, & vnanimi conſenſu, cauſarum & literarum apoſtolicarum audientiam in ipſa Vrbe poſt noſtrum ab ea diſceſſum remanere, ad effectũ, vt ſi ante reditum noſtrum ad ipſam Vrbem, nos ab hac luce migrare contingeret, ibi & non alibi vbi nos mori contingat, electionem Romani Pontificis celeblari debere, niſi Vrbs ipſa tunc interdicto ſubiaceret, vel eſſet aperte rebellis, aut inibi de impreſsione dubitaretur, vt præfertur. Super quo, maioris partis Cardinaliũ tunc ibidem exiſtentium deciſioni ſtari, & tunc in ciuitate Caſtellana, ſeu Vrbeuetana, ant Peruſina, ſeruato ſcriptura huiuſmodi ordine, fieri debere, dummodo illæ eccleſiaſtico interdicto ſubiectæ ſeu rebelles non fuerint, vt præfertur. Ac per fe. re. Alexandrum III. Licet de euitanda, & Gregorium X. in Lugduneñ. Vbi periculum, & Ne Romani, incipientes, per Clementem V. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros in Viennen. concilijs circa electionem eandem hactenus æditas conſtitutiones, & alias extrauagantes in omnibus in eis contentis ſeruari, & in ſuo robore permanere debere volumus, atque decernimus. Nos enim electionem alibi contra præſentium tenorem per eoſdem Cardinales factam, nullam & irritam fore, ipſoſque Cardinales ad aliam electionem Romani Pontificis, ſeruata eorundem præſentium literarum forma, procedere debere, & per eos contra præmiſſa nullatenus diſpenſari poſſe etiam decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, intentionis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono, Pridie nonas Octobris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

B. Motta.

IDEM.

17

Declaratio & confirmatio reuocationis gratiarum expectatiuarum in arce S. Aangeli conceſſarum.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Decet Romanum Pontificem per eum geſta ita ſuæ declarationis arbitrio plana facere, quod exinde nulli valeat dubitationis inuolucrum quomodolibet exoriri. Dudum ſiquidem nos, qui tempore quo cum nonnullis S. R. E. Cardinalibus & alijs Prælatis in arce noſtra S. Angeli de Vrbe contra diuina humanaque iura detinebamur, quamplures gratias expectatiuas etiam ad beneficia diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata ſint ex generali reſeruatione affecta, ac in menſibus ordinarijs collatoribus conceſsis vacatura cõceſſeramus, ab huiuſmodi impia detentione liberati, habita deſuper cum Venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S. R. E. Cardinalibus in primo Conſiſtorio noſtro ſecreto per nos in ciuitate noſtra Vrbeuetana celebrato deliberatione matura, de ipſorum fratrum conſilio & aſſenſu omnes & ſingulas expectatiuas & alias gratias, & illarum collationum mutationes, extenſiones, reualidationes ad dicta beneficia dictæ diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata ſeu affecta, ac in menſibus ordinarijs collatoribus ſine conſenſu, ſeu in quibus conſenſus non fuiſſet inſertas, conceſsis prædictis vacatura ſe quomodolibet extendendos, per nos in dicta arce etiam motu proprio & alias quomodolibet conceſſas, ac deſuper confectas literas etiam quaſcunque præſeruatorias clauſulas, declarationes, ac decreta in ſe continentes, quoad beneficia ipſa eidem diſpoſitioni generaliter reſeruata, ſeu ex generali reſeruatione apoſtolica effecta, & in dictis menſibus ordinarijs collatoribus ſine eorum conſenſu vacatura, nulla & inualida fuiſſe & eſſe, ex certa noſtra ſcientia ſub Dat. videlicet quintodecimo Kalendas Ianuarij Pontificatus noſtri anno quinto per alias noſtras literas declarauimus, illaſque & inde ſecuta quæcunque pro potiori cautela reuocauimus, caſſauimus, irritauimus, & annullauimus, ac pro nullis & viribus vacuis, ac non conceſsis haberi, nullumque effectum ſortiri debere, ac illarum prætextu de ipſis reſeruatis ſeu affectis beneficijs quaſuis factas & faciendas acceptationes & prouiſiones, ac alias diſpoſitiones irritas & inanes fuiſſe & eſſe, nec per illas ius aliquod cuiquã acquiri potuiſſe vel poſſe. Sicq; iudicari debere, ac quicquid ſecus attentari contigerit, irritum & inane decernimus, prout in eiſdem literis plenius continetur. Cum autem ante tempus detentionis huiuſmodi nonnullas expectatiuas, & alias gratias ad beneficia diſpoſitioni prædictæ generaliter reſeruata ſeu effecta conceſsiſſemus, & a nonnullis hæſitari poſſet, an illæ ſub huiuſmodi declaratione & reuocatione cenſeantur comprehenſæ: Nos, quorum mentis & intentionis ſemper fuit, vt beneficia dictæ diſpoſitioni generaliter reſeruata ſeu affecta prætextu gratiarum expectatiuarum etiam per quoſcunque Romanæ Curiæ officiales, quauis priuilegia & indulta apoſtolica ad id habentes acceptari non poſſent, omnem in præmiſsis acceptationis materiam ſubmouere volentes, motu ſimili non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate & ex certa noſtra ſcientia declaramus & atteſtamur, in dicto primo Conſiſtorio in ciuitate Vrbeuetañ. dicta die quintadecima Kalendas Ianuarij, vt præfertur celebrato, etiam omnes & ſingulas expectatiuas & alias gratias illarumque collationum mutationes, extenſiones, ac reualidationes ad beneficia dictæ diſpoſitioni generaliter reſeruata ſeu affecta ſe quomodolibet extendẽtia, per nos etiam antea etiam motu ſimili & quomodolibet conceſſas ac deſuper confectas literas etiam quaſcunque conſeruatiuas clauſulas, declarationes & decreta in ſe continentia quoad beneficia ipſa eidem diſpoſitioni generaliter reſeruata, ſeu ex generali reſeruatione apoſtolica affecta, nullas fuiſſe & eſſe, & illarum prætextu etiam vigore quorumcunque priuilegiorum quibuſuis officialibus noſtris conceſſorum beneficia reſeruata huiuſmodi nul

latenus

latenus acceptari, ne ex illis ſibi prouideri facere poſſe, ſimilibus conſilio & ſcientia declaraſſe, illaſque & indefecuta quæcunque pro potiori cautela reuocaſſe, caſſaſſe, & irritaſſe, ac pro nullis & viribus vacuis, & non conceſsis haberi, nullumque effectum ſortiri debere decreuiſſe, illaſque ſub huiuſmodi declaratione, reuocatione, caſſatione, annullatione, ac literis prædictis & in eas contentis clauſulis comprehenſas fuiſſe & eſſe & cenſeri etiam in omnibus & per omnia proinde ac ſi de ipſis gratijs antea conceſsis in eiſdem poſterioribus literis ſpecifica mentio facta fuiſſet, & ſic incommutabilis mentis & intentionis noſtræ fuiſſe, ac ad nullam probationem in contrarium admitti debere. Sicque per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diſfiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, atteſtationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Bononiæ Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo, nono tertio Kalendas Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Viſa A. de Carboniano.

A. de Caſtillo.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta declaratoria Bononiæ in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono, die vero trigeſima Octobris, Pontificatus præfati S. D. N. Anno Sexto.

Iacobus de Ceſis Cuſtos.

IDEM.

28

De ſindicatu omnium Magiſtratuum, & Officialium in terris S. R. E. exceptis perſonis Reuerendiſsimorum Legatorum Cardinalium.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Onus paſtoralis officij nobis ſupernæ maieſtatis prouidencia, meritis licet imparibus, commiſsi nos inducit, ac etiã voluntarios excitat, vt non ſolum circa ſpiritualia, ſed etiam temporalia Romanæ Eccleſiæ, ac illi ſubiecta, prouincias, ciuitates, terras, & loca, ſolicita, & vigilanti cura intendamus, & vt ciuitates, terræ, & loca ipſa proſpere & fæliciter regantur, illorumq; populi ab indebitis oppreſsionibus ſubleuari, in ſemitis iuſtitiæ dirigantur, remediis opportunis prouideamus, ac his quæ propterea a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris prouide geſta ſunt, vt firmius obſeruentur, noſtræ approbationis, robur impartimur, & alias deſuper diſponamus, prout ad fælicem eiuſdem Eccleſiæ ſtatum, & eorundem populorum indemnitatem, & vtilitatem conſpicimus in domino ſalubriter expedire. Dudum ſi quidem per fe. re. Iulium Papam II prædeceſſorem noſtrũ, tam ex diuerſis querelis, ac clamoribus populorũ, communitatum, vniuerſitatum, & ſingularum perſonarum ciuitatum, terrarum, & locorum ſibi, & dictæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectorum, quam aliorum fidedignis relationibus intellecto, quod nonnulli Gubernatores, & Locatenentes, eis regendis, & gubernandis per ipſum prædeceſſorem, ac apoſtolicæ ſedis Legatos de latere deputati, precibus, pretio, odio, aut amore ducti, eo prætextu confiſi, quod adminiſtrationum ſuorum officiorum rationem alicui reddere non erant ſoliti, diuerſa, & varia eis grauamina & damna etiam intolerabilia inferre, iuſtitiam adminiſtrare vnicuique, vt tenebantur, atrociorum quandoque delictorum impunitatem pro particulari lucro præſtare, executiones indebitas facere, carceratorumque innocentium relaxationes prorogare, pœnas pecuniarias Fiſco ſuo debitas ſibi appropriare, & in proprios vſus conuertere, ſtatutorumque rationabilium, & conſtitutionum prouincialium, & cameralium, literarumque apoſtolicarum formam, & tenorem non ſeruare, ac proprijs commoditatibus intenti, ſubditorum quieti, ac paci, & iuſtitiæ adminiſtrationi modicum ſtudere conſueuiſſe, in eorum animarum periculum, dictorumque ſubditorum grauamen, & præiudicium, pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum, dictus prædeceſſor Motu proprio, & ex certa eius deliberatione, ſua in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuit, & ordinauit, vt omnes & ſinguli Gubernatores, ac eorum, ſeu Legatorum præfatorum Locatenentes, etiã Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, aut quauis alia eccleſiaſtica, ſeu ſeculari dignitate fungentes, qui nunc, & pro tempore perpetuis futuris temporibus, prouincias, ciuitates, terras, & loca quæcunque, & qualiacunque eſſent, nulla penitus exceptione habita, præfatæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiecta, ex deputatione ipſius prædeceſſoris, vel Legatorum, aut Gubernatorum huiuſmodi pro eo, & Romana Eccleſia præfata regebant, gubernabant, & adminiſtrabant, ſeu regerent, gubernarent, & adminiſtrarent, quauis grandi, & latiſsima poteſtate, arbitrio, & auctoritate muniti, etiam ſi in eorum literis caueretur expreſſe, quod ad aliquam redditionem rationis adminiſtrationum ſuarum non tenerentur, nec cogi poſſent poſt finem cuiuslibet officij, & adminiſtrationis eorum infra mentem conſpectui ipſius prædeceſſoris, aut Romani Pontificis ſucceſſoris ſui pro tempore exiſtentis, ſeu ſi ab ipſis Legatis deputati, & pro tempore finiti eorum officij, Legati præfati in locis ipſarum legationum præſentes forent, coram ipſis Legatis ſe perſonaliter præſentare, ac geſtorum, adminiſtratorum, & omiſſorum, tam per eos, quam eorum Auditores, & alios officiales, deputatos, & familiam, rationem reddere, quereliſque & accuſationibus contra eos propoſitis coram eo, vel ſucceſſoribus ſuis, vel per eos, aut ab eis deputandis, ſeu Legatis prædictis reſpectiue de geſtis, ſeu omiſsis in eorum officijs reſpondere, ibique per dies duodecim continuos, poſtquam per ipſum Iulium prædeceſſorem, vel ſucceſſores præfatos, ſeu dictos Legatos, etiam reſpectiue examen redditionis rationis huiuſmodi inceptum, ſeu cõmiſſum fuerit, permanere, nec etiam poſtinde ſine ſua, aut ſucceſſorum prædictorũ vel ab eodem prædeceſſore, & ſucceſſoribus huiuſmodi deputatorum, aut Legatorum præfatorum ſimiliter

reſpectiue

reſpectiue expreſſa licentia recedere, necnon de eo, in quo per prædeceſſorem, & ſucceſſores ſuos, aut ab eodem prædeceſſore, vel eis deputatos, ſeu Legatos huiuſmodi condemnati forent, ſtatim omni dilatione, protelatione, & malitia, ac executione, appellationibuſque quibuſcunque ceſſantibus, ſatisfacere, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac perditionis emolumentorum eis ratione dictorum officiorum debitorum, & inhabilitatis ad quæcunque alia officia in poſterum exercenda pœnis tenerentur. Et nihilominus ſuis, & ſucceſſorum prædictorum Secretarijs, vt literas apoſtolicas ſub plumbo, aut in forma breuis: Cancellarijs vero & alijs ab ipſis Legatis deputatis tunc, & pro tempore exiſtentibus, ne literas patentes officiorum Gubernatorum, ſeu Locatenentium reſpectiue traderent, ipſique Gubernatores, Locatenentes officia huiuſmodi exercere auderent, niſi prius in Camera apoſtolica, aut ſi ab ipſis Legatis deputarentur, in eorum Cancellaria de præmiſſa omnia & ſingula obſeruando iuraſſent, & idoneam cautionem dediſſent, Necnon omnibus & ſingulis Theſaurarijs, Camerarijs, Communitatibus, & vniuerſitatibus, & alijs ad quos ſpectabat, & ſpectaret prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum dictæ Eccleſiæ immediate ſubiectorum tunc & pro tempore exiſtentibus, ac eiſdem Gubernatoribus, ſeu Locatenentibus de tertia parte eorum ſalarij, ſeu prouiſionis in fine officij eis debita reſponderent, ſed illam retinerent, donec eis, quod abſoluti forent, legitime conſtarent, ſub eadem excommunicationis pœna mandauit. Ac voluit quod magiſtratu digniores quocunque nomine nuncuparentur, ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum ſtatim, functo officio Gubernatorum, ſeu Locatenentium huiuſmodi, per publicum proclama omnibus & ſingulis querelas, ſeu accuſationes contra Gubernatores, aut Locatenentes exponere volentibus, vt ad ipſum prædeceſſorem, vel ad ipſos Legatos, ſi Gubernatores, ſeu Locatenentes ab eis deputati forent, ipſique Legati in locis ſuarum legationum præſentes eſſent, infra menſem prædictum cum eorum probationibus, & iuribus accederent, recepturis infra dictos duodecim dies iuſtitiæ complementum, per publicum proclama notum facerent, deputandi vero ab eodem Iulio, & ſucceſſoribus præfatis de eorum deputationibus, ac iuſtitiæ adminiſtratione omnes & ſingulas querelas, & accuſationes exponere volentes, per affixionem cedularum in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in campo Floræ certiores redderent. Atque in examinatione redditionis rationis, & adminiſtrationis huiuſmodi, & alijs præmiſsis faciendis, ne partes ad Romanam Curiam, vel Legatos ipſos pro exponendis querelis, aut accuſationibus accedentes nimium grauarentur, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac extraiudicialiter, abſque aliquibus ſumptibus, ſola facti veritate inſpecta, etiam ſine ſcripturæ alicuius confectione procederetur, prout in literis ipſius prædeceſſoris deſuper confectis plenius continetur. Cum autem, ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia, ad noſtrum perueniret auditum, licet cauſæ propter quas literæ prædictæ ab eodem prædeceſſore emanarunt, adhuc ſubſint, tamen formidandum eſt, ne oppreſsi pro tempore propter impenſas, quas pro querelis, aut accuſationibus contra Gubernatores, & Locatenentes, eorumq; Auditores, & alios officiales præfatos exponendis ad nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ſeu Legatos prædictos, iuxta ordinationem Iulij prædeceſſoris huiuſmodi veniendo ſubire cogerentur, potius a querelarum, ſeu accuſationum huiuſmodi expoſitione abſtinere habeant, quam expenſas huiuſmodi facere velint, ſicque effectus literarum earundem impediri debeat, Nos cupientes, prout ex debito ipſius paſtoralis officij tenemur, felici & tranquillo regimini, & ſucceſſui, ac indemnitati populorum prædictorum, quos in viſceribus gerimus charitatis, paterno affectu prouidere, ac eos a laboribus, & expenſis, quantum poſſumus, releuare, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtri S. R. E. Cardinalibs matura deliberatione, & de eorum vnanimi conſilio, & conſenſu ſtatutum, & ordinationem, ac mandatum, & deſuper confectas literas Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, necnon omnia, & ſingula in eiſdem literis contenta, ſub modificatione infraſcripta auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, & perpetuæ roboris firmitate ſubſiſtere, ac plenum effectum ſortiri, & firmiter perpetuo tam per Gubernatores, & Locatenentes, ac Auditores, Iudices, & alios officiales, quam præfatos, & alios quos literæ ipſæ concernunt, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & perditionis emolumentorum, ac inhabilitatis pœnis prædictis reſpectiue obſeruari debere decernimus. Et nihilominus præmiſſa per dictum Iulium prædeceſſorem, vt præfertur, ſtatuta, & ordinata de nouo ſic, quod tam Gubernatores, ac eorum, ſeu dictorum Legatorum Locatenentes, aut Vicelegati, alijq; Præſidentes prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum, nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum prædictorum præſentes, & futuri, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, aut quauis alia eccleſiaſtica, vel ſeculari dignitate, vt præfertur, fungentes, & quauis facultate muniti, quam ab eiſdem Legatis, & Gubernatoribus, ſeu eorum Locatenentibus, aut Vicelegatis, & Præſidentibus in prouincijs, ciuitatibus, terris, & locis prædictis pro tempore deputati Locatenentes, ipſorumque Auditores, Iudices, & alij quicunque officiales pro tempore exiſtentes, ſi annales fuerint, functo cuiuslibet officij & adminiſtrationis eorum anno, & ſi vltra annum eorum officia in aliqua prouincia, ciuitate, vel terra durauerint, in fine cuiuslibet anni, ſi vero breuiori tempore eorum officia durent, in fine eorum officij in ciuitatibus, terris, & locis, in quibus officia exercuerint, coram perſonis dignioribus ciuitatum, terrarum, & locorum eorundem, videlicet coram vno commiſſario per nos, aut ſucceſſores noſtros præfatos ex dicta Romana Curia moderatis ipſorum officialium, ac prouinciarum, vel ciuitatum, ſeu terrarum, vel ſi nobis, aut ſucceſſoribus prædictis videbitur pro parte Cameræ prædictarum expenſis, mittendo, adiunctis ſecum Epiſcopo loci, vel eo abſente eius Vicario in ſpiritualibus generali, & procuratore Fiſcali ipſius loci, vel ciuitatis per præſidentes dictæ Cameræ pro tempore deputato, & capite officij, ſeu magiſtratus ipſius ciuitatis, vel terræ, videlicet Confalonerio, vel Præpoſito, qui pro tempore fuerit, aut vno doctore per ipſas digniores perſonas, vltra Commiſſarium, ac Epiſcopum, vel Vicarium, & procuratorem fiſcalem præfatos, eligendo, geſtorum, & adminiſtratorum per eos alias iuxta tenorem literarum Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, rationem reddere, & querelis, ac accuſationibus contra eos propoſitis de geſtis, ſeu omiſsis in eorum officijs, ſublato quouis diffugio, reſpondere teneantur, ac Commiſſarius mittendus, Epiſcopus, vel Vicarius, & Procurator fiſcalis, Confalonerius, ſeu Præpoſitus, & Doctor eligendus præfati rationem adminiſtrationis huiuſmodi cum omni ſummarietate, integritate, & ſeueritate audiant, & procedant, ac querelas & probationes contra Gubernatores, Vicelegatos, & Præſidentes præfatos prægoſitas, & factas recipiant, proceſſuſque deſuper forment, & clauſos ad nos, vel ſucceſſores noſtros

Et prædictos,

prædictos, vt nos, vel dicti ſucceſſores, de ipſorum Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præſidentium, iuxta ipſorum demerita, amotione, vel ad vlterius tempus confirmatione mature deliberare poſsimus, fideliter mittant. Ipſorum vero Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præſidentium Locatenentes, ac Auditores, & alios officiales præfatos condemnando, vel abſoluendo iudicare, & ad reſtitutionem, omnibus ſubterfugijs, cauillationibus, & exceptionibus remotis, niſi propter caſuum grauitatem eis concordent, vel commiſſario mittendo præfato id nobis, vel eiſdem ſucceſſoribus referendum eſſe videretur, quo caſu contra eos, ſeruato tenore literarum Iulij prædeceſſoris huiuſmodi procedendum ſit, cogere debeant. Et ſi ab eorum deciſionibus, & ſententijs aliqui eorum ſe grauatos prætendant, ad nos, vel a nobis deputatos per viam recurſus prouocare, & appellare poſsint, ſic tamen, quod niſi infra menſem immediate ſequentem, reuocationem, vel correctionem eorum, quæ contra eos deciſa, vel determinata fuerint, non reportauerint, extunc abſque aliqua facienda intimatione deciſiones, & ſententiæ ipſæ firmæ remaneant, & executioni demandentur, perinde ac ſi ab eis reclamatum vel appellatum non fuiſſet. Et ſi Legatorum, Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præſidentium præfatorum Locatenentes, Auditores, & alij officiales prædicti culpabiles reperti fuerint, in eorum officijs perſeuerare non permittant, ſed Legatus illius prouinciæ pro tempore exiſtens de nouis Locatenentibus, Auditoribus, Iudicibus, & officialibus debite prouideat, & niſi infra menſem prouiderit, tunc per nos, aut ſucceſſores antedictos Locatenentibus, Auditoribus, & officialibus, cum conuenienti ſalario eis per ipſum Legatū præſtando prouideri debeat. Ac quod cautiones idoneæ per deputandos ab ipſis Legatis, ac eorum officiales de præmiſsis obſeruandis dandæ ad dictam Cameram apoſtolicam in libro particulari pro huiuſmodi cautionibus annotandis ordinato, in quo cautiones per Gubernatores, & Vicelegatos prædictos præſtandæ, annotandæ erunt, annotari debeant, ipſorumque Legatorum Secretarij, ſeu Notarij deputandi a Legatis ipſis literas patentes officiorum ſuorum, niſi prius eis per fidem manu Notarij ipſius Cameræ factam conſtiterit, quod cautiones prædictæ annotatæ fuerint, conſignare non debeant, auctoritate & tenore prædictis perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes præſentium tranſumptis, etiam impreſsis, manu tamen notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem prorſus fidem in iudicio & extra vbilibet adhibendam fore, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Declarantes præſentes noſtras literas a data præſentium locum habere, & ſeruari debere, etiam quoad officiales ſupradictos, quoad ſindicatū præmiſſum in fine officiorum ſuorum, etiam quod in principio eorum officij cautiones non dederint, & tempore publicationis præſentium in officiorum ſuorum exercitio, & poſſeſsione exiſtant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac legibus municipalibus, & alijs prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ præfatus prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, quæ omnia præſentibus pro expreſsis & repetitis haberi volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo &c. approbationis, innouationis, ſtatuti, ordinationis, decreti, & declarationis infringere, &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimo octauo, Kalendis Decembris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

IDEM.

29

De locationibus, penſionibus, & cenſibus domorum, vinearum, caſalium, aliarumque pertinentiarum.

CLEMENS Papa VII. Venerabilis frater noſter ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum poſt huius almæ vrbis noſtræ miſerandam direptionem multæ lites, & differentiæ inter diuerſas vtriuſque ſexus perſonas, etiam religioſas, ſuper locationibus, & conductionibus caſalium, vinearum, domorum, aliarumque pertinentiarum in ipſa Vrbe, eiuſque diſtrictu conſiſtentium ſub certis pretijs, ac etiam ad longum tempus, ac cenſum perpetuum conceſſorum factis, coram diuerſis tribunalibus exortæ fuiſſent, conductoribus aſſerentibus ad ſolutionem penſionum, vel cenſuum, ob talem Vrbis incredibilem direptionem, & depopulationem, ac damna in ea illata non teneri, & ad ipſarum locationum obſeruationem cogi non poſſe, nec debere, locatoribus vero contrarium dicentibus: Nos, ne quies Vrbis propter præmiſſa hoc calamitoſo tempore turbaretur, ac lites & differentiæ ipſæ ſine tela iudiciaria, ac bono, & æquo deciderentur, & terminarentur, cauſas, & lites ipſas ſic exortas, & indeciſas pendentes, in ſtatu in quo reperiebantur, ad nos aduocantes, ad ipſas lites, & cauſas motas, & per nos aduocatas, ac mouendas, adhoc, vt ſummarie, & etiam extra iudicialiter, ſola facti veritate intellecta, & inſpecta, etiam nullo iuris ordine ſeruato deciderentur, finirentur, componerentur, & terminarentur, dilectos filios Chriſtophorum Panicarolam cauſarum palatij apoſtolici Auditorem, & Antonium Gabrielem V. I. D. & Vincentium de Ruſticis, ciues Romanos, iudices deputatos, nuncupatos, deſignauimus, & deinde poſt noſtrum ad dictam Vrbem reditum, vt cauſæ ipſæ facilius terminarentur, fraternitatem tuam tanquam conſumatæ doctrinæ, & in omnibus rebus agendis expertiſsimam in his ſuper intendentem pro dictarum cauſarum celeriori terminatione, & expeditione, viuæ vocis oraculo eiſdem deputatis præfecimus, prout in varijs reſcriptis noſtris, etiam in forma motus proprij, quorum tenores hic pro ſufficienter expreſsis, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, haberi volumus, plenius continetur. Et licet plures differentiæ de tuæ fraternitatis prudenti conſilio per præfatos deputatos determinatæ fuerint, tamen fraternitas tua ex rationibus in expeditione dictarum cauſarum de huiuſmodi tuo conſilio expeditarum adductis, experimento cognouit, quod cauſæ, & differentiæ prædictæ ſine aliqua æquitate decidi & terminari non poſſunt. Nos conſiderantes propter huiuſmodi calamitates iuris rigorem relaxandum, & æquitatem rigori huiuſmodi præferendam, vt dictæ Vrbis habitatores in pace, & quiete viuere poſsint, & alij ad Vrbem ipſam libere veniendum inuitentur, & alliciantur, his & alijs rationibus per fraternitatem tuam etiam de eorundem deputatorum voluntate, & conſenſu nobis relatis, auctoritate apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & decernimus locationes tam caſalium, quam domorum, tam in Vrbe, quam in eius diſtrictu conſiſtentium, ante Vrbis dire-

ptionem

ptionem huiuſmodi, per quoſcunque tam clericos quam laicos, etiam S. R. E. Cardinales, ac eccleſiarum capitula, & monaſteriorum conuentus, ac eccleſiarum parochialium, & piorum locorum, etiam confraternitatum rectores, tã ad breue, quam ad longum tempus pro quocunque pretio, ſeu annua reſponſione, etiam parte fructuum a die inuaſionis Vrbis factas reſolutas, & annullatas fuiſſe, & eſſe, ac cenſeri debere, illorumque, & illarum conductores ad illos ſeruandum cogi non poſſe, ipſiſque non licere repetere, pro locatione eis facta per eos donata, nec melioramenta in bonis ſibi locatis facta recuperare. Illos vero ex conductoribus præfatis, qui poſſeſsionem bonorum ſibi locatorum adhuc adepti non fuiſſent, tempus pro quo res locata fuit, ſi illa vti, & habere voluerint, expectare poſſe, ſine ſpe tamen recuperandi donata per eos. Domorum vero locationes propter rationem diuerſitatis non reſcindendas, ſed penſiones conuentas ad quadriennium, a die Cæſarei exercitus vltimi diſceſſus ab Vrbe inchoandum, duntaxat pro quarta parte diminuendas, idemque in cenſibus ſeruandum eſſe, niſi inter partes ipſas aliter conuentum fuiſſet. Conductores autem locationibus ad longum tempus, ſeu in emphyteoſim conceſsionibus eis factis cedentes, ſeu cedere volentes, melioramenta, ſeu donatiua, aut mutua propterea locatoribus facta nullatenus repetere, ſed illa eorum, qui bona ipſa locauerant, eſſe debere. In annali autem locatione idem ſeruari debere, niſi inquilinus locationem ſibi factam continuare voluerit, quo caſu ad triennium duntaxat quarta pars ſibi remitti deberet, & ita ſoluendo, ab ipſa domo expelli non poſsit, & præmiſſa in cauſarum, & litium determinationes, & deciſiones ſeruentur, niſi ex aliqua rationabili cauſa, ac rationis diuerſitate, & qualitate, ac paupertate perſonarum, & locationum forma, vel pro partium concordia eidem fraternitati tuæ viſum fuerit aliter faciendum, quod tuæ relinquimus conſcientiæ, & ſuper quibus tuam conſcientiam oneramus, ac præmiſſa omnia ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſeruari volumus, atque mandamus per quoſcunque iudices Romanæ Curiæ ordinarios, & delegatos, dictis deputatis, & ſuperius nominatis ſe a cognitione cauſarum huiuſmodi exonerantibus, vel alias impeditis, qui iudices pro tempore exiſtentes ad ſic ſeruandum, etiam per fraternitatem tuã, quandocunque tibi viſum fuerit expedire, moneri, & induci valeant, ſententiaſque & determinationes in talibus per deputatos prefatos, de tuo tamẽ cõſilio latas & factas, ac ferẽdas & faciẽdas, ſeruari debere, & illis abſq; reclamatione aliqua ſtari, ac ſi illæ per tres ſententias cõformes in cõtradictorio iudicio latas terminatæ fuiſſent. Sicque per quoſcunque, etiã cauſarum palatij apoſtolici Auditores, & alios iudices ordinarios ipſius Vrbis, etiam S. R. E. Cardinalies iudicari, interpretari, & ſententiari debere, ſublata eis aliter interpretandi, ſententiandi, & iudicandi facultate, irritum quoque & inane quicquid in contrarium attentari contigerit, decernimus. Inſuper, quia in Vrbis direptione huiuſmodi, tam ciues Romani, quam alij ipſius incolæ, & habitatores capti, & pro ſua liberatione taleam ſoluere promiſerunt, & pro illius ſolutione caſalia ſua pro minimo pretio libere vendere, ac cenſus immoderatos perpetuos imponere, conſentire coacti fuerunt, quibus de opportuno remedio ſuccurrendum eſſe cenſentes, eidem fraternitati tuæ querelas huiuſmodi audiendi, & ſi forſan coram alijs iudicibus Vrbis ad præſens penderent, illas ad te auocandi, ac diligenter examinandi habitaq; ratione huiuſmodi venditionum, & modi pretij, ſolutionis, ac temporis, & cauſarum, propter quas venditiones, & cenſuum impoſitiones factæ fuerunt, reſtituto pretio, ſeu illo aucto, reſcindendi, & annullandi, & pretium emptoribus cum aliquo iuſto intereſſe reſtituendi, ſeu pretium augendi, & emptores ipſos ad augmentum pretij huiuſmodi eiſdem venditoribus perſoluendum iuris opportunis remedijs cogendi, & compellendi, & omnia alia in præmiſſis, & circa præmiſſa faciendi, & exequendi, licentiam, poteſtatem, & facultatem concedimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac inſtrumentis, pactis, & conuentionibus, necnon renunciationibus, & obligationibus, etiam in forma Cameræ factis, quibus quo ad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque nulli ſuffragari volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die prima Ianuarij, milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

IDEM.

30

Quod nulla ciuitas, caſtrum, villa, locus, territorium, vel diſtrictus pro debito pecuniario eccleſiaſtico interdicto ſupponi poſsit.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Licet ea, quæ per Romanum Pontificem pro Chriſtifidelium animarum ſalute quotidie facta fuerunt, plenam obtineant roboris firmitatem, nonnunquam tamen Romanus Pontifex illa libenter approbat, & concedit, vt eo firmius illibata perſiſtant, quo magis ſuo fuerint præſidio communita. Dudum ſi quidem fe. re. Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter libenter prouide attendens, quod vt frequentius, quamuis non ſine cauſa, ſine culpa tamen multorum, interdicti ſententiæ proferuntur, quodque erant nonnulli iudices nimis prompti ad proferendas eaſdem etiam in negotijs, ſiue cauſis, quæ interdum plus ex cupiditatis, quam charitatis radice, perſpicuis indicijs procedere arguebantur, quodque interdicti tempore diuina organa ſuſpendebantur, & laudes, nec eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrabantur vt ſolebant, tollebantur mortuis ſiue minuebantur ſuffragia, præſertim per oblationem frequentem hoſtiæ ſalutaris, adoleſcentes & paruuli participantes rarius ſacramenta minus inſtãmabantur, & ſolidabantur in fide, fidelium tepeſcebat deuotio, hæreſes pullulabant, & multiplicabantur pericula animarum, conſtitutionis ſuæ prouidit edicto, vt nulla prouincia, ciuitas, caſtrum, villa, locus, territorium, vel diſtrictus, auctoritate ordinaria, vel delegata ſupponeretur eccleſiaſtico interdicto pro pecuniario debito, vel cuiuſuis monetæ, vel pecuniæ, quacunque occaſione, vel cauſa, ſeu quouis quæſito colore, pro eo maxime, quod ipſorum Domini, Rectores, vel officiales, quocunque nomine cenſerentur aut incolæ, ſeu habitatores, aut ſingulares perſonæ ipſorum tunc ſtatutis, ſeu ſtatuendis, ordinatis, vel ordinandis terminis huiuſmodi debitum, ſeu quantitatem non ſoluiſſent eatenus, aut inantea non perſoluerent, decernens extunc irritum, & inane ſi ſecus extitiſſet attentatum, vel contingeret attentari, illudque reuocauit

omnino. Non obſtantibus quibuſcunque contractibus, obligationibus, pactis; conuentionibus, compoſitionibus, ſubmiſsionibus, fideiuſsionibus, conſenſibus, proceſsibus, & ſententijs tunc deſuper habitis, & habendis, iuramentorum, pœnarum ſpiritualium, & temporalium, ſeu mulctarum appoſitione, vel quacunque alia firmitate vallatis, niſi talis ſuppoſitio interdicti eatenus foret facta, vel inantea fieret de apoſtolicæ ſedis ſpeciali licentia, & expreſſa, per ipſius patentes literas apparente. Nos igitur cupientes, vt ea quæ pro animarum Chriſtifidelium ſalute per prædeceſſores noſtros matura deliberatione ordinata & facta fuerunt, perpetuis futuris temporibus firmius obſeruentur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, literas prædictas, & in eis contenta, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio cõmunimus, illaq; inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, atq; mandamus, ac potiori pro cautela omnia in eis contenta de nouo facimus, & ordinamus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac obligationibus in forma Cameræ, necnon omnibus alijs, quæ præfatus prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communitionis, decreti, mandati, facti, & ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, nono kalendas Iunij, Pontificatus noſtri anno Septimo.

IDEM:

31

Quod filij Sacerdotum nullo pacto, aut quouis quæſito colore in beneficijs parentum ſuorum ſuccedere poſsint.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad canonum cõditorem non eſt dubium pertinere, cum ſtatuta a ſe, vel prædeceſſoribus ſuis, ad animarum Chriſtifidelium ſalutem edita, propter eorum abuſum, qui ſucceſſu temporum malitia hominum ſuccreſcente magis indies dignoſcitur obeſſe, quam prodeſſe animaduertit, ne vlterius obeſſe valeat, prouidere. Sane poſtquam fe. re. Alexander Papa III. prædeceſſor noſter filios præſertim Sacerdotum in eccleſijs paternis ſuccedere prohibuerat, eaſq; nihilominus, media intercedente perſona filios ipſos habere diſpoſuerat, cum paſsim Sacerdotes, vt eccleſijs ſuis eorum filii potirentur ſatagentes, in Alexandri prædeceſſoris huiuſmodi diſpoſitione confiſi eccleſias ſuas, quas ad eorum peruenire filios geſtiebant, in fauorem perſonarum quæ eccleſias ipſas, etiam illarum poſſeſsione non habita, in ipſorum reſignantium filios, ex fornicatione genitos, illico mox reſignare. Ipſique filii eccleſias ipſas, diſpenſatione ſuper defectu natalium, quem ex dictis Sacerdotibus reſignantibus geniti, patiebantur, etiam patris nomine expreſſo, obtenta conſequi hactenus conſueuerint, profecto pernitioſum ſemper, & abhominabile, ac in grauem diuinæ maieſtatis offenſam tendere, videlicet, quod ipſi presbyteri eorum crimen, quod erat occultum, non ſine turpitudine, ob inordinatum ſpuriorum filiorum amorem detegere non erubeſcerent. Iudicauimus propterea quod vbi tempus, quod omnia palam facit, & præſentium ratio quid in futurum cauendum ſit, admonet, merito admonemur, vt ad tollendum huiuſmodi abuſum neceſſarium arbitrati ſumus eiuſdem Alexandri prædeceſſoris canonem corrigere potius quã talia cum tanto hominum ſcandalo tolerare. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum conſilio & vnanimi conſenſu, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero filij presbyterorum ex fornicatione nati eccleſias cathedrales, etiam Metropolitanas, ac monaſteria, quibus eorum patres præfuerunt, ſeu illa, & illas dignitates, etiam maiores, & principales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, etiam curata, & electiua, & alia quæcunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, quæ presbyteri, & clerici, ac religioſi eorum partes in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem ad tempus, ſeu in perpetuum aliquando obtinuerunt, nullo vnquam tempore quoquo modo obtinere poſsint, nec cum eis ſuper hoc diſpenſare intendimus. Et ſi quas diſpenſationes per non concedi contigerit, tanquam per præoccupationem, & contra mentẽ noſtram conceſſas, eis nullatenus ſuffragari, taleſque diſpenſationes noſtris volumus exulare temporibus, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus. Non obſtantibus præfati Alexandri prædeceſſoris, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo &c. ordinationis, ſtatuti, intentionis, indicationis, & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, Tertio nonas Iunij, Pontificatus noſtri Anno Septimo.

IDEM.

32

Reuocatio facultatis quæſtuantium nomine Hoſpitalium &c.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, vel alijs ordinarijs ſalutem &c. Quoniam ex diuerſis mundi partibus cõplures ad nos perlatæ ſunt querelæ quod cõplures quæſtores in ciuitatibus, & diœceſibus veſtris tam noſtri ſancti Spiritus in Saxia, ac ſancti Ioannis Lateranenſis, & ſancti Iacobi pauperũ incurabilium de Vrbe, ac aliorum hoſpitalium, necnon ſancti Sebaſtiani extra muros, ac ſancti Antonij Viennenſis, Ciſtercienſis, ac ſancti Auguſtini ordinis monaſteriorum, ac Mercedis

ized by Google

dis redemptionis captiuorum nominibus quæſtas vigore priuilegiorum per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſorum, & per litteras noſtras innouatorũ facere, & confratres deſcribere, eiſque confeſſionalia concedere, ac capellas erigere, illiſque erectis indulgentias hoſpitalibus, & monaſterijs ac locis eorum conceſsis communicare, & alia plura etiam concedere præſumunt, propter quæ Chriſtifideles plurimum ſcandalizantur. Nos propterea querelis huiuſmodi opportune prouidere volentes, priuilegia per prædeceſſores conceſſa & per nos approbata, ac literas noſtras ſuper illis expeditas, auctoritate apoſtolica tenore præſentiũ ad beneplacitum noſtrum ſuſpendimus, ac capellas ſub inuocatione ſancti Sebaſtiani litterarum noſtrarum huiuſmodi vigore communicationis indulgentiarũ huiuſmodi erectas penitus ſupprimimus, & caſſamus. Necnon confeſsionalia per quæſtores ſuos conceſſa ad formam quinterni Cancellariæ reducimus, & iuxta illam dumtaxat eis ſuffragari volumus. Inhibentes eiſdem quæſtoribus, ac illis a quibus ad quæſtus faciendas huiuſmodi fuerunt deputati, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne de cetero quæſtas facere, ac confeſsionalia & alia præmiſſa concedere præſumant, decernentes irrita & inania omnia, & ſingula quæ per eos contra inhibitiones noſtras huiuſmodi geſta factaue fuerint, nullluſque roboris vel momenti. Vobiſque in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſuſpenſionis a diuinis pœna mandamus, quatenus eoſdem quæſtores de cetero in ciuitatibus, & diœceſibus, ac alijs locis iuriſdictionis veſtræ ſtare, & quæſtas, ac alia in dictis noſtris literis & priuilegijs prædeceſſorum huiuſmodi contenta facere nullatenus permittatis, ſed per veſtras literas quantocius nobis ſignificare curetis nomina ipſorum quæſtorum, ac quæ per eos in veſtris ciuitatibus, & diœceſibus facta, & geſta fuerint, necnon pecunias per eos collectas ſequeſtrari faciatis, & in ſequeſtro teneatis, donec aliud a nobis in mandatis habueritis, præſenteſque literas ſeu earum tranſumpta (quibus manu publici notarij ſubſcriptis, & alicuius Prælati ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis eandem prorſus fidem præſtari volumus) in ſingulis eccleſijs ciuitatum & diœceſum veſtrarum huiuſmodi etiam vulgari ſermone publicari, & ipſorum eccleſiarum valuis affigi faciatis, ne quæſtores ipſi præſentium literarum ignorantiam prætendere ſeu allegare poſsint. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuſpenſionis, ſuppreſſionis, caſſationis, reductionis, voluntatis, inhibitionis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, nono Kalendas Iunij, Pontificatus noſtri Anno Septimo.

Iacobus de Ceſis Cuſtos.

Lectæ & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ Romæ in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, die vero vigeſima prima menſis Iunij, Pontificatus præfati S. D. N. Anno Septimo.

IDEM.

33

De reformatione Notariorum Vrbis, ac moderatione mercedis eorum.

CLEMENS Papa VII. Motu prorio &c. Cum alias ad coercendam petulantiam, & rapinas notariorum, & ſubſtitutorum Vrbis, tam in Rota coram dilectis filijs Auditoribus ſacri Palatij apoſtolicis, quam aliorum tribunalium S. R. E. Cardinalium, Gubernatoris, Vicarij Vrbis, Auditoris Cameræ, Commiſſariorum, varia & diuerſa fuerint excogitata, & adhibita remedia, & prouiſiones per fe. re. prædeceſſores noſtros, & ſacrum Lateranenſe Concilium, quam nos, fueritque ipſis & ipſorum cuilibet data certa forma, norma, taxa, & reformatio, quas obſeruare tenerentur, etiam ſub cenſuris, & diuerſis alijs pœnis, & inhibitionibus, quas nedum, vt tenebantur, obſeruarunt, ſed indies maiora grauamina, extorſiones, tranſgreſsiones, indifferenter, & impune committere non verentur, paſsimque indebitas exactiones facere, regeſtra in forma copiarum conficere, tam in charta bibula & mala, quam in minori numero, & menſura verſuum, & ſyllabarum conſcribere, in teſtium examinatione diuerſimode peccare non erubeſcunt, nec timent, diuerſaque alia grauamina partibus inferant, regeſtra conficientes in cauſis ordinarijs, & executiuis, in quibus regeſtra fieri non conſueuerunt, nec debent, ſed extractus, notas ſententiarum interlocutorialium, vel ordinariarũ ad inſtar commiſſariarũ, & diffinitiuarum ſententiarum ad rigorem a partibus exigere audendo, & alia grauamina diuerſa inferre quotidie propter impunitatem magis audeant, in graue pauperum, & Curialium litigantium damnum, & iacturam, ac diſpendia, necnon in noſtrum & apoſtolicæ ſedis contemptum, & vilipendium, & contra animarum ſuarum ſalutem, prout ex dictorum Auditorum, & Commiſſariorum, ac Referendariorum, Aduocatorum, & Procuratorum Romanæ Curiæ relatione notorie conſtare cognouimus, ac ex relatione venerabilis fratris noſtri Antonij Epiſcopi Portuenſis Vrbis Legati, ad quem multæ querelæ ſuper his factæ fuerunt, & cui in receſſu noſtro ad ciuitatem Bononiæ nuper de huiuſmodi tranſgreſſoribus, & exceſsibus reformandis, & corrigendis ſpecialem commiſsionem dedimus: Volentes ſuper his, prout tenemur ex debito noſtri officij Paſtoralis opportune prouidere, & neceſſaria remedia, & prouiſiones adhibere, vt iſta inconuenientia tollantur, & ad debitam formam reducantur, vt ſaltem pœnarum formidine retrahantur a malo, quos Dei timor, nec animarum ſuarum ſalus non mouet, præſentium tenore ex certa noſtra ſcientia, & proprio motu ordinamus, decernimus, & mandamus dictos notarios indifferenter in futurum, nulla excuſatione adhibita, ad obſeruantiam omnium reformationum factarum, præſertim ſacri Lateranenſis Concilij, teneri, & attringi debere ſub incurſu pœnarum impoſitarum ab ipſis irremiſsibiliter exigendarum impoſitarum, & comminatarum, omni exceptione remota, quas exnunc innouamus, & ad priuationem officij, ſi ſemel reperti culpabiles iterum deliquerint, extendimus, prout in capitulis inferius inſertis continetur, literis noſtris, priuilegijs, exemptionibus, cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque, in quacunque forma verborum, & clau-

ſularum

ſolarum facta, & conceſſa reperiantur, quorum omnium tenores pro expreſsis haberi volumus. In primis decernimus, ordinamus, & declaramus, quod officia notariatus exerceantur per principales notarios, qui ſint idonei & ſufficientes, & non per ſubſtitutos, niſi in caſibus permiſsis abſentiæ neceſſariæ, vel legitimi impedimenti. Et tunc deputentur idonei practici notarij creati, & ſufficienter examinati, & reperti idonei, & per eorum Auditorem approbati, pro quibus principales teneantur, ita quod eis delinquentibus incurrant priuationem officij, ſi crimina ſint priuatione digna, in pœnam malæ electionis factæ per eos. Item quod non poſſint, nec debeant officia notariatus huiuſmodi dari in arrendam ſub certa ſumma annua, vel menſali, contra formam prohibitionis ſacri Concilij Lateranenſis, cum ex hoc infinita inconuenientia, & mala oriantur, ſed dentur dictis Subſtitutis cum conuentione, & pacto, quod detracto ſalario conuenienti pro laboribus ſuis ſibi promiſſo, totum reſiduum, de quo teneatur fidelis computus, detur patrono, & domino officij, ſiue magnum aut paruum fuerit lucrum, detracta ſemper Auditorum portione quolibet menſe, quæ ſemper ſalua eſſe intelligatur, & excepta. Item quod arrendationes hactenus contra formam dicti Concilij factæ, in quacunq; verborum, vel contractuum forma, vel tenore factæ ſint de dictis notariatibus, exnunc ſint nullæ, & reuocatæ intelligantur, nec teneantur arrendatarij illas ſeruare, nec iuxta illorum formam notarijs arrendatoribus in futurum vlterius reſpondere, ſed de eo, quod ſupererit, deductis expenſis, prout ſupra dictum eſt, & in poſterum non fiant, & factæ nullæ intelligantur, & irritæ. Item quod in confectione regeſtrorum ſeruetur forma ſupra notata, & in notis ſententiarum, & rubricationis, ac examinis teſtium, & reperti culpabiles poſsint puniri dictis pœnis, & vlterius pro qualibet vice incidant in pœnam quindecim ducatorum, applicañ. fabricæ S. Petri, & pro parte executoribus, & accuſatoribus, ad quam ſoluendam, etiam per fiſcalem cogi, & aſtringi poſsint, & per alios ad hoc ſpecialiter deputandos. Item quòd in cauſis ordinarijs, & executiuis, in quibus non debent fieri regeſtra, ſed extractus, non fiant regeſtra pro eis, & facta non ſoluantur, niſi ad inſtar extractuum, & non vltra ſub dicta pœna, & hoc habeat locum tam in præſenti, quam in futuro. Item dicti notarij, vel ſubſtituti non dent regeſtra procuratoribus, vel ſubſtitutis, aut partibus, ſine expreſſa licentia Auditorum, nec copias de notis ſententiarum antequam ſubſcribantur per Auditores, & eis tradantur, ſub ſimili pœna, & regeſtra data de licentia Auditoris notarius infra quindecim dies recuperare, & procurator ſub ſimili pœna reſtituere teneantur, ad quam ſoluendam cogi poſsint per Decanum Rotæ, vel Auditorem Cameræ, & alios eorum ordinarios. Item ſcribantur in charta bona, & non bibula, vel corrupta, & in litera legibili, & numero conuenienti, & præſcripto, linearum, & verſuum, & ſyllabarum, nec exigatur ab eis, niſi ad numerum foliorũ taxatum ſub ſimili pœna, iuxta formam dicti Lateranenſis Concilij, & reformationum, & non vltra. Item nõ poſsint facere conuentiones cum procuratoribus, vel ſollicitatoribus cauſarum de tota gratia foliorum, niſi in principalium vtilitatem, & eis ſcientibus ſub ſimili pœna vt ſupra exigenda. Item pauperibus, & alijs exemptis, & gratiatis, vel priuilegiatis teneantur dare regeſtra, prout eſt ordinatum, pro paupere, & alijs perſonis priuilegiatis, & exemptis, ad quod cogi poſsint per eorum Auditores, vel Decanum Rotæ. Item teneantur admittere ad iuramentum paupertatis volentes iurare iuxta arbitrium Auditoris, & prout ipſi videbitur: aliqua contradictione non obſtante. Item quod quilibet notariorum coram diuerſis tribunalibus deputatorũ ſeruare teneantur informationes factas, & iuxta illarum tenorem exigere a partibus ſalaria ſub ſimili pœna, & non vltra exigenda vt ſupra. Item nec ſint ſollicitatores, vel procuratores cauſarum vertentium in Rota, nec poſsint ſcribere coram diuerſis dominis Auditoribus eodem tempore, exercendo officium notariatus coram diuerſis Auditoribus, ſed vno ſint contenti. Item quod pro probabilibus non exigantur aliquæ pecuniæ, præterquam in tempore expeditionis cauſarum pro delatione regeſtri ad Rotam, vel domum Auditorum, ſub pœna decem ducatorum ſi contrafactum fuerit per aliquos ſubſtitutos, nec commiſsiones ſollicitent. Item quod officia notariorum debeant teneri in domo Auditoris, ſi ipſi Auditores voluerint, alias prope domum ipſius Auditoris, tum pro commoditate Auditoris, tum partium litigantium, cum ex longinquitate plura ſequãtur inconuenientia. Item quod nullus notariorum, ſubſtitutorum, aut copiſtrarum audeat dare citationes, inhibitiones, aut alia quæcunq; acta extra officium ſine decreto vel mandato Auditoris, vel ſui iudicis, ſub pœna falſi, taliter ſcribentes ſine Auditoris ſcientia. Item quod teſtes non examinentur niſi per notarios principales vel per ſubſtitutos, cum ex imperitia examinantium multotiens cauſæ periclitentur: nec cogantur partes ad electionem interpretum, ſi non eſt opus, & ſine decreto Auditoris. Item quod notarij, ſubſtituti, vel copiſtæ non capiant reuocationes procuratorum, niſi a reuocantibus conſtituantur alij acceptantes onus procurationis, ſub ſimili pœna quindecim ducatorum. Item quod omnia iura, & articuli bene collationentur antequam regeſtrum ad Auditorem, vel alium ſuum iudicem portetur, & in prima litera iurium ponatur, collationata, vt Auditor poſsit eſſe ſecurus quod iura ſtant prout regeſtrata fuerunt. Itẽ quod recognitiones iuriũ annotentur in fine iurium in margine, ad effectum vt tollatur labor fruſtratorius iudici. Item quod finita audientia regeſtra tranſportata ad Rotam, tranſportentur eadem die ad domum Auditoris, etiam ſine partis ſollicitatione, niſi fuerit pronunciatum ſuper eo. Item regeſtro exiſtente apud iudicem, ſi aliquid venerit regeſtrandum, regeſtrum non leuetur de domo iudicis, ſed ſolum capiatur vltimus quinternus ad regeſtrum perficiendum. Item quod tam de præinſertis commiſsionum, quam de reiterationibus terminorum, niſi ſemel tantum pro qualibet parte non regiſtrandis, ac de omnibus alijs hic omiſsis ſeruentur diſpoſita in vltimo Lateranenſi Concilio, & vbi Concilium non loqueretur, ſeruentur conſtitutiones Benedicti XII. Gregorij XI. Ioannis XXII. ac Martini V. ſummorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum.

Placet D. N. Papæ, & ita motu proprio mandat.

A. Portuenſis.

IDEM.

IDEM.

34

Contra impetrantes capitulum Odoardus, & alia ſimilia.

CLEMENS Papa VII. Motu proprio &c. Cum nuper ad amputandum cauillationes eorum, qui ad fraudandum creditores, & diutius prorogandum debita, alternatiuas, & diſcuſsiones bonorum a ſede apoſtolica impetrauerint, vt exinde ea longiſsimo tempore durante nullatenus ſoluere teneantur, Nos per motum proprium manu venerabilis fratris noſtri Antonij de Monte Epiſcopi Portuenſis mandauerimus, vt ij qui talia impetrauerant, ex tunc, qui vero talia in futurum impetrarent, a die impetrationis huiuſmodi infra tres menſes cauſam expedire tenerentur, cum poteſtate dictis iudicibus attributa trimeſtre prædictum ſi eis videretur ad vnum menſem prorogandi, quibus elapſis & cauſa minime finita, extunc iudex coram quo cauſa penderet, ad exequutionem contra debitores, perinde ac ſi tales conceſsiones minime impetraſſent, procedere debeat, aliaque faciant, prout in dicto motu proprio, cuius tenorem haberi volumus pro inſerto, plenius continetur. Verum quia quod vna via prohibuimus, alia cauilloſi debitores præfati conſequen. alij capitulum Odoardus, alij beneficium capituli, Peruenit, a prædicta ſede apoſtolica impetrantes, quæ beneficia nullatenus expedire curant, in maximum pauperum creditorum damnum, animæ ſuæ periculum, ac ſcandalum plurimorum. Talibus igitur inconuenientijs prouidere volentes, dictumque mandatum, etiam ad prædicta beneficia ampliantes, & extendentes decernimus & mandamus, quod quicunque aliquod dictorum beneficiorum ſi capitulum Odoardus, & capitulo Peruenit, a nobis, ſeu ſede apoſtolica hactenus impetrauerint, aut in poſterum impetrabunt, ex tunc, aut a die impetrationis reſpectiue infra tres menſes, cum poteſtate prorogandi ad alium menſem, iuxta & ſecundum formam dicti prioris mandati cauſam ipſam omnino expediri facere teneantur. Quibus elapſis, & cauſa minime expedita iudex ad exequutionem contra debitores & bona eorum procedere teneatur, conceſsion. obſtan. ac alijs quæ in dicto mandato voluimus non obſtare, minime obſtantibus.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. I.

Anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo, Indictione tertia, die vero vigeſima ſecunda Iunij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris Clementis diuina prouidentia Papæ VII. anno ſeptimo, retroſcriptæ literæ publicatæ fuerunt, & affixæ in acie Campi Floræ, ac Cancellariæ apoſtolicæ, necnon cauſarum Capitolij Reuerendiſsimorum patrum dominorum Gubernatoris, Auditoris Cameræ, ac Vicarij Vrbis, dimiſsis copijs affixis per me Petrum Tratelli Curſorem.

Vianus de Bella villa Magiſter Curſorum.

IDEM.

35

Impetrantes beneficium alternatiuæ, & diſcuſsionis bonorum, ac hæreditatis, niſi infra tres menſes cauſam vſque ad ſententiam excluſiue expediuerint, dictis gratijs ſeu beneficijs priuati exiſtant, & Iudices procedant ad totalem cauſæ expeditionem.

CLEMENS Papa VII. Cum ex multorum relatione non ſine animi noſtri diſplicentia acceperimus, quod nonnulli Dei timore poſtpoſito, & ſuarum animarum, ac honoris proprij immemores, poſt magnum æs alienum contractum, & ſi bona ſufficientia pro ſatisfaciendis creditoribus habeant, tamen ad eos illudendos, ac laboribus & expenſis defatigandos, alij beneficium alternatiuum, ceſsionis videlicet bonorum, aut dilationis quinquennalis, alij diſcuſsionem bonorum, aut hæreditatis etiam a ſede apoſtolica impetrant, quibus impetratis, ad expeditionem earundem minime incumbunt, & dictis gratijs ſe tutos cognoſcentes, & difficile reputantes, quod vel creditores conueniant in eligendo, vel bonorum & hæreditatis diſcuſsio fiat, pauperes creditores eorum credito vel deludantur, vel adeo protrahantur, vt ipſi fame pereant, vel vt ſæpius euenire ſolet, moriantur, & hæredes eorum, non ita de materia informati, a credito ſeorum penitus excludantur. Nos talibus inconuenientijs obuiare volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, tenore præſentium decernimus & declaramus, quod quicunque beneficium alternatiuæ prædictum, aut diſcuſsionem bonorum, ſeu hæreditatis hactenus impetrarunt a die publicationis præſentium, & qui in futurum impetrabunt a die eorũ impetrationi computandis, niſi infra tres menſes vſque ad ſententiam incluſiue cauſam expediuerint, ſeu expediri fecerint, dictis gratijs ſeu beneficijs ipſo iure priuati exiſtant, & iudices eorum, quibus tales cauſas ventilare continget, ſiue ordinarij ſiue delegati, etiam ſi ſint cauſarum palatij apoſtolici Auditores, aut S. R. E. Cardinales, ad totalem executionem contra ipſos debitores ad inſtantiam cuiuslibet creditoris procedere poſſint & debeant, perinde ac ſi talia beneficia ipſis talibus debitoribus minime conceſſa fuiſſent, partibus alias iuſtitiam miniſtrando. Et nihilominus ſi ex aliqua rationabili cauſa iudicibus prædictis viſum fuerit dictum terminum trium menſium prorogari debere, dictum terminum ſibi bene viſum, non tamẽ vltra alium menſem & non amplius, prorogandi licentiã per præſentes concedimus pariter & facultatem. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis iuribus etiam municipalibus, ceteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Placet D. N. Papæ, & ita Motu proprio mandat. A. Portuenſis.

Die vigeſima Decembris milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono hæc duo Mandata intimata, affixa, & publicata fuerunt Romæ in locis conſuetis per me Io. Seruier. S. D. N. Papæ Curſorem.

Ita eſt Io. Valtriti magiſter Curſorum.

IDEM.

IDEM.

36

Auditoris cauſarum palatij apoſtolici poſſunt reijcere allegantes ad ſui fauorem mandatum de ſuperſedendo in cauſis occaſione receſſus ab Vrbe cum ſummo Pontifice & eius curia.

CLEMENS Papa VII. Cum, ſicut accepimus, poſt noſtrum ad Vrbe diſceſſum, in vim mandati de ſuperſedendo in cauſis tam noſtrorum quam venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, familiarum continuorum commenſalium, & aliorum officialium & familiarum, nos, & Romanam Curiam ſequentium editi, prout in illo latius continetur, nonnulli forſan malas vel minus iuſtas cauſas fouentes, tam actores quam rei illarum expeditionem calumnioſe impedire volentes, ex mandato prædicto, quandoque etiam cauſis ipſis in calculo ferendæ ſententiæ exiſtentibus, a Romana curia, ſiue Vrbe recedentes, ſeu recedere ſimulantes, & ſequelam noſtram verſus Bononiam allegantes, mandatum prædictum produxerint, propterea cauſarum ipſarum expeditio impedita fuerit, & in futurum impediri timeatur in graue cauſas habentium damnum & detrimentum, præter & contra mentem noſtram, Igitur vt calumnijs obuietur, Motu proprio &c. Dilectis filijs palatij apoſtolici cauſarum Auditoribus, & illorum Locatenentibus tanquam melius informatis de prædictis, vt in cauſis in quibus calumnioſe eis viſum fuerit, & ad effectum expeditiones impediendi, mandatum de ſuperſedendo prædictum produci, ſiue allegari, aut productum vel allegatum eſſe cognouerint, mandata prædicta calumnioſe allegata reijciant, & prout conuenire eis videbitur, admittant, conſulto tamen, quando ſuper his aliqua ambiguitas orietur, vel difficultas, ſi eis videbitur, Venerabili Fratre noſtro Antonio Epiſcopo Portuenſi Cardinale de Monte, in dicta alma vrbe noſtro, & ſedis apoſtolicæ Legato, de quo ſimplici & verbali relationi Auditoris ſtari & credi debeat, ad finalem deciſionem cauſæ, & cauſarum prædictarum, partibus ipſis alias iuſtitiam miniſtrando, procedant, committimus & mandamus, præmiſsis, ac mandato prædicto, & decreto in ipſo appoſito irritanti, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet D. N. Papæ, & ita Motu proprio mandat.

A. Portuenſis.

IDEM.

37

Approbat, innouat, & ampliat conſtitutiones & mandata Iulij II. & Leonis X. de annotandis conſenſibus &c. prout ſupra in eodem Clemente pag. 198. nu. 15.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & D. N. D. Clemens diuina prouidentia Papa VII. qui dudum poſtquam fe. re. Iulius Papa II. eius prædeceſſor accepto per eum quod tunc Cameræ apoſtolicæ notarij per quandam corruptelam ſeu abuſionem reſignationes beneficiorum quæ in Romana Curia in dicta Camera fiebant, ac in ordinarijs auctenticis libris annotari & ſcribi conſueuerunt, ne fraus aliqua fieri aut excogitari, ſed quando opus eſſet ſemper de veritate doceri poſſet, vt plurimum in dictis libris prout conſuetum erat non ſcribebant, ſed a tergo ſupplicationum annotabant, & poſtea ſupplicationes ipſas cum annotatione reſignationum huiuſmodi a tergo earum partibus reſtituebant nulla retenta copia ſeu nota, abſque eo quod in protocolis vel libris eiuſdem Cameræ ſcriptæ forent, taleſque reſignationes per interuallum plurium menſium parte inſtante abſconſæ & ſecretæ exiſtebant, quo fiebat vt cum in dictis libris dum de reſignationum admiſsionibus huiuſmodi tractaretur, veritas reperiri non poſſet, eſſetque in poteſtate partium in fraudem & deceptionem impetrantium ad eorum propoſitum reſignationibus ſic a tergo annotatis vti, & eas celare vt eis magis expedire videretur, huiuſmodi fraudibus occurrere volens, eiſdem notarijs, & eorum cuilibet, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandauerat, vt reſignationis dictorum beneficiorum tunc factas & admiſſas in margine ſeu a tergo ſupplicationum, aut alias aliter quam in dictis libris annotatas, etiam ſi partibus reſtitutæ eſſent, infra terminum octo dierum ex tunc proxime futurorum in libris auctenticis eiuſdem Cameræ ſcripſiſſe deberent, reſignationes vero quas extunc in poſterum admitti & fieri contingeret, ſub ſimili pœna infra tres menſes computandos a die præſtiti conſenſus ſuper ſupplicationibus ſignatis annotari deberent: nec ex tunc de cætero liceret eis in margine ſupplicationũ dictas reſignationes ſcribere vel annotare, niſi prius in libris auctenticis annotatæ fuiſſent, ac ex tunc reſignationes aliter factas nullius roboris vel momenti fore, nec alicui ſuffragari debere, beneficiaq; taliter reſignata quamuis reſignantes tunc mortui eſſent, nõ per reſignationem, ſed per obitum vacare decreuerat. Et deinde piæ memoriæ Leo Papa X. etiam ſanctitatis ſuæ prædeceſſor accepto etiam per eum quod præfati dictæ Cameræ, ac etiam Cancellariæ apoſtolicæ notarij plura loca ſeu folia in libris talium reſignationum in albo dimittebant, vt poſtmodum de die qua reſignationes a tergo ſupplicationum annotatæ fuerant, ſcribere poſſent, & per hoc occaſio præbebatur vt alia fraus committeretur, quoniam litigantes, vel eorum procuratores qui conſenſum reſignationum ſeu conceſsionis poſt ſignaturam ſupplicationis, vigore cuius facienda erat reſignatio vel ceſsio, præſtare debebant, conſenſum per eos ſuper huiuſmodi ceſsione præſtandum, ad eorum beneplacitum, & iuxta euentum litis in fraudem colligantium præſtare, aut in dictis libris annotari facere differebant, cum conſenſus ſuper huiuſmodi reſignationibus, ſeu ceſsionibus retrotraheretur ad diem datæ ſupplicationis, ceſsiones ipſæ factæ cenſerentur, quo fiebat vt lites ipſæ fierent immortales, ac collitigantes, & alij impetrantes ſupplantarentur, cum eſſet in poteſtate illorum, in quorum fauorem huiuſmodi reſignationes ſeu ceſsiones fiebant, ſententias latas retractari & annullari facere, detegendo ſupplicationes, & ceſsiones, ac reſignationes præcedentes illarum vigore factas, mandatum Iulij prædeceſſoris huiuſmodi motu proprio approbauerat, & nihilominus dictis notarijs ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandauerat, quod ex tunc de cætero omnes reſignationes & ceſsiones, quas per eos admitti ſeu coram eis fieri contingeret, infra tres dies a die præſtiti conſenſus computandos ſuper

per

per ſupplicatione ceſsionis ſeu reſignationis ſignata in libris præfatis autentice,& legaliter annotare & ſolemniter apponere tenerentur omni prorſus exceptione ceſſante: ita quod ex tunc de cætero null. ex eis liceret in margine vel a tergo ſupplicationũ ſiue procurationũ dictas reſignationes aut ceſsiones ſcribere vel annotare, niſi prius in dictis libris auctenticis annotatæ forent, & in annotationibus huiuſmodi faciendis voluerat diẽ datæ ſupplicationis,cuius vigore talis reſignatio vel ceſsio facienda erat,poni & annotari,& tẽpus trium dierum prædictorũ præfixum a die præſtiti conſenſus computari debere,ac ex tunc reſignationes & ceſsiones aliter factas nullius roboris vel momẽti fore,nec alicui ſuffragari debere,& beneficia taliter reſignata non per reſignationẽ ſed per obitum vt præfertur vacare,ſicq; iudicari debere,ac irritũ ſi ſecus contingeret fieri decreuerat. Itemq; Leo prædeceſſor cum poſtmodũ accepiſſet,quod nonnulli dictorũ mandatorũ contemptores nixi fuerant & nitebantur per vias varias illorum diſpoſitiones cauillari, illa de conſenſibus duntaxat a tergo ſupplicationum ſeu mandatorum procurationum, non autem in alij locis deſcriptis vel mente retentis, & geſtis intelligi debere, alijs vero aliter & aliter interpretantibus, volens ſuum & Iulij prædeceſſoris mandatum huiuſmodi ſemotis quibuſuis cauillationibus effectum ſortiri, Motu ſimili declarauerat illa extunc inantea intelligi debere de omnibus & ſingulis conſenſibus in quaſcunque ceſsiones, & reſignationes, ac vnionum diſſolutiones, & alias actiones pro expeditione literarum apoſtolicarum neceſſarijs ſiue a tergo ſupplicationum, & mandatorum procurationum, ſiue alibi ſcriptis, aut etiam aliter vigore ſupplicationum pro tempore ſignatarum quomodolibet etiam tacite præſtitis, vel mente retentis, qui in libris prædictis infra tempora prædicta reſpectiue in poſterum non annotarent: ac voluerat & decreuerat verbum,hodie,quod in literis reſignationum & ceſsionum, ac diſſolutionum vnionum, ac alias in quibus conſenſus requirebatur apponi ſolitum,nullum effectum ex tunc de cætero operari, nec attendi debere, vbi non eſſet ſeruata ſolemnitas prædicta annotandi conſenſum infra triduum modo & forma prædictis: ac quod conſenſus in dictis libris vltra tres dies annotati, ante illos de quibus ageretur facerent ſufficienter probationem de & ſuper eo,quod dicti conſenſus de quibus ageretur, poſt tres dies prædictos in dictis libris pro tempore poſiti fuiſſent & eſſent, nec ad id alterius probationis adminiculum requireretur, niſi contrarium ex aduerſo probaretur, & ſic iudicari debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper ijs contingeret attentari: Conſtitutiones,& mandatum Iulij & Leonis prædeceſſorum huiuſmodi,ad quorum probationem illorum narratiuam prædictam in iudicio, & extra illud ſufficere voluit, per conſtitutionem ſuam approbauit, & innouauit,ac perpetuo, inconcuſſe, inuiolabiliter pro lege obſeruari, & ſecundum illam ex tunc de cætero iudicari mandauit. Saluo quod ne aliquis in futurum de breuitate termini ad annotandum dictos conſenſus in dictis conſtitutionibus & mandatis Iulij & Leonis prædeceſſorum appoſiti conqueri poſſit, Voluit quod in materijs Franciæ pro abſentibus a Romana Curia ad conſulendum commoditati ſollicitatorum, qui nonnunquam in illarum expeditione cogebantur partibus reſcribere, & reſponſum ab eis expectare, haberent notarij ad annotandum conſenſus extunc de cætero præſtandos tres menſes, in alijs uero quindecim dies a die extenſionis eorundem conſenſuum computandos, conſenſus autem eatenus præſtitos in materijs Franciæ pro abſentibus intra duos menſes,alijs vero intra decem dies poſt publicationem conſtitutionis ſuæ annotare tenerẽtur, ipſique notarij qui conſtitutionem ipſam in aliquo conſeruare contemnerent,vltra dictam excommunicationis ſententiam pro prima vice ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum officiorum ſuorum ad tres menſes per Datarium pro tempore exiſtentem irremiſsibiliter exigendorum, & fabricæ baſilicæ ſancti Petri de vrbe applicandorum, & ſi ſecundario delinquerent, ipſorum officiorum priuationis pœnas incurrerent eo ipſo. Et inſuper mandauit eaſdem conſtitutiones in Cancellaria apoſtolica publicari, & in illius quinterno ad perpetuam rei memoriam deſcribi, & in eodem quinterno cuicunque petenti dari,vt in alijs conſtitutionibus extrauagantibus in ipſo quinterno deſcripto ſolitum eſt obſeruari,decernens irritum & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoqnam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attentari. Et cui poſtmodũ innotuit, quod dicti notarii conſenſus prædictos iuxta prædeceſſorum, & ſanctitatis ſuæ conſtitutiones & mandata huiuſmodi annotare prætermittentes, ſeu ex aliqua cauſa nequeuntes,inſtrumenta reſignationum & ceſſionum de quibus rogati fuerunt, tanquam coram eis & teſtibus factarum partibus indifferenter dant, quorum vigore illis exhibitis literæ apoſtolicæ ſuper reſignationibus ſeu ceſsionibus ipſis illas admitti mandando, aut etiam admittendo, abſque eo quod notarij prædicti manum a tergo ipſarum literarum apponant,tam per Cancellariam, quam Cameram apoſtolicam iuxta illarum ſtylum expediuntur, ac quod nonnulli iudices dictæ Curiæ tranſumpta ſupplicationum prouiſionum beneficiorum, & aliarum gratiarum per ſanctitatem ſuam & in eius præſentia ſignatarum & regiſtratarum,ac etiam earundem ſupplicationum prætextu literas & mandata de adipiſcenda poſſeſsione beneficiorum in illis expreſſorum, antequam literæ apoſtolicæ deſuper expeditæ fuerint, expediant & concedant, ex quo plura inconuenientia ſubſequntur, & diuerſæ querelæ ad aures ſanctitatis ſuæ proferuntur,volens etiam huiuſmodi abuſibus & inconuenientibus congruis remedijs obuiare,tam Cancellariæ & Cameræ prædictarum, quam alijs quibuſcunque notarijs publicis ſub pœnis ſupradictis mandauit, ne de cætero inſtrumenta reſignationum, ſeu ceſsionum beneficiorum in dicta Curia etiam ſine ſupplicatione pro tempore factarum ſeu præſtitorum in illis conſenſum tradere: necnon tam per Cancellariam, quam per Cameram prædictas expediendarum,præſidentibus, ne prætextu dictorum inſtrumentorum literas apoſtolicas ſuper reſignationibus & ceſsionibus prædictis cum mandato eas admittendis, conſtito quod illæ coram notario, & teſtibus in dicta Curia factæ fuerunt, vel etiam cum earum admiſsione dicendo quod de illis per publica documenta extitit legitime facta fides, expedire, necnon quibuſuis iudicibus dictæ Curiæ quauis ordinaria vel delegata auctoritate fungentibus,& quocunque nomine nuncupatis ſub eiſdẽ pœnis ne tranſumpta ſupplicationum apoſtolicarum, & literas ſeu mandata illarum vigore poſſeſsionem beneficiorum eccleſiaſticorum apprehendendi, dare & concedere quomodolibet præſumant: decernentes irritum &c.

Placet publicetur & deſcribatur in Cancellaria. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, die vero vigeſima ſecunda menſis Septembris, Pontificatus S. D. N. Clementis diuina prouidentia Papæ VII. anno ſeptimo.

Iacobus de Ceſis Cuſtos.

H IDEM

IDEM.

38

Declaratio ſuper collatione beneficiorum vacantium per obitum familiarium Cardinalium.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & D. N. D. Clemens diuina prouidentia Papa VII. qui alias volens cuilibet ius ſuum conſeruari, veſtigijs fe. re. Adriani Papæ VI. prædeceſſoris ſui inhærendo, quæcunque facultates & indulta conferendi beneficia eccleſiaſtica per quoſcunque prædeceſſores ſuos Romanos Pontifices quibuſuis S. R. E. Cardinalibus tam ordinarijs, quam non ordinarijs collatoribus per eum conceſſa, quod ad beneficia ad aliorum collatorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, de iure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet ſpectantia, etiam ſi illis de eorundem inferiorum collatorum conſenſu conceſſa fuiſſent duntaxat, per aliam conſtitutionem ſuam ſecunda Iunij, Pontificatus ſui anno ſeptimo in Cancellaria apoſtolica publicatam reuocauit & annullauit: Et cui innotuit quod propter diuerſitatem facultatum & indultorum eiſdem Cardinalibus ſuper conferendis per ſe vel alios beneficijs eccleſiaſticis cum cura & ſine cura, ſecularibus & regularibus, ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, inſtitutionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem ratione eccleſiarum quibus præerant, & titulorum ſuorum, ac monaſteriorum & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum per eos in titulum & commendam, ac alias pro tempore obtentorum communiter vel diuiſim pertinentibus, etiam diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter vel generaliter reſeruatis, ſeu affectis extra Romanam Curiam vacantibus perinde ac ſi gratiæ expectatiuæ ſpeciales vel generales reſeruationes, ac regulæ, & conſtitutiones beneficiorom reſeruatoriæ, diſpoſitioneſq; Romani Pontificis de illis ſic vacantibus pro tempore nullatenus emanaſſent, ac conſenſu eorundem Cardinalium vel procuratorum ſuorum ad prouiſiones, & qualuis alias diſpoſitiones de illis in dicta Curia vacantibus per Romanum Pontificem faciendas in expeditione deſuper literarum præſtando, alioquin prouiſiones, & diſpoſitiones Romani Pontificis huiuſmodi nullæ forent conceſſorum, & varias clauſulas in literis ſuper huiuſmodi facultatibus & indultis confectis adiectas, diuerſæ confuſiones & lites oriebantur, & non ſolum ipſi inferiores ordinarij collatores grauati eſſe noſcebantur, ſed etiam diſpoſitiones apoſtolicæ de huiuſmodi beneficijs etiam per reſignationem apud ſedem apoſtolicam vacantibus ſæpius impediebantur: volens ſuper hoc vt decet prouidere, ac huiuſmodi facultates, & indulta ad rectitudinis ſemitam iuſtitia ſuadente reducere & in melius reformare, Statuit & ordinauit, vt Cardinales ipſi quoad uixerint ſoli per ſe vel alium ſeu alios, quem vel quos ad hoc duxerint deputandum, ſeu deputandos, etiam quando & quoties eos de licentia ſua à Romana Curia etiam vbilibet & vltra montes abeſſe contigerit, de quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis, cum cura vel ſine cura, ſecularibus & quorumuis ordinum regularibus, quæ ad collationem, prouiſionem præſentationem, electionem, inſtitutionem, ſeu quamuis aliam ſimilem vel diſſimilem diſpoſitionem ſuam de iure vel conſuetudine, tam ratione titulorum ſuorum Cardinalatuũ, ac cathedralium, etiam metropolitañ. quibus eos præeſſe contingeret, quam etiam aliarum eccleſiarum, ac quorumcunque monaſteriorum etiam conſiſtorialium, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorũ, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ ex conceſſione, & diſpenſatione apoſtolica in titulum, & commendam, vel adminiſtrationem, aut quocunque alio titulo obtinebant, & in poſterum obtinerent, communiter vel diuiſim, quomodolibet, & quocunque iure vel titulo pertinebant, vel ſpectabant, aut in futurum pertinere vel ſpectare contingeret, etiam ſi ſecularia, canonicatus, & præbendæ, dignitates, etiam poſt Pontificales maiores, ſeu principales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus, etiam metropolitanis, vel collegiatis eccleſijs, regularia vero monaſteria non tamen conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia fuerint, & ad prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia canonicatus & præbendæ, cæteraque beneficia huiuſmodi conſueuerunt, qui per electionem, aut quemuis alium modum aſſumi, eiſque cura immineat animarum, ac beneficia huiuſmodi ex eo quia illa obtinentes, aliquorum prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificũ aut S. R. E. Cardinali etiam viuentium familiares continui commenſales, aut dictæ ſedis Notarij, Subdiaconi, Acoliti, Capellani, literarũ apoſtolicarum Abbreuiatores, & Scriptores, Cubicularij, Nuncij, alijque Romanæ Curiæ officiales quocunq; nomine nuncupati fuerint, ſeu ex quauis alia cauſa diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias, præterquam ratione familiaritatis continuæ commenſalitatis familiarium ſuorum continuorum commenſalium, qui nunc ſunt, ſeu alias dum etiam Cardinalatus honore fungebatur fuerunt, aut quandiu regimini militantis eccleſiæ præfuerit, erunt generaliter reſeruata, vel ex generali reſeruatione apoſtolica affecta exiſtant ſeu fuerint, quæ extra dictam Curiam quomodolibet etiam illorum commendis ceſſantibus vacare contigerit, quibuſuis perſonis de quibus ſibi videbitur etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura obtinentibus, & expectantibus prouidere, & illa eis conferre, ac de illis alias diſponere libere & licite valeant, perinde ac ſi collationes & commendæ, ſeu expectatiuæ, gratiæ, ſpeciales reſeruationes, vniones, annexiones, & incorporationes, mandata etiam de vniendo, & quæuis aliæ diſpoſitiones etiam eiuſdem S. R. E. Cardinalibus etiam motu proprio, vel ad eorum inſtantiam hactenus conceſſa, vel in poſterum concedenda, tam per Sanctitatem ſuã ſeu Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, quam Legatos de latere, & Cardinales quoſcunque, etiam Motu ſimili & ex certa ſcientia, ac cum quibuſuis prægnantibus & efficaciſſimis ac inſolitis clauſulis non emanaſſent, ſeu emanarint, & quod regulæ Cancellariæ apoſtolicæ dignitatum maiorum & principalium, aliorumque beneficiorum etiã Cardinalium, aut Romanorũ Pontificũ non tamen ſanctitatis ſuæ familiarium continuorum commenſalium, ſeu eorundem & dictæ ſedis officialium, ſeu alias quouis modo reſeruationes generales vel ſpeciales continentes ſiue inducentes, conſtitutiones, aut alias quomodolibet affectionem facientes ad dicta monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, & præbendas, aliaque beneficia nullatenus ſe extendant, ſed de ipſis

quæ

quæ pro tempore quomodolibet extra curiam prædictam, etiam ceſſantibus commendis illorum quæ commendata fuerunt, vacare contigerit vt præfertur, libere diſponant perinde acſi collationes, & commendæ, ſeu gratiæ expectatiuæ ſpeciales, & aliæ reſeruationes, affectiones, vniones, conſtitutiones, & mandata huiuſmodi non apparerent. Si vero in dicta curia per obitum, vel promotionem, aut quamuis aliam dimiſsionem, præterquam per reſignationem in manibus ſanctitatis ſuæ, aut ſucceſſorum ſuorum Romanorū Pont. vacare, & de illis ſic vacantibus vel vacaturis per eandem ſanctitatem ſuam vel ſedem apoſtolicam diſponi contigerit, etiam ſi beneficia huiuſmodi etiam ex quauis cauſa, etiam ex eo quod illa obtinentes pro tempore dictæ ſedis notarij, ſubdiaconi, acoliti, capellani, cubicularij, nuncij, abbreuiatores, & ſcriptores, ſeu alij officiales, aut quauis alia qualitate aliquam aliam generalem reſeruationem vel affectionem inducentes qualificati, aut prædeceſſorum ſuorum Romanorū Pontificum ſeu aliorum eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiā tunc viuentium, non tamen ſui, vt præfertur, familiares continui commenſales fuerint vel exiſtant, diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata fuerint, & ipſi officiales, ac familiares beneficia huiuſmodi commendæ, vel vnionis, aut quouis alio titulo obtinuerint, quod in expeditione literarum apoſtolicarum ſuper illorum collatione, & prouiſione huiuſmodi, ac commenda, aut quauis alia diſpoſitione, eccleſijs tamen cathedralibus, & monaſterijs conſiſtorialibus exceptis, tunc ipſorum Cardinalium ſi in eadem Curia præſentes fuerint per ſeipſos, ſi vero eos ab illa etiam pro ſua voluntate vbilibet, etiam vltra montes de licentia ſanctitatis ſuæ abeſſe contigerit, eorum ad id per eos deputati procuratoris expreſſus accedat aſſenſus, alioquin gratiæ & literæ deſuper conficiendæ nullius ſint roboris vel momenti, decernens reſeruationes, affectiones, regulas, conſtitutiones, ordinationes, collationes, & commendas, gratias, expectatiuas, reualidationes, extenſiones, mutationes, nominationes, facultates, vniones, & mandata, ac decreta in illis contenta, quoad impediendum dictos Cardinales quominus in præmiſsis ſua ordinaria auctoritate vti valeant, vt præfertur, ad dicta beneficia ad eorum diſpoſitionem vt præfertur pertinentia nullatenus ſe extendere, ac per quoſcunque etiam ſedis apoſtolicæ Legatos, etiam de latere, & nuncios nunc & pro tempore deputatos, quauis etiam ſpeciali facultate fungentes, de beneficijs prædictis nullatenus prouideri vel diſponi poſſe, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper præmiſsis a quoquam quauis auctoritate etiam per ſanctitatem ſuam & dictos Legatos, ac Nuncios ſcienter vel ignoranter cōtigerit attentari, etiam quæcunque alia indulta eiſdem Cardinalibus ſuper conferendis beneficijs eccleſiaſticis, & eorum conſenſu in diſpoſitionibus illorum apud ſedem prædictam vacantium requirendo, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores ſuos, ac per ſanctitatem ſuam tam ſub plumbo quam in forma breuis, etiā Motu ſimili & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis prohibitorijs, ac derogatoriarum derogatorijs, & alijs etiam quantumcunque efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis hactenus contra formam & tenorem præſentis conſtitutionis quomodolibet conceſſa, quorū omnium tenores, formas, & effectus ſanctitas ſua haberi voluit pro ſufficienter expreſsis, reuocauit & annullauit, ac quicquid ipſorum ſic reuocatorum indultorum prætextu per ipſos Cardinales fieri, & attentari contigerit, nullius roboris vel momenti fore decreuit. Volens nihilominus quod ij quibus ijdem Cardinales aliqua beneficia eccleſiaſtica reſeruata vel affecta huiuſmodi quorum fructus &c. vigintiquatuor ducatorum auri de Camera ſecundum communem æſtimationem valorem annuum excedant, indultorum huiuſmodi vigore per ſe vel alium contulerint, infra quatuor ſi citra, & octo menſes ſi vltra montes, collationes ipſæ fiant a tempore habitæ poſſeſsionis eorundem beneficiorum computandos, nouas prouiſiones ſuper beneficijs ipſis ſic conferendis a ſede prædicta impetrare, & literas deſuper in totum expedire, ac annatam propterea Cameræ apoſtolicæ debitam cum effectu ſoluere teneantur, alioquin eiſdem lapſis menſibus beneficia ipſa vacare cenſeantur eo ipſo. Voluitque per alios a ſede prædicta dumtaxat libere impetrari, niſi illi quibus collata fuerint legitimo ſint impedimento detenti, vel ipſis petentibus huiſmodi nouas prouiſiones, & proteſtantibus quod per eos non ſtat, contigerit illas ſibi denegari, & inſuper &c.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria apoſtolica, die tertia menſis Octobris, anno Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimoprimo, Pontificatus S. D. N. anno eius octauo.

IDEM.

39

De annatis non ſoluendis ex penſionibus ſummam vigintiquatuor ducatorum non excedentibus.

CLEMENS &c. Motu proprio &c. Cum ſicut nobis innotuit licet ratione fructuum &c. beneficiorum eccleſiaſticorum valorem annuum vigintiquatuor ducatorum auri de auro communi extimatione non excedentium annatæ Cameræ apoſtolicæ non debeantur, nec ſolui aut exigi conſueuerint, & minus ratione penſionum quantitatem viginti quatuor ducatorum auri ſimilium non excedentium annatæ aliquæ retroactis temporibus exactæ aut ſolutæ fuerint, nihilominus a certo tempore citra præſidentes dictæ Cameræ & alij officiales Romanæ Curiæ ad quos exactio annatarū pertinet, ſub prætextu quod in prouiſionibus & alijs diſpoſitionibus beneficiornm eccleſiaſticorum ſuper quorum fructibus &c. valorem vigintiquatuor ducatorum excedentibus aliquæ pēſiones annuæ cuiuſcunque etiam minoris quantitatis vigintiquatuor ducatorum reſeruatæ exiſtunt, illorum medietas deduci, ac defalcari conſueuerit, annatas ex penſionibus quantitatem octo ducatoru m excedentibus, & viginti quatuor non excedentibus, aut attingentibus de facto exigerint, & exigunt: Nos qui vnicuique in iuſtitia debitores ſumus, ſuper ijs congruis remedijs prouidere volentes, ac ratione penſionum, quarum quantitas viginti quatuor ducatorum auri de Camera non excedit, nullas annatas Cameræ aut officialibus prædictis deberi declarantes, ex certa noſtra ſcientia, & deliberatione ſtatuimus quod de cætero ex quibuſuis penſionibus quantitatem viginti quatuor ducatorum huiuſmodi non excedentibus nulla annata quouis prætextu exigatur, nec per illos quibus penſiones ipſæ reſignatæ fuerint ſoluatur, neque ſolui debeat, ſic tamen quod in penſionibus & alijs diſpoſitionibus beneficiorum ſuper quorum fructibus ſimiles

penſiones annuæ minoris quantitatis viginti quatuor ducatorum, & quantitatem viginti quatuor ducatorum ſimilium non excedentes reſignata fuerint, ex talibus penſionibus nihil deduci debeant, diſtrictius inhibentes Cameræ præſidentibus, ac alijs officialibus prædictis ſub excommunicationis, & a perceptione emolumentorũ officiorum ſuorum ad noſtram & apoſtolicæ ſedis beneplacitum ſuſpenſionis in eorum ſingulos latæ ſententiæ pœnis, ne de cætero ratione huiuſmodi penſionum quantitatem viginti quatuor ducatorum non excedentium aliquas annatas quouis prætextu ſe exigere, ſeu quominus literæ reſignationis illarum expediantur impedire, vel differre quoquo modo præſumant, alioquin literas ipſas tam per Cancellariam, quam Cameram apoſtolicam per eos ad quos literarum expeditio pertinet, abſque manuum illorum appoſitione libere expediri poſſe decernimus, ac ad id eis liberam facultatem concedimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſens mandatum ad hoc quod ad plenam. & indubitatam notitiam deueniat, in Cancellaria apoſtolica more ſolito publicetur, & in quinterno Cancellariæ ad perpetuam rei memoriam deſcribi debeat.

Placet, & ita motu proprio mandamus. I.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo primo, die vero martis trigeſima menſis Ianuarij, Pontificatus D. D. Clementis diuina prouidentia Papæ ſeptimi Anno nono.

Iacobus de Ceſis cuſtos.

IDEM.

40
Deputatio Vicecancellarij.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi ad ſingula Romanæ Eccleſiæ officia & adminiſtrationes pro illorum & eiuſdem eccleſiæ, ac Romanæ Curiæ, illiuſque Curialium & officialium felici tranquillo & proſpero ſucceſſu ac decore intẽdere ex commiſſo nobis paſtorali officio teneamur, ad Vicecancellariatus tamen officium, oculum noſtrum & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis dexteram noſtræ circumſpectionis intuitum propenſiori cura & ſtudio nos prouidere debere conuenire arbitramur, vt illius regimini miniſter idoneus, per cuius ſolertiam felicibus dante Domino proficiat incrementis, deputetur, & pro tempore deputatus Eccleſiæ titulo & honore condigno decoretur, ipſumque officium cum decentia & tranquillitate, ac curialium, & officialium eorundem commoditate & vtilitate exerceatur, & quæ illius perturbationem quoquo modo adducere poſſent, de medio ſubmoueantur. Sane eccleſia ſancti Laurentij in Damaſo de Vrbe, quæ tituli presbyteri Cardinalis exiſtit, & cui præſidebat, ac officio Vicecancellariatus prædicto quod obtinebat bonæ memoriæ Pompeius tituli ſancti Laurentij in Damaſo presbyter Cardinalis eiuſdẽ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarius dum viueret, per obitum eiuſdem Pompei Cardinalis & Vicecancellarij, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ perſoluit vacantibus, Nos conſiderantes ipſius officij dignitatẽ, excellentiam, & auctoritatem, & quod illud a memoria hominum citra per Vicecancellarium temporalem erectum & gubernatum non extitit, ſed ſemper Vicecancellarium perpetuum habuit, ac quod pro tanti officij regimine & exercitio, & ne incommoda, quæ ex rerum a ſuo ſolito & deſtinato curſu mutationem euenire ſolent, proueniant, decens & plurimum commodum fore dignoſcitur, vt dicta Eccleſia ſancti Laurentij cũ illius palatio ſeu domo & membris in eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarium pro tẽpore aſſumptũ pro eius proprio titulo ſeu propria denominatione concedatur & aſsignetur, habita ſuper ijs cum Venerabilibus fratribus noſtris dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, cum maxime expediat nobis talem in Vicecancellarium noſtrum & apoſtolicæ ſedis aſſumere, de quo confidere quãmaxime poſsimus, & nullum alium Cardinalem de quo magis confidere poſsimus quam dilectum filium Hippolytum ſanctæ Praxedis diaconum Cardinalem de Medicis nuncupatum ſecundum carnem nepotem noſtrum habeamus, ac ſpem in Domino geramus, quod idem Hippolytus Cardinalis, cuius perſonam ingenij claritate, ſingulari prouidentia, eximia probitate, alijſque multiplicum virtutum donis, ac gratiarum muneribus illarum largitor decorauit altiſſimus, gratia ſibi aſsiſtente diuina per eius circunſpectionem, induſtriam, & ſtudium fructuoſum, ac innatam benignitatem tam eccleſiam ſancti Laurentij, quam officium huiuſmodi ſumma cum prouidentia & fidelitate, ac exacta diligentia ſalubriter regere, & fideliter gubernare ſtudebit, de ipſorum fratrum conſilio ad honorẽ & gloriam dictæ Romanæ Eccleſiæ, necnon Eccleſię ſancti Laurentij, & officij huiuſmodi proſperum regimen & ſalubrem directionem, Eccleſiam ſancti Laurentij cum illius palatio, domibus, membris, iuriſdictionibus, collationibus, ac alijs diſpoſitionibus beneficiorum eccleſiaſticorum, ac iuribus, & pertinentijs ſuis vniuerſis, necnon Vicecancellariatus officium huiuſmodi, ſiue vt præmittitur, ſiue alias quouis modo, quem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, aut ex alterius cuiuſcunque perſona vacaret, ſimiliter cum omnibus & ſingulis ipſius officij honoribus, oneribus, priuilegijs, facultatibus, prærogatiuis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis debitis, & conſuetis, eidem Hippolyto Cardinali auctoritate apoſtolica tenore præſentium concedimus & aſsignamus, ipſumque Hippolytum Cardinalem eidem Eccleſiæ ſancti Laurentij, in Diaconum Cardinalem præficimus, ac in dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarium aſſumimus, creamus, conſtituimus, & deputamus, ſibique curam, regimen, & adminiſtrationem Eccleſiæ ſancti Laurentij in ſpiritualibus & temporalibus, necnon officij huiuſmodi, cuius ratione ab ipſo Hippolyto Cardinali fidelitatis debitæ ſolitum recipemus iuramentum, & quod etiam per Regentem, & alios Miniſtros prout alij præfatæ Romanæ Eccleſię Vicecancellarij qui pro tempore fuerunt facere conſueuerunt, etiam facere & exercere poſſe volumus liberum exercitium plenarie committimus, ac eiſdem auctoritate, ac tenore ſtatuimus & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Eccleſia ipſa ſancti Laurentij dictæ Romanæ Eccleſiæ Epiſcopo aut presbytero ſeu diacono Cardinali, cui officium ipſum vacans cõcedi contigerit, pro Eccleſia tituli, ſeu pro eius denominatione eo ipſo abſque alio iuris vel hominis miniſterio dicta auctoritate conceſſa,

& aſsignata

& aſſignata, & ipſæ eidem Eccleſiæ ſancti Laurentij præfectus ſit, & eſſe cenſeantur, ita quod liceat eidem Hippolyto, & pro tempore ad dictum Vicecancellariatus officiem aſſumpto, per ſe vel alium ſeu alios Eccleſiæ ſancti Laurentij, ac palatij ſeu domus membrorum, iuriſdictionum, iurium, & pertinentiarum prædictarum corporalem poſſeſsionem propria auctoritate libere apprehendendi & retinendi, illamque regere & gubernare, & alia facere & exercere quæ presbyteri ſeu diaconi Cardinales qui illi pro tempore præfuerunt, facere potuerunt & debuerunt, ipſique Hippolyto Cardinali, & Vicecancellario, vt omnibus & ſingulis priuilegijs, prærogatiuis, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indultis, conceſsionibus, & gratijs, nobis dum in minoribus conſtituti illud obtineremus, & cuicumque alteri dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario, ratione officij Vicecancellariatus huiuſmodi aut noſtræ vel illius perſonæ intuitu, & alias quomodolibet tam in genere quam in ſpecie conceſsis, quorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter ac de verbo ad verbum inſertos habemus, & quicunque alius eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarius vtebatur, potiebatur, & gaudebat, ac vti potiri, & gaudere poterat, vti, potiri, & gaudere libere & licite valeat, indulgemus. Quocirca eidem Hippolyto Cardinali per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum ſibi onus regiminis, & adminiſtrationis Eccleſiæ ſancti Laurentij, ac officij Vicecancellariatus huiuſmodi prompta deuotione ſuſcipiens, curam regimen & adminiſtrationem Eccleſiæ ſancti Laurentij, ac officium huiuſmodi iuxta datam ſibi a Domino prouidentiam ſic exercere ſtudeat ſollicite, fideliter, & prudenter, quod Eccleſia & officium prædicta gubernatori prouido & fructuoſo adminiſtratori gaudeant ſe commiſſa, & optati fructus quos ſperamus, ſuccedant, ipſeque Hippolytus Cardinalis præter æternæ retributionis præmium noſtram & dictæ ſedis benedictionem & gratiam exinde vberius conſequi mereatur. Necnō dilectis filijs Capitulo & clericis ipſius Eccleſiæ ſancti Laurentij, vt eidem Hippolyto Cardinali & Vicecancellario in omnibus & per omnia pareant, & obediant, alioquin ſententiam ſiue pœnam, quam rite tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino vſque ad ſatisfactionem cōdignam inuiolabiliter obſeruari, ac omnibus & ſingulis ipſius Cancellariæ officiarijs & alijs ad quos pertinet, vt ipſum Cardinalem Hippolytum ad dictum Vicecancellariatus officium recipiant, & admittant, eique tanquam vero dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario in omnibus ad officium ipſum ſpectantibus ſimiliter pareant & obediant, ac de iuribus, obuentionibus, & emolumentis conſuetis integre reſpondeant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Eccleſiæ ſancti Laurentij, & officij Vicecancellarij huiuſmodi, ac Collegij Cardinalium eorundem, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon capitulis in conclaui in quo diuina fauente clementia ad thronum militantis Eccleſiæ aſſumpti fuimus pro vnione & caritate inter tunc eligendum in ſummum Pontificem, & præfatos Cardinales facta editis, & ordinatis, quibus cauere dicitur, quod officium Vicecancellariatus huiuſmodi pro tempore vacans ad triennium duntaxat, & de expreſſo conſenſu ipſorum Cardinalium per ballottas explicato concedi debeat, & aliter illud obtinentes nullam in eo iuriſdictionem aut auctoritatem habeant, eiſque nemo in ipſo officio obediat, & quæcunque in contrarium, etiam ſimilibus conſilio, & auctoritate, ſcientia, & poteſtatis plenitudine pro tempore geſta habeantur prorſus pro infectis, ac quandocunque per Cardinales ipſos, & eorum ſingulos de nullitatis vitio abſque metu inobedientiæ vel alicuius pœnæ opponi poſſet, & quæ nos ante electionem noſtram, & poſtea in ſummum Pontificem electi, & aſſumpti in omnibus & per omnia ſimpliciter, & bona fide, realiter & cum effectu, ſub pœna periurij, & anathematis, a quibus nec nos ipſi abſolueremus, nec abſolutionem alicui committeremus, vouiſſe, promiſiſſe, & iuraſſe dicimur, necnon quibuſcunque alijs priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis ſuper diſpoſitione officij huiuſmodi dum pro tempore vacat certo modo in ijs expreſſe facienda, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac cum quibuſuis efficaciſsimis & inſolitis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque, & alijs etiam vim contractus inducentibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & ſimili conſilio, ac quauis conſideratione, & quibuſuis cauſis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan per nos & ſedem eandem conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi illis nullatenus, aut non niſi cum certis ſolemnitatibus, intimationibus, & expreſsionibus, ac modo, & forma in illis contentis derogare, vel illorum effectus impediri poſſet, eorum omnium tenores, formas, datas, & decreta in illis appoſita, ac cauſas propter quas conceſſa ſunt, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter & expreſſe derogamus, & nos ad obſeruationem voti huiuſmodi ea mente emiſsi, vt illud obſeruaremus, niſi aliud nobis & eiſdem Cardinalibus pro tempore exiſtentibus videretur, quoad præmiſſa ſimilibus conſilio & auctoritate, ac poteſtate non teneri, ac præmiſsis omnibus & ſingulis non obſtantibus præſentes literas, ac per illas eidem Hippolyto Cardinali factam conceſsionem officij huiuſmodi ſuum effectum ſortiri debere, ac pro illorum validitate & ſubſiſtentia per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, necnon ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis, aſsignationis, aſſumptionis, creationis, conſtitutionis, deputationis, voluntatis, commiſsionis, ſtatuti, ordinationis, indulti, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſecundo. Quinto nonas Iulij, Pontificatus noſtri anno Nono.

Iu. Gentilis procuſtos.

IDEM.

IDEM.

41

Innouatio literarum ſuarum ſuper electione Romani Pontificis.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Licet variæ conſtitutiones pro euitanda diſcordia in electione Romani Pontificis etiam circa locum celebrandæ ipſius electionis a noſtris prædeceſſoribus ſalubriter ſint editæ, tamen ſicut accepimus, ſi nos ab alma Vrbe aliquandiu abſentaremur, & ante reditum noſtrum ad ipſam Vrbem nos pro diuina voluntate decedere cõtingeret, a nonnullis aſſeritur quod per cõſtitutiones hactenus editas circa locum celebrandæ electionis huiuſmodi non ſit pro conditione huius temporis ex omni parte ſatis prouiſum, & id dudum cum verſus Bononiam ad conueniẽdum illuc vna cum chariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Romanorum Imperatore ſemper auguſto tunc in Imperatorẽ electo pro conſulendo rebus Italiæ, & totius reipublicæ Chriſtianæ, nos contuliſſemus prouidere attendẽtes, habita tunc ſuper ijs cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, & diligenti examine, de eorundem fratrum conſilio, & vnanimi conſenſu per alias noſtras literas voluimus atque decreuimus cauſarum, & literarum apoſtolicarum audientiam in dicta Vrbe poſt noſtrum tunc ab ea diſceſsũ remanere, ad effectum vt ſi nos ante reditum noſtrum ad ipſam Vrbem ab hac luce migrare cõtigiſſet, ibi & non alibi vbi nos mori contigiſſet electio Romani Pontificis celebrari debuiſſet, niſi Vrbs ipſa tunc interdicto eccleſiaſtico ſubiecta vel aperte rebellis fuiſſet, aut inibi de impreſsione dubitatum, ſuper quo maiores partis Cardinalium tunc ibidem exiſtentium deciſionem ſtari debuiſſet, & tunc in ciuitate Caſtellana vel Vrbe veterana aut peruſina ſeruato ſcripturæ huiuſmodi ordine fieri debuiſſet, dummodo illæ etiam eccleſiaſtico interdicto ſubiectæ, ſeu rebelles non fuiſſent, ac per fe. re. Alexandrum III. Licet de euitanda, & Gregorium XIII. Lugdunẽ. Vbi periculum, & Ne Romani incipientes per Clementem V. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros in Vienẽ. concilijs circa electionem eandem hactenus editas conſtitutiones, & alias extrauagantes in omnibus alias ſeruari, & in ſuo robore permanere debere, ac electionem alibi contra literarum noſtrarum deſuper confectarum tenorem per eoſdem Cardinales factam nullam & irritam fore, ipſoſque Cardinales ad aliam electionem Romani Pontificis ſeruata earundem literarum forma procedere debere, & per nos contra præmiſſa nullatenus diſpenſari poſſe. Et deinde cum nos iterum pro ſimili neceſsitate ad dictã ciuitatem Bononiæ conferre, & inibi cum præfato Carolo Imperatore ex Germania redeunte ad ſimilem effectum conuenire neceſſe fuiſſet, nos de ſimili eorundem fratrum conſilio literas prædictas per alias noſtas literas innouauimus, prout in eiſdem literis plenius continetur. Cum autem nos de proximo pro nõnullis noſtris, & S. R. E. ac orthodoxæ, & catholicæ fidei, totiuſque reipublicæ chriſtianæ arduis negotijs & ex vrgentiſsimis cauſis ad ciuitatem Viennã vel alium locũ magis opportunum minoris, vel maioris ad Vbe diſtantiæ, prout nobis conuenire videbitur, non ſine graui noſtræ, ac totius curiæ noſtræ incommodo nos conferre, ac inibi cum chariſsimo in Chriſto filio noſtro Franciſco Francorum Rege chriſtianiſsimo conuenire, & ad certum tempus a dicta Vrbe nos abeſſe neceſſe eſſet; Nos propterea circa electionem Romani Pontificis in euentum deceſſus noſtri d omino ita volente ante reditum noſtrum ad eandem Vrbem pari modo vt debemus prouidere volentes, habita etiam ſuper hoc cum ipſis fratribus matura deliberatione, & de ſimili eorundem conſilio, & aſſenſu priores literas noſtras prædictas auctoritate apoſtolica tenore præſentium innouamus, ac plenum firmitatis robur obtinere, illaſque necnon omnia & ſingula in eis contenta, in euentum ipſius deceſſus noſtri ante reditum noſtrum ad eandem Vrbem, circa electionem futuri Romani Pontificis in omnibus & per omnia inuiolabiliter obſeruari debere, ac per dictos Cardinales contra præmiſſa nullatenus diſpenſari poſſe, necnon totũ id & quicquid ab eiſdem Cardinalibus quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo tertio, tertio nonas Septembris, Pontificatus noſtri anno decimo.

Viſa P. Marciari.

A. Spinula. A. Caſtillio.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Innouatio Romæ in Cancellaria apoſtolica, die martis nona Septembris, Anno & Pontificatu quibus ſupra.

IDEM.

42

Contra impedientes executionem literarum apoſtolicarum.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Romanus Pontifex, qui ſolet pro debito paſtoralis officij alios in ſua iuſtitia confouere, non debet ſuam, & apoſtolicæ ſedis iuſtitiam negligere, quare nos ad ea debemus ſolicite intẽdere, per quæ noſtra, & eiuſdẽ ſedis auctoritas conſeruetur, & quæ propterea a Ro. Pont. prædeceſſoribus noſtris prouide proceſſiſſe cõperimus, vt perpetuo firma & illibata perſiſtant, libenter apoſtolico munimine roboramus, ac alias noſtræ prouiſionis remedium adijcimus, prout in dño cõſpicimus ſalubriter expedire. Sane licet olim bo. me. Vrbanus Papa VI. in ſua obedientia nuncupatus cõceſſerit certis prælatis, vt in eorũ ciuitatibus, & diœceſibus executio literarũ apoſtolicarũ fieri non poſſit, niſi literæ ipſæ eiſdẽ prælatis, aut eorũ officialibus prius exhibitæ, & per eos approbatæ forẽt, & eorundem prælatorum officiales id in conſuetudinem deduxiſſent: aliqui vero prætextu ſtatutorum prouincialium, ſeu ſynodalium etiam ſeruaſſent, quod nullus literas apoſtolicas huiuſmodi exequi auderet, niſi poſtquã

Prælati,

Prælati, ſeu officiales ipſi per ſuas literas, quas Vidimus, ſeu Placet nuncupabant, mandarent, & concederent, vt iudices in ipſis literis apoſtolicis deputati, illa exequi poſſent. Tamen fe re. Bonifacius Papa IX. etiam in ſua obedientia nuncupatus, prouide attendens quod propter tales literas Vidimus, ſeu Placet nuncupatas, impetrantes apoſtolici, ſæpe literarum apoſtolicarum effectum conſequi nequiuerant, conceſsionem Vrbani huiuſmodi, ac ſtatuta quæcunque ſuper his facta reuocauit, caſſauit, & annullauit, ac decreuit quod iudices & executores quicunque in literis apoſtolicis pro tempore deputati, etiam ſine licentia, vel conſenſu quorumcunq; Prælatorum, vel ſuperiorum, aut officialium eorundem, literas apoſtolicas exequi poſſent, & deberent. Et ſucceſsiue fe. re. Martinus Papa V. prædeceſſor noſter in concilio Conſtantieñ. conſiderans, quod in exordijs peſtiferi, & antiquati ſchiſmatis tunc per Dei gratiam extincti, ad tollendum ſcandala, quæ propter executionẽ diuerſarum literarum, quæ ab his, qui pro Romanis Pontificibus in diuerſis obedientijs ſe gerebant, in nonnullis partibus oriebantur, ſupradictus Vrbanus in ſua obedientia quibuſdam Prælatis ſupradictam conceſsionem fecerat, & quod poſtea ipſi Prælati, ſeu officiales in conſuetudinem traxerant: aliqui vero prætextu dictorũ ſtatutorum prouincialium, ſeu ſynodalium ſeruabant, & ſeruari faciebant, quod literas apoſtolicas nullus exequi deberet, niſi poſtquam Prælati, ſeu officiales ipſi per ſuas literas, quas Vidimus, ſeu Placet, vt præfertur, nuncupabant, mandarent, & concederent, quod poſsint exequi per iudices in eis deputatos, propter quod executio literarum apoſtolicarum plus debito plerunque retardata fuerat, & ſæpe ipſæ literæ apoſtolicæ executione caruerant totaliter, in grauem iniuriam ſedis apoſtolicæ, & enorme impetrantium præiudicium, & grauamen, cenſenſque rationi congruum, vt quod dicti ſchiſmatis calamitas introduxerat, pacis tempore auferretur, conceſsionem prædictam, & quæcunque ſtatuta circa præmiſſa quomodolibet facta, auctoritate apoſtolica, dicto ſacro concilio approbante reuocauit, caſſauit, & annullauit: ac voluit, & decreuit, quod iudices, & executores quicunque in literis apoſtolicis deputati, & deputandi, & alij quicunque, necnon notarij, & tabelliones ſuper his requiſiti, & requirendi, abſque huiuſmodi literis vidimus, ſeu Placet nuncupatis, ac etiam licentia, vel aſſenſu quorumcunque Prælatorum Patriarchali, aut alia quauis dignitate inſignitorum, & locorum ordinariorum, aut officialium eorundem libere huiuſmodi literas apoſtolicas exequi deberent, atque poſſent: ac eadem auctoritate decreuit, omnes & ſingulas ſententias, quas prædicti Prælati, aut eorum officiales contra huiuſmodi iudices, vel executores, ſeu impetrantes, propter executiones huiuſmodi per eos faciendas inflixerant, & promulgauerant, irritas, & inanes, ac nullius exiſtere roboris, vel momenti: Necnon quęcunque, qui contra præmiſſa aliquid attentare præſumeret, ab exercitio iuriſdictionis eccleſiaſticæ per tres menſes ſuſpenſum fore. Ac nouiſsime piæ me. Leo Papa X etiam prædeceſſor noſter, cum alias in publica ſignatura coram eo nonnullæ ſupplicationes propoſitæ fuiſſent, continentes, quod in Toletan. & Carthaginen. eccleſijs ſub colore falſitatibus obuiandi conditæ fuerant conſtitutiones ſynodales, quibus caueri dicebatur, vt tabelliones, & notarij, etiam a partibus requiſiti, literas apoſtolicas nullatenus recipere poſſent, niſi illæ prius per Archiepiſcopum Toletan. & Epiſcopum Carthaginen. pro tempore exiſtentes, aut eorum officiales examinatæ forent, & ab eodem Leone prædeceſſore earundem conſtitutionum confirmatio peteretur, petitionem huiuſmodi vti ratione carentem (cum Romani Pontificis geſta per inferiores, & ſibi ſubditos, ſine eius ſpeciali licentia examinari non deberent) indecens, & abſurdum, quinimmo temerarium fore cenſens, quod aliquis, quauis occaſione, literas apoſtolicas ſine Romani Pontificis ſpeciali commiſsione examinare vellet præſumeret: ac ſupplicationes ipſas, prout merito reijciendæ erant, reiecit, & coram eo lacerari fecit. Ac ſuper his tale remedium adhibere volens, vt alijs in poſterum committendi ſimilia aditus præcluderetur, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas dicti Bonifacij approbauit, & innouauit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illaſque inuiolabiliter obſeruari debere decreuit. Necnon quaſcunque conſtitutiones ſynodales tam in dictis Toletan. & Carthaginen. quam quibuſuis alijs eccleſijs per vniuerſum orbem conſtitutis ſuper his factas, motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtate prædictis caſſauit, & annullauit: Ac ſtatuit, & ordinauit, quod iudices, & executores in literis apoſtolicis pro tempore deputati, ac notarij, & tabelliones ſuper his requiſiti ipſas literas apoſtolicas ſine alicuius perſonæ, cuiuſcunque eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis eſſet licentia, vel conſenſu, exequi poſsint, & deberent. Et inſuper vniuerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Primatibus, Epiſcopis, & alijs Prælatis, & perſonis eccleſiaſticis, necnon communitatibus ciuitatum & vniuerſitatibus, caſtrorum, oppidorum, terrarum, & locorum, ſub interdicti, ſingularibuſue perſonis eorum, etiam ſecularibus, ſub excommunicationis, & anathematis pœnis, quas eo ipſo ſi contrafeciſſent, abſque alia declaratione incurrerent, & a quibus nonniſi ab eodem Leone prædeceſſore, vel ſucceſſoribus ſuis canonice intrãtibus, præterquam in mortis articulo conſtitutæ, & debita ſatisfactione præmiſſa abſolui, & interdicti huiuſmodi relaxationem obtinere poſſent, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandauit, ne iudices, & executores literarum apoſtolicarum, ac notarios, & tabelliones ſuper his requiſitos quominus literas apoſtolicas huiuſmodi exequi poſſent, quoquo modo impedire præſumerent, ac eos, qui executionem literarum huiuſmodi impedirent, ſeu impedientibus auxilium vel fauorẽ quouis modo directe vel indirecte, publice vel occulte, præſtare præſumerent, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Primatiali, Epiſcopali, vel quauis alia eccleſiaſtica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel alia præfulgeant dignitate eidem excommunicationis, & anathematis ſententiæ, a qua non niſi, vt præfertur, abſolui poſſent, ſubiacere, ac ciuitates, terras, caſtra, oppida, & loca prædicta, ad quæ inobedientes, & contrafacientes declinare, & in quibus moram trahere contingeret, eccleſiaſtico ſuppoſuit interdicto, tandiu firmiter obſeruando, donec compuncti corde interdicti huiuſmodi relaxationem, debita ſatisfactione præmiſſa, meruerint obtinere, motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine ſimilibus decreuit. Necnon ſub dictis pœnis etiam mandauit illis, in quorum libris conſtitutiones ſinodales, & prouinciales huiuſmodi deſcriptæ reperirentur, vt eas ita deleri, & caſſari facerent, vt amplius legi non poſſent, prout in ſingulis dictorum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur. Cum autem nobis ſumme cordi ſit conatibus iſtorum, qui executionem literarum, & mandatorum apoſtolicorum ſic impediunt, omnibus, quibus cum Deo poſſumus, modis, vijs, & medijs obuiare, quamuis enim de præſenti ſint alia turbulentiſsima, & deploranda tempora, & in nonnullis partibus damnatiſsimæ hæreſes pullulent, tamen his temerarijs præſumptionibus duximus neceſſa-

Literas Leonis habes ſupra pag. 144. nu. 25.

rio obuiandum, Nos igitur, qui ſumus, licet immeriti, diuina prouidentia vnicus ſponſus Eccleſiæ ſponſæ noſtræ, & non debemus noſtram, & ipſius ſponſæ noſtræ iuſtitiam negligere, qui alios in ſua iuſtitia confouemus, inducti eiſdem rationibus, quibus præfatus Martinus prædeceſſor cum ſacro concilio prædicto motus fuit, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de noſtra matura deliberatione, & de ſimili poteſtatis plenitudine, ſingulas Bonifacij, Martini, & Leonis prædeceſſorum literas huiuſmodi, ac omnia & ſingula in eis contenta, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & innouamus, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac perpetuo inconcuſſe & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Necnon quaſcunque conſtitutiones prouinciales, & ſinodales de non exequendo literas apoſtolicas ſine placito ordinariorum locorum, & niſi ipſæ literæ ſint prius per eoſdem ordinarios, ſeu eorum officiales, aut ſigilliferos, vel commiſſarios viſæ, & admiſſæ in ſupradictis, & quibuſuis alijs eccleſijs, ac ciuitatibus, diœceſibus, & prouincijs per totum orbem terrarum conſtitutis, vt præfertur, editas, & factas, ac quomodolibet, etiam ſub dicto colore obuiandi falſitatibus, & fraudibus innouatas, motu ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine prædictis, caſſamus, & annullamus, ac ex quibuſcunque libris vbi deſcriptæ reperiuntur, penitus caſſari, & deleri, ſub dictis pœnis mandamus. Necnon de nouo ſtatuimus, & ordinamus, quod iudices, & executores in literis apoſtolicis pro tempore deputati, ac notarij, & tabelliones ſuper his requiſiti, ipſas literas apoſtolicas libere, & ſine alicuius perſonæ cuiuſcunque eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis fuerit, licentia, vel conſenſu exequi poſsint, & debeant. Et nihilominus vniuerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Primatibus, Epiſcopis, locorum ordinarijs, eorum officialibus, ſigilliferis, & commiſſarijs, ac alijs perſonis, tam eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quauis auctoritate fulgentibus, necnon communitatibus ciuitatum, & vniuerſitatibus caſtrorum, oppidorum, terrarum, & locorũ, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis, & anathematis pœna in eorum ſingulos, quam ſi contrafecerint, eo ipſo, etiam abſque alia declaratione deſuper facienda, incurrant, a qua nonniſi per nos, aut ſucceſſores noſtros canonice intrantes, etiam prætextu quorumcunque priuilegiorum apoſtolicorum eis, etiã per nos quomodolibet conceſſorum, aut innouatorum, quæ eis quo ad hoc nullatenus ſuffragari volumus, præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præuia, abſolui poſsint, diſtricte præcipiendo mandamus, ne iudices, & executores literarum apoſtolicarum, ac notarios, & tabelliones ſuper his pro tempore requiſitos, quo minus literas apoſtolicas huiuſmodi libere, & abſque eorum placito, licentia, & conſenſu exequantur, quouis modo impediri præſumant. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipſarum apoſtolicarum impediuerit, ſeu impedientibus auxilium, conſilium, vel fauorem directe, vel indirecte, publice vel occulte, aut quouis quæſito colore præſumpſerint, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Primatiali, Epiſcopali, & quauis alia eccleſiaſtica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel alia dignitate præfulgeant, per alias noſtras literas in die Cœnæ domini publice lectas excommunicauimus, & anathematizauimus, prout etiam tenore præſentium eos eidem excõmunicationis, & anathematis ſententiæ, a qua nõ niſi vt præfertur, abſolui poſsint, ſubiacere, ac ciuitates, terras, caſtra, oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes, & contrafacientes manſerint, & ad quæ eos declinare contigerit, eccleſiaſtico ſuppoſita eſſe interdicto, tandiu firmiter obſeruando, donec ad cor reuerſi inderdicti huiuſmodi relaxationem, debita ſatisfactione præmiſſa, meruerint a nobis, aut dictis ſucceſſoribus noſtris obtinere. Necnon omnes, & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas, quas dicti ordinarij, aut eorum officiales contra huiuſmodi iudices, & executores literarum apoſtolicarum, aut illas impetrantes, ſeu notarios, & tabelliones propter executiones per eos factas, vel faciendas inflixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas, & inanes, ac nullius roboris, vel momenti exiſtere, eiſdem motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus. Quo circa dilecto filio Curiæ Cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori auctoritate, & tenore prædictis, motu ſimili committimus, & mandamus, vt ſi, & quando, ac quotiens de cætero ad eius notitiam per delationem partis, cuius intereſt, vel Fiſci noſtri, ſeu famam publicam, aut alias quouis modo deducatur dictos ordinarios, ſeu eorum officiales, ſigilliferos, & commiſſarios, aut quoſuis alios, ſeu aliorum aliquem dictis conſtitutionibus, vt præfertur, caſſatis, & annullatis, adhuc pertinaciter vti, & illas ex eorum libris non deleuiſſe, ſeu ipſos iudices, & executores literarum apoſtolicarum, ac notarios, & tabelliones ſuper his requiſitos quominus eaſdem literas apoſtolicas libere, & abſque eorum placito, viſione, vel admiſsione exequantur, quoquo modo impediant, ſeu impedientibus præmiſſo, aut alios quouis modo auxilium, conſilium, vel fauorem præſtent, habitis, & receptis prius per eum deſuper aliquibus probationibus ad inſtantiam partis, vel Fiſci, vel etiam ex mero officio, etiam ſummarie, & extraiudicialiter, quantum ſibi ſufficere videbitur, eoſdem ordinarios, eorum officiales, & ſigilliferos, & commiſſarios, ac quoſuis alios in præmiſsis culpabiles, & eorum ſingulos, etiam nominatim, & in ſpecie, ad inſtantiam partis, vel Fiſci prædictorum, vel etiam ex ſuo mero officio, prout ſibi videbitur magis expedire, vigore præſentium peremptorie moneat, & requirat, ac moneri & requiri faciat, etiam per edictum publicum in locis affigendũ publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis coniectura, quod ad ipſorum monitorum notitiã peruenire valeat, ad comparendum legitime coram eo, infra terminum arbitrio ſuo eis præfigendum per ſe, vel procuratores idoneos, & ſi ſibi videbitur, quoad officiales, & ſigilliferos, ac commiſſarios, & alios inferiores, etiam perſonaliter, & non per procuratorem, ſub priuationis omnium, & ſingulorum beneficiorum, & officiorum eccleſiaſticorum per eos obtentorum, & ad illa, & quæuis alia obtinenda, & eorum officia, & alios quoſcunque actus legitimos exercendum inhabilitatis pœnis eos ipſo, ſi non paruerint, incurrendis, & ſe de præmiſsis legitime excuſandum, & quoad officiales, & ſigilliferos, ac commiſſarios, aliter quam quod iuſſu dominorum ſuorum id fecerint, cum hoc caſu teneantur nobis tanquam maiori poteſtati obedire, non autem eorum dominis tanquam minori poteſtati nobis ſubiectæ, quo quidem termino elapſo, & dictis monitis modo præmiſſo non comparentibus, vel etiam comparentibus, ſed ſe non ſufficienter, vel minus legitime excuſantibus, eos omnes, & ſingulos, etiam nominatim, & in ſpecie, quacunque appellatione, vel exceptione remota, pro excommunicatis, & anathematizatis, ac ciuitates, caſtra, oppida, & loca in quibus manſerint, & ad quæ eos declinare contigerit, ſimiliter nominatim, & in ſpecie pro interdictis vbique locorum publicari, & denunciari faciat, ipſoſque officiales, ſigilliferos, & commiſſarios, ac alios inferiores, dictam priuationis pœnam

damna

damnabiliter incidiſſe, & eorum beneficia, & officia tanquam per priuationem huiuſmodi, tam de iure, quam de facto vere vacantia a nobis, & dicta ſede duntaxat libere impetrari poſſe, ac eos ad illa, & quæuis alia beneficia, & officia eccleſiaſtica obtinenda, ac eorum officia & quoſcunque alios actus legitimos exercendum penitus inhabiles perpetuo fore, auctoritate noſtra declaret, literaſque deſuper neceſſarias, & opportunas ſuo ſub ſigillo quibuſuis petentibus det, & concedat. Non obantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ Bonifacius, Martinus, ac Leo prædeceſſores præfati in dictis ſuis literis voluerunt non obſtare, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadē ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut eorum loca eccleſiaſtico interdicto ſupponi non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Quodquidem indultum decernimus eis quacunque auctoritate muniti ſint, contra præmiſſa in aliquo ſuff. agari nō poſſe, quominus ipſi huiuſmodi ſententijs, & pœnis ſubiaceāt, & dicta loca eccleſiaſtico interdicto ſuppoſita exiſtant. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, & mandamus, eas in Cancellaria apoſtolica publicari, & in quinterno eiuſdem Cancellariæ deſcribi, & præfatum Auditorem lapſis duobus menſibus poſt publicationē huiuſmodi, ad illarum executionem modo præmiſſo procedere poſſe decernimus, & declaramus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, caſſationis, annullationis, ſtatuti, ordinationis, declarationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſeit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo tertio, quarto Kalendas Ianuarij Pontificatus noſtri anno decimo.

B. Motta.

IDEM.

43

Contra ordinarios, ac alios impedientes collationes, & prouiſiones beneficiorum a ſede apoſtolica emanatas in natione Germaniæ.

CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Admonet nos incumbentis nobis paſtoralis officij cura, vt non ſolum nobis, ſed etiam cunctorum Chriſtifidelium, & præſertim eccleſiaſticarum perſonarum profectibus diligenter intenti illorū occurramus diſpendijs, & quæ in cuiuſque ipſorum præiudicium ſiue noxam quauis etiam auctoritate prodijſſe comperimus, ſalubriter reformemus. Sane dudum ad noſtram peruenit notitiam, qualiter nonnulli Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac eccleſiarum Prælati, nonnulli etiam Principes, & domini temporales inclytæ nationis Germanicæ, poſt miſerabilem Vrbis direptionem collationes, & diſpoſitiones beneficiorum eccleſiaſticorum nobis, & ſedi apoſtolicæ etiam virtute concordatorum inter ſedem, & nationem præfatas reſeruatorum temere vſurpare præſumpſerunt, ac collationes, & diſpoſitiones noſtras, & dictæ ſedis de illis factas admittere contempſerunt, ne dum in noſtrum & ipſius ſedis vilipendium, ſed etiā in iurū noſtrorū & eiuſdem ſedis, ac illorum quibus de ipſis beneficijs prouidimus, aut in quorum fauorem alias diſpoſuimus, ſeu prouideri & diſponi mandauimus, graue præiudiciū. Et quamuis contra præſumptores & contemptores huiuſmodi in bulla, quæ quotannis in die Cœnæ domini de more lecta fuit, declarauerimus, & proteſtati fuerimus, quod in præmiſsis, & alijs quibuſcunque iuribus dictæ ſedi, & S. R. E. vndecunque & quomodocunque quæſitis, ſeu quærendis per quoſcunque actus contrarios, aut quomodolibet præiudicantes, tacitos vel expreſſos a nobis, vel ab eadem ſede quomodolibet factos vel faciendos, aut quemcunque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam noſtram nobis aut eidem ſedi nullatenus præiudicari debere, aut quomodolibet poſſe: tamen, ſicut non ſine animi noſtri mærore, intelleximus, nonnulli ex Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Principibus, & dominis prædictis, adhuc a præmiſsis deſiſtere non curarunt, nec de præſenti curant, quinimmo, quod deterius eſt, ne prouiſiones apoſtolicæ admittantur, per ſua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum ſuarum graue periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum catholicorum dictæ nationis pernitioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum, Nos igitur, qui a dictis Concordatis, quæ olim Romanæ Eccleſiæ, & dictæ nationis hominibus, pro ipſius Eccleſiæ vnione, ac pace, & tranquillitate inter Eccleſiam & nationem prædictas, perpetuo ſolidandis, & conſeruandis laudata, concluſa, & accepta fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti præſumptores, & contemptores, aut per eos in dictis beneficijs intruſi ex huiuſmodi temeraria præſumptione gloriari valeant, ne ue ipſi intruſi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis quibus de beneficijs prædictis per nos aut dictam ſedem, ſeu eius auctoritate prouiſum extitit, & in futurum prouidebitur, per alicuius temporis fluxum, ſeu aliquam patientiam, vel tolerantiam præiudicium fiat, aut factum cenſeatur, ex paſtoralis officij debito prouidere volentes, ac concordatis prædictis firmiter inhærentes, Motu proprio, & ex noſtra matura deliberatione, ac certa ſcientia, auctoritate apoſtolica, de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium declaramus prætenſas collationes, & alias diſpoſitiones de quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, nobis, & dictæ ſedi, vt præfertur, reſeruatis, per Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, ac ſæculares Principes, & dominos quoſcunque dictæ nationis, ſeu ad eorum præſentationem, vel nominationem, etiam per ordinarios ipſorum beneficiorum collatores a tempore dictæ direptionis citra contra tenorem, & formam dictorum concordatorum quomodolibet factas, & in poſterum faciendas, perſonis quibus aut in quarum fauorem factæ ſunt, aut in poſterum fient, niſi ſint per nos, aut noſtra, vel dictæ ſedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipſa beneficia poſsidendi tribuiſſe, aut in futurum tribuere, ſed illos pro malefidei poſſeſſoribus, & mere intruſis ab omnibus haberi, & cenſeri, ac fructus per eos ex beneficijs huiuſmodi perceptos & percipiendos, nullo vnquam tempore ſuos facere, ſed ad illorum reſtitutionem in vtroque foro efficaciter obligatos eſſe, & ad illorum reſtitutionem, ad eorum quorum intereſt, ſeu etiā

ſiſci noſtri inſtantiam, omnibus vijs iuris, & remedijs compelli poſſe & debere, & eos nullo vnquam tempore beneficio regularum de annali, & triennali pacifico poſſeſſore gaudere potuiſſe, aut poſſe. Illis vero quibus eadem beneficia per nos, aut auctoritate noſtra, vel dictæ ſedis tenore & forma Concordatorum huiuſmodi ſeruatis collata, ſeu commendata ſunt, aut in futurum conferentur, vel commendabuntur, necnon eccleſijs & locis eccleſiaſticis, ac collegijs, quibus perpetuo, vel ad tempus eadem auctoritate vnita ſunt, aut in poſterum vnientur, ac omnibus illis qui in executione literarum apoſtolicarum eis conceſſarum per conſtitutiones, ſeu mandata Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, Principum, vel dominorum prædictorum, hactenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in poſterum impedientur, dictas regulas, & quemcunque temporis fluxum ſeu patientiam, vel tolerantiam minime obſtare debere, quominus contra dictos intruſos, & intrudendos quocunque tempore iudicialiter experiri valeant. Decernentes ſic per quoſcunque iudices & commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & Palatij apoſtolici cauſarum Auditores ſententiari, interpretari, & iudicari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter ſententiandi, interpretandi, & iudicandi facultate, & poteſtate, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper ijs ab eis, vel quibuſuis alijs quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, aut in poſterum contigerit attentari. Non obſtantibus regulis & alijs præmiſſis, alijſque conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præmiſſa ad omnium notiam deducantur, volumus & mandamus præſentes in Cancellaria apoſtolica more ſolito publicari, & in quinterno eiuſdem Cancellariæ deſcribi. Præterea quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus de eis forſitan fides facienda foret deferre, eadem apoſtolica auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu alicuius notarij publici inde rogati ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munitis, ea prorſus in iudicio, & extra, & alias vbilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã noſtræ declarationis, decreti, & voluntatis infringere vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, Kal. Iulij, Põtificatus noſtri anno vndecimo.

Bloſius.

Lecta & publicata die 13. Iunij. D. M. XXXIIII.

IDEM.

44

Declaratio conſtitutionis ſuæ de conſenſibus præſtandis & annotandis.

ſup. pa. 37. SANCTISSIMVS in Chriſto pater & D. N. D. Clemens diuina prouidentia Papa VII. Conſtitutionem ſuam de conſenſibus in Cancellaria, vel Camera apoſtolica ex tunc de cætero præſtandis quo ad materias Franciæ infra tres menſes, in alijs vero infra quindecim dies a die extenſionis eorundem conſenſuum computandos in libris ſolitis & auctenticis annotandos, ad obuiandum fraudibus, quæ in retardatione annotationis conſenſuum huiuſmodi committebantur, nuper editam declarando, voluit quod dicta tempora non a die extenſionis conſenſuum in dictis libris, cum ipſa conſtitutio ſic nihil operaretur, nec per eam dictis fraudibus in aliquo obuiaretur, ſed a die præſtationis eorundem conſenſuum intelligi debeant. Et quoniam nonnunquam præſtantur conſenſus ſuper ſupplicationibus nondum ad regiſtrum miſsis, ſeu adhuc penes Datarium ſuum exiſtentibus, & notarij non poſſunt tales conſenſus in dictis libris annotare, niſi videant huiuſmodi ſupplicationes regiſtratas ſeu expeditas, & ſæpe labuntur dicta tempora antequam ipſæ ſupplicationes ad regiſtrum mittantur ſeu expediantur, Voluit & declarauit quod tunc & eo caſu dicta tempora a die quo Datarius huiuſmodi ſupplicationes ad regiſtrum vel ſummiſtam miſerit, computari debeant, diem ante miſsionis huiuſmodi de cætero annotabit Datarius pro tempore in calce ſupplicationum conſenſuum aliquem requirentium per hæc verba videlicet. Miſſa die tali. N. Datarius, quæ verba voluit ad plenam probationem miſſionis prædictæ ſufficere. Præterea voluit quod notarij de talibus conſenſibus rogati in annotatione illorum in dictis libris facienda teneantur de die miſsionis huiuſmodi, ſicut de data ſupplicationum, expreſſam mentionem facere, vt die præſtationis conſenſuum, & die miſsionis ſupplicationum huiuſmodi ſimul iunctis ex illorum inſpectione euidenter appareant ipſi conſenſus infra tempora prædicta in dictis libris annotari: & notarij requiſiti de cætero ad ponendum aliquos conſenſus in libris prædictis ſi ex inſpectione dierum præſtationis conſenſuum, ac miſsionis ſupplicationum viderint dicta tempora ad annotandum conſenſus, vt præfertur, præfixa eſſe lapſa, conſenſus tales in dictis libris annotare nullatenus præſumant, Sub pœnis in dicta priori cõſtitutione contentis, Et nihilominus annotatio de illis ſic extra tempora prædicta pro tempore facta, ipſique conſenſus ſic annotati viribus omnino careant, nulliuſque ſint roboris vel momenti. Narratiua quoque per verbum Hodie vel Nuper in literis apoſtolicis ſuper materijs ad quarum expeditionem conſenſus aliquis requiritur pro tempore expeditis poſita, contra præmiſſa minime attendi debeat, nec aliquem effectum operetur. Inſuper intelligens Sanctitas ſua in profectione ſua verſus Maſsiliam, & durante Sanctitatis ſuæ ab Vrbe abſentia, ac per aliquos dies ante, & poſtquam plures conſenſus fuiſſe præſtitos, qui propter varia impedimenta infra dicta tempora iuxta dictam conſtitutionem in libris prædictis annotari non potuerunt: Ad conſulendũ indemnitati partium, dat & concedit Notarijs Cancellariæ & Cameræ prædictis licentiam & facultatem, quod omnes cõſenſus a die receſſus Santitatis ſuæ ab Vrbe verſus Maſsiliam vſque ad eius in Vrbe felicem reditum, videlicet a die nona Septembris vſque ad diem decimam Decembris Anni. M. D. XXXIII. ac per quindecim dies ante receſſum, & alios quindecim dies poſt reditum huiuſmodi præſtiti in libris prædictis pro abſentibus infra tres menſes, & pro præſentibus infra quindecim dies a die publicationis præſentis conſtitutionis computandos annotare poſſint & valeant. Necnon conſenſus huiuſmodi ſic annotandos, ac etiam de mandato Sanctitatis ſuæ, vel Datarij ſui iam annotatos in omnibus valere & validos eſſe perinde ac ſi infra tempora

dicta

dictæ prioris conſtitutionis in eiſdem libris annotati fuiſſent. Decernens ſic per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes in quibuſuis cauſis motis, & mouendis, ac etiam per appellationem adhuc pendentibus interpretari, & iudicari debere, ac irritum &c. ſi ſecus fiat, priori conſtitutione prædicta cum pœnis in ea dictis alias in ſuo robore permanentibus.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit die Martis decimaquarta menſis Aprilis milleſimo quingenteſimo trigeſimoquarto, Pontificatus S. D. N. Anno eius vndecimo.

PAVLVS III.

1

Declaratio ſuper familiaritate S. D. N.

AD perpetuam rei memoriam. Sanctiſsimus in Chriſto pater & D. N. D. Paulus diuina prouidentia Papa III. prouide conſiderans retroactis temporibus pluries dubitatum fuiſſe an Referendarij & alij Officiales ex palatio apoſtolico panem habentes, Secretarij apoſtolici, literarum apoſtolicarum Scriptores, Cubicularij, Milites ſancti Petri, cæterique Officiales Sanctitati ſuæ, ſeu Romano Pontifici pro tempore exiſtente in eodem Palatio deſeruientes, aut cuſtodiam facientes, fuerint & ſint Sanctitatis ſuæ & Romanorum pro tempore Pontificũ veri & indubitati & non per priuilegium familiares & continui commenſales, eadem Sanctitas ſua huiuſmodi ambiguitatem in futurũ tollere volens, ex certa ſcientia declarauit Referendarios & alios Officiales ex dicto Palatio panem habentes, Protonotarios, Subdiaconos, Auditores Rotæ, Acolitos, Scutiferos, Secretarios, literarum apoſtolicarum Scriptores, Cubicularios, ac Milites ſancti Petri, reliquoſque Officiales eidem Sanctitati ſuæ & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in Palatio deſeruientes, aut cuſtodiam facientes, licet in eodem non habitauerint nec habitent nec forſan habitabunt, nec in Tinello comederint nec comedant nec in futurum forſan comedent, in poſterum veros & indubitatos Sanctitatis ſuæ & Romanorum pro tempore Pontificum, & non per priuilegium nec ficte familiares continuos commenſales cenſeri reputari & eſſe, ita vt regulis tam editis quam edendis de veris familiaribus & continuis commenſalibus ſuæ Sanctitatis & Romanorum pro tempore Pontificum loquentibus in poſterum potiantur & gaudeant, ac eis quoq; quoad omnia ſubijciantur, etiam ad hoc vt Sanctitas ſua & alij Pontifices occurrentibus vacationibus beneficiorum eccleſiaſticorum per eos obtentorum & obtinendorum qualitercunque qualificatorum per obitum eorundem in Romana Curia vel extra ad collationem, prouiſionem, præſentationem ſeu quamuis aliam diſpoſitionem quorumcunque collatorum & collatricum communiter vel diuiſim pertinentium prouidere, & de illis diſponere libere & licite valeant in omnibus & per omnia ac ſi Referendarij, Secretarij, Scriptores & alij Officiales huiuſmodi, ac deſeruientes ſupradicti in Palatio habitaſſent, & in Tinello vere & realiter comediſſent, & ita per quoſcunque Iudices etiam S. R. E. Cardinales, & ſacri palatij apoſtolici cauſarum Auditores de cætero iudicari & interpretari debere ſtatuit, ſublata eis aliter interpretandi & iudicandi poteſtate. Decernens irritum & inane &c. Conſtitutionibus, ordinationibus, & regulis apoſtolicis, priuilegijs quoque & indultis tam ordinarijs collatoribus quam quibuſcunque alijs perſonis cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant conceſsis & concedendis, cum quibuſuis clauſulis derogatoriarum præſeruatiuis, reſtitutiuis, irritatiuis, annullatiuis & alijs decretis, quorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro expreſsis haberi voluit, cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Placet publicetur & deſcribatur. A.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta conſtitutio ſiue declaratio in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, die martis vigeſima ſecunda menſis Decembris, Pontificatus Sanchſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno primo.

Iu. Gentilis Procuſtos.

IDEM

2

Deputatio executorum ſuper reformatione Officialium Romanæ Curiæ.

Literas Leonis habes ſu. pa. 118. nu. 7.

MOTV proprio &c. Cum Dudum fe. re. Leo Papa X. prædeceſſor noſter ſolerti cura ſuper gregem dominicum ſibi commiſſum inuigilans, & ſummo ſtudio proſpiciens, vt eccleſiam quæ corpus Chriſti exiſtit capiti ſuo Saluatori noſtro quam conuenienter conueniri poſſet, ac vota abuſuum & peruerſarum conſuetudinum nullibi præſertim Romæ vnde tota Chriſtianitas mores ediſcere conſueuit, reſperſa appareret, Lateranenſi Concilio tunc pro morum & Officialium Romanæ Curiæ reformatione indicto, diuerſa ſalutaria inſtituta inter alia reformationem officialium Curiæ huiuſmodi concernentia vbique terrarum & præſertim in ipſa alma Vrbe totius Chriſtianitatis primaria obſeruanda, per ſuas literas ediderit prout in ipſis literis plenius cõtinetur. Nos poſtmodum diuina fauente clementia ipſius prædeceſſoris ſucceſſores effecti, toto cordis affectu exoptantes vt eccleſia in ſemitis veritatis & iuſtitiæ dirigatur, & quæ per dictum prædeceſſorem propterea inſtituta fuerunt, ad omnipotentis Dei gloriam compleantur, nec in eadem Curia quicquam incongruum quod illius decentiam offuſcare poſsit inueniatur, ac exactionibus, quas plerumque nonnulli illius officiales emolumentis eis pro officiorum ſuorum exercitio conſtitutis non contenti, vltra a proſequentibus in dicta Curia expeditiones, ſicut diſplicenter accepimus, exigere non verentur, obuietur: Venerabiles fratres noſtros Chriſtophorum Caſſanenſem Datarium noſtrum, & Petrum Caſtellimaris Epiſcopos, Cancellariæ apoſtolicæ Regentem, & quemlibet eorum, qui etiam Referendarij & Prælati noſtri domeſtici exiſtunt, executores literarum reformationis officialium Curiæ huiuſmodi per dictum Leonem prædeceſſorem, vt præfertur, editarum, & in eis conten-

torũ auctoritate apoſtolica ex certa noſtra ſcientia conſtituimus & deputamus, ipſiſque omnia & ſingula officia, & illorum Collegia, ac Officiales Curiæ huiuſmodi in his quæ reformatione, emendatione & correctione indigere cognouerint, auctoritate noſtra reformandi, emendandi & corrigendi, & ad debitum inſtitutionis eorundem officiorum ſemitam iuxta earundem literarum formam & tenorem reducendi, necnon quæcunque ab ipſis officialibus nunc & pro tempore indebite exacta, realiter & cum effectu reſtitui faciendi, ipſoſque Officiales ad obſeruationem reformationis & reductionis, necnon reſtitutionem huiuſmodi per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac ſuſpenſionis emolumentorum officiorũ per eos obtentorum ad tempus prout ſibi videbitur, necnon inobedientia exigente perpetuæ priuationis eorundem officiorum cogendi & compellendi, ac omnia & ſingula quæ iuxta inſtitutiones officiorum huiuſmodi pro illorum debito exercitio & partium commodo neceſſaria nouerint & opportuna faciendi, ſtatuendi, exequendi & ordinandi. Necnon quæ per eos ſtatui, ordinari & diſponi contigerit, firmiter obſeruari faciendi. Ac contradictores & inobedientes quoslibet & rebelles cuiuſcunque dignitatis fuerint, etiam per eaſdem & alias formidabiles de quibus eis videbitur cenſuras & pœnas, ſublato diffugij & appellationis obſtaculo, eadẽ auctoritate noſtra compeſcendi plenam & liberam auctoritatem, poteſtatem & facultatem concedimus & impartimur, habituri ratum & gratum quicquid per eoſdem executores ſuper his fieri & diſponi contigerit, & facturi ea inuiolabiliter obſeruari. Mandantes Venerabili fratri noſtro Hieronymo Epiſcopo Vigornienſi Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, necnon dictæ Vrbis Gubernatori, vt eiſdem executoribus in præmiſsis fauores & auxilia opportuna præſtent. Ac diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis Officialibus prædictis & quibuſuis alijs cuiuſcunque dignitatis &c. ſub cenſuris & pœnis arbitrio noſtro infligendis, ne ipſos executores in præmiſsis aut eorum aliquo directe vel indirecte quouis prætextu impedire vel perturbare quoquomodo præſumant, eiſque præcipientes vt ipſis executoribus in præmiſsis omnibus & ſingulis realiter & cũ effectu pareant & intendant, ac decernentes irritum &c. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon Collegiorum ſtatutis etiam iuramento &c. roboratis, ac priuilegijs & indultis apoſtolicis illis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis conceſsis & approbatis, quæ eis aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe volumus, necnon omnibus illis quæ prædictus prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet & ita motu proprio conſtituimus & deputamus. A.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta conſtitutio & deputatio Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, die Iouis quartadecima menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno primo.

IDEM

3

Confirmatio priuilegiorum, & indultorum Officiorum Romanæ Curiæ.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Prouidentia Romani Pontificis plurimum circunſpecta, nonnunquam ea, quæ certis ſuadentibus cauſis, per eius prædeceſſores geſta ſunt, ex alijs non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, prout æquitas ſuadet, & id in domino conſpicit expedire. Dudum ſiquidem poſtquam ſe re Iulius Papa II. prædeceſſor noſter, ex certis cauſis Collegium centum quadraginta vnius virorum qui Præſidentes annonæ Vrbis nuncupati, omnium victualium ad dictam Vrbem mari vndecunque aduehendorum vbertatem curarent, & mercatoribus tam in mercerbus vendendis, quam in pretijs inter contrahentes eorum medio, vel deputandorum ab eis conuentis diligenter exigendis aſsiſterent, ac pactiones, & conuentiones, de partium conſenſu, tractarent, & concluderent, per ſuas literas erexerat, & inſtituerat. Et piæ me. Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter ex alijs cauſis, de fratrum ſuorum, de quorum numero tunc eramus, conſilio, & aſſenſu, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Collegio ipſorum Præſidentium quingentas, & duodecim Portiones per quaſdam addidit. Ac poſtmodum tria noua Collegia, vnum ſcilicet ſexaginta Cubiculariorum, & aliud centum & quadraginta Scutiferorum, ac reliquum quadrigentorum & vnius Militum ſancti Petri per diuerſas alias ſuas literas erexerat, & inſtituerat, ac illius vniuerſos fructus, redditus, & prouentus Cameræ apoſtolicæ inſcripſerat, & aſsignauerat, & ab initio erectionis, & inſtitutionis Collegij portionum huiuſmodi de ſimili conſilio ſancitum, & conſtitutum fuerat, vt cum primum Portiones per obitum eas obtinentium vacarent, in alios transferri non poſſent, ſed mox illarum emolumenta dictæ Cameræ reintegrata cenſerentur. Re. me. Clemens Papa VII. ſimiliter prædeceſſor noſter, de ſimili conſilio, omnia & ſingula, tam Cubiculariorum, quam Scutiferorum, ac Militum huiuſmodi officia, quæ in perſonam Datarij ſui tunc exiſtebant, ac etiam in poſterum in eius fauorem coram notario, & teſtibus reſignarentur, & per obitum illa obtinentium, ſeu promotionem ad aliquam eccleſiam Cathedralem, ſeu Metropolitanam duntaxat vacare contingeret, per ſuas literas extinxit, & ſuppreſsit, ac extincta, & ſuppreſſa eſſe decreuit, ipſorumque ſic ſuppreſſorum, & extinctorum emolumenta dictæ Cameræ reintegrauit, ita, vt cum vel hi decederent, qui Cubiculariorum, Scutiferorum, aut Militum officia obtinerent, vel in fauorem Datarij pro tempore exiſtentis duntaxat ea reſignarent, liceret Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ emolumenta officiorum ſic extinctorum, & ſuppreſſorum eidem Cameræ reintegrata propria auctoritate libere apprehendere, percipere, & leuare, cuiuſuis licentia ſuper eo minime requiſita, ac huiuſmodi extinctionem, & ſuppreſſionem ſupra narratorum officiorum in perpetuum valere, atque obſeruari debere quacunque conceſsione nonnullis forſan ex eiſdem Cardinalibus facta, vt aliquibus ſupradictorum officiorum illorum occurrente vacatione, diſponere liceret, non obſtante, conſtituit, & firmauit, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper hac quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, etiam ab ipſo Clemente prædeceſſore attentari contingeret. Et ſic per quoſcunque iudices, etiam palatij apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in Romana Curia, & extra eam in quacunque inſtantia iudicari, ſententiari, diffiniri, ac interpretari debere, adempta eis aliter iudicandi,

Iudicandi, ſententiandi, & interpretandi facultate, & auctoritate decreuit, prout in eiſdem literis plenius continetur. Cum autem poſtmodum quamplura ex Portionibus, ac Cubiculariorum, & Scutiferorum, necnon Militum officijs huiuſmodi, etiam ipſius Clementis prædeceſſoris, ac noſtris Pontificatuum temporibus, tam per obitum, quam liberam reſignationem illa obtinentium in fauorem dicti Datarij factam, quæ iuxta tenorem literarum Clementis prædeceſſoris huiuſmodi extincta, & ſuppreſſa, ac quorum emolumenta Cameræ prædictæ reintegrata cenſebantur, vacauerint, & præfatus Clemens prædeceſſor, tam de illis, quæ tunc in perſonam dicti Datarij erant, quam quæ poſtmodum, vt præfertur, ſuo, ac eodem Clemente prædeceſſore, ſicut domino placuit, de medio ſublato, Nos diuina fauente clementia, ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti, de illis, quæ noſtris temporibus vacarunt, pro ſubleuandis ipſius Clementis prædeceſſoris, & noſtris, a ſede apoſtolica neceſsitatibus, ipſeque Clemens prædeceſſor nonnulla pignora tradiderit, ac idem Clemens prædeceſſor, & nos alias diuerſis perſonis conceſſerimus, & aſsignauerimus: Nos dignum cenſentes, vt quouis modo cum Camera apoſtolica contrahentium indemnitati, & ſecuritati conſulatur, habita ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, de ipſorum fratrum conſilio, & vnanimi conſenſu, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, Portiones, & Cubiculariorum, ac Scutiferorum, & Militum officia huiuſmodi aduerſus ſanctionem, conſtitutionem, extinctionem, ſuppreſsionem, reintegrationem, ac decretum, & literas deſupèr confectas huiuſmodi, necnon in eum in quo antequam ſanctio, conſtitutio, extinctio, ſuppreſsio, reintegratio, ac decretũ, & literę deſuper confectę emanarent, quomodolibet erant, & exiſtere poterant, ſtatum quo ad omnia reſtituimus, reponimus, ac plenarie reintegramus. Et nihilominus Portiones, & Cubiculariorum, ac Scutiferorum, & Militum officia huiuſmodi de nouo perpetuo erigimus, & inſtituimus, ac illis emolumenta eis per dictos prędeceſſores, ac nos aſsignata quæcunque perpetuo applicamus, & aſsignamus, ac Portiones, & Cubiculariorũ, ac Scutiferorum, & Militum officia quæcunque perpetuo durare, & per obitum, aut promotionem, ſeu reſignationem in perſonam Datarij illa obtinentium, vel alias quomodolibet ceſſare, aut extingui, vel ſupprimi, illorumque emolumenta eidem Cameræ reintegrari nullatenus potuiſſe, nec poſſe, & Cubiculariorum, Scutiferorum, Portionariorum, ac Militum huiuſmodi Collegia, illorumque perſonas nunc, & pro tempore exiſtentes quaſcunque omnibus, & ſingulis priuilegijs, facultatibus, prærogatiuis, exemptionibus, indultis, antelationibus, immunitatibus, & gratijs quibuſcunque eis per Leonem, & Clementem prædeceſſores præfatos quomodolibet conceſsis plenarie vti, potiri, & gaudere in omnibus & per omnia vbique libere, & licite poſſe, illaque perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere, & ſic per quoſcunque tam ordinaria, quam delegata, & iuxta auctoritatem fungentes iudices, & perſonas vbique iudicari, cognoſci, & decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, declaramus, & decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, ac literis apoſtolicis etiam in forma breuis, per præfatos, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, ac ſedem apoſtolicam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, & indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorumque omnium, ac præfatarum, & quarumcunque aliarum literarum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectarum tenores, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandas pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus: Necnon omnibus illis, quæ in literis prædictis expreſſum eſt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo &c. reſtitutionis, repoſitionis, reintegrationis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, aſsignationis, declarationis, decreti, & derogationis infringere, &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, quarto Kalen. Martij, Põtificatus noſtri anno primo.

IDEM

Edictum ne quis vigore tranſumptorum ſupplicationum, beneficiorum poſſeſsionem apprehendere poſsit.

PAVLVS Papa III. Cum nobis inter alia innotuiſſet, quod non nulli Iudices Romanæ Curiæ tranſumpta ſupplicationum ſuper prouiſionibus beneficiorum eccleſiaſticorum, & alijs gratijs ſignatarum & regiſtratarum, ac ipſarum ſupplicationum prætextu litteras & mandata de adipiſcenda poſſeſsione beneficiorum in illis expreſſorum, antequam litteræ apoſtolicæ ſuper huiuſmodi ſupplicationibus expeditæ eſſent, concedebant: Volentes huiuſmodi abuſibus & fraudibus congruis remedijs obuiare, inhibuimus quibuſuis Iudicibus dictæ Curiæ quauis auctoritate fungentibus, cum appoſitione decreti irritantis, ne tranſumpta ſupplicationum apoſtolicarum, ne ue litteras ſeu mandata ipſarum ſupplicationum vigore poſſeſsionem beneficiorum apoſtolicorum apprehendendi dare & concedere quomodolibet præſumerent, prout in Conſtitutione noſtra deſuper edita, & in Cancellaria apoſtolica publicata plenius continetur. Nos conſtitutionem huiuſmodi auctoritate apoſtolica tenore præſentium innouantes, & perpetuis futuris temporibus pro lege obſeruari debere decernentes, hoc perpetuo edicto omnibus & ſingulis tam Archiuij dictæ Curiæ ſcriptoribus, quam Cameræ apoſtolicæ Gubernatoris, ac Vicarij Vrbis notarijs, cæteriſque Officialibus dictæ Curiæ, & tabellionibus publicis quibuſcunque

que ſub excommunicationis latæ ſententię pœna in eorum ſingulos qui contrafecerint earundem tenore præſentium auctoritate apoſtolica præfata inhibemus, ne de cætero de tranſumptis ſupplicationum, præterquam habentium clauſulam quod earundem ſola ſignatura ſufficiat, ac de decreto & conceſsione literarum & mandatorum huiuſmodi rogari debeant, ne ue illa ſcribere vel ſubſcribere, aut quouis modo authenticare, vel partibus tradere quouis modo præſumant. Volentes & eadē apoſtolica auctoritate ſtatuentes, quod notarij, & officiales, ac tabelliones præfati, qui dictam excommunicationis ſententiam incurrerint, ab illa niſi per nos aut ſucceſſores noſtros canonice intrantes abſolui non poſsint præterquam in mortis articulo conſtituti. Quodque vltra eandem excommunicationis ſententiam, pro prima vice viginti quinque ducatorum, & ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum officiorum ſuorum ad tres menſes, per Datarium, vel Cancellariæ apoſtolicæ Regentem pro tempore exiſtentes irremiſsibiliter exigendorum, ac Fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe applicandorum, & ſi ſecundario deliquerint, ipſorum officiorum priuationis pœnas incurrant eo ipſo. Necnon partes tranſumptis, ſeu litteris, aut mandatis huiuſmodi deinceps vtentes, ac illorum prætextu poſſeſsionem beneficiorum apoſtolicorum apprehendentes, fructus quos ex illis pro tempore perceperint ſuos non faciant: quinimo ad beneficia in eiſdem tranſumptis ac literis & mandatis expreſſa perpetuo efficiantur ipſo facto inhabiles; & ad reſtitutionem fructuum ex illis perceptorum, in vtroque foro teneantur. Decernentes ſic per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiā ſi ſint S. R. E Cardinales, aut palatij apoſtolici cauſarum Auditores, in quibuſcunque cauſis & quibuſuis illarum inſtantijs ſententiari & iudicari debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter ſententiandi & iudicandi facultate, ac irritū & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis ſtatutis & conſuetudinibus etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque & indultis apoſtolicis Iudicibus, notarijs, officialibus, tabellionibus prædictis, eorumue collegijs in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſsis, quæ ipſis contra præmiſſa nullatenus volumus ſuffragari, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem præſentes in dicta Cancellaria, vt moris eſt, publicari, & in illius quinterno inter alias extrauagantes ad perpetuam rei memoriam deſcribi, ac a die publicationis ligare, & ſub pœnis prædictis perpetuo inconcuſſe, & inuiolabiliter obſeruari.

Placet publicentur & deſcribantur. A.

Lectæ & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ Regulæ Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, Die ſabbati tertiadecima menſis Martij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. Anno primo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, Indictione octaua, Die vero tertiadecima menſis Martij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno primo, retroſcriptæ literæ intimatæ & notificatæ fuerunt Reuerendo Domino Ioanni Dilecto, Franciſco Martelli, & Ioanni Baptiſtæ de Guidobonis, Reuerendi patris domini Auditoris Cameræ, Gubernatoris, & Vicarij Locatenentibus reſpectiuæ, eorumque notarijs, dimiſſa copia Domino Philippo Quintilio Decano notariorum, coram R. P. D. Auditore Cameræ, per me.

Oddo Dong. Magiſt. Curſorum.

Iu. Gentilis Precuſtos.

IDEM

Deputatio Vicecancellarij.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilecto filio Alexandro ſancti Laurentij in Damaſo Diacono Cardinali de Farneſio nuncupato S. R. E. Vicecancellario ſalutem & apoſtolicā benedictionem. Singularis ingenij claritas, morum decor, Sanguinis generoſitas, probitatis inſignia, innata benignitas, & gratiarum munera, quibus illarum largitor altiſsimus perſonam tuam multipliciter decorauit, ſpem nobis indubiam non immerito pollicentur, quod ea quæ circumſpectioni tuæ duxerimus committenda, ad noſtrum & S. R. E. felicem ſtatum & honorem fideli & exacta diligentia, ac ſolerti ſtudio exequeris. Sane cum Eccleſia ſancti Laurentij in Damaſo de Vrbe, quæ olim tituli, ſcilicet presbyteri Cardinalis exiſtebat, & quam fe. re. Clemēs Papa VII. ſcilicet prædeceſſor noſter dictæ R. E. Epiſcopo aut presbytero ſeu diacono Cardinali, cui officiū Vicecancellariatus eiuſdem R. E. pro tempore vacans concedi contingeret, pro eius titulo ſeu denominatione eo ipſo abſque alio iuris vel hominis miniſterio apoſtolica auctoritate conceſſam & aſsignatam, ac ipſum Cardinalem eidem Eccleſiæ ſancti Laurentij præfectum eſſe, & cenſeri debere, de fratrum ſuorum, de quorū numero tunc eramus, conſilio, per ſuas litteras ſtatuit & ordinauit, prout in eiſdem litteris plenius continetur, & cui reſidebat, ac officio Vicecancellariatus prædicto quod obtinebat bo. me. Hippolytus ſancti Lurentij in Damaſo Diaconus Cardinalis, & eiuſdem R. E. Vicecancellarius dum viueret per eundem prædeceſſorem de ſimili conſilio eidem eccleſiæ ſancti Laurentij in Diaconum Cardinalem præfectus, & in dictæ R. E. Vicecancellarium cōſtitutus & deputatus, per obitum eiuſdem Hippolyti Cardinalis Vicecancellarij, qui extra Romanā Curiā debitum naturæ perſoluit, vacauerit & vacet ad præſens; Nos attendentes tanti officij dignitatem & excellentiam ac auctoritatem, ac cupientes illud tali committere perſonæ, per cuius laudabile ſtudium officium ipſum feliciter gubernetur, ſperantes quod tu qui ſecundum carnem nepos noſter, & in quintodecimo vel circa tuæ ætatis anno conſtitutus exiſtis, officium prædictum tradita tibi a Domino circumſpectione ſalubriter regere, & feliciter gubernare curabis; habita ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, & de ipſorum fratrum conſilio, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad honorem & gloriam eiuſdem R. E. eccleſiam ſancti Laurentij cum illius palatio, domibus, membris, iuriſdictionibus, collationibus, & alijs diſpoſitionibus bonorum eccleſiaſticorum, ac iuribus, & pertinentijs ſuis vniuerſis, necnon Vicecan-

Vicecancellariatus officium huiuſmodi, ſiue vt præmittitur, ſiue alias quouis modo, quem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, aut ex alterius cuiuſcunque perſona vacent, ſimiliter cum omnibus ipſius officij honoribus, oneribus, priuilegijs, facultatibus, prærogatiuis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, iuribus obuentionibus, & emolumentis debitis & conſuetis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium concedimus, & aſsignamus: teque eidem eccleſiæ ſancti Laurentij in Diaconum Cardinalem præficimus, ac in dictæ R. E. Vicecancellarium aſſumimus, creamus, conſtituimus, & deputamus: ac eccleſiam ſancti Angeli de dicta Vrbe, cui ad præſens præeſſe dinoſceris, tibi per te quoad vixeris tenendam, regendam, & gubernandam commendamus: tibique regimen, curam, & adminiſtrationem ſancti Laurentij & ſancti Angeli eccleſiarum in ſpiritualibus & temporalibus, necnon officij huiuſmodi, cuius ratione a te fidelitatis debitæ ſolitum recepimus iuramentum, Et quod etiam per Regentem & alios miniſtros, prout alij prædictæ R. E. Vicecancellarij, qui pro tempore fuerunt, facere conſueuerunt, etiam facere & exercere poſſe volumus, liberum exercitium plenarie committimus, Ac tecum, vt eccleſiæ ſancti Laurentij præeſſe, & officium Vicecancellariatus huiuſmodi exercere, eiuſque emolumenta percipere, necnon omnibus & ſingulis priuilegijs, prærogatiuis, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indultis, conceſsionibus, & gratijs dicto Clementi prædeceſſori dum in minoribus conſtitutus eſſet, & officium prædictum obtineret, & cuicunque alteri prædictæ R. E. Vicecancellario ratione Vicecancellariatus officij, aut illius perſonæ intuitu, & alias quomodolibet tam in genere quam in ſpecie conceſsis, quorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter ac de verbo ad verbum inſertis habemus, & quibus quicunque alius eiuſdem R. E. Vicecancellarius vtebatur, potiebatur, & gaudebat, ac vti, potiri, & gaudere poterat, vti, potiri, & gaudere libere & licite valeas, auctoritate & tenore prædictis diſpenſamus, tibique pariter indulgemus. Quocirca circumſpectioni tuæ per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum tibi onus regiminis, & adminiſtrationis eccleſiæ ſancti Laurentij, & officij Vicecancellariatus omni prompta deuotione ſuſcipiens, curam, regimen, & adminiſtrationem eccleſiæ ſancti Laurentij, ac officij omni iuxta datam tibi a Domino prouidentiam ſic exercere ſtudeas ſollicite, fideliter, & prudenter, quod eccleſia, & officium prædictum, gubernatori prouido, & fructuoſo adminiſtratori gaudeant ſe commiſſa, ac optati fructus quos ſperamus ſuccedant: tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtram & dictæ ſedis benedictionem & gratiam exinde vberius conſequi merearis. Necnon dilectis filijs Capitulo, & Clericis ipſius eccleſiæ ſancti Laurentij, vt tibi in omnibus & per omnia pareant & obediant, alioquin ſententiam, ſiue pœnam quam rite tuleris in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari: Ac omnibus & ſingulis ipſius Cancellariæ officiarijs, & alijs ad quos pertinet, vt te ad dictum Vicecancellariatus officium recipiant & admittant: tibique tanquam vero dictæ R. E. Vicecancellario in omnibus ad officium ipſum ſpectantibus ſimiliter pareant & obediant, ac de iuribus, & obuentionibus, ac emolumentis conſuetis integre reſpondeant, non obſtante defectu ætatis præmiſſæ, quam ad hoc pateris in illius anno prædicto vel circa conſtitutus vt præfertur, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſancti Laurentij & ſancti Angeli eccleſiarum, ac officij Vicecancellariatus huiuſmodi necnon Collegij Cardinalium eorundem etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis, ſuper diſpoſitione officij Vicecancellariatus huiuſmodi dum pro tempore vacet certo modo in illis expreſſo facienda, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, & per modum ſtatuti perpetui, ac cum quibuſuis efficacisſimis & inſolitis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque & alijs etiam vim contractus inducentibus, decretis etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de ſimili conſilio, ac quauis conſideratione, & ex quibuſuis cauſis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan per nos & ſedem eandem conceſsis approbatis & innouatis: quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi illis nullatenus, aut non niſi cum certis ſolennitatibus, intimationibus, expreſsionibus, ac modo & forma in illis contentis derogari, vel illorum effectus impediri poſsit, eorum omnium tenores, formas, datas, & decreta in illis appoſita, ac cauſas propter quas conceſſa ſunt, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe, ac illis non obſtantibus præſentes literas, & per illas tibi factam conceſsionem eccleſiæ ſancti Laurentij, & officij huiuſmodi ſuum effectum ſortiri debere, necnon pro illorum validitate per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & diffiniri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis, aſsignationis, præfectionis, aſſumptionis, creationis, conſtitutionis, deputationis, commendæ, voluntatis, commiſsionis, diſpenſationis, indulti, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, tertio Idus Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Bulla Romæ in Cancellaria apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, die ſabbati decima quarta menſis Auguſti, Pōtificatus S. D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno primo.

Ia. Gentilis Procuſtos.

IDEM

IDEM

6

Reintegratio, & noua conceſsio libertatis mancipiorum baptizatorum ad Senatus Cameræ Vrbis officium, & illius Conſeruatores confugientium.

MOTV proprio &c. Nouimus, quod in hac alma Vrbe noſtra, quæ caput Eccleſiæ extitit, ſicut hactenus ante chriſtianam religionem totius orbis ſibi, & merito, caput obtinebat, ob reuerentiam chriſtianæ religionis aſperum ſeruitutis iugum penitus extinctum fuerit: quinimo ex cauſa prædicta mancipia quæque ad ſacri Senatus Cameræ Vrbis officium, & eiuſdem noſtræ Vrbis Conſeruatores confugientia, & libertatem acclamantia, libertatem conſequi veteri inſtituto conſueuerunt, ac forſan etiam magiſtratus præfati ex ſpeciali priuilegio Pontificali, ſeu imperiali poteſtatem mancipia huiuſmodi ab aſpero ſeruitutis nexu liberanda habeant priuilegia, quæ huiuſmodi tam temporis diuturnitate, quam etiam in Vrbis direptione deperdita eſſe potuerunt: Nos volentes dignitatem Conſeruatoriam prædictam in præmiſsis ſpeciali fauore proſequi, & ambiguitates tollere, harum ſerie, motu & ſcientia ſimilibus, de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine iuriſdictionem, poteſtatem, & facultatem, per quam mancipia quæcunque ſub iugo ſeruitutis quoquomodo obligata, ad ſacri Senatus Cameræ Vrbis officium, & pro tempore exiſtentes Vrbis Conſeruatores confugientia, & libertatem acclamantia, per eoſdem Conſeruatores libertate donari, & Romani ciues, liberique homines effici poſsint, & debeant, reintegramus. & quatenus opus ſit, de nouo damus, concedimus, & gratioſe impartimur, ita quod mancipia quæcunque ab eiſdem Conſeruatoribus liberata hactenus fuerunt, & in poſterum liberabuntur, pro liberis hominibus, & Romanis ciuibus in omnibus, & per omnia vbique habeantur, teneantur, & reputentur, & tractentur, & facultatem habeant in iudicijs ſtandi, contrahendi, & alia faciendi, ſicut cæteri ciues Romani liberi homines facere conſueuerunt, & faciunt, & ita ex nunc prout ex tunc, & e contra, libera eſſe volumus, & mandamus, ac liberamus, omni iuris cuiuslibet ſtatuti, conſuetudinum, vel aliorum contrariorum rigore penitus reiecto, irritum & inane decernimus quicquid ſcienter, vel ignoranter contra præſentium tenorem factum, & attentatum fuerit, & ab omnibus iudicibus tam ordinarijs, quam delegatis, etiam quacunque iuriſdictione fungentibus aliter iudicandi, ſententiandi, & diffiniendi poteſtate, & facultate ſublata, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtilo palatij, priuilegijs, indultis, ſtatutiſque etiam iuramento firmatis, in ſpecie vel in genere editis cum quibuſuis clauſulis, & derogatoriarum derogatorijs, & per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros etiam per literas ſub plumbo, & cum derogationibus quibuſcunque emanatis, aliſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Quibus, omnia & ſingula illorum tenores, &c. pro expreſſis habentes, & alias latiſsime extenden. derogamus.

Fiat, vt petitur. A.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum præſentium, & quod literæ etiam in forma Breuis expediri poſsint, & obſtantiæ habeantur pro expreſsis. et cum derogationibus ſolitis, & poteſtate, & facultate latius extendendis, Datum Romæ apud ſanctum Petrum, quinto Kalendas Iulij, anno primo. Fiat A.

IDEM

7

Deputatio Executorum ſuper reformatione Rom. Cu.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Sublimis Deus filium ſuum vnigenitum humanam carnem aſſumere, & in vnam ſibi copulare perſonam ideo inſtituit, vt ineffabilis vnionis illius virtute non ſolum collapſa natura repararetur, ſed ipſius ſancta Eccleſia proueheretur, & illius membra firmiſsimo quodam amoris nexu inter ſe iungerentur, ac populus Chriſtianus in concordia pacem, in ſpiritus virtute ſalutem, in charitatis vinculo gloriam adipiſceretur. Vnde nos, quibus licet immeritis Dominus vices ſuas in terris pia miſeratione committi diſpoſuit, regendæ ipſius Eccleſiæ prouidentiam nobis creditam ſalubriter exequi, & eandem Eccleſiam, quæ corpus Chriſti exiſtit, ſuo capiti Saluatori noſtro decenter famulari, ac omni macula curare plenius deſiderantes, affectibus vrgentiſsimis & grauiſsimis ſtatum ipſius Eccleſiæ & apoſtolicæ ſedis, ac peſtiferæ lutheranæ & aliarum hereſum extirpationem concernentibus generale Concilium indicere & celebrare ſtatuimus, & ad hoc proprios nuncios ad Chriſtianos principes deſtinauimus. Sed cum tam ardua res tam cito ad effectum perduci nequeat, nos dum hoc ſolicitamus almam Vrbem noſtram totius chriſtianitatis primariam, & ex qua reliqua chriſtianitas probos mores educere conſueuit, & Curiam Romanam ipſiuſque curiæ officiales ab omni abuſu, ſcelere, & praua conſuetudine corrigere & reformare decreuimus, vt propria domo mundata cæteras domos facilius purgare, & quæ in eis ſunt ad illarum gloriam & honorem diſponere valeamus. Verum cum imperfectæ naturæ ſingula nobis incumbentia negotia per nos ipſos efficere, & diuerſis alijs dictæ ſedis curis & negotijs detenti, ſoli reformationi Vrbis, & Curiæ Romanæ huiuſmodi intendere nequeamus, aliquos ex fratribus noſtris quos in partem apoſtolicæ ſollicitudinis altiſsimus euocauit, ad tam ſalubre & neceſſarium onus vna nobiſcum ſubeundum aſſumendos duximus. Ea propter venerabilẽ fratrem Ioannem Epiſcopũ Oſtienſem, Senenſem, ac dilectos filios noſtros Antoniũ ſanctæ Mariæ in trãſtyberim de ſancto Seuerino, ac Hieronymũ ſanctæ Balbinæ de Ghinucijs, & Iacobum S. Cyriaci in Thermis Simonetam titulorum presbyteros, necnon Paulum ſancti Euſtachij Diaconum de Ceſis nuncupatos, S. R. E. Cardinales, ac cum illis venerabiles fratres noſtros Chriſtophorum Caſſanenſem, Nicolaum Nimoſienſem, & Petrum Aquenſem Epiſcopos in Romana Curia reſidentes, Vrbis & Curiæ prædictarum Reformatores auctoritate apoſtolica tenore præſentium conſtituimus & deputamus, ac eiſdem Reformatoribus, & maiori parti eorum omnia & ſingula quæ in eiſdem Vrbe & Curia tam in ſpiritualibus quam temporalibus reformatione vel correctione indigere nouerint, reformandi & corrigendi, ac omnia & ſingula quæ in

præmiſsis

præmiſsis & circa ea neceſſaria eis videbuntur, ſeu quomodolibet opportuna ſtatuendi & ordinandi: Necnon ea quæ per vos ſtatui & ordinari contigerit, per ſententiæ etiam ſuſpenſionis emolumentorum officiorum, necnon priuationis beneficiorum eccleſiaſticorum, & officiorum alijſque de quibus eis videbitur cenſuras & pœnas obſeruari faciendi, contradictores quoſque & rebelles per eaſdem cenſuras & pœnas, ac alia iuris remedia, inuocato ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, compeſcendi, plenam & liberam facultatem concedimus. Diſtrictius præcipientes omnibus & ſingulis Vrbis & Curiæ præfatarum perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & auctoritatis eccleſiaſticæ vel mundanæ exiſtentibus, vt eiſdem Reformatoribus in omnibus & ſingulis, quæ pro huiuſmodi reformatione mandauerint, ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis & temporalibus quibuſcunque per ipſos Reformatores pro eorum arbitrio infligendis pareant & obediant. Ac mandantes Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, necnon ipſius vrbis Gubernatori, & in ea ac eius diſtrictu noſtro in ſpiritualibus Vicario pro tempore exiſtentibus, vt eiſdem Reformatoribus circa præmiſſa agenda & exequenda, prout requiſiti fuerint, aſsiſtant, & faueant, ac opportuna auxilia præbeant. Non obſtantibus quibuſuis priuilegijs, & indultis apoſtolicis quibuſuis, dictæ Curiæ Officialibus, ac illorum Collegijs, etiam in eorum inſtitutionibus, & alijs perſonis etiam quauis dignitate & auctoritate fungentibus, per nos & ſedem prædictam in genere & in ſpecie, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam iteratis vicibus conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiã ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, quoad præmiſſa dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, & aduerſus præſentes nemini ſuffragari poſſe volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, deputationis, conceſsionis, præcepti, mandati, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud ſanctum Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, decimo Calendas Septembris, Pontificatus noſtri anno primo.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Bulla Reformationis Romæ in Cancellaria apoſtolica anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, die Veneris vigeſima ſeptima menſis Auguſti, Pontificatus S. D. N, D. Pauli Papæ III. anno primo.

Iu. Gentilis Procuſtos.

IDEM

8

De caſalibus & prædijs ruſticis ad eccleſias, monaſteria, & pia Vrbis loca ſpectantibus.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam: Si diffuſis per orbem terrarum eccleſijs, monaſterijs, & pijs locis, apoſtolica nos deceat prouiſione conſulere, ampliori ſollicitudine eccleſijs, monaſterijs, & pijs locis in Vrbe, & eius diſtrictu conſtitutis, quorum cura ſtrictiori iure nobis imminere dignoſcitur, nos conuenit prouidere, ac illorum necnon eis præſidentium, & in eis diuinis obſequijs mancipatarum perſonarum, exciſis ab eis contentionum diſpendijs iugiter intendere Sane, cum ſicut accepimus, licet tam venerabiles fratres noſtri S. R. E. Cardinales etiam Oſtienſis & Portuenſis Epiſcopi Cathedralium, ac Presbyteri, & Diaconi baſilicæ principis Apoſtolorum & S. Ioannis Lateranenſis, ac beatæ Mariæ Maioris Archipresbyteratuum, necnon aliarum eccleſiarum quibus præſunt titulorum, & diaconiarum, quam dilecti filij ipſarum baſilicæ principis Apoſtolorum, & S. Ioannis, ac aliarum eccleſiarum prædictarum Capitula, necnon vniuerſorũ Monaſteriorum quorumuis ordinum Abbates, & Conuentus, alijque Clerici ſæculares beneficia eccleſiaſtia cũ cura, & ſine cura, in Vrbe conſiſtentia obtinentes, ac piorum locorũ Rectores, Gubernatores, ſiue Adminiſtratores, tenuras, ſiue caſalia, & alia prædia ruſtica ad eccleſias, archipresbyteratus, titulos, & diacoñias, necnon monaſteria, & menſas, tam Capitulares, quam Conuentuales, ac alia beneficia, & pia loca ipſius Vrbis ſpectantia, etiã ad longum tempus, vel alias pro annuis affictibus, ſiue reſponſionibus arrendari, ſeu in affictum concedi, vel locari ſolita, antiquis, ſiue tunc inſtantibus illorum Colonis, aut Inquilinis, vel alias ea tenentibus non interpellatis, ſiue requiſitis alijs nouis Inquilinis, Colonis, ſiue alias nouiter conducere volentibus, cum pactis, & conditionibus de & pro quibus ſuam, ac eccleſiarum, menſarum, archipresbyteratuum, titulorum, beneficiorũ, & piorum locorum prædictorum conditionem efficere poſsint meliorem, arrendare, & locare, ac in affictum, & alias concedere conſueuerint: ac arrendationes, locationes, & conceſsiones huiuſmodi, etiam inſcijs, imò etiam inuitis antiquis Colonis, ſiue Inquilinis effectum habuerint, & ſortitæ fuerint: nihilominus a nonnullis dicatur prætendi, & aſſeri arrendationes, ſiue locationes, & in affictum conceſsiones, de tenutis, ſiue caſalibus, & prædijs prædictis antiquis, ſiue tunc inſtantibus Colonis, vel Inquilinis, & alias tenentibus prædictis non requiſitis factas, non ſolum nullas, & inualidas exiſtere, ſed prout in palatijs, & domibus ipſius Vrbis, & alijs prædijs vrbanis receptum, ſiue ſtatutum eſſe dicitur, hoc etiam in ipſis tenutis, ſeu caſalibus, & prædijs obſeruari ſolitum eſſe, & obſeruari debere, videlicet quod tales nouæ arrendationes, ſiue locationes, & in affictum conceſsiones, eiſdem nouis Inquilinis, ſiue Colonis non interpellatis, ſiue requiſitis antiquis, ſiue tunc inſtantibus Colonis, ſiue Inqulinis factæ pro eiſdem pretijs, pactis, & conditionibus, eis illa acceptantibus, & habere volentibus, antiquis Colonis, vel Inquilinis cenſeantur, & intelligantur factæ. Ac propterea etiam ſuper arrendationibus, ſiue locationibus, & conceſsionibus huiuſmodi, nouis Inquilinis factis dictis antiquis non interpellatis, inter ipſos antiquos, & nouos Colonos, ſiue Inquilinos, ſeu Conductores quæſtiones quandoque exortæ fuerint, & indies oriantur, ac in futurum maiores oriri formidentur: Nos quæſtionum huiuſmodi materiam ſuccindere, & penitus amputare volentes, ex certa noſtra ſcientia, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione, pro potioris cautelæ ſuffragio, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero tam ipſi Epiſcopi, & alij presbyteri, ac Diaconi Cardinales, quam Abbates, & alij ec-

cleſiarum Prælati,necnon quarumcunque eccleſiarum Capitula, & quorumuis ordinum Monaſteriorum Vrbis huiuſmodi, etiam conuentus, & Clerici in eadem Vrbe beneficia eccleſiaſtica obtinentes, necnon piorum locorum Rectores, & Adminiſtratores de tenutis, caſalibus, prædijs, & alijs immobilibus bonis, & prædijs ruſticis in dictæ Vrbis territorio, ſeu diſtrictu exiſtentibus antiquis Colonis, ſiue Inquilinis, vel alijs ea tenentibus non requiſitis, nec interpellatis, nouos arrendatores, ſeu conceſsiones, & in affictum locationes, nouis affictuarijs, ſiue conductoribus, & habere volentibus pro pretio, & cum pactis, ſiue conditionibus de hac, pro quo vel quibus ſuam & eccleſiarum, menſarum, monaſteriorum, archipresbyteratuum, titulorum, diaconiarum, beneficiorum prædictorum, conditionem efficere potuerit meliorem, ad annum, vel aliud tempus, ita tamen, quod ſi agatur de maiori tempore quo ex diſpoſitione iuris, vel ſacris conſtitutionibus concedatur licentia, deſuper a ſede apoſtolica habeatur, dare, & concedere, ipſoſque nouos affictuarios, ſiue conductores capere, recipere, & habere, ac aſſequi poſſe, nec nouæ arrendationes, conceſsiones, & locationes huiuſmodi ipſis antiquis, ſiue tunc inſtantibus Colonis, aut Inquilinis, vel tenentibus, cenſeantur, vel ſint factæ, ſed ipſi antiqui Coloni, ſiue Inquilini, & alij tentores, finitis temporibus ſuarum arrendationum, ſiue locationum, & conceſsionum a tenutis, ſiue caſalibus, & alijs prædijs prædictis, ſint ipſo facto omnino excluſi. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Ac volentes præſentes, vt illæ omnibus innoteſcant, in acie Campi Floræ, & baſilicæ principis Apoſtolorum, ac eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis prædictarum, necnon Cancellariæ apoſtolicæ valuis, per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, ac omnes & ſingulos arctare, & afficere, ac ſi eis ſingulariter, & perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo &c. ſtatuti, ordinationis, decreti, & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto, tertio decimo Kalendas Septempris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

IDEM

9

Confirmatio litterarum Clementis VII. ſuper erectione monaſterij Conuertitarum de Vrbe.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Prouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuum cuilibet conſeruetur. Hinc eſt quod nos tenorem quarundem literarum fe. re. Clementis Papæ VII. prædeceſſoris noſtri in regiſtro ipſius prædeceſſoris repertum, pro eo quod ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum prioriſſæ, & conuentus monaſterij monialium Conuertitarum nuncupatarum Beatæ Mariæ Magdalenæ de Vrbe, ordinis ſancti Auguſtini ipſæ huiuſmodi tenore indigent, ex regiſtro ipſo de verbo ad verbum transcribi, ac ad ipſarum prioriſſæ & conuentus inſtantiam,

Literas Clementis habes ſup. fo. 180. nu. 9.

præſentibus inſeri fecimus, quæ talis eſt, Clemens Epiſcopus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ex corpore & anima conſtet homo, & nobilitate ſubiecti actionis nobilitas menſuretur, Chriſtus quod Saluator noſter teſtatus fuerit, gaudium eſſe in cœlo maius ſuper vno peccatore pœnitentiam agente, quam ſuper nonagintanouem iuſtis qui non indigent pœnitentia &c. Cæterum vt earundem literarum tenor prædictus ſic inſertus omnimodam rei ſeu facti certitudinem faciat, apoſtolica auctoritate decernimus, vt illud idem robur, eandem vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales literæ ſupradictæ, ac eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quandocunq; & vbicunque ſiue in iudicio, ſiue alibi vbi fuerit exhibitus vel oſtenſus in omnibus, quæ adhiberetur eiſdem originalibus literis ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum cuiquam ius de nouo acquiri volumus, ſed antiquum tantummodo conſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti & voluntatis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, octauo kalen. Maij, Pontificatus noſtri anno tertio.

F. de Miranda.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Indictione decima, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno eius tertio, Die vero vigeſima ſeptima menſis Septembris præſentes retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, per me Medardum Nicolai præliban Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſ.

IDEM

10

De confirmatione reintegrationis, ac reformationis iuriſdictionis Curiæ Capitolinæ.

PAVLVS Papa III. Cum paſtorali incumbat officio gregem ſibi a domino commiſſum ſecundum iuris tramites, & iuxta facti exigentiam vigili cura gubernare, abuſioneſque & prauas corruptelas introductas pro poſſe tollere, quemcunque in ſua iuriſdictione conſeruare, & manutenere: Nuper deuenit ad aures noſtras, quod Statuta Vrbis, nouæ reformationes, ac priuilegia a Romanis Pontificibus conceſſa, maxime circa cognitionem, & deciſionem cauſarum, in pluribus violantur, & per prauas abuſiones, & corruptelas quotidie abutuntur, quo fit vt inter Romanos ciues non ſolum in Curiæ Capitolij, ſed in diuerſis Vrbis Tribunalibus litigatur, non abſque eiuſdem Populi notabili damno, & iactura, ac quod in eadem Curia Capitolij, & Tribunalibus dictæ Curiæ contra formam dictorum Statutorum, & nouarum reformationum plurimi fiunt exceſſus, etiam qui forſan, non ſine animi noſtri diſplicentia, & litigantium diſpendio, aliquæ fiunt extorſiones. Nos, qui præfatum Populum

pulum paterna affectione diligimus, etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigia imitantes, eiuſdem indemnitati prouidere cupientes, Motu proprio, & non ad alicuius ſuper hoc nobis porrectæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, & de poteſtatis plenitudine, Statuta, & nouas reformationes Vrbis, priuilegia, literaſque apoſtolicas, eidem Populo Romano conceſſa, & conceſſas, cum omnium & ſingulorum iuris, & facti defectuum, ſi qui forſan interueniſſent, ſuppletione, auctoritate noſtra, & ſedis apoſtolicæ confirmamus, & comprobamus, ac quatenus opus ſit innouamus, & de nouo concedimus, ac omnia & ſingula in ſingulis ſtatutis, priuilegijs, reformationibus, literis, & decretis huiuſmodi contenta, perpetuis futuris temporibus, a quibuſuis Romanæ Curiæ iudicibus eccleſiaſticis, & ſecularibus, tam ordinarijs, quam delegatis, ſeu quauis alia iuriſdictione, ſeu notione fungantur, inter perſonas eidem foro Capitolino ſecundum formam Statutorum, nouarũ reformationum, & literarum prædictarum, quocunque abuſu, corruptela, vſu contrario, diſſuetudine, contraria conſuetudine, aut quod vſu recepta non ſint, non obſtantibus tenaciter & inuiolabiliter obſeruari volumus, & mandamus, dictumque Populum ad iuriſdictionem dictæ Curiæ Capitolinæ, etiam iuxta literas, etiam in forma Breuis, ſuper diſtinctione iuriſdictionum Tribunalium Vrbis, ac reintegratoria, & confirmatoria Statutorum, & nouarum reformationum prædictarum, eidem Populo Romano per quoſcunque Romanos Pontifices, & præſertim fe. re. Iulium II. & Leonem X. prædeceſſores noſtros conceſſas, & emanatas in omnibus, & per omnia reintegramus. Necnon citationes in cauſis in dicta Curia ordinarie inchoatis, & inchoandis, etiã ſi lite pendente in cauſis huiuſmodi commiſſiones aliquæ eiſdem Iudicibus, & Tribunalium eiuſdem Curiæ Magiſtratibus, Officialibus quibuſcunque præſentatæ fuiſſent, & in futurum præſentarentur, etiam per mandatarios dictæ Curiæ fieri poſſe impune decernimus, & mandamus, Statuta, nouaſq; reformationes, & literas huiuſmodi, cum omnibus & ſingulis clauſulis, derogationibus, & pœnis in eiſdem contentis, quatenus opus ſit innouamus, & de nouo concedimus; tenoreſque ſingularum literarum prædictarum, etiam in forma breuis, tam per Iulium II. quam Leonem X. prædeceſſores noſtros, vt præmittitur conceſſarum, & emanatarum pro expreſſis haberi volumus, & mandamus, ac ſi illarum tenor de verbo ad verbum præſentibus noſtris gratioſis literis inſertus eſſet. Necnon motu, & ſcientia ſimilibus dilectis filijs Laurentio Verſo noſtro vtriuſque ſignaturæ Referendario, Syllegorio Proconſulibus, Theodoro de Gualderonibus, & Euangeliſta de Ceccharellis Correctoribus Collegij Aduocatorum Procuratorum, & Notariorum Curiæ Capitolinæ, & alijs eiuſdem Collegij pro tempore exiſtentibus Officialibus poteſtatem, & iuriſdictionem perſonas dicto Collegio ſubiectas inobedientes, tranſgreſſores, rebelles, & contra formam Statutorum, nouarum reformationum, & ordinationum earundem factarum, & faciendarum venire, auſu temerario, non erubeſcentes, pecuniarijs pœnis eorum arbitrio moderandis, mulctandi, eorumque Collegio ſeu Cameræ Vrbis, coniunctim, vel diuiſim, prout eis videbitur, applicandis, & irremiſſibiliter exigendis, abſque ſpe gratiæ, ſeu remiſſionis, niſi a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris gratioſe obtentæ, damus, concedimus, & gratioſe impartimur. Et ita quoad omnia & ſingula præmiſſa per quoſcunque Romanæ Curiæ iudices, tam ordinarios, quam delegatos, tam eccleſiaſticos, quam ſæculares, iudicari, & diffiniri debere mandamus. Sublata eis aliter iudicandi, interpretandi, & diffiniendi poteſtate, irritum, & inane decernentes quicquid in contrarium contigerit attentari. Mandantes dilectis filijs Senatori, & Conſeruatoribus Vrbis etiam pro tempore exiſtentibus, coniunctim, vel diuiſim, tam ex officio quam ad cuiuſuis reclamantis perſonæ inſtantiam, præmiſſa omnia, & ſingula, ac in ſingulis ſtatutis, reformationibus, & priuilegijs huiuſmodi contenta, omnibus iuris, & facti remedijs opportunis, etiam cum pœnarũ eorum, ſeu eorum alicuius arbitrio, comminationis exactionis, etiam adhibita, quatenus expediat, manu militari, pro conſeruatione, & manutentione omnium, & ſingulorum obſeruari mandent, & faciant cum effectu, omni penitus exceptione, & appellatione remotis. Non obſtantibus quibuſuis Tribunalium Vrbis, Magiſtratuum, Collegiorum, & Officiorum priuilegijs, literis, & indultis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis tam in ſpecie, quam in genere editis, etiam ſi ſub plumbo, aut in forma breuis, tam per nos, quam quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, etiamque pœnarum comminatione, etiamque ſi illis caueretur, quod illis aut eorundem alterius non cenſeretur quoquomodo derogatum, niſi illarum tenor de verbo ad verbum inſertus foret, aut de eis expreſſa, & ſpecifica fieret mentio, etiam quod caueretur in illis, quod quotieſcunque illis derogatum eſſet, eo illico cenſerentur reuocatæ, quarum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, & illis quibuſcunque, pro hac vice duntaxat derogantes, alijſq; conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Fiat, vt petitur. A.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum præſentium, & quod pro præſentis motus proprij confirmatione approbatione, reintegratione, & conceſsione, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, attento quod in Vrbe, & pro Populo Romano & quod etiam literæ ſub annulo noſtro Piſcatorio expediri poſsint, & cum defectuum tam iuris, quam facti, ſi qui ſint, ſuppletione, & quod obſtantiæ omnes habeantur pro expreſsis, & cum opportuna derogatione omnium, & ſingulorum in contrarium facientium, & cũ iuriſdictione, facultate, & poteſtate dictis officialibus, vt præmittitur, data, & conceſſa, & cum poteſtate extendendi latiſsime cum omnibus clauſulis neceſſarijs, & opportunis. Et ſolum de confirmatione ſtatutorum, & nouarum reformationum alias confirmatorum & ordinationum Iulij de cognoſcendis cauſis Romana in Curia Capitolij, prout in ſuo Motu proprio, & de citationibus exequendis per mandatarios, vt ſupra, & de facultate proconſulibus, & correctoribus, quoad ea tantum, quæ reſpiciunt exercitium notariorum, & aliorum miniſtrorum iudicialium eis ſubiectorum, & de mandato faciendis præmiſſa obſeruari, dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario noſtro.

Fiat. A.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Decimo kalendas Octobris anno tertio.

IDEM

11

Confirmatio & innouatio priuilegiorum &c. per prædeceſſores ſuos cauſarum palatij apoſtolici Auditoribus & eorum Locatenentibus conceſſorum.

Literas Clementis habes ſup pa. 184. nu. 10.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis conſueta benignitas, ea quæ per prædeceſſores ſuos præſertim perſonarum ſibi & apoſtolicæ ſedi continuos labores impendentium commodum & vtilitatem concernentia conceſſa ſunt, vt firma perpetuo & illibata perſiſtant, libenter approbat, prout in domino ſalubriter conſpicit expedire. Dudum ſiquidem fe. re. Iulius II. Leo X & Clemens VII. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, Dilectis filijs cauſarum palatij apoſtolici Auditoribus, & eorum Locatenentibus tunc & pro tempore exiſtentibus, & eorum Collegio diuerſa priuilegia, conceſsiones, exemptiones, antelationes, prærogatiuas, facultates, gratias, & indulta tunc expreſſa gratioſe conceſſerunt, & approbarunt. Nos dignum quin potius debitum cenſentes dictos Auditores & Locatenentes qui pro publica vtilitate quotidie & inceſſanter inuigilant, & in iuſtitia perſonis ad ſedem ipſam ex omnibus mundi partibus confluentibus, miniſtranda immenſos labores ſuſtinent, pro eorundem laborum remuneratione illorum exigentibus meritis, & vt commodius ſe alere & ſuſtentare valeant, non minoribus gratijs & prærogatiuis quam a dictis prædeceſſoribus noſtris reportarunt, eos proſequi volentes, Motu proprio, non ad ipſorum Auditorum, ſeu Locatenentium vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatę petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, antellationes, prærogatiuas, conceſsiones, gratias, facultates, litteras, & indulta huiuſmodi per dictos, & alios noſtros prædeceſſores eiſdem Auditoribus & Locatenentibus, ac eorum ſingulis in genere vel in ſpecie conceſſa quæcunque, quotcunque, & qualiacunque ſint, ac cuiuſcunque tenoris & continentiæ exiſtant, quorum omnium formas & tenores, ac ſi de verbo ad verbũ insererentur præſentibus pro expreſsis habentes, cum omnibus & ſingulis derogationibus, decretis, & clauſulis in eis contentis, in omnibus & per omnia auctoritate apoſtolica tenore præſentium confirmamus & innouamus, illaque ſibi & eorum cuilibet, & prout dicti & alij prædeceſſores conceſſerunt, de nouo pro potiori cautela concedimus & indulgemus, ac priuilegia & gratias dilectis filijs Referendarijs noſtris ſeu eorum Collegio conceſſa & in poſterum concedenda, illa pro ſufficienter expreſsis habentes, cum eiſdem Auditoribus & Locatenentibus ac eorum Collegio auctoritate & tenore præmiſsis communicamus, ſeu illa de nouo eis concedimus, ac præſentes litteras & in eis contenta quæcunque ſub cuiuſuis ſuſpenſionibus, derogationibus, & reuocationibus in contrarium factis, & faciendis minime comprehendi, neque illis derogari poſſe, niſi eorundem Auditorum & Locatenentiũ ad id expreſſus acceſſerit aſſenſus, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Quocirca pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, & Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, ac in Vrbe in ſpiritualibus Vicario per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes litteras & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Auditorum & Locatenentium ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos & eorum quemlibet confirmatione, innouatione, conceſsione, indulto, communicatione, & decreto, ac alijs præmiſsis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas & alia iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis editis & edendis etiam perpetuis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis, gratijs & conceſsionibus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem eandem ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam iteratis vicibus quibuſcunque quocunque nomine nuncupentur, & dignitate ſeu maioritate præfulgeant, in genere vel in ſpecie, & ſeu eorũ Collegijs conceſsis & approbatis & innouatis, ac in poſterum concedendis, approbandis, & innouandis. quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa mentio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur expreſſe quod illis nullatenus derogari poſsit, illorumque omnium tenores pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie motu & ſcientia ſimilibus derogamus, necnon omnibus illis quæ in litteris eiſdem Auditoribus & Locatenentibus ſeu eorum Collegio conceſſa voluerunt dicti prædeceſſores non obſtare, quæ pro repetitis habeantur, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula loca in quibus de eiſdem fides forſan facienda eſſet deferri, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ, apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris die decimaſeptima Auguſti, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri anno tertio.

IDEM

12

Confirmatio litterarum Clementis VII. exemptionis a ſolutione gabellarum pro cauſarum palatij apoſtolici Auditoribus & eorum Locatenentibus.

PAVLVS Papa III. Attendentes continuos labores quos dilecti filij cauſarum palatij apoſtolici Auditores, & eorum Locatenentes pro adminiſtranda iuſtitia perſonis ad ſedem apoſtolicam ex omnibus mundi partibus confluentibus, ac in cauſis coram eis pro tempore vertentibus iugiter perferunt, ac propterea dignum reputamus vt illis gratioſos fauores & opportuna commoditatis auxilia impendamus. Volentes igitur eos ſpiritualibus fauoribus & gratijs proſequi, motu proprio,

prio, ac ex certa ſcientia noſtra eiſdem Auditoribus & Locatenentibus quos ſicut accepimus fe. re. Clemens Papa VII. prædeceſſor noſter inter alia priuilegia illis conceſſa a ſolutione & exactione quarumcunque gabellarum & onerum liberauit & exemit, vt priuilegij huiuſmodi plenarum conſequantur, effectum quod ipſi & eorum quilibet ad noſtrum & apoſtolicæ ſedis beneplacitū ſingulis annis pro eorum vſu & victu quindecim vegetes cuiuſcunque qualitatis vini quandocunque illis placuerit abſque alicuius dohanæ ſeu gabellæ, ac aliorum onerum ſolutione, ex Ripa ſeu aliunde percipere & habere libere & licite valeant, auctoritate apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia indulgemus, ac licentiam & facultatem concedimus. Mandantes nihilominus modernis ac pro tēpore exiſtentibus Camerario noſtro, & domus noſtræ magiſtro, ac Clericis Cameræ apoſtolicæ & dohanerijs, omnibuſque & ſingulis dohanæ noſtræ officialibus, ac alijs ad quos quomodo libet ſpectat in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excōmunicationis latæ ſententiæ pœna, quam ſi contrafecerint illos eo ipſo incurrere volumus, quatenus de cætero in perpetuum, ſingulis Auditoribus & Locatenentibus prædictis quolibet anno quindecim vegetes vini huiuſmodi abſque aliqua gabellæ ſeu dohanæ, ac onerum ſolutione & gratis quandocunque ab eiſdem Auditoribus ſeu eorum aliquo requiſiti fuerint, tradant & tradi faciant nec ab eis aliquid præmiſſorum occaſione exigant ſeu exigere præſumant, ac illis [& eorum cuilibet quoties opportunū fuerit mandata ad id neceſſaria expediant & expediri faciant, omni mora et exceptione ceſſantibus, & per eos ad quos ſpectat ſub pœnis etiam pecuniarijs eorum arbitrio imponendis obſeruari faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac locationibus etiam apoſtolica auctoritate factis & faciendis ſtatutis & conſuetudinibus etiam iuramento &c. roboratis, priuilegijs quoque indultis & litteris apoſtolicis Camerario, Magiſtro, dohanerijs, & officialibus, & dohanæ huiuſmodi ac quibuſuis alijs locis, ac perſonis cuiuſcunque conditionis gradus &c. exiſtentibus, etiam motu ſimili, ac alias ſub quibuſuis tenoribus & formis &c. conceſsis & concedendis, quibus latiſsime extenden. motu ſimili derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis. Volumus autem quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique tam in iudicio quam extra fidem faciat regula contraria non obſtante.

Placet & ita motu proprio mandamus. A.

Habes ſup. pag. 184. num. 10.

IDEM

13

Facultas Auditoris Cmeræ.

PAVLVS Papa III. Dilecto filio Magiſtro Petro Paulo Pariſio clerico Cuſentino Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ Generali Auditori, Notario, noſtro V. I. Doctori Salutem & apoſtolicam benedictionem. Grata deuotionis obſequia quæ nobis, & apoſtolicæ ſedi hactenus impendiſti, & adhuc ſollicitis ſtudijs impendere non deſiſtis, necnon pollens literarum ſcientia, aliaque multiplicum virtutum merita, quibus perſonam tuam nouimus inſignitam, merito promerentur, vt te amplioribus fauoribus, & gratijs proſequamur. Dudum ſiquidem officio generalis Audientiæ, ſeu auditoriatus Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ, certo tunc expreſſo modo vacante, nos illud ſic vacans, cum omnibus & ſingulis illius honoribus, oneribus, & emolumentis conſuetis, tibi per alias noſtras literas conceſsimus, & aſsignauimus, ac te ad officium huiuſmodi, ac honores, onera, & emolumenta prædicta admiſimus, & admittendum fore decreuimus: Tibique inter alia, per te, vel alium, ſeu alios, quos in Locumtenentes, ſeu Vicegerentes tuos, quoties tibi placeret, pro tempore deputares; ac omnes, & ſingulas, tam ciuiles, quam criminales, & mixtas, ſpirituales, eccleſiaſticas, & perſonas, ac alias quaſcunque cauſas, etiam tunc expreſſo modo qualificatas, eas videlicet, in quibus non ageretur de maiori ſumma quinquaginta Florenorum auri de Camera, aut re, illius ſummæ verum valorem non excedente, ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola rei & facti veritate inſpecta, nulliſque terminis ſeruatis, etiam qui de ſtilo, aut ordinatione palatij apoſtolici, vel alias ſeruati erant ſoliti, alias vero cauſas more ſolito, audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, plenam, & liberam conceſsimus facultatem, prout in eiſdem literis plenius continetur. Nos igitur, ad ea quæ in tuo auditorio litigantium commoditatem concernunt, intendere, teque præmiſſorum obſequiorum & meritorum tuorum intuitu amplioris gratiæ fauore proſequi volentes, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, facultatem, cauſas quinquaginta florenorum huiuſmodi non excedentes, ſummarie, vt præmittitur, per te, vel alium, ſeu alios, vt præfertur, audiendi, tibi conceſſam, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, literas prædictas, quarum tenores præſentibus pro expreſsis haberi volumus, ad hoc, & quaſcunque etiam cauſas, vt in prædictis literis qualificatas, ſummam, aut verum valorem quinquaginta florenorum huiuſmodi excedentes, dummodo ſummam aut verum valorem centum florenorum ſimilium non excedant, per te, vel Locumtenentes ſeu Vicegerentes tuos præfatos, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola rei & facti veritate inſpecta, alias, iuxta ipſarū literarum continentiam, & tenorem, audire, cognoſcere, decidere, & terminare, libere & licite valeas, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, extendimus & ampliamus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac dicti officij ſtatutis, & conſuetudinibus, fundationeque, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, & alias quomodolibet conceſsis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, ſpecialem oporteret fieri mentionem, illorum tenores, continentias, & formas, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, quatenus in aliquo obſtare viderentur, ſpecialiter & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ in dictis noſtris literis volumus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, Die vltima Octobris milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri anno tertio.

Fabius Vigil.

IDEM.

14

De poteſtate Reuerendiſs. D. Almæ Vrbis Legati de latere.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Vincentio tt. S. Mariæ Transtiberim Preſbytero Card. Neapolitano nuncupato, in Vrbe, eiusque territorio, & diſtrictu noſtro, & Apoſtolicæ ſedis Legato ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Licet poteſtatis plenitudo deſuper nobis commiſſa ſit, & vniuerſi gregis dominici, diuina diſponente clementia, curam habeamus, finem tamen humanæ poſsibilitatis excedere non valentes, conſiderantesque, quod circa ſingula per noſmetipſos Apoſtolicæ ſeruitutis debitum abſoluere non poſſumus, nonnunquam aliquos, & præcipue S. R. R. Cardinales in ſolicitudini partem aſſumimus, vt ipſis vices noſtras ſupplentibus, miniſterium nobis deſuper commiſſum, fauente pietate ſuperna, facilius, efficacius, & ſalubrius exequamur. Et quamuis ad cunctorum Chriſtifidelium prouincias, ciuitates, & loca paternum ſtudium, & diligentiam adhibeamus, ad Almam Vrbem tamen noſtram aciem noſtræ conſiderationis paternis affectibus dirigentes, illam, ciues, incolas, & habitatores eiuſdem, tanquam peculiares filios, & deuotos, diligentiori cura intuemur, & ſuper eorum felici regimine, pacifico, & tranquillo deſiderantes ſpecialiter prouidere, vt præſeruentur a noxijs, & optatis perfruantur incrementis. Cum itaque nos, pro nonnullis arduis, & vrgentibus negotijs orthodoxæ fidei, ac publicum Reipublicæ Chriſtianæ commodum concernentibus, ab ipſa Vrbe ad aliquod tempus diſcedere, & ad ciuitatem noſtram Placentiam, Prouinciæ Mediolan. nos conferre, & dimiſsis in eadem Vrbe Palatij noſtri, & Curiæ Cam. Apoſt. Cauſarum audientijs, necnon Gubernatore, ſeu Vicecamerario, ac Vicario, ſeu eius Locumtenente & Senatore, ac alijs eiuſdem Vrbis officialibus, Cancellariam noſtram, cum Plumbo, Capella, & nonnullis eiuſdem Cancellariæ, & Cu. Rom. Officialibus nobiſcum ducere intendamus: Nos volentes interim bono, & felici Vrbis, & Rom. Cur. prædictarum regimini prouidere, & potiſsimum ad te, quem etiam in magnis, & arduis ſacroſanctæ Rom. Eccleſiæ negotijs verſatum, eximia probitate, & fidelitate, rerumque gerendarum experientia, & præcipua prudentia, ac integritate comprobatum habemus, mentem noſtram conuertentes, ac ſperantes, quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, gratia tibi aſsiſtente diuina, circumſpecte, prudenter, iuſte, & fideliter exequeris: Te in Vrbe prædicta, eiuſque territorio, & diſtrictu, ac terris, & locis illi adiacentibus, noſtrum, & dictæ ſedis Legatum de latere in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem, de venerabilium fratrum noſtrorum aliorum S. R. E. Card. conſilio, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, vſque ad beneplacitum, vel ad eandem Vrbem reditum noſtrum dumtaxat, creamus, conſtituimus, & etiam deputamus. Dantes tibi harum ſerie pariter & concedentes plenam, liberam, & omnimodam poteſtatem & facultatem ac auctoritatem Vrbem, & loca prædicta cum eorum territorijs, diſtrictibus, & pertinentijs, necnon perſonas, ciues, habitatores, etiam Curiales, & ipſam Rom. Curiam ſequentes, ſeu ad eandem vndecunque venientes, dum in ea fuerint, ſeu in ea degentes, & incolas eiuſdem, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, dignitatis, etiam pontificalis, fuerint, ac eiuſdem Rom. Cur. Officiales exiſtant, etiam ſi ſe exemptos a quocunque Legationis officio prætenderent, noſtro, & dictæ Rom. Eccleſiæ nomine gubernandi, regendi, & adminiſtrandi, prout cæleſtis gratiæ infuſio, & tua prudentia perſuadebunt, reformandi, & corrigendi, occupata recuperandi, necnon illa, & alia deformata in priſtinum, & debitum ſtatum reducendi, & iuriſdictionem omnimodam exercendi, ciuiles, & criminales, eccleſiaſticas, & ſpirituales, & ſuper quibuſcunque monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, canonicatibus, & præbendis, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, cæteriſque beneficijs eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumcunque ordinum regularibus, & profanas ad forum eccleſiaſticum quocunque iure ſpectantes, ac mixtas quaſcunque, tam in dominio noſtro, quam extra, per appellationes extraiudiciales, vel generales querelas, etiam non obſtante, quod ad ipſam Rom. Curiam legitime deuolutæ, aut in illa de iuris neceſſitate tractandæ, ſeu finiendæ non exiſtant, illarumque, & etiam aliorum quorumcunque, & quibuſcunque iudicibus eccleſiaſticis, & ſæcularibus, quacunque auctoritate, dignitate ſeu præeminentia fulcitis, ad nos, & Rom. Curiam, ac ſedem huiuſmodi, & pro quibuſcunque grauaminibus, vel diffinitiuis ſententijs pro tempore interpoſitis, primarum, & ſecundarum, ac vlteriorum appellationum cauſas, vna cũ negotio principali, coniunctim, vel diuiſim, vel aliàs, prout tibi viſum fuerit, ac omnibus & ſingulis earũ incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, in eadem Vrbe, & extra locorum, præterquam in quibus cum noſtra curia reſidebimus, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicii ſola facti veritate inſpecta alias iuxta caluum, & prout tibi videbitur, etiam cum poteſtate citandi in eadem Curia Rom. etiam extra eã, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, ac inhiben. quibus, & quotiens fuerit inhibendum, audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas committen. Et pari modo inter Auditores dicti Palatij noſtri, ſeu eorum Locatenen. diſtribui (vt moris eſt) facien. & per ſignaturam nomine noſtro, videlicet, ſi illæ iudicibus in Rom. Curia per hæc verba, videlicet, Placet D. N. Papæ. Si vero extra eam, præterquam vbi nos fuerimus, dirigendæ, per Conceſſum in præſentia D. N. Papæ, ſignan. Ac omnia & ſingula per ſignaturam iuſtitiæ concedi, & committi ſolita concedere, & etiam eiſdem Auditoribus, & & Locatenen. ſeu alijs quibuſcunque Prælatis, vel iudicibus, tam in Rom. Curia, quam extra eam committendi, ſeu per te, vel alium, ſeu alios audiendi, cognoſcendi, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, vt præfertur, etiam reiteratione terminorum ex ſtylo Curiæ, ſeu natura, obſeruari conſuetorum, ac etiã illorum omiſsione, illasque decidendi, & terminandi, cauſasque ipſas quando tibi placuerit, ab illis, quibus commiſſæ fuerint, tam in dicta Curia, quam extra, auocandi, & alijs etiam committendi, & quaſcunque ſententias per te, ſeu etiam alios iudices quoſcunque latas, tam in Rom. Curia, quam extra eam, etiam ſi in rem tranſiuerint iudicatam, executioni debitæ demandandi, cum decreto literarum executorialium, ſeu mandati executiui, etiam cum inuocatione brachii ſæcularis, nullitates proceſſuum, actorum, geſtorum, & ſententiarum, tollendi, & finiendi, ac reſtitutionem in integrum aduerſus rem iudicatam, etiam ſi tres ſententiæ conformes latæ fuerint, etiam gratioſe concedendi, dictarum cauſarum cognitionem, terminationem, & exe-

cutionem,

cutionem, ac curſum inſtantiarum, vel etiam fatalium ſuſpendendi, ac reſtitutionem ad illa etiam concedendi. Necnon conſtitutionibus fe. rec. Bonifacij Papæ VIII prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus, non tribus dietis, & alijs per ſignaturam iuſtitiæ derogari ſolitis, & etiam quibuſuis priuilegijs, & indultis, tam Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, quam alijs ordinarijs iudicibus dictæ Vrbis, etiam per nos conceſsis, & approbatis, etiam quod illi, niſi per ſignaturam manu noſtra, & motu proprio conceſsis derogari non poſsit, diſponentibus & hactenus obſeruatis, ſpecialiter, & expreſſe derogandi. Necnon ſi neceſſarium fore conſpexeris, vnum, vel duos ſignaturæ duntaxat Referendarios, quos malueris, & ad hoc vtiles & idoneos eſſe cognoueris, qui commiſsiones iuſtitiæ huiuſmodi referendariare, & in ſignatura per te facienda tibi aſsiſtere, ac illi intereſſe licite valeant, durante legatione tua tantum, deputandi, & alia quæ S. R. E. Cardinales, qui hactenus ſignaturam iuſtitiæ habuerunt, & dictæ Vrbis Legati facere, & exercere potuerunt, & debuerunt, faciendi, & exercendi, omniaque & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & ordinum quorumcunque regularia, etiam ſi dignitates, etiam maiores, & principales fuerint, & ad illa conſueuerint, qui per electionem, aut alium modum aſſumi, intra limites tuæ legationis conſiſtentia, baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Lateranenſis & beatæ Mariæ Maioris eccleſiarum canonicatibus, & præbendis, & illis, quæ ad collationem alicuius ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus præfatis, reſpectu Epiſcopatuum, titulorum ſuorum presbyteralium, aut diaconalium, vel alias quocunque modo pertinent duntaxat exceptis: Ac quorumcunque familiarium tuorum continuorum commenſalium nunc, & pro tempore exiſtentium, etiam ſi ab ipſa familiaritate receſsiſſent, & in quibuſcunque prouincijs, ſeu locis conſiſtant benefi. ia eccleſiaſtica, etiam ſi diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias, ex quauis cauſa etiam de neceſsitate exprimenda, præterquam familiaritatis noſtræ, aut quo ad ea, quæ ad diſpoſitionem tuam, ratione eccleſiarum, vel beneficiorum tuorum non pertinent, alicuius Cardinalis viuentis generaliter reſeruata, ſeu ex quauis generali reſeruatione affecta fuerint, cum illa per ceſſus, vel deceſſus, aut alias, quauis dimiſsione illa nunc, & pro tempore obtinentium, etiam ſi, vt præfertur, reſeruata fuerint, dummodo etiam illorum commendis ceſſantibus, vel vnionibus temporalibus diſſolutis, vel alias quocunque modo vacare contigerit, quibuſuis perſonis, de quibus tibi videbitur, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinen. & expectan. Necnon & ſi extra limites tuæ legationis beneficia aliqua, vt ſupra, qualificata, in ciuitatibus, diœceſibus, & locis per duas dietas dictæ Vrbi propinquis vacauerint, etiam ſi, vt præfertur, reſeruata fuerint, dummodo alicuius ipſorum beneficiorum reſeruatorum, præterquam ex familiaritate noſtra, in dictis ciuitatibus, & diœceſibus vacan. huiuſmodi fructus, reditus, & prouentus, ſummam, ſeu valorem annuum ſecundum communem æſtimationem viginti quatuor florenorum auri de Camera non excedant, perſonis idoneis per te eligendis conferendi, & de illis etiam prouidendi, ſeu illa alijs beneficijs eccleſiaſticis ad vitam vniendi, annectendi, & incorporandi, verbique vltimarum vacationum modos, etiam ſi ex illis quæuis generales reſeruationes, etiam in corpore iuris clauſæ, reſultent, pro expreſsis habendi. Ac etiam in ipſa Vrbe quamdiu ab ea abſentes fuerimus, in quoſcunque Curiales, & ipſam Curiam ſequentes, ſeu Cortiſanos, & Officiales quoſcunque ipſius Curiæ noſtræ, & ipſorum officiorum præſidentes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, dummodo S. R. E. Cardinales non exiſtant, omnimodam iuriſdictionem exercendi, eoſque pro exceſsibus puniendi, & prout demeruerint, ſeu deliquerint, a ſuorum officiorum exercitio ſuſpendendi, & prout iuſtitia ſuaſerit, eos eiſdem officijs ſuis priuandi, & deſtituendi. Necnon etiam inter Barones, & milites, dominos temporales, & nobiles, & perſonas alias ſæculares, & eccleſiaſticas, necnon Communitates, & Vniuerſitates, ac populos, & omnes alios ſæculares, diſcordes, & differentes, Vrbis terrarum, locorum, & diſtrictus prædictorum pacem, & concordiam facien. & inter eos treguas indicendi, ipſoſque ad eas, & ipſarum obſeruantiam quibuſcunque pœnis, diſtrictionibus, ſententijs, & cenſuris, prout tibi videbitur, compellen. concordes in vnitatis, & charitatis vinculo confouendi, & confirmandi: rebelles, & delinquentes, ac eiuſdem Romanæ Eccleſiæ hoſtes cenſuris, & pœnis, tam eccleſiaſticis, quam alijs, etiam pecuniarijs, & corporis afflictiuis arcendi, & corrigendi, & ad noſtram, & dictæ Romanæ Eccleſiæ vnitatem reducendi. Necnon cum tuis, & quinque prælatorum ſe aſſerentium familiaribus, & cõtinuis commenſalibus, & decem, quos tu elegeris perſonis alijs ad duo, & ſi nobiles, vel graduati fuerint ad tria, ſeu cum diſpenſatione ad duo, ad tertium curata, dummodo inter alia non fuerint, niſi duæ parochiales eccleſiæ, ſeu alias inuicem incompatibilia ſæcularia, etiam ſi dignitates, etiam maiores, & principales perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, etiam curata, & electiua, in cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel collegiatis eccleſijs, parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ fuerint, & ad duo alia, etiam ſimilia ſimplicia, non tamen duos canonicatus, & præbendas, ſub vno, & eodem tecto, vnius, & eiuſdem eccleſiæ conſiſtentia, ſi eis, & cuilibet eorum alias canonice conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumentur ad illa, & inſtituantur in eis ſimul ad vitam, cum poteſtate permutandi, & commendæ cedendi, totiens quotiens in titulum, & commendam reſpectiue obtinenda. Necnon ſuper ætate in XVIII. diſpenſandi ſuper ætatis, & natalium defectibus, ad vnum, & in vigeſimo ad duo, necnon ſuper defectum patientibus ad quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi canonicatus, & præben. in cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel collegiatis eccleſijs, & alias, vt præfertur, qualificata fuerint, & ad canonicatus, & præbendas cathedralium in vndecimo, & aliarum collegiatarum in octauo ſuarum ætatum annis, & de non promouendo ad ſeptennium, dummodo infra primum triennium dicti ſeptennij ad Subdiaconatus ordinem ſe faciat promoueri, vel aliud breue tempus, prout tibi videbitur. Ac etiam de promouendo ad ſacerdotium in vigeſimotertio cum ſæcularibus clericis, cum regularibus vero in vigeſimoſecundo anno. Et de ſuſcipiendo clericatum, minores, & ſacros etiam presbyteratus ordines in Romana Curia a quocunque antiſtite, & etiam extra eam, etiam extra tempora a iure ſtatuta, in tribus tamen feſtiuis diebus, diſpenſandi. Necnon quibuſcunque Cancellariæ regulis, proceſſus, acta, & merita cauſarum, ac etiam præmiſſa omnia & ſingula concernentibus, dummodo alteri non tollatur ius quæſitum. Ac etiam iuriſpatronatus laicorum quo ad beneficia familiarium tuorum, & alia in limitibus tuæ legationis vacantia, vel ex tunc vacatura, quæ de illo ex conſuetudine vel priuilegio fuerint, in totum, alioquin pro medietate patronorum eorundem derogandi. Et quaſcunque perſonas,

perſonas, quibus literas tuas vigore præſentium conceſſeris, a quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, a iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet tunc etiam ob non paritionem rei iudicatæ, aut alias in caſibus in regula deſuper edita expreſsis, innodati erunt, etiam ſi per annum, & vltra in illis inſorduerint, ad effectum gratiarum ſuarum duntaxat conſequendum abſoluendi. Eorumque omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & ordinum quorumcunque regularia, quæ in titulum vel commendam, etiam ex quibuſuis conceſsionibus, & diſpenſationibus apoſtolicis tunc obtinebunt, & expectabunt, ac in quibus, & ad quæ ius tibi quomodolibet competet, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque fuerint, eorumque fructuum, redditmum, & prouentuum, veros annuos valores, ac huiuſmodi conceſsionum, & diſpenſationum tenores pro expreſsis habendi. Necnon quaſcunque conceſsiones, ſi in euidentem vtilitatem ſuper alienationibus, & arrendationibus perpetuis, ſeu temporalibus, etiam emphyteoticis, quorumcunque bonorum ſtabilium ad eccleſias, monaſteria, dignitates, & beneficia, ac loca alia eccleſiaſtica, intra limites tuæ legationis conſiſtentia, cuiuſcunque valoris exiſtant: in alijs vero locis quantumcunque remotis, vſque ad valorem centum florenorum auri de Camera duntaxat ſpectantia, cum inſertione tamen literarum fe. re. Pauli Papæ II. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Cum in omnibus indicijs, communiter vel diuiſim concedendi. Inſuper contradictores, & rebelles quoſlibet per amotiones, priuationes, depoſitiones, relegationes, & proſcriptiones perpetuas, vel temporales, etiam ſententialiter, prout ad ipſam Romanam Curiam pertinuerint, ſublato appellationis obſtaculo, compeſcendi, omniaque alia, & ſingula ad honorem, & ſtatum noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, & populorum commoditatem faciendi, gerendi, mandandi, ordinandi, diſponendi, & exequendi, quæ neceſſaria quomodolibet, & opportuna fore cognoueris, & quæ noſmet ipſi facere poſſemus. Et nihilominus ſingulari integritate, fidei conſtantia, iuſtitiæ & rectitudinis zelo, clara prouidentia, ac longa conſumataque Vrbis, & Curiæ prædictarum notitia in te euidentiſsime comprobatis, necnon maturitate conſilij per te in arduis, & periculoſis noſtris, & dictæ ſedis negotijs, fideli experientia teſtimonium perhibente præſtitiſti, diligenter perſpectis, dignum cenſentes, vt te non minoribus prærogatiuis, quam prædeceſſores noſtri Romani Pontifices, alios qui pro tempore fuerũt in dicta Vrbe Legatos proſecuti ſunt, proſequamur: vltra ſupradictas omnes & ſingulas alias facultates, quæ pro quibuſuis alijs dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus a tempore piæ me. Alexandri Papæ VI. etiam prædeceſſoris noſtri in ipſa Vrbe deputatis Legatis per quaſcunque literas tam ſub plumbo, quam in forma breuis, ſub quacunque forma, & expreſsione verborum conceſſæ comperiantur, quarum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis haberi volumus, eidem circunſpectioni tuæ, harum ſerie concedimus, tibique, vt illis omnibus, in omnibus & per omnia perinde ac ſi illæ tibi ſpecialiter & expreſſe conceſſæ forent, vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeas, indulgemus. Decernentes commiſsionibus manu tua, & vigore præſentium, de mandato noſtro, ac in præſentia noſtra ſignandis, ac derogationibus in eis concedendis, in iudicio, & extra, perinde ac ſi propria noſtra manu ſignatæ fuiſſent, ſtari, & indubitatam fidem adhiberi, necnon omnia, & ſingula alia eorundem præſentium vigore, per te, ſeu de mandato tuo alias rite pro tempore geſta, & conceſſa, ac quæcunque quæ inde ſequentur, valida, & efficacia exiſtere, & ſuos effectus ſortiri debere, ſicque per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & interpretari, ac diffiniri debere, ac irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes inſuper Gubernatori, Vicario eiuſdem Vrbis, Auditori Cameræ, & Senatori, ac alijs officialibus quibuſcunque in ipſa Vrbe præſentibus, necnon omnibus, & ſingulis Baronibus, Domicellis, Stipendiarijs, Nobilibus, Ciuibus, incolis, & habitatoribus, ac perſonis alijs Vrbis, Curiæ, diſtrictuum, & locorum prædictorum, etiam forenſibus ibidem pro tempore degentibus, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis per te infligendis, vt tibi in omnibus pareant efficaciter, & obediant, omni dilatione, vel exceptione ceſſante. Nos enim per te pro tempore facta, conceſſa, & acta, ac geſta quæcunque, necnon proceſſus, ſententias, & pœnas, quas per te vigore præſentium fulminari contigerit, rata habebimus, & faciemus, auctore domino, vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari. Non obſtantibus priuilegijs, indulgentijs, tam apoſtolicis, quam alijs generalibus, vel ſpecialibus, ſub quacunque forma, & expreſsione verborum, cuicunque, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, aut ordinum, etiam Ciſtercien. Cluniacen. Præmonſtraten. Grandimõten. Cartuſien. Vallis vmbroſæ, Camaldulen. Humiliatorum, S. Benedicti, & Auguſtini, hoſpitalium Hieroſolymitan. S. Ioannis, S. Mariæ Teutonicorum, Calatrauen. S. Spiritus in Saxia, & S. Antonij, ſeu quorumcunque aliorum ordinum exiſtant, conceſsis, confirmatis, & innouatis, ac prædicti Bonifacij prædeceſſoris de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, ac Lateranen. Pictauien. & generalis Conciliorum, necnon de valore exprimendo, & de conceſsione facienda in vnionibus, & illarum confirmationibus, ac de inſordeſcentibus in cenſuris per tempus inibi expreſſum & alias, ac de non expediendis literis executorialibus, & ſequeſtris, niſi ſub plumbo, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, in quibus ſæcularia, & monaſteriorum, & aliorum regularium locorum, in quibus regularia beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus illa dependere contigerit, & ordinum quorum extiterint iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, & alijs quibuſcunque præmiſsis obuiantibus, quæ omnia & ſingula in literis per te ſuper eiſdem præmiſsis concedendis latiſsime exprimi poſſe volumus. Præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis alijs priuilegijs, literis, & exemptionibus eis ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs per nos, & ſedem eandem conceſsis, & concedendis in poſterum, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus ſuffragari. Volumus autem, quod in conceſsionibus, gratijs, & literis, per te vigore præſentium faciendis, præſentes literæ nullatenus inſerantur, ſed abſque illarum inſertione perinde plenum ſortiantur effectum, ac ſi ipſæ præſentes de verbo ad verbum inſererentur.

Tu igitur

Tu igitur dilecte fili munus huiuſmodi deuota mente ſuſcipiens, te in illius executione ſolicitum, ac verbo,
ſermone, & opere ſtudioſum, & diligentem exhibeas, quo ex tuis laboribus, diuina fauente gratia, optati
fructus ſuccedant, quos ſperamus. Tuque per ſollicitudinem tuam, præter æternæ retributionis præmium, me
rito apud nos, & ſedem prædictam commendari poſsis. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarna-
tionis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimoſeptimo, Vndecimo Kalendas Aprilis, Pontificatus no-
ſtri anno quarto.

IDEM.

15

Confirmatio Egidianarum Conſtitutionum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Officij noſtri de-
bitum, quo ſumus, vniuerſis noſtræ curæ, præſertim etiam in temporalibus creditis, in iuſtitia
debitores exigit, & ad hoc potiſsimum nos inducit, vt in his, per quæ iuſtitia vnicuique de-
bite miniſtretur, & illam exquiſitis vijs conculcare ſatagentium malitijs obuietur, eiuſdem
officij partes propenſius impartiamur, ac ea, quæ propterea prouide ordinata, ac etiam apo
ſtolico præſidio fulcita, & execuiâ comperimus: vt ſemota omni ambiguitate, firmiora per-
ſiſtant, de nouo approbemus, ac alias pro eorum obſeruatione prouideamus, prout in do-
mino conſpicimus ſalubriter expedire. Sane, ſicut nobis innotuit, dudum poſtquam bo. me. Egidius tt. S. Cle
mentis presbyter Cardinalis, dum in humanis agens, & fe. re. Innocentij Papæ VI. prædeceſſoris noſtri, ac ſe-
dis apoſtolicæ in patrimonio beati Petri in Thuſcia, & Ducatu Spoletano, ac Marchiæ Anchonitanæ, Roman
diolæ, Campaniæ, & Maritimæ Prouincijs, necnon ciuitatibus, terris, caſtris, & locis S. R. E. immediate ſubie
ctis, & infra limites tunc expreſſos conſiſtentis, Legatus, necnon in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarius ge-
neralis, ſufficienti ad id per literas dictæ ſedis facultate ſuffultus, pro tranquillo & proſpero ſtatu prouinciarũ,
ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, prædictorum, plures laudabiles, honeſtas, & ſalubres conſtitu-
tiones, & ordinationes prouinciales ediderat, piæ me. Sixtus Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, tã illas, quam
alias ab alijs diuerſis Romanis Pontificibus, ac Legatis editas, & per dictum Egidium Cardinalem in vnum volu
men in ſex libros diſtinctum, collectas, & redactas, per eos, qui tunc erant, & pro tempore eſſent, in prouincijs,
ciuitatibus, terris, caſtris, & locis prædictis deputati Legati, etiam de latere, Gubernatores, & eorum Locate-
nentes firmiter & inuiolabiliter obſeruari debere ſtatuit, & ordinauit, prout in ipſius Sixti prædeceſſoris literis,
quas etiam ad Vrbem, ciuitates, terras & loca ſpecialis commiſsionis, & in illis tunc, & pro tempore depu-
tatos Vicecamerarium, Gubernatores, Theſaurarios, Poteſtates, Iudices & Officiales extendit, ac ſub cenſu-
ris in eis contentis in eiſdem Vrbe, ac ſpecialis commiſsionis ciuitatibus, terris, & locis, ſicut in prouincijs fir-
miter obſeruari mandauit, plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, a nonnullis de viribus literarum
prædictarum, & in eis contentorum heſitetur, ſub eo prætextu, quod forſan non appareat conſtitutiones præ-
dictas in Vrbe, & prouincijs, ac ciuitatibus, terris, caſtris, & locis prædictis, etiam ſpecialis commiſsionis, aut
aliquibus ex ipſis vſu receptas fuiſſe: Nos conſiderantes ex hoc neceſſario non inferri, quod conſtitutiones, ad-
ditiones, modificationes, & correctiones prædictæ ſuum vigorem amiſerint, attendenteſque, quod re. me. Leo
Papa X. etiam prædeceſſor noſter in Lateranenſi Concilio nouiſsime celebrato, Egidianas conſtitutiones præ
dictas, quæ fundamentum totius fere voluminis exiſtunt prædicti, approbauit, & confirmauit, quodque conſti-
tutiones prædictæ, vt nobis a peritis, quibus hanc curam demandauimus, relatum eſt, & iuridicæ, & populis
vtiles, & proficuæ ſunt, & propterea volentes omnino effectum ſuum conſequi, & plenum robur obtinere, li-
teras prædictas, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſsis cum extenſione prædicta, & omni-
bus, & ſingulis decretis, & clauſulis in eis contentis, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcien-
tia approbamus, & confirmamus, eaſque tam in Vrbe, quam prouincijs, ciuitatibus, terris, & locis prædictis,
etiam ſpecialis commiſsionis, per omnes cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis extiterint, per-
petuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ſicque per quoſcunque etiam palatij apoſtolici cau
ſarum Auditores, & quoſcunque alios, etiam auctoritate apoſtolica deputatos Iudices, etiam in pendentibus
cauſis pronunciari, ſententiari, & diffiniri debere, ſublata eis aliter iudicandi, ſententiandi, & diffiniendi au-
ctoritate, & facultate, irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis occaſione, vel cauſa, & auctori-
tate contigerit attentari, decernimus. Volumus quoque præſentes literas in valuis baſilicæ principis Apoſtolorũ
de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affigi, & copiam
collationatam dimitti, vt illæ ad cunctorum notitiam facilius valeant peruenire, ne aliquis de illis ignorantiam
prætendere poſſit, nec quomodolibet allegare, cũ non ſit veriſimile apud aliquos remanere incognitum, quod
tam patenter fuerit publicatum. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, et ordinationibus apoſtolicis,
necnon omnibus illis, quæ Sixtus, & Leo prædeceſſores prædicti voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs
quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, de-
creti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum
Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo octauo, tertio kalendas Auguſti,
Pontificatus noſtri anno quarto.

IDEM

16

Quod confirmatio Egidianarum conſtitutionum iuriſdictioni Auditori Cameræ non præiudicat.

PAVLVS Papa III. Cum ſicut accepimus, licet inter alias per bo. me. Egidium dum viueret tt. S.
Clementis presbyterum Cardinalem, & fe. re. Innocentij Papæ VI. ac ſedis apoſtolicæ in patri-
monio beati Petri, & alijs prouincijs, necnon ciuitatibus, terris, caſtris, & locis S. R. E. imme-
diate ſubiectis, & infra limites etiam tunc expreſſos Legatum, necnon in ſpiritualibus, & tempo-
ralibus Vicarium generalem, editas conſtitutiones, & ordinationes Egidianas nuncupatas, & per

piæ me. Sixtum IV. etiam prædeceſſorem noſtrum, confirmatas. Vna libro vi. capitolo ii. per quam omiſſo medio ad ſedem apoſtolicam appellari prohibetur. Ita quod appellatio omiſſo medio, vt præfertur, interpoſita perinde ac ſi interpoſita non extitiſſet, aliquẽ iuris effectũ non ſortiatur. Et alia eodẽ libro capitulo xix. quod a rectore prouinciæ vel eius iudicibus, aut officialibus, tam generalibus, quã ſpecialibus, & ſententijs ab eiſdẽ iudicibus latis coram ipſo rectore, ſuiſq; iudicibus tantummodo ſub pœna decem milliũ ducatorũ auri, Curiæ, ſiue Cameræ prouinciali applican. debeat appellari, conſtitutiones annotatæ ſint. Nihilominus conſtitutionibus prædictis non obſtantibus, ab immemorabili tempore, & per immemorabile tempus Auditor Curiæ Cauſarum Cameræ apoſtolicæ generalis pro tempore exiſtens, cui, vt omnes appellationes in terris S. R. E. mediate & immediate ſubiectis, etiam omiſſo medio, interpoſitas recipere, & admittere, & in cauſis appellationum huiuſmodi procedere poſsit, per ſedem apoſtolicam conceſſum fuit, ipſeque Auditor in poſſeſsione, ſeu quaſi pacifice dictas appellationes admittendi, & de eis cognoſcendi exiſtat. Quia tamen nos nuper conſtitutiones Egidianas prædictas, etiam cum appoſitione decreti irritantis, approbauimus, confirmauimus, & innouauimus, illaſque etiam hic in Curia inuiolabiliter obſeruari mandauimus, a nonnullis iuriſdictioni præfati Auditoris Cameræ ab immemorabili tempore, vt præfertur, obſeruatæ, præiudicatum fuiſſe aſſeratur, nos, quorum intentionis nunquam fuit, per approbationes, confirmationes, & innouationes prædictas, iuriſdictioni præfati Auditoris, & eius officij in aliquo præiudicare, vel derogare, indemnitati ipſius Auditoris, & eius officij conſulere volentes, quod tam modernus, quam pro tempore exiſtentes dictæ Curiæ Auditores, ſicut ante approbationem, confirmationem, & innouationem huiuſmodi poterant, & conſueuerant, quaſcunque appellationes (his tamen exceptis, quæ poſſeſſorium concernant) de partibus recipere, & admittere, appellationumque ſic, vt præfertur, receptarum, & admiſſarum cauſas audire, & ad totalem expeditionem procedere poſsint, nullumque per confirmationem, approbationem, & innouationem prædictas, ipſi Auditori, aut eius officio præiudicium fuiſſe & eſſe, generatum ſit, aut cenſeatur, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, & officium ipſius Auditoris, quatenus ei in præmiſsis fuiſſet præiudicatum, & opus ſit contra, & aduerſus literas noſtras prædictas, reponimus, reſtituimus, & reintegramus. Quodque præmiſſa omnia, & ſingula, perinde ac ſi literæ noſtræ huiuſmodi non emanaſſent, libere & licite facere poſsit, concedimus, & indulgemus. Et ſic per quoſcunque &c. iudicari &c. irritum & inane decernimus &c. Mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio S. R. E. nunc & pro tempore Camerario, vt eidem pro tempore Auditori faciat modernum, & pro tempore exiſtentẽ dictæ Curiæ Auditorem, dictis priuilegijs vti, frui, perinde ac ſi literæ noſtræ prædictæ quoad præmiſſa, vt præfertur, non emanaſſent. Contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam quatenus opus ſit ad hoc auxilio brachij ſecularis. Volumus autem quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, ipſarumque & illarum tranſumptis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, indubitata in iudicio & extra fides adhibeatur, Et ſi dicto moderno, vel pro tempore exiſtenti Auditori videbitur, literę per breue expediri poſsint. In contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque.

Placet, & ita decernimus & mandamus. A.

IDEM

17

De augmento pretij Salis per vniuerſam ditionem S. R. E.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Licet noſtræ principio noſtræ ad ſummi apoſtolatus apicem aſſumptionis, ſubditos noſtros nullis oneribus, aut impoſitionibus moleſtare, ſed potius commoditatibus, ac beneficijs afficere in animo habuerimus, tamen magnis neceſsitatibus, & euidentiſsimis periculis ſuperuenientibus ijſdem ſubditis noſtris contra mentem noſtram nonnulla onera imponere coacti ſumus. Quod & ſi cum non minori noſtra, quam ipſorum moleſtia fecimus, tamen eam moleſtiam ſpes minuebat, quod eos huiuſmodi incommodis a dictis periculis liberatum iri putabamus. Cum autem immaniſsimus Turcarum tyrannus non contentus ijs damnis, quæ ſuperioribus annis & etiam nouiſsime Chriſtianis intulit, nunc nouiter apparatum ingentem ad inuadendos chriſtianorum fines, quaſi totam chriſtianitatem abſorturus faciat: Nos, qui Chriſti ouium omnium, & earum præſertim, quæ etiam temporali noſtræ curæ commiſſæ ſunt, curam habere tenemur, ad ipſos ſubditos defendendos nos præparare eo modo quo poſſumus decreuimus. Et quia noſtri, & apoſtolicæ ſedis redditus, qui antea propter alienationes a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris factas admodum diminuti fuerunt, eo redacti ſunt, vt non ſolum ad expenſas pro præmiſsis faciendas, ſed nec ad ſumptus noſtros ordinarios, qui cenſum valde notabili ſumma excedunt, ſatis ſint, in maximis huiuſmodi anguſtijs conſtituti, cum, vt dicti tyranni conatibus reſiſtere, & dignitatem noſtram decenter ſeruare poſsimus, alium modum non habeamus, ipſos ſubditos, licet inuiti, nouis oneribus grauare cogimur. Modum itaque aliquem excogitantes, quo id cum minori ipſorum ſubditorum diſpendio faceremus, & re ipſa cum peritis communicata, inuenimus nulla alia via facilius, & cum minori ipſorum incommodo fieri poſſe, quam aliquo modo pretium ſalis augeatur, ſuper quo habita cum venerabilibus fratribus noſtris deliberatione matura, tandem de eorundem fratrum conſilio, & vnanimi aſſenſu pretium libræ ſalis vltra id quod hactenus vendi conſueuit, ad tres quatrenos in terris S. R. E. nunc & pro tempore currentes augendum duximus, & augemus per præſentes, dictiſque periculis durantibus, & donec dictam ſedem ad eum ſtatum reſtituerimus, vt ex ordinarijs redditibus nos ſubſtentare, & onera nobis incumbentia ſufferre poſsiumus, quod alienata prædicta in aliqua parte recuperando, breui nos facturos ſperamus, libram ſalis huiuſmodi, iuxta dictum augmentum in patrimonio beati Petri, Campaniæ, Maritimæ, Peruſiæ, Vmbriæ, Marchiæ Anchonitanæ, Romandiolæ, & Galliæ Ciſpadanæ prouincijs, ac ciuitate Auinionenſi, necnon Comitatu Venayſino, ac ibi, & alibi vbicunque ſitis ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, villis, & locis nobis, & eidem Romanæ Eccleſiæ ſubiectis, tam citra quam vltra montes conſiſtentibus, per dilectos filios modernos, & pro tempore

pore exiſtentes Dohanerios ſalis, ac quoſcunque alios ad vendendum ſal in prouincijs, ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, villis, & locis prædictis per Cameram apoſtolicam pro tempore deputatos ſub excommunicationis, ac decem millium ducatorum auri dictæ Cameræ applicandorum pœnis, vendi, & pretium ex venditione ſalis, etiam cum huiuſmodi augmento prouenicns, per eoſdem Dohanerios, ſeu deputatos eidem Cameræ, ſeu agentibus pro ea, ad effectum vt periculis occurri, & neceſsitatibus huiuſmodi ſubueniri poſsit, ſolui debere decernimus. Volentes vniuerſos venerabiles fratres noſtros Archiepiſcopos, & Epiſcopos, dilectos vero filios Dominos temporales, etiam ſi Comitali, Marchionali, ſeu Ducali, aut quauis alia dignitate præfulgeant, alias autem vtriuſque ſexus tam ſeculares quam eccleſiaſticas, ac quorumuis ordinum regulares perſonas prouinciarum, ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, villarum, & locorum prædictorum ad accipiendum ſal, & ſalucam pro ſuo, ac familiæ, & animalium ſuorum vſu, cum augmento trium quatrenorum huiuſmodi pro qualibet libra ſalis ſoluere debere & teneri. Et eos, qui dictos Dohanerios, ſeu deputatos, vel agentes in exactione pretij ſalis huiuſmodi directe vel indirecte quoquomodo impediuerint, ſi Archiepiſcopi, vel Epiſcopi fuerint, ipſique a diuinis ſuſpenſi ſint: Domini vero temporales, feudorum, quæ tam a Romana, quam alijs eccleſijs prædictis conceſſorum, priuationem: alias autem perſonas huiuſmodi excommunicationis ſententiam, ac mille ducatorum auri de Camera pœnas eo ipſo incurrant. Quo circa dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ SS. Viti & Modeſti in macello martyrũ Diacono Cardinale de ſanta Flora Camerario noſtro per eaſdem præſentes mandamus, quatenus viſis præſentibus, per ſe, vel alium, ſeu alios, auctoritate noſtra faciat præſentes literas in prouincijs, ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, villis, & locis prædictis, per bannum, vel alias publicari: illaſque in libris publicis ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, & villarum, & locorum huiuſmodi regiſtrari, ac in eis contenta inuiolabiliter obſeruari. Contradictores quoslibet & rebelles, eiſque conſilium, auxilium, vel fauorem dantes, per cenſuras apoſtolicas, ac prædictas, & alias eius arbitrio imponendas pœnas, & alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis editas, alijſque conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon prouinciarum, ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, villarum, & locorum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, exemptionibus, indultis, ac literis apoſtolicis, prouinciis, ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, villis, & locis, dominis temporalibus, comitibus, marchionibus, ducibus, & alijs quibuſcunque perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui pacti, necnon initi & ſtipulati contractus, & ex quauis cauſa etiam oneroſa, ac ſub quibuſuis tenoribus & formis, necnon etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere vel in ſpecie conceſſis, & confirmatis, quibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum præſentibus insererentur pro ſufficienter expreſſis, necnon modos & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, harum ſerie, ſuadente neceſsitate prædicta, ſpeciliter & expreſſe derogamus, ac illis ſufficienter derogatum eſſe decernimus. Aut ſi Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dominis temporalibus, comitibus, ducibus, & alijs perſonis prædictis, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret ad ſingula quæque prouincias, ciuitates, terras, oppida, caſtra, villas, & loca prædicta præſentes literas deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis etiam impreſsis, manu publici notarij Cameræ apoſtolicæ inde rogati ſubſcriptæ, & ſigillo eiuſdem Camerarij munitis, eadem fides indubia in iudicio & extra, ac vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi illæ eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ auctionis, mandati, derogationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono, vndecimo kalen. Maij, Pontificatus noſtri anno quinto.

IDEM

18

Facultas Legati de latere & Vicarij generalis in prouincia Marchiæ.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Rodulpho tt. ſanctæ Priſcæ presbytero Cardinali de Carpo nuncupato, in prouincia noſtra Marchiæ Anconitanæ, ac ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, Maſſæ, Trebariæ, & Præſidatus Farfenſis, necnon Aſculi, apoſtolicæ ſedis legato, ac pro nobis, & Romana Eccleſia in ſpiritualibus & temporalibus generali Vicario ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cum nos hodie te in prouincia noſtra Marchiæ Anconitanæ, ac ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, Maſſæ, Trebariæ, & præſidatus Farfenſis, necnon Aſculi, legatum de latere, ac pro nobis, & Romanæ Eccleſiæ in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem ad Dei, & apoſtolicæ præfatæ Eccleſiæ laudem & honorem vſque ad noſtrum, & ſedis apoſtolicæ beneplacitum apoſtolica auctoritate de fratrum noſtrorum, & dictæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio duxerimus deſtinandum, nos cupientes, vt erga perſonas in locis tuę legationis reſidentes, ac familiares tuos continuos commenſales, & alios quoſcunque ad te venientes, in quocunque loco, extra tamen mœnia Vrbis noſtræ conſtitutos, durante huiuſmodi legatione te gratioſum reddere poſsis, & valeas, quotquot tibi videbitur Comites Palatinos, & Acoluthos Capellanos creandi, & etiam in noſtros & dictæ ſedis notarios auctoritate apoſtolica recipiendi, & aliorum noſtrorum, & dictę ſedis notariorũ, & Acoluthorum Capellanorum,

& Aulæ noſtræ lateranenſis palatij Comitum Palatinorum numero, & conſortio, reſpectiue fauorabiliter aggregandi. Ita quod omnibus, & ſingulis priuilegijs, prærogatiuis, indultis, honoribus, exemptionibus, gratijs, libertatibus, ac immunitatibus, & indultis gaudeant, & vtantur, ac vel potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum alij noſtri & dictæ ſedis notarij, ac Acoluthi Capellani, & dictæ Aulæ Comites Palatini, exhibendi quoque; & exhiberi faciendi eis inſignia notariatus huiuſmodi, recepto tamen ab eis prius ſolito iuramento, Necnon per te quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, vel regularium reſignationes ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis recipiendi, & admittendi, ac illis per te receptis, & admiſsis prædicta reſignata, necnon quæcunque alia beneficia eccleſiaſtica, ſecularia, & regularia huiuſmodi per obitum quorumcunque, & familiarium tuorum continuorum commenſalium, aut alias infra metas tuæ legationis vacantia perſonis idoneis, quibus tibi videbitur prouidendi. Necnon ſuper reſignatorum beneficiorum huiuſmodi aut alijs fructibus, redditibus, & prouentibus, quaſcunque annuas penſiones tertiam partem fructuum non excedentes, eiſdem reſignantibus, vel alijs perſonis, & quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus, annis ſingulis, in locis terminis, ac ſub priuationis, & alijs cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, in talibus apponi ſolitis, & per ſucceſſores perſoluen de conſenſu illorum, qui dictas penſiones perſoluere habebunt, legitima tamen ſubſiſtente cauſa, reſeruandi, conſtituendi, & aſsignandi, ac cum nobilibus, & graduatis, vt quæcunque tria, & cum quibus etiam ad duo beneficia eccleſiaſtica, ad vitam obtinendi diſpenſatum foret, cum eis, vt quodcunque tertium, cum alijs vero, vt quæcunq; duo curata, ſeu alias inuicem incompatibilia, necnon quæcunque duo alia diſsimilia, aut ſimplicia ſimilia ſub vno, & eodem tecto conſiſtentia alias ſe inuicem, & cum dictis incompatibilibus compatientia, beneficia eccleſiaſtica, & alterum ſub eodem tecto conſiſten. cum cura, aut canonicatus, & præbenda, ac illud, & incompatilia beneficia huiuſmodi dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus, & Metropolitanis poſt pontificales maiores, aut collegiatis eccleſijs huiſmodi principales, aut duo ex eis parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ, ſeu talia mixtim fuerint, & ad dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia huiuſmodi conſueuerint, qui per electionem aſſumi eiſque cura immineat animarum. Necnon cum quibuſcunque natalium & ætatis in vigeſimo tertio anno, ac membrorum, & oculi, non tamen canonis, dummodo non ſit talis deformitas, vt ex illa ſcandalum generetur in populo, defectus patientibus, vt ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoueri, & in illis etiam in altaris miniſterio miniſtrare, & quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſe inuicem compatientia, vt præfertur, qualificata, dummodo dignitates maiores poſt pontificales, & principales non exiſtant. Necnon cum triginta ordinum mendicantium profeſſoribus, vt quodcunque beneficium eccleſiaſticum curatum per clericos ſeculares teneri ſolitum, etiam ſi parochialis eccleſia, vel eius perpetua vicaria, & cum quibuſuis etiam perſonis quorumcunque ordinum non mendicantium profeſſoribus, vt quæcunque duo beneficia eccleſiaſtica, cum cura, vel ſine cura per eorum ordinum reſpectiue profeſſores obtineri ſolita, etiam ſi prioratus præpoſituræ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia fuerint, vnum videlicet, ſi conuentuale, vel clauſtrale fuerit, in titulum, reliquum vero quod ſimile non ſit. Ita quod debitis, & conſuetis illorum ſupportatis oneribus liceat eis de reſiduis illorum fructibus, redditibus, & prouentibus ſicuti illa in titulum pro tempore obtinentes diſponere, & ordinare potuerunt, ſeu etiam debuerunt (Alienatione tamen quorumcunque bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium eis penitus interdicta) diſponere, & ordinare in commendā ſi eis alias canonice conferantur, aut eligantur præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis recipere, & inſimul quoad vixerint retinere, illaque ſimul, vel ſucceſsiue ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, quotiens eis placuerit, dimittere, ac loco dimiſsi, vel dimiſſorum aliud, vel alia ſimile, vel diſsimile, aut ſimilia, vel diſsimilia beneficium, ſeu beneficia eccleſiaſticum, vel eccleſiaſtica, tria quoad nobiles, & graduatos, & quoad alios duo incompatibilia, & duo ſub eodem tecto, & quoad illegitimos quæcunque quotcunque, & qualiacunque ſe inuicem compatientia beneficia eccleſiaſtica ſimiliter recipere, & dūmodo vltra illa omnia plura quam tria incompatibilia, & plures quam duæ parochiales Eccleſiæ, & ſub eodem tecto duo canonicatus, & duæ præbendæ, ac totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia non exiſtant, quoad uixerint, vt præfertur, retinere. Necnon cum quibuſuis perſonis, vt ratione quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum ex ſtatuto, vel conſuetudine, aut fundatione, ſeu de iure ſacros, & presbyteratus ordines requirentium vſque ad ſeptennium a fine anni a iure præfixi computandum (Dummodo infra primum biennium dicti ſeptennij ſubdiaconi fiant) vt ad alios ſacros etiam presbyteratus ordines ſe promoueri facere minime teneantur, necnon cum ijs qui ſine diſpenſatione ante ætatem legitimam, ſeu per ſaltum, & ad fictum titulum beneficij ad dictos ordines promoti fueriut, eos ab exceſſu quem propterea incurrerunt, abſoluendi, vt ordinibus ſuceptis vti, & ad alios promoueri, & in illis miniſtrare poſsint, & ſuper irregularitate per eos forſan contracta, & cum quibuſuis perſonis tertio, & quarto mixtim, aut ſimplici quarto conſanguinitatis, & affinitatis gradibus inuicem, ſeu cognatione ſpirituali (dummodo non inter leuantes, & leuatos) coniunctis a quocunque impedimento publicæ honeſtatis & iniuſtitiæ impedimentis, vt inuicem matrimonialiter copulari, & in contractis per eos ignoranter matrimonijs remanere poſsint, prolem exinde ſuſceptam, & ſuſcipiendā legitimam decernendi, ac eos ab huiuſmodi exceſſu abſoluendi. Necnon cum quibuſuis perſonis eccleſiaſticis, & ſecularibus, vt leges audire, & legere, ac cum regularibus, vt vbicunque verbum Dei prædicare valeant auctoritate noſtra diſpenſandi. Necnon omnes qui horas canonicas prout tenebantur dicere, & recitare dimiſerunt abſoluendi, ac quibuſuis perſonis, vt horas canonicas, & officium diuinum ſecundum morem conſuetum Romanæ Eccleſiæ ſoli, aut cum vno, vel duobus ſocijs dicere, & recitare, Ac quoſcunque vtriuſq; ſexus perſonas ſuæ curæ præditas, & quarum animarum cura, ratione quarumcunque parochialium eccleſiaſticarum, vel aliorum beneficiorum ſuorum eis immineret, eorum confeſsionibus auditis, ab omnibus & ſingulis præterquam ſedi apoſtolicæ reſeruatis caſibus abſoluere; & eis pœnitentiam ſalutarem poſsint; & valeāt iniungere, iniungendi; Et quoſcunque notarios publicos, & tabelliones, ac iudices ordinarios creandi, ac de tabellionatus, & iudicatus officijs per pennam, & calamare; vt moris eſt; quos ad id idoneos, & fideles, ac in litteratura ſufficientes eſſe repereris, recepto ab eis noſtro, & præfatæ Romanæ Eccleſiæ nomine ſolito

iuramento

inſtrumentis inueſtiendi. Necnon quæcunque iuramenta ad effectum agendi, & excipiendi, vel etiam ſimpliciter, ſi tibi videbitur expedire (Dummodo exinde alicui magnum præiudicium non generetur) elaxandi, ac quaſcunque perſonas, tam eccleſiaſticas, quam ſeculares, quæ periurij reatum incurriſſent ab eo abſoluendi; & ad honores priores, ſtatum, & famam reſtituendi, & plenarie reintegrandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam præmiſſorum occaſione, ac forſan ſi aliqua beneficia eccleſiaſtica curata, vel alias inuicem incompatibilia præter & contra conſtitutionem fe. re. Ioannis Papæ XXII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Execrabilis. Et illa, aut non promoti ad ordines detenuerint, & illorum fructus indebite perceperint contractam penitus abolendi. Dictaque beneficia (eis tamen facta prius de fructibus male perceptis debita cõpoſitione cum Camera apoſtolica) de nouo conferrendi, & cum eis, vt ea retinere poſsint, diſpenſandi. Ac quoſcunque qui in clericos, & presbyteros, non tamen pontificali dignitate præditos, ac citra membri mutilationem, & mortem manus violentas temere inieciſſent, ſeu arma, & alia prohibita ad infideles detuliſſent, ſeu etiam deferri feciſſent, ab excommunicationis ſententia, quam propter hoc incurrerint, ſi hoc humiliter petierunt, Ac etiam qui tempore bellorum rapinas, furta, ſacrilegia, incendia. & alia mala perpetrarunt, debita ſatisfactione præuia, cuiuſcunque ſtatus, dignitatis, gradus, & conditionis fuerint, ab exceſsibus huiuſmodi reſpectiue, Necnon quoſcunque religioſos ordinum quorumcunque, qui ob ſui habitus non delationem, aut alias apoſtaſiæ reatũ incurriſſent, Ab illis alijſque excõmunicationis ſententijs, cenſuris, & pœnis, quas propterea iuxta inſtituta ſacrorum canonum, & ordinum irregularitatem incurriſſent, abſoluendi, & cum his qui ad latiorem ordinem de facto tranſlati fuerint, vt inibi remanere poſsint diſpenſandi, ac contra quoſcunque, tam eccleſiaſticos, quam laicos literarum ſupplicationum, & commiſsionum apoſtolicarum falſificatores, ſchiſmaticos, hæreticos, vſurarios, raptores, & aliorum quorumcunque criminum reos, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & nobilitatis fuerint, in requirendo, procedendo, & eos iuxta criminum, & exceſſuum exigentiam, prout canonicæ mandant ſanctiones, vel, vt tibi videbitur, puniendo, & ſi criminoſi prædicti ad cor reuerſi ſuum errorem cognouerint, ac de perpetratis doluerint, & veniam humiliter poſtulauerint, vt tibi videbitur eos a criminibus, reatibus, exceſsibus, ſententijs, cenſuris, & pœnis, quas propterea incurrerint abſoluendi. Ac cum eis facta tamen compoſitione, etiam ad ordines, dignitates, & beneficia eccleſiaſtica diſpenſandi, eoſque in priſtinum ſtatum reſtituendi, reponendi, & plenarie reintegrandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam ex præmiſsis prouenientem penitus abolendi. Et cum dictis vſurarijs ſuper male ablatis, & perceptis incertis pro dicta Camera componendi, eiſque vt compoſitione facta huiuſmodi ad reſtitutionem non teneantur. Ac quibuſuis perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, bona immobilia Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum ſuorum permutare, vendere, & ad tempus, & longum locare, ac in feudum, & emphyteoſim, ſeu cenſum, & affictum concedere, & alias alienare valeant in euidentem Eccleſiarum vtilitatem concedendi, & factarum alienationum defectus, tam iuris, quam facti, ſimiliter in euidentem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum huiuſmodi vtilitatem confirmandi. Necnon quibuſuis perſonis eccleſiaſticis ſecularibus, & regularibus, vt ad vitam, vel ad certum tempus de quo tibi viebitur in Romana Curia, vel altero beneficiorum ſuorum reſidendo, aut literarum ſtudio in loco vbi illud vigeat generale inſiſtendo, omnes, & ſingulos fructus, redditus & prouentus, omnium, & ſingulorum beneficiorum cum cura, & ſine cura, quæ in quibuſuis Eccleſijs, ſiue locis obtinent, & in poſterum obtinebunt, cum ea integritate (quotidianis diſtributionibus dumtaxat exceptis) cum qua illos perciperent, ſi in eiſdem Eccleſijs, ſiue locis perſonaliter reſiderent, & ad reſidendum interim in eiſdem minime teneantur, & ad id compelli non poſsint. Prouiſo quod beneficia prædicta debitis propterea non fraudentur obſequijs, & animarum cura in eis quibus illa immineat nullatenus negligatur, ſed per bonos, & ſufficientes vicarios, quibus de dictorum beneficiorum prouentibus neceſſarium miniſtrentur, deſeruiantur inibi laudabiliter in diuinis indulgendi, Ac omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus, qui Miſſę ſolemni in quacunque ciuitate, & terra famoſa, & populata per te decantandæ, ſeu celebrandæ interfuerint, viginti annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs miſericorditer in domino relaxandi, Ac quibuſuis perſonis ſecularibus, & eccleſiaſticis, vt confeſſorem idoneum ſecularem, vel cuiuſuis ordinis regularem poſsint eligere, qui eorundem confeſsionibus diligenter auditis, eos in omnibus, præterquam ſedi apoſtolicæ reſeruatis caſibus, abſoluere, & ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam indulgentiam elargiri, Necnon vota quæcunque per eos emiſſa, vltramarin. liminum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac ſancti Iacobi in Compoſtella, & caſtitatis, & religionis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare poſsint. Quodque nobilibus, & presbyteris graduatis liceat habere altare portatile, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, etiam ordinaria auctoritate interdictis (ſine iuris alieni præiudicio, ac iure parochialis Eccleſiæ, ac cuiuslibet alterius ſemper ſaluo) & cum qualitas negotiorum id exigerit antequam eluceſcat dies, circa tamen diurnam lucem per ſe ipſos qui presbyteri fuerint, aut per proprium, vel alium ſacerdotem idoneum, in ſua, & familiarium ſuorũ domeſticorum præſentia, miſſas, & alia diuina officia celebrare, ſeu celebrari facere poſsint (Dummodo cauſam non dederint interdicto, & id eis ſpecialiter interdictum non fuerit) concedendi, & indulgendi plenam, & liberam auctoritate apoſtolica, tenore præſentium licentiam concedimus pariter & facultatem. Non obſtantibus defectibus, & alijs præmiſsis, ac generalis, & Lateranenſis Conciliorum, necnon bo. me. Pij Papæ II. quæ incipit. Cum ex ſacrorum canonum ratio, ac Bonifacij Papæ VIII. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum prohibentium conceſsiones de fructibus in abſentia percipiendis ſine præfinitione tẽporis fieri debere, & alijs apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Eccleſiarum in quibus ſecularia, ac Monaſteriorum, & aliorum locorum in quibus ipſa regularia beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus ipſa regularia dependere contigerit, & ordinum quorum illa extiterint, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, quibus etiam ſi de illis ſeruandis, & non impetrandis literis contra ea præſtita eſſent hactenus, vel in poſterum præſtari contigerit iuramenta, & ad illorum derogationem ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias

in ſuo

in ſuo robore permanſuris ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Prouiſo quòd incompatibilia ſæcularia, & propter commendas huiuſmodi Regularia beneficia debitis propterea non fraudentur obſequijs, & animarũ cura in eis quibus illa immineat, nullatenus negligatur, ſed ſecularium conſueta, & Regularium antedicta congrue ſupportentur onera. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo trigeſimo nono, vndecimo Calendas Maij, Pont. noſtri Anno Quinto. A. Canc. D. Craſſelus.

IDEM

19

Priuilegia Reueren. DD. S. D. N. Papæ, & vtriuſque ſignaturæ Apoſt. Referendariorum.

PAVLVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Debita conſideratione penſantes quantum venerabiles fratres Epiſcopi, ac dilecti filij alij in minoribus cõſtituti, vtriuſq; ſignaturæ ſupplicationum videlicet, & commiſsionum per nos, ſeu in præſentia noſtra ſignandarum, infraſcripti Referẽdarij noſtri, qui præ ceteris officialibus, & miniſtris noſtris propinquius nobis aſsiſtunt, circa ipſas ſupplicationes, & commiſsiones, pro noſtro, & Apoſt. ſedis honore, ac vniuerſalis Eccleſiæ vtilitate, & alias, gratis, prompta volũtate, indefeſſe laborant, dignum, quin potius debitum reputamus, vt illos ſpecialis beneuolentiæ fauoribus amplectamur, ac præclaris dignitatum titulis decoremus, & alias nos eis (prout conuenit) gratioſos exhibeamus. Hinc eſt, quod nos fe. re. Leonis X. & Clementis VII. Rom. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes, eoſdem infraſcriptos Referendarios noſtros, qui prælati, ac etiam familiares continui commenſales noſtri exiſtunt, condigni fauoris gratia, & excellentiæ dignitate ſublimare, ac opportunis fauoribus munire volẽtes, ipſoſq; Referendarios, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſq; eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendũ harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Referendariorum, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica tenore præſentiũ, præfatos Referendarios, & eorum ſingulos, qui præſules non ſunt, ac alios infraſcriptos, & eorum ſingulos, in noſtros & dictæ ſedis Notarios gratioſe recipimus. Eoſque & alios qui præſules exiſtunt, ac eorum ſingulos ſacri Palatij, & Aulæ Lateranenſis Comites, Necnon qui nobiles non ſunt, nobiles facimus, conſtituimus, ordinamus, & deputamus, ac nobilitamus, necnon nobilitatis titulo, & fauore decoramus, ac aliorum noſtrorum & ſedis prædictæ Notariorum, necnon Palatij, & Aulæ huiuſmodi Comitum, ac ex magno Baronum, & nobilium genere procreatorum numero & conſortio fauorabiliter aggregamus, eoſque deinceps nobiles eſſe & pro nobilibus reputari, nominari, teneri, cenſeri, & iudicari. ac de cetero in quibuſuis conceſsionibus, & literis tam gratiam, quam iuſtitiam concernentibus, à nobis ſeu ſede prædicta impetratis, ſeu impetrandis, vel eis à nobis, aut alijs quibuſcunque conceſsis, & concedendis, ac inſtrumentis, ſeu alijs ſcriptis etiam authenticis & priuatis, nobiles nominari, & pro talibus haberi poſſe, & debere volumus. Eiſque quòd omnibus, & ſingulis priuilegijs, præeminentijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogatiuis, etiam in aſſecutione quorumcunque beneficiorũ eccleſiaſticorum, etiã vigore gratiarum expectatiuarum, & illarum mutationum, extenſionum, & reualidationum, collationum, & quarumcunque aliarum gratiarum, & indultorum, quibus cæteri noſtri, & dictæ ſedis Notarij de numero participantium exiſtentes, abſque illorum præiudicio, ac Palatij, & Aulæ prædictorum Comites, necnon veri & indubitati nobiles, & ex nobilium genere ex vtroque parente procreati, tam de iure quam conſuetudine, ſeu alias quomodocunque vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, in iudicio, & extra, ac vbicunque locorum vti, potiri, & gaudere debeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi Referendarij, & alij infraſcripti, de dicto magno Baronum & nobilium genere ex vtroque parente vere & non ficte procreati, & geniti forent, concedimus. Ac eorum ſingulis, ſublatis quibuſuis obſtaculis, & impedimentis, veros nobiles eſſe, & de nobili ex dicto genere ex vtroque parente procreatos, cenſeri debere decernimus, & declaramus. Et in ſignum honoris, & nobilitatis huiuſmodi eis, & eorum cuilibet, pro inſignijs, & armis, quibus ipſi, & ab eis deſcendentes, & aſcendentes vti poſsint in decorem, partem inſigniorũ noſtrorum, ſi eis vti voluerint, etiam cum vel abſque armis ſuis, ſi illa habuerint, vel illis vſi fuerint, aut ſine ipſis, prout duxerint ordinandum, ſeu eligendum, aſsignamus, & perpetuo decoramus. Ac eis illos, quos moribus, ſcientia, ætate, alijſque requiſitis qualitatibus ad officium Tabellionatus exercendum idoneos eſſe reppererint, ad inſtar aliorum dicti Palatij Comitum, vbique locorum, extra tamen muros Vrbis, ſeu locum in quo Romanam curiam reſidere contigerit, Notarios, Tabelliones publicos, ac Iudices ordinarios (recepto prius ab eis, iuxta formam præſentibus annotatam, ſolito iuramento) creandi, deputandi, & cõſtituendi, ac de Notariatus, & Tabellionatus, ac Iudicatus officijs huiuſmodi per pennam & calamare (vt moris eſt) inueſtiendi, Necnon quoſcunque ſpurios, naturales, baſtardos, manſeres, nothos, & inceſtuoſos, copulatiue, vel diſiunctiue ex quocunque illicito, etiam ſacrilego, vel damnato coitu, pro tempore procreatos, ſeu genitos, viuentibus, ſeu mortuis eorum parentibus, legitimandi, & habilitandi, & ad hæreditates, & bona, prout Collegium Archiuij dictæ Roman. cur. vel eius officiales iuxta facultatem eis per piæ me. Iulium Papam II. etiam prædeceſſorem noſtrum conceſſam, vel alias ipſi Comites Palatini de iure vel conſuetudine legitimare, & habilitare reſpectiue poſſunt, legitimandi, & habilitandi, & ad officia ſecularia, publica, & priuata, ac honores, & bona quæcunque reſtituendi & reintegrandi. Necnõ quoſcunq; idoneos (adiunctis in hoc ſibi aſsiſtentibus duobus, aut tribus Magiſtris ſeu Doctoribus aut Licentiatis, in facultate in qua promouendi erunt, quos ad hoc duxerint eligendos, eorum votis iuratis) in vtroque, vel altero iurium, & Theologia, ac Artibus, ad Baccalaratus, & Licẽtiaturæ, ac Doctoratus, & Magiſterij gradus reſpectiue vbiq; locorum promouẽdis, eiſque ſic promotis legendi, diſputandi, interpretandi, ac alios actus ad perſonas in huiuſmodi gradibus cõſtitutos quõlibet, pertinentes,

tiſſiones faciendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia, & auctoritatem conferẽdi: Ac ſic promotis, quòd omnibus & ſingulis priuilegijs, immunitatibus, nobilitatibus, cõceſsionibus, honoribus, libertatibus, præeminentijs, & prærogatiuis, quibus alij in Bononieñ. Pariſieñ. Louanieñ. & Tholoſañ. ac quibuſuis alijs Vniuerſitatibus in quibus ſtudium generale viget, promoti, etiam in aſſecutione beneficiorum eccleſiaſticorum vtunt ur potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non ſolum ad ipſorum inſtar, ſed pariformiter, & abſque vlla differentia, perinde ac ſi vere, & non ficte, in aliqua ex eiſdem Vniuerſitatibus, rigore examinis præcedente, ac alijs ſolemnitatibus ſeruari ſolitis, obſeruatis, & alias iuxta formam ſtatutorum, ac conſuetudinum ipſarum Vniuerſitatum, ac priuilegiorum illis conceſſorum, promoti fuiſſent, vti, potiri, & gaudere valeant, concedendi plenam, & liberam facultatem concedimus. Præterea eiſdem Referendarijs, & alijs infraſcriptis, ac eorum ſingulis, monaſteria, quorum Abbates pro tempore exiſtẽtes, mitra, & alijs pontificalibus inſignijs, ex priuilegio Apoſtolico vel alias vti conſueuerunt, in cõmendam pro tẽpore obtinentibus, in ipſis monaſterijs, perinde ac ſi illis, vt Abbates præeſſent, Mitra, Annulo, & Baculo paſtorali, ac alijs Pontificalibus inſignijs huiuſmodi vti. Necnon ſolemnẽ benedictionẽ poſt Miſſarum, Veſperorũ, Matutinarum, & aliorum diuinorũ officiorum ſolemnia, ſuper populum tunc intereſſentem (dũmodo inibi aliquis antiſtes, ſeu dictæ ſedis Legatus præſens non ſit, vel ſi præſens fuerit, ad id eius accedat aſſenſus) elargiri libere, & licite valeant, illique ac alij omnes & ſinguli Referendarij, ac alij prædicti, vt duos familiares in rotulo familiarium noſtrorum numeratos habeant, & tam ipſi Referendarij, quã duo annotãdi familiares, quoad expeditionem quarumcunque literarum Apoſtolicarum, tam gratiam, quam iuſtitiam concernentium, necnõ inſtrumentorum & aliorum quorumcunque gratis vbique in omnibus officijs, tam Cancellariæ, etiam Sollicitatorum literarum Apoſtolicarum Cameræ Apoſtolicæ, quam in auditorio Rotæ, & in quibuſuis alijs ordinariorum, & extraordinariorum Iudicum tribunalibus, abſque alio ſpeciali mandato deſuper expediendo, omni contradictione, & dilatione ceſſantibus, expediant, prout alij familiares continui commenſales noſtri in dicto rotulo deſcripti, & prout cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores expediunt: Ipſique Referendarij, & eorum ſinguli pro eorum vſu ex Ripa, & Ripetibus noſtræ Vrbis ſex uegetes vini cõmunes ſingulis annis gratis ad inſtar Clericorum Cameræ Apoſtolicæ libere extrahere poſsint, indulgemus. Et nihilominus Referendarios, & alios prædictos, ac eorum ſingulos, ac illorum omnia & ſingula beneficia, & officia eccleſiaſtica, quæ obtinent, & in futurum canonice obtinebunt, & in illis pro tempore deſeruientes, ac capellanos, familiares, & ſeruitores ſuos, tam præſentes, quam futuros, & ſua, ac illorum bona, quoad vixerint, ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum locorum quorumcunque, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenẽtium, & Iudicum, etiam a dicta ſede delegatorum, aut ſubdelegatorum quomodolibet, nunc, & pro tempore exiſtentium: Eoſque, in rebus, & bonis illorum proprijs duntaxat, cum eis contrahentes, a ſolutione, & exactione quarumcunque pedagij, gabellæ, bollettarum, decimarum, & cuiuſuis alterius ordinis, tam ordinarij, quam extraordinarij vbicunque locorum, & ex quacunque cauſa, etiam per ſynodales conſtitutiones impoſiti, vel imponẽdi, eximimus, & totaliter liberamus, ac ſub beati Petri & ſedis prædictæ atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque, & dictæ ſedi mediate ſubiicimus, ac liberos, immunes, exemptos, ſuſceptos, & ſubiectos omnes, conſtituimus, declaramus, & decernimus, ita quòd Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarij locorum, eorũq; Vicarij, & Officiales, Locatenen. & Iudices, etiam a ſede prædicta deputati præfati, & alij quicunque, etiam ratione delicti contracti, vel rei de qua ageretur, ubicunque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipſa conſiſtat, nullam in eis, aut aliquem eorum, ac beneficia huiuſmodi, & in illis deſeruientes, capellanoſq; familiares, & ſeruitores ſuos præſentes, & futuros, ac bona prædicta, iuriſdictionem, correctionem, viſitationem, dominium, ſuperioritatem, & poteſtatem exercere, aut alias iniurias, & damna irrogare, ac excõis, aliaſque ſententias, cenſuras, & pœnas proferre, Nec exactores gabellarum, pedagiorum, decimarum, & onerum huiuſmodi, ad aliquam ſolutionem eos coarctare, aut alij quicunque, cuiuſcunque eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis & præeminẽtiæ exiſtant, illos ſuper præmiſsis, & illorum vſu, ac poſſeſsione, ſeu quaſi etiam ex quocunque crimine, vel delicto, præterquam in noſtram, & Romanæ Eccleſiæ offenſam perpetrato, directe, vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio, moleſtare, aut alias quomodolibet impedire quoquomodo præſumant, aut debeant, ſeu etiam valeant, ſed ſolum Referendarij, deſeruientes, capellani, familiares, & ſeruitores præfati coram nobis, & ſede prædicta duntaxat, de iuſtitia reſpondere teneantur. Decernentes quoſcunque proceſſus, ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, quos, & quæ per Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, locorum Ordinarios, illorumq; Vicarios, & Officiales. Locatenentes, & Iudices, etiam a ſede prædicta delegatos, aut ſubdelegatos, ac alios prædictos aut eorum aliquos, contra Referendarios, & alios infraſcriptos, ac deſeruientes, capellanos, familiares, & ſeruitores præfatos haberi, ſeu promulgari contigerit, & quæcunque inde ſecuta, nulla, irrita, & inania, nulliuſq; roboris, vel momenti fore, & eſſe. Cæterum Referendarijs, & alijs prædictis, ac eorum ſingulis, vt literas gratiarum expectatiuarum, quum eis generaliter concedi contigerit, abſque aliqua ſignatura deſuper obtinenda, ad tres collationes per ſingulos eorum eligendas, & totidem beneficia etiam cum creatione in canonicum quarumcunque trium cathedralium, etiam Metropolitan. vel collegiatarum eccleſiarum, ſub expectatione totidem inibi præbẽdarum, etiam maiorum & pinguiorum, ac dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, etiam curatorum, & electiuorum, ac ferculorum, obligearum, addimentorum, præſtimoniorum, ſeu præſtimonialium portionum, aut ſimplicium beneficiorum, vnius, duorum, vel plurium cedentium, uel decedentium ipſarum eccleſiarum, canonicorum, ſeu alias in earum ciuitatibus, ſeu diœceſibus beneficiatorũ, aut ad tria beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi duo illorum cum cura, aut Decanatus, vel Archipresbyteratus rurales, ſeu Vicariæ, uel Capellaniæ perpetuæ, qui, uel quæ dignitates, etiam curatæ, extra tamen cathedrales eccleſias repræſententur, aut dignitates, vel perſonatus, ſeu ſingula eorum canonicatis, & præbenda, adminiſtratio, vel officium, etiam curatum, & electiuum in cathedralibus, etiam Metropolitan. vel collegiatis eccleſiis, aut vnũ ex eis, cum cura, uel ſine cura, cuiuſuis ordinis regulare, etiam ſi Prioratus, Præpoſitura, Præpoſitatus, uel alia dignitas, non tamen conuentualis, perſonatus, adminiſtratio, uel officium, etiam curatum, & electiuum, non tamen clauſtrale,

ſtrale, ac illud, uel vnum ex ſecularibus beneficijs huiuſmodi, ex quauis cauſa diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel per Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, aut alias ex quauis cauſa, etiam de neceſsitate exprimẽda, prætērquam ratione vacationis illius apud ſedem prædictam, aut familiaritatis continuæ commenſalitatis noſtræ, aut alicuius ex S. R. E. Cardinalibus viuentibus, & in Romana curia præſentibus, quorum conſenſus requireretur, generaliter reſeruata exiſtant, quorum fructus, redditus, & prouentus Ducentorum ducatorum auri de Camera, ſecundum taxationem decimæ, valorem annuum non excedant: ſæcularia, videlicet, per ipſos in minoribus conſtitutos in titulum, regulare vero in commendam. Ac tam regulare, quam ſæcularia beneficia huiuſmodi per præſules Referendarios in commendam retinenda etiam extra nationem, in qua idioma non intelligunt, pro eis, & eorum quolibet, cum reſeruationis, inhibitionis, & decreti, ac alijs clauſulis opportunis expedire, ac in & ſub illis comprehenſorum quorumcunque, cum cura, & ſine cura, ſæculariũ & regularium cuiuſcunque qualitatis exiſtentium beneficiorum eccleſiaſticorum aſſecutione: quibuſcunque alijs nullis prorſus (præterquã S. R. E. Cardinalibus) exceptis, omnino præferri pariter & anteferri poſsint & debeant. Et quæuis antelationes, prærogatiuæ, decreta, declarationes, ſuſpenſiones, & clauſulæ etiam derogatoriæ, quibuſcunque alijs conceſſæ, etiam ſi in eis caueretur expreſſe, quòd illis per alia priuilegia, literas, & indulta derogari, vel illorum effectus ſuſpendi non poſſent, & in aſſecutione per eos facienda, ſingulis alijs perſonis, etiam ſimiles, aut illis maiores prærogatiuas pro tempore proſequentibus, omnino poſſent, & deberent anteferri, quominus ipſi Referendarij in huiuſmodi per eos facienda aſſecutione potiores exiſtant, cuiquã ſuffragentur, abſque tamen præiudicio familiarium continuorum cõmenſalium noſtrorum deſcriptorum, illorũ videlicet, qui pro tempore aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem noſtri familiares continui commenſales extiterunt, necnon xxxxx. aliorum poſt vltimum ex ſupradictis antiquis familiaribus deſcriptis annotatorum. Ipſique Referendarij ad ſatisfaciendum conſtitutioni de publicandis acceptationibus, & prouiſionibus, ac illis intimandis poſſeſſoribus, ſeu eis ad iudicium euocãdis pro tempore ædendi minime teneantur, ſed tantum nouam prouiſionẽ a die notitiæ vacationis illorum habere debeant, quæ alias diligẽtias fieri neceſſarias, ac defectus ſuppleant, indulgemus. Et inſuper cum ſingulis Referẽdarijs, ac alijs prædictis, vt quæcunque quatuor curata, ſeu alias inuicem incompatibilia ſæcularia, aut cum vno, vel duobus, aut tribus ex eis, ſeu abſque illis, vnum cum cura, vel ſine cura S. Benedicti, vel S. Auguſtini, aut cuiuſuis alterius, etiam Cluniacen. Ciſtercien. Præmonſtraten. vel Grãdimonten. ordinis regulares, necnon quæcunque alia tria ſimilia, vel diſsimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcunque trium eccleſiarum conſiſtentia beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi ſub eiſdem tectis conſiſtentia, canonicatus, & præben. ac tam illa, quam incõpatibilia ſæcularia; dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus, etiam Metropolitanis poſt pontificales maiores, ſeu collegiatis eccleſijs huiuſmodi principales, aut tria ex ipſis incompatibilibus, ſæcularibus beneficijs parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ, regulare vero beneficia huiuſmodi, prioratus, præpoſitura, præpoſitatus, dignitas, perſonatus, adminiſtratio, vel officium, ſeu talia mixtim fuerint. Et ad prioratum, præpoſituram, præpoſitatum, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia huiuſmodi conſueuerint, qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, ſi eis alias canonice conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere. Et ſæcularia in titulum, ac regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſtentia, videlicet, ſi ſingula illorum canonicatus, & præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum, a die habitæ per eos illorum pacificæ poſſeſsionis computandum dumtaxat. Si vero alia fuerint, illa, ac incompatibilia ſæcularia, necnon regulare beneficia huiuſmodi, quoad vixerint, retinere. Illaque omnia ſimul, vel ſucceſsiue, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, quotiens eis placuerit, dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimiſſæ, vel dimiſſorum aliud, vel alia, ſimile, vel diſsimile, aut ſimilia, vel diſsimilia, beneficium, vel beneficia, eccleſiaſticum, vel eccleſiaſtica, quatuor duntaxat curata, ſeu alias inuicem incompatibilia ſæcularia, aut cum vno, vel duobus, ſeu tribus ex eis, aut abſque eis, vnum cum cura, vel ſine cura S. Benedicti, vel S. Auguſtini, aut cuiuſuis alterius, etiam Cluniacen. Ciſtercien. Præmonſtraten. vel Fontiſebrandi ordinis regulare, necnon tria alia ſimilia, vel diſsimilia, ſub ſingulis tribus tectis quarumcunque trium eccleſiarum conſiſtentia ſimiliter recipere. Et inſimul ſæcularia in titulum, ac regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſtentia, ſi illorum ſingula canonicatus, & præbenda, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum, vt præmittur, computandum duntaxat. Si vero alia fuerint illa, ac incompatibilia ſæcularia, necnon regulare beneficia huiuſmodi, dummodo inter illa omnia, vltra quatuor incompatibilia, & inter ipſa incompatibilia ſæcularia, plures quam tres parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ. Ac poſt dictum annum, ſub eiſdem tectis conſiſtentia, duo canonicatus, & præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, ac regulare beneficia huiuſmodi dignitas conuentualis, ſeu officium clauſtrale exiſtant, quoad vixerint, retinere, necnon debitis, & conſuetis ipſius regularis beneficij ſupportatis oneribus, de reſiduis illius fructibus, redditibus, & prouentibus, ſicuti illud in titulum pro tempore obtinentes, de illis diſponere, & ordinare potuerunt, ſeu etiã debuerunt. Alienatione tamen quorumcunque illius bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium eis penitus interdicta, diſponere, & ordinare, libere & licite valeant. Quodque ratione quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum curatorum, ſeu alias ſacros etiam presbyteratus, ordines, etiam ex ſtatuto, fundatione, conſuetudine, priuilegio, vel alias requirentium, per eos, & eorum quemlibet, nunc, & pro tempore obtentorum, vſque ad ſeptennium a fine anni a iure præfati computandum, ad aliquem ex dictis ſacris, etiam presbyteratus ordinibus ſe promoueri facere minime teneantur, nec ad id a quoquã inuiti compelli poſsint, diſpenſamus. Ipſoſque Referendarios, & alios infraſcriptos, & eorum ſingulos, omnium regnorum, dominiorum, & prouinciarum legitimos, & naturales. Ita quod ipſi, vel procuratores ſui illorum nomine in regnis, dominijs, & prouincijs huiuſmodi quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam, vt præfertur, qualificata, etiam vigore gratiarũ expectatiuarum, ſpecialium, vel generalium reſeruationum, illarumque collationum, mutationum, extenſionum, reualidationum per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes & ſedem prædictam eis conceſſarum, & concedendarum acceptare, ac de illis ſibi prouideri facere. Et illa, ac ſi regnorum,

gnorum, dominiorum, & prouinciarum eorundem oriundi, ac in illis nati eſſent, recipere, & retinere libere, & licite valeant, creamus, conſtituimus, & deputamus, ac eiſdem Referendarijs & alijs infraſcriptis, ac eorum ſingulis vt quoad vixerint in dicta Curia, vel aliquo beneficiorum eccleſiaſticorum, per eos pro tempore obtentorum, aut ſi contigerit ipſos per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem ad aliquem locũ deſtinare, in eo loco reſidendo, aut literarum ſtudio, in loco vbi illud vigeat generale, inſiſtendo, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum per eos in quibuſuis eccleſiis, ſiue locis, nunc & pro tempore obtentorum, & obtinendorum, etiam ſi canonicatus, & præbendæ, & aliæ, vt præfertur, qualificata fuerint, ac perſonalem reſidentiam ex ſtatuto, fundatione, aut conſuetudine requirant, etiam ſi fructus, redditus, & prouentus vnius beneficiorum huiuſmodi, nonniſi in diſtributionibus quotidianis conſiſtant, & aliorum omnium cum ea integritate (quotidianis diſtributionibus quoad alia duntaxat exceptis) cum qua illos perciperent, ſi in eiſdem eccleſiis, ſiue locis perſonaliter reſiderent, ac primam reſidentiam feciſſent. Ac quoad vnum ex beneficijs huiuſmodi, diuinis, & omnibus alijs actibus intereſſent, & ad reſidendum interim in eiſdem eccleſiis, ſiue locis, in quibus beneficia ipſa fuerint, minime teneantur, nec ad id a quoquam inuiti coarctari valeant, percipere. Ac reſidendo, vbi ſupra, eiſdem beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſæcularibus & regularibus, quæ in eiſdem eccleſiis, ſiue locis in titulum, vel commendam, vt præfertur, obtinent, & in poſterum obtinebunt, per capellanos, ſeu vicarios, idoneos, ad eorum nutum amouibiles, in diuinis deſeruiri, & animarum curam exerceri, & quæcunque eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrari facere libere & licite valeant, diœceſani loci, & cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita. Necnon vt aliquem idoneum presbyterum ſæcularem, vel cuiuſuis ordinis regularem in ſuum poſsint eligere confeſſorem, qui vita eis comite in caſibus ſedi prædictæ reſeruatis (præterquam offenſæ eccleſiaſticæ libertatis, criminum hæreſis, rebellionis, aut conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu ſedem prædictam, falſitatis literarum apoſtolicarum, ſupplicationum, & commiſsionum, inuaſionis, deprædationis, occupationis, aut deuaſtationis terrarum, & maris Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum, offenſæ perſonalis in Epiſcopum, aut alium prælatum, prohibitionis deuolutionis cauſarum ad Romanam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) ſemel duntaxat in vita, in alijs vero quotiens fuerit opportunum, confeſsionibus eorum diligenter auditis, pro commiſsis eis debitam abſolutionem impendat, & iniungant pœnitentiam ſalutarem. Necnon vota quæcunque (vltramarino, viſitationis liminum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac S. Iacobi in Compoſtella, necnon caſtitatis, & religionis votis duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat. Quodque confeſſor, quem duxerit eligendum, omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſsi fuerint, etiam ſemel in vita, & in mortis articulo, plenam remiſsionem et in ſinceritate fidei, vnitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium, perſiſtẽtium, auctoritate apoſtolica concedere poſsit. Sic tamen, quod idem confeſſor, de his, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eam illis per eos, ſi ſuperuixerint, vel per alios, ſi forſan tunc deceſſerint, faciendam, iniungat, quam ipſi, vel alij facere teneantur. Liceatque eis habere altare portatile, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, ſine iuris alieni præiudicio, & quum qualitas negotiorũ pro tempore ingruentium id exegerit, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem: Et ſi forſan eos ad loca eccleſiaſtico interdicto, tam ordinaria, quam apoſtolica auctoritate ſuppoſita, eos declinare contigerit, in illis, clauſis ianuis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce, excommunicatis, & interdictis excluſis, in ſua, & familiariorum ſuorum domeſticorum, ac quatuor aliarum perſonarum vtriuſque ſexus, per eos, & quemlibet eorum eligendarum præſentium (dummodo ipſi, & illi cauſam non dederint interdicto, aut eis vel illis contigerit ſpecialiter interdici) poſſint per ſe ipſos, qui presbyteri fuerint, aut proprium, vel alium ſacerdotem idoneum, miſſas & alia diuina officia celebrare, ſeu celebrari facere: Necnon tempore interdicti huiuſmodi diuinis intereſſe, ac eccleſiaſtica ſacramenta recipere, & ipſis dicto tempore decedentibus, eorum corpora eccleſiaſticæ, etiam cum funerali pompa, tradi poſsint ſepulturæ: Necnon ſingulis quadrageſimalibus & alijs temporibus, & diebus ſtationum baſilicarum, & eccleſiarum almæ Vrbis, & extra muros eius, duas eccleſias, vel duo, aut tria altaria, vnius, vel diuerſarum eccleſiarum, in locis, vbi ipſos, & eorum ſingulos pro tempore eſſe contigerit, per ſingulos pro tempore eligendos, ſeu eligenda, viſitando, omnes, & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſsiones conſequantur, quas conſequerentur ſi eiſdem temporibus, & diebus ſtationum baſilicas, & eccleſias Vrbis huiuſmodi, & extra muros eius ad id deputatas perſonaliter viſitarent: Ac eiſdem quadrageſimalibus, & alijs temporibus, quibus eſus carnium, ouorum, caſei, & lacticiniorum, de iure, vel conſuetudine eſt prohibitus, eiſdem ouis, caſeo, butiro, & alijs lacticinijs, ac de vtriuſque medici conſilio, carnibus, abſque conſcientiæ ſcrupulo, vti, frui, & veſci: Necnon etiam quoad vixerint, & quoties eis placuerit, per ſeipſos, aut cum vno, vel duobus amicis, ſeu familiaribus ſuis, per eos pro tempore eligendis, horas canonicas diurnas pariter & nocturnas, ac alia diuina officia, ſecundum vſum, & morem dictæ Romanæ Eccleſiæ dicere & recitare libere, & licite valeant, & ad alium vſum ſuper hoc obſeruandum minime teneantur, nec ad id a quoquã, etiam ratione quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum, inuiti compelli poſſint, etiam indulgemus. Et vlterius Referendarijs, & alijs infraſcriptis, ac eorum ſingulis, vtriuſque ſexus parochianos parochialium eccleſiarum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque per eos, & eorum ſingulos nunc, & pro tempore obtentorum, ad eos confeſsionis audiendæ cauſa, pro tempore confluentium, confeſsionibus illorum per eos diligenter auditis a quibuſuis eorum peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis, in omnibus & ſingulis caſibus, in quibus Ordinarij locorum de iure, vel conſuetudine abſoluere poſsint, quotiens opportunum fuerit, diœceſani loci & cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita abſoluere, & eis pro commiſsis pœnitentiam ſalutarem iniungere. Necnon, vt de omnibus, & ſingulis bonis mobilibus, & ſe mouentibus, ac immobilibus vbilibet conſiſtentibus, necnon iuribus, & actionibus, quæ ad eos, & eorum quemlibet, etiam Archiepiſcopos, vel Epiſcopos, etiam ratione ſuarum quibus præeſſe dignoſcuntur, ac aliarum cathedralium eccleſiarum, etiam Metropolitan ad quas eos transferri contigerit, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum ſæcularium, & regularium quorumcunque obtentorum, & obtinendorum quo-

modolibet pertinent, & pertinebunt, acquiſitis, & acquirendis, prout Auditores Curiæ cauſarum palatij apoſtolici ex priuilegio apoſtolico, eis per nonnullos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim præfatum Iulium prædeceſſorem per eius literas, quas nos vidiſſe, tenuiſſe, & legiſſe, etiam motu ſimili atteſtamur, etiam cum expreſsis clauſulis derogatoriarum derogatorijs conceſſo, vel alias diſponere, erogare, teſtari, codicillari, & conuertere poſsint, tam in vita, quam eorum vltima voluntate, aut alio quocunque tempore, ac inter conſanguineos, & alias quaſcunque perſonas, etiam non notas, & loca etiam cauſa mortis, aut donationis inter viuos. Necnon pro expenſis funerum, & remuneratione illorum, qui eis viuentibus ſeruierint, diſponere, erogare, teſtari, codicillari, & ordinare, ac illa alias in pios, & quoſcunque alios licitos vſus, prout videbitur expedire, conuertere, abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, libere, & licite valeant. Et demū eis, & illorum ſingulis, beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, quæ etiam ex quibuſuis conceſsionibus, & diſpenſationibus apoſtolicis in titulum, & commendam, ac vt inuicem, ſeu alijs beneficijs ad eorum vitam vnita obtinent, & in poſterum obtinebunt, ſimul vel ſucceſſiue, ſimpliciter, aut pro alio, vel alijs ſimili, vel diſsimili, aut ſimilibus, vel diſsimilibus, beneficio, ſeu beneficijs, eccleſiaſtico, vel eccleſiaſticis, cum quibuſuis perſonis ſecum permutare volentibus, ex cauſa permutationis huiuſmodi, in qua tamen nulla illicita pactio, ſiue ſimoniaca prauitas interueniat, in ordinariorum locorum, aut canonicorum Metropolitanorum, vel aliarum cathedralium eccleſiarum, ſeu aliarum perſonarum in dignitate eccleſiaſtica conſtitutarum, ad id per eos, vel procuratores ſuos legitimos eligendorum, ſeu eligendarum manibus extra Romanam Curiam præfatam, eiuſdem apoſtolicæ ſedis, ſeu cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, quotiens eis placuerit, reſignandi, & commendis cedendi, necnon vnionum huiuſmodi diſſolutioni conſentiendum, ipſis ordinarijs, canonicis, & perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, reſignationes ab eiſdem Referendarijs, & alijs infraſcriptis, ſimpliciter, vel ex eadem cauſa, & ab ipſis compermutantibus perſonis, ex dicta cauſa duntaxat, & commendarum ceſsiones extra eandem Curiam recipiendi, & admittendi, vnioneſque huiuſmodi diſſoluendi. Necnon ea, quæ ipſi Referendarij, & alij infraſcripti ſimpliciter reſignauerint, ſeu quorum commendis ceſſerint, aut vnionum diſſolutioni conſenſerint, idoneæ, vel idoneis ad id per eos, ſeu procuratores prædictos nominandis, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus & expectantibus, & quæ ex eadem cauſa ſecum permutantibus perſonis, Quæ vero ipſæ compermutantes perſonæ reſignauerint, beneficia huiuſmodi, etiam ſi (vt præfertur) qualificata, & per vos pro tempore obtenta, ex perſonis ipſorum Referendariorum, & aliorum infraſcriptorum vel quauis alia cauſa diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, ſeu ex generali reſeruatione apoſtolica affecta fuerint (dummodo prioratus, vel alia dignitas conuentualis, aut in Metropolitan. vel alijs cathedralibus poſt pontificales maiores, ſeu collegiatis eccleſiis huiuſmodi principales, ac compermutantium perſonarum ſimilem facultatem non habentium beneficia huiuſmodi diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, ſeu affecta non exiſtant) eiſdem Referendarijs, & alijs infraſcriptis, per eos quoad vixerint, iuxta tenorem diſpenſationum eis pro tempore conceſſarum in titulum, vel commendam tenenda conferendi, & de illis etiam prouidendi, omniaque & ſingula alia in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, etiam ſi dicti Referendarij beneficiorum huiuſmodi poſſeſsionem per quatuor menſes non obtinuerint, aut illam nondum aſſecuti fuerint, plenam & liberam facultatem concedimus. Decernentes ſemel admiſſum, & receptum in Referendarium hactenus, & in futurum ſemper Referendarium exiſtere, ac eius officium quoad vixerit durare, & priuilegijs alijs Referendarijs conceſsis pro tempore gaudere, & inter illos primo quandocunque admiſſum, cæteris quacunque etiam pontificali dignitate fungentibus, in officio Referendariatus huiuſmodi præferri. Sicque pro præmiſſorum omnium validitate, efficacia, & obſeruatione, per quoſcunque iudices, & commiſſarios, etiam cauſarum palatij huiuſmodi Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter ſententiandi, iudicandi, interpretandi facultate, ſententiari, iudicari, interpretari, & diffiniri debere, necnon irritum & inane quicquid deſuper per quoſcunque quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Sipontino & Epiſcopo Nuſcano, ac dilecto filio vicario venerabilis fratris noſtri Archiepiſcopi Mediolanenſi in ſpiritualibus generali, tenore præſentium committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Referendariorum, & aliorum infraſcriptorum prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant, auctoritate noſtra, præſentes literas, & in eis contenta quæcunq; firmiter obſeruari, ac per Referendarios, & alios infraſcriptos, necnõ ſingulos alios, quos ipſæ præſentes literæ cõcernunt, illis omnibus pacifice gaudere. Ac fructus, redditus, & prouẽtus prædictos eiſdẽ Referendarijs, & alijs infraſcriptis, iuxta huiuſmodi noſtræ cõceſsionis de illis in abſentia percipiendis, continentiam, & tenorẽ integre miniſtrari. Non permittentes eos per Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Ordinarios, Vicarios, Officiales, Locatenentes, Iudices, & Exactores præfatos, ac dilectos filios eccleſiarum prædictarũ Capitula, ſeu quoſcunque alios, quacunq; auctoritate fungentes contra præmiſſa, vel eorũ aliquod, aut præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, inquietari, perturbari, aut ad reſidendum in eiſdem eccleſiis, ſiue locis compelli. Contradictores, moleſtatores quoslibet & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus ſi dicti Referendarij, & alij infraſcripti, in eiſdem eccleſijs primam reſidentiam non fecerint perſonalem conſuetam, & alijs præmiſsis, ac ſuper idiomate, etiam quoad parochialem eccleſiam, & quibuſuis etiam per nos, & ſedem prædictam, etiam de beneficijs generaliter reſeruatis, vigore gratiarum expectatiuarum non acceptandis, etiam illa, quæ xxv. menſis Februarij, Pontificatus noſtri anno quinto publicata extitit, ac de acceptationibus, & prouiſionibus publicandis, & illorum poſſeſſoribus intimandis, ſeu poſſeſſores ipſos ad iudicium euocandis, & alias in contrarium hactenus editis, & in poſterum edendis, Necnon de certo ipſorum notariorum numero, etiam ſi ad illum nondum deuentum ſit, cui per hoc alias non intendimus derogare. Ac anterioris & vltimo celebrati Lateranen. ac generalis Conciliorum, necnon re. me. Innocentij IV. contra exemptos, Quæ volentes, ac

Sixti

Sixti etiam IV. & Innocentij VIII. quæ ſicut bonus paſtor, incipiunt. Et quibus diſponitur, quod nullus vigore facultatum, per ſedem prædictam conceſſarum aliqua beneficia reſignare poſsit, niſi illorum pacificam poſſeſſionem per quatuor menſes habuerint, & nihilominus beneficia ipſa in odium reſignantium vacare cenſeantur eo ipſo, necnon beneficij vni, per quam conceſsiones de fructibus in abſentia percipiendis, ſine præfinitione temporis fieri prohibentur. Ac Alexandri VI Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, per quam tertia pars omnium bonorum, de quibus per quoſcunque prælatos vigore quarumcunque facultatum eis conceſſarum, teſtari, vel alias diſponi contingeret, Cameræ apoſtolicæ pro illius neceſsitatibus applicatur: Cæteraſque facultates, indulta, & conceſsiones, teſtandi, & ordinandi, ſeu alias diſponendi, de quibuſuis bonis in genere, vel in ſpecie, ac de certa ſumma tunc expreſſa, quibuſuis perſonis eccleſiaſticis, etiam prælatis, cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſſa pro tempore forſan reuocantibus. Necnon eiuſdem Bonifacij de vna, & Concilij generalis de duabus dietis (dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur) & quibuſuis alijs apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis de beneficijs ipſorum Referendariorum, & aliorum infraſcriptorum, per nos, & ſedem prædictam pro tempore factis reſeruationibus generalibus, vel ſpecialibus, ac legibus imperialibus, & eccleſiarum, in quibus ſæcularia, etiam incompatibilia, & ſub eiſdem tectis conſiſtentia, necnon monaſteriorum, ſeu aliorum regularium locorum, in quibus regularia beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus ipſa regularia beneficia dependere contigerit, & ordinum quorum illa extiterint, ac locorum etiam, in quibus ipſi legitimandi fuerint, etiam municipalibus, necnon vniuerſitatum prædictarum ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformationibus etiam de non naturalibus, & baſtardis non legitimandis, niſi de conſenſu legitimorum, & naturalium diſponentibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, etiam ſi de illis ſeruandis, & non impetrandis literis apoſtolicis contra ea, & ſi literis ipſis, etiam ab alio, vel alijs impetratis, aut alias quouiſmodo conceſsis, non vtendo, ipſi Referendarij, & alij infraſcripti præſtiterint hactenus, & in poſterum eos præſtare contigerit iuramentum, necnon quibuſuis priuilegijs, & indultis apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, illis reſpectiue, ac Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Ordinarijs, Vicarijs, Officialibus, Locatenentibus, & Iudicibus, ac Exactoribus præfatis, & quibuſuis alijs perſonis ſæcularibus & regularibus, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, vel præeminentiæ extiterint, & eorum collegijs, ac prædictis ordinibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, , & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan per nos, & ſedem præfatam, etiam ad inſtantiam, ſeu intuitu Imperatoris, Regum, Ducum, aut aliorum Principum, aut etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ſeu etiam conſiſtorialiter, ac ex quibuſuis cauſis, etiam iteratis vicibus, etiam contra extraneos, & non naturales regnorum, dominiorum, & prouinciarum prædictorum, ſuper exactione gabellarum, pedagiorum, decimarum, & onerum huiuſmodi, & alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, ac in poſterum concedendis, approbandis, & innouandis, etiam quod beneficia eorundem regnorum, dominiorum, prouinciarum, & eccleſiarum, per extraneos, ac non niſi per certas perſonas de nobili, ſeu alio genere procreatos, aut in Theologia Magiſtros, ſeu in vtroque, vel altero iurium Doctores, aut alias quomodolibet qualificatas, etiam prætextu quarumcunque gratiarum expectatiuarum, aut ſpecialium, vel generalium reſeruationum acceptari, ac illa, niſi naturalibus regnorum, dominiorum, & prouinciarum, aut (vt præfertur) alias quomodolibet qualificatis huiuſmodi, ipſorumque, & eccleſiarum, ac ordinum, beneficia cōferri, & commendari non poſsint, & de illis alias, ac aliter, etiam per ſedem prædictam pro tempore factæ collationes, commendæ, & aliæ diſpoſitiones, nullæ ſint diſponentibus. Quibus omnibus, & eorum ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, plena, indiuidua, & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita & obſeruata, inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, quodque Referendarij, & alij præfati iuxta illa qualificati non exiſtant, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi eiſdem Ordinarijs a dicta ſit ſede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quod canonicos, rectores, & perſonas eccleſiaſticas, ſuarum ciuitatum, & diœceſum, etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officijs conſtitutas, per ſubtractionem prouentuum beneficiorum ſuorum eccleſiaſticorum, aut alias compellere valeant ad reſidendum perſonaliter in eiſdem, ſeu ſi Ordinarijs, & Capitulis præfatis, vel quibuſuis alijs communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede conceſſum vel in poſterum concedi contingat, quod canonicis, rectoribus, & perſonis eccleſiarum, ſiue locorum eorundem, etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officijs conſtitutis, & in illis non reſidentibus, vel qui in eis primam non fecerint reſidentiam perſonalem conſuetam, fructus, redditus, prouentus, & diſtributiones quotidianas beneficiorum ſuorum eccleſiaſticorum in abſentia ſua miniſtrare minime teneantur, & ad id compelli, aut illis, necnon Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Ordinarijs, Vicarijs, Officialibus, Locatenentibus, & Iudicibus, ac Exactoribus præfatis, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Volumus autem quod incompatibilia ſæcularia, & ſub eiſdem tectis conſiſtentia, ac ſacros ordines requirentia, & alia ſæcularia, necnon regulare beneficia huiuſmodi, debitis propterea non fraudentur obſequijs, & animarum cura in eis, quibus illa imminebit, nullatenus negligatur, ſed in eis quorum fructus huiuſmodi ipſos Referendarios, & alios infraſcriptos, in abſentia percipere contingeret, per bonos, & ſufficientes vicarios, quibus de ipſorum beneficiorum prouentibus neceſſaria congrue miniſtrentur, & diligenter exerceatur, & inſeruiatur inibi laudabiliter in diuinis. Ac ſub eiſdem tectis conſiſten-

tium conſueta, & regularis beneficiorum prædictorum antedicta onera congrue ſupportentur. Ac quod ipſi Referendarij, & alij infraſcripti, intra dictum annum duo ex tribus prabendis, aut totidem dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officijs ſub eiſdem tectis conſiſtentibus, quæ maluerint, pro alijs beneficijs cum retentis canonicatibus permutare, alioquin illa duo, quæ primo aſſecuti fuerint, extunc dicto anno elapſo vacare decernimus, dimittere omnino teneantur. Et ne (quod abſit) Referendarij ipſi propter huiuſmodi gratiam vel conceſsionem eligendi confeſſorem, reddantur procliuiores ad illicita in poſterum committenda, etiam volumus, quod ſi a ſinceritate fidei, vnitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & deuotione noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum canonice intrantium deſtiterint, aut ex confidentia eiuſdem conceſsionis, vel remiſsionis, aliqua forſan commiſerint, conceſsio, & remiſsio prædictæ, & quoad illas duntaxat, præſentes literæ eis nullatenus ſuffragentur, Quodque indulto celebrandi, ſeu celebrari faciendi ante diem, parce vtantur, quia cum in altaris miniſterio immoletur dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce. Ac quod dum eoſdem Referendarios diuinis officijs in aliquibus eccleſijs contigerit intereſſe, illum morem, qui in eiſdem eccleſijs obſeruabitur circa huiuſmodi horas canonicas dicendas ſtudeant obſeruare. Necnon, vt in eorundem eccleſiaſticorum diſpoſitione bonorum iuxta quantitatem reſidui erga eccleſias a quibus eadem perceperint, ſe liberales exhibeant, prout conſcientia eis dictauerit, & animarum ſuarum ſaluti viderint expedire. Quodque ſi ſingulorum beneficiorum prædictorum ſimpliciter reſignandorum, ſeu quorum commendis dicti Referendarij, & alij infraſcripti ceſſerint, aut diſſolutioni vnionum conſenſerint, fructus, redditus, & prouentus vigintiquatuor florenorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum excedant, conferentes, & illi quibus conferentur, etſi ex dicta cauſa reſignationis huiuſmodi fiant, ac ſuorum, & eis ex eadem cauſa collatorum beneficiorum huiuſmodi, fructus, redditus, & prouentus inæquales maioris valoris fuerint, etiam ſi ipſa æqualitas vigintiquatuor florenorum ſimiles, ſecundum æſtimationem prædictam non traſcendat, ſimiliter conferentes prædicti, & illi quibus beneficia maioris valoris huiuſmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus perſonarum, & beneficiorum eorundem, ac diebus factarum collationum huiuſmodi, gentes Cameræ apoſtolicæ, aut Collectores, vel Subcollectores fructuum, & prouentuum eidem Cameræ debitorum in partibus illis pro tempore deputatos, infra vnius ſi citra, & tres menſes ſi vltra montes collationes ipſæ factæ fuerint, iuxta Sixti IV. & Innocentij VIII prædictorum ſuper hoc editas literas certificare procurent: alioquin beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda foret, loca deferre, ſimiliter volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, munitis: eadem prorſus fides in iudicio & alibi, vbi opus fuerit, adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Forma autem iuramenti, quod notarij, tabelliones, & iudices per dictos Referendarios creandi præſtabunt, talis eſt Ego N. ab hac hora inantea fidelis, & obediens ero beato Petro, & S. R. E. & D. N. D. Paulo Papæ III. ſuiſque ſucceſſoribus canonice intrantibus: non ero in conſilio cum alio, conſenſu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum, ſeu capiantur mala captione. Conſilium uero quod mihi per ſe, aut literas, ſeu nuncium manifeſtabunt, & ad eorũ damnum ſcienter nemini pandam. Si uero aliquid ad mei notitiam peruenire contingat, quod in periculum Romani Pontificis, aut Eccleſiæ Romanæ vergeret, ſeu graue damnum, illud pro poſſe impediam, & ſi hæc impedire non potero, procurabo bona fide id ad notitiam D. N. Papæ perferre. Papatum Romanum, & regalia S. Petri, ac iura ipſius Eccleſiæ, ſi qua eidem Eccleſiæ in ciuitate, vel terra, de qua ſum oriundus, habeat, adiutor eis ero ad defendendum, & recuperandum contra omnes homines. Tabellionatus officium fideliter exercebo. Contractus in quibus exigitur conſenſus partium, fideliter faciam, nil adendo, vel minuendo ſine voluntate partium, quod ſubſtantiam immutet. Vero in conficiendo aliquod inſtrumentum vnius ſolius partis ſi ſit requirenda voluntas, hoc ipſum faciam: inſtrumentum non conficiam de aliquo contractu in quo ſciam interuenire vim, vel fraudem: contractus in protocollum redigam, & poſtquam redegero malitioſe non deferam, citra voluntatem illorum, quorum eſt contractus: ſuper eo conficiam publicum inſtrumentum, ac ſolito meo iuſto & conſueto ſalario. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei euangelia. Nomina vero Referendariorum, & aliorum prædictorum ſunt hæc, quæ ſequuntur. Cæſar Epiſcopus Comen. Thomas Epiſcopus Feltren. Chriſtophorus de Spiritibus Epiſcopus Ceſen. Petrus Lambertus Epiſcopus Caſertan. Thomas de Prato Epiſcopus Vaſionen. Nicolaus Ardinghellus Florentinus, Io. Baptiſta Cicada Auditor Cameræ apoſtolicæ, Marcellus de Creſcentijs Epiſcopus Marſican. Raynaldus Petrucius Auditor Rotæ, Vincentius de Durantibus Epiſcopus Termularum, Philippus Archintus Epiſcopus S. Sepulchri, Vuorſius Epiſcopus Aquen. Io. Paulus Tholomeus Auditor Rotæ, Ioannes Moedanus Auditor Rotę, Ludouicus Gomes Epiſcopus Sarnen. Baldus Ferratinus Epiſcopus Liparen. Vincentius Caroſius Auditor officij contradictarum, Paulus Draco Romanus, Franciſcus de Racanate Abbreuiator de maiori, Antonius Triultius Epiſcopus Tholonen. Ludouicus Simoneta Epiſcopus Piſauren. Io. Paulus de Tiſis Epiſcopus Acerrarum, Bernardus del Bene corrector officij pœnitentiariæ, Andreas de Bobus Abbreuiator de maiori, Martinus Lupi, Franciſcus Bachodi notarij Rotæ, Nicolaus Vnceius canonicus Tullen. Mauialdus Agnauus ſubſtitutus ſignaturæ. Volumus autem quod ij ex prænominatis qui ex aliqua cauſa priuilegio extrahendi gratis (vt præmittitur) vinum ex Ripa, & Ripetibus vtuntur indulto, vigore præſentium eis ſuper extractione ſex vegetum vini conceſſo, vti non debeant neque poſsint. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris, die trigeſima Iulij milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, Pontificatus noſtri anno ſexto.

IDEM

20

De faciendo Depoſito in cauſis appellationum, & de citando Fiſco ad commiſsiones ſignandas.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Cum (ſicut ex plurimorũ fidedignorum relatione accepimus) nonnulli ciuitatum, terrarum, ac locorum S. R. E. mediate & immediate ſubiectorum, & præſertim prouinciæ noſtræ Romandiolæ, ad euitandum ſeu differendum pœnarum condemnationes & ſolutiones, ad appellationes plerunque etiam friuolas recurrant, cauſaſque appellationum huiuſmodi coram diuerſis iudicibus ordinarijs & delegatis, etiam in Romana Curia per diuerſa reſcripta a nobis, vel ſignatura noſtra iuſtitiæ extorta introduci procurent, contra formam diuerſarum conſtitutionum plurimorum Romanorum Pontificum, & præſertim Iulij II. Leonis X. & Clementis VII. prædeceſſorum noſtrorum, quibus inter alia cautum fuit, quod appellationes in cauſis condemnationum, & Fiſcalibus, niſi facto depoſito pœnæ, ad quam appellans foret condemnatus, admitti non poſſet, ſed ad pœnæ huiuſmodi exactionem procedi deberet, prout latius in conſtitutionibus huiuſmodi, quarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis haberi volumus, continetur: Nos prædeceſſorum noſtrorum prædictorum veſtigijs inhærendo, indemnitati Cameræ apoſtolicæ in quantum poſſumus, prouidere cupientes, Motu proprio & ex certa ſcientia, conſtitutiones prædictas, & in eis contenta quæcunque tenore præſentium confirmamus & approbamus, illaſque in quantum opus ſit, innouamus. Et nihilominus Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, de nouo ſtatuimus & ordinamus per præſentes, quod nullæ appellationes & prouocationes in cauſis criminalibus, ſeu mixtis, ac Fiſcum & Cameram apoſtolicam quomodolibet concernentibus, non facto depoſito pœnæ, in qua delinquentes, aut illi qui pro delinquentibus ipſis fideiuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut hactenus condemnati fuiſſent, recipi, & admitti poſsint, ſed appellationes & prouocationes huiuſmodi, tam hactenus in cauſis huiuſmodi interpoſitas, quàm in futurum interponendas, ac appellantes ipſos reijci debere: illaſque, ac quæcunque reſcripta, & commiſsiones ſimilium cauſarum, ad cuiuſuis inſtantiam, per quemcunque ad commiſsiones ſignaturæ iuſtitiæ ſignandas deputatum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices hactenus ſignatas, & in futurum ſignandas, non facto dicto depoſito, nullius fore & eſſe roboris vel momenti, ſed illis non obſtantibus, ad vlteriora in cauſis ipſis vſque ad pœnarum dictarum effectualem exactionem procedi debere, prout procedi mandamus per præſentes. Et inſuper, nullæ commiſsiones Fiſcum, & Cameram apoſtolicam quomodolibet concernentes, per quemcunque a nobis, & ſede apoſtolica ad commiſsiones in ſignatura iuſtitiæ ſignandas, vt præfertur, deputatum, nec etiam per nos, & ſucceſſores noſtros prædictos ſignari poſsint, niſi Fiſci, & Cameræ præfatæ procuratore, & Theſaurario prouinciæ, de cuius etiam intereſſe ageretur, ſi in Romana Curia præſens fuerit, citatis, & aliter ſignatæ nullius ſint roboris vel momenti. Et ita per quoſcunque iudices, etiam ſedis apoſtolicæ, ac de latere Legatos, Vicelegatos, Præſidentes, Gubernatores, & quoſuis alios, iudicari, & diffiniri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & diffiniendi facultate, irritumque & inane quicquid contra præſentiũ tenorem contigerit attentari. Mandantes dilectis filijs Camerario, Theſaurario, Præſidentibuſque & Clericis Cameræ apoſtolicæ quatenus præmiſſa, tam in dicta prouincia, quã alijs ciuitatibus, terris, locis S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, ac alma Vrbe noſtra inuiolabiliter obſeruari mandent & faciant. Contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras eccleſiaſticas, & alias etiam pecuniarias & priuatorias pœnas, de quibus eis videbitur, auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus omnibus & ſingulis ſupradictis, ac priuilegijs quoque & indultis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, etiam reſcriptis, cõmiſsionibus etiam manu noſtra contra præmiſſorum tenorem ſignatis: cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium copijs manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. in noſtra ciuitate Vrbeuetana, ſub annulo Piſcatoris, die decima tertia Septembris, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, Pontificatus noſtri anno ſexto.

IDEM

21

Auctoritas liberandi, & extinguendi cenſus, & canones eccleſiarum, ac feudos terrarum Cameræ apoſtolicæ cum recompenſa.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſacra beati Petri ſede cum plenitudine poteſtatis, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione locati, ad ea (vt debemus) libenter intendimus, per quæ orthodoxæ fidei defenſioni, ac reipublicæ chriſtianæ ſtatui valeat ſalubriter prouideri. Sane vniuerſo orbi notum eſſe credimus immaniſsimum Turcharum tyrannum, poſt innumerabiles per eius anteceſſores chriſtiano nomini in diuerſis mundi partibus clades illatas, multaque regna & dominia eius ditioni adiecta, nouiſsime tempore noſtri Pontificatus, Regnum Neapolitanum pluribus illis locis prædatis inuaſiſſe, & notabilia damna tam in locorum deuaſtatione, quam in perſonarum aſportatione feciſſe, longe etiam plura facturus, niſi chariſsimi in Chriſto filij Caroli Romani Imperatoris ſemper auguſti, & dicti Regni Regis pietas, virtus, & ſtrenuitas, qui ad hoc non ſine maximis expenſis potentem claſſem parauerat, obſtitiſſet, præmiſsiſque non contentum, ciuitatem Caſtri noui, chriſtianis illam acriter defendentibus immaniter trucidatis expugnaſſe. Quæ etſi potius vindicanda, quam cum chriſtianitatis ignominiæ, & damni renouatione recenſenda forent, tamen non poſſumus non ea dolenter referre, propter euidens periculum, quod reipublicæ prædictæ ex nouis belli apparatibus per dictum tyrannum ad penetrandam Pannoniam ad præſens tumultuantem, & fines Germaniæ, ac Italiam, ad quam idem tyrannus putans inde facile quod reliquum eſt chriſtianitatis in ſuam poteſtatem

ſtatem redigere, inſatiabili ſiti anhelat inuadendum & occupandum terra mariqꝫ nouiter inſtructis certimus imminere. Et cum periculo huiuſmodi quod indies maiores uires habiturum dubitatur ex ijs quæ in pluribus chriſtianitatis partibus circa veram religionem innouata ſunt, & innouantur, occurrere omnino intendamus: Conſiderantes ad præmiſſa magna eſſe opus impenſa, & quod de chriſtianorum Principum ſubſidio, non quantum res ipſa expoſtulat nobis promittere valemus, propter bella, & calamitates, quibus temporibus præteritis affecti fuerunt: quodque vires noſtræ ex alienationibus rerum & bonorum S. R. E. per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros factis, & magnis expenſarum profluuijs, quæ pro nonnullis apoſtolicæ ſedis neceſsitatibus pluries nos ſubire oportuit, tenuiſsimæ ſunt, cogitauimus pecunias modis omnibus, qui nobis poſsibiles ſint exquirere, vt illarum auxilio truculentam rabiem dicti tyranni retundere, ac alijs chriſtianæ fidei neceſsitatibus prouidere valeamus. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in conſiſtorio noſtro ſecreto diſcuſsione & deliberatione matura, de ipſorum fratrum conſilio, & vnanimi aſſenſu, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quam plurimorum Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, qui ſimilibus vel alijs tunc vrgentibus neceſsitatibus, nonnulla bona eccleſiaſtica vendiderunt, veſtigijs inhærentes, Dilectis filijs Guidoni Aſcanio Sfortiæ S. Euſtachij Diacono Cardinali Camerario, & Hieronymo Ricanati de Capite ferreo Theſaurario noſtris, quos ad hæc commiſſarios & exequutores noſtros facimus ac deputamus, quod per ſe vel alium, ſeu alios de eorum mandato, quoſcunque canones, reſponſiones, & recognitiones, & cenſus perpetuos, vel temporales quibuſuis nominibus nuncupentur, & ad quaſcunque ſummas aſcendant, ſub quibuſuis caducitatis, & alijs pactis, & conuentionibus, ac obligationibus, necnon modis & formis conſtitutos, quæ in extinctionibus, ac liberationibus infraſcriptis ſpecificari volumus, ſuper quibuſuis caſalibus, vineis, domibus, poſſeſsionibus, prædijs, tenimentis, & alijs bonis immobilibus cuiuſcunque qualitatis, valoris, æſtimationis, etiam ſpeciali nota dignis exiſtentibus, Cameræ apoſtolicæ, & Romanæ, ac quarumcunque eccleſiarum etiam cathedralium, & Metropolitan. ac Patriarchalium, ac baſilicarum, necnon monaſteriorum congregationum ordinum, ac aliorum religioſorũ & piorum locorum, etiam quantumcunque priuilegiatorum, & exemptorum, ac habentium quod in generali, ac etiam ſpeciali, & indiuidua expreſsione, niſi certis modis & formis ſeruatis non veniant, nec comprehendantur in Vrbe prædicta, & extra illius muros, necnon quibuſuis ciuitatibus, terris, & locis temporali dominio dictæ Romanæ Eccleſiæ exiſtentibus conſiſtentium (monaſterijs montalium ac hoſpitalibus hoſpitalitatem ſeruantibus, & locis hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani duntaxat exceptis) feudi, emphyteoſis, liuelli, cenſus, canonis, reſponſionis, locationis, & cuiuſuis alterius contractus, vel conceſsionis, iure, cauſa, occaſione, vel alias, quomodolibet per quoſcunque etiam epiſcopali, vel alia maiori eccleſiaſtica vel mundana dignitate & excellentia præditos ſoluendos, ſeu debitos, pro pretio, ſeu pretijs, quod ſeu quæ Camerarius, & Theſaurarius noſtri præfati repererint, ſine aliqua cauſæ cognitione, ac vllis tractatibus, nulliſue ſolemnitatibus deſuper habitis & ſeruatis, ac ſine requiſitione & conſenſu eorum, qui de iure vel alias requiri & conſentire deberent, extinguere: & caſalia, vineas, domos, poſſeſsiones, prædia, tenimenta, & alia bona prædicta, illorumque feudatarios, emphyteotas, cenſuarios, liuellarios, locatarios, conductores, ac vtiles dominos a cenſuum, canonum, reſponſionum, & recognitionum huiuſmodi in pecunia numerata, vel alia ſpecie debitorum præſtatione perpetuo affrancare & liberare, illiſque de nouo caſalia, & alia bona prædicta infeudare, locare, & concedere (recompenſa tamen Cameræ, eccleſijs, monaſterijs, ordinibus, congregationibus, & locis, ac alijs prædictis, quorum cenſus, canones, reſponſiones, recognitiones, & alia iura huiuſmodi extinguentur pro concurrenti redditus annui quantitate aſsignata) ita tamen quod paribus conditionibus conductores, & alij, quibus alias per extinctionem huiuſmodi præiudicaretur, quibuſcunque alijs præferantur: Necnon quæcunque inſtrumenta & ſcripturas, ac alia deſuper neceſſaria, & opportuna facere, & exequi libere & licite poſsint, & valeant, plenam, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus. Decernentes extinctiones, affrancationes, liberationes, inueſtituras, conceſsiones, & alia per dictos Camerarium, & Theſaurarium deſuper fienda, & exequenda perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac feudatarios, & vtiles dominos, ac alios præfatos, eorumque hæredes & ſucceſſores, ac alios quorum intereſt, vel intereſſe poterit, modo aliquo contra tenorem præſentium deſuper moleſtari, impediri, vel inquietari non poſſe, ſed illos, & caſalia, vineas, domos, poſſeſsiones, bona, & iura huiuſmodi franca, libera, & allodialia fore, & eſſe, ac eccleſias, monaſteria, ordines, congregationes, & loca prædicta, eorumque Præſules, & Rectores nunc & pro tempore exiſtentes vllo vnquam tempore præmiſsis ſe opponere, aut ab illis reclamare, vel beneficium reſtitutionis in integrum ſub læſionis, vel alio quocunque prætextu petere, vel impetrato vti non poſſe neque debere. Sicqꝫ per quoſcunque tam apoſtolica & ordinaria, quam delegata et mixta auctoritate fungentes iudices et perſonas, etiam præfatę Romanæ Eccleſiæ Cardinales vbique iudicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, ac in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, eorumque Vicarijs & officialibus, necnon Canonicis Metropolitan. & aliarum cathedralium eccleſiarum vbilibet conſtitutis, per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus eorum quilibet auctoritate noſtra faciat extinctiones, affrancationes, liberationes, & alia vigore præſentium fienda, ac eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcunque plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, illiſque ac bonis affrancatis, & liberatis huiuſmodi vtiles dominos, & poſſeſſores, ac omnes & ſingulos quos quomodolibet concernunt, eorumque hæredes, & ſucceſſores quoſcunque pacifice frui, & gaudere, nec permittant quemquam contra præſentium, aut ipſorum inſtrumentorum tenores modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari: contradictores quoſlibet, & rebelles etiam per quaſcunque de quibus eis placuerit cenſuras, & pœnas, ac alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus re. me. Bonifacij VIII. etiam de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, ac Simachi, quæ incipit Non licet Papæ, necnon Pauli II. & Benedicti XII Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac alijs apoſtolicis etiam in vniuerſalibus prouincialibus, & ſynodalibus

concilijs

concilijs editis conſtitutionibus, ordinationibus, & prohibitionibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, ac fundationibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, ac literis apoſtolicis per prædictos, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictam & per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, necnon motu proprio, ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & conſiſtorialiter, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſsis, confirmatis & innouatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorum omnium, necnon quorumcunque teſtamentorum, inſtrumentorum, literarum, ſupplicationum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, vndecimo kalen. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Regiſtrata in Camera apoſtolica. Michelangelus.

P. Grazetus.

IDEM

22

Facultates & gratiæ Archiconfraternitatis Orphanorum de Vrbe.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Altitudo diuinæ prouidentiæ nullis præſcripta limitibus, nulliſque terminis comprehenſa cæleſtia pariter, & terreſtria inſcrutabili ratione diſponit, & mortalium mentes ad ea charitatis opera exercendum frequenter excitat, per quæ ipſi deo acceptiores reddantur, & pauperum aliarumq; miſerabiliũ perſonarum præſertim puerorum, & puellarum parentibus orbatorum per Vrbem hinc inde vagantium, quos fames cruciat & rerum omnium egeſtas conſumit, neceſsitatibus ſuccurratur, deſiderataque plurimum ſalus proueniat animarum. Vnde nos quibus, meritis licet imparibus, vniuerſalis Eccleſiæ regimen eadem eſt prouidentia creditum, ijs quæ propterea facta fuiſſe comperimus vt firma perpetuo & illibata permaneant, apoſtolici muniminis libenter adijcimus firmitaté, & ſingulorum fidelium præſertim Curialium noſtrorũ vota quæ ad id pertinere noſcuntur, pij patris affectione proſequimur & vt optatos ſortiantur effectus opem & operam quantum cum deo poſſumus impendimus efficaces, & fideles ipſos ad opportuna ijs ſuffragia exhibendum quibuſdam quaſi allectiuis muneribus indulgentijs videlicet & remiſsionibus inuitamus, vt per temporalia bona quæ erogauerint præmia conſequantur ſalutis æternæ. Dudum, ſicut nobis innotuit, nonnulli probatæ vitæ Curiales Charitate omnium ſuprema virtute circa pueros, & puellas Orphanos pauepereſque & miſerabiles perſonas pudendas infirmas, quas redemptor noſter potiſsime cómendauit moti, pie attendentes, quod in Romana Curia quæ maxime forenſium & ignotorum numero frequẽtatur, quamplures pueri pauperes parentibus orbati claritate ingenij præditi, ac dociles & idonei reperiebantur vt de magno illorum tum in ſacræ paginę quam vtriuſque iuris & alijs ſcientijs ac diuerſis exercitijs profectũ ſi eis ad onera & impenſa ratione ſtudiorum & exercitiorum huiuſmodi incumbentia ſupportanda ſufficerent, ſpes certa veriſimiliter conciperetur. Cupienteſque præmiſsis & alijs in dicta Curia neceſsitatibus & charitatis operibus prouidere, ac quod prouiſio huiuſmodi perpetuo duraret atque vigeret, conuocatis ad id quampluribus alijs Curialibus & Ciuibus Romanis ſocietatem inter ſe iniuerunt, & quamplures parentibus orbatos ac egenos pueros & puellas hinc inde per Vrbem diſperſas, ac hoſtiatim victum quærentes in vnum in certo ad id deputato loco cóuenerunt, & eorum expenſis ac alijs Chriſtifidelium pijs eleemoſynis eiſdem pueris vt a malo retraherentur, boniſque moribus imbuerentur, & virtutibus ornarentur, de prouidis Gubernatoribus & Magiſtris, ac victu veſtitu & alijs neceſſarijs prouidere curarunt. Necnon Confraternitatem in qua vigintiquatuor & vltra, quorum aliqui S. R. E. Cardinales & Epiſcopi ac alij Prælati aliqui eiuſdem Curiæ Officiales & aliqui Curiales etiam Ciues Romani exiſtunt, inſtituerunt. Nos igitur qui dudum inter alia volumus quod petentes beneficia eccleſiaſtica alijs vniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundum communem æſtimationem etiam beneficij cui aliud vniri peteretur, alioquin vnio non valeret, & ſemper in vnionibus commiſsio fieret ad partes vocatis quorum intereſſet, gratias Deo agentes quod noſtro tempore a dictis Curialibus tanquam neceſſaria charitatis opera in ipſa Vrbe ceperint exerceri: Cupientes vt ea perpetuo frequententur, & illis Confratres huiuſmodi animo hilari inſiſtant, Confratres prædictos eorumque ſingulos quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs cenſuris & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat cóſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes: necnon fructuum reddituum & prouentuũ dictæ Confraternitatis verum annuum valorem præſentibus pro expreſsis habentes, Ipſorum Confratrum ſupplicationibus in hac parte inclinati inſtitutionem Confraternitatis huiuſmodi, ac quæcunque ſtatuta & ordinationes per eoſdem Confratres edita auctoritate apoſtolica tenore præſentium ex certa noſtra ſcientia approbamus & confirmamus: ſupplentes omnes & ſingulos iuris & facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, Ipſamque Confraternitatem ſub beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum, ſeu alia de qua eiſdem Confratribus videbitur inuocatione pro tot Cófratribus ſeu vtriuſq; ſexus perſonis qui eã ingredi voluerint de nouo, illamque in Archiconfraternitatem caputque omnium aliarum Confraternitatum, ac hoſpitalium & alio-

rum quorumlibet locorum eorundem Orphanorum puerorum & puellarum vbilibet inſtitutarum & inſtituendarum Confraternitatum, ac erectorum & erigendorum hoſpitalium, ac Locorum puerorum & puellarum huiuſmodi auctoritate & tenore ac ſcientia prædictis immediate ſubijcimus, & facimus membra ab Archiconfraternitate huiuſmodi dependentia. Ita quod Confraternitates & hoſpitalia ac loca illis ſubiecta & ab eis dependentia huiuſmodi, ipſam Confraternitatem vel eorum ſuperiorem in aliquo ſaltem reuerentiali obedientia ſingulis annis recognoſcere teneantur. Et cum pueri, ſeu puellæ præfati certum locum in quo habitare, & literis, ac diuinis officijs, & beneplacitis operam dare poſsint, in noſtra Vrbe non habeant, ac vt nobis plene conſtat, Dilecti filij parocchiani parochialis Eccleſiæ ſanctæ Mariæ in Acquiro de dicta Vrbe quæ alias tunc certo modo, quem haberi volumus pro expreſſo, vacans, Congregationi, ſeu Confraternitati pauperum Presbyterorum in ipſa Eccleſia inſtitutæ per felicis recordationis Iulium Papam II. prædeceſſorem noſtrum, ſeu alias perpetuo conceſſa, ſeu vnita fuit, ob ſingularem deuotionis affectum quem ad Confratres Archiconfraternitatis & pueros huiuſmodi gerunt, Eccleſiam prædictam amotis exinde dictis presbyteris Confratribus Archiconfraternitatis ſanctæ Mariæ Viſitationis Orphanorum huiuſmodi pro eorundem puerorum & puellarum perpetuis vſu, & habitatione concedi & aſsignari cupiant: Noſque eiſdem pueris & puellis certum locũ pro illorum habitatione in dicta Vrbe aſsignare intendamus, prædictas ac quaſcunque alias conceſsiones, aſsignationes, vniones, annexiones, & incorporationes de dicta Eccleſia eiſdem presbyteris, ſeu illorum Congregationi aut Confraternitati huiuſmodi per præfatum Iulium, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam, ſeu alias quomodolibet, & ex quauis cauſa, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis, necnon in quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia factas, ac etiam iteratis vicibus confirmatas, & innouatas, ac literas deſuper confectas, quorum tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi volumus pro expreſsis, eiſdem auctoritate, & tenore, ac ſcientia reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac pro nullis, & infectis haberi volumus, & decernimus, ipſaſq; vniones, annexiones, & incorporationes penitus diſſoluimus. Necnon presbyteros, ſeu Confraternitatem presbyterorum huiuſmodi ab ipſa Eccleſia amouemus, illiſque ſuper dicta Eccleſia, ita quod Confratres Archiconfraternitatis beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum, ſeu pueros, & puellas huiuſmodi deſuper moleſtari impediri, ſeu inquietari, aut aduerſus præmiſſa etiam enormis læſionis, aut quouis alio prætextu reclamare ſeu reſtitutionẽ in integrum petere perpetuis futuris temporibus nequeant, perpetuum ſilentium imponimus, ipſamque Eccleſiam, cuius fructus redditus & prouentus centum ducatorum auri de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum, vt ipſi Confratres aſſerunt non excedunt, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, quem etiam ſi ex illo quæuis generalis reſeruatio, etiam in corpore iuris clauſa reſultet, præſentibus haberi volumus, pro expreſſo, aut ex cuiuſcunque perſona, ſeu per liberam cuiuſuis reſignationem de illa in dicta Curia vel extra eam, etiam coram notario publico, & teſtibus ſponte factam, hanc conſtitutionem piæ me. Ioannis Papæ XXII. etiam prædeceſſoris noſtri, quæ incipit execrabilis, vel aſſecutionem alterius beneficij eccleſiaſtici quauis auctoritate collati vacet, etiam ſi tanto tempore vacauerit, quod eius collatio iuxta Lateranenſis ſtatuta Concilij ad ſedem prędictam legitime deuoluta, ipſaque Eccleſia diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter vel ex quauis cauſa, etiam diſpoſitiue exprimenda, generaliter reſeruata exiſtat, & ſuper ea inter aliquos lis cuius ſtatum, & merita, ac nomina, & cognomina iudicum, & collitigantium, necnon quorumcunque in ipſa Eccleſia, vel ad illam, etiam ex cauſis onerosis ius habentium aut habere prætendentium præſentibus haberi volumus pro expreſsis, pendeat indeciſa, cum omnibus iuribus, & pertinentijs ſuis Confratribus Archiconfraternitatis huiuſmodi, ſeu illius deputatis pro tempore exiſtentibus pro perpetuis vſu, & habitatione puerorum, & puellarum prædictorum, aut conſtructionem vnius, ſeu plurium hoſpitalium, aut domorum, ſeu monaſteriorum eorundem puerorum, & puellarum, vel prout Confratribus Archiconfraternitatis huiuſmodi placuerit: ita quod liceat eiſdem deputatis corporalem poſſeſsionem dictæ Eccleſiæ per ſe, vel alium ſeu alios, etiam propria auctoritate, & abſque vitio ſpolij, ſeu attentatorum, libere apprehendere, & perpetuo retinere, illiuſque fructus, redditus, & prouentus in ſuas, ac dictorum puerorum & puellarum, ac Eccleſiæ vſum, & vtilitatem conuertere, Ordinarij collatoris, ſeu cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita: Ac inibi vnum ſeu plura hoſpitalia, aut domos, ſeu monaſteria dictorum puerorum, ſeu puellarum ad eorum libitum ſub dicta ſanctæ Mariæ Viſitationis Orphanorum, ſeu alia de qua eis videbitur inuocatione, cum Officijs, & Oratorijs, ac alijs neceſſarijs pro vſu, & habitatione puerorum, ſeu puellarum huiuſmodi conſtrui, & ædificari facere: Ac eidem parochiali Eccleſiæ per aliquẽ, ſeu aliquos presbyteros ſeculares, aut cuiuſuis ordinis regulares ad eorum nutum amouibiles in diuinis deſeruire, & animarum curam parochianorum prædictorum exerceri facere, auctoritate apoſtolica, & tenore, ac ſcientia ſimilibus, etiam perpetuo concedimus, & aſsignamus. Ipſamque Eccleſiam Archiconfraternitati ſanctæ Mariæ Viſitationis Orphanorum huiuſmodi ſimiliter perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus: Necnon Archiconfraternitati, Confratribus, Eccleſiæ, hoſpitalibus, domibus, & monaſterijs prædictis, illorumque adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis, familiaribus, miniſtris, pueris, & puellis, ac alijs perſonis in eis pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de Archiconfraternitate, Confratribus, Eccleſia, hoſpitalibus, domibus, & monaſterijs, ac illorum fabrica habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu de bonis ſuis pro dictis operibus aliquid relinquentibus, quod omnibus & ſingulis priuilegijs, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentijs, etiam plenarijs, & peccatorum remiſsionibus, ac alijs gratijs ſpiritualibus, & temporalibus imagini S. Saluatoris ad ſancta ſanctorum, & Charitatis, ac Archihoſpitalis S. Iacobi, & hoſpitalis S. Spiritus in Saxia, ac Corporis Chriſti, & ſacramenti, ac Campi ſancti, & alijs Confratribus Confraternitatum de dicta Vrbe, necnon eiſdem Imagini, & Archihoſpitali S. Iacobi, & Hoſpitali S. Spiritus, ac Campo ſancto, necnon fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de eadem Vrbe, illiuſque deputatis, eorumque, necnon beatæ Mariæ de populo, & Conſolationis, ac S. Ioannis Baptiſtæ Florentinorum, alijſque eiuſdem Vrbis Eccleſiis, ac illa, & illas viſitantibus, vel eis benefacientibus, eorumque adminiſtratoribus, guardianis, rectoribus, familiaribus, œconomis, gubernatoribus, & alijs perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac pauperibus, & infirmis eorũ, etiam per nos, & quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros, ac ſedem eandem

conceſsis,

conceſſis, & concedendis, & quibus illi, illæ, & illa vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Archiconfraternitas beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum, illiuſque Confratres, Eccleſia, hoſpitalis, domus, & monaſteria, adminiſtratores, rectores, ſeruitores, familiares, miniſtri, œconomi, & gubernatores huiuſmodi, aliaque perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, ac illa viſitantes, vel eis benefacientes, ex nunc in perpetuum vtantur, potiantur, & gaudeant, ac vti potiri & gadere libere & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eiſdem Archiconfraternitati beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum Confratribus, Eccleſiæ, hoſpitalibus, gubernatoribus, & alijs perſonis, ac illa viſitantibus, & benefaciẽtibus pro tempore ſpecialiter, & expreſſe conceſſa fuiſſent, ac in futurum concederentur, necnon quibuſuis presbyteris tam religioſis, quam ſecularibus, qui in ipſa parochiali Eccleſia quocunque anni tempore celebrauerint, & pro animabus Chriſtifideliũ qui in charitate Dei deceſſerint, ac pro quibus idem presbyteri ibi celebrauerint, aut celebrari fecerint, ac orauerint, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſsiones quæ celebrantibus pro defunctis in capella Scala cæli nuncupata monaſterij trium Fontium extra muros eiuſdẽ Vrbis, aut in capella in præſepe Domini ſita in Eccleſia eiuſdem beatæ Mariæ Maioris de dicta Vrbe, & animabus pro quibus inibi celebratur, & oratur, concedimus, & indulgemus, ipſaſque indulgentias, gratias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſsiones, ac remiſsiones, ad illos, illas, & illa extendimus, & prorogamus, ac ampliamus. Et quod adminiſtratores, rectores, ſeruitores, familiares, miniſtri, œconomi, & gubernatores huiuſmodi indulgentias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſsiones, ac remiſsiones huiuſmodi, ac dies, & feſta in quibus, & cauſas propter quas illas conſequi debeat ad eorum beneplacitum publicari facere: Necnon eleemoſynas Eccleſiæ, hoſpitalibus, domibus, & monaſterijs erigendis, ac pueris, & puellis præfatis concedendas recipere, & ad illas recipiendas, & quærendas, ac indulgentias huiuſmodi publicandas per dictam Vrbem, ſeu alibi quæſtores, ſeu quaſcunque alias perſonas, Diœceſani loci aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita, deputare, & mittere: Necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta tam circa regimen, & tranquillum ſtatum Eccleſiæ, hoſpitalium, domorum, & monaſteriorum prædictorum, diuinorumque celebrationem, quam numerum, & qualitates, ac ætatem puerorum, puellarum, capellanorum, & confratrum, ac miniſtrorum, rectorum, œconomorũ, gubernatorum, & familiarium prædictorum, illorumque perſonas, ac ornamenta, & bona mobilia, & immobilia illorum, eorumque adminiſtrationem, & alia præmiſſa concernentia condere, alterare, mutare, ac de nouo edere, & per eos hactenus facta reformare: quæ poſtquam condita, alterata, & mutata, ac edita, & reformata fuerint, eo ipſo dicta apoſtolica auctoritate confirmata ſint, & eſſe cenſeantur: Ac quaſcunque pœnas in contrauenientes apponere: Quodque pro tempore exiſtentes Archiconfraternitatis beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum huiuſmodi Confratres adminiſtratores, rectores, ſeruitores, familiares, miniſtri, œconomi, & gubernatores præfati, ac quilibet miniſter, ſeu officialis, aut perſona eccleſiæ, hoſpitalium, domorum, & monaſteriorum erigendorum huiuſmodi, ipſique pueri, & puellæ quemcunque presbyterum ſecularem, vel cuiuſuis ordinum regularem in ſuum poſsint eligere confeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet a quibuſuis caſibus, etiam quantumcunque grauibus, ac etiam in forma quinterni Cancellariæ apoſtolicæ, & dictis litteris expreſsis abſoluere: Ac confeſsionale, & altare portatile iuxta formam, & literas prædictas habere valeant, licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus. Et vt Confratres Archiconfraternitatis beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum huiuſmodi ab indebitis moleſtijs releuentur, vnum ex S. R. E. Cardinalibus quem ipſi Confratres ad id duxerint nominandum, ſeu eligendum in eorum protectorem, ac iudicem ordinarium perpetuum, coram quo, ſeu ab eo deputando quæuis tam ciuiles, & criminales, ac mixtæ cauſæ poſthac contra Confraternitatem illiuſque adminiſtratores, rectores, confratres, ſeruitores, familiares, miniſtros, œconomos, gubernatores, capellanos, officiales, ac pueros, & puellas, ac perſonas præfatas ſuper bonis, & rebus cuiuſcunque qualitatis exiſtentibus ad eas pertinentibus motæ, & pro tempore mouendæ, iuxta ordinariam iuriſdictionem, ſeu facultatem Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori attributam, cum omnibus & ſingulis eorum dependen. annexis, & connexis, ac incidentibus cognoſcere, & fine debito terminare debeant, conſtituimus, & deputamus: ipſique pro tempore protectori per ſe vel alium ſeu alios quoſcunque quorum intererit, aut intereſſe poterit, tam in dicta Curia quam extra eam per edictum publicum conſtito ſibi ſummarie de non tuto acceſſu, ac quibuſuis etiam eiuſdem Curiæ iudicibus, & perſonis quibus & quotiens opus fuerit ſub ſententijs cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs, de quibus eidem protectori videbitur, inhibendi, ac in euentum non paritionis ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum huiuſmodi illarumque aggrauationem, ac alias iuxta ſtilum, & morem dicti Auditoris in ſimilibus ſeruari ſolitum procedendi, ac ſententias executioni debitæ demandandi, ſeu demandari faciendi, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, & alia iuris opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilium brachij ſecularis inuocãdi, omniaq; & ſingula alia in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi & exequendi, plenã, & liberam licentiam, & facultatem etiam concedimus. Necnon quod qui adminiſtratores, gubernatores, rectores, œconomi, ſeruitores, familiares, miniſtri, & confratres Archiconfraternitatis beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum huiuſmodi, illiuſque, ac dictæ Eccleſiæ capellani, ſeu officiales, officia ſua actu exercentes exiſterint, durante eorum officio a quorumcunque Ordinariorum locorum, eorumque Vicariorum, & Officialium iuriſdictione, correctione, viſitatione, & poteſtate, penitus, & omnino exempti, & ſoli eidem protectori pro tempore exiſtenti, ſeu ſedi prædictæ ſubiecti exiſtant, eorumque correctioni, & punitioni ſubiaceant, ſtatuimus, & ordinamus. Quodque præmiſſa omnia, & ſingula de ſurreptionis, obreptionis, & nullitatis vitio, ſeu intentionis defectu, etiã ex eo quod ea quæ ſuper præmiſsis geſta fuerunt, & emanarunt, plenarie expreſſa, ſeu prout exiſtunt narrata minime fuerunt, ſeu quouis alio prætextu occaſione vel cauſa notari, vel impugnari aut in aliquo annullari, vel alterari non poſsint, neque notata, ſeu impugnata annullata aut alterata cenſeantur, ſed valida, & efficacia exiſtant, ac ſi exprimenda de neceſsitate, de verbo ad verbum inſerta fuiſſent. Quodq; præſentes litteræ ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, repoſitionibus, & exceptionibus ſimilium literarum, gratiarum, & indulgentiarum, etiam per nos, & ſuc-

ceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac ſedem prædictam, vel eius legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ apoſtolicæ pro tempore factas, ac in fauorem fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & expeditionis contra infideles nullatenus comprehendantur, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptæ ſint, & eſſe cenſeantur, ac eiſdem præſentibus per quaſcunque literas, etiam quaſuis clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatorias efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacunque verborum expreſsione in ſe continentes nullatenus derogari poſsit, nec derogatum eſſe cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, etiam per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, & œconomis prædictis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur. Sicque per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices, & perſonas, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere: Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Et nihilominus de omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſsis, ſeu confitendi propoſitum habentibus qui in Viſitatione eiuſdem beatæ Mariæ, & ſeu alio per eoſdem adminiſtratores, gubernatores, rectores, & œconomos ad id nominando die a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis ſequentis diei parochialem Eccleſiam prædictam deuote viſitauerint, ac pro præmiſsis operibus manus adiutrices iuxta eorum arbitrium porrexerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, ac iubileum, & remiſsionem miſericorditer in domino elargimur. Quocirca Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, & dictæ Vrbis Gubernatori, ac Vicario noſtro in dicta Vrbe in ſpiritualibus pro tempore exiſtentibus, necnon vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, alijſque in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon Metropolitanarum, & cathedralium eccleſiarum canonicis, ac dictorum Archiepiſcoporum; & Epiſcoporum Officialibus, ac Vicarijs in ſpiritualibus generalibus vbilibet conſtitutis per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut aliquis eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte Protectoris, adminiſtratorum, gubernatorum, rectorum, œconomorum, ſeruitorum, familiarium, miniſtrorum, puerorũ, & puellarum, ac perſonarum, & officialium prædictorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia & ſingula firmiter obſeruari, ipſosq; Protectorem, Adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, œconomos, ſeruitores, familiares, miniſtros, pueros & puellas, ac perſonas & officiales illis perpetuo pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per Confraternitatem Presbyterorum huiuſmodi, ſeu dictos presbyteros, aut quoſcunque alios quauis auctoritate fungentes quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper ijs habendis ſeruatis proceſsibus cenſuras & pœnas ipſas iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc auxilio brachij ſecularis huiuſmodi. Non obſtantibus priori voluntate noſtra, ac alijs præmiſsis, ac Lateranenſis Concilij nouiſsime celebrati, vniones perpetuas niſi in caſibus a iure permiſsis fieri prohibentis, necnon noſtra de non tollendo cuiquam ius quæſitũ, ac re. me. Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri etiam qua cauetur, ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam a fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices a ſede prædicta deputati extra ciuitatem vel diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, aut alij vel alijs vices ſuas committere, aut aliquem vltra vnam dietam a fine diœceſis eorundem trahere ad iudicium præſumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo aliquis vltra tres dietas auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, & alijs apoſtolicis, necnõ in prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac ſtatutis & conſuetudinibus etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam Cardinali ſub cuius titulo eccleſia ipſa exiſtit, ſeu ad cuius collationem illa pertinet, cuius nomen & cognomen pro expreſsis haberi volumus, ac dilectis filijs Populo Romano, illiuſq; Conſeruatoribus, ac Confraternitati ſeu Congregationi presbyterorum huiuſmodi, ac prædictæ, & quibuſuis alijs eccleſiis, monaſterijs, & hoſpitalibus, illorumque Confratribus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, ac ſedem prædictam, etiam per modum generalis legis ac ſtatuti perpetui, ac motu & ſcientia ſimilibus, ac quauis inſtantia, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis etiam iteratis vicibus conceſsis, confirmatis, approbatis, & innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe quod de beneficijs eccleſiaſticis cum cura & ſine cura ad eiuſdem Cardinalis collationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem ratione eiuſdem tituli ſeu aliarum eccleſiarum quomodolibet pertinentibus, quouis modo vacaturis, per alium quam per eundem Cardinalem, aut de eius conſenſu prouideri ſeu alias diſponi nequeat. Quodque beneficia eccleſiaſtica dictæ Vrbis alijs quam Ciuibus Romanis aut Originariorum Ciuium Romanorum filijs conferri non poſsint, & alias de illis etiam per ſedem præfatam pro tempore factæ collationes, prouiſiones, vniones, conceſsiones, & aliæ diſpoſitiones nullæ ſint: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis etiam caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, hac vice duntaxat; illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, aut ſi alicui ſuper prouiſionibus ſibi faciendis de huiuſmodi vel alijs beneficijs eccleſiaſticis dictæ Vrbis ſpeciales vel generales dictæ ſedis, vel legatorum eius literas impetrarint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſeruationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum: quæ

quidem

quidem literas & proceſſus habitos per eaſdem, ac inde ſecuta quæcunque, ad dictam parochialem eccleſiam volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis, quo ad aſſecutionem beneficiorum aliorum, præiudicium generari, & quibuslibet alijs indulgentijs, priuilegijs, & literis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus eorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Volumus autem quod dicta eccleſia propter vnionem, annexionem, & incorporationem prædictas debitis non fraudetur obſequijs, & animarum cura in ea nullatenus negligatur; ſed eius congrue ſupportentur onera antedicta. Ac etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod adhibeatur fides plenaria atteſtationi conſenſus parochianorum prædictorum, ac tranſumptis præſentium, necnon priuilegiorum, indultorũ, exemptionum & indulgentiarum, ac aliarum literarum huiuſmodi manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Protectoris, ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut alicuius curiæ eccleſiaſticæ munitis, in iudicio & extra, ſicut præſentibus, ac ſuper priuilegijs, indultis, exemptionibus, & indulgentijs huiuſmodi confectis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ſubiectionis, reuocationis, caſſationis, annullationis, decreti, diſſolutionis, impoſitionis, conceſsionis, aſsignationis, vnionis, annexionis, incorporationis, indulti, extenſionis, prorogationis, ampliationis, conſtitutionis, deputationis, ſtatuti, ordinationis, elargitionis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, ſeptimo idus Februarij, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

IDEM

23

Declaratio & conſtitutio ſuper ſpolijs ad Cameram apoſtolicam ſpectantibus.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circunſpecta, dubia quæ litium diſpendia afferre poſſent, in ſuæ declarationis arbitrio tollit, ac deſuper ſtatuit & ordinat, prout rerum qualitate penſata, conſpicit in domino ſalubriter expedire. Cum itaque, ſicut accepimus, a nonnullis nimium curioſis, qui iura Cameræ apoſtolicæ vſurpare, ac Cameram præfatam illis defraudare vellent, in dubium redigatur, an res, & bona, ſpolia nuncupata prælatorum, etiam Pontificali, vel alia maiori dignitate fulgentium, cæterarumque perſonarum eccleſiaſticarum ſecularium & regularium, tempore obitus ipſorum remanentia, ex eo quod Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & Cameræ præfatæ reſeruata fore, aliqua generali apoſtolica conſtitutione, forſan non caueatur ad Cameram prædictam iure legitimo ſpectare & pertinere debeant. Nos, & ſi ſatis euidenter conſtet & appareat, prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum & noſtram indubiam intentionem, & voluntatem ſemper fuiſſe, vt ſpolia huiuſmodi, ad dictam Cameram, & non ad alios ſpectarent, & pertinerent, & quod pro eadem Camera exigerentur, & recuperarentur, cum prædeceſſores præfati, diuerſos dictorum ſpoliorum, vt ad Cameram prædictam ſpectantium & pertinentium collectores, & exactores, in varijs prouincijs & locis deputauerint, & conſtituerint, & nos deputauerimus & conſtituerimus, variæque literæ ab eiſdem prædeceſſoribus, & a nobis ſuper exactione aliquorum eorundem ſpoliorum, in quibus ſpolia huiuſmodi ad præfatam Cameram ſpectare expreſſe continebatur, emanauerint, ac ſemper de illis dicti prædeceſſores, per pleraſque alias literas, tanquam de rebus ad Cameram prædictam pertinen. donando vel tranſigendo, aut alias diuerſimode diſpoſuerint, & nos diſpoſuerimus, necnon ea ab antiquiſsimo tẽpore citra, dictæ Cameræ noſtræ nomine exacta, & inter iura ipſius Cameræ connumerata fuerint: ne tamen præmiſſorum veritas deprimi, & mendacium deſuper in præfatæ Cameræ præiudicium, locum ſibi vendicare valeant: attendentes quod iniquum eſſet, ſi ex apoſtolicæ ſedis benignitate, vel alia rationabili cauſa, ad ſingula quæque loca collectores non deſtinantur, iura ipſius Cameræ propterea depereant, dubium huiuſmodi enucleare, ac in præmiſsis opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus res & bona huiuſmodi, ſpolia, vt præfertur, nuncupata, in quibuſuis regnis, ac dominijs, tam citra quam vltra montes & maria conſiſtentia, quæ pro tempore poſt obitus prælatorum & perſonarum prædictarum, quantumcunque etiam, vt præfertur, vel alias quomodolibet qualificatarum, etiam Cardinalatus honore fulgentium, qui vel nullo condito teſtamento, vel abſque ſufficienti facultate, aut vltra quantitatem, de qua facultatem habuerint, condito, deceſſerunt, & decedent, remanſerunt, remanent, & remanebunt, etiam quod ad illa recuperandum aliqui collectores deputati non fuerint, ad Cameram apoſtolicam & non ad alios, etiam in quibuſuis cathedralibus, etiam Metropolitanis & collegiatis, ac alijs eccleſiis, monaſterijs, cæteriſque beneficijs eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus, vtcunque qualificatis, ſucceſſores, illa in titulum, commendam, adminiſtrationem; & alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam ſi ad illa vigore prioris tituli, ius regrediendi ſeu accedendi, vel ingrediendi, conceſſum fuerit, ſpectaſſe, & ſpectare: illaque tanquam ad ipſam Cameram ſpectantia, perpetuo colligi, & recuperari potuiſſe & poſſe, atque debere, ac ita, vt præfertur, eorundem prædeceſſorum, & noſtram intentionem & voluntatem ſemper fuiſſe, fidem facimus & atteſtamur per præſentes. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcunque, tam ordinaria quã delegata & mixta auctoritate fungentes iudices, & perſonas, vbique in quacunque inſtantia iudicari, diffiniri, & decidi debere, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, interpretandi, ac decidẽdi facultate, necnon irritũ & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter cõtigerit attentari. Quocirca dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ S. Euſtachij Diacono Cardinali, Camerario noſtro eiuſq; in Camerariatus officio ſucceſſoribus cõmittimus & mandamus, quatenus exactioni, & recuperationi ſpoliorũ huiuſmodi incumbant, & illa ad Camerã apoſtolicã prouenire, ac præmiſſa ab omnibus inuiolabiliter

obſeruari faciant, nec permittant Cameram ipſam, vel eius agentes deſuper modo aliquo moleſtari, impediri, vel inquietari, contradictores &c. compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſs, & quibuſuis apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon quarumcunque eccleſiarum & monaſteriorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alias roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis apoſtolicis quomodolibet conceſsis, confirmatis & innouatis, quibus, illorum tenores, præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pro ſufficienter expreſsis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria apoſtolica, & Camera prædicta publicētur, & inter conſtitutiones extrauagātes ad perpetuam rei memoriā valituræ conſcribantur. Nulli ergo &c. declarationis, atteſtationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo primo, tertio nonas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno octauo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, die Lunæ vigeſima Martij præſentes retroſcriptæ literæ lectæ & publicatæ fuerunt in plena Camera apoſtolica & ex maturo ipſius decreto regiſtratæ libro de curia &c.

IDEM

24

Decretum ne excommunicationes S. Eleutherij expediantur, & deputatio executoris eius obſeruatione.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Licet nuper in Conſiſtorio noſtro ſecreto, de fratrum noſtrorum conſilio, ad euitanda ſcandala, & abuſus, quæ ex conceſsione, & publicatione certarum excommunicationum S. Eleutherij nuncupatarum, in diuerſis mundi partibus exoriebantur, huiuſmodi excommunicationes deinceps minime fieri, & publicari, omnino decreuerimus: ac propterea dilectus frater noſter, Bartholomæus presbyter Cardinalis Guidicionus, cui ratione eccleſiæ Aprutinæ, cui præeſſe dignoſcitur, ius huiuſmodi excommunicationes concedendi, competere aſſerebatur, ab illarum conceſsione (vt decebat) abſtinuerit, & abſtineat de præſenti, nihilominus (non ſine animi noſtri diſplicentia) accepimus quod dilectus filius Pompeius Benenatus de Picolominibus præpoſitus ſancti Eleutherij, ſub prætextu, quod facultas dictas excommunicationes concedendi, ratione præpoſituræ huiuſmodi, ſibi competat, illas paſsim, vbiq; locorum, & forſan in alma Vrbe concedere, imprimere, & publicare licet forſan monitus non deſiſtit: Nos decretum, in Conſiſtorio noſtro, matura deliberatione factum, omnino effectum ſortiri, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari volentes, ac omnes, & ſingulas excommunicationes huiuſmodi hactenus conceſſas, & publicatas, in futurum, contra præſentium tenorem (quod abſit) forſan concedendas, & públicandas, nullas, & nullius roboris, & momenti exiſtere, nec aliquos illis ligari, ſeu quomodolibet irretiri, & illis nullam fidem adhiberi debere decernentes ac tam præfato Pompeio, & eius ſucceſſoribus Præpoſitis S. Eleutherij huiuſmodi, quam alijs quibuſcunque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis omnium & ſingulorum beneficiorū, & decem millium ducatorum auri Cameræ apoſtolicæ applicandorum pœnis, ne deinceps ſimiles excommunicationes ſancti Eleutherij, concedere vel publicare, aut publicari, aut imprimere vel imprimi facere, ſeu illis quomodolibet vti audeant, ſeu præſumant, diſtrictius inhibentes, Dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, committimus & mandamus, quatenus decretum, ac inhibitionem noſtram huiuſmodi, vbique locorum publicet, & publicari, ac ſub prædictis, & alijs, eius arbitrio applicandis, & moderandis pœnis, tam a præfato Pompeio, & ſucceſſoribus, quam alijs quibuſcunque, obſeruari mandet, & faciat cum effectu, cum poteſtate, ſi opus fuerit, tam Pompeium prælatum, & ſucceſſores, quam alios quoſcunque quacunque dignitate, etiam epiſcopali, vel maiori, aut mundana, vel alia dignitate fungentes ſub pœnis prædictis, etiam ad perſonaliter comparendum coram eo, ſi ſibi videbitur, aut alias, etiam per edictum citandi, ac contrauenientes, & rebelles, vt præfertur, mulctandi, corrigendi, & puniendi, aliaque faciendi, gerendi, & exercendi in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus quacunque litis pendentia, ſuper facultate huiuſmodi excommunicationes concedendi in Romana Curia, coram præfato, aut alijs quibuſcunque Auditoribus ſeu Iudicibus inter præfatos Cardinalem, & præpoſitum, aut alios quoſcunque, necnon Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, quibuſuis priuilegijs, & conſuetudinibus per quoſcunque Romanos pontifices prædeceſſores noſtros, & nos ipſos forſan emanatis, roboratis, & innouatis, cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatorijs quibuſuis ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus inſuper Motu & ſcientia ſimilibus, quod præſentis noſtri Motus proprij, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique in iudicio & extra fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. A.

IDEM

25

Litteræ ſacri œcumenici concilij Tridentini celebrandi.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Initio noſtri huius Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem Dei omnipotentis prouidentia nobis commiſit: cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium noſtra paſtoralis ſolicitudo, & vigilia eſſet vocata, cupiebamus quidem mederi chriſtianæ reipublicæ malis, quibus illa iandudum vexata, & propemodum oppreſſa

preſſa eſt. Sed ipſi etiam, vt homines circundati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſeruandam a plurimis impendentibus periculis rempublicam, omnia inuenimus odijs, & diſſentionibus plena, diſſentientibus præſertim principibus ijs inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis a Deo permiſſa ſit. Cum vnum ouile, & vnum paſtorem dominici eſſe gregis ad integritatem chriſtianæ religionis, & ad cœleſtium bonorum ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus, ſchiſmatis diſsidijs, hæreſibus erat chriſtiani nominis diuulſa iam pene, & lacerata vnitas. Cum tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque inſidijs rempublicam optaremus, noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira, peccatis noſtris imminente Rhodus fuerat amiſſa, Vngaria vexata, conceptum, & mediatum contra Italiam, contraque Auſtriam, & Illyricum, terra, mariq; bellum, cum impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret, noſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſiones, ſuam bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur (vt dicebamus) in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri nauiculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus, primum coniecimus in domino cogitatus noſtros, vt ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mentem conſilio, ſapientiaque inſtrueret. Deinde animo repetentes maiores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos ſæpe in ſummis chriſtianæ reipublicæ periculis remedium optimum, atque opportuniſsimum œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales conuentus adhibuiſſe: ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus: exquiſitiſque Principum ſententijs, quorum nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inueniſſemus, œcumenicum Concilium, & generale omnium Epiſcoporum, aliorumque patrum, ad quos pertineret, conuentum in ciuitate Mantuæ indiximus, anno incarnationis Domini (ſicut literis, & monumentis noſtris teſtatum eſt) milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri tertio, ad decimo Kal. Iunij inchoandum, ſpem prope certam habentes fore, vt cum illic in nomine domini eſſemus congregati, ipſe ſicut promiſit Dominus, in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula ſpiritu oris ſui facile depulſurus eſſet. Sed vt ſemper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis maiorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac huius ſanctæ ſedis, ac nominis eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas, quas in alijs noſtris literis expreſsimus. Quapropter alium inuenire locum, aliamque deligere ciuitatem neceſſe habuimus, quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta, ad ſequentes calendas Nouembris prorogare Concilij celebrationem fuimus coacti. Interim ſæuus, & perpetuus hoſtis noſter Turca ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in littoribus Apuliæ cepit, vaſtauit, diripuit, prædas hominum adegit. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis littoribus noſtris, finitimiſq; auxilio iuuandis fuimus occupati. Nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari chriſtianos Principes, vt de idoneo ad habendum Concilium loco, quid ſentirent, nobis exponerent: quorum cum eſſent incertæ, variæque ſententiæ, tempuſque diutius, quam erat opus, videretur extrahi, nos optimo animo, atque, vt arbitramur, etiam conſilio, Vicentiam elegimus, Vrbem copioſam, & Venetorum qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia, cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem. Sed cum iam tempus longius progreſſum eſſet, nouæque Vrbis electionem omnibus ſignificari conueniret, iamque calendę Nouembris appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent, hyemsq; eſſet propinqua: rurſus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum ſequens ver, Maijque futuras calendas compulſi fuimus. Qua re firmiter conſtituta, atque decreta, cum & nos ipſos, & cætera omnia ad eum bene agendum Deo iuuante, celebrandumque conuentum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilij, tum vniuerſæ chriſtianæ reipublicæ chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire, Chariſsimos in Chriſto filios noſtros Carolum Romanorum Imperatorum ſemper Auguſtum, & chriſtianiſsimum Regem Franciſcum duo præcipua chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia orare, atque obſecrare inſtitimus, vt ad colloquium inter ſe, & nobiſcum vna conuenirent, quorum quidē apud vtrunque literis, Nuncijs, & a latere noſtro miſsis ex venerabilium fratrum noſtrorum numero Legatis ſæpiſſime egeramus, vt ex ſimultate, & diſsidijs ambo in vnum fœdus, & piam amicitiam vellent conuenire, labentibuſque ſuccurrere chriſtianis rebus, quarum ſeruandarum cum eſſet illis poteſtas a Deo præcipue tributa, ſi id non agerent, & ad commune chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris, & ſeuera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere, quo nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus. Neque prætermiſimus interea cum tempus Concilij præſtitutum, calendæ videlicet Maiæ appropinquarent, treis legatos ſummæ virtutis, & auctoritatis a latere noſtro de numero eorundem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Vicentiam mittere, qui initium concilij facerent, Prælatoſque vndique venientes exciperent, & ea, quæ iudicarent eſſe opus, agerent, & tractarent, quoad nos ab itinere, & negotio pacis reuerſi omnia accuratius dirigere poſſemus. Interim vero in illud ſanctū opus, maximeque neceſſariū, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus, cuius freti clementia noſmet ipſos itineris, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis: Principes ipſi teſtes, quos iam ſæpe, tamque vehementer nuncijs, literis, legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraueramus, vt ſimultates deponerent, vt ſocietatem coirent, vt chriſtianæ reipublicæ in maximum, & propinquum iam adductæ diſcrimen communibus ſtudijs, & ſubſidijs opitularentur. Iam vero teſtes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores, graues ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam plurimas iam ſuſcepimus: nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum domino Deo eſt, quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum: ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil quod eſſet noſtro paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſiqui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem,

dolemus

dolemus quidem, ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinã patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Ieſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verum in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quod Nicææ habitum eſt, & ſi peccatis noſtris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt, quarum opportunitate nos ſperantes & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Cõcilij auctoritate perfici poſſe pacem apud Principes, inſtituimus vt & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de vtroque ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendijs feſſos, atque exhauſtos recreari, & refici oporteret, nos hortati ſunt vt aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, literas interim a legatis noſtris, qui Vicentiæ erant, accepimus, tranſacto iam, & longius præterito Concilij ineundi die, vnum vix, aut alterũ ex externis nationibus Prælatum Vicentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto cum videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſsimus, vt differretur tempus agendi Concilij vſque ad ſanctum Paſcha, diemque feſtum futuræ dominicæ reſurrectionis. Cuius noſtri præcepti, expectationiſque decretæ literæ Genuæ anno incarnationis Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo octauo, quarto kalendas Iulij factæ, publicatæque ſunt: atque hanc dilationem eo propenſius fecimus, quod pollicitus eſt nobis vterque Princeps legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum, vt ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur. Et ob hanc rationem etiam a nobis ambo petierunt, vt hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi præponeretur, cum ipſum Concilium pace facta, multo deinde vtilius, & ſalutarius chriſtianæ reipublicæ futurum eſſet. Semper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta, Principum nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt. Quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum a Nicæa noſtrum ipſorum duorum Principum inter ſe beneuola, amicaque congreſsio, quæ maxima noſtra cum lætitia a nobis intellecta, confirmauit nos in bona ſpe, vt tandem aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionem cum & expectaremus, & vrgeremus, nec ſolum duobus antedictis Principibus, verum etiam chariſsimo in Chriſto filio noſtro Ferdinando Regi Romanorum videretur actionem Concilij, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere, cunctique a nobis per literas, ſuoſque Oratores contenderent, vt alias rurſus temporis prorogationes faceremus, præcipue autem inſtaret Sereniſsimus Cæſar promiſiſſe ſe demonſtrans his, qui a catholica vnitate diſſentiunt, ſe operam ſuam apud nos interpoſiturum, vt aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante ſuam in Germaniam profectionem apte non poſſet fieri. Nos eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cerneremus ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum aliquos alios Prælatos Vicentiam conueniſſe, prorogationis nomẽn iam fugientes, quod tam ſæpe fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij ad noſtrum, & ſedis apoſtolicæ beneplacitum ſuſpendere maluimus: itaque fecimus, & de ſuſpenſione huiuſmodi literas ad ſingulos ſupradictorum Principum decima die Iunij milleſimo quingenteſimo trigeſimo nono dedimus, ſicut ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum a nobis, paciſque aliqua concluſio expectatur, quæ & dignitatem poſtea, frequentiamque Concilio, & chriſtianæ reipublicæ præſentiorem ſalutem erat allatura, chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſæ ſunt. Vngaris Rege ipſorum mortuo Turcam vocantibus: Ferdinando Rege bellum in eos mouente: Belgis ad defectionem a Cæſare ex parte quadam incitatis, cuius defectionis comprimendæ cauſa per Galliam amiciſsime, & cum Rege chriſtianiſsimo concordiſsime magno beneuolæ inter eos voluntatis indicio tranſiens in Belgas Sereniſsimus Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conuentus Germaniæ Principum, & ciuitatum tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cum ſpe pacis iam deficiente, ille quoque modus curandæ in conuentibus, tractandæque concordiæ ad maiores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur, inducti fuimus ad priſtinum Concilij generalis remedium, idque per legatos noſtros S. R. E. Cardinales ipſi Cæſari obtulimus. Quod etiam poſtremo, & præcipue in Ratiſponenſi conuentu egimus, cum illic Dilectus filius noſter Gaſpar tituli ſanctæ Praxedis Cardinalis Contarenus ſumma doctrina, & integritate Legatum noſtrum ageret. Nam cum id, quod ne accideret antea veriti eramus, ex eius conuentus ſententia peteretur a nobis, vt ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Conciliũ illi excuterentur, & deciderentur, idque nobis vt concederemus, neque chriſtiana & catholica veritas, neque noſtra & ſedis apoſtolicæ dignitas permitteret, palam potius Concilium vt quamprimum fieret proponi mandauimus. Neque vero in alia vnquam ſententia, & voluntate fuimus, quam vt primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur. Sperabamus enim ex eo & pacem populo chriſtiano, & chriſtianæ religionis integritatem poſſe recuperari: verumtamen id cum bona gratia, & voluntate chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum obſeruamus (tempus abſconditum, tempus beneplaciti tui o Deus) aliquando tandem decernere compulſi ſumus omne eſſe tempus beneplacitum Deo, cum de rebus ſanctis, & ad chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem chriſtianam quotidie in peius ruere, Vngaria a Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius iam Principis conſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & chriſtianæ reipublicæ vtilitatem attendere conſtituimus. Itaque cum Vicentiam amplius non haberemus, cuperemuſque cum vniuerſæ chriſtianorum ſaluti, tum Germanicę nationis incõmodis in eligendo per nos nouo Concilij habendi loco conſulere, aliquotqꝫ locis propoſitis ipſam Tridentinam ciuitatem ab ipſis deſiderari videremus, nos etſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe iudicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram voluntatem paterna charitate deflex-imus. Itaque Tridentum ciuitatem elegimus, qua in ciuitate œcumenicum Concilium ad proxime Kalendas Nouembris haberetur, idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, alijſque Germaniæ finitimis nationibus facillime ex Gallia, Hiſpania, ceteriſque prouincijs remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati conuenire poſſent. Dies autem Concilij ea a nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet &

publicandi

publicandi per chriſtianas nationes noſtri huius decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilij loco, ſicut quibuſdam conſtitutionibus alias præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod longius extrahi ſpem ſanādæ aliqua in parte chriſtianæ reipublicæ, quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus. Et tamen videmus tempora, agnoſcimus difficultates, quid ſperari poſsit ex conſilijs noſtris incertum eſſe intelligimus. Sed quia ſcriptum eſt: Reuela Domino vitam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet: magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere conſtituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, vt quod humana conſilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipſius Dei omnipotentis patris, & filij, & ſpiritus ſancti, ac beatorum eius Apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur freti, atque ſubnixi, de Ven. item fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſublata amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amouemus, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium in ciuitate Tridentina loco commodo, & libero, omnibuſque nationibus opportuno ad Calendas proximas Nouembris anni præſentis ab Incarnatione Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adiuuante, ad ipſius gloriam, atque laudem, & chriſtiani, totius populi ſalutem abſoluendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, conuocamus, ſtatuimus, atque decernimus. Omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcunque, quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus reſidendi, & ſententias in eo dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in vi iuriſiurandi, quod nobis, & huic ſanctæ ſedi præſtiterunt, ac ſanctæ virtute obedientiæ, alijſque ſub pœnis iure, aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum aduerſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteque præcipientes, vt ipſimet (niſi forte iuſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certe per ſuos legitimos Procuratores, & Nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autem dictos Imperatorem, Regemque chriſtianiſsimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præſentia, ſi alias vnquam, hoc quidem tempore maxime, ſanctiſſimæ chriſti fidei, & chriſtianorum omnium ſaluti futura eſt ſalutaris, rogantes, atque obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius fidei veritas, & religio & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, vt ſi ſaluam volunt chriſtianam eſſe rempublicam, ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficijs intelligunt, ne deſerant ipſius Dei cauſam, & negotium: ipſimet ad ſacri Concilij celebrationem veniant, in quo ipſorum pietas, atque virtus communi vtilitati, ſalutique ſuæ, ac cæterorū, & temporali, & æternæ plurimum eſt profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipſi non poterunt, at graues ſaltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui perſonam Principis ſui quiſque, & cum prudentia, & cum dignitate poſsint in Concilio referre. In primis vero vt id curent, quod ipſis facillimum eſt, vt ex ſuis cuiuſque Regnis, ac Prouinciis Epiſcopi, & Prælati ſine tergiuerſatione, & mora ad Concilium proficiſcantur. Quod maxime quidem a Prælatis, Principibuſque Germaniæ Deum ipſum atque nos impetrare æquum eſt, vt cum eorum præcipue cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea ciuitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata, non grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare. Quo melius, atque commodius, quæ ad integritatem, & veritatem chriſtianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad chriſtianorum inter ſe tam Principum, quam populorum pacem, vnitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus barbarorum, & infidelium, quibus illi vniuerſam chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi indicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate conſuli, tractari, confici, ad optatoſque exitus deduci quamprimum, & quam optime poſsint. Atque vt noſtræ hæ literæ, & quæ in eis continentur ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perueniant, ne, ne quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, vt in baſilica vaticana principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi cum ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per curiæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valuis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur, vbi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu expoſitæ pendeant. Cumque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemq; huiuſmodi, omnes, & quoſcunque, quos antedictæ noſtræ literæ comprehendunt, poſt ſpatium duorum menſium a die literarum publicationis, & affixionis ita volumus obligatos eſſe, atque aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent, tranſumptis quidem earum, quæ manu publici notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicuius eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munita fuerint, vt fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annunciationis, conuocationis, ſtatuti, decreti, mandati, præcepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, vndecimo Kal. Iunij, anno octauo.

Bloſius.

Hier. Dand.

IDEM

26

Quod Iudæi, cæterique infideles ad agnitionem catholicæ fidei venientes bona patrimonialia, maternaliaque, & omnia eorum conſuetudine acquiſita, ſeu quæ verum dominum habere non reminiſcuntur, etiam viuis, & inuitis parentibus habere, tenere, & poſsidere valeant.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes Iudæos, & alios infideles quoſlibet ad fidem catholicam conuerti, & prætextu bonorum per eos antea poſſeſſorum ob eãdẽ fidem non diſtrahi, Motu proprio ex certa noſtra ſcientia, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium hac in poſterum valitura conſtitutione ſancimus, quod cuicunque eorundem Iudæorum & infidelium ad dictam ſedem conuerti volenti, etiam ſi in patria poteſtate conſtitutus fuerit, bona ſua quæcunque tam mobilia quam immobilia, intacta, & illæſa permaneant, ita vt etiam filij familias & in patria poteſtate (vt præfertur) conſtituti, legitima, & quacunque alia portione bonorum patrimonialium, aut maternorum eis de iure ſeu ſucceſsione bonorum eis alias debitorum per eorum parentes fraudari, aut priuari non poſsint, neque debeant, ſed eis integre, etiam ſi contra voluntatem parentum ſuorum ad fidem ipſam conuerſi fuerint, etiam eorum parentibus viuentibus debeantur. Et ſi bona ipſa ex vſura, aut illicito quæſtu fuerint acquiſita, & notæ ſint perſonæ, quibus eorum fuerit de iure facienda reſtitutio (quia non dimittitur peccatum, niſi reſtituatur male ablatum) illa eiſdem perſonis omnino reſtituantur, perſonis vero non extantibus prædictis, quia bona ipſa eſſent per manus eccleſiæ in pios vſus conuertenda, bona huiuſmodi eiſdem Iudæis, & alijs infidelibus in fauorem ſuſcepti baptiſmatis, tanquam in pium vſum libere concedimus, eaque apud ipſos ſic conuerſos Iudæos, & alios infideles remanere decernimus: Interdicentes ſub diuinæ anathematis pœna quibuſuis tam eccleſiaſticis quam ſæcularibus perſonis ne vllam ſuper bonis huiuſmodi quouis quæſito colore moleſtiam inferant, aut inferri patiantur, ſed magnum ſe feciſſe lucrum exiſtimẽt, dum tales Chriſto lucrati fuerint. Et quoniam, vt ſcriptum eſt, qui habuit ſubſtantiam mundi huius, & viderit fratrem ſuum neceſsitatem habere, & clauſerit viſcera ſua ab eo, quando caritas Dei manet in ipſo, ſi ipſis conuerſionis tempore inopes, aut indigentes fuerint, omnes tam eccleſiaſticos quam ſeculares per viſcera miſericordiæ Dei noſtri exhortamur, vt ipſis conuerſis manus porrigant adiutrices: ipſi quoq; diœceſani non ſolum chriſtianos ad ſubuentionem ipſorum exhortentur, ſed etiã tam de redditibus eccleſiarũ, prout poterunt, quam de ijs, quæ ad pauperum vſus per ipſos conuertendos deuoluuntur, huiuſmodi neophitos ſubſtentare non negligant, ipſoſque a detractionibus, & contumelijs paterna affectione defendant. Et quoniam per gratiã baptiſmi ciues ſanctorum, & domeſtici Dei efficiuntur, longeque dignius exiſtit regenerari ſpiritu quam naſci carne, eadem conſtitutione ſtatuimus, vt ciuitatum, & locorum in quibus ſancto baptiſmate pro tẽpore regenerabuntur, vere ciues ſint, & priuilegijs, ac libertatibus & immunitatibus, quæ alij ratione natiuitatis, & originis duntaxat conſequuntur, gaudeant. Curent inſuper ſacerdotes baptizantes, & alij de ſacro fonte eos ſuſcipientes, tam ante baptiſmum quam poſt, illos in articulis fidei, ac legis nouæ præceptis catholicæque eccleſiæ ritibus diligenter inſtruere, & tam ipſi quam diœceſani operam dent ne cum alijs Iudæis ſeu infidelibus ſaltem per longum tempus conuerſentur, ne ſicut quandoque contigit ab infirmitate curatis, modica occaſio ad priſtinam perditionem recidiuos afficiat. Et quoniam experientia teſte, compertum eſt mutuam ipſorum neophitorum inter ſe conuerſationem ipſos in fide noſtra fragiliores reddere, ac ſaluti ipſorum plurimum officere, hortamur locorum Ordinarios, vt quantum pro incremento fidei viderint expedire, curent et ſtudeant neophitos ipſos cum originarijs chriſtianis matrimonio copulare, et prohibeant eiſdem ſub grauibus pœnis ne mortuos more Iudæorum ſepeliant, aut ſabbata, aliaſque ſolemnitates, & antiquę ſectæ ritus quoquomodo obſeruent, ſed & eccleſias, & prædicationes, prout alij catholici frequentent, & in omnibus chriſtianorum moribus ſe conformes reddant. Contemptores autem prædictorum per ſacerdotes in quorum parochijs degent, aut alios ad quos de iure vel antiqua conſuetudine de talibus inquirere ſpectat, aut etiam per alios quoſcunq; diœceſanis ſeu inquiſitoribus hæreticæ prauitatis deferant, & inuocato ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, per eos taliter puniantur, quod alijs tranſeat in exemplum: Et inſuper de ijs omnibus in prouincialibus & ſynodalibus concilijs diligens fiat inquiſitio, & tam circa Epiſcopos & ſacerdotes in præmiſsis negligentes, quam ipſos neophitos & infideles prædictos contemptores opportunum adhibeatur remedium. Si quis autem cuiuſcunq; gradus vel præeminentiæ fuerit, huiuſmodi neophitos ne ad obſeruationem ritus chriſtiani, & aliorum præmiſſorum compellantur, fauerit, aut defenderit, pœnas contra fautores hæreticorum promulgatas ipſo facto incurrat. Neophiti vero ſi ſe corrigere poſt monitionem canonicam neglexerint, & ad vomitum iudaizantes redire comperti ſint, contra eos tanquam perfidos hæreticos per Ordinarios locorum ſecundum ſacrorum canonum inſtituta procedatur. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegijs, indultis & literis etiam apoſtolicis, ſeu etiam regijs vel imperialibus eiſdem Iudæis vel infidelibus quomodolibet conceſsis, quæ quatenus in detrimentum catholicæ fidei, aut nominis chriſtiani, ſeu aliquorum ex præmiſsis quomodolibet vergerent, ad effectum præſentium caſſamus, & irritamus, ac caſſa & irrita decernimus, alijs decretis & conſtitutionibus apoſtolicis, quæ ſuper præmiſsis ſunt condita in ſuo robore duraturis. Et vt huiuſmodi ſanctæ conſtitutionis ingens memoria habeatur, & ne quiſquã ipſius ignorantiam prætendere poſsit, illa per ſingulas cathedrales & collegiatas eccleſias, aliaque pia loca, in quibus vberior erit fidelium cõcurſus, ſemel in anno ad minus infra diuina publicari volumus & decernimus. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus quod earundem præſentium tranſumptis, ſeu copijs etiam impreſsis, & manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur vbicunque forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima prima Martij, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri anno octauo.

IDEM

27

Commiſsio exactionis ſubuentionis baſilicarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum Vrbis, & extra, illius muros ad inſtar baſilicæ ſancti Petri de Vrbe pro rata bonorum.

PAVLVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Cum nuper poſtquam ad occurrendum periculis quæ chriſtianæ reipublicæ ex magnis belli apparatibus per immaniſsimum Turcarum Tyrannum ad inuadendum occupandumque chriſtianitatem, terra, marique factis, imminere videbantur, nonnulla caſalia, res & bona eccleſiarum, baſilicarum, monaſteriorum & beneficiorum eccleſiaſticorum, tam in alma Vrbe noſtra, quam alibi conſiſtentium ſub certis modo & forma tunc expreſsis alienare per alias noſtras ſub plumbo expeditas literas, de venerabilium fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu in conſiſtorio noſtro ſecreto decreuerimus: Dilecti filij capitulum baſilicæ S. Petri de dicta Vrbe, vt ab alienatione caſalium ſuorum abſtinere dignaremur nobis humiliter ſupplicauerint, ac ſubuentionem, viginti millium ducatorũ auri de Camera nobis obtulerint, ſummamque huiuſmodi poſtmodum effectualiter perſoluerint, nos & ſi prout neceſsitas nobis ad huiuſmodi pericula imminiens exigebat, longe maiorem ſubuentionem ab eiſdem capitulo ex venditione caſalium, & bonorum ad menſam capitularem ipſius baſilicæ pertinen. habere debuiſſemus, & potuiſſemus, tamen videntes animi promptitudinem, & celeritatem eorundem capituli ad nobis ſubueniendum, ipſiuſque promptitudinis aliquam rationem habere, & dictos capitulum benigno, & liberali fauore, etiam pro deſiderio quod nobis meit, vt eccleſiarum bona potius augeantur quam minuantur, proſequi volentes, oblatione, & ſolutione huiuſmodi contenti fuimus, & ob illam a venditione caſalium, & bonorum dictæ menſæ abſtineri fecimus. Licet autem ob id quod pericula huiuſmodi indies grauiora fiunt, ad alienationem caſalium, & bonorum reliquarum baſilicarum eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum abſque vlteriori mora deueniendum eſſet, tam pro deſiderio præfato, & vt ij quos præmiſſa concernunt, videntes noſtram erga eos liberalitatem inſtar dictorum capituli celeriter nobis in tanto diſcrimine ſubuenire procurent, etiam erga eos liberales, & beneuolos quantum nobis poſsibile eſt nos exhibere volumus. Igitur Motu proprio apoſtolica auctoritate ſtatuimus, & ordinamus per præſentes, quod ſi aliarum baſilicarum, eccleſiarum, & monaſteriorum, ac beneficiorum prædictorum, capitula, conuentus, & perſonæ, ad quas ſpectat iuxta ſubuentionem & ſolutionem per dictos capitulum baſilicæ S. Petri, vt præfertur factam huiuſmodi pro rata caſalium & bonorum ſuarum baſilicarum, eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum intra tempus per dilectum filium Guidonem Aſcanium S. Euſtachij Diaconum Cardinalem noſtrum, & S. R. E. Camerarium ſtatuendum nobis ſubuenerint & ſoluerint, ab alienatione caſalium, & bonorum baſilicarum, eccleſiarum, monaſteriorũ, & beneficiorum huiuſmodi abſtineatur, & caſalia, ac bona ipſa vendi non debeant: quod ſi infra dictum tempus ſubuentionem & ſolutionem huiuſmodi non fecerint, ad venditionem, & alienationem caſalium & bonorum huiuſmodi iuxta dictarum literarum tenorem omnino procedatur. Super quibus præfato Guidon Aſcanio Cardinali Camerario omnem opportunam facultatem, & auctoritatem etiam contradictores, & renitentes, & rebelles per eccleſiaſticas cenſuras, & pœnas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, per eaſdem præſentes dicta auctoritate concedimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quæ in dictis literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes præſentium tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem prorſus fidem in iudicio, & extra vbique adhibendam fore, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die decimaquinta Aprilis, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri anno octauo.

Bloſius.

IDEM

28

Facultates Vicarij Generalis Papæ.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Venerabili Fratri Philippo Epiſcopo Burgi S. Sepulchri, in noſtra Vrbe ac eius ſuburbijs, & diſtrictu noſtro in ſpiritualibus Vicario, Salutem & apoſtolicam benedictionem. Licet Eccleſiarum omnium vniuerſalis cura, & populi Chriſtiani regimen, ad vigilantiam nos inducant, Romana tamen Vrbs inclyta, quam caput orbis diuina clementia ſtabiliuit, mentem noſtram ſollicitat, vt de ipſius eccleſiarum ſtatu proſpero & ſalubri, attentius ita procuremus, vt ſpiritualiter & temporaliter fœlicioribus ſucceſsibus congruum ſuſcipiant incrementum. De tua ergo ſincera laudabili vita, morum grauitate, probata fide, & circunſpectione, alijſque virtutum donis, quibus perſonam tuam, etiam familiari experientia, præditam eſſe iamdudum etiam in magnis almæ Vrbis noſtræ gubernio, ac fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe negotijs, & arduis cauſis tibi commiſsis, percepimus, firmam in domino ſpem gerentes, ſperanteſque, quod ea quæ tibi committenda duxerimus, prudenter & fideliter exequeris, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia: Te etiam qui Prælatus domeſticus, & in vtraque ſignatura Referendarius noſter, ac ad eandem Fabricam per nos deputatus exiſtis, necnon vnum ex officijs ſcriptoriæ literarum apoſtolicarum ex indulto apoſtolico obtines, In præfata Vrbe, eiuſque ſuburbijs, & diſtrictu in ſpiritualibus Vicarium noſtrum, quamdiu vixeris, cum honoribus, & oneribus, redditibus, & emolumentis conſuetis, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium conſtituimus & deputamus: tibique omnia & ſingula eccleſias, & monaſteria, etiam monialium, necnon alia loca eccleſiaſtica, & regularia ordinum quorumcunque Vrbis, &

eius diſtrictus, & religioſos quoſcunque vtriuſque ſexus in illis commorantes, & ad dictam Vrbem confluentes pro tempore, & etiam Eccleſias S. Anaſtaſij, S. Sebaſtiani, S. Pauli, & ad tres fontes, S. Agnetis, S. Laurentij, ac S. Sabbæ, & alia quæcunque Monaſteria exempta, & non exempta, eorum quoque perſonas viſitandi, ac in capite, & in membris reformandi, necnon earum, & cuiuslibet ipſarum exceſſus & crimina mulctandi, corrigendi, & puniendi, prout ſecundum Deum videris expedire: Necnon ædificia quæ in eccleſijs per te viſitandis, videbis ruinis ſuppoſita, auctoritate propria demoliendi & demoliri faciendi: Rectores ad eccleſiarum reparationes, per fructuum ſubſtractionem, vel alias prout tibi videbitur, cogendi, mulctaſque ipſas, prout etiam tibi videbitur moderandi, & Cameræ Apoſtolicæ applicandi: ac cauſas ciuiles, & ordinarias, videlicet in quibus non agitur de maiori ſumma redditus ſexaginta Florenorum auri de Camera, aut illius ſummæ valoris extimationem communem non excedentis, etiam de locatione, euacuatione, & penſione, reſponſione, & deuolutione caſalium, prædiorum, domorum, ac ratione vinearum, & mercedibus, etiam cuiuſcunque ſummæ, & valoris exiſtant, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, cum aliquali petitione verbali, apud acta tamen redacta, ſeu per viam monitorij, nullis terminis ſeruatis, etiam qui ſtilo, ſeu ordinatione noſtri Palatij apoſtolici ſeruari ſoliti ſunt, alias vero more ſolito, & iuxta ſtilum, & conſuetudinem Curiæ officij Vicariatus, ac alias iuxta illarum commiſſionum tenores, & formas, ac etiam criminales, per te, vel per te pro tempore deputatum Auditorem, audiendi, & fine debito terminandi: Hoc etiam adiecto, ad lites abbreuiandi, & partes a laboribus, & expenſis releuandi, quod a proceſſibus, & ſententijs, a quinque ducatis infra, auditis, & intellectis partibus, & cuiuslibet ipſarum iuribus, in principali negotio, non poſsit per aliquem quomodolibet appellari, ſeu de nullitate prædictis, ac omnibus alijs inde ſecutis non obſtantibus, ſeruatis alijs ſeruandis, ad executionem dictarum ſententiarum libere procedere poſsis: Necnon omnes & ſingulas cauſas alimentorum & aliarum miſerabilium perſonarum, ac etiam aliorum quorumcunque, quæ non excedunt ſummam ſexaginta ducatorum auri de Camera, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, manu regia, ſine confectione regiſtri, ſicut tibi viſum fuerit, cognoſcendi, iudicandi, & fine debito terminandi. Dilationes, moratorias quaſcunque, etiam quinquennales, in cauſis mercedum & alimentorum, cenſuum, penſionum, reſponſionum, & in cauſis mercedum, & alimentorum, cenſuum, penſionum, reſponſionum, & in cauſis miſerabilium perſonarum, viduarum, pupillorũ, eccleſiarum, & piorum locorum, aut obligationes iuratoriarum reijciendi, & illis reiectis (niſi cauſa cognita conceſſæ fuerint, aut aliter a nobis, motu proprio, & ex certa ſcientia reſcriptum fuerit) debitores ad ſoluendũ, remedijs opportunis etiam per cenſuras eccleſiaſticas, vel via executiua, prout tibi videbitur compellendũ, Carceres quoque viſitandi, votum dandi, ac de carceratorum liberatione, vel condemnatione, ad pecuniarum ſolutionem, cum cæteris viſitatoribus ſtatuendi & ordinandi: Iudæos omnes, etiam vſurarios, bancharios, quoſcunque clericos, & beneficiatos Vrbis, & eius diſtrictus, religioſos, etiam Mendicantes, ac Regulares omnes vtriuſque ſexus, etiam fraternitates etiam laicorum Hoſpitalarios, omneſque in Eccleſijs, Monaſterijs beneficiatos ac deſeruientes, eorumque omnium res, & bona, iudicandi, & tam ciuiliter, quam criminaliter cogendi, puniendi, vſurarios exceſſus etiam dictis Iudæis toleratos, ad honeſtiſsimum modum reducendi, Matrimoniorum cauſas, omneſque alias, quæ de iure ad Vicarium noſtrum dignoſcuntur pertinere, audiendi, & fine debito terminandi, Synodum in Romano Clero pro correctione malorum morum, & pro neceſsitate, iuxta temporum opportunitates, in Clero occurrentes, vbi & quando libuerit, celebrandi, & congregandi, ſtatuta, & ordinationes, ſeu conſtitutiones pro tempore obſeruandá, edendi: Necnon per te, vel aliquem catholicum Antiſtitem gratiam, & communionem apoſtolicæ ſedis habentem, quem ad hoc cum opus fuerit duxeris eligendum, & deputandum, ordines conferendi temporibus a iure ſtatutis, ac alia eccleſiaſtica ſacramenta: Eccleſias Vrbis, ac illius diſtrictus prædictorum, illorumque Cœmeteria conſecrandi, ac pollutas (aqua tamen prius per te, vel eundem, vel alium Antiſtitem, ſimiles communionem & gratiam habentes, benedicta) reconciliandi, ac eos qui feſtiuis diebus vetita a iure exercitia fecerint, compeſcendi & puniendi, blaſphematores, vſurarios, iudæos, periuros, & quoſcunque alios committentes crimen, quod ad Eccleſiaſticũ forum, & ad Curiam, & iuriſdictionem Vicarij noſtri, etiam iuxta facultates tibi, & prædeceſſoribus tuis conceſſas, ſimpliciter, vel mixtim, de iure, vel conſuetudine, ſeu ſtatuto pertineat, non obſtantibus quibuſcunque ſignificationibus ab alijs iudicibus factis, ſeu faciendis, cognoſcendi & puniendi: Ac tam pro Vaſis, Veſtibus, Tunicellis, Planetis, & ſimilibus, quæ de neceſsitate ad diuinum officium. & honorem requiruntur, pro ordinibus ſacris celebrandis, quam pro ſuſtentatione Epiſcopi ordinantis, miniſtrorumque eius, ac notariorũ, qui, vt accepimus, pro ſigillo nihil accipiunt, ſaltem pro meris laboribus perſoluendi, & alijs quæ de neceſſitate ad curam & regimen tui officij fieri debere videbuntur, de pœnis in dicta Curia: omniaque & ſingula alia faciendi, gerendi, diſponendi, ordinandi, mandandi, & exequendi, quæ ad huiuſmodi Vicariatus officiũ de iure, vel de conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinere dignoſcuntur, & quæ omnes alij Vicarij Vrbis de ſtilo, iure, & conſuetudine, vel priuilegio, dicere, facere, & ordinare potuerunt: Necnon contradictores, & facultati, poteſtatique tuæ huiuſmodi contrauenientes, & illam perturbantes, ac rebelles quoſcunque quauis auctoritate fungentes, per cenſuras eccleſiaſticas, & alias pecuniarias pœnas tuo arbitrio infligendas, & moderandas, etiam per repreſalias, vbi & quando opus fuerit, correctionemque perſonalem iuris remedio opportuno, appellatione poſtpoſita compeſcendo, plenam, liberam, & omnimodam auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, facultatem concedimus. Et inſuper quia licet, ſicut accepimus, huiuſmodi Officij vicariatus vigore, Vicario pro tempore exiſtenti, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, Clericorum Vrbis & eius diſtrictus, matrimoniorum ſpiritualium, illorumque annexorum, Iudæorum quoque, & hoſpitalium, & hoſpitalariorum, necnon Confraternitatum, & laicorum quorumcunque, ac Collegiorum eccleſiaſticorum, & aliorum quorumuis, etiam forenſium, & quorumcunque, ac in quibuſcunque Monaſterijs, Eccleſijs, & Capellis Vrbis prædictæ ſeruientium & reſidentium; locorum piorum, & religioſorum quorumcunque, vtriuſque ſexus, Fratrũ, Monachorum, etiam Mendicantium quorumcunq; tam in dicta Vrbe commorantium, quam ad illam pro tempore confluentium cauſis iuriſdictio attributa fuerit: nihilominus ſuper præmiſsis ſeu aliquibus eorum, per Gubernatorem, necnon Senatorem Vrbis, & Auditorem cauſarum Curiæ Cameræ apoſtolicæ generalem,

generalem, Conſeruatores Cameræ Vrbis, & diuerſos alios Iudices & Officiales pro tempore exiſtentes, dictam Vicariatus officium pro tempore obtinens, in illis ſæpenumero, vt ipſi aſſerunt, per ſedem apoſtolicam eis conceſſarum literarum prætextu, perturbari, & impediri contingit, & ipſi aliquas ex huiuſmodi cauſis ad ſe appropriare nituntur, in graue dicti Vicariatus officij iacturam & damnum; Nos ijs occurrere & obuiare, & dicti vicariatus officij indemnitati prouidere volentes, Motu ſimili, in præmiſsis, etiam actiue & paſsiue, tibi & pro tempore exiſtenti Vicario, iuriſdictionem huiuſmodi hactenus ſemper competijſſe & competere, ac te in ſingulis venditionis, permutationis, & alienationis rerum, & bonorum eccleſiaſticorum cauſis, etiam per ſupplicationes apoſtolicas commiſsis & committendis, tam in Vrbe, quam illius diſtrictu prædictis, iudicem, & executorem, quamdiu vixeris, fore & eſſe, ac venditiones, permutationes, alienationes huiuſmodi ſine cognitione, & approbatione tuis pro tempore factas, non valere decernimus & declaramus, ac pro potiori cautela te, ſucceſſoreſque tuos in dicto Vicariatus officio Vicarios in præmiſsis cauſis, & contra præmiſſa, competentem iudicem, quamdiu vixeris, vt præfertur, conſtituimus, & deputamus. Et in euentum in quem per nos, vel ſedem prædictam huiuſmodi tua iuriſdictio præmiſſa, per præoccupationem, vel alias, tibi diminuta, abdicata, ac illa præfatis Gubernatori, aut Senatori, Auditori, Conſeruatoribus, & quibuſcunque alijs Iudicibus, & Officialibus, quacunque auctoritate fungentibus, attributa fuiſſet, exnunc, motu ſimili, illa omnino reſtituimus, & plenarie reintegramus, ac omnes & ſingulos proceſſus, & ſententias, quos per Gubernatorem, vel Senatorem, ſeu Auditorem, & Conſeruatores, ſeu quoſcunque Iudices & Officiales præfatos, in præiudicium attributæ & conceſſæ tibi iuriſdictionis prædictæ haberi & promulgari contigerit, nullos, ac nullas, nulliuſque roboris, vel momenti fore & eſſe, ac res & perſonas, ſub tua & tui Vicariatus officij iuriſdictione conſtitutas, alicui alteri Iudici, quacunque auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungenti, ex quacunque occaſione, cauſa, vel contractu ſub quauis forma celebrato, minime ſubeſſe, nec ſubijci poſſe, & ita per quoſcunque Iudices, etiam cauſarum dicti Palatij apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales interpretari, ſententiari, & declarari debere, ſublata eis, & eorũ cuilibet aliter interpretandi, ſententiandi, & iudicandi facultate & auctoritate, ac quicquid ſecus ſuper iis a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane, eiſdem motu & ſcientia, decernimus & ſtatuimus per præſentes. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis ſuper præmiſsis in præiudicium prædictæ per nos tibi, vt præmittitur, attributæ & conceſſæ iuriſdictionis, aut coertionis, eiſdem Gubernatori, Senatori, Auditori, Conſeruatoribus, ac alijs Iudicibus, & officialibus præfatis, ac quibuſcunque alijs perſonis, ſub iuriſdictione Vicariatus huiuſmodi exiſtentibus, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, per nos & prædeceſſores noſtros, ac ſedem præfatam conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, pro illorum ſufficienti derogatione, ſpecifica & expreſſa, ac indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, ſed de verbo ad verbum habenda mentio foret, eorumque tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, motu ſimili, derogamus, & alijs præmiſsis, ac conſtitutionibus apoſtolicis, & ordinationibus contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus perſonis, aut Eccleſijs, Monaſterijs, vel ordinibus, aut quibuſuis alijs, a prædicta ſit ſede indultum, quod capi, detineri, aut interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut viſitari non poſsint per literas apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, & noſtra propria manu non fuerint ſubſcripta, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad præmiſſa, cuiquam nolumus aliquatenus ſuffragari: irritum quoque & inane, quicquid contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum attentari contigerit, decernimus. Et vt officium prædictum melius & liberius proſequi valeas, mandamus omnibus & ſingulis ad quos ſpectat, cuiuſcunque ſtatus, dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, quatenus tibi in exequendis ijs, quæ ad officium tuum prædictum pertinere dignoſcantur, omnibus poſsibilibus auxilijs, & fauoribus aſsiſtant, tibique pariter obediant prout nobis. Quocirca diſcretioni tuæ per apoſtolica ſcripta, motu ſimili mandamus, quatenus officium vicariatus huiuſmodi deuote ſuſcipiens, illud ſic prudenter, ſolicite, & fideliter exequaris, quod exinde optati fructus proueniant quos ſperamus, tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtram & dictæ ſedis benedictionem & gratiam, vberius conſequi merearis. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, tertio nonas Nouembris, Pontificatus noſtri anno nono.

B. Beccalla.

B. Ferrarius.

IDEM

28

Facultas erigendi monaſterium & hoſpitale pro Iudæis & Infidelibus, ad Chriſti fidem conuerſis.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Illius, qui pro Dominici gregis redemptione in Ara crucis in pretium immolari non erubuit, quique poſt eius mortem, & a mortuis reſurrectionem præordinatis teſtibus ſæpe ſæpius apparens, tãdem aſcenſurus ad patrem, ſuos nolens diſcipulos relinquere orphanos, Spiritus ſancti paracleti conſolatione viſitauit, & eos hoſpitales ad inuicem fore debere, charitatiſque dona, quæ omnes alias virtutes ſuperat, exorare præceperat, nos quamquam immeriti vices in terris gerentes, quamuis ex debito paſtoralis officij mens noſtra rerum pro tempore ingruentium occaſione ad multiplices cogitatus ſe diuertat, inceſſanter curis affligimur aſsiduis, vt Iudæi, & Infideles ex eorum hebraica cæcitate ad veri luminis agnitionem conuerti, ac conuerſi in catholica fide inſtrui, & ad id hoſpitalia aliaque deputata loca ad ſalubrem ſtatum, & hoſpitalitatis obſeruantiam prouenire valeant, & vt ad præmiſſa cunctorum chriſtifidelium vota concurrant, fideles ipſos per confraternitatis ſpiritualis tanquam membra ſuo capiti

adhærentia nectam quibuſdam ſpiritualibus, & allecturis muneribus proſequimur, vt exinde gratiæ diuinæ reddantur aptiores. Sane pro parte dilecti filij Ioannis de Iorano Rectoris parochialis Eccleſiæ S. Ioannis de Mercato Regionis Campitelli de Vrbe nobis nuper exhibita petitio continebat, Quod cum ad omnipotentis Dei, & totius Curiæ Cœleſtis laudem, & gloriam, & orthodoxæ fidei exaltationem, ac augmentum, nonnulli Hebræi, ſeu Iudæi diuinitus inſpirati, tenebroſam cæcitatem, qua tunc detinebantur, abiecerint, & ad veri luminis agnitionem ſe conuerterint, ac lauacro baptiſmatis baptizati fuerint, & ob diuerſa munera, & gratias ex ſedis apoſtolicæ benignitate eis conceſſa quamplurimi alij Hebræi, & Iudæi ſimili deſiderio accenſi eandem cæcitatem abijcere, & ipſum verum lumen agnoſcere cupiant, & in dicta Vrbe nullus locus exiſtat in quo ipſi Iudæi, & Infideles ex Iudaica cæcitate ad fidem Chriſti conuerſi recipi poſsint, pro parte dicti Ioannis nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſibi prope dictam Eccleſiam vnum monaſterium pro puellis, & vnum hoſpitale pro viris Iudæis conuerſis conſtrui faciendi licentiam concedere, ac alias in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur temporibus noſtris tantam gratiam ab altiſsimo diuino miraculo nobis meritis licet imparibus allatam fuiſſe reputantes, ac deſuper eas, quas valemus gratias eidem altiſsimo agentes, ac de fide, & integritate, necnon bonorum operum zelo præfati Ioannis in domino plurimum confidentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati præfato Ioanni facultatẽ erigendi monaſteriũ, & hoſpitale prope dictam Eccleſiam in loco ad id deſignato, vnum monaſterium pro puellis, & vnum hoſpitale, ſub ſancti Ioſeph ſeu alia de qua eidem Ioanni videbitur inuocatione pro viris Iudęis, ac Infidelibus quibuſcunque volentibus ſe ſponte, & libere ad eandem fidem conuertere, in quibus recipi, & caritatiue tractari poſsint, ex bonis eidem Ioanni a Deo collatis, ac chriſtifidelium eleemoſynis ad id conceſsis, & concedendis conſtruendi, & ædificari faciendi, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ex certa noſtra ſcientia de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine licentiam, & facultatem concedimus. Illaque poſtquam conſtructa fuerint, in monaſterium, & hoſpitale eorundem Iudæorum conuerſorum ſine alicuius præiudicio perpetuo erigimus, & inſtituimus, illiſque pro eorum dote bona quæcunque illis eroganda, & relinquenda perpetuo applicamus, & appropriamus, ac in monaſterio, & hoſpitali prædictis vnam Archiconfraternitatem, quæ caput omnium aliarum Cõfraternitatum, & hoſpitalium, & monaſteriorum, & aliorum quorumcunque locorum eorundem Iudæorum, & Hebræorum, & Infidelium conuerſorum vbilibet inſtitutarum, & inſtituendarum Confraternitatum erectarum, & erigendorum monaſteriorum, hoſpitalium, & locorum Iudæorum, & Hebræorum huiuſmodi immediate ſubijcimus, & facimus membra ab eis dependentia. Ita quod Confraternitates, monaſteria, hoſpitalia, & loca illis ſubiecta ab eis dependentia huiuſmodi ipſam Archiconfraternitatem vti illorum in aliqua ſaltem reuerentia ſingulis annis cognoſcere teneantur. Cuius Archiconfraternitatis præfatus Ioannes quoad vixerit, & eo vita functo vnus ex Confratribus clericis per eos tantum de triennio in triennium eligendus caput, ſeu Rector Præpoſitus nuncupandus, ac duodecim clerici, ſeu presbyteri ſeculares, exemplaris vitæ, & religionis zelatores, quos præfatus Ioannes, ac ipſius Confraternitatis Præpoſitus pro tempore exiſtens duxerit eligendos eſſe debeant, erigimus, & inſtituimus. Et quod de numero eorundem clericorum, ſeu presbyterorum confratrum nullus Prælatus, ſeu alicuius ordinis profeſſor eſſe poſsit: Ipſique clerici, ſeu presbyteri Ioanni, ac pro tempore exiſtenti Præpoſito prædicto omnimodam, & plenariam obedientiam & reuerentiam vti eorum ſuperiori præſtare, illumque in cura, & adminiſtratione monaſterij, & hoſpitalis prædictorum coadiuuare, ipſiq; duodecim presbyteri, ſeu clerici, vt circa præmiſſa liberius attendere valeant, nulli alteri Confraternitati, ſeu ſocietati aggregari, ſeu ad illam admitti valeant, ac præfato Ioanne vita functo Præpoſitus Archiconfraternitatis huiuſmodi per Confratres prædictos clericos tantum de triennio in triennium ex eorũ gremio eligi, eorumque officium per triennium, & non vltra durare debeat. Et ipſi Confratres quoſcunque Iudæos, ſeu Hebræos, & Infideles quoſcunque ad fidem catholicam conuerti volentes recipere, illiſque victum, & veſtitum ex ipſius hoſpitalis bonis aſsignare, & ipſi Iudæi, ſeu Hebræi, & Infideles quicunque ante eius conuerſionem per vnum annum ſeu aliud tempus, de quo eidem Præpoſito videbitur, in ipſo monaſterio, & hoſpitali Cattechumini manere, ac in dicta Eccleſia vti eorum parochia miſſas, & alia diuina officia audire, & dominico, & alijs feſtiuis diebus ſolemnibus in ipſa Eccleſia ad effectum audiendi verbum diuinũ accedere teneantur, & nulla ſecularis, ſeu cuiuſcunque ordinis regularis, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, & quauis auctoritate fungens perſona in monaſterio, & hoſpitali prædictis, illorumq; bonis, & rebus, atque adminiſtratione abſque Confratrum prædictorum expreſſo conſenſu ſe intromittere, aut in illis aliquam auctoritatem, ſeu iuriſdictionem exercere poſsit & valeat: & ſi pro tempore contigerit quod in ipſis monaſterio, & hoſpitali caritatis opera non exerceantur, illorum fructus Archihoſpitalis incurabilium S. Iacobi in Auguſta eo ipſo applicata ſint, & eſſe cenſeantur, ipſumque Archihoſpitale, illiuſque Rectores, ſeu Guardiani bonorum prædictorum fructus redditus, & prouentus vti eorum, & dicti Archihoſpitalis S. Iacobi bona percipere, ac de illis in illius pauperum, & non alios vſus diſponere libere, & licite valeant, nec ad id deſuper per quoſcunque moleſtari, perturbari, aut inquietari poſsint, eiſdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus: Necnon eidem Ioanni Mappas, Toualias, & reliqua altarium paramenta ſacerdotalia & veſtimenta quæcunq; neceſſaria benedicendi licentiã, & facultatem ſimiliter cõcedimus, Necnon Confratribus, monaſterij, hoſpitali conſtruendo, ac Eccleſiæ prædictis, illorumque adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis, ſeruitoribus, familiaribus, miniſtris, & conuerſis, ac alijs perſonis in eis pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de illis, ac hoſpitalis, & monaſterij prædictorum fabrica habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu aliquid de bonis ſuis pro dictis operibus relinquentibus, quod omnibus, & ſingulis priuilegijs, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentijs etiam plenarijs, ac peccatorum remiſsionibus, & alijs gratijs ſpiritualibus Imagini ſancti Saluatoris de ſancta ſanctorum, & Charitatis, ac eidem Archihoſpitali ſancti Iacobi in Auguſta, & ſancti Spiritus hoſpitalibus, ac corporis Chriſti, & ſacramenti, ac Campi ſancti, & alijs Confratribus Confraternitatum de Vrbe, necnon eiſdem Imagini, & hoſpitali ſancti Spiritus, ac Campo ſancto, necnon fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, illiuſque deputatis, eorumque, necnon beatæ Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac ſancti Ioannis Baptiſtæ Florentin. alijſque eiuſdem Vrbis Eccleſijs, ac illa, & illas viſitantibus vel benefacientibus,

eorumque,

eorumque adminiſtratoribus, & guardianis, rectoribus, œconomis generalibus, & alijs perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac Iudæis, & conuerſis ac quibuſcunque eorum etiam per nos, & quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſucceſſores, ac ſedem eandem conceſsis, & concedendis. Quæ omnia, & literas deſuper confectas haberi volumus pro expreſsis, & quibus illæ, illi, & illa vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Archiconfraternitas, illiuſque Confratres monaſterium conſtruendum, hoſpitale, & eccleſia, illorumque adminiſtratores, rectores, familiares, miniſtri, œconomi, & aliæ perſonæ ſimilem curam inibi ſummentes, & illa viſitantes, ac eis benefacientes ex nunc, & in perpetuum vtuntur, potiuntur, & gaudent, vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi monaſterio, & hoſpitali, ac Eccleſiæ, & Confratribus prædictis, illorumque rectoribus, adminiſtratoribus, gubernatoribus, œconomis, ſeruitoribus, familiaribus miniſtris, & conuerſis, ac alijs perſonis, ac illa viſitantibus, & benefacientibus pro tempore ſpecialiter, & expreſſe conceſſa fuiſſent, & in futurum concederentur: Necnon presbyteris prædictis, qui in monaſterio, ſeu hoſpitali, aut eccleſia prædictis quocunque anni tempore celebrauerint, & pro quibus ijdem presbyteri inibi celebrauerint, & orauerint, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſsiones quæ celebrantibus in Scala cœli nuncupata, monaſterium trium fontium extra muros Vrbis Ciſtercien. ordinis cum capella in præſepe domini ſita in eccleſia beatæ Mariæ Maioris de Vrbe, ac animabus pro quibus inibi ijdem presbyteri celebrauerint, & orauerint, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus: ac indulgentias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſsiones, ac remiſsiones huiuſmodi ad illos, illas, & illa extendimus, & prorogamus, ac ampliamus. Et quod Ioannes, ac pro tempore Præpoſitus, & adminiſtrator, rector, gubernator, œconomus, ſeruitores, familiares, miniſtri, & conuerſi, ac aliæ perſonæ præfatæ, indulgentias, gratias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſsiones, & remiſsiones huiuſmodi, ac dies, & feſta in quibus, ac cauſas propter quas illa conſequi debeant ad eorum beneplacitum publicare facere: Necnõ eleemoſynas monaſterio, & hoſpitali, ac conuerſis, ſeu alias concedendas recipere, & ad illas recipiendas, & quærendas, ac indulgentias huiuſmodi publicandas per dictam Vrbem, & alibi eoſdem presbyteros ſeu clericos, aut alios quæſtores, ſeu quaſcunque alias perſonas cuiuſuis licentia minime requiſita deputare, & mittere. Et Ioannes, ac eo vita functo pro tempore præpoſitus prædictus quæcunque ſtatuta, & ordinationes, licita, & honeſta tamen, circa regimen, & tranquillum ſtatum monaſterij hoſpitalis, Confratrum, presbyterorũ Iudæorum, Hebræorum, & conuerſorum, ac diuinorum celebrationem, quam numerum, & qualitates, ætates cappellanorum, confratrum, ac miniſtrorum, & habitum iudæorum, ac conuerſorum prædictorum, eorumq; perſonas, & monaſterij, & hoſpitalis prædictorum ornamenta, ac bona mobilia, & immobilia, eorumque adminiſtrationes, & alia præmiſſa concernentia condere, & alterare, mutare, ac de nouo edere, quæ poſtquã condita, alterata, mutata, & reformata fuerint, eo ipſo apoſtolica auctoritate cõfirmata ſint & eſſe cẽſeantur, ac quaſcunque pœnas incontrauenientes apponere: Ac quilibet confrater, miniſter, ſeu officiales, & perſonæ Archiconfraternitatis monaſterij, & hoſpitalis huiuſmodi quemcumque presbyterum ſecularẽ in ſuum poſsint eligere confeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet, a quibuſcunque caſibus quantumcunque grauibus, etiam in quinterno Cancellariæ apoſtolicæ in dictis literis expreſsis, ac etiam apoſtolicæ ſedi reſeruatis abſoluere, ac confeſsionale, & altare portatile iuxta formam, & literas prædictas habere poſsint licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus. Ac vt ipſi confratres, & rectores, adminiſtratores, gubernatores, œconomi, & aliæ perſonæ ab indebitis moleſtijs releuentur, vnum ex S. R. E. Cardinalibus, quem ipſi ad id duxerint admittendum ſeu eligendum in eorum protectorem, & iudicem, cui & nulli alij ſubiecti exiſtant, & coram quo ſeu ab eo deputando quæuis tam ciuiles, quam criminales cauſæ per, & contra Archiconfraternitatem illorum adminiſtratores, rectores, gubernatores, miniſtros, familiares, œconomos, & alias perſonas præfatas ſuper bonis, & rebus cuiuſcunque qualitatis exiſtentibus, ad Archiconfraternitatem, monaſterium, & hoſpitale prædicta pertinentibus motæ, & pro tempore mouendæ iuxta ordinariam iuriſdictionem ſeu facultatem Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori attributam cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus dependentibus annexis, & connexis cognoſcere, ac fine debito terminare valeat, & debeat, conſtituimus, & deputamus, ipſeque pro tempore protector per ſe vel alium ſeu alios quoſcunque quorum intererit, vel intereſſe poterit, tam in Romana Curia quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi ſummarie, & extra iudicialiter de non tuto acceſſu, ac quibuſuis etiam in dicta Curia iudicibus, & perſonis, quibus, & quoties ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs, de quibus eidem protectori videbitur, inhibendi, & in euentum non paritionis ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarũ huiuſmodi, illarumq; aggrauationem, ac alias iuxta ſtilum, & morem Curiæ dicti Auditoris in ſimilibus ſeruari ſolitum procedendi, ac ſententias executioni debitæ demandandi ſeu demandari faciendi, contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilij brachij ſecularis, ac omnia, & ſingula alia in præmiſsis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus. Decernentes præſentes literas, ac indulgentiam infraſcriptam ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, repoſitionibus, & exceptionibus ſimilium literarum gratiarum, & indulgentiarum etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac ſedem eandem, vel eius legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ apoſtolicæ pro tempores factas, etiam in fauorem fabricæ Apoſtolorum principis de Vrbe, & expeditionis contra infideles nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis, & omnino exceptas eſſe & cenſeri, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & reintegratas fore, ac eiſdem præſentibus literis per quaſcunque literas, & quaſuis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatorias efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacunque verborum expreſsione in ſe continentes nullatenus derogari poſſe, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes conſiſtorialiter etiam per trinas deſtinctas literas eundem tenorem cõtinentes tribus ſimiliter diſtinctis vicibus præpoſito confratribus, & adminiſtratoribus prædictis legitime intimatæ & inſinuatæ fuerint, eorumque expreſſus ad id accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragari, ſicque per quoſcunque

quoſcunque iudices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorũ eius auctoritate confiſi vniuerſis, & ſingulis eiuſdẽ Archicõfraternitatis confratribus pro tẽpore exiſtentibus vere pœnitentibus, & confeſsis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui in eiuſdẽ ſancti Ioſeph, & natiuitatis D. N. Ieſu Chriſti, ſeu alijs per eoſdem præpoſitum, rectores, adminiſtratores, & gubernatores ad id nominandis feſtis ſeu diebus a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis ſequentis diei monaſterium, & hoſpitale, ac Eccleſiam huiuſmodi deuote viſitauerint, & pro præmiſsis operibus manus adiutrices iuxta eorum arbitrium porrexerint, plenariã omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, ac iubileum, & remiſsionem in domino elargimur. Mandantes nihilominus dilectis filijs Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, alijſque in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon Metropolitanarum & aliarum Cathedralium Eccleſiarum canonicis, ac venerabilium fratrum noſtrorum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicarijs in ſpiritualibus generalibus, & officialibus vbilibet conſtitutis, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ioannis, ac pro tempore exiſtentis præpoſiti, & adminiſtratoris, rectoris, & gubernatoris prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac eis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos, & eorum quemlibet, ac alios quos præſentes literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, & alia iuris opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, ſententias cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus de non concedendis indulgentijs ad inſtar, ac alijs apoſtolicis, necnõ in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium literarum, ac priuilegiorum, indultorum, exemptionum, indulgentiarum, ac aliarum literarum huiuſmodi tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Protectoris, aut alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut alicuius curiæ eccleſiaſticæ munitis, in iudicio, & extra eadem fides adhibeatur, quæ originalibus literis ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ adhiberetur eiſdem præſentibus poſt viginti annos quoad indulgentiam plenariam, & remiſsionem prædictas nullatenus, valituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum conceſsionum, erectionum, inſtitutionum, applicationis, appropriationis, ſtatuti, ordinationis, oſtenſionis, prorogationis, ampliationis, conſtitutionis, deputationis, decreti, elargitionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, vndecimo Kalendas Martij, Pontificatus noſtri anno nono.

IDEM

29

Suſpenſio ſacroſancti generalis Concilij, & reuocatio Legatorum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei momoriam. Et ſi cunctis quidem in rebus conficiendis, ſi illæ ſtatuto tempore terminari nequeunt, temporis opportunitatem attendere expedit, id tamen in grauioribus reipublicæ chriſtianæ cauſis, & negotijs, & per Romanos Pontifices cum ad eum ipſorum negotiorum explicatio pertinet, maxime conuenit obſeruari, vt per opportunitatem ipſam eadem negotia proſperum valeant habere ſucceſſum. Quam enixe nos ſemper œcumenici & generalis Concilij celebrationem concupiuerimus, & quo propterea ſtudio & animi ſollicitudine huic rei, ac inter chriſtianos principes paci & concordiæ incubuerimus, tot labores per nos (præſertim cum ea de cauſa Niceam nos contulimus) ſuſcepti, tot Nuncij & Legati ad eoſdem Principes propterea a nobis miſsi, tot ſuper ea re a nobis ad illos datæ literæ, totiens per nos denique in dictum Concilium huiuſmodi, totque prælatis, & alijs, qui ad illud venire tenentur, vt omnino accederent, tranſmiſſa mandata & hortationes, reddunt teſtimonium veritatis. Concilium enim ipſum Mantuæ primo, deinde Vicentiæ, ad quam propterea tres a latere noſtro ex venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium numero legatos miſimus, & nouiſsime Tridenti per noſtras literas ſub Dat. Romæ apud ſanctum Petrum vndecimo Kalendas Iunij anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, in quibus ne idẽ repetamus, cur in Mantuan. & Vicentin. Ciuitatibus prædictis Concilium huiuſmodi celebrari nulla ratione valuerit, explicauimus, ad Kalendas Nouembris quæ proxime præterierunt incipien. & proſequen. & Domino adiuuante ad ipſius gloriam, & laudem, ac chriſtiani totius populi ſalutem abſoluen. indiximus, annunciauimus, & conuocauimus omnes ex omnibus locis tam venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, quam dilectos filios Abbates, & alios quoſcunque, quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus reſidendi, & ſententias in eo dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, & admonentes, ac eis in vim iuramenti nobis, & ſedi apoſtolicæ prædicti, & virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub certis tunc expreſsis pœnis, mandantes, vt ipſimet, niſi forte iuſto detinerentur impedimento, aut per ſuos procuratores, & nuncios huic ſacro Concilio omnino adeſſe, & intereſſe deberent, necnon Chariſsimos in Chriſto filios noſtros Carolum imperatorem ſemper Auguſtum, & Franciſcum Regem Chriſtianiſsimum cæteroſque Reges, Duces, & Principes chriſtianos, ne Dei cauſam & negotium deſererent, ſed ipſimet ad ſacri huiuſmodi Concilij celebrationem venirent, & ſi venire non poſſent, ſaltem graues viros legatos, cum auctoritate, qui perſonam Principis ſui & prudentia, & dignitate poſſent in Concilio referre, mitterent, curarentque, vt ex ſuis cuiuſque regnis & prouincijs Epiſcopi, & Prælati ſine tergiuerſatione & mora ad Concilium proficiſcerentur, rogauimus,

[illegible] & obſecrauimus, ſperaremus œcumenici Concilij celebrationem huiuſmodi, ad quam pro agri Dominici purgatione, ſæpe antea deuenire (vt præfertur) fruſtra conati eramus, eo ſaltem tempore Dei benignitate, ac clementia omnino ſucceſſuram eſſe. Literiſque noſtris prædictis publicatis, cum poſtquam nuncios noſtros ſpeciales pro pace inter dictos Principes tractanda deſtinaueramus, odia & ſimultates inter eoſdem Principes augeri, & iam cum ab vnoquoque eorum per alterum ab inducijs noſtro interuētu Nicææ inter eos factis diſceſſum eſſe prætenderetur, arma tractari & bellū moueri cerneremus, duos ſummæ auctoritatis viros inter cætera animi ornamenta pacis ſtudioſiſsimos S. R. E. Cardinales a latere legatos ad eoſdem Carolum imperatorem, & Franciſcum regem miſimus. Qui ipſis noſtro nomine in quæ pericula ex eorum diſcordijs vniuerſa reſpublica chriſtiana breui eſſet ventura, exponerent, eoſque per viſcera Domini noſtri Ieſu Chriſti ad pacem inter ſe mutuo complectendam, & rempublicam chriſtianam a tot, tantiſque imminentibus periculis liberandam quam maxime poſſent hortarentur. Ac appetente iam die, pro qua (vt præfertur) Concilium indixeramus, quum in eodem propoſito, & deſiderio illud omnino celebrandi perſiſteremus, dilectos filios noſtros Petrum Paulum ſanctæ Balbinæ Pariſium, & Ioannē ſancti Vitalis Moronum, titulorum presbyteros, ac Reginaldum ſanctæ Mariæ in Coſmedim, tunc ſanctorum Nerei, & Archilei Diaconum, Polum, nuncupatos S. R. E. Cardinales noſtros & dictæ ſedis Legatos de latere ſummæ virtutis, doctrinæ, & auctoritatis viros ad ipſam Ciuitatem Tridentinam, vt Epiſcopos, Prælatos, & alios ad Concilium venientes exciperent, atque ea quæ ad Concilij celebrationem huiuſmodi neceſſaria eſſent, ſeu opportuna facerent, deſtinauimus. Necnon quamplures ex eiſdem Prælatis, ſingulis ad illos noſtris datis literis admonuimus, vt frequentes Concilio huiuſmodi intereſſe vellent. Demum cum ſpe pacis per dictos Legatos noſtros inter eos componenda ex ijs quæ ab eiſdē Legatis acceperamus, fere deſtitueremus, ne quod reliquum erat in facultate noſtra omitteremus, præfatos Carolum imperatorem, & Franciſcum regem diuerſis noſtris ad eos datis literis hortati ſumus, vt pro concilianda inter eos aliqua concordia nobiſcum in aliquo commodo loco ad quem ætati noſtrę non parcentes, nos profecturos eſſe pollicebamur, conuenirent, vtque deſiderium noſtrum pacis, colloquij, & Concilij celebrationis huiuſmodi re ipſa comprobaremus, e noſtra propria ſede profecti Bononiam venimus, vt motis (quod ſperamus per appropinquationem noſtram) ipſorum principum animis, concordiæ, ſtatui, celebrationique ipſius concilij ſecurius, & feruentius inſtari, & fluctuanti reipublicæ chriſtianæ aliquid ſalutare remedium afferri poſſet. Iterumque poſt aduentum noſtrum huiuſmodi Prælatos prædictos per diuerſas alias noſtras literas admonuimus, vt exemplo quam plurium Prælatorum, qui ex Vrbe noſtra ad locum concilij de mandato noſtro ſe contulerant, ad illud accedere amplius non tardarent. Cum autem dicti Carolus imperator, & Franciſcus rex ſuorum Regnorum, & dominiorum tuitioni intenti, cui ſe propter vigentia inter ipſos bella vacare oportere aſſerebant, nobiſcum conuenire recuſauerint: ac licet poſtmodo Petrus Paulus, & Iohannes, ac Reginaldus Cardinales, & Legati prædicti, pro prædicto Concilio ad ipſam ciuitatem acceſſerint, ac inibi ſex menſes & vltra, non ſine aliqua dictæ ſedis indignitate expectando permanſerint, nihilominus præter eos, qui ex alma Vrbe (vt præfertur) venerant, admodum pauci Prælati inibi conuenerint: quinimmo ſicut prouinciarum diuerſitas affert, diuerſimode ſe excuſauerint, & alij bellorum motus, alij itinera non tuta, ac viarum pericula, alij diuerſa alia impedimenta attulerint: Nos propterea prædictos Petrum Paulum, & Reginaldum Cardinales, & Legatos, vt ab eis, quo in ſtatu res eſſent, & quid ſuper celebratione concilij ſperari poſſet, intelligeremus, acceſiuimus. Cumque eundem Carolum imperatorem Germaniam petere, & per Italiam iter facturum eſſe intelligeremus, Nos apud eundem Carolum imperatorem, cum quo in oppido Buſſeti conuenimus, tam per nos ipſos, quam per venerabiles fratres noſtros S. R. E. Cardinales, qui tunc nobiſcum aderant, pro pace huiuſmodi omni cura, & diligentia, quod etiam cum præfato Franciſco rege non minori ſtudio antea pluribus literis egeramus, inſtitimus. Cum vero nihil hactenus proficere potuerimus, & a Petro Paulo, & Reginaldo Cardinalibus, & Legatis prædictis, ac ex præfati Ioannis Cardinalis, & Legati, necnon cæterorum Prælatorum in dicta ciuitate Tridentina exiſtentium literis, quorum fere ſingulorum ſuper ea re ſententiam exquiſiuimus, cognouerimus, & nos ipſi clare perſpiciamus, vigentibus tot in locis inter eoſdem Principes bellis, ac immaniſsimo Turcharum Tyranno cum validiſsimo exercitu Vngariæ regnum inuadendū, eiuſque copioſa, & munitiſsima claſſe iam mare inferum ingreſſa, cuius conatibus quantum vires noſtræ (licet impares) ſupperent, reſiſtere (vt tenemur) intendimus, non poſſe ad præſens (Domino forſan ob peccata noſtra ſic permittente) noſtram ſuper huiuſmodi concilio intentionem impleri. Quinimmo eandem actionē Concilij in aliud opportunius, & commodius tempus, quo dignitas & frequentia Concilio, & reipublicæ chriſtianæ præſentior ſalus afferri poſsit, differendam eſſe, ſperantes ex Dei bonitate, & miſericordia poſt tenebras lucem, & aliquando tandem, quod breui futurum ſperamus, & optamus, Concilium ipſum celebrari poſſe. Volentes interim generalem chriſtianorum defenſionem a periculis (propter infidelium mare & terrā infeſtantium impetus) imminentibus, quantum in nobis erit procurare, & almæ Vrbi ſedi noſtræ, ac orbis capiti omniumque perfugio, quæ nobis ab ea diutius abſentibus, ob ipſorum infidelium incurſiones non leue periculum ſubire poſſet, noſtra præſentia, quod neceſſe eſt, cæteriſque præſidijs ſuccurrere, ac conſcientijs, & commoditatibus Prælatorum, qui ad ipſum Concilium venire tenentur, ne propter ipſius Concilij celebrationis incertitudinem, moleſtia aut incommodo afficiantur, paterna charitate conſulere, habita ſuper his cum eiſdem fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum conſilio & aſſenſu, celebrationem concilij huiuſmodi vſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſuſpendimus, & ſuſpenſum eſſe nunciamus, ac pœnas contra Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & alios in poſterioribus literis indictionis concilij huiuſmodi comprehenſos inflictas, vſque ad tempus prædictum, quo concilium ipſum omnino proſequi intendimus, relaxamus. Necnon eoſdem Petrum Paulum, & Reginaldum Cardinales, Legatos, ac Ioannem Cardinalem, & Legatum præfatum ab eodem Concilio ad nos, & ſedem prædictam reuocamus, ac Prælatis in eadem ciuitate occaſione Concilij huiuſmodi exiſtentibus inde vſque ad tempus per nos declarandum prædictum, quo eoſdē Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Abbates, ac alios in literis poſterioris indictionis Concilij huiuſmodi comprehenſos [illegible]

[illegible] literarum

literarum adeſſe, & intereſſe voluimus, recedendi licentiam concedimus. Decernentes ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quocunque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſq; contrarij quibuſcunque. Nos enim vt hæ noſtræ literæ, & in eis contenta quæcunque ad notitiam omnium, quorum intereſt, perueniant, ſciantq; cuncti, ſe ad tempus declarandum prædictum quo Concilium huiuſmodi proſequi, & continuare, ac dante Domino perficere intendimus, præſto eſſe debere, & ad id ſub pœnis prædictis teneri, nec aliquis illorũ ignorantiæ excuſationem prætendere poſsit: Volumus, & mandamus, vt in baſilica ſancti Petri de Vrbe, cum inibi populi multitudo ad diuina audienda conuenerit, palam clara voce per Curiæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæque in dictæ baſilicæ, necnon Cancellariæ apoſtolicæ valuis affigantur, vbi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu expoſitæ pendeant. Cumque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa: tranſumptis quoque earum quæ manu publici notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, vt fides certa, & indubitata habeatur, pariter mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſuſpenſionis, nunciationis, relaxationis, reuocationis, conceſsionis, decreti, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Bononiæ anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimotertio, Pridie nonas Iulij, Pontificatus noſtri anno nono.

Io. B. de Bernardis.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimotertio, Indictione prima, die vero Mercurij decimanona menſis Septembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno nono, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, publicatæ, & affixæ fuerunt in baſilica principis apoſtolorum de Vrbe dum diuina celebrarentur, & populi multitudo ad diuina audien conuenerit, & valuis, ſeu portis Cancellariæ apoſtolicæ, dimiſsiſque eiſdem retroſcriptis literis in eiſdem locis per multum temporis ſpatium affixis dimiſsiſque copijs earundem retroſcriptarum literarum in eiſdem valuis ſimiliter affixis per nos Io. Doliatoris, & Mathurinum Menardi prælibati S. D. N Papæ Curſores.

Dominicus Vaquer magiſter Curſ.

IDEM

30

Declaratio conſtitutionis ſuper familiaritate.

AD perpetuam rei memoriam. Sanctiſsimus in Chriſto pater & dominus noſter dominus Paulus diuina prouidentia Papa III cui dudum poſtquam vnam conſtitutionem ſuam ſiue Cancellariæ regulam die vigeſimaſecunda menſis Martij, Pontificatus ſui anno primo, in Cancellaria apoſtolica publicatam, Referendarios, & alios officiales ex palatio apoſtolico panem habentes, Protonotarios, Auditores Rotæ, Acoluthos, Secretarios, literarum apoſtolicarum
Habet ſu. pag. 235. num. 1. Scriptores, Cubicularios, Scutiferos, & Milites ſancti Petri, reliquoſque officiales ſuæ ſanctitati, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in palatio apoſtolico deſeruientes, licet in eodem palatio non habitaſſent, neque tunc, neque forſan in poſterum habitarent, vel in tinello comediſſent, nec tunc neque forſan in poſterum comederent, veros & indubitatos ſuos, & Romanorum pro tempore Pontificum, & non per priuilegium, nec ficte familiares continuos commenſales cenſeri, reputari, & eſſe, ita vt regulis tam editis quam edendis de ueris familiaribus, & continuis commenſalibus ſuis, & Romani Pontificis pro tempore diſponentibus in poſterum potirentur & gauderent, & eis quoad omnia ſubiicerentur, etiam ad hoc vt ſanctitas ſua, & alij Romani Pontifices occurrentibus vacationibus beneficiorum eccleſiaſticorum per eos obtentorum, qualitercunque qualificatorum etiam per obitum eorundem in Romana Curia vel extra eam ad collationem, prouiſionem, præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem quorumcunque collatorum & collatricũ communiter vel diuiſim pertinentium prouidere, ac de illis diſponere libere & licite valeant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi Referendarij, & alij officiales, & ſeruientes prædicti in palatio apoſtolico habitaſſent, in tinello vere & realiter comediſſent, perpetuo declarauerat, etiam cum appoſitione decreti irritantis, innotuit qualiter inter cæteros in eadem conſtitutione nominatos Referendarij, & Auditores, Referendariatus & Auditoriatus, ac nonnulli aliorum officiorum quæ obtinebant, ratione, vt ſinguli de ipſorum collegijs, necnon ex Scriptoribus vnus tanquam Referendarius officium actu exercens, & alius tanquam Decanus antiquitatis, & forſan in alijs collegijs vnus, vel duo, aut forſan plures, & non ſinguli ipſorum Collegiorum ratione, panem ex palatio apoſtolico habeant, tamen cuſtodiam non faciunt, a nonnullis aſſerebatur conſturionem prædictam in habentibus panem in palatio, & cuſtodiam facientibus coniunctim locum habere, & effectum ſibi vendicare, & non alias nec alio modo procedere: ambiguitatis dubium ſubmouere volens, primo viuæ vocis oraculo declarauit, & decreuit conſtitutionem ipſam etiam in die publicationis illius intelligi, locumque vendicare & procedere poſſe & debere, ſiue dicti officiales, vel quicumque alij coniunctim & diuiſim panem ex palatio haberent, & in eodem cuſtodiam facerent, etiam ſi ijdem officiales & alij per quorum obitum beneficia, vt præfertur, vacauerint, panem non habuiſſent, nec in ipſo palatio cuſtodiam feciſſent, ac beneficia per eoſdem officiales & alios, vt præfertur, obtenta per obitum etiam eorundem officialium in dicta Curia vel extra eam vacarent, & ad collationem, prouiſionem, præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, etiã Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & quorumcunque aliorum collatorum & collatricum communiter vel diuiſim ſpectarent, Poſtea accepit quod pro eo quod de poſteriori declaratione huiuſmodi alias non apparebat, adhuc aliquibus in dubium reuocaretur, quo contingere poſſet eos quibus de beneficijs huiuſmodi per obitum dictorum officialium, & aliorum ſic, vt præfertur, vacantibus, per ſuam ſanctitatem prouiſum ſeu prouideri conceſſum extitit, aut in futurum prouideri conceſſum extitit, vel quod prouideretur conceſſ

contingerit.

contineerit, deſuper moleſtari, ſeu in futurum poſſent moleſtari; Motu proprio &c. per aliam ſuam conſtitutionem, quam & literas deſuper expeditas, etiam quod in eadem Cancellaria lecta & publicata non eſſet, arctare voluit. ſub Dat. decimonono calendas Septembris eiuſdem pontificatus ſui anno ſecundo, inter alia fidem fecit, & in verbo Romani Pontificis atteſtatus fuit ſemper ſuæ incommutabilis mentis fuiſſe, & tunc eſſe, quod etiam poſterior declaratio huiuſmodi, etiam quod aliter in dicta Cancellaria lecta & publicata non foret, ab illius data valeret & ligaret, ac omnibus & ſingulis quibus de ſingulis aut pluribus beneficijs prędictis, vt præfertur, prouiſum ſeu prouideri conceſſum extitit, aut in futurum prouideri, ſeu quod prouideatur conceſſum fuerit, ſuffragaretur etiam in omnibus & per omnia, ac ſi dicta die vigeſima ſecunda Martij in dicta Cancellaria lecta & publicata fuiſſet, cum de ſic iudicando, & alijs clauſulis etiam irritantibus decretis in literis deſuper confectis latius continetur, Cum ſanctitati ſuæ etiam nouiſsime innotuerit ab aliquibus etiam pluſquā conueniat ſapere volentibus, prætendi conſtitutionem & declarationem prædictas forſan ad de numero participantium & alios non participantes, præſertim Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſuorum, & etiam pontificatus ſui tempore, etiam per S. R. E. Cardinales, etiam de latere & alios Legatos, ſiue Nuncios apoſtolicos, etiam facultatem Legatorum de latere habētes, quorum numerus nimis iam excreuiſſe aſſeritur, pro tempore creatos notarios apoſtolicos ſupernumerarios nuncupatos, & omnes alios officiales in dicta conſtitutione nominatos & expreſſos, qui in eodem palatio forſan non habitant, nec in poſterum habitabunt, aut in tinello nunc non comedunt, neque forſan in poſterum comedent, minuſque ſanctitati ſuæ deſeruiunt, neque Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in futurum deſeruient, aut cuſtodiam non faciunt, aut non facient, non extendi, neque eoſdem comprehendere, neque in illis procedere, aut locum ſibi vendicare, ad huiuſmodi etiā vlterioris ambiguitatis dubium reſecandum, conſtitutionem regulamque necnon declarationem prædictas etiam cum omnibus & ſingulis decretis & alijs clauſulis quibuſcunque in illis reſpectiue cōtentis & expreſsis pro inſertis & expreſsis habens decreuit & declarauit fidemque indubiam facit & atteſtatur mentis & intentionis ſuæ ſemper fuiſſe & eſſe tam a die editionis & publicationis ſingulorum conſtitutionum ſiue regulæ ac declarationis prædictarum quam etiam cuiuslibet ipſarum, tam de numero participantium quam non participantium notarijs prædictis ac etiam omnibus & ſingulis alijs officialibus in dicta conſtitutione ſiue regula & declaratione, vt præfertur, nominatis intelligi, locumque ſibi vendicaſſe, & proceſsiſſe, ac vendicare, & procedere debere, etiam quod quicumque participantes, & non participantes, notarij alijque omnes, & ſinguli officiales prædicti in dicta conſtitutione, ſiue regula & declaratione quomodolibet nominati, & expreſsi panem ex palatio non haberent, non habuerint, & non habeant, & cuſtodiam in eo non fecerint, & non faciant, aut aliter ſuæ ſanctitati, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in palatio apoſtolico, vel extra aliquo modo non ſeruierint, neque ſeruiant, vel alias quomodolibet in palatio apoſtolico non habitauerint, & non habitent, & cuſtodiam in eo non fecerint, & non faciant, & nihilominus ſingulas conſtitutiones, & declarationes prædictas, & ipſarum quamlibet, etiam cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis in illis contentis illas pro expreſsis, & inſertis habens, ad quoſcunque non participantes notarios per eoſdem Romanos Pontifices, & per ſanctitatem ſuam creatos tantum reſtrinxit, & reduxit, ac reſtringit, & reducit, illaſque minime ad non participantes, & ſupernumerarios notarios ab eiſdem Cardinalibus de latere, & alijs Legatis, & Nuncijs apoſtolicis, etiam facultatem, & auctoritatem Legati de latere habentibus creatos, in eadem regula ſiue conſtitutione, & declaratione nullatenus contineri, nec comprehendi poſſe nec valere aut debere, ac ſi ſpecialiter, & indiuidue expreſſa fuiſſent, perpetuis futuris temporibus valere, & obſeruari debere, & ita per quoſcunque iudices etiam palatij apoſtolici cauſarum Auditores & alios quoſcunque iudices, etiam in quibuſcunque cauſis etiam pendentibus, & in quibuſcunque inter omnes, & ſingulos iudicari, ſententiari, & diffiniri debere ſtatuit, voluit, decreuit, & ordinauit, ſublata &c. præſenteque prout moris eſt in dicta Cancellaria legi, & publicari, & inter alias regulas Cancellariæ, vt moris eſt, deſcribi, & annotari mandauit.

Placet publicetur & deſcribatur. A.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula ſiue conſtitutio Bononiæ in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimotertio, die Veneris decima octaua Mai, Pontificatus prælibati S. D. N. Papæ anno nono.

IDEM

31

Quod Barones, Feudatarij, Clerici, ac Religioſi & quicunque etiam exempti teneantur ad contributionem ſubſidij trecentorum millium ſcutorum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ex debito paſtoralis officij, ad ea, vt debemus, libenter intendimus, per quæ prouide ordinata ſeruentur, & vt plenum ſortiantur effectum, opem, & operam impendimus efficaces. Dudum ſiquidem pro noſtris, & apoſtolicæ ſedis neceſsitatibus, ac ſubditis noſtris ab extorſionibus, & alijs grauaminibus quæ per Commiſſarios & Collectores onerum pro tempore impoſitorum, eis paſsim inferebantur, opportune ſubleuandis, ſubſidium trecentorum millium ſcutorum auri in auro, annuatim nobis, & Cameræ apoſtolicæ (triennio tantum durante) per ſubditos ipſos perſoluendorum, impoſuimus. & interim ab exactione augumenti pretij Salis, ac quorumcunque aliorum onerum extraordinariorum abſtinere decreuimus, & vt facilius ſubditi ipſi ſubſidium huiuſmodi præſtare poſſent, per alias noſtras in forma breuis literas voluimus & ordinauimus, quod omnes & ſinguli exempti, & priuilegiati ſeculares, vtcunque qualificati, ad contributionem ſubſidij huiuſmodi omnino tenerentur, prout in dictis literis plenius continetur. Cum autem poſtmodum, ſicut accepimus, nonnulli ex priuilegiatis & exemptis præfatis, ſolutionem ſubſidij huiuſmodi fugere volentes, cauſam & cauſas in Auditorio Rotæ, ac S. R. E. Cardinalibus, & forſan alijs iudicibus & perſonis in Romana Curia, & extra eam certis ſub prætextibus committi obtinuerint,

rint, & hoc modo ſubditos alios deuote & faciliter ſoluentes, contra mentẽ noſtram litibus inuoluant, illoſq; gratia per nos eis conceſſa, quod exempti in præſtatione ſubſidij huiuſmodi illos iuuare teneantur, defraudẽt. Nos attendentes quod ex litibus huiuſmodi ſolutio dicti ſubſidij pro communibus neceſsitatibus, vt nos, & noſtros ſubditos præfatos a catholicæ fidei hoſtibus, quos ita propinquos habemus, defendere poſsimus, impoſiti, contra publicam vtilitatem retardatur, ac volentes, vt par eſt, in præmiſsis opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, quaſcunque cauſas deſuper pendentes ad nos aduocamus, & lites penitus extinguimus, quo ad ea, quæ contributionem ſubſidij huiuſmodi tangũt duntaxat: Ac volumus, quod omnes & ſinguli exempti, & quantumcunque priuilegiati ſeculares, etiam ſi curiales ciuitatis noſtræ Maceraten. exiſtant, & regimini ciuitatum præſint, ac almæ Vrbis, & quorumcunq; aliarum ciuitatum, oppidorum, & locorum ciues, uel quicunque nobiles, barones, feudatarij, aut alias etiam priuilegio iuris in corpore clauſo exempti, & capitulum, collegium, vel vniuerſitas, aut communitas ſint, contributionem ſubſidij huiuſmodi ſimpliciter, & omnino, clerici vero pro bonis ad eos ex parentum & propinquorum, vel aliorum ſucceſsione delatis, vel per eos acquiſitis, ac clerici ipſi & religioſi pro fructibus & bonis mobilibus ſeque mouentibus eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum quorumcunque ſecularium, vel regularium, etiam ſi Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia maiori dignitate præfulgeant, in gabellis ad iuuandum & facilitandum ſolutionem ſubſidij huiuſmodi pro aliqua honeſta parte dicti ſubſidij vniuerſaliter impoſitis, vel imponi aut augeri permiſsis (dicto triennio durante) contribuere teneantur, & ad id cogi, & compelli iuris & facti remedijs neceſſarijs, & opportunis poſsint, & debeant, quibuſuis exemptorum clericorũ, & religioſorum huiuſmodi priuilegijs, exemptionibus, conceſsionibus, fauoribus, declarationibus, ſententijs, gratijs, & indultis alias in ſuo robore permanſuris. Decernentes ſic & non aliter per quoſcunque, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Rotæ Auditores, tam ordinaria quam delegata & mixta auctoritate fungentes, iudices & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, vbique iudicari & diffiniri debere. Nos enim ſtatus huiuſmodi, & quarumcunque aliarum, etiam ante impoſitionem huiuſmodi ſubſidij quomodolibet introductarum litium & cauſarum, ac priuilegiorum, indultorum, literarum, & ſcripturarum quarumcunque occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores, cauſas, & effectus, nomina, & cognomina iudicum & collitigantium, aliaque etiam ſi maiora ſint expreſsis, de neceſsitate exprimenda, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, irritum & inane decernimus quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contingerit attentari. Quocirca dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ S. Euſtachij diacono Cardinali de S. Flora S. R. E. Camerario (quem vltra ſui Camerariatus officij facultatem ſuper præmiſsis, executorem generalem cum plena & libera auctoritate & poteſtate quoſcunque citandi, ac illis, quotiens opus fuerit, etiam ſub cenſuris, & pœnis, etiam pecuniarijs, arbitrio ſuo infligendis, & applicandis, inhibendi, ac quæcunque dubia, & difficultates circa præmiſſa, vel eorum aliquot, ac alia, vel ſubſidiũ huiuſmodi concernentia, & vltra præſentium, & aliarum literarum noſtrarum prædictarum tenores tollendi & remouendi, & inuiolabiliter obſeruari faciendi, facimus, creamus, conſtituimus, ac deputamus) tenore præſentium committimus & mandamus, quatenus præſentes literas, & alias prædictas, & in eis contenta quæcunq; ſolemniter publicanda, faciat illa plenum effectum ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, nec permittat quenquã contra illarum tenores, vel mentem noſtram præfatam quomodolibet perturbari, impediri, aut inquietari: contradictores quoslibet & rebelles per prædicta, & alia, de quibus ei videbitur, iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſsis, & apoſtolicis, ac prouincialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſtatutis, & conſuetudinibus, & nouis reformationibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis etiam per viam legis & ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus æditis, conceſsis, confirmatis, & innouatis, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excõmunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ aduocationis, extinctionis, voluntatis, decreti, factionis, creationis, conſtitutionis, deputationis, commiſsionis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, Pontificatus noſtri anno decimo.

Io. B. de Bernardis.

IDEM

32

Confirmatio Egidianarum Conſtitutionum ab Illuſtriſsimo & Reuerendiſsimo D. Rodulpho Cardinali de Carpo reformatarum, & in libros ſex redactarum.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Ex debito paſtoralis officij, meritis licet imparibus, noſtris humeris impoſiti, ad ea etiam nos cõuenit noſtræ vigilantiæ curas adhibere, per quæ vniuerſi populi, noſtræ potiſsimum ſollicitudini etiam in temporalibus crediti, ſalubriter, & proſpere dirigantur, & per quæ confuſionibus extirpatis, ius æqua lance miniſtretur, & propterea nonnunquam his, quæ ad hoc prouide geſta comperimus, vt firma & illibata perſiſtant, noſtræ confirmationis munimen libenter adijcimus, prout temporum, & prouinciarum qualitatibus conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Cum itaque (ſicut accepimus) nuper cum conſtitutiones per bo. me. Egidium tunc tituli S. Clementis olim presbyterum Cardinalem, tunc in humanis agentem, & in certis ciuitatibus, & prouincijs, S. R. E. ſubditis apoſtolicæ ſedis de latere Legatum & Vicarium generalem, ſalubrem directionem ciuitatum, & prouinciarum earundem concernentes; Necnon reliquæ leges, ſanctiones, & ordinationes

ſtitutiones per diuerſos alios ipſarum prouinciarum pro Romana Eccleſia prædicta Vicarios, & Gubernatores editæ, & per eundem Egidium Cardinalem ſuis adiunctæ, & in ſex libros redactæ, & partitæ, ob diuerſarum aliarum ſanctionum & decretorum per varios Gubernatores apoſtolicos, ac etiam per literas nonnullorum Romanorum Pontificum noſtrorum prædeceſſorum pro rerum & temporum qualitatibus, præſertim ad vſum prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ, poſtmodum editorum, & prædictis Egidianis adiunctorum, ſeu alligatorum, dubia, repugnantias, abſurditates, & confuſiones in iudicijs, & negotijs inter dilectos filios dictæ prouinciæ homines in varios ſenſus interpretarentur, & minus clare intelligerentur, ex quo homines prouinciæ huiuſmodi multiplicum litium inuolucris, diſpendijs, & incommodis afficiebantur, & inuoluebantur: Dilectus filius noſter Rodulphus tituli ſancti Clementis tunc ſanctæ Priſcæ presbyter Cardinalis de Carpo nuncupatus, cupiens prouinciæ, & hominum prædictorum ſubleuamini prouidere, & litibus ac differentijs pro poſſe iter præcludere, de mandato noſtro etiam tunc dictæ prouinciæ agentibus id ſæpius a nobis efflagitantibus, ſingularum etiam additarum conſtitutionum, ac extrauagantium prædictarum repurgationis, & repartitionis cognitione nonnullis curiæ generalis eiuſdem prouinciæ peritis demandata, illas repurgare, corrigere, & elucidiores, ac faciliores reddere, in libroſque ſex ordinatim redigere, & collocare, nonnullis ſuis opportune interpoſitis decretis optime curauerit: Nos laudabilem dicti Rodulphi Cardinalis operam in Domino plurimum commendantes, cupienteſque prout noſtro incumbit paſtorali officio prouidere, quod conſtitutiones ſic reformatæ, & in faciliorem ſenſum redactæ, tanquam vtiles, & neceſſariæ omnino adimpleantur, & in viridem tranſeant obſeruantiam, eaſdem Egidianas conſtitutiones per præfatum Rodulphum Cardinalem, ſiue eius agentes, & ad id deputatos purgatas, emendatas, elucidatas, mutatas, alteratas, additas, & in dictos ſex libros redactas, ſuiſque locis & ordinibus collocatas, omniaque, & ſingula alia in ipſis ſex libris contenta, quæ præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis haberi volumus, ac inde ſecuta quæcunque tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac rata, & grata habemus, præſentiſque ſcripti patrocinio conſolidamus, illaque omnia & ſingula in quibuſuis cauſis etiam ſpecialis commiſsionis vigore commiſsis, ac tribunalibus, & iudicijs per quoſcunque iudices, & perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, excellentiæ, & præeminentiæ exiſtentibus, perpetuis futuris temporibus in eadem prouincia obſeruari debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquā quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit, attentari irritum, & inane fore decernimus, ſupplentes omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnō dictæ prouinciæ ſtatutis, & conſuetudinibus, reformationibus, & capitulis etiam, vt præfertur, roboratis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Peruſiæ ſub annulo piſcatoris die decima Septembris, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quarto, Pontificatus noſtri anno decimo.

Fab. Epiſcopus Spol.

IDEM

33

Facultates Legati de latere Vmbriæ, & in ſpiritualibus ac temporalibus Vicarij generalis.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei; Dilecto filio Duranti baſilicæ duodecim Apoſtolorum presbytero Cardinali de Durantibus nuncupato, noſtro, & apoſtolicæ ſedis in noſtris Spoletan. Camerin. Interamnen. Narnien. & Reatinen. ciuitatibus, ac Spoletan. Camerinen. Comitatibus prouinciæ noſtræ Vmbriæ, necnon de ceſis, Viſſo, & Cerreto Spoletanen. diœceſis terris Legato de latere, ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum nos hodie te in noſtris Spoletan. Camerinen. Interamnen. Narnien. & Reatinen. ciuitatibus, ac Spoletanen. & Camerinen. Comitatibus noſtræ prouinciæ Vmbriæ, necnon de Ceſis, viſſo, & Cerreto Spoletanen. diœceſeos terris noſtrorum & apoſtolicæ ſedis Legatum de latere, ac pro nobis, & Romana Eccleſia in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem ad Dei, & præfatæ Eccleſiæ laudem & honorem vſque ad noſtrum & dictæ ſedis beneplacitum auctoritate apoſtolica de fratrum noſtrorum conſilio duxerimus deſtinandum: Nos cupientes vt erga perſonas in locis tuæ legationis reſidentes, ac familiares continuos commenſales tuos, ac alios quoſcunque ad te venientes in quocunque loco, extra tamen mœnia Vrbis conſtitutos, durante huiuſmodi legatione te poſsis reddere gratioſum: Officium tabellionatus quibuſcunque perſonis idoneis dictæ Legationis recepto ab eis iuramento in forma ſolita, concedendi, illoſque tabelliones creandi, & de dicto officio inueſtien. alias iuxta formam in quinterno Cancellariæ apoſtolicæ deſcriptam: Ac perſonas ſufficientes & idoneas volentes ad doctoratus & magiſterij, ac alios gradus in vtroque vel altero iurium, ac theologia, & quacunque alia licita facultate promoueri, in vtroque vel altero iurium, ac theologia, vel alia licita facultate in qua ſtuduerint congruo examine præcedente, adhibitis duobus vel tribus doctoribus aut magiſtris eorum votis iuratis, ad doctoratus, & magiſterij, ac licentiæ, & bacchalariatus gradus promouendi, & inſignia graduum in eiſdem facultatibus conferri ſolita eis conferrendi, eiſque quod priuilegijs, indultis, exemptionibus, & prærogatiuis vniuerſitatum in quibus ſtuduerint, prout alij in eiſdem vniuerſitatibus gradus & inſignia huiuſmodi recipientes vtuntur, potiuntur, & gaudent, perinde ac ſi in ſtudio generali, ac alias iuxta conſtitutiones apoſtolicas promoti fuiſſent, & requiſita adimpleuiſſent, vti, potiri, & gaudere poſsint concedendi: Necnon quoſcunque poetas laureatos, & comites palatinos aulæ, & palatij noſtri Lateranen. militeſq; deauratos creandi, ac ipſos, & quoſuis alios in noſtros, & dictæ ſedis notarios ac acoluthos, capellanos, recipiendi, ac aliorum poetarum laureatorum, & comitum palatinorum ac militum, necnon noſtrorum, & eiuſdem ſedis notariorum, & acoluthorum, capellanorum numero & conſortio, ſine tamen notariorum & acoluthorum de numero participantium nuncupatorum præiudicio aggregandi, ac recepto fidelitatis debitæ ſolito iuramento inſignia officij & dignitatis notariatus, acoluthatus, comitatus, & deauratæ militiæ huiuſmodi eis re-

ſpectiue conferendi, eiſque & eorum ſingulis vt omnibus libertatibus, priuilegijs, gratijs, fauoribus, & indultis alijs notariis, & acoluthis, capellanis. Ac militibus deauratis, & poetis laureatis, ac comitibus palatinis etiã quo ad hoc vt ipſi comites palatini cum quibuſcunque etiam ex quocunque illicito, & damnato coitu procreatis vt in bonis parentum, agnatorum, & cognatorum ſuorum ſine præiudicio venientium ab inteſtato ſuccedere poſsint diſpenſare valeant, & ipſi comites quoſcunque tabelliones, ſeu notarios publicos recepto prius ab eis iuramento in forma in dicto quinterno annotata extra Romanam Curiam creare, & de huiuſmodi notariatus & tabellionatus officio inueſtire poſsint & valeant concedendi: Ac quæcunque iuramenta ad effectũ agendi & excipiendi, vel etiam ſimpliciter, ſi tibi videbitur expedire, dummodo alicui exinde magnum præiudicium non fiat relaxandi, necnon quoſcunque qui periurij reatum incurriſſent ab illo abſoluen. & ad priores honores, ſtatus, & famam reſtituendi, ac plenarie reintegrandi, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam, ſiue notam præmiſſorum occaſione contractam penitus abolendi: Necnon interdicta quæcunque etiam ad inſtantiam creditorum quauis auctoritate appoſita, ſatisfacto tamen prius eiſdem creditoribus, vel de ipſorum conſenſu, prout iuſtum videbitur ſuſpendendi, & tollendi: Ac cum quibuſuis perſonis eccleſiaſticis vt ad aliquos ſacros ordines ratione beneficiorum eccleſiaſticorum curatorum, ſeu alias ſacros etiam presbyteratus ordines de iure, conſuetudine, ſtatuto, priuilegio, aut alias requirentium, vſque ad quinquennium, dummodo infra primum biennium ipſius quinquennij ad ſubdiaconatus ordinem promoueantur, ſeu promoueri facere minime teneantur, nec ad id inuiti compelli poſsint diſpenſandi: Quodque in decimo ſeptimo anno ad ſubdiaconatus, & in decimo octauo ad diaconatus, in vigeſimo tertio vero ſuarum ætatum annis, ſi ratione beneficiorum per eos obtentorum arctati fuerint, vt ad presbyteratus ordines, & tam ipſi quam quicunque alij in ætate legitima conſtituti promoueri volentes, vt ad omnes ordines prædictos etiam extra tempora a iure ſtatuta aliquibus diebus dominicis, ſiue feſtiuis, & ſi neceſsitas exegerit ad duos ex ordinibus prædictis eadem die a proprio, ſeu a quo maluerint catholico Antiſtite gratiam & communionem dictæ ſedis habente, & in propria eius diœceſi reſidente, alias tamen rite promoueri libere & licite poſsint: Ac quoſcunque per ſaltum, vel furtiue ad aliquos ſacros ordines promotos ab exceſſu quem propterea incurrerunt abſoluen. ac cum eis vt dictis ordinibus vti & ad alios ad quos promoti non eſſent alias rite promoueri libere & licite poſsint diſpenſandi: Abſoluendi quoque omnes, & ſingulos, qui ſimoniæ labem non tamen realem, tam in beneficijs per eos habitis cuiuſcunque qualitatis fuerint, quam in ordinibus per eos ſuſceptis contraxerunt ab illa, ac excommunicationis alijs ſententijs cenſuris & pœnis eccleſiaſticis quas propterea incurrerunt: Et ſuper irregularitate ſi quam illis ligati miſſas & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium celebrando, ſeu alias ſe illis immiſcendo contraxiſſent diſpenſandi, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam ſiue notam per eos præmiſſorũ occaſione contractam abolendi: Ac etiam ſi forſan aliqua beneficia eccleſiaſtica curata vel alias incompatibilia contra conſtitutionem fe. re. Ioannis XXII. Papæ prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Execrabilis, detinuiſſent & detinerent fructus percipiendo ex eiſdem, aut parochiales Eccleſias vel alia beneficia eccleſiaſtica presbyteratus ordinem requirentia vltra annum pacifice poſſediſſent, & etiam poſtmodum detinuiſſent & detinerent ad dictum presbyteratus ordinem legitimo ceſſante impedimento, nullaque per eos ſuper hoc diſpenſatione obtenta non promoti, fructus etiam percipiendo contractam abolendi, eiſque de nouo de parochialibus Eccleſiis, & beneficijs prædictis ſic detentis (facta tamen per eos debita de fructibus male perceptis cõpoſitione pro Camera apoſtolica) prouidendi: Ac quoſcunque qui in clericos & presbyteros, non tamen pontificali dignitate præditos (citra tamen membri mutilationem, & mortem) manus violentas temere ieciſſent, ab excommunicationis ſententia quam propterea incurrerunt, ſi hoc humiliter petierint: Et etiam eos qui tempore bellorum rapinas, ſacrilegia, furta, incendia, & alia mala perpetrauerint, debita ſatisfactione præuia: Et etiam illos, qui horas canonicas omiſerint, vel debito tempore non recitauerint, aut inaduertenter dixerint, cuiuſcunque dignitatis, qualitatis, ordinis, & conditionis fuerint, ab exceſsibus, & omiſsionibus huiuſmodi reſpectiue: Necnon religioſos ordinum quorumcunque, qui ob ſui habitus non delationem, aut alias reatum apoſtaſiæ incurriſſent, ab apoſtaſia, ac etiam excommunicationis, alijſque ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, quas propterea etiam iuxta inſtituta ſuorum ordinum, & regularum incurriſſent abſoluendi: Ac rectoribus parochialium Eccleſiarum, vt quoſcunque ſuos vtriuſque ſexus parochianos ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis in caſibus in quibus ordinarij locorum de iure vel conſuetudine, aut alias abſoluere poſsint, & ab illis qui dictæ ſedi reſeruati non fuerint abſoluere: Et vota quæcunque per eos pro tempore emiſſa, præterquam eidem ſedi reſeruata, in alia pietatis opera commutare valeant indulgendi: Ac eccleſiaſticis ſecularibus perſonis, etiam in ſacris ordinibus conſtitutis, & dignitates, & alia beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, vt leges, & artes audire, & in illis etiam in medicina ſtudere, ac gradus conſuetos ſuſcipere poſsint cuiuſuis licentia ſuper hoc minime requiſita: Et cum perſonis prædictis vt horas canonicas, & officium diuinum ſecundum morem Romanæ Eccleſiæ etiam nouiter impreſsũ ſoli, aut cum vno, ſeu duobus ſocijs vel familiaribus recitare: Ac ipſis, & eorum ſingulis, vt quæcunque duo diſsimilia, aut ſimplicia ſimilia ſub ſingulis eiſdem tectis quarumcunque duarum Eccleſiarum conſiſtentia alias ſe inuicem compatientia, etiam ſi alterum eorum cum cura, aut canonicatus, & præbenda, dignitas, perſonatus, adminiſtratio, vel officium in cathedrali etiam metropolitana vel collegiata, & dignitas ipſa in cathedrali etiam metropolitana poſt pontificalẽ maior, aut collegiata Eccleſia huiuſmodi principalis fuerit, & ad dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem vel officium huiuſmodi conſueuerit quis per electionem aſſumi, eique cura immineat animarum, ſi ſibi alias canonice conferatur, aut eligatur, præſentetur vel alias aſſumatur ad illa & inſtituatur in eis, recipere, & inſimul quoad vixerit retinere, illaque ſimul vel ſucceſsiue ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis quotiens eis placuerit dimittere, & loco dimiſsi vel dimiſſorum aliud vel alia ſimile vel diſsimile aut ſimilia vel diſsimilia beneficium, ſeu beneficia eccleſiaſticum vel eccleſiaſtica duo duntaxat ſub ſingulis eiſdem tectis quarumcunq; duarum eccleſiarum conſiſtentia diſsimilia vel ſimplicia ſimilia (dummodo duo canonicatus & duæ præbendæ aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ſub vno, & eodem tecto non exiſtant) ſimiliter recipere, & inſimul quo ad vixerint vt præfertur retinere libere, & licite valeant: Quodque in Romana Curia vel altero beneficiorum ſuorum reſidendo, aut literarum ſtudio in loco vbi illud vigeat generale inſiſtendo, quoad vixe-

tint fructus redditus & prouentus quorumcunque ſuorum beneficiorum eccleſiaſticorum obtentorum, & obtinendorum qualitercunque qualificatorum cum ea integritate (quotidianis diſtributionibus duntaxat exceptis) percipere valeat, ac ſi qua illos perciperent ſi in Eccleſijs ſiue locis in quibus dicta beneficia obtinent, perſonaliter reſiderēt, & ad reſidendum, ac primam perſonalem reſidentiam conſuetam faciendam interim in eiſdē etiam ratione fundationis beneficiorum huiuſmodi aut ſtatutorum eccleſiarum ſiue locorum in quibus illa pro tempore obtinebunt, minime teneantur, diſpenſandi ac eis indulgendi: prouiſo quod ſub eiſdem tectis conſiſtentia & alia beneficia huiuſmodi debitis propterea non fraudentur obſequijs, & animarum cura in eis ſi qua illis immineat nullatenus negligatur, ſed in quibus non reſederint per bonos, & ſufficientes Vicarios quibus de illorum prouentibus neceſſaria congrue miniſtrentur, diligenter exerceatur & deſeruiatur inibi laudabiliter in diuinis, ac ipſorum beneficiorum omnium congrue ſupportentur onera conſueta: Necnon quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, vel regularium reſignationes ſimpliciter vel ex cauſa permutationis recipiendi & admittendi, ac illis receptis & admiſsis prædicta reſignata: Necnon quæcunque alia beneficia eccleſiaſtica ſecularia vel regularia per obitum quorumcunque etiam familiarium continuorū commenſalium tuorum aut alias infra metas tuorum legationis & Vicariatus pro tempore vacantia, etiam ſi dignitates maiores & principales aut conuentuales, & alias vt præfertur qualificata, & eidem diſpoſitioni ex quauis cauſa (præterquam vacationis apud ſedem eandem ratione, aut familiaritatis continuæ commenſalitatis veſtræ generaliter reſeruata ſeu affecta fuerint, quæ tamen dum in familiaritate tua, ac etiam antea non tamen in familiaritate alicuius alterius Cardinalis tempore vacationis huiuſmodi in humanis agentis fuerint obtinuerint, & ad collationem, prouiſionem, præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem aliorum eiuſdem Eccleſiæ Cardinalium huiuſmodi non pertinuerint) perſonis idoneis etiā quæcunque quotcunque & qualiacunq; beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus conferendi, & de illis prouidendi: Ac ſuper reſignatorum beneficiorum huiuſmodi vel alijs fructibus redditibus & prouentibus eccleſiaſticis quaſcunque annuas penſiones tertiam partem fructuum non excedentes eiſdem reſignantibus vel alijs perſonis: Et quæcunque quotcunque & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica vt præfertur obtinentibus & expectantibus annis ſingulis in locis & terminis, ac ſub excommunicationis, & alijs ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis in talibus apponi ſolitis etiam per ſucceſſores perſoluendas, de conſenſu illas tunc ſoluere habentium, & legitima ſubſiſtente cauſa reſeruandi, conſtituendi, & aſsignandi: Ac cum quibuſuis tertio & quarto mixtim, vel ſimplici quarto conſaguinitatis, & affinitatis gradu inuicem, ſeu cognatione ſpirituali, dummodo non inter leuantem & leuatum coniunctis, ac quocunque impedimento publice honeſtatis iuſtitiæ impeditis: Et qui per adulteriū inuicem ſe polluerint vt inter ſe matrimonialiter copulari, & in contractis per eos forſan matrimonijs etiam cum abſolutione eorum qui ſcienter contraxerint, ab exceſſu, ac cenſuris, & pœnis propterea incurſis iniuncta eis pro modo culpæ pænitentia ſalutari remanere, ſeu ipſis inuicem ſeparatis alia de nouo contrahere, prolem ſuſceptam, & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendi: Necnon cum quibuſcunque nataliū, & oculi (nō tamen canonis) & aliorum membrorum, ac ętatis defectus patientibus, ac ſuper quibuſuis irregularitatibus, etiam ab homicidio, non tamen voluntarie cōmiſſo, prouenientibus vt illis non obſtantibus ad ordines etiam ſacros promoueri, & in per eos ſuſceptis & ſuſcipiendis ordinibus etiam in altaris miniſterio miniſtrare, & quæcunque quotcunque & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia & regularia inuicem compatibilia, etiam ſi ſecularia dignitates etiam maiores & principales, non tamen quo ad illegitimos perſonatus, adminiſtrationes, & officia in cathedralibus etiam metropolitanis vel collegiatis recipere, & retinere: Ac cum triginta ordinum mendicantium profeſſoribus vt quotcunque beneficium eccleſiaſticum curatum per clericos ſeculares teneri ſolitum, etiam ſi parochialis Eccleſia, vel perpetua vicaria: Et cum quibuſcunque ſecularibus, & regularibus de quibus tibi videbitur, non tamen ordinum mendicantium huiuſmodi, vt vnū vel duo, & cum alijs graduatis, & nobilibus perſonis eccleſiaſticis vt quæcunque tria eccleſiaſtica beneficia inuicem incompatibilia cum cura vel ſine cura, etiam ſi canonicatus, & prædendæ, ac dignitates etiam maiores, & principales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia in præfatis Eccleſiis, aut perſonatus, præpoſituræ etiā conuentuales, & officia etiā clauſtralia, ſeu duo ex illis parochiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ vicariæ fuerint, ſi eis canonice conferantur, aut ipſi eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur, in eis, recipere, & quo aduixerint ſecularia in titulum, regularia vero in commendam, vel ſi regulares perſonæ fuerint vnum regulare in titulum, & reliqua in commendam retinere libere, & licite valeant diſpenſandi: Necnon quibuſcunque Epiſcopis, Prælatis, Capitulis, & alijs eccleſiaſticis perſonis, & locis pijs, vt bona quæcunque immobilia menſarum, monaſteriorum, dignitatum, adminiſtrationum, & officiorum, prioratuum, ac beneficiorum aliorum, ac piorum locorum quorumlibet cum euidenti vtilitate eorum vendere, permutare, & in emphiteoſim perpetuam vel temporalem concedere, & alias in euidentem vtilitatem alienare valeant licentiam: Et quibuslibet petentibus confeſsionale iuxta formam ſolitam Cancellariæ apoſtolicæ concedendi: Et vt præfertur factas venditiones, permutationes, conceſsiones, & alias alienationes, cum quorumcunque tam iuris quam facti defectuum ſupletione approbandi, & confirmandi: Ac omnibus & ſingulis chriſtifidelibus vtriuſque ſexus qui ſolemni benedictioni per te in Eccleſia cathedrali, ſeu principali cuiuſcunque ciuitatis, & terræ famoſæ & populoſæ in primo tuo in egreſſu faciendæ interfuerint, viginti annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pænitentijs miſericorditer in domino relaxandi facultatem apoſtolica auctoritate, cōcedimus per præſentes. Decernentes te ex nunc in quibuſcunque locis ad quæ eundo extra Romanam Curiā ad legationem, vel ex legatione huiuſmodi ad dictam Curiam redeundo recta via aut alias neceſsitate cogente te declinare contigerit tēporali dominio præfatæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis extra ciuitates, terras, caſtra, oppida, loca, comitatus, territoria, & diſtrictus, prædictæ legationis, ac vicariatus tuorum Legatum de latere, ac Vicarium fore, ac pleno Legationis, ac Vicariatus officio, & conceſsis tibi quibuslibet facultatibus, & auctoritatibus in commoditatem vndecunque in termino Legationis, & Vicariatus tuorum huiuſmodi ad te recurrentium, ac vndecunque, & pro tempore exiſtentium familiarium continuorum commenſalium tuorum vti poſſe: Ac te in literis, & conceſsionibus tuis tam gratiam quam iuſtitiam concernentibus perſonas in quarum fauorem illæ emanauerint ad effectum a cenſuris & pœnis quibus ligati forent quomo

dolibet

dolibet prout in literis apoſtolicis abſolui conſueuerunt, abſoluere, ac beneficia eccleſiaſtica quæ obtinerent, ac in quibus & ad quæ ius eis competeret tempore datæ tuarum literarum, & gratiarum huiuſmodi quæcunque quotcunque & qualiacunque forent, prout in literis apoſtolicis ſolitum eſt fieri, pro expreſsis habere Et omnia & ſingula alia quæ Legati de latere in eadem prouincia facere, mandare, ordinare, & exequi poſſunt, & conſueuerunt facere, mandare, ordinare, & exequi poſſe in ciuitatibus, comitatibus, & terris, prædictis, in quibus Legatus, & Vicarius deputatus exiſtis. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, quartodecimo Kal. Nouembris, Pont. noſtri anno vndecimo.

M. Cardinalis Creſcentius.

L. de Torres.

Viſa L. de Torres.

V. Baſſa.

Regiſtrata in Secretaria apoſtolica.

L. de Torres.

IDEM

34

Aliæ litteræ facultatum eiuſdem Legati & Vicarij generalis.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Duranti baſilicæ duodecim Apoſtolorũ præsbytero Cardinali de Durantibus nuncupato, noſtro & apoſtolicæ ſedis in noſtris Spoletan. Camerinen. Interamnen. Narnien. & Reatinen. ciuitatibus, prouinciæ noſtræ Vmbriæ, ac Spoletan. & Camerinen. Ducatibus, ſeu Comitatibus: Necnon de Ceſis, Viſſo, & Cerreto Spoletan. diœceſis terris Legato de latere, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cum onus vniuerſalis gregis Dominici ſuperna diſpoſitione nobis iniunctum diligenter attendimus, & debita meditatione penſamus quod licet nobis ſit poteſtatis plenitudo commiſſa, finem tamen humanæ poſsibilitatis excedere non valemus, ac videntes quod nequimus circa ſingula per nos ipſos exoluere debitũ apoſtolicæ ſeruitutis, nonnunquã ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus viros ex pluribus electos ſcientia præditos ac virtute, in quibus timor Dei ſanctus permanet, in ſolicitudinis partem aſſumimus, ac ipſis vices noſtras ſupplentibus, nos laudabili eorum cooperatione alleuiantes noſtri grauitatem operis, miniſterium nobis commiſſum diuina fauente clementia facilius & efficacius exequimur. Sane licet ad cunctorum chriſtifidelium prouincias, ciuitates, terras, caſtra, & loca intentæ mentis oculos paterna charitate dirigamus, prouincias tamen, ciuitates, comitatus, terras, caſtra, & loca nobis, & prædictæ ſedi tam ſpiritualiter quam temporaliter ſubiecta, & ad nos, & eandem ſedem ſpectantia, ac vniuerſos illorum ciues, populos, & ſubditos tanquam ſpirituales noſtros & dictæ Eccleſiæ filios & deuotos eo cordialius intuemur, quo ſuper illorum felici regimine, ac ſtatu pacifico & trãquillo affectamus ſpecialius prouidere. Vnde attendentes quod tu qui ingenio vales, probitate, moribus, & doctrina commendaris, ac in maximis, arduiſque rebus in quibus te etiam cum in minoribus conſtitutus eſſes, Eccleſiæ & ſedi præfatis non minus vigilanter, & ſtrenue, quam fideliter inſeruiendo diuerſimode exercuiſti, longa polles experientia, alijſque virtutum titulis, quibus te illarum largitor altiſsimus inſigniuit multipliciter fulges ſcies & poteris, ac volentes prout indubitanter tenemur ſedare fluctuantes rerum turbines, iuſtitiæ terminos colere, humilitare ſuperbos, rebelles, & inobedientes compeſcere, ac errantes ad viam reducere veritatis, & cũ nos erga vniuerſalis Eccleſiæ regimen occupati curas omnes vt præfertur ſubire nequeamus ſpe ducimur quod tu aſsiſtente tibi gratia diuina, quæcunque noſtrum, & prædictæ Eccleſiæ ſtatum atque honorem concernentia prudenter, & fideliter, ac cum diligentia exequeris. Hac igitur conſideratione moti, habitaque prius ſuper hoc hodie cum eiſdem fratribus noſtris in ſecreto conſiſtorio noſtro deliberatione matura, reuocantes ex nunc quoſcunque in Spoletan. Camerinen. Interamnen. Narnien. & Reatinen. ciuitatibus, ac Spoletan. & Camerinen. comitatibus, necnon de Ceſis, Viſſo, & Cerreto Spoletanæ diœceſis terris, aut aliqua eorum parte conſtitutos Gubernatores, atque Rectores, circumſpectionem tuam in eiſdem ciuitatibus, & terris etiam ſi in noſtra prouincia Vmbriæ conſiſtant, quæ a legatione ciuitatis noſtræ Peruſinæ, de dictorum fratrum conſilio ad noſtrum, & ſedis apoſtolicæ beneplacitum ſegregamus, noſtrum & eiuſdem ſedis Legatum de latere, ac pro nobis, & Romana Eccleſia in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem ad ſimile beneplacitum auctoritate apoſtolica tenore præſentium facimus, conſtituimus, ordinamus, & deputamus. Dantes & concedentes eidem circumſpectioni tuæ plenam, & liberam, ac omnimodam Legati de latere poteſtatem, & facultatem, noſtro, & dictæ Eccleſiæ nomine ciuitates, comitatus, & terras huiuſmodi recipiendi, regendi, & gubernandi, ac adminiſtrandi: Necnon illorum ciues, incolas, habitatores, & perſonas cuiuſcunque dignitatis, nobilitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, etiam ſi eccleſiaſticæ fuerint, prout cæleſtis gratiæ infuſio, & tua prouidentia tibi monſtrauerint reformandi, & corrigendi, necnon in eis tibi commiſſam iuriſdictionem exercendi, & ciuiles, ac criminales, beneficiales, eccleſiaſticas, ſpirituales, ac profanas, & mixtas cauſas quaſlibet infra terminos Legationis, ac Vicariatus huiuſmodi, etiam quibuſuis nullitatibus, non tamen citationis, aut iuriſdictionis, vel mandati; non obſtantibus, refectis tamen expenſis, ſeu illis conſtito de paupertate in fine litis reſeruatis per te, vel alium, ſeu alios, etiam diebus feriatis, & etiam temporibus feriarũ etiam meſsium, & menſis Auguſti, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, etiam manu regia audiendi, cognoſcendi, examinandi, diſcutiendi, & decidendi, ſeu earum cognitionem, diſcuſsionem, & deciſionem alij vel alijs coniunctim vel diuiſim, ac generaliter vel ſpecialiter, tam intra terminos tuæ Legationis, & huiuſmodi Vicariatus, quam extra illos etiam ſummarie, ac alias vt præfertur, & prout tibi videbitur committendi: Ac cum tibi placuerit a quibuſcunque iudicibus ordinarijs legatis, & delegatis, etiam per nos, & ſedem eandem deputatis, totiens quotiens opus fuerit, & in quocunq; ſtatu, etiam ſi fuerit concluſum, ad te aduocandi, & illas alijs committendi: Necnon additiones quaſcunque etiam per viam querelæ, & reclamationis, ac appellationes quaſlibet tam iudiciales, quam extraiudiciales a quibuſuis grauaminibus, & ſententijs diffinitiuis per quoſcunque iudices tam ordinarios, quam delegatos pro tempore

igitized by Google

tempore illatis, & latis ad te vel ſedem prædictam pro tempore interpoſitis recipiendi, & vt præfertur audiendi, cognoſcendi, & terminandi, ſiue audiri, cognoſci, & terminari mandandi, adiunctos quibuſuis tam ordinarijs, quam per te delegatis iudicibus ex ſuſpicionis, vel alia legitima cauſa dandi: Sententias quaſcunque quæ in rem iudicatam tranſiuerint, etiam in Romana Curia latas debitæ executioni demandandi, & demandari faciendi: Necnon tuum adhibendi, & aliorum brachij ſecularis auxilium ſi opus fuerit inuocandi: Et inſuper omnes, & ſingulas tam eccleſiaſticas, & religioſas, quam ſeculares perſonas cuiuſcunque excellentiæ, nobilitatis, præeminentiæ, auctoritatis, ſtatus, ordinis, congregationis, conditionis, dignitatis, & religionis exiſtãt, quas iuſtitia ſuadente puniendas cognoueris, contra quas procedere valeas; prout iuſtum fuerit puniendi, & caſtigandi, ac ſuis dignitatibus, honoribus, comitatibus, baronijs, dominijs, ciuitatibus, caſtris, feudis, locis, vicariatibus, officijs, iuriſdictionibus, beneficijs, gradibus, iuribus, rebus, ac bonis omnibus priuandi, & deſtituendi, ac eos ab eis etiam realiter amouendi: Necnon ea omnia quæ tibi videbuntur dictæ Eccleſiæ confiſcandi, applicandi, & incorporandi: In ciuitatibus quoque, comitatibus, & terris memoratis, & ſingulis eorum gubernatores, rectores, vicerectores, poteſtates, capitaneos, vexilliferos, vicecomites, arcium caſtellanos, cuſtodes, iudices, & quoſcunque alios officiales hactenus deputatos ſpeciales vel generales, cum expedire videbitur, ab eorum officio quocunque nomine vel titulo cenſeantur, & nuncupentur, ſuſpendendi, & ſimiliter etiam manu regia, ac alias vt præmittitur priuandi, & deponendi, alioſque illorum loco fideles tamen & idoneos creandi, & ordinandi, ac conſtituendi: Necnon culpabiles ciuiliter, & criminaliter per te vel alium ſeu alios puniendi, & querelas contra ipſos per quoſcunque propoſitas, & proponendas, prout tibi videbitur expedire, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, manuque regia, & alias vt præfertur audiendi, emendaſque, & ſatisfactiones debitas fieri faciendi: Homagia quoque & fidelitatis debita iuramenta noſtro, & dictæ Romanæ Eccleſiæ nomine recipiendi: Necnon inter comites, barones, dominos temporales, no[illegible]iles, & perſonas alias ſeculares, necnõ cõmunitates, vniuerſitates, populos, omneſque alios, & ſingulos diſcordes, & diſſidentes infra terminos tuæ legationis etiam cum quibuſcunque alijs dominijs temporalibus, vniuerſitatibus, & ſecularibus perſonis pro ſtatu & honore eiuſdem Eccleſiæ in confuſionẽ hoſtium, & rebellium ipſius ſub pactis, & conuentionibus, conditionibus, capitulis, & pœnis de quibus ipſi tuæ circunſpectioni videbitur expedire, pacem, & concordiam tractandi, componendi, concludendi, & firmandi, treguas etiam indicendi, ipſoſque ad eorum obſeruationem quibuſcunque pœnis, conſtitutionibus, ſententijs, & cenſuris ſicuti tibi videbitur compellendi: Ac homicidas quoſcunque pro pace, & concordia huiuſmodi, ac ciuitatum, comitatuum, & terrarum huiuſmodi quiete abſoluendi, & liberandi, ac in priſtinum ſtatum, necnon ad honores, & bona reſtituendi, concordeſque in vnitatis, & charitatis vinculo confirmandi: Colligationes, confœderationes, pactiones, conuentiones, ſocietates, & ligas contra dictam Eccleſiam, vel contra bonum pacis, ac ſtatum illarum partium pacificum ſiue præiudicio ſiue danno ciuitatum, comitatuum, & terrarum huiuſmodi, ac ciuium, incolarum, & habitatorum eorundem per quoſcunque initas, & iniendas caſſandi, & annullandi, ac pœnas illis adiectas, & adijciendas remittendi, & iuramenta præſtita relaxandi: Occupata iniuſte, & inique detenta ab illorum occupatoribus, & detentoribus quibuſcunque eripiendi, & recuperandi, eiectos, & expulſos a locis, rebus, bonis, & iuribus ſuis quibuſcunque vel inique priuatos ad loca, res, bona, & iura eorum propria reducendi, reſtituendi, & reintegrandi: Necnon ſuper quibuſcunque delictis, & rebellionibus per quaſcunque vniuerſitates, & ſingulas perſonas commiſſis hactenus, ſeu Legationis, & Vicariatus huiuſmodi tempore forſan committendis, diſponendi, concordandi, & componendi: Ac quoſcunque proceſſus, & condemnationes in totum vel in partem caſſandi, annullandi, & irritandi, humiliter petentes etiam homicidas, & delinquentes pro pace, & tranquillitate ciuitatum, comitatuum, & terrarum prædictarum, & alias ex quacunq; cauſa quæ tibi videbitur ab illis abſoluendi, infamiã abolendi, ac huiuſmodi delinquẽtes ad noſtras, & dictæ ſedis gratiã & obedientiã reſtituendi, & in priſtinum ſtatũ reducẽdi, ſuper inhabilitatibus, & infamijs quas propterea incurrerunt, cum eiſdem, ac quolibet ipſorum diſpenſandi, exceſſus, pœnas, & mulctas, prout ad publicũ ſpectare dignoſcetur, remittendi: Ac vniuerſitates, & perſonas huiuſmodi ad honorem, & ſtatum priſtinum reſtituendi: Generales inſuper, & particulares exercitus in auxilium prædictæ Eccleſiæ, ac pro tuitione ſtatus pacifici partium tuo regimini commiſſarum, ac nobis, & ipſi Eccleſiæ, vt præmittitur, ſubiectarum contra quoſcunque eiuſdem Eccleſiæ hoſtes, & rebelles, ac indeuotos, & inobedientes, ac ſtatus hominum pacifici perturbatores, quæcunque, & quotieſcunque tibi ex quauis cauſa videbitur, vt præfertur indicendi, faciendi, & congregandi, præſidia quorumcunque Vicariorum dictæ Eccleſiæ ſubiectorum ad huiuſmodi exercitus: Necnon ad militaria, & quæcunque alia per eos, aut aliquem eorum debita, & debenda ſeruitia, tam realia quam perſonalia quotiens opus eſſe cognoueris requirendi, & conuocandi, hoſtes quoque, & rebelles, ac contradictores quoslibet per amotionis, priuationis, depoſitionis, relegationis, & proſcriptionis perpetuæ vel temporalis ſententias prout ad ipſam Eccleſiam pertinuerit ſublato cuiuſuis appellationis obſtaculo, compeſcendi: Parlamenta etiam generalia vel particularia in locis huiuſmodi tuæ Legationis, ſeu aliquo illorum quotieſcunque, & quãdocunque pro ſtatu, & honore noſtro, ac memoratæ Eccleſiæ, pace quoque, & tranquillitate prouinciæ, ciuitatum, comitatuum, & terrarum prædictarum tibi, vt præmittitur commiſſarum, prout eidem circunſpectioni tuæ videbitur expedire, conuocandi, ordinandi, faciendi, ſtatuendi, mandandi, & exequendi: Omnia præterea, & ſingula alia huiuſmodi Legatione, & Vicariatu tuis durantibus gerendi, diſponendi, mandandi, exercendi, ordinandi, terminandi, & executioni demandandi, quæ ad huiuſmodi Legationis, & Vicariatus officium de iure vel conſuetudine pertinent, & quæ alij ciuitates, comitatus, & terras huiuſmodi gubernarũt, rexerunt, & adminiſtrauerunt, exercere, facere, & exequi potuerunt, ſeu etiam debuerunt, quæque ad noſtrum, & dictæ ſedis honorem, ac ſtatum pacificum, & tranquillum ciuitatum, & comitatuum, & terrarum huiuſmodi regimini tuo commiſſorum vtilia eſſe proſpexeris, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, tam in Romana Curia, quam extra: Et inſuper omnes, & ſingulas cauſas criminales, & conuentionales etiam ratione fractarum, treugarum, ſeu pacis per aduocationem, ſeu appellationem, aut conceſſionem, aut alias per commiſſionem ſpecialem manu noſtra ſignatam in Romana Curia vel alibi indeciſas pendentes, & ex nunc prout ex tunc quas in poſterum pendere contigerit, quarum ſtatus præſentibus pro expreſſis habe-

beri

beri volumus, ad nos aduocantes, & in eis procedi non poſſe decernentes, & illas in terminis in quibus ſunt & pro tempore erunt cum earum incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis reaſſumendas, & vlterius audiendas, cognoſcendas, & fine debito terminandas, cum poteſtate citandi, & inhibendi quibus, & quotiens opus fuerit, circumſpectioni tuæ committimus, vt illas tam per te ipſum quam per tuos officiales termines, & decidas, ac terminare, & decidere debeas. Declarantes cauſas prædictas criminales per commiſsiones, & inhibitiones quaſcunque niſi manu noſtra, auctoritate, & motu proprio, ac ex certa noſtra ſcientia noſtris ſignatas, aduocatas, aut ad Romanam Curiam deuolutas non cenſeri. Quodque tu aut tui officiales commiſsionibus, & inhibitionibus prædictis parere, & obedire non teneamini, ſed cauſas ipſas prout expedire videbitur mediante iuſtitia termineris & decidatis: Ac vt pacis & treugharum ſeu induciarum fractores, & violatores alij pro maleficijs quibuslibet inquiſiti vel accuſati ſubterfugijs, aut cauillationibus pœnas euadere non poſſint, volumus, & per præſentes ſtatuimus quod in cauſis fractionis pacis, & treugharum, ſeu induciarum, & aliorum quorumcunque maleficiorum ante condemnationem nemini modo aliquo appellare, vel recurſum habere liceat. Et poſt condemnationem nullatenus audiri poſsint niſi ipſis condemnatis in capitalibus in carceribus conſtitutis: Et in pecuniarijs facto actuali depoſito condemnationis ſi appellari contigerit: Patreſq; delinquentium in caſibus in quibus iuxta tenorem conſtitutionum prouincialium vel iurium municipalium legitima venit exigenda, eorum proprijs vel filiorum nominibus nullatenus ad defenſionem aliquam admittantur, niſi ipſa legitima actualiter ſoluta: Et ſi forte per nos manu, motu, & ſcientia prædictis cauſas huiuſmodi maleficiornm committi contigerit, decernimus, & declaramus quod niſi infra duos menſes fuerint legitime expeditæ, proſequi vlterius non poſsint, & pro deſertis ſiue non commiſsis cenſeantur, & habeantur: Et inſuper veſtigijs felicis recordationis Iulij Papæ II. prędeceſſoris noſtri inhęrentes decernimus quod in treughis in quibuſcunque locis tuæ legationis factis & pendentibus, ac in poſterum faciendis excuſatio nouæ cauſæ allegari non poſsit, ſed tam ipſi treugharum violatores quam ipſorum fideiuſſores ad ſolutionem pœnarum ad quas ſe obligauerint compelli poſsint, & valeant: Ac etiam in delinquentium odium, & terrorem aliorum decernimus quod a reatu homicidij, aſſaſsinij, latrocinij, vel aliorum criminum vbi pœna vltimi ſupplicij impoſita eſſet, vel veniret imponenda, ab aliquibus communitatibus, ſeu alijs etiam a ſede præfata priuilegiatis aliqui abſolui non poſsint, ſed tantum a te, vel Vicelegato tuo, ſi a dicta ſede ad id poteſtatem habueris, abſolutio valeat obtineri. Decernentes irritum & inane quicquid in contrarium a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac legibus imperialibus, & conſuetudinibus ciuitatum, comitatuum, & terrarum, ac prouinciæ ſupradictorum, eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, & religioſorum locorum, & ordinū, ac congregationum quarumcunque, & etiam exemptorum, atque eiſdem Romanæ Eccleſiæ, & ſedi immediate ſubiectorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis apoſtolscis eccleſijs, monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, religioſis locis, ordinibus, congregationibus huiuſmodi per nos vel ſedem prædictam etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis etiam magis vrgentibus conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus (etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus pro eorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda ſit, etiam ſi in eis caueatur expreſſe quod eis nullatenus aut niſi ſub certis inibi expreſsis modis, & formis etiam per nos, & ſedem prædictam derogari poſsit illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus eaque nullum alicui perſonæ etiam cuiuſcunque excellentiæ, nobilitatis, præeminentiæ, dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, religionis, congregationis, vel conditionis fuerit, aut collegio, vel vniuerſitati volumus in hac parte ſuffragium afferre, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nos enim proceſſus, ſententias, cenſuras, & pœnas quos & quas per te ferri, & proferri, ſeu infligi, & promulgari, necnon omnia alia quæ in præmiſsis rite fieri contigerit, rata habebimus, & grata, illaque faciemus auctore domino vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari. Vt autem prædicta omnia, & ſingula plenius, & liberius valeas exercere, vniuerſis & ſingulis gubernatoribus, rectoribus, vicerectoribus, poteſtatibus, vicecomitibus, armigerorum, gentium, equitum, peditumque capitaneis, mareſchalijs, & prouiſionatis ad noſtra, & prædictæ Eccleſiæ ſtipendia militantibus, cæteriſque officialibus, & caſtellanis præſentibus, & futuris: necnon quibuſuis alijs communitatibus, & particularibus perſonis nobis, & eidem ſedi ſubiectis, cuiuſcunque etiam eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis ſtatus, gradus, ordinis, religionis, congregationis, vel conditionis exiſtant, eiſdem auctoritate, & tenore diſtrictius iniungendo mandamus, quatenus tibi, ac deputatis a te Legationis, & Vicariatus huiuſmodi officio durante, iuxta eidem circunſpectioni tuæ conceſſam facultatem in omnibus, & per omnia plene, & efficaciter parere & intendere: Necnon mandata tua reuerenter ſuſcipere, & exequi ſtudeant cum effectu. Tu igitur dilecte fili diuina gratia, & dictæ ſedis fauore confiſus onus hoc tam meriti negotij cum noſtra benedictione prompta deuotione, & læto animo ſuſcipiens ita in eius executione virtutum opere ſtudioſum te exhibeas, quod ex fructuoſis laboribus tuis cæleſti gratia tibi fauente ſperati fructus adueniant, tuque per ſollicitudinis tuæ miniſterium vltra humanæ laudis præconium illam quæ pias cauſas gerentibus pro retributione impenditur palmam gloriæ conſequi merearis. Volumus autem quod durante tua Legatione abſque alio mandato noſtro, ſeu Cameræ noſtræ deſuper faciendo prouiſionem tuam per nos ſtatuendam, ſeu ordinandam a dictarum ciuitatum, comitatuum, & terrarum Theſaurario, ſeu Theſaurarijs percipere poſsis, & valeas, & ſub pœnis & cenſuris eccleſiaſticis in euentum non ſolutionis præcipiendo, & iniungendo, vt prouiſionem huiuſmodi prout ijs qui hactenus dictam prouinciam rexerunt ſoluta fuit, omnino perſoluant. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, quarto decimo Kalen. Nouembris, Pontificatus noſtri anno vndecimo.

M. Cardinalis Creſcentius. Viſa L. de Torres.

IDEM

IDEM

35

Quod nullus familiaris Reuerendiſs. DD. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Referendariorum, Auditorum, Clericorum, Præſidentium, vel Abbreuiatorum defunctorum poſſit petere ſtipendium familiaritatis eius, niſi pro integro biennio a die obitus patroni.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Cum ſicut nobis nuper innotuit, ſæpius contingat, vt decedentibus Cardinalibus, & venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs Referendarijs noſtris, necnon cauſarum palatij apoſtolici Auditoribus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ Præſidentibus, ac literarum apoſtolicarum de maiori præſidentia Abbreuiatoribus, qui vt plurimum notabilem familiarium & ſeruitorum numerum tenere conſueuerunt, familiares, & ſeruitores præfati contra eorum patronos iam defunctos inſurgen. ſalaria & ſtipendia eorum familiaritatis & ſeruitutis pro toto tempore quo eorum familiares extiterint ſeu illis inſeruiuerint, etiam quod de eis ſibi ſatisfactum ſit, etiam longo tempore poſt obitum ipſorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Referendariorum, Auditorum, Clericorum, Præſidentium, & Abbreuiatorum, petant & efflagitent, ac quandoque eorum hæredes, qui vt plurimum de his non ſunt informati, ſuper ſalarijs & ſtipendijs huiuſmodi etiam iudicialiter impetant, & moleſtent in ipſorum hæredum perturbationem, & non modicum detrimentum. Nos attendentes Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Referendarios, Auditores, Clericos, Præſidentes, & Abbreuiatores præfatos, vt pote alijs maioribus negotijs diſtractos vt plurimum rationes & computa ſalariorum & ſtipendiorum familiarium, & ſeruitorum ſuorum in ſcriptis non redigere, & propterea eos non facile ſed etiam difficile eorum hæredes de ſolutione ſalariorum & ſtipendiorum huiuſmodi fidem facere poſſe: & inſuper veriſimile non eſſe, vt qui pro menſuali ſalario & ſtipendio alijs inſeruiunt, exactionem eorum ſalariorum & ſtipendiorum vltra integrum annum differant: Volentes fraudibus quæ in præmiſsis fieri poſſent, occurrere, Motu proprio &c. ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero nemo cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtat, ab hæredibus Cardinalis alicuius, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Referendarij, Auditoris, Clerici, Præſidentis, vel Abbreuiatoris defuncti, cuius familiaris extiterit, ſeu cui inſeruiuerit, ſalarium, ſeu ſtipendium familiaritatis, ſeu ſeruitutis ſuæ plus quam pro integro biennio per annum a die obitus eius patroni petere aut exigere, ſeu deſuper hæredes præfatos quouis modo in iudicio vel extra impetere vel moleſtare poſsit, diſtrictius inhibentes modernis & pro tempore exiſtentibus almæ Vrbis Gubernatori, & Curiæ cauſarum dictæ Cameræ Auditori, ac noſtro in eadem Vrbe & eius diſtrictu in ſpiritualibus Vicario generali, necnon Senatori, ac quibuſuis alijs tam dictæ Vrbis quam quorumcunque aliarum ciuitatum, terrarum, & locorum iudicibus & officialibus, ne familiares, & ſeruitores præfatos ſuper exactione ſalariorum & ſtipendiorum huiuſmodi biennij poſt annum a die obitus ipſius defuncti lapſum audire, aut ad eorum inſtantiam contra hæredes præfatos quouis modo procedere, aut ius dicere præſumant. Ac decernentes ex nunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Vrbis, ciuitatum, terrarum, & locorum huiuſmodi, etiã iuramento &c. roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu proprio. A.

Lectum, & publicatum fuit ſtatutum & ordinatio Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, die vero Martis vigeſimaprima menſis Aprilis, Pontificatus prælibati S. D. N. Papæ anno vndecimo.

IDEM

36

Confirmatio & innouatio literarum Iulij II. contra diripientes bona, & merces naufragata, ſeu in mare, vel Tyberim, ad euitandum periculum tempeſtatis, iacta.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Accepimus nuper, quod dudum, cum fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter, plurimorum lamentabili querela didiciſſet, quibus chriſtifideles maris periculo, ſe, & eorum merces exponebant, vt Curiæ Romanæ, & illius Curialium commodis, & mercibus, per eos ad eandem curiam mari aduectis, prouideretur: quia tamen quandoque eorum naues, vegetibus vini, & alijs mercibus, rebus & victualijs onuſtæ, contrarijs ventis impulſæ, & tempeſtatibus actæ, miſerabiliter naufragium patiebantur, ac fluctibus maris violenter eiectæ, integre quandoque ad littus perueniebant, aut terram alicuius domini, etiam temporalis, attingebant, nonnunquam etiam aliquarum mercium, & rerum iactum faciebant, alleuiandæ nauis gratia, ne naufragium paterentur, animo illa recuperandi, non pro derelictis habentes, ac cum ab incolis & habitatoribus, ac Gubernatoribus ciuitatum, terrarum, & locorum, iuxta quorum littora naues ipſæ, naufragium huiuſmodi patiebantur, vel bona iactata peruenirent: ſperent eorum calamitati auxilia meritoria præſtari, ac in re tam luctuoſa, ac pietate & miſeratione dignam opem ferri, proprijs oculis cernebant, in calamitatum ſuarum conſolatione, ſeipſos mercibus, ac vegetibus, quæ beneficio Dei, & maris periculo ad littus ſaluæ peruenerant, damnabili & execranda cupiditate ſpoliari & priuari, ipſique ſpoliantes & rapientes, & locorum domini; illa ad eos ex antiqua conſuetudine ſpectare, eaque licite retinere poſſe affirmare præſumebant, quo fiebat, vt nautæ ipſi ab huiuſmodi mercium ad vrbem noſtram vectione retrahi cogebantur, non abſque Curiæ Romanæ & vrbis iactura, niſi deſuper opportune prouideretur: Idem Iulius prædeceſſor, conſiderans, tam ciuili quam canonica lege licere vnicuique naufragium ſuum impune colligere, ac iacta in mari, alleuiandi oneris cauſa, recuperare, illaque diripientes furtum committere, & grauiter delinquere, ac chriſtianos naufragium patientes, rebus ſuis ſpoliantes, diuerſis pœnis puniri: & propterea conſuetudinem

prædictam, tanquam contra regulam fidei, qua vnus alteri auxilio eſſe tenetur, merito corruptelam appellari, neminique ſuffragari debere, cuiuſcunque temporis curſu munitam: Volenſque (ſicut eius incumbebat paſtorali officio) omniũ mari, terraque, ad almam Vrbem noſtram venientium ſecuritati & tranquillitati prouidere, periculiſque huiuſmodi obuiare, ac venientium ad almam Vrbem ex omnibus mundi partibus, tanquam ad matrem, de neceſſarijs cum opulentia prouidere, necnon animarum eorundem chriſtifidelium ſaluti conſulere: Motu proprio, non ad alicuius ſibi ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de eius mera deliberatione, & ex certa ſua ſcientia: Conſuetudinem capiendi, & retinendi bona, per naufragium vel iactum, leuiandi nauis gratia, aut alia neceſsitate vrgente, factum ad littora maris, ciuitatum, terrarum, & locorum, Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum peruenientia, allegari non poſſe, illamque nulli, in iudicio vel extra illud, ſuffragari debere, auctoritate apoſtolica decreuit & declarauit: Et vltra pœnas tam a lege, quam a canone contra tales ſpoliantes bonis ſuis chriſtianos naufragium patientes, & raptores in littore maris, ciuitatum, terrarum, & locorum, Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, hactenus inflictas, quas pro potiori cautela innouauit & confirmauit, talium ſpoliantium cuiuſcunque auctoritatis, & dignitatis forent, bona, & iura quæcunque præmiſsa, confiſcauit, & publicauit, illaque Cameræ apoſtolicæ confiſcata, & publicata, & locorum dominos id fieri permittentes, excommunicatos eo ipſo fore decreuit, & etiam declarauit: Dictoſque raptores in flagranti crimine repertos, vt latrones, & graſſatores, puniri poſſe, alias vt fures (præterquam ſi nauctis in manifeſto naufragij & ſubmerſionis periculo conſtitutis) eorum opem, & auxilium implorantibus, & expoſcentibus, non abſque vitæ diſcrimine, in perſonarum, & rerum conſeruatione auxilio fuerint, vel alias ab imminentis, & præſentanei naufragij periculis, ipſorum labore, & omnia liberauerint, & ſaluos reddiderint, aut bona iam deperdita recuperauerint. His enim caſibus, eos ſtatuto, & conſuetudine iuuari, illaque allegari poſſe, ac illis ſtari debere decreuit. Et vt chriſtifideles ad præmiſſa allicerentur, ac ab eis naufragiũ huiuſmodi patientibus, promptiora ſubſidia præberentur, Omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus chriſtifidelibus, qui auxilium, conſilium, & fauorem, naufragium patientibus, in reparatione, & conſeruatione ſuorum bonorum præſtiterint, decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in domino relaxauit. Et nihilominus Camerario, Clericis, & Præſidentibus, ac Auditori Cameræ præfatæ, commiſit, & mandauit, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præmiſſa, vbi, quoties, & quando opus foret, publicantes, facerent illa a quibuſuis perſonis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, inuiolabiliter obſeruari, ac pro illorum ſubſiſtentia firmiori, etiam ſcripturas deſuper neceſſarias expedirent: Contradictores per cenſuram eccleſiaſticã aliaque iuris remedia (appellatione poſpoſita) compeſcendo, prout in literis apoſtolicis eiuſdem Iulij prædeceſſoris noſtri deſuper confectis, plenius dicitur contineri. Cum autem, ſicut ex plurimorum Ripæ & Ripettæ almæ Vrbis noſtræ mercatorum, ac etiam nautarum, non ſine lamentabili querela, ac noſtra moleſtia intelleximus, præinſertæ literæ a Iulio præfato prædeceſſore noſtro editæ, in abuſum, in non modicum, tam ipſorum mercatorum & nautarum, quam ciuium Romanorum, & Curialium, & dictam Vrbem incolentium, tranſiuerint: Quam ob rem nos veſtigijs eiuſdem Iulij prædeceſſoris noſtri inhærere volentes, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, tenore præſentium, præfati Iulij prædeceſſoris noſtri literas in omnibus & per omnia, ac ſub pœnis & cenſuris de quibus in ipſis literis, & prout in eis continetur, quatenus opus ſit, confirmantes, & innouantes, illas ab omnibus ad quos quomodolibet ſpectat, & pertinet, ac ſpectare, & pertinere poterit in futurum, ſub pœnis de quibus in eis, inuiolabiliter obſeruari mandamus. Et nihilominus dilectis filijs noſtro Guidoni Aſcanio, S. R. E. Cardinali de Sancta Flora nuncupato, Camerario noſtro, necnon Præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ, ac Dominico de Nigris, ad præſens dictæ Ripæ Præſidenti, ſeu Camerario, moderniſque & pro tempore exiſtentibus, quatenus literas Iulij prædeceſſoris noſtri præfati inuiolabiliter, prout in eis continetur, ab omnibus ad quos ſpectat, illas per edictum publicum denuo publicantes, & publicari in locis eis viſis mandantes, inuiolabiliter obſeruari mandent & faciant. Contradictores quoslibet & rebelles, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, aut dignitatis fuerint, per pœnas & cenſuras, de quibus in eis, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon priuilegijs, & indultis, quibuſuis perſonis contra tenorem literarum Iulij prædeceſſoris huiuſmodi forſan conceſsis, confirmatis, & innouatis: quibus, illorum tenores ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, quoad effectum præſentium, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die tertiadecima Martij, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, Pontificatus noſtri anno vndecimo.

F. Soderinus. F. de Torres.

IDEM

37

Reformationes, & nouæ conſtitutiones ſuper Gabellis contractuum.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Cupientes gabellæ contractuum almæ Vrbis, ac eius diſtrictus exactionem facilitari, ac dubietatum ſemitas amputari, Motu proprio & ex certa ſciẽtia per præſentes volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod exemptiones venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, Theſaurarij noſtri generalis, & Cameræ apoſtolicæ Clericorum, necnon quarumuis aliarum perſonarum cuiuſcunque qualitatis exiſtentium, necnon vniuerſitatum, collegiorum, & piorum locorum quantumcunque tam de iure, quam de conſuetudine, priuilegio, vel alias quomodolibet exemptorum, pro ſingulis contractibus, & actis gabellabilibus, tam pro tempore præterito, quam futuro intelligi, & obſeruari debeant hoc modo, videlicet Quod medietas gabellæ ſpectet ad perſonam exemptam, quæ pro medietate gabellæ quicquam ſoluere non teneatur, altera vero medietas huiuſmodi gabellæ, vna cum medietate pœnæ incurſæ vel incurrendæ, ſolui debeat

debeat per partem cum perſona exempta huiuſmodi contrahentem, quæ medietatem gabellæ & pœnæ incurſæ huiuſmodi in omni caſu ſoluere abſque aliqua exceptione teneatur, & ad id compelli poſsit & debeat, etiã ſi perſona exempta, quæ cum ipſa contraxerit expreſſe obligata ſit, vel obligaretur ad gabellam huiuſmodi perſoluendam, ſeu partem ipſam ſecum contrahentem ab illa indemnem releuandam. Volumus autem quod quo ad res alienatas a congregationibus regularibus cauſa ſoluendi ſubſidia per nos impoſita, cedula noſtra in forma motus propij eiſdem congregationibus conceſſa inuiolabiliter obſeruetur. Committimuſque & mandamus, quod ſinguli notarij Romæ degentes, tam Romani quam forenſes, ſiue principales, ſiue ſubſtituti ſint, vtcunque qualificati, infra quindecim dies publicationem præſentium immediate ſequentes, debeant dictæ gabellæ Gubernatori, ſeu Commiſſario eorum nomen, cognomen, patriam, habitationem, ac titulum notariatus in ſcriptis dediſſe, etſi contigerit illos de loco ad locum transferri ſemper Commiſſario, ſeu Gubernatori præfato denunciare debeant ſub pœna quinquaginta ſcutorum pro quolibet ipſo facto incurrenda, & pro medietate Cameræ apoſtolicæ, ac vno Gubernatori ſeu Commiſſario præfato, necnon reliquo quartis dictæ pœnæ accuſatori irremiſsibiliter applicanda. Volumuſque quod quæcunque perſona, quæ iuxta ordinem primorum ſtatutorum, & bannimentorum dictæ gabellæ, per inſtrumentum, aut aliquam priuatam ſcripturam, ſeu verbalem conuentionem contraxerit, & conuenerit, quod res contracta extimari, menſurari, ſeu ratificari debeat, ſeu pro perſona nominanda emerit, vel alium contractum fecerit, teneatur talem extimationem, menſuram; aut ratificationem; necnon nominationem fieri facere, ac ratificare, & declarare, necnon gabellam debitam, infra menſem a die rogitus ſeu conuentionis huiuſmodi ſub pœnis in ſtatutis, bannimentis, & ordinationibus dictæ gabellæ contentis ipſo facto incurrendis, & inuiolabiliter exigendis ſoluere. Et nihilominus liceat procuratori ſeu commiſſario præfato, talem declarationem expenſis contrahentium fieri facere, & interim gabellam pecuniarum propterea exburſatarum, necnon pœnam incurſam, & expenſas factas exigere, & recuperare, & ſi nominatio infra dictum menſem facta non fuerit, contrahens teneatur ſoluere gabellam, etiam quod exemptus fuerit, vt præfertur, & nihilominus perſona nominata poſtmodum, ad alterius gabellæ ſolutionem aſtringi poſsit. Mandamuſque omnibus & ſingulis notarijs Romæ degentibus, & per eius diſtrictum conſtitutis Romanis, forenſibus principalibus vel ſubſtitutis, ſiue ſub domino, ſiue liberi ſint, qui rogati fuerint de contractibus ſeu actis vel ſcripturis ad gabellam huiuſmodi ſpectantibus, debeant Romæ degentes, infra decem, alij vero diſtrictus huiuſmodi infra viginti dies, per cedulam eorum manu ſubſcriptam, eorum rogitus, acta, & ſcripturas Gubernatori ſeu Commiſſario præfato notificare, & denunciare, ſub pœnis in ſtatutis, bannimentis, & ordinationibus dictæ gabellæ contentis, ac etiam ſoluendi gabellas contractuum huiuſmodi vt ſupra applicandi, & nihilominus partes contrahentes, gabellas ordinatas, & pœnas incurſas perſoluere debeant. Mandamus quoque, quod omnia, & ſingula capitula, procuratores, rectores, & adminiſtratores eccleſiarum, monaſteriorum, hoſpitalium, collegiorum, congregationum, ſodalitatum, & aliorum piorũ locorum vtcunq; qualificatorum, ad omnem Gubernatoris & Commiſſarij huiuſmodi ſiue eius miniſtrorum ſimplicem requiſitionem dare debeant notam locationum, affictuum vltra nouennium, cenſuum, venditionum, emptionum, inſolutum dationum, alienationum, necnon contractuum, & gabellabillium actorum quorumcunque eorum nomine vel cum alijs ab initio anni 1538. citra factorum & de cætero fiendorum, necnon nomina ſecretariorum, & notariorum ipſorum, qui pariter debeant eorum protocolla, filtias, libros, & alias ſcripturas, ad gabellam huiuſmodi pertinen. oſtendere, & permittere quod per miniſtros dictæ gabellæ de præmiſsis integra nota capi poſsit, ſub excommunicationis etiam latæ ſententiæ, & quinquaginta ducatorum auri, vt ſupra applicandi ipſo facto per quemlibet contrauenien. incurren. pœnis. Et vt fraudibus, quæ paſsim fiunt, & fieri poſſunt in præiudicium dictæ gabellæ occurratur, volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod quilibet contrahens, ſiue Romanus ſit, ſiue forenſis Romæ degens, qui contraxerit, vel contractabit Romæ vel extra Romam per viam cedularum priuatarum ſeu ſecretarum, aut verbalium conuentionum, cum teſtibus vel ſine teſtibus, ſeu ſub nomine locationum nouem annorum tempus non exceden. vel qui alijs modis indirectis quibuſcunque ad fraudandum dictam gabellam vſus fuerit, debeat infra menſem a die publicationis præſentium, pro contractibus præteritis ab initio anni prædicti 1538. citra celebratis, & infra menſem a die celebrationis contractuum futurorum, gabellam, & pœnas incurſas, ac incurrendas reſpectiue in manibus Gubernatoris, ſeu Commiſſarij prædicti integre perſoluiſſe, alias termino huiuſmodi elapſo, ac gabella, & pœnis huiuſmodi non ſolutis bona contractata, illorumque pretia, ſeu pecuniæ, aut aliud emolumentum inde prouenient, ſiue vnam, ſiue vtranque partem tangant, ipſo facto Cameræ apoſtolicæ confiſcata intelligantur, & Commiſſarius ſiue Gubernator præfatus bonorum huiuſmodi poſſeſsionẽ propria auctoritate capere poſsit. Proxenetæque, vel mediatores, ac teſtes, vel aliæ perſonæ, quæ præmiſsis interuenerint, ſeu notitiam habuerint de contractibus celebratis extra Vrbem, vel in Vrbe per viam cedularum priuatarum, & ſecretarum, vel alias, vt præfertur, teneantur, ſub pœna centum ſcutorum per quemlibet contrauenien. incurrenda, & vt præfertur, applicanda, & diſtribuenda, infra dictum terminum notificare, cum declaratione expreſſa, quod quicunque ex contrahen. proxenetis, mediatoribus, teſtibus, vel perſonis præfatis, elapſo dicto termino primus fuerit ad notificandum contractum huiuſmodi, intelligatur, & ſic ei omnis pœna per eum incurſa vigore contractus huiuſmodi facti, & non notificati remiſſa & condonata. Demum volumus, ac decernimus, & declaramus, quod præſentes non præiudicent, nec derogare poſsint dictæ gabellæ ordinationibus, ſtatutis, bannis, decretis, literis, patentibus, & alijs quibuſcunque noſtris, & prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum ſeu officialium, per nos, & illos pro tempore deputatorum conſtitutionibus hucuſque factis, imo prædicta omnia, & ſingula a die eorum publication citra, in eorum robore permaneant, & executioni demandentur, & per præſentes approbata, & innouata cenſeantur, & ſic per quoſcunque iudices, &c. iudicari, &c. ſublata &c. necnon irritum &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac nouis reformationibus, etiam iuramento &c. roboratis, priuilegijs quoque, indultis, ac literis apoſtolicis, quibus latiſsime derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis. Inſuper volumus, quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, abſque alia literarum expeditione, quodque illarum tranſumptis, etiam impreſsis, manu alicuius no-

tarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi oſtenſæ forent, vel exhibitæ, quodque tranſumpta huiuſmodi in loco gabellæ, acie Campi Floræ, & baſilica principis Apoſtolorum de Vrbe publicata, perinde omnes arctent, ac ſi ſingulis perſonaliter intimata fuiſſent.

Placet Motu proprio. A.

IDEM

38

Declaratio ſuper exemptos a gabella contractuum.

MOTV proprio &c. Quia vt accepimus, nonnulli nimium ſcrupuloſi verba præinſertæ a nobis emanatæ perperam interpretantes, falſo prætendunt illorum vigore perſonis, ac ſocietatibus, ſeu vniuerſitatibus, & pijs locis almæ Vrbis, alijſq; venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Theſaurario, & Clericis Cameræ, congregationibuſque, & capitulis ordinum pro bonis ratione ſubſidiorum alienatis, & cum eis contrahentibus, & quibus per nos ſpecialiter indultum fuerit exemptiones a gabellarum huiuſmodi ſolutione conceſſas eſſe: Idcirco nos præmiſsis obuiare, & omne prorſus dubium tollere, ac deſuper opportune prouidere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia tenore præſentium decernimus, & declaramus, prout intentionis noſtræ ſemper fuit, & eſt, quod omnes & ſingulæ cuiuſcunque qualitatis, ſtatus, gradus, ordinis, ac conditionis exiſtentes, ſiue publicæ, ſiue priuatæ, aut particulares, vel collegiatæ perſonæ fuerint, necnon quæcunque monaſteria, hoſpitalia, & alia pia loca almæ Vrbis, & eius diſtrictus (nullis prorſus exceptis, præterquam Cardinalibus, Theſaurario, Clericis, ac Congregationibus, & Capitulis pro bonis ratione ſubſidiorum alienatis, & cum eiſdem congregationibus contrahentibus, alijſque quibus nos ſpecialiter indulſerimus) ad integram gabellæ huiuſmodi ſolutionem teneantur, prout ante præinſertæ editionem tenebantur, & ad id iuxta alterius noſtræ in forma motus proprij, ſub die vltima Auguſti 1546. editæ, cui per eandem præinſertam nullatenus derogatum eſſe volumus cogantur, & compellantur, quodque eiſdem per præinſertam nulla exemptio conceſſa ſit, vel quoquomodo intelligatur, ſicque per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices, & perſonas in alma Vrbe noſtra, totoque illius diſtrictu iudicari, & decidi debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus fieret decernimus, præinſerta, & omnibus illis quæ nos in ea voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus.

Placet Motu proprio. A.

IDEM

39

Confirmatio literarum Sixti IV. & Iulij II. ordinationumque, & decretorum a Camerario & Camera apoſtolica in fauorem Gabellæ contractuum editorum, ac de alijs ad eandem pertinentibus.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Cupientes, prout noſtro paſtorali incumbit officio, indemnitati Cameræ apoſtolicę prouidere, illiuſque vtilitati in quantum poſſumus conſulere, his præſertim temporibus in quibus vndiq; maximis neceſsitatibus premimur, accipienteſq; gabellæ noſtræ contractuum exactionem plus debito retardari, & ad nihilum redigi, ab illis præſertim, qui illam fraudare ſatagentes, ſub prætextu forſan quod ab ipſius gabellæ Gubernatore aliquo modo grauentur, ad diuerſa Romana Curia tribunalia recurrunt, indeque inhibitiones, dilationes, & ſecuritates obtinent, quique etiam ex eo quod cum exemptis, & priuilegiatis contraxerunt, ad ipſius gabellæ ſolutionem non teneri ſe iactant, impedirique etiam non modicum ab illis iudicibus, & notarijs, qui inſtrumentorum, aliorumque actuum gabellabilium, quorum gabella ſoluta non extitit productionem admittunt, executionemque concedunt, atque ad vlteriora in cauſis illis in quibus de non ſoluta gabella prædicta opponitur procedunt, & alijs qui Gubernatori gabellæ præfatæ notam gabellabilium inſtrumētorum, vt tenentur tradere renuunt, & ſubterfugiunt, in non modicum Cameræ noſtræ præiudicium, & graue damnum: Nos igitur huiuſmodi fraudibus, & ſubterfugijs occurrere volentes, motu proprio ſimili, & ex certa noſtra ſcientia &c. ſtatutum, & ordinamenta, quæ a prædeceſſoribus noſtris Sixto IV. & Pio II. emanata, confirmata paſsim circumferuntur, patenteſque literas, & ordinationes per Camerarium noſtrum ſub datum Romæ in Camera apoſtolica octaua Auguſti anno 1544. Pontificatus noſtri anno decimo vulgari ſermone editas, & publicatas, nouaſque etiam illas declarationes per eundem ex noſtra expreſſa commiſsione emanatas, ſub datum in palatio apoſtolico decimaquarta Aprilis 1545. etiam ſimili vulgari ſermone, omniaque alia, & ſingula bandimenta, ſtatuta, ordinationes, decreta, Cameræ apoſtolicæ priuilegia, & indulta in ipſius gabellæ fauorem noſtro, vel prædeceſſorum noſtrorum tempore emanata, & conceſſa, cum opportuna iuris, & facti defectuum ſuppletione confirmamus, & roboramus, concedimus, & approbamus, & quatenus opus ſit de nouo cōcedimus, quorum tenores &c. Declarantes nihilominus quoad illius exationem, ſeu exigendi modum, & quantitatem, ſecundum nouas, & vltimas declarationes, & ex noſtra (vt præfertur) commiſsione expreſſa a noſtro Camerario ſub prædicta data decimaquarta Aprilis 1545. vulgari ſermone emanatas per Gubernatorē prædictum procedi debere, inhibitiones, ſignificationes, dilationes, ſecuritates, & gratias, aliaque omnia, & ſingula contra prædicta ſtatuta, ordinationes, bandimenta, & decreta ipſius gabellæ per quoſcunque dictæ Vrbis tribunalium iudices, ac Cameræ apoſtolicæ Clericos, & Præſidentes, & quoſuis alios quauis auctoritate ſuffultos hactenus quomodolibet conceſſa, & facta caſſantes, exemptiones quoque, gratias, indulta, & priuilegia omnia, & ſingula contra ipſius gabellæ exactionem per prædictos, ſeu per nos, ſedemque apoſtolicam quomodocunq; quibuſuis perſonis generaliter facta, cōceſſa, & indulta non intelligi in præiudicium exactionis ipſius gabellæ, nec illa quomodolibet comprehendere, ac nemini de præterito, ſeu futuro ſuffragari poſſe,

declarantes

declarantes nullis prorſus perſonis exceptis, præterquam huius ſanctæ ſedis Cardinalibus, necnon Camerario Cameræ apoſtolicæ, Theſaurarijs, & Clericis, Congregationibus, & Capitulis ordinum pro bonis tantum per ipſos venditis, & alienatis ratione ſubſidiorum, & alijs quibus per nos ſpecialiter, & particulariter indultum fuerit, & gabella prædicta gratioſe remiſſa, quam remiſsionem, gratiam, & indultum, volumus quod nullus alius præter nos facere quoquo modo poſsit, illas, & illa nobis tantummodo reſeruantes, quos omnes, & ſingulos prædictos pro ſe ipſis ſolummodo volumus ad illius ſolutionem non teneri, eſſeque omnino exemptos, quam tamen exemptionem non poſsint nec valeant ad illorum perſonas, qui cum illis contraxerunt, vel contrahent in futurum aliquo modo traducere, ſeu transferre, quorum omnium, & ſingulorum contractuum ad hoc, vt plena habeatur notitia, & illorum per ipſius gabellæ Gubernatorem exactio commodius fieri poſsit, volumus quod iudices omnes non poſsint ſub aliquo colore, aut prætextu inſtrumenta prædicta, niſi prius ſoluta gabella in iudicio admittere, aut illorum vigore ad vlteriorem procedere executionem, notarijque vniuerſi infra menſem a data præſentium, ſeu illorum publicatione prædictorum omnium, & ſingulorum inſtrumentorum gabellabilium per ipſos a principio anni 1538. hactenus confectorum, & rogatorum, atque in poſterum ſimiliter conficiendorum, & rogandorum dare, & tradere teneantur, ſub pœnis in eiuſdem gabellæ priuilegijs, patentibus, & ordinationibus ſuperius enarratis, contentis, exigendis, & applicandis, prout in eis, ad quæ relatio haberi volumus, intra quod tempus etiam debeãt, qui ipſius gabellæ ſolutioni aliquo modo ſunt obnoxij, in manibus deputati per nos moderni præfatæ gabellæ Gubernatoris Franciſci de Doctis illum totum integraliter, & realiter ſoluiſſe ſub pœnis, vt præfertur, in dictis patentibus, & ordinationibus contentis, vt ſupra applicandis, & exigendis. Et ne per modernum ipſius gabellæ Gubernatorem, ac pro tempore exiſtentem eiuſdem gabellæ capitula, ſtatuta, ordinationes, bandimenta, patentes, declarationes, & decreta, aliquo modo infirmari, adulterari, innouari, & alterari contingat, modernum noſtrum, ac pro tempore exiſtentem almæ Vrbis Gubernatorem in ipſius gabellæ Gubernatoris ſuperintendentem iudicem pro omnium, & ſingulorum præmiſſorum obſeruatione, qui præfatũ gabellæ prędictæ Gubernatorem ad illa omnia, & ſingula adamuſſim, & inuiolabiliter obſeruanda iuris & facti remedijs, & ſub cenſuris, & pecuniarijs ſuo arbitrio infligendis pœnis cogat, atque compellat, cum poteſtate citandi, & inhibendi, aliaque faciendi in pręmiſsis tantum neceſſaria, & opportuna, abſque aliquo conceſsionum, & facultatum Gubernatori gabellæ præfatæ conceſſarum præiudicio, tenore præſentium conſtituimus, & deputamus. Inhibentes propterea vniuerſis, & ſingulis dictæ Vrbis iudicibus cuiuſcunque dignitatis &c. etiam R. E. Cardinalibus, ne in dicta gabella, illiuſue querelis, aut controuerſijs ſe intromittere, aut quoquo modo per inhibitiones, aut dilationes, aliaſque ſecuritates, & gratias præfatæ gabellæ ſolutionem de cætero impedire, aut retardare audeant, vel præſumant, ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ, alijſque noſtro arbitrio infligendis pœnis. Non obſtantibus quibuſcunque alijs ſimilibus deputationibus, vel alias in fauorem quarumuis perſonarum forſan conceſſarum, quibus omnibus, & ſingulis etiã ſi de illis &c. tenores &c. ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & nemini ſuffragari poſſe decernimus. Inhibitionibus præterea, ſignificationibus, dilationibus, exemptionibus, gratijs, & alijs præmiſsis, quorum omnium, & ſingulorum &c. conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Placet, & ita motu proprio mandamus. A.

Die trigeſimaprima Auguſti milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, Præſentes literæ affixæ, & publicatæ fuerunt, in acie Campi Floræ, & ad valuas Eccleſiæ ſancti Petri, vt moris eſt, per me Iacobũ Groſlet Curſ.

Io. Metus Magiſter Curſorum.

IDEM

40

Innouatio aliarum ſimilium, ſuper quæſtarum prohibitione, & indulgentiarum ſuſpenſione, niſi de conſenſu deputatorum fabricæ S. Petri, & certis tantum temporibus.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Inter ſanctorum ſolennia, & eccleſiaſtica loca, beati Petri, & ea, quæ in ſui honorem dicata ſunt templa, eo ſolennius a chriſtifidelibus venerari conuenit, quo inter apoſtolos, diuina cooperante clementia, princeps, & clauiger cœleſtis effectus extitit, & ipſe fecundus virtutibus, ſacris facundus eloquijs, caliginanti mundo, ignorantiæ tenebris obducto ſuperueniens, Chriſti lumen mirando præconio nunciauit. Vnde nos indulgentias, & remiſsiones, ac alia, conceſſiones, priuilegia, & indulta, in ſui honorem a noſtris prædeceſſoribus quibuſuis conceſſa, libenter (prout decet) apoſtolico munimine roboramus. Sane pro parte venerabilis fratris noſtri Philippi, Epiſcopi Burgi ſancti Sepulchri, & dilectorum filiorum Ioannis Alberini ſubdiaconi apoſtolici, & Antonij de Maximis, & aliorum modernorum deputatorum fabricæ baſilicæ eiuſdem beati Petri de Vrbe, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias fe. re. Leo Papa X. prædeceſſor noſter, quondam Franciſco Lichetto, ordinis fratrum minorum Generali miniſtro, Nuncio, & Commiſſario ſuo, tunc in humanis agenti, cui per alias ſuas ſub plumbo literas Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimo octauo, nonis Ianuarij, Pontificatus ſui anno ſexto, curam, & adminiſtrationem omnium indulgentiarum, & facultatum in fauorem dictæ fabricæ per piæ me. Iulium Papam II. prædeceſſorem noſtrũ, tunc ſuum, & per eum conceſſarum ad annum ab illarum data computandum, & deinde ad beneplacitum ſuum, in prouincijs & locis (ſicut in eiſdem literis plenius continebatur) commiſerat. Et quoniam opus fabricæ eiuſdem ſua magnitudine creſcens indies, maiores exigeret ſumptus, dubitarique ab aliquibus poſſet, an beneplacitum prædictum durare vellet, eſſentque adhuc complures chriſtifideles, qui pie cupiebant indulgentiarum, & facultatum earundem participes fieri, & manus ad opus prædictum porrigere adiutrices, igitur motu proprio, & ex certa eius ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, cupiens etiam quieti, & conſcientiæ ipſius Franciſci, ſuorumque ad curam, & adminiſtrationem prędictas delegatorum, & ſubdelegatorum,

rum, illorumque, qui cum eis, iuxta facultates eis commiſſas, conuenerant, & in poſterum conuenirent, ſatisfactioni ſalubriter conſulere, & vt chriſtifideles eo magis ad pietatis opera, & ad contribuendum dictæ fabricæ exhortarentur, quo validius, & ſecurius ſecum agere poſſe cognoſcerent, alijs ſuis literis ratificauit, & emologauit omne quod per Franciſcum, vel delegatos aut ſubdelegatos prædictos, iuxta dictarum literarum tenorem & formam, geſtum, compoſitum, & determinatum foret, ac geri, componi, & determinari contingeret in futurum, etiam ſi eorum quiſpiam formam dictarum literarum, & facultatum, non tamen dolo excelsiſſet. Voluitque, & decreuit omnia & ſingula geſta, compoſita, & determinata, in vtroque foro valere, & ſuffragari, illaque extunc apoſtolicæ firmitatis robore communiuit, omnibuſque, & ſingulis locorum ordinarijs, & officialibus quibuſcunque, tam ſpiritualibus, quam temporalibus, ſub ſuſpenſionis a diuinis, & priuationis omnium tam beneficiorum, quam officiorum, quæ obtinebant, aut in poſterum obtinerent, & quingentorum ducatorum auri dictæ fabricæ applicandorum, ac excomunicationis latæ ſententiæ reſpectiue pœnis de facto incurrendis, quarum abſolutionem ſibi & ſucceſſoribus ſuis canonice intrantibus tantummodo reſeruauit, vt nullo modo, vel cauſa, illos qui cum eis conuenerant, aut poſthac conuenirent, in caſibus pro quibus foret cõuentũ, moleſtare vel inquietare præſumerẽt. Quod ſi ſecus præſumerẽt, liceret eis, & illis quos ad id eligerẽt ordinarios, & officiales prædictos, & eorũ quẽlibet publicare, & declarare in pœnas prædictas incidiſſe, ac illas exigere, inuocato etiã (ſi opus foret) auxilio brachij ſecularis. Indulgentiaſque, & facultates, in eius literis prædictis, ac alijs apoſtolicis tã ſub plumbo, quã in forma breuis contentas, in dictæ fabricæ ſubſidium, & fauorem tam per recolendæ memoriæ Iulium Papam II. ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, tunc ſuũ, quam per eum conceſſas, & ipſi Franciſco Generali, vt præfertur, commiſſas, confirmauit, approbauit, & innouauit, & quatenus opus eſſet, de nouo conceſsit: illaſque ad alium annum, a fine anni datæ dictarum literarum, videlicet a nonis Ianuarij milleſimi quingenteſimi decimi noni, Pontificatus ſui anno ſeptimo tunc proxime futuro incipiendum, & immediate ſequentem computandum, & deinde ad beneplacitum ſuum durare voluit, & declarauit, eaſdemque non ſolum ad omnes, & ſingulas prouincias, ciuitates, terras, & loca, in dictis literis contentas, & contenta, ſed ad omnes alias ſuo ſub miniſtratu generali ordinis minorum, contentas, ciuitatemque, & diœceſim Nicien. & totam terram nouam, necnon ad omnes alias ciuitates, prouincias, & loca cuiuſcunque dominij, qui eundem Franciſcum, vel deputandos, & ſubdelegandos per eum, cũ dictis indulgentijs, & facultatibus, in ſubſidium fabricæ prædictæ pie recipere, & admittere vellent, extendit & ampliauit. Voluitque quod confeſsionalia per eum, & ab eo deputandis, & ſubdelegandis, non ſolum perſonis, & locis in alijs ſuis tam ſub plumbo, quam in forma breuis, & alijs literis contentis exiſtentibus, ſed abſentibus quibuſcunque chriſtifidelibus vtriuſque ſexus, & cuiuſcunque ſtatus, conditionis, ordinis, & religionis forent, & ſimiliter pro mortuis quibuslibet, concedi, & prædictæ indulgentiæ per modum ſuffragij ſuffragarentur, dummodo eſſet qui pro eis peteret, & pia ſuffragia porrigeret, iuxta tenorem dictarum literarum dari poſſent, non obſtantibus apoſtolicis, ac quarumcunque eccleſiarum, monaſteriorum, ordinum, religionum conſtitutionibus, & ordinationibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et vt indulgentiæ, & facultates prædictæ pro dicta fabrica fructuoſiores fierẽt, ac ſine vllo chriſtifideliũ ſcandalo exequi, & exerceri poſſent, declarauit, ſtatuit, & voluit quaſcunque indulgentias tam plenarias, quam temporales, quibuſcunque locis, & perſonis, in genere vel in ſpecie, ex quauis cauſa conceſſas, & in poſterum concedendas, etiã motu ſimili, vel contemplatione quorumcunque Regum, excepto Rege catholico, in locis, & literis ſibi conceſsis comprehenſas, ac Reginarum, Ducum, & aliarum perſonarum tam eccleſiaſticarum, quam ſecularium ſuſpenſas eſſe, & effectu carere a dominica Septuageſimæ, vſque ad octauam Pentecoſtes incluſiue, & quod nullo modo reualidatæ intelligerentur, vel eſſent, etiam ſi ſpecialiter eſſet expreſſum, quod dictis, & alijs literis & indulgentijs in fauorem fabricæ prædictæ conceſsis non obſtantibus, ſortiri deberent effectum, innouauit. Inſuper in viridi obſeruantia eſſe voluit, & mandauit, omnes & ſingulas literas apoſtolicas ſub quacunque forma, contra quæſtores quoslibet in genere vel in ſpecie editas, ipſiſq; quæſtoribus, & præcipue S. Antonij Viennen. S. Spiritus in Saxia, S. Catherinæ montis Synai, Beatæ Mariæ Theutonicorum prouinciæ Peruſiæ, Beatæ Mariæ de mercede, Beatæ Mariæ de monte Serrato, S. Sebaſtiani ad catacumbas extra muros Vrbis, & alijs quibuslibet quocunque nomine nuncupatis, qui ab eiſdem Franciſco, vel deputatis ab eo literas patentes non haberent, inhibuit ſub pœnis in dictis literis contentis, ac quæſtas modo aliquo facere, aut eorum indulgentijs, & confeſsionalibus vti præſumerent in locis commiſsionis ſuæ huiuſmodi. Et ſi forte per eum alias de quæſtis faciendis illis facultas concederetur ſub quacunque forma, & cauſa, extunc declarauit, & voluit illos tali conceſsione nullatenus vti, aut gaudere poſſe, niſi prius cum eodem Franciſco, aut cum deputatis ab eo, ſuper dictis quæſtis faciendis pro dicta fabrica, compoſuiſſent. Franciſco, & deputandis prædictis nihilominus inhibuit in virtute ſanctæ obediẽtiæ, ne per aliquam compoſitionem, vel cauſam permitterent aut concederent quæſtas aliquas fieri a die cinerum vſque ad totam octauam Pentecoſtes, prout in ipſius Leonis prædeceſſoris literis deſuper confectis, ſub data tertio Idus Decembris, Pontificatus ſui anno ſeptimo, plenius continetur. Et (ſicut eadem petitio ſubiungebat) licet nos dudum per nos accepto, quod a quampluribus in dubium reuocabatur, an reuocationis per nos in craſtinum noſtræ aſſumptionis ad ſummi apoſtolatus apicem in genere factæ vigore, indulgentias, facultates, & priuilegia tam per præfatos, quam Hadrianum Papam VI. prædeceſſores noſtros dictæ fabricæ, & illius collegio conceſſa, comprehendere intendiſſemus: Motu ſimili, & ex certa ſcientia, indulgentias, etiam plenarias, priuilegia, facultates, prærogatiuas, & indulta per prædeceſſores præfatos eiſdem Fabricæ, & Collegio conceſſa, cum omnibus, & ſingulis decretis, & clauſulis in ſingulis literis deſuper confectis contentis aduerſus reuocationem huiuſmodi, in priſtinum, & eum ſtatum, in quo ante eandem reuocationem quomodolibet exiſtebant, per quaſdam plenarie reſtituerimus, repoſuerimus, & reintegrauerimus, illaque, prout per dictos prædeceſſores conceſſa erant, in omnibus & per omnia, quatenus opus eſſet, de nouo conceſſerimus, & per alias noſtras literas ſub data Romæ tertio nonas Februarij eiuſdẽ Pontificatus anno VIII. quas ad noſtrum, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium beneplacitum durare voluimus, ſingulas noſtras, & huiuſmodi prædeceſſorum literas, ad pro tempore

deputatos

deputatos eiuſdem fabricæ, & ad diuerſas prouincias in ſingulis literis prædictis expreſſas extenderimus, & ampliauerimus, & literæ Leonis prædeceſſoris huiuſmodi per huiuſmodi verba generalia, ſub eiſdem noſtris literis ſatis comprehenſæ videantur: Nihilominus, quia in literis reſtitutionis, repoſitionis, & reintegrationis, ac extenſionis, & ampliationis prædictarum, ſpecialis mentio de dictis literis Leonis prædeceſſoris facta non extitit, præfati moderni deputati ad omne dubium tollendum cupiant literas Leonis prædeceſſoris huiuſmodi, pro earum ſubſiſtentia firmiori per nos & ſedem apoſtolicam innouari, & de nouo concedi: Quare pro parte eorundem Philippi Epiſcopi, necnon Ioannis ſubdiaconi, ac Antonij, & aliorum modernorum deputatorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt literis Leonis prædeceſſoris huiuſmodi, robur apoſtolicæ firmitatis adijcere, ac alias in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui in his, quæ decorem, & venuſtatem dictæ baſilicæ conſpiciunt, & ad illius perfectionem tendunt, nos proprios, & fauorabiles libenter exhibemus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, literas Leonis prædeceſſoris huiuſmodi, & in eis contenta quæcunque auctoritate apoſtolica, tenore præſentium innouamus, illaſque præfatis, & pro tempore exiſtentibus deputatis, ita etiam quod quæcunque indulgentiæ, tam plenariæ, quam temporales, quibuſcunque locis, in genere vel in ſpecie, ex quauis cauſa conceſſæ, & in poſterum concedendæ, etiam motu ſimili, vel contemplatione Regum, exceptis chariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Roman. Imperatore ſemper Auguſto, & ſuis regnis, a quibus regnum Siciliæ citra pharum excipitur, in literis nouiſsime eidem Caroloro Imperatori, pro cruciata, & fabrica S. Petri, ad certum tempus conceſsis, comprehenſæ, a dominica ſeptuageſimæ, vſque ad octauam Pentecoſtes, ſuſpenſæ ſint, & effectu careant, de nouo concedimus, & ad tempus, de quo in alijs poſterioribus noſtris literis prædictis mentio facta extitit, ac Collegium, necnon modernos, & pro tempore exiſtentes deputatos fabricæ huiuſmodi, & alios ab eis deputandos, & ſubdeputandos, eiſdem auctoritate & tenore, extendimus, & ampliamus. Non obſtantibus omnibus, quæ in literis Leonis prædeceſſoris huiuſmodi voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus expediens fuerit, deferre: Volumus, & auctoritate apoſtolica præfata decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dicti Collegij, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis, in iudicio, & alibi vbi opus fuerit, eadem fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, quarto nonas Aprilis, Pontificatus noſtri anno duodecimo.

B. Beccalla.

Viſa B. Ferrarius. O. Cittadinus.

Regiſtrata in Secretaria apoſtolica.

IDEM

41

Confirmatio & innouatio ſtatutorum artis mercantiæ pannorum almæ Vrbis.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Dudum antiqua temporis etiam immemorabilis conſuetudine, ac per literas Martini Papæ V. prædeceſſoris noſtri Conſules artis mercantiæ pannorum almæ Vrbis pro tempore, in quaſi poſſeſsione lite controuerſias, & cauſas iuxta ſeriem, & ordinem ſtatutorum ipſius artis de quibuſcunque debitis, & creditis vigore huiuſmodi artis, ac etiã de quibuſcunque alijs rebus ad præfatam artem quomodocunque ſpectan. & pertinen. contra, & aduerſus quaſcunque perſonas (ſeculares duntaxat) videu. cognoſcen. tractan. examinan. & finien. ac examinatas, & diffinitas per eorum ſententias perſonaliter, & realiter exequen. & quod vna via realis per aliam perſonalis executionis minime tolleretur: Necnon vt eorundem mercatorum codicibus, ac libris (dummodo ipſi mercantiles, & mercatorum ordine, & more ſcripti, ac confecti, & tenti eſſent, & cum debitis circumſtantijs, rationabili ſuſpicione caren. ipſorum mercatorum, etiam ſcribentium circumſpecta vita, & qualitate penſatis) vſque ad quantitatem viginti ducatorum auri incluſiue, occaſione mercantiæ, vel cuiuslibet alterius rei ad artem huiuſmodi pertinen. ita tamen quod agentium, & exigere volentium interueniret iuramentum, perinde plenam fidem adhiben. & ac ſi legitime probatum eſſet, iudicandum, & decernendum extiterunt. Et licet (ſicut accepimus) etiam nunc præfati Conſules in poſſeſsione, ſeu quaſi iuriſdiction. huiuſmodi iuxta earundem literarum tenorem exercen. ſint, ipſæque literæ in quodam eorundem mercatorum, ſeu Conſulum antiquo, & fide digno illorum ſtatutorum, & priuilegiorum libro fideliter deſcriptæ, & regiſtratæ exiſtant, cum tamen ſæpe, ac ſæpius debitores conuenti volentes ſolutiones differre, iuriſdictionem dictorum Conſulum declinant, & more reorum debitorum ſubterfugiũt, Conſules præfati illorum ſententias iuxta ipſarũ literarum tenorem exequi non poſſunt in eorum mercatorum non modicum damnum, & detrimentum. Nos igitur attendentes negotiationes ipſorum mercatorum non ſolum vtiles, ſed ad vitam humani generis neceſſarias fore, ac propterea præfatos mercatores ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, Motu ſimili &c. literas præfatas, cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ex certa noſtra ſcientia approbamus, & innouamus, ac modernis, & pro tempore exiſtentibus eiuſdem artis Conſulibus omnia, & ſingula in eiſdem literis contenta iuxta illarum tenorem, & eorum ordinariam iuriſdictionem, ac ſtilum, & formam ſtatutorum huiuſmodi procedere valeant, concedimus, & indulgemus, ſine tamen præiudicio tribunalis Auditoris Cameræ in quacunque ſumma, & aliorum tribunalium vltra ſummam viginti. Decernentes præfatos Conſules ad docendum alias, quam vt præfertur, de literis præfatis ad quas plene probandum veris exiſtentibus præmiſsis præſentes in iudicio, & extra ſufficiant, nec alterius probationis adminiculum requiratur, minime teneri. Sicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque &c. & cauſarum palatij Auditores, ac ſublata &c. iudicari,

& diffiniri

& diffiniri debere, ac irritum &c. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs quoque, indultis, ac literis apoſtolicis, etiam motu proprio &c. etiam per nos, & ſedē ac Cameram apoſtolicam conceſsis, confirmatis, & innouatis. Quibus etiam ſi de illis, &c. tenores &c latiſsime derogamus, ac ſufficienter derogatum, illaque aduerſus pręmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe decernimus, cęteriſque contrarijs quibuſcunque.

Fiat vt petitur. A.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. etiam in caſibus regulę cum opportuna illius derogatione quatenus opus ſit latiſsime extendenda: Et quod tenores literarum pręditarum habeantur pro expreſsis, & latiſsime, ac de verbo ad verbum exprimi, & inſeri poſsint, & de approbatione, innouatione, poſſeſsione, indulto, decreto, derogatione, proceſſu, & alijs pręfatis, de omnibus, & ſingulis præmiſsis, quæ hic pro repetitis habeantur perpetuo in forma gratioſa & ex certa ſcientia. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat regula contraria non obſtante, attento quod in Vrbe, ſeu ſi videbitur literæ deſuper etiam cum deputatione executorum qui aſsiſtant &c. Cum poteſtate pro illis, ac dictis Conſulibus citandi, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie extraiudicialiter de nō tuto acceſſu, & inhibendi ſub pœnis pecuniarijs eorum arbitrio, præmiſſorum omnium, & ſingulorum, ac cum qualitatum aliorumque circa præmiſſa neceſſarium maiori, & veriori ſpecificatione, & expreſsione per breue noſtrum ſimul vel ſeparatim expediri poſsint.

Fiat. A.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſextodecimo Kal. Maij anno duodecimo.

L. Marcellinus.

IDEM

42

Confirmatio, & innouatio literarum Iulij II. contra deferentes Alumina de partibus infidelium ad partes chriſtianorum, & qui de cætero Alumina huiuſmodi conducent, vendent, & ement &c.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Et ſi ea quæ a Romanis Pontificibus, ad dirigendam gregem in ſemitis veritatis & iuſtitiæ, reprimendumque damnatorum nefarios conatus, edita ſunt, plenam obtineant roboris firmitatem, illis tamen quandoque robur noſtræ approbationis, & innouationis adijcimus, vt eo firmius illibata perſiſtant, & inuiolabiliter obſeruentur, quo ſæpius fuerint apoſtolico præſidio communita, eaq; etiam pro illorum ſubſiſtentia firmiori, de nouo edimus, improborum reprimēdo audaciam, & furorem, eorumque temerarios auſus pluribus pœnis tam temporalibus quam ſpiritualibus coercendo, vt quos dei timor a malo non reuocat, temporalis ſaltem pœna coerceat a peccato. Sane licet fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter nonnullos, qui nefarij lucri cupiditate excæcati, contra ſacrorum canonum decreta, diuerſaſque apoſtolicas ſanctiones, cenſuris eccleſiaſticis ſpretis, Alumina infidelium ad partes chriſtianitatis aſportari, ſeu aduehi facere non verebantur, per ſuas ſub plumbo literas anathematis ſententiæ ſubiecerit, eoſque omnibus eorum bonis priuauerit, alijſque pœnis contra ſimilia perpetrantes, prout in literis huiuſmodi latius continetur: Nihilominus indies hominum creſcente malitia, chriſtianæ reipublicæ hoſtes decreta & conſtitutiones, & pœnas huiuſmodi pro nihilo habentes, Alumina prædicta ex infidelium partibus ad fideles temerarie aſportare, & aduehi facere moliuntur, in eorum animarum damnationem, & Romanæ Eccleſiæ damnum, dedecus, iacturam, & ſcandalum plurimorum. Nos igitur deſuper, iuxta nobis creditæ diſpenſationis officium, opportune prouidere volentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, literas dicti Iulij prædeceſſoris noſtri prædictas, harum ſerie confirmantes, & approbantes, illaſq; innouantes, omnes & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, eorumque ſocios complices, familiares, & ſequaces, qui de cætero Alumina huiuſmodi ex Turcarum, aliorumque infidelium partibus ad partes chriſtianitatis conducent, vendent, contrahent, ement, laborabunt, aut ſe in illis, vel circa ea, quomodolibet immiſcebunt, & eorum quemlibet, quorum nomina, cognomina, qualitates, ſtatus, gradus, & conditiones, præſentibus pro expreſsis haberi volumus, omnes & ſingulas pœnas in decretis, & conſtitutionibus, ac literis dicti Iulij prædeceſſoris prædictis contentas, incurrere declaramus, ac pro eorum ampliori confuſione, etiam de nouo, ex parte omnipotentis Dei Patris, Filij, & Spiritus ſancti, ac auctoritate beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, excommunicamus, anathematizamus, aggrauamus, reaggrauamus, & æternaliter maledicimus, inteſtabileſque, & vt publice repulſi, nullum inueniant ſuæ malitiæ ſucceſſorem, cuiuslibet hæreditatis, etiam ab inteſtato, & quorumcunque officiorum publicorum incapaces reddimus eiſq; quoſcunque actus legitimos interdicimus, ita vt in iudicio, aut extra, ſtare, agere, vel audiri non poſsint, ciuitateſque, terras, oppida, caſtra, villas, & loca quæcunque, terreſtria & maritima, ad quæ eos, & eorum quemlibet declinare contigerit, niſi infra terminum vnius diei, poſtquam de eis qualiſcunque notitia habita fuerit, ab illis eijcientur, eccleſiaſtico interdicto ſupponimus, a quibus excommunicationis, & anathematizationis, ac alijs cenſuris & pœnis, abſolutionem, & interdicti relaxationem, etiam vigore quarumcunque facultatum ſiue confeſsionalium a nobis, vel apoſtolica ſede, aut eiuſdem ſedis legatis ſub quacunque verborum forma conceſſorum abſolui non poſsint, niſi a nobis vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus, aut in mortis articulo conſtituti. Et nihilominus vt præmiſſa efficaciorem ſortiantur effectum, motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, omnibus & ſingulis ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, villarum, & locorum præmiſſorum dominis, communitatibus, vniuerſitatibus, magiſtratibus, officialibus, & priuatis perſonis, vt præfatos conducentes, contrahentes, ementes, vendentes, laborantes, aut in eis ſe quomodolibet immiſcentes, ſocios, familiares, complices, & ſequaces præfatos, ac eorum quemlibet, quos ad loca præmiſſa declinare contigerit, infra dictum terminum ab eorum locis expellant & eijciant, ſeu expelli & eijci faciant, eiſque & alijs perſonis fidelibus, ne cum eis conuerſationem, commercium, aut negotiationem aliquā trahant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandamus. Necnon omnibus & ſingulis venerabilibus

fratribus

fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus quorumcunque monaſteriorum Decanis, Archidiaconis, Archipresbyteris, Præpoſitis, ſinguliſque Canonicis, & perſonis Metropolitanarum, Cathedralium, ſiue Collegiatarum, ac parochialium Eccleſiarum rectoribus, ſeu locatenentibus, eorundem Vicarijs, perpetuis Capellanis, etiam quorumcunque conuentuum religioſorum, etiam mendicantium, Prioribus, ſiue Guardianis, & eorum cuilibet inſolidum, diſtricte, ſub diuini iudicij interminatione, quatenus, infra terminos trium dierum, poſt præſentium notitiam, in Eccleſijs ſuis, dum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit, non ſolum ſemel, ſed quocunque dominico vel feſtiuo die, præfatos Alumina infidelium, ad infideles conducentes, ementes, vendentes, contrahentes, laborantes, & ſe immiſcentes, ſocios, familiares, complices, & ſequaces, ac alios præfatos, qui poſthac conducent, ement, vendent, contrahent, laborabunt, aut ſe immiſcebunt, excommunicatos, & anathematizatos fore, alijſque ſententijs cenſuris & pœnis prædictis ſubiacere, illaſque incurriſſe, & in futurum incurrere, & a cõmercio fidelium vitandos, ac ad diuina audienda minime admittendos, aliaſque cenſuras & pœnas præmiſſas incurriſſe, ac incurrere publicent, denuncient, publicarique, & denunciari faciant, eiſdem motu, ſcientia, & poteſtate præcipimus. Præſenteſq; ad plene, & certæ notitiæ noſtræ præfatæ, aliorumque præmiſſorum omnium, & ſingulorum probationem, vbique ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, eorumque tranſumptis manu publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra, fidẽ adhiberi, perinde ac ſi originales literæ exhiberentur. Sicque per quoſcunque iudices, tam eccleſiaſticos, quã ſeculares, etiam palatij apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, in quacunque inſtantia, in Romana Curia & extra eam, in quocunque foro, ſententiari, decidi, interpretari, & iudicari debere. Sublata eis & eorum cuilibet, quauis alia ſententiandi, decidendi, iudicandi, & interpretandi facultate. Ac irritum & inane quicquid ſuper his, a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contingerit attentari, decernimus & declaramus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus municipalibus, iuramento, confirmatione apoſtolia, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innouationis, declarationis, excommunicationis, anathematizationis, aggrauationis, reaggrauationis, maledictionis, redditionis, interdictionis, ſuppoſitionis, mandati, præceptionis, decreti, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurũ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, tertio nonas Maij, Pontificatus noſtri anno duodecimo.

B. Motta.

IDEM

Impoſitio decimarum in vniuerſa Italia, ac Inſulis Siciliæ, Corſicæ, & Sardiniæ.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ad intolerabiles impenſas, & onera, quas vſque ab ipſo Pontificatus noſtri initio, tum pro reſiſtendo maximis conatibus Turcarum tyranni, qui chriſtianos omnes ſuo impio dominatui ſubijcere moliebatur, tum pro Chriſti fidei, & Romanæ Eccleſiæ vnitate, & auctoritate, ab impiorum morſibus, eas ſcindere, & lacerare nitentium, defendendis, & ad priſtinam integritatem, & dignitatem reſtituendis, ſubire coacti fuimus, & cogimur, hoc amplius oneris in præſentiarũ acceſsit, quod cum hæreſes, quæ in Germania iam diu pullularunt, & ex quibus tot & tanta mala, & ruinæ euenerunt, quot & quanta animus meminiſſe perhorreſcit, non œcumenici concilij a nobis indicti auctoritate, per quam eas omnino extingui putabamus, non innumeris alijs remedijs, quibus aduerſus illas fruſtra, propter ipſorum hæreticorum obſtinationem, & duriciem, vſi ſumus, ſedari poſſe cognoſceremus, & hoc vnum ſupereſſet remedium, vt res armis ageretur, remedium ipſum, ne quid medicinæ a nobis ad hunc morbum curandũ omiſſum eſſe videretur, adhibendum, & pia arma ſumenda eſſe duximus. Iamque ad hoc dilectum filium noſtrum Alexandrum S. R. E. Vicecancellarium Cardinalem Farneſium de latere Legatum, cum non mediocri exercitu, in ipſam Germaniam ad chariſsimum in Chriſto filium noſtrum Carolum Romanorum Imperatorẽ ſemper Auguſtum, qui ſanctiſsimam prouinciã debellandi eos, per quos ipſæ hæreſes nutriuntur & coaleſcunt, non minus pio, quam forti animo ſuſcepit, deſtinauimus, vt finis quandoque tantis malis imponatur, quod diuina confiſi bonitate, quæ gregem ſuum diutius hoc morbo afflictari non ſinet, fœliciter euenturum ſperamus. Cum autem non ſolum difficile, ſed impoſsibile ſit, vt impenſæ, quæ pro tanto exercitu ſuſtentando neceſſariæ ſunt, ex apoſtolicæ ſedis facultatibus, quæ ſupra quam credi poſsit, imminutæ ſunt & exhauſtæ, perferantur: Conſiderantesque ex debellatione ipſorum hæreticorum pacem, tranquillitatem, & commoda cunctis chriſtianis, præſertim eccleſiaſtici ordinis parari, æquum iudicamus, & neceſſarium, vt eccleſiaſticæ perſonæ in ſupportatione tanti oneris, eorum eccleſiaſticis prouentibus contribuant, & hoc pium opus adiuuent, quod eas libenter facturas pro earum pietate, & rei neceſsitate firmiter tenemus. Hac igitur ratione, & neceſsitate ducti, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, Duas integras decimas omnium, & ſingulorum fructuum, redditũum, & prouentuum eccleſiaſticorum, diſtributionumque quotidianarum in fructibus certis conſiſtentium, veri annui valoris, ſecundum communem æſtimationem arbitrandi, quarumcunque Cathedralium, etiam Metropolitanarum, ac Patriarchalium, aliarumque eccleſiarum, necnon monaſteriorum, prioratuum, præceptoriarum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac canonicatuum, & præbendarum, maſſarum, communium, cæterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac hoſpitalium bona pro vſu hoſpitalis applicata, minime poſsidentium, aliorumque piorum locorum cum cura, & ſine cura ſecularium, ac etiam S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Cartuſien. Camaldulen. Valliſumbroſæ, Humiliatorum, Præmonſtraten. Cruciferorum S. Hieronymi, & aliorum quorumuis ordinum,

necnon Caſsinen. alias S. Iuſtinæ, Montis oliueti, S. Saluatoris, & Lateranen. aliarumque congregationum regularium, necnon beatæ Mariæ Theutonicorum, & S. Lazari, & aliarum quarumuis militiarum, tam virorũ, quam mulierum, etiam mendicantium, ex priuilegio, vel alias, bona immobilia, ſeu certos redditus habentiũ, in vniuerſa Italia vbilibet, & in regno Siciliæ vltra pharum, ac Inſulis Sardinia, & Corſica conſiſtentium a ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filijs Electis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Prælatis, Capitulis, Conuentibus, Clero, & perſonis eccleſiaſticis ſecularibus, & quorumuis ordinum, etiam mendicantium, regularibus, ex priuilegio, vel alias, bona ſtabilia poſsidentibus, aut certos redditus percipientibus, pro bonis & redditibus eiſdem, exemptis & non exemptis (S. R. E. Cardinalibus, qui aſsidue pro his, & alijs grauibus cauſis vniuerſam chriſtianitatem tangentibus, nobiſcum laborant, ac Prioribus, & Fratribus domorum hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitan qui ſe, & ſua, contra hoſtes chriſtianæ fidei iugiter exponunt, quoad præceptorias, & loca dicti hoſpitalis, necnon hoſpitalibus hoſpitalitatem ſeruantibus duntaxat exceptis) fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi in Italia, & in Regno, & Inſulis prædictis habentibus, & percipientibus, etiam quantumcunque priuilegiatis, in terminis, ac locis, ac modis, & formis, per dilectum filium Guidonem Aſcanium S. Euſtachij Diaconum Cardinalem de ſancta Flora nuncupatum, Camerarium noſtrum, quem dictarum decimarum, cum plena, libera, & omnimoda facultate, Subcollectores, & Commiſſarios, quotquot ſibi neceſſarij videbuntur, pro celeriori illarum exactione conſtituendi, & deputandi, eoſque toties quoties opus fuerit, amouendi: Ac cum Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Capitulis, Conuentibus, Clero, & perſonis præfatis, deſuper concordandi, & componendi, ſoluenteſque quietandi, & liberandi: Et generaliter, omnia & ſingula alia, in præmiſsis neceſſaria, & opportuna, faciendi, & exequendi, Commiſſarium, & Collectorem noſtrum generalem, facimus, conſtituimus, & deputamus, ſtatuendis, & declarandis, perſoluendas, ac per Subcollectores, & Cõmiſſarios, per ipſum Guidonem Aſcanium Cardinalem, & Camerarium deputandos huiuſmodi, exigendas, & leuandas, imponimus, & impoſitas eſſe, ipſoſque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Electos, Adminiſtratores, Abbates, Priores, Præceptores, Præpoſitos, Prælatos, Capitula, Conuentus, Clerum, & perſonas eccleſiaſticas, ad decimarum earundem ſolutionem, iuxta illarum impoſitionem huiuſmodi efficaciter obligatos fore, & ad illarum ſolutionem cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, etiam interdicti appoſitione, ac omnibus alijs iuris & facti remedijs cogi & compelli poſſe, ac omnes, & ſingulos penſionarios, ſeu eos, quibus, loco penſionum, fructus eccleſiaſtici, in totum, vel in partem, reſeruati ſint, cuiuſcunque conditionis exiſtant (Cardinalibus præfatis, ac illis, quibus ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus præceptoriarum, vel aliorum locorum dicti hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitan. penſionis huiuſmodi ſeruatæ fuerint, exceptis) ad huiuſmodi duarum decimarum ſolutionem, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi illæ eis nominatim, ſpecialiter & expreſſe impoſitæ fuiſſent, clauſulis, ac decretis in literis apoſtolicis reſeruationum penſionum huiuſmodi appoſitis, etiam quod dictæ penſiones ab omni decima, ſubſidio, etiam charitatiuo, & quouis alio onere tam ordinario quam extraordinario, quauis auctoritate, etiam apoſtolica, etiam pro expeditione contra Turcas, & Infideles alios, aut reipublicæ chriſtianæ, ab illorum conatibus, quauis defenſione, ac etiam pro recuperatione Terræ ſanctæ, ſeu fabrica baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, vel pro alia neceſsitate, etiam ſeculari inſtantia, ſeu quacunque alia cauſa a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, etiam ſuper penſionibus ipſis impoſito, & imponendo exemptæ ſint, diſponentibus, nequaquam obſtantibus, etiam ſi penſiones huiuſmodi ſoluere debentes, ad ſolutionem ipſarum penſionum, etiam in forma Cameræ apoſtolicæ, etiam cum iuramento, & ſuſceptione cenſurarum, & alijs vinculis obligati fuerint, pro rata penſionum, & fructuum reſeruatorum huiuſmodi teneri, & aſtrictos eſſe, & ſi penſiones, ſeu fructus reſeruati huiuſmodi, exemptæ ſeu exempti fuerint, Prælatos ſeu Rectores eccleſiarum, & monaſteriorum, ac beneficiorum, ſuper quorum fructibus penſiones reſeruatæ, ſeu quorum fructus reſeruati fuerint, niſi pro rata, ſeu parte fructuum, quibus potiuntur, & gaudent, grauari non poſſe: Pro penſionibus vero, ſeu fructuum reſeruationibus non exemptis, ipſos titulares pro penſionarijs, ſeu quibus fructus ſunt reſeruati, ſi forſan ipſi eſſent in mora, ſatisfacere poſſe, & debere, ac libere poſtmodum, ſua propria auctoritate, penes ſeu pro ſe, totum illud quod pro ipſis penſionarijs, ſeu pro eis quibus fructus huiuſmodi ſunt reſeruati, retinere poſſe decernimus, & declaramus. Dantes plenam, & omnimodam facultatem Collectoribus, & Subcollectoribus, per dictum Guidonem Aſcanium Cardinalem, & Camemarium, vt præfertur deputandis, qui in dignitate eccleſiaſtica conſtituti fuerint, illos quos ex defectu non factæ ſolutionis huiuſmodi duntaxat, ſuſpenſionis, aut interdicti ſententias, vel pœnas incurrere fortaſſe contigerit, ab eiſdem, poſt ſatisfactionem factam abſoluendi, & cum eis ſuper irregularitate, ſi quam ſic ligati Miſſas, & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium celebrando, ſeu illis ſe immiſcendo contraxerint, diſpenſandi. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, ordinum, congregationum, & militiarum, ac capitulorum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, necnon quibuſuis priuilegijs, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis apoſtolicis, quibuſuis (non tamen Prælatis in Concilio Tridentino reſidentibus) etiam dignitatibus, capitulis, & conuentibus, ac ſingulis ſupradictis ordinibus, & congregationibus, generaliter, vel ſpecialiter, ſub quacunque forma, & verborum expreſsione, etiam a nobis, & dicta ſede conceſsis, quibus omnibus, ac literis reſeruationum, penſionum, & fructuum huiuſmodi, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, & in eis caueatur expreſſe, quod per huiuſmodi generales clauſulas, etiam ſpecialem mentionem importantes, eis derogatum non cenſeretur, nec derogari videretur, niſi ſub certis modo & forma in eis expreſsis, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit ſede indultum, quod ad ſimilium decimarum ſolutionem non teneantur, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus expediens fuerit deferri, volumus,

lumus, & apoſtolica auctoritate præfata decernimus, quod illarum tranſumptis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dicti Guidoni Aſcanij Cardinalis & Camerarij, aut alicuius Curiæ eccleſiaſticæ, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis, ea prorſus fides in iudicio, & extra in omnibus & per omnia adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ factionis, conſtitutionis, deputationis, impoſitionis, decreti, declarationis, dationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, Pridie Idus Auguſti, Pontificatus noſtri anno duodecimo.

A. Nunnez

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, indictione quarta, die vero decima ſexta menſis Auguſti, Põtificatus ſanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno duodecimo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ in forma ſolita ſub plumbo expeditæ, intimatæ, publicatæ, & affixæ fuerunt in valuis principis Apoſtolorum S. Petri de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, in ſignum veræ & legitimæ executionis, & publicationis, per me Ioan. de ſanta Cruce, prælibati S. D. N. Papæ Curſorem.

Io. Metis Magiſter Curſorum.

IDEM

44

Reuocatio & limitatio facultatum Quæſtuariorum pro hoſpitali S. Spiritus in Saxia, & fabrica S. Petri de Vrbe.

AD perpetuam rei memoriam. Sanctiſsimus in Chriſto Pater, & D. N. D. Paulus diuina prouidentia Papa III. qui ex eminenti ſibi apoſtolicæ ſolicitudinis ſtudio, ſedulo intendit abuſibus, & ſcandalis, quæ indies de nouo emergunt, quantum in eo eſt, prouidere: Et cui innotuit, quod tam ſancti Spiritus in Saxia hoſpitalarij, Commendatores, ſeu Præſidentes, quam fabricæ principis Apoſtolorum de Vrbe Præſidentes, prætextu diuerſorum priuilegiorum, facultatum, & indultorum, eis, & locis ipſis per diuerſos prædeceſſores ſuos, ac Sanctitatem ſuã, & ſedem apoſtolicam conceſſorum priuilegijs, & indultis prædictis abutendo, per ſe, & Commiſſarios ſuos, multa concedunt, a quibus Sanctitas ſua abſtinet, quod a ratione alienum videtur: Volens huiuſmodi abuſibus & ſcandalis obuiare, Motu propio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per hanc ſuã conſtitutionem, quam perpetuis futuris temporibus obſeruari voluit, omnia & ſingula facultates, priuilegia, & indulta (indulgentijs circa peccatorum remiſsionem, necnon quæſtuandi facultate, duntaxat exceptis) ſancti Spiritus huiuſmodi per quoſcunque Romanos Pontifices, & etiam Sanctitatem ſuam hactenus quomodolibet, etiam per communicationem, ſeu ad inſtar, ſeu alias conceſſa, confirmata, & innouata, caſſauit, reuocauit, & annullauit. Facultates vero, priuilegia, & indulta prædicta, fabricæ baſilicæ Apoſtolorum de Vrbe huiuſmodi conceſſa, quo ad hoc, vt illa per Commiſſarios vltra montes, dictis præſidentibus, & fabricæ ſuffragentur, illiſq; vti valeant, citra montes vero illis ipſi præſidentes, non per Commiſſarios, ſed ipſoſmet in Romana Curia tantum vti, ac illorum vigore petentibus vndecunque confluentibus gratias concedere, & non alias, aliter, neque alio modo poſsint, reduxit & reformauit, inhibens hoſpitalarijs, ac fabricæ huiuſmodi præfectis, & alijs quibuſuis, ad quos ſpectat, ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ, a qua nonniſi per Sanctitatem ſuam (præterquam in mortis articulo) abſolui poſsint, ac priuationis beneficiorum, & officiorum quæ obtinent, & in poſterum obtinebunt, inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, eo ipſo per contrafacientes incurrendis pœnis, ne etiam prætextu dictorum, aut aliorum priuilegiorum, conceſsionum, & indultorum, contra diſpoſitionem præſentis conſtitutionis quicquam facere audeant ſiue præſumant, ac abſolutiones, diſpenſationes, conceſsiones, & alia quæcunque, per hoſpitalarios, ac fabricæ præfectos, eorumque deputatos, ſeu Quæſtores huiuſmodi, contra præſentis conſtitutionis diſpoſitionem quomodolibet pro tempore facienda & concedenda, nulla & inualida, nulliuſque roboris vel momenti fore, & illis quibus conceſſa fuerint, nullatenus in iudicio vel extra ſuffragari poſſe, ſicque per quoſcunque &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, irritum quoque &c. decreuit. Mandans inſuper vniuerſis & ſingulis locorum ordinarijs, quatenus in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus præſentẽ conſtitutionem publicari, & inuiolabiliter etiam per cenſuras eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris remedia obſeruari faciant, & mandent, neque permittant facultates, priuilegia, & indulta per præſentes reuocata, & limitata, in dictis eorum ciuitatibus, & diœceſibus per Commiſſarios huiuſmodi, aut alias perſonas quomodolibet publicari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon hoſpitalis, & fabricæ prædictorum ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, illis vel alicui ex eis per quoſcunque Romanos Pontifices, etiam per Sanctitatem ſuam, ſub quibuſuis verborum formis, & etiam derogatoriarum derogatorijs, fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam per viam legis, & ſtatuti perpetui, ac in vim contractus, etiam ex quacunque, etiam vrgentiſsima, & iuſtiſsima cauſa conceſsis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innouatis. Quibus omnibus (etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, & quoties illa reuocari contigerit, toties conceſſa cenſeantur, ſeu ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſererentur, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) Sanctitas ſua hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogauit, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Voluitque præſentiũ tranſumptis manu alicuius publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati ſigillatis fidem indubiam vbique locorum adhiberi.

Placet publicetur & deſcribatur. A.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta reuocatio, & limitatio Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, die vero Lunæ decimanona menſis Nouembris, Pontificatus præfati S. D. N. D. Pauli Papæ III. anno tertiodecimo.

IDEM

45

Aduocatio cauſæ ſpoliorum Imperialis Epiſcopi Sagonenſis ad ſe & ſedem apoſtolicam in & in Camera apoſtolica terminandæ.

PAVLVS Papa III. Vniuerſis & ſingulis præſentes literas inſpecturis, Salutem & apoſtolicam benedictionem. Cum alias ſpoliorum, ac iurium noſtrorum, & Cameræ apoſtolicæ in Regno Neapolis collector generalis, quorundam creditorum, ſeu bonorum in eodem regno exiſtentium, quæ bo. me. Imperialis Epiſcopus Sagonenſis tempore obitus ſui reliquerat, noſtro, & eiuſdem Cameræ nomine poſſeſsionem cœpiſſet, & certos fructus ex dictis creditis ſeu bonis, tunc extantes percepiſſet, & poſtmodum dilectus filius nobilis vir Andreas de Auria, Princeps Melphien. in dictis creditis, ſiue bonis ratione ſucceſsionis vel alias ius habere prætendens credita, ſeu bona huiuſmodi contra omne iuris debitum, in noſtrum, ac dictæ Cameræ præiudicium, de ordine, ſeu mandato dilecti filij Nobilis viri dicti Regni Proregis, vel alias ſequeſtrari obtinuiſſet: Nos licet tunc cauſam ſpoliorum huiuſmodi, quæ de ſui natura Cameralis eſt, & in dicta Camera apoſtolica, & non alibi diſcuti, & terminari debebat, ad nos aduocare, & in eadē Camera terminan. committere debuiſſemus: nihilominus intuitu Cæſareæ maieſtatis, quæ inſtanter deſuper nos per ſuum apud nos oratorem rogari fecit, cauſam ipſam in ciuitate Neapolis per dilectos filios Achillem de Graſsis cauſarum palatij apoſtolici Auditorem, tunc ſacri conſiſtorij aduocatum, quem ad hunc effectum Neapolim miſimus, ac Hieronymum de colle Regium conſiliarium per agentes dicti principis nominatum coniunctim videndam, & fine debito terminandam per alias noſtras in forma breuis litteras commiſimus, & cum dictus Achilles per plures menſes in dicta ciuitate Neapolis ſteiſſet, & dicti principis agentes, quos eiuſdem principis prætenſa iura prompta habere credebamus, poſtquam ſuper commiſsione cauſæ huiuſmodi, ac dicti Achillis ad dictam ciuitatem Neapolis deſtinatione, tam inſtanter nos requiſiuerant, nihil ex quo prætenſa iura huiuſmodi apparere poſſent, paratum haberent, dictus Achilles qui forſan dicto principe non probante ad abſolutoriā in fauorem dictæ Cameræ, vna cum dicto Hieronymo eius collega procedere potuiſſet, benigne agens, vt dicto principi remiſſoria ad probandum per eum deducta in Maſſan. & Ianuen. ciuitatibus vbi dictus princeps auctoritate, & fauore pollebat cōcederetur, conſenſit, & quia in executione remiſſoriæ huiuſmodi non parum temporis conſumi debebat, Achilles præfatus Romam remeauit, & interim nos illum ad ſacroſanctam generalem ſynodum tunc Tridenti congregatam miſimus. Poſtmodum vero executa remiſſoria prædicta, nos iterum, vt alium qui cauſam ſpoliorum huiuſmodi vna cum dicto Hieronymo de Colle in locum dicti Achillis expedire poſſet. Neapolim mitteremus inſtāter requiſiti, credentes firmiter pro parte dicti Principis nihil vlterius deducendum, & probandum fuiſſe, ac propterea, quod ille quem in locum præfati Achillis mitteremus, illico poſſet cum dicto Hieronymo collega ad cauſæ expeditionem pro parte fouente iuſtitiam procedere, Dilectum filium Ioannem Baptiſtam Oſiū vtriuſq; iuris doctorem notarium, & familiarem noſtrum in locum dicti Achillis deſtinauimus Neapolim. Qui inibi poſt multos dies, & menſes moratus, viſis actis in huiuſmodi cauſa factis, ac remiſſoria huiuſmodi pro parte dicti Principis reproducta, cum eius collega ſe paratum, ad cauſam expediendam eſſe, immo virtute officium fore poſt tot moras cauſam ipſam iuxta allegata, & probata expedire dixiſſet, Agentes pro eodem Principe timentes iuxta deducta, & probata in proceſſu ſententiam in fauorem dictæ Cameræ, & contra dictum Principem proferendam eſſe ſecundam dilationem, ad probandum prætenſa eorum incumbentia petierunt: & licet, vt accepimus ſecunda dilatio huiuſmodi danda non eſſet, nihilominus illam obtinuerunt, & examinatis pluribus teſtibus, cum dictus Ioannes Baptiſta cum eius collega ſuper cauſæ expeditione conuenire, ac per ſe ſolum ad illius expeditionem procedere non poſſet, ſuſcitato populi tumultu in eadem ciuitate Neapolis, & nihil per eum quod ad cauſæ terminationē ſpectaret omiſſo, tandem poſt ſeptem menſes Romam redijt, & licet ex his per agentes noſtros nunquam ſteiſſet quin cauſa huiuſmodi pro iuſtitia terminaretur, immo agentes ipſius Principis verbo expeditionem, re autem nil minus deſideraſſe notorie conſtet, propterea que nihil perperam fieri, vel aliquid in noſtrum, & eiuſdem Cameræ apoſtolicæ præiudicium in huiuſmodi cauſa tentari debuiſſet: nihilominus, ſicut accepimus, dilectus filius Ioannes Martialis Regius conſiliarius in dicta ciuitate exiſtens nulla auctoritate fretus, præcipue in hac cauſa, quæ ad iudicium Cameræ apoſtolicæ huiuſmodi iure ipſo ſpectat, vltra primum præiudicium per ſequeſtrum, alias vt præfertur appoſitum nobis illatum, ad ſecundum ipſe procedens ſequeſtrum ipſum leuauit, ſeu relaxauit, & pecunias ex creditis ſeu bonis prædictis exactas, & in futurum exigendas dicto Principi tradi mandauit, licet nulliter, & de facto, & quod peius eſt, proceſſum in cauſa huiuſmodi coram iudicibus a nobis delegatis cōfectum ad eius manus tranſportari fecit, & in cauſa ipſa ad vlteriora procedere ſe velle iactat, ſeu forſan proceſsit vel procedit. Et quamuis hæc ipſo iure nulla, & notorie attentata exiſtant, nihilominus ne etiam minima, præſertim in caſu quo ex noſtri parte cuncta, quæ benignitate, & gratia procedere potuerunt adimpleta ſunt, ſpernere videamur: Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium cauſam huiuſmodi in eo ſtatu quo coram præfatis noſtris delegatis ad præſens repetitur, etiam quod inſtructa ſit, ad nos, & ſedem apoſtolicam aduocantes, illam vna cum incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis, quibuſcunque in dicta Camera apoſtolica, vbi iure ipſo, vt præfertur cauſæ ſpoliorum terminari ſolent, & debent, per eam reaſſumendam, ac ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij audiendam, decidendam, & fine debito terminandam committimus. Inhibentes dicto Ioanni Martiali, ac Hieronymo de Colle, & Ioanni Baptiſtæ Oſio, necnon Principi prædicto, eiuſque agentibus, & miniſtris, cæteriſque alijs ad quos ſpectat, & in præſentium præſentatione nominandis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & alijs noſtri arbitrij pœnis, ne in

causa

cauſæ huiuſmodi modo aliquo procedere, ſeu proceſſum, vel ſcripturas ſuper præmiſsis confectos videre, aut in illis ſe intromittere, vel aliquam inſtantiam ſuper cauſæ huiuſmodi expeditione alibi quam in eadem Camera facere audeant vel præſumant, immo proceſſum, & acta huiuſmodi ad Cameram prædictam remittant. Certificantes omnes ſi monitis, & inhibitionibus noſtris huiuſmodi non paruerint cum effectu, ſententias, & pœnas ipſas irremiſsibiliter incurſuros, ac in Camera prædicta ad vlteriora in cauſa huiuſmodi prout iuris fuerit procedendũ fore. Nos enim ex nunc quæcunque per dictum Ioannem Martialem in cauſa huiuſmodi, ſeu circa illam quomodolibet facta, ordinata, & executa, necnon quæcunque alia attentata reuocamus, & annullamus, ac nullius roboris vel momenti fuiſſe, & eſſe, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in concilio generali de duabus dietis edita, & quibuſuis alijs apoſtolicis, ac prouincialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium literarum tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadẽ prorſus fides in iudicio, & extra habeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vltima Martij, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno quartodecimo.

Blo. el. Fulgin.

IDEM

46

Leges, decreta, & ſtatuta in fauorem carceratorum, & pauperum.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Ad onus apoſtolicæ ſeruitutis ſuperna diſpoſitione vocati, ſi omnium chriſtifidelium, & præcipue pauperum, ac miſerabilium perſonarum iura illibata ſeruari, & ab omni grauamine, & diſpendio illæſa fore cupimus, & ad id libenter noſtræ ſolicitudinis ſtudium adhibemus, multo magis equidem pro carceratis, & pauperibus in alma Vrbe noſtra commorantibus protegendis, ex iniuncti nobis officij debito apoſtolicæ prouiſionis partes tenemur impendere, ne indebitorum onerum, & grauaminum iniurias ſubeant, & detrimenta patiantur. Prauas itaque, deteſtabiles, & illicitas improborum cupiditates, ex quibus noſtris ſubditis, & pauperibus damnoſa poſſent prouenire diſpendia, tollere cupientes, leges, decreta, & ſtatuta infraſcripta, quorum aliqua per fe. re. Clementem prædeceſſorem noſtrum pro eorundem pauperum, & carceratorum commodo, ad perpetuam rei memoriam, Motu proprio ex certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine prouiſa, & ſalubriter edita fuerunt, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus in omnibus & per omnia, vt inferius deſcribuntur, obſeruari debere hac in perpetuum valitura lege ſtatuimus, & mandamus, decernentes irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, contrarijs etiam priuilegijs & conſtitutionibus (illorum omnium tenores pro latiſsime expreſsis habentes) non obſtantibus quibuſcunque. Quæ intimari & in locis publicis appendi volumus. In primis quod quotiens aliquis ſine mandato officialium ad quos ſpectat capitur, præterquam ſi in flagranti crimine reperiatur, vel etiam ſi cum mandato captus, ſi culpabilis non ſit repertus, vel indicia purgauerit, vel ſi iudici qui eum capi fecit etiam extra viſitam, aut ſi Præſidentibus viſitæ ex aliqua cauſa rationabili videretur, gratis ſine aliqua capturæ, & carceris ſolutione, & ſine manu executorum libere relaxetur. Et ſi ad alicuius inſtantiam iniuſte captus reperiatur, ipſius expenſis capturæ, & carceris ſolutio fiat, & ſi a bariſello vel executoribus contra præmiſſa aliquid exactum fuerit, capto reſtituantur ad omnem eius petitionem, & in omnibus prædictis caſibus iudices in mandatis de relaxando, ſub maioris excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, debeant apponere, vt gratis vbique relaxentur, neque poſsit aliquid a carceratis præfatis exigi, ſub prætextu quod ab his qui eos iniuſte fecerunt recuperare poterunt. Sed executores, & carcerum cuſtodes debitas ſibi mercedes ab illis exigant, qui iniuſte carceratos detineri procurarunt. Dictique iudices omnes impenſas etiam pro alimentis per præfatos carceratos factas eis etiam manu regia ab eiſdem qui eos indebite capi, & detineri inſtiterunt, reſtitui & refici faciant. Capti etiam pro informatione curiæ tanquã teſtes nihil capientibus ſoluant, nec in carceribus publicis aut ſecretis aliquo modo ponantur, ſed incontinenti per iudices examinentur, examinati ad ſua negotia facienda relaxentur, alioquin iudices pro qualibet vice pœna decem ducatorum pro ſubuentione carceratorum tantum applican. mulctentur, niſi Gubernatori, Auditori, Vicario, vel Senatori, eos carcerandos fore videretur ex cauſa quam viſitatoribus iuſtificare teneantur, & prædictis alimenta neceſſaria quamdiu in carceribus detinebuntur ab inſtigatore vel fiſco præſtentur. Dictiq; iudices captum pro quouis crimine in ſecretis carceribus vltra triduum antequam examinetur retinere nullo modo poſsint, ſed intra triduum carceratum huiuſmodi examinent, & iuxta iuris diſpoſitionem, aut relaxent ſi innocens reperiatur, vel ponant ad largam, vel in dictis ſecretis carceribus, prout facti qualitas expoſtulat, retineant, alioquin cuſtos in prima viſita id viſitatoribus manifeſtare teneatur, ſub pœna decem ducatorum applicandorum vt eſt ſupra ſcriptum, niſi de mandato noſtro aliter fuerit ordinatum. De quo mandato ipſi iudices viſitatoribus fidem facere teneantur, vel ſi dicti iudices ex aliqua iuſta cauſa aliter faciendum viſitatoribus notificauerint. Iudices prædicti ſine legitimis indicijs præcedentibus neminem capi mandent, niſi Gubernatori ex legitima cauſa aliter viſum fuerit, & tunc ſi capiendus ſine indicijs ſit aliquis, ducatur ad præſentiam eiuſdem. Qui Gubernator inſtigatorem faciat cauere de damnis, iniurijs, & intereſſe, & prout qualitas perſonæ carcerandæ expoſtulat, vel cogat eum ad cauendum de ſe præſentando, vel mittat ad carceres arbitrio ſuo. Verum ſi infra biduum indicia non ſuperuenerint, relaxetur. Captum vero quemcunque ante torturam ſeu antequam torturæ ſubijciant, ad purgandum indicia contra eum laborantia legitime admittant, data indiciorum copia in forma boni extractus, & non regiſtri, cum expreſsione nominum teſtium, ad hoc vt inquiſitum

quiſitus poſsit ſe defendere, præterquam in crimine hæreſis, & alijs criminibus a iure exceptis, iuxta tamen iuris diſpoſitionem. Etſi indicia purgata non fuerint (ſuper quo tamen prius audiatur aduocatus pauperum, vel alius quicunque ad libitum ipſius rei) tunc torquendum continuato actu torturæ, non autem in tortura per longum temporis ſpatium vnius aut plurium horarum, aut ad extraneos actus, etiam prandij aut cœnæ, diuertendo detineant, ſed prout facti, & torquendæ perſonæ qualitas expoſtulat, in continenti expediant: & examinatores claris verbis vtantur ad reperiendum veritatem, non ad implicandum conſtituti intellectum: & nullus torqueatur niſi legitimatis prius indicijs, & teſtibus pro indicijs examinatis repetitis, carceratis, & procuratore pauperum in legitimatione, & repetione citatis: & pauperibus arbitrio iudicum, de quorum mandato detinebuntur, indiciorum copia gratis tradatur, vel proceſſus cum indicijs aduocato pauperum ſine aliqua impenſa oſtē datur. Et ſi procurator fiſcalis ad dandum interrogatoria citatus illa infra terminum in citationibus contentum non dederit, teſtes pro carceratorum defenſione examinari ſine interrogatorijs debeant. Iidem iudices captum pro vno crimine ſuper alijs de quibus indicia aliqua non habent, nullo modo interrogare præſumant, ſed tam in his quam alias in omnibus occurrentibus iuris cõmunis diſpoſitionem ſeruare teneantur, & debeāt ac iudices qui proceſſerunt, dum cauſas in viſita proponent, habeant ſecum proceſſus, vt viſitatores intelligāt & videant carceratum minus vel plus debito non grauari. Ac inſuper ne literarum ignari ex mala notariorũ in latinum tranſlatione quandoque indebite damnum patiantur, decernimus quod verba ſuper quibus interrogatur reus eo modo quo ipſe illa profert, in latinum ſi latine proferat, vel vulgari ſermone per notarium ſcribantur, & ſi reus loquatur in vulgari adhibeatur notarius illius linguæ vel idiomatis cuius eſt reus, vel cum interprete illius linguæ. Etſi contingat reum indiciorum copiam petere velle, ijdem notarij per modum extractus, & non regiſtri, & literis minutis, & currentibus, & pro qualibet margine plena triginta verſus continente, tradant, ac pro quolibet centenario chartarum ſcriptarum non plus quam quinque ducatos recipiant, & ſic pro rata in minori vel maiori chartarum numero, ſub pœna prædicta irremiſsibiliter exigenda, & applicanda, vt præmittitur. Si vero ad alium iudicem acta forent tranſportanda, tunc fiat regiſtrum, & ſoluatur prout in curia eadem ſolui conſueuit pro quolibet centenario foliorum regiſtri, & ſi aliquis carceratus innocens reperiatur, & pro ſua innocentia debeat relaxari, nihil ab eo in aliqua curia, etiam occaſione cuiuſuis aſſectamenti exigatur. Cuſtodes vero carcerum decreta Cameræ alias edita ſeruare teneantur. Si turris nonæ, pro quolibet clerico vltra carlenos veteres ſex, pro laico vltra tres. Cuſtos Turris de Sabellis vltra duos carlenos ſimiles indifferenter tam pro clerico quam pro laico, etiam pro excarceratione vel liberatione non exigat. Et ſi vltra menſem ſine culpa carceratorum ibi detineantur, nullo modo duplicatio fiat, prout hactenus obſeruatum fuit. Simili modo Bariſellus, Mareſcalli, & Executores, pro mercede ſuæ executionis decreta dictæ Cameræ ſeruare teneantur, ſub pœna vigintiquinque ducatorum pro qualibet vice incurrenda, & vt ſupra applicanda. Pro honeſta cibatione vltra vnum carlenum ſimilem non exigant, ita tamen quod pro qualibet vice cibandi vltra dimidium carlenum non capiant, vt ſi de mane tantum cibatus fuerit, vel de ſero dimidium, vt præmittitur. Verum pro temporis qualitate ſoluatur minus vel plus, dummodo non excedatur vnus groſſus pro qualibet vice cibandi. Si vero nullo modo cibati fuerint, etiam ſi in carceribus aliquibus diebus in ſecretis detenti ſint, nihil exigatur. Detentus vero in larga faciat ſibi expenſas modo ſuo, & carcerum cuſtodes non poſsint carceratos alimentorum expenſas non ſoluentes vltra quinque dies in cameris detinere, quibus elapſis in publicis carceribus ponant. Teneantur dicti cuſtodes tempore viſitæ omnes carceratos, nemine excepto, viſitatoribus præſentare, & in ſecretis detentos nunciare in ſcriptis, & poſtquam fuerunt examinati, finito examine præſententur, & hoc ſub pœna præmiſſa decem ducatorum pro qualibet vice contrauentionis. Et inſuper dicti iudices carceratos per alios non arreſtent in carceribus, ſed ſi aliā cauſam habent contra carceratum, ſignificetur iudici, de cuius commiſsione fuit carceratus, & ille in omnibus procedat contra carceratum, præter Gubernatorem qui poſsit arreſtare ex cauſa delationis armorum.

Item ſi aliquis iudicum commiſiſſet mandatum de capiendo aliquem, antequam Gubernator vel alius ex dictis iudicibus illud commiſerit, nullus alius iudex poſsit de illo ſe impedire, dummodo in libro actorum conſtet de commiſsione talis mandati, & ſub eadem die. Item ſignificationes factæ per Gubernatorem vel alios iudices, data idonea cautione, ſeruentur per omnes per duos menſes, lapſis duobus menſibus non ſeruentur. Item carceratus pro aliqua cauſa per vnum iudicem eo relaxato poſsit per alios iudices pro noua cauſa carcerari, ſed non pro eadem niſi de mandato noſtro, aut Camerarij. Item quod ſingulis hebdomadis Viſitatores carcerum viſitent omnes carceres ſemel in hebdomada, vel ſaltem bis in hebdomada duos carceres, niſi impediti fuerint, & relaxandos relaxari faciant ſtatim ante receſſum a viſita. Item id quod per commune Viſitatorum votum deliberatum fuerit, ſemper obſeruetur, & executioni mandetur, & cuſtos carcerum eis parere debeat, ſub pœna decem ducatorum, vt præfertur, applicanda, non obſtantibus tertij contradictione, vel inhibitione, nec contradicenti, & allegantí poſt præſtita vota fore mandatum noſtrum vel Camerarij, niſi illud exhibeat, credatur, ſed omnino relaxatio fiat. Item quod facto decreto de relaxando, cuſtodes non retineant carceratum vigore alicuius arreſti, niſi fuerit ſubſcriptum ad minus manu duorum Viſitatorum. Item facta compoſitione omnes pœnæ conſignentur penes depoſitarium noſtrum diſtribuendæ, & ſoluendæ per mandatum noſtrum, vel dicti Camerarij. Item quod cuſtodes carcerum non poſsint aperire capſas eleemoſynarum pauperum carceratorum ſine præſentia alterius ex procuratoribus dictorum pauperum, & illæ pecuniæ non dentur magiſtris domus carceris, ſed diſpenſentur inter illos qui non habent modum viuendi per eundem magiſtrum, cum interuentu Capitanei carcerum, & vnius ex procuratoribus pauperum. Item capti ex cuiuſuis mandato nõ ducantur ad alium locum, niſi ad publicos carceres, ad quos Viſitatores cauſa viſitæ accedere ſolent, aut ad caſtrum ſancti Angeli de ſpeciali mandato noſtro.

Habentes ſignificationes ſiue moratorias a Camera apoſtolica conceſſas propter paupertatem, & præſtita cautione, etiam ſi ſint obligati in forma Cameræ, ad inſtantiam quarumuis perſonarum priuatarum non moleſtentur auctoritate ſeu mandato alicuius iudicis, ſub pœna arbitrio Cameræ declaranda. Infirmi carcerati, ſi pro debito ciuili detinentur, facta fide per duos medicos de infirmitate graui, ita quod ſit periculum vitæ, præſtita cautione de redeundo recuperata ſanitate, relaxentur. Si vero pro cauſa criminali ex qua veniret imponenda

ſtenda pœna mortis, ſi iam ſit confeſſus vel conuictus, vel pro alijs criminibus minoribus, præſtita cautione idonea, liberetur vt ſupra. Et ſi ſit pauper qui eam non reperiat, conſignetur hoſpitalis guardiano, qui quam primum conualeſcet, præſentare teneatur. Bona, vel pecuniæ, quæ reperiuntur in poſſe carceratorum, conſignentur cum inuentario facto in præſentia carcerati, & coram duobus teſtibus cuſtodi carcerum, qui teneatur reſtituere integre ad mandatũ iudicis, qui eum capi fecit. Cuſtodes carcerum non exigant nec ſponte recipiant ab arreſtantibus carceratos vltra quam exigatur a carcerato pro relaxatione. Bariſellus non exigat aliquid a carceratis ratione expenſarum, quas dicit ſe feciſſe pro exploratoribus. Triremes viſitentur bis in anno, & facta viſitatione fiat verbum nobis, vel Pontifici pro tempore, & relaxandi ex mandato Viſitatorum ſine mora per Capitaneum triremium relaxentur, ſub pœna amiſsionis ſalarij. Carcerum cuſtodes carceratos ad alios carceres ſine iudicum de quorum mandato detinentur licentia, transferre, nec a carceratis aliquid exigere, dum pro ſtipulanda aliqua obligatione per carceratos facienda eos a carceribus extrahunt, vel a compedibus liberant, non poſsint. Mareſcalchi, cæterique executores, in cauſis ciuilibus, & criminalibus Capitolij tabulam obſeruent. Et pro quibuſuis executionibus realibus & perſonalibus vſque ad ſummam quinque ducatorum, carlenum vnum, vſque ad decem, duos, vſque ad quinquaginta, quinque, & ab inde ſupra, quæcunque fuerit ſumma, ducatum vnum, & non vltra exigant. In executionibus vero pœnæ capitalis, vel ſanguinis, ducatum vnum. In caſibus vero in quibus eis quarta pars pœnarum ſecundum ſtatuta debetur, ſi ex gratia pœnæ moderentur, etiam ſi poſt executionem gratiam fieri contingat, quartam tantum eius recipiant quod ex gratia ſoluitur. Bariſellus vero in ciuilibus etiam illam obſeruet. In criminalibus autem, & extra Vrbem, in ciuilibus & criminalibus, id tantum capiat, quod per Cameram apoſtolicam ſeu Gubernatorem fuerit ordinatum, vbi inter eum & partes diſſenſio ſuper hoc foret. Pro mandato de relaxando in curia Gubernatoris, in cauſis criminalibus, non tamen grauioribus, ſoluatur notario tertia pars vnius Iulij, & pro ſigillo carlenus vnus. Carcerati qui non acceperunt copiam proceſſuum, non teneantur aliquid pro carceribus ſoluere. Pro iniurijs verbalibus, & altercationibus ſine armis, vel ſanguine factis, & in cauſis ciuilibus non excedentibus ſummam quinque ducatorum, & in ſimilibus alijs rebus minimis, nemo carceribus mancipetur. Pauperes qui per ſententiam abſoluuntur, & diuites qui condemnati fuerint, pro nota ſententiæ, nec pro iudicum propinis, nec quibuſuis iuribus Fiſcalibus aliquid ſoluere non teneantur. Carcerati in Ripa, in viſitatione Capitolij. Carcerati vero in Burgo, in viſitatione Turris Nonæ, præſententur. Et viſitationes, Camerario Ripæ, & Iudici Burgi, per procuratores pauperum, Capitolii, & Turris Nonæ, intimentur.

Placet & ita mandamus. A.

IDEM

47

Confirmatio eiuſdem conſtitutionis, & deputatio pro illius obſeruatione & executione.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Cum alias nos ad ſubleuandum carceratos, & alios pauperes ab indebitis exactionibus, quæ per Cuſtodes carcerum, & Executores, ac Notarios diuerſarum curiarum almæ Vrbis noſtræ fiebant, ac pro iuſtitia æque omnibus adminiſtranda nonnulla decreta, & ſtatuta perpetuo obſeruanda, ediderimus, illaque, & alia quæcunq; decreta per prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Camerã noſtrã apoſtolicã, circa hæc prouide facta, perpetuo obſeruari mandauerimus, & ſicut nuper nõ ſine animi noſtri diſplicentia percepimus illorũ aliqua quandoque per incuriam, ſeu negligentiã, aut alias plene obſeruata non fuerint, ne propterea illa in deſuetudinem abijſſe, aut per non vſum, ſeu contrarium vſum illis aliquatenus derogatum cenſeri, aut dici poſsit, illa omnia & ſingula, prout, ad perpetuam rei memoriam edita fuerunt, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine confirmamus, & quatenus opus ſit de nouo ſtatuimus, & ordinamus, perpetuoque in omnibus, & per omnia inuiolabiliter obſeruari, quocunque non vſu, ſeu contrario vſu in præteritum non obſtantibus, ſtatuimus, & mandamus. Et pro præmiſſorum omnium & ſingulorum obſeruatione, & executione committimus, & mandamus Epiſcopo Torcellan. Cameræ noſtræ apoſtolicæ Clerico, & ad præſens carcerum præfatæ Vrbis Viſitatori, & pro tempore eorundem carcerum alteri Clerico per eandem Cameram deputando, vt decreta prædicta per quoſcunque eiuſdem Vrbis iudices, notarios, executores, carcerum cuſtodes, & alios ad quos pertinet, in omnibus, & per omnia inuiolabiliter obſeruari mandet, & faciat cum effectu, ac contrauenientes, & innobedientes quoſcunque per cenſuras eccleſiaſticas, & pecuniarias, ac priuationis ſeu ſuſpenſionis ab officio, necnon carceris, & alias etiam perſonales, de quibus ei videbitur, pœnas, illas etiam aggrauando, & reaggrauando, mandata executiua deſuper decernendo, ac brachium ſeculare exercendo, quacunque appellatione poſtpoſita coherceat, & compeſcat, pœnaſque prædictas exigat, & imponat, ac exigi, & imponi faciat, & mandet, tam ex eius officio quam ad inſtantiam Aduocati & Procuratorum pauperum pro tempore exiſtentium, cum facultate citandi, & inhibendi, aliaque faciendi & exequendi, quæ in præmiſsis, & circa præmiſſa fuerint neceſſaria & opportuna. Præmiſsis, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs quoque & indultis quomodolibet etiam vim contractus habentibus, & ex cauſa quantumcunque oneroſa conceſsis, & confirmatis, quorum tenores pro expreſsis haberi volumus, perinde ac ſi de verbo ad verbum de illis indiuidua mentio facta eſſet, quibus ſpecialiter, & expreſſe derogamus, quatenus præmiſsis decretis, & ordinationibus obſtent, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. A.

IDEM

48

Moderatio facultatum teſtandi, & diſponendi in fauorem Eccleſiarum & piorum locorum Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs Prælatis conceſſarum.

PAVLVS Papa III. Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex qui ex aſſueta ſedis apoſtolicæ benignitate in fauorem eccleſiarum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum diuerſa priuilegia concedere conſueuit, ſi proceſſu temporis tendunt in abuſum, illa moderari, ac deſuper opportune prouidere ſolet, prout rerum, & temporum qualitate penſita conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Sane non abſque animi moleſtia accepimus, quod nonnulli Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Prælati, aliæque perſonæ eccleſiaſticæ tam ſeculares quam diuerſorum ordinum, & militiarum regulares, non habentes de eorum rebus, ac bonis teſtandi, & diſponendi facultatem, eccleſias, hoſpitalia, & alia pia loca, quibus a dicta ſede apoſtolica capiendi res, & bona ex teſtamento vel alia diſpoſitione illorum qui alias de rebus, & bonis eorum diſponere non poſſent, facultas eſt conceſſa, hæredes inſtituunt, & in teſtamentis ſiue eorum diſpoſitionibus plura legata ſeu ordinationes in fauorem diuerſarum perſonarum, ac alios vſus, in quos bona, & res huiuſmodi tranſmittere non poſſent, faciunt. Hoſpitaliaque, Eccleſiæ, & loca pia huiuſmodi ſiue eorum rectores fidem teſtantium ſeu diſponentium inſequen. legata ipſa, & in teſtamentis ſeu alijs etiam inter viuos diſpoſitionibus ordinata adimplent, ex quo Camera apoſtolica circa res, & bona ſpolia nuncupata, per obitum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & aliarum perſonarum eccleſiaſticarum huiuſmodi, abſque teſtandi, & diſponendi facultate decedentium remanentia in ſuis iuribus detrimentum patitur, & iacturam. Et quia noſtrum eſt, in præmiſsis taliter prouidere, quod ipſius Cameræ iurium debita ratio habeatur, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium, omnia & ſingula priuilegia, facultates, gratias, literas, & indulta, quibuſuis Eccleſiijs, etiam Metropolitan. monaſterijs, hoſpitalibus, etiam ab Archihoſpitalis ſancti Iacobi in Auguſta de Vrbe dependentibus, ſeu cauſam habentibus, ac alijs pijs locis vbilibet conſtitutis, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem præfatam, ſuper capiendis ſeu acquirendis hæreditatibus, rebus, ac bonis, ex teſtamento, donatione inter viuos, vel alia quacunq; diſpoſitione quorumcunque Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & aliarum perſonarum eccleſiaſticarum, ſeculariũ vel regulariũ, vtcunque etiã, vt præfertur, qualificatorũ, & quacunque præeminentia, ac dignitate & auctoritate fulgentiũ, etiam ſi S. R. E. Cardinales fuerit, de hæreditatibus, rebus, & bonis huiuſmodi facultatem diſponendi non habentium, vel alias quomodolibet conceſſa, etiam ſi vſu recepta ſint, moderantes, Volumus, decernimus, & declaramus, quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, & perſonæ huiuſmodi de rebus, ac bonis eorum, a nobis vel dicta ſede facultatem teſtandi ſeu diſponendi non habentes, decimam partem tantum rerum & bonorum eorundem mobilium, & immobilium, & ſe mouentium, ac pecuniarum eccleſijs, monaſterijs, hoſpitalibus, & pijs locis capiendi, & acquirendi facultatem huiuſmodi habentibus tantum, non per viã inſtitutionis hæredum, ſed donationis vel legati in vita ſeu in morte relinquere: & eccleſiæ, monaſteria, hoſpitalia, & pia loca huiuſmodi, ſeu illorum rectores, non niſi decimam partẽ huiuſmodi capere ſeu acquirere poſsint, & ad hoc eccleſiarum, & hoſpitalium, ac aliorum piorum locorum huiuſmodi priuilegia, facultates, conceſsiones, gratias, literas, & indulta quæcunque reducimus, ac moderamur, decernentes ſic, & non aliter in præmiſsis, ac illa quomodolibet concernentibus, & quoad priuilegia, facultates, gratias, literas, & indulta, etiam In forma breuis in futurum concedenda, per quoſcunque tam ordinaria, quam delegata, & miſta auctoritate fungentes, iudices & perſonas, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, vbique iudicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate, necnõ irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Ac mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sfortiæ S. Euſtachij Diacono Cardinali eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Camerario, dictorum ſpoliorum generali collectori, quatenus res & bona ſpolia nuncupata, quorumcunque Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & aliarum perſonarum huiuſmodi pro tempore, abſque facultate teſtandi, & diſponendi, vt præfertur decedentium, per ſe vel alium ſeu alios integre colligi, ac eccleſijs, monaſterijs, hoſpitalibus, & alijs pijs locis, eorumque rectoribus prædictis decimam tantum partem, ſi eis relicta fuerit ex rebus & bonis ſpolijs nuncupatis huiuſmodi ſolui mandet & faciat, nec aliquas facultates ſeu literas, & indulta, etiam per nos conceſſa, & in poſterum concedenda, aut teſtandi vel alias diſponendi contra præſentium tenorem facta admittat, contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, cõfirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, ac literis apoſtolicis etiã in forma breuis per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac cum quibuſuis irritantibus decretis, ac fortiſsimis, & inſolitis clauſulis conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus (etiam ſi in illis caueretur, quod eis nullatenus, aut niſi ſub certis modis & formis tunc expreſsis derogari poſsit, illorum omnium tenores cauſas, & effectus, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes) hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, motu & ſcientia, ac auctoritate ſimilibus derogamus, contrarijs quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die vigeſima octaua menſis Martij, milleſimo quingẽteſimo quadrageſimooctauo, Pont. noſtri anno quartodecimo

Blo. el. Fulgin.

IDEM.

IDEM

49

Prorogatio ſubſidij triennalis, per totam ditionem eccleſiaſticam impoſiti, ac vnius decimæ ſecularium, & quartæ partis fructuum regularium beneficiorum eccleſiaſticorum, ac vnius Vigeſimæ valoris bonorum Hebræorum, in tota Italia, necnon Siciliæ, Corſicæ, & Sardiniæ inſulis conſiſtentium, & aliud Triennium a fine ſecundi Triennij computandum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Nouit ille qui nihil ignorat, quod a noſtra mente ſemper alienum fuit noſtros, & S. R. E. ſubditos, tam eccleſiaſticos, quam ſeculares oneribus extraordinarijs prægrauare, tamen vrgenti neceſsitate coacti fuimus, pro eiuſdem S. R. E. ſtatus conſeruatione, & orthodoxæ fidei defenſione illorum auxilijs vti, a quibus etiam nunc abſtineremus, niſi eadem neceſsitas adhuc duraret: & quia notorium eſſe credimus, nos eo in ſtatu eſſe, quod onera nobis incumbẽtia perferre non poſſumus, abſque ſubditorum eorundem ſubſidijs, ſperamus quod ipſi ea quę pro eorum, ac dictæ S. R. E. tutela impoſuerimus, libenti animo ſuſtinebunt. Sane cum nos alias de anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, Pontificatus noſtri anno decimo, animaduertentes ex varijs, & extraordinarijs onerum impoſitionibus tunc vigentibus, nihil aliud magis euenire quam Commiſſariorum, & aliarum perſonarum, cum Camera apoſtolica contrahentium lucra, ac ſubditis ipſis innumerabiles expenſas ipſis forſan principalibus oneribus grauiores: volentes in præmiſsis opportune prouidere, de venerabilium fratrum noſtrorum dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, cũ laudabili rei directione cunctis impoſitionibus extraordinarijs ſublatis, vnum vnicuique ſubſidium trecentorum millium ſcutorum per totam ditionem eccleſiaſticam pro triẽnio ſoluendum, & exigendum impoſuerimus: cumque ſubſidium huiuſmodi ſpontanea ſubditorum voluntate acceptatum fuiſſet, & in effectu ſumma trecentorum millium ſcutorum huiuſmodi ad Cameram præfatam annuatim exinde prouenire non poſſet, ad ſupplendum ſummæ deficienti aliud quartæ partis fructuum a congregationibus regularibus Italiæ, & aliud vnius decimæ a ſecularibus, ac aliud etiam quartæ partis fructuum, a beneficijs regularibus, a Congregationibus regularibus prædictis ſeparatis per totam Italiam exiſtentibus, necnon reliquũ vnius Vigeſimæ ab Hebræis ditionis eccleſiaſticæ exigenda ſubſidia, & per eos, & alios omnes ad quos ſpectaret triennio durante, Cameræ apoſtolicæ prædictæ annis ſingulis integre perſoluenda impoſuerimus, quæquidem ſubſidia quiete, & ſine aliquo Commiſſariorum, & expenſarum grauamine, maximaque ſubditorum, & perſonarum, quæ illa ſoluerunt, cum ſatisfactione exacta fuerunt, & cum neceſsitatibus noſtris, & apoſtolicæ ſedis ne dum vigentibus, quin potius late creſcentibus, ad aliud triennium prorogata fuerint, & finis ſecundi triennij non longe abſit: Nos neceſſaria cauſa cogente non poſſumus ſubſidia prædicta ad aliud triennium non extendere, firma ſpe fiduciaque conceptis quod ſubditi & alij ad quos ſpectat, onera huiuſmodi non minus pro eorum commoditate, quam pro ſubueniendis neceſsitatibus prædictis, libenti animo, vt hactenus fecerunt, ſuſtinebunt. Idcirco de eorundem Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ac motu proprio, & ex certa ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium impoſitiones ſingulorum ſubſidiorum prædictorum, necnon conuentiones cum ſubditis, ac regularibus congregationibus, necnon perſonis eccleſiaſticis, ac Hebræis præfatis per agentes noſtros deſuper reſpectiue factas, ac exactiones ſubſecutas de ordine & mandato noſtris proceſsiſſe atteſtantes: Volumus & mandamus, quod ſingula ſubſidia prædicta per aliud triennium a fine ſecundi dicti triennij computandum ſoluantur, ac per tempus huiuſmodi prorogata, & extenſa eſſe intelligantur, ac exigi, & ad dictam Cameram pro neceſsitatibus huiuſmodi prouenire debeant, & quatenus opus ſit, ſingularia ſubſidia huiuſmodi in locis, & terminis, ac ſub modis & formis quibus in primo, ac ſecundo triennijs impoſita, & exacta fuerunt, ſingulis annis exigenda de nouo pro dicto tertio triennio imponimus, & impoſita eſſe nuntiamus. Quocirca dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio S. Euſtachij Diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato, eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Camerario (quem vltra ordinariam ſui Camerariatus officij auctoritatem, Collectorem generalem, cum facultate tot quot ſibi neceſſarij videbuntur Commiſſarios ad ſingula ſubſidia prædicta exigendum deputandi, necnon quæcunque dubia declarandi, & quaſcunque compoſitiones, & concordias cum ſubditis, congregationibus, perſonis eccleſiaſticis, ac Hebræis ſupradictis, etiam de nouo ſi ſibi videbitur faciendi, ac ordinandi facimus, creamus, conſtituimus, ac deputamus per præſentes) committimus, & mandamus, quatenus ſubſidium huiuſmodi iuxta eius prouidam ordinationem exigi, & ad dictam Cameram apoſtolicam peruenire faciat, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias eius arbitrio infligendas, ac interdicti, & alia opportuna iuris, & facti reſpectiue remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis: ac decernentes ſubditos ditionis eccleſiaſticæ, ac congregationes, & Hebræos, ac alios prædictos ad ſubſidia prædicta ſingulis annis, ac modis, & formis, quibus duobus in triennijs antecedentibus, ſoluerunt, dicto tertio triennio durante integre ſoluendum, omni contradictione ceſſante, teneri: necnon omnes & ſingulos venerabiles fratres Archiepiſcopos, Epiſcopos, Patriarchas, non tamen pro Concilij celebratione congregatos, necnon Capitula, Collegia, Maſſas Communes, Vniuerſitates, Rectores, & Adminiſtratores, aliaſque perſonas eccleſiaſticas, necnon Abbates, Priores, Præpoſitos, Prælatos, Commendatarios, Conuentus, & perſonas eccleſiaſticas quomodolibet qualificatas ad vnius decimæ, iuxta verum annuum valorem, omnium & ſingulorum fructuum, redditUum, & prouentuum quarumcunque Cathedralium etiam Metropolitanarum, ac Patriarchalium, & collegiatarum, parochialiumque, & aliarum eccleſiarum, ac hoſpitalium pro bonis hoſpitalitati minime applicatis, & piorum locorum, necnon quorumcunque aliorum beneficiorum cum cura, & ſine cura, ſecularium vtcunque qualificatorum, per totam Italiam huiuſmodi, etiam in regno Siciliæ vltra Pharum conſiſtentium, necnon quartæ partis veri annui valoris omnium, & ſingulorum fructuum, redditUum, & prouentuum quorumcunque monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, domorum, & beneficiorum ſancti Benedicti, Ciſtercien. ſancti Auguſtini, & quorumuis aliorum ordinum regularium etiam mendicantium a congregationibus regularibus ſupradictis ſeparatorum, etiam in dicta Italia vbilibet, vt præfertur,

exiſtentium iuxta impoſitionem huiuſmodi efficaciter obligatos fore, & ad decimæ, & quartæ partis fructuum huiuſmodi ſolutionem omnes & ſingulos ſupradictos (dictæ Romanæ Eccleſię Cardinalibus qui ad ſuſtinendum onera vniuerſalis Eccleſiæ nobiſcum laborant, ac fratribus hoſpitalis Hieroſolymitani quo ad beneficia dicti Hoſpitalis tantum duntaxat exceptis) cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac interdicti, & alijs remedijs prædictis cogi & compelli poſſe: ac declarantes propterea quod omnes & ſinguli penſionarij, ſeu ij quibus loco penſionum fructus in totum vel in partem reſeruati ſunt, cuiuſcunque conditionis vel dignitatis exiſtant (dictis Cardinalibus exceptis) ad decimæ, & quartæ partis fructuum tam congregationibus regularibus, quam beneficijs regularibus a dictis congregationibus ſeparatis impoſitarū præſtationem in omnibus et per omnia perinde ac ſi illa eis nominatim, & expreſſe per præſentes impoſita fuiſſent, clauſulis, & decretis in literis apoſtolicis, reſeruationum, penſionum, & fructuum huiuſmodi appoſitis, etiam quod dictæ penſiones ab omni decima, ſubſidio charitatiuo, & quouis alio onere tam ordinario quam extraordinario quauis auctoritate etiam apoſtolica pro expeditione tam defenſiua quam offenſiua contra Turchas, & alios infideles, aut reipublicæ chriſtianæ ab illorum conatibus quauis defenſione, ac etiam pro recuperatione Terræ ſanctæ, ſeu fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, vel pro alia neceſsitate ſeu inexcogitabili cauſa a Romano Pōtifice pro tempore exiſtente, etiam motu, & ex certa ſcientia ſimilibus impoſito vel imponendo exemptæ ſint, diſponentibus, nequaquam obſtantibus, pro rata teneantur & efficaciter aſtricti ſint, quodque Prælati ſeu titulares monaſteriorū prioratuum, præpoſiturarum, & beneficiorum ſuper quibus penſiones ſeu fructus ſic reſeruatæ, ſeu reſeruati exiſtunt, poſsint ſatisfacere ratam penſionariorum ſuorum, ſeu eorum quibus fructus ſunt reſeruati, ac libere poſtmodum ſua propria auctoritate penes ſe ſeu pro ſe retinere totum illud quod pro ipſis penſionarijs, ſeu pro eis quibus fructus huiuſmodi ſunt reſeruati re ipſa, & cum effectu perſoluerint, & nihilominus penſionarios, ac eos quibus fructus huiuſmodi reſeruati ſunt, per agentes dictæ Cameræ apoſtolicæ ad ſolutionem ſubſidij vnius, ſeu quartæ partis penſionum, ac fructuum reſeruatorum huiuſmodi reſpectiue dicto tertio triennio durante, iuris, & facti remedijs opportunis cogi, & compelli poſſe volumus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, ac congregationum, & beneficiorum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon quibuſuis priuilegijs, indultis, exemptionibus, etiam in corpore iuris clauſis, immunitatibus, ac literis apoſtolicis eiſdem ordinibus, & congregationibus, ac illorum locis, & perſonis generaliter, vel ſpecialiter ſub quibuſcunque verborum formis, & expreſsionibus ab eadem ſede cōceſsis, quibus literis omnibus reſeruationum, penſionum, & fructuum huiuſmodi, necnon quibuſuis obligationibus etiam in forma Cameræ cum iuramento, & cenſurarum, & mandati executiui ſuſceptione, vel alias deſuper factis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, & in eis caueatur expreſſe, quod per huiuſmodi clauſulas generales, etiam ſpecialem mentionem importantes eis non derogatum, cenſeretur, aut derogari videretur, niſi ſub certis modo & forma in eis expreſsis, tenores huiuſmodi pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Prælatis, Conuentibus, Collegijs, Vniuerſitatibus, & perſonis præfatis, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod ad ſolutionem vel præſtationem alicuius ſubſidij, ſeu decimæ minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu propterea grauari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indultis & literis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari. Vt autem præſentes ad omnium notitiam deducantur, eas iu valuis baſilicarum principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranenſis de dicta Vrbe affigi ſeu appendi faciemus, quæ ſe ſuo quaſi ſonoro præconio publicabunt, vt ij quos præmiſſa contingunt, quod ad ipſos non peruenerint, aut ea ignorauerint, nullam poſsint excuſationem prętendere, ſeu ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud ipſos remanere incognitū, quod tam patenter omnibus extiterit publicatum. Cæterum quia difficile foret præſentes ad ſingula loca, in quibus expediens fuerit, deferre: volumus & auctoritate apoſtolica prædicta decernimus, quod earundem præſentium tranſumptis manu alicuius ex dictæ Cameræ apoſtolicæ notarijs ſubſcriptis, & ſigillo Camerarij noſtri munitis, ea prorſus fides in iudicio, & extra in omnibus, & per omnia adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ atteſtationis, mandati, impoſitionis, nuntiationis, creationis, conſtitutionis, deputationis, declarationis, derogationis, voluntatis, & decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcū, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo octauo, decimo Kal. Iulij, Pontificatus noſtri anno quartodecimo.

✠ EGO PAVLVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.
Locus Signi.

Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.

✠ Ego Io. Do. Epiſc. Oſtien. Card. Tranen. ſubſc.
Presbyteri Cardinales.
✠ Ego Io. Cardinalis Bellaius.
✠ Ego R. Cardinalis de Carpo.
✠ Ego R. Cardinalis de Lenoncourt.

✠ Ego V. Cardinalis de Gambara.
✠ Ego A. Cardinalis de Mendon.
✠ Ego B. Cardinalis Guidicionus.
✠ Ego M. Cardinalis de Sylua.
✠ Ego M. Cardinalis Creſcentius.

✠ Ego

✠ Ego G Cardinalis Corteſius.
✠ Ego Geor. Cardinalis Armigniacus.
✠ Ego Fed. Cardinalis Cæſius.
✠ Ego B. Cardinalis de la Cueua.
✠ Ego Iac. Cardinalis Danebault.
✠ Ego M. Cardinalis ſanta cruce.

Diaconi Cardinales.
✠ Ego A. Cardinalis de Farneſio Vicecancell.
✠ Ego G. Aſcanius Sfor. Cardinalis Camerarius.
✠ Ego A. Cardinalis Cornelius.
✠ Ego Hier. Cardinalis Sancti Georgij.

Iulius de grandis.
A. Lalata

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo octauo, indictione ſexta, die vero veneris decima nona menſis Octobris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. anno eius decimo quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ S. Ioannis in Laterano, per nos Io. metis & Dominicum vaguri præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Thomas Roger Magiſter Curſorum.

Regiſtrata in Camera apoſtolica. Hie. de Terano.

IDEM

50

Reuocatio dilationum ad ſoluendum communia, annatas, & iura: & mandatum ne de cætero concedantur.

PAVLVS Papa III. Quia, ſicut accepimus, varij & diuerſi tam de eccleſijs, monaſterijs, quã alijs beneficijs eccleſiaſticis prouiſi, quorum & quarum vigore communia, annatæ, & iura Cameræ, & Officialibus participantibus debebantur & debentur, nõ contenti vna dilatione a nobis, ſeu dilectis filijs Præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ ad ſoluendum annatas, communia, & iura prædicta eiſdem Officialibus propterea debitas & debita, ſub varijs coloribus & narratiuis aliam ſeu alias dilationes tam a nobis, quam a dictis Clericis, ſeu Præſidentibus in præiudicium dictorum Officialium extorſerunt, & propterea dicta cõmunia, annatas, & iura plus debito ſoluere diſtulerunt & differunt; Ideo volentes indemnitati eorundem Officialium, & Participantium, ac iuribus dictæ Cameræ prouidere, Motu proprio &c. nomina, & cognomina, ac gradus, & prærogatiuas, dignitates, numerum Prælatorum, & perſonarum quarumcunque, quæ & qui dictas dilationes obtinuerunt, & cauſas quas pro expreſsis habentes, & quæ exprimi poſsint, omnes & ſingulas ſecundas & vlteriores dilationes tam a nobis quam ab alio, ſeu alijs perſonis cuiuſcunque dignitatis, gradus, & prærogatiuæ exiſtẽtibus, quomodolibet, & ex quacunque cauſa conceſſas & conceſſa, ac concedendas & cõcedenda in præiudicium dictorum Officialium, ac ad ſoluendum dicta communia, annatas, & iura, tam reſpectu principalium, quam fideiuſſorum eorundem, poſt duos menſes a die publicationis in Cancellaria apoſtolica faciendæ, reuocamus, caſſamus, & annullamus, & illis non obſtantibus, ac reiectis, contra dictos debitores, & eorum quemlibet, prout tenentur, ac fideiuſſores, ſi qui ſint, dilectis filijs Præſidentibus, & Clericis Cameræ, & alijs ad quos ſpectat, dictis ſecundis & alijs dilationibus, ſi quæ ſint, datis & dandis, ad inſtantiam dictorum Officialium, prout in ſimilibus fieri conſueuit, procedi mandamus, perinde ac ſi ſecundæ, & vlteriores dilationes non emanaſſent. Mandantes etiam eiſdem dilectis filijs Præſidentibus & Clericis Cameræ, ne de cætero ſimiles dilationes ad ſoluendum communia, annatas, & iura prædicta concedere præſumant nec audeant. Decernentes irritum & inane quicquid in contrarium factum fuerit. Ac volentes quod præſentis ſola ſignatura ſufficiat, ac in iudicio & extra fidem faciat, regula, ac in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Placet, & ita mandamus. A.

Lectum & publicatum fuit ſupraſcriptum Mandatum Romæ, in Cancellaria apoſtolica anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo nono, die vero Sabbati, decima tertia menſis Aprilis, Pontificatus autem prædicti Sanctiſsimi D. N. Papæ anno quintodecimo.

IDEM

51

Confirmatio ſtatutorum Populi Romani quod omnes vtriuſque ſexus perſonæ tam Romanæ quam forenſes ſeruos etiam vtriuſque ſexus emere & vendere valeant: & quod ijdem ſerui in Capitolium confugientes, & libertatem acclamantes, a ſeruitutes nexu minime liberentur.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut accepimus, dilecti filij Conſilium alme Vrbis noſtræ publice (vt moris eſt) congregati, & attendentes dilectos filios Populum Romanum ob defectũ ſeruorum, tã Romani, quam forenſes varia, & diuerſa in dies pati incõmoda ac volentes incommodis huiuſmodi occurrere, inter alias ſtatuerint, & ordinauerint, quod liceat de cætero vnicuique quoſcunq; ſeruos ſeu ſclauos in ipſa Vrbe ad eius libitum publice tenere, & de eorum opera etiam his inuitis, prout alibi fieri conſueuit, abſque eo quod in Capitolium confugientes, & libertatem acclamantes, a nexu eorum ſeruitutis iuxta conſuetudinem in eadem Vrbe hactenus obſeruatã liberentur, pro ut in deſuper confecto decreto publico, ſeu alia ſcriptura dicitur plenius contineri. Nos qui ex noſtro Paſtorali officio ſingulorum fidelium commoda, quantum cum Deo poſſumus, libenter procuramus, attendentes quod ex multitudine ſeruorum patrimonia augentur, res ruſticæ magis excoluntur, vrbes ampliantur: & propterea volentes eorundem Populi indemnitati occurrere, & commoditati conſulere, Motu ſimili &c. ſtatutorum, & ordinationum prædictarum, quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſsis, ac pro ut illa concernunt, omnia, & ſingula in decreto

ſeu in ſcriptura huiuſmodi contenta & indè ſecuta quæcunque auctoritate apoſtolica, ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adijcimus, omneſque, & ſingulos iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdē ſupplemus, ac omnia ſuos plenarios effectus ſortiri, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et nihilominus potiori pro cautela, quod de cætero omnes, & ſinguli vtriuſque ſexus perſonæ tam Romanæ, quam forenſes, & tam ſeculares, quam eccleſiaſticæ, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtant, quoſcunque etiam vtriuſque ſexus ſeruos ſeu ſclauos publice emere, & vendere, ac ſuper eis contrahere, & prout aliis locis fieri conſueuit, tam in dicta Vrbe, quam in eius diſtrictu, ſeruos ſeu ſclauos publice tenere, & eorum opera vti, ac eos ad operam ipſam ſibi impendendam cogere, libere & licite valeant, & quod ſerui, ſeu ſclaui in Capitolium confugientes, & libertatem acclamantes a nexu eorum ſeruitutis minime liberentur, ſed fuga, & acclamatione huiuſmodi non obſtantibus, eorum dominis in ſeruitutem reddantur, & ſi viſum fuerit, vt fugitiui puniantur, apoſtolica auctoritate, tenore præſentiū perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Diſtrictius inhibentes dilectis filijs modernis, & pro tempore exiſtentibus Conſeruatoribus dictæ Vrbis, ne eoſdem ſeruos, ſeu ſclauos etiam poſt ſeruitutem chriſtianos effectos, vel in ſeruitute ex ſeruis etiam chriſtianis ortos, iuxta iuris communis diſpoſitionem, vt præfertur, confugientes, & libertatem acclamantes, a nexu eorum ſeruitutis iuxta eorum facultates liberare præſumant. Ac mandantes eiſdem Conſeruatoribus, vt in præmiſsis quibus opus fuerit fauorabiliter aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos, & alios quorum intererit, ſingulis ſtatutis, & ordinationibus præfatis pacifice frui, & gaudere, ac ſingula ſtatuta prædicta per quoſcunque inuiolabiliter obſeruari, contradictores quoslibet, & rebelles, ac eis in præmiſsis non parentes, omnibus opportunis iuris remedijs, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Nos enim eiſdem modernis, & pro tempore exiſtentibus Conſeruatoribus, quod ipſi, & non quiuis alij Romani ciues officiales, ſeu ius dicentes, quauis auctoritate, & iuriſdictione fungantur, omnimodam tam contentioſam, quam voluntariam iuriſdictionem inter ſeruos, ſeu ſclauos huiuſmodi, inſimul, vel eos, & eorum dominos, aut quoſcunque alios occaſione ipſorum ſeruorum, ſeu ſclauorum, vel rerum eis quomodolibet competentium, ciuiliter, vel criminaliter exercere, ac eorum controuerſias, quæſtiones, & cauſas ciuiles, criminales, & mixtas, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, vel alias, prout opus fuerit, audire, cognoſcere, decidere, & terminare, ac ſpecialem notarium ad actus huiuſmodi conficiendos, & annotandos, ac quæcunque alia, quæ deſuper obuenerint deſcribenda eligere, & deputare, libere & licite poſsint, dicta auctoritate apoſtolica de ſpeciali gratia concedimus & indulgemus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac legibus imperialibus, & dictæ Vrbis, etiam iuramento &c. roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & reformationibus, etiam quomodouis nuncupatis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, ac ſedem apoſtolicam, necnon Romanos Imperatores, ſeu Reges ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet cōceſsis &c. Quibus omnibus in literis latiſsime extendendis, etiā ſi de eiſdem &c. illorū tenores &c. hac vice duntaxat derogare placet, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & cōſuetis.

Fiat vt petitur. A.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. & de approbatione, confirmatione, adiectione, ſuppletione, decreto, ſtatuto, ordinatione, cōceſsione, indulto, deputatione, & derogatione prefatis, ac alijs de & pro omnibus, & ſingulis præmiſsis, quæ hic pro repetitis habeantur perpetuo in forma gratioſa cum opportuna executorum deputatione, qui præmiſsis aſsiſtant, & ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs arbitrio ſuo moderandis cum facultate illas aggrauandi &c. inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis latiſsime extendendi, & cum derogatione præfatorum, & quorumcunque aliorum ſtatutorum, priuilegiorum quoque, indultorum, & literarum apoſtolicarum quomodolibet contrariorum, quorum omnium tenores latiſsime exprimi poſsint ad effectum ſufficientis derogationis eorum latiſsime extenſis, & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & tenoris decretorum, ſeu ſcripturæ huiuſmodi qualitatum, aliorumque in præmiſsis, & circa ea neceſſariorum maior, & verior ſpecificatio, & expreſsio fieri, ac totus tenor inſtrumenti, ſeu ſcripturæ huiuſmodi etiam de verbo ad verbum omiſsis, caracteribus, & ſignis inſeri, ſeu pro expreſsis haberi poſsint in literis etiam per breue noſtrum expedien.

Fiat. A.

Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, quinto idus Nouembris, anno quintodecimo.

IDEM

52

Declaratio ſuper exemptionibus ob numerum duodecim filiorum, & alijs.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Cum, ſicut accepimus, Dilecti filij Sebaſtianus de Monteacuto, & Benuenutus Oliuerij, Mercatores Florentini, a nobis in Camera noſtra apoſtolica, dohanas almæ Vrbis noſtræ, necnon Graſciæ, ac Ripæ, & Ripettæ, ad certum tempus nondum finitum, & pro certa annua notabili pecuniarum ſumma, ac cum pactis, & capitulis in inſtrumento deſuper celebrato latius contentis, inter cætera quod nullus præterquā S. R. E. Cardinales, ac Præſidentes, & Clerici Cameræ, & qui in dictis capitulis comprehenduntur, pro eorum vſu a ſolutione dohanæ huiuſmodi ſit exemptus, conduxerint, nonnulli, etiam forenſes, & qui in ipſa Vrbe cum eorum familia nequaquam habitant, ſub certis coloribus, & præſertim quod plures filios procreauerint, & quandoque numerum duodecim filiorum ſuppleri, quandoque etiam defunctos filios in dicto numero duodecim connumerari ſatagentes, & nonnunquam numerum prædictum filiorum excedere aſſerentes, & ſiue ſub prætextu paupertatis, ſiue ex alijs cauſis, & occaſionibus, etiam per fauores, & mendicata ſuffragia, exemptiones, & immunitates a ſolutione pedagij, paſſus, & gabellæ almæ Vrbis prædictæ extorſerunt, & in dies extorquere quamplures nituntur, & huiuſmodi affectatas exemptiones, & pro rebus, etiam mercimonijs, ad almam Vrbem conductis vt vendant, extendi, & ſibi obſeruari debere prætendunt: quo fit vt appaltatores prædicti contra formam dictorum capitulorum plures lites & controuerſias ſuſtinere,

ſtinere, & quandoque etiam fiſcum noſtrum pro obſeruatione capitulorũ huiuſmodi, & emendatione damnorum in iudicium trahere, & non modica damna ſufferre, & expenſas ſubire cogantur: idque tandem in noſtrum & Cameræ noſtræ apoſtolicę damnum redundare dignoſcatur, tum ex huiuſmodi refectione damnorum, tum etiam quod ceſſantibus huiuſmodi moleſtijs, niſi prouentus dictæ dohanæ diminuti, ſed illæſi & intacti exiſterent, in futuris locationibus meliorem conditionem Cameræ prædictæ pro ſubleuandis ipſius oneribus afferrent. Nos itaque cupientes quod ea quæ placita ſunt, & dictis appaltatoribus etiam cum iuramento promiſſa, & in inſtrumentis, & capitulis quomodolibet, etiam ſucceſsiue, & quandocunque cum Camera apoſtolica initis, & celebratis contenta, inuiolabiliter obſeruentur, eorumque & Cameræ noſtræ apoſtolicæ prædictæ indemnitati quantum poſſumus conſulere, ac ne etiam huiuſmodi excogitatis artibus via fraudibus aperiatur, aliaſque in præmiſsis opportune prouidere: Motu proprio &c. ac ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine de præmiſsis certam notitiam haben. & habere teſtan omnes & ſingulas cauſas huiuſmodi ad nos aduocantes, illaſque penitus extinguentes, declarantesq; intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe, quod quo ad ſolutionem dictarum dohanarum, capitula, conuentiones, & pacta cum Camera noſtra celebrata obſeruentur: Exemptiones vero, & immunitates quæcunque hactenus quomodolibet conceſſæ, pro illis duntaxat qui numerum duodecim filiorum ſuperuiuentium habent, quouſque in communi viuunt, ac in ipſa Vrbe cum eorum familijs continuo degunt, etiam pro vſu ſolum eorum, non autem pro mercimonijs, & alijs rebus quæ ad ipſam Vrbem vt vendant, per eos vehuntur, & ſeu vehi, & portari faciunt, pariter obſeruentur: Omnes & ſingulas exemptiones, immunitates, & priuilegia aliàs a nobis conceſſa & emanata, quo ad dictas dohanas almæ Vrbis, illis alias in ſuo robore permanſuris, reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac pro caſsis, irritis, & nullis habentes, eis nullatenus ſuffragari: ſicque per quoſcunque, etiam ſacri palatij apoſtolici cauſarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, & alios, etiam Romanæ Curiæ officiales, & iudices, quocumque nomine nuncupentur, & dignitate fungantur, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, diffiniri, & interpretari debere: Irritum quoque & inane quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus. Mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sfortiæ S. R. E. Cardinali Camerario noſtro, necnon Præſidentibus & Clericis Cameræ prædictæ, vt præmiſſa obſeruent, & ab alijs inuiolabiliter obſeruari faciant, & mandent. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs, indultis, & immunitatibus, ac literis apoſtolicis quomodolibet deſuper conceſsis, tam ſub plumbo quam per breue, & ſub quibuſuis verborum expreſsionibus, & clauſulis, etiam fortiſsimis derogatoriarum derogatorijs, irritantibus, & alijs decretis, ac ſingulorum præmiſſorumque omnium, & aliorum hic forſan latius generaliter, vel ſpecialiter de neceſsitate exprimendorum tenores, nomina, & cognomina, qualitates, prærogatiuas ſingulorum in dictis priuilegijs comprehenſorum, ac cauſas, & circunſtantias, & compendia, perinde ac ſi ſpecificata mentio, & indiuidua, ac de verbo ad verbum expreſsio facta foret, & non per clauſulas generales idem importantes, pro plene & ſufficienter expreſsis habentes, cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. A.

IDEM

53

Conſtitutio perpetua contra non reddentes computa in Camera apoſtolica integraliter.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Cum, ſicut accepimus, nonnulli prouinciarum ſtatus eccleſiaſtici Theſaurarij, Vicetheſaurarij, mercatores, & noſtræ ſeu Cameræ apoſtolicæ miniſtri, aliæque perſonæ computa adminiſtrationum, locationum, affictuum, partitorum, & exactionum reddere debentes, integra computa non exhibeant, partem introituum, & exactorum ſub diuerſis prætextibus & coloribus retinen. putan. nil peius eis contigere poſſe quã re detecta id quod penes eos fuerit, reſtituere: Nos malitiæ huiuſmodi occurrere, ac indemnitati Cameræ opportune prouidere volentes, & vt præfati fideliter ſi non virtute ſaltem pœnæ timore procedere diſcant, Motu proprio &c. perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod omnes & ſinguli prænominati, & alij quicunque in Camera apoſtolica computa reddere debentes, computa huiuſmodi integre, videlicet integrum debitum, & integrum creditum deſcribere debeant, nec audeant aliquid penes ſe, vel eorum miniſtros, aut ab eis dependentes retinere ſeu retineri facere directe vel indirecte quouis quæſito colore. Et ſi contingeret eos cogi per Camerã apoſtolicam ad reddendum rationem de exactis, vel adminiſtratis ante tẽpus finitum, vel durante exactione, debeant totũ id quod tẽpore dationis rationis ſeu computorũ ad eorum, vel miniſtrorũ, aut agentiũ ſuorum manus peruenit, integre deſcribere, & tandẽ omnia diligẽter, ac fideliter gerere, & adimplere, & ſi ſecus factum fuerit in præmiſsis vel aliquo præmiſſorũ, contrafacientes excommunicationis maioris, a qua niſi per nos vel Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, niſi in articulo mortis, abſolui nequeant, ac periurij & falſi, necnon decupli cuiuslibet partitæ crediti Cameræ omiſſæ ſeu non ſolutæ irremiſsibiliter exigẽdæ, & dictæ Cameræ applicandæ, necnõ alias noſtri arbitrij pœnas ipſo facto incurrãt, & ad decupli huiuſmodi ſolutionẽ prius et ante omnia, etiã non finitis vel ſolidatis computis, tanquã de re liquida cum alia re minime cõpenſanda, iuris & facti remedijs cogi & cõpelli debeant, nec aduerſus præmiſſa excuſationẽ aliquam eis ſuffragari volumus, cũ nulla excuſatio locũ habeat in caſu in quo quis tenetur integra cõputa dare, & totũ receptum vel ad manus eius, vel pro eo agentis delatum in computis non deſcribit. Et ſic per quoſcunq; &c. iudicari &c. ſublata &c. necnon irritum &c. decernimus, ac volumus quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique, tam in iudicio quam extra fidem faciat abſque alia literarum expeditione, quodque pro lege habeantur & ſint, & poſtquam præſentes vel illarum tranſumptũ in valuis Cameræ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerint, omnes arctent, ac ſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus etiam iuramento &c. roboratis, priuilegijs quoq;, indultis, ac literis apoſtolicis, ſtilo Cameræ, contrarijs vſibus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu proprio. A.

IDEM

IDEM

54

Taxa per locatarios &c. ſoluenda pro demolitione ſeu iectitis domorum &c.

ET ſi per alias noſtras literas tam per prædeceſſores noſtros, quam per nos editas & confirmatas, dilectis filijs Magiſtris viarum pro tempore exiſtentibus, ad perpetuam vrbis noſtræ ampliationem, poteſtas & omnimodum arbitrium conceſſum extitit, ne dum cloacas, vias, & plateas mundandi, ſternendi, & ampliandi, verum etiam vbi & quando opus fuerit eas de nouo coſtruendi, et dominis domorum dirutarum, vel propterea diruendarum de eorum damno ſatisfaciendi, & ſimiliter illis qui de ea re commodum ſentiunt, taxas imponendi, impoſitaſq; moderandi, & moderatas exigendi, pro ut eis magis videbitur opportunum, ſemper eorum conſcientiam deſuper onerando, prout in dictis literis latius continetur. Sed cum omnia præuidere, & in vnum redigere difficillimum ſit, & ea quæ de nouo emergunt, nouo indigent auxilio, cum itaque ad aures noſtras peruenerit, quod in demolitionibus huiuſmodi nonnullæ ſunt domus & loca ſub proprietate & annuo canone eccleſiarũ, monaſteriorum, hoſpitalium, collegiorum, vniuerſitatum, perſonæ, vel alterius loci ſacri, vel profani, quorũ multæ in perpetuum, nonnullæ ad tertiam, & quartam lineam, aliæ ad ſecundam generationem, vel nominationem, plerique ad vitam vnius tantum, aliæ ad longum vel modicum tempus locatæ, aliæ pignori datæ, aut pro dotibus hypothecatæ, & alias prout inter partes ipſas conueniri ſolitum eſt, quarum fere omni dominio vtili tantum tranſlato, cum directo quandoquidem permiſcendum, & ad ipſos proprietarios redeundum: & quoniam paria debent eſſe commoda & incommoda, nec legi æquum videtur, quod qui vtile tantum dominium habet, a quo breui, vel ob tempus iam lapſum, aut canonis non ſolutionem, aut alia ex quauis cauſa a iure ſuo decidendus eſt, integram taxam & impoſitionem ſoluere cogatur illius rei, de qua breue ſuſcepturus eſt commodum, ad inſtar eorum qui eiuſdem rei veri & perpetui futuri ſunt domini: & econuerſo illi quibus res ipſa eſt pleno iure reuerſura, abſque ſolutione, & aliquo eorum incommodo perpetuum ſuſcipiant commodum: & ſimiliter illi qui in principio locationis exiſtunt, pari paſſu procedant cum illis, qui iam ad finem dictæ locationis perueniunt: qua de re multæ ortæ ſunt & oriuntur lites: & quoniam animi noſtri eſt ne dum lites fouere, ſed litium anfractus dirimere: Idcirco volumus, ac Motu proprio mandamus, quod præfati viarũ Magiſtri, ad quos cognitio huiuſmodi legitime conſtat & ſpectat, conſtito eis etiam ſummarie, & quantum ſufficit, de locationibus huiuſmodi, ac earum qualitate & exiſtentia, eaſdem ita per eos taxari, taxatas moderari, & moderatas exigi volumus, & mandamus hoc modo, videlicet. Quod illi qui perpetuas locationes habent, vel perpetuos ſoluunt cenſus, integras taxas perſoluant: qui autem ad ſecundam, tertiam, vel quartam generationem, vel nominationem, aut longum, vel modicum tempus, ſi in principio, & citra medium fuerint, duas tertias: ſi in medio vel prope medium, dimidiam: qui vltra medium, & prope finem, in tertiam grauetur: reliquum vero ſoluat directus dominus. In his autem quæ pignori datæ, vel quoquo modo hypothecatæ fuerint, ſoluat ipſe Dominus. Mandantes propterea Magiſtris prædictis, quod impoſitiones & taxas huiuſmodi, inter vtiles & directos dominos ita modo præmiſſo diſtribuant, & compenſent, habita prius inter eos matura conſideratione rei, loci, temporis, & perſonæ, ſuper quæ eorum conſcientiam oneramus, & quicquid per eos ita deſuper ſtatutum, ordinatumue fuerit, ab omnibus inuiolabiliter obſeruari. Irritum & inane decernentes quicqud ſecus actum actitatumue fuerit: in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque. Et ita volumus, & Motu proprio mandamus.

Placet & ita mandamus. A.

IDEM

55

Contra quoslibet impetrantes beneficia certo modo vacantia.

SANCTISSIMVS in Chriſto Pater, & D. N. D. Paulus diuina prouidentia Papa III. qui in craſtino aſſumptionis ſuæ ad ſummi Apoſtolatus apicem, cupiens eorum fraudibus obuiare, qui viuentium beneficia, illorum præſertim, quibus aut propter ſenium, aut propter infirmitatem imminebat vitæ periculum, impetrabant, vt illis decedentibus, tanquam colitigantes in illorum iuribus facilius ſurrogarentur, per quandam, inter alia voluit, vt deinceps nullus in iure, vel ad ius, in beneficio defuncti, quod illo viuente in caſibus præmiſſis, vel ſimilibus impetrauit, aliquo modo ſurrogetur, ac ſurrogatio, & gratia ſi neutri, ſi nulli, ſeu nouæ prouiſionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus ſuffragaretur: quod etiam ſtrictiſſime obſeruari mandauit in impetrationibus beneficiorum, per priuationem & amotionem, ex quibuſuis criminibus, & exceſsibus forſan perpetratis, etiam ſi vſque ad diffinitiuam ſententiam, quæ tamen in rem non tranſiuiſſet iudicatam, proceſſum foret. Ac per alias conſtitutiones ſuas, ſeu Cancellariæ apoſtolicæ regulas, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod quicunque beneficium eccleſiaſticum, tunc per annum immediate præcedentem pacifice poſſeſſum, & quod certo modo vacare prætenderet, ex tunc deinceps impetraret, nomen, gradum, & nobilitatem poſſeſſoris eiuſdem, & quot annis illud ipſe poſſediſſet, ac ſpecificam, & determinatam, ex qua clare conſtare poſſet, quod nullum ipſi poſſeſſori in dicto beneficio ius competeret, cauſam in huiuſmodi impetratione exprimere, & infra ſex menſes ipſum poſſeſſorem ad iudicium euocari facere, cauſamque ex nunc deſuper, infra annum, vſque ad ſententiam diffinitiuam incluſiue proſequi deberet, & teneretur: alioquin impetratio prædicta, & quæcunque inde ſecuta, nullius exiſterent firmitatis, & idem impetrans, de damnis, & intereſſe poſſeſſorem prædictum propterea contingentibus ei ſatisfacere. Et ſi poſſeſſorem ipſum iniuſte, friuole, & indebite moleſtaſſe repertus exiſteret, quinquaginta florenos auri perſoluere Cameræ apoſtolicæ eſſet aſtrictus, nec alius quam præmiſſæ vacationis modus, etiam per literas ſi neutri, aut ſurrogationis, vel alias, ſibi quoad hoc, vt beneficium huiuſmodi ea vice conſequi vel obtinere valeret, quomodolibet ſuffragaretur,

retur, illudque nullatenus inantea litigioſum propterea cenſeretur. Et cui fidedignorum relatione innotuit quod huiuſmodi voluntate, ſtatuto, & ordinatione non obſtantibus, multi cæca cupiditate ducti, ad beneficia eccleſiaſtica, per alios, etiam quandocunque multo antea tempore canonice eis collata, poſſeſſa, quos valetudinarios ſeu ſenio confectos conſpiciunt, aut alias certo modo, cito defecturos, vel eorum beneficia dimiſſuros ſperant, improbe, ac per media illicita aſpirantes, huiuſmodi beneficia tanquam certo modo vacantia, & abſque aliquo titulo, ſeu minus canonico detenta, a ſede apoſtolica impetrabant, & illorum poſſeſſoribus, litem ſuper dictis beneficijs ſic poſſeſsis mouebant, & cauſas huiuſmodi contra eos committi faciebant, & alias illos nunc titulos fingendo, nunc crimina impingendo, in ipſis beneficijs inquietabant & moleſtabant, nec cauſas ipſas (prout etiam iuxta conſtitutionem prædictam tenebantur) expediri facere curabant, ſed in longum protrahebant, expectantes obitum dictorum poſſeſſorum, vt in iure eiſdem poſſeſſoribus in dictis beneficijs, vel ad illa competente ſurrogarentur. Sicque per indirectum eiſdem impetrantibus votum captandæ mortis dictorum poſſeſſorum præbebatur, ipſique poſſeſſores indebite vexabantur, ac laboribus, & expenſis fatigabantur. Et ſæpenumero vexationem huiuſmodi illicitis medijs redimere cogebantur, & quandoque deſtituti, ſeu deſperati, in anxietatem ducebantur, eorumque beneficia reſignare, ſeu permutare, ac etiam illorum collatores, quominus de beneficijs per obitum dictorum poſſeſſorum vacantibus, & propter lites huiuſmodi malitioſe, & fraudulenter motas ſeu confictas, libere diſponere, & ſua ordinaria auctoritate in præmiſsis vti poſſent, impediebantur, in animarum ipſorum impetrantium periculum, & dictorum poſſeſſorum graue præiudicium, & ordinariæ poteſtatis huiuſmodi collatorum læſionem: Attendens malitijs hominum non eſſe indulgendum, ſed potius obuiandum, ac volens ipſorum beneficia obtinentium quieti, & ſecuritati prouidere, conſtitutionem prædictam innouando, & ad impetrantes beneficia illorum, qui aliquo euidenti impedimento detinerentur, quamuis ſenio confecti, aut infirmitate detenti non forent, extendendo, etiam voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod de cætero impetrantes beneficia eccleſiaſtica cuiuſcunque qualitatis, per priuationem, & amotionem, vel alias propter commiſſa exceſſus, & crimina, vacantia vel vacatura, in ſupplicatione deſuper porrecta, exceſſus & crimina ipſa, ac eorum qualitates, necnon modos, & cauſas tales, ex quibus de iure priuatio ipſa incurſa, aut facienda cenſeatur, & ſimiliter impetrantes etiam per modum deuolutionis beneficia, tanquam certo modo vacantia, & ab alijs etiam non ſenio confectis, nec infirmitate, aut impedimento detentis, tanquam nullo ſeu minus canonico titulo poſſeſſa, modum vacationis illorum in ſupplicatione deſuper porrecta, ſpecifice, & determinate, ac diſpoſitiue exprimere teneantur, & antequam decretum citationis a iudice, cur cauſa commiſſa fuerit, per ſe vel procuratorem eorum petant, coram eo iuramentum, quod credunt ea, quæ ſic expreſſerunt, vera eſſe, & poſſe ea probare, corporaliter præſtare, & deinde exceſſus, & crimina, aut modum vacationis huiuſmodi proponere, & deducere, & intra octo dies obſeruationem termini ad articulandum, per eum, vel procuratorem ſuum, ſuo ordine, & loco, ita quod ſi ipſe terminus ſic non ſeruetur, dicti octo dies, poſt obſeruationem termini ſecundo loco ſeruati, quicunque is fuerit, cucurriſſe cenſeatur, factam immediate ſequentes probare, necnon extunc infra annum ſimiliter, a die impetrationis eorum cōputandum, cauſam contra eoſdem poſſeſſores, vſque ad diffinitiuæ ſententiæ prolationem incluſiue proſequi debeant & teneantur. Quodque impetrationes de beneficijs tanquam per priuationem, & amotionem, vel alias, propter cōmiſſa exceſſus, & crimina vacātibus, vel vacaturis, abſq; cauſæ ſeu cauſarū priuationis, & amotionis, aut exceſſuum, & criminum vacationē huiuſmodi cauſantium, necnon tanquam de certo modo vacantibus, etiam per modum deuolutionis, abſque modi vacationis ſpecifica expreſsione, etiam prætextu quarumcunque clauſularum quomodolibet implicitarum, & quantumcunque prægnantium, etiam quod cauſæ & exceſſus, ac crimina, necnon modi vacationum huiuſmodi in literis pro expreſsis habeantur, vel etiam diſpoſitiue exprimi poſsint, diſponentium, in ſupplicationibus inſertarum, eiſdem impetrantibus nullatenus ſuffragentur, & quæcunque ſurrogationes per ipſos impetrantes de beneficijs, quæ etiam cum huiuſmodi expreſsione impetrauerint, tanquam litigioſis, in iure, vel ad ius eorum, quos huiuſmodi exceſſus, & crimina perpetraſſe, aut quorum beneficia per deuolutionem, aut alias, certo modo vacaſſe narrauerint, a ſede apoſtolica, vel Legatis eius quomodolibet impetrandæ, ſeu etiam Motu proprio concedendæ, niſi quod impetrantes exceſſus, & crimina, aut modum vacationis huiuſmodi intra dictos octo dies obſeruationem dicti termini ad articulandum per ipſos impetrantes, aut eorum procuratores, vt præfertur, non autem per reos, aut ipſorum procuratores factam, immediate ſequentes. Quam quidem termini obſeruationem ſic per eos, vel eorum procuratores factam, quo ad excludendos, poſt dictos octo dies ipſos impetrantes a probatione exceſſuum, ſeu criminum, aut modi vacationis prædictorum nihil operari volumus contra poſſeſſores beneficiorum, quæ impetrauerint, probauerint, etiam ſi alia exceſſus, & crimina, priuatione, aut priuationis declaratione digna, etiam ante lapſum dictorum octo dierum probauerint, nullius ſint roboris, vel momenti. Quodque ſurrogationes huiuſmodi, ſi ij contra quos huiuſmodi impetrationes fient, in itinere propter id ſuſcepto, quod poſt executionem citationis etiam per edictum factæ, etiam ſi de dictorum citatorum notitia aliter non apparuerit, propterea attentum præſumatur, defuncti fuerint, etiam ſi ſenes, aut valetudinarij, ſeu impediti, vt præfertur, non extiterint, aut etiam ij, contra quos huiuſmodi impetrationes fient, morte violenta deceſſerint, licet nullum penitus argumentum, aut nulla coniectura habita fuerit, quod colitigans id fecerit, aut de tali morte culpabilis, ſeu conſcius fuerit, locum non habeant. Et ſi poſt lapſum dicti anni, vel etiā eo durante, & illis octo diebus, poſt dicti termini ad articulandum, abſque probatione prædictorum exceſſuum, ſeu criminum, aut modi vacationis per ipſos impetrantes, vel eorum procuratores obſeruationem elapſis, contingat poſſeſſores dictorū beneficiorum, ſeu aliquos ex eis decedere, aut eorum beneficia ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, aut alias quomodolibet in Romamana Curia, vel extra eam, vacare non cenſeantur, propterea beneficia ipſa litigoſa, de huiuſmodi beneficijs ſic vacantibus prouideri, & alias libere diſponi poſsit in omnibus & per omnia, ac ſi contra dictos poſſeſſores aliqua lis modo præmiſſo mota non fuiſſet. Et nihilominus impetrantes prædicti ad ambita beneficia huiuſmodi obtinenda cenſeantur perpetuo inhabiles, necnon vexatæ parti omnia damna, intereſſe, & expenſas perſoluere teneantur, ac omnibus & ſingulis beneficijs eccleſiaſticis, per eoſdē impetrantes obtentis, ſe triennio ſuſpenſos nouerint. Quibus, ſi ſe in eis propria temeritate immiſcerint, ipſo iure

priuati

priuati ſint, ac calumnioſe, de periurio, iuxta canonicas ſanctiones, puniantur. Decernens nouas prouiſiones, ſuper impetrationibus prædictis pro tempore, etiam antequam dicti octo dies elapſi fuerint, ijs in quorum fauorem emanauerint, in fraudem huiuſmodi conſtitutionis non ſuffragari. Et ſi ijs, qui impetrationes modo prædicto fecerint, beneficia ſic impetrata reſignauerint, quandocunque id fecerint, illis, quibus de beneficijs huiuſmodi per reſignationem de eis factam & admiſſam prouiſum fuerit, præſenti conſtitutioni ſubiacere, & in eodem ſtatu in quo dictus reſignans tempore huiuſmodi reſignationis erat, quo ad hoc cenſeri & eſſe, ſicque in præmiſsis omnibus iudicandum fore, ſublata &c. irritum quoque.

Placet publicetur & deſcribatur. A.

IDEM
56

Ne Iudices ad mulierum coniugatarum inſtantiam earum viros ad cauendum de eas non offendendo cogant, niſi in aliquo honeſto loco habitauerint.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut accepimus, diuerſæ mulieres coniugatæ almæ Vrbis, ſeu in ea commorantes tam Romanæ, quam forenſes, forſan affectantes vitam ad earum libitum inhoneſtam ducere, vbi ſe ab earum maritis ſuper earum inhoneſta vita, aut prauis moribus argui vident, eos a quibus ſe amari ſciunt, maritis ſuis in fideiuſſores quod ipſe eos non offendent, nec offendi facient, pro diuerſis pecuniarum ſummis etiam exceſsiuis iudicialiter, aut alias ſimilem cautionem ab eiſdem maritis ſuis exigant: & illis eam quandoque præſtare nequeuntibus illos carceribus mancipari, & quandoque ad triremes delegari procurent & faciant, vel ſi earum mariti prædicti cautionem huiuſmodi eis præſtent, illius clypeo fretæ vitam ad earum libitum inhoneſtam ducant, in diuinæ maieſtatis offenſam, ac ſcandalum plurimorum. Nos volentes ex debito noſtri officij paſtoralis præmiſsis occurrere, Motu ſimili modernis, & pro tempore exiſtentibus almæ Vrbis prædictæ Gubernatori, & Senatori, ac curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, & quibuſuis alijs Romanæ Curiæ officialibus ſeu iudicibus vel mareſcallis, quacunque auctoritate etiam ſeculari fungentibus, diſtrictius inhibemus, ne de cætero ad cuiuſuis mulieris coniugatæ inſtantiam eius virum ad fideiubendum, & ſibi ſub aliqua quantumuis modica pecuniarum ſumma de eam non offendendo, nec offendi faciendo, cauendum cogere, aut monere, ſeu ipſam mulierem coniugatam ad quouiſmodo cum viro ſuo quauis occaſione litigandum admittere præſumant, niſi ipſa mulier in loco honeſto, aut apud mulierem honeſtam bonæ conditionis & famæ, aut in domo ſanctæ Marthæ de Vrbe, in qua quælibet mulieres coniugatæ ſe ob earum malam vitam & violatum thorum offendi timentes recipiuntur, & donec cum earum maritis reconcilientur, charitatiue tractantur, & ſuſtentantur, cum effectu habitauerit, & vixerit. Nos enim exnunc omnes & ſingulas cautiones & fideiuſsiones per maritos vxoribus ſuis alibi quam in loco honeſto, & apud mulierem honeſtam, ſeu in dicta domo S. Marthæ habitantibus hactenus præſtitas, vnica tamen præcedente monitione, & in poſterum præſtandas, nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris vel momenti fore, & illarum, etiamſi iuramento vallatæ ſint, executionem fieri non poſſe, ac dictos maritos, ſi qui in exilium relegati, vel ad triremes tranſmiſsi propter præmiſſa fuerint, dictos triremes exire, & ad Vrbem libere redire poſſe, ac irritum &c. decernimus. Mandantes venerabili fratri Philippo Epiſcopo Saluciarum moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro in eadem Vrbe eiuſque diſtrictu in ſpiritualibus Vicario generali, quatenus inhibitionem & decretum noſtros huiuſmodi perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari faciat cum effectu: contradictores quoslibet & rebelles, ac ſibi in præmiſsis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtilo palatij, & curiarum Gubernatoris, Senatus, & Auditoris Cameræ huiuſmodi, necnon earundē curiarum etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſsis, & præſentium, etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illius data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtantibus, decernentibus.

Placet & ita mandamus. A.

IDEM
57

Facultas Cardinalis de Carpo, & Philippi Archinti Papæ Vicarij generalis, monialium monaſteria Vrbis viſitandi, & reformandi.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut nobis plene innotuit, ob multitudinem monaſteriorum monialium, & Bizocharum in Vrbe exiſtentium, ac illorum aperturam, necnon ſecularium in illis frequentem ingreſſum, non modica in regulari obſeruantia confuſio, & earundem monialium infamia, ac ſcandalum plurimorum exoriatur: Nos conſiderantes quantum oneris humeris noſtris iniunctum fuerit, ac animo reuoluentes Romanam Eccleſiam reliquarum matrem, & magiſtram eſſe, omnibuſque exemplum præſtare debere: paſtoralis officij noſtri eſſe duximus omnia proſpicere, ac prouidere, per quæ monaſteria ipſa non ſolum ad honeſtam & religioſam formam reducantur, verum etiam illorum moniales, mundanis abiectis illecebris, ſub regulari obſeruantia gratum altiſsimo famulatum exhibentes: in odore bonæ famæ, & caſtitatis lilio, præ cæteris floreant. Cupientes igitur iram Dei, quæ per religionis inobſeruantiam, illiuſque & diuini cultus contemptum, ac omiſsionem maxime prouocatur, tandem placari: habita ſuper hoc matura deliberatione, Dilectum filium noſtrum Rodulphum tt. ſanctæ Mariæ in Tranſtiberim

ſtiberim presbyterum Cardinalem de Carpo nuncupatum, ac venerabilem fratrem noſtrum Philippum Epiſcopum Burgi ſancti Sepulchri, in dicta Vrbe illiuſque diſtrictu in ſpiritualibus Vicarium noſtrum generalem, de quibus in præmiſsis & alijs ſpiritualem in domino fiduciam obtinemus, ad infraſcripta peragenda duximus deputandos, prout tenore præſentium, auctoritate apoſtolica, deputamus: illiſque per ſe, vel alium, ſeu alios probos & honeſtos viros, omnia & ſingula monaſteria, domos, & alia regularia, ac pia loca quarumuis monialium, & bizocharum, quocunque nomine nuncupatarum, tam intra, quam extra muros dictæ Vrbis conſiſtentia, quorumuis, etiam ſanctæ Claræ, & mendicantium, ac de obſeruantia ordinum, ac alias exempta, & nobis ac apoſtolicæ ſedi duntaxat ſubiecta, illorumque Abbatiſſas, Prioriſſas, ac moniales, Bizochas, & quaſcunque alias perſonas, cuiuſcunque dignitatis ſeu nobilitatis exiſtant, tam in capite, quam in membris ac ſpiritualibus & temporalibus, auctoritate præfata viſitandi, illaque & illas, prout eiſdem Rodulpho Cardinali & Philippo Epiſcopo, ſecundum quod eis videbitur, reformandi: ac de ſtatu monaſteriorum & locorum eorundem, vita quoque & moribus Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Monialium, & Bizocharum, aliarumque perſonarum prædictarum ſtudioſe inquirendi, illaſque ex eis quæ criminoſæ, & deſidioſæ repertæ fuerint, iuxta exceſſuum & defectum qualitates & exigentiam, ac ordinum, & regularium ſuorum inſtituta, pœnis & correctionibus debitis, abſque iudiciorum ſtrepitu caſtigandi, ac debitis pœnis puniendi, & carceribus mancipandi, & ſi eis expedire videbitur, Abbatiſſatibus, Prioratibus, ac alijs dignitatibus, & officijs per eas obtentis, priuandi: illaſque ex monaſterijs, domibus, & alijs locis prædictis expellendi, & ad alia etiam ſtrictioris regulæ monaſteria, ac ex quibuſuis monaſterijs, & alijs locis prædictis, etiam recluſis, tot quot maluerint moniales, etiam illarum ſuperiorum licentia non petita, etiam cum illarum dotibus & bonis, ſeu abſque illis, ad alia monaſteria & loca prædicta, transferendi, illaſque ſeu alias moniales religioſas, quæ inibi ſub reformationis iugo viuere voluerint, introducendi, ac ipſis monaſterijs præficiendi: necnon monaſteria, & alia loca prædicta inuicem, ſeu vnum alteri, aut alijs quibus eis videbitur, perpetuo vel ad tempus vniendi, annectendi, & incorporandi, ſeu illorum fructus, redditus & prouentus, ac bona quæcunque applicandi & appropriandi: ipſaque monaſteria, & domos, ac loca, ad minorem & pauciorem numerum reducendi, ac reducta debita clauſura muniendi, non obſtante quod in apertura ſint inſtituta, & ſecundum ea moniales profeſſæ. Et ne mulieres, etiam ſeculares, habitum regularem ſeu Bizocharum, per Vrbem deferant: & laici, ac aliæ, tam ſeculares, quam eccleſiaſticæ & religioſæ perſonæ, ad monaſteria & loca prædicta acceſſum ſeu ingreſſum habeant, etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis eo ipſo incurrendis, prouidendi: ac omnia & ſingula alia, quæ iuxta inſtituta, & conſtitutiones ſummorum Pontificum, ac decreta prædictorum patrũ ad omnipotentis dei honorem, eiuſque religionis augmentum, animarum ſalutem, ac chriſtifidelium omnium exemplum, ac alias circa felicem gubernationem, & bonum regimen monaſteriorum, & perſonarum huiuſmodi neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna videbuntur, gerendi, faciendi, ſtatuendi, diſponendi, & exequendi, Contradictores quoslibet, & rebelles, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, & conuentus per ſuſpenſionis & interdicti, aliaſque formidabiliores, etiam pecuniarias, de quibus eis videbitur, ſententias, cenſuras & pœnas, ac alia iuris opportuna remedia, cum cenſurarum, & pœnarum prædictarum aggrauatione, reaggrauatione, quauis appellatione poſtpoſita, compeſcendi, & ſi opus fuerit auxilium brachij ſecularis inuocandi, plenam & liberam auctoritate & tenore prædictis, concedimus facultatem, poteſtatem, & auctoritatem. Decernentes omnia & ſingula, per Rodulphum Cardinalem, & Philippum Epiſcopum præfatos, circa præmiſſa decreta & ordinata, ac ſtatuta fuerint, plenam roboris firmitatem obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari debere. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis, etiam iuramento &c. roboratis: Priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis apoſtolicis, eiſdem etiam exemptis & non exemptis, eorumque monaſterijs & locis, etiam ordinum mendicantium, & alijs ordinibus, in genere & in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex noſtra certa ſcientia, & ſub quibuſcunque formis & verborum expreſsionibus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, efficacioribuſque & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſsis & confirmatis, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, præſentis commiſsionis explicatio in hac parte expediri valeat quomodolibet vel differri: & de quibus, quorumque totis tenoribus, habenda ſit mentio ſpecialis, quæ ad hoc nullatenus ſuffragari, ac præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra, etiam abſque illarũ regiſtratura, fidem facere, regula contria non obſtante volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet & ita Motu proprio mandamus. A.

IDEM

58

Confirmatio literarum prædeceſſorum & ampliatio ſuper iuriſdictione Curiæ Ripæ & Ripettæ Vrbis Romæ

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Poſtquam per ſe. re. Innocentium VIII. Leonem X. Clementem VII. Romani Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos etiam publicam vtilitatẽ præ oculis habentes, mercatores in Ripa & Ripetta Vrbis commercia exercendi promptiores ad vinum, frumentum & alias merces pro vſu & commodo incolarum & curialium Vrbis neceſſarias, per mare, & terram ad eandem Vrbem adducendas, & conuehi faciendas reddere ſtudentes, eis inter alia priuilegia indultum ac conceſſum fuit, ne ſub prætextu moratoriarũ, ſalinariarũ, ceſsionis bonorum, dilationis quinquennalis, aut quarumuis commiſsionum etiam a nobis deſuper diuerſis Romanæ curiæ iudicibus extortarum per debitores ipſorum occaſione huiuſmodi commerciorum venditorum, crediti ſui & pretij inde prouenientis exactio retardaretur, ſeu quomodolibet impediretur, expreſſeque Camerario Ripæ & Ripettæ præfatæ pro tempore mandatum, vt moratorijs & alijs præmiſsis non obſtantibus debitores ſic moroſos ad ſatisfaciendum & ſoluendũ præfatis mercatoribus compelleret, aliaque faceret, & prout in diuerſis deſuper ſignatis motibus proprijs, quorum tenores & compendia veriora pro plene expreſsis hic haberi volumus, latius continetur. Accepimus nuper nonnullos cauilloſiores debitores quod

vna via reperitur prohibitum alia extorquere ſatagentes, clericos ſeu alios magis priuilegiatos exiſtentes contra ſe præmiſſa indulta & priuilegia locum nõ habere prætendunt beneficium decretalis Peruenit, ſeu decretalis Odoardus, impetraſſe quotidie, prætextuque commiſsionum a nobis deſuper extortarum, ac admiſsionũ ſibi illarum vigore conceſſarum per diuerſorum Romanæ Curiæ iudicum ſententias, quæ etiam in rem tranſiuiſſe iudicatam dicuntur, & beneficia præfata defraudaſſe eoſdem mercatores, quo fit vt alibi etiam quam coram dicto Camerario ordinario eorũ iudice propter fraudes has excogitatas, ad diuerſa tribunalia huiuſmodi contra formam dictæ Ripæ conſtitutionum pro credito ſuo litigare coguntur: Necnon quod & ſi laudabili hactenus & inueterata conſuetudine fori eiuſdem Ripæ introductum fuit, quod mercatoribus eiſdem, qui mercimonia prædicta, vt plurimum pretio minime præſenti interueniente, ſed ad diem ſoluendo vendentes, notarioſque præſto non habentes, ſeu alias pro maiori ipſorum commodo merces ſic venditas aliter deſcribi curare niſi in eorum, & proſenetarum Ripalium libris conſueti non ſunt ſcriptura, & annotatio ad probandũ, & conſequendum creditum eorum in iudicio & extra ſufficiant: nihilominus a certo tempore citra ob frequentes debitorum decoctiones ortis litibus, & quæſtionibus inter dictos mercatores, ac alios eorundem debitores decoctorum creditores inſtrumenta publica etiam in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ habentes, ſuper diſcuſsione, ac prioritate in bonis debitorum coram varijs iudicibus aduerſus conſuetudinẽ huiuſmodi in dubium reuocant, in graue ipſorum mercatorum præiudicium, qui tempus quod in exercenda mercatura conſumpturi eſſent, in eorum creditis recuperandis conterere cogantur, ac Vrbis maximum incommodũ, cuius vbertas propterea non parum minuitur. Nos quibus indemnitas dictorum mercatorum, ac Almæ Vrbis noſtræ commodũ, non minori curæ nunc ſunt, quam alias fuerint, inconuenientibus huiuſmodi occurrere volentes, præſentium vigore quas vim perpetuæ conſtitutionis habere decernimus, Motus proprius prædictos ad beneficia præfata extendentes, omnes & ſingulasm comiſsiones, etiam expreſſam mentionem de rebus Ripalibus continentes, & a nobis illarum vigore, ſeu alias quomodolibet inhibitiones, ſignificationes, decreta, & admiſsiones ad beneficia præfata quibuſuis dictorum mercatorum occaſione rerum Ripalium debitoribus, etiã dictis quantumcunque priuilegiatis per quoſcunque iudices in poſterum concedenda & emananda, eiſdem debitoribus nullatenus ad effugiendum vel differendum ſolutionem debiti occaſione præfati ſic contracti ſuffragari debere decernimus. Et inſuper eiſdem mercatoribus, vt ad probandum plene in iudicio, & extra qualitatem, & quantitatem mercium prædictarum ab eis venditarum pro tempore, annotatio, & deſcriptio de illis in ipſorum, ac proſenetarum præmiſſorum libris in iudicio, & extra plene probent, ac fidem indubiam faciant, executionemque habeant perinde ac ſi eſſet obligatio in forma Cameræ apoſtolicæ, & alias exequatur iudex prout in Curia Ripæ & Ripettæ executioni mandantur. Decernentes inſuper quod ſi mercator vt ſupra Ripalis reperiat aliquando vel in aliquo loco bona quæ ſua eſſe prætendant illa ad ſe pertinere & ſua eſſe intelligantur plene, & ſufficienter probaſſe, ſi per teſtes docuerit, aut per proſenetã medio iuramento eiuſdẽ proſenetæ, & alium idoneum teſtem aut alias legitime probauerit iuxta conſuetudinem dictæ Ripæ, & Ripettæ: & ſic obſeruari volumus, & mandamus contra quoſcunque iuxta præfatam conſuetudinem, Mercatoreſque præfati in mercibus ſic venditis penes debitores exiſtentibus etiam a quibuſuis detentis quibuſcunque alijs creditoribus, etiã expreſſam, & anteriorem hypothecam inſtrumenta publica in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ confecta, & ſtipulata creditum ſuum probantia habentibus, etiam clericis, & S. R. E. Cardinalibus, & alijs quibuſuis cuiuſcunque gradus, vel conditionis exiſtant præferri. In alijs vero quibuſcunque debitorum bonis cum cæteris creditoribus hypothecam expreſſam, ſeu tacitam habentibus concurrere occaſione debitorum propter merces Ripales venditas duntaxat contentarum, a duabus ſententijs conformibus per Camerarium, ac Præſidentem pro tempore dictæ Ripæ, & Ripettæ latis nullatenus appellari, vel prouocari etiam ad nos, & ſedem apoſtolicam quas effectum rei iudicatæ habere debere volumus, & ſic per quoſcunque iudices, etiam S R. E. Cardinales, cauſarum palatij apoſtolici Auditores, in quibuſuis cauſis, negotijs, & controuerſijs, ſententiari, iudicari, & diffiniri debere: Irritum quoque &c. decernimus. Mandantes propterea moderno, & pro tempore Camerario præfato, quatenus debitores ex cauſa præmiſſa obligatos decretis, ſignificationibus, admiſſionibus, & alijs prædictis non obſtantibus, ad ſatisfaciendum mercatoribus antedictis de debitis ſic contractis, ac eorundem debitorum bona detinentes, ad illa ſibi dimittendum ad effectum conſequendum ſatisfactionem integralem iuris opportunis remedijs, ac alias iuxta ſtilum curiæ ſuæ compellat. Dantes eidem facultatem, ac omnimodam poteſtatem quibuſuis iudicibus ſeculariaus eccleſiaſticis, ac omnibus Romanæ Curiæ tribunalibus, etiam ſub cenſuris & pœnis pecuniarijs, ſuo moderandis arbitrio, ne exactionem debitorum ex cauſa præinſerta contractorum quomodolibet impediant, in illiſue quouis quæſito colore, & mercatoribus prædictis præcipientes, ne ſoluere debentes alibi quam coram ſe intromittant inhibentes: Et ſi aliquas inhibitiones per alios quoſcunque iudices Vrbis ad vxorum dictorum debitorum, aut aliarum quarumcunque perſonarum dominium vel hypothecam, ſeu quodlibet aliud ius in bonis domibus dictorum debitorum exiſtentium, ſeu per dictos debitores quouis modo poſſeſsis habere prætendentium factas inuenerit, per quas executio ad inſtantias dictorum mercatorum decreta in dictis bonis fieri prohiberetur inuenit, ne ex hoc facultas bona huiuſmodi occultandi detur, eiſdem inhibitionibus non obſtantibus bona præfata deſcribi, & de illis inuentarium confici, & penes aliquam idoneam perſonam deponi, quouſque de iuribus partium diſcutiatur faciendi. Et ſi aliqui ex dictis debitoribus ab Vrbe affuerint, literas rogatorias eis qui in eis locis vbi dicti debitores moram traxerint iuſtitiæ miniſtrandæ præfuerint directa, vt eoſdẽ debitores ad ſatisfaciendũ dictis mercatoribus compellãt cum comminatione repreſaliarum niſi id facient, decernentes, mittentes, & illarum præſentationis relatione habita, neque infra terminum in illis præfixum iuſtitia miniſtrata repreſalias contra homines dictorum locorum illorumque res, & bona iuxta ſtilum in Vrbe ſolitum decernentes, & exequentes, mandantes, & facientes. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtilo palatij, ſtatutis, & nouis reformationibus Vrbis, priuilegijſque, indultis, & facultatibus prædictis, debitoribus, & alijs, & pro tempore Auditori Cameræ apoſtolicæ, Gubernatori, Vicario, Senatori, quibuſuis alijs iudicibus Vrbis, eorum curijs, etiam per nos conceſsis, innouatis, & approbatis, & concedendis: quibus omnibus, ac ſi eorum tenores &c. latiſsime hac vice dumtaxat derogamus, præſentemque noſtram conſtitutionem, cui non derogatum per

quamcunque

quamcunque ſignaturam, ac in qua omnia, & ſingula decreta, formas, & clauſulas, in motibus proprijs prædictis contentas, & deſcriptas, & repetitas cenſeri debere volumus in volumine ſtatutorum dictæ Curiæ Ripæ, & Ripettæ deſcribi, & regiſtrari, cui ſola ſignatura in iudicio, & extra ſufficiat, regula contraria non obſtante mandamus.

Placet, & ita mandamus. A.

Hieron. Tar. Not.

Regiſtratus libro v. diuerſorum Pauli III. fol. 118.

IDEM

59

Reuocatio moratoriarum &c. præterquam a ſua ſanctitate & eius ſignatura conceſſarum: & inhibitio iudicibus ne de cætero concedantur.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia accepimus, nonnulli propriæ ſalutis, & honoris immemores, paſsim æs alienum in alma vrbe noſtra, ac alijs terris, & locis, nobis, & Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis, contrahere, ac merces, res, & bona, pretio in certam diem ſoluendo, emere, ſeſeque varijs debitis inuoluere, ac propterea creditoribus ſuis diuerſimode, & interdum in forma ampliori Cameræ apoſtolicæ cum iuramento, & renunciationibus ampliſsimis ſe obligare minime vereantur, ac debitorum huiuſmodi adueniente die, & interdum poſtquam litem diu ſuſtinentes, a Magiſtratibus almæ vrbis ſententias, & res iudicatas, mandataque exequutiua contra ſe reportarunt, ad effugiendam ſolutionem, & ſatisfactionem debitorum eorundem ad diuerſa remedia moratoriarum dilationum in præiudicium creditorum ſuorum confugiunt, & ſi quando illas a nobis, & ſignatura noſtra conſequi nequeunt, ad diuerſa eiuſdem Vrbis tribunalia recurrentes, dilationes interdum ad longum tempus impetrare, illaſque ſæpius renouare, ac earum vigore iudicibus, & exequutoribus, ad quos ſpectat, inhiberi procurant, ſicque creditores proprios eludentes, & varijs expenſis, & laboribus fatigantes, ab eis quandoque debiti remiſsionem pro magna parte extorquent, & vt plurimum ad inhoneſtas compoſitiones, & concordias, exindeque ad extremam paupertatem, & miſeriam eoſdem creditores ſuos deducunt. Hinc eſt quod mercatorũ frequentes decoctiones oriuntur, hinc commercium negotiantibus impeditur, ac paulatim penitus tollitur, materiaque, & occaſio fraudibus aperitur, iamque vix aliquis reperitur, qui niſi præſenti pecunia vendere, vel aliter credere velit, in maximum Romanæ Curiæ dedecus, ac mercatorum, & aliorum negotiatorum, & artificum in ea degentium, ſubditorumque noſtrorum perniciem, & iacturam. Nos præmiſsis pro noſtri paſtorali officij debito, quantum cum Deo poſſumus, conſulere, & prouidere volentes, omnes, & ſingulas moratorias, dilationes, ſignificationes, ſaluos conductus, ſalinarias, & alias inhibitiones, quocunque nomine nuncupentur, a quibuſcunque, præterquam a nobis, & ſignatura noſtra, a quibus tantum huiuſmodi gratias impetrari poſſe volumus, quomodolibet conceſſas, poſt decem dies, a die publicationis præſentis in locis infraſcriptis faciendæ, computatos, harum ſerie reuocamus, & caſſamus, annullamus, illaſque nullius roboris, & momenti fore, ac nemini ſuffragari debere decernimus. Et inſuper dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio ſancti Euſtachij Diacono Cardinali Camerario noſtro, ac dilectis filijs Præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ, necnon Gubernatori almæ vrbis, & Curiæ dictæ Cameræ Generali Auditori, eiuſdemque vrbis Vicario, & Senatori, & alijs quibuſcunque dictæ vrbis iudicibus, & perſonis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna mandamus, ne de cætero dilationes, moratorias, ſeu ſignificationes, ſaluos conductus, ſalinarias, aut alias huiuſmodi inhibitiones quouis modo nuncupatas, ad longum, vel breue tempus, alicui, vel aliquibus, quouis prætextu, vel occaſione, directe, vel indirecte, etiam ſi debita extra almam vrbem contracta fuerint, quomodolibet concedere audeant, vel præſumant, irritum quoque &c. decernimus. Mandantes nihilominus quibuſcunque magiſtratibus, ſeu iudicibus, coram quibus cauſas debitorum huiuſmodi pro tempore pendere contigerit, ſeu a quibus ſententiæ, & res iudicatæ, ac mandata exequutiua emanauerint, ne moratorias, dilationes, vel ſignificationes, aut alias inhibitiones huiuſmodi, etiam cum quibuſuis clauſulis, etiam iuſtificatiuis, contra præſentium tenorem forſan pro tempore quomodolibet conceſſas ſeruent, vel ſeruare teneantur, ſeu debeant, ſed illis non obſtantibus, etiam ſi in eis, quod de mandato noſtro viuæ vocis oraculo facto conceſſæ eſſe dicerentur, ad totalem exequutionem ſententiarum, & mandatorum ſuorum procedant, & procedi mandent, & faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegijs, & indultis, magiſtratibus prædictis, & eorum Curijs, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, per quoſcunque prædeceſſores noſtros, aut etiam nos, contra præmiſſa quomodolibet conceſsis, quibus omnibus illorum tenores, &c. pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentes noſtræ affixæ in valuis Cãcellariæ, & baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Aciæ Campi Floræ, omnes, & ſingulos iudices, & perſonas perinde arctent, ac ſi ipſis perſonaliter intimatæ fuiſſent, eorumq; tranſumptis manu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſubſcriptis, & ſigillatis, talis adhibeatur fides, qualis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra, regula in contrarium non obſtante.

Placet, & ita motu proprio mandamus. A.

IDEM

60

Confirmatio conſtitutionum Martini V. & Caliſti III. ſuper annuorum cenſuum emptione & venditione.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio prouinciæ Marchię Anconitanæ noſtro & ſedis apoſtolicæ legato de Latere ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Dilectus filius Ioannes Baptiſta Ciappardellus ſindicus vniuerſitatis hominum prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ proponi fecit nuper coram nobis, quod cum in diuerſis mundi partibus vt annui cenſus ſuper bonis immobilibus perſonis tam eccleſiaſticis quam ſecularibus pro pretijs, ac cum pactis, & conuentionibus etiam de extinguendis cenſibus huiuſmodi arbitrio contrahentium appoſitis vendi poſsint, de antiqua & approbata, hactenuſque pacifice obſeruata conſuetudine obtentum, pacificeque obſeruatum exiſtat, incolæque eiuſdem prouinciæ, vt ab Hebræorum vſurarum voragine ſe liberare valeant, annuos cenſus huiuſmodi emere, & vendere ſimiliter intendant, dubitent tamen ſuper hoc a nonnullis nimium ſcrupuloſis, & iurium ignaris impediri poſſe tempore procedente: qua de re pro parte ipſius Ioannis Baptiſtæ nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt eorundem incolarum indemnitati conſulere, eiſque in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur attendentes quod fe. re. Martinus quintus contractus emptionum, & venditionum annuorum cenſuum ſuper huiuſmodi bonis immoblibus ſuo tempore celebratos, validos, & iuri communi conformes exiſtere, illorumque venditores ad ſolutionem eorundem, remoto contradictionis obſtaculo, obligatos fore, ſua perpetuo valitura conſtitutione, ex certa eius ſcientia declarauit, certis executoribus cum poteſtate contradictores & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas compeſcendi deſuper deputatis: Et ſucceſsiue recol. me. Caliſtus tertius Romanus Pontifex prædeceſſor noſter veſtigijs ipſius Martini inhærendo, eandem conſtitutionem, & declarationem innouauit: huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, circumſpectioni tuæ per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus contractus emptionum, & venditionum huiuſmodi annuorum cenſuum inter eoſdem incolas pro tempore celebratos & celebrandos, licitos, validos, & efficaces exiſtere, illorumque venditores ad ſolutionem eorundem, quolibet contradictionis obſtaculo penitus remoto, compelli poſſe iuxta Martini & Caliſti prædictorum conſtitutiones & declarationes, auctoritate noſtra nuncies & declares. Dat. Romæ, apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, pridie nonas Martij, Pontificatus noſtri anno vndecimo.

IDEM

61

Quod Auditores Cameræ apoſtolicæ pro tempore exiſtentes poſsint quaſcunque appellationes, demptis illis quæ poſſeſſorium concernunt, de partibus recipere, & admittere, & appellationum ſic receptarum, & admiſſarum cauſas audire, & ad totalem expeditionem procedere.

PAVLVS Papa III. Cum, ſicut accepimus, licet inter alias per bo. me. Egidium, dum viueret, tituli ſancti Clementis presbyterum Cardinalem, & fe. re. Innocentiũ Papam VI. ac ſedis apoſtolicæ in patrimonio beati Petri, & alijs prouincijs, necnon ciuitatibus, terris, caſtris, & locis S. R. E. immediate ſubiectis, & infra limites etiam tunc expreſſos Legatum; necnon in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem æditas conſtitutiones, & ordinationes Egidianas nuncupatas, & per piæ memoriæ Sixtum Papam IIII. etiam prædeceſſorem noſtrum confirmatas: Vna libro ſexto cap. 2. per quam omiſſo medio ad ſedem apoſtolicam appellari prohibetur, ita quod appellatio omiſſo medio, vt præfertur, interpoſita perinde ac ſi interpoſita non extitiſſet aliquem iuris effectum non ſortiatur: Et alia eodem lib. cap. 19. quod a rectore prouinciæ, vel eius iudicibus, aut officialibus tam generalibus, quã ſpecialibus, & ſententijs ab eiſdẽ iudicibus latis corã ipſo rectore ſuiſq; iudicibus, tantummodo ſub pœna decem miliũ ducatorũ auri Curiæ ſiue Cameræ prouinciali applican. debeat appellari, conſtitutiones annotatæ ſint: Nihilominus conſtitutionibus prædictis non obſtantibus ab immemorabili tempore, & per immemorabile tempus Auditor Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali pro tempore exiſtens, cui vt omnes appellationes in terris S. R. E. mediate, & immediate ſubiectis, etiam omiſſo medio interpoſitas recipere, & admittere, & in cauſis appellationum huiuſmodi procedere poſsit, per ſedem apoſtolicam conceſſum fuit: ipſeque auditor in poſſeſsione, ſeu quaſi pacifica dictas appellationes admittendi, & de eis cognoſcendi exiſtat. Quia tamen nos nuper conſtitutiones Egidianas prædictas, etiam cum appoſitione decreti irritantis, approbauimus, confirmauimus, & innouauimus, illaſque etiam hic in curia inuiolabiliter obſeruari mandauimus, a nonnullis iuriſdictioni præfati Auditoris Cameræ ab immemorabili tempore (vt præfertur) obſeruatæ præiudicatum fuiſſe aſſeratur: Nos quorum intentionis nunquam fuit per approbationes, confirmationes, & innouationes prædictas iuriſdictioni præfati Auditoris, & eius officij in aliquo præiudicare vel derogare, indemnitati ipſius Auditoris, & eius officij conſulere volentes, quod tam moderaus, quam pro tempore exiſtentes dictæ Curiæ Auditores (ſicut ante approbationes, confirmationes, & innouationes huiuſmodi poterant, & conſueuerant) quaſcunque appellationes, his tamen exceptis, quæ poſſeſſorium concernant, de partibus recipere, & admittere, appellationumque ſic (vt præfertur) receptarum, & admiſſarum, cauſas audire, & ad totalem expeditionem procedere poſsint, nullum per confirmationes, approbationes, & innouationes prædictas ipſi Auditori, aut eius officio, præiudicium fuiſſe & eſſe generatum ſic, aut cenſeatur, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, & officium ipſius Auditoris (quatenus ei in præmiſsis fuiſſet præiudicatum, & opus ſit) contra, & aduerſus literas noſtras prædictas, reponimus, reſtituimus, & reintegramus. Quodq; præmiſſa omnia & ſingula, perinde ac ſi literæ noſtræ huiuſmodi non emanaſſent, libere, & licite facere poſſit, concedimus, & indulgemus. Et ſic per quoſcunque &c. iudicari &c. irritum, & inane decernimus &c.

Mandan-

Mandãtes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio S. R. E. nunc, & pro tẽpore Camerario, vt eidẽ Auditori pro tẽpore aſsiſtens faciat modernum, & pro tempore exiſtentem dictæ Curiæ Auditorem, dictis priuilegijs vti, & frui, perinde ac ſi literæ noſtræ prædictæ, quoad præmiſſa, vt præfertur, non emanaſſent: contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiã quatenus opus ſit, ad hoc auxilio brachij ſecularis. Volumus autem quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, ipſarumque, & illarum tranſumptis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, indubitata, in iudicio & extra, fides adhibeatur. Et ſi dicto moderno, vel pro tempore exiſtenti Auditori videbitur, literæ per breue expediri poſsint, in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque.

Placet, & ita decernimus, & mandamus. A.

IDEM

62

Confirmatio & innouatio litterarum Iulij ſecundi, quod Clerici Cameræ apoſtolicæ, & alij Camerales, in contractibus rerum cameralium non participent: vna cum earundem litterarum extenſione & ampliatione.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Alias fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter, conſiderans æquum non eſſe, vt quis in rebus propriis iudex eſſet, cum intereſſe, quod in rebus ipſis habet, ei quod iniquum eſt, iuſtum quandoque ei videri faciat, & illius iudicium rectum eſſe non ſinat: Motu proprio ſtatuit & ordinauit, quod Præſidentes, & Clerici Cameræ apoſtolicæ, & quæcunque aliæ perſonæ, in dicta Camera, & loco camerali interuenientes, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut maiori dignitate fulgerent: Dohanas, Theſaurarias, Salarias, & alios introitus, & res ad dictam Cameram ſpectantes, per ſe, vel alium, in totum, vel pro parte conducere, aut cum illorum conductoribus ſocietatem ſuper eis inire, aut cum conductoribus ipſis quomodolibet participare poſſent: dictiſque Præſidentibus, Clericis, & perſonis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis quorumcunque officiorum per eos obtentorum pœnis, ipſo facto incurrendis, inhibuit: ne contra præmiſſa, quomodolibet venire præſumerent, prout in literis, deſuper in forma Motus proprij confectis, etiam manu dicti Iulij prædeceſſoris ſignatis, plenius continetur. Cum autem ea quæ innouantur, magis conſiderari, & obſeruari ſoleant, præmiſſa innouanda duximus. Dictarum itaque literarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habẽtes, ac præſentes ad docendum de literis, & tenore prædictis, plene ſufficere, & vbique fidem, in iudicio & extra, abſque alia illarum oſtenſione, vel documento facere, & per omnia, ac ſi illæ exhiberentur & oſtenderentur, decernentes: Motu ſimili literas Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, cum inhibitionibus, pœnarum adiectionibus, & alijs in eis contentis clauſulis, approbamus, & confirmamus. Et nihilominus, ea quæ idem Iulius prædeceſſor per dictas literas ſtatuit & ordinauit, ſub ſupradictis pœnis de nouo ſtatuimus, & ordinamus. Et vt plenius in præmiſsis prouideatur eaſdem literas, ad hoc vt Clerici, Præſidentes, & perſonæ prædictæ, quarum conſanguinei, vel affines, dictas Dohanas, Theſaurarias, Salarias, & introitus conduxerint, ſeu conducere velint, in eiſdem Camera, & loco camerali (dum de locationibus ipſis, & materijs, illas concernentibus, diſcutitur & tractatur) interuenire non poſsint, extendimus & ampliamus per præſentes. Volentes præſentes ſupradictos Præſidentes, Clericos, & perſonas afficere, & contrauenientes præfatas pœ[illegible] incurrere, etiam ſi de ſupradictis literis Iulij prædeceſſoris nullo modo conſtet. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ idem prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet & ita innouamus & inhibemus. A.

IDEM

63

Confirmat literas Clementis VII. illaſque declarat & ampliat in fauorem nouorum chriſtianorum in Regnis Portugalliæ & Algarbiorum exiſtentium.

PAVLVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Illius vices in terris gerentes, qui non vult mortem tranſgreſſorum, ſed potius conuerſionem: tranſgreſſoribus huiuſmodi ianuam pietatis, & miſericordiæ libenter aperimus. Dudum ſiquidem, poſtquam per felicis recordationis Clementem Papam VII prædeceſſorem noſtrum, accepto quod in pleriſque partibus regni Portugalliæ, & dominijs chariſsimi in Chriſto filij noſtri Ioannis Portugalliæ, & Algarbiorum Regis illuſtris, nonnulli ex Hebraica perfidia ad Chriſti fidem conuerſi, chriſtiani noui nuncupati, ad ritum Iudæorum, a quo diſceſſerant, redire, & alij qui Hebraicam ſectam, nunquam profeſsi erant, ſed chriſtianis parentibus procreati ritum eundem obſeruare, & alij Lutheranam, & alias deprauatas hæreſes, & errores ſequi, ac ſortilegia hæreſim manifeſte ſapientia inſtigante humani generis inimico committere non verebantur, in grauiſsimam Dei offenſam, & orthodoxæ fidei ſcandalum: dictus prædeceſſor dilectum filium Didacum de Silua ordinis fratrũ minimorum ſancti Franciſci de Paula profeſſorem, in ſuum & apoſtolicæ ſedis Commiſſarium, ac ſuper præmiſsis Inquiſitorem in regno, & dominijs prædictis, cum plena facultate contra de huiuſmodi criminibus reos, aut ſuſpectos inquirendi, eoſque carcerandi, puniendi, & corrigendi, per quaſdam conſtituerat, & deputauerat. Et deinde ex certis rationabilibus cauſis prædictas, & quaſcunque alias literas ſuas, ac per illas eatenus eidem Didaco, & quibuſuis alijs etiam locorum ordinarijs ſuper præmiſsis conceſſas facultates, & commiſsiones per alias ad ſuum beneplacitum ſuſpenderat, ac venerabili fratri Marco Epiſcopo Senogallien. noſtro tunc ſuo, & dictæ ſedis apud dictum Regem Nuncio inter alia in mandatis dederat: Vt Didaco, & ordinarijs prædictis, ac alijs inquiſitoribus in partibus illis

illis exiſtentibus poſteriores literas prædictas intimaret, & ſuſpenſionem huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faceret. Ac poſtmodum per eundem prædeceſſorem, etiam accepto, quod nonnulli ex ſuſpectis de criminibus prædictis a quadraginta annis, vel circa ex Iudaiſmo, & Mahometica, & alijs ſectis quibus tunc obcæcati erant, ad fidem Chriſti, & illius ſacrum baptiſma ſuſcipiendum coacti fuerant, alij vero licet ſponte ſua conuerſi, ſeu de parentibus chriſtianis procreati fuiſſent, tamen ob prædictorum indiſcreta commertia, vel alias diabolica inſtigatione perſuaſi, etiam in prædictas, & alias diuerſas hæreſes, & errores eodem inſtigante inimico lapſi fuerant, aliaque quam plurima crimina commiſerant, & in dies committebant, idem prædeceſſor, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per alias ſuas ſub plumbo literas omnes, & ſingulos vtriuſque ſexus, tam nouiter conuerſos, quam alios quoſcunque de præmiſsis culpabiles, aut ſuſpectos ex dictis regnis, & dominijs oriundos, ac in eis degentes forenſes, & alienigenas vndecunque veniſſent, qui tempore publicationis ipſarum poſteriorum literarum per eundem Marcum Epiſcopum, & nuntium, vel ab eo deputandos in ſingulis ciuitatibus, & diœceſibus regnorum, & dominiorum huiuſmodi faciendæ, in illis domicilium, vel habitationem habuiſſent, ac etiam illorum filios, nepotes, & deſcendentes, tam tunc præſentes, quam abſentes, ſeu qui ab eiſdem regnis, & dominijs alias receſsiſſent, etiam ſi exules, & banniti forent, qui eidē Marco Epiſcopo, & Nuntio, vel alicui alteri ex ſacerdotibus, & confeſſoribus per ipſum Marcum Epiſcopum, & Nuntium ad id deputandis, præſentes videlicet in regnis, & dominijs prædictis infra tres a die eiuſdem publicationis, abſentes vero ab eis infra quatuor, ſeu plures aut pauciores, qui arbitrio dicti Marci Epiſcopi, & Nuntij viderentur eſſe neceſſarij a die earundem poſteriorum literarum per eos habendæ notitiæ computandos menſes, prædicta, & alia quæcunque, quotcunque, & qualiacunque ſua crimina, exceſſus, delicta, & peccata confeſsi forent, ac quorum nomina, & cognomina in aliquo libro, vel memoriali per eoſdem confeſſores deſcripta forent, etiam ſi illi eccleſiaſtici ſæculares, aut quorumuis ordinum regulares, militiarum milites, ac in quibuſuis gradibus, dignitatibus, & ordinibus conſtituti, & tam illi quam alij laici, & vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſuis ſtatus, & ordinis exiſterent, etiam ſi illi eatenus, & in futurum dictis menſibus durantibus in regnis, & dominijs prædictis, vel extra illa tanquam hæretici ſententialiter condemnati, & vt tales ipſi, & illorum bona publicata aut pro talibus accuſati, inquiſiti, publice vel occulte diffamati, & vt tales habiti reconciliati, & contra eos ſententiæ deſuper latæ, & exequutæ, vel illi propterea carcerati extitiſſent ab omnibus, & ſingulis per eos eatenus perpetratis, etiam hæreſes, & ab eadem fide apoſtaſias, blaſphemias, & alios quoſcunque, etiam maximos errores ſapientibus, etiam quantumcunque grauibus, & qualificatis peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis, etiam ſub generali expreſsione de iure vel alias non venientibus, & ſpecialem notam requirentibus, necnon excommunicationum, ſuſpenſionum, interdictorum, & alijs eccleſiaſticis, ac temporalibus, corporalibus, etiam capitalibus ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine, etiam a præfatis, & qui pro tempore forent, Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis huiuſmodi præmiſſorum, & alia occaſione vel cauſa latis, & promulgatis, etiam ſi in illis ab eiſdem quadraginta, & vlterioribus annis inſorduiſſent, ac illorum abſolutio eidem prædeceſſori, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, & eidem ſedi, etiam iuxta illarum quæ in die Cœnæ Domini legi conſueuerant, & aliarum literarum, & proceſſuum apoſtolicorum tenorem, & alias quomodolibet reſeruata exiſteret, quorum omnium qualitates, quantitates, & circunſtantias, etiam haberi voluit pro expreſsis, a prauitatis videlicet hæreticæ huiuſmodi in vtroque foro ciuili, criminali, & contentioſo conſcientiæ, & animæ penitus, & plenarie, a reliquis vero criminibus prauitatem huiuſmodi non ſapientibus in foro conſcientiæ duntaxat, ex tunc prout ex ea die, & e contra præuia, quoad forum conſcientiæ, cordis contritione, & oris confeſsione, auctoritate apoſtolica abſoluit, ac eoſdem carceratos, vel alias detentos, & exules etiam a cerceribus, exilijs, & bannis, quibus occaſione criminum hæreſis, & apoſtaſiæ, ac blaſphemiæ huiuſmodi detenti, & condemnati exiſtebant, relaxauit, & liberauit, ac relaxari, & liberari mandauit. Et tam illis quam alijs alia occaſione vel cauſa detentis, vel exulibus, donec ab eis a quibus detinebantur relaxarentur, & ab eis ad quos id ſpectaret, ſaluus conductus, & aliæ neceſſariæ ſecuritates eis concederentur, dicti menſes currere non inciperent, dummodo ipſi a die notitiæ poſteriorum literarum, in aliquã hæreſim cecidiſſe, vel in veteri errore perſtitiſſe non conuincerentur, conceſsit. Necnon cum eis, tam præſentibus, quam abſentibus, ac etiam cum Clericis, & alijs ſæcularibus, & quorumuis ordinum regularibus, eccleſiaſticis perſonis, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam ſi ſæcularia canonicatus, & præbendas, dignitates, etiam maiores poſt pontificales, & principales, ac conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia etiam curata, & electiua in cathedralibus, etiam metropolitanis, & collegiatis eccleſijs, regularia vero beneficia huiuſmodi monaſteria etiam dignitates conuentuales, præceptoriæ etiam curatæ, & electiuæ, & alias cuiuſcunque qualitatis eſſent obtinentibus, etiam ſi Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, Magiſtrali, & alia quacunque dignitate præfulgerent, ſuper irregularitate per eos præmiſſorum hæreſis, & appoſtaſiæ, & blaſphemiæ criminum occaſione, vel cauſa, ac etiam quia ſic ligati miſſas, & alia diuina officia forſan, non tamen in contemptum clauium, celebraſſent, aut alias illis ſe immiſcuiſſent contracta, & cum ijs qui promoti non erant, vt ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoueri, & in illis, tam illi, quam qui tunc, etiam poſt dicta crimina perpetrata, & abſolutionem huiuſmodi promoti erant, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac beneficia eccleſiaſtica, etiam vt præmittitur, & alias qualitercunque qualificata, eis canonice conferenda recipere, illaque, & alia per eos tunc obtenta retinere, ac etiam tam ipſi eccleſiaſtici, & regulares, ac milites, quam laici, ac mulieres, eorumq; filij, nepotes, & deſcendentes, ad gradus, honores, ordines, officias & alia aſſumi, illaque ſuſcipere, & exercere, ac illis, & alijs ſimilibus, & diſsimilibus iam ſuſceptis vti, necnon veſtes ſericeas, & panni cuiuſcunque, etiam rubei coloris, ac aurum, argentum, gemmas, & alia iocalia, necnon enſem, & arma eorum ſtatui condecentia deferre, ſuper equos, & mulas equitare, ac alijs omnibus, & ſingulis priuilegijs, exemptionibus, fauoribus, gratijs, immunitatibus, libertatibus, & conceſsionibus, quibus alij chriſtifideles, eorumque filij, & nepotes, ac ab eis deſcendentes vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ac vti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere libere, & licite valerent in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi ipſi, eorumque aui, proaui, parentes, & alij genitores veri chriſtiani fuiſſent, & nunquam a fide deuiaſſent, diſpen-

ſauit

ſauit,eiſque pariter indulſit. Necnon omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam ſiue notam circa eos præmiſſorum occaſione, tam ex proprijs, quam illorum parentum,conſanguineorum,& affinium culpis,& ſententijs, eorumque executionibus, & alias quomodolibet inſurgentes,ab eis penitus, & omnino aboleuit: ac confiſcationes bonorum ſi quæ eatenus factę fuerant,quorum tamen poſſeſsio pro eodem fiſco apprehenſa nõ fuerat, necnon proceſſus contra eos formatos,ſententiaſque latas, ac dictis menſibus durantibus formatas, & ferendas, necnon informationes, & alia quæcunque acta, & geſta ordinaria, & extraordinaria in iudicio, & extra contra eos eatenus facta, ac ex tunc prout ex ea die, & e contra,eiſdem menſibus durantibus facienda, quorũ omnium tenores, ſtatus, & merita ſimiliter haberi voluit pro expreſsis, caſſauit, irritauit, deleuit, & annullauit, ac caſſata, irrita, deleta, & annullata fore decreuit, ipſaque bona ſic confiſcata, & confiſcanda, eis a quibus ablata fuerant, ſi eidem fiſco incorporata non eſſent, remiſit, donauit, & reſtituit, illoſque, & illa in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa, & tempore quo baptizati fuerant, erant,ſtatum reſtituit, repoſuit,& plenarie reintegrauit. Necnon ſtatuit, & ordinauit, quod omnes & ſinguli confeſſores prædicti quibuſuis eis durantibus menſibus ſupradictis,confeſsis etiam de dictis criminibus,non culpabilibus neque ſuſpectis in dicto libro deſcribendis,ſi id petijſſent, pro illorum ſuper præmiſsis tutiori cautela aliquam cedulam, vel ſcripturam authenticam manu propria ſubſcriptam, vel ipſius Nuntij ſigillo munitam,in teſtimonium præmiſſorum gratis,& abſque alia exactione concedere poſſent, & debeant,quæ perpetuis futuris temporibus per eos exhibita vel oſtenſa illam habentes, vel etiam abſque illa in dicto libro deſcripti, & annotati, tuti & ſecuri permanerent, & de prædictis criminibus hæreſim,appoſtaſiam, & blaſphemiam ſapientibus, per ipſos culpabiles, vel ſuſpectos perpetratis vſque ad diem datæ eiuſdem cedulæ, vel teſtimonij, ſeu in eodem libro annotationis, & deſcriptionis nullatenus inquiri poſſent, ac quod præmiſſorum occaſione ipſis deſcribendis,vel ſuas cedulas prędictas habituris, & illorum filijs, & deſcendentibus in nullo præiudicari, nec præiudicium afferri, nec reconciliati cenſeri, etiam ex eo quod dictorum delictorum,ſeu aliquorum ex eis veniam petijſſent,vel ab eis abſoluti fuiſſent, nec etiam ſi forſan in aliquem prædictorum errorem in poſterum reincidiſſent, vel alias quomodolibet deprehenſi extitiſſent,relapſi viderentur,neque aliquod indicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci poſſe in iudicio vel extra,indulgentia,remiſsio, & alia in damnum, iniuriam, vel aliud incommodum illorum retorqueri nequirent. Quodque ſi aliqui iam eſſent condemnati de criminibus hæreſis huiuſmodi, vel eorum crimina iam eſſent in iudicio omnibus notorie probata, ipſi ſecundum eccleſiaſtica ſtatuta errores ſuos abiurare,illiſque publice renuntiare deberent. Quibus abiuratis, & renuntiatis idem Nuntius eius arbitrio pænitentias eis iniungendas, vel iniunctas, non tamen in alias publicas ſed ſecretas pænitentias commutare: ac reconciliatis, quibus aliqua publica pænitentia per quoſcunque iudices, & inquiſitores fuiſſet iniuncta, etiam illam veluti ipſi inquiſitores, etiam commutare potuiſſent, vel conſueuiſſent, in alia pietatis opera commutare, & cum illis diſpenſare valeret: Ac quod ſi ex ſupradictis condemnatis, vel inquiſitis accuſatis,aut reconciliatis, ſeu relapſis fuiſſent aliqui qui ſe contra iuſtitiam grauatos eſſe aſſererent, ac propterea cuperent, vt iterum eorum cauſæ audirentur, liceret eis ad dictum Nuntium recurrere, & perſonaliter coram eo comparere,& ſe ipſos in eo ſtatu in quo tunc eſſe reperirẽtur,de integro defendere,ſic tamen quod ſi iterum in defenſione ſua ipſos ſuccumbere contingeret tunc tanquam ob cauſam delictorum huiuſmodi relapſi legitima pœna punirentur, cæteri vero ſecretam pænitentiam ſuſciperent, quæ loco legitimæ, & canonicæ pœnæ quam pati debuiſſent,ipſius Nuntij arbitrio ipſis imponeretur. Et nihilominus ij qui relapſi non eſſent,dictis literis, & illarum effectu gauderent, ac quod dicti condemnati, aut inquiſiti accuſati uel reconciliati ſi iterum in hæreſis crimen relabi eos contingeret,pro relapſis puniri poſſent, habita tamen diligenti deliberatione, quod ſi ex ipſis aliqui eſſent, qui ſe violenter ad fidei ſacramentum ſuſcipiendum pertractos eſſe docerent, illis non ita imputarentur culpæ, vt in poſterum relapſorum pœna tenerentur. Quodque ij qui publice de crimine hæreſis diffamati non tamen conuicti, ſeu accuſati eſſent,quorum perfidia ex publica voce, & fama ad aures ipſius Nuntij perueniret,proprio iuramento, & duobus vel tribus teſtibus compurgatoribus fidedignis per eundem diffamatum eligendis ſeipſos ſecrete, & extraiudicialiter coram Nuntio, vel ab eo deputandis prædictis, ſeu eorum aliquo purgare, ſeu crimina huiuſmodi de quibus diffamati eſſent,ſua ſponte, & cum iuramento ſecrete, ac etiam extraiudicialiter coram eorum Nuntio, ſeu deputato aliquo in præſentia duorum teſtium, vel proprij ſacerdotis loco eorum abiurare poſſent: Qui omnes accuſati, inquiſiti, condemnati, reconciliati, & publice diffamati modo, & forma præmiſsis, cæteri vero præmiſſa tantum confeſsione,& abſque aliqua publica pænitentia eis iniungenda, plenariam, & totalem veniam, & alia ſupradicta conſequi, & obtinere,ipſeque Nuntius omnia, & ſingula ſupradicta, & quæcunque alia quæ alij Inquiſitores, Commiſſarij quicunque per quaſcunque prædicti prædeceſſoris, & dictæ ſedis literas, ac etiam de iure, vel conſuetudine facere, gerere, & exercere poſſent, facere, gerere, & exercere libere, & licite valeant: Ac quod ſi aliqui ex prædictis omnibus, tam nouiter conuerſis, quam alijs præſentibus, & abſentibus reperirentur, qui huiuſmodi gratiam modis præmiſsis durantibus dictis menſibus ſuſcipere nollent, lapſis eiſdem menſibus, gratijs per dictas poſteriores literas conceſsis, nullo modo gaudere poſſent. Qui tamen ad ſui excuſationem aliquid afferre vellent, benigne, & ſecundum chriſtianam manſuetudinem audirentur, & eorum iura, & defenſiones ad eundem prædeceſſorem per dictum Nuntium ſub ſuo ſigillo clauſa mitterentur. Quodque contra nouiter conuerſos, ac filios, & deſcendentes eorum,confeſſos, vel non confeſſos, quorum tamen excuſationes per Nuntium,aut deputatos præfatos, ſiue eorum aliquem receptæ, & ad dictum prædeceſſorem tranſmiſſæ eſſent, in negotio inquiſitionis, vel viſitationis ordinariæ, vel extraordinariæ ſuper criminibus prædictis iuxta formã literarum prædictarum vſque ad annum a die ipſarum publicationis, etiam ſuperſederetur, quia interim dictus prædeceſſor, tam ſuper eodem negotio, quam etiam circa illorum futuram vitam opportune prouidere intendebat: diſtrictius inhibens omnibus, & ſingulis etiam iudicibus eccleſiaſticis, & ſecularibus, ac prælatis inquiſitoribus ordinarijs, ſeu delegatis quacunque actoritate, poteſtate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiſcopali, Primiciali, & Patriarchali, ac ſtatu, gradu, conditione, & præeminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac tali qualitate de qua expreſſa mentio fieri deberet pollentibus, a præfato prædeceſſore, ſeu ſede prædicta, etiam ad inſtantiam eiuſdem Regis deputatis, ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti

dicti ſententijs, ac beneficiorum, & officiorum per eos obtentorũ priuationis pœnis, ne aliquos de præmiſsis hæreſis, appoſtaſia, aut blaſphemia culpabiles, aut ſuſpectos, qui gratijs prædictis iuxta poſteriorũ ſub plumbo literarum tenorem gaudere deberent, ſi quos ſub aliqua cuſtodia, vel carceribus tenerent, aut in exilium miſiſſent, amplius detinerent, aut contra eos ad vlteriora procederent, immo captos relaxarent, & exules ad patriam ſecure redire permitterent, & in eorum ſtatu in quo erant ante accuſationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta huiuſmodi exiſtebant, reponerent, accuſatoribus vero, denunciatoribus teſtibus, inquiſitoribus, iudicibus, promotoribus, & alijs quibuſuis ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis, ne contra ſupradictos, etiam non culpuabiles nec ſuſpectos præmiſſorum occaſione ſe intromittere, neque aliquos ad teſtificandum, vel accuſandum, ſeu denunciandum inducere, vel aliàs illos ſuper præmiſsis, vel illorum occaſione moleſtare quoquo modo præſumerent: Ac decernens omnes, & ſingulos in præmiſsis inobedientes, vel contrauenturos eaſdem ſententias, cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrere, & beneficia per eos tunc obtenta eo ipſo vacare, & ab ipſo prædeceſſore, ac quibuſuis illorum ordinarijs collatoribus impetrari, & conferri poſſe, ipſaſque impetrationes, & collationes, ac alias diſpoſitiones, aliàs legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac eaſdem poſteriores literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari, vel impugnari non poſſe, nec ſub quibuſuis reuocationibus, modificationibus, limitationibus, & ſuſpenſionibus quarumcunque ſimilium, vel diſsimilium literarum, ac etiam per eundem prædeceſſorem, & ſedem præfatam factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, & quoties reuocatæ, vel limitatæ eſſent, toties in priſtinum, & eum in quo tunc exiſtebant ſtatum reſtitutas, & reintegratas exiſtere: Necnon illarum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Nuntij munitis eandem prorſus tam in iudicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipſis poſterioribus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Sicque in præmiſsis omnibus per præfatos, & quoſcunque alios inquiſitores, & iudices etiam S. R. E. Cardinales in quacunque inſtantia, ſiue in iudicio coram eis etiam nunc, & in futurũ penden. iudicari, ſententiari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, & definiendi facultate: Ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, etiã per ipſum prædeceſſorem, ſcienter vel ignoranter contigeret attentari. Mandans præfato Nuntio, vt per ſe, vel alium, ſeu alios poſteriores literas huiuſmodi, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando, ac quoties opus eſſet ſolenniter publicantes, ac in præmiſsis efficaciter aſsiſtens, faceret eaſdem poſteriores literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando, ac quoties opus eſſet firmiter obſeruari, ac ſingulos quos prædictæ poſteriores literæ concernebant, illis pacifice gaudere. Nec permitteret eos deſuper per inquiſitores, & iudices præfatos, ſeu quoſcunque alios quomodolibet impediri, moleſtari, vel perturbari: ac contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſceret: inuocato etiam ad hoc ſi opus fuiſſet auxilio brachij ſecularis. Ioannem vero Regem præfatum rogans, & hortans in domino, vt pro ſua in hanc ſanctam ſedem deuotione, & obſeruantia ipſi Marco Nuntio ſuis auctoritate, & fauore aſsiſtens, non permitteret ipſum Marcum Nuntium circa præmiſſorum exequutionem, aut illos qui ſub eiſdem poſterioribus literis comprehendebantur, quo minus iuxta ipſarum literarum tenorem gaudere poſſent, quomodolibet turbari, aut impediri. Non obſtantibus præmiſsis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſuorum, ac alijs apoſtolicis, necnon in generalibus, ac prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, etiam ab eiſdem prædeceſſoribus, etiam pluries emanatis, legibus imperialibus, necnon etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, officij inquiſitionis, & eccleſiarum, ac regnorum, & dominiorum prædictorum, illorumque ciuitatum, & locorum, etiam municipalibus ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, etiam in corpore iuris clauſis, ac etiam in forma breuis literis, etiam per dictos prædeceſſores, & ſedem huiuſmodi, etiam inquiſitoribus prædictis, etiam ad inſtantiam eiuſdem Ioannis, & aliorum quorumcunque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de S. R. E. Cardinalium conſilio, etiam apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſsis, & innouatis, etiam ſi in eis caueretur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis inibi expreſsis modis, & formis derogari poſſet: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores, ac ſi de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita obſeruata inſerti eſſent, pro ſufficienter expreſsis habens illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice duntaxat, Motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogauit, contrarijs quibuſcunque, ſeu ſi inquiſitoribus, & iudicibus prædictis, vel quibuſuis alijs communiter, vel diuiſim ab eadem eſſet ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſent per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et deinde poſteriores literas prædictas non alia ratione, niſi vt præfato Regi qui multa ad Chriſti gloriam pertinentia ſuper huiuſmodi abſolutionis conceſsione eidem prædeceſſori per ſpecialem eius oratorem ſignificare velle præmonuerat, ſatisfaceret, edi, & per dictum Marcum Epiſcopum, & Nuntium publicari per alias in forma breuis literas prohibuit. Ac poſtmodum tam dilecto filio Henrico de Meneſes eiuſdem Regis Nuntio ad ipſum prædeceſſorem ob hanc cauſam ſpecialiter deſtinato, quam venerabili fratri Martino Archiepiſcopo Funchallen. ſuo apud eundem prædeceſſorem oratore auditis, ac omnibus, & ſingulis quæ per eos aduerſus prædictæ abſolutionis conceſsionem acta, & in ſcriptis data fuerant, mature conſideratis, ſufficientique ad omnia ex vrbanitate dato reſponſo, & quid ad ea per eundem Regem replicaretur, per quatuor menſes, & plus eo expectato, per alias in forma breuis literas ſtatuit, declarauit, & voluit, quod literæ abſolutionis huiuſmodi in omnibus, & per omnia eam vim, & auctoritatem haberent, ac ſi in regno prædicto iuxta illarum tenorem publicatæ fuiſſent. Addens quod ſi per eundem Regem, ac per eius miniſtros, aut populum effectum foret, vt prædicti noui chriſtiani ſecure non poſſent ea adimplere, quæ dictus prædeceſſor in prædictis abſolutionis literis adimplenda eſſe mandauerat, vt prædictam abſolutionem conſequi valerent, ipſi nihilominus in eis, quæ ad poteſtatem

ipſius

ipſius prædeceſſoris temporalem pertinebant, quo ad forum contentioſum abſoluti, & liberi eſſe cenſerentur, ac nullo modo ratione prædictorum delictorum ex tunc per viam inquiſitionis, ſeu viſitationis ordinariæ, vel extraordinariæ moleſtari, vel inquietari valerent. Mandans eidem Marco Epiſcopo, & Nuntio quem ad id ſpecialiter exequutorem conſtituerat, quod eius, & dictæ ſedis nomine illius declarationem, & voluntatem huiuſmodi ſub eiſdem comminationibus, & cenſuris exequi faceret, quæ in prædictis veniæ literis ſub plumbo datis continebãtur. Non obſtantibus dictis, tam ſub plumbo, quam in forma breuis emanatis literis: quibus illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſsis habens ipſe Clemens prædeceſſor derogauit, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque Poſtmodum autem cum dicti Martinus Archiepiſcopus, & Henricus etiam apud nos oratores nobis expoſuiſſent, quod licet poſtea præfatus Rex reſponſiones ſuas ad cauſas prædictas miſiſſet, putaretque per eas conſtare ad abſolutionem prædictam ſub forma præfata, etiam cauſis quæ dictum prædeceſſorem ad id induxerant, non obſtantibus procedi non debuiſſe, tamen quia præfatus prædeceſſor, cui cum infirmitate grauaretur, ipſi Martinus Archiepiſcopus, & Henricus, oratores ipſius reſponſiones quæ tempore dictæ infirmitatis ad eorum manus peruenerant, tradere non potuerant, neſciens reſponſiones prædictas delatas eſſe, ac putans ipſum Regem ex eo forſan, quod cauſæ prædictæ ad eum miſſæ ita validæ viderentur, vt congrue ad eas reſponderi non poſſet, ipſas reſponſiones tanquam non vrgentes miſſas non eſſe, præmiſſa in vltimo datis literis contenta ſtatuerat, & ordinauerat. Quodque nos reſponſiones ipſas debite attendere, & conſiderare, ac mature in hoc negotio, ex quo dictorum regnorum quies non parum pendebat prouidere vellemus, apud nos nomine ipſius Regis inſtetiſſent, nos reſponſiones prædictas per ipſos oratores nobis traditas nonnullis viris doctrina, integritate, grauitate, experientia decoratis examinandas tradidimus, ea intentione, vt habita illorum relatione, in hoc negotio, prout ad noſtrum ſpectabat officium, prouideremus: præfato Marco Epiſcopo, & Nuntio ne etiam vigore prædictarum, & quarumcunque aliarum literarum à pręfato prædeceſſore emanatarum: ac vniuerſis, & ſingulis de hæreſi, & a fide appoſtaſia culpabilibus, ſeu ſuſpectis, ne modo aliquo literas abſolutionis publicare, aut ſi publicatæ forent eis vti, inquiſitoribus autem prædictis ne vigore literarum per ipſum prædeceſſorem ſuper eorum deputatione, vt præfertur conceſſarum, ordinarijs vero ne facultatis eis de iure, vel conſuetudine conceſſæ vigore aliquem ex dictis de hæreſi, & apoſtaſia culpabilibus, & ſuſpectis occaſione criminum per eos commiſſorum modo aliquo moleſtare auderent, vel præſumerent, donec aliud per nos deſuper ordinatum foret, per quaſdam interim inhibentes. Voluimus quoque, vt ſi qui ob crimina huiuſmodi carceribus mancipati inuenirentur, niſi relapſi forent, data idonea cautione de ipſos carceres quoties per eos, ad quos ſpectabat deſuper requiſiti forent intrando, & ſi eorum bona in manibus fiſci deueniſſent, aut ad eius inſtantiam ſequeſtrata eſſent, abſque alia cautione ex præfatis carceribus relaxarentur. Et demum cum prædicti viri diſcuſsis, & mature cõſideratis per eos rationibus huiuſmodi, & alijs quæ conſideranda erant, literas abſolutionis per dictum prædeceſſorem, vt præfertur, conceſſas executioni debitæ demandandas eſſe nobis retuliſſent, nos præfato Marco Epiſcopo, & Nuntio per alias noſtras, etiam in forma breuis literas dedimus in mandatis, quatenus ad executionem dictarum abſolutionis literarum iuxta illarum tenorem in omnibus, & per omnia perinde ac ſi earum executionem per dictas literas non ſuſpendiſſemus, & vt ſupradictum eſt, non inhibuiſſemus, procederet, prout in eiſdem literis, quarum omnium tenores hic pro ſufficienter expreſsis haberi volumus, plenius continetur. Cum autem ſicut accepimus literæ abſolutionis huiuſmodi, ſi illa forma quoad nonnulla in ipſis literis contenta ſeruetur, de facili abſque ſcandalo executioni demandari non poſſent, præſertim cum pro nonnullis ſedem apoſtolicam concernentibus cauſis dictum Marcum Epiſcopum, & Nuntium qui ſuper præmiſsis executor, vt præfertur, deputatus fuit, breui ad nos vocare intendamus: Nos ex præmiſsis, & alijs cauſis animum noſtrum mouentibus literas ipſas ſuũ prout conuenit, ad obuiandum animarum periculis, effectum ſortiri volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine volumus, & decernimus, quod literæ veniæ prædictæ, quæ vt accepimus, iam diu ordinarijs regni, & dominij prædictorum, vel eorum officialibus pro maiori parte intimatæ fuerunt, quo ad abſolutionem, & omnia alia in eis contenta eam vim, & auctoritatem habeant perinde ac ſi in, regno, & dominijs prædictis iuxta ipſarum literarum formam in omnibus & per omnia publicatæ, & noui chriſtiani ab eiſque deſcendentes, omneſque alij ab Hebræis originem quomodolibet trahentes in præfatis literis comprehenſi de hęreſis, & alijs prędictis criminibus culpabiles, & ſuſpecti, & in regnis, & dominijs pręfatis, vel extra illa tanquam hęretici inquiſiti accuſati, publice vel occulte diffamati, etiam ſi eorum crimina in iudicio notorie probata fuiſſent, & tanquam hęretici ſententialiter condemnati, & vt tales ipſi habiti conuicti reconciliati, & eorum bona publicata, & contra eos ſententiæ deſuper latæ, & executæ, & pœnæ publicæ iniunctæ, vel illi propterea carcerati confeſsiones, abiurationes, renunciationes, purgationes, pœnitentias iniunctas, & iuxta dictarum literarum formam iniungendas, omniaque alia in dictis literis contenta adimpleuiſſent, & per eos realiter adimpleta, & cum effectu completa fuiſſent. Decernentes quod in foro temporali ciuili, & criminali, etiam contentioſo, de omnibus & ſingulis criminibus per dictas literas veniæ eis, vt præmittitur, remiſsis, etiam hactenus quomodolibet per eos, qui tempore Datæ dictarum literarum ſub plumbo in regno, & dominijs prædictis morabantur, & alios ab Hebræis deſcendentes in dictis literis veniæ comprehenſos perpetratis, plenarie abſoluti, & liberati ſint, & intelligantur, prout nos etiam eos Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus plenarie abſoluimus, & liberamus. Volentes quod quo ad forum fori ad aliquam confeſsionem, abiurationem, renuntiationem, purgationem, pænitentiam, aliorumque in dictis literis contentorum executionem, paritionem, & diligentiam non teneantur, tam quo ad hæreſis, apoſtaſiæ, blaſphemiæ, & alia prædicta crimina, quam in foro conſcientiæ, duntaxat quoad ea, & omnia alia delicta, & exceſſus prauitatẽ huiuſmodi non ſapientia, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque fuerint, dummodo eorum errata, & exceſſus alicui per eos eligendo confeſſori ſacramentaliter corde contriti, & ore confeſsi fuerint, abſque aliqua publica pænitentia eis iniungenda, in omnibus & per omnia ſuffragari volumus. Decernentes quod ob confeſsionem, & contritionem prædictas quomodolibet omiſſas nullo pacto temporaliter, & in foro contentioſo, & ciuili quominus plenarium præmiſſorum effectum libere conſequantur, impediri, moleſtari, ſeu perturbari poſsint, ac per eos eligendis confeſſoribus ipſos, & eorum ſingulos a præmiſsis abſoluendi plenariam, & generaliſsimam

poteſtatem, & facultatem concedimus, & impartimur: Necnon eoſdem carceratos, vel alias detentos, & exules etiam a crceribus, exilijs, & bannis quibus occaſione criminum hæreſis, & apoſtaſiæ, ac blaſphemiæ huiuſmodi detenti, & condemnati exiſtunt, relaxamus, & liberamus, ac relaxari, & liberari mandamus: ac omnibus, & ſingulis alijs priuilegijs, exemptionibus, fauoribus, gratijs, immunitatibus, libertatibus, & conceſsionibus in dictis literis veniæ contentis, & quibus alij Chriſtifideles, eorumque filij, & nepotes, ac ab eis deſcendentes vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia perinde ac ſi ipſi, eorumque aui, proaui, parentes, & alij genitores veri chriſtiani fuiſſent, & nunquam a fide catholica deuiaſſent, de ſpecialis dono gratiæ pleniſſime diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam ſiue notam circa eos præmiſſorum occaſione tam ex proprijs, quam illorum parentum, conſanguineorum, & affinium culpis, & ſententijs, earumque executionibus, & alijs quomodolibet inſurgẽtes, ab eis penitus, & omnino abolemus: Ac confiſcationes bonorum ſi quæ hactenus etiam poſt dictas literas veniæ in dictis regnis, & dominijs factæ fuerint, quorum tamen poſſeſsio pro fiſco ante datam literarum veniæ ſub plumbo per eundem Clementem prædeceſſorem noſtrum conceſſarum apprehenſa non fuerit: Necnon proceſſus contra illos, & illorum ſingulos formatos ſententiaſque latas, necnon informationes, & alia quæcunque acta, & geſta ordinaria, & extraordinaria in iudicio & extra contra eos hactenus ſimiliter, etiam poſt dictas literas facta, quorum omnium tenores, ſtatus, & merita, etiam præſentibus haberi volumus pro latiſsime expreſsis caſſamus, irritamus, delemus, & annullamus, ac caſſata, irrita, deleta, & annullata fore decernimus, ipſaque bona ſic confiſcata eis a quibus ablata fuerint, & eis mortuis eorum hæredibus, & ſucceſſoribus, ſi eidem fiſco vt præmittitur incorporata non ſint, pleniſsime remittimus, donamus, & reſtituimus, eoſque, & illa in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa, & tempore quo baptizati fuerant, erant, ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus: Et inſuper auctoritate, & tenore ſupradictis ſtatuimus, & ordinamus, volumus, & mandamus, quod prædicti liberi, & plenarie abſoluti, tuti & ſecuri remaneant, & de hæreſim, & apoſtaſiam, ac blaſphemiam ſapientibus, ac alijs criminibus, & exceſsibus ſupradictis per ipſos vſque ad diem Datæ præſentium quomodolibet perpetratis nullatenus inquiri, accuſari, vel moleſtari poſsint, ac quod præmiſſorum occaſione ipſis, vel illorum filijs, & deſcendentibus in nullo præiudicari, nec præiudicium afferri, nec reconciliati cenſeri, etiam ex eo quod dictorum delictorum, ſeu aliquorum ex eis veniam petierint, vel ab eis abſoluti fuerint, nec etiã ſi forſan in aliquem prædictorum errorem in poſterum reinciderint, vel alias quomodolibet deprehenſi extiterint, relapſi videantur, neque aliquod ex præteritis indicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci poſſe in iudicio vel extra, indulgentia, remiſsio, & alia in damnum, iniuriam, vel aliud incommodum illorum retorqueri nequeant. Diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis etiam iudicibus eccleſiaſticis, & ſæcularibus, ac prælatis, inquiſitoribus ordinarijs, ſeu delegatis quacunque auctoritate, poteſtate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiſcopali, Primariali, & Patriarchali, ac ſtatu, gradu, conditione, & præeminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & tali qualitate de qua expreſſa mentio fieri deberet pollentibus, etiam a nobis ſeu ſede prædicta, etiam ad inſtantiam eiuſdem Regis deputatis, & pro tempore deputandis, ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententijs, & beneficiorum, ac officiorum per eos obtentorum priuationis pœnis eo ipſo niſi paruerint incurrendis, ne aliquos de hæreſi, apoſtaſia, aut blaſphemia, & alijs præmiſsis culpabiles, aut ſuſpectos, qui gratijs prædictis iuxta præſentium tenorem gaudere debent, ſi quos ſub aliqua cuſtodia, vel carceribus teneant, aut in exilia miſerint, amplius detineant, aut contra eos ad vlteriora procedant, immo captos relaxent, & exules ad patriam redire permittant, & in eorum ſtatu in quo fuerunt, & ante accuſationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta huiuſmodi exiſtebant, reponant, accuſatoribus vero, denunciatoribus, teſtibus, inquiſitoribus, iudicibus, promotoribus, & alijs quibuſuis ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis, ne contra ſupradictos delictorum hæreſim, a fide apoſtaſiam, ac blaſphemiam ſapientium hactenus commiſſorum occaſione ſe intromittere, nec aliquos ad teſtificandum, vel accuſandum, ſeu denunciandum inducere, vel alias illos ſuper præmiſsis, vel illorum occaſione moleſtare quoquo modo præſumant: Ac decernentes omnes, & ſingulos in præmiſsis inobedientes, vel contrauenientes eaſdem ſententias cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrere, & beneficia per eos vacare, & a nobis, & quibuſuis illorum ordinarijs collatoribus impetrari, & conferri poſſe, ipſaſque impetrationes, & collationes, ac alias diſpoſitiones alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac eaſdem præſentes literas de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari vel impugnari non poſſe, nec ſub quibuſuis reuocationibus, modificationibus, limitationibus, & ſuſpenſionibus quarumcunque ſimilium, vel diſsimilium literarum, ac etiam per nos & ſedem eandem factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ab illis ſemper exceptas eſſe, & quoties reuocatæ, vel limitatæ fuerint, toties in priſtinum, & eum in quo ad præſens exiſtunt ſtatum reſtitutas, & reintegratas exiſtere: Necnon illarum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, eandem prorſus tam in iudicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ: Sicque in præmiſsis omnibus per præfatos, & quoſcunque alios inquiſitores, & iudices, etiam S. R. E. Cardinales in quacunque inſtantia ſiue iudio coram eis etiam nunc & in futurum pendente, iudicari, ſententiari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, & definiendi facultate, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Tranen. & Vlixbonen. Archiepicopis, ac Epiſcopo Ferrarien per hæc ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios eaſdem præſentes pro maiori prædictorum notitia, & in eis contenta quæcunque, vbi & quando, ac quoties opus fuerit, etiã in Romana curia, ac eius locis ſolitis, & conſuetis publicantes, & in præmiſsis efficaciter aſsiſtentes faciant præſentes, & in eis contenta quæcunq; vbi, & quando, ac quoties opus fuerit firmiter obſeruari, ac ſingulos quos ipſæ præſentes concernunt illis pacifice gaudere: Necnon quibuſcunque habentibus intereſſe inſtrumentum intimationis huiuſmodi cum inſertione earundem præſentium omni contradictione & excuſatione ceſſante tradant, & concedant, ſeu tradi, & concedi faciant: Non permittentes eos deſuper per inquiſitores, & iudices præfatos, ſeu quoſcunque alios quomodolibet impediri, moleſtari, vel perturbari.

Contradictores

Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & alia iuris opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Ne autẽ ſuper anno in quo futuræ vitæ dictorum nouorum chriſtianorum modus iuxta voluntatem dicti Clementis prædeceſſoris dari debet, aliqua dubitatio oriatur, volumus, & dicta auctoritate decernimus ipſum annum a die Datæ præſentium incipere. Non obſtantibus præmiſsis, ac etiam fe. re. Bonifacij Papæ VIII. & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & alijs apoſtolicis, necnon in generalibus, ac prouincialibus, & ſynodalibus concilijs æditis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus etiam ab eidẽ vel a nobis etiam pluries emanatis, legibus imperialibus, necnon etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, officij inquiſitionis, & eccleſiarum, ac regnorum, & dominiorum prædictorum, illorumque dignitatum, & locorum, etiam municipalibus ſtatutis, & conſuetudinibus, ſententijs, priuilegijs quoque, indultis, etiam in corpore iuris clauſis, ac etiam in forma breuis literis etiam per nos, & prædeceſſores noſtros, & ſedem huiuſmodi, etiam inquiſitoribus prædictis, etiam ad inſtantiam eiuſdem Ioannis, & aliorum quorumcunque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de S. R. E. Cardinalium conſilio, etiam apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſsis, approbatis, & innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis inibi expreſsis modis, & formis derogari poſsit: quibus omnibus (etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis ſpecialiter & expreſſe derogamus) contrarijs quibuſcunque. Seu ſi inqiſitoribus, & iudicibus prædictis, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod carcerati, vel ſub cautionibus relaxati, qui de hæreſi, aut a fide, apoſtaſia, ſeu blaſphemia hæreſim ſapiente condemnati, aut conuicti fuerint, aut deſuper confeſsionem fecerunt, abiurationem ſuper hoc coram aliquo iuriſdictionem habente per eos eligendo publice facere omnino teneantur. Et abiuratione huiuſmodi facta, etiam abſque publica pœnitentia per eos facienda, iuxta formam prædictarum ſub plumbo confectarum literarum omnino relaxentur. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die duodecima Octobris, milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, Pontificatus noſtri anno primo.

Bloſius.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, indictione octaua, die vero ſecunda menſis Nouembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. D. N diuina prouidentia Pauli Papæ III. anno primo, retroſcriptæ literæ in forma breuis in præſenti quinterno deſcriptæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, valuiſque Cancellariæ apoſtolicæ, ac in valuis Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in alijs locis publicis, & ſolitis, ac conſuetis Romanæ Curiæ vt moris eſt, per me Simonem de Bellauilla ſanctiſsimi Domini noſtri prælibati Papæ Curſorem.

Aymo Gillooni Magiſter Curſorum.

IDEM

64

Committit Reuerendiſsimo Rodulpho Epiſcopo Portuenſi, Cardinali de Carpo, cauſas extra clauſtra degentium ordinis fratrum minorum.

PAVLVS Papa III. Venerabili fratri noſtro Rodulpho Epiſcopo Portuenſi S. R. E. Cardinali de Carpo nuncupato. Venerabilis frater noſter ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cupientes abuſui regularium perſonarum quæ propriæ ſalutis immemores, Deique timore poſtpoſito, ex diuerſis quandoque iuridicis, ſed confictis, & falſis, & quandoque minus iuridicis cauſis, etiam prætextu apoſtolicarum, aut pœnitentiariæ apoſtolicæ literarum, domos ſuas regulares exeunt, & interdum habitu regulari abiecto, & aliquando retento, in ſæculo vagantur, in maximum Chriſtifidelium ſcandalum, opportune prouidere, fraternitati tuæ, quæ totius ordinis fratrum minorum Protectoris, Correctoris, & Gubernatoris munere apud nos, & ſedem apoſtolicam fungitur, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ſtatim, receptis præſentibus, omnes & ſingulos tam generales, quam prouinciales dicti ordinis tam conuentualium, quam de obſeruantia, aut alias quomodolibet nuncupatorum magiſtros, & miniſtros ex parte noſtra moneas, & requiras, eiſque in virtute ſanctæ obedientiæ mandes, & præcipias, vt in ſingulis prouincijs, in quibus ipſi magiſtri, aut miniſtri iuriſdictionem, aut ſuperioritatem exercent, vel exercere poſſunt, omnes, & ſingulos eiuſdem ordinis tam conuentualium, quam de obſeruantia, aut alias quomodolibet nuncupatorum profeſſores, qui ex quauis cauſa quantumcunque iuſta, & iuridica apparente, propria temeritate, aut prætextu quorumuis etiam noſtrarum, & prædeceſſorum noſtrorum etiam in forma breuis, vel ſub plumbo confectarum, ſeu pœnitentiariæ noſtræ literarum, quorumcunque tenorum exiſtant, & quaſcunque etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque efficaciores & inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & quæuis alia decreta in ſe continentiũ, extra domos ſuas regulares, eorum habitu regulari ſiue retento ſiue abiecto degunt, & in poſterum degent, etiam per iudices, & miniſtros ſeculares perſonaliter comprehendi, & detineri faciant, dummodo infra modicum tempus eorundem magiſtrorum, & miniſtrorum arbitrio moderandum, eoſdem comprehenſos, & detentos ipſis magiſtris, & miniſtris conſignare debeant, eorumque, qui prætextu literarũ huiuſmodi domos ipſas exiuerint, literas tam apoſtolicas, quam pœnitentiariæ ipſi magiſtri, & miniſtri videãt, diſcutiant, & examinent, & tam ſuper veritate, quam ſufficientia cauſarum in literis ipſis expreſſarum, & nar-

ſtatarum diligenter inquirant, & tam eos, qui falſum narraſſe, aut cauſam minus ſufficientem expreſsiſſe, vel in ſeculo inique verſatos eſſe, quam eos, qui propria temeritate domos regulares prædictas exiuiſſe cōpererint, perpetui carceris perpetuo vel ad tempus, ſeu alijs pœnis debitis puniant, & compeſcant ac qui ex vera cauſa per eos approbanda, literas ipſas ad tempus impetrauerint, ſi impedimento prædicto ſublato, aut alias ad clauſtrum redire voluerint, nec aliquod canonicum obſtet, eos benigne recipiant, & charitatiue tractent. Nos enim pro frenanda perſonarum apoſtatarum huiuſmodi pertinacia, & vt præmiſſa facilius executioni demandentur, magiſtris, & miniſtris prædictis, vt omnia, & ſingula prædicta abſque alicuius irregularitatis, ſeu infamiæ, vel cenſurarum eccleſiaſticarum incurſu libere & licite exequi poſsint, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus. Ac inſuper omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs alijs locorum ordinarijs, & eccleſiarum prælatis, necnon dominis temporalibus cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtant, nobis ſubditis videlicet in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandamus, reliquos vero nobis in temporalibus non ſubditos requirimus, & hortamur in domino, vt pro tollendo abuſu apoſtatarum huiuſmodi eiſdem magiſtris, & miniſtris in præmiſsis efficaciter intendant, & eorum iuſſa & mandata diligenter, & celeriter proſequantur. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dicti ordinis iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & literis apoſtolicis eidem ordini, & illius ſuperioribus, & fratribus, ac perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam ſedem ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, aut conſiſtorialiter, ſeu alias quomodolibet conceſsis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, necnon quibuſuis literis apoſtolicis, aut pœnitentiariæ eiſdem apoſtatis pro tempore conceſsis, etiam quaſcunque ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, vel temporales in ſe continentibus Quibus omnibus (etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate apoſtolica decernimus quod earum tenori in literis tuis inſerto, ſeu ipſarum præſentium tranſumptis manu tui ſecretarij ſubſcriptis, & ſigillo tuo, ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis, ea prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die vigeſima nona Aprilis, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Io. Barengus.

IDEM

65

Facultates Nuntij apoſtolici cum poteſtate Legati de latere ad Ceſaream Maieſtatem.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Ioanni Guidicciono electo Foroſempronienſi ad cariſsimum in Chriſto filium noſtrum Carolum Romanum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Hiſpaniarum Regem catholicum, noſtro, & apoſtolicæ ſedis Nuntio cū poteſtate legati de Latere, ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Eximia fides, & ſingularis deuotio, quibus nos, & Romanam reuereris eccleſiam: necnon probata fidelitas, circunſpecta probitas, & diligens prudentia, ceteræque virtutes quibus te pollere iamdudum cognouimus, promerentur, vt quæ honorem tuum concernunt, tibi beneuolo concedamus affectu. Hinc eſt quod nos cupientes tibi, quē nos pro nonnullis noſtris, & S. R. E. arduis negotijs ad cariſsimum in Chriſto filium noſtrum Carolum Romanum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Hiſpaniarum Regem catholicum noſtrum, & apoſtolicæ ſedis Nuntium cum poteſtate legati de Latere duximus deſtinandum, vt erga regnorum Hiſpaniarum dum ibi eris, & alias ex prouincia, in qua ipſum Carolum Regem pro tempore morari contigerit, ad te confluentes perſonas, necnon familiares tuos continuos commenſales, ſeruitijs inſiſtentes te poſsis reddere gratioſum, tibi de quo in his, & alijs ſpiritualem in domino fiduciam obtinemus, beneficiales, & alias eccleſiaſticas, necnon ſpirituales, & profanas, & criminales cauſas quaslibet ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, tam primæ, quam ſecundæ, & vlterioris inſtantiæ, necnon appellationum quarumcunque, etiam a quibuſcunque eccleſiaſticis iudicibus ordinarijs, & delegatis ad quoſcunque ſuperiores pro tempore interpoſitarum (matrimonialibus, & beneficiorum eccleſiaſticorum, quorum fructus, redditus, & prouentus, etiam diſtributionibus quotidianis incluſis, vigintiquatuor ducatorum auri de Camera ſecundum communem æſtimationem valorem annuum excedant, cauſis duntaxat exceptis) etiam ſummarie ſimpliciter, & de plano cum poteſtate citandi, & inhibendi, etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, per te vel alium, ſeu alios audiendi, & cognoſcendi, ac fine debito terminandi, eaſque committendi, & delegandi, ac etiam ſi per nos, aut alios auctoritate apoſtolica delegatæ fuerint, ſeu alias coram quocunque pependerint, de partium conſenſu auocandi, & alijs committendi: Ac quoſcunque ad id idoneos in noſtros, & dictæ ſedis notarios, ac acoluthos, & comites palatinos, dummodo vltra quam vigintiquatuor notarij, & ſex acoluthi capellani, ac totidem comites non ſint. Ac quoſcunque tabelliones publicos, ac iudices ordinarios, recepto prius ab eis noſtro, & Romanæ Eccleſiæ nomine ſolito iuramento creandi, ac de notariatus, tabellionatus, & iudicatus officijs huiuſmodi per pennam, & calamare, vt moris eſt, inueſtiendi. Et quoſcunque vtriuſque ſexus ſpurios, nothos, baſtardos, naturales, inceſtuoſos, & manſeres copulatiue, vel disiunctiue, etiam ex quocunque illicito vel damnato coitu

pro

pro tempore procreatos, viuentibus ſeu etiam mortuis eorum parentibus, ita vt ad paternam, & alias ſucceſſiones bonorum quorumcunque cognatorum, agnatorum, & attinentium admitti, & in illis ſuccedere, abſque tamen præiudicio illorum qui ad huiuſmodi ſucceſsiones, ſi perſonæ ipſæ ab inteſtato decederent, de iure admitti deberent: necnon ad honores, dignitates, ſtatus, gradus, & officia ſecularia, publica, & priuata quæcunque recipi, & admitti, illaque gerere, & exercere poſsint, ac ſi de legitimo matrimonio procreati eſſent, legitimandi, & omnem ab eis genituræ maculam abolendi, & ad primæua, & legitima naturæ iura, & quoslibet actus legitimos reſtituendi, & reducendi: Ac quoſcunque ſufficientes, & idoneos ad doctoratus, ſeu licentiaturæ, & bachalariatus in vtroque, ſeu altero iurium, & ad magiſterij, tam in theologia, quam in artibus, & medicina, vel alios gradus præuio examine rigoroſo & diligenti, adiunctis in hoc tibi aſsiſtentibus duobus vel tribus in huiuſmodi facultatibus doctoribus, ſeu licentiatis, vel magiſtris, ac ſeruatis conſtitutionibus Viennen. concilij, & alijs ſolemnitatibus in talibus adhiberi ſolitis promouendi, necnon gradus huiuſmodi cum ſolita inſigniorum talibus tradi ſolitorũ exhibitione conferendi, ac ſuper debitis curſibus in huiuſmodi facultatibus non peractis de eorundem aſsiſtentium conſilio diſpenſandi, ac eis ſic promotis, necnon comitibus palatinis, ac acoluthis, notarijs, & capellanis per te creatis & receptis, quod omnibus & ſingulis gratijs, & priuilegijs, prærogatiuis, exemptionibus, libertatibus, & indultis, quibus alij ad huiuſmodi gradus in vniuerſitate in qua promouendi prædicti ſtuduerint, iuxta illius ritus, & mores, ac ſeruatis ſeruandis promoti: necnon comites palatini, acoluthi, capellani, & notarij per nos, & ſedem eandem creati, & recepti de iure, conſuetudine, vel priuilegio, vel alias vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ſine acoluthorum, capellanorum, & notariorum de numero participantium præiudicio, vti, potiri. & gaudere poſsint: Necnon cum quibuſuis defectum natalium, etiam ex quocunque illicito, inceſtuoſo, vel damnato coitu prouenientibus qualitercunque patientibus, vt ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoueri: Ac quæcunque, quotcunque, & qualiacunque cum cura, & ſine cura ſe inuicem compatientia, etiam ſi canonicatus, & præbendæ, dignitates non tamen maiores aut principales perſonatus, vel officia in cathedralibus, etiam metropolitan. vel collegiatis eccleſijs: Et cum conſtitutis in vigeſimo ſuæ ætatis anno vt vnum, ac quibuſcunque alijs non tamen vltra numerum ſexaginta, vt quæcunque duo curata, aut alias inuicem incompatibilia, & duo alia diſsimilia, vel ſimplicia, ſimilia ſub vno, & eodem tecto quarumcunque cathedralium, etiam metropolitan. vel collegiatarum eccleſiarum conſiſtentia alias ſe inuicem, & cum dictis incompatibilibus compatientia ſecularia, aut cum eorum altero, ſeu ſine illis vnum cum cura, vel ſine cura, etiã Cluniacen. Ciſtercien. Præmonſtraten. vel alterius ordinis regulare beneficia eccleſiaſtica, etiam ſi alterum ſub eodem tecto cum cura, aut canonicatus, & præbenda, illudque, & alia incompatibilia ſecularia dignitates, etiã maiores, & principales perſonatus, adminiſtrationes vel officia, etiam curata, & electiua in cathedralibus, etiam metropolitan. & collegiatis eccleſijs, aut parochiales eccleſiæ vel earum perpetuæ vicariæ, ſeu talia mixtim, regulare vero beneficia huiuſmodi prioratus, præpoſitura, præpoſitatus, dignitas, non tamen conuentualis, perſonatus, adminiſtratio, vel officium, non tamen clauſtrale, ac curata, & electiua ſimiliter fuerint, ſi ſibi alias canonice conferantur, aut ipſi eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & etiam incompatibilia inſimul ſecularia videlicet in titulum, regulare vero beneficia prædicta in commendã quoaduixerint retinere, illaque ſimul vel ſucceſsiue ſimpliciter vel ex cauſa permutationis quotiens eis placuerit dimittere, & eidem cõmendæ cedere, ac loco dimiſsi vel dimiſſorum aliud vel alia ſimile vel diſsimile, aut ſimilia vel diſsimia, beneficium ſeu beneficia, eccleſiaſticum uel eccleſiaſtica, conſtituti videlicet in vigeſimo ſuo ætatis anno vnum alij vero vſque ad numerũ ſexaginta, & non vltra duo duntaxat curata aut alias inuicem incompatibilia, & duo alia diſsimilia, vel ſimplicia ſimilia ſub vno & eodem tecto cuiuſcunque eccleſiæ conſiſtentia, alias ſe inuicem, vt præfertur compatientia ſecularia, & vnum etiam dictorum ordinum regulare beneficia eccleſiaſtica, etiam vt præfertur qualificata ſimiliter recipere, & inſimul ſecularia videlicet in titulum, regulare vero beneficia prædicta in eandem commendam quoaduixerit, vt præfertur retinere, ac de ipſius regularis beneficij fructibus diſponere: Quodque in vigeſimotertio ſuæ ætatis anno conſtituti, necnon membrorum, etiam oculi, non tamen canonis nec alios qui ſcandalum in populo generant defectus patiẽtes, ad omnes, etiam ſacros, & presbyteratus ordines, & tam illi, quam alij quicunque in ætate legitima conſtituti ad huiuſmodi ordines, etiam extra tempora a iure ſtatuta aliquibus tribus diebus dominicis vel feſtiuis, etiam a quocunque maluerint catholico antiſtite gratiam, & communionem ſedis eiuſdem habente, etiam extra Romanam Curiam reſidente, alias tamen rite promoueri libere & licite poſsint: Quodque obtinentes beneficia eccleſiaſtica curata, ſeu alias ſacros, & presbyteratus ordines, tam de iure, quam ex ſtatuto, conſuetudine, vel fundatione, aut alias quomodolibet requirentia, vt ratione illorum vſque ad ſeptennium a fine anni a iure præfixi computandum, dummodo infra primum biennium dicti ſeptennij ſint ſubdiaconi, ad reliquos ſacros, & presbyteratus ordines ſe promoueri facere minime teneantur, nec ad id a quoquam inuiti valeant coarctari, diſpenſandi, & eis ſeptennium, vel biennium huiuſmodi ſemel, & ad annum tantum prorogandi, ſibique vt literarum ſtudio in loco vbi illud vigeat generale inſiſtendo, aut in altero ex beneficijs per eos pro tempore obtẽtis reſidendo, omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, etiam perſonalem reſidentiam requirentium, cum ea integritate quotidianis diſtributionibus duntaxat exceptis, cum qua illos perciperent ſi in eiſdem eccleſijs ſiue locis perſonaliter reſiderent, quoaduixerint percipere, exigere, & leuare, libere, & licite valeant: Et cum quibuſuis perſonis quarto ſimpliciter, ac tertio, & quarto mixtim ab eodem ſtipite procedentibus, etiam multiplici conſanguinitatis, & affinitatis, gradibus, & cum vigintiquinque perſonis in tertio conſanguinitatis vel affinitatis gradu inuicem coniunctis, ac quocunque impedimento publicæ honeſtatis iuſtitiæ impeditis, ac cum his qui per adulterium ſe polluerint, dummodo in mortem defuncti coniugis quicquam machinati non fuerint, vt inuicem matrimonialiter copulari, ac per eos ignoranter, & dummodo non conſummauerint, etiam ſcienter contractis matrimonijs cum abſolutione a cenſuris quas ſic ſcienter contrahendo incurriſſent, remanere poſsint, prolem exinde ſuſceptam, & ſuſcipiendam legitimam decernendo diſpenſandi: Ac quibuſuis perſonis eccleſiaſticis, vt ad tempus de quo tibi videbitur, non tamen vltra quinquennium, in quibuſuis vniuerſitatibus ſtudiorum generalium, vel particularium

ticularium leges publice audire; ac illis ſtudere. Necnon in eis bachalariatus, licentiaturæ, & doctoratus, ac alios gradus iuxta conſuetudinem ſtudiorum huiuſmodi promoueri: Ac horas canonicas diurnas pariter, & nocturnas, ac alia diuina officia per ſeipſos, aut cum vno vel duobus ſocijs, vel ſamiliaribus ſecularibus duntaxat per eos pro tempore eligendis, ſecundum vſum, & morem Romanæ Curiæ, etiam iuxta breuiarum nouiter editum dicere, & recitare libere, & licite valeant, & ad alium vſum ſuper horis huiuſmodi dicendis obſeruandum, præterquam in choro in quo cum alijs ſe conforment minime teneantur, nec ad id aquoquam inuiti poſsint compelli, concedendi: Necnon quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſecularium, & regularium, etiam dictæ ſedi ex quibuſuis cauſis præterquam ratione officialium Romanæ Curiæ actu ſua officia exercentium ſpecialiter vel generaliter reſeruatorum reſignationes ſimpliciter vel ex cauſa permutationis, ac commendatorum, & ad tempus vnitorum, extra tamen Romanam Curiam litigioſorũ quorum vltimi vacationum modi exprimi, aut pro expreſsis haberi poſsint cõmendarum, ac iuris, & litis, & cauſæ huiuſmodi ceſsiones recipiendi, & admittendi, ac vniones non tamen perpetuas diſſoluendi, ac colligantes in iure cedentium non potentiorum ſurrogandi, necnon cauſas deſuper pendentes de conſenſu partiũ auocandi, & lites huiuſmodi penitus extinguendi, dictaque beneficia per reſignationẽ, ſeu ceſsionem huiuſmodi, tam ſimpliciter, quam ex eadem cauſa, necnon alia quæcunque, quotcunque, & qualiacunque in dictis regnis dum ibi, vt præfertur, fueris, & alias in prouincia in qua præfatum Carolum pro tempore morari contigerit conſiſtentia, etiam per obitum pro tempore vacantia, etiam ſi vt præmittitur ſpiritualiter, vel ſexaginta beneficiorum per obitum vacantium huiuſmodi, etiam ex illorum vacatione in menſibus nobis reſeruatis duntaxat reſeruata fuerint, dummodo reſeruata vigintiquatuor, non reſeruata vero centum ducatorum auri ſimilium quotidianis diſtributionibus computatis ſecundum communem æſtimationem valorem annuũ non excedant, & dignitates, aut in cathedralibus eccleſijs canonicatus, & præbendæ non fuerint, quibuſuis perſonis tibi beneuiſis, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus conferendi, & de illis etiam prouidendi, ac inuicem, vel alijs obtentis beneficijs eccleſiaſticis ad vitam illa obtinentium duntaxat vniri, annecti, & incorporari ordinarijs vel alijs mandandi, necnon ad effectum reſignationum, & ceſsionum, ac diſſolutionum vnionum, & prouiſionum huiuſmodi quaſcunque gratias expectatiuas ſpeciales vel generales reſeruationes, & abſque conſenſu coadiutorum deputationes, ac temporales vniones, annexiones, incorporationes, nominationes, nominandi, & conferendi: Ac alia citra acceſſus, & regreſſus facultates, & mandata per nos, & ſedem prædictam, aut deputatos eiuſdem quibuſcunque perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac etiam noſtris antiquis, & deſcriptis familiaribus continuis commenſalibus, ſeu in eorum, aut etiam in nullius fauorem, ac etiam Imperatoris, Regum, vel aliorum principum contemplatione ſub quibuſuis verborum formis, aut cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & decretis, etiam ſi per eas diſponeretur, quod gratiæ præfatæ ab eorum datis cenſerentur ſortiri effectum, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam quantumcunque grandi, & inexcogitabli cauſa factas, & conceſſas, ac faciendas, & concedendas in poſterum, illorumque vim, & effectum penitus, & omnino ſuſpendendi: Et quod in beneficijs per reſigationem, ſeu ceſsionem in manibus tuis vacantibus locum ſibi vendicare non poſsint, decernendi: Necnon quibuſuis ipſorum beneficiorum contrarijs fundationibus, necnon quibuſuis quarumcunque eccleſiarum, ac monaſteriorum ſtatutis, & conſuetudinibus, & præſertim de non obtinendis præſtimonijs, niſi per canonicos cathedralium eccleſiarum ciuitatum in quibus ſeu quarum diœceſi præſtimonia ipſa erunt, ad effectum collationum, & prouiſionum prædictarum ea vice ſpecialiter, & expreſſe derogandi: Necnon quibuslibet eccleſias ſeculares vel regulares, quæ tibi videbuntur vnica tantum feſtiuitate annua per te ſtatuenda viſitantibus, ſeptem annos, & totidem quadragenas, vel infra illos per tempus, etiam perpetuum, quod tibi videbitur: ac intereſſentibus miſſæ, çui tu interfueris celebrationi centum dies de iniunctis eis pœnitentijs miſericorditer in domino relaxandi: Necnon quibuſuis perſonis nobilibus, aut graduatis, ac presbyteris, vt liceat eis habere altare portatile cum debitis reuerentia, & honore, ſuper quo in locis ad id congruentibus, & honeſtis, ſine iuris alieni præiudicio, ac iure parochialis eccleſiæ, & cuiuslibet alterius ſemper ſaluo, & cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, etiam antequam eluceſcat dies, circa tamen diurnã lucem, ita quod nec eis nec ſacerdoti ſic celebranti ad culpam valeat imputari. Et cum ad loca interdicto eccleſiaſtico ordinaria auctoritate ſuppoſita te declinare contigerit, in illis clauſis ianuis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce, excommunicatis, & interdictis prorſus excluſis per ſe ipſos ſi presbyteri fuerint, aut proprium vel alium ſacerdotem idoneum miſſas, & alia diuina officia in ſua, & familiarium ſuorum domeſticorum præſentia celebrare facere, dummodo ipſi vel illi cauſam non dederint interdicto, nec id ipſis contingat ſpecialiter inderdici, nec per eos ſtet quominus ea propter quæ interdictum huiuſmodi appoſitum fuerit, impleantur: Prouiſo etiam quod parce huiuſmodi conceſsione ante diem celebrandi, & celebrari faciendi vtantur, quia cum in altaris miniſterio immoletur dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius qui candor eſt lucis æternæ, conuenit hoc non in noctis tenebris fieri, ſed in luce: Ac quibuſcunque perſonis, vt confeſſorem idoneum ſecularem, aut cuiuſuis ordinis regularem qui eos, & eorũ quemlibet iuxta formam in quinterno Cancellariæ apoſtolicæ deſcriptam in caſibus dictæ ſedi reſeruatis exceptis contentis in bulla cœnæ Domini, ſemel in vita, & in mortis articulo, in alijs vero eidem ſedi non reſeruatis caſibus quoties opportunum fuerit abſoluere, & eis pro commiſsis pœnitentiam ſalutarem iniungere: Ac vota quæcunque) vltramarino, viſitationis liminum Apoſtolorum Petri & Pauli de vrbe, ac ſancti Iacobi in compoſtella, necnon religionis, & caſtitatis votis duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare: Et iuramenta quæcunque ſine alterius præiudicio relaxare: Necnon ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſsionem auctoritate apoſtolica impedere poſsit, eligere: Et ſi contingat eos tempore interdicti ordinaria auctoritate appoſiti decedere, quod eorum cadauera ſine tamen funerali põpa eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi poſsint: Necnon rectoribus parochialium eccleſiarum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum curatis, qui in decretis, aut theologia graduati fuerint, vt quoſcunque parochianos eorũ vtriuſque ſexus ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, & criminibus, etiam in caſibus in quibus ordinarij locorum

corum

eorum de iure, aut conſuetudine vel alias abſoluere poſsint,& in illis quæ ſedi prædictæ reſeruata non fuerint, per ſeipſos tantum abſoluere valeant: Ac quibuſcunque vtriuſque ſexus perſonis quadrageſimalibus, ac alijs diebus, & temporibus ſtationum eccleſiarum almæ vrbis, & extra muros eius vnam vel duas eccleſias, ſeu duo vel tria altaria, vnius vel diuerſarum eccleſiarum, in ciuitate, oppido, ſiue loco in qua ſeu quo eos pro tempore moram trahere contigerit per eos eligendas, vel eligenda viſitando, omnes & ſingulas indulgentias, & peccatorũ remiſsiones conſequantur ac ſi eiſdem diebus, & temporibus baſilicas, & eccleſias vrbis huiuſmodi, & extra muros eius ad id deputatas perſonaliter viſitarent: Quodque quadrageſimalibus diebus, & alis temporibus quibus eſus carnium, ouorum, caſei, butiri, & aliorum lacticiniorum de iure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet eſt prohibitus, eiſdem ouis, caſeo, butiro, & lacticinijs de alterius, carnibus vero de vtriuſque medici conſilio abſque conſcientiæ ſcrupulo veſci libere & licite valeant: Necnon quibuſuis mulieribus, vt cum duabus, aut tribus alijs honeſtis mulieribus, quæcunque monaſteria monialium ordinum quorumcunque, etiam ſanctæ Claræ de conſenſu illis præſidentium quater in anno ingredi, cum eiſdem monialibus alloqui, & refectionem ſumere, dummodo inibi non pernoctent concedendi: Ac quaſcunque perſonas eccleſiaſticas, quæ homicidij caſualis reatus commiſerint, id humiliter petentes ab homicidiorum huiuſmodi reatibus, & quibuſuis alijs exceſsibus, ac excommunicationis alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis per eos propterea quomodolibet incurſis, auctoritate noſtra etiam in vtroque foro abſoluendi in forma eccleſiæ conſueta iniuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & alijs quæ de iure fuerint iniungenda, ac cum eis ſuper huiuſmodi, & cum illis, ac alijs quibuſcunque ſuper quacunque alia irregularitate, præterquam ex indebita fructuum eccleſiaſticorum perceptione, & ſi quam aliquibus cenſuris ligati, miſſas, & alia diuina officia celebrando non tamen in contemptum clauium, aut alias contraxerint ſuſceptis, per eos alias rite ordinibus vti, & in eis, citra tamen quo ad homicidas voluntarios, altaris miniſterium miniſtrare: Necnon ad omnes, etiam ſacros, & presbyteratus ordines ad quos promoti fuerint promoueri: Ac quæcunque, & quotcunque, & qualiacunque cum cura, & ſine cura ſe inuicem compatientia beneficia eccleſiaſtica recipere, ac illas, & per eos obtenta retinere, & quæcunque tam per obitum, quam per reſignationem in manibus tuis facienda vacantia beneficia prædicta ad vitam illa pro tempore obtinentium, vel aliud tempus nõ tamen perpetuo vniri, annecti, & incorporari, ordinarijs, vel alijs mandandi, necnon ſuper quarumuis tam ſimpliciter, quam ſi fructus inæquales fuerint ex cauſa permutationis reſignatorum, ſeu quorum commendis, aut iuri in tuis manibus cedi, ſeu vniones de conſenſu, per te diſſolui contigerit, ſeu quorumcunque aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum fructibus, redditibus, & prouentibus vigintiquatuor ducatorum ſimilium ſecundum æſtimationem prædictam, etiam diſtributionibus quotidianis vt præfertur computatis, valorem annuum non excedentibus, quaſcunque penſiones annuas tertiam partem fructuum, reddituum, & prouentuum prædictorum non excedentes, præfatis reſignantibus, vel cedentibus, ſeu diſſolutioni vnionis conſentientibus, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus de conſenſu illorum quibus beneficia prædicta collata fuerint reſeruentur quoaduixerint per prædicta beneficia pro tempore obtinentes annis ſingulis in locis, & terminis, ac ſub excommunicationis, & priuationis, ac alijs pœnis, ſententijs, & cenſuris eccleſiaſticis in ſimilibus apponi ſolitis perſoluendi, reſeruandi, conſtituendi, & aſsignandi, necnon quæcunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura de nouo, ſine alicuius præiudicio, cum competenti dote exigendi, & ſic erecta beneficia ab eorum primæua erectione huiuſmodi ſimiliter perſonis idoneis conferendi, ac de illis etiã prouidendi: Ac quibuſuis perſonis eccleſiaſticis dictorum regnorum non tamen prælatis, vt de bonis ſuis iuxta formam quinterni Cancellariæ apoſtolicæ teſtari, ac bona immobilia eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, quæ pro tempore obtinebunt, quorum valor centum ducatos auri de Camera ſecundum communem æſtimationẽ valorem annuum non excedat, permutare, vendere, & ad tempus longum locare, ac in feudum, & in emphiteoſim, ſeu cenſum, vel affictum perpetuum concedere, & alias alienare valeant, cum euidenti eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, vel officiorum, ac beneficiorum, ad quæ bona ipſa pertinebunt præuia cauſæ cognitione vtilitate, & prouiſo quod pretia exinde prouenientia in huiuſmodi vtilitatem conuertenda pœnes aliquam ædem ſacram, aut fide, & facultatibus perſonam idoneã cum recogniſcibilibns clauſulis, & cautelis in ſimilibus apponi ſolitis fideliter deponantur, licentiam concedendi: Et locationes, ac alienationes de bonis immobilibus eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, dignitatum, perſonatuum, & officiorum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum factas, ſi in euidentem vtilitatẽ illorum ſimiliter præuia cauſæ cognitione cedere repertæ fuerint, dummodo bona ipſa centum ducatorum ſimilium valorem non excedant, confirmandi, & approbandi, ac ſingulos defectus qui interuenerint in eiſdem ſupplendi, necnon perſonas quaſcunque ad effectum gratiarum, quas pro tempore per te eis concedi contigerit, ab omnibus & ſingulis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati fuerint abſoluendi, & abſolutos fore cenſendi: Ac omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſecularia, & quorumuis ordinum regularia, quæ etiam ex quibuſuis apoſtolicis diſpenſationibus pro tempore obtinuerint, vel expectauerint, ac in quibus, & ad quæ ius ſibi quomodolibet competierit, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque fuerint, eorumque fructuum, reddituum, & prouentuum veros annuos valores, ac huiuſmodi diſpenſationum tenores in literis tuis pro ſufficienter expreſsis, abſque eo quod de illis, vel illorũ aliquo mentionem facere teneantur, aut propter non factam mentionem prædictæ literæ etiam collationum, & prouiſionum ſurreptionis, & nullitatis vitio ſubiacere cenſeantur habendi: Necnon in collationibus, & prouiſionibus, ac commendis, & quibuſuis alijs gratijs beneficialibus, & alijs per te faciendis quicquid ſecus ſuper his quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter cõtigerit attentari, irritum, & inane decernendi, & decretum irritans illis apponendi, omniaque alia in præmiſsis omnibus, & ſingulis, & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi, mandandi, ordinandi, & decernendi per te vel alium ſeu alios, in loco tamen vbi te pro tempore reſidere contigerit, plenam, & liberam dicta auctoritate apoſtolica tenore præſentium facultatem concedimus. Decernentes te omnibus, & ſingulis facultatibus prædictis in quibuſcunque partibus, terris, ciuitatibus, & locis,

tam

tam dictorum regnorum, quam aliarum partium ad quas dictum Carolum Imperatorem, & regem declinare & te illum ſequi contigerit, etiam ſi ad partes Germaniæ declinauerit, vti poſſe, ac literis tuis abſque præſentiū in toto vel in parte inſertione vbique fidem in iudicio, & extra ahiberi debere, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi originaliter exhiberetur. Non obſtantibus natalium, & ætatis huiuſmodi defectibus, ac alijs præmiſsis, ac quibuſuis per nos, & ſedem prædictam, etiam ſuper dictis menſibus factis, & faciendis generalibus vel ſpecialibus, necnon felicis recordationis Innocentij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri ſuper facultatibus Nunciorum editis, & quo ad contenta in præſentibus Pictauen. Lateranen. generalis conciliorum, necnon qnibuſuis alijs apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac cancellariæ apoſtolicæ regulis editis, & edendis, necnon eccleſiarum in quibus ſecularia, necnon monaſteriorum, ſeu aliorum regularium locorum in quibus regularia, ac ciuitatum, & locorum in quibus ipſi legitimandi fuerint, & ordinum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, etiam quod naturales baſtardi legitimari non poſsint niſi de conſenſu legitimorum, & naturalium diſponentibus, etiam municipalibus ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis ad inſtantiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum, ſeu etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam ex quibuſuis cauſis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus (etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, ac in eis caueatur expreſſe, quod illis nonniſi ſub certis modo, & forma derogari poſsit, illorum tenores præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus: ac vt tu etiam ad effectum validitatis gratiarum per te faciendarum derogare poſsis volumus, & iuxta tenorem præſentium tibi facultatem concedimus, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliqui ſuper prouiſionibus ſibi faciendis de huiuſmodi vel alijs beneficijs eccleſiaſticis in partibus illis, ſpeciales vel generales dictæ ſedis vel legatorum eius literas impetrarint, etiam ſi per eas adhibitionem, reſeruationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quibus omnibus præterquam beneficia huiuſmodi per gratias vacatura a nobis expectantibus, vel alias a nobis prouiſis perſonis, eos quibus de beneficijs huiuſmodi per te prouidendis in illorum aſſecutione volumus anteferri, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum præiudicium generari, ſeu ſi locorum ordinarijs, aut beneficiorum eorundem collatoribus, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod ad receptionem, vel prouiſionem alicuius minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint, quodque de huiuſmodi, vel alijs beneficijs eccleſiaſticis ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem coniunctim, vel ſeparatim ſpectantibus nulli valeat prouideri per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſuis alijs priuilegijs, & indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Volumus autem quod ſingulorum beneficiorum ſimpliciter reſignandorum, ſeu quorum commendarum, ſeu iuris ceſsiones, aut vniones, diſſolutiones factæ fuerint, ſi fructus, redditus, & prouentus ſecundum communem æſtimationem valorem annuum vgintiquatuor ducatorum ſimilium ſecundum æſtimationem prædictam excedant conferentes, & illi quibus conferentur, & ſi ex dicta cauſa permutationis reſignationes huiuſmodi fient, ac illorum, & eis ex eadem cauſa collatorum beneficiorum huiuſmodi fructus, redditus, & prouentus inæquales, ſeu maioris valoris fuerint, etiam ſi ipſa inæqualitas vigintiquatuor ducatos ſimiles ſecundum æſtimationem prædictam non tranſcendant, conferentes prædicti, & illi quibus beneficia maioris valoris huiuſmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus perſonarum, & beneficiorum eorundem, ac dierum factarum collationum huiuſmodi præſidentes Cameræ apoſtolicæ infra annum ſi vltra, & tres menſes ſi citra montes collationes ipſæ factæ fuerint, iuxta quaſdam piæ memoriæ Sixti III. & Innocentij VIII. Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum ſuper hoc editas literas certificare procurent, alioquin beneficia prædicta vacare cenſeantur eo ipſo. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto, quinto nonas Maij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Bloſius.

A. Diaz.

I

Indictio Iubilei Anni Sancti M D.L.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei; Ad perpetuam rei memoriam. Si paſtores ouium pro gregis ſui cuſtodia diu noctuque ad ſolem, & gelu vigilant, ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis laniata morſibus deficiat, quanta cura nos qui paſtores animarum permiſsione diuina facti ſumus, circumſpicere oportet, vt ſuſceptum paſtorale officium circa cuſtodiam dominicarum ouium ita exerceamus, quod negligentiæ aut deſidiæ argui nequeamus, ſed potius vigilem mentis noſtræ aciem intendiſſe dicamur, vt vniuerſorum Chriſtifidelium animarum ſaluti ſpiritualium gratiarum donis præſertim in ſancto Iubilei, ac gaudij, & peccatorum remiſsionis anno ſalubriter conſuleretur, ipſique Chriſtifideles æterna beatitudinis præmia diuini fauoris ſuffragante præſidio conſequerentur? Dudum ſi quidem cum fida relatio antiquorum haberet, quod accedentibus ad honorandam principis apoſtolorum de Vrbe baſilicam magnæ conceſſæ fuerant remiſsiones, & indulgentiæ peccatorum, felicis recordationis Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter ſummo ſtudio ſalutem appetens fidelium, & attenta conſideratione recenſens quod per beatiſsimos chriſtianæ fidei principes Petrum & Paulum, ſacroſancta Romana & vniuerſalis eccleſia primum ſuſceperat exordium, & euangelium Chriſti Romæ primum reſplendere cœperat, vt ipſi apoſtolorum principes gregis dominici paſtores, & eiuſdem eccleſiæ columnæ firmiſsimæ ſpeciali veneratione, & honorificentia haberentur, ipſeque prædeceſſor fidelibus ipſis incomparabilem ſalutis theſaurum aperiret, de fratrum ſuorum conſilio voluit atque decreuit, quod omnes qui anno a Natiuitate Domini milleſimo treceteſimo, & quolibet anno centeſimo ex tunc ſecuturo ad ipſorum apoſtolorum baſilicas de Vrbe reuerenter accederent, ipſaſque ſi Romani ad minus triginta, ſi vero peregrini aut alias externi forent, quindecim continuis vel interpellatis diebus ſaltem ſemel in die vere pœnitentes, & confeſsi perſonaliter viſitarent, ſuorum omnium peccatorum remiſsionem, & veniam pleniſsimam obtinerent. Et deinde ſimilis recordationis Clemens VI. ex præmiſsis, & nonnullis alijs animum ſuum mouentibus cauſis indulgentiam antedictam ad annum quinquageſimum prouida conſideratione reducens auctoritate apoſtolica ſtatuit, vt omnes Chriſtifideles qui prædictas baſilicas, & Lateranenſem eccleſiã de quinquaginta annis in quinquaginta annos certo modo tunc expreſſo deuote viſitarent, eandem peccatorum ſuorum veniam conſequerentur. Ac ſucceſsiue piæ me. Gregorius XI. cupiens vt eccleſia beatæ Mariæ maioris de Vrbe cum eiſdem baſilicis, ac Lateranenſi eccleſia priuilegio indulgentiæ huiuſmodi decoraretur, ex certa ſciẽtia voluit & ſtatuit, ac auctoritate prædicta ordinauit, quod quicunque Chriſtifideles indulgentiam prædictam aſſequi cuperent, eandem eccleſiam beatæ Mariæ maioris ſicuti baſilicas, & Lateranenſem eccleſiã ſupradictas viſitare deberent, & tenerentur. Et poſtmodum Vrbanus VI. in ſua obedientia nuncupatus prouide conſiderãs quod ætas hominum plus ſolito in dies laberetur pauciores, & cupiens quamplurimos eiuſdem indulgentiæ participes fieri, cum ad annum quinquageſimum propter breuitatem vitæ plurimi non peruenirent, vt populorum augeretur deuotio, ſplenderet fides, & charitas amplius inualeſceret, & ex alijs non minoribus cauſis de fratrum ſuorum conſilio annum quinquageſimum ſupradictum ad trigeſimum tertium reduxit & ſtatuit, quod vniuerſi fideles vere pœnitentes & confeſsi, qui in anno a natiuitate eiuſdem Domini milleſimo triceteſimo nonageſimo, & deinceps perpetuis temporibus de triginta tribus annis in triginta tres annos baſilicas, & Lateranen. ac ſanctæ Mariæ maioris eccleſias huiuſmodi cauſa deuotionis modo præmiſſo viſitarent, eandem cõſequerentur remiſsionem, & veniam peccatorum. Et ſubſequenter poſtquam ſimilis memoriæ Martinus V. reductionem Vrbani huiuſmodi ratam, & gratam habens, ipſam in ſua firmitate perſiſtere, & anno trigeſimo tertio ſupradicto obſeruari debere cenſuerat, & ad effectum deduci anno ingruente prædicto permiſerat, recolendæ memoriæ Nicolaus V. eorundem prædeceſſorum veſtigijs inhærendo literas Clementis prædeceſſoris huiuſmodi de fratrum ſuorum conſilio, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine innouauit, & approbauit, ſuique ſcripti patrocinio communiuit, indixitque, ſtatuit, & ordinauit, vt omnes Chriſtifideles vere pœnitentes, & confeſsi, qui iuxta formam in literis Clementis prædeceſſoris huiuſmodi comprehenſam in anno a natiuitate prædicta milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tunc futuro baſilicas, & eccleſias antedictas viſitarent, vt præfertur omnium peccatorum ſuorum pleniſsimam indulgentiam conſequerentur. Et deinde paris memoriæ Paulus II. attendens humanæ conditionis fragilem ſtatum ad peccandum procliuem, & ad declinationem velocem, ac peccatis hominum exigentibus crebras peſtilentias, frequentes morbos, ac grauiſsimas Turcarũ, & aliorum infidelium aduerſus fideles perſecutiones, ac plures, & diuerſos caſus, propter quos admodum pauci remiſsionum, & indulgentiarum huiuſmodi participes fieri poterant, prouideque conſiderans minime nouum, nec a ratione alienum eſſe pro qualitate temporum anteceſſorum prædictorum ſtatuta reduci ad breuioris temporis ſpatium, maxime pro ſalute animarum fidelium, ex præmiſsis, & quibuſdam alijs non minoribus cauſis ad id animum ſuum inducentibus, annum trigeſimum tertium huiuſmodi de fratrum ſuorum conſilio, & ipſius poteſtatis plenitudine ad annum vigeſimum quintum auctoritate, & poteſtate præmiſsis reduxit, ordinauitque, vt ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus annus Iubileus plenariæ videlicet remiſsionis, & gratiæ, ac reconciliationis humani generis noſtro pijſsimo redemptori, cum omnibus, & ſingulis indulgentijs, & peccatorum remiſsionibus ſupradictis, de vigintiquinque annis in vigintiquinque annos cum gratiarum actione, & mentis iucunditate ab omnibus Chriſtifidelibus frequentari, ac etiam celebrari deberet, vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui tunc in anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo quinto incipiendo a primis veſperis vigiliæ Natiuitatis prædictæ anni milleſimi quadringenteſimi ſeptuageſimi quarti, & vt ſupra finiendo, & deinceps de vigintiquinque annis in vigintiquinque annos baſilicas, & eccleſias prædictas aliàs iuxta ordinationem eorundem prædeceſſorum deuote viſitarent, vt præfertur pleniſsimam omnium

peccatorum ſuorum vèniam largiens, ac rogans attente vniuerſos fideles, qui rationem veritatis attingere poterant, vt meritorijs operibus peccata ſua omni ex parte ſtuderent expiare, vt ſaltem per hæc media, & largitionem remiſsionum, & indulgentiarum huiuſmodi, quibus Chriſtifideles omnes veluti data manu ad ſalutem perpetuam inuitarentur, necnon ſanctorum meritis, & interceſsionibus adiuti ad æternam mererentur beatitudinem peruenire. Et ſucceſsiue ſanctæ memoriæ Sixtus IV vniuerſorum fidelium animarum ſaluti pariformiter conſulere cupiens, literas Pauli prædeceſſoris huiuſmodi cum illarum de verbo ad verbum inſertione per ſuas literas de ſimili fratrum ſuorum conſilio innouauit, approbauit, & confirmauit, ſuique ſcripti patrocinio communiuit, annumque Iubilei prædictum a vigilia natiuitatis prædictæ anni milleſimi quadringenteſimi ſeptuageſimi quarti, quoad plenarias indulgentias antedictas ab ipſis fidelibus conſequendas incipere, & iuxta literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi continentiam, & tenorem finire, & indulgentias ipſas reuolutis ſingulis vigintiquinque annis, vim ac vigorem perpetuos obtinere decreuit, ipſaſque indulgentias, & peccatorũ remiſsiones ad abundantem cautelam vtriuſque ſexus fidelibus prædictis iuxta literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi tenorem etiam de nouo conceſsit, & elargitus fuit. Et ſubſequenter ſimilis memoriæ Alexander VI. eorundem prædeceſſorum veſtigijs inhærendo pleniſsimam dicti anni Iubilei peccatorum remiſsionem, literaſque eorundem prædeceſſorum ſuorum deſuper emanatas de fratrum ſuorum conſilio approbauit, & innouauit. Et poſtremo felicis commemorationis Clemens Papa VII. Romanus Pontifex etiam prædeceſſor noſter literas Pauli, & Sixti, ac Alexandri prædeceſſorum huiuſmodi eadem auctoritate de fratrum ſuorum conſilio dicta auctoritate apoſtolica approbauit, & innouauit, annumque Iubilei prædictum a vigilia natiuitatis huiuſmodi anni tunc currentis milleſimi quingenteſimi vigeſimi quarti incipere, & iuxta literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi continentiam, & tenorem finire decreuit, & declarauit, prout in diuerſis eorundem prædeceſſorum ſuper præmiſsis confectis literis plenius continetur. Cum autem ſimilis commemorationis Paulus Papa III. ſimiliter prædeceſſor noſter, dum adueniente præſenti anno literas Pauli, & Sixti prædeceſſorum huiuſmodi de fratrum ſuorum conſilio de quorum numero tunc eramus, approbare, & innouare, ac annum Iubilei huiuſmodi publicare intendit, ſicuti domino placuit, rebus fuerit humanis exemptus, Nos qui diuina diſponente clementia ipſius Pauli III. ſucceſſores facti vices Chriſti licet immeriti gerimus in terris, cupientes cunctos fideles populos noſtræ vigilantiæ creditos hoc ſacro Iubilei anno indulgentias a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, vt præfertur, conceſſas pro ſuorum expiatione peccatorum promereri, ac ſanctorum precibus, alijſque pijs operibus adiutos ſarcina peccatorum depoſita ſanctorum eorundem ſuffragijs ad indeficientis beatitudinis viſionem feliciter peruenire, & volentes ad id ſolerter intendere, eorundem prædeceſſorum veſtigijs inhærentes ſingulas literas Pauli, & Sixti prædeceſſorum huiuſmodi dicta auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, annumque Iubilei prædictum a vigilia natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti proxime præterita incepiſſe, & iuxta literarum Pauli II. huiuſmodi continentiam atque tenorem finire debere decernimus, & declaramus. Et ne propter aliarum indulgentiarum hactenus a nobis, ſeu prædeceſſoribus noſtris emanatarum conceſsionem populorum concurſus ad baſilicas beatorum apoſtolorum Petri & Pauli, qui mortem pro Chriſti nomine perpeſsi eius conſpectui ſemper aſsiſtunt, & quorum corpora in eiſdem baſilicis requieſcunt, ac Lateranen. & beatæ Mariæ maioris eccleſias prædictas retardentur, aut huius ſanctæ remiſsionis, & gratiæ anni Iubilei celebritas minuatur; & fideles Chriſti tanti muneris reddantur expertes, omnes & ſingulas indulgentias plenarias etiam ad inſtar Iubilei, ac commutandi vota, necnon ſuper eis, & male ablatis incertis, & per vſurariam prauitatem, vel alium illicitum modum extortis diſpenſandi, & componendi, aut illas ſub certis modo, & forma remittendi, & deputandi confeſſores cum poteſtate abſoluendi, etiam in caſibus apoſtolicæ ſedi reſeruatis, facultates, conceſsiones, & indulta a nobis, vel eadem ſede, ſeu illius auctoritate quibuſcunque eccleſijs, monaſterijs, hoſpitalibus, pijs locis, vniuerſitatibus, & confraternitatibus quibuslibet tam in perpetuum quam ad certum tempus in vita, ſeu mortis articulo quouiſmodo, aut ex quauis cauſa quomodolibet conceſſas & conceſſa, & in poſterum forſan concedendas & concedenda, apoſtolica auctoritate, & tenore prædictis de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine vſque ad noſtrum, & eiuſdem ſedis beneplacitum ſuſpendimus, illaſque durante huiuſmodi beneplacito ſuſpenſas eſſe, nec interim alicui ſuffragari volumus, indulgentijs tamen baſilicarum, & eccleſiarum dictæ Vrbis in ſuo plenario robore duraturis, diſtrictius inhibentes alias quam anni Iubilei huiuſmodi indulgentias in locis publicis vel priuatis prædicari, aut nunciari, ſeu earum prætextu a queſtoribus aliquid exigi quomodocunque, quæſtoreſq; & prædicatores quoſcunque per locorum ordinarios a prædicationibus, & quæſtis huiuſmodi faciendis, volumus & mandamus præſentium auctoritate coherceri ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, de quibus eis viſum fuerit opportunum. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deduci poſſint, volumus etiam, & mandamus illas in valuis baſilicæ principis apoſtolorum, & eccleſiæ Lateranen. huiuſmodi affigi, ac illarum tranſumptis manu publici notarij inde rogati ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati, ſiue alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eam prorſus indubiam fidem adhiberi, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communitionis, decreti, declarationis, ſuſpenſionis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo nono, ſexto Kalendas Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Blo. el. Fulgin.
R. de ſanct. Marſal.

IDEM

3

De reuocatione, & caſſatione gabellarum farinæ, & contractuum, ac liberationis ab illarum ſolutione, necnon ampliſsimi priuilegij incolarum, & curialium Vrbis ſuper libere diſponendi de rebus ſuis facultate, cum decreto quod fiſcus, & Camera apoſtolica ſuper eorum bonis, etiam ab inteſtato decedentium ſe non intromittant, ſed illa reſeruentur ipſorum hæredibus.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes vt alma Vrbs noſtra, in qua beatus Petrus Apoſtolorum princeps ſibi, & ſuis in Chriſto vicariatu ſucceſſoribus ſedem conſtituit, & ad quam veluti communem omnium fidelium patriam frequens eſt hominum acceſſus, ſpiritualibus fauoribus, & prærogatiuis decoretur, & qui illam pro tempore incolunt, ſeu Romanã Curiam ſequuntur, tam in ijs quæ ad victum hominis pertinent, quam in ſuorum diſpoſitione bonorum, & poſt eorum obitum hæredes ſui in eorundẽ bonorum aſſecutione plena libertate fruantur, & Vrbis decori, ac curiæ prædictarum frequentiæ, necnon Vrbem incolentium, & curiam huiuſmodi inſequentium indemnitati conſulere: Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & certa ſcientia noſtris plurium Romanorum Pontificũ prædeceſſorum noſtrorum qui eandẽ Vrbem diuerſis gratijs, & priuilegijs decorarũt veſtigijs inhærendo, gabellã farinæ quæ dudũ per fe. re. Clementem VII. impoſita, & per Paulũ III. Romanos Põtifices prædeceſſores noſtros aucta fuit, ac innouationem, ſeu nouam impoſitionem gabellæ contractuum per eundem Paulum prædeceſſorem cum adiectione certarum pœnarum in illam ſoluere differentes, & mandato vt ab omnibus rigoroſiſsime exigerentur factam, & quaſcunq; ſuper illis ab eiſdem Clemente & Paulo prædeceſſoribus emanatas literas apoſtolicas, aut alias deſuper confectas ſcripturas, auctoritate apoſtolica tenore præſentiũ, ex certa ſcientia reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro reuocatis, caſsis, irritis, & nullis haberi volumus, ac de cætero farinæ nullatenus, contractuum vero gabellas huiuſmodi ſolum iis modo, & forma quibus ante dictum Paulum prædeceſſorem exigi ſolebat, exigi poſſe volumus, ipſaſque gabellas in poſterũ per nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes innouari, vel de nouo imponi, ſeu ampliari non poſſe, & ſi innouentur, vel de nouo imponantur, aut amplientur, earum innouationes, vel de nouo impoſitiones, aut ampliationes nullas, irritas, & inanes, ac nullius roboris vel momenti fore, & illis non obſtantibus gabellas prædictas nullatenus vltra quã, vt præfertur, exigi poſſe decernimus. Et inſuper auctoritate, & tenore præſentiũ ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris tẽporibus omnes, & ſinguli Vrbis incolæ, ſeu curiam huiuſmodi ſequentes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Abbatiali, vel quauis alia eccleſiaſtica, ſeu mũdana dignitate præfulgeant, ſi eos in dicta curia, ſeu eius diſtrictu decedere contigerit, de omnibus & ſingulis eorum immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus bonis, pecunijs, iocalibus, iuribus, actionibus, & rebus alijs in dicta Vrbe, & eius diſtrictu pro tempore conſiſtentibus, & per eos etiam ex fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura ſecularium, & quorumuis ordinum regularium quomodocunque, & qualitercunque qualificatorum per eos etiam ex quibuſuis conceſsionibus, & diſpenſationibus apoſtolicis in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ſeu alias quomodolibet obtentorum aut alias (licite tamen) acquiſitis, cuiuſcunque quantitatis, qualitatis, ſummæ, valoris, & pretij ſeu conditionis exiſtant, etiam ſi talia ſint, quæ ſub generali verborum expreſsione non comprehendantur, ſed ſpeciali nota digna ſint, tam donatione inter viuos, & cauſa mortis, quam teſtamento, codicillis, fideicommiſsis, legatis, & quauis alia vltima voluntate in fauorem conſanguineorum, & affinium ſuorum, ac quarumuis aliarum perſonarum, etiam penitus extranearum, ac de iure incapacium ſeu alias prohibitarum, etiam diuitum, & potentium, ac natorum ſuorum illegitimorum ſeu ſpuriorum, ac collegiorum, & vniuerſitatum, eccleſiarum, & piorum locorum, & non piorum diſponere, ac in eis conſanguineos, affines, & quaſuis alias perſonas, ac natos etiam, vt præfertur, procreatos, necnon collegia, vniuerſitates, eccleſias, & loca, hæredes particulares, & vniuerſales pro libito eorum voluntatis inſtituere libere, & licite valeant. Quodque ſi Vrbis incolæ, aut curiam huiuſmodi ſequentes ab inteſtato deceſſerint, eorum bona, pecuniæ, iocalia, iura, actiones, & res huiuſmodi non ad nos, & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices, aut Cameram apoſtolicam, ſed ad ipſorum pro tempore decedentium proximiores agnatos, & alios qui eis niſi beneficiati eſſent de iure ſuccedere deberent, alias iuxta iuris communis diſpoſitionem libere deuoluantur, nec per Cameram præfatam, aut pro ea agentes, etiam prætextu quod hæredes præfati in curia tunc non exiſtant, aut quod aliqui eiſdem defunctis ſanguine coniuncti in eadem Vrbe non reperiantur, vel alias temerariæ dilapidationis bonorum, pecuniarum, iocalium, & rerum huiuſmodi occupari, aut inuentariſari poſsint, ſed ſi hæredes præfati in curia non fuerint, aut aliqui eiſdem pro tempore defunctis ſanguine coniuncti in Vrbe non reperiantur, tunc, & eo caſu bona, & pecuniæ, ac alia huiuſmodi per ad id pro tempore deputatos ſingularum rationum, quarum ipſi defuncti fuerint, apprehendantur, & iuxta iuris formam inuentarientur, & ſub fideli cuſtodia pro eiſdem hæredibus conſeruentur. Diſtrictius inhibentes dilectis filijs moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario noſtro, & Clericis eiuſdem Cameræ Præſidentibus, ac alijs noſtris, & Vrbis, ac curiæ prædictarum officialibus, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum prælatis, capitulis, conuentibus, & rectoribus, ac illa pro tempore obtinentibus quocunque nomine nuncupentur, ne de bonis, pecunijs, iocalibus, iuribus, actionibus, & rebus per Epiſcopos pro tempore decedentes in dicta Vrbe vel infra eius diſtrictum, vt præfertur, pro tempore relictis ſe intromittere, aut illa petere, ſeu vendicare, vel hæredes, & ſucceſſores decedentium perſonarum huiuſmodi illorum occaſione impetere, ſeu alias quomodolibet moleſtare præſumant. Ac decernentes exnunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Cameræ, necnon eccleſiarum, & monaſteriorum prædictorum etiam in quibus beneficia huiuſmodi fuerint, etiam iuramẽto, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, &

conſuetudinibus priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Cameræ, eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs, ac quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere, vel in ſpecie quomodolibet etiam Motu proprio conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, annullationis, voluntatis, decreti, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo nono, ſexto idus Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

M. Card. Creſcentius.

Blo. el. Fulgin.

R. de Sanct. Marſal.

IDEM

3

Reuocatio Hæreticorum ad ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ gremium.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Illius qui miſericors, & miſerator exiſtens, non ſolū ſepties ſed etiā ſeptuagies ſepties ignoſci debere mandauit, vices licet immeriti gerentes in terris, etiam ijs qui a fide Chriſti aliquando aberrant, ianuam pietatis, & miſericordiæ aperimus, ac pœnas quas iuris ſeueritas in eos ſtatuit, apoſtolicæ ſedis clementia moderamus, vt aberrantes huiuſmodi dictæ ſedis benignitate allecti, eorum erroribus abiuratis catholicæ fidei zelum, & obſeruantiam in eorū cordibus firmius recipiant, & ſi in eorum falſis opinionibus perſeuerare præſumpſerint, in eos vehementius animaduertatur, quo obſtinatiores ſe in erroribus ſuis præſtiterint. Sane cum, ſicut nuper accepimus, diuerſi fideles diabolica fraude decepti ſe in diuerſas erroneas, & ab eadem fide alienas opiniones paulatim deduci permiſerint, & modo publicam pœnitentiam abhorrētes, & potius placita huius ſeculi quam ſalutem animæ ſuæ ſectantes, ne infamia aſpergantur, ad ouile Chriſti redire differant; Nos animarum ſaluti quantum cum deo poſſumus conſulere cupientes, Motu proprio non ad alterius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberatione, & ex certa ſcientia noſtris omnes & ſingulos vtriuſque ſexus tam laicós quam clericos ſeculares, & quorumuis ordinum, & militiarum regulares tam milites quam presbyteros (non tamen ſub inquiſitione Hiſpaniæ, ac Portugalliæ regnorum comprehenſos) de præmiſsis culpabiles, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis aut præeminentiæ exiſtant, etiam ſi pontificali aut alia quacunque etiam maiori eccleſiaſtica vel mundana dignitate præfulgeant, qui infra tres menſes a die publicationis præſentium modo & forma in præſentis facendæ computandos, coram Inquiſitoribus ciuitatum in quibus ipſæ degunt ſe perſonaliter exhibuerint, & ſuas hæreſes coram eis priuatim abiurauerint, & ſe ad pœnitentiam priuatam eis per dictos inquiſitores iniungendam adimplendum paratos obtulerint, eamque poſtmodum cum effectu adimpleuerint, ab omnibus & ſingulis eorum hæreſibus, & a fide Chriſti apoſtaſijs, ac quibuſuis alijs in eadem fide erroribus quantumcunque grauibus & enormibus, necnon excommunicationis ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque ſententijs, cenſuris, & pœnis tam eccleſiaſticis quam temporalibus, etiam bonorum priuatiuis, & corporis afflictiuis, ac capitalibus a iure vel ab homine latis, & promulgatis, dummodo actenus inquiſiti, aut in hæreſim relapſi non fuerint, auctoritate apoſtolica tenore præſentium in vtroque foro penitus, & omnino abſoluimus & liberamus, necnon cum eis ſuper irregularitate per eos præmiſſorum occaſione, etiam quia ſic ligati miſſas & alia diuina officia, ac forſan in contemptum clauium celebrarēt, aut illis alias ſe immiſcuerunt contracta: Quodque ea ex alijs præmiſsis non obſtantibus non promoti, ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoueri, & in illis tam ipſi quam qui iam etiam incurſam hæreſim promoti exiſtunt, etiam in altaris miniſterio miniſtrare: Necnon tam clerici quam laici, & vtriuſque ſexus perſonæ, eorumque filij, nepotes, & deſcendentes, ad gradus, honores, officia, & alia quæcunque aſſumi, illaque ſuſcipere & exercere libere, & licite valeāt, auctoritate, & tenore præſentis de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus. Necnon inhabilitatis, & infamiæ maculam ſiue notam circa eos præmiſſorum occaſione quomodolibet inſurgentem penitus, & omnino abolemus, Quod ſi forte culpabiles præfati intra dictum terminum reſipiſcere, & ad cor reuerti noluerint, ſeu diſtulerint, ad hoc vt eorum notitia haberi, ipſique debitis pœnis affici poſsint, Motu, & deliberatione, ac ſcientia prædictis, omnes & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas, etiam vt præfertur, qualificatas, de aliquibus ex hæreticis ſeu alias culpabilibus præfatis quomodolibet notitiam habentes, ſeu eos hæreticos eſſe, aut fuiſſe ſciētes, dicta auctoritate tenore præſentium requirimus & monemus, ac eis, & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub incurſus hæreſis, ac omnibus quæ hæreticos de iure inflictis, & promulgatis tam eccleſiaſticis quam temporalibus ſententijs, cenſuris, & pœnis diſtricte præcipiendo mandamus: Quatenus infra ſpatium vigintiquinque dierum terminum prædictum immediate ſequentium, quorum decem pro primo, & alios decem pro ſecundo, ac reliquos decem dies pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica, eis & eorum cuilibet in ijs ſcriptis aſsignamus, hæreticos ſeu alias culpabiles prædictos, Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis ciuitatum ſuarum, ſi prius, vt præfertur, aut alias abſoluti non fuerint, denuntiaſſe, & notificaſſe debeant realiter, & cum effectu. Et nihilominus venerabili fratri Petro Epiſcopo Tuſculan Neapolitan. & dilectis filijs noſtris Ioanni ſancti Clementis, de Burgos, ac Marcello

S. Crucis

S. Crucis in Hieruſalem, Cerulno, & Franciſco S. Anaſtaſiæ tt. Sfondrato nũcupatis, presbyteris Cardinalibus inquiſitoribus generalibus per ſedem apoſtolicam deputatis, per apoſtolica ſcripta, & pari motu mandamus, quatenus ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios eoſdem requiſitos, & monitos monitioni & mandato noſtris prædictis non parentes, quos hæreſim, & alias ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas propter non paritionem huiuſmodi incurrere contigerit, ex nunc prout ex tunc, & e contra, hæreticos, ac ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis irretitos tamdiu publice nuncient, & faciant ab alijs nunciari, donec ipſi hæreſim huiuſmodi abiurauerint, & rehabilitationis gratiam obtinere meruerint, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum vt præmiſſa omnia ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque de eis ignorantiam iuſte prætendere, aut ſe legitime excuſare poſsit, volumus & dicta auctoritate apoſtolica decernimus, quod præſentes literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in baſilica principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſia Lateranenſi, dum inibi multitudo populi ad diuina audienda congregari ſolet, plana & clara voce legantur, & lectæ in earundẽ baſilicæ, & eccleſiæ valuis, ac in porta Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, necnon in ſingularum cathedralium, & metropolitanarum eccleſiarum valuis affigantur, vbi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu affixæ pendeant, & cum inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Quodque per lectionem, affixionem, & publicationem huiuſmodi omnes, & ſingulæ perſonæ ſub præſentibus comprehenſæ poſt ſpatium trium menſium, & triginta dierum huiuſmodi reſpectiue, ita ſint obligatæ, & aſtrictæ, ac ſi illæ eis coram & perſonaliter lectæ, & publicatæ eſſent: & quod earum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Volumus autem quod de perſonali exhibitione, & priuata abiuratione per dictos culpabiles, vt præfertur, facienda, per ſcripturam manu propria ipſiuſmet ſe exhibentis, & abiurantis, ſeu per publicum notarium confectam, ac ipſius inquiſitoris, coram quo exhibitio, & abiuratio huiuſmodi fieri continget, manu ſubſcripta, ita vt ſi ipſi culpabiles in eoſdem vel ſimiles errores reinciderint, ſi lapſi omnino eſſe cenſeantur, conſtare debeant, aliàs eædem præſentes, ac per eas dictis culpabilibus abſolutio, & liberatio, ac diſpenſatio, & indultum conceſſa huiuſmodi, eis nullatenus ſuffragentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, liberationis, diſpenſationis, indulti, abolitionis, requiſitionis, monitionis, mandati, aſsignationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, tertio kal. Maij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

M. Card. Creſcentius.

A. de Bartolis.

Bloſius.

IDEM

Reuocatio quarumcunque licentiarum tenendi aut legendi libros Hæreticorum.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum meditatio cordis noſtri ad id potiſsimum tendat, vt fides catholica vbique augeatur, & floreat, ad ea libenter intendimus, per quæ omnis ab ea declinandi occaſio collatur. Sane cum, ſicut nobis nuper innotuit, ex facultatibus, quæ aliquibus vt libros hæreticos, aut de fide ſuſpectos, etiam ad effectum eorundem librorum errores repellendi tenere, & legere poſſent, aliquando conceſſæ fuerunt, non ij qui ſperabantur fructus hactenus prouenerint, quinimmo diuerſa inconuenientia ſubſecuta ſunt: Nos præmiſsis occurrere, & Chriſtifidelium animarum ſaluti conſulere cupientes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtris certa ſcientia, & matura deliberatione, omnes & ſingulas facultates, & licentias legendi, & tenendi libros Lutheranos, aut alios hæreticos, ſeu de fide ſuſpectos quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut alia maiori dignitate eccleſiaſtica, ſeu ſeculari præeminentia præfulgeant (Inquiſitoribus, ſeu commiſſarijs ſuper hæretica prauitate ab apoſtolica ſede pro tempore deputatis, durante ipſa deputatione duntaxat exceptis) a quibuſuis prædeceſſoribus noſtris, ac nobis, & dicta ſede apoſtolica, ſeu eius legatis, etiam de Latere, aut maiori Pœnitentiario noſtro, vel quibuſuis alijs ſub quibuſcunque verborum formis, & expreſsionibus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet etiam motu, & ſcientia ſimilibus hactenus conceſſas, apoſtolica auctoritate tenore præſentium reuocamus, irritamus, & annullamus, & pro reuocatis, irritis, & penitus infectis, quo ad omnia habemus, & ab alijs haberi volumus. Diſtrictius inhibentes perſonis præfatis ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis contra ſimiles libros tenentes, aut legentes, tam a ſacris canonibus, quam a nobis, & ſede apoſtolica hactenus inflictis, & promulgatis, ne de cætero facultatibus, & licentijs prædictis vti, aut earum prætextu, ſeu alias quomodolibet libros prædictos, aut quoſcunque alios hactenus reprobatos, aut in futurum reprobandos tenere, aut legere præſumant. Et inſuper omnes, & ſingulos librorum Impreſſores, & Bibliothecarios, ac libros quomodolibet vendentes, & quaſcunque alias perſonas libros lutheranos, aut alios hæreticos, ſeu lutheranam, aut aliam falſam doctrinam in ſe continentes, vel a nobis, & dicta ſede quomodolibet reprobatos, ex quauis cauſa, etiam ex noſtra, & dictæ ſedis ſpeciali licentia ſeu permiſsione penes ſe habentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, aut præeminentiæ exiſtant, etiam ſi, vt præfertur, Pontificali, aut alia quacunque etiam maiori eccleſiaſtica, vel mundana dignitate præfulgeant (dictis Inquiſitoribus, & commiſſarijs, vt præfertur, exceptis) dicta apoſtolica auctoritate, & earundem tenore præſentium

requirimus,

requirimus; & monemus, ac eis, & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ; & ſub incurſus hæreſis, ac omnibus contra hæreticos de iure inflictis, & promulgatis tam eccleſiaſticis, quam temporalibus ſententijs, cenſuris, & pœnis diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus infra ſpatium ſexaginta dierum a die publicationis præſentium, modo, & forma infraſcriptis faciendæ computandorum, quorum viginti pro primo, & alios viginti pro ſecundo, ac reliquos viginti dies pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica eis, & eorum cuilibet in ijs ſcriptis aſsignamus, omnes, & ſingulos libros lutheranos, aut alios hæreticos, ſeu lutheranam, aut aliam falſam doctrinam in ſe continentes, vel a nobis, & dicta ſede quomodolibet reprobatos penes ſe eos ex quauis cauſa, etiam mercaturæ, & ex noſtra ac eiuſdem ſedis permiſsione, ac licentia etiam ſpeciali, vt præfertur, pœnes eos exiſtentes, inquiſitoribus hæreticæ prauitatis in ciuitatibus, in quibus libri huiuſmodi exiſtunt, conſignaſſe debeant realiter, & cum effectu. Et nihilominus venerabili fratri Ioannipetro Epiſcopo Tuſculan. Neapolitan & dilectis filijs noſtris Ioanni S. Clementis de Burgos, ac Marcello S. Crucis in Hieruſalem Ceruino, & Franciſco S. Anaſtaſiæ titulorum Sfrondrato nuncupatis, presbyteris Cardinalibus Inquiſitoribus generalibus per ſedem apoſtolicam deputatis, per apoſtolica ſcripta pari motu mandamus, quatenus ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios eoſdem requiſitos, & monitos, & monitioni, & mandato noſtris prædictis non parentes, quos hæreſim ac alias ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas propter non paritionem huiuſmodi incurrere contigerit, ex nunc prout ex tunc, & e contra hæreticos, ac ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis irretitos tandiu publice nuncient, & faciant ab alijs nũtiari, donec ipſi omnes & ſingulos libros lutheranos, aut alios hæreticos huiuſmodi Inquiſitoribus præfatis in ciuitatibus in quibus libri huiuſmodi, vt præfertur, exiſtunt, conſignauerint, & rehabilitationis gratiam obtinuerint, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Ceterum, vt præmiſſa omnia ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque de eis ignorantiam iuſte prætendere, aut ſe legitime excuſare poſsit, volumus, & dicta auctoritate apoſtolica decernimus, quod præſentes literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores, in baſilica principis Apoſtolorum de Vrbe, & eccleſia Lateranenſi, dum ibi multitudo populi ad diuina audienda congregari ſolet, palam & clara voce legantur, & lectæ in earundem baſilicæ, & eccleſiæ valuis, necnon in porta Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, affigantur, vbi ad lectionem, & notitiã cunctorum aliquãdiu affixæ pendeant, & cum inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Quodque per lectionem, affixionem, & publicationem huiuſmodi omnes & ſingulæ perſonæ ſub præſentibus comprehenſæ poſt ſexaginta dies huiuſmodi reſpectiue ita ſint obligatæ, & aſtrictæ, ac ſi eis coram, & perſonaliter lectæ, & intimatæ eſſent, & earum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Volumus autem quod ij, qui libros lutheranos, ſeu alios prædictos infra ſpatium, & terminum huiuſmodi dictis Inquiſitoribus conſignauerint, niſi ipſi aliàs quam ea retentione librorum huiuſmodi hæretici, ſeu de fide ſuſpecti fuerint, eo ipſo etiam abſque aliqua deſuper facienda abiuratione a cenſuris, & pœnis propterea forſan incurſis in vtroque foro abſoluti ſint, & eſſe cenſeantur, prout nos in euentum prædictum ex nunc prout ex tunc, dummodo pœnitentiam quam confeſſor per eos eligendus, eis propterea duxerit iniungendam, omnino adimpleant, abſoluimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, irritationis, annullationis, inhibitionis, requiſitionis, monitionis, mandati, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, tertio Calendas Maij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

5

Contra dubitantes de facultatibus, & auctoritate maioris Pœnitentiarij S. R. E. pro tempore exiſtentis, & validitate literarum officij ſacræ Pœnitentiariæ apoſtolicæ.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Rationi congruit, & conuenit honeſtati, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu literæ apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum conſequantur effectũ. Dudum ſiquidem poſtquam a fe. re. Sixto Papa IV. prædeceſſore noſtro emanauerãt litteræ tenoris ſubſequentis: Sixtus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam nonnulli iniquitatis filij elationis & pertinaciæ ſuæ ſpiritu aſſumpto poteſtatem Maioris Pœnitentiarij noſtri per longiſsima tempora toti orbi notam, & a cunctis fidelibus inuiolabiliter obſeruatam in dubium reuocare, & literis ſub eius nomine per officium Pœnitentiariæ noſtræ pro tempore expeditis contumaciter ſe opponere, illiſque detrahere præſumunt, decet nos aduerſus tales ea adhibere remedia per quæ ipſorum temeritate repreſſa eiuſdem Pœnitentiarij auctoritas, & poteſtas præſeruentur illeſæ, illuſque literæ cum perſonarum illas pro tempore impetrantium quiete, & conſcientiæ tranquillitate ſemotis quibuſuis obſtaculis votiuum ſortiantur effectum. Dudum ſiquidem per nos accepto quod licet vniuerſo pene orbi innoteſceret inter alia officia Ro. Cu. fuiſſe dudum officium ſacræ Pœnitentiariæ prouide inſtitutum, & in aliquibus ex Maioris Pœnitentiarij illud pro tempore obtinentis literis, quæ ab eo ratione dicti officij pro tempore emanabant, ſic contineretur videlicet (Auctoritate D. N. P. cuius Pœnitentiariæ curã gerimus.) & in alijs (Auctoritate D. P. & de eius ſpeciali mandato ſuper hoc viuæ vocis oraculo ſibi facto) in reliquis vero (dicta auctoritate D. P. & eius ſpeciali, & expreſſo mandato) ac huiuſmodi literis, & aſſertioni eiuſdem Pœnitentiarij, tam in iudicio quam extra, abſque eo, quod facultas deſuper eidem Pœnitentiario per ſedem apoſto-

apoſtolicam conceſſa in illis infereretur, fides indubia adhiberi conſueuiſſet, & ab eodem tempore citra Maior Pœnitentiarius pro tempore exiſtens ex ipſius officij ſtallo dum Epiſcopus Cardinalis exiſteret ſe Epiſcopum ſolum non autem Cardinalem nominare ſolitus eſſet, prout & reliqui Epiſcopi Cardinales in eorum literis faciebant, & literæ præfatæ cum antiquo per maiores Pœnitentiarios qui pro tempore fuerant adhiberi ſolito ſigillo oblongo in cera rubea, & capſa ceræ albæ impreſſo pendente ſecundum dicti offici ſtilum antiquum ſigillari, & ſic expeditæ debitæ executioni abſque vlla contradictione & exceptione mandari, ac ab omnibus in debitam obedientiam haberi eſſent ſolitæ. Quia tamen nonnulli iuris interpretes diuerſarum partium volentes plus ſapere quam oporteret, affirmare non erubeſcebant, & in dubium reducere, an literis dicti officij cum verbis, & ſigillo prædictis iuxta illius ſtilum approbatum, ac ab omnibus indifferenter ſeruatum fides eſſet adhibenda, & illis obedire haberent, affirmantes aſſertioni prædictæ maioris Pœnitentiarij ſuper auctoritate ſui officij & Papæ ſpeciali & expreſſo mandato prædictis non eſſe credendum: & pro eo quia venerabilis frater noſter Iulianus Oſtienſis olim Sabinenſis Epiſcopus maior Pœnitentiarius noſter poſt promotionem ad Sabinenſem translationem ad Oſtienſem eccleſias per nos factas de perſona ſua olim tt. ſancti Petri ad vincula presbyter Cardinalis, ſe non Cardinalem ſed Sabinenſem prius & poſt translationem prædictam Oſtienſem Epiſcopum nominabat, literas dicti officij dicto ſigillo ſigillatas modicæ auctoritatis exiſtere, in dicti officij, & eius Pœnitentiarij, immo verius apoſtolicæ auctoritatis contemptum & ſcandalum plurimorum. Nos tunc prouide attendentes quod maior Pœnitentiarius ordinaria iuriſdictione, & auctoritate fungeretur, & propterea in ſuis literis ſicut alij ordinarij ſui officij auctoritate inſerere non teneretur, quodque ſtilus vbilibet præſertim in Romana Curia literarum apoſtolicarum & aliarū, quæ ab ea emanabant in tantum pro lege ſeruabatur, vt literæ præter ſtilum expeditæ falſitatis ſuſpicione non carerent, ac volentes huiuſmodi inſolentium temerarijs auſibus obuiare, & eorum quos literæ prædictæ concernebant, conſcientiarum paci & tranquillitati, dictique officij honori & immunitati conſulere, per alias noſtras literas, Motu proprio, & ex certa ſcientia decreuimus, & declarauimus, literis prædictis Pœnitentiariæ, tunc expeditis etiam quoad auctoritatem, & mandatum huiuſmodi de quibus in eis fieret mentio, abſque vlla auctoritatis & mandati huiuſmodi in eis inſertione plenam fidem adhiberi debere, & ad id probandū alterius probationis adminiculum non requiri Mandantes omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus quacunque dignitate, & auctoritate fungentibus ſub excommunicationis, alijſque cenſuris, & pœnis tunc expreſsis quatenus literis prædictis Pœnitentiariæ ſecundum dicti officij ſtilum præfatum tunc expeditis & quas pro tempore in perpetuum expediri contingeret, crederent, & obedirent, ac parerent in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in illis maioris Pœnitentiarij pro tempore exiſtentis facultas, & poteſtas ſibi a nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempre exiſtentibus, ac ſede prædicta conceſſa, quoad ea quæ in eiſdē literis Pœnitentiariæ continerentur, ſufficiens inſerta foret, & per literas apoſtolicas de dicti maioris Pœnitentiarij auctoritate, & ei facto ſpeciali & expreſſo mandato viuæ vocis oraculo huiuſmodi conſtaret, prout in eiſdem literis noſtris plenius continetur. Cum autem, ſicut nuper non ſine animi noſtri moleſtia etiam accepimus, prædicti iuris interpretes, & alij præſumptores, & duræ ceruicis, huiuſmodi literis Pœnitentiariæ dicti Pœnitentiarij noſtri, necnon decreto, declarationi, & mandato noſtris prædictis adhuc obtemperare contumaciter contemnant, ac ore ſacrilego publice dicere & allegare non vereantur, literis Pœnitentiariæ huiuſmodi ſolum, & dumtaxat in foro conſcientiæ, non autem in foro iudiciali huiuſmodi admitti debere, maioriſq; Pœnitentiarij huiuſmodi poteſtatē ad forū pœnitentiæ, & conſcientiæ dūtaxat ſe extendere, & reſtrictā fore, ipſumq; maiorē Pœnitentiarium licet in caſibus iuxta facultatē ſibi a ſede prædicta conceſſam per ſe ipſum diſpenſare, & abſoluere valeat, alijs tamen abſoluendi, & diſpenſandi, aliaſq; facultates ſibi conceſſas per literas ſuas committere nō poſſe: eis quoq; an literæ quæ per præfatum officiū Pœnitentiariæ expediuntur, & expeditæ reperiuntur ſecundum antiquum ſtilum ipſius officij expeditæ fuerint, & expediantur minime conſtare, & propterea de earum validitate merito dubitari debere, pluribuſque alijs, ac exquiſitis ſuggeſtionibus, & cauillationibus prædicti maioris Pœnitentiarij poteſtatē impugnare, & nihilominus eius literæ huiuſmodi executioni debitæ demandentur, & perſonæ quas concernunt illarum votiuum, ac debitum effectum conſequi valeant, indebite & iniuſte impedire, eiſdemque perſonis contra tenorem literarum prædictarum diuerſa alia moleſtias, ac damna inferre non erubeſcant, in animarum ſuarum periculum, ac ipſius Pœnitentiarij, immo verius noſtri; & ſedis prædictæ contemptum, & vilipendium, ac perſonarum earum præiudicium non modicum, & grauamen, perniciolum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos tantæ temeritati, & audaciæ, prout noſtro incumbit officio, opportunis remedijs occurrere, ac maioris Pœnitentiarij, & officij, perſonarumque huiuſmodi literas præfatas pro tempore expedientium honori, indemnitati, & ſecuritati conſulere volentes: Motu ſimili non ad ipſius Iuliani Pœnitentiarij, vel alicuius alterius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & voluntate, & ex certa ſcientia auctoritate apoſtolica tenore præſentium decernimus, & declaramus, præfatum Iulianum, & pro tempore exiſtentem maiorem Pœnitentiarium huiuſmodi non ſolum per ſe ipſum in caſibus iuxta facultates ſibi a prædicta ſede conceſſas diſpenſare, & abſoluere, ſed abſolutiones, & diſpenſationes Chriſtifidelibus impendendas huiuſmodi in diuerſis mundi partibus per ſuas literas alijs committere libere, & licite potuiſſe, & poſſe, quodq; literæ quæcunque per officium Pœnitentiariæ ſub ſolito ſigillo oblongo in cera rubea, & capſa ceræ albæ impreſſæ pendente hactenus expeditæ, & quæ in poſterum expediri continget, iuxta antiquum ſtilum dicti officij expeditæ intelligantur, nec ad hoc aliud probationis adminiculū requiratur, ipſæque literæ vt præfertur expeditæ & expediendæ, illæ videlicet quæ forum cōſciētiæ in foro cōſcientiæ tantū, & quæ forū contentioſū cōcernunt, aut in quibus quod in cōtētioſo, aut vtroq; foro valeat appoſitū fuerit, tam in foro iudiciali, & cōtentioſo eccleſiaſtico & ſeculari, quam ēt in foro pœnitētiæ omnimodā fidem faciant, & valeant illiſq; ſtari, & indubitanter credi debeat, ac perſonis prædictis qui illas impetrarint, & impetrabūt, in vtroq; foro huiuſmodi prout eis conceſſū fuerit plenarie ſuffragentur, & valeāt. Volētes. ac motu, & ſcientia ſimilibus ſtatuētes, quod omnes & ſingulæ perſonæ cuiuſcunq; dignitati, ſtatus, gradus, nobilitatis, & præeminentiæ fuerint, & quacunq; eccleſiaſtica, vel mundana dignitate præfulgeāt, quæ contra tenorē præſentium, ac priorum literarum noſtrarum huiuſmodi aliquid facere attentauerunt, pro præmiſsis omnibus

omnibus & ſingulis in totum, vel in partem non paruerint, omnes & ſingulas cenſuras, & pœnas in dictis prioribus literis noſtris contentas eo ipſo incurrant. Et inſuper vt præmiſſa omnia tam in prioribus quã præſentibus literis noſtris contenta plenius obſeruentur, & contumacia, ac inobedientia illa contemnentium facilius comprimatur, Venerabili fratri moderno & pro tempore exiſtenti almæ Vrbis in ſpiritualibus Vicario noſtro, & dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, etiam pro tempore exiſtenti, Motu ſcientia & auctoritate ſimilibus, per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel alter eorum, vbi quando & quotiens ſuper præmiſsis, vel aliquo præmiſſorum pro parte cuiuslibet perſonæ de cuius intereſſe pro tempore agi contingerit, fuerint requiſiti, ſeu alter eorum fuerit requiſitus priores, & præſentes literas, ac omnia & ſingula in eis contenta ſolemniter publicantes, illaſque, & illa per ſe, vel alium, ſeu alios inuiolabiliter obſeruari facientes, omnes & ſingulos quos huiuſmodi excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliaſque cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe eis conſtiterit, in eccleſiis, dum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit, & locis alijs publicis de quibus eis videbitur, excommunicatos & ſententia huiuſmodi irretitos publice nuncient, & faciant nunciari ab alijs, ac ab omnibus arctius euitari, necnon legitimis ſuper ijs habendis ſeruatis proceſsibus, eos & quemlibet eorum quotiens opus fuerit aggrauare, reaggrauare, necnon terras, & loca ad quæ eos & aliquem eorum declinare contigerit, eccleſiaſtico interdicto ſupponere, illudque ſtrictiſsime obſeruari facere procurent. Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, illis preſertim quibus cauetur ne quis extra ſuam ciuitatem, vel diœceſim niſi in certis caſibus, & in illis vltra vnam dietam a fine, ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices a ſede deputati prædicta extra ciuitatem, & diœceſim in quibus deputati fuerint, contra aliquem procedere, ſeu alij, vel alijs vices ſuas committere præſumant, & duabus dietis in Concilio generali editis, ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quæ in dictis prioribus literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, declarationis, ſtatuti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę. MCCCC. LXXXIIII. ſeptimo idus Maij, Pontificatus noſtri Anno Tertiodecimo. Licet, ſicut felicis recordationis Paulus Papa III. prędeceſſor noſter acceperat ab inde citra literæ eiuſdem Sixti prædeceſſoris abſque vlla exceptione per vniuerſum orbem obſeruatæ fuiſſent, & tunc obſeruarētur, & ea quæ a ſede apoſtolica emanaſſe dignoſcebantur, plenam roboris firmitatem obtinerent, cum tamen Romanus Pontifex, illa libenter approbaret, & innouaret, vt ea firmius perpetuo illibata perſiſterent, & iuxta ipſius Romani Pontificis intentionem ſublatis quibuſuis litium, & calumniarum occaſionibus ſuum debitum ſortirentur effectum, firmiterque ab omnibus obſeruarentur, ac ea firmiora cenſerentur, quæ apoſtolicæ confirmationis munimine ſæpius corroborarentur, præfatus Paulus ſub dat videlicet tertio nonas Iulij Pontificatus ſui Anno Quintodecimo, Motu proprio non ad dilecti filij noſtri tunc ſui Raynutij tituli ſancti Angeli presbyteri Cardinalis noſtri, tunc ſui maioris pœnitentiarij, ſeu alterius, pro eo eidem prædeceſſori ſuper eo oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia ſua, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decreta, declarationes, mandatũ, voluntatem, & ſtatutum, ac cum omnibus & ſigulis contentis in eis clauſulis literas Sixti prædeceſſoris huiuſmodi auctoritate apoſtolica approbauit, & innouauit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & ſub eiſdem cenſuris, & pœnis vbilibet obſeruari debere, illaque non obſeruantes, ſeu illa aut eorum validitatem, ſeu præfati Raynutij moderni & pro tempore exiſtentis dictæ ſedis maioris Pœnitentiarij ſuper præmiſsis, aut eorum aliquibus poteſtatem, ſeu auctoritatem, vel facultatem in dubium reuocantes, ſeu eorundem Raynutij, & pro tempore exiſtentis maioris Pœnitentiarij, literarum executionem qualitercunque impedientes, aut quo minus dictæ literæ iuxta illarum formam, & tenorem debitæ executioni demandarentur, impedimentum, conſilium, auxilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes, prædictas, ac omnes & ſingulas alias contra impedientes literarum apoſtolicarum executionem in bulla, quæ quotannis in cœna Domini legi conſueuit, contentas, & latas ſententias, cenſuras, & pœnas, eo ipſo, abſque aliqua alia declaratione deſuper perficienda, incurriſſe, & incurrere debere decreuit, ac declarauit. Et nihilominus potiori pro cautela præmiſſa omnia, & ſingula prout per eundem Sixtum prædeceſſorem declarata, decreta, mandata, & ſtatuta fuerant, eiſdem modo & forma, ac motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, de nouo decreuit, declarauit, & ſtatuit, ac ſub eiſdem cenſuris, & pœnis, ac inhabilitate, priuatione, & confiſcatione obſeruari mandauit Raynutij, & pro tempore exiſtentis maioris Pœnitentiarij præfati iuxta ſtilum prædictum, expeditas literas, quæ clauſæ, & confeſſoribus directæ, in foro conſcientiæ tantum, quæ vero aperte & ſigillo prædicto, vt præfertur, pendente expeditæ fuerant, & in poſterum expedirentur, niſi in eis verba (in foro conſcientiæ) tantum appoſita eſſent, in vtroque, tam pœnitentiali, quam iudiciali, & contentioſo foro intelligi, & interpretari, ac illis quibus pro tempore concederentur ſuffragari. Sicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis, per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & interpretari, atque diffiniri debere, necnon irritum, & inane ſi ſecus ſuperijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, ſimiliter decreuit, ac declarauit. Non obſtantibus præmiſsis, & quibuſuis apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac partium illarum pragmaticis ſanctionibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis conceſsis, approbatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, idem Paulus prædeceſſor, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habens, illis

aliâs

alias in ſuo robore permanſuris, ea vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogauit, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe decreuit, necnon omnibus illis quæ idem Sixtus prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et inſuper quia difficile foret literas deſuper conficiendas ad ſingula quæque loca in quibus de eis forſan fides facienda foret deferre, idem Paulus prædeceſſor voluit, ac motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine præmiſsis pariter decreuit, quod earundem literarum deſuper conficiendarum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ impreſsione munitis, in iudicio, & alibi, vbi opus foret, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem deſuper conficiendis literis, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Ne autem de approbatione, innouatione, decretis, declarationibus, noua conceſsione, ſtatuto, mandato, & voluntate Pauli prædeceſſoris huiuſmodi pro eo quod ſuper illis, ipſius Pauli prædeceſſoris eius ſuperueniente obitu literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, & ij quorum intereſt, aut intererit, quomodolibet in futurum illorum fruſtrētur effectu, volumus, & ſimiliter apoſtolica auctoritate decernimus, quod approbatio, innouatio, decreta, declarationes, voluntas, noua conceſsio, ſtatutum, mandatumq; Pauli prædeceſſoris huiuſmodi, perinde a dicta die tertia nona Iulij ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius prædeceſſoris literæ ſub eiuſdem diei data confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque præſentes literæ ad probandum plene approbationem, innouationem, decreta, declarationes, nouam conceſsionem, ſtatutum, mandatum, & voluntatem Pauli prædeceſſoris huiuſmodi vbique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Quocirca vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, & alijs perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan & aliarum Cathedralium eccleſiarum canonicis, ac modernis & pro tempore exiſtentibus cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditori, & noſtro in alma Vrbe & illius diſtrictu Vicario, ac eorundem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicarijs, ſeu officialibus in ſpiritualibus generalibus, per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac pro parte illorum, aut alicuius eorum, quos ipſæ literæ concernunt, & concernent, ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum cuilibet in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra omnes & ſingulos quos præſentes literæ quomodolibet concernunt, & concernent, vt præfertur, illis & in eis contentis quibuſcunque pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eorum aliquem deſuper per locorum ordinarios, ſeu alios quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, & inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, & quaſcunque alias ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiã pecuniarias illorum arbitrio moderandas, & applicandas pœnas, aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac cenſuras, & pœnas prædictas legitimis ſuper ijs habendis ſeruatis proceſsibus etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam adhoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, decreti, ac mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo nono, octauo kal. Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

6

Deputatio Collectoris generalis ſpoliorum ad Cameram apoſtolicam pertinentium in tota Italia.

IVLIVS Papa III. Dilecto filio Franciſco de Aſpra familiari noſtro antiquo. Dilecte fili ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum, ſicut accepimus, nonnulli res, & bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita per obitum Prælatorum, & aliarum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra Romanam curiam deceſſerunt remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia, alias fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter ad Cameram apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, & declarauit, indebite occupare, & ſpolijs huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerint, & præſumant, in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ præiudicium non modicum. Nos pro noſtri paſtoralis officij debito volentes temerarios talium perſonarum auſus comprimere, & ne in futurum ſpolia prædicta diſsipentur, opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & quoſcunque dictorum ſpoliorum per totam Italiam hactenus quomodolibet etiam per nos, ſeu de mandato noſtro deputatos, etiam ſi S. R. E. Cardinalis, & Camerarius fuerit, Collectores, & Subcollectores primitus & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam auctoritatem, & poteſtatem abdicantes, Te qui etiam eiuſdem Cameræ Præſidens per nos deputatus exiſtis, & de cuius fide, probitate, & diligentia plurimum in domino confidimus, noſtrum & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium huiuſmodi Collectorem generalem auctoritate apoſtolica tenore præſentium ad beneplacitum noſtrum conſtituimus, & deputamus. Dantes tibi plenam & omnimodam poteſtatem, & auctoritatem, omnia, & ſingula res, & bona quæcunque mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia per obitum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſecularium & quorumuis ordinum regularium, quauis etiam pontificali dignitate fulgentium, in vniuerſa Italia pro tempore decedentiũ remanentia, & relicta, cuiuſcunque qualitatis, generis, & ſpeciei fuerint, etiam gemmas, & precioſa, ac pecuniarum ſummas, noſtro, & prædictæ Cameræ apoſtolicæ nomine colligendi, & recuperandi, & tam ſuper illis, quam alijs quibuſcunque ſpolijs, quæ hactenus in ipſa Italia per ſimilium perſonarum obitum, aut alias remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus vijs, & modis inueſtigandi, & inquirendi: Ac pro facilitori inquiſi-

tione huiuſmodi quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas, ac præteritos Collectores, & Subcollectores, ac alias perſonas ad coram te comparendum, necnon de adminiſtratis, & receptis per eos computum & rationem tibi reddendum, illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris, ad ſe examini ſubijciendum. Ac ſpoliorum huiuſmodi occupatores, & detentores ad ipſa ſpolia relaxandum, & tibi conſignandum, & ſoluendum ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis per eccleſiaſticam perſonam a te eligendam fulminandis, ac etiam pecuniarijs arbitrio tuo moderandis, & applicandis monendi, & compellendi Contradictoreſque, & renitentes cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, & per eandem perſonam eccleſiaſticam illas aggrauandi, & reaggrauandi. Interdictumque eccleſiaſticum inuiolabiliter obſeruandum apponendi, ac auxilium brachij ſecularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi: Et ſuper eiſdem ſpolijs pro dicta Camera componendi, & concordandi, necnon ſoluentes de per eos ſolutis & receptis quietandi, & abſoluendi, & ad cor reuerſos, ſi id a te humiliter petierint, a cenſuris & pœnis quas incurrerint ſimiliter per perſonam eccleſiaſticam præuia ſatisfactione abſoluendi, & liberandi, Vnum quoque vel plures loco tui Subcollectores cum ſimili, aut limitata poteſtate ſubſtituendi, & ſubdelegandi, illoſque quoties tibi videbitur reuocandi, ceteraque omnia, & ſingula faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis etiam a nobis forſan emanatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die octaua Februarij millesimo quingenteſimo quinquageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Rom. Amaſæus.

IDEM

7

Declaratio quod fructus beneficiatorum tempore obitus beneficiatorum inexacti debeantur ſucceſſoribus in beneficijs, & non hæredibus dictorum beneficiatorum, ac quod ducati 500. & reliqua per mortem Reuerendiſſimorum S. R. E. Cardinalium Cameræ, & Capellæ apoſtolicæ debita ſolui debeant, nec de eiſdem per præfatos Cardinales teſtari poſſit.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut nobis nuper innotuit, diuerſi diuerſorum beneficiatorũ etiam Epiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, ac S R. E. Cardinalium pro tempore decedentium hæredes, non ſolum bona relicta ſpolia nuncupata ſic decedentium beneficiaciatorum Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, ac etiam Cardinalium, verum etiam fructus &c. eccleſiaſticos, ac pecunias & res alias per ipſos beneficiatos Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alios prælatos, ac etiam Cardinales ante eorum obitum non exactos, etiam ſi eorum ſolutionis dies ante obitum ipſorum non aduenerit, ſub eo forſan prætextu quod pro tempore ante obitum huiuſmodi decurſo debebantur exigere, & quandoque ſolutionẽ debitorum per ipſos beneficiatos, & Cardinales dum viuerent contractorum, & legatorum per eos in ſua vltima voluntate etiam ad pias cauſas factorum ſubterfugere, ac hæredes Cardinalium huiuſmodi paramenta, & ornamenta capellæ ipſorum Cardinalium, quæ iam tanto tempore quod eius initij hominum memoria non habetur, capellæ apoſtolicæ, in qua miſſæ papales celebrantur, & ex qua pauperibus Prælatis ad Romanam curiam pro tempore confluentibus, & paramenta eccleſiaſtica cum quibus proceſſionibus, & alijs ſolemnitatibus per Romanos Pontifices fieri ſolitis incedere poſſint, non habentibus ſubuenitur, deuoluti conſueuerunt occupare, ac ſolutionem quingentorum ducatorum auri de Camera, qui poſt obitum ſingulorum Cardinalium pro pretio annuli eis in eorum ad Cardinalatum aſſumptione adhiberi ſoliti, Cameræ apoſtolicæ perſoluuntur, declinare contrudant, & ſatagant. Nos attendentes fructus &c. & pecunias ac res alias occaſione eccleſiarũ, monaſteriorũ, & beneficiorum eccleſiaſticorum pro tempore prouenientes licet poſtquam ad manus beneficiatorum peruenerunt, & cum alijs ipſorum beneficiatorum fructibus &c. pecunijs, & rebus commiſtis, ſeu ipſis beneficiatis incorporati ſunt non vlterius in eccleſiaſticis, ſed potius ipſorum beneficiatorum proprijs, & ab eis acqu[illegible]tus bonis iudican. & propterea quod modo pro ſecularibus, & profanis haberi, & de eis teſtamento aut [illegible]as diſponen. facultas eiſdem beneficiatis per ſedem Apoſtolicam concedi conſueuerit, nihilominus donec in manibus eorum, qui illos tanquam eccleſiaſticos, ſeu ex eccleſijs, monaſterijs beneficijs prædictis prouenien & pro talibus conſeruant, aut vt tales detinent, ipſiq; beneficiati pecunias huiuſmodi realiter nõ exegerint, & fructus &c. non perceperint, necnon alijs eorum bonis commiſcuerint, & ſibi incorporauerint, ſemper ipſarum eccleſiarum quarum ipſi beneficiati ſunt, ac uere eccleſiaſticos eſſe & cenſeri debere, & propterea iuri non congruere, ut ipſi beneficiati de rebus certis ipſarum eccleſiarum quæ omni iure alienari prohibentur diſponere, etiam in eorum ultima uoluntate poſſint, nec ipſis beneficiatis etiam Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, & alijs, ac Cardinalibus pro tempore defunctis, eorum hæredes, qui ut plurimum ſunt laici, in præiudicium ſuceſſorum beneficiatorum fructus, &c. ac res, & pecunias inexactos huiuſmodi, os boui trituranti alligando exigant, & hæredes Cardinalium mala malis addendo, bona capellæ apoſtolicæ debita occupant, ſeu quod Cameræ, & creditoribus, ac legatarijs debent, pro ſe retineant, Volentes in præmiſſis opportune prouidere, motu ſimili &c. declaramus noſtræ intentionis nunquam fuiſſe, nec eſſe, quod quiuis quorumcunque beneficiatorũ etiam, vt præfertur, Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, etiam Cardinalium vbilibet etiam in Romana curia, aut diſtrictu pro tempore decedentium ſiue ex teſtamento, per ipſos beneficiatos etiam vigore facultatum quarumcunque eis in ſpecie, vel in genere, etiam prætextu quorumcunque capitulorum, ac ſtatutorum, & ordinationum, etiam noſtrorum, ſub quibuſuis tenoribus,

ribus, & formis, ac alias quomodolibet conceſſorum conditeo, ſiue ab inteſtato hæredes, fructus &c. ac pecunias, & res alias per ipſos ſic defunctos beneficiatos, etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alios Prælatos, ac Cardinales ante eorũ obitum non exactos, etiam ſi pro tempore ante obitum huiuſmodi decurſo debeantur, ac eorum ſolutionis dies beneficiatis, & Cardinalibus viuentibus aduenerit, & per ipſos beneficiatos, & Cardinales non ſteterit quominus illos exigerent, quinimmo omnem pro illorum exactione neceſſariam diligentiam, etiam iudicialiter agendo fecerint, quoquo modo exigere, aut etiam ſponte oblatos percipere, aut cruces, candelabra, imagines, patenas, calices, & alia cuiuſuis ſortis, tam aurea, quam argentea vaſa, & iocalia, ac quæuis ornamenta, paramenta, & alia vtenſilia capellæ ſingulorum Cardinalium pro tempore decedentium, ceteraque tam ad ipſam capellam, quam eius miniſtros circa altaris miniſterium, celebrationem miſſæ pertinentia pro ſe retinere, aut ſolutionem quingẽtorum ducatorum huiuſmodi euitare poſsint, ſed quod de cetero perpetuis futuris temporibus fructus &c. ac pecuniæ, & res, vt præfertur, inexacti huiuſmodi ad ipſorum ſic defunctorum beneficiatorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharũ, & aliorum prælatorum, & Cardinalium in eccleſiis, monaſterijs, & beneficijs prædictis ſucceſſores, qui ex illis, quorum ſolutionis dies ante obitum beneficiatorum huiuſmodi aduenerit, omnia ipſorum beneficiatorum etiam, vt præfertur, Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, etiam Cardinalium debita, & ad pias cauſas facta legata, ſi aliunde ex alijs ipſorũ beneficiatorum bonis ſolui non poſsint, ſoluere teneantur, libere deuenire, & in poſterum deueniant, ac per eos, & non hæredes prædictos exigi poſſent, & in poſterum poſsint, necnon cruces, candelabra, imagines, patenas, calices, vaſa, iocalia, ornamenta, paramenta, vtenſilia, & alia ad capellam ſingulorum Cardinalium, & eius miniſtros, vt præfertur, pertinentia & ad eandem capellam apoſtolicam pertinerent, & ſpectarent, ac in poſterum pertineant, & ſpectent, & per agentes pro ea realiter, & cum effectu capi, & apprehendi poſſent, & deberent, ac in poſterum poſsint, & debeant, ac hæredes Cardinalium tam hactenus defunctorum, quam pro tempore decedentium quingentos ducatos huiuſmodi eidem Cameræ perſoluere tenerentur, & in poſterum teneantur, & propterea ſucceſſores in eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs huiuſmodi fructus &c. ac pecunias, & res per eorum ſucceſſores non exactos, libere, & licite percipere, exigere, & leuare, ac ſolutis, ſi aliunde vnde ſoluant non erit, vt præfertur, debitis, & legatis prædictis, quod reſiduum fuerit in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere, necnon agentes pro capella apoſtolica, cruces, candelabra, imagines, patenas, calices, vaſa, iocalia, ornamenta, paramenta, vtenſilia, & alia prædicta propria auctoritate libere capere, & apprehendere poſſe, ac hæredes Cardinalium, tam hactenus defunctorum, quam aliorum pro tempore decedentium, ad cruces, candelabra, & alia prædicta agen. pro dicta capella apoſtolica realiter, & cum effectu conſignandũ, & eoſdem quingentos ducatos agentibus pro eadem Camera, vt præfertur, ſoluendũ teneri, & obligatos eſſe, ac ad id omnibus iuris, & facti remedijs cogi, & compelli poſſe, ſicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis caſibus ad præſens occurren. ſeu penden. per quoſcunque &c. in quauis cauſa, & inſtan. ſublata &c. iudicari, & diffiniri debere, ac irritum &c decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis &c. priuilegijs quoque indultis, ac teſtandi, & alias de dictis rebus, & bonis diſponendi facultatibus, capitulis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam per modum ſtatuti, & ordinationis perpetuorum, Motu proprio &c. aut alias quomodolibet etiam per nos ac dictam ſedem conceſsis, initis, & emanatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis &c. eorũ tenores &c. hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem hæredes ipſorum beneficiatorum qui iam ante præſentium publicationem pecunias, ac fructus per ipſos beneficiatos exactos huiuſmodi exegerint, per ſucceſſores in beneficijs huiuſmodi amplius præſentium vigore moleſtari non poſſe, necnon præſentes in Cancellaria apoſtolica, vt moris eſt, publicari, & in illius quinterno inter alias conſtitutiones perpetuas ad perpetuam rei memoriam deſcribi.

Placet motu proprio. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcritta regula, conſtitutio, & ordinatio, Romæ, in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, die vero vigeſima ſexta menſis Iunij, Pontificatus prædicti ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Iulij diuina prouidentia Papæ III. Anno Primo.

IDEM

8

Ampliatio priuilegiorum pro Collegio Reueren. D. Cubiculariorum, & Scutiferorum apoſtolicorum, de numero participantium.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Licet ex debito ſummi Paſtoralis officij nobis deſuper iniuncti circa perſonarum quarumlibet commoda, & vtilitates, cum opus fuerit, noſtræ liberalitatis dexteram extendamus, illas tamen ex eis quæ ad noſtra, & S. R. E. officia pro tempore deputatæ illa ſollicite, fideliter, & vtiliter exercere non deſinunt, tanto potioribus fauoribus, & gratijs proſequamur, quanto id eorundem officialium virtutibus, ſeruitijs, & meritis debite compenſatis conſpicimus in domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem fe. re. Leo Papa X prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſsis cauſis de fratrum ſuorum eiuſdem S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu ad ſedis apoſtolicæ decus, & ad eam pro tempore accedentium honorem, & commodum Cubiculariorum ad ſexaginta, & Scutiferorum de numero participantium Collegia ad numerum centum, & quadraginta ſub certis modo, & forma per ſuas literas perpetuo erexit, & inſtituit, ac Cubicularijs, & Scutiferis huiuſmodi pro tempore exiſtentibus, quos, & quemlibet eorum familiares veros, & indubitatos continuos commenſales ſuos, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis exiſtere decreuit, & declarauit, diuerſa priuilegia, gratias, diſpenſationes, facultates, antelationes, prærogatiuas, decreta, declarationes, indulta, & exemptiones, ac ſingulis eorum qui obitus, & coronationis Romanorum Pontificum temporibus præſentes adeſſent,

obitus videlicet lugubres coronationis vero huiuſmodi ratione rubeas veſtes exhibendas,& aſsignandas eſſe, ac nonnulla alia tunc expreſſa emolumenta conceſsit, & aſsignauit, prout in eiſdem literis plenius continetur. Et licet a piæ memoriæ Paulo Papa III. etiam prædeceſſore noſtro certa pecuniarum ſumma Cubicularijs, & Scutiferis prædictis pro lugubribus obitus recol. me. Clementis Papæ VII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, & ipſius Pauli prædeceſſoris coronationis ratione debitis rubeis veſtibus aſsignata fuerit, cum tamen eodem Paulo prædeceſſore ab humanis exempto nos diuina fauente clementia ad ſummi apoſtolatus apicē aſſumpti, ipſius Pauli prædeceſſoris ærarium ita exhauſtum inuenerimus, vt lugubres Pauli prædeceſſoris obitus huiuſmodi, & coronationis noſtræ ratione debitas veſtes eiſdem Cubicularijs, & Scutiferis ob graues etiam nobis incumbentes neceſſarias expenſas prout optamus aſsignare nequeamus: Nos tam in eorundem veſtium recompenſam, ſine tamen in futurum debendarum præiudicio, quam etiam ob continuos labores, & grata obſequia quæ ipſi Cubicularij, & Scutiferi nobis, & dictæ ſedi etiam ſollicitis ſtudijs impendunt, Dilectos filios modernos Cubicularios, & Scutiferos noſtros de eodē numero, ac eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon earundem literarum veriores tenores præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio, non ad earundem Cubiculariorum, & Scutiferorum, ſeu alicuius illorum, vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia eoſdem modernos, & pro tempore exiſtentes de dicto numero Cubicularios, & Scutiferos eo ipſo quod illi ad Cubiculariatus, & Scutiferatus officia huiuſmodi reſpectiue admiſsi fuerint, & cuiuslibet eorum primogenitum natum, ſeu naſciturum, etiam quomodolibet illegitime natum, titulo etiam de maiori nobilium genere auctoritate apoſtolica tenore præſentium decoramus, ac aliorum de maiori nobilium genere procreatorum numero, & conſortio fauorabiliter aggregamus, illiſque & eorum cuilibet quod omnibus, & ſingulis priuilegijs, prærogatiuis, immunitatibus, & exemptionibus, quibus veri, & non per priuilegium de maiori nobilium genere nati de iure, vſu, & conſuetudine, vel alias vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, vti, potiri, & gaudere poſsint, & valeant, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus. Necnon cum ipſis Cubicularijs, & Scutiferis, pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, etiam qui mere laici, & coniugati, etiam bigami, & alias incapaces fuerint, cum Cubicularijs vero, & Scutiferis Clericis etiam quaſcunque penſiones annuas ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum, vel ipſoſmet fructus, redditus, & prouentus, etiam ſi eos pro tempore coniugatos, & bigamos fieri contigerit, etiam poſtquam Cubicularij, & Scutiferi officium reſpectiue amiſerint, quamcumque, & quaſcunque penſiones annuas, Cubicularii videlicet ducentorum, Scutiferi vero centum quinquaginta ducatorum auri de Camera non excedentes, vel fructus, redditus, & prouentus loco penſionum ſimilis quantitatis, quæ tranſeant ad ſucceſſores in beneficijs cum cura, & ſine cura, etiam taxatis, necnon canonicatibus, & præbendis, ac dignitatibus, etiam pontificalibus, a decimis, & ſubſidijs, ac alijs oneribus liberas, etiam ordinaria auctoritate, etiam ſine cauſa, videlicet ſi ſuper monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, prioratuum, præpoſiturarum, & aliorum quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, etiam cum cura & ſine cura fructibus, redditibus, prouentibus, ac etiam diſtributionibus quotidianis eorundem canonicatuum, & præbendarum, etiam ſi dignitates ipſæ maiores, & principales perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus etiam metropolitan. vel collegiatis eccleſijs cuiuſcunque annui valoris illorum fructus, redditus, & prouentus fuerint, penſio, ſeu penſiones annuæ non tamen vltra ſummam ducentorum pro vno quoque Cubiculario, & centum quinquaginta ducatorum ſimilium pro quolibet Scutifero, & officio conſtitui poſsint. Quodque ipſi Cubicularij, & Scutiferi penſiones vltra tertiam, vel dimidiā partem habentes ſuper quibuſuis eccleſijs, & monaſterijs, illas etiam ſi matrimonium, etiā cum bigama contraxerint, vſque ad ſummam prædictam ducentorum videlicet pro quolibet Cubiculario, & centum quinquaginta ducatorum ſimilium pro quolibet Scutifero, & non vltra retinere poſsint, & valeant, nulla propterea nobis, & ſucceſſoribus noſtris compoſitione ſoluta, quoad vixerint percipere, exigere, & leuare, ac in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere libere, & licite poſsint, & valeant, cum regreſſu, vel acceſſu ad beneficia huiuſmodi pro clericis non coniugatis in euentum non ſolutionis penſionum earundem, ac in euentum regreſſus, vel acceſſus ad huiuſmodi beneficia, ipſam commendam ad duos menſes obtinere, & deinde illa dimittere pro maiori, vel minori, ſummam tamen ducentorum, & centum quinquaginta ducatorū huiuſmodi reſpectiue non excedente penſione, vel illius loco fructuum reſeruatione illis reſeruanda, & aſſignanda, auctoritate apoſtolica, & tenore, ac ſcientia ſimilibus, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine diſpenſamus. Ipſiſque Cubicularijs, & Scutiferis, ac eorum ſingulis etiam Clericis, Presbyteris, Prælatis, Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis pro tempore exiſtentibus, vt de quibuſcunque eorum bonis mobilibus, & immobilibus per eos tam per eccleſiam, ſeu eccleſias, aut alia beneficia eccleſiaſtica, etiam hoſpitalia, vel alia pia loca cuiuſuis etiam priuilegiati ordinis fuerint, per eos obtenta, & obtinenda, aut alias quomodolibet ex ingenio, & induſtria ſuis, ſeu alias quomodolibet acquiſitis, & acquirendis, etiam ſi iuxta ſimilis memoriæ Sixti IV. & Iulij, ac Leonis, & Pauli, prædictorū aliorumq; Romanorū Pontificum, etiam prædeceſſorū noſtrorum, & noſtras deſuper expeditas literas immobilia bona non poſſederint, etiam in Ro. Curia vel extra eam & corā notario publico, & duobus teſtibus, etiā omiſsis ſolemnitatibus a iure requiſitis, vſque ad quamcunque, & quantumcunque notabilem ſummam teſtari, & de illis inter quoſcunque, etiam incapaces perſonas quauis incapacitate, qui eo tempore abſque aliqua diſpenſatione quoad hoc capaces intelligantur, & exiſtant, diſponere, ac etiam inter viuos erogare, concedere, & donare, ac teſtamenta, diſpoſitiones, & conceſsiones huiuſmodi, etiam ſi dimiſſo officio, facere licite poſsint, & valeant, plenam, & liberam etiam vltra facultates per prædictos prædeceſſores, & nos curialibus, & eandem curiam ſequentibus in Vrbe ædificantibus conceſſas, licentiam, & facultatem concedimus. Quodque Cubicularij, & Scutiferi prædicti, ac eorum ſinguli in expectatiuis reſeruationibus, & alijs gratijs apoſtolicis illis pro tempore per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes quomodolibet pro tempore conceſsis, earumque, & collationum mutationibus,

nibus, & extenſionibus illis pro tempore factis, & conceſsis, ac beneficijs ſub illis comprehenſis acceptandis, & obtinendis de idiomate, & extra nationem per nos, & ſucceſſores prædictos editis, & edendis Cancellariæ apoſtolicæ regulis, nullatenus ſubijciantur, ac in illis quod diuerſæ nationis, ſeu idiomatis exiſtant nullam mentionem facere teneantur, ac gratias expectatiuas in quibuſuis partibus, & nationibus, etiam in quibus idioma loci non intelligant, nec loqui ſciant, habere, ac ſub illis comprehenſa beneficia acceptare, conſequi, & obtinere abſque alia in eis conſtitutionum huiuſmodi mentione, aut derogatione facienda. Ac etiam poſtquam eorum officium dimiſerint, omnibus, & ſingulis, ac illis prorſus ſimilibus priuilegijs, antelationibus, prærogatiuis, decretis, declarationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, mandatis, voluntatibus, immunitatibus, conceſsionibus, diſpenſationibus, & indultis, quibus ſancti Petri, & ſancti Pauli, ac de Lilio, & Lauretan. Milites, & Referendarij, ac continui commenſales noſtri, etiam antiqui, & deſcripti, tam in expectatiuis, & alijs gratijs eorum, & beneficiorum ſub illis comprehenſorum aſſecutione, quam alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, non ad eorum inſtar, ſed pariformiter, & æque principaliter, abſque vlla penitus differentia vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, eiſque ſimilia priuilegia, antelationes, prærogatiuas, decreta, declarationes, ſuſpenſiones, derogationes, mandata, immunitates, diſpenſationes, & indulta, præfati ſancti Petri, & ſancti Pauli, ac de Lilio, & Lauretan. Militibus, ac continuis commenſalibus noſtris, etiam antiquis, & deſcriptis, ac Referendarijs, tam per ſanctæ memoriæ Paulum Papã III. ſub dat. Romæ apud ſanctum Marcum, die trigeſima Iulij, Pontificatus ſui Anno Sexto, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, quam etiam nos quomodolibet conceſſas, & conceſſa, & quorũ omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habere volumus, auctoritate apoſtolica, earundem tenore præſentium, etiam concedimus, & indulgemus. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Balneoregien. & Ceſenat. ac Albiganen. Epiſcopis, per apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios auctoritate noſtra, Cubicularijs, & Scutiferis prædictis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant eos, & eorum ſingulos etiam eorum officio, vt præfertur dimiſſo, ac eorum natos præfatos, & alios quos præſentes literæ concernunt, præmiſsis omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, ſeu eorum aliquem per quoſcunque deſuper quomodolibet moleſtari, inquietari, aut perturbari, contradictores quoslibet, & rebelles cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, & applicandas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus de idiomate, & extra nationem regulis prædictis editis, & edendis, ac etiam felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, & alijs apoſtolicis, ac prouincialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac literis apoſtolicis, etiam diſponentibus quod tertia pars bonorum eorum quibus huiuſmodi facultates teſtandi pro tempore conceſſæ ſunt, de quibus ipſi teſtati forent, Cameræ apoſtolicæ applicaretur, & applicata cenſeretur eo ipſo, priuilegijs quoque indultis quibuſuis, & ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis, & declarationibus, etiam iteratis vicibus, ac motu ſimili, & alias quomodolibet editis, ac conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe pari motu derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, & dicta apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentium literarum tranſumptis, etiam per impreſsionem factis, & manu alicuius defenſoris pro tempore exiſtentis dictorum Collegiorum ſubſcriptis, & ſigillo Camerarij noſtri, aut alicuius curiæ eccleſiaſticæ, vel ſecularis, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, plena, & indubitata fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, decorationis, aggregationis, diſpenſationis, conceſsionum, indulti, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ adud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, quintodecimo kal. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

9

Reductio generalis Concilij ad ciuitatem Tridentinam, cum monitione & requiſitione Prælatorum ad illius proſecutionem.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Cum ad tollenda religionis noſtræ diſsidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione, & ſcandalo viguerit, bonum opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam chariſsimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorũ Imperator ſemper auguſtus, nobis per ſuas literas, & nuncios ſignificari fecit, vt ſacrum œcumenicum generale concilium per felicis recordationis Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine, vna cum duobus alijs S. R. E Cardinalibus

dinalibus ipſi concilio præſidentes inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt ſeſsiones, pluraque tam in cauſa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiã ad vtramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur. Nos ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, vt eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis eſt tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac ſacrorum Conciliorum, & ſanctorum patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus Chriſti redemptoris noſtri in terra vicarijs, debita obedientia, & reuerentia nulli chriſtianorum prouinciæ fuit vnquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, vt Reges omnes, ac Principes Chriſtiani iuſtis, pijſque noſtris in hac re votis annuant, faueant, atque aſsiſtant, Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios & ſingulos, qui de iure, vel conſuetudine, vel priuilegio, concilijs generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionis, & alijs quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis literis concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ domini noſtri Ieſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, vt proximis futuris kalendis Maij, quem diem ad ipſum concilium in eo, in quo nunc reperitur ſtatu, reſumendum, & proſequendum, præuia matura deliberatione, ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum noſtrorum eiuſdem S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa ciuitate Tridenti legitimo ceſſante impedimento conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilij continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, vt eodem tempore, in eadem ciuitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinemque, & ſedis apoſtolicæ neceſsitates perſonaliter adeſſe nequiuerimus, Spiritu ſancto duce ipſi concilio præſidebimus, quacumque ipſius concilij translatione, & ſuſpenſione, ceteriſque contrarijs non obſtantibus qiubuſcunque, ac præſertim illis quæ idem prædeceſſor noſter in ſuis literis prædictis, quas cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis in ſuo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus ſit innouamus, voluit non obſtare. Irritum nihilominus decernentes & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, decimo octauo kal. Decembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

M. Card. Creſcentius.

Rom. Amaſæus.

R. de Sanct. Marſal.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo indictione nona, die vero prima menſis Ianuarij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Iulij diuina prouidentia Papæ III. anno eius primo, retroſcriptæ literæ alta, & intelligibili voce lectæ fuerunt in baſilica ſancti Petri de Vrbe, dum ibidem de mane diuina celebrabantur, & populi multitudo ad diuina audienda conuenerat, per me Ioannẽ Roillard præfati ſanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem, & deinde affixæ in valuis ipſius baſilicæ per me eundem Ioannem, & Maturinum Menandi Curſores, & affixas per aliquod temporis ſpatium ſtare permiſimus, & deinde amouimus, copiam earundem cum originali auſcultatam affixam dimittendo.

IDEM

10

Declaratio Regulæ ſiue conſtitutionis perpetuæ nuper publicate ſuper fructibus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum inexactis.

MOTV Proprio &c. Dudum ex certis tunc expreſsis rationabilibus cauſis per quandam conſtitutionem noſtram perpetuo duraturam inter alia Motu ſimili declarauimus noſtræ intentionis nunquam fuiſſe nec eſſe, quod quiuis quorumcunque beneficiatorum etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, ac S. R. E. Cardinalium vbilibet etiam in Romana curia aut eius diſtrictu pro tempore decedentium, ſiue ex teſtamento per ipſos beneficiatos etiam vigore quorumcunque facultatum eis in ſpecie vel in genere, etiam prætextu quorumcunque capitulorũ ac ſtatutorum, & ordinationum etiam noſtrorum ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet conceſſorum condito, ſiue ab inteſtato, hæredes fructus &c. ac pecunias, & res alias per ipſos ſic defunctos beneficiatos etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alios Prælatos, ac Cardinales ante eorum obitum non exactos, etiam ſi pro tempore ante obitum huiuſmodi decurſo deberentur, ac eorum ſolutionis dies beneficiatis, & Cardinalibus viuentibus aduenißent, ac per ipſos beneficiatos, & Cardinales non ſtetiſſet quominus illos exigiſſent, quinimmo omnem pro illorum exactione neceſſariam diligentiam, etiam iudicialiter agendo feciſſent, quoquo modo exigere aut etiam ſponte oblatos percipere tunc, vel in poſterum poſſent, ſed quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus fructus &c. ac pecuniæ, & res, vt præfertur inexacti huiuſmodi ad ipſorum ſic defunctorũ beneficiatorum etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Prælatorum, & Cardinalium in eccleſijs, monaſterijs, etiam beneficijs eccleſiaſticis, quorum fructus &c. ac pecuniæ & res huiuſmodi eſſent ſucceſſores, qui ex illis quorum ſolutionis dies ante obitum beneficiatorum huiuſmodi aduenißent, omnia ipſorum beneficiatorum etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Prælatorum, & Cardinalium debita, & ad pias cauſas facta legata, ſi ex alijs ipſorum beneficiatorum bonis ſolui non

non poſſent ſoluere tenerentur, libere deuenirent, ac per eos & non hæredes prædictos exigi poſſent, & propterea ſucceſſores in eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs huiuſmodi fructus &c. ac pecunias, & res per eorum prædeceſſores non exactos libere, & licite percipere, exigere, & leuare, ac ſolutis ſi aliunde vnde ſol uerentur non eſſet, debitis, & legatis prædictis, quod reſiduum foret in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere poſſe, ſicque in præmiſsis caſibus etiam tunc occurrentibus, ſeu pendentibus iudicari, & definiri debere, ac irritum &c. decreuimus, prout in eadem conſtitutione, quam in Cancellaria apoſtolica, vt moris erat, publicari, & in illius quinterno inter alias conſtitutiones perpetuas ad perpetuam rei memoriã deſcribi voluimus, plenius con tinetur. Cum autem ſicut plurium fidedignorum relatione nobis nuper innotuit, conſtitutioni noſtræ prædictæ per beneficiatos, ac hæredes prædictos diuerſæ fraudes fieri poſsint per beneficiatos videlicet fructus &c. ac pecunias & res alias, vt præfertur, non exactos, legatis per eos in extremo eorum vitæ, & dum vlterius viuere deſperant, ad pias cauſas pro tempore factis abſorbendo, per hæredes vero diuerſa debita iam extincta, & de quorum extinctione ſucceſſores in beneficijs informati eſſe non poſſunt pro, validis, & veris ſupponendo, Sicque ſucceſſores præfatos fructibus &c. ac pecunijs, & rebus alijs non exactis fruſtrandoi, n animarum ſuarũ periculum, & ſucceſſorum prædictorum detrimentum non modicum. Nos fraudibus huiuſmodi occurrere, & ne verbis & non rebus legem impoſuiſſe videamur, prouidere volentes, Motu ſimili &c. Conſtitutionem noſtram prædictam ſolum legata quæ per ipſos beneficatos etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, Prælatos, & Cardinales dum in ſanitate conſtituti extiterint, ad pias cauſas facta fuerint, & debita quæ occaſione beneficiorum ad quæ fructus &c. ac pecuniæ, & res inexacti huiuſmodi pertinuerint, contracta extiterint, de quibus ſucceſſores in beneficijs informationem veriſimiliter habere poſſunt, & debent, comprehendere, & in eis tantum intelligi debere, ac ſucceſſores præfatos ad aliorum quam, vt præfertur, ad pias cauſas factorum legatorum, & occaſione ipſorum beneficiorum contractorum debitorum ſolutionem minime teneri, nec ad id etiam vigore conſtitutionis noſtræ prædictæ cogi aut compelli poſſe. Sicque in omnibus & ſingulis etiam ad præſens occurrentibus ſeu pendentibus caſibus per quoſcunque &c. in quauis cauſa, & inſtan ſublata &c. iudicari & diffiniri debere, ac irritum &c. decernimus, & declaramus. Non obſtantibus omnibus quæ in dicta conſtitutione noſtra voluimus non obſtare. Decernentes præſentes in dicta Cancellaria, vt præfertur, publicari & deſcribi debere.

Placet & ita Motu proprio decernimus, & declaramus. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, die vero quarta menſis Auguſti, Pontificatus pralibati ſanctiſsimi D. N. D. Iulij diuina prouidentia Papæ III. Anno Primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

IDEM

II

Suſpenſio omnium prouiſionum, conceſsionum, aſsignationum, largitionum, &c. quibuſcunque Communitatibus & perſonis factarum & conceſſarum ſuper Cameræ apoſtolicæ introitibus.

MOTV Proprio &c. Licet nos a noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis die citra, ad importunam petitionem, ſeu alias etiam forſan Motu ſimili, diuerſas prouiſiones, & aſsignationes varijs perſonis ſuper Cameræ apoſtolicæ introitibus, necnon remiſsiones, & relaxationes quaſdam, ac vectigalium, & regalium noſtrorum conceſsiones, forſan etiam in præiudicium eorum qui cum Camera noſtra apoſtolica contraxerunt, nonnullis ciuitatibus, ac communitatibus ſub certis modo, & forma, diuerſiſque reſpectibus conceſſerimus, & quod illæ ſuum ſortirentur effectum, ac perſiſterent, noſtræ intentionis ſemper fuerit: tamen quia poſtea Cameram apoſtolicam, & illius introitus, ob peſsimas præteritorum temporum conditiones, valde exhauſtos, & diminutos, æreque grauatos alieno, & hanc ob rem ne dum ad ſatisfaciendum creditoribus, verum ad noſtram domuſque & familiæ noſtræ quotidianam ſuſtentationem vix ſuppetere comperimus: Nos aliunde quam ex Cameræ introitibus huiuſmodi modum non habentes, quo noſtris, & ſedis apoſtolicæ vrgentibus neceſsitatibus, his præcipue temporibus occurrere, noſque, & ipſam noſtram familiam alere poſsimus, alijſque iuſtis cauſis animum noſtrum mouentibus, ad infraſcriptum prouiſionis ſubſidium, contra mentis noſtræ inſtitutum, neceſſario deuenire cogimur. Omnes itaque, & ſingulas prouiſiones, conceſsiones, aſsignationes, largitiones, remiſsiones, relaxationes, & alias gratias cuiuſcunque quantitatis qualitatiſque ſint, ac exemptiones quaſcunque in dictæ Cameræ, & illius prouentuum quorumcunque, ac ſubſidij, & cenſuum in vigilia feſti principis Apoſtolorum ſolui ſolitorum, damnum, & præiudicium, tam per fe. re. Paulum III quam alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, quam etiam per nos quibuſcunque communitatibus & perſonis cuiuſcunque gradus, ſtatus, & conditionis, etiam ſi familiares noſtri exiſtant (exceptis tamen Cardinalibus) etiam in recompenſam iurium ceſſorum vel ablatorum, ac remunerationem laborum, & obſequiorum ſedi apoſtolicæ impenſorum, & ex quacunque oneroſa, vel alia cauſa ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam quod ſuſpendi & reuocari nequeant, etiam Motu proprio & alias quomodolibet ſuper Cameræ introitibus, ac ſubſidio, & cenſibus prædictis, ac alijs quibuſcunque bonis, & rebus factas, & conceſſas, & inde ſecuta quæcunque ad noſtrum beneplacitum ſuſpendimus, ac ſuſpenſas eſſe decernimus. Diſtrictius inhibentes quibuſuis Appaltatoribus, Theſaurarijs, Vicetheſaurarijs, Depoſitarijs, Commiſſarijs, Exactoribus & ceteris agentibus dictæ Cameræ, & alijs ad quos ſpectat, & pertinet, vt dicto durante beneplacito, prouiſiones, conceſsiones, aſsignationes, & largitiones de cetero minime ſoluant, ac exemptiones huiuſmodi non admittant, niſi quæ de manu Dilecti filij noſtri Guidonis Aſcanij tituli ſancti Euſtachij Diaconi Cardinalis moderni & pro tempore exiſtentis Camerarij noſtri, ac dictæ Cameræ Theſaurarij generalis coniunctim ſignatæ fuerint. Si ſecus ſoluerint vel admiſerint, ſolutiones ipſas, & exemptiones, in eorum computis non admitti

admitti volumus atque mandamus: præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque: præſentis Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, vel literas deſuper in forma breuis expediri poſſe decernentes.

Placet Motu proprio. I.

Die vigeſima tertia Februarij 1551. admiſſum & regeſtratum ex decreto Cameræ, libro tertio diuerſorum S. D. N. Iulij Papæ III. apud me notarium fol. 37.

Hie. de Tarano.

Die vigeſima quinta menſis Februarij 1551 retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Cameræ apoſtolicæ, & acie Campi Floræ dimiſsis copijs affixis cum ſuis originalibus auſcultatis per me Io. Metis Curſ.

Humbertus Hollonius Magiſter Curſorum.

IDEM

12

Quod Officia Collegiorum erectorum in Prouincijs Marchiæ Anconitanæ, Romandiolæ, Vmbriæ, Patrimonij, reſignari, & eorum admiſsiones fieri in Vrbe tantum debeant.

MOTV Proprio &c. Dudum fe. re. Paulus Papa III prædeceſſor noſter imminentibus neceſſitatibus ductus, ac pro ſtatu Romanæ Eccleſiæ, & orthodoxæ fidei, ac libertatis Eccleſiæ tutela, & ſeu tunc alijs expreſsis cauſis, habita deſuper cum fratribus noſtris, de quorũ numero tunc eramus, matura deliberatione, ac de eorum vnanimi conſilio, & aſſenſu, quam plura Collegia in Vrbe, & extra eam, & inter alia in prouincijs noſtris, tunc ſuis, videlicet Marchiæ Anchonitanæ, vnum Lauretanorum centum quinquaginta, vnius Romandiolæ, aliud ſancti Gregorij centum quinquaginta, ac etiam aliud Patrimonij beati Petri in Tuſcia de Lilio quinquaginta virorũ Militum participantium nuncupatorum, perpetuo erexit, auxitque reſpectiue pariter, & inſtituit, & eiſdem ſingulis collegijs, & eorum militibus certos tunc expreſſos redditus, ac diuerſa priuilegia, gratias, diſpenſationes, prærogatiuas, facultates, & indulta, præſertim inter alia, quod ipſorum officia in ipſius prædeceſſoris, & ſucceſſorum ſuorum Romanorũ Pontificum, ſeu Legati, aut Vicelegati, ſeu Rectoris dictarum ſingularum prouinciarum manibus, vbi, & quando eis placeret, etiam in fauorem perſonarum, per eos nominandi ad inſtar aliorum officiorum Romanæ Curiæ reſignare, aut illa etiam per obitum, vel per reſignationem, ſeu alias quouiſmodo vacantia, a Romano Pontifice, & ſucceſſoribus, ſeu Legato, aut Vicelegato, vel Rectore prædictis impetrare poſſent, quodque reſignationes ſeu impetrationes huiuſmodi validæ, & efficaces exiſterent, ſuoſque plenarios effectus ſortiri deberent, necnon quod ipſi milites pro ſingulo quoque reſpectiue collegio manſionẽ ſeu ſtantiam in palatijs ſingularum ciuitatum noſtrarum, tunc ſuarum Maceraten. Ceſenaten. & Viterbien. in qua pro congregatione prædicta ſingulorum Collegiorum, ac diuiſione emolumentorum ſuorum, & alijs negotijs, inter eos pertractandis eiſque ſingulis collegijs, & eorum militibus collegialia iura, ſtatuta, conſtitutiones, & ordinationes eorum ſtatum tranquillum, & proſperum concernentes condendi, & pro tempore condita reſtringendi, ampliandi, & quoties expedire videretur. Illa in totum delendi, & alia de nouo ordinandi ſub pœnis etiam pecuniarijs ſingulo Collegio, & eorum militibus per contrauenientes applicandis licentiam, facultatem, & auctoritatem, & nonnulla alia tunc expreſſa conceſsit, & aſsignauit, prout in diuerſis ipſius prædeceſſoris deſuper confectis, & ſub plumbo pro quolibet Collegio expeditis literis plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, de officijs huiuſmodi tam in prouincijs prædictis, quam extra eas per obitum, vel reſignationem, aut alias quouis modo vacantia nullum verum computum in Romana Curia haberi poſsit, vnde grauia damna, & iacturæ ſedi, & Cameræ apoſtolicæ oriri dignoſcantur, & propterea æquum videatur, & magis conueniens ſit, quod reſignationes officiorum huiuſmodi in noſtris tantum, & ſucceſſorum noſtrorum manibus fiant, & officia huiuſmodi per obitum, aut per reſignationem, ſeu alias quouis modo vacantia a nobis tantum, & ſucceſſoribus præfatis impetrentur, & obtineantur, ac admiſsiones nouorum militum ſingulorum collegiorum huiuſmodi, etiam in alma Vrbe tantum, & in aliquo loco congruo, vt de eiſdem bonum computum haberi poſsit, in facie principis habeantur, & fiant: Nos itaque præmiſſa attendentes, ac indemnitati, & intereſſe ſedis, & Cameræ apoſtolicæ prædictæ opportune prouidere cupientes, Volumus, & auctoritate apoſtolica, ac ex certa ſcientia noſtra ſtatuimus, decernimus, ordinamus, & declaramus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus milites ipſi eorum officia, cum illa pro tempore reſignare voluerint, in alterius quam noſtris, aut ſucceſſorum noſtrorũ manibus tantum, alias tamen iuxta literarum prædeceſſoris huiuſmodi prædictarum tenorem reſignare, & illa ſic per reſignationem, vel obitum, aut alias quouis modo vacantia a nobis tantum, aut ſucceſſoribus præfatis impetrare, & ſeu obtinere, ac milites qui ea a nobis, aut ſucceſſoribus præfatis obtinuerint, ad eorum officia, ſeu perceptionem fructuum & emolumentorum ſuorum per alios, quam defenſores, & milites ſingulorum Collegiorum prædictorum in Romana Curia reſidentes admitti. Quibus per præſentes percipimus, & mandamus, quod congregationes in dicta Vrbe, & in Cancellaria apoſtolica, ac loco per dilectum filium Alexandrum ſancti Laurentij in Damaſo, aut alium pro tempore exiſtentem S. R. E. Vicecancellarium, eis ad inſtar collegiorum aliorum officialium dictæ Vrbis aſsignando, ſeu alio per milites vniuſcuiuſque ſinguli Collegij in dicta Vrbe reſidentes eligendo, pro nouis militibus ad eorum officia, & fructuum, ſeu emolumentorum ſuorum officiorum perceptionem admittendi, de quibus ſic admiſsis bonum computum teneant, & cum ab ipſis poſtulabitur Datario noſtro rationem reddant, necnon pro diuiſione emolumentorum ſuorum facientes, ac etiam pro priuilegijs, gratijs, diſpenſationibus, prærogatiuis, facultatibus, indultis, cæteriſque immunitatibus, & exemptionibus, omnibus, & ſingulis eorundem militum ſingulis Collegijs conceſſis, & concedendis, defendendis, manutenendis, & confirmandis, ſeu confirmari faciendis, alijſque ſingulorũ collegiorum eorundem negotijs pertractandi, & executioni mandandis faciant, & celebrẽt Collegialia vero iura, ſtatuta, conſtitutionem, & ordinationem eorundem ſingulorum collegiorum militum ſtatum tranquillum, & proſperum concernentia, quibus alios milites a Romana Curia prædicta abſentes, etiam in ſingulis prouin-

cijs

tijs reſidentes vel extra eas exiſtentes volumus omnino parere pariter, & obedire, pœniſque in eiſdem contentis ſubiectos eſſe, condi, & pro tempore condita, ſtringi, & ampliari, illaque cum opus fuerit in toto vel parte deleri, & de nouo etiam ſub pœnis pecuniarijs eiſdem ſingulis collegijs, & eorum militibus applicandi ordinari, alibi quam in dicta Vrbe, & congregationibus ibidē per milites, vt præfertur, celebrandis fieri, & pertractari non poſsint, neque debeant. Inhibentes propterea prædictis, & pro tempore exiſtentibus Legato, Vicelegato, ac Rectori ſingularum prouinciarum prædictarum, ne reſignationes aliquas admittere, illaue per reſignationem ſeu per obitum, aut alias quouiſmodo vacantia alijs concedere, vel aſsignare. Necnon militibus, & defenſoribus ſingulorum collegiorum huiuſmodi in ſingulis prouincijs præfatis exiſtentibus, ne nouos milites ad officia, ſeu perceptionē fructuum, vel emolumentorum officiorum ſuorum huiuſmodi quamuis ea a nobis, aut ſucceſſoribus præfatis obtinuiſſent, alibi quam in dicta Vrbe, & loco militibus in ea reſidentibus vt præfertur aſsignando, vel ab eis eligendo, prætextu literarum eiuſdem prædeceſſoris prædictarum quouis modo, vel quouis quæſito colore reſpectiue admittere audeant, ſeu præſumant, ſub pœna excommunicationis, & mille ducatorum auri de Camera, per quemlibet contrauenientem mediatim Cameræ apoſtolicæ, & mediatim congregationi Romanæ applican. ac decernen. exnunc quaſcunque reſignationes, conceſsiones, & aſsignationes de dictis officijs, & militibus in futurum, & militum nouorum huiuſmodi admiſsiones, alias quam in noſtris, & ſucceſſorum prædictorum manibus, ac per nos, & eoſdem ſucceſſores, necnon per defenſores, & milites in dicta Vrbe reſidentes, aliaque contra tenorem præſentium facienda, immo verius attentanda nulla, & inualida eſſe, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtere, nullumque per eas cuiquam ius acquiri, ſed de officijs ipſis, quomodolibet vacantibus per nos, & ſucceſſores præfatos tantum diſponi, & nouos milites ad eorum officia per defenſores & milites Romanæ congregationis tantum admitti poſſe. Mandanteſq; venerabili fratri noſtro Epiſcopo Balneoregienſi, ac pro tempore exiſtenti Datario noſtro præfato, vt omnia, & ſingula per præſentes expreſſa debitæ mandet executioni, proceſſus cum intimationibus, & inhibitionibus, ac alijs neceſſarijs quatenus opus ſit deſuper fulminando. Milites vero, & defenſores ſingulorum collegiorum prædictorum in ſingulis prouincijs præfatis reſidentes, & ſeu exiſtentes manſiones, & ſeu ſtantias, in ſingulis reſpectiue ciuitatibus prædictis, in quibus reliqua negotia ſingulorum collegiorum prædictorū per præſentes non expreſſa eorumque conſuetudines peragere, & pertractare poſſent, vt prius habeant, & teneant, alias iuxta prædictarum ſingularum prædeceſſoris noſtri literarum tenorem, & continentiam ad quas recurſus habeatur, ac quibus in reliquis nullo modo intendimus præiudicare, ſed eaſdem, ac omnia, & ſingula, in eiſdem contenta, & ſuperius non expreſſa, cum defectuum ſuppletione confirmare, approbare, & innouare prout per præſentes confirmamus, approbamus, & innouamus. Volumus inſuper, quod præſentis motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, ſeu quod literæ, etiam per breue noſtrum ad perpetuam rei memoriam latiſsime extenden. deſuper ſi videbitur expediri poſsint, & vna cum ipſius, vel ipſarum literarum ſingulis tranſumptis etiam per impreſsionē factis, & manu Datarij noſtri prædicti, vel alicuius notarij publici ſubſcriptis, vbique in Romana curia, & extra eam, ac in iudicio, & extra illud, regula contraria non obſtante, fidem faciat. Sicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque iudices &c. etiam S. R. E. Cardinales, & Camerarium &c. iudicari &c. ſublata &c. iudicari debere, irritumque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus alijs quæ in dictis ſingulis literis prædeceſſoris noſtri, quas perinde valere volumus, ac ſi præſentes in illis inſerte forent, volumus non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet, & ita motu proprio mandamus. I.

Die tertiadecima menſis Februarij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo ſupradictus Motus proprius Sanctiſsimi Domini Noſtri Iulij diuina prouidentia Papæ Tertij admiſſus fuit in plena Camera apoſtolica, & ex illius decreto regiſtrari mandatus fuit præſenti libro meo diuerſorum folio 81. & collationatus concordat.

Ioannes Petrus Grimaldus.

IDEM

13

Facultas ordinarijs locorum & eorum Vicarijs conceſſa abbreuiandi tempus quindecim dierum pro conſecutione Iubilei præfixum, pro valetudinarijs, & alijs impeditis, ac diœceſanis, necnon facultates conceſſæ confeſſoribus abſoluendi in caſibus, in quibus Pœnitentiarij ſancti Petri de Vrbe abſoluere poſſunt.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Cum nos nuper omnibus, & ſingulis vtriuſq; ſexus Chriſtifidelibus, in certis dominijs, ciuitatibus, terris, comitatibus, diſtrictibus, & diœceſibus conſtitutis incolis, & habitatoribus vere pœnitentibus, & confeſsis, quod quatuor Eccleſias in ciuitatibus, & terris huiuſmodi conſiſtentes, per quindecim dies continuos vel interpellatos viſitando, & alia tunc expreſſa faciendo, omnes & ſingulas indulgentias, & remiſsiones etiam plenarias, quas conſecuti fuiſſent, & conſequi potuiſſent, ſi in præterito an-

no Iubilei baſilicas, & eccleſias almæ vrbis noſtræ pro indulgentijs Iubilei deſignatas, & diebus ad id ſtatutis perſonaliter viſitaſſent, conceſſerimus, & forſan etiam alijs in futurum concedi continget, prout in diuerſis noſtris in forma breuis, & alijs de mandato noſtro deſuper confectis, & conficiendis literis plenius continetur, & continebitur: Nos conſiderantes quod nonnulli ex eiſdem Chriſtifidelibus ob infirmitates, & alia legitima impedimenta non valentes per dictos quindecim dies ad eaſdem eccleſias accedere, dictas indulgentias conſequi minime potuerunt, neque etiam poſſunt, & præterea difficile, & impoſsibile fere eſſe diœceſanis, & comitatenſibus dictarum ciuitatum, & terrarum, ob varias cauſas rationabiles, & præſertim propter præſentis temporis annonæ penuriam, cum ad eaſdem ciuitates, & terras acceſſerint, in illis per tot dies prædictas, pro indulgentijs huiuſmodi conſequendis commorari: Propterea cupientes pro noſtro paſtorali officio, eorundem Chriſtifidelium animas Deo lucrifieri, & in præmiſsis pro ipſorum ſpirituali ſalute, noſtræ vigilantiæ curam adhibere, Quibuſcunque ciuitatum, & terrarum prædictarum Ordinarijs, ſeu eorum in ſpiritualibus Vicarijs, quod valetudinarijs, ſenibus, mulieribus prægnantibus, & alijs aliquo honeſto impedimento detentis, necnon puellis non nuptis, ac diœceſanis, & comitatenſibus præfatis, tempus quindecim dierum huiuſmodi pro conſequendis indulgentijs dicti Iubilei deputatum, eorum arbitrio, prout temporum & perſonarum qualitate penſata, eis faciendum eſſe videbitur, imminuere & abbreuiare poſsint, ac confeſſores per eoſdem Chriſtifideles eligendi, de omnibus & ſingulis caſibus, de quibus dilecti filij Pœnitentiarij baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe abſoluere poſſunt, abſoluere valeant, auctoritate apoſtolica tenore præſentium concedimus & indulgemus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi opus eſſet, deferri, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod earundem præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ adud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die decima quarta Februarij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Rom. Amaſæus.

IDEM

14

Epiſcopi, Prælati domeſtici ſanctiſsimi Domini Noſtri Papæ, & in Capella eiuſdem ſanctiſsimi aſsiſtentes, beneficia eccleſiaſtica ad eorum collationem &c. ſpectantia, in ſingulis Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſtis, Octobris, & Decembris menſibus vacantia conferre, & de illis prouidere poſſunt. Nobilitatis titulo & inſignijs decorantur. A ſolutione decimarum & cuiuſcunque alterius oneris ſolutione eximuntur Fructus ſuarum eccleſiarum ad biennium, etiam anticipata ſolutione locare, & de eis vſque ad ſummam duorum millium ducatorum auri in auro teſtari poſſunt, ac a fructibus male perceptis abſoluuntur. Notarios & Tabelliones creare: illegitimos ſine præiudicio venientium ab inteſtato legitimare, ac doctores promouere poſſunt: ac alijs priuilegijs decorantur.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Romanus Pontifex ex ſua circumſpecta prouidentia eas conſueuit perſonas condignis præcipue complecti fauoribus, & gratijs, quas ſibi & apoſtolicæ ſedi deuotas, & obſequioſas, ac plurimis cognoſcit meritis adiuuari. Hinc eſt quod nos Venerabiles fratres Fabium Conſtantinopolitan. Chriſtophorum Alexandrin. Chriſtophorum Hieroſolymitan. Ioannem Aquilegien. Patriarchas, & Andream Spalaten. Iacobū Corcyren. Franciſcum Senen. Ioannem Michaelē Matheran. Scipionem Tarentin. Thadæum Conſentin. Ioannem Andream Meſſanen. Bernardinum Surrentin. Cæſarem Taurinen. Archiepiſcopos, ac Marcum Senogallien. Thomā Feltren. Philos Aſculan. Philippum Salutiarum, Nicolaum Mariam Chatanien. Bernardinum Camerinen. Paulum Caturcen. Ioannem Nouiomen. Iacobum Niuernien. Leonem Foroiulien. Claudium Mirapicen. Cornelium Bitontin. Ioannem Baptiſtam Venefran. Ioannem Iacobum Aprutin. & Iodocum Lubicen. Epiſcopos, Prælatos domeſticos noſtros, & in Capella noſtra aſsiſtentes, eorum meritis, & obſequijs exigentibus condignis fauoribus, & gratijs proſequi, tituliſque, & honoribus decorare volentes, Motu proprio, non ad ipſorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & certa ſcientia, eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & eorum ſingulis (ſine tamen quarumcunque diſpenſationum ad beneficia, ac indultorum de fructibus in abſentia percipiendis, necnon exemptionum a ſuperioritate, & iuriſdictione eorum Ordinariorum ſibi a ſede apoſtolica, ante tamen Concilij Tridentini celebrationem conceſſorum, quorum omnium tenores pro expreſsis haberi volumus, & quæ illis tantum, quibus conceſſa ſunt, minime denegata cenſeantur, ſed in ſuo robore perſiſtant, præiudicio) vt quandiu eorum quilibet Patriarchali, Archiepiſcopali, & Epiſcopali cui nunc præeſſe dignoſcitur, aut ad quam eum forſan transferri contigerit, eccleſiæ præfuerit, de quibuſcunque dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, canonicatibus, & præbendis, ceteriſque beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſecularibus, ac quorumuis ordinum regularibus, ad ſuam, ratione eccleſiæ cui præeſt, collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem coniunctim, vel ſeparatim ſpectantibus, & pertinentibus, quæ deinceps in antea in ſingulis Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus vacare contigerit (dummodo diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, ſeu ex

generali

generali reſeruatione apoſtolica affecta non fuerint, etiam ſi præſentationes, nominationes, vel electiones aliorum, quæ ſaluæ ſint, præcedere conſueuerint, perinde ac ſi aliquæ a nobis, vel dicta ſede, aut illius legatis, gratiæ expectatiuæ, ac ſuper illis reſeruationes, vniones, annexiones, & incorporationes, ac reſeruandi, vniendi, prouidendi & alias diſponendi, mandata cum inhibitionibus, & irritantibus, & alijs decretis nullatenus emanaſſent, vel in poſterum emanarent, de illis videlicet ad ſuam ſeparatim per ſe ſolum vel eius pro tempore deputatum Vicarium, ad ſuam vero cum Capitulo eccleſiæ ſuæ coniunctim collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & aliam diſpoſitionem huiuſmodi ſpectantibus, vna cum eiſdem capitulo perſonis ſibi gratis & alias idoneis prouidere, & alias diſponere debere & licite poſsint & valeant, auctoritate apoſtolica tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus, ipſoſque Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac eorũ ſingulos nobiles creamus, & facimus, ac nobilitamus, nobilitatiſq; titulo & inſignijs decoramus, necnon aliorum nobilium numero & conſortio fauorabiliter aggregamus, ac pro nobilibus haberi, nominari, & reputari volumus atque mandamus, eiſque vt omnibus & ſingulis priuilegijs, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, derogationibus, mandatis, diſpenſationibus, fauoribus, gratijs, & indultis, quibus alij nobiles, etiam de nobili Comitum genere, etiam qui illuſtres reputantur, etiam ex vtroq; parente procreati, de iure, vel conſuetudine, ac alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, etiam vti, potiri, & gaudere libere & licite poſsint, & valeant, vere, & non ficte in omnibus & per omnia, ac ſi de illuſtriſsimo genere ex vtroque parente procreati forent, ita quod inter eos & ipſos illuſtres quoad nobilitatem & alia ad illam neceſſaria nulla penitus ſit differentia, nec fictio locum habeat, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus. Et in ſignum honoris & nobilitatis huiuſmodi eis, & eorum cuilibet tres Montes & alteram ex laureis, ſiue coronis inſigniorum noſtrorum, quibus eorum vnuſquiſque prout melius ſibi videbitur vna cum inſignijs ſuis, vel abſque illis deinceps perpetuo vti poſsint gratioſe donamus, & impertimus. Ac eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, & eorum ſingulos a ſolutione cuiuſcunque decimæ etiam per nos, & ſedem prædictã pro tempore impoſitæ, aut cuiuſcunque pedagij, ſubſidij, gabellæ, & cuiuſcunque alterius generis ordinarij, & extraordinarij vbiq; locorum, & ex quauis cauſa impoſiti, & imponendi, Necnon ad inſtar Referendariorum noſtrorum circa vectigal vini pro ſex vegetibus duntaxat eiſdem auctoritate & tenore eximimus, & liberamus, ac liberos & exẽptos eſſe volumus. Et inſuper eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & eorum ſingulis, vt monaſteria, eccleſias, & alia quæcunque beneficia eccleſiaſtica ſuarum ciuitatum & diœceſium ac infra limites Decanatuum, Archidiaconatuum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum per eos ex quibuſuis diſpenſationibus & conceſsionibus apoſtolicis in titulum, & commendam & alias quomodolibet nunc, & pro tempore obtentorum, eorumque perſonas, in quibus ſibi ratione eccleſiarum ſuarum, ac Decanatuum, Archidiaconatuum, & aliorum beneficiorum prædictorum viſitationis officium de iure, vel conſuetudine competit, per vnam ſeu plures perſonas idoneas, quas ad hoc duxerint deputandas, quandiu eccleſiis prædictis præfuerint, ac Decanatus, & Archidiaconatus, & alia beneficia prædicta obtinuerint, & quoties viſitationis tempus ingruerit, etiam duo, tria, ſeu plura ex eiſdem monaſterijs, eccleſijs, ſeu locis vna & eadem die viſitare, & procurationis iura, & emolumenta quæcunque ratione viſitationis huiuſmodi ſibi debita, etiam ſi ſummam triginta librarum Turonen. argenti, quarum duodecim valeant vnum florenum auri de florentia pro die qualibet excedat, ab eiſdem eccleſijs, monaſterijs, locis, & perſonis taliter viſitatis in pecunia numerata recipere, & exigere: Necnon omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus menſarum ſuarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium, & quorumcunq; monaſteriorum, & beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium per eos, ex quibuſuis conceſsionibus, & diſpenſationibus apoſtolicis in titulum, & commendam, aut alias pro tempore obtentorum quibuſuis perſonis etiam laicis, cum quibus ſuã & menſarum, ac monaſteriorũ, beneficiorumque prædictorum conditionem efficere potuerint meliorem, vſq; ad biennium a die arrendationis deſuper ab eis, vel ſuis procuratoribus faciendæ computandum, pro pretio ſeu pretijs, de quo, vel quibus eis, vel procuratoribus ſuis videbitur, arrendare, ſeu ad firmam vel annuã penſionem concedere: Ac pretium ſeu pretia huiuſmodi etiam vnico contextu, & anticipata ſolutione in pecunia numerata recipere, & habere, ac de habitis, & receptis ſoluentes quietare, & liberare: Necnon fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi, ac ſe, & ſuos in eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs prædictis ſucceſſores quoſcunque ad arrendationis huiuſmodi ſic faciendæ obſeruationem pro dicto biennio, cũ clauſulis, & obligationibus in talibus apponi ſolitis obligare poſsint, dictæque perſonæ fructus, redditus, & prouentus prædictos ad firmam ſeu annuam reſponſionem pro dicto biennio recipere, & leuare, ac in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere libere, & licite valeant: Necnon vt de bonis ſuis mobilibus, & immobilibus, ac ſe mouentibus ab eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis tam per prædictas & alias eccleſias, monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica qualitercunque qualificata per eos ex quibuſuis diſpenſationibus apoſtolicis quomodolibet obtenta, & obtinenda, necnon ex ingenio, induſtria, ac labore ſuis, & alias quomodolibet licite acquiſitis, & acquirendis vſque ad ſummam duorum millium ducatorum auri in auro in quaſlibet, etiam a iure interdictas, & reprobatas perſonas, tam inter viuos, quam cauſa mortis pro libito eorum voluntatis, aut pro remuneratione laborum eorum, qui eis viuentibus inſeruierint, ſiue ſint conſanguinei, ſiue alij, & alias in pios & non pios, alias tamen licitos vſus diſponere, & erogare libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis de ſpeciali gratia indulgemus. Necnon eis, & eorum cuilibet omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus per eos ex horarum omiſsione, & indebita poſſeſsionis beneficiorum apprehenſione, ſeu cuiuſcunque criminis a iure, vel ab homine, aut quauis alia quantumcunque inexcogitabili cauſa indebite perceptos, etiam in vtroque foro remittimus, eoſque ab eorum reſtitutione liberamus. Necnon a quibuſuis propterea quomodolibet forſan incurſis ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis abſoluimus, & liberamus, ac abſolutos, & liberatos fore nunciamus, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam ex præmiſsis quomodolibet prouenientem ab eis, & eorum quolibet penitus abolemus. Diſtrictius inhibentes quibuſuis gabellarum, pedagiorum, & onerum huiuſmodi exactoribus, ne eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, vel eorum aliquem contra præſentium tenorem quoquo modo moleſtare vel inquietare præſumant. Ac decernentes, quod ſi contingat eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos dicto durante biennio decedere, aut regimini, & admi-

niſtrationi ſuarum eccleſiarum cedere, ac monaſteria, & beneficia huiuſmodi alias quomodolibet dimittere, nihilominus fructus, redditus, & prouentus prædictos pro dicto biennio obligatos remanere, & ſuos in eccleſijs, & monaſterijs, ac beneficijs huiuſmodi ſucceſſores ad obſeruationem earumdem arrendationum teneri, ac ſi ſe ad id perſonaliter obligaſſent: Necnon teſtamenta & diſpoſitiones huiuſmodi plenam roboris firmitatem obtinere, & firmiter obſeruari debere: Præterea, quod Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac eorũ cuilibet milites, & equites deauratos octo, ac ad inſtar ſacri Palatij & Aulæ Lateranenſis Comitum, quoſcunque notarios, & tabelliones publicos, & Iudices ordinarios extra Romanam Curiam creandi, & inſtituendi, ac eiſdem militibus ſolita equitum deauratorum inſignia concedendi, ipſoſque notarios & tabelliones de notariatus, tabellionatus, & iudicatus officijs huiuſmodi per pennam & calamare, vt moris eſt, inueſtiendi: Necnõ quoſcunque vtriuſque ſexus ſpurios, manſeres, baſtardos, alioſque ex quocunque illicito & damnato coitu pro tempore procreatos, viuentibus, ſeu mortuis eorum parentibus diſiunctiue, ſeu copulatiue, ita vt ad paternas, & alias ſucceſsiones quorumcunque admitti, & in illis (ſine præiudicio illorum qui ab inteſtato ſuccedere debeant) & ad quæcunque officia publica & priuata admitti, illaque gerere & exercere poſsint, perinde ac ſi de legitimo thoro procreati fuiſſent, legitimandi, ac omnem ab eis genituræ maculam abolendi, necnon eos ad primæua naturæ iura reſtituendi & reponendi: Ac quoſcunque idoneos, accitis & in hoc ſibi aſsiſtentibus duobus duntaxat Doctoribus, ſeu Magiſtris in facultate in qua promouendi erunt quos duxerint eligendos in vtroque vel altero iurium, ac Theologiæ & Artibus, necnon Medicina, ac Bacchalariatus Licentiaturæ, vel Doctoratus, ac Magiſterij gradibus reſpectiue cum ſolita inſigniorum in talibus tradi ſolitorum exhibitione promouendi, & ſic promotis quod omnibus, & ſingulis libertatibus, exemptionibus, fauoribus, gratijs, & indultis, quibus alij Bacchalarij, Licentiati, Doctores, & Magiſtri in vtroque ſeu altero iurium, aut Theologia, vel Medicina huiuſmodi in vniuerſitatibus ſtudiorum generalium promoti de iure, vel conſuetudine vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere poſſent concedendi. Necnon quoſcunque ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoueri cupientes alias idoneos a ſuis ordinarijs literas dimiſſorias, ſeu ab eadẽ ſede licentiam habentes, ad omnes etiã ſacros & presbyteratus ordines huiuſmodi, etiam extra tempora a iure ſtatuta, ac etiam extra eorum diœceſim, de cõſenſu tamen diœceſanorum, & alias rite promouendi, & dictos ordines eis conferendi: Necnon per ſe, vel alium, ſeu alios contra omnes, & ſingulos criminoſos, & qualitercunque delinquentes ſuarum ciuitatum, & diœceſiũ cuiuſcunque dignitatis fuerint, etiam exemptos inquirendi, ac eos iuxta eorum demerita, ac criminũ, & exceſſuum qualitatem, & exigentiam, prout canonicæ mandant ſanctiones puniendi, ac ſuper his etiam quandocunque opportunum cognouerint, auxilium brachij ſecularis inuocandi. Necnon eccleſias quaſcunq; in eorum diœceſibus conſiſtentibus etiã exemptas eccleſias viſitandi, & vt quæ reparatione indigent, reparẽtur, & animarum cura, ſi illis immineat, alijſque debitis obſequijs non defraudentur, omnibus iuris, & facti remedijs prouidendi: Necnon cum vno aſſeſſore, ſeu iudice quaſcunque cauſas, etiam criminales cuiuſcunque qualitatis exiſtant audiendi, & abſoluendi, vel condemnandi prout iuſtitia ſuadebit, & ſecundum Deum, ac ſalutem animæ ſuæ cognouerint expedire, ita quod propterea nullam penitus irregularitatem, aut inhabilitatẽ, vel infamiæ maculam, ſiue notam, aut alias cenſuras, ſeu pœnas incurrant, aut incurrere cenſeantur: Necnon omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia per eos ex quibuſuis diſpenſationibus & conceſsionibus apoſtolicis in titulum, vel commendam, aut etiam inuicem, vel alijs beneficijs eccleſiaſticis ad eorum vitam vnita, per eos, & eorum quemlibet nunc, & pro tempore obtenta ſimul, vel ſucceſsiue ſimpliciter, aut pro alio, ſeu alijs ſimili, vel diſsimili, aut ſimilibus, vel diſſimilibus beneficio, ſeu beneficijs, eccleſiaſtico, vel eccleſiaſticis cum quibuſuis perſonis ſecum permutare volentibus ex cauſa permutationis huiuſmodi (in qua tamen nulla illicita pactio, ſeu ſimoniaca prauitas interueniat) in quorumcunque ordinariorum locorum, aut canonicorum Metropolitanarum vel aliarum cathedraliũ eccleſiarum, ſeu aliarum perſonarum in dignitate eccleſiaſtica conſtitutarum ad id per eos eligendarum manibus extra dictam curiam, præfatæ ſedis, aut cuiuſuis alterius licentia minime requiſita reſignandi, & commendis cedendi, ac vnionum huiuſmodi diſſolutioni conſentiendi, ipſiſque ordinarijs, & canonicis, ac perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis reſignationes ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, ac commendarum ceſsiones extra dictam curiam recipiendi, & admittendi, vnioneſque huiuſmodi diſſoluendi: Necnon illa quæ ſimpliciter ipſi reſignauerint, aut quorum commendæ ceſſerint, vel vnionum huiuſmodi diſſolutioni conſenſerint, idoneæ ſeu idoneis perſonis per eos nominandis, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus, quæ vero ex cauſa permutationis ipſis compermutantibus perſonis, & quæ dictæ compermutantes perſonæ reſignauerint, beneficia huiuſmodi, etiam ſi, vt præfertur, qualificata, & per eos pro tempore quomodolibet obtenta ex quauis cauſa diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, ſeu affecta fuerint, eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis per eos quoad vixerint, etiam vna cum eccleſijs quibus præeſſe dignoſcuntur, ac quibuſuis monaſterijs, & beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus per eos ex quibuſuis ſimilibus diſpenſationibus, & conceſsionibus apoſtolicis in titulum, & commendam, ac alias tunc, & pro tempore obtentis, iuxta tenorem diſpenſationum apoſtolicarum eis deſuper conceſſarum, in titulum, vel commendam retinenda conferendi, & de illis etiam prouidendi, omniaque, & ſingula alia in præmiſsis omnibus, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, etiam ſi ipſi Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi tempore reſignationum ſeu ceſsionum, aut præſtationis conſenſus diſſolutionum vnionum huiuſmodi in aliqua infirmitate, ex qua eos poſtmodum infra viginti dies decedere contingat, conſtituti fuerint, plenam & liberam auctoritate, & tenore prædictis facultatem concedimus. Et inſuper eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & eorum ſingulis, quod poſtquam a dicta Curia ſe abſentauerint vſque ad quinquennium ex tunc computandũ, limina beatorum Petri & Pauli apoſtolorum (dummodo per procuratorem idoneum illa viſitent) perſonaliter viſitare minime teneantur, nec ad id a quoquam inuiti compelli, aut propterea periurij reatum incurrere poſſint: Necnon quod aliquem presbyterum ſecularem, vel cuiuſuis ordinis regularem in eorum confeſſorem, qui eos a quibuſuis etiam maioris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſenten-

tijs,

tijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa pro tempore latis, & quibus etiam pro tempore irretiti fuerint, etiam ſi illorum abſolutio ſedi prædictæ ſpecialiter, vel generaliter reſeruata fuerit, ac quorumcumque votorum, & iuramentorum, necnon eccleſiæ præceptorum tranſgreſſoribus, ieiuniorum, pœnitentiarum iniunctarum, & diuinorum officiorum in toto, vel in parte omiſsionibus, & quibuſuis alijs peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam talibus de quibus eſſet ſedes prædicta merito conſulenda, videlicet in caſibus dictæ ſedi qualitercunque reſeruatis (exceptis contentis in bulla in die Cœnæ Domini legi conſueta) ſemel dumtaxat ſingulis annis, & etiam in dictis exceptis, ac in Bulla huiuſmodi contentis in vero mortis articulo, in alijs vero eidem ſedi non reſeruatis caſibus quoties opportunum fuerit, confeſsionibus eorum diligenter auditis abſoluere, ac eis pro commiſsis pœnitentiam ſalutarem iniungere: Necnon vota quæcunque (quatuor maioribus duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, & iuramenta (ſine tamen tertij præiudicio) relaxare, ac omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & confeſsi fuerint, ter in vita, & in mortis articulo, etiam ſi tunc mors non ſubſequatur, plenariam remiſsionem, & abſolutionem, ita vt huiuſmodi plena remiſsio in dicto mortis articulo eis ſuffragetur, auctoritate apoſtolica impendere poſsit, eligere libere, & licite valeant, concedimus & indulgemus: Ac præſentes literas & in eis contenta quæcunque ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, declarationibus, & Cancellariæ apoſtolicæ regulis ex quibuſuis cauſis quantumcunque maximis, & vrgentiſsimis, etiam in fauorem fidei, & pro diuini cultus augmento, etiam conſiſtorialiter nunc, & pro tempore factis, & editis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quotiens illæ emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtitutas exiſtere, & cenſeri, ipſoſque Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præmiſsis omnibus, etiam eorum a dicta curia abſentia, etiam poſtquam aſsiſtentes eſſe deſierint, vti, potiri, & gaudere poſſe: Sicque in præmiſsis omnibus per quoſcunque iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Quocirca venerabilibus fratribus Saluciarum, & Albiganenſi ac Balneoregienſi Epiſcopis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolenniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari. Non permittentes eos deſuper per quoſcunque quauis auctoritate fungentes, contra præmiſſa, ſeu eorum aliquod quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, Ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus noſtra, per quam inter alia voluimus, quod ſi quis infirmitate conſtitutus reſignaret aliquod beneficium eccleſiaſticum, & poſtea infra viginti dies a die per ipſum reſignantem præſtandi conſenſus computandos, ex ipſa infirmitate decederet, ac beneficium ipſum conferretur per reſignationem ſic factam, collatio huiuſmodi nulla eſſet, ipſumque beneficium nihilominus per obitum vacare cenſeretur, ac fe. re. Gregorij X. & quorumcunque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac quibuſuis alijs apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac legibus imperialibus, necnon ciuitatum, & locorum quorumcunque, etiam municipalibus, ac prædictarum, & aliarum eccleſiarum in quibus ſecularia, ac monaſteriorum, ſeu aliorum regularium locorum in quibus regularia beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus ipſa regularia beneficia dependere contigerit, & ordinum quorum illa extiterint, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium, & Scriptoribus Archiuij dictæ Curiæ, & alijs collegijs, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac quauis etiam Imperiali, vel Regia conſideratione, & ex quibuſuis cauſis, ac cũ quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, etiam diſponentibus, quod naturales, & baſtardi legitimari non poſsint, niſi de conſenſu legitimorum, & naturalium, & quod nullus ad baccalariatus, licentiaturæ, & doctoratus, ac magiſterij gradus alibi quam in vniuerſitate in qua ſtuduerit promoueri poſsit, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Volumus autem quod dicti Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi pœnitentiam eis per confeſſorem, quem ſinguli eorum duxerint eligendum, eis pro præmiſsis iniungendã, adimplere omnino teneantur. Et ne quod abſit, dicti Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi propter huiuſmodi gratiam, vel conceſsionem eligendi confeſſorem reddantur procliuiores ad illicita in poſterum committenda, etiam volumus, quod ſi Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi præfati a ſinceritate fidei, & vnitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & deuotione noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum canonice intrantium deſtiterint, aut ex confidentia eiuſdem conceſſionis, vel remiſsionis aliqua forſan commiſerint, conceſsio, & remiſsio prædicta, & quoad illas, præſentes

literæ

literæ ſuis nullatenus ſuffragentur, quique ſi ſingulorum beneficiorum prædictorum ſimpliciter reſignatorum fructus, redditus, & prouentus viginti quatuor florenorum auri de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum excedant, tam conferentes, quam illi quibus ipſæ collationes fient, et ſi ex cauſa permutationis reſignationes huiuſmodi fiant, ac ſuorum, & eis ex eadem cauſa collatorum beneficiorum huiuſmodi fructus, redditus, & prouentus inæquales fuerint, id etiam ſi ipſa inæqualitas viginti quatuor florenos ſimiles ſecundum extimationem prædictam non tranſcendat, ſimiliter conferentes prædicti, & illi quibus beneficia maioris valoris huiuſmodi collata fuerint de nominibus, & cognominibus perſonarum, & beneficiorum eorundem, ac diebus factarum collationum huiuſmodi Agentes Cameræ apoſtolicæ, aut collectores, vel ſubcollectores fructuum, redditum, & prouentuum inde Cameræ debitorum in partibus illis pro tempore deputatos infra vnum ſi citra, vel ſi vltra montes collationes ipſæ factæ fuerint infra tres menſes iuxta quaſdam re. me. Sixti etiam IV & Innocentij ſimiliter VIII. Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum ſuper hoc editas literas certificare procurẽt, alioquin beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda erit, deferri, etiam volumus, & eadem auctoritate apoſtolica motu, & ſcientia ſimilibus decernimus, quod ipſarũ tranſumptis manu publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis, in iudicio, & alibi vbi opus fuerit eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdẽ præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Forma autem iuramenti quod notarij, tabelliones, & iudices, per dictos Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, & eorum quemlibet creandi præſtabunt, talis eſt. Ego N. ab hac antea fidelis, & obediens ero beato Petro, & S. R. E ac Domino meo Domino N. Papæ N ſuiſque ſucceſſoribus Canonice intrantibus, Non ero in conſilio, auxilio, conſenſu, vel facto, vt vitam perdant, vel membrum, aut capiantur a mala captione. Conſilium quod mihi per ſe, vel literas aut nunciũ manifeſtabunt, ad eorum damnum ſcienter nemini pandam. Si vero ad meam notitiam aliquid deuenire contingat, quod in periculum Romani Pontificis aut R. E. vergeret, ſeu graue damnum illi immineret, illud pro poſſe meo impediam, & ſi hoc impedire non potero, procurabo bona fide id ad notitiam D. N Papæ perferri. Papatum Romanum, & regalia ſancti Petri, ac iura ipſius eccleſiæ ſpecialiter, ſi qua eadem eccleſia in ciuitate, vel terra de qua oriundus ſum habeat, adiutor eis ero ad defendendum, & retinendum, ſeu etiam recuperandum contra omnes homines. Tabellionatus officium fideliter exercebo, contractus in quibus exigetur conſenſus partium fideliter faciam, nil addendo, vel imminuendo ſine voluntate partium, quod ſubſtantiam contractus immutet. Si vero in conficiendo aliquod inſtrumentum vnius ſolius partis ſit requirenda voluntas, hoc ipſum faciam, vt ſcilicet nil addam, vel minuam, quod mutet facti ſubſtantiam contra ipſius voluntatem. Inſtrumentum non conficiam de aliquo contractu, in quo ſciam interuenire, ſeu intercedere vim, vel fraudem. Contractus in Protocollum redigam, & poſtquam in Protocollum redegero, malitioſe non differam contra voluntatẽ illius, vel illorum, cuius ſeu quorum eſt contractus ſuper eo conficere publicum inſtrumentum, ſaluo meo iuſto, & conſueto ſalario. Sic me deus adiuuet, & hæc ſancta Dei euangelia. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die ſexta Aprilis milleſimo quingẽteſimo quinquageſimo primo, Pont. noſtri Anno Secundo.

G Rohiles.

A. della Torre.

IDEM

15

Quod conſtitutio perpetua ſuper fructibus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum inexactis edita locum non habeat in locis, in quibus Collectores Cameræ apoſtolicæ eſſe conſueuerunt.

MOTV Proprio &c. dudum ex certis tunc expreſsis rationabilibus cauſis per quandam conſtitutionem noſtram perpetuo duraturam inter alia Motu ſimili declarauimus noſtræ intentionis nunquam fuiſſe nec eſſe, quod quiuis quorumcunque beneficiatorum etiam Epiſcoporũ, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum ac S. R. E Cardinalium vbilibet etiam in Romana Curia aut eius diſtrictu pro tempore decedentium, ſiue ex teſtamento per ipſos beneficiales etiam vigore quarumcunque facultatum eis in ſpecie vel in genere etiam prætextu quorumcunque capitulorum, ac ſtatutorum, & ordinationum etiam noſtrorum ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet conceſſorum condito, ſiue ab inteſtato heredes fructus &c. ac pecunias & res alias per ipſos ſic defunctos beneficiatos etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alios Prælatos, ac Cardinales ante eorum obitum non exactos, etiam ſi pro tempore ante obitũ huiuſmodi decurſo deberentur, ac eorum ſolutionis dies beneficiatis, & Cardinalibus viuentibus adueniſſet, ac per ipſos beneficiatos, & Cardinales non ſtetiſſet quominus exegiſſent, quinimmo omnem pro illorum exactione neceſſariam diligentiam etiam iudicialiter agendo feciſſent, quoquo modo exigere, aut etiam ſponte oblatos percipere tunc vel in poſterum poſſent, ſed quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus fructus &c. ac pecuniæ & res, vt præfertur, inexacti huiuſmodi ad ipſorum ſic defunctorum beneficiatorum etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Prælatorum, & Cardinalium in eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs eccleſiaſticis quorum fructus &c. ac pecuniæ & res huiuſmodi eſſent ſucceſſores qui ex illis quorum ſolutionis dies ante obitum beneficiatorum huiuſmodi adueniſſet, omnia ipſorum beneficiatorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Prælatorum, & Cardinalium debita ad pias cauſas facta legata, ſi ex alijs ipſorum beneficiatorum bonis ſolui non poſſent, ſoluere tenerentur, libere deuenirent, ac per eos, & non heredes prædictos exigi poſſent, & propterea ſucceſſores in eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs huiuſmodi fructus &c. ac pecunias, & res per eorum prædeceſſores non exactos libere, & licite percipere, exigere, & leuare, ac ſolutis, ſi aliunde vnde ſoluerentur non eſſet debitis, & legatis prædictis, quod reſiduum foret in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere poſſe, ſicque in præmiſsis caſibus, etiam tunc occurrentibus, ſeu pendentibus iudicari, & diffiniri debere, ac irritum &c. decreuimus, prout in eadem conſtitutione quam in Cancellaria apoſtolica publicari, & in illius quinterno inter alias conſtitutiones perpetuas ad perpetuam rei memoriam deſcribi

Sup. pag. 338. nu. 7.

ſcribi voluimus, plenius continetur. Cum autem, ſicut nobis nuper innotuit, licet nos per conſtitutionem noſtram prædictam ſolum eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs in locis in quibus Collectores fructuum, & prouentuum Cameræ apoſtolicæ debitorum deputari, ſeu eſſe non conſueuerant conſiſtentibus, & circa quæ ius commune ſeruari debet prouidere intellexerimus, nihilominus diuerſæ perſonæ eandem conſtitutionem noſtram ad eccleſias, monaſteria, & beneficia, etiam in locis in quibus Collectores huiuſmodi deputari, ſeu eſſe conſueuerunt, conſiſtentia, & in quibus diuerſæ conſuetudines diuerſaque particularia iura, ſeu priuilegia vigent, trahere, & extendere conentur contra mentem, & intentionem noſtras, ac in fraudem, & detrimentum quam plurium. Nos fraudibus, & detrimentis huiuſmodi occurrere, ac mentem, & intentionem noſtras in præmiſſis declarare volentes, Motu ſimili &c. Conſtitutionem eandem ſolum eccleſias, monaſteria, ac beneficia eccleſiaſtica in locis in quibus Collectores prædicti deputari, ſeu eſſe non conſueuerant, comprehendere, & ad ea tantum extendi, nec in eccleſijs, monaſterijs, & beneficijs in locis in quibus ijdem Collectores deputari, ſeu eſſe conſueuerunt conſiſtentibus locum habere, aut effectum aliquem ſortiri poſſe, aut debere. Et omnino ea non obſtante, conſuetudines, & particularia iura, ſeu priuilegia cuiuslibet loci in quo Collectores huiuſmodi deputari, ſeu eſſe conſueuerunt, in præmiſsis vigentia obſeruari, & executioni demandari, ſicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis, etiam ad præſens occurrentibus caſibus, ſeu pendentibus cauſis per quoſcunque &c. ſublata &c. iudicari, & diffiniri debere, ac irritum &c. decernimus, & declaramus. Non obſtantibus omnibus quæ in eadem conſtitutione noſtra voluimus non obſtare, præſentes in præfata Cancellaria, vt præmittitur publicari, & deſcribi debere decernentes.

Placet, & ita declaramus.

Lecta & publicata fuit ſupradicta Regula, ſiue declaratio Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo, die vero Iouis decimaoctaua menſis Iunij, Pontificatus prælibati ſanctiſsimi D. N. D. Iulij diuina prouidentia Papæ III. Anno Secundo.

IDEM

16

Contra impedientes inquiſitores Hæreticæ prauitatis in ſuo inquiſitionis officio.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Licet a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, etiam per ſpeciales conſtitutiones in corpore iuris inſertas, fuerit rite & ſalubriter ſancitum atque decretum, vt ſeculi Poteſtates & Domini temporales, ac prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum quorumcunque Rectores, quibuſcunque dignitatibus vel officijs aut nomine cenſeantur, Diœceſanis Epiſcopis, & Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, in ipſo inquiſitionis negotio faueant, & aſsiſtant, nemoq; ex prædictis Poteſtatibus, Dominis, & Rectoribus, eorumque officialibus, de crimine hæreſis, cum mere ſit eccleſiaſticum, quoquo modo cognoſcat vel iudicet, neque Diœceſano Epiſcopo, vel inquiſitori ipſius inquiſitionis negotio incumbenti ſe opponere, aut ipſum aliquatenus impedire, vel impedientibus auxilium aut fauorem ſcienter dare audeat, perpetuæ damnationis ſententia in eos qui contra prædicta fecerint promulgata, quam ſi per annum animo ſuſtinuerint pertinaci, ex tunc velut hæretici condemnentur: vſq; adeo tamen in omnibus fere non ſolum Italiæ, verumetiam alijs prouincijs, ciuitatibus, terris, & locis, complurium laicorum, vt accepimus, mundanæ gloriæ proceſsit ambitio, vel ſacrorum canonum inſcitia, vel eccleſiaſticæ diſciplinæ contemptus, vt in animarum ſuarum perniciem atque interitum, Diœceſanos Epiſcopos, & Inquiſitores a ſede apoſtolica inſtitutos inquiſitionis officium exercentes, alij ſub iuſtitiæ prætextu, ne vlli ſcilicet fiat iniuria, impedire, alij vero ſub pietatis colore, vt ſontes ſcilicet ſeuerius puniantur, ſe ipſis Diœceſanis Epiſcopis, & Inquiſitoribus adiungere, & vna cum eis de ipſo hæreſis crimine cognoſcere, proceſſus formare, formatoſque ſuo iudicio ſubmittere non erubeſcant. Cui ſane morbo iam nimis late progredienti ſolitam ac ſalutarem Eccleſiæ medicinã pro noſtra paſtorali ſolicitudine afferre cupientes, ſeculi poteſtates dominos temporales, ac prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum Rectores ſupradictos, necnõ quaſcunq; alias ſeculares perſonas, tam priuatas, quam publico quouis munere fungentes requirimus, & monemus, ac eis Ieſu Chriſti Redemptoris noſtri, cuius vices, licet immeriti, gerimus in terris, nomine præcipimus, ne Diœceſanos Epiſcopos, & Inquiſitores ipſos in ſuo inquiſitionis negotio vllo modo impediant, ſeu perturbent, neq; ſe in hæreſis crimine cognoſcendo vel iudicando, quouis etiam aſsiſtentiæ, & fauoris colore cauſa vel occaſione (niſi quatenus ab ipſis Diœceſanis Epiſcopis, aut Inquiſitoribus ſpontanea, & libera eorum voluntate fuerint requiſiti) ſe ingerant, ordinationes, prouiſiones, & leges quaſcunque de ipſius criminis cognitione latas ſacris canonibus obſiſtentes, & Eccleſiaſticam iuriſdictionem impedientes, ſine mora abrogent, & deleant, prout etiam nos eas omnes inualidas fuiſſe & eſſe decernimus, & declaramus, ac ex nunc pro abrogatis & deletis haberi volumus, & mandamus. Qui monitis his noſtris non obtemperauerint, quiue ſcienter in prædictis conſilium, auxilium, aut fauorem dederint, nouerint ſe non ſolum per ſacras dictorum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, verumetiam per hanc noſtram ſanctionem, ſiue ſententiam, & declarationem perpetuo duraturam (quam auctoritate omnipotentis Dei, ac beatorum apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra in ipſos non obtemperantes, quacunque illi præfulgeant dignitate, in his ſcriptis proferimus) communione fidelium, & omnium eccleſiaſticorum ſacramentorum perceptione priuatos, & maledictionis, ac execrationis æternæ vinculo ligatos, anathematiſque, & maioris excommunicationis mucrone percuſſos, ita vt nemo vnquam in præmiſsis delinquens, niſi a nobis, & ſucceſſoribus noſtris canonice intrantibus, etiam prætextu quarumcunque facultatum conceſsionum & gratiarum, etiam confeſsionalium nuncupatarum, etiam a nobis & dicta ſede hactenus emanatarum, vel in poſterum emanandarum, ſpecificam & expreſſam, ac alias quam per verba generalia de præſentibus literis noſtris mentionem non facientium, præterquam in mortis diſcrimine, abſolui poſsit. Quibus etiam cenſuris ipſos Diœceſanos Epiſcopos, & Inquiſitores ſubiacere volumus, ſi laicos ſecum quomodocunque de ipſo crimine cognoſcere, aut iudicare permiſerint. Vt autẽ præmiſſa omnia

ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque de eis ignorantiam iuſte prætendere poſsit, volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentes literæ per aliquos curſores noſtros, aut notarios publicos in baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranenſis, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, necnon acie Campi Floræ, vt moris eſt, publicentur, earum exemplo in ſingulis valuis & acie huiuſmodi affixo, & dimiſſo. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã noſtræ requiſitionis, admonitionis, præcepti, declarationis, mandati, prolationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſe t, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, quintodecimo Kalendas Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Pro Reuerendiſs. D. M. Card. Creſcen.

Io. Barengus.

Rom. Amaſæus.

Lecta & publicata fuit in die Veneris ſancti in Capella Sanctitatis ſuæ dum diuina celebrantur officia.

Anno Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo, indictione nona, die vero vigeſimaoctaua menſis Martij, Pontificatus S. D. N. Iulij diuina prouidentia Papæ III. Anno eius Secundo, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis, ſeu portis Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranenſis, & Cancellariæ apoſtolicæ, necnon in acie campi Floræ, dimiſsis copijs per nos Petrum Gomez freyle, & Franciſcum Munos S. D. N. Papæ Curſores.

Ita eſt Petrus Gomez freyle Curſor manu propria.
Ita eſt Franciſcus Munos Curſor manu propria.
Petrus Leobodie Magiſter Curſorum.

IDEM

17

Confirmatio priuilegiorum Collegij Curſorum S. D. N. ac noua conceſsio. Cum inhibitione quod nullus præter ipſos Curſores citare poſsit in cauſis Commiſſarijs.

MOTV proprio &c. Cum ea firmius illibata perſiſtant, quæ frequentiori ſunt apoſtolicæ præſidio pro tẽpore ſtabilita: Nos ſingulas præinſertas, ac deſuper reſpectiue confectas, & conficiendas literas, ac prout illas concernunt omnia, & ſingula in eis contenta, & inde ſequuta quæcunque ex certa ſcientia noſtra auctoritate apoſtolica tenore præſentium: cum opportuna ſi opus ſit iuris & facti, ac quarumcunque ſolennitatum etiam requiſitarum forſan omiſſarum defectuum ſuppletione, approbamus, confirmamus, & innouamus, ac inuiolabiliter obſeruari: Necnon modernis, & pro tẽpore exiſtentibus noſtris, & eiuſdem Romani Pontificis Curſoribus ſuffragari, eoſque illis omnibus vti, & gaudere, nec deſuper per quoſcunque quauis auctoritate præeminentia, aut ſuperioritate fungentes moleſtari, perturbari, impediri, aut inquietari, vel eis in aliquo præiudicari, Sicq; per quoſcunque iudices &c. ſublata &c. irritum quoque &c. decernimus. Necnon prout illis conceſſa ſunt, in omnibus, & per omnia de nouo concedimus. Inſuper vt de cætero perpetuis futuris tẽporibus in quibuſuis cauſis, tam Capitolij, & Ripæ, ac Ripettæ, necnon Turris nonæ, & de Sabellis, ac Burgi S Petri, quam quibuſuis alijs almæ Vrbis curijs ſiue tribunalibus in quibus commiſsiones aliquas manu, vel de mandato noſtro ſignatas præſentari contigerit, etiam ſi cauſæ ipſæ ordinariæ inchoatæ extiterint poſt ipſarum commiſsionum præſentationem, citationes, & alia quæ inde ſequentur per alios, quam eoſdem Curſores fieri non poſsint, neque valeant. Sed dicti Curſores, citationes, & alia quæ inde ſequentur in ipſis curijs, & earum qualibet etiã ſi cauſæ in & pro quibus citationes, & alia fieri contigerit, commiſſariæ non fuerint, ad partium pro quibus citationes, & alia huiuſmodi fient inſtantiam facere & exequi poſsint & valeant. Et ſolummodo mandatarijs dictarum prænominatarum curiarum in cauſis ordinarijs in tribunalibus ipſarum curiarum prænominatarum, quarum mandatarij exiſtunt, tantum citationes faciendi poteſtas remaneat, ſtatuimus, et ordinamus. Diſtrictius inhiben. quibuſuis dictarum curiarum, & cuiuslibet ipſarum mandatarijs, & notarijs, ac alijs perſonis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis maioris ſententiæ, a qua nonniſi per nos abſolui poſsint, ac priuationis officiorum, & beneficiorum ſi quæ obtinent inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinen. pœna, ne ſtatuto, & ordinationi noſtris huiuſmodi in aliquo contrauenire quomodolibet audeant vel præſumant. Ac decernentes citationes per alios, quam præfatos Curſores in cauſis ipſis commiſſarijs, etiam ſi a principio ordinariæ inchoatæ fuerint, de cetero in dictis & alijs quibuſcunque tribunalibus, & in quauis inſtantia faciendis & proceſſus, & actus quoſcunque illarum vigore formandos, nullos, inanes, & inualidos, nulliuſque roboris, & momenti fore. Sicque per quoſcunque &c decernimus. Mandantes cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, Gubernatori, ac Senatori modernis, & pro tempore exiſtentibus vt præmiſſa omnia & ſingula perpetuo ſub præfatis, & quibuſuis alijs cenſuris & pœnis eorũ arbitrio moderandis & applican. perpetuo inuiolabiliter obſeruari faciant. Non obſtantibus quibuſuis literis fe. re. Pauli prædeceſſoris noſtri, ac quibuſuis reformationibus, ac alijs dictarum curiarum ſtatutis &c. ſtabilimentis, vſibus, & naturis, etiam iuramento &c. roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis illi, & præfato Senatori, ac Populo Romano, & illius Conſeruatoribus, ac mechanicarum, & aliarum artium, ac mercatorum Vrbis Conſulibus: Necnon baſilicarum, & aliarum eccleſiarum Vrbis Archipresbyteris, & Canonicis, alijſq; perſonis etiam motu ſimili &c. in præiudicum ſeu contra formam præmiſſorum ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis etiam per nos quomodolibet conceſsis &c. quibus omnibus, & ſingulis &c. etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ad plenum derogatum eſſe volumus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu prorio. I.

Et cum

Google

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. Et cum approbatione, confirmatione, innouatione, noua conceſsione, decreto, ſtatuto, ordinatione, derogatione, & alijs de, & pro omnibus ſupradictis quæ hic pro ſufficienter repetitis habeantur latiſsime extendendis. Cum opportuno decreto, quod præſens Motus proprius de ſubreptionis, vel obreptionis vitio ſeu intentionis noſtræ defectu notari, ſeu impugnari nullatenus poſsit: ſed illi ſtari, & ſecundum huiuſmodi motum proprium noſtrum iudicari, interpretari, & diffiniri debeat. Et quod ſola præſentis ſignatura noſtra ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula contraria non obſtante. Ac illius tranſumptis manu alicuius notarij Curiæ cauſarum dictæ Cameræ ſubſcriptis, & ſigillo ipſius curiæ Auditoris munito, in iudicio, & extra ſtari debeat, ac plenaria fides adhibeatur. Ac cum decreto quod præſentium aut illius tranſumptis copiæ affixæ in valuis curiarũ præfatarũ, aut aliorum locorum publicorum perinde arctent & afficiant, ac ſi perſonaliter intimatæ forent. Et de confirmatione, decreto, ſtatuto, inhibitione, & alijs præmiſsis, remanente Mandatariorum Curiæ Capitolij tantum exercitio quoad cauſas ordinarias, etiam ſi in eis poſtmodum aliquas commiſsiones præſentari contingat. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſexto idus Iulij, Anno Secundo.

Fiat. I.

IDEM

18

Statutum perpetuum quod tantum RR. PP. DD. Aduocati Conſiſtoriales in vtroque vel altero iurium Doctores in Romana Curia creare poſsint.

IVLIUS Papa III. Dilecti filij ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum, ſicut fidedignorum relatione nuper accepimus, multi iuris ciuilis, & canonici ignari ad Doctoratus gradum aſpirantes indebite ſub prætextu quod in aliqua vniuerſitate ſtudij generalis operá dando in tantum profecerint, quod idonei exiſtant, licentiam a nobis, & ſede apoſtolica extorquent, vt ab aliquo Prælato, ſeu perſona in dignitate eccleſiaſtica conſtituta, etiam de propicijs extorquendo inſignia doctoratus in Romana curia ſuſcipere valeant, ac eiúſdem licentiæ prætextu, examine ad id requiſito, & alijs neceſſarijs deſuper minime adhibitis, contra ſacrorum canonum ſtatuta, & iuris diſpoſitionem in ipſius doctoralis dignitatis opprobrium ſe ad illius gradum faciant promoueri. Vnde plura abſurda ſequuntur, & Clerus repletur indoctis multis aſpirantibus ob priuilegia graduatorum beneficia aſſequi: & cum plures magiſtratus ex conſuetudinibus, & ſtatutis locorum per iuris Doctores debeant exerceri, a pluribus indoctis ſic doctoratis ſæpe illi adipiſcuntur, cum iuſtitiæ ſupremo detrimento, ſicque bonis etiam, & induſtrijs, literatiſque Doctoribus animus concidit, cum pariter doctis, & indoctis gradus pateat dignitatis, iamque ex præmiſsis vileſcat in populo doctoralis dignitas. Nos igitur præmiſsis, prout ex debito paſtoralis officij tenemur, obuiare volentes, præſertim in Vrbe ex qua vtrumque ius profluit, ac deſcendit, & a cuius exemplo orbis partes ſolent regulari, ac de literarum ſcientia, virtutibus, & meritis veſtris, quibus & veſtro Collegio Doctores in vtroque iure ciuili, & canonico creandi, & illis inſignia conferendi ex diuerſis priuilegijs, & antiqua conſuetudine ius, facultas, & poteſtas competunt, & in quibus etiam poteſtas S. R. E. Camerarij, gymnaſijque almæ Vrbis noſtræ Cancellarij pro tempore exiſtentiũ repræſentatur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad veſtram, ſeu alicuius inſtãtiam, ſed de noſtra mera deliberatione, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus nullus etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſeu facultatis ſibi conceſſæ, ſeu priuilegiorum, indultorum, & literarum apoſtolicarum quibuſuis perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis, præeminentiæ, nobilitatis, & excellentiæ exiſtentibus, etiam Romanæ Curiæ officialibus, eorumque Collegijs, ac quacunque dignitate, & honore fulgentibus, aut illorum contemplatione, ſeu intuitu, etiam motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, & ex titulo oneroſo, ac ex quibuſuis alijs etiam quantumcunque maximis, & vrgentiſsimis cauſis, ſub quibuſuis verborum formis, & expreſsionibus, ac cum quibuſuis efficaciſsimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, etiam talibus quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma in eis contentis derogari poſsit, irritantibuſque & alijs decretis per nos, & prædeceſſores noſtros, ac ſedẽ eandem, ſeu alias pro tempore conceſſorum, ad gradum doctoratus in vtroque, ſeu altero iurium huiuſmodi ab alio quam a vobis, & Collegio veſtro in dicta Curia aſſumi, ſeu in vtroque, vel altero iurium Doctor creari poſsit, ac aſſumptiones, & creationes Doctorum, ac inſignium doctoralium traditiones per vos faciendas huiuſmodi validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque effectus ſortiri, ac quaſcunque alias in vtroque, ſeu altero iurium huiuſmodi Doctorum creationes, ac inſignium prædictorum traditiones per alios quam per vos de cetero in ipſa Curia in futurum faciendas cum indeſecutis irritas, & inanes, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, & cenſeri, ac nemini ſuffragari, ipſique ab alijs quam a vobis ad gradum doctoratus huiuſmodi aſſumpti pro non doctoribus haberi, voſque quoſcunque pauperes, Vel egenos, quos ad ſuſceptionem graduum huiuſmodi habiles, & idoneos repereritis, ad doctoratus in vtroque, ſeu altero iurium gradus huiuſmodi gratis pro deo, & abſque aliqua pecuniarum ſolutione ab eis facienda aſſumere, ſeu doctores creare debere, ac præſentibus ex quauis cauſa, vel occaſione etiam per nos, & ſedem prædictam in genere, vel in ſpecie etiam per conſtitutiones apoſtolicas, ſeu Cancellariæ apoſtolicæ regulas editas, ac quaſcunque alias literas apoſtolicas etiam in forma breuis, etiam quod tenores, & formæ illarum habeantur pro expreſsis, ſeu alias clauſulas, & decreta quæcunque in ſe continentes, etiam Officialibus, Collegijs, & perſonis præfatis pro tempore conceſſas, etiam vigore implicitæ derogationis latiſsime extenden. in ſupplicationibus deſuper pro tempore ſignatis appoſita derogari, ſeu illas reuocari, caſſari, ſuſpendi, aut in aliquo alterari minime poſſe, neque reuocatas, ſuſpenſas, vel alteratas, & quotiens illa emanabunt, totiens eaſdem præſentes ab illis exceptas, & vobis conceſſas, ac in priſtinum, & eum, in quo nunc, & ante reuocationem, & ſuſpenſionem huiuſmodi erant, ſtatum, reſtitutas, & repoſitas eſſe, & cenſeri, Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & corũ

cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & interpretari debere, ac exnunc ſi ſecus ſuper his a quoque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Et nihilominus Camerario noſtro, & curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori pro tempore exiſtentibus per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel alter eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, quando, & quotiens opus fuerit, ac pro parte noſtra deſuper requiſiti fuerint, ſolenniter publicantes, faciant illas, & in eis contenta quæcunque integre, & inuiolabiliter ab omnibus obſeruari, Non permittentes quicquam per quoſcunque in contrarium attentari, Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, ac etiam pecuniarias, & de quibus eis videbitur pœnas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus ſententias, cenſuras, & pœnas præfatas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam adhoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis prædictis, & quibuſuis alijs cuiuſcunque dignitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, & quacunque etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut alia maiori dignitate fulgentibus in contrarium quomodolibet conceſſis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, die ſexta Februarij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Rom. Amaſæus.

IDEM

19

Confirmatio & noua conceſsio exemptionum & patentium Cameralium Archiconfraternitati Catechumenorum de Vrbe a quibuſcunque gabellis, datijs, & angarijs &c. conceſſarum.

MOTV proprio &c. Ad aures noſtras nō ſine animi diſplicētia peruenit, quod licet alias fe. re. Paulus Papa III Prædeceſſor noſter vigore præmiſsi motus proprij Confraternitati, & domui Catechumenorum pro rebus, & bonis pro vſu ipſorum, & familiarium eorumdem gratiam, & exemptionem omnium gabellarum, datiorum, angariarum conceſſerit, prout in præmiſſo Motu proprio latius continetur, deinde præfati Catechumeni vigore eiuſdem a dilectis filijs Guidone Aſcanio, & S. R. E. Camerario, ac præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ pro executione eiuſdem motus proprij literas patentes ſeruatis ſeruandis obtinuerunt. Et licet nemini dubiū ſit quod ipſi nec a Duanerijs, nec ab alijs pro prætenſis gabellis, & angarijs moleſtari non potuiſſent, nihilominus prædicto motu proprio non obſtante præfati Catechumeni contra illius formam ab eiſdē Doanerijs quotidie indebite moleſtantur, nō conſiderantes cauſam propter quam Paulus prædeceſſor noſter exemption. prædictā eiſdem Catechumenis conceſsit, fore & eſſe iuxtam. Propterea eorū indemnitati prouidere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de plenitudine poteſtatis, Motum proprium prædictū, & omnia in eo contenta approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit exemptionem prædictam eiſdem Catechumenis de nouo concedimus. Mandantes inſuper Guidoni Aſcanio noſtro, & S. R. E. Camerario, Præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ, quatenus ſub indignationis noſtræ pœna, Motum proprium ſupradictum, & omnia in eo contenta per quoſcunque Duaneros, Gabellarios, Portionarios, & Datiarios cum omni opportuno iuris remedio obſeruari mandent, & faciant: contra vero inhobedientes ad declarationem, & executionem pœnarum quacunque appellatione remota procedatur, literaſque patentes, ac mandata quæcunque deſuper neceſſaria, & opportuna decernent, & relaxēt. Si ſecus ſuper &c. irritum &c. ſublata &c. conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis, & reformationibus, priuilegijs, Motu proprio, capitulis, inſtrumentis, location. arendation. literis apoſtolicis Cameræ, Camerario, Præſidentibus, Clericis Cameræ apoſtolicæ, ac etiam Gabellarijs, Doanerijs, Datiarijs, vſque in præſentem diem per nos ſiue prædeceſſores noſtros conceſsis, & cōfirmatis quibuſcunque, quibus omnibus, etiā ſi de alijs &c. tenores &c. latiſsime &c. derogamus, & ſufficienter derogatū eſſe decernimus, ceteriſque in contrariū facientibus nō obſtantibus quibuſcunque. Fiat vt petitur I. Et cū abſolutione a cenſuris ad effectum, & de exemptione, confirmatione, approbatione decreto, iuramento, & derogatione, & alijs præmiſsis, quæ pro ſigillatim repetitis & expreſsis habeantur ad partem per petuo, & in forma gratioſa & quod præſentis ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat regula contraria non obſtante, & ſi videbitur literæ deſuper, & cum executione, deputatione, & facultate citandi, & aggrauandi & præmiſſorū omnium, & ſingulorum, aliorumque circa præmiſſa exprimi neceſſariorum maior, & verior ſpecificatio, & expreſsio per breue noſtrum expediri poſsint. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum octauo Kalendas Septembris anno primo. Fiat I. Motu ſimili prædictā Confraternitatem, & domum Catechumenorū ac eorundem familiares ſpecialibus gratijs, & fauore proſequi volentes, ac exemption. & gratiam pro primo loco præinſertum motum proprium eiſdem omnibus, & eorum cuilibet per fe. re. Paulum Papa III. prædeceſſorem noſtrum conceſsit, & per nos confimatur, ſeu quatenus opus ſit de nouo datur per quamcunque reuocationem ſpeciale, ſeu generalem, & alium quemuis Motum proprium noſtrum præteritum, ſeu futurū reuocare, nullatenus intendentes, exemptionem, & gratiam prædictam cum omnibus, & ſingulis in dictis præinſertis clauſulis iterum confirmamus, & approbamus, eiſdemque, & eorum cuilibet exemptiones, & alia præmiſſa modo, & forma præmiſsis iterum, & quatenus opus ſit de nouo concedimus, ita vt niſi expreſſa mentio facta fuerit per quancunque reuocationem a nobis forſitan emanatam, ſeu emanandam, vel quemuis motum proprium in contrarium, hactenus in præteritum, ſeu futurum quouis modo reuocatū minime intelligatur per

quaſcunque

quaſcunque regulas, & clauſulas generales, vel ſpeciales, &c. derogatorias, efficaciores, inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacunque verborum expreſsione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes, ſuſpenſiones &c. conſiſtorialiter, vel etiam per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus ſimiliter diſtinctis vicibus præpoſitis Cõfratribus præfatorũ Catechumenorũ intimatæ, & inſinuatæ fuerint eorumq; ad id accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes minime ſuffragantur quinimmo in ſuo robore ſemper permanſurum eſſe volumus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſsis, & omnibus illis, quæ præfatus prædeceſſor, ac nos ſucceſsiue in dictis præinſertis reſpectiue, volumus non obſtare. Decernentes præſentium ſolã ſignaturam ſufficere, & vbique fidẽ facere, ſeu ſi videbitur literæ deſuper per breue noſtrum expediri poſsint. Fiat I. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum decimo octauo Kalendas Octobris Anno Secundo.

IDEM

20

Prorogatio ſubſidij triennalis in Calendas Maij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo incipiendi ad aliud triennium extenſi.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam: Ab initio noſtri huius Pontificatus, nobis licet immeritis diuina prouidentia commiſsi, nihil æque optauimus quã vt per temporis conditionem liceret nobis ſubditos noſtros extraordinarijs oneribus eis eatenus impoſitis leuare, idemque clare oſtendimus diuerſa ex oneribus huiuſmodi, præſertim in hac alma Vrbe noſtra tollendo, & abrogando. Verum cum omnibus fere ordinarijs Cameræ noſtræ apoſtolicæ prouentibus per prædeceſſores noſtros alienatis, & ærario ipſius Cameræ propter malas temporum conditiones non ſolum attrito, ſed penitus exhauſto, non habeamus vnde molem expenſarum quæ pro orthodoxæ fidei defenſione, & ſtatus S. R. E. conſeruatione nobis indies ineuitabiliter ſubeunda ſunt, ſufferre poſsimus, votum conſiliumque noſtrum mutare, & impoſitionem ſubſidij triennalis dudum ad certum tunc expreſſum tempus factam, & deinde vſque ad Cal. menſis Maij proxime futuri prorogatam, in aliud tempus prorogare, & extendere cogimur, ne impoſitione prædicta per lapſum temporis extincta cogamur omnia onera extraordinaria pro ea ſublata de nouo imponere cum maxima ſubditorum noſtrorum iactura, & perturbatione. Cum itaque alias de anno videlicet milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio proxime præterito fe. re. Paulus Papa III prædeceſſor noſter animaduertens ex varijs, & extraordinarijs onerum impoſitionibus tunc vigentibus nihil aliud magis euenire, quam Commiſſariorum, & aliarum perſonarum cum Camera apoſtolica contrahentium lucra, ac ſubditis ipſis innumerabiles expẽſas ipſis forſan principalibus oneribus grauiores, volens in præmiſsis opportune prouidere, de fratrum ſuorum, de quorum numero tunc eramus, conſilio, cum laudabili rei directione cunctis impoſitionibus extraordinarijs ſublatis vnũ vnicumque ſubſidium trecentorum millium ſcutorum, per totam ditionem eccleſiaſticam pro triennio ſoluendum, & exigendum impoſuerint, & cum ſubſidium huiuſmodi ſpontanea ſubditorum voluntate acceptatum fuiſſet, & ex eo ſumma trecentorum millium ſcutorum huiuſmodi ad Cameram præfatam annuatim peruenire non poſſet, ad ſupplendum ſummæ deficienti, aliud quartæ partis fructuum a congregationibus regularibus Italiæ, & aliud vnius decimæ a ſecularibus, ac aliud etiam quartæ partis fructuum eccleſiſticorum a regularibus perſonis ab eiſdem Congregationibus ſeparatis per totam Italiam exiſtentibus, necnon reliquum ex tunc vnius vigeſimæ ab Hebræis ditionis eccleſiaſticæ exigenda, & per eos, ac omnes alios ad quos ſpectabat triennio durante dictæ Cameræ apoſtolicæ annis ſingulis integre perſoluenda ſubſidia etiam impoſuerit, & ſubſidia huiuſmodi ad aliud primo, & deinde ad reliquum ex tunc immediate ſubſecuta triennia prorogauerit, prout in diuerſis ipſius prædeceſſoris deſuper confectis literis plenius continetur, ipſaque ſubſidia quiete, & ſine aliquo Commiſſariorum, & expenſarum grauamine, & cum maxima ſubditorum, & perſonarum quæ illa ſoluerunt ſatisfactione exacta fuerint: Nos confidentes ſubditos, & Congregationes, ac Hebræos præfatos ex notorietate noſtrarum, & dictæ ſedis neceſsitatum onus ſubditorum eos tangentium, vt antea fecerunt, libenti animo ſubituros, habita deſuper cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum vnanimi conſilio & aſſenſu, trecentorum millium ſcutorum his modo & forma, quibus vltimo loco exactum fuit, & quartæ partis fructuum congregrationum regularium Italiæ, ac vigeſimæ Hebræorum ditionis eccleſiaſticæ ſubditorum impoſitiones huiuſmodi, necnon conuentiones deſuper cum eiſdem ſubditis per noſtros, ſeu ipſius prædeceſſoris agentes ſuper præmiſsis factas, & initas, earum ac omnium & ſingularum ſuperinde confectarum ſcripturarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, ad aliud triennium a fine vltimo dicti triennij computandum, apoſtolica auctoritate tenore præſentium extendimus, & prorogamus, ac extenſas, & prorogatas, necnon trecentorum millium iuxta conuentiones prædictas, & quartæ partis fructuum congregationum, ac vigeſimæ Hebræorum huiuſmodi ſubſidia integre, & iuxta verum eorum valorem ad vltimo dictum triennium, vt præfertur, computandũ ſolui, & exigi, ac ad Cameram prædictam pro neceſsitatibus huiuſmodi peruenire debere decernimus, & quatenus opus ſit ſingula vltimo dicta ſubdia in locis, & terminis, ac ſub modis, & formis prædictis ſingulis annis exigenda pro vltimo dicto triennio de nouo imponimus, & impoſita eſſe decernimus. Quo circa dilecto filio Guidoni Aſcanio ſancti Euſtachij diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato Camerario noſtro, quem vltra ordinariã ſui Camerariatus officij auctoritatem, ſubſidiorum huiuſmodi collectorem generalem, cum facultate tot quot ſibi neceſſarij videbuntur commiſſarios ad ſingula vltimo dicta ſubſidia exigendum deputandi, necnõ quæcunque dubia declarandi, & quaſcunque compoſitiones, & concordias cum ſubditis, congregationibus, & Hebræis ſupradictis, & de nouo ſi ſibi videbitur faciendi, & ordinandi conſtituimus, & deputamus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus vltimo dicta ſubſidia iuxta eius prouidam ordinationem exigi, & ad dictam Cameram apoſtolicam peruenire faciat. Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias eius arbitrio infligendas, & applicandas, ac impoſitionem interdicti, aliaq;

opportuna iuris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Decernentes ſubditos, ac congregationes, & Hebræos prædictos ad vltimo dicta ſubſidia ſingulis annis, ac modis, & formis præmiſsis vltimo dicto triennio durante integre ſoluendum omni contradictione ceſſante teneri. Ac declarantes quod omnes & ſinguli penſionarij congregationum earundē, ſeu hi quibus loco penſionum fructus congregationū huiuſmodi in toto, vel in parte reſeruati ſunt, cuiuſcunq; conditionis vel dignitatis exiſtant (Cardinalibus prædictis, & venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Tridenti pro celebratione Concilij congregatis, necnon fratribus Hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani duntaxat exceptis) ac ſubſidij quartæ partis fructuum huiuſmodi appoſitis, & quod penſiones, & fructus huiuſmodi ab omnium decima, ſubſidio charitatiuo, & quouis alio onere tam ordinario, quam extraordinario quauis etiam apoſtolica auctoritate, etiam pro expeditione tam deffenſiua, quam offenſiua contra Turcas, & alios infideles, aut reipublicæ chriſtianæ ab illorum conatibus quauis defenſione, ac etiam pro recuperatione Terræ ſanctæ, ſeu fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, vel pro alia neceſsitate, ſeu inexcogitabili cauſa a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus impoſito, vel imponendo exempti ſint diſponentibus nequaquam obſtantibus, pro rata teneantur, & efficaciter aſtricti ſint. Quodque congregationes ipſæ ſuper quarum fructibus penſiones, ſeu quarum fructus ſic aſsignati, ſeu reſeruati exiſtunt, poſsint ſatisfacere ratam penſionariorum ſuorum, ſeu eorum, quibus fructus ſunt reſeruati, ac libere poſtmodum ſua propria auctoritate penes ſe ſeu pro ſe retinere totum illud quod pro ipſis penſionarijs, ſeu pro eis quibus fructus huiuſmodi ſunt reſeruati, re ipſa, & cum effectu perſoluerint. Et nihilominus penſionarios, ac eos quibus fructus huiuſmodi reſeruati ſunt, per agentes dictæ Cameræ apoſtolicæ ad ſolutionem quartæ partis penſionum, ac fructuum reſeruatorum huiuſmodi reſpectiue vltimo dicto triennio durante, iuris, & facti remedijs opportunis cogi, & compelli poſſe volumus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon congregationum, & illarum ordinum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quibuſuis priuilegijs, indultis, & exemptionibus, ac etiam in corpore iuris clauſis immunitatibus, & literis apoſtolicis eiſdem ordinibus, & congregationibus, ac illorum locis, & perſonis generaliter, vel ſpecialiter, ſub quibuſcunque verborum formis, & expreſsionibus ab eadem ſede conceſsis. Quibus, & literis apoſtolicis reſeruationum, penſionum, ac fructuum huiuſmodi, necnon quibuſuis obligationibus, etiam in forma Cameræ cum iuramento, & cenſurarum, ac mandati executiui ſuſceptione, vel alias deſuper factis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda ſit, & in eis caueatur expreſſe quod per huiuſmodi clauſulas generales, etiam ſpecialem mentionem importantes, eis derogatum non cenſeatur, nec derogari videatur, niſi ſub certis modo, & forma in eis expreſsis, tenores huiuſmodi pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi penſionarijs vel alijs percipientibus fructus congregationum huiuſmodi, ac ipſis congregationibus, & ordinibus vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod ad ſolutionem vel præſtationem alicuius ſubſidij minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu propterea grauari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus nō expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari. Vt autem præſentes ad omnium notitiam deducantur, eas in valuis baſilicarum principis Apoſtolorum, & ſancti Ioannis Lateranenſis de dicta Vrbe affigi, ſeu appendi faciemus, quæ eas ſuo quaſi ſonoro præconio publicabunt, vt ij quos præmiſſa contingunt, quod ad ipſos non peruenerint, aut ea ignorauerint nullam poſsint excuſationem prætendere, ſeu ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud ipſos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus extitit publicatum. Ceterum quia difficile foret præſentes ad ſingula loca in quibus expediens fuerit deferre, Volumus & auctoritate apoſtolica prædicta decernimus, quod earundem præſentium tranſumptis manu alicuius ex dictæ Cameræ apoſtolicæ notarijs ſubſcriptis, & ſigillo Camerarij noſtri munitis, ea prorſus fides in iudicio, & extra in omnibus, & per omnia adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, prorogationis, impoſitionis, conſtitutionis, deputationis, commiſsionis, mandati, declarationis, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quaquageſimo primo, decimoſeptimo Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

IDEM

21

Confirmatio ſtatutorum & ordinationum Panatariorum, ſeu Furnariorum.

IVLIVS Papa III. Dilectis filijs Conſulibus, & Camerario, ac Vniuerſitati Panatariorum, ſeu Furnariorū almæ Vrbis noſtræ. Dilecti filij ſalutem, & apoſt. benedictionē. Cum ſicut nobis exponi feciſtis, alias & retroactis temporibus vos, & prædeceſſores veſtri, qui in alma Vrbe noſtra Panatarij, ſiue Furnarij fuerunt, diuerſis temporibus diuerſas ordinationes, & ſtatuta ipſius artis fidele, & ſolicitum exercitium, ad perſonas ad exercitium huiuſmodi aptas, illarumque ſalaria, modos, & formas obſeruandas, ac macinaturam, & macinaturæ pretium concernentia, & alia ad artem huiuſmodi neceſſaria in vno libro deſcripta ediderint, fecerint, & ordinauerint, illaque omnia, prout facta fuerant, per eos qui conditorum ſtatutorum, & ordinationum huiuſmodi temporibus fuerunt ipſius Vrbis Senatores, & Conſeruatores reſpectiue approbata, & confirmata fuerint, voſque conſulatum habeatis, in quo Panatarijs, ſiue Furnarijs pro rebus artem huiuſmodi tangentibus ius redditur, & nouiſsime inter cetera ſtatuerītis,

tū,

tis, & ordinaueritis, quod veſtri Conſules ius, & rationem inter homines artis, & pro cauſis ad artem huiuſmodi ſpectantibus vſque ad quamcunque ſummam reddere valerent: & ſi aliquis ipſius artis conueniret in iudicio aliquam aliam perſonam, quæ non eſſet eiuſdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipſam ſpectante, dicti Conſules iuriſdictionē contra tales conuentos vſq; ad ſummam viginti ſcutorum, & non vltra haberent, & perſonæ ſic conuentæ iuriſdictionem huiuſmodi vſque ad dictam ſummam incluſiue declinare non poſſent, & caſu quo illam aliqui declinare vellent, nihilominus ipſi Conſules illis licentiam dare non poſſent, neque id pati deberent ſub pœna duorum ſcutorum ex eorum ſalario pro qualibet vice retinen. ſi ſecus facerent, ac declarauerint id quod per eoſdem Conſules fieret eſſe validum, firmum, & efficax, cum ſtatutum huiuſmodi factum foret pro eorundem Panatariorum, ſeu Furnariorum tranquillitate, ne ipſi per diuerſa eiuſdem Vrbis tribunalia pro rebus artem huiuſmodi concernentibus diſcurrere haberent, ſeu diſcurrendo nō poſſent publico, prout deceret, inſeruire, quæ quidem, & alia vltimo dicta, ordinationes, & ſtatuta per dilectos filios moder nos ipſius Vrbis Senatorem, & Conſeruatores tanquam rationi conſonantia approbata, & confirmata fuerunt. Necnon fe. re. Leo Papa X prædeceſſor noſter prouide attendens Panatarios, ſeu Furnarios maxime eſſe omnibus neceſſarios, volens indemnitatibus tunc & pro tempore exiſtentiū in eadem Vrbe Panatariorum, ſeu Furnariorum indemnitatibus conſulere, quod extunc de cetero in perpetuum nullæ, etiam ab eo, etiam iuxta dictæ Vrbis ſtatutū ſuper debitis cum ipſis Furnarijs præſentibus, & extunc futuris ratione panis ab eis accepti in parua, vel magna quantitate contractis dilationes, etiā in ſal conficien. aut alterius cuiuſuis, & quantumcunq; neceſſarij vſus fauorem, & per ſpecialia reſcripta etiam in forma ſaluiconductus, etiam ad modicum tēpus, & Motu proprio, ac ex certa ſcientia quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, vel conditionis exiſterent, etiam cum derogatione literarum dicti Leonis extunc conceden. alicui ſuffragarentur, ſed eo ipſo quod per præoccupationem, vel importunitatem, aut alias quomodocunque ab eo, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis emanarent, illico reuocatæ eſſent, nec locum contra dictos Furnarios habere, aut eorum aliquem ceſſio bonorum impedire valeret, quominus contra perſonas debitorum, ſeu creditorum procedi poſſet. Quodque pro tempore exiſtentes dictæ Vrbis Gubernator, Senatores, Conſeruatores, Vicarius, & Auditor Cameræ, ac alij iudices ordinarij, eorumque locatenentes in quibuſuis cauſis coram eis per dictos Furnarios, ſeu eorum aliquem contra eos ratione panis per eos pro tempore crediti duntaxat debitores, & per viam reconuentionis pro tempore mouendis ſummarie, ſimpliciter, & de plano, nulla iudiciaria tela ſeruata, ſed ſola facti veritate inſpecta, abſque alicuius ſcripturæ confectione, & alias prout in cauſis mercedum, & ſalariorum per piæ me. Iulium Papam II. etiam prædeceſſorem noſtrum ſtatutum fuerat, procedendū fore per ſuas literas ſtatuerit, & ordinauerit, prout in eiſdem literis plenius contineri dicitur. Voſque, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat cupiatis ſtatuta, & ordinationes, ac literas Leonis prædeceſſoris huiuſmodi pro illorū ſubſiſtentia firmiori, noſtro & ſedis apoſtolicæ munimine roborari, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt omnia & ſingula ſtatuta, & ordinationes tranquillum ſtatum, & directionem ipſius artis concernentia, ac literas Leonis huiuſmodi approbare, & innouare, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur ad plenum informati, huiuſmodi ſtatuta, & ordinationes ad tranquillum ſtatum, & directionem eiuſdem artis facta rationi conſona, ac literas prædictas perutiles fuiſſe, & eſſe, vos & veſtrum quemlibet a quibuſuis excōmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium duntaxat conſequēdum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ex certa noſtra ſcientia omnia & ſingula præſertim vltimo dicta ſtatuta, & ordinationes, ac literas Leonis prædeceſſoris huiuſmodi, & in illis contenta quæcunque auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, ac ſingula in eiſdem literis contenta, prout per ipſum Leonem prædeceſſorem conceſſa fuerunt, vobis & pro tempore exiſtentibus Panatarijs, ſeu Furnarijs dictæ Vrbis iuxta literarum earundem continentiam, & tenorem de nouo concedimus: Ac omnes & ſingulos tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interuenirent in eiſdem, ac ſolemnitates ſi quæ omiſſæ fuerint ſupplemus. Ita quod veſtri & pro tempore exiſtentes eiuſdem artis Conſules ſuper huiuſmodi, & in ſpecie ſuper facto ſtatuto de iuriſdictione contra illius tenorem exercenda, quoad perſonas de arte huiuſmodi firma manente iuriſdictione iudicum, ad quos ſpectat, & quod ſummarie, & ſine ſtrepitu ſola facti veritate inſpecta procedatur, per præfatos modernos, & pro tempore exiſtentes Vrbis Gubernatorem, & Senatorem, ac Cameræ prædictarū Auditorem, vel alios eiuſdem Vrbis iudices prætextu obligationum in forma Cameræ apoſtolicæ impediri, vel alias moleſtari, ſeu inhiberi non poſſint, neque valeant. Et propterea quod nullæ dilationes moratoriæ, & ceſſiones bonorum, ſiue indebitæ quinquennales, vel admiſſio ad beneficium Capituli Odoardus, etiam a nobis & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, ſiue Senatore præfato, ſeu dilectis filijs Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ, aut Salinarijs huiuſmodi etiam cum præſentium inſertione, & totali derogatione, cuiuis perſonæ eccleſiaſticæ, vel ſeculari contra præſentium, & Leonis prædeceſſoris huiuſmodi literarum tenorem ſuffragentur, hoc expreſſe addito, quod idem ius per omnia ſeruetur, & hominibus dictæ Vrbis moratoriæ, dilationes, ſalinariæ, & alia prænarrata nullatenus ſuffragentur. Et ita per eoſdem Gubernatorem, Senatorem, & Auditorem, ac alios quoſcunq; iudices etiam S. R. E. Cardinales quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, interpretari, atque diffiniri debere decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Vrbis, & Cameræ prædictarum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Gubernatori, Auditori Cameræ, & Senatori, & quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam ſuper iuriſdictionem in omnem vniuerſitatem in eadem Vrbe facientes quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma adhuc ſeruan

da

da foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis quæ dictus Leo prædeceſſor in ſuis literis prædictis voluit non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, & dicta apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentium literarum per vnum mandatarium, ſeu aliquem Furnarium ad quem pro tempore ſpectabit facta præſentatio vim validæ inhibitionis habeat, ac irritum, & inane ſi ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die ſecunda Decembris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

IDEM

22

De bonis Eccleſiaſticis alienatis contra formam conſtitutionis Pauli II.

IVLIVS Papa III. Dilectis filijs noſtris Iacobo ſancti Simeonis de Puteo nuncupato, & Ioanni Baptiſtæ S. Clementis tt. presbyteris Cardinalibus. Dilecti filij noſtri ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus a centum annis citra diuerſa bona immobilia, & iura diuerſarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & collegiatarum, ac aliarum eccleſiarum, necnon monaſteriorum, & prioratuum tam virorum, quam mulierũ, ac præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuũ, adminiſtrationum, & officiorũ, necnon canonicatuum, & præbendarum, ac aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & diuerſorum ordinum regularium, ac hoſpitalium, & aliorum piorum locorũ temporalis dominij S. R. E. præter, & contra formam conſtitutionis per fe. re. Paulum Papa II. prædeceſſorẽ noſtrum ſuper alienatione bonorum eccleſiaſticorum editæ, ſeu alias nulliter, vel illicite, & in euidens eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac canonicatuum, & præbendarum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, necnõ hoſpitalium, & piorum locorum huiuſmodi damnum varijs perſonis alienata, ſeu in emphyteoſim perpetuã etiam ſingulis viginti nouem annis renouandam, aut ad longum tempus, vel ad certas generationes, ſeu nominationes locata, & alias diuerſimode occupata, & detenta fuerint occupentúrque, & detineantur, etiam de præſenti, & exinde fructus redditus, & prouentus eccleſiaſtici non modicum diminuti exiſtant: Nos volentes indemnitati eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac canonicatuum, & præbendarum, necnon beneficiorum hoſpitalium, & locorum huiuſmodi, vt ex debito noſtri paſtoralis officij tenemur opportune prouidere: Circunſpectioni veſtræ, quorum eximia integritas, ſingularis prudentia, exacta diligentia, & in rebus gerendis dexteritas, ac aliæ præclaræ virtutes veteris experientiæ documento nobis iam dudum cognitæ ſunt, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per vos vel alium, ſeu alios quos ad hoc cum ſimili, aut limitata poteſtate duxeritis deputandos, vocatis prout vobis videbitur eorundem bonorum poſſeſſoribus, vel detentoribus, ſuper nullitate, & inualiditate alienationum, & locationum huiuſmodi, ac exinde ſubſecutarum confirmationum, etiam apoſtolica auctoritate factarum, ſeu facultatum ad illas faciendas conceſſarum, necnon deſuper confectorum inſtrumentorum, literarum, & aliarum ſcripturarum, ac indebita occupatione, & detentione bonorum, & iurium huiuſmodi, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, auctoritate noſtra diligenter inquiratis, ac bona, & iura quæ vocatis eiſdem poſſeſſoribus, vel detentoribus præter aut contra formam dictæ conſtitutionis, ſeu alias nulliter, vel illicite, & in euidens eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, officiorum, canonicatuum, & præbendarum, ac beneficiorum, hoſpitalium, & piorum locorum prædictorum damnum alienata, ſeu locata, aut occupata, & detenta reperietis, ad eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, officiorum, canonicatuum, & præbendarum, ac beneficiorum, hoſpitalium, & piorum locorum quorum antea erant, ius, & proprietatem reuocetis, & reducatis, ac eos qui bona, & iura huiuſmodi indebite poſſederint, & detinuerint, ad ſatisfaciendum de indebite perceptis opportunis iuris remedijs cogatis, & compellatis. Nos enim vobis eos qui ſatisfecerint quietandi, & liberandi, ac cum eis qui ſatisfaciendi modum non habuerint, & alijs perſonis de quibus vobis videbitur ſuper huiuſmodi indebite perceptis, ac bonis, & iuribus præter & contra formam dictæ conſtitutionis, ſeu alias nulliter vel illicite, aut in euidens damnum alienatis, ſeu locatis, tam eorum quorum bona, & iura huiuſmodi antea erant, quam etiam noſtro, & pro intereſſe, quod in præmiſsis ratione fructuum, redditũum, & prouentuum indebite perceptorum habet, Cameræ apoſtolicæ nominibus componen. & quaſcunque honeſtas compoſitiones, & concordias ineundi, & ſi vobis videbitur bona, & iura prædicta poſtquam ad ius, & proprietatem eorum quorum antea erant reuocata, & reducta fuerint, eiſdem poſſeſſoribus ſeu detentoribus, aut alijs perſonis de conſenſu eorum quorum intererit, & ſi requiſiti conſentire noluerint ſine eorum conſenſu ſub honeſto annuo canone, ſiue cenſu, aut alias prout vobis iuſtum eſſe videbitur, in euidentem vtilitatem eccleſiæ locandi, & concedendi, ac ad effectum præmiſſorum omnes & ſingulos emphytheotas locatarios, et conductores, etiam perpetuos bonorum eccleſiaſticorum, et alias perſonas eccleſiaſticas & ſeculares cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, etiam exemptos, etiam per edicta locis publicis affigenda, ad exhibitionem titulorum quos in eiſdem bonis eccleſiaſticis habent, ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis de quibus vobis videbitur monendi, & requirendi: Necnon aliquas idoneas perſonas per prouincias, ciuitates, terras, & loca dictæ ditionis cum ſimili, aut limitata poteſtate, qui præmiſſa omnia exequantur, & vt laici, ac aliæ perſonæ quæ diuerſa eorum bona maximi valoris ratione minimorum cenſuum eccleſijs obligata eſſet ægreferunt, aliquod commodum ſine damno eccleſiarum reportare poſsint, ſed de his qui bona huiuſmodi modico cenſu grauata ab illius præſtatione, & ſolutione liberare cupiunt, ac

modis

modis, & conditionibus quas pro liberatione huiuſmodi offerunt ad hoc vt de præmiſsis nos certos reddere poſsint. Noſque ſuperinde opportune prouidere poſsimus ad plenum informent, & ad hoc ſi opus fuerit dominos directorum dominiorum euocent, ſubdelegandi, eaſque quando vobis videbitur reuocandi, & alios eorum loco ſubſtituendi, ceteraque in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciédi plenam & liberam apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium concedimus facultatem, & poteſtatem. Non obſtantibus præmiſsis, & apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarũ, præpoſitatuum, hoſpitalium, & locorum, ac ordinum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, & literis apoſtolicis eiſdem eccleſijs, monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, hoſpitalibus, locis, pijs & ordinibus, ac eorum ſuperioribus, & perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices ſimiliter prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, necnon motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, & alias ſub quibuſcunq; tenoribus & formis, ac cũ quibuſuis ét derogatoriarũ derogatorijs alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quomodolibet etiam pluries conceſsis cõfirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illarum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandas pro indiuiduo ſeruatis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca in quibus illis opus eſſet tranſmittere, etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod literarũ earundem tranſumptis etiam per calcographos impreſsis, & manu notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ, vel canonici Metropolitan. ſeu alterius Cathedralis eccleſiæ, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſimatertia Maij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Rom. Amaſæus.

IDEM

23

Impoſitio vectigalis duorum Carlenorum pro molitura cuiuslibet rubij grani, & Erectio Montis farinæ reſignabilis & vacabilis per mortem, cum emolumento duodecim pro centenario.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Cum nulla hoc tempore non ſolum in partibus Chriſtianorum, ſed etiam chriſtiani nominis hoſtium, ac denique in toto orbe terrarum, regio reperiatur in qua non ſint armorum ſtrepitus, & non ſæuiſsima bella gerantur; nosque tum veteres tum recentes clades admonere poſsint, vt omni ſtudio præcauere debeamus, ne pulcherrima atque opulentiſſima hæc vrbs noſtra, omnium nationum perfugium, opportunis præſidijs deſtituta, militum, qui interdum oblata occaſione etiam contra ſuorum ducum voluntatem ſpe prædæ ad inuadenda, ac diripienda loca minime munita excitantur, incurſionibus pateat: cumque præſidium aliquod ſine pecunia comparari nequeat, ærariumque noſtrum, abſque tamen culpa noſtra, exhauſtum ſit, ac penitus conſumptum, vſuque & experientia docente ſæpe compertum, & exploratum fuerit, nullam pecuniæ exactionem difficiliorem eſſe, ea quæ ex priuato conferenda eſt: cogimur vel inuiti. niſi velimus nos ipſos, & ipſam almam vrbem noſtram deſerere, vectigal duorum Carlenorum pro molitura cuiuslibet Rubij Grani, nulla nobis alia, his dubijs, & formidoloſis temporibus ad corrogandam aliquam pecuniæ ſummam occurrente ratione, imponere. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de illorum conſilio, & aſſenſu, vectigal prædictum, dilectorum filiorum Senatus Populique Romani, vt periculis quæ vrbi prædictæ ex præmiſsis imminere poſſent, occurri valeat, expreſſo ad hoc in publico eorum conſilio accedente conſenſu, ſub capitulis deſuper manu noſtra ſignatis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium imponimus. Et iuxta continentiam capitulorum eorundem, ita vt qui in hoc dolum fraudemue commiſerit, ſiue molitor ille ſit, ſiue quicunque alius, centum aureorum mulctam pro quolibet Rubio, amiſſioniſque frumenti ſeu farinæ, triremium. carceris, exilij, funis, & alias corporis afflictiuas pœnas ipſo facto incurrendas omni ſpe veniæ ſublata pro gubernatoris arbitrio ferat, exigi, & percipi volumus: Ac vnũ Montem Farinæ nuncupandum octuaginta millium Scutorum auri ad rationem decem Iuliorum pro quolibet Scuto cum octingentis locis quorum ſingula eorum emolumenta ad rationem duodecim pro centenario ſingulis annis, & quolibet bimeſtri eorum ratam habere debeant, & reſignabilia, ac poſt annum a Dat. præſentiũ cõputandum, ad inſtar officiorum Romanæ Curiæ vacabilia exiſtant, & poſtquam ſemel per obitũ vacauerint, nemini vlterius vendi, aut alias quouis modo concedi poſſint, pro tot perſonis quot earum pecunias vſque ad ſummam prædictam in illo poſuerint. Ita quod non minus centum Scutis ſimilibus per ſingulas perſonas poni poſsit, & ſingula ipſius Montis loca centum Scutorum ſimilium, & inter ſe quot quot fuerint, inſimul compatibilia exiſtant, & quoad eos qui a Camera noſtra Apoſtolica illa acquirent, duntaxat vſque ad annum prædictum per obitum illa obtinentium non vacent, ſed ad hæredes eorum ſic decedentium tranſeant, auctoritate, & tenore prædictis erigimus & inſtituimus, ac a prouentibus & emolumentis vectigalis huiuſmodi ſummam nouem millium, & ſexcentorum Scutorum ſimilium ab omnibus reſtauris, defalcationibus, remiſsionibus, &

quibuſcunque

quibuſcunque ordinarijs vel extraordinarijs oneribus ex quacũque etiam inexcogitabili cauſa pro tempore impoſitis, liberam, immunem, & exemptam annuatim eiſdem auctoritate, & tenore ſeparamus & diſmembramus, ac illam ſic ſeparatam, & diſmembratam eidem Monti, & illius collegio, & perſonis applicamus, & appropriamus, ac tradimus, vendimus, concedimus, & aſſignamus, necnon Montem ipſum, & illius collegium, & perſonas huiuſmodi in locum dictæ Cameræ quoad ſummam nouem millium & ſexcentorum ſcutorum huiuſmodi illorumque exactionem ponimus, ſubſtituimus, & ſubrogamus. Volentes quod, quæcunque vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes etiam ſi ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, ac Eccleſijs etiam Cathedralibus, & Metropolitan. ac Monaſterijs præſint, & quæcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtineant, ac in ſacris etiam presbyteratus ordinibus conſtitutæ, & Hoſpitalium etiam ſancti Ioannis Hieroſolymitan. ac Militiarum etiam ſancti Iacobi de ſpata, necnon quorumcumque etiam mendicantium de obſeruantia, ſi tamen extra eorum domos, & conuentus de apoſtolicæ ſedis licentia permanſeriut, ordinum religioſi, ac mulieres etiam cuiuſcunque nominis, qualitatis, & conditionis, ac qualitercunque inhabiles, & incapaces exiſtant, ſuper dicto Monte quamcunque pecuniarum ſummam nõ tamen minorem dictis centum ſcutis ponere, & pro ea ſic poſita ad rationẽ duodecim pro quolibet centenario annis ſingulis, & ſingulo bimeſtri vt præfertur, eorum ratam quoad vixerint, ſine aliquo conſcientiæ ſcrupulo percipere, & habere, ac ſinguli loca huiuſmodi habentes, in ſanitate tamen conſtituti, & alias prout in reſignatione officiorum Romanæ Curiæ huiuſmodi obſeruatur, in vnius, vel plurium, prout eis placuerit, fauorem libere reſignare poſsint: quodque reſignationes huiuſmodi gratis admitti debeant: & qui loca Montis huiuſmodi, etiam ſi illa obtinentes læſæ maieſtatis & alia quæcunque, quotcunque, & quantũcunq; grauiſſima crimina, præterquã duntaxat in perſonam Romani Pontificis, aut alicuius dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, commiſerint, & propterea vltimo ſupplicio condemnatæ, ac tradit, ſeu condemnandæ, & tradendæ, ac omnia eorum bona confiſcata, & confiſcanda fuerint, aut emolumenta eis ex dicto Monte ſpectantia, & pecuniæ per eos vel a quibus cauſam habuerint, ſuper dicto monte pro tempore poſitæ nullatenus confiſcari, aut ad inſtantiam creditorũ vel alias modo aliquo ſequeſtrari, aut impediri poſſint, ſed præfatorum locorum fructus, & emolumenta huiuſmodi illa obtinentes quoad uixerint, omni impedimento ceſſante percipere, ac de eiſdem locis in fauorem filiorum ſuorum illegitimorum ex quantumcunque damnato, & nefando coitu, & ex quibuſcunque mulieribus procreatorum, ac etiam vt præfertur & longe magis incapacium perſonarum fauorem libere nulla alia diſpenſatione deſuper requiſita, quandocunque ſibi placuerit, ſimul vel ſucceſsiue, ac ſi plura loca habuerint, in fauorem diuerſorum & quamplurimorum per viam reſignationis huiuſmodi diſponere, ita vt ipſi reſignatarij eis in pecunijs per eos vel a quibus cauſam habuerint poſitis, necnon locis, & emolumentis prædictis per reſignationem huiuſmodi ſuccedere, & ad illa admitti debeant, & perſonæ pecunias ſuper dicto Monte habentes Collegium Montis farinæ huiuſmodi inter ſe conſtituere, & collegialia iura atque inſignia habere, Necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes proſperum, & tranquillum collegij, & Montis huiuſmodi ſtatum quomodolibet concernentia, dicta auctoritate Apoſtolica condere, alterare, & mutare, ac quaſcunque pœnas pecuniarias eidem Collegio vel quibus eis placuerit, applicandas in quoſcunque etiam de dicto Collegio non exiſtentes, qui contrauenerint infligere, ac depoſitariũ & tot alios officiales, & miniſtros quot & ad id tempus quod voluerint, deputare, necnon quaſcunque cauſas, & differentias quæ ratione emolumentorum dicti Montis inter quoſcunque occurrent, ſummarie ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta manu regia terminare; Necnõ collegium dicti Mõtis & eius perſonæ omnibus & ſingulis priuilegijs, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, gratijs, literis & indultis quibus Collegium & perſonæ Montis fidei almæ Vrbis (excepta illius locorum ſeu portionũ perpetuitate & ſucceſsione) quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterũt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere etiam libere & licite poſsint; Quodque a terminatione, ſeu præceptis, aut ſentẽtijs officialium Collegij Montis farinæ huiuſmodi qui pro tempore fuerint, nullatenus præterquam ad nos & dictum Roman Pontificem appellari poſsit; Et quod collegium, ac Mons farinæ huiuſmodi illiuſque perſonæ ratione pecuniarum quas ſuper eodem Monte habuerint, ab omni ſtratarum, & decimarum, ac impoſitionis etiam meiatæ nũcupatæ per nos & eundem Roman. Pontificem pro tempore exiſtentem etiã pro orthodoxæ fidei defenſione, ac ſtatus eiuſdem Romanæ Eccleſiæ conſeruatione pro tempore quomodolibet impoſitarum, ſolutione perpetuo immunes & exempti ſint & cenſeantur; Et quod Mons farinæ, ac eius Collegium & perſonæ huiuſmodi, eorumque aſsignamenta & iura quæcunque, etiam per nos aut ſedem prædictam vel ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices modo aliquo perturbari, impediri, vel inquietari, aut aliqua grauamina ſeu onera eis imponi nullatenus poſsint, etiam ſi euidens vtilitas, & vrgens neceſsitas et â pro dictæ orthodoxæ fidei (vt præfertur) tuitione, & expeditione contra infideles id ſuaderent. Decernentes aliquẽ ad probandum quod pecuniæ ex venditione dicti Montis prouenturæ, vel aliqua earum pars in vtilitatem aut neceſsitatem Romanæ Eccleſiæ, aut ſedis, ſeu Cameræ huiuſmodi conuerſæ ſint minime teneri nec obligatum eſſe: Et ſic & non aliter per quoſcunque etiam Cardinales prædictos, & quacumque tam ordinaria quam delegata & mixta auctoritate fungentes iudices & perſonas vbique iudicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi & interpretandi facultate: Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his vel eorum aliquo a quoquam quauis auctoritate ſciẽter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus fe. rec. Symachi quæ incipit Non liceat, & Pauli II. ac aliorum Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac noſtris & alijs apoſtolicis etiam conciliaribus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon capitulis, & ordinationibus, in Conclaui, in quo diuina fauente clemẽtia ad ſummi apoſtolatus apicem fuimus aſſumpti, per nos & dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales tũc ibi præſentes obſeruari promiſsis & iuratis, & poſt aſſumptionem noſtram huiuſmodi cũ ſimilibus promiſsione, voto & iuramento per litteras noſtras forſan confirmatis & approbatis, ac ſtatutis & conſuetudinibus iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis per prædictos & quoſcunque alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictã etiam per viam generalis legis & ſtatuti perpetui, ac Motu proprio & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter,

ſtaliter, & cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clau ſulis, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet etiam pluries conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibu omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorúque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habẽda aut aliqua exquiſita forma ſeruanda ſit, & in eis caueatur expreſſe quod illis nullatenus derogari poſsit illorum omnium necnon quorumcunque inſtrumentorum ſeu capitulorum, conuentionum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium literarũ tranſumptis manu publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides vbiq; adhibeatur, quæ adhiberi poſſet eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, Quodque loca huiuſmodi cum primum per obitum illa obtinentium aut alias quouis modo, præterquam per reſignationem, vacauerint, per nos aut Roman. Pontificem pro tempore exiſtentem aliis concedi ſeu in alios transferri non poſsint, ſed eo ipſo extinguantur & expirent, Et poſtquam eorum medietas aliàs quam per reſignationem vt præfertur vacauerit, vectigal ipſum ſolum ad rationem vnius Carleni pro molitura cuiuslibet Rubij Grani exigatur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ impoſitionis, erectionis, inſtitutionis, ſeparationis, diſmembrationis, applicationis, appropriationis, traditionis, venditionis, conceſsionis, aſsignationis, poſitionis, ſubſtitutionis, ſubrogationis, decreti, derogationis, & voluntatũ infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem, omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dominicæ. Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo. Quarto decimo Kal. Ianuarij Pont. Noſtri Anno Tertio.

✠ EGO IVLIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.
Locus Signi.

Vias tuas Domine demonſtra mihi.

✠ Ego I. Do. Epiſcopus Card. Oſtien. ſſ.
✠ Ego Io. Epiſcopus Portuen. ſſ.
✠ Ego I. Card. A. Compoſtellan. ſſ.
✠ Ego M. Card. Sanctæ Crucis in Hieruſalem. ſſ.
✠ Ego M. Card. de Sylua. ſſ.
✠ Ego F. de Mendoca Card. Burgen. ſſ.
✠ Ego Otho Truchſes Card. Aug. ſſ.
✠ Ego Fed. Card. Caſius. ſſ.
✠ Ego P. Card. Giennen. ſſ.
✠ Ego H. Card. Verallus. ſſ.
✠ Ego Io. A. Card. de Medicis. ſſ.
✠ Ego B. Card. Maſeus. ſſ.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus. ſſ.
✠ Ego Cri Card. Sanctæ Prax. ſſ.
✠ Ego Ful. Card. Peruſin. ſſ.
✠ Ego Io. M. Card. Saracenus. ſſ.
✠ Ego Io. Ricc. Card. Sancti Vitalis. ſſ.
✠ Ego Io. An. Card. Meſſanen. ſſ.
✠ Ego Ia. Card. Puteus ſſ.
✠ Ego Seb. Card. Sancti Calixti. ſſ.
✠ Ego A. Card. Campegius. ſſ.
✠ Ego F. Card. Mignanellus. ſſ.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. Sancti Clementis. ſſ.
✠ Ego G. Aſ. Sfor. Card. Cam. ſſ.
✠ Ego Reg. Card. Polus. ſſ.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta. ſſ.
✠ Ego I. Card. Sabellus. ſſ.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego In. Card. de Monte. ſſ.
✠ Ego Aloy. Card. Cornelius.

Barengus.

IDEM

24

Innouatio conſtitutionum apoſtolicarum contra homicidas, & alios facinoroſos homines editarum, cum abolitione prætenſarum franchiſiarum quarumcunque Domorum etiam Cardinalium, & Oratorum Principum.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ciuitates, & loca omnia, in quibus ſanctiſsimum Chriſti nomen colitur, deceat eſſe facinoroſis hominibus expiata, atque purgata, nemo eſt qui non intelligat quam maxime oporteat almam Vrbem noſtram Apoſtolorum Petri & Pauli, ac tot martyrum ſanguine conſecratam, in quã ſummus Pontifex cum ſacro Cardinalium Collegio reſidet, & ad quam ex omnibus mundi partibus, veluti ad portum ſaluberrimum gentes confluunt, quæ denique communis omniũ patria cenſetur, eſſe ipſis facinoroſis hominibus vacuam. Sane cum a diuerſis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris plures conſtitutiones aduerſus homicidas, ſicarios, latrones, ſacrilegos, raptores, alioſque facinoroſos homines, eorumque fautores, & receptatores, ſine quibus delinquentes diutius latere nõ poſſunt, æditæ fuerint, quæ vel temporum iniquitate, vel ad ſenium, & occaſum vergentis ſeculi corruptela, aut magiſtratuum negligentia, minus cuſtodiuntur, & obſeruantur, ac fere in deſuetudinem abierunt, operæpretium cenſuimus conſtitutiones ipſas approbare, & innouare, prout illas Motu proprio, & ex certa ſcientia, cum omnibus & ſingulis cenſuris & pœnis in eis contentis harum ſerie approbamus, ac innouamus. Et inſuper quia (ſicut accepimus) quorundam eouſque proceſsit licentia, vt non ſolum homicidas, & facinoroſos, ac alios prædictos, contra iuris, & ſacrarum conſtitutionum præfatarum prohibitionem receptare audeant, ſed etiam domos ſuas, necnon vias publicas, & plateas quæ circa domos ſunt, facinoroſis ipſis tutum refugium, & quaſi portum eſſe velint, ſignatis etiam franchiſiarum nomine quodammodo limitibus in via, quos iuſtitiæ

 miniſtris

miniſtris ingredi non liceat: Nos abhominabile, ac deteſtandum franchiſiarum huiuſmodi nomen penitus abolemus, ac perpetuo abolitum fore decernimus. Volumus enim cauſarum capitalium iudicibus, bariſellis, apparitoribus, & alijs iuſtitiæ præfectis, & miniſtris, quaſcunque vias, & plateas, ædes, & domos, ad perquirendos, capiendos, & debitis pœnis afficiendos facinoroſos homines, die noctuque liberas, & apertas eſſe. Si quis autem poſt huius noſtræ voluntatis declarationem, franchiſias huiuſmodi adhuc habere, & tueri, ac illarum prætextu, aut alias quomodolibet iuſtitiæ miniſtros in executione eorum officij impedire præſumpſerit, etiam ſi Baro, Domicellus, Comes, Dux, Principis cuiuſuis orator, aut (quod futurum minime credimus) Epiſcopus, Archiepiſcopus, Patriarcha, aut etiam S. R. E. Cardinalis extiterit, nouerit ſe amiſsionis gratiæ, ac beneuolentiæ noſtræ, necnon cohertionis, & emendationis, prout nobis iuxta circunſtantiarum qualitatem videbitur, pœnas ipſo facto incurſurum. Si quis vero in tantam deuenerit audaciam, vt etiam violenter, & manu armata, ipſis iuſtitiæ miniſtris ſe opponere, & reſiſtere auſus fuerit, tam facientes quam mandantes, eo ipſo crimen læſæ maieſtatis incurrere declaramus, & pro illius condigna vltione, ſi vltra iuſtitiæ miniſtros maiori manu opus fuerit, præcipimus dilecto filio nobili viro Camillo Vrſino Domicello Romano, ac alteri cuicunque pro tempore militiæ noſtræ temporalis generali Gubernatori, & cuſtodiæ palatij noſtri Ducibus tam pedeſtribus quam equeſtribus, ac Conſeruatoribus, & Capitibus regionum ipſius almæ Vrbis, vt contra opponentes, & reſiſtentes huiuſmodi, tanquam iuſtitiæ, pacis, & quietis perturbatores, noſtroſque, & huius ſanctæ Sedis rebelles, acriter ſuo brachio ſeculari inſurgant, ac eos manu regia, & nulla tela iudiciaria ſeruata, ſeueriſsime puniendos capi, & carceribus mancipari faciant. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs quoque, & indultis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præmiſſa omnia ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis de eis ignorantiam iuſte prætendere poſsit, volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentes literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores, ad baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranenſis valuas dum inibi populi multitudo ad diuina audienda conuenerit, palam, & clara voce legantur, & lectæ in baſilicæ & Eccleſiæ huiuſmodi, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, necnon in acie Campi Floræ affigantur, vbi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu affixæ pendeant, & cum inde amouebuntur earum exempla in eiſdem locis remaneant affixæ. Quodque earum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur prout præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, abolitionis, decreti, voluntatis, declarationis, & præcepti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Apoſtolorũ eius Petri & Pauli ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, decimo Cal. Octobris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Barengus.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo indictione decima, die vero vigeſimaſeptima menſis Septembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Iulij diuina prouidẽtia Papæ III. Anno Tertio, retroſcriptæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis dimiſsis, etiam inibi copijs affixis iuxta illarum formam, & tenorem per nos Iacobum Carra, & Hermanum Lætũ Curſ.

Ita eſt Hermanus Lætus Curſor.

Thomas Roger Magiſter Curſorum.

IDEM

25

Mandatum contra omnes detinentes, & non reſtituentes libros, & ſcripturas Cameræ Apoſtolicæ, ac etiam ſcientes, & non reuelantes.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum acceperimus non ſine animi moleſtia a quã pluribus annis citra plures libros Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, & illius miniſtrorũ ac diuerſas ſcripturas, inſtrumentaque publica, & priuata ad eandem Camerã ſpectantia per varias perſonas, tam ex officijs Notariorum, quam ex archiuio dictæ Cameræ, & alijs locis clam ſubrepta, & occultata fuiſſe, ac etiam alias deperdita ad variarum perſonarum manus deueniſſe, & per eaſdem perſonas occupata, & occulta detineri in animarum ſuarum periculum, dictæque Cameræ, & diuerſarum aliarum perſonarũ intereſſe habẽtium damnum ac iacturam non modicam, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia omnes & ſingulas perſonas, tam eccleſiaſticas, quam ſeculares, & cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, etiam quauis ampliſsima dignitate fungentes, quæ aliquos libros, vel ſcripturas, ſeu inſtrumenta quæcunque publica vel priuata ad prædictam Cameram quomodolibet ſpectantia & pertinentia vndecunque ſurripuerint, vel ab alijs ſubrepta, ſeu deperdita ad manus ſuas habuerint, & penes ſe detinuerint vel detineant de præſenti, aut illorum detentores ſciuerint vel ſciant, in domino monemus, eiſque nihilominus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ pœna, a qua non niſi a nobis vel ſucceſſoribus noſtris Ro. Pontificibus præterquam in mortis articulo conſtituti abſolui poſsint, priuationiſque omnium & ſingulorũ officiorum, & beneficiorum ſuorum ſi quæ obtinent, inhabilitatiſque ad illa in poſterum obtinenda iniungimus & mandamus, vt intra ſex dierum proxime futurorum terminum quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino aſsignamus, libros, ſcripturas, & inſtrumenta prædicta qui illa & illas habent, dilectis filijs Petropaulo Attauanti eiuſdem Cameræ Notario, & archiuij dictæ Cameræ cuſtodi, ſeu Alexandro Pallanterio Cameræ prædictæ, & noſtro Commiſſario generali reſtituant: alij vero ſcientes eos penes quos illa fuerint vel ſint, dilecto filio Theſaurario generali noſtro, ſeu eidem Commiſſario reuelent. Nos enim qui libros, ſcripturas, ſeu inſtrumenta prædicta retinuerint, aut occultauerint, ſeu illa retinentes non reuelauerint, dicto termino elapſo ipſo facto, & abſque aliqua citatione, & declaratione pœnas

prædictas

prædictas incurriſſe, & ad illarum exequutionem deueniri poſſe, & debere decernimus, & declaramus. Mandantes nihilominus dilectis filijs almæ vrbis noſtræ, & curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, ac dictæ Vrbis Vicario, & cuilibet ipſorum, vt elapſo dictorum ſex dierum termino contra detinentes libros, ſcripturas, & inſtrumenta huiuſmodi, ac illa & illas in dicto termino non reſtituentes, vel vbi illa ſint ſcientes, & non reuelantes, tanquam contra fures iuxta eorum ordinarias facultates etiam ex officio, & per inquiſitionem ad illorumque carcerationem, & examina pro redimenda veritate, ac prout iuris fuerit, eorum condẽnationem, illiuſque, & prædictarum pœnarum executionem, omnibuſque alijs iuris, & facti vijs & remedijs opportunis procedant. Vt autem hæc omnibus innoteſcant, præſentes quarum ſolam ſignaturam noſtrã ſufficere volumus, in valuis Baſilicæ ſancti Petri de Vrbe, & Cameræ prædictæ, necnõ Cãcellariæ noſtræ Apoſtolicæ, ac in acie Cãpi Floræ per vnum ex noſtris Curſoribus publicari mandamus, publicationemque huiuſmodi eos quos præmiſſa concernunt afficere perinde ac ſi vnicuique eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent decernimus, cum eorum quæ tam publicæ notificantur nulli valeant probabilem ignorantiam allegare.

Placet I.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Indictione decima, die vero vltima menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris & D. N. D. Iulij, diuina prouidentia Papæ III. Anno eius tertio, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in ſupraſcriptis locis publicis videlicet ad valuas ſeu portas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ vt moris eſt per me Thomam Roger Præfati S. D. N. Papæ Curſorem.

Hermanus Letus Magiſter Curſorum.

Regiſtratus in Camera Apoſtolica in libro iii. diuerſorum infraſcripti Notarij fol. 46.

A. Peregrinus Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

IDEM

26

Suppreſſio præceptoriæ Hoſpitalis ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, & Inſtitutionis Confraternitatis in Eccleſia ipſius Hoſpitalis, ad illius regimen.

IVLIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi Saluatoris noſtri domini Ieſu Chriſti exemplo ſalubri omnium orbis Hoſpitaliũ directioni & proſpero ſucceſſui intendere teneamur, circa tamen Hoſpitale noſtrum Sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, ordinis ſancti Auguſtini, quod per prædeceſſores noſtros in eorum fere oculis fundatum & innumeris tam ſpiritualibus quam temporalibus gratijs decoratum extitit, noſtræ cõſiderationis aciem propenſiori cura & ſtudio adhibere cogimur, vt non ſolum proſpere dirigatur, verumetiam vtilium perſonarum fulcitum præſidijs, ſuperno ſuffragante auxilio, ad pauperum Chriſtifidelium ſubuentionem & piorum operum in eo exerceri ſolitorum augmentũ ſalubribus proficiat incrementis. Hinc eſt quod cum præceptoria ipſius Hoſpitalis quæ conuentualis exiſtit, & quam bo. me. Alexander Epiſcopus Adiacen. ex conceſsione & diſpenſatione apoſtolica in commendam dum viueret obtinebat, cõmenda huiuſmodi per obitum ipſius Alexandri Epiſcopi, qui apud ſedem apoſtolicam debitum naturæ perſoluit, ceſſante adhuc eo quo dum eidem Alexandro Epiſcopo commendata fuit, vacabat, modo ad præſens vacare noſcatur, Nos attendentes quod licet Hoſpitale prædictũ diuerſis caſtris & locis, ac alijs opulentiſsimis redditibus dotatum fuerit, nihilominus ſiue crebra præceptoris, per quem hoſpitale ipſum regitur, mutatione, & quæ exinde cauſatur ſtatus eiuſdem hoſpitalis per multum temporis inſcitia, ſiue illius pro tempore præceptorum ſiue commendatariorum in curia, aut eorum qui caſtris & locis prædictis finitimi hactenus fuerunt potentia, ſeu iniuſtis & illicitis caſtrorum & locorum ac reddituum huiuſmodi alienationibus, & diſtractionibus per pro tempore exiſtentem præceptorem ſeu commendatarium & dilectos filios conuentum eiuſdem Hoſpitalis pro tempore factis, ſeu alias non ſolum diuerſis ex caſtris & locis ac redditibus huiuſmodi priuatum, verũ etiam plurimo ære alieno oneratum fuit, ex quo magnum & notabile intereſſe quotannis ſoluere cogitur, & niſi præmiſſis aliquod efficax & vehemens remedium adhibeatur, veriſimiliter formidari poteſt, ne ære alieno huiuſmodi ex ſolutione ipſius intereſſe in dies creſcente, Hoſpitale prædictum aliquam notabilem iacturam incurrat, cum maximo ipſius Hoſpitalis & in eo pro tempore receptorum infirmorum & pauperum ac expoſitorum infantium præiudicio. Conſiderantes quod ſi eidem Hoſpitali aliquod certum & continuatũ ac nunquam deficiens regimen aliquot proborum & timoratæ conſcientiæ virorum conſtitueretur & ordinaretur, exinde profecto res & negotia ipſius Hoſpitalis diligentius & ſolertius, ac cum maiori eorum notitia ad Dei laudem & honorem adminiſtrarentur, nec ipſum Hoſpitale expenſis manutenendi præceptorem, qui vt plurimum prælatura fungi conſueuit, grauaretur, indeque dictum æs alienum citius dilui, ac alijs inconuenientibus prædictis facilius occurri, & curæ infirmorum & pauperum ac infantium prædictorum efficacius inſiſti poſſet, cum ſpirituali tam ciuium quam curialium huius noſtræ almæ Vrbis conſolatione. Præmiſſis itaque cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus mature diſcuſſis, & deſuper diligenti conſideratione præhabita, de eorum conſilio & aſſenſu præceptoriam prædictam quæ caput aliarum præceptoriarum ab eodem Hoſpitali dependentium exiſtit, cuiuſque & illi annexorum fructuum redditũ & prouentuum verum annuũ valorem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, quouiſmodo & ex cuiuſcunque perſona, ſeu per liberam ceſſionem cuiuſuis de illa in Romana Curia vel extra eam etiam coram notario publico & teſtibus ſponte factam, aut conſtitutionem fe. rec. Ioannis Papæ xxii. prædeceſſoris noſtri quæ incipit, Execrabilis, vel aſſecutionem alterius beneficij eccleſiaſtici quauis auctoritate collati vacet, etiam ſi tanto tempore vacauerit quod eius collatio iuxta Lateranen. ſtatuta Concilij ad ſedem prædictam legitime deuoluta, ipſaque præceptoria diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter vel ex quauis cauſa etiam de neceſſitate exprimenda generaliter reſeruata exiſtat, & ad illam conſueuerit quis per electionem aſſumi, eique cura etiam iuriſdictionalis immineat animarum, ſuper ea quoque inter aliquos lis, cuius ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa,

ciſa, apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſupprimimus & extinguimus, ac in Eccleſia dicti Hoſpitalis vnam Chriſtifideliũ confraternitatem ſub inuocatione eiuſdem ſãcti Spiritus auctoritate & tenore prædictis erigimus & inſtituimus, ac illi ex nunc nos ipſos & Cardinales præfatos ac vniuerſos & ſingulos venerabiles Fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos & Epiſcopos, necnon dilectos filios Confratres archiconfraternitatis Charitatis de Vrbe qui nominatim illi aggregari & in ea deſcribi voluerint, ac quaſcunq; alias perſonas tam eccleſiaſticas quam ſeculares eam ingredi & in ea deſcribi volentes, eiſdẽ auctoritate & tenore aggregamus & incorporamus, ac quod de cetero perpetuis futuris temporibus Hoſpitale prædictum per ſex aut arbitrio eiuſdem Confraternitatis plures ſeu pauciores ab ea eligendos Confratres cõfraternitatis huiuſmodi, quorum ſaltem vnus Prælatus, & aliqui in dignitate eccleſiaſtica conſtituti, ac reliqui omnino clericali caractere inſigniti, & nullatenus coniugati exiſtant, & quorum dimidia ſeu eiuſdem Confraternitatis arbitrio alia maior pars ſingulis annis mutetur & varietur, ita vt alicuius eorum officium vltra biennium durare nequeat, & aliqui ex prioris anni rectoribus & adminiſtratoribus cum nouiter electis, vt rerũ notitia melius haberi poſsit, ſemper remaneant, cũ ea qua decet charitate curetur, regatur & gubernetur, ac qui ex eis ſic electis maiori dignitate præditus fuerit, ſe præceptorem Hoſpitalis prædicti inſcribere & denominare, ac ab alijs inſcribi & denominari, necnon reſignationes ſeu ceſsiones quæ de portionibus montis Sãcti Spiritus, ſuper prouentibus ipſius Hoſpitalis conſtituti pro tempore fient, admittere, & patentes literas ſuper ipſarum portionum conceſſione ſub eius veluti dicti Hoſpitalis præceptoris nomine expedire & ſubſcribere, ac per ſe ipſum in alma vrbe, in alijs vero locis etiam per alium ſeu alios idoneos ad id ab eo de conſilio & aſſenſu reliquorum coelectorum, ac aliorum regimini & adminiſtrationi ipſius Hoſpitalis præſidentiũ deputandos, omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſecularia & quorumuis ordinum regularia, quæ ad pro tempore exiſtentis præceptoris dicti Hoſpitalis collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem hactenus quomodolibet pertinuerũt, conferre, & de illis prouidere, ac ad illa præſentare & eligere, necnon in eis inſtituere, & de illis alias diſponere, ac perſonis Hoſpitale prædictum ingredi, & habitum per fratres ipſius Hoſpitalis geſtari ſolitum ſuſcipere volentibus, habitum prædictum exhibere, & ab eis profeſſionem regularem recipere, eoſque ac alios quoſcunque eidem Hoſpitali ſubditos viſitare, corrigere & reformare, ac iuxta qualitatem exceſſuum pro tempore commiſſorum punire, & ſi opus fuerit ac iuſtitia id exegerit, etiam beneficijs per eos pro tempore obtentis priuare, & debitis pœnis afficere, aliaque per pro tempore exiſtentem præceptorem dicti Hoſpitalis in ſpiritualibus fieri & exerceri ſolita facere & exercere libere & licite valeat: Ac tam ipſe quam alij cum eo coelecti, ac reliqui in cura regimine & adminiſtratione prædictis ſecundo anno remanentes, ſingulis hebdomadis ſemel aut pluries, prout iuxta rerum & negotiorum occurrentiam opus fuerit, in domibus ipſius Hoſpitalis conuenire, ac illius negotia & res inſimul tractare & expedire, necnon curæ regimini & adminiſtrationi ipſius Hoſpitalis intendere, ac omnia & ſingula per pro tempore exiſtentem præceptorem Hoſpitalis huiuſmodi in temporalibus fieri & exerceri ſolita, in eiſdem temporalibus facere & exequi poſsint & debeant, ac omnino teneantur, ita quod quicquid per maiorem partem eorundem ſic electorum & deputatorum Confratrum in præmiſsis geſtũ & ordinatum fuerit, ratum & firmum exiſtat, ac pro rato & firmo ab omnibus habeatur, de conſilio Fratrum huiuſmodi auctoritate & tenore prædictis ſtatuimus & ordinamus: Ac pro tempore exiſtentibus confratribus confraternitatis huiuſmodi, quod pro ipſorum Confratrum vt præfertur eligendorum & deputandorum electione & deputatione, ac aliorum eorum loco ſingulis annis ſubſtitutione, & in euentũ eorum mortis vel infirmitatis ſeu abſentiæ, aliorum in eorum locum ſubrogatione, necnon eiuſdem Hoſpitalis ſancti Spiritus in temporalibus ſalubri directione & proſpero ſucceſſu, ac Montis prædicti regimine & adminiſtratione, quecunque ſtatuta licita & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria, etiam cum quarumcunque pœnarũ in contrauenientes appoſitione, facere & condere, ac facta & condita reformare & mutare, ac alia de nouo edere: Necnon priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, indulgentijs etiam plenarijs, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, indultis, fauoribus, & gratijs ſpiritualibus & temporalibus pro tempore exiſtentibus Confratribus dictæ Archiconfraternitatis, & Imaginis Saluatoris ad Sancta Sanctorum, ac ſancti Iacobi in Auguſta, & ſancti Ioannis Baptiſtæ, necnon Sanctorum Coſmæ & Damiani nationis Florentin. & Campi Sancti de Vrbe, ac Sancti Iacobi in Compoſtella Confraternitatum, illarumque & Sanctæ Mariæ de Populo etiã de Vrbe Eccleſijs, ac Chriſtifidelibus illas viſitantibus per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros cõmuniter vel diuiſim, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſsis & concedendis, quæ omnia & ſingula ac quarumcumque literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, etiam ſi in vſu non exiſtant, aut per contrarium vſum abrogata fuerint, vti, potiri, & gaudere: Necnon ſi eis pro ſalubriori ipſius Hoſpitalis directione & gubernio faciendum eſſe videbitur, ſtatutum & decretum noſtra huiuſmodi reformare & mutare, ac caſtra & loca, ac alia bona ipſius Hoſpitalis hactenus indebite quomodolibet alienata ſeu diſtracta, ad ius & proprietatem eiuſdem Hoſpitalis reducere, ac omnia & ſingula alia, quæ pro tempore exiſtens præceptor Hoſpitalis huiuſmodi in temporalibus facere, gerere, exercere & exequi conſueuerat ſeu poterat, tam in dicta Curia quam extra eam vbilibet locorum facere, gerere, exercere, & exequi, ac pro eis in iudicio ſtare & iudicialiter agere & experiri: Necnon procuratores ſeu ſindicos conſtituere, libere & licite valeant, plenam & liberam auctoritate & tenore prædictis facultatem & poteſtatem concedimus. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et quia ſummopere cupimus vt Hoſpitale huiuſmodi (quod in viſceribus gerimus charitatis & ſpeciali dilectionis prærogatiua proſequimur) ſalubriter regatur & feliciter gubernetur, paupereſque & infirmi. Ac ad illud pro tempore exiſtentem ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Decanũ dum in eadem Curia præſens fuerit, & eo abſente antiquiorem Cardinalem in ea pro tempore præſentem in Hoſpitalis & Confraternitatis, ac pauperum & infirmorum, ac expoſitorum infantium, illorumque rerum & bonorum vbilibet exiſtentium protectorem & defenſorem, cum facultatibus & auctoritate & poteſtate alijs ſimilibus Confraternitatum & piorum locorum protectoribus & defenſoribus concedi ſolitis, auctoritate & tenore præmiſsis conſtituimus & deputamus.

Non

Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ viij. etiam prædeceſſoris noſtri, & alijs apoſtolicis conſtitutionibus, ac Hoſpitalis & ordinis ſancti Auguſtini prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Per præmiſſa autem non intendimus quod negotia Archiconfraternitatis cum negotijs Confraternitatis aut Hoſpitalis ſancti Spiritus huiuſmodi aliquo modo confundantur aut inſimul miſceantur, ſed quod Archiconfraternitatis in eorũ loco ſolito, Confraternitatis vero huiuſmodi negotia in domibus dicti Hoſpitalis ſeparatim & particulariter tractentur, curentur & expediantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſsionis, extinctionis, erectionis, inſtitutionis, aggregationis, incorporationis, ſtatutorum, ordinationis, conceſsionis, decreti, conſtitutionis, deputationis & intentionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Vndecimo Kl. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Ia. Card. Puteus.

Gal. Sueſſanus.
Barengus.

IDEM

27

Aduocatio cauſarum ſpoliorum pendentium coram alijs quam Theſaurario Sanctitatis ſuæ, & illius miniſtris, & ſubſtitutis, & illarum commiſsio eidem Theſaurario: cum ſtatuto, quod de cetero alteri committi non poſsint niſi propria manu eiuſdem Sanctitatis ſuæ.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Vt exactio ſpoliorum, tam ſtatus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, quam aliarum partium Italiæ celerius, & facilius fiat, nec miniſtrorum multitudine confundatur, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia omnes & ſingulas lites, cauſas, & controuerſias, quæ coram quocunque iudice ordinario vel delegato præterquam dilecto filio Magiſtro Franciſco de Aſpra Theſaurario noſtro Generali eorundem ſpoliorũ in tota Italia Collectori generali per nos deputato, & illius miniſtris, ac ſubſtitutis ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum negotijs indeciſæ pendent, earum ſtatus, & merita, ac nomina & cognomina iudicum, & collitigantium præſentibus pro expreſsis habentes, quatenus inſtructæ non ſint, ad nos harum ſerie aduocamus, illaſque, ac ipſa negotia in ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, eidem Franciſco Theſaurario, per ſe vel eius miniſtros iuxta tenorem ſuarum facultatum cognoſcendas, & fine debito terminandas apoſtolica auctoritate tenore præſentiũ remittimus, & quatenus oporteat, de nouo committimus: & quod de cetero lites, & cauſæ huiuſmodi a nullo alio quam eodem Franciſco Theſaurario, ſeu ab eo ſuper dictis ſpolijs pro tempore deputatis collectoribus cognoſci, nec alteri niſi per commiſsionem manu noſtra ſignatam, vel per dicti Franciſci Theſaurarij literas committi, vel delegari poſsint, quodque citationes, inhibitiones, vel mandata, quæ aliter quam ex commiſsionibus, vt præfertur, manu noſtra ſignatis, vel literis præfati Franciſci Theſaurarij emanauerint, quo ad earum cauſarum introductionem, & litis pendentiam, ſeu iuriſdictionis, ac proceſſuum prædicti Franciſci Theſaurarij, & eius miniſtrorum impedimentum, vel retardationem nullius ſint roboris, vel momenti, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes exnunc irritum, & inane quicquid aliter a quoquam cuiuſuis auctoritatis, & præeminentiæ & quacunque, etiam Legationis de latere, vel alia dignitate, ac poteſtate fungente quomodolibet cõtigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die decima Ianuarij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Io. Larinen.

IDEM

28

Super manifeſtatione, & notificatione fructuum trium annorum proxime præteritorum quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum, exceptis hoſpitalibus, S. Ioannis Hieroſolymitani, ad hoc vt noua taxatio eorundem æqua, & iuſta fieri poſsit.

IVLIVS Papa III. Dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato, noſtro, & S. R. E. Camerario. Dilecte fili noſter ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum ob frequentes ſedis apoſtolicæ neceſsitates ſæpius contingat diuerſas decimas ſuper fructibus eccleſiaſticis totius Italiæ, & alias eorundem fructuum quotas apoſtolica auctoritate imponi, nec ipſorum fructuum in Camera apoſtolica certa taxatio habeatur, Nos ne decimarum huiuſmodi pro tempore deputati collectores, aut ſubcollectores, decimas aut alias fructuum quotas huiuſmodi ſoluere habentes plus debito grauare, aut Cameram ipſam in aliquo fraudare valeant, prouidere, & ad hoc fructus, redditus, & prouentus quarumcunque Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & Patriarchalium, ac collegiatarum, necnon parochialium, & aliarum eccleſiarum, ac monaſteriorũ, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, canonicatuum, & præbendarum, & aliorum beneficiorum, & officiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis ordinum, & (non tamen hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani) militiarum, ac congregationum regularium, iuxta eorum verum annuum valorem ad determinatam ſummam taxari, & eorum taxationem huiuſmodi in præfata Camera conſeruari volentes, circumſpectioni tuæ, de qua in his, & alijs moioribus ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per

præſentes

præſentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel alium, ſeu alios, quem, vel quos ad hoc duxeris deputandum, ſeu deputandos, omnes, & ſingulos venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac dilectos filios Electos, Adminiſtratores, Commendatarios, Abbates, Priores, Præpoſitos, Præceptores, Guardianos, Capitula Eccleſiarum, & Couentus, Monaſteriorum, ac aliorum regularium locorum, necnon Congregationes regulares, & quaſcunque alias perſonas eccleſiaſticas quæuis beneficia vel officia eccleſiaſtica cum cura, vel ſine cura, ſæcularia, & quorumuis etiam mendicantium certos redditus habentium ordinũ, & (non tamen dicti Hoſpitalis Hieroſolymitani) militiarũ regularia quomodolibet qualificata, necnon hoſpitalia, & alia pia loca hoſpitalitatem pro maiori parte eorum redditùum non ſeruantia, in titulum, commendã, adminiſtrationem, aut alias quomodolibet obtinentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel dignitatis exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori dignitate eccleſiaſtica, ſeu Cardinalatus honore præfulgeant, & quacunque exemptione, aut alio priuilegio gaudeant, per edictum publicum valuis cuiuslibet eccleſiæ cathedralis, aut alias tui, vel aliorum per te, vt præfertur, deputandorum arbitrio affigendum auctoritate noſtra moneas, & requiras, quatenus infra competentem terminum per te, vel alios, vt præfertur, deputandos eis præfigendum, verum annuum valorem eccleſiarum, monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, Præpoſitatuum, præceptoriarum, domorum, & aliorum regularium locorum, necnõ canonicatuum, & prębendarum, ac beneficiorum, & officiorum, hoſpitaliumque, & locorum prædictorum, quæ ipſi obtinent, aut quorum fructus, redditus, & prouentus percipiunt, trium annorum tunc proxime præteritorum, ſi ea tanto tempore poſſederint, alioquin eius temporis, quo ea poſſederint, tibi, aut a te deputandis prædictis vere, particulariter, & diſtincte, ad hoc, vt taxatio prædicta æqua, & iuſta fieri poſsit, manifeſtaſſe, propalaſſe, & notificaſſe debeant. Certificando eoſdem ſic monitos, & requiſitos, quod ſi infra terminum prædictum verum annuum valorem eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, prępoſitatuũ, præceptoriarum, domorum, regularium locorum, canonicatuum, & prębendarum, ac beneficiorum, & officiorum, hoſpitaliumque, & locorum huiuſmodi, vt pręfertur, non manifeſtauerint, propalauerint, & notificauerint, taxatio prędicta iuxta informationem, quę deſuper per te, aut a te deputandos prędictos in partibus habebitur, fiet, nec poſtquam facta fuerit ad alicuius inſtantiam, etiam ſi fuerit exceſsiua, & verum annuum valorem excedat, quouis modo retractabitur, nec aliquis ad dicendum de eius exceſſu admittetur. Nos enim tibi eos, de quibus tibi videbitur, Commiſſarios in ſingulis ciuitatibus, ſeu diœceſibus, vel prouincijs, qui ſe de vero valore huiuſmodi informent, ac illum in dicta Camera referant, deputandi, & deputatos reuocandi, ac alios eorum loco ſubrogandi, plenam, & liberam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem cõcedimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, domorum, ordinum, militiarum, & congregationum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, literis, exemptionibus, & immunitatibus apoſtolicis eccleſijs, monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, domibus, ordinibus, militijs, & congregationibus, ac eorum perſonis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. *Dat. Romæ apud* ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima nona Aprilis, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Rom. Amaſæus.

Die prima Maij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo admiſſum, & regiſtratum de mandato Reuerendiſsimi & Illuſtriſsimi D. mei Guidonis Aſcanij Cardinalis Camerarij.

Hie. de Tarano.

IDEM

19

Confirmatio conſtitutionum diuerſorum Romanorum Pontificum ſuper annatis communibus, & alijs iuribus, ob prouiſiones, ſeu vniones beneficiorum ſoluendis.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei; Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes Cameræ apoſtolicæ, ex qua non modo S. R. E. verum etiam toti reipublicæ chriſtianæ ſubſidiũ prouenit, & collegij venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, ac officialium ſedis apoſtolicæ indemnitati conſulere, & eorum iura, vt tenemur, illæſa præſeruare, his quæ a prædeceſſoribus noſtris ad hoc prouide emanarunt, libenter adijcimus noſtri muniminis firmitatem, aliaſque deſuper diſponimus prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem poſtquam fe. re. Pius Papa II. prædeceſſor noſter accepto quod numerus debitorum dictæ Cameræ plurimum auctus erat, & quod obligati pro annatis beneficiorum eccleſiaſticorum quæ apoſtolica auctoritate aſſecuti fuerant, excommunicationis ſententiam in eos latam quam non ſoluendo in termino eis præfixo ipſo facto incurrebant, minime curare videbantur, vnde animabus ſic illaqueatis periculum iminebat, & continue eidem Cameræ damna ſubſequebantur: Cupiens tam ſaluti animarum, quam indemnitati Cameræ huiuſmodi ſalubriter prouidere, per ſuas ordinauerat, quod omnes qui ex tunc de cetero pro annatis quorumcunque beneficiorum in dicta Camera ſe obligarent, ſi infra terminos eis præfixos dictæ Cameræ, aut collectoribus fructuum, & prouentuum eidem Cameræ debitorum in illis partibus exiſtentibus ſatisfacere deficerent, ipſo facto lapſis terminis prædictis non ſolum ſententiam excommunicationis inciderent, ſed etiam beneficijs pro quibus ſe in ipſa Camera obligaſſent, omnino priuati eſſent, ij vero qui ſe pro annatis huiuſmodi nõ per ſe ſed pro alijs vt principales obligarent, ſi in terminis non ſatisfacerent, vltra ſententiam excommunicationis huiuſmodi, eſſent omnibus beneficijs eccleſiaſticis per eos obtentis eo ipſo priuati, poſſentque talia beneficia

per

per quoſcunq; libere impetrari. Et piæ me. Paulus etiam PP. II. & prædeceſſor noſter cũ tam ipſe quam dictus Pius prædeceſſor, ac recol. me. Martinus V. Eugenius IV. Nicolaus etiam V. & Calixus III. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri tunc ſui, quam plura diuerſorum ordinum monaſteria, prioratus, præpoſituras, & præpoſitatus, conuentuales, necnon dignitates maiores in Cathedralibus, etiam Metrpolitanis & principales in collegiatis eccleſijs, adminiſtrationes quoque, officia, & beneficia eccleſiaſtica, etiam diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata inuicem vel alijs Cathedralibus, etiam Metropolitanis, ſeu collegiatis eccleſijs, ac earum, ſiue capitularibus menſis, aut monaſterijs, dignitatibus, collegijs, vniuerſitatibus, & beneficijs, ac congregationibus canonicorum regularium S. Auguſtini Lateranenſiũ, & de Scopeto, ſeu S Saluatoris nuncupatorũ, monacorũ S. Iuſtinæ Paduan & Montis Oliueti, S. Benedicti Ciſtercien. Vallis vmbroſæ, & Cartuſien. ordinum, presbyterorum quoque S. Georgij in alga Venetiarum, atque alijs monaſtrijs, domibus, hoſpitalibus, fabricis, & pijs locis vtriuſque ſexus perſonarum, ſub diuerſis modis, & formis dicta auctoritate vniuiſſent, annexuiſſent, incorporaſſent, applicaſſent, & ſubmiſiſſent. Et propterea monaſteria, prioratus, præpoſituras, dignitates, adminiſtrationes, officia, & beneficia vnita huiuſmodi amplius vacare non ſperaretur, & exinde Camera, ac collegium huiuſmodi, & officiales ſedis apoſtolicæ detrimentum non modicum paterentur: volens, vt par erat, quod vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſsiones prædictæ, ſi alias rite & rationabiliter praceſſerant, ita in ſua firmitate permanerent, quod eorum quibus vna cum ſuis oneribus vnita fuerant commodis deſeruirent, & aliorum iura propterea non læderentur, per ſuas ſtatuerat, & ordinauerat, atque decreuerat quod omnia & ſingula monaſteria, illa videlicet quorum fructus redditus & prouentus ad ſummam centum florenorum auri de Camera ſecundum communem extimationem aſcendebant annuatim ſiue in libris eiuſdem Cameræ taxati reperiebantur, communia, & minuta ſeruitia, ac alia iura debita, & conſueta, tam Cameræ, & collegio, quam officialibus prædictis. reliqua vero monaſteria, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & beneficia, vt præfertur, vnita, pro quibus prædictæ Cameræ annata, ſeu alia iura ſolui conſueuerant, vel debebant temporibus retroactis, & de ſoluendo ſingulis certis futuris temporibus obligatio in eadem Camera per inaduertentiam facta non fuerat, annatam, ſiue medios fructus vnius anni in poſterum, & ſingulis quindecim annis perpetuo ſecuturis eidem Cameræ omnino ſoluere tenerentur, & deberent. Et quod de omnibus monaſterijs, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, & beneficijs ſupradictis, vt præfertur, vnitis, a quorum vnionum temporibus poſtquam illæ fuerant ſortitæ effectum anni quindecim effluxerant, infra annum proxime ſecuturum communia minuta, & alia iura, ſeu annatas, & medios fructus huiuſmodi ſoluere aſtringerentur, etiam ſingulis quindecim annis in futurum, prout multi alij ſimiles vniones, & gratias obtinentes faciebant, & facere conſueuerant, & ad id ij quorum intererat infra ipſius anni ſpatium ſe in eadem Camera efficaciter obligare deberent cum effectu, alioquin ſi a ſolutione aut obligatione præmiſsis ceſſare præſumpſiſſent, vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſsiones prædictæ haberentur penitus pro infectis: & ſic vnita monaſteria, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & cuiuſuis qualitatis, aut generis beneficia tanquam vere vacantia poſſent a dicta ſede libere impetrari, & canonice obtineri, ac ſi vniones ipſæ, & ſuper eis confectæ literæ, ac proceſſus habiti per eaſdem, & quæcunque inde ſecuta nullatenus emanaſſent: Ac ſimilis memoriæ Innocentius Papa VIII. ſimiliter prædeceſſor noſter accepto, quod ex ordinatione Pij prædeceſſoris huiuſmodi a tunc certo tempore citra optatus fructus non prouenerat, quia nonnulli qui beneficia eccleſiaſtica per huiuſmodi priuationem vacantia impetrauerant ſuper illis agendo, & alij qui excipiendo priuationem huiuſmodi in iudicium deduxerant corã cauſarum Palatij apoſtolici Auditoribus, & alijs Romanæ Curiæ iudicibus aſſerentibus ordinationem huiuſmodi receptam, & moribus vtentium comprobatam non fuiſſe audiri non fuerant, & quod creuerat creſcebatq; indies numerus debitorum eorundem in animarum non ſoluentium periculum, & prædictæ reipublicæ chriſtianæ præiudicium: ordinationem, & literas Pij prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnia & ſingula in illis contenta per ſuas approbauerat, & perpetuæ firmitatis robur obtinere decreuerat, ac voluerat, & ſtatuerat quod illi qui extunc in poſterum ſe obligarent, excommunicationis, & priuationis pœnas prædictas iuxta ordinationem Pij prædeceſſoris huiuſmodi omnino incurrerent, & impetrantes beneficia per huiuſmodi priuationem vacantia, & ſimiliter cõtra illos ſic priuatos de priuatione huiuſmodi excipientes, poſſent & deberẽt per quoſcunq; Auditores audiri, nec prætextu quod ordinatio huiuſmodi non fuiſſet recepta, & moribus vtentium comprobata repelli: tenerenturque Auditores & Iudices quicunque tam in dicta curia, quam extra eam ſecundum ordinationem huiuſmodi iudicari, nec prodeſſent eiſdem obligatis quietationes quas a collectoribus, vel ſubcollectoribus haberent, quæ publico non probarentur inſtrumento. Sanctæ memoriæ Iulius ſimiliter Papa II. & prædeceſſor noſter eorundem prædeceſſorum veſtigijs inhærendo, Motu proprio, & ex certa ſcientia ordinationes, ſtatuta, decretum, & voluntatem prædeceſſorum huiuſmodi per quaſdam innouans, per conſtitutionem ſuam perpetuo valituram declarauit, decreuit, ſtatuit, & ordinauit, quod ordinationes, ſtatuta, decretum, & voluntates prædeceſſorum huiuſmodi, & quoad cenſuras, & pœnas, etiam priuationis in eis expreſſas quoad futura in omnibus & per omnia iuxta illorum tenores inuiolabiliter perpetuis futuris temporibus obſeruarentur, Et quod illi quos pro annatis huiuſmodi dictæ Cameræ teneri conſtaret, etiam ſi illas ſoluere non promitterent, ſeu ad illarum ſolutionem ſe ſpecialiter non obligarent, dummodo beneficia ipſa realiter aſſequerentur, ad ſolutionem annatæ, & iurium prædictorum efficaciter tenerentur. Et deinde accepto quod ex prædictis & quæ poſtea tam per dictum Innocentium, quam per ſimilis memoriæ Sixtum IV. & Alexandrum VI. Romanos Pontifices pariter prædeceſſores noſtros tunc ſuos eatenus factæ fuerant perpetuis vnionibus, & applicationibus, ac ex negligentia, ſiue malitia multorum qui dictis literis parere eatenus contempſerant, dicta Camera in ſuis iuribus non mediocrem patiebatur iacturam, tam ſtatutum, ordinationem, decretum, & declarationem Pauli prædeceſſoris huiuſmodi, quam omnia & ſingula alia in illis literis prædictis contenta per alias ſuas literas approbauit, & innouauit, ac inuiolabiliter obſeruari debere, ac omnes, & ſingulos cuiuſcunque qualitatis, gradus, & conditionis forent qui ſe poſtea obligauerant, aut alias ratione monaſteriorum, ac aliorum beneficiorum ſic vnitorum ad valorem centum florenorum ſimilium communi extimatione

tione aſcendentium vel quorum fructus, redditus, & prouentus, in eiſdem libris ad ſimilem ſummam taxati reperiebantur, eidem Cameræ ſoluere tenebantur ad integram ſolutionem eidem Cameræ de præmiſsis faciendam infra certum tunc expreſſum tempus iuxta tenorem literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi, & ſub pœnis in illis contentis, vt par erat omnino teneri obligarique decreuit, prout in ſingulis literis prædeceſſorum huiuſmodi plenius continetur. Cum autem ſicut accepimus malitia, & auaritia hominum indies creſcente ordinationes, ſtatuta, voluntates, decreta, & declaratio Pij, & Pauli, ac Innocentij & Iulij prædeceſſorum huiuſmodi ad præſens plene non obſeruentur, & a tempore ipſius Alexandri prædeceſſoris citra, tam per ipſum Iulium, quam etiam fe. re. Leonem X. Adrianum VI. & Clementem VII. ac Paulum III. Romanos Pontifices, & prædeceſſores noſtros, ac nos, diuerſæ aliæ vniones, annexiones, incorporationes, & applicationes, perpetuo factæ, & conceſſæ fuerint, ac ex in curia agentium pro Camera prædicta, ſeu alias obligationes de ſoluendis communibus, & minutis ſeruitijs, ac annatis, ſeu medijs fructibus, aut alijs iuribus ſolui debitis, & conſuetis factæ non fuerint, & quæ factæ ſunt executioni non demandentur, in eorum ad quorum commodũ vniones, annexiones, incorporationes, & applicationes prædictæ factæ fuerunt animarum periculum, & Cameræ, ac Collegij Cardinalium, & Officialium detrimentum, necnon reipublicæ huiuſmodi non leue præiudicium: Nos volentes in præmiſsis opportune prouidere, prædeceſſorum huiuſmodi veſtigijs inhærẽdo, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris ordinationes, ſtatuta, voluntates, decreta, & declarationem Pij, & Pauli, ac Innocentij, & Iulij prædeceſſorũ huiuſmodi, necnon deſuper confectas literas, ac omnia & ſingula in eis contenta apoſtolica auctoritate: tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere, & a quibuſcunque tam in eiſdem literis nominatis, quam non nominatis, virorum & mulierum, ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus congregationibus, ac omnibus alijs ſub ſingulis prædictis, & præſentibus noſtris literis comprehenſis perſonis, tam pro præterito, quam futuro tempore inuiolabiliter obſeruari, eaque omnia, ac cenſuras, & pœnas in ſingulis literis huiuſmodi contentas contra omnes congregationes, & perſonas prædictas, quoad omnia & ſingula monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia & quorumuis ordinum regularia quomodolibet qualificata, quæ congregationes prædictæ quomodolibet communiter poſsident, etiam ſi de iure patronatus laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium, etiam illuſtrium, aut dummodo per ipſas congregationes poſsideantur, tam in Romana Curia, quam extra eam inter quoſcunque litigioſa exiſtant vigere, & locum habere, totalique & plenariæ executioni demandari debere decernimus. Necnon ea omnia quæ ſinguli prædeceſſores prædicti voluerunt, eiſdem auctoritate, & tenore volumus, ac præmiſſa omnia prout per ipſos prædeceſſores ordinata, ſtatuta, decreta, & declarata fuerunt, de nouo ordinamus, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaque omnia ad quaſcunque tam ſeculares, quam regulares virorum, & mulierum congregationes quantumuis priuilegiatas, & exemptas auctoritate, & tenore prædictis extendimus, & ampliamus. Decernentes præſentes literas de intentionis noſtræ defectu notari, aut prætextu, quod in aliquibus locis non recipiantur, aut moribus vtentium non comprobentur impugnari, aut in deſuetudinem abiri dici non poſſe, ſed ex die earum publicationis modo infraſcripto faciendæ quoſcunque ligare, ſicque & non aliter in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque iudices, & commiſſarios quauis etiam dicta apoſtolica auctoritate fungẽtes, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate & facultate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quæ ſinguli prædeceſſores prædicti in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes noſtræ literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nullusque deinceps poſsit aliquam in præmiſsis excuſationem prætendere, aut ignorantiã allegare, auctoritate, & tenore prædictis, volumus, & mandamus, quod literæ huiuſmodi in valuis Cancellariæ apoſtolicæ tribus diuerſis diebus, dum ipſa Cancellaria tenebitur, per aliquem ex Curſoribus noſtris affigantur, & donec illa durauerit affixæ teneantur, exindeque in quinterno Cancellariæ, vbi ſimiles conſtitutiones deſcribi conſueuerunt, per eos ad quos ſpectat ad perpetuam rei memoriam deſcribantur, & regiſtrentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, poſteriorum ordinationis, ſtatuti, declarationis, extenſionis, ampliationis, decretorum, voluntatum, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, quintodecimo Cal. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, indictione duodecima, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & Domini Noſtri Domini Iulij diuina prouidentia Papæ Tertij, anno eius quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ in valuis Cancellariæ apoſtolicæ tribus diuerſis diebus dum ipſa Cancellaria tenebatur, & donec illa durauit, videlicet diebus Martis nona, necnon Iouis vndecima, & Sabbati decimatertia menſis Ianuarij, iuxta ipſarum literarum tenorem affixæ, & publicatæ fuerunt per me Vmbertum Sollonium prælibati Domini noſtri Papæ Curſorem.

Ioannes Frelli Magiſter Curſorum.

IDEM

30

Deputatio Camerarij & Theſaurarij generalis executorum literarum apoſtolicarum ſuper Annatis communibus & alijs iuribus, ob prouiſiones ſeu vniones beneficiorum perſoluendas, editarum.

IVLIVS Papa III. Dilecti filij ſalutem & apoſtolicã benedictionem. Cum nos nuper diuerſa ordinationes, ſtatuta, decreta, & declarationes per fe. re. Pium II & Paulum etiã II. ac Innocentium VIII. & Iulium ſimiliter II Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, contra pro tempore obligatos in Camera noſtra Apoſtolica ratione Annatarũ, ſemel tantum, aut de quindennio in quindennium ſoluendarum, & alios quæcunque beneficia eccleſiaſtica, abſque eo quod annatam præfatam ſoluerint, pro tempore poſſidentes, ædita & facta, ac ſingulas ipſorum prædeceſſorum ſuperinde confectas literas, omniaque & ſingula in eis contenta, per alias noſtras ſub plumbo confectas literas approbauerimus, & innouauerimus, ac a quibuſcunque, tam in ſingulis literis prædeceſſorum huiuſmodi nominatis, quam non nominatis virorum, & mulierum, ſecularibus & quorumuis ordinum regularibus, congregationibus, ac omnibus alijs ſub ſingulis prædeceſſorum, & noſtris literis huiuſmodi comprehenſis perſonis, tam pro præterito, quam pro futuro tempore inuiolabiliter obſeruari, eaque omnia, ac cenſuras & pœnas in ſingulis litteris prædeceſſorũ huiuſmodi contentas contra omnes congregationes, & perſonas prædictas quo ad omnia & ſingula monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia & quorumuis ordinum regularia, quomodolibet qualificata, quæ congregationes prædictæ quomodolibet communiter poſſident, etiam ſi de iure patronatus laicorũ etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium, etiam Illuſtrium, aut dummodo per ipſas congregationes poſſideantur tam in Romana Curia, quam extra eam inter quoſcunque litigioſa exiſtant vigere, & locũ habere, totalique, & plenariæ executioni demandari debere decreuerimus, necnon ea omnia quę ſinguli prædeceſſores præfati voluerũt, voluerimus & ea omnia prout per ipſos prędeceſſores ordinata, ſtatuta, decreta & declarata fuerunt, de nouo ordinauerimus, ſtatuerimus, decreuerimus, & declarauerimus, ac ad quaſcunque tam ſeculares, quã regulares virorum & mulierũ congregationes quantũ vis priuilegiatas, & exemptas extenderimus & ampliauerimus, prout in eiſdẽ litteris noſtris plenius cõtinetur Nos cupientes ſingulas literas huiuſmodi ſuũ plenarium conſequi effectum, vobis perpræſentes cõmittimus, & mandamus, quatenus coniunctim procedentes per vos, vel aliũ ſeu alios ſingulas literas, tam noſtras quam prædeceſſorum huiuſmodi, & in eis contenta quæcunq; vbi, & quando opus fuerit ſolemniter publicãtes, faciatis auctoritate noſtra eaſdem literas noſtras & prædeceſſorum huiuſmodi debitæ executioni demandari. & a quibuſcunque in eis comprehenſis vbique locorum inuiolabiliter obſeruari, quos opus fuerit tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum in locis publicis & circumuicinis, de quibus ſit veriſimilis coniectura quod ad eorum notitiam peruenire debeat affigendum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, citando, & eis, ac alijs quibus, & quotiens opus fuerit, etiam ſub ſententijs cenſuris & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniarijs, arbitrio tuo, fili Camerarie, vel perſonæ eccleſiaſticæ a te pro tempore ſubſtitutæ, ferendis, & ſtatuendis, ac moderandis, & applicandis, ſimili edicto inhibendo, necnon contradictores quoslibet, & rebelles, ac vobis in præmiſsis non parentes, per contentas in ſingulis literis prædictis, & alias, de quibus tibi fili Camerarie vel perſonæ eccleſiaſticæ a te pro tempore ſubſtitutæ videbitur, ſententias, cenſuras, & pœnas ſimiliter, vt præfertur, ferendas, ſtatuendas, moderandas, & applicandas, ac alia opportuna iuris & facti remedia etiam more Camerali procedendo, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas præfatas etiam iteratis vicibus aggrauãdo, etiam per te fili Camerarie vel perſonam eccleſiaſticam a te pro tempore ſubſtitutam inuocato etiam ſeu adhibito ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus piæ me. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis dummodo vltra tres, dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, & quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas nõ facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die quinta Ianuarij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto. Pontificatus noſtri, Anno Quarto.

Io. Larinen.

IDEM

31

Quod in Ciuitatibus, Terris & alijs locis Sanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis, nemini ſal exterum emere liceat.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam Ex incumbenti nobis apoſtolicæ ſeruitutis officio ad ea libenter intendimus, per quæ ſubditorum noſtrorum commoditatibus, & Cameræ Apoſtolicæ indemnitati opportune conſulatur. Cum itaque, ſicut accepimus, quantitas Salis quod in Salinis ciuitatis noſtræ Ceruiæ ob neceſſariam dilectorum filiorum illius Ciuium, & incolarum ſubſtentationem quotannis conficitur, & a Camera Apoſtolica certo cõuento pretio emi conſueuit, adeo aucta ſit, vt non niſi longæui temporis ſpatio diſtrahi poſſit, & ex hoc niſi remedium opportunum adhibeatur, vel ipſos Ciues, & incolas ab vlteriori eiuſdem Salis Fabrica, non ſine graui eorum diſpendio ceſſare, vel ipſam Cameram pecuniarum recuperatione, quas pro dicto pretio erogat, fruſtrari oporteat. Nos cupientes (vt par eſt) non ſolum commoditati eorundem Ciuium, & in-

colarum, quos paterna beniuolentia proſequimur, verum etiam indemnitati eiuſdẽ Cameræ opportune proſpicere Motu proprio & ex certa ſcientia noſtra, quod de cetero in ciuitatibus, terris, & locis ſanctæ ſedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis nulli prorſus locorum Vniuerſitati, Collegio, Cõmunitati, vel priuatis perſonis, quauis dignitate, etiam Archiepiſcopali, Cardinalatus, vel maiori eccleſiaſtica vel laicali dignitate fulgentibus, ſal exterum, & illud præſertim quod ab oris Dalmatiæ ſeu orientalibus, vel meridionalibus, ac alijs mundi regionibus aduehitur, in publicos vel priuatos vſus mercari liceat, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & quo ad communitates aut vniuerſitates mille, & quo ad reliquas priuatas perſonas, & collegia perſonarum eccleſiaſticarum centum ducatorum auri de camera, cameræ prædictæ applicandorum, ipſo facto per quemlibet contrauenientem, & pro qualibet contrauentione incurrendis pœnis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus & decernimus. Mandantes dilectis filijs Legatis prouinciarum, & illorum Locatenentibus ac locorum Gubernatoribus, & alijs officialibus ad quos pertinebit, in virtute ſanctæ obedientiæ, vt ſtatutum & decretum noſtra huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant, contemptores, & inobedientes per opportuna facti & iuris remedia compeſcendo. Non obſtantibus præmiſsis, & fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis tam generalibus quam prouincialibus, necnon etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcũque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem atque decernimus, quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Cameræ Apoſtolicæ Notarij ſubſcriptis, & ſigillo dilecti filij Guidonis Aſcanij Sanctæ Mariæ in via lata Diaconi Cardinalis de Sancta Flora nuncupati Camerarij noſtri munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datũ Viterbij ſub annulo piſcatoris, Die vndecima Iunij, millesimo quingenteſimo quinquageſimo tertio. Pontificatus noſtri Anno quarto.

IDEM

32

Statutum quod perpetuum diuerſa pacta & conditiones poſſint fieri per ponentes pecunias in Monte Farinæ almæ Vrbis.

IVLIVS Papa III. Cum, ſicut accepimus, nonnulli pecunias in Monte Farinæ Vrbis Romæ ex decreto Populi Romani & auctoritate noſtra nouiter erecto ponerent, ſi eis liceret pro vna vel pluribus vtriuſque ſexus perſonis ſub pactis & conuentionibus quod perſonæ huiuſmodi non poſſent de pecunijs ſeu locis dicti Montis diſponere, immo in facultate pecunias ponentium huiuſmodi foret de pecunijs & locis his vita perſonarum nominatarũ huiuſmodi durante diſponere volen. vltra alia priuilegia & cõceſſiones in literis Apoſtolicis ſuper dicti Montis erectione confectis commoditatem huiuſmodi concedere: Motu proprio &c. perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus perſonis & nunc & ſemper in futurum liceat pecunias in dicto Monte ponere, & vnam vel plures perſonas pro pecunijs huiuſmodi ad loca dicti Montis nominare ſub pactis & conuentionibus de quibus eis videbitur. Et tam de locis dicti Montis ad inſtar officiorum Rom. Cu. quam eius emolumentis durãte tamen vita & ſanitate perſonarum nominatarũ huiuſmodi duntaxat diſponere, & perſonæ nominatæ huiuſmodi etiam quod loca ſub eorum nomine cantent, de locis ipſis eorumque emolumentis non poſsit niſi iuxta vountatem pecunias ipſa ponentium diſponere: Volumus tamen quod loca & portiones dicti Montis vacent ex perſonis nominatis ad illa, etiam quod earum pecuniæ non ſint, & quoad portionum & locorum huiuſmodi vacationes pacta & cõditiones in emptione locorum & portionum huiuſmodi appoſita nullatenus ſuffragentur. Et ſic per quoſcunque &c. iudicari &c. necnõ irritum &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſſis ac omnibus alijs quæ in dictis literis, quas perinde valere volumus ac ſi præſentes in illis inſertæ forent, volumus non obſtare, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Quodque earundem præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique tam in iudicio quam extra fidem faciat abſque alia literarum expeditione, ſeu quod literæ etiam per breue ad perpetuam rei memoriam latiſsime extenden. expediri poſſint. Dat Romæ in Palatio Apoſtolico, Anno, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, Die prima Ianuarij. Anno quarto.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

33

Extenſio, ſeu impoſitio ad quinquennium ſubſidij vnius quatreni pro qualibet libra carnis, minutatim in toto ſtatu Eccleſiaſtico vendendæ, per quoſcunque emptores prout in alma vrbe exigitur, ſoluendi.

IVLIVS Papa III. Dilectis filijs Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Commiſſarijs, ſeu locatenentibus omnium prouinciarum, Ciuitatum, ac locorum nobis, & ſanctæ Apoſtolicæ ſedi immediate ſubditorũ ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Nuper cupientes a certis grauibus extraordinarijs impenſis, quas ſubire coacti ſumus pro eccleſiaſtici ſtatus noſtri, populorumque nobis commiſſorum in his armorum tumultibus, & propinqui belli periculis tuitione, & cuſtodia, per eoſdẽ ſubditos noſtros leuari: per alias noſtras in forma Breuis literas die xi. Martij datas, propoſuimus quendam modum ſubſidij, ſcilicet extenſionis vnius quatreni pro qualibet libra carnis minutatim vendenda ab omnibus qui emerint per quinquennium perſoluendi, & per deputatos a dilecto filio Theſaurario noſtro generali exigendi: arbitrantes præfatum modum omnium qui proponi poſſent faciliorem, & populis ipſis noſtris leniorem fore: Quare etiam nunc omnibus vobis, & veſtrum cuilibet

libet commiſimus, vt vocatis omnium ciuitatum, & locorum Prioribus, ſeu Antianis, ſeu quocunque nomine appellẽtur locorum præfatorum nobis ſubditorum ciuilibus Magiſtratibus opinionem ipſorum perquireretis, & ſciſcitaremini, an præfatus ſubſidij modus extenſionis vnius quatreni pro qualibet libra carnis minutatim vẽdenda Cameræ Apoſtolicæ perſoluendi omnium aliorum, ipſorũ etiam iudicio eſſet facilior, prout in præfatis noſtris literis plenius continetur. Nunc vero cum intellexerimus, per cõplures ciuitates, & plurima prouinciarum noſtrarum loca præfatum ſubſidij modum probari, facilioremque, & commodiorem maiori parti præfatorum ſubditorum noſtrorum videri, omneſque præfatos ſubditos noſtros magnam ad nos ab huiuſmodi onere ſubleuandos, non obedientiam ſolum, ſed etiam promptitudinem, atque alacritatem oſtendiſſe. Idcirco eorumdem ſtudium gratiſsimum habentes, & ex plurium opinionibus nos etiam præfatum ſubſidij modum omnibus alijs præponẽtes, & ne, ſi qui fortaſſe ab hac opinione diſcreparent, aliqua aut confuſio, aut inæqualitas oriri poſsit, ſed vt idem modus vbique pro maiori omnium commoditate, & æquabilitate ſeruetur: Nos (prius tamen declarantes mutuum ſuperiore anno propter illius temporis difficultates nobis, & Sedi Apoſtolicæ per eoſdem ſubditos noſtros factum, vt per præfatas litteras noſtras etiam promiſimus in futuri temporis conſequentiam, aut in ordinariam deinceps impoſitionem nolle trahere: quinimo mutuum ipſum reſtitutis ſtatuto tempore pecunijs, in perpetuum extinguere intendentes, ac illud ex nunc prout ex tunc extinguentes) præfatum ſubſidium vnius quatreni pro qualibet libra carnis minutatim vendenda, Cameræ Apoſtolicæ per quoſcunque emptores ſoluendi, prout de præſenti ſoluitur, & exigitur in hac alma vrbe noſtra, ad omnes præfati Eccleſiaſtici noſtri ſtatus, ciuitates, oppida, caſtra, villas, & loca, nobis & Apoſtolicæ Sedi ſubiecta ad quinquennium præfatum extendimus & indicimus, ac quatenus opus ſit, de nouo imponimus. Volentes vt per dilectum filium Theſaurarium noſtrum generalem, aut per modeſtas, & circumſpectas perſonas ab eo ad id deputandas exigi poſsit & debeat. Atque ad ita exequendum, atque exigendum ab omnibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Poteſtatibus; reliquiſque eiuſdem ſtatus noſtri Officialibus, ac Miniſtris, eiſdem Theſaurario, aut per eum deputandis, auxilium, & fauores opportunos dari, atque ita per eoſdem inuiolabiliter obſeruari volumus præcipimus, & iubemus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis, conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu eiuſdem Theſaurarij noſtri generalis ſubſcriptis, & ipſius ſigillo munitis, eadẽ prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctũ Petrum ſub Annulo Piſcatoris. Die iiii. Aprilis, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio. Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Pau. Sadoletus Carpent.

IDEM

34

Conſtitutio perpetua contra retinentes beneficia eccleſiaſtica abſque literis apoſtolicis ſuper eiſdẽ retentionibus. Necnon contra quoſcunque apprehendentes poſſeſsiones beneficiorum eccleſiaſticorum abſque eiſdem literis Apoſtolicis.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & D. N. D. Iulius diuina prouidentia Papa III. Cui nuper innotuit quod licet alias fe. re. Gregorius X. in generali Cõcilio Lugdunen. ſua generali conſtitutione ſanciuerit, quod nullus extunc de cetero adminiſtrationem dignitatis ad quam electus eſſet priuſquam celebrata de ipſo electio confirmaretur ſub œconomatus, vel procurationis nomine, aut alio de nouo quæſito colore in ſpiritualibus vel tẽporalibus per ſe, vel per aliũ pro parte vel in totum gerere vel recipere aut illis ſe immiſcere præſumeret omnes illos qui ſecus feciſſẽt, iure, ſi quod illis per electionẽ quæſitum foret decernens eo ipſo priuatos, & piæ me. Bonifacius VIII. etiã ſua perpetua valitura conſtitutione ſanciuerit, vt Epiſcopi, & alij Prælati, Superiores, necnõ Abbatẽs, Priores, & ceteri, monaſteriorũ regimina exercentes quocunq; nomine cẽſerentur, qui apud ſedem apoſt. promouerentur, aut cõfirmationis, cõſecrationis, vel benedictionis munus reciperent ad cõmiſſas eis eccleſias, & monaſteriã dictæ ſedis literis eorũ promotionem, confirmationem, conſecrationem, ſeu benedictionem huiuſmodi continentibus non confectis accedere, vel bonorum eccleſiaſticorũ adminiſtrationem accipere non præſumerent, nulliq; eos abſque dictarũ literarũ oſtenſione reciperent, aut eis parerent, vel intenderent. Quod ſi forſan contra præſumptũ fuiſſet, quod per Epiſcopos, Prælatos, Abbates, Priores, & alios monaſteriorum regimina exercentes prædictos medio tempore actum foret, irritum haberetur, nec quicquam interim ijdem Epiſcopi, vel Prælati, Abbates, Priores, vel regimina exercentes de eccleſiarum vel monaſteriorum eorundem prouentibus perciperent. Et re. me. Paulus III. Rom. Pont. prædeceſſores noſtri quibuſcunque tabellionibus publicicis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna inhibuerit, ne ex tunc de cetero de tranſumptis ſupplicationum præterquam habentium clauſulam, quod earum ſola ſignatura ſufficeret, ac decreto, & conceſsione literarum, ſeu mandatorum poſſeſsionem beneficiorum eccleſiaſticorũ vigore ſupplicationum huiuſmodi apprehendi, rogari deberent, neue illa ſcribere, vel ſubſcribere, aut quouis modo auctẽticare, vel partibus tradere præſumerent, volens, & apoſtolica auctoritate ſtatuens inter cetera, quod partes tranſumptis, ſeu literis, aut mandatis huiuſmodi, extunc deinceps vtentes, ac illorum prætextu poſſeſsionẽ huiuſmodi apprehendentes, fructus quos ex illis pro tempore perciperent, ſuos non facerent. Quinimmo ad beneficia in eiſdem tranſumptis, & literis, ac mandatis expreſſa efficerentur ipſo facto perpetuo inhabiles, & ad reſtitutionem fructuum ex illis pro tempore perceptorum in vtroque foro tenerentur. Decernens ſic iudicari debere, ac irritum &c. Et ſucceſsiue ſanctitas ſua, attendens quod ante confectionem literarum gratia apoſtolica eſt informis, inter alia voluerit, ſtatuerit, & ordinauerit, quod iudices in Romana Curia vel extra eam pro tempore exiſtentes, etiam ſi eſſẽt S. R. E. Cardinales, vel cauſarum palatij apoſtolici Auditores, aut quicunque alij non iuxta ſupplicationũ ſuper impetration. ſignatarum tenores, & formas iudicare deberent, etiam decreto irritanti adiecto. Nihilo-

minus diuerſi Epiſcopi,& alij Prælati ſuperiores, & Abbates,literis ſuper diſpenſation. retinendi beneficia per eos antequam promouerentur, aut eorum electiones confirmarentur obtenta per prædictam ſedem pro tempore conceſsis minime confectis beneficia per eos obtenta prædicta retinere, & diuerſæ aliæ perſonæ eccleſiaſticæ poſſeſsioně beneficiorum eccleſiaſticorum eis dicta auctoritate conferri, ſeu commendari, vel in corũ fauorem vniri, aut alias diſponi conceſsion. literis apoſtolicis deſuper non expeditis apprehendere præſumũt, inhabilitatem, & alias pœnas in ſanctionibus, & inhibitione, ac voluntate, & ſtatuto prædictis cõtentas damnabiliter incurrendo in animarum ſuarum periculum. Volens periculis animarum huiuſmodi latius occurrere, ſanctiones, & inhibitionem, ac voluntatem, & ſtatutum huiuſmodi, quorum tenores ſanctitas ſua, ac ſi de verbo ad verbum infererentur haberi voluit pro expreſsis, approbans, & innouans, ac perpetuo obſeruari debere decernens, & ſanctiones ipſas ad inferiora beneficia eccleſiaſtica quæcunque, & quomodocunque qualificata amplians, & extendens, hac ſua in perpetuũ valitura conſtitutione ſtatuit, & ordinauit, quod omnes & ſingulæ perſonæ eccleſiaſticæ tam ſeculares, quam quorumuis ordinum regulares, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali, vel alia maiori dignitate præfulgeant, quod de cetero literis ſuper diſpenſation. retinendi beneficia per eos antequã promoueãtur, aut eorum electiones confirmentur obtenta, eis per ſedem eandem pro tempore conceſsis minime confectis, beneficia ipſa retinere, aut poſſeſsionem alicuius, ſeu aliquorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, vel ſine cura ſecularium vel quorumuis ordinum regularium quæcunque, & qualitercunque qualificatorum eis dicta auctoritate apoſtolica conferri, ſeu commendari, aut in eorum fauorem, & commodum vniri, ſeu alias diſponi conceſsion. literis apoſtolicis ſuper collatione, ſeu cõmenda, aut vnione, ſeu alia diſpoſitione huiuſmodi nõ expeditis per ſe, vel per alium, ſeu alios eius nomine, etiam ſupplicationũ ſeu ſumptorum vel tranſumptorum huiuſmodi, aut collationum eis poſtmodum de ipſis beneficijs tanquam etiam tunc certo modo in ſupplication. expreſſo vacantibus, ordinaria vel alia quauis auctoritate factarum prætextu apprehendere præſumpſerint, aut per alios apprehenſam ratam, & gratam habuerint, ipſorum beneficiorum non poſſeſſores, ſed meri, & nudi detentores, ac violenti, & ſine aliquo titulo in eis intruſi cenſeantur, & pro talibus habeantur, & reputentur, nec fructus ſuos faciant, ſed ad illorum reſtitutionem, vt præfertur, teneantur, & obligati exiſtant, cõſtitutiones ſeu dictæ Cancellariæ regulæ de annali, & triennali poſſeſſore in illis locũ non habeant, nec eiſdem detentoribus, & intruſis in aliquo ſuffragentur, quinimmo beneficia per eos tempore promotionis ſuæ, aut eorum electionis, confirmationis, obtenta, literis ſuper diſpenſatione ea retinendi ſibi conceſſa non expeditis retinentes, aut poſſeſsionem beneficiorum literis apoſtolicis ſuper illis non confectis apprehendentes, ſeu per alios apprehenſam ratam, & gratam habentes, beneficia ſic retenta, aut apprehenſa, & omne ius quod in illis, vel ad illa pro tempore quomodolibet habuerint, eo ipſo amittant, illiſque, & illo priuari, ac ad illa de cetero obtinenda perpetuo inhabiles, nec illa vlterius, & prætextu noui tituli, aut nouæ commendæ, vel vnionis, ſeu alterius diſpoſitionis, etiam apoſtolica auctoritate facta aſſequi valeant, ſed beneficia ipſa tanquam de iure, & facto vacantia alijs conferri, ſeu commendari, & per quoſuis tam ab eorum ordinarijs collatoribus, quam a ſede prædicta libere impetrari poſsint, & ſi beneficia ipſa litigioſa fuerint, collitigãtes in omni iure, & ad omne ius quod beneficia retinentibus, aut poſſeſsionem apprehẽdentibus huiuſmodi in eiſdem beneficijs, vel ad illa quomodolibet cõpetebat, aut cõpetere poterat, eo ipſo abſq; aliquo iuris, aut hominis miniſterio ſurrogentur & ſurrogati eſſe cenſeantur, ac in eorum fauorem cauſa deſuper pendens aduocata, & lis extincta fuiſſe, & ſimiliter eſſe cenſeantur. Quodque de cetero ſupplicationes, etiam manu noſtra, & motu proprio ſignatæ, niſi habuerint clauſulam, quod eorum ſola ſignatura ſufficiat, nullam aliam quam per literarũ ſuper illis conficien. fidem aut probationem faciant, ſeu præſtent, nec vlla eis in aliquo alio caſu fides adhibeatur, aut adhiberi poſſit. Decernentes ſic & non aliter tam in eadem curia, quam extra eam, & in partibus per quoſcunque iudices, ac commiſſarios quauis etiam apoſtolica auctoritate prædicta fungentes, etiam cauſarum palatij huiuſmodi Auditores, & ipſius R. E. Cardinales in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum &c.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, die vero Sabbati vigeſimaſeptima menſis Maij, Pontificatus prælibati ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Iulij diuina prouidentia Papæ III. Anno Quarto.

IDEM

35

Confirmatio, & innouatio literarum Iulij II. & Pauli III. Contra deferentes Alumina de partibus Infidelium ad partes Chriſtianorum, & qui de cetero Alumina huiuſmodi conducent, vendent, & ement. &c.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei; Ad futuram rei memoriam. Et ſi ea quæ a Romanis Pontificibus ad reprimendum temerarios improborum conatus ſemel edita ſunt, plenã per ſeipſa obtineant roboris firmitatem, illis tamen quãdoque robur noſtræ approbationis & innouationis adiicimus, vt eo firmius illibata perſiſtant & inuiolabiliter obſeruentur, quo ſæpius fuerint apoſtolico præſidio communita, eaque etiam pro illorum ſubſiſtentia firmiori de nouo edimus, eorundem improborum reprimendo audaciam & furorem, eorumque temerarios auſus pluribus pœnis tam temporalibus quam ſpiritualibus coercendo: vt quos Dei timor a malo nõ reuocat, temporalis ſaltem pœna coerceat a peccato. Sane licet felicis recordationis Iulius Papa II. prædeceſſor noſter nonnullos qui Alumina infidelium ad partes Chriſtianitatis importari ſeu aduehi facere non verebantur, per ſuas ſub plumbo literas anathematis ſententiæ ſubiecerit, eoſque omnibus eorum bonis priuauerit, aliaſque pœnas contra ſimilia perpetrantes promulgauerit, prout in literis huiuſmodi latius continetur: Nihilominus indies hominum creſcente malitia, nonnulli nomine tantum Chriſtiani, ſed re ipſa Chriſtianæ reipublicæ

blicæ hoſtes decreta, conſtitutiones & pœnas huiuſmodi pro nihilo habentes, Alumina prædicta ex infideliũ partibus ad fideles temerarie importari & conuehi facere moliuntur, in eorum animarũ damnationem, & Romanæ Eccleſiæ damnum, dedecus iacturam & ſcandalum plurimorum. Nos igitur deſuper iuxta nobis creditæ diſpenſationis officium opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dicti Iulij, necnon pie memorie Pauli iii. qui per ſimiles ſuas literas, in omnes & ſingulos contrafacientes prædictos diuerſas cenſuras & pœnas, ſtatuit & fulminauit, & aliorum prædeceſſorũ noſtrorum præmiſſorum occaſione editas literas harum ſerie confirmantes & approbantes illaſque innouantes, omnes & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentes, eorumque ſocios complices familiares & ſequaces qui de cætero Alumina huiuſmodi ex Turcarum aliorumque infidelium partibus ad partes Chriſtianitatis conducent ſeu conduci facient, aut conducta & aduecta vendent, ement, laborabunt, aut ſe in illis vel circa ea etiam, vt vulgariter dici ſolet, aſſecurando Naues & alumina ipſa ſeu alias de illis quomodolibet ſe immiſcebunt & eorum quemlibet: quorum nomina, cognomina, qualitates, ſtatus, gradus & conditiones præſentibus pro expreſſis haberi volumus, omnes & ſingulas pœnas in literis dictorum Iulij & Pauli & aliorum prædeceſſorum contentas incurrere declaramus, ac pro eorum ampliori confuſione etiam de nouo ex parte omnipotentis Dei Patris & Filij & Spiritus ſancti, ac auctoritate beatorum Apoſtolorũ Petri & Pauli, ac noſtra excommunicamus, anathematizamus, aggrauamus, reaggrauamus, & æternaliter maledicimus, inteſtabileſque, & vt publice repulſi nullum inueniant ſuæ malitiæ ſucceſſorem cuiuslibet hæreditatis, etiam ab inteſtato, & quorumcunque officiorum publicorum incapaces reddimus, eiſque quoſcunque actus legitimos interdicimus, ita vt in iudicio aut extra ſtare agere vel audiri non poſsint. Ciuitateſque, Terras, Oppida, Caſtra, Villas & loca quæcunque terreſtria & maritima ad quæ eos & eorũ quemlibet declinare contigerit, niſi infra terminum vnius diei poſtquam de eis qualiſcunque notitia habita fuerit, ab illis eiicientur, eccleſiaſtico interdicto ſupponimus: a quibus excommunicationis & anathematis, ac alijs cenſuris & pœnis abſolutionem, & interdicti relaxationem, etiam vigore quarumcunque facultatum ſiue Confeſsionaliũ, a nobis vel Apoſtolica ſede aut eiuſdem ſedis Legatis ſub quacunque verborum forma conceſſorum obtinere non poſſint niſi a nobis vel ſucceſſoribus noſtris Roman. Pontificibus canonice intrãtibus aut in mortis articulo conſtituti. Et nihilominus vt præmiſſa efficaciorem ſortiantur effectum, Motu ſcientia & poteſtate ſimilibus omnibus & ſingulis Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, Villarum & locorum prædictorum dominis, communitatibus, vniuerſitatibus, magiſtratibus, officialibus, & priuatis perſonis, vt præfatos conducentes, emẽtes, vendentes, laborantes aut in eis ſe quomodolibet immiſcentes ſocios familiares complices & ſequaces præfatos, ac eorum quemlibet quos ad loca præmiſſa declinare contigerit, infra dictum terminum ab eorũ locis expellant & eiiciant ſeu expelli & eiici faciant, eiſque & alijs perſonis fidelibus ne cum eis cõuerſationem comercium aut negociationem aliquam trahant, ſub excommunicationis latæ ſentẽtiæ pœna mandamus. Necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus quorumcunque Monaſteriorum, Decanis, Archidiaconis, Presbyteris, Præpoſitis, ſinguliſque Canonicis & perſonis Metropolitan. Cathedralium ſiue Collegiatarum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectoribus ſeu Locatenentibus eorundem, Vicarijs perpetuis etiam Capellanis, ac quorumcunque Conuentuũ religioſorum etiam Mendicantium Prioribus ſiue Guardianis, & eorũ cuilibet inſolidum diſtricte ſub diuini officij interminatione, quatenus infra terminum trium dierum poſt præſentium notitiam in eccleſijs ſuis dum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit non ſolũ ſemel ſed quocunque Dominico vel feſtiuo die præfatos Alumina infidelium ad fideles conducentes, ementes, vendentes, laborãtes, & ſe de illis immiſcentes ſocios, familiares, complices & ſequaces, ac alios præfatos qui poſthac conducent ſeu conducta ement, vendẽt, contrahent, laborabunt, aſſecurabunt, & alias quomodolibet ſe immiſcebunt, excommunicatos & anathematizatos fore aliiſque ſententijs cenſuris & pœnis prædictis ſubiacere, illaſq; incurriſſe & in futurũ incurrere & a comercio fideliũ vitandos, & ad diuina audienda minime admittendos, aliaſq; cenſuras & pœnas præmiſſas incurriſſe & incurrere, publicent, denuncient publicariq; & denunciari faciant, eiſdẽ Motu ſcientia & poteſtate præcipimus, præſenteſq; ad plenæ & certæ notitiæ noſtræ prælatæ aliorũque præmiſſorũ omniũ & ſingulorũ probationẽ vbique ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri: earũque tranſumptis manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitute munitis, in iudicio & extra fidem adhiberi perinde ac ſi originales literæ exhiberentur. Sicque per quoſcunque Iudices tam eccleſiaſticos, quam ſeculares in quacunque inſtantia in Roman. Curia & extra eam in quocunque foro ſententiari, decidi, interpretari, ac iudicari debere ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter ſententiandi, decidendi, iudicandi & interpretandi facultate. Ac irritum & inane quicquid ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus vel inpoſterum contigerit attentari, decernimus & declaramus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque & cõſuetudinibus municipalibus iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innouationis, declarationis, excommunicationis, anathematis, aggrauationis, reaggrauationis, maledictionis, redditionis, interdictionis, ſuppoſitionis, mandati, præceptionis, decreti & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimotertio. Tertiodecimo Kl. Februarij. Pontificatus noſtri Anno quarto.

Io. Larinen.

Barengus.

Regiſtr. apud Io. Barengum.

IDEM

36

Ordinatio ac præceptum ne ſubditi ſtatus eccleſiaſtici poſthac apud aliquem, præterquam apud Duces Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, militare audeant vel præſumant.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Videntes nos eccleſiaſtici noſtri ſtatus, terras, atque loca fortibus, ac ſtrenuis militibus, qui eidem pro temporum exigentia præſidio eſſe poſsint, in dies magis exhauriri: necnon conſiderantes noſtræ ætatis hominum aſtutiam, ac malignitatem, ad omne malitiæ, & temeritatis genus eſſe procliuem: ac, tam etſi conſtanti nos atque obfirmato animo decreuerimus, neminem vnquam velle lædere, quin potius totis & animi, & conſilij, & auctoritatis noſtræ viribus, omnipotentis Dei auxilio, ac benignitate adiuti, ad vniuerſalem miſeræ atque afflictæ chriſtianitatis pacem procurandam ſimus propenſi, paſsim tamen non deeſſe, nec qui actiones noſtras calumnientur, nec qui etiam ſtatui atque honori noſtro inſidientur. Volentes eam, quæ prouidi eſt principis, in his temporum difficultatibus cautionem adhibere, ſtatuimus, ordinamus, atque præcipimus, vt nullus tam noſtræ almæ vrbis Romæ, quam omnium ciuitatum, oppidorum, locorumque ſtatus noſtri eccleſiaſtici, ciuis, habitator, aut incola cuiuſuis gradus, præeminentiæ, aut conditionis exiſtat, poſthac apud aliquem, præterquam apud Duces, Capitaneoſque noſtros, niſi de noſtra vel prouinciarum noſtrarum Legatorum, ſeu vbi Legati non ſint, Gubernatorum expreſſa licentia, ſtipendia accipere, & militare, ſub pœnis in alijs noſtris ſimilibus ordinationibus contentis, ac alijs etiam grauioribus, etiam corporis afflictiuis, etiam rebellionis & confiſcationis bonorum, arbitrio præfatorum Legatorum, aut Gubernatorum, perſonarum qualitatibus, ac ceteris circunſtantijs conſideratis, infligendis, ac ipſo facto incurrendis pœnis, audeat vel præſumat. Ac ſimiliter ſtatuimus, ordinamus, & præcipimus, vt nullus tam in hac alma vrbe, quam in reliquis omnibus eccleſiaſtici noſtri ſtatus locis, cuiuſuis gradus, præeminentiæ, dignitatis, aut conditionis exiſtat, clam atque occulte pecuniam ſtipendij nomine, vt milites paratos habeat, dare, aut promittere, ſiue eam accipere, vel ſe ſe aut verbo, aut fide, aut quouis modo tam accepta pecunia, quam alias cuipiam in militiam addicere, aut ſe ad dantium aut promittentium nutum, ac voluntatem occulte obligare audeat atque præſumat, ſub rebellionis, & confiſcationis bonorum tam per eos qui pecunias dederint aut promiſerint, quam per eos qui acceperint, aut ſe, vt præfertur, obligauerint, ipſo facto incurrendo pœna, necnon punitionis iuxta leges, ac conſtitutiones temporales aduerſus Principis ſui proditores, ac rebelles, & reos læſæ maieſtatis in primo capite promulgatas. Quod ſi contingat, eum qui contra hanc ordinationem noſtram pecunias dederit, aut promiſerit, aut occulte, ac quouis quæſito colore, milites tam ex hac vrbe noſtra, quam ex reliquis ſtatus noſtri terris, ad ſui requiſitionem paratos, ac ſibi obligatos habere, vt ſupradictum eſt, procurauerint, perſonam etiã eccleſiaſticam, quauis, aut quantumuis eminenti, ac ſublimi dignitate præditam, decernimus eum, vltra præfatam rebellionis pœnam, excommunicationis inſuper latæ ſententiæ, & priuationis omnium ſuorum graduum, officiorum, ac beneficiorum pœnam ipſo facto incurrere. Qui vero huic ordinationi noſtræ præceptoque contrauenientes reuelauerint, amplum ſuæ fidelitatis, ac diligentiæ præmium iuxta perſonarum, aut aliarum qualitatum circunſtantiam largiter a nobis conſequentur. Et rurſus qui huiuſmodi contrauenientium notitiam habuerint, & eos reuelare neglexerint, in ære, & in corpore, ipſorum inobedientiæ meritam pœnam ſeuere recepturos declaramus. Volumus etiam, vt ſi qui forte ſupradicto modo pecunias aut dederint, aut promiſerint, aut acceperint, aut ſe obligauerint, infra biduum poſt præſentium publicationem ſe ſe nobis, aut locorum noſtrorum Rectoribus, aut Gubernatoribus manifeſtantes, ab illiuſmodi promiſsionibus, aut obligationibus retrahere ſe impune, & libere poſsint. Poſt quorum dierum terminum, qui ſe interea, vt præmittitur, manifeſtare neglexerint, in prædictas pœnas irremiſsibiliter incurriſſe cenſeantur. *Dat.* Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſimanona Aprilis milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Pau. Sadoletus Carpent.

IDEM

37

Declaratio quod hædorum carnes vbique locorum a ſolutione gabellæ vnius quatreni exemptæ ſint, ceteræ vero in ea includantur, nullis penitus exceptis.

IVLIVS Papa III. Dilectis filijs Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Commiſſarijs, & Locumtenentibus omnium prouinciarum, ciuitatum, & locorum, nobis & ſanctæ ſedi apoſtolicæ immediate ſubditorum, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Dudum cum ex certis rationabilibus, & neceſſarijs cauſis tunc expreſsis in hac alma vrbe noſtra ſubſidium vnius quatreni ex qualibet libra carnis minutatim vendenda a quibuſcunque illius emptoribus per officiales noſtros exigendi per certas ſub plumbo confectas literas impoſuiſſemus, cupientes a certis grauibus extraordinarijs impenſis, quas pro ſtatus noſtri eccleſiaſtici, populorumque nobis commiſſorum in his armorum tumultibus, tuitione, & cuſtodia ſubire cogebamur, prout etiam ad præſens cogimur, leuari, præfatum ſubſidium prout tunc ſoluebatur, & exigebatur, in dicta Vrbe, ad omnes præfati eccleſiaſtici ſtatus, ciuitates, oppida, caſtra, villas, & loca nobis & eidem ſedi ſubiecta, ad quinquennium per alias noſtras in forma breuis literas extendimus, & quatenus opus eſſet, de nouo impoſuimus. Volentes vt per dilectum filium Theſaurarium noſtrum generalem, aut per modeſtas, & circumſpectas perſonas ad id ab eo deputandas exigi poſſet, & deberet, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem extenſionem, & nouam impoſitionem huiuſmodi eo animo fecerimus, vt ſicuti in dicta Vrbe ſubſidium ipſum ſoluebatur, & exigebatur, ita & in dicto ſtatu ſolueretur & exigeretur, & nuper in eadem Vrbe hædos, pro quibus etiam ſubſidium prædictum ſoluebatur, ab eodem ſubſidio exceperimus: Volentes perſonas ipſius ſtatus eccleſiaſtici

cleſiaſtici ſimili gratia proſequi, per præſentes decernimus, & declaramus exceptionem hædorum huiuſmodi in toto ſtatu eccleſiaſtico locum habere, & effectum ſuum ſortiri debere, ac prætextu hædorum in eo pro tempore quomodolibet emptorum ſubſidium quatreni huiuſmodi exigi non poſſe neque debere, diſtrictius inhibẽtes exactoribus ſubſidij huiuſmodi, & alijs ad quos ſpectat, ne ſubſidiũ ipſum occaſione eorũdẽ hædorũ exigere quomodolibet præſumant. Ac volentes, & apoſtolica auctoritate ſtatuentes, quod ſicut in eadem Vrbe fieri conſueuit, ita & in quibuſuis ciuitatibus, oppidis, caſtris, villis, & locis ſtatus huiuſmodi ſubſidium prædictum, etiam ratione Agninæ, Ouinæ, Suinæ, Vitulinæ, & Vaccinæ, ac cuiuſcunque alterius ſortis, aut generis vel ſpeciei, præter carnem hædorum, carnis etiam ſi agni, oues, ſues, vituli, & vaccæ, ac quæuis alia præter hædos, animalia, ad effectum illa etiam pro eis ſtatim conſumendis, & comedendis, aut ſale condiendis mactandi viua ſeu integra, aut fruſtatim, & (vt vulgo dicitur) a ſquarto aut alias quomodolibet conciſim in nundinis, ſeu mercatis, aut macellis empta, ſeu ex proprijs armentis vel gregibus abducta fuerint, aut alias quomodolibet, etiam ex dono prouenerint, etiam ſi in proprijs domibus pro domeſtico victu ſtatim, vt præfertur, conſumenda, aut ſale condienda mactata extiterint, a ſingulis perſonis tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus quantumuis exemptis, & priuilegiatis, etiam ſi eorum exemptio, aut priuilegium ex iure reſultet, aut ipſi curiales ciuitatis noſtræ Maceraten. exiſtant, ſeu regimini ciuitatum præſint, vel feudatarij ſint, omnino ſoluatur, & per ipſum Theſaurarium ſeu perſonas ab eo, vt præfertur, deputandas exigatur. Ac mandãtes vobis, & veſtrũ ſingulis, necnon quibuſuis alijs locorũ Rectoribus, Poteſtatibus, & reliquis dicti ſtatus Officialibus, & miniſtris, vt tam gratiã exceptionis hædorum, quam voluntatem, & ſtatutum noſtrum huiuſmodi a quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, & quauis quantumuis priuilegiata exemptione, & immunitate fungentibus inuiolabiliter obſeruari faciatis, ac eidem Theſaurario, & perſonis per eum pro tempore deputatis ad præmiſſa omnia plene exequendum, ac ſubſidium ipſum modo, & forma prædictis exigendum, opportunum auxilium, & fauorem præſtetis. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro inſertis habentes hac vice derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium exemplaribus, etiam impreſsis, manu dicti Theſaurarij ſubſcriptis, & eius ſigillo munitis ea prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi originaliter exhiberentur, vel oſtenderentur. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die prima Iunij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Io. Larinen.

IDEM

38

Reſtauratio & erectio Sanctæ Archiconfraternitatis ſanctiſsimi Sepulchri Dominici Hieroſolymitani.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoralis officij cura, qua in vniuerſali eccleſia, meritis quanquam inſufficientibus, ex Dei diſpenſatione fungimur, nos excitat & inducit, vt ſedula cogitatione, ac ardenti ſtudio adnitamur, vt veri Dei cultus, & gloria, ac Chriſtianæ religionis fides vbique propagetur, & in dies magis diffundatur. Et quamuis Sanctiſsimum D. N. Ieſu Chriſti nomen plenum vbique gentium cultũ, & venerationem debeat ſuſcipere, tamen abſque dubio, peculiari quodãmodo eidem gratum fore credimus, ſi ibi Chriſtiani ei deferant eximium religionis cultũ, vnde chriſtiana religio ſumpſit exordium. Vnde cum ſanctiſſima illa loca apud Hieroſolymam, & terram vere, vt vocatur, ſanctam, quæ eiuſdẽ Domini noſtri aduentum, natiuitatem, vitam, prædicationem, miracula, mortem, ſepulturam, reſurrectionẽ, aſcenſionem, Spiritus ſancti miſſionem, cæteraque noſtræ ſalutis myſteria iugi memoria cum ſumma efficacia mundo repræſentãt, occulto ipſius inexplicabilis ſapiẽtiæ iudicio in manus impiorum redacta eſſe videamus, & rurſus tẽpla illa in Bethleem, Monte caluario, Monte oliueto, Sepulchro beatiſsimæ Virginis, Monte Syon, reliquiſque ſacratiſſimis locis quondam a beata Helena ſumma cum pietate ſumptuoſo opere excitata, ruinoſa & ipſa iam vetuſtate collabentia, a Chriſtifidelibus fere deſerta eſſe intelligamus, adeo vt chriſtianis omnibus æternæ ingratitudinis nota, quod ſuæ redemptionis, & felicitatis incunabula, & monimenta ita negligãt merito inuratur. Cum præſertim templa Dei viua orientales, inquam, & meridianas plagas habitantes Chriſtiani, in ſanctam ciuitatem ſæpiſſime commeantes, & ſacroſanctam illius ædem habitantes, etiam qui Conſtantinopoli duro ſeruitutis iugo premuntur, ad ſedem Apoſtolicam tanquam ad piam vniuerſorum matrem & debitum auxilium ad ſuam ſalutem implorantes, ſæpe confugiant. Nos præmiſſa attendentes, & diligenter cõſiderantes, quonam pacto operi tam pio, tam neceſſario, tam demum ad gloriam eiuſdem Domini noſtri accommodo, videlicet vt quæ illic ſuperſunt tum ſacrorum locorum, tum chriſtianorum hominum reliquiæ inſtaurentur, & ad meliorem ſtatum cum ampliore prouentu reducantur, eiuſdem officij ratione intendere poſſemus, illud tandem occurrit, vt in alma vrbe noſtra, & omnibus alijs Chriſtiani orbis ciuitatibus, aliquas confraternitates aliquarum vtriuſque ſexus perſonarum pro conſeruatione, & manutentione ſtructurarũ, & ædificiorum, ac pia ſubuentione religioſarum perſonarum apud pia loca præfata degentium: Necnon tria collegia dilectorum filiorum presbyterorum ſocietatis Ieſu nuncupatæ in eadem vrbe canonice inſtitutæ, quorũ integritatem, fidei zelum, & doctrinam iam in pluribus exploratam habemus, vnum Hieroſolymis, alterum in Cypro, & tertium Conſtantinopoli erigeremus: hac enim ratione hinc Confratribus pie laborantibus, illinc presbyteris præfatis verbo, & doctrina diſperſum Domini gregem ad ſalubrem vitæ fontem, qui eſt Chriſtus, ſedulo reuocantibus, renaſci, & reflorеſcere videbitur, vel inter medios Paganos ſalutifera Chriſti religio. Hinc eſt, quod nos Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & ad effectum præmiſſorũ omnium, necnon ad

omnipotentis

omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac fidei catholicæ exaltationem, in alma vrbe noſtra vnam, quæ caput aliarum exiſtat, & archiconfraternitas nuncupetur, ac in ſingulis alijs, tam Italiæ, quam reliquarũ citra & vltra mare chriſtiani nominis prouinciarum ciuitatibus per illarũ dominos temporales eligẽdis, ſingulas vtriuſque ſexus Chriſtifidelium, tam ſecularium, quam quorumuis etiam Mendicantium ordinum regularium perſonarum confraternitates, ſub inuocatione Sanctiſſimi Sepulchri Dominici Hieroſolymitani pro tot confratribus, ſeu vtriuſque ſexus, tam ſecularibus, quam regularibus perſonis, quot eas ingredi voluerint, apoſtolica auctoritate tenore præſentium erigimus, & inſtituimus. Necnon Archiconfraternitati prædictæ, quo melius illius confratres in vnum conuenire, & pro tempore occurrentia negotia libere expedire poſſint, eccleſiam monaſterij beatæ Mariæ ſupra Mineruam ordinis fratrum Prædicatorum de vrbe pro illius eccleſia, dicta auctoritate concedimus, & aſſignamus. Ac Rodulphum ſanctæ Mariæ Transtiberinæ de Carpo, & Marcellũ ſanctæ Crucis in Hieruſalem Ceruinum, ac Petrum ſanctæ Balbinæ Paccecum, necnon Fuluium ſanctæ Mariæ in via Corneum, ac Sebaſtianum S. Calixti Pighinum, & Ioannem Baptiſtam S. Clementis titulorum Cicadam nuncupatos presbyteros Cardinales, dilectos filios noſtros totius dictæ Archiconfraternitatis, & aliarũ Confraternitatum huiuſmodi, quoaduixerint, in Romana curia apud nos, & ſedem eandem Protectores conſtituimus, & deputamus, eiſque per ſe, vel alium, ſeu alios, quem, & quos ad id duxerint deputandum, ſeu deputandos, omnia, & ſingula, quæ ad huiuſmodi protectionis officium de iure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinent, & quæ ceteri ordinum, aut congregationum regularium in eadem Curia apud nos, & dictã ſedem protectores faciunt, ſtatuunt, ordinant, & exequuntur, ſeu facere, ſtatuere, ordinare, & exequi poſſunt & debent, faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi: Necnon pro ſalubri Archiconfraternitatis, & aliarũ confraternitatum huiuſmodi directione, & faciliori quorumcumque in eis pro tempore occurrentium negotiorum expeditione, quæcunque ſtatuta, & ordinationes (licita tamen, & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria) faciendi & edendi, ac pro rerum, temporum & perſonarum qualitate mutandi, corrigendi, & reformandi, ſeu illa caſſandi, & alia de nouo condendi, ac ſuper illorum obſeruatione quaſcunque pœnas imponendi, quæ poſtquam facta, edita, mutata, correcta, & reformata, ſeu de nouo condita fuerint, eo ipſo apoſtolica auctoritate prædicta confirmata, & approbata eſſe, & cenſeri, ac iuxta eorum diſpoſitionem, ſublata quauis aliter iudicãdi facultate, iudicari debere, & quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Et inſuper, quod omnes, & ſinguli aliæ Confraternitates ſub inuocatione prædicta S. Sepulchri dominici tam retroactis temporibus, etiam illa, quæ in eccleſia S. Annæ Barchinonen. ordinis S. Auguſtini, cuius Romanus Pontifex pro tẽpore exiſtens Pater Abbas eſſe dinoſcitur, inſtituta exiſtit, quam per præſentes erectæ, & inſtitutæ, ac impoſterum erigendæ & inſtituendæ eidem Archiconfraternitati ſubiectæ, & illius membra exiſtant, & ab ea dependeant, auctoritate, & tenore præmiſſis ſtatuimus, & ordinamus. Necnon Archiconfraternitatem, ac alias ab ea dependentes confraternitates huiuſmodi cum omnibus & ſingulis earum bonis præſentibus & futuris, ac rebus ad eorũ manutentionem, & incrementum neceſſarijs, & opportunis ab omnibus datijs, & gabellis, nunc & pro tẽpore impoſitis, prorſus eximimus, & totaliter liberamus. Liceatque ſingulis dictæ Archiconfraternitatis, & aliarũ ab illa dependentium Confraternitatum huiuſmodi confratribus præſentibus, & futuris, aliquem presbyterum ſecularem, vel cuiuſuis ordinis regularem in ſuum eligere confeſſorem, qui vita eis comite eorum confeſsionibus diligenter auditis, ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, exceſſibus, criminibus, & delictis quantumcunque grauibus, et enormibus, etiam ſi talia fuerint, propter quæ dicta ſedes apoſtolica eſſet merito conſulenda, videlicet in eidem ſedi reſeruatis (exceptis contentis in Bulla, quæ in die cœnæ Domini annuatim legi conſueuit) ter in vita, in alijs vero caſibus, quoties fuerit opportunum, pro commiſſis debitam eis abſolutionem impendat, & iniungat pœnitentiam ſalutarem. Necnon vota quæcunque (vltra marino, viſitationis liminũ Apoſtolorum Petri & Pauli de Vrbe, ac S. Iacobi in Compoſtella, religioniſque & caſtitatis votis duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare. Idemque vel alius confeſſor omnium peccatorũ, de quibus corde contriti, atque ore confeſſi fuerint; bis in vita, & in mortis articulo quoties ille occurriſſe videbitur, etiã ſi mors tunc non ſequatur, plenariam remiſſionem ipſis in ſinceritate fidei, vnitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & reuerentia noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Roman. Pontificũ canonice intrantium perſiſtentibus, eadem apoſtolica auctoritate concedere, Ac quandocunque, & vbicunque, præterquam in feſto Paſchatis Reſurrectionis) Euchariſtiæ, & alia ſacramenta ſine alicuius præiudicio eidem confratri exhibere valeat. Necnon liceat eiſdem Confratribus, & eorum cuilibet, qui presbyteri, aut nobiles fuerint, ſeu graduati habere altare portatile cum debitis honore, & reuerentia, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis (ſine tamen iuris alieni præiudicio, & cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit) etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, & ſi forſan ad loca eccleſiaſtico interdicto ſuppoſita, ipſos confratres ſeu eorum aliquem declinare contigerit, in illis, clauſis ianuis, nõ pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce, excommunicatis, & interdictis penitus excluſis, quiſque confratrum in ſua, & familiarium ſuorũ domeſticorum præſentia, dummodo ille, vel illi cauſam non dederint huiuſmodi interdicto, nec id ſibi vel illis contigerit ſpecialiter, interdici poſſit per ſeipſum, ſi presbyter fuerit, aut proprium, ſeu alium ſacerdotem idoneum Miſſas, & alia diuina officia celebrare, ſeu celebrari facere: Ac denique ſi contingat aliquẽ ex eiſdem confratribus in loco interdicto huiuſmodi ab humanis decedere, corpus ſuũ ſine funerali pompa eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi poſſit. Necnon eiſdem confratribus, & eorum cuilibet, qui clerici ſeculares fuerint, quoties eis placuerit, quod per ſeipſum, aut cum vno, vel duobus ſocijs ſeu familiaribus ſuis per ipſos eligendis, horas diurnas pariter, & nocturnas, aut alia diuina officia ſecundum vſum, & morem eiuſdem Romanæ Eccleſiæ iuxta ritum Breuiarij nouiter ordinati dicere, & recitare, libere, & licite valeant, & quilibet eorum valeat, & ad alium vſum, & morem ſuper huiuſmodi horis recitandis obſeruandum, etiam ratione eccleſiarum, & beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque per eos quomodolibet pro tempore obtentorum, minime teneantur, nec ad id inuiti a quoquam compelli poſſint. Ac quod quadrageſimalibus, & alijs quibuſcunque diebus, quibus ſtationes in eccleſijs almæ vrbis prædictæ, & illius diſtrictus celebrantur, eccleſiam dictæ Archiconfraternitatis in eadem Vrbe, ac alias, earundem confraternitatum dependentium Eccleſias, extra eandem

dem Vrbem viſitando; ac ter orationem Dominicam, & toties ſalutationem angelicã dicendo, eaſdẽ prorſus indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, & quilibet conſequatur, quas conſequerentur ſi eiſdem diebus eccleſias vrbis, & illius diſtrictus huiuſmodi perſonaliter viſitaſſent, ac omnia & ſingula alia ad id neceſſaria quomodolibet, & requiſita adimpleuiſſent. Necnon eiſdem quadrageſimalibus, & alijs anni temporibus, & diebus quibus eſus carnium, & lacticiniorum de iure, vel conſuetudine eſt prohibitus, ouis, butiro, caſeo, & alijs lacticinijs de alterius, ac de vtriuſque medici conſilio etiam carnibus vti, & veſci poſſint, apoſtolica auctoritate prædicta earundem tenore præſentiũ de ſpeciali gratia indulgemus. Præterea vt archiconfraternitas, & aliæ archiconfraternitates ab illa dependentes, & illarum eccleſiæ huiuſmodi congruis per totum orbem frequententur honoribus, fideleſq; ipſi ipſorum confratrum exemplo ducti, ad illas eo libentius ſe conferant, & pro eorundem piorum, ac ſanctorum locorum, & perſonarũ manutentione, & ſubſidio largius ſuæ liberalitatis dona diffundant, quo exinde pro temporalibus, quæ erogauerint æternæ vitæ præmia ſe nouerint adipiſci, De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui Archiconfraternitatem, ſeu illius eccleſiam prædictam, & alias confraternitates ab illa dependentes præfatas, ſeu eorum eccleſias in die feſtiuitatis Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti a primis veſperis eiuſdem feſtiuitatis vſq; ad occaſum ſolis diei ſequentis annuatim deuote viſitauerint, & pro dictorum ſanctorum locorum reparatione, & perſonarum in illis, vt præfertur, degentium manutentione, ſubſidio, alimonia, & ſuſtentatione prout ſua cuiq; conſcientia dictauerit, pias eleemoſynas effectualiter largiti fuerint, plenariam omnium peccatorũ ſuorum, de quibus corde contriti, & vere confeſſi fuerint, indulgenitam & remiſsionem in domino elargimur. Quodque omnium, & ſingulorum meritorum, quæ peregrini loca terræ ſanctæ huinſmodi viſitantes conſequuntur; necnõ miſſarum, & aliorum diuinorum officiorum, quæ in eccleſijs eiuſdem Terræ ſanctæ celebrantur, & recitantur: ac cæterorum omnium ſpiritualium bonorum, quæ in tota vniuerſali ſacroſancta eccleſia militanti, & omnibus membris eiuſdem fiunt, & fieri poterunt, participes in perpetuum fiant, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpeciali gratia concedimus, & pariter indulgemus. Ac vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, Vicarijs, Plebanis, Rectoribus, ac verbi Dei Prædicatoribus, & alijs perſonis eccleſiaſticis, in quibuſcunque Prouincijs, & Regnis, ac Ciuitatibus nunc & pro tẽpore conſtitutis, & ad quos præſentes literæ peruenerint, vt quoties pro parte eorundem Confratrum deſuper fuerint requiſiti (adhibita tamen prius earundem ciuitatum, & terrarum, Principum, & Dominorũ licentia, & conſenſu) eaſdem præſentes literas in eccleſijs, & alijs locis publicent, & publicari, ac capſas ibidem pro eiſdem eleemoſynis colligendis poni & deputari faciant, & mandent, ac alias in præmiſsis, quantum in eis fuerit, auxilium, conſilium, & fauorem præbeant, nec aliquid occaſione publicationis, & aliorũ huiuſmodi exigere, vel extorquere præſumant, ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis committimus, & mandamus. Necnõ Hieroſolymis vnũ, in Cypro alterum, Conſtantinopoli reliquum, Collegia presbyterorum prædictæ Societatis Ieſu nuncupatæ, erigimus, & inſtituimus. Et nihilominus quo facilius, & melius præmiſſa adimpleri, & dante Domino, pecuniæ, vt præfertur, congregatæ, in præfatos pios vſus (pro vt enixè cupimus) per miniſtros fideles, & idoneos, in quibus Dei timor ſanctus exiſtat, diſpenſari valeant: volumus quod Collegium præfatum presbyterorũ ſocietatis Ieſu, quod in ciuitate Hieroſolymitana aliorum duorum caput exiſtat, ac illius presbyteri Collegiales pro tempore exiſtentes, eleemoſynas & alia emolumenta vndecunq; prouenientia huiuſmodi, & ad eos per Protectores, ſeu Deputatos præfatos pro tempore tranſmittenda, fideliter recipere, ac in ſuos vſus neceſſarios, & piam ſubuentionem pauperum Chriſti ad dicta loca ſancta confluentium & captiuorum Chriſtifideliũ redemptionem, & quarumcunque fidelium tam ſecularium quam quorumuis ordinum, præſertim ſancti Franciſci regularium perſonarum inibi, necnon in Cypro, & Conſtantinopoli degentium, earũque alimoniam & ſubſidium, necnon eorundem locorum, ædificiorum, & ſtructurarum reparationem, & conſeruationẽ iuxta prouidam per eos deſuper faciendam ordinationem, & prout ipſis in Domino videbitur, cõuertere, ac de receptis, necnon vſibus, in quos præmiſſa conuerſa fuerint, ac modis, & formis per eorum literas Romam tranſmittendas, eiſdem protectoribus, ſeu deputatis rationem reddere teneantur. Nos enim præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, ſeu limitationibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum; etiam in fauorem Cruciatæ ſanctæ, & Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, vel Hoſpitalis noſtri ſancti Spiritus in Saxia, etiam de Vrbe, aut Monaſterij Sancti Antonij Viennen. ac aliarũ eccleſiarum, & piorum locorum, & alias quomodolibet, ac ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, per nos, & ſedem eandem pro tempore factis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & de nouo conceſſas eſſe, & ſingulis Confratribus, ac alijs Chriſtifidelibus præfatis ſuffragari debere decernimus in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi nunquã reuocatæ, vel ſuſpenſæ fuiſſent. Non obſtantibus noſtra de non concedendis indulgentijs ad inſtar, & quibuſuis alijs apoſtolicis, ac in prouincialibus; & ſynodalibus Concilijs editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon prouinciarum, & ciuitatum huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quod Confratres Archiconfraternitatis huiuſmodi in ſingulis ciuitatibus, in quibus huiuſmodi confraternitates inſtitutæ fuerint, vnam eccleſiam pro Congregationibus, & alijs neceſſarijs faciendis, & in qua capſas pro huiuſmodi eleemoſynis colligendis collocent, eligere, & aſſumere poſsint. Quodque capſæ huiuſmodi in ciuitatibus, locis, & terris ſuos proprios Duces, aut Principes, ſeu alios dominos quocunque nomine, titulo, excellentia, & prærogatiua munitos habentibus, non niſi de illorum conſenſu ponantur, ac pecuniæ, & alia emolumenta exinde prouenientia per aliquos probatæ integritatis viros ab ipſa Confraternitate; ac Principũ conſenſu deputatos regantur, & adminiſtrentur; ac demum per illos Hieroſolimam, ſeu Romam ad protectores ſeu deputatos prædictos per eos Hieroſolymam mittenda, & in præfatos vſus conuertenda, & non aliter trãſmittantur. Quodque confeſſor, quem quilibet dictorum confratrum duxerit eligendũ, debitis, de quibus fuerit alteri ſatiſfactio impendenda, cum ſibi per ſe, ſi ſuperuixerit, vel alios ſi forſan ab hac vita trãſierit, facien

 dam

dam iniungat, quam ipſe; vel illi facere omnino teneantur. Et ne (quod abſit) propter huiuſmodi facultatem eligendi confeſſorem, reddatur quiſquam procliuior ad illicita in poſterum committenda, quod illi ex eiſdem confratribus, qui a ſinceritate fidei, vnitate dictæ Romanæ eccleſiæ, ac obedientia, & deuotione noſtra, vel ſucceſſorum prædictorum deſtiterint, aut ex confidentia conceſsionis, vel remiſſionis huiuſmodi, aliqua forſan commiſerint, conceſsio, & remiſſio prædictæ, ac quo ad illas præſentes litteræ nullatenus ſuffragentur. Quodque quiſque eorundem confratrum indulto celebrandi ante diem huiuſmodi parce vtatur, quia cum in altaris miniſterio immoletur Dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce. Quodque dum diuinis officijs in aliquibus eccleſijs eoſdem confratres intereſſe contigerit, illorum morem, qui in eiſdem eccleſiis obſeruabitur circa huiuſmodi horas canonicas dicendas, ſtudeat obſeruare. Ceterum, quia difficile foret præſentes literas ad quæcunque loca, in quibus illæ forent neceſſariæ, transferri, volumus, et eadem auctoritate decernimus, quod ipſarũ præſentium litterarum tranſumptis manu publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ eiſdem originalibus litteris adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, conceſſionis, aſſignationis, conſtitutionis, deputationis, ſtatuti, ordinationis, exemptionis, liberationis, elargitionis, conceſſionis, indultorum, commiſſionis, mandati, erectionis, inſtitutionis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, Pridie Non. Octobris, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Ia. Card. Puteus.

Pau. Sadoletus Carpent.
D. Ruiz.

IDEM

39

Innouatio ſtatuti Dohanæ mercium almæ vrbis pro ſolutione tranſitus ſerici ad rationem duorum ducatorum pro qualibet ſalma. Et illius extenſio ad quæcunque loca ſtatus eccleſiaſtici infra fines maris Tyrrheni, & Adriatici conſiſtentia, pro vnica tamen ſolutione totius tranſitus.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Creſcentibus in dies noſtris, & apoſtolicæ ſedis neceſsitatibus, cogimur abuſibus, qui in noſtrum, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ præiudicium quotidie introducuntur, efficaciter occurrere. Cum itaque ſicut nobis nuper innotuit, licet in conſtitutionibus, ſiue ſtatutis dohanæ mercium terræ almæ vrbis noſtræ inter alia expreſſe ſtatutum ſit, quod nemo cũ aliquibus ſalmis ſerici alias ſetæ per paſſus ipſius Vrbis extra vel intra illam, niſi prius earum dohanam ad rationẽ duorum ducatorum pro qualibet ſalma realiter, & cum effectu perſoluerit, ſub pœna vigintiquinque librarum, & amiſsionis ipſius ſerici ab eis auferendi, & certo tunc expreſſo modo applicandi, tranſire præſumat, & ſtatutum huiuſmodi longiſsimo tempore inuiolabiliter obſeruatum fuerit, nihilominus a certo tempore citra, introductum fuerit, vt pro qualibet ſalma ſerici huiuſmodi ſolum ſex Iulij perſoluantur, in noſtrum & eiuſdem Cameræ graue detrimentum: Nos indemnitati eiuſdem Cameræ conſulere, & temerariam introductionem, ſeu corruptelam huiuſmodi de medio tollere, & penitus abolere volentes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia ſtatutum prædictum, & prout illud concernunt omnia & ſingula in ſcriptura ſuper eo confecta contenta, apoſtolica auctoritate per præſentes approbmus, & innouamus, ac de cetero perpetuis futuris temporibus tam in paſsibus eiuſdem Vrbis extra vel intra illam, quam in quibuſcunque alijs locis totius ſtatus eccleſiaſtici a mari Tyrrheno vſque ad mare Adriaticũ, ita tamen quod dohana huiuſmodi non niſi in vno ipſius ſtatus loco ſoluatur, ſub pœnis prædictis inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Præmiſsis, ac alijs in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die decimaoctaua Decembris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Io. Lariaca.

IDEM

40

Sanctum & ſeuerum edictum ſuper blaſphemia.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. In multis deprauatis moribus vitioſiſque conſuetudinibus, quæ in noſtram hanc almam vrbem, propter eius amplitudinem magnumque aduenarum vndiq; in eam concurſum, ſimul cum pluribus eximijſque virtutibus, atque egregijs veræ pietatis exemplis irrepſerunt, ad quas nos tollendas, & extirpandas, omnem aciem mentis, & cogitationis noſtræ intendimus: nihil eſt quod animum noſtrum magis exulceret, & confodiat, quam horribilis, atque impia, & chiſtianis auribus intolerabilis, diuini nominis blaſphemia. Cum audimus ſacratiſsimum Dei & Ieſu Chriſti Domini noſtri nomen, quod ſuper omne nomen cœleſtia venerantur, terreſtria adorant, inferna contremiſcunt (quod ne temere quidem a quopiam, propter eius ſublimitatem, ac maieſtatem, vſurpandum ſit) paſsim prauorum efferatorumque hominũ vocibus ſcindi, vnaque cum eius ſanctiſsimæ, & immaculatiſsimæ genitricis, & venerabilium ſanctorum, & amicorum ipſius ſummi Dei nomine, deteſtandis blaſphemijs maledictiſq; lacerari, vt minime mirandum ſit, ſi a chriſtianis populis in tantis calamitatibus conſtitutis, diuinæ iracundiæ flagella non amoueantur, propterea quod iuxta ſapientis dictum, A viri multum iurantis domo, non diſcedet plaga. Quare nos, huiuſmodi execrandum abuſum ſimul cum ceteris omnibus, quantum cum eiuſdem Dei adiutorio fieri poterit, extirpare volentes, vt hanc ipſã

Vrbem.

Vrbem, domicilium, ac ſedem ſpiritus ſancti, omnibus inquinamentis mundatam, ac perpurgatam, domino Deo per omnia placentem exhibeamus, in hunc qui ſequitur modum, quo ad præfatum horrendum blaſphemiæ crimen, motu proprio, certa noſtra ſcientia, & voluntate, inuocata Dei omnipotentis iuſtitia, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus. Blaſphemantes ſcilicet Deum patrem omnipotentem, vel eius filium vnigenitũ Dominum, & redemptorem noſtrum Ieſum Chriſtum, ſeu Spiritum ſanctum, vel particulariter, & explicite, vel generaliter, & implicite attribuendo diuinæ maieſtati quæ illi minime cõueniunt, vel remouendo quæ eam decent, primo conuicti, ſi diuites fuerint, compellantur ad ſoluendũ ſcuta auri quadraginta, ſi vero pauperes, ſoluant decem, que ſi nequeant numerare, luant in corpore. Secunda vice conuictis, nobilibus ſiue diuitibus, ſiue pauperibus duplicetur pœna pecuniaria proportionabiliter ad primam huiuſmodi mulctam. Atque inſuper incurrant infamiam, & inhabilitatem ad beneficia quæcunque ad gradus, dignitates, & honores obtinendos. Vilibus conuictis perfodiatur lingua. Tertia vice conuictis nobilibus, tam diuitibus, quam pauperibus, triplicetur pœna pecuniaria reſpectiue vt ſupra. Vlterius ſint ipſo iure priuati beneficijs eccleſiaſticis, & officijs quibuſcunque, dignitatibus, titulis, magiſtratibus, honoribus, ſint inteſtabiles tam actiue, quam paſſiue. Sint inhabiles ad ferendum teſtimonium. Sint banniti publice per triennium ab Vrbe. Vilibus imponatur fuſtigatio, aut deportatio ad triremes per triennium, & exulent perpetuo. Idem ſeruetur contra blaſphemantes ipſius D. N. Ieſu Criſti matrem beatiſsimam ſemper virginem Mariam. Blaſphemi in ſanctos vel ſanctas Dei, corrigantur ſeuere arbitrio D. Iudicum, habita ratione qualitatis, & grauitatis criminis, cum ceteris circunſtantijs iure attendendis. Volumus autem, & ſtatuimus, vt omnes pœnæ pecuniariæ exigendæ, applicentur tantummodo ſuſtentationi Orphanorum vtriuſque ſexus, catechumenorum, & puellarum. Iudices vero tam horrendi, & impij criminis, deputamus, & inſtituimus R. D. Inquiſitores noſtros generales, quos volumus poſſe addere præſtitutis pœnis, & maxime in corpore, ſi modus blaſhemiæ ob grauitatem, impietatem, vel malitiam, id expoſcat. Partes eorundem D. Iudicum erunt, declarare, ſi dubium occurrat, qui nobiles, qui plebei: qui diuites, qui paueres ſint habendi. Inſuper ne ſacrilega, & mortifera hæc peſtis, ſi lateat, minus curari vel præcidi poſsit, ex omnipotentis Dei auctoritate mandamus omnibus, & ſingulis cuiuſcunque ſint gradus, & conditionis, qui ſciuerint aliquos blaſphemaſſe vt ſupra, quod eos denuncient infra triduum Reuerendiſs. Iudicibus, vel per ſe ipſos, vel per chirographum, modo & ordine inferius exprimendo. Sicque omnes, & ſingulos in diſtricto Dei iudicio requirimus, & eorum conſcientias aggrauamus. Monendo tamen eos, quod ſi conſtiterit, aliquem ſcientem noluiſſe denunciare, cuiuſcuque fuerit ſtatus, dignitatis, & conditionis, præter vltionem iuſtitiæ diuinæ, quam ei annunciamus, & præter culpam mortalem, quam incurret ob inobedientiam, & ob neglectum honorem Dei, punientur eiſdemmet pœnis, quibus blaſphemi, & ſic eos mulctari præcipimus, non enim ſolum digni ſunt pœna aut ſupplitio qui ea faciunt, ſed & qui non corrigunt facientes. Cupientes denunciare ſecrete, ſcribant in chirographo nomen blaſphemi, ſpeciem, locum, & diem blaſphemiæ, & ſi placuerit apponere nomen proprium, addant duos vel ſaltem vnum teſtem, ſi vero maluerint ipſi denunciantes ſupprimere nomina propria, adſcribent tres vel ſaltem duos in chirographo qui ſint teſtes de blaſphemia, & illud per religioſam perſonam, per ſpiritualem patrem, cui confidant, mittant vni cui voluerint ex Reuerendiſs. Iudicibus ordinatis, quibus ita ad deferendum electis, præcipimus in virtute ſpiritus ſancti & ſanctæ obedientiæ, quod nemini habeant reuelare denuntiantes, teſtes, vel denuntiatos, niſi tribunali iam decreto, in quo volumus ſeruari omnino ſecretos, tum denunciantes, tum teſtes, non ſecus ac ſeruantur in cauſa fidei. In condemnando pro hoc execrabili ſcelere, ſtabitur duobus teſtibus fidedignis, poterit haberi loco teſtis vnius denuncians ſi medio iuramento denunciet, diligenter obſeruata qualitate, integritate, & reliquis circunſtantijs tum denuntiatis, tum alterius teſtis. Si qui (quod Deus auertat) inuenti fuerint denunciantes, vel atteſtantes falſo, ſubeant pœnas blaſphemorum, & illomet ordine, & nihilominus ſeueriſsimis, & grauiſsimis pœnis, etiam in corpore, affligantur, ac ad triremes perpetuo deputentur. Blaſphemis non accuſatis, nec denunciatis, ſi ſeipſos humili & contrito corde accuſent, ſi de eorum iniquitate veniam petant, condonamus omnes pœnas a nobis impoſitas, interim tamen lachrimis, orationibus, & ceteris voluntarijs pænitentijs, peccatum maxime deteſtabile redimant in miſericordia Domini. Quia vero cõpertum habemus, ludos quos baratarias vulgus appellat, præter multas iniquitates quibus cauſam præbent, blaſphemiam maximæ enutrire, gignere, & euomere, ideo auctoritate noſtra, in ſpiritu Domini, præſenti decreto noſtro, & Motu proprio amouemus, damnamus, prohibemus omnes huiuſmodi baratarias tanquam ſemina plurium impietatum. Et qui in poſterum auſi fuerint eas manutenere vel exercere, volumus ac iubemus eos carceribus mancipari de facto, & puniri pœnis a iure contra Aleatores ſtatutis. Et inſuper arbitrio D. Iudicum præfatorum &c. mulctari grauiſsime pro tranſgreſsione huius noſtræ prohibitionis a qua nullum excipimus, cuiuſcunque ſit gradus, dignitatis, vel conditionis, & pro hac cauſa duntaxat caſſamus, irritamus, annullamus quamcunque prætenſam licentiam, vel exemptionem. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur tam in iudicio, quam extra, quæ præſentibus originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctũ Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die prima Februari, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Pau. Sadoletus Carpent.

IDEM

41

Contra Hebræos retinentes libros in quibus aliquid contra fidem catholicam notetur, vel ſcribatur.

IVLIVS Papa III. Vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs alijs locorum ordinarijs ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cũ ſicut nuper non ſine animi noſtri moleſtia accepimus, licet alias venerabiles fratres noſtri S. R. E. Cardinales hæreticæ prauitatis in vniuerſa republica chriſtiana Inquiſitores generales certum Hebraicorum librorũ volumen Ghemarot Thalmud nuncupatum, nonnulla indigna, & legem

diuinam, orthodoxamque fidem off*e*ndentia continens, de mandato noſtro damnauerint, & igne comburi fecerint, nihilominus inter ipſos Hebræos adhuc eſſe dicantur diuerſi libri diuerſas contra Chriſtũ redemptorẽ noſtrum, eiuſque ſanctiſsimum nomen, & honorem blaſphemias, & ignominias continentes: Nos in præmiſsis opportune prouidere volentes, vobis, & veſtrum cuilibet per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ſingulis vniuerſitatibus Hebræorum infra limites iuriſdictionis veſtræ conſiſtentibus ex parte noſtra intimetis, & notificetis, quod elapſis quatuor menſibus a die intimationis, & notificationis huiuſmodi, omnes, & ſinguli libri, in quibus nomen Ieſu Saluatoris noſtri, quod Ieſeui hanozri dicitur, cum blaſphemia, aut alias ignominioſe nominetur, tam in eorum ſynagogis, & locis publicis quam priuatis domibus, & alias vbique locorũ diligentiſsime exquirentur, & qui libros huiuſmodi penes ſe quoquo modo habere reperti fuerint, debitis pœnis tam pecuniarijs, & confiſcationis bonorum, quam ſi eorum contumacia, aut qualitas delicti id exegerit corporis etiam vltimi ſupplicij, ac alias prout a fide Chriſti apoſtatãtes puniuntur, irremiſsibiliter punientur. Et nihilominus eiſdem quatuor menſibus elapſis per vos, vel alium, ſeu alios, quos ad hoc duxeritis deputandos, libros huiuſmodi cum omni diligentia inquiratis, & ſtudioſe inueſtigetis, inquirique, & inueſtigari faciatis, & eos, quos libros huiuſmodi penes ſe habere repereritis, pœnis quibus apoſtatãtes præfati puniuntur, omnino, & irremiſsibiliter puniatis. Non permittentes de cetero eoſdem Hebræos, qui in memoriam paſsionis Dominicæ a ſancta matre Eccleſia tolerantur, vt aliquando manſuetudine noſtra allecti ad verum Chriſti lumen diuino aſſiante ſpiritu conuertantur, a quibuſuis etiam apoſtolica auctoritate fungentibus occaſione cuiuſuis ſortis librorum apud eos exiſtentium (dummodo blaſphemiam, vt præfertur, non contineant) niſi de noſtro expreſſo mandato quomodolibet vexari, aut moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles, ac vobis in præmiſsis non parentes per ſententias cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias arbitrio veſtro moderandas, & applicandas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ipſorum Hebræorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod tranſumptis præſentium manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima nona Maij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

IDEM

42

Quod annatæ, communia, & alia iura de quindennio in quindennium, ob perpetuas beneficiorum vniones perſoluenda, in quorum exigendi poſſeſsione officiales Romanæ Curiæ nunquam fuerunt, ex præterito duntaxat Cameræ Apoſtolicę applicentur.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cũ ſicut non ſine animi noſtri moleſtia accepimus, dilectis filijs officialibus Romanæ Curiæ de annatis eis pro parte ſuorum emolumentorũ in erectione eorum collegiorum aſſignatis participantibus annatas eis & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ de quindennio in quindennium, ratione vnionum &c perpetuarum per ſedẽ apoſtolicam hactenus factarum pro tempore debitas non indagantibus, & earũ exactionis poſſeſſionem ſeu quaſi adipiſci, ac eas congruis temporibus exigere non curantibus, ac in mora & negligentia eas exigendi diutius permanentibus factum ſit, vt quamplures ex annatis huiuſmodi in obliuionem & deſuetudinem iurium dictæ Cameræ deuenerint, & exinde officia dictæ curiæ eorum occurrente vacatione longe minori emolumento in alios transferri oportuerit, & adhuc oporteat, in ipſius Cameræ & aliorum quorum intereſt preiudicium, & detrimentum non modicum, Et inſuper debitores annatarum huiuſmodi eas non ſoluentes ſententias & cenſuras eccleſiaſticas, ac etiam diſſolutionis vnionum &c. huiuſmodi pœnas, in conſtitutionibus à diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſuper perſoluendis dictis annatis editis contentas incurrerint, & vnionibus &c prædictis vt præfertur diſſolutis, in ipſis beneficijs antea vnitis intruſi remanſerint, & fructus eorundem beneficiorum ſuos non fecerint, quinimo ad eorum reſtitutionem nobis & dictæ Cameræ teneantur. Nos qui ſuperioribus diebus vt Cameræ & officialium prædictorum, ac venerabilium fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinalium iura præſeruaremus, ac eorum indemnitati conſuleremus, quaſcunque cõſtitutiones antea per dictos prædeceſſores pro annatis prædictis, & communibus eccleſiarum, & monaſteriorum quorumcunque ſemel tãtum, aut de quindennio in quindennium perſoluendis editas, per noſtras ſub plumbo confectas litteras approbauimus, & innouauimus, Volentes cum debitoribus annatarum & communium huiuſmodi non iuxta iuris rigorẽ, ſed paterno affectu agere: Motu ſimili &c fructus, redditus & prouentus beneficiorum vnitorũ huiuſmodi per debitores annatarũ & cõmunium prædictorum, vt præfertur, indebite perceptos, & propterea nobis & præfatæ Cameræ debitos eiſdem debitoribus, dummodo infra decem dies a die publicationis præſentium in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ apoſtolicæ faciendæ computandos, de omni & toto eo de quo occaſione annatarum

annatarum, & communium huiuſmodi vſque in præſentem diem etiam pro rata temporis decurſi, debitores exiſtunt præfatæ cameræ, cui annatas & cõmunia prædicta, quæ officiales præfati per decem annos a lapſu primi quindennij computandos exigere quoquomodo ceſſarũt, loco fructuum &c. indebite perceptorum, ac nobis & præfatæ Cameræ, vt præmittitur, debitorum, ac in recompenſam expenſarum quæ pro recuperatione annatarum & communium huiuſmodi, & ſatisfactione mercedis miniſtrorum ad recuperationem annatarum & communium prædictorum neceſſario deputandorum facienda erunt, ac refectione damnorum & intereſſe quæ ob negligentiam officialiũ huiuſmodi eidem Cameræ hactenus obuenerũt, & alijs rationalibus cauſis animum noſtrum mouentibus, apoſtolica auctoritate per præſentes applicamus, appropriamus, & incorporamus, realiter & cum effectu ſatisfacient pro tempore præterito, omnibus, & ſingulis priuilegijs, indultis, facultatibus, iuribus, & gratijs quæ eiſdem officialibus, ac eorum collegijs ſuper perceptione annatarum, & communiũ huiuſmodi quomodolibet competit eis ſaluis, & integris, ac in ſuis robore & efficacia quo ad futura remanentibus, perpetuo dicta auctoritate gratioſe remittimus, & elargimur, eoſque ab illis etiam perpetuo liberamus & abſoluimus. Mandantes dilectis filijs Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato, Camerario, & Magiſtro Franciſco Meſſario de Aſpra generali Theſaurario noſtris per nos alias ad dictarum literarum noſtrarum & contentorum in eis executionem per alias noſtras in forma breuis literas deputatis, quatenus, coniunctim, & alias iuxta dictarum literarum in forma breuis continentiam, & formã procedentes, per ſe ipſos vel alias perſonas ad hoc ab eis deputandas, annatas, & cõmunia huiuſmodi exigant, & exigi faciant. Nos enim eiſdem Guidoni Aſcanio Cardinali & Camerario, ac Franciſco Theſaurario pro effectu exactionis annatarum & communium huiuſmodi omnes & ſingulos illorum debitores ſub ſingulis literis noſtris prædictis comprehenſis etiam per edictum publicum conſtito ſummarie &c. de non tuto acceſſu tam in curia quam extra eam citandi, monendi, & requirẽdi, ac eis & alijs quibus & quoties opus fuerit, etiã ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniarijs, arbitrio eiuſdem Guidonis Aſcanij Cardinalis & Camerarij, ſeu alterius perſonæ eccleſiaſticæ ab eo deputãdæ ferendis, ſtatuendis, moderandis ac applicandis, etiam ſimili edicto inhibendi, ipſoſque debitores ad ſolutionem annatarum & communium, in quorum exactionis poſſeſſione ſeu quaſi eoſdem officiales a dictis decem annis citra non fuiſſe repererint, vel ſi annatas & communia huiuſmodi in dicto termino non ſoluerint, fructuum, redditwum, & prouentuum per eos, vt præfertur, indebite perceptorum, per ſententias & cenſuras eccleſiaſticas etiam interdicti tam localis quã perſonalis per eundem Guidonem Aſcanium Cardinalem & Camerarium ſeu alias perſonas eccleſiaſticas ab eo vt præfertur deputandas quotiens opus fuerit ferendas & promulgandas, necnon quaſcunq; pœnas & alia iuris & facti remedia tam per Guidonem Aſcanium Cardinalem & Camerarium, quam Franciſcum Theſaurarium præfatos ſtatuenda & ordinanda, etiam cum inuocatione auxilij brachij ſecularis cogendi, & compellendi, ac cum eiſdem debitoribus ſuper eo quod ratione annatarum & communium huiuſmodi debebunt pro eã rata & quantitate quæ eiſdem Camerario & Theſaurario videbitur, etiam citra medietatem debiti tranſigendi & componendi: & eos pro eo quod ſoluerint, ac etiam pro vniuerſo debito ſi illud ſoluerint, aut ſuper eo vt præfertur tranſegerint & compoſuerint, pleniſſime quietandi: & in quibuslibet prouincijs & locis vnam, ſeu plures perſonas idoneas cum ſimili aut limitata poteſtate ſubſtituẽdi: ac in præmiſſis omnibus & ſingulis ſummarie & ſimpliciter, ac alias more Camerali procedendi: aliaque in præmiſsis & circa ea quomodolibet neceſſaria vel opportuna faciendi, gerendi, & exercendi: necnon eiſdẽ Camerario per ſe, aut perſonas eccleſiaſticas ab eo vt præfertur deputandas, omnes & ſingulos qui ſentẽtias & cenſuras prædictas vt præmittitur incurrerint, ab eiſdem ſententijs cenſuris & pœnis præuia ſatiſfactione aut compoſitione abſoluendi, & liberandi, ampliſſimam facultatem & poteſtatem concedimus per præſentes. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres aliquis auctoritate præſentium non trahatur, & quibuſuis alijs conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cęteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet & Ita Motu proprio applicamus, remittimus, & mandamus.

Die ſeptima menſis Aprilis, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto. Præſentes retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ ac in acie Campi Floræ, iuxta tenorem retroſcriptarum literarum per Medardum Nicolai S. D. N. Papę Curſorem.

Hermanus Letus Magiſter Curſorum.

IDEM

43

Quod quælibet vniuerſitas, ſeu congregatio Iudæorum pro qualibet Synagoga ſoluere debeat decem ducatos quolibet anno pro ſuſtentatione Hoſpitalis, ſeu domus Catechumenorũ in Vrbe.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoris æterni vices licet immeriti gerentes in terris, curis vrgemur aſsiduis, & continua meditatione pulſamur, vt oues in vmbra mortis ſedentes, ad ouile Dominicum vndecunque deducantur, & deducta paſcua ſibi neceſſaria inueniant in Domino, confoueantur, & ſpiritualibus proficiãt incrementis. Cum itaque, ſicut accepimus, in quamplurimis locis nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditis quædam bona, ſeu redditus pro pauperum Hebræorum ſuſtentatione, & alijs eorũ operibus, ſeu cerimonijs deputata ſint, ſeu ipſi Hebræi ad huiuſmodi cerimonias, & opera exercendum certas contributiones facere ſoleant, ac prouentus domus, ſeu hoſpitalis Catechumenorum Vrbis in quo ipſi Hebræi ad Chriſti fidem pro tempore conuerſi, & fonte baptiſmatis renati caritatiue recipiuntur, ac in fide catholica inſtruuntur, ita exigui, & tenues exiſtant, vt ad ipſorum Catechumenorum ſuſtentationem, & aliorum piorum que ibi exercentur manutentionem non ſuppetant, nos quibus Chriſtifidelium eorumque animarum vniuerſalis cura imminet, attendentes ex huiuſmodi conuerſione Iudæorum, illorum vniuerſitati, cum ab expenſis

quibus

quibus eoſdem pauperes Iudæos qui pro tempore conuertuntur ante eorum cõuerſionem ſuſtentare deberẽt, releuentur, non modicum proueniat commodum, & propterea congruum eſſe cenſentes, quod dicti Iudæi ad eorundem Catechumenorum ſuſtentationem contribuere debeant, bonorum redditũum contributionum, & locorum prædictorum qualitates, quantitates, ſituationes, nomina, & cognomina, valores etiam annuos pro expreſsis habentes: Motu proprio non ad ipſorum Catechumenorum, vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, auctoritate apoſtolica tenore præſentium volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod quelibet vniuerſitas, ſeu congregatio eorundem Iudæorum, ſeu Hebræorum tam in Vrbe noſtra, quam in alijs ciuitatibus, terris, & prouincijs, ac alijs locis nobis, & eidẽ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis, nunc, & pro tempore conſiſtens quo quolibet eorum loco Synagoga, ſeu alias nuncupato in Vrbe, ac alijs ciuitatibus, terris, prouincijs, & locis prædictis exiſtente, in quo eorum ſuperſtitiones, ſeu cerimoniæ fieri ſolent, ſummam decem ducatorum auri de Camera hoſpitali ſeu domui Catechumenorum Vrbis huiuſmodi, aut illius pro tempore deputatis pro eorundem Catechumenorum ſuſtentatione in feſto omnium ſanctorum ſingulis annis ſoluere debeant, & teneantur. Ita tamen quod repartitio ſummæ decem ducatorum huiuſmodi iuxta ſingularum Synagogarum cuiuslibet prouinciæ facultates fiat, grauando vnam plus alia iuxta illius facultates, & citior pro paupere Synagoga prouinciæ huiuſmodi contribuere, & proportionabiliter ſoluere debeat. Decernentes vniuerſitatem, ſeu congregationem Hebræorum huiuſmodi vnam plus alia prout illius facultates ſuppetunt grauari poſſe, & debere. Ipſamque vniuerſitatem, ſeu congregationem ad ſolutionem decem ducatorum huiuſmodi pro qualibet Synagoga teneri, & efficaciter obligatam fore, & ad ſolutionem eandem, vt præfertur, faciendam tam per dilectos filios noſtros Ioannem Michaelem tituli ſanctæ Mariæ in Araceli presbyterum, & Innocentium ſancti Honofrij diaconum Cardinales modernos, quam pro tempore exiſtentes hoſpitalis ſeu domus huiuſmodi protectores, & locorũ ordinarios, ac alios quoſcunque iudices, & perſonas, cenſuras, & pœnas, ac bonorum, redditũum, & locorum prædictorum priuationis, & inhabilitatis ad illa omnibuſque alijs iuris, & facti remedijs cogi, & compelli poſſe, necnõ præſentes literas firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari, ſicque per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes nihilominus eiſdem protectoribus, & locorum ordinarijs, eorumque Vicarijs, & Officialibus, ac eorum ſingulis quatenus eiſdem Catechumenis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, vt præſentes literas in eiſdem ciuitatibus, terris, prouincijs, & locis publicent, & obſeruent, ac ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis publicari, & obſeruari faciant. Necnon vniuerſitatem, ſeu congregationem Iudæorum, ſeu Hebræorum huiuſmodi ad ſolutionem prædictam, vt præfertur, faciendam cogant, & compellant, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas prædictas, ac etiam pecuniarias aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus cenſuras, & pœnas præfatas aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, non obſtantibus præmiſsis, ac fel. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, ac quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon & conſuetudinibus, ac reformationibus, etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, & literis apoſtolicis, ac etiam Cameralibus eiſdem vniuerſitati, & Iudæis, ac quibuſuis alijs etiam ex conuerſis, & alijs cauſis quibuſcunque ſub tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis, & alijs quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum omnium ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie pari motu derogamus. Illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe decernimus, contrarijs quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret eaſdem præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides forſan facienda foret deferri, etiam volumus, & dicta apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis ea prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, mandati, derogationis, voluntatum, & decretorum, infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, pridie Calen. Septembris, Pont. noſtri, Anno Quinto.

IDEM

44

Statutum perpetuum occaſione naufragiorum dominij S. R. E.

MOTV proprio &c. Cum nobis nuper ex parte dilecti filii Martini de Ayala Romæ commorantis Conſulis, Protectoris, & defenſoris, ac generalis procuratoris, in rebus maritimis & mercantilibus nationis Hiſpanorum & ceterorum ſubditorum chariſsimi in Chriſto filij noſtri Caroli Romanorum Imperatoris ſemper Auguſti in Alma Vrbe noſtra, ac ripis, & portibus terrarum, & locorum S. R. E. ſubiectorum. Expoſitũ fuerit non ſine maxima noſtra diſplicentia quod retroactis temporibus cum maximo danno & periculo miſerorum nautarum, & mertium conductorum Naues & Nauilia

uilia diuerſis mercibus onuſta propter maris infortunium, fugamq; ab infidelibus & alijs inimicis arreptam, & alios inopinatos caſus naufragium paſſa fuerunt in portibus plagijs & ripis locorum maritimorum S R. E nõ ſine maximo damno patronorũ nauium & nauiliorum prædictorum & mercium conductorum, ac detrimento terrarum & locorum dictæ Romanæ Eccleſiæ ad quæ dictæ naues & nauilia cum ſuis mercibus ſæpiſſime tendebant & ibidẽ in beneficio, & abundantia ipſarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta nautis, & conductoribus mercium prædictarum pro ſalute eorum, necnon nauium & mercium ipſorum nãciſcenda, expectantibusque inter Chriſtianos, & amicos conſequi opem & fauorem fratrum amicabilẽ (prout ratio & æquitas id poſtulat, & prout in alijs locis in ſimilibus infortunijs fit) per dictorum locorũ maritimorum incolas & habitatores, ac officiales, non ſolum penes eos non reperierunt auxilium prædictum, quinimmo magis impedimentum, quia contra omne ius diuinum, & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei, et noſtra, ac proximi offenſa, ab eiſdem habitatoribus, & officialibus terrarum præfatarum damnum & tribulatio illata fuit, etiam cum minis, & comminãtionibus, & illis naufragantes ab eiſdem eorum bonis & mercibus deo permittente a tali infortunio liberarunt animo diabolico & peruerſo priuati fuerunt, dicta bona & merces occupando & detinendo, ac ſi eſſent infidelium, Barones dominique temporales & eccleſiaſtici officiales talium locorũ, ſub prætextu naufragij & ſpecie pretẽſionis & directi iuris illa ad ſe expectare & pertinere, vſurpãdo dictas naues merceſque quas auferunt a proprijs patronis, in ſcandaloſum peruerſum & iniquum exemplum, quod non ſolum repugnat religioni Chriſtianæ præſertim in terris S. R. E. quæ omnes ad ſe venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnem humanam, & ciuilem legem, & iuris æquitatem, mentemque noſtram, quæ eſt vt omnes Chriſtifideles qui in dictis terris S. R. E. contractabunt, ſint patroni ſuorum bonorũ, & de illis poſſint libere diſponere, ſintq; bene & amicabiliter tractati, & non debeant modo aliquo vexari. Quapropter nos prædeceſſorum noſtrorũ veſtigijs inhærentes, volentes præmiſſis occurrere, damniſq; & ſcandalis ne eueniant quantũ poſſumus obuiarẽ, Motu ſimili &c auctoritate apoſtolica & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam ſtatuimus, & ordinamus, firmiterque & inuiolabiliter obſeruari mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum Cameræ apoſtolicæ applicandorum pœnis, quatenus in Vrbe Roma ſuiſque portibus & ripis alijſque omnibus & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, ripis, portibus, & plagijs dictæ Romanæ Eccleſię mediate vel immediate ſubiectis, etiam Prælatorum, Dominorum temporalium, & Baronum dictarum terrarum in quibus eſt cõmercium maritimum, perſona aliqua cuiuſcunque gradus eccleſiaſtici vel ſecularis cõmuniter vel diuiſim officialis aut priuatus etiam Cardinalatus honore fulgen. deinceps non aũdeat vel permittat præbere impedimentum aut genus aliquod moleſtiæ p ræſtare dictis nautis, & mercium conductoribus ſubditis Imperatoris, qui cum bono aut iniquo tempore infortunium aut naufragium patiantur in dictis ripis, aut prope ripas vel intra mare ſeu in aliqua parte illius, aut portibus ſeu plagijs (quod Deus auertat) aut quouis alio voluntario neceſſitato infortunato aut pacifico modo eos inibi applicare contingat in quamcunque ripam portum aut plagiam dictarũ terrarum, quinimo illi fauore, & ope gratioſis recipiantur & benigne tractentur, reſtituendo & reſtitui faciendo res & bona eorũ in talibus nauibus conducta, ſi ea per aliquem vel aliquos detineri & occupari contingat, vel in poſterum occupabuntur aut detinebuntur, ad effectum vt ſtante huiuſmodi bona comportatione eorũ querelæ ceſſent, & illi libentiori animo conducant ad loca prædicta ſe & eorum merces. Et licet alias per noſtrũ motum proprium in forma breuis conceſſerimus dicto Martino Conſuli auctoritatẽ recuperandi, & recipiendi libere nauilia naues & merces naufragium paſſas a dictis ſubditis noſtris, & illas proprijs patronis reſtituendi & reſtitui faciendi ab illis perſonis illa occupantibus: propterea approbãtes, & confirmantes dictũ Breue & Motum proprium, ac omnia in eis contenta, illiſque in ſuo robore permanentibus; non obſtante quacunque conceſſione ordinatione & decreto in contrarium forte emanato quacunque via & modo, & ad inſtantiã quarumuis perſonæ aut perſonarum cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentiũ, quorum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus ac ſi hic de verbo ad uerbum inſerti eſſent, quibus expreſſe derogamus, per præſentẽs concedimus & impartimur facultatẽ, & auctoritatem dicto Marino Conſuli, vt ipſe tanquam talis conſul & protector ac generalis procurator nationum prædictarum, repræſentando perſonas intereſſe habentes in talibus nauilijs nauibus & mercibus, poſſit per ſe ſuoſque miniſtros in ſocietate dictorum patronorum præſentibus, aut illis abſentibus etiam ipſi patronj in abſentia dicti Martini conſulis coniunctim vel diuiſim poſſint exigere & recuperare nauilia & naues ac merces prædictas naufragiũ paſſas in mari & extra mare portibuſque & plagijs atque ripis alioque quouis loco vbi reperirẽtur Et ſi contingat ab aliqua perſona ſeu perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtente, & noſtram monitionem huiuſmodi ignorante in toto vel in parte detineri merces res & bona aliqua in eis conducta furtiue aut coacte, aut prætextu prætenſionis naufragij, eadem nihilominus dictus Martinus poſſit recipere exigere & recuperare, & a detinentibus perſonis illa reſtitui facere dictis patronis abſque aliqua exactione ſeu detractione prætextu dictæ pretẽſionis naufragij, aut alio quæſito colore, aut ſolutione, aliquibus perſonis eccleſiaſticis vel ſecularibus Baronibus, Communitatibus, aut triremium Capitaneis, Caſtellanis, Gubernatoribus, Commiſſarijs, ſeu cuicunque alteri cuiuſcunq; conditionis ſeu præeminentiæ ſit, facienda. Quibus expreſſe in virtute ſanctæ obediẽtiæ & ſub pœnis prædictis mandamus, quatenus dimittant prædictos patronos nauium, & nauiliorum nationum prædictarum, dictumque eorum Conſulem & miniſtros illa omnia recuperare, & alias de eorum nauibus mercibus & bonis conductis libere diſponere abſque aliqua moleſtia, vel impedimento illis directe vel indirecte præſtãdo, nec debeant ſe intromittere in dictis rebus naufragatis, nec naufragio prędicto niſi in eo ad quod per dictos patronos Conſulem & miniſtros erunt requiſiti & vocati pro eorum ope & fauore, ne ſub aliquo prætextu vel colore dicto Martino de Ayala conſuli, aut eius miniſtris ſeu deputatis prædictis in libero exercitio ſui officij conſulatus huiuſmodi aliquodimpedimentũ moleſtiam aut perturbationẽ præſtent ſeu præſtari permittãt, quinimo ei & eis omne auxiliũ conſiliũ & fauorẽ in præmiſſis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna, quæ prædicti noſtri ſubditi quotieſcunq; pro parte ſupradictorum patronorum, & conſulis ac miniſtrorũ in licitis & honeſtis erunt requiſiti præſtare teneantur. Et vt Chriſtifideles ad præmiſſa alliciantur, ac ab

eis nau-

eis naufragium huiuſmodi patientibus promptiora ſubſidia præberentur, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus qui auxilium conſilium & fauorem naufragium patientibus in reparatione, & conſeruatione ſuorum bonorum præſtiterint decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs in Domino relaxamus. Et nihilominus pro obſeruatione præmiſſorum motu & ſcientia noſtris prædictis præcipiendo mandamus Dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ Camerario, necnon Clericis Præſiden. Cameræ Apoſtolicæ ac Prælatis etiam Cardinalatus honore fulgentibus, necnon vniuerſis & ſingulis tam almæ Vrbis quam aliarum quarumcunque S. R. E. mediate vel immediate ſubiectarum prouinciarum terrarum & locorum Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, Poteſtatibus, Iudicibus, & alijs quouis nomine nuncupatis iuſdicen. & iuſtitiæ miniſtris, necnon Illuſtribus & Magnificis viris Dominis Ducibus, Marchionibus, Baronibus, Domicellis, Nobilibus, Caſtellanis, triremiumque Ducibus, & Capitaneis, ac quorumcunque locorum communitatibus ſeu vniuerſitatibus, omnibuſq; & ſingulis alijs particularibus perſonis ad quas quomodolibet ſpectat ſeu in futurum ſpectabit vel ſpectare poterit, eidem S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis quatenus præmiſſa omnia & ſingula ita inuiolabiliter obſeruent & obſeruari faceant ſub pœnis & cenſuris antedictis, necnon rebellionis, ac priuationis omnium & ſingulorum officiorum & beneficiorum, ac confiſcationis & publicationis quorumcunque bonorum per eos & ipſorum quemlibet obtentorum, contradictores &c. Cum ampliſsima facultate, poteſtate, & auctoritate dictos raptores graſſatores & latrones in fragranti delicto ſeu crimine repertos puniendi, & caſtigandi, ad effectum vt huiuſmodi iuſtis querelis ceſſantibus, dicti mercatores, & nautæ eo libentius cum ſuis naugijs, nauibus & mercibus ad Vrbem ipſam locaque prædicta S. R. E. ſecurius, & tutius accedant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac conceſsionibus apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam municipalibus & prouincialibus quarumcunque terrarum, & locorum in contrarium forſan editis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprij literas in forma breuis expediri poſſe, & ſufficere, plenamque, & indubitatam in iudicio & extra fidem facere.

Placet, & ita mandamus. I.

Die vigeſima ſecunda Octobris 1554 Ex decreto Cameræ apoſtolicæ admiſſa, & regiſtrata fuit hæc Motus proprij cedula.

Raynerius de Caſis.

IDEM

45

Statutum quod quorumcumque locorum exules, ac præſertim Regni Neapolitani, & a quibuſuis Principibus condemnati ſiue banniti, debeant ex alma vrbe, & ex toto dominio eccleſiaſtico receſsiſſe.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Dignum, & congruum eſſe videtur, vt hæc alma vrbs noſtra, beatorum apoſtolorum Petri & Pauli ſanguine conſecrata, & in qua eſt inſignis, & venerabilis curia togatorum, & eccleſiaſticorum, ad ipſius ſecuritatem, & honeſtatem expurgata ſit exulibus, facinoroſiſque, & ſcandaloſis hominibus. Propterea ſtatuimus, & ordinamus, ſtatuendoque, & ordinando præcipimus, & diſtricte mandamus, vt omnes quorumcunque locorum exules, ac præſertim Regni Neapolitani, quod feudum eſt S. R. E. & a quibuſuis Principibus condemnati ſiue banniti, debeant per totũ ſequentẽ diem poſt præſentium publicationem, ex ipſa alma vrbe noſtra, & infra quatuor dies immediate ſubſequentes, ex toto dominio eccleſiaſtico receſsiſſe, ſub pœnis per eorum Principes, ſiue illorum Magiſtratus, & Officiales contra eos declaratis, ſiue declarandis. Ita vt prædictis terminis elapſis, quicunque in locis ditionis noſtræ reperti fuerint. ij in manus ipſorum ſuorum Principum tradi, & conſignari, ſeu pœnis contra eos (vt præfertur) declaratis ſiue declarandis, etiam in præfatis ditionis noſtræ locis ſubijci debeant. Et vlterius a quocunque etiã priuato, in bonis & in perſona impune capi, & offendi poſsint. Et eorũ receptatores pœnas receptantiũ banditos, & rebelles noſtros ipſo facto incurrant. Contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, die vigeſima quinta Maij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Pau. Sodoletus Carpent.

IDEM

46

Declaratio qui in ſuperiori ſtatuto comprehendantur exules, & condemnati; ab Vrbe Roma & ſtatu eccleſiaſtico diſceſſuri.

IVLIVS Papa III. Ad futuram rei memoriam. Nuper volentes eccleſiaſtici noſtri ſtatus, & præſertim huius almæ vrbis noſtræ ſecuritati honeſtatique proſpicere, prauorumque, & ſcandaloſorum hominum periculoſam permiſtionem a bonorum, & quietorum commercio prohibere, per noſtrum edictum vigeſimaquinta præſentis menſis datum, præcepimus, & mandauimus, vt omnes quorumcunque locorum exules, & ab ipſorum Principibus damnati, ſeu banniti, per totum ſequentem diem poſt ipſius edicti noſtri publicationem, debeant ex prædicta alma vrbe noſtra, & infra quatuor dies immediate ſubſequentes, ex toto dominio eccleſiaſtico receſsiſſe ſub pœnis in præfato edicto noſtro contentis. Cum autem poſt eius edicti publicationem, ad noſtram plurimorum relatu notitiam deuenerit, multas difficultates ſuper ipſius edicti intelligentia, propter eius generalitatem fuiſſe ſubortas, & alia ſuboriri poſſe, cum nonnulli ex alijs terris, & prouincijs oriundi, in ciues Romanos adſciti ſint, multi domicilium in hac alma vrbe noſtra contraxerint, alij ratione officiorum, vel beneficio-

rum

rum in ea reſideant, alij eccleſiaſticis ordinibus ſint inſigniti, qui forte a ſuis principibus originarijs, vel alijs banniti fuerunt, vel quos in poſterum ab eiſdem banniri contingeret: multi etiam qui olim exules ſeu banniti notorie fuerunt, deinceps abſolutionem, quæ non ita notoria ſit, ab ipſorum Principibus obtinuerint: nonnulli præterea ſint, qui ſolum in contumaciam, vel nulliter, & inique, & nullo iuris ſeruato ordine, vel leuibus interdum de cauſis, & ad breue etiam tempus condemnati bannitique fuerint: aliqui etiam qui ſaluum conductum, & ſecuritatem in eadem alma vrbe, & alijs ditionis noſtræ terris commorandi, a nobis ipſis habuerint: quos durum quippe eſſet, & a mente noſtra valde alienum, illiuſmodi edicto indifferenter, & indiſtincte cõprehendi. Quare ad tollendas ſuper ijs omnes ambiguitates, & captiones, periculaque, quæ ex eo aliquibus fortaſſe innocentibus creari poſſent, tenore præſentium declaramus, mentis noſtræ fuiſſe, & eſſe, præfato edicto noſtro nullatenus comprehendi, nec illius pœnis ſubijci ciues Romanos quamuis non originarios, neque in hac ipſa alma vrbe noſtra domicilium habentes, neque ratione officiorum, aut beneficiorum in ea reſidentes, neque eccleſiaſticis ordinibus inſignitos, etiam ſi ſint a ſuis Principibus originarijs, ſeu alijs banniti, vel cõdemnati, vel eos in poſterum condemnari vel banniri contingeret: neque etiam quoſuis alios comprehendi, quorum prius condemnationes, & banna, coram Gubernatore prædictæ almæ vrbis noſtræ producta, & per eum examinata, atque exulibus, & bannitis ipſis intimata, & in locis publicis eiuſdem Vrbis affixa & publicata nonfuerint. Nos enim hos omnes præfato noſtro decreto, pœniſque in eo contentis minime comprehenſos eſſe, & ita ab omnibus cenſeri debere declaramus, decernimus, & iubemus. Non obſtantibus præmiſsis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſimà nona Maij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Pau. Sodoletus Carpent.

IDEM

47

Liberatio bonorum Emphyteoticorum in toto temporali dominio S. R. E. mediate, & immediate ſubiecto conſiſtentium ad eccleſias, piaque loca ſpectantium.

IVLIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilectis filijs Iacobo ſancti Simeonis Puteo nuncupato, & Ioanni baptiſtæ ſancti Clementis titulorum presbyteris Cardinalibus, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Quantis diſpendijs vrgeatur ad præſens ſedes apoſtolica, omnibus manifeſtum eſſe non ambigimus, in hac enim calamitoſa temporum conditione non modo quouis ordinario prouentu, ſed etiam in multos annos ſpe orbata extitit, vnde ad vrgentiſsimas neceſsitates, quibus in tanta perturbationum mole premimur, ſubleuandas, ad exoſum grauiſsimarum exactionum remedium recurrendum erat, & iam reuerſum fuiſſet, niſi natura noſtra ab his, quæ ſubditis noſtris vel grauia vel incommoda exiſtunt, quod maxime ſemper abhorruiſſet. Quamobrem diu multumque in hanc cogitationem incumbentes, qua ratione ſine cuiuſquam damno ex his tot incommodis nos, & dictam ſedem vtcumque poſſemus explicare, tandem iudicauimus liberationem bonorum emphyteoticorum eccleſiarum, & piorum locorum, ac beneficiorum eccleſiaſticorũ temporalis dominij S. R. E. mediate vel immediate ſubiecti, a fe. re. Paulo Papa III. prædeceſſore noſtro dudum inchoatã, ſi modo & forma infraſcriptis fiat, non ſolum eccleſijs, & locis, ac beneficijs ipſis, & bonorum eorundem poſſeſſoribus nullum detrimentum, ſed vtriſque commodum & vtilitatem, ac dictæ ſedi aliquam ſubuentionem allaturam eſſe. Cum itaque olim ab eodem prædeceſſore emanarint literæ tenoris ſubſequentis, a tergo videlicet. Dilecto filio Ioanmmariæ tituli ſancti Vitalis presbytero Cardinali de Monte nuncupato, in noſtris prouincia Romandiolæ, & Exarcatu Rauennæ, noſtro & apoſtolicæ ſedis Legato de latere: Intus vero, Paulus Papa III. Dilecte fili noſter ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Periculis, quæ hoc tempore vniuerſæ reipublicæ chriſtianæ, & præſertim ditioni eccleſiaſticæ, ac quæ religionis & fidei caput eſt almæ vrbi ab immaniſsimo Turcarum Tyranno Italiam occupare ſatagente imminere dinoſcuntur, & quæ eo magis timenda ſunt, quo minor concordia inter Principes Chriſtianos cernitur, quantum nobis ad præſens conceditur occurrere cupientes, & animo reuoluentes, quod ſicut pro redemptione captiuorum bona eccleſiaſtica alienare licet, ita omnibus fere ſedis apoſtolicæ ordinarijs redditibus ob immenſas impenſas, quas pro illius neceſsitatibus ſubuenire oportuit, alienatis, licitum & honeſtum eſſe bona ipſa ad occurrendum ne Chriſtifideles, eorumque res & bona in captiuitatem & perditionem deducantur, alienaro, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Cõſiſtorio noſtro ſecreto matura & diligenti diſcuſsione & deliberatione, de ipſorum fratrum conſilio, & ex certa noſtra ſcientia, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quam plurimorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui ſimilibus & alijs tunc vrgentibus neceſsitatibus bona eccleſiaſtica vendiderunt, veſtigijs inhærendo, circumſpectioni tuæ, quæ ad præſens infra limites legationis ſuæ degit, & de cuius prudentia, dexteritate, integritate, & erga eccleſias, & eccleſiaſticas perſonas charitate ſpecialem in domino fiduciam obtinemus: quod per te, quem ad hæc Commiſſarium, & executorem noſtrum facimus, & deputamus, vel alium ſeu alios ad id a te deputandos, quoſcunque canones, reſponſiones, & recognitiones, ac cenſus perpetuos vel temporales quibuſuis nominibus nuncupentur, & in quibuſuis rebus etiam canibus, accipitribus, falconibus, calcaribus aureis, cera, candelis, aut alijs etiam cauſa honoris, ſeu recognitionis ſuperioritatis, vel directi dominij, aut argento, ſeu pecunia numerata conſiſtant, & ad quamcunque ſummam aſcendant, ſuper quibuſuis caſtris, terris, caſalibus, vineis, agris, pratis, ſiluis, domibus, prædijs vrbanis, & ruſticis, ac tenimentis, necnon aquis etiam ad ſal conficiendum diſpoſitis, & alijs quibuſcunque rebus, ac bonis ſtabilibus cuiuſcunque qualitatis, valoris, & extimationis, etiam ſi ſpeciali nota digna ſint, quarumcunque etiam cathedralium, & metropolitanarum, ac collegiatarum ſeu parochialium cum cura vel ſine cura eccleſiarum ſecularium, vel regularium, necnon tam virorum quam mulierum monaſteriorum, prioratuum, & domorum quorumuis ordinum, & congregationum, ac aliorum religioſorum, & piorum locorum, etiam quantumcunque priuilegiatorum, & exemptorum, ac habentũ

quod in generali, vel etiam ſpeciali, & indiuidua expreſsione, niſi certis modis & formis ſeruatis non veniant, nec comprehendantur, in Ariminen. Ceſenaten. Britonorien. Forliuien. Fauentin. Imolen. Piſaurien. Vrbinaten. Foroſempronien. & Callien. ac quibuſuis alijs prouinciæ Romandiolæ, & Exarcatus Rauennæ, & Ducatus Vrbinaten. ciuitatibus, diœceſibus, caſtris, oppidis, & villis conſiſtentium (hoſpitalibus hoſpitalitatem ſeruantibus, & locis hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, ac monaſterijs monialium duntaxat exceptis) ſub quibuſuis caducitatis, & alijs pactis ac conditionibus, necnon obligationibus modis & formis conſtitutos & exiſtentes, de feudi, emphyteoſis, liuelli, cenſus, canonis, reſponſionis, locationis, & cuiuſuis alterius contractus, vel conceſsionis, iure, cauſa, occaſione, vel alias quomodolibet per quoſcunque etiam Epiſcopali, vel alia maiori eccleſiaſtica vel mundana dignitate & excellentia præditos, ſoluendos, ſeu debitos, pro pretio ſeu pretijs, quod ſeu quæ reperire poteris, ſine aliqua cauſæ cognitione, ac nullis tractatibus, nulliſue ſolemnitatibus deſuper habitis vel ſeruatis, ac ſine requiſitione, & conſenſu eorum qui de iure conſentire deberent, ac quorum conſenſus requirendus foret (Recompenſa tamen eccleſijs, & monaſterijs, necnon prioratibus, domibus, ordinibus, & congregationibus, ac locis prædictis pro concurrenti annui redditus quantitate in aliquo alio cenſu, ſeu pecuniarum ſumma in emptionem tot bonorum immobilium ad tui arbitrium conuertenda per te omnino aſsignata) caſſare & extinguere, ac caſtra, terras, caſalia, vineas, agros, prata, ſiluas, domos, prædia, & tenimenta, aquas, ac alia bona, pro quibus, ſeu ſuper quibus canones, reſponſiones, recognitiones, & cenſus huiuſmodi ſoluuntur, illorumque vtiles dominos, ſeu emphytheotas, cenſuarios, liuellarios, locatarios, & conductores a præſtatione, & ſolutione canonum reſponſionum, recognitionum, & cenſuum huiuſmodi & periculo cuiuſuis caducitatis perpetuo liberare, & abſoluere: Necnon quaſcunque annales, ſeu alias temporales locationes caſtrorum, terrarum, caſalium, vinearum, agrorum, pratorum, ſiluarum, domorum, prædiorum, aquarum, & tenimentorum, ac aliarum rerum & bonorum eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, domorum, ordinum, & congregationum, ac locorum huiuſmodi ad tempus de quo tibi videbitur prorogare, & extendere: Ac quoſcunque contractus emphyteoticos, ſeu liuellarios, aut cenſuales, vel feudales renouare & reficere, ac ad vnam ſeu plures generationem, ſeu generationes, vel nominationes, aut in maſculinam, vel etiam, ſi tibi videbitur, feminam lineam alias tamen legitimam, & naturalem, ac de legitimo matrimonio, ſeu etiam illegitimam, & ex quocunque damnato coitu pro tempore prouenientem, cum aliquo reſponſionis, ſeu canonis, vel cenſus præſtari ſoliti augmento, tuo arbitrio declarando, extendere, & perpetuare: Necnon quaſcunque perſonas tam ſeculares, quam religioſas, ac quæcunque earum bona a quibuſuis cenſibus, ſeu liuellis, vel alijs etiam emphyteoticis reſponſionibus per eaſdem perſonas ſuper eiſdem bonis præſtari ſolitis, omnique vaſſallagio, feudo, ſuperioritate, iureque eccleſiaſtico: aſsignata prius eccleſijs, monaſterijs prioratibus, domibus, ordinibus, & congregationibus, ac locis quibus cenſus, ſeu liuelli, vel aliæ reſponſiones huiuſmodi ſoluentur, ſeu quorum vaſſallagium, feudum, ſuperioritas, & ius huiuſmodi erit, aliqua alia etiam iudicio tuo ſuper alijs bonis immobilibus ſimilis redditus recompenſa: Necnon etiam bonis ad præmiſſa obligatis ſub illorum conſueto cenſu, ſeu liuello, vel emphyteotica reſponſione remanentibus, bona ipſa a quacunque caducitate, ſeu ſuperioritate eccleſiaſtica, ita vt nullo vnquam tempore ad eccleſias quarum prius erant, deuolui poſsint, liberare, & abſoluere, ac bona ipſa, vt præfertur, affrancare: Necnon firmo remanente iure eccleſiaſtici priuilegij, quod bona ipſa nullo vnquam tempore confiſcari, aut iuriſdictioni ſeculari quauis de cauſa, ac ſi quoàd hoc affrancata non eſſent, ſubijci poſsint, perpetuo concedere: ac omnia & ſingula alia in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna, etiam præſulibus, & rectoribus eccleſiarum nõ conſentientibus, ſed potius contradicentibus facere exequi diſpenſare, & concedere: Ac quæcunque inſtrumenta, & ſcripturas deſuper neceſſaria, & opportuna celebrare libere & licite valeas in omnibus & per omnia prout nos ipſi facere exequi diſpenſare & concedere poſſemus, plenam & liberam apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus facultatem & auctoritatem. Decernentes caſſationes, extinctiones, liberationes, abſolutiones, prorogationes, extenſiones, perpetuationes, affrancationes, conceſsiones, & omnia alia per te deſuper facienda, & exequenda, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac vtiles dominos, emphyteotas, cenſuarios, liuellarios, ac locatores, & conductores, ac alios præfatos, eorumque hæredes, & ſucceſſores, ac alios quorum intererit, aut intereſſe poterit quomodolibet in futurum, modo aliquo contra tenorem literarum a te deſuper conficiendarum moleſtari, impediri, vel inquietari non poſſe, ſed illos, & caſtra, terras, caſalia, vineas, agros, prata, ſiluas, domos, prædia, & tenimenta, ac res & bona prædicta franca, libera, & allodialia fore, & eſſe, ac eccleſias, monaſtria, prioratus, domos, ordines, congregationes, & loca prædicta, eorumque præſules, & rectores nunc, & pro tempore exiſtentes vllo vnquam tempore præmiſsis ſe opponere, aut reclamare ab illis, vel beneficium reſtitutionis in integrum, læſionis, vel aliquo quocunque prætextu petere, vel impetrato vti non poſſe neque debere. Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam præfatæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, vbique iudicari, cognoſci, & decidi debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, & decidendi facultate: Necnõ irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, & alijs perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon canonicis metropolitan. & aliarum cathedralium eccleſiarum, ipſorumque Patriarcharum, Archiepiſcoporũ, & Epiſcoporum Vicarijs in ſpiritualibus generalibus vbilibet conſtitutis per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe vel alium ſeu alios faciant auctoritate noſtra caſſationes, extinctiones, liberationes, abſolutiones, prorogationes, extenſiones, perpetuationes, affrancationes, conceſsiones, & omnia alia per te deſuper facienda, & in eis contenta quæcunque plenum effectum ſortiri, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, ac omnes, & ſingulos, quos ea quomodolibet concernent, eorumque hæredes & ſucceſſores quoſcunque illis pacifice frui, & gaudere: Non permittentes quemquam contra illorum tenores modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari: Contradictores quoslibet & rebelles, etiam per quaſcunque de quibus eis placuerit cenſuras, & pœnas, ac alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus fe. re. Bonifacij VIII. de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, ac Simachi

machi quæ incipit Nõ liceat Papæ, necnon Pauli Papæ II. & Benedicti XII. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & alijs apoſtolicis, etiam in vniuerſalibus, prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis conſtitutionibus, & ordinationibus, & prohibitionibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, ac fundationibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis per prædictos, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, necnon Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs alijſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet, & pluries conceſsis, confirmatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma adhoc ſeruanda foret, & in eis caueretur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorum necnon quorumcunque teſtamentorum, iſtrumentorum, literarum, ſupplicationum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harũ ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod ſi cõtingeret eodem tempore quo fiet affrancatio non reperiri recompenſam redditus annui extinguendi, pecuniæ ex affrancatione huiuſmodi prouenientes, & in recompenſam prædictam conuertendæ, penes ædem ſacram, aut perſonam fide, & facultatibus idoneam, ſeu penes affrancatores ſub cautela, quod pecuniæ ſaluæ permaneant, & donec illæ in recompenſam conuerſæ fuerint, de ſolito annuo redditu ſub eiſdem modo, & forma quibus antea debebatur, effectualiter reſpondeatur, & infra annum, ſeu biennium a die celebrati contractus computandum omnino conuertatur, alioquin contractus, & affrancatio huiuſmodi nullius ſint roboris vel momenti. Quodque literæ ſub plumbo, & in forma breuis, necnon patentes, & inſtrumenta cameralia in ampliſsima forma ſuper præmiſsis poſtquam illa per te, vt præfertur, executioni demandata fuerint, ad omne libitum perſonarum, quæ tecum, vel cum alio, ſeu alijs de mandato tuo deſuper contraxerint, gratis vbique expediri debeant. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die quinta Februarij, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Octauo. Nos habita ſuper his matura deliberatione, de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vobis quorum integritas, prudentia, & diligentia, ac in rebus gerendis dexteritas, aliæque preclaræ virtutes veteris experientiæ documento nobis iamdudũ cognitæ ſunt, & quos ad hæc omnia commiſſarios noſtros conſtituimus, & deputamus, per vos, ſeu alium, vel alios ad id a vobis deputandos omnia, & ſingula in toto temporali dominio S. R. E. tam immediate, quam etiã mediate ſubiecto conſiſtentia, alias ſub preinſertis literis comprehenſa bona (caſtris exceptis) & aquas, necnõ venandi, & piſcandi, ac quæcunque alia iura quarumcunque cathedralium, etiam metropolitan. & collegiatarum, ac parochialium, & aliarum eccleſiarum, necnon tam virorum, quam mulierum monaſteriorum, domorum, prioratuum, præpoſiturarum, præpoſitatuum, dignitatuum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, canonicatuum, & præbendarum, capellaniarum, & portionum, ceterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis etiam mendicantium ordinum, & congregationũ ac militiarum regularium, necnon aliorum religioſorum, & piorum locorum, etiam quantumcunque priuilegiatorum, & exemptorum etiam in generali expreſsione, niſi ſeruatis certis modis, & formis non venientium nec comprehenſorum, in dicto dominio conſiſtentium, etiam ſi per ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinales in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ſeu alias obtineantur, vel eorum adminiſtratio tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus eiſdem Cardinalibus dicta auctoritate reſeruata exiſtat, quibuſuis eccleſijs, ſeu monaſterijs, vel pijs locis, ac perſonis tam ſecularibus, quam eccleſiaſticis, etiam regularibus, necnon Collegijs, Communitatibus, & vniuerſitatibus in emphyteoſim perpetuam, vel in tertiam, aut aliam quamcunque generationem, etiam ſingulis viginti nouem annis, aut ſingulis tribus generationibus, vel nominationibus, ſeu certis alijs temporibus renouandam, pro quocunque annuo, vel alio canone, ſeu cenſu, aut reſponſione, vel recognitione in pecunia, vel alijs etiam minimis, & honorarijs rebus conſiſtente, eccleſijs, monaſterijs, domibus, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, adminiſtrationibus, officijs, canonicatibus, & præbendis, capellanijs portionibus, beneficijs religioſis, & pijs locis prædictis, ac eorum perſonis ſoluendo, etiam ſub caducitatis, & quibuſuis alijs pactis, conditionibus, obligationibus, modis, & formis conceſſa, & locata, etiam ſi ob non ſolutionem canonis, ſeu cenſus, aut reſponſionis, vel recognitionis, aut alias quomodolibet ad dominos directos deuoluta, aut etiam inter ipſos dominos ex vna, & poſſeſſores bonorum, aquarum, & iurium huiuſmodi ex altera partibus, ſuper deuolutione huiuſmodi litigioſa exiſtant, dummodo eiſdem dominis incorporata non ſint, nec ſuper litigioſis in fauorem dominorum iudicatum exiſtat, vocatis dominis directis huiuſmodi, quicunque illi fuerint; & quacunque præfulgeant dignitate pro vna qua ad emptionem aliorum bonorum immobilium, & iurium, quorum prouentus quantitatem integrorum canonum, ſiue cenſuum, aut reſponſionum, vel recognitionum huiuſmodi, & cuiuſcunque alterius emolumenti, vel commodi ex renouatione conceſsionum, & locationum huiuſmodi per eoſdem dominos percipi ſoliti, illud totum in ſingulos annos pro rata diuidendo, & ſi canones, ſiue cenſus, aut reſponſiones, vel recognitiones huiuſmodi in alia re quam pecunia numerata extiterint, rem ipſam ad communem extimationem habito reſpectu ad quinque annos tunc proxime præteritos reducendo: & inſuper quintæ partis ipſorum canonum, ſiue cenſuum, aut reſponſionum, vel recognitionum conſtituant communi extimatione, ſufficiat pro prædictis dominis, & pro alia de qua vobis vel ad id a vobis deputandis videbitur, pecuniarum ſummis, pro neceſsitatibus Cameræ huiuſmodi ſine aliqua cauſæ cognitione, & nullis præcedentibus tractatibus, nulliſue deſuper habendis, vel ſeruandis ſolemnitatibus, ac ſine requiſitione conſenſus rectorum, ſeu dominorum directorum huiuſmodi, aut aliorum quorumuis, qui de iure conſentire deberent, ſeu quorum conſenſus deſuper habendus eſſet, a præſtatione, & ſolutione canonum, & cenſuum, ac reſponſionum, & recognitionum huiuſmodi, necnon caducitatis, & deuolutionis, ac quouis alio periculo & ſuperioritate, alioque iure eccleſiaſtico perpetuo liberandi, & affrancandi, ac quaſcunque annales, ſeu

alias temporales locationes bonorum, aquarum, & iurium huiuſmodi ad tempus de quo vobis videbitur, prorogandi, & extendendi, necnon ad huiuſmodi effectum quæcunque inſtrumenta, contractus, ſcripturas, & alia documenta inter dominos directos, & poſſeſſores præfatos deſuper quomodolibet celebrata, & ſuperinde etiam a dicta ſede impetratas licentias, & confirmationes, ac alias conceſsiones, etiam in forma ſi in euidentē, cum omnibus inde ſecutis, quacunque temporis præſcriptione non attenta, caſſandi, & abolendi, ſeu renouandi, & reficiendi, ac ad vnam ſeu plures generationem, ſeu generationes, vel nominationes, aut in maſculinam, vel etiam ſi vobis videbitur femininā, alias tamen legitimam, & naturalem, ac de legitimo matrimonio, ſeu etiam illegitimam, & ex quocunque damnato coitu pro tempore prouenientem, cum augmento quintæ partis huiuſmodi extendendi, & perpetuandi, necnon bona, aquas, & iura prædicta ſic liberata, & affrancata ab omnibus & ſingulis decimis, quartis, medijs fructibus, alijſque ordinarijs, & extraordinarijs oneribus eccleſiaſticis quocunque nomine nuncupatis, quibus illa tanquam bona eccleſiaſtica pro tempore quomodolibet obnoxia eſſent, perpetuo eximendi, & liberandi, ac exempta, libera, & immunia eſſe decernendi, & quod illorum vtiles domini, eorumque hæredes & ſucceſſores, ac ab eis cauſam habentes, etiam naturales, & illegitimi, ac alias incapaces illa in perpetuum vti veri, ac directi, & vtiles domini, ac iure pleni dominij, necnon tanquā mere laicalia, & profana, ac non aliter quam reliqua eorum bona propria paterna, & auita habere, tenere, & poſsidere, donare, transferre, vendere, & alienare libere, & licite valeant perpetuo concedendi: Quodque illa de cetero ob quoduis delictum aut crimen, præterquam rebellionis, aut læſæ maieſtatis, confiſcari non poſſint ſtatuendi, & ordinandi prout etiam nos ex nunc prout ex tunc in euentum liberationis, & affrancationis prædictarum, & e conuerſo, per præſentes eximimus, & liberamus, ac exempta, libera, & immunia eſſe decernimus. Et quod illa, vt præfertur, haberi, teneri, poſsideri, donari, transferri, vendi, & alienari poſsint: nec alias quam vt præmittitur confiſcari poſsint concedimus, ſtatuimus, & ordinamus, necnon quaſcunque idoneas perſonas per prouincias, ciuitates, terras, & loca dominij huiuſmodi, cum ſimili, aut limitata poteſtate, & facultate ſubdelegandi, eaſque quando vobis videbitur reuocandi, & alios iterum ſubſtituendi, ac omnia in eiſdem literis contenta, ceteraque in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam & liberam auctoritate apoſtolica tenore præſentium concedimus facultatem. Decernentes per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui liberationes, affrancationes, caſſationes, abolitiones, exemptiones, decreta, conceſsiones, ſtatuta, & ordinationes, ceteraque omnia & ſingula per vos aut dictos ſubdelegandos deſuper facienda, valida, & efficacia fore, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere. Necnon vtiles dominos præfatos eorumque hæredes, & ſucceſſores, ac nominandos, ceteroſque quos illa quomodolibet concernent, ac quorum intererit aut intereſſe poterit in futurum, modo aliquo contra literarum per vos aut ſubdelegandos præfatos ſuper præmiſsis conficiendarum continentiam, & tenorem moleſtari, vexari, vel perturbari, aut bona, aquas, & iura liberanda prædicta propter non ſolutionem cenſuum, aut canonum, ſeu reſponſionum, vel recognitionum huiuſmodi, aut ex quauis alia cauſa ad eccleſias, monaſteria, domos, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, & præbendas, capellanias, portiones, beneficia, & loca prædicta vllo vnquam tempore deuolui, aut alicui caducitati ſubijci, ac dominos directos pro tempore exiſtentes, omneſque alios qualitercunque ſua intereſſe putantes, præmiſsis ſe ſe opponere, aut ab illis appellare, ſeu reclamare, vel beneficium reſtitutionis in integrum, ſeu reductionem ad viam iuris, aut quoduis aliud remedium, etiam enormis, & enormiſsimæ læſionis quouis prætextu petere, vel impetrato vti non poſſe, ſed poſſeſſores præfatos eorumque hæredes, & ſucceſſores, aut nominandos in perpetuum bona, aquas, & iura liberanda, & affrancanda prædicta ſicut præmittitur immunia, & exempta, ac priuilegiata perpetuo pacifice habere, tenere, & poſsidere, ac de eis ad eorum libitum diſponere poſſe, ſicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, vbique iudicari, ſententiari, & diffiniri debere: necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſciēter vel ignoranter contigerit attentari. Ac mandantes Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, & alijs perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, ac alijs in præinſertis literis nominatis, vt ipſi & eorum quilibet per ſe vel alium ſeu alios ad executionem præſentium literarum noſtrarum iuxta earundem præinſertarum continentiam, & tenorem procedant. Non obſtantibus omnibus quæ dictus Paulus prædeceſſor in ſuis præinſertis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod ſi contingat eodē tempore quo fient liberationes, & affrancationes huiuſmodi, nō reperiri recompenſam cenſuum, aut canonum ſeu reſpoſionum, vel recognitionum pro tempore extinctorum, pecuniæ ex liberationibus, & affrancationibus huiuſmodi prouenientes penes aliquam perſonam fide, & facultatibus idoneam, quæ erga eccleſias, monaſteria, domos, prioratus, præpoſituras, præpopoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, & præbendas, capellanias, portiones, & beneficia, & loca prædicta de pecunijs ipſis in recompenſam huiuſmodi conuertendis ſe obliget, realiter & cum effectu deponantur. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit deferri, etiam volumus, & dicta auctoritate apoſtolica decernimus, quod earum tranſumptis etiam per calcographos impreſsis, & manu notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadē prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, deputationis, exemptionis, liberationis, ſtatuti, ordinationis, conceſsionum, voluntatum, & decretorum, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, quarto Calendas Iunij, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Barengus.

IDEM

IDEM

48

Declaratio conſtitutionis ſuper liberatione bonorum emphyteoticorum vel cenſualium in Vrbe eiuſque diſtrictu conſiſtentium ad eccleſias locaq; pia ſpectantium, multis etiam additis pro maiori ſecuritate perſonarum liberationem prædictam deſiderantium.

IVLIVS Papa III. Dilectis Filijs noſtris Iacobo Sancti Simeonis Puteo nuncupato, & Ioanni Baptiſtæ Sancti Clementis titulorum Presbyteris Cardinalibus, ac venerabili fratri Annibali Archiepiſcopo Auinionen. ſeu duobus ex eis. Dilecti Filij noſtri, & venerabilis Frater ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Dudum ex certis tunc expreſſis vrgentiſſimis cauſis per noſtras ſub plumbo cõfectas litteras, inter alia vobis, quos tunc ad infraſcripta omnia Cõmiſſarios noſtros conſtituimus, & deputauimus, per vos ipſos, ſeu duos ex vobis, omnia, & ſingula in quibuſdam in dictis litteris noſtris inſertis, felicis recordationis Pauli Papæ III. in forma breuis confectis litteris comprehenſa bona, & aquas, necnon venandi, & piſcandi, ac quæcunque alia iura (caſtris duntaxat exceptis) quarumcunque baſilicarum, & collegiatarum, ac parochialium, & aliarum eccleſiarum, necnon tam virorum, quam mulierum, monaſteriorum, domorum, prioratuum, præpoſiturarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, canonicatuum, & præbendarum, capellaniarum, & portionum, ceterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis etiã mendicantium ordinum, & congregationum, ac militiarum, regularium, necnon religioſorum, & piorum locorum, ac confraternitatum, etiam laicorum, ad pietatis, & charitatis opera in eccleſijs, ſeu alibi inſtitutarum, in alma vrbe, eiuſque ſuburbijs, & diſtrictu exiſtentium, etiam ſi per ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ſeu alias obtinerentur, aut eorum adminiſtratio tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, eiſdem Cardinalibus apoſtolica auctoritate reſeruata exiſteret, quibuſuis eccleſijs ſeu monaſterijs, vel pijs locis, ac perſonis tam ſecularibus quã eccleſiaſticis, etiam regularibus, necnon collegijs, communitatibus, & vniuerſitatibus in emphyteoſim perpetuam, vel tertiam, aut aliam quãcunque generationem etiam certis tunc expreſſis temporibus renouandam, pro quocunque annuo, vel alio canone, ſeu cenſu, aut reſponſione, vel recognitione in pecunia, vel alijs etiam minimis, & honorarijs rebus conſiſtente, etiam ſub caducitatis, & quibuſuis alijs pactis, conditionibus, obligationibus, modis, & formis, conceſſa, & locata, vbicunque etiam extra diſtrictum prædictum conſiſterent, etiam ſi ob non ſolutionem canonis, ſeu cenſus, aut reſponſionis, vel recognitionis, aut alias quomodolibet ad Dominos directos deuoluta, aut etiã inter ipſos Dominos ex vna, & poſſeſſores bonorum, aquarum, & iurium huiuſmodi ex altera partibus, ſuper deuolutione huiuſmodi litigioſa exiſterent, dummodo eiſdem Dominis incorporata non eſſent, nec ſuper litigioſis in fauorẽ dominorum iudicatum exiſteret, vocatis dominis directis huiuſmodi quicunque illi forent, & quacunque præfulgerent dignitate, pro vna, quæ ad emptionem aliorum bonorum immobilium, ſeu iuriũ, quorum prouentus quantitatem integrorum canonum, ſeu cẽſuum, aut reſponſionum, vel recognitionum huiuſmodi, & cuiuſcunque alterius emolumenti, vel commodi ex renouatione conceſſionum, & locationũ huiuſmodi per eoſdem Dominos percipi ſoliti, illud totum in ſingulos annos pro rata diuidendo, & ſi Canones, ſiue cenſus, aut reſponſiones, vel recognitiones huiuſmodi in alia re quam pecunia numerata exiſterent, rem ipſam ad communem extimationem, habito reſpectu, ad quinque annos tunc proxime præteritos reducendo. Et inſuper quintæ partis ipſorum canonum, ſiue cenſuum, aut reſponſionum, vel recognitionũ, & emolumenti, ſeu commodi huiuſmodi conſtituerent, communi extimatione ſufficeret pro prædictis Dominis: & pro alia de qua vobis, ſeu duobus veſtrum videretur pecuniarum ſummis, & alias modis, & formis, tunc expreſſis, a præſtatione, & ſolutione canonum, & cenſuum, ac reſponſionum, & recognitionum huiuſmodi, necnon caducitatis, & deuolutionis, ac quouis alio periculo, & ſuperioritate, alioque iure eccleſiaſtico, perpetuo liberandi, & affrancandi, ac quaſcunque annales, ſeu alias temporales etiam ad vnam, ſeu plures generationes, aut nominationes factas locationes bonorum, aquarum, & iurium huiuſmodi in perpetuum, vel aliud tempus, de quo vobis, aut duobus veſtrum videretur, alias modo & forma tunc expreſſis prorogandi, & extendendi, necnon perſonis quæ liberationes, & affrancationes ipſas obtinere vellent, ſuper earundem liberationum, & affrancationum validitate, & obſeruatione, omnia & ſingula res, & bona mobilia & immobilia, præſentia, & futura, non ſolum baſilicarum, eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, prioratuum, præpoſiturarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, officiorum, canonicatuum, & præbendarum, capellaniarum, portionum, beneficiorum, locorum, & confraternitatum, quorum canones, ſiue cenſus, aut reſponſiones, vel recognitiones huiuſmodi forent, verumetiam ipſius Romanæ Eccleſiæ, & Cameræ apoſtolicæ ſpecialiter & expreſſe obligandi, & hypothecandi, ac certa alia tunc expreſſa faciendi, plenam & liberam facultatem conceſſimus, prout in eiſdem literis plenius continetur. Cũ autem, ſicut accepimus, ſuper præmiſſis diuerſa ſint exorta dubia, & pro ſecuritate perſonarum liberationes & affrancationes huiuſmodi deſiderantium illa declaranda ſint, & facultas veſtra in aliquibus amplianda veniat: nos indemnitati contrahentium in præmiſſis, & expeditioni negotij huiuſmodi conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine. Volumus, & per præſentes decernimus, & declaramus, quod in facultate vobis attributa, & ſuper illa confectis literis noſtris prædictis, non ſolum ea, quæ in emphyteoſim conceſſa fuerunt, & periculo caducitatis in caſibus a iure & pactis inter contrahentes firmatis expreſſis ſubiacent, verum etiam alia quæcunq; bona, quæ ſub mero annuo cenſu in perpetum conceſſa extiterunt, & in quibus timor deuolutionis ſeu caducitatis ceſſat, omnino comprehendantur: ita quod cenſus ſuper illis conſtitutos caſſare, & extinguere poſſitis, & quod omnes & ſinguli Montes, per nos & quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, in dicta Vrbe hactenus erecti, & forſan erigendi, appellatione iurium, in recompenſam liberationum, & affrancationum huiuſmodi aſſignandorum veniant, vt illi pro recompenſa prædicta libere aſſignari poſſint, & eorũ aſſignatio huiuſmodi pro idonea recompenſa cenſeatur, & cenſeri debeat, ipſique Montes ſi vacabiles exiſtant, pro ea parte, quæ in recompenſam huiuſmodi aſſignabitur, vacabiles eſſe deſinant, & eis, quibus in recompen-

compenſam eandem pro tempore aſſignabuntur, perpetuo cedant, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi præmiſſa omnia in facultate vobis attributa, & litteris noſtris prædictis ſpecialiter expreſſa fuiſſent. Et inſuper vobis, ſeu duobus veſtrum præmiſſa omnia, etiam inſtrumentis inter Dominos directos, & poſſeſſores bonorum, aquarum, & iurium huiuſmodi factis ſpecialibus, pacto, & conuentione, ac præcedente ſolemni ſtipulatione cautum ſit, quod ipſi poſſeſſores bona, aquas, & iura eis, (vt præfertur) conceſſa, abſque eorũ conſenſu, etiam vigore quarumcunque literarum apoſtolicarum, catenus editarum, vel in poſterum edendarum, aut alia quauis facultate, eis a iure, vel ab homine quomodolibet attributa liberare, & affrancare nequeant, aliàs iuxta earundem literarum noſtrarum continentiam & tenorem exequendi, & ad effectum executionis huiuſmodi pacta, & conuentiones prædicta, etiam ſi forſan iuramento, & auctoritate apoſtolica roborata, & confirmata forent, caſſandi, & annullandi. Necnon quotiens, & quando vobis, aut duobus veſtrũ videbitur, Dominis directis loco quintæ partis quæ ex forma litterarum noſtrarum prædictarum vltra ſolitum canonem, ſeu cenſum, aut reſponſionem, ſiue recognitionẽ, & pro reliquis quibuſcunque emolumentis, quæ eccleſijs quomodocunque obuenire poſſent, eis aſſignanda erat quintam partem totius illius pecuniæ, & emolumenti, quæ & quod vltra pretium, ſeu extimationem ſoliti canonis, ex liberatione, & affrancatione, ac prorogatione, & extinctione prædictis, eidem Cameræ apoſtolicæ occaſione compoſitionis cum ea deſuper faciendæ pro tempore proueniet in vtilitatem eccleſiarum, ſeu locorum, quorum bona liberata, & affrancata, ſeu perpetuata huiuſmodi erunt, vna cum recompenſa ſoliti canonis, ſeu cenſus, aut reſponſionis, vel recognitionis conuertendam, aſſignandi. Et ne contra liberationes, & affrancationes vigore literarum noſtrarum huiuſmodi faciendas per Dominos directos, ſuper deuolutione bonorum pro tempore liberandorum, & affrancandorum litigantes, aut Iudices, corã quibus cauſæ ipſæ pro tempore pendebunt, ex præcipitata ſententiæ prolatione, fraus committi poſſit, Dominis directis, & Iudicibus præfatis, ne in cauſis huiuſmodi pendente tractatu liberationis, & affrancationis per vos, aut duos veſtrum faciendarum, ad vlteriora procedant, etiam ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac irritanti decreto inhibendi, ac in euentum, in quem liberatio, & affrancatio huiuſmodi ſubſequantur, cauſas ipſas aduocandi, & lites ipſas penitus extinguendi, ac ſuper illis perpetuũ ſilentium partibus imponendi, plenam, & liberam dicta auctoritate per præſentes concedimus facultatem, & poteſtatem. Reuocantes ex nunc, ac irritantes, & annullantes omnes & ſingulas alias facultates, & licentias bona immobilia liberandi, & affrancãdi, per piæ memoriæ Leonẽ X. & quoſcunq; alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam in fauorẽ edificare volentium, aut alias quomodolibet conceſſas. Non obſtantibus literis noſtris, & alijs præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ nos, & dictus Paulus prædeceſſor in ſingulis literis prædictis voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et ne ſuper præmiſſis proceſſus iudiciarios facere cogamini, volumus, & auctoritate apoſtolica decernimus, quod ſuper vocatione Dominorum directorum ad præmiſſa (vt præfertur) facienda, veſtræ, aut duorum ex vobis, ſimplici aſſertioni ſtetur in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi de illa iudicialiter conſtaret, Quodque tranſumptis præſentium manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima quarta Octobris milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto. Pontificatus noſtri Anno quinto.

Io. Lanoca.

IDEM

49

Statutum perpetuum ne de cetero a Iudicibus cauſarum reaſſumptiones, vel partibus inhibitiones, niſi per ſpeciale reſcriptum, fiant.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus tam Vrbis Senator, quam Collaterales, & alij Curiæ Capitolinæ Iudices in vim Motus proprij in fauorem Romani Populi a fe. re. Paulo Papa III. emanati, necnon & alij Romanæ Curiæ Iudices, cauſas quæ pro tempore in alijs Romanæ Curiæ, & Vrbis tribunalibus introducuntur, etiam nulla præcedente cauſæ cognitione paſsim reaſſumere, & ad inſtantiam partium, vel alias, ſub prætextu, quod ſui fori exiſtant, adinuicem ſibi ipſis, & partibus inhibere conſueuerunt. Et inde fiat, vt actores cogantur, vel in eadem curia Capitolina, aut alijs Iudicibus, vel apud ſignaturam pro remiſsionibus dictarum cauſarum laborare, & in ſignaturis de ſimilibus quotidie obſtrepere, eaſdem in ſimilibus occupando, ac propterea ipſi actores eorum cauſas, quæ alias ordinaria auctoritate a competentibus iudicibus expedirentur, nonnunquam commiſſarias facere, & regiſtri, ac alias grauiores impenſas ſubire cogantur in eorum graue damnum, & præiudicium. Proinde nos cupientes, prout noſtro paſtorali incumbit officio, pro feliciori almæ vrbis noſtræ ſtatu, & vt lites celeriorem habeant exitum, & partes inutilibus expenſis non grauentur, & per diuerſa tribunalia non diſtrahantur, iuſtitiæ miniſterio ſalubriter prouidere, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad perpetuam rei memoriam, per modum etiam ſtatuti perpetui ordinamus, ac ſub excommunicationis pœna per præſentes inhibemus, ne Senator & Collaterales, alijque præfati iudices de cetero cauſas aliquas quouis prætextu ab alijs iudicibus reaſſumere, nec ad inſtantiam alicuius partium, ſub prætextu quod ſuæ iuriſdictionis exiſtant, ſeu ex eorum officio vel alias ſibi ipſis, niſi id eis in cauſa, & cauſis coram eis tunc penden per ſpeciale reſcriptum permiſſum fuerit, inhibere nullatenus audeant vel præſumant, ſed generaliter quando quis ad iudicium coram quocũque iudice trahi contigerit, quod declinatoria fori iuxta iuris communis diſpoſitionem debeat coram iudice coram quo conuenitur, & ante prorogatam iuriſdictionem, & non alias, nec alibi proponi: et cum præfixione competentis termini deſuper faciẽda probari, illaque propoſita, & probata, ſiquidem remiſsio cauſæ indebite denegari contigerit, habeatur ad ſignaturam, etiam iuſtitiæ recurſus, teneaturque interim ad primam diem qua ſignaturam fieri contigerit, idem iudex ſuperſedere, ac determinationi eiuſdem ſignaturæ omnino parere: ſi vero probata non fue

rit

rit præfatus iudex ad vlteriora procedat. Et ita per quoſcunque iudices, etiam S. R. E. Cardinales, & ſacri palatij noſtri Auditores in ſimilibus cauſis procedi, & iudicari debere. Et quicquid ſecus ſuper his a quoquam attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus. Dicto motu proprio, conſtitutionibuſq; & ordinationibus apoſtolicis, facultatibus, priuilegijs, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam auctoritate apoſtolica, ac iuramento roboratis, ceteriſq; in contrariũ facientibus, nõ obſtantibus quibuſcunque. Pręmiſſorum omniumq; aliorum hic forſan neceſſario de verbo ad verbum exprimendorum tenores & formas, quibus omnibus ad effectum tantum præſentium derogamus, pro plene, & ſufficienter expreſsis habentes.

Placet Motu proprio. I.

Anno a natiuitate Domini 1555. indictione decima tertia, die vero xii. menſis Martij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D N. D. Iulij diuina prouidentia Papæ III Anno eius Sexto, præſentes retroſcriptæ literæ apoſtolicæ Motus proprij de manu Sanctiſsimi D. N. ſignati præſentatæ, intimatæ, ac notificatæ fuerunt Illuſtriſs. D Bernardino de Medices L. V. D. almæ vrbis Senatori, eiuſque Collateralibus Iudicibus primo, & ſecundo dimiſſa copia retroſcripti Motus proprij, ac etiam Reuerendiſsimo D. Hieronymo de Federicis Epiſcopo Sagonen almæ vrbis Gubernatori, eiuſque Officialibus Locatenentibus in ciuilibus, & in criminalibus; ac R. P. D. Auditori Cameræ, ſuiſque Locatenentibus in ciuilibus, & Criminalibus, ac etiam D. Hieronymo Mauro ad præſens Locumtenenti in ciuilibus, & criminalibus R. P. D. almæ vrbis Vicarij, eiſdemq; omnibus & ſingulis intimando, ac notificando omnia & ſingula in prædicto Motu proprio contenta, per me Thomam Roger præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Ioannes de ſancta Cruce Magiſter Curſorum.

Eadem die ſupraſcriptæ literæ Motus proprij affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, ac etiam Principis Apoſtolorum de Vrbe. Idem Curſor.

IDEM

50

Quod durante tempore ſedis vacantis non currat tempus fatalium in quibuſcunque cauſis coram quibuſcunque iudicibus.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Mentis, & intentionis noſtrę ſemper fuit litium anfractus, litigatorumque diſpendia amputare, vt rei veritate patefacta, tergiuerſationibus calumnijſque reiectis, ius ſuum vnicuique reddatur. Cum igitur propter obitum fe. re. Pauli Papæ III. prædeceſſoris noſtri iuſtitium in Romana Curia omnibuſque eiuſdem tribunalibus vſque in craſtinum coronationis noſtræ fuerit etiam fere omnium conſenſu indictum, & propterea litigatores iuſto impedimento in cauſarum tam in prima quam ſecunda & tertia, & forſan vlteriori inſtantia pendentium proſecutione fuerint impediti, dubitarique cœptũ ſit, verum huiuſmodi impedimento durante inſtantiæ fataliaque ſint decurſa, & reſtitutio temporum præfatorũ tanquam legitima ſubſiſtente cauſa concedi debeat, vel tempora prædicta nullo modo veniant computanda: & ſubinde nonnullæ oriantur, ſeu oriri poſsint diſputationes, & diſpendia. Nos igitur cupientes litium compendijs, & litigatorum ſumptibus conſulere: Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, declaramus inſtantias, & fatalia quarumcunque cauſarum in quocunque foro tam eccleſiaſtico, quam ſeculari, ac coram quibuſcunque iudicibus tam ordinarijs, quam extraordinarijs Vrbis noſtræ indeciſis quouis modo pendentibus, a die obitus præfati prædeceſſoris noſtri vſque ad præſentis noſtri Motus proprij datam, nullo modo cucurriſſe, ſed tempora prædicta fuiſſe & eſſe de medio tollenda, minimeque in inſtantijs, ſeu fatalibus cauſarum tam ciuilium quam criminalium, tam profanarum quam eccleſiaſticarum, ac etiam feudalium fore & eſſe computanda, licereque propterea earundem cauſarum proſecutionem fieri, ac ſi tempus prædictum inter medium minime fuiſſet decurſum, & ita per quoſcunque iudices tam eccleſiaſticos quam ſeculares, tam ordinarios quam extraordinarios pronunciari & declarari debere, ſublata aliter declarandi, & iudicandi facultate, irritum quoque, & inane decernentes quicquid in contrariũ contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtilo palatij, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique tam in iudicio, quam extra fidem faciat, & quod copiæ impreſſæ, etiam abſque productione in iudicio fides adhibeatur, regula noſtra in contrarium non obſtante. Vel ſi magis placet, committatur eiſdem iudicibus in Romana Curia exiſtentibus, vt ad fatalia huiuſmodi partes eorum arbitrio reſtituant. De mandato D. N. Papæ præfati iudices procedant, vt in ſecunda parte petitur, & faciant.

Placet de ſecunda parte. I.

IDEM

51

¶ Annullatio protocollorum Curiæ Capitolinæ ſecundum eiuſdem formam ſtatutorum non tranſumptatorum.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Sæpenumero accidit, vt qui importunis partibus apud nos ſupplicantes proprium commodum & vtilitatem affectant, maximum ac irrecuperabile reipublicæ noſtræ communeque aliorum damnum, periculum, & incommodum contra mentem noſtrã procurent. Cum itaque per ſtatuta Vrbis, & generales conſtitutiones a Ro. Pontificibus confirmata prouiſum reperiatur, quod Notariorum defunctorũ inſtrumenta certo modo, ad euitandum errores & fraudes quæ interuenire poſſent, tranſumptari deberent, videlicet parte intereſſe habente legitime citata, iudice & correctoribus tranſumptari mandantibus, & in illis eorum manus apponentibus, recognita Notarij defuncti manu per duos teſtes, dictiſque inſtrumentis cũ originalibus collationatis

collationatis, ita quod omnis fraus & dolus qui interuenire poſſent, penitus ceſſent, euenit quia nonnulli prætenſi hæredes Notariorum defunctorum pro maiori facilitate præmiſſis non conſideratis certa priuilegia a nobis & ſede apoſtolica de tranſumptandis dictis inſtrumentis, ſolemnitatibus prędictis nõ adhibitis, ſed propria eorum auctoritate certo modo tranſumptandi extorſerũt, in maximum tam priuatorum quam etiam reipublicæ noſtræ damnum & irreparabile præiudicium, ex quo multa tranſumptãtur quæ nullatenus de iure tranſumptari deberẽt, præſertim cũ nõ recognita manu Notarij defuncti poſſent omnes cartulæ fraudulẽter doloſe, & falſe conſcriptæ pari modo tranſumptari, prout etiam de præmiſſis multi conquesti fuere, hincque ad immortales lites & multoties ad arma partes prorũpunt, dictiq; hæredes indebitas mercedes nulla taxa officialium vt moris eſt præcedente, pro libito extorquent. Nos igitur cupientes vtilitati reipublicæ noſtræ, ac omnium noſtrum & aliorũ intereſſe habentium benigne prouidere ſcandaliſq; fraudibus & alijs quæ interuenire poſſent opportune obuiare, ac ſtatuta prædicta ſeruari debere, & peſſimos abuſus tollere, & ne etiam collegium, & officiales Capitolini fori ſolitis iuriſdictionibus in eiuſdem Collegij detrimentum penitus priuentur, Motu ſimili etiam & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia & quæcunque noſtra priuilegia etiam Motu proprio noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum quomodolibet & ſub quibuſuis verborũ formulis, clauſulis, & cautelis vtcunque fortiſſimis, quibuſcunque hæredibus Notariorum defunctorũ, ſeu alijs ad quorum manus eorum Notariorũ ſcripturæ peruenerint, ſuper tranſumptandis inſtrumentis prædictis alio modo quam ex forma ſtatutorũ prouiſum reperiatur, quomodolibet conceſſa ſeu innouata reuocamus caſſamus & annullamus, & pro reuocatis caſſatis & annullatis haberi volumus, prætenſiſq; inſtrumentis ſic tranſumptatis non adhibitis dictis ſolemnitatibus ſtatutorum, nullam fidem adhiberi in iudicio nec extra, per præſentẽ noſtrũ Motũ proprium decernimus, & declaramus. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, prætenſis priuilegijs, vt ſupra per nos vel a prædeceſſoribus noſtris conceſſis aut innouatis, etiam ſi de illis expreſſa mentio de verbo ad verbum fieri deberet, Quodque dubitantes de renouatione dictorum priuilegiorum aliqui ex dictis hæredibus cautam forſan commiſerint, cuius cauſæ ſtatu, & inhibitione forſan ſubſecuta, cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque: quorum omnium priuilegiorum formas qualitates & tenores, ac hęredũ dictorum defunctorum nomina, aliorumque hic forſan latius de neceſſitate exprimendorum tenores pro expreſſis habemus. & quod præſens Motus proprius per quemcunq; alium reuocatus non cenſeatur, niſi de verbo ad verbũ pręinſeratur, & niſi citatis correctoribus dictæ Curiæ capitolij obtẽtus fuerit alias vero nullius ſint roboris vel momenti, & quod præſentis motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio & extra, & in futurum tantum.

Placet I.

A. Auinionen:

IDEM

52

Contra Brigoſos, Duellantes, & receptantes Bannitos.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cũ ſicut accepimus licet alias fe. rec. Pius ij. Paulus etiam ij. Sixtus iiij. Innocentius viij. Iulius ſimiliter ij. & Clemẽs vij. & forſan alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri inter alias, pro almæ Vrbis, & totius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ temporalis ſtatus quiete, & tranquillitate ſuſceptas curas, & factas prouiſiones contra homicidas, & in capitalibus inimicitijs perſeueran. brigoſos nuncupatos, pacis aut tregue fractores, ſine Romani Pontificis aut officialium ſuorum licẽtia caualcatas ſeu armatorum collectas facien. ius ſibi ipſis dicen. alioſque tunc expreſſos delinquentes, ipſorumque homicidarum, & aliorum prædictorum, ſeu pro quocunque alio capitali crimine condennatorũ receptatores, aut illis, necnon quibuſcũque perſonis ſingulari certamine, quod Duellum appellant, pugnare volentibus, locum, auxilium, fauorẽ, & conſilium directe vel indirecte, per ſe vel alium, publice vel occulte præſtantes, diuerſas ediderunt conſtitutiones, & leges, cum diuerſarum cenſurarum eccleſiaſticarum, & aliarum pœnarum cõminatione, & impoſitione, prout in ſingulis eorundem prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur, & a certis annis citra, ſicut etiã facti notorietate eſt omnibus cognitum, nonnulli inobedientes contra tam ſalutiferas prædeceſſorum huiuſmodi literas ordinationeſque inhibitiones, & decreta in illis contenta elata ceruuce temerarioque auſu venire, & facere præſumpſerint, cenſuras, & pœnas prædictas in eiſdem literis contentas damnabiliter incurrendo: attamen qui pro tempore fuerunt Iudices, ad quorũ officium ea cura ſpectabat, pro dictarum literarum obſeruantia, & publice quietis manutentione contra eos procedere neglexiſſe, ſeu remiſſius egiſſe reperiuntur, Nos conſiderantes quanta cum maturitate a prædeceſſoribus noſtris literæ prædictæ emanauerint, & quanto publico bono illarũ obſeruantia ſit profutura, & propterea nolentes vllo pacto quãtum in nobis eſt tollerare quod illarum executio negligatur, literas prædictas, quarum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus pro expreſſis haberi volumus, & in eis contenta quecũque approbantes, & innouantes Motu proprio & ex noſtra certa ſcientia, ac de apoſtolice poteſtatis plenitudine Venerabili Fratri Phylos Epiſcopo Aſculan. moderno, & pro tempore exiſtẽti Almæ Vrbis Gubernatori, vt poſt ſolemniter in publicis conſuetis Vrbis locis, prout ipſi Phylo Gubernatori videbitur, præſentis cedulæ faciendam publicationem, omni vlteriori mora, & quocunque alio reſpectu poſtpoſitis & ceſſantibus, contra omnes & ſingulas communitates, vniuerſitates, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, & Dominos temporales, armorum capitaneos. Ciueſque, incolas, & particulares perſonas quaſcunque ciuitatum oppidorum, terrarum, caſtrorum, villarum, & aliorum locorum eidem Ro. Eccleſiæ mediate, & immediate ſubiectorum in dictis literis expreſſorum, qui ſingulis prædeceſſorum prædictorum literis prædictis, & contentis in eis hactenus quomodolibet contra iuerunt, ſiue fecerunt, in futurumq; (quod abſit) cõtra ibunt, vel facient, ad declarationem executionemque cenſurarum, & prædictarum pœnarum rigoroſe, & irremiſſibiliter procedant, & ipſorum quilibet procedat, præſentium tenore in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis

noſtræ

noſtræ pœna præcipimus, & mandamus. Et ne de modo citandi, & procedendi, probationibuſq; faciendis dubitari, aut per diſputationum ſubtilitates, & plerumque etiam cauillationes dictorum prædeceſſorum, & noſtra circa publicam tranquillitatem huiuſmodi fruſtretur intentio, volumus, & etiam per modum legis perpetuo valituræ ordinamus, quod contra communitates, vniuerſitates, & alios prædictos dictarum literarũ tranſgreſſores, & quemlibet eorum tam per viam inquiſitionis ſeu denunciationis, & ex officio Curiæ, quã per viã accuſationis ſeu querelæ, a quocunque proponende procedi valeat, poſſintque ipſi contra quos fuerit procedendũ citari per edictum hoc modo publicandũ, videlicet. Vt contra Roman. ciues ſeu incolas ab Vrbe abſentes, necnon Barones, Domicellos, Communitates, Vniuerſitates, Collegia, perſonas quaſcunque locorũ intra quadraginta milliaria ſitorum, debeant originales cedulæ edicti per nuncium, ſiue mandatarium, aut curſorem, vel præconem publicum affigi in valuis Curiæ Capitolij hora qua Senator cum ſuis Collateralibus pro iure reddendo in aula ipſius curiæ more ſolito ſedebunt, & poſtquam ita perfecerit in ingreſſu ſiue ianuæ aulæ prædictæ alta voce legi & publicari, & deinde cedula ipſa eodem modo affigatur, & publicetur ad valuas Domus habitationis cuiuslibet citandi ſi in vrbe habitationis domum habuerit, alioquin ad valuas curiæ Gubernatoris præfati hora ſimili qua ipſæ Gubernator, vel ſuus Locũtenens pro iure reddendo ſedebit. Contra alios vero locorum diſtantiorum citandos quoſcunque ſimilis affixio, & publicatio fiat in valuis eccleſiæ ſancti Petri ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in audien. publica literarum contradictarum diebus videlicet quibus audien. lectio celebrabitur, alijs vero diebus eiuſdem audientiæ loco in acie Campi Floræ. Nõ enim veriſimilis eſſe poterit, neque excuſabilis ignorantia rei tam patenter notificatæ, ideoque volumus quod huiuſmodi citatio ipſos ſic citãdos reſpectiue arctet atque afficiat perinde ac ſi perſonaliter per nuncium ſeu per literas citati fuiſſent, etiam aliter non docto quod ad eos eorumue perſonas ſeu domos tutus non pateat acceſſus, dummodo in quolibet edicto terminus ad comparendum apponatur congruus, ita quod poſſit ad locum ex quo quilibet reus citabitur, ipſius edicti noticia veriſimiliter peruenire, & deinde citatus arrepto itinere commode comparere. Neminem autem putamus dubitaturũ fore qui congruus ſit terminus, ſi pro locis intra quadraginta milliaria ab Vrbe ſitis octo dies aſſignẽtur, & pro diſtantioribus locis ſi pro ſingulis viginti milliaribus diſtantiæ dictis octo diebus, duo dies addantur, præſumaturq; illico præterito termino huiuſmodi ipſius edicti propoſitio, & publicatio ad eorundem citatorũ notitiam perueniſſe, ita quod non recipiatur probatio in contrarũ. Loca autem ex quibus rei citari, & diſtantia prædicta computari debeat: volumus, & decernimus eſſe illa in quibus per receptationem homicidarum, bannitorum, aliorumq; prædictorum aut alias prædeceſſorum huiuſmodi literis contrauentum ſeu contrafactum fuiſſe proponetur, etiam ſi ipſi rei citandi tunc ibi nõ habitent, neque reperiantur, ſeu etiam a multo ante propoſitionem edicti huiuſmodi præterito tempore citra, aut ibi nunquã fuerint neque habitauerint, cum eis ſit imputandum, qui in talibus locis deliquerunt, & quoniã temeritatis, & delicti fomitem ibi habuerint ac etiam de re ſolliciti eſſe debebunt, nec digni ſunt, qui alibi quærantur, maxime poſtquam præſenti lege publicata, intelligent quo ſit modo contra eos proceden. Volumus præterea quod in quolibet proceſſu contra ſic citatos facien. procedatur ſummarie ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, nulla terminorum qui in Curia ſubſtanciales appellantur, aut alias iudiciaria obſeruatione interueniente, ſed ſola facti, & contrauentionis literarum prædictarum veritate inſpecta. Et ne etiam ſuper culpa, vel excuſatione, ipſorum citatorum forſan ignoran. factæ contrauentionis literarum huiuſmodi allegantes diſputan. literis prædictis prædeceſſorum ac noſtra inten. publicæque tranquillitati huiuſmodi per prauas malorũ aſtutias, & fucata media fraus aliqua fiat, Declaramus, & volumus ut quo ad illos qui hactenus deliquerunt circa præſumendã vel probãdam eorum ſciẽtiam, ſi ad ſe defendendũ prout citati erũt comparuerint, ſeruetur qualiſcunque ſit iuris communis diſpoſitio: quo vero ad illos qui in futurum deliquiſſe dicentur, etiam alijs contra eos probationibus non factis præſumantur, intelligantur, & iudicentur, ſcienter literis prædictis (quantum attinet ad receptationem, conſilij, auxilij, victualium, loci, & fauoris præſtationem) contra iuiſſe, pœnaſque in illis contentas incurriſſe, quicunq; aliquem in Alma Vrbe ſeu in aliæ qualibet ex S. R. E. immediate ſubiectis Ciuitatibus, Terris, & locis pro quocunque crimine capitali pro ipſius Vrbis aliarumque Ciuitatum ac terrarum & locorum iudices publice bannitum receptauit, ſeu illi conſilium victualia auxilium fauorem ac pro ſingulari certamine facien. locum præſtiterit ſeu præſtari iuſſerit, curauerit, vel promiſerit, aut aliquid aliud de præmiſſis in dictorũ prædeceſſorum literis prohibitis fecerit, & per cuius, etiam abſentis, & ignorantis, vaſſallos, officiales, miniſtros, agentes, & homines quoſcunque talia facta aut permiſſa fuerint. Aeque enim peccare arbitramur, qui per ſe ipſum facit, & qui non curat ne fiat per eos quos ipſe cohibere poteſt, alioquin facile eſſet literarum præfatarum effectum illudere, ſi illis qui ſcire, & curare per ſe ipſos debẽt, ignorãtiæ propriæ culpæque alienæ permitteretur allegatio, niſi forte de receptione facta delati fuerint publici hoſpitatores, quoniam ſuorũ hoſpitum conditionem explorare non tenentur, nolumus cenſeri eſſe in culpa niſi probetur quod ſcienter peccauerint. Volumus quoque præſentis cedulæ ſolam ſignaturam etiam abſque eo quod datata, & regiſtrata fuerit, & tam ipſam originalem, quacunque conſtitutione, vel regula forſan contraria non obſtantibus, quam eius exempla per Notarium curiæ præſentis, & pro tempore futuri Gubernatoris ſubſcripta vbiq; fidem facere. Non obſtantibus omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in ſuis literis prædictis voluerunt nõ obſtare, alijſque conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus iuramento, &c. roboratis, priuilegijs quoq; indultis & literis apoſtolicis quibuſuis etiam S. R. E. Card. & alijs quibuſuis quacunque tam mundana quam eccleſiaſtica auctoritate fulgen. perſonis conceſſis, & innouatis, illorum tenores etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione totalis expreſſio ſeu inſertio, vel alia certa forma requireretur, pro ſufficienter expreſſis habentes, ceteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet, & ita Motu proprio præcipimus, & ordinamus. I.

IDEM

53

Quod dilatio principalibus conceſſa nullo modo fideiuſſoribus ſuffragetur.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum nuper ex rationabilibus cauſis quibuſcunque Romanæ curiæ iudicibus, & alijs perſonis quacunque dignitate, & auctoritate fungentibus, ne aliquas moratorias, dilationes, aut ſaluoconductus, ſeu ſignificationes, vel quouis alio nomine nuncupatas gratias, concedere quouis prætextu, vel occaſione audeant, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna præceperimus, verum quod carcerum viſitatores miſerabilibus perſonis carceratis duntaxat, ſi eis ex relatione iudicis ad cuius inſtantiam carceratæ fuerunt, ſuis creditoribus ſatisfacere non poſſe conſtiterit, poſtquam carcerem per aliquod notabile temporis ſpatium ſuſtinuerint, aliquam moderatam dilationem eorum arbitrio, ſub cautione ſaltem de ſe repræſentando, & non alias concedere poſſint, voluerimus, prout in motu proprio deſuper manu noſtra ſignato primo, & deinde innouato latius continetur: Et quandoque, vt accepimus, præfati viſitatores dilationes per eos carceratis pauperibus huiuſmodi conceſſas, etiam illorum fideiuſſoribus ſuffragari debere decreuerint, quod quidem valde abſurdum, & inconueniens videtur, cum non ob aliud fideiuſſores accipiantur, niſi vt ſi principalis debitor tempore conuento ſoluere nequeat, illi perſoluant, conuenientiuſque ſit vt illi qui pro debitore promiſerunt, eum expectent, quam creditor qui ipſorum fideiuſſorum fidem eſt ſequutus, aliter debitori nõ crediturus: Idcirco nos motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, motũ proprium noſtrum prædictum iterum ſi opus ſit innouan. illique adden. apoſtolica auctoritate eiſdem viſitatoribus carcerum, vt dilationes huiuſmodi non niſi carceratis duntaxat, ac modo, & forma præmiſſis ſeruatis, concedant, neque illas aliquo modo ad eorundem carceratorum fideiuſſores extendant, aut illis ſuffragari quouis modo decernant, præcipimus & mandamus. Et ſi aliqua decreta per eos in fauorem aliquorum qui carcerati non fuerint, ſeu etiam carceratorum, contra formam prædictam, aut eorum fideiuſſorũ, aut quoſuis alios, præter & contra intentionem noſtram fieri forſan contigerit, illa nulla, inualida, & irrita eſſe, & nemini ſuffragari debere: Ac illis non obſtan. ſed penitus reiectis, dilectum filium noſtrum, & Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generalem Auditorem, & alios Romanæ Curiæ iudices, ad executionem contra eos in quorum fauorem facta extiterint, omnes & ſingulos, ac ſi illa nullatenus emanaſſent, procedere poſſe, & debere, decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

54

Confirmatio ſtatutorum, & ordinationum ſeu capitulorum Dohanæ mercium almæ vrbis perpetuo obſeruandorum.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus dilectus filius Magiſter Franciſcus de Aſpra Generalis Theſaurarius noſter pro reformandis ordinibus Dohanæ mercium huius noſtræ almæ vrbis nonnulla ſtatuta, & ordinationes, ſeu capitula partim per mercatores, & alios eorum merces, & bona ad ipſam vrbem pro tempore conducentes, ſeu conduci facientes, & partim per miniſtros ipſius Dohanæ obſeruãda materno ſermone ſeu vernacula lingua ediderit, & in ſcriptis redegerit huiuſmodi ſub tenore &c. Nos de ſtatutis, & ordinationibus, ſeu capitulis huiuſmodi ad plenũ informati, cupientes illa de cetero inuiolabiliter obſeruari, Motu ſimili &c. ſtatuta, & ordinationes, ſeu capitula huiuſmodi, ac prout illa concernunt omnia, & ſingula in ſcriptura deſuper confecta, contenta, licita, & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, & inde ſecuta quæcunque, apoſtolica auctoritate per præſentes approbamus, & confirmamus, ac illis plenum, & perpetuum firmitatis robur adijcimus, ſupplentes omnes, & ſingulos iuris & facti, ac etiam iuriſdictionis defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, eaque omnia & ſingula ſuos plenarios effectus ſortiri, & ab omnibus ſub pœnis in illis contentis firmiter, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et nihilominus pro potiori cautela, ea omnia prout per dictum Franciſcum Theſaurarium, vt ſupra dictum eſt, edita fuerunt, de nouo ſtatuimus, & ordinamus, ac ſub eiſdem pœnis obſeruari volumus, & mandamus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis perſonis cuiuſcunque dignitatis &c. etiam Cardinalibus, etiam a iure communi, aut alias quomodolibet conceſſis &c. quibus omnibus, etiam ſi de eis &c. illorum tenores &c. hac vice ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes præſentium, etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, & earum tranſumptis etiam impreſsis, manu dilecti filij Gudonis Aſcanij S. Mariæ in Vialata Diaconi Cardinalis de ſancta Flora nuncupati Camerarij noſtri, & eius ſigilli impreſsione munitis, plenariam, & eam omnino quæ præſentibus adhiberetur fidem adhiberi debere, eaſdemque præſentes poſtquam per banna publica publicatæ, & illæ ſeu earum tranſumptũ huiuſmodi in ipſius Dohanæ, & ſingularum portarum eiuſdem Vrbis valuis affixæ, & dimiſſæ, ſeu affixum, & dimiſſum fuerint ſeu fuerit, omnes & ſingulos in ſtatutis, & ordinationibus, ſeu capitulis præfatis comprehenſos, etiam ad effectum incurſus pœnarum prædictarum afficere, & ligare in omnibus & per omnia, perinde ac ſi illis perſonaliter intimatæ, & notificatæ fuiſſent.

Placet, & ita Motu proprio confirmamus, & ſtatuimus. I.

IDEM

55

Confirmatio literarum Pauli prædeceſſoris, quod nullus alius Iudex præter Vicarium vrbis poſsit cognoſcere de cauſis ciuilibus, aut criminalibus concernentibus perſonas Hebræorum vrbis.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum, ſicut accepimus vniuerſitatem Hebræorum Vrbis, & homines illius particulares contra omnem iuris ordinem, ac bullas, & priuilegia dilecto fratri noſtro Philippo Arch.nto Salutiarum Epiſcopo, noſtræ Vrbis, ac illius diſtrictus Vicario generali in præfatos Hebræos priuatiuæ iuriſdictionis per fe. re. Paulum Papam III prædeceſſorem noſtrum conceſſa, & per nos confirmata, diuerſimode ſine iuriſdictione, & de facto coram alijs Vrbis tribunalibus tam vt vniuerſitas, quam vt particulares plerumque ex officio curiæ, & ad querelam, ac petitionem vel Hebræorum, ſeu Chriſtianorum reſpectiue moleſtantur, inquietantur, perturbantur, quo fit vt iuſtitia non ſolum circa ciuiles verum etiam criminales cauſæ ſuum debitum non ſortiatur effectum, & iuriſdictio eiuſdem Vicarij ab alijs indebite vſurpetu, rcum actiue, & paſsiue præfati Hebræi iurisdictioni dicti Vicarij Vrbis ſubijciantur, Idcirco volentes ſicut ordo iuris, & æquitatis ſuadet, vt dicta iuriſdictio Hebræorum ſit eiuſdem Vicarij, & ab alijs præter mentem noſtram non vſurpetur, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dictas bullas, & priuilegia ſic, vt præmittitur, prædicto fratri noſtro Philippo Vicario in Hebræos conceſſa actiue, & paſsiue inter ipſos, inter alios paſsiue tantum confirmamus, & approbamus, ac roboris firmitatem quatenus opus ſit adijcimus. Mandantes nunc, & pro tempore exiſtentibus almæ vrbis Gubernatori, Auditori Cameræ, Senatori, Cameræ apoſtolicæ præſidentibus, & clericis, omnibuſque alijs Vrbis iudicibus tam ordinarijs, quam delegatis quacunque iuriſdictione, & auctoritate fungentibus, & functuris, & in cauſis Hebræorum tam vniuerſitatis, quam particularium, ciuilibus, & criminalibus, ac mixtis ſe de cetero intromittant. immo illas ad eundem Vicarium noſtrum iuxta formam dictarum facultatum, ac priuilegiorum remittant, inhibitioneſque, ac ſignificationes per alios quam a dicto Vicario a præfatis Hebræis obtentas, & in poſterum obtinendas, per præſentes anullamus, ac pro nullis haberi volumus, & mandamus. Non obſtantibus facultatibus, ac priuilegijs, & bullis, ac literis apoſtolicis, ſeu motibus proprijs per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, dictis Gubernatori, Auditori Cameræ, Senatori, Præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ, omnibuſq; alijs tã delegatis, quã ordinarijs iudicibus circa iuriſdictionem conceſsis, ceteriſque contrarijs, non obſtantibus quibuſcunque. Cũ facultate præfatis Gubernatori, Auditori Cameræ Senatori, Clericis, & Præſidentibus Cameræ apoſtolicæ, ac omnibus alijs Vrbis noſtræ iudicibus, vniuerſitati prædictæ, ac particularibus illius hominibus, & perſonis, Bariſello, ac omnibus alijs Vrbis executoribus, & ſubexecutoribus ſub pœnis pecuniarijs, & cenſuris eccleſiaſticis imponendis & applican. inhibendi, illaſq; in euentum contrauentionis tam per dictos iudices, quam executores, & iuſtitiæ miniſtros, ac quoſcunque alios incurriſſe declaran. aggrauan. interdicen auxiliumque brachij ſecularis inuocan ceteraque omnia, & ſingula in præmiſsis, & præmiſſorum quolibet faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & plenarie exequendi, ac quicquid ſecus factum, ſeu innouatum, vel attentatum per dictos iudices, & quoſcunque fuerit, irritum, & inane decernentes, cum clauſulis neceſſarijs, & opportunis.

Placet. I.

IDEM

56

Quod vtriuſque ſexus Apoſtatæ ad regularia loca redire, & ſuperiores illos recipere teneantur, ne de cetero tam facilis pateat exitus.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum ſicut non ſine graui animi noſtri diſplicentia accepimus quamplures vtriuſque ſexus diuerſorum ordinum regulares, & profeſſæ perſonæ, propriarum animarum ſalutis immemores, extra ſuorum ordinũ regularia loca diuagantes, diuerſis prætenſis prætextibus, vtpote declaratoriarum quod religioni, & ordini ſui aſtrictæ non exiſtant, ac ſtandi extra eiuſdem ſui ordinis regularia loca, deſeruiendique beneficijs eccleſiaſticis, & illa obtinendi tam a ſuis ſuperioribus, quam a ſede apoſtolica licentiarum, & diſpenſationum per eos ſub falſis aſſertionibus, & narratiuis obtentarum, & etiam multis ſuffulti licentijs, & diſpenſationibus, immo temeritate propria, vt apoſtatæ partim in ſuo habitu & partim illo dimiſſo commorantur, & diuinorum officiorum celebrationi, & curæ animarum exercitio, licet Apoſtatæ, & alias ad id inhabiles, necnon ſecularibus, & mecanicis negotijs ſe immiſceant, & alioquin etiam ſcandaloſe vitam degant, excommunicationis, aliaſque cenſuras, & pœnas in tales promulgatas incurrendo, in diuinæ maieſtatis offenſam, ac religionis obbrobrium, & animarum ſuarum damnationis periculum, pernicioſum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum, Nos opportunis remedijs, prout noſtro incumbit officio, in præmiſsis opportune prouidere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate apoſtolica dilecto filio curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, coram quo multi ex religioſis præfatis culpabiles reperti fuerunt, tenore præſentium committimus, & mandamus, ac deſuper plenam, liberam, & omnimodam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem concedimus, vt tam ex officio ſuo, & curiæ, quam etiam inſtante procuratore Fiſcali, omnes & ſingulas vtriuſque ſexus, cuiuſuis ordinis religioſas perſonas extra ſuorum ordinum regularia loca, & in ſeculo cum vel ſine habitu regulari tam in alma vrbe quam extra commorantes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, ac literas, proceſſus, teſtium dicta, & depoſitiones, necnon ſententias deſuper latas, aliaque iura, & munimenta, quorum vigore extra regularia loca in ſeculo huiuſmodi permanere, ac beneficijs deſeruire, & illa obtinere poſſe ſe prætendunt, oſtendendum, & exhibendum ſub cenſuris eccleſiaſticis, necnon priua-

tionis officiorum, dignitatum, beneficiorum per eos obtentorum, inhabilitatiſque ad illa, alijſque de quibus ipſi Auditori videbitur, etiam pecuniarijs arbitrio ſuo moderandis, & applicandis pœnis moneat, & requirat, ac moneri, & requiri mandet, & faciat, ac non comparentes, ſeu alias monitionibus, & requiſitionibus huiuſmodi non parentes, cenſuras & pœnas huiuſmodi incidiſſe, & incurriſſe, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij procedendo, declaret, aggrauet, reaggrauet, & auxilium brachij ſecularis inuocet. Ipſas vero perſonas comparentes, ſi illas nullatenus, aut minus legitime declaratas, vel diſpenſatas, ſiue eorum iura, proceſſus, literas, ſententias, ſcripturas, & munimenta minus legitime expedita ſint ſurreptitia, vel obreptitia, vel nulla, & inualida, ſiue ipſas perſonas licet legitime diſpenſatas, inhoneſtæ tamen, ſeu ſcandoloſæ vitæ eſſe repererit, ad redeundum ad ſuos ordines, & illorum regularia loca, & male viuentes ad honeſtam vitam, iuxta literarum per eas obtentarum continentiam ducendam, & ſeruandam per eaſdem cenſuras, & pœnas, ac alia iuris, & facti remedia, de quibus ſibi videbitur, opportuna (facto verbo, & communicato negotio cum protectoribus, ſeu generalibus ordinum, quorum fuerint) cogat, & compellat, ac beneficia per eos pro tempore obtenta, per eorum incapacitatem, & inhabilitatem vacauiſſe, & vacare, & tanquam ſic vacantia alijs conferri poſſe, ſimili modo procedendo, prout iuſtum fuerit decernat, & declaret: Necnon ad cor reuertentes, & de per eas commiſsis pænitentes, & ad regularia ſuorum ordinum loca redire, & vitam inhoneſtam huiuſmodi mutare volentes, a quibuſuis cenſuris, & pœnis, quas propterea incurrerunt, apoſtaſiæ nota, & exceſsibus quibuſcunque per eos commiſsis in vtroque foro abſoluat, & cum eis ſuper irregularitate per eos quomodolibet contracta: quodque præmiſsis non obſtantibus, & ſuſceptis etiam per eos ſacris etiam presbyteratus ordinibus, etiam in altaris miniſterio miniſtrare poſsint, diſpenſet, eoſque in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum reſtituat, & reintegret: dictam quoque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam, per eos contractam, ab eis aboleat: necnon in ſuis regularibus locis per eorum ſuperiores, ſub eiſdem cenſuris & pœnis recipi, & charitatiue tractari realiter, & cum effectu, etiã ſimili modo procedendo, mandet, & faciat: cum poteſtate in Romana curia, & extra eam, & in partibus citandi, ac quibuſuis, & quotiens opus fuerit, etiã ſub ſimilibus cẽſuris, & pœnis inhibendi &c. ac declarandi, aggrauãdi, reaggrauãdi, interdicendi, & auxiliũ brachij ſecularis, ſi opus fuerit, inuocandi. Nos enim Motu ſimili &c. omnes & ſingulas appellationes, prouocationes, & reclamationes, per eaſdem religioſas, & alias quaſcunque perſonas, a quibuſuis decretis, ſententijs, & ordinationibus, ac mandatis, pro tempore per dictum Auditorem ſuper præmiſsis latis, & factis, alijſque geſtis pro tempore interpoſitas, eorundem per quaſcunque, etiam per nos & ſedem apoſtolicam pro tempore factas commiſsiones, & illarum vigore inhibitiones, alias quam vigore commiſsionum manu noſtra propria ſignatarum, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, & momenti fore, irritum &c. decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtilo palatij, & aliarũ curiarum ſpiritualium, & temporalium, etiam iuramento &c roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quorumuis ordinum, quibuſuis ſuperioribus, & prælatis, & alijs iudicibus, & perſonis, etiam de non recipiendis, & acceptandis apoſtatis, & regularibus perſonis, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu proprio conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores, pro ſufficienter expreſsis habentes, hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque, præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & aliorũ hic forſan latius de neceſsitate exprimendorum tenores, continentias, atque formas, pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes. Volumus autem quod præſens motus proprius vim perpetuæ, & irrefragabilis conſtitutionis habeat, illiuſque ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, regula contraria, non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

17

Quod annatæ, communia, & alia iura de quindennio in quindennium, ob perpetuas beneficiorum vniones, perſoluantur.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Cum ſicut non ſine animi noſtri moleſtia accepimus, Dilectis filijs officialibus Romanæ curiæ de annatis eis pro parte ſuorum emolumentorum in erectione eorum collegiorum aſſignatis participantibus annatas eis, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ de quindennio in quindennium, ratione vnionum &c. perpetuarum per ſedem apoſtolicam hactenus factarum pro tempore debitas non indagantibus, & earum exactionis poſſeſſionem ſeu quaſi adipiſci, ac eas congruis temporibus exigere non curantibus, ac in mora & negligentia eas exigendi diutius permanentibus factum ſit, vt quam plures ex annatis huiuſmodi in obliuionem & deſuetudinem iurium dictæ Cameræ deuenerint, & exinde officia dictæ curiæ eorum occurrente vacatione longe minori emolumento in alios transferri oportuerit, & adhuc oporteat: in ipſius Cameræ & aliorum quorum intereſt præiudicium, & detrimentum non modicum: Et inſuper debitores annatarum huiuſmodi eas non ſoluentes ſententias & cenſuras eccleſiaſticas, ac etiam diſſolutionis vnionum &c. huiuſmodi pœnas, in conſtitutionibus a diuerſis Romanis Põtificibus prædeceſſoribus noſtris ſuper perſoluendis dictis annatis editis contentas incurrerint, & vnionibus &c. prædictis vt præfertur diſſolutis, in ipſis beneficijs antea vnitis intruſi remanſerint, & fructus eorundem beneficiorum ſuos non fecerint, quinimo ad eorum reſtitutionem nobis & dictæ Cameræ teneantur: Nos qui ſuperioribus diebus vt Cameræ & officialium prædictorum, ac venerabilium fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium iura præſeruaremus, ac eorum indemnitati conſuleremus, quaſcunque conſtitutiones antea per dictos prædeceſſores pro annatis prædictis, & cõmunibus eccleſiarum, & monaſteriorum quorumcunque ſemel tantum, aut de quindennio in quindennium perſoluendis editas per noſtras ſub plumbo confectas literas approbauimus, & innouauimus, volentes cum debitoribus annatarum & communium huiuſmodi non iuxta iuris rigorem, ſed paterno affectu agere, Motu ſimili &c. fructus redditus & prouentus beneficiorum vnitorum huiuſmodi per debitores annatarum & communiũ

prædictorum

prædictorum (vt præfertur) indebite perceptos, & propterea nobis & præfatæ Cameræ debitos eiſdem debitoribus, dummodo intra decem dies a die publicationis præſentium in acie Campi Floræ & valuis Cancellariæ apoſtolicæ faciendæ computádos, de omni & toto eo de quo occaſione annatarum & communium huiuſmodi vſque in præſentem diem, etiam pro rata temporis decurſi, debitores exiſtunt præfatæ Cameræ, cui annatas, & communia prædicta quæ officiales præfati per decem annos a lapſu primi quindennij computandos exigere quoquomodo ceſſarunt loco fructuum &c. indebite perceptorum, ac nobis & præfatæ Cameræ, vt præmittitur, debitorum, ac in recompenſam expenſarum quæ pro recuperatione annatarum & communium huiuſmodi, & ſatisfactione mercedis miniſtrorum, ad recuperationẽ annatarum & communium prædictorum neceſſario deputandorum faciendæ erunt, ac refectione damnorum & intereſſe quæ ob negligentiá officialium huiuſmodi eidem Cameræ hactenus obuenerunt, & alijs rationalibus cauſis animum noſtrum mouentibus, apoſtolica auctoritate per præſentes applicamus, appropriamus, & incorporamus, realiter & cum effectu ſatisfaciant pro tempore præterito, omnibus, & ſingulis priuilegijs, indultis, facultatibus, iuribus, & gratijs quæ eiſdem officialibus ac eorum collegijs ſuper perceptione annatarum & communium huiuſmodi quomodolibet competit, eis ſaluis & integris, ac in ſuis robore & efficacia quoad futura remanentibus, perpetuo dicta auctoritate gratioſe remittimus, & elargimur, eoſque ab illis etiam perpetuo liberamus & abſoluimus. Mandantes dilectis filijs Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario, & Magiſtro Franciſco Maſſario de Aſpra generali Theſaurario noſtris, per nos alias ad dictarum literarum noſtrarum & cõtentorum in eis executionem per alias noſtras in forma breuis literas deputatis, quatenus coniunctim, & alias iuxta dictarum literarum in forma breuis continentiam, & formam procedentes, per ſe ipſos vel alias perſonas ad hoc ab eis deputandas, annatas & communia huiuſmodi exigant, & exigi faciant. Nos enim eiſdem Guidoni Aſcanio Cardinali & Camerario, ac Franciſco Theſaurario pro effectu exactionis annatarum & cõmunium huiuſmodi omnes & ſingulos illorum debitores ſub ſingulis literis noſtris prædictis comprehenſos, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie &c. de nõ tuto acceſſu, tam in curia quam extra eam citandi monendi & requirendi, ac eis & alijs quibus & quoties opus fuerit etiam ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniarijs arbitrio eiuſdem Guidonis Aſcanij Cardinalis & Camerarij ſeu alterius perſonæ eccleſiaſticæ ab eo deputandæ ferendis, ſtatuendis, moderandis, ac applicandis etiam ſimili edicto inhibendi, ipſoſque debitores ad ſolutionem annatarum & communium, in quorum exactionis poſſeſſione ſeu quaſi eoſdem officiales a dictis decem annis citra non fuiſſe repererint, vel ſi annatas & communia huiuſmodi in dicto termino non ſoluerint fructuum redditum & prouentuum per eos, vt præfertur, indebite perceptorum, per ſententias & cenſuras eccleſiaſticas etiam interdicti tam localis quam perſonalis per eundem Guidonem Aſcanium Cardinalem & Camerarium ſeu alias perſonas eccleſiaſticas ab eo, vt præfertur, deputandas quotiens opus fuerit ferendas & promulgandas, necnon quaſcunque pœnas & alia iuris & facti remedia tam per Guidonem Aſcanium Cardinalem & Camerarium, quam Franciſcum Theſaurarium præfatos ſtatuenda & ordinanda etiam cum inuocatione auxilij brachlj ſecularis cogendi & compellendi, ac cum eiſdem debitoribus ſuper eo quod ratione annatarum & communium huiuſmodi debebũt pro ea rata & quantitate quæ eiſdem Camerario & Theſaurario videbitur, etiam citra medietatem debiti tranſigendi & componendi: & eos pro eo quod ſoluerint, ac etiam pro vniuerſo debito ſi illud ſoluerint, aut ſuper eo, vt præfertur, tranſegerint & compoſuerint, pleniſſime quietandi: & in quibuslibet prouincijs & locis vnam ſeu plures perſonas idoneas cum ſimili aut limitata poteſtate ſubſtituendi, ac in præmiſſis omnibus & ſingulis ſummarie & ſimpliciter ac alias more Camerali procedendi, aliaſque in præmiſſis & circa ea quomodolibet neceſſaria vel opportuna faciendi, gerendi, & exercendi, necnon eiſdem Camerario per ſe aut perſonas eccleſiaſticas ab eo, vt præfertur, deputandas omnes & ſingulos qui ſententias & cenſuras prædictas vt præmittitur incurrerint ab eiſdem ſententijs cenſuris & pœnis præuia ſatisfactione aut compoſitione abſoluendi, & liberádi, ampliſſimam facultatem & poteſtatẽ concedimus per præſentes. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. de vna, & Concilij generalis ſie duabus dietis, dummodo vltra tres aliquis auctoritate præſentium non trahatur, & quibuſuis alijs conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet & ita motu proprio applicamus remittimus & mandamus.

IDEM

58

Reuocatio quarumcunque dilationum, & prohibitio contra quoſcunque Iudices & perſonas ne de cetero concedantur, obſeruentur, nec impetrentur.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c Nuper nonnullis rationabilibus cauſis ad id animũ noſtrũ mouentibus, omnes & ſingulas moratorias, dilationes, ſaluosconductus, ac alias huiuſmodi gratias quocunq; nomine nuncupatas reuocauimus, caſſauimus, & annullauimus, & quod de cetero nonniſi a nobis ſub certa tunc expreſſa forma impetrari poſſe apoſtolica auctoritate ſtatuimus, & ordinauimus: necnon quibuſcunque Romanæ Curiæ iudicibus, & alijs perſonis quacunque dignitate, & auctoritate fungentibus, & functuris, ne de cetero præmiſſa concedere quouis prætextu vel occaſione auderent, in virtute ſanctæ obedientiæ ſub indignationis noſtræ pœna diſtricte pręcipientes mandauimus, ac alia fecimus prout in motu proprio deſuper manu noſtra ſignato latius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, aliquæ moratoriæ poſt publicationem dicti noſtri motus proprij forſan ad importunam petentium inſtantiam præter & contra noſtram intentionem extortæ fuerint, & forſan in futurũ extorqueri poſſint, Nos arbitrantes indignum fore, vt quod cum tanta maturitate ad publicam omnium vtilitatem conſulto decreuimus, debitæ executioni non demandetur, Motu ſimili, ac ex certa ſcientia noſtra, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine motum proprium prædictum, ac omnia & ſingula in eo contenta, cum omnibus & ſingulis decretis, ac derogationibus in eo appoſitis, auctoritate prædicta præſentium tenore approbantes, & innouantes, ac moratorias huiuſmodi poſt illius publicationem, vt præfertur, conceſſas, caſſantes, &

annullantes

annullantes, ac nullas, & inualidas eſſe, ac nemini ſuffragari debere decernentes: Volumus, & eadem apoſtolica auctoritate mandamus, quod dilectus filius noſter, & Curiæ cauſarũ Cameræ apoſtolicæ generalis Auditor, & quilibet Romanæ Curiæ iudex illis non obſtantibus, ac omnino reiectis, poſt viginti dies a die publicationis præſentium cõputandos ad executionem totalem contra illos qui ea obtinuerunt, eorumque fideiuſſores procedãt, ac ſi nullatenus emanaſſent. Et nihilominus vt ſaltem metu pœna huiuſmodi abuſus aliquando tollatur, omnibus & ſingulis iudicibus, & alijs perſonis prædictis quacunque auctoritate, & dignitate, vt præfertur, fungentibus, aut functuris, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ne moratorias, dilationes, & ſignificationes, ſaluoſconductus, ſalinarias, aut alias huiuſmodi gratias quouis nomine nuncupatas, etiam ſi hactenus illas concedere quomodolibet conſueuerint, de cetero concedere, debitoribus vero, ac fideiuſſoribus ſub quingentorum ducatorum fiſco noſtro applicandorum ipſo facto reſpectiue incurrendis pœnis, ne illas ab eis impetrare audeant, vel præſumant, diſtrictius præcipiendo mandamus. Ac inſuper modernum, & pro tempore exiſtentem Cameræ apoſtolicæ Auditorem, ſi ſibi videbitur, contra inobedientes ad declarationem incurſus pœnarum prædictarum illarumque exactionem, necnon illis non obſtantibus contra præfatos debitores eorumq; fideiuſſores ad executionem procedere, illaſque nihilominus nullas, & inualidas, ac ſubreptitias, & obreptitias declarare auctoritate noſtra poſſe, ac debere volumus, & mandamus, ac irritum & inane &c. decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijſque, & indultis, ac conſuetudinibus prædictis quibus &c. habentes, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac illis omnibus quæ in dicto motu proprio voluimus non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod carcerum viſitatores miſerabilibus perſonis carceratis duntaxat, ſi eis ex relatione iudicis ad cuius inſtantiam carceratæ fuerint, ſuis creditoribus ſatisfacere non poſſe conſtiterit, poſtquam carceres huiuſmodi aliquod notabile temporis ſpatium ſuſtinuerint aliquam moderatam dilationem eorum arbitrio ſub cautione ſaltem de ſe repræſentando, & non alias, concedere poſsint.

Placet motu proprio. I.

Georgius de Itinere curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ notarius ex originali de mandato ſumpſit.

Die decimaſexta Decembris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & acie Campi Floræ vt moris eſt, per me Io. de ſancta Cruce ſanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Maturinus Magiſter Curſorum.

IDEM

59

Statutum quod faui mellis venales qui ad almam Vrbem afferuntur, ad ſolutionem Dohanæ ſicut aliæ merces teneantur.

IVLIVS Papa III. Motu proprio &c. Volentes vt tenemur vectigalia vrbis ſine quibus Camera Apoſtolica onera ſibi incumbentia ſufferre non poſſet, quanti cum Deo poſſumus a fraudibus tueri: Et accepto quod mella & ceræ quæ ad Vrbem aduehuntur iuxta frequentem Dohanæ mercium vſum ordinarijs ipſius vectigalibus addicta ſunt, & ea ſoluunt: & quod nõnulli mercatores prætendentes fauos mellis venales ab eiſdem ordinarijs dohanæ vectigalibus immunes eſſe, vt ceræ & mellis conſueta vectigalia huiuſmodi effugiant, fauos prædictos ad Vrbem afferunt, & ex eis vtranque ſpeciẽ tam mellis quam ceræ conficiunt: Iccirco ne ſub huiuſmodi prætextu via fraudibus pateat, & ordinarij dictæ cameræ redditus per callidas artes eludantur: Motu ſimili & ex certa ſcientia, quod de cetero faui mellis, qui per dictos mercatores ſeu alias perſonas cuiuſcunque conditionis, gradus, præeminentiæ vel dignitatis exiſtãt, non pro vſu domeſtico & familiæ, ſed mercimonij cauſa ad Vrbem afferuntur, ad præfatã ſoliti vectigalis ſolutionem prout aliæ merces ſuppoſiti ſint, & illorum allatores ſiue conductores ad ſolutionem huiuſmodi teneantur, tenore præſentium auctoritate apoſtolica ſtatuimus & decernimus. Mandantes dilectis filijs eiuſdem dohanæ mercium gubernatoribus ſeu adminiſtratoribus, quatenus pro dictis etiam fauis mellis venalibus ordinarias Dohanæ ſolutiones exigant & ſolui faciant Præmiſſis ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, conſuetudinibus ac ſtatutis etiam iuramento vallatis, litiſque forſan deſuper motæ pendentia, ceteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Decernentes præſentium, etiam abſque eo quod regiſtrentur aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, & earum tranſumptis etiam impreſſis dilecti filij Guidonis Aſcanij Sanctæ Mariæ in via lata Diaconi Cardinalis de Sancta Flora nũcupati camerarij noſtri ſigilli impreſſione munitis, & manu alicuius ex Notarijs dictæ curiæ ſubſcriptis plenariam & eam omnino fidem adhiberi, quæ præſentibus adhiberetur ſi oſtenſæ forent, eaſdemque præſentes poſtquam per banna publica publicatæ, & illæ ſeu illarum tranſumptum huiuſmodi in ipſius Dohanæ valuis affixæ & dimiſſæ ſeu affixum & dimiſſum fuerint ſeu fuerit, omnos & ſingulos mercatores & perſonas ſupraſcriptas afficere & ligare, perinde ac ſi perſonaliter intimatæ & notificatæ illis fuiſſent.

Placet & ita motu proprio decernimus ac mandamus I.

I

Prorogatio ſubſidij trecentorum millium ſcutorum, & quartæ partis fructuum Congregationum regularium, ac vigeſimarum Hebræorum ad triennium, & deinde ad beneplacitum.

MARCELLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. His proximis diebus quibus fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter ſicut domino placuit rebus eſt humanis exemptus, Camera apoſtolica ea in egeſtate reperta fuit, vt neque ipſius prædeceſſoris exequiæ modo ſolito, neque conclauis expenſæ commode fieri potuerint, quinimmo ad eas ſatis remiſſe faciendas oportuerit multum æs alienum cum graui ipſius Cameræ iactura contrahere. Verum cum ex ordinarijs eiuſdem Cameræ redditibus æs huiuſmodi diſſolui, & moles expenſarum, quæ pro orthodoxæ fidei defenſione, & ſtatus S. R. E conſeruatione nobis indies ſubeundæ ſunt ſuſtineri nequeant, cogimur ad ſolita præfatæ Cameræ ſubſidia præter mentis noſtræ inſtitutum recurrere. Cum itaque alias de anno videlicet milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio proxime præterito piæ me. Paulus Papa III. etiã prædeceſſor noſter animaduertens ex varijs, & extraordinarijs onerum impoſitionibus tunc vigentibus nihil aliud magis euenire quam Commiſſariorum, & aliarum perſonarum cum Camera apoſtolica contrahentium lucra, ac ſubditis ipſis innumerabiles expenſas, ipſis forſan principalibus oneribus grauiores: Volens in præmiſsis opportune prouidere, de fratrum ſuorum de quorum numero tunc eramus conſilio, cum laudabili rei directione cunctis impoſitionibus extraordinarijs ſublatis vnum vtcumque ſubſidium trecentorum millium ſcutorum per totam ditionem eccleſiaſticam pro triennio ſoluendum, & exigendum impoſuerit, & cum ſubſidium huiuſmodi ſpontanea ſubditorum voluntate acceptatum fuiſſet, & ex eo ſumma trecentorum millium ſcutorum huiuſmodi ad Cameram præfatam annuatim peruenire non poſſet, ad ſupplendum ſummæ deficienti aliud quartæ partis fructuum a congregationibus regularibus Italiæ, & aliud vnius decimæ a ſæcularibus, ac aliud etiam quartæ partis fructuum eccleſiaſticorum a regularibus perſonis ab eiſdem congregationibus ſeparatis per totam Italiam exiſtentibus, necnon reliquum vnius vigeſimæ ab Hebræis ditionis eccleſiaſticæ exigenda, & per eos, ac omnes alios ad quos ſpectabat triennio durante dictæ Cameræ apoſtolicæ annis ſingulis integre perſoluenda ſubſidia etiam impoſuerit: Et ſubſidia huiuſmodi Paulus primo ad duo ſucceſſiue, & deinde Iulius prædeceſſores præfati ad reliquum extunc immediate ſubſecuta triennia prorogauerint, prout in diuerſis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur, ipſaque ſubſidia quiete, & ſine aliquo commiſſariorum, & expenſarum grauamine, & cum maxima ſubditorum, & perſonarum quæ illa ſoluerunt ſatisfactione exacta fuerint: Nos confidentes ſubditos, & cõgregationes, ac Hebræos præfatos ex notorietate noſtrarum, & dictæ ſedis neceſsitatum onus ſubſidiorum eos tangentium, vt antea fecerunt, libenti animo ſubituros, trecentorum millium ſcutorum his modo, & forma quibus vltimo loco exacta fuit, & quartæ partis fructuum congregationum regularium Italiæ, ac vigeſima Hebræorum ditionis eccleſiaſticæ ſubſidiorum impoſitiones huiuſmodi, necnon conuentiones deſuper cum eiſdem ſubditis per ipſorum prædeceſſorum agentes ſuper præmiſsis factas & initas, earum, ac omnium, & ſingularum ſuperinde confectarum ſcripturarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes ad aliud triennium a fine vltimo dicti triennij computandum, & deinde neceſsitatibus noſtris prædictis durantibus ad noſtrum, & apoſtolicæ ſedis beneplacitũ apoſtolica auctoritate tenore præſentium extendimus, & prorogamus, ac extenſas, & prorogatas, necnon trecentorum millium iuxta conuentiones prædictas, & quartæ partis fructuum congregationum, ac vigeſimæ Hebræorum huiuſmodi ſubſidia integre, & iuxta verum eorum valorem ad vltimo dictum triennium (vt præfertur) computandum ſolui, & exigi, ac ad Cameram prædictam pro neceſsitatibus huiuſmodi peruenire debere decernimus, & quatenus opus ſit ſingula vltimo dicta ſubſidia in locis, & terminis, ac ſub modis, & formis prædictis ſingulis annis exigenda pro vltimo dicto triennio, & ad beneplacitum huiuſmodi de nouo imponimus, & impoſita eſſe decernimus. Quocirca dilecto filio Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato Camerario noſtro, (quem vltra ordinariã ſui Camerariatus officij auctoritatem ſubſidiorum huiuſmodi Collectorem generalem, cum facultate tot quot ſibi videbuntur neceſſarij Commiſſarios ad ſingula vltimo dicta ſubſidia exigendum deputandi, necnon quæcunque dubia declarandi, & quaſcunque compoſitiones, & concordias cum ſubditis congregationibus, & Hebræis ſupradictis, etiam de nouo ſi ſibi videbitur faciendi, & ordinandi, conſtituimus, & deputamus) per præſentes committimus, & mandamus, quatenus vltimo dicta ſubſidia iuxta eius prouidam ordinationem exigi, & ad dictam Cameram apoſtolicam peruenire faciat, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas, etiam pecuniarias eius arbitrio infligendas, & applicandas, ac appoſitionem interdicti, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Decernentes ſubditos, ac congregationes, & Hebræos prædictos ad vltimo dicta ſubſidia ſingulis annis, ac modis, & formis præmiſsis vltimo dicto triennio, & beneplacito huiuſmodi durantibus integre ſoluendum, omni contradictione ceſſante teneri. Ac declarantes quod omnes, & ſinguli penſionarij congregationum earundem, ſeu ij quibus loco penſionum fructus congregationum huiuſmodi in toto vel in parte reſeruati ſunt, cuiuſcunque conditionis, vel dignitatis exiſtant (S. R. E. Cardinalibus, & dilectis filijs fratribus hoſpitalis S. Ioãnis Hieroſolymitani duntaxat exceptis) ad ſubſidij quartæ partis fructuum huiuſmodi præſtationem in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi illa eis nominatim, & expreſſe per præſentes impoſita fuiſſent, clauſulis, & decretis in literis apoſtolicis reſeruationum, penſionum, & fructuum huiuſmodi appoſitis, etiam quod penſiones, & fructus huiuſmodi ab omni decima, ſubſidio charitatiuo, & quouis alio onere tam ordinario, quam extraordinario quauis etiam apoſtolica auctoritate, etiam pro expeditione tam defenſiua, quam offenſiua contra Turcas, & alios infideles, aut reipublicæ

chriſtianæ

chriſtianæ ab illorum conatibus quauis defenſione; ac etiam pro recuperatione Terræ Sanctæ ſeu Fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, vel pro alia neceſsitate, ſeu inexcogitabili cauſa a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, etiam motu, & ſcientia, ſimilibus impoſitis, vel imponendis, exempti ſint, diſpoſitionibus nequaquam obſtantibus pro rata teneantur & efficaciter aſtricti ſint. Quodque congregationes ipſæ ſuper quarum fructibus penſiones, ſeu quarum fructus ſic aſsignati ſeu reſeruati exiſtunt, poſsint ſatisfacere ratam penſionariorum ſuorum, ſeu eorum quibus fructus ſunt reſeruati, ac libere poſtmodum ſua propria auctoritate penes ſe ſeu pro ſe retinere totum illud quod pro ipſis penſionarijs, ſeu pro eis quibus fructus huiuſmodi ſunt reſeruati re ipſa, & cum effectu perſoluerint. Et nihilominus penſionarios, ac eos quibus fructus huiuſmodi reſeruati ſunt, per agentes dictæ Cameræ apoſtolicæ ad ſolutionem quartæ partis penſionum, ac fructuum reſeruatorum huiuſmodi reſpectiue vltimo dicto triennio durante, iuris, & facti remedijs opportunis cogi, & compelli poſſe volumus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnõ congregationum, & illarum ordinum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quibuſuis priuilegijs, indultis, & exemptionibus, ac etiã in corpore iuris clauſis immunitatibus, & literis apoſtolicis eiſdem ordinibus, & congregationibus, ac illorum locis, & perſonis generaliter, vel ſpecialiter ſub quibuſcunque verborum formis, & expreſsionibus ab eadem ſede cõceſsis. Quibus, & literis apoſtolicis reſeruationũ, penſionũ, ac fructuũ huiuſmodi, necnon quibuſuis obligationibus, etiã in forma Cameræ cũ iuramenti, & cenſurarum, ac mandati executiui ſuſceptione, vel alias deſuper factis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda ſit, & in eis caueatur expreſſe, quod per huiuſmodi clauſulas generales, etiam ſpecialem mentionem importãtes eis derogatum non cenſeatur, nec derogari videatur, niſi ſub certis modo & forma in eis expreſsis, tenores huiuſmodi pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi penſionarijs, vel alijs percipientibus fructus congregationum huiuſmodi, ac ipſis congregationibus, & ordinationibus, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod ad ſolutionem vel præſtationem alicuius ſubſidij minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu propter ea grauari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorũ exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari. Vt autem præſentes ad omnium notitiam deducantur, eas in valuis baſilicarum principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranen. de dicta Vrbe affigi, ſeu appendi faciemus, quæ eas ſuo quaſi ſonoro præconio publicabunt, vt ijs quos præmiſſa contingunt, quod ad ipſos non peruenerint, aut ea ignorauerint, nullam poſsint excuſationem prætendere, ſeu ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud ipſos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus extitit publicatum. Ceterum quia difficile foret præſentes ad ſingula loca in quibus expediens fuerit deferre, volumus, & auctoritate apoſtolica prædicta decernimus, quod earundem præſentium tranſumptis manu alicuius ex dictæ Cameræ apoſtolicæ notarijs ſubſcriptis, & ſigillo Camerarij noſtri munitis, ea prorſus fides in iudicio & extra in omnibus & per omnia adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, prorogationis, impoſitionis, conſtitutionis, deputationis, commiſsionis, mandati, declarationis, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, quartodecimo Cal. Maij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Fed. Cardinalis Cęſius.

Barengus.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingẽteſimo quinquageſimo quinto Indictione tertiadecima, die vero vigeſima tertia menſis Aprilis, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & Domini Noſtri Domini Marcelli diuina prouidentia Papæ Secundi Anno Primo, retroſcriptæ literæ affixæ, appenſæ, ac notificatæ fuerunt iuxta earundem tenorem in principis Apoſtolorum & S. Ioannis Lateranenſis de Vrbe baſilicarum valuis per me Antonium Clericum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Fran. Mũnoz Magiſter Curſorum.

I

De ſolutione ſingulis Synagogis, etiam demolitis, vel ad vnam redactis, vel redigendis impoſita, & per Hebræos Archiconfraternitati Catechumenorum facienda.

PAVLVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Dudum poſtquam fe. rec. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter inter alia ſtatuerat, & ordinauerat, quod quælibet vniuerſitas, ſeu congregatio Iudæorum tam in alma vrbe, quam alijs ciuitatibus, terris, prouincijs, & locis S. R. E. ſubiectis pro tempore conſiſtentes, pro quolibet eorum loco, Synagoga, aut alias nuncupato in Vrbe, ac alijs ciuitatibus, terris, prouincijs, & locis prædictis exiſtente, in quo eorum ſuperſtitiones, ſeu cerimoniæ fieri ſolebant, ſummam decem ducatorum auri de Camera hoſpitali, ſeu domui catechumenorum dictæ Vrbis, aut illis pro tempore deputatis, pro eorundem catechumenorum ſuſtentatione in feſto omniũ Sanctorum ſingulis annis ſoluere deberent, & tenerentur, ita tamen quod repartitio ſummæ huiuſmodi iuxta ſingularum Synagogarum cuiuslibet prouinciæ facultates, & ditior pro paupere Synagoga prouinciæ huiuſmodi contribuere, & proportionaliter ſoluere deberent, Ac eiuſdem domus, ſeu hoſpitalis protectorem, & iudicem in omnibus, & ſingulis eorum cauſis ciuilibus, & criminalibus dilectos filios noſtros Io. Michaelem tt. Sanctæ Mariæ in Aracæli presbyterum Saracenum, & Innocentium S. Honofrij diaconum de Monte nuncupatos Cardinales, per quaſdam eius literas conſtituerat, & deputauerat. Nos ex certis cauſis, quod de cætero perpetuis futuris temporibus ipſi Iudæi in ſingulis ciuitatibus, terris, & locis vnicam tantum Synagogam habere deberent, nec alias de nouo conſtruere poſſent, quinimmo omnes alias eorum Synagogas, præter vnam tantum, demoliri, & deuaſtare tenerentur, & aſtricti eſſent, per alias noſtras literas, ſeu conſtitutionem ſanciuimus, & ordinauimus, prout in literis, ſeu conſtitutione huiuſmodi plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, a nonnullis prætendatur, ſeu prætendi poſſet, vniuerſitatem, ſeu congregationem Iudæorũ eorundem, cum tantũ vnicam Synagogam in ſingulis ciuitatibus, & terris, ac locis prædictis habere poſſit, prætextu noſtrarum literarum, ſeu conſtitutionum huiuſmodi ad ſolutionem dictorum decem ducatorum pro quolibet loco, & vbi dicta Synagoga conſiſtit tantum teneri & obligatos eſſe, ipſoſque deputatos eoſdem decem ducatos ex vna Synagoga cuiuslibet loci, & non amplius percipere poſſe & debere, Nos quorum intentionis nunquam fuit, nec eſt per eaſdẽ noſtras literas, ſeu conſtitutionem, vniuerſitatem, ſeu congregationem Iudæorum huiuſmodi a dicta ſolutione decem ducatorum pro qualibet eorum Synagoga, etiam deſtruenda exhonerare, aut ipſis catechumenis, quo ad perceptionem, & exactionem dictæ ſummæ decem ducatorum pro qualibet Synagoga, etiam in vim dictarũ noſtrarum literarum, ſeu conſtitutionis deſtruenda præiudicare, Attendentes ſolutionem decem ducatorũ huiuſmodi cuiuslibet dictarum Synagogarum, non tanquam locorum in quibus ipſi Iudæi ad dictas eorum ſuperſtitiones, ſeu cerimonias exercendas congregabantur, ſed ipſorum Hebræorum perſonis, & cuiuslibet ipſorũ vniuerſitati, & congregationi, quæ etiam ſub Synagogæ nomine continetur, cum Synagoga Iudæorum congregatio dicatur, per ipſum prædeceſſorem conſtitutam fuiſſe, ad eorundem pauperum catechumenorum ſuſtentationem, ac illaſmet cauſas, & rationes quibus ipſe prædeceſſor ad dictæ ſummæ ſolutionem, vt præfertur, faciendam motus fuerat, ob Synagogarum prædictarum demolitionem, vel ad vnius duntaxat Synagogæ reductionem, non ſolum non ceſſare, ſed etiam huiuſmodi locis demolitis ceſſantibus, vel ad vnum etiam redactis adhuc ſubſiſtere, & vigere magis, & eo magis quo indies dictorum catechumenorum numerus auctus fuit, & augetur, qui una cum alijs Hebræis qui eorum iudaica cæcitate abiecta, & ad veri luminis cognitionem conuerſi, & fonte baptiſmatis renati in dicto hoſpitali ſeu domo charitatiue fuerint recepti, & quotidie recipiuntur, ac in fide catholica inſtruuntur, ita quod ipſi Hebræi vltra quamplurimas quas ſentiunt commoditates in literis prædeceſſoris huiuſmodi expreſſas, releuantur etiam a ſumptibus, & expenſis quas pateretur etiam ipſa vniuerſitas Iudæorum, vel Hebræi ipſi, qui catechumenos illos ſi conuerſi non eſſent, & pauperes exiſterent, etiam alere tenerentur. Et propterea cum etiam prouentus ipſius hoſpitalis ſeu domus ita adeo tenues, & exigui exiſtant quod ad præmiſſa, & alia pia opera exercenda ſuppetere nequeant, Et propterea eorundem catechumenorum indemnitatibus prouidere, & quaſcunque dubitationes tollere cupientes, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium per præſentes fidem facimus & in verbo Romani Pontificis atteſtamur noſtræ intentionis, ſeu mentis, etiam tempore datæ noſtrarum literarum, ſeu conſtitutionis huiuſmodi nũquam fuiſſe nec eſſe per eaſdem noſtras literas ſeu conſtitutionem, vniuerſitatem, ſeu congregationem Iudæorum, aut Hebræorũ huiuſmodi a dicta ſolutione decem ducatorum pro qualibet Synagoga Iudæorum huiuſmodi, tam in alma vrbe quam alijs ciuitatibus, terris, & prouincijs, & locis prædictis tempore publicationis noſtrarum literarum, ſeu conſtitutionũ exiſtentibus ſub prætextu quod demolitæ ſeu alienatæ fuerint ſeu demolientur aut alienẽtur dictam ſummam decem ducatorum ab vniuerſitate, ſeu congregatione Iudæorũ huiuſmodi exigere, & illos ad ſolutionẽ dictæ ſummæ ipſi vniuerſitati & congregationi, ac in eadem vrbe faciendam compellere poſſint, præiudicare voluiſſe ſeu velle. Et nihilominus potiori pro eorundem catechumenorum cautela volumus & apoſtolica auctoritate ſtatuimus & ordinamus, quod quælibet vniuerſitas ſeu congregatio Iudæorum ſeu Hebræorum huiuſmodi pro qualibet eorum Synagoga tam publica quam priuata, & temporali, quæ in Vrbe, & alijs ciuitatibus, terris, prouinciis, & locis præfatis tempore publicationis noſtrarum literarum ſeu conſtitutionum huiuſmodi fuit, etiam ſi illa demolita, ſeu alienata fuerit, ſeu etiam alienari ſeu demoliri contigerit, ſummã decem ducatorum huiuſmodi hoſpitali ſeu domui catechumenorum, aut illius deputatis præfatis in dicto feſto omnium Sanctorum in hac noſtra alma vrbe ſingulis annis, etiam pro tempore præterito, & alias iuxta literarũ prædeceſſoris huiuſmodi continentiam & tenorem ſoluere teneatur & obligata ſit, & ad id cogi & compelli poſſit, etiam in omnibus & per omnia, perinde ac ſi noſtræ literæ, ſiue conſtitutio huiuſmodi publicatæ, aut aliqua ex dictis Sinagogis quæ tempore prædeceſſoris huiuſmodi exiſtebat, demolita, ſeu deuaſtata, aut aliena-

ta non fuiſſet neque eſſet, ſeu non fuerit, nec erit. Quodque vnaquæque vniuerſitas ſeu congregatio Iudæorum, ſeu Hebræorum huiuſmodi tam in alma vrbe quam Bononien. Ferrarien. Vrbin. Camerin. & aliis ciuitatibus, & terris ac prouinciis, & locis nobis, & eidem Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate, vt præfertur, ſubiectis, nunc & pro tempore conſiſten. pro alia vniuerſitate ſeu congregatione aut Sinagoga Iudæorum ſeu Hebræorum huiuſmodi ad ſolutionem decem ducatorum, vt præfertur, hic in Vrbe ſingulis annis in feſto omnium ſanctorũ faciendam in ſolidum, & in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ teneatur & obligata ſit prout nos eos, & eorũ quemlibet, illorumque res & bona vbilibet exiſtentia ſpecialiter & expreſſe ad inuicẽ obligamus, & obligata eſſe, ſicque obligatam cogi & compelli poſſe & debere volumus. Quodque omnes & ſinguli commiſſarij aut miniſtri, ſeu factores earundem vniuerſitatum ſeu congregationum dictos decem ducatos pro qualibet Synagoga etiam demolita, ſeu alienata ſingulis annis abſque aliqua requiſitione, ſeu monitione in ipſa Alma Vrbe, eademque domo ſeu hoſpitali catechumenorum in dicto feſto integre ac realiter, & cũ effectu ſoluere & ſatiſfacere debeant, & ad id cogi & compelli poſſint, & quod illi omnes & ſingulas congregationes & vniuerſitates huiuſmodi ac Iudæos & Hebræos vbilibet commorãtes ad ſolutionem huiuſmodi faciendam iuxta ſingularum Synagogarum, ſeu congregationum cuiuslibet prouinciæ facultates grauando vnam plus alia iuxta illius facultatem, & ditiorem pro paupere Synagoga prouinciæ huiuſmodi, ac alias iuxta literarum prædeceſſoris huiuſmodi continentiam & tenorem, inuocato etiam ad hoc ſi ei videbitur, auxilio eiuſdem Ioannis Michaelis Cardinalis, ac pro tempore exiſtentis dictorum catechumenorũ protectoris cogere & compellere, ac propterea eos unica duntaxat citatione præcedente coram eodem protectore conueniri poſſint, & valeant, Ac hoſpitale ſeu domum catechumenorum huiuſmodi ac dictos catechumenos neophitas, & conuerſos quaſcunque etiam in vrbe, & extra eam commorantes, ipſoſque deputatos adminiſtratores & alios officiales, & perſonas, necnon eorum res & bona nunc & pro tempore vbilibet exiſtentia a quorumcunque iudicum, & aliorum dictæ Vrbis, ac aliorum locorum ordinaria iuriſdictione, ſubiectione, poteſtate, auctoritate, & dominio penitus & omnino eximimus, & totaliter liberamus, ac præfati Ioannis Michaelis Cardinalis, & pro tempore exiſtentis protectoris iuriſdictioni, auctoritati, & dominio ſubiicimus & ſupponimus. Necnon omnes & ſingulas tam ciuiles quam criminales & mixtas cauſas inter catechumenos, neophitas, & conuerſos, deputatoſque, & alios præfatos, ſeu quẽcunque eorum ex vna, & quaſuis alias perſonas, & loca, collegia & vniuerſitates coram quibuſuis iudicibus ordinarijs & extraordinarijs, ac executoribus ſuper quibuſuis etiam bonis vertentes & pendentes partibus ex altera reſpectiue ad nos aduocantes, illaſq; in eo ſtatu & terminis in quibus ad præſens reperiuntur, & quas in futurum moueri de nouo contigerit, tam actiue quã paſſiue, cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus dependentibus annexis & connexis eidem Ioanni Michaeli Cardinali, & pro tempore exiſtenti protectori ſummarie ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, & quatenus opus ſit executiue & manu regia abſq; terminis ſubſtantialibus ac alicuius telæ iudiciariæ obſeruatione, quacunque appellatione remota etiam friuola audiendas, cognoſcendas, decidendas ac fine debito terminandas committimus, etiam cũ poteſtate citandi etiam in Romana curia & extra eam etiam per edictum publicum conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, ac quibuſuis inhibendum fuerit inhibendi etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, atque etiam pecuniarijs, inuocato etiã ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, ſuper quibus plenam & liberam facultatem, & auctoritatem eidem protectori cõcedimus. Et inſuper literas Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, necnon omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, prærogatiuas, libertates, indulta, indulgentias, & alias gratias hoſpitali ſeu domui illiuſque eccleſiæ ac catechumenis, neophitis, adminiſtratoribus præfatis, illorumque perſonis & bonis per dictum Iulium tertium, ac quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & ſedem apoſtolicam, & cũ omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis deſuper confectas literas ſub quibuſcunque tenoribus conceſſa confirmamus, approbamus, & innouamus, illaque perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari, ac hoſpitali & catechumenis, neophitis, adminiſtratoribus, & alijs præmiſſis ſuffragari debere. Sicque per quoſcunque iudices, etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari debere. Necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, illaque omnia & ſingula eis & eorum cuilibet prout conceſſa & ordinata fuerunt, de nouo concedimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiã prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dũmodo non vltra tres, & quibuſuis alijs cõſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinibus, etiã iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem iudicibus & quibuſuis perſonis etiam ſub quibuſcunque tenoribus & formis ac irritantibus decretis conceſſis, confirmatis, & innouatis (Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus): necnon omnibus illis quæ præfatus Iulius prædeceſſor in ſuis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima tertia Martij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno primo.

V. Macharanus.

IDEM

IDEM

2

Erectio Montis Nouennalis ſancti Spiritus non vacabilis, cum emolumentis octo ſcutorum pro centenario ad inſtar aliorum Montium.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ea eſt futurorum euentuum incertitudo, vt quæ ad vnum vſum prudenter deſtinantur, ex ſucceſſu temporis in alium conuerti ſæpe neceſſe ſit. Dudum ſiquidem cum nihil nobis magis cordi exiſteret quam vt eis, qui bona ſi le magnas pecuniarum ſummas Cameræ Apoſtolicæ crediderant, integre ſatisfaceremus, grandeque æs alienum a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ita temporum exigentibus neceſſitatibus contractum, & a dicta Camera in exequijs & funeralibus fe re. Iulij III Primo, & mox Marcelli II. Romanorum Pontificum, ac duobus fere continuatis conclauibus non ſine graui intereſſe conflatum exolueremus, vnum Montem Nouennale nũcupatum centum & octuaginta ſeptem millium ducatorum conſtituimus, exiſtimantes ijs pecunijs ſi non integram ad minus magnam dicti æris alieni partem eſſe extincturos, quod quidem proculdubio effeciſſemus niſi ita nobis facere paratis magnæ vndique bellorum ſuſpiciones & armorum ſtrepitus repente exorti fuiſſent, quibus vndique circumſepti videbamur. Quamobrem a noſtri animi propoſito deſiſtere coacti ſumus, dictarumque pecuniarum maximã partem tum pro terrarum & locorum S. R. E. tuitione, ac ipſius almæ vrbis noſtræ conſeruatione, & præſidio, tum pro debellandis huius ſanctæ ſedis apoſtolicæ rebellibus, & inobedientibus in expeditionibus militum & ſatisfactione diuerſarum impenſarũ extraordinariarum erogare non ſine animi noſtri diſplicẽtia neceſſe fuit, ſic que æs alienum, quod in primis tollere nitebamur, adhuc pro parte inſolutum remanet, grauibusque impẽdijs, & intereſſe nos & Cameram eandem maxime premit. Vnde volentes quod reliquũ eſt, æris alieni exoluere, ac creditoribus noſtris & dictæ Cameræ ad ipſum magnis precibus expoſtulantibus ſatisfacere, cum bona & prouentus eiuſdem Romanæ Eccleſiæ a prædeceſſoribus noſtris parta & cõſeruata in perpetuum alienare, aut ſubditos nobis populos nouis vectigalibus grauare non intendamus, cogimur ex aliquorũ ipſius Eccleſiæ prouentuum ad modicum & determinatum tempus venditione aliquam pecuniarum ſummã ad vſum præmiſſorum comparare. Habita itaque ſuper his omnibus cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in conſiſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu, ac ex certa noſtra ſciencia. & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine vnum Montem ſancti Spiritus nuncupandum Nouennale, & infra nouem annos a Kal. Aprilis proxime præterito inchoandos extinguendum in dicta alma vrbe pro tot perſonis quot pecunias ſuas in eo vſque ad ſummam centum & octuaginta ſeptem millium ſcutorum auri ad rationem decem iuliorum pro quolibet ſcuto poſuerint, apoſtolica auctoritate tenore præſentium erigimus, & inſtituimus, ac illi ſic erecto & inſtituto ſubſidium vnius quatreni ex quaibet libra carnis minutatim vendendæ per quoſcunque illius emptores ſoluendi, a dicto Iulio prædeceſſore antea in eadem Vrbe impoſitum, & deinde ad omnia & ſingula ſtatus eccleſiaſtici ciuitates, & loca ad quinque tũc proximos annos extenſum, & quatenus opus eſſet de nouo impoſitum, & quod nos poſtmodũ ad nouem annos ab eiſdem Kal. inchoandos & ad quauis ciuitates, oppida & loca quibuſuis Comitibus, Vicecomitibus, Baronibus, Vicariis, Domicellis, Nobilibus, & alijs dominis temporalibus quacunque, & quarumlibet maiori auctoritate ſeu dignitate fungentibus, & functuris, nobis & dictæ eccleſiæ ſubiectis (dilectis filijs Populo Romano, & Bononienſi duntaxat exceptis) ſubdita, & quibuſuis alijs perſonis in quauis dignitate eccleſiaſtica conſtitutis etiã Cardinalibus præfatis ad vitam vel ad tempus commendata, vel alias conceſſa, etiam in territorio eiuſdem Vrbis conſiſtentia per alias noſtras in forma breuis literas extendimus, & prorogauimus, & quatenus opus eſſet de nouo impoſuimus, prout in vnius eiſdem literis plenius continetur, quodque per agentes pro eadem Camera pro pretio triginta quatuor millium ſcutorum ſimilium ad eoſdem nouem annos locatum eſt, pro ſumma quatuordecim millium & noningentorum ſexaginta ſcutorum etiam ſimilium ab omni onere, impoſitione, grauamine, reſtauro, & quocunque caſu fortuito etiam quantumcunque inexcogitabili libera immunia & exẽpta, ac integre & ſine aliqua diminutione inter perſonas montis huiuſmodi annis ſingulis, & quolibet bimeſtri pro rata diſtribuenda, & diuidenda ad dictum nouennium tantum, ita quod eo durante de ipſo ſubſidio, aut quauis eius parte niſi ſatisfacto prius perſonis montis huiuſmodi, aut pro tempore exiſtẽti earum Depoſitario de eiſdem quatuordecim millibus & noningentis ſexaginta ſcutis diſponi nequeat, pro dictis centũ & octuaginta ſeptem millibus ſcutis (vt præfertur) ponendis vendimus, tradimus, concedimus, aſſignamus, applicamus & appropriamus, necnon Montem ipſum & illius perſonas ac Collegium in noſtrum & ipſius Cameræ locum quo ad ſummam quatuordecim millium & noningentorum ſexaginta ſcutorum huiuſmodi & illius exactionẽ pro eiſdem nouem annis tantum, ponimus ſubſtituimus & ſurrogamus, ac pro potiori eorum cautela Hoſpitale noſtrum ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe prædicta ordinis ſancti Auguſtini, ac illi Præſidentes ſeu eius deputatos vel Præceptorem pro tempore exiſtentes eiuſdem ſubſidij non ſolũ quoad quatuordecim millia & noningenta ſexaginta (vt præfertur) vendita, ſed etiam quoad reliqua decem & nouem millia & quadraginta ſcuta huiuſmodi exactores, ad hoc vt exinde ſummam quatuordecim millium & noningentorum ſexaginta ſcutorum huiuſmodi inter perſonas præfati montis annis ſingulis & quolibet bimeſtri eorum ratam ſecundũ diſtributionem per pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum deſuper faciendam, diſtribuere, & diuidere, ac pro extinctione ipſius montis infra eoſdem nouem annos, aut incontinenti illis finitis dicta centum & octuaginta ſeptem millia ſcuta perſonis eiuſdem montis perſoluere poſſint, & hæc omnia promittant, ac ſe bonaq; ſua omnia ſuperinde in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ cũ renunciationibus, promiſſionibus, ſubmiſſionibus, cautelis, & clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis efficaciter obligent. Necnon dilectos filios Iulium del Vecchio & ſocios, ac Guilielmum de Deis mercatores Ro. curiam ſequentes, qui ſubſidium prædictum pro ſumma triginta quatuor millium ſcutorum huiuſmodi ad eoſdem nouem annos conduxerunt, & ne hoſpitale, aut Præſidentes, vel deputati, ſeu præceptor præfati ex præmiſſis aliquod damnum vllo vnquam tempore patiantur, eandẽ

ſummam triginta quatuor millium ſcutorum ipſis Hoſpitali, ſeu Præſidentibus aut deputatis, vel Præceptori, quolibet anno ſoluere, & Hoſpitale ſeu præſidentes, vel deputatos, aut præceptorē præfatos a præmiſſis omnibus releuare, & indemnes conſeruare, ac ſuperinde ſe & bona ſua vt præfertur obligare, ac ſufficientes & idoneas cautiones bancarias ad libitum & contentamentum ipſorum hoſpitalis, ſeu Præſidentium vel deputatorum, aut Præceptoris præſtare teneantur, eiuſdem montis & illius collegij depoſitarios auctoritate apoſtolica & tenore prædictis conſtituimus & deputamus: volentes & eadem auctoritate apoſtolica ſtatuentes ac decernentes, quod quæcunque vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentes etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, & eccleſijs cathedralibus, etiam Metropolitanis aut quibuſuis Monaſteriis præſint, ac quæcunque quotcunque & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtineant, & in ſacris etiam presbyteratus ordinibus conſtitutæ, & Hieroſolimitan. vel quorumuis aliorum Hoſpitalium, & Militiarum, ac quorumcunque, non tamen mendicantium ordinum religioſi, quibus a iure, vel per priuilegiū conceſſum eſt poſſe proprium retinere, cuiuſcunque nominis, qualitatis, & conditionis, necnon qualitercunque præterquam ratione regularis profeſſionis in aliquo ordine mendicantiū dumtaxat inhabiles, & incapaces exiſtant, in ipſo monte quaſcunque pecuniarum ſummas non tamen infra centum ſcuta ſimilia, vſque ad ſummam centum & octuaginta ſeptem millium ſcutorum huiuſmodi & non vltra ponere, & tam ipſæ perſonæ quā earum hæredes, & ſucceſſores, aut alij ab eis cauſam habentes, pro pecunijs ſic poſitis ad rationem octo pro centenario ſingulis annis, & quolibet bimeſtri ratam eorundem octo ſine aliquo conſcientiæ ſcrupulo, ſeu reſtitutionis onere percipere, & habere, ac etiam ſi læſæ maieſtatis, aut alia quæcunque quotcunque & quantumcunque grauiſſima crimina, præterquam in perſonam Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut alicuius eiuſdem Romanæ eccleſiæ Cardinalis commiſerint, & propterea ſiue in eorum non comparentium contumaciam, ſiue legitime conuictæ in pœnam vltimi ſupplicij condemnatæ, ſeu etiam illi realiter traditæ ſeu condemnandæ, & illi tradendæ, ac omnia eorum bona confiſcata aut confiſcanda fuerint, nihilominus de pecunijs in ipſo Monte eorum nomine exiſtentibus, ac emolumentis eis ex eodem monte ſpectantibus, Romani Pontificis, ſeu præfatæ Cameræ, vel cuiuſuis alterius licentia, ſeu auctoritate, confirmatione, vel ſcriptura deſuper nullatenus requiſita, dicto Nouennio durante quibuſcunque eis placuerit, in toto vel in parte, ſimul vel ſeparatim, etiam in fauorem complurium, dummodo in perſonam vnius de minori quam centum ſcutorū ſimilium ſumma non diſponatur teſtamento ſeu codicillis, aut venditione, donatione, permutatione, ceſſione, vel quocunque alio titulo etiam per ſimplicem cedulam manu ſua ſcriptam vel ſubſcriptam, aut publicum inſtrumentum, ſeu alias in quorumcunque etiam filiorum ſuorum illegitimorum ex quocunque quantumcunque damnato coitu procreatorum aut aliarum etiam magis incapacium perſonarum fauorē, etiam ſi pluries de incapaci in incapacem diſpoſiti contingat, ad eorum libitum libere diſponere poſſe, & pecunias in eodem monte exiſtentes, ac emolumenta exinde pro tempore prouenientia, etiam ſi perſonæ montis huiuſmodi ex læſæ maieſtatis aut alijs criminibus præfatis, vt præfertur, condemnatæ & vltimo ſupplicio huiuſmodi tradendæ, ac alia eorum bona confiſcata ſint aut confiſcanda veniant, confiſcari nullatenus poſſe, & ſi perſonæ montis huiuſmodi inteſtatæ aut de pecunijs eiuſdē montis & emolumentis huiuſmodi aliter non diſpoſito deceſſerint ab inteſtato, ad eorū vtriuſque ſexus liberos & alios deſcendentes ſeu aſcendentes conſanguineoſq; & affines ſalua graduum prærogatiua ad inſtar aliorum bonorum patrimonialium, ſecundum communem iuris diſpoſitionem tranſire poſſe & debere: Ac perſonas montis huiuſmodi collegium inter ſe conſtituere, & collegialia iura, & inſignia habere, necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes proſperum & tranquillum ſtatum montis huiuſmodi concernentia condere, & condita mutare corrigere reformare & alterare, ac quaſcunque pœnas etiā pecuniarias monti ſeu illius collegio huiuſmodi vel quibus illi placuerit applicandas, in quoſcunque illi contrauenientes infligere, necnon omnibus & ſingulis priuilegijs, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, gratijs, literis, & indultis quibus Collegium & perſonæ montis fidei eiuſdem almæ Vrbis vtuntur potiuntur & gaudent ac vti potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, eiſdem nouem annis durantibus tantum vti, potiri, & gaudere libere & licite poſſe. Necnon montem Nouennalem ſancti Spiritus huiuſmodi & illius perſonas ac Collegium ratione pecuniarum quas in eodem monte habuerint, ab omni ſtratarum, & decimarum, ac etiam meliatæ nuncupatæ, & aliarum impoſitionum per nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem etiam pro defenſione fidei, & conſeruatione ſtatus Romanæ eccleſiæ huiuſmodi quomodolibet impoſitarum ſolutione immunes & exemptos fore, ac cenſeri debere, necnon montē nouennalem ſancti Spiritus, & illius perſonas, ac collegium, & hoſpitale, ſeu præſidentes, vel deputatos, aut præceptorem præfatos, eorumque hæredes, & ſucceſſores, ac ab eis cauſam habentes, ſuper dicto ſubſidio, & illius exactione, etiam per nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ſeu dictam ſedem quouis modo perturbari, impediri, moleſtari, aut aliquo grauamine, ſeu onere, etiam ſi euidens vtilitas, & vrgens neceſſitas, etiam pro eiuſdem fidei tuitione, & in vtilitatem, aut neceſſitatem eccleſiæ, aut ſedis, ſeu Cameræ prædictarum conuerſa ſint minime teneri, nec obligatum eſſe. Necnon præſentes literas robur veri, & validi contractus, ac obligationis inter nos ac ſedem & Cameram prædictas ex vna, & eos qui pecunias ſuper ipſo Monte Nouennali ſancti Spiritus poſuerint, aut ab eis cauſam habebunt, ex altera partibus legitime initi, & ſtipulati obtinere, ſicque & non aliter in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque, etiam Cardinales prædictos, ac cauſarum palatij apoſtolici Auditores & alios, & quacunq; tam ordinaria, quam delegata, & miſta auctoritate fungentes iudices, & perſonas in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nos enim pro potiori Montis Nouennallis ſancti Spiritus, & illius perſonarum, & collegij, ac hoſpitalis prædictorum cautela, & ſecuritate, de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu, ac ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, hoſpitale ſeu præſidentes, vel deputatos, aut præceptorem huiuſmodi a promiſſione, & obligatione per eos ſeu eum, vt præfertur, faciendis indemnes penitus & ſine damno conſeruare, ac triginta quatuor millia ſcuta, quæ per Iulium & ſocios, ac Gulielmum prædictos quomodolibet dictorum nouem annorum pro dicto ſubſidio perſolui debent, eidem hoſpitali pro nouē annis prædictis, & nouem integris ſolutionibus, quarum prima ſit ea quæ debebitur in Kal. Iunij proxime futuri, ab

eiſdem

eiſdem Iulio & ſocijs, ac Gulielmo perſolui, ita tamen quod interim hoſpitale, ſeu præſidentes, vel deputati, aut præceptor prædicti bimeſtres ſolutiones prædictas facere omnino teneantur. Et quia ad perſoluendum pagas bimeſtres præfatas, & extinguendum in annis nouem loca omnia dicti Montis, ſufficiunt triginta millia ſcuta ex dictis triginta quatuor millibus ſcutis, ſi aliquo caſu ex eodem ſubſidio ſumma triginta millium ſcutorum huiuſmodi quomodolibet dictorum nouem annorum confici non poſsit, eam ſummam quæ eiſdem triginta millibus ſcutis pro tẽpore deficiet, ex ſubſidio triẽnali, & ſignãter ex eo quod in prouincia noſtra Romandiolæ exigitur, ſuppleri facere prommittimus, & ad hoc non ſolum ſingula ſubſidia præfata, ſed etiam nos ipſos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac omnia noſtra, & illorum, necnon ſedis, & Eccleſiæ, ac Cameræ prædictarum bona mobilia & immobilia, ac ſe mouentia, ſpiritualia & temporalia, præſentia, & futura, etiam ſi regaliæ aut alias talia forent quæ in generali obligatione bonorum non comprehenderentur; ex quibus in defectum ſubſidiorum prædictorum dicto hoſpitali integre ſatisfieri poſsit & debeat, ſpecialiter & expreſſe in ſimili forma Cameræ obligamus, & hypothecamus, ac obligata & hypothecata eſſe decernimus. Et inſuper cupientes, vt Mons Nouennalis ſancti Spiritus huiuſmodi, & præſentes literæ ſuum celeriter, & feliciter conſequantur effectum, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus, atque decernimus, & mandamus, quod venerabilis frater noſter Hieronymus Epiſcopus Torcellanus modernus, & pro tempore exiſtens noſter & eiuſdem Cameræ apoſtolicæ generalis Theſaurarius, ponentibus pecunias in eodem Monte pro eorũ ſecuritate patentes literas ſua manu ſubſcriptas, & ſigillo ipſius Montis munitas, & poſt completam Montis huiuſmodi diſtributionem, ne illis qui loca eiuſdem Montis acquiſiuerint cedentibus vel decedentibus, aut de locis ipſis aliter diſponentibus, qui in eiſdem locis ſucceſſerint in incerto ſint, eis cum primum de ſucceſsione huiuſmodi coram ipſo Theſaurario etiam extraiudicialiter, & quantum ſibi ſatis eſſe videbitur, docuerint, ſuper huiuſmodi ſucceſsione ſimiles literas conficere, & tradere: Collegium vero dicti Montis, ſeu illius officiales pro tempore exiſtentes ad quos ſpectabit ſtatim, viſis eiuſmodi literis, eos pro quibus illæ emanauerint, in numerum participum eiuſdem Collegij recipere, ac eis per Depoſitarium, & alios officiales ipſius Collegij ad quos ſimiliter ſpectabit, de omnibus, & ſingulis dicti Montis emolumentis reſponderi facere reſpectiue teneantur. Nos enim eidem Hieronymo Epiſcopo moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario præfato pro præmiſſorum effectu, & executione præmiſſa, omnia, & ſingula faciendi, & quaſcunque ceſsiones de locis Montis huiuſmodi illorumque fructibus recipiendi, & admittendi, deſuperque ſimiles literas patentes expediendi, & expediri faciendi: necnon eiuſdem Montis quotquot ſibi videbuntur neceſſarij miniſtros cum honoribus, oneribus, auctoritate, poteſtate, ſalarijs, & emolumentis ſibi beneuiſis conſtituendi, deputandi, cęteraque deſuper neceſſaria, & opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & omnimodam facultatem concedimus. Præterea vt futurarum Montis huiuſmodi perſonarum commoditati quantum poſſumus conſulamus, etiam harum ſerie volumus, & apoſtolica auctoritate prædicta decernimus atque indulgemus, quod perpetuis futuris temporibus quæcunque perſonæ tam eiuſdem Montis pro tempore creditrices, quam etiam aliqua ex illius locis huiuſmodi per ceſsionem vel alias etiam per primæuam pecuniarum in illo impoſitionem acquirentes, ad loca ipſius Montis quaſuis perſonas ſub quarum nominibus loca ipſa cantẽt nominare, & ſibi ipſis quoad vixerint tam ipſorum locorum, quam etiam fructuum illorum omnimodam diſpoſitionem illa interim perſonis nominatis huiuſmodi penitus interdicta, ac cum alijs ſibi beneuiſis, alias tamen licitis, & honeſtis pactis, & conditionibus reſeruare poſsint. Quodque quotieſcunque contingat Hieronymum Epiſcopum modernum, aut pro tempore exiſtentem Theſaurarium prædictum a Romana Curia abeſſe, tunc exiſtens ipſius Cameræ præſidens a nobis deputari ſolitus, ipſius Theſaurarij abſentia durante in eius locum ſurrogatus ſit, & eſſe cenſeatur, prout nos ex nunc illum in euentum abſentiæ Theſaurarij huiuſmodi cum paribus facultate, poteſtate, & auctoritate ſurrogamus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dictæ Cameræ etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem eandem, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac cũ quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda ſit, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorum omnium, necnon quorumcunque inſtrumentorum, conuentionum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad hoc ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus) cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem & apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, quod primo anno nouennij huiuſmodi elapſo, quandocunque nobis, ſeu ſucceſſoribus noſtris; aut agentibus pro ipſa Camera videbitur, Mons huiuſmodi pro ea parte quæ nobis, aut eis placuerit, eo tamen prius perſonis de quorum intereſſe tractabitur per menſem ante intimato, & reſtitutis per hoſpitale, aut præſidentes, ſeu deputatos, vel præceptorem huiuſmodi, vel alios nomine ipſius Cameræ eodem menſe tranſacto perſonis ipſis pecunijs quas in eodem Monte habuerint, vna cum emolumentis eis propterea debitis libere extingui poſsit, ita vt in fine dicti nouennij Mons ipſe in totum extinctus ſit nec vlterius reuiuiſcere, aut prorogari poſsit. Quodque tranſumptis præſentium manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo collegij Montis Nouennalis ſancti Spiritus huiuſmodi, ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, venditionis, traditionis, aſsignationis, deputationis, promiſsionis, obligationis, hypothecationis, ſtatutorum, ordinationis, mandati, conceſsionum, indulti, ſurrogationum, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc

attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ Apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, octauo Calendas Maij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

3

Reſciſsio alienationum bonorum eccleſiaſticorum in damnum Eccleſiarum, aut non ſeruatis ſolemnitatibus factarum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Iniunctum nobis deſuper, meritis licet imparibus, apoſtolicæ ſeruitutis officium, mentem noſtrã continua pulſat inſtantia, vt bona eccleſiaſtica, quæ cæca hominum cupiditate occupata detinentur, noſtræ operationis miniſterio, ad ius, & proprietatem eorum, quorum antea erant, omnino reducantur. Cum itaque (ſicut nobis innotuit) licet alias fe. re. Symmacus Papa prædeceſſor noſter prædium Eccleſiæ pro aliqua neceſsitate quouiſmodo alienari, aut rura eccleſiæ in vſufructũ dari prohibuerit, & lege huiuſmodi omnes Cuſtodes aſtringi, ac donatorem, accenſatorem, & venditorem honorem perdere, & qui præmiſsis ſubſcriberet, anathema eſſe cum eo, qui daret, ſiue reciperet, niſi reſtituerentur, & quaslibet eccleſiaſticas perſonas contradicere, & cum fructibus alienata repoſcere poſſe: hocque non ſolum in Eccleſia Romana conſeruari, verumetiam in vniuerſis per prouincias Eccleſijs conuenire voluerit. Et piæ me. Paulus Papa II. etiam prædeceſſor noſter omnium rerum, & bonorum eccleſiaſticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transferretur, ac conceſsionem, hypothecam, locationem, & conductionem vltra triennium, necnon infeudationem, vel contractum emphyteoticum, præterquam in caſibus a iure permiſsis, ac de rebus, & bonis in emphyteoſim ab antiquo concedi ſolitis fieri prohibuerit, & ſi quis contra huius poſterioris prohibitionis ſeriem de bonis, & rebus eiſdem quicquam alienare præſumeret, alienatio, hypotheca, conceſsio, locatio, conductio, & infeudatio huiuſmodi nullius omnino eſſent roboris, vel momenti, & tam qui alienaret, quam qui alienatas res & bona reciperet, ſententiam excommunicationis incurreret, & nihilominus res & bona alienata huiuſmodi ad eccleſias, monaſteria, & loca pia, ad quæ antea pertinebant, libere reuerterentur. Nihilominus a nonnullis annis citra diuerſæ perſonæ tam ſeculares, quam eccleſiaſticæ complura caſtra, terras, oppida, ciuitates, & loca tam Romanæ prædictæ, quam diuerſarum cathedralium, etiam metropolitanarum, & aliarum eccleſiarum, necnon monaſteriorum, domorum, & aliorum regularium locorum, ac hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, prætextu diuerſarum alienationum, eis de caſtris, terris, oppidis, ciuitatibus, & locis prædictis in euidens damnum eccleſiarum, monaſtriorum, domorum, hoſpitalium, & aliorum regularium, & piorum locorum, ſeu alias non ſeruatis ſollennitatibus a iure requiſitis factarum occupauerint, & occupata detinuerint, & detineant de præſenti: ac exinde factum ſit, vt non ſolum eccleſiarum, monaſteriorum, & domorum, Prælati, ac hoſpitalium, & aliorum regularium, & piorum locorum huiuſmodi Rectores, qui ex fructibus, redditibus, & prouentibus caſtrorum, terrarum, oppidorum, ciuitatum, & locorum huiuſmodi eccleſias, monaſtria, & domos, hoſpitalia, & alia loca prædicta gubernabant, & illuſtrabant, ac eorum miniſtris alimoniam præbebant, notabiliter ſint damnificati, verumetiam Rom. Pont. qui antea egenis, & miſerabilibus perſonis, præſertim nobilibus ad hanc almam vrbem pro tempore confugientibus alimenta abunde ſubminiſtrare conſueuerat, vix ſe, & familiam ſuam ſuſtentare, nedum alijs alimenta ſubminiſtrare poſsit, in diuinæ maieſtatis offenſam, & ordinis clericalis opprobrium, ac plurimorum Chriſtifidelium ſcandalum. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, quinimmo cupientes eis, quantum cum Deo poſſumus, opportunum remedium adhibere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas alienationes, & in emphyteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam, vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, hypothecas, & obligationes de quibuſuis caſtris, terris, oppidis, ciuitatibus, & locis, aut alijs bonis immobilibus, ſeu rebus, & iuribus, tam ſpiritualibus, quam temporalibus eiuſdem Romanæ, & quarumcunque cathedralium etiam metropolitan. & aliarum eccleſiarum, necnon monaſteriorum, domorum, & aliorum regularium locorum, & quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, necnon hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet, per quoſcunque etiam Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ſeu eorum auctoritate, vel mandato Camerario ſuo, & clericos Cameræ apoſtolicæ præſidentes, ac quoſuis eccleſiarum, monaſteriorum, & domorum prælatos, & beneficiatos, necnon hoſpitalium, & aliorum regularium, & piorum locorum Rectores, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus honore pollerent, in damnum Eccleſiæ, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis, aut alias nulliter hactenus factas, & contractus ſuperinde ſub quibuſuis formis, & verborum expreſsionibus habitos, & celebratos, etiam ſi iuramento uallati exiſtant, & quantumuis longa temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſsint, ac ipſius Romanæ Eccleſiæ fauorem, aut commodum concernant, eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſsis habentes, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium reſcindimus, irritamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus omnino euacuamus, ac pro reſciſsis, irritis, caſsis, & nullis, ac penitus infectis haberi volumus, ipſoſque detentores ad caſtra, terras, oppida, ciuitates, & loca occupata, ac bona, res & iura prædicta Rom. & cathedralibus etiam metropolitan. ac alijs eccleſijs, necnon monaſtrijs, domibus, hoſpitalibus, & beneficijs, ac regularibus, & pijs locis relaxandum; & de fructibus tam hactenus perceptis, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum teneri, & ad id etiam ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs, omnibuſque alijs opportunis iuris, & facti remedijs cogi, & compelli poſſe. Sicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices, & commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, & ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac eorum Collegium in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis

aliter

aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſciſsionis, irritationis, caſſationis, annullationis, euacuationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pridie Idus Iulij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

4

Declaratio & executio conſtitutionis ſuper rebus eccleſiaſticis male alienatis æditæ.

MOTV proprio &c. Cum nos nuper iuſtis cauſis tunc expreſsis omnes & ſingulas alienationes, & in emphyteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, hypothecas, & obligationes de quibuſuis caſtris, terris, oppidis, & locis, aut alijs bonis immobilibus, ſeu rebus, & iuribus tam ſpiritualibus, quam temporalibus S. R. E. & quarumcunque aliarum cathedralium, etiam metropolitanarum, & aliarum eccleſiarum, necnon monaſteriorum, domorum, & aliorum regularium locorum, & quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum, ſecularium, & regularium, necnon hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet, per quoſcunque, etiam Romanos Pontifices noſtros, ſeu eorum auctoritate vel mandato Camerarios, & Clericos Cameræ apoſtolicæ, ac quoſuis eccleſiarum, monaſteriorum, & domorum prælatos, & beneficiatos, necnon hoſpitalium & aliorũ regularium, & piorum locorum Rectores cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus honore pollerent, in damnum eccleſiæ, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis, aut alias nulliter hactenus factas, & contractus ſuperinde habitos, & celebratos, apoſtolica auctoritate reſcinderimus, irritauerimus, caſſauerimus, & annullauerimus, ipſoſque detentores ad caſtra, terras, oppida, ciuitates, & loca occupata, ac bona, res, & iura prædicta Romanæ & alijs eccleſijs, necnõ monaſterijs, domibus, hoſpitalibus, beneficijs, ac regularibus, & pijs locis præfatis relaxandum, & de fructibus tam hactenus perceptis, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum teneri, & ad id etiam ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs omnibuſque alijs opportunis iuris, & facti remedijs cogi, & compelli poſſe, per noſtram conſtitutionem vim perpetuæ legis habiturã decreuerimus, illiuſque vtpote vtiliſsimæ, & ſanctiſsimæ conſtitutionis executionem ſummopere cupiamus, ne de iuriſdictione, & modo circa proſecutionem huiuſmodi procedendi dubitari contingat, Dilecto filio curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, coram quo, vt accepimus, tam conſtitutio noſtra prædicta, ſeu illius ſumptum productum reperitur, vt tam ad dilecti filij procuratoris noſtri fiſcalis pro ijs quæ Romanam Eccleſiam, & ſedem, & Cameram apoſtolicam concernunt, quam ad ſingulorum aliorum eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, hoſpitalium, beneficiorum, & piorum locorum prædictorum, qui coram eo ad executionem huiuſmodi petendum comparebunt prælatorum, ſeu procuratorum, ſindicorum, œconomorum, aut alias quomodolibet ad id faciendum mandatum, ſeu poteſtatem legitimam habentium inſtantiam, ſingulos caſtrorum, terrarum, oppidorum, ciuitatum, & locorum, aliorumque bonorum immobilium, ſeu rerum, & iurium prædictorum detentores ad illos, illas, & illa, reſpectiue relaxandum, & de fructibus prædictis ſatisfaciendum, vel quamobrem id facere non teneantur docendum, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon pecuniarijs ipſius Auditoris arbitrio moderandis, & applicandis, necnon rebellionis, & indignationis noſtræ pœnis, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie &c. de nõ tuto acceſſu, moneat & requirat, & elapſo tẽpore, & termino ĩ ſingulis monitorijs huiuſmodi per eum ſtatuendo, illiſque non comparentibus illico, ſeu illis etiam comparen. & vt præfertur nõ docentibus ſeu alias conſtito ſibi ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine vlla terminorum ſubſtantialium nuncupatorum, aut alterius cuiuſcunque telæ iudicialis obſeruatione, de alienationibus, ſeu locationibus, permutationibus, hypothecis, vel obligationibus prædictis, & qualibet earum, & quod in damnum eccleſiæ, ſeu loci, a quo vel quo factæ fuiſſe prætenduntur, tenderent, aut tendant, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis, aut alias nulliter factæ fuerint, & quatuor terminis conſuetis ad docendum tam noſtris, quam ipſius Auditoris monitorialibus literis, vt præfertur, decernendis paruiſſe conſtat, & aduerſus ipſos non parentes ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum prædictarum, & poſt declarationem huiuſmodi ad earundem cenſurarum, & pœnarum aggrauationem, reaggrauationem, necnon interdictum, & brachij ſecularis inuocationem, etiam vnico contextu, ac ſimul, & ſemel procedat, & totaliter exequatur, ac exequi mandet, & faciat quacunque appellatione remota, præſentium tenore committimus, & mandamus, cum poteſtate non ſolum detentores ipſos præſentes, ſed etiam anteriorum detentorum, ſi qui fuerint, pro fructibus perceptis, & alios quoſcunque tam in decretis, quam in executionibus decernendarum monitorialium literarum huiuſmodi nominandos, etiam per ſimile edictum monendi, & requirendi, ac quibus, & quotiens opus fuerit, etiam ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis inhibendi, & contra inobedientes, ſeu contrauenientes ſimilĩ modo vt ſupra procedendi, & illos ſi qui ex monendis prædictis pupilli, aut minorennes fuerint ad legitime comparendum, citandi, & eis non comparen. etiam abſentibus, & non petentibus de curatore ad litem huiuſmodi, vt moris eſt, prouidendi, & in præmiſsis etiam ſingulis diebus, & horis præterquam in honorem Dei feriatis, ac alias iuxta ordinariũ curiæ ſuæ in ſimilibus ſtylum, & in omnibus & ſingulis præmiſsis tam per ſeipſum, quam per ſuum in ciuilibus locumtenentem, ſeu alium ab eo ſubdelegandum procedendi, alijſque facultatibus neceſſarijs, & opportunis: Non obſtantibus omnibus illis quæ in conſtitutione noſtra prædicta voluimus non obſtare, & quibuſcunquẽ clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, irritantibuſque, & alijs decretis in contractibus, & literis forſan etiam apoſtolicis ſuper ſingulis alienationibus, locationibus, & alijs prædictis diſpoſitionibus expeditis, confirmatis,

firmatis, & innouatis cuiuſcunque tenoris exiſtant, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de eis eorumq; totis tenoribus expreſſa mentio facienda, aut alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, ferijs generalibus de mandato noſtro vſque ad Calendas Octobris indictis, & in futurum indicendis, ac quacunq; pendentia litis inter ipſas partes, & quamlibet ex eis ſuper eiſdem rebus in petitorio, vel quocunque poſſeſſorio, ſeu alienationum aliorumque contractuum, & conceſsionum prædictarum inualiditate, aut alias quomodolibet coram quibuſcunq; alijs iudicibus, & palatij noſtri cauſarum Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus introductæ, & in quacunque inſtantia pendentis, per quas lites dictæ noſtræ conſtitutionis executioni, & iudicijs præſentium vigore mouendis nullatenus præiudicari, neque executionis, & iudicij executiui huiuſmodi curſum impediri poſſe decernimus: necnon quibuſcunque locorum ſtatutis, & priuilegijs fori etiam de ciuilibus ad alia tribunalia, & alia loca non trahendis, etiam ciuibus Romanis, & curię Capitolij conceſsis cuiuſcunque tenoris exiſtant, ceteriſq; in contrariũ facientibus quibuſcunque, omnium, & ſingulorum prædictorum, aliorumque forſan latius exprimendorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

ſ

Contra Iudæos.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum nimis abſurdum, & inconueniens exiſtat, vt Iudæi, quos propria culpa perpetuæ ſeruituti ſubmiſit, ſub prætextu quod pietas Chriſtiana illos receptet, & eorum cohabitationem ſuſtineat, Chriſtianis adeo ſint ingrati, vt eis pro gratia contumeliam reddant, & in eos pro ſeruitute, quam illis debent, dominatum vendicare procurent. Nos ad quorum notitiam nuper deuenit eoſdem Iudæos in alma vrbe noſtra, & nonnullis S. R. E. ciuitatibus, terris, & locis, in id inſolentiæ prorupiſſe, vt non ſolum mixtim cum Chriſtianis, & prope eorum Eccleſias nulla intercedente habitus diſtinctione, cohabitare, verumetiam domos in nobilioribus ciuitatum, terrarum, & locorum, in quibus degunt, vicis, & plateis conducere, & bona ſtabilia comparare, & poſsidere, ac nutrices & ancillas alioſque ſeruientes Chriſtianos mercenarios habere, & diuerſa alia in ignominiam, & contemptum Chriſtiani nominis perpetrare præſumant, conſiderantes Eccleſiam Romanam eoſdem Iudæos tolerare in teſtimonium veræ fidei Chriſtianæ, & ad hoc vt ipſi ſedis apoſtolicæ pietate, & benignitate allecti, errores ſuos tandem recognoſcant, & ad verum catholicæ fidei lumen peruenire ſatagant, & propterea conuenire, vt quandiu in eorum erroribus perſiſtunt, effectu operis recognoſcant ſe ſeruos, Chriſtianos vero liberos per Ieſum Chriſtum Deum & Dominum noſtrum effectos fuiſſe, iniquumque exiſtere, vt filij liberæ filijs famulentur ancillæ. Volentes in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter prouidere, Hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus tam in dicta Vrbe, quam in quibuſuis alijs ipſius Romanę Eccleſię ciuitatibus, terris, & locis Iudæi omnes in vno & eodem, ac ſi ille capax non fuerit, in duobus aut tribus, vel tot, quot ſatis ſint, contiguis, & ab habitationibus Chriſtianorum penitus ſeiunctis, per nos in Vrbe, & per Magiſtratus noſtros in alijs ciuitatibus, terris, & locis prædictis deſignandis vicis, ad quos vnicus tantum ingreſſus pateat, & quibus ſolum vnicus exitus detur, omnino habitent. Et in ſingulis ciuitatibus, terris, & locis in quibus habitauerint, vnicam tantum Synagogam in loco ſolito habeant, nec aliam de nouo conſtruere, aut bona immobilia poſsidere poſsint. Quimmo omnes eorum Synagogas, præter vnam tantum demoliri, & deuaſtare, ac bona immobilia, quæ ad præſens poſsident, infra tempus eis per ipſos magiſtratus præfigendum, Chriſtianis vendere. Et ad hoc vt pro Iudæis vbique dignoſcantur, maſculi biretum, fœminæ vero aliud ſignum patens, ita vt nullo modo celari, aut abſcondi poſsit, glauci coloris palam deferre teneantur, & aſtricti ſint, nec ſuper non delatione bireti, aut alterius ſigni huiuſmodi prætextu cuiuſuis eorum gradus, vel præeminentiæ, ſeu tolerantiæ excuſari, aut per eiuſdem Eccleſiæ Camerarium, vel Cameræ apoſtolicæ Clericos, ſeu alias illi præſidentes perſonas, aut ſedis apoſtolicæ Legatos, vel eorum Vicelegatos quouiſmodo diſpenſari, aut abſolui poſſint, Nutrices quoque, ſeu Ancillas, aut alios vtriuſque ſexus ſeruientes Chriſtianos habere, vel eorum infantes per mulieres Chriſtianas lactari, aut nutriri facere, ſeu Dominicis, vel alijs de præcepto Eccleſiæ feſtis diebus, in publico laborare, aut laborari facere, ſeu Chriſtianos quoquo modo grauare, aut contractus fictos, vel ſimulatos celebrare, ſeu cum ipſis Chriſtianis ludere, aut comedere, vel familiaritatem, ſeu conuerſationem habere nullatenus præſumant. Nec in libris rationum, & computorum, quæ cum Chriſtianis pro tempore habebunt, alijs, quam latinis literis, & alio, quam vulgari Italico ſermone vti poſsint, & ſi vtantur, libri huiuſmodi contra Chriſtianos nullam fidem faciant, Iudæi quoque præfati ſola arte ſtrazzariæ, ſeu cenciariæ (vt vulgo dicitur) contenti aliquam marcaturam frumenti, vel ordei, aut aliarum rerum vſui humano neceſſariarum facere, Et qui ex eis medici fuerint, etiam vocati, & rogati, ad curam Chriſtianorum accedere, aut illi intereſſe nequeant. Nec ſe a pauperibus Chriſtianis dominos vocari patiantur. Et menſes in eorum rationibus, & computis ex triginta diebus completis omnino conficiant, & dies, qui ad numerum triginta non aſcenderint, non pro menſibus integris, ſed ſolum pro tot diebus, quot in effectu fuerint, computentur, & iuxta ipſorum dierũ numerum, & non ad rationem integri menſis eorum credita exigant. Ac pignora eis pro cautione pecuniarũ ſuarum pro tempore conſignata, niſi tranſactis prius a die, quo illa eis data fuerint, decem & octo integris menſibus vendere nequeant, & poſtquam menſes prædicti effluxerint, ſi ipſi Iudæi pignora huiuſmodi vendiderint, omnem pecuniam, quæ eorum credito ſuperfuerit, domino pignorum conſignare, Et ſtatuta ciuitatum, terrarum, & locorum, in quibus pro tempore habitauerint, fauorem Chriſtianorum concernentia inuiolabiliter obſeruare etiam teneantur. Et ſi circa præmiſſa in aliquo quomodolibet defecerint, iuxta qualitatem delicti in Vrbe per nos, ſeu Vicarium noſtrum, aut alios a nobis deputandos, ac in ciuitatibus, terris, & locis prædictis per eoſdem magiſtratus, etiam tanquam rebelles, & criminis læſæ maieſtatis rei, ac a toto populo Chriſtiano diffidati noſtri, & ipſorum Vicarij, ac deputandorum, & magiſtratuum arbitrio puniri poſsint. Non obſtantibus

conſtitutio-

conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis tolerantijs, ſeu priuilegijs, & indultis apoſtolicis eiſdem Iudæis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem prædictam, aut illius Legatos, vel ipſius Romanæ Eccleſiæ Camerarios, & Cameræ apoſtolicæ Clericos, ſeu alios illis præſidentes ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, & derogationis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pridie idus Iulij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Barengus.

IDEM

6

Mandatur dominis Præceptori, & Deputatis hoſpitalis ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, vt pro ſubleuanda Vrbe ab inſtanti annonæ penuria, conſtituant tot cenſus ſuper bonis dicti hoſpitalis quot conficiant ſummam ſcutorum triginta millium auri, in emptionem tritici ad Vrbem aduehendi exponendam.

PAVLVS Papa IIII. Dilectis filijs modernis, & pro tempore exiſtentibus Præceptori & Deputatis hoſpitalis noſtri ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe ordinis ſancti Auguſtini ſalutẽ & apoſtolicam benedictionem. Cum nobis id maxime cordi exiſtat, vt annona in hac alma vrbe noſtra communi pretio habeatur, hocque præſenti anno ob eius ſterilitatem efficere nequeamus, quinimmo veriſimiliter formidemus, quod niſi frumenta, & alij commeatus victui humano neceſſarij ad ipſam Vrbem aliunde, quam ex eius diſtrictu comportentur maximam paſſuri ſimus rerum omnium penuriam: Nos ad occurrendum penuriæ huiuſmodi, cupientes vt quam maxima poſsit frumenti, & aliorum commeatuum copia ex noſtris, & S. R. E. conuicinis prouincijs ematur, & empta ad ipſam Vrbem comportetur, & videntes hoc ſine maxima pecuniarum ſumma, quam nos ad præſens ipſius Romanæ Eccleſiæ facultatibus ad victum noſtrum ne dum ad hoc non ſufficientibus ſubminiſtrare nequimus, confici non poſſe: Conſiderantesque id facile medio hoſpitalis noſtri ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, ordinis ſancti Auguſtini, cui ſimilia pietatis, & charitatis opera præſtare conuenit, effici poſſe, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia vobis per præſentes committimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus pro ſubleuatione ipſius Vrbis ab inſtanti penuria ſuper ipſius hoſpitalis, caſalibus, & domibus, ac alijs bonis, tot annuos cenſus quot ſummam triginta millium ſcutorum auri in auro conficere poſſint, ad triennium, & deinde ad beneplacitum veſtrum conſtituere, & eos completo primo dicti triennij anno quandocunque, lapſo tamen menſe poſt rem emptoribus intimatam redimendos, & caſſandos, meliorem conditionem offerentibus, ad rationem octo pro centenario ſingulo anno anticipata ſolutione de ſemeſtri in ſemeſtre perſoluendorum vendere, ac illorum pretium venerabili fratri Rodulpho epiſcopo Portuen præfatæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali de Carpo, & dilectis filijs noſtris Io. ſancti Laurentij in Lucina Morono, ac Federico S. Priſcæ de Caſis, & Tiberio S. Agatæ Criſpo, necnõ Io. Michaelis S. Mariæ in Aracæli Saraceno, & Io. S. Vitalis de Monte Politiano, ac Io. Baptiſtæ S. Clementis titulorum presbyteris, & Guidoni Aſcanio S. Mariæ in Vialata diacono Camerario noſtro de ſancta Flora nuncupatis Cardinalibus a nobis ſuper procuranda vbertate annonæ ſpecialiter deputatis, per eos in emptionem tantæ quantitatis frumenti, quantæ in prouincijs prædictis per eos emi, & ad ipſam Vrbem deuehi poterit conuertendum, ſeu dilectis filijs Depoſitario noſtro generali, aut Bindo de Altouitis, & ſocijs mercatoribus Romanæ Curiæ ſequen. qui ſuper ſolutione cenſuum huiuſmodi eorum emptoribus in ſingulos annos facienda ſe obligent, conſignare debeant. Nos enim vobis præmiſſa omnia cum obligationibus, promiſsionibus, renunciationibus, cautelis, & clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis, libere, & licite faciendi plenam, & liberam per eaſdem præſentes concedimus facultatem, & poteſtatem, Ac pro veſtra, ac dicti hoſpitalis indemnitate, & ne vos ex præmiſsis aliquod detrimentum pati habeatis, eiſdem Cardinalibus motu, & ſcientia ſimilibus per eaſdẽ præſentes mandamus, vt frumentum huiuſmodi, prout ad vrbem ipſam aduehetur, in poſſe veſtro, & in horreis, ſeu alijs locis per vos conſtituendis deponant, & prout indies vendetur, illius pretium vobis donec cenſus præfati extincti fuerint, & hoſpitale prædictum ab eorum præſtatione liberatum, ac ſi de cenſibus eatenus decurſis integre ſatisfactum extiterit, realiter, & cum effectu conſignent. Et inſuper hoſpitale prædictum a cenſibus prædictis, & eorum ſolutione releuare, & indemne, ita vt exinde nullum damnum, aut detrimentum patiatur, præſtare promittant, & ad id omnia ſua, & cuiuslibet eorum mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia etiam in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ obligent. Nos ſiquidem pro ipſorum Cardinalium releuatione, & cenſus prædictos pro tempore ementium ſecuritate, ac omnium & ſingulorũ quæ ipſis emptoribus per vos promiſſa fuerint obſeruatione, nos ipſos, & omnia noſtra, ac ſedis, & Cameræ apoſtolicæ mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia bona etiam pretioſa, necnon iocalia, & quæ in generali bonorum obligatione non veniunt, eiſdem Cardinalibus, & cenſus prædictos ementibus, etiam in ſimili forma Cameræ ſpecialiter, & expreſſe obligamus, & hypothecamus. Non obſtantibus fe. re. Symachi quæ incipit Non liceat, & Pauli II. Romanorum Pontificum præ

deceſſorum noſtrorum, ac quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon hoſpitalis, & ordinis prædictorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quomodolibet conceſsis (quibus omnibus etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua mentio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, & obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo piſcatoris, die decima quarta Iulij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Larinen.

IDEM

7

Impoſitio ſubſidij vnius quatreni pro qualibet libra carnis minutatim vendendæ a fe. rec. Iulio Papa III. impoſiti pro tempore ex quinque annis pro quibus impoſitum fuit reſtanti, in ſtatu eccleſiaſtico extra almam vrbem exigendi.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cum, ſicut accepimus, diuerſæ communitates, ac vniuerſitates & perſonæ ciuitatum & locorum ſtatus noſtri eccleſiaſtici, ſubſidium vnius quatreni ex qualibet libra carnis minutatim vendendæ a quibuſcunque illius emptoribus exigendi alias a fe. re. Iulio III. prædeceſſore noſtro in alma vrbe noſtra, tunc ſua impoſitum, & poſtmodū ad omnia & ſingula præfati ſtatus ciuitates, & loca pro quinque annis, ex tunc immediate ſequentibus extenſum diuerſimode ſubterfugiendo ſoluere ceſſent, & forſan recuſant: Nos licet pro ea cupiditate, quam habemus, noſtrorum & S. R. E. ſubditorum commodis conſulendi, maluiſſemus dictum ſubſidium ſic extenſum, ſi per neceſsitates, quibus ad præſens premimur, licuiſſet, penitus & in totum remittere, quam exigi mandare: nihilominus conſiderantes eiuſdem ſubſidij prouentum ſuperioribus menſibus ſede apoſtolica per ipſius Iulij prædeceſſoris, & ſucceſsiue piæ me. Marcelli Papæ II. etiam prædeceſſoris noſtri obitum vacante, nonnullis mercatoribus Romanam Curiam ſequentibus, qui Collegio venerabilium fratrū noſtrorum S. R. E. Cardinalium, de quorum numero tunc eramus, & Cameræ apoſtolicæ pro tunc vrgentibus ipſorum Collegij, & Cameræ neceſsitatibus notabilem pecuniarum ſummam mutuarunt, pro tempore ex dictis quinque annis reſtanti, & deinde quandiu ad integram ſummæ eiſdem mercatoribus occaſione dicti mutui debitæ ſatiſfactionem opus eſſet, aſsignatum extitiſſe: Et ſperantes infra tempus quinquennij huiuſmodi neceſsitates prædictas, dante Domino, ceſſare debere, & tunc ſubſidium ipſum cum commodo noſtro remitti poſſe: Ne interim mercatores præfati aſsignamenti ſibi conceſsi effectu fruſtrentur, & ſub fide publica decipiantur, aut de modo exactionis ipſius ſubſidij dubitetur, prouidere volentes, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, ſtatuimus atque decernimus dictum ſubſidium in præfato ſtatu extra Vrbem pro toto tempore ex dictis quinque annis reſtanti, alias iuxta declarationes, & ordinationes deſuper in præfata Camera die ſextadecima menſis Nouembris proxime præteriti editas, ab emptoribus carnis minutatim vendendæ huiuſmodi adminiſtratori dictæ Gabellæ, & ab eo deputatis, ad effectum eiſdem mercatoribus ſatiſfaciendi, omnino ſolui. Sicque per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate & facultate, iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes propterea dilecto filio Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato Camerario noſtro, vt ſubſidium prædictū modo præmiſſo cum ea qua decet diligentia exigi curet. Vniuerſis vero & ſingulis ciuitatum, & locorum prædictorum Gubernatoribus, Locatenentibus, Prætoribus, Vicarijs, & alijs quouis nomine nuncupatis iuſtitiæ miniſtris ſub indignationis noſtræ pœna, ne dicti ſubſidij exactores, aut alios miniſtros circa illius exactionem pro tempore deputatos, quominus illud, vt præfertur, exigere poſsint, vllo modo, vel obtentu impediant, vel moleſtent, immo illorum nomine requiſiti, illis deſuper opportune adſint, & faueant. Non obſtantibus illis, quæ idem Iulius prædeceſſor in ſuis impoſitionis, & extenſionis ſubſidij huiuſmodi literis voluit non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri, Volumus & eadē auctoritate decernimus, quod tranſumptis earundem literarum, etiam impreſsis, dummodo manu alicuius ex notarijs Cameræ huiuſmodi ſubſcripta, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita ſint, eadem fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus literis huiuſmodi adhiberetur, ſi exhiberentur, vel oſtenderentur. Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima quarta Iulij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Barengus.

IDEM

8

Contra negantes Trinitatem, aut diuinitatem Ieſu Chriſti, aut eius conceptionem de Spiritu Sancto, aut eius mortem, vt nos redimeret, aut virginitatem Mariæ matris Dei.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum quorundam hominum prauitas atque iniquitas eo vſque noſtris temporibus proceſſerit, vt ex ijs, qui a catholica fide aberrant, & deſciſcunt, plurimi quidem non ſolum diuerſas hæreſes profiteri, ſed etiam ipſius fidei fundamenta negare præſumant, & eorum exemplo multos in interitum animæ deducant: Nos cupientes, pro noſtro paſtorali officio & charitate, huiuſmodi homines, quantum cum Deo poſſumus,

poſſumus, a tam graui & peſtilenti errore auocare, ac ceteros ne in talem impietatem labantur, paterna ſeueritate admonere, omnes & ſingulos, qui hactenus aſſeruerunt, dogmatizarunt, vel crediderunt Deum omnipotentem non eſſe trinum in perſonis, & incompoſita omnino indiuiſaque vnitate ſubſtantiæ, & vnum vnamet ſimplici diuinitatis eſſentia: Aut Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum non eſſe verum Deum eiuſdem ſubſtantiæ per omnia cum Patre & Spiritu ſancto: Aut eundem ſecundũ carnem non eſſe conceptum in vtero beatiſsimæ ſemperque virginis Mariæ de Spiritu ſancto, ſed ſicut ceteros homines, ex ſemine Ioſeph: Aut eundem Dominum, ac Deum noſtrum Ieſum Chriſtum non ſubijſſe acerbiſsimam crucis mortem, vt nos a peccatis, & ab æterna morte redimeret, & Patri ad vitam æternam reconciliaret: Aut eandem beatiſsimam virginem Mariam non eſſe veram Dei matrem, nec perſtitiſſe ſemper in virginitatis integritate ante partum ſcilicet, in partu, & perpetuo poſt partum: ex parte omnipotentis Dei Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, apoſtolica auctoritate requirimus, & monemus, quatenus infra ſpatium trium menſium a publicatione præſentium in Romana Curia, quoad reſidentes in ea, modo infraſcripto, extra eam vero, quoad alios in illa non reſidentes, modo & forma per diœceſanos ſtatuendis facienda incipiendorum, quos pro primo, ſecundo, & tertio, ac peremptorio termino, ac monitione canonica eis & eorum cuilibet aſsignamus, ab eorum aſſertione, dogmatibus, & credulitate huiuſmodi, ac quibuſcunque alijs in fide prædicta erroribus, in quos hactenus lapſi ſunt, reſipuiſſe, & ad vnitatem Eccleſiæ redeundo, aſſertionem, dogmata, & credulitatem, ac alios errores huiuſmodi in manibus inquiſitorum hæreticæ prauitatis ciuitatum, & locorum, in quibus ad præſens degunt, realiter & cum effectu abiuraſſe, & infra alios tres menſes a die abiurationis huiuſmodi inchoandos, de eadem abiuratione venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus dictæ hæreticæ prauitatis inquiſitoribus generalibus plenam fidẽ feciſſe debeant. Nos enim eiuſdem Dei omnipotentis exemplo, qui non vult mortem peccatoris, ſed vt conuertatur, & viuat, omnes & ſingulos, qui vt præfertur, ab aſſertione, dogmatibus & credulitate, ac alijs erroribus prædictis reſipuerint, & ad vnitatem Eccleſiæ redeundo, aſſertionem, dogmata, & credulitatem, ac alios errores huiuſmodi ſponte abiurauerint, & de eadem abiuratione præfatis inquiſitoribus generalibus fidem fecerint, ac pœnitentiam priuatam per dictos particulares inquiſitores eis iniunctam cum effectu adimpleuerint, a prædictis, & quibuſuis alijs quantumuis grauibus & enormibus hæreſibus, & a fide Chriſti apoſtaſijs, ac in eadem fide erroribus, necnon excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque ſententijs, cenſuris, & pœnis tam eccleſiaſticis, quam temporalibus, etiam bonorum priuatiuis, & corporis afflictiuis, ac capitalibus in tales a iure, vel ab homine latis, & promulgatis, & per eos præmiſſorum occaſione incurſis (dummodo delati, aut inquiſiti, ſeu relapſi non ſint) dicta auctoritate tenore præſentium in vtroque foro abſoluimus, & liberamus, ac cum eis ſuper irregularitate, quam propterea contraxerint, etiam ſi ſic ligati miſſas, & alia diuina officia, etiam forſan in contemptum clauium celebrauerint, aut illis alias ſe immiſcuerint: Quodque ea ipſa irregularitate, & ceteris præmiſsis non obſtantibus qui promoti non fuerint, ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoueri, & in illis tam ipſi, quam qui iam etiam poſt incurſam hæreſim promoti fuerint, in altaris miniſterio miniſtrare: Necnon tam clerici, quam laici, & vtriuſque ſexus perſonæ, eorumque filij, nepotes, & deſcendentes ad gradus, honores, ordines, & officia, ac alia quæcunque aſſumi, illaque ſuſcipere, & exercere libere & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis, de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus, necnon omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam circa eos præmiſſorum occaſione quomodolibet inſurgentem ab eis penitus, & omnino abolemus. Et inſuper cum errores, quos ſupra narrauimus, ita graues, & nefandi ſint, vt illi, qui in eos decidunt, excuſationem non habeant, ſed ſubuerſi potius atq; immanes, quam hæretici merito dici poſsint, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, quod tam illi, qui hactenus in ipſos errores, vel eorum aliquem lapſi ſunt, & infra ſupradictum terminum non reſipuerint, & ea, quæ ſupra diximus, non adimpleuerint, quam omnes & ſinguli alij, qui in futurum in illos, vel illorum aliquem quomodolibet prolabentur, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, pro ſubuerſis, & relapſis in hæreſim haberi, & vt relapſi Curiæ ſeculari tradi, & per ipſam Curiam debitis pœnis in relapſos ſtatutis puniri poſsint, in omnibus & per omnia perinde ac ſi vere, & realiter in hæreſim relapſi eſſent, & eos relapſos eſſe conſtaret. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Vt autem præmiſſa omnia ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſq; de illis ignorantiam prætendere, ac ſe legitime excuſare poſsit: volumus & dicta auctoritate decernimus, quod præſentes literæ, ſeu earum tranſumptum, cui, ſi manu notarij publici ſubſcriptum, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitum fuerit, eam prorſus fidem in iudicio, & extra adhiberi ſtatuimus, quæ ipſis literis adhiberetur, ſi originaliter exhiberentur, in eadem Curia per aliquos Curſores noſtros in baſilicæ principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ Lateranenſis de Vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, extra Curiam vero prædictam, modo & forma per venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac alios Eccleſiarum Prælatos, quibus in virtute ſanctæ obedientiæ per eaſdem præſentes mandamus, vt literas, ſiue tranſumptum huiuſmodi vbique per eorum prouincias, diœceſes, & Eccleſias ſincera charitate publicent, & publicari faciant, ſtatuendis, publicentur, earum exemplo in ſingulis locis, in quibus publicatio ipſa ſiet, affixo, & dimiſſo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ requiſitionis, monitionis, aſsignationis, abſolutionis, liberationis, diſpenſationis, indulti, abolitionis, ſanctionis, voluntatis, decreti, ſtatuti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, ſeptimo idus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Barengus.

Fff 2 IDEM

IDEM

9

Declaratio ad quem Decanatus Collegij Cardinalium, illius occurrente vacatione, deueniat.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum venerabiles fratres noſtri S. R. E. Cardinales in partem ſollicitudinis vocentur, vt pro tempore exiſtenti Romano Pontifici aſsiſtant, ipſeque Romanus Pontifex eorum conſilio agenda diſponat, & iidem Cardinales ſint pars corporis, & membra ipſius Romani Pontificis, ac diuerſis almę vrbis noſtræ Parochialibus Eccleſijs, pro eorum Cardinalatus titulo, ſeu denominatione præficiantur, & in eis Epiſcopalem iuriſdictionem habeant, & propterea in Romana Curia reſidere debeant, præſentesque in dicta Curia magis digni, & priuilegiati exiſtant, quam abſentes, & in optationibus titulorum, ac ſex Eccleſiarum cathedralium, quibus Cardinales pro eorum Cardinalatus titulo præfici ſolent, abſentibus etiam ante eos in Cardinales aſſumptis præferantur, & ſi vni ex dictis Eccleſijs cathedralibus præfecti fuerint, ex poſt ſemper alios non Epiſcopos Cardinales in quibuſuis actibus, & ſeſsionibus præcedant. Nos ex præmiſsis, & diuerſis alijs cauſis animum noſtrum mouentibus, & inter cetera, vt eoſdem Cardinales abſentes ad reſidendum in Curia aliquibus vberioribus fauoribus, & prærogatiuis alliceremus, Decanatus Collegij Cardinalium huiuſmodi, quem nos dum in minoribus conſtituti eſſemus, obtinebamus, & ad quem propter noſtram continuam in eadem Curia reſidentiam ante alios Cardinales nobis in Cardinalatu antiquiores, tunc ab ipſa Curia abſentes perueneramus, per noſtram ad ſummi Apoſtolatus faſtigium aſſumptionem vacantē, habita ſuper his cum fratribus noſtris in Conſiſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu venerabilem fratrem noſtrum Ioannem Epiſcopum Oſtien. S. R. E. Cardinalem de Bellayo nuncupatum, de nobis & ſede apoſtolica optime meritum, Decanum Collegij huiuſmodi declarauimus, eumque ipſius Collegij Decanum vocauimus, & Decanatum ipſum ſibi cōceſsimus, prout etiam per præſentes declaramus, vocamus, & concedimus. Et inſuper ne in poſterum Decanatus prædictus illius occurrēte vacatione in aliquem Cardinalem ex voluntate ſua, & non ex cauſa publica abſentem, & propter abſentiam ſuam huiuſmodi quandoque de negotijs dictæ ſedis minus informatum in iniuriam aliorū Cardinalium, tunc præſentium, & Romani Pontifici aſsiſtentium, ac propterea de negotijs prædictis melius informatorum deueniat, aut ſuper eodem Decanatu aliquæ controuerſiæ, ſeu diſſenſiones inter ipſos Cardinales oriantur, prouidere volentes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, quod Decanatus huiuſmodi de cetero perpetuis futuris temporibus nonniſi ad Epiſcopum Cardinalem antiquiorem in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam per Romanum Pontificem deſtinatum, deuenire poſsit, & quod Epiſcopus Cardinalis antiquior in Curia præſens, aut vt præfertur abſens, & extra Curiam deſtinatus, poſtquam Decanatus huiuſmodi ad eum deuenerit, omnes alios Cardinales, etiam antiquiores, ſemper in quibuſuis ſeſsionibus, & aliis actibus publicis præcedat, nec per alios Epiſcopos Cardinales etiam antiquiores tunc abſentes, etiam ſi poſtmodum incontinenti ad eandem Curiam ſe conferant, & in ea continuo reſideant, ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſsionibus, vel alijs actibus ſeu negotijs ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat. Decernentes ſic & non aliter in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque iudices & commiſſarios, quauis etiā apoſtolica auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac eorundem Cardinalium Collegium, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate & facultate, iudicari, & diffiniri debere. Ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoqua quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac illo palatij, & conſiſtorij noſtri, necnon ipſius Collegij, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, vocationis, conceſsionis, ſanctionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, vndecimo Calendas Septembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

10

Confirmatio conſtitutionum prædeceſſorum ſuorum ſuper Annatis communibus & alijs iuribus, ſemel tantum, aut de quindennio in quindennium perſoluendis.

MOTV proprio &c. Quoniam ſicut accepimus, poſtquam fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter qui diuerſas conſtitutiones, ſtatuta, decreta, & declarationes per fe. re. Pium II. Paulum II. Innocentium VIII. & Iulium II. ac diuerſos alios Romanos Pontifices contra pro tempore ratione Annatarum ſemel tantum, aut de quindennio in quindennium ſoluendarum obligatos, & alios quoſcunque beneficia eccleſiaſtica abſque eo quod annatam ſoluiſſent poſsidētes edita, & facta, ac ſingulas ipſorum prædeceſſorum deſuper confectas literas, & in illis contenta approbauerat, & innouauerat, ac a quibuſcunque tam in ſingulis prædeceſſorum literis huiuſmodi nominatis quam non nominatis virorū & mulierum ſecularibus, & quorumuis ordinū regularibus congregationibus, & collegijs, omnibuſq; alijs ſub dictis prædeceſſorum & ipſius Iulij III literis comprehenſis perſonis, tam pro præterito, quam pro futuro tempore inuiolabiliter obſeruari, & ea omnia necnon cenſuras & pœnas in ipſis literis contentas, contra omnes congregationes & perſonas prædictas, quoad omnia & ſingula monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinū regularia quomodolibet qualificata, quæ congregationes prædictæ quouis modo poſsidebant vigere, & locum habere, totalique executioni demandari decreuerat. Itaque

omnia

omnia & ſingula de nouo ſtatuerat, & ordinauerat, ac ad quaſcunque tam ſeculares, quam regulares vtriuſq; ſexus congregationes & collegia quantumuis priuilegiata, & exempta extenderat. Et deinde vt literæ ſuæ prædictæ ſuum effectum facilius conſequi poſſent, diuerſos deſuper iudices, & executores, etiam cum facultate tam in Romana Curia, quam extra, vnum, vel plures ſubdelegandi deputauerat, & per eoſdem deputatos nonnulli commiſſarij & ſubexecutores extra ipſam Curiam miſsi, & ſubdelegati fuerant. Poſtremo cum earundem literarum executores, diuerſarumque particularium cauſarum inter agentes pro Camera apoſtolica ex vna, & diuerſas religioſorum & regularium congregationes ex altera parte introductarum iudices eſſent, Dilectus filius noſter Ioannes Baptiſta tituli ſancti Clementis presbyter Cardinalis, & venerabilis frater Hieronymus Epiſcopus Maceraten. ad hoc a dilecto filio noſtro Guidone Aſcanio Sanctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali Camerario ſubdelegato, in eiſdem cauſis ad plures actus reſpectiue proceſſo, citra tamen cauſæ concluſionem, ſicut altiſsimo placuit dictus Iulius prædeceſſor rebus humanis fuit exemptus. Nos igitur ad Pontificatum diuina fauente clementia aſſumpti, volentes dictæ Cameræ indemnitati, vt tenemur, conſulere ſingulas Iulij III. & aliorum prædeceſſorum prædictorum literas ſuper præmiſsis emanatas harum ſerie approbantes, & innouantes, illarumque omnium & ſingularum exequutionem, omneſque & ſingulas cauſas coram Io. Baptiſta Cardinali, ac Hieronymo Epiſcopo, & Guidone Aſcanio Camerario prædictis, & alijs quibuſcunque iudicibus præmiſſorum occaſione quomodolibet pendentes, in ſtatu, & terminis quibus reperiuntur ad nos harum ſerie aduocamus, illaſque Dilectis filijs noſtris Io. Michaeli tt. ſanctæ Mariæ in Aracæli Saraceno, & Fabio tt. ſancti Silueſtri Mignanello nuncupatis S. R. E. presbyteris Cardinalibus, in eiſdem ſtatu, & terminis reaſſumendas, ac modo & forma in certis dicti Iulij III. literis in forma breuis, & Motu proprio deſuper emanatis, & prioribus iudicibus prædictis directis, aliaſque ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola rei veritate inſpecta, audiendi, cognoſcendi, decidendi, ac fine debito terminandas committimus, & mandamus. Cum poteſtate quoſcunque opus fuerit, etiam congregationes, & collegia tam virorum, quam mulierum, & tam ſecularium, quam regularium, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie de nō tuto acceſſu, citandi, ſeu etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, & pecuniarijs eorum & cuiuslibet eorum arbitrio moderandis pœnis ad ſatiſfaciendum de his quæ debent monendi, & requirendi, ac quibus, & quoties opus erit, etiam ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis inhibendi. Et in euentum non paritionis, ſeu contrauentionis in ſingulos caſus, & euentus, prædictos inhobedientes, contrauenientes, & non parentes, cenſuras & pœnas prædictas incidiſſe, & incurriſſe declarandi, & deinde etiam vnico contextu aggrauandi, reaggrauandi, interdicendi, auxilium brachij ſecularis inuocandi, ac ſeinuicem vſque ad ſententiam incluſiue pro faciendis proceſsibus ſubdelegandi, commiſſarios, & ſubexecutores, ſi & quoties eis videbitur deputandi, ac in cauſis prædictis, etiam ſingulis diebus, & horis præterquam in honorem Dei feriatis procedendi, & terminandi, alijſque facultatibus neceſſarijs, & opportunis. Non obſtantibus præmiſsis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, quibuſcunque ferijs tam generalibus, quam ſpecialibus, tam nunc in dictis, quam in poſterum indicendis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Statum, merita, & tenores ſingularum cauſarum, & literarum aliorumque prædictorum, & forſan latius exprimendorū pro ſufficienter expreſsis habentes.

Placet motu proprio. I.

IDEM

II

Deputatio executoris literarum apoſtolicarum ſuper Annatis ſeu quindennijs per diuerſos Romanos Pontifices hactenus editarum.

PAVLVS Papa IIII. Venerabilis frater, & dilecte fili ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cum nuper poſtquam fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter diuerſas conſtitutiones, ſtatuta, decreta, & declarationes per piæ me. Pium II. & Paulum etiam II. Innocentium VIII. Iulium ſimiliter II. ac diuerſos alios Romanos Pontifices contra pro tempore obligatos ratione annatarum communium, ac aliorum iurium ſemel tantum, aut de quindennio in quindennium ob perpetuas beneficiorum eccleſiaſticorum vniones a ſede apoſtolica obtentas ſoluendorum, & alios quoſcunque beneficia eccleſiaſtica, abſque eo quod annata communia vel alia iura prædicta ſoluiſſent, poſsidentes eatenus edita & facta, ac ſingulas ipſorum prędeceſſorum deſuper confectas literas, & in illis contenta approbauerat, & innouauerat, ac a quibuſcunque tam in ſingulis literis huiuſmodi nominatis, quam non nominatis mulierum & virorum ſecularibus & quorumuis ordinum regularibus congregationibus, & collegijs, omnibuſque alijs ſub dictis, & Iulij III. ac aliorum prædeceſſorum literis huiuſmodi comprehenſis perſonis tam pro præterito, quam pro futuro tempore inuiolabiliter obſeruari, & ea omnia, necnon cenſuras, & pœnas in ipſis literis contentas contra omnes congregationes, & perſonas prædictas quoad omnia, & ſingula monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia quomodolibet qualificata, quæ congregationes prædictæ quouis modo poſsidebant vigere, & locum habere, totalique executioni demandari debere decreuerat, eaque omnia, & ſingula de nouo ſtatuerat, & ordinauerat, ac ad quoſcunque tam ſeculares, quam regulares vtriuſque ſexus congregationes, & collegia quantumuis priuilegiata, & excepta extenderat, & deinde vt ipſius Iulij III. prædeceſſoris literæ prædictæ ſuum facilius conſequerentur effectum, Dilectos filios Guidonem Aſcanium, Mariæ in Vialata Diaconum Cardinalem de ſancta Flora Camerarium noſtrum, & Franciſcum Maſſarium de Aſpra, tunc ſuum, & dictæ Cameræ Theſaurarium generalem, iudices, & executores ad literas prædictas inuiolabiliter obſeruari faciendum, conſtituerat, & deputauerat, prout in ſingulis ſuis literis deſuper confectis plenius continetur. Nos præfato Iulio III prædeceſſore poſtmodum ſicut Domino placuit hac vita functo, ad Pontificatum diuina maieſtate volente aſſumpti, ſingulas Iulij III. & aliorum prædeceſſorum literas huiuſmodi approbauimus, illarumque omnium & ſingularum executionem, ac omnes & ſingulas cauſas coram dilecto filio noſtro Ioanne

Baptiſta

Baptiſta tituli S. Clementis presbytero Cardinali, ac venerabili fratri Hieronymo Epiſcopo Maceratenſi ad hoc a præfato Guidone Aſcanio Cardinale ſubdelegato, & quibuſuis alijs iudicibus præmiſſorum occaſione quomodolibet pendentes, in ſtatu, & terminis in quibus reperiebantur ad nos aduocauimus, illaque dilectis filijs noſtris Io. Michaeli S. Mariæ in Aracæli Saraceno, & Fabio S. Siluestri Mignanello reſpectiue nuncupatis S. R. E. titulorum presbyteris Cardinalibus in eiſdem ſtatu, & terminis reaſſumendas, & modo & forma in certis dicti Iulij III. prædeceſſoris in forma breuis, & Motu proprio deſuper emanatis, & prioribus iudicibus prædictis directis audiendas & cognoſcendas, & fine debito terminandas commiſimus, prout in quodam Motu proprio manu noſtra ſignato plenius continetur. Cumque dictus Franciſcus deſierit Theſaurarius eſſe, ipſeque Guido Aſcanius Camerarius pluribus alijs implicitus negotijs præmiſſorũ executioni vacare nequeat, Nos ne propterea executio huiuſmodi in non modicum dictæ Cameræ præiudicium prætermittatur, aut differatur, ac alias eiuſdem Cameræ indemnitati conſulere volentes, omnem auctoritatem & poteſtatẽ Guidoni Aſcanio Camerario & Franciſco præfatis per dictum Iulium prædeceſſorem coniunctim in præmiſsis attributam ab eis harum ſerie abdicantes, & reuocantes, Vos de quorum erga nos, & ſedem apoſtolicam deuotione, fide, integritate, & experientia, ſingularem in Domino fiduciam gerimus, ad omnia & ſingula quæ per dictarum Annatarum communium, & aliorum iurium de quindennio in quindennium, vt præfertur, ſoluendorũ exactione pro tempore neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna vbique locorum executioni demandandum, ac demandari faciendum, in Guidonis Aſcanij Camerarij, & Franciſci prædictorum locum apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſufficimus, & deputamus, Vobis expreſſe mandantes, quatenus coniunctim procedentes per vos ſeu alium vel alios ſingulas tam ipſius Iulij iij. quam aliorum prædeceſſorum deſuper confectas literas prædictas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, illas, necnon quicquid per eoſdem Ioan. Michaelem, & Fabium Cardinales in præmiſsis cauſis cõcluſum & deciſum fuerit, auctoritate noſtra debitæ executioni demandari, & a quibuslibet inuiolabiliter obſeruari faciatis. Nos enim vobis ipſarum annatarum communium, & aliorum iurium debitores, et alios quos opus fuerit, tam in Romana Curia quam extra eam, etiam per edictum publicum in locis publicis, & circumuicinis, ex quibus ſit vero ſimilis coniectura quod ad eorum notitiam perueniat, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu citandi, ac eis, & alijs quibus, & quotiens opus fuerit, etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, & pœnis pecuniarijs veſtro arbitrio ferendis, ſtatuendis, ac moderandis, & applicandis, etiam ſimili edicto inhibendi, necnon contradictores quoslibet, & rebelles, ac vobis in præmiſsis non parentes per contentas in ſingulis literis prædictis, ac alias de quibus vobis videbitur ſententias, cenſuras, & pœnas, vt præfertur, ferendas, ſtatuendas, moderandas, & applicandas, ac alia opportuna iuris, & facti remedia, etiam more camerali procedendi, & manu regia quacunque appellatione poſtpoſita compeſcendi, & legitimis ſuper his ſeruatis proceſsibus ſententias, cenſuras, & pœnas præfatas, etiam iteratis vicibus aggrauandi, inuocato etiam, ſeu adhibito ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, ac in quibuſuis prouincijs, regionibus, terris, & locis in quibus ipſarum annatarum communium, & aliorum iurium debitores eſſe, aut alias præmiſſorum executio quomodolibet fieri contigerit, vnum vel plures Cameræ apoſtolicæ miniſtros ad exigendum, & recuperandum, ad præmiſſa omnia debitæ executioni demandandum cum ſimili, & limitata facultate, & præſertim cum poteſtate quod ipſi alios ſimiliter in ſui locum ſubſtituere valeant ſubſtituendi, ac ſubdeputandi, eoſque ad veſtri animi libitum reuocandi, & amouendi, aliaque omnia & ſingula quæ in præmiſsis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, plenam & liberam dicta auctoritate tenore præſentium facultatẽ concedimus, & impartimur. Non obſtantibus piæ me. Bonifacij Papæ viij. etiam prædeceſſoris noſtri, de vna, & concilij generalis de duabus dietis, & quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnõ omnibus illis quæ dictus Iulius iij. prædeceſſor in dictis ſuis literis voluit non obſtare, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, ſub annulo piſcatoris, die prima Octobris milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno primo.

IDEM

12

Super ſocietatibus officiorum Romanæ Curiæ.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Inter ceteras curas, quibus ex miniſterio Apoſtolatus nobis diuinæ gratiæ munere commiſsi, aſsidue premimur, illa nos maxime vrget, vt prauæ conſuetudines, & abuſus, quos in hanc almam vrbem noſtram malitijs hominum irrepſiſſe cernimus, noſtra diligentia tollantur. Cum itaque (ſicut fidedignorum relatione nobis innotuit) diuerſæ vtriuſque ſexus perſonæ, tam ipſius Vrbis ciues, ſeu originarij, quam Romanam Curiam ſequentes, ſub prætextu, quod in dicta Curia ſuper illius officijs ſocietates ad rationem duodecim, & quandoque plurium pro centenario paſsim fiant, & ſocietates huiuſmodi licitæ reputentur, propterea quod officia ipſa fructus ſuos veriſimiliter ad eãdem rationem reddant, & pecunias ipſas in ſocietatem recipientes, ſi illas dantes, aut ſinguli alij tunc ab eis nominati moriantur, ſortem principalem pecuniarum per eos in Societatem receptarum lucrentur, & econtra ſi recipientes pecunias in ſocietatem moriantur, pro eo quod officia ſuper quibus ſocietates huiuſmodi contractæ fuerint, ipſis morientibus deficiant, eorum hæredes, aut fideiuſſores ſortem receptam reſtituere cogantur, pecunias ſuas ſub nomine ſocietatis, non tamen ſuper aliquo eiuſdem Curiæ officio mutuent, & duodecim, & quandoq; plura pro centenario nomine quidem fructuum ipſius ſocietatis, ſed re vera pro vſuris pecuniarum per eos mutuatarum exigant, vſurariam prauitatem committendo: Et diuerſi præfatæ Curiæ officiales ſuper officijs per eos pro tempore obtentis diuerſas ſocietates cum diuerſis perſonis etiam vltra valorem ipſorum officiorum, & cum pactis aliquando minus licitis ſæpius ineant, & ſingulis perſonis pecunias ſuas eiſdem officialibus intra

valorem

valorem eorundem officiorum, abſque eo quod vna aliam ſciat credentibus tam pro ſorte principali, quam pro fructibus dictarum ſocietatum fideiuſsionem præſtent aliorum officialium, qui officia ſua alijs pro maiori pecuniarum ſumma, quam illa valeant, obnoxia & hypothecata habent, & exinde fiat, vt officia ipſa quandoque vltra decuplum eius, quo vendi poſſent, obligata reperiantur. Et tam principales debitores, quam fideiuſſores non ſolum fidem fallant, & creditores ſuos pecunijs, quas illi eiſdem officialibus eorum & fideiuſſorum ſuorum fidem ſequentes credunt, priuent, & fruſtrentur, etiam iuramentis per eos in ſocietatibus huiuſmodi præſtitis temere contraueniendo, verumetiam facilitate ſocietatis huiuſmodi clam ineundi, ſeipſos & ſuam familiam depauperent, ſuamque & illorum ſubſtantiam diſsipent, & annihilent, in animarum periculum, & eiuſdem Curiæ ignominiam, ac complurium, qui in præmiſsis non delinquunt, detrimentum. Nos cupientes, quantum cum Deo poſſumus, animarum periculis obuiare, & alijs inconuenientibus prædictis occurrere, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & meta deliberatione noſtris per præſentes decernimus, & declaramus omnes & ſingulas ſocietates ad rationem certæ & determinatæ pecuniarum ſummæ quolibet menſe, vel anno, aut alio ſtatuto tempore ſoluendæ, etiam ſub periculo mortis alicuius, alias quam ſuper officijs præfatæ Curiæ de cetero faciendas illicitas, & iniuſtas fore, & vſurariam prauitatem cõtinere, & ex eis alicui ius, aut actionem acquiri non poſſe. Et inſuper hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus atque ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus nullus tam in dicta Curia, quam in tota ditione eccleſiaſtica officialis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſtat, aliquam ſocietatem ſuper officio, vel officijs ad noſtri, ſeu ſedis, vel Cameræ apoſtolicæ, vel Camerarij, Vicecancellarij, Pœnitentiarij maioris, & cauſarū palatij apoſtolici Auditorum diſpoſitionem quomodolibet pertinente, ſeu pertinentibus, quæ vendi conſueuerint, per eum pro tempore obtentis, cum aliqua ſeu aliquibus perſona ſeu perſonis, communi, collegio, vel vniuerſitate vltra dimidium valoris officij, ſeu officiorum huiuſmodi, & niſi præcedente ſignatura a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente obtenta, in qua ſubſtantia rei, ad hoc vt diſcerni poſsit an licita ſit, vel illicita, facere præſumat. Et quod ſocietates ſuper officijs huiuſmodi aliter factæ non valeant, nec viribus ſubſiſtant, earumque prætextu nullatenus agi poſsit. Nos enim ſignaturas huiuſmod, quas abſque aliarum literarū expeditione, regula contraria non obſtante, ſufficere volumus, per noſtrum Datarium ad inſtar reſignationum officiorum huiuſmodi expediri, & pacta in ipſis ſocietatibus pro tempore appoſita, ad hoc vt licita tantum ſtatuantur, examinari, ac ſocietates ipſas, vt omnibus innoteſcere poſsint, nec vltra dimidium pretij ipſorum officiorum fiant, in aliquo particulari libro apud ipſum Datarium annotari, & pro expeditione ſignaturæ, & annotatione huiuſmodi dimidium vnius pro quolibet centenario per partes ipſas præfato Datario ſolui. Et vt fraudes, ac pacta illicita in præmiſsis hactenus facta detegantur, ac illis in tempore occurri poſsit, ſocietates hactenus factas, & adhuc vigentes eidem Datario, ſeu ab eo pro tempore deputatis cum opportuna ſpecificatione eorum, qui illas tam actiue, quam paſsiue fecerunt, & officiorum ſuper quibus, ac pecuniarū pro quibus, & temporis de quo, & ad quod factæ fuerint, infra tres menſes a die publicationis præſentium modo infraſcripto faciendæ, computandos notificari volumus, & mandamus, ac niſi, vt præfertur, notificatæ fuerint, eas ijſdem tribus menſibus elapſis, penitus, & omnino extinctas eſſe, nec ius, aut actionem aliquam tribuere poſſe, ſicque & non alias in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque etiam Auditores præfatos, ac Cameræ huiuſmodi Clericos in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari, & diffiniri debere, & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, aut intereſſe poterit quomodolibet in futurum, notitiam deducantur, nec vllus ſe aduerſus eas excuſare, aut ignorantiam prætendere poſsit. Volumus eaſdem literas in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & Audientiæ literarum noſtrarum contradictarum, ac Cameræ apoſtolicæ, & Acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris legi, & publicari, ac affigi, affixaſque in ibi aliquo temporis ſpatio dimitti, & poſtmodum tolli, earum exemplo cum originali collationato loco illarum affixo, & dimiſſo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti, declarationis, ſanctionis, ſtatuti, ordinationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerint, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcū Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, nonas Octobris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Barengus.

IDEM

13

Erectio Montis Nouennalis non vacabilis, cum priuilegijs aliorum Montium, ad rationem octo pro Centenario, exigendorum ab Illuſt. D. Thoma de Marinis, qui ſe principaliter obliget, tam pro fructibus, quam in fine nouem annorum, pro ſorte principali.

PAVLVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Superioribus menſibus ſe. rec. Iulio Papa iii. prædeceſſore noſtro ſicut Domino placuit rebus humanis exempto, Camera Apoſtolica non ſolum multo ære alieno grauata, verumetiam pecunijs adeo exhauſta comperta fuit, vt pro ipſius prædeceſſoris exequijs etiam ſatis remiſſe celebrandis, & parando muniendoque, atque cuſtodiendo conclaui nouum æs alienum cum graui ipſius Cameræ intereſſe contrahendum fuerit. Et ſuperueniente inde ad paucos dies piæ me. Marcelli Papæ ii. etiam prædeceſſoris noſtri obitu cum eædem celebrandarum exequiarum & inſtruendi conclauis impenſæ reiterandæ eſſent, aliæ pecuniæ ab Vrbis mercatoribus cum ſimili, & forſan maiori intereſſe ſumendæ fuerunt. Ita vt debitum præmiſſorum occaſione contractum, & pro quo intolerabile intereſſe ſoluitur, ſummam centum millium ſcutorum auri tranſcendat. Verum cum ordinarij eiuſdem Cameræ prouentus qui admodum

tenues,

tenues; & pro maiori parte etiam ad multos annos diuerſis perſonis inſolutum aſſignati, ſeu venditi, aut obli-
gati reperiuntur, ad ſolutionem intereſſe huiuſmodi, ac noſtri, & familiæ noſtræ ſuſtentationem non ſufficiãt,
nec humano iudicio reperiri poſſit, quo nam pacto debitum huiuſmodi diſſolui, & moles expenſarũ quæ pro
orthodoxæ fidei defenſione, & ſtatus Romanæ Eccleſiæ conſeruatione, nobis ſubeundæ ſunt, ſuſtineri valeant,
præſertim cum decreuerimus bona, aut prouentus ipſius eccleſiæ, perpetuo non alienare, nec ſubditos nobis
vectigalibus grauare, cogimur ex aliquorum eiuſdem eccleſiæ prouentuum quãtitate ad aliquod tempus ſum-
mam centum & octuaginta ſeptem millium ſcutorum ſimilium, ex qua præmiſſa & aliqua alia cum diuerſis in-
ferioris ſortis hominibus (qui niſi id quod præfatæ Cameræ crediderunt breui recuperent, vitam ducere non
poſſe videntur, & propterea nos & domus noſtræ miniſtros ſingulis fere horis ſuper hoc moleſtant) cum effe-
ctu ſoluere, noſque & dictam Cameram ab huiuſmodi grauioribus intereſſe liberare, ac molem expenſarum
per nos, vt præfertur, ſubeundarũ ſuſtinere poſſimus, minori quo fieri poſſit ipſius Cameræ detrimento exqui-
rere. Cum itaque alias re. me. Paulus etiam III. ſimiliter prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſſis cauſis vnũ
ſubſidium quartæ partis fructuum a congregationibus regularibus Italiæ ad triennium exigendum, & per eas
præfatæ Cameræ triennio huiuſmodi durante annis ſingulis integre perſoluendum impoſuerit, & ſubſidium hu-
iuſmodi Paulus primo ad duo ſucceſſiue, & deinde Iulius ad aliud, & poſtremo Marcellus prædeceſſores præ-
fati ad reliquum extunc immediate ſubſequuta triennia, ac neceſſitatibus in quibus dictus Marcellus prædeceſ-
ſor tunc conſtitutus erat durantibus, ad Sedis Apoſtolicæ beneplacitum prorogauerint, prout in diuerſis ipſo-
rum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur. Nos beneplacitum præfatum per totum an-
num a natiuitate Domini computandi milleſimum quingenteſimum & ſexageſimumquartũ quomodolibet ceſ-
ſare, aut expirare non poſſe decernentes, & quatenus opus ſit ſubſidium huiuſmodi etiam per totum dictum
annum milleſimum quingenteſimum ſexageſimum quartum prorogantes & extendentes, habita ſuper his cũ
venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in conciſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de
eorum conſilio, & vnanimi conſenſu, ac ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine vnũ
Montem nouennalem nuncupandum, & infra nouem annos proxime futuros extinguendum, in hac alma vrbe
noſtra pro tot perſonis quot pecunias ſuas in eo vſque ad ſummam centum & octuaginta ſeptem millium ſcu-
torum auri, ad rationem decem iuliorum pro quolibet ſcuto poſuerint, auctoritate apoſtolica, tenore præſen-
tium ad nouennium tantum & non vltra erigimus, & inſtituimus, ac illi ſic erecto, & inſtituto præfatum ſubſidiũ,
quod vigore conuentionum per agentes pro eadem Camera cum ipſis congregationibus initarũ, triginta mil-
lia ſcuta ſimilia annuatim reddit, pro ſumma quatuordecim millium & noningẽtorum ſexaginta ſcutorum ſi-
milium ab omni onere, impoſitione, grauamine, reſtauro, & quocunque caſu fortuito, etiam quantumcunque
inexcogitabili libera, immunia & exempta, ac integre, & ſine aliqua diminutione inter perſonas Montis hu-
iuſmodi annis ſingulis, & quolibet bimeſtri pro rata diſtribuenda & diuidenda, ad dictum nouennium tantum,
ita quod eo durante de ipſo ſubſidio, aut quauis eius parte niſi ſatisfacto prius perſonis Montis huiuſmodi, aut
pro tempore exiſtenti earum Depoſitario de eiſdem quatuordecim millibus & noningentis ſexaginta ſcutis
diſponi nequeat, pro dictis centum & octuaginta ſeptem millibus ſcutis, vt præfertur, ponendis, vendimus, tra-
dimus, concedimus, & aſſignamus, ac applicamus & appropriamus. Necnon montem ipſum, & illius perſonas,
ac collegium in noſtrum & ipſius Cameræ locum, quoad ſummam quatuordecim millium & noningentorum
ſexaginta ſcutorum euiuſmodi & illius exactionem pro eiſdem nouem annis tantum ponimus, ſubſtituimus, &
ſubrogamus. Ac pro potiori eorum cautela dilectum filium nobilem virum Thomam de Marinis Terræ caſalis
maioris Cremonen. dioc. in temporalibus dominum, fide & facultatibus idoneum & pro tali apud omnes no-
tum, eiuſdem ſubſidij non ſolum quoad quatuordecim millia & noningenta ſexaginta, vt præfertur vẽdita, ſed
etiam quoad reliqua quindecim millia & quadraginta ſcuta huiuſmodi exactorem, ac eiuſdem Montis, & il-
lius collegij depoſitarium, ad hoc vt exinde ſummam quatuordecim millium & noningentorũ ſexaginta ſcu-
torum huiuſmodi inter perſonas præfati Montis, annis ſingulis, & quolibet bimeſtri eorum ratam, ſecundum
diſtributionem per pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum deſuper faciendam, diſtribuere, & diui-
dere, ac pro extinctione ipſius Montis, infra eoſdem nouem annos, aut incontinenti illis finitis dicta centũ &
octuaginta ſeptem millia ſcuta, perſonis eiuſdem montis perſoluere poſſit. Et hæc omnia promittat, ac ſe bo-
naque ſua omnia ſuperinde, in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ cũ renunciationibus, promiſſionibus, ſub-
miſſionibus, cautelis, & clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis, efficaciter obligat, auctoritate, & tenore prædi-
ctis conſtituimus & deputamus. Volentes, & eadem auctoritate ſtatuentes, ac decernentes, quod quæcunque
vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus
honore præfulgeant, & eccleſijs cathedralibus etiam metropolitan. aut quibuſuis monaſterijs præſint, ac quæ-
cunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtineant, necnon in ſacris, & presbyteratus or-
dinibus conſtitutæ, & Hieroſolymitan. vel quorumuis aliorum hoſpitalium, & militiarum, ac quorumcunque
non tamen mendicantium ordinum religioſi, & religioſæ, ac mulieres cuiuſcunque nominis, qualitatis, & con-
ditionis, necnon qualitercunque (præterquam duntaxat ratione regularis profeſſionis in aliquo ordine men-
dicantium, inhabiles, & incapaces exiſtant) in ipſo monte quaſcunque pecuniarum ſummas, non tamen infra
centum ſcuta ſimilia, vſque ad ſummam centum & octuaginta ſeptem millium ſcutorum huiuſmodi, & nõ vl-
tra ponere, & tam ipſæ perſonæ quam earum hæredes, & ſucceſſores, aut alij ab eis cauſam habentes pro pe-
cunijs ſic poſitis ad rationem octo pro centenario, ſingulis annis, & quolibet bimeſtri ratam eorundem octo, ſi-
ne aliquo conſcientiæ ſcrupulo, ſeu reſtitutionis onere percipere, & habere: Ac etiam ſi læſæ Maieſtatis, aut
alia quæcunque, quotcunque, & quantumcunque grauiſſima crimina, præterquam in perſonam Romani Pon-
tificis, pro tempore exiſtentis, aut alicuius eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalis commiſerint, & propterea
ſiue in eorum non cõparentium contumaciam, ſiue legitime conuictæ in pœnam vltimi ſupplicij condemna-
tę ſeu etiam illi realiter traditæ, ſeu condemnandæ, & illi tradendæ, ac omnia eorũ bona confiſcata, aut con-
fiſcanda fuerint, nihilominus de pecunijs in ipſo Monte eorum nomine exiſtentibus, ac emolumẽtis eis ex eo-
dem monte ſpectantibus, Romani Pontificis, ſeu præfatæ Cameræ vel cuiuſuis alterius licentia, ſeu auctorita-
te, confirmatione, vel ſcriptura deſuper nullatenus requiſita, dicto nouennio durante, quibuſcunque eis pla-
cuerit

uerit in toto, vel in parte, ſimul, vel ſeparatim, & in fauorem complurium (dummodo in perſonam vnius de minori quam centum ſcutorum ſimilium ſumma non diſponatur) teſtamento, ſeu codicillis, aut venditione, donatione, permutatione, ceſſione, vel quocunque alio titulo, etiam per ſimplicem cedulam manu ſua ſcriptã, vel ſubſcriptam, aut publicum inſtrumentum, ſeu alias in quorumcunque etiam filiorum ſuorum illegitimorũ, ex quocunque quantumcunque damnato coitu procreatorum, aut aliarum, & magis incapacium perſonarũ fauorem, etiam ſi pluries de incapaci in incapacem diſponi contingat, ad eorũ libitum libere diſponere poſſe, & pecunias in eodem monte exiſtentes, ac emolumenta exinde pro tempore prouenientia, etiam ſi perſonæ montis huiuſmodi ex læſæ Maieſtatis, aut alijs criminibus præfatis, vt præfertur, condemnatæ, & vltimo ſupplicio traditæ, ſeu condemnandæ, & ſupplicio huiuſmodi tradendæ, ac alia eorũ bona confiſcata ſint, aut con fiſcanda veniant, confiſcari nullatenus poſſe. Et ſi perſonæ montis huiuſmodi inteſtatæ, aut de pecunijs eiuſdẽ montis, & emolumentis huiuſmodi aliter non diſpoſitæ deceſſerint ab inteſtato, ad eorum vtriuſq; ſexus liberos, & alios deſcendentes, ſeu aſcendentes, conſanguineoſque & affines, ſalua graduum prærogatiua, ad inſtar aliorum bonorum patrimonialium, ſecundum communem iuris diſpoſitionem tranſire poſſe, & debere: Ac perſonas montis huiuſmodi collegium inter ſe conſtituere, ac collegialia iura & inſignia habere, necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes proſperum, & tranquillum ſtatum montis huiuſmodi concernentia, dicta auctoritate apoſtolica concedere, & condita mutare, corrigere, reformare, & alterare: Ac quaſcunque pœnas etiam pecuniarias, monti, ſeu illius collegio huiuſmodi, vel quibus illi placuerit applicandas, in quoſcunque illi contrauenientes infligere: Necnõ omnibus & ſingulis priuilegijs, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, gratijs, literis, & indultis, quibus collegium & perſonæ Montis Fidei almæ vrbis vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurũ, eiſdem nouem annis durantibus tantum, vti, potiri, & gaudere libere, & licite poſſe: Necnon montem huiuſmodi, & illius perſonas, ac collegiũ ratione pecuniarum, quas in eodem monte habuerint, ab omni ſtratarum, & decimarum, ac etiam meſatæ nuncupatæ, & aliarum impoſitionum, per nos, & pro tempore exiſtentem Roman. Pontificem, & etiã pro ipſius fidei defenſione, ac ſtatus eiuſdem Romanæ Eccleſiæ conſeruatione, quomodolibet impoſitarum, ſolutione immunes, & exemptos fore, ac cenſeri debere: Necnon montem, & illius perſonas, ac collegium huiuſmodi, & Thomam præfatos, eorumque hæredes, & ſucceſſores, ac cauſam ab eis habentes, ſuper ſubſidio huiuſmodi, & illius exactione, etiam per nos, dictam ſedem, vel ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices pro tempore exiſtentes, quouis modo perturbari, impediri, moleſtari, aut aliquo grauamine, ſeu onere, etiam ſi euidens vtilitas, & vrgens neceſſitas, etiam pro eiuſdem fidei tuitione, & contra infideles expeditione, id ſuaderent grauari, vel onerari: Ac montem ipſum vltra eoſdem nouem annos, in toto, vel in parte prorogari, aut innouari non poſſe, & aliquem ad probandum quod centum & octuaginta ſeptem millia ſcuta huiuſmodi, vel aliqua eorum pars, in vtilitatem aut neceſſitatem Eccleſiæ, ſeu ſedis, aut Cameræ prædictorum, conuerſa ſint, minime teneri, nec obligatos eſſe. Necnon præſentes literas, robur veri, & validi contractus, ac obligationis inter nos, & ſedem, ac cameram præfatas ex vna, & eos qui pecunias ſuper monte præfato poſuerint, aut ab eis cauſam habebunt, ex altera partibus, legitime initi & ſtipulati, obtinere: Sicque & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcunque etiam Cardinales prædictos, ac palatij noſtri Auditores, & alios, quacunque tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungẽtes iudices & perſonas vbique iudicari, cognoſci, & decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, aut interpretandi facultate. Necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nos enim pro potiori Montis, & illius perſonarum, ac collegij, & Thomæ prædictorum cautela, & ſecuritate, de eorundem fratrum conſilio, & aſſenſu, ac ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, quolibet bimeſtri ratam eorundem quatuordecim millium & noningentorum ſexaginta ſcutorum, & infra eoſdẽ nouem annos, aut incontinenti illis finitis, eadem centum & octuaginta ſeptem millia ſcuta perſonis eiuſdẽ montis perſoluere, ac eundem Thomam, hæredeſque, & ſucceſſores ſuos, a promiſſione & obligatione per eum vt præfertur faciendis, indemnem & penitus ſine damno conſeruare, ac pro eodẽ ſubſidio triginta millia ſcuta præfata, quæ anno quolibet XI. Nouembris a congregationibus prædictis perſolui debent, ipſi Thomæ pro nouem annis, & nouem integris ſolutionibus, quarum prima ſit ea quæ debebitur XI Nouembris anni proxime futuri milleſimi quingenteſimi quinquageſimi ſexti, per eaſdem congregationes perſolui, ita tamen quod ipſe Thomas bimeſtres ſolutiones prædictas nihilominus facere teneatur. Et ſi aliquo caſu ex eodem ſubſidio ſumma triginta millia ſcutorum huiuſmodi quolibet anno, vſque ad finem dicti anni milleſimi quingenteſimi ſexageſimi quarti confici non poſſit, eam ſummã, quæ de triginta millibus ſcutis pro tempore deficiet, ex ſubſidio triennali, & ſignãter ex eo quod in prouincia noſtra Marchiæ Anconitanæ exigitur, ſuppleri, necnõ coronam Pontificiam precioſam, regnũ nuncupatam, quam nonnulli Mercatores de Olgiate, & Vbaldinis, ex cauſa certi contractus cum eis per collegiũ Cardinalium ſede vacante facti in pignus habent, eidem Thomæ conſignari facere promittimus. & ad hæc non ſolum ſingula ſubſidia præfata, ſed etiam nos ipſos, & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices, pro tempore exiſten. ac omnia noſtra, & illorum, necnon Eccleſiæ, Sedis, & Cameræ prædictarum bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia, ſpiritualia, & temporalia, præſentia, & futura, etiam ſi regalia, aut alias talia forent, quæ in generali obligatione bonorum non comprehenderentur, ex quibus in defectum ſubſidiorum prædictorum, Thomæ, & ſuis prædictis integre ſatisfieri poſſit, & debeat, necnõ loco pignoris iocalia, ſeu gemmas, quæ ſeu quas idem Thomas ratione Depoſitariæ generalis, & alia qualibet ratione, vel cauſa, a nobis, & dicta ſede in pignus habet, poſtquam ab obligatione ſibi de illis dictæ depoſitariæ, vel alia qualibet ratione, & cauſa facta, liberata, ſeu liberatæ fuerint, ſpecialiter, & expreſſe, in ſimili forma Cameræ, obligamus, & hypothecamus, ac obligata, & hypothecata eſſe decernimus. Non obſtantibus cõſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac congregationum earundem, & ordinum quorum illæ ſunt, etiã iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis, & congregationibus præfatis, ac eorum ordinibus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem eandem, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac Motu proprio, ſcientiaque, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam con

ſiſtorialiter, & cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quomodolibet conceſsis, ac etiã iteratis vicibus quomodolibet approbatis, & innouatis (quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda ſit, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit, illorum omnium tenores, necnon quorumcunque inſtrumentorum, conuentionum, & ſcripturarum, occaſione præmiſſorum, quomodolibet confectarum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, & auctoritate prædicta decernimus, quod primo anno nouennij huiuſmodi elapſo, quandocunque nobis, ſeu ſucceſſoribus noſtris, aut agentibus pro ipſa Camera videbitur, Mons huiuſmodi pro ea parte quæ nobis, aut ipſis placuerit, eo tamen prius perſonis de quorum intereſſe tractabitur, per menſem ante intimato, & reſtitutis per dictum Thomam, aut ſuos hæredes, & ſucceſſores, vel alios nomine ipſius Cameræ eodem menſe tranſacto, perſonis ipſis pecunijs, quas in eodem Monte habuerint, vna cum emolumentis eis propterea debitis libere extingui poſsit, ita vt in fine eiuſdem nouennij Mons ipſe in totum extinctus ſit, nec vlterius reuiuiſcere aut propagari poſsit. Quodque tranſumptis præſentium manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo collegij Montis huiuſmodi, ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prorogationis, extenſionis, erectionis, inſtitutionis, venditionis, traditionis, conceſsionis, aſsignationis, applicationis, appropriationis, poſitionis, ſubſtitutionis, ſurrogationis, conſtitutionis, deputationis, ſtatuti, promiſsionis, obligationis, hypothecationis, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo quinquageſimo quinto, decimo Cal. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

14

Facultas Theſaurarij generalis ſuper executione Montis nouennalis prædicti.

PAVLVS Papa IIII. Cupientes vt Mons Nouennalis nuncupatus per nos nuper pro vrgentibus apoſtolicæ ſedis neceſsitatibus, ſuper ſubſidio quartæ partis fructuum per fe. re. Paulũ III. congregationibus regularibus Italiæ ad triennium impoſito, & per eum, ac Iulium etiam III. ac Marcellum II. omnes prædeceſſores noſtros ſucceſsiue ſæpius, & ſemper ad ſimile triennium ac per ipſum Marcellum poſt vltimum triennium, ad apoſtolicæ ſedis beneplacitũ prorogato, erectus, & inſtitutus, ac deſuper confectæ literæ noſtræ celeriorem, & feliciorem conſequantur effectum, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſerie decernimus, & mandamus, quod venerabilis frater Hieronymus Archiepiſcopus Genuenſis (cuius fidem, probitatem, ſolertiam, & multiplicem rerum experientiam, iamdiu abunde compertas habemus) aut alius pro tempore exiſtens noſter, & eiuſdem Cameræ generalis Theſaurarius, pecunias in eodem Monte imponentibus, pro eorum ſecuritate, patentes literas ſua manu ſubſcriptas, & ſigillo ipſius Montis munitas, quodque etiam poſt completam Montis huiuſmodi diſtributionem, ne illis qui loca eiuſdem Montis acquiſiuerint, cedentibus, vel decedentibus, aut de locis ipſis aliter diſponentibus, qui in eiſdem locis ſucceſſerint, ſint in incerto futuri, eis, cum primum de ſucceſsione huiuſmodi coram ipſo Theſaurario, etiã extraiudicialiter, & quantum ipſi Theſaurario ſatis eſſe videbitur docuerint, ſuper eiuſdem ſucceſsione ſimiles literas conficere, & tradere, Collegium vero dicti Montis, ſeu illius officiales pro tempore exiſtentes ad quos ſpectabit, ſtatim viſis eiuſmodi literis, eos pro quibus illæ emanauerint, in numerum participum eiuſdem collegij recipere, ac eis per Depoſitarium, & alios officiales ipſius collegij ad quos ſimiliter ſpectabit, de omnibus & ſingulis ipſius Montis emolumentis reſponderi facere, reſpectiue teneantur, & debeant. Nos enim eidem Hieronymo Archiepiſcopo, & alij pro tempore exiſtenti Theſaurario præfato, pro præmiſſorum effectu, & executione, præmiſſa omnia, & ſingula faciendi, ac quaſcunque ceſsiones de locis Montis huiuſmodi, illorumque fructibus recipiendi, & admittendi, deſuperque ſimiles literas patentes expediendi, & expediri faciendi, ac eiuſdem Montis quotquot ſibi neceſſarij videbuntur miniſtros, cum honoribus, oneribus, auctoritate, poteſtate, ſalarijs & emolumentis ſibi beneuiſis, conſtituendi, & deputandi, ceteraque quæ ſibi deſuper neceſſaria, & opportuna videbuntur faciendi, & exequendi, plenam & omnimodam facultatem concedimus. Præterea vt felici eiuſdem Montis directioni, & futurarum illius perſonarum commoditati, quoad poſſumus conſulamus, earundem tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac indulgemus, quod quæcunq; perſonæ tam eiuſdem Montis pro tempore creditrices, quam etiam ex illius locis, per ceſsionem, vel alias etiam per primęuam pecuniarum in illo impoſitionem acquirentes, ad loca ipſius Montis quaſuis perſonas, ſub quarum nominibus loca ipſa canteat, nominare, & ſibi ipſis quoad vixerint, tam ipſorum locorum, quam etiam fructuum illorum omnimodam diſpoſitionem, illa interim perſonis nominatis huiuſmodi penitus interdicta, ac cum alijs ſibi beneuiſis, alias tamen licitis, & honeſtis pactis, & conditionibus reſeruare poſsint, & valeant. Non obſtantibus omnibus illis, quæ nos in eiſdem noſtris erectionis literis voluimus non obſtare, necnon ipſis erectionis literis, quatenus in aliquo obſtent, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volentes & decernentes quod quotieſcunque contingeret dictum Hieronymum Archiepiſcopum, aut alium Theſaurarium præfatum a Romana Curia abeſſe, tunc exiſtens eiuſdem Cameræ Præſidens a nobis deputari ſolitus (ipſius Theſaurarij abſentia

ab ſentia durante) in eius locum ſubrogatus ſit, & eſſe cenſeatur, prout nos ex nunc illum, in dictum abſentiæ præfati Theſaurarij euentum, cum paribus facultate, poteſtate, & auctoritate ſubrogamus, ac earundem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra plenam fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet. I.

IDEM

15

Iuriſdictiones & gratiæ Romano Populo conceſſæ.

MOTV proprio &c. Sincera fides, & ſingularis deuotio, quas dilecti filij Populus Rom. erga hanc ſanctam ſedem continuo geſsiſſe comprobantur promerentur, vt ea quæ eis, & almæ vrbis noſtræ commodo, & vtilitati futura conſpicimus, benigno concedamus affectu. Hinc eſt quod nos Populum ipſũ ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, ex certa noſtra ſcientia, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Gabellam carnis (la gabella del quattrino nuncupatam) ac quaſcunque exemptiones, dilectis filijs Tabernarijs Vrbis in præiudicium dohaneriorum gabellæ ſtudij præfatæ vrbis: Necnon bullam, ſeu capitula cum poteſtate res furtiuas emendi, & ſuper illis pecunias mutuandi, ac rerum ipſarum dominos volentes illas recuperare, ad pretium reſtituendum cogendi vniuerſitati Hebræorum dictæ Vrbis, ac omnes & ſingulas moratorias, alternatiuas, ſignificationes, & dilationes quaſcunque, præterquam iuxta formam iuris quibuſuis, tam per fe. re. Iulium Papam III. prædeceſſorem noſtrum, quam quoſcunque Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam quod nullo vnquam tempore ex quacunque cauſa, etiam vrgenti, & vrgentiſsima reuocari nõ poſsint, illorum omnium tenores, formas, datas, ac decreta in illis appoſita, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes conceſsimus, & concedimus, ac omnia & ſingula monopolia, quæ ſtatutis, ac etiam iure prohibentur reuocamus, caſſamus, & annullamus, et quod deinceps res aliquas graſsiam concernentes, vltra vſum, & neceſsitatem familiæ ſuæ, per biennium conſumendas, abſq; conſenſu, ſeu licentia Populi Romani emere, vel aliquo modo contractare poſsit, ſtatuimus, & decernimus. Et inſuper iuriſdictionem curiæ Capitolij dictæ Vrbis in totum reintegramus, ita quod Romani ciues ciuiliter alibi conueniri non poſsint iuxta formam Motus proprij Pauli Papæ III. prædeceſſoris noſtri deſuper conceſsi, Motu proprio reuocatorio ab eodem Iulio prædeceſſore emanato, necnon alio per dilectum filium nobilem virum Aſcanium della Corgna olim Burgi Gubernatorem, vel etiam alio per quemlibet alium prædicti Burgi Gubernatorem obtento, ſeu obtinendo non obſtante. Præterea eoſdem Populũ Romanũ ad Tiburtinam ciuitatem, ac ipſius arcem, necnon emolumenta, Caſtellano aſsignari ſolita, ac omnia & ſingula honores, onera, & emolumenta conſueta, remanente cenſu dilecto filio Ioanni Baptiſtæ de Conſiliarijs Præſidenti Cameræ noſtræ apoſtolicæ ad eius vitam conceſſo, reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac reſtitutos, repoſitos, & plenarie reintegratos eſſe, ita quod liceat eis ciuitatem, & arcem prædictam prout antea habebant, habere, illamque regere, & gubernare, illarumque corporalem poſſeſsionem per ſe vel alium ſeu alios propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, etiam decernimus, & declaramus, Præterea eiſdẽ Populo Romano, quod Conſeruatores dictę Vrbis pro tempore deputati in eorum ordinaria iuriſdictione per pro tempore exiſtentes Cameræ apoſtolicæ Præſidentes, iuxta conſtitutionem piæ me. Iulij Papæ II. etiam prædeceſſoris noſtri, deſuper editam, & per re. me. Leonem X. ſimiliter prædeceſſorem noſtrum confirmatã, nullo pacto impediri poſsint, minuſq; per quodlibet aliud Tribunal. Et ne in criminali iudicio per iudices, fiſcales, procuratores, notarios, carcerumque cuſtodes extorſiones fiant, quod Motus proprius ab eodem Paulo III. prędeceſſore ſuper illorum mercedibus emanatus iuxta illius tenorem omnino ſeruetur. Quodque Bariſellus omneſq; alij iuſtitiæ executores dictæ Vrbis quolibet anno de indebitis extorſionibus, & ſimonijs quibuſcunq; iuxta aliam bullam præfati Iulii II. prædeceſſoris deſuper æditam ſcindicari. Necnon repræſaliæ a præfato Paulo prædeceſſore ſublatæ, iuxta formam ſtatutorum dictæ Vrbis relaxari, & exequi debeant, dummodo facta prius notificatione communitatibus, contra quas repreſaliæ prædictæ pro tempore erunt decernendæ, Et quod propter antedictas repræſalias pro tempore decernendas nullo modo impediantur afferentes graſsiam cuiuſcunque generis ab Vrbem, ac omnia & ſingula Romana officia detracta imbuſſulari, & extrahi iuxta diſpoſitionem bullæ præfati Leonis prædeceſſoris deſuper conceſſæ. Necnon Magiſtri ſtratarum, & ædificiorum dictæ Vrbis, Sindicique Senatoris eiuſdem ex buſſula extrahi debeant, ac ipſi magiſtri ſtratarum Vrbis nullo unquam tempore pro ampliandis, ſeu nouiter conſtruendis ſtratis in dicta Vrbe aliquod gectitum abſque conſenſu, & interuentu capitis illius regionis, in qua gectitum imponetur, & illius trium conſiliariorum imponere minime poſsint, ac gectitum huiuſmodi a capite, & tribus conſiliarijs præfatis ſubſcribi, & pecuniæ ex dicto gectito percipiendæ apud aliquem probum virum in dicta regione commorantem depoſitari, & per illius manus de mandato magiſtrorum ſtratarum ſolui debeant: Ac quod de cętero alternatiuæ, ſignificationes, & dilationes quæcunque niſi iuxta diſpoſitionem iuris, ac formam ſtatutorum dictæ Vrbis concedi nullatenus poſſint, & qui illas obtinuerint, & in futurum obtinebunt ſemper biretum viride portare teneantur. Idque Senator, & Conſeruatores dictæ Vrbis pro tempore exiſtentes ſtricte ſub pœna eis beneuiſa ſeruari facere debeant, & curent. Ipſæque alternatiuæ, ſignificationes, & dilationes per quodcunque tribunal in concernentibus graſciam cuiuſcunque ſit generis concedi minime valeant. Mandantes modernis, & pro tempore exiſtentibus, S. R. E. Camerario, Vicario, & Gubernatori dictæ Vrbis, necnõ generali Auditori Cameræ, ac Præſidentibus, & Clericis ipſius Cameræ, ac omnibus & ſingulis alijs cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, quatenus ipſi, & eorum ſinguli præfato Populo Romano in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant illos, & illorum ſingulares perſonas reuocatione, caſſatione, annullatione, reſtitutione, reintegratione, repoſitione, ſtatuto, ordinatione, & ſingulis

alijs præmiſsis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, ac diſtrictius inhibentes eis, & quibuſuis alijs in virtute ſanctæ obedientiæ, & noſtræ indignationis, ac decem millium ducatorum auri de Camera pro vna, videlicet Cameræ prædictæ, & altera medietatibus fabricæ palatij Capitolij huiuſmodi in euentum contrauentionis irremiſsibiliter applicandorum pœnis, ne Populũ Romanũ huiuſmodi ſuper præmiſsis, ſeu eorum aliquo quouis prætextu, ſeu quauis occaſione, vel cauſa moleſtare, perturbare, aut inquietare quoquo modo audeant, ſeu præſumant, ac decernentes præſentes, & deſuper cõficiendas literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum, & conceſsionum ex quauis cauſa quomodolibet pro tempore factis, ac de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, ſeu impugnari nullatenus poſsint, ſed ſemper validas, & efficaces exiſtere, & ſuum plenarium effectum ſortiri debere, & ita per quoſcunque iudices, etiam cauſarum palatij apoſtolici auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debere, ac irritum &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis ſtatutis &c. reformationibus, declarationibus, & decretis etiã iuramento &c. roboratis, necnon priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis Camerario, Gubernatori, Vicario, Auditori, Præſidentibus, & Clericis præfatis, ac etiam dilecto filio Hippolyto S. Mariæ in Aquiro diacono Cardinali de Ferraria nuncupato, ſuper conceſsione gubernij dictæ ciuitatis, ſeu alias quomodolibet, ac quibuſuis alijs etiam motu ſimili, & alias quomdolibet conceſsis, &c. quibus omnibus in literis latiſsime extendendis, etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſi opus ſit, conſtitutionibus noſtris de non tollendo iure quæſito, ceteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat motu proprio. I.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. cum reuocatione, caſſatione, irritatione, annullatione, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, ſtatuto, ordinatione, derogatione, & decretis, ac alijs de, & pro omnibus & ſingulis ſupradictis quæ hic pro ſufficienter repetitis habeantur latiſsime extendendis, & quod præſentis motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, etiam ſi videbitur abſq; illius regiſtratura, quacunque regula, ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtantibus, ſeu ſi videbitur literæ deſuper per breue noſtrum, ſeu officium contradictarum, cum præmiſſorum omnium, etiam veriores tenores ſingularum exemptionum, bullarum, capitulorum, & aliarum conceſsionum prædictarum maior vera, & amplior ſpecificatio, & expreſsio fieri, ac tenor huiuſmodi de verbo ad verbum inſeri, ſeu in loco vel parte exprimi, ſeu etiam pro expreſsis haberi poſsint in literis ſimul vel ſeparatim ſuper quolibet præmiſſorum in vno non facta mentione de alijs ſi videbitur expediendis.

Fiat. I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum quarto Cal. Decembris Anno Primo.

IDEM

16

De non concedendis diſpenſationibus matrimonialibus in ſecundo.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ab ea ipſa die, qua diuina bonitas nos (licet tanto oneri impares) regendæ vniuerſalis eius Eccleſiæ præficere dignata eſt, nunquam ceſſauimus cogitare, quo pacto ſinguli abuſus noſtra diligentia tollerentur, diuerſas ſuperinde conſtitutiones, iuxta caſuum exigentiam quotidie promulgando, & publicando. Hinc eſt quod cum (ſicut nobis nuper innotuit) a nonnullis annis citra introductum ſit, vt qui matrimonium in ſecundo conſanguinitatis, vel affinitatis gradu contrahere anhelant, ſcientes ſe diſpenſationem a ſede apoſtolica ſuper huiuſmodi matrimonio contrahendo obtinere non poſſe, ſub fiducia illam ſuper eodem matrimonio, poſtquam contractum fuerit, reportandi, matrimonium ipſum de facto contrahant, & carnali copula conſument, excommunicationis ſententiam in Concilio Vienen. contra matrimonia in gradibus prohibitis ſcienter contrahentes promulgatam damnabiliter incurrendo. Et deinde ſub prætextu, quod ſi diuortium fieret inter eos, grauia exinde inter eos & eorum conſanguineos, & affines ſcandala poſſent veriſimiliter exoriri, & mulier perpetuo diffamata remaneret, abſolutionem neceſſariam, & diſpenſationem opportunam, quas ſibi debitas concedi expoſtulent, ſicque abſolutionem, & diſpenſationem (quas alias non obtinerent) eo prætextu, vt plurimum reportent in ſcandalum plurimorum. Nos conſiderantes præmiſſa cauſam tribuere delinquendi, & inceſtum committendi, ac ex delicto, loco pœnæ, commodum & appetitus ſatiſfactionem reportari, malitijs hominum occurrere volentes, per has noſtras omnibus innoteſcere volumus, quod nos lapſo tempore, infra quod notitia præſentium in partibus, ex quibus ſimiles diſpenſationes peti continget, veriſimiliter haberi potuerit, abſolutiones, & diſpenſationes huiuſmodi ex prætextu prædicto, etiam ſi proles ex matrimonio ſic contracto ſubſecuta fuerit, nullatenus, ſed ſolum ex cauſa vrgentiſsima pro bono publico, & a iure conſiderata, per nos tantum, & non alium approbanda, concedemus, & quod diſpenſationes ex alia cauſa noſtris temporibus perpetuo exulabunt, quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicantes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Idus Decembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Fed. Card. Ceſius.

Io. Barengus.

IDEM

IDEM

17

Deputatio Theſauraij generalis in collectorem generalem ſpoliorum ad dictam Cameram pertinentium in tota Italia.

PAVLVS Papa IIII. Venerabili fratri Hieronymo Epiſcopo Torcellen. noſtro & Cameræ apoſtolicæ Theſauraro generali. Venerabilis frater ſalutem & apoſtlicam benedictionem. Cum, ſicut accepimus, nonnulli res & bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita, per obitum Prælatorum, & aliarum quarumcunque perſonarũ eccleſiaſticarum ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra Romanam Curiam deceſſerunt remanentia, & relicta, quæ tamquam ſpolia alias fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter ad Cameram apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, & declarauit, indebite occupare, & ſpolijs huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerint, & præſumant, in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ præiudicium non modicum. Nos pro noſtri paſtoralis officij debito volentes temerarios talium perſonarum auſus comprimere, & ne in futurum ſpolia prædicta diſſipentur opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quoſcunque dictorum ſpoliorum per totam Italiam hactenus quomodolibet etiam per nos, ſeu de mandato noſtro deputatos, etiam ſi S. R. E. Cardinalis, & Camerarius fuerit, collectores, & ſubcollectores primitus & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam auctoritatem & poteſtatem abdicantes: Te de cuius fide, probitate, & diligentia plurimum in domino confidimus, noſtrum & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium huiuſmodi Collectorem generalem auctoritate apoſtolica tenore præſentium ad beneplacitum noſtrum conſtituimus, & deputamus. Dantes tibi plenam, & omnimodam poteſtatem, & auctoritatem, omnia & ſingula res & bona quæcunque mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia per obitũ quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſecularium beneficia non ſimplicia, ſeu adminiſtrationem habentia obtinentium, & quoad beneficia ſimplicia, niſi ex priuilegio apoſtolico eis conceſſo, ſeu ex conſuetudine legitima præſcripta in loco vigenti teſtari valentium, & quorumuis ordinum regularium, quauis etiam Pontificali dignitate fulgentium in vniuerſa Italia, extra tamen hanc almam vrbem pro tempore decedentium remanentia, & relicta, cuiuſcunque qualitatis, generis, & ſpeciei fuerint, etiam gemmas, & precioſa; ac pecuniarum ſummas, noſtro & prædictæ Cameræ apoſtolicæ nomine colligendi, & recuperandi, & tam ſuper illis, quam alijs quibuſcunque ſpolijs, quæ hactenus in ipſa Italia per ſimilium perſonarum obitum remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus vijs, & modis inueſtigandi, & inquirendi, Ac pro faciliori inquiſitione huiuſmodi quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas, ac præteritos collectores & ſubcollectores, ac alias perſonas ad coram te comparendum, necnon de adminiſtratis, & acceptis per eos computum, & rationem tibi reddendum, illoſque, quorum teſtimonio te indigere cognoueris, ad ſe examini ſubijciendum, Ac ſpoliorum huiuſmodi occupatores, & detentores ad ipſa ſpolia relaxandum, & tibi conſignandum, & ſoluendum, ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis fulminandis, ac etiam pecuniarijs arbitrio tuo moderandis, & applicandis, monendi & compellendi, contradictoreſque, & renitentes cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, & illas aggrauandi, & reaggrauandi, interdictumque eccleſiaſticum inuiolabiliter obſeruandum apponendi, & auxilium brachij ſecularis ad hoc ſi opus fuerit inuocãdi, & ſuper eiſdem ſpolijs pro dicta Camera componendi, & concordandi, necnon ſoluentes de per eos ſolutis & receptis quietandi, & abſoluendi, & ad cor reuerſos, ſi id a te humiliter petierint, a cẽſuris & pœnis quas incurrerint ſatiſfactione præmiſſa abſoluendi & liberandi, ceteraq; omnia & ſingula faciendi, gerendi, & exequẽdi, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſuetudinibus, etiam iuramento roboratis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, die octaua Februarij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

18

Subſidij quatreni carnis ex qualibet libra carnis minutatim extra almam vrbem vendendæ, Prorogatio ad nonennium, Et extenſio ad loca Baronum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Graues & ferme intolerabiles impenſæ extraordinariæ, quas pro ſtatus noſtri eccleſiaſtici conſeruatione, populorumque nobis commiſſorum ſecuritate, iugiter neceſſario ſubimus, ad ea potiſſimum remedia nos cogunt, & quidem contra mentis noſtræ inſtitutum recurrere, quæ minus grauia futura ſint, & ab alijs prædeceſſoribus noſtris alias impoſita fuerint, ne noua aliqua vectigalia excogitare, & imponere cogeremur. Dudum ſi quidem fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter ex cauſa ſimilium expenſarum ſubſidium vnius quatreni ex qualibet libra carnis minutatim vendendæ, per quoſcunque illius emptores ſoluendi, a ſe antea in alma vrbe noſtra, tunc ſua, impoſitum, ad omnia & ſingula præfati ſtatus ciuitates, & loca in eis pro rata quæ tũc in ipſa Vrbe exigebatur, exigendũ, ad quinque annos tunc proximos extendit, & quatenus opus eſſet, de nouo impoſuit, prout in eiuſdem Iulij prædeceſſoris literis deſuper in forma breuis expeditis, quarum tenorem præſentibus pro expreſſo, & inſerto haberi volumus, plenius continetur. Et licet nos pro paterna in ſubditos noſtros dilectione non ſolum nollemus eis impoſita onera adaugere, ſed exoptaremus eos ab oneribus ipſis penitus liberare, tamen liquido perſpicientes id nobis per eaſdem expenſas, & alias quæ nos vndique circunſtant neceſſitates, minime licere, ſperanteſque eoſdem ſubditos noſtros dilectioni vtpute quos putamus optime compertam habere eam noſtram erga ſeipſos voluntatẽ hac in re pro eiſdem neceſſitatibus nequaquam graui eſſe nobis, cum ſimus tam promptitudine cum etiam alacritate

critate obſequuturus. Idcirco auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſubſidium prædictum, vt præfertur, impoſitum, & ſucceſsiue extenſum, ad nouem annos Calendis Aprilibus proxime venturis inchoandos, & vt ſequitur finiendos, & ad quæuis ciuitates, oppida, & loca quibuſuis comitibus, vicecomitibus, baronibus, vicarijs, domicellis, nobilibus, & alijs dominis temporalibus quacunque etiam quantumlibet maiori auctoritate ſeu dignitate fungentibus & functuris, nobis & S. R. E. ſubiectis, & Populo noſtro Romano ſubdita, & quibuſuis alijs perſonis in quauis eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, etiam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ad vitam vel ad tempus commendata vel alias conceſſa, etiam in territorio eiuſdem Vrbis ſita, prorogamus, & extendimus, ac quatenus opus ſit, de nouo imponimus & indicimus, Decernentes illud ab omnibus & ſingulis quos prædeſignatæ eiuſdem Iulij predeceſſoris, & præſentes noſtræ literæ comprehendunt, omni exceptione, tergiuerſatione, & appellatione remotis, omnino ſolui debere, eoſque ad illud ſoluendum per cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas pecuniarias, aliaque opportuna iuris, & facti remedia cogi, & compelli poſſe. Sicque per quoſcunque iudices, & commiſſarios, quauis auctoritate, & dignitate fungentes, etiam Cardinales præfatos, & palatij noſtri cauſarum Auditores, Cameræque apoſtolicæ Præſidentes & Clericos, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & diſſiniendi facultate, & auctoritate, iudicari & diſſiniri debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes dilecto filio Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in Vialata diacono Cardinali Camerario noſtro eiuſque Vicecamerario, Præſidentibus, & Clericis Cameræ, vt ſubſidium præfatum cum omni qua decet diligentia exigi, & ad eandẽ Cameram peruenire curent. Nos enim eidem Camerario, Vicecamerario, Præſidentibus, & Clericis antedictis id faciendi, ac ipſi & Cameræ præfatis dubia quælibet ſi quæ inde exoriri continget, dilucidandi, & declarandi, ac lites, cauſas, & differentias quaſlibet inde reſultantes, ſummarie & Camerali more decidendi, & terminandi, ceteraque faciendi, & exequendi in præmiſsis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna, plenam & liberam facultatem concedimus. Non obſtantibus omnibus illis, quæ idem Iulius in ſingulis ſuis tam impoſitionis, quam extenſionis ſubſidij huiuſmodi literis voluit non obſtare, necnon quibuslibet exemptionibus, priuilegijs & indultis quibuſuis perſonis quacunque auctoritate, ſeu dignitate fungentibus quomodolibet & ex quibuſuis, etiã derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibus & alijs decretis conceſsis, confirmatis, & ſæpius innouatis (quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa mẽtio habenda eſſet, tenores illorũ præſentibus pro ſufficienter expreſsis habẽtes hac uice, duntaxat illis alias in ſuo robore permãſuris harũ ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus) ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret, eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca, prout opus eſſet, deferri, volumus & eadem auctoritate decernimus, earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſsis, & manu alicuius ex notarijs dictæ Cameræ ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Camerarij noſtri, aut alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandẽ prorſus fidem in iudicio & extra adhiberi, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi exhiberentur. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, die decimaquinta Martij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Io. Barengus.

IDEM

19

Quod nullus de iure ex indicijs torquendus relaxetur ſub cautione de ſe repræſentando niſi vt hic.

MOTV proprio &c. Licet ex iuris communis diſpoſitione ſatis promiſum ſit, vt de aliquo crimine inquiſitus dum ſuper indicijs contra eum exiſtentibus diſcutitur, an torturæ in eius perſona iure locus ſit, perſonaliter in carcere detineatur, & vt crimen confeſſus in quem nihil niſi vt pœnam ſoluere cogatur, agendum reſtat, quouſque ille debite punitus fuerit, non relaxetur, tamen vt nuper accepimus, rei criminum, torturæ ſupponendi, ſub cautione de ſe repræſentando, & confeſsi ſub ſimili cautione, ſeu etiam ſub cautione de ſtando iuri, & iudicatũ ſoluendo, plerumque relaxantur, quo fit vt illis extra carcerem poſitis expeditionem non procurantibus, cauſæ huiuſmodi differantur, & demũ obliuioni tradantur, aut varijs vijs rei ipſi, poſt aliquod tempus, cautiones præſtitas liberari procurent, ſicque ipſi pœnas debitas effugiant, & delicta remaneant impunita, in graue ſcandalum, & peſsimum ceterorum exẽplum. Nos itaque huic abuſui occurrere volentes, motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, vt nullus, qui ex indicijs contra eum laborantibus, iure torquendus veniat, ſeu de quo dubitetur, dum de indicijs huiuſmodi, an ad torturam ſufficientia ſint, diſputatur, quouſque, aut per torturam indicia ipſa purgauerit, aut eum torturæ ſubijciendum non eſſe cognitum fuerit, procuratore fiſci noſtri ad hæc omnia citato, & interueniente, ſub quauis cautione a carcere relaxetur, neque ſuper ijs extra carceres audiatur, Nullus etiam qui crimen in iudicio confeſſus fuerit, contra quem nullæ ſunt partes iudicis, niſi in exequendo, etiam ſi pro crimine huiuſmodi pecuniaria pœna plectendus veniat, & quamcunque cautionem de illa ſoluen. præſtare offerat, a carcere relaxetur, niſi pœna ipſa præfato fiſci procuratore deſuper audito, debite perſoluta, ſicque per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes iudicari, diſiniri, & obſeruari debere, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi, & diffiniendi facultate, Irritumque, & inane quicquid contra præſentium tenorem a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, decernimus. Volumuſque præſentium ſolam ſignaturam noſtram ſufficere, & vbique in iudicio, & extra illud fidem facere, quacunque regula Cancellariæ, ceteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet. I.

IDEM

20

Decretum Iulij III. quo quindennia, in quorum exigendi poſſeſsione officiales Romanæ Curiæ nunquam fuerunt, ad Cameram apoſtolicam pertineant, extenditur ad quoſcunque alios eorum participantes.

PAVLVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum alias poſtquam fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter, diuerſas conſtitutiones, ſtatuta, decreta, & declarationes per bo. me. Pium II. Paulum etiam II. Innocentium VIII. & Iulium ſimiliter II. alioſque diuerſos Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros contra pro tempore in Camera apoſtolica, aut alias ratione annatarum, ſemel tantum, aut de quindennio in quindennium ſoluendarum obligatos, & alios quoſcunque beneficia eccleſiaſtica, abſque eo quod annatam prędictam ſoluiſſent pro tempore poſsidentes, edita & facta, ac ſingulas ipſorum prædeceſſorum deſuper confectas literas, omniaque, & ſingula in eis contenta, per quaſdam ſuas ſub plumbo literas approbauerat, & innouauerat, Ac a quibuſcunque tam in ſingulis prædeceſſorum literis huiuſmodi nominatis, quam non nominatis virorum & mulierum ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus congregationibus, ac omnibus alijs ſub eiſdem ſingulis tam ſuis quam dictorum prædeceſſorum literis comprehenſis perſonis, tam pro præterito, quam pro futuro tempore inuiolabiliter obſeruari, eaque omnia, ac cenſuras & pœnas in eiſdem literis contentas contra omnes congregationes, & perſonas prædictas, quoad omnia & ſingula monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia quomodolibet qualificata, quæ congregationes præfatæ quouis modo quomodolibet poſsidebant, etiã ſi de iure patronatus laicorum etiam imperatoris, Regum &c. forent, aut dũmodo per ipſas congregationes poſsiderentur, tam in Romana Curia, quam extra eam inter quoſcunque litigioſa eſſent vigere, & locum habere, totalique, & plenariæ executioni demandari debere decreuerat. Necnon ea omnia & ſingula quæ dicti prædeceſſores voluerant, etiam & ipſe Iulius III. prædeceſſor voluerat, & ea omnia prout per eos ordinata, ſtatuta, decreta, & declarata fuerant, de nouo ſtatuerat, ordinauerat, decreuerat, & declarauerat, Ac ad quaſcunque tam ſeculares, quam regulares, vtriuſque ſexus congregationes quantumuis priuilegiatas & exemptas extenderat. Et deinde, vt literæ ſuæ prædictæ ſuum effectum facilius conſequi poſſent, Dilectos filios Guidonem Aſcanium ſanctæ Mariæ in Vialata tunc ſancti Euſtachij diaconum Cardinalem de ſancta Flora nuncupatum Camerarium noſtrum, & tunc ſuum, & Franciſcum Maſſarium de Aſpra tunc Cameræ apoſtolicæ Theſaurarium generalem illarum coniunctim executores per alias ſuas in forma breuis literas deputauerat. Et per eum poſtmodum accepto, quod Romanæ Curiæ officialibus de annatis pro parte emolumentorum ſuorum in erectione eorum collegiorum aſsignatis participantibus, annatas eis & dictæ Cameræ de quindennio in quindennium ratione vnionum &c. perpetuarum per ſedem apoſtolicam, eatenus factarum pro tempore debitas non indagantibus, & earum exactionis poſſeſsionem, ſeu quaſi adipiſci, ac eas congruis temporibus exigere non curantibus, necnon in mora eas exigendi diutius permanentibus, eorum negligentia, & incuria factum erat, vt quamplures ex annatis huiuſmodi in obliuionem, & deſuetudinem iuriũ dictæ Cameræ deuenerant, & exinde oficia eiuſdem curiæ eorum occurrente vacatione longe minori emolumento in alios transferri opportuerat, & tunc opportebat. Et inſuper quod debitores annatarum huiuſmodi eas non ſoluendo, ſententias & cenſuras eccleſiaſticas, ac etiam diſſolutiones vnionum pœnas in diuerſis Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus contentas incurrerant, & vnionibus diſſolutis in ipſis beneficijs antea vnitis intruſi remanſerant, & fructus illorum ſuos non fecerant, quinimo ad eorum reſtitutionem eidem Cameræ tenebantur, idem Iulius III. prædeceſſor fructibus, redditibus, ac prouentibus vnitorum beneficiorum huiuſmodi per debitores annatarum, & communium prædictorum, vt præfertur, indebite perceptis, & propterea ſibi & præfatæ Cameræ debitis eiſdem debitoribus, dummodo infra decem dies a die publicationis ſuarum literarum in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ apoſtolicæ faciendæ computandos, de omni & toto eo quod occaſione annatarum & communium huiuſmodi, eatenus etiam pro rata temporis decurſi debitores erant, realiter & cum effectu eidem Cameræ ſatisfacerent gratioſe remiſsis, & elargitis, annatas & communia prædicta in quorum exigendi poſſeſsione, vel quaſi officiales prædicti nunquã fuerunt, & a quorum, ſeu quarum primo quindennio decem anni præterierint, præfatæ Cameræ loco dictorum fructuum indebite perceptorum, ac in recompenſam expenſarum, quæ pro recuperatione annatarum & communium huiuſmodi, & ſatisfactione mercedis miniſtrorum ad recuperationem annatarum, & communium prædictorum neceſſario deputandorum faciendæ erant, ac refectione damnorum, & intereſſe, quæ ob negligentiam, & incuriam dictorum officialium eidem Cameræ obuenerant, ex præterito tantum applicauit, appropriauit, & incorporauit, Guidone Aſcanio Cardinale & Camerario, ac Franciſco præfatis, etiã executoribus deputatis. Et deinde cum intellexiſſet, tunc Camerarium Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, ac collegia præfatorum officialium, poſtquam Guido Aſcanius Cardinalis, & Camerarius, ac Franciſcus præfati ad præmiſſorum executionem procedentes, omnes & ſingulas virorum & mulierum congregationes, & alios huiuſmodi annatarũ debitores ad eas ſoluendas in dicta curia citauerant, & monuerant, ac in partibus commiſſarios ad illas leuandum & exigendum deputauerant, ſub prætextu quod annatæ ipſæ ad eorundẽ Cardinalium collegium ſpectarent, & pertinerent, congregationibus, & alijs debitoribus præfatis ne illas ſoluerent, ac Guidoni Aſcanio Cardinali, & Franciſco prædictis ne ad vlteriora procederent inhibuiſſet, eoque dictarum ſuarum literarum executionem impediri, & retardari, omneſque & quaſcunque inhibitiones, etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, ac pecuniarijs tã a præfato Cardinalium Camerario, quam quacunque alia perſona, quauis alia auctoritate, & honore, etiam Cardinalatus fulgente, in præiudicium iuriſdictionis dictorũ executorum circa præmiſſa, ſub quibuſcunque tenoribus & formis emanatas tunc, & forſan emanandas, ac inde ſecuta quæcunque, ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine per quendam alium motum proprium, etiam manu ſua ſignatum reuocauerat, caſſauerat, & penitus irritauerat, illaque præfatis congregationibus, & alijs debitoribus, quominus executores præfati cõtra eos ad vlteriora procedere poſſent, in aliquo ſuffragari.

ſuffragari, aut iuriſdictionem dictis executoribus in præmiſsis attributam in aliquo lædere, vel impedire non potuiſſe, quinimo eiſdem inhibitionibus, ac appellationibus, & alijs impedimentis quibuſcunque non obſtantibus, nec attentis, præfatos executores ad vlteriorem dictarum ſuarum literarum executionem, abſque alicuius cenſuræ, ſeu pœnæ incurſu libere, & licite procedere potuiſſe, & poſſe, & ſic per quoſcunque iudices & commiſſarios &c ſublata &c. irritum quoque &c. decreuerat, & declarauerat: Ac executores, necnon congregationes, & alias perſonas ſub dictis ſuis literis comprehenſas, a quibuſuis cenſuris & pœnis, quas inhibitionum, & aliorum impedimentorum præfatorum prætextu, ob illarum non paritionem, tunc incurriſſe, aut in futurum incurrere, forſan cenſeri potuiſſet, quatenus opus eſſet, extunc prout ex ea die, & econtra, abſoluerat, & abſolutos fore cenſuerat, prout in ſingulis motibus proprijs prædictis plenius continetur. Nos præfato Iulio III. prędeceſſore interim (ſicut Domino placuit) de medio ſublato ad ſummi Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, diuinitus aſſumpti, ſingulas Iulij III. & aliorum prædeceſſorum literas huiuſmodi approbauimus, illarumque omnium & ſingularum executionem, ac omnes & ſingulas cauſas coram dilecto filio noſtro Io. Baptiſta tt. ſancti Clementis presbytero Cardinali, ac venerabili fratre noſtro Hieronymo Epiſcopo Maceraten. a præfato Guidone Aſcanio Cardinale ſubdelegato, & quibuſuis alijs iudicibus præmiſſorum occaſione quomodolibet tunc pendentes, in ſtatu, & terminis in quibus reperiebantur, ad nos aduocauimus, illaſque dilectis etiam filijs noſtris Io. Michaeli ſanctæ Mariæ in Aracæli Saraceno, & Fabio ſancti Silueſtri Mignanello, reſpectiue nuncupatis S. R. E. titulorum presbyteris Cardinalibus, in eiſdem ſtatu & terminis reaſſumendas, ac modo & forma in certis dicti Iulij III. prædeceſſoris in forma breuis literis, & motu proprio deſuper emanatis, & prioribus iudicibus prædictis directis, audiendas, cognoſcendas, & fine debito terminandas commiſimus. Et poſtremo cum dictus Franciſcus eſſe Theſaurarius deſijſſet, ipſeque Guido Aſcanius Cardinalis, & Camerarius pluribus alijs implicitus negotijs præmiſſorũ executioni vacare nequiret, ne propterea executio huiuſmodi prætermitteretur, aut differretur, omnem auctoritatem & poteſtatem Guidoni Aſcanio Cardinali, & Franciſco præfatis per dictum Iulium III. prædeceſſorem in præmiſsis coniunctim attributam abdicando, & reuocando, venerabiles fratres noſtros Hieronymum Archiepiſcopum Ianuen. modernum noſtrum, & dictæ Cameræ generalem Theſaurarium, ac Ioannem Baptiſtam Oſium Epiſcopum Reatin. Datarium noſtrum tunc in minoribus conſtitutum, ad omnia & ſingula quæ pro dictarum annatarum & communium, & aliorum iurium de quindennio in quindennium, vt præfertur ſoluendorum exactione pro tempore neceſſaria forent, ſeu quomodolibet opportuna, vbique locorum executioni demandandum, ac demandari faciendum, in Guidonis Aſcanij Cardinalis & Franciſci prædictorum locorum ſuffecimus, & deputauimus, eiſque mandauimus quatenus coniunctim procedentes, per ſe, vel alium, ſeu alios ſingulas tam ipſius Iulij III. quam aliorum prædeceſſorum literas prædictas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus foret ſolenniter publicantes, illas, necnon quicquid per Io. Michaelem, & Fabium Cardinalem prædictos in præmiſsis cauſis conclusum, & deciſum foret, auctoritate noſtra debite executioni demandari, & a quibuslibet inuiolabiliter obſeruari facerent, & ad huiuſmodi effectum contra ipſarum annatarum communium & aliorum iurium prædictorum debitores, & alios quoſcunque opus foret ampliſsimam auctoritatem, & poteſtatem eiſdem conceſſimus, prout in motu proprio, manu noſtra ſignato, & noſtris in forma breuis deſuper confectis literis plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, pro præmiſſorum omnium, & ſingulorum potiori validitate, & liberiori faciliorique executione plurimum interſit, & neceſſarium exiſtat, vt tam Iulij III. prædeceſſoris, quam noſtræ literæ, ac motus proprij huiuſmodi per nos innouentur, approbentur, & confirmentur: Nos igitur ſingularum literarum, & cuiuslibet motus proprij, tam a Iulio III. prædeceſſore, quam a nobis, vt præmittitur emanatarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti eſſent, pro plene, & ſufficienter expreſsis, & inſertis haberi volentes; illas & illos, necnon omnia, & quæcunque quæ per iudices, & executores præfatos, & ab eis ſubdelegatos ipſorumque ſubdelegatorum ſubſtitutos, ac alios miniſtros in præmiſsis, & circa ea hactenus quomodolibet geſta, concluſa, & executa reperiuntur, ac inde ſecuta quæcunque, ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine approbamus, & confirmamus, ac rata & grata habemus: Necnon illis perpetuæ, & irrefragabilis firmitatis robur adijcimus, illaque inconcuſſe obſeruari debere decernimus, & declaramus: Omneſque & ſingulos tam iuris quam facti, ac etiam ſolemnitatum forſan omiſſarum, & alios quoſcunque defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, & qui etiam neceſſario exprimi deberent, motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſupplemus, illaſque literas & motus proprios quatenus opus ſit innouamus, necnon illos, & illas etiam ad hoc, vt annatæ & communia prædicta, in quorum, ſeu quarum exigendi poſſeſsione, ſeu quaſi etiam dictorum Cardinalium Collegium nunquam extitit, & a quorum, ſeu quarũ primi quindennij perſoluendi die decem anni præterierint, loco dictorum fructuum indebite perceptorum, ac nobis, & dictæ Cameræ debitorum, ac in recompenſam expenſarum quæ pro recuperatione annatarum communium, & aliorum iurium faciendæ ſunt, ac ſolutione mercedis miniſtrorum ad illorum recuperationem neceſſario, vt præfertur, deputandorum, necnon refectionem damnorum, & intereſſe quæ dictæ Cmeræ ob negligentiam, & ceſſationem exactionis huiuſmodi obuenerunt, eidem Cameræ applicata, appropriata, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur extendimus, & ampliamus, prout illa ex prædictis, & alijs rationabilibus cauſis animum noſtrum inducentibus, eiſdem motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine, pro tempore præterito duntaxat applicamus, appropriamus, & incorporamus, omnibus, & ſingulis priuilegijs, indultis, facultatibus, iuribus, & gratijs eidẽ Cardinali, & Collegio ſuper perceptione annatarum, & communium, ac aliorum iurium prædictorum quomodolibet competentibus, ſaluis & integris, ac in ſuo robore, & efficacia, quoad futura remanentibus. Et inſuper fructibus, ac prouentibus beneficiorũ antea vnitorum, vt præfertur, indebite perceptis eiſdem annatarum vel communium debitoribus, dummodo eas vel ea infra triginta dies a publicatione præſentium computandos, realiter, & cum effectu eidem Cameræ ſatisfecerint, gratioſe remiſsis, & elargitis. Mandantes Hieronymo Archiepiſcopo & Theſaurario, ac Io. Baptiſtæ Oſio Epiſcopo & Datario prædictis, quatenus coniunctim, & alias iuxta poſteriorum literarum noſtrarum prædictarum continentiam, atque formam procedentes per ſeipſos, vel alias perſonas ad hoc per eos deputandas, annatas, communia & iura prædicta, vbicunque locorum in Curia vel extra eam pro dicta Camera recuperent, & exigant, recuperarique & exigi

faciant

faciant, & procurent. Nos enim eidem Hieronymo Archiepiſcopo Theſaurario, ac Io. Baptiſtæ Epiſcopo & Datario pro illorum exactione omnes & ſingulos illorum debitores ſub ſingulis literis prædictis comprehenſos, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie &c tam in dicta Curia quam extra eam citandi, monendi, & requirendi, ac eis, & alijs quibus, & quotiens opus fuerit, etiam ſub prædictis, & alijs ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs eorum ſeu alterius ab eis deputandæ perſonæ eccleſiaſticæ arbitrio ferendis, ſtatuendis, moderandis, & applicandis, etiam ſimili edicto inhibendi, ipſoſque debitores ad ſolutionē annatarum communium, & aliorum iurium huiuſmodi, in quorum exigendi poſſeſsione, vel quaſi præfatos Curiæ officiales, necnon dictorum Cardinalium Collegium nunquam fuiſſe. & a quorum ſeu quarum primo quinquennio completo decem anni præterierint, vel ſi annatas, & cōmunia huiuſmodi in prædicto termino triginta dierum non ſoluerint fructuum, reddituum, & prouentuum per eos indebite perceptorum, per ſententias, ac cenſuras eccleſiaſticas, etiam interdicti tam localis, quam perſonalis per eoſdem Hieronymum Archiepiſcopum, & Ioannem Baptiſtam Epiſcopum, ſeu alias perſonas eccleſiaſticas ab eis deputādas, quotiens opus fuerit ferendas, & promulgandas, necnon quaſcunque pecuniarum pœnas fructuumque, reddituum, & prouentuum quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum quæ ipſi debitores poſsidebunt, pro quantitate eorum debiti ſequeſtrationem, & alia opportuna iuris & facti remedia, etiam cum inuocatione auxilij brachij ſecularis cogendi & compellendi: Ac cum eiſdem etiam quibuſuis alijs debitoribus, annatarum & communium huiuſmodi eidē Cameræ quomodolibet debitorum ſuper eo quod ratione annatarum communiū & iurium quorumcunq; debebunt, pro ea rata & quantitate quæ eiſdem Hieronymo Archiepiſcopo, & Ioanni Baptiſtæ Epiſcopo videbitur, etiam citra medietatem debiti tranſigendi, & componendi, ac pro eo quod ſoluerint, ac etiam pro vniuerſo debito ſi illud ſoluerint, aut ſuper eo vt præfertur tranſegerint, & compoſuerint, cum pacto de rem habitā vlterius non petendo, noſtro & dictæ Cameræ nomine pleniſsime quietandi: Ac in præmiſsis omnibus & ſingulis etiam ſummarie & ſimpliciter, ac alias more camerali procedendi, ac eos qui ſententias, cenſuras, & pœnas præfatas, vt præmittitur incurrerint ab eiſdem cenſuris & pœnis præuia ſatisfactione, aut compoſitione abſoluendi & liberandi, in priſtinumque ſtatum reſtituendi, & reintegrandi: Necnon in quibuſuis prouincijs, regionibus, terris, & locis, in quibus dictarum annatarum & communium debitores eſſe, aut alias præmiſſorū executionem quomodolibet fieri contigerit, vnum ſeu plures Cameræ apoſtolicæ miniſtros ad ea exigendū, & recuperandum ac præmiſſa omnia debite executioni demandandū cum ſimili vel limitata poteſtate, & præſertim quod ipſi alios ſimiliter in ſui locum ſubſtituere valeant, ſubſtituendi, ac ſubdeputandi, illoſque ad eorum animi libitum reuocandi, & amouendi: Aliaque in præmiſsis omnibus, & circa ea neceſſaria, vel quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exercendi, pleniſsimam facultatem, & poteſtatem concedimus, & elargimur. Non obſtantibus fe. me. Bonifacij Papæ etiam VIII. prædeceſſoris noſtri, de vna, & duabus dietis, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ dictus Iulius III. prædeceſſor, & nos, in ſuis, & noſtris literis præfatis voluimus non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volentes præſentis motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, & illius tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis, plenam vbique fidem adhiberi, quæ adhiberetur ſi præſens Motus proprius huiuſmodi exhibitus foret vel oſtenſus. Quacunque regula in contrarium edita non obſtante. Aut literas deſuper in forma breuis cum clauſulis neceſſarijs, & opportunis, & latiſsime extendendis expediri poſſe.

Placet motu proprio. I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſextodecimo Cal. Decembris Anno Primo.

IDEM

XI

Impoſitio duarum decimarum de fructibus eccleſiarum monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum ſecularium & regularium, in toto ſtatu eccleſiaſtico.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Et ſi in mente gerimus ſubditos noſtros ab extraordinarijs oneribus immunes præſeruare, idque neceſſitate ceſſante præſtare intendimus, tamen grauitas impenſarum quas pro huius almæ Vrbis, & totius ſtatus eccleſiaſtici conſeruatione, & ſecuritate, indies ſuſtinere neceſſe eſt, nos cogit, vt de vniuerſo Clero, & eccleſiaſticis perſonis ſtatus huiuſmodi fiduciam ſumamus, ſperemuſque eos de facultatibus ſuis huic operi libenter contributuros, vt potius partem erogando, totum conſeruetur, quā partem conſeruando, totum in diſcrimen ponatur. Hac itaque conſideratione inducti, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, duas integras decimas omnium & ſingulorum fructuum, reddituum, & prouentuum eccleſiaſticorum præſentis anni, ſecundum verum annuum valorem, quarumcunque cathedralium etiam Metropolitan. & aliarum eccleſiarum, ac monaſteriorum, prioratuum, & beneficiorum eccleſiaſticorum ſæcularium, & quorumuis ordinum ac militiarum, (non tamen Sancti Ioannis Hieroſolymitani) regularium, in toto ſtatu eccleſiaſtico nobis mediate, vel immediate ſubiecto exiſtentium, a venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Adminiſtratoribus, Commendatarijs, & Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Prælatis, Capitulis, Conuentibus, cæteriſque perſonis eccleſiaſticis, ſæcularibus, & regularibus exemptis & non exemptis, etiam Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Præmonſtraten. Cartuſien. Camaldulen. Montis oliueti, Humiliatorum, Vallis vmbroſæ, Cruciferorum, Monachorum eremitarum ſancti Hieronymi, & aliorum quorumcunque ordinum etiam mendicantiū, ſi certos quoquomodo redditus habeant, ac etiā Caſſinen. alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua, Montis oliueti, Sancti Bernardi, Lateranen. & Sancti Saluatoris. aliarumque congregationum, tam virorum, quam mulierum, in eodem ſtatu eccleſias, monaſteria, & alia beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, ſeu fructus huiuſmodi beneficiorum, & penſiones annuas quantumcunque exemptas, & ſub quibuſuis obligationibus etiam in forma Cameræ, & iuramento etiam de non contrauueniendo, ac fortaſſe etiam de non impetrando aliquas gratias in cō-

 trarium,

trarium, & eis conceſſis non vtendo, alijſque cautelis, decretis, & clauſulis, ſuper eiſdem fructibus etiam medio cedularum Banchi, ſeu in forma depoſiti percipientibus, & intra præſentem annum percepturis, cuiuſcunque præeminentiæ, ſtatus, gradus, ordinis, & religionis exiſtant, quibus aut quorum aliquibus vlla priuilegia, aut indulgentias, ſub quacunque verborum forma, aut expreſsione conceſſa, quo ad hoc ſuffragari nolumus (S. R. E. Cardinalibus, & fratribus dicti hoſpitalis ſancti Ioannis, quoad beneficia eiuſdem hoſpitalis duntaxat exceptis) integre perſoluendas, & per venerabilem fratrem Hieronymum Epiſcopum Torcellanum Theſaurarium noſtrum generalem, de cuius fide, & probitate plenam in Domino fiduciam obtinemus, & quem generalem decimarum huiuſmodi collectorem per præſentes conſtituimus, & deputamus, intra terminos per ipſum Hieronymum Epiſcopum, & Theſaurarium ſtatuendos, exigendas, ac in opus prædictum conuertendas, apoſtolica auctoritate tenore præſentium imponimus. Ac eidem Hieronymo Epiſcopo, & Theſaurario decimas ſic, vt præfertur, impoſitas, a præfatis Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Prælatis, Capitulis, Conuentibus, & perſonis eccleſiaſticis, exceptis ſupradictis, petendi, exigendi, & colligendi, eiſque tam in genere quam nominatim, & in ſpecie, vt illas ſoluant, ſub cenſuris eccleſiaſticis, etiam priuationis beneficiorum eccleſiaſticorum per eos obtentorum, aliiſque de quibus ſibi videbitur pœnis etiam pecuniarijs, mandandi, necnon ſoluere recuſantes, ſeu differrentes, & generaliter contradictores quoslibet & rebelles, ac ſibi in præmiſsis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, & alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendi, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Soluentes vero de eo, quod ſoluerint, quietandi, & liberandi, ac a ſententijs, cenſuris, & pœnis quas dicta occaſione quomodolibet incurrerint, abſoluendi, & generaliter omnia & ſingula in præmiſſis & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, mandandi, & exequendi. Ac pro earundem decimarum faciliori exactione, vnum, vel plures ſubcollectores cum ſimili, aut limitata poteſtate, loco ſui ſubſtituendi, & ſubſtitutos amouendi, ac alios eorũ loco, toties quoties ſibi videbitur, ſurrogandi, plenã & liberam, auctoritate & tenore prædictis, concedimus facultatem & poteſtatem. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus concilijs editis ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus contrarijs quibuſcunque, aut ſi eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Commendatarijs, Capitulis, Conuentibus, & ceteris prædictis vel quibuſuis alijs communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod ad ſolutionem alicuius decimæ minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu extra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, eiuſque toto tenore, ac proprijs ipſorum locorum, ordinum, & perſonarum nominibus, & cognominibus, mentionem, ac quibuſcunque priuilegijs, & exemptionibus etiam in corpore iuris clauſis, necnon literis apoſtolicis prædictis & quibuſuis alijs dignitatibus, & ordinibus, ac congregationibus ſpecialiter, vel generaliter ſub quacunque forma, & expreſsione verborum conceſsis, etiam ſi de eis, eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum pro eorum ſufficienti derogatione habenda ſit mentio ſpecialis, quæ eis quoad præmiſſa nolumus in aliquo ſuffragari, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autẽ quod iuxta ordinationem in concilio Vienen. ſuper hoc æditam, calices, libri, & alia ornamenta eccleſiarum, monaſteriorum, beneficiorum, & piorum locorum diuino cultui dedicata, ex cauſa pignoris, vel alias occaſione ſolutionis dictarum decimarum nullatenus capiantur, diſtrahantur, vel occupentur. Quodque præſentium literarum tranſumptis ipſius Hieronymi Epiſcopi, & Theſaurarij, aut alicuius alterius Prælati eccleſiaſtici ſigillo, & publici notarij ſubſcriptione munitis eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima Iulij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Io. Barengus.

IDEM

22

Deputatio Theſaurarij generalis ad vendendum officia Notariatus & Cancellariæ in criminalibus prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum S. R. E. ſubiectorum, cum inſertione Capitolorum per huiuſmodi notarios ſeruandorum.

PAVLVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Motu proprio &c. Romanus Pontifex nonnunquam ſecundum varietatem temporũ ſtatuta mutat humana, & alias deſuper diſponit, prout eiudem ſubditorum vtilitas, & aliæ rationabiles cauſæ id expoſcunt. Cũ itaque, ſicut nobis nuper innotuit, officia notariatus ſeu Cancellariæ in criminalibus ciuitatum, & terrarum nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubiectarum, & per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios Officiales, ex cõmiſsione apoſtolica regi & gubernari ſolitarũ, propter diuerſas ſalariorũ ex eiſdẽ officiis percipi ſolitorum inter alias perſonas diuiſiones, diuerſa onera, & grauamina patiantur, & exinde fiat vt ipſi notarij ſeu Cancellarij ſæpius ſubditos ciuitatum, & terrarum earundem diuerſis & iniuſtis exactionibus afficiant, & in illis cauſante contributione huiuſmodi manuteneantur, & quod peius eſt, propter receſſum, & diuerſas mutationes eorundem Notariorum, ſeu Cancellariorum acta, ſententiæ, condemnationes, inſtrumenta, & aliæ ſcripturæ officiorum huiuſmodi cum ea, qua decet, diligentia non conſeruentur, & ſæpius per eoſdem Notarios, & Cancellarios in diuerſas mundi regiones aſportentur, in graue ſubditorum eorundem, & Fiſci, ac Cameræ apoſtolicæ damnum, præiudicium, & iacturam. Nos præmiſsis quantum poſſumus obuiare volentes, ac ſingulas prouiſiones, conceſsiones, & quaſuis alias diſpoſitiones de prædictis Notariatus & Cancellariæ officijs in criminalibus, ac vbi ciuilia negotia per Notariũ, ſeu Cancellariũ exerceri ſolent, etiã de huiuſmodi officiis quę nõ ſint ad diſpoſitionẽ communitatis loci, etiam in ciuilibus, necnõ etiam notariatus ciuilium cauſarũ prouinciarum nobis, & dictæ ſedi ſubiectarum, quæ per deputatos a Legatis, & Vicelegatis pro tempore hactenus exerceri ſolita ſint, & ad præſens exerceantur, quibuſuis perſonis cuiuſcunque dignitatis exiſtentibus, per

quoſcunque

quoſcunque Romanos Pontifices, ac etiam nos, & eoſdem Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios officiales perpetuo vel ad tempus alias quam ex cauſa onerosa factas, eorum veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis appoſita, ac cauſas propter quas factæ, & conceſſæ fuerunt, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, harum ſerie reuocantes, & annullantes, & reuocatas, & annullatas eſſe, nullaſque & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtere, & nemini ſuffragari, aut prodeſſe poſſe decernentes, ipſaque officia a quibuſuis Legationibus, Gubernijs, Poteſtarijs, & alijs officijs penitus & omnino perpetuo diſmembrantes, & ſeparantes, ac pro tẽpore exiſtentes Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios officiales vlterius in eiſdẽ officijs Notariatus & Cancellariæ ſe intromittere, aut alias de illis aliquo modo diſponere nullatenus poſſe neque debere, illaque exercentes ab illis amouendos eſſe, & amoueri debere decernentes, ac eadem officia Cameræ prædictæ applicantes, & ad Cameram ipſam in futurum perpetuo ſpectare declarantes, Venerabilẽ fratrem noſtrũ Hieronymum Epiſcopum Torcellanum modernũ, & pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius ſtatus Romanæ Eccleſiæ, & Cameræ huiuſmodi Commiſſarium generalem ad omnia & ſingula Notariatus, & Cancellariæ in criminalibus, & vbi cauſæ ciuiles & criminales mixtim, & per vnum & eundem Notarium exerceri ſolent, etiam in ciuilibus quarumcunque ciuitatũ, terrarum, & caſtrorum totius ſtatus eccleſiaſtici, necnon Notariatus ſimilium cauſarum prouinciarum huiuſmodi etiam ſub Legationibus quorumcunque S. R. E. Cardinalium, aut ipſorum Cardinalium, vel aliarum perſonarum ad vitam ſeu alias eis conceſſarum comprehenſa, cum eorum ſcripturis, ſi quæ reperiantur, necnõ honoribus, oneribus, & emolumentis, ac cum obligationibus, clauſulis, cautelis, decretis, & capitulis infraſcriptis, necnon pactis, & conditionibus, & pro pretio ſeu pretijs dicto Theſaurario beneuiſis in vtilitatem ipſius Cameræ conuertendis, & applicandis, ad vitam quibuſuis perſonis vendendum & alienandum nomine eiuſdẽ Cameræ, & in illius vtilitatem, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium conſtituimus, & deputamus. Dantes, & concedentes illi plenam & liberam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem Cameram ipſam præmiſſorum occaſione in ampliſsima forma obligandi, aliaque in præmiſsis, & circa ea neceſſaria & opportuna faciendi, & exercendi, ac vnum & plures Commiſſarios cum eiſdem facultate, poteſtate, & auctoritate, ac alias, prout ſibi videbitur, ad præmiſſa deputandi. Ac decernentes quaſcunque venditiones, alienationes, conceſsiones de eiſdem officijs per eundem Theſaurarium, & Commiſſarios per eum pro tempore deputatos, nomine eiuſdem Cameræ faciendas, perpetuis futuris temporibus validas & efficaces exiſtere, & ad omnia quæ per eos fieri ſuper præmiſsis contigerit, Cameram ipſam omnino teneri, & obligatam eſſe, nec perſonas ipſas quibus officia huiuſmodi emptionis titulo per Theſaurarium, ſeu Commiſſarios ipſos concedentur, per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios officiales præfatos pro tempore exiſtentes quouis modo directe vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio deſuper moleſtari, ſeu impediri poſſe, neque debere. Sed ſi ipſos deſuper moleſtari, aut impediri contigerit, Cameram ipſam ad illos defendendum, & manutenendum omnino teneri. Sicque per quoſcunque Iudices & Cõmiſſarios etiã dictæ R. E. Cardinales, & cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & interpretari debere, ac ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem quod ſingulorum prædictorum officiorũ, quando per illa obtinentiũ reſignationes, aut obitus, ſeu quamcunque aliam dimiſsionem, vel amiſsionem vacari contigerit, expeditiones fiant per ſupplicationem in omnibus & per omnia, prout alia officia Rom. Curiæ vacabilia expediuntur, & expediri ſolita ſunt. Quodque huiuſmodi officia poſsint vẽdi per ipſum Theſaurarium pro eo meliori pretio, quod reperitur, literaſque patentes deſuper expediri, & per mortem illa obtinentium vacent, niſi prius in alma Vrbe, noſtra aut extra eam ad inſtar aliorum officiorum vacabilium vendita aut ceſſa fuerint, quæ venditiones, ſeu ceſsiones expediri debeant more ſolito per ſupplicationes exhibendas pro tempore exiſtenti noſtro, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pont. Datario, Et ſuper huiuſmodi officijs liceat accipere pecunias in ſocietatem, prout accipitur ſuper alijs officijs vacabilibus, ſeruata tamen forma moderationis per nos vltimo factæ. Et quod nemini prouincialium liceat emere officia Notariatuum generalium illius Prouinciæ, quæ intelligi debeat omnis ea regio, quæ per vnum Legatum ſeu Gubernatorem regi eſt ſolita. Alia vero officia particularia ciuitatum, terrarum, & locorũ a quouis emi poſsint, dummodo talis emptor nõ ſit illius ciuitatis, terræ ſeu loci, eiuſque territorij & diſtrictus. Et inſuper ipſi Notarij vtantur, potiantur & gaudeant omnibus immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, honoribus, & priuilegijs, quibus notarij dictæ curiæ vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac ſi in dicta Vrbe reſiderent. Sitque eorum iudex eiuſdem Cameræ Auditor generalis, excepto in rebus ab eorum officijs dependentibus. Ipſiq; Notarij habeant facultatem quæcunque arma gerendi per totum ſtatum Eccleſiaſticũ, & quoad præcedẽtiam cum alijs loci Notarijs, ac etiam quoad immunitates & exemptiones, ſeruetur id quod ſeruari conſueuerat ante venditionem huiuſmodi officiorum, nec ipſi notarij, & Cancellarij teneantur, neque ſint obligati lucra eorum participare, ſeu diuidere cum ipſis Legatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, locatenentibus, aut aliis ſuperioribus, ſiue communitatibus, ſed totum id quod ſecundum taxas infraſcriptas lucrabuntur, ſit eorum liberum. Et e contra Legati, ſeu Gubernatores, aut alij prædicti non teneantur præter voluntatem eorum victum præſtare Cancellarijs & Notarijs ipſis, ſed tantum habitationes eis dari ſolitas conſignent. Sigillum tamen excipitur, cuius emolumentum ſit ſuperioris. Et ſecretariæ prouinciarum ſint reſeruatæ. Nulluſq; alius Notarius tam in curiis generalibus, quam in particularibus ciuitatibus, terris & locis poſsit rogari, & ſcribere acta, ſeu contractus cautionis, pacis, & induciarum, aut alias ſcripturas, & præcepta cauſarum criminalium, aut aliarum per ſimiles Cancellarios & Notarios criminales rogari ſolitarũ. Decernẽs irritũ & inane quicquid per alios eſſet ſcriptum, aut receptum. Quodque ipſi Notarij ſiue Cancellarij criminales poſsint etiam rogari de quibuſcunque contractibus ciuilibus, dummodo non ſit expreſſe prohibitum per ſtatuta, ordinationes, ſiue priuilegia illius loci. Solutiones vero recipere non poſsint, niſi ſecundum taxas in ſcriptis æditas in quouis loco, & vbi non eſſent taxatæ, vel taxæ per diſſuetudinem abrogatæ eſſent, ſecundum conſuetum, quod conſuetum cum interuentu Gubernatoris, aut alterius officialis declarare & taxare, eaſdemque taxas ſcribere, aut typis excudi facere, & publicare poſsint & debeãt Communitates locorum, adeo vt omnibus notæ ſint. Et talis

Notarius accipiens vltra debitum prima vice teneatur ad reſtitutionem parti ſoluenti, & quadruplũ dictæ Cameræ. Secunda vice vltra reſtitutionem, & vltra quadruplum, teneatur ad pœnam quinquaginta ducatorum auri de Camera applicandorum ipſi Cameræ. Tertia vice vltra reſtitutionem, ad arbitrium iudicis poſsint priuari eorum officijs. Nec poſsint ipſi Cancellarij, & Notarij reuelare aliquod examen cuiuſcunque rei, pro quauis cauſa, aut illius copiam dare, niſi prius a Iudice decretum fuerit quod dari debeat, ſub pœna amiſsionis officij, ſuper quo procedi poſsit contra eos criminaliter, & accuſator lucretur quartam partem. Teneanturque, & obligati ſint dicti Cancellarij & Notarij tenere infraſcriptos libros videlicet. Vnum chartæ mẽbranæ coopertum corio, in quo ſimul ac rogati fuerint de aliqua ſententia tam condemnatoria, quam abſolutoria, authenticam extendendo cum ſubſcriptione, & ſigno ſuo infra tres dies ſcribere debeant ſub pœna xxv. ducatorum eidem Cameræ applicandorum. Et alium chartæ papyri, in quo teneantur ſcribere omnes inquiſitiones, denuncias, & querelas. Ac alium ſimilem in quo teſtium examina ſcribantur. Necnon alium ſimilem in quo ſcribantur omnes actus ordinarij occurrentes cum productis ſcripturarum quarumcunque, tam pro Fiſco, quam pro aliis. neque aliquam ſcripturam reſtituere, niſi prius in eodem libro regiſtrata fuerit. Ac alium ſimilem in quo ſcribantur omnia examina facta pro informatione curiæ, & quæuis alia informatio, quæ daretur contra quemcunque reum, & omnia examina ſeu conſtituta ipſorum reorum. Et alium ſimilem librum, in quo ſcribantur omnes cautiones induciarum, & pacis, ac alterius cuiuſcunque generis inſtrumenta tam ad officium, quam ad particulares perſonas ſpectantia de quibus rogabuntur. Reliquũ vero ſimilem libros in quo ſcribantur omnes ſupplicationes gratiarum cuiuſcunque generis, aut commiſsionum, quæ venient ſuper cauſis criminalibus, ſiue mixtis, nec aliquem proceſſum caſſare poſsint etiam de mandato ſuperioris ſine ſupplicatione, nec antequam in dicto libro ſit regiſtrata, & ſi ſecus fiet, irritum ſit & inane, ac Cancellarius ſiue Notarius pro qualibet vice cadat in pœnam quinquaginta ſcutorum præfatæ Cameræ applicañ a qua pœna ſe excuſare non valeat ſub prætextu alicuius ſuperioris, præterquam Rom. Pontificis: necnon in eodem libro teneatur ſcribere omnia inuentaria ſimul ac fient ſub eadem pœna, quæ inuentaria pro cauſis criminalibus, aut mixtis, nec ſcribi, nec fieri etiam de mandato ſuperioris poſsint ab alio, quam a prædicto Notario, & Cancellario, ſiue eius ſubſtituto. Quodq; omnes præfati libri ſint titulati ſecundum ipſorum cõtinentiam, & chartulati, ac bullati per ordinem paginarum cum ſigno Communitatis illius loci, in quo libro infra octo dies a die rogitus ſeu præſentationis, aut productionis computandos deſcribantur, & regiſtrentur, & in publicam formam redigantur, & ſubſcribantur ſub pœna arbitrij ſindicatorum. Item teneantur & ſint obligati quotieſcunque mutabitur Gubernator, vel Poteſtas, ſiue alius quiuis Iudex aut ſuperior, qui in huiuſmodi officio inſeruiuerint ſtare ſindicatui, vna cum eodẽ ſuperiore ſub eiſdemmet ſindicatoribus, ac ſiue ceſſerint, ſiue renunciauerint huiuſmodi officium, conſignare omnes ſcripturas, & libros per inuentarium ſubſcriptum a cedente, & emente, ac Cancellario Communitatis illius loci, abſque reſeruatione alicuius ſcripturæ, quod inuentarium ad euitandas fraudes ſeruetur pœnes dictum Cõmunitatis Cancellarium, idemque fiat ſi officium vacauerit per priuationem, & ſi vacauerit per mortem hæredes teneantur facere huiuſmodi conſignationem. Poſsintq; prædicti Cancellarij & notarij huiuſmodi officia exercere per ſubſtitutos eiuſdem ſufficientiæ ab ipſis eligendos, dummodo non ſint eiuſdem prouinciæ ſi officia fuerint generalia, ſed ſi fuerint particularium ciuitatum & locorum, ſubſtituti ſint earum qualitatum quæ per præſentia capitula requiruntur in Cancellariis & Notarijs principalibus, qui ſubſtituti admitti nõ poſsint, niſi prius in Camera ipſa idoneas cautiones præſtiterint de fideliter exercendo dicta officia, & de ſtando ſindicatui, ſicut ſuperius eſt ordinatum de Notariis principalibus, ſub pœnis prædictis: cũ hac declaratione quod caſu quo huiuſmodi ſubſtituti, & eorum cautiones non fuerint idoneæ, aut non ſoluerint pœnas contentas in præſentibus capitulis, pro eis notarius principalis teneatur ad omne damnum & intereſſe, ſiue reſtitutionem per dictos ſubſtitutos fiendam, & ſub pœna amiſsionis officij in caſibus prædictis, præterquam ſi ſubſtituti huiuſmodi ſoluerent ipſi ſummam æquiualentem officio. Et quæ de Notariis ad criminalia dicta ſunt & ordinata, ſeruare teneantur reſpectiue etiam Notarij ad ciuilia, quorum officia iuxta ſupradicta vendi, & alienari poſsint. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ciuitatum, & terrarum, ac prouinciarum huiuſmodi ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon quibuſuis facultatibus, & indultis quibuſuis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, & alijs perſonis per quoſcunque Romanos Põtifices, & Cameram ipſam, ac etiã nos, necnon quibuſuis donationibus, conceſsionibus, & alijs diſpenſationibus, quibuſuis perſonis de huiuſmodi officijs quomodolibet factis, dummodo nõ ex cauſa oneroſa, qui tamen infraſcriptis legibus, ac ordinationibus ſubiacere intelligantur, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem prouincijs, ciuitatibus, & terris per prædeceſſores prædictos, ac etiam nos, & eandem Cameram etiam Motu proprio etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, quas & quæ, illorum omnium vim, effectum, datas, & tenores pro expreſsis habentes, ad effectum præmiſſorum reuocamus, irritamus, & annullamus, illiſq; ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ diſmembrationis, ſeparationis, applicationis, declarationis, conſtitutionis, deputationis, dationis, conceſsionis, voluntatis, decretorum, reuocationum, irritationis, annullationum, & derogationis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto. Kl. Septembris. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Fed. Cardinalis Ceſius.

Barengus.

Io. Barengus.

Regiſtrata apud Io. Secretarium.

IDEM

IDEM

23

Subſidium dimidij, & vnius ſcuti reſpectiue pro centenario.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Vbique terrarum, qua Chriſtianum nomen diffunditur, notiſsimum eſſe credimus, quam impie, & violenter ſuperiori anno hoſtes Romanæ Eccleſiæ, qui ſe Chriſtianos profitentur, re vero Turcis immaniores, & efferatiores exiſtunt, ſtatũ ipſius Eccleſiæ inuaſerint, occupauerint, & diripuerint, ac nobis ſtatum eundem tueri conantibus, bellum intulerint, almam hanc Vrbem noſtrã beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli ſanguine & martyrio conſecratam oppugnauerint, & obſederint, atque innumeris damnis affecerint, & quam magna impenſarum onera, non ſolum pro recuperando ſtatu prædicto, verumetiam pro ipſa Vrbe ab eorundem hoſtium ſacrilegis conatibus tuenda, & defendenda ſuſtinere coacti fuerimus. Quapropter & ſi partem ipſius ſtatus recuperauimus, & hoſtes prædictos a mœnibus Vrbis repulimus, quia tamen reliqua eiuſdem ſtatus pars nobis vi & armis recuperanda ſupereſt, & ad hoc diuerſæ, maximæ, & inſupportabiles impenſæ nobis faciendæ ſunt, cogimur præter mentis noſtræ propoſitum ab omnibus tam ſecularibus, quam eccleſiaſticis dictæ Vrbis, & aliarum Ciuitatum, Terrarum, & locorum nobis, & eidem Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum perſonis nouum ſubſidium implorare, firmiter ſperantes, & nobis pro noſtra in ſubditos noſtros paterna charitate perſuadentes, quod iidem ſubditi pro defenſione Vrbis, & recuperatione reliquę partis ſtatus huiuſmodi, immo pro manutentione fidei catholicæ, quam ipſi in ſacri fontis lauacro ſponte profeſſi ſunt, & hoſtes prædicti oppugnare, & impugnare non ceſſant, ſubſidium huiuſmodi non modo libenti, ſed etiam hilari & prompto animo perſoluent, necnon ſuas pro Chriſto Ieſu redemptore noſtro, cuius cauſa agitur, & cuius eſt terra & plenitudo eius, dexteras alacriter porrigent. Habita igitur ſuper his omnibus cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi conſenſu, ſubſidium vnius dimidij quoad eos, quorum bona ſtabilia valorem quingentorum ſcutorum auri non excedunt, quoad reliquos vero omnes vnius integri ſcuti ſimilis pro quolibet Centenario ſcutorum ad quæ valorem bonorum immobilium tam patrimonialium quã eccleſiaſticorum, in dicta Vrbe, & quibuſuis alijs Ciuitatibus, Terris, Caſtris, Oppidis, Villis, & locis nobis, & dictæ Eccleſiæ, vt præfertur, ſubiectis conſiſtentium, & per eos quouis titulo poſſeſſorum (ædificijs Eccleſiarũ, & Monaſteriorum duntaxat exceptis) aſcendere per perſonas a dilecto filio moderno, & pro tẽpore exiſtente Theſaurario generali noſtro ad id pro tempore deputatas, ſeu alios ſubſtituendos ab eis æſtimata fuerint, per quoſuis Principes, Barones, Domicellos & Dominos temporales, ac quaſcunque alias vtriuſque ſexus tã ſeculares, quam eccleſiaſticas, etiam quorumuis etiam mendicantium ordinum regulares perſonas, etiam exemptas, quacunque mundana, vel eccleſiaſtica dignitate præfulgeant, in loco, & terminis per ipſum modernum, & pro tempore exiſtentem Theſaurarium, quem in hoc Commiſſarium noſtrum generalem, & ipſius Subſidij collectorem, receptorem, & exactorem Apoſtolica auctoritate per præſentes conſtituimus, & deputamus, aut deputandos ab eo, ſeu a deputatis ipſis ſubſtituendos ſtatuendis perſoluendum, & in præmiſſum tam ſanctum, tamque pernecesſarium opus, & non in alios vſus omnino conuertendum, per eaſdem præſentes ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine imponimus, & impoſitum eſſe decernimus. Dantes & dicta auctoritate Apoſtolica concedentes eidem Theſaurario plenam, liberam, & omnimodam poteſtatem & facultatem perſonas quæ bona ipſa æſtiment, deputandi, & dimidium, ac integrum ſcutum huiuſmodi iuxta æſtimationem, vt præfertur, faciendam, per ſe, vel alios ab eo deputandos petendi, colligendi, recipiendi, & exigendi, ac de receptis, & exactis quietandi, liberandi, & abſoluendi, contradictores quoſlibet & rebelles, ac Subſidium huiuſmodi in loco & terminis huiuſmodi ſoluere renitentes, ſeu differentes, ad illud ſoluendum per excommunicationis latæ ſententiæ, ac alias ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias ſuo & deputandorum ab eo arbitrio moderandas pœnas, aliaque opportuna remedia, etiam ſequeſtratione fructuum bonorum æſtimatorum huiuſmodi compeſcendi, cogendi, & compellendi, & ſi eorum proteruitas, aut contumacia id exegerit, eccleſiaſticos videlicet dignitatibus, beneficiis, & officiis, ſeculares vero perſonas huiuſmodi, bonis per eos quomodolibet poſſeſſis priuandi, & ab illis amouendi, ac ad præmiſſa omnia & ſingula auxilium brachij ſecularis inuocandi, necnon quotiens expedire putauerit, alias perſonas eccleſiaſticas ſeculares, vel cuiuſcunque ordinis regulares in Vrbe, Ciuitatibus, Terris, Caſtris, Oppidis, Villis, & locis prædictis loco ſui deputandi, & cum ſimili, aut limitata poteſtate ſubſtituendi, easque quotiens ſibi videbitur, amouendi, & alias eorum loco ſurrogandi, prout ſibi videbitur expedire, ac omnia & ſingula in præmiſſis & circa ea neceſſaria, ac quæ pro eorum plenaria executione quomodolibet opportuna fore cognouerit, faciendi, & exequendi, necnon eos, qui ad cor reuerſi de iis in quibus tenebantur, debite ſatisfecerint, a ſententiis, cenſuris, & pœnis, quas propterea incurrerint, abſoluendi, & rehabilitandi, necnon cum presbyteris, & aliis eccleſiaſticis perſonis, quæ ſententiis huiuſmodi irretitæ miſſas, & alia officia (non tamen in contemptũ clauium) celebrando, aut alias ſe illis immiſcendo, irregularitatem contraxerint, diſpenſandi. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumuis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & aliarum eccleſiarum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Principibus, Baronibus, Domicellis, & Dominis temporalibus, aliiſque perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe dero-

ſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, & quæ quoad hoc nolumus alicui aliquo modo ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate Apoſtolica decernimus, quod earundem literarum tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Theſaurarij, aut alicuius Prælati ab eo in præmiſsis deputandi munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam noſtræ conſtitutionis, deputationis, impoſitionis, dationis, conceſsionis, derogationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctũ Petrũ, anno incarnationis Dñicæ M. D. LVII. XV. Kalen. Iunij. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

IDEM

84

Confirmatio Decreti Po. Ro. quod ſuper Gabella carnium Vrbis poſsint aſsignari fructus ad rationem duodecim pro quolibet centenario.

PAVLVS Papa iiij. Motu proprio &c. Cum nuper dilecti filij Senatus Populuſq; Rom. poſtquam pro tuitione & fortificatione almæ Vrbis Gabellam vnius Quatreni Carnium ad tres annos futuros duraturam in dicta Vrbe publico conſilio impoſuerant, ſecuritati, & commodo illorum qui pecunias ad cenſum ſuper dicta Gabella ponere voluerint, conſulere volentes, ſtatuerint, & ordinauerint contenta in infraſcripto decreto, cuius tenor ſequitur, & eſt talis, vz. Che eſſendo ſtato fatto decreto del publico conſeglio ſotto il di xi. di Settembre paſſato, che per la fortificatione di Roma ſi metteſſe la Gabella del Quattrino della Carne per tre anni proſsimi ſolamente, ita, & taliter che non ſi poſſa etiandio prorogare ſenza nuouo conſenſo del Popolo & publ. conſeglio, con le derogationi, faculta, & reſeruationi che in detto decreto ſi contengono, quale decreto è ſtato letto de verbo ad verbum hoggi: per aſsicurare coloro che vorranno dare danari a cẽſi, o comprare entrate ſopra detta Gabella ſino alla ſumma di trenta millia ſcudi, come meglio parera alli Signori Conſeruatori, Priori, Caporioni, & altri Signori deputati per detto decreto, ſi fa decreto, & ordinatione per detto Popolo, & publ. conſeglio che in euento che fra li detti tre anni quelli che compraranno cenſi, o entrate ſopra di eſſa Gabella non ſiano integramente reimborſati di loro ſorte, & frutti che decorreranno, detta Gabella, & impoſitione di eſſa s'intenda durare, & ſi proroghi, & duri ſin tanto che quelli che compraranno detti cenſi, o vero intrate ſopra di eſſa Gabella ſiano integramente reimborſati della ſorte principale che poneranno in detta Gabella, & delli frutti che ſi taſſaranno & decorreranno, & che oltra la detta Gabella per euittione di detti cenſi, che ſi imponeranno, o intrate che ſi venderanno, come etiandio per pagare li frutti, in euento che detta Gabella mancaſſe, o non fruttaſſe in tutto o in parte, ſiano obligati tutte le intrate, officij, gabelle del ſtudio, & beni del Popolo. Et per eſſere il tempo di quella qualita che è, & la penuria che ſi vede del danaro, dette intrate, & cenſi ſi poſſano etiandio vendere per detti Signori Conſeruatori, Priore, Caporioni, & altri deputati a piu perſone, anchora che ſiano donne, luoghi pij, & religioſi, & tanto vniuerſita, come particolari, con aſsignare li frutti & entrate a ragione di dieci per cento, con patto che il Popolo poſſa, qualunque volta gli piaccia, & in perpetuo ricomprare detti cenſi, & entrate per li medeſimi danari che ſi sborſeranno per li compratori, pur che non poſſa diuidere le ſumme, ma ricomprando ſia obligato reſtituire la integra ſumma che vi ſara ſtata poſta da ciaſcuno. Et che in queſto preſente decreto ſi intendano repetite le derogationi fatte nel decreto ſuddetto, & ſpecialmente che non ſi poſſa imponere gabella ſenza conſeglio conuocato a ſuono di campana, & che Romani non poſſano cõprare, o appaltare Gabella, o ſopra di quella porre danari, lequali derogationi ſi intendano per queſta volta ſolamente, & che di tutto queſto ſi habbia confirmatione da Sua Beatitudine, etiandio in fauore delli compratori per Motu proprio, il cui beneplacito nel preſente decreto ſi riſerba, & che detti danari ſi habbiano da ſpendere nella fortificatione di queſta Citta, eccetto Borgo, cioe da porta Settignana, S. Pancratio, ſino al fiume, & non ſi poſſano ſpendere in altro, ne farne altro, Aggiungendo che in fine di ciaſcheduno ſemeſtre per li Magn. S. Conſeruatori, Priore, Caporioni, & altri Signori Deputati per detto decreto ſi habbiano a riuedere li conti del Depoſitario, & tutto quello che ſi ritrouera auanzare (pagati li frutti delli danari poſtiui) ſi debbia conuertire in eſtintione, o vero ricomperatione di detti cenſi, o entrate, & eſtinti che ſaranno detti cenſi, & ricomprate dette entrate, & pagati li frutti, tutto il ſoprapiu che fruttaſſe detta Gabella in detto triennio, ſi cõuerta nella ſopradetta fortificatione, & che detti danari non ſi habbino da ſpendere ſe non con mandato delli Sig. Conſeruatori, Priore, & delli Deputati, & che di detti danari ſi faccia Depoſitario vno banco publico, ad elettione delli Sig. Conſeruatori, Priore, Caporioni, & deputati ſenza premio, da poſſerlo rimouere a beneplacito de loro Signorie, & che reſti il rincontro di detta Gabella, altre volte eletto in nome del Popolo. Nos vt dicta alma Vrbs Apoſtolorum Petri & Pauli glorioſo martyrij cruore domino noſtro Ieſu Chriſto conſecrata, quæ ciuitas ſacerdotalis, & regina ac ſpeculum fidei dicitur, & ad quam de vniuerſi mundi partibus Chriſtifideles confluunt, ſalua, & ab omni perturbatione tuta perſiſtat, ipſarumque perſonarum ſecuritati prouidere volentes, ipſamque Gabellam huiuſmodi ratam, & gratam habentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Gabellam, illiuſque impoſitionem huiuſmodi, decretum præinſertum prædictum, ac in eo contenta quæcunque, auctoritate Apoſtolica confirmamus & approbamus, ac noſtrum decretum & auctoritatem deſuper interponimus, omneſque & ſingulos iuris & facti, ac etiam ſubſtantiales defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, Ac volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes & ſingulæ tam eccleſiaſticæ quam ſeculares cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, honoris, & conditionis, ac quouis priuilegio munitæ, dictæ Vrbis perſonæ, ad ſolutionem dictæ Gabellæ, durante huiuſmodi triennio, teneantur, & per prædictos, ac pro tempore ipſius Vrbis Conſeruatores cogi, & compelli poſsint, & debeant, quodque quilibet eorum, qui pecunias ad cenſum huiuſmodi

huiuſmodi ponent, ac eorum filij, & hæredes, ac ſucceſſores ex teſtamento, vel ab inteſtato, quicunque etiam ex titulo venditionis, donationis, reſignationis, & cuiuſuis alterius ceſſionis, vel alias ab eis ſuper dictis pecuniis ius habentes, etiam ſi perſonæ inhabiles & incapaces, etiam ſi ſucceſſiue de incapacitate ad incapacitatem pluries tranſierint ex quocunque iure, tam mares, quam fœminæ, etiam viros habentes, aut vitam vidualem ducentes, & cuiuſcunque ordinis, etiam mendicantium religioſi, & religioſæ, ac fratres, & milites, cuiuſuis militiæ fuerint, emolumenta, ſeu fructus ad decem ducatos pro quolibet centenario ſingulis annis, & Gabella huiuſmodi prouenientes, quæ ratione cuiuſuis criminis etiam læſæ maieſtatis, præterquam in perſonam Ro. Pont. commiſſi minime confiſcari, ſed crimina perpetrantes, etiam ſi vltimo fuerint traditi ſupplicio, tam illi, quam alij ſupradicti, de pecuniis per eos ſuper dicta Gabella poſitis, ac emolumentis, tanquam de alijs bonis patrimonialibus, vel aliis temporalibus, ex teſtamento, vel alias inter viuos, etiam coram notario, & teſtibus fide dignis, ſeu per eorum cedulam manu propria ſcriptam, vel ſubſcriptam, ad eorum libitum diſponere poſſint, & ipſam Gabellam defraudantes eiſdem perſonis ad intereſſe in vtroque foro teneantur, ipſaque Gabella omnibus & ſingulis priuilegiis immunitatibus, exemptionibus, & indultis Dohanæ mercium S. Euſtachij de dicta Vrbe & aliis Dohanis ipſius Vrbis conceſſis, & in poſterum concedendis gaudere poſſit & debeat, illaque ac perſonæ pecunias ad cenſum huiuſmodi, vt præfertur, ponentes, ab omni onere & decimis per Rom. Pont. pro tempore ex quauis cauſa impoſitis, & imponendis immunes & exemptæ ſint, & eſſe debeant decernimus. Volumus autem & dicta auctoritate ſtatuimus, quod præſentium ſola ſignatura, etiã abſque eo quod regiſtrentur ſufficiat, & vbique in iudicio, & extra fidem faciat, illorumque tranſumptis etiam per impreſſionem factis, manu alicuius ex dictis Conſeruatoribus, ſeu ſcribæ Senatus, & ſigillo eiuſdẽ Populi ſigillatis ſicut præſentibus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Placet. & ita motu proprio decernimus I.

IDEM

25

Quod pro pecuniis ſuper gabella carnium Vrbis ponendis, duodecim pro centenario exigi poſſint.

PAVLVS Papa iiij. Accepimus quod poſtquam dilecti filij Senatus Populusq; Romanus, qui Gabellam in præinſertis literis contentam pro tuitione, & fortificatione Almæ Vrbis impoſuerant, & ſuper ea cenſus cum taxatione fructuum ad rationem decem pro quolibet centenario, iuxta pr inſertas noſtras in forma Motus proprij literas, quas etiam tenore præſentiũ quatenus opus ſit approbamus, & innouamus, taxauerant, & ſolui decreuerant, & exactam diligentiam de reperiendo pecunias fecerant, vix modicas, & nullius conſiderationis pecunias, ita ipſorum exigente calamitate, hactenus reperire valuerunt. Cumque neceſſitas munitionis, ſeu fortificationis inſtaret, grandique præſenti pecunia opus eſſet, iidem dilecti filij publico conſilio viua voce, & nemine diſcrepante decreuerunt, quod pro pecuniis in futurum ponendis ſuper dicta Gabella Carnium Vrbis, fructus darentur, & ſoluerentur ad rationem duodecim pro quolibet centenario, & in reliquis decretum, de quo in noſtris præinſertis literis, ſeruaretur. Nos igitur attendentes ipſorum calamitates, ac pecuniarum penuriam, necnon imminentem neceſſitatem exercitu vigente, decretum prædictum, necnon fructuum taxationem huiuſmodi ad rationem duodecim pro quolibet centenario, etiam ſi forte legitimum modum excedere videretur, præſentium tenore Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine confirmamus, approbamus, & roboramus, ac noſtrum deſuper, & Apoſtolicæ ſedis decretum, & auctoritatem pariter interponimus, omneſque, & ſingulos iuris, & facti etiã ſubſtantiales defectus, ſi qui forſan interuenerint, ſupplentes, eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, & mandamus fructus huiuſmodi, vt præmittitur, ad rationem duodecim pro quolibet centenario taxatos, & ſoluendos, abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, aut infamiæ nota, vel vſurarum ſuſpicione exigi, & ſolui poſſe, necnon fructus, ſic vt præmittitur, recipientes cuiuſcunque ſint qualitatis, ordinis, & conditionis, etiam ſi Clerici, & Milites cuiuſcunque militiæ exiſtant ſuos facere, minimeque nec in foro conſcientiæ, nec in foro contentioſo ad illorum reſtitutionem teneri, omnesque contractus & inſtrumenta deſuper conficienda, & ſtipulanda perinde valere, & roboris firmitatem obtinere, ac ſi ad rationem decem pro centenario, iuxta formam præinſerti noſtri Motus proprij celebrarentur. Quodque perſonæ pecunias ad cenſum, vt præfertur, ponentes, ab omni impoſitione, tallea, impreſtito, & ſubſidio, etiam cantatiuo, ac expeditione, etiam contra infideles, aut quoſuis S. R. E. hoſtes, ac decimis, meſata, & quouis alio onere ex quauis etiam vrgentiſſima & inexcogitabili, & de neceſſitate exprimenda cauſa per nos, & Ro. Pont. pro tempore exiſtentem impoſitis, & in futurum imponendis, liberæ, immunes, & exemptæ ſint, & eſſe debeant. Decernentes etiam quod fructus pecuniarum in huiuſmodi Gabella impoſitarum & imponendarum legitimis procuratoribus abſentium, etiam ſi vltra mare abeſſent, perinde ac ſi præſentes eſſent, abſentia quauis non obſtante, integre perſoluantur, & ita per quoſcunque iudices, tam eccleſiaſticos quam ſeculares ordinarios, & delegatos, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales exiſtant, iudicari, & obſeruari debere, ſublata aliter iudicandi, & interpretandi facultate. Irritum quoque & inane decernẽ. quicquid in contrarium contigerit attentari, Non obſtantibus præmiſſis, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſynodalibus decretis, quibuſuis Cancellariæ regulis, cæteriſque contrariis quibuſcunque, quorum omnium tenores, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis ſpecifica & expreſſa mẽtio habenda foret, perinde haberi volumus, ac ſi in præſenti noſtro Motu proprio de verbo ad verbum inſerta forent. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura, abſque alia regiſtratione, ſufficiat, & in iudicio & extra, iuxta formam præinſertarum fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Placet motu proprio I.

IDEM

26

Quod alia decem millia ſcuta ſuper gabella carnium pro Vrbis fortificatione accipi poſſint.

PAVLVS Papa iiij. Motu proprio &c. Cum nuper dilecti filij Conſeruatores, Prior, & Capita regionum Vrbis ac deputati, attendentes quod pecuniæ ex Gabella vnius quatreni Carnium prouenientes ad tot, & tantas impẽſas pro tuitione & fortificatione Vrbis neceſſarias, non ſuppetant adhuc vt tuitio & fortificatio ipſa continuari poſſit, in illorum conſilio decreuerint ſuper dicta Gabella alia decẽ millia ſcuta ſimilia ad ſimile cẽſum accipere, prout in infraſcripto decreto, cuius tenor ſequitur, & eſt talis vz. Chi vuole che li preſenti SS. Cõſeruatori, Priore, Caporioni, & Deputati della Congregatione, cioe durante il tempo del preſente Magiſtrato, parendoli poſſano pigliar dieci altri millia ſcudi a ragione di dieci per cento, ſopra la Gabella del quattrino della carne oltra i frutti gia decorſi, & che decorreranno in detta Gabella per tutto il preſente carneſſale, ponga la faua in la Buſſula d'oro, Chi vuole che ſenza pigliare nuoui danari ſu la detta Gabella, ſi poſſano pigliare li frutti gia decorſi, e che decorreranno in detta Gabella ſino alla ſumma di ſcudi ventimilia, ponga la faua in la Boſſola d'argento, con queſto pero che qual ſi voglia di detti dui partiti ſi ottenga, s'intenda ottenuto ſenza pregiuditio di quelli che han poſti danari ſu la detta Gabella a cenſi, & che tutti li danari che ſi pigliasſino ſu la detta Gabella, o delli frutti di eſſa, ſi habbiano da ſpendere ſolo nella mera fortificatione di Roma, e non in altro. Et ſic currentibus votiś obtentum fuit partitum per fabas nonagintavnam in Buſſula aurea poſitas, in contrarium vero decem & nouem in argentea repertis. Nos perfectionem ipſius fortificationis exoptantes, ac ſecuritati dictæ Vrbis prouidere volentes, ipſiusque Gabellæ vſque ad ſummam Decem milliũ ſcutorum impoſitionem ſeu augmentum ratum, & gratum habentes, Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, ipſius Gabellæ vſque ad dictam ſummam decem millium ſcutorum impoſitionem ſeu augmentũ, ac decretum prædictum ac in eo contenta quæcunque auctoritate Apo. confirmamus, & approbamus, ac noſtrum decretum & auctoritatem deſuper interponimus, omneſque & ſingulos iuris & facti, ac etiam ſubſtantiales defectus, ſi qui forſan interuenerint, in eiſdem ſupplemus. Ac volumus ſtatuimus & ordinamus quod omnia & ſingula per nos circa Gabellam prædictam, & perſonas pecunias ad cenſum ſuper illam, ſeu in illa ponentes, & in illis, vt præfertur, diſpoſita, circa ipſius Gabellæ vſque ad dictam ſummam Decem millium ſcutorum impoſitionem ſeu augmentum, & perſonas quæ pecunias ad cenſum in dicta Gabella ſeu ſuper illam ponent, locum habeant, & ſuum ſortiantur effectum, perinde ac ſi illa omnia eis ſpecialiter & expreſſe conceſſa fuiſſent, prout illis ex nunc concedimus, & ſic iudicari & obſeruari debere, ſublata, &c. irritum quoque &c. decernimus. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura abſque alia regiſtratione ſufficiat, & in iudicio ac extra iuxta formam præinſertarum fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Placet L.

IDEM

27

Contra occupatores bonorum, Cameræ Apoſtolicæ & debitores cenſuum annatarum, & quindenniorum, ac aliarum quarumcunque rerum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Incumbentia nobis, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ in dies grauiora onera, nos admonent, & cogunt, vt indemnitati ipſius Cameræ quantum cum deo poſſumus diligenter intendamus. Nam licet fe. re. Gregorius XII. vniuerſis, & ſingulis cuiuſcunque gradus, ſtatus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Pontificali, aut Regali, vel Reginali, ſeu quauis alia eccleſiaſtica, vel mundana dignitate præfulgeant, etiam ſi fuerint S. R. E. Cardinales diſtrictius inhibuerit, ne aliquid de bonis mobilibus, & ſtabilibus, quæ ad dictam Cameram quomodolibet pertinuerint, directe, vel indirecte, quouis quæſito colore, inuadere, capere, detinere, aut occupare præſumant, alioquin perſonæ talia præſumentes, niſi infra decem dies, a præſumptionis tempore proxime enumerandos, ea reſtituerint, aut reuelauerint agentibus eiuſdem Cameræ, vel aliis per quos ad Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem perueniant, pœnã dupli, & ſi bona occupata valorem decem florenorum auri tranſcenderint, ſententiam excommunicationis incurrant, a qua non niſi certis tunc expreſſis modo & forma abſolui poſſint, & vltra pœnam, & ſententiam præfatas, ſi perſonæ eccleſiaſticæ fuerint omnibus prælaturis, dignitatibus, & beneficiis eccleſiaſticis, quæ obtinent, abſque aliquo hominis miniſterio ſint priuati, & inhabiles ad illa, vel alia in poſterum obtinenda: ſi vero laici extiterint, omnibus feudis, & bonis quæ in terris ipſius Romanæ, aut aliarum eccleſiarum obtinent etiam ſint priuati, & feuda ad dominos deuoluta, & bona huiuſmodi eidem Cameræ confiſcata: Et Alexander V. per vnam ſtatuerit, & decreuerit, quod illi quibus in futurum de Patriarchalibus, ſeu Metropolitanis, vel aliis cathedralibus eccleſiis, aut monaſteriis, ſeu prioratibus conuentualibus, etiam in adminiſtrationem, vel commendam, ſeu alias quomodolibet prouideri contingeret, ſub pœna priuationis eccleſiarum, monaſteriorum, & prioratuum huiuſmodi, ac omnis iuris eis ex prouiſionibus præfatis quomodolibet acquiſiti, quam quemlibet negligentem incurrere voluit eo ipſo, ac eius eccleſias, monaſteria, & prioratus ex tunc prout ex ea die vacare, & ſedis Apoſtolicæ diſpoſitioni ſpecialiter reſeruata eſſe decreuit, & declarauit, tenerentur, & deberent infra annum a die prouiſionis computandum literas ſuper eorum prouiſionibus huiuſmodi in totum vſque ad earum receptionem incluſiue expediri feciſſe, & interim ſub eadem pœna per ſe vel alios abſque literis ipſis de regimine, & gubernatione, ſeu adminiſtratione eccleſiarum, monaſteriorum, & prioratuum præfatorum, vel alicuius eorum ſeu bonorum eorundem in ſpiritualibus vel temporalibus, nullatenus ſe ingerere, vel aliter ſe immiſcere, aut ſuper his, vel eorũ aliquo, ſeu dependẽtibus vel connexis iuriſdictionẽ aliquã quomodolibet exercere præſumerent, decernens extunc irritum,

irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigeret attentari; Ac Pius II. per aliam ſtatuerit, & ordinauerit, atque decreuerit, & declarauerit, quod omnes & ſingulæ obligationes, quæ ex illa die ſuper annatis quorumcunque beneficiorum in dicta Camera reciperentur, intelligerentur quod obligati ſi infra eis præfixos terminos Collectoribus Cameræ in partibus pro tempore exiſtentibus ſatisfacere defeciſſent, ipſo facto, lapſis ipſis terminis, tam ſententiam excommunicationis incurrerent, quam beneficiis pro quibus in dicta Camera ſe obligaſſent, omnino priuati eſſe cenſerentur. Illi vero qui non pro ſe, ſed pro aliis ſuper huiuſmodi annatis ſe obligarent, vltra incurſum ſententiæ excommunicationis huiuſmodi, ſi in termino conſtituto dictæ Cameræ, vel eius Collectoribus non ſoluiſſent, omnibus beneficiis quæ obtinerent ipſo facto priuati eſſe intelligerentur, & eorum beneficia huiuſmodi poſſent in euentum præfatum per quemcunque licite & libere impetrari. Et Innoc. VIII. per reliquam conſtitutionem ſuam ordinationem Pij, omniaque & ſingula in ea contenta comprobauerit, & ſtatuerit, quod illi qui dictæ Cameræ ſe extunc obligarent ſententiam excommunicationis & pœnam priuationis huiuſmodi iuxta ordinationem Pij huiuſmodi omnino incurrerent, & impetrantes beneficia per priuationem eandem vacantia, vel contra eos de ipſa priuatione excipientes per quoſcunque auditores audiri deberent, nec eo prætextu quod ordinatio præfata non fuiſſet recepta, aut moribus vtentium comprobata, repelli poſſet. Et inſuper voluerit, quod quietantiæ quas præfati obligati a Collectoribus, ſeu Subcollectoribus Cameræ Apoſtolicæ haberent, nullam fidem facerent, niſi per publicum probarentur inſtrumentum. Necnon Iulius etiam II. Ro. Pont. prædeceſſor noſter ſua conſtitutione perpetuo valitura declarauerit, decreuerit, ſtatuerit, & ordinauerit, quod conſtitutiones Alex. Pij, & Innocen. prædeceſſorum huiuſmodi, etiam quoad cenſuras & pœnas etiã priuationis in eis expreſſas quoad futura in omnibus, & per omnia iuxta illarum tenores omnino inuiolabiliter perpetuis futuris temporibus obſeruarentur, & quod illi quos pro annatis huiuſmodi dictæ Cameræ teneri contingeret, etiam ſi illas ſoluere nõ promiſiſſent, ſeu ad illarum ſolutionem ſe aliter ſpecialiter non obligaſſent, ſi literas Apoſtolicas aliqua machinatione vel fraude adhibitas, abſque ſolutione annatæ, aut obligatione in eadem Camera recepiſſent, dummodo beneficia ipſa forent realiter aſſecuti, ad ſolutionem annatæ & iurium prædictorum efficaciter tenerentur, & niſi infra quatuor ſi citramontani, & octo menſes ſi vltramontani forent, de annata debita ſatisfacerent eidẽ Cameræ vel eius Collectoribus, & de ſatisfactione huiuſmodi per inſtrumentum publicum conſtaret, lapſo termino præfato beneficiis pro quibus de annata ſoluenda tenerentur, omnino eſſent & intelligerẽtur eo ipſo priuati. Et deniq́ dilectus filius Alexander Pallenterius noſter & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ procurator fiſcalis, coram dilectis filiis Guidone Aſcanio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali noſtro, & S. R. E. Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis ipſius Cameræ tunc inſimul coadunatis & congregatis, omnes caducitates, deuolutiones, priuationes iurium, amiſſiones inſtrumentorum, & contractuum reſolutiones, & extinctiones, ac legales, conuentionales, & quaslibet alias pœnas per quoſcunque feudatarios, vaſſallos, emphyteotas, cenſuarios, commendatarios, liuellarios, & conductores, ac alios quoſcunque etiam ratione monaſteriorum, eccleſiarum, beneficiorum, & congregationum regularium, ſeu exemptionum eis conceſſarum Cameræ Apoſtolicæ præfatæ reſponden. vel ſoluen. aut aliquid ab ea recognoſcen. ſeu aliter ſoluere obligatos, aut aliquid ab ea recognoſcen. ſeu aliter ſoluere obligatos, aut debitores incurſas, tam declaratas quam non declaratas, Necnon iura quæcunque dictæ Cameræ, & Sedi Apoſtolicæ iam quæſita, vel ex facto tunc præterito, aut tunc præſenti, ſeu alias quomodolibet quærenda ſiue realiter, ſiue in ſpe tantum, & tam ea, quæ ipſo iure, & facto quærerentur ſeu quæſita fuiſſent, quam illa quæ declaratoriam, ſeu ſententiam requirerent, acceptauerit, ac ſpecialiter & expreſſe declarauerit, reputaueritque omnes & ſingulos qui eatenus non reſponderant, & integraliter non adimpleuerant ab ipſis debita & promiſſa, ac conuenta, & aliter qualitercunque contrauenerant, tam in omittendo, quam in committendo, ab eorum prætenſis iuribus, & contractibus, necnon feudis, cenſibus, liuellis, monaſteriis, & monaſteriorum commendis, ac quibuſcunque aliis rebus, & iuribus cecidiſſe, & decadutos, priuatoſque eſſe, & eorum commendas ceſſaſſe, & conſequenter omnes eorum prætenſas conceſſiones, omneſque contractus finitos, ſopitos, & extinctos in fauorem ipſius Cameræ eſſe, proteſtatuſque fuerit, aliquem cuiuſuis ſtatus, gradus, qualitatis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ eſſent, etiam ſi Imperiali, Regali, aut alia mundana ſeu eccleſiaſtica, vel quacunque alia dignitate, quæ ſpecialem & expreſſam requireret mentionem præfulgeret, admitti non debere ad ſolutionem vel ſatisfactionem alicuius cenſus, canonis, reſponſionis, vel recognitionis, aut cuiuslibet alterius rei promiſſæ vel debitæ, aut aliter etiam pro vſu prærogatiuarum & exemptionum, ac bonorum, rerum, ac iurium eis forſan conceſſorum, & illorum fructuum, redituum, & prouentuum dandæ, ſeu ſoluendæ, niſi conditionaliter, ſcilicet ſine præiudicio quorumcunque iurium Sedi & Cameræ præfatis, ac Fiſco noſtro quomodolibet acquiſitorum, & competentium, vel quæ eis acquiri & competere poſſent quomodocunque & quandocunq́, ex quauis ratione & cauſa, & particulariter ex eo quod Regna, Ducatus, Ciuitates, caſtra, oppida, terræ, villæ, tenimenta, caſalia, lacus, ſiluæ, proprietates, monaſteria, eccleſiæ, hoſpitalia, beneficia prioratus, præpoſitatus, dignitates, & alia quæcunque bona & iura corporalia & incorporalia, ac alterius cuiuſcunque generis in feudum Ducale, & Regale, ſeu alias quomodolibet nobile, & gentile, ſeu ignobile, vel in cenſus, & emphyteoſim perpetuam ſeu ad tempus, ad generationem & nominationem reſpectiue, aut alias quomodocunque & qualitercunque data, vel reſponſionis, ſeu cuiuſuis alterius debiti non factam, aut non perfectam, ſeu non congruo loco & tempore, aut per illegitimam perſonam ſubſecutam, vel ob contrauentionem & inobſeruantiam contractuum & capitulorum, ſeu alias quomodolibet, & ex quacunque cauſa etiam inualiditatis conceſſionum & titulorum, & illorum finis, aut reſolutionis, ſeu alia quæ de iure vel de facto dici, & excogitari poſſet eſſent deuoluta, & ſeu venirent deuoluenda, vel ſpectarent & pertinerent, ac ſpectare & pertinere poſſent, aut deberent, ſeu quia exemptiones & immunitates præfatæ eſſent finitæ, & extinctæ. Ac ſucceſſiue Clerici Cameræ huiuſmodi per eorum diffinitiuam ſententiam declarauerint & pronunciauerint omnes & ſingulos feudatarios, vaſſallos, emphiteotas, cenſuarios, commendatarios monaſteriorum etiam conſiſtorialium, ac aliorum beneficiorum, necnon liuellarios, conductores, & alios præfatæ Cameræ reſpondẽtes & ſoluentes, aut aliquid ab ea recognoſcentes, ſeu aliter ſoluere obligatos, & debitores, qui eatenus non ſoluerant, vel non reſponderant, ſeu integraliter non adim-

pleuerant ab ipſis debita, vel promiſſa, aut conuenta, ſeu aliter qualitercunque contrauenerant tam in omittendo quam in committendo, & eorum quemlibet pro contumacibus, & vt contumaces reputandos eſſe, eoſq; ſic contumaces ſententiam excommunicationis, ac alias cenſuras & pœnas etiam priuationis in literis Gregorij, & Alexandri prædeceſſorum huiuſmodi, ac piæ me. Pauli Papæ III prædeceſſoris noſtri contra non ſoluentes & reſpondentes præfatæ Cameræ, & ad quæ tenentur emanatis contentas damnabiliter incidiſſe, & incurriſſe, ipſos feudatarios, vaſſallos, aut emphyteotas, cenſuarios, commendatarios, liuellarios, & conductores, aliosque dictæ Cameræ reſpondentes, vel ſoluentes, aut ab ea aliquid recognoſcentes, vel alias ſoluere obligatos & debitores, qui eatenus non ſoluerant, aut non reſponderant, vel non adimpleuerant ab eis debita vel promiſſa aut conuenta, ſeu aliter quomodocunque contrauenerant tam in omittendo quam in committendo ab eorum iuribus, contractibus, feudis, cenſibus, liuellis, monaſterijs, prioratibus, eccleſijs, & beneficiis, ac ipſorum monaſteriorum commendis, prærogatiuis, & exemptionibus, ac immunitatibus, necnon Regnis, Ducatibus, ciuitatibus, caſtris, oppidis, terris, villis, tenimentis, caſalibus, lacubus, ſiluis, hoſpitalibus, præpoſitatibus, & quibuſcunque alijs bonis & iuribus corporalibus & incorporalibus, aut cuiuſcunque alterius generis in feudum Ducale, Regale, & alias quomodolibet nobile ſeu ignobile, aut in cenſum emphyteoticum perpetuum vel temporale, ſeu ad generationem & nominationem reſpectiue, vel aliàs quomodocunque & qualitercunque datis vel conceſſis cecidiſſe, & priuatos fuiſſe, illorumque commendas ceſſaſſe, dictaque monaſteria etiam conſiſtorialia & beneficia vacare, & eorum conceſſiones ac contractus omnes in fauorem Cameræ Apoſtolicæ finitos, ſopitos, & extinctos eſſe; nec nõ eoſdem emphyteotas, cenſuarios, commendatarios, liuellarios, conductores, & alios quoſcunque præfatæ Cameræ reſpondentes, vel ſoluentes, aut ab ea aliquid recognoſcentes, vel alias ſoluere obligatos, aut debitores, qui eatenus iura eiſdem Sedi, & Cameræ non ſoluerant, aut non reſponderant, & integraliter non adimpleuerant, ab ipſis debita promiſſa vel conuenta, aut aliàs qualitercunque contrauenerant tam in omittendo quam in committendo, iuribus, contractibus, feudis, immunitatibus, exemptionibus, & prærogatiuis prædictis vlterius frui, & gaudere non poſſe, & eis ſuper illis perpetuum ſilentium imponendum eſſe. Nihilominus occupatores bonorum huiuſmodi ea reſtituere, aut reuelare, & hi de quorum perſonis Patriarchalibus, ſeu Metropolitanis, vel alijs cathedralibus eccleſijs, ſeu monaſterijs pro tempore prouiſi literas ſuper eorum prouiſionibus huiuſmodi expediri facere non curant, quinimo literis ipſis non expeditis, & ad ſe non receptis, ſeu non ſolutis annatæ iuribus Cameræ debitis, de regimine & gubernatione ſeu adminiſtratione eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi ſe intromittere, & iuriſdictionem eiſdem eccleſijs, monaſterijs, prioratibus & beneficijs incumbentem exercere, ac præfati occupatores feuda, cenſus, liuellos, monaſteria, & alias res & iura à quibus, vt præfertur, cecidiſſe declarati fuerunt, detinere, ac conceſſionibus eis factis, necnon contractibus iam, vt præmittitur, finitis, & ſopitis, ac immunitatibus, & exemptionibus iam reſolutis, & ceſſantibus vti præſumunt, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurrendo, & in eis more aſpidis ſurdæ inſordeſcendo, in animarum ſuarum periculum, & dictæ Cameræ diſpendium non modicum. Nos tam animarum ſaluti, quam eidem Cameræ indemnitati prouidere volentes, tam generales quæ anno quolibet in vigilia & feſto ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli fiunt, quã aliàs contra non nullos particulares debitores, qui poſtmodũ per eoſdem clericos ad ſolutionem eorum debitorum condemnati fuerunt, in ſpecie factas monitiones & proteſtationes, necnon proteſtationem Alexandri procuratoris huiuſmodi admittentes, & ſententiam prædictam, & in ea contenta quæcunque approbantes, & confirmantes, nec non eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes, Motu proprio nõ ad ipſius Alexandri procuratoris, aut alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, conſtitutiones Gregorij, Alexandri, Pij, & Innocentij, necnon Iulij prædeceſſorum huiuſmodi contenta, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetuis futuris tẽporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Volentes & Apoſtolica auctoritate præfata, ſine tamen præiudicio ſententiarum in præfata Camera, vel alio tribunali contra particulares debitores latarum, & quarumcunque litium & cauſarum ſuper huiuſmodi debitis, vel aliquo eorum indeciſarum pendentium, ac iurium Fiſco noſtro, aut ab eo cauſam habentibus in præmiſsis quomodolibet competentium, quibus nullo modo præiudicare, ſed ea omnia in ſuis ſtatu, gradu, robore, & terminis in quibus de præſenti reperiuntur, remanere & eſſe volumus. Statuentes quod niſi intra duos menſes a publicatione præſentium computandos quacunque præſcriptione etiam centenaria, & vltra prætenſa vel prætendenda non obſtante, occupatores, ſeu detentores bonorum Cameræ, & Sedis prædictarum, ac Romanæ Eccleſiæ ea reſtituerint, & feudatarij, vaſſalli, emphyteotæ, cenſuarij, ac monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, & prioratuũ commendatarij, liuellarij, conductores, & alij præfatæ Cameræ reſpondentes, ſeu aliàs etiam ratione exemptionum, libertatum, & immunitatum eis conceſſarum, vel Annatarum, ſeu Quindenniorum, aut aliter qualitercunque, & quomodocunque aliquid ſoluere obligati, ſeu in aliquo debitores de eo in quo Cameræ, Sedi, & Eccleſiæ præfatis tenentur integre ſatisfecerint, & præmiſſa ſeu conuenta, aut alias ab eis debita non adimpleuerint, omnes & ſingulas ſentẽtias, & pœnas, tam eccleſiaſticas quam temporales, in ſingulis litteris prædeceſſorum, & proteſtatione Alexandri procuratoris, ac ſententia Clericorum huiuſmodi contentas, & etiam priuationis feudorum, & aliorum bonorum & monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, quorum occaſione, etiam propter eorum exemptionem, & immunitatem ſoluunt, ac eorundem monaſteriorum commendarum ceſſationis eo ipſo incurrant, & abſque alia declaratione deſuper fienda incurriſſe cenſeantur, feudáque & bona ad nos deuoluta, & monaſteria ipſa per alias a nobis & dicta ſede libere impetrari poſsint, prout etiam nos tenore præſentium eos omnes ſententijs, cenſuris & pœnis prædictis expreſſe innodamus, ac priuatos eſſe, commendaſque ceſſaſſe ex nũc decernimus, & declaramus, & nihilominus ad ſatisfactionẽ Cameræ Apoſt omnino teneantur. Decernentes eos ab alio quam Ro. Pontifice præterquam in mortis articulo conſtitutos, & præuia debita ſatiſfactione abſolui non poſſe, ſicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices, & commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ac eorum Collegium in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretãdi auctoritate & facultate iudicari, & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter

vel

vel ignoranter contingerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ ſinguli prædeceſſores præfati in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt noticiam deducãtur, nulluſque deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare valeat, volumus & auctoritate Apoſt. tenore præſentium decernimus eas in valuis Cameræ Apoſtolicæ tribus vicibus & tribus diuerſis diebus dum ipſa Camera fiet, per aliquẽ ex Curſoribus noſtris affigi, & affixas ibi dum ipſa Camera durabit dimitti, affixionemque huiuſmodi omnes præfatos afficere in omnibus & per omnia, perinde ac ſi ipſis & eorum cuilibet perſonaliter literæ huiuſmodi intimatæ forent, ipſaſq; demum literas noſtras in libro Cameræ prædictæ ad perpetuam rei memoriam deſcribi & regiſtrari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, ſtatuti, innodationis, declarationis, volũtatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Octauo Kal. Nouemb. Pont. noſtri Anno I I.

IDEM

II

Deputatio R. P. D. Chriſtophori Cincij Cameræ Apoſt. Clerici, & S. D. N. Papæ Theſaurarij in collectorem generalem ſpoliorum eccleſiaſticorum ad eandem Cameram pertinentium in tota Italia.

PAVLVS Papa IIII. Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus, nonnulli res & bona mobilia, ac ſemouentia ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita per obitum Prælatorum, & aliarum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſæculariũ, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra Romanã Curiam deceſſerunt, remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia aliàs fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter ad Cameram Apoſtolicam ſpectare & pertinere decreuit, & declarauit, indebite occupare, & ſpolijs huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerint, & præſumant, in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ præiudiciũ non modicum. Nos pro noſtri paſtoralis officij debito volentes temerarios auſus comprimere, & ne in futurum ſpolia prædicta diſſipentur opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quoſcunque dictorum ſpoliorum per totam Italiam hactenus quomodolibet etiam per nos, ſeu de mandato noſtro deputatos, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis & Camerarius fuerit, collectores & ſubcollectores primitus & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam auctoritatem, & poteſtatem abdicantes, Te, de cuius fide, probitate, & diligentia plurimum in Domino confidimus, noſtrum, & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium huiuſmodi collectorem generalem auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ad beneplacitum noſtrum conſtituimus & deputamus. Dantes tibi plenam & omnimodam poteſtatem & auctoritatem omnia & ſingula res, & bona quæcũque mobilia & immobilia, ac ſe mouentia per obitum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſæcularium beneficia non ſimplicia, ſed adminiſtrationem habentia obtinentium, & quoad beneficia ſimplicia, niſi ex priuilegio Apoſtolico eis conceſſo, ſeu ex conſuetudine legitime præſcripta in loco vigenti teſtari valentium, & quorumuis ordinum regularium quauis etiam Pontificali auctoritate fulgentium in vniuerſa Italia, extra tamen hanc almam vrbem, pro tempore decedentiũ remanentia, & relicta cuiuſcunque qualitatis, generis, & ſpeciei fuerint, etiam gemmas, & precioſa, ac pecuniarum ſummas noſtro, & prædictæ Cameræ Apoſtolicæ nomine colligendi, & recuperandi, & tam ſuper illis, quam alijs quibuſcunque ſpolijs, quæ hactenus in ipſa Italia per ſimilium perſonarum obitus remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus vijs, & modis inueſtigandi, & inquirendi, Ac pro faciliori inquiſitione huiuſmodi quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas, ad præteritos collectores, & ſubcollectores, ac alias perſonas, ad coram te comparendum, necnon de adminiſtratis & receptis per eos computum, & rationem tibi reddendum. Illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris, ad ſe examini ſubijciendum, ac ſpoliorum huiuſmodi occupatores & detentores ad ipſa ſpolia relaxandum, & tibi conſignandum & ſoluendum ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis fulminandis, ac etiam pecuniarijs arbitrio tuo moderandis, & applicandis monendi & compellendi. Contradictoreſque & renitentes cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, & illas aggrauandi, & reaggrauandi, interdictumque eccleſiaſticum inuiolabiliter obſeruandum apponendi, & auxilium brachij ſecularis ad hoc, ſi opus fuerit, inuocandi, & ſuper eiſdem ſpolijs pro dicta Camera componendi, & concordandi, necnon ſoluentes de per eos ſolutis, & receptis quietandi & abſoluendi, & ad cor reuerſos, ſi id a te humiliter petierint, a cenſuris & pœnis, quas incurrerint, prævia ſatisfactione abſoluendi, & liberandi, cæteraque omnia & ſingula faciendi, gerendi & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſuetudinibus etiam iuramento roboratis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die decimaquarta Nouembris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IDEM

29

Facultas Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi D. Legati de latere apud Italiæ Principes.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Carolo ſancti Viti in Macello Martyrum Diacono Cardinali Carafæ nuncupato, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum nos hodie te ad quoſcunque in Italia Principes, & Potentatus, ac vniuerſa eorum regna, ſtatus, dominia, & ſingula ad quæ te declinare contigerit loca, pro nonnullis noſtris, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, totiuſque reipublicæ chriſtianæ arduis negotijs noſtrum & Apoſtolicæ ſedis legatum de latere, tanquam pacis Angelum, ad Dei laudem, & præfatæ Eccleſiæ exaltationem, de fratrum noſtrorum conſilio duxerimus deſtinandum: Nos cupientes, vt erga perſonas Regnorum, Statuum, dominiorum, & ſingulorum locorum huiuſmodi, & alios ad te vndecunque confluentes, & venientes, vbicunque habeant domicilium, & vndecunque originem trahant, necnon familiares continuos commenſales tuos, ac tuis obſequijs inſiſtentes, aut aliàs tibi ſeruientes, te gratioſum reddere poſſis, circumſpectioni tuæ, de qua in his & alijs plenam in Domino fiduciam obtinemus, matrimoniales, beneficiales, & alias eccleſiaſticas, ac ſpirituales, & prophanas cauſas quaſcunque ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, tam primæ quam ſecundæ & vlterioris inſtantiæ, ac appellationum quarumcunque a quibuſcunque iudicibus ordinarijs, & delegatis, etiam ad nos, & ſedem prædictam, ſeu quoſcunque alios etiam de latere Legatos, & Iudices pro tempore interpoſitarum, & durante tua legatione interponendarum, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, per te, vel alium, ſeu alios, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & fine debito terminandi, & alijs, vt præfertur, etiam cum poteſtate citandi, & etiam ſub ſententijs & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs tuo, vel delegatorum tuorum arbitrio moderandis, & applicandis inhibendi, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, ac ſequeſtrum iuxta formam Concilij Vienen. decernendi, audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas delegandi, illaſque etiã ſi per nos, aut alios auctoritate Apoſtolica delegatæ fuerint, ſeu aliàs coram quocunque pependerint, cum tibi placuerit, ad te aduocandi, & vt præfertur, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & fine debito terminandi, ſeu alijs, vt præmittitur, cum ſimili aut limitata poteſtate audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas, committendi, & delegandi, & per perſonas quaſcunque aduerſus quaslibet ſententias, & res iudicatas, ac contractus & læſiones in integrum, prout iuris fuerit, reſtituendi. Necnon officium Tabellionatus quibuſcunque perſonis idoneis, recepto prius ab eis in forma ſolita iuramento, concedendi, illoſque Tabelliones creandi, & de notariatus officio inueſtiendi, aliàs iuxta formam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ deſcriptam: Ac Milites auratos, Comiteſq; Palatinos, necnõ Poetas laureatos, & perſonas ſufficientes & idoneas ad doctoratus ſeu licentiaturæ, ac baccalariatus in vtroque vel altero iurium, & etiam ad magiſterij tam in theologia, quam in artibus, ac medicina, vel alios gradus promouendi, & eis inſignia ſolita, & debita conferendi, & exhibendi, ſeu exhiberi, & conferri faciendi: Eiſque quod omnibus, & ſingulis gratijs, priuilegijs, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, & indultis quibus alij Milites aurati, Poetæ laureati, & Comites Palatini per nos, & ſedem Apoſtolicam creati, & inſtituti, necnon ad huiuſmodi gradus in vniuerſitatibus ſtudiorum generalium, iuxta illorum ritus, & mores, ac ſeruatis ſeruandis promoti vtuntur, potiuntur, & gaudẽt, ſeu vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere libere, & licite poſſint, & debeant, indulgendi: Ac cũ vere nobilibus, aut in aliqua vniuerſitate famoſa, ſeu collegio approbato, ſeruato illius ritu, graduatis, vt quæcunque duo curata, ſeu aliàs inuicem incompatibilia beneficia eccleſiaſtica, quæ vltra viginti milliaria inter ſe non diſtent, etiam ſi dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis, ac dignitates ipſæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis poſt pontificales maiores ſeu Collegiatis eccleſijs huiuſmodi principales, aut parochiales eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ fuerint, ad dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia huiuſmodi conſueuerint qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum: Necnon quæcunque duo diſſimilia, vel ſimplicia ſimilia, ſub vno vel duobus tectis dictarum, vel aliarum quarumcunque eccleſiarum conſiſtentia, ac cum quibuſuis quorumuis, non tamen mendicantium, ordinum regularibus perſonis de vere nobili genere procreatis, aut graduatis, ut quæcunque duo beneficia eccleſiaſtica cum cura, vel ſine cura, regularia, etiam ſi prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia fuerint, & ad illos, illas, vel illa conſueuerint qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarũ, ſi eis aliàs canonice cõferantur, aut eligantur, præſententur, vel aliàs aſſumantur ad illa, ſeu inſtituãtur in eis, recipere, & inſimul quoad vixerint, ſeculares videlicet ambo in titulum, regulares vero vnum ex regularibus beneficijs huiuſmodi, quod maluerint, etiam ſi conuentuale, vel clauſtrale fuerit in titulum, & reliquũ, quod conuentuale, vel clauſtrale non ſit, & commendari conſueuerit, in commendam retinere, ac de ipſius in commendam retinendi beneficij fructibus, redditibus, & prouentibus diſponere & ordinare, ſicut illud in titulum pro tempore obtinentes de illis diſponere, & ordinare potuerunt, ſeu etiam debuerunt, alienatione tamen quorumcunque bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium dicti beneficij in commendam retinendi eis penitus interdicta: Necnon cum patientibus defectum natalium, vt ad omnes etiam ſacros & presbyteratus ordines promoueri, ac quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſe inuicem compatientia, etiam ſi canonicatus, & præbendæ, aut dignitates in Cathedralibus etiam Metropolitanis, non tamen poſt pontificales maiores, vel non tamen principales in collegiatis eccleſijs huiuſmodi, ac aliàs, vt præfertur, qualificata fuerint; Et cum patiẽtibus ætatis defectum etiam regularibus, ſi, vt præfertur, graduati fuerint, vt ad effectum prouiſionis tantum in vigeſimoquarto ſuæ ætatis anno, ſeculares ſeculare, & regulares regulare quodcunque curatum, vel aliàs incompatibile, etiam ſi ſeculare, dignitas, perſonatus, adminiſtratio, vel officium in cathedrali etiam Metropolitan. aut collegiata, & dignitas ipſa in cathedrali, etiam Metropolitan. poſt pontificalem maior, & collegiata eccleſia huiuſmodi principalis, ſeu parochialis eccleſia, vel eius perpetua

Vicaria

Vicaria fuerit, & ad dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia huiuſmodi, tam ſecularia, quam regularia conſueuerint qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, ſi eis alias canonice conferantur aut ipſi eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis recipere, & quoad uixerint retinere: Quodque conſtituti in decimoſeptimo, vt ad ſubdiaconatus, & in decimonono, ad diaconatus. & in vigeſimoſecundo, ſi regulares fuerint, & ad id ſuperiorum ſuorum licentia acceſſerit, alij vero in vigeſimo quarto ſuarum ætatum annis, ſi ratione beneficiorum eccleſiaſticorum per eos obtentorum arctati fuerint, ad presbyteratus ordines, & tam ipſi, quam quicunque alij in ætate legitima conſtituti, & ſimiliter arctati promoueri volentes, vt ad omnes ordines prædictos etiam extra tempora a iure ſtatuta, quibuſuis diebus Dominicis, vel alias feſtiuis, etiam a quocunque maluerint catholico Antiſtite gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habente, alias tamen rite de licentia ſui Diœceſani, vel eius Vicarij, aut officialis promoueri libere & licite poſſint: Quodque obtinentes beneficia eccleſiaſtica curata, ſeu alias ſacros, & presbyteratus ordines huiuſmodi tam a iure, quam ex ſtatuto, fundatione, vel alias requirentia, vt ratione illorum ad annum, vel ſi literarum ſtudio in loco, vbi illud vigeat generale, inſtiterint ad quinquennium a fine anni eis a iure præfixi cõputandum, ad ordines huiuſmodi (dũmodo infra primum dicti quinquennij biennium ad dictum ſubdiaconatus ordinem promoti fuerint) ſe promoueri facere minime teneantur, nec ad id a quoquam quauis auctoritate inuiti valeant coarctari, diſpenſandi, & cum taliter diſpenſatis quinquennium huiuſmodi ad annum tantum, & non vltra prorogandi: Et cum quibuſuis perſonis tertio, & quarto ſimilium etiam multiplici conſanguinitatis, vel affinitatis gradibus inuicem coniunctis, & quocunque impedimento publicæ honeſtatis, aut cum his, qui per adulterium ſe polluerint (dummodo in mortem defuncti coniugis quicquam machinati nõ fuerint) vt inuicem matrimonialiter copulari poſſint diſpenſari, ac eos, qui, vt præfertur, coniuncti matrimonium inter ſe ſcienter cõtraxerint, ſi illud carnali copula cõſummauerint, a toro, & mutua cohabitatione ſeparari, & a reatu inceſtus, ac tam eos, quam alios, qui matrimoniũ ipſum non conſummauerint, ſi id humiliter petierint, ab exceſſibus per eos in præmiſſis commiſſis, ac quibuſuis ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac temporalibus, iniuncta inde eis pro modo culpæ, & copia facultatũ ſuarum pænitentia ſalutari, quæ ſi pecuniaria fuerit, in conſtructionem, aut reparationem eccleſiarũ, aut hoſpitalium loci, ex quo ipſi abſoluendi erunt oriundi, aut emptionem ornamentorum eccleſiaſticorum, ſeu pauperum puellarum dotem, vel alios pios vſus in ipſo loco omnino conuertatur, in vtroque foro abſolui, & ſi ipſi abſoluendi penitentiam eandem reuerenter acceptauerint, & ex die eorum abſolutionis ſeparatim vixerint, ac pænitentiam ipſam peregerint, & id Diœceſanis locorum, ſeu eorum Vicarijs, vel officialibus generalibus ex aliqua iuſta cauſa honeſtum videatur, cũ eiſdem ſic abſolutis, vt impedimentis huiuſmodi non obſtantibus matrimonium inter ſe de nouo contrahere, & in faciem eccleſiæ ſolennizare, ac in eo poſtmodum ad eorum vitam remanere libere, & licite poſſint diſpenſari, ac prolem exinde ſuſceptam legitimam decerni per eoſdem Diœceſanos, ſeu Vicarios, vel officiales, ita tamen quod per eos propter hoc aliquid non exigatur, ſuper quo ipſorum Diœceſanorum, ac Vicariorum, & officialium conſcientia oneretur, & ſi quid per eos exactum, vel etiam a ſponte offerentibus receptũ fuerit, abſolutio, & diſpenſatio, aliaq; præmiſſa nulla ſint, & irrita, ac pro infectis habeantur, ipſique abſoluti in priſtinas ſententias, cenſuras, & pœnas reincidant, diœceſani vero ingreſſu eccleſiæ interdicti, ac Vicarij, & officiales excommunicationis ſententia innodati eo ipſo ſint auctoritate noſtra mandandi: Necnon perſonis quibuſcunque eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, vt literarum ſtudio in loco vbi illud vigeat generale inſiſtendo, fructus, redditus, & prouentus omnium, & ſingulorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, quæ in quibuſuis eccleſijs, ſiue locis pro tempore obtinebunt, etiam ſi (vt præfertur) qualificata fuerint, ad quinquennium tantum cum ea integritate (diſtributionibus quotidianis duntaxat exceptis) libere percipere valeant, cum qua illo perciperent, ſi in eiſdem eccleſijs, ſiue locis perſonaliter reſiderent, & ad reſidendum interim in eiſdem minime teneantur, nec ad id a quoquam inuiti valeant coarctari: prouiſo quod beneficia prædicta debitis propterea non fraudentur obſequijs, & animarum cura in eis, quibus illa imminet, nullatenus negligatur, ſed per bonos, & ſufficientes Vicarios, quibus de ipſorum beneficiorũ prouentibus neceſſaria congrue miniſtrentur, diligenter exerceatur, & deſeruiatur inibi laudabiliter in diuinis: Ac quibuſcunque perſonis nobilibus, vel graduatis, aut in ſacerdotio conſtitutis, vt liceat habere altare portatile cum debitis reuerentia, & honore, ſuper quo in locis ad hoc cõgruentibus, & honeſtis ſine alicui iuris præiudicio, & cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, ita quod id eis, nec ſacerdoti taliter celebranti ad culpam valeat imputari: Et cũ ad loca quæcunque interdicto eccleſiaſtico ordinario auctoritate ſuppoſita eos declinare contigerit, in illis clauſis ianuis, excommunicatis & interdictis excluſis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce poſſint etiam per ſe ipſos, ſi ad presbyteratus ordinem rite promoti fuerint, aut per proprium, vel alium ſacerdotem miſſas, & alia diuina officia in ſua, & familiarium ſuorum, ac domeſticorum præſentia celebrare, & celebrari facere, dummodo ipſi vel illi cauſam non dederint interdicto, nec ad ipſis, vel alijs contigerit ſpecialiter interdici: prouiſo etiam quod parce huiuſmodi conceſſione ante diem celebrandi, & celebrari faciendi vtantur, quia cum in altaris miniſterio immoletur Dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce: Ac quibuſcunque perſonis, vt confeſſorem, ſeu confeſſores idoneos eligere poſſint, qui eos, & eorum quemlibet iuxta formam in quinterno dictæ Cancellariæ annotatam abſoluere poſſint indulgendi: Ac quibuſcunque mulieribus honeſtis, vt quæcunque monaſteria, & domos monialium quarumcunque, etiam obſeruantiæ regularis, exempta, & nõ exempta, quomodocunque recluſa, cum aliquibus matronis etiam honeſtis, de conſenſu eorũ qui dictis monaſterijs, & domibus præfuerint, dummodo inibi non pernoctent, deuotionis cauſa bis in anno ingredi valeant: Ac Rectoribus parrochialium eccleſiarum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum curatorum, vt per ſe ipſos tantum quoſcunque eorum parochianos vtriuſque ſexus ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, & criminibus, in caſibus, in quibus ordinarij locorum de iure, vel conſuetudine abſoluere poſſunt, & in illis, quæ ſedi prædictæ reſeruata non fuerint abſoluere, & vota quæcunque per eos pro tempore emiſſa, præterquã ſedi prædictæ reſeruata in alia pietatis opera commutare valeant: Ac quibuſcunque perſonis vtriuſque ſexus ſecularibus, & eccleſiaſticis, nec-

non religioſis, etiam mendicantibus, quæ zelo deuotionis accenſæ ſepulchrum Dominicum, & alia pia loca, & oratoria terræ ſanctæ deſiderant perſonaliter viſitare, quibuſuis prohibitionibus apoſtolicis in contrarium factis non obſtantibus, ſepulchrum, & alia prædicta viſitare, & vt butyro, & caſeo de alterius, & infirmi de vtriuſque medici conſilio carnibus veſci, & licite vti valeant indulgendi: Necnon quæcunque iuramenta ad effectum agendi, ac etiam ſimpliciter, vt tibi videbitur, dummodo alicui exinde magnum præiudicium non fiat, relaxandi: Ac quoſcunque, qui periurij reatum incurrerint, ab illo abſoluendi, & ad priores honores, ſtatum, & famam reſtituendi, & plenarie reintegrandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam præmiſſorum occaſione contractam penitus abolendi. Necnon quaſcunque perſonas eccleſiaſticas, quæ homicidij caſualis reatum incurrerint, ſi hoc a te humiliter petierint, ab huiuſmodi exceſſibus, & homicidiorum reatibus, ac excommunicationis, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, & pœnis propterea quomodolibet incurſis auctoritate noſtra, etiam in vtroque foro abſoluendi in forma eccleſiæ conſueta, iniuncta inde eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & alijs quæ de iure fuerint iniungenda, ac cum eis ſuper irregularitate, ſi quam propterea, etiam cenſuris huiuſmodi ligati, Miſſas, & alia diuina officia celebrando, aut aliàs contraxerint. Quodque ad omnes etiam ſacros & presbyteratus ordines promoueri, ac quæcunque, quotcunque, & qualiacunque cum cura, & ſine cura ſe inuicem compatientia beneficia eccleſiaſtica recipere, ac illa, & per eos obtenta retinere poſſint diſpenſandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam per eos eadem occaſione contractam penitus abolendi. Ac quoſcunque per ſaltum, vel furtiue, aut aliàs minus rite ad aliquos ſacros ordines promotos, ab exceſſu, quem propterea incurrerint abſoluendi, & cum eis, vt ad reliquos ordines, ad quos promoti non eſſent, aliàs rite promoueri libere & licite poſſint diſpenſandi. Abſoluendi quoque omnes, & ſingulos, qui ſimoniæ labem, tam in beneficijs per eos habitis cuiuſcunque qualitatis fuerint, quam ordinibus per eos ſuſceptis contraxerint, ab illa, & excommunicationis, alijſque cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, quas propterea incurrerint, & ſuper irregularitate ſi quã illis ligati Miſſas, & alia diuina officia (non tamen in contemptum clauium) celebrando, ſeu aliàs ſe immiſcendo cõtraxiſſent diſpenſandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam ſimiliter per eos dicta occaſione, ac etiam ſi forſan aliqua beneficia eccleſiaſtica curata, vel aliàs incompatibilia poſt, & contra conſtitutionem fe. re. Ioannis Papæ XXII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Execrabilis, detinuiſſent, & detinerent, fructus ex eiſdem percipiendo contractã, abolendi, dictaque beneficia eis denuo conferendi, & eos, qui etiam parochiales, vel alia beneficia eccleſiaſtica, presbyteratus, & alium ordinem requirentia vltra annum pacifice poſſediſſent, & ea poſtmodum detinuiſſent, & detinerent, ad dictum presbyteratus ordinem, legitimo ceſſante impedimento, nullaque per eos deſuper diſpenſatione obtenta, non promoti fructus etiam percipiendo, abſoluendi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam ſiue notam ſimiliter per eos dicta occaſione contractam abolendi, & tollendi, eiſq; denuo de beneficijs prædictis ſic detentis prouidendi. Ac quoſcunque, qui in clericos & presbyteros, citra tamen membri mutilationem, & mortem, manus violentas temere inieciſſent, ab excommunicationis ſententia, quam propterea incurrerint, ſi hoc humiliter petierint, & etiam illos, qui tempore bellorum, rapinas, ſacrilegia, furta, & alia mala perpetrauerint, debita ſatisfactione præuia, & etiam illos, qui horas canonicas recitare omiſerint, & debito tempore non recitauerint, aut inaduertenter dixerint, cuiuſcunque qualitatis, ordinis, & conditionis fuerint, ab exceſſibus, & omiſſionibus huiuſmodi reſpectiue. Necnon etiam quoſcunque religioſos ordinum quorumcunque, qui ob ſui habitus non delationem, aut aliàs reatum apoſtaſiæ incurrerint, ab ipſo, ac etiam excommunicationis, alijſque ſimilibus cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, quas propterea etiã iuxta inſtituta ſuorum ordinum regularia incurriſſent abſoluendi. Et ſuper irregularitate quacunque, præterquam homicidij voluntarij, aut bigamiæ, quouis modo etiam per ſententiam ſanguinis, & vltimi ſupplicij inde ſecuti, aut mutilationis membrorum contracta, ad omnes etiam ſacros ordines, citra tamen altaris miniſterium & ad beneficia eccleſiaſtica ſine cura quæcunque, quotcunque, & qualiacunque ſe inuicem compatibilia aliàs canonice conferenda diſpenſandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam ſiue notam etiam inde contractam penitus abolendi. Ac contra quoſcunque tam clericos, quam laicos literarum apoſtolicarum, ſupplicationum, & commiſſionum falſarios, & ſchiſmaticos, hæreticos, vſurarios, raptores, & aliorum quorũcunque criminum ad forum eccleſiaſticum pertinentium reos, cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentes, inquirendi, & procedendi, ac reos iuxta criminum, & exceſſuum exigentiam, prout canonicæ ſanctiones requirunt, & tuæ videbitur conſcientiæ expedire, puniendi, Contradictores quoslibet & rebelles per cenſuram eccleſiaſticam, & alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, & ſi opus fuerit, auxilium brachij ſecularis inuocandi, ſeu præmiſſa fieri faciendi, & ſi ad cor reuerſi ſuum errorem recognouerint, ac de præmiſſis doluerint, ipſique id humiliter poſtulauerint, ſeu ſuper eo ſupplicauerint, & tibi videbitur, eos a criminibus, & exceſſibus, ac ſententijs, cenſuris, & pœnis huiuſmodi, quas propterea incurrerint, abſoluendi, ac cum eis ad ordines, honores, & dignitates, ac beneficia eccleſiaſtica quæcunque, quotcunque, & qualiacunque diſpenſandi, eoſque in priſtinum ſtatum reſtituendi, reponendi, & plenarie reintegrandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam per eos præmiſſorum occaſione contractam, etiam penitus abolendi, & cum dictis vſurarijs ſuper male ablatis incertis diſpenſandi. Ac quaſcunque eccleſias, monaſteria, domos, vniuerſitates, & collegia ac pia loca quæcunque, etiam exempta, & ſedi apoſtolicæ immediate ſubiecta, per te, vel alium, ſeu alios idoneos viſitandi, & quæ ex eis correctione, & emendatione, tam in ſpiritualibus, quam temporalibus indigere cognoueris, tam in capite, quam in membris reformandi, prout ſecundum Deum, & canonicas ſanctiones, & regularum ſuarum inſtituta noueris expedire. Ac quæcunque ſtatuta, & ordinationes eccleſiarum, & vniuerſitatum, etiam ſtudiorum generalium, monaſteriorum, ordinum, & conuentuum, quæ tamen libertatem eccleſiaſticam non confundant, aut illi derogent, vel repugnent, confirmandi, & approbandi. Supplendique omnes & ſingulos defectus, ſi qui forſan interueniſſent in eiſdem, illaque, ſi tibi videbitur expedire, moderandi, corrigendi, addendi, & in melius, iuxta temporum exigentiam reformandi. Necnõ quotcunque tibi videbitur in noſtros, & dictæ Sedis Accolitos, Capellanos, & Notarios, abſque eo quod aliqua exemptione propter hoc potiantur, Apoſtolica auctoritate recipiendi, & aliorum noſtrorum, & dictæ Sedis Acolitarum, capellanorum, & notariorum numero, & conſortio fauorabiliter aggregandi

gregandi, Ac eis, quod omnibus, & ſingulis priuilegiis, prærogatiuis, indultis, honoribus, & gratijs vtantur, potiantur, & gaudeant, quibus vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum alij noſtri, & dictæ ſedis notarij, exhibendi quoque, ſeu exhiberi faciendi eis inſignia notariatus huiuſmodi, accepto tamen prius ab eis ſolito iuramento: Ac quibuſuis perſonis eccleſiaſticis etiã prælatis ſecularibus, & regularibus vtriuſque ſexus, de quibuſuis bonis ſuis iuxta formam quinterni cancellariæ huiuſmodi, ac aliàs quomodolibet (dummodo bona ipſa ratione prælaturarũ, ſeu beneficiorum extra limites tuæ legationis ſituatorum acquiſita non ſint) teſtandi licentiam: ac conſeruatoriam ad vitam, aliàs iuxta formam in eodem quinterno deſcriptam, pro familiaribus tuis, continuis commenſalibus duntaxat, cum cõmiſſione omnibus, & ſingulis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac aliis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis faciẽda, concedendi. Ac etiam per te, vel alium, ſeu alios quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, etiam, vt præfertur, qualificatorum ſecularium, & regularium, etiã quæ dictæ ſedi ex quauis cauſa generaliter reſeruata fuerint, reſignationes ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, ac commendatorum, & litigioſorum tam in Romana Curia, quam extra eam, ceſſiones litis & cauſæ, ac iuris, & commendarum recipiendi, & admittendi, ac, quoad cedentes tantum, ſeu de conſenſu eorum, quorum intererit, cauſas deſuper pendentes aduocandi, & lites huiuſmodi penitus extinguendi, dictaque beneficia tam ſimpliciter, quam ex eadem cauſa, & alia quæcunque, quotcunque, & qualiacunque etiam per obitũ, ſeu aliàs quouis modo extra Romanã Curiã infra limites dictæ Legationis tuæ ſiue Prouinciæ, ad quã eundo, vel redeundo te peruenire contigerit, & quoad tuos familiares cõtinuos cõmenſales, etiã extra dictos limites vbicũq; exiſtentes, vacãtia, & vacatura, dũmodo illa, quæ per obitũ vacauerint ratione familiaritatis continuæ cõmenſalitatis noſtræ, vel alicuius Cardinalis viuentis generaliter reſeruata nõ fuerint, etiã ſi de iure patronatus laicorum, ac dignitates maiores, & principales, & beneficia etiã regularia manualia, & aliàs quomodolibet qualificata fuerint, perſonis idoneis etiã quæcunq;, quotcunque, & qualiacunq; beneficia eccleſiaſtica obtinẽtibus & expectãtibus, etiã ſecularibus, vel regularibus conferendi, & de illis etiã prouidendi. Monaſterijs, tã virorũ quã mulierũ ordinum quorũcunq; Legationis prædictæ, quorũ tamen virorũ videlicet fructus, redditus, & prouentus in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati nõ ſint, aut ducentorũ florenorũ auri de Camera ſecundũ cõmunem extimationem valorem annuum non excedant, nunc, & pro tempore vacantibus, de Abbatibus, & Abbatiſſis prouidendi, ac monaſteria, & beneficia huiuſmodi, quæ ſolita fuerint commendari, quibuſuis per eos ad vitam, vel ad tempus tenenda, regenda, & gubernãda. Itaquod liceat eis debitis, & conſuetis illorum, iuxta formã Lateranenſis Concilij nouiſſime celebrati, ſupportatis oneribus de reſiduis illorum fructibus, redditibus, & prouentibus diſponere, & ordinare, ſicuti illa in titulum pro tempore obtinentes de illis diſponere, & ordinare potuerunt, ſeu etiam debuerunt (alienatione tamen quorumcunque bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum eis penitus interdicta) commendandi, necnon vniones, annexiones, & incorporationes temporales diſſoluendi, ac beneficia ſecularia, & regularia per diſſolutionem huiuſmodi vacantia, vt præfertur, conferendi, ſeu ſi ſolita fuerint commendari, commendandi. Ac in quibuſuis cathedralibus & metropolitanis ac collegiatis eccleſijs canonicatus, & præbendas, ac dignitates, perſonatus adminiſtrationes, & officia, necnon oratoria, cum decreto quod non poſſint erigi in titulum beneficij eccleſiaſtici, ſeu impetrari, erigendi, & inſtituendi, ac bona pro eorum dote aſſignanda, eis perpetuo applicandi, & appropriandi. Necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, ac ſacris canonibus non cõtraria condendi, facultate concedendi. Necnon tempus præfixum executoribus vltimarum voluntatum ad illas exequendum prorogandi. Ac quaſcunque concordias licitas & honeſtas cum ſuppletione defectuum iuris, & facti approbandi, & confirmandi, ac firmiter obſeruare debere decernendi. Ac canonicos ſupernumerarios ad effectum obtinendi dignitates duntaxat creandi, Et ad ſententiarum rerum iudicatarum, executorialium & cenſurarum per reſignantes, ſeu cedentes in Auditorio noſtri palatij, ſeu alibi vbicunque habitarũ proſecutionem, illos in quorum fauorem reſignauerint, vel ceſſerint admittendi, ſeu admitti faciendi, & mãdandi, & ad vlteriorem executionem vſque ad realem paritionem contra quoſcunque, etiã pontificali præditos dignitate, procedendi. Ac verum & vltimum vacationis modum, etiam ſi ex illo quæuis generalis reſeruatio reſultet, pro expreſſo habendi. Ac ſuper illorum, & quorumcunque aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum fructibus, redditibus, & prouentibus qualcunque penſiones annuas, non tamen medietatem fructuum, redditum, & prouentuum huiuſmodi excedentes, ac fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi vſque ad dictam medietatem loco penſionis prædictis reſignantibus, vel cedentibus, aut alijs perſonis idoneis, quoad vixerint, per prædicta beneficia pro tempore obtinẽtes, & eorum ſucceſſores annis ſingulis in locis & terminis ſtatuendis, ſub priuationis, & alijs pœnis, ac ſententijs & cenſuris eccleſiaſticis in talibus apponi ſolitis, perſoluendas, etiam cum regreſſu, ingreſſu, vel acceſſu, ob non ſolutionem, vel inualidam aſſignationem earum in forma ſolita, de conſenſu illorum, qui dictas penſiones perſoluere habuerunt, reſeruandi, conſtituendi, & aſſignandi: ac eaſdem, & alias hactenus, & deinceps reſeruatas, & reſeruandas penſiones, de conſenſu, etiã anticipata ſolutione aliquorum annorum, caſſandi, extinguendi, & annullandi: Ac quoad illos, qui transferendi facultatem habuerint, eaſdem penſiones, & fructus de eorum cõſenſu, etiam in quoſcunque per eos nominatos transferendi, & tam de nouo reſeruandis, quã transferendis penſionibus, & fructibus huiuſmodi clauſulam; quod earum literæ per te concedendæ pro intimatis habeantur, de conſenſu illorum, qui ſoluere habebunt, apponendi, ac perſonas prædictas ad effectum gratiarum prædictarum, quas pro tempore eis concedi contigerit, ab omnibus & ſingulis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati fuerint, abſoluendi, & abſolutos fore cenſendi. Necnon quaſcũque literas expectatiuas, ſpeciales reſeruationes, vniones, annexiones, & incorporationes, nominationes nominandi, & conferendi, facultates, & mandata per nos, & ſedem prædictam, aut legatos eiuſdem in fauorem quarumcunque perſonarum, etiam cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, etiam cardinalatus honore fulgentium, ſub quibuſcunque verborum formis, ac clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs fortioribus & inſolitis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, aut quauis conſideratione intuitu, vel reſpectu, etiam quantũcunque grandi, &

IDEM

30

Erectio Montis vacabilis Theſaurariæ Peruſiæ, & Vmbriæ, cum aſsignatione annui redditus Duodecim pro quolibet Centenario.

PAVLVS Epiſcopus ſeruorum ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Moles impenſarum quas his duriſsimis & difficillimis temporibus non ſolum pro recuperatione ſtatus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ab impiis illis hoſtibus auſu ſacrilego occupati, verum etiam pro defenſione & conſeruatione reliquarum eius Ciuitatum, Terrarum & locorum, ac etiam huius Almæ Vrbis noſtræ facere cogimur, nos impellit, vt pecunias vndequaque licite haberi poſſunt conquiramus & ad hoc diuerſis ipſius Eccleſiæ bonis, ſed iis potiſsimum vtamur, quæ nobis auctoribus ad illius ius, & proprietatẽ redierunt, eos a quibus pecunias conſequi ſperamus, ne earum iacturam faciant, ſed prouentibus eis propterea aſsignatis libere gaudere poſſint, prout æquum eſt, efficaciter prouidendo. Conſiderantes itaque territorium noſtrum Cluſii Peruſini, quod antea integrum à prædeceſſoribus noſtris alienatum fuerat, opera & diligentia noſtra pro eadem eccleſia recuperatum fuiſſe, & propterea nos eius parte ad ſubleuationem onerum & neceſsitatum quibus ad præſens premimur æquiſsime vti poſſe, Habita ſuper his cum veneralibus fratibus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de eorum conſilio & vnanimi conſenſu annuum redditum ſeu cenſum Quatuor millium & nonaginta ſcutorum, ac octuaginta ſex bolendinorum monetæ Peruſinæ Quatuor millia ſcuta auri, ad rationem decem paulorum pro quolibet ſcuto conſtituentium mille & octingentorum ſeptuaginta octo videlicet magiſtratui & aliorum ſeptingentorum vſui ceræ pro luminaribus, ac aliorum quadringentorum & ſeptuaginta ſex lectoribus ſtudii, & aliorum quadringẽtorum cuſtodibus ſeptem artium, nec non aliorum trecentorum magiſtris ſtratarum, & aliorum ſexaginta duorum vſui palliorum, & lancearum, ac aliorum quinquaginta fabricæ ſancti Franciſci, & aliorum quinquaginta ſex deputatis ad ſepulturam mortuorum, necnon aliorum vigintiduorum Aduocato & Procuratori pauperum, & aliorum centum & duodecim cum quinquaginta Camerariis Artium, ac aliorum quatuor cum aliis quinquaginta pro tempore verrenti, ſeu mundãti plateam, ac aliorum ſexdecim cum aliis quinquaginta moderatori horologi, & reliquorum duodecim ſcutorum cum aliis quinquaginta bolendinis dictæ monetæ concionatori in eccleſia maiori Ciuitatis noſtræ Peruſinæ ſuper prouentibus & emolumẽtis territorii Cluſii huiuſmodi, Magiſtratui & vſibus, ac aliis prædictis, per pro tempore exiſtentes ipſius territorii Cluſii Appaltatores, ſeu adminiſtratores annis ſingulis loco aliorum quatuor millium & nonaginta ſcutorum, ac octuaginta ſex bolendinorum eiuſdem monetæ eis per pro tempore exiſtentem noſtrum in dicta Ciuitate & Prouincia noſtra Vmbriæ Theſaurarium annuatim ſolui ſolitorum modo & forma, ac pro effectu, & in terminis quibus quatuor millia & nonaginta ſcuta, ac octuaginta ſex bolẽdini huiuſmodi perſolui conſueuerunt, integre, perſoluendum, ex certa noſtra ſcientia, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium concedimus, conſtituimus, & aſsignamus, ac medio conceſsionis, conſtitutionis, & aſsignationis huiuſmodi dilectum filium modernum & pro tempore exiſtentem noſtrum in Ciuitate, & Prouincia prædictis Theſaurarium, ac Theſaurariam ipſam ab onere ſolutionis quatuor millium & nonaginta ſcutorum, ac octuaginta ſex bolendinorum huiuſmodi magiſtratui, & vſibus, ac aliis prædictis de cætero faciendæ, ita vt a Kalen. præſentis menſis Februarij proxime præteritis inantea præfatus modernus Theſaurarius ad aliquid eiſdẽ Magiſtratui, & vſibus, ac aliis prædictis occaſione quatuor millium & nonaginta ſcutorum ac octuaginta ſex bolendinorum huiuſmodi minime teneatur, nec ad id à quoquam quauis auctoritate quomodolibet cogi poſsit, ſcientia & poteſtatis plenitudine, ac tenore prædictis perpetuo abſoluimus & liberamus, ac vnum Montem Theſaurariæ nuncupandum, cuius loca, ſeu portiones reſignabilia, ſeu reſignabiles, & poſt annum a data præſentium computandum vacabilia, ſeu vacabiles ad inſtar officiorum Romanæ Curiæ exiſtant in dicta Ciuitate Peruſina pro tot perſonis, quot pecunias ſuas in eo vſque ad ſummam Triginta trium millium, & trecentorum triginta trium ſcutorum quolibet eorum ad decem paulos computato, & vnius tertii alterius ſcuti poſuerint, eiſdem ſcientia, plenitudine, & tenore erigimus, & inſtituimus, ac illi ſic erecto, & inſtituto annuum redditum, ſeu cenſum Quatuor millium ſcutorum, ad rationem decem paulorum huiuſmodi pro quolibet eorum ab omni onere, impoſitione, grauamine, reſtauro, & quocunque caſu fortuito, etiam quantumcũque inexcogitabili liberum, immunem, & exemptum per modernum & pro tempore exiſtentem Theſaurarium præfatum annis ſingulis quolibet bimeſtri illius ratam incipiendo, primam ſolutionem in Kalen. Aprilis proxime futuris Monti prædicto, & illius collegio, ſeu perſonis, vel Depoſitario loco Quatuor millium, & nonaginta ſcutorum, ac octuaginta ſex bolendinorum, per eum antea, vt præfertur, ſolui ſolitorum, & a quorũ ſolutione dictus Theſaurarius, vt præmittitur, abſolutus, & liberatus fuit, integre & ſine aliqua diminutione perſoluendum, ac inter perſonas Montis huiuſmodi, eas videlicet, quæ ex Ciuitate, aut Prouincia prædictis oriundæ fuerint in ipſa Ciuitate Peruſiæ, alias vero in dicta alma Vrbe, quolibet bimeſtri pro rata ſecundum ordinationem Theſaurarij prædicti diſtribuendum pro dictis triginta tribus millibus, & trecentis triginta tribus ſcutis, ac vno tertio alterius ſimilis ſcuti, vt præfertur, ponendis, perpetuo vendimus, tradimus, concedimus, aſsignamus, applicamus, & appropriamus, nec non Montem ipſum & illius perſonas, ac Collegium in noſtrum & Cameræ Apoſtolicæ locum, quoad redditum ſeu cenſum Quatuor millium ſcutorum huiuſmodi, & illius exactionem perpetuis futuris temporibus ponimus, ſubſtituimus, & ſurrogamus. Ac pro maiori Montis perſonarum, & Collegii huiuſmodi cautela, & ſecuritate, vltra aſsignamentum prædictum omnia & ſingula alia dictæ Cameræ, & Sedis apoſtolicæ bona mobilia, & immobilia, ſpiritualia & temporalia, præſentia & futura, tam in Ciuitate Peruſina, & Prouincia prædictis quam alibi vbilibet exiſtentia, etiam ſi regaliæ, aut alias talia ſint, quæ in obligatione generali non comprehendantur, eis ſpecialiter & expreſſe ac inſolidum perpetuo obligamus & hypothecamus, ac obligata & hypothecata eſſe decernimus, ſtatuentes, & apoſtolica auctoritate ordinantes, quod antiqua tabula dictæ Theſaurariæ in eadem Ciuitate Peruſiæ exiſtens, in qua omnia ipſius Theſaurariæ onera deſcripta ſunt, de nouo cum onere non Quatuor millium & nonaginta ſcuta, & octuaginta ſex bolendinos prædictis Magiſtratui & vſibus ac aliis,

ſed quatuor millia ſcuta auri ad rationem prædictam Monti, perſonis, & Collegio huiuſmodi, ſeu illorum Depoſitario annuatim, vt præfertur, perſoluendi, ad hoc vt manifeſte appareat, Theſaurarium, & Theſaurariam ipſam ab onere ſolutionis primo dictorum Quatuor millium & nonaginta ſcutorum, ac octuaginta ſex bolendinorum liberam, & immunem exiſtere, & non ad eorum ſed ad dictorum Quatuor millium ſcutorum auri ad dictam rationem ſolutionem teneri, auctoritate noſtra conficiatur, & deſcribatur, & quod prælatus modernus ex nunc, & antequam ad officium Theſaurariæ huiuſmodi admittatur, qui pro tempore creatus fuerit in Ciuitate Peruſin. & Prouincia prædictus Theſaurarius de ſoluendo Monti, & perſonis, ac Collegio, ſeu Depoſitario huiuſmodi annuũ redditum ſeu cenſum Quatuor millium ſcutorum huiuſmodi, & quolibet bimeſtri eius ratam promittere, & ſe, ac bona ſua omnia ſuperinde in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ cum reuocationibus, promiſsionibus, ſubmiſsionibus, cautelis, & clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis efficaciter obligare teneatur. Ac volentes & dicta auctoritate apoſtolica ſtatuentes, & decernentes, quod quæcunque vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeãt, & eccleſiis Cathedralibus & Metropolitanis præſint, ac quæcunque quotcunque & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica obtineant, & in ſacris etiam presbyteratus ordinibus conſtitutæ, ac Hieroſolimitan. vel quorumuis aliorum hoſpitalium & militiarum, ac quorumcunque non tamen mendicantium ordinum religioſæ, quibus a iure, vel per priuilegium conceſſum eſt, proprium retinere poſſe, cuiuſcunque nominis, qualitatis, & conditionis, necnon qualitercunque, præterquam ratione regularis profeſsionis in aliquo ordine mendicantium dumtaxat, inhabiles & incapaces exiſtant, in ipſo Monte quaſcunque pecuniarum ſummas, non tamen infra centum ſcuta ſimilia vſque ad ſummam Triginta trium millium & trecentorum triginta trium ſcutorum, ac vnius tertii huiuſmodi, & nõ vltra ponere, & tam perſonæ ipſæ quam alii ab eis cauſam habentes quoadvixerint pro pecuniis ſic poſitis, ad rationem Duodecim pro Centenario ſingulis annis, & quolibet bimeſtri ratam eorundem Duodecim ſine aliquo conſcientiæ ſcrupulo, ſeu reſtitutionis onere percipere & habere, ac ſingula loca, & portiones Montis huiuſmodi habentes, in ſanitate tamen conſtitui, & alias prout in reſignationibus officiorum curiæ huiuſmodi obſeruantur, in vnius vel plurium, prout eis placuerit fauorem libere reſignare poſſint, quodque reſignationes huiuſmodi gratis admitti debeant, & quæ loca & portiones huiuſmodi, ac emolumenta ex eodem Monte pro tempore prouenientia, etiam ſi læſæ maieſtatis, aut alia quæcunque, quotcũque, & qualiacunque grauiſsima crimina, præterquam in perſonam Rom. Pontificis pro tempore exiſtẽtis, aut alicuius eiuſdem Ro. Eccleſiæ Cardinalis commiſerint, & propterea ſiue legitime conuicti, ſeu in eorum non comparentium contumaciam in pœnã vltimi ſupplicii condemnati, ſeu condemnãdi, & illi tradendi, ac omnia eorum bona confiſcata aut cõfiſcanda fuerint, nullatenus confiſcari, aut ad inſtantiam debitorum, vel alias modo aliquo ſequeſtrari ſeu impediri poſsint, ſed loca & portiones huiuſmodi pro tẽpore obtinẽtes quoad vixerint eorum fructus & emolumenta omni impedimento ceſſante percipere, & de illis, necnon locis & portionibus prædictis, in quorumuis etiam filiorum ſuorum illegitimorum ex quocunque, quantumcunque damnato coitu procreatorum, aut aliarum etiam magis incapacium perſonarum fauorem, dummodo in perſonam vnius de minori quam centum ſcutorum ſimilium ſumma non diſponatur, libere, nulla alia diſpenſatione deſuper obtenta, in toto, vel in parte, ſimul vel ſeparatim per viam reſignationis huiuſmodi libere diſponere poſſint, ita vt ipſi reſignatarii in pecuniis per eos, vel a quibus cauſam habuerint poſitis, necnon locis & portionibus, ac emolumentis prædictis per eandem reſignationem ſuccedere, & ad illa admitti debeant: Quodque perſonæ Montis huiuſmodi Collegium inter ſe conſtituere, & collegialia iura, & inſignia habere, necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes proſperum & tranquillum ſtatum Montis huiuſmodi concernentia condere, & condita mutare, corrigere, reformare, & alterare, ac quaſcunque pœnas, etiam pecuniarias Monti ſeu collegio huiuſmodi vel quibus illi placuerit applicandas in quoſcunque illis contrauenientes infligere, necnon omnibus & ſingulis priuilegiis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, literis & indultis, quibus Collegium & perſonæ Montis Fidei eiuſdem almæ Vrbis, excepta tamen illius locorum, ſeu portionum perpetuitate, & ſucceſsione, vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere libere & licite poſsint, & quod Mons Theſaurariæ, & Collegium, ac perſonæ huiuſmodi ratione pecuniarum, quas in eodem Monte habuerint, ab omni decimarum, & etiam meſatæ nuncupatæ, ac quarumcunque aliarum impoſitionum, per nos & pro tempore exiſtentem Ro. Pontificem, etiam pro defenſione fidei, & augmento cultus diuini, ac conſeruatione ſtatus eiuſdem Rom. eccleſiæ quomodolibet impoſitarum ſolutione liberi, immunes, & exẽpti exiſtãt, & cenſeri debeant, nec ſuper annuo redditu ſeu cenſu Quatuor millium ſcutorum huiuſmodi eis, vt præfertur, vendito, aut illius exactione etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ſeu dictam Sedem quouis modo perturbari, impediri, aut moleſtari, ſeu aliquo grauamine, vel onere, etiam ſi euidens vtilitas, & vrgens neceſsitas, etiam pro eiuſdem fidei tuitione, & expeditione contra infideles id ſuaderint, onerari ſeu grauari poſsint, & ad probandum quod pecuniæ in dicto Monte poſitæ, vel aliqua earum pars in vtilitatem, aut neceſsitatem ipſius Rom. Eccleſiæ, aut Sedis, vel Cameræ prædictarum conuerſæ fuerint minime teneantur. Quodque præſentes literæ vim, & robur veri & validi contractus ac obligationis inter nos, & Camerã ac Sedem eadem ex vna, & eos qui pecunias ſuper ipſo Monte Theſaurariæ poſuerint, aut ab eis cauſam habuerint ex altera partibus legitime initi & ſtipulati obtineant, & obtinere debeant, Sicque & non aliter in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque etiam Cardinales prædictos, & cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, & alios quacunque etiam dicta apoſtolica, aut ordinaria, vel delegata, ſeu mixta auctoritate fungentes, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate & facultate, iudicari diffiniriq́; debeat, irritum quoque & inane exiſtat, ſi ſecus ſuper his a quoque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et inſuper cupientes vt mons Theſaurariæ huiuſmodi, & præſentes literæ ſuum celeriter & feliciter conſequantur effectum, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus atque decernimus & mandamus, quod perſonis pecunias in eodem Monte Theſaurariæ pro tempore ponentibus, pro earum ſecuritate, oriundis videlicet ex Ciuitate Peruſiæ, & Prouinciæ prædictis, modernus, & pro tempore exiſtens in ciuitate & prouincia prædictis Theſaurarius nomine dilecti filii magiſtri Chriſtophori Cincii ipſius Cameræ Clerici, & moderni, ac pro tempore exiſtentis Theſaurarii noſtri

ſtri generalis,& tanquam illius in ea parte ſubſtitutus,cæteris vero omnibus præfatus Chriſtophorus, & eius in ipſius Theſaurariæ noſtræ generalis officio ſucceſſor patentes literas eorum manu reſpectiue ſubſcriptas, & ſigillo ipſius Montis Theſaurariæ munitas tam hac prima vice,quam quotiens loca & portiones huiuſmodi per reſignationem vacare contigerit, conficere & tradere. Collegium vero Montis huiuſmodi ſeu illius officiales pro tempore exiſtentes ad quos ſpectabit,ſtatim viſis literis huiuſmodi,eos pro quibus illæ emanauerint in numerum participum ipſius Collegii recipere,ac eis per Depoſitarium, & alios Officiales eiuſdem Collegii, ad quos ſimiliter ſpectabit,de omnibus,& ſingulis dicti Montis emolumentis reſponderi facere reſpectiue teneantur. Nos enim generali noſtro & tanquam illius in ea parte ſubſtituto in ciuitate, & prouincia prædictis Theſaurariis præfatis pro præmiſſorum effectu,& executione præmiſſa omnia & ſingula faciendi, & quaſcunque ceſsiones de locis Montis Theſaurariæ,illorumque fructibus recipiendi,& admittendi,deſuperque ſimiles literas patentes expediendi,& expediri faciendi,ac eiuſdem Montis quotquot ſibi videbuntur neceſſarios miniſtros cum honoribus,oneribus,auctoritate. poteſtate,ſalariis,& emolumentis ſibi beneuiſis conſtituendi & deputandi,cæteraque deſuper neceſſaria & opportuna faciendi & exequendi, plenam & omnimodam facultatem cõcedimus. Præterea vt futurarum Montis Theſaurariæ huiuſmodi perſonarum commoditati quantum poſſumus conſulamus,etiam harum ſerie volumus, & Apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, atque indulgemus,quod perpetuis futuris temporibus quæcunque perſonæ tam eiuſdem Montis pro tempore creditores,quam etiam aliqua ex illius locis huiuſmodi per ceſsionem,vel alias etiam per primæuam pecuniarum in illo impoſitionem acquirentes, ad loca ipſius Montis quaſuis perſonas ſub quarum nominibus loca ipſa canteat, nominare, & ſibi ipſis quoad ipſæ perſonæ nominandæ vixerint, tam ipſorum locorum quam etiam fructuum illorum omnimodam diſpoſitionem illa interim perſonis nominandis huiuſmodi penitus interdicta,ac cum aliis ſibi beneuiſis,alias tamen licitis & honeſtis pactis,& conditionibus reſeruare poſsint, ita tamen quod per obitũ ipſarum ſic nominandarum perſonarum niſi prius reſignauerint,omnino vacent,quodque quotieſcunque contingat Theſaurarios prædictos à Ciuitate Peruſiæ,& Alma Vrbe prædictis reſpectiue abeſſe,tunc exiſtens ipſius Cameræ Præſidens à nobis deputari ſolitus in generalis,& Vicetheſaurarius Theſaurarii in Ciuitate,& Prouincia prædictis,in ipſius Theſaurarii in eiſdem Ciuitate & Prouincia locorum eorum reſpectiue, abſentia durante,quoad præmiſſa ſurrogati ſint,& eſſe cenſeantur,prout nos exnunc illos in euentum Theſaurariorum prædictorum abſentiæ cum paribus facultate,poteſtate,& auctoritate reſpectiue ſurrogamus. Non obſtantibus fe.re. Symachi & Pauli Secundi,Romanorũ Pontificũ etiã prædeceſſorũ noſtrorũ de rebus eccleſiaſticis non alienandis,& quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,ac dictæ Cameræ etiam iuramento,confirmatione Apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus,priuilegiis quoq; indultis,& literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis per quoſcunq; Romanos Põtifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem eandem,etiam per viam generalis legis,& ſtatuti perpetui,ac Motu,ſcientia,& poteſtatis plenitudine ſimilibus,etiam conſiſtorialiter,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis,necnon irritantibus,& aliis decretis quomodolibet conceſsis,ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis,quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua,ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quæuis alia expreſsio habenda,aut aliqua exquiſita forma ſeruanda ſit, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſsit,illorum omnium, necnon quorumcunque inſtrumentorum contractuum,& ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis,ac de verbo ad verbum inſertis,necnon modos & formas ad hoc ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris,hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus,& ſufficienter derogatum eſſe decernimus,cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus,quod tranſumptis præſentium literarum manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo Collegii montis Theſaurariæ huiuſmodi,ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis,ea prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur,quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ: Quodque loca & portiones huiuſmodi cum primum per obitum illa obtinentium, aut alias quouis modo,præterquam per reſignationem vacauerint,per nos aut Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem aliis concedi,ſeu in alios transferri non poſsint,ſed eo ipſo extinguantur & expirent,nec quo ad ea ſic extincta redditus ſeu cenſus huiuſmodi vlterius exigatur. Nulli ergo omnino hominum, &c. noſtræ conſtitutionis,abſolutionis,liberationis,erectionis, inſtitutionis,venditionis traditionis,aſsignationum,applicationis,approbationis,poſitionis,ſuſtitutionis,ſurrogationis,obligationis, hippothecationis,ſtatutorũ, ordinationum,mandati,conceſsionum,indulti,derogationis,voluntatum,& decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum,Anno incarnationis Domini 1ũ millesimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, idibus Martii, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

IDEM

31

Facultas Reueren. Gubernatori almæ vrbis perpetuis futuris temporibus conducendi vnum palatium magnũ ſumptibus Cameræ Apoſtolicæ, in quo omnes cauſæ pro tempore decidentur,& terminentur.

MOTV proprio, &c. Cupientes vbilibet & præſertim in hac alma vrbe noſtra, ad quam veluti piam matrem,& omnium magiſtram ex omnibus mundi partibus fideles confluunt,cunctis indifferenter iuſtitiam miniſtrari, cum plus videant oculi quam oculus,& quod plurium iudicio terminatur & deciditur id libentius admittatur & acceptetur. Volentes vniuerſitati cauſarum, quæ coram dilecto filio moderno & pro tempore exiſtente Almæ Vrbis prædictæ pro nobis, & Romana Eccleſia Gubernatore,inter quaſcunque vtriuſque ſexus perſonas,etiam Domicellos, & Ciues Romanos, ac forenſes,& Romanam Curiam ſequentes ciuiliter vel criminaliter,etiam ex officio pro tempore ventilantur,

de opportuno circa præmiſſa remedio, etiam particulari noſtro diſpédio prouidere, Motu ſimili, &c. per præſentes ſtatuimus & ordinamus atque decernimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus præſens Gubernator in vno amplo & ſpacioſo Palatio in ipſa Vrbe ſumptibus noſtris conducendo, continuo habitet, in quo ad minus ſint duæ diuerſæ, & ab inuicem ſeparatæ & diſtinctæ aulæ magnæ & capaces, quarum altera pro Ciuilibus, & Criminalibus cauſis deputentur, & quod ſingulis diebus iuridicis ſummo mane dilecti filii Petrus Bellus, Marcellus Beniuegno Tudertinus, & Antonius Paganellus vtriuſq; Iuris Doctores quoad criminalium, & Petrus Guicciardinus, Organtinus Scarola de Tauerna, ac Candidus Zitellius de Nurſia ſimiliter vtriuſq; iuris Doctores, quoad Ciuilium coram eodem Gubernatore, ſeu eius Auditoribus, tam ciuiliter quam criminaliter hactenus introductarum; & in poſterum introducendarum cauſarum cognitionem & deciſionem, cum annua prouiſione quingentorum ſcutorum auri cuilibet eorum, pro vna tertia parte quolibet quarto menſe perſoluendorum ad vnum annum tantum, & deinceps ad noſtrum beneplacitum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium deputamus, Volentes vt prædicti tres iudices ciuiles pro ciuilibus cauſis deputati in vna aula, in altera vero alii tres iudices pro criminalibus cauſis deputati conueniant, & inibi tribus horis continuis, prima videlicet Aduocato pauperum, qui cum ex Aduocatis Conſiſtorialibus deligi, & in Camera noſtra apoſtolica ſedere conſueuerit, in vtraque aula cum eiſdem iudicibus ſedere, & iudices ipſos informare, ac votis in Ciuilibus, non autem in Criminalibus cauſis per eoſdem iudices ferendis intereſſe habeat: reliquis vero duabus horis, cæteris partibus, ac earum procuratoribus, & aduocatis audiendis, & cauſis quæ introductæ fuerint, inter eos proponendis, notandis, & decidendis intendere debeant, reliquas vero partes, quæ eos ſuper cauſis huiuſmodi informare voluerint, diligenter audiant, & quod in fine anni omnes ipſi iudices ſindicatui coram Gubernatore, & ſubſequentibus iudicibus ſtare debeant. Quodque Gubernator cauſas ad eius tribunal pro tempore delatas ſingulis videlicet ciuilibus, criminales vero criminalibus iudicibus præfatis audiendas, & de cæterorum ciuilium quoad ciuiles, & criminalium quo ad criminales cauſas iudicum voto terminandas committat & deleget, ac ſumpto prandio per ſe, vel iudices ciuiles, prout ſibi placuerit, omnes & ſingulas mercedum, & id genus ſimiles cauſas audiat, & manu regia decidet & terminet. Volumus inſuper vt dictus Gubernator, tam ad ciuiles quam ad Criminales iudices, in eorum aula pro tribunali ſedentes, prout expedire cognouerit, libere accedat, & cum eiſdem iudicibus interueniat, ac illis præſit, eos ſæpius monendo & hortando, ac quandoque etiam nomine noſtro mandando & præcipiendo, vt in cauſis coram eis pendentibus, ſolum Deum, & iuſtitiam præ oculis habeant, votum tamen in eiſdem cauſis nō ferat: Et omni tempore vnam vni ciuili, & alteram vni iudici criminali cameras in dicto palatio conſiſtentes, ac vtrique eorum alimenta iuxta conſuetudinem per Gubernatores, qui hactenus fuerunt, obſeruari ſolitam ſpacio vnius menſis tantum præſtet, ita vt menſe vno reuoluto, & primis duobus iudicibus præfatis ex ipſo Palatio exeuntibus, alii duo ex iudicibus præfatis, vnus videlicet ciuilis, alter vero criminalis, in loco exeuntium quo ad cameras, & alimenta ſuccedere habeant, ſicque ſucceſiue de menſe in menſem fiat. Quodque tam Gubernator, quam ſinguli iudices præfati ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis eorum officii pœnis, ab exigendis, aut etiam ſponte oblatis, quoquomodo recipiendis propinis, que nunc paſſim exhibētur, ac ab omni genere muneris, etiam quod eſculenta, & poculenta ſint, præter paucos fructus, penitus & omnino abſtineāt & quolibet die Sabbati omnes & ſinguli: tam ciuiles quam criminales iudices præfati, in altera earundem aularum, pro ſententiis in cauſis ciuilibus per eos ferendis, à notariis earundem cauſarum alta & intelligibili voce in omnium ipſorum iudicum & Gubernatoris pro tribunali ſedentium, & quorumcunque aliorum inibi tunc aſtantium præſentia publicandis & legendis, non autē prout in cedula, vti hactenus obſeruabant, conueniant, & congregentur, aliaſque in tractandis & cognoſcendis cauſis huiuſmodi quoad dilationes, & terminos ſtilum qui ad præſens in curia ipſius Gubernatoris ſeruatur, omnino obſeruent: & quod Pocurator Fiſcalis modo vnam, modo aliam aulam, prout intereſſe Fiſci requiret, libere ingredi, & cum iudicibus ipſis, prout ad præſens in dicta Camera facit, ſedere poſſit. Quodque pro ſententiis & decretis tam ciuilibus quam criminalibues nihil omnino ab ipſis iudicibus exigatur. Eorum vero ſalaria ſingulis menſibus Depoſitarius gabellæ Studii, ſoluta mercede ſtatuta Lectoribus & Conſeruatoribus, aliiſque officialibus Capitolii, prout per nos in reformatione eiuſdem gabellæ a nobis facienda declarabitur, ante omnia pro rata ipſis iudicibus ſoluat. Et ſi quid defuerit, ex prouentibus maleficiorum curiæ Gubernatoris huiuſmodi ſuppleatur. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo palatii, nec non ſingulorum tribunalium eiuſdem vrbis fundationibus & erectionibus, ſi in aliquo obſtent, cæteriſque contrariis quibuſcunque: præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponantur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra fidem facere decernentes, regula contraria non obſtante.

IDEM

52

Applicatio perpetua ſalarij annui ducentorū ducatorum auri de Camera, Iacobo Giraldini ab Hebræis perſoluendi, ad Collegium catechumenorum de vrbe.

PAVLVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Cum ſicut accepimus dudum fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter, volens quendam Iacobum Giraldini, qui, vt accepimus, in Italia linguæ, & legis Hebraicæ profeſſor exiſtebat, & de Iudaica cæcitate ad veri luminis agnitionem ſacrum baptiſma ſuſcipiendo, diuina diſpoſitione peruenerat, vt commodius in religione chriſtiana ſuſtentari valeret, ſpeciali proſequi fauore, eidem Iacobo, vt omnes & quoſcunque libros, ſcripturas, & documenta Hebræorum vbilibet commorātium, ſeu incolarum exiſtētia, quoad viueret, reuidere valeret, Apoſtolica auctoritate inter alia ſub ſalario ducentorum ducatorum auri de camera ſibi ſingulis annis ab eiſdem Hebræis, & eorum vniuerſitate perſoluendo conceſſit, conceſſioque dicti Iulii prædeceſſoris nuper certo modo ceſſauerit: Nos proinde conſiderantes numerū catechumenorum in alma Vrbe noſtra, diuina id efficiente gratia indies magis ac magis augeri, & propterea eorum neceſſitatibus in aliquo ſubuenire volentes, ex certa noſtra ſcientia, maturaque deliberatione ſalariū annuum

annum

nuum ducentorũ ducatorum huiuſmodi præfato Iacobo durante, conceſſione ſibi facta prædicta perſolui ſolitum, collegio catechumenorum dictæ Vrbis pro eorum ſuſtentatione, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo applicamus, & appropriamus, ac applicatum, & appropriatum eſſe, ipſique collegio, & illius pro tempore Rectoribus, ſeu adminiſtratoribus, vel deputatis de cetero perpetuis futuris temporibus per cõmunitates, ſeu vniuerſitates Hebræorum in toto ſtatu & dominio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ pro rata, & ſecundum ratam ſolutionum nobis & Cameræ Apoſtolicæ pro tempore faciendarum, ſingulis annis perſolui volumus, & mandamus: & ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, necnon quicquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœnis, dilectis filijs modernis & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando, ac quotiens pro parte eorundem catechumenorum, ſeu eiuſdem collegij rectoris adminiſtratorũ, vel deputatorum fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos applicatione & appropriatione, necnon voluntate, mandato, decreto, & alijs prædictis pacifice frui & gaudere, ac de ſalario annuo ducẽtorum ducatorum auri de camera per communitates ſeu vniuerſitates Hebræorũ huiuſmodi modo & forma prædictis integre reſponderi, Non permittẽtes eos per quoſcunque indebite quomodolibet moleſtari contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato adhoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac cõſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Hebræorum, & eorum communitatum, vel vniuerſitatum huiuſmodi etiã iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem quomodolibet, & cum quibuſcunque etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis, etiam Motu proprio conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiã ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habẽtes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die decimaoctaua Septembris, milleſimo quingẽteſimo quinquageſimo ſexto Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

Cæ. Glorierius.

V. Macharanus.

IDEM

33

Pro capitulis & capitularibus perſonis Regni Hiſpaniæ contra Epiſcopos & alios officiales ſuper viſitatione capitulorum.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cogitur Romanus Põtifex pro iuſtitiæ debito, & apoſtolicæ auctoritatis tutela, cenſuræ neruum contra eos, qui mandata apoſtolica contemnentes, perſonas eccleſiaſticas indebite vexare, & illorum iura, & ſcripturas propria auctoritate occupata detinere præſumũt, eo acrius tendere, quo ipſorum vexantium, & occupatorum proteruia magis indies noſcitur inualeſcere. Dudum ſiquidem fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter intellecto quod magnæ in regnis Hiſpaniarũ ſubortę erant controuerſiæ inter inſigniora Hiſpaniæ eccleſiarum capitula, & Prælatos ſuper ſenſu & intelligẽtia quorundam decretorum Concilij Tridentini, cum capitula ſuas immunitates, & exemptiones tum ex iuſtis, vt aſſerebant, cauſis, etiam a primæua earundem eccleſiarum erectione introductas, tum longo vſu, ac temporis diuturnitate confirmatas, a prælatis infringi, atque tolli conquererentur: Prælati vero ex ipſorum decretorum ſenſu iure ſe id facere poſſe exiſtimarent, ſcandala quæ ex controuerſijs huiuſmodi magna oriri poterant in tam illuſtri præſertim inſignique prouincia, prouidentia ſua prohiberi cupiens, cum ipſorum decretorum interpretatio ad unam hanc Apoſtolicam ſedem pertinerent, venerabili fratri Leonardo Epiſcopo Laodicen. noſtro, tunc ſuo, & dictæ ſedis in ipſis Regnis Nuntio per ſuas in forma breuis literas dedit in mandatis, vt vocatis ad ſe vno, vel altero ipſorum capitulorum canonicis, ſeu eorum procuratoribus, eiſque coram ſe ſimul congregatis, eorum iura & rationes audiret, & in quibus ſe grauari arbitrabantur, diligenter intelligeret; itemque ab altera parte, ex venerabilibus fratribus eorundem Regnorum Prælatis, meliori, quo ſibi videretur modo, de eorum ratione atque ſententia ſedulo ſe informaret, eaq; omnia per eum ſic explorata ad ipſum prædeceſſorem mitteret, vt demum in vniuerſali, quam tunc maxime in manibus habebat, & quã, Deo iuuante, propediem æditurus erat, reformatione, opportuna declaratione ſua ſcandalis occurreret, & Deo, ac iuſtitiæ debitis, iuxta diſpenſationem ſibi creditam, ſatisfacere poſſet. Et deinde cũ (ſicut ex literis ipſius Leonardi Epiſcopi acceperat) ipſorum capitulorum & prælatorum conuocatio ex certis cauſis fieri non potuiſſet, & non ſolum quod pro officij ſui debito, & eccleſiarum prædictarũ tranquillitate optabat aſſequi nequiuiſſet, verumetiã & forſan poſt diuerſas appellationes pro parte capitulorum a diuerſis grauaminibus eis per Prælatos ſuper præmiſſis, aut eorum occaſione, vt aſſerebant, illatis, ad prædeceſſorem & ſedem præfatos infra tempus debitum interpoſitas, diuerſæ a iudicibus ſecularibus, ſeu eorundem regnorum conſiliarijs æditæ & publicatæ fuiſſent prouiſiones ſacris canonibus contrariæ, quibus inter alia cauebatur, vt ſi aliquæ bullæ, ſeu literæ Apoſtolicæ, vel citationes, aut inhibitiones, ſeu exemptiones, vel manutentiones per quamuis perſonã, aut perſonas præſentarentur in præiudicium, aut derogationem geſtorum dicti Concilij, iuſtitiæ eorundẽ Regnorum & illorum locatenentes, ceterique officiales ſingularum ciuitatum & locorum regnorum huiuſmodi non permitterent præſentantes bullas, ſeu literas apoſtolicas, vel citationes, aut inhibitiones, ſeu exemptiones

vel

vel manutentiones huiuſmodi illis vti, neq; illarũ vigore aliquos actus fieri, immo originales ſcripturas ab eis præſentantibus auferentes, eas cũ his, quæ earũ vigore geſta fuiſſent, ad locatenentes & capitaneos generales, ac conſiliarios regios tranſmitterẽt, & prætextu prouiſionũ huiuſmodi in dictis Regnis etiã poſt appellationes & literas prædeceſſoris huiuſmodi cõplures canonici & clerici, propterea quod commiſſiones cauſarũ ſuper præmiſſis in ſacro Rotæ Auditorio factas, & exinde emanatas inhibitiones præfatis Epiſcopis, ſeu eorũ Prouiſoribus, vel officialibus, ſeu Vicarijs, aut alijs præſentaſſent, ſeu intimaſſent per iudices ſeculares, nonnullis ex eiſdem Epiſcopis & Prælatis inſtigantibus & procurantibus, contra omne ius & iuſtitiæ debitum, detenti, ac arctis & duris carceribus mãcipati, diuerſaq; alia ab eiſdẽ Epiſcopis & Prælatis attentata & innouata fuiſſent, idẽ prædeceſſor conſiderans quod quicquid poſt appellationes ad eũ & ſedẽ eandẽ, vt præfertur, interpoſitas, ſeu manus ſuæ interpretationi decretorũ huiuſmodi faciendæ appoſitionẽ in negotio huiuſmodi actũ & geſtũ fuerat, id totũ attentatũ extiterat, & quod iniquũ fuerat, & ab omni æquitate alienũ quod ij, qui ad eũ pro conſequenda iuſtitia recurrerent pro eo quod inhibitionibus vigore cõmiſſionũ de mandato ſuo ſignatarũ, emanatis vſi eſſent, per iudices ſeculares de facto carcerati, & diuerſis pœnis, & mulctis affecti extitiſſent, motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quicquid poſt appellationes ad eũ, & dictã ſedẽ, vt præmittitur interpoſitas, aut dat. priorum literarum ſuarum inter Prælatos & capitulares præfatos in negotio huiuſmodi actum geſtum & factum fuerat, aut in poſterum fieri contingeret, per alias ſuas in ſimili forma literas reuocauit, irritauit, & annullauit, ac viribus penitus & omnino euacuauit, nulliuſque roboris & momẽti fuiſſe, & eſſe, ac fore decreuit & declarauit. Et piæ memoriæ Honorij III. & diuerſorum aliorum Ro. Pont. prædeceſſorum ſuorum veſtigijs inhærendo, omnes & ſingulos venerabiles fratres Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac alios Prælatos eorundem Regnorum apoſtolica auctoritate requiſiuit & monuit, eiſque in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna ſuſpenſionis a diuinis diſtricte præcipiendo mandauit, quatenus infra certum tũc expreſſum tempus quoſcunque canonicos, & clericos regnorum prædictorum, ac eorum procuratores & familiares, necnon quoſuis alios etiam laicos, occaſione præſentationis, ſeu intimationis inhibitionũ huiuſmodi in carceribus, ſeu alibi detentos a carceribus & alijs locis, in quibus detinebantur, liberos & expeditos dimitterent, ac relaxarent: & ſi in carceribus iudicum ſecularium detinerentur, dimiſſionem & relaxationem huiuſmodi ac eorum totalem liberationem realiter & cum effectu procurarent, eoſque omnino excarcerari & liberari facerent, nec de cætero prouiſionibus prædictis in parte, in qua ſuam & eiuſdem ſedis auctoritatẽ, vel libertatem eccleſiaſticam lædebant, aut declarationem decretorum huiuſmodi concernebant quouis modo vterentur, eos, & eorum ſingulos, ſi poſterioribus literis huiuſmodi nõ parerent, dicto tempore elapſo, ex tunc prout ex ea die, & e contra ſuſpendendo a diuinis, ac Archiepiſcopis, Epiſcopis & Prælatis, qui canonicos, clericos, notarios, procuratores, familiares, ac alios detentos prędictos a carceribus & alijs locis prædictis liberos, & expeditos non dimiſiſſent, & relaxaſſent, aut eorum dimiſſionem & relaxationem, ac totalẽ liberationem realiter & cum effectu non procuraſſent, & eos omnino excarcerari & liberari nõ feciſſent, citando & requirendo, vt certa tunc expreſſa die comparerent in iudicio legitime coram eo, ad videndum & audiendum ſe ſententias, cenſuras & pœnas in literis inhibitionum eis præſentatis & intimatis contentas damnabiliter incidiſſe & incurriſſe, declarari, & ſententiam declaratoriam deſuper ferri & promulgari, ac omnia & ſingula alia in præmiſſis & circa ea neceſſaria fieri, & ad vlteriora etiam vſque ad inuocationem auxilij brachij ſecularis incluſiue in negotio huiuſmodi procedi, prout iuſtitia ſuaderet, & ordo dictaret rationis. Certificans eoſdem ſic citatos & requiſitos, quod ſiue comparerent, ſiue nõ, præfatus prædeceſſor in negotio huiuſmodi, vt præfertur, procederet, eorum contumacia in aliquo non obſtante. Et ſucceſſiue accepto, quod præmiſſis non obſtantibus nonnulli ex canonicis Metropolitan. & aliarum cathedralium eccleſiarum Hiſpaniæ, ac diuerſæ earum capitulares perſonæ tædio carcerum, exiliorum, mulctarum, & aliarum pœnarũ, quibus ob reſiſtentiam per eos Præſulibus eccleſiarũ prælatarũ, tam Epiſcopis, quam Archiepiſcopis in præmiſſis factã etiã mediante regia curia affecti fuerant: necnon metu maiorum damnorum, grauaminum, & iniuriarum eis dicta cauſa inferendorum, cum ſeſe illa ſuſtinere poſſe non ſperarent, inter alia ſe viſitari paſſi fuerant, & non ſolũ a proſecutione appellationum prædictarum deſiſtere, & illis ac illarum occaſione, tam in Romana Curia, quã extra eam etiam introductis litibus & cauſis renunciare, verumetiam quod abſolutionem ipſorum Præſulum a cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa incurrerant, ab ipſo prædeceſſore impetrarent, etiam cum iuramento promittere, & quod relaxationem huiuſmodi eorũ iuramenti non peterent, iurare coacti fuerant, præfatus prædeceſſor conſiderans præmiſſa omnia non ſolũ in eorundẽ capitulorũ. ſedent in ſuũ & ſedis prædictæ, cũ ſibi immediate ſubiecti alteri ſubijcerẽtur, præiudiciũ tendere, non poſſe ſubditũ in præiudiciũ ſui ſuperioris aliquid innouare, & quæ per impreſſionẽ fiebant, iuribus non ſubſiſtere. Motu & ſcientia ſimilibus, prædicta & quæcũq; alia iuramẽta per capitula & eorũ ſingulares perſonas in præmiſſis & eorũ occaſione ſub quauis verborũ forma præſtita eis & eorũ ſingulis per reliquas ſuas ſimilis formæ literas relaxauit, & promiſſiones præfatas caſſauit, irritauit, & annullauit, ac capitula & eorũ ſingulares perſonas huiuſmodi iuramentis, aut promiſſionibus prædictis nõ aſtringi, nec ad eorũ obſeruationẽ teneri, & ob eorũ non obſeruationẽ reatũ periurij, aut aliquam notam, ſeu infamiam, vel pœnam minimæ incurrere decreuit. Et inſuper capitula, & eorum capitulares perſonas huiuſmodi aduerſus viſitationem, renunciationem, promiſſionem, & iuramẽtum huiuſmodi, necnon proſecutionem litum & cauſarũ prædictarũ in eis ſtatu gradu, & terminis, in quibus ante præmiſſa erant, ac in priſtinum ſtatum inter alia reſtituit, repoſuit, & plenarie reintegrauit. Et poſtmodum nos ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti, tam Leonardo Epiſcopo & Nuntio, quam dilectæ in Chriſto filiæ nobili mulieri modernæ Gubernatrici Hiſpaniarum, & dilecto filio Præſidenti Conſilij regij Hiſpaniarum per diuerſas noſtras etiam in forma breuis literas ſignificauimus nos decreta dicti concilij declarare velle, & ab eis petijmus, vt interim nullã moleſtiam, nullumue grauamen dictis capitulis, ſeu capitularibus perſonis inferri paterentur, immo eorum cauſam & defenſionem ſuſciperent. Et poſtremo per nos accepto quod prædicti Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Prælati, ſeu eorum aliqui ſub prætextu quod licet ipſi vigore decretorũ concilij huiuſmodi ante eorum approbationem & declarationem capitula & perſonas capitulares huiuſmodi viſitare, & in eos iuriſdictionem exercere non potuiſſent, nihilominus a die editionis eorundem decretorum poſſeſſionem,

nem, ſeu quaſi capitula & capitulares perſonas huiuſmodi viſitandi, & liberam in eos iuriſdictionem exercendi acquiſiuerant, potentia dicti Regij Conſilij & aliorum iudicum ſecularium, illarum partium freti prædictis capitulis diſſentientibus, ſeu metu & terrore tacẽtibus, ſe in poſſeſſione, ſeu quaſi huiuſmodi exiſtere prætendebant, & hoc prætextu viſitationum capitulorum & capitularium perſonarum huiuſmodi, liberamq; in eos iuriſdictionem ſibi vſurpare ſatagebant. Nos prædictis & alijs, quæ ex præmiſſis facile exoriri poſſent, ſcandalis occurrere, & ne dum decreta huiuſmodi per nos declararentur, capitula & capitulares perſonæ prædictæ indebite vexarentur: ſed in his ſtatu, gradu, & terminis, in quibus ante ipſum Concilium erant, quieti remanerent, prouidere cupientes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decreuimus & declarauimus Archiepiſcopis, ſeu Epiſcopis, vel Prælatis prædictis, aut eorum Prouiſoribus, Vicarijs, ſeu officialibus quocunque nomine nuncupatis prætextu decretorum Concilij huiuſmodi per quemcumque actum per eos geſtum, cuiuſcunque naturæ & qualitatis exiſteret, nullã eis viſitandi capitula vel capitulares perſonas huiuſmodi: ſeu aliquam in eos iuriſdictionem exercendi poſſeſſionem ſeu quaſi acquiſitã fuiſſe, vel eſſe, aut acquiri potuiſſe, ſeu poſſe, quinimmo eam, ac omnia & ſingula per ipſos Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Prouiſores, Vicarios, & officiales, decretorum prædictorum prætextu eatenus acta, dicta geſta, & facta, attentata, & innouata, nulliuſque roboris, efficaciæ, vel momenti fuiſſe, eſſe, & fore, ac per viam attentati & innouati reuocari debuiſſe & debere: & nihilominus eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Prouiſoribus, vicarijs, & officialibus, ac alijs quibuſuis iudicibus & perſonis eccleſiaſticis & ſecularibus quauis apoſtolica, aut ſeculari auctoritate fungentibus, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, cõditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, ac eorum ſingulis in virtute ſanctæ obedientiæ, & quo ad Archiepiſcopos, & Epiſcopos ſub ſuſpenſionis a diuinis, & priuationis collationis & prouiſionis omnium & ſingulorum beneficiorum ad eorum collationem, & prouiſionẽ ſpectantium, quo ad alios vero Prælatos, Prouiſores, Vicarios & officiales, ac iudices & perſonas ſub excommunicationis latæ ſententiæ, a qua non niſi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſent, ac etiam priuationis omnium & ſingulorum beneficiorum & officiorum eccleſiaſticorum per eos quomodolibet obtentorum, ac inhabilitatis ad illa & alia quæcunque in poſterum obtinenda pœnis per eos ſi noſtris, ac ſingulis Iulij prædeceſſoris literis non parerent, aut in aliquo contrauenirent, eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione incurrendis, diſtrictius inhibuimus, ne donec nos huiuſmodi decreta declarauiſſemus & approbauiſſemus, capitula, & perſonas capitulares huiuſmodi dictorum decretorum vigore viſitare, aut in eos excommunicationis, ſeu alias cenſuras, vel pœnas promulgare, vel in eos aliquam iuriſdictionem exercere, ſeu eos in præmiſſis quomodolibet moleſtare, aut perturbare auderent vel præſumerent, ac eoſdem Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Prouiſores, vicarios, officiales, iudices & perſonas, ſi noſtris & ſingulis Iulij prædeceſſoris literis huiuſmodi in omnibus, & per omnia non parerent aut in aliquo contraueniſſent, extunc prout ex ea die, & e contra pœnis prædictis innodauimus, eoſque poſtquam legitime declarati forent, pro ſic innodatis vbique locorum publicari & denunciari voluimus atque decreuimus. Mandantes præfato Leonardo Epiſcopo moderno & pro tempore exiſtenti noſtro, & dictæ ſedis in Regnis Hiſpaniarum Nuncio in virtute ſanctæ obedientiæ, vt infra ſpatium ſex dierum poſtquam dictæ noſtræ literæ ad eius manus perueniſſent, eaſdem literas in principalis oppidi Vallis oleti Palentin. dioc. & in Ceſarauguſtanen. eccleſiarũ valuis, dum inibi diuina celebrantur, & alijs ipſorum oppidi & ciuitatis Ceſarauguſtanen. locis ſolitis & conſuetis congruo tempore, & earum exemplar in valuis & locis prædictis affigi faceret: necnon tam illi, quam curiæ cauſarum cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, vt per ſe, vel alium ſeu alios eiſdem capitulis & perſonis capitularibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permitterent capitula & perſonas capitulares huiuſmodi per Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Prouiſores, vicarios, officiales, iudices, & perſonas prædictas in præmiſſis quomodolibet moleſtari, perturbari, ſeu impediri, cõtradictores quoſlibet & rebelles, ac ſibi in præmiſſis non parentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſterent, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali ſeu alia maiori dignitate præfulgerent, per prædictas & alias, de quibus ſibi videretur ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis reſeruatis proceſſibus, ſententias cenſuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggrauando, ac perſonas etiam, vt præfertur, qualificatas & loca quæcunque interdicendo, ac eccleſiaſtico interdicto inibi etiam per triduum poſt receſſum interdictorum ſtrictiſſime obſeruando ſupponendo, prout tam in noſtris quam Iulij prædeceſſoris deſuper confectis literis plenius continetur. Cum autẽ (ſicut non ſine graui animi noſtri moleſtia accepimus) prædicti Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Prouiſores, vicarij, officiales, iudices, & perſonæ mandata noſtra paruifacientes & negligentes, geſta per eos contra capitula, & capitulares, ac alias perſonas eccleſiaſticas huiuſmodi reuocare, carceratos prædictos relaxare, & illorũ relaxationẽ apud iudices regios procurãre, necnõ libros, inſtrumenta, iura, & alias ſcripturas per eos ablata, ac capitula, & capitulares, ac alias perſonas eccleſiaſticas huiuſmodi in priſtinum ſtatum reſtituere, ac aliàs literis noſtris parere minime curauerint, in animarũ ſuarũ periculũ, & cleri perturbationem, ac populi illarum partium ſcandalum non modicum. Nos qui tales obſtinationes, indurationes, & illuſiones [illegible] oculis, præterire non poſſumus, nec debemus, æquitate & iuſtitia hoc ſuadentibus, ſingularum literarum prædictarum veriores tenores, necnon quarumcunque litium & cauſarum deſuper forſan motarum, ac nomina & cognomina iudicum, & colligantium, ac omnia & ſingula hic forſan etiam ſpecialiter exprimenda & inſerenda, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volentes, Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, eoſdem Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Prouiſores, vicarios, officiales, iudices, & perſonas per præſentes monemus, eiſq; in virtute ſanctæ obediẽtiæ, & ſub noſtræ indignationis, & alijs tam in ſingulis Iulij prædeceſſoris, quam noſtris deſuper confectis literis contentis, quas eos, ſi non paruerint ipſo facto, & abſque alia declaratoria deſuper ferenda, incurrere volumus, & decernimus, cenſuris, & pœnis prædictis diſtrictè [illegible] præcipiendo mandamus, quatenus infra vnius menſis ſpacium, poſtquã præſentes in prædictis oppido Vallis oleti, & ciuitate Ceſarauguſtanen. vt præfertur, publicatæ fuerint, quod eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Prouiſoribus, vicarijs, officialibus, iudicibus, & perſonis pro peremptorio termino &

no & monitione canonica in his ſcriptis aſſignamus, ſingulis tam Iulij prædeceſſoris, quam noſtris literis prædictis omnino pareant, ac quod eis pareatur, & prædicti carcerati relaxentur, necnon libri, ſcripturæ, iura, & inſtrumenta prædicta eiſdem Capitulis, capitularibus, & alijs perſonis, & ipſi in priſtinum ſtatum reſtituantur, realiter & cum effectu efficiant, alioquin dicto termino elapſo, ex nunc prout ex tunc, & e contra, eos, & eorum ſingulos omnibus & ſingulis cenſuris & pœnis prædictis, necnon inferiores ab Archiepiſcopis & Epiſcopis maioris excommunicationis ſententia, quam in his ſcriptis proferimus, innodamus, ipſoſq; Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Prouiſores, Vicarios, officiales, iudices, & perſonas ab huiuſmodi excommunicationis ſententia, necnon cenſuris & pœnis abſolutionem ab alio quam Ro. Pontifice, præterquam in mortis articulo conſtituti, & ſatisfactione præuia obtinere non poſſe decernimus. Et ſi huiuſmodi excommunicationis ſententiam ac cenſuras & pœnas per quindecim dies dictum terminum immediate ſequentes, animo indurato ſuſtinere reſpectiue nõ formidauerint, eas aggrauabimus, & ad grauiores pœnas & totaliter contra eos procedemus, quod alijs cedet in exemplum, Diſtrictius inhibentes dilecto filio fiſcali Regio, & alijs ad quos ſpectat, & ſpectabit in futurum ſub pœnis prædictis, ne de cætero in præmiſſis ſe intromittere directe vel indirecte quoquomodo audeat, ſeu præſumat: Necnon Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Prouiſoribus, vicarijs, officialibus, iudicibus, & perſonis quocunque nomine nuncupatis, ſub eiſdem pœnis, vt dum eos ad inſtantiã eorundem capitulorum, ſeu capitularium perſonarum prædictarum in Romana Curia coram aliquo ex dicti Palatij Auditoribus, ſeu locatenentibus, aut alijs iudicibus a nobis, ſeu ſede prædicta, aut de noſtro, ſeu eius mandato deputatis, ſeu deputandis citari, & ad iudiciũ euocari contigerit, nullum executioni citationũ huiuſmodi, aut aliarum literarum & inhibitionum apoſtolicarum, ſeu a dicto Rotæ Auditorio, aut iudicibus deputatis & deputandis prædictis pro tempore emanatarum impedimentũ præſtare quoquomodo audeant, ſeu præſumant, ſed coram Auditoribus, ſeu locatenentibus, aut alijs iudicibus prædictis iuſtitiam ſuam circa iuriſdictionem prædictam proſecuturi comparere teneantur. Certificantes eos quod ſiue comparuerint, ſiue non, permittemus prout permittimus eoſdem capitula & capitulares perſonas ſuam iuſtitiã circa præmiſſa & alia, quæ contra dictos Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Prouiſores, vicarios, officiales, iudices, & perſonas prætendunt, prout ante dictum concilium Tridentinum proſequebantur, & proſequi poterant. Cũ mentis noſtræ nunquam fuerit, nec ſit quod per decreta dicti Concilij Triden. Capitula, & capitulares perſonæ huiuſmodi in proſecutione ſuorum iurium, & iuſtitiæ, neque in continuatione poſſeſſionis ſuarum exemptionũ & libertatum, in quibus ante dictũ Concilium erant, impediantur, iuſtitia mediante, proſequi, & illius complementum, prout par eſt, conſequi. Non obſtantibus omnibus præ præfatus Iulius prædeceſſor & nos in ſingulis literis prædictis reſpectiue voluimus non obſtare. Vt autem præſentes literæ eo certius & celerius ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, quo pluribus in locis fuerint publicatæ, nec aliquis earum ignorantiam iuſte prætendere poſſit, volumus eas, ſeu earum tranſumptum manu notarij publici ſubſcriptum, & ſigillo Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitum, cui plenariam fidem adhiberi debere decernimus, in acie Campi Floræ, & valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe etiam publicari & affigi, & poſtquam ibi aliquandiu pependerint affixæ, earum exemplari inibi affixo & dimiſſo amoueri, earumque publicationem in Vrbe & oppido Vallis oleti, ac ciuitate Cæſaraugustanen. huiuſmodi, vt præfertur, faciendum, poſtquam facta fuerit, omnes & ſingulos ſub præſentibus comprehenſos arctare, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die decimaquarta Iulij, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pontificatus noſtri, Anno ſecundo.

Io. Barengus.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Indictione decimaquarta, die vero vigeſima prima menſis Auguſti, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & Domini noſtri domini Pauli diuina prouidentia Papæ IIII. Anno ſecundo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ in forma breuis affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis, dimiſſis inibi illorum exemplaribus affixis, vt moris eſt, per me Ioannem Magnum Curſorem.

Thomas Roger Magiſter Curſorum.

IDEM.

94

Facultas Cardinalis de Carpo ſuper cauſis degentium extra clauſtra ordinis Fratrum minorum.

PAVLVS Papa IIII. Venerabilis frater noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cupientes abuſui regularium perſonarum quæ propriæ ſalutis immemores, Deique timore poſtpoſito, ex diuerſis quandoque iuridicis, ſed confictis, & falſis, & quandoq; minus iuridicis cauſis, etiam prætextu Apoſtolicarum, aut pœnitẽtiariæ Apoſtolicæ literarum domos ſuas regulares exeunt, & interdum habitu regulari abiecto, & aliquando retento, in ſæculo vagantur, in maximum Chriſtifidelium ſcandalum, opportune prouidere, fraternitati tuæ, quæ totius ordinis fratrum minorum Protectoris, Correctoris & Gubernatoris munere apud nos, & ſedem Apoſtolicam fungitur, per præſentes committimus & mandamus, quatenus ſtatim, receptis præſentibus, omnes & ſingulos tam generales quam prouinciales dicti ordinis, tam conuentualium, quam de obſeruantia, aut alias quomodolibet nuncupatorum Magiſtros, & Miniſtros ex parte noſtra moneas, & requiras, eiſque in virtute ſanctæ obedientiæ mandes & præcipias, vt in ſingulis prouinciis, in quibus ipſi Magiſtri, aut miniſtri iuriſdictionem aut ſuperioritatem exercent, vel exercere poſſunt, omnes & ſingulos eiuſdem ordinis tam conuentualium, quam de obſeruantia, aut alias quomodolibet nuncupatorum profeſſores, qui ex quauis cauſa quantumcunque iuſta, & iuridica apparente, propria temeritate, aut prætextu quorumuis etiam noſtrarum, & prædeceſſorum noſtrorum etiam in forma breuis, vel ſub plumbo confectarum, ſeu pœnitentiariæ noſtræ literarum, quarumcunque

que

quæ tenorum exiſtant,& quaſcunque etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque efficaciores & inſolitas
clauſulas,nec non irritantia,& quæuis alia decreta in ſe continentium,extra domos ſuas regulares, eorum ha-
bitu regulari ſiue retento,ſiue abiecto degunt,& in poſterum degent,etiam per iudices & miniſtros ſeculares
perſonaliter comprehendi & detineri faciant,dummodo intra modicum tempus eorundem Magiſtrorum &
miniſtrorum arbitrio moderandum eoſdem comprehenſos,& detentos ipſis Magiſtris & miniſtris conſignare
debeant,eorumque,qui prætextu literarum huiuſmodi domos ipſas exiuerint, literas tam Apoſtolicas, quam
Pænitentiariæ ipſi Magiſtri, & miniſtri videant,diſcutiant,& examinent,& tam ſuper veritate, quam ſufficien-
tia cauſarum in literis ipſis expreſſarum & narratarum diligenter inquirant,& tam eos,qui falſum narraſſe, aut
cauſam minus ſufficientem expreſsiſſe,vel in ſeculo inique verſatos eſſe,quam eos,qui propria temeritate do
mos regulares prædictas exiuiſſe compererint,perpetui carceris perpetuo vel ad tempus, ſeu aliis pœnis debi
tis puniant,& compeſcant,ac qui ex vera cauſa per eos approbanda,literas ipſas ad tempus impetrauerint, ſi
impedimento prædicto ſublato,aut alias ad clauſtrum redire voluerint,nec aliquod canonicum obſtet,eos be-
nigne recipiant,& charitatiue tractent. Nos enim pro frænanda perſonarum apoſtatarum huiuſmodi pertina
cia,& vt præmiſſa facilius executioni demandentur,Magiſtris & miniſtris prædictis,vt omnia & ſingula prædi-
cta abſque alicuius irregularitatis,ſeu infamiæ,vel cenſurarum eccleſiaſticarum incurſu libere & licite exequi
poſsint,Apoſtolica auctoritate,tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus & indulgemus. Ac inſuper
omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorũ ordinariis
& eccleſiarum prælatis, necnon dominis temporalibus cuiuſcunque ſtatus,gradus,ordinis,conditionis,digni-
tatis,& præeminentiæ exiſtant,nobis ſubditis videlicet,in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo man-
damus,reliquos vero nobis in temporalibus non ſubditos requirimus,& hortamur in domino, vt pro tollendo
abuſu apoſtatarũ huiuſmodi eiſdem Magiſtris & miniſtris in præmiſsis efficaciter intendant, & eorum iuſſa &
mandata diligenter & celeriter proſequantur. Non obſtantibus cõſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis,
ac dicti ordinis iuramento,confirmatione Apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudi-
nibus,priuilegiis,quoq; indultis,& literis Apoſtolicis eidem ordini & illius ſuperioribus, & fratribus, ac perſo
nis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos,& dictam ſedem ſub quibuſcunque te
noribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſque efficacioribus & inſolitis
clauſulis,necnon irritantibus,& aliis decretis etiam motu proprio,& ex certa ſcientia,aut conſiſtorialiter, ſeu
alias quomodolibet conceſsis,& etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis,necnon quibuſuis literis Apo-
ſtolicis,aut Pænitẽtiariæ eiſdẽ apoſtatis pro tempore conceſsis,etiam quaſcunque ſententias,cenſuras, & pœ-
nas eccleſiaſticas vel temporales in ſe continentibus (quibus omnibus etiam ſi pro eorum ſufficienti deroga-
tione de eis,eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica,expreſſa,& indiuidua, ac de verbo ad verbum, nõ au
tem per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita
forma ſeruanda eſſet,tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita
obſeruata,inſerti forent,præſentibus pro expreſsis habẽtes,illis alias in ſuo robore permanſuris,hac vice dun
taxat ſpecialiter & expreſſe derogamus,& ſufficienter derogatum eſſe decernimus cæteriſque) contrariis qui-
buſcunque. Et quia dificile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca,in quibus de eis fides facienda erit,
deferri,volumus,& dicta auctoritate Apoſtolica decernimus,quod earum tenori in literis tuis inſerto, ſeu ipſa
rum præſentium tranſumptis manu tui Secretarii ſubſcriptis,& ſigillo tuo,ſeu alicuius perſonæ in dignitate ec
cleſiaſtica cõſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis,ea prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus lite-
ris adhiberetur ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die
vigeſima nona Aprilis,mileſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, Pont. noſtri Anno Secundo.

Io. Barengus.

IDEM

35

Erectio Montis vacabilis ſuper Alumeriis Tulphæ,cum aſsignatione annui reddit us duodecim pro quolibet centenario.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ea fuit ſuperiorum tempo
rum conditio,vt cauſantibus bellis non modo quod vndequaque colligere potuimus, exponere,
verumetiam grande æs alienum contrahere,ac noſtros,& Cameræ Apoſtolicæ prouentus diuer-
ſis mercatoribus,& aliis pro eorum cautione,& ſatisfactione aſsignare coacti fuerimus. Quapro
pter & ſi ab expenſis bellicis ſubleuati ſumus,cum tamen hinc pro huius Almæ Vrbis, & cætera-
rum S. R. E. ciuitatum, & terrarum cuſtodia,& ad bonorum tutelam,& defenſionem, ac peruerſorum ter
rorem, & ſi deliquerint pœnã non paruam militum manum alere compellamur,& hinc creditoribus noſtris fi-
dem integram præſtare, & dinumerata pecunia ſatisfacere,hocque pacto æs alienum diluere cupiamus, ſintq;
etiam nobis pro noſtra,& familiæ noſtræ ſuſtentatione graues hoc penurioſo tempore faciendi ſumptus,cogi-
mur prouentus,qui noſtra,& miniſtrorum noſtrorum diligentia Sedi Apoſtolicæ accreuerunt ad opus præmiſ-
ſorum libere vti,illos etiam perſonis a quibus pecunias in præmiſsis neceſſarias cõſecuturi ſumus,pro eorum
recompenſa,ne pecuniarum ſuarum iacturam patiantur,aſsignando. Itaque animo reuoluentes Alumerias no-
ſtras Tulphæ Veteris Sanctæ Cruciatæ dudum dilecto filio Bendinello Sauli ciui Genuen. pro ſe, & aliis per
eum nominandis ad duodecim annos Kalend. Auguſti Anni Milleſimi quingenteſimi quinquageſimi tertii in-
choatos, & in Kalend. Auguſti Anni Milleſimi quingẽteſimi ſexageſimi quinti finiendos, pro annuo affictu, ſeu
cenſu Viginti octo millium, & trecentorum triginta trium ducatorum de carlenis ad rationem decem carleno
rum pro quolibet Ducato,cum vno tertio alterius ſimilis Ducati locatas, & arrendatas fuiſſe, & dilectum filiũ
Auguſtinum etiam Sauli Mercatorem Genuen. qui tanquam à dicto Bendinello ad hoc nominatus Alumerias
ipſas pro ſimili affictu ſeu cenſu in locationem & arrendam aliquãdiu tenuit,& tenet, & de præſenti opera &
perſuaſione dilecti filii,& ſecundum carnem nepotis noſtri Caroli S. Viti in Macello martyrum Diaconi Cardi

nalis Caraſæ nuncupati affictum ſeu cenſum huiuſmodi ad Sexdecim millia ſcuta auri ad rationem decem Paulorum pro quolibet ſcuto auxiſſe, & ad ſolutionem dictorum Sexdecim millium ſcutorum vltra annuum affictum, ſeu cenſum prædictum, annis ſingulis durante tempore locationis & arrendæ huiuſmodi faciendam ſe & bona ſua in forma Cameræ Apoſtolicæ efficaciter obligaſſe, ſeu de proximo obligaturum eſſe. Et propterea nos eiſdem Sexdecim millibus ſcutis ad ſubleuationem onerum noſtrorum prædictorum æquiſſime vti poſſe, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius Ro. Eccleſiæ Cardinalibus in conſiſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura; de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu, vnum Montem Alumeriarum nuncupan. cuius loca, ſeu portiones reſignabilia, ſeu reſignabiles, & poſt annũ à data præſentium computandum, vacabilia, ſeu vacabiles, ad inſtar officiorum Ro. Curiæ exiſtant in alma Vrbe prædicta pro tot perſonis, quot pecunias ſuas in eo vſque ad ſummam Centum & triginta trium millium ac trecentorum triginta trium ſcutorum ad rationem prædictam, & vnius tertii alterius ſimilis ſcuti poſuerint, apoſtolica auctoritate, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine erigimus & inſtituimus, ac illi ſic erecto, & inſtituto vniuerſos redditus alumeriarum huiuſmodi vſque ad ſummam eorundem Sexdecim millium ſcutorum, ab omni onere, impoſitione grauamine, reſtauro, & quocunque caſu fortuito etiam quantumcunque inexcogitabili liberorum, immunium, & exemptorum, & non vltra, ſine tamen præiudicio collegiorum officialium Rom. curiæ, & aliorum ſuper ipſis alumeriis hypothecam anteriorem habentium, ita quod ſatisfacto eis omnibus ex redditibus prædictis de portionibus, quas ipſi ex eiſdem redditibus ad præſens percipiunt, Mons prædictus, & illius collegium, ceteris omnibus, qui aliquam ipſorum redditum portionem percipiunt, & hypothecam anteriorem nõ habent, omnino præferantur, nec tamen propter hoc aliis portionem redditum huiuſmodi vltra collegia officialium, & alios hypothecam anteriorem, vt præfertur habentes, percipientibus in aliquo præiudicetur, quominus ipſi poſt ſolutionem dictorum Sexdecim millium ſcutorum prædicto Monti, & aliarum portionum hipothecam anteriorem habentibus factam eorum ſolitas portiones percipere poſsint per dictum Auguſtinum modernum & pro tempore exiſtentem dictarum alumeriarum locatarium & arrendatarium annis ſingulis quolibet bimeſtri illius ratam, incipiendo primam ſolutionem in primis Kalen. Ianuarii Monti prædicto, & illius Collegio, ſeu perſonis, vel Depoſitario integre & ſine aliqua diminutione perſoluendam, & inter perſonas Montis huiuſmodi quolibet bimeſtri pro rata, iuxta ordinationem dilecti filii moderni & pro tempore exiſtentis Theſaurarii noſtri generalis diſtribuendã pro dictis Centum & triginta tribus millibus ac trecentis triginta tribus ſcutis, & vno tertio alterius ſcuti ſimilis ſuper ipſo Monte, vt præfertur, ponendis, vendimus, tradimus, concedimus, aſſignamus, applicamus, & appropriamus, Nec non Montem ipſum, & illius perſonas, ac collegium ſic, vt ſupra præfertur in noſtrum & eiuſdem Cameræ locum, quo ad redditus prædictos pro ſumma Sexdecim millium ſcutorum huiuſmodi tantum, & illorum exactionem ponimus, ſubſtituimus, & ſurrogamus, ac pro maioris Mõtis perſonarum, & collegii huiuſmodi cautela, & ſecuritate, vltra ipſos redditus, vt præfertur, aſſignatos, omnia & ſingula alia dictæ Cameræ & Sedis apoſtolicæ bona mobilia & immobilia, ſpiritualia, & temporalia, præſentia, & futura, tam in Prouincia noſtra Patrimonii beati Petri, quam alibi vbilibet exiſtentia, etiam ſi regalia, aut aliàs talia ſint, quod in obligatione generali non comprehendantur, & præſertim ſubſidium triennale eiuſdem Prouinciæ, ſine tamen præiudicio eorum, quibus ſubſidium ipſum hactenus obligatum, & hypothecatum exiſtit eis ſpecialiter & expreſſe, ac inſolidum obligamus & hypothecamus, obligataque & hypothecata eſſe decernimus, ſtatuentes & dicta auctoritate apoſtolica ordinantes, quod dictus Auguſtinus modernus & pro tempore exiſtens alumeriarum huiuſmodi locatarius, & arrendatarius antequam ad poſſeſsionem earundem alumeriarum admittatur, de ſoluendo Monti, & perſonis, ac Collegio ſeu Depoſitario dicta Sexdecim millia ſcuta, & quolibet bimeſtri eorum ratam, hic in Vrbe promittere, ac ſe, & bona ſua omnia ſuper inde in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ cum renunciationibus, promiſsionibus, ſubmiſsionibus, cautelis, & clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis, efficaciter obligare teneatur, ac volentes, & eadem auctoritate apoſtolica ſtatuentes, & decernentes. quod quæcunque vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, & Eccleſiis cathedralibus, etiam Metropolitan. ſeu monaſteriis præſint, ac quæcunque, quotcunque, & qualiacũque beneficia eccleſiaſtica obtineant, & in ſacris etiam presbyteratus ordinibus conſtitutæ, ac Hieroſolymitan. vel quorumuis aliorum hoſpitalium & militiarum, ac quorumcunque, non tamen mendicantium ordinum religioſæ, quibus a iure, vel per priuilegium conceſſum eſt proprium retinere poſſe, cuiuſcunque nominis, qualitatis, & conditionis, necnon qualitercunque, præterquam ratione regularis profeſsionis in aliquo ordine mendicantium, duntaxat inhabiles, & incapaces exiſtant, quaſcunque pecuniarum ſummas, non tamen infra centum ſcuta ſimilia, vſque ad ſummam Centum & triginta trium millium ac trecentorum & triginta trium ſcutorum, & vnius tertii huiuſmodi, & non vltra, in ipſo Monte ponere, & tam ipſæ perſonæ, quam alii ab eis cauſam habentes, quoad uixerint pro pecuniis ſic poſitis ad rationẽ Duodecim pro centenario, ſingulis annis, & quolibet bimeſtri eorum ratam ſine aliquo conſcientiæ ſcrupulo, ſeu reſtitutionis onere percipere & habere, Ac ſinguli loca & portiones Montis huiuſmodi habentes, in ſanitate tamen conſtituti, & alias prout in reſignationibus officiorum Curiæ huiuſmodi obſeruantur, in vnius vel plurium prout eis placuerit, fauorem libere reſignare poſsint, quodque reſignationes huiuſmodi, nec non emolumenta ex eodem Monte pro tempore prouenientia, etiam ſi læſæ Maieſtatis, aut alia quæcunque, quotcunque, & qualiacunque grauiſsima crimina, præterquam in perſonam Ro. Pontificis pro tempore exiſtentis, alicuiuſue eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, commiſerint, & propterea ſint legitime conuicti, ſiue in eorum non comparentium contumaciam in pœnam vltimi ſupplicii condemnati, ſeu condemnandi, & illi traditi ſeu tradendi, atque omnia eorum bona confiſcata, aut confiſcanda fuerint, nullatenus confiſcari, aut ad inſtantiam creditorũ, vel alias quouiſmodo ſequeſtrari, ſeu impediri poſsint, Sed loca & portiones Montis huiuſmodi pro tempore obtinentes quoad uixerint, fructus & emolumenta locorum, & portionum huiuſmodi per eos obtentorum, omni impedimento ceſſante percipere, & de illis, nec non locis & portionibus prædictis, in quorumuis etiam filiorum ſuorum illegitimorum ex quocunque, quantumcunque damnato coitu procreatorum, aut aliarum etiam magis incapacium perſonarum fauorem, dummodo in perſonam vnius de minori quam centum ſcutorum ſimilium ſumma non diſponatur, libere nulla alia diſpenſatione deſuper obtenta, in toto vel in parte, ſimul

vel

vel ſucceſsiue per viam reſignationis huiuſmodi libere diſponere poſsint. Ita vt ipſi reſignatarii in pecuniis per reſignantes, vel eos à quibus ipſi cauſam habuerint poſitis, nec non locis & portionibus, atque emolumentis prædictis per eandem reſignationem ſuccedere, & ad illa admitti debeant. Quodque perſonæ Montis huiuſmodi Collegium inter ſe conſtituere, & collegialia iura & inſignia habere, necnon quæcunque ſtatuta, & ordinationes proſperum & tranquillum ſtatum Montis huiuſmodi concernentia condere, & condita mutare, corrigere, reformare, & alterare, ac quaſcunque pœnas etiam pecuniarias Monti, ſeu Collegio huiuſmodi, vel quibus eis placuerit applicandas in quoſcunque ſtatutis, & ordinationibus prædictis contrauenientes infligere, necnon omnibus & ſingulis priuilegiis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, literis, & indultis, quibus Collegiũ & perſonæ Montis fidei eiuſdem almæ Vrbis (excepta tamen illius locorum, ſeu portionum perpetuitate, & ſucceſsione) vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti potiri & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere libere & licite poſsint, & quod Mons alumeriarum, & Collegium, ac perſonæ huiuſmodi ratione pecuniarum, quas in eodem Monte habuerint, ab omni decimarum, & etiam meſatæ nuncupatæ, ac quarumcunque aliarum impoſitionum, per nos & pro tempore exiſtentem Ro. Pontificem, etiam pro defenſione fidei, & augmento cultus diuini, ac conſeruatione ſtatus eiuſdem Rom. eccleſiæ quomodolibet impoſitarum ſolutione liberi, immunes, & exempti exiſtant, & cenſeri debeant, nec ſuper prædictis redditibus pro ſumma Sexdecim milium ſcutorurum huiuſmodi eis vt præfertur aſsignata, aut exactione ipſius ſummæ, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Ro. Pontifices pro tempore exiſtentes, ſeu dictam ſedem quouis modo perturbari, impediri, aut moleſtari, ſeu aliquo grauamine, vel onere, etiam ſi euidens vtilitas, & vrgens neceſſitas, etiam pro eiuſdem fidei tuitione, & expeditione contra infideles id ſuaderint onerari, ſeu grauari poſſint, & ad probandum quod pecuniæ in dicto Monte poſitæ, vel aliqua earum pars in vtilitatem aut neceſſitatem Rom. Eccleſiæ, aut Sedis, vel Cameræ prædictarum conuerſæ fuerint, minime teneantur: Quodque præſentes literæ vim, & robur veri & validi contractus ac obligationis inter nos, & Cameram, ac Sedem eaſdem ex vna, & eos qui pecunias ſuper ipſo Monte alumeriarum poſuerint, aut ab eis cauſam habuerint ex altera partibus legitime initi & ſtipulati obtineant, & obtinere debeant Sicq; & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque etiam Cardinales prædictos, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & alios quacunque etiam dicta apoſtolica, aut ordinaria, vel delegata, ſeu mixta auctoritate fungentes, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate & facultate iudicari, diffiniriq; debeat, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et inſuper cupientes vt mons alumeriarum huiuſmodi, & præſentes literæ ſuum celeriter & feliciter conſequantur effectum, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus atque decernimus & mandamus quod dictus moderaus & pro tempore exiſtens Theſaurarius noſter generalis, perſonis pecunias in eodem Mõte alumeriarum pro tempore ponentibus, ſeu aliqua eiuſdem Montis loca & portiones ab eis acquirẽtibus pro earum ſecuritate patentes literas eius manu ſubſcriptas, & ſigillo ipſius montis alumeriarũ munitas tam hac prima vice, quam quotiens loca & portiones huiuſmodi per reſignationem vacare cõtigerit, conficere & tradere. Collegium vero montis huiuſmodi ſeu illius officiales pro tempore exiſtentes ad quos ſpectabit, ſtatim viſis literis huiuſmodi, eos pro quibus illæ emanauerint in numerum participum ipſius Collegii recipere, ac eis per depoſitarium, & alios officiales eiuſdem collegij, ad quos ſimiliter ſpectabit, de omnibus, & ſingulis dicti montis alumeriarum emolumentis reſponderi facere reſpectiue teneantur. Nos enim prædicto Theſaurario pro præmiſſorum effectu, & executione præmiſſa, omnia & ſingula faciendi, & quaſcunque reſignationes de locis & portionibus montis alumeriarum huiuſmodi, illorumq; fructibus recipiendi, & admittendi, ac deſuper ſimiles literas patentes expediendi, & expediri faciendi, ac eiuſdem montis alumeriarum quotquot ſibi videbuntur neceſſarios miniſtros cum honoribus, oneribus, auctoritate, poteſtate, ſalarijs, & emolumentis ſibi beneuiſis conſtituendi, & deputandi, cæteraque deſuper neceſſaria & opportuna faciendi & exequendi, plenam & omnimodam facultatem & poteſtatem concedimus. Præterea vt futurarum montis alumeriarum huiuſmodi perſonarum commoditati quantum poſſumus conſulamus, etiam harum ſerie volumus, & apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, atque indulgemus, quod perpetuis futuris temporibus quæcunq; perſonæ tam eiuſdem montis alumeriarum pro tempore creditores, quam etiam aliqua ex illius locis & portionibus prædictis per reſignationem, vel aliàs etiam per primæuam pecuniarum in illo impoſitionem acquirentes, ad loca ipſius montis quaſuis perſonas ſub quarum nominibus loca ipſa canteat, nominare, & ſibi ipſis quoad perſonæ nominandæ vixerint tam locorum & portionum, quam eorum fructuum & emolumentorum huiuſmodi omnimodã diſpoſitionem illa interim perſonis ſic nominatis penitus interdicta, ac cum aliis ſibi beneuiſis, aliàs tamen licitis & honeſtis pactis, & conditionibus reſeruare poſſint, ita tamen quod per obitum ipſarum ſic nominatarũ perſonarum niſi prius reſignauerint. omnino vacent, Quodq; quotieſcunque contingat Theſaurarium eundẽ ab ipſa alma Vrbe abeſſe, tunc exiſtens ipſius Cameræ Præſidens a nobis deputari ſolitus, in locũ prædicti Theſaurarij, eius abſentia durante, quoad præmiſſa ſurrogatus ſit, & eſſe cenſeatur, prout nos ex nunc eũ in euentum abſentiæ eiuſdem Theſaurarij cum pari auctoritate, facultate, & poteſtate ſurrogamus. Non obſtan fe. re. Symachi, & Pauli II. Ro. Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum de rebus eccleſiaſticis nõ alienandis, & quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac dictæ Cameræ etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis per quoſcunque Romanos Põtifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem eandem, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetũi, ac motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis: quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda ſit, & in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit illorum omnium, necnon quorumcunque inſtrumentorum, contractuum, & ſcripturarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum tenores præſenti-

 bus pro

bus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos & formas ad hoc ſeruãdos pro indiuiduo ſeruatis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe hac vice duntaxat derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quod tranſumptis præſentium literarum manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo collegij montis alumeriarum huiuſmodi, ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis, ea prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ: Quodque loca & portiones huiuſmodi cum primum per obitum illa obtinentium, aut alias quouis modo, præterquam per reſignationem vacauerint, per nos aut Romanũ Pontificem pro tempore exiſtentem alijs concedi, ſeu in alios transferri non poſſint, ſed eo ipſo extinguantur & expirent, nec quoad ea ſic extincta ſumma ſexdecim millium ſcutorum huiuſmodi vlterius exigatur. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, venditionis, traditionis, aſſignationis, applicationis, approbationis, poſitionis, ſuſtitutionis, obligationis, hypothecationis, ſtatutorũ, ordinationum, mandati, conceſſionum, indulti, ſurrogationum, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrũ, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Idibus Martij, Pontificatus noſtri Anno tertio.

IDEM

35

Commiſſio exactione ſpoliorum, & illorum cauſarum cognitio, Theſaurario generali.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Vt exactio ſpoliorum, tam ſtatus S. R. E. quam aliarum partium Italiæ celerius & facilius fiat, nec miniſtrorum multitudine confundatur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia omnes & ſingulas lites, cauſas, & controuerſias, quæ coram quocunque iudice ordinario vel delegato, præterquã dilecto filio Chriſtophoro Cincio Theſaurario noſtro generali, & eorundem ſpoliorũ in tota Italia collectori generali, per nos deputato, & illius miniſtris, ac ſubſtitutis ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum negotiis in Italia huiuſmodi indeciſæ pendent, earum ſtatus & merita, ac nomina & cognomina iudicum, & collitigantium præſentibus pro expreſſis habentes, ad nos harum ſerie aduocamus, illaſque ac ipſa negotia in ſtatu ac terminis, in quibus reperiuntur, eidem Chriſtophoro Cincio per ſe, vel eius miniſtros, iuxta tenores ſuarum facultatum cognoſcendas, & fine debito terminandas, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium remittimus, & quatenus oporteat, de nouo cõmittimus, & quod de cætero lites & cauſæ huiuſmodi a nullo alio, quã eodem Chriſtophoro, ſeu ab eo ſuper dictis ſpoliis pro tempore deputatis collectoribus cognoſci, nec alteri, niſi per commiſſionem manu noſtra ſignatam, vel per eiuſdem Chriſtophori Cincij literas committi, vel delegari poſſint, & citato dilecto filio Sigiſmundo Martignone noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ Commiſſario generali: quodque citationes, inhibitiones, vel mandata, quæ aliter quam ex cõmiſſionibus vt præfertur, manu noſtra ſignatis, eodemque Cõmiſſario citato, vel literis eiuſdem Chriſtophori emanauerint, quo ad earum cauſarum introductionem, & litis pendentiam, ſeu iuriſdictionis, ac proceſſuũ prædicti Chriſtophori, & eius miniſtrorum impedimentum, vel retardationem, nullius ſint roboris, vel momenti, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus & ordinamus. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid aliter a quoquam cuiuſuis auctoritatis & præeminentiæ, & quacunque etiam legationis de latere, vel alia dignitate ac poteſtate fungente quomodolibet contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima prima Octobris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

IDEM

36

Contra eos, qui vt beneficia impetrent, ſe ipſos pro aliis in examine ſupponunt, & de alijs ad idem pertinentibus.

PAVLVS Papa IIII. Motu proprio, &c. Inter ceteras curas, quibus ex Apoſtolatus officio aſſidue vrgemur, & premimur, ea continue animo noſtro fixa fuit, vt beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis conferentur idoneis, quæ vellent, & poſſent apud ea perſonaliter reſidere, ſcirentque eis laudabiliter deſeruire. Et ad hoc dilectos filios noſtros Bernardinum ſancti Matthæi Tranen. & Scipionem ſanctæ Potentiæ de Piſis, ac Ioannem S. Ioannis ad portam Latinam titulorum Reumanum, nuncupatos presbyteros Cardinales, qui vna cũ venerabili fratre Franciſco Epiſcopo Gebenen. Datario noſtro diſtributioni & prouiſioni beneficiorum huiuſmodi præeſſent, iamdudum deputauimus. Verum cum audiamus eoſdem Cardinales, & Datarium, licet in his eam, quam poſſunt, maiorem ſemper adhibuerint, & indies adhibeant diligentiam, perſonas quibus beneficia ipſa conferenda ſunt, ſuper literatura examinando, de eorum vita, & moribus, ac beneficiis per eos obtentis, alijſque ad præmiſſa facientibus accurate inquirendo, diuerſimode tamen circumueniri, & falli, ac diuerſas eis fraudes in præmiſſis fieri, aliquibus ſe alios eſſe ſimulantibus, & tanquam tales ſe in examine ſupponentibus, aliis beneficia pro perſonis ſibi cognitis, & id ignorantibus, vt poſtmodũ cum eis beneficia, etiam per ſimoniacam prauitatẽ contrectare, & ſuper eis paciſci poſſint: aliis beneficia tam pro ſe quã alijs perſonis cum oblatione diuerſarum penſionum annuarum diuerſis perſonis, etiam familiaribus, continuis commenſalibus noſtris, aut alijs quos ipſi nobis gratos, & acceptos eſſe exiſtimant, annuatim perſoluendarũ, & ſic ſimoniacam hæreſim incurrendo: aliis beneficia huiuſmodi pro diuerſis aliis, ſub ſpe penſionem annuã, aut alium commodum temporale ab eis conſequendæ: aliis beneficia ipſa pro ſeipſis animo & intentione, &

interdum

interdum pacto expreſſe firmato, de eis poſtmodum in fauorem aliorum qui aliquando minus idonei, & non benemeriti exiſtunt, cum ſimili penſione, aut commodo, aut ſine illa, vel illo reſignandis & dimittendis maxima cum inſtantia obtinere procurantibus. Nos præmiſſis fraudibus & dolis, ac hæreſi ſimoniacæ quantum cum Deo poſſumus, efficaciter occurrere volentes, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus atque decernimus, quod de cætero omnes & ſinguli, qui poſt publicationē præſentium in locis infraſcriptis faciendam, occaſione beneficiorum obtinendorum ſe alios eſſe ſimulauerint, & tanquam tales ſe in examine ſuppoſuerint, aut beneficia pro perſonis id ignorantibus, ſeu pro ſe, vel pro alijs cum oblatione alicuius, penſionis annuæ, aut pro alijs cum ſpe penſionem annuam, aut aliud quantumuis modicum temporale commodum ab eis conſequendi, vel pro ſeipſis principaliter, animo & intentione ea poſtmodum in fauorem aliorum etiam quantumuis idoneorum, & benemeritorum, cum ſimili penſione, aut commodo, aut etiam ſine eo reſignandi obtinere procurauerint, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, aut alia maiori dignitate eccleſiaſtica, vel Cardinalatus honore, ſeu mundana, etiam Regia, Ducali, aut Marchionali præeminentia præfulgeant, excommunicationis, & anathematis, ac maledictionis æternæ ſententiam, a qua niſi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti abſolui nequeant, necnon priuationis omnium, & ſingulorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium per eos in titulum, vel commendā, aut aliàs quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinēda pœnam eo ipſo abſque alia deſuper facienda declaratione incurrant, ita vt conſtito ſolum ſummarie & extraiudicialiter, quod ipſi contra tenorem præſentium aliquid fecerint, per curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalem Auditorem, ſeu Viceauditorem, vel eius Locumtenentem pro talibus, & vt tales publicari poſſint: Et nihilominus ſic, vt præfertur, obtentæ prouiſiones, & commendæ aliæque diſpoſitiones nullæ ſint, irritæ, & inanes, nullumque alicui ius in ipſis beneficiis, vel ad illa tribuant, nec aliquis earum vigore fructus ſuos faciat, ſed ad eorum reſtitutionem teneantur: poſſintque beneficia tam ſic impetrata, quam per eos antea obtenta, tanquam modo præmiſſo vacantia a nobis, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente duntaxat libere impetrari. Volumuſque ſtatutum, ordinationem, & decretum noſtra huiuſmodi, etiam quoad monaſteria monialium, & alia beneficia per moniales, aut alias mulieres obtineri ſolita locum habere. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis, etiam, vt præmittitur, qualificatis, etiam in forma confeſſionalis, & quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nequeant, quomodolibet conceſſis, quæ eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe decernimus, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Cæterum ne quiſpiam ſtatuti, & ordinationis, ac decreti noſtri huiuſmodi ignorantiam prætendere poſſit, volumus præſentes, quarum ſolam ſignaturam ſufficere decernimus, in ædium reſidentiæ præfati Datarii, & Cancellariæ Apoſt. valuis, & acie Campi Floræ per aliquē ex Curſorib. noſtris publicari, & earum exemplum inibi affigi, & dimitti, publicationemque & affixionem huiuſmodi omnes & ſingulos arctare perinde ac ſi eædem præſentes illis perſonaliter intimatæ & inſinuatæ fuiſſent, contrariis non obſtan. quibuſcunque.

Placet Motu propio.

IDEM

37

Ampliatio decreti ſuper reuocatione regreſſuum, & acceſſuum ad cathedrales eccleſias.

PAVLVS Papa IIII. Ad Futurā rei memoriā. Ad Romani Pōtificis auctoritatē pertinet, vt quæ per eū conſulto fiunt, ſuum plenariū conſequantur effectū, nec prætextu ingnorantiæ aut alias quomodolibet cauillentur. Nuper ſi quidē in Cōſiſtorio noſtro ſecreto, Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus aſtantibus, & audientibus decretū fecimus tenoris ſubſequentis. Sanctiſsimus Dominus noſter attendens nonnullos ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, qui ex decreto fe re. Pauli Papæ III. Sanctitatis ſuæ prædeceſſoris, vltra eccleſiam tituli ſeu denominationis ſuæ vni tantum eccleſiæ Cathedrali præeſſe, aut eam in adminiſtrationem obtinere permittuntur, ad plures Cathedrales etiam Metropolitanas, & Patriarchales Eccleſias regreſſum ſeu acceſſum in diuerſos euentus ſibi apoſtolica auctoritate cōcedi obtinuiſſe, & indies obtinere, ad hoc vt regreſſu ſeu acceſſu huiuſmodi effectum ſortiente, regimini, & adminiſtrationi ipſarum eccleſiarum, ſeu earum regiminis, & adminiſtrationis poſſeſsionem, ſeu quaſi non habita, iuri & facultati regrediendi ſeu accedendi huiuſmodi in fauorem perſonarum eis gratarum, & acceptarum ad eorum libitum cedere poſsint, in ordinis eccleſiaſtici confuſionem, & dicti decreti eneruationem, atque eccleſiarum, quæ interdum perſonam magis vtilem, & idoneam requirunt, læſionem, ac Chriſtifidelium ſcandalum non modicum. Et propterea volens, quantū cum Deo poteſt, prēmiſſis ſalubriter occurrere, ſtatuit, decreuit, & ordinauit, quod de cætero perpetuis futuris temporibus alicui Cardinali non niſi vnus regreſſus ſeu acceſſus ad Patriarchalem, ſeu Metropolitanam, vel aliam cathedralem eccleſiam concedi poſſit; Et qui ex eiſdem Cardinalibus ad præſens regreſſum ſeu acceſſum ad plures cathedrales eccleſias habent, ſi præſentes in curia exiſtunt, infra quindecim dies, ſi vero extra eam in Italia degunt, infra vnum, reliqui vero in Gallia, Germania, aut Hiſpania commorantes, infra duos menſes proxime futuros vnam eccleſiam cathedralem, ad quā vigore regreſſus ſeu acceſſus ſibi ad illam conceſſi, in illius euentum regredi ſeu accedere malint eligere, & nominare, electionemque, & nominationem huiuſmodi manu propria ſubſcriptā, & ſigillo ſuo munitam Seneſcallo ſeu Cuſtodi Cancellariæ apoſtolicæ, per eum in quinterno ipſius Cancellariȩ de verbo ad verbum deſcribendam tranſmittere, ac poſtquam regreſſui ſeu acceſſui prædicto locus fuerit, infra vnum menſem extunc computandum, ſi alteri eccleſiæ cathedrali præfuerint, aut aliam eccleſiam cathedralem in adminiſtrationem obtinuerint, eam vel aliam, ad quā regreſſum ſeu acceſſum habuerint, in manibus Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, abſque ulteriori ſibi deſuper concedendo regreſſu vel acceſſu, ne hæreditariam poſſeſſionem ipſius eccleſiæ vſurpare velle videantur, realiter, & cum effectu dimittere omnino debeant, quod ſi non dimiſerint, ambæ eccleſiæ eo ipſo vacent, & vtrique earum de

præſule

præſule idoneo per ipſum Romanum Pontificẽ prouideri poſſit. Reuocans, caſſans, & annullans ex nunc omnes, & ſingulos regreſſus, & acceſſus ipſis Cardinalibus ad quamcunque, præterquam per eos, vt præfertur, eligendam, & nominandam cathedralem eccleſiam, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis efficaciſſimis, etiã motus proprij, & certæ ſcientiæ ac plenitudinis poteſtatis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet conceſſis, ac decernens ex nunc irritum & inane quicquid illorum prætextu contra præmiſſa ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et licet decretum ipſum per infraſcriptum ſecretarium noſtrum eiſdem Cardinalibus alta & intelligibili voce in dicto conſiſtorio lectum & publicatum fuerit; quia tamen poſtmodum recognouimus per illud inconuenientibus, quæ occaſione regreſſuum, & acceſſuum huiuſmodi contingunt, præſertim in eo quod facultatem tribuunt poſſeſſionem, ſeu quaſi regiminis, & adminiſtrationis eccleſiarum ſub ipſis regreſſibus ſeu acceſſibus comprehenſarũ propria auctoritate apprehendendi plene prouiſſum non eſſe, cum ſæpius poſſeſſionem huiuſmodi etiam inſcio Romano Pontifice, ad quem eccleſiarum omnium vniuerſalis pertinet cura, apprehendant: Nos inconuenientibus prædictis occurrere, & decretum noſtrum, quo ad hoc ampliare volentes, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus quod nullus Cardinalis de cetero vigore cuiuſuis regreſſus ſeu acceſſus ei ad quamcunque Cathedralem ſeu Metropolitanam, vel Patriarchalem eccleſiã quomodolibet conceſſi, etiam ſi id ſibi ex tenore ipſius regreſſus ſeu acceſſus libere permittatur, poſſeſſionem, ſeu quaſi regiminis, & adminiſtrationis eiuſdem eccleſiæ abſq; expreſſa noſtra ſeu pro tempore exiſtentis Romani Pontificis licentia in ſcriptis obtenta, apprehendere præſumat. Decernentes ex nunc prout extunc, ſi poſſeſſio ipſa abſque licentia huiuſmodi apprehendatur, eandem eccleſiam eo ipſo vacare, & nihilominus irritum & inane quidquid ſecus ſuperinde a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et vt decretum ac literæ huiuſmodi ad communem omnium intereſſe habentiũ notitiam deducantur, volumus eaſdem præſentes literas decretũ ipſum, cui fidẽ adhiberi volumus vt præfertur, continentes, in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe, & cancellariæ apoſtolicæ, ac acie Cãpi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & publicari, vt decretũ & literas huiuſmodi quaſi ſonoro præconio, & patulo indicio publicẽt, nec ii quos illa contingunt, quod ad ipſos nõ peruenerint, aut quod ea ignorauerint, vllã poſſint excuſationẽ prætendere, ſeu ignorantiã allegare, cũ non ſit veriſimile, quod eis remaneat incognitum, quod tã patenter omnibus publicatur. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die quarta Decembris milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Io. Barengus.

IDEM

38

Inſtitutio ſeu reſtitutio Solennitatis Cathedræ beati Petri Apoſtoli qua Romæ primum ſedit xv. cal. Februarij vbique.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ineffabilis diuinæ prouidentiæ altitudo, quæ nullis incluſa limitibus, cœleſtia pariter & terrena diſponit ſui recti cenſura iudicij, voluit vt beatus Petrus Apoſtolorum Princeps, cui prius a Saluatore noſtro Domino Ieſu Chriſto dictum fuerat, Tu es petrus, & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiam meam, poſtquam Antiochiæ aliquandiu reſederat, Romam veniens, cathedram in ea conſtitueret epiſcopalem, eamque vigintiquinque annis regeret, & demum Simonis Magi detectis fallaciis, & eluſis præſtigiis, ipſoque Simone mago ſuperato, idem Petrus, & cum eo glorioſus Coapoſtolus ſuus Paulus vas electionis Romanam Eccleſiam plantarent, & ſuo ſanguine conſecrarent, vt vbi caput ſuperſtitionis erat, illic caput exiſteret ſanctitatis, & vbi gentilium Principes habitabant, illic Eccleſiarum Principes morarentur, & quæ prius erat magiſtra erroris, fieret magiſtra veritatis, eſſetque ibi gens ſancta, populus electus, ciuitas ſacerdotalis, & regia, & per ſacram beati Petri cathedram ipſa Vrbs caput orbis effecta latius præſideret religione diuina, quam antea præſediſſet dominatione terrena. Verum licet Vrbs ipſa multo plus debeat eidem Petro, qui eam per cathedram Epiſcopalem in ea conſtitutam regnis cæleſtibus inſerendã condidit, quam illis, quorum ſtudio prima mœnium ſuorum fundamenta iacta fuerunt, ex quibus is, qui illi nomen dedit, fraterna eam cede fœdauit, feſtiuitatem tamen ipſius cathedræ, quæ iuxta antiquiſſimorum SS Patrũ noſtrorum teſtimonium quintodecimo Kalen. Februarij fuit, & in diuerſis orbis Chriſtiani, & præſertim Galliæ, & Hiſpaniæ partibus dicta die ſolemniter celebratur, minime obſeruet, celebretque ſolum feſtiuitatẽ cathedræ Antiochenæ, quæ Octauo Kalen. Martij iuxtã eorundem Patrum teſtimonium fuit, tanquam idem Saluator noſter, qui ſæpius infirma eligit, vt fortia quæque confundat, non reſpiciens imbecillitatem noſtram, feſtiuitatem Cathedræ, qua ipſe Petrus Apoſtolus Romæ primum ſedit, noſtris temporibus celebrandã, ſeu potius antiquæ cælebritati reſtituendam reſeruauerit. Quamobrem conſiderantes quod ſi in hac Vrbe cathedrã Eccleſiæ Antiochenæ pie & ſolemniter veneramur, iuſtum eſt etiam & conueniens, vt feſtiuitatem Cathedræ, qua præfatus Apoſtolus Romæ primum ſedit, eo ſolemnius & magis pie celebremus, quo magis Vrbs ipſa illi tenetur, & debet, non dedignantes etiam inferiores eccleſias in hoc imitari, feſtiuitatem Cathedræ, qua idem beatus Petrus Romæ primum ſedit, eadem die quintodecimo Kalen. Februarij non ſolum in hac Alma Vrbe, verum etiam in vniuerſis orbis Eccleſijs, etiam in quibus illa ad præſens celebratur, ſub duplici officio annis ſingulis perpetuis futuris temporibus ſolenniter celebrari volumus, ſtatuimus, & mandamus: Feſtiuitati alterius cathedræ, quæ dicta die Octauo Kalen. Martij celebratur, nihil propter hoc detrahendo, ſed illam iuxta laudabilem hactenus ſuperinde obſeruatam conſuetudinem celebrari debere decernendo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis. ſtatuti, mandati, & decreti infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctũ Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, octauo Idus Ianuarij, Pont. noſtri Anno tertio.

Fed. Card. Cæſius.

Io. Barengus. Barengus.

IDEM

IDEM

39

Quod lites, & cauſæ omnes ſpoliorum a nullo alio quam Theſaurario & Collectore ſpoliorum generali conoſci aut decidi poſsint.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Vt exactio ſpoliorum, tam ſtatus S. R E. quam aliarum partium Italiæ celerius & facilius fiat, nec miniſtrorum multitudine confundatur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia omnes & ſingulas, lites, cauſas, & controuerſias, quæ coram quocunque iudice ordinario vel delegato, præterquam Dilecto filio Chriſtophoro Cincio Theſaurario noſtro generali, & eorundem ſpoliorum in tota Italia collectore generali per nos deputato, & illius miniſtris, ac ſubſtitutis ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum negotiis in Italia huiuſmodi indeciſæ pendent, earum ſtatus & merita, ac nomina & cognomina iudicum, & colligitantium præſentibus pro expreſsis habentes, ad nos harum ſerie euocamus, illaſque ac ipſa negotia in ſtatu ac terminis, in quibus reperiũtur, eidem Chriſtophoro Cincio per ſe, vel eius miniſtros iuxta tenores ſuarum facultatum cognoſcendas, & fine debito terminandas, apoſtolica auctoritate tenore præſentium remittimus, & quatenus oporteat, de nouo committimus, & quod de cætero lites & cauſæ huiuſmodi a nullo alio, quam eodem Chriſtophoro, ſeu ab eo ſuper dictis ſpoliis pro tempore deputatis collectoribus cognoſci, nec alteri, niſi per cõmiſsionem manu noſtra ſignatam, vel per eiuſdem Chriſtophori Cincii literas committi, vel delegari poſsint, & citato dilecto filio Sigiſmundo Martignone noſtro, & Cameræ apoſtolicæ Commiſſario generali, Quodq; citationes, inhibitiones, vel mandata, quæ aliter quam ex commiſsionibus, vt præfertur, manu noſtra ſignatis, eodemque Commiſſario citato, vel literis eiuſdem Chriſtophori emanauerint, quo ad earum cauſarum introductionem, & litis pendentiam ſeu iuriſdictionis, ac proceſſuũ prædicti Chriſtophori, & eius miniſtrorum impedimentum, vel retardationem, nullius ſint roboris, vel momenti, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus, Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid aliter a quoquam cuiuſuis auctoritatis & præeminentiæ, & quacunque etiam legationis de latere, vel alia dignitate ac poteſtate fungente quomodolibet contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub anulo Piſcatoris, Die vigeſima prima Octobris, mileſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, Pont. noſtri Anno Tertio.

Io. Barengus.

IDEM

40

Contra Apoſtatas.

PAVLVS Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Poſtquam diuina bonitas, nos (licet immeritos) ad ſummi Apoſtolatus faſtigium aſſumere dignata eſt, nunquã ceſſauimus abuſus, qui in Eccleſia dei, ſeu nimia ſedis Apoſtolicæ indulgentia, ſeu hominum malitia irrepſiſſe cernuntur, pro viribus tollere, & eccleſiam ipſam in priſtinum candorem reſtituere, diuerſas ad hoc ſaluberrimas conſtitutiones edendo, & inuiolabiliter obſeruari mãdando. Verum cum non omnia vno & eodem tempore excogitari, nedum perfici potuerint, quinimo circa ea ſit nobis ſingulis ferme diebus aliquid enitendum, abuſui Apoſtaſiæ, quæ per regulares perſonas ſub diuerſis falſis prætextibus quotidie incurritur, vlterius parcendum non eſſe cenſuimus. Nam licet diuerſi Ro. Pontifices prædeceſſores noſtri, per eorum conſtitutiones complura contra Apoſtaſiam huiuſmodi ediderint ſtatuta, & ordinationes, nondum tamen eſt plenum contra eam adinuentum remedium Quinimo diuerſi diuerſorum etiam mendicantium ordinum religioſi propriæ ſalutis immemores, Deique timore poſtpoſito, ſub prætextu, alii videlicet, quod religioni & ordini in genere ob varias confictas cauſas aſtricti non ſint, & ſuperinde ſententiam declaratoriam obtinuerint, Alii quod beneficiũ eccleſiaſticum curatum aſſecuti ſint, Alii quod extra regularia ſui ordinis loca ſtandi, & alicui beneficio eccleſiaſtico deſeruiendi a ſuis ſuperioribus licentiam habeant, & alii diuerſis aliis confictis coloribus, Alii vero nullo ſuffulti prætextu, ſed temeritate propria contra proprium iuramentum per eos in eorum profeſsione præſtitum, & regularia ſui ordinis inſtituta extra clauſtra ſuorum regularium locorum degunt, & in ſæculo aliqui habitu ſui ordinis retento, aliqui illo abiecto, in habitu presbyterorum ſecularium, & complures in habitu laicali temere vagantur. Et poſtquam Deo fidem fallere non ſunt veriti, cætera omnia quantumuis grauiſsima & deteſtãda, leuia & licita reputantes, Alii parochianos eorum curæ commiſſos falſam doctrinam docere, & prauis opinionibus, ac hæreſibus replere, alii vxores ducere, alii ſiue paupertate eos cogente, ſiue diabolico inſtinctu ſecularibus, & mecanicis negotiis ſe dare, Alii ſeditionibus popularibus, coniurationibus contra Principes, & alios, ac quibuſuis, aliis ſæuis actibus ſe implicare, & cætera omnia nequiſsima facere præſumũt, in grauiſsimã diuinæ Maieſtatis offenſam, & religionis opprobriũ, ac animarũ ſuarũ perniciem, & aliorũ Chriſtifideliũ ſcandalũ. Quãobrem conſiderantes Apoſtatas huiuſmodi infinitis erroribus in eadẽ Dei eccleſia cauſam præſtare, & propterea volentes cõtra apoſtaſiã ipſam plenius prouidere, & eã, quantũ nobis ex alto cõceditur, de medio tollere, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, oẽs & ſingulos, qui poſt profeſsionẽ per eos in ætate legitima cõſtitutos, in aliquo approbato, etiã militari ordine pure, & libere emiſſam, vel ſi ante ætatem legitimã profeſsi fuerint, poſt illã per eos in ipſa ætate legitima conſtitutos pure, & libere, ratã, & gratã habitã temeritate propria, aut quouis prætextu, vel cauſa, etiam ſi ſe religioni & ordini non aſtrictos eſſe ſine cauſæ cognitione, & his quæ a iure requiruntur, ſeruari omiſsis, vel non legitime probatis, declarari obtinuerint, aut beneficium eccleſiaſticum, etiam curatum non præcedente legitima diſpenſatione poſsideant, vel alicui beneficio eccleſiaſtico, etiam curato alterius nomine deſeruiant, extra clauſtra ſuorum regularium locorum degunt, aut in poſterum degent, omnibus & ſingulis beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſecularibus, aut ſui, vel cuiuſ

uis

uis ordinis regularibus,per eos quomodolibet obtentis,& de cætero obtinentibus cuiuſcunque qualitatis fuerint,ac fructibus, redditibus,& prouentibus eccleſiaſticis,eis quomodolibet reſeruatis,ſeu aſsignatis , necnon Baccalariatus,Licentiaturæ,Doctoratus,& Magiſterii,ac quibuſuis aliis in iure Canonico, vel Ciuili, aut Theologia,ſeu Medicina, vel artibus,aut quauis alia facultate gradibus,per eos etiamantequam religionem ingrederentur obtentis,ſeu aſſecutis,necnon quocunque miniſterio eccleſiaſtico,apoſtolica auctoritate tenore præſentium penitus , & omnino priuamus , ac ad illa ,& alia quæcunque & qualiacunque in poſterum obtinenda,ſeu fructus,redditus,& prouentus eccleſiaſticos percipiendos, aut gradus aſſequendos perpetuo inhabilitamus,& ab executione quorumcunque eccleſiaſticorum,etiam ſacrorum,& præſertim presbyteratus ordinum, necnon omni miniſterio eccleſiaſtico prædicto perpetuo ſuſpendimus,priuatoſq; & inhabiles,ac ſuſpenſos eſſe, Necnon beneficia ipſa de iure, & de facto, etiam ad hoc vt eorum ordinarii collatores ea aliis libere conferre poſsint,& niſi ea infra tempus a Lateranenſi. Concilio ſtatutum contulerint , collatio beneficiorum eorundem ad immediatum illorum ſuperiorem,& demum ad nos ac pro tempore exiſtentem Ro. Pon. deuoluatur,Patroni quoque eorundem beneficiorum perſonas idoneas infra tempus a iure ſtatutum ad ipſa beneficia præſentare poſsint,& niſi præſentauerint,eorum libera collatio ad ordinarium ſpectet & pertineat, vacare,ac reſeruationes fructuum,redditum,& prouētuum huiuſmodi expirare decernimus,ita vt de cætero ipſi apoſtatæ,quamdiu vixerint,aliqua beneficia eccleſiaſtica obtinere,vel aliquod officium eccleſiaſticum exercere,aut fructus,redditus,& prouētus eccleſiaſticos,ſeu ſuper illis penſiones annuas percipere,vel exigere , ſeu curam animarum,vel aliquod miniſterium eccleſiaſticum exercere,aut ſacramenta eccleſiaſtica miniſtrare , ſeu miſſam celebrare,aut prætextu ordinum in quibus conſtituti erunt,aliquid facere,vel exequi nequeant , & prouiſiones,ſeu commendæ,ac reſeruationes fructuum,redditum,& prouentuum eccleſiaſticorum,necnon aſsignationes penſionum annuarū eis etiam dicta auctoritate,etiam cum præſentium toto earum tenore inſerto plenaria derogatione,pro tempore factæ nullæ ſint,& irritæ,ac viribus omnino careant,nec aliquod eis ius , aut titulum beneficia poſsidendi,aut fructus,redditus,& prouentus,ſeu penſiones huiuſmodi exigendi,vel percipiendi tribuant. Ipſique ſic priuati inhabiles,& ſuſpenſi fructus ſuos non faciunt , ſed ad illorum reſtitutionem teneantur. Et nihilominus ſi curam animarum exercere,vel eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare,ſeu miſſam celebrare,aut prætextu ordinum ſuorum prædictorum aliquid facere,aut aliquod miniſterium eccleſiaſticū exequi præſumpſerint,tanquam ſuſpēſi ab executione ordinum ſuorum, & in illis contra ſuſpenſionem ipſam , & in contemptum clauium miniſtrantes condignis pœnis omnino puniantur . Et ut omnis vagandi occaſio apoſtatis huiuſmodi tollatur,volumus & ſancimus, quod quæuis tam eccleſieſticæ, quam ſeculares perſonæ cuiuſcunq; ſtatus gradus,ordinis,conditionis,& præeminentiæ exiſtant,etiam ſi Archiepiſcopali, Patriarchali ,aut alia maiori eccleſiaſtica dignitate,etiam Cardinalatus honore,ſeu mundana,etiam Marchionali, Ducali,aut alia maiori auctoritate ſeu eccellentia præfulgeant,aliquem Apoſtatarum eorundem receptare,ſeu nutrire, vel illis quo minus ad eorum monaſterium,ſeu domum,vel alium locum regularem redeant fauorem,aut auxilium,ſeu conſilium præſtare non præſumant,& ſi eos receptauerint, vel illis, vt præfertur,fauerint,aut auxilium ſeu conſilium præſtiterint,& per ordinarium loci ſub quo moram trahent commoniti a præmiſsis non deſtiterint, ſententiam excommunicationis eo ipſo incurrant. Et ſi patroni alicuius beneficii eccleſiaſtici ſiue ſint laici,ſiue clerici , aliquem ex eiſdem Apoſtatis ad beneficium de eorum iure patronatus exiſtens tunc vacans præſentauerint,præſentationes huiuſmodi ſint eoipſo nullæ,irritæ,& inanes,ac viribus careant,& ipſi patroni iure præſētandi alios ad eadem beneficia pro ea vice tantum priuati exiſtant, Quodque ſuperiores Ordinum quos ipſi profeſsi fuerint ,& ordinarii locorum in quibus ipſi Apoſtatæ pro tempore degent, tam coniunctim quam diuiſim eoſdem Apoſtatas,vt ad eorum monaſteria redeant,requirere,& ſi ad dicta monaſteria redire ceſſauerint , diſtulerint, vel recuſauerint,eos ſecundum ordinis diſciplinam,monitione præuia , per cenſuras eccleſiaſticas , & pœnas etiam corporis afflictiuas ad redeūdum cogere,& compellere poſsint,inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit,auxilio brachii ſecularis . Quod ſi regularis ordo hoc non patiatur, auctoritate noſtra prouidere valeant , vt talibus apud eadem monaſteria in locis competentibus,ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit,alioquin in aliis religioſis domibus eiuſdem ordinis ad agendam inibi pœnitentiam vitæ neceſſaria miniſtrentur Si vero apoſtatæ huiuſmodi ſe in his inobedientes præſtiterint,ſint etiam auctoritate noſtra maioris excomunicationis ſententia eo ipſo innodati,& ſuperiores ſui eos excommunicatos eſſe declarent,& nuncient,ac vt tales ab omnibus ſuis ſubditis nunciari,& publicari faciant Teneanturq; ipſi Apoſtatæ cuiuſcunq; ordinis,congregationis,& habitus fuerint,Biretū nigrū duabus lineis albis ex tela confectis & digito humano latis ab vna extremitate ad aliā extremitatē circunductis diſtinctū,& per totā eius circunferentiā ſimili linea alba ſuffultum,ita vt omnes lineæ præfatæ oculis intuentiū manifeſte appareant,continue geſtare . Et ſi ſine Bireto huiuſmodi deprehenſi fuerint,poſſint pro huiuſmodi inobedientia non ſolum per ſuos ſuperiores,verum etiam per quoſcunque tam eccleſiaſticos,quam ſeculares Iudices,& Magiſtratus condignis pœnis puniri,& ad delationem ipſius Bireti,vt præfertur, diſtincti,& ſuffulti omnino compelli. Decernentes quod de cætero,qui aliquem ordinem approbatum,vt præfertur,tacite,vel expreſſe profeſſus fuerit,& ſe illi ordini non aſtrictum eſſe contenderit,vel alias quouis modo ſiue retento, ſiue dimiſſo habitu extra regularia loca ipſius ordinis de iure aliquo caſu ſtare poſſe putauerit, vel quauis ratione, aut prætextu ſuper hoc poſtulauerit ſeu ſuplicauerit, literas quas a nobis ſeu officio Pœnitētiariæ noſtræ obtinebit,Cardinali Protectori,ſeu viceprotectori ipſius ordinis in curia reſidenti, & procuratori generali ordinis dirigi & præſentari facere, ac coram eo in hoc negotio cum plena cauſæ cognitione procedere teneatur,alias omnia,& ſingula,per ipſum profeſſum in præmiſsis geſta,nullius ſint roboris vel momēti,Literæque aliis directæ nullā iuriſdictionem tribuant. Quodque omnes & ſingulæ translationes de Apoſtatis ipſis ad alium ordinem etiam per nos,aut prædeceſſores noſtros,vel per officium Pœnitentiariæ huiuſmodi hactenus factæ,& quas deinceps fieri contigerit, niſi ad arctiorem,vel parem ordinem factæ fuerint , & ipſi ſic translati,in monaſteriis,in quibus regularis obſeruantia vigeat , actu maneant , nullæ ſint, & irritæ , ipſique ſic translati ad priſtinum ordinem etiam ſi in ordine ad quem translati fuerint profeſsionem in eo emitti ſolitam emiſerint,redire teneantur. Et ſi poſt vnam & ſecundam monitionem ſibi a Prælatis,ſeu ſuperioribus ordinum e quibus translati ſunt, factam, redire diſtulerint , aut neglexerint, liceat ipſis Prælatis ſeu ſuperioribus procedere

dere contra eos modo, & mediis contra Apoſtatas ſtatutis. Et nihilominus præfatos ſic translatos, &, vt præfertur, non redeuntes, adminiſtratione cuiuſcunque eccleſiaſtici beneficii, ſeu officii & prælaturæ perpetuo priuamus, & priuatos eſſe, necnon bona quæcunque mobilia, ſeu immobilia, ac cenſus, redditus & prouentus, iura & actiones per eoſdem fratres tam egreſſos, & eiectos, quam ad alium ordinem, vt præfertur, tranſlatos, ſeu de licentia ſuorum ſuperiorum extra eorum monaſteria ſtantes, tempore quo extra monaſteria ſui ordinis ſteterint acquiſita, etiam ſi acquiſitiones huiuſmodi ab ipſis fratribus ex redditibus beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura ab ipſis obtentorum, ſeu detentorum, aut ex propria induſtria, ſeu artificio, mercatura, vel ex teſtamento, ſeu ſucceſſione ab inteſtato quorumuis conſanguineorum, affinium, vel amicorum ſuorum, aut quorumcunque aliorum factæ ſint, non fiſco noſtro, aut Cameræ noſtræ apoſtolicæ, ſed religioni, aut monaſteriis in quo ſeu quibus primo profeſſi fuerint, eo ipſo applicata eſſe, & cenſeri debere decernimus, & declaramus, ita vt iuxta regularia religionis ſeu monaſteriorum huiuſmodi inſtituta omnino diſtribui & diſpenſari. Nec ſuper illis per protectores, aut ſuperiores religionis, & monaſteriorum prædictorum, aut quoſuis alios, quacunque auctoritate fungentes aliqua compoſitio, ſeu concordia, aut remiſſio fieri poſſit. Sicque & non alias aliter, nec alio modo in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios, quauis etiam dicta Apoſtolica auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari, & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Et quoniam experientia rerum magiſtra docente, cognouimus priuilegia cunctis fere ordinibus conceſſa recipiendi profeſſos aliorum ordinum in eorum monaſteriis, domibus, & regularibus locis materiam præſtare Apoſtatis huiuſmodi per ſeculum euagandi, præſertim, cum diuerſi ordinum huiuſmodi ſuperiores Prælati, Apoſtatas huiuſmodi recipiant, & poſtquam illis eorum habitum regularem exhibuerint, eis ſtandi extra monaſterium licentiam concedant; nos, abuſui huiuſmodi occurrere volentes, omnia & ſingula priuilegia & indulta apoſtolica quibuſuis ordinibus monaſteriis, & domibus, ſeu aliis regularibus locis (Carthuſien. & Eremitis Camalduleń. in eremo realiter degentibus dumtaxat exceptis) ſuper recipiendis Canonicis regularibus ſeu Monachis, vel fratribus aliorum ordinum per quoſcunque Ro. Pon. prædeceſſores noſtros ſub quibuſuis verborum formis, & tenoribus, & etiam motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſa, etiam Mare magnum nuncupata, quoad facultatem recipiendi eoſdem Canonicos regulares, ſeu Monachos, & fratres penitus & omnino reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & viribus penitus & omnino vacuamus. Mandantes vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſq; Diœceſanis, & locorum ordinariis, vt ipſi per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando ac quotiens opus fuerit, ſolenniter publicantes, faciant dicta auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas plenariæ, & totali executioni demandari, eos qui illis contrauenerint iuxta ipſarum literarum continentiam, & tenorem cõdignis pœnis plectendo & puniendo, ac contradictores quoslibet & rebelles, eiſque in præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, necnõ legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauãdo, inuocato ad hoc etiam ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac monaſteriorum, & aliorum regularium locorum, necnon ordinum quorumcunque etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis, etiam Marimagno, ſeu bulla aurea, aut alias quomodolibet nuncupatis, ſeu per officium Pœnitentiariæ huiuſmodi expeditis, eiſdem Apoſtatis, ſeu tranſlatis, ac noſtro ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, ordinis ſancti Auguſtini, & quibuſuis aliis Hoſpitalibus, necnon beatæ Mariæ redemptionis captiuorum, & de Mercede, ac quibuſuis aliis monaſteriis, & regularibus locis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, aut alias quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habẽda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducãtur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate apoſtolica ſtatuimus, atq; decernimus, vt ipſemet literæ, vel earũ tranſumpto (cui manu Notarii publici ſubſcripto, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munito eam prorſus fidem in iudicio & extra adhiberi debere volumus, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi facto & realiter exhiberentur) in Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & eccleſiæ S. Ioan. Lateran. ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex curſoribus noſtris publicẽtur, earum exemplo in ſingulis valuis & acie prædictis affixo & dimiſſo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ priuationis, inhabilitationis, ſuſpenſionis, ſanctionis, declarationis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, mandati, derogationis, ſtatuti, decretorum & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, tertiodecimo Kal. Auguſti, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Io. Barengus.

Barengus.

IDEM

41

Applicantur Fiſco quæcunque confiſcationes, & aliæ pœnæ a viginti quinque annis citra in ſtatu Eccleſiaſtico non exactæ.

PAVLVS Papa IIII. Dilecto filio Magiſtro Chriſtophoro Cincio Cameræ Apoſtolicæ Clerico Theſaurario, & Commiſſario noſtro. Dilecte fili ſalutem & apoſtolicam benedictioné. Cú ſicut experientia rerum magiſtra docente cognouimus, impunitas delictorum incentiuú tribuat delinquendi, & dilecti filij communitates ciuitatum, & vniuerſitates terrarum, oppidorum, caſtrorum, & locorum, quibus Apoſtolica auctoritate, aut alias legitime indultum exiſtit, vt confiſcatione bonorum, & alias maleficiorum quæ inibi pro tempore perpetrantur, pœnas in reparationem mœnium, aut alios etiam pios eorum vſus conuertere poſſint, ſæpius vel metu reuerentiali, vel amore, aut prece, vel pretio, ſeu aliis reſpectiuis, bona confiſcata apprehendere, & pœnas maleficiorum huiuſmodi exigere differant, & negligant, & quandoque ſuper eis pro minimo quoque pretio componant, & exinde confiſcationes bonorum, & aliæ pœnæ prædictæ inexactæ obliuioni mandentur, & delicta remaneant impunita, & delinquentium creſcat temeritas, & præſumptio, pacificuſque ſtatus ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, & locorum huiuſmodi perturbetur, in fidelium illarum partium perturbatione, confuſionem, ſcandalum, Nos præmiſſis in conuentibus occurrere, & vt delicta debitis pœnis coerceantur, prouidere volentes, omnes & ſingulas confiſcationes bonorum, & alias maleficiorum, quæ in quibuſuis ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, & locis nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectis a viginti quinque annis citra perpetrata fuerunt, pœnas, quæ inexactæ remanent, Fiſco noſtro dicta auctoritate tenore præſentium applicamus & appropriamus: Teque, de cuius ſolicitudine, prudentia, probitate, & rerum gerendarum notitia plenam in domino fiduciam obtinemus, ad confiſcationes bonorum, & alias pœnas maleficiorum huiuſmodi, quę per vigintiquinque annos exactæ non fuerunt, ad Fiſci noſtri commodum, vſum, & vtilitatem reducendum, & bona confiſcata huiuſmodi pro eodem Fiſco appreben. ac venden. & alienandum, pretiumque exinde proueniens ad Cameram noſtram Apoſtolicam tranſmittendum, noſtrum, & apoſtolicæ ſedis Commiſſarium generalem, & ſpecialem auctoritate, & tenore prædictis, ad beneplacitum noſtrú conſtituimus, & deputamus, ac tibi, quod omnes & ſingulas ciuitates, terras, oppida, caſtra, & loca nobis & dictæ Eccleſiæ, vt præfertur, ſubiecta, nomine noſtro viſitare, & libros maleficiorum in illis a dictis vigintiquinque annis citra perpetratorum corá te exhiberi facere, ac pœnas, quas in eis ab eiſdem vigintiquinque annis citra inexactas remanſiſſe reperieris, exigere & recuperare, necnon bona confiſcata pro ipſo Fiſco apprehendere, & vendere, atque alienare, ita vt eorum pretium ad nos, & Cameram prædictam omnino tranſmittas. Contradictores quoque & rebelles, ac tibi in præmiſſis non parentes, opportunis iuris remedijs cópeſcere, & ad id ſi opus fuerit, auxilium brachij ſecularis inuocare, cæteraque in præmiſſis, & circa eá quomodolibet neceſſaria, & opportuna facere, & exequi poſſis, plenam & liberam, auctoritate & tenore præmiſſis, concedimus facultaté & poteſtatem. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, & locorum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, illis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem eandem ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam irritantibus decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vigeſimaſexta Octobris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno quarto.

Io. Barengus.

IDEM

42

Contra ambientes Papatum.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuá rei memoriam. Cum ſecundú Apoſtolum, nemo debeat ſibi honorem aſſumere, ſed qui tanquam Aaron vocatur a Deo, facile ab omnibus iudicari poteſt quam grauiter excedant, errent, & peccent qui tam inferiores, quam ſuperiores dignitates eccleſiaſticas, & ipſam denique beati Petri ſedem, ac apoſtolicæ dignitatis culmen & apicem, a Deo Optimo Maximo, a quo omnia bona procedunt, nulla prorſus humana ope, nec cuiuſuis auxilio, conſilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, ſed illas tanquam venales, aut alias in diſpoſitione mortalium conſtitutas, diuerſis modis, & medijs ambire & aſſequi, ſeu potius vſurpare præſumunt. Ná vt Romanæ & cuiuslibet alterius, tá ante, quam poſt domini Dei & redemptoris noſtri Ieſu Chriſti in terris aduentum, bene inſtitutæ reipublicæ de ambitu & contra ambitus reos ſanctiſſime promulgatas & inuiolabiliter obſeruatas leges, ad præſens omittamus, nonne huiuſmodi deteſtabile ambitus ſcelus, etiam iure diuino grauiſſime punitur; cum Abſalon, qui regnum genitoris ſui adhuc viuentis ambiebat, ex mulo cui inſederat eleuatus, capillis capitis ſui quercui ſuſpenſus remanſit, & a Ioab tribus lanceis in corde transfixus fuit? Nonne illud ſacrorum Conciliorú a ſancta Dei Eccleſia receptorum & approbatorum auctoritas diuerſimode deteſtatur, & punit, cum quemcunque presbyterum, aut diaconum, ſeu clericum, qui Papa incolumi, & eo inconſulto ſubſcriptionem pro Romano Pontificatu commodare, aut pictatia promittere, ſeu ſacramentum præbere tentauerit, aut aliquod ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præſumpſerit, loci ſui dignitate, & communione priuandum, anathematiſque pœna plectendum cenſeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiuſmodi ſecretas inſidias, ſi quis harum actionum particeps, conſilia eorum, qui de Pontificali

illicito agone ambitu, ad notitiam Eccleſiæ deferat, & rationali probatione conuincat, eum non ſolũ ab omni culpa purgatum remanere, verum etiam remuneratione non indigna ſubleuari velit, & ſtatuat, & exinde non modo ſacrorum canonum, ſed etiam ſecularium legum interpretes periciſſimi & probatiſſimi, ambientes Papatum, aut ſuper eo, Papa viuente, & inconſulto, tractantes, ſeu conuenticulas facientes, crimen læſæ maieſtatis in primo capite, & ſimoniacæ hæreſeos incurrere decreuerint, non ſine clara, & aperta ratione, cũ omnis tractatus de loco, dignitate, & bonis alicuius viuentis, eo non conſentiente, ab vtroque iure prohibeatur, & reprobetur, præſertim cum inde præſtetur votum captandæ mortis, quod ſacri canones & venerandæ leges paſſim abhorrent & deteſtantur. Accedit quod cum inter Pontificem, & Eccleſiã contrahatur ſpirituale coniugium, quod fortius eſt carnali, grauiſſimæ pœnæ ex vtriuſq; iuris cenſura imponuntur iis, qui conſtante matrimonio, de alio coniuge tractare præſumunt. Quare cum peccatis exigentibus, plures indies beati Petri ſedem, nobis viuentibus, & inconſultis, ambire, & conuenticulas ſuperinde facere dinoſcantur, & ad hoc ſuffragia S. R. E. Cardinalium obtinere, & quodam modo ſubharrare procurẽt, & ſatagant: Nos cupientes huiuſmodi deteſtabile ambitus, & illi coniuncta ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis crimina, non ſolum noſtris, ſed etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium temporibus perpetuo abolere, & non ſolum ex vſu, ſed etiam ex mentibus hominum, præſertim in electione Romani Pontificis, qui domini Dei, & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti in terris Vicarius exiſtit, radicitus euellere, & in præmiſſis pro tantæ rei neceſſitate, & periculi magnitudine, vt tenemur, ſalubriter prouidere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorũ conſilio, & vnanimi aſſenſu, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de noſtra Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac priuationis, & quaſuis alias ſententias, cenſuras, & pœnas, dudum a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut ſacris Concilijs, ſeu ſanctorum Patrum noſtrorum decretis, ſtatutis, capitulis, canonibus, conſtitutionibus, & ordinationibus contra ſic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas, approbamus, & innouamus, ac perpetuo obſeruari, & in viridi obſeruantia, ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere: Necnon quoſcunque in præmiſſis tam noſtro quam ſucceſſorum noſtrorum prædictorum tempore, publice vel occulte, aut alias quomodolibet delinquentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori eccleſiaſtica dignitate, ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſeu excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus, atque decernimus. Et nihilominus cõſiderantes dignum eſſe, vt quos Dei timor a malo non reuocat, eccleſiaſticæ ſaltem coherceat ſeueritas diſciplinæ, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, ordinamus, & decernimus, quod ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuis robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus, omnes, & ſinguli tam clerici quam vtriuſque ſexus laici, qui per ſe, vel alios nobis viuentibus & inconſultis, verbis, vel ſcriptis, aut nuncijs cum aliquo de futuro Pontifice eligendo, hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu in poſterum, Romano Pontifice viuente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiam ſi vt præfertur, qualificati, & dignitate, honore, auctoritate, & excellentia prædictis prædıti exiſtant, ſint ipſo iure, & facto, abſque alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione, & maledictione huiuſmodi per alium quã per nos, & Roman. Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo, abſolui non poſſint, incurrerintque & incurrant reſpectiue crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis & excellentiæ, ac omnium & ſingularum eccleſiarum cathedralium, etiam Metropolitan. & Patriarchaliũ, Monaſteriorum quoque, ac Prioratuum, aliorumque beneficiorum, & officiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnõ quorumuis fructuũ, redditum, & prouentuum eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel mixtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunque, careantque voce actiua, & paſſiua, ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiue perpetuo inhabiles & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia vbique gentium ſint notati, & notentur reſpectiue, nec infamia huiuſmodi ab eis aboleri, neq; ipſi vllo vnquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiuſmodi, niſi ex ſpeciali verbo, & mandato noſtro, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, noſtra, ſeu illius manu propria ſubſcripto, ac ſpecifica, & indiuidua reatus, & culpæ ſuæ qualitate expreſſa reſtitui poſſint. Quodque ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas reſpectiue incurrerint, & incurrant ipſo iure & facto, ac ſine alicuius ſententiæ prolatione, omnes, & ſinguli, etiam vt præmittitur, qualificati, & dignitatibus huiuſmodi præditi, cuiuſuis ſexus, & ordinis exiſtant, qui per ſe, vel alium, ſeu alios a die noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis vſq; in hanc diem in præmiſſis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, conſilium, vel fauorem, ſeu operã verbis vel ſcriptis, aut re, vel facto, ſeu promiſſione, pollicitatione, ſuaſione, vel his omnibus inſimul, aut quouis alio modo directe vel indirecte, principaliter vel incidentaliter præſtiterunt, ſeu in futurum quouis etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum tempore præſtabunt, aut in præmiſſis mediatores, proſenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, ſeu trapezitæ fuerunt, vel in poſterum, vt præfertur, erunt, ſeu alias ſe in præmiſſis quouis modo intromiſerunt, vel immiſcuerunt, ſeu in poſterum etiam tempore ſucceſſorum huiuſmodi habebunt, niſi ea nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel ſucceſſores prædictos commiſſum fuerit, per ſe, vel alium ſeu alios cum primum commode potuerunt reuelauerint, etiam ſi in præmiſſis aliquod aliud auxilium, conſiliũ, vel fauorem, aut opem non præſtiterint, Nos enim iis qui præmiſſa reuelauerint, etiam ſi complices fuerint, non ſolum veniam, ſed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam ſucceſſores noſtros præfatos facturos eſſe confidimus, ad hoc vt eorum iudicio, partici-

per tanti criminis valeant cohereeri: Et ſi quis vllo vnquam etiam dictorum ſucceſſorum noſtrorum tempore præſentes literas, & in eis contenta quæcunque iniuſta, illicita, vel iniqua extitiſſe, aut in toto, vel in parte nõ valere, ſeu aliquo tempore non valitura eſſe, vel a nobis ſic fieri non potuiſſe, aut non debuiſſe, auſu temerario aſſerere præſumpſerit, cuiuſcunq; dignitatis exiſtat, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipſo iure & facto anathematis mucrone percuſſus ſit, & contra eũ, tanquam vere ſchiſmaticum, & hæreticum, inquiri, & tanquam talis puniri, eiuſque memoria damnari poſſit. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quiuſuis concleuis capitulis, etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcũque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, quibuſuis perſonis ſub præſentibus comprehenſis, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem Apoſtolicã etiã motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ſimili poteſtatis plenitudine, aut conſiſtorialiter ſeu alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis (Quibus omnibus etiam ſi pro illorũ ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbũ, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habẽda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus) cæteriſq; cõtrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducãtur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cãcellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ, per aliquos ex Curſoribus noſtris publicari, earumque copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem & dimiſſionem copiæ affixæ huiuſmodi ſufficere, & omnes quos eædẽ literæ tangunt arctare perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ & notificatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, declarationis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, decimaſeptima Kal. Ianuarii, Pontificatus noſtri Anno quarto.

Barengus.

IDEM

41

Declaratio aliquorum ſuper ſolutione quindenniorum pertinentium.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decens eſſe cenſemus, & æquum, vt qui alios in ſua iuſtitia confouemus, Cameræ noſtræ Apoſtolicæ iura nõ negligamus, quinimo ea vſurpare ſatagentibus opportunis remedijs, etiam medio declarationis noſtræ occurramus, nec patiamur illa cauillationibus, aut calumnioſis litibus ea debentium in diſcrimen aut dubium aliquod deduci. Nuper ſane accepimus, quod licet communium ſeruitiorum & annatarum exactio in recognitionem vniuerſalis dominij introducta ſit antiquiſſima, ita vt etiã peritiſſimi & probatiſſimi iuris interpretes, qui tempore Concilij Viennen. iam ducentis quadraginta, & vltra annis celebrati, & poſt illud ſcripſerunt, expreſſam de ea fecerint mentionem, & aſſeruerint eam in dicto Concilio roboratã fuiſſe, & in Concilio Conſtantien. ante centum & quadraginta annos celebrato ſtatutum fuerit, vt de eccleſijs & monaſterijs virorum vacantibus, & vacaturis ſoluerentur pro fructibus primi anni a die vacationis ſummæ pecuniarum in libris Cameræ Apoſtolicæ taxatæ, quæ communia ſeruitia etiam tunc nuncupabantur, de cæteris autẽ dignitatibus, perſonatibus, officijs, & beneficiis ſecularibus, & regularibus valorem vigintiquatuor florenorum de Camera excedentibus, quæ auctoritate ſedis Apoſtolicæ, non tamen vigore gratiarum expectatiuarum, aut ex cauſa permutationis conferrentur, vel de quibus prouideretur, ſolueretur annata ſeu medij fructus, iuxta taxam ſolitam, Ac fe. re. Eugenius IIII. & Calixtus III. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri ſuper ſolutione mediorum ſeu integrorum, fructuum primi anni dictæ Cameræ ratione monaſteriorum, & prioratuum, ac aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum pro tempore vacantium facienda diſpoſuiſſe legantur, & piæ memoriæ Paulus Papa II. etiam prædeceſſor noſter, cum tam ipſe quam dicti Eugenius, & Calixtus prædeceſſores, ac recolendæ me. Martinus V. & Nicolaus etiam V. ac Pius etiam II. Romani Pontifices ſimiliter prædeceſſores noſtri tunc ſui complura diuerſorum ordinum monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, adminiſtrationes, officia, & beneficia eccleſiaſtica collegiatis eccleſijs, earumque capitularibus menſis ſeu collegiis, vniuerſitatibus, & congregationibus Lateranen. & de Scopeto, ſeu ſancti Saluatoris, ac monachorum ſanctæ Iuſtinæ de Padua, & Montis Oliueti ſancti Auguſtini Canonicorũ regularium, & ſancti Benedicti, ac Ciſtercien. Vallis vmbroſæ & Cartuſien. ordinum, presbyterorum quoque ſancti Georgij in Alga Venetiarum, & aliis domibus, hoſpitalibus, fabricis, & pijs locis vtriuſque ſexus perſonarum ſub diuerſis modis & formis Apoſtolica auctoritate vniuiſſent, annexuiſſent. & incorporaſſent, applicaſſent, & ſubmiſiſſent; Et propterea monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, adminiſtrationes, officia, & beneficia vnita huiuſmodi amplius vacare non poſſent, & exinde dicta Camera, & collegium tunc ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac ſedis Apoſtolicæ officiales detrimentum non modicum paterentur, per ſuas ſtatuerit, ordinauerit, & decreuerit quod omnia & ſingula Monaſteria illa videlicet quorum fructus, redditus, & prouentus ad ſummam centum florenorũ auri de Camera ſecundum communem extimationem aſcendebãt annuatim ſiue in libris eiuſdem Cameræ taxata ei reperiebantur communia & minuta ſeruitia, aliaque iura debita & conſueta tam cameræ, & collegio, quam officialibus prædictis, reliqua vero monaſteria, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & beneficia, vt præfertur, vnita, pro quibus dictæ Cameræ annatas, ſeu alia iura ſolui

conſue-

conſueuerant, vel debebant, annatas ſiue medios fructus vnius anni eidem Cameræ ſoluere tenerentur, & deberent, & quod de omnibus monaſteriis, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis, vt præfertur, vnitis, a quorum vnionum tempore poſtquam illæ fuerant ſortitæ effectum quindecim anni effluxerant, infra annum tunc ſecuturum, & ſingulis quindecim annis in futurum communia minuta ſeruitia, & alia iura, ſeu annatas & medios fructus huiuſmodi ſoluere aſtringerentur, & ad id ii, quorum intererat, infra ipſius anni ſpatium ſe in eadem Camera efficaciter obligare deberent cum effectu, alioquin ſi a ſolutione, & obligatione præmiſſis ceſſare præſumpſiſſent, vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones prædictæ haberentur penitus pro infectis, & ſic vnita monaſteria, prioratus, præpoſituræ præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & cuiuſuis qualitatis, aut generis beneficia tanquam vere vacantia poſſent a dicta ſede libere impetrari, & canonice obtineri, ac ſi vniones ipſæ, & ſuper eis confectæ literæ, ac proceſſus habiti per eaſdem, & quæcunque inde ſecuta nullatenus emanaſſent, Et ſanctæ me. Iulius Papa ſimiliter II. prædeceſſor noſter, accepto quod ex prædictis, & aliis quæ poſtea per ſimilis memoriæ Sixtum Quartum, Innocentium octauum, & Alexandrum VI. etiam Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros tunc ſuos eatenus factæ fuerant perpetuis vnionibus, & applicationibus, negligentia ſiue malitia multorum, qui literis Pauli prædeceſſoris huiuſmodi parere eatenus contempſerant, dicta Camera in ſuis iuribus non mediocrem patiebatur iacturam, tam ſtatutum, ordinationem, & decretum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi quam omnia & ſingula alia in illius literis prædictis contenta per quaſdam approbauerit, & innouauerit, ac inuiolabiliter obſeruari debere, necnon omnes & ſingulos cuiuſcunque qualitatis, gradus, & conditionis forent, qui ſe poſtea obligauerant, aut alias ratione monaſteriorum, & aliorum beneficiorum ſic vnitorum, quorum fructus, redditus, & prouentus ad valorem centum florenorum ſimilium dicta exiſtimatione aſcenderent, vel in eiſdem libris taxati reperirentur, eidem Cameræ ſoluere tenebantur, ad integram ſolutionem præfatæ Cameræ de præmiſſis faciendam infra certum tunc expreſſum tempus, iuxta tenorem literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi, & ſub pœnis in illis contentis omnino teneri, & obligari decreuerit, & deinde etiam illos, quos pro annatis eidem Cameræ teneri conſtaret, etiam ſi illas ſoluere non promiſiſſent, ſeu ad illarum ſolutionem ſe ſpecialiter non obligaſſent, dummodo ipſa beneficia quomodolibet aſſequuti fuiſſent, ad ſolutionem annatæ, & iurium prædictorum efficaciter teneri per alias ſuas literas voluerit, ac ſtatuerit: Et ſanctæ memoriæ Iulius Papa pariter III. prædeceſſor noſter accepto quod ordinationes, ſtatuta, decreta, & declaratio Pauli, & Iulii II. prædeceſſorum huiuſmodi plene non obſeruabantur, & a tempore ipſius Alexandri prædeceſſoris vſque in eam diem tam per ipſos Iulium II. & Iulium III. quam felicis recordationis Leonem X. Adrianum VI. & Clementem VII. ac Paulum pariter III. Romanos Pōtifices prædeceſſores noſtros tunc ſuos diuerſæ aliæ vniones, annexiones, incorporationes & applicationes perpetuæ factæ & conceſſæ fuerant, & ex incuria agentium pro ipſa Camera ſeu alias obligationes de ſoluendis communibus, & minutis ſeruitiis, atque annatis, ſeu mediis fructibus, vel aliis iuribus ſolui debitis & conſuetis factæ non fuerant, & quæ factæ erant executioni non demandabantur, ordinationes, ſtatuta, decreta, & declarationē Pauli, & Iulii II. prædeceſſorum huiuſmodi, necnon deſuper confectas literas, omniaque & ſingula in eis contenta, per ſuas approbauerit, & innouauerit, ac a quibuſcunque tam in eiſdem literis nominatis, quam non nominatis virorum, & mulierum ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus congregationibus, omnibuſque aliis ſub ſingulis prædeceſſorum, & ſuis literis huiuſmodi comprehenſis perſonis tam pro præterito quam pro futuro tempore inuiolabiliter obſeruari, eaque omnia, ac cenſuras & pœnas in ſingulis literis præfatis contenta, contra omnes congregationes & perſonas huiuſmodi, quoad omnia & ſingula monaſteria, & beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura ſecularia, & quorumuis ordinum regularia quomodolibet qualificata, quæ congregationes præfatæ quomodolibet communiter poſſidebant, etiam ſi de iurepatronatus laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium, etiam illuſtrium, aut dummodo per ipſas congregationes poſſiderentur, tam in Romana curia quam extra eam litigioſa exiſterent, vigere, & locum habere, totalique, & plenariæ executioni demandari debere decreuerit: Necnon præmiſſa omnia, prout per ipſos prædeceſſores ordinata, ſtatuta, decreta & declarata fuerāt, de nouo ordinauerit, ſtatuerit, decreuerit, & declarauerit, eaque omnia ad quaſcunque tam ſeculares quam regulares virorum & mulierū congregationes, quantumuis priuilegiatas, & exemptas extenderit, & ampliauerit, ac literas ſuas de intentionis ſuæ defectu notari, aut eo prætextu, quod in aliquibus locis non reciperentur, aut moribus vtentium non comprobarentur impugnari, aut in deſuetudinem abire dici non poſſe, ſed ex die publicationis certo tunc expreſſo modo faciendæ quoſcunque ligare, ſicque & non aliter iudicari & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attentari, irritum & inane decreuerit. Et poſtremo nos præmiſſa omnia per papyri cedulā manu noſtra motu proprio ſignatam approbauerimus, & innouauerimus, prout in ſingulis literis prædeceſſorum, & cedula huiuſmodi plenius continetur: Nihilominus tam Sanct. Georgii in Alga, ſub prætextu quod dictus Eugenius prædeceſſor Rectores, & Canonicos ipſius congregationis ſancti Georgii, a ſententiis, cenſuris, & pœnis, quibus ob non ſolutionem mediorum, ſeu integrorum fructuum primi anni monaſteriorum, & beneficiorum, per ipſum Eugenium prædeceſſorem, vel dictam Sedē eorum monaſteriis, prioratibus, eccleſiis, & beneficiis, ſiue locis eatenus vnitorum innodati erant, per ſuas literas abſoluerit, & quaſcunque obligationes per eos dictæ Cameræ propterea factas, ac medios ſeu integros fructus huiuſmodi eis liberaliter remiſerit, & de illis, & aliis quibuſcunque, quæ præfatæ Cameræ eatenus ſoluere quomodolibet obligati erant, generalem quietanciam fecerit, decernens eos ad illorum ſolutionem non teneri, nec ad id cogi poſſe, ac irritum & inane quicquid ex tunc contra tenorem earundem literarum ſcienter vel ignorāter cōtingeret attentari: Et Caſſinen. alias ſanctæ Iuſtinæ de Padua huiuſmodi ſub prætextu quod dictus Leo prædeceſſor ipſam congregationem Caſſinen. illiuſque monaſteria & loca, ac Abbates & conuentus ad ſolutionem annatarum communium minutorum ſeruitiorum, & aliorum iurium Cameræ Collegio, & officialibus prædictis, ratione quorumuis monaſteriorum, prioratuum, & beneficiorum congregationi Caſſinen. & illius monaſteriis, ſeu locis prædictis eatenus perpetuo vnitorum; ſuper quibus nulla obligatio in eadē Camera reperiebatur, aut ad obligationem de eis ſoluendis faciendā minime obligatos fuiſſe, nec ad illas con-

demnari aut cogi poſſe, & literas Pauli ac Iulii II. aliorumque prædeceſſorum ſuorum huiuſmodi, ac ſuper illis, & illorum prætextu decreta, monitoria, & mandata, quoad ipſam congregationem Caſſinen. & illius Monaſteria, & perſonas locum ſibi vendicare non potuiſſe, omneſq; & ſingulas de monaſteriis, & locis congregationis Caſſinen. huiuſmodi tanquã per diſſolutionẽ vnionũ prædictarũ, aut priuationem de illis vel alias ob non ſolutionẽ annatarũ communiũ & aliorũ prædictorũ, vel ob non factam obligationẽ huiuſmodi vacantibus factas prouiſiones, cõmendas, vniones, & alias diſpoſitiones, & inde ſecuta quæcunque nulla, irrita, & inania fuiſſe, & eſſe, Monaſteriaque, & loca Congregationis Caſſinen. huiuſmodi ob non ſolutionẽ annatarũ cõmuniũ & iuriũ, ac non factã obligationẽ huiuſmodi nullatenus vacaſſe, nec in futurũ vacare atteſtatus & interpretatus fuerit, ac decreuerit, & declarauerit. Necnon procuratori Fiſci, & agentibus pro Camera, ac Cardinalibus, & officialibus præfatis ſilẽtiũ deſuper impoſuerit. Et paris memoriæ Clemens VII. pariter prædeceſſor noſter literas Leonis prædeceſſoris huiuſmodi cũ omnibus & ſingulis in eis cõtentis clauſulis, per ſuas literas approbauerit & innouauerit, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & inuiolabiliter obſeruari debere, Necnon congregationem Caſſinen. præfatam, & illius prælatos, & perſonas contra tenorem literarum Leonis prædeceſſoris huiuſmodi nulliter iniuſte & indebite moleſtatos, & perturbatos fuiſſe, & ſic iudicari debere. Et ſi ſecus contingeret attentari irritum, & inane decreuerit, quam diuerſæ aliæ regularium, & forſan ſecularium perſonarum congregationes, & forſan aliæ perſonæ forſan ex eo quod a nonnullis nimium ſcrupuloſis, & pluſquã oportet ſapere contendentibus hæſitetur, an vniones ante ipſum Martinum prædeceſſorẽ per alios Romanos Pontifices prædeceſſores ſuos factæ, ſub literis Pauli prædeceſſoris huiuſmodi comprehendantur, & forſan diuerſis aliis prætextibus communia minuta ſeruitia, annatas & alia iura Cameræ, & collegio, ac officialibus prædictis ratione vnionum eis de monaſteriis, prioratibus, & aliis beneficiis eccleſiaſticis hactenus factarum debita perſoluere recuſent, cenſuras, & pœnas in ſingulis literis prædictis contentas damnabiliter incurrendo in animarum ſuarum periculum, & Cameræ ac collegii, & officialium prædictorum detrimentum. Nos conſiderantes præfatum Eugenium prædeceſſorem per eius literas ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus, cum par in parem non habeat imperium, & per conſequens Collegio Cardinaliũ, & officialibus Romanæ Curiæ cauſam ab ipſis Romanis Pontificibus habentibus præiudicare non potuiſſe, & propterea ius noſtrum, & Collegii, ac officialium prædictorum illæſum remanſiſſe, & remanere, ac literas Leonis, & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi, cum contra ordinationes ſtatuta decreta & declarationem Pauli, & Iulii II. prædeceſſorum huiuſmodi, ac cauſa non cognita, & non vocatis, nec auditis quorum intererat, emanauerint, & per eas ius tertii cõtra tenorem conſtitutionum per eos editarum manifeſte tollatur, effectum ſortiri non debere, omnium & ſingularum literarum prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, ac ſingulas literas Eugenii, & Leonis, ac Clementis prædeceſſorum huiuſmodi ad viam, & terminos iuris reducentes, & reductas eſſe decernentes, motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera deliberatione noſtra omnes & ſingulas vniones, annexiones, incorporationes, applicationes & ſubmiſſiones, de quibuſuis monaſteriis, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſecularibus, & quorumuis ordinum, ſeu militiarum regularibus quibuſcunque collegiatis eccleſiis, ſeu earum menſis capitularibus, ſeu collegiis, vniuerſitatibus, & vtriuſque ſexus congregationibus tam ſecularibus quam regularibus, etiam ſancti Georgii in Alga, & Caſſinen. prædictis, ac Montis Oliueti, & Camaldulen. necnon domibus, fabricis, hoſpitalibus, & aliis piis locis, quæ ex eorum perpetuitate non vacant per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros quocunque tempore, etiam ante ipſum Martinũ prædeceſſorem, ac nos ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis perpetuo factas, & de cetero tam per nos, quam ſucceſſores noſtros ſimiliter perpetuo faciendas, ſub literis Pauli prædeceſſoris huiuſmodi comprehendi, & includi, Et propterea tam Caſſinen. & Montis Oliueti, ac Camaldulen. necnon ſancti Georgii in Alga, & quaſcunque alias congregationes, quam quoſuis alios, in quorum fauorem vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones huiuſmodi factæ fuerũt, etiam ſi ſe ſuperinde in Camera non obligauerint, ad ſolutionem communium, & minutorum ſeruitiorum, ac annatarum, & aliorum iurium prædictorum eiſdem Cameræ, Collegio, & officialibus ratione earundem vnionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum ſingulis quindecim annis a die quo illæ ſuum effectum ſortitæ fuerint, aliàs iuxta tenorem literarum Iulii III. prædeceſſoris huiuſmodi faciendam teneri, & obligatos eſſe, & ad id necnon ad ſe communibus, & minutis ſeruitiis, ac annatis, & aliis iuribus prædictis de quindecim annis in quindecim annos realiter & cum effectu ſoluendis in forma ſolita obligandum, etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas, etiam priuationis, & diſſolutionis vnionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum prædictarum in literis Pauli, Iulii II. ac Iulii III. prædeceſſorum huiuſmodi contentas cogi, & compelli poſſe, necnon monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & beneficia vnita huiuſmodi onus ſolutionis communium, & minutorum ſeruitiorum, ac annatarum, & aliorum iurium prædictorum ſemper habuiſſe, & ad præſens habere, ſicque & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis etiam dicta auctoritate Apoſtolica fungentes, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, & dilectos filios noſtros Io. Michaelem S. Anaſtaſiæ Saracenum, & Virgilium S. Simeonis tt. de Spoleto nuncupatos presbyteros, quibus aliàs omnes & ſingulas cauſas occaſione præmiſſorum pendentes commiſimus, & quoſuis alios S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate & facultate iudicari & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, & declaramus. Mandantes eidem Io. Michaeli, & Virgilio Cardinalibus, vt omnes & ſingulas cauſas coram eis inter dilectos filios procuratorem noſtrum Fiſcalem, & officiales præfatos ex vna, & quaſcunque congregationes, ſeu alias perſonas ex altera partibus, ſuper ſolutione communium, & minutorum ſeruitiorum, ac annatarum, & aliorum iurium prædictorum, vel eorum occaſione pro tempore pendentes, iuxta præſentium tenorem terminent, & decidant. Et inſuper, vt ratio communium minutorum ſeruitiorum, ac annatarum, & aliorum iurium prædictorum clara habeatur, nec vlterius in ambiguo

aut

hac obſcuro verſentur, volumus, & auctoritate Apoſtolica præfata decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli in quorũ fauorem vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſummiſsiones huiuſmodi emanarunt, necnon cathedralium etiam Metropolitan. ſeu collegiatarum eccleſiarum capitula, & tã virorum quam mulierum ſeculares, & quorumuis etiam exemptorum ordinum regulares congregationes, & collegia, ac hoſpitalia, & alia pia loca, quibus à ſede prædicta indultum eſt vt abbates, ſeu priores, vel alios prælatos ſuos ad tempus, & non ad vitam eligere poſſint, ſeu quorum abbates, vel priores, aut alij prælati nõ ad vitam, ſed ad tempus eligũtur, ſeu etiam ad vitam electi abſque confirmatione eiuſdem ſedis adminiſtrant, infra terminum eis à præfatis Io. Michaele, & Virgilio Cardinalibus præfigendum, omnia, & ſingula monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, eccleſias, capellanias, & alia beneficia eccleſiaſtica quæ poſſident, & ea ſpecifice & expreſſe quæ facultatem, & indultum huiuſmodi habeat, ſeu quorum abbates, ſeu priores, vel alij Prælati ad tempus eliguntur, ſeu ad vitam electi, ſine confirmatione prædicta adminiſtrant, vna cum illorum fructuum, redditaum, & prouentuum vero annuo valore præfatis Io. Michaeli, & Virgilio Cardinalibus notificaſſe, & intimaſſe debeant, & ad id per ſententias, cenſuras, & pœnas in ſingulis literis prædictis contentas cogi, & compelli poſſint. Non obſtantibus literis Eugenij, Leonis, & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi, & alijs præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis congregationi Camalduleu. Erem. & ſancti Michaelis de Murano Torcellan. dioc. per dictum Leonem prædeceſſorem in eius erectione & inſtitutione ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus: necnon omnibus illis quæ ſinguli prædeceſſores præfati in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reductionis, declarationis, mandati, voluntatis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, decimo Kal. Februarij, Pontificatus noſtri Anno quarto.

IDEM

44

Contra Hæreticos, & Schiſmaticos,

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ex Apoſtolatus officio nobis, meritis licet imparibus, diuinitus credito, cura dominici gregis nobis immineat generalis, & exinde teneamur pro fidelis illius cuſtodia, & ſalubri directione, more vigilis paſtoris aſsiduè vigilare, & attentius prouidere, vt qui hac ætate, peccatis exigentibus, propriæ prudentiæ innitentes licentius & pernicioſius ſolito contra orthodoxæ fidei diſciplinam inſurgunt, & ſuperſtitioſis ac fictitiis adinuentionibus ſacrarum ſcripturarum intelligentiam peruertentes, catholicæ Eccleſiæ vnitatem, & inconſutilem Domini tunicam ſcindere moliuntur, ab ouili Chriſti repellantur, nec magiſterium erroris continuent qui diſcipuli veritatis eſſe contemnunt. Nos conſiderantes rem huiuſmodi adeo grauem & periculoſam eſſe, vt Rom. Pontifex, qui Dei & domini noſtri Ieſu Chriſti vices gerit in terris, & ſuper gentes & regna plenitudinem obtinet poteſtatis, omneſque iudicat, à nemine in hoc ſeculo iudicandus, poſsit ſi deprehendatur à fide deuius redargui, & quod vbi maius intẽditur periculum, ibi eſt plenius & diligentius conſulendum, ne pſeudoprophetæ, aut alii etiam ſecularem iuriſdictionem habentes ſimplicium animas miſerabiliter illaqueent, innumerabileſque populos eorum in ſpiritualibus aut temporalibus curæ, & regimini commiſſos, ſecum in perditionem, & damnationis interitum trahant, nec aliquando contingat nos abominationem deſolationis, quæ dicta eſt à Daniele propheta in loco ſancto videre, cupientes quantum cum Deo poſſumus pro noſtro munere paſtorali vulpes vineam Domini demoliri ſatagentes capere, & lupos ab ouilibus arcere, ne canes muti videamur nequeuntes latrare, & perdamur cum malis agricolis, ac mercennario comparemur, Habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu omnes & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac priuationis, & quaſuis alias ſententias, cenſuras, & pœnas à quibuſuis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut pro talibus habitis etiam per eorum literas extrauagantes, ſeu ſacris Conciliis ab eccleſia Dei receptis, vel ſanctorum patrum decretis, & ſtatutis, aut ſacris canonibus, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis contra hæreticos, aut ſchiſmaticos quomodolibet latas & promulgatas, Apoſtolica auctoritate approbamus, & innouamus, ac perpetuo obſeruari, & in viridi obſeruantia, ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere, nec non quoſcunque qui hactenus à fide catholica deuiaſſe, aut in aliquam hæreſim incidiſſe, ſeu ſchiſma incurriſſe, aut excitaſſe, ſeu commiſiſſe deprehenſi, aut confeſsi, vel conuicti fuerint ſeu (quod Deus pro ſua clementia & in omnes bonitate auertere dignetur) in poſterum deuiabunt, ſeu in hæreſim incident, aut ſchiſma incurrent, vel excitabunt ſeu committent, & deuiaſſe, ſeu incidiſſe, aut incurriſſe, vel excitaſſe, ſeu commiſiſſe deprehendentur, aut confitebuntur, ſeu conuincentur, cuiuſcũque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Primatiali, aut alia maiori dignitate eccleſiaſtica, ſeu Cardinalatus honore, & Apoſt. ſedis vbiuis locorum tam perpetuæ quã temporalis leg. Conis

munere, vel mundana etiam Comitali, Baronali, Marchionali, Ducali, Regia, & Imperiali auctoritate, ſeu excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus atque decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, vt qui virtutis amore à malis non abſtinent, metu pœnarum ab illis deterreantur, & quòd Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, Cardinales, Legati, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, qui alios docere, & illis bono exemplo, vt in fide catholica conſeruentur, eſſe debent, præuaricando grauius cæteris peccant, cum non ſolum ſeipſos perdant, verum etiam alios innumerabiles populos eorum curæ & regimini creditos, ſeu aliàs eis ſubditos ſecum in perditionem, & puteum interitus trahant, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione, in odium tanti criminis, quo nullum in eccleſia Dei maius, aut pernicioſius eſſe poteſt, de Apoſt. poteſtatis plenitudine ſancimus, ſtatuimus, decernimus, & diffinimus, quòd ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuis robore & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus, omnes & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, Cardinales, Legati, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, qui hactenus, vt præfertur, deuiaſſe, aut in hæreſim incidiſſe, ſeu ſchiſma incurriſſe, excitaſſe, vel commiſiſſe deprehenſi, aut confeſſi, vel conuicti fuerint, & in poſterum deuiabunt, aut in hæreſim incident, ſeu ſchiſma incurrent, vel excitabunt, aut committent, & deuiaſſe, ſeu in hæreſim incidiſſe, vel ſchiſma incurriſſe, aut excitaſſe, ſeu commiſiſſe deprehendentur, aut confitebuntur, ſeu conuincentur, cum in hoc inexcuſabiliores cæteris reddantur, vltra ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas ſint etiam eo ipſo abſque aliquo iuris, aut facti miniſterio ſuis ordinibus, & cathedralibus etiam Metropolitan. Patriarchalib. & Primatialib. eccleſiis, ac Cardinalatus honore, & cuiuuis legationis munere, necnon voce actiua & paſſiua, omnique auctoritate, ac monaſteriis, beneficiis, & officiis eccleſiaſticis cum cura & ſine cura, ſecularibus & quorumuis ordinum regularibus, quæ ex quibuſuis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſt. in titulum, commendam, & adminiſtrationem, aut aliàs quomodolibet obtinuerint, & in quibus, vel ad quæ ius aliquod habuerint, necnon quibuſuis fructibus, redditibus, & prouentibus annuis ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus eis reſeruatis, & aſſignatis, Comitatibus quoque, Baroniis, Marchionatibus, Ducatibus, Regnis, & Imperio penitus & in totum perpetuo priuati, & ad illa de cætero inhabiles, & incapaces, habeanturque pro relapſis, & ſubuerſis in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi prius hæreſim huiuſmodi in iudicio publice abiuraſſent, nec vllo vnquam tempore ad eorum priſtinum ſtatum, aut cathedrales Metropolitan. Patriarchales, & Primatiales eccleſias, ſeu Cardinalatus, vel alium honorem, aut quamuis aliam maiorem, vel minorem dignitatem, ſeu vocem actiuam vel paſſiuam, aut auctoritatem, ſeu monaſteria, & beneficia, vel Comitatus, Baronias, Marchionatus, Ducatus, Regna, & Imperium reſtitui, reponi, reintegrari, aut rehabilitari poſſint, quinimo ſecularis relinquantur arbitrio poteſtatis animaduerſione debita puniendi, niſi apparentibus in eis veræ pœnitentiæ indiciis, & condignæ pœnitentiæ fructibus ex ipſius ſedis benignitate & clementia in aliquo monaſterio, aut alio regulari loco ad peragendum perpetuam in pane doloris, & aqua mœſtitiæ pœnitentiam retrudendi viſi fuerint. Quodque pro talibus ab omnibus cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, ac quacunque etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & Primatiali, aut alia maiori eccleſiaſtica dignitate, & etiam Cardinalatus honore, ſeu mundana, etiam Comitali, Baronali, Marchionali, Ducali, Regia, & Imperiali auctoritate & excellentia pollentibus haberi, tractari, & reputari, & vt tales euitari, omnique humanitatis ſolatio deſtitui debeant. Et qui ius patronatus, aut nominandi perſonas idoneas ad cathedrales etiam Metropolitan. & Patriarchales, ac Primatiales eccleſias, ſeu monaſteria, vel alia beneficia eccleſiaſtica per priuationem huiuſmodi vacantia habere prætenderint, ne illa diuturnæ vocationis exponantur incommodis, ſed de ſeruitute hæreticorum erepta, perſonis cõcedãtur idoneis, quæ illarum populos in ſemitas iuſtitiæ fideliter dirigant, teneantur ad eccleſias, monaſteria, & beneficia huiuſmodi alias perſonas idoneas intra tempus a iure, vel ex eorum cõcordatis, ſeu cum pactatis cum dicta ſede initis ſtatutum nobis, ſeu pro tempore exiſtenti Ro. Pontifici præſentare, alioquin tempore huiuſmodi elapſo, plena & libera eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum diſpoſitio ad nos & Ro. Pontificem prædictum eo ipſo pleno iure deuoluatur. Et inſuper qui ipſos ſic deprehenſos, aut confeſſos, vel conuictos ſcienter quomodolibet receptare, vel defendere, aut eis fauere, vel credere, ſeu eorum dogmata dogmatizare præſumpſerint, ſententiam excommunicationis eo ipſo incurrant, efficianturque infames, nec voce, perſona, ſcriptis, vel nuncio, aut procuratore aliquo ad publica, ſeu priuata officia, aut conſilia, ſeu ſynodum, vel concilium generale, vel prouinciale, nec Conclaue Cardinalium, aut aliquam fidelium congregationem, ſeu electionem alicuius, aut teſtimonium perhibendum admittantur, nec admitti poſſint, ſint etiam inteſtabiles, nec ad hæreditatis ſucceſſionem accedant, nullus præterea cogatur eis ſuper aliquo negotio reſpondere. Quod ſi forſan iudices extiterint, eorum ſententiæ nullam obtineant firmitatem, nec aliquæ cauſæ ad eorum audientiam deducantur, & ſi fuerint aduocati eorum patrocinium nullatenus recipiatur, ſi vero tabelliones extiterint, inſtrumenta confecta per eos nullius ſint penitus roboris, vel momenti. Et inſuper clerici omnibus & ſingulis eccleſiis, etiã cathedralibus Metropolitan. Patriarchalibus & Primatialibus, ac dignitatibus, monaſteriis, beneficiis, & officiis eccleſiaſticis, etiam, vt præfertur, qualificatis, per eos quomodolibet obtentis, & tam ipſi quam laici, etiam vt præmittitur qualificati, & dignitatibus prædictis præditi, quibuſcunque Regnis, Ducatibus, dominiis, feudis, & bonis temporalibus per eos poſſeſſis, priuati exiſtant eo ipſo, Regnaque, Ducatus, dominia, feuda & bona huiuſmodi publicentur, & publicata ſint, efficianturque iuris & proprietatis eorum qui illa primo occupauerint, ſi in ſinceritate fidei, & vnitate S. R. E. ac ſub noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Ro. Pontificum canonice intrãtium obedientia fuerint. Adiicientes quod ſi vllo vnquam tempore apparuerit aliquem Epiſcopum, etiam pro Archiepiſcopo, ſeu Patriarcha, vel Primate ſe gerentem, aut prædictæ Ro. Eccleſiæ Cardinalem, etiam, vt præfertur, Legatum, ſeu etiam Romanum Pontificem ante eius promotionem, vel in Cardinalem ſeu Ro. Pontificem aſſumptionem a fide catholica deuiaſſe, aut in aliquam hæreſim incidiſſe, ſeu ſchiſma incurriſſe, vel excitaſſe, aut commiſiſſe, promotio, ſeu aſſumptio de eo etiam in concordia, & de vnanimi omnium Cardinalium aſſenſu facta, nulla, irrita, & inanis exiſtat, nec per ſuſceptionem muneris conſecrationis, aut ſubſecutam regiminis, & adminiſtrationis poſſeſſionem, ſeu quaſi, vel ipſius Ro. Pontificis intronizationem, aut adorationem, ſeu ei præſtitam ab omnibus obedientiam, & cuiuſuis temporis in præmiſſis curſum conualuiſſe

fuiſſe dici, aut conualeſcere poſsit, nec pro legitima in aliqua ſui parte habeatur; nullamque talibus in Epiſcopos, ſeu Archiepiſcopos vel Patriarchas, aut Primates promotis, ſeu in Cardinales, vel Ro. Pontificem aſſumptis, in ſpiritualibus, vel temporalibus adminiſtrandi facultatem tribuiſſe, aut tribuere cenſeatur, ſed omnia & ſingula per eos quomodolibet dicta, facta, geſta, & adminiſtrata, ac inde ſecuta quæcunque viribus careant, & nullam prorſus firmitatem, nec ius alicui tribuant, ſintque ipſi ſic promoti, & aſſumpti eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione omni dignitate, loco, honore, titulo, auctoritate, officio, & poteſtate priuati, liceatque omnibus & ſingulis ſic promotis, & aſſumptis, ſi a fide antea non deuiaſſent, nec hæretici fuiſſent, neque ſchiſma incurriſſent, aut excitaſſent, vel commiſiſſent, ſubditis perſonis tam clericis ſecularibus, & regularibus, quam etiam laicis, necnon Cardinalibus, etiam qui electioni ipſius Pontificis antea à fide deuii, aut hæretici ſeu ſchiſmatici interfuerint, ſeu aliàs cõſenſerint, & ei obdientiam præſtiterint, eum adorauerint, ac caſtellanis, præfectis, capitaneis, & officialibus etiam Almæ Vrbis noſtræ, & totius ſtatus eccleſiaſtici, etiam eiſdem ſic promotis, vel aſſumptis homagio, ſeu iuramento, vel cautione obligatis, & obnoxiis, ab ipſorum ſic promotorum, vel aſſumptorum obedientia, & deuotione impune quandocunque recedere, eoſque vt magos, ethnicos, publicanos, & hæreſiarchas euitare eiſdem ſubditis perſonis fidelitati, & obedientiæ futurorum Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Primatum, Cardinalium, & Rom. Pontificis canonice intrantis nihilominus aſtrictis remanentibus, & ad maiorem ipſorum ſic promotorum, & aſſumptorum ſi eorum regimen, & adminiſtrationem continuare voluerint, confuſionem contra eoſdem ſic promotos, & aſſumptos auxilium brachii ſecularis implorare, nec propterea tales ab ipſorũ ſic promotorum, & aſſumptorum fidelitate, & obedientia, præmiſſorum occaſione recedentes, tanquam tunicæ Domini ſciſſores aliquarum cenſuarum, ſeu pænæ vltioni ſubiaceant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, Primatibus, & Cardinalibus, ac quibuſuis aliis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam conſiſtorialiter, aut aliàs quomodolibet conceſsis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, ac etiam in corpore iuris clauſis, Necnon quibuſuis capitulis conclauis etiam iuramento, aut confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, & per nos ipſos iuratis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur, volumus eas, ſeu earum tranſumptum, cui manu notarii publici ſubſcripto, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munito, plenam fidem adhiberi debere decernimus, in Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, atque in acie campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicari & affigi, earumque copiam inibi affixam dimitti, publicationemque, affixionem, & copiæ affixæ dimiſsionem huiuſmodi ſufficere, & pro ſolemni & legitima haberi, nec aliam publicationem requiri, aut expectari debere. Nulli ergo omnino hominium liceat hãc paginam noſtræ approbationis, innouationis, ſanctionis, ſtatuti, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ mileſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, decima quinta Kal. Martij, Pontificatus noſtri Anno Quarto,

Barengus

IDEM

45

Deputatio Reuerendiſsimorum Tranen. & de Spoleto ad audiendas & decidendas omnes cauſas totius ſtatus Eccleſiaſtici.

PAVLVS Papa IIII. Motu proprio & c. Cum nos ingraueſcente iam ætate noſtra, & diuerſis grauiſsimis curis, præſertim reformationis Chriſti fidelium curæ noſtræ diuinitus commiſſorum, plurimum impediti, omnia negotia, quæ ad nos ratione tam huius almæ Vrbis, quam totius ſtatus Eccleſiaſtici deferuntur, per nos ipſos diſcutere, examinare, & expedire nequeamus, volentes indemnitati partium negotia prædicta pro tempore proſequentium opportune conſulere, & confidentes de fide, integritate, & prudentia, ac longo rerum omnium vſu dilectorum filiorum noſtrorum Bernardini ſancti Matthæi Tranen & Virgilij ſancti Simeonis Titulorum de Spoleto nuncupatorum Presbyterorum Cardinalium, Motu ſimili, & c. eoſdem Bernardinum, & Virgilium Cardinales ad (cum conſilio, & voto dilecti filij Nobilis Viri Camilli Vrſini domicelli Roman. pro nobis & nomine noſtro, ac auctoritate noſtra, omnia & ſingula negotia, tam Eccleſiaſtica, & ſpiritualia, quam Ciuilia, & Criminalia, aut mixta, gratiam, vel iuſtitiam, aut pœnam ſanguinis, & vltimi ſupplicij, ac confiſcationis omnium bonorum concernentia, dictæ Vrbis, & totius Status Eccleſiaſtici nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiecti, etiam in quibuſuis caſibus, & cauſis beneficialibus, aut matrimonialibus, & vſurariis, coram eis pro tempore propoſita, etiam ſi talia fuerint, quæ a nobis tantum audiri, diſcuti, examinari, & expediri poſſint, ſeu debeant) audiendum, diſcutiendum, examinandum, expediendum, & terminandum, & quæ in præmiſsis concedenda videbantur, cõcedendum, ac quæ expediuerint, & terminauerint, ſeu conceſſerint, debitæ executioni demandandum, & demandari faciendum, necnon omnia & ſingula quæ nos ipſi etiam circa abſolutionem, & remiſsionem, aut gratiam, & liberationem, vel compoſitionem homicidiorum, & falſitatum, etiam literarum Apoſtolicarum, ac falſæ monetæ, & quorumuis aliorum delictorum, & criminum, & quæuis alia etiam expreſsis longe maiora, & nobis ſpecialiter, vel generaliter reſeruata, agere, exequi, & concedere poſſumus, etiam manu Regia & abſque eo, quæ de illis vllo vnquam tempore nobis, aut ſucceſſoribus noſtris rationem reddere teneantur, libere agendum, exequendum, & concedendum, Itaque ratione negociorum Criminalium, aut alias quouis modo ex præmiſsis aliquam irregularitatem, aut infamiæ maculam, ſiue notam non incurrant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia conſtituimus & deputamus, eiſque in præmiſsis

omnibus,& ſingulis ea omnia agendi,exequendi,& concedendi plenam,& liberam concedimus facultatem,&
poteſtatem. Decernentes ſic,& non aliter in præmiſsis omnibus,& ſingulis per quoſcunque,& c. in quauis cau
ſa,& inſtantia iudicari,& diffiniri debere,ac irritum,& c. Non obſtantibus conſtitutionibus , & ordinationibus
Apoſtolicis,ac ſtatutis, & c. priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis , ſub quibuſcunque tenoribus , &
formis,ac cum quibuſuis clauſulis,& decretis,etiam pari Motu,aut alias quomodolibet conceſsis, & c. Quibus
omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes , illis alias in ſuo robore permanſuris , hac vice
duntaxat ſpecialiter,& expreſſe derogamus,& ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis
quibuſcunque. Præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur,aut illis Datũ apponatur, ſolam ſignaturam ſuffi
cere,& vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtante , ſeu literas deſuper etiam cum
præmiſſorum omnium,& ſingulorum maiori,& veriori expreſsione , etiam per Breue noſtrum expediri poſſe
decernentes . Placet Motu proprio. I.

IDEM

46

Reuocatio quorumcunque exemptionum a contributione tricentorum millium ſcutorum.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cupiẽtes indemnitati Cameræ noſtræ Apo-
ſtolicæ quæ, vt omnibus notum eſt, multo ære alieno grauata exiſtit, quantum cum Deo poſ-
ſumus conſulere , quæ in eius grauamen emanaſſe comperimus , de medio tollere curamus,
vt exinde ſuum, prout decens eſt & honeſtum, conſequi poſſit. Nuper ſane nobis innotuit,
quod licet aliàs fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter, de fratrum ſuorum, de quorũ nu-
mero tunc eramus conſilio , cunctis impoſitionibus extraordinarijs ſublatis, vnum vnicunq;
ſubſidium tricentorum millium ſcutorum per totam ditionem eccleſiaſticam pro triennio ſoluendum, & exi-
gendi impoſuerit, & impoſitio huiuſmodi de triennio in trienniũ ſucceſſiue prorogata, & ſemper exacta fuit :
nihilominus exactio huiuſmodi cauſantibus diuerſis exemptionibus, libertatibus & immunitatibus a ſolutione
ipſius ſubſidij diuerſis communitatibus, & vniuerſitatibus,ac particularibus perſonis , necnon ciuitatibus, ter-
ris , oppidis , & locis noſtri ſtatus eccleſiaſtici conceſſis & factis , diuerſarum portionum eiuſdem ſubſidij do-
nationibus ſeu remiſſionibus vix ad dimidium ſummæ tricentorum millium ſcutorum huiuſmodi aſcendit, ex
quo eidem Cameræ quæ aliunde non habet vnde onera illi indies incumbentia ſufferre poſſit, & illius credito-
ribus qui ſua credita ab ipſa recuperare nequeunt, maximum ſuccedit detrimentũ. Quapropter præmiſſis oc-
currere,& vt tam Camera quam creditores præfati quod ſuum eſt conſequi poſſint, prouidere volentes, mo-
tu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas exemptiones, liber-
tates, & immunitates a ſolutione ſubſidij huiuſmodi quibuſuis communitatibus , & vniuerſitatibus ac particu-
laribus perſonis, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis,& præeminentiæ exiſtentibus, nec-
non ciuitatibus, terris, oppidis, & locis dicti ſtatus ſub quocunque etiam Comitali, Marchionali, Baronali vel
Ducali, aut quouis alio tam maiori quam inferiori titulo, vel per aliquem S. R. E. Cardinalem regantur, & gu
bernentur, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, aliiſ-
que efficacioribus & inſolitis clauſulis,necnon irritantibus & alijs decretis ſub quocunque titulo, vel colore,
ex quibuſuis quantumcunque vrgentiſſimis cauſis, & quocunq; etiam Comitum, Marchionũ, Ducum, & quo-
rumuis aliorum Principum, ſeu etiam ipſius Ro. Eccl. Card. intuitu,& contemplatione per quoſcunque Rom.
Pontifices prędeceſſores noſtros, ac nos & ſedem Apoſt. etiam motu ſcientia,& poteſtatis plenitudine ſimili-
bus, aut alias quomodolibet conceſſas,& factas quarumuis ipſius ſubſidij portionum donationes, ſeu remiſſio-
nes, vel alias gratias, ac quaſcunque ſuperinde tam ſub plumbo quam in forma breuis confectas literas,earum
tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habẽtes, Apoſtolica auctoritate, te-
nore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus ,ac viribus penitus euacuamus , necnon pro
reuocatis, caſſis, irritis , & nullis , ac viribus penitus & omnino vacuis haberi , & nemini ſuperinde ſuffragari
poſſe volumus, Cameramque ipſam aduerſus exemptiones, libertates, immunitates, donationes, & remiſſio-
nes prædictas, ac priſtinum, & eum in quo antequam illæ emanarent quomodolibet erat,ſtatum reſtituimus,re-
ponimus, & plenarie reintegramus, reſtitutamque repoſitam & plenarie reintegratam eſſe decernimus in om-
nibus & per omnia, ac ſi exemptiones, libertates, immunitates, donationes, remiſſiones, & gratiæ huiuſmodi
numquam emanaſſent . Mandantes Theſaurariis prouinciarum , ciuitatum, terrarum , & locorũ ditionis , & ſta
tus prædictorum, ac quibuſuis aliis ipſius ſubſidij exactoribus , ac cæteris ad quos ſpectat , vt ſubſidium prædi
ctum iuxta illius impoſitionis continentiam & tenorem a cõmunitatibus, uniuerſitatibus, perſonis,ciuitatibus,
terris, oppidis, & locis huiuſmodi integre exigant,& exigi curent, & faciant. Non obſtantibus conſtitutioni-
bus & ordinationibus apoſtolicis,ceteriſque contrariis quibuſcunque . Dat. Romæ apud ſanctum Petrum , ſub
annulo piſcatoris, die decimaquinta Aprilis,milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono , Pontificatus no-
ſtri Anno quarto . Barengus.

IDEM

47

Erectio officij S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ Regentis ; & illius facultates.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuã rei memoriam . Si ex præcepto Do-
mini Dei; & redemptoris noſtri Ieſu Chriſti, qui iudicant terram , iuſtitiam diligere tenẽtur,
quanto magis nos , qui diſpoſitione diuina, meritis licet imparibus, in ſupremo iuſtitiæ Thro-
no conſtituti ſumus , curare debemus , vt iuſtitiæ adminiſtrandæ viri præficiantur idonei , qui
quod ſuum eſt , vnicuique tribuere , & ſuperinde omnibus abſque perſonarũ acceptione iura
dicere ſciant veline & poſſint,& apud quos nihil fauor vſurpet, nihil timor extorqueat , nul-
la præmij expectatio iuſtitiam ſubuertat ? Sane officio generalis Auditoratus Curiæ cauſarum Cameræ Apo-
ſtolicæ,

ſtolicæ, quo nullum in Ro. Curia antiquius aut nobilius iuriſdictione exiſtit, & quod quon. Franciſcus Albericus de Racaneto Curiæ cauſarũ huiuſmodi generalis Auditor, dũ viueret obtinebat, quodq; pro tẽpore obtinẽs pro tẽpore exiſtentis Ro. Pont. Auditor generalis, & dictæ curiæ iudex ordinarius exiſtit, per obitũ eiuſdẽ Franciſci, qui extra dictã curiã diem clauſit extremũ vacante: Nos qui conceſſionem officiorum iuriſdictionẽm præſertim eccleſiaſticam & ſpiritualem habentium, pretio & pecunia fieri ſemper abhorruimus, & propterea nulla commodi noſtri ratione habita nonnulla iuriſdictionem & dignitatem habentia eiuſdem curiæ officia perſonis non quæ pecuniam ſoluerint, ſed quæ illa virtutibus promeruerint gratioſe conceſſimus: Conſiderantes nobilitatem ipſius officij Auditoratus, & eius ac negotiorum quæ ad illud in dies deferũtur grauitatẽ, & quod decens eſt, vt nobiliora ipſius Curiæ officia per S. R. E. Cardinales, qui vnum corpus cum Ro. Pont. & nobiliora eius membra exiſtunt, regantur & gubernentur, Volentes exemplo diuerſorum Ro. Pont. prædeceſſorum noſtrorum, qui Camerariatus, Vicecancellariatus, & Pænitentiariæ officia trecentis abhinc annis per alios quam Cardinales obtineri & exerceri ſolita in ſacrum Cardinalium collegium multa cum prouidentia tranſtulerunt, ex quo factum eſt, vt abinde citra eorum ſingula ſingulis Cardinalibus conceſſa fuerint, officium Auditoratus huiuſmodi, quod dilectus filius magiſter Paulus Odeſcalcus Notarius noſter, & literarum noſtrarum cõtradictarum maioris & minoris iuſtitiæ corrector, ad hoc a nobis ad beneplacitum noſtrum deputatus, a die illius vacationis citra exercuit, in perſonam vnius ex eiſdem Cardinalibus, qui lateri noſtro aſſidue aſſiſtunt, ad hoc vt quæ circa ſalubrem ipſius officij directionem in dies contingunt, nobis commode referre poſſit: ita vt ſicut perſona ipſius Auditoris quæ antea ſimplicis Clerici erat in perſonam Cardinalis mutatur, ita & nomen Auditoris Curiæ cauſarũ huiuſmodi in excellẽtius nomen Regentis S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ cõuertatur, perpetuo ſtabilire: Habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius R. E. Card. deliberatione matura, de eorũ conſilio, & vnanimi aſſenſu beneplacitũ noſtrũ prædictũ ceſſare & expirare decernentes, officiũ Auditoratus huiuſmodi eius nomine Auditoratus in perpetuũ ſuppreſſo & extincto: Ita ut de cætero officium ipſum non Auditoratus Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, & illud pro tempore obtinens, non Auditor generalis curiæ cauſarũ Cameræ Apoſtolicæ, ſed Regens S. R. E. Cameræ Apoſtolicę denominetur & exiſtat, cum officio correctoriæ Archiuij ipſius Curiæ & aliis illi forſan annexis in officium Regentis S. R. E. Cameræ huiuſmodi, quod ad inſtar officij Camerariatus huiuſmodi perpetuum exiſtat, ac etiam ſede Apoſtolica vacante duret pro vno dictæ Romanæ Eccleſiæ cuiuſuis ordinis Cardinale, qui in noſtris & pro tempore exiſtentis Ro. Pont. manibus præſtet fidelitatis debitæ iuramentum, & officium Regentis huiuſmodi ſibi per nos aut Ro. Pont. præfatum conceſſum abſque diſpenſatione apoſtolica ad eius vitam obtineat, & per ſe aut Vicaregentem ab eo pro tempore deputatum, ac ſuos in ciuilibus & criminalibus locumtenentes exerceat, ſitque in dicta Curia noſter, & præfati Rom. Pont. iudex ordinarius generalis, ac idem Tribunal & eoſdem Notarios quod & quos ipſe Franciſcus Auditor dum viueret habebat, ita quod de cætero Tribunal & Notarij huiuſmodi Regentis & non Auditoris prædicti ſint & dicantur, habeat etiam in ipſa Camera ac vbique locorũ paribus facultate, voto, auctoritate, poteſtate, iuriſdictione etiam dicta Sede vacante, quibus pro tẽpore exiſtens eiuſdem S. R. E. Camerarius ratione officij Camerariatus huiuſmodi quomodolibet fungitur, & quæ habet ſeu fungi & habere poteſt, etiam vna cum eodem pro tempore exiſtente Camerario pariſormiter, & æque principaliter fungatur, ac tam in dicta Camera quam extra eam tot & talia, quot & qualia ipſe pro tempore exiſtens Camerarius ratione officij Camerariatus huiuſmodi percipit & habet, ſeu percipere & habere poteſt, regalia percipiat & habeat: Ac in quibuſuis rebus & negotijs Cameralibus etiam pecuniariis, ac contractibus, & aliis ſcripturis in eadem Camera per perſonas Camerales etiam de mandato noſtro, aut pro tempore exiſten. Ro. Pont. quomodolibet conficiendis, per ſe vel Vicegerentem ab eo pro tempore deputatũ interſit, & proprium ipſius Regentis ſigillum habeat, & eo in quibuſuis per eũ etiam ordinaria auctoritate, aut vigore alicuius ſpecialis cõmiſſionis expediendis citationibus, monitoriis, mandatis, inhibitionibus & quibuſuis aliis patentibus literis ſeu ſcripturis loco ſigilli ipſius Camerarij vel Cameræ, quo in officio Auditoratus huiuſmodi vti ſolitum erat vtatur, & taxam ac prouentus & emolumẽta eidem Camerario ratione dicti Sigilli dari, & per eũ percipi ſolita pro ſeipſo percipiat, nec cum eodem Camerario, aut quouis alio de eiſdem taxa, prouen. & emolumentis communicet, neque cõmunicare, vel eius ſigillo vti debeat aut teneatur. Necnon electioni ſeu creationi Conſeruatorum Cameræ Almæ Vrbis & aliorum officialium Capitolinorum, ſeu Populi Romani & eorum buſſulæ confectioni, & imbuſſulationum eorumq; ex ipſa buſſula extractioni, & præſtationi iuramenti tam per eos quam clericos dictæ Cameræ & alias perſonas Camerales ſubeundi: Ita vt Conſeruatores & alij Officiales præfati eidem Regenti non ſecus ac Camerario in omnibus & per omnia obedientiam præſtare teneantur, ac quibuſuis aliis actibus, quibus pro tempore exiſtens Camerarius prædictus intereſſe conſueuit. Et etiam dicta Sede vacante vna cũ eodem pro tempore exiſtente Camerario fractioni annuli piſcatoris & plumbi bullariæ noſtræ, ac pro tempore defuncti Ro. Pont. cum pari facultate & auctoritate intereſſe, & vna cum vno ex Notarijs ſuis confectioni inuentarij, & cuſtodiæ ac conſeruationi iocalium & aliorum eorundem Pontificis, & Cameræ bonorum mobilium: Necnon tam cum eodem pro tempore exiſtente Camerario, quam cũ tribus Prioribus in ordine Cardinalibus ad curam regimen, & adminiſtrationem Vrbis & ſtatus eccleſiaſtici prædictorum deputari ſolitis, curæ, regimini & adminiſtrationi prædictis, ac negotiis Conclauis, tam faciendi quam poſtquam factum fuerit, & Cardinales illud pro electione noui Pontificis ingreſſi fuerint, ipſeque Regẽs in eo extiterit, ita vt Camerarius & tres Priores in ordine Cardinales huiuſmodi nihil in præmiſſis ſeu eorum aliquo aut circa ea ſine interuentu eiuſdem Regentis facere poſſint intendere, ac inter eoſdem Regentem, & pro tempore exiſtentem Camerarium in ipſa Camera quoad præcedentiam, etiam in ſedendo, ac proceſſionibus & quibuſuis aliis actibus ordo inter Cardinales in Conſiſtorio ſeruari ſolitus ſeruari debeat, auctoritate Apoſtolica & de noſtræ apoſtolicæ poteſtatis plenitudine trãsformamus, & quatenus opus ſit in illud cum omnibus & ſingulis honoribus, oneribus, priuilegiis, iuribus, ſalariis & emolumentis, quæ eidem officio Auditoratus hactenus competierunt: Necnon quibuſuis facultatibus, indultis, iuriſdictionibus & decretis dicto Franciſco Auditori, & bo. me. Petro Paulo ſanctæ Balbinæ Pariſio nuncupato, & dilecto filio noſtro Io. Baptiſtæ ſancti Clementis titulorum presbyteris Cardinalibus tunc in minoribus conſtitutis & curiæ cauſarum huiuſmodi

Auditoribus, ac ceteris qui officium Auditoratus huiuſmodi hactenus obtinuerunt ſeu exercuerunt, etiam per ſe re. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. & Iulium etiam III. ac alios quoſcunque Ro. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictã etiã ſuper cognitione & executione obligationum in forma Cameræ apoſtolicæ, ac ordine & modo procedendi in cauſis, ſeu alias quomodolibet conceſſis & factis ad inſtar dicti officii Camerariatus erigimus & inſtituimus ac pro tempore obtinen. officium Regentis huiuſmodi, quod vnum Viceregentem, qui in dicta Camera interueniat, & in ea pari voto & facultate cum dictæ Vrbis Gubernatore fungatur, & poſt ipſum Guberu. immediate in abſentia Camerarij, eo vero præſente & regente abſente ex oppoſito eiuſdem Camerarij, & ante ipſum Gubernatorem, ac quoſuis alios Camerales, in Cappella autem noſtra & quibuſuis ſeſſionibus aut congregationibus, & vbique locorũ poſt Gubernatorem ipſum immediate etiam ante Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, ac quoſcunque alios Prælatos, ac etiam Imperatoris & Regum, ceterorumque Principum omnium oratores incedat & ſedeat, & congregationibus per correctores & ſcriptores ipſius Archiuij de more fieri ſolitis, prout antea Auditor Cameræ interetat, interſit & præſit, atque officia magiſtratus & honores per alios correctores ſortiri ſolita ſortiatur, illaque gerat & exerceat, atque emolumenta exinde prouenientia percipiat, & pro quo omnes & ſingulæ literæ Apoſt. tam iuſtitiam quam gratiam ipſius Viceregentis perſonam aut commodum tangentes ſeu continẽtes gratis vbique & in omnibus tam Cancellariæ quam Cameræ Apoſtolicæ officiis expediri debeant. Quique ad ſolutionem annatarum, ſeu mediorum fructuum, aut iocalium minime teneatur, ſed ab illis & a ſolutione quarumuis taxarum officialibus Cancellariæ, aut Cameræ Apoſt. huiuſmodi ſoluendarum etiam in materiis conſiſtorialibus, aut officijs dictæ Curiæ omnino liber immunis & exemptus exiſtat, & vna cũ aliis Cameralibus de regalibus præfatæ Cameræ facta diuiſione pro portione dignitatis & perſonarum participet, ac omnibus & ſingulis honoribus, priuilegiis, indultis, iuribus, facultatibus, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, regalibus, præeminentiis, emolumentis, & gratiis quibus Franciſcus Auditor, & Petrus paulus ac Io. Baptiſta Cardinales, & quicunque alii eorum in officio Auditoratus huiuſmodi prædeceſſores ratione eiuſdem officij tam literarum eis nominatim conceſſarum quam cuiuſuis conſuetudinis vigore vſi, potiti, & gauiſi fuerunt, ſeu vti, potiri, & gaudere potuerunt, ſeu etiam debuerunt, vti, potiri, & gaudere, ac duos Locumtenentes vnum videlicet in ciuilibus, & alterum in criminalibus cauſis cum ſimili ac limitata poteſtate, quoties ſibi videbitur conſtituere, & deputare, eoſque reuocare, ac alios eorum loco ſubſtituere & ſurrogare. Necnon de omnibus & ſingulis obligationibus in forma Cameræ, vbiuis locorum & inter quaſcunque perſonas factis & faciendis (is duntaxat exceptis, quæ in eadem Camera per eius notarios, aut coram aliis Iudicibus inde pendentibus a litibus & cauſis coram eis pro tempore introductis factæ, ſeu receptæ fuerint) ita vt quaſcũque cauſas quæ de cetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus in alio quam præfati Regentis Tribunali motæ fuerint, in illarum ſtatu, gradu, & terminis in quibus reperientur ſua ordinaria auctoritate reaſſumere, etiam Iudicibus coram quibus illæ pendebunt ne in eis, aut de illis quoquo modo aut quouis quæſito colore directe vel indirecte ſe intromittere præſumant, etiam ſub ſentẽtiis cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis ſuo arbitrio moderandis, applicandisq; inhibere, ac quicquid ſecus ſuper his contigerit attentari, irritũ & inane decernere, ac ſolus cenſuras eccleſiaſticas promulgare: Necnon omnes & ſingulas ſpirituales & eccleſiaſticas etiam beneficiales & profanas, ac quorumuis eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, eorumque & noſtrorum familiarium continuorum commenſalium, necnon quorumcunque prælatorum in ipſa curia degentium, ac etiam Imperatoris Regum & aliorum principum oratorum, ac communitatum, & vniuerſitatum, necnon dictæ Curiæ officialium, & eandem curiam ſequentium, ac ipſius Regentis olim curiæ cauſarum huiuſmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, campſorum quoque & quorumuis mercatorum, ac penſionum annuarum ſuper fructibus redditibus & prouẽtibus eccleſiaſticis aſſignatarũ etiam ſi earum ſolutio non in ipſa curia, ſed in partibus ſit facienda, & quaſcunque alias etiam commiſſarias cauſas, tam ciuiles quam criminales & mixtas coniunctim vel diuiſim in eadem curia quomodocunque & qualitercunque motas & mouendas, & inter quaſcunque partes etiam per viam inquiſitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes, ac quæ per appellationem a grauaminibus illatis & inferri comminatis, ſeu ſentẽtijs diffinitiuis, vel interlocutoriis a quibuſuis iudicibus ordinariis, & arbitris atque arbitratoribus in curia & Vrbe prædictis (Vicario noſtro ac Gubernatore, & Senatore, Vrbis prædictæ, & Iudicibus Capitolinis duntaxat exceptis) & extra eas a quibuſcunque iudicibus ordinarijs vel delegatis, ſeu arbitris vel arbitratoribus, ac etiam dictæ ſedis Legatis & eorum Vicelegatis in Terris eidem Eccleſiæ Romanæ mediate vel immediate ſubiectis, & quibuſuis in feudum vel Vicariatum aut alias quomodolibet cõceſſis pro tempore latis & promulgatis interpoſitæ ſeu alias ad eandem Sedem etiam per viam reclamationis iudicialis, vel extraiudicialis, aut nullitatis hactenus deuolutæ ſunt & in poſterum deuoluentur, eas videlicet in quibus non agetur vltra ſummam ducentorum ducatorũ auri de Camera, aut de re verum ſummæ prædictæ valorem non excedente, ſeu quæ inter & contra mercatores dictæ Curiæ pro negotiis & rebus mercantilibus ad quamcunque ſummam aſcẽdant, & inter ac contra Notarios ſuos & eorum familias pro tempore vertentur, ſummarie ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij ſola veritate inſpecta, etiam manu regia & abſque obſeruatione terminorum, qui de ſtilo ſeu ordinatione Palatii Apoſtolici, aut alias obſeruari conſueuerunt, alias vero dictam ſummã, aut illius valorem exceden. & inter ac contra alios quam mercatores, aut inter ipſos mercatores ſuper aliis quam mercantilibus rebus & negotiis vertẽtes, ſeruatis terminis, prout in beneficialibus, & alias ſummarie, prout in eiſdem beneficialibus, etiam per affixionẽ citationum pro tempore faciendarum ad valuas habitationis ipſorum citandorum, quoad obligatos in forma Cameræ, quo ad alios vero aliter obligatos, vbi non agetur de maiori quam viginti ducatorũ ſumma, audire cognoſcere decidere & fine debito terminare. Necnon de omnibus & ſingulis criminibus exceſſibus & delictis tam in Vrbe & Curia præfatis quam extra eas per quoſcunque tam eiuſdem ſedis officiales, quam dictam Curiam ſequentes, & alios etiam a iuriſdictione ordinariorum exemptos, & præfatæ ſedi immediate ſubiectos, cuiuſcunq; eccleſiaſticæ vel mundanæ dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint perpetratis vel perpetrandis, tam ad Procuratoris Fiſcalis denunciationem & promotionem, quam etiam partium accuſationem, ſeu ex mero officio inquirere, & ſuper illis tam per inquiſitionem quam accuſationẽ,

ſeu

ſeu denunciationem huiuſmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta ſuorum exceſſuũ exigentiam & qualitatem punire. Necnon quaſcunque literas apoſtolicas generales aut particulares, tam ſub plumbo etiam per officium audientiæ literarum noſtrarum contradictarum expeditas, quam in forma breuis, & quarum ſolam ſignaturã ſufficere conceſſum fuerit, ſupplicationes per nos & pro tempore exiſten. Rom. Pont. aut in eius ſeu noſtri præſentia ſignatas: Necnon literas pro tempore exiſtentium Camerarij & Pœnitentiarij maioris noſtrorum, dummodo in illis & literis apoſtolicis prædictis alij executores deputati non fuerint, ſolus: in quibus vero executores deputati erunt accumulatiue cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita etiam cum promulgatione cenſurarum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere, ac ſuarum & per ſuos Viceregentem & Locumtenentes, ſeu quoſuis alios etiam Capitolinos Iudices tam delegatos quam ſubdelegatos, & etiam cauſarum dicti Palatij Apoſtolici Auditores, vel nos aut Rom. Pont. pro tempore exiſtẽtem, tam in ſpecie quam in genere & alias quomodolibet in eadem curia pro tempore latarum ſententiarum, necnon quorũcunque proceſſuum generalium tam in die cœnæ Domini quam alias cum cenſurarum & pœnarum eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitorum executionũ, quas etiam ſi delegatis aut ſubdelegatis prædictis, vel quibuſuis aliis etiam ſpecialiter per nos & Sedem prædictam commiſſæ fuerint, dicto Regenti accumulatiue & non priuatiue commiſſas eſſe volumus & decernimus, ſeruatis terminis in tribunali huiuſmodi ſeruari ſolitis, etiam ſingulis diebus & horis, prout in ordinariis, conſuetum erat facere, illaſque & illos debitæ executioni, etiam ſi opus fuerit cum auxilio brachij ſecularis inuocatione demandare: Et quaſcunque Communitates, Vniuerſitates, collegia & capitula, necnon etiam extra dictam Curiam degentes perſonas pro debitis per eos in eadẽ curia contractis, aut ſalario ſeu contractu in dicta curia inito: degentes uero in eadem curia ſeu curiales eccleſiaſticos ſeculares vel regulares etiam ab ipſa curia abſentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis etiam Pontificalis conditionis vel præeminentiæ exiſtentes, pro quibuſuis rebus & pecuniarum ſummis ad quorumuis etiam abſentium, quorum pro tempore intererit inſtan. quoties expedierit etiam per edictum publicũ conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, ad ſatisfaciendum de eorum debitis & præſtan. ea ad quæ pro tempore tenebuntur monere & citare: Ac etiam in vim Eugenianæ in fauorem curialium emanatæ, & illius extenſionis inhibere: Ac monitoria & citationes ac inhibitiones ad partes etiam per ſimile edictum decernere, eos quoque arreſtare & incarcerare, ac ſi ſibi videbitur dimittere & relaxare: Necnon quoslibet inobediẽtes excommunicare, a diuinis ſuſpendere & ſpecialiter interdicere, ac ſententias cenſuras & pœnas eccleſiaſticas per eum & Viceregentem ac Locumtenentes ſuos pro tempore latas etiam iteratis vicibus aggrauare, pœnas & mulctas pro exceſſuũ delictorum & criminũ qualitate quibuſuis pro tempore delinquentibus per ſuos locumtenentes etiam vſq; ad pœnã ſanguinis & mutilationes membri, ac capitale ſupplicium, abſque eo quod propterea locumtenentes ſui prædicti aliquam irregularitatem ſeu infamiæ maculam ſiue notam incurrant, præcedente tamen ipſorum delinquẽtium, ſi clerici fuerint, debita ab eorũ ordinibus degradatione imponere & infligere: Et quod ab eo vel Viceregente aut Locumtenentibus ſuis pro tempore excommunicati, ſeu alias cenſurati, ab aliis quam a Regente aut Viceregente vel locumtenentibus prædictis etiã de partium conſenſu præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſint, ad euitandas colluſiones ſtatuere, & cum ei viſum fuerit expedire communitates, vniuerſitates, collegia, capitula & perſonas quaſcunq; a quibuſuis ſententiis cenſuris & pœnis ac mulctis eccleſiaſticis ſpiritualibus vel temporalibus abſoluere ac ſententias cenſuras pœnas, & mulctas huiuſmodi eis relaxare: Necnon obligationes in forma Cameræ etiam poſt mortem debitoris quoad illius bona tantum exequi & executioni demandari facere: Et generaliter omnia & ſingula alia quæ ad officium Auditoris Curiæ cauſarum huiuſmodi de iure vel ex priuilegio, aut vſu ſeu literis & conſuetudinibus præfatis olim ſpectabant, & quæ qui pro tempore fuerunt curiæ cauſarum huiuſmodi Auditores ex conceſſis eis facultatibus facere, decernere, mandare, ſtatuere, ordinare & exequi quomodolibet poterant ſeu conſueuerant, facere dicere mandare ſtatuere ordinare & exequi: Necnon ſolus etiã abſq; Procuratore Fiſcali pro tẽpore exiſtente quaſcũq; etiã corporis afflictiuas pœnas, in pecuniarias pœnas prout ſibi videbitur cõmutare, & illis rationabiliter cõmutatis reos & delinquẽtes a quibuſcũq; per eos cõmiſſis delictis & exceſſibus quantũcũq; grauibus & enormibus ac incurſis pœnis, nõ tamẽ capitalibus, abſoluere & totaliter liberare, ac pœnas prædictas remittere & condonare, ac quartam partem omnium pecuniarum & aliarum quæ in pœnas pecuniarias pro tempore commutatæ fuerint pœnarum ad dictam Cameram illiuſque Fiſcum quomodolibet pro tempore pertinentium percipere & exigere, ac in ſuos vſus & vtilitatem conuertere: Et tam in eadẽ Curia quã extra eam, vbiuis locorũ quoſcunque in literatura idoneos Notarios & Tabelliones publicos, ac Iudices ordinarios, recepto prius ab eis de Notariatus & Tabellionatus ac Iudicatus officiis huiuſmodi fideliter exercendis ſolito iuramento aliàs iuxta formam in quinterno Cancellariæ apoſtolicæ annotatã creare, eoſque de Notariatus & Tabellionatus ac Iudicatus officiis huiuſmodi per pennam & calamare vt moris eſt inueſtire: Ac Milites auratos, Comiteſque Palatinos, necnon Poetas laureatos etiam creare, & aliorum Militum auratorum & Comitum palatinorum, & Poetarum laureatorum numero & conſortio fauorabiliter aggregare: Necnon perſonas ſufficientes & idoneas ad Doctoratus ſeu Licentiaturæ vel Baccalariatus in vtroque vel altero iurium ac magiſterij, tam in Theologia quam in Artibus & Medicina, vel alios gradus promouere, & eis ſolita inſignia conferre & exhibere, ſeu conferri & exhiberi mandare, eiſque omnibus & ſingulis gratiis & priuilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, & indultis, quibus alij Milites aurati, Comites palatini, ac Poetæ laureati per nos & Sedem eandem creati, necnon ad gradus prædictos in Vniuerſitatibus ſtudiorum generalium iuxta illorum ritus & mores, ac ſeruatis ſeruandis promoti, de iure vel conſuetudine ſeu ex priuilegio vtuntur, potiuntur, & gaudent, ſeu vti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri & gaudere libere & licite poſsint, indulgere: Et quoſcunque vtriuſque ſexus ſpurios, manſeres, nothos baſtardos, ac inceſtuoſos, alioſque ex quocunque quantumcunque illicito & damnato coitu procreatos, præſentes vel abſentes, viuentibus vel mortuis eorum parentibus, copulatiue vel diſiunctiue, etiam ad hoc, vt ad parentum & quorumuis aliorum in quibuſcũque etiam allodialibus, feudalibus, emphitheoticis & aliis bonis ſucceſsiones admitti, & illa conſequi, ac in illis, ſine tamen præiudicio venientium ab inteſtato, ſuccedere: Necnon ad quæcunque officia ſecularia publica & priuata etiam admitti, illaque gerere & exercere poſsint in

omnibus

omnibus & per omnia perinde ac ſi de legitimo matrimonio procreati eſſent legitimare, & ab eis omnem genituræ maculam obolere, eoſque ad primæua naturæ iura ac veræ ingenuitati iuſtiſque natalibus plenarie & efficaciter reſtituere: Et quibuſuis perſonis eccleſiaſticis ſecularibus tantum etiam prælatis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, etiam Patriarchalis aut præeminentiæ exiſtentibus, vt de quibuſuis bonis mobilibus & immobilibus per eos ex ſucceſsione, aut hæreditate, vel legato parentum, agnatorum & cognatorum ſuorum, ac quarumuis aliarum perſonarum acquiſitis, ſeu ad eos deuolutis cuiuſcũque qualitatis & conditionis fuerint, ac in quibuſuis rebus conſiſtant, in fauorem quorumcunque etiam incapacium totiens quotiens eis videbitur teſtari, & tam inter viuos quam cauſa mortis diſponere, eaque donare, & legare, libere & licite valeant, licentiam & facultatem concedere: Necnon quibuſuis perſonis ratione debitorum, ſeu exceſſuum & delictorum per eos vbilibet contractorum & perpetratorum, etiam ſi banniti fuerint ſaluum conductum & fidem publicam ad tempus, de quo ſibi videbitur, aut ad beneplacitum ſuum cum diſdicta eorum, qui ſibi videbuntur dierum, tam in eadem Vrbe quam in quibuſuis Status prædicti Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Caſtris & locis, ita vt tempore ſeu beneplacito huiuſmodi durante inibi tute ſeu ſecure, & abſque aliquo impedimento degere, nec ab aliquo moleſtari poſsint, arbitrio ſuo etiam cõcedere libere & licite valeat, plenam liberam & omnimodam apoſtolica auctoritate & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine prædictis de ſimili conſilio & aſſenſu concedimus facultatem & poteſtatẽ, habituri ratos & gratos proceſſus & ſententias quas Regens & Viceregens ac locumtenentes ſui prædicti pro tempore habuerint & tulerint, ac reliqua omnia quæ in præmiſsis & circa ea, ac quodlibet eorum fecerint, dixerint, mandauerint, ſtatuerint & ordinauerint, & facturi ea omnia auctore Domino ab omnibus vſque ad ſatisfactionen condignam inuiolabiliter obſeruari. Et inſuper eiſdem auctoritate & poteſtatis plenitudine, tam literas Leonis & aliorum prædeceſſorum huiuſmodi, quam omnia & ſingula priuilegia, indulta, facultates, iuriſdictiones & gratias officio Auditoratus & Auditoribus prædictis quomodolibet conceſſa, ac cum omnibus & ſingulis in eiſdem contentis clauſulis, ſingulas deſuper confectas literas, quorum omnium ac ſingularum literarum prædictarum tenores, ac ſi de verbo ad verbũ inſererentur præſentibus haberi volumus pro expreſsis, approbamus, confirmamus & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Illaque omnia & ſingula ad officium Regentis & Regentem huiuſmodi, perinde ac ſi eis ſpecialiter & expreſſe conceſſa, & pro eis ſeu in illorum fauorem ſtatuta & ordinata fuiſſent, extendimus & ampliamus. Necnon ſtatuimus, decernimus & ordinamus, quod Capitolini & quicunque alij ipſius Curiæ Iudices etiam Cardinales cauſas in Tribunali Regentis huiuſmodi pro tempore introductas ad inſtantiam actoris, qui cauſam eandem inchoauerit, aut rei, niſi ſit origine Roman. & tunc niſi ante litis conteſtationem, aut alios actus, qui pro litis conteſtatione habeantur reaſſumere non poſsint, & alij qui propter incolatum, aut alias ſe priuilegio Romanorum gaudere prætendent, niſi oppoſita declinatoria fori infra octo dies a die primæ citationis, & docto de priuilegio, nequaquam audiantur. Nec eidem Regenti ſeu Viceregenti in quibuſuis tam ciuilibus quam criminalibus cauſis adiunctus per ſignaturam Iuſtitiæ, aut Viſitatores carcerum, ſeu alias quouiſmodo quam per ſignaturam noſtram, aut pro tempore exiſtentis Roman. Pontificis, & per commiſsionem noſtra aut illius manu propria ſignatam. Quodque capitulum Odoardus, & capitulum Peruenit, ac quæuis alternatiuæ, ſeu moratoriæ & dilationes, etiam ſalinariæ per quoſcunque etiam eiuſdem Ro. Eccl. Cardinales pro tempore decretæ obligato in forma Cameræ quoad bona nullatenus proſint: quinimo obligationes in forma Cameræ quoad bona tantum debitæ executioni demendentur etiam poſt mortem debitoris, non obſtante quacunque appellatione & ſuperinde obtenta commiſsione aut diſcuſsione hæreditatis vbilibet pendente, ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti de reſtituendo id quod receperint prioribus & potioribus creditoribus in euentum ſuccumbentiæ. Et quod modernus ac pro tempore exiſtens dictæ Vrbis Gubernator eidem Regenti obſequiũ & reuerentiam, Viceregenti vero & Locumtenentibus prædictis auxilium in iis quæ officium Regentis huiuſmodi concernent, necnon Viceregens & Locumtenentes præfati debitum, & dictæ Vrbis Bariſellus de parendo eidem Regenti in ipſius Regentis manibus Iuramentum præſtare teneantur. Necnon tam Regens & Viceregens ac Locumtenentes, quam donec ipſius Regentis obſequiis inſtiterint, omnes eius familiares continui commenſales eorumque res, bona, officia, & beneficia quæcunque a quorumcunque etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum ordinariorum eiuſdem Ro. Eccl. Cardinalium, etiam Legatorum de latere, eorumque Vicariorum, Officialium, Locumtenentium, & Vicelegatorum, necnon Vicarij noſtri, & Gubernatoris, ac Senatoris Vrbis huiuſmodi, & quorumuis aliorũ tam in dicta Curia quam extra eam, iudicum viſitatione, correctione, iuriſdictione, ſuperioritate, dominio, & poteſtate, necnon ſolutione & exactione quarumuis decimarum etiam per nos & dictam Sedem pro tempore impoſitarum, & cuiuſcũque Pedagij, & Gabellæ, ac alterius tam ordinarii quam extraordinarii oneris vbiuis locorum, & ex quacunque quantumcunque vrgentiſsima cauſa, etiam dicta auctoritate apoſtolica impoſiti & imponendi penitus exempti & totaliter liberi exiſtant. Ita vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Ordinarij, Cardinales Legati, Vicarij, Officiales, Locumtenentes, Vicelegati, Vicarius noſter, Gubernator, Senator, & alii Iudices præfati nullam in eos aut eorum res, bona, officia & beneficia etiam ratione delicti vel contractus, aut rei de qua agetur, vbicunque committatur delictum, vel ineatur contractus, aut res ipſa conſiſtat, iuriſdictionem, correctionem, viſitationem, ſuperioritatem, dominium vel poteſtatem exercere, aut excommunicationes, vel alias ſententias, cenſuras & pœnas proferre. Necnon Collectores, aut Exactores decimarum, gabellarum, pedagiorum & onerum huiuſmodi eos ad aliquã ſolutionem coarctare præſumant, ſed Regens nobis immediate, Viceregens vero, ac Locumtentes etiam familiares continui commenſales præfati, ſolum eidem Regenti ſubiecti exiſtant, & proceſſus contra præſentium tenorem pro tempore habiti, & excommunicationis, ac quæuis aliæ ſententiæ deſuper pro tempore latæ nullæ ſint & inualidæ, nulliuſque roboris vel momenti. Quodque vt perſona pro tempore exiſtentis Regentis Cameræ huiuſmodi ad inſtar Camerarii, & Vicecancellarij, ac Pænitentiarii prædictorum, qui diuerſa Roman. Curiæ officia dum pro tempore vacant perſonis ſibi beneuiſis libere concedunt, peramplius honoretur, & ſibi de alicuius ſubuentionis auxilio prouideatur ex decem officiis Notariatuum Curiæ cauſarum huiuſmodi, quæ ad noſtram & pro tempore exiſtentis Roman. Pontificis diſpoſitionem hactenus ſpectarunt. Quinque Officia per dilectos filios Ioannem Sauium, Felicem

de Ro

de Romaulis, Adam de Inuidia, Ludouicum Reydettum, & Ioannem Barginum Curiæ cauſarum Cameræ huiuſmodi Notarios obtenta, ad meram & liberam pro tempore exiſtentis Regentis Cameræ huiuſmodi diſpoſitionem de cætero perpetuis futuris temporibus pertineant & ſpectent. Ipſeque pro tempore exiſtens Regens Cameræ per ſe vel deputatum ab eo quinque Notariatuum officia huiuſmodi cum primum per ceſſum vel deceſſum, aut priuationem, ſeu promotionem ipſorum Ioannis Saui, Felicis de Romaulis, Adam de Inuidia, Ludouici Reydetti, & Ioannis Bargini Notariorum, & aliorum, qui illa obtinent, aut aliàs quomodolibet pro tempore obtinebunt vacauerint, quibuſuis perſonis de quibus ſibi videbitur, per ſuas patentes literas, Sigillo officij ſui Regentis ſignatas concedere & aſsignare: ac reſignationes eorundem quinque Notariatuum Officiorum huiuſmodi recipere & admittere, ac officia ipſa ſiue per reſignationem, ſiue per obitum illa pro tempore obtinentium vacauerint, ſoluta ſibi quoad officia per reſignationem vacantia huiuſmodi ſolita compoſitione; aliàs, vt præfertur, etiam concedere & aſsignare, ac perſonas ipſas ad Notariatuum huiuſmodi officia recipi & admitti facere poſsit. Perſonæ quoque quibus Officia Notariatuum huiuſmodi per ipſum Regentem, ſeu Viceregentem, aut alium ab eo deputatum pro tempore conceſſa & aſsignata fuerint, ad eadem Officia Notariatuum abſque alia noſtra, aut pro tempore exiſtentis Roman. Pontificis conceſsione ſeu aſsignatione, ita vt conceſsio & aſsignatio eis per ipſum Regentem ſeu Viceregentem, aut alium ab eo deputatum pro tẽpore factæ valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & eis ſuffragentur in omnibus & per omnia, perinde ac ſi per nos ipſos aut Ro. Pontificem præfatum factæ fuiſſent, recipi & admitti debeant. Mandantes & diſtrictius inhibentes Camerario, Senatori, Vicario, Clericis, Procuratori Fiſcali, & Bariſello præfatis, eorumque ſingulis, ac Locumtenentibus, & Auditoribus, necnon quibuſuis aliis Iudicibus & perſonis quocunque nomine nuncupatis, ac quouis priuilegio munitis, etiam ſi eiuſdem S. R. E. Cardinales fuerint, ſub indignationis noſtræ pœna, ac interdicti, necnon excommunicationis ſententiis, quas, ſi ſecus fecerint, eo ipſo incurrant, & a quibus præterquam in mortis articulo conſtituti, aliàs quam a Roman. Pont. abſolui non poſsint, ne in obligationibus in forma Cameræ illarumque executione, aut aliis præmiſsis contra earundem præſentium tenorem quomodolibet ſe intromittere, aut Regentem, ſeu Viceregentem, aut Locumtenentes præfatos ſuper præmiſsis moleſtare præſumant. Ac decernentes ex nunc de ſimilibus cõſilio & aſſenſu, ac poteſtatis plenitudine irritum & inane, ac nullius roboris vel momenti quicquid ſecus ſuper præmiſsis, aut circa ea quauis auctoritate etiam a nobis, aut ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus abſque expreſſo pro tempore exiſten. Regentis conſenſu & licentia ſcienter vel ignoranter contigerit attẽtari. Non obſtan. præmiſsis ac vltimo celebrati Lateranenſis Concilii, & recol. memoriæ Innocentii IIII. contra exemptos, quæ incipit, Volentes: ac Alexandri VI. prædeceſſorum noſtrorum, tertiam partem omnium bonorum de quibus per quaſcunque perſonas vigore quarumcunque facultatum eis conceſſarum teſtari, vel aliàs diſponi contigerit, eidem Cam. pro illius neceſsitatibus, vel aliàs applicari debere diſponentes, ac de non tollendo ius quæſitum, & aliis ipſius Cancellariæ regulis editis & edendis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ curiæ, & palatii Apoſtolici ſtylo, necnõ Vrbis, & Cameræ, ac Capitolij huiuſmodi, & quarumuis aliarum ciuitatum, terrarum, oppidorum, & locorum, ac dilectorum filiorum Collegij ſcriptorum Archiuij huiuſmodi, etiam iuramento confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformationibus etiam nouis & nouiſsimis, ac decretis, & ordinationibus, ac ipſius ſigilli, illiuſque taxæ & emolumentorum eiſdem Camerario, & Camerariatus officio applicationibus, & appropriationibus, priuilegiis quoq; , indultis, & literis Apoſt. tam moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario præfato, ac ſcriptorum huiuſmodi, & aliis dictæ curiæ officialium collegiis, quam quibuſuis aliis etiam dictæ Vrbis domicellis & baronibus, ac feudatariis, necnon noſtris, & dictæ ſedis Legatis etiam de latere, vel eorum vicelegatis, aut noſtris vbilibet exiſtentibus Nunciis, & Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum prædictorum Gubernatoribus, ac Communitatibus, Vniuerſitatibus, & ſtudiorum generalium, & perſonis, ipſiuſque Vrbis Gubernatori, Vicario & Senatori, ac Capitolinis & aliis Iudicibus, ac Procuratori Fiſcali, & aliis perſonis quacũque eccleſiaſtica dignitate præditis etiam Epiſcopis, vel Archiepiſcopis, aut Cardinalatus honore, ſeu mundana & Marchionali, Ducali, Regia, vel Imperiali auctoritate & præeminentia pollentibus, nec nõ Populo Roman. ac quibuſuis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Locis, Ordinibus, Militiis, ac decimarum, & onerum huiuſmodi exactoribus, ac quibuſuis aliis per eoſdem Innocentium, Iulium, Leonem, Clementem, Paulum & Iulium, ac quoſcunque alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eandem etiam ſuper applicationibus & appropriationibus ſigilli, ſeu illius Taxæ & emolumentorum huiuſmodi Camerariatus officio, & Camerario præfatis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de ſimili poteſtatis plenitudine ſeu aliàs quomodolibet etiam in eorum inueſtituris, etiam de non trahendo illos & illorum ſubditos extra loca ſeu dominia eorum, aut alibi quam coram eorum Iudicibus, & Conſeruatoribus, ac etiam ſuper exactione decimarum, & gabellarum, ac aliorum onerum huiuſmodi, & aliàs quomodolibet conceſsis & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, & in poſterum concedendis, approbandis & innouandis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio, aut alia exquiſita forma ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro expreſsis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, Necnon ſigilli ac taxæ & emolumentorum applicationes ac appropriationes reuocamus, caſſamus, & anullamus, ac ſufficienter derogatum, ipſaſque applicationes & appropriationes reuocatas caſſatas & annullatas eſſe, illaſque aduerſus eaſdem præſentes nullius roboris vel momenti fore & eſſe decernimus, Necnon omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in eorum literis præfatis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ transformationis, erectionis, inſtitutionis, conceſsionis, approbationis, confirmationis innouationis, extenſionis, ampliationis, ſtatuti, ordinationis, mandati, inhibitionis, derogationis, reuocationis, caſſationis, anullationis, voluntatum & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentari

attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimimo octauo, Quarto Cal. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

✠ EGO PALVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.
Locus Signi.

Dominus mihi adiutor.

✠ Io. Bellayus Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego R. Car. de Carpo Epiſcopus Portuen.
✠ Ego F. Car. Piſanus Epiſcopus Tuſculan.
✠ Ego Fed. Car. Cæſius Epiſcopus Præneſt.
✠ Ego P. Car. Epiſcopus Albanen.
✠ Ego R. Card S. Angeli maior pæn.
✠ T. Card. Criſpus.
✠ Ego Ful. Card. Peruſin.
✠ Ego Io Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. ſancti Vitalis.
✠ Ego Io. Card. Puteus.
✠ Ego Hie. Card. Imolen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Diomedes. Card. Arian.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.

✠ Io Card. Reomanus.
✠ Io. Ant. Card S. Pancratij.
✠ Ego Tha. Card. Gaddus.
✠ Ego Vit. Card. de Spoleto.
✠ Ego F. Michael Card. Alexandrini.
✠ Ego Clem. Monilianus Card. Aræc.
✠ Ego G. Aſc Diaconus Card. Camer.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Hier. Card. ſancti Georgij.
✠ Ego In. Card. de Monte.
✠ Ego Aloy. Card. Cornelius.
✠ Ego C Card. Carafa.
✠ Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Io. Baptiſta Card. Conſiliarius.

Io. Barengus.

Barengus.

Regiſtrata apud Io. Secretarium.

Anno Incarnationis Dominicæ mileſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo die ſexta Martij, Retroſcriptæ literæ per me Io. Franciſcum Barengum clericum Mediolanen. Sanctitatis ſuæ Secretarium domeſticum in eius Conſiſtorio ſecreto, coram Sanctitate ſua, & Reuerendiſsimis D. Cardinalibus imbi conſiſtorialiter congregatis publicatæ ac de verbo ad verbum lectæ fuerunt. Ita eſt Io. Franciſcus Barengus qui ſupra.

Admiſſæ & regiſtratæ in Camera Apoſtolica ex decreto præfatæ Cameræ apud me Nicolaum Doria, die octauo menſis Martij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono a Natiuitate Nicolaus Doria.

IDEM

48

Conceſſio Officij S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ Regentis, Nuper erecti pro Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. Alfonſo Carafa, S. Nicolai inter Imagines Diacono Cardinali Neapolitan. nuncupato, eiuſdem R. E. Cam. Apoſtolicæ Regente, & S. D. N. Papæ Pronepote.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Alfonſo Sancti Nicolai inter imagines Diacono Cardinali de Neapoli nuncupato Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cameræ Apoſtolicæ Regenti Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Eximia tuæ circunſpectionis fides & integritas, necnon iuſtitiæ cultus, domus Dei zelus, ac probata modeſtia, & in omnes humanitas, atque in rebus gerendis dexteritas, ceteræque virtutes, quibus perſonam tuam illarum largitor altiſſimus multipliciter inſigniuit nobis ſpem præſtant indubiam, quod ea quæ tibi duxerimus committenda, fideliter diligenter & prudenter exequeris. Sane officio S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ Regentis, quod hodie pro vno ipſius Ro. Eccleſiæ cuiuſuis ordinis Cardinali, qui in noſtris & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. manibus fidelitatis debitæ præſtaret iuramentum, & officium ipſum ſibi per nos, ſeu dictum Ro. Pont. pro tempore conceſſum abſque diſpenſatione Apoſtolica ad eius vitam obtineret, & per ſe ſeu Viceregentem ab eo pro tempore deputatũ, ac in ciuilibus & criminalibus Locumtenentes exerceret, De venerabilium fratrum noſtrorum eiuſdem Ro. Eccleſiæ Cardinaliũ conſilio & vnanimi aſſenſu Apoſtolica auctoritate ereximus & inſtituimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur, ab eius primæua erectione & inſtitutione huiuſmodi vacante: Nos cupientes officium huiuſmodi tali committere perſonæ, quod per eius laudabile ſtudium ſalubriter regatur & feliciter gubernetur, & ſperantes quod tu, qui etiam noſter ſecundũ carnem pronepos exiſtis, officium ipſum gratia tibi aſſiſtente diuina, prudenter diligenter & fideliter reges & gubernabis, Habita ſuper his cum eiſdem fratribus noſtris matura deliberatione, de ſimilibus conſilio & aſſenſu officium prædictũ ſic vacans cum officio correctoriæ Archiuij Romanæ curiæ, & aliis illi annexis, necnon omnibus & ſingulis illi conceſſis & attributis honoribus, oneribus, priuilegiis, facultatibus, prærogatiuis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, iuribus, obuentionibus & emolumentis, tibi per te quoad vixeris, & Viceregentem ac Locumtenentes prædictos exercendum, Apoſtolica auctoritate, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine concedimus & aſſignamus: teque in Regentem S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ aſſumimus, creamus, conſtituimus & deputamus, ac tibi curam, regimen & adminiſtrationem, ac liberum exercitium officij Regentis huiuſmodi plenarie committimus. Quocirca tibi per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus onus regiminis & adminiſtrationis officij Regentis huiuſmodi prõpta deuotione ſuſcipiens officium

ficium ipſum iuxta datam tibi a domino prudentiam per te & Viceregentem ac Locumtenentes tuos ſic exerce ſtudeas ſollicite, fideliter & prudenter, quod officium Regentis huiuſmodi gubernatori prouido & fructuoſo adminiſtratori gaudeat ſe commiſſum, & quos ſperamus optati fructus inde ſuccedant: tuque præter æternæ retributionis præmium noſtram & Apoſt. Sedis benedictionem, & gratiam vberius conſequi merearis. Necnon omnibus & ſingulis ad quos ſpectat, vt te ad officium Regentis S. R. E. Cameræ huiuſmodi recipiant & admittant, tibique tanquam vero eiuſdem S. R. E. Cameræ Regenti, in omnibus ad officium ipſum ſpectan. pareant & obediant, ac de iuribus, obuentionibus & emolumentis præfatis integre reſpondeant & reſponderi faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac dictæ Cameræ iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod antequam officium Regentis huiuſmodi exerceas, iuramentum prædictum in manibus noſtris vt præfertur, præſtare tenearis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis, aſsignationis, aſſumptionis, erectionis, conſtitutionis, deputationis, commiſsionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ mileſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo. Quarto Kal. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

✠ EGO PAVLVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.
Locus Signi.

Dominus mihi adiutor.

✠ Io. Bellayus Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculan.
✠ Ego Fed. Card. Ceſius Epiſcopus Præneſt.
✠ Ego P. Card. Epiſcopus Albanen.
✠ Ego R. Card. S. Angeli maior pœn.
✠ T. Card. Criſpus.
✠ Ego Ful. Card. Peruſin.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. ſancti Vitalis.
✠ Ego Ia. Card. Puteus.
✠ Ego Hie. Card. Imolen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Diomedes Card. Arian.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Io. Card. Reomanus.
✠ Io. Ant. Card. ſancti Pancratij.
✠ Ego Tha. Card. Gaddus.
✠ Ego Vit. Card. de Spoleto.
✠ Ego F. Michael Card. Alexandrin.
✠ Ego Clem. Monilianus Card. Arac.
✠ Ego G. Aſc. Diaconus Card. Camer.
✠ Ego N. Card. de Sermota.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Hier. Card. ſancti Georgij.
✠ Ego In. Card. de Monte.
✠ Ego Aloy. Card. Cornelius.
✠ Ego C. Card. Caraſa.
✠ Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Io. Baptiſta. Card. Conſiliarius.

Io. Barengus.

Barengus.

Regiſtrata apud Io. Secretarium.

Anno Incarcanationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo quinquageſimo octauo. die ſexta Martij retroſcriptæ literæ per me Io. Franciſcum Barengum clericum Mediolanen. Sanctitatis ſuæ Secretarium domeſticum in eius Conſiſtorio ſecreto, coram Sanctitate ſua, & Reuerendiſsimis D. Cardinalibus inibi conſiſtorialiter congregatis publicatæ ac de vebo ad verbum lectæ fuerunt. Ita eſt Io. Franciſcus Barengus qui ſupra.

IDEM

49

Reuocatio licentiarum legendi libros hæreticorum ſeu de hæreſi ſuſpectorum.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Quia in futurorum euentibus adeo humani fallitur incertitudo iudicij, vt quod veriſimili coniectura vtile videbatur, progreſſu temporis damnoſum appareat: nonnunquam Roman. Pontifex quod conſulte ſtatutum eſſe videbatur, conſultius reuocat, prout temporis & perſonarum qualitate penſata in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Innotuit ſiquidem nobis quod diuerſi tam clerici ſæculares, & diuerſorum ordinum regulares, quam laici, qui ſe Lutheranis & alijs huius ſeculi hæreticis reſiſtere, & eorum errores ac falſas opiniones confutare poſſe præſumebant; & ad hoc ipſorum hæreticorum libros legendi facultatem ſibi a Sede Apoſtolica concedi extorſerant, ſe lectioni librorum huiuſmodi ita dediderunt, vt propriæ innitentes prudentiæ, & a recta Domini via aberrantes, ipſorum hæreticorum fallaciis, & ſuperſtitioſis, ac falſis adinuentionibus irretiti remanſerint: & qui alios ab erroribus reuocare temere arbitrabantur, ipſi in puteum interitus prolapſi ſint. Nos conſiderantes quod Spiritus vbi vult ſpirat, & quod ſine eius numine nullum bonum prouenit, & propterea ſatius eſſe cum ſimplicitate cordis ad eum recurrere, & cum eius adiutorio orthodoxam fidem in catholicis & a Sancta Romana Eccleſia approbatis libris exquirere, quam falſitates hæreticorum per lectionem eorum librorum detegere velle: volentes præmiſsis inconuenientibus, quantum cum Deo poſſumus, occurrere: & ne ſimilia de cætero contingant, opportune prouidere, omnes & ſingulas licentias & facultates legendi libros hæreticorum, ſeu de hæreſi ſuſpectorum, aut a nobis, ſeu generalibus hæreticæ prauitatis in ſingulis Prouinciis, aut Regnis deputatis Inquiſitoribus damnatos & reprobatos, quibuſcunque tam clericis ſecularibus, vel, vt præfertur,

regularibus,quam laicis cuiuſcunque ſtatus,gradus,ordinis,conditionis,& præeminentiæ exiſtant,etiã ſi Abbatiali, Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Primatiali, aut alia maiori eccleſiaſtica dignitate, ſeu etiã Cardinalatus honore, vel mundana etiam marchionali, ducali, regia, vel imperiali auctoritate, ſeu excellentia præfulgeant (generalibus inquiſitoribus præfatis duntaxat exceptis) per quoſcunque Romanos Põtifices prædeceſſores noſtros, ac nos etiam viuæ vocis oraculo, & ſedem prædictam, ſeu eius pœnitentiarium maioremq́ vel quoſuis ordinarios, aut diœceſanos, ſeu alios,etiã per literas Apoſtolicas in forma breuis, ſeu ſub plumbo expeditas, ſub quibuſcunque tenoribus & formis,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis,necnon irritantibus & aliis decretis,ac ex quibuſcunque cauſis,ſeu prætextibus,etiam motu proprio,& ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & aliàs quomodolibet conceſſis,Apoſtolica auctoritate,tenore præſentium reuocamus,caſſamus,irritamus,& annullamus,ac viribus penitus euacuamus, & pro reuocatis,caſſis,irritis,& nullis haberi,eaſque nemini ſuffragari poſſe,aut debere decernimus,omnibus & ſingulis clericis, & laicis etiam, vt præfertur, qualificatis, non tamen generalibus inquiſitoribus præfatis, aut quibus hoc per nos ſpecialiter iniunctum fuerit, S. R. E. Cardinalibus,in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub excõmunicationis latæ ſententiæ, aliiſq; ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis,& etiam temporalibus in legentes libros huiuſmodi hactenus latis & promulgatis, a quibus non niſi a nobis aut pro tempore exiſtente Romano Pontifice ſeu ſingulis inquiſitoribus prædictis, præterquam in mortis articulo, abſolui poſſint, diſtrictius inhibentes,ne libros huiuſmodi ex quauis cauſa, vel prætextu publice, vel occulte, quouis ingenio, vel colore legere, aut apud ſe tenere,ſeu imprimere, vel venales habere præſumant: ac mandantes eiſdem ſub cenſuris, & pœnis prædictis, vt infra terminũ eis a ſingulis inquiſitoribus huiuſmodi per eorum publicum edictum locis affigendum publicis ſtatuendũ libros ipſos officio inquiſitionis hæreticæ prauitatis huiuſmodi omnino conſignent: Et qui de eiſdem libris notitiam aliquã habuerint, ſeu perſonas ipſos libros legentes,aut apud ſe tenentes,vel imprimentes,aut venales habentes ſciuerint,id quod ſciuerint,ac nomina & cognomina libros ipſos legentium, aut apud ſe tenẽtium, vel imprimentium, aut venales habentium, & qualitatem eorundem librorum prædicto officio omnino reuelent, & notificent. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, eas in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquos ex curſoribus noſtris publicari & affigi, ac earum copiã inibi affixam dimitti volumus. Et nihilominus omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, & Primatibus, aliiſque locorũ ordinariis & diœceſanis in virtute ſanctæ obedientiæ iniungentes & mandantes, vt in eorum diœc. ciuitatibus, & prouinciis abſque aliqua requiſitione eis deſuper facienda præſentes literas,ſeu earum tranſumptum manu notarij publici ſubſcriptum,& ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitum publicent & publicari faciant, ad hoc vt nemo earũ ignorantiam prætendere, aut contra eas excuſationem aliquam afferre valeat. Nos enim tranſumpto ſic, vt præfertur, ſubſcripto, & ſigillo munito, eam prorſus fidem adhiberi volumus, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi originaliter exhiberentur. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima prima Decembris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, Pont. noſtri Anno Quarto.

Io. Barengus.

IDEM

50

Statutum perpetuum quod feſtum S. Dominici vbique celebretur die quarta Auguſti.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Glorioſus in ſanctis ſuis Deus,qui omnia operatur in omnibus,quoſdam in eccleſia ſua poſuit Apoſtolos, quoſdam Prophetas, quoſdam Doctores quoſdam Martyres,& quoſdã Confeſſores, quos per anni circuitum,die vt plurimum qua eos ad cœleſtia regna migrare contingit, ſancta veneratur vniuerſalis Eccleſia, vt chriſtifideles eorum venerationi per exercitium bonorum operum vacantes, piis ante thronum diuinæ maieſtatis eorum ſuffragiis adiuuari, & exinde Deo propicio vitam æternam facilius conſequi valeant. Verum cum hoc in eximio Chriſti Confeſſore Dominico, qui octauo Idus Auguſti migrauit ad dominum, non obſeruetur, quinimmo eius memoria Nonis Auguſti, qua die & feſtum beatæ Mariæ a Niuibus,quæ ea die de cælo hic in Vrbe in ea Montis Exquilini parte, in qua nunc templum eiuſdem beatæ Mariæ Maioris viſitur, volente domino, ceciderunt, ſub officio duplici celebramus: forſan ex eo quod ipſa die octauo Idus Auguſti Trãſfigurationem domini, & redẽptoris noſtri Ieſu Chriſti ſub ſimili officio duplici veneramur,diem eius obitus præueniendo recolatur. Nos conſiderantes eccleſiã venerationi ipſius Virginis Dei genitricis Mariæ in memoriam miraculi niuium huiuſmodi plurimum occupatam, celebrationi feſtiuitatis huius almi Dei Confeſſoris Dominici plene vacare nequire: & exinde facile obuenire poſſe, vt memoria ipſius beati Dominici qui ordinem Fratrum Prædicatorum, inſpirante Domino, fundauit,& inſtituit, ac inter quem plurima ſanctitatis opera, & virtutis ſigna, quibus in carne poſitus claruit, diuerſorũ centratis languoribus, loquelam mutis, viſum cœcis,ſurdis auditum, greſſum paralytici, & ſanitatem priſtinam languentibus reſtituit, in mentibus fidelium tepeſcat, & volentes in præmiſſis opportune prouidere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorũ conſilio, & vnanimi conſenſu Feſtiuitatem ipſam pridie Nonas Auguſti ſingulis annis,perpetuis futuris temporibus in vniuerſis orbis eccleſiis ſub duplici officio ſolenniter celebrari volumus, ſtatuimus, & mãdamus. Nec non de omnipotentis Dei miſericordia,ac beatorum Apoſtolorum eius Petri & Pauli auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus chriſtifidelibus vere pænitentibus & confeſſis, qui in die Feſtiuitatis huiuſmodi eccleſiam alicuius ex domibus dicti Ordinis a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis eiuſdem Feſtiuitatis deuote viſitauerint, & pro pace confirmanda, & vnitate eccleſiæ catholicæ, domino noſtro Ieſu Chriſto pre-

ces pie eſſuderint, Decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in domino relaxamus. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit deferri, volumus & apoſtolica auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur vbique locorum in iudicio & extra, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius Ordinis etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, mandati, relaxationis, voluntatum, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ mileſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, Sexto Idus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Franciſcus Aragonia,

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono Indictione ſecunda, die vero trigeſima Iulij, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas ſeu portas Eccleſiæ Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſsis copiis affixis in locis ſolitis & conſuetis, vt moris eſt, per me Thomam Rogeri Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſorem, & ſanctæ Inquiſitionis per nos Thomam Roger, & Medardi Nicolai prælibati Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores. Iacobus Carra Magiſter Curſorum.

IDEM

91

Declaratio quod loco decem iuliorum ſoluatur vbique vnus ducatus auri in ſolutionibus Cameræ Apoſtolicæ debitis.

MOTV proprio & c. Cum omnibus notorium exiſtat Cameram noſtram Apoſtolicam non modo pecuniis exhauſtam, verum etiam multo ære alieno grauatam exiſtere, & illius ordinarios prouentus ex diminutione valoris Iuliorum in ditione eccleſiaſtica cudi ſolitorum, quorum decem, nondum effluxere quadraginta anni, vnum ducatum auri de Camera conſtituere ſolebant, & ad præſens vix duodecim illum conſtituunt, vltra ſextam partem diminutos eſſe: et propterea ad noſtri & familiæ noſtræ ſubſtentationem, & ordinariorum, aliorumque ſedi apoſtolicæ pro tempore incumbentium extraordinariorum onerum ſupportationem, ne dum ad ipſius æris alieni ſatisfactionem non ſufficere. Nos conſiderantes etiam vltra præmiſſa maiorem partem prouentuum Cameræ huiuſmodi officiis & Montibus in alma Vrbe, & aliis ipſius ditionis eccleſiaſticæ Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis ſuperioribus annis erectis applicatam, & ſic in commodum & vſum priuatorum redactam fuiſſe: volentes eandem Cameram aduerſus diminutionem valoris Iuliorum huiuſmodi reſtituere & reintegrare, ac confuſionem, quæ ex reductione ipſorum Iuliorum ad ſolitum verum valorem inter ſubditos noſtros facile oriri poſſet, euitare, nec ſubditos ipſos impoſitione noui oneris grauare, Motu ſimili & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine per præſentes ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero in omnibus & ſingulis ſolutionibus quæ Cameræ prædictæ, aut agẽtibus pro ea tam in dicta Vrbe quam alibi vbiuis locorum occaſione dohanarum & aliarum, etiam equorum, & vini gabellarum, ac taxarum equorum mortuorum nuncupatarũ necnon ſalararum, theſaurariarum, ſtatutariarum, maleficiorum, pœnarum, cenſuum, tractarum grani, talearum, affictuum etiam lacuum, appodiſarum, collectarum, Sindicatuum, Capiſoldorum, Cuſtodiarum, & Triennalis, aliorumque tam clericorum, quam laicorum, & Hebræorum ſubſidiorum, & quorumuis aliorum vectigalium, & ipſius Cameræ prouentuum vndecumque prouenientium, ſeu quacumque alia cauſa per quaſcumque perſonas quantumuis qualificatas & priuilegiatas pro tempore faciendæ erunt, loco decem Iuliorum, qui iuxta antiquam conſuetudinem vnum ducatum auri de Camera conſtituere deberent, & de præſenti ab illius valore in ſexta parte deficiunt, ſoluatur vnus ducatus auri ſimilis, qui decem Iulios valoris antiqui non excedere dinoſcitur, vel eius verus valor, & vbi ſumma minor decem iulijs ſoluenda fuerit, ſoluatur ad ratam, pro quinque videlicet Iulijs dimidium vnius ducati ſimilis, & pro duobus iulijs cum dimidio, quarta pars ducati ſimilis ita vt quilibet iulius computetur ad rationem non decem ſed duodecim baiochorum monetæ eiuſdem Vrbis, & ſic decimæ partis vnius ducati auri ſimilis. Quodque ipſius Cameræ ex quauis cauſa debitores, niſi ſoluerint vnum ducatum auri ſimilem, ſeu illius verum valorem pro ſingulis decem iulijs per eos debitis, & alias ad ratam prædictam, ab eorum debitis non liberentur, nec integre ſatisfeciſſe cenſeantur, ſed omnes pœnas, quas ipſius Cameræ debitores non integre ſoluentes quomodolibet incurrunt, omnino incurrant. Et ſic & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque & c. etiam pro tempore exiſtentes Camerarium noſtrum, & ipſius Cameræ Clericos, & alios Præſidentes in quauis cauſa, & inſtantia ſublata & c. iudicari & diffiniri debeat, ac irritum & c. exiſtat. Mandãtes eiſdem Camerario, Clericis, & Præſidentibus, vt præſentes in libris ipſius Cameræ deſcribi & regiſtrari, ac vbiuis locorum dicti ſtatus eccleſiaſtici inuiolabiliter obſeruari faciãt. Contradictores quoſlibet & rebelles, eiſque in præmiſsis non parentes, per ſententias cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas & applicandas, aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus ſententias, cenſuras & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ſeu adhibito ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſt. ac Vrbis & prouinciarũ, ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum etiam iuramento & c. roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon capitulis inter eos, & nos, ac dictam Sedem quomodolibet firmatis & initis, ceteriſq; cõtrariis quibuſcunq; Decernentes præſentiũ, etiã abſq; eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbiq; fidem facere in Iudicio & extra regula contraria non obſtante.

Placet & ita motu proprio ſtatuimus. I.

Admiſſa & regiſtrata fuit in Camera Apoſtolica die vigeſima ſexta menſis Nouembris milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo.

Hieronymus de Tarano Notarius.

IDEM

52

Reuocatio facultatis recognoſcendi & expurgandi libros Hebræos.

PAVLVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Apoſtolicæ Sedis prouidentia circunſpecta nonnunquam ea quæ conſulte ſtatuerat, ex ſaniori iudicio conſultius reuocat, prout ex rerum euētu conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter dilecto filio Iacobo Gerardini laico Maceraten. qui, vt dictus prædeceſſor acceperat, in Italia linguæ & legis hæbraicæ profeſſor exiſtebat, & de Iudaica cæcitate, ad veri luminis agnitionem ſacrum Baptiſma ſuſcipiendo, diuina diſpoſitione peruenerat, vt quoad viueret, in honorem & augmentum religionis Chriſtianæ, & vt dictus Iacobus in ea commodius ſuſtentari valeret, omnes & quoſcunque, nullis prorſus exceptis, libros, ſcripturas, & documenta Hebræorum tam in Synagogis & archiuiis, quam alijs publicis & priuatis locis almæ Vrbis, & aliarum ciuitatum, terrarum & locorum eidem prædeceſſori & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectorum exiſtentia, tam manu ſcripta quam impreſſa, & ex tunc de cætero imprimenda, reuidere poſſet, Apoſtolica auctoritate conceſsit, eumque in quacunque controuerſia ſeu differentia quæ in expurgatione dictorum librorum inter Chriſtianos & Hebræos occurreret, interpretem elegit & deputauit, necnō ſub excommunicationis pœna vnicuique etiam in libris, ſeu lingua huiuſmodi perito, ne in reuiſione & interpretatione huiuſmodi ſe intromittere, aut dictum Iacobū quouis quæſito colore impedire vel perturbare auderet vel præſumeret inhibuit, ac tunc & pro tempore exiſtenti Cameræ apoſtolicæ Theſaurario mandauit, vt omnibus iuris & facti remediis Hebræos huiuſmodi & illorum ſuperiores atque vniuerſitatem tam coniunctim quam diuiſim ad libros, ſcripturas & dogmata ſua hebraica in medium exibendum, & eidem Iacobo de ſalario competenti, ſeu alij ſibi alias pro lectura in Ciuitate Maceraten. aſsignato ſimili reſpondendum cogeret, prout in noſtris inde confectis literis cum dictus prædeceſſor antequam eius literæ de ſuper conficerentur, ſicut Domino placuit, rebus fuiſſet humanis exemptus, plenius continetur. Cum autem inconueniens & periculoſum exiſtat, vt reuiſio & expurgatio librorum huiuſmodi particulari perſonæ committatur, præſertim cum aliqui inde occaſionem arripere poſsint, præſumēdi quod errores ſuperſtitiones & deliramenta in ipſis libris contenta, ſi per expurgationem huiuſmodi abolita non fuerint, per nos & dictam Sedem approbentur: Nos præmiſsis occurrere volentes, prædictas & quaſcunque alias ſimiles conceſſiones, electiones & deputationes quibuſuis alijs tam Chriſtianis etiam clericis ſecularibus vel quorumuis ordinum regularibus, cuiuſcūque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis & præeminentiæ exiſtentibus, quam Hebræis etiam ad fidem Chriſti conuerſis per dictum prædeceſſorem & quoſcūque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eandem ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet factas, earum & literarum ſuper eis confectarum tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſsis & inſertis habentes, dicta auctoritate tenore præſentiū reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus penitus euacuamus, & pro reuocatis, caſsis, irritis & nullis, viribuſque penitus vacuis habemus, & ab alijs haberi, eaſque nemini ſuffragari poſſe aut debere decernimus. Diſtrictius inhibentes Iacobo & alijs tam Chriſtianis, quam Iudæis præfatis, ne conceſsionibus, electionibus, & deputationibus huiuſmodi, vti, aut in aliquo ſe iuuare, vel earum prætextu aliquid facere, aut attentare præſumant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die quartadecima Aprilis milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Io Barengus.

Die vigeſima quarta menſis Aprilis milleſimi quingenteſimi quinquageſimi noni, præſentes literæ apoſtolicæ in forma Breuis expeditæ affixæ & publicatæ fuerunt in Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, & ad valuas ſeu portas Palàtij Sanctæ Inquiſitionis, ac in aciæ Campi Horæ, vt moris eſt, dimiſsis copijs affixis in locis ſupradictis, per me Thomam Roger Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſorem.

Honofrius Montargull. Magiſter Curſorum.

IDEM

53

Obligati ad quindennia profiteantur eorum beneficia.

MOTV proprio &c. Apoſtolicæ ſedis poſcit auctoritas, vt quæ prouide per Roman. Pontifices ſtatuta fuerint, debitæ executioni demandentur. Quo circa, vt annatarum, communiū, & aliorum iurium ſingulis quindecim annis ob perpetuas beneficiorum eccleſiaſticorū vniones perſoluendorum, quæ aliàs fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter ob negligentiam officialium Ro. Curiæ ea indagare & exigere non curantium, per ſuas literas in forma Motus proprij deſuper æditas, & per nos confirmatas ex præterito dumtaxat Cameræ Apoſtolicæ applicauit, eo celerius exactio contingat, quo faciliori via commiſſariis & miniſtris dictæ Cameræ ſuper exactione huiuſmodi deputatis ad prædictas vniones inueniēdum facultas tribuatur: & illorum debitoribus ſubterfugiendi tollatur occaſio, motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicę poteſtatis plenitudine, tenore præſentium volumus ac ſtatuimus, quod omnia & ſingula cathedralium etiā Metropolitanarum ſeu col-

legiatarum

ſegiatarum eccleſiarum capitula: necnon tam virorum quam mulierum ſeculares, vel quorumuis ordinum regulares congregationes, ſeu Collegia, ac etiam pia loca, prædictarumque congregationũ tam generales quã particulares Prælati infra certum conuenientem terminum a præfatis commiſſariis vel aliis iudicibus competentibus eis præfigendũ omnia & ſingula monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, parochiales eccleſias, capellanias, & alia quæcunque beneficia eccleſiaſtica, quæ ipſa capitula, congregationes, & pia loca prædicta poſſideant, & quo titulo illa obtinuerint, medio eorum iuramento, & in ſcriptis eiſdem commiſſariis & miniſtris profiteri, & indicare teneantur & debeant, & ad id per cenſuras eccleſiaſticas, ac fructuum & redituum dictorum beneficiorum poſſeſſorum ſequeſtrationem cogi & compelli poſſint: Ita quod ſi ex eis quæ poſſideant, aliqua indicare, aut illorũ titulum docere, capitula ſeu congregationes prædictæ contempſerint, illico beneficia huiuſmodi vacare cenſeantur, & a quocunque impetrari & canonice obtineri poſſint. Mandantes dilectis filiis noſtris Ioanni Michaeli ſanctæ Mariæ in Aracæli Saraceno, & Fabio ſancti Silueſtri Mignanello reſpectiue nuncupatis, S. R. E. titulorum presbyteris Cardinalibus, & per nos aliàs ad lites & cauſas, quæ occaſione exactionis dictarum annatarum, & communium inter præfatam Cameram ex vna, & eaſdem congregationes partibus ex altera indeciſæ penderent cognoſcendum & terminandum iudicibus delegatis: necnõ venerabilibus fratribus Hieronymo Epiſcopo Torcellano Theſaurario generali, & Franciſco Epiſcopo Gebennenſi Datario noſtris, ac literarum præfati Iulij prædeceſſoris, & noſtrarum prædictarum executoribus: quatenus idem Io. Michael & Fabius Cardinales præfati, in ipſis vel quibuſuis aliis cauſis, quæ forſan inter prædictas, vel quaſcunq; alias perſonas occaſione præmiſſa de nouo orientur: Hieronymus vero, & Franciſcus Epiſcopi prædicti in executione, vt præfertur, illis iniuncta iuxta facultaté, ſeriem & continentiam priorũ noſtrarum literarum procedentes, præſens hoc noſtrum decretum & ſtatutum ab omnibus & ſingulis capitulis, congregationibus, collegiis, & piis locis, ac ipſarum congregationum generalibus, vel particularibus Prælatis prædictis inuiolabiliter obſeruari, & executioni demãdari auctoritate noſtra mandent & faciant, præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, feriiſque tam generalibus quam ſpecialibus, præterquam in honorem Dei indictis, vel indicendis, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Volentes præſentis Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, & illius tranſumpto manu publici Notarij Cameræ Apoſtolicæ ſubſcripto vbiq; locorũ tam in iudicio quã extra fidé adhiberi, ac ſi præſentes forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio I.

IDEM

54

Deputatio Auditoris Cameræ ſuper executione conſtitutionis de rebus eccleſiaſticis male alienatis.

MOTV proprio &c. Cum nos nuper iuſtis cauſis tunc expreſſis omnes & ſingulas alienationes, & in emphyteoſim ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes vel conceſſiones, ſeu permutationes, hypothecas, & obligationes de quibuſuis caſtris, terris, oppidis, & locis, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus, & iuribus tam ſpiritualibus, quam temporalibus Sanctæ Ro. Eccleſiæ, & quarumcunque aliarum cathedralium, etiam Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarũ necnon monaſteriorum, domorum, & aliorum regularium locorum, & quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum, ſecularium, & regularium, necnon Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, quorumlibet per quoſcunque etiam Rom. Pont. noſtros, ſeu eorũ auctoritate vel mandato Camerarios, & Clericos Cameræ Apoſtolicæ, ac quoſuis eccleſiarum, monaſteriorum & domorum prælatos, & beneficiatos, necnon hoſpitalium, & aliorum regularium, & piorum locorum rectores cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus honore pollerent, in damnũ eccleſiæ, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis, aut alias nulliter hactenus factas, & contractus ſuperinde habitos, & celebratos Apoſtolica auctoritate reſcinderimus, irritauerimus, caſſauerimus, & annullauerimus, ipſoſque detentores ad caſtra, terras, oppida, ciuitates, & loca occupata, ac bona, res, & iura prædictæ Romanæ, & alijs Eccleſijs, necnon monaſterijs, domibus, hoſpitalibus, beneficiis, ac regularibus & piis locis præfatis relaxandum, & de fructibus tam hactenus perceptis, quam in poſterum percipien. realiter ſatisfaciendum teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, omnibuſque aliis opportunis iuris, & facti remediis cogi, & compelli poſſe, per noſtram cõſtitutionem vim perpetuæ legis habituram decreuerimus, illiuſq; vt pote vtilliſimæ, & ſanctiſſimæ conſtitutionis executionem ſummopere cupiamus, ne de iuriſdictione, & modo circa proſecutionem huiuſmodi procedendi dubitari contingat, dilecto filio curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, coram quo ut accepimus iam conſtitutio noſtra prædicta, ſeu illius ſumptum productũ reperitur, vt tam ad dilecti filij procuratoris noſtri Fiſcalis pro iis quæ Romanam eccleſiam, & ſedem, & cameram apoſtolicam concernunt, quam ad ſingulorum aliarum eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, hoſpitalium, beneficiorum, & piorum locorum prædictorum, qui coram eo ad executionem huiuſmodi petendum comparebunt prælatorum, ſeu procuratorum, ſindicorum, œconomorum, aut alias quomodolibet ad id faciendum mandatum, ſeu poteſtatem legitimam habentium inſtantiam, ſingulos caſtrorum, terrarum, oppidorum, ciuitatum, & locorum, aliorumque bonorum immobilium, ſeu rerum, & iurium prædictorum detentores ad illos illas & illa reſpectiue relaxandum, & de fructibus prædictis ſatisfaciendum vel quamobrem id facere, non teneantur docendum, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon pecuniariis ipſius Auditoris arbitrio moderandis, & applicandis, necnon rebellionis, & indignationis noſtræ pœnis etiam per edictum publicum conſtito ſummarie &c: de non tuto acceſſu, moneat & requirat, & elapſo tempore, & termino in ſingulis monitoriis huiuſmodi per eum ſtatuendo, illiſque non comparentibus illico, ſeu illis etiam comparentibus, & ut præfertur non docentibus ſeu alias conſtito ſibi ſummarie ſimpliciter, & de plano ſine vlla terminorũ ſubſtantialium nũcupatorum, aut alterius cuiuſcunq; telæ iudicialis obſeruatione, de alienationibus ſeu locationibus, permutationibus, hypothecis, vel obligationibus prædictis, & qualibet earũ, & quod in damnum Eccleſiæ, ſeu

loci,

loci, a qua vel quo factæ fuiſſe prætenduntur tenderent, aut tendant, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis, aut alias nulliter factæ fuerint, & quatuor terminis conſuetis ad docendũ, tam noſtris quã ipſius Auditoris monitorialibus literis, ut præfertur decernendis paruiſſe cõtradictores & aduerſus ipſos non parentes ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum prædictarum, & poſt declarationem huiuſmodi ad earundẽ cenſurarum, & pœnarum aggrauationem, reaggrauationem, necnon interdictum, & brachii ſecularis inuocationem, etiam vnico contextu, ac ſimul & ſemel procedat, & totaliter exequatur, ac exequi mandet, & faciat quacunque appellatione remota, præſentium tenore committimus, & mandamus, cum poteſtate nõ ſolum detentores ipſos præſentes, ſed etiam anteriorum detentorum, ſi qui fuerint, pro fructibus perceptis, & alios quoſcunque tam in decretis quam in executionibus decernendarum monitorialium literarum huiuſmodi nominandos, etiam per ſimile edictum monendi, & requirendi, ac quibus & quoties opus fuerit etiam ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis inhibendi, & contra inobedientes, ſeu contrauenientes ſimili modo, vt ſupra procedendi, & illos ſi qui ex monendis prædictis pupilli, aut minorennes fuerint, ad legitime comparendum citandi, & eis non comparentibus etiam abſentibus, & non petentibus de curatore ad litem huiuſmodi, vt moris eſt prouidendi, & in præmiſſis etiam ſingulis diebus & horis præterquã in honorem Dei feriatis, ac alias iuxta ordinarium curiæ ſuæ in ſimilibus ſtilum, & in omnibus & ſingulis præmiſſis, tam per ſe ipſum quam per ſuum in ciuilibus locumtenentem, ſeu alium ab eo ſubdelegandum procedendi, aliiſque facultatibus neceſſariis & opportunis Non obſtãtibus omnibus illis quæ in conſtitutione noſtra prædicta voluimus non obſtare, & quibuſcunque clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis in contractibus & literis forſan etiam Apoſtolicis ſuper ſingulis alienationibus, locationibus, & alijs prædictis diſpoſitionibus expeditis, confirmatis, & innouatis, cuiuſcunque tenoris exiſtant, etiam ſi pro illorũ ſufficienti derogatione de eis eorumque totis tenoribus expreſſa mentio facienda, aut alia exquiſita forma ſeruanda eſſet feriis generalibus, de mandato noſtro vſque ad Kalend. Octobris indictis, & in futurum indicendis, ac quacunque pendentia litis inter ipſas partes, & quamlibet ex eis ſuper eiſdem rebus in petitorio, vel quocunque poſſeſſorio, ſeu alienationum aliorumque contractuum, & conceſſionum prædictarum inualiditate, aut alias quomodolibet coram quibuſcunque aliis iudicibus, & palatij noſtri cauſarum Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus introductæ, & in quacunque inſtantia pendentis, per quas lites dictæ noſtræ conſtitutionis executioni, & iudiciis præſentium uigore mouendis nullatenus præiudicari, neq; executionis, & iudicij executiui huiuſmodi curſum impediri poſſe decernimus, necnon quibuſcunque locorum ſtatutis, & priuilegijs fori, etiam de ciuibus ad alia tribunalia, & alia loca non trahendis, etiam ciuibus Romanis, & curiæ Capitolij conceſſis, cuiuſcunq; tenoris exiſtant, ceteriſque in contrarium facien. quibuſcunque, omnium & ſingulorum prædictorum, aliorũque forſan latius exprimendorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

55

Facultas perpetuo conceſſa Conſeruatoribus Vrbis ſuper fraudibus artificum Vrbis.

PAVLVS Papa IIII. Motu proprio, & c. Cum, ſicut accepimus, in hac Alma Vrbe noſtra hactenus ſit vſitatum, vt fraudes, quæ per illius prauos artifices, tum ponderi detrahendo, & ſtatuta precia augendo, tum vnum pro alio vendendo, ſæpius committuntur, dum per illarum exploratores a pro tempore exiſtentibus Conſeruatoribus Cameræ dictæ Vrbis deputari ſolitos deprehenduntur, ſemper eadem pecuniaria pœna puniantur, & inde fiat, vt artifices ipſi ſcientes ſe grauiori pœna nunquam affici, furtis quæ ex eiſdem fraudibus fiunt, aſſueſcant, tantum quotidie furando, quod non ſolum ad ſolutionem præteritæ pœnæ, verum etiam futuræ, ſi in fraude deprehendãtur, ſoluendæ ſufficiant, & inſuper aliquid eis ſubminiſtret, quo vitam ad ſui libitum furtis operam nauantes, ducere poſsint, ſicque inuentiones fraudum huiuſmodi bono regimini eiuſdem Vrbis, ad quod ſtatutæ ſunt, potius noceant, & obſint, quam conducant, aut profint. Nos cupientes præmiſsis inconuenientibus ſalubriter occurrere, Motu ſimili, & c. ſtatuimus & decernimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus dilecti filij moderni, & qui pro tempore erunt Conſeruatores Cameræ Vrbis prædictæ, ſummam diligentiam adhibeant, vt exploratores fraudum huiuſmodi ab eis pro tempore deputati, earum inuentioni totis viribus inuigilent, & eis ſic inuentis teſtes, ſi opus fuerit, adhibeant, & vt poſtmodum veritati teſtimonium perhibere poſsint, adeſſe compellant, & ſtatim fraudes ipſas, per eos pro tempore inuentas, præfatis Conſeruatoribus referant, Quodque ijdem Conſeruatores, artifices pro tempore delinquentes, pro prima vice, ſiue pro vno delicto, ſiue pro pluribus condemnãdi fuerint, ſolita pœna pecuniaria, Et pro ſecunda duplo ipſius pœnæ, ac ſuſpenſione exercitij artis ſuæ per menſem cum effectu puniant: Si vero præfati artifices tertia vice, vt ſupra, deliquerint, & in fraude ſeu fraudibus deprehenſi fuerint, triplicata pœna pecuniaria mulctentur, ac tres ictus funis ſuſtineant, & ab exercitio artis ſuæ ad tres menſes ceſſare cogantur: Quod ſi quarta vice deliquerint, quadruplum ſolitæ pœnæ pecuniariæ ſoluere, & quatuor ictus funis pati, ac poſtquam per Vrbem palam fuſtigati fuerint, ab eadem Vrbe ad quadriennium exulare compellantur, nec vlterius artem, in qua toties fraudem commiſerint, exercere permittantur, & ſi de cætero artem eandem exercere, aut dicto durante quadriẽnio ad Vrbem redire præſumpſerint, ad triremes perpetuo relegent. Et vt tam exploratores, quam Conſeruatores præfati ad eorum officium diligentius exercendum inducantur, volumus quod eiſdem exploratoribus de ſolita eorum mercede reſpondeatur, & ſi introitus inuentionum fraudum huiuſmodi ſic diminuti fuerint, ut ex his quæ ſibi iuxta antiquã conſuetudinem percipere ſolebant, commode vitam ducere non poſsint, cuilibet eorum quatuor ſcuta auri ſingulis menſibus ex pecunijs pœnarum fraudum huiuſmodi ad Cameram noſtram Apoſtolicam ſpectantibus integre perſoluantur: Quodque ſi Conſeruatores, ſtatutum & decretum noſtrum huiuſmodi exequi neglexerint, pro tempore exiſtens ipſius Vrbis Gubernator illud exequatur, & præfati Conſeruatores quotiens in hoc deliquerint, pro qualibet negligentia pœnam Centum ſcutorum auri ab eis irremiſſibiliter per eundem Gubernatorem exigen-

[illegible] gendorum, & fiſco noſtro inferendorum, eo ipſo incurrant. Et ſi ipſe Gubernator de his certioratus hoc noſtrum decretum exequi neglexerit, ad duplum condemnetur, & denũciatori quarta pars applicetur. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ipſius Vrbis etiam iuramẽto & c. roboratis ſtatutis, reformationibus etiam nouiſsimis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque & indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Conſeruatoribus, & quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam pari motu, aut aliàs quomodolibet conceſsis, quibus omnibus etiam ſi de eis & c. illorum tenores, & c. hac vice derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra decernentes. Et ne quorũ intereſt de præmiſsis ignorantiã prætẽdere, aut excuſationẽ aliquã allegare poſsint, eaſdem præſentes in valuis Palatij dictorũ Conſeruatorũ, & acie Campi Floræ affigi, & poſtquam inibi affixæ aliquãdiu ſteterint, illis amotis, earũ exemplũ inibi dimitti, ad hoc vt eorum quaſi ſonoro præconio eædẽ præſentes omnibus innoteſcant, cũ non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus fuerit publicatum. Placet motu proprio. I.

IDEM

56

Quod nullus & in iciis de iure torquendus relaxetur ſub cautione de ſe præſentando, niſi vt hic.

MOTV proprio & c. Licet ex iuris communis diſpoſitione ſatis prouiſum ſit, vt de aliquo crimine inquiſitus, dum ſuper indicijs contra eum exiſtentibus diſcutitur, an torturæ in eius perſona iure locus ſit, perſonaliter in carcere detineatur, & vt criminis confeſſus in quem nihil niſi vt pœnam ſoluere cogatur, agendum reſtat, quouſque ille debite punitus fuerit, non relaxetur: tamen vt nuper accepimus, rei criminum torturæ ſupponendi, ſub cautione de ſe repræſentando, & confeſsi ſub ſimili cautione, ſeu etiam ſub cautione de ſtando iuri & iudicatum ſoluendo, plerumque relaxantur, quo fit vt illis extra carcerem poſitis expeditionem non procurantibus, cauſæ huiuſmodi differantur, & demum obliuioni tradantur, aut varijs vijs rei ipſi, poſt aliquod tempus, cautiones præſtitas liberari procurent; ſicque ipſi pœnas debitas effugiant, & delicta remaneant impunita, in graue ſcandalum, & peſsimum ceterorum exemplum. Nos itaque huic abuſui occurrere volentes, motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, vt nullus, qui ex indicijs contra eum laborantibus, iure torquendus veniat, ſeu de quo dubitetur, dum de indicijs huiuſmodi, an ad torturam ſufficientia ſint diſputantur, quouſque aut per torturam indicia ipſa purgauerit, aut eum torturæ ſubijciendũ non eſſe cognitũ fuerit, niſi procuratore fiſci noſtri ad hæc omnia citato, & interueniente, ſub quauis cautione a carcere relaxetur, neque ſuper ijs extra carcerẽ audiatur. Nullus etiam qui crimen in iudicio cõfeſſus fuerit, contra quẽ nullæ ſunt partes iudicis, niſi in exequendo etiã ſi pro crimine huiuſmodi pecuniaria pœna plectendus veniat, & quãcunq; cautionẽ de illa ſoluendũ præſtare offerat, e carcere relaxetur, niſi pœna ipſa præfato fiſci procuratore deſuper audito, debite perſoluta, ſicq; per quoſcũq; iudices quauis auctoritate fungentes, iudicari, diffiniri, & obſeruari debere, ſublata eis & eorũ cuilibet aliter iudicandi, & diffiniendi facultate, irritũq; & inane quicquid contra præſentiũ tenorẽ a quoquã quauis auctoritate, ſcienter vel ignorãter attẽtari cõtigerit, decernimus, volumuſq; præſentiũ ſolã ſignaturã noſtrã ſufficere, & vbiq; in iudicio, & extra illud fidẽ facere, quacunq; regula cancellariæ, ceteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Placet. I.

IDEM

58

Poteſtas conceſſa quibuſdam Cardinalibus cognoſcendi & terminandi negotia ſtatus eccleſiaſtici.

PAVLVS Papa IIII. Motu proprio, & c. Cum nos ingraueſcente iam ætate noſtra, & diuerſis grauiſſimis curis, præſertim reformationis chriſtifidelium cura noſtræ diuinitus commiſſorum, plurimum impediti, omnia negotia, quæ ad nos ratione tam huius almæ Vrbis quam totius ſtatus eccleſiaſtici deferũtur, per nos ipſos diſcutere, examinare, & expedire nequeamus: volentes indemnitati partium negotia prædicta pro tempore proſequentium opportune conſulere: & confidentes de fide, integritate, & prudentia, ac longo rerum omnium vſu dilectorum filiorum noſtrorum Bernardini S. Matthæi Tranen. Ioannis S. Ioannis antẽ portã Latinam titulorum Reumani Preſbyterorum, Ioan. Baptiſtæ S. Nicolai in Carcere Diaconi Conſiliarij nuncupatorum Cardinalium, motu ſimili, &c. eoſdem Bernardinum, Ioannem, & Io. Baptiſtam Cardinales ad (cum conſilio, & voto dilecti filij nobilis viri. Io. Antonij Vrſini, Domicelli Romani, & venerabilis fratris Alo[illegible] Lippomani Epiſcopi Bergomen.) pro nobis, & nomine noſtro, & auctoritate noſtra, omnia & ſingula negotia tam eccleſiaſtica, & ſpiritualia, quam ciuilia, & criminalia, aut mixta, gratiam, vel iuſtitiam, aut pœnam ſanguinis, & vltimi ſupplicij, ac confiſcationis omnium bonorum concernentia, dictæ Vrbis & totius ſtatus eccleſiaſtici nobis, & S. R. E. mediate vel immediate ſubiecti, etiam in quibuſuis caſibus & cauſis beneficialibus, aut matrimonialibus, & vſurariis, coram eis pro tempore propoſita, etiam ſi talia fuerint, quæ a nobis tantũ audiri, diſcuti, examinari, & expediri poſſint, ſeu debeant; audiendum, diſcutiendum, examinandum, expediendum & terminandum, & quæ in præmiſſis concedenda videbuntur, concedendum, ac quæ expediuerint, & terminauerint, ſeu conceſſerint debitæ executioni demandandum, & demandari faciendum, necnon omnia & ſingula, quæ nos ipſi etiam circa abſolutionem, & remiſſionem, aut gratiam, & liberationem, vel compoſitionem homicidiorum, & falſitatum, etiam literarum Apoſtolicarum, ac falſæ monetæ, & quorumuis aliorum delictorum, & criminum, & quæuis alia etiam expreſſis longe maiora, & nobis ſpecialiter, vel generaliter reſeruata agere, exequi, & concedere poſſumus, etiam manu regia, & abſque eo quod de illis vllo vnquam

tempo-

tempore nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, rationem reddere teneantur, libere agendum, exequendum, & concedendum, ita quod ratione negotiorum criminalium, aut alias quouiſmodo ex præmiſſis aliquam irregularitatem, aut infamiæ maculam, ſiue notã nõ incurrant, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ex certa ſcientia conſtituimus, & deputamus, eisq; in præmiſſis omnibus & ſingulis, ea omnia agendi, & exequẽdi, & concedendi plenam, & liberam concedimus facultatem & poteſtatem. Decernentes ſic & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque, &c. in quauis cauſa, & inſtantia iudicari, & diffiniri debere, ac irritum &c. non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis, &c. priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam pari motu, aut aliàs quomodolibet conceſſis, &c. quibus omnibus eorum tenores pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, ſeu literas deſuper etiam cum præmiſſorum omnium & ſingulorum maiori, & veriori expreſſione, etiam per breue noſtrum expediri poſſe decernentes.

Placet motu proprio I.

IDEM

59

Deputatio Iudicum ſuper locationibus Caſalium & c. & damnis datis inuaſione militum.

MOTV proprio & c. Cum ob inuaſionem non nullorum caſtrorum & locorum nobis & Romanæ eccleſiæ ſubiectorum nuper a militibus Hiſpanis, ſeu Regis, aut Proregis Neapolitan. factam multæ lites & differentiæ inter diuerſas tam ſeculares quam eccleſiaſticas & diuerſorum ordinum religioſas vtriuſque ſexus perſonas ſuper locationibus, conductionibus, ſublocationibus, ſubconductionibus, penſionibus, venditionibus, retrouenditionibus, cenſibus, & reſpõſionibus, ac affictis caſalium, domorum, vinearum, aliorumque locorum, & pertinen. in ipſa Vrbe illiuſque diſtrictu & territorio conſiſten. ſub certis pretijs, ac etiam ad longum tempus, ac cenſum etiam perpetuum, ac aliàs diuerſimode conceſſorum factis exoriri poſſent, & forſan exortæ fuerint: Nos conſiderantes diuerſa damna, & calamitates propter inuaſionem huiuſmodi per quamplures paſſa eſſe, vt dictæ vrbis habitatores in pace, & quiete viuere poſsint, & vt lites, ac differentiæ ipſæ ſine tela iudiciaria decidantur, & terminentur, ac ſumptibus, & expenſis obuietur, omnes, & ſingulas lites, & cauſas inter perſonas præfatas, etiam quomodolibet, & qualitercunque priuilegiatas coram Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditore, ſeu locumtenente, & alijs quibuſuis etiam ſpecialiter deputatis ordinarijs vel extraordinarijs iudicibus delegatis & commiſſarijs, ac etiam S. R. E. Cardinalibus, & Rotæ Auditoribus, ſuper locationibus, conductionibus, ſublocationibus, ſubconductionibus, paſcuis, laborerijs, herbagijs, ſiluis, nemoribus, illorumque, & lignorum inciſionibus, emptionibus, venditionibus, retrouenditionibus, cenſibus, reſponſionibus, etiam ratione melioramentorum damnis, & deteriorationibus, affictis, ac caſalium & c. ob non ſolutionem cenſuum & c. deuolutione, ac illorum occaſione, ſeu ratione, ſuper quibuſuis alijs rebus, ac bonis, & pecuniarum ſummis, ſeu alijs, dummodo ex ſupradicta cauſa innuaſionum & belli uerten. & penden. in quibuſuis inſtantijs etiam ſi in eis cenſuræ, ſeu etiam mandata executiua, vigore obligationum, & in forma Cameræ Apoſtolicæ a die ipſius inuaſionis citra conceſſa, ſeu etiam relaxata, aut depoſita, metu ſimilium cenſurarum, & mandatorum in vim earundem obligationum & decretorum facta fuerint, ad nos penitus aduocamus, ipſiſque iudicibus & c. ne in illis ad vlteriora procedant, ſeu exequantur inhibemus, ac irritum & c. decernimus, Necnon dilectos filios noſtros Fabium tituli ſãcti Siluestri Mignanellum, & Iohannem tituli ſancti Iohannis ante portam Latinam Romanum nuncupatos, presbyteros Cardinales, dictarum differentiarum, & litium iudices conſtituimus, deſignamus, & deputamus, illiſque omnes, & ſingulas cauſam, & cauſas prædictas in ſtatu & terminis, in quibus ad præſens reperiuntur, necnon quam, & quas in futurum dicta occaſione moueri de nouo contigerit, tam actiue, quam paſſiue, etiam per præfatas perſonas, ſeu earum quamlibet, & contra quaſcunque alias perſonas, collegia, ſocietates, capitula, vniuerſitates, hoſpitalia, & alia etiam pia, & religioſa loca quæcunque, quantumcunque reſpectiue priuilegiata, etiam certos, & deputatos iudices, & conſeruatores habentia ſuper locationibus, conductionibus, ſublocationibus, ſubconductionibus, emptionibus, venditionibus, retrouenditionibus, cenſibus, affictis, damnis datis, & deteriorationibus, ac affictuum & c. ac aliorum præmiſſorum in totum, vel in partem, tam pro præteritis a die ipſius inuaſionis, quam pro futuris temporibus remiſsionibus, & defalcis, ac præmiſſorum ratione pecuniarum ſummis, alijſque rebus, in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis, & deducendis, & illorum occaſione cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, emergen. dependen. annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola veritate inſpecta, manu regia, abſque terminorum, etiam ſubſtantialium, & alicuius telæ iudiciariæ obſeruatione, ſeu confectione regiſtri, ſiue extractus, appellatione poſtpoſita, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. committimus, cum poteſtate dictas perſonas reſpectiue, omneſque & ſingulos alios, etiam quomodocunque priuilegiatos etiam capitulatos &c. ac S. R. E. Cardinales, ſua communiter, vel diuiſim intereſſe putan. & in executione citationis nominan. in Rom. Curia, vel extra eam citandi, ac prædictis, omnibuſque, & ſingulis alijs iudicibus &c. & alijs quibuſuis, ac quibus, & quotiens oportuerit, & opus fuerit, etiam ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs eorum arbitrio moderandis, & applicandis inhibendi, ac declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, interdicendi, & auxilium brachij ſecularis inuocandi, loco ſententiæ, & ſententiarum mandata executiua in forma ſolita, ſub eorum paruo ſigillo, regula contraria non obſtan. decernendi, illudque, & illa, ac quicquid per eos iudicatum fuerit, prout iuris fuerit, exequen. expenſas taxandi, & moderandi, in cauſiſque prædictis, ac omnibus, & ſingulis alijs præmiſsis, etiam ſingulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedẽdi, curatorẽ ad lites quibuſuis minoribus, & infantibus, etiam non peten. & inuitis quatenus citati ad

ti ad comparendum legitime ceſſent, legitime comparere deputan. necnon perſonas præfatas a vinculo iuramenti, ad effectum agendi, alijſque ſententijs, cenſuris, & pœnis, quatenus oportuerit, eorum arbitrio abſoluendi, omniaque alia, & ſingula in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu alias quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exercendi. Non obſtantibus præmiſsis, necnon priuilegijs, indultis, & literis Apoſtolicis ſancti Petri, & aliarum Baſilicarum, & Eccleſiarum dictæ Vrbis, ac alijs prædictis, & quibuſuis alijs conceſsis &c. Ac certorum iudicum, & Conſeruatorum deputation. quibus, etiam ſi de illis &c. lat. ſsime derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque habentes ſtatum, & merita cauſæ, & cauſarum huiuſmodi, ac nomina, & cognomina iudicum, & colitigantium, ac tenores, obligationes pactorum, iuramentorum, & inſtrumentorum huiuſmodi pro expreſsis, ac de verbo, ad verbum exprimi, & inſeri poſſe. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbicunque, etiam abſque illarum regiſtratione, fidem facere.

Placet Motu proprio I.

PIVS PAPA IIII.

I

Indictio proſecutionis ſacri œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Ad Eccleſiæ regimen, licet tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes reipublicæ Chriſtianæ partes; cernenteſque non ſine magno horrore, quam longe, lateque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare penitusque, & tam perniciofum ſchiſma tollere, moreſq; adeo corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueuiſſet œcumenici generaliſque Concilij; eius congregandi, & Deo iuuante celebrandi, conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fe. re. Paulo III. & eius ſucceſſore Iulio prædeceſſoribus noſtris, ſed uarijs de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatũ perfici non potuit. Siquidem Paulus, cum id primo in Vrbem Mantuam, deinde Vicentiam indixiſſet: quaſdam ob cauſas in literis eius expreſſas id primo ſuſpendit, poſtea Tridentũ tranſtulit. Deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoq; eius celebrandi tempus dilatum iuſſiſſet tandem, ſuſpenſione ſublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit. Verum ſeſſionibus aliquot habitis, nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea concilium aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit; quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent: & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet; rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit; adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſq; ex alijs difficultate, & impedimenta obijciente: vt tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſsime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creuerit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquã ita iraſcitur, vt miſericordiæ obliuiſcatur; Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & vnanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſecordia freti, fore vt his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformãdos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſeruandam; celebrationẽ eius non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam concilij noſtri certioribus cariſsimis in Chriſto filijs noſtris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & alijs Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur: paratiſsimos ad ipſius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus; ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque vniuerſalis Eccleſiæ vtilitatem, de eorundem fratrum noſtrorum cõſilio, & aſſenſu, Sacrum oecumenicum, & Generale Concilium ex auctoritate eiuſdem Dei, & beatorũ Petri, & Pauli Apoſtolorum qua nos quoque in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in Ciuitate Tridentina ad Sacratiſſ. diem reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus; & ibi celebrandum, ſublata ſuſpẽſione quacũque ſtatuimus, atque decernimus. Quo circa venerabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, cæteroſque, quibus in concilio generali ſedere, & ſententiam dicere iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet: vehementer in Domino hortamur, & monemus; atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti, quod præſtiterunt; & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, Sacris ſciunt eſſe canonibus conſtitutas: vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem: niſi forte impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamem impedimentum per legitimos procuratores ſynodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos quorum intereſt, intereſſeue poterit; vt in Concilio adeſſe ne negligant. Chariſsimos vero in Chriſto filios noſtros Romanorum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, & Princpes, quos optandum ſane eſſet concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, vt ſi ipſi intereſſe Concilio non potuerint; vt Oratores ſuos prudentes, graues, & pios viros vtique mittant: qui ipſorum nomine illi interſint; curentque diligenter pro ſua pietate; vt ex eorum regnis, atque dominijs Prælati ſine recuſatione, ac mora, tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent: eoſdem

Ppp

dem etiam curaturos eſſe minime dubitantes: vt per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Conciliū euntibus, & ab illo redeuntibus pateat: benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur: ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoq; curabimus: qui nihil omnino prætermittere decreuimus; quo ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum a nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit: nihil, vt Deus ſcit, quærentes aliud: nihil propoſitum habentes in hoc concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem, ac ſalutem, & perpetuā Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Vt vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet, notitiam perueniant: nec quiſquam ea excuſatione vti poſſit; quod illa ignorauerit: præſertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret; tutus forſitan pateat aditus: volumus, & mandamus: vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranen. tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolennibus interſit, congregari ſolet; palam, clara voce a curiæ noſtræ curſoribus, ſeu Notariis aliquibus publicis recitentur: & poſtquam recitatæ fuerint: ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito campi Floræ affigantur: ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſit, aliquandiu relinquantur. Cum autem inde amouebuntur: earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos: qui his literis comprehendun tur, poſt duos menſes a die publicationis, & affixionis earum volumus perinde aſtrictos, & obligatos eſſe: ac ſi ipſismet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent. Tranſumptis quoque earum, quæ manu publici alicuius Notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint: ut ſine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā noſtræ indictionis, ſtatuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, tertio Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
Locus ſigni.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus portuen.
✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Fed. Card. Caſius Epiſcopus Præneſtin.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Albanen.
✠ Ego Chriſtophorus Madrucius Card. Triden.
✠ Ego Otho Truchſes Card. Aug.
✠ Ego B. de la Cueua Card. Sanctæ Crucis.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Io. And. Card. Meſſanen.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen. ſſ.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego Thad. Card. Gaddus.
✠ Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clem. Card. Aræcæli.
✠ Ego I. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecance.
✠ Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
✠ Ego Hipp. Card. Ferrarien.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Aloy. Card. Cornelius.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Io. Card. de Medicis.
✠ Ego Carolus Card. Borromeus.

Antonius Florebellus Lauellinus.

Barengus.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Indictione tertia, die vero ſecunda menſis Decembris, Pōtificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & domini noſtri domini Pij diuina prouidentia Papæ IIII. Anno primo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, iuxta earum ſeriem & tenorem, & etiam, ut moris eſt, & illis amotis dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinū Andreutium, & Io. Andream Panizzam Apoſtolicos Curſores.

Petrus Valerini Magiſter Curſorum.

IDEM

a

Super reſidentia Epiſcopali.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. De ſalute gregis Dominici nobis ex alto commiſſi, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ grex ipſe continua ſuorum cum eo reſidentia Paſtorum præſeruetur a noxijs, & in deuium prolabens ad rectitudinis tramitem reducatur, vt Paſtores ipſi reſidentiā ipſam, prout tenentur, commodius facere, ac circa ipſius gregis curam libentius, ac feruētius inuigilare, & illum ab errorum præcipitijs præſeruare, ac in fide orthodoxa, & deuotione noſtra continere valeant, opem, & operam efficaces impēdimus, prout rerum, & temporum qualitate penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Hinc eſt, quod nos Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, vniuerſos, & ſingulos venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas ab Eccleſijs, & Diœceſibus ſuis abſentes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub interdi-

cti

cti ingreſſus eccleſiæ pœna, eo ipſo, abſque alia declaratione incurrenda, diſtricte præcipiendo monemus, vt omnibus poſtpoſitis quanto citius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra vnum, extra eam vero in Italia intra duos, extra vero Italiam exiſtentes, intra quatuor menſes a die publicationis præſentium in locis infraſcriptis faciendæ cōputandos, ſe itineri committere, & legitimis itineribus ad eccleſias ſeu diœceſes ſuas proficiſci, & ſeſe perſonaliter conferre, ac ibidem, vt tenentur, reſidere, & paſtorale officium exercere debeant. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitan. ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocunque titulo, nomine, ſeu iure commiſſa quacunque illæ dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeāt, legitimo impedimento, ſeu iuſtis & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam Diœceſim morando abfuerit, quartæ partis fructuum vnius Anni fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per ſuperiorē eccleſiaſticum applicandorum pœnam ipſo iure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit, aliā quartam partem fructuum ſimiliter applicandam, eo ipſo amittat: creſcēte vero contumacia, vt ſeueriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubijciatur, Metropolitan. Suffraganeos, Epiſcopos abſentes, Metropolitan. vero abſentem, Suffraganeus, Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus eccleſiæ ipſo iure incurrenda, infra tres menſes per literas, vel nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipſos abſentes, prout cuiuſque maior aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ ſedis auctoritate animaduertere, & eccleſijs ipſis de Paſtoribus vtilioribus prouidere poterit, ſicut in domino nouerit, ſalubriter expedire. Eoſdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiſcopus, & Epiſcopos mandatis noſtris parentes, & apud ſuas eccleſias, ſeu in earum Diœceſibus perſonaliter reſidentes ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, vt liberius & commodius eorū officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, vt quandiu reſederint, etiam pretextu quorumcunque delictorum & exceſſuum etiam atrociorum, etiam hæreſis, & leſæ maieſtatis criminum per eos quomodolibet commiſſorum, ad comparendum perſonaliter in Romana Curia per quoſcunque Iudices ordinarios vel delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, niſi vigore ſpecialis commiſsionis manu noſtra, vel Romani Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatæ, trahi, aut citari non poſsint nec debeant, atque aliter factas citationes & cenſuras in eis appoſitas, ac inde ſecuta quæcunque nulla & irrita, ac nullius roboris & momenti fore, ac eos minime afficere aut arctare ſtatuimus & ordinamus. Necnon eos & eorum quemlibet ab omnibus & ſingulis decimis, ſubſidijs, & alijs oneribus ordinarijs & extraordinarijs quomodolibet nūcupatis per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac ſedem apoſtolicam, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter etiam ad inſtantiam Regum & Principum quomodolibet, & ex quauis etiam quantumuis vrgentiſsima, iuſtiſsima, ac pia & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, ratione dictarum eccleſiarum nunc & pro tempore impoſitis, illorumq; ſolutione, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ex ſimili ſcientia penitus & omnino eximimus & liberamus, nec ad id a dilectis filijs modernis & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, necnon Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario, Præſidentibus, & Clericis, ac decimarum, ſubſidiorum, & aliorum onerum huiuſmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, ſeu Exactoribus, & Commiſſarijs ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcunque priuilegiorum, indultorum, & literarum, etiam præſentibus derogātium ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium eis quomodolibet conceſſorum & concedendorum cogi, ſeu compelli, & ob non ſolutionem, huiuſmodi aliquas ſententias, cenſuras & pœnas incurrere poſſe decernimus: illiſque & quibuſuis alijs in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, necnon excommunicationis, aut ſuſpenſionis, ac priuationis ſuorum officiorum & beneficiorum, quæ obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipſo incurrendis pœnis, ne eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas ſic in dictis eccleſijs, vel earū diœceſibus reſidētes, quandiu in illis reſederint, vt præfertur, ad ſolutionem decimarum, ſubſidiorum, & onerum præfatorū cogere, ac propter illorum non ſolutionem excommunicationis aut alias ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare quoquomodo audeant ſeu præſumant diſtrictius inhibemus. Et inſuper eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & Patriarchis, ſic vt præmittitur, reſidentibus, vltra priuilegia, & indulta eis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam & Generalia Concilia, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas conceſſa, quæ in ſuo robore permanere volumus tanquam a dicta ſede delegati in quibuſcunque ciuilibus, criminalibus, vel mixtis cauſis cōtra quoſcunque clericos ſæculares particulares, ac etiam extra eorum Monaſteria ſeu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate noſtra procedere, & cauſas ipſas cognoſcere, fineque debito terminare, ac, quicquid terminauerint exequi & obſeruari facere, ipſoſque exemptos pro tempore delinquentes iuxta eorum exceſſus & delicta punire, corrigere: & omnem iuriſdictionem in eos exercere, omniaque alia & ſingula in præmiſsis & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna quæ noſmet facere, exercere, & exequi poſſemus, in omnibus & per omnia facere, exercere, & exequi libere & licite valeant, plenam & liberam licentiam ac facultatem auctoritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus, Decernentes ab eorum ordinationis, interloquutionibus & decretis ante diffinitiuā ſentētiam, vel vim diffinitiuæ habentem, & vbi agetur de morum correctione nullatenus etiam ad nos & Sedem apoſtolicā apppellari poſſe: & nihilominus per appellationes quaſcūque contra præſentium tenorem quomodolibet interpoſitas minime cauſas deuolui, aut etiam per quaſuis inhibitiones etiam cum quibuſuis cenſuris & pœnis eis a quibuſuis iudicibus ordinarijs vel delegatis forſan faciendas illarum vlteriorem cognitionem & expeditionem, & vbi de morum correctione agetur etiam legitimam executionem minime impediri, aut cenſuris & pœnis huiuſmodi ligari aut irretiri cenſere. Sicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque Metropolitan. aut alios Iudices & Commiſſarios, etiam palatij Apoſtolici Auditores & S. R. E. Cardinales ſublata eis aliter iudicandi & interpretandi, aut diffiniendi poteſtate iudicari, diffiniri, aut interpretari debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes venerabilibus fratibus noſtris Feltren. & Piſauren. ac Amerin. Epiſcopis per apoſtolica ſcripta, Motu ſimili quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte eorundē Epiſcoporū, Archiepiſcoporum, Primatum, & Patriarcharum, ſeu alicuius eorum deſuper requiſiti fuerint, ſolenniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant, eadem auctoritate noſtra illos & eorum ſingulos omnibus & ſingulis præmiſsis pacifice frui, & gaude-

re: non permittentes eos deſuper per eoſdem Camerarium, Theſaurarium, Præſidentes & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores & Exactores & Commiſſarios præfatos, ſeu quoſcunque alios quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles per ſimiles cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, & alijs conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis Cameræ præfatæ ſtatutis, decretis, & declarationibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegijs, indultis, exemptionibus, etiam Mari magno, aut alias nuncupatis, Conſeruatorum deputationibus, & eorum ac alijs inhibitionibus, quibus dicti Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ deferre minime teneãtur, ſed illis reiectis, ac non obſtantibus, in dictis cauſis, vt præfertur, procedere, & illas iure debito terminare poſsint, ac literis apoſtolicis eiſdem Cameræ Camerario, Theſaurario, Præſiden. & Clericis, ac Collectoribus, & Subcollectoribus, Exactoribus, & Cõmiſſarijs, ac exemptis, necnon Regibus & Principibus præfatis, ac dilectis filijs Archipresbytero, & Capitulo eccleſiæ noſtræ Lateranen. necnon hoſpitali noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſuficienter expreſsis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & quæ aduerſus præmiſsia nemini ſuffragari poſſe volumus, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionẽ. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula in quibus fides forſan facienda foret loca deferri, volumus & eadem auctoritate decernimus quod earũ tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ eccleſiaſticæ vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & alibi vbi opus fuerit, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque publicatio præſentium cum dimiſsione copiæ in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in Acie Campi Floræ eoſdem præfatos, & eorum ſingulos etiam a dicta curia abſentes, ſic vt præfertur, monitos, arctet, & afficiat, perinde ac ſi præſentes literæ eis, ac eorũ cuilibet perſonaliter intimatæ forent. Nullli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ monitionis, ſtatuti, ordinationis, exemptionis liberationis, inhibitionis, conceſsionis, indulti, mandati, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo Pridie Nonas Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

Anno à natiuitate Domini milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo, indictione tertia, die vero decima tertia menſis Septembris, pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D N D. Pij, diuina prouidẽtia Papæ Quarti, Anno primo, retroſcriptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis dimiſsis ibidem copijs affixis iuxta illarum formam & tenorem, per nos Iacobum Carra, & Bernardinum Andreutium præfati Sanctiſſ. domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

3

Confirmatio Indulgentiarum & priuilegiorum Monaſterij & Hoſpitalis catechumenorum de Vrbe.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Saluatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui vt miſeros mortales in profunda errorum caligine demerſos, ad lucem veritatis attolleret, ac tanquam oues quæ perierant, a cœleſti patria longe aberrantes, ad beatorum gregem reduceret, ad hæc infima deſcendere, & mortale corpus induere dignatus eſt, vices licet immeriti gerentes in terris, neophitis quibuslibet, ac præſertim ex iudaica perfidia ad Chriſti fidem conuerſis, libenter nos gratioſos, ac beneuolos exhibemus, ac prouide quæ in ipſorũ cõmodũ, & vtilitatem per Romanos Pont. prouide geſta, & ordinata comperimus, vt perpetuo firma ac inconcuſſa permaneant, Apoſtolicæ confirmationis munimine roboramus. Sane pro parte dilectorum filiorum noſtrorum Ioannis Michaelis tit. S. Anaſtaſiæ presbyteri Cardinalis Saraceni nuncupati, ac moderni protectoris, & confratrũ archiconfraternitatis conuerſorum, & catechumenorum de Vrbe nobis expoſitum fuit, Quod alias fe. re. Paulus Papa tertius prædeceſſor noſter poſtquam intellexerat nonnullos Iudæos ſeu Hebræos diuinitus inſpiratos tenebroſam cæcitatẽ, qua tunc detinebantur, abieciſſe, & ad veri luminis agnitionem conuerſos, & baptizatos fuiſſe, & ob diuerſa munera, & gratias ex ſedis Apoſtolicæ benignitate, eis conceſſa quam plurimos alios Hebræos ſeu Iudæos, ſimili accenſos deſiderio eandem cæcitatem abiicere, & ipſum verum lumen agnoſcere deſiderare, Cumque in Alma Vrbe noſtra nullus locus exiſteret, in quo ipſi ex iudaica cæcitate ad Chriſti fidem conuerſi recipi valerent, idem Paulus prædeceſſor ſupplicationibus ſibi pro parte Dilecti filij Ioannis de Torano tunc Rectoris parochialis Eccleſiæ Sancti Ioannis de Mercato, regionis Campitelli de dicta Vrbe deſuper porrectis inclinatus, dicto Ioanni prope eccleſiam S. Ioannis præfatam, in loco ad id tunc deſignato, vnum monaſterium pro

puellis

pcellis, & vnum hoſpitale ſub S. Ioſeph ſeu alia de qua dicto Ioanni videretur inuocatione, pro viris iudæis aliiſque infidelibus pro tempore conuerſis, conſtrui faciendi, ex bonis eidem Ioanni a Deo collatis, eleemoſynisque chriſtifidelium ad id tunc conceſſis, & concedendis, licentiam & facultatem conceſſit, & poſtquam conſtructa fuiſſent, in monaſterium, & hoſpitale eorundem Iudæorum conuerſorum ſine alicuius præiudicio, perpetuo erexit, & inſtituit, illiſque pro eorum dote bona quæcunque illis eroganda & relinquẽda perpetuo applicauit, & appropriauit, ac in monaſterio, & hoſpitali prædictis, vnam archiconfraternitatem, quæ caput omnium aliarum confraternitatum, & hoſpitalium, monaſteriorumque, & aliorum locorum conuerſorũ huiuſmodi vbilibet pro tempore inſtitutorum, & erectorum immediate ſubiecit, & membra ab eis dependentia fecit. Ita quod confraternitates, monaſteria, hoſpitaliaque, & loca huiuſmodi ipſam archiconfraternitatẽ in aliqua ſaltem reuerentia ſingulis annis recognoſcere tenerentur, eiuſdemq; archiconfraternitatis dictus Ioannes quoad viueret, eoque vita functo, vnus ex confratribus Clericis duntaxat, per eos tantum de triennio in triennium eligendus, caput ſeu rector præpoſitus tunc nuncupandus, & duodecim clerici, ſeu presbyteri ſeculares exẽplaris vitæ, & religionis zelatores, quos idem Ioannes, & ipſius archiconfraternitatis præpoſitus pro tempore exiſtens duceret eligendos, eſſe deberent, etiam erexit, & inſtituit. Quodque de numero eorundem clericorum, ſeu presbyterorum confratrum, nullus prælatus, ſeu alicuius ordinis profeſſor eſſe poſſet. Ipſique clerici, ſeu presbyteri pro tempore exiſtenti præpoſito obedientiam, & reuerentiã præſtare, nulliq; alij confraternitati ſeu ſocietati aggregari valerent, ac dicto Ioanne vita functo, præpoſitus archiconfraternitatis huiuſmodi, per confratres prædictos clericos tantum ex eorum gremio de triennio in triennium eligi, eorũque officium per triennium, & non vltra durare debere. Et ipſi confratres quoſcunque Iudæos, ſeu Hebræos, & infideles conuerti volentes recipere, & illis victum, & veſtitum, ex ipſius hoſpitalis bonis aſſignare, ipſique Iudæi ſeu Hebræi, & infideles ante eorum conuerſionem, per vnum annum, ſeu aliud tempus eidem præpoſito beneuiſum, in monaſterio, & hoſpitali catechumenorum manere, & in dicta eccleſia vti eorum parochia miſſas, & alia diuina officia audire. Et Dominico aliiſque feſtiuis ſolennibus diebus ad ipſam eccleſiam ad effectum audiendi verbum diuinum accedere tenerentur, & nulla ſecularis, vel regularis perſona in monaſterio, & hoſpitali prædictis, illorumque bonis, rebus, & adminiſtratione, abſque dictorum confratrũ conſenſu, ſe intromittere, aut in eos aliquam auctoritatem, ſeu iuriſdictionem exercere poſſet. Et ſi pro tempore contingeret in monaſterio, & hoſpitali prædictis charitatis opera non exerceri, illorum fructus hoſpitali incurabiliũ S. Iacobi in Auguſta de Vrbe, eo ipſo applicatos eſſe ſtatuit, & ordinauit, necnon confratribus, monaſterio, hoſpitali, ac eccleſiæ prædictis, illorumque adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis, miniſtris, conuerſiſque & aliis perſonis, in eis pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de illis, ac hoſpitalis, & monaſterij prædictorum fabrica habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu aliquid de bonis ſuis, pro dictis operibus relinquentibus, quod omnibus & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, ac peccatorum remiſſionibus, & aliis gratijs ſpiritualibus, imagini S. Saluatoris ad Sancta Sanctorum, & Charitatis, ac eidem archihoſpitali S. Iacobi in Auguſta, Necnon S. Spiritus hoſpitalibus, ac Corporis Chriſti, & Sacramenti, ac Campi ſancti, & aliis confratribus confraternitatũ de Vrbe præfata, necnon eiſdem imagini, & hoſpitali S. Spiritus, ac Campo ſancto, necnon fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, illiuſque deputatis, eorumque, necnon Beatæ Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac S. Ioannis Baptiſtæ Florentin. aliiſq; eiuſdem Vrbis eccleſiis, ac illa, & illas viſitantibus, vel bene facientibus, eorumque adminiſtratoribus, guardianis, rectoribus, œconomis generalibus, & aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac Iudæis, & conuerſis quibuſcunque eorum, etiam per eundem Paulum prædeceſſorẽ, & quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores & ſucceſſores ſuos, ac ſedem eandẽ conceſſis, & concedendis, quæ omnia, & literas deſuper confectas haberi voluit pro expreſſis, & quibus ille, illi, & illa vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, archiconfraternitas illiuſque confratres, monaſterium, tunc conſtruendum hoſpitale, & eccleſia, illorumque adminiſtratores, rectores, familiares, miniſtri, œconomi huiuſmodi, & aliæ perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, & illa viſitantes, ac eis bene facientes, ex tunc, et in perpetuum vti, potiri, & gaudere, libere, & licite valerent in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi monaſterio, & hoſpitali, ac eccleſiæ, & confratribus prædictis, illorumq; rectoribus, adminiſtratoribus, gubernatoribus, œconomis, ſeruitoribus, familiaribus, miniſtris, & conuerſis, ac aliis perſonis, ac illa viſitantibus, & benefacientibus pro tempore ſpecialiter, & expreſſe conceſſa fuiſſent, & in futurũ concederentur, necnon presbyteris prædictis, qui in monaſterio, ſeu hoſpitali, aut eccleſiæ prædictis quocunque anni tempore celebrarent, & pro quibus iidem presbyteri inibi celebrarent, & orarent, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones, quæ celebrantibus in Scala cęli, nuncupata, Monaſterij trium fontiũ extra muros Vrbis, Ciſtercien. ordinis, ac in Capella ad Præſepe Domini, ſita in eccleſia beatæ Mariæ Maioris de Vrbe prædicta, ac animabus pro quibus inibi iidem presbyteri celebrarent, & orarent, cõceſſit, & indulſit. Et indulgentias, priuilegia, & indulta, exemptiones, immunitates, libertates & alias conceſſiones, & remiſſiones huiuſmodi, ad illos, illas, & illa extendit & prorogauit, & ampliauit. Quodque pro tempore exiſtentes præpoſitus, & adminiſtrator, rector, & gubernator, œconomus, miniſtri, conuerſi aliæque perſonæ prædictæ indulgentias, gratias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, aliaſq; conceſſiones, & remiſſiones huiuſmodi, & dies, ac feſta in quibus, & cauſas propter quas illa conſequi deberent, ad eorum beneplacitum publicari facere, & eleemoſynas ipſis concedendas recipere, & perſonas deſuper deputare, Necnon pro tempore præpoſitus, quæcunque ſtatuta, & ordinationes licita & honeſta, circa regimen, & tranquillum ſtatũ monaſterij, hoſpitalis, confratrum, presbyterorum, & conuerſorum, diuinorumque celebrationem, aliaque præmiſſa concernentia condere, & mutare, ac de nouo edere, & quilibet confrater aliaque perſona archiconfraternitatis, monaſterii, & hoſpitalis huiuſmodi quemcunque presbyterum ſecularem in ſuum poſſent eligere confeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet, a quibuſcunque caſibus quantumcunq; grauibus, etiam in quinterno cancellariæ Apoſtolicæ in dictis literis expreſſis, & etiam Apoſtolicæ ſedi reſeruatis abſoluere, & Cõfeſſionale, ac Altare portatile iuxta formam, & literas prædictas habere poſſent, licentiam, & facultatẽ conceſſit. Vtque ipſi confratres, rectores, adminiſtratores, gubernatores, œconomi, aliæque perſonæ ab indebitis mo-

leſtiis

Jeſtiis releuarentur, vnum ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus quem ipſi ad id ducerēt eligendū, ſeu admittendum in eorum protectorem, & iudicem, cui & nulli alij ſubiecti eſſent, & coram quo, ſeu ab eo deputando quæuis tam ciuiles quā criminales cauſæ per, & contra archiconfraternitatem, illorum administratores, rectores, gubernatores, aliaſq; perſonas præfatas, ſuper bonis & rebus cuiuſcunque qualitatis exiſtentibus tūc motæ, & pro tēpore mouēdæ iuxta ordinariā iuriſdictionē curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori attributam, cognoſcere, & finire poſſet, cōſtituit, & deputauit. Eiuſdemq; archiconfraternitatis cōfratribus pro tempore exiſtentibus, vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui in eiuſdē S. Ioſeph, & Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu aliis per præpoſitū, rectores, adminiſtratores, & gubernatores, ad id nominandis feſtis, ſeu diebus, a primis veſperis, vſque ad occaſum ſolis ſequētis diei monaſteriū, & hoſpitale, ac eccleſiam huiuſmodi deuote uiſitarent, & pro præmiſſis operibus manus adiutrices, iuxta eorū arbitrium porrigerent, plenariā omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, ac iubileum, & remiſſionem in Domino miſericorditer per ſuas literas, quarum, & priuilegiorum, exemptionum, indulgentiarū, & indultorum tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem protectoris, aut alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu alicuius curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem fides adhibeatur, quæ originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, eiſdem tamen poſt viginti annos, quo ad indulgentiam plenariam, & remiſſionem prædictam minime valituris elargitus eſt, prout in dicti prædeceſſoris ſub plumbo expeditis literis, ſub dat. vndecimo Kalend. Martij Pontificatus ſui Anno nono plenius continetur. Et deinde idem prædeceſſor Domum catechumenorum prædictam, & quæcunque illius mobilia, & immobilia, tunc acquiſita, & acquirenda bona, & res ab omnibus, & ſingulis oneribus realibus, & perſonalibus, ac introitibus portarum, aliiſque datiis, & gabellis, tam maris, quam terræ angariis collectis grauaminibus, & præſtationibus quomodolibet impoſitis, & imponendis, ac ſolui ſolitis exemit, & liberauit, prout in motu proprio ipſius prædeceſſoris in Camera Apoſtolica recepto, & admiſſo, & per piæ me. Iulium Papam III. etiam prædeceſſorem noſtrum, confirmato, plenius dicitur contineri. Poſtmodum idem Iulius prædeceſſor noſter, de dicti Ioannis tunc carcerati demeritis ad plenum informatus, eccleſiam prædictam aliaq; beneficia eccleſiaſtica per ipſum Ioannem tunc obtenta archiconfraternitati prædictæ viuæ vocis oraculo, Dilecto filio noſtro, tunc ſuo Innocentio S. Honofrij Diacono Cardinali de Monte nuncupato, Archiconfraternitatis huiuſmodi tunc Protectori deſuper facto apoſtolica auctoritate vniuit, annexuit, & incorporauit, & eccleſiæ, ac beneficiorum huiuſmodi fructus, redditus, & prouentus, pecunias, & bona quæcunque mobilia, & immobilia ex teſtamento quondam Antoninæ præſidentis Monaſterij, ſeu Domus fœminarum Catechumenarum dicto Ioanni, & poſt eiuſdem Ioannis obitum in certos tūc expreſſos euentus Monaſterio Monialium S. Ioſeph montis Alcini relicta, & ad dictum Ioannem quomodolibet, & ex quacunque cauſa tunc ſpectantia etiam per ſententiam Iudicum contra dictum Ioannem tunc ferendam vacantia, ac procuratori fiſcali, & Cameræ apoſtolicæ incorporata, & incorporāda, eidem Archiconfraternitati applicauit, & appropriauit, prout in atteſtatoriis dicti Innocentij Cardinalis, manu propria ſubſcriptis, & eius ſigilli appenſione munitis. Idemque Iulius quod quælibet vniuerſitas, ſeu congregatio eorundem Iudæorum, ſeu Hebræorum, tam in dicta Vrbe, quam in quibuſcunque ciuitatibus, terris, & prouincijs, alijſque locis Romanæ Eccleſiæ, mediate vel immediate ſubiectis, tunc, & pro tempore conſiſtens pro quolibet eorum loco Synagoga, vel alias nuncupato in Vrbe, ciuitatibus terris, prouincijs, & locis prædictis exiſtente, in quo eorum ſuperſtitiones, ſeu cerimoniæ fieri ſolent ſummam decem ducatorum auri de Camera Hoſpitali, ſeu Domui Catechumenorum Vrbis in feſto omnium Sanctorum ſingulis annis ſoluere deberent, & tenerentur, ita tamen quod repartitio ſummæ decem ducatorum huiuſmodi, iuxta ſingularum Sinagogarum huiuſmet prouinciæ facultates fieret grauanda vnam plus alia, iuxta illius facultates, & ditior pro paupere, Synagoga prouinciæ huiuſmodi contribuere, et proportionabiliter ſoluere deberet, voluit, ſtatuit, & ordinauit, prout in ipſius Iulij prædeceſſoris ſub plumbo expeditis literis etiā plenius continetur. Necnon inſuper poſtquam recol. me. Paulus Quartus ſimiliter prædeceſſor noſter, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, ipſi Iudæi in ſingulis Ciuitatibus, Terris, & locis vnicam tantū Synagogam habere deberent, nec alias de nouo conſtruere poſſent, quinimo omnes alias eorum Synagogas præter vnam tantum demoliri, & deuaſtare tenerentur, per quaſdam ſuas literas, ſeu conſtitutionem deſuper confectas, ſeu editam, prout in illis plenius dicitur contineri, ſancierat, & ordinauerat, Acceperatque quod a nonnullis prætendebatur, ſeu prætendi poſſet vniuerſitatem, ſeu congregationem Iudæorum, cum tantum vnicam Synagogam in ſingulis Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis, habere poſſet, prætextu literarum, ſeu conſtitutionis huiuſmodi, ad ſolutionem dictorum decem ducatorum pro quolibet loco, & vbi dicta Synagoga conſiſtebat tātū teneri, & obligatos eſſe, attendens ſolutionem decem ducatorum prædictorum cuiuslibet earundem Synagogarum, non tanquam locorum in quibus ipſi iudæi ad dictas eorum ſuperſtitiones, ſeu cerimonias exercendum congregabantur, ſed ipſorum Hebræorum perſonis, & cuiuslibet ipſorum vniuerſitati, & congregationi per eundem Iulium conſtitutam fuiſſe, ad eorundem pauperum Catechumenorum ſuſtentationem, ac illaſmet cauſas, & rationes quibus ad dictæ ſummæ ſolutionem, vt præfertur faciendam, idem Iulius prædeceſſor motus fuerat adhuc tunc ſubſiſtere, et propterea eorundem Catechumenorum indemnitatibas prouidere, & quaſcunque dubitationes tollere cupiens, fidem fecit, & in verbo Romani Pontificis atteſtatus eſt ſuæ intentionis, ac mentis, etiam tempore datæ literarum, ſeu conſtitutionis huiuſmodi nunquam fuiſſe, nec tunc eſſe, reducere eaſdem literas, ſeu conſtitutionem vniuerſitatem, ſeu cōgregationem Iudæorum, aut Hebræorum huiuſmodi a dicta ſolutione decem ducatorum pro qualibet ſynagoga, ſeu loco, etiam tunc deſtruendo releuare, aut Hoſpitali, ſeu Domui, ac Catechumenis, & eorum Deputatis præfatis, quin illi pro qualibet ſynagoga Hebræorum huiuſmodi, tam in alma Vrbe, quam ciuitatibus, terris, & locis prædictis, tempore publicationis ipſius Pauli Quarti literarum, ſeu conſtitutionis exiſtentibus, ſub prætextu demolitionis dictam ſummam decem ducatorum ab vniuerſitate, ſeu congregatione Hebræorum huiuſmodi exigen. & illos ad ſolutionem eiuſdem ſummæ in eadem Vrbe faciendas compellere poſſent, præiudicare voluiſſe. Et pro potiori eorundem Catechumenorum cautela, voluit, ſtatuit, & ordinauit quod quælibet vniuerſitas, ſeu congregatio Iudæorum, ſeu Hebræorum huiuſmodi pro qualibet eorum ſynagoga, tam publica quam priuata, & temporali, quæ in Vrbe, & ciuitatibus,

terris,

terris, prouincijs prædictis, tempore pulicationis literarum, aut Conſtitutionis huiuſmodi erat; etiam ſi illa demolita, ſeu alienata fuiſſet, ſeu eam demoliri, & alienari contigiſſet, dictam ſummam decem ducatorum Hoſpitali, ſeu Domui Catechumenorum, aut Deputatis præfatis, in eodem feſto omnium Sanctorum, in Vrbe ſingulis annis, etiam pro tẽpore tũc præterito, & alias iuxta literarũ Iulij prædeceſſoris noſtri, tunc ſui, continentiam, & tenorem ſoluere teneretur, & obligata eſſet. Et iudæos, ſeu hebræos huiuſmodi ad id obligari, & ad id cogi poſſe, & debere voluit. Necnon Hoſpitale, ſeu domum Catechumenorum, ad Catechumenos neophitos, & conuerſos quoſcunque etiam in Vrbe, & extra eam commorantes, ipſoſque Deputatos, Adminiſtratores, & alios officiales, ac perſonas, eorumque res, & bona tunc & pro tempore vbilibet exiſtentia a quorumcunque iudicum, & aliorum dictæ Vrbis, aliorumque locorum ordinaria iuriſdictione, ſubiectione, poteſtate, auctoritate, & dominio penitus, & omnino exemit, & totaliter liberauit: Necnon Dilecti filij noſtri, tunc ſui, Ioannis, Michaelis tituli S. Mariæ in Aracæli presbyteri Cardinalis Saraceni nuncupati, tunc, & pro tempore exiſtentis dictæ Archiconfraternitatis Protectoris iuriſdictioni, auctoritati, & dominio ſubiecit, & ſuppoſuit, Necnon cauſas quaſcunque audiendi plenam, & liberam facultatem eidem Protectori conceſſit, ipſiuſque Iulij prædeceſſoris literas, omniaque & ſingula priuilegia, exemptiones, prærogatiuas, libertates, indulgentias, indulta, aliaſque gratias Hoſpitali, ſeu domui illiuſque eccleſiæ, ac Catechumenis, Adminiſtratoribus præfatis illorumque perſonis, & bonis per dictum Iulium prædeceſſorem, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores ſuos, & etiam per ipſum Paulũ Quartum, & Sedem Apoſtolicam, & literas deſuper confectas, ſub quibuſcunque tenoribus conceſſa, confirmauit, approbauit, & innouauit, illaque perpetuæ firmitatis robur obtinere decreuit, aliaſque, & alia fecit, prout in alijs in forma breuis. Et poſtremo idem Paulus Quartus prædeceſſor noſter, per eum accepto, dudum antea eundem Iulium Tertium, etiam prædeceſſorem noſtrum cuidam Iacobo Giraldino in Italia linguæ, & legis hæbraicæ tunc profeſſori, & de iudaica cæcitate ad veri luminis agnitionem, ſacri Baptiſma ſuſcipiendo, diuina diſpoſitione peruento, vt commodius in religione chriſtiana ſuſtentari valeret, vt omnes, & quoſcunque libros, ſcripturas, & documenta hebræorum vbilibet commorantium, ſeu incolarum quoad viueret reuidere poſſet, inter alia ſub ſalario ducẽtorum ducatorum auri de Camera, ſibi ſingulis annis, ab eiſdem hebræis, & eorum vniuerſitate perſoluendo conceſſiſſe, conceſſionemque dicti Iulij prædeceſſoris tunc certo modo ceſſaſſe, prouide conſiderans numerum Catechumenorum, in Alma Vrbe noſtra diuina id efficiente gratia indies magis, ac magis augeri, & propterea eorum neceſſitatibus in aliquo ſubuenire volens, ex certa eius ſciẽtia, ac matura deliberatione, ſalarium annuum Ducentorum ducatorum huiuſmodi eidem Iacobo durante conceſſione ſibi facta prædicta perſolui ſolitum, Collegio Catechumenorum dictæ Vrbis. pro eorum ſuſtentatione perpetuo applicauit, & appropriauit, ac appropriatũ, & applicatum eſſe, dictoque Collegio, & illius pro tempore Rectoribus, ſeu Adminiſtratoribus, vel deputatis perpetuis futuris temporibus, per Communitates, ſeu vniuerſitates hebræorum in toto Statu, & Dominio S. R. E. prædicta, pro rata, & ſecundum ratam ſolutionum Cameræ Apoſtolicæ pro tempore faciendarum ſingulis annis perſolui voluit, & mandauit, prout in alijs ipſius Pauli prædeceſſoris deſuper in forma Breuis expeditis, & in præfata Camera admiſsis latius dicitur contineri. Quare pro eorundem Ioannis Michaelis Cardinalis, & confratrum, ac catechumenorum parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus Motui proprio, & literis prædictis, pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere, aliaſque in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui omnes gentes a Catholica fide alienas, ac præſertim hebræos cæteris longe pertinaciores ad Sanctæ matris Eccleſiæ gremium propoſitis præmijs inuitare, & allicere cupimus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati ſingulas Pauli Tertij, Iulij etiam Tertij, ac Pauli Quarti prædeceſſorũ prædictorum, literas prædictas, illarumque omnium veriores tenores præſentibus pro expreſsis habentes, necnon omnia, & ſingula in eiſdem literis contenta, dicta Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus ac etiam innouamus, necnon omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, & ſolemnitates omiſſas ſupplemus, illaque omnia perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac per omnes quos literæ ipſæ concernũt inuiolabiliter obſeruari, Necnõ hoſpitali, & catechumenis, Neophitis, & adminiſtrationibus, & alijs præmiſsis ſuffragari, Ac ita per quoſcunque Iudices, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, Necnon ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus, bo. mem. Bonifacij Papæ Octaui, pariter prædeceſſoris noſtri, qua cauetur ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim niſi ex certis exceptis caſibus, & in illis, vltra vnam dietã a fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices a Sede prædicta deputati, extra Ciuitatẽ, vel Diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, aut alij, vel alijs vices ſuas committere præſumant, Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas a fine ſuæ Diœceſis non trahatur, ac alijs Apoſtolicis Conſtitutionibus contrarijs quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi. vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris Die vigeſima tertia Ianuarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus Noſtri Anno Primo. Tullius Lupus Notarius.

A. Nobilis. V. Macharanus.

IDEM

Contra obligationes Vaſſallorum pro eorum Dominis.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Quia nõ ſolum ex debito charitatis & paſtoralis officij quo omnium noſtrorum & R. E. ſubditorum, præcipuam curam tenere debemus, ſed pro intereſſe etiam pecuniario Sedis & Cameræ præfatæ, debemus proſpicere & curare, vt ex terris, ciuitatibus, oppidis, caſtris, villis & locis, temporali dominio comitum, baronum, domicellorum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, nobis ſubditorum oriundi, aut illarum illorumque incolæ

colæ & habitatores,ſuis facultatibus non exhauriantur; quandoquidem ad paupertatem redacti, non valerent ſoluere ſubſidia,& ſufferre onera quæ Nobis & Sedi ac Cameræ præfatis, ratione ſuperioritatis, & alias tam ordinarie quam extraordinarie prout contingit,præſtare tenentur & conſueuerunt. Et(ſicut accepimus)prauus quidam abuſus,a multis annis citra,inoleuit,quod non nulli ex Comitibus,Baronibus, & alijs temporalibus Domicellis præfatis,per ſe ipſos,vel per alias ad eorum commodum interpoſitas perſonas accipiendo pecunias, mutuo,ſeu alios contractus faciendo,faciunt Ciuitatum,Oppidorum,Caſtrorum,Terrarum,Villarum,& locorum ſibi ſubditorum Vniuerſitates,& homines, & plerumque etiam particulares, accedere & fide iubere, ſeu principaliter & in ſolidum obligari; & adueniente tempore ad faciendam ſolutionem vel ſatisfactionem ipſis Dominis non ſoluentibus,neque ſatisfacien. miſeri Subditi coguntur vel de ſuo ſoluere & ſatisfacere, ac depauperari; vel ſoluere & ſatisfacere non valentes,cenſuris & interdictis ſubijci, ac per exequutores tribulari, immenſiſque faſtidijs vexari; & demum ad ſoluen. & ſufferen. Cameræ Apoſtolicæ ſubſidia,& alia præfata impotentes reddi. Nos igitur tot inconuenientibus occurrere, illorumque occaſionem tollere volentes, Motu proprio,& ex certa ſcientia,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Vniuerſis & ſingulis Comitibus, Baronibus,Domicellis,& alijs præfatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, priuationiſque Dominij, Ciuitatum, Oppidorum,Caſtrorum,Villarum,& locorum præfatorum,ipſo facto incurrendis pœnis,in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, Vt quicunque ex eis,pro quibus ſeu pro quorum commodo, vtilitate,& intereſſe, immediate, vel alijs perſonis median. vel ſuppoſitis, eorum Subditi vniuerſaliter vel paticulariter, ex quacunque cauſa & quocunque modo obligati hactenus fuiſſe reperiuntur; debeant per ipſos Subditos ſoluta,ſeu quomodolibet expoſita,integre infra ſex menſes proximos,reſtituiſſe, & pro alijs obligationibus non ſolutis neque ſatisfactis,debitis temporibus,de ſuis proprijs,abſque Subdictorum damno aliquo,ſoluiſſe. & ſatisfeciſſe; ipſoſque Subditos,etiam non petentes,vere & realiter indemnes & penitus ſine damno releuaſſe. Et nihilominus omnes, & ſingulas confeſsiones,& quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipſos Subditos,circa releuationem indemnitatis huiuſmodi,non interueniente vera & reali ſatisfatione, etiam ſi iuratæ fuerint, irritas & nullius momenti fore & eſſe decernimus. Inſuperque, omnes & ſingulas fideiuſsiones & acceſsiones etiam cum clauſula Principaliter,& in ſolidum, necnon vti principales, & tam perſonales quam reales & alias quaſcunque obligationes & promiſsiones, per Vniuerſitates & perſonas ſubditas præfatas, ſiue vniuerſaliter ſiue particulariter,etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ,cum iuramento, cenſurarum & mandati exequutiui ſuſceptione, & promiſsione, etiam iurata,etiam de non vtendo remedio huius noſtræ prouiſionis,vltro ſeu ad preces & inſtantiam, aut ad commodum ſeu vtilitatem ſuorum in temporalibus Dominorum,immediate ipſis Dominis nominatis,ſeu illis non nominatis,alijs interpoſitis omnibus & perſonis,de cætero perpetuis futuris temporibus, quocunque modo facien. & prout illas concernent deſuper conficienda inſtrumenta,nullius roboris & momenti fore & eſſe; Vniuerſitateſque & perſonas ſubditas præfatas, nullo modo obligare,neque in iudicio vel extra,vllam omnino fidem facere, ſicque & non aliter per quoſcunque Iudices, etiam S. R. E. Cardinales,& Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, Cameræ Apoſtolicæ Regentem, & alios quoſcunque Iudices, in alma Vrbe,& alijs quibuſcunque S. R. E. Terris & locis,ſublata aliter iudicandi facultate,iudicari debere, Ac ſi & quicquid ſecus fieri contingat,irritum &c. & præſentium (quas, poſtquam per aliquem ex noſtris Curſoribus,in locis conſuetis Vrbis,affixæ & publicatæ fuerint,omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) ſolam Signaturam,regula contraria non obſtante, ſufficere decernimus. Nō obſtantibus cōſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis,priuilegijs Cameræ,& alijs quibuſcunque conceſsis, cuiuſcunque tenoris exiſtant, Statutiſque & conſuetudinibus locorum, etiam iuramento &c. roboratis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque.

Placet,& ita decernimus, & mandamus. I.

Anno a natiuitate Domini, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Indictione tertia, die vero trigeſima menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri, Domini Pij, diuina prouidentia Papæ quarti,anno primo,Supraſcriptæ literæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ,& in acie Campi Floræ,ac ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, per nos Iulium Parinum, clericum Terdonenſem,& Iacobum Carra, S. D. N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

IDEM

Confirmatio Capitolorum fraudibus Gabellæ Studij obuiantium.

PIVS Papæ IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus alias poſtquā fe. re. Eugenius IIII. vt ad domum Sapientiæ doctrinæq; miniſteria gregem ſibi creditum ſalubriter euocaret,& fidelibus ſingulis ad quærendum literarum ſtudia, per quæ diuini nominis orthodoxæque fidei, cultus protenditur,iuſtitia colitur,tam publica quam priuata res geritur, omniſque proſperitas humanæ conditionis augetur, fauores gratioſos impendere,ac commoditatis auxilia impartiri volens,quod in Alma Vrbe noſtra tunc ſua perpetuis futuris temporibus generale ſtudium vigeret, quodq; pro Doctorum ad legendum in eo conducen. ſalario, ac alijs ipſius Studij occurren. pro Gabella Vini foreſis quod in tabernis venditur certam pecuniarum quantitatem tabernarij venditores ſoluere tenerentur ſtatuerat,& ordinauerat,ac per re. me. Sixtum IIII. & Iulium II. etiam prædeceſſores noſtros. præmiſſa confirmata,& approbata. Necnon Gabella huiuſmodi per bo. me. Leonem X. ſimiliter prædeceſſorem noſtrum adaucta, & per dilectos filios Populum Romanum,ſeu eiuſdem Vrbis Conſeruatores,ac nonnullos capita regionum Rectores,& Reformatores de quinquennio in quinquennium plus offerenti locari,& concedi ſolita fuerit, prout in eorundem Eugenij, Sixti, & Leonis prædeceſſorum præfatorum literis deſuper confectis, ac inſtrumentis locationum pro tempore factarum quarum tenores &c. Latius dicitur contineri, Cumque ſicut

Sicut etiam accepimus moderni eiuſdem Populi Romani Conſeruatores,& Officiales conſiderantes quod per Populum huiuſmodi,ac dictæ Vrbis Incolas Gabella prædicta in emptione Vinorum quæ a Tabernarijs ſeu hoſpitibus venduntur perſoluitur: quodque dicti Tabernarij ſeu alij vinum ad minuta vendentes innumerabiles fraudes in ipſius Gabellæ,& conſequenter ipſius Studij præiudicium indies committunt, ita vt debita emolumenta quæ ex vini venditione Gabellæ huiuſmodi prouenirent in eorum proprios vſus abſque ipſorum emolumentorum debita ſolutione cõuertant. Propterea Conſeruatores,& Officiales præfati ad fraudibus huiuſmodi obuiandum,& ne ipſa Gabella ſuis debitis emolumentis ſpoliata remaneat, Gabellam prædictam de menſe Decembris proxime præteriti 1559 ac alio poſtmodum ſubſequuto tempore inter alia ſub nonnullis capitulis, & conditionibus modum Gabellam prædictam fraudandi ac fraudes ipſas tollen. & deſtruendi, & præſertim quod Tabernarij,& alij vinum ad minutum vendentes præfati ipſi Gabellæ vinum huiuſmodi per eos emptum intra 24 horarum ſpacium conſignare,quodque ſimiliter Barrilarij,& Facchini,ac alij vectigales vinum,ex portu Ripæ, & Ripettæ ad tabernarios, & alios præfatos deferentes,in eorum tranſitu ad paſſum ſeu locum deputatum ipſius Gabellæ officialibus inibi reſidentibus vinum ipſum cum illius qualitate & quantitate, ac illud vendentium, & ementiũ veris, & nõ fictis nominibus denũciare,Similiterq; muliones,& alij vinum huiuſmodi per terram vehentes Portinarijs,& alijs officialibus, portarum dictæ Vrbis inibi deputatis modo præmiſſo vti præfertur dencunciare, & notificare teneantur, ac alias tunc expreſsis cum valde notabili augmento pretij vltra ſolitum vigore Capitulorum fraudibus obuiantium huiuſmodi ad Quinquennium tunc proxime futurum locarunt,& conceſſerunt, & deinde præmiſſa obſeruari per publica banna ſeu bannimenta mandarunt, & voluerunt, ac publicari,& notificari fecerũt,prout in inſtrumentis capitulis conditionibus ac bannis ſeu bannimentis huiuſmodi latius dicitur contineri. Nos attenden. quod fraudibus eſt ſemper obuiandum, quodque ex augmento huiuſmodi gymnaſiũ eiuſdem Vrbis melius manuteneri, & egregiorum Doctorum pro tempore in eo legentium ſtipendia commodius perſolui poterunt,ac indemnitati ipſius Gabellæ contra quam ipſius appaltatores vigore locationis,& conceſsionis per ipſos Conſeruatores & officiales eiſdem factæ, ſi eis promiſſa non adimpleantur, defalcationem dicti pretij habere poſſunt conſulere,ac Populum Romanum prædictum ſpecialis gratia, fauore proſequi volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia &c. Locationem, conceſsionem inſtrumenta, capitula conditiones, ac banna ſeu bannimenta, fraudibus huiuſmodi in genere, & in ſpecie obuiantium tantum prædicta,ac prout illam concernunt omnia & ſingula in eis contenta,;& indeſequuta quæcunque Apoſtolica auctoritate confirmamus,& approbamus,& quatenus opus ſit de nouo concedimus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ac ſolemnitates omiſſas, ſi quæ omiſſæ ſint ſupplemus. Ac omnia & ſingula præmiſſa in inſtrumentis capitulis,;& bannis ſeu bannimentis prædictis contenta, & indeſequuta quæcunque valida, & efficacia fore, & eſſe,& per Tabernarios, & alios vinum ad minutum vendentes,ac Barrilarios,Facchinos, Muliones,& alios vinum huiuſmodi deferentes,alioſque quos illa quomodolibet concernunt,& in futurum concernent,inuiolabiliter obſeruari debere, Eoſque ad illorum obſeruationem teneri cogi, & cõpelli poſſe. Sicque per quoſcunque Iudices &c. iudicandum fore, ſublata eis &c. Ac irritum & inane &c. decernimus. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac literis prædeceſſorum noſtrorum, necnon ſtatutis &c. priuilegijs quoque &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. latiſsime derogamus. Ac præſentis noſtri Motus proprij, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio quam extra fidem facere regula contraria non obſtantibus volumus, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum vndecimo Kl. Aprilis,Anno primo.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

6

Applicatio pœnarum maleficiorum vſque ad decem ſcuta,& taxarum bariſellatuum ſocietati Charitatis.

PIVS Papa IIII. Motu proprio, &c. Cum Venerabilis Archiconfraternitas Charitatis Almæ Vrbis per fe. re. Leonem Papam X prædeceſſorem noſtrum inſtituta fuerit,& in ipſa Archiconfraternitate in qua quamplures S. R. E. Cardinales,ac Archiepiſcopi,Epiſcopi, & alij Prælati,& officiales Ro. Cu. necnon forenſes perſonæ confratres exiſtunt, non modica ſed maxima pia Charitatis opera erga pauperes, & mendicare erubeſcentes perſonas exerceant, etiam pauperum defunctorum corpora eorum expenſis ſepeliri faciendo, pauperes carceratos viſitando, & per Procuratorem pauperum nuncupatum eorum cauſas agendo, & defendendo, ac victum eis tribuendo,in maximum eorundem pauperum & carceratorum auxilium, Et cum ad ipſa & maiora quæ indies exerceri neceſſe eſt charitatis opera facultates ipſius Archiconfraternitatis ſufficientes non ſint. Nos volentes zelo Charitatis eidem Archiconfraternitati ad hoc vt in ipſis operibus dicti Confratres ſe feruentius exerceant, & quod ad præſens ob dictæ Archiconfraternitatis facultatum tenuitatem adimplere non valent, de cætero valeant, de alicuius ſubuentionis auxilio prouidere, Motu ſimili,&c. omnes & ſingulas ac quaſcunque pœnas vſque ad decem Ducatorum auri in auro de Camera quorumcunque maleficiorum in Alma Vrbe noſtra tantum commiſſorum, & committendorum,Fiſco noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ, aut Theſaurario vel Theſaurarijs, ſeu alijs miniſtris & officialibus noſtris, aut ipſius Cameræ applicatas & applicandas,eidem Archiconfraternitati, ita vt ipſi confratres, vel modernus & pro tempore dictæ Confraternitatis Protector,& Deputati,aut eorum Procuratores ſeu Procurator ipſas pœnas a ſupradictis & quibuſuis alijs perſonis illas nunc & pro tempore habẽ & vt rem propriam exigere, & de exactis quietare,ac in dicta & alia eis viſa Charitatis opera conuertere libere & licite valeant, gratioſe concedimus & elargimur, ipſaque pœnas ex nunc ipſi Archiconfraternitati perpetuo applicamus, & applicatas eſſe volumus, decernimus, & declaramus. Et vt maiorem etiam vtilitatem & fructum dicta Archiconfraternitas conſequatur,eidem Confraternitati, ac illius Protectori,& deputatis nunc & pro tempore exiſten. taxam per eos omnibus & ſingulis eiuſdem Almæ Vrbis, ac ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum Bariſellis, & alijs exequutoribus imponendam, quam ab eis exigere, & de exactis quietare, ac, vt præfertur, conuertere libere poſſint etiam gratioſe donamus concedimus & elargimur, ac dictæ Confraternitati

Qqq

tati etiam perpetuo applicamus, ac quod nullus ex dictis Bariſellis, & exequutoribus ſe de cetero in eorum officio & exercitio in aliquo intromittere poſsit, niſi prius ab eiſdem Protectore & deputatis literas patentes habuerit, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ dilectis filiis noſtris Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali S. R. E. Camerario, & Almæ Vrbis Vicario, Gubernatori, & Senatori, ac aliis quibuſuis Iudicibus & perſonis in ipſa Vrbe conſtitutis nunc & pro tẽpore exiſten. ac extra ipſam Vrbem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Iudicibus, Theſaurariis, & aliis perſonis ad quos ſpectat & ſpectabit quomodolibet in futurum, quatenus viſis præſentibus omni mora & dilatione, ac excuſatione poſtpoſitis donationem, conceſsionem, & alia præmiſſa omnia & ſingula ab omnibus & ſingulis obſeruari, ac ſuos plenarios effectus ſortiri faciant realiter & cum effectu, Contradictores, &c compeſcendo. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Vrbis & Ciuitatum, Terrarum, & locorum prædictorum ſtatutis & reformationibus, & decretis etiam iuramento &c roboratis, priuilegiiſque, indultis, & literis Apoſtolicis ſupradictis, & quibuſuis aliis curiis, ac tribunalibus, necnon Theſaurariis, & aliis perſonis in præiudicium, ſeu contrarium præmiſſorum per quoſcunque Ro. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem Apoſtolicam etiam Motu proprio &c. conceſsis & confirmatis, necnon quibuſuis conceſsionibus, & deputationibus dictis Bariſellis, & exequutoribus, ac aliis perſonis &c quomodolibet etiam per dictos Pontifices & nos, dictæque ſedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, ac Communitates, & alias perſonas &c. quomodolibet factis & conceſsis, quibus omnibus & ſingulis in literis latiſsime exten. etiã ſi de illis &c. tenorẽ &c. hac vice derogamus, cæteriſq; cõtrariis quibuſcunq; cum clauſulis opportunis.

Fiat vt petitur I.

Et de donatione, conceſsione, applicatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, mandato & derogatione, ac omnibus aliis & ſingulis præmiſsis quæ hic pro repetitis & expreſsis habeantur perpetuo in forma gratioſa latiſsime exten. Et cum deputatione Iudicum exequutorum & defenſorum qui aſsiſtant, &c. latiſsime exten. Contradictores &c per quaſcunque pœnas etiam pecuniarias, &c compeſcen. eaſque aggrauando, &c. interdictũ imponen. Et quod literæ per breue noſtrum expediri poſsint, ſeu ſola præſentis ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula contraria non obſtante. Fiat I.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Tertiodecimo Kl. Iulij, Anno primo.

IDEM

7

Reuocatio licentiarum extrahendi frumenta extra ſtatum eccleſiaſticum etiam ex cauſa oneroſa.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cum ſicut nobis innotuit, pleriq; cum aliena iactura lucrari quærentes, frumenta, & alia blada prætextu facultatum, & licentiarum, eis, vt aſſerunt, conceſſarum, ex diuerſis ditionis Eccleſiaſticæ locis extrahere, & alio exportari facere ſatagent, in pauperum illarum partium, ac aliorum diuerſorum præiudicium, præſertim hoc anno, in quo annonæ non modica penuria habetur. Nos ad ſacram beati Petri ſedem, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione vocati, ad ea per quæ ſubditorum noſtrorũ commodo & neceſsitati conſuli poſsit, ſollicitis ſtudiis intendentes, & penuriæ huiuſmodi occurrere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, Omnes & ſingulas licẽtias, ac facultates extrahendi frumẽta, & cuiuſuis alterius generis blada, ex quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis nobis, & eidẽ ditioni mediate vel immediate ſubiectis, quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus, & perſonis cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, per quoſcunq;, & quomodocunq;, ac ſub quibuſcunq; tenoribus & formis, ac etiam ex cauſa oneroſa conceſſas, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbũ inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſsis, auctoritate Apoſtolica, per præſentes reuocamus, & annullamus, ac pro nullis, & non conceſsis haberi volumus. Necnon quæuis bannimenta, & proclamata, ac alias prohibitiones in Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & Locis prædictis de non extrahendo frumenta, & blada huiuſmodi facta, innouamus, & innouari, ac ſub pœnis in illis cõtentis obſeruari volumus, atq; decernimus. Mandantes omnibus & ſingulis Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorũ prædictorũ Præſidentibus, & Gubernatoribus, ac aliis ad quos ſpectat, quatenus præſentes in Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis publicent, & publicari faciant, neq; ex illis frumenta, & blada huiuſmodi extrahi permittãt. In contrariũ facientibus non obſtan. quibuſcunq; Volumus autẽ quod præſentiũ Tranſumptis, etiam impreſsis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis, eadẽ fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdẽ præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtẽſæ. Dat. Romæ apud ſanctũ Petrũ, ſub Annulo Piſcatoris, Die xxx. Decembris, M. D. LX. ſuſcepti a nobis Apoſtolatus officij, Anno primo.

Franciſcus Arag.

IDEM

8

Honeſtæ tantum mulieres rhedis, & habitu Romano (vulgo il lenzuolo) vtantur, nec abſq; eo incedant.

PIVS Papa IIII Motu proprio &c. Cum noſtræ intentionis ſemper fuerit, omni cura ſollicitudine & diligentia, ea præſertim quæ ad ornatum & decorem huius almæ noſtræ Vrbis, tendere dignoſcuntur, fouere ampliare & augere, illiſque vndequaque proſpicere: cumq; gratiæ & ſtatuta huiuſmodi quo ſæpius Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine & robore fuerint communita & confirmata, efficaciora & validiora reddantur, & ſint firmius perpetuis futuris tẽporibus permanſura: Cum igitur acceperimus per fe. re. prædeceſſores noſtros Iulium III. & Paulum IIII. dilectis filiis pro tempore exiſtentibus almæ Vrbis Conſeruatoribus ſpecialiter demandatum, ne muliebrem ornatum per pudicas & honeſtas mulieres Romanas deferri ſolitum, materno ſermone, li lenzuoli, nuncupatum, a meretricibus vel aliter impudice & inhoneſte viuentibus mulieribus intercipi

intercipi vel deferri permitterent, & paterentur, & vt rhedarum vſum (dicti li cocchi) quominus præfatæ improbæ vitæ mulieres in illis incederent, pariter interdicerent, ſub pecuniariis & aliis eorum arbitrio infligen. applican. & exequendis pœnis. Nos prædicta omnia & ſingula vitæ & morum honeſtati plurimum conferre animaduertentes, motu ſimili & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine prædicta omnia & ſingula, & inde hactenus ſubſecuta approbamus, confirmamus, noſtrumque & ſedis Apoſtolicæ robur illis impartimur, & quatenus opus ſit de nouo concedimus, & indulgemus, plenumque illi robur adiicimus. Et ne pudicus huiuſmodi ornatus ab impudicarum manibus ereptus a pudicis & honeſtis fortaſſe dimiſſus, deſtitui & propterea derelinqui contingat, ſitque omnino inter pudicarum & impudicarum habitus apparens differentia, Volumus præcipimus & expreſſe mandamus, vt matronæ & aliæ quibus ob probitatem vitæ habitus & ornatus huiuſmodi conuenit, ſiue pedeſtres, ſiue in rhedis per Vrbem incedentes ornatæ dicto habitu, deferendo, vt dicitur, il lenzuolo, publice eant & progrediantur, illumque deferre debeant & teneantur, ſin autem excōmunicationis & latæ ſententiæ pœnas ipſo facto incurrant, non niſi a nobis vel ad id ſpecialiter poteſtatem habente abſoluendas, priuilegiis indultis cōſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſq; cōtrariis nō obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

9

Declaratio facultatum Sedis Apoſtolicæ Legatorum, ac Nunciorum, ſuper indultis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Solet Apoſtolicæ ſedis circumſpecta benignitas, perſonas eccleſiaſticas ſibi obſequentes & deuotas præſertim officio Nuncij pro ea apud ſeculares Principes, & alibi fungentes, aliquibus facultatibus, & indultis decorare, vt inibi cum ampliori eiuſdem ſedis decore valeant eorum officia efficacius exercere, & vt illa eis illæſa preſeruentur, ſuæ declarationis adminiculo ſolerter prouidere, prout, rerum & temporū qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Cum itaque nos hodie volentes veſtigiis prædeceſſorum noſtrum inhærendo gratias expectatiuas, pauperibus, & aliis clericis ſecularibus & regularibus, in principio menſis Februarij proxime futuri omnino concedere, vt ipſi expectantes ex eorum gratiis expectatiuis huiuſmodi fructum reportare poſſint, & ne prætextu aliarum gratiarum & facultatum tam per nos, quam alias quouiſmodo conceſſarum impediantur, omnia & ſingula expectatiuas, & alias gratias, ad vacatura beneficia, necnon mandata de prouidendo, ſeu commendando, aut alias diſponendo, in fauorem quorumcunque, necnon nominandi, reſeruandi, & conferendi, ac alia quæcunq; facultates & indulta, quibuſuis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, & aliis perſonis, etiam Sedis prædictæ de latere Legatis, & Nuncijs, etiam cum poteſtate Legati de latere, inquibuſuis regnis, prouincijs, & dominijs deputatis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis declarationibus, atteſtationibus, & reuocationibus præſeruatiuis, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam Conſiſtorialiter eatenus conceſſas, & conceſſa, quo ad ea in quibus nondum ſortita ſunt effectum ſortita, cum irritantis appoſitione decreti, reuocare, caſſare, & anullare intendamus, & forſan ab aliquibus prætendi poſſet, facultates, & indulta Nuncijs noſtris ad ſeculares Principes deſtinatis, ac in regnis, prouincijs, & dominijs prædictis deputatis conceſſa, ſub reuocatione huiuſmodi comprehendi, Nos vt facultates, & indulta prædicta, & deſuper cōfectæ literæ, quarū tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, quo ad hoc illæſa permaneant prouidere, ac propterea omnem hæſitationis materiam exinde ſubmouere, Ipſoſque Nuncios ſpeciali fauore proſequi volentes. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus facultates, & indulta prædictis Nuncijs conceſſa huiuſmodi, in toto, vel in parte, ſub præfata, aut quibuſuis alijs reuocationibus, ſuſpenſionibus, & alterationibus ſimilium facultatum, & indultorum, etiam per quaſcunque conſtitutiones noſtras, ſeu Cancellariæ apoſtolicæ literas pro tempore editas per nos, & ſedem prædictam, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, etiam Conſiſtorialiter, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet factas, & faciendas, nullatenus comprehenſa fuiſſe, & eſſe, ſed ſemper ab illis excepta, & quotiens illæ emanabunt totiens in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo conceſſa fore, & cenſeri, ac illis non obſtantibus plenum robur quo ad omnia præmiſſa obtinuiſſe, & obtinere, ac eiſdem Nuncijs ſuffragari, eoſque indultis ſibi conceſsis prædictis vti, & illorum vigore etiam beneficia ſub illis comprehenſa, iuxta earundem deſuper confectarum literarum tenorem conferre, & de illis diſponere libere poſſe, ac collationes, & alias diſpoſitiones de beneficijs ſub illis comprehenſis, ac omnia, & ſingula alia per dictos Nuncios indultorum huiuſmodi vigore alias rite pro tempore facta, geſta, & conceſſa, valida, & efficacia exiſtere, & ſuos effectus ſortiri debere, etiam in omnibus, & per omnia perinde ac ſi huiuſmodi reuocationes, ſuſpenſiones, & alterationes non emanaſſent, aut in poſterum non emanarent, & ita per quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere. Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ in dictis literis conceſſum fuit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum decreti, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo. octauo Kalendas Nouembris. Pontificatus noſtri Anno Primo.

Fed. Cardinalis Ceſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

IDEM

10

Deputatio Collectoris generalis ſpoliorum in tota Italia.

Dilecto Filio Franciſco Odeſcalco Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Præſidenti.

PIVS Papa IIII. Dilecte Fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus nonnulli res, & bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum Eccleſiaſticorum acquiſita, per obitum Prælatorum, & aliarum quarumcunque perſonarum Eccleſiaſticarum, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra hanc almam Vrbem deceſſerunt remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia alias fe. re. Paulus Papa Tertius prædeceſſor noſter ad Cameram Apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, ac declarauit, necnon fructus, reditus, & prouentus menſarum Patriarchalium, Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Eccleſiarum, & Monaſteriorum in tota Italia conſiſtentium, per obitum illorum Prælatorum, vacantium, indebite occupare, & ſpoliis, ac fructibus, reditibus, & prouentibus huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerint, & præſumant in animarum ſuarum periculum ipſiusque Cameræ præiudicium non paruum. Nos pro noſtri paſtoralis officij debito talium perſonarum auſus temerarios reprimere, & ne ſpolia ac fructus huiuſmodi in poſterum diſſipentur, opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quoſcunq; dictorũ ſpoliorũ, & fructuum per totam Italiam ad hunc vſque diem quomodolibet, etiam per nos ſeu de mandato noſtro deputatos Collectores, & Subcollectores, etiam ſi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, aut Camerarius fuerint, primum & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper tributam auctoritatẽ, & poteſtatem adimentes, Te, de cuius fide, integritate, & diligentia plurimum in Domino confidimus, noſtrum, & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium, necnon fructuum, redituum, & prouentuum menſarum huiuſmodi Collectorem generalem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ad noſtrum & ſedis Apoſtolicæ beneplacitum conſtituimus, & deputamus, Dantes tibi plenam, & omnimodam poteſtatem, ac auctoritatem omnes, & ſingulas res, & bona quæcunque mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia, & etiam illa quæ ex fructibus, reditibus, & prouentibus eccleſiaſticis empta, ædificata, refecta, & reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdem fructibus, reditibus, & prouentibus quomodolibet prouenerint, per obitum quarumcunque perſonarum Eccleſiaſticarum, ſecularium beneficia etiam ſimplicia ſed adminiſtrationem habentia obtinentium: & quo ad beneficia ſimplicia niſi ex priuilegio Apoſtolico, ſeu ex conſuetudine legitime præſcripta in loco vigenti teſtari valentium, ac quorumuis ordinum regularium, quauis etiam Pontificali dignitate fulgentium in vniuerſa Italia, extra tamen dictam Vrbem pro tempore decedentium, remanſura, & relicta cuiuſcunque qualitatis generis & ſpeciei fuerint etiam gemmas, & pretioſa, ac pecuniarum ſummas, necnon etiam fructus, reditus & prouentus menſarum huiuſmodi a die eccleſiarum, & monaſteriorum vocationis huiuſmodi, vſque ad diem præfectionis, & prouiſionis ſeu commendæ de illis faciendis, quos omnes & ſingulos fructus, reditus, & prouentus, ad nos, & dictam Cameram ſpectare & pertinere volumus atque decernimus, ac eidem Cameræ aplicamus, & appropriamus, noſtro & præfatæ Cameræ Apoſtolicæ nomine colligendi, percipiendi, exigẽdi, & recuperandi, ac tã ſuper illis quam aliis quibuſcunq; ſpoliis, quæ hactenus in ipſa Italia per ſimiliũ perſonarũ obitum, aut alias remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus modis & viis inquirẽdi, & inueſtigandi, & pro faciliori inquiſitione, quaſcunq; perſonas cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiã exemptas, ac præteritos Collectores, & Subcollectores ad coram te comparenudm, necnon de adminiſtratis, exactis, & receptis per eos Computum & rationem tibi reddendum, illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris ad ſe examini ſubijciendum, ac ſpoliorum, necnon fructuum, redituum, & prouentuum huiuſmodi occupatores, & detentores, ad ſpolia, fructus, reditus, & prouentus eadem, relaxandum, & tibi conſignandũ, & ſoluendum ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis tuo arbitrio moderandis, & applicandis, monendi, & compellendi, ac Contradictores quoſlibet & rebelles ac renitentes, cenſuras & pœnas præfatas incurriſſe declarandi, ac illas aggrauandi, & reaggrauandi, interdictumque eccleſiaſticum inuiolabiliter obſeruandum, apponendi, auxiliumque brachij ſecularis ad hoc, ſi opus fuerit, inuocandi, & ſuper iiſdem ſpoliis ac fructibus, reditibus, & prouentibus pro dicta Camera prout tibi videbitur, componendi, & concordandi, ſoluenteſque de ſolutis per eos, & receptis abſoluendi, & liberandi, necnon ad cor reuerſos ſi id humiliter a te petierint a cenſuris, & pœnis, ſi quas inciderint per te, ſeu aliam perſonam Eccleſiaſticam præuia ſatisfactione abſoluendi, & liberandi, ac in præmiſſis omnibus & ſingulis ſummarie ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta procedendi, Vnum quoque vel plures loco tui Subcollectores cum ſimili aut limitata poteſtate ſubſtituendi, & ſubdelegandi, illoſque quoties tibi videbitur reuocandi, cæteraque omnia, & ſingula faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, fuerint, ſeu quomodolibet opportuna. Et inſuper vt exactio ſpoliorum ac fructuum, redituum, & prouentuum huiuſmodi celerius & facilius fiat, quod de cætero omnes & ſingulæ lites, cauſæ, & controuerſiæ ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum, ac fructuum, redituum, & prouentuum negotiis, nunc & pro tempore pendentes, a nullo alio, quam te, ſeu abs te ſuper dictis ſpoliis, ac fructibus, reditibus, & prouentibus, pro tempore deputatis Collectoribus, aut Subcollectoribus cognoſci, nec alteri, niſi per commiſſionem manu noſtra ſignatam, vel per tuas literas committi aut delegari poſſint, & citato moderno ac pro tempore exiſtente dictæ Cameræ Apoſtolicæ Commiſſario generali, quodq; citationes, inhibitiones vel mandata, quæ alias quam ex commiſſionibus, vt præfertur, manu noſtra ſignatis, eodemque Commiſſario citato, vel literis tuis emanauerint, quo ad earundem cauſarum introductionem, & litis pendentiam, ſeu tuorum miniſtrorum per te ad id deputandorum iuriſdictionis, & proceſſuum impedimentum vel retardationem, nullius ſint roboris vel momenti. Quodque a ſententiis per te ſeu tuos miniſtros præfatos ſuper præmiſſis pro tempore latis, nullatenus appellari, ſeu earum executio differri aut ſuſpendi nullatenus poſſit aut debeat, niſi facto prius per condemnatos rerũ,

de quibus

de quibus condemnati fuerint, in tuis ſeu miniſtrorum prædictorum manibus actuali depoſito; dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus, ac quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, & ordinum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eccleſiis, monaſteriis, & ordinibus prædictis, eorumque ſuperioribus, prælatis, & perſonis, ac quibuſuis aliis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis etiam iteratis vicibus conceſsis, confirmatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque cōtrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris. Die ſexta Martij. milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Franciſcus Aragonius.

IDEM

II

Ne Iudices etiam Cardinales eorumq; nepotes & familiares beneficia eccleſiaſtica impetrare poſsint.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cupientes vnicuique iuſtitiam, prout par eſt, æqua lance miniſtrari, & omnem delinquendi occaſionem ab ipſius iuſtitiæ miniſtris, præſertim Iudicibus in beneficialibus, ac etiam criminalibus priuationem beneficiorum eccleſiaſticorum concernentibus cauſis, tam a ſede apoſtolica, ac eius Legatis, & vicelegatis, quam alias quomodolibet, & a quibuſcunque pro tempore deputatis, ſeu ad quos illarum cognitio, tam de iure, quā de conſuetudine, etiam ratione eorum quæ obtinent officiorum, & alias quomodolibet pertinet, & pertinebit, ſeu quibus cauſæ ipſæ tam apoſtolica quam alia auctoritate commiſſæ ſunt, & pro tempore committentur, penitus remoueri, ac eorum fraudibus obuiare, & animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus ſalubriter conſulere, Ex certa noſtra ſciencia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus & declamus quoſcunque Iudices etiam S. R. E. Cardinales, necnon cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ſeu Locatenentes, & vtriuſque vel alterius ſignaturæ Referendarios, & quoſuis alios etiam Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia etiam maiori dignitate etiam Legationis munere fungentes, ad audiendum, cognoſcendum & decidendum cauſas ſuper quibuſuis eccleſijs, monaſterijs, prioratibus, & alijs beneficijs eccleſiaſticis tam in Romana Curia, quam extra eā quomodolibet hactenus motas, etiam priuationem eandem concernentes, & in futurum mouendas, tam a ſede eiuſque Legatis ſeu Vicelegatis prædictis ac tam apoſtolica quam ordinaria, aut alia auctoritate, & a quibuſuis in dicta Curia & extra eam vel alias vbilibet pro tēpore deputatos, ſeu ad quos ſimilium cauſarum deciſio, ſeu qualiſcunque cognitio etiam quomodolibet, vt præfertur, ſpectat & ſpectabit in futurum; aut quibus illas quouiſmodo audiendas, cognoſcendas, & decidendas, & vt præfertur, vel alias committi contigerit, necnon corundem Cardinalium, Auditorum, Locatenentiū, Referendariorum, & aliorum, vt præfertur qualificatorum Iudicum huiuſmodi nepotes, conſanguineos, affines, procuratores, ſollicitatores, ac domeſticos, vel familiares, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum ſententijs priuationes eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuū, & beneficiorum huiuſmodi, aut alias emanauerint ac emanabunt eorum etiam per priuationem eandem, aut alias quomodolibet occurrenda vacatione, nullo vnquam tempore a nobis, ſeu ſede, aut alijs Legatis prædictis, vel quibuſuis illorum ordinarijs collatoribus impetrare, aut ab alijs impetrari, ſeu ſibi conferri & de illis prouideri facere quoquomodo poſſe ſeu debere, ſed illos penitus ad illa in poſterum obtinenda inhabiles fore & eſſe, ac quaſcunque impetrationes ſic ab eis etiam, vt præfertur, qualificatis, necnon collationes & prouiſiones, ac quaſuis alias diſpoſitiones, aut alias conceſsiones de eccleſijs, monaſterijs, prioratibus, & benificijs huiuſmodi etiam per nos, aut prædeceſſores noſtros etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus hactenus quomodolibet factas & in poſterum faciendas nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris & momenti exiſtere, nullumque per illas eis ius quæſitum fuiſſe fore aut eſſe, ſeu dici vel cenſeri, ac de annali & triennali poſſeſſore, aut alias Cancellariæ apoſtolicæ regulas, ſeu alias conſtitutiones eis aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſed illos eis ſic impetratis omnino priuatos, & ab eis amouendos eſſe, prout nos harum ſerie priuamus & amouemus, ac priuatos & amotos eſſe denunciamus, & ita per eoſdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungentes ſublata, &c. iudicari &c. debere, irritum quoque &c. decernimus & declaramus Non obſtantibus ſi opus ſit de non tollendo iure quæſito, & alijs quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis ſtatutis &c etiā iuramento &c roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis in genere vel in ſpecie etiam iuramento &c. ac Motu ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus conceſsis quibuſuis omnibus in literis latiſsime exten etiam ſi de eis &c tenores &c. hac vice ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio I.

Cum decreto, declaratione, derogatione, & alijs de ac pro omnibus ſupradictis quæ hic pro ſufficienter & ad

partes

ditus & prouentus eccleſiaſticos vel ſuper illis penſiones annuas percipere vel exigere, ſeu curam animarum exercere, aut ſacramenta eccleſiaſtica miniſtrare, ſeu miſſam celebrare, aut prætextu ordinum in quibus conſtituti forent aliquid facere vel exequi nequirent, & prouiſiones ſeu commendæ, ac reſeruationes fructuum redditum & prouentuum eccleſiaſticorum, necnon aſsignationes penſionum annuarum eis etiam apoſtolica auctoritate, etiam cum dictarum literarum toto earum tenore inſerto plenaria derogatione pro tempore factæ, nullæ eſſent & irritæ, ac viribus carerent, nec aliquod eis ius aut titulum beneficia poſsidendi, aut fructus redditus & prouentus, ſeu penſiones huiuſmodi exigendi vel percipiendi tribuerent, ipſique ſic priuati inhabiles & ſuſpenſi fructus ſuos non facerent, ſed ad illorum reſtitutionem tenerentur: Et nihilominus ſi curam animarum exercere vel eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare, ſeu miſſam celebrare, aut prætextu ordinum ſuorum prædictorum aliquid facere, vel aliquod officium ſeu miniſterium eccleſiaſticum exequi præſumerent, tanquam ſuſpenſi ab executione ordinum ſuorum, & in illis contra ſuſpenſionem huiuſmodi & in contemptum clauium miniſtrantes, condignis pœnis omnino punirentur. Voluitque & ſanciuit quod quæuis tam eccleſiaſticæ quam ſæculares perſonæ cuiuſcunque ſtatus aliquem Apoſtatarum eorundem receptare, ſeu nutrire, vel illis quominus ad eorum monaſteriorum ſeu domum vel alium locum regularem redirent, fauorem auxilium ſeu conſilium præſtare non præſumerent, & ſi eos receptarent ſeu nutrirent, vel illis, vt præfertur fauerent ſeu auxilium vel conſilium præſtarent, & per ordinarium loci ſub quo moram traherent commoniti a præmiſſis non deſiſterent, ſententiam excommunicationis eo ipſo incurrerent, & ſi patroni alicuius beneficij eccleſiaſtici ſiue laici ſiue clerici aliquem ex eiſdem Apoſtatis ad beneficium de eorum iure patronatus exiſtens tunc vacans præſentarent, præſentationes huiuſmodi eſſent eo ipſo nullæ irritæ & inanes ac viribus carerent, & ipſi patroni iure præſentandi alios ad eadem beneficia pro ea vice tantum priuati exiſterent, quodque ſuperiores ordinum quos ipſi profeſsi forent, & ordinarij locorum in quibus ipſi Apoſtatæ pro tempore degerent tam coniunctim quam diuiſim eoſdem Apoſtatas vt ad eorum Monaſteria redirent, ſi eis expedire videretur, charitatiue requirere, et ſi ad dicta Monaſteria redire ceſſarent different vel recuſarent, eos ſecundum ordinis diſciplinam monitione præuia per cenſuras eccleſiaſticas & pœnas etiam quoad penultimo dictas literas corporis afflictiuas ad redeundum cogere & compellere poſſent, inuocato etiam ad id ſi opus foret auxilio brachij ſæcularis. Quod ſi regularis ordo id non pateretur, auctoritate ſua prouidere valerent, vt talibus apud eadem Monaſteria in locis competentibus, ſi abſque graui ſcandalo fieri poſſet, alioquin in aliis religioſis domibus eiuſdem ordinis ad agendum inibi pænitentiam vitæ neceſſaria miniſtrarentur. Si vero Apoſtatæ huiuſmodi ſe in iis inobedientes præſtarent, eſſent Apoſtolica auctoritate prædicta maioris excommunicationis ſententia eo ipſo innodati, & ſuperiores ſui eos excommunicatos eſſe declararent & nũciarent, ac vt tales ab omnibus ſuis ſubditis nunciari & publicari facerent. Tenerenturque ipſi Apoſtatæ cuiuſcunque ordinis congregationis & habitus forent Birretum nigrum cum duabus lineis albis ſub certa ibidem expreſſa forma conſertum cõtinue geſtare, & ſi ſine birreto huiuſmodi deprehenſi forent, poſſent pro huiuſmodi inobedientia non ſolum per ſuos ſuperiores, verum etiam per quoſcunque tam eccleſiaſticos quam ſæculares Iudices & Magiſtratus condignis pœnis puniri, & ad delationem ipſius birreti omnino compelli. Decernens quod ex tunc de cætero qui aliquem ordinem approbatum, vt præfertur, tacite vel expreſſe profeſſus foret, & ſe illi ordini non aſtrictum eſſe contenderet, vel alias quouiſmodo ſiue retento ſiue dimiſſo habitu extra regularia loca ipſius ordinis de iure aliquo caſu ſtare poſſe putaret, vel quauis ratione vel prætextu deſuper poſtularet vel ſupplicaret literas quas ab eo, ſeu officio dictæ pænitentiariæ obtineret Cardinali protectori ſeu Viceprotectori ipſius ordinis in curia reſidenti & procuratori generali eiuſdem ordinis dirigi & præſentari facere, ac coram illis in eo negotio cum plena cauſæ cognitione procedere teneretur, alias omnia & ſingula per ipſum profeſſum in præmiſsis geſta nullius eſſent roboris vel momenti, literæque aliis directę nullam iuriſdictionem tribuerent. Quodque omnes & ſingulæ translationes de Apoſtatis ipſis ad alium ordinem etiam per ipſum Paulum vel alios prædeceſſores noſtros, ſeu per Officium pænitentiariæ huiuſmodi eatenus factę, & quas extunc deinceps fieri contingeret, niſi ad arctiorem vel parem ordinem factæ forent, & ipſis ſic translatis in Monaſteriis in quibus regularis obſeruantia vigeret actu manerent, nullæ eſſent & irritæ, ipſique ſic translati ad priſtinum ordinem, etiam ſi in ordine ad quem translati forent profeſsionem in eo emitti ſolitam emiſiſſent, redire tenerentur, & ſi poſt vnam & ſecundam monitionem ſibi a prælatis vel ſuperioribus ordinum e quibus translati erant factam redire differrent, aut negligerent liceret ipſis prælatis aut ſuperioribus procedere contra eos modo & mediis contra Apoſtatas ſtatutis. Et nihilominus præfatos ſic translatos, & vt præfertur, non redeuntes adminiſtratione cuiuſcunq; beneficij eccleſiaſtici ſeu Officij & prælaturæ perpetuo priuauit & priuatos eſſe: Necnon bona quæcunque mobilia ſeu immobilia, ac cenſus redditus & prouentus iura & actiones per eoſdem fratres tam egreſſos & electos quam ad alium ordinem vt præfertur translatos, ſeu de licentia ſuorum ſuperiorũ extra eorum monaſteria ſtantes, tempore quo extra Monaſteria ſui ordinis ſteciſſent acquiſita, etiam ſi acquiſitiones huiuſmodi ab ipſis fratribus ex redditibus beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura vel ſine cura ab eis obtentorum ſeu detentorum, aut ex propria induſtria ſeu artificio mercatura, vel ex teſtamento aut ſucceſsione ab inteſtato quorumuis conſanguineorum affinium vel amicorum, aut quorumcunque aliorum factæ eſſent non fiſco ſuo aut Cameræ Apoſtolicæ, ſed religioni aut monaſteriis in qua ſeu quibus primo profeſsi forent eo ipſo applicatas eſſe & cenſeri debere decreuit & declarauit, Ita vt iuxta regularia religionis ſeu monaſteriorum huiuſmodi inſtituta omnino diſtribui & diſpenſari deberent, nec ſuper illis per protectores aut ſuperiores religionis & monaſteriorum prædictorum ſeu quoſuis alios quacunque auctoritate fungentes aliqua compoſitio, ſeu concordia, aut remiſsio fieri poſſet, Sicque & non alias aliter nec alio modo in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis etiam dicta apoſtolica auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij apoſtolici auditores, & S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decreuit. Necnon omnia & ſingula priuilegia & indulta apoſtolica quibuſuis ordinibus, monaſteriis, & domibus, ſeu aliis regularibus locis (Carthuſien. & Eremitis Camaldulen. in Eremo realiter degentibus duntaxat

exceptis

exceptis ſuper recipien. canonicis regularibus ſeu monachis vel fratribus aliorum ordinum per quoſcunque Rom. Pont. ſimiliter prædeceſſores noſtros, ſub quibuſuis verborum formis & tenoribus etiam motu ſimili, vel alias quomodolibet conceſſa etiam Maremagnum nuncupata, quo ad facultatem recipiendi eoſdem canonicos regulares ſeu monachos, vel fratres penitus & omnino reuocauit, caſſauit, irritauit, annullauit, & viribus penitus & omnino euacuauit, Vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris tunc ſuis Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac aliis diœceſanis & locorum ordinariis vniuerſarum literarum huiuſmodi executionem mandando, ac conſtitutionibus, ordinationibus, ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis, indultis, & literis tunc expreſsis derogando, prout in ſingulis ipſius Pauli prædeceſſoris literis prædictis reſpectiue plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, licet ſingulæ literæ prædictæ a zelo religionis eiuſdem prædeceſſoris emanauerint, nihilominus cum poſt illarum publicationem per ordinarios locorum ad earum executionem procedi cœptum foret, maximi in omnibus regnis & prouinciis rumores, lites, & contentiones, ac grauia ſcandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximam ipſorum Apoſtatarum, & translatorum numerum tum etiam ex quo multi prætenderent vel prætendebatur dannari in dictis literis omnes fere vniformiter nulla inter cauſam & cauſam, ac lepram & lepram differentia & diſtinctione habita damnabantur, cum tamen plerique eorum præuiis diſpenſationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum ſuperioribus, & a ſede Apoſtolica ex iuſtis & rationabilibus cauſis conceſsis muniti forent, & nihilominus quamplures ex eis zelo conſcientiæ aut pænitentia ducti literis prædictis parere, & ad monaſteria a quibus egreſsi fuerant redire ſeſe paratos exhiberent, ſed ab eorum ſuperioribus nullatenus reciperentur, ſicque ob earundem literarum rigorem magnis confuſionibus inuoluti, ac miſeriis & calamitatibus oppreſsi, omnibus remediis deſtituti, ac perpetuis cenſuris innodati, ciboque ſpirituali & temporali priuati remanerent, ita quod vel fame perire, aut in extremam diſperationem adduci cogerentur, aliique chriſtifideles ob magnam dictorum Apoſtatarum multitudinẽ vix eorum conuerſationem effugere, & exinde excommunicationis incurſum euadere poſſent, & propterea veriſimile ſit, quod ſi bonitati diuinæ eiuſdem prædeceſſoris vitam paulo vlterius prorogare placuiſſet, ipſemet literas ſuas huiuſmodi zelo charitatis, vt par erat, ad iuſtam moderationis formam & æquitatem reduxiſſet. Nos igitur pro paſtoralis officij noſtri debito omnibus ius & iuſtitiã, vt decet, miniſtrare, neminique iniuriam inferre, aut quemquam ſuis iuribus, ac legitimis defenſionibus priuare, aut alias indebite moleſtare volentes, ſed ſingulorum chriſtifidelium animarum ſaluti ante omnia proſpicere cupientes, ſingularum literarũ prædeceſſoris huiuſmodi tenorem ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſsis habentes, habita ſuper his cum nonnullis venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus ſuper hoc negotio ſpecialiter deputatis deliberatione matura, Motu ſimili ac ex certa ſcientia noſtris & de ſimili poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos Apoſtatas ſeu trãslatos in dictis literis comprehenſos & adhuc in ſæculo vagantes, cuiuſcunque ordinis fuerint, a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac aliis ſententiis, cenſuris & pœnis quas ob non paritionem literarum prædictarum, ſeu alias quomodolibet incurrerunt, hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſſe abſoluimus & liberamus, Necnon ſuper irregularitate per eos contra tenorem dictarum literarũ miſſas celebrando ſeu alias ſe diuinis immiſcendo forſan contracta, dummodo in contemptũ clauium id non egerint, miſericorditer in domino diſpenſamus, ac abſolutos & liberatos ac diſpenſatos fore cenſemus, ſingulaſque literas prædictas ac in eis contenta & indeſequuta quæcunque ad formam iuris & ſacrarum conſtitutionum reducimus, & reducta fore, ſicque ab infraſcriptis & quibuſuis aliis iudicibus ac prædictis auditoribus & Cardinalibus, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & interpretari debere, ac quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum & inane decernimus, Et nihilominus omnes & ſingulas lites & cauſas hactenus coram quibuſuis ordinariis vel delegatis iudicibus etiam in Ro. Cu. introductas, & in quacunque inſtantia contra dictos Apoſtatas vel translatos vel alias inter quaſuis perſonas præmiſſorum occaſione pendentes etiam ſi inſtructæ ſint ad nos aduocamus, ac cauſas tam ad nos aduocatas in ſtatu & terminis quibus reperiuntur reaſſumendas, necnon quam & quas quæcunque perſonæ eccleſiaſticæ & regulares ac etiam ſæculares, necnon conuentus, collegia, & vniuerſitates dicta occaſione ſua in præmiſsis communiter vel diuiſim intereſſe putantes, contra dictos Apoſtatas, vel translatos, aut alios quoſcunque actiue & paſsiue ciuiliter vel criminaliter, ac realiter & perſonaliter vel mixtim habent & mouent, aut habere vel mouere volent & intendent, cum omnibus & ſingulis incidentibus dependen. emergen. annexis & connexis totoq; negotio principali, quo ad profeſſos videlicet in alma Vrbe & eius diſtrictu & alios in ea præſentes dilecto filio noſtro Iacobo tituli S. Mariæ in Coſmedin presbytero Cardinali Sabello nuncupato noſtro in dictis Vrbe & diſtrictu Vicario generali, ſeu eius locumtenenti, extra curiam vero ordinario loci, ac ſuperiori monaſterij in quibus prima & originaria profeſsio per quemlibet ex Apoſtatis & traslatis prædictis emiſſa aſſeritur, necnon obtinenti primã dignitatem in eccleſia cathedrali, ſeu Metropolitan. vel alij ſuperiori loci huiuſmodi, ſeu antiquiori canonico pro tempore reſidenti per eos coniunctim, viſis in primis & diligenter inſpectis & examinatis diſpenſationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eoſdem Apoſtatas & translatos quomodolibet obtentis, ac proceſsibus deſuper habitis, & cauſis in eis allegatis mature diſcuſsis, ac prout iuſtum & æquum fuerit, verificatis & probatis, ſummarie ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ac ſola veritate inſpecta, appellatione poſtpoſita audien. cognoſcen. & iuxta iuris & ſacrarum conſtitutionum diſpoſitionem fine debito terminan. committimus & mandamus, ac eiſdem iudicibus omnes & ſingulos prædicta occaſione citandos etiam per edictum publicum conſtito etiam ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu citandi, necnon illis & aliis quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis ac etiã pecuniariis eorum arbitrio imponendis moderandis & applicandis etiam per edictum ſimile inhibendi, necnon quoſcunque Apoſtatas & translatos huiuſmodi qui ſine canonica diſpenſatione aut licentia in ſæculo vagari reperti fuerint, ad monaſteria a quibus exiuerunt, aut alia regularia, vel alia honeſta loca, prout melius pro ipſorum animarum ſalute eis viſum fuerit, ſuper quo ipſorum iudicum conſcientiam oneramus, reuerti ſeu intrare faciendi & compellendi, ac quæcunque alia quæ per eos in præmiſsis ſtatuta & ordinata fuerint debitæ executioni demandandi, ac quaſcunque executiones per quoſuis iudices ordinarios vel delegatos in vim

literarum

Digitized by

literarum prædeceſſoris huiuſmodi alias contra iuris formam factas cauſa cognita retractandis & annullandis, & in priſtinum ſtatum reducendis. Contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, Nec non cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, atque illas legitimis deſuper habendis ſeruatis proceſſibus etiam iteratis vicibus aggrauandi, interdictum eccleſiaſticum prout iuris fuerit apponendi, & auxilium brachij ſæcularis, ſi opus fuerit, inuocandi, cęteraque in præmiſſis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna faciendi & exequendi plenam & liberam concędimus facultatem. Non obſtantibus præmiſſis literis prædeceſſoris, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis quotieſcunque, & per quoſcunque, ac quibuslibet, & ex quibuſuis cauſis, necnō intuitu conſideratione contemplatione, & ad inſtantiam quorumuis, aut etiam motu ſcientia ac plenitudine ſimilibus, etiamquod nonnulli ex dictis ordinibus profeſſores ſe de cauſis eis per ſedem ipſam delegatis, niſi ſub certis modo & forma ibidem contentis intromittere minime teneantur, conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorū tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod ſinguli Apoſtatæ & tranſlati huiuſmodi, vt præfertur, abſoluti, pænitentiam per eorum confeſſorem ſibi pro exceſſibus prædictis iniungendam facere omnino teneantur. Quodque ante quam ſententiæ ſeu declaratoriæ per ſupradictos iudices a nobis deputatos ferendæ paruerint, a celebratione miſſarum & quocunque altaris miniſterio omnino abſtineant. Volumus autem quod infra ſex menſes a die publicationis præſentium ipſi Apoſtatæ ſeu tranſlati licentias eorum ac diſpenſationes & indulta ſupradictis iudicibus præſentent, & ſententiam declaratoriam deſuper ab eiſdem promulgari, ac cauſam realiter & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapſo & cauſa, vt præfertur, non expedita, dicti Apoſtatæ, & tranſlati in eaſdem cenſuras & pœnas in quibus ante publicationem præſentium erant, reincidiſſe eo ipſo cenſeantur, niſi per ipſos iudices ſteterit, aut alio legitimo impedimento per ipſos iudices arbitrando dicti Apoſtatæ & tranſlati detenti fuerint. Cæterum quia dificile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus eis vtendum erit deferri, volumus ſimiliter & prædicta Apoſtolica auctoritate ſtatuimus atque decérnimus, illarum tranſumptis ſiue impreſſis ſiue manu ſcriptis, dicti Vicarij ſigillo, & illius, ſeu publici notarij ſubſcriptione munitis eandem prorſus fidem vbique locorum in iudicio & extra adhibendam fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, liberationis, diſpenſationis, reductionis, aduocationis, commiſſionis, mandati, onerationis, conceſſionis, derogationis, voluntatum, ſtatuti, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, tertio nonas Aprilis. Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, indictione Tertia, die vero ſexta menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & domini noſtri domini Pij Papæ Quarti Anno primo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicarum eccleſiarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolica, dimiſſis inibi copiis illarum affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Triphonem Victorellum Curſores.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſorum.

IDEM

13

Confirmatio conſtitutionum prædeceſſorum Pont. ſuper prohibitione duellorum.

PIVS Epicopus ſeruus ſeueruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Ea quæ a prædeceſſoribus noſtris Roman. Ponticifibus ſuadentibus legitimis cauſis emanarunt, libenter approbationis, & innouationis munimine ſolidamus, vt eo firmius illibata perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſt. auctoritate munita, illaque de nouo ſtatuimus, & ampliamus, prout rationabiles cauſæ perſuadent, & hoc in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fe. re. Clemente Papa VII. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ in quibus non nullæ aliæ inſeruntur tenorum ſubſequetium. Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Conſueuit Roman. Pontifex ex Apoſtolicæ Sedis prouidentia ad reprimendum nefarios conatus peruerſorum contra canonicas ſanctiones, & mandata apoſtolica in ſuarum, & aliarum animarum periculum, ac dictæ ſedis contemptum temere tendentium, geſta prædeceſſorum quandoque innouare, ac innouata confirmare, & apoſtolico munime roborare, prout in domino conſpicit ſalubriter expedire. Sane dudum fe. re. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter Motu proprio Duellorum, & gladiatorum vſum per ſuas literas damnauit, & improbauit, ac in terris ſanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis per quoſcunque quauis auctoritate, & poteſtate, ac nobilitate fulgentes ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ex quacunque cauſa, etiam a legibus permiſſa fieri omnino prohibuit. Quas quidem literas poſtmodum piæ memoriæ Leo Papa. X. prædeceſſor noſter, & ſecundum carnem frater patruelis pro illarum maiori robore per ſuas literas cum literarum Iulij præceceſſoris huiuſmodi de verbo ad verbum inſertione innouauit, prout in eiſdem literis quas præſentibus de verbo ad verbum inſeri fecimus plenius continetur. Nos igitur cupientes literas prædictas pro Chriſti fidelium animarum, & corporum ſalute, ac tranquilitate inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa

ſciẽtia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas prædeceſſoris huiuſmodi auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus,& innouamus,ac præſentis ſcripti patrocinio communimus. Decernentes illas cum omnibus,& ſingulis in eis contentis clauſulis plenum firmitatis robur obtinere.ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, & per executores in illis deputatos aduerſus contrafacientes ad executionẽ pœnarum procedi debere͂. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in dictis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Tenor vero literarum prædictarum ſequitur, & eſt talis. Leo Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Quam Deo & hominibus abhominabiles viri pugnantes in duello exiſtant, & omnium in ore verſatur, & diuina humanaque iura deteſtantur,nec immerito cum non ſolum corporum, ſed etiam eorum animarum pro quibus Saluator noſter Ieſus Chriſtus Dei filius mortem ſubijt temporalem,graue detrimentum afferre noſcantur. Ad reprimendum igitur talium nefarios auſus plurimum conferre cenſentes, eos qui huiuſmodi ſcelus deteſtabile quidem & canonica ciuilique lege prohibitum patrare non expaueſcunt, grauiter fore puniendos, ac ea quæ ad compeſcẽdum ſimiles vetitos conatus a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſtatuta fuerunt, vt eo firmius obſeruentur quo ſæpius fuerint auctoritate apoſtolica communita approbamus & nouo munimine roboramus,& ſi qua ad perterrendum animos audaces meliora ſint his adiicimus prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fe. re. Iulio Papa II. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis videlicet. Iulius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Regis pacifici qui regnat in cælis licet inſufficientibus meritis vices gerentes in terris, cunctorum fidelium ſtatui prout ex ſuſceptæ ſeruitutis tenemur officio indefeſſa ſolertia intendentes, ac animarum periculis obuiare cupientes, ad ea per quæ vbique præſertim in terris Romanæ Eccleſiæ ſponſæ noſtræ ſubiectis inter fideles eoſdem cædes, rixæ & contentiones ceſſent,ſcandalorum tollantur fomenta,pax & concordia vigeant proſperiſque eorum ſucceſſibus conſulatur,opportune prouiſionis operam impendimus prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sane nõ ſine maxima animi noſtri perturbatione accepimus quod nonnulli fidelium prædictorum inimico humani generis inſtigante,& aliquibus cauſis occurrentibus,& plerumque in minimis & inhoneſtis, ac leuibus verbis ad contumelias contentiones & diffidationes deuenientes,vt alter alterius ſanguine ſatietur,ad temporales Principes & dominos maxime ciuitatum, terrarum,& locorum ſedi apoſtolicæ ſubiectorum confugiunt, vt eis locum tutum ſiue campum ad duellum ſeu pugnandum aſsignent, & quamuis principes & domini præfati duellum ſiue pugnam eis diſſuadere,& prohibere deberent, tamen plerumque locum aut campum tutum huiuſmodi aſsignant,maliuolentiamque altercantium propoſitum ad executionem augent,magiſque vni quam alteri fauent, ex quo hominum mortes repẽtinæ, & niſi diuina gratia præueniantur animarum perditiones,mutilationes & vulnera, inter aſtanteſque pugnantium amicos odia & altercationes, & ex vno inconuenienti plura oriuntur in ipſorum fidelium animarũ & corporum periculum generiſq; humani præfati iacturam pernicioſum exemplum,& ſcandalum plurimorum. Nos igitur qui fidelium prædictorum tranquillitatem & pacem ſinceris deſiderijs exoptamus,ſaluberrimis Chriſtianæ Religionis documentis & exemplis Deum tentandum non eſſe præmoniti,Saluatoriſque domini noſtri Ieſu Chriſti qui Petro Apoſtolorum principi vt gladium mitteret in vaginam mandauit præceptis edocti, attendentes hominem homini inter quem cognationem quandam natura conſtituit inſidiari nefas, & gladiatoria munera, & purgationes huiuſmodi vulgares a Religionis noſtræ pietate damnari euentaque ſpectacula a ſacris canonibus & imperialibus legibus inhibita & improbata, ſicq; pugnantes infamia notari,& diuerſis pœnis puniri,& cum omni tempore potiſsimum tamen in ocio ciuili & domeſtica quiete publica deteſtanda eſſe, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiã,ſed de noſtra mera deliberatione & ex certa ſcientia,hac in perpetuum valitura conſtitutione Duellorum & Gladiatorum huiuſmodi Vſum damnamus & improbamus,& in terris Romanæ Eccleſiæ mediate,vel immediate ſubiectis per quoſcunque quauis auctoritate & poteſtate ac nobilitate fulgentes ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna ex quacunque cauſa etiam a legibus permiſſa fieri omnino prohibemus, dictoſque pugiles taliter pugnãtes vbiq; impune capi poſſe & puniri pro homicidio vel vulnere,iuxta iuris cõmunis diſpoſitionem,nulla eis conſuetudine ſuffragante ſtatuimus corpora in duello in terris eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis de facto morientiũ, in ſacro ſepeliri prohibentes, ſub ſimili excõmunicationis, pœna,& interdicti eccleſiaſtici omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Ducibus, Comitibus, Marchionibus, Domicellis, Baronibus,& alijs temporalibus dominis, vicarijs, communitatibus & vniuerſitatibus, ciuitatum,terrarum, & locorum præfatæ Romanæ eccleſiæ mediate,vel immediate ſubiectorum mandantes,ne de cætero perpetuis futuris temporibus aliquibus cuiuſcunque dignitatis,& nobilitatis fuerint, & ex quacunque cauſa etiam a legibus non improbata,locum,ſeu campum liberum ad duellum ſeu alias ad pugnandum tutum, aut alias quomolibet aſsignent concedant ſeu tradant, aut aſsignari concedi ſeu tradi faciant vel permittant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ,& quatuor millium ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœna pro qualibet vice incurrenda & ſi huiuſmodi conſtitutionis violatores vltra dictam primam vicem fuerint,vltra dictas pœnas feudo ſeu Vicariatu quẽ a dicta Romana Eccleſia obtinuerint,priuatos fore apoſtolica auctoritate tenore præſentium præcipimus, & mandamus,atque decernimus: non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs, indultis & conceſsionibus quauis auctoritate editis & quibuſuis conceſsis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum & in campo Floræ in Vrbe affixæ fuerint,omnes & ſingulos Ciues Roman & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus,alios vero Duces,Comites,Marchiones, Domicellos, Barones,& alios temporales Dominos,Vicarios,Communitates,& vniuerſitates præfatas Ciuitatum,terrarum, & locorum ſedi præfatæ mediate vel immediate ſubditorum decurſo menſe arctent,& contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis contrafacientibus perſonaliter & paticulariter intimatæ fuiſſent, Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ damnationis,improbationis, prohibitionis,ſtatuti,præceptionis,mandati & voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo

teſimo octauo ſexto kl. Martij, pontificatus noſtri anno ſexto. Cum autem ſicut accepimus in eiſdem literis cõtenta ab aliquo tempore citra non fuerint obſeruata, & ex eo quamplurimi Barones, Domini temporales, & alij præſertim eiuſdẽ Roman. Eccleſiæ ſubditi adeo procliuiores ad pugnandum in duello redditi ſint, vt paſſim quotidie ſingularia huiuſmodi certamina vbique commiti videantur, ac domini temporales prefati, armorumque duces eos ad id inuitare quin potius irritare non formident, cum & in eorum territorijs, & iuriſdictionibus tutum pancratiũm ſiue aream præparent, & alia cruenta ſpectacula exhibeant, & illis comitiuam præſtent. Nos igitur non minus deteſtabilem in duello pugnantium, quam Ducum, Comitum, Marchionum, Baronum, Domicellorum, & armorum Capitaneorum, aliorumque Dominorum temporalium eis ad id auxilium cõſilium & fauorem præſtantium nequitiam, ac improbam eorum conſcientiam reprobantes qui ad ea viſendi conueniunt, corporum & animarum ſaluti Chriſtifidelium opportunis remedijs indefeſſo ſtudio proſpicere volentes, literas Iulij prædeceſſoris præfati Motu proprio & ex certa ſcientia noſtra ac animi deliberatione harum ſerie auctoritate apoſtolica approbamus, confirmamus & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus. Adijcientes & eadem auctoritate apoſtolica ſtatuentes, quod pugnantes ipſi non ſolum pœnis prædictis ſubiaceant, ſed eorum memoria perpetuo damnata ſit, ac bona præſcipta ſint, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ confiſcata eo ipſo: Duces quoque, Barones, Comites, Marchiones, Domini temporales, Vicarij, Feudatarij, armorum Capitanei, Communitates quoque ciuitatum, terrarum, & locorum eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum campum ad pugnandum præſtantes, ne quidem pœnas prædictas incurrant ſed ab omni iure quod in locis, & territorijs ſuis obtinent ipſo facto cadant, illudque ad cameram præfatam deuoluatur, & deuolutum eſſe cenſeatur abſq; alia declaratione deſuper facienda, qui vero ad talia cruẽta ſpectacula videnda conuenerint, ſi nobiles quingentorum, ſi mediocris fortunæ centum, ſi vero ignobiles viginti quinque ducatorum, necnon excommunicationis & perpetuæ maledictionis pœnam incurrant, ac locus ipſe eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto: & inſuper omnia & ſingula tam per Iulium prædeceſſorum ſtatuta, & vt præfertur per nos confirmata & illis adiecta perpetuæ firmitatitis robur obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Quo circa venerabili Fratri Raphaeli Epiſcopo Oſtien. Camerario noſtro, ac dilectis filijs præſidentibus, & clericis Cameræ pro tempore exiſtentibus, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolenniter prout ſibi videbitur publicari, ipſaſque ac omnia & ſingula in eis contẽta inuiolabiliter obſeruari faciant, cõtrafacientes vero prædictas cenſuras & pœnas damnabiliter incurriſſe declarent, ac ſummarie & eorum Camerali more exequantur, & irremiſſibiliter exigant, conuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, ſuper quibus amplam eiſdem concedimus facultatem, & poteſtatem. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpẽdi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ appprobationis, confirmationis, innouationis, communitionis, adiectionis, ſtatuti, decreti, mandati, & conceſsionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo decimonono, decimo Cal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſeptimo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, communitionis, & decreti infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto, Id. Febr. pontificatus noſtri anno ſecundo. Cum autem ſicut nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alij in temporalibus Domini, Vicarij, Communitates, & Vniuerſitates ciuitatum, terrarum, & locorum eidem Roman. Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum, nõnullique alij ſingularia certamina exoptantes, & alij etiam vt præfertur ſubditi illa videre cupientes, ſuorum ſtatus ſalutis & honoris immemores, literis prædictorum huiuſmodi contrauenire, & cenſuras ac pœnas in illis contentas paruipendere non vereantur, in animarum ſuarũ perniciem, & diuinæ Maieſtatis offenſam ac Reipublicæ læſionem. Nos quorum eſt ſceleratorum inſolentijs quibus aduerſus Deum & proximum, ac dictæ ſedis auctoritatem veluti Catholicæ profeſsionis inimici ſæuiunt, ſalubriter reprimendis, ne ipſorum inualeſcat præſumptio, & peruerſitas extollatur intendere, & ne literæ prædictæ quæ prouida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus emanarunt contemptibiles reddantur, ſed illarum tranſgreſſores debita animaduerſione puniantur, prouidere volentes, Motu proprio non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione & ex certa ſcientia ſingulas Iulij, Leonis, & Clementis prædeceſſorum prædictorum literas cum ſtatutorum, ordinationum, addictionum, decretorum, declarationum, confiſcationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis alijs in eis reſpectiue contentis clauſulis auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, & perpetuo firmitatis robore ſubſiſtere, & ſingulos quos literæ ipſæ concernunt & concernent, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiæ, diſſidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, & priuationis Statuum & Dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatuum, ac aliorum bonorum ſuorum, ac depoſitionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterũ obtinenda, ac interdicti, ac alijs cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, & temporalibus, alijſque in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrant, & inteſtabiles fiant, ac vltra pœnas prædictas Carceribus mancipari, & detineri, & pœnis prædictis irremisſibiliter puniri debeant, perpetuo obſeruari, & per executores in dictis literis deputatos aduerſus eoſdem contrafacientes ad totalem executionẽ dictarum pœnarum procedi debere decernimus, illaſque tam ad pugiles taliter pugnantes quam eos ad id tentantes, & prouocantes, aut locum ſeu campum ad pugnandum dãtes ſeu concedentes, ac in illis aſſtantes, & intereſſentes, ac certantes, comitantes, & comitiuam præſtantes, necnon conſulentes, ac adhærentes, & fautores, necnon cartas certaminis ſeu duelli ſubſcribentes, vel affigentes aut publicantes, etiam ſi prædictæ ſeu cuiuſcunque alterius dignitatis, nobilitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, tam eccleſiaſticæ quam mondanæ exiſtant, etiam ad hoc vt ipſi vltra pœnas prædictas excommunicationis maioris latæ ſententiæ pœnam, a qua

non niſi a nobis ſeu Romano Pont pro tempore exiſtente abſolui poſsint, eo ipſo incurrant, & ſi eccleſiaſtici fuerint, etiam omnibus, & ſingulis eccleſijs, monaſterijs, dignitatibus, & alijs beneficijs eccleſiaſticis per eos obtẽtis, ſeu in quibus, & ad quæ ius eis cõpetit, eo ipſo priuati, & ad illa ac alia impoſtremum obtinenda inhabiles exiſtant, necnon illa tamquam per priuationem huiuſmodi vacantia ab alijs impetrari poſsint extendimus, & ampliamus, & nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula prout per Iulium, Leonem, & Clementem, prædeceſſores præfatos ſtatuta & ordinata, inhibita, decreta, & mandata fuerunt, in omnibus, & per omnia de nouo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mãdamus. Ac omnes conceſsiones duellorum huiuſmodi, & facultates deſuper prædictis, ſeu alijs quibuſuis perſonis per quoſcunque Roman. Pont. prædeceſſores noſtros ſub quibuſuis formis, & verborum expreſsionibus forſan conceſſas, approbatas & innouatas harum ſerie reuocamus, caſſamus, & annullamus. Et inſuper cupientes illa, & tam deteſtabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in præmiſsis fauorem præſtantium, & denique tanti ſceleris fautorum nequitiam non ſolum in terris, & locis eidem Roman. Eccleſiæ vt præfertur ſubiectis, ſed alias vbilibet penitus reprimi & aboleri, ac ſingulorum Chriſtifideliũ animarũ periculis obuiare, per viſcera domini noſtri Ieſu Chriſti rogamus & obteſtamur vniuerſos & ſingulos totius orbis Imperatorem, Reges, Duces, etiam armorum, Marchiones, Barones, cæteroſque principes Chriſtianos, necnon dominia, pontentatus, communitates ciuitatum, ac vniuerſitates oppidorum, caſtrorum, terrarum, & locorum quorumcunque, illorumque in temporalibus dominos, ac etiam militum tam equeſtrium quam pedeſtrium capitaneos & præfectos etiam temporali ditioni ipſius Roman. Eccleſiæ non ſubditos, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac præeminentiæ fuerint, vt diuini nominis intuitu, & pro ſua in nos & hanc ſanctã Sedem apoſtolicam deuotione, & reuerentia, necnon fidei cultu & conſeruatione, ac animarum eorum qui huiuſmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt ſalute, dicta duella ſeu alia ſingularia certamina in ſuis Regnis, Ducatibus, Marchionatibus, Baronijs, Dominiis, terris, & locis nullatenus fieri permittant, immo ne fiant expreſſe prohibeant & diſſuadeant Diſtrictius precipientes eis ne vllo vnquam tempore huiuſmodi duella ſeu certamina quouis prætextu ſeu quauis occaſione vel cauſa admittere, aut aliquos ad id irritare ſeu prouocare, vel illis intereſſe, aut vt fiant pati ſeu permittere audeãt vel præſumant, alioquin eos, ac etiam extra terras, & loca ditioni Eccleſiæ huiuſmodi non ſubiecta duella ſeu ſingularia certamina huiuſmodi, aut diffidationes deſuper facientes & ad id irritãtes prouocantes, & auxilium conſilium vel fauorem dantes ac illis aſtantes & intereſſentes, & ſimiliter chartas deſuper ſubſcribentes aut publicantes, ſeu de illis ſe intromittentes, eorumque ac ipſorum ſingulos ab Imperatore, & Regibus, inferiores maioris excommunicationis & vltra eam ſi eccleſiaſtici fuerint, priuationis & inhabilitatis pœnis prædictis ſubiacere illaſque incurrere & ab eis præterquam a nobis ſeu dicto Roman. Pontifice pro tempore exiſtente vt præfertur abſolui, aut aduerſus illas reſtitui ſeu rehabilitari non poſſe neque debere decernimus, & declaramus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in ſingulis eorum literis prædictis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, extenſionis, ampliationis, ſtatuti ordinationis, inhibitionis, mandati, præcepti reuocationis, caſſationis annullationis, rogationis, atteſtationis, decretorum & declarationum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo Idibus Nouembris. Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Fed. Cardinalis Cæſius. Barengus.

IDEM

14

Reductio ad viam iuris communis literarum Pauli IIII. ſuper alienatione bonorum eccleſiaſticorum.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Prouida Romani Pontificis circumſpectio, ea quæ certis ſuadentibus cauſis emanarunt, ex alijs non minus attendendis rationibus ad rationis tramitem reducit: prout rerum qualitate digeſta ſalubriter conſpicit expedire. Dudum ſiquidem fe. re. Paulus Papa IIII. prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſsis & nobis notis cauſis Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas alienationes & in emphyteoſim ſeu cenſum perpetuũ, aut tertiam vel aliam generationem ſeu hominis vitam aut aliud tempus vltra triennium, locationes vel conceſsiones ſeu permutationes, hippothecas & obligationes de quibuſuis caſtris terris oppidis ciuitatibus & locis, aut alijs bonis immobilibus, ſeu rebus & iuribus tam ſpiritualibus quam temporalibus Romanæ Eccleſiæ, & quarumcunque Cathedraliũ etiam Metropolitanarum & aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum domorum, & aliorum regularium locorum, & quorumuis beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſecularium & quorumuis ordinum regularium, necnon hoſpitalium & aliorum piorum locorum quorumlibet per quoſcunque Ro. Pontifices prædeceſſores ſuos, ſeu eorũ auctoritate vel mãdato per Camerarios ſuos & clericos Cameræ Apoſtolicæ præſidẽtes, ac quoſuis Eccleſiarum Monaſteriorum & domorum prælatos & beneficiatos, necnon hoſpitalium & aliorum regularium & piorum locorum Rectores cuiuſcunque dignitatis ſtatus gradus ordinis & conditionis exiſtentes, etiam ſi Cardinalatus honore pollerent, in damnum Eccleſiæ, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis, aut alias nulliter hactenus factas, & contractus ſuperinde ſub quibuſuis formis & verborum expreſsionibus habitos & celebratos, etiam ſi iuramento vallati exiſterent, & quantumuis longa temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſent, ac ipſius Ro. Eccleſiæ fauorem & commodum concernerent, per ſuas ſub plumbo expeditas literas reſcidit, irritauit, caſſauit, & annullauit, ac viribus omnino vacuit, Voluitque detentores Caſtrorum terrarum oppidorum ciuitatum & locorum prædictorum ad illa ac bona res & iura præfata Roman. & Cathedralibus etiam Metropolitan. ac alijs eccleſijs, necnon Monaſterijs domibus & hoſpitalibus, necnon beneficijs & pijs locis relaxan. & de fructibus tam hactenus perceptis quam in poſterum percipien. realiter ſatisfacien.

tiſfacien. teneri, & ad id etiam ſenten. cen. & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniarijs, omnibuſque alijs opportunis iuris & facti remedijs cogi & compelli, ac quicquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attentari, irritum & inane decreuit. Et deinde exequutionem dictarum literarum fieri cupiens, motu ſimili tunc Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori corã quo iam conſtitutio prædicta ſeu illius tranſumptum prædictum reperiebatur, tam ad tunc procuratoris Fiſcalis pro ijs, quæ Ro. Eccleſiam & ſedem & cameram Apoſtolicam concernebant, quam ad ſingulorum aliorum Eccleſiarum Monaſteriorum domorum hoſpitalium beneficiorum & piorum locorum prædictorum, quod coram eo ad exequutionem huiuſmodi petendum comparerent, prælatorum ſeu procuratorum ſindicorum œconomorum aut alias quomodolibet ad id faciendum mandatum ſeu poteſtatem legitimam habentium inſtan. ſingulorum caſtrorum terrarum oppidorum aliorumq; bonorum immobilium, ſeu rerum & iurium prædictorum detentores, ad illos illas & illa reſpectiue relaxandum, & de fructibus præfatis ſatisfacien. vel quamobrem id facere non tenerentur docendum, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon pecuniarijs ipſius Auditoris arbitrio moderan. & applican. pœnis, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie &c. de non tuto acceſſu moneret, requireret, & elapſo tempore & termino in ſingulis monitorijs huiuſmodi per eum ſtatuẽdo, illiſque nõ comparen. illico, ſeu illis etiam comparentibus, & vt præfertur non docentibus, ſeu alias coſtito ſibi ſummarie ſimpliciter & de plano, ſine vlla terminorum ſubſtantialium nũcupatorum, aut alterius cuiuſcunque telæ iudicialis obſeruatione, de alienationibus ſeu locationibus permutationibus hippothecis vel obligationibus præfatis, & qualibet earum, & qui in damnum Eccleſiæ ſeu loci a qua vel quo factæ fuiſſe prætendebantur, tenderet, ſeu non ſeruatis ſolemnitatibus a iure requiſitis aut alias nulliter factæ forent, & quatuor terminis conſuetis ad docendum, tam ſuis quam ipſius Auditoris monitorialibus literis vt præfertur decernen. paruiſſe cen. & aduerſus ipſos nõ parentes ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarum prædictarum, & poſt declarationem huiuſmodi ad earundem cenſurarum & pœnarum aggrauationem, necnon interdicti, & brachij ſecularis inuocationem, etiam vnico contextu ſimul & ſemel procederet, & totaliter exequeretur ac exequi mandaret, & faceret, quacunque appellatione remota commiſit & mandauit, cum poteſtate non ſolum detentores ipſos præſentes, ſed etiam anteriorum detentorum ſi qui forent pro fructibus preceptis, & alios quoſcunque tam in decretis quam in exequutionibus decernendarum monitorialium huiuſmodi nominandos, etiam ſub ſimilibus cen. & pœnis inhibendi, & contra inobedientes, ſeu contrauenientes ſimili modo vt ſupra proceden. & illos ſi qui ex monēdis præfatis pupilli aut minores forent, ad legitime comparen. citandi, & eis non comparen. & abſentibus & non petentibus de curatore ad litem huiuſmodi prouidendi, & in præmiſsis etiam ſingulis diebus & horis præterquam in honorem Dei feriatis, ac alias iuxta ordin. curiæ ſuæ in ſimilibus ſtilum, & in omnibus & ſingulis præmiſsis tam per ſe quam ſuum in ciuilibus Locumtenentem ſeu alium ab eo ſubdelegatum procedendo, alijſque facultatibus neceſſarijs & opportunis, & forſan etiam alia fecit, prout in dictis literis & motu proprio deſuper manu ſua propria ſignato plenius cõtinetur. Cum autem ſicut accepimus occaſione literarum & motus proprij huiuſmodi diuerſæ lites quæſtiones & controuerſiæ ortæ, ac diuerſa grauamina læſiones perturbationes & incommoda diuerſis perſonis generata & illata, ac literæ & motus proprij huiuſmodi rigoroſæ exequutioni demandatæ fuerint, in earundem perſonarum animorum moleſtiam non modicam, plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potiſsimum de rigore vel potius iniuſtitia literarum & motus proprij prædictorum, præſertim facta interpretatione prout a nullis dicitur eſſe facta, quod cõtra illos non poſsit opponi legitima præſcriptio temporis, neque compenſatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fructibus bona fide preceptis & conſumptis excuſatio, neque fori declinatio, minuſque appellatio, alia ue iuris communis remedia, & quod alienationes factæ a Ro. Pont. ſolemnitatibus alias a iure requiſitis, & etiam ad commodum & fauorem & ex neceſsitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ non valeant, Nos arbitrantes indemnitati Eccleſiarum per anteriores Canones eſſe abunde prouiſum, ac quietem & tranquillitatem ſingulorũ Chriſtifidelium noſtris potiſsimum temporibus, ſinceris exoptantes affectibus, ad tollen. omnem querelarum prædictarum occaſionem, literarum & motus proprij prædictorum veriores, necnon proceſſum deſuper formatorum & ſententiarum latarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, Necnõ quarumcunque litium deſuper forſan motarum & penden. ſtatus ac merita ac nomina & cognomina iudicum & collitigan præſentibus pro expreſsis haben. Volentes conſideratione etiam dilectorum filiorum Populi Romani, vbi propter literas & motum proprium prædict. nouitates nullæ factæ eſſe dicuntur, literas & motum proprium huiuſmodi quo ad penden. & futuras cauſas, ac ſi nunquam emanaſſent ad ius commune & terminos & viam iuris communis ex certa noſtra ſcientia & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnino reducimus, reuocamuſque, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Quo vero ad eas cauſas in quibus vigore literarum & motus proprij prædictorum ad ſententiæ prolationem eſt proceſſum, illos contra quos eſt ſententiatum, ſi ſint propterea cen. eccleſiaſticis irretiti, a cen. huiuſmodi abſoluimus, concedimuſque & volumus, quod etiam ſi ab eiſdem ſententijs non appellauerint, aut interpoſitas per eos appllationes deſertæ remanſerit, ac etiam ad earundem ſententiarum exequutionem proceſſum fuerit, poſsint nihilominus, firma remanẽte exequutione iam facta, pro eorum & cuiuſque eorum libito voluntatis ſuper ſententiarum exequutionumque huiuſmodi & quorumcunque inde ſecutorum iniuſtitia & nullitate coram ſuis competen. ordinarijs ſiue ſpecialiter delegan. Iudicibus agere, & experiri, in cauſis quæ ipſis ſecundum iuris communis diſpoſitionem poſthabitis bulla & motu proprio prædictis procedi, & ſententiari & diffiniri debeat. Ita vt ſi huiuſmodi ſententias cum indeſecutis a dictis ordinarijs vel Iudicibus ſpecialiter delegatis per viam nullitatis vel iniuſtitiæ reuocari cõtigerit, etiam quod vnica ſententia ſit in fauorem priorum poſſeſſorum exequutioni demandetur, firma manente appellatione, quo ad caput deuolutiuum. & ita per quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungen etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata &c. Irritum quoque &c. iudicari & diffiniri, præſentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) ſolam ſignaturam ſufficere, & poſtquam per Curſores in locis conſuetis more ſolito publicatæ fuerint, ſtatim omnes afficere, & earum tranſumptis vnius ex dilecti filij noſtri in alma Vrbe vicarij Iudicibus manu ſubſcriptis, eiuſdemque Vicarij ſigillo obſignatis, non minus quam ipſis originalibus credi, & fidem adhibere decernimus, & declaramus.

Non

Digitized by Google

Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis renunciationibus, & de non contrauenien. obligationibus deſuper factis, etiam iuramento, quod quo ad hoc relaxamus, vallatis, priuilegijs quoque indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcunq; tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam motu proprio & ſcientia ſimilibus quomodolibet conceſsis &c. Quibus omnibus & ſingulis in literis latiſſ. extenden. etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum tertio Id. Septembris Anno Primo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, indictione tertia, die vero vigeſima quarta menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quarti anno primo, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in acie campi Floræ, ac baſilicę Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſt. valuis, ſeu portis tanquam locis ſolitis ad ſimilia facien. iuxta ipſarum literarum tenorem per nos Iacobum Carra, & Nicolaum de Mattheis Curſor.

Ioannes Magnus Magiſter Curſ.

IDEM

15

Quod teſtamenta, donationes, & quæcunque aliæ diſpoſitiones per eccleſiaſticas perſonas facultatem a ſede apoſtolica non habentes, etiam in fauorem piorum locorum facta de rebus eccleſiaſticis, nulla ſint.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Franciſco Odeſcalco Cameræ noſtræ apoſtolicæ præſidenti, ac ſpoliorũ quorumcunq; in vniuerſa Italia Collectori noſtro generali. Dilecte fili Salutẽ & apoſtolicã benedictionem. Graue nobis, & moleſtum accidere ſolet, cum de perſonarũ eccleſiaſticarũ actionibus, quæ integritatis exemplo cæteris præſtare debent, ea nobis deferuntur, quæ & eorum famæ ſinceritatem denigrare, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ incommodũ, ac detrimentũ afferre videntur: vnde nos vt malitioſorum prauis intẽtionibus occurrere valeamus, debita poſtmodum remedia in medium afferre, & pernitioſis fraudibus, prout ex vniuerſalis noſtræ Curiæ ſollicitudine tenemur, obuiare cogimur. Cum itaq; (ſicut ex proborum, & fide dignorũ hominũ relatione nuper accepimus) quamplures prælati, presbyteri, & aliæ eccleſiaſticæ perſonæ diuerſarum prouinciarum, locorũ, & dominiorũ, & præſertim Regni Neapolis nulla a nobis, ſeu ſede apoſtolica facultate teſtandi ſuffulti, vel muniti, ſed temeritate propria, & forſan ad ſuorum importunam ſuggeſtionem impulſi, in eorum vltimis voluntatibus teſtamenta ſua condendo, ac donationes, ſeu legata, aut codicillos faciendo, de bonis ſuis diuerſimode, licet id facere nullo modo poſsint neque debeant, diſponere audeant, ipſaque bona ſub diuerſis confictis pretextibus & coloribus hoſpitalibus ac pijs locis & forſan cum promiſsionibus clandeſtinis, quod eorum conſanguineis, vel affinibus, aut alijs perſonis ab eiſdem teſtatoribus nominatis, poſt illorum obitum ab ipſis hoſpitalibus, & locis de certa, ſeu quota portione bonorum huiuſmodi ſubueniatur, teſtari, relinquere, legare, codicillari non erubeſcant, in dictæ Cameræ noſtræ graue damnum, & præiudicium maximum: dictæ Cameræ indemnitati opportune conſulere, & inconuenientibus huiuſmodi pro officij noſtri debito, congruum remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, auctoritate apoſtolica tenore præſentium decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula teſtamenta, donationes in illis, vel mortis cauſa factas, codicillos, legata, & quæcunque alia in vltimis voluntatibus per quoſcunque eccleſiarum prælatos, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſcopali præfulgeant dignitate, ac quorumuis monaſteriorum cuiuſcunque ordinis Abbates, ſeu Commendatarios, ac presbyteros, & alias quaslibet eccleſiaſticas perſonas prædictas, & quaſcunque alias, quæ ex bonis, & redditibus eccleſiaſticis, & beneficiorum fructus percipiunt, abſque noſtra, ſeu eiuſdem ſedis ſpeciali licentia, & facultate quomodolibet quæ in futurum ab illis quocunq; prætextu, aut quæſito colore, etiam in fauorem hoſpitalium, & aliorum piorum locorum huiuſmodi de dictis redditibus fieri, condi, & teſtari, ſeu relinqui, aut quouis vltimæ voluntatis titulo diſponi contigerit, nulla, irrita, inania, inualida, ac nullius prorſus roboris, vel momenti fore, & eſſe, ac nemini, neque etiam hoſpitalibus & pijs locis præfatis, cum ad Cameram ipſam ſolum fraudandum, prout ex multis fraudibus deſuper commiſsis, & repertis nobis conſtitit, præmiſſa fieri clare appareat, vllatenus deinceps ſuffragari, neque ſubſiſtere, aut teſtamentis ſuis huiuſmodi quemque iuuare, aut tueri, nec effectum aliquem vlla ratione habere, vel ſortiri. Quinimo te, de cuius probitate, & fide ſpecialem in domino fiduciam obtinemus, bona quæcunque poſthac in dictis teſtamentis relicta, tamquam ſpolia ad nos, & eandem Cameram ſpectantia, & deuoluta per te, vel ſubcollectores tuos deputatos iam, vel deputandos libere exigere, & recuperare, illorumque poſſeſsionem abſque vitio ſpolij apprehendere, ingredi, ac retinere poſſe, & debere. Necnon pro tollendis omnino fraudibus prædictis quæcunque teſtamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quaſcunque vltimas voluntates, vt præfertur in poſterum faciendas, & facienda, atque in eis contenta, & inde ſequuta quæcunque, etiã quoad ſubſecutas dictorum bonorum poſſeſsiones, & illorum apprehenſiones huiuſmodi, Motu, ſcientia, & deliberatione prædictis, ex nunc, prout extunc reuocamus, irritamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus prorſus euacuamus, pro reuocatiſque, irritatis, caſſatis, annullatis, & penitus viribus omnibus euacuatis vbicunque, tam in iudicio, quam extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus; ſicque per quoſcunque etiam S. R. E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & Præſidentes eiuſdem Cameræ, ceteroſque iudices, & commiſſarios, ac alios tam eccleſiaſticos, quam ſæculares quauis dignitate, & authoritate, etiam Marchionali, Ducali, & Regali fulgentes, in quibuſuis cauſis & inſtantiis ſublata, eis & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & authoritate iudicari interpretari atque decidi debere: irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoque quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter

contigerit

contigerit attentari decernimus: non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon prouinciarum, locorum, dominiorum regni Neapolis, & quorumcunque aliorum regnorum, ac hoſpitalium, & præſertim pauperum incurabilium, & aliorum piorum locorum quorumuis ciuitatis, etiam Neapolis iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, & indultis, ac literis apoſtolicis illis, & quibuſcunque aliis perſonis, & locis etiam actu hoſpitalitatem exercentibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia per Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem apoſtolicam, aut alias etiam per nos quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis: etiam ſi in illis expreſſe caueatur, quod teſtamenta clericorũ, presbyterorum, vel etiam prælatorum facultatem teſtandi a dicta ſede minime habentium, in fauorem hoſpitaliũ, aut aliorum piorum locorum huiuſmodi quomodolibet facta valeãt, plenamq; roboris firmitatem obtineant, & executioni demandari debeant. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaq; aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, vel debere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romę Apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 26. Maij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

16

Applicatio Cameræ Apoſtolicæ fructuum beneficiorum eccleſiaſticorum in regno Neapolis conſiſtentium per obitum vacantium, a die ipſorum vacationis, vſque ad diem prouiſionis eorundem.

PIVS Papa Quartus. Ad futuram rei memoriam. Cupientes malitiis nonnullorum qui fructus monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatorum, vſurpare non verentur occurrere, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ indemnitati quantum cum Deo poſſumus conſulere: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus, ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcunque, quomodolibet, & qualitercunque nuncupata, omnium & ſingulorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, & monaſteriorum, etiam conſiſtorialium nobis, & ſedi Apoſtolicæ, tam per conſtitutiones apoſtolicas, quam cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas, & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quauis cauſa generaliter, vel ſpecialiter reſeruatorum ſeu affectorum in Regno Neapolis, & quibuſuis illius prouinciis, ciuitatibus, terris, oppidis, & locis conſiſtentium, per obitum, & alias quouis modo præterquam per ceſſum illa obtinentium pro tempore vacantium, a die ipſorum beneficiorum, & monaſteriorum vacationis, pro rata temporis, vſque ad diem quo prouiſi per nos de eiſdem beneficiis, & monaſteriis vigore literarum noſtrarum ſub plumbo, illorum poſſeſsionem de manu dilecti filij Magiſtri Pauli Odeſcalchi notarij, & in dicto Regno nuntij, & collectoris noſtri, quem per alias noſtras litteras commiſſarium ad capiendum poſſeſsionem beneficiorum, & monaſteriorum huiuſmodi deputauimus, habuerint, & acceperint, & aliter capta poſſeſsio nullius ſit roboris, vel momenti, ac prouiſis ipſis nullum ius per eam acquiri, neque eis vllatenus ſuffragari poſsit, eidem Cameræ apoſtolicæ, authoritate apoſtolica tenore præſentium applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare, & pertinere, nullumque præter nos & dictam Cameram, aut ipſum Paulum Nuncium, & Collectorem, aut ad ipſos deputatos Subcollectores, ea percipere, exigere, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere ſtatuimus, & ordinamus. Et nihilominus, ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus eccleſię quo ad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quo vero ad alios inferiores, etiam ſub excommunicationis, & alijs arbitrij noſtri, & quo ad omnes ſub priuationis facultatis conferẽdi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtricte præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, ſeu affecta prædicta, quouis prætextu, cauſa, aut quæſito colore, cuiquam conferre, ſeu de illis prouidere quoquomodo audeant, vel præſumant: ſicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque quauis authoritate fungentes iudices, commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus: ac mandantes eidem Paulo Nuncio, & Collectori, vt noſtro, & dictæ Cameræ, nomine fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta huiuſmodi exigat, percipiat, & leuet, ſibique conſignari, & tradi ab omnibus, ad quorum manus peruenerint, pro rata prædicta per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris & facti remedia quacunque appellatione poſtpoſita faciat, & curet: inuocato etiam ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis: ſuper quibus omnibus, & ſingulis plenam, & liberam illi per præſentes concedimus facultatem, & poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac monaſteriorum, & illorum ordinum, ac beneficiorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris apoſtolicis illis, & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijſque efficacibus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſsis, confirmatis, & innouatis: quibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret,

ſoret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſiue debere decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium manu notarij publici ſubſcriptis, tranſumptis, & ſigillo perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die ſeptima Decembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo Pontificatus noſtri Anno Primo.

IDEM

17

Deputatio Teſaurarij generalis in collectorem ſpoliorum eccleſiaſticorum in tota Italia.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Donato Mattheo Minali de Bellano laico Mediolanen. Theſaurario noſtro generali. Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum, ſicut accepimus, non nulli res & bona mobilia & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum Eccleſiaſticorum acquiſita, per obitum Prælatorum, & aliarum perſonarum eccleſiaſticarum ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra hanc almam Vrbem deceſſerunt, remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia alias fe. re. Paulus Papa tertius prædeceſſor noſter ad Cameram Apoſtolicam ſpectare & pertinere decreuit, & declarauit, Necnon fructus, reditus, & prouentus menſarum Patriarchalium, Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum & Monaſteriorum in tota Italia conſiſtentium, & per obitum illorum Prælatorum vacantium, indebite occupare, & ſpolijs ac fructibus reditibus & prouentibus huiuſmodi dictam Camerã defraudare præſumpſerint, & præſumant, in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ præiudicium non paruum. Nos pro noſtri paſtoralis officij debito talium perſonarum auſus temerarios reprimere, & ne ſpolia ac fructus huiuſmodi in poſterum diſsipentur opportune prouidere volentes, ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quaſcunque dictorum ſpoliorum & fructuum per totam Italiam ad hunc vſque diem quomodolibet etiam per nos ſeu de mandato noſtro deputatos Collectores, & Subcollectores, etiam ſi S. R. E. Cardinales & Camerarius fuerint, primum & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam auctoritatem & poteſtatem abdicantes, Te, qui coniugatus exiſtis, & de cuius fide integritate & diligentia plurimum in Domino confidimus, noſtrum & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium, necnon fructuum, redituum, & prouẽtuum menſarum huiuſmodi Collectorem generalem auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, quoad vixeris, & quamdiu Theſaurariatus noſtri generalis officium obtinueris, cõſtituimus & deputamus. Dantes tibi plenam & omnimodam poteſtatem & auctoritatem omnes & ſingulas res & bona quæcunque mobilia & immobilia ac ſe mouentia ſpolia nuncupata huiuſmodi, & etiam illa quæ ex fructibus, reditibus, & prouẽtibus eccleſiaſticis empta, reędificata, refecta & reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdẽ fructibus reditibus & prouentibus quomodolibet prouenerint, per obitum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſeculariũ beneficia non ſimplicia, ſed adminiſtrationem habentia, obtinentium, & quoad beneficia ſimplicia niſi ex priuilegio Apoſtolico eis conceſſo, ſeu ex conſuetudine legitima præſcripta in loco vigente teſtari valentium, & quorumuis ordinum regularium, quauis etiam pontificali dignitate fulgentium in vniuerſa Italia, extra tamen dictam Vrbem decedentium, remanſura & relicta, cuiuſcunque qualitatis, generis & ſpeciei fuerint, etiam gemmas & alia pretioſa, & pecuniarum ſummas, necnon etiam fructus, reditus & prouentus menſarum huiuſmodi a die Eccleſiarum & Monaſteriorum vacationis huiuſmodi vſque ad diem præfectionis, ac prouiſionis ſeu commendæ de illis faciendis, quos omnes & ſingulos fructus, reditus, & prouentus ad nos & dictam Cameram ſpectare & pertinere volumus & decernimus, ac eidem Cameræ applicamus, & appropriamus, noſtro & præfatæ Cameræ Apoſtolicæ nomine colligendi, percipiendi, & recuperandi, ac tam ſuper illis, quam alijs quibuſcunque ſpolijs, quæ hactenus in ipſa Italia per ſimilium perſonarũ obitum, aut alias remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus vijs & modis inquirendi & inueſtigandi. Et pro faciliori inquiſitione quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas, ac præteritos Collectores & Subcollectores ad coram te, vel alio, ſeu alijs a te deputandis, comparendum, necnon de adminiſtratis, exactis & receptis per eos computum & rationem reddendum: illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris, ad ſe examini ſubiiciendum, ac ſpoliorum, necnon fructuum, redituum, & prouentuum huiuſmodi occupatores, & detentores ad ſpolia, fructus, reditus, & prouentus eadem relaxandum, & tibi conſignandum, & ſoluendum ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis per perſonam eccleſiaſticam a te eligendam, infligendis, ac etiam pecuniarijs tuo arbitrio moderandis & applicandis, monendi, & compellendi, Ac contradictores quoſlibet & rebelles ac renitentes cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, & illas aggrauandi & reaggrauandi, interdictumq; eccleſiaſticum inuiolabiter obſeruandum apponendi, Auxiliumque brachij ſæcularis, ad hoc ſi opus fuerit, inuocandi, Et ſuper ijſdem ſpolijs ac fructibus, reditibus, prouentibus pro dicta Camera, prout tibi videbitur, componendi & concordandi, ſoluenteſque de compoſitis ac ſolutis per eos, & receptis abſoluendi, & liberandi, necnon ad cor reuerſos, ſi id humiliter petierint, a cenſuris & pœnis, ſi quas inciderint, per perſonam eccleſiaſticam a te eligendam, præuia ſatisfactione, abſoluendi, & liberandi, Ac in premiſſis omnibus & ſingulis ſummarie, ſimpliciter, & de plano ac ſine ſtrepitu & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta, procedendi, Vnum quoque vel plures loco tui Subcollectores cum ſimili aut limitata poteſtate deputandi & ſubdelegandi, illoſque quoties tibi videbitur, reuocandi, ceteraque omnia & ſingula faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmiſsis, & circa ea neceſſaria fuerint quomodolibet & opportuna. Et inſuper vt exactio ſpoliorum, ac fructuum, redituum, & prouẽtuũ huiuſmodi celerius & facilius fiat, quod de cætero omnes & ſingulæ lites, cauſæ, & controuerſiæ ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum, ac fructuum, redituum, & prouentuum negotijs nunc & pro tempore pendentes, a nullo alio quam a te, ſeu altero ſuper dictis ſpolijs ac fructibus, reditibus, & prouentibus pro tẽpore deputatis Collectoribus, aut Subcollectoribus, aut partibus delegatis cognoſci,

cognoſci, nec alteri, niſi per commiſsionem manu noſtra ſignatam, vel per noſtras literas commiti aut delegari poſsint, Et citato moderno & pro tempore exiſtente dictæ Cameræ Apoſtolicæ Commiſſario generali, Quodque citationes,inhibitiones,vel mandata,quæ alias quam ex commiſsionibus,vt præfertur, manu noſtra ſignatis,eodemque Commiſſario citato,vel literis noſtris emanauerint, quoad earundem cauſarum introductionem,& litis pendentiam,ſeu ſuorum miniſtrorum per ſe ad id deputandorum iuriſdictionis,& proceſſuum impedimentum vel retardationem,nullius ſint roboris vel momenti. Quodque a ſententijs per te,ſeu tuos miniſtros præfatos ſuper præmiſsis pro tempore latis nullatenus appellari, ſeu eorũ executio differri, aut ſuſpendi nullatenus poſsit aut debeat,niſi facto prius per condemnatos rerum de quibus condemnati fuerint in tuis ſeu miniſtrorum prædictorum manibus actuali depoſito, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus & ordinamus, Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari,irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis,ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis,necnon Eccleſiarum,Monaſteriorum,& Ordinum prædictorum etiam iuramento,confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus,priuilegijs quoque indultis & literis Apoſtolicis Eccleſijs, Monaſterijs,& Ordinibus prædictis,eorumque ſuperioribus, prælatis, & perſonis, ac quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus & formis,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus,& inſolitis clauſulis,irritantibuſque & alijs decretis etiam iteratis vicibus conceſsis, confirmatis, quibus omnibus,etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,indiuidua, & expreſſa,ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret,tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris,hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus,cæteriſque contrarijs quibuſcunque,aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum,quod interdici,ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die trigeſima Iulij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri anno Primo. Cæ. Glorierius.

IDEM

18

Quod Clericorum bona ex illicita negotiatione acquiſita, ſub ſpoliorum nomine veniunt.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decens eſſe cenſentes, & æquum,vt nos,qui alios in ſua iuſtitia confouemus, Cameræ apoſtolicę iura non negligamus,quinimo, ne prætextu incertitudinis, illa ab aliquibus vſurpari, aut ſuper eis dubia aliqua oriri contingat, ita noſtræ declarationis remedio prouideamus, quod a nemine deſuper dubium aliquod deduci poſsit. Cum itaque,ſicut accepimus,a non nullis vertatur in dubium, an res, & bona, per clericos,etiam in ſacris ordinibus conſtitutos ex negotiatione illicita, aut alias contra ſacros canones, acquiſita,vti Spolia,vel alias ad Cameram præfatam iure legitimo ſpectare & pertinere debeant. Nos omnẽ deſuper hæſitationis materiam ſubmouere,ac cauillationibus,& altercationibus,ac litibus viam præcludere,& denique malitijs eorum,qui iura dictæ Cameræ vſurpare ſatagunt, obuiare, aliaſque in præmiſsis opportune prouidere volentes, Motu proprio,& ex certa noſtra ſcientia,ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus,& declaramus, omnia & ſingula res & bona,cuiuſcunque qualitatis,& quantitatis exiſtentia, ac in quibuſuis rebus, & regnis,ac dominijs,tam citra,quam vltra montes,& maria conſiſtentia, per quoſuis clericos, tam ſeculares, quam quorumuis,etiam mendicantium ordinum,ac militiarum regulares,etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, cuiuſcunque ſtatus, ordinis, & conditionis fuerint, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia maiori dignitate præfulgeant,ex negotiatione illicita,aut alias contra ſacros canones,quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate quam habuerint teſtandi,condito teſtamento, vbiuis locorum deceſſerint,& decedent,aut quibus illos,etiam eis viuentibus priuari, & eis diſtitui contigerit,& præſertim quondam Andreæ lapiro de ſancto Ioanne Rotundo presbyteri,ſeu religioſi, extra Roman. Curiam ad illam forſan veniendo defuncti, hactenus remanſerunt, remanent, & remanebunt, ad eandem Cameram, & non alios, etiam in quibuſuis cathedralibus,etiam Metropolitan. & collegiatis,ac alijs Eccleſijs, Monaſterijs, Hoſpitalibus,Militijs, ceteriſque beneficijs eccleſiaſticis cum cura,& ſine cura,ſecularibus,& quorumuis ordinum regularibus,qualitercunque qualificatis ſucceſſores,illa in titulũ,commendã,adminiſtrationem,commiſsionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes,etiam ſi ad illa,vigore prioris tituli,ius regrediendi,ſeu accedendi,aliquibus conceſſum fuerit,ſpectaſſe,& ſpectare,ac ſub nomine ſpoliorum venire, illaque vti ſpolia ad Cameram ipſam pertinentia perpetuo colligi,& recuperari potuiſſe,poſſe,ac debere, & ita per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes,in quacunque inſtantia, ſublata eis,quauis aliter iudicandi, & interpetandi facultate,& auctoritate iudicari,& diffiniri debere. Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sanctę Mariæ in via lata,Diacono Cardinale de Sancta Flora nuncupato,Camerario noſtro,& eius in camerariatus officio ſucceſſoribus, quatenus ſpolia ipſa, prout alia ipſius Cameræ iura,exigi,& recuperari, ac præſentes inuiolabiliter obſeruari faciat, nec permittat cameram ipſam, vel pro ea agentes, deſuper modo aliquo moleſtari, perturbari,aut inquietari, Contradictores quoslibet,& rebelles,per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras,& pœnas ipſas,etiam iteratis vicibus,aggrauando. Inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus fe. re. Bonifacij Papæ viij. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum,monaſteriorum, ordinum,militiarum,& beneficiorum prædictorum, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis illis, & dilectis filijs illorũ capitulis,conuentibus,ſuperioribus,& perſonis,ſub quibuſcunque tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis

clauſulis, & decretis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, conceſsis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diuiſim, ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionē. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā noſtri decreti, delcarationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, nonis Nouembris, Pont. noſtri Anno Primo.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

IDEM

19

Confirmatio coſtitutionum prædeceſſorum & Cameræ apoſtolicæ ſuper gabella quatreni carnis.

PIVS Papa IIII. Cum ſicuti accepimus annis ſuperioribus Dilecti filij Præſidentes, & Clerici Cameræ noſtræ Apoſtolicæ ſuper ſubſidij Quatreni carnis nuncupati per fe. re. Iulium Papam Tertium impoſiti, & per recolendæ memoriæ Paulum Papam Quartum prædeceſſores noſtros ad nouē annos tunc proxime futuros prorogati, ac ad Baronū loca extenſi, & in toto Statu noſtro Eccleſiaſtico (Alma Vrbe, & Ciuitate Bononiæ noſtris exceptis) exigi ſoliti exactione, ipſiuſque exactionis modo ad præcidendas occaſiones contentionum, & litium quæ deſuper oriri poterant, complures declarationes, & ordinationes ediderint, prout in diuerſis capitulis deſuper ſub die decimaſexta Nouembris 1554. & vigeſima prima Martij. 1556. ac decima nona Ianuarij. 1558. menſium diebus reſpectiue confectis, quorum omnium, & ſingulorum tenores & effectus præſentibus pro expreſsis & inſertis haberi volumus, plenius dicitur contineri. Nos æquum cenſentes quæ a præfata Camera prouide emanarunt rata fore, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præſentium tenore dictum ſubſidium etiam in ciuitate noſtra Camerini eiuſque Comitatu & diſtrictu tam pro præterito, quam pro futuro temporibus illo durante exigi debere decernentes, ſupradictas declarationes, & ordinationes ac præfata deſuper confecta capitula, & ſignanter ex illis quæ ſub die decimaſexta Nouembris 1554 edita ſunt, ſeptimum capitulum de interioribus, & capitibus, aliiſque animalium partibus tractans, necnon quintum ex eis quæ ſub die vigeſima prima Martij 1556. emanarunt Animalium extra dictum Statum terraſque Baronum, ac de loco ad locum, deque territorio ad territorium eductionem ſeu extractionem prohibens, ac omnia & ſingula in vniuerſis & ſingulis capitulis ſupraſcriptis contenta, & indeſecuta quæcunque approbamus, & confirmamus, illiſque Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, Supplentes omnes & ſingulos tam iuris, quam facti defectus, ſiqui forſan interuenerint in eiſdem, eaque omnia inconcuſſa firmitate ſubſiſtere, & inuiolabiliter obſeruari debere, eaſdemque præſentes de ſurreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ vel alio defectu notari, argui, vel impugnari nullatenus poſſe, Sicque per quoſcunque Iudices &c. Sublata &c. Iudicari & diffiniri debere, Irritum quoque &c. decernimus. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario noſtro, necnon eiſdem Clericis præſentibus & futuris, cæteriſque ad quos ſpectat, ſeu in futurum ſpectabit, vt eaſdem præſentes in dicta Camera admittant, & in illius libris deſcribi & regiſtrari, & inuiolabiliter obſeruari faciant: deſuperque patentes literas, mandata, inhibitiones, & alias ſcripturas opportunas expediant, & expediri mandent. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis quomodolibet editis, necnon priuilegijs, & indultis eiſdem Cameræ, ac fiſco noſtro, & quibuſuis alijs quomodolibet conceſsis &c. ac eiuſdem Cameræ ſtatutis ſtilo & conſuetudinibus etiam iuramento &c. roboratis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficiēti derogatione de illis &c tenores &c. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque cōtrariis quibuſcunque. Volumus autem earundem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio, & extra plenam fidem facere, ſeu ſi Appaltatoribus eiuſdem ſubſidij videbitur, ſuper illis literas etiam in forma breuis vel ſub plumbo, etiam cum omnium & ſingulorum præmiſſorum ampliori ſpecificatione, & expreſsione, ac præſignati inſtrumenti ad verbum ſi videbitur inſertione, aliiſque clauſulis verbis & cautelis neceſſariis & opportunis. Adeo quod contraria quæcunque pœnitus tollātur, & non obſtent ſimul vel ſeparatim, etiam ſub die 1 menſis Februarijs, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri anno Primo, vel alia data expediri poſſe. Datum Romæ Apud Sanctum Petrum Kalendis Martij anno primo.

Placet Motu proprio I.

IDEM

20.

Cōfirmatio indulgētiarū ſocietatis charitatis de Vrbe, & cōceſsio altaris priuilegiati pro eccleſia S. Hieronymi.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum fœlicis recordationis Leo Papa X. prædeceſſor noſter, Confraternitatem Charitatis de Vrbe, quæ in Eccleſia Sancti Hieronymi de Vrbe exiſtit in Archiconfraternitatem, caputque omnium Confraternitatum Charitatis vbilibet inſtitutarum & inſtituendarum perpetuo erexerit & inſtituerit, Ac ei omnes & ſingulas vbique inſtitutas & inſtituendas Confraternitates Charitatis immediate ſubiecerit & fecerit membra ab ea dependentia, Quodque Confrates Archiconfraternitatis huiuſmodi quęcunque ſtatuta & ordinationes pro eiuſdem Archiconfraternitatis fœlici regimine ad piorum operum huiuſmodi exercitium & alijs quotiens & prout eis videbitur, etiam cum quarumcunque pœnarum in contrauenientes appoſitione

condere

condere reformare & mutare, ipſaſque pœnas exequutioni demandare, Necnon Archiconfraternitas & Confrates communiter, ac diuiſim, illorumque Eccleſiæ, Cappellani, Miniſtri, Officiales, Familiares, res & bona quæcunque, ac eorum Eccleſias huiuſmodi viſitantes, ſeu de bonis ſuis pro dictis operibus in teſtamento vel alias contribuentes legantes ſeu relinquentes, aut Archiconfraternitatem ipſam hæredem particularem vel vniuerſalem inſtituentes, omnibus & ſingulis ac illis eiſdem priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, indulgẽtijs etiam plenarijs facultatibus libertatibus auctoribatibus Cõſeruatorijs indultis fauoribus litteris & gratijs ſpiritualibus, & temporalibus, a Sede Apoſtolica in fauorem ſub imagine Saluatoris ad Sancta Sanctorum, & Sancti Spiritus in Saxia, ac Beatæ Mariæ de Populo, ac Sancti Iacobi in Auguſta, necnon Sanctorum Iouanisbaptiſtæ & Coſmæ & Damiani de Vrbe, ac Sãcti Iacobi in Compoſtella Hoſpitalium & Confraternitatum & Confratrum, ac illorum Eccleſiarum Cappellanorum, Miniſtrorum, Officialium familiarium rerum bonorum quorumcunque, & illorum eccleſias viſitantes, vel illis de bonis ſuis largiententes aut illa in totum vel in partem hæredes inſtituentes communiter vel diuiſim in genere vel in ſpetie quomodolibet emanatis & emanandis, quæ omnia & ſingula, necnon quarumcunque litterarum apoſtolicarum deſuper quomodolibet confectarum, & conficiendarum, ac quorumcunque in eis contentorum tenores pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habẽtes etiã ſi illa nõ eſſent in vſu aut reuocari contigeret, vti potiri & gaudere, Ac literas Apoſtolicas ſub eiſdem priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, indulgentijs facultatibus libertatibus auctoritatibus cõſeruatorijs indultis fauoribus & gratijs etiam illorum indiuiduam expreſsionem & mentionem faciẽdo, mutatis duntaxat nominibus cognominibus inuocationibus ac diebus ad libitum Cõfratrum Archiconfraternitatis huiuſmodi ſimul vel ſeparatim expediri facere in omnibus & per omnia ac ſi illa non ſolum per clauſulas generales huiuſmodi, ſed per illarum omnium tenorem de verbo ad verbum expreſsionem & inſertionem eiſdem Archiconfraternitati, illiuſque Confratribus & Eccleſijs rebus bonis Miniſtris, Officialibus, Cappellanis familiaribus & eorum eccleſias huiuſmodi viſitantibus, ac de bonis ſuis pro dictis operibus aut alias contribuentibus legantibus aut reliquentibus, ſeu ipſam Archiconfraternitatem hæredem particularem vel vniuerſalem inſtituentibus, ſigillatim conceſsit, libere & licite valerent. Et quod quicunque dictæ Archiconfraternitatis, & quibus etiam illius officiales tunc exiſtentes id conceſsiſſent, aliarum ab ea dependentium Confraternitatum Confratres vtriuſque ſexus tunc exiſtentes vbicunque exiſterent, eiſdẽ indulgentijs etiam plenarijs & gratijs quibus eiuſdem Archiſocietatis Confratres in Vrbe commorantes gaudere poſſunt etiam ſi tunc confeſsi non forent (dummodo propoſitum confitendi haberent) gaudere poſſent, fierentque participes ieiuniorum ac diuinorum officiorum & aliorum quorumcunque ſpiritualium donorum vbicunque in toto orbe pro tempore factorum & quicunque ex eis pœnitens & contritus nomen Ieſum in mortis articulo nominaret, plenariam omnium peccatorum ſuorum etiam de quibus niſi morte præueniretur confiteretur conſequeretur & quæcunque bona etiam feudalia & emphyteotica etiam eccleſiaſtica eidem Archiconfraternitati tam inter viuos quã mortis cauſa ſeu teſtamento vel codicillo dari concedi & relinqui libere poſſent, ita tamen quod ipſa Archiconfraternitas ad eadem onera, ad quæ donator ſeu teſtator huiuſmodi occaſione bonorum eorundem tenebatur, & quæcunque alia quæ ipſe donator ſeu teſtator eorundem occaſione tenebatur, & quæcunque alia quæ ipſe donator ſeu teſtator etiam impoſuerit, omnino teneretur. Et ſi ad certum numerum generationum aut nominationum eadem bona conceſſa fuiſſent, Ipſa Archiconfraternitas non perpetuo ſed per viginti annos pro qualibet generatione ſeu nominatione huiuſmodi bona eadem tenere poſſet, et finitis ipſis annis bona præfata ad eorum directos Dominos deuoluerentur, & abſque eorum conſenſu teneri non valerẽt, perpetuo ſtatuerit & ordinauerit iudicibus ſeu exequutoribus in genere deputatis per ſuas ſub plumbo expeditas litteras prout in illis plenius continetur. Nos ipſam Archiconfraternitatem quæ circa Charitatis opera exercẽda inſtituta exiſtit, & cuius dilecti filij pro tẽpore Protector & Deputati ac Cõfratres circa ipſa opera aſsidue vigilant, & intenti exiſtunt, ac quotidie Deo cooperante feruentiores ſe reddunt, non minoribus quam ipſæ Leo prædeceſſor, ſed etiam maioribus priuilegijs, & gratijs proſequi & indulgentiarum muneribus ornare volentes, Motu ſimili &c. litteras eiuſdem Leonis prædeceſſoris ac omnia in eis contenta dictæ Archiconfraternitati illiuſque vtriuſque ſexus Cõfratribus & dictæ Eccleſiæ S. Hieronimi, alijſque Eccleſijs, Cappellis, rebus, bonis, Miniſtris Officialibus, Cappellanis familiaribus, ac S. Hieronimi alijſq; Eccleſijs Cappellis & alias Eccleſias huiuſmodi viſitantibus necnon benefactoribus & alijs Confraternitatibus ſub Charitatis vel alijs inuocationibus vbilibet inſtitutis & inſtituendis, quibus tamquam membris dictæ Archiconfraternitatis, ipſe Protector & deputati gratias priuilegia & indulgentias dictæ Archiconfraternitatis communicarunt hactenus, & in dies communicabunt, prout libere quibus voluerint communicare poſſe volumus, & earum vtriuſque ſexus confratribus, ac Eccleſijs & Cappellis earum & cuiuslibet earum ex certa noſtra ſcientia perpetuo approbamus & confirmamus, ac de nouo ea omnia eiſdem ſupradictis, & cuilibet eorum concedimus & elargimur, ac perpetuo in ſpecie eis conceſſa eſſe volumus decernimus & declaramus. Necnon eiſdem Archiconfraternitati, & Eccleſiæ S. Hieronymi, ac ipſius Cõfraternitatis Confratribus vtriuſque ſexus nunc & pro tempore exiſtentibus, illorumque ac dictæ Eccleſiæ S. Hieronymi Cappellanis, Miniſtris, Officialibus, familiaribus, & benefactoribus alijſque perſonis, qui ad altare maius Eccleſiæ S. Hieronymi huiuſmodi, miſſam qui præsbyteri fuerint per ſe ipſos, de tamen Protectoris & deputatorum prædictorum pro tempore exiſtentiũ aut ab eis deputatis ſeu deputatorum licentia, Alij vero per ipſius Eccleſiæ S. Hieronymi Cappellanos celebrari fecerint, quæ miſſæ celebrandæ huiuſmodi illis vt præfertur qui celebrauerint aut celebrari fecerint pro ſeipſis, aut defunctorum pro quibus celebratæ fuerint, animarum ſaluti per modum ſuffragij proſint, ac in S. Gregorij & S. Praxedis ac S. Potentianæ, & Libera nos a pœnis inferni, ac S. Mariæ maioris, necnon Corporis Chriſti apud Mineruam de Vrbe, aliarumque Eccleſiarum intra & extra muros Vrbis altaribus priuilegatis celebrarentur proſint, Ac omnes indulgentias & gratias quæ celebrantes aut celebrari facientes in dictis & alijs dictæ Vrbis & extra eam conſiſtentibus eccleſijs & eorum altaribus priuilegiatis conſequuntur, conſequantur, quæ ſimiliter dictis defunctis proſint, miſericorditer in domino concedimus & elargimur, ac ſuper præſentibus conficiendas litteras ſub quibuſuis ſimilium vel diſsimilium gratiarum ſuſpenſionibus, reuocationibus, limitationibus, alterationibus, & contrarijs diſpoſitionibus per quoſcunque Ro. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem apoſt. etiam in fa-

uorem Fabricæ S. Petri, ac Hoſpitalium & Eccleſiarum intra & extra muros Vrbis, aliorumque piorum locorum quomodolibet factis & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties ad priſtinum & validiſsimum ſtatum reſtitutas & de nouo conceſſas eſſe & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices &c. etiam S. R. E. Cardinales iudicari & c. debere ſublata &c. ac irritum &c. ſi ſecus &c. decernimus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ apoſtolicæ regulis, editis, & edendis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque cum clauſulis opportunis.

Fiat vt petitur I.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. Et quod dictarum litterarum tenores habeãtur pro expreſsis ſeu exprimi poſsint in litteris, & de approbatione, confirmatione & noua conceſsione vt ſupra, cum conceſſione, & elargitione ac decreto omnibuſque alijs & ſingulis præmiſsis quæ hic pro repetitis & expreſsis habeantur perpetuo etiam in forma gratioſa latiſsime quantum opus fuerit extendendis. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum maior & verior ſpecificatio & expreſsio fieri poſsit in litteris per Breue noſtrum expediendis, aut quod ſola præſentium ſignatura ſufficiat & vbique fidem faciat in iuditio & extra, quacunque regula contraria non obſtante, Ac quod præſentis tranſumptis manu Protectoris & deputatorum ſubſcriptis & ſigillo ipſius Protectoris vel dictæ Archiconfraternitatis munitis plena fides vbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Fiat I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Quarto Idus Decembris. Anno Primo.

IDEM

21

Declaratio quod in conceſſionibus guberniorum Cardinalium non comprehendantur introitus Theſaurariarum neque communitatum, ex quibus ſubſidia Cameræ Apoſtolicæ ſoluere ſolitæ ſunt, prout etiam Iulius III. fecit.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Alias a fe. re. Iulio Papa III. prædeceſſore noſtro in ſui Pontificatus initio emanarunt literæ tenoris ſubſequẽtis, videlicet Iulius Papa III. Ad futuram rei memoriam. Licet nos poſt noſtrã aſſumptionẽ ad Põtificatum, eas terras, quæ ſingulis Cardinalibus, dum in Conclaui eſſemus, iuxta diſtributionem deſuper factam, ſorte obtigerunt, per noſtras in forma breuis literas ſeparatim pro quolibet Cardinale expeditas, cuilibet Cardinali, etiam cum iuriſdictione, & forſan redditibus ſolitis conceſſerimus, ne tamen inter prouinciarum theſaurarias, qui pro Camera Apoſtolica agunt, & terrarum ipſarum communitates, ſeu vniuerſitates, ac ipſos Cardinales aliqua differentia oriatur, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentiũ declaramus mentis noſtræ fuiſſe, & eſſe, quod per huiuſmodi conceſſionẽ non præiudicetur in aliquo iis introitibus, qui in appaltibus Theſaurariarum ipſis Theſaurariis factis comprehenduntur, neque iis, quos dictæ communitates, ſeu vniuerſitates quomodolibet habere ſolitæ ſunt, cum præſertim ex dictis introitibus ſoluant onera Cameræ Apoſtolicæ debita etiam ſubſidij triennalis, & tam Cameram quam communitates, ſeu vniuerſitates ipſas deſuper per eoſdem Cardinales minime moleſtari poſſe. Sicque per quoſuis iudices, ſublata eis aliter iudicandi facultate, iudicari debere: ac irritum & inane quicquid ſecus a quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignorantes contigerit attentari, literis in forma breuis prædictis ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima Aprilis milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, Pontificatus noſtri Anno primo. Blo. El. Fulgin. Nos itaque conſiderantes literas prædictas ad obuiandum dubijs, & differentijs, quæ tunc ſæpe oriri poterant, ab eodem Iulio prædeceſſore editas fuiſſe, & propterea rationabilibus cauſis ipſius Iulij prædeceſſoris veſtigijs, ad tollendas ſimiliter controuerſias iam forſan deſuper ortas, ſeu quæ indies oriri poſſe verendum eſt, inhærere volentes, Ne inter dictos Cardinales, quibus gubernia ciuitatum, & terrarum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici iuxta Conclauis, in quo diuina fauente clementia, ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, diſtributionem, ſeu alias per nos conceſſa fuerunt, & Theſaurarios Prouinciarum noſtrarum nomine ipſius Cameræ noſtræ Apoſtolicæ agentes, ac Communitates, & vniuerſitates ciuitatum, & terrarum prædictarum aliqua differentia oriatur: Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, atque atteſtamur mentis noſtræ fuiſſe & eſſe, quod per huiuſmodi conceſsiones de dictis gubernijs eiſdem Cardinalibus, quomolibet a nobis factas, non præiudicetur, neque præiudicari poſsit in aliquo ijs redditibus, & introitibus, qui in appaltibus Theſaurariarum noſtrarũ eiſdẽ Theſaurarijs factis comprehenduntur, neque illis, quos dictæ Communitates, & Vniuerſitates quomodocunque habere ſolitæ ſunt, ex quibus onera dictæ Cameræ Apoſtolicæ debita, ac etiam ſubſidium triennale ſoluere conſueuerunt. Et iccirco neque Cameram Apoſtolicam præfatam, neque etiam Communitates, & Vniuerſitates huiuſmodi a dictis Cardinalibus, ſeu eorum agentibus vllatenus quouis prætextu aut quæſito colore ſuper præmiſsis perturbari, aut moleſtari poſſe, neque debere; ſicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpetrandi facultate, iudicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contingerit attentari, decernimus. Non obſtantibus præmiſsis conceſsionibus dictis Cardinalibus, vt præmittitur, factis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium noſtrarum literarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & Sigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quæ eiſdem originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die ix. Februarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

IDEM

22

Deputatio Theſaurarij generalis in collectorem ſpoliorum in regnis Hiſpaniarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus Seruorum Dei, Dilecto filio Donato Matthæo Minali de Bellano, in Regnis Hiſpaniarum, ac quibuſuis illorum Prouincijs, Ciuitatibus, Terris & locis, etiam vltra mare exiſtentibus, Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico ſubiectis, fructuum, prouentuum, annatarum, ſpoliorum, aliorumque iurium Cameræ Apoſtolicæ debitorum generali Collectori, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Ex fideli & ſolicita ac diligenti prudentia circunſpecta, & aliis virtutibus quibus te inſigniuit Altiſſimus, tenemus indubie, quod ea quæ tibi duxerimus committenda, ſolerti & ſalubri ſtudio gubernabis, & fideliter exequeris. Hinc eſt quod nos de tuis fide & induſtria plurimum in domino confidentes, Motu proprio non ad tuam vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, te qui etiam Theſaurarius generalis ac familiaris & continuus commenſalis noſter exiſtis, in Regnis Hiſpaniarum & quibuſuis illorum Prouinciis, Ciuitatibus, terris, & locis etiam vltra mare exiſtentibus, Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarũ Regi Catholico ratione eorundem Regnorum ſubiectis, generalem fructuum, prouentuum, annatarum, ſpoliorum, cenſuum, & aliorum introituum ac iurium Cameræ Apoſtolicæ pro tempore tam præterito quam præſenti, & futuro debitorum, & debendorum Collectorem, & Receptorem, ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, cum omnibus iuribus, & emolumentis ſolitis & conſuetis, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium conſtituimus, & deputamus, omneſque & ſingulos alios noſtra, ſeu quauis alia auctoritate, tam in ipſis Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, terris & locis, ac Alma Vrbe, & Romana Curia, quam alias vbilibet, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia, etiam per nos, ex quibuſuis cauſis etiam oneroſis ſpecialiter vel generaliter cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam quod ſub aliqua reuocatione non comprehenderentur hactenus deputatos Collectorem ſeu Collectores etiam generales, ac dictæ Cameræ in præmiſſis officiales, & miniſtros quocunque nomine nuncupatos, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, vel alia præfulgeant dignitate, quorum nomina & cognomina ac qualitates, necnon illorum deputationum tenores & cauſas illarum etiam de neceſſitate exprimendas præſentibus haberi volumus pro expreſſis, necnon omnes & ſingulas commiſſiones eis ſuper officio Collectoriæ huiuſmodi hactenus factas, auctoritate & tenore prædictis reuocamus, & ab eorum officiis realiter amouemus, Ac tibi per te vel alium ſeu alios clericos duntaxat fide & facultate idoneos, noſtro & dictæ Cameræ nomine a quibuſcunque Eccleſiis Cathedralibus etiam Metropolitanis, Capitulis, Collegiis, & Conuentibus Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet, alijſque perſonis tam Eccleſiaſticis ſecularibus & quorumuis ordinum regularibus exemptis & non exemptis etiam hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, quam laicis etiam Regibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Principibus, alijſque nobilibus Communitatibus, & Vniuerſitatibus Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarum, Villarum, & aliorum locorum quorumcunque omnia & ſingula pecuniarum ſummas, fructus, redditus, prouentus, iura, res, cenſus annuos, & bona alia cuiuſcunque generis & ſpeciei, etiam ſi confiſcata fuerint nobis & dictæ Cameræ, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, in Regnis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis quacunque ratione vel cauſa hactenus debita & in poſterum debenda, ſeu ad nos vel Cameram & Eccleſiam prædictas etiam titulo annatarum & ſpoliorum pro rata temporis Sedis vacantis nunc & in poſterum pertinentia aut alias quomodolibet ſpectantia, quæcunque quotcunque & qualiacunque fuerint (Communibus & minutis ſeruitiis duntaxat exceptis) petendi, exigendi, recipiendi, & recuperandi, ac ſoluentes, de exactis receptis, & recuperatis duntaxat quietandi, liberandi, & abſoluendi, Rationes quoque & computa a quibuſcunque Subcollectoribus, & Receptoribus alijſque officialibus, & Miniſtris officij Collectoriæ, & Eccleſiæ ac Cameræ huiuſmodi in Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis ſeu aliquibus eorum hactenus deputatis, & beneplacito noſtro præfato durante, deputandis, ac aliis perſonis in quantum vtilitatem, & negotia Eccleſiæ, & Cameræ earundem concernunt audiendi, & examinandi, ipſoſque ad id ſi neceſſe fuerit, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam ſi Pontificali, aut quauis alia polleant dignitate, auctoritate noſtra per cenſuram eccleſiaſticam, per perſonam eccleſiaſticam, per te nominandam, infligendam, bonorumque ſuorum ſequeſtrationem, & perſonarum arreſtationem, aliaque iuris remedia appellatione poſtpoſita cogendi, & compellendi, Necnon contradictores quoſlibet & rebelles, ac tibi in præmiſſis non parentes etiam vt præfertur qualificatos, per cenſuram vt præfertur infligendam ſequeſtrationem ac arreſtationem, & alia remedia præfata etiam appellatione poſtpoſita compeſcendi, Necnon excommunicationis, ac alias ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas ſimiliter vt præfertur infligendas in eos, & alios iura eccleſiæ, & Cameræ præfatis debita non ſoluentes, per perſonã huiuſmodi aut alium ſeu alios tuo, & dictæ Cameræ nomine latas promulgataſque, ſi eorũ contumacia id exegerit, quotiens opus fuerit etiam iteratis vicibus aggrauandi, Necnon contra quoſcunque tibi vel tuis officialibus iniuriantes, vel dictos officiales impedientes, aut negotia dictæ Cameræ directe vel indirecte publice vel occulte perturbantes eadem auctoritate procedendi prout ordo iuris, & rationis exiget, Et ſi neceſſe fuerit ipſos ad comparendum coram dilecto filio noſtro Guidone Aſcanio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinale de Sancta Flora nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtente S. R. E. Camerario infra competentem terminum per te illis præfigendum citandi, Et ſi opus fuerit auxilium brachij ſecularis inuocandi, ſententias quoque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti contra inobedientes contumaces & rebelles tam per prædeceſſores tuos inibi Collectores & eorum ſubſtitutos, quam per perſonam huiuſmodi a te pro tempore deputatos, & deputandos latas & ferendas, cum ad obedientiam debitam venerint, tollendi & ſuſpendendi, ipſoſque iniunctis tamen eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis quæ de iure fuerint iniungenda, in forma eccleſiæ conſueta, ſatisfacto prius de eis in quibus dictæ Cameræ tenebantur, aut præſtita & recepta de ſatisfactione idonea cautione vel obligatione, dicta auctoritate abſoluẽdi, & cum eis ſuper irregularitate, ſiquam miſſas & alia diuina officia non tamen in contemptum clauium celebrando, vel illis ſe immiſcendo, contraxerint, eadem auctoritate, illis prius ad tempus de quo perſonæ præfatæ videbitur ab executione ſuorum ordinum ſuſpenſis, diſpenſandi.

diſpenſandi. Vnum quoque fide & facultatibus idoneum generalem Subcollectorem, necnon vnam vel plures perſonas eccleſiaſticas cum ſimili aut limitata facultate ad tuum ac noſtrum nutum amouibiles vbi opportunum fore iudicaueris, necnon aduocatos, procuratores Fiſcales, Sollicitatores, & notarios ad id opportunos tam in Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, Terris & locis, etiam in Vrbe, & Ro. Curia prædictis, quam alias vbilibet deputandi, & alia in præmiſſis omnibus & ſingulis neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna faciẽdi & exequendi, plenam & liberam. (ita tamen quod de fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus & alijs bonis quibuſcunque ad eccleſiam, & Cameram præfatas ſpectantibus, ipſi Cameræ perſoluendis, vltra vnius anni ſpacium dilationem dare nequeas, Et in ſingulis ciuitatibus, & diœceſibus intra Collectoriam huiuſmodi conſiſtentibus, etiam ſi ſint amplæ & diffuſæ, vltra vnum Subcollectorem non deputes, & omnium Subcollectorum quos te deputare contigerit nomina & cognomina ſtatim cum illos deputaueris nobis ſeu dicto Camerario clare & diſtincte tranſmitti procures, Quodque ſaltem ſingulis biennijs de receptis & geſtis per huiuſmodi Collectoriæ officiales rationes & computa reddere, necnon quicquid de præmiſſis recipi contigerit per litteras cambij vel alium tutum modum nobis aut dicto Camerario, quantocyus fieri poterit, reſponderi & mitti ſtudeas) eiſdem auctoritate & tenore concedimus poteſtatem & facultatem. Non obſtantibus fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac ſi opus ſit de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, etiam ſi de illis eorumq; totis tenoribus de verbo ad verbum in præſentibus mentio ſpecialis habenda eſſet, contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus etiam ordinarijs locorum communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici ſuſpendi vel excommunicari, aut vltra vel citra certa loca ad iudicium trahi non poſunt per litteras apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod in manibus eiuſdem Camerarij de officio ipſo fideliter exercendo, & alias fidelitatis debitæ ſolitum per te vel procuratorem tuum præſtes iuramentum: ipſique Subcollectores per te deputandi illud iuxta ſolitum morem, antequam officium huiuſmodi exerceant, ſimiliter præſtare teneantur. Tu igitur dictum officium iuxta datam tibi a Deo prudentiam ſic ſtudeas bene fideliter diligenter & laudabiliter exercere, quod ſperati exinde fructus ſubſequantur, tuque apud nos, & Sedem prædictam poſſis merito commendari. Et quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit deferri, volumus etiam & eadem auctoritate Apoſt. decernimus quod tranſumptis earundem præſentium litterarum manu alicuius ex notarijs Cameræ huiuſmodi ſubſcriptis, & ſigillo dicti Camerarij munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus litteris huiuſmodi adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Marcum Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pridie nonas Septembris Pontificatus noſtri anno primo.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

23

Exemptio perpetua a decimis pro quibuſcunque monialibus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. De ſtatu Eccleſiarum & Monaſteriorum quorumlibet curæ noſtræ diuina diſpoſitione commiſſorum paterna diligentia cogitantes, ad ea per quæ illorum ac perſonarum præſertim fœminei ſexus in illis ſub regulari caſtimonia Altiſsimo famulantium ſtatui & opportunæ ſubuentioni valeat ſalubriter prouideri, ipſæq; perſonæ ſemotis perturbationibus vniuerſis in pacis & quietis amœnitate diuinis officijs liberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in ijs noſtri paſtoralis officij partes fauorabiliter impartimur. Hinc eſt quod nos Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes & ſingulas Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores quorumcunque Monaſteriorum, Domorum, & regularium locorum Monialium & Sororum quorumuis Ciſtercien. Præmonſtraten. ſanctæ Claræ, necnon ſancti Benedicti & S. Auguſtini, ac Tertij ordinis ſancti Franciſci, & aliorum quorumuis ordinum etiam ſub cura & regimine, ac ſecundum regularia inſtituta Fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum, & Eremitarum eiuſdem S. Auguſtini degentium in Lombardia, & quibuſcunque alijs Italiæ partibus conſiſtentium, ipſaque Monaſteria, Domos, & loca deductis Quatuordecim ducatis auri de camera pro victu cuiuslibet Monialis ſeu Sororis, alios redditus non habentia, eorumque poſſeſsiones & alia quæcunque bona mobilia & immobilia a quarumcunque decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorũ per nos & ſedem apoſtolicam ſeu eius Legatos & Nuncios, aut quoſcunque alios quauis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas vel fidei tuitione, ac Fabrica baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, aut quauis alia vrgentiſsima cauſa pro tempore impoſitorum ſolutione, ex certa noſtra ſcientia auctoritate apoſtolica tenore præſentium in perpetuum prorſus eximimus & liberamus. Et nihilominus omnibus & ſingulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac commiſſarijs, necnon quibuſcunque alijs ad decimarum & ſubſidiorum huiuſmodi exactionem deputatis & pro tempore deputandis in virtute ſanctæ obedientiæ & ſub noſtræ indignationis ac excommunicationis latæ ſententiæ pœna diſtrictius inhibemus, ne Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales & Sorores, Domos, Monaſteria, & loca prædicta etiam vigore quarumcunque literarum a nobis, vel ſede prædicta pro tempore emanatarum, etiam ſi in eiſdem contineatur quod ad quæuis exempta & non exempta Domos, Monaſteria, & loca ſe extendant, vel alterius cuiuſcunque tenoris exiſtant ipſius ſedis ſibi conceſſæ facultatis, niſi de præſentibus earumque toto tenore, ac de dictis ordinibus & nomine eorum quibus dictorum ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commiſſa fuerint, plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales

las generales idem importantes fecerint mentionem, ad ſoluendum decimas ſeu ſubſidia aut onera huiuſmodi quouis modo cogere aut compellere, ſeu alias præmiſſorum occaſione eas moleſtare ſeu inquietare præſumant. Quocirca dilectis filijs Cameræ apoſt. Locumtenenti, ac Almæ Vrbis noſtræ Vicario in ſpiritualibus generali, necnon vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & etiam dilectis filijs eorum in ſpiritualibus Vicarijs generalibus, cæteriſque eccleſiarum Prælatis per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios eiſdem Abbatiſsis, Prioriſſi, Miniſtris, Monialibus & Sororibus in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, eaſdem præſentes & in eis contenta quæcunque inuiolabiliter obſeruari faciant; Non permittentes eas ac Domos, Monaſteria & loca huiuſmodi per Collectores aut Subcollectores & Commiſſarios præfatos ſeu quoſcunque alios cōtra earundem præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando. inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe. re. Bonifacij PP viii. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, dummodo non vltra tres dietas vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & alijs conſtitutionibus, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis etiam in forma breuis aut alijs quibuſcunque per quoſcunque Ro. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiā nos & ſedem prædictam etiam cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, aut derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, etiam pluries ac alias quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi talia forent quod pro eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque Volumus autē quod earundē præſentiū tranſumptis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ exemptionis, liberationis, inhibitionis, cōmiſsionis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum Datum Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Domicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, nonis Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Fed. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

IDEM

24

Reuocatio facultatis Archiepiſcopi viſitandi monaſteria diœc. Brunduſin. & Oritan.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Romanus Pontifex ab eo emanatas literas, quæ alicui præiudicent, reuocare, & iura ac priuilegia cuilibet a ſede Apoſtolica conceſſa ſalua & illæſa præſeruare conſueuit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Cum itaque nos nuper de integritate, prudentia, rectitudine, experientia, & circunſpectione Venerabilis fratris Archiepiſcopi Brunduſin. & Oritan. fiduciam ſumentes, fraternitati ſuæ quoſcunque quorumuis etiam mendicantium ordinum regulares, noſtra & apoſtolica auctoritate, aſsignato prius termino videlicet quo ad Monaſteria & loca regularia exemptæ & eorum perſonas competenti illorum ſuperioribus, & ſuper hoc pluries requiſitis, & id in termino facere nolentibus ſeu negligentibus & ſibi valde neceſſarium videretur, ſuper quo conſcientiam ſuam onerauimus, viſitandi, & tam in capitibus quam in membris reformandi, corrigendi, emendandi, & puniendi, & alia faciendi, intra tamen Ciuitatem & Diœc. Brunduſin. & Oritan. plenam facultatem per quaſdam noſtras in forma Breuis literas conceſſerimus, prout in illis ſub data videlicet quinta Auguſti proxime præteriti expeditis plenius continetur. Et per literas huiuſmodi diuerſis ordinibus etiam mendicantium & illorum Monaſterijs & domibus ac locis necnon Monachis fratribus & alijs religioſis ſub ſuaui religionis iugo & odore bonæ vitæ & famæ in ipſis Ciuitate & Dioc. conſiſten. & degentibus, qui eorum ſuperiores per quos viſitari, corrigi, emendari, & puniri conſueuerunt, habent, ac priuilegijs & exemptionibus eis a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſsis & in viridi obſeruantia exiſtentibus non modicum ſed valde præiudicetur, ſeu per illas cum Archiepiſcopo contendendi occaſio præbeatur. Nos de diligentia ſuperiorum dictorum ordinum, & quod non ſolum volunt, ſed etiam omnimodam in viſitando, reformando, & alia quæ ad eos ſpectant faciendo diligentiam & celeritatem ac dexteritatem præbent, ſufficienter informati & quod diligentes & non negligentes exiſtunt, volentes contentionibus & diſputationibus, quæ inter Archiepiſcopum & ſuperiores præfatos ſuper iuriſdictione prædicta oriri poſſent, obuiare, Motu proprio & non ad ipſorum ſuperiorum vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia ac apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas prædictas & in eis contenta, quo ad ea quæ iuriſdictionem & auctoritatem in viſitando reformandoque Conuentus, Monaſteria, domos, & loca dictorum ordinum & eorum Monachos, fratres religioſos, Moniales, corrigendo, puniendo, ac contra eos & eas procedendo & alia deſuper faciendo concernunt, ac poteſtatem, facultatem, & auctoritatem circa hæc eidem Archiepiſcopo attributas, ac acta geſtaque omnia per eum in præmiſsis & attentata, auctoritate apoſtolica tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac illas ſeu illa dicto Archiepiſcopo non ſuffragari, eumque eiſdem literis quo ad ſupradicta vt præfertur, vti non poſſe volumus, ſeruata tamen poteſtate quoad Monaſterium Monialium Sanctæ Mariæ ordinis Sancti Benedicti Brunduſin. dioc. quemadmodum in literis ſibi conceſsis continetur. Et ſic per quoſcunque

quoſcunque iudices tam eccleſiaſticos quã ſeculares quauis auctoritate fungentes iudicari & diffiniri debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi & interpretandi facultate, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, & quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quę in dictis literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die nona Octobris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

25

Approbatio geſtorum per Cardinalem Borrhomeum & eius Auditores, in Vrbe & toto ſtatu eccleſiaſtico vel alias vndecunque, in quibuſuis caſibus & cauſis, cum ampliatione facultatum eiuſdem.

MOTV proproprio &c. Cum nos ingraueſcente iam ætate noſtra, & diuerſis grauiſsimis curis præſertim reformationis Chriſtifidelium curæ noſtræ diuinitus commiſſorum plurimum impediti, omnia negotia quæ ad nos ratione tam huius almæ vrbis quã totius ſtatus eccleſiaſtici vel alias vndecũque deferuntur, per nos ipſos diſcutere examinare & expedire nequeamus, volẽtes indemnitati partiũ negotia prædicta pro tempore proſequen. opportune conſulere, confidentes de literarum ſcientia, morum grauitate, integritate & prudentia Dilecti filij noſtri Caroli ſanctorũ Viti & Modeſti ſanctæ Romanæ Eccleſiæ diaconi Cardinalis Borrhomei noſtri ſecũdum carnem ex ſorore germana nepotis, cui infraſcripta negotia oretenus cõmiſimus, ne de commiſsionis & facultatis ipſius caroli Cardinalis per aliquos dubitari contingat, Nos omnia per eundem Carolum Cardinalem, vel eius Auditores hucuſque geſta approbãtes & confirmantes ac laudantes, Motu ſimili ipſum Carolum Cardinalem ad pro nobis nomine noſtro ac auctoritate noſtra omnia & ſingula negotia tam eccleſiaſtica etiã ſpiritualia quam ciuilia & criminalia aut mixta, gratiam vel iuſtitiã, aut pœnam ſanguinis & vltimi ſupplicij, ac confiſcationis omnium bonorum concernen. dictæ vrbis & totius ſtatus eccleſiaſtici nobis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiecti vel alias vndecunque, etiam in quibuſuis caſibus & cauſis beneficialibus, aut matrimonialibus, & vſurarijs coram eo pro tempore per ſimplicem citationem aut verbo (etiam ſi talia fuerint quæ a nobis tantum audiri diſcuti examinari expediri poſſunt ſeu debeant) per ſe vel eius auditores aut aliũ vel alios quem vel quos ſubdelegauerit, audien. diſcutien. examinan. expedien. & terminan. ac a quocunque iudice ordinario delegato vel ſubdelegato quaſcunq; cauſas in quibuſcunque ſtatu & terminis in quibus reperientur, etiam ſi inſtructæ forent, ad ſe aduocan. ac per ſe vel alium ſeu alios cognoſci & terminari mandan. & quæ in præmiſsis concedenda videbuntur conceden. ac quæ expedierit & terminauerit ſeu conceſſerit debitæ executioni demandan. & demandari facien. necnon omnia & ſingula quæ nos ipſi circa abſolutionem & remiſsionem aut gratiam & liberationem agere exequi & concedere poſſumus, etiã ſummarie ſola facti veritate inſpecta extraiudicialiter ſine ſcriptis manu regia, vnica vel bina audientia, ſine vlla terminorum etiam ſubſtantialium obſeruatione, & abſque eo quod de illis vllo vnquam tempore nobis aut ſucceſſoribus noſtris rationem reddere ipſe vel eius auditores aut ab eo delegati teneantur, libere agen. & exequen. ac conceden. Ita quod ratione negotiorum criminalium aut alias quouiſmodo ex pręmiſsis aliquam irregularitatem aut infamiæ maculam ſiue notam idem Carolus Cardinalis eiuſque auditores & ſubdelegandi, necnon dicti Cardinalis notarius eiuſque ſubſtitutus vel ſubſtituti qui in ipſis cauſis ſcripſerint, etiam ſi clerici exiſtant, non incurrant, conſtituimus & deputamus per præſentes, necnon in præmiſsis omnibus & ſingulis ea omnia agen. exequen. & conceden. plenam & liberam concedimus facultatem & poteſtatem. Decernen. ſic & non aliter in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunq; &c. in quibuſuis cauſa & inſtantia iudicari & diffiniri debere, ac irritũ &c. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis &c. priuilegiisque indultis & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam pari motu aut alias quomodolibet conceſsis &c. quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtan. ſeu literas deſuper etiã cũ præmiſſorum omnium & ſingulorum maiori & veriori expreſsione, etiam per breue noſtrum expediri poſſe decernentes.

Placet Motu proprio I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſextodecimo Kalendas Septembris Anno primo.

IDEM

26

Contra detinentes bona palatij apoſtolici, ac ſcientes & non reuelantes.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Paſtoralis Officij auctoritas nos admonet, & ordo rationis expoſcit, vt circa ea potiſsimum verſemur, per quæ res, & bona Romanæ Eccleſiæ præſertim vſui & ornatui Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, & ſacri Palatij Apoſtolici deputata ab impiorum inſultibus, & rapinis præſeruentur, & ab eis auſu ſacrilego, aut alias quomodolibet abinde aſportata & diſtracta noſtræ operationis miniſterio, cum animarum ſalute eorum qui cæca cupiditate ducti in non paruam Sanctæ Matris Eccleſiæ iniuriam, & ipſorum animarum

marum perniciem, Dei timore poſtpoſito ea ſurripere, ſeu ſibi appropriare, aut iſtinc diuertere auſi fuerunt, eidem Romano Pontifici pro tempore exiſtenti reſtituantur, & taliter in præmiſsis prouideatur quod cæteris cedat in exemplum. Cum itaque ſicut non ſine graui animi noſtri moleſtia accepimus, tam tempore infirmitatis diuerſorum Romanorũ Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ex qua, ſicut domino placuit, ab humanis deceſſerunt, quam exinde diuerſarum Sedium vacantium, quam plura etiam pretioſa iocalia, ornamenta, & alias res & bona vſui præfato vt præfertur deputata, & alias ad eundem Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & Cameram Apoſtolicam ſpectantia & pertinentia tam ex dicto Palatio quam aliis quibuſuis locis ablata & diſtracta fuerint, & a diuerſis eorum proteruia inualeſcente detineantur in noſtrum & eiuſdem Põtificis pro tempore exiſtentis non ſolum detrimentum, ſed etiam Sedis Apoſtolicæ ignominiam, & ipſius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium animarum pernitiem atque periculum non modicum: Nos huiuſmodi inconuenientibus & animarum periculis quantum in nobis eſt obuiare, & alias in præmiſsis, prout par eſt, prouidere volentes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, omnes & ſingulas cenſuras & pœnas eccleſiaſticas per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros contra talium perpetratores, ac alias bonorũ Apoſtolicorum vſurpatores, raptores, receptores & poſſeſſores, ac detinentes & non reſtituentes, ac ſcientes & nõ reuelantes ſub quibuſuis verborum formis promulgatas, quarum & literarum apoſtolicarum deſuper confectarum tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi volumus pro expreſsis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus & innouamus, ac ad infraſcriptos extendimus & ampliamus. Et nihilominus Motu & ſcientia ſimilibus, omnes & ſingulas tam ſæculares quam eccleſiaſticas, ac etiam militiarum & ordinum quorumcunque religioſas, etiam quacunque Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali, ſeu ſuperiori eccleſiaſtica etiam Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungentes, ac alias mundanas perſonas, nullas penitus excipientes, cum dignitas qualiſcunque ſit in peccatis nemini excuſationem præbere debeat, quæ iocalia, ornamenta, aurum, argentum monetatum & non monetatum, gemmas, margaritas, lapides pretioſos quocunque nomine nuncupatas pecunias, veſtes, pannos, & tam manu ſcriptos, quam quoſuis alios libros, ſcripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aureas, argenteaſque, ac æneas, & marmoreas, ac ſupellectilia, & alia quæcunque res & bona mobilia & immobilia, ſpiritualia & profana cuiuſcunque generis, qualitatis, & quantitatis, ſeu pretij exiſtentia pro vſu & commoditate Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, & ornamento Palatij huiuſmodi deputata, ac ad eundem Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem ſpectantia & pertinentia, tempore infirmitatis cuiuſuis Romani Pontificis prædeceſſoris noſtri, ex qua poſtmodum deceſſit, ac etiam dictæ Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum & vacationem huiuſmodi ex dicto Palatio & alias vndecunque & quocunque aſportarunt, ſubtraxerunt & occultarunt, ſeu prætenſo titulo donationis vel remiſsionis quietantiæ, vel alio quouis prætextu detinent, ſeu ſciunt ea per alios poſsideri, vſurpari & detineri, aut occupata fuiſſe, & ad eorum manus perueniſſe requirimus & monemus, eiſque diſtricte percipiendo mandamus, quatenus infra ſex dierum ſpacium, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino eis & eorũ cuilibet pro canonica monitione aſsignamus, omnia & ſingula iocalia, ornamenta, aurum, argentum, gemmas, margaritas, lapides pretioſos, pecunias, veſtes, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, ſupellectilia, & alias res, & bona huiuſmodi dilecto filio Franciſco Odeſcalco dictæ Cameræ Præſidenti cum effectu reſtituant & conſignent, & ſi donationem vel remiſsionem, aut quietantiam deſuper ſibi factam prætendant, illam ſeu illas videndas, vt decet & examinandas exhibeant & producant, ac illorum raptores, vſurpatores, ſeu detentores vel occupatores ſcientes reuelent. Alioquin lapſis diebus huiuſmodi omnes & ſinguli præfati Epiſcopali vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore ſeu dignitate præditi, interdicti ingreſſus eccleſiæ pœnam, alij vero excommunicationis & maledictionis æternæ ſententiam quam alias in eos in his ſcriptis ferimus, & a quibus niſi a nobis & eodem Romano Pontifice pro tempore exiſtente, ac ſatisfactione præuia, præterquam in mortis articulo conſtituti, relaxationis & abſolutionis beneficium obtinere non poſſint, eo ipſo incurrant, & ſi Pontificali, aut Cardinalatus honore ſeu dignitate præditi ſub interdicto huiuſmodi per octo dies præfatos, ſex immediate ſequentes permanere, alij vero inferiores ab eis eandem excommunicationis ſententiam animo, quod abſit, indurato ſuſtinere non formidauerint, extunc elapſis dictis octo diebus, Pontificali & etiam Cardinalatus honore ſeu dignitate præditi a regimine Eccleſiarum eis commiſſarum, eo ipſo ſuſpenſi, ac tam ipſi ſi alia beneficia eccleſiaſtica obtineant, quam inferiores ab eis omnibus & ſingulis monaſteriis, prioratibus, dignitatibus, adminiſtrationibus, canonicatibus & præbendis, cæteriſque beneficiis eccleſiaſticis cum cura & ſine cura, ſæcularibus ac ordinum quorumcunq; regularibus, quæ in titulum vel commendam ſeu adminiſtrationem, aut alias quomodolibet etiam ex quibuſuis conceſsionibus ſeu diſpenſationibus apoſtolicis obtinent, ac etiam Officijs Romanæ Curiæ per eos obtentis, Sæculares vero Feudis, Vicariatibus, Dominiis & aliis iuribus, ac priuilegiis quibuſcunque eis per Romanam Eccleſiam aut Sedem præfatam, ſeu alios quoſcunque etiam quacunque alia auctoritate etiam Imperiali, vel Regali eis conceſsis, etiam eo ipſo priuati exiſtant, & ad ſimilia beneficia, feuda, priuilegia, vicariatus, dominia & iura obtinenda, necnon ad quoſcunque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam inteſtabiles ſimiliter eo ipſo fiant, poſsintque beneficia, officia, ac vicariatus & feuda, aliaque iura huiuſmodi tanquam vacantia abſque alia declaratione deſuper facienda a nobis & Sede præfata, ac aliis ad quos pertinet illa concedere & dare libere impetrari. Sciturі quod ſi ipſi, aut eorum aliqui ſuæ ſalutis immemores in præmiſsis moroſi fuerint, ſeu præmiſſa adimplere non curauerint, aut contempſerint, hoc eis pro graui crimine & delicto imputabitur, & Iuſtitia mediante contra eos ad grauiores & tales pœnas abſque vllo reſpectu procedetur, quod illorum cohercio eis perpetuo cedat ad noxam, & aliis in exemplum, abſque ſpe alicuius veniæ inde conſequendæ, ſi vero ſe humiles, & ad ſatisfaciendũ, aut confitendum promptos exhibuerint cum omni manſuetudine & reſpectu excipientur, & ex eorum ſpontanea reſtitutione ſeu confeſsione eis ſalutaris miſericordiæ & gratiæ amplexus exuberanti Sedis præfatæ in ſingulos pœnam pietate prouenient. Ac ſingulas donationes eis deſuper factas, prout iuſtitia ſuadebit & ordo dictauerit rationis, admittemus, ac vt præfertur, ſcientes & reuelantes, vltra cæleſte præmium, a nobis condignam mercedem & retributionem recipient, cum eorum omnium grata ſatisfactione. Non obſtantibus conſti-

tutionibus & ordinationibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis præfatis; necnon donationibus conceſsionibus, & alijs diſpoſitionibus de bonis rebus & alijs præmiſsis, etiam Cardinalibus & alijs prædictis, etiam per dictos prædeceſſores, aut eorum aliquos ex quacunque cauſa factis, & quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibuſque & alijs decretis, etiam Motu & ſcientia paribus conceſsis confirmatis & innouatis, quibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & quo ad hoc eis nolumus aliquatenus ſuffragari, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod cum primum præſentes literæ, quarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis ſicut ipſis originalibus literis fidem plenam adhiberi debere decernimus, in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranen. ac acie campi Floræ etiam de Vrbe per vnum ex Curſoribus noſtris affixæ fuerint, perinde ſingulos quos concernunt quo ad præmiſſa omnia arctent, ac ſi eædem præſentes literæ eis ſingulariter & perſonaliter inſinuatæ & intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, extenſionis, ampliationis, requiſitionis, monitionis, præcepti, mandati, lationis, admiſsionis, derogationis, voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo. Tertio nonas Aprilis. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Fed. Cardinalis Ceſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

IDEM

27

Abſolutio exceſſuum Populi Romani ſede Apoſtolica vacante per obitum fe. re. Pauli Papæ quarti.

BEATISSIME Pater. Cum Sede Apoſtolica per obitum fe. re. Pauli Papæ IIII. S. V. Prædeceſſoris vacante, ſeu tunc animam agente de proximo vacatura, Populus Romanus, ſeu nonnulli ex dicto Populo de facto coadunati, humanæ naturæ hoſte inſtigante moti, & furore perciti, domū ſiue palatium ſanctiſsimæ Inquiſitionis hæreticæ prauitatis vi, & violentia ingreſsi, diuerſos ſuper hæreſis, & forſan alijs criminibus accuſatos, & forſan confeſſos, & conuictos, ac ad vltimum ſuppliciū, & perpetuos carceres condemnatos, vel condemnandos inibi carceratos liberauerint, Necnon illorum proceſsus, examina, & diuerſas alias ſcripturas, & non nulla bona inibi exiſtentia combuſſerint, & in prædam dederint, & aſportauerint, Ac iudices, & miniſtros dictæ Inquiſitionis diuerſis etiam Prædicatorum, aut alterius ordinis religioſos, etiam forſan presbyteros verberibus affecerint, & forſan mutilauerint, terroremque religioſis, & fratribus Dominicanis in Aede Mineruæ incuſſerint, Necnon quandam Statuam marmoream pecunijs eorundem Populi, & de eorundem expreſſo mandato in memoriam eiuſdem prædeceſſoris, dum in humanis ageret, confectam, & in Capitolio honorifice reconditam fregerint, ac illius Caput per Vrbem diſtrahendum duxerint, ſeu duci, & diſtrahi iuſſerint & fecerint, ſeu permiſerint; Ac nonnulla proclamata, ſeu banna ſuper Armis Domus Carafæ comburendis, lacerandis, & deuaſtandis, Et quod nullus illa in domo, aut alibi teneret ſub rebellionis Populi Romani, & alijs tunc expreſsis pœnis ediderint, & affigi iuſſerint, & fecerint; ipſique de præmiſsis plurimum doluerint, & doleant ab intimis, & a ſimilibus in futurum abſtinere propoſuerint, & proponant, Supplicant igitur humiliter S. V. dicti Oratores, quatenus cum eis more pij Patris agentes, eorumque ſtatui in præmiſsis fauorabiliter conſulentes, eoſdem Populum, ac eorum ſingulos, ac omnes, & ſingulos eorum complices, ac qui in præmiſsis interfuerunt, ac cauſam, & occaſionem, ſeu conſilium, auxilium, vel fauorem dederunt, ſeu ſuper his ſe capita irruptionis, & malefactorum præbuerint, cuiuſcunque conditionis, & qualitatis fuerint, quorum, ac dictorum vulneratorum nomina, cognomina, originem, qualitates, & dignitates, ac gradus, & honores, etiam maiores pro expreſsis haberi, ſeu exprimi poſſe placeat, & eorum ſingulos a præmiſsis, & inde ſequutis, & quibuſuis alijs, etiam læſæ Maieſtatis exceſsibus, criminibus, & delictis, etiam aggrauantibus, in litteris, ſi videbitur, exprimendis, Necnon quibuſcunque præmiſſorum occaſione forſan incurſis excommunicationis, etiam maioris anathematis, & alijs ſenten. & cen. ac bonorum cōfiſcation. & vltimi ſupplicij, alijſque capitalibus, & perſonalibus pœnis Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, ex certa veſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in vtroque foro abſoluere, ac gratioſe, & liberaliter liberare, ac pœnas prædictas eis totaliter remittere, & illis condonare, ipſoſque, & eorum ſingulos ad patriam, ſtatum, famam, & honores, in quibus antea erant, Necnon etiam feudalia, & eccleſiaſtica, & alia quæcunque bona, iura, & actiones, ſed etiam terras, & caſtra, ac oppida, etiam merum, & mixtum imperium, ac iuriſdictiones, necnon vaſſallos, & alia regalia, & tributa principatum habētia, ac qualcunque dignitates, gradus, honores, & titulos etiam maiores, Necnon Romanæ Curiæ, & alia quæcunque officia, publica, & priuata, etiam expreſsione digna, quæ etiam pro expreſsis haberi, ſeu etiam exprimi poſſe placeat, Et denique in priſtinum, & eum, in quo antequam præmiſſa fierent, ſtatum in omnibus, & per omnia reponere, reſtituere, & plenarie reintegrare; Omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam per eos propterea forſan incurſam ab eis abſtergere & abſoluere; Ac quoſcunque proceſſus contra eos, & eorum quemlibet per dilectum filium dictæ Vrbis Gubernatorem, ac in eius curia, ſeu alibi forſan formatos, & ſententias latas ſub Banna forſan promulgata caſſare, irritare, annullare, & relaxare; ac de quibuſcunque libris caſſari, & aboleri mandare; Quodque de præmiſsis vel aliquo præmiſſorum etiam in quibuſcunque gratijs, & literis Apoſtolicis, ſiue gratiam, ſiue iuſtitiam concernentibus, aut mixtim aliquam mentionem facere non debeant, nec teneantur, Nec propterea gratiæ, vel literæ huiuſmodi nullæ, & inualidæ exiſtant, aut in-

tentionis

tentionis defectui ſubiaceant quomodolibet, minuſque propterea impugnari poſsint, concedere, & indulgere. Et nihilominus præfato, & pro tempore exiſtentibus Gubernatori, & dictæ Vrbis Senatori, & alijs tam dictæ Vrbis, quam quorumcunque ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum ciuitatum, & locorum, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Legatis, Vicelegatis, ordinarijſque, & extraordinarijs Iudicibus, Barizellisque, & Executoribus quibuſcunque, ne Populum, & alios præfatos, aut ipſorum aliquem præmiſſorum occaſione, in perſona, aut bonis, vel rebus alijs, directe, vel indirecte, quouis quæſito colore, moleſtare, ſeu moleſtari facere præſumāt, aut permittant, ſub indignationis eiuſdem Sanctitatis V. & Decem Millium Ducatorum auri de Camera, partim Cameræ Apoſtolicæ, partim ipſi Populo irremiſsibiliter applicandorum pœnis diſtrictius inhibere, ipſoſque, aut eorum aliquem nullo vnquam tempore deſuper inquietari, aut perturbari poſſe, ſeu debere. Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, Sublata &c. Irritumque &. Decernere dignemini de gratia ſpeciali Non obſtantibus præmiſsis, & ſi opus ſit, de non tollen. iure quæſito, ac alijs quibuſuis conſtitution. & ordinationibus Apoſtolicis, necnon eiuſdem Vrbis, & Collegij eiuſdem S. R. E. Cardinalium Statutis & c. Reformationibus etiam iuramento &c. roboratis, ac legibus etiam Imperialibus, Necnon fe. re. Pauli Papæ II. & aliorum Roman. Pontificum prædeceſſorum veſtrorum, qui a tempore Pontificatus eiuſdem Pauli II. prædeceſſoris, citra fuerunt, ac veſtris, etiam contra talia perpetrantes editis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dicto Officio ſanctæ Inquiſitionis, & illius Perſonis, & quibuſcunque alijs ſubquibuſcunque ten. & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu ſimili, etiam Conſiſtorialiter quomolibet conceſsis &c. quibus omnibus in literis lat. exten. etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogare placeat, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat vt petitur I.

Et cum abſolutione a cen. ad effectum &c. latiſsime exten. Et de abſolutione, liberatione, repoſitione, reintegratione, abſterſione, abolitione, caſſatione, irritatione, annullatione, conceſsione, indulto, inhibitione, decreto, derogatione, & alijs omnibus & ſingulis ſupradictis, quæ hic pro ſufficienter, & ad partem repetitis habeantur vt ſupra latiſsime exten. perpetuo in forma gratioſa. Et cum deputatione Executorum opportuna qui aſsiſtant etiam ſub cen. &c. Cum poteſtate citan. &c. aggrauandi &c. inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Et cum derogatione conſtitutionum de vna, & duabus, non tamen tribus dietis latiſsime exten. Et cum decreto quod præſentes, ac literæ deſuper cōficiendæ de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis veſtræ defectu notari, ſeu impugnari nullatenus poſsint, ſed validæ, & efficaces exiſtant, & eiſdem Populo ſuffragentur. Et ita vt præfertur iudicari debeat. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum qualitates, ac tenores quorumcunque proceſſuum, ac ſententiarum contra eoſdem Populum forſan formatorum, & latarum, ac etiam tenores, & effectus, ac circumſtan. exceſſuum prædictorum, etiam aggrauantes, ac tenorem dictis proclamatis de verbo ad verbum, ſi videbitur, inſeri; Et ſi forſan aliquis eorum alias a ſimilibus, ſeu alijs exceſsibus quantumuis grauibus, & enormibus, ac grauioribus abſolui, & rehabilitari obtinuerint, prout opus fuerit, exprimi, ſeu in toto, vel in parte, aut pro expreſsis haberi, ſeu etiam inſeri poſsit in literis per Breue S. V. ſeu Officium Contradictarum, ſi videbitur, expediendis. Et ſi videbitur, præſentis ſupplicationis ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, etiam abſque vlla illius regiſtratura, quacunque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtan. Et ſine præiudicio tertij.

Fiat I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, octauo Id. Ianuarij Anno Primo.

BEATISSIME Pater, Deuoti. S. V. Oratores Senatus, & Populus Romanus exactiſsimā diligentiam fecerunt, pro reperiendo quis damna paſſus fuiſſet, dum delicta, de quibus in præinſerta, perpetrarentur, ad effectum vt illis ſatisfacere poſſent, & reſeruationi per S. V. in calce præinſertæ factæ parerent. Et cum effectu, interueniente Reuerendiſsimo Gubernatore, illis, qui docuerunt ſe damna paſſos eſſe, ſatisfecerunt, & quietationes receperunt. Qua de re ſupplicant eidem S. V. quatenus pro maiori præinſertæ gratiæ corroboratione, iam non amplius cum reſeruatione prædicta, ſed ſimpliciter eoſdem Oratores, & eos omnes ex eis, qui in præmiſsis interuenerunt ab his omnibus quæ in præinſerta continentur, gratioſe abſoluere, & liberare, reponere, & reintegrare. Cum abolitione, caſſatione, irritatione, annullatione, conceſsione, indulto, inhibitione, decreto, derogatione, & omnibus alijs, quæ in præinſerta cōtinentur; Et cū decreto quod præinſertos, & præinſerta, ac etiam literæ deſuper conficiendæ de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis. S. V. defectu notari, ſeu impugnari non poſsint; ſed validæ, & efficaces exiſtant, & perinde ac ſi Motu proprio S. V. conceſſæ fuiſſent, & eiſdem Populo, & illis, qui ex eo Populo interuenerunt, efficaciter, & valide ſuffragentur, & ita iudicari debeat. Et demum cum repetitione omnium & ſingulorum, quæ in præinſertis continentur, quæ hic pro expreſsis, perinde ac ſi de verbo ad verbum expreſſa forent S. V. habere placeat. Ac non obſtantibus his quæ S. V. in præinſertis minime obſtare voluit, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, dignemini de gratia ſpeciali, Et quod etiam præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra. Quibuſcunque regulis, & conſtitutionibus in contrarium non obſtantibus. Et nihilominus literæ deſuper per Breue S. V. ſeu Officium Contradictarū, cum expreſsione omnium, quæ in præinſertis literis continentur, expediri poſsint.

Placet. I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Id. Maij Anno Secundo.

IDEM

28

Confirmatio Priuilegiorum moderno, ac pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerarijs, eorumque Camerariatus officio, conceſſorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad futuram rei memoriam. Prouidentia Romani Pontificis plurimum circunſpecta, nonnunquam ea, quæ certis ſuadentibus cauſis per eius prædeceſſores geſta ſunt, ex alijs non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, ac quemlibet in ſua iuriſdictione, & poſſeſsione conſeruat, & manutenet, prout æquitas ſuadet, & id in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Sane cum dilectus filius noſter Guido Aſcanius Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis de Sancta Flora nuncupatus, modernus, & qui ante eum pro tempore fuerunt S. R. E. Camerarij, multa, & diuerſa priuilegia eis, eorumque Camerariatus officio a quampluribus Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſa habuerint, & habeant, ac in illorum poſſeſsione pacifica, & quieta vſque ad tempus fe. re. Pauli Papæ quarti prædeceſſoris noſtri, qui ex certis cauſis animum ſuum mouentibus, id expedire ratus, illa limitauit, ſeu ſuſpendit, aut reuocauit, extiterint. Nunc vero experientia rerum omnium magiſtra docente, priuilegia ex rationabilibus cauſis cõceſſa, ac publicæ commoditati vtilia fore comperientes, & propterea eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes, Motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, limitationem, ſeu ſuſpenſionem, aut reuocationem priuilegiorum huiuſmodi per præfatum Paulum prædeceſſorem, vt præmittitur, factas, harum ſerie reuocantes, omnia, & ſingula priuilegia moderno, & pro tempore exiſtentibus eiuſdem S. R. E. Camerarijs, eorumque Camerariatus officio huiuſmodi per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſa, quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbũ inſertis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium in omnibus & per omnia, prout ante limitationem, ſuſpenſionem, aut reuocationem Pauli prædeceſſoris huiuſmodi erant, confirmamus, approbamus, & innouamus. Et nihilominus potiori pro cautela, quatenus opus ſit, ea omnia moderno, & pro tempore exiſtentibus ipſius S. R. E. Camerarijs, eorumque Camerariatus officio huiuſmodi de nouo concedimus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam per præfatum Paulum prædeceſſorem, etiam quo ad Hebræorum viuendi modum, & tolerantias eiſdem Hebræis non concedẽdas, ac alias quomodolibet editis, quibus illarũ tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita omnino ſeruata eſſet, inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, quo ad præmiſſa, motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, voluntatis, confirmationis, approbationis, innouationis, conceſsionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Idibus Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Hie. Gadicen.

A. Moran.

IDEM

29

Deputatio Præfecti Annonæ ſtatus eccleſiaſtici Cum prohibitione quod non extrahantur frumenta nec animalia in eſcam mactari ſolita.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Inter multiplices nobis ex alto commiſsi paſtoralis officij curas, in illam libenter intendimus, per quam in ſtatu noſtro eccleſiaſtico Annona communi pretio habeatur, & ſubditi noſtri ab impendijs, quoad fieri poteſt, ſubleuentur. Cum itaque ſicuti nobis liquido innotuit, venerabilis frater Antonius Archiepiſcopus Florẽtinus tunc Decanus, & dilectus filius Alexander Sfortia electus Parmen. tunc in minoribus conſtitutus, & etiam nunc Clericus Cameræ noſtræ apoſtolicæ, ſuperiore anno ad hoc vſque tempus rem frumentariam tanta cum ſtrenuitate adminiſtrauerint, vt vbi vniuerſa fere Italia quam arctiſsima annona premeretur, Alma Vrbs noſtra, quod nobis gratiſsimum fuit, laxiore ſemper vſa fuerit, & quod per ea tempora maius fuit, ſibi adiacentibus populis petentibus, nequaquam ſtrictiore manu, & ſine dictæ Cameræ detrimento ſubminiſtrauerint. Nos de annona etiã inſtantis anni, vt decet, ſoliciti, operæpretium rati eos talibus negotijs præficere, quorum eximiam virtutem egregia in illis nauata opera conformi populi voce commendat, Motu ſimili eundem Alexandrum electum & Clericum, Annonæ frumentariæ eiuſdem Vrbis, & reliquis ſtatus eccleſiaſtici noſtrorum generalem Præfectum, pro dicto inſtanti anno, cum honoribus, oneribus, facultate, auctoritate, iuriſdictione, priuilegijs, exemptionibus, & prærogatiuis ſolitis, & conſuetis, ac cuiuis alteri ad huiuſmodi officium deputato, haſtenus quomodolibet conceſsis, ad noſtrum beneplacitum conſtituimus & deputamus, Dantes illis in præmiſsis plenam facultatem, & auctoritatem tam in prædicta Alma Vrbe, quã alijs quibuſcunque nobis, & Sanctæ Ro. Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis Prouincijs, Ciuitatibus, oppidis, & locis frumenta, & legumina cuiuſuis generis, ſeu ſpeciei, annotandi, & deſcribendi ſeu annotari & deſcribi faciendi, ac vniuerſas & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas cuiuſuis ſtatus, gradus, dignitatis, aut præminentiæ exiſtentes, eidem Ro. eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectas, tam eccleſiaſticas quam ſeculares, etiam ſi perſonæ ſeculares huiuſmodi, Ducali, Marchionali, & Comitis, vel alia etiam maiori, eccleſiaſticæ vero Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia dignitatibus præfulgeant, ad verã frumentorum & leguminum, quæ ipſos tempore deſuper publicandorum edictorum, ſeu bannimentorum habere continget, quantitam etiam ſcriptis medioque iuramento denunciandum, quorum denunciationes etiam ad dilectum filium Guidonem Aſcanium Sfortiam Cardinalem Camerarium noſtrum deferri volumus, ſub cenſuris eccleſiaſticis ac pecuniarijs,

necnon

necnon manifeſtæ rebellionis,læſæque maieſtatis,ac dominiorum & aliorum bonorum ſuorum confiſcationis,
alijſque eius arbitrio imponendis & applicandis,cæteriſque pœnis de quibus fit mentio in edictis , ſeu banni-
mentis ſuper huiuſmodi frumentorum negotio, mandato prædictorum Antonij Archiepiſcopi & Alexandri ele
cti die trigeſima menſis Maij proxime elapſi in eadem Vrbe,& forſan alibi publicatis: quæ quidem edicta, ſeu
bannimenta tenore præſentium approbamus,& confirmamus,etiam per publicum edictum in locis ſibi bene-
uiſis affigendum, vel alias publicandum,monendi & requirendi,eiſque ne frumenta & legumina huiuſmodi ex
tra loca ſtatus noſtri eccleſiaſtici neque de loco ad locũ,neque animalia cuiuſuis generis,ſeu ſpeciei in eſcam
mactari ſolita,aut alios commeatus,ſeu graſciam extra loca dicti ſtatus , ſine eiuſdem Alexandri electi licentia
exportare,aut educere vllo modo audeant, ſub ſimilibus pœnis inhibendi , inobedientes , ſeu contrafacientes
quoslibet cenſuras & pœnas prædictas incidiſſe,& incurriſſe declarandi,aggrauandi,& reaggrauandi,inuoca
to etiam auxilio brachij ſæcularis,necnon executiones quaslibet,tam reales quam perſonales fieri mandandi .
Præterea quoſcunque in præmiſsis fraudes committẽtes,vel alias noxios & delinquentes mulctandi , ac qui-
buſuis etiam vltimi ſuplicij vel alias corporis afflictiuis pœnis demandandi , & ſeu ipſos ac prædictos inobe-
dientes,ſeu non parẽtes a quibuſuis cenſuris,& mulctis, ac vt præfertur afflictiuis,etiam vltimi ſupplicij pœnis
abſoluendi,& liberandi, deſuperque cum eis concordandi,componendi,& tranſigendi, ac quaſcunque ſibi be
neuiſas concordias,compoſitiones,& tranſactiones faciendi. Item quaſcunque frumentorum & leguminum
huiuſmodi quantitates cogendi,ac emptionis & mutui vel alio quouis titulo pro pretijs,& modis,de quibus ſi-
bi videbitur acquirendi,propterea que quaſuis pecuniarum ſummas mutuo,vel aliter accipiendi, ac ſuper præ
miſsis omnibus & ſingulis cum quibuſuis mercatoribus,& alijs perſonis quaſuis conuentiones & partita,etiam
cum quorumbis donatiuorum mutuantibus dandorum promiſsione,& donatione faciendi,ac deſuper contra-
ctus & inſtrumenta quælibet cum pactis,conditionibus, capitulis,& clauſulis ſibi beneuiſis celebrandi,& ineun
di, ac pro illorum obſeruatione præfatam Cameram , & omnia illius bona præſentia & futura in quauis etiam
pleniori ipſius Cameræ forma obligandi,necnon quoſcunque Commiſſarios,Officiales,& Miniſtros opportu-
nos,aut alias ſibi beneuiſos deputandi,& hactenus quomodolibet deputatos reuocandi , & remouendi , prout
& nos harum ſerie quoſcunque Commiſſarios ſuper huiuſmodi frumentorum negotio hactenus etiam per
nos quomodolibet deputatos reuocamus,& remouemus,eorumque prouiſiones & ſalaria declarandi , eiſque
illis & illa ac alijs quibus opus fuerit quaſuis pecuniarum ſummas & quantitates ex frumentorum & legumi-
num huiuſmodi venditione,conuentionibuſque ſeu partitis ineundis , vel alias ex huiuſmodi rei frumentariæ
negotio quomodolibet prouenientes ſolui & exburſari mandandi ; ac denique cetera ad huiuſmodi rei fru-
mentariæ negotium quomodolibet pertinentia faciendi,gerendi,exercendi,& exequendi,ac edicendi,ſeu edi
ci & proclamari faciendi neceſſaria & opportuna,quæque dilecti filij Clerici eidem Cameræ Præſidentes dum
ſimul coadunati & congregati ipſam Cameram faciunt,& repræſentant,facere,gerere , exercere , ac exequi ,
& edicere,ſeu edici,& proclamari facere poſſent: vnumque vel plures loco ſui cum ſimili vel limitata poteſta
te ſubſtituendi,& eius arbitrio reuocandi. Mandantes propterea dilectis filijs noſtris & apoſtolicæ ſedis de la-
tere Legatis,eorumque Vicelegatis, ac tam dictæ Vrbis quam aliarum Prouinciarum , Ciuitatum , & locorum
prædictorum Gubernatoribus,Locatenen. Prætoribus,Vicarijs,& alijs quouis nomine nuncupatis officialibus,
& iuſtitiæ miniſtris,necnon Communitatibus,& Vniuerſitatibus,earumque magiſtratibus ac perſonis etiam pri
uatis in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub indignationis noſtræ pœna ſtrictius inhibendo , ne eundem Alexan-
drum electum,aut eius pro tempore Miniſtros in præmiſsis, vel alijs ad dictum rei frumentariæ negotium perti
nentibus,vllo modo vel obtentu impediant, remorentur,vel moleſtent: immo eius,& eorum nomine requiſi-
ti illi & illis deſuper opportune faueant & aſsiſtant,eiuſque & eorum mandata,edicta,ſeu proclamationes, aut
alias ordinationes exequi mandent & faciant: Et vt vnuſquiſque poſsit mentem & intentionem noſtram in præ
miſsis,pro parte etiã ex nobis ipſis cognoſcere, vniuerſis & ſingulis tam eccleſiaſticis quam ſecularibus perſo-
nis ſuperius deſignatis,quauis eccleſiaſtica ſeu mundana dignitate fungentibus per Almam Vrbem noſtram , &
alia ciuitates,oppida,& loca prædicta a præfato Alexandro electo , ſeu eius ſubſtitutis tempore publicationis
præſentium ſpecificanda conſtitutis,ſub ſingulis ſupradictis pœnis per eas eo ipſo niſi paruerint incurrendis,&
vt ſupra applicandis,exigendis,& infligendis, ſtricte inhibendo præcipimus & mandamus, vt per totum men-
ſem Septembris proxime venturum,debeant omnem & quamcunq; tritici & alterius cuiuſuis generis,ſeu ſpe-
ciei frumentorum ac leguminum quantitatem penes eos,ſeu eorum miniſtros exiſtentem, per eorum cedulas ,
vel alias in ſcriptis medio iuramento eidem Alexandro electo, ſeu eius Commiſſarijs , aut Miniſtris ab eo vel
eis ad hoc deputatis ſeu deputandis omni dolo & fraude ceſſantibus omnino notificaſſe & denunciaſſe , neque
audeant triticum & alia frumenta,ac legumina huiuſmodi extra loca prædicti ſtatus,neque etiam de loco ad lo
cum,neque animalia cuiuſuis generis,& ſpeciei in eſcam mactari ſolita, aut alios commeatus,ſeu graſciam ex-
tra prædictum ſtatum,ſine præfati Alexandri electi licentia exportare,aut educere. Non obſtantibus præmiſsis ,
ac quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,necnon ſtatutis & reformationibus etiam iuramen
to &c. roboratis, priuilegijs quoque indultis,& literis apoſtolicis eiſdem perſonis , ac eorundem ciuitatum ,
oppidorum & locorum communitatibus,ſeu vniuerſitatibus,necnon tam eccleſiaſticis quam ſæcularibus, cete
riſque ſupra deſignatis aliiſque quibuſuis perſonis,etiam ſuper exactione frumentorum , leguminum , & edu-
ctione animalium,etiam per ſedem apoſtolicam,& Cameram præfatam in genere , vel in ſpecie etiam ex cau
ſa oneroſa,ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac alias quomodolibet conceſsis , & concedendis , qui-
bus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione,de illis &c. tenores &c. illis alias in ſuo robore per-
manſuris,hac vice duntaxat latiſsime derogamus,illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſeu de-
bere decernimus,cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes præſentium noſtrarum ſolam ſignaturam
ſufficere,& vbique in iudicio & extra in Ro. cu. & extra plenam fidem facere, regula contraria non obſtante,
ſeu ſi eidem Alexandro electo videbitur,deſuper literas etiam per breue noſtrum, etiam cũ omnium & ſingulo
rum præmiſſorum pleniori ſpecificatione & expreſsione,ac prædeſignatarum & aliarum quarumcunque ſcri-
pturarum deſuper neceſſariarum ad verbum ſi videbitur inſertione, alijſque clauſulis & cautelis neceſſarijs &
opportunis,adeo quod contraria quæcunque prorſus tollantur,& non obſtent ſimul, vel ſeparatim , etiam ſub
data dici

data die ultimæ menſis Iulij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri anno primo expediri poſſe, ipſarumque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fidem adhiberi debere, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet motu proprio .I.

Die prima menſis Iulij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo admiſſa & regiſtrata ex decreto Cameræ libro ſignaturarum S. D. N. Papæ apud me Notarium fol. 206. Hie. de Tarano.

IDEM

30

Reſeruatio ad Camerã apoſtolicã fructuum beneficiorũ ſedi apoſtolicæ reſeruatorũ pro tempore vacantiũ.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cupientes malitijs nonnullorum, qui in poſſeſſione Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatorum pro tempore vacantium, ſine iuſto titulo ac ſine literis Apoſtolicis, vt illorum fructus durante vacatione huiuſmodi vſurpent, ſe intrudere non verentur, occurrere, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ grauiſsimis oneribus in aliqua parte ſubleuandis quantum cum Deo poſſumus conſulere, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus, ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcunque quomodolibet & qualitercunque nuncupata, omnium & ſingulorum Monaſteriorum etiam Cõſiſtorialium, & beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium nobis & Sedi Apoſtolicæ tam per conſtitutiones Apoſtolicas, quam Cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas & edendas, ſeu alias quomolibet, & ex quauis cauſa generaliter, vel ſpecialiter reſeruatorum, ſeu affectorum in partibus Italiæ, in quibus Collectores, & ſubcollectores ſpoliorum, & iurium Cameræ Apoſtolicæ prædictæ eſſe conſueuerunt, ac earum ciuitatibus, & dioec. conſiſtentium per obitum, & alias quouiſmodo præterquam per ceſſum illa obuenientium, pro tempore vacantium a die ipſorum Monaſteriorum, & beneficiorum vacationes pro rata temporis vſque ad diem prouiſionis ſeu commendæ de eiſdem beneficijs & Monaſterijs per nos faciendæ, de qua per literas noſtras ſub plumbo, & non aliter conſtare debere volumus, eidem Cameræ auctoritate apoſtolica tenore præſentium reſeruamus, applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque ei reſeruata, applicata, incorporata & appropriata eſſe, & fore, & ad illã ſpectare & pertinere, nullumque præter nos, & dictam Cameram, aut dilectum filium Donatum Mathæum Minalem, ac pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum, ac Spoliorum & aliorum iurium ipſius Cameræ Collectorem generalem, vel eius ſubcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias ſe in illis intromittere poſſe aut debere tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus eccleſiæ, quo ad Archiepiſcopos & Epiſcopos, quoad vero alios inferiores etiam ſub excõmunicationis, & alijs arbitrij noſtri, & quoad omnes ſub priuationis facultatis cõferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtricte præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruata ſeu affecta prædicta quouis prætextu cauſa aut quæſito colore cuiquam conferre ſeu de illis prouidere, aut in illis vel eorum poſſeſsione ſeſe intromittere quoquomodo audeant vel præſumãt, Sicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque quauis auctoritate fungẽtes Iudices, Commiſſarios, & perſonas, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandãtes eidem Donato Mattheo, & pro tempore exiſtenti Theſaurario, & Collectori, vt noſtro & dictæ Cameræ nomine fructus, reditus, prouẽtus, iura, obuentiones, & emolumenta huiuſmodi per ſe vel eius ſubcollectores prædictos, etiam propria auctoritate exigat, percipiat, & leuet, ſibique nihilominus conſignari, & tradi ab omnibus ad quorum manus peruenerint pro rata prædicta per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas per perſonas eccleſiaſticas ab eo eligendas, fulminandas, & alia opportuna iuris & facti remedia quacũque appellatione poſtpoſita, faciat & curet, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, ſuper quibus omnibus & ſingulis plenam & liberam illi per præſentes concedimus facultatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Monaſteriorum & illorum ordinum, ac beneficiorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis, illis & quibuſuis alijs perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſsis confirmatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſiue debere decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod ex fructibus, reditibus, & prouentibus per dictum Theſaurarium, & etiam Deputatos pro rata huiuſmodi percipiendis onera quæcunque dictis beneficijs incumbentia ſimiliter oro rata temporis ſupportari debeant, quodque præſentium manu Notarij publici ſubſcriptis trãſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die xxv. Aprilis. M. D. LXI. Pontificatus Noſtri Anno Secundo. Cæ. Glorierius.

IDEM

IDEM

31

Conſtitutio perpetua declaratoria Regulæ de publicandis reſignationibus.

SANCTISSIMVS in Chriſto Pater, & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa IIII. Qui in craſtinum ſuæ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, prædeceſſorum ſuorum veſtigiis inhærendo, inter alia ſtatuit, & ordinauit, prout etiam ſinguli prædeceſſores præfati ſtatuere, & ordinare conſueuerant, quod quæcunque beneficia eccleſiaſtica in Romana Cu. reſignata, niſi de illis factæ reſignationes infra ſex menſes a die Dat. ſupplicationis, & non a die præſtiti conſenſus computandos, ſi vero extra dictam Curiã factæ ſint infra menſem, extunc vbi beneficia ipſa conſiſterent, publicatæ forent, vel poſſeſsio illorum ab eis quos id contingeret petita extitiſſet, ſi reſignantes illa poſtmodum in eorundem reſignatorum beneficiorum poſſeſsione decederent, non per reſignationem, ſed per obitum huiuſmodi vacare cenſerentur: Collationes quoque, & quæuis aliæ diſpoſitiones, de illis tanquam per reſignationem vacantibus factæ, & inde ſequuta quæcunque nullius ſint roboris, vel momenti: Et cum nuper innotuit nonnullos etiam iuris peritos, & dictæ Curiæ officiales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, contendere quod reſignationes de beneficiis in manibus prædeceſſorum huiuſmodi, tanquam illa per obitum eorundem prædeceſſorum expirauerint non ſubiiciantur, & ſub ſtatuto, & ordinatione Sanct. ſuæ, tanquam futura, & nõ præterita concernentibus non comprehendantur, & ſic occaſionem præſtare, vt fraus fiat legi, & reſignationes huiuſmodi infra dictos ſex menſes non publicentur, nec ipſorum reſignatorum beneficiorum poſſeſsio ab eis quos id contingit petatur, quinimo reſignantes ipſi beneficia per eos reſignata, vſque ad eorum obitum ſine aliquo titulo detineant, & eorum fructus percipiant, in animarum ſuarum perniciem, & perſonarum de eiſdẽ beneficiis tanquam per obitum vacantibus pro tempore prouiſarum detrimentum, Non immemor quod fe. re. Paulus Papa IIII. S. S. prædeceſſor per ſimilem eius conſtitutionem, ſub die Quinta menſis Maij, Pontificatus ſui Anno Tertio, in Cancellaria Apoſtolica publicatam, difficultates, quæ exinde oriebantur aut exoriri poterant declarauit, Volens periculis animarum occurrere, & indemnitati perſonarum huiuſmodi conſulere declarationi præfatæ dicti ſui prædeceſſoris inhærendo, præſentis ſuæ conſtitutionis perpetuo valituræ tenore declarauit ſuæ intentionis ſemper fuiſſe, & eſſe, vt quæcunque reſignationes de quibuſuis beneficiis Eccleſiaſticis etiam in manibus prædictorum huiuſmodi eatenus factæ, & nondum ſuum plenarium effectum ſortitæ, etiam ſi infra ſex menſes obitum eorundem prædeceſſorum præcedentes factæ, nec ſuper illis conſenſus tempore eorundem prædeceſſorum præſtiti fuerint, ſtatuto, & ordinationi ſuis prædictis ſubiicerentur, & ſubiiciantur de præſenti, & ſub illis comprehenderentur, & comprehendantur de præſenti, & in futurum. Quodque ſi non ſatisfacto ſtatuto, & ordinationi ſuis huiuſmodi, ij qui beneficia prædicta in manibus eorundem prædeceſſorum reſignauerant, in eorundem reſignatorum beneficiorum poſſeſsione decederent, ſiue deceſſerint, beneficia ipſa non per reſignationem, ſed per obitum huiuſmodi vacare cenſerentur, & in poſterum cenſeantur, collationes quoque, & quæuis aliæ diſpoſitiones de illis tanquam per reſignationem vacantibus factæ, & faciendæ, & inde ſequuta, & ſequenda quæcunque, nullius eſſent, & in poſterum ſint roboris vel momenti. Decernens ſic, & non aliter per quoſcunque iudices, & commiſſarios, quauis etiam Apoſtolica auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici huiuſmodi Auditores in quibuſuis etiam per appellationem pendentibus, & in poſterum mouendis cauſis, & quauis eorum inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, diffiniri, & interpretari debere, ac irritũ &c.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, die vero Martis decima menſis Septembris, Pontificatus præfati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ Anno Primo.

IDEM

32

Conſtitutio per quam datur facultas Iudici decernendi Sequeſtrum ſuper beneficiis reſeruatis.

SANCTISSIMVS in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa Quartus, Cupiens prout ſuo paſtorali incumbit officio, vnicuique quod ſuum eſt tribui, iuſtitiamque inter omnes æqua lance miniſtrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum qui paſſim beneficia eccleſiaſtica in menſibus in quibus illorum collatio, & prouiſio per conſtitutiones ſuas, ſeu Cãcellariæ Apoſtolicæ Regulas deſuper editas diſpoſitioni ſuæ pro tempore reſeruatæ exiſtunt vacantia, ſeu alias eidem, & Sedis apoſtolicæ diſpoſitioni generaliter reſeruata, aut ex generali reſeruatione apoſtolica vel alias affecta, ordinaria, ſeu aliæ auctoritate contra dictarum Conſtitutionum tenorem, aut alias indebite ſibi conferri, & de illis etiam prouideri procurant, & in eis prætextu collationum, & prouiſionum huiuſmodi ſe intrudunt, ad hoc vt illorum fructus ſuos faciant, & ex eis impetrantes apoſtolicos, ſeu alias iuſto titulo prouiſos moleſtent, & interim lites adeo in longum protrahant, vt impetrantes & iuſtum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut eorum iuri cedere, & renunciare, aut in proſequutione litium huiuſmodi omnes fere eorum facultates diſsipare, & tandem in illarum proſequutione mori cogantur. Quique beneficia in Ro. Curia, vel extra eam litigioſa reſignant, aut eorum iuri cedunt ſimpliciter, vel in fauorem tertij in memorialibus cum paruis datis, & conſenſibus deſuper præſtitis quæ penes ſe retinent, & nihilominus lites huiuſmodi proſequuntur, & dum cognoſcunt nullum ius ſibi in huiuſmodi beneficiis litigioſis competere, ad effugiendum ſententiam, & expenſas, vel fructuũ reſtitutionem in quibus condemnandi venirent, Supplicationes deſuper ſignari, ac datas, & conſenſus paruos

huiuſmodi

huiuſmodi extendi faciunt, aſſerentes ſe iamdiu illa dimiſiſſe, partes fouentes bonum ius, & Iudices iuſtitiam miniſtrantes deludendo, quantum in eo eſt obuiare, ac omnem penitus talia præſumendi occaſionem tollere, Hac ſua perpetuo valitura ſanctione ſtatuit, & ordinauit, quod quoties in antea aliquem ſuper quouis beneficio eccleſiaſtico, vt præfertur, reſeruato, ſeu affecto, & dicta auctoritate, vel alias nulliter collato tam in dicta Curia, quam extra eam litigare contigerit, & Iudici ordinario, ſeu cui cauſa deſuper commiſſa fuerit, etiam ſummarie, & extraiudicialiter, quantum ſibi pro rei qualitate ſufficere parte legitime citata videbitur, conſtiterit Beneficium ipſum in dictis menſibus vacauiſſe, aut alias, vt præfertur, reſeruatum ſeu affectum, & nihilominus ordinaria, ſeu alia auctoritate nulliter collatum, & indebite detentum exiſtere, idem Iudex reproducta citatione, fructus, redditus, & prouentus beneficiorum ſic nulliter collatorum, & indebite detentorum ſequeſtrari mandet, & faciat, ac alia exequatur in præmiſſis neceſſaria, & opportuna. Super quo eidem Iudici omnem poteſtatem & auctoritatem impartitus eſt. Idemque Sanct. ſua in cauſis nunc in quauis inſtantia coram eiſdem Iudicibus pendentibus ſimiliter obſeruari mandauit. Præterea decreuit, & declarauit ſic reſignantes, ſeu cedentes, & nihilominus lites huiuſmodi proſequen. ne eorum malitia illis prodeſſe, & fouentibus bonum ius nocere valeat, ad fructuum, redditiuum, & prouentuum dictorum beneficiorum per eos perceptorum reſtitutionem, ac expenſarum in litibus huiuſmodi factarum refectionem, omniaque, & ſingula damna, & intereſſe in quibus condemnati fuerint, ſi non ceſſiſſent, vel reſignaſſent, per Iudices tam ordinaria, quam delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipſas pro tempore pendere, ſeu moueri contigerit condemnandos fore, & condemnari debere, ac ad id teneri, & obligatos eſſe, Ipſoſque, ac etiam in dictis beneficiis ſucceſſores quoſcunque ad paritionem ſententiæ, ſeu ſententiarum, ac literarum exequutorialium pro tempore latæ, ſeu latarum, & decretarum a quibus appellare non liceat, ad reſtitutionem, ſeu relaxationem poſſeſſionis, ac fructuum, redditiuum, & prouentuum, necnon refectionem expenſarum, ac damnorum, & intereſſe huiuſmodi perinde ac ſi contra eoſdem ſucceſſores ſententia, ſeu ſententiæ latæ, & literæ exequutoriales huiuſmodi decretæ fuiſſent, cogi, & compelli. Sic tamen quod poſtquam alter ipſorum ſententiæ, ſeu ſententiis, ac reſtitutioni, vel relaxationi poſſeſſionis, & fructuum, redditiuum, & prouentuum, necnon damnorum, & intereſſe huiuſmodi refectioni, aliiſque præmiſſis realiter, & cum effectu paruerit, alter deſuper moleſtari non poſſit. Et ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis per eoſdem, & alios quoſcunque Iudices, & etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, Sublata &c. iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Conſtitutio Romæ in Cancellaria apoſtolica anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Qningenteſimo Sexageſimo, Die vero Sabbati vigeſimaſexta menſis Octobris, Pontificatus prælibati Sanctiſſimi Domini Papæ Anno Primo.

IDEM

33

Quod taxæ equorum ab omnibus Communitatibus Status Eccleſiaſtici exigantur.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Volentes ex rationabilibus cauſis ad id animum noſtrum mouentibus, & præſertim præmentibus rerum vndique, ſicut omnibus notum eſt, neceſſitatibus, Taxas Equorum in vniuerſo Statu noſtro Eccleſiaſtico etiam a tempore, quo fe. re. Paulus Papa IIII. iimmediatus prædeceſſor noſter per ſuas in forma breuis literas earundem Taxarum Equorum exactionem fieri ordinauit, atque mandauit pro Camera noſtra Apoſtolica exigi ac recuperai, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentiū, ſtatuimus, ac decernimus, quod omnes & ſingulæ Taxæ Equorum prædictorum in toto Statu noſtro Eccleſiaſtico præfato, incipiendo a dicto tempore, quo idem Paulus prædeceſſor illas vt præfertur, exigi mandauit (attento quod exactio huiuſmodi tunc exequutioni demandata non fuit) citra, & ſic ſucceſſiue in futurum ab omnibus perſonis, Communitatibus, & Vniuerſitatibus illas ſoluere habentibus iuxta Taxam antiquam ex libris eiuſdem Cameræ extractam, quæ quidem Taxa Commiſſarijs ſuper exactione huiuſmodi deputandis a dilecto filio Franciſco Odeſcalco dictæ Cameræ Præſidente, manu eius ſubſcripta dabitur, pro eadem Camera omnino exigantur, & cum effectu recuperentur. Nos enim eidem Franciſco Præſidenti eas Ciuitates, Terras, & loca, de quibus Taxa per eos ſoluenda huiuſmodi non reperietur, aut alias forſan de eadem Taxa non apparebit, de nouo iuxta ratam aliorum locorum taxandi, & taxam debitam & conuenientem eis imponendi, ita vt quælibet Communitas, & Vniuerſitas indifferenter Taxas huiuſmodi ſoluant, & quoſcunque earundem Taxarum debitores ad illarum ſolutionem iuris & facti remedijs cogendi, & compellendi, aliaque in præmiſſis neceſſaria, & opportuna faciendi & exequendi plenam & liberam auctoritate, & tenore prædictis concedimus facultatem. Non obſtantibus quibuſuis conceſſionibus, gratijs, liberationibus, remiſſionibus, ſuſpenſionibus & alijs contrarijs diſpoſitionibus per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem Apoſtolicam quomodolibet factis, non tamen ex cauſa oneroſa, videlicet emptionis dictarum Taxarum, & pretij illarum realis, & effectualis ſolutionis occaſione, dummodo de ipſius pretij ſolutione clare conſtet, conceſſis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium traſumptis manu Notarij publici ſubſcritis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die decima quinta Martij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo Pōtificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

IDEM

34

Reformatio Regiſtrorum per Notarios quorumcunque Iudicum, & Tribunalium Romanæ Curiæ de cætero conficiendorum.

MOTV Proprio &c. Cum ſicut accepimus in cauſis quæ in dies in quibuſcunque Almæ Vrbis noſtræ tribunalibus agitantur ab earundem cauſarum Notarijs magna regiſtrorum volumina non minus lectu, quam intellectu difficilia, & quæ potius Auditoribus ſiue iudicibus, ac procuratoribus, & partibus litigantibus in recognoſcendis cauſarum huiuſmodi meritis confuſionem, & difficultatem pariunt quam inane conficiantur, ac in eis plurima etiam abſurda, inutilia, ſuperflua ad cauſas nullo modo ſpectantia, & repetita apponantur, non alia, vt creditur de cauſa, quam vt quanto maior foliorum accreuerit numerus tanto etiam pinguior, & amplior merces notarijs huiuſmodi reddatur. Vnde partes litigantes grauia ſubire coguntur diſpendia, ſitque vt interdum regiſtrorum impenſæ valorem rei ſuper qua agitur longe excedant, ac exinde plus capiat notarius, quam pars bonum nis fouens, ac ex iure oriri videatur iniuria. Nos partium litigantium indemnitati, ac iudicum, & Procuratorum huiuſmodi commoditati, in præmiſsis quantum in nobis eſt conſulere volentes, ex certa noſtra ſcientia auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, in omnibus, & ſingulis, tam beneficialibus quam profanis, & matrimonialibus, ac meris, & mixtis, in quibuſcunque dictæ Vrbis tribunalibus, ac coram quibuſuis iudicibus, nullis prorſus exceptis, motis, & mouendis cauſis, in ordinarijs videlicet quæ a principio via ordinaria introductæ ſunt, etiam ſi in illarum progreſſu vna forſan aut plures commiſsiones ſuperuenerint, ac materia introducta via ordinaria non eſſet, de iuriſdictione iudicis ordinarij intelligantur, nulla penitus fiant regiſtra, ſed tantum extractus ſimplices, & abſque aliqua terminorum extenſione, qui in vno confecti, in quibuſuis alijs tribunalibus ſi ad illa tranſportentur, plenam fidem faciant in omnibus, & per omnia perinde ac ſi eſſent regiſtra extenſa, In vere autem Commiſſarijs cauſis, quarum videlicet principia ordinarie non ſunt introducta, regiſtra quidem fiant, ſed quæ, & extractus prædicti ita vt ſequitur formari, & confici debeant. Primoque tam in regiſtris quam extractibus huiuſmodi conficien. facultates Iudicum vel deputationes eorum Locatenen. cum illæ ſint notoriæ, & illarum exempla publica, & impreſſa habeantur nullatenus præinſerantur, & pro quibus licet non inſertis, Notarij nihil a partibus exigant. Deinde, quod tam in ordinariorum extractibus quam eorum, & aliorum quorumcunque delegatorum etiam Cauſarum palatij noſtri apoſtolici Auditorum, ac S. R. E. Cardinalium regiſtris, dimittantur appoſitiones feſtorum quæ etiam notoriæ ſunt, niſi forſan feſtum aliquod repentinum interuenerit, in quo caderet obſeruatio alicuius termini, quo caſu fiat mentio de illo, ſed ſummarie, & hoc modo videlicet. Die tali fuit conſiſtorium publicum &c. vel Sanctiſsimus equitauit &c. & ſic de cæteris ſimilibus. Succeſsiue quod citationes, ſiue illæ cum inhibitione, ſiue abſque factæ fuerint, in illarum reproductione nullo pacto repetantur, ſed illarum executio tantum apponatur, his vel ſimilibus verbis, tali die reproducta fuit citatio de qua ſupra quæ fuit executa vt ſupra &c. Præterea, ſi contingat quod commiſsiones ſemel regiſtratæ, alijs commiſsionibus dependentibus præinſerantur, illæ amplius non regiſtrentur, ſed annotetur folium, in quo ſuperius fuerunt regiſtratæ, & idem de motibus proprijs, Breuibus, & alijs literis apoſtolicis, & alijs quibuſcunque iam ſemel regiſtratis cenſeatur. Item inſtrumeta quæ in actis cauſæ rogantur, non vltra illorum notulam extendantur, quæ vero producuntur præinſeratur aliquid de illorum ſubſtantia, idque ſuccincte, & deinde illorum tenor apponatur hoc modo, talis conſtituit procuratorem ſuum talem, pro vt in inſtrumento cuius tenor ſequitur, & ſic de alijs. Conſequenter quod tam in regiſtris, quam extractibus cauſarum, in quibus per duos vel tres annos nihil actum fuerit, non ponantur in illarum reaſſumptione mutatio anni vel menſis, indictio vacantiarum, creatio Pontificis, & ſimilia ad cauſam non ſpectantia. Porro ſi contingat in aliqua cauſa plurium recipi iuramenta teſtium vnico contextu, in regiſtris huiuſmodi vnicum iuramentum vbi omnes iurati nominentur duntaxat extendatur. Inſuper non repetantur dignitates, vel tituli iudicum, & partium litigantium, ſed tantum, talis iudex vel Auditor præfatus vel talis actor, vel reus aut procurator, & ſimilia. Tandem quod ſingula folia coram quibuſcunque ex dictorum Tribunalium, ac alijs iudicibus prædictis, in regiſtris contineant in qualibet illorum pagina, ad minus lineas viginti quatuor, & vnaquæque linea ad minus duodecim ſyllabas, quæ ſcribantur litera bona & intelligibili, & non in charta bibula, alioquin liceat vnicuique tam iudicum quam partium, vel procuratorum litigantium folia aliter ſcripta lacerare, quæ debeant poſtmodum expenſis Notarij conuenienter reſcribi, ſiue lacerata ſint, ſiue non, aut ſi iudici, & partibus, ſeu procuratoribus magis placuerit, folia ſic male ſcripta taxentur pro medietate, vel alia rata, ad arbitrium iudicis. Mandantes propterea omnibus & ſingulis iudicibus, & Auditoribus prædictis, ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœna, vt pro præmiſſorum inuiolabili obſeruatione, in cauſis prædictis coram eis ad præſens, & de cætero penden. nulla aliter quam vt præfertur confecta extractus, & regiſtra admittant, & recipiant, imo illa tamquam in fraudem, ac damnum partium litigantium huiuſmodi confecta reiiciant, hoſque Notarios, vt extractus, & regiſtra huiuſmodi iuxta præmiſſa conficiāt, cogant, & compellant. Ac vt illa obſeruentur diligentem curam habeant. Diſtrictius inhiben. nihilominus Notarijs ipſis ſub prædictis, necnon mille Ducat. auri de camera, partim partibus litigan. partim vero Cameræ apoſtolicæ applicandorum, ac priuationis Notariatus per quemcunque contrauenientem eo ipſo incurrendis pœnis, ne de cætero in cauſis, in quibus Notarij deputati fuerint, & ſcripſerint, regiſtra, & extractus aliter quam vt præfetur omnibus ſemotis fraudibus conficere audeant, ſeu præſumant. Ac decernen. illa aliter facta nullibi fidem facere, & ſecundum ea iudicari vel ſententiari nō poſſe, neque debere, & ita per prædictos. & quoſcunque alios iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata &c. irritum quoque &c. iudicari & interpretari, ac definiri debere. Non obſtantibus conſtitution. & ordination. Apoſtolicis priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, Tribunalibus, iudicibus, & Notarijs prædictis, ac eorū officijs, & Collegijs, etiam motu ſimili etiam conſiſtorialiter &c. ac alias quibuſuis quomodolibet conceſsis &c. quibus omnibus illorum tenores &c. præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dunta-

xat ſpecialiter,& expreſſe derogamus: cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam abſque eo quod regiſtretur aut data in eo apponatur ſufficere,& illarum tranſumpta manu alicuius Notarij publici,& ſigillo alicuius perſonæ indignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ,ſeu eccleſiaſticæ Curiæ munita, in iudicio,& extra fidem facere,quacunque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtantibus.

Placet motu proprio. I.

Anno a natiuitate domini milleſimo quigenteſimo ſexageſimo primo Indictione quarta die vero vigeſima ſecunda menſis Nouembris Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ IIII. Anno II. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad Valuas Cancellariæ Apoſtolicæ,in acie Campi Floræ ac Baſilicæ Principis Apoſtorum de Vrbe,ac ſucceſſiue intimatæ inſinuatæ,& notificatæ fuerunt Reuerendiſsimo D. Iacobo Cardinali de Sabellis vulgariter nuncupato Almæ Vrbis Vicario, Reuerendiſſ. & Illuſtriſſ. D. Donflauio Vrſino Epiſcopo Murano Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori R. P. D. Iulio Oradino Decano,ac Reueren. D. Hieronymo Epiſcopo Sagonen. Almæ Vrbis Gubernatori,in eorum palatijs habitationum inuentis repertis & apprehenſis, eiſdem, & eorum cuilibet ſub ſententijs cenſuris & pœnis in retroſcripto Motu proprio contentis, præcipiendo, & mandando iuxta ejus tenorem & continentiam,per me Iulium Parinum prælibati Sanctiſſ. D. N. PP. Curſorem.

Bartholomæus Sottocala Magiſter Curſorum.

IDEM

35

Facultas eligendi Notarios in cauſis ſanctæ fidei & officium ad inquiſitionis ſpectantibus.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad Futuram rei memoriam. Paſtoralis officij cura meritis licet imparibus nobis ex alto commiſſa, nos aſſidue incitat, & inducit, vt vigiles ſolicitudinis noſtræ oculos diligenter circunflectamus, ad eaque potiſſimum noſtræ prouiſionis remedia adhibeamus per quæ ſancta & Catholica Fides, vbique prout debet conſeruetur, & augeatur, improbique Hæretici illius impugnatores,quoad fieri poteſt debite compeſcantur, & comprimantur. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquiſitorum, & Commiſſariorum Hæreticæ prauitatis in diuerſis Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, Inſulis, & aliis Chriſtiani orbis partibus deputatorum, nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi in cauſis ſanctæ fidei aduerſus eoſdem Hæreticos proſequendis perſonis probatis, & idoneis, quæ officio Notarij in eis fungantur plurimum indigere noſcuntur, vnde Officio ipſius Inquiſitionis, tum propter ipſorum Notariorum penuriam, tum quia plerique Officium huiuſmodi, tanquam odioſum exercere recuſant, ne illud ſuſcipiendo quemquam offendere videantur magnum incommodum, & detrimentum generatur. Nos igitur noſtræ vigilantiæ curam adhibere, in præmiſſiſque opportune prouidere volentes, Omnibus & ſingulis Hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, & Commiſſariis, in quibuſuis Regnis, Dominiis, Prouinciis, Ciuitatibus, Inſulis, etiam Græciæ, cæteriſque Terris, & Locis in quibus Chriſtiana Religio colitur, conſtitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis,quod quotiens eis expedire videbitur, vnum vel plures, etiam clericos Seculares, vel quorumuis ordinum, Regulares, qui ſibi ſufficientes, & idonei viſi fuerint, in quibuſcunque cauſis Sanctæ Fidei, & Inquiſitionis huiuſmodi in Notarios eligere, aſſumere, & creare,eoſque ad Officium Notariatus cauſarum prædictarum deputare, ipſique ſic electi, & deputati, acta quæcunque, & proceſſus cauſarum ipſarum diligenter, & fideliter deſcribere, & annotare, ,cæteraque omnia, ad id quomodolibet neceſſaria, & opportuna, facere, gerere, & exercere,libere, & licite poſſint, & valeant, plenam, & omnimodam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, facultatem, & poteſtatem, concedimus,& impartimur. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quarumuis Ciuitatum, & Terrarum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, & quibuſuis Notariorum Collegiis, etiam per Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quod quoniam difficile admodum eſſet præſentes noſtras literas ad ſingula quæque Loca vbi opus foret deferri, earundem præſentium Tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & Sigillo Officij Inquiſitionis Almæ Vrbis noſtræ munitis, eadem prorſus fides in Iudicio, & extra adhibeatur quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum,Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo Sexageſimo primo, Sexto Kl. Septembris. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæſar Glorierius.

Barengus.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

IDEM

36

Inhibitio extrahendi frumenta &c, extra ſtatum eccleſiaſticum.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ex incumbenti nobis apoſtolicæ ſeruitutis officio ad ea libenter intendamus, per quæ Annona in ſtatu noſtro eccleſiaſtico communi pretio habeatur, & ſubditorum noſtrorum indemnitatibus opportune conſulatur, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, vniuerſis & ſingulis vtriuſque ſexus perſonis, tam laicis, quam alias ſecularibus etiam Baronibus,Domicellis,ac Dominis téporalibus, & cuiuſuis ordinis regularibus clericis quiuſcunque

que ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, ac quauis etiam Archiepiſcopali, & Epiſcopali, vel alia etiam maiori dignitate fulgentibus, quarumcunque Ciuitatum, Terrarum & locorum dicti ſtatus, ac ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectorum, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ & manifeſtæ rebellionis, & incurſus criminis læſæ Maieſtatis, necnon confiſcationis omniũ & ſingulorum bonorum & Dominiorum ſuorum per eos niſi præſentibus paruerint eo ipſo incurrendis pœnis diſtricte præcipiendo mandamus, Quatenus infra tres dies a die præſentium publicationis in dictis Ciuitatibus, Terris & locis per illorum ab infraſcriptis Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Clericis ſuper hoc a nobis ſpecifice deputatis, Commiſſarios deputatos ſeu deputandos faciendæ omnem & quamuis tritici, ac cuiuſuis generis frumentorum, & bladorum, ac leguminum cuiuſcunque generis quantitatem penes eos ſeu eorum miniſtros & inſtitores exiſtentem per eorum cedulas aut alias in ſcriptis etiam medio iuramento eiſdem Commiſſarijs, ſeu ad id ab eis deputandis, omni dolo & fraude ceſſantibus & realiter & fideliter notificent, & denuntient, ac notificari & denunciari faciant, Neque frumenta, blada, & legumina huiuſmodi extra ſtatum eccleſiaſticum & de loco ad locum, neque animalia extra dictum ſtatum eccleſiaſticum, præterquam ſi ad almam hanc Vrbem noſtrã conducenda ſint, quod nullo modo impediri volumus, abſtrahere, aut alio exportare, ſeu extrahi & exportari facere, ſine expreſſa licentia in ſcriptis eorundem infraſcriptorum Cameræ noſtræ apoſtolicæ Clericorum ſuper hoc a nobis deputatorum, Ad quos pœnas, & fraudes quaſcunque repertas & denuntiatas exigendi, & corrigendi & abſoluendi plenam & liberam concedimus facultatem & auctoritatem, præſumant. Iniungentes & mandantes Guburnatoribus, Rectoribus, ac aliis Iuſtitiæ Miniſtris in Virtute ſanctæ obedientiæ, vt præſentes, ſeu ipſorum tranſumpta in Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis, etiam per edicta ſeu proclamata publica per dictos Commiſſarios facienda publicent, ac publicari faciant, dictique Commiſſarij deſcriptionem frumentorum, & bladorum huiuſmodi faciant & recipiant, eaque facta & recepta eo ipſo ad dilectum filium noſtrum Guidonem Aſcanium ſanctæ Mariæ in Via Lata Diaconum Cardinalem S. R. E. Camerarium, & Venerabilem fratrem noſtrum Antonium Archiepiſcopum Floren. ac dilectum filium Alexandrum Sfortiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos ſuper Annona huiuſmodi deputatos in forma probanti tranſmittant: Dantes eiſdem Commiſſariis & eorum cuilibet plenam & omnimodam facultatem perſonas prædictas ad denunciation. & notification. huiuſmodi faciendam, ſub præmiſſis & aliis etiam grauioribus, ac etiam pecuniariis de quibus eis videbitur pœnis cogendi & compellendi, ac eis ne frumenta, & blada, ac animalia huiuſmodi alio quam ad ipſam Vrbem tranſmittantur, aut tranſportentur prohibendi, necnon contrauenientes, ſeu fraudem aliquam circa præmiſſa committentes, aut frumenta, legumina, & blada ipſa non denuntiantes debite coercendi & puniendi, eoſque cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, eorumque bona & frumenta, blada & animalia huiuſmodi Fiſco noſtro ac Cameræ Apoſtolicæ realiter & cum effectu applicandi, ac alia in præmiſſis & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis &c. & reformation. &c. etiam iuramento &c. roboratis priuilegiis quoque indultis & literis ac gratiis apoſtolicis eiſdem perſonis, ac Ciuitatibus, Terris & locis eorum incolis & habitatoribus, ac quibuſuis aliis etiam ſuper extractione frumentorum & bladorum, ac animalium huiuſmodi & facultate illa extrahendi etiam per Sedem & Cameram prælatas in genere vel in ſpecie, etiam ex cauſa oneroſa, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac alias quomodolibet conceſſis & concedendis, quibus etiam ſi de illis &c. tenores &c latiſſime derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Decernentes præſentium ſolam ſignaturam, etiam abſque eo quod regiſtrentur, ſeu illis Data apponatur ſufficere, & vbique fidem facere regula contraria non obſtante, Ac earundem tranſumptis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ eccleſiaſticæ ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus fidem adhibendam eſſe, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet motu proprio. I.

IDEM

37

Deputatio Præfecti Annonæ Vrbis & ſtatus eccleſiaſtici.

MOTV proprio &c. Inter multiplices nobis ex alto commiſſi Paſtoralis officij curas, in illa libẽter intendimus, per quam in ſtatu noſtro eccleſiaſtico Annona communi pretio habeatur, & ſubditi noſtri ab impendijs, quo ad fieri poteſt ſubleuentur. Cum itaque ſicuti nobis liquido innotuit, venerabilis frater Antonius Archiepiſcopus Florentinus tunc Decanus, & dilectus filius Alexander Sfortia electus Parmen. tunc in minoribus conſtitutus, & etiam nunc Clericus Cameræ Apoſtolicæ ſuperiore anno ad hoc vſque tempus rem frumentariam tanta cum ſtrenuitate adminiſtrauerint, vt vbi vniuerſa fere Italia quam arctiſsima annona premeretur Alma Vrbs noſtra, quod nobis gratiſsimũ fuit, laxiore ſemper vſa fuerit, & quod per ea tempora maius fuit, ſibi adiacentibus populis petentibus nequaquam ſtrictiore manu, & ſine dictæ Cameræ detrimento ſubminiſtrauerint. Nos de annona etiam inſtantis anni, vt decet, ſoliciti, operæpretium rati eos talibus negotijs præficere, quorum eximiam virtutem egregia in illis nauata opera cõformi populi voce commendat, Motu ſimili eũdem Alexandrum electum, & Clericum, Annonæ frumentariæ eiuſdẽ vrbis, & reliqui ſtatus eccleſiaſtici noſtrorum generalem Præfectum, pro dicto inſtanti anno cum honoribus, oneribus, facultate, auctoritate, iuriſdictione, priuilegijs, exemptionibus, & prærogatiuis ſolitis, & conſuetis, ac cuiuis alteri ab huiuſmodi officium deputato, hactenus quomodolibet conceſsis, ad noſtrum beneplacitum conſtituimus, & deputamus, Dantes illi in præmiſsis plenam facultatem, & auctoritatem tam in prædicta Alma Vrbe, quam alijs quibuſcunque nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectis Prouincijs, Ciuitatibus, Oppidis, & locis frumenta, & legumina cuiuſuis generis, ſeu ſpeciei, annotandi, & deſcribendi, ſeu annotari, & deſcribi faciendi, ac vniuerſas, & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas cuiuſuis ſtatus, gradus, dignitatis, aut præeminentiæ exiſtẽtes eidem R. E. mediate, vel immediate ſubiectas, tam Eccleſiaſticas quam ſeculares, etiam ſi per-

ſonæ ſæculares huiuſmodi Ducali, Marchionali, & Comitis, vel alia etiam maiori, Eccleſiaſticæ vero Patriarchali Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia dignitatibus præfulgeant, ad veram frumentorum, & leguminum, quæ ipſos tempore deſuper publicandorum edictorum, ſeu bannimentorum habere contiget quantitatem, etiam ſcriptis medioque iuramento denũciandum, quorum denunciationes, etiam ad dilectum filium Guidonem Aſcanium Sfortiam Cardinalem Camerarium noſtrum deferri volumus, ſub cenſuris eccleſiaſticis, ac pecuniarijs, necnon manifeſtæ rebellionis, læſæque maieſtatis ac dominiorum, & aliorum bonorum lucrum confiſcationis, alijſque eius arbitrio imponendis, & applicandis, cæteriſque pœnis de quibus fit mentio in edictis, ſeu bannimentis ſuper huiuſmodi frumentorum negotio, mandato prædictorum Antonij Archiepiſcop., & Alexandri electi die trigeſima menſis Maij proxime elapſi in eadem Vrbe, & forſan alibi publicatis, quæ quidem edicta, ſeu bannimenta tenore præſentium approbamus, & confirmamus, etiam per publicum edictum in locis ſibi beneuiſis affigendum, vel alias publicandum, monendi, & requirendi, eiſque ne frumenta, & legumina huiuſmodi extra loca ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, neque de loco ad locum, neque animalia cuiuſuis generis, ſeu ſpeciei in eſcam mactari ſolita, aut alios commeatus, ſeu graſciam extra loca dicti ſtatus, ſine eiuſdem Alexandri electi licentia exportare, aut educere vllo modo audeant, ſub ſimilibus pœnis inhibendi, inobedientes, ſeu contra facientes quoslibet cenſuras, & pœnas prædictas incidiſſe, & incurriſſe declarandi, agrauandi, & reaggrauandi, inuocato etiam auxilio brachij ſecularis, necnon executiones quaslibet, tam reales, quam perſonales fieri mandandi. Præterea quoſcunque in præmiſsis fraudes committentes, vel alias noxios, & delinquentes mulctandi, ac quibuſuis etiam vltimi ſupplicij, vel alias corporis afflictiuis pœnis demandandi, & ſeu ipſos, ac prædictos inobedientes, ſeu non parentes a quibuſuis cenſuris, & mulctis, ac, vt præfertur, afflictiuis, etiam vltimi ſupplicij pœnis abſoluendi, & liberandi, deſuperque cum eis concordandi, componendi, & tranſigendi, ac quoſcunque ſibi beneuiſas concordias, compoſitiones, & tranſactiones faciendi. Item quoſcunque frumentorum, & leguminum huiuſmodi quantitates cogendi, ac emptionis, & mutui, vel alio quouis titulo pro partis, & modis, de quibus ſibi videbitur acquirendi, proptereaque quaſuis pecuniarum ſummas mutuo vel aliter accipiendi, ac ſuper præmiſsis omnibus, & ſingulis cum quibuſuis mercatoribus & alijs perſonis quaſuis conuentiones, & partita etiam cum quorumuis donatiuorum mutuantibus dandorum promiſsione, & donatione faciendi, ac deſuper contractus, inſtrumenta quælibet cum pactis, conditionibus, capitulis, & clauſulis ſibi beneuiſis celebrandi, & ineundi, ac pro illorum obſeruatione præfatam Cameram, & omnia illius bona præſentia & futura in quauis etiam pleniori ipſius Cameræ forma obligandi, necnon quoſcunque Commiſſarios Officiales, & miniſtros opportunos, aut alias ſibi beneuiſos deputandi, & hactenus quomodolibet deputatos reuocandi, & remouendi, prout & nos harum ſerie quoſcunque Commiſſarios ſuper huiuſmodi frumentorum negotio hactenus etiam per nos quomodolibet deputatos reuocamus, & remouemus, eorumque prouiſiones, & ſalaria declarandi, eiſque illis, & illa, ac alijs quibus opus fuerit quaſuis pecuniarum ſummas, & quantitates ex frumentorum, & leguminum huiuſmodi venditione, conuentionibuſque ſeu partitis ineundis, vel alias ex huiuſmodi rei frumentariæ negotio quomodolibet prouenientes ſolui, & exburſari mandandi, ac denique cætera ad huiuſmodi rei frumentariæ negotium quomodolibet pertinentia faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, ac edicendi, ſeu edici, & proclamari faciendi neceſſaria, & opportuna, quæque dilecti filij Clerici eiuſdem Cameræ Præſidentes dum ſimul coadunati, & congregati ipſam Cameram faciunt, & repræſentant, facere, gerere, exercere, ac exequi, & edicere, ſeu edici, & proclamari facere poſſent, vnumque, vel plures loco ſui cum ſimili vel limitata poteſtate ſubſtituendi, & eius arbitrio reuocandi. Mandantes propterea dilectis filijs noſtris, & apoſtolicæ ſedis de latere Legatis, eorumque vicelegatis, ac tam dictæ Vrbis quam aliarum Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum Gubernatoribus, Locatenen. Prætoribus, Vicarijs, & alijs quouis nomine nuncupatis officialibus, & iuſtitiæ miniſtris, necnon Communitatibus, & vniuerſitatibus earumque magiſtratibus ac perſonis etiam priuatis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna ſtrictius inhibendo, ne eundem Alexandrum electum, aut eius pro tempore Miniſtros in præmiſsis, vel alijs ad dictum rei frumentariæ negotium pertinentibus, vllo modo, vel obtentu impediant, remorentur, vel moleſtent; immo eius, & eorum nomine requiſiti, illi & illis deſuper opportune faueant, & aſſiſtant, eiſque & eorum mandata, edicta, ſeu proclamationes, aut alias ordinationes exequi mandent & faciant, & vt vnuſquiſque poſsit mentem, & intentionem noſtram in præmiſsis, pro parte etiam ex nobis ipſis cognoſcere, Vniuerſis, & ſingulis, tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus perſonis ſuperius deſignatis, quauis eccleſiaſtica, ſeu mundana dignitate fungentibus per almam Vrbem noſtram, & alia ciuitates, oppida, & loca prædicta a præfato Alexandro electo, ſeu eius ſubſtitutis tempore publicationis præſentium ſpecificanda conſtitutis, ſub ſingulis ſupradictis pœnis per eas eo ipſo niſi paruerint incurrendis, & vt ſupra applicandis, exigendis, & infligendis ſtricte inhibendo præcipimus, & mandamus, vt per totum menſem Septembris proxime venturum, debeant omnem, & quamcunque tritici, & alterius cuiuſuis generis, ſeu ſpeciei frumentoorum, ac leguminum quantitatem penes eos, ſeu eorum miniſtros exiſtentem, per eorum cedulas, vel alias in ſcriptis medio iuramento eidem Alexandro electo, ſeu eius Commiſſarijs, aut miniſtris ab eo, vel eis ad hoc deputatis, ſeu deputandis omni dolo, & fraude ceſſantibus omnino notificaſſe & denunciaſſe, neque audeant triticum, & alia frumenta, ac legumina huiuſmodi extra loca prædicti ſtatus, neque etiam de loco ad locum, neque animalia cuiuſuis generis, & ſpeciei in eſcam mactari ſolita, aut alios commeatus, ſeu graſciam extra prædictum ſtatum, ſine præfati Alexandri electi licentia exportare, aut educere. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis, & reformationibus, etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris apoſtolicis eiſdem perſonis, ac eorundem Ciuitatum, Oppidorum, & locorum Communitatibus, ſeu vniuerſitatibus, necnon tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus, cæteriſque ſupra deſignatis aliiſque quibuſuis perſonis, etiam ſuper exactione frumentorum, leguminum, & eductione animalium, etiam per ſedem apoſtolicam, & Cameram præfatam in genere, vel in ſpecie, etiam ex cauſa oneroſa, ac ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet conceſsis, & concedendis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis &c. tenores &c. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat latiſsime derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, cæteriſque

cæteriſque contrariis quibuſcunque. Decernentes præſentium noſtrarum ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio, & extra in Roman Curia & extra plenam fidem facere, Regula contraria non obſtante, ſeu ſi eidem Alexandro electo videbitur deſuper litteras, etiam per breue noſtrum, etiam cum omnium, & ſingulorum præmiſſorum pleniori ſpecificatione, & expreſsione, ac prædeſignatarum, & aliarum quarumcunque ſcripturarũ deſuper neceſſariarum ad verbum ſi videbitur inſertione, aliiſque clauſulis,& cautelis neceſſariis, & opportunis, adeo quod contraria quæcunque prorſus tollantur, & non obſtent ſimul, vel ſeparatim, etiam ſub data diei vltimæ menſis Iunij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri anno primo expediri poſſe, ipſarumque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem prorſus fidem adhiberi debere, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu Proprio. I.

Die prima menſis Iulij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, admiſſ. & regiſtrat. ex decreto Cameræ libro ſignaturarum S. D. N. Papæ apud me Notarium fol. 206.

Hie. de Tarano.

IDEM

38

De Bireto viridi deferendo a petentibus Cap. Odoardus & ſimilia.

PIVS Papa IIII. Motu Proprio &c. Cupientes Mercatoribus & aliis perſonis tam Almæ vrbis noſtræ ciuibus quam forenſibus in ipſa vrbe cum quibuſuis perſonis cõtrahendi omnẽ poſſibilem ſecuritatem cõcedere, & omnem viam, ac etiam omnes dilationes per quas Mercatorũ & aliarum perſonarũ debitores a debitorum ſolutione ſubterfugere, ſeu ſe quoquomodo ſubtrahere,& creditores eorum creditis defraudare, aut ſupplantare poſſent, de medio tollere, ac remedium opportunum præmiſſa ne fiant adhibere, & vt debitores ipſi a præmiſſis ſi non Dei omnipotentis ſaltem humanæ ignominiæ timore abſtineant, & ſic eorundem mercatorum & perſonarum firmitati prouidere volentes, & conſiderantes Motum proprium a fe. re Paulo Papa Quarto Prædeceſſore noſtro quod ex tunc de cætero Alternatiuæ, ſignificationes, & dilationes quæcunque niſi iuxta iuris diſpoſitionem ac formam ſtatutorum ipſius Vrbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinuiſſent,& ex tunc in futurum obtinerent,ſemper Birretum Viride portare tenerentur emanatũ, Circa ipſorum debitorum malitiam ſeu malos homines non ſufficere, Cum ipſum Birretum Viride niſi poſtquam ad Alternatiuam vel alias dilationes admiſſi fuerint portare non teneantur,& ſic beneficio temporis in graue creditorum præiudicium & iacturam gaudeant, Nos Igitur Motu ſimili &c. Per præſentes perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero quicunque debitores ſeu in forma Cameræ, aut alias quomodolibet obligati quamcunque Alternatiuam, Significationem, vel aliam quamcunque dilationem etiam ſecundum Capitulum Peruenit vel Odoardus,ſeu inhibitionem aliquam a Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditore ſeu eius Locumtenente,aut Almæ Vrbis Vicario, vel Gubernatore vel Senatore,ſeu aliis ipſius Vrbis Iudicibus etiam Commiſſariis, aut etiam Carcerum Vrbis Viſitatoribus petere non poſſint,niſi ſe prius coram illis dictum Biretum Viride geſtando præſentauerint, & ipſum Biretum Viride publice & ſecrete ſub fuſtigation. per Vrbem pro prima Vice, & Triremium pro ſecunda qua ſine dicto Bireto reperti fuerint deferre,per ſe vel ſuos legitimos Procuratores ipſis abſentibus promiſerint,& medio iuramento affirmauerint,ac aliter a prædictis & aliis quibuſuis Iudicibus etiam vigore ſpecialis Commiſsionis noſtra aut ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatæ vel ſignandæ obtentæ & obtinendæ Alternatiuæ & ſignificationes aut dilationes quæcunque etiam ſecundum Iuris formam nullæ ſint, & ipſis debitoribus etiam ſi Clerici exiſtant nullatenus ſuffragentur, Mandantes eidem Auditori Cameræ vt huiuſmodi conſtitutionem & ordinationem perpetuo & inuiolabiliter etiam in quibuſcunque litibus & cauſis hactenus motis obſeruari faciat, & mandet, contra omnes & ſingulos præmiſſis in aliquo contrauenientes per Cenſuras & pœnas ac etiam pecuniarias & alia remedia opportuna ſibi viſa etiam Manu Regia procedendo, Præmiſſis ac quibuſcunque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis,ac ipſius Vrbis ſtatutis & reformationibus, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Volumusq; quod præſentiũ ſola noſtra ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra,quacumque Regula contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio. I.

Anno a natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo primo, Indictione quarta, die vigeſima ſeptima Menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quarti anno ſecundo, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ vt moris eſt per nos Bernardinum Andreutium & Ioannem Gherardi Curſores Apoſtolicos.

Iulius Parinus magiſter Curſorum.

IDEM

IDEM

39

Facultates Auditoris Cameræ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Venerabili fratri Flauio Epiſcopo Muran. Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Ad eximiæ deuotionis affectum quem cum fidei conſtantia, & ſinceritate mentis, tu, & progenitores tui ad nos & Romanam Eccleſiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & iuſtitiæ zelum, ac integritatem, ſingularemque probitatem, necnon cæteras virtutes quibus perſonam tuam, illarum largitor altiſſimus multipliciter inſigniuit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, ac propterea indubiam ſpem gerentes, quod ea quæ tibi duxerimus committenda, ſumma cum prouidentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum, quin potius debitum arbitramur, vt eandem perſonam condignis honoribus, & gratijs proſequamur. Cum itaque nos nuper officium generalis Auditoriatus, ſeu audientiæ curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, quod antea tunc per obitum quondam Franciſci Alberici de Rachaneto, olim curiæ cauſarum huiuſmodi generalis Auditoris, extra Rom. Cur. defuncti vacans, felicis recordationis Paulus Papa IIII. prædeceſſor noſter, ex certis tunc expreſſis cauſis nomine Auditoriatus in perpetuum ſuppreſſo, & extincto, in officium Regentis S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ, de fratrum ſuorum conſilio Apoſtolica auctoritate transformauerat, ac in illud erexerat, & inſtituerat, ac poſtmodum officium huiuſmodi ab eius primæua erectione tunc vacans, dilecto filio noſtro Alphonſo tunc ſancti Nicolai inter imagines, nunc vero ſanctorum Iohannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitan. nuncupato, dicta auctoritate conceſſerat, & aſſignauerat, Cum dictus Alphonſus Cardinalis officium Regentatus huiuſmodi in manibus noſtris ſponte, & libere reſignaſſet, noſque reſignationem huiuſmodi duxiſſemus admittendam, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de eorum conſilio, & vnanimi conſenſu, Officium Regentatus huiuſmodi eius nomine, & denominatione huiuſmodi per nos ſuppreſſis, & extinctis, ac illius erectione, & inſtitutione prædictis, necnon literis Apoſtolicis deſuper confectis reuocatis, caſſatis, & annullatis, aduerſus erectionem, & inſtitutionem, necnon literas Apoſtolicas præfatas, ac in priſtinum, & eum in quo ante illius ſuppreſſionem, necnon erectionem, & inſtitutionem huiuſmodi erat ſtatum, priſtinamque naturam in omnibus, & per omnia reſtituimus, repoſuimus, & plenarie reintegrauimus, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis, ac manu noſtra, & dictorum fratrum noſtrorum ſignatis plenius continetur, Nos, poſt longam ſuper hoc habitam diſcuſſionem, & maturam deliberationem, in te oculos noſtræ mentis conijcientes, ac de ſupradictis tuis virtutibus ſpecialem in domino fiduciam ſumentes, ac, ſperantes quod tu qui Eccleſiæ Muran. præeſſe dignoſceris, ac vtriuſque iuris Doctor, & in vtraque ſignatura noſtra Referendarius, & Prælatus domeſticus noſter exiſtis, dextera domini tibi aſſiſtente propicia, officium huiuſmodi ſcies, voles, & poteris, ad laudem, & vtilitatem multorum fideliter exercere, Teque a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentiũ dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, ac ſuppreſſionis, erectionis, & inſtitutionis, necnon literarum præfatarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, ac verũ, & vltimum dicti officij Auditoriatus vacationis modum præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio nõ ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Officium Auditoriatus, ſeu audientiæ Cameræ huiuſmodi, ſiue per ſimilem reſignationem Alphonſi Cardinalis, ſeu adhuc per obitum Franciſci prædictorum, ſiue alias quouis modo, quem haberi volumus pro expreſſo vacet, cum officio Correctoriæ Archiuij Romanæ Curiæ, alijſque illi annexis, necnon omnibus, & ſingulis illius honoribus, priuilegiis, iuribus, & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis conſuetis, ac facultatibus, & indultis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in cauſis eidem Franciſco, & aliis qui pro tempore fuerunt cauſarum curiæ huiuſmodi generalibus Auditoribus, etiam per felicis recordationis Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III & Iulium etiã III. ac alios quoſcunque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & ſedem Apoſtolicam ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, tam ſub plumbo, quam in forma breuis & alias ex vſu, ſtilo, & conſuetudine quomodolibet conceſſis, tibi Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus, & aſſignamus: Teque in noſtrum, & dilecti filij noſtri Guidonis Aſcanij Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconi Cardinalis de ſancta Flora nuncupati moderni, & pro tempore exiſtentis Camerarij noſtri, ac cauſarum curiæ huiuſmodi generalem Auditorem, cum honoribus, oneribus, priuilegijs, iuribus, emolumentis, facultatibus, & decretis prædictis, conſtituimus, & deputamus, teque in locum dicti Franciſci, quoad huiuſmodi Auditoriatus officium, eiuſque exercitium, quoad vixeris, ſubſtituimus, & ſurrogamus. Tibique per te, vel alium, ſeu alios idoneum, ſeu idoneos Locumtenentem, ſeu Locumtenentes tuos, quos pro tempore duxeris aſſumendos, vel deputandos, de omnibus, & ſingulis cauſis, modis, & formis, ſupra, & infraſcriptis cognoſcendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in cauſis obligationum in forma Cameræ celebratarum ſolus (præterquam inter Ciues Roman. inter quos Motum proprium vltimo loco per nos deſuper in fauorem populi Roman. conceſſum obſeruari, volumus.) alij vero quicunque etiam Rom. Cur. Iudices in ſimilibus cauſis, nullatenus, nulloque modo procedere poſſint) procedere debeas. Necnon de omnibus, & ſingulis obligationibus in forma Cameræ, vbiuis locorum, & inter quaſcunque perſonas factis, & faciendis (his dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus a litibus, & cauſis in eadem Camera, aut coram alijs Iudicibus pro tempore introductis factæ, ſeu receptæ fuerint, & tunc non per viam cenſurarum ſed mandati executiui) cognoſcas. Ita vt quaſcunque cauſas, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus, in alio quam tuo, ac curiæ cauſarum huiuſmodi tribunali (præterquam in vim ſpecialis commiſſionis noſtræ de dicta obligatione, ſpecialem mentionem facientis) motæ fuerint, in illarum ſtatu, gradu, &

terminis,

terminis, in quibus reperientur tua ordinaria auctoritate (exceptis cauſis in Curia Capitolij contra dictos Cives Roman. pro tempore iuxta formam dicti Motus proprij motis) reaſſumere, & Iudicibus, quibus ſunt commiſſæ, ac coram quibus illæ pendebunt in poſtorum, ne in eis, aut de illis, quoquomodo, vel quouis quæſito colore, directe vel indirecte, ſe intromittere præſumant, etiam ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs, arbitrio tuo moderandis, & applicandis inhibere, ac quicquid ſecus ſuper his contigerit attentari irritum & inane decernere. Ac etiam ſolus dictarum obligationum vigore cenſuras Eccleſiaſticas promulgare. Necnon omnes, & ſingulas ſpirituales, & Eccleſiaſticas, ac prophanas, & quorumuis eiuſdem R. E. Cardinalium, eorumque, ac noſtrorum familiarium continuorum commenſalium, & prælatorum quorumcunque in ipſa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, Ac Communitatũ, & Vniuerſitatum, Oratorum, necnon dictæ Curiæ Officialium, & eandem Curiam ſequentium, ac familiarium eorundem, & ipſius Curiæ cauſarum huiuſmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Camporum quoque & quorumuis Mercatorum, ac Penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis aſſignatarum, etiam ſi earum ſolutio non in ipſa Curia, ſed in partibus ſit facienda, & quaſcunque alias etiam commiſſarias cauſas, tam ciuiles quam criminales, & mixtas coniunctim vel diuiſim in eadem Curia quomodocunque & qualitercunque motas, & mouendas, & inter quaſcunque partes, etiam per viam inquiſitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes, ac quæ per appellationem a grauaminibus, illatis, & inferri comminatis, ſeu ſententijs diffinitiuis, vel interlocutorijs, a quibuſuis iudicibus ordinarijs, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Vrbe prædictis (Vicario noſtro, ac Gubernatore, & Senatore Vrbis prædictæ, & Iudicibus Capitolinis, dumtaxat exceptis) & extra eas a quibuſcunque Iudicibus, ordinarijs, vel delegatis, ſeu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictæ ſedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Eccleſiæ Romanæ mediate, vel immediate ſubiectis, aut alijs earum Gubernatoribus, vel officialibus, & quibuſuis in feudum, vel Vicariatum, aut alias quomodolibet conceſſis, pro tempore latis, & promulgatis, interpoſitarum, ſeu alias ad eandem ſedem, etiam per viam reclamationis iudicialis, vel extraiudicialis, aut nullitatis, vel recurſus hactenus deuolutæ ſunt, & in poſterum deuoluentur, eas videlicet, in quibus non agetur vltra ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum ſummæ prædictæ valorem non excedente, ſeu quæ inter, & contra Mercatores dictæ Curiæ, pro quibuſcunque negotijs, ad quamcunque ſummam aſcendant, & inter contra Notarios ſuos, & eorum familias, pro tempore vertentur, ſummarie ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola veritate inſpecta, etiam manu Regia, & abſque obſeruatione terminorum, qui de ſtilo, ſeu ordinatione palatij Apoſtolici, aut alias obſeruari conſueuerunt, Alias vero dictam ſummam; aut illius valore excedentes, & inter, ac contra alios, quam Mercatores vertentes, ſeruatis terminis, & alias ſummarie, prout in beneficialibus. Eiſdemque terminis, quomodocunque male, & nulliter, præpoſtere, ac inculcate tentis, pro minori partium diſpendio etiam vnico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum ad valuas habitationis ipſorum citandorum, quoad obligatos in forma Cameræ, & quoad alios aliter obligatos, vbi non agetur de maiori, quam viginti ducatorum ſumma audire, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare. Nec non de omnibus, & ſingulis criminibus, exceſſibus, & delictis, tam in Vrbe, & Curia præfatis, quam extra eas per quoſcunque, tam eiuſdem ſedis officiales, quam dictam Curiam ſequentes, & alios etiam a iuriſdictione ordinariorum exemptos, & prædictæ ſedi immediate ſubiectos, cuiuſcunque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Epiſcopalis, vel maioris, & per quoſcunque alios cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, tam ad procuratoris fiſcalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accuſationem, vel etiam inſtigationem, ſeu ex mero officio inquirere, & ſuper illis, tam per viam inquiſitionis, quam accuſationis, ſeu denunciationis, & inſtigationis huiuſmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta ſuorum exceſſuum exigentiam, & qualitatem punire (dummodo monitoria contra Epiſcopos, vel eorum ſuperiores, ad comparendum perſonaliter, niſi prauia commiſſione manu noſtra ſignata non decernas) Necnon quaſcunque literas Apoſtolicas, generales, aut particulares, tam ſub plumbo, etiam per officium audientiæ literarum noſtrarum contradictarum expeditas, quam in forma breuis, & quarum ſolam ſignaturam ſufficere conceſſum fuerit, ſupplicationes per nos, & pro tempore exiſtentes Rom. Pont. aut in eius, ſeu noſtri præſentia ſignatas, necnon literas pro tempore exiſtentium Camerarij, & Pœnitentiarij maioris noſtrorum, dummodo in illis, & literis Apoſtolicis prædictis alij executores deputati non fuerint, ſolus: in quibus vero executores deputati erunt, ac cumulatiue cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita, etiam cum promulgatione cenſurarum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere; Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes; ſeu quoſuis alios, tam Eccleſiaſticos, quam ſeculares iudices, & tam delegatos, quam ſubdelegatos, & etiam cauſarum dicti palatij Apoſtolici Auditorem, vel nos, aut Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, tam in ſpecie, quam in genere, ac alias quomodolibet in eadem curia pro tempore latarum ſententiarum, necnon quorumcunq; proceſſuum generalium & ſpecialium, tam in die cænæ domini, quam alias cum cenſurarum, & pœnarum Eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitorum executiones, quas etiam ſi delegatis, aut ſubdelegatis prædictis, vel quibuſuis alijs etiam ſpecialiter per nos, & ſedẽ prædictam commiſſæ fuerint, tibi Auditori accumulatiue, & non priuatiue commiſſas eſſe volumus, & decernimus ſeruatis terminis in tribunali auditoris huiuſmodi ſeruari ſolitis, etiam ſingulis diebus, & horis, prout in ordinarijs conſuetum erat facere, illaſque & illos debitæ executioni, etiam ſi opus fuerit cum auxilij brachij ſecularis inuocatione, demandare. Et quaſcunque communitates, vniuerſitates, collegia, & capitula, necnon etiam extra dictam Curiam degentes perſonas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut ſalario, ſeu contractu in dicta curia inito, Degentes vero in eadem Curia, ſeu curiales Eccleſiaſticos, ſeculares, vel regulares etiam ab ipſa Curia abſentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, etiam Pontificalis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtẽtes pro quibuſuis rebus, & pecuniarum ſummis ad quorumuis etiam abſentium, quorum pro tempore intererit, inſtantiam, quoties expedierit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, ad ſatisfaciendum de eorum debitis, & præſtandum ea ad quæ pro tempore tenebuntur monere, & citare. Ac literas quaſcunque remiſſoriales, & compulſoriales, tam generales, quam ſpeciales, vbi & quoties opus fuerit arbitrio tuo decernere. Necnon

etiam

etiam in vim Bullæ Eugenianæ, in fauorem curialium emanatæ, & Leoninæ, necnon cuiuſcunque alterius extenſionis inhibere. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per ſimile edictum decernere, eos quoque arreſtare, & incarcerare. Et ſi tibi videbitur, pœnas, & mulctas dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, exceſſuum, & criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & membri mutilationem) per te, & tuos Locatenentes infligere, & imponere. Necnon quoſlibet inobedientes excommunicare, a diuinis ſuſpendere, generaliter, & ſpecialiter interdicere, ac ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, per te, tuoſque Locatenentes pro tempore latas, etiam iteratis vicibus, aggrauare. Et quod a te, vel Locatenentibus prædictis pro tempore excommunicati, ſeu alias cenſurati, ab alijs quam a te, vel eiſdem Locatenentibus prædictis, etiam de partium conſenſu, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſint, ad euitandas colluſiones ſtatuere. Et cum tibi viſum fuerit expedire, Communitates, Vniuerſitates, Collegia, Capitula, & perſonas quaſcunque a quibuſuis ſententijs, cenſuris, & pœnis, ac mulctis eccleſiaſticis, ſpiritualibus, & temporalibus, per alios videlicet, quam per te, & dictam tuam Curiam inflictis, in diebus Paſchalibus cum reincidentia abſoluere, ac ſententias, cenſuras, & pœnas, ac mulctas huiuſmodi, & quæcunque interdicta ſuſpendere, tollere, & eis relaxare. Necnon obligationes in forma Cameræ, huiuſmodi etiam poſt mortem debitoris, quoad illius bona tantum, etiam per viam confeſſionis debiti, per aliquem ex procuratoribus in qualibet obligatione conſtitutis more ſolito faciendæ, & hæredibus legitime citatis, ſeu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere. Et generaliter omnia & ſingula alia quæ ad officium Auditoris Curiæ cauſarum huiuſmodi de iure, vel ex priuilegio, aut vſu, ſeu literis, & conſuetudine prædictis, olim ſpectabant, & quæ illi, qui pro tempore fuerunt curiæ cauſarum huiuſmodi Auditores, ex conceſſis eis facultatibus facere, decernere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, ſeu conſueuerant, facere, dicere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi. Habituri ratos, & gratos proceſſus & ſententias, quos, & quas, tu & tui Locatenentes prædicti pro tempore habueritis & tuleritis, ac reliqua omnia quæ in præmiſſis, & circa ea, ac quodlibet eorum feceritis, dixeritis, mandaueritis, ſtatueritis, ordinaueritis, ac facturi ea omnia, auctore domino, in omnibus vſque ad ſatiſfactionem condignam, inuiolabiliter obſeruari. Et inſuper eadem auctoritate, & poteſtatis plenitudine, tam Iulij II. Leonis, X. & aliorum prædeceſſorum huiuſmodi literas, quam omnia & ſingula priuilegia, indulta, facultates, iuriſdictiones, & gratias, officio Auditoriatus, & Auditoribus prædictis quomodolibet conceſſa, ac cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas deſuper confectas literas, quarum omnium, & ſingularum literarum prædictarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, approbamus, & confirmamus, ac innouamus, necnon perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere, decernimus, illaque omnia & ſingula ad officium Auditoriatus, & Auditorem pro tempore exiſtentem, perinde ac ſi eis ſpecialiter, & expreſſe conceſſa, & pro eis, ſeu in illorum fauorem, ſtatuta, & ordinata fuiſſent, extendimus, & ampliamus. Quodque capitulum Odoardus, & capitulum Peruenit, ac quæuis alternatiuæ, ſeu moratoriæ, & dilationes etiam ſaluariæ, per quoſcumque etiam eiuſdem Rom. Ec. Cardinales pro tempore decretæ, obligatis in forma Cameræ, quoad bona, nullatenus proſint. Quinimo obligationes in forma Cameræ, quoad bona tantum, debitæ executioni demandentur, etiam poſt mortem debitoris, non obſtante quacunque appellatione, & ſuperinde obtenta commiſſione de huiuſmodi obligatione expreſſam mentionem non faciente, aut diſcuſſione hæreditatis vbilibet pendente, ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti, de reſtituendo id quod receperint, prioribus, & potioribus creditoribus, in euentum ſuccumbentiæ. Quodque tu in capella, & reliquis actibus, tam publicis, quam priuatis primum locum poſt Gubernatorem, & Oratores Principum, ſi prælati fuerint, habeas, tibi indulgemus, ac volumus, & ſtatuimus. Mandantes, & diſtrictius inhibentes quibuſuis Iudicibus, & perſonis quocunque nomine nuncupatis, ac quouis priuilegio munitis, etiam ſi S. R. E. prædictæ Cardinales fuerint, ſub indignationis noſtræ pœna, ac interdicti, necnon excommunicationis ſententiis, quas ſi ſecus fecerint eo ipſo incurrant, & a quibus præterquam in mortis articulo conſtituti, alias quam a nobis, vel Rom. Pont pro tempore exiſtente abſolui non poſſint, ne in obligationibus in forma Cameræ, illarumque executione, aut alijs præmiſſis contra earundem præſentium tenorem quomodolibet, niſi vt præfertur, ſe intromittere, aut te, vel Locatenentes tuos prædictos, ſuper præmiſſis moleſtare præſumant. Decernentes præſentes literas, ac in eis contenta quæcunque ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & alterationibus, ac derogationibus ſimilium, vel diſſimilium facultatum, conceſſionum, priuilegiorum, & indultorum, comprehendi, illaſque, & illa de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari non poſſe, ſed validas ſemper, & valida, ac efficaces, & efficacia exiſtere, & tibi ſuffragari in omnibus, & per omnia, ac ſi conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum eorundem S. R. E. Cardinalium conſilio, ac ſeruatis quibuſcunque ſeruandis, emanaſſent, & conceſſa fuiſſent. Et ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere. Ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, & ſi opus ſit de nõ tollendo iure quæſito, ac quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, Priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus dictæ ſedi mediate, vel immediate ſubiectis, ac quibuſuis aliis quacunque dignitate etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, perſonis, ac etiam noſtris, & dictæ ſedis Nuncijs, & Legatis, etiam de latere per nos, & prædeceſſores noſtros Rom. Pont. ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, & pro quibuſcunque cauſis, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, & certa exquiſita forma foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harũ ſerie motu & ſcientia ſimilibus, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & derogatum eſſe decernimus, ac omnibus illis, quæ ſinguli prædeceſſores prædicti in eorum literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcunque. Volumus autem, quod antequam tu officium Auditoriatus Curiæ cauſarum huiuſmodi exercere inceperis, de ipſo

fideliter

fideliter exercendo, in manibus præfati Camerarij noſtri, ſeu eius Locumtenentis, ſolitum præſtes iuramentum. Quodque præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Tu igitur prædictum Auditoriatus Curiæ cauſarum officiũ huiuſmodi prompta deuotione ſuſcipiens, ſic illud diligenti ſtudio, cura, & meditatione, ac integritate exequaris, vt tua opera ad Dei laudem, & gloriam, ac earundem Eccleſiæ, & Curiæ bonum publicum, priuatorumque commoditatem, & exemplum laudabile cedant, teque apud nos, & ſedem prædictam merito per amplius recommendent, vt ſperamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſſionis, aſſignationis, conſtitutionis, deputationis, ſubſtitutionis, ſurrogationis, approbationis, confirmationis, innouationis, decreti, extenſionis, ampliationis, indulti, ſtatuti, mandati, inhibitionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Kl. Maij, Pontificatus noſtri anno Secundo.

Fed. Card. Ceſius. Cæ. Glorierius. F. De Lyons.

IDEM

40

Contra homicidas & alios capitali pœna damnatos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. In eminenti Sedis Apoſtolicæ ſpecula diuina diſponente clemẽtia licet immeriti conſtituti, inter multiplices noſtræ ſolicitudinis curas, quibus aſſidue premimur, illam pro noſtro paſtorali Officio in primis ſuſcipere debemus, per quam omnes Chriſtifideles, præſertim noſtri, & S. R. E. deuoti, & peculiares filij quiete, & pacifice, & ſine aliqua offenſione viuere valeant: vnde nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, proſpero, ac pacifico ſtatu per Ro. Pontifices prædeceſſores noſtros facta fuiſſe comperimus, non ſolum Apoſtolico munimine roboramus, verum etiam pro illorum maiori obſeruantia innouamus, ac de nouo ſtatuimus, & ordinamus, ac pœnas adijcimus, vt, ſi non virtutis amore, ſaltem formidine pœnæ mandata Apoſtolica arctius ſeruentur, & alias deſuper diſponimus, prout in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a felicis recordationis Clemente Papa VII. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſancta beati Petri Sede diuina diſponente clementia meritis licet imparibus conſtituti, conſiderantes quod licet Deus, qui ex præcipui amoris ſui dulcedine hominem ad imaginem ſuam creauit, in Lege veteri populo illi rudi, & infirmo mandauerit proximum diligi, inimicum vero in odium haberi permiſerit, tamen ſecundum Euangelicam doctrinam, quæ Lege veteri excellentior, atque perfectior eſt, præcipit etiam inimicum diligi, & tranſgreſſorem huius legis vltionem expectare debere innuit, cum dixit, qui gladio ferit, gladio perit. Vt igitur lex hæc ab omnibus ſeruetur, nec gladiatorum impunitas a quoquam ſperari poſſit; & qui virtutis amore nolunt, ſaltem formidine pœnæ a vetitis abſtineant: ad Officium noſtrum ſpectare duximus illa, quæ pro pace, & quiete Ciuitatum, & Terrarum temporali dominio nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectarum, ac ciuium, & incolarum in eis degentium a prædeceſſoribus noſtris Rom. Pontificibus ſtatuta & ordinata fuiſſe comperimus, vt eo maiorem obtineant firmitatem, quo ſæpius fuerint Apoſtolico præſidio communita, noſtri præſidij munimine corroborare, ac etiam de nouo ſtatuere, & ampliare, prout rationabiles cauſæ perſuadent, & in domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem, poſtquam per felicis recordationis Pium Papam II. prædeceſſorem noſtrum accepto, quod a certis annis tunc elapſis citra in Terris, Locis, & tenimentis dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis, quam plura etiam ex leuibus cauſis commiſſa eſſe reperiebantur homicidia, idem prædeceſſor attendens crimen huiuſmodi inter alia perniciosum eſſe, & deteſtabile, & iuxta canonicas ſanctiones debere graui animaduerſione puniri, & tanto ſeuerius puniendum, & extirpandum fore, quanto manifeſtius cognoſcebatur, quod ex eo ſcandala & plurima mala ſubſequebantur. Ac cupiens quod eiuſdem Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiecti pacifici forent, & modeſti, ac Terras, & loca prædicta Sicarijs expurgare, inter alia per ſuas literas ſtatuerat, & decreuerat, quod omnes illi, qui pro delicto huiuſmodi forent condemnati, aut alias de Ciuitate aliqua, ſeu diſtrictu ipſius banniti non poſſent ad Ciuitatem ſeu diſtrictum huiuſmodi quocunque tempore, ſeu in eis, vel eorum altero moram trahere, etiam habita pace ab hæredibus, & conſanguineis, ſeu filijs ipſius occiſi, nec Legatus etiam de Latere, aut Gubernator, qui pro tempore foret, vel quiuis alius poſſet auctoritate Apoſtolica ſeu ex officio ſuæ Legationis aliquem homicidam, ſeu bannitum rebannire, & reducere ſeu reuocare ad Ciuitatem, vel diſtrictum, aut eorum alterum, ſeu ei licentiam, vel Saluum conductum concedere, ſeu morandi in eis, vel eorum altero in perpetuum, vel ad tempus modicum, ſiue magnum, nec etiã ad diem vnum, ſiue noctem. Quod ſi ſecus per quemcunque ex prædictis factum foret, ipſo facto pœnam excommunicationis, ſine vlterioris ſententia declarationis, a qua per alium, quam per Summum Pontificem, & tunc facta de hoc ſpeciali expreſſione, non poſſet abſolui, ac licentia, reductio, reuocatio, ſaluus conductus, & caſſatio proceſſus, & banni huiuſmodi, eſſent ipſo iure nulla, nulliuſque roboris vel momenti, incideretque etiã in pœnam ducatorum mille auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, quam Theſaurarius, cui hoc ſecrete, vel publice foret relatum, & denunciatum, retineri faceret, & mandaret, nullo ſuper hoc expectato ſeu requiſito Superioris mandato, quod ſi non faceret ipſe Theſaurarius eandem ſententiam excommunicationis ipſo facto cum eiſdem qualitatibus incurreret, ipſeque rebannitus, reductus, ſiue quocunque alio modo reuerſus poſſet deberetq; capi detineri & incarcerari, ac de ipſo ſecundum ſententiam contra eum latam iuſtitiam fieri per Gubernatorem, Poteſtatem, vel alios Officiales ad quos ſpectaret, & pertineret, incontinenti ſine vlteriori ſententiæ notificatione, & requiſitione Superioris vel alterius, ſub pœna ducentorum ducatorum auri Cameræ prædictæ applicandorum, quã Theſaurarius præfatus ſimili modo, & forma, ac ſub ſimilibus cenſuris faceret retineri, &

neri, & quod quęcunque appellationes interpoſitæ, vel interponendæ, ab huiuſmodi, vel aliis ſententiis ſiue grauaminibus contra homicidas latis, vel a proceſſu contra eos facto, & ſi lis vel inſtantia ſuper eis penderet, & inhibitiones vigore ipſarum emiſſæ forent, per Auditorem Cameræ, vel alium quemcunque Ordinariũ vel delegatum eſſent nullæ, & inualidæ, nec ad vlteriora ſuper his & ipſarum vigore procedi poſſet, aut deberet, quinimmo appellationes, lites, & cauſæ huiuſmodi cenſerentur auocatæ, extinctæ, & inualidæ, nec Poteſtates, ſeu Officiales, quibus inhibitum foret, mandatis, inhibitionibus, litis pendentijs, cenſuris, & pœnis in eis contentis aſtringerentur, immo tenerentur, & deberent ad executionem ſententiarum latarum procedere, poſſet tamen in caſibus a iure, vel ſtatuto permiſsis appellari ad Gubernatorem Ciuitatis, ſeu Prouinciæ, qui infra menſem cauſam diffinire teneretur, quo elapſo, inhibitio, & inſtantia, ſuper eis eſſent nullæ; & libere ſine impedimento poſſet fieri executio ſententiæ, vel banni, ac ſi non fuiſſet inhibitum, & appellatum: Quodque banniti, & condemnati propter huiuſmodi crimen homicidij cenſerentur banniti ab omnibus circumuicinis locis vſque ad milliaria quinquaginta, infra quæ ſi reperti forent, poſſent & deberent capitalis ſententiæ ſiue condemnationis pecuniariæ executiones fieri contra eos per Poteſtates, & alios Officiales, Ciuitatibus diſtrictui, & loco Præſidentes, ſub pœnis pecuniariis ſimili forma incurrendis: Ita quod omnes, & ſinguli homicidæ, quorum delictorum notorium foret, vel de homicidio infamati, etiam ſi de delicto huiuſmodi ex forma ſtatuti non poſſet inquiri, vel aliqua pœna imponi, vel etiam ſi ipſius delicti vel pœnæ pro eo impoſitæ auctoritate Apoſtolica, vel alterius ab ea, vel a Rom. Pontifice poteſtatem habente eſſet facta remiſsio, caſſatio proceſſus, & ſententia annullata, vel alias quomodolibet diſpenſatum per viam gratiæ, vel iuſtitiæ remiſsionis in toto, vel in parte non poſſent habere officia, vel dignitates in quibuſcunque Locis, Ciuitatibus, & Terris, a quibus banniti forent, & in quibus domicilium eorum, originemque haberent, ſeu alias moram traherent, vel reſiderẽt, etiam ſi forent abſoluti rebanniti, vel alias eorum ſententia, ſeu condemnatio, ſiue proceſſus irritati, vel aliàs pro infectis habiti; ſed perpetuo eſſent infames, & omni officio, & dignitate priuati, nec poſſent ferre teſtimonium, nec Tabellionatus officium exercere, neque admitterentur ad iudicandum, ſeu aliud officium exercendum, & ab omnibus actibus legitimis eſſent perpetuo ſuſpenſi. Quinimmo ſi huiuſmodi officia acceptarent, exercerent, ſeu alias ad ea exercenda admiſsi forent, tam ipſi, quam Gubernator, Legatus, aut ſuperior, qui eum eligere, vocare, aut ipſum officium exercere, ſeu ei præeſſe pateretur, pœnam quingentorum ducatorum auri ipſo facto incurrerent, & ſua Gubernatione priuarentur, nec geſta in iudicio, vel extra iudicium, tam per eum qui admiſſus foret ad officium, quam per eum qui illud exercere paſſus foret, de cetero valida eſſent, & robur obtinerent, quinimmo eſſent nullius roboris, vel momenti; & ſi Eccleſiaſticæ perſonæ forent, ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrerent ſine vlteriori declaratione, a qua pœna non poſſent præterquam a Ro. Pontifice cum ſpeciali delicti, ſeu homicidij huiuſmodi expreſsione abſolui, & Theſaurarius Cameræ, ſine vlteriori requiſitione, ſeu notificatione, aut inhibitione, vel monitione ſalarium eiſdem, vel alteri debitum retinere deberet, ſi ab eo deberetur, ſi vero non deberetur Poteſtati, Gubernatori, vel alteri, ad quem ſpectaret, ab eis, vel eorum altero exigi, & ſatisfieri, ſub eiſdem cenſuris in eiſdem litteris, quas idem prædeceſſor per omnes Ciuitates Eccleſiæ publico præconio publicari mandauerat. Et deinde cum in Alma Vrbe noſtra inſtigante diabolo, peſtiferum ac pernicioſum malum creuiſſet, vt ſi quando inter aliquos etiam pro leuiſsima cauſa, quam brigam vocant, rixa foret exorta, in qua alter alterum percuſsiſſet, aut vulneraſſet, percuſſus aut vulneratus huiuſmodi, offendentis patrem, fratrem, aut filium, ſeu alterum ex propinquis iniuria expeteret, & plerunque offenſionis ignarum, aut ob huiuſmodi exceſſus plurimum condolentem, horribili immanitate, & furioſa demẽtia in vindictam ſuæ iniuriæ vulneraret, & interdum occideret, aut aliquis propinquorum offenſi ad vltionem iniuriæ propinqui ſui, vt prætenditur, propinquum offendentis vulneraret, vel occideret, ſeu vulnerari, vel occidi faceret, inde quoque iuxta damnabilem abuſum Ciuitatis vtraque pars ſe domibus priuatis includeret, quas in contemptũ ſummi Pontificis videlicet Principis, ac etiã Magiſtratuũ Ciuitatis armatis complebant, & interdum fores domorum, ac porticus ſteccatis communibant, vbi tanquam ad officinas, ac Aſylum ſcelerum perditi homines, & ſceleſti ab vtraque parte conueniebant, illic inuidia, factio coniungeretur, atrociſsima ſceleris immanitate concordans, illic dementia & furia eſſet venalis, iniuria laceſſiti ad vindictam offenſorum inſana mente & ferali crudelitate coniurarent. Hi eſſent, quorum pedes veloces erant ad effundendum ſanguinem, qui viam pacis non cognouerant, inter quos fœda, & obſcœna commercia, alearum luſus, pecuniarum effuſio, patrimoniorum diſsipatio, diræ blaſphemiæ, & obſcœni agebantur inceſtus, ex his oriretur Regentium Rempublicam & Magiſtratuum contemptus, ac ſeditiones nonnunquam ſuſcitarentur, & ſi quando huiuſmodi rixæ, & diſſenſiones intercederent, non ſolum propinqui, atque coniuncti, ſed etiam extranei vtrique parti ſe offerrent, quod vulgo Apuleos & materno vocabulo fare di bene nũcupabatur, ex quo plerumque totius ciuitatis ſtudia diuidebantur, & non ſine graui nota Regentium, atque diſcrimine Reipublicæ, armaretur aduerſus proximos miſeri ſpiritu Diaboli repleti, omne ius humanæ ſocietatis, omnem charitatem, omnem ciuilem concordiam damnabili abuſu ſubuerterent, piæ memoriæ Paulus Papa II. etiam prædeceſſor noſter per ſuas literas perpetuo ſtatuerat, & ordinauerat, vt quicunque extunc deinceps Baro, aut Domicellus, ac Ciuis Roman. vel quæuis alia Eccleſiaſtica ſæculariſque perſona cuiuſcunque conditionis & qualitatis exiſteret, quacunque etiam atroci iniuria laceſſita, pro ſua, vel amici, aut propinqui iniuria vindicanda patrem aut filium fratrem aut propinquum, vel alias amicum, vel domeſticum offendentis, vulnerare, mutilare, occidere, vel quocunque modo realiter vel perſonaliter offendere præſumeret, aut talia fieri faceret, vel mandaret, ſimiliter qui in Vrbe Roma, vel eius diſtrictu occaſione rixæ, vel brigæ domum communire, armatos receptare, aut tenere, vel adhærentes, & complices, ac fautores brigæ accerſere, ſiue quamcunque conuentionem, congregationem, & collectam hominum ad vltionem iniuriæ inuocare, excitare, inuitare, vel receptare præſumeret per ſe vel alium, crimen læſæ Maieſtatis, rebellionis, & ſeditionis in Vrbe concitatæ reus cenſeretur, & haberetur, ac veluti talis a competentibus iudicibus ſeueriſsime puniretur: Eccleſiaſtici vero talia perpetrantes omni dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio eſſent ipſo iure priuati, & perpetuo manciparentur, ac beneficia eorum libere per illos ad quos collatio pertinebat eorum, conferrentur. Omneſque præterea talia committentes tanquam Chriſtianæ Religionis alieni, publicæ pacis æmuli ab omni populo, ciuitate,

tate, Loco & Terra dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiecta eſſent perpetuo diffidati, eorumque bona
tam mobilia, quam immobilia eſſent ipſo iure Cameræ Apoſtolicæ confiſcata. Nulli præterea talium alicuius
aperiretur ianua dignitatis, aut honoris Eccleſiaſtici, vel mundani, ſeu ad alicuius loci regimen eſſet aſcenſus,
& vt magis eſſet famoſa eorum infamia, factio teſtamẽti actiue & paſſiue eſſet eis interdicta, ad actus legitimos
nullus eis pateret aditus, nulla porta panderetur, omni ſpe gratiæ aut diſpenſationis adempta, & præter præ-
dictas pœnas ſententiam excommunicationis, & perpetuæ maledictionis incurrerent, a qua abſolui non poſ-
ſent, niſi per Ro. Pontifices præterquam in mortis articulo conſtituti. Illi vero qui ipſis offenſis, vel offenden-
tibus ſeu brigoſis adhærere, fauorem, opem, auxiliumque promittere, aut in domibus vel Caſtris, Locis, ſeu
Fortaliciis ſuis receptare, aut qui iuxta vulgare, fare di bene, extunc deinceps præſumerent, tanquam fautores
ſcelerum, & conſpiratores aduerſus publicam pacem omnino ſimiles rebellionis, confiſcationis, depoſitionis,
priuationis, inhabilitatis, aut excommunicationis, & anathematis pœnas incurrerent, & præterea vt domus,
& habitationes principalium offendentium, qui vindictam in alios, vt præmittitur, ſumere, & exercere, aut
etiam qui ex vtraque parte domos ipſas munire, aut congregationes occaſione brigæ, aut Collectas hominum
adunare, vel armis, aut armatis ſeu ſteccatis, aut propugnaculis communire auſi forent, in deteſtationem tan-
ti facinoris demolirentur, & vſque ad ſolum ad perpetuam infamiam proſternerentur, per hoc quoque ſæcu-
laribus, aut aliis Iudicibus ſuis competentibus non ademerat facultatem vtendi ſtatutis, & legibus aduerſus ta-
les editis, vel edendis. Ac ſucceſſiue recolendæ me. Sixtus Papa IIII. ſimiliter prædeceſſor noſter, accepto
per eum, quod contenta in literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi a certis annis tunc elapſis citra non fuerant ob-
ſeruata, & ex illorum non obſeruantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ procliuiores erant ad homicidia committen-
da, ac fere paſſim quotidie homicidia perpetrabantur, & homicidæ præfati ideo ad illa cõmittenda promptio-
res exiſtebant, quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſuum remiſſionem conſequi facile poſſe, ac deteſtabilẽ,
& horrendam ſicariorum nequitiam talium ad aliorum cautelam iuris remediis proſequi ſtudio cupiens inde-
feſſo, Habita ſuper his cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura de illorum con
ſilio per ſuas literas, decretaque Pij prædeceſſoris huiuſmodi, ac prout illa concernebant omnia, & ſingula in
dictis literis Pij prædeceſſoris præfati contenta approbauerat, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere
decreuerat, ac voluerat, & de eorundem fratrum conſilio ſtatuerat, & ordinauerat, quod condemnati cate-
nus, & quos in poſterum condemnari contingeret vbilibet in Ciuitatibus, Terris, & Locis prædictis pro homi-
cidio, ſiue vt principales, ſiue vt auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes ſuarum condemnationum remiſ-
ſionem, aut contra illas Saluum conductum & licentiam ſecure in loco patrati criminis, vel infra Quinquagin
ta milliaria, vt præfertur, propinquo, nullatenus obtinere poſſent ab alio, quam a Ro. Pontifice, qui pro tem-
pore eſſet, & alicuius alterius etiam Legati de Latere remiſſio nemini ſuffragaretur. Et ſi forſan contingeret
eundem Ro, Pontificem ad remiſſiones ſiue Saluum conductũ huiuſmodi procedere, talis remiſſio per præoc-
cupationem proceſſiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa verus literarum Sixti prædeceſſoris hu
iuſmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes inferius inſertus fo
ret, ac ſpecifica & determinata cauſa exprimeretur quæ eundem Ro. Pontificem induceret ad derogandum
eiſdem literis Sixti prædeceſſoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto prædeceſſore emanaue-
rant. Et demum ſanctæ me. Iulius Papa etiam II. etiam prædeceſſor noſter habita ſuper his cum fratribus ſuis
tunc & dictæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum conſilio literas Pij & Sixti prædeceſ-
ſorum huiuſmodi, prout illas concernebant, omniaque & ſingula in eiſdem literis contenta per quaſdam ap-
probauerat, & innouauerat, ac robur firmitatis perpetuæ obtinere debere decreuerat, ac illas ad bannitos, exi-
tioſos, & rebelles, aut alios pro quocunque alio crimine capitali a quibuſuis Officialibus tam in dicta Vrbe,
quam extra eam, & in terris eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis iuſdicentibus pro tem-
pore condemnatos, & brigoſos nuncupatos, pacem iuxta ordinationes dictæ Vrbis Apoſtolica auctoritate ap-
probatas facere recuſantes, necnon ius ſibimet cõtra alios dicentes, aut Caualcatas ſine Ro. Pontificis aut Of-
ficialium ſuorum ſpeciali licentia facientes, vel mouentes, præfata auctoritate de eorundem fratrum conſilio
extenderat. Ac vniuerſis & ſingulis tam Laicis quam Eccleſiaſticis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, excel-
lentiæ, & dignitatis, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, Domicellis, necnon Communitatibus, Vniuer-
ſitatibus Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum quorumcunque Locorum dictæ Eccleſiæ mediate, vel
immediate ſubiectorũ diſtrictius præcipiendo mandauerat, & inhibuerat, ne aliquis eorum homicidas, banni-
tos, exitioſos, & rebelles, aut pro alio capitali crimine condemnatos, aut brigoſos, pacem facere recuſantes,
ſeu ius ſibi contra alium dicentes, aut caualcatas facientes, vel mouentes in eorum Ciuitatibus, Caſtris, ſeu Lo-
cis alijs quibuſcunque recipere, & retinere, ſeu auxilium conſilium vel fauorem directe vel indirecte, publi-
ce vel occulte, per ſe vel alium præſtare, aut in eorum domibus, ſeu Caſtris, vel Locis recipere, & receptare
præſumerent, & ſi aliquis contra inhibitionem & mandatum huiuſmodi quouiſmodo directe, vel indirecte de
cætero venire præſumeret, idem Iulius prædeceſſor omnes & ſingulos ſic contrauenientes excõmunicationis
maioris, & anathematis ſententiam, a qua non niſi ab ipſo Iulio prædeceſſore, & eiſdem ſucceſſoribus, præ-
terquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa abſolui poſſent, incurrere, eoſque om-
nibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus realibus & perſona-
libus, ac Ciuitatibus, Caſtris, Terris, Locis, & Domibus, eorum dignitatibus, & honoribus iuribus, & Officiis;
ac etiam feudis, & conceſſionibus quibuſcunque, quæ à Roman. prædicta, & quibuſcunque aliis Eccleſiis ob-
tinere noſcebantur ſub quacunque verborum forma & tenore, ac cum quibuſuis efficaciſſimis & inſolitis clau
ſulis etiam præſeruatiuis ab incurſu pœnæ priuationis eo ipſo priuatos, & inhabiles, ac indignos ad illa & quæ-
libet alia in poſterum obtinẽda, & quoſcunque actus legitimos exercendos fore nunciauerat, & illa per ipſum
Iulium prędeceſſorem & ſucceſſores ſuos abſq; aliqua declaratione ſuper incurſu pœnæ priuationis huiuſmo-
di, aut citatione eorum, qui priuationis pœnam incurrerent facienda, aliis perſonis in feudum, ſeu Vicariatũ,
aut alias, ac ſi per lapſum temporis conceſſionis, aut finitam lineam ad dictam Cameram reuertiſſent, libere
concedere, ac alias de illis diſponere poſſe decreuerat, & declarauerat. Necnon Ciuitates, Terras, Caſtra, &
Loca prædicta Cameræ præfatæ confiſcauerat, incorporauerat, applicauerat, & appropriauerat, ac confiſcata,

incorporata, & appropriata eſſe, ſicque Contrauenientes pro rebellibus eiuſdem Eccleſiæ haberi, & cenſeri
debere voluerat, eorum Subditos ac Vaſallos, & Arcium, Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & Locorum præ
dictorum Caſtellanos, a quocunque fidelitatis iuramento, quo ipſi eſſent quomodolibet aſtricti penitus abſol-
uens, Ciuitates quoque, Terras, Caſtra, & Loca prædicta, ſi ab eiuſdem Eccleſiæ obedientiam ſe non reduce-
rent, ſeu in præmiſſis quomodolibet delinquerent, & etiam quorumcunq; eis auxilium conſilium vel fauorem
quouiſmodo directe, vel indirecte, publice, vel occulte, præſtantium, etiam quacunque Eccleſiaſtica vel mun
dana & Regali præfulgerent dignitate & excellentia, vt præfertur, & ad quæ eos declinare contingeret, Eccle
ſiaſtico ſubijciens interdicto, tandiu firmiter obſeruando donec ibidem forent etiã per Triduũ poſt inde diſceſ
ſum. Illos quoque qui aliquem ſcirent culpabilem in prædictis, & eidem Iulio prædeceſſori vel ſucceſſoribus
ſuis intra trium dierum ſpacium nõ referrent, vel alicui per quem ad eum fideliter referretur, ſimiles pœnas in-
currere voluerat. Et inſuper per eundem Iulium prædeceſſorem accepto, quod cum nonnulli Ciuitatum, Ca
ſtrorum, & Locorum tam Regni noſtri tunc ſui Siciliæ citra Pharum, quam aliarum partium dictæ Eccleſiæ ſu-
biectarum etiam Vrbi prædictæ adiacentium, quam propter homicidia aliaque neſanda per eos perpetrata ex
ceſſus crimina & delicta, & alias eorum demeritis id exigentibus a Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & Locis eorum
ſeu in quibus tunc morabantur exules, rebelles, & banniti quod in illis propterea ſecure morari nequirent,
alij de Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & Locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis ad Regnum, & alias adiacentes huiuſmodi,
Alij autem ex Regno & adiacentibus partibus prædictis ad Ciuitates, Terras, Caſtra, & Loca eidem Eccleſiæ
ſubiecta prædicta etiam dictæ Vrbi adiacentia ſe transferrent, Nonnulli Barones, Proceres, & Domini, ſeu Vi
carij in temporalibus Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & Locorum ac Regni & Partium adiacentium prædi-
ctorum, eorumque officiales & Subditi dictos Homicidas, Bannitos, criminoſos atque Rebelles homines ſcien
ter receptare, & quod grauius erat, protegere, & defendere non formidabant, ſe reos tantorum ſcelerum per
Homicidas, & alios Bannitos prædictos perpetratorum apud Deum conſtituentes, & tam ipſis homicidis, & ma
lefactoribus, quam aliis ſimilia vel grauia delicta perpetrandi, & committendi audaciam, & ſcelerum huiuſmo
di impunitatem tribuentes, in animarum ſuarum periculum, Iuſtitiæ conculcationem, ac dictæ Sedis auctorita-
tis contemptum, & ſcandalum plurimorum: Idem Iulius prædeceſſor Motu proprio omnes & ſingulos Baro-
nes, Proceres, Milites, ac Dominos, & Vicarios in temporalibus Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & Locorũ
eorundem, necnon noſtros, & eorundem Baronum, Procerum, Militum, & Dominorum Vicarios, Officiales,
& Subditos per ſuas literas requiſierat, & monuerat, eiſque & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, &
ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrerent, diſtrictius inhibuerat
ne Homicidas, Bannitos, Criminoſos, Rebelles, alioſque infames homines præfatos, qui propter eorum deli-
cta Banniti, in Locis originis ſuæ, ſeu aliis Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum locorum
prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterant, extunc de cætero nullatenus receptare,
aut eis conſilium, auxilium, vel fauorem quouis quæſito colore præſtare præſumerent: quinimmo tales ad eo-
rum dominia declinantes, ſeu in eis commorantes capi, & ad forum, ſeu Iuſtitias, vel Officiales, ad quos pu-
nitio & caſtigatio criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum, vt præfertur, de iure, vel conſuetudine per-
tinebant, & ſpectabant, deſtinare, aut ſi partibus læſis & offenſis vtilius foret, illos iuxta criminum & exceſſuũ
per eos perpetratorum qualitatẽ ad pœnas a iure ſtatutas in locis, vbi deprehenſi forent, procedere procura-
rent. Cum ſimilis fe. me. Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter accepiſſet, & re ipſa cognouiſſet, quod ne-
quiſſimi Sicarij eo ad perpetranda homicidia & mala omnia committenda procliuiores reddebantur, quo in
opprobrium Iuſtitiæ & animi ſui indignationem non ſolum in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & Locis ipſius Eccle
ſiæ dominio ſubiectis & non ſubiectus dictæ Vrbis conuicinis, ſed etiam in Vrbe ipſa intra ædes & palatia retine
bantur, & recipiebantur, aut ob fauorem Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, Domicellorum, Domi-
norum temporalium, armorum Capitaneorum, Ductorumque, & aliorum Magnatum auxilium cõfouebantur,
Iudicum quoque & Officialium animaduerſio in eos ſæpe & ſæpius omiſſa fuerat: Idem Leo prædeceſſor Mo
tu ſimili & ex certa ſcientia priores litteras Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnia & ſingula in eis contenta
per ſuas litteras approbauerat, & innouauerat. Adiiciens, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuens,
quod ſi Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarij, Feudatarij, armorum Capitanei,
Ductores, Magnates, Principes, Communitates, & Officiales Ciuitatum, Terrarum, & Locorum dictæ Eccle-
ſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum Homicidas, Bannitos, exititios, Rebelles, aut pro quocumque crimi-
ne capitali pœna damnatos, necnon Brigoſos pacem facere recuſantes, Treguarum ſiue Induciarum violato-
res, ſeu fractores, ius ſibimet contra alium dicentes, Caualcatas aut Armatas, vel vltra numerum decem homĩ
num coadunatas facientes propria auctoritate, vel mouentes ad eorum terras, Ciuitates, Caſtra, Loca, territo-
ria, & Dominia declinantes non ſolum reciperent, retinerent, vel eis auxilium, conſilium, opem fauorem ta-
cite, vel occulte, directe vel indirecte præſtarent, aut contra mandata & inhibitiones in eiuſdem Iulij præde-
ceſſoris litteris contentas deuenirent, ſed etiam ſi eoſdem manu forti non acciperent, apprehenderentque, &
captos ad mandatum Ro. Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſuorum Officialium exhiberent, traderentque,
non ſolum omnes & ſingulas ſententias, ac etiam priuationis pœnas in eiſdem literis expreſſas, verum etiã læ-
ſæ Maieſtatis reatum, & verum, ac nulla iuris aut hominis fictione confectum crimen eo ipſo incurrerent, & in
eos ſic contrafacientes modo & forma, quibus in veros criminis læſæ Maieſtatis reos a iure procedi debere
ſtatutum erat, procederetur, & tã ad prædictas quam huiuſmodi læſæ Maieſtatis criminis a iure inflictas pœnas
executiue deueniretur. Et inſuper omnia & ſingula per Iulium prædeceſſorem, & vt præfertur per Leonẽ præ
deceſſorem huiuſmodi innouata, & de nouo ſtatuta & illis adiecta perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuio-
labiliter obſeruari debere decreuerat, prout in ſingulis literis prædictis plenius cõtinetur. Cũ autẽ ſicut facti no
torietas atteſtatur, plures Vrbis, Ciuitatũ, Terrarũ, Caſtrorũ, Locorũ, & tenimẽtorũ, ac Regni, & partiũ prædicto
rũ cõtra literas prædeceſſorũ huiuſmodi elata ceruice deuenire, & ſe aduerſus Iuſtitiæ clypeum & tutelã rebel-
les cõſtituere præſumant, ac cẽſuras & pœnas prædictas in eiſdẽ literis cõtentas ſenſu reprobo paruipẽdere nõ
vereantur in animarũ ſuarũ perniciẽ, diuinæ Maieſtatis offenſam, & Reipublicæ læſionẽ. Nos quorũ eſt ſcele-
ratorum inſolentiis, quibus aduerſus Deum, & proximum, ac prædictæ Sedis auctoritatẽ, veluti catholicæ pro-
feſſionis

feſſionis inimici ſæuiunt, ſalubriter reprimendis, ne ipſorum inualeſcat præſumptio, & peruerſitas extollatur, intendere, ſed criminoſorum temeritatem vltrice iuſtitia cohibere, & literæ prædictæ, quæ prouida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, ſed exceſſuum perpetratores debita animaduerſione puniantur, opportunis remediis prouidere volẽtes, Motu proprio non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia ſingulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, & Leonis prædeceſſorum literas huiuſmodi cum ſtatuti ordinationis, extenſionis, additionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiſcationis, incorporationis, applicationis, voluntatis, & mandati, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetua firmitate roboris ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diſſidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, & aliis cenſuris & pœnis eccleſiaſticis & temporalibus in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrãt, perpetuo inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, illaſque etiam ad hoc vt Homicidæ, Sicarij, Exitiↄ, criminoſi, rebelles, aliiq; infames propter homicidia aut alia nefanda per eos perpetrata exceſſus, crimina & delicta in ciuitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur, banniti, & condẽnati etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum nõ ſolum a locis circumuicinis vſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis etiam Regni, & partium prædictarum nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ quomodolibet mediate, vel immediate ſubiectus banniti & exules ſint & eſſe cenſeantur, nec in illis ſeu eorũ aliquo etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſaluiconductus, remiſsionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per nos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſsint, & ſi in eis reſederint vel reperti fuerint, capi, detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, vel literarum Pij prædeceſſoris huiuſmodi tenorem ſub pœnis in eiſdem literis contentis per officiales ciuitatis, terræ, caſtri, vel loci, in qua vel in quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu officiales, ad quos criminum, & exceſſuum eorundem punitio vel de iure, vel conſuetudine pertinet, remitti debeant, extendimus, & ampliamus. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula prout per Pium, Paulum; Sixtum, Iulium, & Leonem prædeceſſores præfatos ſtatuta, & ordinata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, ita vt Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarij, feudatarij, capitanei, magnates, Principes, communitates, ciues, officiales, & perſonæ, ac alij, ad quos prædictæ, & præſentes literæ concernunt, ac ipſorum ſinguli literas, & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis quomodolibet directe vel indirecte contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, ſingulas cenſuras & pœnas prædictas eo ipſo abſque alia declaratione incurrãt, & incurriſſe cenſeantur de nouo. Quodque duces, barones, marchiones, comites, in temporalibus Vicarij, & feudatarij ciuitatum, terrarũ, caſtrorum & locorum etiam Regni, & partium prædictarum nobis, & eidem Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectarum aliquos noſtros, & dictæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectarum aliquos noſtros, & dictæ eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos, exules, bannitos & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis fuerint, publice, vel occulte, vllo vnquam tempore recipere, & acceptare nullatenus præſumant. Et ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominijs vel territoriis huiuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem iuſſionem vel requiſitionem noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorũ, quo voluerimus ſeu ſucceſſores ipſi voluerint tute conduci facere. Ac quod præmiſſa a ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruentur omni excuſatione ceſſante cum effectu curare, ſub ſimilibus priuationis & rebellionis ac criminis læſæ Maieſtatis pœnis ſi contrafecerint eo ipſo incurrendis. Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi, & puniri poſſint, quod communitates ciuitatum, & vniuerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum, in quibus ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione dicta homicidia perpetrabuntur, ſub interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per vniuerſitates, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum eorundem domicelli, barones, vicarii, ac alii in temporalibus Domini, ſub maioris excõmunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri Cam. Apoſtolicæ irremiſsibiliter applicandorum eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores, ſtatim capere, & omnem exactiſſimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneãtur, capi facere, & ſi eos capere nequiuerint, ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitatibus ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorũ circumuicinorum ad quæ declinabunt aut declinare poterunt notificari, communitates vero & Domini in tẽporalibus prædicti, ad quorum ditionem tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiã deuenerit, eos apprehendere ſeu apprehendi facere, quod ſi non potuerint, ſimiliter id vniuerſitatibus ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum oppidorum, & locorum, ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt, inſinuare, & captos ad eorum iudices ordinarios traducere & tradere ſub ſimilibus pœnis teneantur & debeant ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus. Et ne facilitas veniæ incentiuum præbeat delinquẽdi, quibuſuis dictæ Sedis legatis etiam de latere, ac nunciis, & prouinciarum rectoribus, necnõ noſtris & dictæ Ro. Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis communitatibus omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum huiuſmodi per nos & prædeceſſores noſtros Ro. Pontifices, ac ſedẽ eandem ſub quauis forma & verborum expreſsione conceſſam, approbatam, & innouatam auctoritatem & facultatem, reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & ſi quando ſimiles abſolutiones per nos & ſucceſſures noſtros Ro. Pontifices, ac Sedem præfatã concedi contigerit, illas per iudices & officiales, ad quos pertinet, niſi trinæ literæ Apoſtolicæ ſub interuallo vnius menſis pro ſingulis literis huiuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanauerint, nullatenus admitti vel obſeruari uolumus. Quocirca dilectis Filiis Franciſco tituli ſanctæ Mariæ in trãſtiberim, presbytero Cardinali, ac noſtro & pro tempore exiſtenti Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Clericis, & Præſidentibus, ac vniuerſis & ſingulis Legatis prouinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, & Gubernatoribus, ac officialibus ciuitatum, terrarum, & partium prædictarum nobis, & dictæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectarum motu ſimili, mandamus, quatenus præſentes literas ſolenniter in ſingulis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant, & mandent.

mandent. Contrafacientes quouis cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis vel præeminentiæ ſint, ſententias, cenſuras & pœnas prædictas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciẽdam in libris maleficiorum conſcribi, & annotari mandent, & faciant. Necnon capitales prædictas ſententias a miniſtris iuſtitiæ abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurent, Reales autem irremiſſibiliter exigant, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniariarũ huiuſmodi contra communitates, & vniuerſitates, ac eorundem inobedientium in temporalibus dominorum Vaſſallos, propter eorum huiuſmodi inobedientiam repreſalias concedant, necnon realiter & cum effectu exequi faciãt, attentius hortantes & requirentes in domino barones, & domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum, gubernatores, & officiales pro tempore exiſtentes, vt præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad Præſides noſtrarũ prouinciarum vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari nõ poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, decreti, extenſionis, ampliationis, ſtatuti ordinationis, inhibitionis, declarationis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, voluntatis, mandati, hortationis, & requiſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto, pridie idus Iunij, Pont. noſtri Anno primo. Cum nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem ob non obſeruationem dictarum fratrum bellis, quibus non ſolum ciuitates, terræ, & loca temporali dominio eiuſdem Rom. Eccleſiæ ſubiecta, ſed etiam tota Italia ſuperioribus annis magno cum omnium in eis habitãtium incommodo vexata fuerunt id forſan cauſantibus, in eiſdem ciuitatibus, terris, & locis, ac etiam in alma Vrbe noſtra inteſtina & diuturna odia ac diſcordias ciuileſque diſſenſiones vigere, ac furta, latrocinia, homicida paſſim perpetrari cognouerimus, ac mẽte reuoluentes præfatos Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, Clementem prædeceſſores ad tranquillum, & felicem ſtatum reuoluentes, necnon commoda tam perſonarum eiuſdem Vrbis, quam aliarum ciuitatum, terrarum, & locorum eidem Ro. Eccleſiæ ſubiectorum aciem ſuæ conſiderationis extendiſſe, illorum exemplo moti animum ad ſedandum diſcordias, & odia tam in Vrbe, quam in aliis ciuitatibus, terris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis prædictis, & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem pro dictorum ſubditorum commodis applicauerimus, & vt præmiſſa facilius votiuum conſequi valeant effectum, literas prædictas omnino obſeruandas eſſe decreuerimus. Habita igitur ſuper his cum fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum vnanimi conſilio, & aſſenſu ſingulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, Leonis, & Clementis prædeceſſorum literas huiuſmodi cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, reuocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorũ, ac omnibus & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, & concernent in futurum ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac alijs cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictiuis in eiſdẽ literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrant, perpetuo inuiolabiliter obſeruari, illaſque etiam ad homicidas, ſicarios, exititios, criminoſos, rebelles, alioſq; infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata exceſſus crimina & delicta, etiam ad hoc, vt ipſi in ciuitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur Banniti, & condemnati etiam habita pace ab hæredibus filiis ſeu cõſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolum a locis circumuicinis vſque ad quinquaginta milliaria ſed etiam ab omnibus & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis etiam Regni, & partium prædictorum nobis & dictæ Ro. Eccleſiæ mediate, vel immediate quomodolibet ſubiectis banniti, & exules ſint & eſſe cenſeantur, nec in illis ſeu eorum aliquo etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſaluiconductus, remiſſionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtẽtæ moram trahere poſſint, & ſi in eis reſederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorũ qualitatem, & literarum Pij: & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi tenorem ſub pœnis in eiſdem literis cõtentis per officiales ciuitatis, terræ, caſtri, vel loci in qua vel in quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum ſeu officiales ad quos criminum ſeu exceſſuum eorundem punitio de iure vel conſuetudine pertinet, remitti debeãt, extendi & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus. Et nihilominus præmiſſa omnia & ſingula prout per Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, & Clementẽ prædeceſſores præfatos ſtatuta, ordinata, extenſa, ampliata, reuocata, caſſata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, etiã ad hoc vt duces, barones, marchiones, comites, domini temporales, vicarij, feudatarij, capitanei, magnates, principes, communitates, ciues, officiales, & perſonæ ac alii quos prædictæ & præſentes literæ concernunt, ac ipſorum ſinguli literas & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis directe vel indirecte quomodolibet contrauenientes ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices ſingulas cenſuras & pœnas prædictas eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrant & incurriſſe cenſeantur. Ipſique duces, barones, marchiones, comites, domini in temporalibus, vicarij, & feudatarij ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, etiam Regni & partium prædictorum nobis & eidem Eccleſiæ immediate ſubiectorum, aliquos noſtros, & dictæ Eccleſiæ hoſtes & inimicos, aut ſubditos exules bannitos & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus, vel cõditionis fuerint, publice vel occulte, vllo vnquam tempore recipere vel acceptare nullatenus præſumant, & ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis huiuſmodi expellere ſeu ad ſimplicem iuſſionem vel requiſitionem noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum quo voluerimus, ſeu ſucceſſores ipſi

voluerint

voluerint tute conduci facere. Ac quod præmiſſa a ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruentur omni excuſatione ceſſante cum effectu curare, ſub ſimilibus priuationis, & rebellionis, ac criminis læſæ Maieſtatis pœnis, ſi contrafecerint eo ipſo incurrendis: Necnon vt homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi, & puniri poſſint, quod Communitates Ciuitatum, & vniuerſitates Terrarum, Caſtrorum, & locorum, in quibus ſeu quorum Territorio, diſtrictu, & ditione dicta homicidia perpetrabuntur, ſub paribus interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per Communitates, ac mille ducatorum per Vniuerſitates, necnon Ciuitatum, Terrarum, & locorum eorundem Domicelli, Barones, Vicarij, aut alij in temporalibus Domini, ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfatæ Cameræ irremiſſibiliter applicandorum eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſſimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & ſi eos capere nequiuerint, ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus Oppidorum, & locorum circumuicinorum, ad quæ declinabunt ſeu declinare poterunt notificari, Communitates vero, & Domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam deuenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non potuerint, ſimiliter id vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt inſinuare, & captos ad eorum Iudices ordinarios traducere & tradere ſub ſimilibus pœnis teneantur, & debeat de nouo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus. Et ſimiliter quibuſuis dictæ ſedis Legatis, etiam de Latere, ac Nunciis, & prouinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Ro. Eccleſiæ Vicarijs in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis Communitatibus omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum huiuſmodi per nos & prædeceſſores noſtros ac ſedem eandem ſub quauis forma & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innouatam, auctoritatem, & facultatem reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & ſi quando ſimiles abſolutiones per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices, & ſedem præfatam concedi contigerit, illas per Iudices & Officiales ad quos pertinet, niſi trinæ literę Apoſtolicę ſub interuallo vnius mẽſis pro ſingulis literis huiuſmodi cum expreſſa derogatione præſentiũ deſuper emanauerint, nullatenus admitti vel obſeruari volumus. Quocirca dilectis filiis Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali de ſancta Flora nuncupato, noſtro & pro tempore exiſtenti Camerario, & Cameræ prædictæ Theſaurario, Præſidentibus clericis, ac vniuerſis & ſingulis Legatis, & Vicelegatis Prouinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus Ciuitatum, Terrarum, & partium prædictarum nobis & dictæ ſedi mediate, vel immediate ſubiectarum Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter in ſingulis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant & mandent. Contradictores quoſlibet, & rebelles cuiuſcunque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi & annotari mandent & faciant, necnon capitales prædictas ſententias a Miniſtris Iuſtitiæ, abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurent realiter, ac irremiſſibiliter exigant, Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, Necnon pro exactione pœnarum pecuniariarũ huiuſmodi contra Communitates, & vniuerſitates, ac in eorundem inobedientium in temporalibus Dominorum Vaſſallos propter eorum huiuſmodi inobedientiam repræſalias concedant, necnon realiter, & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes & requirentes in domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, vt præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad Præſides noſtrarum Prouinciarum, vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſcunque alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, homicidis, ac brigoſis, & alijs prædictis quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad hoc cuiquam nolumus vllatenus ſuffragari. Volumus autem, quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos Ciues Romanos & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales Dominos, & Vicarios, Communitates, & vniuerſitates Ciuitatum, Terrarum, & locorum Sedi præfatæ mediate vel immediate ſubiectorum huiuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus, & per omnia perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis cõtrafacientibus perſonaliter, & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, decreti, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, declarationis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, mandati, hortationis, requiſitionis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo, Octauo Idus Ianuarij, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Fed. Card. Cæſius. Ca. Glorierius. Barengus.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo primo, Indictione quarta, die vero decimaſexta Aprilis, Põtificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri D. Pij diuina prouidẽtia Papæ quarti Anno ſecundo, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in Acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Franciſcum Sottocaſa Præſbiteri ſanctiſſ. D. noſtri Papæ Curſores. Bartholomæus Sottocaſa Magiſter Curſorum.

IDEM

41

Declaratio literarum ab eo contra homicidas editarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum dei ad perpetuam rei memoriam. Cum nos cupientes Almam Vrbem noſtram, totumque ſtatum Eccleſiaſticum nobis, & Sedi Apoſtolicæ ſubditum facinoroſis hominibus præſertim homicidis purgatū reddere, vtque in eo pacifice, & quiete viuatur prouidere, Conſtitutionem ſel. recordationis Clementis Papæ VII. prædeceſſoris noſtri contra homicidas, & bannitos huiuſmodi æditam, per noſtras literas nuper innouauerimus, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari mandauerimus, prout in eiſdem noſtris literis plenius continetur. Et licet in illis clare pateat intentionis noſtræ minime fuiſſe, nec eſſe ius ſuum cuiquā auferre velle, nihilominus quia, ſicut accepimus, plerique nimia ſubtilitate ducti mentem noſtram varie interpretari conantur, Nos omnem his occaſionem dictas noſtras literas præter & contra mentem noſtram interpretandi adimere volentes, quamuis id etiam neceſſarium non ſit, per præſentes declaramus, nos in dictis literis noſtris nullatenus comprehendi voluiſſe, neque velle illos qui ſecundum iuſtitiam a iuſdicentibus abſoluti, & liberati fuerint, exceptis tamen caſibus quibus a iure contra illos denuo procedi permiſſum eſt, neque illos qui gratioſam abſolutionem, aut compoſitione facta, remiſſionem ab habentibus etiam poſt dictam Conſtitutionem Clementis prædeceſſoris noſtri auctoritatem, & facultatem gratioſas abſolutiones concedendi, & compoſitiones faciendi obtinuerint. Sicque per quoſcunque etiam S. R. E Cardinales, & cauſarum Palatij noſtri Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, aut interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, decernimus. Et vt ij qui abſolutionibus, & remiſſionibus forſan minus validis ſuffulti, & declarationem noſtram huiuſmodi expectantes rebus ſuis proſpicere, & conſulere commodius valeant, vltra tempus per nos eis per alias noſtras literas prædictas conceſſum, & prorogatum etiam forſan elapſum ad recedendum ab Alma Vrbe noſtra, Quindecim, ab alijs vero Terris, & Locis nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectis, Triginta dierum dilationem a die publicationis præſentium computandam, concedimus, & elargimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, conceſſionis, & elargitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo primo, vndecimo Kl. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

Anno a natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo primo, Indictione quarta, die vero vigeſimanona Menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini Noſtri, Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno Secundo. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in Valuis Baſilicarum Eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in Acie Campi Floræ, inibi per aliquantulum ſpatium temporis dimiſſis, & inde amotis, vt moris eſt, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Curſores.

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſorum.

IDEM

42

Reuocatio indulgentiarum, cum reductione ad originales eccleſias.

MOTV proprio, &c. Cum nos nuper ſeu alias ex certis tunc expreſſis cauſis nonnulla priuilegia, indulgentias, gratias, indulta, & facultates dudum per diuerſos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem apoſtolicam, ac forſan per nos conceſſa ſancti Sebaſtiani extra muros Vrbis, ac beatæ Mariæ de populo, & eiuſdem beatæ Mariæ ſupra Mineruam de Vrbe, ac ſanctæ Catherinæ montis Synai, & ſanctæ Annæ Neapolitan. Spiritus ſancti Venetiarum, Ciſtercien. & ſancti Auguſtini, ac ſancti Dominici Prædicatorum, & ſancti Baſilij, ac ſancti Franciſci Mendicantium ordinum monaſterijs, necnon ſancti Iacobi de Galitia, & beatæ Mariæ de Monteſerato, ac eiuſdem beatæ Mariæ de Codelupo, & beatæ virginis Mariæ de Annuntiata, ac alterius beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captiuorum, Compoſtellan. Toletan. Auinion. & Neapolitan. ſeu aliarum ciuitatum & diœc. eccleſiis, necnon ſancti Spiritus in Saxia, & ſanctæ Mariæ Conſolationis, ac ſancti Iacobi pauperum incurabilium, & ſancti Rocchi de Vrbe, ac eiuſdem ſancti Spiritus, ſeu ſancti Gregorij Regien. & Crucifixi Siracuſan. Hoſpitalibus, Confraternitatibus, & certis alijs pijs Locis & Confraternitatibus, necnon diuerſis perſonis pro redemptione captiuorum ab infidelibus in expeditione Alzerborum, & ex direptione diuerſarum ciuitatum, & monaſteriorum ordinis ſancti Baſilij, ita quod literæ deſuper confectæ ſub quibuſuis reuocationibus, aut ſuſpenſionibus ſimiliū vel diſſimilium indulgentiarum, & facultatum minime comprehenderentur, & quoties reuocari ſeu ſuſpendi contigerit, toties in priſtinum ſtatum reſtitutæ eſſent, & eſſe cenſerentur, irritanti decreto deſuper adiecto, & alias ſub certis modo & forma tunc expreſſis cōfirmauerimus, conceſſerimus, & elargiti fuerimus, Ac ſicut fidedignorum relatione percepimus, Priores, Abbates, Præceptores, Commendatarij, Præpoſiti, Miniſtri, Guardiani, Prioriſſæ, moniales, & fratres, ac hoſpitalarij, & aliæ perſonæ præfatæ indulgentias, conceſſiones, gratias, indulta, & facultates huiuſmodi per diuerſos Commiſſarios, Nuncios, Queſtores, Collectores, Theſaurarios, & Procuratores Deum præ oculis non habentes, in diuerſis prouincijs, & locis vno eodemque temporē publicari

publicari procurauerint, facultateſque ſibi præſcriptas exceſſerint, & nonnulli etiam ſuper ipſa publicatione verbis contumelioſis diuerſimode contenderint, in euidens ſcandalum Chriſtifidelium, & Sedis apoſtolicæ dedecus, & opprobrium. Nos ſcandalis huiuſmodi quantum in nobis eſt, prouidere volentes, Motu proprio & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra deliberata voluntate, firmis ſemper & illæſis remanentibus omnibus & ſingulis priuilegijs, facultatibus, & gratijs Fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, per dictos prædeceſſores, & nos conceſsis, & confirmatis, omnia & ſingula indulgentias, etiam plenarias, confeſsionalia, ac conceſsiones, gratias, & indulta, ac etiã erigendi Capellas, & Confraternitates ſub nomine ſancti Sebaſtiani, & alijs nominibus, cum participatione indulgentiarum, & facultatum huiuſmodi, necnon eligendi & deputandi confeſſores qui abſoluant, & alia faciant, ac Commiſſarios, Collectores, Nuncios, & Quæſtores pro huiuſmodi indulgentijs publicandis, confeſſionalibus diſtribuendis, Capellis, & Confraternitatibus erigendis, & quæſtis faciendis deputandi, ac reliquas omnes facultates huiuſmodi, indulgentias, confeſsionalia, & facultates concernentes prædictis, ac omnibus & ſingulis alijs monaſterijs, hoſpitalibus, eccleſijs, confraternitatibus, & alijs regularibus & pijs locis & perſonis in quibuſcumque regnis, prouincijs, & dominijs exiſtentibus, præterquam pro redemptione captiuorũ, & expeditione contra infideles, Cruciata nuncupata in regnis Hiſpaniarum, & illis annexis, & pro Fabrica præfatæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, ex quibuſuis cauſis, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis, etiam imperatoris, regum, ducum, vel aliorum principum intuitu ſeu contemplatione, etiam Motu ſimili conceſſas & conceſſa, præterquam quo ad ea, in quibus indulgentiæ, confeſsionalia, & facultates ipſæ in aliqua ſui parte iam ſunt ſortitæ effectum, ſuſpendimus, tollimus, caſſamus, irritamus, reuocamus, & annullamus, ac pro ſuſpenſis, ſublatis, caſſatis, irritis, & reuocatis, & viribus euacuatis haberi volumus, eaſque ad Chriſtifideles actu perſonaliter tantum ipſas Eccleſias ſancti Sebaſtiani, beatæ Mariæ de populo, & ſupra Mineruam de Vrbe, ſanctæ Catherinæ montis Synai, ſancti Spiritus, beatæ Mariæ Conſolationis, ſancti Iacobi de Galitia, beatæ Mariæ de Monteſerrato, ac de Codelupo, & virginis Mariæ dell'Annuntiata, reducimus, & reſtringimus, ipſiſq; Chriſtifidelibus illa deuote perſonaliter tantum viſitantibus, & non alijs ſuffragari volumus, & decernimus, Ita quod præfati Abbates, Priores, Præceptores, Commendatarij, Præpoſiti, Guardiani, Miniſtri, Abbatiſſæ, Prioriſſæ, Moniales, Fratres, Hoſpitalarij, & Collegia, ac aliæ perſonæ prædictæ, eorumque Commiſſarij, Quæſtores, Collectores, Theſaurarij, Nuncij, Factores, & Procuratores huiuſmodi indulgentijs, gratijs, facultatibus, & indultis, extra eorum eccleſias, monaſteria, & pia loca huiuſmodi, necnon alijs perſonis præterquam vt præfertur, actu tantum illa viſitantibus vti, ſeu illa per ipſos Commiſſarios, Quæſtores, Theſaurarios, Nuncios, ac Procuratores in aliquibus alijs locis publicari, vel alicui ſuffragari debere, aut quæſtas aliquas præmiſſorum occaſione exercere poſſe decernimus, & declaramus. Mandantes vniuerſis & ſingulis tam locorum ordinarijs, eorumque Vicarijs, Officialibus, & Miniſtris, quam alijs quibuſcunque Eccleſiarum Prælatis, necnon eorundem monaſteriorum, hoſpitalium, & locorum prædictorum Abbatibus, Commendatarijs, Præceptoribus, Prioriſsis, Abbatiſsis, Monialibus, Deputatis, Societatibus, & Collegijs, quibus facultates, indulta, & gratiæ deputandi Commiſſarios, Quæſtores, Collectores, Theſaurarios, Nuncios, Factores, & Procuratores, ac alios prædictos, & indulgentias publicandi, confeſsionalia diſtribuendi, Capellas, Confraternitates erigendi, quauis auctoritate fungentibus vbilibet conſtitutis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ingreſſus eccleſiæ, ac ſuſpenſionis a diuinis, necnon excommunicationis maioris, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, ac etiam duorum milium ducatorum auri de camera dictæ Fabricæ applicandorum, necnon priuationis omnium & ſingulorum Monaſteriorum, Hoſpitalium, Præceptoriarum, domorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſæcularium & quorumuis ordinum regularium per eos quomodolibet obtentorum, & obtinendorum, & inhabilitatis ad illa & alia quæcunque in poſterum obtinenda eo ipſo abſque alia declaratione deſuper facienda quotiens contrauenerint incurrendis penis, quatenus de cetero aliquas pro prædictis, etiam pro Iudæis nouiter, ad fidem conuerſis, aut pro redemptione captiuorum, ſeu quibuſuis alijs perſonis quæſtuandi, & indulgentias publicandi, confeſsionalia concedendi, Capellas, & Confraternitates erigendi licentias, & deſuper confectas ſeu conficiendas literas quibuſuis Commiſſariis, Nuncijs, Procuratoribus, Quæſtoribus, vel aliis perſonis, etiam prætextu cuiuſuis antiquæ conſuetudinis, vel poſſeſsionis eiſdem ordinariis ſimiles licentias concedendi, & aliquam partem ex quæſtis, & indulgentiis huiuſmodi exigendi & percipien. ſeu vigore quorumcunque priuilegiorum & indultorum ac literarum Apoſtolicarum eis hactenus conceſſarum, & in poſterum concedendarum, niſi prius per ſuas literas copiam dictarum indulgentiarum publicandarum, ac quæſtorum fiendarum nobis tranſmiſerint, & a nobis reſponſum, cui omnino parere debeant, & obligati ſint, habuerint, nullatenus concedere vel impartiri præſumant, nec ipſos Commiſſarios, Nuncios, Procuratores, Theſaurarios, & Quæſtores publice quæſtuari, ſeu indulgentias publicare, confeſsionalia concedere, Capellas & Confraternitates erigere, ac cætera alia ſupradicta facere permittant, ſeu tacendo diſsimulent, quinimmo eos ad parendum præſentibus noſtris omnino cogant & compellant. Ceterum vt hæc voluntas noſtra inuiolabiliter exequutioni demandetur, Deputatis Fabricæ Baſilicæ ſancti Petri de Vrbe, eorumque Miniſtris, Commiſſariis, & Procuratoribus per ſe vel per alium vel alios contra eoſdem Ordinarios, illorumque Vicarios, & Miniſtros, necnon quoſcunque alios eccleſiarum Prælatos, Superiores, & perſonas tam ſæculares, quam quorumuis etiam mendicantium ordinum regulares, necnon Abbates, Priores, Præceptores, Commendatarios, Præpoſitos, Miniſtros, Guardianos, fratres, hoſpitalarios, & alias perſonas indulgentias publicantes, confeſsionalia concedentes, Capellas vel Confraternitates erigentes, vel quæſtas facientes, ſeu quæſtuari & publicari permittentes, vel licentiam dantes, aut contra præmiſſa aliquo modo ſe intromittentes, in euentum contrauentionis alicuius ex præmiſsis ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarũ præfatarum procedendi, necnon Commiſſarios, Nuncios, Procuratores, Theſaurarios, & Quæſtores præfatos, quauis auctoritate quæſtuantes, indulgentias publicantes, confeſsionalia diſtribuentes, Capellas vel Confraternitates erigentes, & vigore quorumcunque indultorum & litterarum conſeruatoriarum, ſeu aliorum priuilegiorum, tam in forma breuis, quam ſub plumbo aut alias eis conceſſorum, ac quarumcunque tam Apoſtolicarum, quam Cameralium, ac aliarum literarum, etiam a Camerario, Præſidentibus, & Cameræ apoſtolicæ,

ac curiæ cauſarum eiuſdem Cameræ Auditore, ſeu Locumtenente, ſeu quibuſuis alijs iudicibus & commiſſarijs etiam viuæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet obtentarum, & pro tempore obtinendarum, per viam inquiſitionis, ac alias manu regia procedendi, eoſque vbilibet capiendi, & incarcerandi, ſeu incarcerari faciendi, illoſque tanquam inobedientes & rebelles, pœnis etiam pecuniarijs condemnandi, vel etiam ad triremes perpetuo vel ad tempus, de quo eis videbitur, relegandi, ac pecunias per eoſdem Commiſſarios, Nuncios, Procuratores, Theſaurarios, Quæſtores, vel eorum nomine occaſione dictarum indulgentiarum, vel quæſtarum quomodolibet acquiſitas & acquirendas, etiam ſi nondum ad eorum manus peruenerint, vel conſignatæ fuerint, ſed in capſis vel truncis, aut penes illorum collectores, ſeu alias quaſuis perſonas exiſtant, eidem Fabricæ, vt præfertur, applicandi, ac ab eis, & eorum ſingulis, etiam inuitis & renitentibus violenter auferendi, necnon pro præmiſsis omnibus exequendis auxilium brachij ſæcularis totiens quotiens opus fuerit inuocandi, licentiam, & omnimodam facultatem & auctoritatem per præſentes concedimus, & indulgemus. Verum vt præmiſſa omnia ad omnium notitiam deuenire valeant, ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, vt de contentis in præſentibus noſtris, ſuis ſuffraganeis, ac vicarijs, & capitulis ſuarum eccleſiarum, ac alijs, quibus & quotiens opus fuerit ſub eiſdē cenſuris & pœnis eo ipſo in contrauenientes incurrendis, plenam notitiam dare debere, ac præſentes noſtras literas poſtquam in acie Campi Floræ, ac valuis baſilicæ ſancti Petri affixæ fuerint, omnes & ſingulos Ordinarios eorumque Vicarios, ac Abbates, Priores, Commendatarios, Miniſtros, Guardianos, Hoſpitalarios, Prioriſſas, Abbatiſſas, Moniales, Fratres, & alias perſonas huiuſmodi, & alios quoſcunque in omnibus & per omnia, perinde ac ſi perſonaliter eorum cuilibet præſentarentur, aut intimarentur, afficere debere, ſicque in præmiſsis omnibus per quoſcunque iudices & commiſſarios, tam in Romana curia quam extra eam deputatos & deputandos, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, quauis auctoritate fungentes, in quauis inſtantia non expectata a nobis alia mentis noſtræ declaratione, ac ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, interpretari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate, etiam per nos ſcienter vel ignoranter in poſterum contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus. Non obſtantibus præmiſsis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Concilijs æditis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, necnon hoſpitalium, & monaſteriorum, aliorumque locorum prædictorum, & quorumuis aliorū membrorum, & eccleſiarum etiam Cathedralium, & Metropolitanarum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis, etiam Maremagno nuncupatis, tam ſub plumbo quam in forma breuis etiam vltimo loco hoſpitali noſtro ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, necnon monaſterijs ſancti Sebaſtiani, beatæ Mariæ de populo, ac ſupra Mineruam, ſanctæ Catherinæ montis Synai, ſancti Antonij de ſancto Antonio Viennen. & ſanctorum Nicolai, & Bernardi montis Iouis, eorumque hoſpitalibus, religioſis, & præceptoribus, ac Præpoſitis, & alijs Eccleſijs, hoſpitalibus & locis pijs præfatis, etiam Motu ſimili, ac contemplatione quorumcunque regum, ducum, aut aliorū principum, etiam S. R. E. Cardinalium ſeu aliarum perſonarum, & ex quibuſuis vrgentiſsimis cauſis, etiam a nobis emanatis & forſan de nouo conceſsis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus hactenus tam ſuper publicatione indulgentiarum, diſtributione confeſsionalium, erectione Capellarum, & Confraternitatum, quæſtis, & eleemoſynis, ac facultate & iure quæſtuandi, & eleemoſynas recipiendi in genere & ſpecie, quam alias quomodolibet etiam ſuper quibuſuis exemptionibus, facultatibus, & immunitatibus in contrarium nouiſsime conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus &c. derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Fiat motu proprio. I.

Et cum abſolutione a cenſuris &c. Et de ſuſpenſione, caſſatione, reuocatione, annullatione, inhibitione, reductione, reſtrictione decretorum, præceptorum, mandatorum, facultatum, poteſtate, & alijs de & pro omnibus & ſingulis ſupradictis, quæ pro ſufficienter repetitis habeantur latiſsime extendendis, & quod præmiſſorū omnium & ſingulorum, necnon indulgentiarum conceſſarum, gratiarum, indultorum, facultatum, confraternitatum, monaſteriorum, eccleſiarum, hoſpitalium, & locorum, ac perſonarum prædictarum maior, vera, & amplior ſpecificatio, & expreſsio fieri poſsit in literis per breue noſtrum ſi videbitur, & in ſpecie in vno non facta mentione de alijs, & ad vnumquemque locum etiam ſeparatim expediendis, aut ſi videbitur præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura, etiam abſque alia regiſtratione ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, & quod tranſumptis etiam impreſsis præſentium, ſeu literarum ſuper præſentibus conficiendis, manu notarij ipſius Fabricæ ſubſcriptis, & ſigillo Collegij eiuſdem Fabricæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Fiat. I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Septimo Calendas Maij Anno Secundo.

IDEM

43

Confirmatio & innouatio Priuilegiorum Incolarum & Curialium Vrbis ſuper libera facultate diſponendi de bonis ſuis, Necnon declaratio literarum ſuper bonis ex illicita negotiatione acquiſitis editarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex ex ſua circunſpecta prouidentia attendens ſuam almam vrbem Apoſtolorum Petri & Pauli glorioſo Martyrij cruore Domino noſtro Ieſu Chriſto conſecratam, caput orbis exiſtere & altiſſimum in ea ſacerdotij principatum Chriſtianæque Religionis caput inſtituiſſe, & ad illam tanquam communem omnium Chriſtifidelium patriam de vniuerſis mundi partibus Chriſtifideles ipſos in copioſo numero confluere; Vt illa eo amplioribus prærogatiuis decoretur quo eſt omnium

omnium aliarum mater, cunctorumque ad eam vndequaque accedentium benigna receptrix & alumna, ac illius incolæ & habitatores ac Roman. Curiam ſequentes eo quietius & tranquillius in ea degant, quo ſe amplioribus fauoribus & gratijs nouerint communitos, nonnunquam a ſuis prædeceſſoribus in illorum fauorem conceſſa pro illorum ſubſiſtentia firmiori non ſolum approbat ſed etiam innouat, & quæ poſtmodum ab eo emanarunt literæ Apoſtolicæ, ne defectu incertitudinis aliquid quod a mente ſua alienum ſit oriri contingat, illas ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidat, vt nulli hæſitationis & dubitationis ſcrupulus relinquatur, & alias deſuper diſponit prout rerum & temporum qualitate penſata conſpicit in domino ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem poſtquam fe. recor. Iulius PP. III. prædeceſſor noſter cupiens Vrbis decori & Curiæ prædictarum frequentiæ, necnon Vrbem incolentium & Curiam huiuſmodi inſequentium indemnitati conſulere, Motu ſuo proprio quod perpetuis futuris temporibus omnes & ſinguli Vrbis incolæ ſeu Curiam huiuſmodi ſequentes cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſterent, etiam ſi Cardinalatus aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Abbatiali, vel quauis alia eccleſiaſtica ſeu mundana dignitate præfulgerent, ſi eos in dicta Curia ſeu eius diſtrictu decedere contingeret, de omnibus & ſingulis eorum immobilibus mobilibus & ſe mouentibus bonis, pecunijs iocalibus iuribus actionibus & rebus alijs in dicta Vrbe & eius diſtrictu pro tempore conſiſtentibus, & per eos etiam ex fructibus redditibus & prouentibus Eccleſiarum, Monaſteriorum & beneficiorum eccleſiaſticorũ cum cura & ſine cura, ſecularium & quorumuis ordinum regularium quomodocunque & qualitercunque qualificatorum, per eos etiam ex quibuſuis conceſſionibus & diſpenſationibus apoſtolicis in titulum vel cõmendam aut adminiſtrationem ſeu alias quomodolibet obtentorum aut alias licite tamen acquiſitis, cuiuſcunque dignitatis, quantitatis, qualitatis, ſummæ, valoris & pretij ſeu conditionis exiſterent, etiam ſi talia eſſent quæ ſub generali bonorum expreſſione nõ comprehenderentur, ſed ſpeciali nota digna eſſent, tam donatione inter viuos & cauſa mortis, quam teſtamento, condicillis, fidei commiſſis, legatis & quauis alia vltima voluntate in fauorem conſanguineorum & affinium ſuorum, ac quarumuis aliarum perſonarum, etiam penitus extranearum, ac de iure incapacium ſeu alias prohibitarum, etiam diuitum & potentum, ac natorum ſuorum illegitimorum, ſeu ſpuriorum, ac Collegiorum & vniuerſitatum, Eccleſiarum & piorum & non piorum locorum diſponere, ac in eis conſanguineos affines & quaſuis alias perſonas, ac natos etiam vt præfertur procreatos, necnon Collegia vniuerſitates eccleſias & loca hæredes particulares, & vniuerſales pro libito eorum voluntatis inſtituere, libere & licite valerent. Quodque Vrbis incolæ & Curiam huiuſmodi ſequentes ſi ab inteſtato decederent, eorum bona pecuniæ iocalia iura actiones & res huiuſmodi non ad pro tẽpore exiſtentem Rom. Põt. aut Cameram apoſtolicam, ſed ad ipſorum decedentium proximiores agnatos & alios, qui eis niſi beneficiati fuiſſent de iure ſuccedere deberent, alias iuxta iuris communis diſpoſitionem libere deuoluerentur, nec per Cameram præfatã aut pro ea agentes, etiam prætextu quod hæredes præfati in Curia tunc non exiſterent, aut quod aliqui eiſdem defunctis ſanguine coniuncti in eadem Vrbe non reperirentur, vel alias temere dilapidationis bonorum pecuniarum iocalium & rerum huiuſmodi occupari aut inuentariari poſſent, ſed ſi hæredes præfati in Curia non forent, aut aliqui eiſdem pro tempore defunctis ſanguine coniuncti in Vrbe non reperirentur, tunc & eo caſu pecuniæ, & alia bona huiuſmodi per ad id pro tempore deputatos ſingularum nationum quarum ipſi defuncti eſſent apprehenderentur, & iuxta iuris formam inuentariarentur, & ſub fideli cuſtodia pro eiſdem hæredibus conſeruarentur, per quaſdam ſuas ſtatuerat & ordinauerat, diſtrictius inhibendo pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, ac eiuſdem Cameræ præſidentibus & clericis, necnon alijs Vrbis & Curiæ prædictarum officialibus, ac eccleſiarum monaſteriorum & beneficiorum prædictorum Prælatis, Capitulis, Cõuentibus, Rectoribus, & illa pro tempore obtinentibus quocunque nomine nuncuparentur, ne de bonis pecunijs iocalibus iuribus actionibus & rebus per prælatos & alios ſupradictos pro tempore decedentes in dicta Vrbe & infra eius diſtrictum vt præfertur relictis ſe intromittere, aut illa petere ſeu vendicare, vel hæredes & ſucceſſores decedentium perſonarum huiuſmodi illorum occaſione impedire ſeu alias quomodolibet moleſtare præſumerent. Nos ex certis tunc expreſſis cauſis Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine per alias noſtras literas Sub dat. videlicet non. Nouemb. Pont. noſtri Anno primo, decreuimus & declarauimus omnia & ſingula res & bona cuiuſcunque qualitatis & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſuis rebus ac regnis & dominijs tam vltra quam citra montes & maria conſiſtentia per quoſuis clericos tam ſeculares quam regulares, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali vel alia maiori dignitate præfulgerent, ex negotiatione illicita, aut alias contra ſacros canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate quam habuerant teſtandi condito teſtamento vbiuis locorum decederent, aut quibus illos etiam viuentes priuari & eis deſtitui contingeret eatenus remanſerãt, & in poſterum remanerent, ad eandem Cameram & non alios ſpectaſſe & ſpectare, ac ſub nomine ſpoliorum venire, illaque tanquam ſpolia ad eandem Cameram pertinentia perpetuo colligi & recuperari potuiſſe ac poſſe & debere, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem ſicut nobis innotuit a nonnullis hæſitetur an ex his literis noſtris ſtatuto & ordinationi Iulij prædeceſſoris huiuſmodi præiudicium aliquod generatum ſit, aut dici ſeu cenſeri poſſit, Nos qui Vrbis decorem & venuſtatem ac illius incolarum prædictorum proſperum & felicem ſucceſſum ſinceris exoptamus affectibus, quique illam non minoribus fauoribus quam dicti prædeceſſores proſecuti ſunt proſequi intendimus, ne propter noſtræ declarationis defectum, & veritatis ſuppreſſione, contra mentem & voluntatem noſtras cuiquam præiudicium generetur, quantum in nobis eſt prouidere volentes, ac dictarum noſtrarum literarum veriorem tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſo habentes, necnon motu & ſcientia ſimilibus, literas noſtras prædictas ad S. R. E. Cardinales, etiam vbiuis locorum decedentes, ac eorum bona vbique exiſtentia nullo pacto, ac Vrbem & Curiam præfatas, necnon prælatos, Officiales, ac alios ſeculares, & cuiuſuis ordinis regulares clericos, cæteroſque tam in Vrbe & Curia præfatis pro tempore exiſtentes, & in ea ſeu eius diſtrictu decedentes, quam alias alibi vbiuis locorum etiam vltra montes & maria exiſtentes (teſtandi tamen codicillandi & alias de bonis ſuis quibuſcunque quomodolibet diſponendi facultatem, ſeu etiam quod eis ab inteſtato decedentibus eorum bona ad ipſorum proximiores & qui niſi beneficiati eſſent ſuccedere deberent deuoluantur & debeant, ſpecialem ab apoſtolica ſede, vel officiorum ſuorum ratione priuilegiorum, aut ex alio quouis titulo pro tempore habentes, cuiuſcun-

que ſtatus,gradus,ordinis, conditionis,& præeminentiæ perſonas minime ſe extendere,neque illos aut eorum aliquem comprehendere,ſed ab eis penitus exceptos fuiſſe fore & eſſe,ac dici & cenſeri, & alias eaſdem noſtras literas etiam abſque verbis aut alios contra ſacros canones,in illis appoſitis,in omnibus & per omnia ac ſi illa in eis appoſita nõ fuiſſent,ſeu illæ ſine eis emanaſſent,ſtare,& in ſuis robore & efficacia permanſiſſe & permanere debuiſſe & debere.Declarantes eiſdem Motu & ſcientia tam Iulij ſtatutũ & ordinationem huiuſmodi, quam per Sixtum IIII. & Alexandrum VI. Leonem X & alios Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam nos,etiam in Conclaui in quo diuina diſponente Clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus,etiam in ipſius Vrbis,& eius ædificiorum, Romanæque Curiæ & eius officialium, ac aliarum perſonarum prædictarum,etiam extra Vrbem,& in quibuſuis prouinciis, etiam vltra montes,& maria vt præfertur in genere vel in ſpecie,circa teſtandi & ſuccedendi huiuſmodi facultatem quomodolibet conceſſa priuilegia & indulta,ac cum inhibitionum decretorum & in eis contentis clauſulis Iulij prædictas, ac aliorum prædeceſſorum prædictorum ſingulas deſuper confectas literas, & indeſecuta quæcunque,quorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſerentur præſentibus haberi volumus pro expresſis, etiam ad hoc vt omnes, & ſinguli ſupradicti,de omnibus & ſingulis eorum rebus & bonis,etiam nulla quantitatis & acquiſitionis ipſorum bonorum diſtinctione habita,libere diſponere valeant,ac ſi dictæ noſtræ literæ non emanaſſent, aut aliæ in poſterum emanarent,dicta auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus,confirmamus,& innouamus, necnõ illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia & ſingula eiſdem modis & formis quibus per dictos prædeceſſores cõceſſa fuerunt,de nouo eiſdem auctoritate,& tenore,ac Motu & ſcientia ſtatuimus,ordinamus,& concedimus,necnon illa valida & efficacia exiſtere,ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri,& inuiolabiliter obſeruari,ac ſingulis ſupradictis ſuffragari, ſicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per Camerarium,Præſidentes,& Clericos præfatos,ac quoſcunque alios Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes,etiam cauſarum Palatij apoſtolici auditores, & ipſius Eccleſiæ Rom Cardinales,ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate,& auctoritate iudicari & diffiniri debere,ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari cõtigerit,irritum & inane decernimus Non obſtantibus præmiſſis,ac quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,necnon Cameræ,& eccleſiarum,ac monaſteriorum & ordinum prædictorum, & quibuſuis alijs etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus,necnon priuilegijs indultis & literis apoſtolicis; illis ſub quibuſcunque tenoribus & formis,ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in genere vel in ſpecie etiam Motu & ſcientia ſimilibus concesſis, & approbatis,ac innouatis,quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus,ac omnibus illis quæ Iulius & alij prædeceſſores præfati in dictis ſuis literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri,volumus & etiam declaramus, quod earũ tranſumptis ſeu copijs etiam impresſis manu Notarij publici ſubſcriptis,& alicuius Prælati ſigillo munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra vbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum declarationum, decretorum,approbationis,confirmationis,innouationis,adiectionis,ſtatuti,ordinationis, concesſionis, derogationis, & voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nonij Februarij Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Fed. Card. Ceſius

Cæ. Glorierius.

Barengus.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, indictione quarta,die vero decima quinta menſis Februarij,Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno Secundo,Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſtolicæ,Per Nos Iacobum Carra,& Antonium Clerici Curſores.

Franciſcus Rogerius Magiſter Curſorum.

IDEM

44

Exemptio a decimis, gebellis,&c. pro Prælatis Concilio Tridentino intereſſentibus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Circumſpecta Romani Pontificis prouidentia ſingulorum merita,& obſequia debita meditatione conſiderans,illos prout æquum eſt ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequitur,quos vniuerſalis Eccleſiæ obſequijs iugiter intentos laborare, ac diuerſas expenſas ſubire cognoſcit. Hinc eſt quod nos qui dudum omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura,ſecularia, & quorumuis ordinũ regularia qualitercunque qualificata, & vbilibet exiſtentia in ſingulis Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Auguſti, Octobris, & Nouembris menſibus alias quam per reſignationem extra Romanam Curiam vacatura,ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem quorumcunque Collatorum, & Collatricum ſecularium, & regularium, non tamen S. R. E. Cardinalium,aut aliorum ſub concordatis inter ſedem apoſtolicam, & quoſcunque alios initis, & per eos qui illa acceptare,& obſeruare debuerant acceptatis, & obſeruatis,quæ lædere non intendebamus, comprehenſorum quomodolibet pertinentia,noſtræ diſpoſitioni per conſtitutionem noſtram deſuper editam, & in Cancellaria apoſtolica publicatam reſeruauimus, & deinde per eandem conſtitutionem venerabilibus fratribus noſtris Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis,apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum diœceſium pro tempore reſidentibus gratificari

cari volentes, eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis, quod quotieſcunque, & quandocunque apud eorum Eccleſias, ſeu in earum diœc. reſiderent duntaxat, de quibuſuis dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, canonicatibus, & præbendis, ac alijs beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſecularibus, ac quorumuis ordinum regularibus, ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem pertinentibus, quæ inantea in ſingulis Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus vacare cõtingeret, dummodo alias diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, vel ex generali reſeruatione apoſtolica, affecta non eſſent, etiam ſi præſentationes, nominationes, vel electiones eorum, quæ ſaluæ procedere conſueuiſſent, reſeruatione præfata non obſtante, quam quo ad eos locum habere noluimus, libere diſponendi facultatem conceſsimus. Et ſucceſsiue eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, vt circa gregem ſibi commiſſum feruentius inuigilarent, vt quamdiu ipſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum diœc. huiuſmodi reſiderent, ab omnibus & ſingulis decimis, ſubſidijs, & alijs oneribus ordinarijs, & extraordinarijs, quomodolibet nuncupatis, per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac ſedem apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam ad inſtantiam regum, & principum, quomodolibet, & ex quauis etiam quantumuis vrgentiſſima, iuſtiſsima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum, tunc & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, per alias noſtras literas exemimus, & liberauimus, ad labores, & impenſas graues, quas præfati, & alij Epiſcopi, & Patriarchæ ſacro œcumenico & generali Concilio in ciuitate Tridentina indicto pro tempore intereſſentes ſuſtinere coguntur, debitum reſpectum habentes, ac animo reuoluentes eos inibi reſidentes vniuerſali Eccleſiæ deſeruire, & cum cauſa reipublicæ chriſtianæ abſint ab Eccleſijs quibus præſunt, aut in quibus beneficiati exiſtunt, præſentes, & reſidentes merito reputari debere, Motu proprio non ad eorundem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium ordinum, cæterorumque præfatorum, vel quorumuis aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia præfatis, qui apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum diœc. reſidebant, ac alternatiua huiuſmodi gaudebant in dicto Concilio, quandiu illud durauerit reſidendo, & inibi intereſſendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima ſubſiſtente cauſa recedendo, & ad Eccleſias ſuas redeundo, alternatiua, & exemptione huiuſmodi, vti, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, ac ſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum diœc. præfatis perſonaliter reſiderent in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, dictamque exemptionem, & alternatiuam ad ipſos, ac vniuerſos & ſingulos alios venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, etiam ad hoc vt illi, ac eorum ſinguli, qui in dicto Concilio iam forſan ad præſens reſident, aut ad illud in poſterum accedent, quod quandiu concilium ipſum durauerit, & ipſi interfuerint, dicta alternatiua gaudere poſsint, & occaſione Epiſcopalium, ſeu Archiepiſcopalium, vel Patriarchalium eccleſiarum, aut monaſteriorum, vel aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ etiam ex quibuſuis conceſsionibus, & diſpenſationibus apoſtolicis, in titulum, & commendam, ac alias quomodolibet obtinent, in poſterum obtinebunt, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque ſint, quæ omnia præſentibus pro expreſsis haberi volumus, ad ſolutionem quorumcunque ſubſidiorum, ſeu decimarum Collectoribus, ſeu Subcollectoribus, aut alijs executoribus, vel quibuſuis alijs perſonis quauis auctoritate fungentibus cogi poſsint, Motu, & ſcientia ſimilibus extendimus, & ampliamus, Mandantes vniuerſis, & ſingulis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios faciat auctoritate noſtra præſentes literas ab omnibus ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari, contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, Aut ſi eiſdem Collectoribus, & Subcollectoribus, & quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, Volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra, vbi opus fuerit adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis, indulti, extenſionis, ampliationis, mandati, voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, kl. Martij, Pontificatus noſtri anno Secundo.

Fed. Card. Caſius.

Cæ. Glorierius. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

45

Applicatio maleficiorum ſtatus eccleſiaſtici ad Cameram apoſtolicam.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Decet Roman. Pontificem id maxime omni ſtudio curare & efficere: vt populi ſuæ ſanctæque Sedis Apoſtolicæ ditioni ſubiecti, in pace, & tranquillitate viuant, ac, vt quieti ſtatus perturbatores, quos virtutis amor a malo non retrahit, pœnæ ſaltem formidine coerceantur, omniſque eis occaſio, qua ad ſcelera committenda procliuiores reddi poſſe videantur, penitus auferatur. Sane cum experientia rerum magiſtra docente luce clarius cognouerimus, pro eo quod in omnibus fere

Ciuitatibus

Ciuitatibus,Terris,Caſtris,& locis,nobis,& præfatæ Sedi immediate ſubiectis,tam ex illorum ſtatutis, & conſuetudinibus,quam etiam ex rectorum decretis & edictis,ſeu proclamatibus, quæ pro tempore fieri contingit,ſeu alias ex varijs priuilegijs illis conceſsis pœnæ pro delictis,& exceſsibus impoſitæ in totum,vel pro parte communitatibus Ciuitatum, Terrarum,& locorum huiuſmodi applicantur,& a delinquentibus,vt pote, qui de ipſarum communitatum corpore exiſtunt, & in illis quamplures ſibi neceſsitudine, & amicitia connexos habent, minime exiguntur, plura,& enormia delicta committi,& perpetrari, ac impunita vt plurimum remanere,indeque ad illa,& peiora committenda homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri,ortaſque ingraueſcere & foueri. Nos propterea, pro noſtri paſtoralis officij debito his quantum in nobis eſt occurrere,& ne ſub ſpe impunitatis quiſpiam audacior ad delinquendum fiat, prouidere volentes, habita prius ſuper hoc cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, matura deliberatione, ac de eorum vnanimi conſilio hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus,vt in omnibus, & ſingulis ciuitatibus, terris & locis,vt præfertur,nobis,& Sedi Apoſtolicæ ſubiectis,in quibus pœnæ aliquæ pecuniariæ, & mulctæ,ſiue certæ expreſſæ ſummæ, ſiue bonorum ſiue alicuius partis illorum confiſcationis, pro quibuſuis criminibus a iure communi,vel municipali,ſiue etiam per decreta,edicta,proclamata,aut bannimenta a locorum Rectoribus,& prouinciarum Præſidibus,ſeu Gubernatoribus,ac etiam de latere Legatis,& eorum Vicelegatis,ceteriſque officialibus & iuſtitiæ miniſtris edita,& facta inflictæ, ipſarum ciuitatum,terrarum, & locorum communitatibus ex ſtatuto,vel conſuetudine,etiam a nobis,& Sede Apoſtolica approbatis,& confirmatis, aut priuilegio Apoſtolico,etiam ex titulo oneroſo,vel pro reparatione murorum,fontium,pontium,& viarum, & etiam eccleſiarum,ſeu piorum locorum,aut pro alijs rebus publicis,vel alias quomodolibet conceſſo,in totum, vel in parte applicatæ exiſtunt (illis tantum quæ pro dannis in poſſeſsionibus,vineis, agris,ſiluis, & nemoribus illatis impoſitæ fuerint exceptis) non prædictis communitatibus,ſed Cameræ Apoſtolicæ applicatæ ſint,& eſſe cenſeantur,& per officiales,ſeu executores ad id ab ipſa Camera deputan. etiam quæ hactenus earundem communitatum negligentia,ſeu potius nimia indulgentia exactæ non fuerunt, exigãtur,ac exigi poſsint, & debeant. Inhibentes vniuerſis & ſingulis Legatis,ſub indignationis noſtræ,ac rectoribus,& alijs ſupradictis, ſub excommunicationis,ſeu ſuſpen. a diuinis,alijſque arbitrij noſtri pœnis eo ipſo incurren. ne de cætero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis,edictis,proclamatibus,ſeu bannimentis facien. aut ſententijs ferendis pœnas pecuniarias,& mulctas,aut bonorum in parte, vel in totum confiſcationes huiuſmodi alicui alteri præterquam fiſco noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ applicare quouiſmodo, audeant, & vbi etiam per eos alicui alteri applicari contigerit,illas nihilominus eidem Cameræ applicatas fore,& cenſeri,ac per eius officiales,& executores præfatos exigi debere,ſicque per quoſcunque Iudices,& commiſſarios quauis auctoritate fungentes,etiam præfatos Cardinales,ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,& interpetrandi facultate,& auctoritate iudicari,& diffiniri,irritum quoque,& inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari,decernimus. Ne autem his quibus pœnæ pecuniariæ, ſeu mulctæ prædictæ forſan ex titulo vere oneroſo,pecunia ſcilicet actualiter numerata applicatæ extiterunt, præiudicium fiat, Volumus, vt hi qui illas ſeu illarum partem ſic ex titulo oneroſo ſibi applicatas,ſeu applicatam fuiſſe docuerint, poſtquam illæ per officiales Cameræ Apoſtolicæ exactæ fuerint,de eorum manibus (præuijs tamen dictæ Cameræ mãdatis) illas integre,ſeu pro parte,prout eis applicatæ erant accipiant. In illarum vero exactione nullatenus ſe intromittant,& idem in illis pœnis,& mulctis,ac confiſcationibus quæ applicatæ eſſe oſtendentur pro reparationibus murorum,pontium,& viarum, & in primis eccleſiarum, & piorum locorum, alijſque rebus publicis videlicet obſeruari mandamus. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, ac prouincialibus, & municipalibus quorumcunque locorum ſtatutis,& conſuetudinibus,etiam iuramento confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis,priuilegijs quoque,indultis, & literis apoſtolicis communitatibus prædictis,& alijs quibuſcunque etiam ex titulo oneroſo conceſsis,confirmatis,& innouatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, quo ad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis,inhibitionis,decreti,mandati,& derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo. Non. Decembris,Pont. Noſtri Anno Secundo.

✠ EGO PIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati,tunc immaculatus ero.

✠
✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
✠ Ego F. Card. Piſanus epiſcopus Tuſculan.
✠ Ego F. Card. Ceſius Epiſcopus Præneſtin.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Sabinien.
✠ Ego Chri. Mad. Card. Triden. Epiſcopus Albanen.
✠
✠ Ego Otho Card. Auguſtanus.
✠ Ego B. della Cuea Card. Sanctæ Cruc.
✠ Ego R. C. S. Angeli Maior Pænitentiarius.
✠ Ego Ful. Card. Peruſ.
✠ Ego Io. Michael. Card. Saracenus
✠ Io. Card. S. Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. Sancti Clementis
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Antonius Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aræ Cæli.
✠ Iac. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego B. Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠ Ego Petrus Franciſcus Card. Ferrerius.

✠ Ego

✠ Ego Marcus Antonius Card Amulius.
✠ Ego Hieronimus Card. de Corrigio.
✠ Ego B Card. Nauagerius.
✠ Ego Alexan. Card. Farneſius Vicecancel.
✠ Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
✠ Ego N Card. de Sermoneta.
✠ Ego Iu. Cardinalis Vrbinas.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Alf. Caraſa Card. Neapolitanus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Carolus Card. Borromeus.
✠ Ego Mar. Siticus Card. ab Alta Empr.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
✠ Ego Alf. Card. Geſualdus.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.

Franciſcus de Lyon.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, Die vero decimatertia menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IIII. Anno tertio, Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis apoſtolorum de vrbe, cancellariæ apoſtolicæ, & acie campi Floræ, per nos Franciſcum Rogerium, & Honofrium Montarguli prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici magiſter Curſorum.

IDEM

46

De fructibus quarumcunque Eccleſiarum ad Capitulum, & menſam earundem communiter ſpectantibus, diſtributionibus quotidianis, inter diuinis officijs intereſſentes, diſtribuendis.

MOTV proprio, Cum, ſicut accepimus, in hac Alma Vrbe noſtra, quæ caput exiſtit totius orbis, & in qua cæleſtis altitudo conſilij ſedem apoſtolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter ſtabiliuit, ita in eccleſijs collegiatis diuinus cultus diminutus fuerit, vt exteris nationibus ſcandalum non modicum generetur. Volentes igitur, quantum in nobis eſt, diuino cultui conſulere, & abuſus huiuſmodi tollere, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, omnes, & quoſcunque fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcunque, in quibuſcunque rebus conſiſtant, quarumcunque eccleſiarum, tam ſacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, beati Petri Apoſtolorum principis, ac glorioſiſsimæ Virginis ſanctæ Mariæ Maioris nuncupatæ, quam aliarum quarumcunque eccleſiarum, ad capitulum, & menſam earundem communiter ſpectantes & pertinentes applicari, aſsignari, & adſcribi debere, prout tenore præſentium (ſine tamen præiudicio penſionum ſuper dictis fructibus reſeruatarum) applicamus, adſcribimus, & aſsignamus, diſtributionibus quotidianis diſtribuendas, & diuidendas inter canonicos, & alios beneficiatos diuinis officijs intereſſentes dictarum eccleſiarum, iuxta eccleſiæ cuiuslibet ordinationem rationabilem iam factam, ſeu etiam faciendam, per nos, vel dilectum filium noſtrum almæ vrbis Vicarium generalem. Qui vero aliter de dictis fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis, quos infirmitas, ſeu iuſta, & rationabilis cauſa, aut eccleſiæ vtilitas excuſant) rerum ſic receptarum dominium non acquirant, nec faciant cauſas ſuas, immo ad omnium reſtitutionem teneantur. Idem quoque de diſtributionibus pro defunctorum anniuerſarijs largiendis decernimus obſeruandum. Mandantes dilecto filio Iacobo Cardinali Sabello, noſtro in dicta Vrbe, eiuſque diſtrictu Vicario, quatenus ordinationem, ſtatutum, decretum, applicationem, & aſsignationem huiuſmodi, in quibuſcunque eccleſijs in dicta Vrbe conſiſtentibus, inuiolabiliter per quoſcunque quauis auctoritate etiã Cardinalatus honore fungentes, per cenſuras eccleſiaſticas, & alias pœnas, etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacunque appellatione remota manu regia obſeruari faciat. Contradictores &c. ſublata &c. Sicq; per quoſcunque Iudices &c. irritum quoque &c. non obſtantibus præmiſsis conſtitutionibus apoſtolicis, & conſuetudinibus, & conſtitutionibus quarumlibet dictarum eccleſiarum confirmatione apoſtolica aut quauis alia firmitate roboratis, latiſsime extendendis, quibus omnibus, illorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum duodecimo Kl. Decembris, Anno ſecundo.

IDEM

47

Contra defraudantes gabellam & macinaturam farinæ.

MOTV proprio &c. Cum ſicut accepimus, diuerſæ perſonæ almam Vrbem noſtram habitantes, & incolentes varijs modis, & occaſionibus conentur Dohanam ſiue vectigal farinæ tam per fe. re. Iulium Papam III. prædeceſſorem noſtrum ad rationem carlenorum duorum pro macinatura cuiuslibet Rubri grani impoſiti, & Collegio Montis farinæ applicati, & incorporati, quam etiã Vectigal aliorum duorum iuliorum pro quolibet Rubro, nuper per nos rationabilibus ſuadentibus cauſis, ac neceſsitatibus Cameræ Apoſtolicæ perſoluen. impoſitum, & adauctum defraudare, variaſque fraudes indies committere, & committantur, in Collegij huiuſmodi, & perſonarum ſuper dicto Monte pecunias habentium, ac etiam noſtrum & dictæ Cameræ Apoſtolicæ præiudicium, Nos volentes abuſibus, & fraudibus huiuſmodi quantum poſſumus obuiare, ac indemnitati perſonarum dicti Collegij Montis farinæ, & Cameræ Apoſtolicæ prouidere, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ſingularum literarum conceſsionum, & ſcripturarum in dicti Collegij, & illius Montiſtarum fauorem quomodolibet confectarum, necnon ſtatutorum, & ordinationum

dinationum hactenus per Collegium huiuſmodi contra fraudantes huiuſmodi editorum,& aliorum circa præmiſſa exprimi neceſſariorum tenores,& formas pro ſufficienter expresſis habētes,eaque omnia ex certa ſcientia approbantes, confirmantes, & innouantes , ac obſeruari mandantes , per præſentes decernimus , & declaramus, omnesque & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas , tam ciues quam foreníes , & alios Vrbem ipſam quomodolibet habitantes, incolentes, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus , & præeminen. etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant , tam eccleſiaſticas quam ſeculares quarumcunque exemptas , & priuilegiatas , non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, & exemptionibus quomodolibet conceſsis,& concedendis ad ipſius vtriuſque vectigalis reſpectiue iuxta formam impoſitionum deſuper factarum, & literarum concesſionum emanatarum ſub pœnis, & cenſuris in ipſis contentis , & aliis arbitrio moderandis,& pro tempore exiſtentis Gubernatoris dicti Montis imponen. & infligen. etiam corporis afflictionis teneri, & obligatos eſſe , ac ad id cogi , & compelli debere omnibus iuris, & facti remedijs oportunis, etiam pro grano molendo extra Vrbem ipſam pro vſu tamen ipſorum , & ſuarum familiarum , necnon paſtarum , & aliorum de vſu artis agriculturæ , animalium , & aliorum commerciorum quorumcunque, tam in Vrbe quam eius territorio & deſtrictu deſeruien. etiā ſi granū ipſum , ſeu farina ex illo redigenda ad Vrbem minime fuerint vecta , ſeu portata . Diſtrictius inhibentes vniuerſis & ſingulis perſonis prædictis almam vrbem habitantibus, & incolen. ſub perditionis granorum , & farinæ, necnon centum ducatorum auri pro ſingulo Rubro , aliiſque ab ipſo Gubernatore impoſitis & imponendis pœnis etiam maioribus, & corporis afflictiuis , ne audeant ſiue præſumant pro eorum , & ſuæ familiæ , ac paſtorum,& laboratorum, & aliorum ipſis inſeruientium, vſu granum tam in vrbe quam extra eam in eius territorio abſque ſolutione dicti vtriuſque vectigalis , & bulletino officialium dicti Montis , & Dohanæ molere , ſiue moli facere, Et ſimiliter quibuſuis molendinariis quorumcunque Molendinorum in Vrbe,& territorio conſiſtentium ſub eiſdem,pœnis ne granum abſque bullettino prædicto ad Molendinum,ſeu moli faciendum recipiant , Eiſque, & eorum ſingulis diſtricte præcipiendo mandare, Dantes facultatem dicto Gubernatori procedendi contra quoſcunque inobedientes etiam per inquiſitionem , & accuſationem de facto , & manu Regia , omnique Iuris ſolemnitate ommiſſa,ac ipſos fraudantes puniendi, & caſtigandi , Necnon mandantes ſub indignationis noſtræ pœna , Dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Cardinali de S. Flora nuncupato , S. R. E. Camerario, ac etiam venerabili fratri noſtro moderno,& pro tempore exiſtenti Almæ Vrbis Gubernatori, & Dilectis filiis Præſidentibus , & clericis Cameræ Apoſtolicæ , & quibuſuis alijs Vrbis Iudicibus , necnon Dominis temporalibus ; villarum , locorum', & caſtrorum in diſtrictu Vrbis exiſten. vt dicto Gubernatori in præmiſsis , efficacis defenſionis præſidio aſsiſtant', ipſumque in huiuſmodi ſuo officio minime impediant nec perturbent , & ita per quoſcunque &c. Sublata &c. Irritum quoque &c. decernimus , Non obſtantibus præmiſsis &c. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & quæ alias voluimus non obſtare,'cæteriſque contrariis quibuſcunque . Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat , & vbique fidem faciat in iuditio & extra, quacunque regula contraria non obſtante .

Placet Motu proprio . I.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum Decimo kl. Auguſti Anno ſecundo .

Admiſſus in Camera apoſtolica die quarta Septembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo .

Hie. de Tarano .

IDEM

48

Indulta Societatis Scribentium in Vrbe .

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei , Ad perpetuam rei memoriam . Ex debito paſtoralis officij, nobis, meritis licet inſufficientibus, ex alto commiſsi , ad ea libenter intendimus , per quæ, diuinus cultus, fideliumque deuotio, vbique, præſertim in Romana Curia ſuſcipiat incrementum, ac ijs, quæ propterea facta fuiſſe comperimus, vt firma perpetuo , & illibata permaneant, apoſtolici muniminis, dum a nobis petitur , libenter adiicimus firmitatem , ipſos etiam fideles, ad fraternæ Charitatis , & alia pia opera exercenda ſpiritualibus præmijs inuitando . Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Sodalium ſcribentium nuncupatæ ſub inuocatione ſanctorum Ioannis Euangeliſtæ, & Nicolai, in Eccleſia ſancti Thomæ Regionis Parionis de Vrbe inſtitutæ, nobis nuper exhibita petitio continebat , Quod alias quamplurimi diuerſarum nationum Curiales , in ſupplicibus Libellis per nos, & in præſentia noſtra ſignandis, alijſque tabellis, & literarijs munimentis dictandis, ſcribendiſque, in dicta Curia practici, pia deuotione ducti, ſub noſtro,& apoſtolicæ ſedis beneplacito, in dicta Eccleſia Confraternitatem prædictam inſtituerunt , & pro ſalubri illius directione , & incremento , inter alia , Quod ipſi pro tempore exiſtentem dictæ Eccleſiæ Tituralem, aut aliquem alium S. R. E. Cardinalem ſibi in Protectorem eligere , Et primo quoque die Lunæ cuiuslibet menſis , ſuam inibi Congregationem generalē, Et qualibet hebdomada , eodem die vnam Miſſam per Capellanum ad id per eos pro libito eorum voluntatis deputandum, & amouendum celebrari facere . Ac quemcunque , qui ſcribendi peritiam habuerit , in eorum ſodalitium admittere poſsint . Ipſoſque ſcribendi peritos, qui de recenti Romam aduenirent iuuare, & tam illos, quam conſodales ſuos, dum aliqua detinebuntur infirmitate, viſitare, & eis auxilio eſſe , neceſſariaque pro poſſe ſubminiſtrare debeant . Ac pro his , alijſque vrgentibus prædictæ Confraternitatis neceſsitatibus , pias erogationes,& eleemosynas ab ipſis Confratribus petere,& ad id Capſulam habere poſsint. Et quandocunq; contingerit aliquem, vel aliquos ex eis, pro ciuili, vel criminali cauſa carceribus detineri , eum vel eos viſitare, & illius ſeu eorum liberationem ab eiſdem carceribus procurare . Et inſuper ipſorum decedentium cadauera ad ſepulturam vſque officioſe proſequi , & vbi defuncti facultates ad id non ſupperent, pro ipſis funeralia exequi . Ac diſcordias inter ipſos Confratres pro tempore ortas ſedare,& diſcordes reconciliare curabunt . Et quod eorum ſinguli, ſaltem bis annuatim confeſsi, & corde contriti, ſacratiſsimum Euchariſtiæ ſacramentum ſumant, ſtatuerunt, & ordinauerunt, prout in vno , vel pluribus documentis publicis deſuper confe-

ctis

illis plenius continetur. Quare pro parte conſodalium prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus inſtitutioni, ſtatutis, & ordinationibus prædictis, pro firmiori illorum ſubſiſtentia, robur apoſtolicæ confirmationis adijcere, ac alias in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui ſingulorum Chriſtifidelium deuotionem, & pietatis opera noſtris potiſsimum temporibus propagari ſinceris exoptamus affectibus, pleniores documentorum prædictorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, inſtitutionem, ordinationes, & ſtatuta prædicta, ac omnia & ſingula alia in documentis prædictis contenta (licita tamen & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria), & inde ſequuta quæcunque, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adijcimus, eaque per ipſos Confratres, & alios ad quos ſpectat, & ſpectabit quomodolibet in futurum, firmiter obſeruari debere decernimus, Supplentes omnes & ſingulos tam iuris, quam facti defectus ſi qui ſi forſan interuenerint in eiſdem. Et inſuper eiſdem conſodalibus nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, qui Euchariſtiæ ſacramentum huiuſmodi, quoties illud aliquibus eorum, & alijs infirmis miniſtrandum deferri contigerit, aſſociauerint, ſeu impediti aſſociari fecerint, ac celebrationi dictæ miſſæ interfuerint, centum annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs miſericorditer in Domino relaxamus. Illiſque, vt quemcunque presbyterum ſecularem, vel cuiuſuis ordinis regularem, ter in vita, & in mortis articulo, etiam ſi mors tunc non ſubſequatur, in ſuum poſsint eligere confeſſorem, qui eorum confeſsionibus diligenter auditis, eos, ac eorum ſingulos ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis, etiam quantumcunque grauibus, & enormibus, per eos, & eorum ſingulos, pro tempore perpetratis, etiam locorum ordinarijs, & apoſtolicæ ſedi reſeruatis, præterquam contentis in literis in die Cœnæ Domini legi ſolitis, apoſtolica auctoritate prædicta abſoluere, & eis pro commiſsis ſalutarem pænitentiam iniungere valeat. Necnon de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius auctoritate confiſi, illis, ac alijs vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, omnibus, & ſingulis vere pænitentibus & confeſsis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui in Annunciationis beatæ Mariæ virginis, & eorundem ſanctorum Ioannis Euangeliſtæ, ac Nicolai feſtiuitatum diebus, a primis veſperis, vſque ad occaſum ſolis ſingulorum eorundẽ dierum ſancti Thomæ prædictam, ſeu aliam Eccleſiam ſiue Capellam vbi Confraternitas ipſa pro tempore translata fuerit, annis ſingulis deuote viſitauerint, quotiens id fecerint, Plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſsionem, plenumque Iubileum auctoritate & tenore prædictis concedimus, & elargimur. Necnon eiſdem Confratribus, vt alia quæcunque licita & honeſta ſtatuta, & ordinationes, felix regimen & proſperum ſtatum & gubernationem illorum ſocietatis, rerumque ſpiritualium & temporalium quomodolibet concernentia condere, & facere, eaque condita, quoties ſibi videbitur mutare, & alterare, limitare, corrigere, declarare, modificare, & in melius reformare, & quotiens illis placuerit, Societatem in aliam Eccleſiam Vrbis prædictæ transferre libere & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis de ſpeciali gratia indulgemus. Ac ipſos, & eorum ſingulos, ad ſtatutorum prædictorum obſeruationem teneri, & efficaciter obligatos fore, Cenſuriſque & pœnis tam eccleſiaſticis, quam pecuniarijs ad id compelli poſſe, Necnon indulgentiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes factis, ac Cancellariæ apoſtolicæ regulis pro tempore editis, etiam in fauorem Fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de eadẽ Vrbe, ac cruciatæ ſanctæ, nullo vnquam tempore comprehendi, ſed ab illis omnino excepta eſſe, ac quotienſ illæ emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo, etiam ſub Dat. per eoſdem Confratres eligenda conceſſa fore, & cenſeri, Et ſic per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere. Ac quicquid ſecus attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, ne (quod abſit) propter conceſsionẽ, & indulgentiam huiuſmodi, dicti Confratres reddantur procliuiores ad illicita in poſterum committenda, Quod ſi ipſa a ſinceritate, & vnitate Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & deuotione noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum prædictorum canonice intrantium deſtiterint, aut ex confidentia eiuſdem conceſsionis, vel remiſsionis, vel remiſsionis, aliqua forſan commiſerint, conceſsio & remiſsio huiuſmodi, & quoad illas duntaxat, præſentes literæ, eis nullatenus ſuffragentur. Quodque earundem præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtrorum approbationis, confirmationis, adiectionis, decretorum, ſuppletionis, relaxationis, conceſsionis, elargitionis, indulti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, nonis Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Fed. Card. Caſius

Cæ. Glorierius.

F. de Lyon.

IDEM

49

Contra deferentes alumina de partibus infidelium ad partes Chriſtianorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ex apoſtolicæ ſeruitutis officio conſueuit Roman. Pontifex ad nefarios peruerſorum hominum commune Reipublicæ Chriſtianæ commodum, decus, & honorem, ac mandata apoſtolica in ſuarum animarum perniciem, & apoſtolicæ ſedis contemptum impie conuellentium conatus aliquando reprimendos, ſuorum prædeceſſorum geſta nonnunquam innouare, & innouata confirmare, quo videlicet cæcis falſorum Chriſtianorum imo perfidorum Ieſu Chriſti transfugarum furoribus, turpiſsimaque auaritia, ac diris Eccleſiæ Catholicæ execrationibus, deteſtatis illorum lucris obuiando,

do, tranſgreſſores ipſi meritis nedum ſpiritualibus, quas impendenti peruicacia ſpernere dignoſcuntur, ſed etiam temporalibus pœnis afficiantur, & tandem malo ſuo a vetitis abſtinere diſcant, cæteri vero ſi non virtutis amore, Deique reuerentia inducti, ſaltem pœnarum formidine perculſi talia perpetrare non præſumant. Sane multorum clamoribus, & fide dignorum relatione non ſine mentis noſtræ mœrore accepimus, quod licet dudum felicis recordationis Iulius Papa II. prædeceſſor noſter eos qui Alumina Infidelium, ad partes Chriſtianitatis importari, ſeu aduehi facere non verebantur, anathematis ſententiæ ſubiecerit, & eos omnibus eorũ bonis priuauerit, aliaſque pœnas contra ſimilia perpetrantes promulgauerit, prout in eius literis deſuper confectis latius continetur, Nihilominus in dies hominum creſcente malitia nonnulli nomine tantum Chriſtiani, ſed re ipſa Chriſti, & Eccleſiæ hoſtes, prohibitiones, pœnaſque huiuſmodi pro nihilo habentes, Alumina ipſa ex Infidelium partibus ad Fideles temerarie importari, & conuehi facere moliuntur, in eorum animarũ damnationem, Romanæ Eccleſiæ dedecus, & iacturam, ac plurimorum ſcandalum. Nos igitur ſuper hoc iuxta nobis creditæ diſpenſationis officium opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dicti Iulij, necnon piæ memoriæ Pauli III. & Iulij etiam III. qui per ſimiles ſuas literas in omnes, & ſingulos contrafacientes prædictos diuerſas cenſuras, & pœnas ſtatuerunt, & fulminarunt, aliorumque Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra hoſce noxios homines æditas literas harũ ſerie confirmantes, & approbantes, illaſque plenarie innouantes, omnes & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, eorumque ſocios, complices, familiares, & ſequaces, qui de cætero Alumina huiuſmodi ex Turcarum, aliorumque infidelium partibus ad partes Chriſtianitatis conducent, ſeu conduci facient, aut conducta, & adducta vendent, ement, laborabunt, aut ſe in illis vel circa ea, etiam vt vulgariter dici ſolet aſſecurando, Naues, & Alumina ipſa, ſeu alias de illis quomodolibet ſe immiſcebunt, & eorum quemlibet, quorum nomina, cognomina, qualitates, ſtatus, gradus, & conditiones præſentibus haberi volumus pro expreſſis, omnes & ſingulas pœnas in literis dictorum Iulij II. Pauli III. & Iulij etiã III. aliorumque prædeceſſorum contentas incurrere declaramus. Ac pro eorum ampliori confuſione etiam de nouo ex parte omnipotentis Dei, Patris, Filij, & Spiritus ſancti, necnon auctoritate beatorum apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, excommunicamus, anathematizamus, aggrauamus, reaggrauamus, & æternaliter maledicimus, inteſtabileſque, & vt publice repulſi nullum inueniant ſuæ malitiæ ſucceſſorem, cuiuslibet hæreditatis etiam ab inteſtato, & quorumcunque Officiorũ publicorum incapaces reddimus, eiſque quoſcunque actus legitimos interdicimus, ita vt in iudicio, aut extra ſtare, agere, vel audiri non poſſint, Ciuitateſque, Terras, Oppida, Caſtra, Villas, & loca quæcunque terreſtria, & maritima, ad quæ eos, & eorum quemlibet declinare contigerit, niſi infra terminum vnius diei, poſtquam de eis qualiſcunque notitia habita fuerit, ab illis eijciantur, eccleſiaſtico interdicto ſupponimus, a quibus excommunicationis, & anathematis, ac aliis cenſuris, & pœnis abſolutionem, & interdicti relaxationem etiam vigore quarumcunque facultatum ſiue confeſſionalium a nobis, vel apoſtolica ſede, aut eiuſdem ſedis Legatis ſub quacunque verborum forma conceſſorum obtinere non poſſint, niſi a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Roman. Pontificibus canonice intrantibus, aut in mortis articulo conſtituti. Et nihilominus vt præmiſſa efficaciorem ſortiantur effectum, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, omnibus & ſingulis Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & Locorũ prædictorum Dominis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Magiſtratibus, Officialibus, & priuatis perſonis, vt præfatos conducentes, ementes, vendentes, laborantes, aut in eis ſe quomodolibet immiſcentes, ſocios, familiares, complices, & ſequaces præfatos, ac eorum quemlibet quos ad loca præmiſſa declinare contigerit, infra dictum terminum ab eorum locis expellant & eijciant, ſeu expelli & eijci faciant, eiſque & aliis perſonis fidelibus, ne cum eis conuerſationem, commercium, aut negotiationem aliquam habeant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandamus, necnon omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus quorumcunque Monaſteriorum, Decanis, Archidiaconis, Archipresbyteris, Præpoſitis, ſinguliſque Canonicis, & perſonis Metropolitan. Cathedralium, ſiue Collegiatarum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, ſeu Locatenentibus eorundem, Vicariis perpetuis, & Capellanis, ac quorumcunque Conuentuum Religioſorum etiam Mendicantium Prioribus ſiue Guardianis, & eorum cuilibet inſolidum diſtricte ſub diuini iudicij interminatione, quatenus infra terminum trium dierum poſt præſentium notitiam in Eccleſiis ſuis, dum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit, non ſolum ſemel, ſed quocunque Dominico, vel feſtiuo die præfatos Alumina Infidelium ad fideles conducentes, ementes, vendentes, laborantes, & ſe de illis immiſcentes, ſocios, familiares, complices, & ſequaces, ac alios præfatos, qui poſt hac conducent, ſeu conducta ement, vendent, contrahent, laborabunt, aſſecurabunt, & alias quomodolibet ſe immiſcebunt, excommunicatos, & anathematizatos fore, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis ſubiacere, illaſque incurriſſe, & in futurum incurrere, & a commercio fidelium vitandos, & ad diuina audiendum minime admittendos eſſe, aliaſque cenſuras, & pœnas præmiſſas incurriſſe, & incurrere publicent, & denuncient, publicarique & denunciari faciant, eiſdem Motu, ſcientia, & poteſtate præcipimus, præſenteſque ad plenã, & certæ notitiæ noſtræ præfatæ aliorumque præmiſſorum omnium, & ſingulorum probationem vbique ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, earumque tranſumptis manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra fidem adhiberi perinde ac ſi originales literæ exhiberentur, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, tam eccleſiaſticos, quam ſeculares, in quacunque inſtantia in Romana Curia, & extra eam in quocunque foro ſententiari, decidi, interpretari ac iudicari debere, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter ſententiandi, decidendi, iudicandi, & interpretandi facultate, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus etiam municipalibus iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innouationis, declarationis, excommunicationis, anathematis, aggrauationis, reaggrauationis, maledictionis, redditionis, interdictionis, ſuppoſitionis, mandati, præcepti,

decreti, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Octauo Idus Iulij. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Fed. Cardinalis Ceſius.

Cæ. Glorierius.

L. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

50

Ampliatio facultatum Theſaurarij, & Spoliorum, ac iurium Cameræ Apoſtolicæ in tota Italia Collectoris apoſtolici Generalis.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Donato Matthæo Minali Theſaurario, ac ſpoliorum & iurium Cameræ Apoſtolicæ in tota Italia Collectori generali noſtro. *Dilecte Fili* ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cupientes res, & negotia Cameræ noſtræ apoſtolicæ, prout noſtro incumbit officio, recte tractari, & celeriter perfici, nec non ſpolia quæcunque ad eandem Cameram ſpectantia, ac per obitum quarumuis perſonarum eccleſiaſticarũ ad eam pro tempore deuoluta, ſublatis quibuſuis impedimentis facilius exigi ac recuperari, Tibi vltra alias facultates ſuper officio Collectoriæ ſpoliorum huiuſmodi per noſtras in forma breuis literas tibi conceſſas, omnes & ſingulos dictorum ſpoliorum occupatores, detentores, & vſurpatores ad coram te perſonaliter, & non per procuratores comparendum ſub pœnis in dictis literis expreſſis etiam per edictum publicum, conſtito tibi de non tuto ad eos acceſſu, per te vel alium quemcunque Romanæ Curiæ iudicem euocandi atque citandi, & illos quando & quoties opus fuerit & tibi opportunum eſſe videbitur, ad ſe examini ſubijciendum monendi & requirendi, & ipſos ad id, ac reſtitutionem occupatorum, & vſurpatorum bonorum huiuſmodi plenarie faciendã ciuiliter, & criminaliter iuris & facti remedijs, neceſſariis & opportunis cogẽdi cõpellendi & legitime puniendi: necnon ſubcollectoribus tuis, ſi tibi viſum fuerit, facultatem huiuſmodi impartiendi, cæteraque omnia & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, mãdandi, & exequendi, alias iuxta dictarum literarum formam, & tenorem, plenam & liberam auctoritate apoſtolica tenore præſentium facultatem concedimus. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium præterquam ad Romanam Curiam ad iudicium non trahatur, & quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ in dictis noſtris literis voluimus non obſtare, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium literarũ tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo tuo munitis eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, die vigeſima Aprilis milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

51

Facultas Collectoris generalis ſpoliorum capiendi poſſeſſionem beneficiorũ diſpoſitioni apoſt. reſeruatorũ.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Donato Mattheo Minali Theſaurario, ac ſpoliorum & iurium Cameræ apoſtolicæ in tota Italia Collectori generali noſtro. Dilecte fili ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Volentes ne beneficia eccleſiaſtica diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, in quibus Collectores, & ſubcollectores ſpoliorum & iurium Cameræ apoſtolicæ eſſe conſueuerunt, pro tempore vacantia, ab vllis perſonis, quæ ſua non ſunt quærentibus indebite occupentur, opportune prouidere, Te de cuius fide, ſolertia & diligentia plurimum in domino confidimus, noſtrum & eiuſdem Cameræ Commiſſarium ad infraſcripta omnia & ſingula facienda, & gerenda auctoritate apoſtolica tenore præſentium conſtituimus, & deputamus. Tibi mandantes quatenus per te vel ſubcollectores tuos viros eccleſiaſticos noſtro, & dictæ Cameræ nomine omnium, & ſingulorum beneficiorum cum cura & ſine cura ſecularium, & quorumuis ordinum regularium noſtræ & ſedis apoſtolicæ diſpoſitioni, tam per conſtitutiones apoſtolicas, quam Cancellariæ apoſtolicæ regulas editas & edendas, ſeu alias quomodocunque & qualitercunque reſeruatorum, ſeu affectorum in dictis Italiæ partibus, earumque ciuitatibus, & diœceſibus conſiſtentium, per obitum etiam apud ſedem apoſtolicam, quorumcunque illa in titulum ſeu commendam, aut alias quomodolibet obtinentium, & poſſidentium pro tempore vacantium, etiam ſi ſecularia canonicatus, & præbendæ, dignitates etiam maiores, & principales, ſeu ſimplicia, vel alias quomodolibet nuncupata, regularia vero beneficia huiuſmodi, monaſteria, & conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates etiam conuentuales perſonatus adminiſtrationes vel officia etiam clauſtralia, ac tam illa quam alia beneficia præfata curata & electiua, ac etiam litigioſa fuerint, ſtatim habita notitia vacationis huiuſmodi præſentium vigore realem, & actualem poſſeſſionem capias, & apprehendas, ac captam & apprehenſam, amotis exinde etiã abſque vitio ſpolij quibuſuis (præterquam auctoritate apoſtolica prouiſis) detẽtoribus & intruſis, quos ſi de iure eorum in petitorio vel poſſeſſorio experiri voluerint, in Romana curia attẽta reſeruatione huiuſmodi iudicialiter agere mandamus, teneas & conſerues, & eorundem beneficiorum fructus redditus & prouentus exigas, percipias, & leues, ipſamque poſſeſſionem cum dictis fructibus ſic exactis illis tradas, & relaxes, qui literas collationis ſeu commendæ noſtræ ſub plumbo expeditas tibi exibuerint & præſentauerint, & quoad litigioſa cui de iure tradenda fuerint, Contradictores quoslibet, non prouiſos, vt præfertur, & rebelles

& in dictis beneficijs intruſos, ac tibi vel a te deputandis in præmiſsis non parentes, eiſque auxilium, conſiliũ vel fauorem præſtantes, cuiuſcunque dignitatis etiam Epiſcopalis, vel maioris, ac ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per cenſuras, & interdictu ac alias pœnas eccleſiaſticas a perſonis eccleſiaſticis per te eligendis huiuſmodi fulminandas, ac priuationis beneficiorum per eos obtentorum inhabilitatiſque ad illa & alia in poſterum obtinenda, ac pecuniarias tuo arbitrio moderandas, & applicandas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras & pœnas huiuſmodi etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ quoad archiepiſcopos, & epiſcopos, quoad vero alios inferiores etiam ſub excommunicationis, & aliis arbitrij noſtri, & quoad omnes ſub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtricte præcipimus & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſtolicę reſeruata ſeu affecta prædicta quouis prætextu cauſa aut quæſito colore cuiquam conferre ſeu de illis prouidere, aut in illis vel eorum poſſeſsione ſe ſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant. Sicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices commiſſarios & perſonas, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus fœlicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres aliquis auctoritate præſentium ad iudicium trahatur, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs quoque indultis & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis conceſsis & confirmatis (quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus) cæteriſque contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod beneficia prædicta, quamdiu in manibus ſubcollectorum vel aliorum a te deputatorum fuerint, debitis propter ea non fraudentur obſequiis, & animarum cura, ſi qua illis immineat, nullatenus negligatur, ſed illorum congrue ſupportentur onera conſueta, Quodq; tranſumptis præſentium manu Notarij publici ſubſcriptis & tuo Sigillo munitis eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, Die vigeſima ſecunda Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pontificatus noſtri anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

52

Reſeruatio fructuum beneficiorum eccleſiaſticorum affectorum, ad Cameram Apoſtolicam.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cupientes malitiis nonnullorum, qui in poſſeſsione Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatorum pro tempore vacantium, ſine iuſto titulo, ac ſine literis Apoſtolicis, vt illorum fructus durante vacatione huiuſmodi vſurpent, ſe intrudere non verentur, occurrere, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ grauiſsimis oneribus in aliqua parte ſubleuandis quantum cum Deo poſſumus conſulere, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos fructus reditus & prouentus, ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcunque quomodolibet & qualitercunque nuncupata omnium & ſingulorum Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, & beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium nobis & Sedi Apoſtolicæ tam per conſtitutiones Apoſtolicas, quam Cancellariæ Apoſt. regulas editas & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quauis cauſa generaliter, vel ſpecialiter reſeruatorum, ſeu affectorum in partibus Italiæ in quibus Collectores, & ſubcollectores ſpoliorum, & iurium Cameræ Apoſtolicæ prædictæ eſſe conſueuerunt, ac earum Ciuitatibus, & diœc. conſiſtentium, per obitum, & alias quouiſmodo præterquam per ceſſum illa obtinentium, pro tempore vacantium, a die ipſorum Monaſteriorum, & beneficiorum vacationis pro rata temporis vſque ad diem prouiſionis ſeu commendæ de eiſdem beneficiis & Monaſteriis per nos faciendę, de qua per literas noſtras ſub plumbo, & non aliter conſtare debere volumus, eidẽ Cameræ auctoritate apoſt. tenore præſentium reſeruamus, applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque ei reſeruata, applicata, incorporata & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare & pertinere, nullumque præter nos, & dictam Cameram aut dilectum filium Donatum Matthæum Minalem, ac pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrũ ac Spoliorum & aliorum iurium ipſius Camerę Collectorem generalem vel eius ſubcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias ſe in illis intromittere poſſe aut debere tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus eccleſiæ quo ad Archiepiſcopos & Epiſcopos, quoad vero alios inferiores etiam ſub excommunicationis, & aliis arbitrij noſtri, & quoad omnes ſub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtricte precipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſt. reſeruata ſeu affecta prædicta quouis prætextu cauſa aut quæſito colore cuiquam conferre ſeu de illis prouidere, aut in illis vel eorum poſſeſsione ſeſe intromittere quoquomodo audeant vel præſumant, ſicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque quauis auctoritate fungentes Iudices, Commiſſarios, & perſonas, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter

ranter contigerit attentari. Mandantes eidem Donato Matthæo, & pro tempore exiſtenti Theſaurario, & Collectori, vt noſtro & dictæ Cameræ nomine fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta huiuſmodi per ſe vel eius ſubcollectores prædictos, etiam propria auctoritate exigat, percipiat, & leuet, ſibique nihilominus conſignari, & tradi ab omnibus ad quorum manus peruenerint pro rata prædicta per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, per perſonas eccleſiaſticas ab eo eligendas, fulminandas, & alia opportuna iuris & facti remedia, quacunque appellatione poſtpoſita, faciat, & curet, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, ſuper quibus omnibus & ſingulis plenam & liberam illi per præſentes concedimus facultatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Monaſteriorum, & illorum ordinum, ac beneficiorum prædictorum etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis illis & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſsis confirmatis & innouatis (Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſiue debere decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod ex fructibus, redditibus, & prouentibus per dictum Theſurarium, & etiam deputatos pro rata huiuſmodi percipiendis, onera quacunque dictis beneficijs incumbentia ſimiliter pro rata temporis ſupportari debeant, quodque præſentium manu notarij publici ſubſcriptis tranſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curię eccleſiaſticæ munitis, eadẽ prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.
Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſimaquinta Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexagmo primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

53

Declaratio facultatum Auditoris Cameræ apoſtolicæ, Et confirmatio facultatum aliorum Vrbis tribunalium.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut accepimus, prætextu facultatum, & priuilegiorum nuper venerabili Fratri noſtro Flauio Vrſino Epiſcopo Muran. vtriuſque ſignaturæ noſtræ Referendario in conceſsione officij Auditoriatus Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ appoſitarum, & iuriſdictionis, ac auctoritatis occaſione dicti officij ſibi deſuper attributarum a nonnullis vertatur in dubium, an idem Flauius Epiſcopus maioribus priuilegijs, iuriſdictione, & auctoritate quam dilectus filius noſter Ioannes Baptiſta tituli ſancti Clementis presbyter Cardinalis tunc in minoribus conſtitutus, ac quondam Franciſcus Albericus, tunc in humanis agens, & alij dictæ Cameræ Auditores gauiſi, functi, & vſi fuerunt, gaudere, vti, & frui debeat, Nos quorum intentionis nunquam fuit in conceſsione dicti officij, ac facultatum, & priuilegiorum, necnon auctoritatis huiuſmodi aliquid innouaſſe, quinimmo eundem Flauium Epiſcopum eiſdemmet, non maioribus facultatibus, & priuilegijs, & auctoritatibus Io. Baptiſtæ Cardinali, & Franciſco Alberico, ac alijs eiuſdem Cameræ Auditoribus conceſsis, & quibus duntaxat vſi fuerunt, gaudere, ac vti potuiſſe, & debere, Motu ſimili &c. quod idem Flauius Epiſcopus vigore conceſsionis officij, ac facultatum, priuilegiorum, auctoritatis, & iuriſdictione huiuſmodi, niſi illis quibus Io. Baptiſta Cardinalis, & Franciſcus Albericus, ac alij Auditores huiuſmodi hactenus vſi, functi, & gauiſi fuerunt, nullo modo etiam prætextu quarumuis clauſularum in conceſsione dicti officij appoſitarum vti, frui, & gaudere poſsit vel debeat, declaramus. Et vt facultates, & auctoritates, tam præfato Flauio Epiſcopo, quam modernis, & pro tempore exiſtentibus curiæ cauſarum huiuſmodi Auditoribus, ac almæ vrbis Vicarijs, & Gubernatoribus per nos, & prædeceſſores noſtros conceſſæ, & datæ illæſæ permaneant, & alter alterum ſuper illis impedire non valeat, ſed vt vnicuique quod ſuum eſt conſeruetur, prouidere volentes, Motu & ſcientia ſimilibus quod præfatus Flauius Epiſcopus Auditor, & almæ vrbis Vicarius, & Gubernator, ac moderni, & pro tempore exiſtentes curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditores, & dictæ Vrbis Vicarij, & Gubernatores vigore facultatum, & auctoritatum, vt præfertur, illis conceſſarum, niſi prout hactenus obſeruatum fuit aliquid innouare, ſeu alter ipſorum iuriſdictionem alterius vſurpare valeat, quinimmo quod quilibet ipſorum reſpectiue priuilegijs, facultatibus, iuriſdictione ſolitis, & conſuetis fruatur, & gaudeat, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ſicque, & non alias per prædictum Flauium Epiſcopum, ac modernos, & pro tempore exiſtentes curiæ cauſarum huiuſmodi Auditores, & almæ vrbis Gubernatores, & Vicarios, & quoſuis alios quauis auctoritate fungentes in virtutę ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis maioris, a qua nonniſi auctoritate Pontificis abſolui poſsint, & alijs arbitrio noſtro imponendis pœnis obſeruari mandamus, non obſtantibus præmiſsis, & quibuſuis alijs apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon quibuſuis priuilegijs, facultatibus, & innouation. ac alijs in contrarium quomodolibet conceſsis. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprij abſque eo quod Regiſtretur, aut in eo data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio, & extra regula contraria non obſtante fidem facere.

Placet Motu proprio, I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, pridie Calendas Septembris, Anno Secundo.

IDEM

IDEM

54

Quod facultates Auditoris Cameræ apoſtolicæ non præiudicant iuriſdictioni Vicarij & Gubernatoris Vrbis.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut accepimus prætextu facultatum, & priuilegiorum nuper venerabili fratri noſtro Flauio Vrſino Epiſcopo Murano vtriuſque ſignaturæ noſtræ Referendario in conceſsione officij Auditoriatus Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ appoſitarũ, & iuriſdictionis ac auctoritatis occaſione dicti officij ſibi deſuper attributarum a nõnullis vertatur in dubiũ, nunquid per illas iuriſdictioni, & facultati etiam dilectorum noſtrorum Vicarij, & Gubernatoris almæ vrbis noſtræ præiudicare, ac præiudicium aliquod inferre voluerimus, Nos ad tollendum omnem deſuper altercandi, & dubitandi materiam, harum ſerie declaramus intentionis noſtræ non fuiſſe, neque eſſe per dictas noſtras facultates eidem Flauio conceſſas, eiſdemque modernis, & pro tẽpore exiſtentibus Vicario, & Gubernatori, & illorum facultatibus, & iuriſdictioni præiudicare, neque præiudicium aliquod inferre, neque generari voluiſſe, ſicque, & non aliter per quoſcunque &c ſublata &c. iudicari debere &c. irritum &c. & huius cedulæ ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique &c. fidem facere volumus de gratia ſpeciali, non obſtantibus præmiiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis noſtriſque quibuſcunque generis diſpoſition. & præſertim certo noſtro Motu proprio ſub Dat. Pridie Kl. Septembris, Anno ſecundo, expedito, quem harũ ſerie reuocamus, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque, quorum omnium & ſingulorum tenores hic pro ſufficienter expreſsis haberi volumus.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum octauo Kl. Octobris Anno Secundo.

IDEM

55

Conceſsio loci Thermarum Diocletiani Vrbis, Fratribus Cartuſienſibus pro fabricanda eorum eccleſia.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Superna diſpoſitione cuius inſcrutabili prouidentia ordinationem ſuſcipiunt vniuerſa, in ſupereminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula meritis licet imparibus conſtituti, inter ceteras curas humeris noſtris incumbentes illa libenter amplectimur, per quã noſtrę prouiſionis ope Monaſteria ſingula præſertim in Alma Vrbe noſtra conſiſtentia, ne his propter aeris intemperiem debita Monachorum piis meditationibus diuiniſque beneplacitis ibi vacantium frequentia deſtitutis, diuinus cultus vllum patiatur diſpendium in loca ſalubriora transferantur, vbi alia tam ad Dei Virginiſque Matris laudem & honorem, quam ad Vrbis ornatum Monaſteria conſtruantur, illaque nonnunquam cœleſtibus muneribus decorantes noſtram etiam ad id neceſſariæ opis dexteram liberaliter extendimus, ac aliter in his diſponimus prout ea partes noſtras concernere, & ſalubriter in Domino conſpicimus expedire: Conſiderantes itaque Monaſterium ſanctæ Crucis in Hieruſalẽ nuncupatum in Atrio Seſſoriano de Vrbe Cartuſien. ordinis aeri tam maligno ſubiacere, vt dilecti filij illius Prior & Conuentus non ſine magno vitæ ſuæ diſcrimine æſtiuo præſertim tempore inibi reſidere, debitumque altiſsimo famulatum præſtare valeant, & ſi in Thermis Diocletiani nuncupatis etiam de Vrbe quæ ad nos & Cameram Apoſtolicam pertinent, Eccleſia in qua Prior & fratres præfati diuinis obſequiis inſiſtant erigeretur & inſtitueretur, illaque vna cum Thermis ipſis Priori & fratribus præfatis ad hoc vt ipſi aliud ibi Monaſterium cum clauſtris cellulis alijsque officinis & ædificijs iuxta ipſius ordinis ritum conſtruere, & ad quod ſe transferre, ac vbi deinceps habitare poſſent concederetur & aſsignaretur, ac fructus redditus prouentus cenſus poſſeſsiones & alia bona mobilia & immobilia, necnon ornamẽta, & ſanctorum reliquiæ eiuſdem Monaſterij ſanctæ Crucis ad ipſum ſic erigendum Monaſterium eiuſque Eccleſiam transferrentur ac illis applicarentur, ex hoc profecto non ſolum corporali Priores, & ſingularum perſonarum Conuentus prædictorum ſanitati proſperæque valetudini, & diuini cultus augmento, verumetiam Thermarum quarum parietinæ permulta iamque ſecula derelictæ & neglectæ paulatim collabi noſcuntur, manutenentioni, & Vrbis prædictarum decori, venerandæque in eis antiquitatis memoriæ non mediocriter conſuleretur Quare nos qui hoc opus pium & honeſtum quantum in nobis eſt promouere, dictamque Eccleſiam ad Dei laudem & honorem ſub inuocatione ſanctæ Mariæ Angelorũ ſumptibus noſtris conſtruere & ædificare Domino cooperante propediem intendimus, Priorem, & ſingulares perſonas conuentus huiuſmodi a quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis cẽſuris & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum priuilegiorum prærogatiuarum immunitatum exemptionum libertatum indulgẽtiarum etiam plenariarum peccatorum remiſsionum indultorum, aliarumque facultatum & gratiarum eiſdem Monaſterio ſancte Crucis eiuſque eccleſiæ Priori Conuentui ac fratribus & perſonis Eccleſiam ipſam viſitantibus quomodolibet conceſſorum, literarum deſuper confectarum tenores, ac Monaſterij & Conuentus fructuum redditĩuum & prouentuum eorũ annuos, & Thermarum prædictorum valores, aliorumque hic etiam de neceſsitate exprimendorum compendia præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes Motu proprio non ad ipſorum Prioris & Conuentus, vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiã, ſed de noſtra mera liberalitate Thermas prædictas cum omnibus & ſingulis ſuis ambitu parietinis iuribus & pertinentiis ab ipſa Camera, & præterea ſi dilecti filij Populus Romanus, eorumue Conſeruatores, vel alij Magiſtratus ius aliquod in eiſdem Thermis vel ad illas haberent aut alias quoquomodo prætendere poſſent, illud quodcunque ſit ab eis auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo abdicamus ſeparamus & abrogamus, illaque Priori & Conuentui atque adeo vniuerſo ordini prædictis ad præmiſſum & infraſcriptum effectum omni meliori modo etiam perpetuo liberaliter donamus concedimus & elargimur, Necnon Priori & Conuentui ordinique præfatis, ac eiuſdem ordinis ſuperioribus

rioribus

rioribus fratribus & perſonis pro tempore exiſtētibus, vt ibi in loco de quo ſibi magis videbitur Monaſterium eiuſdem ordinis cum clauſtris cellulis hortis hortaliciis, aliiſque officinis & ædificiis opportunis, & iuxta ipſius ordinis ritum fieri ſolitis conſtruere & edificare, ſeque ad illud cuiuſuis licentia minime requiſita transferre, & ibi permanere, ac omnia & ſingula ſui antiqui Monaſterij prædicti ſuppellectilem, ac eccleſiaſtica paramenta, ornamenta, ſanctorum reliquias, ædificiorum etiam antiquorum materias quaſcunque, aliaſque res, tam ſacras quam profanas, & mobilia bona ad nouum Monaſterium eiuſque eccleſiam huiuſmodi tranſportare, & ibi in locis decentibus & congruis recondere, & conſignare, necnon Thermarum parietinis, areis, & aliis locis ad huiuſmodi conſtructionem ſuamque habitationem vti omnia & ſingula in eiſdem Thermis earumq; pertinentiis tanquam in re propria facere & exequi libere, & licite valeant, plenam & liberam eiſdem auctoritate & tenore licentiam facultatem & auctoritatem de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus. Necnon fructus redditus prouentus cenſus iura obuentiones & emolumenta actiones iuriſdictiones & alia immobilia bona vniuerſa ad Monaſterium ſanctæ Crucis, & eius Eccleſiam etiam ex fundatione & donatione, ac Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, Imperatorum aliorumque Principum, & Chriſtifidelium largitionibus, ac alias quomodolibet ſpectantia, & quæ in futurum pertinere poſſent, ab eiſdem Monaſterio & Eccleſia ſanctæ Crucis, auctoritate prædicta diſmembramus & ſeparamus. Illaque Monaſterio & Eccleſiæ in Thermis conſtruendis huiuſmodi etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, necnon omnia & ſingula priuilegia prærogatiuas immunitates exemptiones libertates Indulgentias etiam plenarias peccatorum remiſſiones quibuſuis anni feſtiuitatibus & diebus ibidem cōceſſas, aliaque facultates indulta & gratias Monaſterio ſanctæ Crucis eiuſque Eccleſiæ Priori Conuentui fratribus & perſonis, ac fidelibus illa pro tempore viſitantibus per quoſcunque quomodolibet conceſſa, ac etiam Stationes hactenus in ipſa Eccleſia ſanctæ Crucis Quadrageſimali, & aliis anni temporibus haberi & celebrari ſolitas, cum ſuis Indulgentiis & meritis ad conſtruendum, Monaſterium eiuſque Eccleſiam exnunc prout extunc poſtquam conſtructa & ædificata, fratreſque ad illa tranſlati fuerint, ac Priorem Conuentum fratres perſonas & illa viſitantes prædicta reſpectiue transferimus, & tranſportamus. Et nihilominus potiori pro cautela illa omnia & ſingula eiſdem modo & forma quibus Monaſterio ſanctæ Crucis, & illius Eccleſiæ Priori Conuentui fratribus perſonis & aliis illa viſitantibus conceſſa ſunt Monaſterio & eius Eccleſiæ conſtruendis etiam exnunc prout extunc poſtquam conſtructa fuerint, ac Priori Conuentui fratribus & perſonis huiuſmodi plenarie, ac perpetuo ex certa ſcientia, Et inſuper vt Eccleſia in Thermis per nos ædificanda huiuſmodi in maiori veneratione habeatur, ipſique Chriſtifideles illa eo libentius inuiſant quo ſe maiora dona ſpiritualia ex hoc ſenſerint eſſe conſequuturos, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ſeu ſtatutis a iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui dictam Eccleſiam Natiuitatis, Paſchatis, Reſurrectionis Dominicæ, Pentecoſtes, & Veneris ſancti in paraſceue, ac Natiuitatis, Purificationis, & Aſſumptionis eiuſdem beatæ Mariæ Virginis feſtiuitatibus, ac etiam in die Dedicationis eiuſdem Eccleſiæ a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis feſtiuitatum & dierum huiuſmodi deuote viſitauerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem etiam perpetuo auctoritate & tenore præfatis de ſimili gratia concedimus elargimur & indulgemus, necnon Monaſterium in Thermis edificandum, eiuſque Eccleſiam huiuſmodi in titulum, vel denominationem Cardinalatus, aut alterius cuiuſuis perpetui beneficij eccleſiaſtici per nos, vel ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices pro tempore exiſtentes & Sedem Apoſtolicam quouis prætextu, vel occaſione aut ex quacunque etiam vrgentiſſima & neceſſaria, vel alias rationabili cauſa etiam conſiſtorialiter nullo vnquam tempore erigi, vel alias de illa quoquomodo in alterius quam ipſius Cartuſien. ordinis fauorem, & de expreſſo illius ſuperiorum conſenſu diſponi poſſe, ac quaſcunque erectiones collationes prouiſiones vniones annexiones incorporationes ſuppreſſiones conceſſiones & alias contrarias diſpoſitiones de illis pro tempore etiam conſiſtorialiter vt præfertur factas, nullas & inualidas nulliuſque roboris vel momenti exiſtere, nec cuiquam per illas ius acquiri, ſeu coloratum poſſidendi titulum tribui, ſeu alias in aliquo ſuffragari poſſe, præſenteſque literas, & in eis contenta quæcunque vim validi & efficacis contractus inter nos & Sedem ex vna, ac Priorem, & Conuentum, ac ordinis ſuperiores prædictos partibus ex altera legitime initi & ſolenniter etiam in Cōſiſtorio de fratrum conſilio ſtipulati prorſus habere, nec conceſſiones & alia præmiſſa literaſque præſentes de ſurreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio ſeu intentionis defectu quauis ratione quæſitoue colore vllatenus notari, vel impugnari, nec quemquam ea oppugnantem in iudicio vel extra etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna audiri poſſe, & ſic per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorū cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari & diffiniri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, ac etiam perpetuo ſtatuimus. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Feltren. & Amerinen. ac Piſauren. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Prioris, Conuentus, ac ſuperiorum ordinis & fratrum prædictorum aliorumque quorum intereſt, fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Priorem, Conuentum, Superiores ordinis fratres & alios præmiſſos abdicatione ſeparatione, donatione, conceſſionibus, & aliis præmiſſis, necnon præſentibus literis integre vti frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per populum Romanum eiuſue Conſeruatores, & Officiales ſeu quoſuis alios, etiam dictæ Cameræ Præſidentes, & Clericos quomodolibet inquietari, moleſtari, vel perturbari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias cenſuras & pœnas apoſtolicas, ac alia opportuna remedia auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, ac piæ memoriæ Simachi, & Pauli II. ac Pauli IIII. prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, & noſtra de non tollendo iure quæſito, ac alijs quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus

tionibus apoſtolicis, necnon monaſterij ſanctæ Crucis, & Vrbis prædictorum, alijſque etiam iuramento confir matione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac ipſius monaſterij ſi quæ ſit fundatione, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis, illis ac forſan ipſis Ciuibus, & Populo Romano, ac Conſeruatoribus præfatis ſuper antiquis Vrbis ædificijs non diſtribuendis, concedendis, vel alienandis, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs etiam vim contractus inducentibus decretis, etiam Motu ſimili, aut ad imperatorum, regum, & aliorum principum inſtantiam, etiam Conſiſtorialiter, & per modum ſtatuti perpetui legiſque vniuerſalis, & alias quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma adhoc ſeruanda foret illorum tenores formas, & decreta, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo & forma in eis tradita obſeruata inſerti forēt, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe, Motu ſimili derogamus) cæteriſque contrarijs quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſt olicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, abdicationis, abrogationis, donationis, diſmembrationis, ſeparationum, applicationis, appropriationis, tranſlationis, tranſportationis, conceſsionum, elargitionum, indultorum, decreti, ſtatuti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Sexto Kl. Auguſti, Pontificatus noſtri anno Secundo.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

IDEM

56

Reductio facultatis teſtandi vſque ad quamcumque ſummam, aliâs Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis vigore ſcriptoriæ apoſtolicæ per Iulium Papa III. conceſſæ, iuxta tenorem literarum Pauli Papæ III.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanū Pontificem in ſupremo iuſtitiæ ſolio conſtitutum, in his per quæ ius ſuum vnicuique cōſeruetur, ac quorumlibet præſertim Cameræ apoſtolicæ indemnitati conſulatur, miniſterij ſui partes fauorabiliter interponere, ac aliquando geſta per eius prædeceſſores, ex rationabilibus cauſis moderari, ac alias deſuper diſponere, prout rerum, & temporum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſsis cauſis, tunc & pro tempore exiſtentibus literarum apoſtolicarum Scriptoribus inter alia, vt vltra patrimonia, & alia bona de quibus de iure communi, ac iuxta priuilegia, & indulta dilectis filijs Populo Romano, & Curialibus conceſſa teſtari, codicillari, erogare, & diſponere poterant, de alijs quibuſcunque bonis mobilibus, & immobilibus, necnon fructibus, redditibus, prouentibus, & emolumentis Eccleſiarum etiam Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Patriarchalium, & Monaſteriorum, ac aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum, ac alias per eos quomodolibet acquiſitis, ac penſionibus annuis ſibi ſuper quibuſuis fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis apoſtolica auctoritate pro tempore reſeruatis, vſque ad ſummam ſex milium ducatorum auri de Camera duntaxat, libere teſtari, & alias diſponere valerent, dicta auctoritate facultatem conceſsit. Et deinde piæ memoriæ Iulius Papa etiam III. etiam prædeceſſor noſter, ex ſimilibus cauſis facultatem huiuſmodi vſque ad quamcunque ſummam dicta auctoritate extendit, & ampliauit, prout in eorum literis deſuper confectis, quarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſsis, plenius continetur. Cum autem ſicut nobis innotuit, quam plures Prælati eccleſias etiam pingues, & magni redditus obtinentes, ex præfati Iulij prædeceſſoris extenſione, occaſionem Camerā apoſtolicā de eorum ſpolijs, alias ad eam deuoluendis, fraudandi arripientes, Officia Scriptoriæ huiuſmodi pro modico eorum pretio, de facili quotidie acquirere ſtudeant, ita quod præter ipſius Iulij prædeceſſoris intentionem, ex extenſione & ampliatione huiuſmodi quoad Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas Officia Scriptoriæ literarum earundem pro tempore obtinentes, qui etiam inter alia de fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiarum, quibus præſunt, tam iuxta priorem facultatem, quam illius extenſionem, & ampliationem, vſque ad quamcunque etiam notabilem ſummam diſponere poſſunt, & diſponunt, graue & intollerabile præiudicium dictæ Cameræ inferatur. Nos attendentes Camerā ipſam propter grauia onera, quæ cōtinuo ſupportare habet, in magnis diſpendijs verſari, ac ad illa perferenda eius facultates nullatenus ſuppetere, ac pro huiuſmodi onerum faciliori ſupportatione ſpolia perſonarum eccleſiaſticarum, ad id dudum per prædeceſſores noſtros reſeruata, & deſtinata fuiſſe, necnon extenſionem, & ampliationem huiuſmodi quoad ipſos Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas exceſsiuas eſſe, ac Cameram apoſtolicam nimium fraudandi apertiſsimam occaſionem, vt præfertur, præbere: Idcirco Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & certa ſcientia extenſionem, & ampliationem, ac deſuper confectas literas, quoad eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas duntaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac pro reuocatis, caſsis, & annullatis haberi volumus, illaſque ad priorem facultatem teſtandi pro ſumma ſex millium ducatorum limitata huiuſmodi in omnibus & per omnia, ac ſi ille non emanaſſent reducimus, & reductas eſſe, dictoſque Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, iuxta prioris facultatis, ac ſecundum illam illiuſque tenorem tantum, de eorum bonis diſponere poſſe, & ita per quoſcunque iudices in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi

prerandi facultate, & auctoritate iudicari & diffiniri debere, necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores in ſuis literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, annullationis, voluntatis, reductionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo, Idibus Martij, Põtificatus noſtri Anno Secundo.

Fed. Card. Caſius.

IDEM

17

Impoſitio ſubſidij octomillium ſcutorum pro reparatione Portus Anconitani.

PIVS Papa IIII Ad futuram rei memoriam. Circa Paſtoralis officij curam nobis deſuper meritis licet imparibus commiſſam, quãtum nobis ex alto conceditur intendentes, ad ea mentis noſtrę oculos vigilanter reflectimus, per quę Portus ciuitatum, & locorum nobis, & S. R. E. immediate ſubiectorum non ſolum ad tutelam, & commoditatem earundem ciuitatum, ac etiam prouinciarum totius ſtatus noſtri eccleſiaſtici libere conſeruentur, ſed etiam aduerſus infidelium, & aliorum hoſtium inuaſiones, ac deprædationes diligenter muniantur, & quæ propterea tempore aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, prouida ſunt conſideratione ordinata, vt votiuos ſortiantur effectus libenter innouamus, & alias deſuper prouidemus, prout temporum, rerum, & locorum qualitatibus accurate penſatis, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque, ſicut accepimus, alias conſilium fe. re. Pauli Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri, in vim decreti ſub die decima Maij milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono per eos facti ordinauerit, & mandauerit, vt pro reparatione Portus ciuitatis noſtræ Anconæ, quo nullum alium vniuerſa Romana Eccleſia ditio ad Mare Adriaticum nec commodiorem habet neque tutiorem: quolibet anno octomillia ſcuta ſoluerentur: quæ ſic annuatim exigerentur videlicet a Romandiolæ duo millia, a Marchiæ Anconitanæ duo item millia, ab Vmbriæ prouincijs noſtris mille, a communitate vero dictæ ciuitatis Anconæ triamillia, & ſumma huiuſmodi varijs de cauſis, & impedimentis abinde citra integre exacta non fuerit, quapropter Portus ipſe vt oportuit, debite reparari, & communiri non potuerit: Nos conſiderantes ſi vnquam alias nunc certe maxime, eundem Portum, ad quem naues ſine ſummo periculo iam adire non poſſunt, quique ob vicinitatem Turcarum ſæuiſſimorum acerrimorumque Chriſtiani nominis hoſtium octuaginta, aut paulo amplius miliaria ab eo diſtantium grauiſſimo in diſcrimine aſſidue verſatur, neceſſaria celerique inſtauratione, ac munitione magnopere indigere, Volenteſque propterea ſuper his diligentiæ, ac ſolicitudinis noſtræ remedio mature prouidere, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtris, quod Prouinciæ, & Ciuitas præfatæ ſummam octo millium Scutorum auri in auro, ſecundum ratam, vt præfertur ſpecificatam, tam pro præterito, incipiendo a dicta die decima Maij anni. 1559. vſque ad præſentem diem, quam deinde ſucceſsiue in futurum pro eiuſdem Portus reparatione continuanda, & cõcedente Domino feliciter abſoluenda, donec nos aliud deſuper ordinauerimus, ſoluere omnino teneantur, Ita tamen quod his, qui aliud iam hoc nomine ſoluerint, id totum, quod eos ſolu ſſe compertum fuerit, bonum fiat, & in ſolutionibus per ipſos faciendis deducatur, auctoritate apoſtolica tenore præſentium de maturo conſilio, & deliberatione noſtris, ſtatuimus, ordinamus, atque decernimus. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtris arbitrij pœnis Prouinciarum ipſarum Vicelegatis, necnon locumtenenti Ciuitatis Anconæ nunc & pro tempore exiſten. vt ſummam octo millium ſcutorum huiuſmodi quolibet anno iuxta taxã & diſtributionem prædictam a quibuſuis Communitatibus vniuerſitatibus & perſonis illam ſoluere debẽtibus omni adhibita diligentia a perſonis per eos nominandis & deputandis exigi, & ſic exactam in manibus dilecti filij Hieronymi Ferretti Anconitani, quem depoſitarium pecuniarum eiuſdem reparationis deputamus, quemq; in manibus locumtenentis eiuſdem Ciuitatis Anconæ de diligenter pecunias huiuſmodi adminiſtrando, & reddendo fidele computum de adminiſtratis, antequam officium huiuſmodi exercere incipiat, idoneam cautionem praſtare volumus, deponi & ſolui omni dilatione ceſſante curent & faciant. Nos enim eiſdem Vicelegatis, & locumtenenti quoſcunque renitentes & ſoluere recuſantes vel differentes, ac contradictores quoslibet & rebelles per ſententias cenſuras & pœnas eccleſiaſticas ac etiam pecuniarias arbitrio cuiuslibet eorum infligendas & applicandas, cæteraque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendi, & ad ſolutionem prædictam cogendi ac compellendi, necnõ ſui brachi militaris ſubſidium ad hoc ſi opus fuerit adhibendi, aliaque faciendi geren. & exequen quæ in præmiſsis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, plenam liberam & omnimodam per eaſdem præſentes concedimus & impartimur facultatem auctoritatem & poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac Prouinciarum Ciuitatis, ac communitatum, vniuerſitatum, & particularium perſonarum prædictarum, etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, exemptionibus, immunitatibus, priuilegiis indultis & literis apoſtolicis, illis & eorum cuilibet in genere vel in ſpecie per ſedem apoſtolicam ac etiam per nos quomodolibet conceſsis confirmatis & ſæpius innouatis, quibus omnibus, etiã ſi de illis ſpecialis expreſſa ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentiũ ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter & latiſsime derogatum eſſe, neminique aduerſus præmiſſa ſuffragari poſſe aut debere volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi opus foret, deferri, volumus, & dicta auctoritate apoſtolica decernimus, quod earundem præſentium literarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dilecti filij Theſaurarij noſtri generalis, ſeu alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis plena, indubitata,

Digitized by Google

& eadem prorſus fides vbique locorum, tam in iudicio quam extra adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die nona Iunij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

58

Deputatio Commiſſarij pro Chriſti pauperum ſubuentione & prouiſione.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Magiſtro Antonio Lomellino noſtro & Sedis Apoſtolicæ Notario, Chriſti Pauperum ſubuentionis & prouiſionis Commiſſario. Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Pium & meritorium apud Deum & ſuæ Maieſtati non modicum acceptabile non ambigimus, pręſtare obſequium, dum in ipſius memoriam Chriſti pauperibus & egenis in ſuis neceſſitatibus ſubuenitur. Hinc eſt quod nos de virtute, & integritate, ac rerum agendarum experientia tua plurimum in domino confidentes, te, cum conſilio dilectorum filiorum Alexandri de Creſcentiis, Hectoris Mutini, Ioannis Baptiſtæ de Saluiatis, & Iacobi de Sancta Cruce ciuium Romanorum, in noſtrum Commiſſarium ad beneplacitum noſtrum ſubuentionis & prouiſionis pauperum mendicantium in hac Alma Vrbe cōſiſtentium nunc & pro tempore ad illam confluentium, cum facultate & omnimoda poteſtate vnum ſeu duo congrua & idonea loca arbitrio tuo pro dictorum pauperum ſubuentione, & congregatione, ac habitatione tam infirmorum quam validorum eligendi & deputādi, ſeu ſi tibi videbitur, quibuſuis præceptoribus, rectoribus, guardianis, cuſtodibus quorumcunque hoſpitalium & archihoſpitalium etiam Sancti Spiritus in Saxia, & quorumcunque aliorum cuiuſcunque gradus & conditionis exiſtant in dicta Vrbe conſiſtentium quacunque appellatione remota præcipiendi & mandandi, etiam ſub pœnis & cenſuris Eccleſiaſticis, etiam excōmunicationis, & aliis pecuniariis pœnis, arbitrio tuo imponendis vt pauperes præfatos tam validos, quam infirmos in eorum hoſpitalibus recipiant, & admittant, ac benigne & charitatiue tractent, ac recipi & admitti, ac benigne & charitatiue tractari faciant, aut eoſdem pauperes validos ad aliquod exercitium ſeu artem exercendum in loco tibi beneuiſo collocandi, vel ab Vrbe eos & vagabundos pauperes quoſcunque, quos barones vulgo appellant, expellendi & bandiendi, prout tibi melius expedire videbitur, etiam ſub pœna corporali & triremium arbitrio tuo eiſdem imponen. ac quoſcunque miniſtros, depoſitarios, & ſi tibi videbitur vnum bariſellum, ſeu executorem & alios quoſcunque officiales pro præmiſſis adimplendis & exequendis tam in Eccleſiis quam in aliis quibuſcunque locis deputandi, ac quæcunque edicta, proclamata & banda ſub quibuſuis pœnis arbitrio tuo ſub nomine tamen Venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium ad id per nos deputatorum edendi & publicandi, eleemoſynaſque quaſcunque tam a nobis, quam ab aliis eiſdem pauperibus erogandas, recipiendi, diſtribuendi & diuidendi, ac quibuſuis Rectoribus etiam beati Petri & Pauli Apoſtolorum de Vrbe, & quarumcunque aliarum Patriarchalium Eccleſiarum, earumque præpoſitis, decanis, archipresbyteris, & quorumcunque monaſteriorum & hoſpitalium & aliorum piorum locorum præceptoribus, prioribus, guardianis, ſacriſtis & aliis quibuſcunque quocunque nomine vocentur, præcipiendi & mandandi, quatenus quaſcunque capſulas per te vel officiales tuos in eorum Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, & aliis locis poni permittāt, & cuſtodes tuos recipiant, neque illos quouis modo directe vel indirecte moleſtent, & perturbent, ac in præmiſſis & circa præmiſſa omnia & ſingula agendi & exequendi neceſſaria & opportuna etiam manu regia abſque aliqua tela iudiciaria, & abſque eo quod de illis vllo vnquam tempore nobis aut ſucceſſoribus noſtris rationem reddere tenearis, conſtituimus & deputamus. Contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcunque eccleſiarum etiam Beatorum Petri & Pauli, & aliarum Patriarchalium ac monaſteriorum quorumuis ordinum, & hoſpitalium quorumcunque ac locorum prædictorum iuramento confirmatione Apoſtolica, aut quauis alia firmitate roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, indultis & literis Apoſtolicis eiſdem eccleſiis, monaſteriis & aliis quibuſcunque piis locis eorumque Rectoribus, Præpoſitis, Decanis, Archipresbyteris, Prioribus, Præceptoribus & Guardianis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet conceſſis & etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis: quibus omnibus, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque, ſeu ſi Rectoribus, Præceptoribus, Præpoſitis, Decanis, Archipresbyteris, Prioribus, & Guardianis prædictis vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris Die vigeſima Auguſti, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæſar Glorierius.

IDEM

59

Quod cauſæ inter Fiſcum & priuatos vertentes, in Camera Apoſtolica tantum cognoſcantur.

PAVLVS Papa III. Motu proprio &c. Non ſine animi moleſtia accepimus, cauſas feudales, & alias quæ inter Fiſcum & priuatum vertuntur, per diuerſa Tribunalia almæ Vrbis, vigore commiſſionum ſpecialium, aut alias, non ſine magno Cameræ apoſtolicæ & illius auctoritatis & iuriſdictionis præiudicio, paſſim audiri & terminari, & quia cauſæ huiuſmodi de ſui natura in Camera apoſtolica & non alibi, tractari & diffiniri debent, volentes in præmiſſis oportune prouidere,

dere, nonnullorum Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorũ veſtigiis inhærendo; Motu proprió & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium omnes & ſingulas cauſas feudales & alias quaſcunque quæ inter Fiſcum & priuatum in prima vel vlteriori inſtantia, in auditorio Rotæ, & coram almæ Vrbis Gubernatore, & Auditore Cameræ, & Senatore, ac aliis tribunalibus dictæ Vrbis, & aliquibus ex Clericis ſeu præſidentibus particulariter, & inſtructæ pendent, quomodocunque & qualitercunque in petitorio, vel poſſeſſorio, mero vel mixto introductæ ſint, ad nos aduocantes, illas vna cum quibuſuis earum inciden. depen. emergen. annexis, & connexis, tam coniunctim, quam diuiſim penden. dilecto filio Camerario & Præſidentibus ac Clericis Cameræ apoſtolicæ per eos more Camerali, & iuxta formam conceſſionum, indultorum, & priuilegiorum ipſius Cameræ in plena Camera audien. cognoſcen. deciden. ſineque debito terminan. committimus & mandamus. Dantes eis plenam & liberam facultatem & auctoritatem prædictis & aliis quibuſuis inhiben. fuerit, in Rom. cu. & extra eam, etiam ſub cen. & pœnis, & quo ad cauſas ſimiles in futurum extra Cameram committendas, propria eorum auctoritate ſine alio noſtro mandato, vel ſignatura, inhiben. & in cauſis huiuſmodi, non obſtan. quibuſuis ſignaturis & inhibition. hactenus factis & in poſterum facien. niſi commiſſiones in futurum præſentandæ, manu noſtra cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, & illarum derogatione ſignatæ fuerint, proceden. citan. declaran. aggrauan. reaggrauan. interdictumque ponen. auxiliumque brachij ſecularis inuocan. cæteraque alia facien. dicen. geren. & exequen. quæ in præmiſſis, ac circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet oportuna fuerint. Non obſtantibus præmiſſis & conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, clauſulis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformation. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis, quibus (illorum tenores cauſas, & effectus pro expreſſis & inſertis haben. & exprimi ac de verbo ad verbum inſeri poſſe, decernen.) latiſſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis oportunis & conſuetis, volentes præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tã in iudicio quam extra fidem facere abſque alia literarum expedition. ſeu quod literæ in forma breuis ad perpetuam rei memoriam, cum maiori vera & ampliori ſpecificatione omnium & ſingulorum præmiſſorum, & circa ea neceſſariorum, latiſſime exten. adeo quod contraria quæcunque penitus & omnino tollantur, & non obſtent, De mandato D. N. Papæ. audiant præfati Reuerendiſſimi D. Cardinales, Præſidentes, & Clerici Cameræ, citent inhibeant, etiam ſub cen. procedant, vt petitur, & iuſtitiam faciant.

Placet, Motu proprio A.

IDEM

60

Innouatio ſupradicti Motus proprij Pauli III. cum extenſione etiam ad cauſas, in quibus Procurator Fiſcalis in iuriſdictionem aliorum Iudicum conſenſit.

MOTV ſimili &c. Cum (ſicut accepimus) licet Rom. Pont. prædeceſſores noſtri, pro cauſis ciuilibus Fiſcum noſtrum tangen. proprium tribunal Camerarij, ac præſidentium Cameræ apoſtolicæ maximis rationibus, & non modico eiuſdem Cameræ diſpendio, vt cauſæ præfatæ per præfatos pro tempore præſidentes in Camera apoſtolica, vbi & procurator Fiſci noſtri apoſtolici interuenit, diſcutiantur, diſputentur, & notentur, vtque ipſe procurator Fiſci noſtri non cogatur pro cauſis Fiſcum vt præfertur, tangen. cum non modica eius ab occupationibus ſui officij diſtractione, & non ſine etiam indignitate officij, quod loco præfati Cæſaris ſucceſſit, & illius priuilegio in dictis cauſis vtitur, ſaltem ratione interuentus ſui in Camera, dum ipſæ cauſæ inibi diſcutiuntur, & notantur, & fe. re. Paulus III. prædeceſſor noſter, tempore ſuo, iſta ratione per præinſertum eius motum proprium dictas cauſas Fiſcum tangen. extra Cameram coram alijs Iudicibus & tribunalibus Vrbis inter Fiſcum & priuatum commiſſas, vel aliter ceptas, ſiue in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, ac quibuſuis ſtatu, & terminis, etiam ſi inſtructæ fuerint, ad ſe aduocauerit, & eidem Camerario, & Præſidentibus, ac in proprio tribunali commiſerit, necnon etiam in futurum committendas vel alias incipiendas illas ſimiliter, abſque alia pro tempore Rom. Pont. ſignatura vel mandato, propria eorum auctoritate ad ſe aduocan. & reaſſumendi, liberam facultatem conceſſit. Cumque (ſicut accepimus) non deſint qui poſt reaſſumptionem in Camera apoſtolica vt præfertur, facta contra Fiſcum, in ſignaturis adhuc ad alios iudices trahere conantur, diuerſis prætextibus, ac præcipue quando pro tempore procuratores Fiſcales coram aliis iudicibus, aliquando per incuriam vel multiplicitatem negotiorum, proprij in hoc priuilegij fori non memores agere, vel reſpondere, vel alias in Iudices non ſuos conſentire ceperunt, ac etiam quando in proceſſu cauſarum inter priuatos, intereſſe Fiſci detegitur principaliter vel ſecundario. Nos attenden. quod priuilegium fori Fiſco conceſſum, concernit publicum, & quod iſta ratione idem Paulus prædeceſſor cauſas inter Fiſcum & priuatum etiam alibi inſtructas, per præinſertum motum proprium aduocauit, & quod quandocunque etiam in cauſis quæ inter priuatos aguntur, detegitur Fiſci intereſſe, ſiue principaliter, ſiue ſecundario, idem Fiſcus debet gaudere ſui fori priuilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu ſimili, ac ex certa ſcientia hæſitationes & difficultates huiuſmodi ſummouere, ac etiam Fiſco noſtro & illius pro tempore procuratoris incommoditati ac in dignitati occurrere cupientes & deben. Motu ſimili ac ex certa ſcientia præinſertũ Motum proprium, tam quo ad iam alibi, etiam in Rota, & Motu proprio commiſſas & alias ceptasque in poſterum committendas, vel alias incipien. cauſas, innouamus. Declarantes illum extendi, & quatenus opus ſit, extendentes, etiam ad cauſas, in quibus Procurator Fiſci, agendo vel defendendo, coram aliis Iudicibus & tribunalibus comparendo, vel alias conſenſiſſet, & illorum iuriſdictionem prorogaſſet, ac etiam vbi intereſſe Fiſci, ſiue principaliter ſiue ſecundario in cauſis iam inter priuatos ceptis, detegeretur, dummodo ſit intereſſe ciuile, & dummodo cauſæ huiuſmodi, etiam quod in illis vertatur intereſſe Fiſci, non ſint per commiſſiones manu noſtra propria, ſcientes de intereſſe Fiſci aliis iudicibus & tribunalibus, cum ſpeciali & expreſſa præſentis Motus proprij derogatione, commiſſæ non fuerint, quas nolumus præſentibus eſſe comprehenſas, ſed ſemper exceptas, Dantes, ſaluis præmiſſis, eiſdem Camerario, & Præſidentibus plenariam & liberam facultatem & auctoritatem, prædictis, & aliis quibuſuis

inhiben. fuerit in Romana Curia, & extra eam, & ſub cen. & pœnis, etiam quo ad cauſas ſimiles in futurum extra Cameram committendas, propria eorum auctoritate, ſine alio noſtro mandato, nec ſignatura, inhiben. & in cauſis huiuſmodi, non obſtan. quibuſcunque ſignaturis & inhibition. hactenus factis, & in futurum facien. niſi commiſsiones in futurum præſentandæ, manu noſtra cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, & illarum derogatione ſignatæ fuerint, procedendi, citandi, declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, interdictum ponendi, auxiliumque brachij ſecularis inuocan. ceteraque alia facien. dicen. geren. & exequen. quæ in præmiſsis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet oportuna fuerint. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis ac Cameræ apoſtolicæ clauſulis ſtatutis & conſuetudinibus ac reformationibus, etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis, quibus (illorum tenores, cauſas, & effectus pro expreſsis & inſertis haben. & exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſe, decernen.) latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis oportunis, & conſuetis, Volentes præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio quam extra fidem facere, abſque alia literarum expeditione, ſeu quod literæ in forma breuis ad perpetuam rei memoriam, cum maiori, vera, & ampliori ſpecificatione omnium & ſingulorum præmiſſorum, & circa ea neceſſariorum, latiſsime exten. adeo quod contraria quæcunque penitus & omnino tollantur, & non obſtent.

Placet Motu proprio I.

Præſentetur B. Amerin. Regens.

Die 26. Iulij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo.

Andreas Panizza magiſter Curſorum.

Præſentatus per Iulium Parinum Curſorem.

Regiſtrata apud D. Io. Thomam Careſanum, præfatæ Cameræ Notarium.

IDEM

61

Reformatio Conclauis in electione Romani Pontificis.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In eligendis Eccleſiarum Prælatis, quibus & humana & diuina miniſteria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, teſtantur patrum noſtrorum ſacratiſsimæ conſtitutiones, quas illi magna ſeueritate de Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt, propterea quod a bonis bona omnia videlicet charitas vigilantia, eccleſiaſtica diſciplina, denique animarum eis commiſſarum ſalus proficiſceretur a, malis vero contra non niſi mala, nempe auaritia, negligentia, falſus, & animarum periculum poſsit expectari. Quod ſi in quibuslibet eccleſiarum Paſtoribus tantopere prouidendum eſt ne quis aſſumatur indignus, maiorem certe, & perſpicatiorem diligentiam in Roman. Pontifice eligendo, qui ceteris Paſtoribus eſt præfuturus, & totius dominici gregis curam habiturus oportet adhiberi. Hac ſancta meditatione permoti prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. record. Alexander III. Gregorius X. Clemens. V. Clemens VI. & Iulius II. nonnullas conſtitutiones ſanxerunt ad prouidendum, vt ſummorum pontificum electiones libere & recte & mature fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſi qui eas aſsidue retineat & conſeruet, verendumque ſit ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſsionem ſuborti abuſus longius ſerpant & progrediantur, Nos quantum cum Deo poſſumus futuris caſibus & periculis occurrere volentes, eorundem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones tum innouando tũ declarando, & pro rerum & temporum neceſsitate ſupplendo, de fratrum noſtrorum vnanimi conſilio atque aſſenſu definimus ſtatuimus & declaramus, vt cum pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes decem tantummodo diebus iuxta dicti Gregorij prædeceſſoris conſtitutionem in concilio Lugdunen. editam Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas nouem continuorum dierum exequias omnino peragant, nec vllo prætextu vlterius differant. Et ne quid impedimento eſſe poſsit quominus exequiæ ipſæ nono die abſoluantur, ſi quando per obſeruantiam alicuius magni, & præcipui feſti Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere, dies illi ſic intermiſsi in numerum nouem dierum nihilominus computari debeant, & impenſa quæ in eis pro exequiis facienda eſſet, inter pauperes Chriſti diſtribuatur. Ac vt ſuperfluis quoque ſumptibus, qui iam in immenſum excreuerunt, modus imponatur, funus ſimplicius quam conſueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia populo Romano præſtari ſolita) decem millium ducatorum ſummam, pannis lugubribus, & regalibus tam Camerarij, & Clericorum ac aliorum Cameralium, quam aliorum quoruncunque miniſtrorum & officialium, ac aliis omnibus omnino computatis impenſa non excedat. Summa autem decem millium huiuſmodi vel ſi collegio viſum fuerit etiam minor, ac nullo modo maior, per tres Cardinales antiquiores, vnum videlicet de quolibet ordine & Camerarium proportionabiliter pro rata diſtributionis alias fieri ſolitæ, inter prædictos omnes, & ſingulos diuidatur. Lapſis vero decem diebus a die obitus pontificis ingreſſus Conclauis nullatenus prorogetur aut differatur, ſed ſequenti die miſſa de Spiritu ſancto celebrata, ſiue Cardinales abſentes venerint ſiue non, qui fuerint præſentes ſtatim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes ipſi abſque mora aliqua omiſſa omnino Capitulorum confectione primis diebus fieri ſolitorum, in electionis negotio procedant, & ſingulis diebus ſcrutinium fiat, & in primo ſcrutinio etiam accedere liceat. Si qui vero forte intrare noluerint, vel ingreſsi abſque manifeſta infirmitatis cauſa iuramento medicorum & a maiori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia approbata exiuerint, dictæ conſtitutionis Gregorij X. pœnam incurrant. Declarantes nihilominus quod poſtquam Card. præſentes aliis Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica cauſa etiam cum licentia ſummi pontificis abſentibus vlterius non expectatis, poſt tamen lapſum dictorum decem dierum a morte Pontificis electionem ſiue intra ſiue extra Conclaue fecerint, electio ſic facta ex itineris aut alterius etiam probabilis & notorij ipſorum Cardinalium abſentium impedimenti prætextu impugnari minime valeat, quum publica vtilitas ex matura electione proueniens cuiuis alteri rationi præferri debeat. Sedis autem vacatione durante collegium Cardinalium in iis quæ ad Pontificem maximum dum viueret pertinebát, nullam omnino poteſtatem aut iuriſdictionem habeat, neq; gratiam

neque

neque iuſtitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuũ executioni demandandi, ſed ea omnia futuro Pontifici reſeruare teneatur. Neque de ſtatu temporali Romanæ Eccleſiæ neque de pecuniis Cameræ Apoſtolicæ aut Datarij, vel pro ſolutione debitorũ ante obitum Pontificis quomodolibet cõtractorum, aut alias ex quauis cauſa (caſibus infraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam diſponere, nec contra dictam Gregorij conſtitutionem pro ſe ipſis aliquid percipere, nec æs alienum vltra neceſſarios ſumptus præſentibus comprehenſos contrahere debeat, neq; Camerarius, Theſaurarius, Datarius, Depoſitarius, Caſtellanus arcis ſancti Angeli, aut alij officiales contra harum conſtitutionum tenorem Collegio obedire teneantur ſiue debeant, quinimo ſi eis in talibus obtemperauerint, aut ipſi Cardinales, vel officiales ex eorum officiis contra præmiſſa aliquid attentare præſumpſerint, de ſuo proprio Cameræ apoſtolicæ plenarie ſatisfacere, & pecunias erogatas reſtituere, ac quæuis damna ad eligendi pontificis arbitrium reſarcire cogantur. Quod autem expendi poſſit erit præfata decem millium ducatorum ſumma. Illud item quod pro victu familiæ pontificiæ ante Conclauis ingreſſum, ac poſt ingreſſum pro pauperum officialium palatij tantum per Camerarium & priores ordinum deſcribendorũ victu, ac etiam pro eleemoſynis ſede vacante fieri conſuetis, Itemque pro defenſione terrarum Eccleſiæ vel partis earum, Necnon pro regalibus populo Romano & illius Magiſtratibus, ac cuſtodia Vrbis, & Conclauis, illiuſque prouiſionibus opportunis neceſſarium erit. Quæ vero impenſa pro defenſione terrarum, & locorum Eccleſiæ, & ſecuritate ac prouiſionibus Conclauis facienda ſit, Cardinales præſentes per ſecreta ſuffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis ſententia obtineat id, quod obſeruandum erit, etiam in Gubernatoribus vrbis tam vltra põtem quam citra, & aliis officialibus etiam pro ſtatus Eccleſiaſtici regimine ſi opus fuerit eligendis. Si vero vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus & ſingulis Cardinalibus præſentibus iuxta ordinationem Gregorij X aut ſaltem duabus illorum tertiis partibus per ſecreta ſuffragia videretur celeriter occurrendum, tunc collegium iuxta maioris partis ſententiam ſimiliter per ſecreta ſuffragia de remedio opportuno ac prouide de neceſſaria impenſa prouidere poſſit & debeat. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores vnus videlicet ex quolibet ordine vna cum Camerario poſt Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes neceſſitates in congregationibus generalibus proponendi, & vt Conclaue bene vndique claudatur curandi ius habeant. Ipſorum autem officium tertia die poſt Conclauis ingreſſum omnino expiret, eorumque loco tres alij ſequentes in ordine quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem poteſtate ſuccedant. Camerarij quoque, & maioris Pænitentiarij officia, quæ etiam Sede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non ſolum ea quæ præſenti conſtitutione prohibentur, & quæ pontifice viuente exercere non conſueuerunt, ſeu a quibus pro eiuſdem Pontificis reuerentia aut alias quomodolibet abſtinebant, minime vſurpent, ſed Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici, aliique Miniſtri, & officiales Cameræ Apoſtolicæ exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarũ, ac prouiſionibus ratione Sedis vacantis iuxta præmiſſa neceſſario faciendis duntaxat incumbere, & propterea a ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum ſolidatione, extractionibus frumentorum, remiſſionibus delictorum, aſſecurationibus delinquentium, & quibuſcunque aliis expeditionibus tam gratiam quam iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omnino abſtinere debeant. Pænitentiarius vero, & eius officiales ea tantum facere & expedire valeant, quæ ad forum conſcientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquieſcat. Itaque a quibuſcunque matrimonialibus, & aliis diſpenſationibus ac abſolutionibus, & declarationibus, necnon quibuſuis aliis expeditionibus forum (quod aiunt) fori, mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus omnino abſtineant. Alioquin in quibus tam Camerarius quam Pænitentiarius, & alij prædicti etiã de licentia aut mãdato totius Collegij cõtrafecerint, ea nulla, & irrita ſint ac nemini ſuffragentur. Et nihilominus eorũ exceſſus & inobedientiæ rationẽ Pontificis arbitrio quandocunq; reddere teneantur. Litteris etiã noſtris ſuper reformatione Cameræ, & Pænitentiariæ huiuſmodi editis in ſuo robore permanſuris. Datarij vero miniſteriũ per eiuſdẽ Pontificis obitũ omnino expiret, ita vt non ſolũ datas per eũ antea notatas extendendi poteſtatẽ minime habeat, ſed quaſcunq; ſupplicationes gratiarũ, & iuſtitiæ penes eum, aut eius miniſtros adhuc exiſtentes etiã ſi datatæ fuerint, Collegio Cardinaliũ ſtatim ſub ſigillo clauſas præſentare teneatur futuro Pontifici reſeruandas. Quod ſi contra præmiſſa quicquam ad cuiuſuis etiam Cardinalis inſtantiam attentare præſumpſerit, irritum, & inane exiſtat, & nihilominus falſi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus. Prohibentes inſuper ne Cardinales, & Prælati Signaturæ gratiarum, & iuſtitiæ præfecti Sede vacante ſupplicationes & cõmiſſiones aliquas, etiam ſi ſupplicantes paruas datas, vt moris eſt, antea obtinuerint, ſignare valeant, ſed officia eorum omnino ceſſare intelligantur. Quod ſi aliter fecerint, pro exceſſibus huiuſmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur. Mandamus quoque quod Cellæ conclauis Cardinalibus ſorte diſtribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut deſuper ædificare, vel illas dilatare, ſed quilibet, etiam Decanus, ſit ſua ſorte contentus. Poſt Conclauis vero ingreſſum interdicimus, & expreſſe prohibemus ſub officiorum, & beneficiorũ priuationis pœna, atque etiam ſub alia arbitrio Gubernatoris ad cuſtodiam conclauis deputari ſoliti infligenda, ne quis immediate ſupra aut infra conclaue ſeu a lateribus habitare, vel morari poſſit. Quæ loca muris claudi, & a præſidentibus cuſtodiæ conclauis, ac a dicto Gubernatore ſæpius viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe Gubernator ſub periurij pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareque, vt delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur. Teneantur quoque Cardinales pro tẽpore deputati cellas Cardinalium & alia Conclauis loca ſæpius viſitare, & diligenter perquirere ne in ipſius Conclauis muris aut laquearibus ſeu pauimentis vetita foramina fiant. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & ſeueriſſimis pœnis, Gubernatoris, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conſcij de præmiſſis eiſdem pœnis teneantur, niſi ſtatim, ſi intra Conclaue fuerint, eiſdẽ Cardinalibus deputatis, ſi vero extra Conclaue Gubernatori, & prælatis prępoſitis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati ſub periurij pœna in hoc inuigilare & opportune prouidere debeant. Quilibet autem Cardinalis in Conclaui duobus ſeruientibus Clericis, vel Laicis contentus ſit: Infirmis autem, & grauiter affectis a maiori parte Collegij per ſecreta ſuffagia tertius ad ſummum indulgeri poſſit. Qui ſeruientes familiares domeſtici, & continui commenſales ipſius Cardinalis, & ab anno ante fuiſſe

& tunc

& tunc eſſe debeant, & non mercatores, miniſtri principium, domini temporales & iuriſdictionem habentes neque fratres aut nepotes Cardinalium, etiam ſi expenſis eorum viuerent. Et de qualitatibus Conclauiſtarum Cardinales deputati ante Conclauis ingreſſum diligenter inquiſitionem habere, & eos approbare, ac poſt ingreſſum denuo diligenter prouidere debeant. Sacriſta quoque cum vno clerico coadiutore in officio Sacriſtiæ, duo quoque magiſtri ceremoniarum Conclaue ingrediantur Miſſis celebrandis, & aliis quæ ad ipſos pertinent vacaturi. Adſit præterea vnus religioſus pro confeſſionibus audiendis a maiori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia eligendus, vnus collegij Secretarius tantum, duo Medici, vnus Chirurgus, vnus Aromatarius cum vno, aut duobus ſeruientibus, vnus faberlignarius, vnus Cementarius, duo Barbitonſores, cum vno aut duobus ſeruientibus. Item octo aut decem ſeruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclaue, & ſimilibus neceſſariis miniſtrandis, qui omnes a Collegio Cardinaliũ, non tamen ex familia alicuius Cardinalis, per fabas ſecretas eligantur: ita tamen vt his obtineat, qui plura vota tulerit, & eis ſalaria de publico perſoluantur. Quod ſi vltra præfatas perſonas, in Conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli ſtatim debeat, Et ſi quis vſpiam ſe occultaſſe deprehendatur, ignominioſe expellatur, & infamia notetur, & officiis atque beneficiis priuetur, conſcij vero ſub eadem pœna illos Collegio reuelare teneantur, præmium reportaturi ſi indicauerint. Clauſo Conclaui nulli ad colloquium etiam extra portam Conclauis etiam principium oratores, niſi ex magna, & vrgenti cauſa a maiori parte Collegij approbanda admittantur. Et ſi quis forte (quod abſit) clam ipſum Conclaue, & aliunde quam per oſtium ingrediatur, omni honore gradu ac officio & beneficio ipſo facto priuatus exiſtat, & tradatur curiæ ſæculari acerrimis pœnis puniendus. Litteras vero aut cuiuſuis generis ſcripta ad eos, qui in Conclaui erunt, ſeu nuncium vel notam, aut ſignum mittere, ſeu recipere, aut contra, a Conclaui ad eos, qui foris erunt, vllo modo liceat, qui contrafecerint, quacunque dignitate etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ ſententiæ ſubiaceant, abſoluendi facultate, præterquam in mortis articulo, ſoli Pontifici maximo reſeruata, a quo nihilo minus pro qualitate delicti vltra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt. Prohibentes etiam ſuper futura electione Pontificis ſponſiones, quas excommiſſas vocant, fieri, & ſi forte contra præſentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omnino cenſeri, & contrafacientes ac proſenetas arbitrio Gubernatoris, & futuri Pontificis puniri debere decernimus. Cardinales autem primo ipſo die quo Conclaue ingreſſi fuerint, tam in prandio, quam in cæna vno ſolo ferculo vnius ſpeciei tantum eoque moderato, & alias iuxta conſtitutionem præfati Clementis VI. qualificato contenti ſint, & eſſe debeant, nec quiſquam in alterius cella, vel de alterius ferculo veſcatur. Prælati quoque ad cuſtodiam Conclauis deputati ſub pœna periurij, & ſuſpenſionis a diuinis, maxima & exquiſita diligentia vtantur in inſpiciendis ac perſcrutandis epulis, & aliis rebus ac perſonis Conclaue intrantibus, & de eo exeuntibus, ne ſub earum rerum velamine litteræ aut notæ vel ſigna aliqua transmittantur. Quod ſi tale quid inuentum fuerit, familiares Cardinalium aut alij delinquentes pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant, Et vlterius per Gubernatorem carceribus mancipentur, ex inde niſi de mandato noui Pontificis minime relaxandi, ſed eius arbitrio acrius puniendi, omni facultate Collegio Cardinalium in fauorem quorumcunque qui in præmiſſis, vel eorum aliquo deliquerint omnino interdicta. Conclauiſtæ vero, & quicunque alij ſeruientes Conclaue ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis a medicis medio iuramẽto probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti poſſint, ſed eorum loco alij eodem prorſus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur. Statuimus etiã, & declaramus, quod ſi forte aliquis Cardinalis ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ Domini Noſtri Ieſu Chriſti enixe rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub diuini interminatione Iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem miniſterij quod per eos tractatur, in dandis ſuffragijs, ac aliis omnibus, & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo ac fraude, factionibus & animorum paſſionibus remotis, ac principum ſæcularium interceſſionibus, cæteriſque mundanis reſpectibus minime attentis, ſed ſolum Deum præ oculis habentes, ſeſe pure libere ſincere quiete & pacifice gerere, & habere debeant, Nec pro ipſius Pontificis electione conſpirationes condicta pactiones & alios illicitos tractatus inire, ſigna, aut contra ſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſue aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus libere ſuffragia præſtentur per ſe, vel alium directe, vel indirecte, quouis colore, vel ingenio audeant vel præſumant. Quod ſi ſecus fecerint, aut contra prohibita in præſenti conſtitutione aliquid admiſerint, vltra diuinam vltionem, arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocunque animaduerti poſſit. Quia vero parum eſſet iura condere, niſi forent qui executioni ea demandarent, ſtatuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principũ Oratores, illuſtres viri, quos omnes a Collegio pro cuſtodia Conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos qui ad id magis idonei videbuntur) præmiſſa omnia plene, & inuiolabiliter ac ſine fraude, & dolo aliquo obſeruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipſo collegio ante ingreſſum Conclauis, & quoties opus fuerit, præſtare teneantur: quæ quidem niſi fecerint, vel ſi in eis dolum, & fraudem commiſerint, prædictas pœnas, & ceteras in dicta conſtitutione Gregorij X. contentas incurrant. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores aut officiales præfatos vltra quam præmittitur, Cardinales arctari, neque præſentes has noſtras conſtitutiones per Collegiũ Cardinalium vllo modo alterari corrigi aut immutari poſſe, ſed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt Conclauis ingreſſum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurantur conſtitutiones Iulij II. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum, quorum conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmiſſa per hanc noſtram conſtitutionem derogare non intendimus, ſed magis eas confirmare innouare & comprobare. Et ne diſſenſionis occaſio aut ſchiſmatis oriatur, volumus cenſurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarũ quarumcunque prætextu Cardinales a Pontificis electione actiue, vel paſſiue excludi nullo modo poſſe: quaſquidem excommunicationes, & cenſuras ad electionis effectum tantum, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſuſpendimus, & ſuſpenſas eſſe volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & cenſuras ipſas eum ſolum afficere, qui deliquerit,

non autem

non autem alios Conclaui durante cum eo conuerſantes, ac præſentes noſtras vbicunque electionem ſummi Pontificis etiam extra Vrbem fieri contigerit, locum habere, & obſeruari debere. Ac inſuper illas in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ per aliquos Curſores noſtros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & ſingulos Cardinales etiam abſentes, præſentes, & futuros, & alios quoſcunque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiā prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis ac alis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum definitionis, ſtatutorum, declarationū decretorū, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrū. Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo. Septimo Id. Octobris, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Port manu propr.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus prænestinus ſſ.
✠
✠ Otho Truchſes de Vualdburg Epiſ. Car. Albanen.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B Card Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. Car. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aræcæli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card Amulius.
✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecance.
✠ Ego G. Aſ. Card. Cam.
✠ Ego In. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Carolus Card Borromeus.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Arag.
✠
✠
✠

Cæ. Glorierius.
Franciſ. de Lyon.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die vero vigeſimaprima menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno Tertio, ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis ſupraſcriptis, vt eſt moris, inibi earundem copiis dimiſsis affixis per nos Andream de Curia, & Franciſcum Fayæ eiuſdem S. D. N. Papæ Curſores.

Pro Magiſtro Curſorum Franciſcus Rogerius Curſ.

IDEM
62
Reformatio ſignaturæ Iuſtitiæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum nuper nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curiæ pro abuſibus extirpandis, ac vniuerſali in ea litigantium commoditate reformationi intenderimus, & prouiderimus, Cupientes eorundem litigantium indemnitati in totum conſulere, ac vt celerius lites terminentur prouidere, valde opportunum, immo neceſſarium eſſe cenſuimus etiam Signaturam iuſtitiæ, a qua plerumque hi qui lites in longum protrahere, aliosque diutius, & grauioribus impenſis defaticare quærunt, cauillationibus, & verſutiis diuerſa reſcripta, aut ſuperflua, aut dilationem inducentia extorqueant reformare. Idcirco pro illius reformatione, viſis, & etiam mature diſcuſsis nonnullis per dilectos filios Referendarios noſtros adnotatis, & coram nobis etiam in præſentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus propoſitis, de eorundem, ac cæterorum fratrum noſtrorum conſilio, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, Quod nullus ex dictis Referendariis propoſitas, & reiectas in ſignatura iuſtitiæ cōmiſsiones in ſignatura gratiæ coram nobis proponere audeat, niſi talis ſit materia quæ ſcientiam noſtram requirat, aut quæ per ſignaturam iuſtitiæ ad eandem ſignaturam gratiæ remiſſa fuerit. Nec in antiquis, ac arduis materiis in quibus plures hincinde expeditæ fuerint commiſsiones, & in auocatorijs a prioribus iudicibus, & quouiſmodo præiudicialibus manum apponere, niſi prius citata coram eo parte intereſſe habente. Et cum agitur de reuocatione, aut moderatione alicuius præinſertæ, ſimiliter manum non apponat niſi in præinſerta appoſitum ſit nomen Referendarij qui illi manum appoſuit, vt rationem reddere, & eam iuſtificare poſsit: Nec etiam reformatio ſiue moderatio eiuſdem præinſertæ ab habente ſignaturam iuſtitiæ, niſi nomen

nomen Referendarij, vt præmittitur in ipſa præinſerta appoſitum, fuerit aliquo modo ſignet, minus in commiſſionibus appellationum ab interlocutorijs niſi expreſſo releuanti grauamine, nec cum appellatur a diffinitiua cum clauſula, aut vim diffinitiuæ habente, niſi res adeo exprimatur, vt videat Referendarius an tale ſit grauamen quod per diffinitiuam reparari non poſſit. Et ſi in commiſſione appoſita fuerit clauſula, Cum toto negotio principali, tunc addatur, Iuſtificato tamen dicto grauamine. Abſtineant vlterius Referendarij ab appoſitione manuum in commiſſionibus nullitatum, & attentatorum, niſi exprimantur nullitates ex defectu iuriſdictionis, citationis, vel mandati, & ipſa attemptata, Et pariter in illis in quibus narratur pronunciatum fuiſſe prout in cedula. Nec etiam manum apponant in commiſſionibus prorogationis fatalium, niſi in quibus prima vice ipſa prorogatio petitur, illas vero commiſſiones in quibus pro vlteriori prorogatione ſupplicatur, in ſignatura noſtra gratiæ proponant. Cauſæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Epiſcopis, & in terris Eccleſiæ, cauſæ Criminales Clericorum in ſacris conſtitutorum Ordinario, reliquorum vero clericorum, & laicorum locorum Gubernatoribus committantur. Et vt lites quanto citius fieri poſſit, ac minori partium diſpendio expediantur, decernimus quod quilibet Iudex cui cauſæ reſtitutionis in integrum nullitatis, & attentatorem de cætero committentur, poſſit abſque ſpeciali commiſſione præfigere terminum ad docendum de cauſis reſtitutionis, ac de ipſius nullitatibus ſeu attentatis, & eo lapſo, & non docto, ad negotij principalis expeditionem procedere: Similiter quilibet Iudex in quibuslibet cauſis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ in cauſis extra Rotam commiſſis poſſint omnes terminos ſubſtantiales in vim conſtitutionis a fe. re. Innocentio Papa Octauo prædeceſſore noſtro, quam ad omnes Iudices, & etiam Auditores in cauſis præmiſſis tenore præſentium extendimus, abſque alia ſpeciali commiſſione reiterare: Quodque ab exceſſiua taxatione expenſarum, ſemel tantum appellatio committatur, & duæ ſentẽtiæ habeant vim trium. Cauſæ diſcuſſionum inter creditores, & hæredes defuncti, ſeu alterius debitoris de cuius bonis inter ipſos creditores agitur, intra tres menſes quo ad præſentes, quo ad abſentes vero citra montes intra ſex menſes, vltra autem intra nouem expediantur, & nullo modo niſi ex magna cauſa, & per ſignaturam noſtram gratiæ inſtantia prædicta prorogetur. Et a die obitus debitoris intra duos menſes hæredes præſentes, abſentes autem citra montes intra quatuor, vltra vero montes intra ſex inuentarium conficere, & an velint hæreditatem adire deliberare teneantur. Et interim Iudices coram quibus cauſas diſcuſſionis huiuſmodi pendere contigerit, bona ipſius debitoris defuncti, vel decoctosis debitoris creditoribus habentibus credita eorum liquida, interim recepta idonea cautione de reſtituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus æqualia iura conſignari mandent, & faciant. Si quis autem conſtitutionis noſtræ huiuſmodi in aliquo contrauenerit, indignationis noſtræ ac alias arbitrij noſtri pœnas eo ipſo incurrat. Et nihilominus commiſſiones contra tenorẽ præſentium ſignatæ nullius ſint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem exortæ cenſeantur, illiſque Iudices quibus eas præſentari continget, minime parere teneantur. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum. Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo, Sexageſimo Secundo. Kalendas. Ianuarij. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Præneſtinen.
✠ Ego Chriſtof Card. Epiſcopus Sabinen. Tridẽn.
✠ Ego Otho Card. Auguſtan. Albanenſis.
✠ Ego R. Card. S. Angeli Maior Pen.
✠ Ego Tiberius Card. Criſpus.
✠ Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
✠ Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Cardinalis Reomanus.
✠ Ego Io. Antonius Card. Capiſuccus.
✠ Ego. Fr. M. Cardinalis Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aracœli.

✠ Ego Iac. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
✠ Ego Aloyſius Cardinalis Cornelius.
✠ Ego B. Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠ Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecancellarius.
✠ Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
✠ Ego Iu. Cardinalis Vrbinas.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Carol. Cardinalis Borromeus.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Innicus de Auolos Card. Aragonius.
✠

Cæ. Glorierius.
F. de Lyon.

IDEM

63

Reformatio officij Rotæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In throno iuſtitiæ ſuper omnes gentes, & regna meritis licet imparibus ſuperna diſpoſitione conſtituti, ad ea quæ iuris & iuſtitiæ cultum, ac obſeruantiam concernunt, dirigimus potiſſimum aciem noſtræ mentis, vt vniuerſis nationibus ad Sedem Apoſtolicam omnium fidelium matrem, & magiſtram, pro litium, & controuerſiarum inter eos vigentium deciſione recurrentibus, longis iudiciorũ curriculis ſublatis, ac minoribus quam fieri poterit diſpendijs opportune conſulatur. Sane poſtquam nos circa Curiæ noſtræ reformationem ſolerti ſtudio intendentes, reliquorum eiuſdem tribunaliũ & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, feliciter peregimus, demum ad Palatij noſtri Auditorium, in quo vniuerſorum Chriſtifidelium grauiores cauſæ per duodecim ſummæ virtutis, & doctrinæ viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquiſitos, mature cognoſcuntur, & magna cum integritate & iuſtitia terminantur, animum adiecimus. Et licet in eodem tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus vt nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreuiandis, ac partium diſpendijs euitandis, vel ſaltem minuendis, vocatis ipſius Auditoribus, ac pluries tam in voce quam in ſcriptis auditis, prouidenda cenſuimus. Et idcirco de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationem commiſsionum, & parcendum laboribus, & expenſis litigantium, vnica commiſsio in qualibet inſtantia ſufficiat, & illius vigore Auditor cauſam ſibi commiſſam cognoſcere, & cum omnibus & ſingulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus, decidere valeat. Poſsit etiam auditor ſine noua commiſsione præfigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & cauſis propter quas quis in integrum reſtitui debeat, ac illo elapſo, & non docto, ad cauſæ expeditionem procedere, necnon remiſſorias decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia, & ſingula alia, vſque ad finalem ſententiarum ſuarum executionem incluſiue facere, quæ de iure Ordinarij facere poſſunt. Prorogationes autem fatalium ſæpius, & paſſim non concedat, ſed tantum ex aliqua honeſta cauſa, ac præuia illius cognitione, arbitrio Rotæ. Auditor tamen in aliqua cauſa ſiue magni, ſiue parui momenti exiſtat, etiam ſi eius deciſio clari iuris eſſe videatur, diffinitiuam ſententiam, vel interlocutoriam vim diffinitiuæ habentẽ, ferre non valeat, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis Coauditorum, niſi partes in actis expreſſe conſenſerint, quod cauſa ſine voto eorumdem Coauditorum expediri poſsit. Idemque in aliis quibuſuis præiudicialibus decretis ſeruari volumus, ſi actor vel reus, vt negotium in plena Rota cognoſcantur, inſtiterit. Item ſententiæ latæ per Auditores prout in cedula, vt moris eſt, vel per viam termini pro ſeruato ſubſcribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in vltima anni audientia latæ, infra menſem, alioquin pronunciationes huiuſmodi pro circumductis habeantur. Termini etiam pro ſeruatis habiti, & cedulæ ipſarum ſententiarum: quæ interdum per alium notarium quam actuarium ipſius cauſæ, ad referendum, accipi conſueuerunt, referantur ipſi notario cauſæ eadem vel ſequenti die qua recipiuntur. In vltimis vero audientijs ſaltem infra triduum, & ſi Auditor qui pronunciauit prout in in cedula, vel terminum habuit pro ſeruato, retinuerit citationem penes ſe, illam notario cauſæ ſimiliter intra prædictos dies conſignare debeat, alias termini huiuſmodi circumducti, & irriti cenſeantur. Auditor vero non pronunciet in cauſa, niſi perfecto regiſtro, & illo ad Rotam delato, vna cum dictis teſtium, illiſque, ac iuribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In vltima vero anni audentia, ac quandocunque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam regiſtro non perfecto, ex actis originalibus pronunciare valeat. Ita tamen quod pars ad cuius inſtanſtiam pronunciatum fuerit, regiſtrum ipſum pro actorum conſeruatione quanto citius perfici curare teneatur. Et inſuper Auditor partibus petentibus copiam deciſionis in cauſa factæ, cum iuribus, ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri conſueuit. Cauſæ autem propriæ Auditorum, & eorum familiarium, ac conſanguineorum, vel affinium vſque ad ſecundum gradum iuxta ius Canonicum computandum, non cognoſcantur in Rota. Nec Auditores in eorũ domibus Subſtitutos, vel Doctores, aut alios Iuriſperitos, etiam conſanguineos, qui Subſtituti, vel Aduocati, aut Procuratoris officio fungãtur, aut in caſibus Rotalibus, vel eorum proceſsibus ſeſe quoquomodo intromittant, nec Aduocatos, & procuratores, aut aliquos ex ſuis notarijs domeſticos habeant. Item Aduocati, aut procuratores conſanguinei, vel affines vſque ad ſecundum gradum alicuius Auditoris, ac etiam illius notarij, in cauſis coram eo pendentibus, nullatenus patrocinari valeant. Nec Auditores compellant, aut aliquomodo inducant partes per ſe, vel per alios, vt aſſumant certum Aduocatum, vel Procuratorem, ſed electio huiuſmodi omnino ipſarum partium arbitrio relinquantur. Item Decanus, & alij Auditores, præſertim antiquiores, attendant ne aliquid non ſolum contra ius, ſed nec etiam contra ſtilum, & deciſiones antiquas factas in Rota, quæ impreſſæ habentur, quoquomodo decidatur, etiam prætextu æquitatis in iure non ſcriptæ, niſi maxima cum ratione, & diſcuſsione, omnibus votis, ſeu ſaltem illorum duabus tertijs partibus, aliter faciendum eſſe iudicauerint. Deinceps etiam in cauſis pendentibus non attendantur aliquæ nullitates, præterquam ex defectu iuriſdictionis, citationis, vel mandati, niſi cauſa nullitatis ſpecialiter ante data præſentium commiſſa reperiretur. Et liquidatione fructuum, & expenſarum taxatione ſemel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem iudicatam faciant. Auditores vero cauſas ſibi commiſſas pro ſola partium importunitate ad Cancellariam remittere non poſsint, ſed tantum habita licentia a ſummo Pontifice, vel ex iuſtis cauſis deductis in Rota, & ab ea probatis. Et ſi Auditor cognouerit in actis adeſſe ſuſpicionem criminis, remittat acta huiuſmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ed iudicem 'ordinarium. Et ſi cauſa criminalis præiudicialis fuerit cauſæ ciuili, in eius cognitione ſuperſedeat. Et quandocunque iudex ipſe ordinarius in cauſis criminalibus coram compendentibus indiguerit depoſitionibus teſtium, vel aliquibus ſcripturis ad cauſas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earum exemplum, vt prætertur exhiberi facere. Vt autem debitus modus ſportulis imponatur, non poſsint Auditores partibus per ſe, vel alium quouiſmodo ſportularum no-

mine aliquid petere. vel exigere,ſed nec ſponte dantibus vltra taxam infraſciptam accipere, videlicet, In cau
ſis pecuniarijs , ſeu profanis , aut quæ alias pretio nummario quoquomodo æſtimari poſsint , ſi æſtimatio rei
de qua agetur,non excedat ſummam mille ducatorum , vſque ad aureos decem : mille vero vſque ad decem
millia,vigintiquinque a decem millibus vſque ad viginti,millia,quinquaginta; Abinde ſupra vſque ad quamcũ
que ſummam,centum. In beneficialibus vero,ſi redditus annuus de quo agetur non excedat ſummam centum
ducatorum,ſimiliter decem: a centum vero vſque ad mille,vigintiquinque: a mille vſque ad tria millia , quin-
quaginta: ab inde vero ſupra,centum aureos pro ſportulis cuiuſcunque ſententiæ diffinitiuæ duntaxat , vt præ-
fertur accipere valeant: ſi vero cauſæ æſtimationem non facile recipiant , ſportulæ moderatæ pro rerum , &
perſonarum qualitate,iuxta taxas prædictas recipi poſsint. Nec aliquid vltra non ſolum ipſis Auditoribus , ſed
nec eorum familiaribus,vel conſanguineis,aul alijs quibuſuis perſonis,directe vel indirecte,quouis quæſito co
lore vel ingenio , exceptis eſculentis , & poculentis quæ triduo conſumi poſsint , ipſarum ſententiarum , aut
Auditorum intuitu præſtari poſsit. Quas quidem ſportulas iuxta taxam prædictam , apud notarium cauſæ poſt
ſubſciptam ſententiam,& notario traditam,& non antea,deponi,& Auditori conſignari volumus , Quodque
notarius depoſitionem huiuſmodi in actis notare,& ſpecificare teneatur. Officia vero notariorum Rotæ non
conferantur niſi perſonis peritis,& idoneis,quæ per ſe ipſos illa exercere ſciant,& exerceant, niſi aliqua legiti
ma cauſa impediantur. Nec eo caſu officia aliquibus arrendare,aut ſubſtitutos deputare valeant, niſi a proprio
Auditore approbati fuerint,qui inſuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cauere debeant. Et
pro ipſorum ſubſtitutorum facto notarij ipſi,quo ad intereſſe partium,tanquam principaliter obligati omnino
teneantur. Diſtrictus præcipientes modernis,& pro tempore exiſtentibus Auditoribus , & eorum Decano in
virtute ſanctæ obedientiæ,ac ſub indignationis noſtræ,& excommunicationis latæ ſententiæ,alijſque noſtro,&
pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis pœnis,vt præſentem conſtitutionem noſtram ſin
gulis annis in prima audientia,vna cum alijs conſtitutionibus antiquis legi,& publicari faciant,& illam,ac om-
nia,& ſingula in ea contenta,diligenter obſeruent,& ab eorum notarijs,& alijs,quatenus ad eos pertinet , ob-
ſeruari curent cum effectu.Decernentes nihilominus irritum,& inane,ſi ſecus ſuper his ab ipſis , vel quibuſuis
alijs ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſto
licis,ac ipſorum Auditorum collegij,etiam iuramento,confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia ro-
boratis,ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegijs quoque,indultis,& facultatibus, eiſdem Auditoribus , & colle-
gio,etiam motu proprio,& conſiſtorialiter ſub quibuſcunque tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis clauſulis,
& decretis,in genere vel in ſpecie,per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, aut etiam nos
conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus,etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione , de illis,eo-
rumque totis tenoribus,ſpecialis,ſpecifica,& expreſſa, ac indiuidua , & de verbo ad verbum , non autem per
clauſulas generales idem importantes,mentio habenda,ſeu quæuis alia exquiſita forma ſeruanda foret , teno-
res huiuſmodi pro ſufficienter expreſsis habentes,ſpecialiter, & expreſſe derogamus , contrarijs quibuſcun-
que,aut ſi præfatis Auditoribus,vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum , quod
interdici,ſuſpendi,vel excommunicari non poſsint per litteras Apoſtolicas non faciẽtes plenam & expreſſam,
ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Vt autem præſentes litteræ ad omnium notitiam de
ducantur,nulluſque illarum ignorantiam prætendere valeat,volumus,& mandamus, illas in eiuſdem audientiæ
Palatij noſtri,ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis,& acie Campi Floræ,per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi,
& per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia affixa detineri,& exinde omnes & ſingulos quo
rum intereſt,vel intereſſe poterit quomodolibet infuturum,afficere,ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent. Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti,ordinationis,voluntatis,præcepti,& derogatio
nis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omni
potentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud San
ctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo,ſexto kal. Ianuarij
Pontificatus Noſtri Anno Tertio .

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Port. manu propr.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Prænestinus ſſ.
✠ Ego Otho Car. Auguſt. Epiſcopus Albanen.
✠ Ego R. Card. S. Angeli Maior Pœnit.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Fuluius Card Per.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Clemens Card. Aræcæli.
✠ Ego F. M. Car. Alexandrinus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.

✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecance.
✠ Ego G. Aſ. Card. Cam.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Carolus Card. Borromeus.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Arag.

Cæ. Glorierius.
Franciſ. de Lyon.

Anno

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Indictione ſexta, die vero vigeſima
primamenſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouiden
Papæ quarti Anno quarto retroſcriptæ literæ apoſtolicæ, præſentatæ, intimatæ, & notificatæ fuerũt Reueren.
Patribus Dominis Io. Baptiſtæ de Rubeis Decano, Paulo Aemilio Veralle Epiſcopo Caputaquen. Iulio Oradi
no Epiſcopo Peruſino, Gaſpari Groperio, Franciſco Sarmento, Pomponio Cottæ, Iacobo grato, & Chriſto
foro Robuſter, Sacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditoribus, & Locatenen. reſpectiue, eos requiren. vt eiſ
idem litteris in omnibus, & per omnia parerent, & obedirent, copiam earundem litterarum eis dimittendo,
Romæ in Palatio, & in Circulo ſecreto Rotæ perſonaliter inuentis, habitis, & apprehenſis. Deinde retroſcrip
tæ præfatæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis in eiſdem litteris deſignatis iuxta earum litterarum
ſeriem, & tenorem, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parium Apoſtolicos Curſ.

Petrus Valtrini Magiſter Curſorum.

IDEM

64

Reformatio Officij Cameræ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex
Chriſti Vicarius, vti prudens paterfamilias prouide animaduertens, in agro Dominico mul
tam meſſem, & multos iam operarios eſſe, vt opus Domini recte & ſine confuſione adimplea
tur, ſingulis curas partitur, & officia diſtribuit, ac ne quis muneris ſibi commiſsi limites exce
dat, aut in alterius meſſem falcem imponat, ſolerti ſtudio, & diligentia prouidet, ſicuti pro fe
lici ipſius agricultura, & directione in domino conſpicit ſalubriter expedire. Sane poſtquã
nos ſacrum œcumenicum, & generale Concilium pro extirpandis hæreſibus, & Chriſtiani populi moribus
emendandis in Ciuitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud diuina fauente gratia frequentiſsimo
prælatorum conuentu iam feliciter congregatum extitit, & ſuos ſalutares progreſſus habere cæpit, dum Con
cilium ipſum generali totius Eccleſiæ reformationi diligenter incumbit, nos curiæ noſtræ, ac illius officiorum,
& tribunalium peculiari correctioni animum adiecimus, & a ſacræ Pænitentiariæ officio, in quo ſalus præcipue
vertitur animarum, initio ſumpto illius reformationé feliciter abſoluimus. Nunc vero ad Cameræ noſtræ Apo
ſtolicæ tribunal tanquam reliquis totius curiæ dignius, & excellentius, in quo non ſolum patrimonij beati Petri,
ſed vniuerſorum fiſci apoſtolici iurium conſeruatio, & adminiſtratio verſatur, direximus oculos noſtræ mentis,
animaduertimusque in eandem Cameram pro ſuperiorum temporum licentia, & incuria pleraque negotia ex
tra propriam ipſius Tribunalis naturam, tam circa ditioni eccleſiaſticæ in temporalibus ſubiectas, quam reli
quas totius chriſtiani orbis prouincias irrepſiſſe, per quæ Camerarij noſtri, ac Præſidentium, & Clericorum
eiuſdem Cameræ ſtudia a proprijs, & peculiaribus eorum curiis diſtrahuntur, aliorumque Tribunalium, & of
ficiorum dictæ Curiæ, ac totius eccleſiaſtici ſtatus iuriſdictio cum magno Fiſci noſtri, ac partium litigantiũ de
trimento, & reliquorum Chriſtifidelium ſcandalo confunditur & impeditur. Idcirco ad tollendos abuſus hu
iuſmodi, & vt Camerarius, ac Clerici, & præſidentes prædicti eorum proprio muneri commodius, & diligen
tius intendere valeant, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione
matura, & dilecto filio noſtro Guidone Aſcanio ſanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinale de Sancta Flora
nuncupato, moderno Camerario noſtro, ac dilectis filiis Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, eiuſque No
tariis auditis, & eorum facultatibus, & iuribus diligenter inſpectis, omnibuſque mature conſideratis, de eorun
dem fratrum conſilio apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, Quod de cætero per
petuis futuris temporibus prædicti Guido Aſcanius Cardinalis, ac pro tempore exiſtentes Camerarius, ac Præ
ſidentes, & Clerici fiſci noſtri negotiis diligenter incumbant, vtque illud liberius, & facilius facere, & exequi
poſsint cauſis inter fiſcum noſtrum, & priuatos iuxta propriam eorum Tribunalis naturam contenti ſint: & prop
terea a cognitione cauſarum inter priuatos etiam per viam appellationis etiam ex terris eccleſiæ ad ſedem
apoſtolicam interpoſitæ omnino abſtineant, niſi cauſæ a negotiis fiſcalibus dependeant, aut ab illis originem
trahant. Similiter abſtineant a commiſsionibus, & auocationibus cauſarum, necnon literis monitorialibus, &
inhibitoriis, ac ſequeſtrationibus, & aliis huiuſmodi vbi non agitur de intereſſe fiſci, etiam in terris eccleſiæ,
cum hæc ad ſignaturam noſtram ſpectare noſcantur, & alias ordo iudiciorum multipliciter confundatur, Per
mittimus tamen illis pro minori pauperum diſpendio, vt cauſas appellationum a ſententiis diffinitiuis, vel eam
vim habentibus interlocutoriis intra Quadraginta milliaria ab Vrbe in rebus minimis, & profanis ſummam vi
gintiquinque ducatorum non excedentibus de quo diſpoſitiue mentionem facere teneantur, per ſimplices lite
ras alias iuxta formam iuris committere poſsint. Interdicimus etiam illis commiſsiones alienationum de bo
nis eccleſiaſticis in forma quæ dicitur, Si in euidentem, pro rebus quarum redditus annus ſummam quinque
ducatorum auri de Camera excedat, de quo redditu ſimiliter expreſſa mentio in diſpoſitiua literarum habea
tur, & commiſsiones huiuſmodi ſemper ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ
coniunctim committantur, Et ſi de ipſius ordinarij intereſſe, vel præiudicio agitur, tunc loco ipſius commit
tantur Metropolitano: & ſi res ad ipſum Metropolitan. pertineat, ordinario viciniori: & nunquam ſimiles com
miſsiones concedant, quando agitur de alienatione iuriſdictionum, vel vaſſallorum ad eccleſiam quouis mo
do pertinentium. Inſuper ne delicta impunita remaneant, ab abſolutionibus, & remiſsionibus delictorum quo
rumlibet etiam leuium, aut illarum commiſsionibus, necnon ſaluis conductibus pro delinquentibus etiam de
delictis extra terras eccleſiæ commiſsis omnino abſtineant, Et ſimiliter a moratoriis dilationibus niſi ad modi
cum tempus, & non vltra menſem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantum qui aliam dilationẽ
non obtinuerint, Hebræis vero tolerantias, aut alia priuilegia præiudicium Chriſtianorũ quomodolibet con
cernentia, & quibuſuis perſonis frumentorum, aut aliorum victualium ex vrbe, vel aliis terris eccleſiæ, & tam
in illis quam extra eas ad cuiuſuis inſtantiam repræſalias etiam pro debitis fiſcalibus, niſi de particulari, & ex
preſſo mandato noſtro, aut Pontificis pro tempore exiſtentis, Necnon literas Camerales pro adipiſcenda poſ

ſeſſione beneficiorum eccleſiaſticorum etiam nobis, & ſedi Apoſtolicæ reſeruatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas apoſtolicas quarum cunque gratiarum, aut ad ſolutionem annatarum, vel aliorum iurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum minime concedere valeant. Caueant etiam ab impoſitione, vel augmento vectigalium, ſeu datiorum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacunque cauſa etiam publicam vtilitatem concernente. Sed nec ſpolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiſcalia in toto, vel in parte donare, vel remittere poſſint. Commiſſarij vero ad præmiſſa exigenda, & recuperanda non niſi idonei & probatæ vitæ nullum habentes in ea re intereſſe conſtituantur, qui etiam iureiurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo aſtringantur. Clerici vero Cameræ cum nullam iuriſdictionem vt ſinguli, ſed tantum collegialiter & in plena Camera habere noſcantur, nihil expediant priuatim, & ſingulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacunque re ſubſcribant, niſi ex commiſſione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare & diſtincte proponi, ac in libro propoſitionum annotari debeant, Notarijque in expeditionibus, & ſcripturis deſuper conficiendis de propoſitione, & commiſſione huiuſmodi mentionem expreſſam habere teneantur. Sed & tam Camerarius, quam Clerici ipſi vltra prohibita in præſenti reformatione a quibuſcunque licentiis, gratiis, & indultis de rebus ſpiritualibus in forma gratioſa, vel commiſſaria, etiam cum clauſulis iuſtificatiuis, & alias tam in terris eccleſiæ, quam extra illas omnino abſtineant, Et ſimiliter a quibuſcunque aliis expeditionibus quæ ſibi ratione ſuæ ordinariæ iuriſdictionis propter publicam vtilitatem, vel alias expreſſe per literas ſuarum facultatum conceſſæ non reperiuntur: Nec prætextus conſuetudinis, aut quaſi poſſeſſionis etiam antiquiſſimæ & immemorabilis in ſimilibus concedendis eis ſuffragetur, etiam ſi conſuetudo, & quaſi poſſeſſio huiuſmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbatæ fuerint. Notarij vero Cameræ abſtineant ab extorſionibus & indebitis exactionibus vt pote pro obligationibus ſoluẽdi annatas, quæ tamen in promptu ſoluuntur, prout hactenus vſurpatum eſſe accepimus, & aliis huiuſmodi: ſuper quibus, & aliis per præſentes ſtatutis, & prohibitis, Camerarius, ac eius Vicecamerarius diligentem inquiſitionem adhibere, & delinquentes condignis pœnis pro modo culpæ punire debeant. Sede autem apoſtolica vacante, officium Camerarij quod per conſtitutionem piæ memo Clementis Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri in Concilio Viennen. editam durare decernitur, ita durare declaramus, vt tam ipſe Camerarius, quam Præſidentes, & Clerici, ac Notarij prædicti non ſolum ea quæ præſenti conſtitutione prohibentur, & quæ Pontifice viuente etiam pro eiuſdem Põtificis reuerentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non conſueuerunt, minime vſurpent, ſed tantum exactioni pecuniarum Cameræ apoſtolicæ debitarum, ac illarum reſeruationi, necnon prouiſionibus ratione Sedis vacantis neceſſario faciendis incumbere, & propterea a ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel nouatione, ac rationum ſolidatione, & quibuſcunque aliis expeditionibus tam gratiam, quam iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omnino abſtinere debeant. Diſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Camerario in virtute ſanctæ obedientiæ, Clericis vero, ac Notariis, & aliis officialibus, & eorum miniſtris quibuſcunquẽ ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnõ priuationis officiorum, & beneficiorum quorumcunque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque noſtri, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrij pœnis, ne de cauſis, negotiis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum eis quomodolibet conceſſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis huiuſmodi ſe intromittere quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Decernentes quaſcunque conceſſiones, commiſſiones & expeditiones ab illis, & a dicta Camera deinceps contra præſentium tenorem pro tempore forſan (quod abſit) attentatas, etiam ſi illas viuæ vocis oraculo emanaſſe aſſeratur, nihilominus nullas, & inualidas, ac extortas, & ſurreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe. Et ita per quoſcunque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commiſſarios etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam prouinciarum, ac terrarum ditionis eccleſiaſticæ Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios officiales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eiſdem Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis, etiam motu proprio, & conſiſtorialiter, ac de fratrum eorundem conſilio, & aſſenſu ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet etiã per piæ mem. Martinum V. Eugenium IIII. Innocentium VIII. & prædictum Leonem X. & Paulum III. ac Iulium etiam III. & alios quoſcunque Romanos Pont. prædeceſſores noſtros, ac forſan etiam nos conceſſis, approbatis, & innouatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatij noſtri, ac Cameræ apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium relicta ibidem earum copia affixas detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, cum non ſit veriſimile, apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit. Nulli ergo omnino hominum

minum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Sexto kl. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus ſigni.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Port. manu propr.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus præneſtinus ſſ.
✠ Otho Truchſes de Vualdburg Epiſc. Car. Alban.
✠ Ego B. de la Cueua Card. S. Crucis.
✠ Ego R. Card. S. Angeli Maior Pœnit.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Fuluius Card. Per.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. Car. Alexandrinus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠ Ego P. F. Card. Ferrerius.
✠ Ego Hier. Card. Corrigienſis.
✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecanc.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Alfonſus Caraſa Card. Neapolitan.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Arag.
✠ Ego Alph. Card. Geſualdus.
✠

Cæ. Glorierius.
Franciſ. de Lyon.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo Indictione quinta die vero decimanona menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri, Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno Tertio, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Palatij Apoſtolici, Cameræ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, & deinde amotæ dimiſſis ibidem in locis ſupraſcriptis earum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Franciſcus Rogerius Magiſter Curſorum.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM
65
Reformatio Officij Correctoris Cancellariæ, & Contradictarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Vniuerſi gregis dominici curam nobis diuina diſpoſitione commiſſam, pro paſtoralis officij debito diuina fauente gratia diligenter, & ſalubriter exercere cupientes, ad ea potiſſimum pro Chriſtifidelium animarum ſalute noſtræ dirigimus conſiderationis intuitum, per quæ iuris & iuſtitiæ cultus a noſtris, & ſedis apoſtolicæ Officialibus ſeruetur, & inuiolabiliter cuſtodiatur. Sane cum nos vna cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, ſingulorum Romanæ Curiæ Tribunalium, & officiorum correctioni & emendationi iugiter intendentes, inter cætera ad officium Correctoris Cancellariæ apoſtolicæ, ac literarum iuſtitiæ contradictarum reſpexerimus, animaduertimus etiam officium ipſum quod antiquiſſimum exiſtit, & per quod literæ apoſtolicæ iuſtitiæ ſub nomine Romani Pontificis, ac ſub plumbo expediuntur, pro ſuperiorum temporum licentia antiquam diſciplinam, ac puritatem in literarum huiuſmodi expeditione relaxaſſe, ac propterea pro illius reformatione, & emendatione vocato, & audito dilecto filio magiſtro Paulo Odeſcalco Cancellariæ, & literarum huiuſmodi moderno correctore, Motu proprio, & ex certa ſcientia de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu, Statuimus, & ordinamus quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus, ac pro tempore exiſtens corrector, necnon literarum earundem procuratores in cauſis in quibus reſcripta a nobis, vel a ſignatura noſtra iuſtitiæ pro tempore emanare contigerit, in eadem inſtantia ſe nullatenus intromittant. Poſſint tamen cauſas appellationum a ſententiis diffinitiuis, vel diffinitiuæ vim habentibus committere. Item confirmationes Indulgentiarum, ſiue perpetuarum, ſiue temporalium, & teſtamentorum aut vltimarum voluntatum, ac iuriſpatronatus, & præſentandi nullo modo expediant, ſed nec contractuum, niſi ad vtriuſque contrahentis ſupplicationem, & ſine præiudicio tertij, Et minus ſententiarum niſi cum clauſula quatenus rite, & recte latæ ſint, & in rem tranſiuerint iudicatam, neque aduerſus illas aliquid fuerit impetratū. A confirmationibus etiam compromiſſorum, & laudorum ante vtriuſque partis expreſſam emologationem, necnon vnionum perpetuarum, vel ſuppreſſionum, aut tranſlationum beneficiorum eccleſiaſticorum, aut illorum fructuum applicationum omnino abſtineant. Similiter non concedant confirmationes alienationū, permutationum, aut liberationum de bonis eccleſiaſticis, quorum annuus redditus ſummam quinque ducatorum excedat: id quod diſpoſitiue in literis exprimi debeat, & confirmationes huiuſmodi ſemper ordinario loci & alteri perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ coniunctim committantur. Et ſi de ipſius ordinarij intereſſe,

vel præiudicio agatur, tunc loco ipſius committatur Metropolitano. & ſi res ad ipſum Metropolitanum pertineat, ordinario viciniori: & nunquam ſimiles commiſſiones concedant quando de alienandis iuriſdictionibus, vel vaſſallagiis ad eccleſias quomodolibet pertinentibus agitur. Literas etiam declaratorias nullitatis profeſſionis propter vim & metum, quando religioſi poſt ingreſſum religionis, vel emiſſam profeſſionem ſacros ordines in religione ſuſceperunt, etiam ſi aſſeratur quod eiſdem vi & metu durantibus dictos ordines ſuſceperint, minime concedant. In aliis autem caſibus declaratoriæ huiuſmodi committantur ordinario loci, vocato Priore Monaſterij loci eiuſdem in quo fuit emiſſa profeſſio, & nunquam in Roman. curia etiam ſi pars, & teſtes in ea præſentes eſſent. Sed nec licentias Religioſis eiſdem ſtandi extra Monaſterium etiam in caſibus infirmitatis, vel aliis a iure permiſſis, nec pro ſubuentione parentum pupillorum, aut aliorum conſanguineorum niſi de expreſſa licentia ſuorum ſuperiorum petita, & obtenta. Et ſimiliter abſolutiones a iuramento præterquam ad effectum agendi, & excipiendi, ac facultates teſtandi de bonis eccleſiaſticis in forma Quinterni vltra ſummam centum ducatorum minime concedere valeant: Religioſis vero etiam extra clauſtra cum legitima diſpenſatione degentibus ſimiles facultates teſtandi nullatenus concedantur. Item geſta per ordinarios, aut alios inferiores niſi in caſibus illis expreſſe de iure permiſſis, & quando ex eorum narratiua formam iuris minime per eos ſeruatam eſſe conſtat, nullatenus confirment, nec eorum defectus iuris, vel facti aliquo modo ſuppleant. In primis autem abſtineant a confirmatione tituli, vel poſſeſſionis beneficiorum eccleſiaſticorum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, etiam cum clauſula, ſicuti iuſte & pacifice poſſidetis, cum ſicut accepimus confirmationes huiuſmodi plerunque petantur in fraudem ad confouendos intruſos, & alios qui literas apoſtolicas prouiſionis beneficiorum eorundem minime expediuerunt, ac minime curant expedire. Abſtineant etiam a declaratoriis ſuper homicidiis, & irregularitate exinde contracta, etiam ſi illa vim vi repellendo, & ad neceſſariam defenſionem commiſſa fuiſſe aſſeratur. Item a confirmationibus decimarum, & illarum acquiſitionum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, niſi illas ante Concilium Lateranen. tempore recolendæ memoriæ Alexandri III. celebratum legitime acquiſitas eſſe expreſſe dicatur. Et inſuper a confirmationibus quibuſcunque de rebus litigioſis omnino ceſſent. Priuilegia vero, ac facultates & gratias per ſedem apoſtolicam conceſſa, in genere tantum, non autem in ſpecie confirment, niſi priuilegia ipſa de verbo ad verbum inſerantur: de quibus per literas apoſtolicas, aut earum tranſumpta autentica omni prorſus ſuſpicione carentia, ipſi Correctori conſtiterit; de quo in confirmatione ipſa expreſſa mentio fieri debeat. Poſtremo cum officium ipſum Correctoris potiſſimum verſetur in conceſſione, vel confirmatione eorum quæ ſunt de iure permiſſa, nullatenus concedendo, vel confirmando reſcribat in materiis quoquomodo in iure dubiis, vel vbi variæ ſunt iuriſperitorum opiniones, etiam pro communi illorum ſententia: ſed tantum vbi de re ipſa clara, & expreſſa de iure deciſio appareat, & de cuius intellectu nullatenus apud iuris interpretes dubitetur. Procuratores autem literarum ipſarum contradictarum materias iniuſtas, aut indebitas non procurent. Nec minutas literarum forment contra, vel præter continentiam memorialium, & veritatem facti illis a partibus exhibitorum, ne facto variato, & veritate immutata literas expediant, quæ alias expediri non poſſent: prout ſæpius attentatum fuiſſe accepimus. In reliquis vero per præſentes non immutatis, aut alteratis antiquum ſtilum in expeditionibus literarum earundem ſeruari ſolitum inuiolabiliter obſeruent. Diſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Correctori ſub indignationis noſtræ, Procuratoribus vero præſentibus, & futuris ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis officiorum, & beneficiorum quorumcunque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque noſtri, & pro tempore exiſtentis Roman. Pontificis arbitrio inferendis, & applicandis pœnis, ne de cauſis, negotiis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, & alias quam vt præfertur, etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum eis, & eorum officio quomodolibet conceſſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis in ſimilibus materiis prohibitis expediendis ſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant. Decernentes nihilhominus quaſcunque conceſſiones, commiſſiones, & alias expeditiones ab illis, & a dicto officio deinceps contra præſentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod abſit, attentatas, nullas, & inualidas, ac extortas, & ſurreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe. Sicque per quoſcunque locorum ordinarios, ac Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis eiſdem Correctori, & procuratoribus ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos conceſſis, & approbatis, & innouatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis, quibus omnibus (etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa ac indiuidua, de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit omnino afficiant: volumus, & mandamus illas in Palatij noſtri Apoſtolici, ac audientiæ literarum contradictarum valuis, & acie campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium relicta ibidem earum copia affixas detineri: vt ij quos literæ ipſæ concernunt ſeu concernere poterunt quolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint: cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter

patenter publicatum fuerit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Secundo, Sexto Kal. Iunij. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

† Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
† Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
† Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſcopus Tuſculanus.
† Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Prænεſtinen.
† Ego Otho Card. Aug. Epiſcopus Albanen.
† Ego B. de la Cueua Card. Sanctæ Crucis.
† Ego R. Card. S. Angeli Maior Pœniten.
† Ego Tiberius Card. Criſpus.
† Ego Ful. Cardinalis Peruſ.
† Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
† Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
† Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
† Ego B. Card. Tranen.
† Ego Scipio Card. Piſarum.
† Ego Io. Suauius Cardinalis Reumanus.
† Ego Io. Antonius Card. Capiſuccus.
† Ego F. M. G. Cardinalis Alexandrinus.
† Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
† Ego Bernardus Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
† Ego P. F. Card. Ferrerius.
Ego Hier. Card. Corrigienſis.
† Ego B. Card. Nauagerius.
† Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
† Ego A. Card. Farneſius Vicecancellarius.
† Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
† Ego Iu. Cardinalis Vrbinas.
Ego Alfonſus Carafa Card. Neapolitan.
† Ego Vitellotius Card. Vitellius.
† Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
† Ego Ind. Aualos Card. Arag.
† Ego Alph. Card. Geſualdus.

Ce. Glorierius.
F. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die vero decimanona menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri, Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno Tertio, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Palatij apoſtolici, audientiæ literarum contradictarum, & in acie campi Floræ, & deinde amotæ dimiſſis ibidem in locis ſupraſcriptis, copiis earundem affixis per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Franciſcus Rogerius Magiſter Curſorum.
Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM
66
Reformatio Officij Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generalis Auditoris.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Inter multiplices Paſtoralis officij noſtri curas, illa nos potiſſimum vrget, vt prouiſionis noſtræ miniſterio Romanæ Curiæ tribunalia iuſte, & ſalubriter dirigantur, ac ſubditis noſtris, & aliis Chriſtifidelibus cauſas, & negotia ſua in eis tractantibus, ius & iuſtitia æqua lance, & minoribus quam fieri poterit diſpendiis miniſtrentur. Sane cum nos vna cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, generali tribunalium & officiorum eiuſdem curiæ reformationi ſolerti ſtudio, ac vigilantia intenderemus inter cætera reſpeximus ad antiquiſſimum, & nobiliſſimum tribunal noſtri, & curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, qui nō ſolum Roman. curiæ Iudex ordinarius exiſtit, ſed in tota temporali iuriſdictione noſtra, ac vniuerſis Chriſtiani orbis prouinciis, & Regnis ex indulto diuerſorum Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum in ciuilibus, & criminalibus iuriſdictionem exercet, animaduertimuſque in eodem tribunali pro temporum incuria, & negotiorum multiplicitate nonnullos abuſus irrepſiſſe, ac non modica emendatione, & correctione opus eſſe. Et propterea vt tam Auditor, quam eius Locumtenentes, & Notarij intra iuriſdictionis ſuæ fines ſe contineant, neque cauſas contra iuris ordinem cum Rectorum & Gubernatorum eiuſdem ditionis noſtræ & aliorum ordinariorum iniuria, ac ſubditorum noſtrorum, & reliquorum Chriſtifidelium nimio diſpendio ad ſe trahant, aliaſque vt decet eorum officio rite & recte fungantur prouidere volentes, vocato, & audito venerabili fratre noſtro Flauio Epiſcopo Muran. moderno noſtro & dictæ curiæ Auditore, & habita ſuper his cum eiſdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, ſeu Iudices, & Notarij dictæ curiæ pro tempore exiſtentes ad infraſcriptorum capitulorum, & in eis contentorum quorumcunque plenariam obſeruationem teneantur. Et in primis Auditor præfatus non decernat Monitoria ſpecialia in cauſis profanis etiam in terris Eccleſiæ vltra quadraginta milliaria ab vrbe, quando valor cauſæ nō excedit ſummam centum florenorum. Deinde non recipiat nec admittat appellationes de partibus niſi cum clauſula expreſſa, quatenus a ſententia diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente appellatum ſit. Succeſſiue in monitoriis generalibus reſeruet facultatem etiam ordinario loci abſoluendi incurrentes cenſuras in eis contentas. Præterea non

permittat

permittat affigi cedulones cum picturis dæmonum, & aliis ſimilibus. Item non decernat ſequeſtra, niſi iuxta formam conſtitutionis felicis recordationis Clementis Papæ V. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit Ad compeſcẽdas, prout ſeruatur in Rota, & in illis ſemper apponatur clauſula, Prouiſo quod de fructibus ſequeſtratis cultus diuinus manuteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia ſupportentur. Porro non decernat contra Epiſcopos, & eorum ſuperiores monitoria ad perſonaliter comparendum, niſi præuia commiſſione ſignata manu noſtra, aut pro tempore exiſtentis Roman. Pontificis, & pro decreto monitorij ad perſonaliter comparendum nihil percipiat. Subſequenter expenſæ contumaciales reſtituantur inſtigatori ſi illas fecerit, alioquin notario cauſæ, ac alijs qui in ea expeditiones ſcripſerunt, ac eas gratis ad inſtantiam Fiſci conceſſerunt. Item non concedat Auditor in cauſis criminalibus remiſſoriam ad partes ad probandum delictum, vel fundandam Fiſci intentionem, ſed aduocentur teſtes ad curiam, vel cauſa remittatur ad partes vbi delictum eſt commiſſum, nec concedat litteras ad partes ad capienda indicia contra aliquem, niſi prius in curia aliqualiter conſtiterit de delicto. Præterea non permittat quod procurator Fiſci examinet reos, ſed tantum examini intereſſe poſſit, ac reus per Iudicem examinetur, & idem ſeruetur in teſtibus qui pro reo examinabuntur, vel det interrogatoria in ſcriptis, deinde curet ne rei vltra triduum retineantur in carceribus ſecretis antequam examinentur, niſi tamen natura cauſæ aliud ſuadeat. Studeatque generaliter dilationes in Fiſci fauorem abbreuiare, ne rei diutius laboribus & expenſis fatigentur, nec differat expeditionem cauſarum inter priuatos pendẽtium, licet procurator Fiſci proteſtetur cauſam non expediri niſi ipſo citato pro eius intereſſe, niſi de eo incontinenti ſaltem ſummarie doceat. Nec inhibeat aut retardet mercatoribus creditorum ſuorum exactionem ad Fiſci inſtantiam ſub prætextu vſurariæ prauitatis in eis commiſſæ, ſed procedatur ſeparatim in cauſa vſurarum ſine retardatione cauſæ ciuilis iuxta iuris diſpoſitionem. Minus etiam admittat appellationem Fiſci ab abſolutoria lata pro reo, iuxta laudabilem conſuetudinem hactenus in curia ſeruatam. Item inquiſito reo non fiat inuentarium illius bonorum, niſi agatur de delicto pro quo veniat imponenda pœna capitalis, vel confiſcationis bonorum, aut alia notabilis pœna, niſi detur idonea fideiuſſio de ſtando iuri, & iudicato ſoluendo. Quando autem inuentarium conficiendum fuerit, non deſcribatur inuentarium huiuſmodi in Regeſtro, ſed tantum moderata merces pro qualitate rei a Notario accipiatur. Et in cauſis ordinariis Auditor prædictus ſeu eius in ciuilibus Locumtenens non recipiat ſportulas, neque Notarius aliquid pro nota ſentẽtiæ, ſed in cauſis commiſſarjis & declaratoriis contumacialibus tantum. Inſuper caueat dictus Auditor ne ſui Notarij, vel eorum ſubſtituti ſint procuratores cauſarum eiuſdem tribunalis, aut paciſcantur de quota litis, vel lucri cum procuratoribus, vel ſollicitatoribus, ſub pœna priuationis & infamiæ. Nec audeant Notarij ipſi facere ex ſe decreta etiam quantumuis ordinaria, & ſolita, ſed ſemper ad Iudicem recurrant, ſub pœna falſi, & priuationis exercitij. Curentque etiam Notarij, vt cognoſcant contrahentes ſaltem per depoſitionem vnius ex teſtibus in inſtrumento apponendis, ne fiat ſuppoſitio perſonarum. Item eorum officia arrendare non poſſint, niſi perſonis per ipſum Auditorem approbatis. Præterea Auditor præfatus non concedat monitoria vel inhibitiones in vim conſtitutionis Eugenianæ in fauorem curialium, niſi pro illis qui ſaltem per annum in curia continue reſidentiam fecerint, & ſi contingat vnum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipſe accipiens per totam illam diem qua acceperit, relaxationem facere. Et inſuper Auditor præfatus non concedat mandata de manutenendo aliquem in poſſeſſione in qua exiſtit, niſi conſtito ſaltem extraiudicialiter eum accepiſſe & retinuiſſe vere, & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum poſſeſſionem vacantem, & non cum ſpolio alterius. Porro non concedat mandatum de capiendo ratione ſuſpicionis fugæ, niſi cõſtito ſibi ſaltem ſummarie & extraiudicialiter de credito liquido, & de ſuſpicione fugæ ſaltem per iuramentum ipſius creditoris, & niſi facta ſolutione, vel depoſito actuali per actorem de expenſis capturæ in euentum in quem illa indebite facta detegatur. Inſuper præfatus Auditor, ſeu eius Locumtenens in criminalibus faciat ſemper dare copiam indiciorum reo, vel petentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defenſiones, detur commoditas carceratis libere loquendi cum eorum Aduocatis & procuratoribus, etiam ſemotis arbitris, niſi tamen qualitas cauſæ aliud neceſſario ſuadeat, quæ quidem indiciorum copiæ dentur pauperibus gratis, & abſque aliqua pecuniarum exactione. Præterea Notarij non conficiant regeſtra in cauſis ordinariis, nec commiſſariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipſis regeſtris & extractibus, & quibuſcunque aliis eorum expeditionibus teneantur ſeruare taxas iuxta reformationem in nouiſſimo Concilio Lateranen. editam. Tandem, vt tollantur controuerſiæ inter tribunalia dictæ curiæ, & vnicuique ſua iuriſdictio ſeruetur, declaramus executionem obligationis in forma Cameræ ad præfatum Auditorem Cameræ priuatiue ad alia tribunalia pertinere, præterquam in inſtrumentis dependentibus a cauſis & actis in aliis tribunalibus huiuſmodi geſtis, & ſine præiudicio Motus proprij per nos in fauorem Populi Romani editi. Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenẽtibus ſiue Iudicibus, ac Notarijs prædictis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum ſuorum huiuſmodi, & aliis etiam grauioribus noſtro & pro tempore exiſtentis Roman. Pontificis arbitrio infligendis & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, ac decretis, & aliis ſibi per præſentes interdictis, ac contra prædictorum Capitulorum formam & tenorẽ etiam quorumuis priuilegiorum, indultorum, ac litterarum eis quomodolibet conceſſarum, vel alio quouis prætextu ſe intromittere, aut illa immutare vel alterare quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Decernentes quæcunque decreta & acta ab eiſdem Auditore, Iudicibus, & Notariis pro tempore contra præſentium formam & tenorem (quod abſit) emanata, & facta, nulla & inualida, ac extorta & ſurrepticia nulliuſque roboris vel momenti fore, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe, vel debere, & ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſarum palatij Apoſtolici Auditores in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, Irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque & indultis eidem tribunali, ac illius Auditoratus officio, ac Auditori etiam in eiuſdem officij erectione, & inſtitutione, ac Iudicibus & Notariis ipſis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ac de fratrũ eorundem conſilio & aſſenſu, ſub quibuſcunque

tenoribus

tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie & alias quomodolibet etiã per nos conceſsis approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim a præfata ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis & litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ſpecifica indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem litteris mentio ſpecialis. Vt autem præſentes litteræ ad omnium notitiam deducantur, ac omnes quorum intereſt vel intereſſe poterit afficiant, volumus & mandamus illarum copiam in Palatij noſtri Apoſtolici, ac domus ſeu Curiæ præfati Auditoris valuis, necnon acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta earum copia aliquandiu detineri, vt ij quos litteræ ipſæ concernunt, ſeu concernent in futurum, quod ad ipſorum notitiam nõ peruenerint, vel illas ignorauerint, quominus eos arctent perinde, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare: cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, quarto Non. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego Fed. Card. Caſius Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Præneſtinus ſſ.
✠ Ego Otho Car. Auguſt. Epiſcopus Albanen.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Iacobus Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B Card. Traneo.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. Car. Alexandrinus.

✠ Ego Iac. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego Hier. Card. Corrigienſis.
✠ Ego B. Card. Nauagerius.
✠ Ego G. Aſ. Card. Cam.
✠ Ego Carolus Card Borromeus.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Alph. Card. Geſualdus.

Cæ. Glorierius.
Franciſ. de Lyon.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die vero vigeſima quarta menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno Tertio, ſupradictæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis vt moris eſt dimiſsis copiis earundem affixis per nos Camillum Cherubinum & Franciſcum Rogerium præ libati S. D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Magiſter Curſorum.

IDEM
67
Reformatio Officij Sacræ Pœnitentiariæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſublimi Beati Petri Solio, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione locati, ſtatim ab ipſo noſtri Pontificatus initio officij noſtri eſſe duximus, vt omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gradus, & hominum conditiones, nimia forſan licentia, & impunitate, magno cum animi mœrore hiſce potiſſimum temporibus committi animaduertimus, prouidentiæ noſtræ miniſterio corrigere, & emendare, ac ea, quæ hominum licentia creſcente, deformata eſſent, reformare, itaque præſertim circa Romanæ Curiæ officia, & tribunalia ad veram debitamque normam, & obſeruantiam reducere curaremus. Hinc eſt, quod nos ad Pœnitentiariæ noſtræ officium, in quo morum cenſura, & animarum ſalus præcipue vertitur, noſtræ conſiderationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures, & diuerſos abuſus propter ſuperiorum temporum licentiam, & incuriam irrepſiſſe, ne illi ſeſe latius diffundant, quantum in nobis eſt, occurrere volentes, habita deſuper cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipſoque maiore Pœnitentiario, ac eius officialibus auditis, & eorum iuribus diligenter viſis, ac omnibus mature conſi-

deratis, de ipſorum fratrum conſilio, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tempore exiſtens maior Pænitentiarius, ac eiuſdem Pænitentiariæ Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alij quicunque eius officiales, & miniſtri ab eorum omniū, quæ in infraſcriptis Capitulis, & prohibitionibus continentur, conceſſione, commiſſione, & expeditione penitus ceſſare, & abſtinere debeant. Et in primis idem Pænitentiarius abſtineat a commutationibus vltimarum voluntatum, & earum derogationibus, necnon ab vnionibus perpetuis, & ſuppreſſionibus, ac tranſlationibus beneficiorum eccleſiaſticorum, & applicationibus vnius beneficij alteri beneficio, & illarum cōfirmationibus. Item a conceſſione iuriſpatronatus, ſeu præſentandi ad beneficia eccleſiaſtica propter augmentum fructuum, ſed tantum ex cauſa fundationis, vel dotationis illud concedere poſſit. Similiter abſtineat a licentiis ſtandi extra pro monialibus ex quacunque cauſa, necnon a declaratoriis pro religioſis propter vim, & metum, quos in ingreſſu religionis, vel emiſſione profeſſionis ſibi illatos fuiſſe prætendant: quando poſt emiſſam profeſſionē huiuſmodi ſuſceperunt ſacros ordines in religione, etiam ſi aſſeratur, quod eiſdem vi, & metu durantibus, illos ſuſceperint, In aliis autem caſibus declaratoriæ ipſæ committantur ordinario loci, & vocato Priore Monaſterij, in quo fuerit emiſſa profeſſio, & nunquam in curia, etiam ſi pars & teſtes præſentes eſſent. Nec concedat Religioſis licentias ſtandi extra propter infirmitates & ſimilia impedimenta, & nec etiam pro ſubuentione parentum, aut pupillorum, vel aliorum conſanguineorum, niſi obtenta licentia ſuorum ſuperiorum: & in facultatibus pro religioſis eiſdem tranſeundi de ordine ad ordinem, etiam in caſibus a iure permiſſis, apponatur ſemper clauſula quod perpetuo ibidem in clauſtro Domino famulari teneantur. Apoſtatis vero abſolutionem nō concedat, niſi ea lege expreſſa, vt ſtatim ad clauſtrum proprij ordinis redeant, vel ad alium ordinem tranſeant, æqualis, vel arctioris obſeruantiæ, vt ibi perpetuam vitam agant, Nec illis, aut aliis tranſlatis prædictis indulgeatur, vt beneficia eccleſiaſtica obtinere, vel illis vti mercenarij deſeruire, aut alias etiam de ſuperiorum ſuorum licentia extra clauſtrum quoquomodo degere valeant. Similiter non concedat commiſſiones alienationum, vel permutationum, aut affrancationū, aut illarum confirmationum de bonis eccleſiaſticis in forma, quæ dicitur, Si in euidentem, pro rebus, quarum reditus annuus ſummam viginti ducatorum auri de Camera excedat, & commiſſiones huiuſmodi ſemper ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ coniunctim committantur. Et ſi de ipſius ordinarij intereſſe, vel præiudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano. Et ſi res ad ipſum Metropolitanum pertineat, ordinario viciniori, & nunquam ſimiles concedantur commiſſiones quando agitur de alienatione iuriſdictionum, vel vaſſallorum ad eccleſiam quouiſmodo pertinentium. Præterea ne ordinarij in corrigendis ſubditorum exceſſibus impediantur, & delicta impunita remaneant, non concedat abſolutiones, vel mandata de abſoluendo ab homicidiis, vel aliis grauibus delictis, etiam occultis, pro quibus de iure ciuili pœna capitalis impoſita ſit, præterquā in foro conſcientiæ duntaxat. In reliquis vero minoribus, & leuioribus exceſſibus, de quibus tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquiſitus, committere poſſit ordinario, vt impoſita illi pœna eius arbitrio eum etiam in foro fori abſoluat, ipſumque ab executione ordinum ſi ſecum ſuper irregularitate diſpenſatum fuerit, ſimiliter eius arbitrio ſuſpendat. Epiſcopis tamen vel eorum ſuperioribus, aut aliis prælatis Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis, & quibuſuis perſonis in terris Eccleſiæ, & multominus in Vrbe delinquentibus, ab aliquibus delictis extra forum conſcientiæ abſolutionem minime concedere poſſit. Caueat etiam Pænitentiarius ne in abſolutionibus a Symonia reali, vel conuentionali, etiam occulta, vnquam concedat, vt ipſi Symoniaci beneficia, ſuper quibus Symoniam commiſerunt, ſeu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde poſt commiſſam Symoniam perceptos in toto vel in parte retinere poſſint, quinimmo in abſolutionibus huiuſmodi apponatur clauſula, quod vterque ad beneficium, ſuper quo fuit commiſſa Symonia, perpetuo inhabilis exiſtat. Et inſuper homicidæ voluntario, etiam alias canonice abſoluto, altaris miniſterium, aut aſcenſum ad ſuperiores ordines, & reſtitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus ipſo iure quis priuatus vel priuandus ſit, concedere minime valeat, Nec minus literas de promouendo ad ſacros ordines, ac etiam ad primam tonſuram a quocunque Catholico Antiſtite, niſi allegetur iuſta cauſa, propter quam ab ordinariis ſuis promoueri, nec ab eis, aut eorum officialibus literas dimiſſorias obtinere valeant, & tunc concedi poſſint a quocunque ordinario, vel pro eo Pontificalia exercente, & ſi cauſa allegata falſa fuiſſe deprehendatur, ſic promoti ab executione ordinum per ſuos ordinarios ſuſpendi, vel illa etiam perpetuo priuari poſſint. Similiter idem Pænitentiarius non concedat abſolutiones a iuramento, niſi ad effectum agendi duntaxat, Nec diſpenſationes matrimoniales in forma gratioſa, ſed ſemper committantur ordinariis prout alias fieri conſueuit. Neque concedat religioſis licentiam ſuſcipiendi gradum doctoratus, vel magiſterij contra ſtatuta ordinis, niſi ex aliqua probabili cauſa, & niſi de licentia ſuorum ſuperiorum, nec abſolutiones a fructibus indebite perceptis, ratione intruſionis beneficio, vel ob non promotionem, aut alium tituli defectum, etiam in foro conſcientiæ, niſi facta reſtitutione fructuum huiuſmodi. Nec etiam abſolutiones concedat pro vſurpata iuriſdictione, vel violata libertate eccleſiaſtica etiam in foro conſcientiæ; niſi cum clauſula, Satisfacto prius de damnis, & expenſis parti læſæ. Neque facultates teſtandi iuxta formam quinterni ſimpliciter, ſed cum clauſula, Dummodo non ſupra ſummam centum ducatorum etiam ad pias cauſas, ac pro ſeruientibus. Religioſis vero etiam extra clauſtrum, etiā cum apoſtolica diſpenſatione degentibus, facultates teſtandi nullo modo concedantur. Et inſuper non confirmet geſta per ordinarios, aut alios inferiores illis de iure communi non conceſſa, nec ſuppleat eorum defectus. Minus etiam diſpenſet ſuper ætate promouendorum ad ſacros ordines de iure requiſita, nec tempus præfatis ad munus conſecrationis ſuſcipiendum a iure ſtatutum vltra tres menſes, & terminum anni Rectoribus parochialium eccleſiarum, & aliis quibuſuis ad ſacros etiam presbyteratus ordines ſuſcipiendos a iure, aut in fundatione beneficiorum quomodolibet conſtitutum extra caſus a iure permiſſos, vltra ſex menſes minime prorogare valeat. Et vltra præmiſſa abſtineat etiam ab expeditionibus quibuſcunque, quæ ſibi per litteras ſuarum facultatum expreſſe non conceduntur, niſi alias de iure communi in caſibus, de quibus agetur, ordinario conceſſæ reperiantur. Nec ſuffragetur prætextus conſuetudinis, ſeu ſtili, aut quaſi poſſeſſionis ipſius maioris Pænitentiarij, & prædeceſſorum ſuorum in ſimilibus concedendis, etiam ſi conſuetudo, aut ſtilus, vel quaſi poſſeſſio huiuſmodi per literas facultatum ſuarum generaliter approbata reperiantur. Volumus inſuper quod officium

cium

tium ſacræ Pænitentiariæ Sede apoſtolica vacante in omnibus, & ſingulis, quæ ad forū fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conquieſcat. Quodque ea,tantum pro animarum ſalute expedire valeat, quæ forum conſcientiæ reſpiciunt. Diſtrictius inhibentes moderno, & pro tempore exiſtenti Maiori Pænitentiario, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac Regenti, Correctoribus,Scriptoribus,Procuratoribus, Reuiſoribus, Sigillatoribus, aliiſque dictæ Pænitentiariæ officialibus quibuſcunque ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis, & amiſsionis ſuorum huiuſmodi, & aliorum officiorum & beneficiorum quorumcunque per eos obtentorum,& inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda,aliiſque grauioribus noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, nec de conceſſionibus, & expeditionibus ſibi per præſentes interdictis contra præmiſſorum tenorem etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum eis quomodolibet conceſſorum ſe intromittere quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Decernentes quaſcunque conceſsiones, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodem officio Pænitentiariæ contra præſentium tenorem (quod abſit) pro tempore emanatas, etiam ſi in illis aſſeratur, viuæ vocis oraculo,ac de mandato noſtro & pro tempore exiſtentis Ro. Pont. ſpeciali,& expreſſo factas fuiſſe,nullas nihilominus, & inualidas, ac extortas, & ſurreptitias eſſe, & cenſeri,neminique propterea ſuffragari poſſe, & ita per quoſcunque locorum ordinarios, ac Iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes,etiā cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ac eiuſdem S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate,iudicari,& diffiniri debere,irritum quoque & inane,quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque & indultis eidem Maiori Pænitentiario, ac eius officio, etiam in illius erectione, & inſtitutione,etiam Motu proprio conſiſtorialiter, ac de fratrum eorundem conſilio & aſſenſu, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per fælicis recordationis Eugenium Quartum, Sixtum etiam Quartum, & Paulum Tertium, ac alios quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiā nos conceſsis, approbatis, & innouatis,ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis. Quibus omnibus(etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter,& expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus,vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta,effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem litteris mentio ſpecialis. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, Volumus, & mandamus illas in Palatij noſtri apoſtolici, ac officij Pænitentiariæ huiuſmodi valuis, & acie campi Floræ affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem copia, detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, quominus eos arctent perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſsint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, voluntatis, inhibitionis, decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Secundo. Quarto Non. Maij. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati,tunc immaculatus ero.

† Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
† Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
† Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſcopus Præneſtinen.
† Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Sabinenſis.
† Ego Chriſtof. Card. Epiſcopus Alba. Triden.
† Ego Otho Truchſes Card. Auguſtan.
† Ego B. de la Cueua Card. Sanctæ Crucis.
† Ego Tiberius Card. Criſpus.
† Ego Ful. Cardinalis Peruſ.
† Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
† Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
† Ego Ia. Card. Puteus.
† Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
† Ego B. Card. Tranen.
† Ego Scipio Card. Piſarum.
† Ego Io. Cardinalis Reumanus.
† Ego Io. Antonius Card. Capiſuccus.
† Ego F. M. Cardinalis Alexandrinus.
† Ego Iac. Card. Sabellus.
† Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
† Ego Aloyſius Card. Cornelius.
† Ego Bernardus Card. Saluiatus.
† Ego Ph. Card. Aburd.
† Ego P. F. Card. Ferrerius.
† Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
† Ego Hier. Card Corrigienſis.
† Ego B. Card. Nauagerius.
† Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
† Ego A. Card. Farneſius Vicecancellarius.
† Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
† Ego N. Card. de Sermoneta.
† Ego Iu. Cardinalis Vrbinas.

✠ Ego Alfonſus Carafa Card. Neapolitan.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠ Ego Carol. Card inalis Borromeus.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Indicus Aualos Card. de Arag.
✠ Ego Alph. Card. Geſualdus.

Ant. Florebellus Lauellinus.
F. de Lyon.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die vero veneris decimaquinta menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Palatij Apoſtolici. & Palatij officij Sacræ Pœnitentiariæ, & in acie campi Floræ, vt in retroſcriptis literis continetur, dimiſſis copiis earundem in dictis locis affixis, per nos Franciſcum Rogerium, & Iulium Parinum prælibati Sanctiſſimi D N. Papæ Curſores.

IDEM

68

Reformatio Tribunalium Ordinariorum Vrbis & Romanæ Curiæ, Conſeruatorum, Fiſci procuratorum, & aliorum officialium, ac ab eis dependentium.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ab ipſo noſtri Pontificatus initio id præcipuum ſemper corde geſſerimus, vt Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia, ſublatis omnibus qui ex nimia forſan præteritorum temporum licentia inualuerant abuſibus, in meliorem formam reducerentur: ac ob id in primis ad Pœnitentiariam noſtrã, vt pote in qua de animarum ſalute maxime agitur mentis noſtræ aciem conuertentes pro illius reformatione nonnulla ſtatuta perpetuo obſeruanda ediderimus: & deinde conſiderantes nobis ex iniuncto ſummi apoſtolatus officio etiam incumbere non ſolum rebus ſpiritualibus conuenientia remedia adhibere, ſed etiam temporali ſedis Apoſtolicæ dominio ſubiectos præſertim pauperes ab oneribus, quantum fieri poteſt ſubleuare, ac vt in tranquilitate recte gubernentur prouidere, Cameræ noſtræ Apoſt. officia ad honeſtum modum reduxerimus, & illius etiam, ac noſtri Auditoratus officium reformauerimus, Verum pro vlteriori reformatione huiuſmodi proſequenda opportunum quinimo neceſſariũ eſſe cenſentes reliqua etiam prædictæ vrbis & Curiæ ordinaria tribunalia, & ab illis dependentia, noſtrique etiã Fiſci procuratoris officium ad debitam normam reducere, illorum Magiſtratibus ac Notariis & aliis officialibus in vnum pluries congregatis, & in præſentia noſtra, ac nonnullorum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium ad hoc a nobis ſpecialiter electorum auditis, ac omnibus mature conſideratis, etiam de cæterorum omnium fratrum noſtrorum conſilio hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus ſtatuimus & ordinamus: Quod nullus Iudicum ordinariorum almæ vrbis & Romanæ curiæ cuiuſcunque ſit dignitatis, in cauſis ciuilibus ordinariis ratione ſportularum aliquid prorſus accipiat etiam a ſponte dare volentibus. In criminalibus vero pro ſportulis ſententiæ diffinitiuæ abſolutoriæ a prætenſis criminibus in quibus alias pœna a deportatione ſupra veniret imponenda, non vltra decem, a deportatione vero infra, non vltra quinque aureos accipere poſſint. Et ſibi ipſis caueant, ne pro extorquendis huiuſmodi ſportulis aliquem nolentem quouis modo abſolui ad petendum ſententiam huiuſmodi per cauſarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de ſe repræſentando, vel non diſcedendo vbi alias illis de iure locus non ſit præſtandi coactionem, aut alias quoquomodo inducant. Pro ſententia autem in cauſis capitalibus, & vltimi ſupplicij, vel in qua alias pœna corporalis imponitur, etiam ſi illa indemnitati partis offenſæ, vel proſequentis proprium intereſſe etiam pecuniarium prouideatur, & in illius fauorem pronunciatur, nihil prorſus accipiant. Et pro ea, in qua pœna pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitati partis conſulitur, & in illius fauorem etiam pronunciatur, non vltra quinque aureos habere poſſint. In commiſſariis cauſis criminalibus quæ ſcilicet in vim commiſſionis a principio coram eis introducuntur, non vltra duplum eius quod in ordinariis accipere valeant, In ciuilibus ſimili modo commiſſariis vbi de ſumma a vigintiquinque infra agitur nihil prorſus, a vigintiquinque vſque ad centũ Scuta tria, a centum vſque ad ducenta Scuta ſex, a ducentum vſque ad quamcunque ſummam Scuta decem & non vltra. Pro quacunque ſententia declaratoria ob nõ paritionem monitorij in contumaciã non vltra decem Carlenos. Pro declaratoria in vim litterarum aut alias habente vim diffinitiuæ, ſi ſumma ſit certa, accipiant prout ſupra taxatum fuit, vbi autem non ſit certa, ſed agatur ad ipſarum literarum executionem, accipiant ſecundum cauſæ & perſonæ qualitatem, dummodo non vltra quinque aureos. Pro quocunque interlocutorio ſeu decreto ante diffinitiuam ſententiam nihil omnino. Et ſimiliter pro decretis in contractibus & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Eccleſiæ, & piorum locorum, in domo ipſorum Iudicum interponendis, ac etiam pro caſſatione cuiuſcunque querelæ ſiue proceſſus nihil, pro decretis vero extra domum interponendis, dimidium vnius Scuti tantum accipiant. Quæ quidem decreta non niſi a Gubernatore, Auditore Cameræ, Vicario, & Senatore, ac eorum iudicibus in contractibus, & obligationibus præfatis interponantur. Capitaneus tamen appellationum Curiæ Capitolij recipiat ſportulas ſecundum taxam per ſtatuta vrbis ei traditam. Quas etiam ſportulas ſuperius taxatas non niſi a manibus Notarij cauſæ, & ſententia prius ab ipſis ſubſcripta accipere eis vllo modo liceat. Pro ſigillo præſertim in mandatis de relaxando carceratos pro quouis crimine etiam capitali, & in quouis alio genere expeditionum in cauſis criminalibus apponendo, non exigant vltra iulium vnum, excepto Auditore Cameræ quo ad eius expeditiones taxam requirentes dũtaxat, in ciuilibus autem vnuſquiſque exigat iuxta ſolitum. Pro ſigillo in expeditionibus quæ ſiunt in curia cum clauſula: Si quis, nihil. A Baricello & quibuſuis aliis executoribus etiam Curiarum ſuarum particularibus & ſi ſponte dare velint ſub quouis prætextu nihil prorſus recipere præſumant. Et quo ad expeditionem carceratorum obſeruent in omnibus, & per omnia Motum proprium a felicis recordationis Paulo III. circa eorundem carceratorum

ſtorum expeditionem editum. Iidemque Iudices tam in Criminalibus quam in Ciuilibus, qui ſententias prout in cedula ferre, & terminos pro ſeruatis habere conſueuerunt, dictarum ſententiarum cedulas ſubſcribere, & terminos pro ſeruatis habitos declarare intra decem dies, omnino teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronunciare, vel earum terminos pro ſeruatis haberi contigerit, penes ſeipſos retinere poſſint, ſed penes Notarios actuarios dimittant; alioquin ſententiæ & termini ipſi lapſis dictis decem diebus, pro circunductis habeantur. Non attendant nullitates niſi ex defectu citationis, iuriſdictionis, vel mandati, ſed illis non obſtantibus ad cauſarum expeditionem procedant. Expediant cauſas a duobus ſcutis intra ſummarie, manu regia, partibus tantum oretenus auditis, & ſine ſcriptis, niſi aliter ipſis ex rationabili cauſa viſum fuerit, quam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ Iudices exprimere in actis teneantur. Gubernator ſemel in menſe, vna cum pauperum, ac Fiſci Aduocatis, & Procuratoribus, ac deputato a ſocietate charitatis vltra viſitationem ordinarie ſemel in hebdomada fieri ſolitam, viſitet carceres, tam ſecretos, quam publicos. per ſeipſum, ne carcerati indebite a cuſtodibus carcerum opprimantur; ac vt tabula nouiſſime a dilecto filio Guidone Aſcanio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali & Camerario noſtro edita, & in ipſis carceribus affixa tenenda obſeruetur, prouideat. Protector vero charitatis & illius deputati cum interuentu Gubernatoris, & Procuratoris Fiſci eligat duos Medicos fideles & expertos, vnum videlicet Phyſicum, alterum vero Chirurgum, qui viſitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem faciant eidem Gubernatori & aliis Iudicibus, prouideatque eiſdem de competenti ſalario ex pœnis maleficiorum ſoluendo. Et in primis eligat aliquem presbiterum ſecularem, vel regularem, qui confeſſiones ipſorum infirmorum vel aliorum carceratorum non tamen vltimo ſupplicio damnatorum poſtquam in manibus executorum conſignati fuerint, quorum cura ad confratres ſocietatis Sancti Ioannis Baptiſtæ miſericordiæ nuncupati, ſpectat, audiat, & eoſdem carceratos viſitet, ac ſpiritualiter conſoletur. Nullus Iudicum etiam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ in cauſis criminalibus procedat, ſeu ſententiam ferat niſi Fiſco in omnibus actis, in quibus de iure citari debet, legitime citato. Non retineant domi ſuæ familiariter aliquem procuratorem, nec aduocatum, nec etiam notarium ſuæ curiæ. Iudex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo iudicatus officium Mareſcallo pro tempore exiſtenti perſoluat, aut ei etiam poſt aſſecutum officium mutuet, nec ſub quouis prætextu quicquam ei det, minus ipſe Mareſcallus ab eodem Iudice quauis occaſione vel cauſa etiam in vim cuiuſcunque prætenſi indulti ſibi a Sede apoſtolica conceſſi, aut prætenſæ conſuetudinis, quod & quam per præſentes reuocamus, & improbamus, percipere audeat. Liceatque eidem Mareſcallo duos tantum Notarios actuarios in eius curia habere, nec quouis prætextu numerum Notariorum huiuſmodi augere poſſit; Supprimendo exnunc prout ſupprimimus omnia dictæ Curiæ Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipſius Mareſcalli electionem. Ita tamen quod dicti duo cæteris de pretio officiorum ſuorum ſatisfacere teneantur. Idem Mareſcallus officium Commentarienſis, & Capitanei Curiæ ſuæ, nullo modo arrendet, ſed per fideles & idoneos Cuſtodes & executores illa exerceri faciat; ipſis prius carcerum cuſtodibus a Gubernatore vrbis approbatis. Iudices Burgi, & de Sabellis, ac Turris Nonæ coram Gubernatore & Auditore Cameræ in fine cuiuslibet anni, & Ripettæ, ac Ripæ in fine officij coram clerico Cameræ eiuſdem Ripæ præſidente ſindicatui ſtare teneantur; nec idem Camerarius Ripæ vltra ſex Menſes in eius officio permanere, nec confirmari valeat. Cauſæ tamen eorum qui in Burgo habitant, in prima inſtantia coram Iudice burgi cognoſcantur & terminentur, exceptis cauſis obligationum in forma Cameræ, quæ coram ſuis Iudicibus, & mercedum ac miſerabilium perſonarum, quæ ad inſtantiam creditorum coram omnibus ordinariis Iudicibus introduci, & ab illis terminari poſſint. Conſeruatores vrbis in palatio pro ipſis deputato reſidere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipſorum primo menſe, ſecundus ſecundo, & tertius tertio. Ita quod vnus ipſorum in dicto palatio ſemper reſideat. Non poſſint de pœnis ſtatutariis vel per eorum proclamata inflictis, aliquo modo gratiam facere in totum, & præſertim de corporalibus, nec illas commutare, ſine conſenſu ipſorum omnium inſimul conuocatorum: & eo caſu non vltra medietatem pœnæ remittere, nec in domo ſuper huiuſmodi gratiis aliquid ſignare poſſint, ſed ad earumdem pœnarum executionem poſtquam de illarum incurſu conſtiterit, celeriter procedant: ad quarum etiam pœnarum præſertim corporalium executionem in euentum in quem non mittantur executioni per ipſos Cõſeruatores a die delati criminis intra quindecim dies, quilibet alius Iudex ordinarius procedere poſſit, dummodo pœnas pecuniarias in manibus Camerarij populi a reis perſolui faciat: nec ipſos reos a carceribus ſine dictorum Conſeruatorum conſenſu relaxet. Et cum potiſſime ipſorum officium conſiſtat in coercendis, & puniendis Piſtoribus, Laniis, Salmẽtariis, Olitoribus, Fructarolis, & aliis artificibus, vt vrbs ipſa omnibus ad victum neceſſariis magis quam fieri poſſit abundet: abſtineant ab omni genere muneris etiam ab eſculentis & poculentis, ab huiuſmodi ſcilicet ſpeciei hominibus, nec ab eis aliquid ſub quouis prætextu accipiant: a quibus etiam abſtinere faciant omnino eorum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali pœna eos coercendo, & deinde ab officio remouendo. Quos Extraordinarios ad officium extraordinariatus huiuſmodi exercendum nullatenus admittant, niſi recepta ab eis cautione ſaltem iuratoria ſub pœna ipſis Conſeruatoribus beneuiſa de officium ipſum fideliter exercendo, & præmiſſa obſeruando, ac de ſeipſos repræſentando pro omni eo quod in exercitio dicti eorum officij admittere poſſint. Quibus quidem Extraordinariis fidem adhibeant iuxta formam decreti a modernis conſeruatoribus vltimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium maiorem ad exercendum officium etiam per ſe ipſum & per ſubſtitutum idoneum ab ipſis Conſeruatoribus approbandum; & idem Extraordinarius maior, & eius ſubſtitutus ac minores extraordinarij cogere poſſint quoſcunque etiam per detentionem corporum, vt permittant ponderare carnes, & alia omnia quæ ſub eorum cura ſunt, & pretium denuncient, & recuſantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inuentæ, & pro alia vice ſi illud idem admiſerint, in duplum, & alia etiam corporali arbitrio Conſeruatorum. Et nihilominus Extraordinarius, & eius ſubſtitutus, ac alij minores extraordinarij prædicti omnia Conſeruatoribus denuncient, & res taliter inuentas, nullatenus ſibi retineant, ſed ad ipſos Conſeruatores deferre teneantur. Et Baricellus, ac alij executores quarumcunque Curiarum eidem Extraordinario maiori & eius ſubſtituto in prædictis, ac aliis eorum officium concernentibus, obedire teneantur.

Mandata

Mandata executiua quæcunque, tam in ciuilibus, quam in criminalibus a quibuſcunque Iudicibus decreta, paſſim, & indiſtincte, vbique tam in vrbe, quam in Burgo, & Ripa nulla locorum diſtinctione habita, abſque alicuius licentia, & præſertim Capitanei & Iudicis Burgi, ac Camerarij Ripæ, per quoſcunque executores libere executioni demandentur; nec executio ſub eo etiam prætextu, quod locus Iudici, qui mandatum decreuit ſubiectus non ſit, aliquo modo impediri poſſit. Magiſtri viarum a Piſtoribus Laniis Salmentariis Fructarolis, & cæteris huiuſmodi pro pretiis locorum ad exponenda venalia, tam in plateis, quam in viis illis concedi ſolitorum exigant quartam partem minus quam hactenus exigi conſueuerit, præterquam a deferentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, a quibus nihil prorſus exigere poſſint. Ad ſtrata lateritia in viis prout opus eſſe eis videbitur Dominos contiguarum domorum cuiuſcunque ſint dignitatis, aut ſi ipſi abſuerint, vel ſoluendo non ſint, illorum Inquilinos iuris remediis opportunis, ac ſub eorum arbitrij pœnis cogant.
Curent ex pecuniis, quæ ab vrbis artificibus exiguntur, & deponuntur, ac etiam a Carrecteriis, quæ ſimiliter deponuntur, nec ab eiſdem Magiſtris, quouis modo percipiantur. Vias eiuſdem vrbis continuo, ac Agonis, & cæteras plateas dictæ vrbis ad minus quater in anno, Idemque in Martij, Iunij, Septemptis, & Decembris menſibus munditiis purgari. Nullos actus nullaque negotia, quæ alicuius momenti fuerint ſine rogitu ſui Notarij expediant. Submagiſtri vero illorum relationes, quas tanquam periti facere ſolent, non niſi mediante iuramento faciant, & ſi quid dolo, vel fraude egerint, periurij & alias pœnas arbitrio Camerarij, & Clerici Cameræ pro tempore præſidentis incurrant, & ad intereſſe partibus condemnentur. Edant in initio eorum officij proclamata ſub nomine dicti Camerarij, & de pœnis in illis contentis, ac ſtatutariis nullam ſine eiuſdem Camerarij, aut ſaltem Clerici præſidentis mandato gratiam facere poſſint; In cæteris tam quo ad appellationes ab eorum ſententiis, quam quo ad reliqua omnia obſeruent noua & vetera ſtatuta. Aduocatus pauperum ſollicite ſtudeat ne carcerati in aliquo tam a iudicibus, quam etiam ab executoribus, & carcerum cuſtodibus grauentur; Et propterea non deſit vnquam in viſitationibus carcerum, tam publicis, quam priuatis, & procuratores pauperum, ac illorum ſubſtitutos, & etiam carcerum viſitatorem ſingulis hebdomadis, vna vice ad ſe euocet, & de omnibus carceratis, præſertim his qui in ſecretis detinentur, diligenter ſe informet: Et ſi ipſos procuratores, vel ſubſtitutos, & viſitatorem negligentes inuenerit, viſitatoribus carcerum denunciet, ac vt de aliis prouideatur inſtet: Et cum ratione officij ſui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil prorſus ab illis accipiat. Et vt facilius ipſis pauperibus operam ſuam impendere poſſit, viſitator carcerum quolibet die poſt viſitationem carceratorum ad ipſum accedere, & ſibi nomina eorum qui in dies carcerantur in ſcriptis, & pariter etiam Iudicibus deferre teneatur. Procuratores vero eorundem pauperum, & ipſorum ſubſtituti ſingulo quoque die carceres viſitare, & nomina omnium qui ad illos ducuntur, ac Iudicum de quorum mandato, ac etiam cauſas eorum detentionis, & diem cum ad largam ponuntur, & an ante vel poſt prandium, ſiue cœnam, annotare teneantur. Et ſimiliter pecunias & alias quaſcunque res, quas inuenerint repertas fuiſſe penes ipſos carceratos: & deinde omnia ad notitiam dicti aduocati deducant: ad quem, etiam quod ab ipſo minime requiſiti fuerint, ſemel in hebdomada, & interim totiens quotiens carceratis opus erit, accedant. Nihil omnino accipiant a pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod diuites ſint, ſine ſpeciali licentia Gubernatoris, aut ſaltem pauperum aduocati. Non poſſint aliquo modo dicti procuratores & ſubſtituti contra reos ad offenſam, etiam ſi extra carceres ipſorum reorum cauſa agatur, neque etiam aduocatus patrocinando, vel alias quomodolibet ſub quouis prætextu interuenire. Fiſci Aduocatus in omnibus cauſis criminalibus, & alias Fiſcum tangentibus, vbi articuli iuris emerſerint interueniat: & procurator Fiſci ipſum ſuper hoc omnino requirere teneatur, & in eis abſque vllo præmio patrocinetur: Poſſit tamen ab inſtigatoribus propriam iniuriam, vel intereſſe proſequentibus, ſi quid ſponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus viſitationibus carcerum adeſſe teneatur, nec reorum etiam extra carceres exiſtentium defenſionem aſſumat, ſed pro veritate & iuſtitia cauſam Fiſci tueatur. Procurator autem Fiſci in primis proſpiciat, quod ſicut in admiſſione ad eius officium in Camera Apoſtolica de illud recte, & fideliter adminiſtrando iuramentum præſtat; ita in illius proſecutione taliter ſe gerat, vt cauſam nullam promoueat, quam calumnioſam eſſe cognouerit, & cum primum de calumnia poſt litem ceptam, vel de rei innocentia conſtiterit ab illa deſiſtat, & aliter non expectata ſententia. Et cum ratione ſui officij cogatur ad introducendas cauſas, in quibus de intereſſe Fiſci agitur, nihil omnino ab inſtigatoribus accipiat pro decreto, vel ſubſcriptione cuiuſcunque monitorij, etiam ad perſonaliter comparendum. In proſecutione vero cauſarum non niſi moderate pro labore per eum ſiue eius ſubſtitutos ad vtilitatem & commodum eorũdem inſtigatorum ſubeundo. Nihil vero accipiat a reis ſub quouis prætextu, & præſertim ab ijs qui obtinuerint ſententiam abſolutoriam a qua ipſe procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appoſitione manus in mandatis de relaxando, quibus nihilominus cuſtodes carcerum, vbi id eis a Iudicibus cõmittitur expreſſe, ſine dicti procuratoris Fiſci manus appoſitione obedire, & carceratos dimittere teneantur. Quo ad expenſas contumaciales, vel quæ alias a reo reficiuntur, ſi inſtigator aderit ſiue apertus ſiue ſecretus, qui ipſas fecerit, ipſi inſtigatori procurator Fiſcalis cui ratione condemnationis ſoluendæ veniunt, reſtituat: vbi vero nullus adfuerit inſtigator, ſatisfacto prius de illis Notariis pro mercede laborum ſuorum, reſiduum dictarum expenſarum, cum non ſit iuſtum reum ex contumacia ſua commodum conſequi debere, eidem procuratori Fiſci perſoluatur. Reos non interroget, nec teſtes examinet, niſi in præſentia Iudicis, & pro aſſiſtentia ſiue examine reorum, vel teſtium, ſiue ad offenſam, ſiue ad defenſam, vel alias pro reo inductorum nihil prorſus accipiat. Nec etiam ſui ſubſtituti accipiant, & vbi in termino citationis examini teſtium non interfuerit, vel interrogatoria non dederit, teſtes inducti ſine vlterio dilatione examinentur. Citatus originalem citationem non poſſit retinere penes ſe vltra diem, ſed illam Curſori reſtituere ſequenti die teneatur, illius copia dimiſſa ſi voluerit. In qua citatione pars ad cuius inſtantiam ſit, nomen Notarij in cuius officio cauſa tractatur, vel tractari debet, & procuratoris ſi principalis abſit ab vrbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla cenſeatur, nec ipſum procuratorem Fiſci afficiat.
Non det mandata de capiendo quempiam voce vel in ſcriptis niſi vbi adfuerit periculum fugæ, & Iudicis copiam incontinenti habere non poſſit. Et cum ad ſignaturam ſpectet cauſas appellationum nomine dicti procuratoris Fiſcalis a ſententiis contra eum latis interpoſitarum reiicere, vel committere, idem procurator appellare

appellare non prohibeatur. Verum quo ad illarum reiectionem, vel commiſsionem pro cauſarum, & perſonarum qualitate ſignatura ipſa occurrentibus caſibus huiuſmodi prouidere poterit, in cuius cõmiſsionis ſignatura citetur prius antequam ſignetur, pars quę ſententiam abſolutoriam obtinuit, & aliter ſignatura nullius ſit roboris, vel momenti. Et cum officium procuratoris Fiſci principaliter quo ad cauſas criminales conſiſtat, in proſecutione vindictæ publicæ non ſe intromittat pro obtinendis inhibitionibus de ſuperſedendo in cauſis ciuilibus, & præſertim prætextu vſurarum, niſi vbi de iure ad eius inſtantiam inhiberi poteſt. Nec ei, vel etiam inſtigatori concedatur remiſſoria etiam prætextu indulti a felicis recordationis Paulo III. conceſsi, niſi in caſibus, in quibus alias de iure concedi debet. Minus ſibi concedantur literæ ad partes pro capiendis indiciis, niſi prius dato aliquo ſumo arbitrio Iudicis, a quo impetrantur, & tunc non committantur alteri quam loci ordinario, vel eius Vicario, niſi ſubſiſtente probabili cauſa ſuſpicionis. Nec etiam dilationes non neceſſariæ, nec debito longiores, quinimo potius ſtudeant Iudices, quam primum cauſas expedire, ne rei diutius tedio carceris, vel laboribus, & expenſis fatigati componere, & ſe redimere cogantur. Procurator præfatus cum pro debito eius officij curare debeat, vt rei puniantur, non tractet de compoſitione cum ipſis reis, ſed expeditioni cauſarum incumbat, & vbi reus compoſitionem fieri petierit, non fiat niſi cum interuentu Iudicis, & ipſius procuratoris Fiſci. Nec ad eius inſtantiam, aut alias ex officio reus abſolutus diffinitiue a crimine cogatur dare cautionem de ſe repræſentando, vel non diſcedendo ab vrbe. Non proſequatur cauſam appellationis a ſententia contra eum lata, vbi adſit inſtigator ſecretus, vel apertus, niſi data prius cautione per eundem inſtigatorem de reficiendo expenſas, tam prioris, quam vlterioris inſtantiæ in euentum ſuccumbentiæ. Non audiatur fiſcus proteſtando cauſam, quæ agitur inter priuatos non expediri, niſi ipſo citato ſub prætextu intereſſe ipſius, niſi de illo incontinenti, quantum Iudici ſufficere videbitur, docuerit. Et vt delicta impunita non remaneant, interueniat etiam in curia de Sabellis, Ripæ, ac Burgi. Et cum ſit Fiſci & Cameræ Apoſtolicæ procurator generalis, rationi cõuenit, vt de omnibus criminibus & cauſis fiſcum ipſum tangentibus noticiam habeat. Propterea ad eum ſpectet procuratores fiſcales vti eius ſubſtitutos in terris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ deputare, quos Legati etiam de latere cum literis patentibus dicti procuratoris fiſcalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant, qui ſubſtituti ſub pœna priuationis eorum officij, ac aliis arbitrio noſtro imponendis, ipſum procuratorem generalem de omnibus fiſcum ipſum concernentibus, & præſertim de ſententiis tam abſolutoriis, quam condemnatoriis certiorem facere debeant. Caueat autem idem procurator generalis, ne a dictis eius ſubſtitutis, ſiue pro ſubſtitutione facienda, ſiue quauis alia ratione, vel cauſa quicquam recipiat, ſed omnia emolumenta eiſdem ſubſtitutis libere & integre dimittat.

Procurator Fiſci Curiæ Capitolinæ in omnibus & per omnia illud idem obſeruet, quod Cameræ noſtræ Apoſtolicæ procurator, quo ad ea videlicet capitula ſuperius adnotata, quę ipſum etiam concernere, & ſibi ipſi conuenire poſſint. Et ſi plus vel a perſonis ſupra prohibitis, aut alias quam vt ſupra adnotatum fuit omnes ſupradicti receperint, vel ſuper hoc contrauenerint, maiores Iudices & Aduocati ſententiam excommunicationis, & arbitrij noſtri pœnas, inferiores autem, & omnes alij ſupradicti vltra dictam excommunicationis ſententiam, etiam priuationis officij pœnam incurrant, & alias arbitrio noſtro puniantur. Notarij Curiarum ſupradictarum, tam Criminalium, quam Ciuilium cauſarum non exigant niſi iuxta taxam eis præſcriptam; & ſi plus exegerint, pro prima vice vigintiquinque, pro ſecunda quinquaginta, & pro tertia centum ſcutorum, & priuationis officij, ac etiam corporales arbitrio Iudicum imponendas pœnas reſpectiue incurrant. Quam taxam in vulgari ſermone ſcriptã in eorum officiis, ſub eiſdem pœnis appenſam, ita quod ab omnibus legi poſſit, habere teneantur. Exerceant eorum officia per ſeipſos, nec illa arrendent ſine licentia Iudicum, exceptis Notariis Gubernatoris, Burgi, de Sabellis, Ripæ, Turris Nonæ, & Ripettæ, ac Capitolinis qui nullo modo illa ſine expreſſa licentia noſtra etiam in ſcriptis obtenta arrendare poſſint. Nec ſubſtitutos recipiant niſi ab ipſis Iudicibus approbatos, pro quibus ad damna & intereſſe, quæ illorum culpa partibus euenerint, etiam ſi ipſos exibuerint, & ſoluendo non fuerint, teneantur & obligati ſint. Nihil ſcribant in cauſis a duobus Scutis infra ſine ſpeciali licentia Iudicum. Non conficiant regiſtra niſi iuxta formam noſtri Motus proprij, nec illa vel etiam extractus in cauſis ordinariis etiam vtraque ſeu altera partium petente, niſi de Iudicum licentia in ſcriptis obtenta, vel niſi acta eſſent ad alium Iudicem transportanda. In cauſis tamen excedentibus ſummam ducentorum ſcutorum, dummodo non ſint cauſæ mercedum & miſerabilium perſonarum, vel alias tales in quibus executiue proceditur, ſi commiſsiones ſuperuenerint, regiſtra conficere poſſint, ſeruata ſemper in reliquis forma dicti Motus proprij noſtri. Nec pro copia Indiciorum, quam effectualiter reo non dederint quicquam percipere niſi loco arræ habeant: Et vbi reus amplius ipſam copiam habere noluerit etiam quod arram dederit ab ipſo non exigant niſi pro rata copiæ confectæ. Notarij Capitolini deſeruientes Collateralibus Senatoris pro actuariis, non poſſint eſſe vltra numerum viginti, nec recipi niſi ſeruata forma ſtatutorum, ſed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conſeruatorum, & per ſe ipſos coram Collateralibus acta conſcribant, nullumque aliud officium Notariatus in alia quauis Curia obtineant. Et tam ipſi, quam cæteri Notarij Curiarum Capitolij, ac etiam Scriba ſenatus, & Secretarius Conſeruatorum, pro eorum mercede non accipiant vltra taxam eis a ſtatutis limitatam, & vbi non ſit a ſtatutis limitata, iuxta taxam Notariorum cauſarum Ciuilium Gubernatoris accipiant; excepto Notario Magiſtrorum viarum, qui indiſtincte exigere poſſit ſecundum dictam taxam Notariorum Gubernatoris. In Criminalibus vero Protonotarius, & Notarius maleficiorum Senatoris taxam Notarij in Criminalibus dicti Gubernatoris, prout & Notarij aliarũ Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarij obſeruent, & nihil vltra quocunque prætextu accipere audeant.

Non deferant Notarij præfati Capitolij extractus ad Iudices, niſi prius per Correctores aut per vnum ex eis viſi & taxati fuerint: & nihil præter arram antedictam taxationem recipere poſſint, quam taxationem intra terminum vnius diei a receptione dicti extractus Correctores abſque vllo præmio faciant. Eorundem Notariorum Capitolij in poſterum decedentium, & etiam defunctorum hæredes, & quicunque alij eorum ſcripturas detinentes, intra quindecim dies ab obitu ipſorum Notariorum, & publicationis præſentiũ reſpectiue computandos, dictas ſcripturas, & nomen Notarij cuius fuerint ſub pœna amiſsionis dictarum ſcripturarum, & illarum emolumentorum Secretario Conſeruatorum denuncient: & præfatus Secretarius librum teneat, in quo

denunciationes

denunciationes huiuſmodi ſcribat. Nullus ex notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Cameræ, nec eorum ſubſtituti de Inſtrumentis, quæ extra Iudicium fient ad referendum alteri notario, ſeu & connotario ſe rogare poſſint, ſed Notarij principales per ſe ipſos, & eorum ſubſtituti pro ipſis Notariis, in quorum officiis commorantur, de inſtrumentis ſe rogent non autem ad alteri referendum. Nec poſſint Notarij omnium Curiarum ſupradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diuerſis tribunalibus, ſed officia Notariatus huiuſmodi inter ſe incompatibilia cenſeantur. Et tam ipſi Notarij, quam eorum ſubſtituti non poſſint eſſe procuratores in Curia in qua Notarij ſunt, & officium ſubſtituti exercent. Conſules artium quarumcunque obſeruent eorum ſtatuta, legitime approbata, ac vſu recepta. Nec reaſſumant cauſas, præſertim mercedum & miſerabilium perſonarum coram maioribus Magiſtratibus introductas. Et illorum Notarij taxam eis per dicta ſtatuta præſcritam, & vbi aliqui ipſorum nullam habuerint, minorem taxam aliorum, qui illam habuerint ſequantur, & ſecundum illam exigant. Aſſeſſores autem dictorum Conſulum, ac aliorum officialium Curiæ Capitolij ſalarium non habentes, caueant ne in cauſis minimis videlicet a quinque ſcutis infra quicquam pro eorum voto, & conſilio, & in aliis non vltra ſportulas dictis ſtatutis taxatas percipiant. Iudex Turris Nonæ, non ſe intromittat in cauſis a decem ſcutis ſupra, nec in criminalibus niſi leuibus, & minimis. Eiuſque Notarius obſeruet tabulam Notariorum Curiæ de Sabellis, cuius Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum ſit, & ſuppreſſum eſſe cenſeatur, prout in euentum prædictum illud exnunc, prout extunc ſupprimimus. Curſores noſtri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quauis alia intimatione cuiuslibet actus Iudiciarij non exigant vltra bolen. duos, niſi forſitan executio citationis, vel alterius actus Iudiciarij huiuſmodi facienda eſſet in loco ſatis diſtãte a tribunalibus vrbis, quo caſu exigere poſſint bolendinos quattuor, & non vltra, Et loca intelligantur eſſe diſtantia, ſi executio ſit facienda in regione Transtyberim, Montium, Triuij, & prope eccleſiam beatæ Mariæ de Populo, & ſi extra mœnia vrbis in illius tamen ſuburbiis non vltra carlenum vnum. Pro citatione vero, inhibitione, vel intimatione ſimili contra Epiſcopos & prælatos, ac alias perſonas qualificatas, & procuratorem Fiſci facienda, non vltra bolendinos quinque. Pro ſubhaſtatione quarumcunque pignorum, tam mobilium, quam immobilium exigant ſimiliter, prout hactenus exigere conſueuerunt. Nec aliquis ipſorum, pro ea intimatione in qua parti intimatur mandatum procuræ eſſe in actis productum, vel procuratores in cauſa eſſe reuocatos, vltra iulium vnum percipere audeat. Minus officium ipſorum cuiquam impartiri doloſe recuſent, ſeu differant: nec etiam ſub prætextu modicæ mercedis, vel ob id quod maiorem habere vellent. Et quia de cætero in cauſis tot commiſſiones quod hactenus fieri conſueuit, pro reformatione ſignaturæ noſtræ de proximo publicanda fieri prohibemus: pro prima commiſſione per quam ſcilicet cauſa coram aliquo Iudice introducitur, exigant bolendinos quinquaginta, pro aliis vero ſi quæ in cauſa ſuperuenerint carlenos duos Cancellariæ: In reliquis autem obſeruent in omnibus, & per omnia normam eis a Concilio Lateran. traditum, nec præmiſſis in aliquo contrauenire præſumant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis officiorum eo ipſo incurrenda. Mandatarij quarumcunque Curiarum non exigant vltra bolendin. vnum pro citatione, niſi ſit citatio facienda in loginquis locis ab eorum Curiis, quo caſu exigant duos & non vltra. Illud idem faciant in intimatione cuiuslibet ſequeſtri, monitorij, inhibitionis, decreti, & cuiuſcunque actus iudiciarij, exceptis citationibus faciendis contra fiſcum, pro quibus exigere poſſint bolendinos tres. Pro ſubhaſtatione & deliberatione pignorum, ſiue rerum & bonorum mobilium, & immobilium vſque ad ſummam trium ſcutorum, bolendinum vnum pro quolibet ſcuto, ab inde ſupra bolendinos duos pro quolibet ſcuto: ita tamen quod vltra vnum ſcutum non exigant pro quacunque ſumma, etiam quod res ſubhaſtatæ & deliberatæ ad magnam ſummam aſcendant. Baricellus & executores quarumcunque Curiarum, ac cuſtodes carcerum obſeruent in omnibus, & per omnia tabulam nouiſſime a Camerario noſtro editam ſub pœnis in ea contentis. Idemque Baricellus & cæteri executores contra committentes fraudes, quas inuentiones vocant, eo modo vt Extraordinarij, & alij Curiæ Capitolij, & Conſeruatorum executores faciunt, ad executionem procedere poſſint, dummodo in fraude deprehenſos ad ipſos Conſeruatores deferant, & deducant, habeantque partem pœnarum huiuſmodi inuentionum prout & dicti Extraordinarij: nec eorum quiſpiam qui executionem non fecerit, prætextu quod facta fuerit executio ab eo executore, a quo fieri non poterat, vel in loco in quo certus executor deputatus erat, aliquid prorſus a partibus contra quas executio facta fuit ſub pœna furti exigere audeat. Si qui vero ex Notariis, & Conſulibus, ac illorum aſſeſſoribus aliquid contra præmiſſa eos reſpectiue concernentia, in quibus ſpecialiter pœna adiecta non ſit, admiſerint, præter excommunicationis ſententiam, quam eo ipſo incurrere volumus, etiã pecuniariis & corporalibus pœnis quoad Notarios, & Mandatarios Curiarum præfatorum ipſorum Iudicum: & quo ad Conſules, & illorum Notarios, & Aſſeſſores Conſeruatorum arbitrio afficiantur. Et nihilominus omnes & ſinguli ſupradicti in hac noſtra conſtitutione comprehenſi ſciant, & ſane inteligant, id quod ſibi in quibuſuis caſibus accipere conceſſum extitit, ad pauperes, & impotentes nullo modo extendi: a quibus aliquid prorſus accipi poſſe ſub pœnis ſuperius reſpectiue expreſſis omnino prohibemus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, legibus, ac vrbis, & Romanæ Curiæ præfatarum ſtatutis, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtilis & conſuetudinibus, quos & quas per præſentes improbamus: priuilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis officiis & illorum Officialibus ſupradictis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum forſan hactenus conceſſis, confirmatis, & innouatis: quibus omnibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti forent, pro plene & ſufficientes expreſſis habentes, quoad præmiſſa duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo. kal. Ianuarij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Ego

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus,

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

† Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
† Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
† Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſcopus Tuſculanus.
† Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Prœneſ.
† Ego C. Mad. Epiſcopus Sabin Card. Triden.
† Ego Otho Card. Auguſt. Epiſcopus Alba.
† Ego R. Card. S. Angeli Maior Pœnit.
† Ego Tiberius Card. Criſpus.
† Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
† Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
† Ego Ia. Card. Puteus.
† Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
† Ego H Card. Tranen.
† Ego Scipio Card. Piſarum.
† Ego Io. Cardinalis Reumanus.
† Ego Io. Antonius Card. Capiſuccus.
† Ego F. M. Cardinalis Alexandrinus.
† Ego Clemens Card. Aracœli.

†
† Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
† Ego Aloyſius Card. Cornelius.
† Ego Bernardus Card. Saluiatus.
† Ego Ph. Card. Aburd.
† Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
†
†
†
†
†
† Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
† Ego N. Card. de Sermoneta.
†
† Ego Carol. Cardinalis Borromeus.
†
† Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

Cæ. Glorierius.
F. de Lyon.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Indictione ſexta, die vero vigeſima ſeptima menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno Quarto, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Sancti Iohannis Lateranen. ac Principis apoſtolorum de Vrbe, necnon in acie campi Floræ, per nos Io. Guerardum & Iulium Parinum prælibati Sanctisſimi D. N. Papæ Curſores.

Petrus Vualtrini Magiſter Curſorum.

IDEM

69

Reuocatio legitimationum naturalium ſpuriorum, ac facultatum legitimandi in præiudicium vocatorum ex fidei commiſſo, aut teſtamento, vel quauis alia valida diſpoſitione.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quamuis a Sede Apoſtolica, ad quam negotiorum multitudo vndiq; confluit, curis continuo plena innumeris, nonnulla interdum ex quibuſdam cauſis aliquando per occupationem, ac importunam petentiũ inſtantiam concedantur, quæ in alieni iuris præiudicium tendunt & detrimentum, non debet reprehenſibile videri, ſi Rom. Pontifex ad cuius prouidentiã pro debito paſtoralis officij ſpectat ſuper his debite prouidere, illa rationabilibus & iuridicis cauſis maturius, & attentius deinde cognitis quandoque reuocat, & annullat, ac in ſtatum redigit rationis. Sane cum fidedigna plurimorum relatione non ſine animi noſtri moleſtia intellexerimus nonnullos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac prætextu quarundam ſibi conceſſarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos ſpurios naturales, & forſan inceſtuoſos etiam in præiudicium venientium ab inteſtato, & vocatorum ex teſtamento ad fidei commiſſa, ac hæreditates, & legata, vel donationes ita legitimaſſe, vt in huiuſmodi fidei commiſſis hæreditatibus aut legatis, vel donationibus, non obſtantibus teſtatorum voluntatibus ſuccedant, ac proinde variæ contentiones, & ſcandala in graue multorum præiudicium, ac animarum iacturam hactenus exorta ſint, & in præſentiarum exoriantur, Nos illa vt pote contra ius, & æquum exiſtentia, de cætero ne fiant opportune prouidere, necnon eorum quos hoc ipſum tangit, ac tangere poterit, quomodolibet in futurum indemnitati conſulere volentes, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas legitimationes de quibuſcunque naturalibus ſpuriis per Romanos Pontifices prædeceſſores præfatos, ac Comites Palatinos huiuſmodi, & quoſcunque alios ad id facultatem habentes in præiudicium vocatorum ex fideicommiſſo, aut teſtamento, vel quauis alia valida tamen diſpoſitione, ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis verborum formis, & expresſionibus, ac efficacisſimis, & inſolitis clauſulis, & etiam irritantibus decretis, etiam Motu ſimili, etiam Conſiſtorialiter, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum derogatione Regulæ, ſeu Conſtitutionis de non tollendo iure quæſito, ac alijs cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viuentibus vltimis bonorum huiuſmodi poſſeſſoribus, per quorum obitum ad legitimos prædictos deuolui deberent, effectum ſortitas, nec ius in re conſecutas) necnon eorundem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum vt deinceps tales legitimationes in præiudicium fideicommiſſorum, & aliarum diſpoſitionum huiuſmodi facere non posſint, auctoritate apoſtolica tenore præſentiũ perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus. Necnon quaſcunque lites, & controuerſias quas (illarum ſtatus, & cauſarum merita, nominaque, cognomina Iudicum, & colligantium præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes) in Romana Curia, vel extra eam

 ſuper

ſuper præmiſſis motas, & indeciſas pendentes in ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur harum ſerie ad nos aduocamus, caſſamus, & extinguimus. Nec nos partibus litigantibus, & Iudicibus coram quibus illæ pependerunt, ſeu forſan adhuc pendent indeciſæ perpetuum ſilentium imponimus iuxta declarationem prædictam, ac imponi volumus, & mandamus. Diſtrictius inhibentes eiſdem Iudicibus ne in cauſis, necnon Comitibus Palatinis, ac alijs facultatem legitimandi huiuſmodi habentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis quo ad Comites, & alios facultatem legitimandi huiuſmodi etiam aliter quam vt præfertur habentes, & aliorum quorumcunque, cum illorum, & facultatum priuilegiorum, & indultorum caſſationis, annullationis, & totalis reuocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera quoties contrauenerint, ipſi Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis ſimilibus de legitimationibus deinceps ſe reſpectiue contra diſpoſitionem, & declarationem noſtram huiuſmodi intromittere quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoſcunque legitimandi facultatem habentes, vt præfertur, nullas in præiudicium fideicommiſſorum, & voluntatum teſtatorum huiuſmodi legitimationes in poſterum facere poſſe, & aliter factas, & forſan faciendas iuxta diſpoſitionem, & declraationem noſtram huiuſmodi reſtringi, & limitari, ac ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate interpretari, iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a dictis Comitibus, & Iudicibus, vel quibuſuis alijs quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, quatenus opus, ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac prædictis, & quibuſuis alijs facultatibus, priuilegijs, & indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Comitibus Palatinis, & quibuſuis alijs, etiam pari Motu, ac alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim a prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ ſedis indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effectus huiuſmodi literarum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam prætendere valeant, vel allegare, volumus ipſas præſentes literas quo ad legitimationes apoſtolica auctoritate factas vbiuis locorũ, quo vero ad illas quæ ex Imperiali conceſsione factæ fuerunt, in terris nobis & Romanæ Eccleſiæ mediate, & immediate ſubiectis in caſibus in quibus illa in terris huiuſmodi de iure fieri permittitur, locum habere, & effectũ ſortiri debere: necnon in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arctare, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum quod tam patenter extitit publicatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum reuocationis, caſſationis, annullationis, auocationis, extinctionis, impoſitionis inhibitionis, mandati, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Secundo, kal. Ianuarij. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Fed. Card. Ceſius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto indictione ſeptima die vero decimaſeptima Menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti anno quinto, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis dimiſsis ibidem copijs affixis per nos Iacobum Carra, & Nic. de Mattheis Curſ.

Barth. Sottocaſa Magiſter Curſorum.

IDEM

70

Mandatur ſignaturæ gratiæ, & literarum apoſtolicarum expeditioni præfectis, ne aliquid contra reformationes ab ipſo editas ſignent, ſeu expediant.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Solet interdum Ro. Pont. ad quem poteſtatis plenitudo ab Apoſtolorum principe deriuata diuinitus eſſe dignoſcitur, pro feliciori vniuerſalis Eccleſiæ, cui omnipotentis Dei gratia præeſt, regimine, iuſtis ſuadentibus cauſis, nonnulla facultates, & indulta aliquibus Ro. Curiæ officiis, tribunalibus, & perſonis per ipſum & alios Ro. Pontifices prædeceſſores ſuos conceſſa, aut etiam longa conſuetudine vſurpata, ab eis reuocare, ac alias deſuper prouidentiæ ſuæ partes adhibere, prout vniuerſorum chriſtifidelium ſtatui conſpicit in Domino ſalubrius expedire. Sane cum nos hiſce retroactis diebus, pro noſtri paſtoralis officij debito, vna cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Curiæ noſtræ reformationi intendentes, diuerſas varij generis, quæ in Pœnitentiariæ, & Cameræ apoſtolicæ, ac Correctoris Cancellariæ, & literarum contradictarum officiis, & tribunalibus fiebant, & concedebantur, expeditiones, & gratias, ex certis tunc expreſsis cauſis reuocauerimus, ac maiori Pœnitentiario, Camerario, & Correctori pro tempore exiſtentibus, & eorum officialibus, ne ſub certis tunc expreſsis pœnis, etiam

etiam prætextu quorumcunque indultorum, facultatum, & priuilegiorum, ſibi, vt præfertur, conceſſorum, de expeditionibus & facultatibus ſic reuocatis, in poſterum ſe intromitterent, inhibuerimus; ac alia deſuper ſtatuerimus & ordinauerimus, prout in ſingulis noſtris ſuper officiorum & tribunalium eorundem reformatione, confectis literis plenius continetur. Nos dictarum literarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes; Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione quibuſuis ſignaturæ gratiæ, & literarum apoſtolicarum expeditioni præfectis, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia maiori dignitate, ac etiã Cardinalatus honore fungentibus, ſub pœnis in dictis literis noſtris reſpectiue contentis præcipimus & mandamus, ne deinceps ſupplicationes ſeu commiſſiones ſuper huiuſmodi conceſſionibus & gratiis reuocatis, ſignare, ſeu ſuper illis, contra præſentium tenorem forſan pro tempore ſignatis, literas apoſtolicas ſub plumbo, vel in forma Breuis, aut alias ſcripturas expedire, vel in eis manum reſpectiue apponere, quoquomodo audeãt ſeu præſumant; immo illis, ſub pœnis eiſdem, diſtricte præcipiendo, mandamus, vt ab illarum conceſſione, & expeditione, omnino, vt præfertur, abſtineant. Decernentes nihilominus, conceſſiones & expeditiones ſuper gratiis reuocatis huiuſmodi contra præſentium tenorem pro tempore (quod abſit) factas, & obtentas, nullius roboris vel momenti, ac ſurreptitias fore & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe, Et ita per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes; etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ in dictis noſtris reformationum literis volumus non obſtare, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, Et quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant; per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter nõ inſerta, effectus præſentium impediri valeat quomodolibet vel differri; & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, ac eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus & mandamus, illas in palatij noſtri, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie campi Floræ affigi, & ibidem illarum copiam dimitti; vt illi, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare quod ad ipſorum notitiam non peruenerint; cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, mandatorum, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Idibus Iulij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Fed. Card. Ceſius.

Cæ. Glorierius.
F. de Lyon.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, indictione quinta, die vero quarta menſis Auguſti, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quarti anno tertio ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, in acie campi Floræ, & ad valuas palatij Apoſtolici dimiſſis ibidem earundem ſupraſcriptarum literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Alexander Aſtancollus Mag. Cur.

IDEM

71

Conſtitutio contra deferentes, retinentes, aut quocunque titulo retinentes Archibuſetos, qui breuiores duorum palmorum menſuræ exiſtant.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum vices eius, licet immeriti, geramus in terris, qui de cælo ad ima deſcendens; pro ſalute humani generis ſeipſum ad Crucis patibulum obtulit; omni quo poſſumus ſtudio, continuo inuigilare debemus, vt omnis prorſus occaſio homicidia, tanquam in eiuſqem humani generis perniciem tendentia, committendi, quantum in nobis eſt, ſubmoueatur. Et quia experientia cognouimus, quamplura ex illis tormentulis igneis, Archibuſetis vulgariter nuncupatis, quæ occulte deferri poſſunt, & ad necem inferendam aptiora, & fere ineuitabilia eſſe videntur, in dies committi, & perpetrari, nec hactenus ob proclamata etiam ſub grauiſſimis pœnis a Rectoribus Prouinciarum, & Terrarum nobis, & S. R. E. ſubiectarum, ab illis deferendis, ob ſicariorum copiam, & audaciam, ceſſari, aut abſtineri; quinimo paſſim, & indiſtincte, non ſecus ac cætera arma minus prohibita, ab omnibus fere geſtari, Nos propterea volentes proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus huiuſmodi penitus & omnino deſtruere, ac ab alma Vrbe, aliiſque Terris noſtris prædictis in totum eliminare, Motu proprio, & certa noſtra ſcientia, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, nemini cuiuſcunque ſit dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ, licere genus armorum huiuſmodi, quod breuiores duorum palmorum menſuræ exiſtat, publice, vel occulte, tam per Vrbem, Ciuitates, & loca noſtra prædicta, quam etiam in itineribus quoquomodo, aut quouis etiam militiæ, aut executionis iuſtitiæ prætextu deferre; minuſque in domibus, aut alibi reti-

gere, vendere, emere, aut permutationis, in ſolutum dationis, pignoris, vel quocunque alio titulo recipere; quinimo quicunque illa habuerint, intra viginti dierum ſpatium, a die publicationis præſentis conſtitutionis, in locis infraſcriptis faciendæ, computandum, in alma Vrbe noſtra, illius Gubernatori; in aliis vero locis prædictis, Rectori, vel præſidi, aut etiam Gubernatori, ſeu cuiuis alij Superiori loci in quo ea habentes fuerint, denunciare, & ad eum perferre, ſeu perferri facere, ac penes ipſum in loco ad id deputando, ſeruanda dimittere teneantur. Qui vero contrafecerit, dictumque genus armorum, lapſis dictis viginti diebus, retinuerit; crimen læſæ maieſtatis, & rebellionis, ac pœnas pro illo a iure inflictas, eo ipſo incurrat. Inhibentes (prout tenore præſentium inhibemus) omnibus, & ſingulis, etiam de latere noſtro Legatis, ne ſub indignationis noſtræ, & quibuſcunque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis noſtris, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu Ciuitatum, & Terrarum prædictarum officialibus, ne ſub ſuſpenſionis a diuinis, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliisque arbitrij noſtri pœnis, cuiquam tale genus armorum ſub quouis colore deferendi, vel alias vt præmittitur retinendi, licentiam, & facultatem ad quodcunque etiam breuiſſimũ tempus, concedere audeant vel præſumant. Decernentes nihilominus licentias, & facultates ſic concedendas, nullas penitus & inualidas exiſtere, ac illis non obſtantibus, eos, qui ſub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, aut vt præmittitur retinuerint, pœnas prædictas omnino incurſuros, illoſque irremiſſibiliter puniendos fore, & cõtra omnes, & ſingulos huic noſtræ conſtitutioni contrauenientes, ad Fiſci noſtri inſtantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri poſſe, ac ad pœnarum prædictarum executionem deueniri omnino debere. Vt autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſſit; volumus quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ valuas, ac in acie campi Floræ affigantur, & publicentur. Quodque earum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa, & indubitata fides adhibeatur, prout ipſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, Et tranſumpta huiuſmodi, Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præſides aut Gubernatores, ſeu alij Superiores Prouinciarum, Terrarum, Oppidorum, & locorum prædictorum, per publicum præconem publicari, & valuis Cathedralis, ſeu Matricis Eccleſiæ, loci, ac Palatij eorum reſidentiæ, affigi faciant; publicationemque, & affixionem prædictas, lapſis dictis viginti diebus, perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis, quibuſcunque perſonis forſan conceſſis, confirmatis, & innouatis, aſſertis conſuetudinibus, quas (ſi quæ forent) per præſentes improbamus, nullaſque, & inualidas eſſe declaramus, Et quæ omnia (illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes) reuocamus, & annullamus, nullaque, & irrita eſſe decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, inhibitionis, decreti, voluntatis, improbationis, declarationis, reuocationis, & annullationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, pridie Non. Martij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

F. de Lyon.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die vero vigeſima menſis Martij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & domini noſtri, domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti, anno tertio, ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis ſupraſcriptis, per nos Ioannem Guerardum, & Philibertum Chapuis Curſores Apoſtolicos.

Petrus Valtrini Magiſter Curſorum.

IDEM

72

Modus iuxta quem officiales ſtatus Eccleſiaſtici capiant portionem ſibi debitam de pœnis maleficiorum.

PIVS Papa IIII. Motu Proprio &c. Cum alias per ſpecialem noſtram conſtitutionẽ ſtatuerimus, vt in omnibus Ciuitatibus Terris & locis nobis & ſedi Apoſt. ſubiectis, in quibus pœnæ pecuniariæ & mulctæ ſiue bonorum aut alicuius partis illorum confiſcationis indictę ipſarum Ciuitatum Terrarum & locorum Communitatibus ex ſtatuto vel conſuetudine aut priuilegio Apoſt. etiam ex titulo oneroſo vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, viarum, & Eccleſiarum ſeu Piorum locorum aut pro aliis rebus publicis conceſſæ in totum vel in partem applicatæ exiſtunt, non prædictis Communitatibus, ſed Cameræ Apoſtolicæ de cætero applicatæ ſint & eſſe cenſeantur, & per Depoſitarios ſeu exactores ad id ab ipſa Camera vel ab ea poteſtatem haben. deputandos, exigantur, & hi qui illas ſeu illarum partem ex titulo oneroſo ſibi applicatas fuiſſe docuerint, poſtquam illæ per Depoſitarios vel exactores huiuſmodi exactæ fuerint, de eorum manibus, præuiis tamen dictæ Cameræ mandatis, illas integre ſeu pro parte prout eis applicatæ erant accipiant, in illarum vero exactione nullatenus ſe intromittant: Verum ſicut accepimus nonnulli officiales in dictis Ciuitatibus Terris & locis prætendentes aliquam dictarum pœnarum & mulctarum partem eis applicatam eſſe ſeu applicari debere, vel in illas percipien. poſſeſſionem exiſtere, Illam contra noſtram mentem & intentionem propria auctoritate capiãt, ſibique in toto vel parte pœnas huiuſmodi retineant, Nos propterea huic rei plene prouidere volen. Motu ſimili & ex noſtra certa ſciẽtia per præſentes perpetuo ſancimus, vt de cætero nulli officiales ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrij noſtri pœnis prædictis pro ſe ipſis aliquid capere, & retinere, ſed poſtquam pœnæ, & mulctæ prædictæ ad prædictam Cameram integre peruenerint, qui ex dictis officialibus minorem partem quam decem pro centenario ſoliti erant recipere, eandemmet partem & nõ vltra dicta

decem

decem ex ſtatutorum ſeu bandimentorum diſpoſitione vel alias ſimiliter ſoliti erant recipere, loco illius partis decem pro quolibet illarum centenario, & non vltra de manu tamen depoſitariorum Cameræ Apoſt ad illas recipien. deputatorum, prævio ipſius Cameræ mandatis & non aliter nec alio modo accipiant, & eam partem quam hactenus ex dictis pœnis ſeu mulctis, tam dicti officiales quam etiam communitates locorũ aut aliæ perſonæ poſt præſentatam in partibus dictam noſtram cõſtitutionem perceperint, partem ipſam pœnarum huiuſmodi eiſdem depoſitariis ſeu Receptoribus Cameræ prædictis ſub pœnis prædictis cũ effectu omni mora poſtpoſita reſtituant, & ad reſtitutionem huiuſmodi omnibus iuris & facti remediis a commiſſariis noſtris ſuper huiuſmodi exactione deputatis cogantur & compellantur. Non obſtantibus quibuſuis ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis in contrarium forſan conceſsis cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

Die vigeſimaſeptima Auguſti, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, retroſcriptæ literæ admiſſæ fuerunt per Illuſtriſsimum & Reuerendiſsimum D. Car. Cam. & regiſtratæ libro primo ſignaturarum S. D. N. Pij Papæ Quarti, folio 276. Collat. & concordat.

Hie. de Tarano.

IDEM

73

Declaratio quod in literis nuper contra homicidas editis, videlicet quod non audiantur niſi in carceribus conſtituti, comprehendantur etiam illi qui nondum condemnati vel banniti fuerant; quodque ad cauſam etiam hæredes occiſi citari debeant, & ut iidem homicidæ etiam abſoluti, ad locum vbi hæredes occiſi commorantur, niſi pace ab illis habita, remitti non poſsint.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum nos dudum veſtigiis fel. record. Iulij Papæ II. prædeceſſoris noſtri inhærentes, nullum homicidij reum, qui ſe ab illo etiam ſub prætextu quod alium bannitum occiderit, ſeu ab alio banniti occiſore, iuxta formam bannimentorum id permittentium nominatus fuerit, aut ex alia quauis cauſa abſolui debere prætendat, ad abſolutionem petendum per procuratorem, aut excuſatorem, ſeu defenſorem, etiam velut quemlibet de populo comparentem, audiri vel admitti debere, niſi ipſe reus ſe in carcere perſonaliter conſtituerit, ſtatuerimus & ordinauerimus, prout in noſtris deſuper editis literis, quarũ tenores præſentibus haberi volumus pro expreſsis, plenius continetur: Verum cum, vt nuper accepimus, a nonnullis in dubium reuocetur, an in dictis noſtris literis ſolum homicidæ banniti vel condemnati, non autem illi qui nondum condemnati vel banniti eſſent, comprehendantur, Nos propterea omnem ambiguitatem circa præmiſſa amputare & penitus tollere volen. Motu ſimili, & ex noſtra certa ſcientia, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, nullum ab homicidio ſeu alio quouis crimine, pro quo pœna corporalis veniat imponenda, ex aliqua cauſa etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occiſore, iuxta formam proclamatum & bannimentorum id permittentium, vel conſtitutionum deſuper editarum, nominatus fuerit, ſiue etiam quia ab ipſo occiſus, bannitus & condemnatus extiterat, ac impune ex diſpoſitione dictorum proclamatum & bannimentorum ſeu conſtitutionum occidi potuerit, ſe abſolui debere prætendentem, ſiue pro homicidio aut alio crimine per eum commiſſo bannitus & condemnatus ſit, ſiue nondum bannitus nec condemnatus, nec etiam inquiſitus exiſtat, per ſe vel aliam perſonam pro eo quomodolibet comparentem, ad abſolutionem petendum admitti vel audiri poſſe, niſi ſe prius in carcere conſtituerit, & ad cauſam hæredes ab ipſo occiſi, citari, & in euentum quod quis ab homicidio per ipſum commiſſo, ex eo quod alium bannitum occiderit, vel ab aliquo banniti occiſore vt præfertur nominatus fuerit, ſe abſolui obtineat, cum nihilominus a loco in quo hæredes occiſi commorantur, quouſque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, niſi pace ab illis habita remitti poſſe, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Inhibentes nihilominus omnibus, & ſingulis Iudicibus quacumque auctoritate fungentibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrij noſtri pœnis, & noſtris etiam de latere Legatis ſub indignationis noſtræ pœna, ne contra tenorem huius noſtræ conſtitutionis de cætero quempiam ſic vt præmittitur ſe abſolui petentem, niſi in carcere conſtitutum, quo quomodo audiant, vel admittant, & vbi ſecus fecerint, proceſſus taliter habitos, ac ſententias deſuper latas, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis ſubiacere, & illis non obſtan. reos ſic abſolutos pœnis debitis puniri, ſeu de nouo inquiri poſſe, ſicque per quoſcunque iudices etiam S. R. E. Cardinales, & Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & interpretari debere, irritumque, & inane quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, legibus, ac prouincialibus, & municipalibus quorumuis locorum ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon proclamatibus, & bannimentis ſuper præmiſsis editis, & in poſterum edendis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis in contrarium forſan conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus (illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis haben.) quo ad præmiſſa, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, ac præſentium ſolam ſignaturam noſtram ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio, & extra, regula contraria non obſtan. eorumque ſeu literarum deſuper expediendarum exemplis, etiam impreſsis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides in iudicio & extra iudicium adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Pridie Non. Octobris. Anno Tertio.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, indictione quarta, die vero ſecunda menſis Februarij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quarti, Anno quarto

quarto ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum Sanctorũ Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, illiſque amotis illarum copiis affixis dimiſſis, per me Bernardinum Andreutium Apoſtolicum Curſorem.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

74

Reuocatio facultatum erigen. Eccleſias, Societates, Confraternitates &c. Hoſpitali S. Spiritus in Saxia, & Monaſterio S. Sebaſtiani ad Catecumbas, ac Capitulo Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. de Vrbe quomodolibet conceſſarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ diuina fauente clementia præſidentes, inter cætera ad quæ noſtri paſtoralis officij ratione tenemur, in primis ſatagendum nobis fore arbitramur, vt ne quid quorumuis priuilegiorum facultatum, & indultorum Apoſtolicorum quibuſuis perſonis, & locis ob quaſuis etiam quantumlibet pias cauſas conceſſorum, aut alio quopiam prætextu, tam in eorum quos in partem vniuerſalis Eccleſiæ regiminis ſibi ſedes Apoſtolica aſſumpſit, quam aliorum quorumuis iuriſdictionis præiudicium, vel auctoritatis diminutionem temere a quoquam agendo attentetur, & ex quo ſumptis ſcandalorum cauſis vniuerſus Chriſtifidelium cœtus cum animarum periculo coinquinetur. Cum itaque ſicut magna cum animi noſtri moleſtia accepimus, quamplurimi Eccleſiarum, Capellarum, Capellaniarum, Oratoriorum, Altarium Societatum, & Confraternitatum Archipresbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Sacerdotes, Officiales, & miniſtri, ex eo forſan quod eorum Eccleſiæ, Capellæ, Capellaniæ, Oratoria, Altaria, Societates, ac Confraternitates huiuſmodi a primæua illorum erectione & inſtitutione, vel alias in membra ſeu grangias per præceptorem Hoſpitalis ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe S. Auguſtini, & Abbatem Monaſterij S. Sebaſtiani ad Catecumbas prope & extra muros dictæ Vrbis Ciſtercien. ordinum, ac capitulum Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. de eadem Vrbe, quorundam per nonnullos prædeceſſores noſtros Rom. Pont. ac ſedem prædictam, ac forſan nos eiſdem Hoſpitali, Monaſterio, & pro tempore exiſtentibus illorum præceptori & Abbati, ac Eccleſiæ Lateranen. & Capitulo, cum facultate illa aliis Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altaribus, ſocietatibus & confraternitatibus impartiendi & communicandi deſuper forſan conceſſorum priuilegiorum facultatum, & indultorum prætextu, vel alias etiam cum huiuſmodi impartitione, & communicatione recepta exiſtunt, ac ab eis dependent, ac alias ſe, ac Eccleſias, Capellas, Oratoria, Altaria, Capellanias, Societates, ac Confraternitates huiuſmodi, illorumque bona quæcunque ab ordinariis locorum eorumque iuriſdictione, obedientia & viſitatione ac correctione exemptos & exempta eſſe prætendunt, ac proinde nulla ab eis requiſita, vel obtenta licentia in eccleſiis, capellis, capellaniis, oratoriis, & altaribus huiuſmodi per quoſdam Sacerdotes conductitios ad eorum nutum amouibiles diuina officia celebrare, ac Chriſtifidelium eorumdem cõfeſſiones audire, eiſque ſanctiſſimum Euchariſtiæ, necnon Baptiſmatis, & alia ſacramenta eccleſiaſtica miniſtrari, defunctorum cadauera certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum vtilitatem conuertendo ſepeliri, ac diuerſa alia in ordinariorum prædictorum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectorum, infra quorum diœc. & Parochiarum limites eccleſiæ, capellæ, oratoria, capellaniæ, & ſocietates, ac confraternitates huiuſmodi erectæ & inſtitutæ exiſtunt, iuriſdictionis, & auctoritatis præiudicium facere audeant, ſeu præſumant, ac ordinarios, & Parochialium Eccleſiarum Rectores huiuſmodi ſuis debitis iuribus, & emolumentis defraudent, illorumque præcepta, & monitiones floccipẽdentes diuerſa exceſſus, & delicta committant, ob idque inter ordinarios, ac Parochialium Eccleſiarum Rectores huiuſmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & officiales ac miniſtros prædictos variæ lites & controuerſiæ coram diuerſis iudicibus, & commiſſariis in Rom. Cur. & extra eam ortæ ſint, & forſan adhuc pendeant indeciſæ, in graue Chriſtifidelium eorumdem animarum periculum, populique ſcandalum, ac ordinis clericalis vilipendium non modicum. Nos quorum eſt quemlibet in ſuis iuriſdictione, & auctoritate manutenere, ac ne in eis indebite a quoquam impediatur, ſolertiæ noſtræ curas impendere, cunctorum quoque Chriſtifidelium animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus conſulere, litium, cauſarum, & controuerſiarum quarumcunque in præmiſſis motarum, & forſan pendentium ſtatus & merita, nominaque & cognomina iudicum, & colligantium præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ac lites controuerſias & cauſas huiuſmodi ad nos harum ſerie aduocantes, illaſque penitus annullantes caſſantes & extinguentes, partibuſque litigantibus perpetuum ſilentium imponentes, necnon eiſdem iudicibus ne ſe de eis vlterius intromittere, ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ pœnis audeant, ſeu præſumant, diſtrictius inhibentes, ac vlterioribus ſcandalis, quæ ex præmiſſis oriri poſſent debite, ac ſalubriter obuiare volentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia & ſingula priuilegia facultates & indulta, etiã motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac ad quorumuis inſtantiam, ac ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, efficacioribusque & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie per nos, ac ſedem, ſeu prædeceſſores huiuſmodi Præceptori Hoſpitalis, ac Abbati Monaſterij, necnon capitulo eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranen. huiuſmodi, etiam ſuper facultate erigendi & inſtituendi eccleſias, capellas, & Capellanias, oratoria, altaria, ſocietates, & confraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & inſtitutis eccleſiis, capellis, capellaniis, oratoriis, altaribus, ſocietatibus, & confraternitatibus, illorumque Archipresbyteris, Prioribus, Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus, Officialibus, & miniſtris quocunque nomine nuncupatis, & aliis quibuſuis, etiam ex certa ſcientia conceſſa, ac forſan auctoritate Apoſtolica approbata, & confirmata, dicta auctoritate tenore præſentium ex ſimili noſtra ſcientia caſſamus extinguimus irritamus penitus, & abolemus, necnon eccleſias, capellas, capellanias, altaria, oratoria, ſocietates, & confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, officiales, & miniſtros huiuſmodi cum omnibus illorum bonis, iuriſdictioni correctioni,

rectioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium Eccleſiarum in quorum diœc. & parochiis illa reſpectiue extiterint, vt præfertur, prædictis, & aliis quibuſuis ſibi alias conceſſis priuilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obſtantibus ſubiicimus, & ſupponimus, ac ordinariis per ſe, vel alium, ſeu alios quos duxerint eligendos, & deputandos, eccleſias, capellas, capellanias, oratoria, altaria, ſocietates, & confraternitates, illorumque Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, officiales, & miniſtros quoſcunque quotiens eis videbitur viſitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoſcunque, appellationis, & quibuſuis aliis ſublatis atque remotis obſtaculis, ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & pecuniarias ſibi beneuiſas, & in eos propterea latas incurriſſe declarandi aggrauandi reaggrauandi, ac brachij ſecularis auxilium inuocandi, & pœna debita puniendi, plenam & liberam facultatem concedimus. Diſtrictius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, officialibus, & miniſtris prædictis, ac aliis quibuſuis quauis dignitate, & auctoritate fungentibus ſub eiſdem, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, cameræ Apoſtolicę applicandorum, necnon priuationis quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum qualitercunque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum conceſſorum, eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione per contrauenientes incurrendis pœnis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumuis priuilegiorum facultatum & indultorum ſibi quomodolibet pro tempore conceſſorum, aut alio quouis prætextu, Præceptor videlicet, Abbas, & capitulum prædicti eccleſias, capellas, capellanias, oratoria, vel altaria aut ſocietates, vel confraternitates erigere, & inſtituere, ac illas, & illa ſic erectas, & inſtitutas, ſeu erecta & inſtituta, cum facultatum, & indulgentiarum participatione, & communicatione in grangias, vel membra eorum Hoſpitalis, vel Monaſterij, aut Eccleſiæ Lateranen. huiuſmodi recipere: Archipresbyteri vero, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque officiales & miniſtri prædicti diuina officia celebrare, ſeu celebrari facere, confesſiones audire, vel alia ſacramenta eccleſiaſtica cuipiam miniſtrare, defunctorum cadauera ſepelire, aut aliquos Sacerdotes pro præmiſſis exequendis deputare audeant, ſeu præſumant. Imo ſub pœnis prædictis mandantes, & præcipientes eiſdem, vt ordinariis, ac Rectoribus Parochialium eccleſiarum huiuſmodi, necnon piis eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus in omnibus, & per omnia parere & obedire debeant, ſalubreſque eorum correctiones prompto & libenti animo ſuſcipiant. Decernentes eoſdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, officiales, & miniſtros, necnon eorum eccleſias, capellas, capellanias, altaria, oratoria, ſocietates, & confraternitates, ac alios quoſcunque ſub eiſdem priuilegiis, indultis, & facultatibus comprehenſos eiſdem ordinariis omnino ſubiecta fuiſſe, fore, & eſſe. Et ita per prædictos, & quoſcunque alios iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus ſi opus ſit de non tollendo iure quæſito, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Hoſpitalis, & Monaſterij, ac eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. & ordinum huiuſmodi etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis illis eorumque Præceptori, Abbati, & Capitulo prædictis reſpectiue, eorumque ſuperioribus & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere vel in ſpecie, ac alias etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ ſedis indulgentia generali vel ſpeciali cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ aduocationis, annullationis, caſſationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, ſubiectionis, ſuppoſitionis, inhibitionis, conceſſionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Id. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Fed. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.
F. de Lyon.

IDEM
75
Confirmatio Inſtitutionis, priuilegiorum, & ſtatutorum Militum S. Stephani.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. His quæ pro Religionis propagatione, & fidei catholicæ defenſione, ac animarum ſalute prouide facta eſſe noſcuntur, vt firma perpetuo & illibata perſiſtant libenter apoſtolici muniminis robur adiicimus, ac illa de nouo concedimus, & deſuper diſponimus, prout catholicorum Principum nobis & apoſtolicæ ſedi deuotorum pia vota expoſcunt, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem pro parte dilecti filij Nobilis Viri Coſmi Med. Florentię & Senarum Ducis nobis expoſito, quod ipſe ad Dei laudem & gloriã ac fidei catholicæ defenſionem, Mariſque Mediterranei ab infidelibus tuitionem, ac poſteritatis ſuæ decus & honorem, cupiebat vnam Militiam ſub certo approbato ordine per eum eligendo

cum dote

cum dote competenti ex ſuis propriis bonis aſsignanda pro vno Magiſtro, certoque Militum numero ad aliarũ in Hiſpaniis vel alibi rite inſtitutarum Militiarum inſtar in eius Dominio erigere, & inſtituere, ſi ſibi ad id noſtra & ſedis prædictæ licentia ſuffragaretur. Nos præfato Coſmo Duci vt ad Dei honorem & gloriam alioſque effectus præmiſſos in dicto dominio & loco ac æde ſacra ſibi bene viſis vnam Militiam ſub Regula ſancti Benedicti vel alterius approbati ordinis, ac ſub Inuocatione, & cum inſigniis de quibus ſibi videretur decentibus, poſtea priuilegiis facultatibus & indultis a nobis & dicta ſede decorandam cum dote conuenienti per eundem Coſmum Ducem arbitrio ſuo vt præfertur aſsignanda pro vno Magiſtro, qui videlicet ipſe Coſmus quoad viueret, & deinde pro tempore exiſtens Florentiæ Dux eſſe deberet, & certo Militum per ipſum Magiſtrum pro tempore exiſtentem tam a primæua erectione huiuſmodi, quam ex tunc deinceps perpetuo inſtituendorũ, ac habitu regulari donandorum, & ad regularem ordinis huiuſmodi profeſsionem admittẽdorum numero, ſub eiuſdem Magiſtri obedientia, ac cum pactis capitulis conditionibus & ſtabilimentis per dictum Coſmum Ducem edendis, & per nos & dictam ſedem poſtmodum approbandis ad aliarum Militiarum prædictarum inſtar, ſine tamen alicuius præiudicio erigere, & inſtituere: Ac pro Militiæ Militumque præfatorum ſalubri directione quæcunque ordinationes & ſtatuta per nos vt præfertur confirmanda, condere poſſet licentiam & facultatem per alias noſtras in forma Breuis litteras conceſsimus. Cum autem ſicut accepimus idem Coſmus Dux omnipotentem Deum, vt chriſtianum decet Principem, honorare, proximo prodeſſe, vitamque beatam promereri deſiderans, in immenſæ Maieſtatis diuinæ, ac glorioſiſsimæ Dei genitricis ſemperque virginis Mariæ, totiuſque cœleſtis Curiæ gloriam & honorem earundem litterarum vigore vnam ſub inuocatione & protectione Beati Stephani Militiam Militum Sancti Stephani nuncupandorum ſub Regula eiuſdem ſancti Benedicti erexerit, & inſtituerit, illique nonnullos fructus redditus & prouentus ac bona pro eius dote aſsignauerit: volueritque quod eius Milites præfati in ſua receptione, charitatem, caſtitatem coniugalem, & obedientiam expreſſe profiterentur, charitatem nempe cui tanquam ſolidæ baſi Militia ipſa inniteretur, honorẽ Dei rebus vniuerſis præponẽdo, ſacræ ſcripturæ præceptis parendo, ſedis prædictæ mandata ſeruando, pro fide catholica pugnando, iuſtitiam colendo, pauperibus ſubueniendo, captiuos ab infidelibus vinculis recuperando, & finaliter ſeſe vltroneos cuicunque periculo pro Chriſtianæ Religionis defenſione, & pro eius augmento non ſolum facultates, & propriam vitam exponendo: Caſtitatem vero ſiue pudicitiam, nullam aliam feminam præter propriam vxorem carnaliter cognoſcendo, obedientiam autem in omnibus ſibi per Magiſtrum vel eius Locumtenentem alioſue militiæ ſuperiores iuxta illius ordinationes & ſtatuta iniunctis bono & hilari animo diligenter exequendis, ac pro ſaluori Militiæ Militumque prædictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canones, & Statuta ac ordinationes ſuper ipſorum Militum regula, ſuper Militiæ ſtatutis & conſtitutionibus, ſuper Militum officio ac profeſsione, ſuper pœna transgreſſoribus Regulæ ſtatutorumque infligenda, ſuper modo Milites ad profeſsionem recipiendi, illorum habitu, eccleſia & cultu diuino, Hoſpitalitate, communi Theſauro, Capitulo Generali, Magno Magiſtro, officiis & dignitatibus Militiæ Militum officio exercitio & commendis contractibus, alienationibus, & locationibus, necnon prohibitionibus & pœnis, ac ſuper aliis prouiſionibus rebuſque ad diuini numinis cultum, Militiæ decus, Religionis augmentum, & animarum ſalutem facientibus ediderit atque ſanciuerit, prout in illis variiſque capitulis deſuper Italico ſermone in vno quinterno diſtincte conſcriptis, ac de noſtro mandato per dilectum filium noſtrum Ioannem Baptiſtam tt. ſancti Clementis presbyterum Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis ac perlectis & emendatis, ac per nos manu propria ſubſcriptis plenius continetur. Nos præfati Coſmi Ducis pium & laudabile inſtitutum vtpote fidei catholicæ exaltationem, & alia pia opera concernens plurimum in domino collaudantes, necnon erectionis, inſtitutionis, ſtatutorum, canonum, ordinationum, & capitulorum, ac ſuper illis confecti quinterni prædictorum, & inde ſecutorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, ac ipſum Coſmum Ducem, quem ſpeciali dilectione proſequimur, in hoc ſuo laudabili Militiæ Chriſtianæ promouendæ propoſito confouere, ac ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, Motu proprio non ad ipſius Coſmi Ducis vel alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate erectionem, inſtitutionem, aſsignationem, aliaque omnia & ſingula canones, ſtatuta ordinationes & Capitula prædicta, ac prout illa concernunt cætera in prædicto quinterno contenta & inde ſecuta quæcunque Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, necnon omnes & ſingulos iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus. Et nihilominus potiori pro cautella Militiam prædictam eiſdem modo & forma quibus per ipſum Coſmum Ducem erecta & inſtituta eſt, de nouo ex ſimili ſcientia eadem auctoritate perpetuo erigimus, & inſtituimus, illique ſic erectæ omnia & ſingula fructus & alia mobilia & immobilia, res & bona illi per eundem Coſmum Ducem hactenus cõceſſa, & deinceps tam per eum quam alios quoſcunque licite concedenda etiã perpetuo applicamus, & appropriamus. Necnon canones ſtatuta ordinationes & capitula prædicta de nouo ſtatuimus & ordinamus, ac eundem Coſmũm, & pro tempore exiſtentem Florentiæ Ducem in Magnum Magiſtrum eiuſdem Militiæ cum honoribus oneribus prærogatiuis & facultatibus quibus alij aliarum Militiarum dicta auctoritate confirmatarum Magiſtri inter ſuos Milites quomodolibet vtuntur fruuntur & gaudent, ſimiliter perpetuo conſtituimus, & deputamus. Illique prædicta immutandi & reformandi, ac alia quæcunque ordinationes & ſtatuta ad eiuſdem Militiæ directionem facientia licita & honeſta ac ſacris canonibus minime contraria quotiens ſibi videbitur condendi facultatem concedimus: Ac præmiſſa omnia & ſingula valida & efficacia fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & per Milites fratres & alias eiuſdem Militiæ perſonas alioſque quomodolibet inuiolabiliter obſeruari debere: Ac eoſdem Milites & religioſos ab illis nullatenus reſilire poſſe, ſed ad illorum obſeruationem teneri & efficaciter obligatos fore, cenſuriſque & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniariis ad id compelli poſſe: Et ſic per quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere: Ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quo circa venerabili fratri noſtro Epiſcopo Amerin. & dilectis filiis Vicariis venerabilium fratrum noſtrorum Floren. & Piſan. Archiepiſcoporũ in ſpiritualibus generalibus motu

ſimili

ſimili per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes litteras & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte dicti Coſmi, & pro tempore exiſtentis Florentiæ Ducis fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes litteras & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari. Ac Coſmum & pro tempore exiſtentem Florentiæ Ducem, necnon Milites præfatos, ac ſingulos alios quos ipſæ literæ concernunt & concernent in futurum, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, Necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cauetur ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœc. niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam a fine ſuæ diœc. ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices a ſede prædicta deputati extra ciuitatem vel diœc. in quibus deputati fuerint cõtra quoſcunque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus non tribus dietis in Concilio generali edita, & quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quarumcunque aliarum etiam hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitan Militiarum iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, Priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis illis ac dilectis filiis illarum Magiſtris, conuentibus, & fratribus ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis etiam motu & ſcientia ſimilibus ac conſiſtorialiter, etiam per viam contractus ac vniuerſæ legis, & ad Imperatorum, Regum, aut aliorum Principum inſtantiam, ac aliis quomodolibet conceſſis approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint, per litteras apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum confirmationis, approbationis, adiectionis, ſuppletionis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, approbationis, ſtatuti, ordinationis, conſtitutionis, deputationis, conceſſionis, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, kalend. Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

IDEM

76

Quod banniti & homicidæ non audiantur niſi in carceribus conſtituti, Item quod appellationes in cauſis fiſcalibus non admittantur, niſi facto actuali depoſito, Quodque commiſſiones in eiſdem cauſis fiſcalibus ſignari non poſſint, niſi citato Theſaurario illius Prouinciæ, de cuius intereſſe agetur.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum prouidentia proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſemus, illa tamen præcipue, quæ ad ſalubrem temporalis ditionis Apoſtolicæ Sedis directionem, & pro Cameræ Apoſtolicæ indemnitate prudẽter ordinata comperimus, vt illibata firmaque perpetuo ſubſiſtant, libenter non ſolum noſtræ approbationis, verum etiam opportunæ innouationis munimine roboramus. Dudum ſiquidem cum fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter, ex plurimorum fidedignorum relatione percepiſſet, multa homicidia ab octo præcipue annis, in prouincia noſtra tunc ſua Marchiæ Anchonitanæ perpetrata, ex eo præſertim quod ipſi tam atrocis criminis rei per procuratorem defendi ſolebant, & plerumque ſubdolis cauillationibus abſolui, & quod etiam tam a ſe quam anteceſſoribus ſuis Roman. Pontificibus, per commentitias, & minus veras narrationes, ac etiam ſub prætextu obtentæ pacis, abſolutionem, & caſſationem ſententiarum, ac proceſſuum deſuper habitorum, impetrauiſſent, quo exemplo plerique ad huiuſmodi homicidia perpetranda procliuiores reddebantur, adeo vt non tantum in priuatos, & inimicos homines, ſed etiam in fratres, & alios propinquos, Prætores, & Officiales populorum, & (quod nimis graue erat) a Sacerdotibus manus impias non continebant, Dictus prædeceſſor attendens quod ex facilitate veniæ frequentius huiuſmodi homicidia committebantur, ſalutareque remedium in his adhibere volens, ſua firma, ſtabili, incommutabili, perpetuoque duratura conſtitutione ſanciuit, & decreuit, vt nullus in cauſa criminali, ex qua capitis vel ſanguinis aut alia quæuis grauior arbitrio Iudicis pœna infligenda eſſet maxime in cauſa homicidij, per procuratorem, excuſatorem, defenſorem, vel vt quemlibet de populo, quouis pacto admitteretur, nec pater pro filio, nec abbas, pro monacho, nec prælatus aut dominus pro ſubiecto, vel contra audiretur, niſi reus ſe ipſum prius in carcere conſtituiſſet. Et ſi forte Iudex aliqua ratione inductus, ad excuſandum rei huiuſmodi abſentiam vel innocentiam, ſeu aliam ob cauſam, aliquem ex prædictis duxiſſet admittendum, poſſet in quocunque iudicij ſtatu, & inſtantia cauſæ etiam ad concluſionem deductæ, ac etiam poſt ſententiam, ſi reus ſupplicauiſſet, & in carcere conſtitutus innocentiam ſuam patefacere vellet (niſi forte extaret ſtatutum in loco, quod contumax haberetur pro confeſſo, quo caſu non audiretur niſi ex liquidiſſimis probationibus conſtaret Iudici prætenſum reum non commiſiſſe maleficium, ſuper quo habitus fuiſſet pro confeſſo, in vim fictæ confeſſionis ſtatutariæ) huiuſmodi criminis reum, aut conuentum, coram ſe ad perſonaliter comparendum vocare, & tanquam veritatis conſcium in

carceribus audire. Qui ſi forte venire diſtuliſſet, proceſſus & ſententia pro ipſo reo lata, & inde ſecuta quæcunque, etiam Fiſco vel parte non agente, nullius eſſent roboris aut momenti, prorſuſque pro infectis haberentur. Quinimo reus ipſe pœnis iuris & conſtitutionum dictæ Prouinciæ, quemadmodum ante proceſſum & ſententiam huiuſmodi fuerat, eſſet obnoxius, quacunque ipſius Prouinciæ conſuetudine (quæ corruptela ſe ctius dici poterat) non obſtante. Quod ipſum extendi voluit ad cauſas criminales præfatas, tam in curia Maceratenſi, quam in aliis locorum dictæ prouinciæ Tribunalibus, in quacunque inſtantia, etiam per appellationem pendentes. Dictæ præterea conſtitutioni, & ſanctioni adiecit, quod ſiquis ſe, vel a Sede prædicta, vel a Legato de latere pro tempore dictæ prouinciæ, vel S. R. E. Camerario, huiuſmodi veniam, & remiſſionem, ſententiarumque, & proceſſuum deſuper habitorum abſolutionem, cancellationem, caſſationem, & integram reſtitutionem, ſeu in priſtinum ſtatum repoſitionem impetrauiſſet, etiam ſi in litteris ſuper huiuſmodi abſolutione factis, certæ ſcientiæ, & proprij motus, aut quæuis aliæ inſolitæ clauſulæ apponerentur, deberet litteras ipſas Legato, ſeu Gub. Locumtenenti, Rectori, vel cuicunque ipſius prouinciæ Præſidi exhibere, illiſque exhibitis, de illarum veritate, vel ſubreptione docere, ipſeque in carceribus, vel in alio loco pro carceribus aſſignando, vel ſuperioris arbitrio, datis fideiuſſoribus, vocatis vocandis audiri, de veritate precum docere legitime, ac narrata in litteris ad gratiam obtinendam, & Principem leniendum & facilius inducendum, verificare, & ſuper ſubreptione vel obreptione impetratæ gratiæ, iudicio ſtare. Quibus non obſeruatis, vel eis in probatione deficientibus, veniam, remiſſionem, ſententiarumque & proceſſuum deſuper habitorum abolitionem, cancellationem, caſſationem, reſtitutionem in integrum, ſeu in priſtinum repoſitionem, pro nullis nulliuſque ſtabilimenti habendas eſſe, eoſque ipſos, iuris, dictarumque conſtitutionum pœnis aſtrictos remanere voluit, & mandauit, dictis obtentis gratiis, & deſuper etiam in forma Breuis expeditis litteris, non obſtantibus. Et non ſolum remiſſiones deinceps faciendas, ſed etiam litteras apoſtolicas in forma Breuis, aut alias iam obtentas, quæ nondum effectum cancellationis & caſſationis ſortitæ fuiſſent, ſub eadem conſtitutione comprehendi ſtatuit, ſuper quo nec ætas iunior annis viginti quinque homicidas ipſos excuſaret, & homicida ſic delinquens, qui vigeſimum annum ſuæ ætatis attigiſſet, haberetur, & reputaretur pro maiori in omnibus præmiſſis delictis, nec propterea pœnis iuris, conſtitutionum, vel ſtatutorum eximeretur, vel liberaretur, nec apud iudicem minoris ætatis huiuſmodi conſideratio alicuius eſſet momenti. Decernens irritum, & inane quicquid contra præmiſſa ſeu eorum aliquod attentaretur, vel quicquid etiam a Legato de latere, ſeu a quouis alio dictæ Prouinciæ Rectore in derogationem, modificationem, ſeu quamlibet aliam diſpenſationem omnium, & ſingulorum præmiſſorum, in poſterum contingiſſet attentari, ſine ſua expreſſa licentia, quæ in ſcriptis oſtendi poſſet. Nec litteras apoſtolicas a ſe, vel Sede prædicta pro tempore concedendas, contra præmiſſas, aut eorum aliquid cuiquam ſuffragari voluit, niſi per trinas litteras interpolate emanatas, ſuæ conſtitutioni huiuſmodi in ſpecie de verbo ad verbum, & ſpecialiter fuiſſet derogatum, illaſque contra mentem ſuam, & dictæ Sedis fore conceſſas, extunc declarauit. Et deinde piæ me. Paulus Papa III. etiam prædeceſſor noſter per eum ex plurium fidedignorum teſtimonio accepto, quod nonnulli Ciuitatum, Terrarum, ac locorum eidem R. E. mediate &, immediate ſubiectorum, & præſertim Prouinciæ noſtræ Romandiolæ, ad euitandum, ſeu differendum pœnarum condemnationes, & ſolutiones, ad appellationes etiam friuolas plerumque recurrebant, cauſaſque appellationum huiuſmodi coram diuerſis Iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam in Ro. Cu. per diuerſa reſcripta a ſe, vel a Signatura ſua iuſtitiæ extorta introduci procurabant, contra formam diuerſarum conſtitutionum plurimorum, præſertim Iulij prædicti, ac recol. me. Leonis X. & Clementis VII. etiam Ro. Pont. prædeceſſorum ſuorum, quibus inter alia cautum fuerat, quod appellationes in cauſis condemnationũ & fiſcalibus, niſi facto depoſito pœnæ, ad quam appellãs fuiſſet condemnatus non admitti potuiſſent: ſed ad pœnæ huiuſmodi exactionem procedi debuiſſet. Idcirco idem Paulus prædeceſſor indemnitati Cameræ Apoſtolicæ huiuſmodi in quantum potuit prouidere cupiens, per alias ſuas litteras, Motu proprio, & ex certa ſcientia, conſtitutiones præfatas, & in eis contenta quæcunque confirmauit, & approbauit, illaſque in quantum opus eſſet innouauit. Et nihilominus Motu, & ſcientia ſimilibus, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine de nouo ſtatuit, & ordinauit, quod nullæ appellationes, & prouocationes in cauſis criminalib. ſeu mixtis, ac Fiſcum, & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentes, non facto depoſito pœnæ in qua delinquentes, aut illi qui pro delinquentibus ipſis fideiuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent, recipi, & admitti poſſent: ſed appellationes, & prouocationes in cauſis huiuſmodi interpoſitas, & in futurum interponendas, ac appellantes ipſos reiici debere, illaſque ac quæcunque reſcripta, & commiſſiones ſimilium cauſarum, ad cuiuſuis inſtantiam per quemcunque ad commiſſiones Signaturæ iuſtitiæ ſignandas deputatum, etiam per ſe & ſucceſſores ſuos Ro. Pont. eatenus ſignatas, & in futurum ſignandas, non facto dicto depoſito, nullius fore, & eſſe roboris, vel momenti: ſed illis non obſtantibus ad vlteriora in cauſis ipſis, vſque ad pœnarum prædictarum effectualem exactionem procedi debere mandauit. Et inſuper quod nullæ commiſſiones Fiſcũ, & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentes, per quemcunque a ſe, & Sede apoſtolica ad commiſſiones in Signatura iuſtitiæ ſignandas, vt præfertur deputatum, nec etiam per ſe, & ſucceſſores ſuos prædictos ſignari poſſent, niſi Fiſci, & Cameræ præfatæ Procuratore, & Theſaurario prouinciæ de cuius etiam intereſſe ageretur, ſi in Ro. Cu. præſens foret citatis, & aliter ſignatæ, nullius roboris, vel momenti eſſent, prout in ſingulis litteris præfatis plenius continetur. Nos igitur, ne litteræ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, ſeu propter eorum forſan non vſum, in deſuetudinem abiiſſe a quoquam prætendi, ſeu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæſitari contingat, ſed illæ (vt par eſt) ſuos debitos ſortiantur effectus, & ab omnibus obſeruentur, prouidere volentes, Motu & ſcientia ſimilibus, præfatas & alias quaſcunque (quarum, & inde ſecutorum quorumcunque, aliorumque circa præmiſſa latius etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſimiliter inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus) aliorum prædeceſſorum noſtrorum ſuper præmiſſis, tam ſub plumbo quam in forma Breuis editas litteras, & in eis contenta, ac inde ſequuta quæcunque, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, eiſque Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac ea valere, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere, ac ſuos effectus plene ſortiri, & ab omnibus quos illa concernunt, & concernere poterunt

runt quomodolibet in futurum integre obſeruari debere decernimus, omneſque & ſingulos tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſau tunc interuenerint in eiſdem ſupplemus. Et nihilominus motu, ſcientia, & auctoritate præfatis, per hanc noſtram conſtitutionem in perpetuum valituram ſtatuimus, & ordinamus, Quod nullus in pœnam capitis condemnatus qui ſub prætextu quod ipſe aliquem bannitum occiderit, aut alias quouiſmodo ad manus curiæ peruenire fecerit, & propterea a dicta pœna capitis in quam condemnatus fuit, liberari, & abſolui debere, aut alium bannitum per ipſum condemnatum nominandum, iuxta formam bannimẽtorum deſuper emanatorum remittere poſſe prætendit, per procuratorem, excuſatorem, defenſorem, vel vt quemlibet de populo, audiri, vel admitti poſſit, aut debeat, niſi prius reus ipſe, qui liberationem, aut abſolutionem, vel nominationem, & remiſſionem huiuſmodi conſequi, aut fieri poſſe, vel debere prætendit, ſe ipſum in carceribus iuxta formam litterarum Iulij Secundi prædeceſſoris noſtri huiuſmodi, perſonaliter conſtituerit. Quodque litteris prædictis, & huic noſtræ diſpoſitioni, niſi de ipſis clara, & expreſſa mentione facta, & per noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum Ro. Pont. manus propriæ ſignaturam derogari non poſſit. Sicque, & non aliter in omnibus, & ſingulis præmiſſis, ac tam præſentibus, & pendentibus quam futuris cauſis, & litibus, per quoſcunque Iudices, etiam S. R. E. Cardinales, & de latere Legatos, ac Palatij apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere, Ac quicquid contra præſentium tenorem contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis & prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ ſtatutis, & conſuetudinibus, etiã iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris apoſtolicis, illi, ac Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, ſub quibuſcunque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus (illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes) illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & Sigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra, tam in dicta Curia quam extra eam, vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, Die x. Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

B. Melchiorius.
V. Macharanus.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, indictione quinta, die vero vigeſimatecunda menſis Maij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quarti anno tertio, ſupraſcriptæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerũt in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, & illis amotis, copiæ earundem affixæ in dictis locis dimiſſæ fuerunt, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Curſores Apoſtolicos.

Honofrius Montargul Magiſter Curſorum.

IDEM

77

Priuilegia Militum Sancti Stephani.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Altitudo diuinæ prouidentiæ nullis præſcripta limitibus, nulliſque terminis comprehenſa cęleſtia pariter, & terreſtria inſcrutabili ratione diſponit, & mortalium mentes ad ea, per quæ beneuolentia, & feruenti deuotione Catholicorum Principum ad id tendentium, & quam in nos, & Romanam gerere comprobant Eccleſiam, mediante, perſonarum quarumlibet ſub regulari obſeruantia degentium optata ſalus vndique proueniat animarum, diuinuſque cultus ſuſcipiat incrementa, incitat. Vnde nos, quibus, meritis licet imparibus, vniuerſalis eccleſiæ regimen eadem eſt prouidentia creditum, iuxta ſedis apoſtolicæ officium, pro eorum meritis dexteram in eos liberalitatis noſtræ extendere cenſemus, quo ipſi in perſeuerantia laudabilium operum feruentius animentur, quorum exemplo prouocati, ad ſimilia facilius inducantur. Hinc eſt, quod nos dilectos filios nobilem virum Coſmum Medices Florentiæ, & Senarum Ducem Magnum Magiſtrum Militiæ Sancti Stephani ſub regula S. Benedicti, & conuentum eiuſdem Militię in Ducatu Florentiæ per eundem Coſmum Ducem de licentia noſtra inſtitutæ ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, eoſdem & eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio non ad eorum, vel alicuius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes & ſingulos ipſius Militiæ milites, Priorem, ceteroſque miniſtros eccleſiæ dicti conuentus, & alias perſonas etiam in ſacris, & presbyteratus ordinibus conſtitutas, etiã quæcunque, quotcunque, & qualiacunque cum cura, & ſine cura beneficia eccleſiaſtica obtinentes, eorumque beneficia, commendas, res, & bona quæcumque ab omni iuriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, dominio, & poteſtate quorumuis Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, aliorumque locorum ordinariorum apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa noſtra ſcientia perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, illoſque dicto Coſmo Duci, & Magno Magiſtro in ſpiritualibus, & temporalibus eis modo, & forma, quibus in ipſius Militiæ ſtatutis, & ordinationibus continetur, immediate ſubiicimus, & ſupponimus, ita quod ipſi locorum ordinarij nullam in eos iuriſdictionem, ſuperioritatem, dominium, vel poteſtatẽ, etiam ratione cuiuſcunque contractus

delicti, vel alterius rei vbicunque iniatur contractus, committatur delictum, & res ipſa conſiſtat, exercere valeant, ſed milites, Prior, & aliæ perſonæ huiuſmodi de iuſtitia coram ſolo Magno Magiſtro prædicto vel eius deputato reſpondere debeant. Decernentes quoſcunque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem tam per ipſos locorum ordinarios, vel eorum vicarios, ſeu quoſuis alios, quam Magiſtrum, vel eius deputatum prædictos pro tempore factos, & quaslibet etiam excommunicationis, vel ſuſpenſionis, aliasque ſententias promulgatas nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore. Ac ſingulis militibus coniugatis, etiam bigamis, aliisque presbyteris, vt ſingulas penſiones annuas vſque ad ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera ſuper quorumuis Cathedralium, etiam Metropolitan. & aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuũ, Canonicatuũ, & Præbendarum dignitatum, perſonatuũ, adminiſtrationum, & officiorum aliorumq; beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis alias ſibi canonice reſeruandas accumulatiue, cum quibuſuis aliis penſionibus annuis, quas illos ex quouis alio priuilegio apoſtolico pro tempore percipere contigerit, & continget ad vitam percipere, exigere, & leuare, ac in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere, illasque ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo aut in ea exiſtendo, in toto, vel parte, ſimul, vel ſucceſsiue quando ſibi videbitur etiam in mortis articulo in cuiuſuis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici Cathedralis Eccleſiæ, & in dictæ Militiæ militum manibus, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia eccleſiaſtica obtinentium, & expectantium fauorem abſque aliquo poſſeſſorum beneficiorũ huiuſmodi habendo conſenſu transferre in omnibus, & per omnia perinde prout militibus Sancti Pauli, & Pijs nuncupatis, per ſedem apoſtolicam indultum extitit etiam citra Cruciatæ obligationem. Necnon tam illis quã ceteris omnibus Militibus, ac Priori, & Miniſtris, etiam presbyteris, & beneficiatis eiuſdem Militiæ, vt de quibuſcunque tam ſtabilibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus precioſis, aliiſque rebus cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant per eos etiam ratione beneficiorum eccleſiaſticorum quorumlibet per eos obtentorum, ac alias vndecunque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quouis modo ſpectantibus, dummodo quintam illorum partem Conuentui prædicto relinquant, inter quoſcũque conſanguineos filios etiam ſpurios, & alios illegitimos aliaſque quantumuis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter viuos cauſa mortis, & alia quacunque via, prout ſibi videbitur diſponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas cauſas erogare, Ac priori Eccleſiæ dicti Conuentus pro tempore exiſtenti, vt quoties ſibi placuerit miſſam, ac alia diuina officia in prædicta, aliiſque dictæ Militiæ Eccleſiis in habitu Pontificali cum mitra, & baculo paſtorali celebrare, ac poſt miſſarum, dummodo ibi non ſit præſens aliquis Catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu ibidem benedictionem Chriſti populo impartiri, Et tam ille, quam ſinguli presbyteri milites eiuſdem Militiæ vnum curatum beneficium eccleſiaſticum a dicta militia dependens ſeu illi vnitum, aut incorporatum etiam ſi parochialis Eccleſia, vel eius perpetua vicaria fuerit, ſi ad hoc ſufficientes, & idonei fuerint, & beneficium huiuſmodi alias ſibi canonice conferatur, recipere, & retinere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, ſibique pariter indulgemus. Et inſuper quod nullus ex Magiſtro, & militibus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis dictæ Militiæ propter eius regulam, ſtatuta, & capitula nunc & pro tempore edita non obſeruata, vel minus rite adimpleta in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa religione rebellionem, & alios caſus peccatum huiuſmodi ex diuinis præceptis, ſacriſque Canonibus generantes. Quodque religionis, & militiæ huiuſmodi bona, poſſeſſiones, & fructus, redditus, & prouentus quæcumque tam per Magnum Magiſtrum commendis aliſque beneficiis & officiis dictæ Militiæ in illorum inſtitutione, quam deinceps illis, dictoque Conuentui, & eius perſonis quomodolibet aſſignanda, concedenda, & applicanda, ſub quibuſuis decimis, ſubſidiis, aliiſque ordinariis, & extraordinariis oneribus per nos, & Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes ac ſedem Apoſtolicam ex quauis cauſa quantumuis neceſſaria etiam pro Cruciata Sancta, & defenſione contra infideles nullatenus comprehendantur, neque ad illorum, annatarumque, ſeu illorum dimidiam fructuum, reddituum, & prouentuum beneficiorum, & in illorum prouiſionibus faciendam ſolutionem teneantur, ſed ab illis excepta ſint, & eſſe cenſeantur, niſi ea, quæ hactenus oneribus huiuſmodi fuerunt, & de præſenti ſunt obnoxia, & quod nulla penſio annua ſuper alicuius commendæ, vel alterius beneficij Militiæ huiuſmodi fructibns etiam ex reſignatione in manibus Ro. Pontificis, aut alia quauis probabili cauſa, niſi in perſona perſonæ dictæ Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſeruari, neque commendæ, & alia beneficia dictæ Militiæ pẽſionibus huiuſmodi aliter quam vt præfertur onerari poſſint. Et ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris eccleſiaſticis aliiſue pœnis compelli poſſint, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Propterea vt ipſi milites Eccleſiæ Catholicæ, fideliumque defenſionem contra infideles animo feruentiori, minorique perdendæ lucis humanæ ſi æternam inde nanciſcendam proſpectant, metu ſuſcipiant, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius auctoritate confiſi, Vniuerſis, & ſingulis Militibus, & aliis eiuſdem militiæ perſonis, qui in expeditione tam maritima, quam terreſtri contra infideles, vel hæreticos nedum hoſtilibus armis ſed etiam aliquo quouis mortis genere, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi, vel ſaltem ſtatutis a iure temporibus confitendi propoſitum habentibus in virtute fidei Catholicæ deceſſerint, ac tam militibus, & perſonis præfatis, quam quibuſuis aliis vtriuſque ſexus, etiam vere pœnitentibus, & confeſſis ſeu confitendi propoſitum habentibus, vt præfertur, qui Eccleſiam Conuentus huiuſmodi, quæ ſub inuocatione Sancti Stephani Papæ, & martyris eſt conſecranda, in ſingulo die feſtiuitatis eiuſdem S. Stephani Papæ, & martyris ſecunda Auguſti a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis feſtiuitatis huiuſmodi annuatim deuote viſitauerint, ac pro pace inter Principes Chriſtianos confouenda, ter orationem dominicam, & totidem ſalutationem angelicam recitauerint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem: Qui vero de bonis ſibi a Deo collatis vnam eiuſdem Militiæ Commendam fundauerint, vel dotauerint, aut conuentui, & Militiæ prædictis ad eius ſubuentionem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum faciliori ſupportatione aliquid iuxta facultatum ſuarum modum, piamque intentionem donauerint vel legauerint, eas omnes indulgentias,

quas

quas Hoſpitalis ſancti Ioannis Hieruſolymita. benefactores conſequuntur, ſine illorum præiudicio miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuo concedimus, & elargimur, ac indulgentias, priuilegia, exemptiones, ſtatuta, & alia præmiſſa nullo vnquam tempore de ſurreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu notari vel impugnari poſſe: neque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, priuilegiorũ, exemptionum, ſtatutorum, & aliarum gratiarũ ſuſpenſionibus, reuocationibus, limitationibus, aliiſq; contrariis diſpoſitionibus a nobis & ſucceſſoribus noſtris, ac ſede prędicta quauis de cauſa quantumlibet iuſtiſſima pro tempore emanatis, & emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quotiens illa emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo conceſſa eſſe, & cenſeri, & ſic in præmiſſis per quoſcunque iudices, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quocunque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quo circa venerabilibus noſtris Muran. & Aretin. ac Piſtorien. Epiſcopis, per apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta ſolenniter publicantes, dictiſque Coſmō Duci, & Magnō Magiſtro, ac Conuentui in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac quos literæ ipſæ concernunt, & concernent in futurum, & eorum ſingulos illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcunque contra earundem literarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam adhoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cauetur nequis extra ſuam Ciuitatem vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices a ſede præfata deputati extra Ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præſumant, Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur; & aliis apoſtolicis ac in prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon dictæ Militiæ etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilementis, vſibus, & naturis contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem ſi alias viſitantibus dictam Eccleſiam erigendam modo præmiſſo aliqua alia indulgentia in perpetuum vel ad certum aliud tēpus nondum elapſum duratura per nos conceſſa fuerit, præſentes literæ quo ad indulgentiam in eis contentam nullius ſint roboris, vel momenti, quodque beneficia eiſdem militibus conferenda huiuſmodi debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſi qua illis immineat, nullatenus negligatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, exemptionis, liberationis, ſubiectionis, diſpenſationis, indulti, ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, elargitionis, decretorum, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Secundo, Non. Iulij, Pōtificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

L. Anaſtaſius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM
78
Contra Franchiſias & Curiæ ſe opponentes.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Inter cæteras quibus ex iniuncto nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio aſſidue angimur curas, illa nobis præcipue cordi eſt, vt alma Vrbs noſtra ad quam omnes Chriſtifideles ex vniuerſis mundi partibus veluti ad tutiſſimum refugium confluunt, facinoroſis hominibus expurgata & penitus vacua permaneat, ac in ea boni omnes quieta ſecuritate fruantur, malis autem nullus quo ſe confouere poſſint locus relinquatur, Et hi qui a Magiſtratibus iusdicentibus iuſticiam conſecuti fuerint, illius etiam executionem libere vt decet contra condemnatos vbicunque eos moram trahere contigerit, conſequantur. Sanę cum non ſine animi noſtri perturbatione acceperimus nonnullos tam ob crimina per ipſos commiſſa, quam ob debita contracta ſibi ipſis a miniſtris, & executoribus iuſtitiæ timentes ad ædes Magnatum, & præſertim S. R. E. Cardinalium, & oratorum Principum vti loca a dictis iuſtitiæ miniſtris tuta, tametſi contrarium eſſe deberet, indies confugere, & in illis ſe recipere, & confouere, ſicque impunitos quandoque euadere, & creditores executione eorum creditorum vt plurimum fruſtrari: Et licet ad huiuſmodi abuſum extirpandum a felicis recor. Iulio Papa III. prædeceſſore noſtro quædam conſtitutio edita fuerit, talium tamen iuſtitiam fugientium temeritatem in tantum excreuiſſe vt non ſolum ſe in dictis locis recipere, ſed etiam illa veluti iuſtitiæ minime ſubiecta franchiſias appellare non erubeſcant, tanquam in præfata Vrbe in qua ſummus Pontifex cum ſacro Cardinalium Collegio reſidet, & vt Chriſti Vicarius toto orbi exemplũ iuſtitiæ præbere debet, aſylum & receptacula delinquentium, ac ſuis debitis ſatisfacere recuſantium eſſe toleretur, neque executio iuſtitiæ libere fieri valeat. Rem quidem peſſimi valdeque pernicioſi exempli quæ non ab ipſis Cardinalibus, & Oratoribus vt pote modeſtis & iuſtitiæ cultoribus ſed plerumque ipſorum familiarium culpa, & facto proceſſit. Nos volentes tam enormes, &

deteſtandos

deteſtãdos abuſus penitus tollere, vtque nullus improbis tutus locus, detur ſed executores iuſtitiæ paſſim, & vbique eorum officium libere, & intrepide exequi valeant prouidere: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes in primis conſtitutiones circa præmiſſa, tam per prædictum Iulium, quam quoſcunque alios Pontifices prædeceſſores noſtros editas, cum omnibus, & ſingulis cenſuris, & pœnis in eis contentis approbantes, & innouantes, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, vt nullus de cætero cuiuſcunque ſit dignitatis & præeminentiæ, ſub indignationis noſtræ & aliis arbitrij noſtri pœnis, ædes prædictas aut alia quæcunque loca Franchiſias appellare audeat, Nullique Cardinalium, & Oratorum, ac Magnatum, etiam ſi noſtri, ſeu Roman. Pontificis pro tempore ſecundum carnem Nepotes, aut alio conſanguinitatis, ſeu affinitatis vinculo coniuncti fuerint, familiares, aut alias in ipſorum domibus commorantes (in eiſdem domibus, ſeu locis circumuicinis malefactores quoslibet etiam non condemnatos, aut pro debitis obnoxios) contra quos tamen mandata executiua ad inſtantiam creditorum decreta & relaxata extiterint vt eos a manibus curiæ eximant receptare, vel alias ſub aſſertæ Franchiſiæ prætextu ſecuros reddere, vel executores iuſtitiæ quominus eorum officium contra illos etiam in domibus, & locis circumuicinis prædictis libere & ſine vlla prorſus contradictione exequi poſsint, quouis modo directe vel indirecte impedire præſumant. Alioquin receptantes, aut ſecuritatem præſtantes, ſeu etiam executores iuſtitiæ quomodolibet vt præmittitur impedientes, necnon qui Cardinalium, aut Oratorum, ſeu Magnatum quorumlibet nomen acclamando contra dictos iuſtitiæ miniſtros inuocauerint, aut alias quoslibet alios in eoſdem miniſtros concitauerint, velut criminis læſæ maieſtatis rei condignis pœnis afficiantur, contra quos omnes, & ſingulos ad ſupradictas, & etiam ad alias pœnas in quibus malefactores ipſi condemnati fuerint, vel quas promeruerint, intereſſeque, & damna inde prouenientia, necnon ad creditorum ſatisfactionem etiam ex officio, & ad Fiſci noſtri ac partium inſtantiam reſpectiue inquiri, & procedi, & ſucceſsiue eos condemnari poſſe, & debere volumus, atque decernimus. Mandantes nihilominus Cardinalibus, Oratoribus, & aliis prædictis ſub eiſdem noſtræ indignationis pœna, vt familiares ſuos, & alias in ipſorum domibus commorantes ne præmiſſa committant omnino admoneant, & cũ effectu cohibeant, neque per illos aliquid de præmiſsis fieri quouis modo tolerent ſeu permittant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis, ſub quacunque tenorum forma quomodolibet in contrarium conceſsis, confirmatis, & iteratis vicibus innouatis, aſſertis conſuetudinibus quas per præſentes improbamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, ſanctionis, voluntatis, decreti, mandati, & improbationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo primo, Duodecimo kl. Martij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Fed. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.
F. de Lyon.

Anno a Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die vero Lunæ vigeſima tertia menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti Anno eius Tertio, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie campi Floræ, per me Ioannem Baptiſtam Maſinellum Curſorem. Camilius Cherubinus Magiſter Curſorum.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

79

Reuocatio Indulgentiarum, ac facultatum fabricæ baſilicę principis Apoſtolorum, in Italia tantum, & S. Spiritus in Saxia de Vrbe, alijſque hoſpitalibus, monaſterijs, & alijs pijs locis vbique conceſſarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. De commiſſo nobis vniuerſalis Eccleſiæ regimine, ita nos opportet eſſe ſollicitos, vt propenſiore ſtudio caueamus, ne illa, quæ hactenus multorum precibus, & inſtantijs pro animarum ſalute tam a nobis quam diuerſis alijs Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris pie conceſſa ſunt, peruerſæ mentis hominum abuſu in grauem cedant animarum iacturam, neue Chriſtifideles cuiuſuis indulgentiæ, peccatorum remiſsionis vel facultatis, aut priuilegij obtentu procliuiores ad illicita in poſterum perpetranda reddantur, ac nimia veniæ facilitas eis peccandi tribuat incentiuum. Sane cum nos (auſpice Chriſto) nuper ad generalem Tribunalium almæ vrbis, Curiæque noſtræ officiorum omnium debitam, ac ſalubrem reformationem certis tunc rationabilibus cauſis moti perrexerimus, ac quoſdam qui in illis diuerſimode præter mentem noſtram committebantur abuſus, per noſtram prouidentiam remouerimus, reformationem huiuſmodi inſequentes, in alios etiam hominum ſtatus non minores ob cauſas dirigere ſaluberrimum eſſe cenſemus. Attendentes igitur quod licet alias nos, ac diuerſi Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, vt Chriſtifideles præfati ad charitatiua & pia opera exercenda promptiores redderentur, ſicque illorũ animarum ſaluti, necnon fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe manutentioni, & ſtatui, ac hoſpitalis noſtri ſancti Spiritus in Saxia de eadem Vrbe, ac aliorum piorum locorum, & Confraternitatum commoditati, & pauperum, ac miſerabilium & aliarum perſonarum in eis pro tempore degentium ſuſtentationi, ac opportunæ ſubuentioni rite conſuleretur, ac ex certis tunc expreſsis rationabilibus cauſis diuerſa indulgẽtias, peccatorum remiſsiones, conceſsiones, gratias, priuilegia, facultates etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, vel alijs quibuſcunque defectibus & irregularitatibus, & abſoluendi, & indulta eiſdem fa-

bricæ,

bricæ, & hoſpitali, ac illorum Commiſſarijs, Præceptori, & Miniſtris conceſſerimus, Nihilominus, ſicut non ſine graui mentis noſtræ perturbatione nuper intelleximus, tam baſilicæ fabricæ, quam hoſpitalis, & aliorum locorum, & Confraternitatum Commiſſarij & Miniſtri huiuſmodi indulgentijs, peccatorum remiſsionibus, conceſsionibus, gratijs, priuilegijs, ac diſpenſandi, vt præmittitur, ac abſoluendi, & alijs facultatibus, & indultis ſibi conceſsis prædictis in graue illorum animarum periculum diuerſimode abutantur, ac circa illa non mediocres committuntur errores in ſcandalum plurimorum, ac diuinæ maieſtatis offenſam. Nos igitur debitam gregis Dominici curam habere, & ne tales abuſus piorum mentes polluant, ac pie conceſſa hominum malitia animarum ſaluti detrimentum afferant, vt par eſt prouidere, ac quantum in nobis eſt ſcandalis obuiare, & animarum ſaluti conſulere volentes, necnon indulgentiarum, remiſsionum, conceſsionum, gratiarum, priuilegiorum, facultatum, & indultorum fabricæ, ac hoſpitali, necnon alijs locis & Confraternitatibus, ac Commiſſarijs, Præceptori, & Miniſtris conceſſorum huiuſmodi veriores tenores præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia & ſingula indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remiſsiones, necnon conceſsiones, priuilegia, indulta, & facultates, etiam diſpenſandi, vt præmittitur, & abſoluendi, non tamen relicta, & hæreditates etiam ad pias cauſas exequi faciendi, & illa, ſeu eorum partem dictæ fabricæ iuxta tenorem priuilegiorum prædictorum applicandi, necnon Commiſſarios & debitores ipſius fabricæ ad illi reddendum computa, & ſatisfaciendum de adminiſtratis, & debitis per eos prout hactenus fieri conſueuit, cogendi, & compellendi fabricæ & hoſpitali prædictis, necnon monialium Spiritus ſancti Venetiarum, alijſque eiuſdem ſancti Auguſtini ſeu aliorum ordinum tam virorum, quam mulierum monaſterijs, ac hoſpitalibus, eccleſijs, capellis, altaribus, confraternitatibus, ſocietatibus, & alijs pijs locis a dicto hoſpitali ſancti Spiritus dependentibus, ſeu in eius membrum, aut grangiam quauis etiam apoſtolica auctoritate erectis, ac illorum Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſsis, Prioribus, & Priorisſis, Confratribus, ſeu illorum Conuentibus, ac Commiſſarijs, necnon miniſtris, quo ad fabricam, videlicet in Italia duntaxat, quo vero ad hoſpitalia. & monaſteria, confraternitates, & ſocietates, ac alia loca huiuſmodi tam in Italia, quam alias vbiuis locorum, ex quibuſuis cauſis, & ad quorumuis etiam Principum quorumcunque inſtantiam, vel eorum intuitu, conſideratione, vel contemplatione, etiam Motu ſimili, etiam coſiſtorialiter, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam ſi illa ſub quibuſuis reuocationibus, alterationibus, vel limitationibus ſimilium vel diſsimilium indulgentiarum, conceſsionum, gratiarum, priuilegiorũ, facultatum, & indultorum, in toto vel parte minime comprehenderentur, & quotiens illa reuocari contingeret totiens in priſtinum ſtatum reſtituta eſſent, & eſſe cenſerentur, irritanti etiam decreto deſuper forſan adiecto, ac cum alijs quibuſuis clauſulis quomodolibet conceſſa, ac iteratis vicibus approbata & innouata, præterquam quo ad ea in quibus iam ſuum ſortita ſunt effectum, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuo reuocamus, caſſamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuamus. Diſtrictius inhibentes eiſdem Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſsis, Conuentibus, Confratibus, & Miniſtris cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, ac etiam Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia maiori dignitate fungentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, indignationis, necnon excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne de cætero indulgentijs, conceſsionibus, gratijs, facultatibus, etiam diſpenſandi, vt præmittitur, & abſoluendi priuilegijs, & indultis prædictis vti, ac de illis ſe intromittere quoquomodo audeant ſeu præſumant, ac decernentes exnũc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis forſan in contrarium etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam per nos conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum omnium veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanturis, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, Et qualibet alia dictæ ſedis indulgentia generali vel ſpeciali cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat, vel quomodolibet differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Vt autem præſentes literæ ad cunctorum notitiam deueniant, volumus & mandamus illas in dictæ baſilicæ valuis, ac acie Campi Floræ affigi, vt hi quos literæ ipſæ concernunt ſeu concernere poterunt quomodoliaet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint quominus eos arctent perinde ac ſi perſonaliter intimatæ forent, nullam poſsint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum reuocationis, caſſationis, annullationis, irritationis, vacuationis, inhibitionis, decreti, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, tertio decimo Kal. Octobris, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Fed. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.
F. de Lyon.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, indictione quinta, die vero prima menſis Octobris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D Pij diuina prouidentia Papæ quarti anno eius tertio, ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie campi Floræ, dimiſsis ibidem in ſupradictus locis copijs earundem retroſcriptarum literarum affixis per nos Iulium Parinum, & Bartholomæum Sottocaſa S. D. N. Papæ Curſores.

Andreas de curia Magiſter Curſorum.

IDEM

IDEM

80

Declaratio ſui Motus proprij in fauorem Gabellæ & Macinaturæ Farinæ, illiuſque Montis.

MOTV Proprio &c. Cum nuper ad obuiandum fraudibus, quæ aſſidue a variis perſonis circa macinaturam grani ſeu illius vectigalis per fæ. re. Iulium Papam tertium prædeceſſorem noſtrum impoſiti, ac Montis farinæ Almæ Vrbis noſtræ applicati ſolutionem, & de qua in præinſerto Motu proprio fit mentio committebantur, decreuerimus & declarauerimus omnes & ſingulas cuiuſcunque dignitatis ſtatus gradus & præheminentiæ tam eccleſiaſticas quam ſeculares & quantumcunque exemptas & priuilegiatas perſonas Vrbem incolentes ad eiuſdem vectigalis ſolutionem, etiam pro grano extra Vrbem ipſam molendo, pro vſu tamen ipſarum perſonarum ac earum familiarium & paſtorum necnon aliorum quorumcunque de vſu artis agriculturæ animalium tam in Vrbe quam eius territorio & diſtrictu deſeruientium, ſub certis penis & cenſuris tunc expresſis ac alias iuxta vectigalis prædicti impoſitionem ac litterarum deſuper editarum continentiam & tenorem teneri ac efficaciter obligatos fore, ac ad id cogi & compelli poſſe, prout in præinſerto Motu proprio latius continetur, Ac poſtmodum acceperimus complures eſſe præſertim artem agriculturæ in territorio & diſtrictu dictæ Vrbis facientes, & inibi armenta, pecoria, greges, & alia animalia cõducentes & retinentes, Nonnullos prætextu quod Vrbem præfatã non inhabitent ſed extranei ſint, Aliquos qui per interpoſitas perſonas, Ac quoſdam quia ex caſtris & villis circumuicinis panem, vt creditur, accipiant, qui ſe ſub præfato Motu proprio minime comprehenſos eſſe contendant, ac perinde a ſolutione macinaturæ ſeu vectigalis huiuſmodi ſe ſubſtrahant, in graue dicti Mõtis ac illius Collegij & Cameræ noſtræ, qui ſe per id enormisſime lædi & defraudari ſentiunt præiudicium, ac contra mentis noſtræ intentionem, Cum ſemper intellexerimus etiam eos qui extra Vrbem præfatam in illius tamen diſtrictu artem agriculturæ exercent & panem comedunt, ad huiuſmodi macinaturæ ſolutionem iuxta impoſitionem præfatam teneri & obligatos exiſtere, Cum etiam plures Vrbem inhabitantes in Territoriis caſtriſque dictam artem exerceant, Ac idcirco vt fraudibus huiuſmodi via omnis præcludatur, & omne dubium circa ea ſubmoueatur, indemnitati prædicti montis Collegij & Cameræ conſulere volentes, Motu ſimili, ac ex certa ſcientia noſtra mentem noſtram in præinſerto Motu proprio declarantes, volumus & decernimus omnes & ſingulas perſonas cuiuſcunque dignitatis ſtatus gradus ordinis conditionis & præeminentiæ, etiã ſi Cardinalatus honore præfulgeant, quantumcunque priuilegiatas & exemptas, etiam ſi eorum animalia affidata fuerint, etiam ſi Vrbem ipſam non inhabitent, dummodo in illius Territorio tenutis & caſalibus ac Diſtrictu Vrbis dictam artem exerceant & panem comedant, ad ſolutionem macinaturæ & vectigalis huiuſmodi vt præfertur, teneri & obligatos eſſe, ac ad id cenſuris & pœnis in dicto Motu proprio contentis, ac aliis opportunis iuris remediis cogi & compelli poſſe ac debere, præinſertumque Motum proprium, omniaque in eo contenta & narrata omnes & ſingulas perſonas, ac Vniuerſitates, & Collegia in Territorio tenutis & caſalibus & diſtrictu Vrbis culturam & artem agriculturæ ſiue talia exercentes, & animalia retinentes, etiam ſi Vrbem ipſam minime inhabitent, amplecti, & comprehendere declaramus. Necnon Dohaneriis, Gubernatori, & aliis dicti montis ad id deputatis & deputandis ſolutionem ſeu vectigal pro macinatura ab extraneis huiuſmodi pro rata eos cõtingẽte exigendi percipiendi & leuandi, Necnon contra inobedientes, & rebelles procedendi, ac delinquentes puniendi, & caſtigandi, ac omnia & ſingula in præmiſſis neceſſaria, ac alias iuxta præſentis Motus proprij continentiam & tenorem faciendi mandandi & exequendi, plenam & liberam concedimus facultatem. Decernentes præſentes ad probandum plene intentionem noſtram huiuſmodi vbique ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri debere, ſicque per quoſcunque iudices &c. iudicari &c. debere, ac irritum &c. Non obſtantibus præmiſſis, ac omnibus illis, quæ in dicto præinſerto Motu proprio noſtro voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu ſimili I.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum, Octauo Idus Auguſti Anno Tertio.

IDEM

81

Confirmatio & ampliatio ſtatutorum artis mercantiæ pannorum almæ vrbis.

Præinſertas habes ſupra fol. 544 num. 47.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Volentes dilectos filios Mercatores pannorum Almæ Vrbis noſtræ non minori quam prædeceſſores noſtri proſequuti ſunt fauore proſequi, idcirco præinſertas & literas forſan deſuper confectas, ac in eis contenta & indeſequuta quæcunque confirmamus, & firmitatis robore munimus & approbamus quatenus ſint in vſu Præterea prouide attendentes quod cæleſti fauente numine humana prole aucta, & bonorum Mercantilium & præſertim pannorum pretium eſt auctum, & propterea iure merito iuriſdictio iuſdicentium augenda eſt, Motu ſimili, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fidem de qua in præinſertis fit mentio, ad ſummam ducatorum auri triginta augemus & extendimus, ita vt fides ipſis libris Mercatorum de rebus ſpectantibus ad artem Mercantiæ, dummodo ipſi mercantiliter & mercatorum ordine & more ſcripti ac confecti & tenti ſint, iuramentumque prout in præinſertis continetur, interueniat, vſque ad ſummam ducatorũ triginta auri adhibeatur, Et quod Conſules ipſi inter laicos de rebus prædictis, etiam ſi ipſi Romani ciues ſint, & Curiales Ro. Cu. ſequentes, ius dicere, cognoſcere, terminare, & exequi poſſint vſque ad ſummam prædictam, & ſine præiudicio tribunalis Auditoris Cameræ, in quacunque ſumma, & aliorum tribunalium vltra ſummam viginti, abſque eo quod cauſæ ab eorum tribunali, præterquam per appellationem legitimo tempore, & modo interpoſitam, auocari poſſint, decernimus & mandamus. Non obſtan. quibuſuis priuilegiis etiam perſonis ſuprascriptis, etiam Motu proprio attributis, quorum etiam expreſſa & ſpecifica mentio habenda eſſet. (quorum omnium tenores perinde ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti forent pro expresſis haberi volumus)

ac aliis

ac aliis quibus prædeceſſor præfatus in præfatis literis minime obſtare voluit, cæteriſque contrariis quibuſcunque, Et ſic per quoſcunque Iudices iudicari & interpretari volumus & mandamus, ſublata aliter interpretandi aut iudicandi facultate, Irritum quoque & inane decernentes quicquid in contrarium cõtigerit attentari. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat regula contraria non obſtante, vel quod Breue deſuper ſi videbitur expediri poſſit.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Decimo octauo Kl. Februarij Anno Tertio.

IDEM

82

De collationibus parochialium, ac aliarum eccleſiarum curatarum collationibus: nec non iuramento & fideiuſſione præſtanda de reſidendo.

MOTV proprio &c. Inter multiplices curas, quibus ex paſtoralis officij debito aſſidue premimur, illa potiſſimum præſtat, & excitat mentem noſtram, vt Beneficiis eccleſiaſticis quibuslibet, præſertim curam animarum habentibus, de perſonis idoneis, quæ illis prodeſſe, & apud ea perſonaliter reſidere, & curam illis imminentem exercere debeant, prouideatur. Cum itaque, ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia accepimus, licet nos alias intendentes, Beneficiorum eorundem diſpendiis, & animarum periculis, cõgruis remediis obuiare de parochialibus Eccleſiis, ſeu earum perpetuis Vicariis, & aliis beneficiis eccleſiaſticis curam animarum habentibus; tunc per obitum illorum poſſeſſorum, ſucceſſiue vacantibus, & antea diſpoſitioni noſtræ reſeruatis, non niſi perſonis eccleſiaſticis, præuio rigoroſo examine, de mandato noſtro deſuper ſpecialiter facto, aut per diœceſan. fidem, vel fide dignorum teſtium depoſitionem idoneis repertis, & medio illarum iuramento, ac etiam præſtita fideiuſſione de ſe infra certum tunc expreſſum tempus, ad locum beneficij conferendi, & apud illud curam animarum illi imminentem, per ſeipſos exercendo perſonaliter reſidendi aſtrictis prouiderimus, ſeu prouideri mandauerimus: Nihilominus nonnulli ex ſic prouiſis conſcientiæ prodigi, & Iuramentum, ac vocationem de iis, ad tam pium, & neceſſarium opus per nos factum paruifacientes, beneficia ipſa ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, pro aliis beneficiis Eccleſiaſticis ſimplicibus, etiam in noſtris, ſeu ſedis apoſtolicæ Legatorum, & Nunciorum, vel ordinariorum Collatorum manibus etiam ſub ſpe inde conſequendi penſionem, vel præmium, aut aliis illicitis pactis deſuper interuenientibus ad hoc vt de illis aliis perſonis minus idoneis, & non per oſtium ingredi ſatagentibus, ac etiam quandoque in beneficiis huiuſmodi intruſis prouideatur reſignare, ſeu iuri ſibi in illis, vel ad illa competenti cedere non vereantur. Vnde perſonæ ipſæ minus idoneæ, nulla ſuarum qualitatũm aliter habita notitia ad beneficia ipſa, præter & contra intentionem noſtram admittantur, intruſique, ac etiam quandoque ſpoliatores, & bonorum eccleſiaſticorum deprædatores, & animarum deprauatores in eis confouentur, in eorum animarum perniciem, & pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos in præmiſſis quantum cum Deo poſſumus remedium adhibere volentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus, & declaramus, Parochiales eccleſias, ſeu earum perpetuas vicarias aliaque beneficia eccleſiaſtica curata, perſonis ſic examine præuio, & per diœceſanorum, ac teſtium fidem, & depoſitionem idoneis repertis, ac præſtito per eos iuramento, & obligatione, de apud illa certo tunc expreſſo tempore reſidendo per nos collata, quæ poſtmodum per eaſdem perſonas iuramento, & obligatione huiuſmodi neglectis, etiam in eiſdem manibus noſtris etiam ex huiuſmodi permutationis cauſa reſignata, ſeu quouiſmodo, etiam per iuris ceſſionem litteris non expeditis dimiſſa fuerint, ac ea in quibus prout, vt præfertur, tenebantur, debito tempore non reſederint, tam de iure quam de facto, vt prius videlicet adhuc eo, quo dum de illis per nos eis vt præfertur prouiſum, ſeu prouideri conceſſum exiſtit modo eo ipſo vacare, & ſic, ac ſeu per infraſcriptam priuationem vacantia impetrari, & de illis tamquam ſedi præfatæ, etiam propter præmiſſa reſeruatis per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & non alios collatores diſponi poſſe, ac collationes, & prouiſiones de huiuſmodi beneficiis tam idoneis repertis quam aliis ex earum reſignatione, ſeu ceſſione, ius habentibus perſonis, cuiuſcunque qualitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi pontificali dignitate præfulgeant, nullius roboris vel momenti exiſtere, & viribus eneruatas, eoſque huiuſmodi beneficiis priuatos eſſe, & cenſeri debere. Ita tamen quod propter vacationem, & priuationem prædictas eorundem beneficiorum poſſeſſores, ſeu in illis intruſi, vel ſuper illis colitigantes, aliquod ius non acquirant, nec acquiſitum ſit, ſeu eſſe cenſeatur, nec ipſi de annali, ſeu triennali, vel aliarum regularum noſtrarum beneficio gaudeant, neque illo, aut alio iuris adminiculo ſe tutare poſſint. Et ne ipſi vlterius in ſua malitia glorientur, ſed ſi non domini timore, ſaltem formidine pœnæ a ſimilibus abſtineant, omnes, & ſingulos, vt præfertur, vel alias quomodolibet gratificatos, qui de cætero de Parochialibus Eccleſiis, perpetuis vicariis, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis, curans per obitum vacantibus, examine præuio ac diœceſanorum, & teſtium fide, & depoſitione huiuſmodi mediante, ac vltra ea quæ ſacri Canones ſanciunt, præſtito iuramento, & obligatione de eiſdem beneficiis infra certum tempus perſonaliter deſeruiendis a nobis ſibi prouideri obtinuerint, beneficia ipſa non adimpletis promiſſis, & obligationi huiuſmodi minime ſatisfacto, in aliorum etiam intruſorum vel poſſeſſorum fauorem ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis huiuſmodi reſignauerint, ſeu ceſſerint, aut illa quouiſmodo etiam occaſione litis & moleſtiæ dimiſerint, necnon eos in quorum fauorem beneficia ipſa ſic reſignauerint ceſſerint, & dimiſerint, illoſque qui ad auxilium, conſilium, vel fauorem, directe vel indirecte ſcienter præſtiterint inferiores ab Epiſcopis videlicet, ſententia maioris excommunicationis eo ipſo per contrauenientes incurrenda, a qua non niſi a nobis, aut Romano Pont. pro tempore exiſtenti præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui queant, auctoritate Apoſt. & tenore præmiſſis innodamus, eoſdem excommunicatos, & ad prædicta, & alia per eos obtenta, ſiue ſecularia, ſiue Regularia, quomodolibet qualificata beneficia Eccl. Inhabiles, & incapaces eo ipſo eſſe & vt præfertur cenſeri, Beneficiaque ipſa ipſo iure & de facto vacare, & a nobis tanquam apud ſedem præfatam vacantia, & propterea diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, & nõ aliis per

Ffff quoſcunque,

quoſcunque, dummodo ipſis principalibus, & in deſcendentibus conſanguinei vel affines, aut alias [illegible] non ſint, quos etiam ad hoc incapaces eſſe volumus, impetrari poſſe. Sicque per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices, & perſonas etiam Curiæ Cam. Apoſt. generalem Auditorem, ac Palatij Apoſt. Auditores ſeu locumtenentes ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, diffinien. & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter decernimus, & declaramus. Non obſtantibus de non tollendo iure quæſito, & aliis Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibusuis priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis, etiam quod interdici, vel excommunicari nequeant, quomodolibet conceſsis, quæ (illorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi volumus pro expreſsis) eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari minime poſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum ne quiſpiam decretorum, declarationum, & voluntatum noſtrorum huiuſmodi ignorantiam prætendere valeat, volumus præſentes, quarum ſolam ſignaturam quacumque conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante ſufficere decernimus, in Cancellariæ apoſtolicæ, & Baſilicæ ſancti Petri valuis per aliquem ex Curſoribus noſtris publicari, & earum exemplum inibi affigi, & dimitti, publicationemque & affixionem huiuſmodi omnes, & ſingulos arctare perinde ac ſi eædem præſentes illis perſonaliter intimatæ & inſinuatæ fuiſſent, in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

Die decima menſis Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio literæ ſupraſcriptæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ dimiſsis illarum copiis affixis per me Petrum Valtrini Curſorem.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

83

Declaratio Facultatum Conclauiſtarum.

SAnctiſsimus in Chriſto pater & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidẽtia Papa IIII. cui innotuit quod nonnulli qui in Conclaui in quo Sanctitas ſua ad ſummi apoſtolatus apicem diuina fauente clementia aſſumpta fuit interfuerunt, & diuerſi alij etiam in eorum locum ſurrogati facultate reſignandi beneficia eccleſiaſtica per eos pro tempore obtenta, & cedendi iuri eis in dictis beneficiis vel ad illa quomodolibet competẽti, etiam eorum poſſeſsione nõ habita, ſimul vel ſucceſsiue, ſimpliciter vel in fauorem certarum perſonarum, ſeu ex cauſa permutationis in ordinariorum locorum, vel illorum officialium, aut vicariorum, ſeu perſonarum in dignitate eccleſiaſtica conſtitutarum, vel canonicorum metropolitan. aut aliarum cathedralium eccleſiarum per eos eligendorum manib. extra Ro. curiam in quibuſuis apoſtolicis, aut ordinariis collatoribus pro tempore conceſsis menſibus, ac reſignationes & ceſsiones huiuſmodi per ordinarios, ſeu officiales vel vicarios aut perſonas in dignitate eccleſiaſtica conſtitutas, ſeu canonicos prædictos admitti, & de beneficiis ſic reſignatis aut ceſsis ſibi ſeu aliis per eos nominatis vel ſecum compermutãtibus prouideri faciendi eis & aliis ſua beneficia in eorum fauorem reſignare volentibus, per Sanctitatem ſuam & ſedem apoſtolicam conceſſa abutentes, eius prætextu reſignationes quarumcunque perſonarum ſua beneficia huiuſmodi etiam diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, ſeu affecta ad effectum vt de illis aliis perſonis ſibi gratis prouideatur reſignare volentium, etiam in infirmitate, & mortis articulo conſtitutarum extra dictam curiam per ordinarios, ſeu officiales vel vicarios, aut perſonas in dignitate eccleſiaſtica conſtitutas, ſeu canonicos huiuſmodi admitti, & de ipſis ſic, vt præfertur, reſignatis, ſeu ceſsis beneficiis etiam conſtitutione Sanctitatis ſuæ de infirmis reſignantibus & infra viginti dies dicẽdum non obſtan. ſibi primo, & deinde mediante eorum reſignatione ſeu ceſsione perſonis primis reſignantibus gratis ſeu per eos nominatis prouideri procurãt & faciunt, & quandoque pro vſu facultatis huiuſmodi a perſonis in quorum fauorem illa vtuntur præmia exigunt, aliaſque diuerſas fraudes committunt in animarum ſuarum periculum & apoſtolicæ auctoritatis vilipendium, ac expectantium apoſtolicorum & ordinariorum collatorum præiudicium, volens periculo animarum, & huiuſmodi abuſibus & fraudibus obuiare, veſtigiis fe. re. Clementis Papæ vii. & Iulij iij. prædeceſſorum ſuorum, qui facultates huiuſmodi reuocauerunt inhærendo, Omnes & ſingulas facultates tam Conclauiſtis, quam quibuſuis aliis etiam in ipſorum Conclauiſtarum locum ſurrogatis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, vel conditionis exiſtentibus, ac etiam S. R. E. Cardinalibus beneficia per eos obtenta reſignandi, & iuri ſibi in illis vel ad illa quomodolibet competenti cedendi, ac reſignationes ſeu ceſsiones huiuſmodi admitti, & de beneficiis ſic reſignatis ſeu ceſsis ſibi ſeu aliis per eos nominatis vel ſecum compermutantibus prouideri faciendi, per quoſcunque Ro. Pontifices prædeceſſores ſuos, & Sanctitatem ſuam etiam in Conclaui prædicto ſub quibuſcunque tenoribus & formis hactenus conceſsis, quorum tenores huiuſmodi Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſsis, etiam ſi quaſuis clauſulas aduerſus illarum reuocationum præſeruatiuas in ſe contineant, reuocauit, caſſauit, & irritauit, omniaque & ſingula earundem facultatum prætextu de cætero facienda nulla & inualida, nulliuſque roboris vel momenti eſſe & fore, nec per illa aliquod ius alicui acquiri aut acquiſitum cenſeri poſſe aut debere declarauit, eaque in poſterum nemini contra reuocationem & declarationem huiuſmodi ſuffragari, ſicque per quoſcũque iudices & commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum palatij Apoſtolici Auditores in quibuſcunque cauſis motis & mouendis in dicta curia & extra eam in quauis inſtantia pendentibus, ſublata, &c. iudicari & diffiniri debere, ac irritum &c. decreuit.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta, &

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Die vero vigeſima ſecunda menſis Septembris, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno Tertio.

IDEM

84

Conſtitutio perpetua quod gratię indulgentiarum etiam plenariarum & perpetuarum gratis pro Deo (excepto pro illarum regeſtaturis ſolito ſalario) vbique per quoſcunque officiales expediantur.

DECET Romanum Pontificem quem Dominus noſter Ieſus Chriſtus Vicarium ſuum cæleſtibus theſauris diſpenſandis in terris conſtituit, prouidere vt ſicut ipſe theſauros huiuſmodi & gratias cæleſtes gratis acceptas ad honorem Dei, & illius Sanctorum, animarumque Chriſtifidelium ſalutem abſque lucro diſpenſat, idem quoque a Romanæ curiæ officialibus quibus literarum apoſtol. ſuper gratiis a ſede apoſtolica pro tempore conceſsis expeditio incumbit, obſeruetur. Qua propter inconueniens eſſe cenſentes pro conceſsionibus indulgentiarum quæ in ſolis meritis paſsionis eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti, & eius glorioſorum Martyrum, & Sanct. conſiſtunt, aliquid temporale exigere; nos præmiſsis prout noſtro incumbit officio de remedio opportuno prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Vicecancell. eiuſque in Cancellaria Apoſtolica locumtenen. necnon Summiſtæ ſcriptoribus illorumque pro tempore Reſcribendario, Computatori, Receptori, & Defenſoribus, necnon Secretarijs literarum apoſtolicarum, illarumque tam maioris, quam minoris præſidentiæ Abreuiatoribus, ac ſollicitatoribus, plumbique & regiſtri magiſtris Collectoribus, earundemque literarum apoſtolicarum Regiſtratoribus, Bullatoribus, Fratribus barbatis nuncupatis, & illorum famulis, necnō in regiſtro ſupplicationum manu, & in præſentia noſtra ſignatarum magiſtris, & ſcriptoribus, aliiſque Romanæ Curiæ officialibus, & perſonis etiam eorū officia ex cauſa quantumuis onéroſa obtinentibus cuiuſcunque qualitatis, & conditionis exiſtant, ac quocunque nomine appellentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, necnon amiſsionis ad ſemeſtre omnium emolumentorum eorum officiorum quæ ipſo iure quoties contrafecerint, fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de vrbe applicata eſſe cenſeantur, & creſcente inobedientia etiam priuationis eorundem officiorum ipſo facto incurrendis pœnis apoſtolica authoritate tenore præſentium præcipimus, & mandamus, quatenus videlicet in regeſto ſupplicationum magiſtri, & ſcriptores huiuſmodi vltra ſalarium inibi pro ſignaturis ordinariis exigi ſolitum, alij vero officiales literas apoſtol. tam ſub plumbo quam in forma breuis ſuper gratiis indulgentiarum, & peccatorum remiſsion. etiam plenariarum tam pro viuis quam defunctis, tam ad tempus quam perpetuo, ad futuram ſeu perpetuam rei memoriam, vel alia forma, ac cum quauis narratiua pro quibuſuis particularibus perſonis, ſeu eccleſiis etiam Cathedralibus, & Collegiatis, Monaſteriis, Prioratibus, Capellis perpetuis Capellaniis, Oratoriis, Hoſpitalibus, Capitulis, Collegiis, Conuentibus, Confraternitatibus, Societatibus, Vniuerſitatibus, & quibuſcunque aliis piis locis a nobis, & ſucceſſoribus noſtris Roman. Pontificibus, etiam facultatem eligendi confeſſorem cum votorum commutatione in ſe continentibus pro tempore, citra tamen clauſulam porrectionis manuum adiutricum conceſsis, & concedendis conficien. gratis pro Deo vbique per eorum officia abſque aliqua taxæ regalium, ſeu iocalium, aut cuiuſuis alterius generis ſolutione, vel exactione quantumuis ordinaria, vel extraordinaria, omnibus recuſatione & contradictione ceſſantibus, illico nullo alio a nobis aut altero deſuper expectato mandato expediant, & proſequentibus illarum expeditionem, ét ſi partes quorum intuitu fuerint conceſſæ in Roman. curia non ſint præſentes, ſed longe ab illa abſint, expeditas tradant, & conſignent. Mandantes dilectis filiis noſtro & pro tempore Rom. Pont. Datario, & eiuſdem Cancellariæ Regenti quatenus ipſi vel alter eorum per ſe vel alium ſeu alios præſens mandatum noſtrum per omnes, & ſingulos ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari faciant. Inobedientesq; & rebelles quoſcunque cenſuras, & pœnas antedictas incidiſſe declarent, dictaſque pœnas ab illis irremiſsibiliter perſolui, & in arcam collegij dictæ fabricæ inferri, & reponi, & ſi contra præceptum hoc noſtrum exactum aliquid fuerit, illico eis qui illud ſoluerint, integre reſtitui curent, pro celeriori huius mandati noſtri obſeruatione, dictarumque pœnarum exactione & ablati reſtitutione, mandatum executiuum ſi eis videbitur contra eoſdem inobediētes, & rebelles quoties opus fuerit decernant, & relaxent. Non obſtan. præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dictorum officialiū collegiorum inſtitutionib. & erectionibus, necnon ſtatutis etiā iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Vicecancellario, Summiſtæ, officialibus, & perſonis, ac collegiis etiam in eorum inſtitutionibus, & erectionibus huiuſmodi ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiā derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficaciorib. & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis etiam vim contractus inducen. decretis conceſsis, confirmatis, & innouatis, quæ eis aut eorum alicui quo ad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præceptum, & mandatū noſtrum huiuſmodi ad hoc vt ad plenam & indubitatam notitiam deueniant, in dicta cancellaria publicentur, & in illius libro deſcribantur, ac perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruentur.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Affixum, & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, die vero ſeptima menſis Nouembris, Pontificatus præfati Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Anno Tertio.

Digitized by Google

IDEM

85

Quod Inquiſitores hæreticæ prauitatis tam generales quam particulares procedere poſſint contra regulares.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Paſtoris æterni vices, meritis licet inſufficientibus gerentes in terris, ſic vigilantiæ noſtræ ſollicitudinem circa oues curæ noſtræ diuina diſpoſitione commiſſas exercere ſtudemus, ne illæ ab ouili ſuo, extra quod ſaluus nemo eſſe poteſt, aberrantes, in luporum rapacium inſidias vllo modo incidere valeant, ſed intra caulas debite cuſtoditæ, ad cæleſtia paſcua feliciter peruenire poſſint. Nuper ſiquidem accepimus nonnullos Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros anteactis temporibus ex cauſis tunc expreſſis diuerſis ordinibus etiam mendicantibus, quod contra eorum fratres, & religioſos in quibuſcunque cauſis etiam hæreſis, niſi per eorundem ordinum ſuperiores, & prælatos inquiri, aut procedi quoquomodo non poſſit, inter alia priuilegia per ſuas literas conceſſiſſe, & nos forte illas confirmaſſe. Supercreſcente autẽ temporis, & hominum malitia, hac noſtra potiſſimum ætate, quod ſane dolenter referimus, in agro euangelici patrisfamilias zizania etiam inter dictos fratres, & religioſos in tantum pullulaſſe, meſſeſque tritico rareſcentes adeo polluere videmus, vt vulpeculæ iam in aperto vineam Domini demoliri nitantur: Quare nos pro paſtoralis officij nobis diuinitus crediti debito, quantum cum Deo poſſumus, opportuna in præmiſſis remedia adhibere volentes, vt quos Dei amor a malo non reuocat, pœnæ ſaltem formido a delinquendo retrahat: Et propterea conſiderantes, quod ſi dilecti filij Inquiſitores hæreticæ prauitatis, tam generales, quam vbique locorum deputati particulares, in cauſis hæreſis huiuſmodi contra quoſcunque quorumuis ordinum etiam quomodolibet exemptorum, & mendicantium fratres profeſſores & religioſos, quandocunque cauſas ipſas hæreſis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto id in non modicam fidei catholicæ cederet vtilitatem, cum præſertim ex hoc ſuperiores, & prælati ordinum prædictorum, ſicut veriſimiliter credendũ eſt, ad ſubditos ſuos ſub probata religionis norma continendos, tranſgreſſoreſque debitis pœnis compeſcendos facile reddi poſſint diligentiores. Iccirco Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris hac noſtra firmiter valitura conſtitutione auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cætero in omnibus Chriſtiani orbis partibus Inquiſitores hæreticę prauitatis, tam generales, quã in quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares contra quoſcunque fratres profeſſores & religioſos ordinum prædictorum, ac etiam contra quoſcunque quouiſmodo priuilegiatos & exemptos de hæreſis crimine quomodolibet ſuſpectos, aut culpabiles, dummodo ab eorundem fratrum profeſſorum & religioſorum ſuperioribus & prælatis in cauſis huiuſmodi præuenti non fuerint, iuxta facultates officij ipſius Inquiſitionis inquirere & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos ſecundum canonicas ſanctiones caſtigare, atque punire, cæteraque omnia, & ſingula facere gerere & exequi libere & licite poſſint & valeant: Super quibus plenam & liberam eiſdem Inquiſitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus & poteſtatem. Sicque per quoſcunque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari & diffiniri debere: irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obſtantibus quibuſuis apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus conciliis æditis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, & ordinum prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis etiam Marimagno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, eiſdem ordinibus, & illorum ſuperioribus, ac prælatis etiam per dictos Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſedem Apoſtolicam, ac etiam per nos, aut quæſcunque alios quouiſmodo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus (etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ad effectum præſentiũ ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter & plene derogatum eſſe volumus atque decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus literis ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcaloris Die prima Aprilis, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, indictione quinta, die vero decima menſis Aprilis, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quarti anno tertio, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ, dimiſsis inibi illarum copiis auſcultatis & collationatis cum eiſdem originalibus literis vt moris eſt, per me Thomam Roger S. D. N. Papæ, & ſanctæ Inquiſitionis Curſorem.

IDEM

86

Deputatio Præfecti Annonæ ſtatus eccleſiaſtici.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Ex multiplicibus nobis commiſſi paſtoralis officij curis, quæ nos vndique circunſtant, illam libenter ampl[illegible]ctimur, per quam in ſtatu noſtro eccleſiaſtico Annona communi pretio habeatur, & ſubditi noſtri ab impendijs quoad fieri poteſt ſubleuentur. Cupientes itaque Annonæ inſtantis anni vnum aliquem eumque virum inſignē, probum & experientem præficere, & de fide, probitate, ſolertia, ac multiplici rerum gerendarum experientia dilecti filij Aloyſij de Piſanis Electi Paduan. nobis aſſatim perſpectis plurimum in domino confiſi, firmiterque ſperantes illum, quæ eius curæ demandauerimus, omni cum laude eſſe geſturum, Motu ſimili eundem Aloyſium Electum, qui etiam Cameræ noſtræ apoſtolicæ Clericus exiſtit, Annonæ frumentariæ eiuſdem Vrbis, & reliqui ſtatus eccleſiaſtici noſtrorum generalem Præfectum pro dicto inſtanti anno cum honoribus, oneribus, facultate, auctoritate, iuriſdictione, priuilegiis, exemptionibus, & prærogatiuis ſolitis & conſuetis, ac cuiuis alteri ad huiuſmodi officium deputato hactenus quomodolibet conceſſis ad noſtrum beneplacitum conſtituimus, & deputamus, Dantes illi in præmiſſis plenam facultatem & auctoritatem tam in prædicta alma Vrbe quam aliis quibuſcunque nobis & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis & locis frumenta & legumina cuiuſuis generis ſeu ſpeciei annotandi & deſcribendi, ſeu annotari & deſcribi faciendi, ac vniuerſas & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas cuiuſuis ſtatus, gradus, dignitatis, aut præeminentiæ exiſtentes eidem Ro. Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectas tam eccleſiaſticas quam ſæculares, etiam ſi perſonæ ſæculares huiuſmodi Ducali, Marchionali, & Comitis, vel alia etiam maiori, eccleſiaſticæ vero Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia dignitatibus præfulgeant, ad veram frumentorum & leguminum quæ ipſos tempore deſuper publicandorum edictorum ſeu bannimentorum habere continget, quantitatem etiam in ſcriptis medioque iuramento denuntiandum, quorum denunciationes etiam ad dilectum filium Guidonem Aſcanium Sfortiam Cardinalem Camerarium noſtrum deferri volumus, ſub cen. eccleſiaſticis ac pecuniariis, necnon manifeſtæ rebellionis, læſæque maieſtatis, ac dominiorum & aliorum bonorum ſuorum cōfiſcationis, aliiſque eius arbitrio imponendis & applicandis, cæteriſque pœnis de quibus eidem Aloyſio electo videbitur, etiam per publicum edictum in locis ſibi beneuiſis affigendum vel alias publicandum monendi & requirendi, eiſque ne frumenta & legumina huiuſmodi extra loca ſtatus noſtri eccleſiaſtici neque de loco ad locum extra loca dicti ſtatus ſine eiuſdem Aloyſij Electi licentia exportare vllo modo audeant, ſub ſimilibus pœnis inhiben. inobediētes ſeu contrafacientes quoſlibet cenſuras & pœnas prædictas incidiſſe & incurriſſe declarandi aggrauandi & reaggrauandi, inuocato etiam auxilio brachij ſæcularis, necnon exequutiones quaſlibet tam reales quam perſonales fieri mandan. Præterea quoſcunque in præmiſſis fraudes committentes vel alias noxios & delinquentes mulctandi, ac quibuſuis etiam vltimi ſupplicij vel alias corporis afflictiuis pœnis demandandi & ſeu ipſos ac prædictos inobedientes ſeu non parentes a quibuſuis cen. & mulctis ac vt præfertur afflictiuis etiam vltimi ſupplicij pœnis abſoluendi & liberandi, deſuperque cum eis concordandi, componendi, & tranſigendi, ac quaſcunque ſibi beneuiſas concordias, compoſitiones, & tranſactiones faciendi; Item quaſcunque frumentorum & leguminum huiuſmodi quantitates cogendi, ac emptionis & mutui vel alio quouis titulo pro pretiis & modis de quibus ſibi videbitur acquirendi, proptereaque quaſuis pecuniarum ſummas mutuo vel aliter accipiendi, ac ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis cū quibuſuis mercatoribus & aliis perſonis quaſuis conuentiones & partita, etiam cum quorumuis donatiuorum mutuantibus dandorum promiſſione & donatione faciendi, ac deſuper contractus & inſtrumenta qualibet cum pactis, conditionibus, capitulis, & clauſulis ſibi beneuiſis celebrandi & ineundi, ac pro illorum obſeruatione prædictam Cameram & omnia illius bona præſentia & futura in quauis etiam pleniori ipſius Cameræ forma obligandi, necnō quoſcunque Commiſſarios, officiales, & miniſtros opportunos aut alias ſibi beneuiſos deputandi & hactenus quomodolibet deputatos reuocan. & remouendi, prout & nos harum ſerie quoſcunque Commiſſarios ſuper huiuſmodi frumentorum negotio hactenus etiam per nos quomodolibet deputatos reuocamus & remouemus, eorumque prouiſiones & ſalaria declarandi, eiſque illas & illa ac aliis quibus opus fuerit quaſuis pecuniarum ſummas & quantitates ex frumentorum & leguminum huiuſmodi venditione conuentionibusque ſeu partitis ineundis, vel alias ex huiuſmodi rei frumentariæ negotio quomodolibet prouenientes ſolui & exburſari mandandi, ac denique cætera ad huiuſmodi rei frumentariæ negotium quomodolibet pertinentia faciendi, gerendi, exercendi & exequendi, ac edicendi ſeu edici & proclamari faciendi neceſſaria & opportuna, quæq; dilecti filij Clerici eiđem Cameræ Præſidentes dum ſimul coadunati & congregati ipſam Cameram faciunt & repræſentant facere, gerere exercere ac exequi & edicere ſeu edici & proclamari facere poſſunt, vnumque vel plures loco ſui cum ſimili vel limitata poteſtate ſubſtituendi, & eius arbitrio reuocandi. Mandantes propterea dilectis filiis noſtris & apoſtolicæ ſedis de latere Legatis, eorumque Vicelegatis, ac tam dictæ Vrbis quam aliarum Prouinciarum, Ciuitatum & locorum prædictorum Gubernatoribus, Locatenentibus, Prætoribus, Vicariis, & aliis quouis nomine nuncupatis officialibus & iuſtitiæ miniſtris, necnon Communitatibus & Vniuerſitatibus, earumque magiſtratibus ac perſonis etiam priuatis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna ſtrictius inhibendo, ne eundem Aloyſium Electum aut eius pro tempore miniſtros in præmiſſis vel aliis ad dictum rei frumentariæ negotium pertinentibus vllo modo vel obtentu impediant, remorētur, vel moleſtent, imo eius & eorum nomine requiſiti illi & illis deſuper opportune faueant & aſſiſtant, eiuſque & eorum mandata, edicta, ſeu proclamationes aut alias ordinationes exequi mandent & faciant. Non obſtan. præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis & reformationibus etiam iuramento roboratis, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis eiſdem perſonis ac eorundem ciuitatum, oppidorum, & locorum communitatibus ſeu vniuerſitatibus, necnon tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, cæteriſque ſupra deſignatis aliiſque quibuſuis perſonis etiam ſuper exactione frumentorum, leguminum etiam per ſedem apoſtolicam & Cameram prædictam in genere vel in ſpecie, etiā ex cauſa onoroſa, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis,

ac alias

Digitized by Google

ac alias quomodolibet conceſsis & concedendis (quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis &c. tenores &c. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat latisſime derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe ſeu debere decernimus) cæteriſque contrariis quibuſcunque. Decernentes præſentium noſtrarum ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra in Ro. Cu. & extra plenam fidem facere regula contraria non obſtante. Seu ſi eidem Aloyſio Electo videbitur, deſuper literas etiam per breue noſtrum, etiam cum omnium & ſingulorum præmiſſorum pleniori ſpecificatione & expresſione, ac quarumcunque ſcripturarum deſuper neceſſariarum ad verbum, ſi videbitur, inſertione, aliiſque clauſulis & cautelis neceſſariis & opportunis, adeo quod contraria quæcunque prorſus tollatur & non obſtent, ſimul vel ſeparatim etiam ſub data diei ſecundæ menſis Auguſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pontificatus Noſtri Anno Secundo, expediri poſſe, ipſarumque præſentium tranſumptis etiam impresſis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus fidem adhiberi debere, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio I.

IDEM

87

Ordinationes, & ſtatuta ſuper modo viuendi Hebræorum Vrbis.

PIVS Papa IIII. Vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus Hebræis in alma vrbe commorantibus & commorare ſolitis, viam veritatis agnoſcere, & agnitam cuſtodire. Dudum a fe. recor. Paulo Papa IIII. prædeceſſore noſtro zelo religionis Chriſtianæ moto literæ apoſtolicæ circa veſtrum aliorumque Hebræorum viuendi modũ, ſub Data videlicet pridie Idus Iulij, Pontificatus ſui Anno primo emanarunt, quarum vt accepimus prætextu per calumniam & cauillationes nonnullorum veſtris facultatibus inhiantium literas ipſas in multis præter ipſius prædeceſſoris intentionem interpretantium, vos diuerſimode vexati & inquietati fuiſtis. Quare nos conſiderantes quod Sancta Mater Eccleſia Hebræis quos in memoriam paſſionis Dominicæ tolerat, multa plerumque concedit, vt Chriſtiana benignitate allecti errorẽ ſuum recognoſcant, & ad verum, quod eſt Chriſtus, lumen tandem conuertantur, plurimorum etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo ſtatui veſtro opportune prouidere volentes, ac literarum prædictarum tenores præſentibus pro expresſis habentes: Motu proprio non ad veſtram vel alicuius veſtrum aut alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtãtiam, ſed de noſtra mera deliberatione & ex certa ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Vobis omnibus & ſingulis, vt dum vos ab vno loco ad alium iter agere cõtigerit, poſitus in ipſo itinere biretum ſeu pileum nigrum deferre, ea tamen conditione vt ſi vltra vnã diem vno in loco moram traxeritis, poſtea ſolitum biretum glauci coloris geſtetis, apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus ac indulgemus. Volenteſque quod ſi locus pro veſtra habitatione aſsignatus amplus & capax ac negotiis gerendis & mercibus exercendis aptus & commodus ſit, intra illum vos contineatis: alioquin in alio capaci & commodo vobis aſsignando; vel priori quantum opus fuerit ampliando, ſeu iam per dilectum filium noſtrum Guidonem Aſcanium Cardinalem Camerarium iam ampliatum & forſan eiuſdem Guidonis Aſcanij ſeu ab eo deſuper deputan. arbitrio in poſterum ampliando, & vltra domos in clauſura exiſtentes quas per vos acquiri forſan contigerit, quæcumque alia ſtabilia bona ſeu prædia vrbana & ruſtica vſque ad valorem mille & quingentorum ducatorum auri tenere poſsitis; bonaque ipſa Chriſtianis & colonis etiam partiariis vel ſub certa annua penſione prout cum illis conuenietis locare, ac etiam ſine aliquibus fraude & monopolio culturæ terrarum & animalium cuiuſcunque generis aliarumq; rerum ſocietates cum eiſdem Chriſtianis contrahere, & quaſcunque artes & mercaturas quarumcunque mercium & rerum humano vſui quomodolibet neceſſariarum etiam olei frumenti vini ordei ceterorumq; fructuũ (niſi tamen ſuperiores huiuſmodi commercia & emptiones publico edicto omnibus etiam Chriſtianis negotiantibus interdixiſſent) exercere: & vbi etiam hæc vobis a veſtris debitoribus inſolutum datum fuerint illa accipere, acceptaque quibuſuis perſonis etiam Chriſtianis vendere, & cum illis pro aliis bonis permutare, & prout volueritis alienare, & cum Chriſtianis conuerſationem & familiaritatem honeſtas, non tamen eoſdem Chriſtianos in veſtros famulos habere aut quomodolibet tenere, & de pecuniis per vos & veſtrũ quemlibet mutuatis intereſſe pro tempore vſque ad Datam literarum prædeceſſoris huiuſmodi decurſo, iuxta capitula vobis antea conceſſa, & tolerata, exceptis tamen caſibus iam deciſis, vel per translationem vel ſententiam quæ in rem iudicatam tranſierit finitis, quas in ſuo robore permanere omnino volumus, niſique arbitrio noſtro noua reuiſione digna videbuntur, abinde vero citra iuxta modum ex eiuſdem prædeceſſoris ordinatione vobis datum, & donec alius modus vobis per nos ſeu noſtrum & ſedis apoſtolicæ Camerarium præfatum pro tempore ſtatuetur, dummodo tum intereſſe de veſtro intereſſe non exigatis, exigere, & pignora quæ a Chriſtianis quomodocumque per vos accipi contigerit, de illis lapſis decem & octo menſibus integris poſtquam vobis cõſignata fuerint, per publicam ſubhaſtationem aſsiſtenti officiali publico, & parti legitima intimatione facta, & alias iuxta morem, & modum antequam dictæ literæ emanaſſent in præfata alma vrbe ſeruari ſolitũ vendere, & illorum pretium pro concurrenti ſumma veſtri crediti, reliquum ſi quod ſuperflueret illorum dominis reddendo & conſignando, vel in manibus officialis deponendo, vobis retinere, & de illis nullam rationem illorum dominis ſeu cuiquam alteri reddere teneamini, ſed velut de propriis bonis libere diſponere valeatis, plenam & liberam eiſdem authoritate & tenore facultatem concedimus. Et inſuper volumus vt vos ſub ſtatutis, & decretis generalibus almæ vrbis præfatæ, quæ tamen priuilegiis & conceſsionibus vobis indultis contraria non ſint, comprehendamini, & illa obſeruare teneamini. Et ne ob certi loci intra quem habitare debeatis aſsignationem, & intra illum domos conducendi neceſsitatem, ab illarum dominis vltra debitum modum

prægrauemini

Digitiz

prægrauemini, vt domorum domini in locis prædictis illas vobis pro iuſto pretio per Camerarium præfatum declarando locare teneantur, neque illud quouis modo augere vel alterare valeant. Præterea ſi a vobis vel veſtrum ſingulis vigore apoſtolicarum prædeceſſoris literarum bona ſtabilia quæ poſſidebatis vendere coactis aliqui huiuſmodi bona emerunt, & illorum etiam ſub prætextu cautionũ de euictione ſeu alias per calumnias requiſitarum non præſtitarum vobis nondum perſoluerint, vt pretia conuenta vobis abſque alicuius cautionis præſtatione integre perſoluere, aut bona ipſa ſtabilia per eos empta in eo ſtatu, quo erant tempore emptionis vna cum fructibus per eos perceptis reſtituere teneantur, omneſque libros rationum veſtrarum & alias ſcripturas publicas & priuatas vobis ablatos & ablatas ſeu depoſitos & depoſitas, quibuſuis ſequeſtris ſuper illis factis ſublatis, vobis reſtitui mandamus, voſque ad reddendum rationem aliquam de cõtractibus ſeu inſtrumentis etiã caſſis & extinctis nullatenus teneri neque aſtringi poſſe decernimus. Et vlterius vos omnes & ſingulos ab omnibus & quibuſuis delictis, criminibus, etiam tam contra dictas Pauli prædeceſſoris quam contra eiuſdem Pauli Pontificatus tempore durante quorumuis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium aut aliorum quorumcumque literas etiam libros non exhiben. aut alias ipſis literis nõ parendo exceſſibus & transgreſſionibus quantumcunque grauibus & enormibus per vos vſque ad præſentem diem commiſſis, exceptis duntaxat criminibus homicidij homicidioque maioribus, ac læſæ Maieſtatis, & falſæ monetæ, falſificationis literarũ apoſtolicarum, & in contemptũ fidei Chriſtianæ commiſſis, & iuxta formam inſtrumenti per vos in Camera Apoſtolica cum dilecto filio Donato Matthæo Minali generali Theſaurario modo facto ſeu celebrato quoad pœnas tãtum cuicumque præterquam parti applicandas, & quæ hactenus depoſitatæ ſeu exactæ, non fuerint & ſaluo in reliquis iure cuiuslibet tertij, necnon a quibuſuis reſiduis vigeſimarum & talearum & aliis quibuſcumque tam ciuilium quã criminalium Cameræ apoſtolicæ debitis, authoritate & tenore præmiſſis abſoluimus & liberamus. Et inſuper volumus quod pro futuris transgreſſionibus ratione exactionis veſtri intereſſe querelans ſeu accuſator annum tantum habeat ad proſequendum ſuam accuſationem ſeu querelam quantum ſit reſpectu pœnæ vt ſupra applicandæ: quo vero attinet ad intereſſe ciuile ipſius querelantis vel accuſantis vel cuiuslibet alterius tertij nulla alia ſit præfinitio temporis, niſi ea quæ a iure communi ſtatuta eſt. Et pariter quod veſtris creditis tam præteritis quam præſentibus & futuris ea ſolum opponatur præſcriptio quæ præfinita eſt a iure communi, & quod pro toto & eo tempore quo quis pecuniis veſtris fruitur, intelligatur intereſſe recurrere, cõputando tam en diẽ pro die menſem pro menſe, non autẽ diem pro menſe, & pro transgreſſibus veſtris pœnæ ſint arbitrariæ de cetero, exceptis tamen illis caſibus pro quibus certæ pœnæ ſunt ſtatutæ a iure communi. Præterea vobis permittimus quod poſſitis tenere apothecas extra ghectum ſeu ſeptum hebraicum, quantum tamen fieri poterit contiguas, & in illis ab ortu ſolis vſque ad occaſum, exceptis diebus feſtiuis, permanere, & mercaturã ac artes veſtras & Banchum aliaque vobis permiſſa exercitia exercere, dummodo adueniente nocte vos ad veſtras ſolitas intra clauſtra habitationes reducatis. Cæterum vt fraudibus occurratur, mandamus vt vos rationes quas cum Chriſtianis habueritis, caracteribus linguæ vulgaris italice ſcribere teneamini, alias veſtris libris ſeu rationibus alias quam vt præfertur ſcriptis ſeu notatis nulla fides prorſus adhibeatur, poſſitis tamen ad libitum veſtrum priuatos libros in vſus veſtros conſcribere lingua veſtra hebraica, dummodo ex eis Chriſtianos non conueniatis. Quodque non ſolum vos in alma vrbe præfata commorantes, ſed etiã ceteros extra illam in aliis quibuſuis locis moram trahentes; qui in eadem negotia aut commercia aliqua habuerint, pro illorũ modo & qualitate teneantur & obligati ſint in ſolutione compoſitionis per vos nuper, cum Camera apoſtolica factæ, aliiſque omnibus oneribus per vos ſuſtinendis & fiendis iuxta ratam eis per taxatores imponen. concurrere & contribuere, ac demum inſtrumentum conuentionis per vos cum Camera apoſtolica ſiue eius Theſaurario ſub die octaua Ianuarij præſentis anni initæ cum omnibus in eodem inſtrumento contentis de verbo ad verbum prout iacet authoritate & tenore præmiſſis approbamus ratificamus & confirmamus, omniaque in illo conceſſa vobis damus & concedimus & condonamus: ac præmiſſa omnia & ſingula in præſentibus noſtris literis contenta inuiolabiliter obſeruari, ſicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis authoritate fungentes etiam Palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quauis authoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quocirca dilectis filiis noſtro & Romanæ Eccleſiæ Camerario, & etiam noſtro in alma vrbe eiuſque diſtrictu in ſpiritualibus Vicario, & Curiæ Cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditori generali motu ſimili per præſentes mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes litteras & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte veſtra fuerint requiſiti ſolenniter publican. vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſten. faciant authoritate noſtra vos conceſſione indulto voluntate permiſſione liberatione abſolutione mandato confirmatione approbatione decreto aliisque præmiſſis & præſentibus literis pacifice frui & gaudere, non permitten. vos aut aliquem veſtrum deſuper per quoſcumque quauis authoritate fungen. quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet ac inobediẽtes & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcen. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtan. ſupradicti Pauli prædeceſſoris & quibusuis aliis litteris conceſſionibus & ordinationibus apoſtolicis etiam per nos contra præmiſſa ſeu aliquod præmiſſorum editis, necnon prouincialibus, etiam per ſedis apoſtolicæ pro tempore de latere Legatos etiam ſuper præſcriptione ſex annorum ſiue alterius breuioris quæ a iure communi indicta ſit temporis contra Hebræos præfinita ſimiliter editis; etiam vrbis præfatæ ſtatutis & conſuetudinibus etiam per ſedem Apoſtolicam approbatis & confirmatis, priuilegiis quoque indultis & litteris apoſtolicis dictæ almæ vrbi ſeu eius Populo ac quibusuis aliis ſub quibuſcumque verborum formis & clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritãtibuſque & aliis decretis quibuslibet conceſſis confirmatis ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idẽ importan. mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbũ inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter

& expreſſe

& expreſſa derogamus contrarijs quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per litteras apoſtolicas non facien. plenam, & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſimaſeptima Februarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

Anno a natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecũdo, indictione quarta, die vero duodecima menſis Martij, Pontificatus autem ſanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quarti anno tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ præſentatæ & intimatæ fuerunt Magnifico Domino Cæſari Contardo Auditori Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi D. Cardinalis de ſancta Flora, & Domino Hieronymo de Tarano Cameræ apoſtolicæ notario, & Bernardino de Mõte Leone, & Iacobo alias Beuilacqua executoribus R. P. D. A. C. illis inhiben. iuxta dictarum literarum formam & tenorem, dimiſſa deinde copia in actis dicti Domini Hieronymi de Tarano per me Ioannẽ Andream Panizzam prælibati S. D. N. Papæ Curſorẽ.

Petrus Valterini magiſter Curſ.

IDEM
88
Reuocatio facultatum Nunciis conceſſarum.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa Quartus, ex certis ſuadentibus rationabilibus cauſis, omnes, & ſingulas facultates, auctoritatem, & poteſtatem, ac indulta, quibuſuis Nunciis, etiam cum poteſtate Legati de latere in quibuſuis prouinciis, Ducatibus, Dominiis, Ciuitatibus & locis per quoſcunque Ro. Pont. Sanctitatis ſuæ prædeceſſores, ac eandem Sanctitatem ſuam, & ſedem apoſtolicam, & quibuſuis cauſis, non tamen ratione collectoriæ decimarum, & ſpoliorum creatis, & conſtitutis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, aut alias quomodolibet conceſſas, & conceſſa, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habens, ſpecialiter, & expreſſe reuocauit, ac irritum &c. decreuit.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in cancellaria apoſtolica, anno incarnations Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, die vero martis ſecunda menſis Iunij, Pontificatus præfati Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Anno Tertio.

IDEM
89
Declaratio ſupradictæ reuocationis facultatum Nunciorum.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa IIII. qui nuper ex certis ſuadentibus rationabilibus cauſis, omnes, & ſingulas facultates, authoritatem, & poteſtatem, & indulta quibuſuis Nunciis etiam cum poteſtate Legati de latere, in quibuſuis prouinciis, Ducatibus, Dominiis, Ciuitatibus ac locis, per quoſcunque Romanos Põtifices Sanctitatis ſuæ prædeceſſores, ac eandem Sanctitatem ſuam, & ſedem apoſtolicam ex quibuſuis cauſis, non tamen ratione collectoriæ decimarum, & ſpoliorum creatis, & conſtitutis, ſub quibuſuis clauſulis, & decretis, aut alias quomodolibet conceſſas, & conceſſa, ſpecialiter, & expreſſe reuocauit, volens vtilitati, & commoditati conſulere, facultates authoritatem, ac poteſtatem, ac indulta huiuſmodi, quorum tenores Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſſis, quo ad ea quæ iuſtitiam, viſitationem, reformationem, & morum correctionem concernunt, tantum reualidauit, & plenarie reintegrauit, ac irritum, &c. decreuit.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo, quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, die vero Sabbati ſeptima menſis Nouembris, Pontificatus prælibati Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Anno Tertio.

Anno a Natiuitate Domini, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, indictione quinta, die vero Iouis, quinta Menſis Nouembris, Pont. Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IIII. anno eius tertio Retroſcriptæ literæ apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valuis Principis Apoſtolorũ de vrbe, & Cancellariæ Apoſt. ac in acie Campi Floræ, dimiſſis earundem litterarum in locis prædictis copiis affixis vt moris eſt, per nos Bartholomæum ſottocaſa, & Ioannem Gherardum præfati S. D. N. Papæ Curſ.

Philibertus Chappius Magiſter Curſ.

IDEM

IDEM

90

Confirmatio & ampliatio literarum Pauli III. pro monaſterio & hoſpitali Catechumenorum de Vrbe.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter ceteras Romani Pontificis, qui Chriſti vices gerit in terris, ſollicitudines, illa potisſimum ipſius animum vrgeat, vt eos, quos Sathanæ perfidia a Chriſti fide alienat, ad eccleſiæ gremium reducat, Decet eum his ſæpe, quæ per prædeceſſores ſuos in Neophitorum commodum prouide facta, & conceſſa dicantur, Apoſtolici muniminis adiicere firmitatem, ac illa, vt exinde optatum conſequantur effectum, indulgentiis & peccatorem remisſionibus Chriſti fideles ad id alliciendo, fauoribus proſequi opportunis. Exponi ſiquidem nobis nuper fecerunt Dilecti filij Præpoſitus, Adminiſtrator, Rector, Gubernator, Oeconomus, Miniſtri, & aliæ perſonæ Archiconfraternitatis Iudæorum Hebræorum, & infidelium Conuerſorum almæ vrbis noſtræ, Quod cum alias fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter, poſtquam intellexerat nonnullos Hebræos, ſeu Iudæos diuinitus inſpiratos tenebroſam cæcitatem, qua tunc detinebantur, abieciſſe, & ad veri luminis cognitionem conuerſos ſacri baptiſmatis ſonte ablutos fuiſſe, ac ob diuerſa munera, & gratias ex ſedis Apoſtolicæ benignitate eis conceſſa, quamplurimos alios Hebræos, ſeu Iudæos, ſimili accenſos deſiderio eandem cæcitatem abiicere, & ipſum verum Dei lumen agnoſcere deſiderare: Cumque in dicta vrbe nullus locus exiſteret, in quo ipſi ex iudaica cæcitate ad Chriſti fidem conuerſi recipi valerent, idem Paulus prædeceſſor, ſupplicationibus ſibi tunc pro parte dilecti filij Ioannis de Torano Rectoris Parochialis eccleſiæ S. Ioannis de mercato Regionis Campitelli dictæ Vrbis deſuper porrectis inclinatus, eidem Ioanni vnum Monaſterium pro puellis, & vnum Hoſpitale ſub S. Ioſephi, ſeu alia de qua eidem Ioanni videretur inuocatione, pro viris Iudæis, & aliis pro tempore ad Chriſti fidem conuertendis, prope eccleſiam ſancti Ioannis præfatam in loco ad tunc deſignato ex bonis ſibi a Deo collatis, & Chriſti fidelium eleemoſynis concesſis, & concedendis conſtrui faciendi licentiam, & facultatem conceſſerit, & poſtquam conſtructa fuerit, in monaſterium, & hoſpitale eorundem Iudæorum conuerſorum, ſine alicuius præiudicio perpetuo erexerit, illiſque pro illorum dote bona quæcunque illis eroganda, & relinquenda perpetuo applicauerit, & appropriauerit, ac in monaſterio, & hoſpitali præfatis vnam Archiconfraternitatem quæ caput omnium aliarum confraternitatum, & hoſpitalium Monaſteriorum, & aliorum locorum conuerſorum huiuſmodi vbilibet pro tempore inſtitutorum, & erectorum inſtituendo, ipſas eidem Archiconfraternitati immediate ſubiecerit, & membra ab ea fecerit dependentia, ita quod Confraternitates, Monaſteria, Hoſpitalia, ac loca ad vſum huiuſmodi vt præfertur conſtructa, ipſam Archiconfraternitatem in aliqua ſaltem reuerētia ſingulis annis recognoſcere tenerent: Necnon confratribus, Monaſterio, Hoſpitali, ac eccleſiæ prædictis, illorumque Adminiſtrationibus, Gubernatoribus, Rectoribus, Oeconomis, Miniſtris, Conuerſiſque, & aliis perſonis pro tempore exiſtentibus, ſeu de illis, ac monaſterij, & hoſpitalis prædictorum fabrica curam aliquam habentibus: Nec non tam perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu aliquid de bonis ſuis pro dictis operibus relinquentibus, quod omnibus, & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis etiam plenariis, ac peccatorum remisſionibus, & aliis gratiis ſpiritualibus imagini ſancti Saluatoris ad ſancta Sanctorum, & Charitatis, Corporis Chriſti, Sacramenti, & Campi Sancti Confraternitatibus, Archihoſpitali ſancti Iacobi in Auguſta, & ſancti Spiritus in Saxia Hoſpitali dictæ vrbis, cæteriſque Hoſpitalibus, & Confraternitatibus in eadem vrbe conſiſtentibus, ac fabricæ Principis Apoſtolorum dictæ vrbis, illiuſque deputatis, & eorum, ac beatæ Mariæ de Populo, Conſolationis, ſancti Ioannis Baptiſtæ Florentinorum, & eiuſdem Campi Sancti, aliiſque eiuſdem vrbis eccleſiis, ac illa, & illis, viſitantibus, vel illorum benefactoribus, eorumque Adminiſtratoribus, & Guardianis, Rectoribus Oeconomis Generalibus, & aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac Iudæis, & conuerſis quibuſcunque, etiam per eundem Paulum, & quoſcunque alios Romanos Pōtifices etiam prædeceſſores ſuos, ac ſedem eandem hactenus quomodolibet concesſis, & in futurum concedendis: Quæ omnia, & literas deſuper confectas præfatus Paulus prædeceſſor haberi voluit pro expresſis: Et quibus illæ, illi, & illa vtebantur, potiebantur & gaudebant, ac vti potiri & gaudere poterant quomodolibet in futurum, Archiconfraternitas, illiuſque Confratres Monaſterium tunc conſtruendum Hoſpitale, & Eccleſia, illorumque Adminiſtratores, familiares, Miniſtri, œconomi, & aliæ perſonæ ſimilem curam inhibi ſumentes, & illa viſitaores, ac eis benefacientes ex tunc, & in perpetuum vti, potiri, & gaudere quomodolibet libere, & licite valerent in omnibus & per omnia periode ac ſi Monaſterio, & Hoſpitali, ac Eccleſiæ, & Confratribus prædictis, illorumque Rectoribus, Adminiſtratoribus, Gubernatoribus, œconomis, ſeruitoribus, familiaribus, miniſtris, & Conuerſis, & aliis perſonis, ac illa viſitantibus, & eis bene facultatibus pro tempore ſpecialiter & expreſſe conceſſa fuiſſent, & in futurum concederentur: Nec non presbyteris quibuſcunque, qui in Monaſterio, ſeu Hoſpitali, aut Eccleſia prædictis quocunque tempore celebrarent, & pro quibus ijdem presbyteri inibi celebrarent & orarent, eaſdem indulgentias & peccatorum remisſiones, quæ celebrantibus in Scala cœli, & trium fontium nuncupatorum, monaſteriorum ſancti Franciſci de obſeruantia, & Ciſtercien. reſpectiue ordinum extra muros dictæ vrbis, nec non cappella in Præſepe Domini ſitæ in eccleſia beatæ Mariæ Maioris de vrbe prædicta, ac animabus pro quibus ijdem presbyteri celebrarent, & orarent conceſſerit, & indulſerit, ac indulgentias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concesſiones, & remisſiones huiuſmodi ad illos, illas, & illa extenderit, prorogauerit, & ampliauerit, Quodque pro tempore exiſtentes Præpoſitus, & Adminiſtrator, Rector, Gubernator, Oeconomus, Miniſtri, & Conuerſi, aliæque perſonæ præfatæ, indulgentias, gratias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, aliaſque concesſiones, & remisſiones huiuſmodi, & die, ac feſto in quibus, & cauſas propter quas illa conſequi deberent, ad eorum beneplacitum publicari facere, & eleemoſynas ipſis per fideles quoslibet illis pro tempore elargiendas recipere, & perſonas ad huiuſmodi eleemoſynas colligendas deputare, ac quilibet Confrater, aliaque perſona Archiconfraternitatis, monaſterij, & hoſpitalis Confratrum Præsbyterorum, & Conuerſorum huiuſmodi, quemcunque presbyterum ſecularem in ſuum poſſent eligere confeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet a quibuſcunque caſibus quantumcunque

grauibus, etiam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ in dictis litteris expresſis, & etiam Apoſtolicæ ſedi reſer-
uatis abſoluere : Et Confesſionale, ac Altare portatile iuxta formam, & litteras prædictas habere posſint, licen-
tiam, & facultatē conceſſerit: Eiuſdemq; Archiconfraternitatis confratribus pro tēpore exiſtentibus vere pœ-
nitentibus & confesſis, ſeu ſtatutis a iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui in eiuſdem ſancti
Ioſephi, & Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu aliis per Præpoſitum, Adminiſtratores, & Gubernatores,
ad id nominandis feſtis ſeu diebus, a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis ſequentis diei Monaſterium, &
Hoſpitale, ac Eccleſiam huiuſmodi deuote viſitarent, & pro præmisſis operibus manus adiutrices iuxta eorum
arbitrium porrigerent, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, ac Iubileum, & remisſionem in
domino miſericorditer elargitus eſt, cum decreti, mandati, derogationis, aliisq; clauſulis pro vt in ipſius Pau-
li prædeceſſoris litteris, quarum, ac priuilegiorum, exemptionum, indulgentiarum, & indultorum tranſumptis
manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, aut alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica
conſtitutæ, ſeu alicuius curiæ eccleſiaſticæ munitis, eandem prorſus fidem adhiberi voluit, quæ ipſis originali-
bus literis adhiberetur. ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, eiſdem poſt viginti annos quoad indulgentiam plena-
riam, & remisſionem prædictam minime valituris, ac aliis in forma motus proprij in Camera Apoſtolica præ-
dicta recepti, & admisſi, quas, nos, omniaque & ſingula priuilegia, exemptiones, prærogatiuas, indulta, indul-
gentias, aliaque in eis contenta præmiſſorum, & aliorum intuitu ex certa ſcientia cum decreti, mandati, dero-
gationis, aliisque clauſulis cōfirmauimus, approbauimus, & innouauimus, pro vt in noſtris, ſimili in forma bre-
uis literis plenius continetur. Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, Dilecta in Chriſto filia Iulia Co-
lumna nobilis mulier Romana terrena in cæleſtia, & tranſitoria in æterna, felici commercio commutare cu-
piens, poſtquam quandam domum in dicta regione Campitelli eiuſdem almæ vrbis noſtræ conſiſtentem Con-
fraternitati Annunciationis beatæ Mariæ Virginis in eccleſia eiuſdem beatæ Mariǫ ſupra Mineruam inſtituta ſub
certis modo & forma ac inibi expresſis conditionibus donauerat & conceſſerat, eiuſdem Confraternitatis
Cōfratres domum huiuſmodi virginibus Neophitis, & ad orthodoxam Ieſu Chriſti fidem conuerſis, etiam ſub
nonnullis conditionibus, ac modo, & forma tunc ſpecificatis etiam donauerit, & conceſſerit, pro vt in inſtru-
mentis, ſeu ſcripturis deſuper confectis latius dicitur contineri, & dictæ virgines, ſeu earum aliquæ vt Ieſu
Chriſto Dei filio earum ſponſo, qui eſt ſpecioſus forma præ filijs hominum magis placere, & altisſimo purius,
& ſincerius famulari posſint in eadem domo vnum Monaſterium Virginum Neophitarum ordinis prædicato-
rum ſancti Dominici ſub regula ſancti Auguſtini conſtrui facere, & ſub eiuſdem Annunciationis beatæ Mariæ
Virginis inuocatione per nos erigi deſiderent: nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt huic honeſto eorum de-
ſiderio ſatisfacere, aliasque in præmisſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos at-
tendentes præmiſſa omnia in præfati Pauli prædeceſſoris, & noſtræ intentionis executionē tendere, eoque fir-
miori robore, & pleniori gratia gaudere, ac frui debere, quo maior, & vberior fructus ex illis prouenit, pium
huiuſmodi opus confouere, & eiſdem Virginibus in ſancto eorum deſiderio paterno affectu prouidere, ac eas
ſpirituali gratiæ fauore proſequi volentes, ac dictæ Confraternitatis huiuſmodi ſingulares perſonas, a quibus-
uis excommunicationis ſuſpen. & interdicti, aliisque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab
homine quauis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dum
taxat conſequen. harum ſeriæ abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes: nec non literarum ipſius Pauli præ-
deceſſoris, ac inſtrumentorum, & ſcripturarum huiuſmodi vberiores tenores præſentibus pro expresſis haben
tes, eiuſdem Archiconfraternitatis confratribus, vt in eadem domo vnum ordinis prædicti monaſterium, cum
Eccleſia, Campanalis, Cimbalis, Campanis, Cœmeterio, Dormitorio, Refectorio, Clauſtro, Hortis, hortalitijs,
& officinis, alijsque neceſſariis, Superioris dicti ordinis vel cuiusuis alterius licentia minime requiſita, conſti-
tui, & ædificari facere libere, & licite posſint & valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium indulge-
mus, & poſtquam conuenienti clauſura munitum fuerit Monaſterium illud ſub inuocatione eiuſdem Annuncia
tionis beatæ Virginis Mariæ, pro perpetuis vſu, & habitatione Prioriſſæ, & Monialium ſeu Virginum Neophi-
tarum ordinem præfatum profiteri volentium, ad electionem dilecti filij noſtri Ioannis Michaelis tituli ſanctæ
Anaſtaſiæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis Saraceni nuncupati moderni & pro tempore exi-
ſtentis ſocietatis Catechumenorum, & Neophitarum, & ad fidem Chriſti conuerſorum protectoris perpetuo
introducendarum, & iuxta regularia dicti ordinis inſtituta recipiendarum, quæ inibi ſub regulari obſeruantia,
& perpetua clauſura, ac ſub cura, viſitatione, correctione, adminiſtratione, ſuperioritati, ac iurisdictione, tam
in ſpiritualibus, quam in temporalibus eiuſdem moderni, & pro tempore exiſtentis Protectoris altisſimo famu
lentur, perpetuo erigimus, & inſtituimus, ac illi ſic erecto pro eius dote, omnia, & ſingula bona, oblationes, &
eleemoſynas, alijque pia ſubſidia per quoſcunque Chriſti fideles elargienda, & donanda perpetuo applicamus,
& vendicamus, præfataſque Virgines, quæ in dicta domo nunc exiſtunt, & quæ habitum monachalem ſuſcipe-
re poſſunt, ac volunt, aliaſque pro tempore in prædicto monaſterio introducendas, per Protectorem prædictū
aut alium ab eo ad id ſuo arbitrio deputandum velari, & habitum prædictum ſicut præmittitur illis imponi poſ-
ſe volumus, & concedimus, dictumque Monaſterium, ac illius Prioriſſam, & Moniales, ſeu Virgines, & illius
perſonas, ac bona quæcunque nunc, & pro tempore exiſtentia ab omni cuiuſcunque alterius iurisdictione ſu-
perioritate, cura, corectione, viſitatione, dominio, poteſtate: nec non a ſolutione quarumcunque decimarum,
ac cuiuſcunque ſubſidij, gabellæ, & cuiusuis alterius ordinis, tam ordinarij, quam extraordinarij ex quacunque
cauſa etiam vrgentisſima, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes,
ac ſedem, & Cameram præfatam, & quoſcunque alios quomodolibet impoſitis, & imponendis, eadem aucto-
ritate penitus eximimus, & liberamus: nobisque, & eidem ſedi, ac Ioanni Michaeli Cardinali & pro tempo-
re exiſtenti Protectori præfato immediate ſubijcimus, ipſumque Ioannem Michaelem Cardinalem, & pro tem
pore exiſtentem domus Catechumenorum, & Neophitarum prædictarum Protectorem in eiuſdem Monaſterij
ſic erecti Protectorem eligimus, & deputamus, ſibique, & per ſe ſeu quemcunque Catholicum Antiſtitē Prio-
riſſam, & Moniales Monaſterij præfati benedicere, & velare, ac quæcunque ſtatuta, ordinationes, & capitula
felix regimen, & proſperum ſtatum monaſterij, & illius perſonarum huiuſmodi concernentia, licita & hone-
ſta, ac ſacris canonibus non contraria condere, illaque ſi opus fuerit mutare, alterare, caſſare, ac alia de nouo
edere,

tiis, quæ poſtquam edita fuerint dicta auctoritate apoſtolica confirmata eſſe cenſeantur, ac eidem monaſterio, ac illius prioriſſæ, & Monialibus, & Virginibus, Perſoniſque pro tempore exiſten. quod omnibus, & ſingulis priuilegiis immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, facultatibus, concesſionibus, indultis, indulgentiis, & gratijs, aliiſque ceteris dicti ordinis Monaſteriis quomodolibet in genere, vel in ſpecie, ac communicatiue concesſis, & quibus monaſteria, & loca, ac perſonæ huiuſmodi vtuntur potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, etiam æque principaliter perinde ac ſi eidem monaſteriis, & illius perſonis originaliter conceſſa eſſent, & concederentur, vti potiri & gaudere libere & licite posſint, & valeant, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus. Et inſuper de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pænitentibus, & confesſis, ſeu confitendi a iure temporibus propoſitum habentibus, qui monaſterij prædicti eccleſiam in eiuſdem Annunciationis, Conceptionis, Natiuitatis, Purificationis, Aſſumptionis, aliiſque eiuſdem beatæ Mariæ Virginis, nec nõ Natiuitatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis eiuſdem Saluatoris, & omnium Sanctorum reſpectiue feſtiuitatum, ac commemorationis defunctorũ diebus, a primis veſperis, vſque ad occaſum ſolis feſtiuitatum, & dierum huiuſmodi annis ſingulis in perpetuum viſitauerint, & pro eiuſdem Monaſterij fabrica, ac illius Prioriſſæ, & Monialium ſuſtentatione, & manutentione, ac paramentis diuino cultui neceſſariis, manus adiutrices porrexerint, inibique pias ad Deum preces iuxta eorum deuotionẽ effuderint, quoties id fecerint toties plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remisſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Præterea eiſdem Chriſti fidelibus, qui ſingulis quadrageſimalibus diebus vſque ad octauam reſurectionis eiuſdem Domini eccleſiam prædictam etiam annis ſingulis in perpetuum viſitauerint, centum annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pænitentiis miſericorditer in domino relaxamus. Vtque ipſi Chriſtifideles huiuſmodi indulgentiarum facilius particeps effici posſint, eiſdẽ Chriſtifidelibus, vt aliquos presbyteros ſeculares, aut quorũuis ordinũ regulares, qui cõfesſionibus diligẽter audiris, ipſos, & eorum quemlibet ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, excesſibus, & delictis etiã in ſingulis caſibus, etiam ſedi Apoſtolicæ reſeruatis non tamen cõtentis in litteris in die cœnæ domini legi conſuetis abſoluere, & eis pro præmisſis pœnitentiam ſalutarem iniungere: Necnon vota quæcunque per eos emiſſa (vltra marino, viſitationis liminũ beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac ſancti Iacobi in Cõpoſtella, nec non religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare posſint, facultatem concedimus, & indulgentias huiuſmodi necnon præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum per nos, & ſedem Apoſtolicam etiam in fauorem baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac hoſpitalis ſancti Spiritus in Saxia de vrbe, aut expeditionis contra Infideles, vel alias quomodolibet & ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis pro tempore factis, & conceſſis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri, & eiſdem Chriſtifidelibus ſuffragari debere decernimus. Indulgentias quoque, Iubilæum, & remisſionem peccatorum ſic vt premittitur per dictum Paulum prædeceſſorem conceſſas, quas poſt viginti annos valere minime voluit, ad alios viginti annos prorogamus, & extendimus, & quatenus opus ſit de nouo concedimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris die vigeſima ſexta Ianuarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

F. de Torres.

V. Macaranus.

IDEM

91

Impoſitio duarum operarum ſiue quatuor Carlenorum pro quolibet focolari, in Terris circumcirca Vrbem per quadraginta milliaria conſiſtentibus.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Guidoni Aſcanio S. Mariæ in via lata Diacono Card. de S. Flora noſtro, & S. R. E. Camerario. Dilecte fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionẽ. Cum pro conſeruatione, & tutela almæ vrbis noſtræ admodum neceſſarium ſit, diuerſas ipſius vrbis munitiones reſtaurare, ac manutenere, nouas extruere, aliaque ad id opportuna gerere & comparare, ad quæ peragenda multo labore opus eſt, magnoque operarum numero: Iccirco volumus, ac circumſpectioni tuæ per præſentes committimus & mandamus, vt ea, quo celerius fieri poteſt, perfici queant, quod vnam operam de præſenti menſe Aprilis, & aliam infra tres menſes proxime futuros pro quolibet focolari, vel ſi maluerint, duos Carlenos pro ſingulis operis huiuſmodi quibuſcunque noſtris, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditis, etiam Baronibus, Domicellis, Feudatariis, eorumque Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & locorum hominibus & incolis nobis & eidem Rom. Eccl. mediate, vel immediate ſubiectis in Prouincia noſtra Campaniæ, & Maritimæ, & circumcirca ipſam Vrbẽ per Quadraginta milliaria conſiſtentibus, ad effectum præmiſſa agendi, auctoritate noſtra imponas; & impoſitas ab eis petas, & cum effectu exigas, vel a perſonis per te ad hoc deputandis, ſine vlla contradictione, aut tergiuerſatione omnino exigi cures & facias. Dantes tibi & concedentes harum ſerie plenam, liberam, & omnimodam auctoritatem facultatem & poteſtatem ſubditos, Barones, Domicellos, Feudatarios, homines, & incolas præfatos cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis & præeminentiæ, etiam ſi quantumcunque a ſimilibus oneribus & impoſitionibus exempti fuerint, ad operas, vel duos Carlenos pro qualibet opera huiuſmodi ratione cuiuslibet focolaris, realiter & cum effectu vt præfertur, præſtandum, aut ſoluendum per ſententias & cenſuras eccleſiaſticas, ac pecuniarias arbitrio tuo infligendas & moderandas, ac etiam grauiores, amisſionis, priuationiſque omnium feudorum, iurium, ac priuilegiorum ſuorum quorumcunque per contrauenientes eo ipſo incurrendas pœnas, aliaque omnia opportuna iuris & facti remedia cogendi & com-

pellendi, brachij quoque ſecularis auxilium ad hoc ſi opus fuerit adhibendi: necnon eos, quos tibi expedire videbitur, cum pari, vel limitata facultate ad præmiſſa exequenda ſubſtituendi & deputandi, cæteraque faciendi gerendi, mandandi, & ordinandi, quæ in præmiſsis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis exemptionibus & immunitatibus, ſtatutisque, & conſuetudinibus Ciuitatum Terrarum, & locorum huiuſmodi etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſcunque quomodolibet in contrarium forſan etiam per nos & Sedem Apoſtolicam conceſsis, confirmatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis ac totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac plenarie derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod operæ præſtandæ huiuſmodi dilectis filiis Auguſto de Capitaneis Cameræ noſtræ apoſtolicæ Commiſſario, vel Capitaneo Papyrio Capiſuccho conſignentur: ſi vero prædicti duos Carlenos pro qualibet opera ſoluere maluerint, illos Horatio Naro Ciui Romano pecuniarum earúdem fabricarum ipſius Vrbis Depoſitario perſoluere teneantur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

92

Moderatio & limitatio immunitatum, libertatum, exemptionum, quorumcunque monaſteriorum, prioratuum, & aliorum regularium locorum ordinis Ciſtercienſium.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In eminenti dignitatis apoſtolicæ ſpecula meritis licet imparibus diuina diſpoſitione vocati, ad ea libenter intendimus per quæ ſinguli religionum ordines, abuſibus, & incommodis quæ in eos tractu temporis diuerſimode irrepſerunt eliminatis, non ſolum antiquis ſuis prærogatiuis & dignitati reſtituantur, ſed etiam regularia eorum inſtituta ad diuinæ maieſtatis laudem & gloriam in poſterum ſtabiliantur. Et vt id votiue ſuccedat, his quæ per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros prudenter conceſſa ordinataque fuerunt, vt firma perpetuo, & illibata perſiſtant, libenter cum a nobis petitur apoſtolici roboris firmitatem adiicimus, illaque nonnunquam innouamus, & ampliamus, ac alias ſuper his diſponimus prout perſonarum temporumque conditione penſata conſpicimus in domino ſalubriter expedire. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Ludouici Abbatis monaſterij Ciſtercij Cabilonen. diœc. petitio continebat, quod licet ordo Ciſtercien. in ſumma puritatis, & deuotionis perfectione per multa retroactarum annorum ſæcula, ac tandiu exemplari religioſorum ſuorum vita atque ſanctimonia non ſolum in Regno Franciæ vbi ſupremum eius caput videlicet Ciſtercij prædictum cum aliis quatuor illius præcipuis nempe firmitatis Pontiniaci Clareuallis, & Morimundi Cabilonen. prædictæ ac Antiſsiodoren. & Lingonen. diœc. reſpectiue monaſteriis quæ filiæ Ciſtercij nuncupantur, ſed etiam per alia fere vniuerſa Chriſtiani orbis climata cũ bonæ famæ, & virtutum odore, eximioque religionis decore ad ædificationem militantis eccleſiæ quandiu iuxta Sanctorũ Patrum inſtitutiones & regularia illius inſtituta præfatis aliiſque monaſteriis de monachorum dicti ordinis perſonis prouiſum, eiuſque laudabilia ſtatuta ritus conſuetudines & priuilegia firmiter obſeruata fuerunt, domino cooperante floruerit: nihilominus a pluribus annis citra, præſertim poſtquam pleraque monaſteriorum & prioratuum ſuorum aliis quam dicti ordinis perſonis commendari a ſuperioris obedientia per exemptionum vnionum aliaſque diuerſas vias tanquam membra a ſuo corpore diuelli, abſtrahi, & diſmembrari ceperunt, ſpecioſo illo regularis diſciplinæ candore paulatim offuſcato vniuerſus ordinis ſtatus in miſerabilem, diſperſionem & deſolationem prolapſus eſt. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat tantis huius olim Deo mortalibuſque gratæ religionis incommodis aliterquam per antiquorum ſtatutorum conſuetudinum rituum & priuilegiorum prædictorum vndique conuulſorum & diuerſimode oppreſſorum reſtitutionem mederi non poſſe videatur, pro parte eiuſdem Ludouici Abbatis aſſerentis ſe Romam his periculoſis temporibus opis ſuper hoc a nobis implorandæ gratia perſonaliter acceſsiſſe, nobis fuit humiliter ſupplicatum quatenus afflictis eiuſdem ordinis rebus ſuccurentes, exemptiones ab ipſius ordinis ſuperioribus per eius perſonas aliaque priuilegia contra illũ per quoſuis ab apoſtolica ſede obtenta moderari, ac præfatis ſtatutis, conſuetudinibus, ritibus, & priuilegiis pro illorum firmiori ſubſiſtentia robur apoſtolicæ confirmationis adiicere, illaque innouare, ac alias in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui ordinis prædicti nobis & dictæ Sedi in primis deuoti decus & integritatem ſuique priſtini candoris reſtitutionem ſincero deſideramus affectu, ipſum Ludouicum Abbatem a quibusuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, necnon omnium, & ſingulorum infraſcriptorum immunitatum libertatum exemptionum, indulgentiarum etiam plenariarum, conſeruatoriarum, facultatum, ordinationum, ſtatutorum, priuilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, ac literarum deſuper expeditarum tenores præſentibus pro ſufficiẽter expreſsis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Omnes, & ſingulas ab Abbate monaſterij Ciſtercij aliiſque ſuperioribus & capitulo generali ordinis huiuſmodi eiuſque deputatis immunitates, libertates, & exemptiones, quibusuis tam virorum quam Sanctæ Catherinæ Caietan. & Sanctæ Mariæ de Celeſtia nuncupatæ Venetiarum aliiſque monialium monaſteriis, ac prioratibus, & aliis regularibus locis dicti ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus & prioribus, dilectiſq; in Chriſto filiabus Abbatiſsis & Prioriſsis, necnon Cõuentibus Capitulis & perſonis eorundem tam in Gallia, Italia, Hiſpania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scotia, quã

alibi

alibi vbilibet conſiſtentibus, ita quod immunitatibus libertatibus & exemptionibus huiuſmodi non obſtan. pro tempore exiſtentes Abbas generalis nuncupatus, & alij ſuperiores dicti ordinis eorumque vicarij iuxta ipſius ordinis inſtituta, monaſteria prioratus & loca prædicta, ac illorum perſonas tam in capitibus quam in membris viſitare libere, & licite valeant, ac quæcumque priuilegia, & indulta apoſtolica viſitandi monaſteria tam virorum quam mulierum ordinis huiuſmodi quibusuis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorum ordinariis Abbatibus & aliis, quam generali Ciſtercien. prædicto, ac aliis quatuor Primis nuncupatis quatuor Monaſteriorum filiarum Ciſtercij nuncupatorum prædictorum Abbatibus, cæteriſque ſuperioribus eiuſdé ordinis ad id ab ipſo generali Capitulo deputatis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ac nos & ſedem prædictam, etiam ad quorumuis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, vel etiam motu proprio, & ex certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & cum cauſæ cognitione ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cũ quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibusque ac aliis decretis hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam iteratis vicibus approbata, & apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas & indeſecuta quæcunque, ad hoc duntaxat, vt Abbati generali & aliis ſuperioribus ordinis eorumque Vicariis monaſteria huiuſmodi vt ſupradictum eſt viſitare liceat, auctoritate apoſtolica tenore præſentium moderamur, & limitamus. Inhibentes Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis ſuperioribus, prælatis videlicet ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ ac ſuſpenſionis a diuinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus præfatis, cæteriſque quibuſcunque perſonis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios ſuperiores ordinis eorumque Vicarios præfatos quominus viſitationes iuxta regularia ordinis inſtituta huiuſmodi libere facere poſſint, per ſe vel interpoſitas perſonas directe vel indirecte aut alias quoquomodo impedire audeant, vel præſumant, Ipſis autem monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatiſſis, prioribus, conuentibus, monachis, monialibus, & perſonis, vt Generalem alioſque Abbates ſuperiores, & Vicarios præfatos vt præfertur viſitare volentes, benigne recipiant eiſque, & eorum mandatis in concernentibus eorum viſitandi officium huiuſmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub ſimilis excommunicationis pœna diſtricte præcipien. mandamus. Et inſuper vniuerſa, & ſingula priuilegia, prærogatiuas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias etiam quatenus ſint in vſu plenarias, conſeruatorias, facultates, indulta, & alias gratias Ciſtercij, & quatuor filiabus nuncupatis monaſteriis, & ordini eiuſque capitulo generali diffinitoribus, & aliis ſuperioribus præfatis per piæ memoriæ Paſchalem II. Calixtum etiam II. Eugenium III. Alexandrum etiam III. Lucium ſimiliter tertium, Honorium etiam III. Gregorium IX. Innocentium IIII. Sixtum pariter IIII. præſertim commendas, & commendatarios monaſteriorum, & aliorum locorum ordinis huiuſmodi concernentia, & quod commendatariis pro tempore exiſtentibus nullam in monaſteria dicti ordinis ſibi commendata, & eorum monachos iuriſdictionem exerceant, ac etiam ſuper priuilegiorum aliarumque gratiarum ipſi ordini conceſſarum confirmatione ſub quarto, & ſexto Idus Martij, Quinto Non. & quarto Idus Martij, quinto, & ſexto Idus Martij, ſexto annis Pontificatus ſui Dat. reſpectiue, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa, necnõ ordinationes, & ſtatuta ab exordio fundationis eiuſdem ordinis vſque in præſentem diem in dicto generali capitulo concorditer ædita, etiã ſi in vſu eſſe deſierint, dummodo infra lapſum temporis immemorabilis videlicet centum annorum in deſuetudinem non abierint, Ac præterea ſuper contributionibus per omnia, & ſingula eiuſdem ordinis monaſteria Abbati Ciſtercij ſeu Capitulo generali prædictis faciendis, & ſoluen. ita quod omnes etiam commendatarij ad illarum ſolutionem etiam ſub ſimilis excommunicationis latæ ſententiæ pœna teneantur, & ad id etiam quibuſcunque priuilegiis, etiam ab ipſa ſede obtentis non obſtantibus compelli poſſint, ac prout illa concernunt omnia, & ſingula alia in literis apoſtolicis aliiſque documentis deſuper confectis contenta, & indeſecuta quæcunque, licita tamen & honeſta eiſdem auctoritate, & tenore ex certa ſcientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos iuris, & facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, ac potiori pro cautela eadem omnia, & ſingula priuilegia, prærogatiuas, & facultates exemptiones indulgentias conſeruatorias indulta & alias gratias eiſdem modo & forma quibus ordini eiuſque Abbatibus, Capitulo generali, & ſuperioribus præfatis per dictos prædeceſſores conceſſa ſunt, illis de nouo auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & innouamus. Necnon eadem ordinationes, & ſtatuta ſimiliter & de nouo, & præterea quod in monaſteriis dicti ordinis quæ diverſis perſonis (etiam ſi Epiſcopi Archiepiſcopi Patriarchæ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales exiſtant) de præſenti commendata eſſe reperiuntur, & in futurum commendari ſeu alias quoquomodo aliis quam ordinis ipſius perſonis concedi continget, vbi nõ fuerit inſtituatur menſa conuentualis ab Abbatiali menſa diſtincta, & ſeparata, cum annuis fructibus redditibus & prouen. iuxta monaſteriorum ipſorum facultates competentibus, & honeſtis pro ſufficienti conuentus, & monachorum aliorumque religioſorum eiuſdem ordinis numero in vno quoque ex ipſis monaſteriis per ipſos generalem & cæteros ordinis ipſius ſuperiores aut eorum vicarios ordinando, ad quam menſam ſic inſtituendã congruoſque redditus aſſignandos ipſi commendatarij omnino teneantur, & ad id etiam per cenſuras Eccleſiaſticas fructuum, redditυum, & prouen ſequeſtrationes, & alia opportuna iuris remedia cogi poſſint, & debeant. Et quia, ſicut accepimus, in multis dicti ordinis tam virorum quam mulierum monaſteriis quam plures mendicantium & aliorum ordinum religioſi vtriusque ſexus ab immemorabili tempore citra ſe intruſerunt, & perſæpe intrudere præſumunt, quod illi vel inde realiter, & cum effectu eiiciantur, vel ſaltem habitum infra annum ſuſcipiant, ac profeſſionem regularem eiuſdem Ciſtercien. ordinis expreſſe emittant, debitamque obedientiam & reuerentiam illius Abbati generali, & reliquis ſuperioribus præfatis præſtent, ac diuinum officium ſecundum ipſius ordinis morem celebrent, ſeque regularibus eius inſtitutis omnino conforment, vniones autem, annexiones, & incorporationes, ac ſuppreſſiones, & extinctiones Monaſteriorum, & Prioratuum eiuſdẽ ordinis, aut fructuum, redditυum, & prouen. illorum diſmembrationes, & locis aliis quantumlibet piis applicationes, & aliæ quæuis perpetuæ illorum alienationes cuicunque alteri loco ex quauis cauſa quantumcumque honeſta vrgenti, & neceſſaria abſque ſpeciali, & expreſſo eiuſdem Abbatis generalis pro tempore exiſtentis

conſenſu

conſenſu in ſcriptis, cauſasque prius a Capitulo præfatis, vel alias rite cognitæ, etiam per nos, & ſedem prædictam etiam de Fratrum conſilio, ac ad quorumuis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam deinceps nullatenus fieri poſsint, & ſi aliter fiant nullius omnino ſint roboris, neque ordo eiuſque ſuperiores, & perſonæ præfati literis deſuper conficiendis obedire debeant. In his vero quæ hactenus vnita annexa & incorporata fuerunt, ſeruetur præciſe forma ſingularũ literarum ſuper ipſis vnionibus, incorporationibus ſeu applicationibus, aut aliis quibuſcumque diſpoſitionibus expeditarum. Ita tamen quod monachi in ſingulis monaſteriis huiuſmodi degentes ſint, & remaneant ſub obedientia, & correctione Abbatis generalis aliorumque ſuperiorum ordinis Ciſtercien. prædictorum, & ſuorum vicariorũ in omnibus, & per omnia perinde ac ſi vniones, annexiones, & incorporationes huiuſmodi non emanaſſent, etiam ſi in illis aliter caueretur, & vſus, non tamen a tempore immemorabili, vt præfertur contrarium obtineat, quæ contra præſentis ſtatuti tenorem nemini ſufragentur. Poſtremo quod nullæ alterius ordinis moniales, in Abbatiſſas monaſteriorum monialium dicti ordinis aſſumi, vel ſi aſſumantur in eiſdem monaſteriis recipi poſsint, niſi illorum immediato Patre ſuperiore præſente, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria ſubſtantialia vota, necnon iuramenta obſeruandi ſtatuta dicti ordinis, ac ſecundum, ea viuendi recipiat. Quodque omnia, & ſingula monaſteria ordinis huiuſmodi, tam virorum quam mulierum vbicunque exiſtentia, ſeu eorum Abbates, vel priores etiam commendatarij, Abbatiſſæque vel Prioriſſæ in ſignum obedientiæ, & ſuperioritatis ſolita regalia videlicet contributiones ſolitas etiam Abbati monaſterij Ciſtercij, & capitulo generali præfatis, omnibus exceptione, recuſatione, præſcriptione, & alia excuſatione penitus ceſſantibus, annuatim ſoluere teneantur; & ad id compelli poſsint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eiſdem ſcientia auctoritate, & tenore perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Ac limitationem, moderationem, inhibitionem, præceptum, mandatum, approbationem, confirmationem, adiectionem, ſuppletionem, conceſsionem, innouationem, ſtatuta, & ordinationes, aliaque præmiſſa, ac præſentes literas de ſurreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio ſeu intentionis noſtræ defectu quouis prætextu quæſitoue colore aut ingenio nullatenus notari argui vel impugnari poſſe: neminemque illa quauis de cauſa etiam iuſtiſsima impugnantem in iudicio vel extra audiendum eſſe, nec illa ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium conceſsionum, gratiarumque reuocationibus, ſuſpenſionibus modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, etiam per nos & ſucceſſores noſtros, ac ſedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam in nullius fauorem ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis ac etiam vim contractus aut legis, ſeu ſtatuti perpetui inducentibus decretis, & alias quomodolibet conceſsis, & concedendis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis deſuper quomodolibet editis & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis vllo vnquam tempore etiam per ſedem prædictam derogari poſſe nec derogatum cenſeri, niſi de toto tenore, & data præſentium expreſſa mentio habita, & derogatio, ſuſpenſio, limitatio, reuocatio, aliaque prædicta de Ciſtercij aliorumque quatuor primorum nuncupatorum Abbatum prædictorum expreſſo conſenſu facta fuerint, & ſi aliter derogari reuocari ſuſpendi limitari, corrigi, aut emendari cõtigerit, huiuſmodi derogationem, reuocationem, ſuſpenſionem, limitationem, correctionem, & emendationem nullius eſſe roboris vel momenti, & quoties illæ vel illa emanabunt, toties in priſtinum, & validiſsimum ſtatum reſtituta, & de nouo etiam ſub quacunque dat. per ipſum Abbatem Monaſterij Ciſtercij pro tempore exiſtentem eligenda conceſſa eſſe, & cenſeri: Et ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, diffiniri, & interpretari debere, & quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac noſtra de non tollendo ius quæſitum, & aliis quibuſuis apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuslibet etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis præfatis, aliiſque congregationibus Præſulibus, Abbatibus, eccleſiis, monaſteriis, capitulis, conuentibus, prouinciis, ac perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie etiam motu ſimili aut etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſsis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum veriores tenores formas dat. & decreta in eis appoſita ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad diuerſa loca prouinciaſque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam formis impreſsis, manu alicuius publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo Abbatis generalis, aut alicuius ex aliis ſuperioribus ordinis huiuſmodi munitis plena, & indubia, ac ea prorſus fides vbique etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ aut oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum abſolutionis, moderationis, limitationis, inhibitionis, mandati, confirmationis, approbationis, adiectionis, ſuppletionis, conceſsionis, innouationis, ſtatuti, ordinationis, decretorum, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, ſexto Kl. Octobris, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

M. Coyrinot.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

IDEM

93

De parochialium, ac aliarum eccleſiarum curatarum collationibus; necnon iuramento, & fideiuſſione præſtanda de reſidendo.

MOTV Proprio &c. Inter multiplices curas, quibus ex paſtoralis officij debito aſſidue premimur, illa potiſſimum præſtat, & excitat mentem noſtram, vt Beneficiis eccleſiaſticis, quibuslibet, præſertim curam animarum habentibus, de perſonis idoneis quæ illis prodeſſe, & apud ea perſonaliter reſidere, & curam illis imminentem exercere debeant, prouideatur. Cum itaque, ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia accepimus, licet nos alias intendentes Beneficiorum eorundem diſpendiis, & animarum periculis, congruis remedijs obuiare de parochialibus Eccleſiis ſeu earum perpetuis Vicariis & aliis beneficiis eccleſiaſticis curam animarum habentibus, tunc per obitum illorum poſſeſſorum ſucceſſiue vacantibus, & antea diſpoſitioni noſtræ reſeruatis, non niſi perſonis eccleſiaſticis, præuio rigoroſo examine, de mandato noſtro deſuper ſpecialiter facto, aut per diœceſani fidem, vel fide dignorum teſtium depoſitionem idoneis repertis, & medio illarum iuramento, ac etiam præſtita fideiuſſione, de ſe infra certum tunc expreſſum tempus ad locum beneficij conferendi, & apud illud curam animarum illi imminentem per ſe ipſos exercendo perſonaliter reſidendi aſtrictis prouiderimus, ſeu prouideri mandauerimus: Nihilominus nonnulli ex ſic prouiſis conſcientiæ prodigi, & iuramentum, ac vocationem de iis, ad tam pium, & neceſſarium opus per nos factum paruiſacientes, beneficia ipſa ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, pro aliis beneficiis Eccleſiaſticis ſimplicibus, etiam in noſtris, ſeu ſedis apoſtolicæ Legatorum, & Nuntiorum, vel ordinariorum Collatorum manibus etiam ſub ſpe inde conſequendi penſioné, vel præmium, aut aliis illicitis pactis deſuper interuenientibus ad hoc, vt de illis aliis perſonis minus idoneis, & non per oſtium ingredi ſatagentibus, ac etiam quandoque in beneficiis huiuſmodi intruſis prouideatur reſignare, ſeu iuri ſibi in illis, vel ad illa competenti cedere non vereantur. Vnde perſonæ ipſæ minus idoneæ, nulla ſuarum qualitatum aliter habita notitia, ad beneficia ipſa præter & cõtra intentionem noſtram admittuntur, intruſique, ac etiam quandoque ſpoliatores, & bonorum eccleſiaſticorum deprædatores, & animarum deprauatores in eis confouentur, in eorum animarum perniciem, & pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, remedium adhibere volentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus, & declaramus, Parrochiales eccleſias, ſeu earum perpetuas vicarias, aliaque beneficia eccleſiaſtica curata, perſonis ſic examine præuio, & per diœceſanorum, ac teſtium fidem, & depoſitionem idoneis repertis, ac præſtito per eos iuramento, & obligatione, de apud illa certo tunc expreſſo tempore reſidendo, per nos collata, quæ poſtmodum per eaſdem perſonas iuramento, & obligatione huiuſmodi neglectis, etiam in eiſdem manibus noſtris, etiam ex huiuſmodi permutationis cauſa reſignata, ſeu quoniſmodo, etiã per iuris ceſſionem litteris non expeditis dimiſſa fuerint, ac ea in quibus prout, vt præfertur, tenebantur debito tempore non reſederint, tam de iure quam de facto, vt prius videlicet adhuc eo, quo dum de illis per nos eis, vt præfertur prouiſum, ſeu prouideri conceſſum exiſtit modo, eo ipſo vacare, & ſic, ac ſeu per infraſcriptam priuationem vacantia impetrari, & de illis tamquam ſedi præfatæ, etiam propter præmiſſa reſeruatis, per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & non alios collatores diſponi poſſe, ac collationes, & prouiſiones de huiuſmodi beneficiis tam idoneis repertis, quam aliis ex earum reſignatione, ſeu ceſſione ius habẽtibus perſonis, cuiuſcunque qualitatis, conditionis: & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi pontificali dignitate præfulgeant, nullius roboris vel momenti exiſtere, & viribus eneruatas, eoſque huiuſmodi beneficiis priuatos eſſe, & cenſeri debere: Ita tamen quod propter vacationem, & priuationem prædictas eorundem beneficiorum poſſeſſores, ſeu in illis intruſi, vel ſuper illis collitigantes, aliquod ius non acquirant, nec acquiſitum ſit, ſeu eſſe cenſeatur, nec ipſi de annali, ſeu triennali, vel aliarum regularum noſtrarum beneficio gaudeant, neque illo, aut alio iuris adminiculo ſe iuuare poſſint, & ne ipſi vlterius in ſua malitia glorientur, ſed ſi non Domini timore, ſaltem formidine pœnæ a ſimilibus abſtineant: Omnes, & ſingulos, vt præfertur, vel alias quomodolibet grauficatos qui de cetero de Parochialibus Eccleſiis, perpetuis vicariis, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis, curatis per obitum vacantibus, examine præuio ac diœceſanorum, & teſtium fide, & depoſitione huiuſmodi mediante, ac vltra ea quæ ſacri Canones ſanciunt, præſtito iuramento, & obligatione de eiſdem beneficiis infra certum tempus perſonaliter deſeruiendis, a nobis ſibi prouideri obtinuerint, beneficia ipſa non adimpletis promiſſis, & obligationi huiuſmodi minime ſatisfacto, in aliorum, etiam intruſorum, vel poſſeſſorum fauorem ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis huiuſmodi reſignauerint, ſeu ceſſerint, aut illa quouiſmodo etiam occaſione litis & moleſtiæ dimiſerint, necnon eos in quorum fauorem beneficia ipſa ſic reſignauerint, ceſſerint, & dimiſerint, illoſque qui ad id auxilium, conſilium, vel fauorem directe vel indirecte ſcienter præſtiterint, inferiores ab Epiſcopis videlicet, ſententia maioris excommunicationis eo ipſo per contrauenientes incurrenda, a qua non niſi a nobis, aut Romano Pont. pro tempore exiſtenti, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui queant, auctoritate Apoſt. & tenore præmiſſis innodamus eoſdem excommunicatos, & ad prædicta, & alia per eos obtenta, ſiue ſecularia, ſiue regularia, quomodolibet qualificata beneficia Eccl. inhabiles, & incapaces eo ipſo, eſſe & vt præfertur cenſeri, Beneficiaque ipſa ipſo iure, & de facto vacare, & a nobis tanquã apud ſedem præfatam vacantia, & propterea diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, & non aliis, per quoſcunque, dummodo ipſis priuatis, & incapacibus conſanguinei vel affines, aut alias confidentes non ſint, quos etiam ad hoc incapaces eſſe volumus, impetrari poſſe: ſicque per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices, & perſonas etiam Curiæ Cam. Apoſt. generalem Auditorem, ac Palatij Apoſt. Auditores ſeu locumtenentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi diffinien. & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere: irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter decernimus, & declaramus. Non obſtantibus de non tollendo iure quæſito, & aliis Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus ac quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis, etiam quod interdici, vel excom-

muuicari

municari nequeant, quomodolibet concesſis, quæ (illorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi volumus pro expresſis) eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari minime poſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum ne quiſpiam decretorum, declarationum, & voluntatum noſtrorum huiuſmodi ignorantiam prætendere valeat, volumus præſentes, quarum ſolam ſignaturam quacumque conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante, ſufficere decernimus in Cancellariæ apoſtolicæ, & baſilicæ ſancti Petri valuis per aliquem ex Curſoribus noſtris publicari, & earum exemplum inibi affigi, & dimitti, publicationemque & affixionem huiuſmodi omnes, & ſingulos arctare perinde ac ſi eædem præſentes illis perſonaliter intimatæ & inſinuatæ fuiſſent, in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Die decima menſis Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, literæ ſupraſcriptæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, dimisſis illarum copiis affixis per me Petrum Valtrini Curſorem.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

93

Moderatio facultatum Legatorum, & Nunciorum etiam de latere, ſuper reſignatione, & collatione beneficiorum, & diſpenſationum.

SAnctiſsimus in Chriſto pater, & Dominus Noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa IIII. certis ſuadentibus rationabilibus cauſis quaſcunque quorumcunq; beneficiorum eccleſiaſticorum ſeculariũ reſignationes & ceſsiones ſimpliciter vel ex cauſa permutationis admittendi, & illa ac alias præterquam per obitum beneficia conferendi, necnon ad duo curata ſeu alias inuicem incompatibilia, & in contrahendis, ac ſcienter contractis matrimonij diſpenſandi facultates quibusuis Sedis Apoſtolicæ Legatis de latere etiam Cardinalatus honore fungentibus, ac etiam cum facultate Legati de latere Nunciis tam per Sanctitatem ſuam quam alios Rom. Pon. prædeceſſores ſuos etiam Regum, & aliorum Principum contemplatione, vel intuitu, & quauis etiam fidei, & Reipublicæ conſideratione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de fratrum ſuorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio quomodolibet conceſſas, quarum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, Sanctitas ſua haberi voluit pro expresſis, illis alias in ſuo robore permanſuris (ita tamen quod dicti Legati, & Nuncij in matrimoniis ignoranter contractis in tertio, & quarto conſanguinitatis, & affinitatis gradibus gratis, & amore Dei, & non alias diſpenſare valeant) ex ſimili ſcientia reuocauit caſſauit & annullauit ipſosque Legatos, & Nuncios admittendi ac præterquam per obitum vt præfertur conferendi, & diſpenſandi huiuſmodi de cætero vti non poſſe neque debere, ac quaſcunque reſignationum, & ceſsionum admisſiones huiuſmodi beneficij, ac ad incompatibilia, & ſuper matrimonij huiuſmodi diſpenſationes ſi quas per eoſdem Legatos, & Nuncios facultatum ſic reuocatarum prædictorum prætextu fieri contigerit, ac collationes & prouiſiones necnon poſſeſsionum apprehenſiones inde ſecutas nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe ac pro nullis, & infectis haberi debere, beneficiaque ſic collata eo ipſo vacare, ac ab alio quam Rom. Pont. impetrari nõ poſſe decreuit. Necnon vt qualitas perſonarum Eccleſiaſticarum quibus de beneficiis Eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura per obitum vacaturis per eoſdem Legatos & Nuncios, ac etiam eiuſdem Rom. Eccl. Cardinales pro tempore exiſtentes, necnon Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alias quasuis perſonas inclultum conferendi, & de huiuſmodi beneficiis diſponẽdi a Sanctitate ſua vel ab eiſdem prædeceſſoribus habentes, indulti huiuſmodi vigore deinceps pro vt videbitur Sanctitati ſuæ, ac ſuis ſucceſſoribus Rom. Pont. innoteſcat, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod ſic pro tempore prouiſi cuiuſcunque ſtatus gradus vel conditionis exiſtant, infra ſex ſi citra, ſi vero vltra montes collationes & prouiſiones huiuſmodi factæ fuerint, infra octo menſes a die collationis & prouiſionis de dictis beneficiis eis reſpectiue factarum computandos, prout alias iuxta tenorem indultorum Cardinalibus, Legatis, Nunciis, & aliis prædictis conceſſorum huiuſmodi, teneantur nouas prouiſiones deſuper a dicta Sede impetrare literas Apoſt. deſuper illorum fructus redditus & prouentus ad verum annuum valorẽ exprimendo in totum expedire, & ipſi Legati, Cardinales, & Nuncij, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & perſonæ in literis collationum, & prouiſionum per eos de huiuſmodi beneficiis pro tempore factarum, decretum quod ſic prouiſi litteras nouæ prouiſionis infra terminum huiuſmodi vt præfertur impetrent, & litteras expediant, alias quod eorum collationes, & prouiſiones huiuſmodi ſint nullæ, in ſpecie apponere, ac ipſos ſic prouiſos ad id faciendum monere teneantur. Alioquin collationes, & prouiſiones huiuſmodi contra præmiſſa factæ nullius ſint roboris, vel momenti, beneficiaque ipſa vt prius vacent, & vacare cenſeantur eo ipſo, ac eidem Sedi affectæ ſint, & de illis præterquam per ſedem, & Romanum Pontificem huiuſmodi diſponi non posſit, Nec ipſi Legati, Cardinales, Nuncij, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & aliæ perſonæ etiam in eorundem beneficiorum collatione, aut de illis facienda prouiſione ſe intromittere valeant, ac ſi ſic prouiſi qui videlicet decreto huiuſmodi cum effectu non ſatisfecerint, & ſi interim in manibus Rom. Pontificis ceſſerint aut reſignauerint eorumque ceſsionarij, & reſignatarij, ac ab eis præſumptum ius habentes, ac quicunque alij qui ad eorum & aliorum quorumcunque inſtigationem de beneficiis ipſis ſic affectis, & vacantibus a ſede prædicta in confidentiam, aut alias ſibi prouideri obtinuerunt, aut quominus dictum decretum adimpleatur, & litteræ Apoſtolicæ nouarum prouiſionum huiuſmodi modo & forma præmisſis expediantur, auxilium, conſilium, vel fauorem, directe, vel indirecte ſcienter præſtiterint, ad huiuſmodi & quæcunque alia per eos obtenta, & obtinenda beneficia Eccleſiaſtica inhabiles exiſtant, illaque eo ipſo vacent: Et nihilominus ipſi ſententiam maioris excommunicationis incurrant, a qua non niſi per Rom. Pont. pro tempore exiſtentem præterquam in mortis articulo abſolui non posſint. Voluit Sanctitas ſua præmiſſa omnia inuiolabiliter obſeruari, ac litteras ſuper reuocatione, caſſatione

annullatione

annullatione, ſtatuto, ordinatione, voluntatibus, decretis, & aliis præmiſſis pro petentibus quandocunque eo modo quo litteræ Apoſt. ſuper aliis Cancellariæ Apoſt. regulis, ſeu conſtitutionibus Apoſtolicis expediuntur, & alias, vt moris eſt expediri, & a data publicationis præſentis conſtitutionis ligare, & ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque quauis auctoritate fungentes Iudices, & perſonas etiam eiuſdem R. E. Card. ac cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ſeu Locatenen. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis alias iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, diffiniri, & interpretari debere. Necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane ſimiliter decreuit.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria apoſtolica anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, die vero martis, nona menſis Martij, Pontificatus præfati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ Anno Quarto.

IDEM

94

Confirmatio & ampliatio indultorum Societatis Hoſpitum Albergatorum, & Cauponum vrbis Romæ.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia nobis innotuit, a quampluribus annis citra in alma vrbe noſtra contingerit & in præſentiarũ ſæpe contingat quod dilecti filij Societas Hoſpitum Albergatorum & Cauponum dictæ vrbis ab Hoſpitibus & aduenis ad dictam vrbem accedentibus ac aliis in ea moram trahentibus Hoſpitoriis & albergatoriis, ſuper eo quod hoſpites & aduenæ & albergatorij aſſeruerint & aſſerant ſeu verius eorum verſutia & caliditate finxerint & fingant ſe multas & diuerſas pecuniarum & aliorum bonorum quæ nunquã hoſpitibus & albergatoriis huiuſmodi conſignauerant neque conſignarunt, aut in rei veritate forſan habuerant neque habuerunt quantitates, ſecum ad hoſpitia attuliſſe, & deinde vt a ſumptibus & expẽſis per eos factis exoluti & liberi euadere poſſent, atque poſſint illas & illa perdidiſſe, ac ab Hoſpitibus Albergatoriis & Cauponibus ipſis vel aliis perſonis furto ſubtracta & ſublata fuiſſe illos de facto huiuſmodi accuſando, & calumniando diuerſimode, etiã vſque ad incarcerationẽ ac alia iuris & facti remedia etiã vltra refectionem ſortis principalis moleſtati fuerint ac quotidie moleſtentur & vexentur, in ſcandalum plurimorum, dictæque ſocietatis dedecus & vilipendium, ac rerum & bonorum ſuorum non modicum diſpendium & grauamen: Idcirco ad fraudibus verſutijs calumnijs ac inconuenientibus, necnon coinquinamento & gliſcenti contagio huiuſmodi ac alijs præmiſsis omnibus & ſingulis obuiandũ, Motu ſimili & certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, volumus ſtatuimus & ordinauimus deinceps perpetuis futuris temporibus quaſcunque merces, pecuniarum ſummas alias res & bona vſque ad quamcunq; quantitatem aſcenden. per eoſdem hoſpites & aduenas ac alios Albergatorios ſibi quomodocunque & qualitercunque furto ſubtracta & ſublata fore aſſerentes ac prætendentes a dictis Hoſpitibus Albergatoribus & Cauponis ac eorum quolibet inſolidum, niſi illa prius per eoſdem Hoſpites & Aduenas ac Hoſpitarios & Albergatorios eiſdem Hoſpitibus Albergatoribus & Cauponibus in cuſtodiam data & conſignata fuerint, minime repeti nec eoſdem Hoſpites Albergatores & Caupones deſuper conueniri capi arreſtari incarcerari detineri aut quoquomodo realiter vel perſonaliter moleſtari vexari poſſe neque debere, quæ omnia prædictis Hoſpitibus & aduenis ac Albergatorijs in eorum ingreſſu dicti Hoſpites Albergatores & Caupones notificari & intimari debeant & teneantur. Necnõ omnia & ſingula gratias conceſsiones immunitates priuilegia & indulta per quoſcunque Ro. Pont. prædeceſſores noſtros ac nos & ſedem apoſtolicam prædictæ Societati & eorum ſingulis in genere vel in ſpecie conceſſis & conceſſa, necnon quæcunque capitula ſtatuta & ordinationes per eos hactenus quomodolibet cõdita & facta, licita tamen & honeſta, quatenus ſint in vſu, eadem auctoritate apoſtolica tenore præſentum confirmamus & approbamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti, ſi qui forſan interuenerint, ac ſolemnitatum deſuper forſan omiſſarũ defectus ſupplemus, ſeu ſi eiſdem ſocietati videbitur ſibi quecunq; alia ſtatuta ordinationes & capitula rationabilia & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, condendi & edendi, ac condita & edita pro temporum qualitate, & quoties eis videbitur, alterandi, mutandi, & delendi, ac alia de nouo faciendi, quæ poſtquam condita & edita ac mutata & de nouo facta, & per Camerariũ approbata fuerint, eo ipſo eadem auctoritate approbata & confirmata ſint & eſſe cenſeantur, plenam & liberam facultatẽ licentiam & poteſtatem cõcedimus. Et ita per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate & poteſtate fungentes, etiam cauſarũ palatij apoſtolici Auditores ac S. R. Eccleſiæ Cardinales, necnon dilectos filios nunc & pro tempore exiſtentes dictæ vrbis Conſeruatores iudicari & diffiniri ac obſeruari debere, ſublata &c. Si ſecus &c. irritum quoque &c. decernimus & declaramus. Non obſtantibus conſtitution. & ordination. ac ſtatutis & iuramento &c. roboratis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis prædictis Conſeruatoribus & quibuſuis, alijs perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus & inſolitis clauſulis etiam iteratis vicibus, etiam pari motu conceſſis &c. & concedendis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis &c. tenores &c. in literis latiſsime extenden. &c. hac vice derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat vt petitur I.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. & quod tenores capitulorum, ac ſtatutorũ, & ordinationum, per Societatem prædictam quomodolibet confectarum habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi poſſint. Et de voluntate, ſtatuto, ordinatione, confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, conceſſione, decreto, declaratione, & derogatione, ac aliis præmiſſis, quæ hic pro ſufficienter ad partem repetitis habeantur, perpetuo in forma gratioſa latiſſime extenden. ex certa noſtra ſcientia, & ad perpetuam rei

 memoriam.

memoriam. Et cum deputatione executorum opportuna, qui aſſiſtant, cum poteſtate citandi &c. etiam per edictum, &c. etiam dictos Conſeruatores, &c. inhibendi &c. etiam ſimili edicto aggrauandi, reaggrauandi, interdicendi &c. inuocato &c. brachij ſecularis, cum derogatione conſtitutionis de vna & duabus, non tamē tribus dietis, ac quorumcunque ſtatutorum &c. priuilegiorum, indultorum, & literarum apoſtolicarum, quibusuis, etiam S. R. E. Cardinalibus, necnon dictis Conſeruatoribus, & aliis quibuſcunque, ſub quibusuis tenoribus & formis, ac cum quibusuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet etiā æquali motu &c. conceſſis & concedendis, quorum omnium tenores &c, latiſſime exprimi poſſint ad effectum ſufficientis derogationis eorum, ita quod non obſtent &c. latiſſime extenden. & quod præmiſſorum omnium & ſingulorum aliorumque circa præmiſſa neceſſariorum, maior & verior ſpecificatio & expreſſio fieri poſſit in litteris per Breue noſtrum, ſeu officium contradictarum, in forma gratioſa, ſi videbitur, expedien. ſeu quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Fiat I.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Quarto Id. Nouembris, Anno Quarto.

IDEM

95

Extenſio impoſitionis duarum operarum pro foculari, ſeu duorum Carlenorum pro qualibet opera ad Septuaginta milliaria ab Vrbe.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora noſtro, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario. Dilecte fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Nuper, vt munitiones almæ Vrbis noſtræ ad illius tutelam iuſſu noſtro inchoatæ celerius perficerentur, tibi per alias noſtras in forma breuis literas mandauimus, vt duas operas pro quolibet foculari in terminis tunc expreſſis, vel ſi mallent duos Carlenos pro ſingulis operis huiuſmodi a quibuſcunque noſtris, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditis, etiam Baronibus, & feudatariis, eorumque Terrarum, & locorum hominibus nobis, & eidem Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis in Prouincia noſtra Campaniæ, & Maritimæ, ac circum circa ipſam Vrbem per quadraginta miliaria conſiſtentibus, auctoritate noſtra exigeres, vel per alios a te deputandos exigi faceres, certis facultatibus deſuper per nos tibi conceſſis, prout in dictis literis plenius continetur. Cupientes autem munitiones prædictas quo citius fieri poteſt, ad optatum finem perduci, ad hocque valde neceſſarium ſit, vt maior operarum numerus in eo conficienbo adhibeatur: Idcirco motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, litteras noſtras huiuſmodi, nec non facultates tibi per illas conceſſas, ad Prouincias noſtras Vmbriæ, ac Patrimonij, earumque Ciuitates, Terras, Caſtra, & loca, etiam ab ipſa vrbe per ſeptuaginta miliaria diſtantia, ita quod ab illis, eorumque Communitatibus, Vniuerſitatibus, hominibus, & perſonis, etiam Baronibus, & feudatariis nobis, & dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis duas ſimiles operas pro foculari, vel earum loco ſi maluerint, duos Carlenos pro qualibet opera in terminis per te ſtatuendis, & præfigendis, ac Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum ipſorum diſtantia, & terminis dictorum ſeptuaginta miliariū a te ſolummodo declarari poſſint, & debeant, alias iuxta dictarum literarum formam, & tenorem exigere, & exigi facere, & debere, licite valeas, auctoritate apoſtolica tenore præſentium extendimus, & ampliamus, nec non eos omnes, & eorum quemlibet ad id realiter, & cum effectu præſtandum, efficaciter teneri, ac ſub pœnis in eiſdem literis contentis cogi, & compelli poſſe, atque debere: Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes etiam Cameræ Apoſtolicæ Præſidentes, & Clericos, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignorāter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, nec non omnibus illis, quæ in literis noſtris prædictis voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die vigeſima ſecunda Octobris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Gloricrius.

IDEM

96

Applicatio Notariatuum cauſarum Ciuilium Cameræ Apoſtolicæ, per Theſaurarium generalem perſonis idoneis conferendorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Superna prouidentia, quæ cunctorum Chriſtifidelium cœtum per diuerſa Rectorum officia ſtatuit in rectitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc nobis ſupremam contulit dignitatem, vt præ cæteris per congruam executionem paſtoralis officij, cuius miniſterio, numine aſſtante diuino quamuis indigni præſidemus, cunctorum præſertim nobis, & Sedi Apoſtolicæ ſubditorum vtilitati, & indemnitati ſalubriter conſulamus, ac ne in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & aliis eidem Sedi immediate ſubiectis locis Notariorum, & Tabellionum, ſeu ſcribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate partium contrahentium, & litigantium actus, & inſtrumenta ſummo cum eorum detrimento depereant, aut falſitatis, immutationis, vel alterationis vitio ſubiaceant: ſed ad omnium commoditatem illa debite diligenterque conſeruentur illæſa, & proinde, vt ius ſuum vnicuiq; intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus. Cum itaque (ſicut magno cum animi noſtri mœrore accepimus) in quamplurimis ſtatus noſtri eccleſiaſtici Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis, nulla fere, aut rara admodum Archiuia,

ſeu

ſeu Regeſtra pro contractuum inſtrumentorumque, & actorum aliorum, necnon varij alterius generis publicarum ſcripturarum debita conſeruatione ſint instituta, & ſi quæ ſint ita incertis vſu, & conſuetudine deprauata reperiantur, vt qui illis præſunt Notarij, Tabelliones, & Scribæ, etiam actuarij, cum ipſi, vel ad tempus a locorum Communitatibus, & vniuerſitatibus, ſeu aliis ſuperioribus, aut perſonis, ad id ſe poteſtatem habere prætendentibus, ad Notariatuum officia exercenda ſint electi, vel ex eo quod officia ipſa a nobis, vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſeu Camera Apoſtolica ipſis gratioſe conceſſa ſunt, exercitia ſuorum officiorum huiuſmodi paruipendentes, illorumque amiſſionem, vel priuationem, ſeu quoduis alterius generis mulctæ, vel pœnæ nuſquam metuentes, partes ipſas exhibendis inſtrumentis, quorum conſeruationem ipſi prorſus negligunt, in forma probanti, ac ſolutionibus ſuperinde faciendis, pro eorum arbitrio vexare non vereantur, ac (quod peius eſſe videtur) ipſorum quamplures præſertim in locis in quibus illorum electio, & deputatio ad communitates, aut vniuerſitates, quas etiam circa officiorum damnorum datorum conceſſiones variis modis aberrare nobis plene conſtitit, ſpectat, literarum, & artis notariatus rudes prorſus, & ignari, ac ad tale munus ſuſcipiendum, & exequendum penitus inhabiles ſint, in conficiendis inſtrumentis, & aliis actibus publicis: ſiue decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores, & falſitates: Ac nulli reuiſores, qui ſe de notariorum eorundem idoneitate, & ſufficientia informent, ac de eis atteſtentur, exiſtant, ſed paſſim fauore, pretio, vel pactionibus, etiam ſuper officiorum notariatuum huiuſmodi emolumentis partim inter electores, partim vero inter Iudices & Commiſſarios diuidendis, & diſtribuendis coniunctim eligantur, ac propterea exceſſiue ſcripturarum taxæ, & exactiones non minus iniuſtæ, quam indebitæ extorqueantur, cauſæque in longum protrahantur, & quaſi immortales efficiantur. Cumque inſtitutio fœl. re. Pauli Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri præmiſſis, ac forſan aliis tunc ſuadentibus cauſis moti, ſuper officiis notariatuum huiuſmodi in cauſis criminalibus ſtatus noſtri prædicti, proinde quidem, ac permaxime vtilium capitulorum editionem facta, per Legatos, & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligatur, vt ipſi (neſcitur qua ratione ducti) præter, & contra mentem, & intentionem noſtram, illa, & Capitulis huiuſmodi omnino neglectis, Cancellarios & notarios pro eorum libito in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis ſub eorum legationibus, ſeu guberniis comprehenſis ponere, aliis amotis, aut ſi non amotis, in eorum officia, aut ea quæ ad illa ſpectant, ſe ingerere non formidant, quam ob cauſam plura etiam ad præſens in huiuſmodi criminalibus notariatuum officia penes dictam Cameram non ſine maximo eius detrimento vendenda remanent, in grauem diuinæ maieſtatis offenſam, partiumque contrahentium, & litigantium præiudicium, & grauamen, notariorumque, Iudicum, & Commiſſariorum, necnon Communitatum, & Vniuerſitatum, aliarumque perſonarum animarum periculum, & iacturam, ac plurimorum ſcandalum. Nos igitur, quibus imminet talia ad meliorem, & ſaniorem ſtatum reducendi continua ſollicitudo, præmiſſis, ne fiant in poſterum, debitæ prouiſionis noſtræ adminiculo, quantum nobis ex alto conceditur, obuiare, necnon animarum ſaluti, noſtrorumque Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum huiuſmodi, ac eorum incolarum, præſertim litigantium, & contrahentium ſtatui, quieti, commoditati, ſecuritati, ac ſalubriori directioni illorum regiminis conſulere volentes, necnon quaſcunque prouiſiones, conceſſiones, aſſignationes, & quaſuis alias diſpoſitiones de prædictis ciuilibus, & quæ tam coniunctim, quam ſeparatim exerceri ſolent, & nondum vendita, penes dictam Cameram exiſtunt, criminalibus huiuſmodi, & ratione ſcripturarum duntaxat damnorum datorum officiis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum huiuſmodi, etiã ſi ad legatorum, communitatum, vniuerſitatum, & aliarum particularium perſonarum cuiuſcunque dignitatis, præeminentiæ, & auctoritatis exiſtentium, quouiſmodo pertineant, & illa per deputatos a Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ſeu Poteſtatibus, vel aliis iuſtitiæ miniſtris hactenus exerceri ſolita ſint, ac ad præſens exerceantur, quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtẽtibus, per nos, aut quoſcunq; alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem eandem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios officiales, & perſonas huiuſmodi, perpetuo, vel ad tempus, præterquam tamen ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum factas, illarum omnium veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis appoſita, ac cauſas propter quas factæ, & conceſſæ fuerunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie reuocantes, caſſantes, & annullantes, ac reuocatas, caſſatas, & annullatas, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtere, neminique ſuffragari, aut prodeſſe poſſe, ſeu debere decernentes: ipſaque officia a quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Legationibus, Guberniis etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon Magiſtratibus, Poteſtatibus, & aliis Iudicibus, & perſonis penitus, & omnino perpetuo diſmembrantes, & ſeparantes, ac eadem officia Cameræ præfatæ applicantes, & appropriantes, & ad illam in futurum perpetuo ſpectare declarantes, & decernentes: Necnon Pauli prædeceſſoris huiuſmodi ſuper notariatuum in criminalibus officiis confectas litteras veriorem illarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum inſertus foret præſentibus, pro expreſſo, ac inſerto habentes, Apoſtolica auctoritate, etiam perpetuo confirmantes & approbantes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, Dilectum filium Donatum Matthæum Minalem modernum, & pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, & Cameræ huiuſmodi Commiſſarium generalem ad omnia, & ſingula quarumcunque Legationum, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum totius Status Eccleſiaſtici prædicti notariatuum in ciuilibus, & nondum vendita criminalia, necnon damnorum datorum officia, etiam ſi illa per vnum, vel duos, aut plures notarios exerceri conſueuerint, ac ſub quorumcunque S. R. E. Cardinalium, vel aliarum perſonarum legationibus, aut guberniis perpetuis, vel temporalibus comprehenſa ſint, cum eorum ſcripturis, ſi quæ ſint, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infraſcriptis, ac alias cum obligationibus, clauſulis, cautelis, decretis, pactis, conditionibus, ac pro pretio, ſeu pretiis dicto Theſaurario beneuiſis in vtilitatem ipſius Cameræ conuertendis & applicandis, ad vitam quibuſuis perſonis originariis, vel forenſibus ſibi beneuiſis, ita quo liceat ipſi Theſaurario pro tempore exiſtenti perſonas huiuſmodi officia pro tempore ementes in corporalem, realem, & actualem omnium, & ſingulorum officiorum emptorum huiuſmodi poſſeſſionem, ſeu quaſi inducere, inductoſque defendere, & manutenere, amotis exinde etiam manu regia appellatione poſtpoſita, & ceſſante, quibuſuis eorum detentoribus, quos nos etiam per præſentes amouemus, & amotos eſſe denunciamus. Necnon perſonas officia huiuſmodi pro tempore

ementes, ſtatim emptione & illorum admiſſione factis, in notarios publicos, & legales creamus, conſtituimus, & deputamus. Ita quod eis in poſterum liceat quælibet inſtrumenta, & ſcripturas, etiam ratione damnorum datorum huiuſmodi, ac in ciuilibus, & in criminalibus cauſis reſpectiue, coniunctim, vel ſeparatim, & alias iuxta modum per prædictum Theſaurarium præſcribendum, coram quocunque, ſiue quibuſcunque iudicibus, & perſonis ſecularibus, vel eccleſiaſticis quacunque poteſtate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgentibus, & tam in iudicio quam extra ſcribere: Necnon officia in criminalibus huiuſmodi nondum vendita, ſi dictus Theſaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perſpexerit, vna cum ciuilibus officiis, literis Pauli prædeceſſoris huiuſmodi quo ad hoc non obſtantibus, perſonis, etiam locorum originariis, & incolis, vel forenſibus, ac alias prout eidem Theſaurario melius videbitur, nomine eiuſdem Cameræ, & in illius vtilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conſtituimus, & deputamus, eique Cameram ipſam, omniaque illius bona præmiſſorum occaſione in ampliſſima forma eiuſdem Cameræ obligandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ac opportuna faciendi, & exercendi: Necnon detentores prædictos expellendi: Ac vnum vel plures Commiſſarium, ſeu Commiſſarios loco ſui, cum ſimili, aut limitata poteſtate, facultate, & auctoritate, ac alias prout ſibi videbitur ad præmiſſa deputandi, ac ſi quæ forſan ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut aliis illorum occaſione per eorundem officiorum emptores, aut Communitates, Vniuerſitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias perſonas dubitari contigerit, ac propterea iam forſan inter eos orta ſint, & oriri in poſterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, appellatione remota, decidendi, & terminandi, plenam liberam, ac omnimodam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur. Diſtrictius inhibentes quibuſuis Communitatibus, collegiis, & aliis particularibus perſonis, & pro tempore exiſtentibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Officialibus, Iudicibus, & Commiſſariis, quibuſcunque poteſtate, auctoritate, facultatibus, priuilegiis, indultis, prærogatiuis, præeminentiis, & dignitatibus munitis, ne ſub indignationis noſtræ ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque, quo ad inferiores a Legatis, & Vicelegatis prædictis eiuſdem Theſaurarij arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis pœnis, quouis quæſito colore, ingenio, vel prætextu audeant, ſeu præſumant ſe vlterius in eiſdem notariatuum officiis, tam per Cameram venditis, quam deinceps vendendis, ac aliis præmiſſis, vel eorum interpretatione, ac originalibus ſcripturis officia huiuſmodi ipſorumque notariorum præiudicium concernentibus, per ſe, ſeu eorum Cancellarios, ſeu Secretarios, aut Scribas, vel alium, ſeu alios intromittere, aut de illis quomodolibet diſponere, ſeu notarios illa pro tempore ementes moleſtare, perturbare, vel impedire, aut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes, detentores prædictos ſpoliatos eſſe, dici, & cenſeri, aut illis actionem ſpolij propterea competere, aut deſuper agere. Ac præſentes literas vllo vnquam tempore quouis quæſito colore, vel ingenio de ſubreptionis, vel ſubreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, ſeu reſtitutiones in integrum aduerſus illas, per ſic amotos, vel alios quoſcunque impetrari, aut eos illis etiam motu ſimili contra vti, ipſaſque præſentes ad viam iuris reduci, etiam enormiſſimæ læſionis, aut alio quouis prætextu nullatenus poſſe. Ac illas, & quaſcunque venditiones, alienationes, & conceſſiones de eiſdem officiis per eundem Theſaurarium, & Commiſſarios ab eo pro tempore deputatos, nomine eiuſdem Cameræ faciendas, ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, vel limitationibus contrariis minime comprehendi, ſed illas perpetuis futuris temporibus, validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum, etiam ſub data poſteriori per ipſum Theſaurarium, ſeu Commiſſarios, & emptores eligenda reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri, necnon perſonas, quibus officia huiuſmodi vendentur, & concedentur, ſi per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios officiales prædictos pro tempore exiſtentes modo aliquo moleſtari, vel impediri contigerit, Cameram ipſam ad ipſos defendendum & manutenendum, ac alia præmiſſa omnino teneri, ac officia notariatuum huiuſmodi per triennium a data præſentium computandum, vacabilia non eſſe, neque cenſeri, ſed dicto triennio elapſo ſingulorum officiorum prædictorum, quando per illa obtinentium reſignationes, vel obitus, ſeu quamcunque aliam dimiſſionem, vel admiſſionem, aut venditionem vacauerint, illa præcedentibus ſupplicationibus manu Romani Pontificis, aut in eius præſentia ſignandis, ac alias in omnibus, & per omnia, prout in aliis Romanæ Curiæ officiis vacabilibus fieri conſueuit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum Theſaurarium pro pretio reperibili vendi, ipſumque Theſaurarium literas patentes illorum conceſſionum, & aſſignationum deſuper expedire, & concedere poſſe, ipſaque officia ſub præſentibus comprehendi, & per eos Cameræ prædictæ applicata eſſe, & cenſeri: Necnon perſonas illa pro tempore ementes facultatem inſtrumenta quæcunque rogandi, & ſcribendi, necnon actitandi, aliaque faciendi in quocunque, & quibuſcunque tribunalibus Gubernatorum, ac eiuſdem ſtatus eccleſiaſtici Rotæ Auditorum, Ciuitatum, Communitatum, Poteſtatum, Commiſſariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcunque officialium, & iuſtitiæ miniſtrorum, ac in Curia, ſeu Curiis mercatorum quorumlibet, ac coram quibuſcunque officiis Bullectarum, Datiorum, Gabellarum, mercium, ſiue pecudum, ac damnorum datorum huiuſmodi tam in cauſis ciuilibus, quam criminalibus ſiue mixtis iuxta modum per Theſaurarium huiuſmodi in illorum officiorum conceſſionum patentibus literis præſcribendum, & non alias habere. Ac tam ciues, vel originarios, & incolas Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, in quibus officia huiuſmodi inſtituta fuerint, quam extraneas perſonas officia ipſa emere poſſe, & ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ſeu eorum locatenentes, ac etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem, quod perſonæ, quibus officia huiuſmodi concedentur, notarij curiales nuncupentur. Ipſique infraſcripta, ac ea, quæ in eiuſdem Pauli prædeceſſoris literis continentur, ordinationes, ſtatuta, & capitula quæcunque, & præſertim ea, quæ illorum ſindicatum concernunt, omnino obſeruare, libroſque conficere, ac eorum inſtrumenta in protocolla debite redigere, ſententias etiam, aliaſque ſcripturas diligenter conſeruare teneantur.

neantur. Quodque de cætero omnia acta, quæ in litibus, & cauſis fieri, & ſcribi continget, non in forma proceſſus, ſed in libris manualibus nuncupatis ſcribere teneantur. Nec ratione tam criminalium, quam ciuilium officiorum huiuſmodi pro mercede pluſquam hodie capitur, capere poſſint, ſeruatis modo, & taxa in literis Pauli prædeceſſoris præfati circa huiuſmodi officia criminalia præſcriptis. Ipſique omnibus, & ſingulis priuilegiis, prærogatiuis, & exemptionibus notariis criminalibus per literas Pauli prædeceſſoris huiuſmodi conceſſis, quoad perſonas, & res ipſorum notariorum, & eorum ſubſtitutorum, ac familiæ vſum, & victum in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis, ac extra eas, per vniuerſum ſtatum noſtrum eccleſiaſticum prædictum vtantur, potiantur, & gaudeant. Quodque partem aliquam ſuorum emolumentorum contribuere, aut aliquod onus, vel reſponſionem ratione ſuorum officiorum quibuſuis Communitatibus, Collegiis, Legatis, Gubernatoribus, aliiſue perſonis ſoluere minime teneantur, non obſtante, quod alias contribuerint, ſeu ſoluerint, aut onus aliquod habuerint, etiam ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum dictæ Cameræ tantum factæ. Sed eo caſu certior factus Theſaurarius ipſe, prius iis, quorum intereſt de ſorte principali, quam ſoluerint, aut alia aliqua remuneratione, vel aſſignatione prouidere, & circa ea in prima dictorum officiorum venditione aduertere debeat, & teneatur. Sitque pro ea vice duntaxat, merus iudex, ita vt ab eius ſententiis, ſeu declarationibus, vel decretis, verbo, vel in ſcriptis, etiam ad partium inſtantiam latis, & factis appellari non liceat, auditis primo iis, quorum intereſt, quibus interea emptores præfati nihil ſoluere teneantur. Ac quod dicta Camera, & illius curiæ cauſarum pro tempore exiſtens generalis Auditor, & Theſaurarius, ac eorum quilibet in ſolidum emptores eorundem officiorum, eorumque per eos emptorum officiorum huiuſmodi ſubſtitutos in pacifica poſſeſſione manutenere debeat, ac facta venditione prædicta dictus Auditor notariorum Curialium huiuſmodi in omnibus cauſis, tam ratione dictorum ſuorum officiorum, quam alias contra eos per quoſcunque quomodolibet pro tempore motis merus iudex, & executor ſit, eſſeque cenſeatur. Ita vt ipſi coram alio Iudice quouis prætextu, vel cauſa euocari, ſeu trahi non poſſint, ac in eiſdem litibus, & cauſis, quæ videlicet ratione perſonarum ſuarum inter eos, ac officiorum eorum contra quoſcunque, idem Auditor manu regia, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, appellatione ab eius ſententia remota, procedere poſſit, & debeat, ita tamen quod pars, quæ grauata cenſebitur, parito iudicato & refectis expenſis, ſententiæ reuiſionem in Camera petere poſſit, & ſi damna aliqua per emptores notarios huiuſmodi, aut aliquem eorum paſſa, aut expenſæ in eiſdem litibus, & cauſis ratione dictorum eorum officiorum factæ fuerint, idem Auditor prout iuſtum ei videbitur, a partibus condemnatis, aut Camera prædictis de illis ſatisfieri facere procuret, & teneatur. Quodque Legati, & Vicelegati prouinciarum, ſiue Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum Gubernatores, Communitates, & Collegia, Poteſtates, ac Commiſſarij, qui ad præſens adminiſtrant, aut adminiſtraturi ſunt iuſtitiam, coram quibus notarij ſeu eorum ſubſtituti, tam ciuiles, quam criminales in toto ſtatu eccleſiaſtico pro tempore ſcribentes exiſtunt, non poſſint, nec debeant notarios curiales huiuſmodi moleſtare, vexare, perturbare, ſeu impedire ſuper poſſeſſione, ſeu quaſi huiuſmodi eorum officiorũ, vel emolumentis, neque ſe eorum officiis aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios notarios quoquomodo intromittere, vel ſalaria eorum contra earundem præſentium, ac Pauli prædeceſſoris deſuper confectarum literarum huiuſmodi formam diminuere, nec dicta officia in affictum recipere, neque conductores aliquos proferre, ſub pœna excommunicationis per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua non niſi a prædicto Auditore Cameræ, ac refectis prius eiuſdem Auditoris arbitrio damnis, & intereſſe, ipſorum notariorum curialium, & non alias abſolui poſſint. Et ſi reperientur aliqua ex dictis officiis, tam ciuilibus, quam criminalibus vendita, ſeu alias quibuſuis perſonis quocunque titulo, tam per nos, quam prædeceſſores noſtros, aut Cameram apoſtolicam præter, & contra tam earundem præſentium noſtrarum quam prædicti Pauli prædeceſſoris iam deſuper confectarum literarum huiuſmodi formam, & tenorem quomodolibet alienata, ſi in alienatione huiuſmodi dicta Camera vltra dimidium læſa fuiſſe reperiatur, tunc illorum emptoribus per Camerã ipſam prius reſtitutis pretiis, illa ab eodem Theſaurario de nouo vti vacantia vendantur. Illaque in omnibus, & per omnia ſub præſentibus comprehendantur, & comprehenſa omnino intelligantur. Quodque in omnibus ciuitatibus, caſtris, terris, & locis totius ſtatus Eccleſiaſtici prædicti, etiam ſi in illis Archiuia aliqua, non tamen ex cauſa oneroſa exburſationis videlicet pecuniarum eidem Cameræ factæ (vt præfertur) inſtituta, etiam quibuſuis facultatibus, & priuilegiis munita exiſtant, Notarij ipſi curiales diligentiſſime ſcripturas, & inſtrumenta ſuorum officiorum conſeruent, ac ad illorum delationem ad Archiuia huiuſmodi non teneantur, ſed illa occurrente eorundem officiorum, ſiue per ceſſum, aut venditionem, ſiue per mortem, aut alias vacatione, ei, cui a ſede Apoſtolica officia huiuſmodi ſic vacantia concedentur, aſſignari, & tradi debeant. Ipſique notarij curiales in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis huiuſmodi in quibus nulla Archiuia exiſtent, a reliquis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorũ, & locorum eorundem non curialibus notariis pro Archiuio habeantur, ac illorum ſcripturarum cuſtodes exiſtant, nec tam eas, quam ſuas alio quauis de cauſa transportare valeant, ac Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum, in quibus notarij ipſi curiales inſtituti fuerint, Gubernatores, ſeu iuſtitiæ adminiſtratores eiſdem curialibus notariis inſtantibus cæteros notarios non curiales iure, vel priuilegio, aut facultatibus inſtrumenta rogandi ſuffultos, de eorum priuilegiis, facultatibus, & iure huiuſmodi inquirere, ſibique ſuorum priuilegiorum, facultatum, & iuris patentes literas oſtendi petere, & facere, ac eos, quos habiles repererint, ad rogitus contractuum, & inſtrumentorum ſuſcipiendos admittere, Alios vero minus habiles, etiam quantumuis idoneos, & ſufficienti priuilegio munitos, repellere, eiſque ne contractus, & inſtrumenta conficiant, aut ſe de eis rogent, inhibere poſſint, & cogant admiſſos huiuſmodi notarios ad inſtrumenta redigenda in libros, & protocolla eiſdem modo, & forma, ac ſub pœnis quæ in dicta conſtitutione Pauli IIII. continentur. Quorum quidem notariorum non Curialium inquiſitio ſingulis ſaltem menſibus, & ad quamlibet ipſorum Curialium notariorum inſtantiam, & aduerſus inobedientes executio a Gubernatoribus, & iuſtitiæ miniſtris huiuſmodi ſine aliquo temporis interuallo fiat, ad hoc vt ſcripturæ publicæ ſuum effectum ſortiantur, ſub pœnis contra Gubernatores, alioſque iuſtitiæ miniſtros opem, auxiliumque ſuum in ſupra, & infra notatis caſibus denegantes præfato Auditori Cameræ beneuiſis. Quando autem in præfatis locis, vbi nullum eſt Archiuium, quiſpiam notarius non curialis deceſſerit, aliquis ipſorum curialium notariorum cum Cancellario Vniuerſitatis, ſeu Communi-

tatis,

tatis, ſi talis Vniuerſitas, vel Communitas Cancellarium habeat, ſin minus cum alio, vbi ſcripturæ notarij non curialis defuncti reperirentur, ſe conferat, ac eas accipiat, & de illis inuentarium conficiat, quo confecto illud in libro penes ſe remanſuro regiſtret, & deinde illud notarij defuncti hæredibus conſignet, ac ſcripturas huiuſmodi ad officium ſuum tranſportet, & ſimul cum aliis ſuis ſcripturis conſeruet, ac caſu quo extrahendum, aut dandum ſit ſumptum aliquod ſcripturarum, & inſtrumentorū notarij defuncti huiuſmodi, poſſit, & debeat illud publicare, tantamque mercedem recipere, quantam ſi rogatus de eodem ſumpti inſtrumento fuiſſet, relictis tamen mercedis eiuſdem tribus ex quatuor partibus hæredibus præfatis, & ſi dicti notarij non curiales, dum infirmantur ſcripturas ſuas huiuſmodi notariis curialibus conſignare voluerint, teneantur notarij curiales huiuſmodi eas recipere, & morte notarij cóſignantis ſuccedente, ordinem qui ſupra deſcribitur, omnino ſequi; Et circa hæc Gubernatores, cæterique iuſtitiæ miniſtri Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum in quibus notarij non curiales huiuſmodi obierint, notariorum defunctorum huiuſmodi hæredes ad conſignandum ſcripturas illorum, ſi quæ penes illos extiterint, ſub pœnis ſibi beneuiſis cogere & compellere, auxiliumque fauorem & operam efficaces deſuper impendere debeant, quæ ſi recuſauerint, a præfato Auditore Cameræ, pœna eiuſdem Auditoris arbitrio imponenda, & applicanda puniri poſſint. In locis autem vbi plures notarij adeſſent curiales, occurrente obitu aliquorum notariorum non curialium, tunc is notarius curialis curam ſcripturarum defuncti habeat, qui ad hoc a cæteris ſociis ſorte extractus erit. Porro ſi in ciuitate, aut terra vel loco alio plures fuerint notarij curiales, nulli partium litigantium cauſam inchoare liceat corā eo notario quem volet, etiam ſi cauſa, vel lis ſit ordinaria, aut commiſſionis, ſiue appellationis, ſed per turnum cauſæ omnes diſtribuantur inter notarios prout in alma vrbe, ac inter Rotæ Notarios almæ vrbis noſtræ fieri & obſeruari ſolet, videlicet qui voluerit committere cauſam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, ſiue per viam libelli, ſiue alterius cuiuſuis petitionis, ſeu appellationis, adhibit menſarium, qui quolibet menſe ſorte ab illis eligetur, & mutabitur, ipſe librumque ad hunc effectum cuſtodiet cum inſcriptione nominum, & cognominū aliorum notariorum collegarum ſuorum in eodem tribunali vbi pendebit cauſa, eaque nomina in buſſula ad hoc apta imbuſſulabit, & vno illorum ſorte extracto is in illa cauſa notarius eſſe cenſeatur. Idemque Menſarius in prædicto libro notarium extractum dictæ cauſæ faciet debitorem, cum deſcriptione tituli, & nuncupationis cauſæ, nominumque partium litigantium, & ſucceſſiue in aliis pro tempore aduenientibus cauſis extrahatur vnus reliquorum notariorum qui ſuperfuerint in buſſula, & ſic de aliis donec turnus finitus fuerit, & eorum quiſque cauſam aliquam habuerit, & ſuper hoc turno etiam comprehendatur nomen Menſarij, finitoque turno iterum nomina omnium notariorum in buſſula ponentur, nominaque & cauſæ modo quo ſupra extrahentur, & inter eos diuidentur, quo fiet vt donec extractio nominum a buſſula facta fuerit, partes litigantes ſuæ cauſæ notarium prorſus ignorabunt. Notario extracto, cauſaque per Menſarium notario extracto aſſignata, penes ipſum remaneat, ac in ea ſcribat, nec in illa aliis collegis notariis liceat in eodem tribunali in eadem cauſa ſcribere, aut vllo modo ſe in ea immiſcere. Ita vt notarius cui ſorte cauſa obtigerit, etiam ſi illa non agitetur, ſe iterum imbuſſolari petere non poſſit, donec turnus ipſe finiatur. Et ſimiliter ſingulis primis diebus cuiuſlibet menſis ſorte extrahatur vnus Menſarius, cui libri Menſariatus conſignabuntur, & computa cauſarum ad quos pertinebunt cum buſſula, aliiſque nominibus quæ ſupererunt. Et quia multis in locis plurium cauſarum principium ſumitur vel ex præcepto, vel monitorio ſuperiorum, aut fugæ ſuſpitionis mandato, in quibus ſolitum eſt apponi ſigillum Iudicis, Volumus ad hoc vt ſeruetur æqualitas diſtributionis cauſarum inter curiales notarios huiuſmodi, quod ſigillo ipſo penes iudicem remanente in euentum expeditionis præcepti, aut monitorij, vel mandati, antequam illa ſigillentur, notarius ex buſſula extrahatur, qui præceptum, ſeu monitorium, vel mandatum huiuſmodi ſcribat, quo ſcripto ipſe ad menſarium notarium accedat, ac illud ſigillari procuret. Et in locis in quibus ratione præceptorum, monitoriorum, & mandatorum huiuſmodi nihil vltra ſigillum ſoluitur, ſigillo huiuſmodi Menſario pro tempore exiſtenti ſoluto, Menſarius ipſe in fine menſis ſuperiori, ſeu Iudici ad quem ſpectat ſigilli emolumentum, computum ſigillorum datorum reddere teneatur. In locis vero in quibus ſigillum huiuſmodi gratis datur, Menſarius illius ratione nihil exigat. In locis autem in quibus eorumdem præcepti, monitorij, & mandati ratione partim pro ſigillo, partim vero pro ſcriptura aliquid ſoluitur, notarius ſcribens ſuam ratam retineat. Ratam vero Iudicem, vel ſuperiorem eiuſdem ſigilli ratione tangentem, Menſario tunc exiſtenti perſoluat, ac Menſarius de ſimilibus (vt ſupra) eidem Iudici, ſeu ſuperiori in fine cuiuslibet menſis computum reddere debeat, nec hoc ordine intelligatur confundi cauſa vnius tribunalis cum alio tribunali, ſed cuiuslibet tribunalis notarij curiales pro tempore exiſtentes de per ſe ſuum turnum conficiant in diuiſionibus cauſarum. In ciuitatibus vero in quibus pro conſeruatione ſcripturarum ſunt Archiuia & regeſtra, ac ordo publicus, nec de fraude, errore, ignorantia, aut ſcripturarum amiſſione dubitatur, notarij curiales præfati de aliorum non curialium notariorum ſcripturis, rogitibus, vel inſtrumentis minime ſe intromittant, nihil tamen recognitionis, vel alterius oneris Archiuio, aut matriculæ huiuſmodi ſoluere, aut illis modo aliquo ſubijci, aut illorum legibus, & ſtatutis parere minime teneantur. Prohibentes reliquis notariis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici, ne actum aliquem litis ſeu illius dependentiæ, aut præſentationis monitorij, citationis, executionis, pacis, concordiæ, aut alterius rei, vnde lis, ſeu iudicium inchoatur, vel deducitur in ea ciuitate, in qua notarij curiales extiterint, ſcribere, recipere, ſeu ſe de illis rogare præſumant. Inſuper quod nulla, vel Bononiæ, vel alterius ciuitatis, aut loci Archiuia, vel regeſtra conſuetudinem cogendi partes etiam inuitas ad extrahenda a ſuis protocollis publica inſtrumēta, & acta etiam multa neceſſitate requirente habentia, id deinceps facere, neque illorum notarij, nec etiam ipſi curiales, & actuarij perſonam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum inſtrumenta non ſolum facta, ſed etiam fienda cogere, aut alias contra illam deſuper agere queant. Præterea quoties litem aliquam, ac illius actus tranſportare cōtigerit, ſi arrha a partibus litigantibus notario cauſæ data fuerit, notarius ipſe eaſdem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam ſi partes ipſæ actibus & ſcripturis huiuſmodi non amplius indigeant, ad ſolutionem ſcripturarum actorum prædictorum omnino cogere, & compellere poſſit. Deinde quod omnes notarij curiales vnum collegij, & congregationis corpus efficiant, ac vnum Collegium Romæ inſtituere, & qui ex notariis ipſis Romæ præſentes fuerint, quolibet menſe ſemel ad minus congregari, & de rebus officia prædicta concernentibus tractare, ac pro ſalubri illorum, &

dicti

dicti collegij conſeruatione,& directione quæcunque ſtatuta & ordinationes licita tamen,& honeſta cum voto tamen & aſſenſu prædicti Auditoris Cameræ, quoties eis videbitur condere,facere, ſtatuere,& ordinare: illaque poſtquam condita, facta, ſtatuta, & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alterare, aut penitus caſſare, & alia de nouo facere, ſtatuere, condere, & ordinare. Necnon officia ipſa attentis ſingulorum valore, & pretio prout eis illorum conſcientia dictauerit,taxare. Ita quod taxa facta ſinguli ſingulorum officiorum huiuſmodi notarij illam ſingulis annis eidem collegio per illud iuxta prouidam illius ordinationem de illa diſponendam perſoluere teneantur. Dummodo tamen taxa ipſa decem ſcuta auri non excedat, nec minor taxa vnius ſcuti ſimilis exiſtat. Præterea vacatione alicuius ex dictis officiis per ceſſum, vel deceſſum, aut aliter pro tempore occurrente, in admiſſionibus nouorum notariorum eadem taxa, ſeu rata eidem collegio de illa per illud (vt præfertur) diſponenda ſoluatur. Inſuper officia prædicta exceptis læſæ maieſtatis,falſitatis,aut homicidij criminibus,ac ſeruata forma bullarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi,ratione cuiuſque alterius criminis confiſcari, aut illa obtinentes eis priuari, vel ceſſiones, aut reſignationes de illis pro tempore faciendæ impediri, aut quauis de cauſa differri non poſſint, nec debeant. Et ſuper illis liceat inire ſocietates prout in aliis Romanæ curiæ officiis fieri ſolet, & dum concedentur in poſterum pro ſupplicationis expeditione, & compoſitione, hac prima vice dumtaxat excepta, quinque ſcuta auri pro centenario ratione pretij venditionis officij, vſque ad ſummam mille ſcutorum incluſiue, A ſumma vero mille ſcutorum huiuſmodi vſque ad aliam quamcunque, duo ſcuta ſimilia pro quolibet centenario, noſtro, ac pro tempore exiſtenti Romani Pontificis Datario ſoluatur, & quoties notarij Curiales præfati per ſe, vel eorum procuratores officia reſignabunt, aut iuri in illis, vel ad illa competenti in manibus noſtris, ac pro tempore exiſtentis Romani Pontificis cedent, nos ac pro tempore exiſtens Roman. Pontifex huiuſmodi reſignationes,ſeu ceſſiones admittere, & in regeſtro ſolito regiſtrari facere. Idemque Datarius datam paruam dare teneatur,ſecundum quã expediatur ſupplicatio quanto citius poterit. Quodque notariorum curialium collegium huiuſmodi omnibus & ſingulis priuilegiis, facultatibus, prærogatiuis & gratiis collegio Archiuij Romanæ curiæ, ſine tamen illius præiudicio, quomodolibet conceſſis, etiam quo ad creationem notariorum, aliaque id genus negotia vtatur, potiatur & gaudeat, omneſque & ſinguli notarij curiales ſtatim vbi admiſſi, eorumque nomina in libro collegij curialium prædictorum deſcripta fuerint,notarij Apoſtolici curiales vt præfertur nuncupati, vere ſint & eſſe cenſeantur, ac pro talibus habeantur. Quodque notarij curiales ſua officia huiuſmodi per ſe, vel alium, ſeu alios fideles licet & ſufficientes ſubſtitutos,notarios tamen publicos Apoſtolica auctoritate creatos ac habiles & idoneos, & a prædicto notariorum curialium Romæ inſtituendo collegio approbatos. Quique in eodem collegio cautionem idoneam de probe, & legaliter exercendo, ac ſe ſindicatui ſubmittendo, aliaque agendo iuxta formam literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi exercere. Necnon quæcunque inſtrumenta vbicunque locorum rogare, & tales ſubſtituti illa patronis eorum a ciuitatibus terris, caſtris, & locis in quibus eorum notariatus officia inſtituta fuerint, abſentibus publicare, & ſubſcribere poſſint. Decernentes huiuſmodi inſtrumenta, tam Romæ, quam alibi vbicunque locorum plenam & indubitatam fidem facere, nec de illorum validitate aliquo vnquam tempore dubitari poſſe. Ac quod liceat eidem collegio habere ſigillum, & ſub illo legalitates, aliaque huiuſmodi expedire, prout in aliis eiuſdem Romanæ curiæ collegijs obſeruatur. Quodque notarij ipſi curiales in ciuitatibus, terris, caſtris, & locis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici in quibus plures ſunt notarij,alia collegia ab Romano collegio tamen dependentia,cum ſimili ſigillo, & quæ ab omni alio collegio,ſocietate, & matricula aliorum notariorum, atque Doctorum liberi & exempti, nulluſque ſuperioritatem in illo eorumque notarios exercere poſſit, ſimiliter facere, & inſtituere poſſint. Porro quod notarij curiales huiuſmodi in quibuſcunque prouinciis, ciuitatibus, terris, caſtris, & locis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici, vbi reſederint, ſint executores, ad eoſque pertineant præſentatio, intimatio, & executio videlicet Romanæ curiæ expeditionum, veluti literarum in forma breuis, monitoriorum, citationum, inhibitionum, brachij ſecularis, & cuiuſcunque generis executionum illuc a Romanis iudicibus, ac vrbe prædicta pro tempore tranſmiſſorum, nec ibi præter ipſos alius rogare, vel ſcribere, nec alij intimationes ſupradictorum facere poſſint, aliâs intimationes & rogitus huiuſmodi nullius ſint roboris, vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeatur, neque Legati, Vicelegati, alijue ſuperiores, & iuſtitiæ miniſtri cauſas, tam criminales, quam ciuiles coram iudicibus inferioribus inchoatas, & acceptas ab illis, in notariorum curialium, & capitulorum huiuſmodi præiudicium euocari; vel alias ab eis amouere, præterquam in capitalibus cauſis, quo caſu id (ſeruatis tamen curialium notariorum huiuſmodi emolumentis,ac ſine illorum præiudicio) fieri poſſit. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula nullo vmquam tempore quouis quæſito colore vel ingenio de ſurreptionis, & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe, ſed illa ſemper valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari,ac Notariis curialibus,illorumque collegiis prædictis in omnibus, & per omnia ſuffragari, ac (vt præfertur) iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito,non tamen ex cauſa oneroſa prædicta prouenien te, & aliis quibuſuis apoſtolicis,necnon in prouincialibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, ac prouinciarum, ciuitatum, terrarum, ac locorum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus,priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis quibuſuis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus & aliis perſonis de huiuſmodi officiis quomodolibet etiam ex cauſa oneroſa eiſdem Prouinciis,Ciuitatibus,Terris,& locis, ac perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices,& Cameram ipſam,etiam nos,& prætextu donationis, conceſſionis, & aliarum diſpenſationum etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac alias conceſſis, approbatis, & innouatis, quas & quæ illorum omnium vim & effectum Datas & tenores pro expreſſis habentes,ad effectum præmiſſorum reuocamus,irritamus,& annullamus,illiſque ſpecialiter & expreſſe derogamus. Et inſuper pro præmiſſorum omnium conſeruatione præfatum Auditorem Cameræ in Conſeruatorem, & executorem præſentis noſtræ intentionis; ac omnium & ſingulorum in ea contentorum ſpecialiter & expreſſe facimus,conſtituimus & deputamus. Volentes quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis,ſigillo & manu alicuius Prælati munitis,talis & tãta fides adhibeatur, qualis & quanta præſentibus adhiberetur, ſi illæ in medio originaliter exhiberentur, vel oſtenderentur. Aut ſi

aliquibus

aliquibus communiter, vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis dictæ ſedis indultis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in eiſdem literis mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane ſi ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ diſmembrationis, ſeparationis, applicationis, appropriationis, declarationis, confirmationis, approbationis, amotionis, denunciationis, creationis, conſtitutionis, deputationis, dationis, factionis, conceſſionis, prohibitionis, inhibitionis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quarto, pridie Non. Octobris, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

IDEM

97

Confirmatio œcumenici generalis Concilij Tridentini.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Benedictus Deus, & pater domini noſtri Ieſu Chriſti, pater miſericordiarum, & deus totius conſolationis: qui reſpicere dignatus eccleſiam ſuam ſanctam, tot procellis & tempeſtatibus agitatam atque vexatam, & grauius indies laborantem, apto tandem ei ſubuenit optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam, indictum iampridem in ciuitatem Tridentinam œcumenicum, & generale concilium a piæ memoriæ Paulo III. prædeceſſore noſtro, & ſeſſionibus aliquot habitis cœptũ fuerat. Ab eius autem ſucceſſore Iulio in eandem Vrbem reuocatum, poſt alias ſeſſiones celebratas variis impedimentis, & difficultatibus obiectis, ne tum quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus ſicut paſtoralis ſolicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio cariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorũ Chriſtianorũ Regum rerum publicarum, ac Principum, tãdem conſecuti ſumus; quod nec diurnis nec nocturnis curis laborare deſtitimus: quodque a patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in vrbem vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet noſtris conuocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia, diuinique, & humani iuris cognitione pręſtãtes viros, præſidentibus ipſi ſynodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati fauentibus; vt etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ proprie reſeruatis liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos noſtros ſcriptas vltro permiſerimus, quæ de ſacramentis, & aliis rebus quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractanda, definienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, a ſacroſancta ſynodo ſumma libertate diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt concordia peractum fuit, vt conſenſum eum plane a domino effectum fuiſſe conſtiterit, idque in noſtris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari dei munere ſupplicationes ſtatim in alma hac vrbe indiximus, quæ magna Cleri & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque & gratias diuinæ maieſtati merito perſoluendas curauimus, cum eiuſmodi Concilij exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit fore, vt maiores in dies fructus ad eccleſiam ex ipſius decretis conſtitutionibuſque perueniant. Cum autem ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem a nobis petierit, decreto de ea re in publica ſeſſione facto, nos ex Legatorum litteris prius, deinde poſt reditum eorum ex iis quæ Synodi nomine diligenter retulerunt poſtulatione ipſius ſynodi cognita, habita ſuper hac re cũ venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ſanctique Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica & populo Chriſtiano vtilia, ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus, ad dei omnipotentis laudem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia, & ſingula auctoritate apoſtolica hodie confirmauimus; & ab omnibus Chriſtifidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus: ſicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi obſeruarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis a ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque grauioribus, etiam priuationis, arbitrio noſtro infligendis, vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſuis eccleſiarum Prælatis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta, & ſtatuta in eccleſiis ſuis, ciuitatibus, & diœceſibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obſeruent, & a ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet, pertinent inuiolabiliter faciant obſeruari, contradictores quoslibet, & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita compeſcendo: inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachij ſæcularis auxilio. Ipſum vero cariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes

Chriſtianos

Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ domini noſtri Ieſu Chriſti obteſtamur, vt qua pietate concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio diuini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro ſedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ ſynodi reuerentia ad eiuſdem concilij exequenda, & obſeruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & fauore ſuo adſint, neque aduerſantes ſanæ, ac ſalutari concilij doctrinæ opiniones a populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad vitandum præterea peruerſionem, & confuſionem quæ oriri poſſet ſi vnicuique liceret prout ei liberet in decreta Concilij commentarios & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tam eccleſiaſticis perſonis cuiuſcunque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis quocunque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, aliis vero quicumque fuerint ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat vllos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, vllumue omnino interpretationis genus ſuper ipſius concilij decretis quocunque modo edere, aut quicquam quocunque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorum corroborationis aut executionis aliove quæſito colore ſtatuere. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet apoſtolicam omnium fidelium magiſtram, cuius auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates & controuerſias ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint nobis declarandas quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus: parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omniũ prouinciarum neceſſitatibus, ea ratione quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere. Decernentes nihilominus irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neue quis excuſatione ignorationis vti poſſit, volumus, & mandamus, vt hæ litteræ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica vaticana principis Apoſtolorum, & in eccleſia Lateranen. tunc cum in eis populus, vt miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur relictis de more ibidem exemplis in alma vrbe ad impreſſionem tradãtur, quo commodius per Chriſtiani nominis Prouincias, & Regna diuulgari poſſint. Tranſumptis quoque earum quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio. Septimo Kl. Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego F. Car. Piſanus Epiſcopus Oſtien. Decanus.
✠ Ego Fed. Card. Ceſius Epiſcopus Portuen.
✠ Ego Io. Moronus Epiſcopus Tuſculan.
✠ Ego A Card. Farneſius Vicecan. Epiſcopus Sab.
✠
✠
✠ Ego R. Card. S. Angeli Maior Pœniten.
✠
✠
✠
✠ Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
✠ Ego Io. Michael Card. Saracenus.
✠
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſ.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reomanus.
✠ Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens. Card. Aracæli.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠

✠
✠ Ego B Cardinalis Saluiatus.
✠ Ego Ph Card. Burd.
✠ Ego Lud. Card. Simoneta.
✠
✠
✠ Ego F. Card. Paciecus, de Toledo.
✠ Ego M. A. Card. Amulius.
✠ Ego Io. Franc. Card Gam.
✠ Ego Carolus Cardinalis Borrhomæus.
✠ Ego M. S. Card. Conſt.
✠ Ego Alph. Card. Geſualdus.
✠ Ego Hip. Cardinalis Ferrar.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠
✠ Ego Gui. Aſc. Diac. Card. Camerarius.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
✠
✠
✠

Ant. Florebellus Lauellinus.
H. Cumyn.

IDEM

98

Declaratio temporis ad obſeruandum decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Sicut ad ſacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atque confirmatio apoſtolicæ ſedis & debet, & ſolet accedere, Ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem ſedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit multos eſſe qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini ad reformationem, & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia eos ad quos pertinent obligare, illa præſertim quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales diœceſanasque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias aliaque beneficia eccleſiaſtica quæ eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum fuit reſignanda, & ad complures res huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem iuſque poſitiuum tantum ſpectantes quæ obſeruari aut euitari debeant. Nos itaque vt omnis controuerſia dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem prout rationi iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliũ conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata a nobis fuerunt, ſub finem menſis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam ſedem obſeruari cæperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & iure etiam communi ſancitum eſt, vt Conſtitutiones nouæ vim non niſi poſt certum tempus obtineant, æquum nobis, & iuſtum viſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem iuſque poſitiuum duntaxat ſpectãtia a kl. Maij proxime præteriti omnes obligare cæpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam, atque ita apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacunque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quarto, quintodecimo kl. Auguſti, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Fed. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto indictione ſeptima die vero vigeſima menſis Iulij Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti, Anno Quinto, Retroſcriptæ literæ affixæ lectæ & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & ſancti Ioannis Lateranen. necnon Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

99

Deputatio octo Reuerendiſsimorum Cardinalium, qui faciant obſeruari reformationes ab ipſo editas, necnon decreta ſacri œcumenici generalis Concilij Tridentini.

PIVS Papa IIII. Motu Proprio &c. Alias nos nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem maioris pœnitentiarij, ac ſacræ pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, necnon Camerarij, & Cameræ apoſtolicæ, ac illius cauſarũ Auditoris, necnon Palatij apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Vrbis noſtræ ac Ro. Curiæ Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen (vt intelleximus) ab eorundem Officiorum, & Tribunalium præfectis, ac Officialibus minus diligenter obſeruantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, vt illa, & pariter decreta ſacri Concilij Tridentini in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſeruentur, Nos propterea conſiderantes parum eſſe iura condere, niſi ſint qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſsis, prout ex debito paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, iniuncti obligamur, ſalubriter, & vtiliter prouidere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas & quæ hic haberi volumus pro expreſsis, inuiolabiliter obſeruari volentes, venerabili fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Tuſculan. Morono, Io. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Io. Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borrhomæo presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus, quatenus ipſi, ſeu eorum maior pars, coniunctim, vel diuiſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum, conſtitutionum, & decretorum prædictorum conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac literarum deſuper confectarum, per quoſcunque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac Tribunalium prædictorum iudices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum, & aliis eiſdem Cardinalibus beneuiſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurren. pœnis, firmiter obſeruari faciant, & cum effectu (niſi iam in executione dictorum

decretorum

decretorum Concilij, quam dictarum literarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad nos referant) inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc, prout ex eadem die, & e contra, illorum officiis priuatos, necnon ad illa, & alia Ro. Curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia a Datario noſtro vendi, & a quibuſuis perſonis idoneis pro pretio conuenienti emi, libere, & licite poſſe, auctoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nunciamus, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis illis ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam motu ſimili &c. & alias quocunque conceſsis &c. Quibus omnibus &c. illorum tenores &c. Hac vice latiſſime derogamus, eaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum quarto Non. Auguſti Anno Quinto.

IDEM
100
Reuocatio priuilegiorum liberandi Carceratos, Confraternitatibus, & quibuſuis aliis quomodolibet conceſſorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Dum ad ſolitam Romani Pontificis Ieſu Chriſti Vicarij clementiam, tanquam ad exuberantem pietatis fontem pro gratiis impetrandis vndequaque concurritur, ipſeque more pij patris omnes vti filios dilectiſsimos in intimis charitatis, & miſericordiæ viſceribus indulgẽter amplectitur, vſu nonnumquam euenit inde priuilegia flagitando reportari, quæ licet prima petitionis ſpecie nihil incommodi ſecum afferre videbantur, illorum tamen conceſsionem ſubſequens experientia Reipublicæ damnoſam meritoque eſſe conuincit improbandam. Sane quoniam, & noſtri paſtoralis officij cura, & præſentium temporum conditio plane nos coegit modum diuerſis abuſibus qui iampridem in mores hominum, quos dei prouidentia vigilantiæ noſtræ committere dignata eſt, ſenſim irrepſerant, aliquando ſalubriter imponere, prout in his, non ſolum circa ſpiritualem vniuerſalis eccleſiæ, cui licet immeriti præſidemus, ſed etiam circa temporalem ſedis Apoſtolicæ ſtatum videlicet reformandum aciem noſtræ mentis intendere dudum cooperante domino non deſiſtamus. Nos etiam non minimum operæprecium facturos eſſe cenſemus, ſi cunctas quo ad eius fieri poterit occaſiones homicidiorum, quæ in diuinæ maieſtatis offenſam, & publicæ quietis perturbationem indies paſſim increbreſcunt patrandorum conabimur e medio ſubmouere. Conſiderantes itaque priuilegia variis Ciuitatum, Terrarum, & locorum nobis & S. R. E. in temporalibus immediate ſubiectorum, Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac Confraternitatum, & aliorum piorum locorum Rectoribus, & hominibus ſuper vno homicida ſingulis annis veneris in paraſceue, vel alio certo die, e carceribus meritiſque ſuppliciis liberando, & ſalutiferæ cruci, vel altari præſentando, aut patriæ dimittendo per nonnullos Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam in Chriſtianæ charitatis diuinique cultus, & fidelium ſubditorum fauorem diuerſimode conceſſa, nonnumquam improbis ſicariis, & ſceleratis parricidis anſam in proximum quemque ſuum ſub ſpe liberationis huiuſmodi crudeliter ſæuiendi, & humanum ſanguinem effundendi præbuiſſe, ac illos in quorum manu priuilegiorum vſus aut executio ſita eſt, eis vt plurimum non ad Chriſtianam pietatem vti, ſed potius ad quæſtum, & fauores importunos in animarum ſuarũ perniciem & bonorum ſcandalum imprudenter abuti ſolere, perditiſsimos homines, a neceſſaria, nec vlla ratione condonandi morte cælo terraque multum indignantibus, atque reclamantibus, impie ſub prætextu pietatis eripientes. Noſque propterea omnino præſtare cenſentes, quod huiuſmodi gratiæ, a noſtro, & qui, cum ſit omni corruptela ſuperior, an tales huius immanitatis damnati homines miſericordiæ locum reliquerint, ſincerius rimabitur, Roman. Pontificis pro tempore exiſtentis, quam incertæ multitudini corruptorumue rectorum arbitrio dependeant. Necnon quorumcunque priuilegiorum Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac Collegiis prædictis, & aliis quibuslibet, etiam quorumuis, Imperatorum, Regum, vel religionis contemplatione, ſeu in damnum, recompenſam, vel aliter quomodolibet conceſſorum, ac pluries, etiam per nos approbatorum, & innouatorum, literarumque deſuper expeditarum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula priuilegia præmiſſa, tam in alma Vrbe, quam extra eam in vniuerſo eiuſdem S. R. E. dominio temporali, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiã Conſiſtorialiter, ac Motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, per quoſcũque Roman. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, vel eius Legatos quibuſuis Ciuitatibus, Oppidis, Caſtris, locis, ſeu Communitatibus, Vniuerſitatibus, Confraternitatibus, Collegiis, Eccleſiis, Hoſpitalibus, piis locis, & aliis perſonis, tam ſecularibus, quam eccleſiaſticis, etiam cuiuſuis ordinis regularibus, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, qualitatis, & præeminentiæ fuerint, hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam pluries approbata, & innouata, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, nulliuſque roboris vel momenti fore, neque deinceps cuiquam ſuffragari, neque Ciuitates, Oppida, Caſtra, loca, ſeu Communitates, Vniuerſitates, Collegia, Confraternitates, aut eorum rectores, vel alios quoſlibet eorundem priuilegiorum prætextu alicuius homicidæ gratiam, abſolutionem, aut remiſsionem prætendere, requirere, vel homicidam abſoluendum nominare, ſeu præſentare, vel huiuſmodi priuilegiis alias vti, neque Ciuitatum, Terrarum, aut locorum prædictorum Gubernatores, Rectores, vel Magiſtratus pro tempore exiſtentes, nominationes, aut præſentationes huiuſmodi admittere, ſeu aliquem ita nominatum vel præſentatum dimittere & abſoluere poſſe: Sed ſi quis caſus gratia,

& miſeratione dignus occurrat, illum ad nos, & pro tempore exiſtentem Roman. Pontificem, vt in hoc pro facti perſonarumque qualitate fiat quod conuenire videbitur, referri debere. Ac quicquid ſecus a quoquã quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, iritum & inane decernimus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes ad omnium notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus quod illæ in Cancellariæ, & Cameræ Apoſtolicæ valuis, ac in acie campi Floræ de vrbe per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ copia illarum ibi dimiſſa, vniuerſos, & ſingulos quorum intereſt intra menſem a die affixionis huiuſmodi computandum perinde afficiant arctentque, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, decreti, declarationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrũ, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, decimo nono, Kal. Ianuarij, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

P. Epiſcopus Narnien.

Ca. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Indictione octaua, die vero decima octaua menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Domini Noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti Anno Sexto, Retroſcriptæ literæ, Apoſtolicæ, publicatæ & affixæ fuerunt in Cancellariæ, & Cameræ Apoſtolicæ valuis & acie Campi Floræ vt moris eſt dimiſsis ibidem in ſupradictis locis præſentium literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum, prælibati S. D.N. Papæ Curſores.

Nicolaus de Mattheis Magiſt. Curſ.

IDEM

101

De ordinatione & promotione Doctorum, & aliorum cuiuſcunque artis & facultatis profeſſorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſacroſancta Beati Petri principis Apoſtolorum Cathedra, meritis licet imparibus, hiſce procelloſis militantis Eccleſiæ tempeſtatibus conſtitutos, plurimum nos oportet eſſe ſollicitos, vt Domini gregem curæ noſtræ commiſſum nõ ſolum ab apertis rapacium luporum vndequaque caulis obſtrepentium inſultibus, ſed etiam a magis formidoloſis peſtiferarum vulpecularum domi latitantium inſidiis, per prouidum paſtoralis officij miniſterium, ipſo Domino cooperante præſeruemus, ac illis omnes nocendi occaſiones, quantum cum Deo poſſumus, vbilibet auferamus. Cum itaque iuxta notum Sanctiſsimi Vatis oraculum, timor Domini, ſine quo vera Religio, & Catholicæ fidei puritas nullibi reperitur, ſapientiæ ſit initium, & qui, vel in ſcientiis proficere, vel eas alios docere parant, ſupremum illum ſapientiæ parentem, benignumque largitorem deuoto ſanę fidei obſequio demereri, veraque ſinceræ Religionis pietate ſibi conciliare debeant. Idcirco hanc Fidei puritatem ſcientiis, doctriniſque quibuslibet tum tradendis, tum addiſcendis, tanquam neceſſariam baſim, conſtituere, & ne ſimplicia nonnulorum adoleſcentium, res nouas audiendi cupidorum, ingenia in naufragos blandientium hæreſum ſcopulos imprudenter impingant, occurrere cupientes; Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine; quod deinceps nullus Doctor, Magiſter, Regens, vel alius cuiuſcunque artis, & facultatis profeſſor, ſiue clericus, ſiue laicus, ac ſæcularis, vel cuiuſuis ordinis regularis ſit, in quibusuis ſtudiorum generalium Vniuerſitatibus, aut Gymnaſiis publicis, aut alibi ordinariam, vel extraordinariam lectoris Cathedram aſſequi, vel iam obtentam retinere, ſeu alias, Theologiam, Canonicam, vel ciuilem cenſuram, medicinam, Philoſophiam, Grammaticã, vel alias liberales artes, in quibuſcunque Ciuitatibus, Terris, Oppidis, ac locis, etiam in Eccleſiis, Monaſteriis, aut Conuentibus Regularium quorumcunque publice, vel priuatim quoquomodo profiteri, ſeu lectiones aliquas in facultatibus huiuſmodi habere, vel exercere, neque Doctores ipſi; aut Vniuerſitatum, ſeu Gymnaſiorũ eorundem Rectores, Cancellarij, vel alij ſuperiores, ſed nec etiam palatini comites, aut alij particulares facultatem eruditos viros ad eoſdem gradus promouendi, etiam a nobis, & Apoſtolica Sede, vel alias vndecunque habentes, ſcholares, tam laicos quam Clericos, & cuiuſuis ordinis regulares, vel alios quoſcunque quantalibet eruditione præditos, ad vllum gradum in eiſdem facultatibus ſuſcipiendum recipere, & admittere; Neque Doctores, Magiſtri, & Scholares ad electionem alicuius in Rectorem, vel Cancellariũ vniuerſitatis, aut Gymnaſij procedere; Nec ipſi Scholares, vel alij quantumlibet docti, & alioqui habiles, gradus huiuſmodi, vel eorũ aliquem palam, vel priuatim recipere valeant, niſi Doctores videlicet, ac Regentes, Magiſtri, & alij profeſſores iam ad cathedras, & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra vero illam infra ſex menſes a die publicationis præſentium computandos, reliqui vero ad cathedras & alias lecturas ibidem in poſterum aſſumendi ante illorum receptionem in Rectoris, vel aliorum ſuperiorum; eligendi autem in Rectores, vel Cancellarios ante illorum electionem, vel ſaltem admiſsionem in Ordinarij loci, vel eius in ſpiritualibus Vicarij; Ac promouendi Scholares: & alij præfati ante illorum promotionem in eiſdem Ordinarij, ſeu eius Vicarij, aut Doctorum, aliorumue promouentium manibus, præuio etiam proceſſu, vel debita informatione, quantum eis ſufficere videbitur, ſuper Religione, Fideque Catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promouendorum eorundem per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios rite facta præcedente, eandem catholicam fidem, verbis, iuxta formæ infraſcriptæ tenorem conceptis palam, & ſolemniter profiteri teneantur. Et deſuper inſtrumentum publicum confici, ac de proceſſu, ſeu informatione; & fidei profeſsione in Priuilegio Doctoratus, vel alterius gradus huiuſmodi ſpecialis, ac de verbo ad verbum mentio, & relatio fieri debeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Ac omnibus & ſingulis earundem

Vniuerſitatum,

Vniuerſitatum, & Gymnaſiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis ſuperioribus, ac aliàs facultatem doctorandi habentibus, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel maiori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ac Ducali, vel alia etiam Regia, & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne quem in Vniuerſitatibus, Ciuitatibus, Oppidis, vel aliis locis ſibi in ſpiritualibus, vel temporalibus ſubiectis, aliter cathedras, aut alias lectiones retinere, conſequi, vel ad gradus promoueri reſpectiue patiantur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicto ab ingreſſu Eccleſiæ, quo ad antiſtites, quo vero ad inferiores, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis omnium, & ſingulorum dignitatum, beneficiorum, officiorum, & feudorum Eccleſiaſticorum per eos quomodolibet obtentorum & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, eo ipſo per contrafacientes incurrendis pœnis diſtrictius inhibemus: Ac quaſcunque receptiones, promotiones, electiones, & admiſſiones abſque proceſſu, certaque de Religione, & Fide Catholica notitia, ac dicta fidei profeſſione ſic, vt præfertur, præcedente, pro tempore factas, nullas, inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, neque cuiquam in iudicio, vel extra ſuffragari poſſe, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Vniuerſitatum, & Gymnaſiorum, Ordinũ, & locorum quorumcunque, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, facultatibus, & litteris Apoſtolicis eiſdem Vniuerſitatibus, & Gymnaſiis, ac Ordinibus, & locis, eorumque Rectoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus palatinis, & aliis etiam regularibus perſonis præfatis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam per nos, ac Sedem præfatam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumuis, etiam Imperatorum, Regum, Rerum publicarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorũ veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, ſpecialiter, & expreſſe motu ſimili derogamus, contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Ne autem quiſpiam præſentium ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare poſſit; ſed ipſæ ad omniũ notitiam deducantur; Volumus, & mandamus, quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, omnes in Italia intra tres, extra vero illam exiſtentes intra ſex menſes proximos ab ea die affixionis computandos perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Forma autem dictæ profeſſionis Fidei hæc eſt. Ego. N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtrã ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum, dominum, & viuificantem, qui ex patre, filioq; procedit. Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus eſt per prophetas. Et vnam ſanctam, catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum ſcripturarum, admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera, & proprie ſacramenta nouæ legis, a Ieſu Chriſto domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vna cum anima & diuinitate domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtãtiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumque ſacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari, Similiter & Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac deiparæ ſemper virginis, necnõ aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo.

Sanctam

Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem & magiſtram agnoſco. Romanoque Pontifici beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cetera item omnia a ſacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue a ſacroſanta Tridentina Synodo tradita, definita & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcunque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro: ſic me deus adiuuet, & hæc ſancta dei Euangelia. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, ſtatuti, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quarto, Idibus Nouembris, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, indictione ſeptima, die vero quarta menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini Noſtri Domini Pij Diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno Quinto. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt eſt moris, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

102

De reſidentia Prælatorum, parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula meritis licet inſufficientibus diuina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos dominicos greges, ſed etiam ſingulorum Paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, vt quemadmodum operoſum ſacri Concilij Tridentini progreſſum, felicemque exitum Domino cooperante præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim qui in apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulanter exequamur. Sane licet in concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alij beneficiati apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur: nonnulli tamen (quod non ſine animi noſtri mœrore referimus) adeo ſui gregumque quos olim deperditos ſaluator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, vt etiam nunc in alma vrbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonij inter eos, ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracti iura confundentes ſpōſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, & prædictas Eccleſias quomodocunque ſibi conceſſas inuiſere, & apud illas, vt probos, & prouidos patres familias decet, reſidere non curent, in perditione animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius etiam temporalis pœnæ metu frangendam, ſeu conuincendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcunque etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcunque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti ſuper Reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenerentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, vltra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam ſub priuationis eorum a regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri arbitrio imponen. pœnis diſtincte precipiēdo per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem ſuis Eccleſiis iuxta formam, & tenorem dicti Concilij perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro huiuſmodi (quod abſit) non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia etiam in vrbe vel eius diſtrictu exiſtentia, & ſe mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuſcunque qualitatis, & valoris, ac vbicunque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcunque etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel Commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoſcunque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, ac diœc. etiā in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilij huiuſmodi non reſidentes deceſſerint pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcunque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura ſæcularium, & regularium, quæ illi

quomo-

quomodolibet obtinuerint, ac fructuum redituum & prouentuum Eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus redditibus & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi a nobis, & a quibuſcunque aliis Roman. Pontificibus prædeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris etiam cum clauſulis quod facultates huiuſmodi reuocari non queant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum de rebus, & bonis huiuſmodi iamque diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram apoſtolicam legitime pertineant, Liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis dictæ Cameræ deputatis in euentum deceſſus huiuſmodi ſolitum inuentarium ſuper rebus, & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarij manus redigere, dictaque Cameræ applicare, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, ac facultates, & deſuper confectas literas prædictas etiam motu, & ſcientia ſimilibus etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum etiam nobis, & Eccleſiæ Romanæ dictaque Sedi impenſorũ quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, in euentum obitus huiuſmodi etiam ſi in vrbe, aut eius diſtrictu, vel alibi extra ſuas Eccleſias vt præfertur contigerit, ex nunc prout extunc, & e contra in dictæ contumaciæ pœnam eiuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore reuocamus, caſſamus, & annullamus, & tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaslibet etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſeruitiorum nulla, & inualida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam contra præſentium tenorem ſuffragari, & ſic per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, & S. R. E. Cardinales in quauis inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis alias iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ordinationibus, reſeruationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis Eccleſiis, aut diœc. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in vrbis diſtrictu, ibique reſidentes, & decedentes ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neque quicquã in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore, vt antea manere volumus, præterquam quoad eos, qui in ſuis Eccleſiis iuxta formam prædicti Concilij reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint, hac enim tantum ſaluam eis eſſe volumus, ita vt generalis licentia teſtandi eis quamquam reſidentibus minime ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali ſi quam habuerint tueri ſe poſſint. Cæterum vt præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, reuocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa præſenteſque literæ ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, & mandamus quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ copia illarum ibi dimiſſa ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſſis, ac in fauorem Curialium per fel. rec. Sixtum IIII. Leonem X. Iulium III. & quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis, & approbatis, necnon aliis literis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandati, ſtatuti, ordinationis, reuocationis, caſſationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, ſeptimo Kalen. Decembris. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæſar Glorierius.

H. Cumyn.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo quarto Indictione ſeptima, die vero quarta menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno Quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt eſt moris, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

103

De præcedentia inter Canonicos Regulares, ordinis Sancti Auguſtini, Congregationis; & Monachos ordinis Sancti Benedicti, congregationis Caſinenſis, alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua.

CHRISTI nomine inuocato, pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis haben per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, in cauſa, & cauſis quæ coram nobis, & quas dilectis filiis noſtris Ioanni Michaeli Saraceno tit. Sanctæ Anaſtaſiæ, Ioanni Baptiſtæ Cicadæ tit. Sancti Clementis, ac Bernardino Scoto, tit. Sancti Matthæi S. R. E. Cardinalibus primo audiendas, cognoſcendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per præfatos Cardinales per Apoſtolica noſtra reſcripta nobis referendas commiſimus, inter dilectos filios Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares ordinis Sancti Auguſtini, congregationis Lateranenſis, & vniuerſam eorum congregationem, ex vna, & Prælatos, Abbates, & Monachos ordinis Sancti Benedicti congregationis Caſinenſis, alias San.

alias ſanctæ Iuſtinæ de Padua nuncupatos, & dictam eorum congregationem, de & ſuper præcedentia, & iure inter eos præcedendi, tam in proceſſionibus quam in generalibus & ſynodalibus, ſeu prouincialibus conciliis, omnibusque actibus publicis & priuatis, rebusque aliis in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis, & illorum occaſione in prima ſeu alia verſæ fuerunt, & vertebantur inſtantiis, partibus ex altera, cauſa huiuſmodi coram dictis Cardinalibus ad plenum ventillata, ac ſæpius & ſæpius auditis partibus, & dubiis in ea plene diſcuſſis, & reſolutis, ac viſis de iure videndis, & demum per dictos Cardinales nobis matura deſuper facta relatione, pronunciamus, ſententiamus, decernimus, & declaramus Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares congregationis Lateranenſis vti clericos dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in alma noſtra vrbe Romæ conſuetum fuit, & nunc obſeruatur) in proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & priuatis, tam in dicta alma vrbe noſtra, noſtroque & ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quam alias vniuerſis, ac quibuſcunque aliis ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis ordinis Sancti Benedicti Caſſinen. præcedere debuiſſe, & debere, eoſdemque Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares, dictamque eorum congregationem vt ſupra incedentes dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis Sancti Benedicti, & eorum congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe: Abbates vero dictarum congregationum Lateranen. & Sancti Benedicti ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conuentibus, in conciliis generalibus, prouincialibus, & ſynodalibus, & aliis actibus publicis, & priuatis, in quibus Abbates de iure, vel de conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem interuenientium, priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illa promotione dumtaxat, non autem congregatione, & ordine cuius fuerint attentis, præcedere, ac præferri & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout præferimus, anteponimus, collocamus, præferrique, anteponi, & collocari reſpectiue mandamus: iactationes quoque moleſtationes, oppoſitiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcunque per præfatos Abbates, Prælatos, & Monachos dicti ordinis Sancti Benedicti, & dictam eorum congregationem eiſdem Abbatibus, Prælatis, Canonicis regularibus dicti ordinis, & eorũ cõgregationi de & ſuper præfatis omnibus, & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita, & illata fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & iniuſtas, temerariaque illicita, indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illasque & illa præfatis Abbatibus, Prælatis, & Monachis feciſſe, & facere minime licuiſſe, nec licere de iure. Et propterea de & ſuper illis, ac dicto iure præcedendi vt ſupra, omnibusque aliis & ſingulis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, ac imponimus, vtranque partem in expenſis iuſtis ex cauſis abſoluentes.

Ita eſt I.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Ioannes Michael Cardinalis Sarracenus.
Ita refero, & cenſeo pronunciandum Ioannes Baptiſta Cardinalis Sancti Clementis.
Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Bernardinus Cardinalis Tranen.

IDEM

104

Supplentur omnes, & ſinguli proceſſus, & ſententiæ prædictæ, defectus etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan interuenerint, ac mandatur ab omnibus inuiolabiliter obſeruari debere prædictam ſententiam ſub pœnis & cenſuris.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Sedis Apoſtolicæ prouidentia circunſpecta, ne rurſus ea quæ in controuerſiis inter perſonas Eccleſiaſticas, præſertim Altiſſimo ſub regulari profeſſione famulantes exortis, pro tranquillo religionis ſtatu prudenter ordinauit, ad moleſtos contentionis anfractus relabantur, maiorem ſolet, dum id res ipſa requirit, adhibere cautionem, Sane nuper poſtquam ſicut nobis innotuerat, ab antiquis vſque temporibus, etiam ſupra centum annos retroactos lis, & cauſa, ſeu controuerſia inter dilectos filios Rectorem generalem, & Canonicos regulares Sancti Auguſtini congregationis Lateranenſis ex vna, ac Monachos Sancti Benedicti ordinis Caſſinen. alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua congregationum partibus ex altera; Super illorum præcedentia ſeu iure præcedendi ſuborta, & coram diuerſis iudicibus etiam in noſtro Palatij Apoſtolici auditorio ventillata, ac demum non ſine animi noſtri moleſtia in œcumenico Concilio Tridentino, inter earundem congregationum Abbates renouata fuerat: Nos conſiderantes lites, & controuerſias huiuſmodi in eccleſia præſertim inter religioſas & reformatas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus, votum ſuum in humilitatis ſpiritu, domino & Deo noſtro, qui ſe pro nobis vſque adeo humiliauit, vt formam ſerui acciperet, perſoluere profitentur, non modicum illi præclaræ Deoque præcipue dilectæ virtuti, quæ eſt humilitas, labem infundere, populoque ſcandalum generare, ac propterea illas omni ratione ſubmouendas, publicæque religionis tranquillitati, ac miniſtrorum Dei reconciliationi, & mutuæ dilectioni quam primum conſulendum eſſe rati: Motu proprio dictas cauſas, & controuerſias vbilibet, & coram quibuſuis iudicibus motas, & in quibuſuis inſtantiis indeciſas pendentes, ab eiſdem iudicibus ad nos auocauimus, illasque dilectis filiis noſtris Ioanni Michaeli Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceno, Ioanni Bapt. S. Clementis Cicadæ, ac Bernardino Scoto, nuncupatis S. R. E. Presbyteris Cardin. audiendas, cognoſcendas, & decidendas per quandam motus proprij ſchedulam, & deinde illas per aliud noſtrum reſcriptum eiſdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, nobisque referendas commiſimus. Qui quidem Cardinales dictis partibus, earumue procuratoribus, & aduocatis pluries auditis, dubiisque emergentibus ad plenum diſcuſſis, & reſolutis, comperto ſatis per eos ex compluribus literis apoſtolicis diuerſiſque aliis documentis, rationibus & probationibus, quod ipſi Canonici fuerunt, & ſunt de illis clericis a ſancto Auguſtino, quinimo a ſanctis Apoſtolis inſtitutis. eoſdem Canonicos tam ſuæ antiquæ inſtitutionis huiuſmodi, quam etiam dignitatis clericalis, qua eos ſtatim quod profeſſionem regularem emittunt, inſignitos eſſe oportet, aliarumque qualitatum in eis exiſtentium ratione, dictamque

illarum

illarum congregationem Lateranen. præfatos Monachos & eorum congregationem Caſinen. præcedere debere cenſuerunt. & concluſerunt, ſuamque concluſionem huiuſmodi ad audientiam noſtram iuxta vltimi noſtri reſcripti præfati tenorem retulerunt. Vnde nos illorum relatione intellecta, eaque per nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus ſuis partibus veritati, & iuri conſonam comperimus, per noſtram diffinitiuam ſententiam pronunciauimus, ſententiauimus, decreuimus, & declarauimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares congregationis Lateranen. vti clericos dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in alma vrbe conſuetum fuerat, & tunc obſeruabatur) in proceſsionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & priuatis, tam in dicta vrbe, noſtroque & aliorum Romanorũ Pontificum ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quam alias in vniuerſis, & quibuſcunque aliis ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Prælatos, & Monachos ordinis Sancti Benedicti congregationis Caſinen. prædictos præcedere debuiſſe, & debere, ac eoſdem Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares dictamque eorum congregationem vt præfertur incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & monachis Sancti Benedicti, & eorum congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſsis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore & eſſe: Abbates vero dictarum congregationum ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conuentibus in Conciliis generalibus, prouincialibus, & ſynodalibus, ac aliis actibus publicis, & priuatis, in quibus Abbates de iure vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem interuenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem congregatione, & ordinis cuius ſint, attentis, præcedere & præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout ex tunc prætulimus, antepoſuimus, & collocauimus, præferrique anteponi, & collocari mandauimus: iactationes quoque, moleſtationes, oppreſsiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcunque per Abbates, Prælatos, & Monachos prædictos & eorum congregationem Caſinen. eiſdem Abbatibus, Prælatis, & Canonicis regularibus congregationis Lateranen. ſuper præfatis omnibus, & ſingulis & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaq; præſtita, & illata, fuiſſe & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & iniuſtas, temerariaque illicita, indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illasque & illa Abbatibus, Prælatis, & Monachis congregationis Caſinen. huiuſmodi feciſſe, & facere minime licuiſſe, neque licere de iure. Et propterea de & ſuper illis ac dicto iure præcedendi, omnibusque & ſingulis aliis præmiſsis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, & tunc impoſuimus, prout in reſcripto, relatione & ſententia prædictis plenius continetur. Ne autem de ſententiæ aliorumque præmiſſorum validitate vllo vnquam tempore dubitari, ac propterea vel alio quouis prætextu rem mature diſcuſſam & iudicatam, rurſus in controuerſiam retrahi, neue denuo in Eccleſia Dei inter tales perſonas religioſas contentiones exoriri, ac populo ſcandala generari contingat, tempeſtiue prouidere, ac ſupremam huic negotio manum apponere cupientes, necnon veriores literarum ſingulorum prędeceſſorum, ac reſcripti proceſſus, relationis, ſententiæque præfatorum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficiẽter expreſſis habentes, Motu ſimili, non ad ipſorum Abbatum, Prælatorum, & Canonicorum regularium congregationis Lateranen. vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad effectum executionis dictæ ſententiæ tantum omnes & ſingulos proceſſus & ſententiæ præfatorum defectus etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan in eiſdem interuenerint, harum ſerie ſupplemus, ac eandem ſententiam vna cum eius proceſſu validos & efficaces eſſe, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & inuiolabiliter ab omnibus obſeruari debere, nec partes ipſas ab eis vllo vnquam tempore quouis prætextu quæſitoue colore reſilire poſſe, ſed ad illorum obſeruationem teneri, cenſuriſque & pœnis tam eccleſiaſticis, quam pecuniariis ad id cogi, & compelli, neque Monachos eorumue congregationem aduerſus ſententiam aliaue præmiſſa in priſtinum ſtatum quouis quęſito colore vel ingenio reſtitui, nec illa oppugnantes audiri, præſenteſque literas de ſurreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, aut alio quouis defectu notari, ſeu impugnari poſſe: ſicque & non aliter per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & authoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quauis authoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, præmiſſaque omnia perpetuo ſtatuimus, & quod ita fiant, & obſeruentur, volumus, atque mandamus, ſimiliter venerabili fratri Epiſcopo Amerin. & dilectis filiis noſtro in alma vrbe, & eius diſtrictu Vicario in ſpiritualibus, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori generalibus per præſentes motu pari mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis, & Abbatum, Prælatorum, ac regularium Canonicorum ſancti Auguſtini congregationis Lateranen. præfatorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, ac illis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant authoritate noſtra illos ſuppletione, decreto, ſtatuto, voluntate, & mandato, aliiſque præmiſsis pacifice frui, & gaudere: Non permittentes eos vel eorum quempiam deſuper per quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & tam eccleſiaſticas & pecuniarias etiam arbitrio ſuo moderandas, & applicandas, quam etiam priuationis beneficiorum eccleſiaſticorum per ipſos contradictores obtentorum pœnas, aliaque iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, illoſque etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum imponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo quiſpiam præſentium vigore vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac aliis quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon Monaſteriorum, & ordinum, ac congregationum præfatorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis illis eorumque ſuperioribus, ac perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis in genere vel ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſi-

milibus quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis in iudicio & extra vbilibet locorum plena, & indubia, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romę apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris die decimaoctaua Ianuarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Hie. Gadicen.

IDEM

105

Vt Officiales ſtatus Eccleſiaſtici ſolummodo decem pro quolibet Centenario, & Accuſatores quando vere exiſtant, quartam partem pœnarum tam bannimentalium, quam ſtatutariarum è manibus Cameræ Depoſitariorum, & non aliter reſpectiue capiant.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cupientes pro iniunctæ nobis adminiſtrationis officio, confuſioni, ac controuerſijs, quæ quotidie inter officiales ſtatus noſtri eccleſiaſtici, & Cameram noſtram apoſtolicam, ſeu pro ea Agentes ſuper participatione pœnarum maleficiorum ſtatutariarum, & bannimentalium exoriuntur, atque excitantur, mature obuiare, & opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque præcipimus, quod portio decem pro centenario dictarum pœnarum, tam bannimentalium, quam ſtatutariarum eiſdem officialibus nunc, & pro tempore exiſtentibus ſolummodo competat, & competere debeat, ipſique officiales dicta portione, & non vltra contenti remaneant, neque aliquid aliud præter portionem huiuſmodi capere, aut habere poſsint. Ita tamen quod ex pœnis bannimentalibus proprie. & particulariter, accuſatori, quando is vere exiſtat, quarta pars ipſarum pœnarum iuxta ſolitum dari valeat, Necnon tam officiales prædicti eorum portionem huiuſmodi, quam ipſi accuſatores eandem quartam partem de manibus Depoſitariorum Cameræ præfatæ, quibus cura exigendi ſimiles pœnas iniuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur. Inhibentes eiſdem officialibus, & eorum ſingulis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis aliiſque arbitrij noſtri pœnis, ne quicquam aliud excepta dicta portione decem pro centenario, ex eiſdem pœnis capere, exigere, vel habere audeant, ſeu præſumant, nec ipſi, & accuſatores prædicti portionem, & quartã huiuſmodi reſpectiue ab alijs quam ab ipſis eiuſdem Cameræ Depoſitarijs, vt præfertur, accipiant. Irritum nihilominus decernentes, & inane quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibusuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus quorumuis locorum, & Ciuitatum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos forſan quomodolibet in contrarium conceſsis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſqua contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Theſaurarij noſtri generalis, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Die vigeſima octaua Aprilis milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Admiſſæ ſunt hæ literæ Apoſtolicæ ex decreto Cameræ, & regiſtratæ libro ſignaturarum Sanctiſs. D. N. Papæ, apud me Notarium fol. 360.

Hie. de Tarano.

IDEM

106

Reformatio Tribunalis Cameræ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter cæteras animi curas, quibus in hac præcelſa beati Petri Sede meritis licet imparibus conſtituti quotidie ſolicitamur, illa vel a primordiis aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem præcipua fuerit, vt vniuerſum gregem dominicum fidei, noſtræ commiſſum, ad illicita valde procliuem, pro nobis iniuncti muneris officio, in viam ſalutis reduceremus, eiuſque rei gratia ſacrum œcumenicum, & generale Concilium in Ciuitate Tridentin. indicendum, celebrandum, & Deo fauente abſoluendum curauerimus, & præterea ne, dum foris de reformandis in vniuerſali eccleſia moribus tractabatur, interim ipſam morum cenſuram, domi videlicet, apud ſedem ipſam detrectare, cauſamque Curiæ Romanæ & Almæ vrbis noſtræ, in qua Sacerdotij Principatum, & Chriſtianæ religionis caput, vnde merito vniuerſi Chriſtifideles rectæ, catholicæque vitæ ſumerent exemplum, diuina inſtituit

prouidentia,

prouidentia, protelare videremur. Quinimo, vt à domo noſtrâ iudicium inciperet, Curiam ipſam, ac præcipuos illius Magiſtratus, ordines, & officia multis exceſſibus, & corruptelis quæ variana hominum libidine in eam ſenſim irrepſerant, ſummis tum ſtudio, tum diligentia repurgauerimus. Et inde animum noſtrum ad Cameram apoſtolicam, ad quam negotia locorum omnium totius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſtatus, aſſidue confluunt, eiuſque Tribunal, quod ſiue iuriſdictionis antiquitate, & auctoritate, ſiue rerum gerendarum excellentia, ſiue virorum amplitudine, cæteris in eadem Curia præſtat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius iuriſdictionem huiuſmodi, ac poteſtatem, & facultatem: Necnon dilectorum filiorum Notariorum, & aliarum perſonarum ſuarum ſtatum, & directionem ſalubriter ordinauerimus, prout in alijs literis noſtris deſuper confectis, plenius continetur. Nos ſemel inceptum reformationis huiuſmodi negotium domino cooperante diffuſius proſequi, nec tamen ex iis, quæ pro ipſius Cameræ, & pro tempore exiſtentis Eccleſiæ Romanæ Camerarij, necnon Clericorum, & reliquarum perſonarum dictæ Cameræ ſtatu, & directione, ac alias ibi hactenus ſalubriter inſtituta, & conceſſa fuiſſe reperiuntur, quicquam detrahere, ſed his immotis in ſua firmitate permanentibus, ea ſolum, quæ experientia vel deeſſe, vel obeſſe probauit, opportune iuxta rerum exigentiam ſupplere, & emendare volentes: Necnon omnium, & ſingularum Conſtitutionum, tam generalium, quam ſpecialium, in fauorem dictæ Cameræ editarum: Ac quorumcumque Priuilegiorum, facultatum, gratiarum, conceſſionum, literarum, & indultorum, illi, ac præfatis Camerario, & Clericis, eorumque Collegio, & perſonis, per felicis recordationis Gregorium IX. Bonifacium VIII. Vrbanum VI. Martinum V. Eugenium IIII. Sixtum etiam IIII. Innocentium etiam VIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III & Iulium ſimiliter III. ac alios quoſcumque Ro. Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſorum, confirmatorum, & innouatorum, Necnon ſtatutorum, ordinationũ, & decretorum Cameræ, ac Camerarij, & Clericorum prædictorum, eorumque Collegij cauſas, res, perſonas, & ſtatum concernentium hucuſque conditorum, & ab eiſdem prædeceſſoribus, vel eorum aliquibus cõfirmatorum, necnon quarumcunque literarum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, illa omnia, & ſingula, ac prout ea concernunt reliqua in ipſis literis, aliiſque documentis contenta, quatenus literis noſtris prædictus contraria non ſint, nec illarum effectum impediant, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, eiſque perpetuam, & inuiolabilem roboris firmitatem adiicimus: ac omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus. Et nihilominus eadem præmiſſa omnia, & ſingula Cameræ, Camerario, Clericis, & Collegio prædictis conceſſa, & indulta, eiſdem modis, & formis, quibus ab ipſis prædeceſſoribus noſtris emanarunt, ſimilibus auctoritate, & tenore de nouo perpetuo concedimus, & indulgemus, ac ab illis ſtatuta, & ordinata, ſtatuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, ſub cenſuris, & pœnis in eis contentis inuiolabiliter obſeruari. Cum autem officio Clericatus dictæ Cameræ, quod in ipſa Curia primarium exiſtit, munus potiſſimum incumbat eiuſdem Cameræ res rite, & recte adminiſtrandi, iura & redditus vtiliter locandi, contractuſque deſuper neceſſarios, & opportunos ineundi, quorum occaſione ipſi Clerici Cameræ procuratores patrimonij beati Petri, rerumque omnium totius ſtatus eccleſiæ Romanæ huiuſmodi cuſtodes & Præſides merito nuncupantur. Necnon ius reddendi, & iuſtitiam, tam Fiſco, & priuato, quam ipſis priuatis, ſi qua ratione de Fiſci intereſſe agatur, adminiſtrandi: In his autem muneribus obeundis, vel temporum malitia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel deſuetudine, res Cameralis detrimentum non modicum accepiſſe noſcatur: Hinc eſt quod nos ſicut rei magnitudo poſtulat ad vlteriorem, etiam in his, reformationem procedendum eſſe cenſentes: Motu, ſcientia, poteſtatis plenitudine, & tenore ſimilibus, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps, ad ipſa Clericatus Cameræ officia cum vacabunt, nulli niſi vitæ, ac morum integritate præſtantes, literarum ſcientia præditi, rerumque humanarum experientia inſignes, aſſumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipſa, & Romanæ Eccleſiæ ſtatus vniuerſus recte gubernari, & latiſſimum ab eis incrementum ſuſcipere poſſit. Et vt inde diræ cupiditatis pernicies omnino eliminetur, quod poſthac in quibuſcunque contractibus, ſuper locationibus rerum, & iurium ipſius Cameræ celebrandis, ſeu partitis, vt aiunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Theſaurarius, aut quiſpiam ex Clericis, & Cameralibus, Aſſiſtentibus, Notarijs, aliiſque miniſtris, & perſonis dictæ Cameræ, quocunque nomine nuncupatis, illarum particeps exiſtat. Quin potius ipſi ab omni quantumuis minimo commodo & lucro, exinde quomodocunque directe, vel indirecte prouenienti, omnino abſtineant, quod ſi eorum aliquem ſecus feciſſe legitime conſtiterit, officio ſuo, ipſo facto perpetuo priuatus exiſtat, perpetuaque infamia notetur, ac alijs pœnis noſtro, noſtrique ſucceſſoris Roman. Pontificis, pro tempore exiſtentis arbitrio ſubiaceat. Qui vero de præterito circa præmiſſa deliquerit, pœnis à iure, & Conſtitutionibus à prædeceſſoribus noſtris ſuper hoc editis, & inflictis puniatur, ſed nec quiſquam dictorum Vicecamerarij, Theſaurarij, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Miniſtrorum, aſſiſtentium, vllis contractibus, quos inter Cameram ipſam, & eorum conſanguineos, aut affines ad quartum vſque gradum attinentes fieri contigerit, ſub mille ducatorum Cameræ præfatæ applicandorum, & alia noſtro dictique ſucceſſoris arbitrio incurrenda pœna, ſaluis nihilominus Conſtitutionibus antiquis, alias pœnas propter hoc irrogantibus interuenire, vel alias ſeſe, in illis eorumque tractatibus, per ſe, vel alium, ſeu alios quoquomodo immiſcere audeat. Cauſæ vero coniunctorum, & propinquorum alicuius Clerici ad dictum quartum gradum excluſiue ipſi Clerico nullatenus committantur, nec quiſquam eorum ſibi commiſſas audiat, ſed eas expreſſa cauſa recuſet. Nec etiam in diſcuſſionibus, & deciſionibus tam illarum, quam aliarum quarumcunque cauſarum, in quibus aliquod intereſſe prætendere poſſet, ſiue Clericus ſiue aſſiſtens ille ſit, vllo modo intereſſe, nec vllum votum habere, ſed ſtatim a dicta Camera etiam dum cauſa proponitur etiam iniuſſus, cum in hoc ignorantiam prætendere non poſſit, egredi debeat, & ſi ſecus fecerit Clericus, per menſem ſuſpenſionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum ſui officij, aliis Clericis applicandorum, ipſo facto incurrat, Aſſiſtens vero iocalium, & ſalarij exactione aliis Aſſiſtentibus applicanda, ipſiuſque Cameræ ingreſſu trium menſium ſpacio mulctetur. Quicunque autẽ ſiue ex Clericis, ſiue ex aliis Cameralibus præfatis ab aliquo

ſuſpectus in cauſa recuſatus fuerit, accuſans non niſi expreſſa ſuſpicionis cauſa audiri, illaque expreſſa abſente recuſato, vt ſuſpecto in Camera diſcuti, eaque à pluribus approbata, ſuſpectus ipſe in huiuſmodi cauſa nullo modo ſe intromittere, aut intereſſe debeat. Si vero ſuſpicio probari nequiuerit, nulla eius allegata ratio habeatur. Et quoniam vbi periculum maius intenditur ibi eſt plenius conſulendum, quod ſuper quibuſcumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuum ineundis, Capitula, & conuentiones per Theſaurarium Cameræ, pro tempore exiſtentem, vel alium, ad quem ſpectauerit prius conſcribantur, eorumque exempla ſingulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commiſſarium eiuſdem Cameræ, tribus ſaltem diebus antequam de negotio tractetur transmitti debeant, quibus vnuſquiſque ſeorſum inſtructus domi mature conſulere, remque cum cæteris in Camera ipſa conferre poſſit, vt ibi omnes recte diſcernere valeant ac tum demum ea quæ decreuerint ſtatuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, vt ſolito inter eos ordine ſeruato cuique licitum ſit ſuper vno quoque capitulorum quid ſentiat coram dicere, & allegare, & quod inde ipſi Cameræ vtile, & optimum videbitur, executioni ſalubriter demandetur. Cæterum, vt fraudibus, quæ in huiuſmodi contractibus fieri poſſunt, necnon periculis, controuerſiis, ac litibus obuietur, publicæque vtilitati euidentius conſulatur, quod huiuſmodi Capitula, quæ ſic confecta, & expedita fuerint imprimi, aut ſcribi, & publicari, ac affigi in locis ſolitis debeant, ac omnia res prouentus & iura Cameræ iuxta formam aliarum literarum à nobis ſuper hoc Motu ſimili emanatarum quas etiam per præſentes innouamus, ſub haſta licitari omnino debeant. Quæ omnia per dictos Vicecamerarium, Theſaurarium, Clericos, & alios ſupranominatos, ſub excommunicationis pœna, non niſi a nobis, & ſucceſſore noſtro, præterquam in mortis articulo relaxanda exacte ſeruari mandamus, declarantes vota, & iuramenta ipſorum aliter præſtita eoſdem non ligare. Ac contractus, & omnia indeſecuta, nullius roboris, vel momenti exiſtere, quinimo per Cameram, quandocunque reuocari. & contractus ipſos ſeruata eadem forma, de nouo celebrari debere. Cumque fidei curæ, & iudicio dictæ Cameræ tanquam præfatæ Curiæ, & totius eccleſiaſticæ ditionis, necnon ipſius Principis in huiuſmodi rebus, & bonis ſupremo Tribunali ſtatus, ipſe vniuerſis commiſſus ſit, magnopere laborandum eſt, vt munus iuſtitiæ virtutum omnium dominæ, & reginæ, ac publici priuatique tutricis optimæ, non ſolum imperio, ſed etiam maieſtate, & dignitate fulciatur, & tanquam in bene compoſito corpore purus ſanguis, ita in illa religionis iuſtitiæ & æquitatis, quaſi ſanitas perpetuo conſtet, quod ſtatutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio apoſtolico, & vbicumque haberi conſueuit quiſque in ea interueniens ſummo mane, & hora ab ipſa Camera ſtatuta, ſicuti alij bene conſtituti Magiſtratus dictæ curiæ conuenire debeat. Curſores vero iubente ipſo Camerario, ſeu Vicecamerario, ipſam Cameram, certis loco, & hora, ſiue ordinaria, ſiue extraordinaria fuerit, pridie ſub pœna amiſſionis ſalarij Menſtrui ſingulis tam Clericis, quam aliis Cameralibus perſonaliter, vel per cedulam domi dimiſſam omni tempore prænunciare teneantur. Et cum abſentia ipſa per ſe damno, & incommodo maximo omnibus ſit, cum non ſolum rerum gerendarum curſum retardet, ſed ipſa quoque negotia in diſcrimen manifeſtum conſtituat, & plerumque deſtituat, quod nullus deinceps, ſiue Clericus, ſiue alias Cameralis, ab ipſa Camera, ſine expreſſa Camerarij, vel eiuſdem Cameræ decani licentia impune abeſſe poſſit, excepta publicæ vtilitatis priuatæque neceſſitatis cauſa, quam tamen abſens per Nuncium eidem Cameræ ſignificare debeat. Qui vero id ſemel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius Menſis, aut iocalibus, & regalibus alijs applicandis, quæ vel vno ex eiſdem contradicente illi nequaquam remitti vel condonari poſſint, & alias ipſius Cameræ arbitrio priuari debeat, nec niſi de expreſſa noſtra, aut ſucceſſoris noſtri licentia cæteris in Camera ſignificata ab Vrbe abeſſe poſſit, ſtatutis, & decretis, quæ de abſentia Clericorum, & aliorum præfatorum diſponunt integris permanentibus, & per præſentes innouatis. Illis tamen quæ a Tridentin. Concilio ſuper reſidentia ſtatuta ſunt, ſaluis, & illæſis manentibus Clerici autem, & qui alias Rocheto, & Cappa vtuntur, eiſdem in qualibet Camera, reliqui vero ſolitis veſtibus rubeis, & violaceis, nulla deinceps Conſiſtorij habita diſtinctione induantur, aliter vero induti excuſari aut admitti non poſſint. Omnes itaque ſic induti dicta hora pulſata campanella ad Miſſam accedant, quæ decano, & alio Clerico, vel abſente Decano duobus Clericis ad minus aſſiſtentibus incipi debeat, eaque peracta præeuntibus duobus Curſoribus, omnes Cameram verſus tendant, alius poſt alium ſeruato ordine incedentes, quo quiſque commodius ab agentibus, & collitigantibus de rebus pertractandis valeat informari. Vbi vero ad locum propoſitionum cauſarum peruenerint, imperato omnibus per Camerarium, ſeu eo abſente Vicecamerarium, vel Decanum ſilentio, Aduocati, Procuratores, & alij quibus id incumbit cauſas huiuſmodi non turbate, aut confuſe, vt plerumque conſueuit, ſed ſingulatim, & ita diſerte, reuerenter, & ſine ſtrepitu proponant, vt ab omnibus commode intelligi, & à Clerico Menſario notari poſſint. Quod ſi illi à Camerario, ſeu Vicecamerario, vel Decano ſemel, & iterum moniti non obtemperauerint, ad hoc munus deinceps non admittantur. Cumque Notarij dictæ Cameræ turpi lucro inhiantes ex procurationibus cauſarum plerumque per eos, vel eorũ ſubſtitutos precibus, amicitia, vel pecunia factis cauſas ipſas non modo affectare, ſed in eis quoque Notarij, & procuratoris officia in detrimentum partium coniunctim exercere noſcantur, quod illi deinceps ab eiſdem procurationibus, ſub pœna ducentorum ducatorum Cameræ præfatæ applicanda, prorſus abſtineant, ſed procuratores cauſarum, vel ſolicitatores ipſarum ad eas procurandas dumtaxat admittantur, Quodque pauperum, & miſerabilium perſonarum cauſæ, quarum in dicta Curia quo maior eſt numerus eo maior præſertim quo ad impenſas ratio eſt habenda, de cætero à procuratore pauperum qui in eodem loco vbi deſcribuntur continue aſſiſtat gratis, & quandocumque voluerit etiam extra ordinem fauore paupertatis proponantur. Qui pro eiſdem ad conſulendum, & informandum Aduocatum eorundem pauperum, vt eos in ipſa Camera defendere poſſit. accedere teneatur. Et ſi ab officio ſuo ſic ſibi iniuncto quoquomodo defeciſſe, & pariter ſi aduocatus ipſe ſuo officio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro nullo alio qui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinando defuiſſe apparuerit, prima vice ſi legitime impeditus non fuerit, ſalario trium menſium mulctetur, & ſi reinciderit in idipſum officio ſuo perpetuo priuatus exiſtat eo ipſo. Clerici autem cæterique Camerales Cameram ipſam, priuſquam omnes propoſitiones eadem die occurrentes per Clericum Menſarium deſcriptæ fuerint, non ingrediantur. Ipſi vero illis expletis ingreſſi, cum ſine Dei adiutorio, & Spiritusſancti gratia nihil boni ſperandum ſit, erecta ad Deum omnipotentem mente, illiusque, ac beatiſſimæ ſemper Virginis

ginis Mariæ genitricis ſuæ, aduocatæ noſtræ, toto corde ab omnibus inuocato flexis genibus ſuffragio, ea oratio beati Iſidori Epiſcopi, quæ incipit. Adſumus Domine Sancte Spiritus, per nouiſſimum Clericum, tunc præſentem alta & intelligibili voce legatur, qua finita quicunque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi, ac proloqui, & informare, iſque ab omnibus æquo animo, ac benigne audiatur. Quibus ſic rite peractis Camera ipſa claudatur. Et quia valde incommodum, quin etiam indecorum videtur, vt poſtea quiſque indifferenter ad tantum Tribunal, ſine illius Præſidentium licentia admittatur, quod ſaltem vnus ex Curſoribus præfatis ante oſtium eiuſdem Cameræ aſſidue maneat, illudque cuſtodiat. Nec quemcumque cuiuſcumque gradus, & conditionis, niſi præmonito per eum Vicecamerario, ſeu Decano præfato, indeque deliberato admittere, vel introducere audeat. ſed talis aut licentiam expectare, aut omnino recedere debeat. Cæterum clauſa dicta camera, nulla propoſitio, niſi forte Procuratoris Fiſci, vel commiſſarij Cameræ, ſeu Procuratoris pauperum, quibus iure merito quandoque eſt indulgendum, vlterius audiatur, neque deſcribatur. Denium cæteris ſemotis, & quibuſcumque ſermonibus, & collocutionibus ad res Cameræ minime facientibus, quæ expeditiones Camerales impedire, vel in longum protrahere conſueuerunt, prorſus omiſſis, omnes toto animo ad propoſitiones audiendas, & decreta facienda incumbant, quod vt commodius, & facilius expediri poſſit, Camera ipſa per duas horas cõtinuas poſito præ oculis horologio ad minus habeatur, & ſi negotia exigerint, vlterius producatur, ex qua interim nemo niſi a Papa ſeu Cardinale curam negotiorum gerente, inde expreſſe euocatus, aut aliqua vrgenti neceſſitate ingruente egredi debeat, moxque ſilentio a Camerario, ſeu eo abſente a Vicecamerario vel Decano omnibus impoſito, dictus Menſarius de more propoſitiones deſcriptas legat, & quo ad eas quæ diſtributionem cauſarum concernunt, ipſe ſolus Decanus reſpondeat, nec quiſquam illum cauſas diſtribuentem quoquo modo interrumpere vel aliquid dicere audeat, quo vni magis quam alteri, vel ſibi potius cauſam aliquam commutat, ſed cauſas ipſas omnes, & ſingulas per turnum diſtribuat, incipiente tamen Turno ab eo Clerico quem Camerarius præſens nominauerit, vel eo abſente ſors educta prætulerit, exceptis cauſis quarum vniuerſitas ratione gubernıorum diuerſorum, vel officiorum quotannis vnicuique Clerico diſtribuitur, eiſdem Clericis omnino relinquendis. In cauſis autem expediendis hæc ratio habeatur, vt quæ iudicialem indaginem requirunt, nullus Clericorum, niſi prius eis in camera communicatis, & parte ad informandum citata audeat illas de cætero expedire. Quin etiam reſcripta omnia etiam manu Papæ ſignata, ac dictæ Cameræ decreta, quibus cognitio cauſarum ipſis Clericis demãdatur, niſi in eis dicatur expreſſe, quod per ſe ipſum ſolum audiat, & decidat, ita intelligi, aut interpretari volumus, quod ipſe Clericus illas in plena Camera referre, & de voto omnium expedire teneatur, verum vt prolixa litium diſpendia, quo poteſt compendio arceantur, Clericus qui iudex, vel Commiſſarius fuerit, cauſam aliquam propoſiturus partibus prius auditis diligenter factum diſcutiat, illoque bene, & ſufficienter inſtructo cedulam manu ſua ſubſcriptam parti agenti, & inſtanti contra Fiſcum, vel alium, ſeu Procuratori Fiſci contra partem de more tradat, qua etiam Clericos, & Camerales omnes certiores faciat ſe huiuſmodi cauſam præſtituto die prapoſiturum, vt vnuſquiſque in eam intendere, & ad dicendum ſententiam ſuam inſtructus accedere poſſit, dataque ipſa cedula. & aduerſario intimata, Iudicibusque oſtenſa, ſi die propoſitionis per ipſam cedulam ſtatuto adueniente per Fiſcum, vel per partem expeditionem petentem, omnibus Iudicibus datæ fuerint informationes, licet per aduerſarium illam diffugientem idem factum non fuerit, cauſæ nihilominus proponantur, diſcutiantur, & ſe id negotium patiatur, etiam altera parte non informante terminentur. Quod ſi vnus ex iudicibus in partis vel fiſci gratiam odium vel fauorem cauſæ huiuſmodi expeditionem, prætextu quod in ea informatus non ſit, impedire, aut in longum protrahere moliatur, ſi talem conſtiterit informationes habuiſſe, illa pariter ab aliis Iudicibus expediatur. Verum ſi adueniente die propoſitionis, informationes a parte, vel Fiſco expeditionem deſiderante omnibus datæ non fuerint, cum id illi ad culpam debeat imputari, cauſæ huiuſmodi propoſitio atque expeditio, donec omnes fuerint informati ſuſpendatur, & interea ſuperſedeatur. Et ſi præfato propoſitionis die adueniente, informationes huiuſmodi ab vtraque parte omnibus datæ fuerint, Iudicibus tamen pro negotij difficultate, & grauitate de cauſa non liqueat, ipſi propoſitionem huiuſmodi ad alium diem differre valeant, idemque eis licitum ſit ſi altera pars quæ informationem non dedit, docuerit ſe fuiſſe legitime impeditam, impedimento huiuſmodi ſaltem a maiore parte Iudicum approbato. Nullus autem qui informationes huiuſmodi acceperit, ſe illas habuiſſe, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda audeat denegare. Cumque cauſæ ipſæ Camerales quæ multæ ſunt, & de ſui natura maximam deſiderant celeritatem, niſi certa ratione, & ordine propoſitæ fuerint, nimia expeditionis tarditate, & partibus, & Cameræ certum, & maximum pareant detrimentum, quod quilibet Clericus ex multis cauſis ſibi, vel ex reſcripto Pontificis, vel ex decreto Cameræ commiſſis, reique cognitionem habentibus, in qualibet Camera ſeruato inter eos ſolito ordine, vnam tantum deligat quæ pro qualitate perſonarum rei, & temporis (prælatis ſemper pauperibus, & viduis) maiorem poſtulat celeritatem, & illius ſeriem facti, vnde quæſtio, & dubium partibus dandum eliciatur, fideliter proponat. Eodemq; dubio dato, quæſtionem ipſam, ac iura, & rationes partium prius per eum perſtricta, in alia Gamera breuiter referat, mox Decanus Camerales primum, deinde Clericos, ab eis exordiens qui poſtremo in Camera admiſſi fuerint, ita vt ſecundum literas præfati Eugenij Papæ Decanus ipſe vltimus reſpondeat, de ea re omnes interroget, & ad interrogationem illius, Camerales ſcilicet conſulendo, Clerici vero decidendo, ſolum deum illiuſque extremum iudicium præ oculis habentes, ex ordine ſententias ſuas dicant. Et ne contingat cauſas, & negotia diutius remanere indeciſa, quod quandocumque vota deciſiua fuerint æqualiter diuiſa, nec de maiori parte ipſorum appareat, tunc illa pars eorum quibus dictus Camerarius, vel eo abſente maior pars votorũ conſultiuorum adhæſerit, debeat præualere, vt hac ratione & quamplures cauſæ breui expediantur, & partes ipſæ laboribus & expenſis ſubleuentur. Dum vero cauſæ ipſæ proponuntur, ſuffragia rogantur, & ſententiæ dicuntur, omnes magno ſilentio loquentem audiant, nec quiſquam eum interpellare audeat, ſed expleto ſermone, ſi illum in facto erraſſe cognouerit, tunc liceat errantem humane benigneque admonere, vt is ſe ipſum corrigere, & alij poſt eum dicturi poſſint eorum opinionem firmius explicare. Si vero aliquam propoſitionẽ gratiam ſapientem, vel ad iuriſdictionem Gubernatoris, ſeu cauſarum Curiæ dictæ Cameræ Auditoris, vel illius Theſaurarij pertinentem, fieri contigerit, Decanus prædictus propoſitione audita, ſi gratiam concernat,

Summum Pontificem adeundum reſpondeat: reliqua vero ad Theſaurarium, Gubernatorem, vel Auditorem præfatos, prout ſuæ cuiuſque iuriſdictionis fuerit, veteri more, non autem ad quempiam Clericum remittat, vt hac ratione partes ab expenſis ſubleuentur, & iuriſdictio vnicuique conſeruetur. Cumque nulla maior peſtis grauiorque pernicies ex Collegijs proficiſcatur, quam ſententias, & opiniones aliorum exteris aperire, vnde libertas dicendi, quæ in Iudicijs præualet, eripitur, odia gignuntur, & probis conſultoribus inimicitiæ parantur, quibus humanæ ſocietati, & ipſi iuſtitiæ quam profitemur, nihil magis contrarium eſſe conſtat, Quod quicumque aliorum ſuffragia, vel ſuam, aut aliorum ſententiam foris patefecerit, & alicui indicauerit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, a qua niſi a nobis, aut ſucceſſore noſtro abſolutionis beneficiũ nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum, tertia vero vice aliis grauioribus pœnis noſtro, & ſucceſſoris noſtri puniantur arbitrio. In reliquis autem quoquomodo delinquentes, in plena Camera a dicto Decano primum moneantur, deinde Iocalibus, & Regalibus, Cameræ arbitrio mulctentur, aliis pœnis ſpecialiter expresſis ſaluis manentibus. Ipſe vero Decanus, & eo negligente ſubſequens Clericus in ordine, ſtatim illos nobis, vel ſucceſſori noſtro, ſub noſtræ, vel eius indignationis pœna, denuntiare teneatur, vt inde a nobis, vel illo ſicut expediens fuerit, amplius prouideatur. Vt autem quiſque in dicendis ſententiis propriæ conſcientiæ melius ſatisfacere valeat, & ea quę dicenda ſunt ab ipſis fontibus potius hauriantur quam per riuulos conſectentur, Quod Clerici die propoſitionis per eos faciendæ, acta, & ſcripturas earum cauſarum, quas propoſituri ſunt, necnon dicta teſtium, in Camera penes ſe prompta habeant quibus controuerſiæ quæ in facto ipſo plerumque oriuntur, & facilius dirimantur, & cauſæ ipſæ celerius expediantur. Et quoniam pleriſque neceſſariæ ſunt ſententiæ, & concluſiones Camerales, quare varia relatio, cum non æque a pluribus, ac ab vno fieri posſit, plerumque controuerſiam mouet, Quod vniuſcuiuſque deciſionis argumentum ſiue ſubſtantia, ſtatim atque per Cameram abſoluta fuerit, ab ipſo Clerico proponente, in certo, ac proprio libro deciſionem Cameralium nuncupato breuiter deſcribi, deſcriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eundemque librum vna cum alio decretorum ordinariorũ penes Menſarium ſingulo menſe cuſtodiri, quo certus, ac fidelis ad vtrumque recurſus omnino habeatur. Eis vero literis patentibus, mandatiſque Cameralibus, quæ niſi prius facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cum illa de conſenſu omniũ expediantur, pariter ab omnibus Clericis, tunc præſentibus ſubſcribantur, ſententiis, mandatiſque pro illarũ executione relaxandis, dumtaxat exceptis, quæ licet de voto omnium proferantur, tamen a Clerico Iudice, & Commiſſario tantum ſubſcribi debeant. Quæ vero Clericorum iuriſdictionem ordinariam, ac vniuſcuiuſq; Clerici propriam, ſingulis ſpecialiter demandatam concernunt, ratione Guberniorum, quæ quotannis inter ipſos Clericos diſtribuuntur, ea ab vno quoque, cuius fuerit ea iuriſdictio, priuatim de more expediantur, quæ quidem omnia cum hucuſque per Subſtitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac imperitos, & plerumque litterarum ignaros, ad Clericos deferri conſueuerint, quos nec etiam in cauſis cognoſcendis inſtruere poſſunt, ab ipſiſmet Notariis principalibus, ſeu a ſubſtitutis eorum, per Clericos approbandis tantum, qui eoſdem Clericos de omnibus plene informare valeant, deferantur. Cum autem negotium acceptandi, conſolidandi que rationes quæ in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id eſt præcipuum munus, non minore labore, quam periculo continue verſatur, ſicut eſt maximi ponderis atque momenti, ita maiori ſtudio debeat cura, & diligentia pertractari, Quod omnes, & ſinguli Theſaurarij, Depoſitarij, Commiſſarij, & alij quicunque rerum, & pecuniarum cameræ Adminiſtratores, & Exactores, quouis nomine nuncupentur, de cætero rationes, & computa modo, & forma infraſcriptis in eadem Camera reddere, eaque vera eſſe, nec habere diuerſa, iurare omnino teneantur, quacunque conſuetudine, hucuſque ſeruata, quæ potius corruptela eſt cenſenda, non obſtante. Nec quiſpiam cuiuſcunque gradus, & conditionis exiſtat, ad rationes prædictas afferendas, iurandaſque per procuratorem, ſi præſens in Vrbe fuerit, ſed per ſeipſum tantum admittatur. Abſentes vero, & qui infirmitate, aut carceribus, ſeu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorũ procuratorem ſpeciale ad id mandatum habentem, eidem iuramento aſtringantur. Et nihilominus ad eos ſic impeditos, ſi in Vrbe fuerint, Notarius Cameræ mittatur, qui ab eis quoque ſimile recipiat iuramentum, de quo etiam coram teſtibus ſemper rogetur. Rationes vero illas iuratas, Notarius ipſe rogatus, ad Calculatores, ſeu Computatores rerum Cameræ ſtatim deferat, vt inde ab eis ad Præſidentem, & Theſaurarium quamprimum portentur & celeriter diſcutiantur. Cum vero Clericus ſolidationem computorum, quæ in domibus Clericorum fieri ſolent, aggredi voluerit, Cameræ Commiſſarium ad intereſſendum ſolidationi huiuſmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipſomet decreto commisſionis ſolidationis poſt deputationem Iudicum expreſſe addi debeat, Qui Commiſſario præfato citato, & præſente, ad computorum ſolidationem procedant, & abſq; dicto Commiſſario, quem omnino ſemper adeſſe ſub pœna priuationis officij mandamus, non posſit vllo modo vllaue in cauſa ad ſolidationem deuenire. Omnes autem rerum Cameræ conductores, illarumque Adminiſtratores, & pecuniarum Exactores, librum corio vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimisſis, facultatum literas, mandata, atque reſcripta quæcunque, contractus denique ipſos ad verbum, quibus huiuſmodi curæ, & exactioni Præpoſiti, adminiſtrationem ipſam geſſerint, tranſcribere, & deinde rationes ipſas modo, & forma infraſcriptis cõſcribere, & conſcriptas edere teneantur. Qui liber poſtmodũ a Notario Cameræ, vt moris eſt, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Adminiſtratorũ, adminiſtrationis genere, rationũ qualitate, tẽporis quo redduntur ſpacio, & iuriſiurandi ſubſtantia, breuioribus verbis inſcribantur. Et ſubſequenter Præſidens, & Theſaurarius, quid per Clericos Iudices, in eis animaduertendũ ſit, annotare, & annotationes ipſas manu eorum propria ſubſcribere debeant. Et vt ipſa rationum redditio faciliori cognitione tranſigatur, earumque conſolidatio ſemper, & vbique iuſta, & fidelis appareat, Quod huiuſmodi rationum iuſtificationes in eodem, ſi id commode fieri poterit, ſin autem in alio libro, ab eo, qui illas redditurus eſt, regiſtrentur, & ad verbum literæ, ac mandata Cameralia quæcunque, fides, ac inſtrumenta, & reliquæ omnes ſcripturæ ad rem pertinentes tranſcribantur, & ad earum ſingulas ſingulæ rationes, & particulæ ſeu partitæ referantur, adiecto vnicuique earum folio, necnon citato eiuſdem libri chartarum numero, quo iuſtificatio quælibet deſcripta fuerit, iſque liber priuſquam in Camera, vna cum altero proferatur, ab ipſius Cameræ Computatore legatur, & cum originalibus ſcripturis, ſi eas rationem reddens penes ſe retinere voluerit,

diligenter ab eodem conferatur, qui collatione facta, & ſcriptura fideli reperta, id atteſtetur manu propria his verbis vtrobique, in libro videlicet iuſtificationũ, & quarumlibet ipſarum cum originali, in ſcripturis vero originalibus, & a tergo illarum cum Regiſtro concordat, eius nomine proprio ſubſcripto. Et nihilominus in ipſa computorum ſolidatione Clerici ad id deputati originalia mandata, ſeu eorum tranſumpta authentica, & ſcripturas diligenter videre teneantur. Libri quoque præfati rationum eorumque ſingulæ partitæ, tã accepti, quam expenſi perſonas, cauſas, locum, Annum, Menſem, Diem, ac ſummam adeo claros, atque diſtinctos contineant, vt qualis quantuſque ſit introitus, & exitus omnibus innoteſcat. Quin etiam fides acceptorum, tam priuatas, quam publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomina debitorum eiuſdem Cameræ, ac rationem illam ſpectantium eiuſque quantitates pariter comprehendant. Et ſi ea de re contractus vllus celebratus, aliaue ſcriptura, tam publica quam priuata confecta fuerit, ea omnia in eodem vel altero libro præfato ſimul cum alijs regiſtrentur, & ſingulatim prout ipſa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commiſſa præponatur etiam taxa, deinde ſcribatur. Et demum reſiduum pecuniarum quantum id fuerit, & a quibus exigendũ adnotetur, per hoc enim introituũ omniũ Cameræ ratio hucuſque in incerto poſita, & valde obſcura reddita, omnibus perſpicua fiet, ac negotia huiuſmodi cautius expedientur, & Clericorum iudicium firmius, atque tutius reddetur. Ipſorum denique computorum ſolidationes prompte ſemper omnibus patebunt cum libros huiuſmodi in Archiuio eiuſdem Cameræ, Computatores præfati perpetuo retinere, & cuſtodire teneãtur. Quod ſi ſecus fiat, libri ipſi non admittantur ac omni prorſus fide careant. Adminiſtrator etiam, qui rationes confecerit periurio notetur. Notarius vero pro qualibet vice Ducentorum Ducatorum pœnam incurrat, & ſi libris præfatis ſub præſcripta forma non confectis Clerici Iudices ad ſolidationes computorum proceſſerint, Ducatis Mille auri præfatæ Cameræ applicandis mulctentur, & ad intereſſe Fiſci teneantur. Vicecamerarius vero, & Theſaurarius, Præſidens, & alij Camerales, ſi & ipſi in culpa fuerint, noſtro & ſucceſſoris noſtri arbitrio puniantur, Computator ab officio remoueatur, Rationes quoque ſuperinde conſolidatæ, & calculi facti, ac inde ſecuta quæcunque nullius ſint roboris vel momẽti. Clerici vero Iudices, quibus ipſa rationum redditio demandata fuerit, non vt prius ſeparatim, & alter poſt alterum rationes ipſas diſcutiant, ſed Antiquiorem poſterior adeat, qui coniunctim adminiſtratore & cõputatore præſentibus, citatoque Procuratore Fiſci, ſeu Commiſſario Cameræ cuncta perpendant ponderent & excutiant, admittenda admittant, reijcienda reijciant, & dubia parti, & Fiſco diſputanda relinquant, quæ cum eiſdem mature examinata, atque diſcuſſa, prout eis iuſtũ videbitur ab ipſis facto prius verbo in plena Camera decidantur, & terminentur. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obſcuriora redduntur, & pleraque mala exinde prouenire noſcuntur, quæ quo longius protrahuntur & inueteraſcunt eo impeditiora fiunt, & difficilius explicantur, Quod adminiſtratores omnes rerum Cameralium quocunque nomine nuncupati qui rationes in Camera quoquomodo reddituri ſunt, illas non in fine adminiſtrationis eorum, vt prius, ſed ſi adminiſtratio vltra annum durauerit, ſingulo quoque anno in fine illius vel ſequentis principio modo præmiſſo reddere omnino teneantur, idque niſi iuſta interdum ſuadente cauſa ipſi Cameræ aliter expedire videatur, in ipſo contractu quem cum eis Camera de cætero inierit exprimatur, & ille ad id ſub pœna mille Ducatorum ſimilium etiam eidem Cameræ applicandorum, necnõ eiuſdẽ adminiſtrationis rationis amiſſione quæ ſtatim ab eis libere auferri, & alijs cõcedi poſſit, omnino aſtringantur. Et inſuper quod præfatus Theſaurarius generalis de omnibus, & ſingulis rebus, & pecuniis ab eo vel deputatis ſuis in hunc vſque diem vndecunque, & quomodocunque receptis, & expenſis, ac etiam alius Theſaurarius noſter ſecretus, de quibuſcunque pecuniis, quas habuit, & percepit, necnon Magiſter Domus noſtræ accepti hucuſque & impẽſi, ac Gubernator Vrbis, Procurator Fiſcalis, necnon Magiſtri Viarum eiuſdem Vrbis, & quicumque alij noſtri in Alma Vrbe Magiſtratus, & officiales, tam qui de præſenti ſunt, quam qui in præteritum fuerint, cuiuſcunque ſtatus, gradus, vel præeminentiæ ſint, de quibuſcunque condemnationibus criminalibus, ſeu pœnis, aut compoſitionibus, ratione quorumcunque delictorum, & quarumcunque cauſarum ab eis hactenus factis, aut adminiſtratis, vel exactis, & ad Cameram apoſtolicam ſpectantibus, deinceps vero Theſaurarius ipſe generalis ſingulo quoque Semeſtri, Magiſter Domus autem, ac Gubernator, Theſaurarius ſecretus, & alij omnes præfati ſingulo Trimeſtri rationem dictæ Cameræ in perpetuum reddere teneantur. Proprium autem ſit inter cætera dicti Commiſſarij munus demandatas Iudicibus redditiones, rationes omnes, eaſdemque commiſſas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque vt id totum quod perfecto calculo reliquum fuerit eidem Cameræ debitum ad manus Depoſitarij generalis, vel illorum ad quos ſpectauerit, ſeu decretum fuerit quamprimum re ipſa perueniat. Et vt debitores remediis opportunis ad illud donec omnia integre perſoluta fuerint compellantur. Contractuum omnium, atque capitulorum, ſcripturarumque in Camera celebrandorum & diſcutiendorum exempla, ſingulis Clericis, & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod ſi ab officio ſic ſibi iniuncto defeciſſe conſtiterit, vnius Menſis ſalario, & iocalium portione, ſibi in proxima diuiſione obuentura, & ſi iterum deficiat ſalario Semeſtris integri puniatur, tertia vero vice officio ſuo perpetuo priuatus exiſtat. Verum cum magna atque ampla negotia quæ quotidie in Camera geruntur præ eorum varietate, atque multitudine quædam ab anteceſſoribus neglecta partim in diuturna obſcuritate latuerint, partim etiam prorſus euanuerint, vnde dicti Clerici, & Camerales in ſumma illorum ignoratione verſantes plerumq; conſilij ancipites ſæpiſſimeque diſtracti, rem ipſam vel imperfectam relinquunt, vel cum magno eiuſdem Cameræ detrimento, diuerſam agunt, fuerintque propterea ab ipſis Clericis, & Præſidentibus Computatores Cameræ, vna cum alio ab eis pro tempore ſubſtituto, ſuperioribus Menſibus conſtituti, atque præfecti curæ cõficiendi librum maiorem in quem omnia ad Cameram quomodolibet ſpectantia in dies ſingulos ab eis diſtincte conſcriberentur, atque certo ordine congererentur: Nos itaque hoc non minus neceſſarium, quam vtile harum ſerie approbantes, & innouantes, ſimiliter ſtatuimus, & ordinamus, quod ipſi deputati, & Præfecti omnes, & ſingulos, introitus, ac exitus eidem Cameræ in dies obuenientes quicunque fuerint, illiuſque debitorum, & creditorum nomina, vndequacunque prouenientia in hoc ipſo libro maiori deſcribãt, Conceſſionum quoque rerum Cameralium omnium contractuum qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque ſubſtantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam breuiſſime perſtringant, declarentque Cameram, & Adminiſtratores quoſcunque prout res poſtulauerit debitores, & creditores

eorumque

eorumque quantitates claras, atque diſtinctas apponant, Nuncios etiam apoſtolicos, Collectores, Subcollectores, Theſaurarios, Depoſitarios, & Commiſſarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negotium Cameræ expediendum admittentur, breuiter conſcribant, breuia, literas, patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quæcunque adnotent, diem, & annum quibus illa expedita fuerint adijciant, & a quo Clerico ſubſcripta, Notarioque expedita, & denique vbi regiſtrata ſint, compendio explicent, & quæ quidem omnia, & ſingula incorrupta ſeruentur, & integra cuſtodiantur. Præterea volumus, & ordinamus, omnes quibuſuis negotiis Cameralibus tam in Vrbe, quam extra eam Præfectos antequam illa exerceant, & ab Vrbe recedant, expeditiones ſuas quocunque nomine nuncupatas eiſdem Computatoribus in eodē libro adnotandas exhibere, ipſaſque niſi ſic annotatas, & in illarum tergo per alterum ex eiſdem Computatoribus de hoc fidem facientem ſubſcriptas, illis reſtitui omnino prohibemus. Pro earum vero expeditionum annotatione, ſubſcriptione, & reſtitutione, Computatores præfati caueant a partibus, etiam vltro dantibus, quicquam accipere, quod ſi ſecus fecerint, pœna priuationis officij, ſeu alias arbitrio Cameræ puniantur. Et inſuper quod omnes cuiuſcunque gradus atque dignitatis fuerint, res ipſius Cameræ vbilibet, & quomodocunque Adminiſtraturi, priuſquam adminiſtrationem ſuſcipiant, iurent in manibus Camerarij noſtri negotium, atque curam ſibi commiſſam recte, & fideliter ſe eſſe geſturos, Rationes tempore debito rite reddituros, Reliquum reſtituturos, libroſque rationum legitime conſcripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiſcuntur præfixum fuerit, etiam iniuſſos, in Cameram exhibituros, eaque omnia ſe rite & fideliter præſtituros penes vnum ex Notarijs Cameræ idonee caueant, ac cautio ſic ab eis præſtita in eodem libro maiori ab eiſdem Computatoribus ſummatim annotetur. quod ſi ab eis impedimento ceſſante prætermiſſum, nec intra dictum tempus impedimentum huiuſmodi doctum atque comprobatum fuerit, vltra pœnas in cautione huiuſmodi contentas arbitrio Cameræ puniantur, iidem quoque Computatores Inuentarium, ſeu Indicem omnium, & ſingulorum librorum, & rationum quæ hactenus in dicta Camera redditæ ſunt, & in poſterum reddentur, diſtincte, & ordinate conficiant, in quo rationes ipſæ cuiuſcunque rei fuerint, a quo adminiſtratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus ſtrictim demonſtrentur, ac huius Indicis, ſiue Inuentarij exemplum vterque eorum continuo apud ſe contineat, quibus librum nullum, nullaſue rationes ad Cameram ſpectantes cuiquam niſi Clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud ſe retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato ſe illum recepiſſe ſcribat, & intra dies quindecim ad ſummum reſtituturū promittat. Qui vero ex Computatoribus id facere neglexerit, ſuo ſit officio ipſo iure priuatus, & pro libro, & ſcripturis propterea deperditis damnum, & intereſſe tam Cameræ, quam parti iuxta formam literarum piæ memoriæ Iulij II. & Leonis X etiam Ro. Pontificum prædeceſſorum præfatorum omnino reficiat, vel alias arbitrio Cameræ puniatur. Verum cum multi varij multique libri, ac quamplures, diuerſæque ſcripturæ rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis cuſtodiendis, conſeruandiſque hucuſque adhibitam diligentiam, varijs in locis diſperſi, atque diffuſi ſint, & à plerisque detineantur in maximum Cameræ detrimentum: Volumus etiam & ordinamus, omnes, & ſingulos illorum detentores, & occupatores, ac huiuſmodi occultationis conſocios, & participes, niſi in Vrbe intra octo, & extra eam intra triginta dies, à die notitiæ publicationis præſentium numerandos, pro qua nos alias literas noſtras quæ publicentur, decernere intendimus, eoſdem libros, & ſcripturas ad Computatores, & Cuſtodes præfatos detulerint, vel eiſdem perſonas detinentes, conſcias, & participes denunciauerint, excommunicationis maioris laqueo ſubiacere. Quos quidem Computatores & Cuſtodes pro tempore exiſtentes, cum illorum officium ſit maximi ponderis atque momenti, priuſquam ad illius exercitium admittantur, iureiurando aſtringi, & idonee cauere volumus, præfatum officium ſe recte, & fideliter executuros, omniaque & ſingula eis præſcripta ſtricte cuſtodituros, & diligenter obſeruaturos Poſtremo cum valde inconueniens, & à iure alienum ſit, quod quis in concernentibus proprium commodum ſuum ſe Iudicem conſtituat, pariter conſtituimus, & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, ſeu onere ordinario, vel extraordinario à Ro. Pontifice pro tempore ſibi iniuncto ſalarium, ſeu mercedem ſibi ipſis ſtatuere, & declarare non poſſint, ſed illud ab eodem Pontifice, vel eo cui ea cura demandata fuerit, qualitate perſonæ, & negotij commiſſi conſideratis ordinetur. Decernentes Conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes, & decreta noſtra præmiſſa, ſancte, & inuiolabiliter ab omnibus, etiam ſub ſententijs, cenſuris, & pœnis præmiſſis, perpetuo obſeruari, ſicque & non aliter per quoſcunque cenſeri, iudicari, diffiniri, & interpretari debere: Necnon exnunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his, omnibuſque & ſingulis aliis præmiſſis per præfatos, aut quoſcunque alios, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata, Diacono Cardinali, Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Camerario, per apoſtolica ſcripta illi etiam in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo, & eius etiam quo ad hoc conſcientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, tam in dicta Camera, quam extra eam, vbi, quando, & quoties opus fuerit, ſolemniter publicari, & in eiuſdem Cameræ libris regiſtrari, ac per omnes quos illa concernunt, inuiolabiliter obſeruari, & debitæ executioni demandari; Ac illa quoties pro parte alicuius intereſſe habentis requiſitus fuerit, in iudicio, & extra exhiberi faciat. Ac vniuerſos præfatos ad illorum obſeruationem cenſuris, & pœnis præmiſſis, quacunque mora ceſſante cum effectu cogat, & compellat. Contradictores quoslibet, ac inobedientes, & rebelles, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Cameræ iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis prædeceſſorum præfatorum, ac noſtris literis prædictis cautum fuit, non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes, & decreta noſtra huiuſmodi ad ſingulorum quos oportet notitiam perueniant, nec illorum ignoratio quempiam excuſet, volumus, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate mandamus, quod præſentes literæ Baſilicæ Vaticanæ, & dictæ Cameræ valuis, necnon in acie campi Floræ, aliiſque publicis, & opportunis Almæ Vrbis præfatæ locis, per vnum ex Curſoribus noſtris de more affigantur, & ibi quantum ad lecturam earum opus fuerit permaneant. Ac ſingulo quoque anno in perpetuum, in eadem

in eadem Camera, quæ menſe Octobris prima habebitur, per nouiſsimum Clericum tunc præſentem palam, & alta voce ad verbum ſine intermiſsione legantur. Quodque illarum exemplis fideliter ex ſcriptis, ac etiam impreſsis, vnius Notarij Cameræ manu ſubſcriptis, & Camerarij præfati ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides vbique locorum, etiam in Iudicio adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, ſuppletionis, conceſsionis, indulti, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, innouationis, mandati, declarationis, prohibitionis, decreti, præcepti, & intentionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Kalen. Nouembr. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Caſius.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Indictione ſeptima, die vero vigeſima menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri D. Pij diuina prouidentia Papæ Quarti, anno eius Quinto. Præſentes literæ Apoſtolicæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt, ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cameræ Apoſtolicæ, in acie campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſsis in omnibus præfatis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, vt moris eſt, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Aſtancollum prælibati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ, & Cameræ Apoſtolicæ Curſores.

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

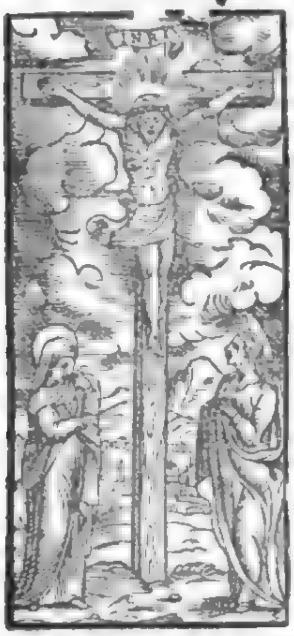
IDEM

107

De forma iuramenti profeſsionis fidei à Cathedralibus & ſuperioribus eccleſis, vel beneficiis curam animarum habentibus, & locis regularium ac militiarum præficiendis obſeruanda.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Iniunctum nobis apoſtolicæ ſeruitutis officium requirit, vt ea quæ Dominus omnipotens, ad prouidam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis diuinitus inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem & gloriam inconctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem omnes quos deinceps Cathedralibus & ſuperioribus eccleſijs præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, Canonicatibus, & aliis quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei profeſsionem facere, ſeque in Roman. Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur: Nos volentes etiam per quoſcunque quibus de Monaſteriis, Conuentibus, Domibus, & aliis quibuſcunque locis regularium quorumcunque ordinum, etiã Militiarum quocunque nomine vel titulo prouidebitur idem ſeruari, & ad hoc vt vnius eiuſdem fidei profeſsio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes in hoc alicui minime deſiderari, formam ipſam præſentibus annotatam, publicari, & vbique gentium per eos ad quos ex decretis ipſius Concilij & alios prædictos ſpectat, recipi & obſeruari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contrauenientes latis, iuxta hanc & non aliam formam profeſsionem prædictam ſolemniter fieri, auctoritate apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus, huiuſmodi ſub tenore. Ego. N. firma fide credo & profiteor omnia & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnum dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt, Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum dominum & viuificantem, qui ex patre filioque procedit. Qui cum patre & filio ſimul adoratur & conglorificatur, qui locutus eſt per prophetas. Et vnam ſanctam Catholicam & apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſsionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes & conſtitutiones firmiſsime admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum ſcripturarum, admitto, nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum patrum, accipiam & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vere & proprie ſacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre: & ex his Baptiſmum, Confirmationem & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari nõ poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Triden. Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium & propitiatorium ſacrificium pro viuis & defunctis: atque in ſanctiſsimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe vere realiter & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini, in ſan-

guinem: quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari: Similiter & ſanctos vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiſsime aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrē, & magiſtram agnoſco: Romanoque Pontifici beati Petri Apoſtolorum principis ſucceſſoris, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo ac iuro. Cetera item omnia à ſacris Canonibus & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor: ſimulque contraria omnia atque hæreſes quaſcunque ab Eccleſia damnatas & reiectas & anathematizatas ego pariter damno reiicio & anathematizo. Hanc veram catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & inuiolatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſsime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in me in munere meo ſpectabit, teneri doceri & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. ſpondeo voueo ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur: & vt omnibus facilius pateant, in eius Quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto, Idibus Nouemb. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Lectæ & publicatæ fuerunt ſuprascriptæ literæ Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto, Die vero Sabbati nona menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij Papæ IIII. Anno Quinto.

A. Lomellinus Cuſt.

IDEM

108

Contra quoſcunque Eccleſias & beneficia eccleſiaſtica quæcunque in confidentiam retinētes, ſeu recipientes.

PIVS epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos, non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſsimum in præſentium domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos, aliquando reflectere, ac eos, præſertim quos in apoſtolicæ ſolicitudinis partem euocauimus altiſsimus, ne dum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda ſuſpicione, vacuos & immunes conſeruare decet, vt qui cæteros illuſtris officij ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morū integritate præſtare dignoſcantur. Sanè licet dudum, cum certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Ro. Cu. atque adeo in ſacrum ven. fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficientiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam, à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, vtque ſic recepta admitterent; nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit, eorum aliquos, monitionis noſtræ imo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodienda receperant beneficia, nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, in ſui fauorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa, acceptaſſe, aut de illis, per obitum vel alias vacantibus, à nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi prouideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum fauorem ceſsiſſe, vel alias dimiſiſſe, Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas & illos transferendi, ac etiam collationem, prouiſionem, præſentationem, & aliā diſpoſitionem beneficiorum eccleſiaſticorum ad eorundem eccleſiarum, monaſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios huiuſmodi beneficia pro tempore obtinētes pertinentium, necnon regreſſus,

ſiue acceſſus, & ingreſſus ad eccleſias, etiam Cathedrales, monaſteria, ac alia diuerſa beneficia eccleſiaſtica, ſibi reſeruari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, vt confidentes ſic decimarum apoſtolicarum, vel communis dicti Collegij, & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum, ſolutionem eludant, integriſq; beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni ſedis Apoſtolicæ generaliter reſeruatorum collationibus, ac interdum vt beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum tunc forſan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum fauorem, cedantur ſeu reſignentur, vel vt perſonæ inhabiles, & incapaces huiuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum quam cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes: Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia huiuſmodi in confidentiam, vt præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, grauiter exceſſerunt, Cardinalium metam, potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus: Idcirco omnes & ſingulas Eccleſias, etiam metropolitanas, & alias cathedrales, ac monaſteria, etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam de iurepatronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Ro. Eccleſiæ etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcunque alios, etiã Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam eiuſdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias, in huiuſmodi confidentiam iure prohibitam cuiuſuis perſonæ, vt præfertur, contemplatione vel intuitu, quouiſmodo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis & Sedi Apoſtolicæ harum ſerie reſeruantes, ipſo iure a die receptionis eorundem vacauiſſe, & vacare: Ac fructuum, & penſionum reſeruationes ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, eis, vt præmittitur factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus conceſſos huiuſmodi, ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, Et eoſdem Cardinales ſeu quoſuis alios, a prima die receptionis beneficiorum huiuſmodi eura, fructus, redditus, & prouentus eorundem eccleſiarum, monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram eandem deuolutos fuiſſe, & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum reſtitutionem, in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remediis compelli debere, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, decernimus, & declaramus. Et inſuper vniuerſis & ſingulis tam eiuſdem Ro. eccleſiæ Cardinalibus etiam epiſcopis, quam Prælatis, & clericis, & alijs prædictis, præſentibus, & futuris, ne deinceps vllo vnquam tempore aliquas eccleſias, monaſteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iure patronatus vt præfertur exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus, confidentiam prædictam, aut ad effectum reſeruationum huiuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant, Cardinalibus videlicet, & alijs Prælatis huiuſmodi, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, reliquis vero ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua niſi à nobis, aut Ro. Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcunque collationes, prouiſiones, præfectiones, commendas, reſeruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſiue accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de eccleſiis, monaſterijs, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Ro. Pontifices ſucceſſores noſtros, etiam motu proprio, ſeu conſiſtorialiter, aut etiam per ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præſentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiuſmodi, expreſsè, ſiue occultè, ac de iure præſumpto, & alias contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, Sed eccleſias, monaſteria, dignitates, ac alia beneficia huiuſmodi, ipſo iure vacare, ac noſtræ & Sedis apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, fructuſque, & penſiones Cameræ apoſtolicæ applicatos, vt præfertur, eſſe, & cenſeri: Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios etiam ipſius eccleſiæ Ro. Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, etiam per præſumptiones, & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias huiuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, iudicari, & diffiniri debere: Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane ſimiliter decernimus. Non obſtantibus fœ. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, ac aliis conſtitutionibus apoſtolicis, necnon collegij præfati iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis cuibuſcunque: Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et ne quiſquam vllo vnquam tempore præſentiũ ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe valuas, per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copia ibi affixa, & dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſtolica de more publicentur, Ac in eiuſdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium illas in iudicio producere volentium, commoditatem deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſeruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſan-

ctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo quarto, Decimo ſeptimo Kal. Nouemb. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini, Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo quarto, indictione ſeptima, die vero quarta menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Domini Noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ quarti, Anno quinto, ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ, publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ, dimiſsis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum literarum copiis affixis, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum & Bernardinum Andreutium prælibati Sanctiſs. Domini Noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

109

Applicatio Notariatuum cauſarum Ciuilium Cameræ Apoſtolicæ per Theſaurarium generalem perſonis idoneis conferendorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Superna prouidentia, quæ cunctorum Chriſtifidelium, ceterum per diuerſa Rectorum officia ſtatuit in rectitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc nobis ſupremam contulit dignitatem, vt præ cæteris per congruam executionem paſtoralis officij, cuius miniſterio numine aſſiſtante diuino, quamuis indigni præſidemus, cunctorum præſertim nobis, & Sedi Apoſtolicæ ſubditorum vtilitati, & indemnitati ſalubriter conſulamus, ac ne in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & aliis eidem Sedi immediate ſubiectis locis Notariorum, & Tabellionum, ſeu ſcribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate partium contrahentium, & litigantium actus, & inſtrumenta ſummo cum eorum detrimento depereant, aut falſitatis, immutationis, vel alterationis vitio ſubiaceant: ſed ad omnium commoditatem illa debite diligenterque conſeruentur illæſa, & proinde, vt ius ſuum vnicuique intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus. Cum itaque (ſicut magno cum animi noſtri mœrore accepimus) in quamplurimis ſtatus noſtri eccleſiaſtici Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis, nulla ferè, aut rara admodum Archiuia, ſeu Regeſtra pro contractuum inſtrumentorumque, & actorum aliorum, necnon varij alterius generis publicarum ſcripturarum debita conſeruatione ſint inſtituta, & ſi quæ ſint, ita incertis vſu, & conſuetudine deprauata reperiantur, vt qui illis præſunt Notarij, Tabelliones, & ſcribæ, etiam actuarij cum ipſi, vel ad tempus a locorum Communitatibus, & vniuerſitatibus, ſeu alijs ſuperioribus, aut perſonis, ad id ſe poteſtatem habere prætendentibus, ad Notariatuum officia exercenda ſint electi, vel ex eo quod officia ipſa à nobis vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſeu Camera Apoſtolica ipſis gratioſe conceſſa ſunt, exercitia ſuorum officiorum huiuſmodi paruipendentes, illorumque amiſsionem, vel priuationem, ſeu quoduis alterius generis mulctæ, vel pœnæ nuſquam metuentes, partes ipſas exhibendis inſtrumentis, quorum conſeruationem ipſi prorſus negligunt, in forma probanti, ac ſolutionibus ſuperinde faciendis pro eorum arbitrio vexare non vereantur, ac (quod peius eſſe videtur) ipſorum quamplures præſertim in locis in quibus illorum electio, & deputatio ad Communitates, aut vniuerſitates, quas etiam circa officiorum damnorum datorum conceſsiones variis modis aberrare nobis plene conſtitit, ſpectat, literarum, & artis notariatus rudes prorſus, & ignari, ac ad tale munus ſuſcipiendum, & exequendum penitus inhabiles ſint, in conficiendis inſtrumentis, & alijs actibus publicis, ſiue decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores, & falſitates: Ac nulli reuiſores, qui ſe de notariorum eorundem idoneitate, & ſufficientia informent, ac de els atteſtentur, exiſtant, ſed paſsim fauore, pretio, vel pactionibus etiam ſuper officiorum notariatuum huiuſmodi emolumentis partim inter electores, partim vero inter Iudices, & Commiſſarios diuidendis, & diſtribuendis coniunctim eligantur, ac propterea exceſsiue ſcripturarum taxæ, & exactiones non minus iniuſte, quam indebite extorqueantur, cauſæque in longum protrahantur, & quaſi immortales efficiantur: Cumque inſtitutio fel. re. Pauli Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri præmiſsis, ac forſan aliis tunc ſuadentibus cauſis moti, ſuper officijs notariatuum huiuſmodi in cauſis criminalibus ſtatus noſtri prædicti, proinde quidem, ac permaxime vtilium capitulorum editionem facta tam per Legatos, & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligatur, vt ipſi (neſcitur qua ratione ducti) præter, & contra mentem, & intentionem noſtras; illa, & Capitulis huiuſmodi omnino neglectis, Cancellarios & notarios pro eorum libito in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis ſub eorum legationibus, ſeu gubernijs comprehenſis ponere, aliis amotis, aut ſi non amotis, in eorum officia, aut ea, quæ ad illa ſpectant ſe ingerere nõ formidant, quam ob cauſam plura etiam ad præſens in huiuſmodi criminalibus notariatuum officia penes dictam Cameram non ſine maximo eius detrimento vendenda remaneut, in grauem diuinæ maieſtatis offenſam, partiumque contrahentium, & litigantium præiudicium, & grauamen, notariorumque, Iudicum, & Commiſſariorum, necnon Communitatum, & Vniuerſitatum, aliarumque perſonarum animarum periculum, & iacturam, ac plurimorum ſcandalum: Nos igitur, quibus imminet talia ad meliorem, & ſaniorem ſtatum reducendi continua ſolicitudo, præmiſsis ne fiant in poſterum, debitæ prouiſionis noſtræ adminiculo, quantum nobis ex alto conceditur obuiare, necnon animarum ſaluti, noſtrarumque Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum huiuſmodi, ac eorum incolarum, præſertim litigantium, & contrahentium ſtatui, quieti, commoditati, ſecuritati, ac ſalubriori directioni illorum reginimis conſulere volentes, necnon quaſcumque prouiſiones, conceſsiones, aſsignationes, & quaſuis alias diſpoſitiones de prædictis Ciuilibus, & quæ tam coniunctim, quam ſeparatim exerceri

exerceri ſolent, & nondum vendita penes dictam Cameram exiſtunt, criminalibus huiuſmodi, & ratione ſcripturarum duntaxat damnorum datorum officiis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum huiuſmodi, etiã ſi ad Legatorum, Communitatum, Vniuerſitatum, & aliarum particularium perſonarum cuiuſcunque dignitatis, præeminentiæ, & auctoritatis exiſtentium, quouiſmodo pertineant, & illa per deputatos à Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ſeu Poteſtatibus, vel alijs iuſtitiæ miniſtris hactenus exerceri ſolita ſint, ac ad præſens exerceantur, quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus per nos, aut quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem eandem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios officiales, & perſonas huiuſmodi, perpetuo, vel ad tempus, præterquam tamen ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum factas, illarum omnium veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis appoſita, ac cauſas, propter quas factæ, & conceſſæ fuerunt, præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes, harum ſerie reuocantes, caſſantes, & annullantes, ac reuocatas, caſſatas, & annullatas, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtere, neminique ſuffragari, aut prodeſſe poſſe, ſeu debere decernentes: Ipſaque officia à quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Legationibus, Guberniis etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon magiſtratibus, Poteſtatibus, & aliis iudicibus, & perſonis penitus, & omnino perpetuo diſmembrantes, & ſeparantes, ac eadem officia Cameræ præfatæ applicantes, & appropriantes; & ad illam in futurum perp etuo ſpectare declarantes, & decernentes: Necnon Pauli prædeceſſoris huiuſmodi ſuper notariatuum in criminalibus officiis confectas literas veriorem illarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum inſertus foret præſentibus, pro expreſſo, ac inſerto habentes, Apoſtolica auctoritate etiam perpetuo confirmantes & approbantes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiã, ſed de noſtra mera deliberatione, Dilectum filium Donatum Matthæum Minalem modernum, & pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, & Cameræ huiuſmodi Commiſſarium generalem ad omnia & ſingula quarumcunque Legationum, Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum totius ſtatus Eccleſiaſtici prædicti notariatuum in Ciuilibus, & nondum vendita criminalia, necnon damnorum datorum officia, etiam ſi illa per vnum, vel duos, aut plures notarios exerceri conſueuerint, ac ſub quorumcunque S. R. E. Cardinalium, vel aliarum perſonarum legationibus, aut guberniis perpetuis, vel temporalibus comprehenſa ſint, cum eorum ſcripturis, ſiquæ ſint, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infraſcriptis, ac alias cum obligationibus, clauſulis, cautelis, decretis, pactis, & conditionibus, ac pro precio, ſeu pretijs dicto Theſaurario beneuiſis in vtilitatem ipſius Cameræ conuertendis & applicandis ad vitam quibuſuis perſonis originariis, vel forenſibus ſibi beneuiſis: Ita quod liceat ipſi Theſaurario pro tempore exiſtenti perſonas huiuſmodi officia pro tempore ementes in corporalem, realem, & actualem omnium, & ſingulorum officiorum emptorum huiuſmodi poſſesſionem, ſeu quaſi inducere, inductoſque defendere, & manutenere, amotis exinde etiam manu regia appellatione poſtpoſita, & ceſſante, quibuſuis eorum detentoribus, quos nos etiam per præſentes amouemus, & amotos eſſe denunciamus: Necnon perſonas officia huiuſmodi pro tempore ementes, ſtatim emptione & illorum admisſione factis, in notarios publicos, & legales creamus, conſtituimus, & deputamus: Ita quod eis in poſterum liceat quælibet inſtrumenta, & ſcripturas etiam ratione damnorum datorum huiuſmodi, ac in ciuilibus, & criminalibus cauſis reſpectiue coniunctim, vel ſeparatim, & alias iuxta modum per prædictum Theſaurarium præſcribendum, coram quocunque, ſiue quibuſcunque iudicibus, & perſonis ſæcularibus, vel Eccleſiaſticis quacunque poteſtate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgentibus, & tam in iudicio quam extra ſcribere: Necnon officia in criminalibus huiuſmodi nondum vendita, ſi dictus Theſaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perſpexerit, vna cum ciuilibus officijs, literis Pauli prædeceſſoris huiuſmodi quo ad hoc non obſtantibus, perſonis, etiam locorum originariis, & incolis, vel forenſibus, ac alias prout eidem Theſaurario melius videbitur, nomine eiuſdem Cameræ, & in illius vtilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conſtituimus, & deputamus eique Cameram ipſam, omniaque illius bona præmiſſorum occaſione in ampliſſima forma eiuſdem Cameræ obligandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ac opportuna faciendi, & exercendi: Necnon detentores prædictos expellendi: Ac vnum vel plures Commiſſarium, ſeu Commiſſarios loco ſui cum ſimili, aut limitata poteſtate, facultate, & auctoritate, ac alias, prout ſibi videbitur, ad præmiſſa deputandi, ac ſi quæ forſan ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut aliis illorum occaſione per eorundem officiorum emptores, aut Communitates, Vniuerſitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias perſonas dubitari contigerit, ac propterea iam forſan inter eos orta ſint, & oriri in poſterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, appellatione remota, decidendi, & terminandi, plenam liberam, ac omnimodam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur. Diſtrictius inhibentes quibuſuis Communitatibus, Collegiis, & aliis particularibus perſonis, & pro tempore exiſtentibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Officialibus, Iudicibus, & Commiſſariis, quibuſcunque poteſtate, auctoritate, facultatibus, priuilegiis, indultis, prærogatiuis, præeminentiis, & dignitatibus munitis, ne ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque quo ad inferiores à Legatis, & Vicelegatis prædictis eiuſdem Theſaurarij arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis pœnis, quouis quæſito colore, ingenio, vel prætextu audeant, ſeu præſumant ſe vlterius in eiſdem notariatuum officiis, tam per Cameram venditis, quam deinceps vendendis, ac aliis præmiſſis, vel eorum interpretatione, ac originalibus ſcripturis officia huiuſmodi ipſorumque notariorum præiudicium concernentibus per ſe, ſeu eorum Cancellarios, ſeu ſecretarios, aut ſcribas, vel alium, ſeu alios intromittere, aut de illis quomodolibet diſponere, ſeu notarios illa pro tempore ementes moleſtare, perturbare, vel impedire, aut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes detentores prædictos ſpoliatos eſſe, dici, & cenſeri, aut illis actionem ſpolij propterea competere, aut deſuper agere. Ac præſentes literas vllo vnquam tempore quouis quæſito colore, vel ingenio de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, ſeu reſtitutiones in integrum aduerſus illas, per ſic amotos, vel alios quoſcunque impetrari, aut eos illis etiam motu ſimili contra vti, ipſaſque præſentes ad viam iuris reduci, etiam enormisſimæ læſionis, aut alio quouis prætextu nullatenus poſſe. Ac illas,

& quaſcunque

& quaſcunque venditiones; alienationes, & conceſsiones de eiſdem officiis per eundem Theſaurarium; &
Commiſſarios ab eo pro tempore deputatos, nomine eiuſdem Cameræ faciendas, ſub quibusuis reuocationi-
bus, ſuſpenſionibus, alterationibus, vel limitationibus contrariis minime comprehendi, ſed illas perpetuis futu
ris temporibus validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſer
uari, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſsimum ſtatum etiam ſub data poſteriori per ipſum
Theſaurarium, ſeu Commiſſarios, & emptores eligenda reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri, nec-
non perſonas, quibus officia huiuſmodi vendentur, & concedentur, ſi per Legatos, Vicelegatos, Gubernato-
res, Poteſtates, & alios officiales prædictos pro tempore exiſtentes modo aliquo moleſtari, vel impediri con
tigerit, Cameram ipſam ad ipſos deſendendum & manutenendum, ac alia premiſſa omnino teneri, ac officia no
tariatuum huiuſmodi per triennium à data præſentium computandum, vacabilia non eſſe, neque cenſeri, ſed
dicto triennio elapſo ſingulorum officiorum prædictorum, quando per illa obtinentium reſignationes vel obi-
tus, ſeu quamcumque aliam dimiſsionem, aut venditionem vacauerint, illa præcedentibus ſupplicationibus ma
nu Romani Pontificis, aut in eius præſentia ſignandis, ac alias in omnibus, & per omnia, prout in aliis Romanæ
Curiæ officiis vacabilibus fieri conſueuit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum
Theſaurarium pro precio reperibili vendi, ipſumque Theſaurarium literas patentes illorum conceſsionum, &
aſsignationum deſuper expedire, & concedere poſſe, ipſaque officia ſub præſentibus comprehendi, & per eas
Cameræ prædictæ applicata eſſe, & cenſeri: Necnon perſonas illa pro tempore ementes facultatem inſtrumen
ta quæcunque rogandi, & ſcribendi, necnon actitandi, aliaque faciendi in quocumque, & quibuſcumque tri-
bunalibus Gubernatorum, ac eiuſdem ſtatus eccleſiaſtici rotæ Auditorum, Ciuitatum, Communitatum, Pote-
ſtatum, Commiſſariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcunque officialium, & iuſtitiæ mi
niſtrorum, ac in Curia, ſeu Curiis mercatorum quorumlibet, ac coram quibuſcumque officiis Bullectarum, Da
tiorum, Gabellarum, mercium, ſiue pecudum, ac damnorum datorum huiuſmodi tam in cauſis ciuilibus, quam
criminalibus ſiue mixtis iuxta modum per Theſaurarium huiuſmodi in illorum officiorum conceſsionum pa-
tentibus literis præſcribendum, & non alias habere: Ac tam ciues, vel originarios, & incolas Ciuitatum, ter-
rarum, Caſtrorum & locorum, in quibus officia huiuſmodi inſtituta fuerint, quam extraneas perſonas officia
ipſa emere poſſe, & ita in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque iudices, & Commiſſarios, etiam cau
ſarum palatij Apoſtolici Auditores, ſeu eorum locatenentes, ac etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorū
cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irri-
tum, & inane quicquid ſecus ſuper iis à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit atten-
tari. Volumus autem, quod perſonæ, quibus officia huiuſmodi concedentur, notarij curiales nuncupentur.
Ipſique infraſcripta, ac ea, quæ in eiuſdem Pauli prædeceſſoris literis continentur ordinationes, ſtatuta, & ca-
pitula quæcunque, & præſertim ea, quæ illorum ſindicatum concernunt, omnino obſeruare, libroſque confi-
cere, ac eorum inſtrumenta in protocolla debite redigere, ſententias etiam, aliaſque ſcripturas diligenter con
ſeruare teneantur. Quodque de cætero omnia acta, quæ in litibus, & cauſis fieri, & ſcribi continget, non in
forma proceſſus, ſed in libris manualibus nuncupatis ſcribere teneantur. Nec ratione tam criminalium, quam
ciuilium officiorum huiuſmodi pro mercede pluſquam hodie capitur, capere poſsint, ſeruatis modo, & taxa
in literis Pauli prædeceſſoris præfati circa huiuſmodi officia criminalia præſcriptis. Ipſiſque omnibus, & ſin-
gulis priuilegiis, prærogatiuis, & exemptionibus notariis criminalibus per literas Pauli prædeceſſoris huiuſmo
di conceſsis, quoad perſonas, & res ipſorum notariorum, & eorum ſubſtitutorum, ac familiæ vſum, & victū
in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis, ac extra eas, per vniuerſum ſtatum noſtrum eccleſiaſticum
prædictum vtantur, potiantur, & gaudeant. Quodque partem aliquam ſuorum emolumentorum contribuere,
aut aliquod onus, vel reſponſionem ratione ſuorum officiorum quibusuis Communitatibus, Collegiis, Lega-
tis, Gubernatoribus, aliiſue perſonis ſoluere minime teneantur, non obſtante, quod alias contribuerint, ſeu ſol
uerint, aut onus aliquod habuerint, etiam ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum
dictæ Cameræ tantum factæ. Sed eo caſu certior factus Theſaurarius ipſe, prius iis, quorum intereſt de ſorte
principali, quam ſoluerint, aut alia aliqua remuneratione, vel aſsignatione prouidere, & circa ea in prima di-
ctorum officiorum venditione aduertere debeat, & teneatur. Sitque pro ea vice duntaxat merus iudex, ita
vt ab eius ſententiis, ſeu declarationibus, vel decretis verbo, vel in ſcriptis, etiam ad partium inſtantiam latis,
& factis appellari non liceat, auditis prius iis, quorum intereſt, quibus interea emptores præfati nihil ſoluere
teneantur. Ac quod dicta Camera, & illius curiæ cauſarum pro tempore exiſtens generalis Auditor, & The-
ſaurarius, ac eorum quilibet in ſolidum emptores eorūdem officiorum, eorumque per eos emptorum officio-
rum huiuſmodi ſubſtitutos in pacifica poſſeſſione manutenere debeant, ac facta venditione prædicta dictus
Auditor notariorum Curialium huiuſmodi in omnibus cauſis, tam ratione dictorum ſuorum officiorum, quam
alias contra eos per quoſcunque quomodolibet pro tempore motis merus iudex & executor ſit, eſſeque cen-
ſeatur. Ita vt ipſi coram alio iudice quouis prætextu, vel cauſa euocari, ſeu trahi non poſsint, ac in eiſdem li-
tibus & cauſis, quæ videlicet ratione perſonarum ſuarum inter eos, ac officiorum eorum contra quoſcunque,
idem Auditor manu regia, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, appellatione ab eius ſen-
tentia remota, procedere poſsit, & debeat, ita tamen quod pars, quæ grauata cenſebitur, parito iudicato & re
fectis expenſis, ſententiæ reuiſionem in Camera petere poſsit, & ſi damna aliqua per emptores notarios huiuſ-
modi, aut aliquem eorum paſſa, aut expenſæ in eiſdem litibus, & cauſis ratione dictorum eorum officiorum fa
ctæ fuerint, idem Auditor prout iuſtum ei videbitur, à partibus condemnatis, aut Camera prædictis de illis ſa-
tisfieri facere procuret, & teneatur. Quodque Legati, & Vicelegati prouinciarum, ſiue Ciuitatum, Caſtro-
rum, Terrarum, & locorum Gubernatores, Communitates, & Collegia, Poteſtates, ac Commiſſarij, qui ad
præſens adminiſtrant, aut adminiſtraturi ſunt iuſtitiam, coram quibus notarij, ſeu eorum ſubſtituti tam ciuiles,
quam criminales in toto ſtatu eccleſiaſtico pro tempore ſcribentes exiſtunt, non poſsint, nec debeant nota-
rios curiales huiuſmodi moleſtare, vexare, perturbare, ſeu impedire ſuper poſſeſſione, ſeu quaſi huiuſmodi
eorum officiorum, vel emolumentis, neque ſe eorum officiis aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios no-
tarios quoquomodo intromittere, vel ſalaria eorum contra earundem præſentium, ac Pauli prædeceſſoris de-

ſuper

ſuper confectarum literarum huiuſmodi formam diminuere, nec dicta officia in affictum recipere, neque conductores aliquos proferre ſub pœna excommunicationis per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua non niſi à prædicto Auditore Cameræ,ac refectis prius eiuſdem Auditoris arbitrio damnis, & intereſſe ipſorum notariorum curialium, & non alias abſolui poſsint. Et ſi reperientur aliqua ex dictis officiis tam ciuilibus, quam criminalibus vendita,ſeu alias quibusuis perſonis quocunque titulo,tam per nos,quam prædeceſſores noſtros, aut Cameram Apoſtolicam præter, & contra tam earundem præſentium noſtrarum, quam prædicti Pauli prædeceſſoris iam deſuper confectarum literarum huiuſmodi formam, & tenorem quomodolibet alienata, ſi in alienatione huiuſmodi dicta Camera vltra dimidium læſa fuiſſe reperiatur, tunc illorum emptoribus per Cameram ipſam prius reſtitutis pretiis, illa ab eodem Theſaurario de nouo vti vacantia vendantur. Illaque in omnibus, & per omnia ſub præſentibus comprehendantur,& comprehenſa omnino intelligantur. Quodque in omnibus Ciuitatibus, Caſtris, Terris, & locis totius ſtatus eccleſiaſtici prædicti, etiam ſi in illis Archiuia aliqua, non tamen ex cauſa oneroſa exburſationis videlicet pecuniarum eidem Cameræ factæ (vt præfertur) inſtituta,etiam quibusuis facultatibus, & priuilegiis munita exiſtant, Notarij ipſi curiales diligentiſsime ſcripturas, & inſtrumenta ſuorum officiorum conſeruent, ac ad illorum delationem ad archiuia huiuſmodi non teneantur, ſed illa occurrente eorundem officiorum, ſiue per ceſſum, aut venditionem, ſiue per mortem, aut alias vacatione, ei cui à ſede Apoſtolica officia huiuſmodi ſic vacātia concedentur,aſsignari,& tradi debeant. Ipſique notarij curiales in Ciuitatibus, Terris,Caſtris,& locis huiuſmodi in quibus nulla archiuia exiſtent,à reliquis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum eorundem non curialibus notariis pro archiuio habeantur, ac illorum ſcripturarum cuſtodes exiſtant,nec tā eas, quam ſuas aliò quauis de cauſa tranſportare valeant, ac Ciuitatum, Caſtrorum,Terrarum,& locorum, in quibus notarij ipſi curiales inſtituti fuerint,Gubernatores, ſeu iuſtitiæ adminiſtratores eiſdem curialibus notariis inſtantibus cæteros notarios non curiales iure, vel priuilegio, aut facultatibus inſtrumenta rogandi ſuffultos, de eorum priuilegiis, facultatibus, & iure huiuſmodi inquirere, ſibique ſuorum priuilegiorum, facultatum, & iuris patentes literas oſtendi petere, & facere, ac eos, quos habiles repererint, ad rogitus contractuum, & inſtrumentorum ſuſcipiendos admittere, Alios vero minus habiles, etiam quantumuis idoneo, & ſufficienti priuilegio munitos, repellere, eiſque ne contractus, & inſtrumenta conficiant, aut ſe de eis rogent, inhibere poſsint, & cogant admiſſos huiuſmodi notarios ad inſtrumenta redigenda in libros, & protocolla eiſdem modo & forma,ac ſub pœnis quæ in dicta conſtitutione Pauli IIII. continentur. Quorum quidem notariorum non Curialium inquiſitio ſingulis ſaltim menſibus, & ad quamlibet ipſorum Curialium notariorum inſtantiam,& aduerſus inobedientes executio à Gubernatoribus,& iuſtitiæ miniſtris huiuſmodi ſine aliquo temporis interuallo fiat, ad hoc vt ſcripturæ publicæ ſuum effectum ſortiantur, ſub pœnis contra Gubernatores, aliosque iuſtitiæ miniſtros opem, auxiliumque ſuum in ſupra & infra notatis caſibus denegantes præfato Auditori Cameræ beneuiſis. Quando autem in præfatis locis, vbi nullum eſt archiuium quiſpiam notarius non curialis deceſſerit, aliquis ipſorum curialium notariorum cum Cancellario Vniuerſitatis, ſeu Communitatis, ſi talis Vniuerſitas, vel Communitas Cancellarium habeat, ſin minus cum alio, vbi ſcripturæ notarij non curialis defuncti reperirentur, ſe conferat, ac eas accipiat, & de illis inuentarium conficiat, quo confecto illud in libro penes ſe remanſuro regiſtret, & deinde illud notarij defuncti hæredibus conſignet, ac ſcripturas huiuſmodi ad officium ſuum tranſportet, & ſimul cum aliis ſuis ſcripturis conſeruet, ac caſu quo extrahendum, aut dandum ſit ſumptum aliquod ſcripturarum, & inſtrumentorum notarij defuncti huiuſmodi,poſsit, & debeat illud publicare,tantamque mercedem recipere,quantam ſi rogatus de eodē ſumpti inſtrumento fuiſſet, relictis tamen mercedis eiuſdem tribus ex quatuor partibus hæredibus præfatis, & ſi dicti notarij non curiales,dum infirmantur ſcripturas ſuas huiuſmodi notariis curialibus cōſignare voluerint, teneantur notarij curiales huiuſmodi eas recipere,& morte notarij conſignantis ſuccedente, ordinem qui ſupra deſcribitur, omnino ſequi: Et circa hæc Gubernatores, cæterique iuſtitiæ miniſtri Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum in quibus notarij non curiales huiuſmodi obierint, notariorum defunctorum huiuſmodi hæredes ad conſignandum ſcripturas illorum,ſi quæ penes illos extiterint,ſub pœnis ſibi beneuiſis cogere & compellere,auxiliumque fauorem & operam efficaces deſuper impendere debeant,quæ ſi recuſauerint,à præfato Auditore Cameræ, pœna eiuſdem Auditoris arbitrio imponenda, & applicanda puniri poſsint. In locis autem vbi plures notarij adherunt curiales,occurrente obitu aliquorum notariorum non curialium,tunc is notarius curialis curam ſcripturarum defuncti habeat,qui ad hoc à cæteris ſociis ſorte extractus erit. Porro ſi in ciuitate aut terra, vel loco alio plures fuerint notarij curiales, nulli partium litigantiū cauſam inchoare liceat coram eo Notario quem volet,etiam ſi cauſa, vel lis ſit ordinaria, ſeu extraordinaria, aut commiſsionis, ſiue appellationis,ſed per turnum cauſæ omnes diſtribuantur inter Notarios prout in alma Vrbe, ac inter Rotæ Notarios almæ Vrbis noſtræ fieri & obſeruari ſolet, videlicet qui voluerit committere cauſam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, ſiue per viam libelli, ſiue alterius cuiuſuis petitionis, ſeu appellationis,adibit menſarium, qui quolibet menſe ſorte ab illis eligetur,& mutabitur ipſe, librumque ad hunc effectum cuſtodiet cum inſcriptione nominum; & cognominum aliorum Notariorum collegarum ſuo in eodē tribunali vbi pendebit cauſa, eaque nomina in buſſula ad hoc apta imbuſſolabit, & vno illorum ſorte extracto, is in illa cauſa Notarius eſſe cenſeatur. Idemque Menſarius in prædicto libro Notariorum extractum dictæ cauſæ faciet debitorem, cum deſcriptione tituli, & nuncupationis cauſæ, nominumque partium litigantium, Et ſucceſsiue in aliis pro tempore aduenientibus cauſis, extrahatur vnus reliquorum Notariorum qui ſuperfuerint in buſſula, & ſic de aliis donec turnus finitus fuerit, & eorum quiſque cauſam aliquam habuerit, & ſuper hoc turno etiam comprehendatur nomen Menſarij, finitoque turno iterum nomina omnium Notariorum in buſſula ponantur, nominaque & cauſæ modo quo ſupra extrahantur, & inter eos diuidantur, quo fiet vt donec extractio nominum à buſſula facta fuerit, partes litigantes ſuæ cauſæ Notarium prorſus ignorabunt. Notario extracto, cauſaque per Menſarium Notario extracto aſsignata, penes ipſum remaneat, ac in ea ſcribat, nec in illa aliis Collegiis Notariis liceat in eodem tribunali in eadem cauſa ſcribere,aut vllo modo ſe in ea immiſcere. Ita vt Notarius, cui ſorte cauſa obtigerit, etiam ſi illa non agitetur, ſe iterum imbuſſolari petere non poſsit, donec turnus ipſe finiatur. Et ſimiliter ſingulis primis diebus cuiuslibet menſis ſorte extrahatur vnus Menſarius, cui libri men-

bri menſariatus conſignabuntur, & computa cauſarum ad quos pertinebunt cum buſſula, aliiſque nominibus
quæ ſupererunt. Et quia multis in locis plurium cauſarum principium ſumitur vel ex præcepto, vel monito-
rio ſuperiorum, aut à fuga ſuſpitionis mandato, in quibus ſolitum eſt apponi ſigillum Iudicis: Volumus ad hoc
vt ſeruetur æqualitas in diſtributionibus cauſarũ inter curiales Notarios huiuſmodi, quod ſigillo ipſo penes Iu-
dicem remanente, in euentum expeditionis præcepti, aut monitorij, vel mandati, antequam illa ſigillentur, No-
tarius ex buſſula extrahatur qui præceptum, ſeu monitorium, vel mandatum huiuſmodi ſcribat, quo ſcripto ip-
ſe ad menſarium Notarium accedat, ac illud ſigillari procuret. Et in locis in quibus ratione præceptorum mo-
nitoriorum & mandatorum huiuſmodi nihil vltra ſigillum ſoluitur, ſigillo huiuſmodi Menſario pro tẽpore exi-
ſtenti ſoluto, Menſarius ipſe in fine menſis ſuperiori ſeu Iudici ad quem ſpectat ſigilli emolumentum computũ
ſigillorum datorum reddere teneatur. In locis vero in quibus ſigillum huiuſmodi gratis datur, Menſarius illius
ratione nihil exigat. In locis autem in quibus eorundem præcepti, monitorij, & mandati ratione partim pro
ſigillo, partim vero pro ſcriptura aliquid ſoluitur, Notarius ſcribens ſuam ratam retineat. Ratam vero Iudi-
cem, vel ſuperiorem eiuſdem ſigilli ratione tangentem Menſario tunc exiſtenti perſoluat, ac Menſarius de ſi-
milibus, vt ſupra, eidem Iudici, ſeu ſuperiori in fine cuiuslibet menſis computum reddere debeat, nec hoc or-
dine intelligatur confundi cauſa vnius tribunalis cum alio tribunali, ſed cuiuslibet tribunalis Notarij curiales
pro tempore exiſtentes de per ſe ſuum turnum conficiant in diuiſionibus cauſarum. In Ciuitatibus vero in
quibus pro conſeruatione ſcripturarum ſunt Archiuia & regeſtra, ac ordo publicus, nec de fraude, errore,
ignorantia, aut ſcripturarum amisſione dubitatur, Notarij curiales præfati de aliorum non curialium Notario-
rum ſcripturis, rogitibus, vel inſtrumentis minime ſe intromittant, nihil tamen recognitionis vel alterius one-
ris Archiuio, aut matriculæ huiuſmodi ſoluere, aut illis modo aliquo ſubiici, aut illorum legibus, & ſtatutis pa-
rere minime teneantur, Prohibentes reliquis Notariis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici ne actum aliquem litis, ſeu
illius dependentiæ, aut præſentationis monitorij, citationis, executionis pacis, concordiæ, aut alterius rei, vn-
de lis, ſeu iudicium inchoatur, vel deducitur in ea Ciuitate, in qua Notarij curiales extiterint, ſcribere, reci-
pere, ſeu ſe de illis rogare præſumant. Inſuper quod nulla, vel Bononiæ vel alterius Ciuitatis aut loci Archi-
uia, vel regeſtra conſuetudinem cogendi partes etiam inuitas ad extrahenda à ſuis protocollis publica in-
ſtrumenta, & acta etiam nulla neceſſitate requirente habentia id deinceps facere, neque illorum Notarij, nec
etiam ipſi curiales, & actuarij perſonam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum inſtrumenta non
ſolum facta, ſed etiam fienda cogere, aut alias contra illam deſuper agere queant. Præterea quoties litem ali-
quam, ac illius actus tranſportare contigerit, ſi arrha à partibus litigantibus Notario cauſæ data fuerit, Nota-
rius ipſe eaſdem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam ſi partes ipſæ actibus & ſcripturis huiuſmodi
non amplius indigeant, ad ſolutionem ſcripturarum actorum prædictorum omnino cogere, & compellere
posſit. Deinde quod omnes Notarij curiales vnum collegij & congregationis corpus efficiant, ac vnum Col-
legium Romæ inſtituere, & qui ex Notariis ipſis Romæ præſentes fuerint, quolibet menſe ſemel ad minus con-
gregari, & de rebus officia prædicta concernentibus tractare, ac pro ſalubri illorum, & dicti collegij conſer-
uatione, & directione quæcunque ſtatuta & ordinationes licita tamen, & honeſta, cum voto tamen & aſſenſu
prædicti Auditoris Cameræ, quoties eis videbitur condere facere, ſtatuere, & ordinare. Illaque poſtquam
condita, facta, ſtatuta, & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alte-
rare, aut penitus caſſare, & alia de nouo facere ſtatuere condere & ordinare. Necnon officia ipſa attentis ſin-
gulorum valore, & pretio, prout eis illorum conſcientia dictauerit, taxare, Ita quod taxa facta ſinguli ſingu-
lorum officiorum huiuſmodi Notarij illam ſingulis annis eidem collegio per illud iuxta prouidam illius ordi-
nationem de illa diſponendam perſoluere teneantur. Dummodo tamen taxa ipſa decem ſcuta auri non exce-
dat, nec minor taxa vnius ſcuti ſimilis exiſtat. Præterea vacatione alicuius ex dictis officiis per ceſſum, vel de-
ceſſum, aut aliter pro tempore occurrente, in admisſionibus nouorum notariorum eadem taxa, ſeu rata eidẽ
collegio de illa per illud, vt præfertur, diſponenda ſoluatur. Inſuper officia prædicta exceptis læſæ Maieſta-
tis, falſitatis, aut homicidij criminibus, ac ſeruata forma bullarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi ratione cu-
iuſque alterius criminis confiſcari, aut illa obtinentes eis priuari, vel ceſſiones, aut reſignationes de illis pro
tempore faciendæ impediri, aut quauis de cauſa differri non posſint nec debeant, Et ſuper illis liceat inire ſo-
cietates prout in aliis Romanæ curiæ officiis fieri ſolet, & dum concedentur in poſterũ pro ſupplicationis ex-
peditione, & compoſitione, hac prima vice duntaxat excepta, quinque ſcuta auri pro centenario ratione pre-
tij venditionis officij, vſque ad ſummam mille ſcutorum incluſiue. A ſumma vero mille ſcutorum huiuſmodi,
vſque ad aliam quamcumque duo ſcuta ſimilia pro quolibet centenario, noſtro, ac pro tempore exiſtenti Ro-
mani Põtificis Datario ſoluatur, & quoties notarij Curiales præfati per ſe vel eorum procuratores officia re-
ſignabunt, aut iuri in illis, vel ad illa competenti in manibus noſtris, ac pro tempore exiſtentis Romani Ponti-
ficis cedent, nos ac pro tempore exiſtens Roman. Pontifex huiuſmodi reſignationes, ſeu ceſſiones admitte-
re, & in regeſtro ſolito regiſtrari facere: Idemque Datarius datam paruam dare teneatur, ſecundum quam
expediatur ſupplicatio quanto citius poterit. Quod notariorum curialium collegium huiuſmodi omnibus &
ſingulis priuilegiis, facultatibus, prærogatiuis & gratiis collegio Archiuij Romanæ curiæ ſine tamen illius præ-
iudicio quomodolibet conceſſis, etiam quo ad creationem notariorum, aliaque id genus negotia vtatur, po-
tiatur & gaudeat, omneſque & ſinguli notarij curiales ſtatim vbi admisſi, eorumque nomina in libro collegij
curialium prædictorum deſcripta fuerint, notarij Apoſtolici curiales vt præfertur nuncupati, vere ſint & eſſe
cenſeantur, ac pro talibus habeantur. Quodque notarij curiales ſua officia huiuſmodi per ſe vel alium ſeu
alios, fideles licet & ſufficientes ſubſtitutos notarios tamen publicos Apoſtolica auctoritate creatos, ac habiles
& idoneos, & à prædicto notariorum curialium Romæ inſtituendo collegio approbatos, quique in eodem
collegio cautionem idoneam de probe & legaliter exercendo, ac ſe ſindicatui ſubmittendo, aliaque agendo
iuxta formam literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi exercere, Necnon quæcumque inſtrumenta vbicun-
que locorum rogare, & tales ſubſtituti illa patronis eorum a ciuitatibus, terris, caſtris & locis in quibus eorum
notariatus officia inſtituta fuerint, abſentibus publicare, & ſubſcribere posſint. Decernentes huiuſmodi inſtru-
menta tam Romæ quam alibi vbicumque locorum plenam & indubitatam fidem facere, nec de illorum vali-
ditate

ditate aliquo vnquam tempore dubitari poſſe. Ac quod liceat eidem collegio habere ſigillum, & ſub illo legalitates, aliaque huiuſmodi expedire, prout in alijs eiuſdem Romanæ Curiæ Collegiis obſeruantur. Quodque Notarij ipſi curiales in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici in quibus plures ſunt Notarij alia collegia ab Romano collegio tamen dependentia cum ſimili ſigillo, & quæ ab omni alio collegio, ſocietate & matricula aliorum Notariorum atque Doctorum liberi & exempti, nullusque ſuperioritatem in illo, eorumque Notarios exercere poſſit, ſimiliter facere & inſtituere poſſint. Porro quod Notarij curiales huiuſmodi in quibuſcunque Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici, vbi reſederint, ſint executores, ad eoſque pertineant præſentatio, intimatio, & executio videlicet Romanæ Curiæ expeditionum veluti literarum in forma breuis, monitoriorum, citationum, inhibitionum, brachij ſæcularis, & cuiuſcunque generis executionum illuc à Romanis Iudicibus, ac Vrbe prædicta pro tempore tranſmiſſorum, nec ibi præter ipſos alius rogare, vel ſcribere, nec alij intimationes ſupradictorum facere, alias intimationes & rogitus huiuſmodi nullius ſint roboris, vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeatur; Neque Legati, Vicelegati, aliiue ſuperiores, & iuſtitiæ miniſtri cauſas tam criminales quam ciuiles coram iudicibus inferioribus inchoatas & acceptas ab illis in Notariorum curialium, & Capitulorum huiuſmodi præiudicium euocari, vel alias ab eis amouere præterquam in capitalibus cauſis, quo caſu id, ſeruatis tamen curialium Notariorum huiuſmodi emolumentis, ac ſine illorum præiudicio fieri poſſit. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula nullo vnquam tempore quouis quæſito colore vel ingenio de ſurreptionis, & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe, ſed illa ſemper valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, ac Notariis curialibus, illorumque collegiis prædictis in omnibus & per omnia ſuffragari, ac, vt præfertur, iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito, non tamen ex cauſa onerosa prædicta proueniente, & aliis quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, ac prouinciarum, ciuitatum, terrarum, ac locorum huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis quibuſuis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus & aliis perſonis de huiuſmodi officiis quomodolibet etiam ex cauſa onerosa eiſdem Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis, ac perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices, & Cameram ipſam etiam nos, & prætextu donationis, conceſſionis, & aliarum diſpenſationum etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac alias conceſſis approbatis & innouatis, quas & quæ illorum omnium vim & effectum, datas & tenores pro expreſſis habentes, ad effectum præmiſſorum reuocamus, irritamus, & annullamus, illiſque ſpecialiter & expreſſe derogamus. Et inſuper pro præmiſſorum omnium conſeruatione præfatum Auditorem Cameræ in Conſeruatorem & executorem præſentis noſtræ intentionis, ac omnium & ſingulorum in ea contentorum ſpecialiter & expreſſe facimus, conſtituimus, & deputamus. Volentes quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis ſigillo & manu alicuius Prælati munitis talis & tanta fides adhibeatur, qualis & quanta præſentibus adhiberetur, ſi illæ in medio originaliter exhiberentur, vel oſtenderentur. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à prædicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis dictæ ſedis indultis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter nõ inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in eiſdem literis mentio, ſpecialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane ſi ſecus ſuper iis à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ diſmembrationis, ſeparationis, applicationis, appropriationis, declarationis, confirmationis, approbationis, amotionis, denunciationis, creationis, conſtitutionis, deputationis, dationis, factionis, conceſſionis, prohibitionis, inhibitionis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo quarto, pridie Non. Octobris. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

IDEM

110

Conceſſio Officij Camerariatus Cardinali Vitellio.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Nobilitas generis, literarum ſcientia, omnium S. R. E. & Cameræ Apoſtolicæ rerum exquiſita notitia, in rebus agendis dexteritas, morum elegantia, integritas fidei, cæteraque virtutum dona, quibus perſonam Dilecti filij noſtri Vitellotij S. Mariæ in Via lata Diaconi Cardinalis decorauit altiſſimus, merito nos inducunt, vt partem nobis incumbentem onerum eius curæ, & ſollicitudini committamus. Cum itaque officium Camerariatus noſtri, & Eccleſiæ præfatæ, quod bo. me. Guido Aſcanius eiuſdem S Mariæ in Via lata diaconus Cardinalis dum viueret obtinebat, per obitum eiuſdem Guidonis Cardinalis, & Camerarij extra Ro. Cu. defuncti vacauerit, & vacet; nos cupientes ſimul eidẽ officio vtilem præſidere perſonam, & ſimul præfato Vitellotio Cardinali, qui etiam in noſtrarum, & Cameræ præfatæ, quæ notoriæ ſunt, neceſſitatum ſubuentionem, ſummam ſeptuaginta millium ſcutorum auri in auro, in certis inter eum & dilectum filium Theſaurarium noſtrum generalem conuentis terminis, & cum conditionibus infraſcriptis ſoluturum ſe eſſe obtulit, & gratitudinis aliquod ſignum reddere, Motu ſimili &c. officium prædictum, ſicut præfertur, vel alias quomodolibet vacans, cum omnibus & ſingulis illius honoribus, oneribus, iuriſdictionibus, facultatibus, priuilegiis, exercitio, iuribus, & emolu-

men. ſolitis & conſuetis (ſaluis tamen reformationibus de huiuſmodi officio per nos factis, & ſi videbitur in literis, quæ deſuper de fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio expedientur, particulariter, & latius exprimen.) eidem Vitellotio Cardinali per eum quoad vixerit tenendum, & exercen. tenore præſentium concedimus, & aſſignamus, eumque in dicti Guidonis Aſcanij Cardinalis defuncti locum, quo ad officium prædictum ſubſtituimus, & ſubrogamus, ipſumque noſtrum & dictæ Eccleſiæ Camerarium, quo ad vixerit, eadem auctoritate creamus, & facimus; eique noſtræ Sedis & Eccleſiæ prædictæ nomine Cameræ Apoſtolicæ præſidendi, omniaque & ſingula, quæ tam in iuriſdictionibus, quam in aliis quibuſcunque negotiis, & cauſis ad ipſum Camerariatus officium de iure, vel conſuetudine (ſaluis, vt præfertur, dictis reformationibus) quomodolibet pertinent, & quæ præfatus Guido Aſcanius, & alij præfatæ Eccleſiæ Camerarij facere, exercere, demandare, ordinare, adminiſtrare & exequi ſoliti ſunt & potuerunt, etiam ſi videbitur in literis (vt præfertur) particulariter & latius exprimenda (dictis reformationibus, vt præfertur ſaluis) faciendi, exercendi, demandandi, ordinandi, adminiſtrandi, & exequendi plenam & liberam concedimus facultatem. Decernen. eum ad dictum officium, eiusque liberum exercitium, & alia præfata recipiendum pariter & admittendum: ac de emolumentis, & aliis prædictis ei reſpondendum integraliter eſſe. Ac mandantes dilectis filijs modernis & pro tempore futuris Vicecamerario, Theſaurario, Præſidenti, Clericis, Notariis, & aliis dictæ Cameræ miniſtris & agentibus quibuſcunque, vt in his omnibus, quæ ad officium prædictum (reformationibus prædictis vt ſupra ſaluis remanentibus) ſpectant & pertinent, ſpectareque & pertinere poterunt quomodolibet in futurum, efficaciter ei pareant. Et inſuper vt ipſe Vitellotius Cardinalis, qui ſummam prædictam ſeptuaginta millium ſcutorum, vel bonã illius partem ab amicis mutuo accepit, & eius amici prædicti quietioribus animis viuere poſſint, Volumus eique concedimus, quod ſi, & quandocunque ei placuerit, officium ipſum in fauorem cuiuſcunque alterius perſonæ, ac nobis gratæ & acceptæ, infra octo annos reſignare, vel vendere, & precium illius recipere, illudque in ſuos vſus & vtilitatem conuertere libere & licite poſſit & valeat. Et nihilominus ſi contingat ipſum Vitellotium Cardinalem infra dictos octo annos officium huiuſmodi non reſignaſſe, vel vendidiſſe, ſed officio Camerariatus huiuſmodi adhuc in perſona ſua exiſtente, infra dictos octo annos proximos decedere, per eius obitum officium prædictum, & illius fructus & emolumenta ipſius Vitellotij Cardinalis hæredibus & ſucceſſoribus, necnon creditoribus, & fideiuſſoribus efficaciter obligatum & hypothecatum; obligataque & hypothecata remaneant, prout nos etiam de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium, quæ vim publici inſtrumenti ſuper hoc etiam cõſiſtorialiter ac alias ſolenniter valideque ſtipulati habere volumus cum effectu, ac omnibus melioribus modo, via, iure, & cauſa, quibus poſſumus, obligamus & hypothecamus, obligataque & hypothecata eſſe decernimus, ita & taliter, quod de officio ipſo, illiusque emolumentis per nos, & ſucceſſores noſtros in alterius perſonæ, aut etiam Eccleſiæ, Sedis, & Cameræ prædictarum fauorẽ diſponi nullo modo poſſit, niſi prius hæredibus, & ſucceſſoribus, ac creditoribus prædictis de dictis ſeptuaginta millium ſcutorum integre ſatisfacto, obligatioque & hypotheca huiuſmodi non ſolum officium ipſum, & eius emolumenta prædicta, ſed quemcunque illius poſſeſſorem, ſi cui forſan de illo ante ſatisfactionem prædi. prouideri contigeret, afficiat, & illum etiam exerceri poſſint, ſicque & non aliter in omnibus, & ſingulis præmiſſis per quoſcũque etiam S. R. E. Card. & alios Iudices, ſublata &c. iudicari &c. irritumq; &c. ſi ſecus fieri contingat, ac præſentis ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, plenam fidem facere decernimus de gratia ſpeciali. Non obſtan. conſtitution. & ordination. apoſtolicis, ſtatutis & Cameræ, & inſtitutionis officij præfati, ac priuilegiis, indultis & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam cõſiſtorialiter conceſſis, quibus omnibus hac vice latiſſime derogamus, etiam ſi de illis aut eorum aliquibus ſpecialis, & expreſſa mentio facienda eſſet, ceteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

ET cum conceſſione, aſſignatione, ſubſtitutione, ſubrogatione, creatione, conſtitutione, facultate, mandato, voluntate, obligatione, hypothecatione, decreto & derogatione, aliiſque præmiſſis vt ſupra latiſſime, & quod ſola præſentium ſufficiat ſignatura, vt præfertur, ſuper quibus etiam literæ &c. cum præmiſſorum omnium ac ipſius officij priuilegiorum &c. & emolumentorum aliorumque neceſſariorum maiori & veriori ſpecificatione & expreſſione, ac etiam ad verbum inſertione exprimi poſſint: & cum decreto, quod dictus Vitellotius iuramentum fidelitatis per alios Camerarios præſtari ſolitum, in pleno noſtro conſiſtorio in manibus noſtris, poſtquam tamen idem iuramentum in Camera ante admiſſionem, iuxta ſolitum, præſtiterit, præſtare omnino teneatur, & cum decreto pariter, quod poſt dictos octo annos à data præſentium præfatum officium neque reſignari, neque vendi ab ipſo Cardinali Vitellotio poſſit; & eo mortuo poſt dictos octo annos vacare omnino cenſeatur: & liberum eſſe ab omni obligatione & hypotheca prædicta.

Fiat. I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Quarto Id. Nouembris, Anno Quinto.

IDEM

III

Altera conceſſio Conſiſtorialis officij Camerariatus Cardinali Vitellio.

DIlecto filio Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem. Eximiæ tuæ circumſpectionis induſtria, cognita bonitas, & fidei conſtantia, ſingularis integritas atque prudentia, zelus domus dei, ſumma iuſtitiæ obſeruantia, ac longa de te in magnis & arduis Romanæ Eccleſiæ (cuius honorabile membrum exiſtis) negotiis iam dudum experientia comprobata, necnon aliarum multiplicium virtutum dona, quibus perſonam tuam illarũ largitor altiſſimus inſigniuit, ſpem nobis indubiam non immerito pollicentur, quòd ea, quæ eidem circumſpectioni tuæ duximus cõmittenda, fideli

& exacta diligentia tamquam præcipua, ac ſublimis eiuſdem Eccleſiæ columna exequeris. Cum itaque officium Camerariatus eiuſdem Romanæ Eccleſiæ, quod bo. mem. Guido Aſcanius S. Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis de S. Flora nuncupatus, ipſius Romanæ Eccleſiæ Camerarius, dum viueret, obtinebat, per obitum eiuſdem Guidonis Aſcanij Cardinalis, & Camerarij, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ perſoluit, vacauerit & vacet ad præſens: Nos attendentes tanti officij dignitatem, excellentiam & auctoritatem, ac cupientes illud tali committere perſonæ, per cuius laudabile ſtudium officium ipſum feliciter gubernetur, & ſperantes, quod tu diuina tibi aſſiſtente gratia, officium prædictum per tuam ſingularem prudentiam & prouidentiam circumſpectam, ac à natura tibi datam benignitatem ſcies & poteris ſalubriter regere, & feliciter gubernare, habita ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, de ipſorum fratrum conſilio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad honorem & gloriam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ, ipſiusque officij proſperum regimen, officium prædictum ſic vacans cum omnibus, & ſingulis illius honoribus, oneribus, & emolumentis conſuetis tibi, à quo fidelitatis debitæ ſolitum iuramentum recepimus, pro pretio ſeptuaginta millium ſcutorum auri in auro, quamdiu vitam duxeris in humanis, apoſtolica auctoritate tenore præſentium conferimus, concedimus, & aſſignamus; teque in ipſius Rom. Eccl. Camerarium aſſumimus, creamus, conſtituimus & deputamus, ipſiusque officij plenum & liberum exercitium tibi etiam concedimus: tibiq; quod infra octo annos à data earundem præſentium computandos, officium ipſum in fauorem cuiuſcunque perſonæ idoneæ nobis gratæ & acceptæ, etiam pro certo pretio, reſignare, ac pretium ipſum recipere, illudque in tuos vſus, & vtilitatem conuertere libere, & licite valeas, auctoritate & tenore prædictis, Et inſuper ſi contingat te infra dictos octo annos officio huiuſmodi per te non reſignato, decedere, de officio ipſo per nos, aut Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros pro tempore exiſtentes, & ſedem apoſtolicam diſponi non poſſe, niſi prius de dictis ſeptuaginta millibus ſcutis, hæredibus, ac creditoribus, & fideiuſſoribus tuis integre ſatisfacto, ac interim officium ipſum, illiusque fructus, redditus & prouentus, ac emolumenta huiuſmodi, hæredibus, creditoribus & fideiuſſoribus prædictis deberi, illaque, & ipſius officij poſſeſſionem quamcunque hæredibus, creditoribus ac fideiuſſoribus præfatis affectam remanere; & alias iuxta inter nos & te initæ, ac in Motu proprio per nos deſuper ſignato, deſcriptæ conuentionis tenorem, indulgemus; ac ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtan. conſtitution. & ordination. apoſtolicis, ac dicti officij iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuſcunque. Tu igitur iniunctum tibi munus officij huiuſmodi prompta deuotione ſuſcipiens, officium ipſum iuxta datam tibi à domino prudētiam ſic exercere ſtudeas ſollicite, fideliter & prudenter, quod ex nunc ſuccedant optati fructus, quos ſperamus; tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtram & dictæ ſedis benedictionem & gratiam exinde vberius conſequi merearis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ collationis, conceſſionis, aſſignationis, aſſumptionis, creationis, conſtitutionis, deputationis, indulti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, quintodecimo kal. Decembris. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

✠ EGO PIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
Locus Signi.

✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtienſis.
✠ Ego Feder. Card. Cæſius Epiſcopus Portuenſis.
✠ Ego Ioan. Card. Moronus Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Alex. Card. Farneſius Epiſc. Sabin. Vicecan.
✠ Ego R. Card. S. Angeli maior Pœnitentiarius.
✠ Ego Io. Mic. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
✠ Ego Scipio Rebiba Cardinalis Piſa.
✠ Ego Io. Suauius Card. Reomanus.
✠ Ego Io. Anto. Cardinalis Capiſuccus.
✠ Ego Fr. Michael G. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clem. Moni. Cardinalis Aræceli.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Cardinalis S. Georgij.
✠ Ego Aloyſius Cardinalis Cornelius.
✠ Ego Bern. Cardinalis Saluiatus.
✠ Ego Ph. Cardinalis A Burdeſia.
✠ Ego Lud. Card. Simoneta.
✠ Ego F. Cardinalis Paccecus de Toledo.
✠ Ego M. Anton. Card. Amulius.
✠ Ego Io. Fran. Cardinalis de Gambara.
✠ Ego Carolus Cardinalis Borrhomæus.
✠ Ego M. Cardinalis de Altaemps.
✠ Ego Inn. Cardinalis de Monte.
✠ Ego Hier. Cardinalis Simoncellus.
✠ Ego Fr. Aualus Cardinalis Aragonia.
✠

IDEM
112

Quod gratiæ, ſeu remiſſiones, aut compoſitiones, ex cauſa, vel occaſione homicidij quouis modo perpetrati in poſterum faciendæ, illis tantum ſuffragentur, qui habuerint ſupplicationes manu propria ſuæ Santitatis ſignatas, & per eius Datarium datatas.

MOTV proprio, &c. Nuper ſiquidem cum nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem, ob non obſeruationem literarum fe. recor. Pij II. Pauli etiam II. Sixti IIII. Iulij ſimiliter II. Leonis, X. & Clemētis VII. prædeceſſorum noſtrorum alias cōtra homicidas æditarum, bellis, quibus non ſolum Ciuitates, Terræ, & loca, temporali domino S. R. E. ſubiecta, ſed etiam tota Italia retroactis temporibus magno cum omnium in eis ſtantium incommodo, vexata fuerant, id forſan cauſantibus, in eiſdem Ciuitatibus, Terris, & locis, ac etiam in alma Vrbe noſtra, inteſtina, ac diuturna odia, ac diſcordias, ciuileſque diſſenſiones vigere, ac homi-

cidia paſſim perpetrari cognouiſſemus, Ac mente reuoluentes, prædictos Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, & Clementem prædeceſſores, ad tranquillum, & felicem ſtatum, necnon commoda, tam perſonarum eiuſdem Vrbis, quam aliarum Ciuitatum, Terrarum, & locorum eidem Rom. Eccl. ſubiectorum, aciem ſuæ conſiderationis extendiſſe, illorum exemplo moti, animum ad ſedandum diſcordias, & odia tam in Vrbe quã in aliis Ciuitatibus, Terris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis prædictis, & ad firmandum perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum ſubditorum commodis applicauiſſemus, & vt præmiſſa facilius votiuum conſequi valerent effectum, literas prædictas omnino obſeruandas eſſe decreuiſſemus, habita ſuper his cum fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum vnanimi conſilio, & aſſenſu, ſingulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, Leonis, & Clementis prædeceſſorum literas huiuſmodi, cum ſtatutorum, ordination. extenſion. ampliation. reuocation. caſſation. irritation. annullation. decret. confiſcation. incorporation. application. voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis per alias noſtras literas approbauimus, & innouauimus, ac perpetuæ roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos quos literæ ipſæ concernebant, & concernerent in futurum, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac alijs cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictiuis, in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrerent, perpetuo inuiolabiliter obſeruari, illaſque etiam ad homicidas, ſicarios, exitios, criminoſos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata exceſſus, crimina, & delicta, etiam ad hoc vt ipſi in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morarentur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolum à locis circumuicinis vſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus, & ſingulis Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis etiam Regni, & partium prædictorum nobis, & dictæ Rom. Eccl. mediate quomodolibet ſubiectis banniti, & exules eſſent, & eſſe cenſerentur, nec in illis, ſeu eorum aliquo, etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſaluiconductus, remiſſionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ, moram trahere poſſent, & ſi in eis reſiderent, vel reperti forent, capi, & detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pij, & Clementis prædictorũ, huiuſmodi tenorem, ſub pœnis in eiſdem literis contentis, per Officiales Terræ, Caſtri, vel loci in quo deprehenſi forent, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu Officiales ad quos criminum, ſeu exceſſuũ eorundem punitio, de iure, vel conſuetudine pertineret, remitti deberent, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decreuimus, prout in eiſdem literis plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus, & Officialibus per nos in diuerſis Ciuitatibus, Terris, & locis Status noſtri Eccleſiaſtici conſtitutis, & deputatis, forſan voluntatis noſtræ ignari aut alias prætendant pœnarum remiſſionem, inquiſitis, bannitis, & condemnatis, ſuper homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compoſitionem exigi poſſe, Nos ad tollendum omne dubium quod exinde exoriri poſſet, & ne Gubernatores, & Officiales prædicti, ac cuicunque alij, ignorantiæ eiuſdem voluntatis noſtræ, aut quouis alio prætextu, in his ſe intromittere præſumant, veriores dictarum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus insererentur, pro expreſſis habentes, Decernimus, & declaramus gratias, ſeu remiſſiones, aut compoſitiones quibuſuis inquiſitis, condemnatis, aut bannitis, ex cauſa, vel occaſione homicidij, animo deliberato, vel caſu fortuito, aut in rixa, vel alio quouis modo, pro tempore perpetrati, pro quo pœna ordinaria, vel extraordinaria, impoſita, vel imponenda eſſet, per quoſcunque in Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis, noſtros, & Sedis Apoſtolicæ Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, vel alios Officiales deputatos, & deputandos, fieri in poſterum nullatenus poſſe, & illas tantum compoſitiones, & gratias cum inquiſitis, condemnatis, & bannitis huiuſmodi, vt ſupra, in poſterum faciendas valere, illiſque ſuffragari, qui habuerint ſupplicationes deſuper manu noſtra propria ſignatas, & per Datarium noſtrum pro tempore exiſtentem datatas, Et ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata &c. irritum quoque &c. Non obſtantibus quibuſcunque conſtitution. & ordination. Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ in dictis noſtris literis voluimus non obſtare, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura, etiam abſque illius Data, & regiſtratura, ſufficiat, ac vbique in iudicio & extra, fidem faciat, regula, ſeu conſtitutione apoſtolica quacunque contraria, non obſtantibus.

Placet Motu proprio D. N. Papæ, C. Cardinalis Borrhomæus.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſexto Kal. Maij, Anno Quinto.

IDEM

113

Quòd banniti à regno Neapolis, in locis S. R. E. capti, ad Proregem Neapolis remittantur.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Romanus Pontifex in ſupremo iuſtitiæ throno diuina diſponente clementia conſtitutus, inter multiplices ſollicitudinis curas, quibus aſſidue premitur, ſuæ vigilantiæ ſtudium circa ea adhibet potiſſimum, per quæ ſtatum, ac ditionem Eccleſiaſticã facinoroſis, ac ſceleſtis hominibus purgatum reddat, ſubditique ſui, ac S. R. E. deuoti, ac peculiares filii, cæteriq; omnes Chriſtifideles in eo pro tempore degentes, pacifice, & quiete viuere poſſint. Iccirco animaduertentes, quod ſi malefactores, ſceleſti, ſicarii, aliique diuerſorum capitalium criminum rei tã vaſſalli, ac ſubditi noſtri, & ſanctæ apoſtolicæ ſedis, quam ſereniſſimi Regis Catholici iure regni Neapolis tutum aliquod refugium non habuerint, neque ſpem aliquam ſaluos conductus, fidantias, aut aſſicurationes ab aliquo conſequendi, aut ſe ipſos in aliquem locum tuto recipiendi, prout impræſentiarum, ſicut accepimus, habent, tot, ac tam immania ſcelera, & delicta non perpetrarentur, nec tam magna eſſet ſceleſtorum hominum multitudo. Volenteſque propterea nos pro noſtri paſtoralis officii munere, & dilectus filius nobilis vir Pera-

ſimus Alcalæ Dux, ac Prorex & locumtenens generalis ſuæ Catholicæ Maieſtatis in regno Neapolis opportune prouidere, ne adeo frequentia delicta tam à noſtris, quam dicti regni hominibus, & incolis committantur, & pro tempore commiſſa puniantur, debitiſque pœnis eorum auctores afficiantur, neque ſpem aliquam iuſtitiæ laqueos effugiendi, aut ad aliquem locum tutum ſe ipſos recipiendi habeant, inhærentes præcipue literis noſtris ſub plumbo alias expeditis, ſub Dat. Romæ octauo Idus Ianuarij, Pontificatus Noſtri Anno Secundo, per has noſtras ſimiliter in forma breuis literas ſpecialius, & enixius auctoritate apoſtolica prohibemus omnibus, & ſingulis noſtris, & apoſtolicæ ſedis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis quocunque nomine nuncupatis officialibus, & miniſtris, & præſertim moderno, & pro tempore exiſtenti Gubernatori Ciuitatis noſtræ Beneuenti, ne ab eis, aut eorum aliquo poſthac in Ciuitatibus, terris, & locis noſtris, & dictæ apoſtolicæ ſedis, aliqui hæretici, rebelles, ſacrilegi, falſarij, monetarij, raptores, pacis violatores, latrones, aſſaſſini, aut homicidæ à regno Neapolis Banniti, & exules modo aliquo tacite, vel expreſſe recipiantur, aſſicurentur, ſeu tuti fiant, quinimmo ſi talia, vt præmittitur, crimina in dicto regno Neapolis, & illius locis, & terris patrantes, ad noſtra, & dictæ ſedis apoſtolicæ loca, & præſertim ad Ciuitatem noſtram Beneuenti, & eius Comitatum peruenire contigerit, aut ibi eos reperiri ab eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis officialibus, ac miniſtris noſtris, & eiuſdem ſedis capi, detineri, & carceribus mancipari volumus, & mandamus: ac eidem Proregi, vel officialibus, & miniſtris ſuis ad omnem ipſius, vel eorundem miniſtrorum ſuorum requiſitionem captiuos factos, libere, & ſimpliciter remitti, non captos capi, detineri, & remitti, quicunque illi fuerint, aut qualitercunque graduati, nobiles, vel barones. Mandantes eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis officialibus quocunque nomine nuncupatis, vt ſi quas fidantias, ſaluos conductus, aut ſecuritates hactenus fecerint, illos, & illas reuocent, & annullent, prout nos præſentium tenore, quas, poſt decimum à die publicationis earundem diem, ſuum effectum ſortiri volumus, reuocamus, & annullamus, nulliuſque effectus, roboris, vel momenti eſſe volumus & mandamus. Decernentes inſuper, quod ſi contigerit aliquem ex terris, & locis noſtris, & apoſtolicæ ſedis oriundum, vel incolam in prædicto regno Neapolis, vel illius terris, & locis delictum aliquod committere, illum ab officialibus, & miniſtris noſtris puniri, & plecti poſſe, non ſecus, ac ſi delictum ipſum in noſtris, & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ terris, & locis immediate ſubiectis, commiſiſſet. Et ne talia patrantes crimina, Iuſtitiæ laqueos effugere poſſint, volumus, ac decernimus, quod officiales, & miniſtri eiuſdem Proregis criminoſos, & delinquentes præfatos, vt præfertur, bannitos, & exules inſequentes, & perquirentes intra fines, & territorium Status noſtri eccleſiaſtici per ſpacium decem milliarium in villis, caſalibus, & terris, quæ tamen muris circundatæ non ſint, & aliis locis campeſtribus, non autem Ciuitatibus inſequi, quærere, capere, & captiuos factos ſecum ducere libere, & ſecure valeant. Noſtræ porro intentionis, ac voluntatis exiſtit, vt ſi forte aliqui noſtri, & eiuſdem Eccleſiæ ſubditi ab ipſius Proregis officialibus, ſic vt præmittitur, dictos delinquentes inſequentibus, & perquirentibus caperentur, illi ſtatim ab eis dimittantur, & relaxentur, dimittique, & relaxari omnino debeant, vel ad officiales noſtros quamprimum remittantur. Mandantes propterea omnibus, & ſingulis Magiſtratibus, Officialibus, ac Populis, & particularibus perſonis, nobis, & dictæ Eccleſiæ ſubiectis, vt miniſtris, & officialibus ipſius Proregis circa præmiſſa exequenda omnem fauorem, & auxilium præbeant. Hæc autem omnia eo libentius fecimus, & decreuimus, quia idem Prorex per ſuas, & Catholici Regis patentes literas cuncta ſuperius expreſſa vice verſa in dicto regno à ſuis miniſtris, & officialibus pariter obſeruari ſtatuet, & decernet. Quæ cum ſtatuta, & decreta fuerint, hæc, & illa inuiolabiliter ab omnibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis, vt præfertur, officialibus, & miniſtris noſtris obſeruari volumus, & mandamus ſub noſtræ indignationis pœna. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus Ciuitatum, & locorum, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis quomodolibet in contrarium conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die decima Nouembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Has literas habes ſup. pag 530. num 40.

Cæ. Glorierius.

IDEM

114

Eccleſiæ Græcorum, earumq; Prælati, & adminiſtratores viſitationi, ac ſuperioritati ordinariorum ſubijciuntur.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Romanus Pontifex præcipuus æquitatis & religionis aſſertor facultates & gratias ab apoſtolica ſede conceſſas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter Catholicos ſcandala prouenire animaduertit, pro ſui paſtoralis officij debito mature reuocare conſueuit. Sane nonnulli locorum ordinarij nuper ad audientiam noſtram referri curarunt, quod in quampluribus Regni Siciliæ citra & vltra Pharum, & aliis Chriſtiani nominis ciuitatibus & locis magna Græcorum tam religioſorum, & ſecularium clericorum quam laicorum multitudo reperitur, qui eccleſiæ græcæ mores & ritus obſeruantes ſeque ſuos proprios eiuſdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum ordinariis ſubeſſe, ſed immunitatum, aliorumque priuilegiorum ſibi per fe. re. Leonem X. Paulum III. Iulium etiam III. & forſan alios Roman. Pont. prædeceſſores noſtros & dictam Sedem antiquitus conceſſorum prætextu ſe ab eorundem ordinariorum iuriſdictione & ſuperioritate exemptos eſſe prætendentes, impunitate ſibi propoſita, in diuerſas hæreticas nefariaſque opiniones & abſurda deliramenta paſſim prolabuntur, aſſerentes inter alias eorũ blaſphemias nullum eſſe defunctorum purgatorium, Roman. Pont. aliquam in eos iuriſdictionem, vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo conceſſas damnantes, eccleſiaſticas ſentẽtias & cenſuras ab eo latas ſpernentes, ſanctiſſimæ Dei genitricis virginis Mariæ, beatorum Apoſtolorum, & aliorum Dei Sanctorum feſtiuitates ab Eccleſia Roman. ſanctiſque Patribus ordinatas non obſeruantes, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuis

tum ſuis infantibus in baptiſmo exhibentes, inhumata defunctorum cadauera ſuperſtitione quadam impia &
pluſquam barbarica è ſepulcris eruentes, igneque comburentes: ordinariorum locorum, quos habitant, viſi-
tationem, iuriſdictionemque contemnentes, & eccleſiaſticam diſciplinam perturbantes, ac demum huiuſmo-
di aliiſque ſuis opinionibus erroneis atque ſacrilegis populos latinos inficientes, correctionem legitimam ſuæ
prætentiæ exemptionis clypeo repellentes, in ſuis impietatibus abuſibuſque conſeneſcunt, & immoriuntur, in
ſuarum vicinorumque populorum, præſertim ſimplicium, animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.
Nos igitur prouide conſiderantes eiuſdem Sedis intentionem nunquam fuiſſe exemptionem aliudue priuile-
gium à ſe conceſſam iri, vt inde ſcelerum impunitas & animarum periculum emergat, abuſibus & periculis hu-
iuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, tempeſtiue obuiare volentes, ac quarumcumque exemptionum, alio-
rumque priuilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatibus, & aliis tam Sancti Baſilij &
alterius ordinis regularibus, quam ſecularibus, ac etiam laicis perſonis quocunque nomine nuncupatis, per
prætatos & alios quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem præfatam in gene-
re, vel in ſpecie hactenus conceſſorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innouatorum, literarumq;
deſuper confectarum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu pro-
prio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas exemptiones, ac
prout illas concernunt, deſuper confectas literas præfatas, ad hoc videlicet vt ipſi locorum ordinarij quaſcun-
que Græcorum Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, & alia pia loca tam ſecularia, quam cuiuſuis ordinis regula-
ria, eorumque Prælatos etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac maiori dignitate præfulgeant, necnon Abba-
tes, Rectores, miniſtros, & quaſuis alias eiuſdem nationis perſonas in ſuis ciuitatibus, & diœc. conſiſtentia,
quoties opus fuerit, viſitare, ac in illis ſuam ordinariam iuriſdictionem, plenamque & omnimodam ſuperio-
ritatem in ijs, quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, & animarum ſalutem, hæreſumque extir-
pationem concernunt, exercere & exequi libere & licite valeant, reliquis ipſorum Græcorum in diuinis ce-
lebrandis, alijſque ritibus à Sede Apoſtolica approbatis, necnon priuilegiis & gratiis apoſtolicis intactis rema-
nentibus, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac reuo-
catas, caſſatas, & annullatas eſſe, nec ipſis Græcis clericis, vel laicis, eorumue Prælatis, Eccleſiis, Cœnobiis,
aut aliis piis locis in aliquo ſuffragari, ſed illos omnes & ſingulos locorum, in quibus moram traxerint, ordina-
riorum viſitationi, correctioni, punitioni, iuriſdictioni, & omnimodæ ſuperioritati in præmiſſis ſubeſſe, illiſq;
tanquam ſuperioribus ſuis, ſuarumque animarum paſtoribus humiliter obedire, & ſic per quoſcunque iudices
& commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi fa-
cultate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter
attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordina-
tionibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Per hoc tamen non intendimus, quod ipſi Græci ab
eorum græcanico ritu diſtrahantur, vel alias deſuper quoquomodo per locorum ordinarios, aut alios impe-
diantur. Et quia difficile foret præſentes ad diuerſa loca, in quibus illarum exhibitio forſan erit neceſſaria, cir-
cumferri, volumus, & eadem auctoritate ſimiliter decernimus, quod earundem præſentium tranſumptis etiam
impreſſis, notarij publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo ſignatis, ple-
naria & indubia eaque prorſus adhibeatur fides in iudicio & extra, quæ præſentibus adhiberi deberet, ſi forent
exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die decimaſexta Februarij,
milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona, die vero tertia
Octobris, Pontificatus Sanctiſs. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo, Retroſcriptæ literæ af-
fixæ lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie
campi Floræ per me Io. Freile prælibati S. D. N. Papæ Curſorem.

Nicolaus de Mathæis Magiſter Curſorum.

IDEM
115
Impoſitio ſubſidij in prouinciis Campaniæ &c. pro munimine Ciuitatis Anagninæ.

PIVS Papa IIII. Dilecto filio Guidoni Aſcanio ſanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali
de Sancta Flora vocato noſtro & S. R. E. Camerario. Dilecte fili noſter ſalutem & apoſto-
licam ben. Cum nos ad communem ſubditorum noſtrorum, qui Prouincias noſtras Cam-
paniæ & Maritimæ, & circum adiacentia loca incolunt, ſtatuſque noſtri eccleſiaſtici, qui ad
eam partem vergit, tutelam, conſtituerimus Ciuitatem noſtram Anagniæ, quæ earum nunc
regionum caput exiſtit, ipſaque in munitiorem formam redacta ſi miſſimum quoque propu-
gnaculum erit, concedente Domino, foſſis, mœnibus, aggeribus & aliis munitionibus vali-
dam efficere firmareque: ac propterea ad id præſentaneum aliquod ſubſidium, vt opus tam laudabile, popu-
liſque noſtris tam ſalutare promoueri & perfici celeriter poſſit, neceſſarium eſſe videatur, Iccirco ad ſubdi-
tos noſtros, cum ærarij noſtri facultates, ſicut omnibus notum eſt, adeo exhauſtæ ſint, vt hoc per nos ipſos præ-
ſtare nequeamus, recurrendum eſſe cenſuimus, ſperantes illos, quorum potiſſimum vtilitati & ſecuritati hac
ratione maxime conſulitur, aliquam opportunam ſubuentionem ad hoc negotium mature conficiendũ prom-
pte atque libenter collaturos. Itaque Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, circunſpectioni tuæ, de cuius
eximia integritate, prudentia dexteritate, & in agendis rebus experientia, in his ac multo maioribus ſpecialem
in domino fiduciam obtinemus, apoſtolica auctoritate per præſentes committimus & mandamus, vt in Prouin-
ciis noſtris Campaniæ, Maritimæ, Latij, ac Sabinæ, earumque omnibus & ſingulis Ciuitatibus, Terris, Oppidis,
Caſtris, & locis nobis, & apoſtolicæ ſedi mediate, vel immediate ſubiectis, vnum ſubſidium pro dicta Ciui-

uæ Anagniæ, vt præmittitur, fuſtinenda, ab omnibus & ſingulis earum Communitatibus, Vniuerſitatibus, Baronibus, Domicellis, Feudatariis, Ciuibus, hominibus, & incolis ſingulis menſibus ad beneplacitum noſtrum, incipiendo à Kalendis Martij proxime præteriti, prout per te diuiſum, diſtributum, taxatum, compartitum, & ordinatum fuerit, realiter & cum effectu abſque vlla prorſus contradictione perſoluendum, auctoritate noſtra indicas & imponas, ipſumque ſic impoſitum omnino exigas, ac per idoneas perſonas à te ad hoc deputandas, quamprimum exigi facias, pecuniaſque inde pro tempore prouenientes & exactas ad manus dilecti filij Lelij de Cicadis dictæ Prouinciæ Campaniæ Theſaurarij, & pecuniarum eiuſdem munitionis Depoſitarij ſpecialiter deputati, ſeu alterius forſan ad id poſtea deputandi, ita tamen quod prius de reddendo fideliter computum de pecuniis huiuſmodi receptis, cum à te, ſeu præfectis eiuſdem fabricæ requiſiti fuerint, ac de illis, quæ penes eos remanſerint, cui tu mandaueris, ſine excuſatione, aut dilatione reſtituendis & conſignandis in manibus tuis idoneam & ſufficientem cautionem præſtent, peruenire, ac perſolui facere cures & efficias. Nos enim tibi quoſcunque ſubditos, Barones, Domicellos, Feudatarios, Ciues, homines, & incolas præfatos etiam ſi quantumcunque à ſimilibus ſubſidiis, oneribus, & impoſitionibus exempti fuerint, ad ſubſidium prædictum realiter & cum effectu perſoluendum, præſtandum, ac numerandum, per quaslibet arbitrio tuo declarandas & infligendas, ac etiam pecuniarias, & grauiores, amiſsionisque & priuationis omnium & quorumcunque feudorum, iurium, ac priuilegiorum ſuorum per contrauenientes & parere recuſantes, ſeu differentes, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendas pœnas, cæteraque opportuna iuris & facti remedia cogendi & compellendi, brachij quoque ſecularis auxilium ad hoc, ſi opus fuerit, inuocandi & adhibendi, necnon eos qui tibi videbuntur, cum pari, vel limitata facultate ad præmiſſa exequenda ſubſtituendi & ſubdeputandi, cunctaque alia faciendi, gerendi, mandandi, & ordinandi, quæ in præmiſsis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, plenam, liberam, & omnimodam per eaſdem præſentes facultatem concedimus & poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſuis exemptionibus, & immunitatibus, ſtatutiſque & conſuetudinibus dictarum Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & locorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis, illis, & Baronibus, Domicellis, ac Feudatariis præfatis quomodolibet forſan in contrarium etiam per nos & Sedem apoſtolicam conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, & nemini aduerſus præmiſſa ſuffragari poſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die prima Maij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Ca. Glorierius.

IDEM

116

Impoſitio ſubſidij quattuor ſcutorum pro ſingulo milliari communi Olei ex Statu Eccleſiaſtico ad aliena loca extrahendi, Et prohibitio ne aliqua quantitas Olei ab vna ad aliam prouinciam ſtatus eccleſiaſtici ſine Cameræ deputatorum licentia extrahi poſsit.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Cum ſicut accepimus, Dei optimi maximi benignitate in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico maxima ſit Olei vbertas, ingenſque eius copia hoc potiſsimum anno reperiatur, quotidieque ex locis ditionis noſtræ non parua quantitas eiuſdem Olei extrahatur: Propterea volẽtes in vrgentibus noſtris, & Apoſtolicæ ſedis neceſsitatibus aliquod honeſtum ſubſidium ex eo comparare, quod ad nos, & Cameram noſtram apoſtolicam iure directo pertinere dignoſcitur, ſicut alibi quoque in huiuſmodi caſibus ob ingruentes neceſsitates, cõſilio haud ſane improbando fieri ſolet, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atq; etiam diſtricte præcipimus, vt pro ſingulo milliari communi ipſius Olei, quod ex dicto ſtatu noſtro Eccleſiaſtico à quibuſcunque perſonis cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, ad aliena loca, non tamen ad partes infidelium, pro tempore extrahetur, eidem Cameræ, vel pro ea Agentibus, & deputatis quattuor ſcuta, computatis decem paulis pro quolibet ſcuto, realiter, & cum effectu numerentur, & perſoluantur, numerarique, & ſolui ſine aliqua prorſus contradictione, vel exceptione omnino debeant. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ dilectis filiis S. R. E. Camerario, ac Theſaurario generali noſtro, Præſidentibuſque & Clericis dictæ Cameræ, vt in vniuerſo ſtatu eccleſiaſtico huiuſmodi noſtrum ſtatutum, ordinationem, ac præceptum ſub quibuſuis grauibus etiam pecuniariis pœnis eorum arbitrio infligendis, & declarandis, aliiſque opportunis iuris, & facti remediis ab omnibus ad quos ſpectat, ſeu quomodolibet in futurum ſpectare poterit, inuiolabiliter obſeruari mandent, & faciant. Non permittentes, vt fraudibus quæ committi poſſent facilius obuietur, quod aliqua quantitas Olei ab vna Prouincia ad aliam dicti ſtatus eccleſiaſtici Prouinciam ſine licentia ab ipſa Camera ad hoc deputatorum extrahi poſsit: ſuper quibus omnibus, & ſingulis eiſdem Camerario, Theſaurario, Præſidentibus, & Clericis, plenam, & liberam per eaſdem præſentes facultatem concedimus, & poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & quorumuis Ciuitatum, Terrarum, & locorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, etiam per nos, & Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros Communitatibus, & Vniuerſitatibus Ciuitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, & quibuſuis aliis perſonis quomodolibet conceſsis, & confirmatis; quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi opus eſſet deferri,

volumus,

volumus ; & eadem auctoritate decernimus , quod earundem præſentium tranſumptis etiam impreſſis , manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dicti Theſaurarij generalis, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur , quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ . Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die decimaoctaua Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto .

Ce. Glorierius.

Die vigeſima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto admiſſæ ſunt hæ literæ Apoſtolicæ per Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. meum Card. Camerarium & de eius mandato regiſtratæ libro ſignaturarum Sanctiſs. D. N. Papæ apud me Not. folio 358.

Hie. de Tarano.

IDEM

117

Quod omnes & ſingulæ electiones quarumuis perſonarum ad regimina monaſteriorum, prioratuum præpoſiturarum & aliarum dignitatum per quoſcunque hactenus factæ & confirmatæ pro nullis & infectis habeantur. Et quod abſolutio habilitatio & confirmatio impetrentur, ac literæ ſuper confirmatione expediantur.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papa Quartus, ad cuius peruenit notitiam, quod licet alias omnia monaſteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi æſtimatione excedentia, necnon prioratus, præpoſituras, ac alias dignitates conuentuales, & præceptorias generales, ordinum quoruncunque, diſpoſitioni ſuæ generaliter reſeruauerit, ac propterea illorum prouiſiones, & ad ea quæ ſpeciali priuilegio eligendi ſibi per Sedem apoſtolicam conceſſo ſuffulta ſunt, canonice factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem pertinere noſcantur : nihilominus plerique Religioſi cæca nimis ambitione agitati, partim electiones de ſui perſonis ad monaſteria prioratus & alias dignitates conuentuales huiuſmodi, vel priuilegium eligendi prædictum habeāt, vel illo careant, nullo iuris ordine ſeruato, nullaque boni vel æquitatione habita, temere fieri, factaſque per ordinum ſuperiores, aut locorum ordinarios de facto confirmari, partim vero nedum priusquam electiones de ſe ad monaſteria & alias conuentuales dignitates eligendi priuilegio ſuffulta factæ, rite confirmentur; ſed ne electi quidem canonice, ſe in regimine & adminiſtratione tam in ſpiritualibus quam temporalibus monaſteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorundem, ac illorum bonorum immiſcere non verentur, in animarum ſuarum periculum, authoritatis apoſtolicæ contemptū, & plurimorum ſcandalum : Volens tantis qui paulatim in religioſos irrepſerunt abuſibus, & auſibus minus licentioſis aliquando, ſicut par eſt, occurrere, ſuamque ſedi præfatæ prærogatiuam aſſerere, Omnes & ſingulas electiones quarumuis perſonarum ad regimina monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, & aliarum dignitatum conuentualium, ipſarumque electionum confirmationes per quoſcunque cuiuſuis ſtatus gradus ordinis & conditionis exiſtant, & quauis etiam archiepiſcopali, patriarchali, aut maiori præfulgeant dignitate hactenus ſic præſumptas, nullas & inualidas, ac pro nullis inualidis & prorſus infectis habendas eſſe, perſonaſque ſic vt præfertur electas & confirmatas monaſteria, aliaſque dignitates huiuſmodi ſine legitimo titulo poſſediſſe & poſſidere, Necnon illorum fructus redditus & prouentus indebite percepiſſe & percipere, ac perſonas ipſas ad abſolutionem, & habilitationem ſuper his, necnon confirmationē electionum de ſe factarum à Sāctitate ſua ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, aut Sede prædicta, infra ſex menſes à data præſentium computandos impetrandum, ac literas apoſtolicas ſuper huiuſmodi confirmatione in totum expedien. omnino teneri declarauit. Et nihilominus hac ſua perpetuo valitura conſtitutione ſtatuit & ordinauit, quod nullus de cetero ſe in regimine & adminiſtratione monaſterij vel alterius dignitatis conuentualis ad quod ſeu quam illum eligi contigerit in ſpiritualibus vel temporalibus antequam rite celebrata electio à Sanctitate ſua aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente & Sede prædicta confirmata, & litteræ apoſtolicæ deſuper expeditę fuerint, per ſe vel alium in toto vel in parte quouis quæſito colore immiſcere, aut ad illud vel illam ſe recipi facere, vel alias ſe pro eius prælato gerere præſumant. Decernens omnes & ſingulos qui ſecus fecerint, iure ſi quod illis ad monaſteria vel eorum regimina, & adminiſtrationes, ac alias conuentuales dignitates per electionem huiuſmodi quæſitum fuerit, eo ipſo priuatos, & deinceps ibi ineligibiles eſſe, ipſaque monaſteria & alias dignitates ab eadem ſede impetrari poſſe; qui vero ſimiles electiones confirmare præſumpſerit, etiam eo ipſo Superiores ordinum videlicet ſuis dignitatibus priuatos; Ordinariis autem locorum etiam ſi Archiepiſcopali & maiori præcellant dignitate, ingreſſum eccleſiæ interdictum, eoſque ab eccleſiarum ſuarum regimine & adminiſtratione ſuſpenſos exiſtere.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ, in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Die vero Martis vltima menſis Octobris, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno Quinto.

Ant. Lomellinus Cuſtos.

IDEM

IDEM
118
Declaratio reformationis Signaturæ Iuſtitiæ ſuper prorogatione fatalium.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſuper noſtris literis quæ ſuper reformatione ſignaturæ edidimus, inter cætera caueatur, quod prorogationes fatalium non niſi ſemel à ſignatura iuſtitiæ concedi poſſent, ſperantes infra prima vel ſaltem ſecunda fatalia cauſas decidi & terminari poſſe, cumque vt accepimus tam propter cauſarum multitudinem, quam etiam propter illorum implicitatem ſit quodammodo impoſsibile id fieri, & propter eandem cauſarum multitudinem contingere poſſe ſignaturam noſtram quandoque totã impediri in prorogationibus prædictis; igitur cupientes non ſolum publicæ vtilitati ſed etiam commoditati ſalubriter prouidere, Motu ſimili decernimus ſtatuimus & ordinamus eorundem fatalium prorogationem in quibuſuis cauſis à noſtra ſignatura iuſtitiæ prout ante dictarum noſtrarum literarum editionem fieri conſueuit concedi. Et quatenus poſt emanatas à nobis literas ſuper reformatione ſignaturæ iuſtitiæ vſque in diem publicationis præſentis noſtri motus proprij inſtantia ſeu fatalia alicuius cauſæ lapſa fuerint defectu prorogationum, partes litigantes læſas aduerſus peremptionem inſtantiæ ac fatalium huiuſmodi in integrum arbitrio dilecti filij noſtri Ludouici tituli Sancti Ciriaci in Thermis presbyteri Cardinalis Simonetæ nuncupati dictæ Signaturæ præſidentis reſtitui poſſe, & indulgeri, & taliter conceſſas, & indultas ſuæ firmitatis robur obtinere perinde ac ſi dictæ noſtræ literæ talem clauſulam non habuiſſent, illis aliter in ſuo robore permanſuris, & ſic per quoſcunque iudices &c. ſublata &c. irritum quoque &c. præmiſsis cæteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibuſcunque. Volumus tamen quod in ſecunda ſiue vlteriori prorogatione, & reſtitutione conceden. per dictum Ludouicum Cardinalem adhibeatur diligentia, vt ex cauſa, & non aliter tales prorogationes concedantur, ſuper quo eius conſcientiam oneramus. Ac quod præſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & ſumptus illius impreſſi vbique fidem faciant in iudicio, & extra, attento quod in vrbe.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Idibus Februarij Anno Quinto.

Die vigeſima Februarij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ dimiſsis copiis earundem affixis per me Stephanum de Olea. Curſ.

Franciſcus Rogerius Magiſter Curſorum.

IDEM
119
Reuocatio licentiarum datarum habendi & legendi libros hæreticos, & prohibitos.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Cum pro munere, quod ſuſtinemus, id præcipue nobis propoſitum habeamus, & omni ſtudio, diligentiaque curemus vt omnes Chriſtifideles, tam grauibus calamitoſiſque temporibus in recta, & Catholica fide contineamus, id agere, & prouidere neceſſe eſt: vt omnem omnibus aberrandi ab ea occaſionem ſubtrahamus. Nemini autem mirum videri debet; ſi Romanus Pontifex nonnunquam facultates aliquas, quas ipſe, vel prædeceſſores eius probabili adducti ratione conceſſerint, poſtea reuocet; cum ipſo rerum vſu edoctus animaduerterit eas iuſtiore de cauſa eſſe reuocandas. Ad notitiam noſtram peruenit ex data nonnullis licentia habendi, & legendi libros hæreticos, aut de hæreſi ſuſpectos, ad hæreſes, & errores, qui in eis libris continebantur, refellendos: non raro euenire ſolere, vt illis ipſis eorum librorum lectio noceat; quibus ob eam cauſam conceſſa fuerit, vt aliis prodeſſe poſſent, illis ipſis hæreſibus, & erroribus propter humanæ mentis imbecillitatem eos implicans; à quibus ſe alios reuocaturos eſſe confiſi fuerant. Huic rei prouidere, & animarum periculo, quantum fieri poteſt, pro paſtorali ſollicitudine, occurrere cupientes, cogitanteſque nobiſcum nuper in ſacro generali concilio hæreſes horũ temporum ita confutatas, atque damnatas fuiſſe: vt tantæ ſynodi auctoritas, cuius decreta huius ſanctæ ſedis auctoritate, cum deliberatione matura, confirmata, & comprobata ſunt: ad vitandos errores & catholicæ fidei veritatem agnoſcendam ſufficere omnibus debeat, nec vllius præterea confutatio requirenda ſit: prædeceſſorum noſtrorum præſertim fe. re. Iulij III. & Pauli IIII. veſtigiis inſiſtentes, motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac deliberatione matura omnes, & ſingulas facultates habendi, & legendi libros lutheranos, aut aliorum hæreticorum, ſeu de hæreſi ſuſpectos omnibus tam clericis ſæcularibus, aut regularibus, quam laicis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis ſint, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut alia maiori Eccleſiaſtica, ſeu ſæculari dignitate præfulgeant (Inquiſitoribus, & commiſſariis hæreticæ prauitatis à Sede Apoſtolica deputatis, quoad eo officio fungentur, exceptis) à nobis aut quocunque prædeceſſorum noſtrorum, ſeu Apoſtolicæ Sedis legatis, maioriue Pœnitentiario, vel quibuſcunque aliis, quibuſcunque verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet etiam motu, & ſcientia ſimili ad hoc tempus conceſſas, auctoritate apoſtolica tenore præſentium reuocamus, & pro reuocatis, & irritis, perinde ac ſi nunquam conceſſæ fuiſſent, habemus, & haberi volumus. Inhibentes omnibus ſub cenſuris, ſententiis, & pœnis tam à ſacris canonibus, quam a Sede Apoſtolica ad hoc tempus conſtitutis in eos, qui huiuſmodi libros legant, aut habeant, ne quis eorum poſthac eis facultatibus vti, neue vllos omnino libros huiuſmodi improbatos, & prohibitos, aut quos in poſterum a Sede Apoſtolica, Inquiſitoribuſuè hæreticæ prauitatis, aut locorum ordinariis improbari, prohiberique contigerit: legere, habereuè quacunque de cauſa audeat. Impreſſores autem, & bibliopolas, & alios, quicunque eiuſmodi libros habent, habuerintuè (Inquiſitoribus, & Commiſſariis iiſdem duntaxat exceptis) monemus, & cuilibet eorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna incurſus criminis hæreſis, & aliis contra hæreticos a iure inflictis, &

irrogatis tam Eccleſiaſticis. quam temporalibus ſententiis, cenſuris, & pœnis præcipimus,ac mandamus,vt eos
libros intra ſexaginta dies a die:quo hæ literæ publicatæ fuerint, numerandos, quorum viginti pro primo,alios
viginti pro ſecundo, reliquos viginti pro tertio, ac peremptorio termino, & monitione canonica eis aſſigna-
mus: Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis in ciuitatibus,in quibus ij libri ſint, tradant,atque conſignent. Non ob-
ſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter,
vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas
apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Vt
vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perueniant: nec quiſquam ea
excuſatione vti poſſit, quod illa ignorauerit, volumus,& mandamus: vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſto-
lorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc cum in eis populus vt miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet
palam clara voce à Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu Notariis aliquibus publicis recitentur, & poſtquam recitatæ
fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito campi Floræ affigan-
tur, ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquantur, tranſumptis quoque earum quæ
manu alicuius publici notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate ec-
cleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, vt ſine dubitatione vlla fides habeatur, mandamus, atque decernimus.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima quarta Martij, milleſimo quingen-
teſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Ant. Florebellus Lauellinus.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto Indictione ſeptima die vero ſepti-
ma Menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia
Papæ Quarti Anno Quinto, Retroſcriptæ literæ lectæ, & recitatæ fuerunt alta, & intelligibili voce, ac affixæ,
& dimiſſæ fuerunt in locis retroſcriptis, dimiſsis etiam ibidem copiis affixis, & alias in omnibus & per omnia
iuxta illarum formam, & tenorem per nos Thomam Roger, & Iacobum Carra præfati Sanctiſs. Domini No-
ſtri Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Magiſter Curſorum.

IDEM

120

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum regulis confectis per Patres à Tridentina Synodo delectos.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Dominici gregis cuſtodiæ Domino diſpo-
nente præpoſiti, vigilis more paſtoris non deſiſtimus ipſi gregi ab imminentibus periculis,
quanta maxima poſſumus cura, & diligentia, præcauere, ne propter negligentiam noſtram
pereant oues,quæ pretioſiſsimo Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanguine ſunt redemptæ. Etſi au-
tem quæ ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreſes confutandas
pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, ſancti Spiritus aſſiſtente gra-
tia, nuper adeo enucleata, ac definita fuerunt, vt facile iam ſit vnicuique ſanam Catholicam-
que doctrinam a falſa adulterinaque internoſcere,tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio non mo-
do ſimpliciores homines corrumpere ſoleat, verum ſæpe etiam doctos eruditosque in varios errores,& a ve-
ritate fidei catholicæ alienas opiniones inducere: huic quoque rei eſſe duximus prouidendum. Cum autem
aptiſsimũ ei malo remediũ eſſe ſciremus, ſi componeretur atq; ederetur Index, ſiue catalogus librorũ, qui vel
hæretici ſint,vel de hæretica prauitate ſuſpecti, vel certe moribus,& pietati noceant: id negotiũ ad ſacrã Tri-
dentinã Synodum reiiceramus.Ea vero ex tanta Epiſcoporum,& aliorũ doctiſsimorum virorum copia delegit
ad eũ conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum iudicio inſignes Prælatos ex omnibus fere nationibus.
Qui quidẽ non ſine maximo labore,plurimiſque vigiliis,eum Indicem tãdem,Deo iuuante,perfecerunt, adhi-
bitis etiam in conſiliũ lectiſsimis quibuſdam Theologis. Peracto autẽ Concilio, cum ex ipſius Synodi decreto
is Index nobis oblatus fuiſſet: vt ne ante ederetur, quam a nobis approbatus fuiſſet: Nos doctiſsimis quibuſdã,
probatiſsimiſq; Prælatis cum accuratiſsime legendũ,examinandũque tradidimus:& ipſi etiã legimus. Cum igi-
tur eum magno ſtudio,acri iudicio,diuturna cura confectum,& præterea commodiſsime digeſtum eſſe cogno-
uerimus: Nos ſaluti animarum conſulere, eamque ob cauſam prouidere cupientes,ne libri,& ſcripta cuiuſcun
que generis, quæ in eo improbantur, ſiue vt hæretica, ſiue vt de hæretica prauitate ſuſpecta, ſiue vt pietati, ac
morum honeſtati inutilia, aut aliqua correctione ſaltem indigentia, poſthac a Chriſti fidelibus legantur,ipſum
Indicem, vna cum regulis ei præpoſitis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, imprimique
ac diuulgari, & ab omnibus Vniuerſitatibus Catholicis, ac quibuſcunque aliis vbique ſuſcipi, eaſque regulas
obſeruari mandamus, atque decernimus: inhibentes omnibus, & ſingulis tam Eccleſiaſticis perſonis ſæculari-
bus, & Regularibus, cuiuſcunque gradus, ordinis, & dignitatis ſint: quam laicis, quocunque honore,ac digni-
tate præditis: ne quis contra earum regularum præſcriptum,aut ipſius prohibitionem Indicis libros vllos lege-
re, habereue audeat. Si quis autem aduerſus eas regulas, prohibitionemque fecerit: is quidem, qui hæretico-
rum libros, vel cuiuſuis auctoris ſcripta propter hæreſim, vel falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque pro-
hibita legerit, habueritue, ipſo iure in excommunicationis pœnam incidat: eamque ob cauſam in eum tanquã
de hæreſi ſuſpectum inquiri, & procedi liceat: præter alias pœnas ſuper hoc ab Apoſtolica Sede, ſacriſque
Canonibus conſtitutas. Qui autem libros alia de cauſa prohibitos legerit, habueritue: præter peccati morta-
lis reatum, Epiſcoporum arbitrio ſeuere ſe nouerit puniendum: Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordina-
tionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcunque:aut ſi aliquibus communiter,vel diuiſim ab eadem ſit Sede indul-
tum, ne excommunicari poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad
verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant: neue quis excu-
ſatione

ſatione ignorationis vti poſsit: volumus, & mandamus, vt hæ literæ per aliquot Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc cum in eis populus, vt Miſſarum ſolennibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur: & poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earũ eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito campi Floræ affigantur: ibique vt legi, & omnibus innoteſcere poſsint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur: earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim, per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos qui his literis comprehenduntur, poſt tres menſes a die publicationis, & affixionis earum numerandos, volumus perinde aſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ editæ, lectæque fuiſſent. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima quarta Martij, milleſimo, quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Ant. Florebellus, Lauellinus.

IDEM

III

Indulgentiæ Confraternitatis nominis Dei, & iuramentorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem. Saluatoris, & Domini Noſtri Ieſu Chriſti Dei Patris Vnigeniti, qui pro redemptione generis humani de ſummo cœlorum ſolio ad huius mundi infima deſcendere, & carnem noſtram ex utero virgineo aſſumere, ac poſt peractum ad noſtram inſtitutionem huius vitæ curſum, in ara Crucis pretium exoluere dignatus eſt, vices licet immeriti gerentes in terris, gregemque Dominicum noſtræ curæ diuinitus commiſſum ad vitam lucis æternæ perduci cupientes, iuxta creditum nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium, fideles cunctos quorum merita pro demeritis penitus ſunt imparia, ad mala euitanda, veraque, & ſolida bona amplexanda, ac altiſsimi viam ingrediendum, ſpiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſsionibus, frequenter inuitamus, vt fideles ipſi per deuotionis ſinceritatem, & bonorum operum exercitium, abolita ſuorum delictorum macula, Diuinæ gratiæ promerendæ reddantur aptiores. Cum itaque ſicut accepimus, dudum dilectus filius Didacus de Victoria, Frater Conuentus Sancti Pauli Burgen. Ordinis fratrum prædicatorum, egregius verbi Dei prædicator, zelo Diuini nominis permotus, ad cauendos Iuramentorum, & Blaſphemiarum abuſus vnam ſaluberrimam Confraternitatem ſub vocabulo nominis Dei inſtitui curauerit, cuius Confratrum partes potiſsimum eſſent, certa etiam regula ſuper hoc compoſita, omni diligentia cauere, ne vel ipſi, vel alij coram eis aliquo modo, niſi ob cauſam grauiſsimam iurarent, & contrafacientes modeſte admonerent: ex qua Confraternitate in diuerſis Ciuitatibus, & oppidis Hiſpaniarum rite inſtituta, & recepta, quamplurimi Chriſtifideles ſe illi conſcribi fecerint, quorum opera, & ſtudio blaſphemiæ atque periuria, & alia illicita iuramenta prohibeantur: Cumque eiuſdem Confraternitatis ſalutaris fructus vbique ſit manifeſtus, Venerabiles Fratres noſtri Epiſcopi partium illarum, eam quibus poſſunt fauoribus promoueant. Nos vt dicta Confraternitas in maiori ſemper reuerentia habeatur, & Chriſtifideles eo libentius illam ingrediantur, quo ipſa amplioribus decorata ſpiritualium gratiarum donis, & apoſtolicis fuerit ſuſfulta priuilegiis, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, Omnibus & ſingulis dictæ Confraternitatis, vbiuis terrarum, & locorum, nunc & pro tempore diffuſæ, vtriuſque ſexus Confratribus in illa nunc, & pro tempore deſcriptis, vbilibet conſtitutis, ſiue ſub eiuſdem Confraternitatis regula prius edita, ſiue ſub alia ſimili comprehendantur, qui vere pœnitentes, & confeſsi die feſto Circuncifionis D. N. IESV Chriſti, annis ſingulis in perpetuum, ſacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſceperint, & ſolennitati per ipſam Confraternitatem dicto die feſto vbiuis locorum, pro tempore celebrari ſolitæ, in toto vel in parte interfuerint, quoties id egerint, toties pro quolibet die feſto huiuſmodi plenariam omnium & ſingulorũ, ac quorumcumque peccatorum ſuorum indulgentiam, remiſsionem, & abſolutionem, prout in anno Iubilei Eccleſias almæ Vrbis, & extra illius muros ad id deputatas viſitantibus concedi ſolet, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & elargimur. Illis vero dictæ Confraternitatis Confratribus, qui qualibet prima die Dominica cuiuſque menſis totius anni, ſimiliter in perpetuum, ad miſſam, quam ipſi Confratres audire tenentur, audiendam conuenerint, quotieſcunque id egerint, Decem annos, qui vero temere iurantem, aut alias Diuinũ nomen blaſphemantem, modeſte, & charitatiue quandocunque admonuerint, pro qualibet vice Centũ dies, & cuicunque verbi Dei prædicatori ſeculari, vel cuiuſuis ordinis regulari, qui Chriſtifideles vt a Iuramentorũ abuſibus caueant, & hanc dictæ Confraternitatis regulam amplectantur hortatus fuerit, Decem annos de iniunctis ſibi pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta, miſericorditer in domino relaxamus. Et vt ipſi Confratres dictæ Indulgentiæ plenariæ Deo propitio facilius efficiantur participes, illis, & eorum ſingulis, indulgentiam huiuſmodi conſequi volentibus, vt dicto die feſto Circuncifionis occurrente, quoſcunque ſibi bene viſos idoneos presbyteros ſeculares, vel cuiuſuis ordinis regulares, per Ordinarium loci approbandos, in ſuos poſsint eligere confeſſores, qui confeſsionibus ipſorum diligenter auditis, eos & eorum quemlibet ab omni & quacunque excommunicationis, etiam maioris, & ab omnibus & quibuſuis alijs Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure vel ab homine, aut mixtim, quauis occaſione vel cauſa latis (ſaluo tamen iure tertij) necnon ab omnibus, & ſingulis, eorum peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam locorum ordinariis, ac Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, præterquam in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentis, dicta auctoritate Apoſtolica abſoluere, eiſque pro commiſsis pœnitentiam ſalutarem iniungere, Ac vota quæcunque (Hieroſolimitano, viſitationis Liminum Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli prædictorum de Vrbe, ac Iacobi in Compoſtella, necnon Caſtitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis,) in alia pietatis opera commutare valeant, ſimiliter auctoritate, & tenore præmiſſis perpetuo concedimus & indulgemus.

Mandantes vniuerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis ceteris Eccleſiarum Prælatis, & locorum ordinariis, vbilibet conſtitutis, eorumque generalibus in ſpiritualibus Vicariis, & Officialibus, quod vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro Confratrum prædictorum parte fuerint requiſiti, eidem Confraternitati prædictæ pro poſſe faueant, fauorabiliter aſſiſtant, & illam promouere procurent. Præſentibus quas nunquam etiam per nos aut alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros vel ſedem præfatam, aut alios quoſcunque quomodolibet reuocari, ſuſpendi, limitari, reduci, modificari, aut in aliquo derogari poſſe, neque ſub quibuſuis illarum, aut ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, in genere, vel ſpecie, per nos vel ſucceſſores noſtros, aut ſedem præfatam, ſeu quoſuis alios, & ex quibuſcunque etiam vrgentiſſimis, & neceſſariis cauſis, etiam pro ſabrica Baſilicæ principis Apoſtolorum de vrbe, Cruciata ſancta, vel expeditione contra infideles, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum inſtantiam, ſeu eorum contemplatione, vel etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet canonice vel de facto nunc, & pro tempore, impoſitis, & factis, vllatenus vnquam comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & denuo conceſſas fore, ac cenſeri decernimus perpetuis futuris temporibus duraturas. Volumus autem quod ſi aliqua indulgentia fuerit per nos in aliquo loco eidem Confraternitati conceſſa, præſentes quo ad locum huiuſmodi nullæ ſint. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Idibus Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

IDEM

122

Quod gratiæ de non reſidendo, & fructus percipiendo ratione ſtudij, non valeant ſine conſenſu ordinarij.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa. IIII. ad cuius aures nuper peruenit nonnullos curata, vel aliàs ſacros ordines, aut perſonalem reſidentiã requirentia beneficia obtinentes, ſub prætextu quod literis operam dare cupiebant poſt confirmationem Concilij Tridentini, per Sanctitatem ſuam factam, & publicatam, ſecum vt literarum ſtudio in loco vbi illud vigeat generale, actu inſiſtendo, ratione beneficiorum per eos obtentorum huiuſmodi vſque ad quinquennium, vel aliud tempus tunc expreſſum, dummodo infra primum illius annum ſubdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoueri minime tenerentur, & tam idem quod interim quam alij, etiã ad eoſdem ordines vel eorum aliquem ſeu aliquos promoti, quod ſimiliter ſtudentes beneficiis per eos obtentis per Vicarios idoneos, per locorum ordinarios etiã congrua fructuum beneficiorum huiuſmodi portione illis aſſignata vel alias deputandos in diuinis deſeruiendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando, vſque ad finde tempus perſonaliter in eiſdem beneficiis reſidere non tenerentur, & nihilominus intereã omnes eorundem beneficiorum fructus percipere poſſent, per ordinariam Sanctitatis ſuæ ſignaturam ſeu pœnitẽtiariæ ſuæ officium diſpenſari ſibique pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his vel fraudi vel circumuentioni locum præſertim quo ad abſentes à Rom. Cur. de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione prouideri poteſt relinquere volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo huiuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius pœnitentiariæ quam Apoſtolicas & alias deſuper confectas & conficiendas literas, proceſſuſque habitos & habendos, per eaſdem dictis abſentibus nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum ordinariorum locorum in quibus ſingula beneficia huiuſmodi conſiſtunt conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica auctoritate declarauit, decernens irritum &c.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, die vero veneris vigeſimaquarta menſis Nouembris, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno Quinto.

A. Lomellinus Cuſtos.

IDEM

123

Facultas Cardinalium Inquiſitorum legendi libros prohibitos, & aliis concedendi.

MOtu proprio &c. Cum inter crimina, quæ animaduerſione digna ſunt, & in corrigendo exempla cunctis præbere debeant, hæreſis ſit grauius, & ceteris deteſtabilius: idco cum nobis maxime diſpliceat: & ne illud latius ſerpat, pro illo extirpando, cunctis etiã de crimine huiuſmodi infectis, & illius fautoribus, ne ad deteriora (quod deus auertat) delabantur, per nos non modicum inuigilandum ſit: Cumque annis præteritis, & etiam forſan vſque in hodiernum diem in diuerſis mundi partibus (prò dolor) hæreſes & falſa dogmata pullulauerint & adhuc pullulent, ſollicitante humani generis inimico, minusque etiam cuiuſcunque correctionis prætextu pullulare ceſſent: Propterea Dilectos filios noſtros, Ioannem Michaelem ſanctæ Anaſtaſiæ Saracenum, Ioannem Baptiſtã ſancti Clementis Cicadam, Ioannem Suauium ſanctæ Priſcæ Reomanum, Michaelem ſanctæ Sabinæ Alexandrinum, Clementem Olera ſanctæ Mariæ de Araceli, Ludouicum ſancti Ciriaci in Thermis Simonetam, Carolũ ſancti Martini in Montibus Borrhomæum presbyteros, ac Vitellotium ſanctæ Mariæ in Porticu Diaconum Vitellium,

ſtum, Cardinales [illegible] pro erroribus, qui occaſione quarumcunque hæreſum diſtim contingunt, reprimendis, & ſeu hæreſibus huiuſmodi, & illarum fautoribus, domino noſtro Ieſu Chriſto annuente, extirpandis, deputauerimus: ac eos in Inquiſitores, ſeu in ſanctæ Inquiſitionis congregatione deputatos, cum omnimoda poteſtate, conſtituerimus: & eis ſæpè contingat, ne Catholici & Chriſticolæ veneno huiuſmodi ſectæ, & illius fautorum afficiantur: ac etiam pro negotiorum, & cauſarum pro tempore incurrentium expeditione: ac hæreticorum, qui etiam ad præſens carceribus in alma Vrbe noſtra mancipati exiſtunt, ac pro tempore mancipentur, deprehenſione, & eorum ad veram doctrinam reductione: nonnullos ſeu quamplures libros ab ipſis impiis hæreticis, & ſectæ Lutheranæ fautoribus compoſitos, & in lucem editos: ac qui indies ſucceſſu temporis edentur, & componentur: ac etiam aliquando oporteat, pro conſeruanda Religione in cordibus catholicorum, eiſdem libris & hæreticorum deceptionibus fraudibus & dolis ac machinationibus reſpondere, vel à viris catholicis, ac ſacræ doctrinæ peritis reſponderi facere, ſtantibusque conſtitutionibus hactenus per nos editis, & per indicem librorum correctorum de mandato noſtro, vel alias factum, prohibitionibus factis, eoſdem libros, pro huiuſmodi erroribus reprimendis tenere & legere dubitent: ac veſilij obedientiæ eoſdem libros perſpicere (vt accepimus) non audeant. Ad omnem igitur hæſitandi materiam, & conſcientiæ ſcrupulum in eis tollendum, Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de eorundem Ioannis Michaelis, Ioannis Baptiſtæ, Ioannis Suauij, Michaelis, Clementis, Ludouici, Caroli ac Vitellotij, Cardinalium fide, probitate & conſtantia, ſingularem tum notitiam tum fiduciam habentes, eiſdem Cardinalibus vt durante eorum officio, & quamdiu inquiſitioni huiuſmodi præfuerint, quoſcunque, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque quorumcunque tum antiquorum, tum modernorum & futurorum infidelium, & hæreticorum, aut hæreſis & cuiuſcunque impietatis, vel ſuperſtitionis, vel reprobatæ lectionis condemnatorum vel ſuſpectorum, ac etiam incertorum vel diſſimulatorum auctorum, & ſcriptorum, atque etiam huguenotorum commentaria, tractatus, libros, collectanea, expoſitiones, annotationes, interpretationes, verſiones, & alia cuiuſcunque inſcriptionis & argumenti opera, quocunque nomine nuncupata, latino, græco, hebræo, aut quocunque alio etiam vulgari cuiuſcunque regionis ſermone compoſita; tam manu ſcripta, quam à quibuſcunque impreſſoribus, & in quibuſcunque locis etiam nominatim prohibitis, vel ſuſpectis, ſeu etiam ſine impreſſorum & locorum ac temporis titulo, ac abſque locorum ordinariorum, & hæreticæ prauitatis inquiſitorum, aut aliorum ad id deputatorum licentia, & approbatione impreſſa: etiam ex profeſſo contra nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, & Sanctam Romanam Eccleſiam, ac Sedem Apoſtolicam prædictam, compoſita & conſcripta, ac etiam diuulgata: necnon hæreſes & errores ſeu reprobatas & damnatas diſciplinas continentia, necnon impreſſorum & auctorum, aliorumque id genus hominum damnatorum memoriam, & nomina præſeferentia, tam per officium Sanctæ Romanæ & vniuerſalis Inquiſitionis, quam alias quomodocunque & qualitercunque in genere vel in ſpecie pro tempore prohibita in quibuſuis mundi partibus, ad quas eos accedere contigerit, & potiſſimum in alma vrbe noſtra, & Romana Curia habere, tenere, legere abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, & cuiuſcunque ſuſpicionis vel infamiæ, aut cenſurarum eccleſiaſticarũ incurſu libere & licite poſſint & valeant. Ita quod in futurum nullatenus ſuper retentione librorum, ſcripturarum, extractuum, explicationũ & commentariorum huiuſmodi impediri, moleſtari, vel argui ſeu inquiri poſſint, plenam & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus & impartimur, ac deſuper cum eis indulgemus. Diſtrictius inhibentes quibuſuis aliis tam eccleſiaſticis quam ſecularibus perſonis etiam quacunque auctoritate, præcellentia & dignitate fungentibus, etiam Cardinalatus honore præditis, ne eoſdem libros, extractus ſeu ſcripturas & commentaria huiuſmodi etiam vt præfertur ſpecificata quouis quæſito colore, etiã cuiuſuis priuilegii à nobis & à prædeceſſoribus noſtris vel ab ipſo ſanctæ Inquiſitionis officio hactenus conceſſi prætextu, penes ſe retinere aut tenere legere & explicare, abſque Cardinalium prædictorum noua facultate & licentia, ſub excommunicationis maioris & latæ ſententiæ pœna, quam eo ipſo in his ferimus ſcriptis, ac aliis pœnis à cõſtitutionibus ac ſacris canonibus inflictis, & in indice huiuſmodi contentis, audeant ſeu præſumant, ac decernẽtes irritũ &c. Et nihilominus eiſdem ſupranominatis Cardinalibus dilectis filiis noſtris quando eis vel eorum maiori parti videbitur & placuerit in plena congregatione tantum ſimilem licentiam concedendi quibuſcunque perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & præeminentiæ exiſtentibus ſupradictos libros etiam cuiuſcunque damnatæ lectionis tenen. haben. legen. & interpretandi, ſeu explicandi ad tempus vel in perpetuum, & conceſſam reuocandi, ſimiliter licentiam & facultatem concedimus & impartimur de gratia ſpeciali. Non obſtan. Lateranen. & quorumcunque conciliorum ac aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitution. & ordinationibus ſtatutis &c. etiam iuramento roboratis, Priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis pro tempore exiſtentibus ſanctæ Inquiſitionis huiuſmodi maioribus inquiſitoribus, & quibuſuis, etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus: cæteriſque ad dictum officium in dicta Vrbe & alibi deputatis, ac alias in genere vel in ſpecie etiam ſub cenſurarum, & pœnarum incurſu, aliiſque decretis & clauſulis ſub quibuſcunque tenoribus & formis etiã Motu proprio &c. ſeu etiã cõſiſtorialiter ac alias quomodolibet conceſſis, quibus omnibus etiam ſi de illis, &c. tenores, &c. hac vice latiſſime ſpecialiter & expreſſe derogamus ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. I.

Et de conceſſionibus, impartitionibus, indultis, inhibitione, ſingulis decretis, derogatione, declaratione, de ac pro omnibus & ſingulis præmiſſis, vt ſupra latiſſime exten. Et cum opportuna ſi videbitur exequutorum deputatione &c. etiam ſub cenſuris &c. Cum poteſtate aggrauandi &c. Inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Et cum derogationibus, conſtitution. de vna & de duabus dietis, non tamen vltra tres ac prædictorum & quorumcunque aliorum quomodolibet contrariorum ad effectum &c. latiſſime exten & quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante: ſeu ſi videbitur [illegible] per breue noſtrum cum præmiſſorum omnium & ſingulorum

guſtorum etiam qualitat. ac nominum, & cognominum conſultorum huiuſmodi maiori & veriori ſpecifi-
catione & expreſſione expediri poſſint.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſexto kal. Septemb. Anno Quinto.

IDEM

124

Confirmatio Capitulorum fraudibus Gabellæ Studij obuiantium.

Literas Eug. habes ſup. pag. 17. nu. 1.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus alias fe. rec. Eugenius Quartus opportune prouidendo, ac volens quod in Alma Vrbe Roma perpetuis futuris tẽporibus generale ſtudiũ vigeret, ac pro ſalario doctorũ legentium pro Gabella Vini forenſis quod in Tabernis venditur certam pecuniarum quantitatem Tabernarij venditores ſoluere tenerentur, ſtatuerit, & decreuerit, & id per recolendæ memoriæ Sixtum Quartum, Iulium Secundum, Leonem X. adauctum, ac per dilectos filios Populum Romanum, ſeu eiuſdem Vrbis Conſeruatores, ac nonnullos capita Regionum Rectores, & Reformatores de quinquennio in quinquennium plus offerenti dicta Gabella locari, & concedi ſolita fuerit, in literis dictorum prædeceſſorum ac etiam nos hic & aliis acceptis ab eiuſdem populi Romani Conſeruatoribus, & officialibus quod innumerabiles fraudes in ipſius Gabellæ & ſtudij præiudicium indies committebantur: Et ne ſuis debitis emolumentis fraudata dicta Gabella remaneret, eandem cum certis aliis capitulis, & bandimentis locarunt, quæ nos etiam in certis partibus ad magis obuiandum fraudibus propterea auximus, & ampliauimus, ac Capitula, Conceſſiones, Banna, locationem huiuſmodi confirmauimus, & approbauimus, ac de nouo conceſſimus, prout in alio noſtro Motu proprio deſuper eis conceſſo. Verum quia cum nuper locatio prædicta de proximo finienda veniret, ideo dilecti filij moderni dicti Populi Conſeruatores, & officiales more ſolito dictam Gabellam locarunt dilecto filio Cencio de Capizucchis Romano tamquam plus offerenti ad aliud quinquennium à fine alterius præcedentis quinquennij inchohandum, pro oblato pretio, ac pactis Capitulis, Bannimentis ſolitis, & conſuetis, ac quibuſdam aliis prout in Inſtrumento locationis prædictæ & Capitulis, ac Bannimentis latius dicitur contineri. Nos attendentes quod fraudibus vt præmittitur obuiandum eſt quantum ſit poſſibile, & locatio huiuſmodi ſeu illius pretium augetur indies, & commodius ſtipẽdia doctorum perſoluuntur, ac Gymnaſium huiuſmodi manutenetur, & floret, populumque Romanum publicæ vtilitati, ac decori dicti Gymnaſij incumbentem ſpecialibus fauoribus proſequi volentes, Motu ſimili &c. ac ex certa noſtra ſcientia, Locationem, Conceſſionem, Inſtrumenta, Capitula, Conuentiones, ac Banna ſeu Bandimenta edita, & edenda fraudibus huiuſmodi in genere & in ſpecie obuiantia, ac omnia & ſingula in eis contenta, & indeſecuta quæcumque, apoſtolica auctoritate confirmamus, & approbamus, ac de nouo omnia præmiſſa concedimus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti defectus ſi qui forte interuenerint in eiſdem, ac ſolemnitates omiſſas ſi quæ omiſſæ ſint, ſupplemus, ac omnia & ſingula in Inſtrumentis, Capitulis, & Bandimentis prædictis contenta, & indeſecuta valida, & efficacia fore, & eſſe, ac per Tabernarios, & alios vinum ad minutum vendentes, cæteraſque perſonas quas illa quomodolibet concernunt & in futurum concernent inuiolabiliter obſeruari debere, eoſque ad illorum obſeruationem teneri, cogi, & compelli poſſe, Sicque per quoſcunque Iudices &c. iudicandum fore, ſublata eis &c. ac irritum & inane &c. decernimus, Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac literis prædeceſſorum noſtrorum, necnon ſtatutis &c. priuilegiis quoque &c. quibus omnibus etiam ſi de illis &c. latiſſime derogamus, ac præſentis noſtri Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio quam extra fidem facere regula contraria non obſtan. volumus, cæteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum kal. Ianuarij Anno Quinto.

IDEM

125

Confirmatio iuriſdictionis, & facultatum DD. Magiſtrorum viarum, cum pluribus aliarum Bullarum declarationibus, ac ampliationibus, ad vtilitatem, & decorem almæ Vrbis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Inter multiplices curas, quæ mentem noſtram vndequaque ſolicitant, illi ſumma ope iampridem incumbendum nobis eſſe ſtatuimus, vt Almam Vrbem noſtram perpetuam vicarij Chriſti, ſpiritualibuſque Imperij Sedem longe fœlicioribus, quam priſcum illud temporale partum fuerat, auſpiciis ſtabilitam, communemque totius Chriſtiani populi patriam, ſicut bonis moribus, omnique virtutum genere perornatam, ita templorum, & aliarum tam ſacrarũ, & publicarum, quam priuatorum ædium, platearum, & viarum pulchritudine, necnon murorum, propugnaculorumque firmitate decoratam, ac etiam pomeriis ſuis longe lateque prolatis inſigniter ampliatam, cum Dominus huic noſtræ peregrinationi modum duxerit imponendum, relinquamus: & vt hæc votis noſtris reſpondeant, eorum curam, ſolicitudinemque egregiorum Ciuium prudentiæ libenter committimus, qui ſciant, velint, & valeant id muneris & diligenter amplexari, & fideliter exercere. Dudum ſiquidem fœlicis recordationis Sixtus Papa IIII. prædeceſſor noſter, cupiens ipſius Vrbis decori, & venuſtati in ſuis ſtructuris, & ædificijs, ac ampliationi, & dilationi conſulere: Motu proprio, & ex certa ſcientia ſua, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine perpetuo ſtatuit, & ordinauit; quod pro tempore exiſtentes S. R. E. Camerarius, & Magiſtri ædificiorum, & ſtratarum Vrbis, ad requiſitionem dominorum quorumcumque domorum, quarum porticus, profella, ſeu alia ædificia pro viis, ſeu plateis, & aliis locis publicis eiuſdem Vrbis eatenus diruta fuerant, ac dirui contingeret; Et quandocunque de mandato Magiſtrorum eorundem, ſi domini prædicti domos ipſas inhabitare ſoliti erant ante demolitionem, & tempore demolitionis huiuſmodi factæ, &

factæ, & quam fieri contingeret in futurum, abſque dolo, & fraude inhabitabant, & in poſterum inhabitarent: Et propter demolitionem huiuſmodi iam factam, & quæ fieret domus effectæ eſſent, vel in poſterum efficerentur pro eorundem dominorum commoda receptione, & inhabitatione incapaces, eſſentque iuxta eas aliquæ domus per earum dominos minime inhabitari, ſed pro earum annua reſponſione, vel alias locari ſolitæ, ex quarum coniunctione cum incapaci effecta domo huiuſmodi domino illius aduerſus incommoditatem huiuſmodi ſubueniri poſſet, tenerentur compellere dictarum domorum vicinarum dominos, etiam ſi ad Eccleſias, & Monaſteria tam virorum, quam mulierum, ordinum quorumcunque, etiam exemptorum: Necnon Beneficia Eccleſiaſtica, Hoſpitalia, & alia pia loca pertinerent, ad eas vendendum dominis truncatarum domorum, pro pretio per duos probos, & expertos viros per vtramque partem eligendos determinando, & declarando: Si vero hi duo concordes in eodem precio aſſignando non eſſent, eo caſu ipſi camerarius, & Magiſtri, habito ipſorum dominorum iudicio, precium imponerent, & aſſignarent. Et ſi forſan contingeret ex demolitione huiuſmodi duas domos, ſic per earum dominos inhabitatas, incommodas modo præmiſſo effici, & inter eas aliam adeſſe domum locari ſolitam, quam vterque dominus dictarum duarum domorum demolitionem paſſarum, & incapacium effectarum ſibi vendi, & ſuæ domui incorporari poſtularet; deberent Camerarius, & Magiſtri præfati illi ex eis venditionem huiuſmodi fieri mandare, quem magis indigere domo vendenda exiſtimarent. Et ſi ea forſan vterque æqualiter indigeret, partem vni, & partem alteri, ſi commode diuidi poſſet, vendi facerent, aut alias deſuper prouiderent, prout eis expedire videretur. Et ſi domos imminutas huiuſmodi domini ſui non habitarent, ſed eas locare ſoliti eſſent, liceret etiam tunc Camerario, & Magiſtris præfatis, ſi id peteretur per alterum dominorum domorum earundem, dominum domus minus læſæ, ad inſtantiam domini domus magis læſæ, ad emendum domum magis læſam, aut ſuam domino domus magis læſæ vendendum compellere, ſeu alias, prout eis videretur, prouidere. quod ambæ domus ipſæ inutiles, & inhabitabiles non remanerent: & ſimiliter, prout eis videretur, prouiderent quoties domus ipſæ ſic vicinæ, & locari ſolitæ æqualiter læſæ, & incommodæ effectæ forent. Et ne ob proteruiam, & duritiam dominorum domorum, ſine quarum demolitione plateæ in eadem Vrbe neceſſariæ, & vtiles, ad illius decorem de nouo ordinari, vel iam ordinatæ ampliari, & noua Palatia, nouæque domus conſtrui, ſeu iam conſtructæ ampliari commode nequirent, Platearum earundem ordinatio, & ampliatio, ac Palatiorum, & domorum de nouo conſtructio, ſeu formatio retardarentur: poſſent, atquedeberent iidem Camerarius, & Magiſtri dominos domorum quarumlibet locari, non autem per ipſoſmet dominos inhabitari ſolitarum, Eccleſiaſticos, & ſeculares quacunque dignitate fungentes cogere ad vendendum pro iuſto, & rationabili pretio, vt præmittitur ſtatuendo, Conſeruatoribus, ſeu Sindicis eiuſdem Vrbis domos, quas pro huiuſmodi Plateis de nouo ordinandis, vel antiquis reformandis, & ampliandis neceſſarias, & vtiles eſſe cognoſcerent: idemque facerent circa alias domos per earum dominos inhabitari minime, ſed locari ſolitas, quas vtiles, & neceſſarias eſſe putarent pro Palatiis, domibus ſeu aliis ædificiis tam profanis, quam Eccleſiaſticis, in eadem Vrbe de nouo conſtruendis, ſeu iam conſtructis ampliandis ad inſtantiam perſonarum habentium iuxta illas domum ſeu ſolum, aut alium locum, & volentium ibi de nouo domos, vel Palatia conſtruere, ſeu iam conſtructa ampliare. Et ſi duo, ſeu plures in huiuſmodi inſtantia concurrerent, ille cæteris præferretur, cui domus, platea ſeu locus, de cuius venditione ageretur, magis adiaceret, ſeu qui illo magis indigeret, & ex cuius ædificio plus decori eiuſdem Vrbis conſuli ſperaretur, & ſi in omnibus paritas foret, liceret Camerario, & Magiſtris præfatis, venditionem huiuſmodi pro parte vni, & pro parte alteri, aut vni ex eis in totum fieri mandare, prout eis videretur. Volens quod in ſingulis caſibus prædictis, ſi illi, ad quos domus, & alia loca vendenda huiuſmodi pertinerent, biſque moniti, & requiſiti per Camerarium, & Magiſtros præfatos cum termino conuenienti eorum arbitrio moderando vendere recuſarent, aut malitioſe differrent, Camerarius, & Magiſtri præfati vice, & nomine illorum ſic recuſantium, vel differentium venditionem huiuſmodi facere cum promiſſione, obligatione, pœnis, renuntiationibus, iuramento, pactis, & cautelis conſuetis, & pretium inde proueniens recipere, & penes ædem ſacram, aut fide, & facultatibus idoneam perſonam deponere deberent, dominis domus, aut alterius loci ſic per eos pro tempore venditi, ſi venditionem ipſam ratam habere, & fideiuſſores de euictione præſtare vellent, & non alias conſignan. haberentque venditiones ipſæ quas ſic per Camerarium, & Magiſtros fieri contingeret, & traditiones locorũ, & domorum ſic venditorum plenam roboris firmitatem, & eoſdem omnino opererentur effectus, ac ſi per illos, ad quos illa tunc pertinebant, factæ fuiſſent. Prouiderent quoque iidem Camerarius, & magiſtri, in caſibus, in quibus aliquos compelli contingeret, ad vendendum proponentibus noua ædificia conſtruere, ſeu iam conſtructa ampliare ſe velle, vt ipſi talia proponentes ante omnia ſe obligarent ad inchoandum, & perficiendum huiuſmodi noua ædificia, modis, & formis, ac infra tempus, & ſub pœnis, de quibus ipſis Camerario, & Magiſtris, perſonarum, & ædificiorum qualitate inſpecta videretur: & ab illis, qui ſic ſe obligaſſent, & præmiſſa nõ adimplerent, pœnas exigerent memoratas. Et nihilominus eos compellerent ad obſeruandum præmiſſa per eos, vel quas prius habitarent: & etiam propterea eis venditas domos aliis ædificare volentibus vendendum, pro iuſto, & rationabili precio vt præfertur, moderando. Et quia interdum cõtingebat, quod habentes domos, ſiue domorum ſedimina, clauſtra, ſeu loca in eadem Vrbe, & illa vendere volentes variis plerumque modis, & occaſionibus illa vendere recuſabant habentibus domos, ſedimina, clauſtra, & loca illis vicina, & nonnunquã illa vendebant emulis eorundem vicinorum, ſeu perſonis eis parum gratis, quo fiebat, vt ipſi domorum, clauſtrorum, & ſediminum, ſeu aliorum locorum vicinorum domini illa emere volentes, & habere nequeuntes retraherentur perſæpe ab ædificatione de nouo in eorum ſediminibus, & locis vicinis, ac ab ampliandis domibus, quas inibi habebant: ſicque decori eiuſdem Vrbis, aut ſaltem ipſorum vicinorum commoditati non parum detrahebatur. Statuit etiam, & ordinauit idem Sixtus prædeceſſor, quod præfati ſic vendere volentes, tenerentur domos, ſedimina, clauſtra, plateolas, & loca venalia huiuſmodi vendere habentibus domos, ſedimina clauſtra, & loca alia illis contigua, pro iuſto, & rationabili precio, per alios euidenter, & non ficte forſan oblato: & ſi illa aliis quam vicinis præfatis venderent, venditiones illæ quoad alios, qui ea emerent, & eorum commodum, nullius eſſent roboris, vel momenti, & haberentur pro infectis: deberentque Camerarius, & Magiſtri præfati ementem à poſſeſſione domus, ſediminis, clauſtri, plateolæ, ſeu alterius loci ſic empti, abſque vlla

tela

Literas Leonis habes ſup. pag. 121. num. 13.

tela iudicij vicino inſtante, & precium rationabile offerente, & dicto emptori, ſi illud recipere, & emptioni per eum factæ renunciare, & ipſum vicinum iuxta Camerarij, & Magiſtrorum præfatorum ordinationem cautum facere vellet, perſoluendum deponente, amouere, & ipſum vicinum in illius poſſeſſionem inducere, perinde ac ſi emptio ab ipſo facta fuiſſet. Et ſi forſan eſſent duo vicini, quibus domus, clauſtrum, ſedimen, plateola, ſeu alius locus, de cuius venditione ageretur, vtilitatem, vel commoditatem afferre poſſet, & ille ex eis perferri deberet in præmiſſis, quem Camerarius, & Magiſtri præfati conſideratis circumſtantiis vniuerſis, venali domo, ſedimine, clauſtro, ſolo, plateola, ſeu alio loco magis indigere declararent, Et ſi æqualiter indigerent, & pro parte vni, & pro parte alteri poſſet exinde commoditas prouenire, vtrique proportionabiliter concederetur. Si vero facta illius diuiſione, portiones vtriuſque fere inutiles eſſent, non diuideretur, ſed Camerarius, & Magiſtri, alteri eorundem vicinorum, quem vellent, illam, ſeu illud aſſignarent, Camerario in eccleſiaſticas, & eo, ac Magiſtris præfatis in alias perſonas, Cum facultate, & poteſtate videlicet, Camerario per cenſuram eccleſiaſticam, & ipſo, ac Magiſtris præfatis per pœnarum, & mulctarum impoſitionem, ac perſonalem diſtrictionem, & alia iuris remedia contradictores quoslibet, & rebelles compeſcendi, executoribus deſuper deputatis. Et ſucceſſiue piæ me. Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter conſiderans quantum decoris, & dignitatis Vrbi, & Curiæ Roman. ſupradictis in ædificiorum, & prædiorum ampliatione, & ſalubrioris aeris amœnitate, & hominum in omni virtutum, & dignitatum genere illuſtrium copia, & cultu à tempore, quo literæ ipſius Sixti prædeceſſoris ſuper præmiſſis emanauerant, acceſſerat, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, Literas Sixti IIII. huiuſmodi cum omnibus in eis contentis clauſulis per ſuas literas approbauit, & innouauit. Decernens eas in ſingulis partibus ſuis, etiam in quibus forte hactenus vſu receptæ non fuerant, ab omnibus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari. Et nihilominus præfati Sixti prædeceſſoris veſtigiis inhærens, ipſorumque Ciuium, & Curialium, ac aliorum ædificare volentium commoditatibus prouidere cupiens, inter alia (quoniam ſicut acceperat, nonnulli ad habitandum domos, quibus illarum vicinos pro ornatu, & ampliatione ſupradictis indigere conſpiciebant, de nouo ſe conferebant, vel illas inſtaurari, aut refici faciebant, vt quod eis directo non licebat, hac ſaltem via aliqua dictæ Vrbis decori, & vtilitati obuiarent, vel illa augere deſiderantes ad domos ipſas longe plus iuſto pretio emendum, neceſſitate compellerent) auctoritate Apoſtolica præfata declarauit omnes, & ſingulos, qui poſtquam pro parte dictorum Magiſtrorum ſuper ſuis domibus per eos tunc non habitatis pro commoditate, in illis, & apud illas ædificare volentiũ, vt præfertur, vendendis requiſiti forent, etiam ſi domos vendendas huiuſmodi de nouo habitare, aut inſtaurari, vel refici (non tamen à fundamentis) facere incepiſſent, ad illas vendendum iuxta dictarum Sixti prædeceſſoris Literarum tenorem, perinde ac ſi ad eas de nouo habitandum ſe non contuliſſent, illaſue reſtaurari, aut refici non feciſſent: per Camerarium, & Magiſtros præfatos cogi, & compelli poſſe, atque debere, tam in præteritis, quam futuris. Et generaliter volens ea omnia, quæ per Sixtum prædeceſſorem præfatum ſuper venditionibus, & diuiſionibus domorum, arearum, ſiue platearum intra Vrbem conſiſtentium in fauorem perſonarum de nouo ædificare, aut conſtructa ædificia, & prædia ampliare volentium, ab inuitis dominis, ſeu etiam eorum nomine faciendis prouide diſpoſita fuerant, etiam extra Vrbem in locis ab illa vltra decem milliaria non diſtantibus, vicem ſibi vendicare, & effectum ſortiri debere, vbi, & quoties eiſdem Camerario, & Magiſtris videretur vtilitati, vel ornatui publico expedire: aliaſque & alia tam Sixtus, quam Leo prædeceſſores præfati voluerunt, ordinarunt, ſtatuerunt, conceſſerunt, indulſerunt, mandarunt, decreuerunt, & diſpoſuerunt. prout in ſingulis illorum literis præfatis, quarum tenores, & datam, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis, & inſertis haberi volumus, plenius continetur. Nos autem eiuſdem Almæ Vrbis ornatui, ampliationi, decori, & pulchritudini, aeriſque ſalubritati non minus, quam ipſi prædeceſſores conſuluerunt, quantum in nobis eſt, conſulere, Et quemadmodum illam Ciuitatem noſtram Piam ampliauimus, mœnibusque, ac propugnaculis muniuimus, eam quoque vt munitam, ita etiam ornatam, ac ſpecioſam reddere cupientes, eorundem prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſimiliter Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de pari poteſtatis plenitudine, ſingulas Sixti, & Leonis prædeceſſorum eorundem literas prædictas cum ſupradictis, ac etiam aliis omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ac inde ſequuta quæcunque, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo confirmamus, approbamus, & innouamus. Decernentes eaſdẽ literas in omnibus, & ſingulis illarum partibus, etiam hic non expreſſis, etiam in quibus forſan hactenus vſu receptæ non ſunt, ſeu non eſſe dici poſſent, perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter, & ad vnguem ab omnibus obſeruari debere, ac omnes & ſingulos ad illarum obſeruationẽ omnino teneri, & efficaciter obligatos exiſtere, & cenſeri, Ac ad id opportunis iuris, & facti remediis, etiam per cenſuras, & pœnas in eiſdem literis appoſitas, & inflictas, cogi poſſe, & etiam debere. Præterea cum non ſine animi noſtri diſplicentia intellexerimus ea, quæ per præfatos prædeceſſores in prænarratis literis pro publico Almæ Vrbis commodo, & honore ordinata fuere, contrarium ſortiri effectum, quandoquidem licet iuxta earum tenorem in præmiſſis, & forſan certis aliis ibi expreſſis caſibus, Camerarius, & Magiſtri viarum, qui pro tempore fuerunt, quam plures ad domos ſuas, vicinis ſe ibi ædificare velle dicentibus, ſeque id facturos etiam cum obligatione promittentibus, vendendum coegerint, multi tamen emptores huiuſmodi obligationibus per eos ad noua ædificia inchoandum, & perficiendum, ſeu iam conſtructa ampliandum, pactis, modis, & formis, ac ſub pœnis in ſententiis Camerarij, & Magiſtrorum viarum, iuxta formam dictarum literarum promulgatis contentis non obſtantibus, poſtquam dictas domos antiquis dominis eiectis habuerunt, noua ædificia per ſe promiſſa facere, ſeu iam conſtructa ampliare non curarunt, memoratas prædeceſſorum præfatorum conſtitutiones, & antiquos domorum dominos ſimul eludendo, & pœnas præfatas damnabiliter incurrendo, indignitatibus huiuſmodi, vt par eſt, prouidere volentes, eiſdem auctoritate, & tenore ſtatuimus, volumus, & ordinamus, vt qui infra ſex menſes à die publicationis præſentium promiſſiones per eos à viginti annis citra factas, & in futurum faciendas, non adimpleuerint, ac propterea pœnas iuxta formam dictarum Literarum incurrerent, manu Regia ad ſolutionem pœnarum huiuſmodi per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogantur, quarum pœnarum vna fabricæ, ſeu munitioni murorum Ciuitatis noſtræ Piæ, & altera medietates Camerario, & viarum Magiſtris præfatis applicentur: & nihilominus ipſi eluſores ad dictas domos pro eodemmet pretio, quo illas emerunt, primis dominis retrouendendum à Camerario, &

Magiſtris

Magiſtris præfatis cogi poſsint. Et quum pluries hactenus ſit in *Literis Sixti* prædeceſſoris huiuſmodi dubitatũ, an domini vendere volentes deberent requirere vicinos ſuper venditionibus domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, vel Caſalenorum, ipſis vicinis contiguorum per eoſdem dominos faciendis, ad obuiandum litibus, quæ ex hac cauſa deinceps oriri poſſent, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione ſtatuimus, & ordinamus: vt in futurum ſiue vicinus requiſierit prius venditorem, ſeu vendere volentem ſuper venditione domus, plateolæ, ſediminis, ſitus, vel caſaleni, ſiue non requiſierit: ſemper ad hoc vt venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda valida ſit, ſuumque ſortiatur effectum, venditor ſiue emptor domus huiuſmodi vicinum ipſo perſonaliter reperto, ſi haberi poterit, per vnum, ſin autem facta diligentia perſonaliter reperiri commode non poterit, per duos ex Mandatariis, vel noſtris Curſoribus, domi dimiſſa copia, in abſente vero per edictum publicum requirere, vel requiri facere debeat, & teneatur, an ipſe vicinus velit domum venditam, ſeu venalem huiuſmodi pro pretio per dictum emptorem, ſeu emere volentem non vicinum vere, & non ficte oblato, ſoluto, aut promiſſo, & cum eiſdemmet pactis, & conuentionibus. Quaquidem requiſitione, ſeu intimatione per venditorem, ſeu emptorem ſic facta, ſi vicinus, aut vicini, ſi plures fuerint, intra quindecim dies non acceptauerint, & ſummam cum emptore, ſeu emere volente non vicino conuentam non promiſerint, & de fabricando ad certam ſummam arbitrio Magiſtrorum viarum ſub certa pœna eiſdem Magiſtris beneuiſa ſe non obligauerint, & deinde intra alios quindecim dies dictam ſummam realiter, & cum effectu, ſi vere, & realiter in primo inſtrumento, vel contractu fuerit ſoluta, non ſoluerint, Et ſi nondum fuerit ſoluta, omnia in eodem primo inſtrumento, vel contractu, aut obligatione, vel conuentione contenta non adimpleuerint, tunc venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda huiuſmodi firma, & valida remaneat. Sin vero præfata intimatio modo quo ſupra facta non fuerit, tunc venditio iuxta præfatarum Sixti prædeceſſoris literarum formam, facta pro vicino intelligatur. Et ſi prædicta intimatio facta non fuerit, volumus quod ad reſciſsionem primi inſtrumenti huiuſmodi venditionis vnuſquiſque vicinorum prædictorum ſemper, & quandocunqne admittatur, nec illi via ſit præcluſa, niſi poſt annum à die ſcientiæ venditionis, quam ſcientiam declaramus ſufficere tantum in generali, nempe ſcire rem fuiſſe venditam, etiam quod pretium, & aliæ qualitates fuerint ignoratæ. Et concurrentibus in cuiuſuis, ſeu quorumuis domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, & caſalenorum emptione inquilino, & vicino, ipſe vicinus eidem inquilino, ac alias, ſeruata præinſertarum literarum forma, omnino ſemper præferatur, & præferri debeat. Et ad obuiandum ſimulationibus, & fictionibus, quæ plerunque in ſimilibus inſtrumentis venditionum, etiam forſan ad eludendum huiuſmodi noſtras, & noſtrorum prædeceſſorum ordinationes, inter venditores, & emptores, præcipue exprimendo maius pretiũ in inſtrumento, quam vere, & realiter ſit ſolutum, vel conuentum, intercedere conſueuerunt: volumus quod venditiones, in quibus huiuſmodi ſimulationes, præſertim circa pretij quantitatem interuenerint, omnino nullæ ſint, & nihilominus tam pretium per emptorem ſolutum, vel promiſſum, quam res ſic vendita ad nos, & ſedem apoſtolicam eo ipſo deuoluatur, pro vna fabricæ Ciuitatis noſtræ Piæ ſeu illius murorum, & pro altera medietatibus Camerario, & Magiſtris præfatis irremiſsibiliter applicanda, prout ex nunc applicamus. Et inſuper pro maiori officij dilectorum filiorum Horatij Nari, & Hieronymi Pichi, modernorum & ſucceſſorum ſuorum pro tempore exiſtentium Magiſtrorũ viarum dictæ vrbis dignitate, ſimul & auctoritate: ac ad obuiandum cauillationibus, quæ in dies ſuper eorum officio, & priuilegiis, ac facultatibus ſuis ſubinde emergere poſſent: omnia, & ſingula, ac quæcunque priuilegia, facultates, gratias, prærogatiuas, & indulta Magiſtris viarum Vrbis, eorumque officio huiuſmodi per præfatos, & quoſuis alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos, & dictam ſedẽ hactenus quomodolibet, & ſpecialiter per vnam Motus proprij ſchedulam à Piæ me. Paulo Papa III. ſimiliter prædeceſſore noſtro editam, incipientem, Inter alias innumerabiles, & graues, conceſſa, in primis, & ante omnia eiſdem auctoritate, & tenore approbantes ſimiliter perpetuo ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod quælibet pars, & clauſula, ſiue conſtructio tam ſupradictorum per Sixtum, & Leonem, ac Paulum, ac quorumuis aliorum per quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores, & etiam reſpectiue ſucceſſores noſtros, ac nos, & Sedem eandem editorum, & quandocunque edendorum literarum, & etiam pari motu ſignatorũ reſcriptorum, officium, & facultates Magiſtrorum viarum Vrbis huiuſmodi quomodolibet concernentium, reſpicientium, ſicubi ſenſus erit, vel videbitur eſſe dubius, ſemper in dictæ Vrbis fauorem, & ornatum intelligatur, accipiatur, & interpretetur, ac intelligi, accipi, & interpretari, & ita à Camerario, & Magiſtris præfatis in cauſis coram eis vertentibus iudicari, & diffiniri debeat, iuſque ipſum in literis & reſcriptis præfatis, ſi opus ſit fauorabile, non autem odioſum, ſit, & eſſe cenſeatur, & etiam ad effectum præfatum caſus dicatur comprehenſus, potiuſquam extenſus, quacunque interpretatione, ſenſu, intelligentia, opinione, aut alia re in contrarium quomodolibet faciente non obſtante. Et præterea ne fabricare, ſuaque ædificia ad vrbis ornatum ampliare volentes, propter loci defectum, cum interdum domos vicinas locari ſolitas, quas eis vigore literarum prædictarum emere liceat, non habeant, ſed domus ipſæ vicinæ à propriis illarum dominis ſint habitatæ, à ſuo propoſito abſtrahantur, & non poſsint propter ſitus carentiam fabricas, & palatia, ſiue domos, vt aiunt requadrare, ideo ſtatutum dicti Sixti prædeceſſoris ſuper domorum locari ſolitarum, dominis ad illarum venditionem vicino ſeu vicinis fabricæ, domumque ſeu domos ſuas ampliare volentibus faciendam compellendis, vt præfertur editam, ad quaſcunque domos, hortos, terrena etiam per proprios eorum dominos inhabitari ſolita, caſu quo videlicet vicinus palatium, aut aliquam magni momenti fabricam, domum, hortum, ſeu terrenum vicini à duobus lateribus ad minus circundantem, & domus horti, vel terreni conuicini pretium, ſeu valorem quadruplo excedentem inchoauerit, ſeu inchoatum perficere voluerit, etiam ſi tales domus, horti, & terrena quorumuis Monaſteriorum, Eccleſiarum, vel Hoſpitalium, vel aliorum piorum locorum, extra tamen ſepta Monaſteriorum, Eccleſiarum, aut piorum locorum huiuſmodi, dictiſque monaſteriis, & aliis locis piis minime cõtigua exiſtant, ita quod ſtatutum Sixti huiuſmodi non ſolum in locari, ſed etiam caſu prædicto in per proprios eorũ dominos habitari ſolitis, domibus, hortis, & terrenis locum omnino habeat, & ad vnguem obſeruari debeat. Ac domini domorum, hortorum, & terrenorum ipſorum etiam per eos habitatorum, ad illorum venditionem vicino, ſeu vicinis huiuſmodi fabricam conſtruere, ſeu perficere volenti, ſeu volentibus, & etiam in domo fabricanda, ſeu amplianda non habitantibus, nec habitare ſolitis, per Camerarium, & Magiſtros viarum præfatos

pro precio æſtimando, & plus decima illius parte, & alias iuxta literarum Sixti, & Leonis huiuſmodi formam ſ
& tenorem faciendam arbitrio dictorum Camerarij, & Magiſtrorum, per eos etiam manu Regia cogi, & com
pelli poſſint. Et inſuper idem Sixti prædeceſſoris Statutum ad Caſalena per plures pro indiuiſo poſſeſſa, & in
maximum Vrbis detrimentum plerumque diruta, vel diſcooperta, ita quod ipſi omnes conſortes eorundem Ca
ſalenorum poſſeſſores ad dicta Caſalena reſtaurandum, & cooperiendum, ac inibi Magiſtrorum præfatorum
arbitrio fabricandum, vel ſi, & prout eiſdem Magiſtris melius videbitur, vno, vel pluribus ipſorum conſortum
fabricare volente, ſeu volentibus, reliqui conſortes fabricare nolentes, vel differentes, ad ſuas portiones con-
ſorti, vel conſortibus fabricare volenti, ſeu volentibus, pro pretio per peritos æſtimando vendendum, & con
ſors, ſeu conſortes fabricare volens, ſeu volentes ad portiones prædictas emendum, aut ſi nullus ipſorum fa-
bricare voluerit, ipſi omnes ad dicta Caſalena vicino, ſeu vicinis domorum contiguarum pro precio, vt præfer
tur, æſtimando vendendum, ac idem vicinus, ſeu vicini ad illa emendum per Camerarium, & Magiſtros præ-
fatos eorum arbitrio, etiam manu Regia ſub pœnis ſibi beneuiſis reſpectiue compelli poſſint: & nihilominus
contrauenientes caducitatis, & alias in præſentibus appoſitas pœnas incurrant, perpetuo extendimus, & am-
pliamus. Et cum multæ viæ in eadem Vrbe iam pridem de nouo inchoatæ imperfectæ remaneant, ac in pluri-
bus earumdem viarum locis non ſolum illæ domus, ſed ne parietes quidem, ſeu muri conſtructi reperiantur,
& variis in locis domus ad inuicem diuiſæ, diſtantes, ſeparatæ, & truncatæ remaneant, in eiuſdem Vrbis non mo
dicam deformitatem, & locorum eorundem deturpationem, & (quod peius eſt) in dictis locis ſic deſertis, ſor
des, & immundiciæ paſſim proijciantur: Nos huiuſmodi incommodis obuiare cupientes, volumus, & ordina-
mus, vt in omnibus, & ſingulis huiuſmodi locis vnuſquiſque dominus, ſiue directus, ſiue vtilis in domo à ſe poſ-
ſeſſa, vel Caſaleno ſic truncata, vel truncato, aut in ſitu, vel ſolo, aut alio loco ſuo proprio, ſaltem muro, ſeu
pariete claudere, illamque, illud, vel illum infra ſex menſes à die publicationis præſentium pro tempore facien
dæ, In domibus vero de nouo incidendis pro viis, ſeu plateis conſtruendis, infra ſex menſes à die integræ ſa-
tisfactionis à Magiſtris vel aliis ipſis dominis domorum factæ computandos, muris, ſeu parietibus, ſaltem vſque
ad primum ſolare, includere debeat, & teneatur ſub pœna ad arbitrium eorundem Magiſtrorum viarum impo-
nenda per quemlibet contrauenientem, eo ipſo toties quoties contrauenerit incurrenda. Et ſi loca ipſa ſint cen
ſualia, ſiue emphiteotica, & Eccleſiis, Monaſteriis, ſeu aliis locis, vel perſonis quibuſuis reſpondentia, ipſa di-
ctis ſex menſibus elapſis, ad ſuos directos dominos cum eodem onere fabricandi, ſeu muro claudendi; dum-
modo ſi perſonæ Eccleſiaſticæ ſint, eorum liberationem, ſiue affrancationem iuxta formam prædictarum Lite-
rarum faciendam non impedierint, deuoluta ſint, & eſſe cenſeantur: etiam ſi domus, ſitus, & Caſalena prædicta
ſint Eccleſiarum, Monaſteriorum, ſeu piorum locorum quorumcunque, Et ita per quoſcunque Iudices iudica-
ri debere mandamus. Poſſint tamen dicti viarum Magiſtri eundem terminum ſex menſium pro qualitate loco-
rum, & perſonarum, vbi eis videbitur, prorogare. Et nihilominus ex nunc quibuſuis locorum præfatorum in-
quilinis, ſeu affictuariis, ne facta prius ipſis ſimplici dictorum Magiſtrorum inhibitione, locorũ eorundem pen-
ſiones, vel cenſus dominis ſuis ſub pœna iterandæ ſolutionis perſoluant, ſed eas, & eos etiam inuitis dominis,
in expenſis pro præmiſſis neceſſariis conuertant, & muros ad dictam altitudinem, ſi ſat erit, perficiant, donec,
& quoſque in eiſdem locis, vt præfertur, fabricatum fuerit, inhibemus pariter, & interdicimus: quodque dein
ceps domini conductoribus ipſis illas bonas facere teneantur: & in euentum contrauentionis, ac ſoluta per ip-
ſos inquilinos, ſeu conductores penſione, & dicto pariete ad minus vſque ad primum ſolare non perfecto, eoſ-
dem inquilinos, ſeu conductores de ſuo proprio ad dictam conſtructionem teneri, & obligatos eſſe, volumus,
& etiam declaramus. Et cum in domibus ita inciſis, ſiue de nouo incidendis earum domini per nos ita ſint gra
uati ad fabricandum, vel muro claudendum, vt præfertur ad minus vſque ad primum ſolare, & multoties ipſi
domini inhabitantes ex hac cauſa maximam recipiant incommoditatem, tum ex ipſa inciſione domus ipſorum
remaneant incommodæ, idcirco in caſu, & caſibus præfatis, vbi domus per dominos inhabitatæ pro viis, ſeu
Plateis conſtruendis inciſæ fuerint, & ſic incommodæ effectæ, & reſarcitæ, ibidemque intra ſex menſes, vel po
ſtea fabricatum fuerit, domos contiguas etiam per dominos inhabitatas, qui non fabricauerint præfatis domi-
nis, qui fabricauerint ſic domos inciſas dominos præfatos vicinos, etiam habitantes, ad vendendum pro pretio
per duos peritos, & in euentum diſcordiæ, per Magiſtros præfatos æſtimando, & plus decima illius parte, vt præ
fertur per Camerarium, & Magiſtros præfatos eorum arbitrio, etiam à tribus lateribus domos vicinorum non
circundantes, nec duplum, nec triplum in valore excedentes, manu Regia compelli poſſe volumus, & etiam
mandamus. Cumque tam in de Populo, & de Portugallo, ac Sanctiſſimæ Trinitatis, & Piæ nuncupatis, quam
aliis dictæ Vrbis viis, qua plurimi ſitus, ſeu prædia reperiantur muris, domibusque omnino vacui, quo ſit, vt viæ
ipſæ lateribus ſterni, ſeu pauimentari, & ad ornatum reduci nequeant, pariter ſub pœnis præfatis volumus, ſta-
tuimus, & ordinamus, quod ſituum prædictorum domini infra eoſdem ſex menſes in dictis ſitibus, vel muros,
vt præfertur, vel edificia conſtruere, ſeu conſtrui facere debeant, & teneantur. Ita quod lapſo ſex menſium
termino præfati Magiſtri viarum ſitus præfatos, in quibus, vt præfertur, fabricatum non fuerit, quibuſcũque per-
ſonis, ac pro pretio reperibili locare, & concedere, Seu, ſi Camerario, & Magiſtris ipſis melius videbitur, ſitus
ipſos quibuſcunque perſonis pro precio huiuſmodi in manibus eorum depoſitariorum ad effectum illud poſt-
modum dominis dictorum ſituum conſignandi, facta tamen per dominos præfatos ratificatione venditionis præ
fatæ per Magiſtros factæ, & datis idoneis cautionibus in forma, iuxta formã Statutorum Vrbis deponendo ven
dere, & alienare libere, & licite, ac valide etiam poſſint ad effectum prædictum. Et quoniam in alma Vrbe quã
plurimi adſunt viculi latitudinis duorum vel trium palmorum, aut circa, in quibus variæ ſordes & immunditiæ
continuo inijciuntur, & muri circumcirca exiſtentes putrefactione corrupti, fœtorem cum peſtiferi, & mali
aeris generationem inducunt, adeo vt tempore procedente dicti muri corruant, & collabantur, & collapſi eij-
ciantur, vt deinceps vnicus murus pro vtroque latere domorum contiguarum inſeruiat, ſub eiſdem pœnis,
quod de cætero nemo cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, in, vel ſuper mu
ris huiuſmodi trabes, aut tigna, ſeu quid aliud apponere, caminos, vel quidpiam aliud conſtruere, vel murum
dicti viculi eleuare, ſeu aliquod ibi ædificium fulcire, aut alias illis vti, vel inniti queat nec debeat. Muratori-
bus vero quibuſcunque, ne de cætero ſub exilij à toto Statu Eccleſiaſtico, & bonorum ſuorum confiſcationis

pœna,

pœna, in dictis muris pro illorum reparatione, aut de nouo extinctione manum, & operã apponere, vel quicquam operis ibidem facere, ſeu fabricare audeant, vel præſumant. Et vlterius ad tollendos dictos muros, & viculos, volumus, quod ille ex vicinis, qui primus voluerit fabricare, poſſit (habita tamen à præfatis Magiſtris licentia, etiam abſque alicuius pretij ſolutione cuiquam facienda) eoſdem viculos ſibi aſſumere, appropriare, & vendicare, & ſuper muro ſui vicini tigna, lapides, cæmenta, & trabes, aliaque ad fabricam ſuam neceſſaria apponere, ſuamque fabricam deſuper adaptare, & vt dicitur appodiare, & alias eodem muro communiter cũ vicino per eundem fabricare volentem medietate dicti muri ad æſtimationem duorum peritorum per partes ipſas eligendorum, & in euentum diſcordiæ per Magiſtros viarum taxandi. Et quia quamplurimæ domus eiuſdem Vrbis quaſdam paruas habent Cloacas, Clauichettas vulgariter nuncupatas, in viis publicis reſpondentes, & ab ipſis domibus aquam, & immunditias in vias, & loca publica euomentes, quibuſcunque perſonis, vt infra eoſdem ſex menſes ſub dictæ caducitatis, & aliis pœnis præfatis tam Cloacas, quam etiam viculos prædictos, necnon quaſcunque latrinas, ſeu cantaras, & ſiccatoria, vulgo ſciaquatoria nuncupata, & piſcinas in vias publicas, & vicos, ſeu viculos, aut plateas exeuntes, & reſpondentes obſtruere, Et ſi velint cantaras in eorum cortibus ſeu cortilibus, & cancis, non autem in, vel ſuper viis publicis, ſeu plateis fabricare debeant, ita quod inquilini domorum, & locorum huiuſmodi præmiſſa ex pecuniis eorum penſionis etiam inuitis dominis, & contra eorum voluntatem facere poſſint, Et non facientes ad pœnam arbitrio præfatorum Magiſtrorum viarum imponendam teneantur. Et nihilominus omnes penſiones decurſas, & præfatis dominis interim contra inhibitionem eis faciendam ſolutas conſignare teneantur Depoſitario dictorum Magiſtrorum viarum, ad effectum Cloacas, aliaque præmiſſa claudendi, & cantaras, vt præfertur faciendi, inhibemus, præcipimus, atque mandamus. Et cum in viarum, quæ pro tempore fiunt, conſtructione, ordinatione, & ampliatione, ac in domorum, Caſalenorum, & ſituum, ſiue partium eorum applicatione, ſeu venditione, in omnibus caſibus ſupradictis, & aliis quomodolibet ex cauſis præfatis occurrentibus, interdum ſit neceſſe domorum, ſeu locorum ad vſum viarum huiuſmodi inciſorum, ſeu diuiſorum partes remanentes adiudicare, & multoties propter fidei commiſſa appoſita dubitetur, ne lites, & controuerſiæ oriantur, ad tollendum igitur litium materiam, huiuſmodi fideicommiſſa ad effectum præmiſſorum (ita tamen, quod ea, quæ fideicommiſſo ſubiecta erunt, ſic adiudicentur, quod pretia illorum in tot bonis ſtabilibus reinueſtiantur, quæ bona remaneant eidem fideicommiſſo ſubiecta eodem modo, prout dicta bona ſic adiudicata antea ſubiecta erant) penitus & omnino tollimus, caſſamus, & amouemus, illiſque ad hunc effectum ſufficienter, & expreſſe harum ſerie derogamus. Et cum Vrbs ipſa edificiis, & viridariis ornata, & ſplendida eſſe debeat, intus vero, & extra, ac prope illam adſint quam plurima canneta deformitatem Vrbi generantia, aeriſque ſerenitatem, & ſalubritatem, ac clarum fluminis conſpectum impedientia, & etiam male agendi opportunitatem, locumq; ſubminiſtrantia, quod quicunque tam extra per centum & quinquaginta cannarum diſtantiam prope, quam intra mœnia eiuſdem Vrbis, Necnon etiam in Angelica, & verſus flumen in Pontis Miluij viis nuncupatis, ac per viginti cannarum diſtantiam iuxta quaſcunque alias vias publicas canneta habent; illa, ac omnia canneta intus Vrbem exiſtentia, præter ea quæ ſunt extra vias publicas in locis abſconditis ſeu remotis infra præfatos ſex menſes ſub pœnis prædictis funditus extirpare, euellere, atque tollere, ac ad terrenum, & culturam vinearum, ſeu viridariorum reducere debeant. Necnon cum Angelicam, ac Caſtelli nuncupatas vias per vineas, & prata ad maximum Ciuitatis noſtræ piæ per nos nouiter conſtructæ ornatum fecerimus, intellexerimuſque quod nonnulli prata prædicta ad canneta, vineas, ac hortos facienda impudenter claudere cogitant, Ideo quod nullus in poſterum, etiam ſi proprietarius exiſtat, dicta prata ad alium vſum, præterquam ad paſcua, fœnunque colligendum deſtinare poſſit. Quodq; omnes, & quicunque, qui ab eo tempore, quo diuina fauente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, huiuſmodi prata reſtrinxerunt, ac ibi vineas, canneta, ſiue hortos fecerunt, ad illa in priſtinum ſtatum, nempe ad pratum reducendum, per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogi & compelli poſſint, & debeant, præcipimus, & ordinamus. Et ſimiliter, quia horti prope Vrbem conſiſtentes propter aquarum irrigationem malum, & peſtiferum ſolent generare aerem, & maxime in Burgo noſtro Sancti Petri, ac dicta Ciuitate noſtra Pia, ad cuius ornamentum, decorem, & aeris ſalubritatem ſummopere intendimus: Deſiderantes igitur, vt quemadmodum dictam Ciuitatem Piam muris, & propugnaculis cinximus, & ab hoſtilibus offenſionibus ſecuram reddidimus, ita quoque aeris ſalubritate non careat: ſtatuimus, quod omnes horti exiſtentes in pratis extra Portam Angelicam (exceptis dumtaxat cardorum vulgo carciofolorum hortis, in quibus aquarum irrigatio nullo modo ſit) penitus tollantur, & aboleantur, ac ad vinearum, & pratorũ vſum reducantur: ſub caducitatis, quoad dominos, & quoad inquilinos, ſeu affictuarios, ſub exilij, & bonorum confiſcationis, aliiſque dictorum Magiſtrorum viarum arbitrio infligendis pœnis. Et quoniam in variis Almæ Vrbis locis viæ publicæ diuerſis modis ſunt impeditæ, & inter alia à certis ſcalis à Baſtoni, vt vulgariter dicitur, factis, quæ multis in locis vias publicas fere per vnam cannam, & vltra occupant, in maximum earundem viarum præiudicium, & obſtaculum, adeo vt duo currus concurrentes commode pertranſire nequeant; Idcirco ſub præmiſſis, & aliis arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum præfatorum imponendis pœnis diſtricte præcipiendo mandamus, vt in poſterũ nemo quominus via pro duabus rhedis, Cocchijs vulgariter nuncupatis, concurrentibus, lata, ſpacioſaque remaneat, dictas ſcalas audeat ita componere, ſed tantummodo duos, vel tres palmos vltra ianuam excedere: factas vero ſcalas præmiſſas ac dictos duos, vel tres palmos infra eoſdem ſex menſes ſub ſimilibus pœnis reducere, & reſtringere vnuſquiſque debeat. Muratores autem ibi aliter operantes, exilij & bonorum confiſcationis pœnas incurrere, & exoluere volumus. Præterea cupientes non ſolum ipſam Vrbem interiorem, ſed etiam illius ſuburbia, & circuitum, ac vineas, decorari, cum nobis innotuerit nonnullos pulchras, & delicioſas vineas, ac poſſeſſiones facere, & ampliare volentes, à vicinis illis Terrenum, aut vineas locari tamen, ſeu ad medietatem fructuum, vel alias dari, & concedi ſolitas, ad id vendere nolentibus impediri: præfatis Camerario, & viarum Magiſtris, vt quoſcunque, ſiue ſæculares, ſiue Eccleſiaſticos, etiam ſi Monaſteria quorumuis, etiam mendicantiũ ordinum, necnon Eccleſiæ, hoſpitalia, aut alia pia loca fuerint, terrena, vineas, aut canneta, locari tamen, aut ad medietatem fructuum, vel alias, vt ſupra dari ſolita, ab vna, non ſolita vero locari a tribus, ſeu duabus partibus circundata, extra tamen ſepta Monaſteriorum eorundem habentes, vel habentia, ad illorum in toto, vel

parte, etiam pro vialium directura, & accommodatione facienda, arbitrio dictorum Camerarij, & Magiſtrorum venditioné vicinis illa ſic circundantibus, & ampliare volentibus pro iuſto & rationabili pretio per duos peritos per partes eligendos, & in euentum diſcordiæ, per præfatos Magiſtros, habita dictorum electorum relatione, æſtimando faciendam, etiam manu Regia cogere poſſint, & debeant, etiam ſi loca ipſa non ſint vel fuerint locari ſolita, & abſque vlla difficultate id etiam procedere volumus in vinea, canneto, vel terreno ſic contiguo, vbi domus commoda pro domini habitatione non fuerit, concedimus, & ordinamus. Necnon huiuſmodi noſtram ordinationem non ſolum ad vineas, ſed etiam ad Caſalia intra duodecim milliaria ab Vrbe conſiſtentia, ad dictæ vrbis ornatum, & commoditatem dominorum Caſalium extendimus, ac extendi debere præcipimus; & mandamus. Cumque intellexerimus multa Caſalia magnæ quantitatis Rubrorum habere incorporata nonnulla terrarum portiones, aut petia modicæ quantitatis Pedichæ vulgariter nominata: volumus etiam, & ordinamus, vt quicunque Caſale habuerit centum Rubrorum, aut minus, & hoc maxime vbi aliquod nobile, ſiue commodum ædificium pro habitatione exiſtat, & aliquam pedicham vicinam, & contiguam habeat, ſi ab vno latere tantum rubra centum, decem: & ſi a duobus, viginti: ſi a tribus, triginta: & ſi Caſale excedat ſummam centum, ad dictam ratam, vt ſupra. Et ſi aliquod etiam multorum rubrorum Caſale in alio incorporatū exiſtat, videlicet cum aliqua lingua quatenus dicta lingua ſit incorporata, illam ſibi arbitrio dictorum Camerarij, & Magiſtrorum pro pretio per peritos æſtimando & aucta decima parte pluris vendicare poſſit. Et inſuper eiſdem viarum Magiſtris, vt quoſcunque ad ſcalas quaslibet extra domos, & in viis, ſeu plateis publicis exiſtentes, quarum præſertim in Regionibus Tranſtiberinis, & Triuij maxima adeſt copia, & quæ vias publicas non parum impediunt, & occupant; Necnon ad mœniana, alias Curritoria lignea, mignani vulgo nuncupata, extra muros domorum multum, vel modicum ſe porrigentia, & eminentia in vias publicas proſpectum habentia infra annum a die publicationis præſentium deſtruendum, & tollendum arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum eorundem cogere, & compellere. Necnon domorum inquilinis, vt penſiones per eos pro tempore debitas etiam inuitis dominis retinere, & in expenſas pro deſtructione ſcalarum, & Curritoriorum huiuſmodi neceſſarias, abſque eo quod ad iteratam dominis ſuis ſolutionem teneantur, conuertere valeant, & debeant. Quinimo inquilini ipſi dictas penſiones, donec ſcalæ, & Curritoria huiuſmodi ablata fuerint, poſt ſimplicem inhibitionem eis faciendam ſuis dominis ſub pœna ſolutionis dictis Magiſtris viarum iterato faciendæ nullatenus perſoluere poſſint: quod tamen vnicuique ferrea, ſeu lapidea mœniana, quæ vulgo Arengherias, aut Balauſtos vocant, habere liceat impune permittentes. Quodque quilibet infra annum prædictum ſuas porticus, ſeu porticalia penitus, & omnino deſtruere, & demoliri, aut muris claudere habeant; dummodo porticus ipſæ non ſint modernæ, & inſignes, iudicandæ & dinoſcendæ iudicio eorundem Magiſtrorum viarum. Illæ vero porticus, quæ pro viarum dilatatione incidendæ erunt, ita manere tolerentur, quouſque per præfatos viarum Magiſtros exciſæ fuerint. Et præterea, quod inter caſamenta, ſeu in locis eiuſdem Vrbis habitatis non liceat cuique habere hortos, ſeu viridaria ſepibus concluſa, ſed illorum domini ſub pœnis prædictis illa muris circundare teneantur. Omneſque pontes lignei per vias publicas tranſuerſi cum ſitum publicum occupent, & dictæ Vrbis ornatū offendant, infra eiuſdem anni terminū, exceptis tantum illis, qui non in principalibus, ſed tranſuerſalibus viis, aut in viculis conſiſtentes viſum, & lucē non impediunt, iudicio eorundem Magiſtrorum dinoſcendis. Et vlterius omnes pontelli in quibuſuis domibus ruinoſis in viis, ſiue plateis exiſtentes, infra ſex menſes a die publicationis præſentium per illorum reſpectiue dominos, ſeu inquilinos ſub pœnis præmiſſis omnino tollantur, & auferantur, auferrique debeant. Et quoniam ad dictæ Vrbis decorem, & ornatum non parum cederet, ſi vnaquæque Ars ab aliis artibus ſeparata, & in vnum collecta, ac vnita ſuis loco, & ordine collocaretur, Et præcipue illa, quæ ad victum ſic ſparſa non eſt neceſſaria, cum artifices ipſius Vrbis quaſi abſque vlla diſtinctione inuicem confuſi, abſque maxima ordinis perturbatione, ornatuſque, & decoris publici præiudicio habitare noſcantur, qui, quorumque tabernæ, & officinæ, ſi in ſuis quique locis, & vicis ſegregatis ordinarentur, tam Vrbis ornatui, quam etiam illorum commoditatibus non parum conſuleretur, vt omnis inter eos confuſio amoueatur, & ipſi ab inuicem iuxta ſpecies ſuas ſeparati, in quantum poterit, decorem vrbi deferant, ſimul & commoditatem, Ideo quod quoties, & poſtquam per Camerarium, & Magiſtros viarum huiuſmodi Artium diuiſio, & ſituatio ſtatuta, & ordinata fuerit, quicunque artifex cuiuſcunque artis & exercitij in aliquo vico, via, aut platea dictæ vrbis, vbi ſuæ artis exercitium magis vigeat, & conſtitutum fuerit, vt præfertur, habitare voluerit: poſſit quemcunque alium cuiuſcunque alterius à ſuo diuerſi exercitij artificem inibi commorantem, ſeu commorari volentem expellere, & eiicere, ac expelli, & eiici facere, & in illius locationes, dummodo ad longum tempus, ſeu ad vitam, vel generationem non ſint, factas, ſubintrare pro eodemmet precio, data tamen cautione de exercendo dictam ſuam artem in dicto loco ad minus per annum, & vltra arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum viarum præfatorum, exceptis tamen ſemper dominis in propriis domibus habitantibus. Et ad euitandas controuerſias, poſſint ipſi Camerarius, & viarum Magiſtri ſemper, & quandocunque arbitrio ſuo decernere, & declarare, quæ ars in vno loco magis vigeat, quam altera, ac etiam artificij inquilino ſic pro tempore expellendo vnius menſis, aut longiorem ipſis Magiſtris beneuiſum terminum ad euacuandum præfigere. Et inſuper fines, limites, & vicos, infra quos vnaquæque ars, & illius artifices ſuo ordine ſtare, & cōſiſtere debeant, conſtituere, & declarare, prout, & quando eis videbitur, & placuerit, perpetuo ſtatuimus, mandamus, & ordinamus. Et quia aeris putrefactio non ſolum ex malis humoribus, & immundiciis, ſed etiam ex malis odoribus, & fœtoribus generatur: ſicque ars Candelariorum diffuſa per Vrbem tetrum putorem reddens, multum noceat Ciuitati: Idcirco quemadmodum artes vacinariorum, ſeu coriariorum, necnon artificum chordas muſicales ex animalium fibris facientium malum reddentes odorem, ad fluminis Ripam ſeparatæ reperiuntur, ita & dictam Candelariorū artem, vt is putor exhalationem habeat, prope flumen ad Sixti, ſiue Quatuor capitū, aut Sanctæ Mariæ nuncupatos Pontes, vbi Camerario, & viarum Magiſtris præfatis magis videbitur expedire, infra menſem a die publicationis præſentium ſub confiſcationis omnium bonorum ipſorum Candelariorum, & aliis etiam in eorum perſonam arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum præfatorum infligendis pœnis reduci, ac in locationes aliis perſonis ibi factas prout eiſdem Magiſtris videbitur, ſubintrare debere, volumus, & mandamus. Et quoniam vrbs ipſa nimium eſt humiditati ſubiecta, ſicque in certis partibus ſilicibus ſtrada humidior efficiatur,

efficiatur. Propterea omnibus, & ſingulis Muratoribus ſub exilij, aliiſque pecuniariis, & etiam corporalibus dictorum Magiſtrorum arbitrio infligendis pœnis, dominis vero ſub ducentorum ducatorum, vt præfertur applicandorum pœna, ne deinceps viam ſilicibus ſternere, ſeu aliquas ſilicatas ante domos ſuas facere audeant, ſeu præſumant, inhibemus. Volumus autem, quod omnes viæ ipſius Vrbis coctilibus ſternentur lateribus, vna cum ſuis interlineis, quas guidas vocant, piperino, tiburtinis, aut ſiliceo lapide arbitrio dictorum Magiſtrorum, nec ſint aliquo pacto intermiſſatæ, ſed in vnaquaque via ſint omnes guidæ ex peperino, tiburtino, aut ſilico lapide: Et inſuper præfatis Magiſtris viarum in perpetuum, & pro decore eiuſdem Vrbis, ac ſtructura viarum principalium, præſertim intus, & extra vrbem in via Flaminia de Populo nuncupata, infra vnum miliare dominos vinearum, & aliarum poſſeſſionum viis ipſis contiguarum, ad muros, & alia pro dictarum viarum principalium ſtructura, & decore, arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum eorundem neceſſaria conficiendum, fabricandum, & reſarciendum, vel ratam expenſarum ipſos dominos, & quemlibet ipſorum pro prædictis, & eorum ſingulis reſpectiue quomodolibet tangentem, ſoluendum, & ſeu depoſitandum, prout ipſis Magiſtris videbitur: Et ſi aliquis, vel aliqui dictorum dominorum muros conſtruere, aut alia vt præfertur facere, vel dictam ratam ſoluere recuſauerint, præfati viarum Magiſtri pro celeriori expeditione ipſos dominos ſic renitentes, & moroſos ad ſuas vineas, ſiue poſſeſſiones in toto, vel parte alteri, ſeu aliis pro iuſto, & rationabili pretio, vt ſupradictum eſt, æſtimando, vendendum, etiam manu Regia cogere, & compellere: Ac ad tollendas diſputationes, idem Camerarius, & Magiſtri viarum omnes, & ſingulas, ac quaſcunque difficultates, & dubia, quæ ſuper præmiſſis, aliiſque omnibus, & ſingulis in præſentibus contentis, & deſcriptis, ac illorum ſenſu, intelligentia, vel ſignificatione oriri quandocunque contigerit: interpretari, & diſſoluere arbitrio ſuo libere, & licite poſſint, & valeant, licentiam, facultatem, poteſtatem, & auctoritatem omnimodam impartimur. Præterea ſtatuimus, & de nouo etiam ordinamus, quod in cauſa ſternendarum viarũ huiuſmodi præfati Magiſtri ſint meri Iudices, & exequutores, ac ab eorum decretis, & mandatis in hac parte, ſicuti in cauſa mercedis, non poſſit quoquomodo, niſi facto actualiter depoſito penes Notariũ ipſorum Magiſtrorum in pecunia numerata cõſignando poſtea actori, vel reſtituendo reo, prout deinde per Camerarium, ſeu viarum Præſidem, ad quem recurſum fuerit, eſſet, vel erit iudicatum, appellari, vel recurſus ad quempiam, etiam pro tempore exiſtentes Camerarium, Clericos, vel Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ, aut quoslibet alios Iudices haberi: ſed mandata præfata exequutioni demandari debeant, non obſtantibus quibuſcunque ſignificationibus per prædictos, vel quoſcunque alios forſan faciendis. Et vt eorundem Magiſtrorum viarum Officium in ſua auctoritate, & dignitate, prout decet, habeatur, illorumq; mandata diligentius exequutioni demandentur, & cauſæ ſuper arte muratoria pro tẽpore naſcentes ſagacius, & maturius veluti per expertos, & pro minori partium diſpendio decidantur, omnes, & quaſcunque cauſas, lites, quæſtiones, controuerſias, & differentias tam inter quoſcunque muratores, & fornaciarios, quam eos, & quoſuis alios artifices, aut alias tam Eccleſiaſticas, quam ſæculares perſonas ſuper dicta arte muratoria, & rebus ad illam quomodolibet pertinentibus, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam actiue, quam paſſiue mouendas, cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali per præfatos Horatium Narum, & Hieronymum Pichum, modernos, & pro tempore exiſtentes Magiſtros viarum dictæ Almæ Vrbis, qui coniunctim procedere debeant, ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, etiam ſi, & quando eis videbitur ſine ſtrepitu, & figura iudicij, nullaque tela iudiciaria ſeruata, etiam manu Regia procedendo, audiendas, cognoſcendas, decidendas, ſineque debito terminandas eſſe, & fore decernimus, volumus, ſtatuimus, declaramus, & ordinamus; Non præiudicando tamen, nec derogando prædictarum artium Conſulatibus: ita tamen, quod a Sententiis ipſorum Conſulum non poſſit ad aliquod aliud Tribunal appellari, nec recurſus haberi, præterquam ad Magiſtros viarum præfatos, & dictæ Vrbis Conſeruatores, ſeu Camerarium noſtrum: Cum poteſtate citandi, & inhibendi quos, quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum; conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, vel abſentia, aut latitatione, ſub pecuniariis, aliiſque ipſorum Magiſtrorum viarum, & Conſeruatorum reſpectiue arbitrio imponendis, & moderandis pœnis; Et in euentum non paritionis, inobedientes pœnas ipſas incurriſſe vnica tantum citatione præuia, declarandi, & ab eis exigendi: dictaſque cauſas in quocunque ſtatu reaſſumendi, omniaque alia, & ſingula deſuper neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi: Ita tamen quod neque Gubernator, neque Vicarius dictæ Vrbis, neque Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditor, neque eiuſdem Vrbis Senator, nec Præſidens Ripæ, ſeu Ripettæ, neque (præter tamen Camerarium noſtrum dumtaxat) quicunque alius, vel alij eiuſdem Vrbis, vel extra eam vbilibet conſtituti Iudices ordinarij, vel extraordinarij, delegati vel ſubdelegati, aut quæuis aliæ perſonæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, & etiam habeant Priuilegia, vel indulta, quod ipſi ſint Iudices, vel protectores aliquarum Societatum, vel locorum, etiam priorum, aut cauſarum illorum Auditores, quatenus ipſi viarum Magiſtri in cauſarum huiuſmodi cognitione præuenerint, cauſas artis muratoriæ huiuſmodi nullatenus in toto, vel in parte audire, cognoſcere, decidere, ſeu ſe in illis quomodolibet, & quouis prætextu intromittere poſſint, neque debeant: & quicquid ſecus factum fuerit, irritum ſit, & inane, ac pro infecto habeatur: & per prædictos viarum Magiſtros, ſi præuenerint, vt præfertur, omnino reuocari quandocunque poſſit (Saluo tamen, quod Clerici, & Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ ſe in huiuſmodi cauſis iuxta Pauli III. Literas prædictas dumtaxat, & non alias intromittere poſſint) perpetuo committimus, & mandamus; ac eoſdem Magiſtros viarum, cauſarum, & litium huiuſmodi Iudices, & Executores ſpeciales, & generales, ita quod in eis, vt præfertur, alte, & baſſe procedere valeant: conſtituimus, & deputamus: Saluo tamen recurſu, ſi partes voluerint, ad ipſum Camerarium. Mandantes propterea dilectis filiis Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata, Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario, & Præſidentibus, & Clericis præfatis, quatenus ſtatim viſis præſentibus nullo alio deſuper à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut dicta Sede, ſeu aliundecunque expectato mandato, omni mora, dilatione, & contradictione ceſſantibus, eaſdem præſentes in dicta Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris regiſtrari mandent, illaſque inuiolabiliter, & ad vnguem in omnibus, & per omnia perpetuo obſeruent, ac ab omnibus & ſingulis obſeruari faciant realiter, & cũ effectu, ac præſentes

literas

literas perpetuo durare, & valere, perpetuique roboris firmitate ſubſiſtere, nec; de ſurreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis, aut quod præmiſſa, & quodlibet præmiſſorum non fuerint vſu recepta, aut alio quocunque vitio, ſeu etiam intentionis noſtræ, vel eiuſdem Sedis, aut quouis alio defectu notari, vel impugnari, neque etiã per nos, vel ſucceſſores noſtros, aut dictam ſedem reuocari, alterari, ſuſpendi, modificari, aut illis in aliquo derogari vnquam poſſe. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, etiam Legatos de latere, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. & Portuen ac Tuſculanen. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes Literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Magiſtrorum viarum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus, & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem viarum Magiſtros approbatione, confirmatione, innouatione, ſingulis ſtatutis, voluntatibus, ordinationibus, extenſionibus, ampliationibus, mandatis, præceptis, inhibitionibus, interdictis, conceſſionibus, indultis, commiſſionibus, deputationibus, decretis, declarationibus, reuocatione aliiſque præmiſſis, iuxta præſentium tenorem pacifice frui, & gaudere, Non permittentes eos, vel ab eis cauſam habentes, per Camerarium, Præſidentes, & Clericos præfatos, aut quoſuis alios quacunque auctoritate fungentes, contra præmiſſa, vel eorum aliquod quomodolibet indebite moleſtari, inquietari, vel perturbari, Contradictores quoſlibet, inobedientes, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia iuris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, Inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac certa per nos dudum Motu ſimili edita ſuper pœnarum per eluſores, qui fabricas præmiſſas non fecerunt, neque faciunt, incurſarum ampliatione, impreſſioni librorum de ordine noſtro à Ciuitate Venetiarum ad Vrbem traductæ facta, ſiue conceſſa, quam tenore præſentium, quoad præmiſſa, omnino reuocamus: Ac etiam noſtra de non tollendo Iure quæſito, Necnon recolendæ memoriæ Pauli I I. & Pauli IIII. de rebus Eccleſiaſticis non alienandis, ac alienatis recuperandis: Necnon Bonifacij VIII. etiam Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, de vna, & duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudiciũ non trahatur, necnon aliis quibuſuis Apoſtolicis, ac in generalibus, Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, & edendis, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Vrbis, & Curiæ Romanæ, ac Cameræ Apoſtolicæ, eiuſdemque Curiæ Tribunalium, ac quorumuis Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, necnon ordinum, Conſulatuum, & Societatum, ac vniuerſitatum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, Statutis, & conſuetudinibus, ſtilis, vſibus, naturis, decretis, capitulis, & etiam nouis reformationibus, legibus Pontificiis, & Imperialibus, ſacris Canonibus, Priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque reſpectiue Populo, Ciuibus, incolis, & ſuperioribus, ac tam ſupranominatis, quam quibuſuis aliis perſonis, & etiam Iudicibus Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, vel ad quorumuis inſtantiam in genere, & ſpecie, ac etiam Conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis: Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores formas, & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, motu, & ſcientia ſimilibus ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum fore, & cenſeri volumus, & decernimus: Necnon omnibus illis, quæ Sixtus, Leo, & Paulus III. prædeceſſores præfati in eiſdem ſuis Literis non obſtare voluerunt, contrariis quibuſcunque: Aut ſi aliquiqus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod illarum Tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & alicuius Prælati ſigillo munitis, eadem prorſus fides, etiam in Iudicio, adhibeatur, quæ præſentibus ſi vbicunque forent exhibitæ, vel oſtenſæ, adhiberetur. Et ne quiſpiam vllo vnquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus quod ipſæ præſentes literæ in Cameræ Apoſtolicæ, & Curiæ Capitolij valuis, ac in acie campi Floræ de vrbe, per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, vniuerſos, & ſingulos, quorum intereſt, intra menſem à die affixionis huiuſmodi computandum, perinde afficiant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innouationis, decreti, ſtatuti, ordinationis, applicationis, declarationis, extenſionis, ampliationis, mandati, interdicti, ablationis, caſſationis, amotionis, reuocationis, præcepti, intenſionis, permiſſionis, conceſſionis, inhibitionis, impartitionis, commiſſionis, conſtitutionis, deputationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto decimo kal. Septembris. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumin.

P. Epiſcopus Narnien. Sumiſta.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Indictione octaua, die vero quinta Menſis

Menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pij Diuina prouidentia Papæ IIII. Anno Sexto, Præſentes literæ Apoſtolicæ in quinterno foliorum in totum (computato præſenti) triginta duorum publice affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ Apoſtolicæ, Curiæ Capitolij, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem in ſingulis locis præfatis reſpectiue, præſentium literarum copiis (vt moris eſt) affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum, prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ & Apoſtolicæ Sedis Curſores.

Philibertus Chapuis Magiſter Curſorum.

IDEM

116

Erectio Ciuitatis Piæ, prope Arcem S. Angeli, ac gratiæ in ea ædificantibus conceſſæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Aperpetuam rei memoriam. Romanum decet Pontificem Almam Vrbem in qua iuſſu Dei per Vicariuum ſuum beatum Petrum Apoſtolorum Principem, Sedes Apoſtolica ad omnium Chriſtifidelium commoditatem, ac religionis augmentum immobilis conſtituta, & copioſo tum eiuſdem principis tum exuberantis illius glorioſi vaſis electionis, coapoſtoli ſui, innumerabiliumque Chriſti martyrum Sanctiſsimorum ſanguine Domino ſuo conſecrata exiſtit, nimirum vt Eccleſiæ caput in ea potiſsimum Ciuitate foret, quæ principatum orbis iampridem ſibi vendicaſſet, & ad quam, tanquam ſupremam orbis Chriſtiani metropolim, communemque mortaliũ omnium patriam, & altricem, magnus vndequaque populi fit concurſus; non ſolum iuſtitia, pietateque moderari, ſed etiam eius Pomerio ad populum ibi quotidie, domino benedicente, non mediocriter augeſcentẽ recipiendum dilatato, nouis ſubinde vicorum, regionumque additamentis ampliare. Cupientes igitur veſtigiis fœ. rec. Leonis Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri, qui Suburbium, quod Burgum Sancti Petri vocant, antea per piæ memoriæ Nicolaum III. & alios pleroſque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, iuxta præfati Principis Apoſtolorum Baſilicam ad Curialium commoditatem inſtitutam non mediocriter ornauit, & ampliauit, illudque ſuo de nomine Ciuitatem Leoninam appellauit, inhærendo; pro ipſius vrbis decore, & amplíatione nouam apud idem ſuburbium Ciuitatem conſtruere, populumque quo libentius ad eam inhabitandã, nouiſque ædificiis replendam ſe conferat, & in ea cum omni tranquillitate, & commoditate, aeriſque ſalubritate degere poſsit, paternis fauoribus, & gratiis inuitare; poſt varia, quæ in vaticano, dictaque Leonina Ciuitate fœliciter opera noſtra iampridem conſurgere noſcuntur ædificia: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnipotentis Dei gratia per nos in primis ad hoc ſupplicibus votis implorata, ad eius laudem, & gloriam, tractum illum inter vetera Leoninæ Ciuitatis mœnia, & muros, propugnaculaque ab arce Sancti Angeli ad Palatium Apoſtolicum per nos nuper excitata interiacentem, quem etiam, ne eius incolis repentinæ Tyberis innundationes, aeriſque intemperies obeſſe poſsit, ſuggeſta paſsim humo in altum eleuari, cloaciſque ad ſordes eleuandas aptis locis fulciri mandauimus, in Ciuitatem Piam ſimiliter de nomine noſtro nuncupandam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo erigimus, & inſtituimus. Et quoniam omne principium ab ipſo Deo ſummo rerum opifice, ciuitatumque omnium præſide, atque cuſtode, necnon beata, & glorioſa ſemperque virgine Dei genitrice Maria, par eſt auſpicari; Conuentum eiuſdem Beatæ Mariæ Tranſpontium nuncupatæ, ordinis ipſius Sanctæ Mariæ de monte Carmelo, qui in dicta Ciuitate Leonina olim conſtructus reperitur, & quem pro fortificatione, ſtruendiſque aggeribus Arcis noſtræ Sancti Angeli, & alias ad publicam vtilitatem dirui & ſolo æquari expedit: cum ſuis eccleſia, titulo, denominatione, fratribus, & perſonis, capellis, capellanis, altaribus, officiis, & beneficiis, necnon cura animarum illi imminente, fonte baptiſmali, Sanctorumque reliquiis, & indulgentiis in ea exiſtentibus, ac fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, fundationibus, cenſibus, relictis, & priuilegiis vniuerſis, ad eandem Ciuitatem Piã eiſdem auctoritate, & tenore transferimus: Ita vt dilecti filij Prior, & fratres illius in eadem Ciuitate Pia ſimilem curam animarum, habitatorumque ibi pro tempore degentium cum omnibus honoribus, & oneribus parrochialibus Eccleſiis debitis, ſolitis, & conſuetis, habeant, & exerceant, dictique habitatores Eccleſiam Conuentus tranſlati huiuſmodi pro ſua parochiali nanciſcantur, & recognoſcant, parochiamque dictæ Eccleſiæ exiſtant, & nuncupentur: Ac iidem Prior, & fratres omnibus, & ſingulis gratiis, fauoribus, exemptionibus, & libertatibus, priuilegiis, & indultis, quibus alij dictæ Ciuitatis Piæ incolæ, & habitatores vtentur, & quomodolibet gaudebunt, ſimiliter vti, & gaudere poſsint. Et inſuper, vt deuotio non ſolum dictorum incolarum, ſed etiam totius populi Roman. ad dictam Eccleſiam viſitandam, & frequentandam augeatur; vltra alias indulgentias, & gratias ſpirituales illi hactenus conceſſas, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſuorum prædictorum auctoritate confiſi; vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſsis, ſeu ſtatutis à iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui intra decennium proxime futurum annuatim dictam Eccleſiam in ſingulis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac eiuſdem glorioſiſsimæ Virginis Matris feſtiuitatibus, ac etiam qui infra Triennium proximum ſingulis Dominicis diebus antiquam præfatam nondum dirutam, ſeu poſt eius demolitionem nouiter conſtruendam: Eccleſias prædictas deuote viſitauerint, & orationem dominicam ac ſalutationem Angelicam ibi ter recitauerint, quoties id fecerint toties plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſsionem miſericorditer in domino concedimus, & elargimur in forma Eccleſiæ conſueta. Et inſuper pro Conuentu, eiuſque Eccleſia de nouo fundandis, & conſtruendis, aream, ſitumque conuenientem arbitrio dilectorum filiorum nobilis viri Gabrij Serbelloni, dicti Burgi, & militum noſtrorum prætorianorum Præfecti, noſtri ſecundum carnem fratris conſobrini, & Horatij Nari, ac Hieronymi de Pichis Nobilium Roman. modernorum & pro tempore exiſtentium ipſius Vrbis Magiſtrorum viarum, aſsignari volumus, atque mandamus. Quibus etiam Priori, & Fratribus pro ſatisfactione damnorum demolitionis Eccleſiæ bis mille ſcuta, ſolui, & munerari iuſsimus. Antiquum autem Conuentus, & Eccleſiæ præfatorum ſitum, cum primum dicta Eccleſia diruta fuerit, ex nunc, prout ex tunc profanamus, & pro area, ac

propugna-

propugnaculis dictæ arcis ad profanos vſus reducimus, & conuertimus; vias autem, ac domos, Palatia, cæteraque ædificia ſolita dictæ Ciuitatis Piæ in planicie æquali, quo ad primum ſolare, ac altitudinem ſtillicidij grundarum tecti vulgariter nuncupati, frigoris, æſtuſque defendendi gratia, eodem pariter arbitrio conſtrui, & fabricari; ac ad publicam dictorum incolarum, & habitantium vtilitatem, & refrigerium ex Palatio Apoſtolico deſtinatis, vel aliis commodioribus aquis, fontem in medio dictæ Ciuitatis excitari; Ludumque literarium, ſeu Scholam publicam pro pueris, & adoleſcentibus gratis edocendis ſimiliter inſtitui, & aperiri; Magiſtroque, & Præceptori, qui literis, & bonis moribus eos inſtruat, de honeſto ſalario ex prouentibus Gabellæ Studij Almæ Vrbis aſſumendo, prouideri ſtatuimus, & ordinamus. Et vt promptius, & alacrius ad ædificandum omnes cuiuſuis gradus, & conditionis alliciantur, & inuitentur; quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis, etiam quacunque dignitate fungentibus, vt pro ea quantitate, qua ibi ædificauerint, de rebus, & bonis ſuis quibuſcunque in vrbe, & alibi vbicunque locorum conſiſtentibus, etiam quæ ſub nomine ſpoliorum Cameræ Apoſtolicæ debitorum comprehenduntur, vltra ædificia præfata teſtari, & alias diſponere: Necnon ipſis in infirmitate conſtitutis, ac etiam laicis, vt præfertur, ædificantibus, etiam in Alma Vrbe, & Romana Curia præſentibus (dummodo per viginti dies ſuperuixerint) quæcunque venalia dictæ Curiæ officia, etiam per procuratorem pro concurrenti factarum à ſe fabricarum huiuſmodi reſignare, ac cedere, & reſignationes huiuſmodi omnino admitti debere, & admiſſas cenſeri per ſimplicem conſenſum deſuper præſtandum, ac ſuum plenarium effectum ſortiri: Regularibus vero, vt domos per ipſos in dicta Ciuitate contructas perſonis etiam incapacibus, etiam iuxta priuilegia montis fidei de Vrbe, & quæ dilectis filiis illius Portionariis montiſtis nuncupatis conceſſa ſunt, ſimiliter conceſſa ſint, & eſſe intelligantur, etiam inter viuos, & cauſa mortis donare, & relinquere, ac alias de illis diſponere: Eccleſiis vero, & locis piis quibuſcunque, quæ penes quamcunque idoneam perſonam, aut ædem ſacram, & in quocunque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum ſtabilium, in euidentem vtilitatem conuertendi depoſitas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in dicta Ciuitate Pia ædificationem exponere; quæ ſic expoſitæ in euidentem vtilitatem ipſarum Eccleſiarum, & locorũ piorum ceſſiſſe, & cedere cenſeantur, ac laicis, etiam coniugatis, & Clericis in ipſa Ciuitate Pia ædificantibus, quod penſiones ſuper beneficiorum eccleſiaſticorum fructibus, redditibus, & prouen ſibi aſſignatas ad ratam decem ſcutorum pro quolibet centenario per eos in fabricando pro tempore expenſo recipere, retinere, & percipere, ac illas in quaſuis perſonas etiam in mortis articulo, & prout eorundem Sanctorum Petri, & Pauli, ac Pij nuncupati milites, iuxta priuilegia per nos, & prædeceſſores noſtros ſibi conceſſa, formamque eis traditam, etiam abſque conſenſu dicta beneficia obtinentium deſuper habendo, pariformiter transferre: Ita quod priuilegia eadem ſic ædificantibus laicis, etiam clericis, etiam Prælatis, & Religioſis conceſſa, ei communicata cenſeantur: Impudicæ vero, quas Curiales vulgus appellat, & aliæ inhoneſtæ mulieres, quæ in dicta Ciuitate Pia adminus pro ſcutis quingentis ædificauerint, tam de ſuis ædificiis huiuſmodi, quam aliis earum bonis quomodocunque etiam ex turpi quæſtu acquiſitis, & acquirendis, ſimiliter teſtari, & diſponere libere, & licite valeant; nec tales mulieres teſtatæ, vel ab inteſtato decedentes, aliquam partem Monaſterio Conuertitarum de vrbe iuxta diſpoſtionem Leonis X ac recolendæ memoriæ Clementis VII. & Pauli III. Roman. Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, & eorum priuilegia debitam relinquere teneantur, ſed dicta earum bona libere, & integraliter tam ex teſtamento, quam ab inteſtato ad earum hæredes peruenire debeant. Quodque domus, & ædificia quæcunque per quoſuis in dicta Ciuitate Pia pro tempore conſtructa, ex quocunque crimine, & delicto, præterquam hæreſis, & læſæ maieſtatis, confiſcari non poſſint, ad inſtar priuilegiorum montis fidei; ſed eorum dominis, & ſucceſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, perpetuo firma, & illæſa remanere debeant, eiſdem auctoritate, & tenore perpetuo concedimus, & indulgemus. Et præterea tales impudicas mulieres à ſolutione ſoliti meretricum tributi prorſus abſoluimus, & liberamus. Cæterum ne in ipſa Ciuitate Pia ædificare volentes à fundorum dominis vllo modo retrahantur, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus; quod intra annũ à data præſentiũ computandũ, in quouis Ciuitatis Pię loco ædificare volẽtibus, domini fundi, ſi ipſi ædificare noluerint, ſeu ſe ædificare velle dicentes, niſi infra trimeſtre ædificare cœperint, fundũ huiuſmodi pro annuo cenſu perpetuo ad rationẽ vnius iulij pro qualibet canna dare, & locare teneantur, & ad id compelli poſſint, & debeant; ipſiq; Conductores, ſiue cenſuarij à ſolutione primi ſemeſtris omnino liberi, & exempti ſint, & eſſe intelligantur. Quodque tam fundorum domini, quam Conductores, & cenſuarij infra ſex menſes à data præſentium à die locationis reſpectiue computandos, fabricas huiuſmodi omnino inchoare, & in fundo centum Cannarum, Conductores mille, fundi vero domini quingentorum ſcutorum ſummas in fabricam exponere, & ita proportionabiliter ædificare volentes, tam domini ſoli, quã conductores, pro ſitus quantitate, & ad ratam huiuſmodi fabricare teneantur. Conductores autem præfati, eorumque hæredes, & ſucceſſores, quandocunque ſibi placuerit, eoſdem fundos, etiam ad Eccleſias, Hoſpitalia, vel alia quæcunque loca pia quomodolibet pertinentes, iuxta facultates ſanctæ memoriæ Sixti IIII & Alexandri VI. & Leonis X. etiã Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aucta decima parte Cenſus, affrancare, & ſe ab huiuſmodi cenſu liberare, ac totaliter eximere valeant. Præterea qui in Ciuitate Pia ædificauerint, in venditionibus viridariorum, vinearum, & terrenorum in partibus Transtiberim exiſtentium, quoquomodo pro tempore faciendis, aliis qui in dicta Ciuitate Pia non ædificauerint, etiam ſi vicini rerum, bonorum venalium huiuſmodi exiſtant, omnino, arbitrio tamen præfato, præferri poſſint, & debeant; prout, & quemadmodum ſi ius congrui, ſeu protomiſeos ratione viciniatis, communiones, vel alias quomodocunque haberent, in quibus etiam plus ædificauerit, cæteris præferatur. Porro dictam Ciuitatem Piam poſtquam conſtructa, & ædificata fuerit, etiam ex nunc prout ex tunc, regimini, adminiſtrationi, gubernio, & iurisdictioni eiuſdem moderni, & pro tempore exiſtentis Præfecti, ad inſtar ipſius Ciuitatis Leoninæ, æque principaliter, & ſine aliqua differentia ſubijcimus; eandemque omnibus, & ſingulis priuilegijs, honoribus, fauoribus, gratiis, & facultatibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, quibus dicta Ciuitas Leonina vtitur, potitur, & gaudet, vti, potiri, & gaudere ſimiliter æque principaliter poſſe, dictumque Præfectum pro tempore exiſtentem vtriuſque Ciuitatis Leoninæ videlicet atque Piç Capitaneum, ſeu præfectum principaliter denominari, & deſcribi debere volumus. Dilecto filio Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato moderno, & pro tempore exiſtẽti Sanctæ Romanæ

manæ Eccleſiæ Camerario, necnon eiſdem modernis, & pro tempore exiſtentibus Præfecto, & viarum Magiſtris, Motu proprio, & ex certa ſcientia diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicuius prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac conductoribus, & ædificantibus, eorumque hæredibus, & ſucceſſoribus, ac omnibus, & ſingulis aliis ſupra nominatis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & omnia in eis contenta ab omnibus, etiam ſub pœnis eorum arbitrio imponendis, & applicandis, firmiter, & inuiolabiliter obſeruari; illasque debitæ executioni demandari procurent. Nos enim illis, & eorum cuilibet omnia, & ſingula præmiſſa faciendi, & exequendi, & quæ in eis dubia inciderint, declarandi, & interpretandi, ac tempus, & tempora in præmiſsis prorogandi, & moderandi, cæteraque in his, & circa ea neceſſaria, & opportuna gerendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & poteſtatem concedimus per præſentes. Necnon omnia, & ſingula præmiſſa valida, & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, ac ſingulis ſupradictis ſuffragari; ſicque in omnibus, & ſingulis præmiſsis per Camerarium præfatum, & dilectos filios dictæ Cameræ Præſidentes, & Clericos, ac quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palati Apoſtolici Auditores, ac ipſius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Vrbis, & Baſilicę prædictorum, & aliarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, & ordinum quorumcunque. Necnon quibuſuis alijs iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus, Magiſtratibus, ac etiam dilectis filiis Populo Roman. ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiã derogatoriarum derogatoriis, alijsque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam per nos, etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſsis, ac etiam pluries approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret; tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter inſertis, & expreſsis habentes; illis alias in ſuo robore permãſuris; hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari motu derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, translationis, elargitionis, profanationis, reductionis, conuerſionis, ordinationis, conceſsionis, abſolutionis, liberationis, ſubiectionis, mandati, præcepti, induti, ſtatuti, decreti, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quinto, decimo kl. Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumin.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo Quinto, indictione octaua, Die vero Quinta Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ IIII. Anno Sexto. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, Palatij Apoſtolici, Baſilicæ Lateranenſis, in acie Campi Floræ, necnon ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſsis ibidem in omnibus, & ſingulis ſupradictis locis reſpectiue, præſentium retroſcriptarum literarum copiis (vt moris eſt) affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum, prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ & Sanctæ Apoſtolicæ Sedis Curſores.

Philibertus Chapuis Magiſter Curſorum.

IDEM

127

Facultates Auditoris Cameræ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Magiſtro Alexandro Riario Clerico Bononien. vtriuſque iuris doctori, capellano noſtro, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori ſalutem, & apoſtolicam ben. Ad generis nobilitatem, literarum ſcientiã, eximiamque doctrinam, ac in rebus agendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & Iuſtitiæ zelum, ac integritatem, ſingularemque probitatem, necnon cæteras virtutes quibus illarum largitor altiſsimus te larga manu multipliciter decorauit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, ac indubie ſperantes quod ea quæ tibi duxerimus committenda, ſumma cum prudentia, & exacta diligentia laudabiliter exequeris, dignum quin potius debitum arbitramur, vt perſonam tuam condignis honoribus, & gratiis proſequamur. Cum itaque officium generalis Auditoratus Curiæ ſeu audientiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, quod nuper dilectus filius noſter Flauius S. R. E. presbyter Cardinalis Vrſinus nuncupatus tempore aſſumptionis de ſui qui etiam tunc Eccleſiæ Muran. præerat perſona ad Cardinalatus honoré per nos factæ ex indulto apoſtolico obtinebat, ex eo quod nos illud per aſſumptionem huiuſmodi harum ſerie vacare decernimus, vacet ad præſens: Nos poſt longam ſuper hoc præhabitam diſcuſsionem, & maturam deliberationem in te de nobili genere procreatum, in vtraque ſignatura noſtra Referendarium, & Prælatum domeſticum noſtrum oculos noſtræ mentis conuertentes, ac de præmiſsis tuis virtutibus ſpecialem in domino fiduciam habentes, quod tu dextera domini tibi aſsiſtente propitia officium huiuſmodi ſcies, voles, & poteris ad

laudem Dei, & apoſtolicæ Sedis honorem, noſtri ſatisfactionem, & multorum vtilitatem fideliter exercere, teque præmiſſorum meritorum tuorum intuitu ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpen. & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſen. cen. & pœnis, a iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes: Necnon omnium, & ſingulorum priuilegiorum, indultorum, facultatum, iuriſdictionum, & gratiarum officio præfato, & pro tempore exiſtenti generali curiæ cauſarum huiuſmodi Auditori per ſe. re. Iulium II. & Leonem X. ac Clementem VII. & alios quoſcunq; Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros hactenus quomodolibet conceſſorum, ſingularumque literarum deſuper confectarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, ac vltimum dicti officij vacationis modum præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad tuam vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera libertate, & ex certa ſcientia noſtris officium huiuſmodi ſiue præmiſſo ſiue alio quouiſmodo vacet, cum officio correctoriæ Archiuij Ro. Curiæ aliiſque illis annexis, necnon omnibus, & ſingulis illius honoribus, oneribus, priuilegiis, iuribus, regaalibus, & emolumẽtis conſuetis, ac facultatibus indultis, & decretis etiam in ordine, & modo procedendi in cauſis eidem Flauio Cardinali dum officium huiuſmodi exercebat, & aliis qui pro tempore fuerunt eiuſdem Curiæ cauſarum generalibus Auditoribus, etiam per dictos prædeceſſores noſtros, ac per nos, & dictam Sedem ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis tam ſub plumbo quam in forma breuis, & alias ex vſu, ſtilo, & conſuetudine quomodolibet conceſſis, apoſtolica tibi auctoritate tenore præſentium concedimus, & aſſignamus, teque quo aduixeris dilecti filij noſtri Vitellotij S. Mariæ in Via lata diaconi Cardinalis Vitellij nuncupati moderni, & pro tempore exiſtentis Camerarij noſtri, ac ipſius Curiæ cauſarum generalem Auditorem, cum honoribus, oneribus, priuilegiis, iuribus, emolumentis, facultatibus, & decretis præfatis conſtituimus, & deputamus, ac te in locũ dicti Flauij Cardinalis quo ad huiuſmodi Auditoratus officium eiuſq; exercitium ſubſtituimus, & ſurrogamus. Tibique per te vel alium ſeu alios idoneum ſeu idoneos Locumtenentem, ſeu locumtenentes tuos quos pro tẽpore duxeris aſſumendos, vel deputandos, de omnibus, & ſingulis cauſis, modis, & formis ſupra, & infraſcriptis cognoſcendi, & decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in cauſis obligationum in forma Cam. celebratarũ ſolus (præterquam inter Ciues Romanos inter quos priuilegium illis per nos vltimo loco Motu ſimili conceſſum ſeruari volumus) alij vero quicumque etiam Roman. Curiæ iudices in ſimilibus cauſis nullatenus nulloque modo procedere poſſint. Ac de omnibus, & ſingulis obligationibus in forma Cameræ vbiuis locorum, & inter qualcunque perſonas factis, & faciendis, his duntaxat exceptis quæ in dependentiis à litibus, & cauſis in eadem Camera, aut coram aliis Iudicibus pro tempore introductis factæ ſeu receptæ fuerint, & tunc non per viam cenſuræ, ſed per viam mandati executiui ita quaſcunque cauſas quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus in alio quam tuo ipſius Auditoratus Tribunali præterquam in vim ſpecialis commiſſionis noſtræ de dicta obligatione ſpecialem mentionem facientibus motæ fuerint, in illarum ſtatu, gradu, & terminis in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate (exceptis cauſis in Curia capitolij contra dictos Ciues Roman. pro tempore iuxta formam dicti ſibi per nos conceſſi priuilegij) motis reaſſumere, & Iudicibus quibus ſunt commiſſæ, ac coram quibus illæ pendebant, ne in eis aut de illis quoquomodo aut quouis quæſito colore directe, vel indirecte ſe intromittere præſumant, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis arbitrio tuo moderandis, & applicandis inhibere. Ac quicquid ſecus ſuper his attentari continget, irritum, & inane decernere. Ac ſolus vigore dictarum obligationum cenſuras eccleſiaſticas promulgare. Necnon omnes, & ſingulas ſpirituales, & eccleſiaſticas, & profanas, ac quorumuis eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, eorumque, & noſtrorum familiarium continuorum commenſalium; necnon quorumcunque prælatorum in ipſa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, Principum, ac Communitatum, & vniuerſitatum oratorum, necnon dictæ Curiæ officialium eandem curiam ſequentium, ac Familiarium eorundem, ac ipſius curiæ cauſarum huiuſmodi Auditoris, Notariorum, & eorum Familiarium Campſorumque, & quorumuis mercatorum, ac penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis aſſignatarum, etiam ſi earum ſolutio non in ipſa curia ſed in partibus ſit facienda, & quaſcunque alias etiam commiſſarias cauſas tam Ciuiles quam Criminales, & Miſtas coniunctim, vel diuiſim in eadem Curia quomodocunque, & qualitercunque motas, & mouendas, & inter quaſcumque partes etiam per viam inquiſitionis aut ex officio quomodolibet pendentes, ac quæ per appellationem grauaminibus illatis, & inferri comminatis, ſeu ſententiis diffinitiuis, vel interlocutoriis, à quibuſuis Iudicibus ordinariis, & Arbitris, ac Arbitratoribus in curia, & vrbe præfatis (dilectis filiis Vicario noſtro ac Gub. & Senatore vrbis præfatæ, & Iudicibus capitolinis dumtaxat exceptis) & extra eas, à quibuſcumque Iudicibus ordinariis, vel delegatis ſeu Arbitris vel Arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Rom. Eccl. mediate, vel immediate ſubiectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel officialibus, & quibuſuis in feudum, vel Vicariatum, aut alias quomodolibet conceſſis pro tempore latis, & promulgatis interpoſitarum, ſeu alias ad eandem Sedẽ etiam per viam proclamationis iudicialis, vel extraiudicialis, aut nullitatis, vel recurſus hactenus deuolutę ſunt, & in poſterũ deuoluentur, eas videlicet in quibus non agetur vltra ſummã ducẽtorũ ducatorũ auri de Camera, aut de re verũ præfatæ ſummæ valorẽ non excedente, ſeu quæ inter, & cõtra Mercatores dictæ Curiæ pro quibuſuis negotiis ad quamcumque ſummam aſcendant, & inter ac contra Notarios tuos & eorum familias pro tempore vertentur, etiam ſumarie ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura Iudicij ſola veritate inſpecta etiam manu regia abſque obſeruatione terminorum qui de ſtilo ſeu ordinatione palatij apoſtolici aut alias obſeruari conſueuerunt, alias vero dictam ſummam, aut illius valorem exceden. & inter ac contra alios quam Mercatores verten. ſeruatis terminis, & alias ſummarie prout in beneficialibus, Eiſque terminis quomodocunque male & nulliter præpoſtere ac conculcate tentis, pro minori partium diſpendio etiam vnico contextu citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationis pro tempore faciendę ad valuas habitationis ipſorum citandorũ quoad obligatos in forma Cameræ, & quo ad alios aliter obligatos vbi non agetur de maiori quam de viginti duc. ſumma, audire cognoſcere decidere & fine debito terminare. Necnon de omnibus, & ſingulis criminibus delictis & exceſſibus tam in Vrbe, & Curia prædictis, quam extra eas per quoſcunque

tam eiuſdem Sedis officiales quam dictam Curiam ſequen. & alios etiam à iuriſdictione ordinariorum exemptos, & præfatæ Sedi immediate ſubiectos cuiuſcunque eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam epiſcopalis, vel maioris, & per quoſcunque alios cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint perpetratis, vel perpetrandis, tam ad procuratoris Fiſcalis denuntiationem, & promotionem, quam etiam partium accuſationem, vel etiam inſtigationem, ſeu ex mero officio inquirere, & ſuper illis tam per viam inquiſitionis quam accuſationis ſeu denunciationis, & inſtigationis huiuſmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta ſuorum exceſſuum exigentiam, & qualitatem punire, dummodo monitoria con epiſcopos, vel eorum ſuperiores ad comparendum perſonaliter niſi præuia commiſſione manu noſtra ſignata non decernas. Necnon quaſcunque literas apoſtolicas generales aut particulares, tam ſub plumbo etiam per officium audientiæ noſtrarum literarum contradictarum, quam in forma breuis expeditas, & quarum ſolam ſignaturam ſufficere cõceſſum fuerit, ſupplicationes per nos, & pro tempore exiſtentes Roman. Pontifices, aut in eius ſeu noſtra præſentia ſignatas. Necnon literas pro tempore exiſtentes Camerarij, & pœnitentiarij maioris noſtrorum, dummodo in illis, & literis apoſtolicis prædictis alij executores deputati non fuerint ſolus, in quibus vero deputati erunt accumulatiue cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita etiam cum promulgatione cenſurarum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere, ac ſuarum. Necnon per ſuos Locumtenentes, ſeu quoſuis alios, tam eccleſiaſticos, quam ſæculares Iudices delegatos, & ſubdelegatos, etiam cauſarum dicti Palatii apoſtolici Auditores, vel nos aut alios Roman. Pontifices, tam in ſpecie, quam in genere, ac alias quomodolibet in eadẽ Curia pro tempore latarum ſententiarum. Necnon quorumcunque proceſſuum generalium, & ſpecialium, tam in die Cænæ domini, quam alias cum cenſurarum, & pœnarum eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitarum executione, quas etiam ſi delegatis aut ſubdelegatis prædictis, vel quibuſuis aliis, etiã ſpecialiter per nos, & ſedem prædictam Commiſſæ fuerint tibi accumulatiue, & non priuatiue commiſſas eſſe voluimus, & decernimus ſeruatis terminis in tribunali tuo ſeruari ſolitis, etiam ſingulis diebus, & horis prout in ordinariis conſuetum erat facere illosque, & illas debitæ executioni, etiam ſi opus fuerit cum auxilij brachij ſecularis inuocatione demandare. Et quaſcunque communitates, vniuerſitates, collegia, capitula, necnon etiam extra dictam Curiam degentes perſonas pro debitis per eos in eadem curia contractis, aut ſalaria, ſeu contractus in dicta curia initio, degentes vero in eadem curia, ſeu curiales eccleſiaſticos ſæculares, vel regulares, etiam ab ipſa curia abſentes cuiuſcunque ſtatus, gradus ordinis, dignitatis, etiam Pontificalis conditionis, vel præeminentiæ exiſtentia pro quibuſuis rebus, & pecuniarum ſummis ad quorumuis etiam abſentium quorum intererit pro tempore inſtantiam quotiens expedierit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter, de non tuto ad eos acceſſu ad ſatisfacien. de eorum debitis, & præſtando ea ad quæ pro tempore tenebuntur monere, & citare. Ac literas quaſcumque remiſſoriales, & compulſoriales, tam generales, quam ſpeciales vbi, & quotiens opus fuerit arbitrio tuo decernere. Necnon etiam in vim Bullæ Eugenianæ in fauorem curialium emanatæ, ac Leoninæ, & cuiuſcunque illius extenſionis inhibere, Ac monitoria citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per ſimile edictum decernere eoſque arreſtare, & incarcerare. Ac ſi tibi videbitur pœnas, & mulctas dimittere, & relaxare, ac pro delictorum exceſſuum & criminum qualitate eis, citra tamen mortem, & membri mutilationem, per te, & tuos Locumtenentes infligere, & imponere. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, à diuinis ſuſpendere, generaliter & ſpecialiter interdicere, ac ſententias cenſuras & pœnas eccleſiaſticas per te, & Locumtenentes tuos pro tempore latas etiam iteratis vicibus aggrauare. Et quod à te vel Locumtenentibus tuis pro tempore excommunicati ſeu alias cenſurati, ab aliis quam à te, vel locumtenentibus præfatis, etiam de partium conſenſu præterquam in mortis articulo conſtituti abſolui non poſſint, ad euitandum colluſiones ſtatuere, & cum tibi viſum fuerit expedire, Communitates, vniuerſitates, collegia, capitula, & perſonas quaſcunque à quibuſuis ſententiis cenſuris, & pœnis, ac mulctis eccleſiaſticis ſpiritualibus, vel temporalibus, per alios videlicet quam per te, & tuam curiam inflictis, in diebus paſchalibus cũ reincidentia abſoluere. Ac ſententias cen. & pœnas, ac mulctas huiuſmodi, & quæcunque interdicta ſuſpendere tollere, & eis relaxare. Necnon obligationes in forma Cameræ etiam poſt mortem debitoris quoad illius bona tantum, etiam per viam confesſionis debiti, per aliquem ex procuratoribus in qualibet obligatione conſtitutis more ſolito faciendæ, & hæredibus legitime citatis, ſeu alias arbitrio tuo exequi & executioni demandari facere, & generaliter omnia, & ſingula quæ ad officium Auditoriatus curiæ cauſarum huiuſmodi de iure, vel ex priuilegio, aut vſu, ſeu literis, & conſuetudine præfatis olim ſpectabant, & quæ illi qui pro tempore fuerunt curiæ huiuſmodi Auditores, ex conceſsis eis facultatibus facere, decernere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi quomodolibet potuerunt, ſeu conſueuerunt, facere dicere mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi libere, & licite valeas, Proceſſus, & ſententias quos tu habueris, & locumtenentes tui præfati pro tempore habuerint, & tulerint, & reliqua omnia quæ in præmiſsis, & circa ea, ac eorum quodlibet feceris, ac fecerint, dixerint, mandauerint, ſtatuerint, & ordinauerint, rata, & grata habituri, facturique ea omnia auctore domino ab omnibus vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari, Et inſuper omnia, & ſingula priuilegia, indulta, facultates iuriſdictiones & gratias officio, & pro tempore exiſtenti Auditori per Iulium, Leonem, & Clementẽm aliosque prædeceſſores præfatos quomodolibet conceſſa, ac cum omnibus, & ſingulis in eiſdem contentis clauſulis ſingulas deſuper confectas literas præmiſſa auctoritate apoſtolica, & tenore præfatis approbamus, confirmamus, & innouamus, ac illa perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, aliaque omnia, & ſingula ad officium Auditoratus, & te ac pro tempore exiſtentem Auditorem perinde ac ſi tibi, & illis ſpecialiter, & expreſſe conceſſa, & pro vobis ſeu in veſtrum fauorem ſtatuta, & ordinata fuiſſent, harum ſerie extendimus, & ampliamus, Quodque C. odoardus & C. peruenit, ac quæuis alternatiuæ ſeu moratoriæ & dilationes etiam ſaluariæ quibuſcunque etiam eiuſdem S. R. E. Cardinalibus pro tempore obligatis in forma Cameræ quo ad bona nullatenus pro ſint. Quinimo obligationes in forma Cameræ quo ad bona tantum debitæ executioni demandentur etiam poſt mortem debitoris, quacunque appellatione, & ſuperinde obtenta commiſſione de huiuſmodi obligatione expreſſam mentionem non faciente, aut diſcuſſione hæreditatis vbilibet pendente, ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti de reſtituendo id quod receperint prioribus & potioribus creditoribus in euentum ſuccumbentiæ non obſtantibus. Ac etiam quod tu

Sed quia, vt accepimus, nonnulli lucri cupidi quærunt tribunal dicti Auditoris defraudare nouas formas inuementes, & illarum executionem ad ſe trahen. videlicet obligando debitores, & alios contrahentes vltra obligationem in forma Cameræ, in forma iuris quarantigiæ, & quandoque Ripæ, & Ripettæ, & quandoque ſine obligatione in forma Cameræ apponendo in talibus obligationibus conſenſum in mandatum executiuum vnica citatione præcedente, vel ſine, & vigore talium obligationum, & conſenſuum in mandatum executiuũ, procedunt in alus tribunalibus executiue per relaxationem dictorum mandatorum, in damnum & detrimentum dicti Auditoris noſtri, taxæ maſſæ, & ſigilli Camerarij: Volentes propterea malitiis hominum obuiare, & indemnitati dicti noſtri Auditoris etiam pro tempore exiſtentis, illiusque tribunalis, & ſigilli Camerariatus prouidere, Motu ſimili, & ex noſtra certa ſcientia, ac de ſedis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes, & quoſcunque contractus, obligationes, & inſtrumenta ſub ſimilibus formulis in alma Vrbe in futurum celebranda, in tribunali, & coram prædicto nunc, & pro tempore exiſtente dictæ curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditore ſolum & duntaxat, prout in obligationibus in forma Cameræ fieri ſolet, exequi, & executioni demandari poſſe, & debere, illorumque totalem executionem ad ipſum ſolum Auditorem ad inſtar aliarum obligationum in forma Cameræ (ſaluo tamen Motu proprio Populo Ro. vltimò per nos conceſſo) ſpectare, & pertinere: Ipſumque Auditorem quoſcunque proceſſus ſuper illis (exceptis in dependentibus litibus incidenter corã aliis iudicibus) poſthac inchoandos, auctoritate ordinaria, quarum facultatum vigore, prout in proceſſibus vigore obligationum in forma Cameræ ad ſe auocare, & iudicibus, coram quibus pendebunt, inhibere poſſe debere volumus, decernimus, & mandamus. inhiben propterea quibuſcunq; iudicibus aliorum tribunalium Ro. Cu. eorumq; locatenen. tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, ne in executione, & proceſsibus talium ad inſtantiam cuiuſuis perſonæ procedere audeant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, indignationisq; noſtræ, ac partibus ipſis, notarijs, executoribus, & officialibus ſub eiſdem cenſuris, & pœnis, ac priuation & amiſsion. officiorum ſuorum, & quingentorum ducatorum fiſco noſtro applican. refectionisq; expenſarum parti, & nullitatis proceſſuum, ne contra tenorem præſentium ſe intromittant. Irritum, & inane decernen ſi ſecus ſuper ijs a quoquam ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus quibuſcunq; priuilegijs, facultatibus, alijs tribunalibus forſan conceſsis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæterisq; contrarijs quibuscunq;, quorum tenores &c. pro expreſsis haberi volumus.

Fiat Motu proprio. I.

ET cum abſolution a cen ad effectum &c. & cum decreto voluntat. prohibition. caſſation. & alijs ſupradictis quæ hic pro repetitis habeantur latiſsime extenden. & quod præſentis ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, & quo ad futura tantum, ac ſaluis in omnibus reformationibus, & alijs, quæ ſalua eſſe volumus in conceſsione dicti officij præfato Alexandro facta. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſeptimo Idus Aprilis. Anno Sexto.

Fiat. I.

ANNO a Natiuitate domini Milleſimo quingenteſimo Sexageſimo quinto Indictione octaua die vero duodecima menſis aprilis Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quarti Anno Sexto ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & acie Campi Floræ alijsq; locis publicis vt moris eſt Romæ, necnon die decima tertia eiuſdem menſis intimatæ præſentatæ, & notificatæ reſpectiue fuerunt Illuſtriſ. Domino Philippo Arnaldo Almæ Vrbis Senatori, ac Magnificis D. Io. Mariæ Agazo Brixien. & Theodoro Riuco Parmen. eius & curiæ capitolij primo, & ſecundo collateralibus, & ſucceſsiue die decima quarta eiuſdem Reuerendiſs. D. Alexandro Pallanciero almæ vrbis Gubernatori, ac D. Claudio Nouene, & Annibali de Stephanellis eius curiæ reſpectiue notarijs actuarijs, necnon R. P. D. Alphonſo Binarino locumtenen. Reuerendiſs. domini Almæ Vrbis Vicarij, & dominis Simoni Gegnetto, Claudio Deſiderio, & Iacobo Butio, eius Curiæ reſpectiue ſimiliter notarijs, ac magnificis D. Sebaſtiano Coltrauo curiæ Burgi Iudici, & Franciſco Vſon dictæ Curiæ Burgi Notario, & Franciſco Rapa Curiæ de Sabellis Iudici, necnon D. Ioſepho Bellano curiæ Ripetæ notario, Romæ in eorum ſolitis reſidentijs tribunalibus, & banchis reſpectiue perſonaliter apprehenſis, copiam impreſſam earũdem ſupraſcriptarum literarum omnibus ſupranominatis dominis Iudicibus, & notarijs tradendo, & dimittendo, ac alias diuerſas in banchis, & officijs Curiæ Capitolij, & de Sabellis, aliisq; locis etiam ad maiorem notificationem dimittendo, inhibendo, & ſupradictis omnibus mandan. iuxta earundem ſupraſcriptarum literarum formam, continentiam, & tenorem, per me Philibertum Capius præfati S. D. N. Papæ Curſorem.

Deinde eiſdem Anno Indictione menſe & Pontificatu de quibus ſupra, die vero decima quarta ſupraſcriptæ literæ præſentatæ fuerunt Magnifico Domino Ferdinando Iudici curiæ Ripetæ modo & forma ſuperius expreſſis, per me Iulium Parinum S. D. N. Papæ Curſorem.

Nicolaus de Matthæis Magiſter Curſ.

IDEM

119

Quod Commiſſarij & eorundem Notarij deſtinati & pro tempore deſtinandi teneantur, & debeant cum primum ad vrbem redierint, vel finita commiſsione conſignare Procuratori Fiſcali proceſſus originales.

PIVS PAPA IIII. Motu Proprio &c. Cum, ſicut accepimus, Commiſſarij qui pro exequen pleriſque curiæ negotijs tam ad inſtan fiſci noſtri, quam etiam particularium perſonarum pro cauſis præcipue criminalibus tam a nobis quam per Almæ Vrbis noſtræ Gubernatorem, Cameræ apoſtolicæ Auditorem, Vicarium, & alios quoſcunque iudices ordinarios vel delegatos ad diuerſa loca deſtinantur ad effectum informationes capien. proceſſus formandos, & alia neceſſaria geren. conſueuerint ſecum notarios eorum arbitrario adducere, qui deinde acta, & proceſſus formatos ſub varijs prætextibus tradere, &

ccoſi

conſignare diſtrahunt, vnde tam fiſcus noſter quam alij intereſſe haben. in proſecutione cauſarum non modicũ diſpendium, & temporis iacturam patiuntur. Nos quibus cordi ſemper fuit vt cauſæ omnes cum integritate & celeritate pertractentur, abuſui huiuſmodi prouidere volen. Motu ſimili &c. omnibus, & ſingulis notariis proceſſus ad ſcriben. per ipſos commiſſarios aſſumptis ſeu aſſumen. necnon commiſſariis ac ſubcommiſſariis huiuſmodi vt præfertur deſtinatis vel pro tempore deſtinan. tenore præſentium, ſub excõmunicationis ac amiſſionis integri eorum propterea deben. ſalarij, ac etiam ducentorum ducatorum Cameræ apoſtolicæ applican. pœnis præcipimus, & mandamus, vt omnia, & ſingula acta per eos ſcripta, & recepta, ac proceſſus, teſtium dicta originalia, & autenticata, cum primum ad vrbem redierint, vel commiſſio finita fuerit, omni mora poſtpoſita penes acta not. vbi ipſa cauſa ſpecialis pendet vel pendere ſperatur, & ſi apud nullam curiam pendet, & dubium ſit coram quo pendere debeant, tunc illa apud Gubernatorem, vel Auditorem Cameræ apoſtolicæ, vel Vicarium noſtrum, prout nobis vel fiſcali noſtro videbitur opportunum, exhibeant deponant & dimittant, vt exinde iudices ipſi iuxta huiuſmodi acta quod iuris fuerit exequi & miniſtrare valeant. Ne autem propterea notarij, & ſcribæ præfati laborum ſuorum iacturam faciant, Motu ſimili &c. mandamus vt ſiquidem pars certa & manifeſta fuerit ad cuius inſtantiam talis proceſſus ſit formatus contra eam pro condigna not. ſatisfactione iudices ipſi ſummarie, & executiue procedant prout in cauſis mercedum, & depoſitorũ idem Gubernator procedere conſueuerit: ſin autem nulla ſit pars ſeu inſtigator ſed ſolus fiſcus noſter ex officio inquirat, & procedat, tunc de primis quæ ex cauſa huiuſmodi proueniunt emolumentis eidem not. celeriter, & ſine fraude iudices cauſæ ſatisfieri mandent. Non obſtan. præmiſſis ac conſtitut. & ordinat. apoſtolicis, ſtilo Palatij, cæteriſq; contrariis quibuſcunque.

Placet Motu Proprio. I.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum kal. Ianuarij Anno Sexto.

Anno à natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, indictione octaua, die vero quinta menſis Februarij, pontificatus S. D. N. Pij diuina prouidentia Papæ Quarti Anno Sexto retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in baſilicæ principis apoſtolorum, ac Cãcellariæ apoſtolicæ valuis, & in acie campi Floræ vt moris eſt per me Franciſcum Sottocaſa prælibati S. D. N. Papæ Curſorem.

Philibertus Cappucius Magiſter Curſ.

Fab. Gall. Notarius.

IDEM

130

Reuocatio priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris magni, & aliarum quarumcunque ſimilium gratiarum, quibuſcunque locis, & perſonis conceſſarum, in his, in quibus ſtatutis, & decretis Sacri Concilij Tridentini contrariantur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. In Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque vniuerſali Eccleſiæ, curæ & ſolicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis apoſtolicæ ſeruitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod prouidentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis ſummaque ſanctorum patrum concordia per Dei miſericordiam fœliciter abſolutum fuit, ita per vniuerſos qui Chriſtiana pietate cenſentur vbique ſuſcipiatur, & remotis quibuslibet obſtaculis ab omnibus æqualiter obſeruetur. Cum itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad vniuerſalem morum reformationem valde vtilia, decreta atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint ædita, quibus multa, atque diuerſa priuilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes facultates, conſeruatoriæ, indulta, & vt vocant Confeſſionalia, & Maremagnum, & aliæ gratiæ quæ variis, tam cathedralibus, etiam Metropolitan. quam collegiatis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, & aliis religioſis, etiam Fratrum mendicantium domibus, & ordinibus, Necnon ſancti Spiritus in ſaxia, Sancti Ioannis Lateranen. ac incurabilium de vrbe; Sancti Antonij Vienen. & Sancti Bernardi Iuren. aliiſque Hoſpitalibus, Militiis eorumque Capitulis, & conuentibus, ac vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium collegiis, tã ſecularibus, quam eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis apoſtolorum de vrbe, quam aliis Fabricis, Sanctæ Cruciatæ, aliiſque piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quam diuerſorum ordinũ, & militiarum regularibus ac etiam laicis cuiuſcunque dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem apoſtolicam eiuſque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu etiam de fratrum conſilio diuerſimode, variiſque temporibus in genere, vel ſpecie ex quauis etiã honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, in pleriſque contrariantur. Nos quibus in primis cordi eſt, tã ſanctæ Eccleſiæ dei ſaluberrima decreta ſuos vt par eſt effectus vbique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarũ, ac quarumcunque apoſtolicarum, & aliarum literarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorũ tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes: Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia, & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, Conſeruatoriæ, indulta, Confeſſionalia, Mare Magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus, & ſingulis in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilij huiuſmodi contrariantur.

contrariātur ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilij terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quicquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta quominus vbique, & apud omnes obſeruentur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, auctoritate apoſtolica tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & ſingula quæ vigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus quo Concilium obligare cœpit, facta & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in iis, in quibus dicti Concilij decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini etiam quantumlibet, vt præfertur qualificato, tam in foro quod aiunt fori, quam conſcientiæ ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcunque locorum ordinarios, alioſque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ, declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo Sexageſimo Quarto, Tertiodecimo. Kal. Martij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumin.

P. Epiſcopus Narnien.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quinto, Indictione Sexta, Die vero vigeſimaquarta menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. Noſtri, Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti Anno eius ſexto. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixę, & publicatæ fuerunt in acie campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum S.D.N. Papæ Curſores.

Philibertus Chapuis Magiſter Curſorum.

IDEM

131

Reuocatio licentiarum & tractarum frumentorum ac aliorum leguminum conceſſarum præterquam ex cauſa vere oneroſa.

Motu proprio &c. Inter multiplices curas, quibus aſſidue premimur, eas ſollicitudinis partes a nobis non immerito ſuſcipiendas eſſe arbitramur, per quas illis, quos ſupremæ dignitatis noſtræ pontificalis ratione iuriſdictioni noſtræ temporali ſubiectos eſſe cernimus, etiam in his, quæ communem vitæ vſum, & ſuſtentationem concernunt, opportune prouidetur, ac proinde nonnulla facultates, licentias, & indulta hactenus tam à nobis quam à prædeceſſoribus noſtris Ro. Pontificibus quibuſdam certis nunc ſuadentibus cauſis conceſſa, quæ præmiſſis obeſſe contuemur, aliis vrgentibus, magiſque neceſſariis ſuperuenientibus cauſis, pro noſtra in cunctis ſolita prouidentia interdum reuocamus, & annullamus, aliaſque deſuper diſponimus, prout omnium communi vtilitati, & commoditati percipimus ſalubriter expedire. Sane attendentes, quod licet Dei omnipotentis gratia, & benignitate in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico ea talis hactenus fuerit, ac ſit impræſentiarum Annonæ copia, quod ex ea ſtatus eiuſdem populi, & ſubditi noſtri facile, commodeque, ac vili pretio ſe, ſuaſque familias ſuſtentare poſſent, nihilominus nimia lucri cupiditate multorum, forſan prætextu certarum licentiarum, & facultatum eis (vt aſſerunt) conceſſarum, ex diuerſis dicti ſtatus partibus, & locis, frumenta, & alia blada, ac legumina in multarum etiam pauperum partium earundem perſonarum præiudicium, & grauamen extrahentium, & aliò aſportantium efficitur, vt fere ſemper populi, ac ſubditi ipſi nimia Annonæ huiuſmodi charitate, rerumque penuria oppreſſi, quo ad eorum qualemcunque ſubſtentationem, & victum quotidianum non mediocriter, ſed pluſquā par ſit, noſtramque deceat prouidentiam, patiantur. Nos igitur, quorum eſt præ cæteris per debitæ prouiſionis noſtræ miniſterium præmiſſis obuiare, ac populorum, & ſubditorum præfatorum commoditatibus opportune conſulere, & ne licentiarum, & facultatum huiuſmodi cauſa aliis prodeſſe quidam velint, noſtri rerum penuria huiuſmodi pergrauentur, ſatagere volentes, auctoritate apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præſentibus perpetuo valituris omnes, & ſingulas, præterquam ex cauſa vere oneroſa ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum, extrahendi frumenta, & cuiuſuis alterius generis blada, & legumina ex quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis nobis, ditionique noſtræ Eccleſiaſticæ mediate, vel immediate ſubiectis, quibuſuis communitatibus, vniuerſitatibus, & perſonis tam ſæcularibus, quam quorumuis ordinum regularibus cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ac etiā Ducali, Marchionali, Comitiali, aut alia ſæculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per nos, & prædeceſſores noſtros præfatos, aut alios quoſcunque ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, & irritandis, etiam de neceſſitate exprimendis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſas, approbatas, & innouatas, illarum ſingularum veros tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur, pro ſufficienter expreſſis haben. reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus, illaſque reuocatas, caſſatas, & annullatas, ac inualidas, & viribus vacuas, neminique prodeſſe, aut ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, & declaramus, necnon hactenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina huiuſmodi in Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis

locis præfatis tam à nobis, quam prædeceſſoribus noſtris conſtitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibuſuis factas inhibitiones, bannimenta, prohibitiones, & proclamata innouamus, ac ſub pœnis in illis contentis obſeruari volumus, Diſtrictius inhibẽtes quibuſuis perſonis etiam vt præfertur, qualificatis, ne in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis, necnon confiſcationis omnium bonorum, & amiſsionis feudorum pœnis, licentiarum, ſeu facultatum, alias tamen quam vt præfertur, ex oneroſa videlicet ſolutionis exburſationiſque cauſa pecuniarum, conceſſarum, aut alio quouis prætextu, directe, vel indirecte frumenta, & blada, necnon legumina huiuſmodi ex prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis quocunque modo extrahere, & aliò aſportare audeant, vel præſumant, Ac mandantes in virtute eiuſdem ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio ſanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, quatenus ipſe, vltra ordinariam ſui Camerariatus officij facultatem, ſpecialem quandam, & præcipuam in præmiſsi curam habens, præſentem noſtri motus proprij cedulam, ac in ea contenta quæcunque ab eis, quos illa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, firmiter, & inconcuſſe obſeruari, executionique debitæ demandari, necnon in Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis huiuſmodi, ac alibi, vbi opus fuerit publicari, & notificari, necnon contradictores quoslibet, & inobedientes, ac præſentibus, & inde pro tempore emanatis proclamatibus, bannimentis, & inhibitionibus quibuſcunque non parentes, quacũnque appellatione, & ſubterſugio remotis, auctoritate noſtra compeſcat, ac ſi ei expediens & opportunũ fore videbitur, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, aut etiam ſimpliciter, & de plano, necnon manu regia, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſed ſola facti veritate inſpecta, illos cenſuras, & præfatas, ac alias quaſcunque in eiſdem pro tempore ſubſecutis bannimentis, inhibitionibus, proclamatibus, & prohibitionibus contentas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaret, eaſque ab illis exigi, & recuperari faciat, & procuret, ſibi in præmiſsis omnibus & ſingulis amplam, & omnimodam dantes, & concedentes facultatem, poteſtatem, & auctoritatem, Ac decernens omnes, & ſingulos frumenta, blada, ac legumina, vt præfertur, extrahentes, & aliò aſportantes, facultates, & licentias ex oneroſa ſolutionis videlicet exburſationis pecuniarum cauſa ſibi conceſſas eſſe allegantes, prætendentes, antequam ipſi illis modo aliquo deinceps vllo vnquam tempore vti poſsint, illas coram eodem Vitellotio Cardinale, & Camerario verificari debere, ac ad id teneri, & obligatos exiſtere, alioquin ipſis non iuſtificatis, & per eundem Cardinalem Camerarium non approbatis, eaſdem facultates, & licentias, ac illarum vigore, ſeu prætextu quaſcunque per eos frumentorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi de cætero factas extractiones, & aſportationes nullas, & inualidas, ac de facto, & nulliter, ac præter mentem, & intentionem noſtras factas fuiſſe, & eſſe, ac perſonas taliter extrahentes, & aſportantes pœnas præfatas incidiſſe, & incurriſſe, ac ad illarum totalem ſatisfactionem penitus teneri, non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis, Vniuerſitatibus, Communitatibus, ac perſonis etiam vt præfertur, qualificatis quomodolibet, etiam motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine paribus, etiã conſiſtorialiter &c. ac aliàs quomodolibet conceſsis &c. quibus omnibus & ſingulis illorum omnium veros tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, vt deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcunque licentiarum, etiam ex cauſa oneroſa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit, conceſſarum & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi abſque eiuſdem Camerarij Cardinalis patẽtibus deſuper cõcedendis literis aliquo pacto in toto ſtatu Eccleſiaſtico facere poſsint, aut valeant, Alioquin contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus &c. quodque ſola præſentis motus proprij ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula, ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Idibus Auguſti, Anno Sexto.

IDEM

132

Reſciſsio alienationum bonorum eccleſiaſticorum in damnum Eccleſiæ, vel Sedis; & Cameræ Apoſtolicæ quomodolibet factarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Apoſtolicæ ſeruitutis officium fidei, & diligentiæ noſtræ diuinitus traditum nos iampridem excitat, & impellit, vt ipſam ſedem, & Cameram apoſtolicam non ſolum futuris rerum ſuarum iacturis ſartam tectam præſtare, ſed etiam aduerſus illata ſibi detrimenta, ſemotis omnibus omnium iniuſtis affectibus quoad eius fieri poteſt integrare ſtudeamus. Sane licet in pontificatus noſtri principio frequentibus multorum qui cõſtitutionem per felicis recordationis Paulum Papam IIII. prædeceſſorem noſtrum de rebus Eccleſiæ non alienandis, & de alienatis recuperandis æditam tanquam nimis rigoroſam, quippe quæ nullam inter alienationes ex cauſa neceſſaria vel vtili factas, & alias mere voluntarias eccleſiis damnoſas differentiam faciebat, retractari vehementer inſtabant, querelis inducti, rem in plena ſignatura noſtra cognoſcere, & multitudinem querelantium ſedare volentes, dictam conſtitutionem ad terminos iuris communis ſub data videlicet tertio idus Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Primo, reducere quodammodo coacti fuerimus: Nos tamen quos ſucceſſus temporis experientia longo rerum vſu, & quotidiano paſtoralis officij noſtri exercitio variis modis edocuit, multas alienationes rerum Eccleſiæ Romanæ ſediſque, & Cameræ prædictarum per aliquos importunis precibus, & aliis variis artibus inductos, Romanos Põtifices prædeceſſores noſtros, & forſan (quod dolenter referimus) per nos, nulla rationabili cauſa ſuadente in grauiſsimam ipſius eccleſiæ læſionem, Dei offenſam, populi ſcandalum, & euidens animarum periculum hactenus factas, & approbatas extitiſſe, non ſolum perſpicui huius animarum periculi magnitudine, ſed etiam debita erga Deum, & ſuam cui nos præeſſe voluit eccleſiam pietate, tum etiam vrgentis conſcientiæ noſtræ teſtimonij religione perculſi, rem omnem cum vene-

rabilibus

rabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto diligenter duximus perſcrutandam, vbi mature conſiderantes bonum, & fidelem Dei ſeruum, nihil eorum, quæ ſibi à domino credita ſunt, diſtrahere, ſeu negligere, nec aliter quam ex cauſa vel neceſsitatis, vel euidentis vtilitatis alienare: ſed cuncta fideliter conſeruare debere: Hinc eſt quod his aliiſque iuſtis de cauſis moti quarumcunque venditionum, infeudationum, conceſsionum, & aliarum quocunque nomine nuncupatarum alienationum de Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Caſtris, Feudis, Dominiis, Locis, & aliis ſtabilibus bonis, ac cenſibus, & iuribus quibuſcunque vbilibet conſtitutis ad eccleſiam, ſedem, & Cameram præfatas quomodolibet pertinentibus, & quæ pertinuiſſe, vel pertinere cenſeri poſſent, cuiuſcunque qualitatis, quantitatis, excellentiæ, & quantumuis maximi, vel minimi momenti fuerint, quibuſuis perſonis quauis eccleſiaſtica, vel ſeculari, ſiue mundana, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Cardinalatus honore, ſeu Marchionali, Ducali, Regali, vel alia quacunque dignitate ſeu præeminentia præditis, aut etiam Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis, & aliis per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac per nos dictamque ſedem, ac Cameram ex cauſa gratioſa, & lucratiua, ſine aliqua, vel ſaltem minime correſpectiua, nec competenti recompenſa, ſeu neceſsitate, vel euidenti dictæ ſedis vtilitate id non exigente, perpetuo, vel ad recipientium vitam, aut alias ad longum tempus, etiam per viam permutationis hypothecæ recompenſæ contractus, etiam iurati, etiam de fratrum conſilio quouis colore, vel ingenio, etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſuis aduerſus quaſcunque reuocationes, & alias contrarias diſpoſitiones præſeruatiuis, & in priſtinum ſtatum reſtitutiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacisſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam à quocunque quantumlibet longisſimo, & immemorabili tempore citra quomodolibet factarum, & conceſſarum; ac etiam iteratis vicibus approbatarum, & innouatarum contractuumque deſuper initorum, & iuratorum, necnon quarumcunque apoſtolicarum, & aliarum ſcripturarum aliorumque hic etiam de neceſsitate exprimendorum tenores, ac quarumcunque litium, & cauſarũ ſi quæ deſuper vbilibet, & in quauis inſtantia pendeant, ſtatus, & merita præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pro ſufficienter expresſis, & inſertis habentes, de fratrum ipſorum conſilio, & aſſenſu vnanimi ex certa ſcientia noſtra, ac de eadem apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vniuerſas, & ſingulas venditiones, ceſsiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, conceſsiones, & alias omnimodas alienationes & contractus præfatos quæcunque, quotcumque, & qualeſcumque, ac in quorumuis principum ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum fauorem, vel eorum contemplatione per prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem præfatam neceſsitate, vel euidenti vtilitate ſedis huiuſmodi id non exigente, ſeu ſine aliqua vel ſaltem minime correſpectiua neque competenti recompenſa vt præmittitur factos, & conceſſos, ac confirmatos, & approbatos, etiam ſi quantumuis longisſima temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſint, auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, reſcindimus, caſſamus, irritamus, annullamus, ac viribus omnino vacuamus. Declarantes venditiones, ceſsiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, conceſsiones, & cæteras alienationes præmiſſas nequaquam tenuiſſe, nec tenere, nullumque emptoribus, ceſsionariis, feudatarijs, locatariis, donatariis, aliiſque rerum ipſarum detentoribus ius nec aliquem poſsidendi titulum per eas quæſitum eſſe, nec eiſdem eccleſiæ ſedi, & Cameræ præiudicium afferre potuiſſe: Ac Ciuitatum, Terrarum, & aliorum locorum eorundem habitatores vaſſallos, & ſubditos, dictis illorum detentoribus nullum vaſſallagij fidelitatis vel ſubiectionis, aut aliud ius vel obedientiã alienationum huiuſmodi, vel etiam iuramenti per eos illis præſtiti, quod etiam eis harum ſerie relaxamus, prætextu debere aut illis aſtrictos eſſe. Quinimo detentores ipſos ad eadem Ciuitates, Terras, Caſtra, Oppida, & loca ſedi, & Cameræ præfatis realiter, & cum effectu reſtituenda, & relaxanda, ac eorum detentores ad fructuum inde poſt obitum concedentis hactenus perceptorum, & in poſterum percipiendorum reſtitutionem in vtroque foro omnino teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, necnon priuationis quorumcunque aliorum feudorum eccleſiaſticorum per eos etiam legitime obtentorum, & inhabilitatis ad illa aliaque deinceps obtinenda, ac aliis iuris, & facti remediis cogi, & compelli poſſe. Ac decernentes præſentes vim perpetuæ legis habere, neque de nullitatis vitio ſeu intentionis noſtræ vel alio quouis defectu notari ſeu impugnari poſſe, ſed illas omni exceptione remota validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari. Sicque per quoſcunque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, in quauis etiam de præſenti pendente cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere. Ac irritum quoque & inane quicquid à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus reductione noſtra & litis pendentis præmiſsis, ac etiam per nos præſtitis iuramentis, & de non tollendo ius quæſitum, aliiſque quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, Necnon priuilegiis, indultis, promisſionibus, ratificationibus, obligationibus, ſubmisſionibus, renunciationibus, & literis apoſtolicis, detentoribus præfatis, & aliis quibuſuis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacisſimis, ac inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis etiam Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus per nos etiam Conſiſtorialiter, & contra tales reuocationes quomodolibet conceſsis, ac etiam pluries approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idẽ importantes mentio ſeu quæuis alia expresſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbũ infererentur præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe paribus Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes ad eorum quos concernunt notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod illæ in Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe, & Cancellariæ, ac Cameræ Apoſtolicæ valuis per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, vniuerſos, & ſingulos quorum intereſt ſi citra videlicet infra menſem, Si vero vltra montes fuerint infra tres menſes à die affixionis huiuſmodi computandos perinde afficiant ligent arctentque, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, reſciſsionis, caſſationis, irri-

cationis, annullationis, vocationis, declarationis, relaxationis, derogationis, voluntatis, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis, Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Quintodecimo Kal. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ EGO PIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
✠ Ego Io. Cardinalis Sancti Vitalis.
✠ Io. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.
✠ Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
✠ Ioannes Cardinalis Reomanus.
✠ Io. Ant. Cardinalis Capiſuccus.
✠ Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clem. Card. Aræceli.
✠ Ego I. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
✠ Ego Ber. Card. Saluiatus.
✠ Ego Lud. Card. Simoneta.

✠ Ego F. Card. Paceccus de Toledo.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego Io Franciſcus Card. de Gambera.
✠ Ego M. S. Card. de Alta Emps.
✠ Ego Franciſcus Card. Mantuanus.
✠ Ego Marcus Ant. Card. Columna.
✠ Ego Ptolemæus Card. Comenſis.
✠ Ego B. Card. Lomellinus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
✠ Ego Franciſcus Card. Alciatus.
✠ Ego Gulielmus Card. Sirletus.
✠

Cæ. Glorierius.
H. Cumin.

Anno à Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quinto, indictione octaua, die vero quinta menſis Octobris, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IIII. Anno Sexto; Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Io. Andream Rogerium Curſores.

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſorum.

IDEM
133

Inhibetur quibuſuis Nuncijs Apoſtolicis, ne à Principibus, ad quos mittuntur, mendicare debeant fauores, aut literas commendationis ad dignitates, & gradus obtinendos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Et ſi Romanum Pontificem, quem dominus omnipotens in perſona Principis apoſtolorũ Eccleſię militanti ſponſæ ſuæ præficere dignatus eſt, in eius vniuerſo corpore à noxiis quæ paſſim in illud irrepunt præſeruando, plurimum decet eſſe ſolicitum, in hoc tamen eum multo magis inuigilare neceſſe eſt, ne per importunum ſuorum propriorum Miniſtrorũ qui frequenter ab eius latere ad diuerſos orbis Principes peregre mitti ſolent, ambitum, dum videlicet eorum nonnulli inordinato curſu ad dignitates quaslibet anhelant, & ad hoc Principum fauores demerendo Põtificiam, & Eccleſiæ pro qua miſſi fuerunt cauſam vel impudenter prodere, vel certe remiſſius agere non verentur, genuinus ille clericalis candor deturpetur, debitus Prælatorũ pudor inter laicos requiratur, integritatis antiqua perſuaſio minuatur, & ob illorum fluxam fidem immoderatamque cupiditatem Eccleſiaſticus ordo ſcandoloſe blaſphemetur. Sane conſiderantes quod annis præteritis aliqui quorundam Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ac etiam noſtri, & apoſtolicæ ſedis Nuncij ad diuerſos Principes ſæculares etiam pro ſeriis grauibuſque dictæ ſedis negocijs miſſi, muneris ſui decoriſque nimium obliti in deteſtandam prælaturarum aliorumque eccleſiaſticorum atque adeo Cardinalatus honorum ambitionem collapſi, ad illos alia qualibet quam ſanctiſſima Aaron via peruenire ſatagentes, commendatitias ſuper hoc literas, & indebitos fauores ab ipſis Principibus emendicare non erubuerunt, & quod eis recto tramite gradiendo non dabatur aſſiduis, & quibus non obſequi difficile fuiſſet Principum efflagitationibus extorſerunt, in ſuimet qui per oſtium non intrarunt animarum periculum, & prauum aliorum exemplum. Nos itaque reſeratum his artibus aditum huiuſmodi ne cæteris item pateat diligenter occludendum eſſe cenſentes, habita etiam cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto matura ſuper hoc deliberatione, ac de illorum conſilio, & vnanimi aſſenſu hac perpetuo valitura ſanctione vniuerſis & ſingulis noſtris, & quorumuis Roman. Pontificum ſucceſſorum noſtrorum Nuncijs, alijſque ad quoſuis Imperatores, Reges, Reginas, Duces, & alios ſæculares principes pro tempore ex quauis cauſa miſſis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ ſint, etiã ſi epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia maiori præfulgeant dignitate, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis omnium & ſingulorum Cathedralium etiam Metropolitan. & aliarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, necnon aliarum dignitatum etiam maiorum, & principalium perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac Canonicatuum, & præbendarũ, cæterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis ordinum regularium, etiam ex quibuſuis conceſſionibus, & diſpenſationibus apoſtolicis in titulum Commẽdam Adminiſtrationem, & alias quomodolibet, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliorum etiam ſæcularium cuiuſcunque qualitatis etiam

Digitized by Google

etiam quæ ex cauſa oneroſa aſſecuti fuerint, officiorum per eos obtentorũ, ac inhabilitatis ad illa, & alia ſimilia vel diſſimilia in poſterum obtinenda, necnon infamiæ perpetuæ per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis auctoritate apoſtolica harum ſerie diſtrictius inhibemus, ne deinceps ſimiles Imperatorum, Regum, Reginarũ, Ducum, aut aliorum Principum ſæcularium commendationes, preces, aut alios etiam vocales, aut in ſcriptis fauores ad aliquas Pontificias, aut alias dignitates ſæculares vel regulares, aut etiam Cardinalatus, vel alios honores, & officia eccleſiaſtica conſequendum, aut ſibi vel aliis conſanguineis, & neceſſariis ſuis quoquomodo per ipſum Roman. Pontificem conferenda, per ſe vel alium ſeu alios directe vel indirecte quomodolibet ambire ſeu procurare, ne ve illis etiam vltro ſibi per Principes ſponte oblatis vti præſumant vel audeant: eadẽ auctoritate & præſentium tenore ſtatuentes quod omnes & ſinguli in præmiſſis delinquentes nulla alia monitione præcedente, & abſque proceſſu deſuper habendo, ſententias, & pœnas præmiſſas irremiſſibiliter eo ipſo incurrant. Quodque ad illos ſententias, & pœnas huiuſmodi damnabiliter incurriſſe legitime probandum, & omnino conuincendum ſolæ Principum ipſorum literæ vel preces etiam per ſuos apud ſedem prædictam Oratores verbotenus porrectæ plenam indubiam & ſufficientem in iudicio, & extra fidem faciant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur. Ac decernentes ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere. Necnon ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Ne quis autem inhibitionis, & ſtatuti prædictorum ignorantiam prætendere valeat, volumus præſentes literas in baſilicæ eiuſdem Principis apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ valuis per aliquem ex Curſoribus noſtris earum exemplum ibi affigendo, & dimittendo publicari, publicationemque, & affixionem huiuſmodi ſingulos & poſt duos menſes immediate ſequentes non ſecus afficere ligare & perinde arctare, ac ſi literæ ipſæ perſonaliter illis intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, ſtatuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quinto, Quintodecimo kal. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ EGO PIVS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

✠ Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
✠ Ego Io. Cardinalis Sancti Vitalis.
✠ Io. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.
✠ Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
✠ Ioannes Cardinalis Reomanus.
✠ Io. Ant. Cardinalis Capiſuccus.
✠ Ego F. M. G. Cardinalis Alexandrinus.
✠ Ego Clem. Cardinalis Aracœli.
✠ Ego Io. Cardinalis Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Cardinalis S. Georgij.
✠ Ego Ber. Cardinalis Saluiatus.
✠ Ego Lud. Cardinalis Simoneta.

✠ Ego F. Cardinalis Paccecus de Toledo.
✠ Ego M. Ant. Cardinalis Amulius.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego M. S. Cardinalis de Alta Emps.
✠ Ego Franciſcus Cardinalis Mantuanus.
✠ Ego Marcus Antonius Card. Columna.
✠ Ego Ptolemæus Cardinalis Comenſis.
✠ Ego B. Cardinalis Lomellinus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
✠ Ego Franciſcus Cardinalis Alciatus.
✠ Ego Gulielmus Cardinalis Sirletus.
✠

Cæ. Glorierius.
H. Cumin.

Anno à Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo Quingẽteſimo Sexageſimo quinto, Indictione octaua, Die vero quinta menſis Octobris, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno Sexto, Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, vt moris eſt per nos Scipionem de Octauianis, & Io. Andream Rogerium Curſores.

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſorum.

IDEM

134

Confirmatio Capitulorum ſuper reformatione Bancheriorum Hebræorum Vrbis.

PIVS PAPA IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus alias bo. mem. Guido Aſcanius Sfortia dum viueret noſter, & Cam. Apoſt. Camerarius eiuſque præceſſores diuerſa capitula, prout temporum neceſſitas exigebat, Bancheriis Hebręis in Vrbe noſtra commorantibus ſuper modo & forma eorum exercitium concernen. conceſſerit, prout in diuerſis voluminibus eorundem continetur, quorum Capitulorum cognitio ob illorum diuerſitatem, ac limitationes, & reformationes factas iuxta temporum exigentiam difficile ad Chriſtianorum veram notitiam deuenire potuit, quare Dilectus filius noſter Vitellotius Vitellius S. Mariæ in via lata Diaconus Card. noſter, & S. R. E. Camerarius, Cupiens normã dictis Bancheriis Hebræis dare, quodque ea quæ dictis Bancheriis permiſſa, & tolerata ſunt, quibuſcunque perſonis innoteſcant, omniaque eorum

Capitula, limitationes, & reformationes in vno volumine conſiſtant, idcirco de noſtra ſpeciali commiſſione eidem Vitellotio Camerario viuæ vocis oraculo ſuper hoc facto, ac ſui Camerariatus officij vigore idem Camerarius reducendo, & moderando omnia Capitula vſque in hodiernum diem facta, eoſdem Bancherios Hæbreos reformando fecit, & condidit Capitula infraſcripta, & ſequentia inuiolabiliter obſeruanda ſub pœnis, per contrauenientes incurrendis, niſi de expreſſa licentia eiuſdem Camerarij, ſeu illius Auditoris in infraſcriptis Capitulis contentis, quorum quidem capitulorum illorumque exordij vulgari ſermone deſcriptorum tenor ſequitur, & eſt talis Vitellotius Vitellius S. Mariæ in via lata Diaconus Card. S. R. E. Camerarius, Eſſendo ſtato conceſsi dalli Camerlinghi paſſati noſtri anteceſſori alli Bãchieri Hebrei in Roma diuerſi capitoli, ſecondo ha portato la diuerſita de tempi, come ſi contiene in diuerſi volumi di eſsi, per la qual diuerſita difficilmente ſe ne ha da Chriſtiani vera notitia, & maſsimamente delle loro limitationi, & reformationi fatte di tempo in tempo, percio deſiderando noi che quanto e permeſſo, & tollerato alli detti Hebrei Banchieri ſia chiaro ad ogni perſona, & tutto conſiſta in vn ſolo volume, Di commiſsione della Santita di N. S. Pio per diuina prouidentia Papa IIII. fattane di bocca, & per auttorita del noſtro offitio del Camerlingato reducendo, & moderando tutti li altri capitoli fatti fino al preſente giorno, & reformando li detti Hebrei Bãchieri habbiamo fatti li ſeguenti capitoli da eſſer oſſeruati inuiolabilmente, quali contrauenendo ad eſsi ſenza expreſſa licentia noſtra, o del noſtro Auditore incorrino in le pene infraſcritte.

1 Et prima che neſſuno Hebreo di qualunche ſorte ſenza licentia noſtra, o vero del noſtro Auditore poſsi preſtare a intereſſe o tener bancho publico, o priuato ſotto pena di ſcudi trecento d'oro in oro o vero altre pene ad arbitrio noſtro, eccetto li Banchieri ordinarij tollerati.

2 Item prohibemo eſpreſſamẽte, che neſſuno de li detti Hebrei Banchieri poſſa impreſtare a ragione di piu di 24. per cento l'Anno di gia conceſſoli, ne poſsino dimandare, ne riſcotere in modo alcuno intereſſe de intereſſe, Dichiarandoſi, che tutti danari, che ſaranno pagati a bon conto dall'impegnante s'intendono eſſer pagati à conto del intereſſe decorſo, & ſopra auanzando ſi diffalchino dal capitale, e contrauenendo incorra in pena di Scudi 25. da radopiarſi ogni volta che reſecondaſſe.

3 Item che non poſsino pigliare 15 giorni per meſe intiero, ſaluo che il primo meſe, nel quale anchor che fuſſe vn ſolo giorno poſsino pigliare per mezzo meſe, & da 15. giorni in ſu per tanto tempo quanto terranno il pegno, pigliano a ragione del numero delli di contando di per di. E queſto ſe intenda da ſei ſcudi in ſu, ma da ſei ſcudi in giu accio li poueri Chriſtiani ſiano ſeruiti, et per torre la difficulta del calculare, a giorno per giorno poſsino pigliare da mezzo meſe, anchor che non foſſe finito il mezzo meſe ſino che ſi riſcotera il pegno, ſotto pena di Scudi 20. per ciaſchuna volta, che contraueniſſero.

4 Item che in modo alcuno nõ poſsino vendere li pegni che haueranno hauti da Chriſtiani ſe non quando dal giorno che li haueranno hauti ſaranno paſſati 18. meſi intieri, Eccetto ſe fuſsino dacordo altramente con li patroni delli pegni, o haueſſero fatto particular patto che ſi doueſſero riſcotere auãti detto tempo, ſotto pena di Scudi 10. per ciaſchuna volta che contraueniſſero, & ſatiſfatione del danno della parte.

5 Item che ſiano tenuti à far generale vẽditione di tutti li pegni che haueranno tenuti per detto tẽpo di 18. meſi quattro volte l'anno, cioe ordinariamẽte ogni tre meſi, & quelli pegni de quali ſaranno paſſati li 18. meſi ſe allhora non ſara gionto il tempo di alcuna di dette quattro generale venditioni, li debbiano tenere fino al primo tempo che ſi fara la piu proſsima delle dette quattro venditioni, nel qual tempo debbiano in ogni modo venderli, ſe gia non conueniſſero con li padroni di perſeuerare piu, o di venderli prima, che in queſto ſi ſegua la volonta de padroni delli pegni. Et paſſati li 18. meſi non corra l'intereſſe, nella qual pena non incorrino eſſendo impediti per legitimo impedimento. Et quando haueranno da far le dette vendite, ſe ne debbi propore editto nel luogo della audienza del Vicario del Papa, & in campo di fiore, & in Piazza Giudea, & ſtampato, affiſſo, & tenuto in detti loghi per otto giorni inanzi, a ciaſcheduna di dette vendite. Et prima, che li pegni ſi vendino ſi debbia metter all'incanto in preſenza del Officiale, da eſſere ſopra di cio deputato da noi, & ſeguendo la detta vendita ſi poſsino del prezzo retenere la ſomma del loro credito, & il reſto ſe ci ſara, ſiano tenuti reſtituirlo alli padroni, o deponerlo nelle mani del ſopradetto Officiale, o di altra perſona da diputarſi da noi. Dichiarandoſi che le ſpeſe vadino a danno del padrone del pegno.

6 Item che tutti quelli compraranno li pegni diano vno giulio per ſcudo per caparra, & fra dieci di ſieno tenuti a riſcuotere, & pagare il reſto. Et paſſato il detto tempo & non lo riſcuotendo, habbiano perſo l'arra e ſiano obligati a riſcuotere il pegno, & con vna ſola citatione ſe li debbia relaſſare il mandato.

7 Item che ſe in mettere in pratica la venditione & ſubhaſtatione da farſi come di ſopra ſeguiſſe qualche dubio o difficolta, ſia lecito all'Auditore noſtro dechiarare, accommodare, & ordinare il modo della detta ſubhaſtatione col ſalario del officiale & ogni altra coſa che li pareſſe eſpediente.

8 Item che ciaſcuno delli detti Hebrei Banchieri quando impreſtano ſopra pegni debbino offerire al Chriſtiano ch'impegnara anchor che non gli chiedeſſe nel iſteſſo atto del impegnare vna poliza o bolettino di eſſo preſtito ſcritto in volgare italiano, nel quale ſia ſcritto il nome di colui che impegna, col numero delli denari che ſi preſtano, & il tempo che ſi impegna, & la coſa impegnata con vna qualita ſuſtantiale, & queſto bolettino ſi dia a tutti quelli che lo vorranno, notãdo a libro chi lo hauera hauto, & chi non, & oltre a queſte coſe che il Banchiero ſia tenuto & debbia ſcriuere nel libro groſſo nome cognome patre & patria, & habitatione di colui che impegna, o in luogo del cognome l'eſſercitij, ſotto pena de ſcudi cinque per ciaſche volta che contraueneſſe.

9 Item che quando reſtituira il pegno à chi portara la detta poliza, s'intenda eſſere bene reſtituito, ma ſe tornaſſe per reſcuotere il pegno ſenza il bolettino, allegando di auerlo perſo ouero altra cauſa, anchor che fuſſe quello medeſimo che l'ha impegnato, non ſe l'habbia à reſtituire ſe non moſtra per teſtimonij ſufficiẽti eſſer il vero patron del pegno, o vero dia vna ſegurta idonea ch'il pegno ſia ben reſtituito, e doppoi l'Hebreo non ſia tenuto ad altro.

10 Item ſi debbia dar fede à quelli libri de Bãchieri quali ſaranno tenuti ſecõdo la forma che a loro ſara data, & ſcritti

& ſcritti in lingua italiana, & che ſaranno approbati dal noſtro Auditore o da perſone perite da eſſer elette da lui, al quale diamo piena facolta di poter per Natale ogni anno eleggere, & dar loro il modo e forma ſecondo lequali habbino da tener detti libri, & altrimenti non habbino fede alcuna, dichiarandoſi che detta approbatione ſi debbia fare prima ſi cominci a ſcriuer il libro.

11 Item che trouandoſi in detti libri qualche partita differente dalla poliza da darſi come diſopra, ſi dia fede alla poliza o vero al libro ſecondo tornera piu vtile a quello che hauera impegnato.

12 Item che circa la reſtitutione del pegno non ſe le dia fede reſtando la poliza nelle mani del Chriſtiano, & anche ſe il Bāchiere non fara memoria nel libro groſſo a piedi della partita del giorno che ſara ſtato riſcoſſo, & reſtituito detto pegno, eccetto ſe il Banchiere poteſſe prouare altrimenti hauerlo reſtituito, & quando ſi allegaſſe la perdita della poliza, ſi debbia oſſeruare come di ſopra.

13 Itē che ſiano obligati ſcriuere le qualita del pegno piu eſſentiali come fino o groſſo, nuouo o vecchio, & il colore, & volendo il Chriſtiano meterli ſigillo ouero il contraſegno, l'Hebreo non poſſi recuſare, & nel libro, & nella poliza volendola ne habbia a fare mētione ſotto pena di ſcudi 4. ciaſche volta, & eſſendo il pegno de oro o d'argento o gioie, o altra materia pretioſa oltra l'altre qualita, & circonſtantie ſopradette vi ſi debbia ſcriuere il peſo, & il numero loro, ſotto pena di ſcudi 10 per ciaſchuna volta contraueniſſe, dechiarandoſi che non ſia tenuto il Banchiero a pagare le pene del preſente capitolo, ne ſi poſſa in eſſe procedere ſe non quando il patrone del pegno ne faceſſe querela.

14 Item ſi ordina che ogni Banchiero debbia tenere vno libro groſſo ſecondo la forma preſente, cioe legato almeno con tre legami, le cui carte ſieno numerate, & di tutto il numero ſia fatta mentione nel principio del libro, & tante partite debbian eſſer ſcritte in ciaſchuna carta quante ſaranno nella prima, & che non debbian eſſer ſcritte ſe non d'vna ſola mano, & mancando il ſcrittore, il Banchiero non ſcriuendo eſſo o ſuo figliolo ſia tenuto à prouedere di altro ſcrittore quale ſia approbato dal noſtro Auditore, pur che per tale approbatione non ſi innoui ne facci alcuna noua grauezza non ſolita, ſotto pena de ſcudi venti per ciaſche volta.

15 Item che non poſſino far piu che vn libro in vn medeſimo tempo, & facendo giornale debba eſſere eſſo giornale come il detto libro groſſo ſcritto in lingua italiana, ne facci fede alcuna, ma ſolo ſerui a reportare le parite al detto libro groſſo. Et perche qualche perſonaggio d'importanza come Prelati e Signori di qualita non vole alle volte eſſer viſto al libro, ſia lecito al Banchiero ſcriuerli per poliza ſua, & contrapoliza dell'impegnante ſenza ſcriuerli altrimenti al libro, dandone impero notitia all'Auditore che ſottoſcriui la poliza dell'impegnante di ſua mano, ſotto pena de perder la facolta dell'impreſtare.

16 Item che ſe l'Hebreo Banchiero ignorantemente preſtaſſe ſopra pegno che fuſſe rubbato, in tal caſo ſia tenuto il vero padrone reſtituire al Banchiero la ſorte principale ſenza vſura, pur che il Chriſtiano habbi fatta diligenza tra li Hebrei di ritrouare il furto fra vn meſe, & ſubito ritrouato riſcuotere la coſa furata, & non riſcotendola ſia tenuto non ſolo alla reſtitutione de la ſorte principale ma anchora dell'intereſſe da correre dal giorno che foſſe ritrouato il furto, ma non hauēdo fatto diligentia di ritrouarlo fra vn meſe dal di che fu impegnato, ſia tenuto alla reſtitutione della ſorte principale, & intereſſe, pero tutto queſto s'intenda pur che il Banchiero Hebreo nō ſia in fraude, & conſapeuole del furto, & in queſto caſo ſia caſtigato come ladro, oltra all'eſſer tenuto alla reſtitutione del pegno ſenza ſorte principale, & intereſſe.

17 Item ſi prohibiſce eſpreſſamente che in modo alcuno ardiſchino impreſtare ſopra robbe dedicate all'vſo del culto diuino per vſo perpetuo di Chieſa o ſacreſtia o altare, ne ſopra croce che ſia ſola da per ſe, o poſta in coſa doue ſi poſſi leuar facilmente. Non s'intendendo per pendenti fatti per ornamento di donne, o gioie anchora che ſiano fatti in modo di croce, che queſti ſia lecito a torli, pur che in dette croci nō vi ſia alcuna figura. Come ancora poſſino pigliare croci che ſieno in arme, tappezzarie, o argenti, ſotto pena di ſcudi venti per ciaſchuna volta.

18 Item ſi concede a li ſopradetti Banchieri, & a loro ſucceſſori che poſſino chiamare per compagnia altri Hebrei, pur che deputino vno della compagnia ſpecialmente a ſcriuere il libro approbato dal noſtro Auditore, & che quello ſolo, & non altro ſcriua detto libro, ſotto pena di ſcudi 25 dechiarandoſi che per delitto che commetteſſe il compagno nō s'intenda che il principale padrone caſchi in pena alcuna, ma ſia tenuto ſolo allo intereſſe che ci fuſſe della parte.

19 Item che ſia lecito a detti hebrei renunciare o altrimente alienare il luogo, & facolta di potere impreſtare a chi loro piacera, & tal ſucceſſore ſia obligato a tutto quello che ſi contiene nelli preſenti capitoli, purche le dette compagnie, o alienationi o altre ſorti di contratto non ſi faccian ſenza il decreto, & approbatione del noſtro Auditore, ſotto pena di perder detta faculta d'impreſtare.

20 Item ſi ordina che quādo ſi cercaſſe qualche pegno che ſi pretendeſſe eſſer ſtato impegnato ſenza conſenſo delli veri patroni, ſia tenuto il Banchiero a vſarci la ſua dil gentia, la quale diligentia ſia di moſtrare il libro di quel tēmpo, che ſi domandaſſe al mandatario, o vero ad altri per noſtra commiſſione, ſotto pena di vno ſcudo per ciaſche volta, la qual diligētia vſata e ſi trouaſſe poi il Banchiero in fraude di hauer hauto detto pegno ſenza ſcriuerlo al libro, incorra in pena della perdita del pegno, & di 25. ſcudi per ciaſche volta.

21 Item ſi dichiara che tutti inſtrumenti in forma Cameræ, & tutte altre ſcritture publiche, ò priuate de mutuo fatti ò da farſi da eſſi Banchieri a ogni altra perſona, ancor che dichino in forma de puro depoſito gratis, & amore, ò che diceſſero mutuo gratis, & amore, s'intendino correrci l'intereſſi ſoliti a 24 per cento l'anno dal di che giunge il tempo del pagamento dechiarato in qual ſi voglia delle dette ſcritture, fin che ſaranno intieramente pagati & ſatisfatti.

22 Item ſi ordina, & commanda eſpreſſamente a tutti li Banchieri compagni & fattori, che niſſuno di eſſi in materia di pegni, vſure, & intereſſi, compagnie di officij, preſuma in virtu di qual ſi voglia inſtrumento anchora che fuſſe obligatione in forma Cameræ, & anchora ch'l'inſtrumento di. eſſe gratis, fare citare, o conuenire perſona alcuna dinanzi ad altro tribunale che al noſtro, & eſſendo citato, o conuenuto non debbia

debbia in modo alcuno comparire, ma ſubito procurare l'inhibitione ſi in cauſa ciuile come criminale;
& quando fuſſe preſo per qualche delitto appartenente al detto eſſercitio, debba al primo eſſamine oppo
nere l'eccettione dell'incompetentia, & domandare di eſſer rimeſſo al tribunal noſtro, ſotto pena di ſcu-
di 20. per ciaſche volta che contraueniſſe.
23 Item ſi prohibiſce ſotto pena di priuatione della facolta di fare il banco, che doppo ſonar le 24. hore, & la
mattina prima che ſia vna hora de giorno, alcuno delli banchieri ne per ſe ne per altri ardiſca preſtare a
perſona alcuna, & preſtando contra al detto ordine, & trouandoſi poi che il pegno ſia rubato, ſia tenutō
à reſtituirlo al vero patrone ſenza ſorte, & ſenza vſura.
24 Item che ſe il pegno fuſſe rubbato, o ſi perdeſſe dando lo Hebreo ſufficienti indicij della perdita, o del fur-
to l'habbia a pagar quanto foſſe prouato che valeſſe, ouero ſe piu piacera al Chriſtiano doi terzi di quel-
la ſomma de danari che li hauera impreſtato ſopra, & in caſo che per li ſudetti indicij nō ſi prouaſſe ſuf-
ficientemente il detto furto, ò perdita, lo paghi quello che il Chriſtiano giurera che valeſſe dalla ſomma
che il noſtro Auditore taſſara in giu. E ſe il pegno foſſe d'oro, o d'argento, baſti pagare il ſuo peſo, & per
la manifattura quello che giurera il Chriſtiano ſimilmente dalla ſomma che il noſtro Auditore taſſara
in giu.
25 Item che non ſiano tenuti li predetti Hebrei banchieri à reſtituire pegni ne far altra coſa appartenente al
eſſercitio del Bancho in giorno di ſabbatho ne di loro altre feſte.
26 Item che non ſiano tenuti accettar ſequeſtro che ſi faceſſe ſopra pegni, ad eſſi impegnati.
27 Item che li detti Banchieri per conſeruatione delli panni, & maſſimamente accio non ſieno offeſi dalle tar
me, oltra la diligentia che per loro ſecondo la ragione commune ſi deue, ſiano tenuti a sbattere la polue-
re delli panni almeno due volte l'anno, & tenere continuamente gatti perche non ſieno offeſi dalli ſorci.
Et non vſando tale diligenza, & doppoi accadendo che qualche pegno fuſſe tarmato, macchiato, ouero
roſigato da ſorci, ſiano obligati à pagare quello che per cio tali pegni ſaranno di peggio, ſecondo ſaran-
no ſtimati da periti da eſſer deputati dal noſtro Auditore. Ma fatte le dette diligentie non ſieno tenuti a
tal peggioramento.
28 Item che tutte le cauſe, e differenze che naſceranno ſopra il ſudetto officio, & eſſercitio del bancho, o ve
ro contratti vſurarij, & altri contratti loro tanto fra li preſati Hebrei, & l'impegnante, quanto tra eſſi He
brei, & qual ſi voglia altra perſona debbiano eſſere conoſciute, giudicate, & deciſe con la mano regia, at
teſa ſolo la verita del fatto per la corte noſtra, oſſeruando quanto al proceſſo, & alla ſpeſa il ſolito, & la
Bolla di noſtro Signore Papa Pio Quarto.
29 Item ſi dechiara anchora che niſſuno delli predetti Hebrei poſſa vſare ne permettere che altri vſi in qual
ſi voglia modo le coſe impegnate che ſi conſumano con l'vſo, ſenza licentia delli padroni, ſotto pena di
ſcudi 25. per ogni volta contraueniſſe, e ſatisfattione del danno della parte.
30 Itē che le cauſe Ciuili reſtino deciſe ſenza rimedio di qual ſi voglia appellatione, ne anche ſi dia rimedio
di appellatione nelle cauſe criminali, ma poſſino hauer ricorſo da noi che cōmettiamo la cauſa ad vn al-
tro noſtro Auditore, quando ci parera che giuſtamente ſi grauino.
31 Item ſi dechiara che venendo caſo nel quale ſi habbia da citare, o intimare qual ſi voglia Prelato, o altro
Signor grande, baſti citare, o intimare il ſuo Maſtro di Caſa.
32 Item ſi ordina che li ſopradetti Banchieri tēghino li preſenti Capitoli ſtampati, & attaccati al bancho cioe
dentro in la Botega del bancho, impero in loco tale che li Chriſtiani li poſſino commodamente vede-
re, & leggere, ſotto pena di perdere la facolta di impreſtare.
33 Item ſi ordina che non ſia lecito fare alcun patto o altra conuentione contra la forma delli preſenti Capi-
toli, ſotto pena di 10. ſcudi per ogni volta che ſi contraueniſſe.
34 Item ſi dechiara che per conto di queſti noui Capitoli nō ſe intenda in modo alcuno derogato alli antichi
Capitoli, Motu proprij, & Bolle de Pontifici, in quella parte che toccaſſe l'auttorita, iuriſdictione, & com-
modo de l'offitio noſtro, e facolta di poter ad ogni arbitrio noſtro mutare, & renouare detti Capitoli, ne
manco s'intenda derogato a Bolle, Priuilegij & indulti conceſſi alli Hebrei, ſe non in quella parte che re-
pugnaſſero alli preſenti Capitoli.
35 Item che niſſuno delli detti Banchieri poſſi ne habbia a eſſer accuſato per alcuna cauſa criminale apparte-
nente al detto eſſercitio ſe non della parte accuſatore ſcoperto in actis.
36 Item che contrauenendo li detti Banchieri a qual ſi voglia delli ſudetti Capitoli nel qual non ſia ſpecificata
pena incorrino in pena, di perdere la facolta del poter impreſtare, o altre pene da imporſi ad arbitrio no-
ſtro; reſeruando anchora in noi di poter moderar diſponer, & applicar le ſopradette pene a noſtro arbi-
trio, & ſecondo ci parera.

Cum autem, ſicut etiam accepimus, dictus Vitellotius Camerarius Bancherijque præfati cupiant omnia, & ſin-
gula Capitula præmiſſa, & præinſerta pro eorum ſubſiſtentia firmiori per nos confirmari, & approbari: Nos
igitur eoſdem Camerarium, & Bancherios ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, Motu ſimili, &
ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia, & ſingula Ca
pitula, limitationes, & reformationes, præmiſſa, & præinſerta, & prout illa concernunt omnia, & ſingula in ſin-
gulis litteris, inſtrumentis volumine, & documentis deſuper conficiendis contenta confirmamus, & approba-
mus, illiſque apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac illa perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, ſuoſque plena-
rios effectus ſortiri, & per Camerarium, & Bancherios præfatos, & quoſcunque alios quos quomodolibet con
cernunt, & concernent, in futurum inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, omneſque, & ſingulos tam iu-
ris quam facti defectus ſi qui forſan in præmiſſis interuenerint, ſupplemus. Necnon præmiſſa Capitula, limita-
tiones, & reformationes, & deſuper forſan conficiendas literas de ſureptionis vel obreptionis vitio aut inten-
tionis noſtræ defectu notari ſeu impugnari non poſſe neque debere, ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per
quoſcunque iudices &c. etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores
ſublata &c. iudicari &c. debere, irritumque &c. decernimus. Necnon almæ vrbis noſtræ Curiæ Cauſarum
Cameræ

Cameræ apoſtolicæ Generali Auditori, Gubernatori, Vicario, Senatori, Conſeruatoribus, aliiſque Ro. Cu. iudicibus eorumque locatenentibus, ne eoſdem Bancherios Hebræos ſuper præmiſsis ac dictorum Capitulorum cognitione ſeu cauſis tam ciuilibus quam criminalibus dicta Capitula ſeu eorum aliqua concernentibus ſe intromittere, aut eoſdem bancherios occaſione dictorum Capitulorum, & ab illis dependen. in perſona, rebus vel bonis ſuis directe vel indirecte quouis quæſito colore vel ingenio, ſub excommunicationis, & indignationis noſtræ ac mille ducatorum auri de Camera pro medietate Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, & altera medietate eiſdem Bancheriis irremiſsibiliter applican. pœnis moleſtare perturbare vel inquietare audeant vel præſumant diſtrictius inhibemus. decernentes irritum &c. Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac vrbis noſtræ ſtatutis & cõſuetudinibus, ac legibus imperialibus, & municipalibus etiã iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis etiam Auditori, Gubernatori, Vicario, Senatori, Conſeruatoribus prædictis, ac Populo Romano, ac eius diſtrictus incolis, & habitatoribus, & quibuſuis aliis etiã Romanæ Curiæ Iudicibus, & perſonis etiam cum quibuſuis derogatoriarũ derogatoriis clauſulis irritantibusq; & aliis decretis etiam motu ſimili etiam per nos ſeu quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros & Sedem Apoſtolicam ſuper transgreſsionibus Hebræorum aut alias in contrarium conceſsis, confirmatis, & innouatis, etiam iteratis vicibus, quibus omnibus, & ſingulis in litteris latiſsime extenden. etiam ſi de illis &c. tenores &c. pro expreſsis haben. hac vice latiſsime derogamus, cæteriſque, contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu Proprio. I.

ET cum abſolutione a cen. ad effectum &c. Et de cõfirmatione approbatione adiectione defectuum ſuppletione, ſingulis decretis, inhibitione, derogatione, & aliis in præmiſsis vt ſupra quæ hic pro ſigillatim, & ad partem repetitis & expreſsis habeantur vt ſupra latiſsime extenden. Et cum deputatione eiuſdem Cardinalis Camerarij pro præmiſſorum Capitulorum obſeruatione iudicis executoris qui aſsiſtat, & præmiſſa omnia obſeruari faciat. Cauſamque & cauſas occaſione præmiſſorum Capitulorum ortas, & oriendas cum eorum incidentibus dependentibus emergentibus annexis & connexis audiat videat, cognoſcat, & decidat etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pœnis etiam pecuniariis ſuo arbitrio imponen. moderan. & applican. Cum facultate citandi, & inhibendi &c. aggrauan. reaggrauan. &c. contradictores, &c. per eaſdem cenſuras, & pœnas compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Et quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra quacunque regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ per breue noſtrum cum nominum cognominum qualitatum aliorumque neceſſariorum maiori, & veriori ſpecificatione, & expreſsione expediri poſsint.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, duodecimo kal. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Regiſtrat. libro ſecundo Secretorum. ſol. 117.

IDEM

135

Quod altero ex Collateralibus D. Senatoris infirmo, ſeu à Ro. Cu. abſente, alter, ſiue Locumtenens in Criminalibus eiuſdem Senatoris, præſens, & non infirmus, de conſenſu ipſius Senatoris, in infirmi ſeu abſentis locum, ius reddere poſsit.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus inter cæteros Curiæ Capitolinæ almæ Vrbis noſtræ Iudices, duo, videlicet primus, & ſecundus Senatoris Collaterales nuncupati (qui à Ro. Pontifice pro tempore exiſtente deputantur, iuriſdictionemque ſeparatam habent) exiſtãt, & ſæpenumero accidat, quod ob ipſorum Collateralium infirmitatem, ſeu à Ro. Cu. abſentiam, eorum Tribunalia, Parteſque inibi litigantes, damnum non modicum, ac expenſas patiantur, Nos igitur præmiſsis, quantum poſſumus, prouidere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, quod de cætero, de conſenſu Senatoris, altero ex dictis Collateralibus infirmo, ſeu à Ro. Cu. abſente exiſtente, alter eorundem Collateralium præſens & non infirmus, ſeu Locumtenens, ſiue iudex criminalium eiuſdem Senatoris, pro tempore exiſtens, eam, & talem qualem ipſe Collateralis exercet, &, ſi præſens eſſet, exerceret, iuſtitiã exercere, ac in ipſius Collateralis infirmi vel abſentis locum, & loco ſui, ſedere, Necnon quaſcunque, etiam diffinitiuas, ſententias proferre, ac quæcunque decreta in quibuſcunque contractibus interponere, libere, & licite poſsit & valeat. Et ita per quoſcunque Iudices &c. ſublata &c. iudicari &c. debere; ac irritum &c. ſi ſecus &c. decernimus & declaramus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Curiæ Statutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis & literis apoſtolicis, eidem Curiæ, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, ſub quibuſcunque verborum formis, ac cum quibuſcunque clauſulis, & decretis, quomodolibet conceſsis &c. & concedendis &c. (quibus omnibus &c. tenores &c. hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus) cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis. Volumus autem præſentium ſolam Signaturam ſufficere, & vbique fidem facere, in iudicio, & extra, Regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, decimo kal. Iunij, Anno Sexto.

IDEM

136

Quod in Vrbe compoſitiones fiant cum interuentu, ſeu de conſenſu Theſaurarij generalis; cui etiam datur facultas deputandi Iuriſperitum, qui huiuſmodi compoſitiones ſollicitet & referat.

MOTV proprio &c. Exigit debitum paſtoralis officij, cui auctore Domino præſidemus, vt pro eorum, quæ nobis iugiter incumbunt, faciliori onerum ſupportatione, res & iura Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, propius inſpicientes, illius vtilitati conſulere, ac damnis, quæ illa, forſan ob minus prouidam rerum iuriumque huiuſmodi diſpoſitionē, perferre poſſet, per opportunam perſonarū deſuper idonearum deputationem, aliaſque debite, ac eo, quo ſolemus, animo ſagaci, prouidere ſtudeamus. Cum itaque (ſicut nobis plene innotuit) diuerſi varij ſtatus & conditionis perſonæ, ob ea, quæ per eas perpetrari contingit, exceſſus & delicta, ſeu alias, ad nonnulla ſubinde cum eadē Camera, ac pro ea Fiſci noſtri procuratore, diuerſiſque almæ vrbis noſtræ Iudicibus, ordinariis & Commiſſariis, pacta, conuentiones, capitula, compoſitiones, ac mulctas, & pœnas pecuniarias, deueniant; vt ipſæ exinde ab huiuſmodi per eos perpetratis delictis, ſeu alias abſoluantur & liberentur; Ac propterea, ne pecuniarum ſummæ, ex his quoquomodo prouenientes, ob eorum, ad quorum manus illa deueniunt, incuriam & negligentiam, aut deperant, aut minus debite conſeruentur; Sed vt ita fideliter & prudenter de illis diſponatur, quod Camera ipſa aliquid ſe vtilitatis propterea reportaſſe lætetur, prouiſionis noſtræ ſtudium adhibere volentes, Ac de probitate, prudentia, dexteritate, ac longa in rebus agendis iam pluries à nobis comprobata experientia, dilecti filij Donati Matthæi Minalis, noſtri & eiuſdem Cameræ Theſaurarij generalis, ad plenum confidentes; Ac ſperantes quod ipſe, compoſitiones, mulctas, ac pecuniarum ſummas ex eis prouenientes huiuſmodi, non minus fideliter, quam prudenter in noſtram dictæque Cameræ vtilitatem conuertet, aliaſque de illis diſponet, prout ſibi pro noſtro ipſiuſque Cameræ commodo, conducibilius fore perſpexerit. Quapropter ex certa noſtra ſcientia, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero nulli cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, ſeu præeminentiæ exiſtentes, aut etiam Cardinalatus honore præfulgentes, tam ordinarij quam delegati almæ Vrbis noſtræ Iudices, quauis auctoritate fungentes, aliqua compoſitiones, capitula, mulctas, conuentiones, pacta, ſeu pecuniarias pœnas, cum quibuſcunque perſonis, Collegijs, Vniuerſitatibus, Communitatibus, & locis, ad effectum abſolutionis & liberationis ab eorum exceſſibus & delictis huiuſmodi conſequendæ, abſque interuentu ſeu præſentia, vel de expreſſo conſenſu, ac voluntate præfati Donati Matthæi Theſaurarij, quoquomodo deuenire, ſeu propterea aliquas pecuniarum ſummas, Cameram præfatam tangentes, per ſe vel alium ſeu alios recipere, Ac propterea componentes perſonas, Collegia, Vniuerſitates, Communitates, & loca, modo aliquo abſoluere ſeu liberare poſſint ſeu debeant, Quodque idem Theſaurarius aliquem ſpectatæ fidei virum Iuris peritum, aliaſque idoneū, qui circa ea, quæ compoſitionum huiuſmodi negotia concernent, diligenter verſetur, illaque videat, ſollicitet, audiat, & intelligat, ac de per eum viſis, auditis, & intellectis, eidem Theſaurario fideliter referat, & illum plene informet, cum ſalario ac laborum præmio, arbitrio dilecti filij noſtri Vitellotij, Sanctæ Mariæ in via Lata Diaconi Cardinalis, Vitellij nuncupati, S. R. E. Camerarij, aſſignando, conſtituere & deputare poſſit & valeat. Diſtrictius inhibentes præfatis & quibuſcunque alijs Iudicibus, quos compoſitionum huiuſmodi negotium concernit, & concernet in futurum, ne ſub indignationis noſtræ pœna, quouis quæſito colore, ingenio, ſeu prætextu, etiam facultatum ſibi eorumque officijs, etiam ex cauſa onerosa, forſan conceſſarum, aut alias, directe vel indirecte, ſe de compoſitionibus & pecuniarum receptionibus, aut quibuſuis alijs illarum diſpoſitionibus, abſque dicti Theſaurarij noſtri generalis interuentu, ſeu præſentia, vel conſenſu, aut voluntate, intromittere, vel ad illas procedere audeant ſeu præſumant. Ac decernentes & declarantes, aliter factas compoſitiones, ac pecuniarum propterea factas ſolutiones & receptiones, ac exinde ſubſecutas abſolutiones & liberationes, nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti eſſe & fore, ac nemini ſuffragari ſeu prodeſſe poſſe ſeu debere, Necnon Donato Matthæo Theſaurario, compoſitiones & ſummas pecuniarum huiuſmodi recipiendi, exigendi, & recuperandi, ac de receptis, habitis, & exactis, ac recuperatis, quoſcunque ſoluentes quietandi, ac omne mandatum Cameræ faciendi, ac Iuriſperitum deputandi, motu, ſcientia & auctoritate ſimilibus, amplam liberamque facultatem, poteſtatem, & auctoritatem dantes & concedentes. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac facultatibus, præfatis & quibuſuis alijs Iudicibus, illorumque officijs & Tribunalibus, ſeu Curijs, ac alijs quibuſuis quomodolibet conceſſ. &c. (Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus) cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

Die octaua Auguſti, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Admiſſa eſt hæc cedula Motus proprij, ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo Signaturarum S. D. N. Papæ apud me Not. fol. 70.

Hie. de Tarano.

IDEM

137

Extinctio officij immunditiarum Tiberis.

PIVS PAPA IIII. Motu proprio &c. Dudum accepimus per tunc S. R. E. Camerarium Præſiden. & Clericos ad effectum vt vrbs noſtra ab immunditijs quæ per artiſtas ſeu opifices ipſius continue per vicos, & ad ripam fluminis proiiciuntur purgata continuo extaret, vnum officium Immunditiarum Tyberis nuncupatum erexerunt, & illud cuidam tunc expreſſo conceſſerunt, certis taxis ab albergatoribus, & aliis artiſtis ſingulis annis exigen. cõſtitutis, quod officium poſtea certo modo vacans fœ. re. Clemens VII. prædeceſſor noſter cuidam Georgio Maſſeo ad inſtar aliorum Ro. Cur. officiorum conceſſit, ipſoque Georgio in poſſeſſione dicti officij, & illius exercitij ac dictas taxas exigen. exiſtens, Dilectus filius Ioannes Dominicus Donatus laicus Caſalen. dictum officium a fe. re. Paulo IIII. etiam prædeceſſore noſtro ſibi concedi obtinuit, inter quos poſtea controuerſia ſuper dicto officio orta tandem idem Georgius officium prædictum eidem Ioanni Dominico pretio ſcutorum 300. auri in auro ceſſit, qui Io. Dominicus conceſſionis, & ceſſionis huiuſmodi vigore dictum officium exercens, ſucceſſiue dilectus filius Rutilius ſpeculis dictus à nobis conceſſionem huiuſmodi extorſit, vigore cuius contra dictum Io. Dominicum idem Rutilius in eadem Camera agens, & interim albergatores, & artiſtæ ab vtroque circa taxas exigen. & quotidie varijs extorſionibus, & exequutionibus vexati, & ad aures noſtras eis deductis, Nos conſiderantes quod officium ipſum potius vectigal ipſis albergatoribus, & artiſtis exiſtebat, quam quod ipſi Vrbi commodum nec neceſſarium eſſet, exactionem taxarum præfatarum ambobus interdiximus ad effectum illud extinguendi, & deinde nobis per dictum Io. Dominicum porrectis precibus vt vel ſibi ſoluta ſcuta 300. reſtituerentur, vel ad ſui officij poſſeſſionem reſtitueretur, nos illos ad eandẽ Cameram remiſimus, & Præſidentes, & clerici præfati conſtito de ſolutione dictorum 300. ſcutorum quouſq; ſibi de illis dicto Io Dominico ſatisfieret ad poſſeſſionem dicti officij per patentes literas ipſum reſtituerent, pro quibus reſtituendis Dilecti filij Hieronymus Picus, & Horatius Narus ipſius Vrbis Ediles curules albergatoribus, & artiſtis huiuſmodi pro ſolutione eorundem certam taxam impoſuerunt, & illa per eoſdem Camerarium, & Præſidentes comprobata, albergatores, & alij artiſtæ ſic taxati ſiue eorundem Vniuerſitates & collegia ad effectum præmiſſum ſummam ſic taxatam dicto Io. Dominico partem ſoluerunt, & partem integraliter depoſuerunt, officiumque ipſum in eorum fauorem idem Io. Dominicus reſignauit, quibus mediãtibus præfati Præſidentes, & Clerici officium prædictum extinguendum & annullandum fore decreuerunt & extinxerunt, & annullarunt, prout in eorum patentibus literis, ſeu aliis deſuper confectis ſcripturis plenius continetur. Nos igitur eiſdem Vniuerſitatibus, & collegijs artiſtarum, & totius plebis ipſius Vrbis indemnitati conſulere, & eos ab iis vectigalibus & indebitis extorſionibus ſubleuare, eoſque ſpecialibus fauoribus proſequi volentes, ac officium reſignationem ſeu ceſſionem in eorum fauorem factam ſi opus ſit admitten. nec non caſſationem, & extinctionem officij vel Cameræ decretum huiuſmodi ac prout illa concernunt omnia & ſingula alia in dictis literis contenta, & inde ſequuta quæcunque apoſtolica auctoritate, & cum iuris & facti defectuum ſi qui forſan interuenerint ſupletione, confirmantes, & approbantes, ac illis perpetuum & inuiolabile firmitatis robur adiicientes, officium præfatum eiuſque inſtitutionem de dictorum Vniuerſitatum, & collegiorum ementium, & artiſtarum conſenſu perpetuo ſupprimimus, & extinguimus, caſſamus, abolemus penitus, & annullamus, nec illud deinceps ex quauis cauſa, & ad quorumuis inſtantiam inſtitui vel erigi neque cuiquam conferri, vel alias concedi poſſe, ſtatuimus, & ordinamus, ac quaſcunque erectiones, inſtitutiones, & alias diſpoſitiones de illo quomodolibet etiam per nos, & dictam Cameram facien. nullas, & irritas nulliuſque roboris vel momenti, ſeu ſi id etiam de facto (quod ab ſit) fieri cõtingerit, officium ipſum dictis Vniuerſitatibus, & collegiis tanquam illis ex titulo oneroſo debitum ex nunc prout extunc, & econtra apoſtolica auctoritate conceſſum attributum, & adiudicatum eſſe, & cenſeri, neque ſibi in hoc aliquatenus præiudicare poſſe. Et ſic per quoſcunque iudices, & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, ſublata &c. iudicari &c. debere. Irritũ quoque &c. decernimus. Mandantes nihilominus in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro S. R. E. Camerario, ac dictis præſidentibus, & Clericis, necnon dilectis filiis Conſeruatoribus, & Viarum Magiſtris dictæ Almæ Vrbis, omnibusque, & ſingulis ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, quatenus eoſdem Vniuerſitates, & collegia ſuppreſſione alijsque præmiſſis vti frui & gaudere faciant, neque illos ſuper his vel eorum aliquo moleſtari vel inquietari permittant. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon conceſſionibus de dicto officio quibuſuis perſonis per nos forſan factis, & in futurum facien. quas ex nũc reuocamus, caſſamus, & annullamus, & irritamus, ſtatutis &c. Priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Camerario, Præſidentibus, & Clericis, & aliis quibuſuis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſis &c. quibus omnibus etiam ſi de eis &c. tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Fiat vt petitur. I.

Et cum abſolutione a cen. ad effectum &c. & quod veriores literarum & ſcripturarum præfatarum, & inde ſequutorum quorumcunque tenores habeantur pro expreſſis, & exprimi poſſint. Et de confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, extinctione, caſſatione, abolitione, annullatione, declaratione, decreto mandato, reuocatione, & derogatione alijsque præmiſſis quæ hic habeantur pro repetitis vt ſupra perpetuo, quodque ſola ſignatura præſentium ſufficiat, & vbique etiam in iudicio fidem faciat regula contraria non obſtan. ſuper qua etiam literæ per breue noſtrum & ſi videbitur cum opportuna exequutorũ deputatione qui aſſiſtant etiam ſub cenſuris &c. Cum poteſtate aggrauandi &c. Inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachij ſecularis, necnõ præmiſſorum omniũ aliorumq; neceſſariorũ maiori, & veriori expreſſione expediri poſſint.

Fiat. I.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſexto Kalen. Iunij, Anno Sexto.

IDEM

138

Quod omnes qui impetrabunt aliqua priuilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta aut conceſsiones quæ aliqua ex parte intereſſe Cameræ apoſtolicæ concernere cenſebuntur, debeant illa intra tres menſes à die illorum impetrationis, in eadem Camera præſentare, & ibi regeſtrati facere, ſub pœna illorum nullitatis & inualiditatis.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Ingens humeris noſtris iugiter incumbens expenſarũ onus ita nos premit, & excitat, vt noſtrorum, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ rerum, & iurium ſublatis quibuſuis obſtaculis ſolertem curam habentes, eiuſdem Cameræ indemnitati quantum in nobis eſt, conſulere ſtudeamus. Cum itaque, ſicut nuper nobis innotuit, cum plures diuerſi ſtatus, & conditionis perſonæ varia priuilegia, facultates, gratias, licentias, & indulta, ſiue conceſsiones tam à nobis, quam pro tempore exiſtentibus noſtris, & Apoſtolicæ ſedis Legatis, eorum Vicelegatis, ac Gubernatoribus, ac forſan aliis noſtris, & dictæ Cameræ miniſtris, & perſonis nimijs forſan, ac tedioſis quibuſdam earundem perſonarum precibus, & inſtantijs indies obtineant, ſeu potius extorqueant, quæ cum à nobis, ſeu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ac alijs nimirum precibus, & inſtantijs indies obtineant, ſeu potius extorqueant, quæ cum à nobis, ſeu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ac miniſtris, & perſonis huiuſmodi bona quadam fide, neque minus forſan, quam par eſſet diligenter, & accurate perſpecta concedantur, illa nonnunquam immò ſæpius in noſtrum, ac Cameræ præfatæ præiudicium, grauamen, & detrimentum non leue conceſſa eſſe, & emanaſſe conſpicimus. Qua propter, vt præmiſsis (ne alijs prodeſſe cum velimus, nobis ipſis præiudicium inferamus) aliquantiſper prouidere volentes, præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione, & ordinatione, quam vim, & naturam legis perpetuæ ab omnibus obſeruandæ penitus habere, & obtinere decernimus, apoſtolica auctoritate, & ex certa noſtra ſcientia harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes & ſinguli cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, nec non etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia quauis ſæculari, ac Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, ſeu etiam alia quacunque Eccleſiaſtica dignitate, præeminentia, & auctoritate, etiam Cardinalatus honore fulgentes, qui aliqua priuilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut conceſsiones quæ aliqua ex parte quauis ratione, ſeu cauſa directe, vel indirecte principaliter, ſecundario, vel acceſſorie, aut alias quouis modo noſtrum aut dictæ Cameræ qualecunque minimum intereſſe, vel præiudicium, grauamen, ſeu detrimentum concernere cenſebuntur, illa infra tres menſes à die eorum impetrationis computandos in eadem Camera præſentare, ac ibidem regeſtrare facere debeant, & teneantur, alioquin lapſis tribus menſibus eiſdem, ac priuilegijs, facultatibus, licentijs, gratijs, ac indultis, vel conceſsionibus huiuſmodi non præſentatis, minuſq; regeſtratis, illa in iudicio, & extra nullatenus fidem facere poſsint, & tanquã nõ conceſſa, nullaque & ipſo iure inualida, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, eſſe, & fore, neminique ſuffragari, vel prodeſſe poſſe, ſeu debere reſpectiue habeantur, & cenſeantur, prout nos illa ex nunc nulla, & inualida, irritaque & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, eſſe, & fore, neminique (vt præfertur) ſuffragari poſſe declaramus. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato moderno, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, quatenus præfatam noſtri motus proprij cedulam, ac in ea contenta quæcunque ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent in futurum penitus, & omnino, ac inuiolabiliter, & inconcuſſe obſeruari faciat, & procuret. Decernentes ita, vt præfertur, per dilectos filios eiuſdem Cameræ Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, aliosque miniſtros, & perſonas, ac eiuſdem S. R. E. Cardinales, & alios quoſcunque iudices ſublata &c. iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque &c. attentari, priuilegijs, facultatibus, licentijs, gratijs, indultis, & conceſsionibus, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentis Motus proprij cedulæ per quæcunque priuilegia, gratias, & indulta etiam abſque data & regeſtratura vt præfertur concedenda, niſi cum illius ſpecifica inſertione derogari nullatenus poſsit, quodque eius ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula, ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante, ſeu ſi conſultius fore viſum fuerit, litteræ etiam ad perpetuam rei memoriam latiſsime expediri poſsint.

Placet motu proprio. I.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum octauo Idus Auguſti, Anno Sexto.

Die vigeſima ſecunda Auguſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, admiſſa eſt hæc cedula motus proprij ex decreto Cameræ, & regeſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſsimi D. N. Papæ apud me Notarium folio 74.

Hie. de Tarano.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quinto, indictione octaua, die vero xiij. menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij, diuina prouidentia Papæ IIII. Anno eius ſexto, Retroſcriptæ præſentes litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie campi Floræ, & in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ dimiſsis ibidem præfatis literis per aliquot temporis ſpatium affixis & deinde amotis, vt moris eſt per nos Scipionem de Octauianis & Bartholomæum Sottocala præfati S. D. N. Papæ Curſ.

Iulius parinus Magiſter Curſ.

D. Auila.

IDEM

139

Quod deputandi à Iudicibus Ro. Cu. ad capien. bona delinquentium ſe in illis non intromittant, aut de eis quicquam capiant etiam viatici, vel alia ratione, ſed formato proceſſu, omnia in inuentarium redigant, conſignentque perſonæ per Illuſtriſſ. D. Camerarium, ad nominationem Theſaurarij generalis, qui dictis Commiſſarijs de eorum viatico, iuxta ordinem deſuper à dictis Iudicibus perſcribendi ſatisfieri faciat.

MOTV proprio &c. Solita noſtra in cunctis prouidentia nos admonet, vt ne dum iuſtitiæ partes miniſtrare putamus, miniſtrorum noſtrorũ ab ordine rationis quandoque deuiantium culpa in iniuſtitiam delabi nos contingat, ſagaciter procuremus. Cum itaque, ſicut ægre admodum accepimus, diuerſi quos in variis criminalibus cauſis à pro tempore exiſtentibus tam ordinarijs quam Commiſſariis Romanæ curiæ Iudicibus in Vrbe & extra eam ac ad loca ſtatus noſtri Eccleſiaſtici deputari & tranſmitti contingit, reorum ſiue delinquentium aut Inquiſitorum bona, quæ exceſſuum & delictorum ab eis perpetratorum ratione Cameræ noſtræ apoſtolicæ ſeu illius fiſco applicari merito debere cenſentur, interdum ita præter ordinem & confuſe capiant & apprehendant negligenterque conſeruent, vt exinde rei, & iniqui ſint ipſi, poſtquam ſunt abſoluti, aut ipſis conuictis & condemnatis, eorumque bonis huiuſmodi Cameræ ſeu fiſco huiuſmodi applicatis, Camera ipſa maximum ſuſcipiat detrimentum. Qua propter nos talia de cætero ne fiant per opportuni deſuper adhibiti ordinis cautelam ſalubriter prouidere volentes, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps quicunque tam ab Almæ Vrbis noſtræ Gubernatore, necnon curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditore, ac Vicario, & Senatore, alijſque quibuſuis Iudicibus ordinarijs vel delegatis Romanæ curiæ in quibuſcunque cauſis criminalibus cuiuſcunque qualitatis exiſtentibus coram eis nunc & pro tempore pendentibus & introductis, ad bona quæcunque tam mobilia, & ſe mouentia vbicunque conſiſtentia quarumcunque perſonarum pro tempore delinquentium, & quarumcunque exceſſuum ſiue delictorum prætextu, Iudices ipſi coram quibus cauſæ huiuſmodi pendere contigerit, bona ipſa Cameræ ſeu Fiſco huiuſmodi applicanda, eſſe putauerint capiendum, & apprehendendum deputandi, ſe de bonis ipſis non amplius intromittere, aut ex eis quicquam etiam ratione viatici, ſeu alia quauis ratione vel cauſa ſibi retinere nullatenus poſſint aut debeant, ſed cauſis & proceſſibus huiuſmodi coram Iudicibus illis coram quibus illæ prius pendebant terminãdis & finiendis remanentibus, ipſi Commiſſarij in informationibus & proceſſibus in ſimilibus fieri ſolitis rite formandis dumtaxat verſari, ac fideliter & ordinate omnique ceſſante ſtrepitu & confuſione bona ipſa in Inuentarium vt decet redigere & annotare, ac illa ſic redacta, & annotata perſonæ per dilectum filium Donatum Matthæum Minalem noſtrum & dictæ Cameræ Theſaurarium generalem nominandæ, & a dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinale Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario per eius patentes literas deputandæ realiter & cum effectu dare tradere, & aſſignare: Perſona autem ſic nominata & deputata bona ſibi data & conſignata huiuſmodi fideliter cuſtodire & conſeruare, necnon de illis quandocunque opus fuerit in eadem Camera debitam rationem reddere debeant & teneantur. Necnon diſtrictius inhibentes ſub eiſdem ac aliis etiam grauioribus etiam pecuniariis eidem Cardinali Camerario beneuiſis pœnis eidem Cameræ applicandis, Commiſſarijs ad præmiſſa vt præfertur pro tempore deputatis, ne cuiuſuis facultatis, & auctoritatis etiam ſibi a Iudicibus, coram quibus cauſæ huiuſmodi pependerint, ſeu a quibus pro tempore deputabuntur attributæ & conceſſæ, aut alio quouis prætextu directe vel indirecte ſe de quouis delinquentium huiuſmodi aliter quam vt præfertur intromittere audeant ſeu præſumant, præmiſſis, ac aliis in contrarium facientibus nõ obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem quod idem Donatus Matthæus Theſaurarius de bonis vt præfertur captis & penes perſonam ſic nominatam & deputatam exiſtentibus, præfatis Commiſſarijs pro eorum viatico iuxta formam & ordinem deſuper a Iudicibus a quibus Commiſſarij ipſi tranſmittentur præſcriptum per eandem perſonam nominatam & deputatam ſatisfacere omnino poſſit & debeat, quodque præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante.

Placet. I.

Die octaua Auguſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Admiſſa eſt hæc cedula Motus proprij ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſſ. D. N. Papæ apud me Not. fol. 70.

Hie. de Tarano.

IDEM

140

Facultas Theſaurarij Generalis locandi officia notariatuum ciuilium totius ſtatus eccleſiaſtici.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Continua mentem noſtram ſolicitudo vexare non ceſſat, vt circa ea quæ pro noſtrorum, & ſedis apoſtolicæ ſubditorum vtilitate, illorumque, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum noſtri ſtatus Eccleſiaſtici, proſpera ſalubrique directione a nobis emanarunt, ita prouide attendamus, quod per ampliationem facultatum perſonarum deſuper deputatarum, ac alias viis opportunis illorum debita executio ſuum felicem celeremque conſequatur effectum. Cum itaque nos nuper attendentes inſtitutionem fel. re. Pauli Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri ſuper Officiis Notariatuum in cauſis criminalibus huiuſmodi ſtatus Eccleſiaſtici per certorum Capitulorum editionem factam per legatos, & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum, ita negligi, vt ipſi Capitulis huiuſmodi prorſus neglectis, contra inſtitutionis huiuſmodi formam Notarios, & Cancellarios quoſlibet pro eorum libito voluntatis in ciuitatibus, terris, caſtris, & locis ſub eorum legationibus, & guberniis comprehenſis ponere, ac aliis amotis, aut ſi non amotis in eorum officia aut ea quæ ad illa ſpectant ſe ingerere non formi-

dabant, ac proinde, ac aliis tunc expreſsis de cauſis rationabiliter moti, illa de cætero ne fierent prouidere volentes: Necnon quaſcunque prouiſiones, conceſsiones, aſsignationes, & quaſuis alias diſpoſitiones de ciuilibus, & quæ tam coniunctim, quam ſeparatim exerceri ſolebant, & nondum vendita penes Cameram Apoſtolicam exiſtebant, criminalibus huiuſmodi, & ratione ſcripturarum duntaxat damnorum datorum officiis Ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum huiuſmodi, etiam ſi ad legatorum communitatum, vniuerſitatum, & aliarum particularium perſonarum cuiuſcunque dignitatis, præeminentiæ, & auctoritatis exiſtentium diſpoſitionem quouiſmodo pertinerent, & illa per deputatos a Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus ſeu poteſtatibus, vel aliis iuſtitiæ miniſtris eatenus exerceri ſolita eſſent, & tunc exercerentur, quibuſuis perſonis per nos aut quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem eandem, & etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios Officiales, & perſonas huiuſmodi perpetuo vel ad tempus (præterquam tamen ex cauſa onerosa ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum factas) reuocantes, caſſantes, & annullantes. Necnon ciuilium, & criminalium, ac quoad ſcripturas tantum damnorum datorum Notariatuum officia huiuſmodi, a quibuſuis communitatibus, vniuerſitatibus, legationibus, gubernijs, etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon Magiſtratibus, Poteſtatibus, & aliis Iudicibus, ac perſonis penitus diſmembrantes, & ſeparantes, illaque eidem Cameræ applicantes, & appropriantes, ac ad illam in futurum perpetuo ſpectare declarantes, & decernentes dilectum filium Donatum Matthæum Minalem modernum, ac pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius ſtatus Eccleſiaſtici, & Cameræ huiuſmodi Commiſſarium generalem ad omnia, & ſingula quarumcunque legationum, ciuitatum, Terrarum, caſtrorum, & locorum, ſtatus Eccleſiaſtici huiuſmodi Notariatuum in ciuilibus, & nondum vendita in criminalibus: Necnon quoad ſcripturas damnorum datorum officia huiuſmodi, etiam ſi per vnum vel duos aut plures Notarios exerceri conſueuiſſent, ac ſub quorumcunque S. R. E. Cardinalium, vel perſonarum aliarum Legationibus, aut Gubernijs perpetuis, vel temporalibus comprehenſa eſſent cum eorũ ſcripturis ſi quæ exiſterent, necnon honoribus oneribus, & emolumentis certis modo & forma tunc expreſsis, ac pro precio ſeu precijs de quibus ei bene videretur in dictæ Cameræ vtilitatem conuertendis quibuſuis perſonis originarijs, vel forenſibus eiuſdem Cameræ nomine, vendenda, concedenda, conferenda, & aſsignanda motu ſimili, ac ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conſtituerimus, & deputauerimus, aliaſque, & alia fecerimus prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur. Et ſicut accepimus idem Theſaurarius ad venditionem, & conceſsionem ſingulorum officiorũ huiuſmodi certis ſuperuenientibus legitimis cauſis ita prompte citra graue dictæ Cameræ damnum, & præiudicium procedere nequeat, idcirco nos eiuſdem Cameræ indemnitati quantum in nobis eſt conſulere: & ſi non venditionis, ſaltem alia nonminus ipſi Cameræ commoda atque vtili via de ipſis officiis diſponere, ac alia quæ per nos in dictis literis deſuper ſtatuta ſunt, & ordinata executioni debitæ demandare volentes, literarumque prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus pro expreſsis habentes, præfato Donato Matthæo Minali moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali huiuſmodi, vt vltra eas quas literarum earundem vigore, tam circa officiorum huiuſmodi diſpoſitionem, quam alia in literis ipſis contenta quæcunque debite exequenda ſibi conceſsimus facultates etiam omnia, & ſingula tam ciuilium, & criminalium quam quoad ſcripturas duntaxat damnorum datorum, Notariatuum officia huiuſmodi in toto, vel parte, ac alias prout ſibi commodius, eidemque Cameræ vtilius fore videbitur, cum omnibus illorum ſcripturis, libris, Protocollis, & inſtrumentis, ſi quæ habeant, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis vni ſeu pluribus perſonis ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum, originarijs, vel forenſibus ad tempus per eum præfigendum, & determinandum, pro precio ſeu precijs reperibilibus, ac cum pactis, & conditionibus, ac alias modis, & formis prout eidem Donato Matthæo moderno, ac pro tempore exiſtenti Theſaurario huiuſmodi melius videbitur, Cameræ prædictæ nomine, ac in illius vtilitatem, & commodum arrendare, locare, ſeu ad firmam vel aliam reſponſionem annuam ſeu menſtruam concedere: Ac precium ſeu firmam, vel aliam reſponſionem huiuſmodi etiam vnico contextu, & anticipata ſolutione recipere, & habere aut recipi, & haberi, ac de receptis, & habitis Arrendatarios, & ſoluentes quoſcunque quietare, & liberare, ſeu quietari, & liberari facere, necnon quæcunque obligationes etiam dictæ Cameræ bonorum quorumcunque, ac promiſsiones, actus, & inſtrumenta deſuper neceſſaria, ac in eorundem arrendatariorum fauorem, & cautelam tendentia facere, aliaque opportuna circa ea exequi: Necnon perſonæ ſeu perſonis cui vel quibus officia ipſa in toto, vel parte vt præfertur arrendata fuerint, vt officia ipſa per quemcunq; ſeu quoſcunque ſubſtitutos idoneos, & habiles, ac artis Notariatus huiuſmodi peritos, & Notarios, præſtita tamen de ſubſtitutorum eorundem fide, & legalitate idonea, & ſufficienti cautione arbitrio dicti Theſaurarij, exercere, ſeu illa ſublocare libere, & licite valeant, ſcientia, poteſtate, ac auctoritate ſimilibus concedimus, & indulgemus, eiſque liberam, amplam, & omnimodam deſuper facultatem, poteſtatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur. Diſtrictius inhibentes tam officia præfata emptionis, & venditionis, ac arrendamenti ſeu locationis titulo pro tempore obtinentibus, & exercentibus, quam curiarũ Epiſcopalium Notariis quibuſcunque, ne ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac ducentorum ducatorum per quẽmlibet contrauenien. qualibet vice incurren. & eidem Cameræ Apoſtolicæ applican. pœnis, ipſi in ciuilibus, & profanis tam ordinarijs quam commiſſarijs vti ad curiales, illi vero in ſpiritualibus cauſis vti ad curiarũ Epiſcopalium Notarios huiuſmodi duntaxat ſpectan. ſcribere, actitare, ſeu ſe alias de illis reſpectiue in alterius præiudicium intromittere quouis prætextu ſeu quæſito colore, aut ingenio, directe, vel indirecte audeant ſeu præſumant. Ac mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis pœna dilectis filijs noſtro Vitellotio ſanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato moderno, ac pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, necnon dictæ Cameræ Theſaurario, Clericis Præſidentibus, & perſonis, ac quibuſuis alijs ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum quatenus præſentem noſtram Motus proprij cedulam, necnõ arrendamenta, locationes, & conceſsiones de dictis officijs eorumque ſcripturis reſpectiue, ac deſuper inter eundem Theſaurarium, ac quoſcunque eorundem officiorum, & ſcripturarum reſpectiue arrendatarios, & affictuarios pro tempore interuenientia pacta, conuentiones, & capitula in dicta Camera recipiant, & admittant, illaque in eiuſdem Cameræ libris, & protocollis regeſtrari, deſcribi, & annotari, ac deſuper neceſſaria contractus,

tractus, & inſtrumenta cum debitis, ac ſolitis clauſulis, cautelis, & obligationibus fieri, confici, & ſtipulari faciant, literasque patentes, & mandata opportuna arrendatarijs, ac alijs quibus opus fuerit dent, tradant, & exhibeant realiter, & cum effectu. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & conceſsiones, ac ſcripturas, & inſtrumenta deſuper pro tempore facta, valida, & efficacia fore, nec ob intentionis ſeu voluntatis noſtræ aut alium quempiam defectum ſurreptionis aut nullitatis vicio ſubiacere poſſe. Sicque per quoſcunque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes ſublata &c. iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, &c. attentari. Non obſtantibus noſtris per quas inter alia voluimus, res, prouentus, iura & obuentiones dictæ Cameræ non niſi licitatione præuia cuiquam locari, arrendari, vel concedi non poſſe neque debere, ac alijs conſtitutionibus, & ordination. apoſtolicis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis &c. etiam Motu proprio, ac alias in contrarium quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus illorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtan.

Placet Motu Proprio. I.

Die vigeſima octaua Maij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimoquinto, admiſſa eſt hæc cedula motus proprij ex decreto Cameræ, & regeſtrata libro ſecundo ſignaturarũ Sanctiſſ. D. N. Papæ apud me Notariũ fol. 83.

Hie. de Tarano.

IDEM

141

Conſtitutio perpetua quod omnes gradus in diſpenſationibus matrimonialibus exprimantur.

SAnctiſsimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa IIII. Ad cuius notitiam peruenit, quod multi viri, mulieresque inuicem diuerſis conſanguinitatis, & ſeu affinitatis gradibus ex communi ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus coniuncti, matrimonij vinculo copulari cupientes, diſpenſationem ſuper remotiori gradu à Sanctitate ſua, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente, vel ſede apoſtolica ſolent impetrare, abſque eo quod diſpenſanti aliquam gradus propinquioris, qui forſan expreſſus, Pontificem aut Sedem à diſpenſando vel auerteret vel certe retardaret, cognitionem ſuggerant, literas poſtmodum ſuper gradu propinquiori declaratorias, iuxta Conſtitutiones fe. re. Gregorij xj & Clementis vj. Romanorum Pontificum Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum deſuper reſpectiue editas, inſcio diſpenſante expediri procurantes, Circunſpectius deinceps in huiuſmodi diſpenſationibus concedendis procedere, ac propterea cuncta prorſus obſtacula, & quicquid diſpenſationi concedendæ veriſimiliter obeſſe poſſet, ne videlicet aliquid ab ipſo diſpenſante rerum ignaro contra mentem ſuam in animarum contrahentium periculum emergat, clarius iudicari, ſeque de ſingulis obſtaculis plene certiorari volens, Quod in quibuscunque diſpenſationibus quas pro matrimonio ſcienter vel ignoranter contracto vel contrahendo in quibuſuis prohibitis conſanguinitatis aut affinitatis ſeu mixtis gradibus ab eadem Sanctitate ſua, vel quouis Romano Pontifice ſucceſſore ſuo pro tempore exiſtente, ſeu dicta Sede impetrari, vel alias etiam Motu proprio cõcedi contigerit, commiſsionibusque deſuper etiam Ordinariis locorum faciendis, ac literis quibuſuis inde conficiendis, non ſolum de remotiori ſed etiã de proximiori aut proximioribus gradibus, quicunque illi fuerint, eorumque diſtãtia, ſpecialis & expreſſa mentio fieri debeat. Alioquin diſpenſationes, declarationes, ac inde conficiendæ literæ huiuſmodi proceſſusque habendi per eaſdem, nullius ſint roboris vel momenti, & pro infectis habeantur. Conſtitutionibus prædeceſſorum huiuſmodi, cæteriſque contrarijs nequaquam obſtantibus, hac ſua perpetuo valitura ſanctione, auctoritate apoſtolica ſtatuit & ordinauit. Sicque per quoſcunque iudices & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere. Ac quicquid ſecus ſuper ijs à quoquam quauis auctoritate ſciẽter vel ignoranter attentari contigerit, irritũ & inane decreuit.

Placet publicetur & deſcribatur. I.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula ſeu Conſtitutio Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno Incarnationis dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimoquinto. Die vero Iouis vigeſima menſis Septembris, Pontificatus prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Anno Sexto.

Ant. Lomellinus Caſtos.

IDEM

142

Quod maior pars Cardinalium Inquiſitorum generalium conuenientes poſsint procedere in cauſis, ac ſi omnes conueniſſent.

PIVS Papa IIII. *Motu proprio &c.* Cum nos per noſtrum ſpeciale Motum proprium ſub data Romæ apud Sanctum Marcum quarto Non. Auguſti, Pontificatus Noſtri Anno Quinto, officio ſupremo in Alma Vrbe, & Curia noſtra, ac tota repub. Chriſtiana ſanctæ Inquiſitionis hæreticæ prauitatis, eiuſque cauſarum audientiæ, cognitioni, expeditioni, & terminationi, præfecerimus, & deputauerimus dilectos filios noſtros Iohannem Michaelem Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceni, & Io. Baptiſtam S. Clementis Cicadam, ac Iohannem Suauium S. Priſcæ Reumanum, Necnon Michaelem S. Sabinæ Ghiſlerium, & Clementem S. Mariæ in Aracœli Moniliamum, & Ludouicum Sancti Cyriaci in Thermis Simonetam,

Simonettam, & Carolum Sancti Martini in Montibus Borrhomæum presbyteros, ac Vitellotium Sanctæ Mariæ in Porticu Vitellium diaconum tunc titulorum miſeratione diuina Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales cum facultatibus, iurisdictionibus, & auctoritatibus, prout in eodem Motu proprio latius continetur. Cum poſtea etiam in eodem ſancto Officio ſupremo inquiſitionis hæreticæ prauitatis, verbo deputauerimus Inquiſitorem, dilectum Filium noſtrum Franciſcum Alciatum tituli Sanctæ Suſannæ Cardinalem, ne in poſterum de ipſius iurisdictione haſitari contigat, Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia, deputationem huiuſmodi tenore præſentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit de nouo eundem generalem Inquiſitorem hæreticæ prauitatis, prout ſupraſcripti alij octo Cardinales, conſtituimus, deputamus, & ordinamus, & in numero ſupradictorum aliorum Inquiſitorum vnimus, & aggregamus. Et inſuper pro faciliori cauſarum expeditione, & terminatione, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus vt quicquid per maiorem partem præfatorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, qui in congregatione pro dicto officio interuenerint ſeu conuenerint, dictum, geſtum, ſtatutum, ordinatum, decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum & firmum ita & taliter quod nullo modo impugnari poſſit, perinde ac ſi omnes & ſinguli Cardinales prædicti in dicta congregatione conueniſſent, & maior eorum pars conſenſiſſet. Cum plena & omnimoda iuriſdictione auctoritate, & poteſtate omnibus prædictis Cardinalibus, & eorũ prædeceſſoribus per nos vel alios Summos Pontifices alias quomodolibet conceſſis, & attributis. Irritum &c. decernentes. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & omnibus illis, quæ nos, & prædeceſſores noſtri voluerunt, & volumus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprij ſignaturam ſufficere: & vbique in iudicio & extra fidem facere, Regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

143

Super executione Concilij, & literarum eiuſdem Sanctiſs. contra Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſiden. in eorum Eccleſiis.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum tam per Sacroſanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quam etiam per noſtras literas, ſiue bullas etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Septimo kal. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno Quinto, Mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & alijs quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre, verbique diuini prædicatione ſacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter munera paſtoralia, & eis diligenter incumbere, & aſſiſtere, aliaque facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris literis, ſiue bullis continetur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & adimpleri poſſunt, cum gregibus ſuis non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oues ſuas deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alij in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici Concilij, ac prædictarum noſtrarum literarum, ſeu bullarum vim formam continentiam & tenorem ad eorum reſpectiue Eccleſias, diœc. ac alia beneficia quibus perſonalis reſidentia requiritur, ad effectum in eis perſonalem reſidentiam facien. ſeſe contuliſſe, ac omnia, & ſingula in eiſdem præceptis, concilio, & literis ſiue bullis reſpectiue contenta adimpleuiſſe, & obſeruaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi & multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque ſuarum propriæ ſalutis immemores, in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcopalibus reſpectiue conſtituti præmiſſa facere, & adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in graue animarum ſuarum, gregumque ſibi commiſſorum periculum, & ouium ſuarum pernitioſum exemplum, & ſcandalum, ſententias, & cen & pœnas propterea ſibi inflictas temere, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non ſint conniuentibus oculis, aut impune prætermittenda, ſed grauiter, vt cæteris tranſeant in exemplum, cum iam per tot menſes inobedientes fuerint cenſuras præfatas ſuſtinen. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque poteſtatis noſtræ plenitudine, Dilecto filio noſtro Alexandro Riario Cameræ apoſtolicæ Generali Auditori, cui alias etiam ſeu prædeceſſori ſuo viuæ vocis oraculo commiſimus, vt dictos Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alias perſonas Eccleſiaſticas animarum curam haben. non reſidentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & literis, ſiue bullis noſtris contentas incurriſſe declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque grauiora procederet, viuæ vocis oraculo commiſimus tantum, quique nonnulla monitoria contra certos Epiſcopos, & alias perſonas præfatas in vim commiſſionis noſtræ huiuſmodi ſibi factæ tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in poſterum de illius iuriſdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori noſtro, nunc officium Auditoratus exercenti auctoritate noſtra committimus, & mandamus, quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alios quoſcunque prælatos, tam in Vrbe, quam alibi, & vbique locorum exiſten. & in proprijs diœc. non reſiden. conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur ſummarie ſimpliciter & de plano, ſola veritate inſpecta, & manu regia, de inobedientia prædicta, vſque ad ſententiam excluſiue procedat, & deinde nobis referat, vt nos in conſiſtorio noſtro ſecreto de fratrum noſtrorum conſilio, vt moris eſt, ad ſententiam priuationis, & depoſitionis prælatorum inobedientium huiuſmodi procedere valeamus prout procedere intendimus, quo vero ad alios curam animarum haben. vſque ad ſententiam incluſiue procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & literarum noſtrarum prædictarum cum eiſdem facultatibus vt ſupra, ac alia faciat, & exequatur prout in dictis literis, ſiue bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhiben. excommunicandi, ſuſpendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium ſeculare decernen, relaxan. & exequendi, aliaque facien. neceſſaria quomodolibet, & opportuna, Contrarijs quibuſcunque non obſtan.

obſtan. Et quod præſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & alijs quibuſcunque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtan.

Placet Motu proprio. I.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, indictione octaua, die vero vndecima menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quarti Anno Sexto, ſupradictæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ valuis, & in acie Campi Floræ dimiſſis ibidem in locis prædictis præſentium literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Guerardi prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

144

Erectio montis ſuper gabella Studij ad rationem xj. pro centenario.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus nuper Dilecti filij Senatus Populusque Romanus in publico generali eorum Conſilio, cum debitis ſolemnitatibus & modis congregato, conſiderãtes arduas ipſius Populi neceſſitates præſertim in perficiendo nonnulla opera publica iam incepta, & alia quorum inchoandorum vrget occaſio, & ſine magno totius Populi incõmodo differri, & pecuniæ per ipſum Populum ad operum huiuſmodi conſummationem commode aliunde haberi nequeunt, quam ex Gabella vini forenſis, Gabella Studij vulgariter nuncupata, illiusque emolumentis, ſuper quibus tamen emolumentis reperiuntur retroactis temporibus fuiſſe impoſiti diuerſi cenſus aſcendentes ad ſummam pretij Scutorum Tredecim Millium, ad rationem decem Iuliorum pro quolibet Scuto, qui Anno quolibet ex emolumentis dictæ Gabellæ pro ſoluendis fructibus ipſorum cenſuum abſorbent. 1152. Scuta ſimilia, & ſi cenſus huiuſmodi qui cum pacto illos redimendi venditi fuerunt, redimerentur, plura emolumenta quæ in vſus publicos exponi poſſent remanerent, decreuerunt quod ſuper eiuſdem Gabellæ fructibus, redditibus, prouentibus, & emolumentis quibuſcunque, quæ vltra ſalaria præſtanda Lectoribus Studij, & prouiſiones quæ ſuper illis diuerſis perſonis reperiuntur eſſe aſſignatæ ſupererunt & aſcendent ad ſummam Duorum Millium ſeptingentorum, & quinquaginta Scutorum ſimilium, habita ratione præſentis locationis dictæ Gabellæ deberet erigi vnus Mons cum reſponſione fructuũ ad rationẽ vndecim pro quolibet centenario, pro tot perſonis quot pecunias ſuas ſuper illo imponere voluerint, vſque ad concurrentem quantitatem annui redditus dictorum 1750 Scutorum, & ad dictam rationem vndecim pro quolibet centenario pecuniarum, imponendarum quolibet Anno, Ita tamen quod Montis ipſius loca per obitum perſonarum illa tam ab initio acquirentium quam poſtea quandocunque, & quomodocunque obtinentium obitum, extinguantur & amplius vendi nequeant, & quod interim donec omnia eiuſdẽ Montis loca ſic vt præfertur extincta fuerint, & Mons ipſe durabit, eiuſdem Montis adminiſtratio ad ipſum Populum Romanum, & ab illo pro tempore deputatos pertineat. Nos igitur de præmiſſis omnibus bene & plene informati, deliberationem prædictam tanquam ipſi Populo valde vtilem laudantes, & conſiderantes, quod ex erectione Montis prædicti ex dicta ſumma 1750 Scutorum emolumentorum Gabellæ prędictæ ad rationem prędictam vendendorum confici poterit ſumma Scutorum vigintiquinque Millium, cum quibus redimi, & extingui poterunt prædicti cenſus, ex quorum extinctione redditus ipſi ex dictis cenſibus non vacabilibus redigentur ad totidem loca vacabilia Mõtis huiuſmodi, & adhuc remanebunt circiter Duodecim Millia Scuta exponenda in operibus infraſcriptis, pro maiori perſonarum pecunias ſuas in locis Montis huiuſmodi exponere volentium ſecuritate, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine quæcunque decreta per Senatum & Populum præfatos ſuper præmiſſis, & illorum occaſione quomodolibet facta, illorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, perpetuo confirmamus & approbamus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti defectus, & ſolemnitatum etiam ſubſtantialium, etiamque quæ de iure in alienandis rebus Ciuitatum interuenire debent ſi qui interuenerint in eiſdem ſupplemus. Et nihilominus potiori pro cautela ſuper dictis præfatæ Gabellæ emolumentis vnum Montẽ Gabellæ Studij nuncupandum, ſummę vigintiquinque Millium Scutorum ad rationem Decem Iuliorum pro quolibet Scuto, pro tot perſonis quot earum pecunias in dicto Monte poſuerint, & earum ſucceſſoribus infradicendis etiam perpetuo erigimus & inſtituimus, ac eidem Monti ſic erecto Duo Millia ſeptingenta & quinquaginta Scuta ex introitibus, redditibus, & emolumentis prædictæ Gabellæ annuatim percipienda, & inter perſonas prædictas vt infra dicetur diſtribuenda, quæ ab omni onere, impoſitione, grauamine, reſtauro, & quocunque caſu fortuito quantumcunque inſolito & inexcogitabili immunia, libera & exempta ſint, & eſſe cenſeantur, ac per modernos, & pro tempore exiſtentes Gabellæ prædictæ Conductores ſeu appaltatores aut adminiſtratores quoſcunque, qui ſuper hoc in ampliori forma Cameræ ſe obligare teneantur, ſeu eorum Depoſitarium integre, & ſine aliqua diminutione ſingulis annis, & quolibet bimeſtri in eius fine pro rata perſonis Montis huiuſmodi ſeu Receptori ab eis deputando ſolui debeant, ſimiliter perpetuo applicamus, & appropriamus, concedimus, tradimus, & aſſignamus: Ac quod quæcunque vtriuſque ſexus perſonæ cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, etiam ſi perſonæ eccleſiaſticæ, & religioſæ, cuiuſcunque ordinis, & profeſſionis, ſeu alias quomodolibet incapaces exiſtant, ſuper dicto Monte, & ad minus Centum Scuta ſimilia, & inde ſupra quamcunque pecuniarum ſummam ponere, & tam ipſi quam eorum hæredes, & ſucceſſores, aut alij ab eis cauſam habituri, pro pecunijs ſic poſitis ad rationem vndecim Scutorum pro quolibet Centenario ponendarum pecuniarum huiuſmodi ſine aliquo peccato, & conſcientiæ ſcrupulo recipere, & habere, Ita quod pecuniæ ipſæ, & loca dicti Montis pro illis acquiſita per quemcunque, quantumcunque grauia, & enormia delicta, & ſententias condemnatorias, ac bonorum confiſcatorias deſuper latas eis viuentibus cõfiſcari nullatenus poſſint, ſed durante

eorum

eorum vita, illorum filij ſeu deſcendantes, aut illis non exiſtentibus aliorum conſanguinei proximiores fructus pecuniarum ſiue locorum huiuſmodi percipere, & habere. Et inſuper perſonæ ipſæ eadem loca inter viuos tantum, non autem in vltima voluntate, neque in articulo mortis, in fauorem quarumcunque perſonarũ quantumcunque incapacium ad inſtar Ro. Curiæ officiorum, in manibus dictæ Vrbis Conſeruatorum pro tempore exiſtentis vel alterius cuiuſuis licentia ſeu auctoritate deſuper non requiſita, quandocunque eis placuerit in totum vel in partem vendere, & reſignare, ac de illis diſponere, Ipſique Conſeruatores reſignationes huiuſmodi admittere, ac de eiſdem portionibus ſeu locis per reſignationem huiuſmodi ſic vacantibus perſonis per reſignantes pro tempore nominatis aſsignare libere, & licite poſsint, & valeant, Portiones autem, & loca quæ & quæ per obitum illos & illa obtinentium vacare continget, ipſo facto, & abſque temporis interuallo etinguantur, & extincta ſint, nec amplius aliis perſonis cõferri ſeu quomodolibet concedi poſsint. Quodque pro ſingulis perſonis quæ portiones, & loca huiuſmodi tam ab hac primæua erectione quam poſtea per reſignationem ſeu ceſsionem illas & illa obtinentium vt ſupra faciendam acquirent, patentes literæ eorundem pro tempore exiſtentium Conſeruatorum concedi debeant, quæ manu eorum Scribæ Senatus, & Notarij Studij dictæ Vrbis ſubſcribi, & ſigillo Senatus Populique Romani ſigillari, ac per dictum Notarium Studij regiſtrari, & ſubſcribi debeant, ac per ſcribam Senatus Conſeruatorum huiuſmodi tam pro ſcriptura, & ſubſcriptione cuiuslibet Patentis, quam pro dicto ſigillo vltra tres Iulios, per dictum Notarium autem pro ſubſcriptione, & regiſtratura patentis huiuſmodi per eum faciendis, vltra duos Iulios pro quolibet Centenario pecuniarum ſuper ipſo Monte vt præfertur ponendarum etiam à ſponte dantibus exigi nequeat, Quodque ipſorum locorum, & portion. Montis huiuſmodi ex hac primæua Montis erectione per Conſeruatores & Priorem vendendorum ſeu vendendarum pretia penes aliquem fide & facultatibus idoneum Depoſitarium per Conſeruatores prædictos, & Priorem Capitum Regionum conſtituendum deponantur, & ad effectum vt ex illis poſtea cenſus prædicti redimi, & pecuniæ ipſæ in fabricam Studij eiuſdem Vrbis vel palatij eorundem Conſeruatorũ aut in conductionem aquæ Salonis prout nobis & Ro. Pontifici pro tempore exiſtenti, aut dilecto filio noſtro Vitellotio, Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario magis expediens videbitur, & placuerit, noſtroque & Romani Pontificis vel Camerarij huiuſmodi arbitrio, applicari, expendi, & conuerti debeant, Mandata vero huiuſmodi necnon ſolutionum fructuum pro tempore facien. per Notarium Gabellæ prædictæ cum ſubſcriptione Notarij eorundem Conſeruatorum iuxta ſolitũ confici, & expediri debere, volumus, decernimus, & declaramus. Mandantes propterea modernis, & pro tempore futuris Conſeruatoribus, & Priori prædictis quatenus perſonis loca, & portiones Montis prædicti vt præfertur habituris, & obtenturis, efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant eis & eorum cuilibet de fructibus, prouentibus, & emolumentis huiuſmodi in terminis prædictis integris reſponderi, Non permittentes perſonas ipſas ſuper præmiſsis à quoquam indebite moleſtari. Contradictores, & moleſtatores quoſcunque etiam auctoritate noſtra, & quacunque appellatione poſtpoſita, omnibus iuris & facti remediis compeſcendo. Non obſtan. conſtitution. & ordination. apoſtolicis, ſtatutis, reformationibus, & conſuetudinibus Vrbis, & Gabellæ præfatæ etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac cæteris in contrarium facien. non obſtan. quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula Cancellariæ contraria non obſtante. Quodque eius exemplis manu dicti Scribæ Senatus ſubſcriptis, & ſigillo Populi ſigillatis eadem fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur ſi idem Motus proprius originaliter foret exhibitus vel oſtenſus.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſeptimo Id. Aprilis, Anno Sexto.

IDEM

145

Declaratio prædictæ erectionis montis gabellæ ſtudij.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum nuper noſtris literis Motu proprio noſtro emanatis quas ſuper erectione Mõtis gabellæ ſtudii edidimus, quarum tenores hic pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, inter cætera mandauerimus pecunias ex venditione montis prædicti ex hac primæua erectione redigendas penes aliquem fide, & facultatibus idoneum depoſitariũ per Conſeruatores Cameræ Vrbis, & Priorem Capitum Regionum conſtituendum deponi, ad effectum vt ex illis poſtea cenſus ſuper dicta gabella impoſiti redimi, & pecuniæ ipſæ in fabricam ſtudij eiuſdem Vrbis vel palatij eorumdem Conſeruatorum aut in conductione aquæ Salonis prout nobis & pro tempore exiſtenti Rom. Pontifici aut dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario expediens videbitur, & placuerit, noſtroque, & Rom. Pont. vel Camerarij huiuſmodi arbitrio applicari, expendi, & conuerti debeant: Et quod patentes literæ huiuſmodi venditionum, ſeu reſignationis locorum montium fieri deberent per Scribam Senatus cum emolumento Iuliorum trium pro ſingulo centenario ſcutorum, & per Notarium gabellæ ſtudij cum emolumento Iuliorum duorum pariter pro ſingulo cẽtenario ſcutorum, prout latius in dictis noſtris literis ſub Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſeptimo idus Aprilis, Anno Sexto continetur. Nos igitur volentes arbitriũ noſtrum prædictum, ne aliquando dubitari contingat declarare, & onus ſoluẽdi dictos duos Iulios Notario ſtudij amouere, Motu ſimili ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine declaramus pecunias ex hac primęua erectione montis vt in dicto motu proprio dicitur redigendas, & vt ibi dicitur deponendas in primis, & ante omnia in extinctionem cenſuum præfatorum implicandas, erogandas eſſe, Reſiduum vero debere expendi, & erogari in fabricam ſtudij eiuſdem Vrbis, necnon in fabricam Palatij eorumdem Dominorum Conſeruatorum, ac etiã in cõductione aquæ Salonis tam pro reſiduo taxæ veteris quam pro portione nouæ taxæ pro rata videlicet ipſum populum tangentẽ necnon remanente ſalario dicti Scribę Senatus nullum ſalarium ipſi Notario ſtudij debere

bere, Reliquis omnibus in dicto noſtro motu proprio contentis in ſuo robore permanentibus. Et ita per quoſcunque &c. ſublata &c. irritum &c. Non obſtantibus his quæ in dicto noſtro motu proprio non obſtare volumus Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio, & ita declaramus, & mandamus. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, decimoquinto kal. Iunij, Anno Sexto.

IDEM

146

De non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus extra Curiam in cauſis Fiſcalibus, niſi conſtito prius quod fuerit factum actuale depoſitum, & Procurator Fiſcalis, & Theſaurarius prouinciæ coniunctim citati fuerint: Et de formula, ſub qua fideiuſſiones de non offendendo, recipi debent, & quod minor ætas non excuſet; Ac de nonnullis alijs expeditionem cauſarum criminalium concernentibus.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Licet dudum per fe. re. Paulum III. & forſan alios Ro. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac deinde per nos inter alia iuſtiſſimis rationibus tunc expreſſis prouiſum ordinatumque fuerit, quod in cauſis criminalibus ſeu mixtis Fiſcum, & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnari contingeret, appellationes vel prouocationes, niſi prius facto depoſito pœnarum in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eis fideiuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent, omnino recipi, & admitti non poſſent; Sed appellationes, & prouocationes in cauſis huiuſmodi interpoſitæ, & in futurum interponendæ, ac appellantes ipſi reijci deberent, aut ſi ſententia eſſet in pœnam capitis condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter audiretur reus, niſi in carceribus conſtitutus; Et inſuper quod quæcunque reſcripta, & commiſſiones cauſarum ſimilium appellationum, & prouocationum ad cuiuſuis inſtantiam per quemcunque ad commiſſiones ſignaturæ Iuſtitiæ ſignandas deputatum, aut etiam manu noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum ſignanda, non facto dicto depoſito nullius eſſent roboris vel momenti, ſed illis non obſtantibus, ad vlteriora in cauſis ipſis vſque ad pœnarum prædictarum effectualem exactionem deberet procedi. Quodque commiſſiones cauſarum in quibus de intereſſe Fiſci, & Cameræ prædictis ageretur, non deberent ſignari, neque expediri niſi citato procuratore Fiſcali, & Theſaurario Prouinciæ ex qua quælibet cauſa exiſteret, aliaſq; & aliter prout in ſingulis Pauli, & aliorum prædeceſſorum, & noſtris ſub annulo Piſcatoris, ſub die decima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, expeditis literis, quarum tenores hic pro expreſſis haberi volumus, latius continetur. Tamen ordinationes, & diſpoſitiones huiuſmodi, noſtraque, & dictorum prædeceſſorum in illis edendis intentio, cauillandum calumniis in dies eluduntur, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus, agentes pro Fiſco, & Camera prædicta fatigantur, ex eo præſertim quod nonnulli circa faciendum depoſitum prædictum contendant ſatisfactũ eſſe ſtatutis, & diſpoſitionibus prædictis ex ſola cautione in forma depoſiti, & quod citare procuratorem Fiſcalem, & Theſaurarium in expeditione ſingularum commiſſionum, tanquam nimis rigoroſum, videatur eſſe præter noſtræ mentis intentionem. Inſuper aduerſus obligationem conſtituendi reos appellatos in carcere, diuerſas etiam cauillationes opponunt. Vnde prouenit, quod ipſi rei non coacti facere actuale depoſitum, non curant cauſas ſuarum appellationum expediri, ſed potius de induſtria procurant illas in longum protrahi, maxime cum non citatis procuratore Fiſcali, & Theſaurario prædictis, contingat per eos impetrari commiſſiones directas Iudicibus, vel in Alma Vrbe exiſtentibus negotiorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis in quibus non ſunt qui iura Fiſci tueri poſſint aut velint, narrando etiam in ipſis commiſſionibus multa mendacia, vt illorum medio poſſint ad retardandum executionem, & cauſam intrican. inhibitiones ab ipſis Iudicibus extorquere. Quæ omnia non ſolum tendunt in Cameræ prædictæ detrimentum (quod tolerabilius eſſet) ſed etiam proueniente inde delictorum impunitate, datur alijs materia delinquendi, & vniuerſis populis ſcandalum non modicum. Nos igitur calumniis, & aliis inconuenientibus huiuſmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, & in his opportune prouidere volentes, hac noſtra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, & conſtitutione, ſtatuimus, & ordinamus, Quod in ſupradictis ſeu criminalibus, aut ciuilibus, vel ex delicto, ſiue ex contractu, vt præfertur, procedentibus cauſis, Fiſcum, & Cameram prædictam illiuſque intereſſe quomodolibet concernentibus, non liceat alicui condemnato cuiuſcunque ſexus, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis, etiam ſi vniuerſitates, & collegia fuerint, à condemnationibus huiuſmodi, & ſententiis deſuper latis, ſeu illæ diffinitiuæ fuerint, ſeu interlocutoriæ, aut vim diffinitiuæ habentes, appellare, prouocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interpoſitæ appellationes, prouocationes, & nullitatis dictiones huiuſmodi, per quoſuis Iudices ordinarios, vel delegatos in Ro. Curia vel extra commorantes, etiam per Camerarium noſtrum, ac Præſidentes, & Clericos dictæ Cameræ, necnon eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ cauſarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore exiſtentes, aut eorum aliquem, ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna recipi, ſeu admitti poſſint, niſi prius eis, & eorum cuilibet per publica inſtrumenta conſtito, quod ante interpoſitam vnamquamque appellationem, ſeu prouocationem, vel nullitatis dictionem, ſi condemnatio contineat pœnam pecuniariam, ſeu pecunia æſtimabilem, fuerit eiuſdem pœnæ, ſeu illius æſtimationis factum integrale, actuale, & purum depoſitum in manibus Theſaurarij Prouinciæ illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depoſitum quoſcunque teneri volumus, niſi forſan ſumma deponenda reſpectu perſonæ condemnatæ ſit adeo magna, vt inſpecta quantitate, & qualitate facultatum ipſius, non ſine maximo diſpendio in breui temporis ſpacio prouideri poſſit. Quo caſu habita fide ſuper hoc à Gubernatore, ſeu Vicelegato illius Prouinciæ, quod conſideratis præfatis condemnatus integre deponere non valeat, volumus ad medietatis, ſeu alterius minoris ſummæ, prout reorum facultates poſſe

ferre, per dictos Gubernatores, ſeu Vicelegatos iudicabitur, depoſitionem omniſſo tertio, dummodo hoc caſu præſtent cautionem in forma depoſiti de ſoluendo reſiduum pœnæ in qua condemnati fuerint intra annum, niſi abſolutionem legitime obtinuerint, & de prædicta abſolutione docuerint, dummodo per nos vel ſignaturam noſtram aliud ſuper dicto depoſito, citato tamen ſemper Fiſco, ordinatum, ſeu decretum non fuerit. Et ſi pœna ſit capitalis, pecunia non æſtimabilis, niſi prius ipſo condemnato in carceribus conſtituto, ac etiam facto depoſito præfato, talium appellationum, prouocationum, & nullitatum commiſsiones ſignari, aut alias iuriſdictione ordinaria per Iudices ſupranominatos, ſeu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios ſcribi, & relaxari non poſſint, niſi prius antequam illarum ſingulæ ſignentur, aut reſpectiue decernantur, & expediantur, cum competenti termino ad dicendum cauſam quare ſignari, aut expediri non debeant, vt moris eſt, Procurator Fiſcalis, & Theſaurarius vel Procurator in curia Romana exiſtens, Theſaurarij illius Prouinciæ ex qua fuerit cõdemnatio facta, coniunctim citati fuerint, & ſi ſignandæ veniant, non niſi hic in Curia, vel in Curia generali, & loco reſidentiæ Præſidis illius Prouinciæ ex qua cauſa ipſa eſt, committi poſſit. Et ſi ob inaduertentiam, ſeu alias aliquas commiſsiones, ſeu inhibitiones, aut monitoria, & citationes ſuper præmiſsis, aut aliquo præmiſſorum expediri contingat, Iudices quibus illa præſentabuntur reſpectiue illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut ad aliquem alium actum, ſub ſimili indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna, non audeant, neque poſſint procedere, niſi prius, & ante omnia ſibi apud acta legitime conſtito, quod depoſitum fuerit vt præfertur factum, Quodque in expeditione commiſsionis, inhibitionum, monitorij, & citationum extra Curiam, citationes prædictæ interuenerint, & rei ipſi ſe in carceribus conſtituerint. Et inſuper quoniam eo hominum proteruitas deuenit, vt hi qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quærant eos quos pro hoſtibus habent, treguæ vel pacis prætextu aſſecurando, decipere, quo facilior poſtea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea vt quos Dei timor non retinet, pœnarum vigor deterrendo coerceat, populorum quieti conſulere, & flagitioſos ſicariorum, ac ſcandaloſorum auſus reprimere, necnon cauillationibus, quas ad ſolutiones pœnarum effugiendas hominum malitia in dies excogitat, ſubuenire volentes, quod pœnæ conuentionales pacis, & treguæ ruptæ, & fideiuſsiones de non offendendo, ſtipulentur in futurum per Notarios in fauorẽ Cameræ apoſtolicæ, & non communitatum vel alterius: & ſi aliter factæ fuerint, in ipſius Cameræ fauorem ſtipulatæ cenſeantur. Quodque in cauſis treguarum, paciſque factarum, ipſi fractores, vel eorum fideiuſſores allegare nõ poſſint, quod offenſa ex noua cauſa proceſsit, nec allegata cuiquam ſuffragetur. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, vt ſibi eo quo melius fieri poteſt modo, cautum ſit ne offendantur impune, & ideo promittunt non ſolum pro ſeipſis, ſed etiam pro alijs eorum coniunctis, quod non offendent, neque offendi facient, ſed aliquando Notariorum imperitia ſenſum, & intentionem partium peruertente contingit eos ſcribere quod partes promittunt non offendere per ſe, & alios, vbi ſcriptum oportuiſſet Pro ſe, & alijs, differentiam videlicet inter has voces Per, & Pro, neſcientes, vel confundentes; ac propterea præbentes anſam cauilloſis, & delinquentibus prætendendi quod facta offenſione per vnum ex comprehenſis in fideiuſsione, non ſit commiſſa ſtipulatio pœnæ, niſi conſtet quod ille qui offendit de mandato principalis offenderit, vnde etiam infinita ſcandala eueniunt illaque remanent impunita. Idcirco quod ſiquis Notarius errorem huiuſmodi commiſerit, mille ducatorum auri Cameræ apoſtolicæ applicandorũ pœna plectatur; & nihilominus ſiue ex dictione Per, ſiue ex dictione Pro, ſtipulatio concepta, & offenſio ſequuta fuerit, principales promittentes ad pœnam conuentionalem perinde teneantur, ac ſi ipſis mandantibus offenſio emanaſſet, & de eorũ mandato legitime conſtaret; iidemque Notarij ſub ſimili pœna in inſtrumentis fideiuſsionum de non offendendo, apponatur clauſulam, Quod data contrauentione alicuius comprehenſi in ſtipulatione, ſi contingat talem contrauenientem velle, & realiter confiteri, vel ficte propter contumaciam in non comparendo, pœna conuentionalis committatur, & exigi poſſit à fideiuſſoribus, nulla excuſatione vel exceptione penitus admiſſa, immo habeantur crimen, & contrauentio, ac ſi per teſtes vel alias legitime probatum vel probata fuiſſent. Et ſi clauſula in ſtipulatione omiſſa fuerit, illa nihilominus pro appoſita, & contrauentio pro legitime approbata habeantur. Et ſimiliter ſi per principalem, ſiue alium in fideiuſsione comprehenſum, ſtipulationi contrauentum, & offendens ſeu contraueniens contumax, iſque in meram contumaciam condemnatus fuerit, fideiuſſor ſtatim ad ſoluendum pœnam conuentionalem cogatur; nec poſſit audiri, ſuum principalem offendiſſe ex cauſa neceſſariæ defenſionis allegando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirecte per procuratorem, & interpoſitam perſonam audiantur, & quod dictum eſt in exemplo exceptionis huiuſmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et ſi talis clauſula fuerit in prædictis ſtipulationibus omiſſa, nihilominus appoſita ſimiliter intelligatur; Quod & ad legitimam per parentes ſoluen. extendimus, vt illam ſoluere teneantur, etiam ſi eorum filij in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, non obſtante quocunque ſtatuto, aut forſan conſuetudine in contrarium exiſtente, quibus omnibus nos per præſentes in ampliori forma derogatum eſſe cenſemus, & decernimus. Præterea, quoniam ſæpe contingit, vt qui ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurant ad multos annos in contumacia, expectantes occaſionem, vt per temporis diuturnitatem criminis probatio impoſsibilis reddatur, & tunc quærunt contumaciam ſibi remitti, & ſuper defenſionibus audiri, cum criminis probandi facultas eſt Fiſco ſublata, cauſam plerumque vel coram Iudicibus in ipſos propenſis, vel in locis vbi iura Fiſci deduci non poſſunt introducentes; ſtatuimus, quod rei in contumaciam condemnati, ad ſuas defenſiones faciendas admitti non poſſint, niſi infra ſex menſes, quo ad faciendas videlicet à die condemnationis, quo vero ad iam factas condemnationes, à die publicationis præſentium computandos, nec alibi quam in loca vbi condemnatio ſecuta eſt, vel in Curia generali Prouinciæ vbi delictum fuerit commiſſum. Et ſi ſecus fieri contingat, quæcunque abſolutiones deſuper obtinendæ, etiam ſi vigore commiſsionis Signaturæ noſtræ, nullius ſint roboris vel momenti, ſed ad ipſarum condemnationum iam factarum executionem deueniri poſſit, & debeat. Quo termino ſex menſium elapſo, ſententiæ in contumaciam latæ, crimen notorium efficiant, & tanquam in rem iudicatam tranſiuerint, realiter, & perſonaliter executioni demandentur. Nec homicidis proſit minor ætas viginti annorum, dum tamen maiores quatuordecim annorum extiterint. Quod ſi banniti huiuſmodi in contumaciam condemnati, veniant poſtmodum abſoluendi, Iudices, ſub pœna mille ſcutorum,

torum, & infamiæ perpetuæ, illos gratis, & ſine vlla ſportularum ſolutione, abſoluere debeant. In cauſis vero clericorum criminalibus mere eccleſiaſticis, Ordinarij eccleſiaſtici priuatiue ad ſæculares iudices cognoſcãt, ſed in alijs mixtis, ſit locus præuentioni inter ordinarium, & Iudicem ſæcularem, dataque præuentione ex parte ordinarij eccleſiaſtici, non niſi contra clericos tantum procedere poſſit. Et ſi prætenderetur ratione connexitatis adiuncti, vel alias quomodocunque, laicum eius forum ſortiri debere, Iudex tamen ſæcularis ita præueniens, quauis inhibitione ſibi facta non obſtante, abſque cenſurarum vel aliarum pœnarum incurſu procedere poſſit. Necnon quibuſcunque appellationibus, prouocationibus, nullitatum dictionibus, commiſſionibus, inhibitionibus, & alijs decretis contra formam ſuperius traditam per quoſcunque etiam Iudices præfatos pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipſos Iudices à quibus, ad ſuarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitime, ſub ſimilis indignationis, & excommunicationis pœna, procedi poſſe, & omnino debere, ac vt procedant præcipimus, & mandamus. Et inſuper tam Iudicibus præfatis, quam Notariis ſub eadem excommunicationis, ac indignationis noſtræ, priuationiſque officiorum pœna, ne contra præmiſſa aut quicquam præmiſſorum facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus. Sicque, & non aliter, in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcunque &c. Sublata &c iudicari, & interpretari, in quauis cauſa, & inſtantia debere, Irritum quoque &c decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus ſingularum Prouinciarum prædictarum, Ciuitatum, Oppidorum, & locorum eorundém, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Vniuerſitatibus, Communitatibus, & hominibus Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcunque Iudicibus &c. per nos & prædeceſſores noſtros conceſſis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque in contrarium facien. quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

ET cum declaratione, ſtatuto, ordinatione, inhibitione, decretis, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ ad partem, etiam quo ad ſingulas, partes, repetita eſſe cenſeantur & ſint, latiſſime exten. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum, & præſertim ſingularum literarum prænarratarum, priuilegiorumque, indultorum, & aliorum contrariorum prædictorum, aliorumque forſan latius exprimendorum tenores pro ſufficiẽter expreſſis habeantur, ac exprimi, narrari, & inſeri poſſint in literis per Breue noſtrum expediendis, quæ in dictæ Cameræ, & Cancellariæ noſtræ, ac audientiæ cauſarum palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibi copiis, affixæ, poſt menſem a die affixionis huiuſmodi computan. omnes & ſingulos ita afficiant atque arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Fiat. I.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Duodecimo kl. Iunij, Anno Sexto.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Indictione octaua, die vero vigeſimaſexta menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri, Domini Pij, Diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno Sexto, ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, vt moris eſt, dimiſſis illarum copiis affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Apoſtolicos Curſores.

Io. Freille Magiſter Curſorum.

IDEM

147

Reformatio officij Gabellarij maioris, & eius officialium vniuerſitati Mercariorum Almæ Vrbis Conceſſus.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus dilecti filij Philippus Raynoldus Almæ Vrbis noſtræ Senator, necnon Honofrius Camaianus, Hippolytus Saluianus, Marcus Antonius Paloſius eiuſdem Vrbis Conſeruatores, cum interuentu Marij Mellini Capitum Regionum Prioris pro reformandis ordinibus Gabbellarij maioris eiuſdemque modum, & formam iudicandi fecerint, & vt idem Gabellarius maior vna cum eius Officialibus, & extraordinariis, notario & ſubſtitutis qualitas iudicandi, & per artifices & Mercimoniarios eiuſdem Vrbis pro tempore exiſtentes nonnulla ſtatuta & ordinationes ſeu Capitula per eos reſpectiue obſeruãda materno ſermone vel lingua vernacula ediderint & in ſcriptis redegerint huiuſmodi ſub tenore. Statuti ordini, e reformationi dell'officio del Gabellier maggiore e ſuoi officiali. L'Illuſtriſs. Signor il Signor Philippo Raynoldo Caualiere & Cõte, di queſta Alma Citta de Roma Senatore & delli Illuſtri Signori Honofrio Camaiano dell'vna è l'altra ragione Doctore Aduocato Conciſtoriale, Hippolyto Saluiano dell'arte & medicina Doctore, M. Antonio Paloſio Conſeruatori de queſta Alma Citta di Roma, con l'interuento del Molto Magnifico Signor Mario Mellini Priore de Caporioni, per obuiare & reformare molti inconuenienti che poteſſero ſopre il detto offitio naſcere, l'infraſcripte noue reformationi, & ordinationi han fatte, le quale vogliano s'habbiano perpetualmente da oſſeruare. In primis ſe ſtatuiſce & ordina che l'offitio del detto Signor Gabellieri ſe debbia exercitare per ſe medeſimo & non per altro ſubſtituto ouero interpoſita perſona, ne ſe poſſa arrendare, affittare, locare o altrimente contractare, non oſtante qual ſi voglia ſtilo ouero conſuetudine che incontrario ſin'hora ſe trouaſſe: Et el Gabellieri che ſi trouera extracto non volendo ò poſſendo perſonalmente exercitare detto offitio debbia ſuccedere quello che legitimamente deue ſuccedere, & locandolo ouero cedẽdolo l'offitio ipſo iure ſenza altra dechiaratione s'intenda vacare, e quello che da lui foſſe ſubſtituito non habbia ne iuriſdictione ne obedientia. Item ch'el detto Gabellieri non poſſa far patente alcuna ad alcuno eſtraordinario ma tale offitio appartenga alli Signori Conſeruatori, quali non poſſano admettere perſona infame o de mala vita, ouero volendoli admettere detto Gabellieri debbia farli approuare dalli detti Signori Conſeruatori, della quale appro-

batione debbia apparere in ciaſcheduna patẽte d'eſſe ſtraordinarij, ne meno eſſi eſtraordinarij poſſano il detto loro offitio exercitare ouero exercitandolo ſiano obediti ſe prima non haueranno detta patente & daranno ſicurta ſaltem iuratoria de exercitare el loro offitio legalmente. Item ſtabilirno che andando alcuni di eſſi eſtraordinarij à cercare le botteghe de Merciari ouero altri del loro Collegio detti Merciari ſolo ſiano obligati a laſciarli cercare con queſto che detti eſtraordinarij ſiano obligati eſprimere quel che vogliano vedere particularmente. Item ſtatuirno che li detti eſtraordinarij non poſſino fare relatione ingiuſta ouero calumnioſa che tutta volta che daranno l'inuentione la debbiano dar con il iuramento de calumnia altrimente el Notario de detto Gabellieri non la debbia ſcriuere ſotto pretexto che ſe habbia poi à caſſare: la quale inuentione non eſſendo data ouero ſcripta con el detto iuramento ſe intenda eſſere di niſun' valore. Item ſtabilirno che detti eſtraordinarij per l'aduenire non poſſino in modo alcuno domandar mancie, & eſſendoli offerte meno debbiano pigliarle ſotto preteſto de ſolemnita de Natale, de Paſqua de reſurrectione, de voler ferrare Agoſto, de San Martino ouero de altre ſolemnita: che tutta volta che pigliaranno coſa alcuna ò per via de mancie ò robbe in dono s'intendano eſſer caſcati per la prima volta nella pena della corda, la ſeconda volta della priuatione dell'offitio, & della fruſta ò galea ad arbitrio delli Signori Conſeruatori che saranno per el tempo: e ſe debbia ſtare al iuramento del padrone, con vn teſtimonio degno de fede. Item ordinano che naſcendo differentia alcuna circa le bilancie, el Signor Gabellieri chiamato l'aſſagiator della Zecha che ſera per el tempo, & ogni volta che el Merciaro ouero altri del ſuo collegio domãdera el parere del detto aſſagiatore come perito, & in quella maniera che el detto aſſagiatore iudichera, debbiano tãto eſſo Gabellieri quanto el ſuo eſtraordibario & el Merciaro ouero altri del loro collegio acquietare, la qual determinatione ſe debbia fare fra doi giorni continui. Item che el medeſmo naſcendo differentia ſopra li merchi & peſi, ſe debbia pigliare el iuditio del bollatore & adiuſtatore de merchi de Dohana nel modo, che nel precedente capitoló ſe contiene. Item perche occorre molte volte doppo tagliato vn'taglio di ſaia ò de altre robbe vi ſe ſcopre qualche magagna, & el compratore ſe pente della compra fatta, ouero naſce tra el venditore, & compratore differentia del dinaro incontanti, ouero del tempo, e tal volta dapoi che l'han pigliata la remandano, che eſſendoui el taglio non ſe intenda per fraude, apparendo la pezza & il taglio doue è ſtato tagliato, conforme con el detto taglio e della medeſma pezza che fuſſe ſigillata, el qual taglio ſia obligato el Merciaro farlo ſigillare fra doi giorni proximi. Item ſtatuirno che ogni taglio che non paſſara la quantita de cinque canne ancora che non vi ſia ſigillo ouero taglio ne parangone ſi come era el ſolito, non ſe intenda per fraude ne meno el Merciaro ouero altri del ſuo collegio ſia obligato à moſtrare detto taglio eſſer ſtato ſigillato ouero ſdohanato. Item che hauendo alcuno d'eſſi Merciari, Setaioli, profumieri o altri de detta vniuerſita robbe come Oro filato, ſeta, muſchio, zibetto, & altre ſorte de Merciarie, doue non ui ſi puo metter ſigillo, ſtabilirno che eſſendo la bolletta de Dohana de quella ſumma ouero maggiore che non è in bottegha non ſe debbia intendere per fraude eſſendo che nella maggior' vi entra la minor ſumma che in quel mentre el padrone ne hauerebbe poſſuto vendere ouero meſſo in opera. Item che el detto Signor Gabellieri non poſſa alcun Merciaro ouero altri del ſuo collegio carcerare ma debbia procedere ſecondo el ſtilo dell' extraordinario maggiore con fare l' inuentione precedente la citatione à farla caſſare. E trouandoſe la fraude apparente l'eſtraordinario la poſſa fare depoſitare, & non eſſendo apparente, non poſſa in modo alcuno priuarne el padrone della ſua poſſeſſione. Ma la fraude qual pretendeſſe eſſer commeſſa la debbia iuſtificare per via de ragione. Item ſe ſtabiliſce & reforma che li detti eſtraordinarij non debbiano fare relatione ouero accuſa ingiuſta contra alcuno Merciaro ouero altri del ſuo collegio, e ſe accuſa alcuna fuſſe fatta ingiuſtamente quel eſtraordinario che haueſſe fatta l'accuſa caſchi nella pena de ſcudi dieci d'applicarſe per la meta alla Camera de Roma e l'altra metta al Merciaro, che fuſſe innocente la qual pena ſe li poſſa far' pagare tanto durante nell'offitio quanto non. Item perche el detto Signor Gabelliero principalmente fa el ſuo offitio accio la Dohana non ſia defraudata: Et per che alle volte el ſigillo delle robbe ſigillate ne caſca & in molte robbe non vi ſi puo metter ſigillo: ſe ſtabiliſce che tutta volta li miniſtri de Dohana faceſſer fede la robba eſſer ſdohanata, e pagatone la Gabella ancora che fuſſer ſenza ſigillo ouero bolletta, che el detto Signor Gabelliero non poſſa alcuno Merciaro, ouero altri del detto loro collegio per tal cauſa moleſtare apparendoui ſcrittura de eſſa Dohana. Item che tutta volta che ſara domandato ricorſo il Gabelliero che ſara per il tempo ſia obligato concederlo ne poſſa in modo alcuno procedere ad vlteriora ſubito che ſara domandato per alcuno de Merciari & altri de loro Collegio il ricorſo, & contrafacendo eſſo Signor Gabellieri caſchi nella pena de ſcudi vinticinque ipſo facto al tempo del ſuo ſindicato la mita alla Camera di Roma, & l'altra mita d'applicarſi al Signor Fiſcale che ſara per il tempo. Item ſtabilirno che tanto il detto Gabellieri quanto ſuoi officiali ouer extraordinarij debbiano finito il tempo del Magiſtrato di eſſo Gabellieri fra vn meſe dal'vltimo giorno del offitio di detto Gabelliero da computarſi ſtare aſcindicato mãdando li bandi come ſi coſtuma nel Scindicato d'altri offitiali di Campidoglio, & il Scindico debbia eſſere l' Illuſtriſſimo Signor Senatore che ſara per il tempo. Item che detto Signor Gabelliero paſſato il detto meſe & non eſſendo ſtato aſcindicato, il Merciaro ouero altro del ſuo Collegio che pretendeſſe hauere hauta da lui ingiuſtitia alcuna poſſa auanti il detto Signor Senatore come di cio ſopraintendente repetere quel tanto che detto Gabelliero gli haueſſe fatto ingiuſtamente pagare ouer torre inſieme con li danni & intereſſe & per via di ragione aſtregnerlo à farſelo reſtituire. Item dechiarano & riformano ch'el notario del detto Gabellieri che ſara per il tempo per l'attigiudiciarij ouer eſtragiudiciarij non poſſa pigliare piu ſe non tanto quanto per li ſtatuti di Roma è ſtabilito, e per ogni caſſatione non pigli piu di baiochi tre come era il ſolito, & eſſendo il reo innocẽte nõ pigli coſa alcuna.

Item che detto offitio del notariato non ſi poſſa affittare ne arrẽdare ma ſi debbia per lo iſteſſo patrone del offitio eſſercitare come per li ſtatuti di Roma è ſtabilito, ouer debbia tenere vn' Suſtituto idoneo e matriculato al qual non poſſa in modo alcuno arrendare ne affittare detto offitio. Item ſtabilirno che per l'oſſeruatione delle coſe prefate il Signor Fiſcale debbia inſtare & procurare tanto auanti al Signor Senatore quanto auanti alli Signori Conſeruatori che ſaranno per il tempo, che le coſe prefate ſiano inuiolabilmente oſſeruate ſotto pena di vẽticinque ſcudi da ritenerſe del ſuo ſalario ciaſcuna volta che richieſto da alcuno di detti Merciari

ciari nondo faceſſe, & il detto Gabellieri cõtrafacendo in alcuna delle prefate coſe ſtabilite caſchi nella pena de ſcudi vinticinque per la meta alla Camera di Roma, & l'altra mita al Signor Fiſcale al tempo del Scindicato d'eſſo Signor Gabellieri.

Philippus Raynoldus Senator vidi, approbo, & obſeruandas eſſe cenſeo.

Honophrius Camaianus Conſeruator vidi, approbo, & obſeruan. puto, & cenſeo.

Hippolytus Saluianus Conſeruator vidi, approbo, & obſeruandas eſſe cenſeo.

M. Antonius Paloſius Conſeruator vidi, approbo, & obſeruandas eſſe cenſeo.

Nos de Statutis & ordinationibus ſeu Capitulis huiuſmodi ad plenum informati cupientes illa de cætero inuiolabiliter obſeruari, Motu ſimili &c. Statuta, ordinationes, ſeu capitula huiuſmodi ac prout illa concernunt omnia & ſingula deſuper deſcripta contenta licita & honeſta & ſacris Canonibus non contraria, & inde ſequuta quæcunque quo ad ipſos Merciarios & alios ſub eorum collegio permanen. Apoſtolica auctoritate per præſentes approbamus & confirmamus, ac illis plenum & perpetuum firmitatis robur adijcimus, ſupplentes omnes & ſingulos facti & iuris ac etiam iuriſdictionis defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, eaque omnia & ſingula ſuos plenarios effectus, & ab omnibus ſub pœnis in illis cõtentis firmiter & inuiolabiliter obſeruari decernimus. Et nihilominus pro potiori cautela ea omnia prout per dictos Senatorem & Conſeruatores vt ſupra dictum eſt, & ita de nouo ſtatuimus & ordinamus, ac ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ incurren. obſeruari volumus & mandamus. Mandantes etiam dilectis filijs Vitellotio Cardinali noſtro Camerario, necnon modernis & pro tempore exiſtentibus eiuſdem Vrbis Senatori & Conſeruatoribus, necnon eiuſdem Po. Ro. Procuratori Fiſcali & eorum cuilibet inſolidum, quatenus ea omnia totiens quotiens ab aliquo ex dicto collegio Merciariorum qui nunc ſunt & pro tempore futuro erunt, & cum eiſdem adhæren. requiſiti obſeruent & obſeruari mandent & faciant ſub præfatis & alijs pœnis eiſdem beneuiſis, inobedientes vero & rebelles eorum arbitrio cogen. & mulctandi. Non obſtan. quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis ſtatutis ſeu conſuetudinibus priuilegijs aut indultis capitulis incontrarium editis, & eidẽ Gabellario maiori ſeu eius officialibus quomodolibet conceſſis, quibusque omnibus etiam ſi de eis &c. illorum tenores &c. hac vice ſpecialiter derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes præſentium abſque eo quod regiſtretur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, & earum tranſumptis etiam impreſſis ſigillo eorundem Conſeruatorum impreſſione ac notarij manu munitis eam omnino quæ præſentibus adhiberetur, fidem adhiberi decernimus, quoad ipſos Merciarios & alios eiuſdem Collegij qui nunc ſunt & pro tempore erunt locum habere declaramus, necnon etiam ad incurſus pœnarum præfatarum in valuis eiuſdem Gabellarij maioris copiæ admiſſæ afficere & ligare in omnibus & per omnia ac ſi illis perſonaliter intimatæ & notificatæ eſſent.

Fiat Motu Proprio. I.

ET cum abſolutione à cenſuris ad effectum &c. & de confirmatione approbatione adiectione ſupletione decreto mandato & derogatione alijsque præmiſſis vt ſupra, & quod pręſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat & vbique fidem faciat vt ſupra.

Fiat. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Pridie Idus Octobris, Anno Sexto.

IDEM

148

Deputatio Cardinalis Camerarij ad cognoſcendum quaſcunque cauſas, ius, & bona Cameræ Apoſtolicæ tangentes, necnon reuidendum Computa, alienationes, inueſtituras, & conceſſiones quaſcunque cum voto, & aſſiſtentia quinquæ à Sanctitate ſua deputatorum.

PIVS Papa IIII. Motu Proprio &c. Romanum decet Pontificem ex iniuncto ſibi deſuper paſtorali officio, ſolerti diligentia procurare, ne res & iura Cameræ Apoſtolicæ fraude, malitia, & perfidia nonnullorum detrimentum aliquod patiantur, ſed vt malitioſis, ſeu fraudibus perfidiaque eorum detectis propterea punitis, caſtigatis, damniſque eorum fraude & malitia huiuſmodi dictæ Cameræ illatis refectis, meliora maioraque in dies efficiantur, etiam opem & operam impendere efficaces. Cum itaque ſicut accepimus, diuerſi Sedis Apoſtolicæ Nuncij, ac iurium, rerum, & bonorum Cameræ Apoſtolicæ præfatæ Collectores, Subcollectores, exactores, Adminiſtratores, Officiales, & Commiſſarij, necnon Theſaurarij tam in Alma Vrbe noſtra & ſtatu noſtro Eccleſiaſtico, quam diuerſis alijs etiam vltra maria; & Montes, Regnis, Prouincijs, & Dominijs per nos & diuerſos alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ſiue S. R. E. Camerarios, aut eiuſdem ſtatus noſtri ſuperintendentes pro tempore exiſten. vel prędictam Cameram, ſeu alias à Miniſtris noſtris deputati illorumque miniſtri, & forſan aliæ perſonæ Roman. Pontifici pro tempore exiſtenti, & dictæ Cameræ, ſeu eius officialibus, de ſuis adminiſtrationibus, & geſtis rationem reddere debentes, ſuarum adminiſtrationum, & rationum in Camera prædicta, ſeu alibi exhibitis, & præſentatis libris & computis dubitantes per eorundem computorũ exactam diſcuſſionem, & diligentem examinationem eidem Cameræ debitores reperiri, & declarari, & ad reliqua reſtituendum cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro præmiſſis debitis pœnis affici, eadem computa calculari, diſcuti, examinari, ſolidari, & declarari neglexerint, & procraſtinauerint, negligantque & procraſtinentur de præſenti, multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & ſolidationem diſtulerint, & differant, quoſque ob Pontificum, & officialium mutationem, quam in hac Curia Roman. ſæpius eueniſſe, & quotidie fieri experientia docuit, iudices talium computorum ignaros, rationales ſiue alios pro eadẽ Camera agentes ſibi propitios, & fauentes obtinuerint, & obtineant, ex quorum poſtea iniuria, ſeu ipſis mutua quadam deuinctis amicitia, computa prædicta ſecundum ipſorum Adminiſtratorum, etiam iniuſtam voluntatem calculari, ſolidari, & declarari ſæpe ſæpius contingit, multaque non admittenda admiſſa fuerint, & admittantur, & quamplurima

plurima in fraudem eiuſdem Cameræ occultantur, necnon plerique alij uaria & diuerſa credita contra Cameram prædictam confingentes, ac antiqua, ac forſan bis ſoluta, & extincta repetentes, ac forſan facta colluſione cum prætenſis creditoribus paruo pretio illa, & Mandata Cameralia deſuper expedita redimentes, adueniente Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio beati Petri, & alijs Prouincijs S. R. E. ſubiectis, non ita ſicut viuente Roman. Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera etiam præcedentibus illicitis forſan modis, procuratis ſacri Collegij Cardinalium, vel illius capitum ordinum mandatis ſuper dictis confictis redemptis, ſiue alijs prætextibus etiam ex donatione liberali, ſeu ſeruitorum remuneratoria obtentis, multas, & notabiles pecuniarum ſummas indebite & minus iuſte exegerint, ac per varias artes, fauores, & illicitos modos extorſerint, ex quo dicta Camera ad illorum ſatisfactionem nullatenus tenebatur, quodque ad præfatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones & aliarum rerum extorſiones colorandas Roman. Pontificibus poſtea ad ſummum Apoſtolatus apicem ſtatim aſſumptis, ab eiſdem in principio ſuorum Pontificatuum obreptitie, & ſubreptitie Mandata, Cedulas, & diuerſas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum ſolutionum confirmatorias, reualidatorias, & præceptorias obtinuerint & obtineant, prout etiam forſan à nobis diuerſis temporibus, ſurreptitie tamen & fraudulenter obtinuerunt, Multique ſub diuerſis coloribus, & confictis exemptionum Priuilegijs, à nobis, & diuerſis Roman. Pontificibus obtentis, ab annuis Cenſibus, & Impoſitionibus, etiam ſubſidij Triennalis, necnon iuribus, etiam Quindenniorum Cameræ prædictæ debitis ſe, ſubditoſque ſuos de facto eximentes, ab illorum debita ſolutione, & ſolita contributione ſubtraxerint, & ſubtrahant multaque caſtra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona & iura, etiam regalia noſtra, & prædeceſſorum noſtrorum, ac ad noſtrum, & eorum ſupremum dominium, ſiue ad illius recognitionem ſpectantia, & pertinentia, nulla ſaltem legitima præcedente cauſa, à quamplurimis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus perſonis de facto occupauerint, & detinuerint, ac in præſentiarum detineant, & occupent in maximum S. R. E. & eiuſdem Cameræ damnum, & præiudicium, ac Sacri Apoſtolici patrimonij, & ærarij diminutionem, quod cum ob præfatas pecuniarũ profuſiones, & bonorum, ac Caſtrorum ſupradictorum indebitas occupationes ſemper exhauſtum reperiatur & defraudatur. Et propterea eiuſdem Cameræ indemnitati prouidere, ipſamque à ſimilibus grauaminibus & extorſionibus, ac ſimiliter illos, qui circa prædicta aliquomodo oppreſſi fuiſſent releuare cupientes, ac de fide, induſtria, doctrina, ſufficientia, ſingularique rerum experientia Dilecti filij noſtri Vitellotij S. Mariæ in via Lata, Diaconi Cardinalis Vitellij nuncupati, eiuſdem S. R. E. Camerarij plurimum in Domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali & Camerario, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis ſecum Venerabili fratre noſtro Annibale Archiepiſcopo Auinionen. eiuſdem Cameræ Clerico, & dilectis filijs Donato Matthæo Minali Theſaurario noſtro generali, & Franciſco de Graſſis familiari noſtro, ac Iannotto Caſtiliono Militiæ S. Lazari Hieroſolymitan magno Magiſtro, & magiſtro Paulo Odeſcalco vtriusque ſignaturæ noſtræ Referendario, & Cancellariæ Apoſtolicæ Correctore, ac de eorum ſeu maioris partis illorum in ſimul congregatorum voto, & aſſenſu, cum præſentia, & aſſiſtentia venerabilis fratris noſtri Aloyſij Epiſcopi Montiſpiloſij Cameræ prædictæ generalis Commiſſarij, omnes, & quaſcunque cauſas ciuiles & criminales, ſeu mixtas, profanas, & ſpirituales, beneficiales, ſeu ſimiliter mixtas, in quibus directe vel indirecte fiſci, & Cameræ prædictæ intereſſe, ſeu præiudicium vertatur, ſeu quomodolibet vertere ſibi cum eiuſdem congregationis voto videbitur indeciſas, pendentes, etiam inſtructas coram quibuſcunque iudicibus ordinarijs, ſeu etiam auctoritate Apoſtolica delegatis, etiam ſi S. R. E. Cardinales ac Curiæ cauſarum Palatij apoſtolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie etiam reperiantur, ſeu etiam in Camera noſtra Apoſtolica in ſtatu & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de præſenti exiſtunt, ad ſe de voto dictæ Congregationis, ſeu maioris illius partis aduocet, illaſque & omnes alias quas præfatus Aloyſius Epiſcopus, & Commiſſarius, coram eo proponet, mouereque & proponere volet, & intendat, contra quaſcunque perſonas eccleſiaſticas, ſæculares, & quorumuis ordinum regulares cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis præeminentiæ, & conditionis fuerint, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Ducali, Marchionali, Comitali, vel quacunque alia dignitate, excellentia, & prærogatiua præfulgeant, & quocunque nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcunque Ciuitatum, etiam Metropolitan. Vniuerſitates, Conuentus, Congregationes, & Collegia quæcunque, etiam capita ordinum quorumcunque, vna cum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali audiat & cognoſcat, & cum prædictorum voto & aſſiſtentia iuſtitia mediante terminet, ac quæcunque computa, quę tamen ex rationabili cauſa eidem Vitellotio Cardinali & Camerario de voto eiuſdem Congregationis reuidenda videbuntur, etiam per prædictam Cameram, ſiue illius Officiales, & quoſcunque alios, & ſæpius ſolidata, declarata, & deciſa, etiam ſi Romanorum Pontificum, & noſtram confirmationem, liberationem, & abſolutionem contineant, diligenter reuideat, de nouo calculet, & calculari faciat, & ac ſi nunquam ſolidata, & declarata fuerint, mediante iuſtitia diſcutiat, declaret, & terminet, ac ſi nunquam ſolidata, & declarata fuerint, mediante iuſtitia diſcutiat, declaret, & terminet, ac quæcunque admiſſa, & in fraudem, damnum, & læſionem eiuſdem Cameræ quomodolibet geſta, auctoritate noſtra reuocet, & retractet, omneſque contractus ſuper locationibus, & alienationibus, ac inueſtituris bonorum, & iurium, etiam quorumcunque feudorũ prædictæ Cameræ, etiam cum Roman. Pontificibus, & Sede Apoſtolica quomodolibet celebratos recognoſcat, & læſionem eiuſdem Cameræ continentes reſcindat, & annullet, nulloſque & irritos prout iuris fuerit decernat, & declaret. Ac quæcunque caſtra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, & alia loca Dominij directi vel vtilis S. R. E. vel Cameræ Apoſtolicæ indebite à quibuſuis particularibus perſonis quacunque dignitate, excellentia, & prærogatiua præfulgentibus, ſeu etiam Communitatibus, vniuerſitatibus, & Collegijs occupata illicite, vel detenta, ad eadem Cameræ prædictæ dimittendum, & relaxandum, ſub pœnis & cenſuris arbitrio ſuo moderandis, & exequendis, etiam prout iuſtum ſibi videbitur cogat & compellat. Et vt facilius hoc exequi poſſit, quoſcunque quorumcunque bonorum caſtrorum, oppidorum, territorium, villarum, nemorum, paludum, montium & aliorum iurium eiuſdem Cameræ detentores, & occupatores, ad titulum Iuſtum ſuæ detentionis & occupationis huiuſmodi, intra tempus ſeu terminum arbitrio ſuo præfigendum, coram

ſe exhiben-

ſe exhibendum mandet, & faciat, quo termino elapſo, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum huiuſmodi de ſimili voto, prout tamen alias iuris fuerit, procedat. Cum facultate, de ſimili voto eiuſdem Congregationis, eiſdem in cauſis ſummarie, ſola facti veritate inſpecta, omni, & quacunque appellatione remota, etiam manu Regia, ac ſi nos ipſi in eiſdem cauſis Iudicaremus procedendi, & contra repertos dictæ Cameræ debitores, fraudatores & ipſius iurium, & rerum occupatores Caſtrorum, & aliorum bonorum Detentores, & quomodolibet delinquentes, vel cenſus ſoluere ceſſantes, aut legitimis inueſtituris, & titulis carentes, ſiue illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & priuationis bonorum pœnas incurriſſe declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per diſtractionem bonorum, & capturam pignorum, & tenutarum, ac perſonarum, ipſaſque perſonas compellendi ad dictæ Cameræ integram ſatiſfactionem, ac debitis pœnis etiam corporalibus, & decupli, ac alia prout in Motu proprio fel. rec. Pauli Papæ III. prædeceſſoris noſtri, quem etiam per præſentes confirmamus, & quatenus opus ſit innouamus, & coram Cardinale, & Congregatione huiuſmodi locum habere decernimus, puniendi, pœnaſque iuxta demeritorum, & perſonarum qualitates, etiam corporis afflictiuas, augendi, minuendi, commutandi, & exequendi, Ac dictam Cameram ad ſua bona, & iura, caſtra, territoria ſiue illorum plenariam poſſeſſionem reponendi reintegrandi, & reſtituendi, cum poteſtate citandi etiam per edictum publicum, ac ſub ſententijs cenſuris, & eccleſiaſticis, ac pecuniarijs pœnis arbitrio ſuo moderandis, etiam ſimile edicto inhibendi, & monitoria ad perſonaliter, & non per procuratorem coram ſe comparendum, ſub ſimilibus pœnis decernendi, & relaxandi: Ac monitionibus & inhibitionibus ſuis inobedientes, cenſuras, & pœnas in eis contentas incurriſſe declarandi, ipſaſque cenſuras etiam iteratis vicibus aggrauandi, ac auxilium brachij ſæcularis quoties opus fuerit inuocandi, Aliaque omnia, gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi quæ in præmiſſis & circa ea ſibi cum voto Congregationis prædictæ neceſſaria viſa fuerint, & opportuna. Mandantes omnibus & ſingulis in ſtatu noſtro eccleſiaſtico, ac quibuſuis alijs locis nobis, & dictæ Sedi mediate vel immediate ſubiectis, Gubernatoribus, Theſaurarijs, ac quibuſuis alijs Regnis, Prouincijs, & Dominijs, iurium eiuſdem Cameræ Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commiſſarijs, Adminiſtratoribus, & officialibus, illorumque miniſtris, ac quibuſuis alijs perſonis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis: Necnon quorumcunque feudorum, beneficiorum, & bonorum priuationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Cameræ applicandorum, & alijs eidem Vitellotio Cardinali, & Camerario beneuiſis pœnis, quatenus Mandatis & Monitionibus Vitellij Cardinalis, & Camerarij in præmiſſis pareant, & obediant; illique ac dictæ Congregationi quantum eis fuerit aſſiſtant. Ac inhibentes præfatis Iudicibus, ne ſub ſimilibus pœnis ex nunc, prout ex tunc, & e contra, poſtquam ipſe Vitellius Cardinalis cauſam coram eis pro tempore pendentem, ad ſe vigore præſentis Motus proprij aduocauerit, vlterius ad quorumuis inſtantiam procedere debeant ſiue præſumant, Decernentes quicquid deſuper per eos, ſeu quoſcunque alios & S. R. E. Cardinales, aut eiuſdem Palatij Auditores ſcienter vel ignoranter præſumptum fuerit, irritum & inane. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac priuilegijs, facultatibus, indultis, conceſſion. donation. confirmation. exemption. abſolution. & literis Apoſtolicis eiuſdem Nuncijs, Gubernatoribus, Theſaurarijs, Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Adminiſtratoribus, Officialibus, Miniſtris, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegijs & alijs perſonis prædictis, per quoſcunque Ro. Pont. prædeceſſores noſtros, ac forſan nos, & Sedem, ac Cameram prædictas ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, & Motu & ſcientia ſimilibus, & alias quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis. Quibus omnibus, illorum tenores &c. pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque reuocamus, caſſamus & annullamus, irritaque decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et vt facilius & melius, quæ per eundem Vitellotium Cardinalem & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta & ordinata fuerint, executioni demandari poſſint, & valeant; Donato Matthæo Minali, prædicto moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali, committimus & mandamus, vt qualcunque pecunias, pro præmiſſis neceſſarias & opportunas, de mandato tamen eiuſdem Vitellotij Cardinalis, & Camerarij ſoluendas exburſet & perſoluat, ac perſolui faciat cum effectu. Quas quidem pecunias ſic pro tempore ſolutas, nos in computis ſuis bonas faciemus & approbabimus perinde ac ſi de mandato noſtro ſolutæ fuiſſent, prout per præſentem Motum proprium approbamus, & pro approbatis habemus. Nos enim eidem Vitellotio Cardinali & Camerario, quoſcunque Commiſſarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Curſores, Computiſtas, ſeu Calculatores cum ſalario & prouiſione ſibi beneuiſa, tam in Alma Vrbe noſtra, quam vbique locorum cum ſimili, aut limitata poteſtate creandi, conſtituendi, & deputandi, qui ex tunc prout ex ea die, & e contra poſtquam ab eodem Vitellotio Cardinali & Camerario, creati, conſtituti, & deputati fuerint, a nobis creati, deputati, & conſtituti eſſe cenſeantur, plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus & impartimur. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij, etiam abſque illius data, & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio. I.

IDEM

149

Deputatio Cardinalis Camerarij executoris litterarum ſuper reuocatione licentiarum alienandi bona Cameræ Apoſtolicæ.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Decens eſſe arbitramur & congruum ita nos circa conſtitutionum noſtrarum præſertim ſedis, & Cameræ apoſtolicarum vtilitatem concernentium debitam obſeruationem ſagaciter attendere, quod in poſterum eiſdem cõſtitutionibus impune contraueniendi cauſa cuique prorſus adimatur. Cum itaque nos nuper certis rationibus moti de fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio & vnanimi aſſenſu, ac ex certa

noſtra

noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas venditiones, ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hippothecas, conceſsiones, ac omnimodas alias alienationes, & contractus quaſcunque, quotcunque & qualeſcunque, ac in quorumuis etiam Principum, necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac Patriarcharum, & aliorum Prælatorum fauorem, vel eorum contemplatione, de quibuſuis ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, feudis, dominijs, locis, & alijs ſtabilibus bonis, ac cenſibus, & iuribus quibuſcunque vbilibet conſtitutis ad ſedem, & Cameram prædictas quomodolibet ſpectantibus per prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eandem ex cauſa lucratiua, & gratioſa vel neceſsitate aut euidenti vtilitate Sedis, & Cameræ prædictarum id non exigente, ſeu ſine aliqua, vel ſaltem minime correſpectiua, aut competenti recompenſa factas, conceſſas, confirmatas, & approbatas quantumuis longa vel longiſsima temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſent, apoſtolica auctoritate per alias noſtras literas perpetuo reuocauerimus, reſciderimus, caſſauerimus, irritauerimus, annullauerimus, & viribus omnino vacauerimus, prout in eiſdem literis plenius continetur. Nos literas ipſas, ac in eis contenta quæcunque ſuos plenarios ac debitos effectus ſortiri cupientes, Dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, noſtro ac eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus in virtute ſanctæ obedientiæ ipſe etiam vltra ordinariā ſui Camerariatus officij facultatem per ſe vel alium ſeu alios literas prædictas ac in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit ſolemniter publicans, faciat auctoritate noſtra executioni debitæ demandari, illaque firmiter & inconcuſſe obſeruari. Non permittens Sedem & Cameram præfatas, ac pro eis agentes quoſcunque contra literarum earundem tenorem indebite moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles, literiſque prædictis contrauenientes etiam contra eos manu regia, ac ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſolaque rei veritate inſpecta procedens per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas ac etiam pecuniarias eius arbitrio inſligen. moderan. & applican. omni quacunque appellatione, & reclamatione remota compeſcendo. Non obſtan. de vna & duabus non tamen tribus dietis, alijsque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura, etiam ſi videbitur abſque aliqua illius regeſtratura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

150

Reuocatio Bullæ olim à Paulo Papa IIII. ſuper ſocietatibus officiorum editæ.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus fe. re. Paulus Papa Quartus prædeceſſor noſter certis tunc expreſsis cauſis motus, quod nullus tam in curia quam in tota ditione Eccleſiaſtica Officialis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſteret, tunc, & pro tempore aliquam Societatem ſuper aliquo, ſeu aliquibus ex Officijs ad tunc ſuam ſeu Sedis aut Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Camerarij, Vicecamerarij, Pœnitentiarij maioris, & cauſarum palatij apoſtolici auditoris, diſpoſitione quomodolibet pertinentibus quæ vendi conſueuerunt per eum obtinen. pro tempore cum aliqua alia perſona ſeu perſonis, Communi, Collegio, ſeu Vniuerſitate, niſi præcedente Signatura ab eo, ſeu Ro. Pont. pro tempore exiſten. obten. in qua pacta & conuentiones partium exprimi deberent, pro cuius expeditione, & certa aduocatione medium pro centenario quolibet Scutorum ſeu ducatorum cogeretur ſoluere, inire præſumeret, & ſocietates aliter quam ſic initæ non valerent, & earum prætextu agi non poſſe, & forſan alia tūc expreſſa ſua conſtitutione Motu proprio ſub Datum Romæ apud ſanctum Marcum anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quinquageſimo quinto, nonis Octobris, Pontificatus ſui Anno Primo ſtatuerit, & ordinauerit, prout in ea latius continetur & habetur. Nos conſiderantes ſicut fideli relatione percepimus, quod ex huiuſmodi conſtitutione multæ & diuerſæ tam noſtræ almæ Vrbis quam ditionis eccleſiaſticæ, & extra eam perſonæ quæ earum pecunias in ſocietatibus Officiorum huiuſmodi contractare ſolitæ erant, ea prohibitione vti re noua territæ earum ſocietates quæ in notabili numero & ingenti pecuniarum ſumma exiſtebāt ſtatim diſdixerunt & reuocarunt, ad extractionemque pecuniarum ſic in ſocietatibus datarum agere, & Officiales eorumque fideiuſſores cogere cœperunt, & enixe inſtiterunt, quo factum eſt vt Officiales ipſi, & eorum fideiuſſores, tum etiam ob mala tempora quæ interuenerunt promptam non habeant quam reſtituerent pecuniam, nec ab alijs propter huiuſmodi Conſtitutionis difficultatem pecunias in ſocietatem reperirent, eorum officia ſeu bona alia viliori etiam precio vendere, & alienare, vel pecunias alias ſub grauioribus etiam illicitis vſuris capere vel potius quod pluribus cōtingit decoquere, & ab Vrbe aufugere, & ſic creditores defraudare omnino cogerentur, ob quod grauia damna, & incommoda tam Vrbi, quam ipſis particularibus Officialibus, & perſonis illata fuerint, quæ etiam hodie ſuſtinent: Cupientes quantum cum Deo poſſumus his malis obuiare pro tempore futuro, ac Officiales ipſos, & alios intereſſe putantes ab huiuſmodi grauibus, & damnatis vſuris condebitis exactionibus liberare, Supplicationibus dilectorum filiorum noſtrorum Populi Romani, & Conſeruatorum almæ Vrbis noſtræ ſuper hoc nobis porrectis inclinati eiſque inſtantibus, & cum eis more pij patris benigne agere volentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dictam Conſtitutionem per dictum Paulum Quartum vt præmittitur factam cum omnibus in ea appoſitis clauſulis, cuius tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pro expreſsis haberi volumus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro caſſatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitùs euacuamus. Volētes, & auctoritate noſtra decernentes quod de cætero ipſis officialibus ſuper tamen eorum officijs ſocietates quaſcunque cum pactis tamen licitis & honeſtis prout & quemadmodum ante conſtitutionem præfatam ſolitum erat, etiam nulla à nobis ſeu Ro. Pont. pro tempore exiſten. deſuper expedita Supplicatione ſeu Signatura, non tamen vltra valorem officiorum ſuper quibus illas fieri continget, Ita quod ad requiſitionem ſecum Societates contrahentium

hentium teneantur in ipſo contractu ſpecialiter exprimere alias Societates ſuper eodem Officio contractas ſi quæ ſint, & ſi eas falſo negauerint vel expreſſerint in toto vel in parte, pœnam priuationis officiorum ipſorum ſuper quibus ſocietates huiuſmodi contractæ fuerint, ſine tamen præiudicio creditorum quatenus aliunde illis ſatisfieri nõ poſſit, ipſo iure incurrant. Et nihilominus tam ipſi quam fideiuſſores deſuper præſtiti ad ſatisfactionem Societatum, & debitorum deſuper contractorum teneantur, & obligati exiſtant, facere, & inire, ac pecunias recipere, & contractus deſuper celebrare, qui alias tamen legitime initi validi, & efficaces exiſtant, & executioni demandari debeant, libere, & licite poſſint & valeant, licentiam & facultatem concedimus per præſentes. Dicta conſtitutione cæteriſque in contrarium quomodolibet facientibus non obſtantibus quibuſcunque, præmiſſorum omnium & aliorum hic forſan neceſſario exprimendorum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis habentes.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

151

Quod in publico Conſilio Pop. Rom. eligantur duo Patricij Rom. qui Magiſtris viarum computa reddituris aſſiſtant, ac de aliis ad idem pertinentibus.

PIVS Papa IIII. Motu Proprio &c. Paſtorali incumbit officio, ad cuius apicem diuina prouidentia aſſumpti ſumus, continuo inuigilare, ad ea quæ commiſſi ſibi gregis, & præſertim huius noſtræ almæ vrbis, quam ex intimis præcordijs diligimus, proſperi ſtatus incrementum, illiusque rectum regimen tendere dignoſcuntur. Siquidem accepimus dilectos filios Magiſtros viarum depoſito eorum officio computa in Camera de more reddere. Nos conſiderantes dictorum Magiſtrorum officium in quamplurimos tam Romanos quam incolas & forenſes publice exerceri, & æquum & rationi conſonum eſſe, id quod quamplurimos tangit multis innoteſcere debere, Motu ſimili, & ex noſtra ſcientia, & de poteſtatis plenitudine, vt dilectis filijs noſtris Roman. Po. conſulamus, ſtatuimus, mandamus, decernimus & ordinamus, quod perpetuis futuris temporibus ſingulis annis in publico Cõſilio duo Patritij Romani ſuffragio eligantur: qui vocati à dictis Magiſtris eorum Computa & rationes in Camera reddituris, dictis Computis & rationibus reddendis aſſiſtant, & prout æquum fuerit replicando, illa impugnent & admittant, dictarumque taxarum (quatenus receptæ fuerint per Cameram) copia ad Dominos Conſeruatores per dictos Deputatos deferatur, quam in eorum Archiuio publico Roman. Po. vna cum ceteris publicis ſcripturis reponi mandent & faciant. Necnon Magiſtri præfati non poſſint nec valeant vltra hactenus obſeruatam formam abſq; ſcitu & interuentu dictorum à publico conſilio deputandorum taxas aliquas tam in vrbe quam extra pro conſtruen. readaptan. demolien. vel alias quomodolibet vel quauis reſpectu cauſa & occaſione conficere vel imponere, vel hactenus in præteritum impoſitas quomodocunque exigere: nec per quemuis alium etiam Cameræ apoſtolicæ Clericum exigi facere & permittere, ſublata eis aliter iudican. & exequen. facultate, irritum & inane, ſi ſecus quid fuerit attentatum, Contrarijs non obſtan. quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

152

De ſuperſedendo in cauſis Prælatorum ad Concilium proficiſcentium.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ob celebrationem Concilij per nos indicti, oporteat Prælatos tam ab alma Vrbe noſtra, quam ab alijs Chriſtiani orbis partibus, ad ciuitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeant varias & diuerſas cauſas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, & in noſtro Auditorio Rotæ, ac in alijs noſtræ Curiæ Tribunalibus ordinarijs ſiue delegatis, quæ propter illorum abſentiam aliquod detrimentum ſuſcipere poſſent, Nos volentes prouidere ne dicti Prælati, eorumque familiares, ac aliæ perſonæ dicto Concilio intereſſe habentes, cauſarum huiuſmodi curis diſtrahantur, Motu ſimili, ac ex noſtra certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus & quibuſcunque, vbique, tam coram præfatis Card. quam Rotæ Auditoribus, iudicibus ordinarijs ſiue delegatis, pendentibus cauſis præfatorum dicto Concilio adeſſe habentium, Clericorum ſiue Laicorum, commiſſis ſeu committendis, durante eorum abſentia, & ipſis in Concilio & ſeruitijs huiuſmodi reſidentibus, ſuperſedere debeant, præterquam in cauſis, in quibus ipſi Prælati & alij ſupraſcripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus ſit in eorundem arbitrio, hoc noſtro mandato vti vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper cuicunque etiam S.R.E Cardinali qui Signaturæ Iuſtitiæ præeſt vel præerit in dicta alma Vrbe, ne in cauſis pendentibus huiuſmodi aliquas commiſſiones dependentes, citationes ſeu vocationes ipſorum noſtram Cu. ſequen. de ſtilo requiren. in eorum præiudicium admittant, etiam ſi in eis aut aliqua ſupradictarum cauſarum executione, non tamen occaſione rei iudicatæ, procedatur. Status cauſarum huiuſmodi, & merita, pro expreſſis habentes. Non obſtantibus priuilegiis, conſtitutionibus, literis Apoſtolicis, regulis Cancellariæ, ac quibuſcunque contrariis. Sublata à quibuſcunque iudicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus aliter iudicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, ſi ſecus à quoquam ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Placet Motu Proprio. I.

IDEM

153

Contra Mercatores huius almæ Vrbis exercentes, Cambia ſicca, vſuraria; & illicita.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus non ſine maxima animi noſtri diſplicentia, etiam poſt publicationem cuiuſdam Proclamatis ſiue Banni de expreſſo mandato noſtro facti, & commiſſione venerabilis fratris noſtri Hieronymi Epiſcopi Martoratenſis tunc almæ Vrbis noſtræ Gubernatoris, ſub die decima ſeptima menſis Maij, M. D. L X. in locis conſuetis publicati, auaritiam omnium malorum peſſimum genus inter dilectos filios almæ Vrbis noſtræ prædictæ Mercatores adeo ſerpuiſſe, atque in dies ſerpere, vt iam illorum vnicuique breui & modico tempore proximi iactura diteſcere in pecunijs Curialibus eiuſdem Vrbis & præcipue Ciſalpinis ad cambium & recambium (vt vulgo dicunt) mutandis facillimus pateat aditus, Ita vt Dei timore poſtpoſito animarumque ſuarum ſalutis, ac Chriſtianæ charitatis & Euangelicæ eruditionis, qua bona nobis a Deo collata indigentibus nihil lucri inde ſperantes charitatiue mutuare monemur, penitus immemores, non ſolum ad pretium eiſdem mercatoribus a ſummis Pontificibus noſtris prædeceſſoribus retroactis temporibus toleratum, ſuas pecunias ad cambium & recambium huiuſmodi curialibus prędictis dederint, verum etiam impræſentiarum illas ad longe maiorem & nimis exceſſiuam penitusque vſurariam, ad Chriſtianam profitentibus religionem ſacris Canonibus interdictam atque damnatam ſummam dare conãtur, vnde euenit vt plurimi dictæ vrbis Curiales hic neceſſitate coacti, eaſdem pecunias ſub tam graui fænorę accipientes, & pro illorum amicis mercatoribus præfatis fideiubentes, ac ſe in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ obligantes, tum ob varia itinerum pericula, tum etiam aeris diuerſis in locis intemperiem, pecunias vt præmittitur acceptas, eiſdem mercatoribus tempore conuento, reddere nequeuntes, maxima cum illorum iactura ad eorundem mercatorum importunitatem pluries, vt aiunt, recambiare coacti, & nonnulli etiam carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis & bonorum, tum etiam honoris & famæ detrimento, diuturno tempore detenti fuerint. Nos igitur cupientes pro noſtri paſtoralis officij debito præmiſſis quantum cum Deo poſſumus, via celeri remedium aliquod adhibere, eorundemque Mercatorum inſatiabilis vſuræ prauitati eorumque animarum ſaluti, & mercantilis exercitij fidelitati, Curialiumque prædictorum tam enormibus læſionibus atque incommoditatibus paterno affectu opportune conſulere: Motu ſimili &c. Dilecto filio dictæ Vrbis noſtræ moderno Gubernatori, vt ad Cameræ Apoſtolicæ Cõmiſſarij generalis, necnon partis læſæ querelam ſeu inſtantiam, omnibus & ſingulis mercatoribus Rom. Cur. ſeq. Ne in poſterum à die datæ præſentium ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, ac duorum millium ducatorum auri in auro eidem Cameræ irremiſſibiliter applicandorum ipſo facto incurrendis pœnis, a dictæ Vrbis curialibus quibuſcunq; ratione quarumcunque obligationum etiam in ampliori forma Cameræ tam principali quam acceſſorio & fideiuſſorio reſpectiue nominibus factarũ, & deinceps quomodolibet fiendarum pro pecunijs ad cambium & recambium huiuſmodi ſic vſurarie, & malo modo acceptis & accipiendis, ac in partibus non ſolutis aut non ſoluendis vltra ſummam conuenientem quæ mercatoribus realibus qui verã cambia realia & non ſicca faciunt, de iure & ſtilo mercantili vere deberetur, hic in curia petere exigere aut eoſdem curiales via iuris obligationum etiam in forma dictæ Cameræ celebratarum, & celebrandarum vigore ſeu prætextu cogere, ſeu cogi aut excommunicari &c. vel alias quomodolibet in eorum perſonis & bonis moleſtari, ſeu inquietari facere audeant vel præſumant, diſtrictius ſub pœna quæ in conſtitutionibus Marchiæ contra vſurarios ſtatuitur, & aliis ſuo arbitrio moderandis pœnis inhibeat, necnõ quaſcumque obligationes etiam in præfata forma Cameræ occaſione quarumcunque partitarum pecuniarum ad cambium & recambium huiuſmodi à prædictis mercatoribus cum eiſdem curialibus quomodolibet factas, & quas mercatores ipſi a prædictis curialibus tamquam principalibus ſeu fideiuſſoribus hic in Vrbe poſt dictum Bannum dumtaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro nõ ſolutis exigere & recuperare intendunt, cum cambia huiuſmodi ſicca vel non realia à ſacris Canonibus prohibita ſint, vſurarias prauas iniquas deteſtabiles interdictas & damnatas, ac quaſcumque obligationes etiam in forma præfatæ Cameræ Apoſtolicæ poſt dictum Bannum dumtaxat deſuper illarum occaſione factas, nullas & inualidas exiſtere auctoritate noſtra decernat & declaret, totamque ſummam principalem per eoſdem mercatores exactam & recuperatam, iuxta formam dictorum Bannimentorũ ex nunc ipſo facto eidem Cameræ Apoſtolicæ, parti vero læſæ id quod vltra prædictam ſummam principalem in cambijs, & recambiis &c. a dictis mercatoribus irremiſſibiliter exigendam recuperandam & reſtituendam applicet, & eoſdem mercatores iuxta conſtitutiones prædictas Marchiæ condemnet. Cum poteſtate eoſdem mercatores & eorum quemlibet omneſque alios & ſingulos ſua communiter vel diuiſim quomodolibet intereſſe putantes, in dicta Curia & extra eam citandi, ac quibus & quotiens inhibendum erit etiam ſub exccommunicationis ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis etiam pecuniariis eiuſdem Gubernatoris arbitrio moderandis & applicandis inhibendi, inobedienteſque & rebelles quoſcumque ſententias cenſuras & pœnas huiuſmodi incidiſſe & incurriſſe declarandi, aggrauandi, reaggrauandi & interdicendi, Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit brachij ſecularis auxilio, Necnon ſuper præmiſſis omnibus ſummariæ ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij ſeu tela iudiciaria ſingulis diebus & horis præterquam in honorem Dei feriatis procedendi, dictoſque mercatores & eorum quemlibet ad exibendum quoſcumque libros etiam rationum via iuris & ſub eiſdem cenſuris & pœnis compellendi, ceteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, exercendi & exequendi quæ in præmiſſis omnibus & circa ea omnia neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna committimus, & mandamus. Præmiſſis ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, conſuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Cameræ etiam iuramento &c. vallatis, ac palatij & Curiæ ac mercatorum huiuſmodi ſtilo, necnon partitis libris & rationibus ac computis deſuper quomodolibet factis & quibuſuis licentijs forſan dictis mercatoribus per quoſcumque etiam noſtros maiores officiales etiam Vrbis Gubernatores conceſſas, quas contra expreſſam mẽtem noſtram factas eſſe declaramus, cæteriſque in contrarium quomodolibet facien. non obſtan. quibuſcunque; Mercatorum & Curialium huiuſ-

modi

modi nomina cognomina & qualitates, ac pecuniarum & creditorum quantitates, aliorumq; hic forſan de neceſſitate exprimi neceſſariorum tenores continentias formas & compendia pro plene & ſufficienter expreſſis haben. præſentisque noſtri Motus proprij ſolam ſignaturam etiam abſque illius regiſtratura ſufficere & vbique fidem facere tam in iudicio quam extra, attento quod in vrbe, ac iuxta illius formam & tenorem per quoſcumque iudices &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, nec de ſubreptionis vel obreptionis vitio ſeu intentionis noſtræ defectu vllo vnquam tempore notari aut impugnari poſſe, illiusque copiæ per vnum ex noſtris curſoribus cum originali auſcultatæ, & mercatoribus aliiſque perſonis & iudicibus præſentatę vim validæ & efficacis inhibitionis habeant, ac ſi originale hoc præſentatum foret, quacunque regula ſiue conſtitutione in contrariũ forſan edita nequaquam obſtante.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

154

Declaratio litteræ Pauli III. ſuper exemptionibus ob numerum duodecim filiorum.

PIVS Papa IIII. Motu ſimili &c. Quia, licet prænominatus fe. re. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter rationabilibus cauſis prænarratis præinſertum Motum proprium ediderit, nihilominus tanta eſt hominum importunitas, vt etiam à Procuratore noſtro Fiſcali nobis fuit expoſitum, quod multæ ſimiles, & diſſimiles prænarratæ exemptiones poſtea tam ab ipſomet Paulo III. quam à Iulio III. Marcello II. & Paulo IIII. ſucceſſoribus Pontificibus, & etiam à nobis, etiam ſub ſignatura Motus proprij extortæ fuerunt: vnde Dohanæ vrbis, illarumque Dohanerij in eaſdem, & forſan maiores, quam in præinſerto narrantur difficultates, & controuerſias denuo inciderunt, cum magno etiam noſtro, & Cameræ præfatæ præiudicio, cum omnia tandem in ipſius Cameræ detrimentum retorqueantur. Nos igitur eiſdem quibus præfatus Paulus prædeceſſor, & aliis rationabilibus animum noſtrum mouentibus rationibus, & cauſis, & præſertim, quia nunc multo plures ſunt ex prouentibus dictarum Dohanarum in certos vſus per ipſam Cameram aſſignatæ ſummæ, ita quod nihil reſtat, vnde ſummæ pro exemptionibus huiuſmodi defalcari, ſumi, ſeu detrahi poſſint, omnes, & ſingulas lites, & cauſas præmiſſorum occaſione quomodolibet in quacunque inſtantia, & coram quibuſcunque iudicibus penden. ad nos pari modo aduocamus, & extinguimus, omneſque & ſingulas gratias per quoſcunque prædeceſſores noſtros, & etiam per nos quomodolibet, & ex quacunque etiam maxima cauſa, præter expreſſas in Capitulis inter Cameram, & Dohanerios præfatos ſtipulatis, conceſſas exemptiones, immunitates, ac priuilegia, quo ad præfatas Almæ Vrbis Dohanas, earumque Dohanarum ſolutionem, & inuiolabilem obſeruationem dictorum capitulorum cum Dohanerijs præſentibus, & futuris per eandem Cameram factorum, & faciendorum, præterquam pro piis & miſerabilibus locis, & pro illis duntaxat, quibus ob numerum xij. filiorum conceſſæ & conceſſa fuerint, & quouſque xij illi ſuperſtites in communi viuent, in ipſaque vrbe cum eorum familijs continuo degent, & pro rebus duntaxat quas aliunde (excepto vino, quod pro eorum vſu in Ripa Almæ Vrbis noſtræ in barca exiſtente comparauerint) in Vrbem ipſimet ſuo ſumptu conuehi facient pro ſuo proprio vſu tantum, non autem pro mercimonijs & alijs rebus quę ad vrbem, vt vendantur, per eos ſeu per alios conuehentur, ſeu quas ipſi aliter quam pro vſu proprio conuehi, & portari facient, in ceteris autem rebus & pro alijs perſonis, nullis prorſus exceptis, præſentium tenore caſſamus, irritamus, annullamus, & reuocamus, ac pro caſſis, irritis, & nullis habemus, haberique, & eis nullatenus ſuffragari volumus. Inſuper ſuper eo quod res & bona præfata etiam victualia, quas & quæ immunitates præfatas habentes pro ſuo vſu velle, & eſſe dicent, debeant fieri mandata in ſcriptis ſubſcripta per patrẽ familias, ſi viuet, aut illo defuncto per illum ex ipſis xij. filijs qui erit maior natu, aut qui domus regimen habebit, etiam cum iuramento atteſtari res, bona, & victualia huiuſmodi eſſe pro eorum vſu proprio, & ad eorum inſtantiam eſſe aduecta: Et quod etiam fachini, geſtores, & barilarij, quorum opera in illis deferendis vſi fuerint, fiat ſolita fides quomodo res, bona, & victualia præfata in ipſorum immunitatem habentium domum delata, & recondita fuerint, alias Dohanerij non debeant immunitates ipſas admittere, ſed conſuetam ab alijs nõ immunibus ſolutionem exigant: Et inſuper quod ſi contingat aliquem ex ipſis filijs ob prælaturam fortaſſe adeptam, vel ob aliam quamcumque cauſam, propriæ ſuæ familiæ, & ſibi inſeruientium numerum augere, non debeat immunitas præfata ſuffragari pro numero perſonarum, vt præfertur, ſeu alias quomodolibet accreſcentium, ſed ſuffragetur, admittaturque duntaxat pro numero, & habita ratione perſonarum quæ erant tempore impetratæ immunitatis: Et ſi ipſi Dohanerij aliter quam vt præfertur immunitates ipſas receperint, pro illis quantitatibus, in quibus præmiſſa excedent, & non obſeruabunt, Camera non teneatur eis facere aliquam remiſſionem: Et ſic per ipſos Camerarium, & Clericos Cameræ, & alios quoſcumque iudices etiam S. R. E. Cardinales in quacunque inſtantia, ſublata &c. iudicari, irritumque &c. quicquid ſecus &c. decernimus. Mandantes Camerario, Præſidenti, & Clericis præfatis, vt reuocationem, caſſationem, irritationem, & annullationem, ac decretum noſtrum huiuſmodi, omniaque & ſingula alia præmiſſa, ſub indignationis noſtræ pœna obſeruent, & ab alijs inuiolabiliter obſeruari mandent, & faciant. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegijs, indultis, & immunitatibus prædictis, tam ſub plumbo, quam per breue, aut alias hactenus, vt præfertur, conceſſis, & in futurum, etiam cum præſentis expreſſa derogatione, etiam Motu proprio, & manu noſtra propria concedendis, ſub quibuſcunque verborum expreſſionibus, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, irritantibus & alijs quantumcumque fortiſſimis decretis, etiam ſi de illis pro illorum ſufficienti derogatione certa & expreſſa forma, & indiuidua, ac de verbo ad verbum expreſſio, ſeu inſertio facienda eſſet, illorum omnium tenores &c. pro expreſſis &c. cæteriſque in contrarium facien. quibuſcunque. Præſentis autem cedulæ ſolam ſignaturam regula contraria non obſtan. ſufficere, & eius exempla manu vnius ex Notarijs Cameræ prædictæ ſubſcripta, vbique in iudicio, & extra fidem facere, in libriſque Cameræ præfatæ conſuetis regiſtrari volumus, & mandamus.

Placet Motu Proprio. I.

Die decimanona Decembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Supraſcripti duo Motus proprij fel. rec. Pauli III. & Pij IIII. Rom. Pontificum ex decreto in plena Camera facto admisſi fuerunt, & Regiſtrati in libris eiuſdem Cameræ, ſcilicet libro iij. ſignaturarum diuerſorum Pontificum, per me Notarium tento, fol. 82.

Tydeus de Marchis.

Die ſecunda Ianuarij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſupraſcriptarum binarum literarum apoſtolicarum copiæ ſic impreſſæ affixæ, & publicatæ fuerunt in aciæ Campi Floræ, & alijs locis publicis per me Alexandrum Parabiacum Curſorem.

Io. Freyle Mag. Curſ.

IDEM

155

Reintegratio iuriſdictionum & facultatum Curiæ Capitolij.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Dilectos filios Senatorem, Conſeruatores, Populumque Roman. ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volentes, omnimodam & integram (prout illis per fe. re. Sixtum IIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III. & alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros alias conceſſa fuit) iuriſdictionem, cauſarumque inter ipſos, ac etiam & inter Romanos, & incolas pro tempore motarum cognitionem & deciſionem totalem Curiæ Capitolij Romani ita quod in prædictis & alijs cauſis, obligationibus, etiam in forma Cameræ Apoſtolicæ, in quibus videlicet per alios iudices præuentum non ſit, alijsque quibuſuis differentijs, & actionibus inter ipſos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris & mouendis, nullus, præter Senatorem, & ipſius Capitolij Iudices pro tempore exiſtentes, ſe Priuilegiorum apoſtolicorum, aut conſuetudinum, ſeu quouis alio prætextu intromittere posſit, etiam dictorum predeceſſorum conceſſiones huiuſmodi, literaſque, & alias deſuper confectas ſcripturas approbantes, confirman. & innouantes literarumque, & ſcripturarum earundem tenores præſentibus pro expresſis habentes, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia, &c. perpetuo concedimus, & indulgemus. Ac Senatorem, Conſeruatores, & Populum Romanum, Curiamque, & Iudices Capitolinos præfatos, quoad Iuriſdictionem huiuſmodi, aduerſus quaſcunque alijs Almæ vrbis Tribunalibus, & Magiſtratibus, etiam Regenti Cameræ, Gubernatori, & noſtro Vicario quomodolibet, etiam conſiſtorialiter conceſſas facultates, & alias contrarias diſpoſitiones in priſtinum, & eum in quo ante illarum conceſſiones quomodolibet erant ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac facultates & alias diſpoſitiones contrarias huiuſmodi ad hunc effectum per præſentes reuocamus, caſſamus, & annullamus. Et inſuper ne delicta remaneant impunita, quod Chirurgi, Barbitonſores, & alij vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitolij huiuſmodi iuxta ipſius Senatoris deſuper proponenda edicta, & ſub pœnis inibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris iuxta ſolitum deferre teneantur, Quodque pro celeriori cauſarum expeditione in eadem Curia Capitolina nullitatum nulla ratio habeatur, niſi earum, quæ ex iuriſdictionis, citationis, vel mandati defectu prouenient: Et ne feriarum accumulatio cauſarum expeditionem in longum protrahat, ſublatis de medio cæteris ferijs voluntarie, per vſum, vel alias, non tamen in honorem Dei introductis, obſeruatio tantum coerceatur ad ferias in antiquis Statutis expreſſe deſcriptas, Ac etiam Statuta de aſſettamentis loquentia declarantes, quod aſſettamentum peti non posſit niſi in caſibus, & articulis, quorum grauamen per diffinitiuam reparari non valeat, qui ex ſtatuto ſub Rub. de Appell. non recipiendis, lib. 6. poſiti colliguntur, nec in cauſis ſummam decem ducat. non excedentibus, in aliis vero cauſis à decem ſupra in litis conteſtatione duntaxat peti posſit, & hoc arbitrio Iudicis: in diffinitiuis autẽ, vel interloquutoriis vim diffinitiuæ habentibus ſententiis Iudex cauſas huiuſmodi in aſſettamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statutis non attentis omnino teneatur: Et præterea quod ſi vnum ex Iudicibus Curiæ huiuſmodi abeſſe, vel ægrotare, aut ſuſpectum iurari contigerit, aſſettamentum per tres reliquos præſentes Iudices fieri posſit, quorum vnus in loco ægrotantis, vel abſentis iudicis ad tribunal pro interloquutoriis faciendis ſedeat, & ſuper incidentiis, emergentibus & dependen. vſque ad Sententiam diffinitiuam excluſiue prouideat, etiam perpetuo Statuimus, & ordinamus, Necnon Senatorem, Conſeruatores, Populum, & Curiam præfatos ad antiquam eorum iuriſdictionem, vt præmittitur reſtitutos, & plenarie reintegratos eſſe, Ac præſen. & in eis contenta quæcunque valida, & efficacia fore, ſuosque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari debere, nec de ſurreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu quouis quæſito colore, prætextu, vel ingenio nullatenus notari, vel impugnari, nec per nos, vel Sedem Apoſtolicam vllo vnquam tempore reuocari, aut alias illis derogari poſſe: Et ſi ac quoties illa reuocari, aut alias illis derogari cõtigerit, toties in priſtinum ſtatum reſtitui, & de nouo etiam ſub poſteriori data per ipſos Senatorem, & Conſeruatores eligenda, conceſſa, & ſtabilita eſſe, Et ſic per quoſcunque Iudices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales &c. ſublata eis quauis aliter interpretandi &c. facultate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtan. præmisſis, ac conſtitutionib. & ordinationib. apoſtolicis Statutis &c. etiam Palatij apoſtolici Curiarumque Vrbis ſtylis, necnon priuilegijs, indultis, & litteris apoſtolicis quibuſuis Romanæ Curiæ Tribunalib. Curijs, Magiſtratib. Iudicibus, & aliis perſonis ſub quibuſcunque tenorib. & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam Motu ſimili, etiam Conſiſtorialiter conceſſis &c. quibus omnibus illorum tenores præſentium pro ſufficienter expreſſis habentes ac vice latisſime derogamus cæteriſque contrarijs quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Placet Motu proprio. I.

Et cum abſolutione à cen. ad effectum &c. Et cum approbatione, confirmatione, innouatione, conceſſione, indulto,

indulto, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, reuocatione, caſſatione, annullatione, ſtatuto, ordinatione decreto, & derogatione præmiſſis, vt ſupra perpetuo. Et quod ſola præſen. ſufficiat ſignatura, & vbique etiã in Iud. fidem faciat, regula contraria non obſtan. ſeu ſi videbitur litteræ deſuper per Breue noſtrum, etiam cum litterarum prædeceſſorum prædictorum, & inde ſequutorum tenorum aliorumque neceſſariorum maiori, & veriori expreſſione expediri poſſint. Et quod ad obligationes in forma Cameræ ſeruetur forma ipſius obligationis vt ſit in poteſtate actoris vel creditoris conuenire debitorem ſuum Romanum vel incolam laicum non ſolum coram Regente vel Auditore Cameræ ipſarum obligat. Iudice ordinario, ſed etiam in Curia Capitolij, Quoad reliquas vero cauſas ciuiles non tamen Fiſcales poſſit reus Romanus vel incola declinare quodcunque aliud forum, & petere ſe remitti ad curiam Capitolij niſi alterius iudicis iuriſdictionem prorogauerit, aut in eum tacite vel expreſſe conſenſerit, & aliter facti reaſſumptiones vel inhibitiones per dictam Curiam Capitolij nullius ſint roboris vel momenti.

Fiat I.

IDEM

156

Quod iuriſdictio Curiæ Capitolij conceſſa non præiudicat iuriſdictioni & facultatibus Gubernatoris Vrbis.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Ne per præinſertum Motum proprium aliquod præiudicium bono & pacifico regimini Almæ Vrbis noſtræ quod impræſentiarum venerabili fratri Hieronymo Epiſcopo Sagonen. per nos commiſſum extitit, inferatur, decernimus & declaramus intentionis noſtræ minime fuiſſe nec eſſe quod per ſignaturam præinſerti Motus proprij prędicti in aliquo iuriſdiction. & facultatibus eiuſdem moderni, ac pro tempore exiſtentis Gubernatoris, præſertim circa bannimẽtorum editiones ac cognitiones cauſarum criminalium Mercedum & pauperum, vel alias miſerabilium perſonarũ, ac alias quaſcunque cauſas ſibi aut alijs Gubernatoribus & eius officio per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros tam contra Ciues Romanos quam alios quoſcunque quomodolibet cõceſs. in omnibus & per omnia perinde ac ſi dictus præinſertus Motus proprius minime ſignatus, nec a nobis emanatus fuiſſet minime præiudicetur nec præiudicatum eſſe intelligatur. Et ſic per quoſcunq; &c. Sublata &c. Irritum quoque &c. ſolamque præſentis Motus proprii noſtri Signaturam in iudicio & extra ſufficere, ac fidem facere regula contraria nõ obſtante ſimiliter decernimus & declaramus, præinſerto Motu proprio cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque priuilegiorum & facultatum eidem, ac pro tempore exiſtenti Gubernatori & eius officio conceſs. tenorum &c. pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, & quæ & quas per præſentes innouamus.

Placet Motu Proprio. I.

IDEM

157

Taxæ & Mercedes Notariorum Ciuilium vrbis Romæ.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum nuper generali Reformationi, circa Romanæ Curiæ officia & Tribunalia per noſtras deſuper editas litteras prouiderimus, & inter cætera ſtatuerimus vt quorundam Tribunalium Notarij, pro actis coram eis facien. annotandis, & conſcribendis, mercedem iuxta taxationem per nos eis ordinandam, & non vltra, exigere valeant: idcirco nos illam ad ſupraſcriptum modum duximus reducendam. Quam per Notarios actuarios in cauſis Ciuilibus Curiarum Almæ vrbis noſtræ Gubernatoris, & noſtri in eadem vrbe Vicarij, necnon Capitanei Burgi Sancti Petri, & Magiſtrorum viarum, ac in caſibus in quibus per ſtatuta vrbis ſpecialiter non prouidetur, etiam Senatoris eiusque Collateralium, & Capitanei Appellationum, ac Magiſtrorum Iuſtitiariorum, obſeruari mandamus, ſub pœnis in dictis noſtris literis expreſſis. Vtque tam ipſis Notarijs quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quantum ſoluere debeant iugiter innoteſcat, iubemus, vt ſinguli Notarij prædicti taxationem ſupraſcriptam in vulgari ſermone impreſſam, Tabellæ affixam in ſuo quiſque Officio in loco publico, quo ab omnibus inſpici, legi, & intelligi poſſit teneant, contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

PRo quocunque Monitorio, Arreſto, ſeu præcepto litis introductiuo, cum clauſula ſiquis &c.	nihil
Pro quacunq; petitione, comparatione, proteſtatione, ſiue allegatione. bol. vnum.	bol. 1.
Pro quacunque reuocatione inhibitionis de facto factæ, Areſti, Sequeſtri, ſeu cuiuſuis Mandati. bol. duos.	b. 2.
Pro Mandato ſuſpicionis fugæ, cum examine teſtium vſq; ad ſummam ſcutorum decem. bol. decem.	b. 10.
Cum productione iurium à decem infra. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
A decem ſupra, cum examine teſtium. bol. duodecim.	b. 12.
Cum productione Iurium à decem ſupra. bol. decem.	b. 10.
Pro Areſto in carceribus, idem ſoluatur reſpectiue.	
Pro mandato de relaxando, cum cautione vſque ad ſummam Scutorum decem. bol. quindecim.	b. 15.
Si vero cum conſenſu, ſine cautione. bol. duodecim.	b. 12.
Abinde ſupra, ſi cum cautione. bol. vigintiquinque.	b. 25.
Si vero, ſine cautione. bol. viginti.	b. 20.
Pro quocunque mandato in contumaciam. bol. tres.	b. 3.

Pro

Pro reuocatione Mandati in contumaciam. bol. duos.	b. 2.
Pro non grauetur ſeu mandato de non moleſtando in forma iuris. bol. tres.	b. 3.
Pro quocunque depoſito pro quacunque ſumma in actis facien.	nihil
Pro reſtitutione depoſiti pro quolibet ſcuto in cauſa mercedum. bol. vnum.	b. 1.
In ceteris. bol. duos.	b. 2.
Pro rogitu cuiuſcunque obligationis in officio vſque ad ſummam Scutorum decem. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
Abinde ſupra. bol. decem.	b. 10.
Extra officium duplum.	
Pro caſſatione cuiuſcunque obligationis Iudicialis vſque ad ſummam decem. bol. quinque.	b. 5.
Abinde ſupra. bol. decem.	b. 10.
Pro ſuſceptione termini in iudicio ad ſoluendum. bol. duos.	b. 2.
Pro quacunq; ſuſceptione cenſurarũ in iudicio, quæ non fiat niſi vltra decem. bol. ſeptẽ cũ dimidio.	b. 7. ½
Pro moderatione cenſurarum. bol. duos.	b. 2.
Pro quocunque partito litis deciſiuo. bol. duos.	bol. 2.
Pro quocunque iuramento extra Officium, ſuſceptione termini, aut actus Iudicialis vſque ad Scutos decem. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
Abindè ſupra. bol decem.	b. 10.
Pro quocunque Mandato vigore termini in iudicio ſuſcepti, vel cenſurarum, vel iuramenti vſque ad ſummam Scutorum quinque. bol. quinque.	b. 5.
A ſcutis quinque vſque ad decem. bol. decem.	b. 10.
A decem vſque ad viginti. bol. viginti.	b. 20.
A viginti vſque ad quamcunque ſummam. bol. quinquaginta.	b. 50.
Pro decreto ſupradicti mandati. bol. duos.	b. 2.
Pro quacumque fide de exequendo Mandatum in alia Curia decretum, ſeu appoſitionis manus in contumaciam, vel alias non facto proceſſu. bol. duos.	b. 2.
Pro quocunque rogitu procuræ in Officio. bol. duos.	b. 2.
Extra vero officium. bol. octo.	b. 8.
Pro productione quorumcunque iurium, articulorum, & interrogatoriorum. bol. duos.	b. 2
Pro quacunque reſtitutione iurium cum dimiſſione copie à decem Scutis infra, ſupra tamen duo in ſcripturis priuatis. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
A decem vſque ad viginti. bol. quindecim.	b. 15.
A viginti ſupra. bol. viginti.	b. 20.
Si vero inſtrumenta publica, vel alia iura, duplum in quolibet caſu prædicto.	
Pro relatione ad videndum iurare teſtes, & illorum reductione, ſpecificatione materiarum etiam ſi inſimul cum inductione teſtium fiat. bol. duos.	b. 2.
Pro reſponſione articulorum ſiue præparatoriorum pro quolibet articulo, ſeu præparatorio etiam generali, ſiue fiat verbo ſiue fiat per productionem cedulæ. bol. vnum.	b. 1.
Pro examine Teſtis in quacunque ſumma, ſummarie abſque articulis, & interrogatoriis. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
Pro examine ſuper recognitione texerarum. bol. quatuor.	b. 4.
Pro recognitione apocarum. bol tres.	b. 3.
Pro examine ſuper articulis & interrogatorijs à ſcutis decem infra, ſupra tamen duo. bol. decem.	b. 10.
A decem vſque ad viginti. bol. quindecim.	b. 15.
A viginti vſque ad quamcumque ſummam. bol. vigintiquinque.	b. 25.
Si vero articuli, & interrogatoria fuerint exceſſiua, ſoluatur arbitrio Domini.	
Extra vero officium ſoluatur duplum.	
Pro copia teſtium publicatorum ſoluatur ad rationem vt ſupra pro examine.	
Pro quacunque informatione iudici facienda cum oſtenſione actorum iurium vel teſtium a quinque ducatis infra. bol. tres.	b. 3.
A quinque, vſque ad decem. bol. ſex.	b. 6.
Abinde ſupra. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
Et vnica tantum informatio in omnibus caſibus ſoluatur.	
Et ſi fiat extractus vel Regiſtrum, nihil ſoluatur pro informatione.	
Pro quocunque decreto diffinitiuo, vel nota ſententiæ vim diffinitiuæ haben. vſque ad ſummam Scutorum quinque. bol. quinque.	b. 5.
Vſque ad decem. bol. decem.	b. 10.
Vſque ad viginti. bol. triginta.	b. 30.
Vſque ad quamcunque ſummam. bol. quadragintaquinque.	b. 45.
Pro quocunque mandato vigore ſententiæ ſeruatis ſeruandis, vel cauſa cognita, vſque ad ſummam Scutorum quinque. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
Vſque ad decem. bol. decem.	b. 10.
Vſque ad viginti. bol. triginta.	b. 30.
Vſque ad quamcunque ſummam. bol. quinquaginta.	b. 50.
Pro copia cuiuslibet commiſſionis. bol. decem.	b. 10.
Pro copia ſimplici cuiuslibet inſtrumenti in actis rogati. bol. ſeptem cum dimidio.	b. 7. ½
Pro copia ſubſcripta pro fide eorundem. bol. decem.	b. 10.
Pro copia articulorum ſi ſit magna ſcriptura. bol. decem.	b. 10.

Pro

Digitized by

Pro copia cuiuslibet petitionis partiti iuramenti, allegationis, & cuiuſcunque alterius actus iudicialis in actis factis. bol. duos. b. 2.

Pro mandato de euacuando domum. bol. vigintiquinque. b. 25.

Pro quocunque mandato de conſignandis pignoribus. bol. tres. b. 3.

Pro quocunque decreto confeſsionis debiti. bol. duos. b. 2.

Pro quibuſcunque literis declaratoriis vigore Monitorij vel in illarum loco Mandato in contumaciam. bol. trigintaſeptem cum dimidio. b. 37. ½

Pro quibuſcunque literis excommunicatoriis ſiue delegatorijs vigore obligationis in forma Cameræ vel monitorij reintegrati, vel mandato loco illarum vſque ad ſummam vigintiquinque ſcutorum. bol. triginta ſeptem cum dimidio. b. 37. ½

A vigintiquinque vſque ad quamcunque ſummam. bol. quinquaginta. b. 50.

Pro abſolutione à cenſuris. bol. ſeptem cum dimidio. b. 7. ½

Pro inſtrumento abſolutionis a cenſuris idem ſoluatur prout in literis.

Pro quocunque Brachio ſæculari, ſoluatur duplum ad rationem ſummæ prædictæ.

Pro monitorio extra vrbem in illius diſtrictu. bol. viginti. b. 20.

Pro rogitu inſtrumenti poſſeſsionis infra mœnia vrbis. bol. triginta ſeptem cum dimidio. b. 37. ½

Extra vero mœnia vrbis, arbitrio Domini.

Pro inuentario de bonis, extra officium. bol. quinquaginta. b. 50.

Pro publicatione inſtrumentorum, ſeruentur ſtatuta vrbis.

In cauſis à quinque infra ſpecificentur materiæ in actis; & examinentur teſtes abſque Articulis & Interrogatorijs, & Notarius teneatur ſuper generalibus examinare, & ſi pars voluerit dare interrogatoria, concordet Notarium.

Et ſi agatur de bonis & non de pecuniarum quantitatibus ſtetur arbitrio Domini, quæ taxa ſolui debeat.

Pro extractibus fiendis prout hactenus fieri conſueuerunt pro quolibet folio habentibus lineas vigintiduo in qualibet pagina bol. ſeptem cum dimidio. b. 7. ½

In cauſis commiſſarijs, pro comparitione & relationibus, nihil recipiatur, & in omnibus caſibus, ſoluatur prout in alijs vrbis tribunalibus ſolui ſolitum & conſuetum eſt.

A pauperibus miſerabilibus perſonis ſoluere impoten. nihil iuxta formam literarũ noſtrarum accipiant.

IDEM

158

Taxa mercedum Notariorum criminalium curiarum Almæ vrbis Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarij, Senatoris, & Burgi.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum nuper generali reformationi circa Romanæ Curiæ officia & tribunalia per noſtras deſuper editas literas prouiderimus, & inter cætera ſtatuerimus, vt quorundam tribunalium Notarij pro actis coram eis faciendis, annotandis, & cõſcribendis mercedem iuxta taxationem per nos eis ordinãdam & non vltra recipere valeant, Idcirco nos illam ad ſupradictum modum duximus reducendam, quam per notarios actuarios in cauſis criminalibus curiarum almæ vrbis noſtræ Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarij, Senatoris, ac Burgi obſeruari mandamus ſub pœnis in dictis noſtris literis expreſsis, vtq; tam ipſis Notarijs quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quantum ſoluere debeant iugiter innoteſcat, iubemus, vt ſinguli Notarij prædicti taxationem ſupraſcriptam in vulgari ſermone impreſſam, & tabellæ affixam, in ſuo quiſque officio in loco publico quo ab omnibus inſpici legi & intelligi poſsit teneant, contrariis non obſtan. quibuſcunque.

Placet Motu proprio. I.

PRo receptione querelæ ex officio, vel ad inſtantiam partis, ſiue in officio, ſiue extra officium. nihil.

Pro examine teſtium, pro informatione Curiæ, ſiue in officio, ſiue extra officium ſimiliter ex officio, vel ad inſtantiam partis. nihil

Pro examine reorum in carceribus. nihil

Pro quolibet Monitorio, inhibitione, vel ſequeſtro in curia, cum clauſula ſiquis. ſcut. bol. 3.

Pro alia Inhibitione, Arreſto, Monitorio, vel Sequeſtro, ſine dicta clauſula. ſcut. b. 5.

Pro qualibet Significatione, cum fideiusſione, ſiue obligatione. ſcut. b. 15.

Pro ſimili Significatione, abſque fideiusſione, & obligatione. ſcut. b. 10.

Pro Monitorio pœnali, citatione, inhibitione, ſequeſtro, arreſto, aut alio quouis Inſtrumento, ſiue in curia, ſiue extra curiam, ſiue auctoritate ordinaria, ſiue commiſſaria pro fiſco. nihil

Pro ſimili Monitorio in curia in vim commiſsionis, ſi adeſt inſtigator ſecretus vel apertus carl. quinque. ſcut. b. 37. ½

Pro Monitorio, vel ſequeſtro extra curiam auctoritate ordinaria, ſi adeſt inſtigator vt ſupra. ſcut. b. 25.

Pro Monitorio vel ſequeſtro extra curiam in vim commiſsionis, ſi adeſt ſimilis inſtigator ſecretus vel apertus. ſcut. b. ½

Pro inhibitione in curia vigore commiſsionis, ad inſtan. partis, vel ſi adeſt inſtigator, vt ſupra carl. quinque. ſcut. b. 37. ½

Pro inhibitione ſimili extra curiam. ſcut. b. 60.

Pro citatione etiam cum inhibitione vigore commiſsionis, etiam per edictum extra curiã, ad inſtantiam partis, vel ſi adeſt inſtigator vt ſupra. ſcut. 1. b. ½

Pro compulſorialibus generalibus vel ſpecialibus extra curiam vigore commiſsionis. ſcut. 1. b. ½

Pro

A ſcut. 20. vſque ad 50. ſcut. b. 75.
A ſcut. 50. vſque ad 100. ſcut. 1. b.
A ſcut. 100 vſque ad 500. ſcut. 2. b.
A ſcut. 500 vſque ad quancumque ſummam. ſcut. 3. b.
Pro adeptione poſſeſsionis bonorum ſtabilium fiſco incorporatorum intra mœnia. ſcut. 1. b.
Si extra, ſoluatur iuxta importantiam cauſæ, & diſtantiam loci arbitrio Domini iudicis.
Pro ſubhaſtatione venditione & deliberatione ſimiliũ bonorũ ſtabiliũ vſque ad val. ſcut. 100. ſcut. 1. b.
Abinde ſupra capiatur arbitrio eiuſdem Domini iudicis.
Pro nota ſententiæ diffinitiuæ, declaratoriæ, vel interlocutoriæ, in quauis inſtantia pro fiſco. nihil
Pro nota ſentẽtiæ abſolutoriæ diffinitiuæ in cauſa capitali in prima inſtantia, pro quolibet reo. ſcut. 4. b.
Si in ſecunda inſtantia. ſcut. 3. b.
Si in tertia inſtantia. ſcut. 2. b.
Pro ſimili nota ſententię in alia cauſa in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiua, in prima inſtantia. ſcut. 3. b.
Si in ſecunda. ſcut. 2. b.
Si in tertia. ſcut. 1. b.
Pro ſimili nota ſententiæ abſolutoriæ diffinitiuæ, in cauſa non capitali & in qua non veniret imponenda pœna corporis afflictiua in prima inſtan. ſcut. 2. b.
Si in ſecunda. ſcut. 1. b. 50.
Si in tertia inſtantia. ſcut. 1. b.
Pro ſimili nota ſententiæ declaratoriæ in quauis cauſa & inſtan. ſcut. 1. b.
Pro nota ſententiæ diffinitiuæ in cauſa diſcusſionis, recipiatur iuxta importantiam cauſæ, arbitrio Domini iudicis.
Pro nota decreti habentis vim ſententiæ diffinitiuæ in quolibet ex caſibus prædictis, capiatur pro medietate, iuxta taxam prædictarum ſententiarum reſpectiue.
Pro quolibet folio copiæ articulorum vel iurium productorum carl. vnum. ſcut. b. 7. ½
Pro reſtitutione iurium. ſcut. b. 25.
Pro quolibet Saluoconductu pro homicidio ad quoduis tempus, ſi forte dari contingat de mandato S. D. N. ſcut. 1. b.
Si pro alio minori delicto. ſcut. b. 50.
Pro decreto ad exequendum mandatum iam decretum, reuocation. inhibitionis, vel ſequeſtri de conſignando bona depoſitata, vel ſimilis naturæ vna cum fide vel mandato deſuper opportuno carl. vnum. ſcut. b. 7. ½
Pro caſſatione cuiuslibet ſimplicis fideiusſionis, obligationis vel querelæ. ſcut. b. 10.
Pro caſſatione ſimilis fideiusſionis, vel querelæ in quibus ſequutus fuerit proceſſus vel examen inquiſiti non tamen condemnatio. ſcut. b. 20.
Pro caſſatione ſimilis fideiusſionis vel obligationis in cauſa graui, & pro perſona Ill. attendatur importantia ipſius cauſæ, & perſonæ inquiſitæ, & ſtetur iudicio Domini iudicis niſi partes fuerint inter ſe concordes.
Pro caſſatione proceſſus in cauſa capitali pro quolibet inquiſito. ſcut. 1. b.
Si in cauſa minori in qua tamen veniret imponen. pœna corporis afflictiua. ſcut. b. 75.
Pro caſſatione proceſſus in alia cauſa non capitali, in qua non veniret imponen. pœna corporis afflictiua. ſcut. b. 50.
Pro caſſatione proceſſus in cauſa graui & pro perſona Ill. attendatur importantia cauſæ & perſonæ, & ſtetur iudicio Domini iudicis vt ſupra.
Pro inſtrumento ſententiæ in cauſa capitali. ſcut. 2. b
Pro ſimili inſtrumento in cauſa in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiua. ſcut. 1. b. 50.
Pro ſimili inſtrumento in cauſa minori. ſcut. 1. b.
Pro inſtrumẽto ſententiæ declaratoriæ, abſolutionis, vel decreti habẽtis vim ſimilis ſententiæ. ſcut. b. 50.
Pro ſusceptione cenſurarum vel termini in iudicio. ſcut. b. 5.
Pro fide cuiuslibet actus iudicialis. ſcut. b. 10.
Pro fide decreti viſitæ extra diem viſitæ. ſcut. b. 5.
Pro rogitu procuræ in officio. ſcut. b. 5.
Si extra officium. ſcut. b. 10.
Pro expenſis contumacialibus in cauſa capitali ordinaria in qua præcedentibus indiciis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus. ſcut. 1. b. 50.
Si in cauſa non capitali in qua tamen modo præmiſſo reus ſit in pœnam corporis afflictiuam condemnatus. ſcut. 1. b.
Si in alia minori cauſa in qua eodẽ modo reus ſit tantum in pœnam pecuniariã condemnatus. ſcut. b. 50.
Pro ſimilibus expenſis contumacialibus in cauſa commiſſaria in primo capite vt ſupra. ſcut. 2. b. 50.
Si in ſecundo. ſcut. 2. b.
Si in tertio capite. ſcut. 1. b. 50.
Si vero huiuſmodi expenſæ fuerint in cauſa graui, vel pro perſona Ill. exigatur iuxta importantiam cauſæ, & qualitatem perſonæ arbitrio Domini iudicis.
Pro quibuſuis alijs inſtrumentis, expeditionibus, & ſcripturis, quorum merces in præſenti taxa non exprimitur, & etiam in præinſertis in quibus videlicet cõtrouerſia inter Notarium & partem oriri contigerit ſtetur arbitrio Domini iudicis.
Eadem taxa præinſerta ſeruetur in quibuſuis officijs criminalibus prædictis, etiam in cauſis mixtis,

Digitized by Google

vel etiam ciuilibus criminalibus dependentibus, aut in quibus de intereſſe fiſci agitur.

In alijs vero mere ciuilibus in eiſdem officijs pertractandis etiam in caſibus prædictis, ſeruetur taxa Notarijs ciuilibus nouiſſime impoſita.

In omnibus caſibus prædictis & alijs quomodolibet contingentibus pro paupere nihil penitus recipiatur, & de paupertate ſtetur relationi Domini aduocati, vel procuratoris pauperum, & vbi opus fuerit, loco copiæ iudiciorum, vel iurium oſtendantur originalia ipſi Domino aduocato vel procuratori dictorum pauperum gratis.

IDEM

159

Conſtitutio perpetua ſuper locationibus & alienationibus rerum ad fiſcum ſpectantium pro Camera apoſtolica.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Cum in alienationibus rerum ad eccleſias & fiſcum pertinentium nonnulla ſint à iure ſpecialius diſpoſita, ne eccleſiæ & fiſcus per malignitatem hominum grauius lædantur, eaque max me in rebus ad Romanam eccleſiam quæ cæterarum eſt caput, & eius Cameram apoſtolicam pertinentibus obſeruari conueniat, quorum omiſſionem plerumque damnoſam fuiſſe, experientia rerum magiſtra docente, compertum eſt; Idcirco nos præfatæ Romanæ eccleſiæ, eiusque Cameræ apoſtolicæ indemnitati ex noſtri officij debito conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, vt de cætero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Theſaurariarum duanarum, gabellarum, aliorumque iurium, bonorum, & redituum quorumcunq; tam in alma vrbe noſtra, quam in alijs prouincijs, ciuitatibus, & locis noſtræ & S. R. E. ditioni ſubiectis ad prædictam Cameram quomodolibet pertinentium, per eandem Cameram, ſeu ab ea Deputatos vel deputandos ad quandocunque longum ſeu breue tempus faciendis, debitæ & de iure requiſitæ ſolemnitates, tam quo ad publica edicta, cum expreſſione locorum & dierum in quibus hæc fieri debebunt emittenda, & licitationes ac ſubhaſtationes cum temporis à iure, ſeu iudicis arbitrio ſtatuti præfixione, necnon plus offerentibus deliberationes, quam quo ad cetera circa rerum fiſci alienationes diſpoſita, obſeruari debeant, & aliter factæ venditiones, locationes, ſeu alienationes rerum huiuſmodi non valeant, nulliusq; roboris & momenti exiſtant, ſed per eandem Cameram reuocari, ipſæque res ſic alienatæ, cum fructibus indebite perceptis repeti, & alijs vendi, ſeu locari poſſint & debeant, Sicque per quoſcunque iudices etiam palatij apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales iudicari & declarari debere, ſublata eis aliter iudicandi & declarandi facultate, irritumque & inane quidquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, decernimus. Et ne in huiuſmodi ſubhaſtationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat, omnibus & quibuſcunque res præfatas emere, vel conducere volentibus, ne cum alijs quibuſcunque pacta, ſeu conuentiones, vt illi minora pretia offerant & licitentur, ſeu aliquam ſuper præmiſſis ſocietatem, ſeu conuenticulam occultam in præiudicium prædictæ Cameræ ineant, ſub nullitatis, & inualiditatis omnium per eos in præmiſſis mediante fraude huiuſmodi gerendorum, ac excommunicationis maioris, & decem millium ducatorum auri eidem Cameræ applicandorum pœnis diſtrictius inhibemus. Mandantes dilectis filijs Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in via lata diacono Cardinali, noſtro & S. R. E. Camerario, ac prædictæ Cameræ Præſidentibus Clericis, vt præſentes, quarum ſolam ſignaturam noſtram, etiam abſque Datæ appoſitione, regula Cancellariæ noſtræ forſan contraria non obſtante, ſufficere volumus, in libris Cameræ regiſtrari, ac in eiſdem literis contenta omnia & ſingula inuiolabiliter obſeruent, & à quibuſcunque alijs obſeruari mandent & faciant cum effectu. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris apoſtolicis eidem Camerario, & Clericis, & Cameræ apoſtolicæ quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores &c. quoad præmiſſa ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceterisq; in contrarium facientibus quibuſcunque.

Placet & ita motu proprio ſtatuimus & mandamus. I.

Dat. Romæ, apud S. Marcum, xvj. kal. Octobris, Anno Primo.

Regeſtrata lib 35. fol. 253. Die decima quinta Nouembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, admiſſæ & regiſtratæ ex decreto Cameræ collatæ & concordatæ.

Hieronymus de Tarano.

IDEM

160

Quod nulli cuiusuis ſtatus audeant frumenta cuiusuis generis extra ſtatum eccleſiaſticum ſine licentia manu ſua ſignata extrahere, nec illa quominus ad Vrbem libere portent, impedire, nec de illis monopolium facere.

PIVS Papa IIII. Motu proprio &c. Inter multiplices nobis ex alto commiſſi paſtoralis officij curas ad eam libenter intendimus, per quam in ſtatu noſtro eccleſiaſtico annonæ abundantia habeatur, & ſubditi noſtri in rerum humano victui neceſſariarum copioſa affluentia læte viuant, neque illarum penuria opprimantur. Quod vt fiat, experientia rerum magiſtra docente, id maxime neceſſarium eſſe cognouimus, vt ne ipſa annona è ſtatu noſtro prædicto extrahatur, atque ad almam vrbem noſtram vndique libere afferatur; neque afferentibus vllum impedimentum præſtetur, neq; aliqui proprijs commodis ſtudentes contra publicam vtilitatem de his rebus monopolia facere valeant, omni ſtudio prouideamus. Idcirco nos pro noſtri officij debito in præmiſſis opportune prouidere volentes, Motu ſimili &

ſimili & ex noſtra certa ſcientia ac matura deliberatione, quod nulli nobis & S. R. E. mediate vel immediate ſubiecti cuiuſcunque ſtatus gradus ordinis & conditionis exiſtant, etiam ſi Barones, Domicelli, Comites, Marchiones, vel Duces, & Domini temporales, aut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, vel etiam S. R. E. Cardinales extiterint, ſub excommunicationis maioris, ac læſæ maieſtatis criminis, dominiorum & bonorum ſuorum confiſcationis, feudorum amiſſionis, & quorumuis priuilegiorum ſuſpenſionis, & alijs etiam pecuniariis arbitrio noſtro imponendis, & applicandis, ac etiam in publicis edictis & proclamatibus per præfectos annonæ pro tempore tam hactenus editis, & emiſſis, quam in futurum edendis, & emittendis, quæ nos ex nunc prout ex tunc Apoſtolica auctoritate approbamus, & confirmamus, contentis, cenſuris & pœnis; triticum, ordeum, legumina, ac omnis generis frumenta, & fruges, etiam extra ſtatũ eccleſiaſticum collecta, à terris & locis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici abſque expreſſa noſtra & à nobis obtenta in ſcriptis, & manu noſtra ſignata licentia extrahere vel extrahi facere, nullique ex prædictis eorum ſubditos, & vaſallos; aut alias quaſcunque perſonas, quominus triticum, ordeum, legumina, frumenta, & fruges prædicta, à quibusuis locis ad almam Vrbem noſtram afferant, prohibere, aut per ſe vel alium ſeu alios directe vel indirecte impedire audeant, quin potius illis ſic afferentibus omnem opem & fauorem præſtent: Ac inſuper nulli aliquam tritici, ordei, leguminum, omneſque generis frumentorum, & frugum quantitatem, niſi pro ſuo ſuarumque familiarum vnius anni dumtaxat vſu emere valeant, & contrafacientes pœnas prædictas incurriſſe declarent, & aggrauent ipſo facto, ſtatuimus atque decernimus. Mandantes Dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ ſanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali de ſanta Flora, Camerario noſtro, ac dictæ annonæ præfectis, vt contra eos qui ſtatuto, & decreto noſtro huiuſmodi in aliquo contrauenerint, manu regia, & nulla tela iudiciaria ſeruata procedant, ac eos pœnas prædictas incurriſſe declarent, aggrauent, reaggrauent, interdicant, & brachium ſeculare in eos adhibeant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris ac gratijs apoſtolicis eiſdem perſonis, ac ciuitatibus, terris, & locis, ac quibusuis aliis per Cameram, aut per nos, & prædeceſſores noſtros in genere vel in ſpecie, etiam ex cauſa oneroſa, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis forſan conceſſis, quibus etiam &c. illorum tenores &c. latiſſime derogamus, & ad effectum prædictum ad beneplacitum noſtrum ſuſpenſa eſſe volumus, ſtatutis, conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque Et vt præmiſſa omnia ad notitiam omnium deducantur, nec aliquis de eis ignorantiam prætendere poſſit, Volumus, quod præſentes literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores, ad Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe valuas, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ affigantur, & cum inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Mandantes quoque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus & aliis dictorum locorum officialibus, quatenus præſentes publicent, & publicari faciant, & quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem fides adhibeatur quæ adhiberetur eiſdem ſi forent exhibitæ vel oſtenſę, ac præſentium ſolam ſignaturam noſtram ſufficere, & vbique in iudicio & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

IDEM

161

Approbatio & innouatio priuilegiorum, facultatum, & gratiarum monaſterio S. Antonij, eiuſque hoſpitalibus conceſſorum.

PIVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. Ex debito paſtoralis officii nobis, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione commiſſi circa monaſteriorum & hoſpitalium infirmorũ, aliorumque piorum locorum ſtatum proſpere dirigendum, infirmoſq; in ſuis neceſſitatibus ſubleuandum paternæ pietatis oculos intendentes, ea quæ pro illorum ſubuentione ab apoſtolica ſede miſericorditer emanarunt, quantum (ſaluis Sanctorum Patrum decretis) nobis ex alto permittitur, approbationis noſtræ ſubſidio libenter ſtabilimus, & in his aliàs diſponimus, prout habita temporum ratione, cognitaque miſerabilium perſonarum egeſtate, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilectorũ filiorum Ludouici de Langiaco abbatis, & Conuentus monaſterii ad Ro. Eccleſiam nullo medio pertinentis ſancti Antonij de ſancto Antonio, ordinis ſancti Auguſtini Viennen. dioc. petitio continebat, Quod licet in Concilio Tridentin. ſtatutum ſit vt quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen, & vſus deinceps in quibuſcunque Chriſtianæ religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtarum huiuſmodi exercen. vllatenus admittantur, ipſum tamen Concilium indulgentias & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles priuandos eſſe cenſuit, in poſterum per ordinarios locorum adhibitis duobus de capitulo debitis temporibus populo publicandas eſſe decreuit, dans illi facultatem, etiam eleemoſynas huiuſmodi atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta fideliter colligendi, vt tandem omnes uere intelligant, cæleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum ſed ad pietatem exerceri. Et cum monaſterium ipſum, eiuſque hoſpitalia, præceptoriæ, & aliæ domus per orbem Chriſtianum longe lateque diſperſa, ad quæ miſerabiles illæ perſonæ horrendo ſacri ignis cruciatu correptæ, recurſum paſſim habere, ibique recipi, ali, medicari, & ſuſtentari ſolent, piis fidelium eleemoſynis, ſine quibus apud eorundem hoſpitalium plurima pauperes infirmi nutriri non poſſent, hoc prætextu minime deſtituenda ſint, præſertim cum eorum religioſi ſiue miniſtri plenarias indulgentias, ſeu confeſſionalia nuſquam circumferant, Idcirco præfati Ludouicus Abbas, & Conuentus nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus ſibi, vt neceſſariis hoſpitalium ſuorum ſumptibus ſufficere, ſuoſque infirmos alere queant, opportune conſulentes, priuilegia, facultates, & gratias eiſdem Hoſpitalibus conceſſa, quæ præfato Concilii decreto non aduerſantur, approbare, ac alias eorum neceſſitatibus ſubuenire de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui pauperum præſertim infirmorum languentiumq; curam nequaquam abiiciendam, ſed potius toto piæ mentis affectu amplectandam eſſe cenſemus, Omnia & ſingula priuilegia, facultates, indulta, & alias gratias, eiſdem monaſterio, & conuentui, ſuiſque hoſpitalibus, præceptoriis, membris, & aliis dependentiis, & confraterni-

 tatibus,

tatibus, ac eorum Abbati, Conuentui, Superioribus, Præceptoribus, confratribus, & perſonis per quoſcunque Ro. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictã hactenus quomodolibet conceſſa, literarumque deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habẽtes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eadem priuilegia, indulgentias, ac quæſtuandi, & alias facultates, ac indulta, aliaſq; gratias quæ præfato concilii decreto commode coaptari poterũt, literaſque deſuper confectas, ad hoc vt illis omnibus & ſingulis monaſterium ac eius hoſpitalia, præceptoriæ, domus, & alia membra, dependentiæ atque Confraternitates, ad id per præfatum Ludouicum modernum, & pro tempore exiſtentem Abbatem, ſeu conuentum Monaſterij huiuſmodi, vel perſonam ſeu perſonas ad id ab eo vel ab eis deputatas, ad eorũ beneplacitum in ſcriptis deſignãda, & ſpecificanda, iuxta ipſius decreti concilii Tridentini formam & tenorem vbilibet gentium, vti, frui, & gaudere, ipſique fideles indulgentias, & alias apoſtolicas gratias ſibi propterea conceſſas cõſequi libere & licite poſsint, quo ad ea tantum quæ ſunt in vſu, & decretis dicti concilii Tridentin. non repugnant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innouamus. Ac aduerſus quaſcunque reuocationes, caſſationes, ſuſpenſiones, & limitationes, etiam per nos hactenus factas in priſtinum ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie iuxta formam dicti concilii reintegramus, necnon illis perpetuę firmitatis robur adiicimus, ac illa ualida & efficacia fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac monaſterio, hoſpitalibus, præceptoriis, domibus, confraternitatibus, & aliis locis, & perſonis, ſic ut præfertur deſignandis, & ſpecificandis, ac eorum perſonis ſuffragari: Et ſic per quoſcunque locorum ordinarios, & alios iudices, & cõmiſſarios quauis auctoritate fungen. ſublata eis & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & diffiniri debere: Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter uel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quo circa Ven. Fratribus Archiepiſcopo Cæſarauguſtanen. & Epiſcopo Venuſino ſiue eorum in ſpiritualibus Vicariis aut officialibus generalibus, ac dilecto filio curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi uel duo aut unus eorum per ſe uel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ludouici, & pro tẽpore exiſtentis Abbatis, & conuentus prædictorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra illos confirmatione, approbatione, innouatione, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, & decreto, aliiſque præmiſsis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos uel eorum aliquem, ſeu deputatos ſuos deſuper per quoſcunque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, uel impediri: Contradictores quoslibet & rebelles per ſententias cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, eadem auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita cõpeſcendo. Ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, eaſdem cenſuras & pœnas etiam iteratis uicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachii ſæcularis. Non obſtan. præmiſsis ac fæ. rec. Bonifacij papæ octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & concilii generalis de duabus dietis (Dummodo quiſpiam vltra tres dietas præſentium uigore non extrahatur). & quibuſuis aliis apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis generalibus uel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis quæ in literis priuilegiorum, facultatum, indultorum, & aliarũ gratiarum huiuſmodi non obſtare conceſſum fuit, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus cõmuniter uel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod tranſumptis præſentium manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris die decimanona Auguſti milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo quinto. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

162

Declaratio quod in reuocationibus indulgentiarum hoſpitalibus & aliis piis locis cum facultate illas per quæſtores deferendi conceſſarum, non comprehenduntur indulta conceſſa Monaſterio, Hoſpitalibus & aliis locis S. Antonij.

Cadit ſub anno 2.

PIVS Papa IIII. Ad futuram rei memoriam. Romani Pontificis æqua & circumſpecta prouidentia, ne conceſsiones & indulta ab eo iuxta temporum exigentiam, præſertim in hoſpitalium infirmorum aliorumque piorum locorum ſubſidium emanata, hæſitationis alicuius ſcrupulo ſubiaceant, ſed certa ſemper indubiaque perſiſtant, declarationibus aliiſque conſuetis opportunis remediis prouidere. Sane nuper poſtquam dilectis filiis Abbati & conuentui Monaſterij ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis ſancti Antonij de ſancto Antonio ordinis ſancti Auguſtini Viennen. dioc. & illius hoſpitalibus, Præceptoribus, & domorum Adminiſtratoribus, & aliis religioſis, vt petita & obtenta per eos in primis ab ordinariis locorum annis ſingulis licentia, ſuas quæſtas ſolitas vt prius continuare & exercere, ac eleemoſynas a Chriſtifidelibus erogatas in Monaſterij Hoſpitalium & domorum prædictorum ſubuentionem (citra tamen indulgentiarum vſum, & earum prædicationem aut confeſsionalium conceſsionem) recipere & leuare valerent ad beneplacitum noſtrum conceſſeramus & indulſeramus, illaque ſuper huiuſmodi quæſtis faciendis & eleemoſynarum perceptione per locorum ordinarios licentia vt præfertur ab eis petita & obtenta, aut Fabricæ baſilicæ principis apoſtolorum de vrbe, ac Neapolitan. & aliarum redemptionis captiuorum ſocietatum deputatos, ſeu quoſuis alios perturbari vel impediri non poſſe decreueramus, prout in diuerſis noſtris ſub Annulo Piſcatoris deſuper confectis literis plenius continetur. Cum ad aures noſtras perueniſſet, quamplures Commiſſarios, Nuntios, Quæſtores, & alios procuratores quamplurimorum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, Confraternitatum, Societatum redemptionis captiuorum, aliorumque piorum locorum, quibus diuerſa Priuilegia, Indulgentiæ, facultates & aliæ.

aliæ gratiæ per nos & alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſa fuerant, priuilegiis, indulgentiis, aliisque gratiis huiuſmodi in ſedis apoſtolicæ dedecus & fidelium ſcandalum diuerſimode abuti. Nos ſcandalis huiuſmodi obuiare volentes, omnia & ſingula indulgentias, confesſionalia, facultates, gratias, & indulta omnibus & ſingulis monaſteriis, hoſpitalibus, eccleſiis, confraternitatibus & aliis regularibus & piis locis & perſonis vbilibet conſtitutis, præterquam pro redemptione captiuorum, expeditione contra infideles & fabrica prædictis, cum facultate illa per quæſtores deferendi quomodolibet conceſſa ſuſpendimus, caſſauimus, & reuocauimus, ac illa perſonis eccleſias, monaſteria, hoſpitalia & alia pia loca prædicta perſonaliter viſitantibus duntaxat ſuffragari voluimus, illaque per quæſtores minime deferri debere declarauimus, etiam cum priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorum quibuſuis monaſteriis aliisque religioſis locis prædictis conceſſionũ derogatione, cæteriſque alijs clauſulis & cautionibus, prout in ſchedula motus proprij manu noſtra ſub Dat. Septimo Kal. Maij, Pontificatus Noſtri Anno Secundo ſignata, plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, à nonnullis in dubium vertatur, an conceſſiones & indulta Monaſterio ſancti Antonij, eiusque Hoſpitalibus, Præceptoribus, domorum Adminiſtratoribus aliisque perſonis prædictis per nos vt præmittitur conceſſas, ſub ſuſpenſione, caſſatione, reuocatione, voluntate, & declaratione, ac deſuper ſignata motus proprij Schedula noſtris prædictus comprehendantur: Nos quorum intentionis non fuit Monaſterium ſancti Antonij, eiuſque Hoſpitalia, Præceptorias, loca & perſonas prædicta nullas vtpote Indulgentias, nullaque Confesſionalia per quæſtores circumferentia ſub ſuſpenſione, caſſatione, reuocatione, voluntate & declaratione huiuſmodi complecti, omnem in hac parte dubitationis ſcrupulum de medio ſubmouere, ac Monaſterij, & Hoſpitalium eorundem indemnitati conſulere volentes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia per præſentes atteſtamur & declaramus, non fuiſſe mentis, neque intentionis noſtræ, conceſſionibus & indultis per nos Monaſterio ſancti Antonij & eius Hoſpitalibus, Præceptoriis, & aliis locis ſeu domibus ab illis dependentibus & perſonis paulo ante ſic vt præfertur conceſſis, per ſubſequentes ſuſpenſionem, reuocationem, declarationem, voluntatem, & limitationem, ac deſuper ſignatam motus proprij ſchedulam noſtras prædictas in aliquo derogare vel alias vllatenus præiudicare voluiſſe: quin potius Monaſterium ſancti Antonij eiusque Hoſpitalia, Præceptorias, Domos, & alia inde dependentia loca & perſonas, ac illis conceſſa indulta prædicta ab huiuſmodi ſuſpenſione, reuocatione, declaratione, voluntate, & limitatione, ac deſuper ſignata ſchedula prorſus excepta, nec in illis vllatenus comprehenſa fuiſſe & eſſe, ſed illa valida & efficacia permanere, ſuosque plenarios effectus, ac ſi noſtra motus proprij ſchedula prædicta non emanaſſet, ſortiri. Et ſic per quoſcunque iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis quauis aliter interpretandi facultate iudicari & diffiniri debere decernimus. Non obſtantibus præmiſſis ac omnibus illis, quæ in dictis prioribus literis noſtris non obſtare voluimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus fides de illis facienda erit, tranſmittere; volumus & ſimiliter dicta auctoritate decernimus, quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, ea prorſus vbique etiam in iudicio fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſub Annulo Piſcatoris, Die decimanona, Iunij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

IDEM

163

Conſtitutio perpetua contra fraudulentas beneficiorum permutationes.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papa IIII. ad cuius aures peruenit, nonnullos beneficia eccleſiaſtica per eos obtenta, in amicorum aut alias ſibi gratarum perſonarum fauorem, etiam in ordinariorum illorum Collatorum manibus, contra iuris diſpoſitionem, reſignare cupientes, certam fictæ permutationis formã excogitaſſe, per quam ſe beneficia huiuſmodi ex cauſa permutationis, alias de iure approbatæ, pro quodam imaginario nec vſquam reperibili beneficio (quod beneficium de Pertica, ſeu alio nomine vocant) illud per ſuppoſititium compermutantem ſuum obtineri aſſerentes & non alias, in dictis manibus reſignant, taleſque reſignationes ex cauſa prætenſæ permutationis admitti, ac de ſuis veris beneficiis, tanquam per dictas reſignationes vacantibus, eiſdem fictis compermutationibus ſeu potius ipſimet compermutantes ſibi prouideri procurant, hac indirecta via beneficia in aliorum fauorem ſimoniace reſignando in ſacrorum Canonum fraudem, & animarum ſuarum periculum, Proinde conſiderans illud fictitium de pertica aut alias nuncupatum incertum, incorporeum, & inane, nullibique reperibile reuera non eſſe beneficium, ac propterea veram cum eo permutationem fieri non poſſe (tametſi non deſint qui ſubtili potius quam vera ratiocinatione contrarium pertinaciter aſſeuerare nitantur) ac propterea eccleſiam ſanctam curæ ſuæ diuinitus commiſſam hoc prauo abuſu fraudulentoque conuẽto ſalubriter emundare volens, hac perpetuo valitura conſtitutione prohibuit, ne quis de cetero tales permutationes ſimulatas facere, neque beneficium de pertica, aut aliud huiuſmodi fingere, neue locorum ordinarij ſeu quiuis alij reſignationẽ alicuius beneficij ex cauſa prętenſæ permutationis cum beneficio de pertica huiuſmodi ſeu quouis alio quocunque nomine ſic doloſe & in fraudem nominato factæ, vel faciendæ, tanquam meram fraudem ſapientem tanquam vere & virtualiter in fauorem alterius factam, ac propterea illicitam admittere præſumant. Decernens omnes & ſingulas beneficiorum reſignationes, prætextu permutationis huiuſmodi, earumque ſubſecutas admiſſiones, ac prouiſiones & alias diſpoſitiones quauis etiam apoſtolica auctoritate faciendas, nullas & irritas, nulliuſque fore roboris vel momenti, Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Lecta, &

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula ſeu Conſtitutio Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno Incarnationis dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Quarto, Die vero ſabbati, vigeſimaſeptima menſis Ianuarij, Pontificatus præfati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ Anno Sexto.

A. Lomell. Cuſtos.

IDEM

164

Facultas Illuſtriſsimorum Cardinalium inquiſitorum generalium procedendi contra Prælatos.

Cadit ſub anno 4.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, Chriſti Vicarius, ac beati Petri ſucceſſor, cui ipſe Chriſtus Dominus noſter oues ſuas paſcendas enixe ter commendauit, ne oues deperditæ de eius manu quandoque requirantur, omni ſtudio, & ſolertia continue inuigilare debet, vt à ſancta Romana Eccleſia, quæ ceterarum caput eſt, & magiſtra, deuiantes ac aberrantes, ad gregem Dominicum totis viribus reducat, & quas Dei timore propoſito & ſalutaribus monitionibus ad illam allicere nequiuerit, temporalium ſaltem pœnarum metu coerceat. Cumque nos propterea poſtquam ad ſummi apoſtolatus apicem, licet immeriti, diuina fauente clementia aſſumpti fuimus, ſtatim mentis noſtræ aciem eo direximus, vt hæreticæ prauitatis vndique extirpatis erroribus fides catholica vbique augmentum ſuſcipiat & diffuſius protendatur, nihilque quod huic rei profuturum cognouimus, prætermiſerimus. Et nihilominus, ſicut nuper non ſine graui cordis dolore & animi amaritudine accepimus, nonnulli prælati, & in dignitate eccleſiaſtica, ac epiſcopali ordine conſtituti, ad quos veluti in partem ſolicitudinis noſtræ vocatos magis ſpectaret ceteros præſertim eorum curæ creditos ab erroribus reuocare, & in eiſdem erroribus pertinaciter perſiſtentes inſequi, nedum in ſimiles errores hæreticos grauiter prolapſi fuere, ſed etiam ceterorum hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores exiſtunt, & eandem fidem catholicam cuius defenſores eſſe deberent, in dies oppugnare non verentur. Volentes igitur huic tam pernicioſo morbo, prout noſtro incumbit officio, occurrere, ac ne vlterius progrediatur, quantum in nobis eſt, prouidere: Motu proprio per apoſtolica ſcripta venerabilibus fratribus, & dilectis filijs noſtris Inquiſitoribus contra hæreticam prauitatem generalibus in alma Vrbe noſtra pro tempore reſidentibus, quibus vt contra quoſcunque etiam epiſcopali, ac quacunque alia etiam Cardinalatus præditos dignitate procedere poſſint, per alias noſtras indulſimus, tenore præſentium committimus & mandamus, vt omnes & ſingulos hæreticos, & hæreticorum fautores, receptatores & auxiliatores prædictos, de huiuſmodi criminibus diffamatos, in prouincijs & locis in quibus Lutherana ſecta inualuit, commorantes, ad quos ob ipſorum hæreticorum frequentiam notorium eſt tutum ſeu ſaltem liberum non patere acceſſum, etiam ſi epiſcopali, archiepiſcopali, patriarchali, & alia quacunque etiam Cardinalatus dignitate præfulgeant, nullis alijs deſuper habitis ſuper non tuto vel non libero acceſſu, huiuſmodi informationibus (receptis tamen ſummarie & extraiudicialiter quantum ipſis inquiſitoribus ſufficere videbitur prius indiciis) etiam per edictum in valuis palatij officij ſanctæ inquiſitionis, & Baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, ac in Cancellaria noſtra apoſtolica & acie campi Floræ tantum per vnum ex noſtris Curſoribus, vel etiam in locis finitimis terrarum in Italia conſiſtentium, nobis & eidem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectis, prout ipſis Inquiſitoribus viſum fuerit, affigendum & publicandum, citent, moneant & requirant, vt intra certum & competentem terminum eis ipſorum Inquiſitorum arbitrio præfigendum ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſuſpenſionis à diuinis, & priuationis etiam à Cathedralibus eccleſijs, & quibuſcunque dignitatibus & beneficijs eccleſiaſticis, ac officijs & ordinibus quæ obtinent, & in quibus conſtituti exiſtunt, & inhabilitatis ad illa & alia quæcunque in poſterum obtinenda, necnon confeſsionis criminum hæreſis eis obiectorum, aliiſque tam eccleſiaſticis quam temporalibus, etiam pecuniarijs, & bonorum confiſcationis, ac corporalibus, & etiam relapſus, & alijs per ipſos inquiſitores imponendis pœnis, coram ipſis perſonaliter & non per procuratorem, defenſorem, vel excuſatorẽ aliquem compareant, & se à criminibus prædictis expurgent, & ſi in termino prædicto non comparuerint, & ſe à dictis criminibus legitime non expurgauerint, ad obſeruationem terminorum ad docendum ſe dictis literis citatorijs & monitorialibus paruiſſe, pro ſententia declaratoria incurſus cenſurarum & pœnarum in eiſdem literis contentarum ferenda ſeruari ſolitorum, ac etiam in cauſa ipſa criminis hæreſis inquirendo, ad receptionem probationũ pro diffinitiua ſuper crimine etiam contra abſentes, ſic vt prafertur monitos ferenda ſententia, vſque ad ipſius ſententiæ ferendæ calculum procedant, ac demum proceſſum omnem nobis, vt ad ſententiæ quæ iuſta viſa fuerit, prolationem deuenire poſſimus in Conſiſtorio noſtro ſecreto referant. Nos enim citationem & monitionem per publicum edictum, vt præfertur, decernendas & exequẽdas prædictas, dictos ſic citatos & monitos perinde arctare, ac ſi perſonaliter citati forent, illasque ac proceſſus deſuper habendos ſententiasque inde ferendas validos & validas fore: Sicque per quoſcunq; iudices & commiſſarios etiã cauſarum palatij apoſtolici Auditores in quauis inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi & diffiniendi facultate & auctoritate iudicari & diffiniri debere: Irritum quoque & inane, quidquid ſecus ſuper ijs à quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac palatij noſtri ſtylo etiam certam aliam formam, quoad citationes per edictum decernendas & exequendas, inducentibus: quibus, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſq; cõtrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ commiſsionis, mandati, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri, & Pauli apoſtolorũ eius, ſe nouerit incurſurum. Datũ Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Septimo Id. Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Fed. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

H. Cumyn.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDICES HVIVS VOLVMINIS.

A CAESARE MAZVTELLO CAMERTI,

partim ſerie temporum, partim ordine litterarum, confecti.

Gregorius Septimus. pagina. 1. habet conſtitutionem. 1.

Alexander Quartus. pag. 1. habet conſtitutionem. 1.

Bonifacius Octauus. pag. 2. habet conſtitutionem. 1.

Ioannes Vigeſimusſecūdus. pag. 3. habet cōſtitutiones. 2.

Benedictus Duodecimus. pag. 5. habet conſtitutiones. 2.

Gregorius Vndecimus. pag. 7. habet conſtitutiones. 3.

Vrbanus Sextus. pag. 9. habet conſtitutiones 2.

Martinus Quintus. pag. 10. habet conſtitutiones. 4.

Eugenius Quartus. pag. 17. habet conſtitutiones. 2.

Nicolaus Quintus. pag. 19. habet conſtitutiones. 4.

Pius Secundus. pag. 23. habet conſtitutiones. 10.

Paulus Secundus. pag. 36. habet conſtitutiones. 4.

Sixtus Quartus. pag. 39. habet conſtitutiones. 9.

Innocentius Octauus. pag. 50. habet conſtitutiones. 12.

Alexander Sextus. pag. 76. habet conſtitutiones. 6.

Iulius Secundus. pag. 82. habet conſtitutiones. 10.

Leo Decimus. pag. 95. habet conſtitutiones. 38.

Adrianus Sextus. pag. 166. habet conſtitutiones. 3.

Clemens Septimus. pag. 169. habet conſtitutiones. 44.

Paulus Tertius. pag. 255. habet conſtitutiones. 65.

Iulius Tertius. pag. 329. habet conſtitutiones. 59.

Marcellus Secundus. pag. 399. habet conſtitutionem. 1.

Paulus Quartus. pag. 401. habet conſtitutiones. 59.

Pius Quartus. pag. 482. habet conſtitutiones. 164.

Digitized by Google

INDEX SVMMORVM PONTIFICVM

Ordine literarum cum ſingulorum conſtitutionibus.

ADRIANVS VI. pag. 166.
De ſumptis ſupplicationum num. 1.
Retentionibus Conſiſtorialibus. 2.
Detinentibus bona Palatij apoſtolici. 3.
ALEXANDER IIII. pag. 1.
De electione Regis Romanorum. 1.
ALEXANDER VI. pag. 76.
De ædificiis, & nouis operibus. 1.
Inuentione tituli S. Crucis. 2.
Pœnitentiariis, & facultate abſoluendi 3.
Iubileo 4.
Secretariis apoſtolicis. 5.
Oblationibus aliqueꝝ ex relinquentibus 6.
BENEDICTVS DVODECIMVS pag. 5.
De beneficiorum reſeruatione.
Reformatione Aduocatorum, & Procuratorum. 2.
BONIFACIVS OCTAVVS pag. 2.
De Doctoribus, & Studentibus.
CLEMENS SEPTIMVS pag. 169.
De retentionibus Conſiſtorialibus. 1.
Homicidis, facinoroſis, capitali pœna damnatis non abſoluendo. 2.
Contrahentibus in gradibus prohibitis 3.
Detinentibus bona Palatij apoſtolici. 4.
Eiſdem. 5.
Iuriſdictione Ripettæ. 6.
Re frumentaria, & agricultura 7.
Duellantibus 8.
Monaſterio Conuertitarum 9.
Auditoribus Rotæ 10.
Iubileo 11.
Pœnitentiariis, & facultate abſoluendi 12.
Deputatis pro reformatione Eccleſiarum 13.
Inſtitutione Collegij fabricæ S. Petri 14.
Indultis familiarium apoſtolicorum 15.
Reſignationibus beneficiorum & conſenſibus 16.
Militantibus ſine Dominorum licentia 17.
Erectione Montis fidei 18.
Alienatione rerum eccleſiaſticarum 19.
Officiis Romanæ Curiæ 20.
Commiſſionibus, citationibus, & officio Curſorum 21.
Vicario Papæ 22.
Reuocatione gratiarum expectatiuarum 23.
Legato Vrbis 24.
Legato Vrbis circa commiſſiones iuſtitiæ 25.
Curſoribus 26.
Electione Papæ 27.
Declaratione reuocationis gratiarum expectatiuarum 28.
Sindicatu omnium officialium 29.
Locationibus, & cenſibus, domorum & vinearum 30.
Non interdicendo pro pecuniario debito 31.
Filijs Sacerdotum 32.
Reuocatione facultatis Quæſtuariorum 33.
Reformatione Notariorum Vrbis 34.
Impetrantibus Capitulum Odoardus 35.
Ceſſione bonorum & diſcuſſione 36.
Reijciendis allegantibus mandatum de ſuperſedendo 37.
Reſignationibus, & conſenſibus 38.
Beneficiis familiarium Cardinalium 39.
Annatis 40.
Vicecancellario 41.
Electione Papæ 42.
Impedientibus executionem litterarum apoſtolicarum 43.
Impedientibus collationes, & vniones beneficiorum 44.
Reſignationibus, & conſenſibus 45.
EVGENIVS QVARTVS pag.
De Reformatoribus, & Gabellis ſtudij 1.
Definitione quorundam articulorum 12.
GREGORIVS SEPTIMVS pag. 1.
De induciis inter Baronem, & Henricum Imperatorem 1.
GREGORIVS VNDECIMVS pag. 7.
De Cappellanis ſedis apoſtolicæ 1.
Ordinationibus Aduocatorum & procuratorum 2.
Nunciatoribus vacationum Eccleſiarum 3.
IOANNES XXII. pag.
De gratiis ... 1.
Reformatione Auditorum, & Notariorum Rotæ 2.
INNOCENTIVS OCTAVVS pag. 61.
De Annatis 1.
Aegidio legato 2.
Reuocatione Iuris patronatus 3.
Statutis, & indultis Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia 4.
Homicidijs & vindicta tranſuerſali 5.
Soluendo iura Cancellariæ Dohanæ 6.
Secretariis Apoſtolicis 7.
Litteris expediendis ſuper officiis, & earum taxa 8.
Auditoribus Rotæ 9.
Minantibus offenſam paſſis 10.
Impedientibus mandata Apoſtolica & Clericos proſequi ... 11.
Facultate reſignandi beneficia 12.
IVLIVS SECVNDVS pag. 82.
De electione Papæ ſimoniace facta 1.
Ingerentibus ſe in beneficijs non expeditis litteris 2.
Annatis 3.
Appellatione in maleficiis 4.
Facultate teſtandi 5.
Appellantibus ad futurum concilium 6.
Homicidis & facinoroſis, vt ſe conſtituant in carcere 7.
Reaſſumptione cauſarum 8.
Foro competenti 9.
Taxis officialium 10.
IVLIVS TERTIVS pag. 319.
De Iubileo 1.
Reuocatione Gabellæ farinæ & contractuum & de facultate teſtandi pro curialibus 2.
Reuocatione Hæreticorum ad eccleſiam 3.
Libris Hæreticorum non tenendis 4.
Maiore Pœnitentiario, & contra dubitantes de eius authoritate 5.
Collectore ſpoliorum 6.
Fructibus beneficiorum vacantium inexactis 7.
Cubiculariis Scutiferis Apoſtolicis 8.
Reductione Concilij ad Tridentum 9.
Fructibus beneficiorum vacantium inexactis 10.
Conceſſionum ſuper introitibus Cameræ ſuſpenſione 11.
Facultate reſignādi officia collegiorum prouinciarum 12.
Abbreuiatione temporis ſubſidij 13.
Priuilegiis exemptione & menſibus reſeruatis in collatione beneficiorum pro domeſticis Papæ 14.
Fructibus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum inexactis 15.
Impedientibus Inquiſitores 16.
Curſorum Collegio 17.
Aduocatorum conſiſtorialium facultate 18.
Exemptione Catechuminum Archiconfraternitatis 19.
Prorogatione ſubſidij Triennalis 20.
Panatariorum ſeu furnariorum ſtatutis 21.
Alienatione rerum eccleſiaſticarum 22.
Impoſitione duorum carlenorum & erectione montis farinæ 23.
Homicidis & facinoroſis 24.
Detinentibus ſcripturas Cameræ Apoſtolicæ 25.
Suppreſſione præceptoriæ ſancti Spiritus in Saxia & de inſtitutione confraternitatis ibidem 26.
Spoliorum cauſis 27.
Notificatione fructuum beneficiorum 28.
Annatis 29.

Annatis

Annatarum executoribus 30.
Sal exterum emendi prohibitione 31.
Facultate faciendi pacta in monte farinæ 32.
Impoſitione quatreni carnis 33.
Non capienda poſſeſſione beneficiorum, neque ijs retinendis ſine litteris 34.
Deferentibus alumina ab infidelibus ad fideles 35.
Militantibus ſine licentia Dominorum 36.
Exemptibus a ſolutione quatreni carnis 37.
Archiconfraternitate S. Sepulchri 38.
Serici tranſitus ſolutione 39.
Blaſphemia 40.
Hebręis retinentibus libros contra fidem 41.
Annatis 42.
Gabella ab Hebręis ſoluenda 43.
Naufragiis & naufragantibus bonis 44.
Exulum & bannitorum diſceſſu 45.
Declaratione exulum diſceſſurorum 46.
Emphitheuticorum bonorum liberatione 47.
Emphitheuticorum bonorũ liberationis declaratione 48.
Cauſarum reaſſumptione 49.
Tempore fatalium 50.
Curiæ capitolij protocollis 51.
Duellantibus & rixoſis 52.
Dilatione 53.
Capitolis duanę mercium 54.
Iudice cauſarum hebreorum 55.
Apoſtatis 56.
Annatis 57.
Dilationum reuocatione 58.
Fauo melle venali 59.

LEO DECIMVS pag. 95.
De Annonæ pręſidentibus 1.
Priuilegijs populi Romani 2.
Priuilegiis Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia 3.
Studio vrbis, lectoribus, officio Rectoris, reformatione bidelli, & depoſitarijs gabellæ ſtudij 4.
Aſſertione circa animam intellectiuam 5.
Societatibus officiorum 6.
Reformatione Romanæ Curiæ 7.
Cauſis fori eccleſiaſtici 8.
Montibus pietatis 9.
Inuadentibus loca Rom. eccleſiæ 10.
Libris imprimendis 11.
Societatum officiorum reuocatione 12.
Teſtandi facultate, ędificijs & nouis operibus 13.
Fratrum Mendicantium priuilegiorum moderatione 14.
Facultate prædicandi 15.
Priuilegiis Gallorum 16.
Pragmaticæ ſanctionis abrogatione 17.
Inuadentibus domos & diripientibus bona Cardinaliũ 18.
Concilij lateranenſis abſolutione, & impoſitione decimarum 19.
Literis apoſtolicis gratis ſub ficto colore expeditis 20.
Cauſis in mediolanenſi ducatu cognoſcendis 21.
Permittentibus latrocinia 22.
Procuratoribus non matriculatis 23.
Sententijs ſuper ædificiis 24.
Impedientibus executionem literarum apoſtolicarum 25.
Societate charitatis 26.
Duellantibus 27.
Subrogatus ab Abbreuiatoribus coniugatis 28.
Homicidis pacis fractoribus & facinoroſis 29.
Auditore Cameræ 30.
Conſulatu Florentinorum 31.
Sollicitatoribus literarum Apoſtolicarum 32.
Erroribus Martini lutheri 33.
Conuertitis Monialibus 34.
Conſiſtorialia beneficia impetrantibus 35.
Vicecancellario 36.
Angliæ Rege 37.

MARCELLVS SECVNDVS pag. 399.
De ſubſidij 3000. ſcutorum & vigeſimæ Hebræorum prorogatione 1.

MARTINVS QVINTVS pag. 10.
De Mendicantibus inter Monaſticos nõ recipiendis 1.
Officialibus & officijs 2.
Viarum Magiſtris 3.
Eccleſiaſticis ad laicale forum non trahendis 4.

NICOLAVS QVINTVS pag. 19.
De concordatis inter ſedem Sedem Apoſtolicam & Germanos 1.
Mercimoniis nõ afferẽdis in Alexandriam vel Aegyptũ 2.
Tenentibus concubinam 3.
Cenſualibus contractibus in Sicilia 4.

PAVLVS SECVNDVS pag. 36.
De Tranſitu Animalium 1.
Commiſſarijs in alienatione rerum eccleſiaſticarum 2.
Muneribus non recipiendis 3.
Ordine Notariorum Cameræ Apoſtolicæ 4.

PAVLVS TERTIVS pag. 255.
De familiaritate Papæ 1.
Executoribus reformationis officialiũ Romanæ Curiæ 2.
Priuilegiis officiorum Romanæ Curiæ 3.
Beneficiorum poſſeſſione 4.
Vicecancellario 5.
Baptizatis mancipiis 6.
Executoribus Reformationis Rom. Curiæ 7.
Prædiis ad eccleſias vrbis ſpectantibus 8
Conuertitis 9.
Reformatione iuriſdictionis curię Capitolinæ 10.
Auditoribus Rotæ 11.
Auditorum Rotę exemptione a Gabellis 12.
Auditore Camerę 13.
Legato Vrbis 14.
Aegidianis conſtitutionibus 15.
Aegidianæ conſtitutiones non præiudicant Auditori Cameræ 15.
Augumento pretij ſalis 16.
Legato in Piceno 17.
Referendarijs 18.
Depoſito in cauſarum appellatione 19.
Cenſus & canones extinguendi auctoritate 20.
Orphanorum Archiconfraternitate 21.
Spolijs 22.
Excommunicationibus. S. Eleutherij non expediendis 23.
Celebratione concilij Tridentini 24.
Retentione bonorum pro Hebręis ad fidẽ venientibus 25.
Subuentione eccleſiarum vrbis 26.
Vicario Papę 27.
Monaſterio engendo pro Hebræis ad fidem venietibus 28.
Suſpenſione concilij Tridentini 29.
Familiaribus Papæ 30.
Subſidio trecentorum millium 31.
Aegidianarum conſtitutionum confirmatione 32.
Legato Vmbriæ 33.
Eodem 34.
Stipendium familiaritatis petentibus 35.
Naufragis ſeu de naufragantibus mercibus 36.
Gabellis contractuum 37.
Exemptis a gabella contractuum 78.
Gabellæ contractuum confirmatione 39.
Quæſtarum prohibitione, & indulgentiarũ ſuſpenſione 40.
Pannorum mercantiæ arte 41.
Alumina ab infidelibus ad Chriſtianos deferentibus 42.
Decimarum impoſitione 43.
Quæſtuantium facultatum reuocatione 44.
Spoliorum cauſis aduocandis 45.
Carceratis & pauperibus 46.
Eiſdem 47.
Teſtandi facultatis moderatione 48.
Subſidio Triennali & vigeſima Hebræorum 49.
Annatis 50.
Seruis emendis & non liberandis 51.
Exemptione ob numerum xij filiorum 52.
Non reddentibus computa in Camera 53.
Taxa pro demolitione domorum 54.
Impetrantibus beneficia certo modo vacantia 55.

Digitized by Google

Maritis nō cogēdis ad cauēdū de nō offendēdo Vxores 56.
Carpen. Card. & Archinthi Vic. PP. facultate quoad Monaſteria Monialium 57.
Ripæ & Ripettæ iuriſdictione 58.
Moratoriarum reuocatione, & ijs non concedendis 59.
Cenſuum emptione & venditione 60.
Appellationes recipiendi facultate 61.
Cameralibus non interueniendis in contractibus rerum Cameralium 62.
Chriſtianis nouis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis 63.
Carpenſis Cardinalis facultate quoad fratres Minores 64.
Nuncio ad Imperatorem 65.

PAVLVS QVARTVS pag. 402.

De Catechumenis ſolutione ab Hebręis facienda 1.
Monte Nouennali 2.
Alienationum bonorum eccleſiaſticorum reſciſſione 3.
Alienationum rerum eccleſiaſticarum conſtitutionis declaratione 4.
Iudæis 5.
Annonæ penuria & conſtitutione cenſus ſuper bonis hoſpitalis Sancti Spiritus 6.
Quatreno in libras carnis exigendo 7.
Trinitatem, diuinitatem, conceptionem & mortem Chriſti,& virginitatem Marię matris Dei negantiū hæreſi 8.
Cardinalium Collegij decanatu 9.
Annatis 10.
Annatarum Executore 11.
Societatibus officiorum 12.
Monte Nouennali 13.
Montis Nouennalis executore 14.
Populi Romani iuriſdictionibus & priuilegiis 15.
Matrimonialibus diſpenſationibus in ſecundo non concedendis 16.
Spoliorum collectore 17.
Quatreni carnis ſubſidij prorogatione 18.
Torquendi ex indiciis relaxatione 19.
Annatis 20.
Decimarum impoſitione 21.
Notariatus & Cancellariæ in criminalibus venditione 22.
Subſidio dimidij & vnius ſcuti pro centenario 23.
Fructibus ſuper gabella carnium aſſignandis 24.
Gabellæ carnium pecunijs exigendis 25.
Gabellæ carnium decem millibus ſcutis accipiendis 26.
Annatis & occupatoribus bonorum Cameræ 27.
Spoliorum collectore 28.
Legato ad Italiæ Principes 29.
Monte vacabili Theſaurariæ Peruſiæ & Vmbriæ 30.
Palatio a Gubernatore conducendo 31.
Solutione Catechumenis ducentorum ducatorū auri quotannis ab Hebræis facienda 32.
Capitulorum Regni Hiſpaniæ viſitatione 33.
Carpenſis cardinalis facultate quoad fratres Minores extra clauſtra degentes 34.
Monte vacabili ſuper Alumeriis Tulphæ 35.
Spoliorum exactione & cauſis 35.
Beneficia impetrandi cauſa ſe pro alijs in examine ſupponentibus 36.
Regreſſuum & acceſſuum reuocatione 37.
Cathedræ Sancti Petri Romæ ſolemnitate 38.
Spoliorum cauſis 39.
Apoſtatis 40.
Confiſcationibus 41.
Ambientibus Papatum 42.
Annatis & Quindennijs 43.
Hæreticis & Schiſmaticis 44.
Cardinalibus Tranenſi & Spoletino ſuper cauſis eccleſiaſtici ſtatus 45.
Exemptionis 3000. Scut. reuocatione 46.
Regente Cameræ 47.
Regentis officij conceſſione 48.
Hæreticorum libris non legendis 49.
S. Dominici feſtiuitate die quarta Auguſti celebranda 50.
Ducato aureo loco decem iuliorum Cameræ ſoluendo 51.
Hebræos libros expurgandi facultatis reuocatione 52.
Annatis & beneficiis profitendis 53.
Alienatione rerum eccleſiaſticarum 54.
Conſeruatorum facultate ſuper fraudibus Artificum 55.
Torquendum non relaxando 56.
Eccleſiaſtici ſtatus cauſarum cognitione. 58.
Caſalium locationibus, & damnis datis 59.

PIVS SECVNDVS pag. 23.

De Senenſis Eccleſię in Metropolitanam & Archiepiſcopalem erectione 1.
Protonotarijs apoſtolicis 2.
Appellantibus ad futurum concilium 3.
Solutione facienda Cameræ à paſcentibus animalia 4.
Catherinæ Senenſis canonizatione 5.
Paſcuorum Patrimonij venditione 6.
Homicidio puniendo 7.
Non canonice ordinatis 8.
Non inferendo impedimentum animalibus affidatis 9.
Scriptorum cōtra Eugenium Quartum retractatione 10.

PIVS QVARTVS pag 482.

Concilij Tridentini proſequutione 1.
Reſidentia epiſcopali 2.
Catechumenorum indulgentiis & priuilegijs 3.
Vaſſallorum obligationibus 4.
Capitulis Studij Gabellæ fraudibus obuiantibus 5.
Pœnarum applicatione ſocietati Charitatis 6.
Frumento non extrahendo 7.
Mulierum honeſtarum habitu & rhedarum vſu 8.
Legatorum & Nunciorum indultis 9.
Spoliorum Collectore 10.
Beneficiorum litigioſorum impetratione 11.
Tranſlatis ſeu Degentibus extra clauſtra 12.
Duellantibus 13.
Alienatione bonorum eccleſiaſticorum 14.
Teſtamentis & donationibus rerum eccleſiaſticarum 15.
Beneficiorum fructuum applicatione 16.
Spoliorum collectore 17.
Clericorum bonis illicitè acquiſitis 18.
Quatreni carnis Gabella 19.
Charitatis Societatis indulgētiis & altari priuilegiato 20.
Cardinalium Gubernijs & introitibus Theſaurariarū 21.
Spoliorum collectore in Hiſpania 22.
Monialium exemptione 23.
Monaſteria viſitandi facultatis reuocatione 24.
Borrhomæi Cardinalis geſtis 25.
Palatij Apoſtolici bona detinentibus 26.
Populi Romani exceſſuum abſolutione 27.
Camerariorum Priuilegijs 28.
Annonæ Præfectis, & de non extrahendis frumentis & animalibus 29.
Beneficiorum fructuum reſeruatione 30.
Reſignationibus publicandis 31.
Beneficijs reſeruatis & ſequeſtro decernendo 32.
Equorum taxis exigendis 33.
Regiſtrorum reformatione 34.
Notariis eligendis in cauſis Inquiſitionis 35.
Frumento non extrahendo 36.
Annonæ Præfecto 37.
Birreto viridi deferendo 38.
Auditore Cameræ 39.
Homicidis & aliis facinoroſis 40.
Homicidarum conſtitutionis declaratione 41.
Indulgentiarum reuocatione 42.
Curialium priuilegiis & facultate teſtandi 43.
Prælatorum concilio Tridentino intereſſentium exemptione 44.
Maleficiorum applicatione 45.
Diſtributionibus quotidianis 46.
Gabellam defraudantibus 47.
Scribentium ſocietatis indultis 48.
Alumina ab infidelibus ad Chriſtianos deferentibus 49.
Spoliorum collectoris facultatibus 50.
Spoliorum Collectoris facultate circa beneficiorum poſſeſſionem 51.

Digitized by

Beneficiorum aſſectorum fructibus 52.
Auditore Cameræ & Tribunalibus vrbis 53.
Auditoris Cameræ, Vicarij, & Gubernatoris vrbis iuriſdictione 54.
Thermarum loci conceſſione Carthuſienſibus 55.
Teſtandi facultatis reductione 56.
Anconitani Portus reparatione, & impoſitione ſubſidij 57.
Pauperum ſubuentione 58.
Fiſci & priuatorum cauſis 59.
Fiſci cauſis & priuilegio 60.
Electione Papæ & Conclaui 61.
Signatura Iuſtitię 62.
Rotæ reformatione 63.
Cameræ Apoſtolicæ Reformatione 64.
Cancellariæ Correctore & Contradictis 65.
Auditore Cameræ 66.
Pœnitentiaria 67.
Tribunalibus, Conſeruatoribus, Fiſcali, & aliis Officialibus Vrbis 68.
Legitimatione Naturalium ſpuriorum 69.
Reformationibus & litteras contra eas non ſignandis 70.
Archibuſettis non retinendis 71.
Pœnarum portione exequenda 72.
Homicidis & alijs conſtituendis in carceribus 73.
Eccleſiis & ſocietates erigendi facultatis reuocatione 74.
Militibus ſancti Stephani 75.
Homicidis & appellationibus & commiſsionibus in cauſis fiſcalibus 76.
Militum S. Stephani priuilegiis 77.
Franchitijs & Curiæ ſe opponentibus 78.
Indulgentiarum reuocatione 79.
Gabella & Macinatura farinę 80.
Pannorum Arte 81.
Collationibus eccleſiarum, & de reſidendo 82.
Conclauiſtis 83.
Indulgentiis gratis pro Deo expediendis 84.
Inquiſitorum auctoritate in Regulares 85.
Annonę Præfecto 86.
Hebræorum modo viuendi 87.
Nunciorum facultatum reuocatione 88.
Nunciorum facultatis reuocationis declaratione 89.
Catechumenis 90.
Impoſitione gabellę pro focolari 91.
Ciſtercienſium exemptionum moderatione 92.
Eccleſiarum collationibus, & de reſidendo 93.
Legatorum & Nunciorum facultatis moderatione quoad beneficia, & diſpenſationes 93.
Albergatorum, & Cauponum ſocietate 95.
Impoſitionis pro foculari extenſione 95.
Notariatuum cauſarum ciuilium appellatione 96.
Concilij Tridentini confirmatione 97.
Tempore ad obſeruandum concilium Tridentinum 98.
Deputatione octo Cardinalium ad reformationes & decreta Concilij 99.
Carceratos liberandi facultatis priuatione 100.
Doctorũ & cuiuſcunque artis profeſsione ordinatione 101.
Reſidentia 102.
Præcedentia inter Canonicos Reg. & Monachos 103.
Sententię defectibus ſupplendis 104.
Pœnarum parte per officiales & accuſatores capienda 105.
Cameræ Apoſtolicæ Tribunali 106.
Fidei profeſsionis forma 107.
Confidentijs 108.
Notariatuum Cameræ applicatione 109.
Camerariatus officij conceſsione 110.
Camerariatus officij conceſsione conſiſtoriali 111.
Gratijs, & remiſsionibus ex cauſa homicidij 112.
Bannitis à Regno Neapolis 113.
Græcorum eccleſiis ſub Ordinariorum iuriſdictione 114.
Impoſitione ſubſidij pro Anagniæ munimine 115.
Impoſitione ſubſidij pro milliari olei 116.
Electione perſonarum ad eccleſias & dignitates 117.
Signatura Iuſtitiæ ſuper prorogatione fatalium 118.
Hęreticorum libros legendi licentiarum reuocatione 119.
Librorum prohibitorum indicis approbatione 120.
Nominis Dei & Iuramentorum indulgentijs 121.
Gratijs percipiendi fructus & non reſidendo ob ſtudium 122.
Libros prohibitos legendi facultate Cardinalibus Inquiſitoribus 123.
Capitulis ſtudij Gabellæ fraudibus obuiantibus 124.
Magiſtrorum viarum iuriſdictione, De Aedificiis & nouis operibus 125.
Ciuitatis Piæ erectione 126.
Auditore Cameræ 127.
Auditoris Cameræ facultate ſuper guarantagijs 128.
Conſignandis proceſsibus Fiſcali per Commiſſarios 129.
Priuilegiorum & gratiarum reuocatione concilij Tridentini decretis aduerſantium 130.
Frumentorum & leguminum tractarum reuocatione 131.
Alienationum rerum eccleſiaſticarum reſciſsione 132.
Non mendicandis ad dignitates fauoribus apud Principes 133.
Hebræorum Capitulorum reformatione 134.
Subſtituendo Iudice & ius reddendo in infirmi vel abſentis loco in Curia Capitolij 135.
Compoſitionibus faciendis 136.
Extinctio officij immunditiarum Tiberis 137.
Præſentando in Camera priuilegia & facultates 138.
Delinquentium bonis in inuentarium redigendis & de conſignandis 139.
Notariatuum ciuilium locatione 140.
Gradibus exprimendis in matrimonialibus 141.
Cardinalium Inquiſitorum maior pars conueniens vt omnes procedere poſsit 142.
Concilij & litterarum apoſtolicarum executione, & contra Prælatos non reſidentes 143.
Monte Gabellæ ſtudij 144.
Montis Gabellæ ſtudij declaratione 145.
Appellationibus in cauſis fiſcalibus, de formula recipiendi fideiuſsiones, & de expeditione cautarum criminalium 146.
Gabellarij maioris & officialium Merciariorum reformatione 147.
Camerarij facultate in cauſis & rationibus Cameræ 148.
Camerarij facultate in alienatione bonorum Camerę 149.
Societatibus officiorum 150.
Patritiis duobus eligendis pro Magiſtris viarum 151.
Superſedendo in cauſis Prælatorum ad Concilium proficiſcentium 152.
Mercatoribus & Cambijs 153.
Exemptionis ob numerum filiorum declaratione 154.
Capitolij iuriſdictionibus 155.
Capitolij iuriſdictio Gubernatori non præiudicant 156.
Notariorum ciuilium taxa 157.
Notariorum Criminalium taxa 158.
Societatibus, & alienationibus rerũ ad Fiſcum ſpectantiũ pro Camera 159.
Frumento non extrahendo, & monopoliũ nõ faciendo 160.
Sancti Antonij Monaſterij priuilegiis 161.
Sancti Antonij Monaſterij priuilegijs non includendis in reuocatione aliorum 162.
Beneficiorum permutationes fraudantibus 163.

SIXTVS QVARTVS pag. 39.

De viſitandis locis guberuij, ſportularum modo, & de cauſis auocandis 1.
Foro competenti 2.
Auferentibus ornamenta ex eccleſiis 3.
Gratijs faciendis à Gubernatoribus, & Theſaurarijs 4.
Homicidij cauſis in Paceros compromittendis 5.
Carolo Fortebrachio, & in eum armis ſumendis 6.
Aegidianis conſtitutionibus obſeruandis 7.
Homicidis, & ſaluo conductu 8.
Aedificiis & nouis operibus 9.

VRBANVS SEXTVS pag. 9.

De Gratiis ecclaſiaſticorum ſtudentium 1.
Relegantibus eccleſiaſticos 2.

TITVLI

TITVLI CONSTITVTIONVM
Secundum litterarum ordinem.

De

ABſoluendi facultate & Pœnitentiariis. 77. Alexander Sextus 191. Clemens Septimus.
Aduocatis & Procuratoribus 6. Benedictus Duodecimus 7. Gregorius Vndecimus 14. Martinus Quintus.
Aduocatis Conſiſtorialibus. 353. Iulius Tertius.
Aedificiis & nouis operibus 15. Martinus Quintus 45. Sixtus Quartus 76. Alexander Sextus 147. Sixtus Quartus 121. Leo Decimus 655. Pius Quartus.
Aegidio Cardinali Legato 51. Innocentius Octauus.
Aegidianæ conſtitutiones non præiudicant A. C. 249. Paulus Tertius.
Aegidianis conſtitutionibus 45. Sixtus Quartus 249. & 281. Paulus Tertius.
Agricultura, & re frumentaria 177. Clemens Septimus.
Albergatorum, & Cauponum ſocietate 609 Pius Quartus.
Alienatione rerum eccleſiaſticarum 36. Paulus Secundus 203. Clemẽs Septimus & 358. Iulius Tertius 406. 407. & 477. Paulus Quartus 500. & 674. Pius Quartus.
Alumina ab infidelibus ad fideles non deferendo 296. Paulus Tertius 372. Iulius Tertius 545. Pius Quartus.
Ambientibus Papatum. 458. Paulus Quartus.
Anconitani portus inſtauratione, & impoſitione ſubſidij. 553. Pius Quartus.
Angliæ Rege 165. Leo Decimus.
Animalia paſcuantibus. 25. Pius Secundus.
Animalibus affidatis 31. Pius Secundus.
Animalium tranſitu 36. Paulus Secundus.
Animalibus, & frumento non extrahendo. 516. Pius Quartus.
Annatas in termino non ſoluen. 50. Innocentius Octauus.
Annatarum termino, & pœna non ſoluentium. 86. Iulius Secundus.
Annatis non niſi ex penſionibus 24. duc. excedentibus ſoluendis 227. Clemens Septimus.
Annatarum conſtitutionum confirmatione 366. Iulius Tertius 412. Paulus Quartus.
Annatarum applicatione 380. & 396. Iulius Tertius.
Annatarum applicationis extenſione 423. Paulus Quartus.
Annatarũ executoribus. 369. Iulius 413. Paulus Quartus.
Annatarum dilationem ad ſoluendum reuocatione. 307. Paulus Tertius.
Annatarum occupatoribus. 432. Paulus Quartus.
Annatarum ſolutionis declaratione. 460. Paulus Quartus.
Annatas & quindennia qui tenentur ſoluere, beneficia profiteantur. 477. Paulus Quartus.
Annonæ penuria, & cenſu ſuper bonis hoſpitalis S. Spiritus 409. Paulus Quartus.
Annonæ Præfectis. 95. Leo Decimus 516. & 523. & 598. Pius Quartus.
S. Antonij Monaſterij priuilegijs 708. Pius Quartus.
S. Antonij Monaſterij priuilegiorum perpetuatione 709. Pius Quartus.
Apoſtatis & tranſlatis. 395. Iulius Tertius 436. Paulus Quartus 495. Pius Quartus.
Appellantibus ad futurum Concilium 24. Pius Secundus 88. Iulius Secundus.
Appellatione, & depoſito in maleficiis 87. Iulius Secundus.
Appellatione in cauſis fiſcalibus, expeditione criminaliũ, & fideiuſſionibus de nõ offendendo 689. Pius Quartus.
Appellationem recipiendi facultate. 116. Leo Decimus.
Applicatione pœnarum Societati Charitatis. 489. Pius Quartus.
Archibuſettis non retinendis. 579. Paulus Quartus.
Arte mercaturæ pannorum. 295. Paulus Tertius.
Aſſertione circa animam. 108. Leo Decimus.
Auditore Cameræ. 151. Leo Decimus 245. Paulus Tertius 526. & 549. & 550. & 567. & 665. Pius Quartus.
Auditoris Cameræ facultate in Quarantigiis 668. Pius Quartus.
Auditoribus Rotæ. 10. Martinus Quintus 4. Ioannes Vigeſimus ſecundus 184. Clemens Septimus.
Auditorum Rotæ exemptionibus 244. Paulus Tertius.

B

BAnnitorum diſceſſu faciendo. 384. Iulius Tertius.
Bannitis à Regno Neapolis. 644. Pius Quartus.
Baptizatis mancipijs. 240. Paulus Tertius.
Beneficiorum reſeruatione. S. Benedictus Duodecimus.
Beneficiorum reſignationibus, & conſenſibus 198. & 234. Clemens Septimus 520. Pius Quartus.
Beneficia reſignandi facultate 70. Innocentius Octauus.
Beneficiorum collationes impedientibus 233. Clemens Septimus.
Beneficiorum fructibus inexactis. 338. & 342. & 350. Iulius Tertius.
Beneficiorum fructuum reſeruatione. 519. Pius Quartus.
Beneficiorum fructuum applicatione. 500. Pius Quartus.
Beneficiorũ litigioſorũ impetratione 494. Pius Quartus.
Beneficiorum poſſeſſione. 237. Paulus Tertius.
Beneficia impetrandi cauſa ſe pro alijs ſupponentibus. 453. Paulus Quartus.
Beneficiorum affectorum fructibus. 549. Pius Quartus.
Beneficiis reſeruatis & ſequeſtro decernendo. 518. Pius Quartus.
Beneficijs familiariũ Cardinaliũ 226. Clemens Septimus.
Beneficiis ſe ingerentibus litteris non expeditis 84. Iulius Secundus.
Beneficiorũ permutationes fraudãtibus 698. Pius Quartus.
Beneficiorum fructuum notificatione 365. Iulius Tertius.
Bireto viridi deferendo. 525. Pius Quartus.
Blaſphemia. 378. Iulius Tertius.
Borrhomæi Cardinalis gestorum approbatione 512. Pius Quartus.

C

CAmeræ Apoſtolicæ Tribunali 626. Pius Quartus.
Cameræ Apoſtolicæ reformatione 563. Pius Quartus.
Cameræ Apoſtolicæ bona detinẽtibus 363. Iulius Tertius.
Cameræ introituum conceſſionum ſuſpenſione 343. Iulius Tertius.
Camerariorum priuilegijs 516. Pius Quartus.
Camerarij facultate in cauſis, & rationibus Cameræ 694. Pius Quartus.
Camerarij facultate in alienatione bonorum Cameræ 695. Pius Quartus.
Camerariatus officij conceſſione 641. Pius Quartus.
Camerariatus officij conſiſtoriali conceſſione 642. Pius Quartus.
Camerales ne interueniant in contractibus rerum Cameralium 317. Paulus Tertius.
Capellanis Sedis Apoſtolicæ 7. Gregorius Vndecimus.
Capitolinæ Curiæ reformatione 242. Paulus Tertius.
Capitolij iuriſdictionibus 700. Pius Quartus.
Capitolij iuriſdictio Gubernatori non præiudicat 701. Pius Quartus.
Capitulis Doanæ mercium 394. Iulius Tertius.
Capitulorum Hiſpaniæ viſitatione 446. Paulus Quartus.
Cancellariæ correctore, & contradictis 565. Pius Quartus.
Capitolinæ Curiæ protocollis 391. Iulius Tertius.
Carceratis, & pauperibus 301. & 301. Paulus Tertius.
Carceratos liberãdi facultatis reuocatione 619. Pius Quartus.

Cardina.

Digitized by Google

Cardinalium domos inuadentibus [illegible] 127. Leo [illegible].
Cardinalium Collegij decanatu 412. Paulus Quartus.
Cardinalibus [illegible] & Spoletani ſuper cauſis fori eccleſiaſtici 440. Pius Quartus.
Cardinalium gubernijs, & Theſaurariorum [illegible] 508. Pius Quartus.
Cardinaliū Inquiſitorū facultate 663. Pius Quartus.
Cardinalium [illegible], & Archiui facultate quoad Muſiuos [illegible] 311. Paulus Tertius.
Carnis quatreni impoſitione 370. Iulius Tertius 431. Paulus Quartus.
Carnis gabellæ fructibus 431. Paulus Quartus 506. Pius Quartus.
Carnis quatreni gabella 506. Pius Quartus.
Carnis gabellæ cenſibus 430. & 431. Paulus Quartus.
Carnium gabellæ decem millibus ſcutis accipiendis 431. Paulus Quartus.
Carolo Fortebrachio, & in eum armis ſumendis 44. Sixtus Quartus.
Carpenſis Cardinalis facultate quoad fratres minores 437. & 449. Paulus Quartus.
Caſaliū locationibus, & damnis datis 480. Paulus Quartus.
Catechumenis 601. Pius Quartus.
Catechumenorum exemptione 354. Iulius Tertius.
Catechumenis ſolutione facienda ab Hebræis 361. Iulius Tertius 401. & 443. Paulus Quartus.
Catechumenorum indulgentiis & priuilegiis 484. Pius Quartus.
Cathedræ S. Petri Romæ ſolemnitate 455. Paulus Quart.
S. Catherinæ Senenſis canonizatione 26. Pius Secundus.
Cauſarum reaſſumptione 91. Iulius Secundus 390. Iulius Tertius.
Cauſis in Mediolanenſi ducatu cognoſcendis 140. Leo Decimus.
Cauſis auocandis 39. Sixtus Quartus.
Cauſis fori eccleſiaſtici 110. Leo Decimus.
Cauſis ſpoliorum 300. Paulus Tertius 453. & 456. Paulus Quartus.
Cauſis Fiſci & priuatorum 554. & 555. Pius Quartus.
Cenſuum venditione & emptione 316. Paulus Tertius.
Cenſibus & locationibus domorum & vinearum 218. Clemens Septimus.
Cenſus & canones extinguendi auctoritate 261. Paulus Tertius.
Cenſualibus cōtractibus in Sicilia 22. Nicolaus Quintus.
Charitatis Archiconfraternitate 149. Leo Decimus.
Charitatis Archiconfraternitatis indulgentiis 506. Pius Quartus.
Ciſtercienſiū exemptionū moderatione 604. Pius Quart.
Ciuitatis [illegible] erectione 663. Pius Quartus.
Clericorum bonis illicitis acquiſitis 505. Pius Quartus.
Collectore ſpoliorum 421. & 435. Paulus Quartus 492. & 504. & 547. Pius Quartus.
Collectore ſpoliorum in Hiſpania 509. Pius Quartus.
Collegiorum prouinciarum officijs 344. Iulius Tertius.
Commiſſionibus citationibus & Curſorum officio 206. Clemens Septimus 352. Iulius Tertius.
Compoſitionibus faciendis 680. Pius Quartus.
Computa nō reddentibus in Camera 309. Paulus Tertius.
Concilij Lateranenſis abſolutione & decimarum impoſitione 137. Leo Decimus.
Concilij Tridentini celebratione 268. Paulus Tertius.
Concilij Tridentini ſuſpenſione 278. Paulus Tertius.
Concilij Tridentini proſequutione 481. Paulus Tertius.
Concilij ad Tridentum reductione 341. Iulius Tertius.
Concilio intereſſentium Prælatorum exemptione 540. Pius Quartus.
Concilij Tridentini confirmatione 616. Pius Quartus.
Concilij & litterarum apoſtolicarum executione & de non reſidentibus 686. Pius Quartus.
Conclaui, & electione Papæ 556. Pius Quartus.
Concubinam tenentibus 22. Nicolaus Quintus.
Concordatis inter ſedem apoſtolicam & Germanos 19. [illegible]
Confidentia 524. Pius Quartus.
Confeſſoribus [illegible] 158. & 163. & 190. Clemens Septimus.
Conſeruatoribus, fiſcali, & aliis officialibus 501. Pius Quartus.
Conſeruatorum facultate ſuper Artificum fraudibus 408. Paulus Quartus.
Conſignandis proceſſibus Fiſcali per Commiſſarios 669. Pius Quartus.
Conſiſtorialibus retentionibus 164. Leo Decimus 165. Adrianus Sextus.
Conſiſtorialia beneficia impetrantibus 160. Leo Decimus.
Conſulatu Florentinorum 151. Leo Decimus.
Contractuum gabellis 292. Paulus Tertius.
Contrahentibus [illegible] prohibitis 174. Leo Decimus.
Conuertitis 164. Leo Decimus 242. Paulus Tertius.
Crucis titulo [illegible] 577. Alexander [illegible].
Cubiculariis & Scutiferis apoſtolicis 236. Paulus Tertius. 339. Iulius Tertius.
Curiæ ſe opponentibus & franchiſijs 589. Pius Quartus.
Curialiū priuilegijs & facultate teſtādi 638. Pius Quartus.
Curſoribus 206. Clemens Septimus 352. Iulius Tertius.

D.

DEcimarum impoſitione 307. Iulius Tertius 425. Paulus Quartus.
Degentibus extra clauſtra 494. Pius Quartus.
Delinquentium bonis in inuentarium redigendis, & conſignandis 683. Pius Quartus.
Depoſito in appellatione cauſarum faciendo 261. Paulus Tertius.
Deputatione octo Cardinalium ad reformationes & decreta Concilij 618. Pius Quartus.
Deputatis pro reformatione eccleſiarum 192. Clemens Septimus.
Diffinitione quorundā articulorū 18. Eugenius Quartus.
Dilatione 394. Iulius Tertius.
Dilationum reuocatione 397. Iulius Tertius.
Diſpenſationibus matrimonialibus in ſecundo non concedendis 420. Pius Quartus.
Diſtributionibus quotidianis 544. Pius Quartus.
Doanæ mercium capitulis 394. Iulius Tertius.
Doctoribus & Studentibus 2. Bonifacius Octauus.
Doctoribus artium, & cuiuſuis facultatis profeſſoribus ordinandis 620. Pius Quartus.
Domorum & vinearum locationibus & cenſibus 218. Clemens Septimus.
Ducato aureo loco decem iuliorum Cameræ ſoluendo 475. Paulus Quartus.
Duellantibus, duellis, & rixoſis 392. Iulius Tertius 498. Pius Quartus 180. Clemēs Septimus 147. Leo Decimus.

E.

ECcleſiarum collationibus, & de reſidendi iuramento, & fideiuſſione præſtanda 593. & 607. Pius Quartus.
Eccleſiarum vrbis [illegible] 273. Paulus Tertius.
Eccleſias, & ſocietates erigendi facultatis reuocatione 582. Pius Quartus.
Eccleſiaſtici ſtatus cauſarū cognitione 479. Paulus Quart.
Eccleſiaſticis ad ſeculare forum nō trahendis 15. Martinus Quintus.
Eccleſiarum ornamenta auferentibus 41. Sixtus Quartus.
Eccleſiaſticos relegantibus 9. Vrbanus Sextus.
Electione Papæ 82. Iulius Secundus 214. & 230. Clemens Septimus.
Electione Regis Romanorum 1. Alexander Quartus.
Electione perſonarum ad eccleſias, & dignitates 648. Pius Quartus.
Emphiteuticorum bonorum liberatione 385. Iulius Tertius.
Emphiteuticorum bonorum liberationis declaratione 389. Iulius Tertius.

Equorum

Equorum taxis exigendis 510. Pius Quartus.
Excessuũ populi Romani absolutione 514. Pius Quartus.
Excommunicationibus S. Eleutherij nõ expediendis 168. Paulus Tertius.
Executoribus reformationis officialium Romanæ Curiæ 235. Paulus Tertius.
Executoribus reformationis Romanæ Curiæ 240. Paulus Tertius.
Exemptione Catechumenorum 354. Iulius Tertius.
Exemptione Monialium 510. Pius Quartus.
Exẽptione à solutione quatreni carnis 374. Iulius Tertius.
Exemptione ob numerum filiorũ 308. Paulus Quartus.
Exemptionis ob numerum filiorum declaratione 700. Pius Quartus.
Exemptis à gabella contractuum 292. Paulus Tertius.
Exulũ, & Bannitorũ discessu faciendo 384. Iulius Tertius.
Exulum, & Bannitorum discessorum declaratione 384. Iulius Tertius.

F

FAbricæ S. Petri Collegij institutione 193. Clemens Septimus.
Familiaribus apostolicis, & eorum indultis 196. Clemens Septimus 235. & 280. Paulus Tertius.
Familiaritatis stipẽdium petentibus 289. Paulus Tertius.
Farinæ & macinaturę gabella 593. Pius Quartus.
Farinæ montis erectione, & duorum carlenorum impositione 359. Iulius Tertius.
Fatalium tempore in sede vacante 391. Iulius Tertius.
Fano mellis venali 398. Iulius Tertius.
Fidei montis erectione 200. Clemens Septimus.
Fidei professionis forma 633. Pius Quartus.
Filijs presbyterorum 220. Clemens Septimus.
Florentinorum consulatu 153. Leo Decimus.
Foro competenti 40. Sixtus Quartus 92. Iulius Secundus.
Frumento non extrahendo 490. & 522. Pius Quartus.
Frumentorum & leguminum extractionis reuocatione 670. Pius Quartus.
Furnariorum statutis 356. Iulius Tertius.

G

GAbella ab Hebræis soluenda 381. Iulius Tertius.
Gabellæ defraudantibus 543. Pius Quartus.
Gabellario maiori, & Merciariorum officialibus 691. Pius Quartus.
Gallorum priuilegijs 126. Leo Decimus.
Gradibus exprimendis in matrimonialibus 685. Pius Quartus.
Græcorum ecclesijs sub ordinariorum iurisdictione 645. Pius Quartus.
Gratiarum expectatiuarum reuocatione 209. Clemens Septimus.
Gratiarum expectatiuarum reuocationis declaratione 215. Clemens Septimus.
Gratiis & remissionibus ex causa homicidij 645. Pius Quartus.
Gratijs percipiendi fructus, & non residendo ob studium 652. Pius Quartus.
Gratijs faciendis à Gubernatoribus & Thesaurarijs 41. Sixtus Quartus.
Grauaminibus contra Hybernicos 5. Ioannes Vigesimus Secundus.
Gubernatore vrbis, Iudicibus, & Palatio 443. Paulus Quartus.

H

HAereticis, & Schismaticis 464. Paulus Quartus.
Hæreticorum ad ecclesiam reuocatione 332. Iulius Tertius.
Hæreticorum libros tenendi licẽtiarum reuocatione 333. Iulius Tertius 474. Paulus Quartus 649. Pius Quartus.
Hebræorum causarum Iudice 395. Iulius Tertius.
Hebræis ad fidem venientibus facultate bona retinendi 272. Paulus Tertius.
Hebręis ad fidem venientibus monasterio erigendo 271. Paulus Tertius.
Hebræos libros cõtra fidẽ retinẽtibus 379. Iulius Tertius.
Hebræos libros expurgandi facultatis reuocatione 476. Paulus Quartus.
Hebræorum modo viuendi 598. Pius Quartus.
Hebræorum capitulorum reformatione 675. Pius Quartus.
Homicidis, de vindictis, & de Pacerijs 42. Sixtus Quartus.
Homicidis, rixosis, & pacis fractoribus 56. Innocentius Octauus.
Homicidis, facinorosis, & de constitutione carceris 90. Iulius Secundus.
Homicidis, facinorosis, & franchisiarum abolitione 361. Iulius Tertius.
Homicidis puniendis 30. Pius Secundus.
Homicidis, pacis, seu iudiciarum fractoribus, capitali pœna damnatis, rixosis, & eorum complicibus puniendis 149. Leo Decimus 519. & 580. Pius Quartus.
Homicidis, facinorosis, capitali pœna damnatis, & de absolutione 140. Leo Decimus 169. Clemens Septimus 529. Pius Quartus.
Homicidij absolutione 536. Pius Quartus.
Homicidis, constitutione in carceribus, citandis heredibus occisi, & homicidarum remissione 581. Pius Quartus.
Homicidis, appellationibus, & commissionibus in causis fiscalibus, 585. Pius Secundus.
Homicidis & causis in Paceros compromittendis 41. Sixtus Quartus.
Homicidijs & saluo conductu 47. Sixtus Quartus.

I

IMpositione pro focolari 603. Pius Quartus.
Impositionis pro focolari extinctione 610. Pius Quar.
Impositione subsidij militaris olei 647. Pius Quartus.
Impositione subsidij pro Anagniæ munimine 646. Pius Quartus.
Inducijs inter Saxones & Imperatorem obseruandis 1. Gregorius Septimus.
Indulgentiarum reuocatione 563. Pius Quartus.
Indulgẽtijs gratis pro Deo expediendis 595. Pius Quartus.
Inquisitores impedientibus 351. Iulius Tertius.
Inquisitorum in Regulares auctoritate 596. Pius Quartus.
Interdicto loco non supponendo pro pecuniario debito 219. Clemens Septimus.
Iubileo anni sancti 78. Alexander Sextus 190. Clemens Septimus 329. Iulius Tertius.
Iubilei temporis abbreuiatione 345. Iulius Tertius.
Iudæis 408. Paulus Quartus.
Iurispatronatus reuocatione 52. Innocentius Octauus.

L

LAtrocinia permittentibus 141. Leo Decimus.
Legato vrbis 210. Clemens Septimus 246. Paulus Tertius.
Legato vrbis circa commissiones iustitiæ 213. Clemens Septimus.
Legato Vmbriæ 283. & 286. Paulus Quartus.
Legato Piceni 251 Paulus Tertius.
Legato ad Italiæ Principes 436. Paulus Quartus.
Legatorum & Nunciorum indultis 491. Pius Quartus.
Legatorum & Nunciorum facultate quoad beneficia, & dispensationum moderatione 608. Pius Quartus.
Legitimatione nothorum & spuriorũ 577. Pius Quartus.
Libris imprimendis 120. Leo Decimus.
Librorum prohibitorum indicis approbatione 650. Pius Quartus.
Libros prohibitos legendi facultate Cardinalibus Inquisitoribus 652. Pius Quartus.
Litteris expediendis, & taxa super officijs 62. Innocentius Octauus.
Litteris apostolicis gratis expediẽtibus 139. Leo Decimus.

Litterarum

Litterarum apoſtolicarum executionem impedientibus. 144. Leo Decimus.

M

MAgiſtris viarum, ædificijs, & nouis operibus 15. Martinus Quintus 121. Sixtus Quartus 76. Alexander Sextus 655. pius Quartus.
Mandatum de ſuperſedendo allegantibus reijciendis 224. Clemens Septimus.
Mandata apoſtolica impedientibus & Clericos proſequi ius ſuum 73. Innocentius Octauus.
Maritis ad cauendum de non offendendo coniuges 312. paulus Tertius.
Martini Lutheri, & ſequaciũ erroribus 156. Leo Decimus.
Maleficiorum applicatione 541. pius Quartus.
Mendicantium fratrum priuilegiorum moderatione 123. Leo Decimus.
Mendicantibus inter Monaſticos non recipiendis 10. Martinus Quintus.
Mercatoribus & Cambijs 698. pius Quartus.
Mercimonijs non afferendis in Alexãdriam vel Aegyptum 21. Nicolaus Quintus.
Militantibus ſine licentia Dominorum 198. Clemens Septimus 374. Iulius Tertius.
Militibus S. Stephani 583 pius Quartus.
Militum S. Stephani priuilegijs 587 pius Quartus.
Minantibus offenſam paſſis 72. Innocentius Octauus.
Monopolijs non faciendis 707. pius Quartus.
Montibus pietatis 117. Leo Decimus.
Monte fidei 200. Clemens Septimus.
Monte farinæ & contractuum 359. Iulius Tertius.
Mõte Theſaurariæ Peruſiæ & Vmbriæ 442. paulus Quart⁹.
Monte Alumeriæ Tulphæ 450. Paulus Quartus.
Monte nouennali 403. & 415. paulus Quartus.
Montis nouennalis executore 410. paulus Quartus.
Monte gabellæ ſtudij 687. pius Quartus.
Monaſteria retinendi facultatis reuocatione 511. pius Quartus.
Moratoriarum reuocatione, & ijs non concedendis 315. Paulus Quartus.
Mulierum honeſtarum habitu, & rhedarum vſu 490.
Muneribus à iudicibus nõ recipiendis 37. paulus Secũdus.

N

NAufragijs, & mercibus naufragatis 282. Iulius Tertius 289. paulus Tertius.
Non mendicandis fauoribus apud principes ad dignitates 674. pius Quartus.
Nominis Dei, & Iuramentorum Societatis indulgentijs 561. pius Quartus.
Notariorum vrbis reformatione 221. Clemens Septimus.
Notariorũ Cameræ apoſtolicæ ordine 38. paulus Secũdus.
Notariorum Ciuilium taxa 701. pius Quartus.
Notariorum Criminalium taxa 705. pius Quartus.
Notarijs eligẽdis in cauſis inquiſitionis 522. pius Quartus.
Notariatuum cauſarum ciuilium approbatione 610. & 636. pius Quartus.
Notariatuum ciuilium locatione 683. pius Quartus.
Nouis operibus & ædificijs 121. Leo Decimus 76. Alexander Sextus 15. Martinus Quintus 654 pius Quartus 47. Sixtus Quartus.
Nunciatoribus vacationes eccleſiarum 8. Gregorius Vndecimus.
Nuncio ad Imperatorem 324. paulus Tertius.
Nunciorum facultatis reuocatione 600. pius Quartus.
Nunciorum facultatis reuocationis declaratione 600. pius Quartus.

O

ODoardus Capitulum impetrantibus 225. Clemens Septimus.
Offendentibus aliquem ex collitigantibus 81. Alexander Sextus.
Officialibus & officijs Rom. Cu. 10 Martinus Quintus.
Officiis Romanæ Curiæ 204. Clemens Septimus.
Officiorũ Romanæ Curiæ priuilegijs 236. paulus Quart⁹.
Ordinatis non canonice 31. pius Secundus.
Orphanorum Archiconfraternitate 263. paulus Tertius.

P

PActa faciendi in Monte farinæ facultate 370. Iulius Tertius.
Palatij ap. bona detinentibus 167. Adrianus Sextus 175. & 176. Clemens Septimus 512. pius Quartus.
Palatio Gubernatori conducendo 444. paulus Quartus.
Pannorum arte 592. pius Quartus.
Patrimonij paſcuorum venditione 29. pius Secundus.
Patritijs duobus eligendis, vt aſſiſtant magiſtris viarum 697. pius Quartus.
Pauperum ſubuentione 554. pius Quartus.
Pœnitẽtiario maiore & eius auctoritate 334. Iulius Terti⁹.
Pœnitentiarijs & facultate abſoluendi 191. Clemens Septimus 77. Alexander Sextus.
Pœnitentiaria 569. pius Quartus.
Pœnarum portione capienda 580. pius Quartus.
Pœnarum parte per officiales & aſſeſſores capienda 635. pius Quartus.
Populi Romani priuilegijs 99. Leo Decimus 419. paulus Quartus.
Populi Romani exceſſibus ſede vacãte pauli Quarti & 514.
Præcedẽtia inter Regulares & Monachos 623. pius quart⁹.
Prædicandi facultate 125 Leo Decimus.
Prædiis ad eccleſias Vrbis ſpectãtibus 241. paulus Tertius.
Præſentãdo in Camera priuilegia & gratis impetrata 682. pius Quartus.
Præſidentibus Annonæ 95 Leo Decimus 236. paulus Tertius 597. pius Quartus.
Pragmaticæ ſanctionis abrogatione 134. Leo Decimus.
Priuilegiorum, & gratiarum abrogatione concilij Tridentini decretis aduerſantium 670. pius Quartus.
Procuratoribus & Aduocatis 6. Benedictus Duodecimus.
Procuratoribus, Aduocatis, & Nuncijs 7. Gregorius Vndecimus.
Procuratoribus, Auditoribus Rotæ, Aduocatis & Nunciis, & alijs officialibus 10. Martinus Quintus.
Prothonotarijs apoſtolicis. 24. pius ſecundus. 116. Leo Decimus.

Q

QVæſtarum prohibitione, & indulgentiarum ſuſpenſione 293. pius Quartus.
Quæſtuantium facultatis reuocatione 220. Clemens Septimus 299. paulus Quartus.
Quatreno in libras carnis exigendo 410. paulus Quartus.

R

REferendarijs 254. paulus Tertius.
Reformationibus & gabella ſtudij 17. Eugeni⁹ Quart⁹.
Reformationibus, & ne quid ſignetur contra eas 579. pius Quartus.
Regiſtrorum reformatione 521. pius Quartus.
Regreſſuum & acceſſuũ reuocatione 454. paulus Quartus.
Regente Cameræ 467. pius Quartus.
Regentis officij conceſſione 473. paulus Quartus.
Reſidentia 612. pius Quartus.
Reſidentia Epiſcopali 482. pius Quartus.
Reſignationibus publicãdis, conſenſibus adnotandis 198. Clemẽs Septimus 224 Iulius Tertius 519 pius Quart⁹.
Ripæ & Ripettæ iuriſdictione 313. paulus Tertius.
Ripettæ iuriſdictione 176. Clemens Septimus.
Rotæ Auditoribus & Nuncijs 4. Ioannes Vigeſimus ſecundus.
Rotæ Auditoribus 184 Clemens Septimus 561. pius Quartus.

Digitized by Google

S

De

SAl exterum non emendo 369. Iulius Tertius.
Salis precij augmento 250. Paulus Tertius.
Sententiis ſuper ædificijs 143. Leo Decimus.
Sententia præcedentię inter Canonicos Reg. Lateranen. & Monacos ſancti Benedicti Pius. Quartus.
Sententiæ defectibus ſublatis 644. Pius Quartus.
Senca tranſitus non ſolutione 378. Iulius Tertius.
Seruis non liberandis 307. Paulus Tertius.
Scribentium ſocietatis indultis 544. pius Quartus.
Scriptorum contra Eugenium Quartum retractatione 32. Pius Secundus.
Senenſis eccleſiæ in Metropolim, & epiſcopali erectione 13. Pius Secundus.
Secretarijs apoſtolicis 79. Alexander Sextus 57. Innocentius Octauus.
Sepulchri Archiconfraternitate 375. Iulius Tertius.
Signatura iuſtitiæ 559 pius Quartus
Signatura Iuſtitia ſuper prorogatione fatalium 649. Pius Quartus.
Sindicatu officialium 19. Clemens Septimus.
Societatibus officiorum 108. Leo Decimus 414. Paulus Quartus 696. Pius Quartus.
Societatum officiorum reuocatione 121. Leo Decimus.
Sollicitatoribus litterarũ apoſtolicarũ 115. Leo Decimus.
S. Spiritus in Saxia Hoſpitali, & eius priuilegijs 54. Innocentius Octauus.
S. Spiritus in Saxia Præceptoria ſupplicatione, & Confraternitatis creatione 363. Iulius Tertius.
S. Spiritus Hoſpitalis priuilegijs 101. Leo Decimus.
Spoliorum collectorẽ 317. Iulius Tertius 421. & 456. paulus Quartus 493. & 503. Pius Quartus.
Spoliorũ cauſis 363. Iulius Tertius 300. Paulus Quartus.
Spoliis 167. Paulus Secundus.
Studentium eccleſiaſticorum gratijs 9. Vrbanus Sextus.
Studij vrbis lectoribus Rectore Reformationibus Bidellis & Deputatis Gabellæ Studij 105. Leo Decimus.
Studij gabellæ fructibus 488. Pius Quartus.
Studij gabellæ fraudibus obuiantibus capitalis 654. pius Quartus.
Sumptis ſupplicationum 166. Adrianus Sextus 166. Leo Decimus.
Subrogatis ab Abbreuiatoribus coniugatis 149. Leo Decimus.
Subſidio 3000 ſcutorum 281 paulus Tertius.
Subſidio 3000. ſcutorum, & vigeſimæ Hebræorum prorogatione 399 Marcellus Secundus.
Subſidio dimidij & vnius ſcuti pro centenario 429. Paulus Quartus.
Subſtituendo Iudice & ius reddendo in infirmi vel abſentis loco in curia Capitolij 679. pius Quartus.
Superſedendo in cauſis Prælatorum ad Concilium proficiſcentium 697. pius Quartus.
Subſidio triennali, & vigeſima Hebræorum 305. Paulus Tertius.
Subſidij triennalis prorogatio 355. Iulius Tertius.

T

TAxa Notariorum ciuilium 701. Pius Quartus.
Taxa Notariorum criminalium 703. Pius Quartus.
Taxa officialium 93. Iulius Secundus.
Taxa literarum pro officialibus 62. Innocentius Octauus.
Taxa pro demolitione domorum 510. Paulus Tertius.
Tempore ad obſeruandum Concilium 418 Pius Quartus.
Teſtandi facultate 87. Iulius Secundus 121. Leo Decimus 552. & 589 Pius Quartus.
Teſtandi facultatis moderatione 304. Paulus Tertius 553. pius Quartus.
Thermarum loci conceſſione pro Cartuſięſibus 550. Pius Quartus.
Torquendis non relaxandis 422 & 479. Paulus Quartus.
Tribunalibus, Conſeruatoribus, Fiſcali, & alijs officialibus Vrbis 572. Pius Quartus.
Tridentini Concilij ſuſpenſione 278. Paulus Tertius.
Trinitatem, Chriſti diuinitatem, Conceptionem & mortẽ, & Mariæ matris Dei virginitatem negantiũ hæreti 410. Paulus Quartus.

V

VAſſallorum obligationibus 488. Pius Quartus.
Vicario Papæ 207. Clemens Septimus 273. Paulus Tertius.
Vicecancellario 218. Clemens Septimus 138. Paulus Tertius.
Vigeſima Hebræorum & ſubſidio triennali 305. Paulus Tertius 399. Marcellus Secundus.
Viſitandis locis Gubernij 39. Sixtus Quartus.

CAPITA CONSTITVTIONVM
Ordine litterarum.

ABeadie. Paulus Tertius 420.
Ab ipſa die. Paulus Quartus 420
Ab initio noſtri. Iulius Tertius 355.
Accepimus fiſco. Iulius Secundus 87.
Accepimus nuper. Clemẽs Septim⁹ 206.
Accepimus nuper. Paulus Tertius 289.
Accepimus quod. Paulus Quartus 431.
Ad aures noſtras. Iulius Tertius 354.
Ad Canonum. Clemens Septimus 220.
Ad eccleſiæ regimen Pius Quartus 482.
Ad eximiæ. Pius Quartus 527.
Ad generis nobilitatem. Pius Quartus 666.
Ad intolerabiles. Paulus Tertius 297.
Admirabile Sacramentum. Alexander Sextus 77.
Admonet nos ſuſcepti cura. Clemens Septimus 193.
Admonet nos incumbentis. Clemens Septimus 233.
Ad onus Apoſtolicæ. Paulus Tertius 301.
Ad regimen Eccleſiæ, Benedictus Duodecimus 5.
Ad reprimendas inſolentias. Martinus Quintus 16.
Ad retinendas inſolentias. Pius Secundus 30.
Ad Romani Pontificis auctoritatem Paulus Quartus 454.
Ad ſacram Petri ſedem. Nicolaus Quintus 19.
Ad Sacram Beati Petri ſedem. Clemens Septimus 177.
Alias à fe. re. Iulij Papæ Tertij. Pius Quartus 509.
Alias à fe. re. Iulij Papæ Secundi. Paulus Tertius 317.
Alias nos nonnullas conſtitutiones Pius Quartus 619.
Altitudo Diuinæ Prouidentiæ. Paulus Tertius 263.
Altitudo Diuinæ Prouidentiæ. Pius Quartus 588.
Apoſtolatus officium. Innocentius Octauus 62.
Apoſtolicæ Cameræ. Innocentius Octauus 50.
Apoſtolicæ Sedis prouidentia. Paulus Quartus 477.
Apoſtolicæ ſedis poſcit. Paulus Quartus 477.
Apoſtolici regiminis. Leo Decimus 108. Sacro approbante Concilio.
Apoſtolicæ ſeruitutis officium. Pius Quartus 674.
A ſupremo Patre. Eugenius Quartus 17.
Attendentes continuos. Paulus Tertius 244.

B

BEnedictus Deus, & pater Domini noſtri. Pius Quartus 617.

Chriſti

Digitized by Google

C

Chriſti nomine inuocato. Pius Quartus 624.
Circa paſtoralis officij. Pius Quartus 554. 557.
Circumſpecta Romani pontificis. pius quartus. 541. 544.
Circumſpecta Romani pontificis. Pius Secundus 25.
Cogitur Romanus pontifex. Clemens Septimus. 175.
Cogitur Romanus pontifex. Paulus Quartus 446.
Conſentiente ad infraſcripta. Eugenius Quartus 18.
Conſtituti iuxta verbum prophetæ. Leo Decimus 137.
Conſueuit Romanus pontifex. Clemens Septimus 180.
Continua mentem noſtram. Pius Quartus 684.
Conuenit æquitati. Clemens Septimus. 184.
Creſcentibus indies. Iulius Tertius 378.
Cum ab Apoſtolica ſede. Innocentius Octauus. 51.
Cum ab ipſo noſtri pontificatus. Pius Quartus. 573.
Cum alias ſpoliorum. Paulus Tertius. 300.
Cum alias ad coercendam. clemens septimus. 221.
Cum alias per ſpecialem noſtram. Pius Quartus. 581.
Cum alias nos. Paulus Tertius 303.
Cum alias poſtquam. Paulus Quartus. 423.
Cum ad tollenda. Iulius Tertius. 341.
Cum acceperimus. Iulius Tertius. 361.
Cum cariſſimus. Clemens Septimus. 214.
Cum Ciuitates. Iulius Tertius 361.
Cum de viribus. Clemens ſeptimus. 213.
Cum dilectus. clemens ſeptimus 204.
Cum dudum. Adrianus ſextus 167.
Cum dudum. clemens ſeptimus. 169.
Cum dudum. Paulus Tertius 255.
Cum ex ſacrorum. pius ſecundus. 31.
Cum ex corpore. clemens ſeptimus. 180.
Cum ex multorum. clemens ſeptimus. 203.
Cum ex Apoſtolatus. paulus quartus 464.
Cum ex incumbenti. pius quartus 523.
Cum ea firmius. Iulius Tertius. 352.
Cum fel. recordat. pius quartus. 507.
Cum hodie. clemens. ſeptimus. 213.
Cum in omnibus. paulus ſecundus. 36.
Cum in omnibus. Pius Quartus 707.
Cum igitur. Iulius Tertius. 392.
Cum intellexerimus. clemens ſeptimus. 176.
Cum inter. pius quartus. 602. & 653.
Cum meditatio. iulius tertius. 353.
Cum nimis abſurdum. Paulus Quartus 408.
Cum nobis. paulus tertius. 257.
Cum nos nuper. ſixtus quartus. 41.
Cum nos felicis recordationis. Leo Decimus. 149.
Cum nos alias. Adrianus ſextus. 166.
Cum nos hodie. Paulus Tertius. 241.
Cum nos hodie. Paulus Tertius. 285.
Cum nos hodie. paulus quartus 436.
Cum nos nuper. Iulius Tertius. 369.
Cum nos nuper. Iulius Tertius. 345.
Cum nos nuper. paulus quartus. 407.
Cum nos nuper. paulus quartus 478.
Cum nos ingraueſcente. paulus quartus. 464.
Cum nos ingraueſcente. paulus quartus. 480.
Cum nos ingraueſcente. pius quartus 513.
Cum nos dudum. pius quartus. 582.
Cum nos nuper. pius quartus 560.
Cum nos ad communem. pius quartus. 647.
Cum nos cupientes. pius quartus 537.
Cum nos per noſtram. pius quartus. 686.
Cum nos veſtigijs. pius quartus 669.
Cum nobis. Iulius Tertius. 351.
Cum nobis. Paulus Tertius 273.
Cum nobis. Paulus Quartus 409.
Cum noſtræ. Pius Quartus 491.
Cum nuper. Iulius Tertius. 394.
Cum nuper. clemens ſeptimus. 219.
Cum nuper. Paulus Tertius 273.
Cum nuper nos. pius quartus. 569.
Cum nuper. pius quartus. 650.
Cum nuper. pius quartus. 689.
Cum nuper. pius quartus 593.
Cum nuper. pius quartus. 702.
Cum nuper. pius quartus. 704.
Cum nuper. paulus quartus 413.
Cum nuper. paulus quartus 430.
Cum nuper. paulus quartus 432.
Cum ob frequentes. Iulius Tertius 365.
Cum omnibus. Paulus Quartus 476.
Cum ob inuaſionem. Paulus Quartus 481.
Cum onus. Innocentius Octauus 51.
Cum ob celebrationem Pius Quartus 698.
Cum prouida. Sixtus Quartus 41.
Cum pereeperimus. Leo Decimus 142.
Cum poſt huius. clemens ſeptimus 218.
Cum paſtorali Paulus Tertius 245.
Cum pro conſeruatione. Pius Quartus 604.
Cum pro munere. Pius Quartus 650.
Cum quorundam. Paulus Quartus 410.
Cum ſede Apoſtolica. Pius Quartus 515. ſupplicatio.
Cum ſicut. Paulus Tertius 307.
Cum ſicut. Paulus Tertius 308.
Cum ſicut. Paulus Tertius 309.
Cum ſicut. Paulus Tertius 312.
Cum ſicut. Paulus Tertius 310.
Cum ſicut. Paulus Tertius 315.
Cum ſeruare Pius Secundus 34.
Cum ſæpe. Innocentius Octauus 57.
Cum ſicut Leo Decimus 143.
Cum ſicut. Paulus Tertius 289.
Cum Sixtus Leo Decimus 164.
Cum ſicut. clemens ſeptimus 204.
Cum ſicut. clemens ſeptimus 224.
Cum ſicut. clemens ſeptimus 227.
Cum ſicut. Paulus Tertius 249.
Cum ſicut. Paulus Tertius 261.
Cum ſicut. Paulus Tertius 289.
Cum ſicut. Paulus Tertius 315.
Cum ſicut. Paulus Tertius 316.
Cum ſicut. Iulius Tertius 337.
Cum ſicut. Iulius Tertius 353.
Cum ſicut. Iulius Tertius 358.
Cum ſicut. Iulius Tertius 356.
Cum ſicut. Iulius Tertius 358.
Cum ſicut. Iulius Tertius 370.
Cum ſicut. Iulius Tertius 379.
Cum ſicut Iulius Tertius 380.
Cum ſicut. Iulius Tertius 390.
Cum ſicut Iulius Tertius 393.
Cum ſicut. Iulius Tertius 394.
Cum ſicut. Iulius Tertius 395.
Cum ſicut. Iulius Tertius 395.
Cum ſicut Iulius Tertius 396.
Cum ſicut Paulus Quartus 428.
Cum ſicut Paulus Quartus 435.
Cum ſicut Paulus Quartus 410.
Cum ſicut. Paulus Quartus 445.
Cum ſicut. Paulus Quartus 459.
Cum ſicut. Paulus Quartus 479.
Cum ſicut. Pius Quartus 489.
Cum ſicut. Pius Quartus 493.
Cum ſicuti. Pius Quartus 507.
Cum ſicut. Pius Quartus 522.
Cum ſicut. Pius Quartus 491.
Cum ſicut. Pius Quartus 505.
Cum ſicut. Pius Quartus 688.
Cum ſicut. Pius Quartus 692.
Cum ſicut. Pius Quartus 697.
Cum ſicut. Pius Quartus 680.
Cum ſicut. Pius Quartus 550.
Cum ſicut. Pius Quartus 551.
Cum ſicut. Pius Quartus 534.
Cum ſicut. Pius Quartus 554.
Cum ſicut. Pius Quartus 610. & 655.

Cum ſicut. pius Quartus 648.
Cum ſicut. pius Quartus 676.
Cum ſicut. Pius Quartus 670.
Cum ſicut. pius Quartus 556.
Cum ſicut. pius Quartus 544.
Cum ſicut. pius Quartus 699.
Cum ſ[illegible]cundum, Paulus Quartus 459.
Cum tam Diuinc. Iulius Secundus 83.
Cum tam per ſacroſanctum. Pius Quartus 689.
Cum venerabilis. Paulus Quartus 413.
Cum venerabilis. Pius Quartus 490.
Cum vices eius. Pius Quartus 580.
Cupientes Iudæos. Paulus Tertius 278.
Cupientes gabellæ. Paulus Tertius 290.
Cupientes prout. Paulus Tertius 292.
Cupientes abuſui. Paulus Tertius 323.
Cupientes, vt alma. Iulius Tertius 354.
Cupientes Cameræ. Iulius Tertius 366.
Cupientes vt mons. Paulus Quartus 418.
Cupientes [illegible]. Paulus Quartus 444.
Cupientes abuſui. Paulus Quartus 449.
Cupientes indemnitati. Paulus Quartus 467.
Cupientes vnicuique. Pius Quartus 494.
Cupientes malitijs, Pius Quartus 504.
Cupientes malitijs, Pius Quartus 519.
Cupientes pro iniunctæ. Pius Quartus 627.
Cupientes Mercatoribus. Pius Quartus 526.
Cupientes res, & negotia, Pius Quartus 548.
Cupientes malitijs. Pius Quartus 549.

D

DE commiſſo nobis. Pius Quartus 581.
De ſalute gregis. Pius Quartus 483.
De ſtatu eccleſiarum. Pius Quartus 512.
Debita conſideratione. Paulus Tertius 334.
Decens eſſe. Paulus Quartus 462.
Decens eſſe. Pius Quartus 506.
Decens eſſe. Pius Quartus 696.
Decens, & neceſſarium. Benedictus Duodecimus 6.
Decet Romanum Pontificem. Iulius Secundus 90.
Decet Romanum Pontificem. Clemens Septimus 218.
Decet Romanum Pontificem, Pius Quartus 553.
Decet Romanum Pontificem, Pius Quartus 542.
Decet Romanum Pontificem, Pius Quartus 596.
Deo, & hominibus. Sixtus Quartus 47.
Deuoti S. V. Oratores. Pius Quartus 516. ſupplicatio.
Dilectis filijs. Paulus Tertius 316.
Dilectos filios. Pius Quartus 708.
Diuina diſponente. Clementia Leo Decimus 126.
Dominici gregis. Pius Quartus 651.
Dudum videlicet. Vrbanus Sextus 9.
Dudum antiqua, paulus Tertius 295.
Dudum ex certis. Iulius Tertius 342.
Dudum fel. recor. Iulius Tertius 344.
Dudum ex certis. Iulius Tertius 389.
Dudum cum ex certis. Iulius Tertius 374.
Dudum ex certis. Iulius Tertius 384.
Dudum poſt quam. paulus Quartus 401.
Dudum à fe. re. paulo pius Quartus 592.
Dudum accepimus. pius Quartus 683.
Dum ſingularem. Leo Decimus 99.
Dum ſuauiſſimo. Leo Decimus 105.
Dum intra mentis. Leo Decimus 123. ſacro approbante.
Dum ad ſolicitam. pius Quartus 640.

E

EA eſt ſuturorum. paulus Quartus 403.
Ea fuit. paulus Quartus 450.
Ea quæ à prædeceſſoribus. Alexander Sextus 76.
Ea quæ à prædeceſſoribus. pius Quartus 498.
Etſi Apoſtolicæ Leo. Decimus 100.
Etſi ea. paulus Tertius 296.
Etſi cuncta. pius Quartus 586.
Etſi cunctas. paulus Tertius 278.
Etſi ea. Iulius Tertius 372.
Etſi decunctorum. Sixtus Quartus 45.
Etſi decunctorum. Sixtus Quartus 47.
Etſi decunctorum. Innocentius Octauus 56.
Etſi ex commiſſo. Innocentius Octauus 54.
Etſi ad ſingula. Clemens Septimus 218.
Etſi incunctorum. Martinus Quintus 25.
Etſi ob mentæ. paulus Tertius 425.
Etſi Romanus. Iulius Secundus 93.
Etſi Romanum pontificem. pius Quartus 675.
Etſi Saluatoris. Iulius Tertius 365.
Etſi ſperamus. Clemens Septimus 189.
Ex debito. paulus Tertius 281.
Ex debito. paulus Tertius 282.
Execrabilis. pius Secundus 74.
Ex Apoſtolicæ ſeruitutis, pius Quartus 546.
Ex debito paſtoralis officij. pius Quartus 545. & 708.
Exigit debitum. pius Quartus 581.
Ex multiplicibus. pius Quartus 598.
Ex incumbenti. Iulius Tertius 369.
Eximia fides. paulus Tertius 324.
Eximia tuæ. paulus Quartus 473.
Eximiæ tuæ pius Quartus 643.
Ex debito. Iulius Secundus 86.
Ex fideli, pius Quartus 510.
Ex querelis. Iulius Secundus 91.
Ex ſupernæ. Leo Decimus 165.
Exurge Domine. Leo Decimus 156.

F

FIde digna relatione. Iulius Secundus 90.
Finem litibus. Innocentius Octauus 71.
Firma profecto. Alexander Quartus 1.

G

GLorioſus in Sanctis. paulus Quartus 475.
Grata deuotionis paulus Tertius 245.
Graues, & ferme. paulus Quartus 421.
Graue nobis. pius Quartus 505.

H

HIs proximis diebus. Marcellus Secundus 399.
His quæ pro religionis. pius Quartus 584.

I

ILlius, qui charitas eſt. Leo Decimus 145.
Illius, qui veritas eſt. Clemens Septimus 200.
Illam in Romano pontifice. Clemens Septimus 209.
Illius, qui pro Dominici. paulus Tertius 275.
Illius vices. paulus Tertius 315.
Illius qui. Iulius Tertius 332.
Immenſum nobis. pius Quartus 634.
In Apoſtolicæ dignitatis. Martinus Quintus 28.
In eligendis. pius Quartus 557.
In eminenti. pius Quartus 530.
Ingens humeris noſtris. pius Quartus 685.
In eminenti ſedis. Alexander Sextus 81.
In eminenti dignitatis. pius Quartus 605.
Inherendo veſtigijs. Leo Decimus 139.
Iniunctum nobis. Alexander Sextus 79.
Iniunctum nobis. paulus Quartus 406.
Iniunctum nobis. Pius Quartus 634.
In minoribus agentes. pius Secundus 324.
Incumbentia nobis. paulus Quartus 430.
Ineffabilis diuinæ. Paulus Quartus 459.
In multis deprauatis. Iulius Tertius 378.
In ſacroſancta Beati Petri. Pius Quartus 604.

In

In Principis Apoſtolorum ſede. Pius Quartus 671.
In ſupremæ præeminentia. Boniſacius Octauus 2.
In ſublimi Beati Petri. Pius Quartus 570.
In ſuprema militantis eccleſiæ. Pius Quartus 683.
In ſupremo Apoſtolicæ. Leo Decimus 144.
In ſancta Beati Petri, Clemens Septimus 169.
Inſupereminentis Apoſtolicæ, Leo Decimus 164.
In ſacra beati, Paulus Tertius 261.
Initio noſtri. Paulus Tertius 268.
Inter curas multiplices. Alexander Sextus 78.
Inter ſanctorum. Paulus Tertius 293.
Inter cæteras. Paulus Quartus 431.
Inter cæteras. Paulus Quartus 453.
Inter multiplices. Pius Quartus 517.
Inter ſolicitudines. Clemens Septimus 190.
Inter ſollicitudines. Leo Decimus 120. ſacro Approbante.
Inter graues. Leo Decimus 118.
Inter multiplices. Leo Decimus 117. ſacro approbante.
Inter curas. Leo Decimus 121.
Inter cæteras. Pius Secundus 29.
Inter cæteras. Pius Secundus 31.
Inter cæteras. Paulus Quartus 44.
Inter cæteras. Paulus Quartus 453.
Inter multiplices. Pius Quartus 655.
Inter multiplices. Pius Quartus 608.
Inter multiplices. Pius Quartus 568.
Inter multiplices. Pius Quartus 672.
Inter cæteras, quibus. Pius Quartus 590.
Inter multiplices. Pius Quartus 524.
Inter multiplices. Pius Quartus 594.
Inter multiplices. Pius Quartus 608. & 707.
Inter præcipuum. Paulus Secundus 38.
In throno iuſtitiæ. Pius Quartus 562.

L

Licet à diuerſis. Iulius Tertius 351.
Licet ea. Innocentius Octauus 74.
Licet ea. Iulius Secundus 87.
Licet ea quæ Clemens Septimus 219.
Licet dudum. Pius Quartus 690.
Licet Eccleſiarum. Clemens Septimus 207.
Licet Eccleſiarum. Paulus Tertius 278.
Licet ex iuris. Paulus Quartus 422.
Licet ex iuris. Paulus Quartus 480.
Licet ex debito. Iulius Tertius 339.
Licet nos. Paulus Tertius 250.
Licet nos Paulus Tertius 343.
Licet nuper. Paulus Tertius 368.
Licet poteſtatis. Clemens Septimus 210.
Licet poteſtatis. Paulus Tertius 246.
Licet variæ. Clemens Septimus 230.

M

Miſericordiæ Domini. Pius Secundus 26.
Miniſterio ſacri Apoſtolatus. Leo Decimus 151.
Moles impenſarum. Paulus Quartus 442.
Munera excæcant oculos. Paulus Secundus 37.

N

Ne per præinſertum. Pius Quartus 702.
Nobilitas generis litterarum. Pius Quartus 642.
Non licet. Sixtus Quartus 44.
Non debet reprehenſibile. Innocentius Octauus 57.
Non ſine animi moleſtia. Pius Quartus 555.
Nouit ille. Paulus Tertius 305.
Nouimus. Paulus Tertius 240.
Nuper cupientes. Iulius Tertius 370.
Nuper fe. re. Adrianus Sextus. 167.
Nuper fe re. Clemens Septimus 176.
Nuper nonnullis. Iulius Tertius 397.
Nuper ſiquidem. Pius Quartus 644.
Nuper vt monitiones, Pius Quartus 696.
Nuper volentes. Iulius Tertius 384.

O

Officij noſtri debitum. Innocentius Octauus 73.
Officij noſtri debitum Paulus Tertius 249.
Olim tam in generali, Nicolaus Quintus 21.
Omnes quidem. Leo Decimus 149.
Onus Paſtoralis. Clemens Septimus 216.

P

Paſtor æternus. Leo Decimus 134. ſacro approbante.
Paſtoris æterni. Alexander Sextus 77.
Paſtoris æterni. Clemens Septimus 191.
Paſtoris æterni. Iulius Tertius 381.
Paſtoris æterni. pius Quartus 597.
Paſtorali incumbit. pius Quartus 698.
Paſtoralis officij. Iulius Tertius 375.
Paſtoralis officij Leo Decimus 153.
Paſtoralis officij. pius Quartus 523.
Paſtoralis officij. pius Quartus 513.
Paternum amorem. Ioannes vigeſimus ſecundus 5.
Pernicioſam, Deoque odibilem. Sixtus Quartus 42.
Per Romani pontificis. Gregorius Vndecimus 7.
Pium, & meritorium. pius Quartus 555.
Poſtquam fe. re. paulus Tertius 313.
Poſtquam diuina paulus Quartus 456.
Prouida Romani, pius Quartus 501.
Prouidentia Romani. paulus Tertius 236.
Prouidentia Romani pius Quartus 517.
Prouiſionis noſtræ. paulus Tertius 241.

Q

Quam Deo, & hominibus. Leo Decimus 147.
Quamuis fe. re. Gregorius Vndecimus 7.
Quamuis à ſede Apoſtolica. pius Quartus 578.
Quanta violentia. Gregorius Duodecimus 2.
Quantis diſpendijs. Iulius Tertius 385.
Quia ſicut. Vrbanus Tertius 9.
Quia nonnunquam Leo Decimus 121.
Quia plerunque. Clemens Septimus 174.
Quia vt accepimus. paulus Tertius 292.
Quia ſicut accepimus. paulus Tertius 307.
Quia in futurum. paulus Quartus 174.
Quia non ſolum. pius Quartus 488.
Quia licet. pius Quartus 700.
Quoniam informati. paulus Secundus 36.
Quoniam ex diuerſis. Clemens Septimus 220.
Quoniam ſicut accepimus. paulus Quartus 412.

R.

Ratio Iuris. Ioannes Vigeſimus ſecundus 4.
Rationi congruit. Iulius Tertius 33.
Regimini vniuerſalis. Leo Decimus 115. ſacro approbante.
Regimini vniuerſalis. pius Quartus 583.
Romani pontifices. Iulius Secundus 84.
Romanum pontificem. Leo Decimus 95.
Romanum pontificem. Leo Decimus 108.
Romani Pontificis. Leo Decimus 141.
Romanus Pontifex. Clemens Septimus 192.
Romani Pontificis. Clemens Septimus 196.
Romanus Pontifex. Clemens Septimus 230.
Romani Pontificis. paulus Tertius 244.
Romani Pontifices. paulus Tertius 267.
Romanus Pontifex. paulus Tertius 304.
Romanus pontifex. Iulius Tertius 346.
Romani pontificis. Iulius Tertius 390.
Romanus Pontifex. paulus Quartus 426.
Romanus pontifex. pius Quartus 512.
Romanus pontifex. pius Quartus 539.

Digitized by Google

Romanus Pontifex. Pius Quartus 564.
Romanum Pontificem. Pius Quartus 635.
Romanus Pontifex. Pius Quartus 645.
Romanus Pontifex. Pius Quartus 646.
Romanum decet Pontificem. Pius Quartus 664.
Romanum decet Pontificem. Pius Quartus 675.
Romani Pontificis. Pius Quartus 709.
Romanus Pontifex. Pius Quartus 711.

S

SAepenumero. Iulius Tertius 398.
Saluator Dominus. Leo Decimus 101.
Saluator noſter. Leo Decimus 161.
Saluatoris Domini. Pius Quartus 485.
Saluatoris, & Domini noſtri. Pius Quartus 652.
Sanctiſſimus Dominus noſter. Sixtus Quartus 40.
Sanctiſſimus in Chriſto Pater. clemens ſeptimus 198.
Sanctiſſimus in Chriſto Pater. clemens ſeptimus 214.
Sanctiſſimus in chriſto Pater. clemens ſeptimus 226.
Sanctiſſimus in chriſto Pater. clemens ſeptimus 234.
Sanctiſſimus in chriſto Pater. Paulus Tertius 235.
Sanctiſſimus in chriſto Pater. Paulus Tertius 280.
Sanctiſſimus in chriſto Pater. Paulus Tertius 299.
Sanctiſſimus in chriſto. Paulus Tertius 310.
Sanctiſſimus in chriſto. Iulius Tertius 371.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 520.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 520.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 591.
Sanctiſſimus in chriſto pius quartus 601.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 601.
Sanctiſſimus in chriſto Pius Quartus 609.
Sanctiſſimus in chriſto Pius Quartus 649.
Sanctiſſimus in chriſto Pius Quartus 653.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 686.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 698.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 700.
Sanctiſſimus in chriſto. Pius Quartus 710.
Sedis Apoſtolicæ. Pius Quartus 495.
Sedis Apoſtolicæ. Pius Quartus 625.
Si diligenter. Nicolaus Quintus 22.
Si diffuſis. Paulus Tertius 241.
Si ex præcepto. Paulus Quartus 467.
Si Paſtores. Iulius Tertius 329.
Si pro pauperum clemens ſeptimus 209.
Singularis ingenij. Paulus Tertius 238.
Sicut noſtris. Sixtus Quartus 39.
Sicut bonus Innocentius Octauus 74.
Sicut ad ſacrorum. Pius Quartus 615.
Sollicite debet. Gregorius Vndecimus 8.
Sollicitudo Paſtoralis. Nicolaus Quintus 22.
Sollicitudo miniſterij. Leo Decimus 155.
Solet Apoſtolicæ. pius quartus 492.
Solet interdum. pius quartus 579.
Solita noſtra. pius quartus 684.
Sublimis Deus. paulus tertius 240.
Superioribus menſibus. paulus quartus 425.
Supernæ diſpoſitionis. Leo Decimus 103. ſacro approbante.
Supernæ maieſtatis. Leo Decimus 170. ſacro approbante.
Superna prouidentia. pius quartus 637.
Superna prouidentia. pius quartus 610.
Superna diſpoſitione. pius quartus 551.
Suſcepti regiminis. Iulius Secundus 88.
Syncera fides. paulus quartus 419.

T

TEmerariorum quorundam. Leo Decimus 137. ſacro approbante.
Triumphans Paſtor. pius ſecundus 23.

V

VBique terrarum. paulus quartus 429.
Viam ambitioſæ. Martinus Quintus 10.
Videntes nos. Iulius Tertius 374.
Vniuerſi gregis pius quartus 566.
Volentes, vt tenemur Iulius Tertius 398.
Volentes ex innumerabilibus. pius quartus 581.
Volentes, ne beneficia. pius quartus 548.
Volentes dilectos filios. pius quartus 591.
Vt exactio. Iulius Tertius 365.
Vt exactio. paulus quartus 453.
Vt exactio. paulus quartus 456.

INDEX

INDEX RERVM, ET SENTENTIARVM.

ABBAS Monaſterio pręficiendus qualis eſſe debeat 108. 128.
Abbas ſi ſit in culpa, quomodo priuandus. 111.
Abbas pro Monacho in delictis capitalibus non audiendus, niſi Monacus ſe conſtituat in carcere. 90. 586.
Abbas, vel alius Prælatus ne ſe litteris non expeditis in Monaſterio ingerat. 85.
Abbates omnes ad Concilium inuitantur. 271.
Abbates, & alij Canonicorum Reg. Lateranen. Abbatibus & alijs S. Benedicti præcedunt. 625.
Abbatum, Prælatorum & canonicorum S. Auguſtini habitus. 625.
Abbati generali Ciſtercienſium, ſui ordinis Monaſteria omnia uiſitare liceat. 606.
Abbati generali Ciſtercienſium ab omnibus ſui ordinis Abbatibus & Abbatiſſis & Monaſteriorum vnitorum obediatur. 606
Abbatiſſa Conuertitarum Monialium qualis eſſe debeat, quomodo eligenda, & quandiu permanere in officio poſſit. 161. 181. 182.
Abbreuiator examinandus antequã ingrediatur officiũ. 11.
Abbreuiatoris officium in taxandis minutis 11.
Abbreuiatores à ſolutione ducati Secretarijs apoſtolicis facienda eximuntur. 80.
Abbreuiatores in litteris gratis expediendis qua debent vti inſcriptione. 80.
Abbreuiatorum coniugatorum ſubrogati priuilegia. 149.
Abbreuiaturæ, & ſcriptoriæ officium ne poſſit cum Pœnitentiaria retineri. 11.
Abrahami pietatis exemplum vnicum Deo filium immolare. 26.
Abrahamum ante pauciſſimi diuinæ legis amatores reperti ſunt. 26.
Abrahami in ſemine benedictæ ſunt omnes gentes. 16.
Abrahami ex liberis & Prophetæ, & Chriſtus ſecundum carnem ortus. 16.
Abſalon ex ambitu, cum Patris regnum ambierit, punitur. 419.
Abſolutiones vel mandata de abſoluendo quando à Pœnitentiario concedenda. 571.
Abſolutiones à ſimonia, pro vſurpata iuriſdictione, & violata eccleſiaſtica libertate quomodo concedendæ à Pœnitentiario. 571.
Abſolutiones à iuramento, periurio, excommunicatione, & alijs huiuſmodi quando & à quo concedi poſſint. 32. 77. 334. 348. 507. 571.
Abſolutiones, & diſpenſationes in matrimonio contracto incundo non concedendæ niſi pro bono publico, & ex cauſa vrgentiſſima. 420.
Abſolutionem ſententiarum & proceſſuum, ſeu remiſſionem ſi quis in criminalibus obtinuerit debet litteras exhibere Gubernatori, ſeu alteri Prouinciæ præſidi, et de illarum veritate vel ſubreptione docere. 587.
Abſolutiones extra forum conſcientiæ concedi non poſſint per pœnitentiarium. 571.
Abſolutionum ratione pœnæ ſoluendæ, & compoſitiones faciendæ ſunt de conſenſu, & cum interuentu Theſaurarij 681.
Abſolui ne quis poſſit à Iudice ex quolibet delicto niſi ſe conſtituat in carcere. 588. 690
Abſolutus reus à crimine ad fiſci inſtantiam cautionem de ſe repræſentando, ſeu de non diſcedendo dare non cogatur. 576.
Abſoluti à Iudicibus in conſtitutione contra homicidas non comprehenduntur. 537.
Accuſatores ex pœnis quartã cẽtenarij partẽ accipiant. 617.
Acoluthi Papæ familiares. 235.
Acoluthorum papæ inſignia legatus conferendi facultatẽ habet. 283.
Actor in omnibus forum rei ſequatur. 40.
Adæ filij ante diluuium quantum errauerit, & à diuina lege receſſerit. 26.
Adminiſtrationes, & officia diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruantur. 5. 10
Aduocatorum ordinatio. 7. reformatio. 6.
Aduocati officium circa cauſas proponendas, & ordinandas. 6. 72. 629
Aduocati ſalarium quantum. 14. 15.
Aduocati in proponendis pauperum cauſis nequid recipiant. 6.
Aduocati pauperum ſuum gratis Deo pauperibus officiũ exhibeant. 629.
Aduocati pauperum locus in palatio Gubernatoris & officium in informando, & dando votum. 444.
Aduocati, ne vltra conuentum ſalariũ, lite pendente quicquam recipiant vel ſibi promitti patiantur, & eorum pœna ſi contrauenerint. 6.
Aduocatorum negligentium, & parum fidelium pœna 6 7.
Aduocati, ne cauſas multas, malas, & iniquas ſuſcipiãt. 6. 7.
Aduocatos in Rom. cur. offendentium pœna. 81
Aduocato conciſtoriali, vt admittatur quid faciendum. 14.
Aduocati conciſtoriales tantum, iuris doctores creare poſſint. 353. & pauperes, & idoneos, gratis creare debẽt. 353.
Aduocatorum conciſtorialium officium circa cauſas tuendas, & alia in Conciſtorio. 14.
Aduocatorum Collegij Capitolij facultates confirmantur. 142.
Aedificia ad decorem vrbis conſtruenda. 47. 76. 121.
Aedificia, vt conſtruantur, diruantur, aut vendantur ob publicam vtilitatem Camerario, & Magiſtris viarum facultas. 48 76. 122.
Aedificiorum lites, Iudices, ſententiæ, & ab eis ne poſſit appellari. 14[illegible].
Aegidius Cardinalis Legatus, & eius laudes, & auctoritas. 51. 249.
Aegidianæ conſtitutiones in ſex libros redactæ confirmantur, 282. non præiudicant ſtatutis Ciuitatum 46 neque Auditori Cameræ 249 earum obſeruatio ad omnes prouincias extenditur. 249
Aegidiana conſtitutio de procuratoribus in criminali cauſa admittendis ne locum habeat. 9[illegible].
Aetas minor 25. annis in delictis capitalibus non excuſator 90. 587.
Aegidianarum conſtitutionum confirmatio A.C. non pręiudicat. 249.
Aegidianæ conſtitutiones quoad appellationes. 100.
Aegidianæ Conſtitutiones, & earum tituli, & rubricæ 45. vt obſeruentur. 249. 114. augentur 46. 249.
Affixiones litterarum non niſi à Curſoribus in Rom. cur. pręſentandæ. 201
Agriculturæ exercendæ libertas 1[illegible]7. vtilitas, & honeſtas. 178.
Agriculturæ controuerſias ſedare quis poſſit. 1[illegible]7.
Agriculturam ſi Romani ciues exercere velint in ſuo territorio, alij non poſſint. 1[illegible]0.
Agros colere quibuſuis pro tertia parte in quolibet caſale liceat ſi id domini non faciunt 1[illegible].
Agris ex quibuſdam frumenti recolecti, quinta, vel ſeptima, vel decima pro rubro reſpectiue ſoluatur. 1[illegible]9.
Albergatorum, & Cauponum ſocietatis indulta ampliantur, & confirmantur 610
Albergatores, & Caupones non poſſint moleſtari ſuper bonis, quæ furto ſubtracta prætenduntur, niſi illis conſignata, & in cuſtodiam data fuerint 610.
Alemaniam, eiusque Principes quanto ſtudio Romana eccleſia ſit proſequuta 1.
Alexandrinum patriarcham tertium locum poſt pontificẽ Romanum tenere. 19.
Alexandrina Synodus, vbi interfuit Athanaſius ad Felicem

papam

Digitized by Google

Papam litteras mittit. 555.
Alienationes rerum eccleſiaſticarum à Symmaco Papa fieri prohibentur. 476.
Alienationum rerum Eccleſiaſticarum in cauſis examinandis quid facere debeant Commiſſarij. 36 478.
Alienatarum male rerum Eccleſiaſticarum fructus reſtituendi. 372. 407. 478.
Alienationes nõ ſeruatis iuris ſolemnitatibus factæ reſcinduntur. 407. 501. 478.
Alienationes eccleſiaſticorum bonorũ quoad litteras Pauli quarti ad ius commune reducuntur 504. reſcinduntur. 174 407. 478.
Alienationes eccleſiaſticarum rerum pro neceſſitate S. R. E. confirmantur. 203.
Alienationes rerum Cameralium, & fiſci nullæ ſint ſine ſolemnitatibus factæ in damnum Eccleſiæ, Sedis, & Cameræ apoſtolicæ 674.
Alienationes rerum eccleſiaſticarum licitæ ſunt pro vtilitate eccleſiæ, pro pauperum alimonia, pro redemptione captiuorum, pro ædificatione templi, & pro augmento Cœmeterij. 203.
Alienationes rerum ad fiſcum ſpectantium an & quando valeant. 707.
Alienationes rerum eccleſiaſticarum baſilicarum vrbis ad inſtar baſilicæ S. Petri. 273.
Alienationum de bonis eccleſiaſticis confirmationes ad quam ſummam expediri poſſint 566.
Alternatiuam beneficium impetrantes quid facere teneantur 225.
Alternatiuæ, & dilationes quomodo concedendæ ab officialibus Populi Romani. 419.
Alternatiua non proſit quoad bona in Camerali obligatione 509. de alternatiuę beneficio, vide Ceſſio bonorũ.
Alumeriarum Tulphę montis erectio cum aſſignatione duodecim pro centenario 450.
Alumina ex infidelium partibus ad Chriſtianos deferentiũ vel eis vendentium, & ementium pœna. 196. 372 547.
Ambitus criminis deteſtatio 459. 675. à principatus.
Ambitus cauſſa Nuncij fauores ne mendicent 675.
Ambitus leges ante & poſt Chriſti aduentum latæ. 459.
Ambitus ſcelus iure diuino, & Conciliorum decretis quã grauiſſime punitur 459.
Ambiens Papatum tanquam de crimine læſæ maieſtatis, & tanquam ſchiſmaticus, & hereticus puniẽdus. 460. 461.
Ambiens Abſalon Patris regnum, ob id punitur. 459.
Anagnia Campaniæ caput. 647.
Anagnia pro munitione impoſitio 647.
Anconitani portus pro reparatione impoſitio. 554.
Anglię Reges defenſores fidei Appellandi. 165.
Animalia in escam mactari ſolita ne extrahantur. 517. 525.
Animam intellectiuam mortalem eſſe aſſerentes vel eſſe vnicam in omnibus hominibus damnantur 108.
Anima eſt per ſe vere, & eſſentialiter humani corporis forma, & immortalis. 108.
Anima eſt ſingulariter multiplicabilis pro multitudine corporum quibus infunditur. 108.
Animas quæ de omiſſis, & cõmiſſis non ſatisfecerint purgatorio purgandas. 19.
Animabus in purgatorio viuorum ſuffragia prodeſſe. 19.
Animas in purgatorio non eſſe ſecuras de ſalute, eſt hæreſis Lutheri. 158.
Animas in purgatorio peccare ſine intermiſſione quãdiu quęrunt requiem, & horrent pœnas, eſt hęreſis Lutheri. 158.
Animas ex purgatione liberatas minus beari, quàm ſi per ſe ſatisfeciſſent, eſt hęreſis Lutheri. 158.
Animas baptizatorum quæ nullam peccati maculam contraxerint, seu purgatas quas contraxerit in cœlum recipi 19.
Animas in peccato actuali, vel originali exeuntes in infernum deſcendere. 19.
Animas in inferno diſparibus pœnis puniendas. 19.
Annatarum ſoluendarum conſtitutiones 412. 413. 461. 36. 369 380. 366. moderantur 85.
Annatas non ſoluentes excommunicantur & eorum beneficia, & dignitates impetrari poſſunt. 50. 85. 366. 413. 462. 463. 381.
Annatarum debitores qui. 432. 380.
Annatas ex eccleſijs vnitis in ſingulis 15. annis ſoluendas. 88. 397.
Annatæ ex penſionibus 24. duc. ſummam non excedentibus non ſoluendæ 217.
Annatas ſoluendi dilationes, ne concedantur, conceſſæ reuocantur 307.
Annatæ non ſolutę à decem preteritis annis duntaxat Cameræ Apoſtolicæ applicantur. 380.
Annatarum exactioni Camerarius, & Theſaurarius præficitur. 397. 369. 413.
Annatarum modus & taxę quoad beneficia in Germania. 20.
Annatis ne Camera & Collegium Cardinalium fraudetur in prouiſione Conſiſtoriali quid agendum. 169.
Annatarum cauſſę auocantur, & committuntur. 413.
Annonæ ſtatus eccleſiaſtici deputatus prefectus. 517. 524. 598.
Annum vigeſimum attingens in capitalibus delictis pro maiori reputabitur. 90. 587.
Antiochenum patriarcham quartum locum tenere poſt Pontificem Romanum. 10.
S. Antonij Viennenſis diœceſis Monaſterij priuilegiorum innouatio 708.
S. Antonij Viennenſis diœceſis Monaſteriorum priuilegia non includuntur in reuocatione aliorum. 709.
Apoſtatis ne facilis exitus pateat. 396.
Apoſtatę ad regularia loca poſſint redire, & debeant recipi 495.
Apoſtatarum ſcelera quot, & quanta. 456.
Apoſtatarum beneficia vacare, & conferri poſſe. 196. 457. 436. eorum fructus reſtituendos 457 ipſi fructus ſunt primi Monaſterij, vbi profeſſi fuerint 458.
Apoſtatam preſentans in beneficio de iurepatronatus priuatur pro illa vice. 457.
Apoſtatę inhabiles, & incapaces ſunt ad omne munus eccleſiaſticum ſubeundum 457. 455.
Apoſtatæ compellendi ad oſtendendum preſentationem obtinendi beneficia, & alia. 395.
Apoſtatarum tranſlationes niſi ad arctiorem vel parem ordinem facta fuerint irrita ſint. 457. 456.
Apoſtatæ, vt ad primum redeant ordinem compellendi & in alio minus arcto, vel pari ſint 457.
Apoſtatæ differentes aut negligentes ad ſuum locum redire qua pœna puniendi 457.
Apoſtatas recipiendi facultates reuocantur. 458.
Apoſtatarum abuſus, vt tollantur 457.
Apoſtatæ, ſi redierint ab eorum omnibus commiſſis abſolui poſſint. 376.
Apoſtatis, quo caſu à pœnitentiario abſolutio concedenda. 571.
Apoſtatæ, & contra eos Pauli Quarti litteræ 456. ipſæ litterę moderantur. 495.
Apoſtatę ſignum ſit biretum nigrum geſtare cum duabus albis lineis. 457 496
Apoſtatarum varij pretextus, & temeritas, cur apoſtatauerint. 456.
Apoſtatæ ne excipiantur, & adiuuentur 457.
Apoſtatę ſi eos recipere non poſſit regularis ordo in alio loco apud monaſterium pœnitentiam agant, & neceſſarijs nutriantur. 457.
Apoſtatare volens, allegans prætextum exeundi, tenetur illum preſentari facere alias obtentæ litteræ Apoſtolicæ nullius ſint roboris. 457.
Apoſtatę, vt poſſint redire, ad quæcunque monaſteria voluerint. 497.
Apoſtatæ inobedientes, maiori excommunicatione damnantur. 496.
Apoſtatę omnes comprehenſi in litteris Pauli Quarti per pium Quartum abſoluuntur. 497.
Apoſtoli poſt Chriſti aſcenſionem epiſcopos per vrbes, & diœceſes diſtribuerunt. 117.

Apoſto-

Apoſtolicarum rerum prouiſiones, & mandatorum executionem impedientium pœna. 73.
Apoſtolicarum litterarum corruptorum cauſæ quibuſdã Cardinalibus committuntur. 450.
Apoſtolica bona detinentium ſeu ſcientium, & non reuelantium pœna 171. 176.
Appellationes quæ & quomodo admitti poſſint ab Auditore Cameræ 316. 568.
Appellari omiſſo medio per quę prohibetur. 316. 249.
Appellari à quibus ſententijs non poſſit. 140. 143. 691.
Appellationes in poſſeſſorio non recipiendæ. 316.
Appellationes à ſentententia lata per Epiſcopum non deuolui. 484.
Appellare à ſententia late per ordinarium quando liceat, & quando non. 116.
Appellatio ab exceſſiua taxatione expenſarum ſemel committenda. 561.
Appellationum in commiſſionibus quid à Referendarijs faciendum 561.
Appellationes in cauſis fiſcum & Cameram concernentibus non admittendæ niſi facto depoſito. 261. 587. 690.
Appellationes à ſententijs ſeu grauaminibus cauſarum in Gallia cui ſunt committendæ. 130.
Appellantes à Romano Pontifice excõmunicantur. 24. 88.
Appellandum à Mareſcalcho ad Auditorem Cameræ 92. à Conſulibus artium, ad Tribunal Magiſtrorum viarũ. 662. à Capitulinis Iudicibus ad Capitaneum. 92.
Appellationum in commiſſionibus ſignandis citandus eſt fiſcus, & Teſaurarius Prouinciæ, vbi fuit facta condemnatio. 691.
Appellatio fiſci ab abſolutione lata pro reo non admittenda. 569
Appellationum à diffinitiua cauſæ quæ à Correctore & procuratoribus contradictarum expediri poſſint. 556.
Appellationes quando nec interponendæ, nec admittendæ, 7. 140. 143. 190. 691.
Appellari à Iudice appellationis quatenus poſſit. 93.
Archibuſettos retinentium, & deferentium pœna. 580.
Archiepiſcopi, & omnes alij Prælati ad Concilium inuitantur. 271.
Archiepiſcopi in Hiſpania, ne capitula viſitent, aut in ea iuriſdictionem exerceant. 448.
Archiepiſcopi vt ad reſidentiam eant, & reſidentium priuilegia. 484.
Archiepiſcopi, vide Epiſcopi.
Archiuium vbi ſit, vel non ſit, quid agendum de ſcripturis Notarij defuncti. 614. 615. 640.
Ariminum oppidum Eccleſiæ à Venetis occupatum. 87.
Arma & alia prohibita ad infideles delationis caſus à facultate conceſſa Pœnitentiarijs tempore Iubilei excluditur. 78.
Artes aliæ ab alijs ad decorem Vrbis ſeparandæ, & quæ male olent prope flumen 661.
Artem liberalem profiteri volentes profiteantur fidẽ. 621.
Artificum fraudes per Conſeruatores coercendę. 479.
Aſſertamentum peti non poſſit niſi in caſibus quorũ grauamen per diffinitiuam reparari non poteſt. 681.
Aſſertamentum in caſibus ſummam decem ducatorum nõ excedentibus peti non valeat 681.
Aſſertamentum quomodo fieri poſſit, & cauſas in eo Iudex an diffinitiuis, & interlocutorijs ſententijs proponere teneatur. 681.
Auctoritate D. N. P. cuius Pœnitentiariæ &c iſta clauſula in litteris ſummi Pœnitentiarij quid operetur. 334.
Auctoritate D. P. & de eius ſpeciali, & expreſſo mandato, iſta clauſula in litteris Pœnitẽtiarij quid operetur. 334.
Auditoris Camerę facultas quoad obligationes, penſiones, ſolutiones, recuſationes ſolutionum, fructus beneficiorum, abſolutiones, appellationes, res eccleſiaſticas male alienatas, ciuiles. criminales, & mixtas cauſas, & contra quoſcumque. 152. 245. 316. 527. 478. 550. 569. 245. 528. 667 300.
Auditoris Cameræ facultas excommunicandi, & interdicendi, 529. 668.
Auditoris Cameræ facultas in Camerarij, & Pœnitentiarij litteris exequendis. 667.
Auditoris Camerę facultas quoad executionem obligationum in forma Iuris Quarãtigiæ Ripæ, & Ripettę. 669.
Auditoris Camerę facultas in non reſidentes. 187.
Auditoris Cameræ facultatum moderatio 550.
Auditori Cameræ non præiudicant Aegidianæ conſtitutiones. 249 316.
Auditoris Camerę facultates non præiudicant iuriſdictioni Vicarij & Gubernatoris Vrbis 551.
Auditoris Cameræ officiũ omniũ antiquiſſimũ. 468. 568.
Auditoris Cameræ officium extinguitur, & in nomen Regentis commutatur 468.
Auditor Camerę de quibus cauſis cognoſcere non debeat, 92. 527. 529. 667.
Auditor Cameræ in cauſa quinquaginta florenorum ſummarie procedat. 245. & in quibuſdam alijs cauſis. 528. 559. 667.
Auditoris Cameræ ſeu Regentis iuriſdictio ſede vacante, 468.
Auditor Camerę Iudex generalis Notariorum criminaliũ. 427. 667.
Auditor Cameræ Iudex exemptorum. 92.
Auditor Cameræ primum locum in Capella Papæ poſt Gubernatorem, & omnes Principum Prælatos habere debeat. 529. 669.
Auditor Camerę per turnum commiſſiones, & appellationes inter Notarios diſtribuat. 39.
Auditor Camerę Iudex ordinarius Romanę Curiæ & iuriſdictionem exercet in ciuilibus, & criminalibus cauſis totius orbis Chriſtiani. 567.
Auditor Camerę poſſit quaſcunque appellationes admittere præterquam in poſſeſſorio. 316.
Auditorum Contradictarum conſtitutiones 10. earum reformatio. 566. Procuratores in quibus ſe non intromittant. 566
Auditorum Rotę conſtitutiones, priuilegia, reformatio, officium. 4. 10. 71 562. 184. 244. 185.
Auditorum Rotæ officium circa cauſas audiendas, & examinandas. 41. 13. libros habendos, 13. 185.
Auditorum Rotæ facultas in viduarum, pupillorum, & beneficiorum cauſis, in remiſſorijs, appellationibus, reiteratione terminorum, abſoluendo, in plurium commiſſionum præſentatione, in Notariorum taxa. 4. 7. 10. 71. 184. 244. 562.
Auditorum Rotæ priuilegium circa horas canonicas, altare portatile, Confeſſarium eligendum, celebrandum in loco interdicti, indulgentias, lacticinia, & alia, obtinenda beneficia incompatabilia & dignitates eccleſiaſticas. 184. 186. 187. 244.
Auditorũ Rotæ exemptio à ſolutione gabellæ. 184. exemptionis confirmatio. 244.
Auditor Rotæ admittendus, qualis eſſe debeat, & quantum ex redditibus habere, & quid ſibi imponendum à Vicecancellario. vt reperiatur idoneus. 12 13.
Auditores Rotæ allegantes mãdatum de ſuperſedendo ob diſceſſum ſummi Pontificis ab Vrbe, reijciant 214.
Auditores Rotæ hora iuridica ad Palatium conueniant. 4.
Auditores Rotæ nihil recipiant, neque ſibi promitti patiantur à litigantibus. 4 562.
Auditor Rotæ, qui quod non debetur, ſibi perſolui patitur ad reſtitutionem tenetur. 13.
Auditor Rotæ ſi negligentiæ, corruptionis, vel alio crimine ſit notatus, quod agendum 13.
Auditores Rotæ conſilia Coauditorum ſecrete tenere debeant. 4.
Auditorum Rotæ prior tempore in receptione cauſam referat 4.
Auditores Rotæ ad ſuperflua allegantes audiendum non aſtringantur. 4.
Auditor Rotæ facta relatione Coauditorum conſilia quærat, cauſasque celeriter terminet 4.
Auditorum Rotæ quilibet Notarios quot, & quales habere debeat. 4.

Digitized by Google

Auditores Rotæ ſiquis ob paupertatem redimere acta non poſsit gratis reſtituere Notarios compellant. 4.
Auditor Rotæ ne conſilium, vel patrocinium alicui in cauſis Palatij preſtet, niſi conſanguineo, familiari, vel alicui eccleſiæ vbi ſit beneficiatus. 4.
Auditor Rotæ ne ad Coauditorum conſilia admittatur in proprijs, vel conſanguineorũ aut familiarium cauſis. 4.
Auditor Rotæ tenetur reuelare litigantem eſſe ſibi familiarem vel conſanguineum, ſi id ſit alijs occultum. 4.
Auditor Rotæ nullus cauſam recipiat, in qua conſilium dedit, ſed remittat ad Cancellarium. 4.
Auditoribus Rotę diuerſis ſi eadem commiſſa fuerint, quis erit Iudex. 13.
Auditor Rotæ ſi ſecum Notarius habitans vltra id quod æquum eſt perſoluat, excommunicetur, item & Notarius ſoluens. 13.
Auditor Rotæ calumnioſum Procuratorem ex officio repellat. 8.
Auditorum Rotæ excommunicandi, & excommunicatos aggrauandi facultas. 8.
Auditores Rotæ, & Locumtenentes non poſsint impetrare beneficia, quorum fuerint Iudices. 8.
Auditores Rotæ familiares Papæ declarantur. 235.
Auditor Rotæ non poſsit pronunciare in cauſa niſi perfecto regiſtro, ſed contra contumacem poſsit. 562.
Auditores Rotæ partibus petentibus deciſionem cauſæ dare teneantur. 562.
Auditorum Rotæ officium, & facultas in ferẽdis ſententijs, in remiſſorijs, in dilationibus, in liquidationibus fructuum, in reſtitutione in integrum, in prorogationibus fatalium, in nullitatibus, in cauſis criminalibus, in ſportulis, & circa Notarios. 561.
Auditores Rotæ non cognoſcãt de proprijs cauſis, vel familiarium, aut conſanguineorum vſque ad ſecundum gradum. 561.
Auguſti tempore Chriſtus naſcens cæteris Monarchiæ regimen prætuliſſe videtur. 33.
Auguſtinus Sanctus ineptias confiteri & corrigere, quàm impudenter defendere maluit. 33.

B

BAbel Turris in contumeliam Dei cœpta, & quot malorum cauſa fuit. 26.
Bancheriorum Hebræorum reformatio. 676.
Bancũ tenere publicè, aut priuatim nullus Hebræus poſſit preter eos qui ſolent tolerari. 677. 1.
Bancherius Hebræus nõ ad maiorem ſummam quam 24. pro centenario mutuare poſsit. 677. 2.
Bancherius Hebræus offerat ſchedulam in qua quantum dedit pro pignore, & nomen pignorantis ſcribat. 677. 8.
Bancheriorum Hebræorum libris qui tenentur ſecundum ſibi præſcriptã formã habeatur fides. 677. 10. ſed ſi ſchedula aliter ſe habeat ſchedulæ magis credatur. 677. 11.
Bancherius Hebræus non niſi vnum tantũ librum habeat Italica lingua ſcriptum, & quadam forma compoſitum. 678. 14. 678 15.
Bancherius Hebræus ſi ſuper ablato pignore ignoranter mutuauerit quid agendum. 678. 18.
Bancherius Hebræus ſi mutuauerit ſuper aliquo pignore ſine conſenſu domini quid agendum. 678. 20.
Bancherius Hebræus ne mutuet veſpere poſt vigeſimam quartam horam & mane ante primam. 679. 23.
Bancherius Hebræus poſsit vnum ſocium aſcribere dummodo vnus ſit, qui librum adminiſtret 678. 18.
Bancherij Hebræi ne patiantur fieri aliquod pactum contra capitula ſibi præſcripta. 679. 33.
Bancherij contrauenientes capitulis ſibi præſcriptis, quã pœnam incurrant. 679. 36.
Banniti, & contra eos. 30. 170. 392. 530. 531. 532 535. remittantur ad Proregem. 645.
Bannitus, vel crimine ſuſpectus petens abſolutionem non audiendus, niſi ſe conſtituat in carceribus. 582. 588.
Banniti vt recedãt ab vrbe Romæ, & qui intelligãtur. 384.
Banniti Regni Neapolis intelligitur bannitus à locis S.R.E.
Bannitorũ receptãtiũ, aut fautorũ pœna. 151. 170. 363. 392. Hoſpitatores receptantes pœnam non incurrant. 392.
Bannitorum in proceſſu ſummariè procedendum. 393.
Bannitus non poſsit niſi per ſummum Pontificem reuocari. 30. 170.
Bannitus quis ab omnibus circumuicinis locis vſque ad quinquaginta miliaria intelligatur. 30. 171. & etiam ab omnibus R. E. locis, & Regni Neapolis. 645.
Banniti pro homicidio in locis, à quibus fuerint banniti, officia, aut dignitates habere non poſsint. 30. 170.
Bannitis, & cõdemnatis, ne gratia, vel remiſsio fiat aut cõpoſitio niſi per ſummum Pontificem ſignetur, & per Datarium datetur. 645.
Bannitus, & qui non fuerit bannitus non debet reſtitui niſi habita pace cum herede occiſi, neque audiri, niſi ſe conſtituat in carcere 581.
Baptiſmate ſuſcepto animas hinc profectas nulla contracta macula vel ea in corpore, vel extra purgata in Cœlum recipi, intuerique Deum. 19.
Baptiſmũ poſt in puero negare remanẽs peccatũ, eſſe Chriſtũ, & Paulũ cõculcare, heretica ſentẽtia Lutheri eſt. 157.
Baptizatis mancipijs ad officium Senatus Cameræ Vrbis confugientibus libertatis conceſsio reintegratur, & innouatur. 240. abrogatur. 307.
Baptiſmo cæteriſq; ſacramentis, reparamur, & ſaluamur. 26.
Bariſellatuum taxarũ applicatio Societati Charitatis. 490.
Bariſelli officium. 92. 577.
Bariſellus decreta Cameræ ſeruet. 301.
Bariſellus ſiquid ab iniuſte capto receperit, reſtituat. 301.
Bariſellus, & Executores contra committẽtes fraudes quomodo ſe gerant. 577.
Bariſelli, & Executores, vt obediãt extraordinarijs. 574 587.
Bariſellus ne quid recipiat à carceratis ratione expenſarũ, quas ſe feciſſe dicat pro exploratoribus. 303.
Bariſelli, & Mareſcalli executorũ executionis merces. 302.
Bariſellus litteras patentes à Protectore, & Deputatis Charitatis habeat. 491.
Bariſellũ vnũ, & ſatellites 25. habeat Gubernator Vrbis. 92.
Bariſelli in ciuilibus, & criminalibus executio quãta. 303.
Bariſellus, & executores Populi Romani quolibet anno ſyndicentur. 419. 92.
Bariſellus repertum in fragranti crimine poſsit punire. 92.
Baſilienſium dogma erroneum reijcitur à Pio Secundo. 35.
Baſilienſe Conciliũ inchoatum ab Eugenio reuocatur. 35.
Baſilienſes recuſantes primi parere mandato Eugenij Papæ non habere ductorẽ Spiritũ Sanctum dignoſcuntur. 35.
Baſilienſe non Concilium, ſed Conciliabulum poſtquam ab Eugenio tranſlatum fuit, appellari meruit. 135.
Beatitudinis diuerſitas iuxta diuerſitatem cuiuſque meritorum. 19.
Bella, tumultus, incendia, cædes, adulteria, ſtupra, periuria, Idololatria & omnia mala à turre Babel introducta. 26.
Beneficia ficte, vel in fraudem reſignata, vacare. 75.
Beneficiorum permutationes de pertica, ſeu huiuſmodi fraudulenta fieri prohibentur. 710.
Beneficia affecta, & reſeruata reſignari nõ poſſunt. 75. 504.
Beneficia reſignandi facultas non niſi ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis verę valeat. 75.
Beneficia reſignandi facultas quãdo, & vbi locũ habeat. 74.
Beneficia quamdiu poſſeſſa eſſe debeant, vt iure reſignata dicantur. 75.
Beneficiorum reſignationes, & ceſsiones adnotari debent, & vbi, & quomodo 198. in adnotationibus tollatur fraus. 198.
Beneficia vt quis renunciet compellens, & impediens ne obtineat, qua pœna puniendus. 73.
Beneficijs nequis ſe ingerat, vel ea retineat litteris non expeditis. 84. 371.
Beneficia certo modo vacantia impetrans, & non ſeruans ea quæ ſeruari debent, cui pœnæ ſubijciatur. 311.
Beneficia Curata, & Parochiales eccleſiæ conferri non poſſunt niſi præuio examine, & præſtita cautione, & iuramento de reſidendo. 594.

Beneficia

Digitized by Google

Beneficia curam animarum, aut iuriſdictionem habentia impetrantes examinentur de litteratura, idoneitate, & de vita, & moribus informatio capiatur. 12.

Beneficiorum fructus tempore obitus beneficiatorum inexacti debeantur ſucceſſoribus. 338. huiuſmodi conſtitutio declaratur. 342. quando locum non habet. 350.

Beneficiorum fructuum manifeſtatio, & notificatio ob taxam facienda. 365.

Beneficiorum ob prouiſiones, ſeu vniones annatæ ſoluantur. 366. vide Annatas.

Beneficiatorũ fraudes in fructib⁹ prędeceſſorũ tolluntur. 357.

Beneficium vacans per priuationem, vel amotionem impetrans tenetur cauſam exprimere. 311.

Beneficium certo modo vacans impetrare volenti quid in ſupplicatione narrandum. 310. 311.

Beneficiorum vacantium per obitum familiarium Cardinalium collatio declaratur. 226.

Beneficiorum collationes, & prouiſiones à ſede Apoſtolica emanatas in Germania impedientes. 233.

Beneficia per modum deuolutionis vacantia, ſeu non Canonico titulo poſſeſſa impetrare volens modum in ſupplicatione exprimere debet. 311.

Beneficia ſi quis vt impetret, ſe pro alio ſupponat, qua pœna puniendus. 311.

Beneficium de iurepatronatus ſi apoſtatam patronus præſentet, præſentatio nulla ſit. 457.

Beneficiorum in Regno Neapolis conſiſtentium vacantiũ per obitum fructus Cameræ Apoſtolicæ applicantur. 504. item alibi. 519.

Beneficiorum vacatio ſi de ijs ſuo tempore non prouideatur ad quem ſpectet. 20.

Beneficiorum alienationes, ſeu permutationum commiſſiones à Sacro Pœnitentiario quomodo, & quo caſu concedendæ. 571.

Beneficiorum vnionum, translationum, & ſuppreſſionum confirmationes ne expediantur. 566. neque tituli, & poſſeſſionis. 567.

Beneficijs parentum, ne filij ſuccedant. 220.

Beneficiorum poſſeſſio ne tranſumptorum ſupplicationũ vigore capiatur. 137.

Beneficijs animarum curam habentibus præficiendi præſcriptam fidei formam profiteantur. 634.

Beneficia omnia in confidentiam habita vacare. 636.

Beneficiorum ob prouiſiones, & vniones ſuper annatis deputatio litterarum apoſtolicarum. 569.

Beneficij fructibus pro prima, pro ſecunda beneficio ipſo, pro tertia vice beneficijs, & dignitatibus omnibus priuetur ſacerdos blaſphemans. 113.

Beneficia eorum, qui ſe litteris non expeditis in ipſis ingerunt impetrari poſſint. 85.

Beneficiorum ob vniones annatę perſoluendę ſunt. Vide Annatas.

Beneficiorum fructus ſuos non facit qui tenetur ad annatas, & non ſoluit. 369.

Beneficiorum affectorum fructus Camerę reſeruantur. 549.

Beneficia litigioſa, reſeruata, ſeu affecta reſignantes, & contra eos. 520. 521.

Beneficia reſeruata, & affecta quę ſint, & vnde. 156. 226. 227.

Beneficiorum reſeruatorum collatio infra quantum temporis facienda. 227.

Beneficiorum reſeruatorum poſſeſſio à Collectore ſpoliorum capi poſſit. 548.

Beneficia eccleſiaſtica Romanis concedenda. 99.

Beneficium ſi ſit reſeruatum, nulliter collatum, & ſuper eo litigare contingat, Iudex faciat ſequeſtrari fructus. 521.

Beneficia quando licet reſignata ſint, non per reſignationem ſed per obitum, vacent. 520.

Beneficia affecta, & reſeruata nulli conferantur, & eorum fructus ad Cameram apoſtolicam reſeruantur. 519.

Beneficiorum reſignationis, ceſſionis, ſeu alterius huiuſmodi rei conſenſus præſtiti vbi annotari debeant. 225.

Beneficiorum poſſeſſionem apprehẽdendi, ne Iudices tranſumpta ſupplicationum, aut litteras, ſiue mandata earum vigore concedant. 225.

Beneficiorum reſignationes, & ceſſiones per Notarios autentice annotentur. 198.

Beneficium, vel dignitatem eccleſiaſticam poſſidens in Gallia per triennium, dummodo habeat coloratum titulũ, moleſtari non poſſit. 132.

Beneficium in Gallia ne quis ſine titulo obtineat quomodo ab ordinario inquirendum. 131.

Beneficiales cauſæ cognoſcendi facultas penes quoſdam Cardinales. 480.

Beneficium habens, & officium non dicens, fructus pro rata reſtituere tenetur, etſi id omiſerit per quindecim dies, beneficio priuandus. 114.

Beneficiorum fructus a nullo Iudice, vel Principe occupari poſſint ſine licentia Papæ. 114.

Beneficiorum vniones, translationes, & appellationes concedere ſacer Pœnitentiarius abſtineat. 577.

Beneficia conferendi, eorumque reſignationes, ſeu permutationes admittendi & ad incompatibilia diſpenſandi facultas Legatis & Nuncijs eripitur. 602.

Beneficiorum ſecularium vnius decimæ, & regularium quartæ partis fructuum impoſitio 305.

Beneficia impetranti quando ſurrogationes non ſuffragentur. 311.

Bernardinus Senenſis inter Sanctos à Nicolao Quinto relatus. 27.

Bernardini Sancti Senenſis nobilitas, abſtinentia, integritas, grauitas, eloquij ſuauitas, doctrina, in vultu alacritas, & in eius mente quies. 27.

Bernardinus Senenſis ad Aquilam Marſorum Vrbem accedit, & ibi iamdiu vitam ducit. 27.

Bernardinus Senenſis Beati Franciſci Religionem ingreditur, & verus eſt paupertatis cultor. 27.

Bidelli, ſeu nuncij habeant rotuli copiam cõſcriptam iuxta ordinem lectorum. 107.

Bidelli, ſeu nuncij feſta Palatij cõſueta doctoribus, & ſcholaribus nuncient, etſi facere neglexerint qua pœna puniendi. 107.

Biretum viride ferendum ab omnibus petentibus cap. Odoardus, & ſimilia 526.

Bituricenſis pragmatica, ſeu corruptela reuocatur. 136.

Blaſphemantium nomen Dei, Ieſu Chriſti, virginis Mariæ pœna. 113. 114. 378.

Blaſphemantes Sanctos arbitrio Iudicis puniantur. 114. 379.

Blaſphemans Sacerdos beneficij fructibus, & ipſis beneficijs priuetur. 113.

Blaſphemans laycus quibus pœnis multandus. 113. 378.

Blaſphemans nobilis efficitur ignobilis, & omnibus officijs priuatur. 113. 378.

Blaſphemantem audiens debet obiurgare, accuſare, & notificare Iudici. 379.

Blaſphemantem accuſans indulgentiam, & tertiam partem pœnæ lucretur. 114.

Blaſphemanti ſi accuſatum à nullo, ſe ipſum accuſet omnis pœna ſi petat veniam condonatur. 379.

Blaſphemiæ reo non niſi grauiſſima pœnitentia ſeueri confeſſarij arbitrio iniungatur. 113.

Blaſphemię conuictos ſi ſæculares Iudices non puniant eiſdem ipſi pœnis ſubijciantur. 144.

Blaſphemijs in inquirendis, & puniẽdis diligẽtes, indulgẽtiam & partem pœnæ pecuniariæ conſequantur. 114.

Blaſphemiæ vitio cohercendo Inquiſitores præficiuntur Iudices. 379.

Blaſphemię vitium coercentia ſtatuta vbique ſeruentur. 214.

Blaſphemiæ omnes pœnæ pecuniariæ Orphanorum ſuſtentationi applicentur. 389.

Blaſphemia maxime à ludis enutritur, 379.

Blaſphemantes ſint inteſtabiles actiue, & paſſiue, nec poſſint ferre teſtimonium. 379.

Boemorum, & Gręcorum hæreſim olim damnatam errores Lutheri continent 157.

Boemos olim propter fidem Germani proſequentes ſanguinem effuderunt. 157.

Boemorum hæreſis Conſtantienſi Concilio damnata. 57.
Boemos communicantes ſub utraque ſpecie, non hæreticos, ſed ſchiſmaticos eſſe obloquitur hæreticus Lutherus. 157.
Bononiæ Ioannes Bentiuolius occupator excommunicatur. 83.
Bononiam ſe confert Clemens Septimus pro pace inter Principes Chriſtianos facienda. 214.
Borrhomæi Cardinalis, & ſuorum Auditorũ Iudices confirmantur & facultates ampliantur. 513.
Brigoſi. vide rixoſi.
Brunduſin. & Oritan. Monaſteria viſitandi facultas reuocatur. 512.
Bullatores quantum pro bullandis litteris recipiant. 12.

C

CAedulones cum pictura demonum nõ permittendos ab Auditore Cameræ. 569.
Calcedonenſis, Epheſini, & Conſtantinopolitani concilij in Romanos Pontifices reuerentia. 135.
Camaldulenſium Eremitarum recipiendi Monacos alterius ordinis priuilegia. 458.
Cambia ſicca exercentes, vt vſurarij pleſtendi. 699.
Cameræ apoſtolicæ miniſtri in Camera rationem reddant. 309. 632.
Cameræ Apoſtolicæ coadiutorum, & adminiſtratorum officium. 631.
Cameræ Apoſtolicę miniſtrorũ facultas ſede uacante. 558.
Cameræ Apoſtolicæ libros, ſeu ſcripturas detinentium, & non reſtituentium, ſcientium, & non reuelantium pœna. 362.
Cameræ Apoſtolicæ bonorum occupatorum pœna. 432.
Cameræ Apoſtolicæ cenſuũ, & annatarum debitores. 432. vide Annatæ.
Cameræ Apoſtolicæ indebitis ſibi ſolutionibus loco decẽ iuliorum ducatus ſoluatur. 476.
Cameræ Apoſtolicæ compenſatio in extinctione cenſuum facienda. 262.
Camera Apoſtolica ne ſe intromittat in bonis ab inteſtato decedentium 331.
Cameræ Apoſtolicę officij, & tribunalis reformatio. 364. 627.
Cameræ Apoſtolicæ introituum cõceſſiones Cameralibus factæ ſuſpenduntur. 345.
Cameræ Apoſtolicæ officiorum fructus applicantur. 236. beneficiorum. 549.
Cameræ apoſtolicæ iura ex Doana pro animalibus ſurreſtis ciues Romani effecti ſoluere tenentur. 57.
Cameræ apoſtolicę Tribunal omnibus alijs in curia Romana præſtat. 628. 565.
Camerę apoſtolicæ bona, iura, inueſtituræ, computa, alienationes & alia quæcunque coram Camerario, & quinque Deputatis cognoſcantur. 695.
Cameræ apoſtolicæ intereſſe concernẽtia priuilegia, & gratias impetrantes debeãt ea in Camera præſentare, & regiſtrari facere. 683.
Cameræ apoſtolicæ ducati 500. & reliqua, per mortem Cardinalium debita, perſoluantur. 338.
Camera apoſtolica ne fraudetur fiat notificatio fructuum beneficiorum. 365.
Cameræ apoſtolicæ maleficia ſtatus eccleſiaſtici applicantur. 54[illegible].
Camerę apoſtolicę terrarum feudos extinguendi facultas cum recompenſa. 261.
Cameræ apoſtolicæ bona alienandi licentiæ reuocantur, & Camerarius deputatur executor. 697.
Cameræ apoſtolicæ rerũ alienationes quando valeant. 707.
Cameralis obligationis vigore petere, ſeu exigere cambia, niſi realia, & quæ de ſtilo mercantili deberentur nemo poſſit. 699.
Cameralis obligationis facultates. 152. 667.
Cameralis obligationis executio ad quem pertineat. 569. 667. 669.
Camerales obligationes etiã poſt mortẽ debitoris quoad bona cõtra hæredẽ, ſeu aliũ executioni demãdandæ. 667.
Camerales litteræ pro adipiſcenda beneficiorum poſſeſſione non cõcedendæ à Camerario, neque ab alijs Cameræ officialibus. 458.
Camerales officiales, ne in contractibus, locationibus, & huiuſmodi alijs rebus Cameræ celebrandis participes ſint. 317. 678.
Cameralium officialium, & miniſtrorum in reddendis rationibus officium. 632.
Cameralium officialium conceſſiones, & contractus. 631.
Camerarij officium quale ſit, & in quo præcipuè conſiſtat. 628. 563.
Camerarij, & Camerariatus officij priuilegia à Paulo Quarto ſublata reſtituuntur 517. confirmantur. 517. 628.
Camerarij officium circa electionem, & reformationem ſtudij vrbis. 17. 18.
Camerarij facultas circa ædificia. 48. 659.
Camerarij facultas, & officiũ ſede uacante. 558. 630. 565.
Camerarij, Præſidentium, & Clericorum Cameræ officium. 564. 628.
Camerarius, Præſidentes, & Clerici Cameræ de quibus tantum cauſis cognoſcere debent. 564.
Camerarius, Præſidentes, & Clerici Cameræ à quibus abſtinere debeant. 564.
Camerarij facultas cognoſcendi de cauſis, & iuribus, rationibus, ſeu computis, alienationibus inueſtituris, & conceſſionibus quibuſcunque Cameræ apoſtolicæ cum voto & aſſiſtentia quinque Deputatorum 694.
Camerarius deputatus executor litterarum ſuper reuocatione alienandi bona Camerę. 696.
Camerarij, & Theſaurarij deputatio ſuper annatarum litteris. 369.
Camerarij officium Vitellotio Cardinali conceditur. 641. conſiſtorialiter. 643.
Cancellariæ apoſtolicæ conſtitutiones. 10.
Cancellarię cõſtitutiones quomodo alicui fidẽ faciant. 11.
Cancellarius nequis eligatur niſi præſcriptam formam fidei profiteantur. 621.
Canones extinguendi auctoritas. 162. 386.
Canonicatus, qui diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruãtur. 5. 20.
Canonicatus in Gallia Cathedralibus doctori licentiato, ſeu baccalario in Theologia conferendos. 118.
Canonici Regulares Lateranen. Monachis S. Benedicti præcedant. 624.
Canonici Regulares ſunt ex Clericis à S. Auguſtino, & ab Apoſtolis inſtituti. 625.
Canonicorum Regularium habitus qualis. 625.
Canonici in Regno Hiſpaniæ, vt à carceribus dimittuntur. 447.
Canonici exemptione, quam habent de cauſis coram ſe in prima inſtantia cognoſcendis priuantur. 115.
Canonici quomodo exempti ordinariorum iuriſdictioni ſubijciuntur. 116.
Capellani religioſi ſedis Apoſtolicæ ſuis ſuperioribus obedire teneantur. 7.
Capitula eccleſiarum, & Prælati Hiſpaniæ ſuper ſenſum quorundam decretorum Concilij Tridentini diſſidentes conciliantur. 446.
Capitula uiſitandi in Regno Hiſpaniæ licentia, Prælatis reuocatur. 448.
Capitularis menſę fructus inter eos diſtribuendi, qui inter ſunt. 544.
Capitolij Iudex criminalis, ſeu collateralis alter de conſenſu ſenatoris ius dicat ſi alter collateralis ſit abſens, vel infirmus. 680.
Capitolina marmorea tabula in executionibus, & mandatis de relaxando & mercedibus officiorum ſeruetur. 95.
Capitolinæ curiæ protocollorum annullatio, non ſecundum eorum formam tranſumptatorum. 391.
Capitolinæ Curiæ iuriſdictio, & ſtatuta confirmantur. 243. 219. 701. 702.
Capitolinæ curiæ aduocatorum, Procuratorum, & Notariorum facultates. 243.

Capitolini

Digitized by Google

Capitolini Iudices iuriſdictionē habent cōtra quaſcunque alijs tribunalibus conceſſas facultates. 701.
Capitolino foro qui ſubijciantur. 92.
Capitolino foro ſubiectorum cauſas à capitolinis Iudicibus reſummuntur. 91. & quomodo. 350.
Capitulorum, & capitularium perſonarum in Regno Hiſpaniæ prouiſionum annullatio. 447.
Capitum Regionū officium circa reformationes ſtudij vrbis 17. circa gabellam vini ſtudio applicatam, & circa habitationem, & collegium conſtruendum, & adminiſtrandum. 18.
Capti per informationem curiæ ne quid ſoluant. 300.
Capti quò ducendi 302.
Captiuorum pro redemptione, eccleſiaſtica bona alienari licent. 203. 385.
Carceratorum pauperum in fauorem decreta. 302. vt obſeruentur. 573. eorum confirmatio, 303. ijs Clerici Cameræ deputantur.
Carceratos confraternitatibus, & alijs liberandi facultas eripitur. 620.
Carcerati cibatio. 302.
Captus non repertus culpabilis, gratis ſine capturæ, & cæteris expenſis relaxandus 301.
Carceratus iniuſte, eius expenſis ad cuius inſtantiā captus eſt dimittendus. 301. 93.
Carcerato iniuſte expenſas etiam pro alimentis factas reſtituendas. 301.
Carceratus pro informatione curiæ habeat alimenta vel ab inſtigato vel à fiſco. 302.
Carceratus ſi infra biduum indicia non ſuperuenerint relaxandus 302.
Carcerati an, & quando, & per quē poſſint arreſtari. 302.
Carceratus an pro eadem cauſa poſſit iterum carcerari. 302.
Carcerati infirmi pro debito ciuili, aut criminali cauſa quomodo relaxandi. 302.
Carcerati pro carceribus nequid ſoluant, ſi proceſſuum copiam non acceperint. 301.
Carcerati pro iniurijs verbalibus, & ſine armis nemo poſſit. 303.
Carcerati pauperes ſi fuerint abſoluti per ſententiam nequid ſoluāt & diuites pro nota, propinis, & debitis fiſcalibus. 303.
Carcerati pro non excedente ſumma quinque ducatorum nemo poſſit. 303.
Carcerati in Ripa præſententur in viſitatione Capitolij, carcerati in burgo in viſitatione Turris Nonæ. 303.
Carcerato ſub cautione de ſe repræſentando dilatio concedenda, & quando. 394.
Carceratus in ſecretis; vltra triduum non retinendus antequam examinetur. 569.
Carceratus pro crimine ſi pecuniaria pœna ſit plectendus non relaxetur niſi pœna fiſco ſoluta. 422.
Carceratus, & torquendus ex indicijs, niſi fiſco citato, & interueniente alioquin non relaxetur neque extra carceres audiatur. 422.
Carceratis detur commoditas alloquendi Aduocatos & Procuratores pendente termino ad faciendas defenſiones. 569.
Carcerum cuſtodes decreta Cameræ ſeruent. 301. 303.
Carceris Turris Nonæ, & de Sabellis cuſtodum taxa. 302.
Carcerum cuſtodum officium tempore viſitæ. 302.
Carcerum cuſtodes voto viſitatorum obediant. 302.
Carcerum cuſtodes ne retineant carceratos facto decreto de relaxando 302.
Carcerum cuſtodes an, & quando capſas eleemoſynarum aperire poſſint. 302.
Carcerum cuſtodes nequid excipiant ab arreſtantibus carceratos. 303.
Carcerum viſitatores. Vide viſitatores.
Carceres ſemel in hebdomada à Gubernatore viſitandi præter ordinariam viſitam. 574.
Cardinalium dignitas, & mores quales. 12.
Cardinalium officium quoad eccleſiam ſui tituli, & presbyterum ſibi ſubſtentandum. 112.
Cardinales eccleſijs ſibi commendatis inſeruiant. 112.
Cardinalium officium circa conſanguineos, bona eccleſiæ, Cathedrales, ædificia, facultates, & equos. 12.
Cardinalium domus portus, & refugium bonorum doctorum, & pauperum nobilium eſſe debet. 112.
Cardinalium domus, & familia. 113.
Cardinales cur debeant Romæ reſidere. 113. 413.
Cardinales, ne dicta, vel tacta in Conſiſtorio reuelent. 113.
Cardinalium officium in Conſiſtorio quoad promotionē alicuius ad eccleſiaſticam dignitatem. 111.
Cardinalium Collegij nulla ſit iuriſdictio in ijs quæ ad defunctum Pontificem pertinebant. 557.
Cardinalium trium facultas circa Conclaue, & in eo peragendo. 557.
Cardinalium ſerui quot, & quales eſſe debeant in Conclaue. 558.
Cardinalium cibus in Conclaue qualis ſit. 559.
Cardinalis qualis in electione ſummi Pontificis eſſe debeat. 559.
Cardinalis nullus excludatur à ſummi Pontificis electione prætextu cenſurarum, & excommunicationis. 559.
Cardinalis ſi referre debet in Conciſtorio de vacatione alicuius eccleſiæ quid facere teneatur. 111.
Cardinalium officium circa publicum viuendi modum, & alia. 113.
Cardinales quid agere debeant ſi ſint legati. 113.
Cardinalium funebres expenſæ quantæ. 113.
Cardinalium libertas in dicendo qualis ſit. 113.
Cardinalium familiares layci vbi conueniendi. 92.
Cardinales octo à Pio Quarto deputantur, vt eius reformationes, & decreta Concilij Tridentini obſeruari faciant. 619.
Cardinales ne quis hoſtiliter inſequatur, eorum domos inuadat, bona diripiat nec talia facientem defendat, nec ei conſilium det. Honorij Tertij. Bonifacij Octaui. Leonis Decimi. litteræ 137.
Cardinalibus ſacroſancta eccleſia tanquam purpureo decoratur amictu. 137.
Cardinalium Inquiſitorū maior pars conuenientes procedere poſſint in cauſis. 486.
Cardinales Inquiſitores poſſint procedere contra Prælatos. 711.
Cardinales Summum Pontificem eligentes per ſimoniam quibus pœnis ſubiiciantur. 82. 83.
Cardinalis quicunque contra ſummum Pontificem per ſimoniam electū tanquam de hæreſi opponere poſſit. 83.
Cardinalium cauſæ fori eccleſiaſtici, beneficijs exceptis, in ducatu, & ſtatu Mediolanenſi cognoſcendæ 140.
Cardinalium Collegij Decanatus ad quem occurrente vacatione deueniat. 412.
Cardinalium Decanus cæteris antecedat. 413.
Cardinales de 500. ducatis, qui debentur Cameræ teſtari non poſſint. 338.
Cardinalibus quibuſdam cognoſcendi negotia ſtatus eccleſiaſtici conceditur facultas. 480.
Cardinales beneficia quorum fuerint Iudices impetrare non poſſint, neque eorum familiares. 414.
Cardinalium in Gubernijs Theſaurariorum introitus nō comprehendantur. 509.
Cardinalium facultates in beneficijs conferendis. 226.
Cardinalium familiarium beneficia qualia ſint, & quomodo conferenda 226
Cardinalium teſtandi facultas. 87. 47. 123.
Cardinalium familiares qua gaudeant exemptione in cauſis cognoſcendis. 116.
Cardinales in electione ſummi Pontificis quomodo ſe gerere debeant 557.
Carlenorum quatuor impoſitio. 604.
Carlenorum duorum impoſitionis extenſio. 611.
Carnis quatreni gabella. Vide Quatreni.
Caſus in quibus non poſſunt, etiam tempore Iubilei Pœnitentiarij S. Petri abſoluere. 78.
Catechumenis facultas erigendi Monaſterium. 175.
Catechumenorum exemptio, Indulgentia, Priuilegia, & facultates

facultates. 354. 402. 485. 601. 602. 275.
Catechumenorum Collegio ducentorum ducatorum ſalarij ab hebræis perſoluendi applicatio. 444.
Catechumenis per hebræos decem ducatorum pro qualibet Synogoga ſolutio facienda. 381. 402. 487.
Catechumenorum, & neophitorum cauſæ aduocantur ad ſummum Pontificem, Protectori committuntur, & ſummarie ſunt cognoſcendæ. 402.
Cathedræ Beati Petri Antiochenæ, & Romanæ feſtiuitates quando celebrantur. 455.
Cathedram Romani Pontificis deſerens non eſt in eccleſia. 234.
Catherinę Senenſis ſanctæ miracula, & canonizatio. 26 28.
Catherinæ Senenſis vt inter Sanctas referatur Imperator, & alij Principes ſupplicant. 26.
Catherinæ Senenſis vitæ, & morum ſummarium. 28.
Catherinę Senenſis doctrina infuſa, & pœnitentia. 28.
Catherina Senenſis prophetię ſpiritum habuit. 28.
Catherinæ Senenſis ætas triginta trium annorum. 28.
Catherinæ Senenſis profectio ad Gregorium X I. pro pace Florentinorum diſſidentium ab eccleſia. 28.
Catherinæ Senenſis Sanctę corpus Romæ in eccleſia fratrum Prædicatorum conditur. 28.
Catherinæ Senenſis ſepulchrũ viſitãtium indulgentiæ. 29.
Cauilloſi hominis proprium in litigando. 91.
Cauponum Societatis indulta confirmantur. 610.
Caupones quando ſuper bonis, quę ſubtracta furto prætenduntur moleſtari non poſſint. 610.
Cauſę cognoſcendæ coram Auditore Camerę. 40. 92. 152. 316. 407. 478. 527. 569. 245. 518. 427. 666. 668. Auditoribus Rotę. 4. 7. 10. 71. 184. 244. 562. Burgi Iudicc. 574. Cardinalibus quibuſdam. 40. 466. 480. 481. Camerario & Clericis Cameræ. 555. 556. 694. 696. 627. 643. 564. 555. 558. 628. Capitolinis Iudicibus & Senatore. 40. 92. 700. Eccleſiaſtico Iudice, & Vicario Papę. 40. 41. 207. 208. 273. 251. 286. 407. 478. 692. Epiſcopis domeſticis Papæ. 548. Gubernatoribus Caritates. 183. Gubernatore Vrbis. 40. 443. Magiſtris viarum. 43. 48. 76. 121. 662. Legato vrbis. 213. Tranenſi, & Spoletano Cardinalibus. 466. Theſaurario Generali. 365.
Cauſę ſummarie cognoſcendæ ſunt ędificiorum, viarum. 55. Catechumenorum. 402. ſeruorum, & eorum dominorum. 308. Monaſterij Conuertitarum. 184. contra Mercatores cambia ſicca exercentes. 699.
Cauſarum reaſſumptiones à Iudicibus an, & quando fieri poſſint. 390 471.
Cauſis ſtatus eccleſiaſtici cognoſcendis Tranenſis, & Spoletanus, Cardinales præficiuntur. 466.
Cauſis in criminalibus, ſeu mixtis, ne appellatio, ſeu prouocatio admittatur, niſi facto depoſito 26.
Cauſæ fori eccleſiaſtici coram ordinarijs cognoſcendæ in prima inſtantia, neque ab eorum iuriſdictione quis carceratus exemptus intelligatur. 115.
Cauſę ſpirituales ciuiles, & mixtæ, & beneficiales coram ordinarijs cognoſcendæ. 118.
Cauſæ illę cognoſcendæ in curia in quibus aduerſarij potentiam perhorreſcens coram ordinario litigare non audet. 116.
Cauſas capitolino foro ſubiectorum à Capitolinis Iudicibus reſumendas præter pendentes in tertia inſtantia in Rota. 51.
Cauſarum reaſſumptiones ne fiant, niſi per ſpeciale reſcriptum. 350 471.
Cauſæ in Gallia à quibus cognoſcendę. 130.
Cauſę criminales & matrimoniales cui à Referendario cõmittendę. 561.
Cauſidicorum diſtributio quomodo, & quando facienda. 7. 10.
Cautionem de non offendendo mulieres coniugatas ne veri præſtare cogantur, niſi ipſæ mulieres in aliquo honeſto loco habitauerint. 312.
Celebrandi in locis interdicto ſubiectis facultas Auditori Camerę, Auditoribus Rotæ, Legatis, Referendarijs, & alijs. vide ſuis locis.
Celebrandi in locis interdicto ſubiectis facultatem expedire ad Secretarios Apoſtolicos pertinet. 60.
Cenſus annui ſuper bonis immobilibus pro pretijs, & cum pactis arbitrio contrahentiũ, appoſitis iuxta Martini V. Caliſti I I I. & Pauli I I I. conſtitutiones vendi poſſint. 316.
Cenſuum annatarum debitores. Vide Annatas.
Cenſualium bonorum. Vide Emphitheuticorum.
Cenſuales contractus apud Siculos quomodo qua forma, & ad quam ſummam. 27.
Cenſus caſalium, & domorum ad tempus, ſeu perpetuo qualiter intelligantur. 219.
Cenſuum in perpetuum alienationes rerum eccleſiaſticarum reuocantur, hisque Auditor Camerę deputatur Iudex. 407. 478.
Cenſus eccleſiarum cum recompenſa extinguendi facultas 261. 386. Transferendi cum augmento. 122.
Cera, & mel venale, quę ad vrbem afferuntur ad ſolutionem Doanæ tenentur. 398.
Ceruia oppidum eccleſię a Venetis occupata. 89.
Cefena oppidum eccleſiæ a Venetis occupata. 89.
Ceſſionis beneficium impetrantes ad quid teneantur ne eo priuentur. 225. 35. 526.
Charitatis ſocietatis inſtitutio. Indulgentiæ, & priuilegia. 145. eorum confirmatio 507.
Charitatis Archiconfraternitati pœnarum maleficiorum applicatio. 490.
Charitatis Societatis Gubernatores, ſeu deputati de rebus Monaſterij Conuertitarum cognoſcant. 183.
Chirurgici crimen quorum notitiam habent ad Curiam Capitolinam ſeu ad Gubernatorem deferant. 701.
Chriſti corpus in azimo, & fermentato pane tritico veraciter conficitur. 12.
Chriſtũ eſſe vere, & realiter in euchariſtię ſacramẽto. 622.
Chriſtum ſub vna ſpecie totum verumque ſacramentum ſumi. 622. hereſis in hoc Lutheri, & Boemorum. 157.
Chriſti, & Sanctorum imagines retinendæ, & honorandæ ſunt. 622.
Chriſti verbum ad Petrum. Quodcunque ligaueris, ſolum ad legata ab ipſo Petro extendi, eſt hæreſis Lutheri. 159.
Chriſti, & ſanctorum merita indulgentias eſſe, negauit hæreticus Lutherus. 159.
Chriſti ſanguine humani generis redemptio, & Sanctæ matris eccleſiæ facta eſt. 159.
Chriſtus ex liberis Abrahæ ſecundum carnem natus. 26.
Chriſtus naſcens ſub Auguſto Ceſare, videtur cunctis monarchiæ regimen prætuliſſe 35.
Chriſti vnus talamus, vna ſponſa, vnum ouile, & vnus paſtor. 35.
Chriſtus pacem diſcipulis relinquens monarchiæ regimen pacis amicum dedit. 36.
Chriſtus factus homo, tormenta, mortem pertulit, infernum ſpoliauit, Sanctos Patres adduxit, cœlum aperuit, ad Patrem aſcendit. 26.
Chriſti myſteria, vt incarnatio, reſurrectio, & huiuſmodi ad quid nobis profuerunt. 108.
Chriſti diuinitatem, conceptionem de Spiritu Sancto, & mortem negantium hæreſis. 411.
Chriſtiani ficti, & contra eos. 115.
Chriſtianis conuerſis facultas erigendi Monaſterium. 275.
Chriſtiani cum ſint per Chriſtum liberi effecti, ne famulentur Hebræis. 408.
Chriſtianorum nouorum in fauorem in Regno Portugalliæ, & Algarbiorum Clementis Septimi. litteræ confirmantur. 317.
Chriſtiani noui in Regno Portugallię, & Algarbiorum nõ teneantur ad aliquam abiurationem quoad hæreſis, apoſtaſiæ, & blaſphemiæ in foro fieri. 331.
Chriſtianorum nouorum in fauorem litteræ ad eorum deſcendentes extenduntur. 321.
Ciſtercij in Regno Gallorum in Cabilonenſi diœceſi monaſterium caput ordinis Ciſtercienſium. 605.
Ciſtercij Monaſterij filię quatuor Pontiniaci, Clareuallis, & Mori-

& Morimandi Cabilonenſis, Antiſiodorenſis, & Lingonenſis diœceſis. 605.
Ciſtercij Abbati ab omnibus Monaſterijs, Abbatibus & Abbatiſſis Ciſtercienſium ordinis obediatur, & in ſignũ obedientiæ regalia ſoluantur. 607.
Ciſtercienſium ordinis immunitatum, & exemptionum moderatio. 605.
Ciſtercienſium Commẽdatarij nullam in Monaſteria eorum ordinis iuriſdictionem exerceant. 606.
Ciſtercienſium Commendatarij ad res eorum ordinis contributiones teneantur. 606.
Ciſtercienſium monaſteria ſi commendari, vel concedi alijs perſonis, quam ipſius ordinis contingat in ijs conuentualis menſa inſtituatur. 606.
Ciſtercienſium in monaſterijs ſi quis mendicantium aut alicuius ordinis religioſis ſe intrudat, quid facere teneatur. 606.
Ciſtercienſium Monaſteriorum vniones, ſuppreſſiones, & eorum fructuum alienationes quomodo fieri poſſint. 606.
Citationes Apoſtolicæ non niſi per Curſores præſentandæ. 206.
Citationes & iura commiſſionum Apoſtolicarum, ſeu alia impedientes quomodo plectendi. 75.
Citationes ad valuas quomodo intelligantur validæ, & quid operentur. 152.
Citationes in quibus contingat pronunciari, vel terminũ haberi pro ſeruato penes Notarium eſſe debent. 574.
Ciuis Romanus vbi agere, & conueniri debeat. 40. Vide Romanus.
Ciuitates & loca Romanæ eccleſiæ inuadentiũ pœna. 118.
Ciuitatis Leoninæ, quæ eſt ſuburbium S. Petri inſtitutio & ornatus. 664.
Ciuitatis Piæ prope arcem S. Angeli erectio. 664. ampliatio 657.
Ciuitatis Piæ fabricæ applicantur pœnæ ſimulatorum in venditione domorum. 658.
Clauſula Quod data contrauentione alicuius comprehenſi &c. in ſtipulatione de non offendendo omnino apponenda, etſi non apponatur ſtipulatio idem operetur ac ſi appoſita fuiſſet. 691.
Clauſula Miſſa die tali N. Datarius in ſupplicationibus conſenſutum quid operetur. 254.
Clauſula ſola ſignatura ſufficiat in ſupplicationibus beneficiorum quid operetur. 358. 371. 372.
Clauſula ſiquis in expeditionibus nihil pro Sigillo ſoluatur. 573.
Clauſula Auctoritate D. N. P. cuius Pœnitentiariæ curam gerimus in litteris Summi Pœnitentiarij quid operetur. 334.
Clauſula D. P. & de eius ſpeciali &c. in litteris Pœnitentiarij quid operetur. 334.
Clauſula in foro conſcientiæ quid importet. 336.
Clauſula quatenus rite, & recte lata ſit, & in rem tranſiuerit iudicatam apponenda eſt in confirmatione ſententiarum per litteras contradictarum. 566.
Clauſula Quatenus à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente ſit appellatũ, ſi non ſit in appellatione, illa appellatio de partibus ab A. C. non admittenda. 568.
Clauſula Prouiſo quod de fructibus ſequeſtratis &c. apponẽda in ſequeſtris ab Auditore Cameræ decernẽdis. 569.
Clauſulæ cũ toto negotio principali ſi fuerit in commiſſione ſignanda addi debet à Referendario Iuſtificato tamen dicto grauamine. 561.
Clerici ad laicale forum non trahendi. 16.
Clerici Doctores coram Vicario Papæ conueniendi. 40. 92.
Clerici Romanam curiam ſequentes concubinam tenentes qua pœna plectendi. 22. 3.
Clerici de exceſſibus per Vicarium puniendi. 40.
Clerici arma ferentes capiendi, & ab eccleſiaſtico Iudice puniendi. 40.
Clerici Romanam curiam ſequentes coram Auditore Cameræ conueniendi. 40.
Clericis vt beneficia renuncient mandantes, ſeu quid ſimile facientes, qua pœna puniendi. 77.
Clericorum habentium facultatem teſtandi bona etiam ex illicita negotiatione acquiſita, non ad Cameram ſpoliorum nomine, ſed ad proximiores deuolui. 539. 540.
Clerici ſeculares, & regulares quibus, & de quibus bonis teſtari aut aliter diſponere poſſint. 87. 2.
Clericorum bona ex illicita negotiatione acquiſita ſub ſpoliorum nomine veniunt. 506.
Clerici aut religioſi teneantur ad contributionem ſubſidij trecentorum millium ſcutorum. 282.
Clericorum habitus, mores, & officium. 112. 113. 609.
Clericorũ Regiſtri cõſtitutiones. 12. Vide Regiſtratores.
Clericus Cameræ ad officium aſſumendus qualis eſſe debeat. 628.
Clerici Cameræ Apoſtolicæ pro carceratis deputãtur. 303.
Clericorum Cameræ facultas ſede vacante. 558.
Clerici Cameræ nihil niſi Collegialiter expediãt. 565. 630.
Clericorum Cameræ facultates, & priuilegia. 628.
Clerici Cameræ vocantur Patrimonij S. Petri, Procuratores, & Præſides Romanæ eccleſiæ. 628. 564.
Clericis Cameræ, quæ cauſæ cõmittendæ, quæ non. 628.
Clericorum, & Cameralium omnium officium antequam cauſam aggrediantur. 629.
Clericorum Cameræ ordo, & forma in cauſis cognoſcendis. 630.
Clerici Cameræ, vel eorum conſanguinei, ſi Dohanas, vel Theſaurarias & huiuſmodi alia conduxerint, dum de ijs tractandum eſt in Camera, ne interſint. 317.
Collateralium, vel aliorum iudicum ſi alter ſit infirmus, vel abſens alter de conſenſu Senatoris ius dicat. 680. prouidendum de eo in aſſettamento. 701.
Collectoris generalis ſpoliorum deputatio. 537.
Collegiorum officium erectorũ in Vmbria, & cæteris prouincijs reſignari & admitti in vrbe debeant. 544.
Colonienſis, & Louanienſis vniuerſitas quæ damnet, & confutet. 157.
Comites Palatini creandi facultas penes quem. 283. 246. 286. 281.
Commiſſariorum Rom. curiæ conſtitutiones. 10.
Commiſſarij pro alienatione rerum eccleſiaſticarum deligendi. 36.
Commiſſio vnica in qualibet inſtantia Auditori Rotæ ſufficiat. 562.
Commiſſiones Apoſtolicæ non niſi per Curſores præſentandæ. 206.
Commiſſiones Apoſtolicas impedientium pœna. 75.
Commiſſiones ſignari non poſſint, quæ concernant fiſcum niſi ipſo fiſco, aut Teſaurario prouinciæ de cuius intereſſe agitur citato. 26. 587.
Commiſſiones auocatoriæ, appellatoriæ, & ſimplicis iuſtitiæ ne ſignentur eorum, qui Capitolino foro ſubijciuntur. 91.
Communia. Vide Annatas.
Communia ſoluendi dilationes reuocantur. 307.
Communicando ſub vna ſpecie, verum Sacramentum ſumi. 621. hæreſis in hoc Boemorum, & Lutheri. 157.
Compoſitiones fiant cum interuentu, & de conſenſu Theſaurarij generalis. 681.
Compromiſſorum confirmationes an expediendæ. 566.
Computa in Camera non reddentium pœna. 309.
Concilia congregandi, indicendi, & diſſoluendi penes Romanũ Pontificẽ eſſe facultatẽ probatur multis. 136. 35.
Conciliorum decreta interpretari ad ſedem Apoſtolicam pertinet. 446. 619.
Concilia generalia ad quid celebrari ſolita. 269.
Concilij generalis confirmatio à Romano Pontifice peti ſolita. 617.
Concilium generale indicere, & conuocare, Cardinales quando poſſint. 83.
Concilium generale ob quid à Paulo III. indicendum, & celebrandum ſtatuitur. 240.
Concilium generale Mantuæ, deinde Vicentiæ, denum Tridenti indicitur, & abſoluitur. 269. 270. 271. 617.
Conciliorum Oecumenicorum diffinita recipienda. 623.

Conciliorum

Conciliorum, & ſummorum Pontificum Canonibus non obtemperare fuit ſemper criminum fomes, & cauſa. 158.
Concilij, & Canonum auctoritas quam minimi fiat ab hæreticis. 158.
Concilij auxilium quod impugnabat Lutherus implorabat. 159.
Concilium futurum appellantes, quot malorũ cauſa ſint, & quibus pœnè plectendi. 25. 89.
Concilium futurum appellantes, id appellant, quod nuſquam eſt. 25. 89.
Concilium futurum cui non credebat Lutherus appellabat. 157.
Concilium prouinciale ſingulis triennijs ab Epiſcopis fieri mandatur. 117.
Concionatores non admittendi ad officium exercendum, niſi prius examinentur. 125.
Conclaue ad eligendum ſummum Pontificem quando, & quomodo ingrediendum, & quid ibi agendum. 557.
Conclauis cellæ ſorte diſtribuendæ. 558.
Conclaue præter Cardinales quot ingredi poſſint. 559.
Conclauiſta ſi in infirmitatem inciderit quomodo exire, & redire poſſit. 559.
Conclauiſtarum facultates declarantur. 565.
Concubinam officiales Romanæ Curiæ, & Clerici tenentes qua pœna plectendi. 22.
Concubinarius publicus ſi ſit qui eſt beneficiatus in Gallia quomodo plectendus. 131.
Concubinarios permittentium, & ab ijs pecuniarios quæſtus percipientium pœna. 131.
Concubinarios punientibus Prælatis ne laici impedimentum inferant. 131.
Condemnationum commiſsiones, ſeu appellationes nullius momenti ſint niſi facto depoſito. 690. 261. 587.
Condemnatus in contumaciam ſi fuerit abſoluendus a Iudice, gratis abſoluatur. 691.
Condemnatus in contumaciam ad ſui defenſionem admitti non poſſit niſi infra ſex menſes 691.
Condemnatus, & etiam non condemnatus ſi petit abſolui debet ſe in carcere conſtituere, neque reſtitui poteſt, niſi habita pace ab hærede occiſi. 581.
Confeſſio, contritio, & ſatisfactio ſunt tres partes Pœnitentiæ, & quid in hoc garriat hæreticus. 157.
Confeſſarijs in caſibus, in quibus poſſunt Pœnitentiarij S. Petri, abſoluendi facultas datur. 345.
Confeſſarium eligendi facultas Auditori Cameræ, Auditoribus Rotæ, Legatis, S. Spiritus in Saxia Hoſpitali, & ei aliquid legantibus. Vide proprijs locis.
Confeſſarium eligendi facultatem expedire pertinet ad ſecretarios apoſtolicos 60.
Confeſſus qui fuerit crimen non relaxandus, niſi pœna fiſco ſoluta. 480.
Confidentiæ crimen, & eius effectus quàm nefarij. 636.
Confidentiæ crimen ſpeciem ſimoniæ habet. 636
Confidentiæ crimine quos ex beneficijs fructus quis percipit ad reſtitutionem in vtroque foro tenetur. 636
Confidentiæ interueniente collationes beneficiorum (etiam de Iurepatronatus nullæ ſunt. 636.
Confidentiam admittentes in beneficijs interdicto, & excommunicationi ſubijciuntur. 636.
Confirmationes indulgentiarum, vltimarum voluntatum, contractuum, ſententiarum compromiſſorum, poſſeſſionis, vnionum beneficiorum, alienationum rerum eccleſiaſticarum, geſtarum per ordinarios, vel alios, decimarum, rerumque omnium litigioſorum ne concedantur. 566. 567.
Confraternitates, & eccleſias erigendi facultates reuocantur. 583.
Confraternitas Charitatis 145. ſancti ſepulchri. 375. Nominis Dei, & iuramentorum 652.
Conſenſus in reſignationibus, ſeu ceſſionibus beneficiorum, ſeu diſſolutionibus vnionum præſtandus vbi in infra quantum temporis adnotari debeant. 225. 198. 234.
Conſenſus præſtiti in materijs franciæ pro abſentibus infra quantum temporis adnotandi. 225. 234. 199.
Conſenſus præſtitorum in reſignationibus, aut ceſſionibus &c. beneficiorum inſtrumenta tradere Notarij ne præſumant. 199. 225.
Conſenſus adnotari non poſſint, ſi tempus præfixum ad annotandum elapſum fuerit. 234.
Conſeruatorum, & Populi Romani priuilegia, & facultatès. 701.
Conſeruatorum, & aliorum Capitolij Iudicum iuriſdictio contra facultates alijs Tribunalibus conceſſas. 701.
Conſeruatorum, & Capitum Regionũ officium circa Reformatores ſtudij vrbis eligendos, circa Gabellam vini dicto ſtudio conſignatam deponendam, & ſoluendam, circa habitationem, & Collegium pro ſtudentibus conſtruenda. 18.
Conſeruatores vbi, & quomodo reſidere debeant. 574.
Conſeruatores baptizatis ſeruis libertatem acclamantibus concede poſſint. 240.
Conſeruatores tantum in ſeruos, & eorum dominos voluntariam & contentioſam iuriſdictionem exercere poſſint, & non alij Romæ iusdicentes. 308.
Conſeruatores vrbis ne in ſua iuriſdictione per Præſidentes Cameræ impediantur. 419.
Conſeruatoribus ſupra artificum fraudibus conceditur facultas. 479.
Conſeruatorum officium potiſſime in coercendis piſtoribus, lanijs, ſalſamẽtarijs, olitoribus, & huiuſmodi conſiſtit. 574.
Conſeruatores non poſſint de pœnis ſtatutarijs, vel per eorum proclamata inflictis in totũ aliquo modo gratiam facere. 574.
Conſeruatores à quibus nullum munus, nec etiam eſculentum, & poculentum accipere poſſint. 574.
Conſiſtorialium Aduocatorum conſtitutiones. 10.
Conſiſtorialium retentionum litteræ. 164. 167.
Conſiſtorialia beneficia impetrantes quid facere teneantur. 164.
Conſpirationis in Romanum Pontificem caſus etiam tempore Iubilei reſeruatus. 73.
Conſtantienſe concilium ætate Pij II. celebratum 56. & ſub Pontificatu Martini V. 131.
Conſtantienſi concilio damnati ſunt errores Huſſitanorũ, ac Vuicleuiſtarum, & Hieronymi Porgenſis. 157.
Conſtantinus Imperator à Siluestro baptiſmũ ſuſcipit. 193.
Conſtantinus Imperator Romæ eccleſias ædificat. 193.
Conſtantinopolitani concilij reuerentia in Romanum Pontificem. 135.
Conſtantinopolitanus Patriarcha ſecundus poſt Pontificem. 19.
Conſules artis ſtatuta obſeruent. 577.
Conſules artium ne reaſſumant cauſas coram maioribus magiſtratibus introductas. 577.
Conſules artium pannorum contra alios non eiuſdem artis pro re ad artem ſpectante vſque ad viginti ſcutorum ſummam iuriſdictionem habent. 557.
Contractuũ cõfirmationes an, & quando expediendæ. 566.
Contractuum ſuper Gabellis conſtitutiones 290. ab eis gabellis exemptorum declaratio 292. litterarum in eorũ fauorem confirmatio 292.
Contractuum gabellæ à quibus, & quomodo ſoluendæ. 291.
Contractuum omniũ, vt propter gabellã detur nota. 291.
Contradictarum Auditorum conſtitutiones. 10.
Contradictarum reformatio. 566.
Contradictarum Procuratores in quibus ſe non poſſint intromittere. 566.
Contradictarum Procuratores ne procurẽt materias iniuſtas. 567.
Contumaces ad ſui defenſionem admitti non poſſint niſi infra ſex menſes. 691.
Contumacem habendum eſſe pro confeſſo ſi ſtatuto caueatur, quid ſit Iudici faciendum. 586.
Contumace contrauenienté fideiuſſor ſtatim citetur ad conuentionalem pœnam ſoluendam. 691.

Digitized by Google

Conuertitarũ Monaſterij erectionis, conſtitutio. 161. 80. 241. confirmatio, & comprobatio. 241. 181.
Conuertitarum Monialium habitus, & eius ſignificatus. 161. 182.
Conuertitæ quando aliquem alloqui voluerint quid facere debeant. 161.
Conuertitæ quartam, vel quintam partem bonorum decedentes Monaſterio relinquant. 161.
Conuertitarum bona ab inteſtato vel aliàs decedentiũ Rectores confraternitatis Charitatis quomodo capere poſſint. 162. 181.
Conuertitarum Monaſterio indulgentiæ, & priuilegia conceſſa. 161. 163.
Conuertitarum Monaſterio Meretricum ſpolia applicentur 161 183
Conuertitarum Monaſterio S. Luciæ eccleſia vnitur. 181.
Conuertitarum Monaſterij Abbatiſſa, Gubernator, Capellanus Cõfeſſarius, & alij quomodo ſe gerere debeãt. 182.
Conuertitarum filij quibus bonis alendi. 183.
Cora Oppidum ſubiectum Populo Romano, & à quo onere ſit exemptum. 100
Corpus & ſanguis Chriſti, eſt vere, & realiter in euchariſtiæ ſacramento. 612.
Corradus Friderici Imperatoris filius ne Rex Romanorũ eligatur. 1.
Correctoris Cancellariæ, & Contradictarum officij reformatio 566.
Correctoris officium in quibus præcipue verſetur. 567.
Correctoris officium eſt concedere, & cõfirmare materias in iure non dubias. 567.
Coſmus Florentiæ, & Senarum Dux Magnus Magiſter, & inſtitutor Militiæ S. Stephani 587.
Criminales cauſæ cõtra Clericos præterquam in caſibus in cœna Domini reſeruatis in Mediolanenſi Ducatu coram Iudicibus eccleſiaſticis cognoſcendæ. 141.
Criminales cauſas ſtatus eccleſiaſtici quibuſdam Cardinalibus cognoſcendi datur facultas. 480.
Criminalibus in cauſis condemnatus appellans non audiendus niſi prius facto depoſito. 161. 20. 261. 588. 690.
Criminalibus in cauſis Indiciorum copiam dandam Reo, & comoditatem quoſcunque alloquendi. 5 9.
Criminales cauſæ quibus committendæ à Referendarijs. 561.
Criminalibus in cauſis quomodo procedendum à Iudicibus 574.
Criminali in cauſa vbi capitis, vel ſanguinis pœna dãda ſit nullus audiatur, niſi ſe in carceribus conſtituat 90. 182. 588.
Crucis Chriſti tituli inuentionis celebratio. 77.
Crucis Chriſti titulus quando repertus. 77.
Crucis Chriſti miſterium, & laudes. 77.
Crucis ſignum erit in cœlo cum Dominus ad iudicãdum venerit. 77.
Crucis in Hieruſalem monaſterium in Atrio ſeſſoriano ſub Carthuſienſium ordine. 551.
Cubiculariorum Apoſtolicorum ſexaginta Collegium per Leonem Decimum erectum 236. Per Clementem Septimum ſuppreſſum, & per Paulum Tertiũ renouatũ. 237.
Cubiculariorum Apoſtolicorum Collegij priuilegia. 339.
Cubiculariorum Apoſtolicorum habitus. 339.
Cubicularij Apoſtolici Papæ familiares declarantur. 235. 339.
Cum toto negotio principali; Iſta clauſula ſi fuerit in commiſſione ſignanda addi debet à Referendario; Iuſtificato tamen dicto grauamine 561.
Curiæ ſe opponentium pœna. 590.
Curiæ reformandæ cauſa Lateranenſe Concilium celebratum. 38.
Curialibus facultas in ædificijs conſtruendis. 11. 121.
Curialium prærogatiuæ, & priuilegia. 331. 538.
Curialium, & Clericorum in fauorem Sixti, Alexandri, Leonis & Iulij litteræ confirmantur. 540.
Curiales, ſeu Curiam Romanam ſequentes, quibus, & de quibus bonis teſtari, vel diſponere poſſint. 35. 87. 131. 331. 538.
Curialium, & Clericorum ab inteſtato decedentium bona etiam ex illicita negociatione acquiſita ad proximiores deuoluuntur. 539. 540.
Curiales, ſeu curiam ſequentes vbi agere, & conueniri debeant. 40.
Curſorum officium quale. 577.
Curſorum Collegij priuilegia. 552.
Curſores ſoli, in cauſis cõmiſſarijs citare poſſint. 552. 206.
Curſorum in fauorem, contra mandatarios, & alios vrbis officiales mandatum 113.
Curſores pro citatione, & inhibitione, & cõmiſſione quid poſſint accipere 577.
Curſores ne citationes, ſeu earum relationes facere impediantur. 73.
Curſores in omnibus cauſis, & tribunalibus citare, & alia facere poſſint, Mandatarij vero non ita. 552.
Curſores tantum commiſſiones apoſtolicas, citationes, & intimationes præſentare poſſunt. 206.
Cuſtos Cancellariæ, ſeu ſiniſcalcus de fideliter exercendo officium iuret. 11.
Cuſtos Cancellariæ ſi deliquerit quid ſecum agendum. 11

D

DAmna inuaſione militum data à quo iudice & quomodo cognoſcenda. 481.
Datarij miniſterium per obitum ſummi Pontificis expiret. 558
Debita confecta Vide Annatas.
Debiti pecuniarij cauſa ne quis locus eccleſiaſtico interdicto ſubijciatur. 119.
Decanatus & aliæ dignitates diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruantur. 5. 10.
Decimę pro expeditione contra infideles imponuntur. 137.
Decimæ ne à Camerario vel Clericus Cameræ remittantur aut donentur. 565.
Decimarum ſpoliorum exactioni quales Commiſſarij pręficiendi. 565.
Decimarum confirmationes an & quãdo concedendæ. 567.
Decimarũ ſuper ſolutione conſtitutiones innouantur 117.
Decimas auferre, & fraudare præſumentiũ temeritas 116.
Declaratoriæ ſuper homicidijs, & irregularitate non concedantur. 567.
Declaratoriæ an & quomodo concedendæ à ſacro Pœnitentiario 171. à Contradictarum procuratoribus & Correctore. 567.
Declaratoriæ cui committendæ. 567.
Decreta facienda non ſint ab Auditore Rotæ, ſi ſint præiudicialia 562.
Decretum à quibus iudicibus interponendum ſit, & quantum ſolui debeat. 573.
Dei in hominẽ ingentia & infinita beneficia in ipſum hominis ingratitudo. 26.
Dei timor quos à malo non reuocat, eccleſiaſtica coerceat diſciplina. 460.
Dei amor quos à malo non reuocat pœnæ ſaltem formido à delinquendo retrahat. 597
Deum trinum & vnum ſicuti eſt ab animabus exeuntibus ſine maculis, vel purgatis maculis conſpici. 19.
Deum omnia creata laudant, & ipſi parent dum iura Naturæ capeſſunt præter hominẽ omniũ ingratiſſimũ. 26.
Delinquentes ſi comparuerint quomodo ſecum agendum. 393.
Delinquentium in bonis ne ſe intromittant deputati à Iudicibus ad ea capienda ſed in inuentario conſcribantur & conſignentur 684.
Depoſitum fiat actuale in cauſis cõdemnationum alioquin non admittatur appellatio. 261. 588. 690.
Depoſitorum in cauſis ſummariè procedendum 671.
Dictator ad quid inſtitutus, & cur ſic adpellatus. 15.
Dictatura ante Iulium Cæſarem temporanea, deinde perpetua effecta. 35.
Dignitas in peccatis neminem debet excuſare. 168 514.

D Dignitates

Dignitates eccleſiaſticę diſpoſitioni apoſtolicę reſeruantur. §. 20. 366.
Dignitates eccleſiaſticas ne Nuntij à Principibus medijs fauoribus mendicent. 475.
Dignitates eccleſiaſticæ Monaſteria, & beneficia Cardinalibus reſeruata & affecta quæ. 226.
Dignitates eccleſiaſticæ quæ ſint Romanis concedendæ. 99.
Dignitates eccleſiaſticæ quibus in Gallia, & quomodo conferendæ. 129.
Dilationes in Camerali obligatione non proſint quoad bona. 529. 471.
Dilationum reuocatio, & ne amplius concedantur. 152. 397.
Dilationes concedendi facultas datur Auditori Rotæ. 562.
Dilationes in fiſci fauorem abbreuiandæ. 569.
Dilationis quinquennalis beneficium obtinens ne ipſo priuetur quid facere teneatur. 223.
Dilationes ad ſoluendum annatas reuocantur, & ne amplius concedantur. 307.
Dilationem ſecundum Capitulum Odoardus, & Peruenit ſeu aliam quicunque obtinens Biretum viride deferat. 526.
Dilationes nullæ proſint debitis ratione panis contractis. 357.
Diſcipuli quales Magiſtri. 34.
Diſcuſſionis bonorum & hæreditatis beneficium tollitur & quo caſu. 227.
Diſcuſſionum cauſæ infra quantum temporis expediendæ. 561.
Diſcuſſionum in cauſis quomodo ſe gerere debeat Iudex. 561.
Diſpenſare ſummi Pontifices cum illis inducebantur qui ſcienter in caſibus prohibitis matrimonia contrahebant, vt vitarentur ſcandala. 175.
Diſpenſationes ad plura incompatibilia an concedendæ. 111.
Diſpenſationes, & abſolutiones contrahentibus matrimonia in ſecundo niſi ex vrgentiſſima cauſa, & pro bono publico denegantur. 420.
Diſpenſationes quæ obtentæ non valent. 220.
Diſpenſationum matrimoniorum gradus omnes exprimendi. 886.
Diſtributiones quotidianæ diſtribuendæ inter eos qui interfuerint. 544.
Doanæ mercium ſtatutorum confirmatio. 394.
Doanæ mercium vrbis pro ſolutione ſerici ſtatutum innouatur, & extenditur. 378.
Doanę patrimonij paſcuis vtentes perſoluant debita Cameræ. 25.
Doanæ patrimonij in paſcua conducentes animalia ne impediantur 31. nequid per tranſitum ab eis exigatur. 36.
Doanerij ne ſuper gabellis ex hecumenos moleſtent. 354.
Doctor qui ſit alter alteri præferendus. 129.
Doctor iuris Canonici Doctori iuris ciuilis, Doctor iuris ciuilis Doctori medicinæ præferendus. 129.
Doctores creare poſſint Aduocati Conſiſtoriales tantū. 353.
Doctores creandi gratis pauperes ſi ſint idonei. 353.
Doctores creandi priuilegium legato datur. 283.
Doctores vrbis priuilegiati. 121.
Doctores vrbis inuiti in Curia capitolij non poſſint conueniri. 3.
Doctores vrbis ab impoſitionibus, & gabellis eximūtur. 3.
Doctorum vrbis penſio domus quomodo taxanda. 3.
Doctores vrbis & ſcolares licet abſentes fructus beneficiorum percipere poſſint. 3.
Doctores famoſi in Cancellaria quoad litterarum Iuſtitiæ expeditionem conuocandi. 12.
Doctoratus gradum ſuſcipiendi licentia an & quo caſu Religioſis à Pœnitentiario concedenda. 571.
Doctoratus gradum ſuſcepturis quid faciendum. 621.
Doctoratus gradus prius quam concedatur forma catholicę fidei præſcribitur. 621.
Doctrinę, & ſtudiorum fructus qui. 9. 17.
S. Dominicus octauo Idus Auguſti migrauit ad Dominum & tamen eius dies feſtus colendus eſt pridie nonas Auguſti, & cur. 475.
S. Dominicus ordinis Prædicatorum fundator. 475.
S. Dominici laudes, & miracula. 475.
S. Dominici eccleſiam viſitantes quas conſequantur indulgentias. 475.
Domini ne per ſe faciant ſubditos obligare, alioquin obligatio ſit nulla. 489.
Domini ſubditos per ſe obligatos etiam non petentes indemnes releuent. 489.
Dominorum quietationes in fauorem ſubditorum, ſi non interueniente vera ſatisfactione nullæ ſint. 489.
Dominus directus taxam pro iectitis domus pignoratæ, vel quoquomodo hypothecatæ perſoluat. 310.
Domus ad decorem vrbis ædificandæ. 48.
Domus pro demolitione, ſeu iectitis taxa per Dominos & per locationes ſoluenda. 310.
Domum vendere ob publicam vtilitatem quis compellendus. 49.
Domos vendentes cui non ſunt vendendæ ad quid per viarum Magiſtros compellendi. 656.
Domus ſi ex demolitione ſint incapaces, incommodæ, de nouo conſtruendæ, venales, duorum commoditati, quid agendum. 48. 656.
Domum vendentis, aut ementis officium in requirendo vicinum. 658.
Domos vendentium fraudes, & ſimulationes quomodo coercendæ. 658.
Domum quam Dominus vel locare ſolet, vel ipſe habitare ad vendendum propter decretum vrbis cogendus. 658.
Duellum ne quis exerceat, vel ei faueat. 147. 180. 391. 492.
Duellantium, Rixoſorum, & Bannitorum ac eos receptantium pœna. 392. Vide Rixoſi, & Homicidæ.

E

Eccleſia Romana & vniuerſalis per Petrum & Paulum Chriſtianæ fidei principes exordium ſumpſit. 329.
Eccleſia catholica eſt exercitus Deo militans. 35.
Eccleſiæ Romanæ non tenentes vnitatem ſaluari non poſſunt. 34.
Eccleſiam Catholicam vnam eſſe Sponſam Chriſti, matrē fidelium extra quam nemo ſaluatur. 75. 113. Magiſtrā fidei. 156. 158. 123.
Eccleſia in militanti cur laborent homines. 35.
Eccleſia tunc multo ſtabilitur robore, cum Prelatorum virtute communitur. 1.
Eccleſiam Catholicam errare hæreticè opinatur Lutherus contra verbum Chriſti. Ego ſum vobiſcū &c. 158.
Eccleſia eſt corpus Chriſti, cuius caput eſt ipſe Chriſtus. 235. 210.
Eccleſiæ Catholicæ, & Apoſtolicæ laudes. 35.
Eccleſiæ Catholicæ vnum eſſe caput, & Rectorem probatur. 35.
Eccleſiam Monarchiæ regimine tanquam præſtantiori gubernatur. 35.
Eccleſiæ eſt iudicare de vero ſenſu ſcripturarum. 622.
Eccleſiæ catholicæ ritus in adminiſtratione ſacramentorū admittendos. 622.
Eccleſiæ Latina, & Græca in quibuſdam articulis diſſidentes conciliantur. 18.
Eccleſiarum cunctarum collatio. 594.
Eccleſiarum membra nunquam à ſuo capite ſeparanda. 111.
Eccleſiæ Romanæ Ciuitates, & loca inuadentium pœna. 118.
Eccleſiam Romanam omnium eccleſiarum matrem & Magiſtram. 622. 192. 312.
Eccleſiæ Romanæ qui non tenent vnitatem ſaluari non poſſunt. 3.
Eccleſiæ Cathedrales ne bonis temporalibus careant cur Viennenſe concilium ſtatuerit. 117.

Eccleſia-

Eccleſiarũ & baſilicarum vrbis res alienari, & exigi quando debeant, & quomodo. 273.
Eccleſiæ parochiales quibus, & quomodo in Gallia conferendæ. 130.
Eccleſiæ matrici vt debitus honor reddatur, quid ab alijs eccleſijs faciendum. 124.
Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Hoſpitalium vrbis viſitationi tres Epiſcopi præficiuntur. 192.
Eccleſiæ à Prælatis non habẽtibus facultatem teſtandi decima tantum pars bonorum iure donationis vel legati relinqui poſſit. 304.
Eccleſiarum inuaſores, raptores, incendiarios concernentes conſtitutiones. 114.
Eccleſiarum ornamenta auferentium pœna. 41.
Eccleſiæ qui præſit qualis eſſe ætatis debeat. 111.
Eccleſias Patriarchales, Metropolitanas, Cathedrales obtinens qualis eſſe debeat. 111.
Eccleſiæ, Monaſteria, & alia, quæ diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruantur. 5. 10.
Eccleſiarum Canones, & cenſus extinguendi facultas cum recompenſa. 261. 386.
Eccleſiarum vacationis nunciatoribus nihil detur, vel promittatur. 8.
Eccleſiarum ſuper fructibus quando reſeruandæ ſint penſiones. 111.
Eccleſias, & ſocietates erigendi facultas reuocatur. 583.
Eccleſiarum fructus ad Capitulum ſpectantes inter eos diſtribuendi, qui interfuerunt. 544.
Eccleſiæ quædam vnitæ alijs eccleſijs, annatas, & alia iura ſoluant. 86.
Eccleſiarum, & Monaſteriorum fructus ne per ſeculares occupentur. 114.
Eccleſiarum, & Monaſteriorum ſubuentionis exactio committitur. 273.
Eccleſias, Monaſteria, & pia vrbis loca conternentis prædia, & Caſalia 241.
Eccleſiaſticas in perſonas nulla penes laicos poteſtas. 114.
Eccleſiaſticas perſonas, eccleſiaſtici ad laycale forum trahentes ius amittant. 16.
Eccleſiaſticas perſonas relegantium, aut proſcribentium pœna. 8.
Eccleſiaſticam dignitatem obtinens, ne poſſit eſſe procurator. 14.
Eccleſiaſtica in dignitate conſtituti ad reſidentiam moneantur. 484.
Eccleſiaſtici primatus reſidentes quibus decorentur priuilegijs. 484.
Eccleſiaſticorũ bonorum alienatio pro neceſſitate. S. R. E. licet. 103.
Eccleſiaſticæ res alienari à Symmacho Papa prohibentur. 406.
Eccleſiaſticarum rerum locatio, & huiuſmodi non vltra triennium fieri poſſit. 406.
Eccleſiaſticorum bonorum alienationes factę ſine ſolemnitatibus reſcinduntur. 406.
Eccleſiaſticarum rerum male alienatarum conſtitutio declaratur. 407.
Eccleſiaſtica bona ne alienẽtur Pauli II. & Benedicti XII. conſtitutio. 358. in damnum eccleſiarũ alienata reſcinduntur. 406. declarantur. 407. ſuper alienatione Pauli IIII. litteræ. 478. ad viã iuris cõmunis reducuntur. 502. quando liceat alienare. 385. contra formã conſtitutionis Pauli II alienata ad priſtinũ ſtatum reducũtur. 358. in alienationibus examinãdis commiſſariorũ officiũ. 36.
Eccleſiaſtica dignitas neglecta magnam Chriſtianæ Religioni perniciem ſemper attulit. 110.
Eccleſiaſticæ res, quæ ad cenſum, aut in emphytheuſim dantur. 407. 501.
Eccleſiaſticis de rebus donatio, ſeu alia diſpoſitio, etiam in fauorem piorum locorum per eccleſiaſticas perſonas factæ nulla ſit. 503.
Eccleſiaſtici ſtatus cauſis audiendis quidam Cardinales præficiuntur. 466. 486.
Eccleſiaſtici fori Cardinalium cauſæ in quauis inſtantia Mediolani, aut in eius ſtatu cognoſcendæ. 140.
Eccleſiaſtici fori cauſæ in prima inſtantia coram ordinarijs cognoſcendæ. 115.
Eccleſiaſtici priuilegij ius per liberationem cenſus firmũ remanere, ne eius bona confiſcari poſſint. 356.
Eccleſiaſticam libertatem impedientes, & contra eos. 114. 117.
Eccleſiaſticæ res quæ ad cenſum, ſeu in emphytheuſim dantur quomodo liberari poſſint. 385. huiuſmodi conſtitutionis declaratio 389.
Egidius Cardinalis, & Egidianæ conſtitutiones. Vide Aegidius, & Aegidianæ.
Electiones ad Monaſteria, & dignitates conuentuales ſine confirmatione ſedis Apoſtolicæ abrogantur. 649.
Electores Imperij, ne eligant Corradum Friderici imperatoris filium in Regem Romanorum. 1.
S. Eleutherij excommunicationes ne expediantur. 268. Epiſcopo eccleſiæ Aprutinæ, & Præpoſito S. Eleutherij competere prætenditur. 268.
Emphytheuticorum bonorum ad eccleſias ſpectantium liberatio. 385. 262. conſtitutionis declaratio. 389.
Emphytheuticorum bonorum liberatio quomodo facienda, ne ſit detrimento eccleſiæ. 385. 262.
Emphytheuticos contractus, & liuellarios renouandi facultas. 262. 386.
Epheſina prima Synodus ſub Cęleſtino. 135.
Epheſina ſecunda Synodus à Martino V. ad Calcedonenſe tranſlatum 135.
Epheſinæ Synodi reuerentia in Romanũ Pontificem. 135.
Epiſcopi quomodo tractandi à Cardinalibus. 111.
Epiſcopus an & quomodo priuandus. 111.
Epiſcopi vt reſideant in ſuis eccleſijs moneantur, & ſub qua pœna. 484.
Epiſcopi, & alij Prælati reſidentes quibus priuilegijs donantur. 484.
Epiſcoporum reſidentium in quibuſuis cauſis cognoſcendi facultas. 484.
Epiſcoporum domeſticorum Papæ, & in eius Capella aſſiſtentium de beneficijs in menſibus ſibi reſeruatis diſponendi facultas. 346.
Epiſcoporum domeſticorum Papæ teſtandi facultas vſque ad 2000. ducatorum ſummam priuilegium. 347.
Epiſcoporum domeſticorum Papæ, Notarios, Tabelliones, & doctores creandi facultas. 347. item legitimandi illegitimos, viſitandi, & reparandi eccleſias. 348. eligendi confeſſarium & abſoluendi à multis. 349.
Epiſcopi domeſtici Papæ nobilitatis, & alijs inſignis decorantur. 347. & à decimis eximuntur 346.
Epiſcopi omnes ad generale Concilium celebrãdum inuitantur. 271.
Epiſcoporum dignitas, & iuriſdictio. 123.
Epiſcoporum facultas, & officium quoad fratres mendicantes, beneficia, & eccleſias eorum. 123.
Epiſcopi, & Archiepiſcopi non habentes facultatem teſtandi non niſi decimam partem bonorum, eccleſijs, & pijs locis relinquere poſſint, nec alias, vel iure legati, vel donationis. 304.
Epiſcopi ab Apoſtolis poſt Chriſti aſcenſionem per vrbes, & diœceſes diſtributi. 117.
Euchariſtiæ in ſacramento eſſe verè, & realiter corpus Chriſti. 622.
Euchariſtiæ, & extremæ vnctionis, ac alia ſacramenta quando & quibus à fratribus minoribus miniſtrari poſſint. 123.
Ex commiſſæ in electione ſummi Pontificis quando prohibeantur. 83.
Excommunicati partem habent cũ Dathan, & Abiron. 83.
Excommunicati ſi ordinem Regularium Mendicantium profiteri voluerint, non abſoluantur niſi ſatisfecerint. 124.
Excommunicati quando omnino vitandi, quãdo non. 131.
Executionibus faciendis Tabula Capitolij ſeruetur. 93.
Executores Iuſtitiæ ne impediantur. 590.
Exempti à Gabella contractuum qui ſint. 192.

Exempti Canonici iuriſdictioni ordinariorum ſubijciuntur ita vt in delictis ab eis puniantur. 115.
Exemptionis priuilegij prætextu ne quis Canonicus ordinarij iuriſdictionem in cauſis fori eccleſiaſtici declinet. 115.
Exemptio ob numerum filiorum, ſi vnus ex filijs ob Prælaturam, vel aliud familiam augeat, pro illa familia non admittatur. 701.
Expectatiuarum gratiarum reuocatio 209. reuocationis declaratio, & confirmatio. 215.
Expectatiuæ gratiæ pro ſurrogatis ab Abbreuiatoribus coniugatis 149.
Expenſæ contumaciales cui reſtituendæ. 569.
Expeditiones à quibus ſummus Pœnitentiarius abſtinere debeat. 571.
Extractus faciendus in criminalibus, & qualis. 502.
Extraordinarij quomodo ad officium recipiendi. 574.
Extraordinarius maior per ſe exerceat officium. 574. 692.
Extraordinariorum officium in ponderandis carnibus, & denunciando 574. & in mercibus quibuſcunque quærendis. 693.
Extraordinarij ne petant, vel accipiant xenia, vel munus aliquod. 697.
Extraordinarius cõperiens fraudẽ, quid facere debeat. 693.
Extraordinarius à taxis pro expeditione Breuis eximitur. 100.
Extraordinarius iniuſte aliquem accuſans decem ſcutorũ pœna puniendus. 693.
Exules quorumcunque locorum à quibuſuis Principibus condemnati ex dominio eccleſiaſtico recedant. 384.
Exules qui comprehendantur in ſtatuto generali contra conſlatos. 384.

F

FAlſitatis & falſæ monetę cauſæ à quibuſdam Cardinalibus cognoſcendæ. 480.
Falſitates litterarum, ſeu ſupplicationum caſus ſummo Pontifici reſeruatus. 78.
Familiarium apoſtolicorum in fauorem indulta 196. 235. 280. ipſis aliorum indulta non præiudicant. 197.
Familiarium apoſtolicorum ordo prærogatiuæ in beneficijs. 197. 235. 280.
Familiares Apoſtolici ſeu S. D. N. declaratur qui ſint. 235. 280.
Familiaris cuiuſuis Prælati defuncti ſtipendium niſi pro biennio à die obitus petere non poſſint. 289.
Familiares Cardinalium quales, veſtitu, & moribus eſſe debeant. 112. item familiares Papæ. 113.
Farinę macinaturam, & gabellam defraudantium pœna. 544. 593.
Farinæ gabella per Clementem Septimum impoſita per Paulum Tertium aucta per Iuliũ III. reuocatur. 531.
Farinæ macinaturæ Gabellam etiam qui agriculturã exercet, extra vrbem ſoluere teneatur. 593.
Farinæ montis reſignabilis erectio. 359. 544. 593.
Farinæ in monte diuerſa pacta fieri poſſunt. 370.
Fatalium prorogationes quoties, & ex qua cauſa concedendæ ab Auditore Rotę. 562.
Fatalium prorogationes non niſi ſemel à Signatura Iuſtitiæ cõcedẽdæ 561. declaratur quo caſu id faciendũ. 650.
Fauentia oppidum eccleſiæ à Venetis occupatum. 89.
Fautorum facinoroſorum hominum pœna. 36.
Feriæ in Curia Capitolina quæ ſunt in ſtatutis antiquis obſeruari debeant non aliæ. 701.
Feudatarij Barones ad contributionem ſcutorum trecentorum millium teneantur. 28.
Feudi, ſeu cenſus extinguendi facultas. 262. 386.
Feudales, & aliæ fiſci cauſæ corã quo cognoſcẽdę. 555. 556.
Fidem orthodoxam concernentes cauſę in Lateranenſi concilio terminatæ. 138.
Fidei Catholicæ forma à quouis vel doctore, vel profeſſore artium obſeruanda 622. & ab alijs qui curam habent animarum, & regularium & militiarum locis præficiendi ſunt. 634.
Fides catholica veraciter tenenda. extra quam nemo ſaluatur. 623.
Fidei montis erectio cum aſſignatione duodecim pro centenario. 200.
Fideiuſſionũ de non offendendo inſtrumenta quomodo. & cum qua clautula conficienda. 692.
Fideiuſſor ſtatim citandus ad ſoluendum conuentionalem pœnam contumaci contrauenientę. 591.
Fideiuſſoribus conceſſa dilatio principali non ſuffragatur. 354.
Fideiuſſores cur dentur, & eſt equius, vt ipſi potius, quam creditores patiantur. 394.
Filius à Patre æternaliter eſt genitus. 18.
Filius vt Spiritus ſanctus à ſe procedat, æternaliter habet à Patre. 18.
Filium ſicut & Patrem eſſe principium, & cauſam ſubſtantię Spiritus ſancti. 18.
Filioque in ſymbolo cur appoſitum. 18.
Filij ſimiles patribus eſſe ſolent. 2.
Filiorum duodecim exemptio declaratur. 308. 680.
Filiorũ duodecim exemptio à ſolutione Doanæ vrbis pro vſu eorũ tantum, non autẽ pro mercimonijs valet. 303.
Filiorum duodecim exemptio pro ſuperuiuentibus, in Vrbe exiſtentibus, & in communi degentibus quoad Doanam intelligatur. 303.
Filios illegitimos legitimandi facultas. 285. 315. 471.
Filios ſpurios legitimandi facultas in prẽiudicium venientium ex teſtamento, vel aliunde reuocatur. 578.
Filij Presbyterorum ex fornicatione nati ne ſuccedant in beneficijs parentum. 220.
Fiſcalium credita à Camera vel à Clericis Cameræ ne remittantur. 565.
Fiſcus nequid à ſuis ſubſtitutis recipiat. 576.
Fiſcus generalis omnes alios deputare debet. 576.
Fiſci capitolij officium. 576.
Fiſci officium, & poteſtas in Curia Gubernatoris. 444.
Fiſci nomine interpoſita appellatione, quid facere Signatura teneatur. 575.
Fiſcus ne ſe intromittat pro inhibitionibus obtinendis de ſuperſedendo in ciuilibus 576.
Fiſco non concedenda remiſſoria prætextu indulti Pauli Tertij, ſed quando alias eſt de iure. 576.
Fiſco an, & quo caſu concedendæ litteræ ad partes, & dilationes. 576.
Fiſcus ne tractet cum reis de compoſitione, ſed ſi facienda ſit faciat interuentu Iudicis. 576.
Fiſcus appellationis curſum nõ proſequatur, niſi data cautione per inſtigatorem de reficiendis expenſis. 576.
Fiſcus prætextu ſui intereſſe an, & quando ſi protelletur audiendus. 576.
Fiſcus vbi interuenire debeat. 576.
Fiſcus & Camera Apoſtolica, ne ſe intromittãt in bonis ab inteſtato decedentium. 531.
Fiſcus citandus in commiſſionibus ad ipſum, vel ad Cameram ſpectantibus. 262.
Fiſco quæcunque pœnæ non exactæ in ſtatu eccleſiaſtico à 1575. annis citra applicantur. 459.
Fiſcus non examinet reos, ſed examini poſſit intereſſe. 569. 575.
Fiſci ſimul & priuatorum cauſis in Camera Apoſtolica cognoſcendæ. 555.
Fiſcus licet conſenſerit in alterius iudicis iuriſdictionem nihilominus eius cauſæ in Camera cognoſcantur. 556.
Fiſci aduocatus in quibus cauſis interuenire debeat, & requirere Procuratorem. 575.
Fiſci Procuratoris officium. 575.
Fiſcus nequid recipiat pro decreto ſubſcribendo ab inſtigatoribus. 575.
Fiſcus nihil à reis accipiat. 575.
Fiſcum concernentium rerum locationes, & alienationes quando valeant. 707.
Flauio Epiſcopo Murani Auditoriatus officium conceditur. 527.

Digitized by Google

Florentino Concilio ſub Eugenio Quarto articuli in quibus Græci, & Latini inter ſe diſſidebant, conciliati. 18.
Florentinorum Conſulatus priuilegia. 153.
Florentinorum Conſulatus poſſit eligere Conſulem, & duos Conſiliarios Cancellarium, & Notarium, & quæ ſit eorum poteſtas. 153.
Florentinorum Conſulatu, Conſul ſententiam ferens, ne ſe in ea alius iudex poſſit intromittere. 154
Florentinorum Conſulatus, facultas, vt credita exigere poſſit. 154.
Florentinorum Conſul arma gerere, & item ſui ſerui poſſint. 154.
Forenſes Ciues Romani facti Iura Cameræ ex doana perinde vt antea ſoluere teneantur. 57.
Forumliuij oppidum eccleſiæ à Venetis occupatum. 89.
Forum vbi quis agere, vel conuenire debeat 40. 81.
Forum Clericorum Romanorum & aliorum Clericorum eſt Tribunal Vicarij Papæ 40.
Forum Clericorum ſequentiũ Curiam, eſt coram A. C. 40.
Fori eccleſiaſtici cauſæ coram ordinarijs cognoſcendæ, & contra exemptos ab hoc 115.
Forum laicorum incolarum vrbis Capitolinum eſt. 40.
Franchiſiarum Cardinalium, & Oratorum Principum abolitio. 36. 361. 590.
Francisci Gallorum Regis obedientia in ſedem Apoſtolicam. 129.
Fratres Regulares & mendicantes non poſſint ſeculares clericos, & laicos à ſententijs ab homine latis abſoluere. 123.
Fratres mendicantes ab epiſcopis examinandi quãdo ſunt ad ordines promouendi. 124.
Fratres mendicantes quoad eccleſiæ ædificationem, & conſecrationem cœmeterij, ſponſi & ſponſæ benedictionem ordinarios ſuos adeant. 124.
Fratres, & ſorores tertij Ordinis, Mantellati, Corregiarij, & huiuſmodi in proprijs domibus habitantes quam habeant facultatem quoad ſepulturam & ſacramenta. 124.
Fraudes Artificum quomodo à Conſeruatoribus coercendæ. 479.
Fridericus Imperator quam male ſe geſſerit in eccleſiã. 2.
Friderici Imperatoris filius Corradus, ne in Regem Romanorum eligatur. 2.
Fridericus Rex Romanorum, Fœlici Quinto, tanquam Romano Pontifici non vult exoſculari pedes, ſed ad Eugenium Quartum verum Pontificem inclinauit. 34.
Fructus ad Capitulum, & menſam communiter ſpectantes diſtribuendi ſint inter intereſſentes. 544.
Fructus beneficiorum inexacti tempore obitus beneficiatorum cui debeantur 242. 338. 342. 350.
Fructuum beneficiorum indebitè perceptorum annatæ, & communia Cameræ applicantur. 381.
Fructus beneficiorum ſuos non facit qui tenetur ad annatas & non ſoluit. Vide Annatas.
Fructus rerum eccleſiaſticarum malè alienatarũ reſtituendi ſunt. 406. 407.
Fructus beneficiorum ad Cameram reſeruantur. 549.
Frumenta extrahendi niſi ex cauſa verè oneroſa licentię reuocantur. 491. 674.
Frumenta, & legumina, ne extra loca ſtatus eccleſiaſtici extrahantur 51. 81. 123. 523. 707.
Frumenta cogendi facultas pro graſcia. 518.
Frumenta, & blada impedientes, ne deferantur in Vrbem & quæ puniendi pœna. 178. 709.
Frumentaria rei pro abundantia litteræ. 177. 707.
Frumentariæ rei negotium quoad extractionem, & venditionem Præfecto Annonæ imponitur. 525.
Frumenti quantitatẽ non niſi pro ſuo, & familiæ vſu vnius anni quis emere poſſit. 708.
Fugæ ſuſpicionis mandatũ quãdo ab A. C cõcedendũ 569.
Fugæ ſuſpicione quis non capiendus, niſi mandato iudicis competentis. 40.
Fugitiuus & ſuſpectus impenſa eius capiatur, qui capi facit. 40.
Furnariorum ſtatutorum confirmatio. 356.
Furnariorum cauſę corã Magiſtris viarũ cognoſcendę. 561.
Furnariorum debitis contractis ratione panis dilationes aliquæ non obſtent. 357.
Furtorum per Mediolanenſes factorum cauſæ in Mediolanenſi ducatu cognoſcendæ 141.
Furta, cum ſoleant in ſyluis, & locis obſcuris committi, & probari per teſtes non poſſint, per Præſidentes & Clericos Cameræ declarentur. 142.
Furta, & latrocinia permittentium pœna 142.
Furtum ſi committatur in confinibus diuerſorum territoriorum, contra quemuis eorum dominũ agi poſſit. 142.
Furtum committit qui iacta in mare alleuiandi oneris cauſa ſurripit. 189.
Furta quomodo ab Artificibus committantur, & quare ijs aſſueſcant. 479.
Futura an & quomodo ſint à Prædicatoribus prædicenda 126.

G

GAbellæ contractuum reformationes, & nouæ conſtitutiones 290. eorũ & Gabellæ farinę reuocatio 331.
Gabellæ contractuum exemptorum declaratio. 292.
Gabellarum contractus ſi celebretur antequam aliud fiat quod ad gabellam ſpectat quid agendum. 291.
Gabellarum contractuum in fauorem ordinariorum confirmatio 292.
Gabellę ſtudij capitula fraudibus obuiantia confirmantur. 489.
Gabella 3000. ſcutorum per totam dictionem eccleſiaſticam. 399.
Gabellæ officij depoſitarius quid facere teneatur, & præcipue in ingreſſu officij. 107.
Gabella farinæ impoſita per Clementem Septimum, per Paulum Tertium aucta, per Iulium Tertium reuocatur. 331.
Gabella contractuum impoſita per Paulum Tertium, per Iulium Tertium reuocatur, & ad formam ante Paulum Tertium ſeruari ſolitam reducitur, 331.
Gabella contractuum quomodo, & à quibus ſoluenda 291.
Gabellæ contractuum, ne fiat fraus quid agendum 291.
Gabellariatus à taxis, pro expeditione Breuis eximitur. 100.
Gabellæ vini forenſis redditus ſolutis ſalarijs ſtudij in conſeruatorum, & Capitum Regionum ornatum conuertere liceat 100.
Gabellæ duarum operarum, aut quatuor carlenorum pro foculari impoſitio 604. extenſio. 611.
Gabellæ duarum decimarum in beneficijs eccleſiaſticis impoſitio 425.
Gabellæ duorum carlenorum pro molitura cuiuslibet rubri grani impoſitio. 359.
Gabellæ carnium decretum Populi Romani, vbi duodecim pro centenario aſſignari poſſit. 430. vt dictæ pecuniæ exigi. 431. vt alia. 10000 pro fortificatione vrbis accipi poſſint. 432
Gabellam farinæ defraudantium pœna. 544.
Gabellarij officium non per alium, quàm Gabellarium ipſum exerceatur, etſi non poteſt, alius ſuccedat. 692.
Gabellarius nullum extraordinarium admittere debet, ſed per Conſeruatores. 692.
Gabellarius ſi aliquod diſcrimen oriatur in pondere, vel in alio, quid facere debeat. 665.
Gabellarius neminem ſui Collegij in carcerem conijcere debet ſine licentia Maioris Extraordinarij 693.
Gabellarius ne moleſtet eum, qui ſi lem habeat à Doana merces eſſe extractas, quamuis ſine ſine ſigillo 693.
Gabellarius petenti recurſum denegare non debeat, alioquin in vigintiquinque ſcutorũ pœnam incurrat. 693.
Gabellarius, & Extraordinarij in fine officij ſubijciantur ſyndicatui. 693.
Gallorum Regis Prælatorum, & Nationis Pragmatica reuocatur. 127. 134.
Galliæ Regis priuilegia, facultates, circa nominationem ad eccleſias Monaſteria, & beneficia 128. circa cauſarum

cognitio-

cognitionem. 290.
Generationem ad tertiam ſeu aliam honorum eccleſiaſticorum conceſſiones reuocantur. 406. 386. 388. 407.
Germaniæ cum ſede Apoſtolica quoad beneficia concordata. 233.
Germanos ſemper ſtudio proſecuta eſt Romana Eccleſia. 2.
Germani olim pro Chriſti fide contra Boemos ſanguinem effuderunt. 158.
Germani olim ſemper hæreſum oppugnatores fuerũt. 158.
Germani ſemper eccleſiæ Aduocati, & defenſores à ſummis Pontificibus habiti ſunt. 158. Adiutores, & cooperatores. 2.
Germani Catholicæ veritatis vere germani cum hęreſum erant oppugnatores. 158.
Germanorum Imperatorum conſtitutiones pro libertate eccleſiæ & contra hæreticos. 158.
Geſta per ordinarium, aut alium inferiorem non confirmanda. 571.
Græcorum, & latinorum vnio in concilio Florentino. 18.
Græcorum eccleſiæ, & Prçlati ordinarijs ſubijciuntur. 646.
Græcorum ſuperſtitiones & errores circa ſacramentum Euchariſtiæ, defunctorum cadauera, & alia. 647.
Græci ne ab eorum ſolito ritu diſtrahantur, aut impediantur. 647.
Gratiarum Communitatibus conceſſarum ſuper introitibus Cameræ ſuſpenſio. 343.
Gratiarum expectatiuarum in Arce S. Angeli conceſſarum reuocatio 209.
Gratiarum expectatiuarum reuocationis declaratio, & confirmatio. 215.
Gratias impetrantes debent in Camera ſi ipſam concernant præſentare 683.
Gratię pro homicidio in carcere vel aliter Iudicis arbitrio per impetrantem verificari debent. 80.
Gratiæ omnes quæ aduerſantur ſtatutis Tridentini concilij reuocantur. 671.
Gratificatio in graduatis quomodo in Gallia à Collatoribus beneficiorum. 131.
Gregorij VII. ad Principes Saxoniæ vt initas inducias inter ipſos, & Henricum III. Imperatorem obſeruent commonitio. 1.
Gregorius VII. nuncios ad inquirendas diſſentiones inter Henricum III. Imperatorem, & Principes Saxonię mittit. 1.
Groſſaneñ. eccleſia Metropolitañ. Senenſi ſubijcitur. 23.
Gubernatores locorum nihil præter eſculenta & poculenta biduo conſumenda recipere poſſint. 37.
Gubernatores ſtatus eccleſiaſtici non poſſint niſi ſemel, & ex magna cauſa loca Gubernij viſitare. 39.
Gubernatores cauſam in prima inſtantia à Tribunali ad quod ſpectant, auocare non poſſint. 39.
Gubernator Auditorũ in ſportulis recipiendis modus. 39.
Gubernatorum Vrbis Romæ officium. 40. 92.
Gubernatores, & Theſaurarij non poſſint remittere de gratijs maioribus condemnationum niſi ad ſummam ſex florenorum de minoribus tertiam partem. 42.
Gubernatoris vrbis facultas conducendi Palatium ſumptibus Cameræ Apoſtolicæ pro cauſis cognoſcendis. 444.
Gubernator vrbis inſtigatorem de damnis, iniurijs, & intereſſe carceratorum cauere faciat. 301.
Gubernator tantum poſſit arreſtare aliquem ex cauſa delationis armorum 302.
Gubernatorem inter, & Auditorem, Senatorem, & Mareſcallum præuentioni locus ſit in criminalibus quoad laycos. 92.
Gubernator de quibus cognoſcere debeat. 92. 40.
Gubernator vigore Cameralis obligationis neminem poſſit excommunicare. 92.
Gubernatoris facultatibus Capitolij iuriſdictio non præiudicat 682. Item iuriſdictio Auditoris Cameræ. 551.
Gubernator teneatur ſtare ſyndicatui, & ſuper hoc in principio officij cauere. 92.
Gubernatores, & locumtenentes, quas cauſas, & quibus, & quando delegare poſſint. 46.
Gubernatores, ſeu locumtenentes locorum abſtineant à delegatione cauſarum, quoties ad ipſas audiendum contingat eſſe ordinarios Iudices. 46.
Gubernatores, ſeu locumtenentes nequid petant pro cognitione cauſarum, quæ per ſedem Apoſtolicam ſibi remittuntur.
Gubernatores, & locumtenentes conſtitutiones Aegidianas & quaſdam litteras Apoſtolicas Kalendis Octobris legi, & publicari faciant. 46.
Gubernatores, & locumtenentes, ne aliquo prętextu ab obſeruatione Aegidianarum conſtitutionum ſe excuſent. 46.
Gubernator de cauſis pacem & querelas concernentibus vna cum pacerijs aut per ſe cognoſcat. 92.
Gubernator vrbis de quibus cauſis cognoſcere poteſt. 443.
Gubernator vrbis de traſgreſſionibus omnium officialiũ & præcipue Notariorum cognoſcat. 92.
Gubernatoris vrbis Iudices quot & quales eſſe debeant & eorum ordo, facultas, officium, & ſalarium. 444.
Gubernatoris vrbis officium in cauſis ad ſuum Tribunal delatis cognoſcendis. 444.
Gubernatoris vrbis officium in ſuos Iudices quoad habitationes, alimenta, & mutationes eorũ in ſingulis menſibus 444.
Gubernator vrbis ſuos Iudices moneat, & eis præcipiat, non tamen in eorum cauſis votum ferat. 444.
Gubernator vrbis, & eius Iudices ab omnibus muneribus etiam eſculentis, & poculentis abſtineant. 444.
Gubernatores vrbis, & Iudices in ſententijs quomodo ſe gerant. 444.
Gubernatores vrbis quomodo à Cardinalibus creandi ſede vacante. 558.

H

HAedorum carnes à gabella quatenus eximuntur. 574.
Hæreditatis diſcuſſionis beneficium quo caſu tollatur. 223.
Hæreſis ad exercitationem fidelium eſſe oportet. 186.
Hæreſis crimen mere eccleſiaſticum, & ideo coram Iudice eccleſiaſtico cognoſcendum. 351.
Hæreſim coram loci Inquiſitore adiurans infra certũ præfixum tempus. abſoluitur. 332.
Hæreſes in Germania, & quot inde mala oriantur, & quæ ipſis adhibentur remedia. 297.
Hæretici, & contra eos. 115.
Hæreticorum ad Romanæ Eccleſiæ gremium reuocatio. 333.
Hæreticę prauitatis inquiſitores impedientium pœna. 351.
Hæretici, & ſchismatici iuspatronatus amittunt. 465.
Hæretici, & ſchismatici non poſſunt eſſe Iudices, & eorum ſententiæ nullæ ſint. 465.
Hæretici, & ſchismatici omni auctoritate, & poteſtate priuati ſint. 466.
Hæreticis, vel ſchismaticis, vel qui in hæreſim, vel ſchiſma incidit, ſi contingat ad eccleſiaſticas dignitates aſſumi, vel ad ſummum Pontificem, aſſumptio nulla ſit. 465.
Hæreticorum libros tenendi, & legendi licentiæ reuocantur. 333. 474. 650.
Hæreticorum libros legendi facultas inquiſitoribus, & quibus ipſi voluerint. 653.
Hæreticorum mos virus ſerpentis more longe diffundere, cum ſe damnatos ire uident. 156.
Hæreticos comburi eſſe contra voluntatem Spiritus, eſt Hæreſis Lutheri. 158.
Hebræi cur tolerãtur in Eccleſia Dei. 580. 408. 593. 599.
Hebrçi à Chriſtianis dominos ſe vocari nó patiantur. 408.
Hebræi vnam tantum in quolibet loco ſynagogam habeant 408. 401.
Hebræi cenciariam tantum artem exercere poſſint. 408. & omnes artes. 599.
Hebræi immobilia poſſidere non poſſint. 408. poſſunt vſque ad ſummam mille & quingẽtorum ſcutorum. 599.
Hebræi ſignũ glauci coloris geſtent, vt dignoſcantur. 408. ſed in itinere poſſint deferre nigri. 599.

Hebræi

Hebræi, nutrices, ſeruos, vel ancillas Chriſtianos habere non poſſunt. 408. 559.
Hebræi in libris rationum Italice ſcribant, & Latinis litteris vtantur 408. 678. 600.
Hebræi medici ad medicandos Chriſtianos accedere non poſſunt. 408.
Hebręi cuiuſuis ciuitatis in qua degũt ſtatuta obſeruent. 408.
Hebræi vbi habitare debeant. 408.
Hebræi non poſſunt retinere libros contra fidem Catholicam ſcriptos 379.
Hebræos libros expurgandi facultas reuocatur. 477.
Hebræorum vrbis ſuper modo viuendi ordinationes, & ſtatuta. 559.
Hebræorum bonorum vigeſimæ gabellę 305 ad trienniũ, deinde ad beneplacitum prorogatur. 599.
Hebræorum congregationibus imponitur gabella decem ducatorum pro Cathecumenorum hoſpitali. 381.
Hebræi triginta dierum menſes in ſuis rationibus conficiant. 408. 677.
Hebræi pignora niſi tranſactis decem & octo menſibus vendere non poſſint. 408. 677. 677. 599.
Hebræi ordinarij Bancherij tantum mutuare ad intereſſe poſſint 677.
Hebræi Bancherij non ad maiorem, quam ad 24. pro centenario ſummam mutuare poſſint. 677.
Hebræi quater in ſingulis annis pignorum venditionem facere teneantur, & quomodo, & quando. 677.
Hebræorum pignora ementes quid debeant facere. 677.
Hebræi ſi cũ ſubaſtare pignora velint oboriatur difficultas ab A. Cameræ tollatur. 677.
Hebræi ab exceſſibus abſoluuntur. 600.
Hebræorum in creditis an & quæ præſcriptio opponi poſſit. 600.
Hebræi quando mutuant ſuper pignora dent ſyngrapham pignoranti, vbi nomen, & mutuatam pecuniam ſcribant. 677.
Hebræi pignus ſyngrapham afferenti bene reſtituant. 677.
Hebræorum Bancheriorum libris quando fides habenda. 677.
Hebræorum in libris ſi quid differens à ſyngrapha reperitur quid agendum. 678.
Hebræo non ſit habenda fides ſi dicat pignus reſtituiſſe & ſyngrapha ſit in manu Chriſtiani. 678.
Hebræus debet ſcribere qualitatem pignoris. 678.
Hebræi ne mutuent ſuper rebus diuino cultui dicatis. 678.
Hebræi ſi volunt loco, & facultati mutuandi renunciare quid teneatur facere ſucceſſor. 178.
Hebræorum inſtrumenta cum Chriſtianis qualiſcunque ſint intelligãtur ſemper cum fructibus ad rationem 24. pro centenario, etiam quod de eo nulla fiat mentio. 678.
Hebræi Bancherij. Vide Bancherij.
Hebræi in materia pignorum viſurarum, & intereſſe, & aliarum rerum, vbi agere, & conueniri debent & eorum cauſæ quomodo cognoſcendæ. 395. 678.
Hebræi in ſuis feſtiuis diebus, neque recipere, neque reſtituere pignora, neque quid aliud facere cogãtur. 279. 25.
Hebræi vt pignora conſeruentur illæſa qua vti debent diligentia. 679. 27.
Hebræis tolerantię an, & quę concedenda à Camerario, Pręſidentibus, & Clericis Camerę. 564.
Hebręorum Catechumenorum, & confratrum Monaſterij priuilegia. 177.
Hebræi in hoſpitali Catechumeni quandiu manere debeant. 177.
Hebræi pro qualibet Synagoga decem ducatorum ſummã Catechumenis perſoluant. 401.
Hebræi coram Vicario agere, vel conueniri debent. 395.
Hebręorum vigeſimę ſubſidij prorogatio. 305. 355.
Helena quę templa in Hieroſolymorum locis ædificauerit. 375.
Henricus Rex Angliæ Lutheri errores ſcriptis confutauit. 165.
Henricus Rex Angliæ, & ſucceſſores titulo defenſoris fidei decorantur. 165.
Henricus tertius Imperator, & Saxoniæ Principis commonetur vt initas inducias ſeruent. 1.
Hieronymus Bragen. perfidus hęreſiarca, in concilio Conſtantienſi damnatur. 157. Conſtantiæ tempore Pij II. comburitur. 32.
S. Hieronymi in eccleſia altare priuilegiatum conceditur. 307.
Hieroſolymæ miſteria noſtræ ſalutis repræſentant. 375.
Hieroſolymorum laus propter Chriſtum. 375.
Hieroſolymæ vocantur terra Sancta. 375.
Hieroſolymorum deuotio, & ad eas hominum frequentia. 375
Hieroſolymitanus Patriarcha, Quintus poſt Pontificem maximum. 19
Hieroſolymitani Sepulchri. Archiconfraternitatis erectio & inſtauratio. 375.
Hodie verbum in litteris reſignationum beneficiorum, & diſſolutionum vnionum, in quibus requiritur conſenſus, quid operetur. 225. 234.
Homicidium admittentium, & homicidas recipientium pœna 30 150. 361. 553. 149. 169. 193. 173.
Homicida bannitus, ne poſſit reuocari. 30 170. 554.
Homicidarum appellationis à grauaminibus nullæ ſint. 30. 170.
Homicidæ in locis à quibus fuerint banniti officia, vel dignitates habere non poſſint. 30 534.
Homicidij crimen continentes conſtitutiones Pij Secundi publicari mandantur. 30 47.
Homicidij crimine condemnati, non niſi à Romano Pontifici ſaluum conductum obtinere poſſint. 47.
Homicidiorum, & aliorum criminum cauſæ quibuſdam Cardinalibus cognoſcendæ committuntur. 480.
Homicidarum, & bannitorum in proceſſu, ſummarie procedendum. 593.
Homicidas & complices non notificantium pœna 536.
Homicidas damnantes conſtitutiones Clementis Septimi, Pij Secundi. Pauli Secundi Sixti Quarti. Iulij Secundi. Leonis Decimi. Pij Quarti. 530. 531.
Homicidij crimine abſolutus non comprehendatur in litteris contra homicidas editas. 537.
Homicidij, ſeu alio crimine condemnatus non audiendus niſi in carcere conſtitutus. 581. 588. 90.
Homicidæ voluntario licet abſoluto altaris miniſteriũ, & huiuſmodi aliud non concedendum 571.
Homicidij gratiæ ne cuiquam ſuffragentur, niſi ſignatæ manu Papæ, & datatæ per Datarium. 644.
Homicidæ ætas minor 20. annis non proſit dum ſit maior quatuordecim. 651.
Homicidiorum occaſiones oriri ex facultate carceratos liberandi. 6 0.
Homo ingratitudine in Deũ omnes creaturas antecedit. 26.
Hominis laus, & excellentia 26.
Homines quot, & quanta à Deo beneficia acceperit. 26.
Hominis ſcelera quot, & quanta. 26.
Hoſpitalis Sancti Spiritus in Saxia ſtatutorum, & priuilegiorum Approbatio. 54. 101.
Hoſpitalis Sancti Spiritus Præceptoriæ ſuppreſſio, & in eius eccleſiæ inſtitutio Confraternitatis. 563.
Hoſpitalia an, & quo caſu Cardinalibus cõmendanda. 111.
Hus articulos condemnatos in Concilio Conſtantienſi Lutherus comprobat. 158.
Huſſitanorum perfidia in concilio Conſtantienſi damnatur. 157.
Hybernico populo grauaminum illatorum per Regem Anglię circa correctionem ſuaſio. 3.
Hybernię dominium ab Adriano Papa Anglię Regi conceſſum 3.
Hypothecæ, ſeu obligationes rerum eccleſiaſticarum male alienatarum reſcinduntur. 406.
Hypothecarum, ſeu obligationum rerum eccleſiaſticarum conſtitutionis declaratio. 406.
Hypotheca Mercatorum in mercibus venditis, aut alijs
debitis

Digitized by Google

debitis etiam Cameralium obligationum habenti præfertur, & quando concurritur. 314.

I

IEſu presbyterorum ſocietatis tria Collegia Hieroſolymis, in Cypro, & Conſtantinopoli eriguntur, & inſtituuntur. 375. 377.
Imagines Chriſti, & Sanctorum retinendas, & honorandas eſſe. 612.
Imola oppidum Romanæ Eccleſiæ à Venetis occupatum. 89.
Imperator eligendus qualis eſſe debeat. 1. 2.
Imperator aduocatus & defenſor eccleſiæ & quantum in eo creando inuigilandum eſt. 1. 714.
Imperator, & alij Principes ad generale concilium Tridenti habendum cohortantur. 262 278.
Imperij electores ne eligant in Regem Romanorum Corradum Friderici filium. 1.
Imperator Romanorum, Germaniæ Principes, & ſedes Apoſtolica concordant in quibuſdam. 19.
Imprimendi ars quando, & ad quid inuenta, & quomodo exercenda. 120.
Index librorum prohibitorum approbatur. 651.
Indicia ſi purgata non ſint, vel dubitentur an ſufficiant ad torturam, niſi fiſco citato quis neque relaxandus, neque extra carceres audiendus. 480.
Indicia capiendi cauſa ne litteræ ad partes, niſi prius in curia aliqualiter de delicto conſtiterit cõcedantur ab A.C. 579.
Indiciorum copia reo, vel pro eo petentibus danda ante torturam. 569.
Induciæ inter Principes Saxoniæ, & Henricum Tertium Imperatorem, vt ſeruentur. 1.
Induciæ inter Carolum Imperatorem, & Franciſcum Regem Gallorum. 272.
Inducias inter Principes ineundi facultas penes legatũ. 51.
Indulgentiæ in ſolis meritis paſſionis Chriſti & Sanctorũ conſiſtunt. 596.
Indulgentiarum poteſtatem in eccleſia à Chriſto relictam eſſe, & earum vſum ſalutare populo chriſtiano. 612.
Indulgentiarum conceſſio. 652.
Indulgentiarum pijs locis conceſſarum reuocatio. 593. præterquam Monaſteriorum, & domorum S. Antonij Viennenſis diœceſis. 709.
Indulgentiarum plenariarum, & perpetuarum expeditio gratis pro Deo fiat. 596.
Indulgentiarum confirmationes, ne expediantur. 566.
Indulgentiarum reuocatio cum reductione ad originales eccleſias. 537.
Indulgentiarum expeditionem facere ad quẽ pertinet. 60.
Infernum deſcendere animas in actuali, ſeu originali peccato decedentium. 19.
Inferno animæ decedentium puniendæ, ſed diſparibus pœnis. 19.
In foro conſcientiæ: Iſta clauſula quid importet. 538.
Inhibitiones vel Monitoria in vim conſtitutionis Aegidianæ an & quando ab A. C. in fauorem Curialium concedendæ. 569.
Inimicum lege veteri odio haberi permiſſum eſt, lege euangelica amari præcipitur. 530.
Innocentij Tertij conſtitutio, vbi conuerſari debeant eccleſiaſticę perſonæ. 16.
Innocentij Tertij conſtitutio contra ſe ingerentes in beneficijs litteris non expeditis. 84.
Inquiſitores hęreticę prauitatis poſſint procedere contra regulares. 397.
Inquiſitorum Cardinalium ſi maior pars conueniat in cauſis procedere poſſit. 686.
Inquiſitores Iudices contra blaſphemos deputantur. 379.
Inquiſitores ad inquiſitionis officium quemcunque Notarium eligere, ſeu creare poſſint. 523.
Inquiſitores, ne in ſuo inquiſitionis officio impediantur. 338.
Inquiſitorum Cardinalium poteſtas contra Cardinales & alios Prelatos. 711.
Inſtigator, vel fiſcus alimenta præſtare tenetur carcerato pro informatione curiæ. 301.
Interdicto eccleſiaſtico pro debito pecuniario nullus locus ſupponi poſſit. 131. 219
Interdicti tempore quæ fieri non liceant. 219.
Interdicto eccleſiaſtico ſubiaceant loca in quibus tolerantur, vt perſonæ eccleſiaſticæ relegentur, & proſcribantur. 9.
Inſtrumenta quibus ſolemnitatibus tranſumptari debent, vt valeant. 592.
Inſtrumenta quorum gabella ſoluta non ſit à Iudicibus admitti non debeant 293.
Intellectiua anima. Vide Anima.
Inuadentium ciuitates, & loca ad Romanam Eccleſiam pertinentia pœna. 118.
Inuentarium faciendum bonorum delinquentium. 684.
Inuentarium bonorum Rei non faciendum ſi agatur de capitali delicto. 569. 6.
Inuentarium quando faciendum quomodo eſſe debeat. & quid complecti. 529.
Ioannes Cardinalis legatus in Germania pro Concordatis 19. 1.
Ioannes S. Petri, & Sancti Angeli Cardinales ad Eugeniũ deficiunt. 34.
Ioannis Huſs. Articuli condemnati in concilio Conſtantienſi. 58.
Ioannis Huſs. hęreſiarcha tempore Pij Secundi Conſtantiæ comburitur. 52.
Ioannes Bentiuolius occupator Bononiæ appellans ad futurum concilium excommunicatur. 19.
Iubileum Bonifatius Octauus, vt centeſimo quoque anno celebraretur, Clemens Sextus, vt quinquageſimo, Vrbanus Sextus, vt trigeſimo tertio, Paulus Secundus, vt Vigeſimo quinto inſtituerunt 78. 190. 329.
Iubileum cur celebrandum Romæ. 78. 190. 329.
Iubilei annunciatio, & indictio 78. 190. 329.
Iubilei tempore pro conſequenda indulgentia quid faciendum. 78. 190. 329.
Iubilei pro conſecutione ordinarijs quindecim dierum tempus præfixum mutouendi facultas. 345.
Iubilei annus in primis veſperis vigiliæ Natiuitatis Domini incipit 79.
Iubilei tempus quibus ceremonijs ſummus Pontifex ingreditur. 79.
Iubilei tempore quatuor eccleſiæ per xxx. dies à commorantibus in vrbe à peregrinis verò per xv. viſitantur. 79.
Iubilei tempore ſi quis propter infirmitatem vel aliud non potuerit perficere viſitationem, nihilominus confeſſus & contritus Iubileum conſequitur. 79.
Iudeis, & alijs infidelibus ad fidem venientibus bona retinere conceditur. 272.
Iudeis, & alijs ad fidem conuerſis Monaſterium erigendi facultas. 275.
Iudeicantes, & contra eos. 115.
Iudei. Vide Hebrei.
Iudicantium doctrina, mores, & vita, qualis eſſe debeat. 4.
Iudicatus appellationis à taxa pro expeditione Breuis eximitur. 100.
Iudicum Ro. cur. conſtitutiones. 10.
Iudicas, vt obſeruent Aegidianas conſtitutiones 46.
Iudicum ſalaria. 46.
Iudices nequid petant pro cognitione cauſarum quę ad ipſos per ſedem Apoſtolicam remittuntur. 46.
Iudices deputati à ſede Apoſtolica ſi in altero.
Iudices layci ne reſpondeant in eccleſiaſticis cauſis. 16.
Iudices ne poſſint reaſſumere cauſas niſi per ſpeciale reſcriptum. 390
Iudices, ne ad mulierum coniugatarum inſtantiam viros ad cauendum de non offendendo cogant niſi ipſæ in aliquo honeſto loco habitauerint. 312.

Iudices

Iudices Capitolini de cauſis inter Populum Romanum, & Incolas, necnon alijs etiam obligationum in forma Cameræ, dummodo non ſit præuentum, cognoſcant. 701.
Iudices Capitolini aduerſus quaſcunque Gubernatoris, Regentis Cameræ & Vicarij Papę, atque aliorum facultates iuriſdictionem habeant, & procedere poſſint. 701.
Iudex cauſas in diffinitiuis, & interlocutorijs vim diffinitiuæ habentibus ſententijs proponere teneatur. 701.
Iudicum Gubernatoris vrbis numerus, ordo, officium, habitatio, alimenta, ſalarium, & ſindicatus. 443.
Iudices dilationes ne concedere debeant. 397.
Iudici decernendi ſequeſtrum ſuper beneficijs reſeruatis facultas datur. 520.
Iudicis officium circa iniuſte carceratos. 301.
Iudices carceratos pro alijs non arreſtent in carceribus. 302.
Iudices captum pro vno crimine, pro alio cuius non habet indicia interogare non præſumat. 304.
Iudex ſine legitimis indicijs neminem capi mandet. 301.
Iudices delegati fori eccleſiaſtici in Ducatu Mediolanenſi quid facere teneantur. 141.
Iudices & eorum nepotes, & familiares beneficia de quibus coram ſe agitur impetrare non poſſint. 494.
Iudices qui, quando, & in quibus recipere ſportulas poſſint. 573.
Iudices in terminis pro ſeruatis quomodo ſe gerant. 574.
Iudex nec Notarium, nec Procuratorem nec Aduocatum ſuæ curiæ domi familiariter retineat. 574.
Iudex de Sabellis nihil ſoluat Mareſcallo, & e contra. 574.
Iudex Burgi, de Sabellis, & Turris Nonæ quando & coràm quibus ſindicatui ſtare debet. 574
Iudex Turris Nonæ in quibus cauſis ſe intromittere non poſſit 577.
Iudices Turris Nonæ Notarij quid obſeruare teneantur.
Iudices ne quid petant pro cognitione cauſarum quæ ad ipſos remittuntur, licet alioquin iuſte decernatur conceſſum. 46. 48.
Iudices accipientes à partibus plusquam debetur tenentur ad reſtitutionem, & excommunicationi ſubijciuntur 15.
Iudex condemnatū in contumaciam ſi fuerit abſoluendus, gratis abſoluat. 691.
Iudicem ſi quis litigans offenderit occaſione cauſæ, de qua coram ipſo agitur qua pœna puniendus. 11.
Iudex vllus quando in cauſis ad forum Capitolinum ſpectantibus inhibere non debeat, licet ſiat ſibi commiſſæ. 91.
Iudices creandi facultas penes legatum. 51.
Iudices dum cauſas proponunt debent habere proceſſum, vt carceratus non grauetur. 302.
Iuliorum decem loco ducatus Cameræ ſoluatur. 476.
Iuramentorum & Nominis Dei Cōfraternitatis inſtitutio in Hiſpaniis, indulgentiæ, & priuilegia. 652.
Iura parum eſt condere, niſi executioni demandentur. 619.
Iuriſdictionum, & vaſſallorum ad eccleſiam pertinentium alienationū commiſſiones à Pœnitentiaria non concedendæ. 571. neque à Contradictarum Officialibus. 367.
Iurispatronatus cōceſſiones ante 25. annos factę reuocantur & in quo caſu. 52.
Iuspatronatus, vel ius præſentandi laicum in quo conceſſum teneat. 53.
Iuspatronatus propter augmentum fructuum ne concedatur à Sacro Pœnitentiario. 571.
Iurispatronatus, & præſentandi confirmationes an & quando expediendæ. 566.
Iurispatronatus, præſentandi, ſeu nominādi perſonas idoneas ad Monaſteria, dignitates, & beneficia, facultates, 52.
Iuspatronatus ex nulla, ſeu leui cauſa non debet acquiri. 53.
Iuspatronatus in electiuis licet omnes conditiones impletæ ſint reuocatur; in non electiuis autem niſi beneficiorum fructus ad medietatem ſint aucti. 53.
Iuspatronatus acquiritur vel re ędificando eccleſias iam dirutas vel nouas conſtruendo, vel fructus ad medietatem ad minus augendo. 53.
Iurepatronatus præſentans Apoſtatam pro illa vice priuatur. 457.
Ius præſentandi, an, & quo caſu concedendum. 571.
Iuſtificationis diffinita per Concilium Tridentinum amplectenda 622.

L

Laicorum nulla poteſtas in eccleſiaſticas perſonas. 16 114.
Lateranenſe concilium ſub Iulio Secundo, Alexandro Sexto, & Leone Decimo celebratum. 110.
Lateranenſe concilium congregandi cauſæ, quæ fuerint. 138. 251.
Lateranenſe concilium quid ſanciuerit circa dignitates eccleſiaſticas. 105.
Lateranenſe concilium ferè per quinquennium durauit. 139.
Lateranenſi in Concilio adſunt Maximilianus Imperator Ludouicus Rex Gallorum, & alij Principes Chriſtiani. 138.
Lateranenſis Sancti Ioannis Eccleſiæ capitulo erigendi eccleſias & confraternitates conceſſa facultas reuocatur. 583.
Latini, & Græci vniuntur in eccleſia Dei ſub Eugenio Quarto 18.
Latrocinia contra venientes ad vrbem permittentium pœna. 141.
Latrones receptantium, & adiuuantium pœna. 361.
Latronum mercium naufragatorum pœna. 290.
Laudorum confirmationes an expediendæ. 566.
Lectores ſtudij in vna quaque facultate quot, & quales ſint. 166.
Lectores ſtudij vrbis Romæ quantum, quando, & à quo ſalarium accipiant. 107. item Lectores Peruſiæ. 442.
Lectoris officio ne quis fungatur niſi prius præſcriptam formam fidei profiteatur. 621.
Legata fructuum beneficiorum mercatorum ad pias cauſas facta, an, & quomodo valeant. 347.
Legatorum, facultas, & iuriſdictio in cauſis Spiritualibus & profanis, appellationibus, ſequeſtris, reſtitutione in integrum, Creando Tabellarios, Notarios, Doctores, Poetas Laureatos, Milites auratos, Comites palatinos, in beneficijs conferendis, in promouendo ad ſacros ordines, in Matrimonijs, in Studijs, in Altare portatile, in celebrando in locis interdicto ſubiectis, in Confeſſarijs, in licentijs ingrediendi Monaſteria, in lacticinijs comedendis, in abſoluendo, in diſpenſando in legitimando, in ſtatutis, in penſionibus, in examinationibus, in iuramentis, in indulgentijs, in fundatione eccleſiarum in bonis eccleſiaſticis, in Iure patronatus, in Beneficijs. 251. 246. 210 284. 286. 314. 315. 609.
Legatorum, & Nunciorum ſedis Apoſtolicæ ſuper indultis declaratio. 491. ſuper beneficijs & diſpenſationibus moderatio. 608.
Legati vrbis commiſſiones Iuſtitiæ ſignandi, & alia faciendi facultas. 210. 213.
Legati facultas & eadem, quam Magni Pœnitentiarij. 441.
Legatorum reſidentia qualis, & vbi eſſe debet. 113.
Legatus vrbis. 246. 286. in Piceno 251 in Vmbriæ, 283. 286. ad Principes Italiæ. 436 ad Imperatorem 314.
Legatio ideo eſt ordinata antiquitus, vt eſſet populo ſalutaris non autem vt legati lucro inhærerent. 112.
Legitimandi nothos, & ſpurios facultas 283. 315. 471.
Legitimandi naturales ſpurios in preiudicium vocatorum ex teſtamento vel fidei commiſſo, vel aliunde facultas reuocatur. 578.
Legumina cuiuſuis vt deſcribantur, ac ne extrahantur. 517.

Leonina ciuitas, quæ eſt ſuburbium S. Petri à Leone IIII. ornata. 664.
Libertatis Mancipiorum reintegratio. 140.
Liberum arbitrium poſt peccatum eſſe de ſolo titulo hæretice affirmat Lutherus. 155.
Libros hæreticorum tenendi, ſeu legendi licentiæ reuocantur. 333. 474. 650.
Librorum hæreticorum lectio non modo ſimplices, ſed eruditos etiam in errores inducunt. 650 651.
Licentiati Baccalarijs præferendi. 129.
Litigantes in Rom. cur. ſeu eorum Procuratores, & alios offendentium pœna 81.
Lites quot mala producant. 91.
Litigioſarum rerum confirmationes non concedendæ ab officialibus contradictarum. 567.
Litterarum apoſtolicarum Scriptores. 11. Vide Scriptores.
Litterarum apoſtolicarum ſolicitatores. 115. Vide Solicitatores.
Litteræ apoſtolicæ ſi gratis ſint expediendæ ducatus vnus officio ſecretariorum perſoluatur. 79.
Litteras apoſtolicas gratis ficto colore expedientium pœnæ. 139.
Litterarum apuſtolicarum executionem impedientium pœnæ. 144. 220.
Litteræ apoſtolicæ ſi fuerint reſcribendæ eius ſumpta reſcribantur, cuius eſt culpa. 11.
Litteræ Iuſtitiam concernentes quomodo expediendæ. 12.
Litterarum apoſtolicarum Bullatores quid accipere poſſunt. 14.
Litteræ executoriæ ſuper ſententijs latis in Rom. cur. quomodo expediendæ. 12.
Litteræ de promouendo ad ſacros ordines, an, & quomodo concedendæ à Summo Pœnitentiario. 571.
Litterarum apoſtolicarum ſtilus præſertim in Rom. cur. & aliarum, quæ ab ea emanant pro lege ſeruatur. 375.
Litteræ apoſtolicæ præter ſtilum expeditæ falſitatis nomine non carent. 535.
Litteræ apoſtolicæ, & ſupplicationes celari, vel earum expeditio retardari in Cancellaria non debent. 12.
Litteræ apoſtolicæ prætextu inſtrumentorum ſuper reſignationibus & ceſſionibus conſtito quod illa coram Notario & teſtibus factæ fuerint, ne concedantur. 225.
Litteras apoſtolicas ne quis ſine licentia Prælatorum exequi deberet Vrbanus VI. conſtituit, & Martinus V. & Bonifacius IX. reuocarunt. 231.
Litteras apoſtolicas ſine ſpeciali mandato Papæ examinare abſurdum, & temerarium eſt. 232.
Litteræ, Vidimus, ſeu Placet reuocantur, cum per eas litteræ apoſtolicæ impediantur. 231.
Liuellos, ſeu cenſus extinguendi facultas. 262. 386.
Loca ad Romanam eccleſiam pertinentia inuadentium pœna. 118.
Locumtenentes Auditorum, ſeu Gubernatorum, vel aliorum Officialium. Vide Auditores, Gubernatores, Officiales.
Locatariorum taxa pro demolitione domorum ſoluenda. 310.
Locationes perpetuas habentes pro iectitis, integram taxã, temporaneam verò iuxta temporis modum perſoluant. 310.
Locationibus in caſalium, domorum & huiuſmodi, quid agendum, ſi damnum quis paſſus ſit propter vrbis directionem. 218. 481.
Locatione annali domorum & caſalium quid faciendum. 117. 219.
Locationes rerum eccleſiaſticarum vltra triennium quomodo intelligantur nullæ. 262. 406. 407.
Locationes rerum eccleſiaſticarum quomodo tolli poſſint. 262. quomodo terminari. 242. quomodo prorogari. 386.
Locationes rerum eccleſiaſticarum vltra triennium reſcinduntur 406. 407.
Locationes caſalium, & prædiorum ruſticorum eccleſiarum vrbis quales eſſe, & quomodo fieri debeant. 241.
Lugdunenſis, & Viennenſis concilij conſtitutiones circa electionem Summi Pontificis 215. 557.
Lutheri, & ſequacium errores. 157. Vide Martinus.

M

Magiſtratuum omnium ſyndicatus. 216.
Magiſter ſacri Palatij, & Vicarius Papæ præeſt ſubſcriptioni librorum imprimendorum. 120.
Magiſter ne quis ad cathedras deputetur niſi prius formã fidei præſcriptam profiteatur. 621.
Magiſtri quales ſunt tales eſſe ſolent diſcipuli. 34.
Magiſtri, ſeu Præceptores quid diſcipulos quoad honorẽ Dei docere debeant 113.
Magiſtratus viarum officium inter ciues Romanos diſpenſandum & coram Papa extrahendum. 100.
Magiſtrorum viarum officium deputatur. 15.
Magiſtri viarum quoties & quas vias purgari faciant. 575.
Magiſtri viarum quantum & quando pro pretio locorum accipere poſſunt. 575.
Magiſtri viarum dominos domorum aut inquilinos ad vias lateritias cogant 575.
Magiſtrorum viarum Iuriſdictio, facultates, & priuilegia. 15. eorum confirmatio 655. 657.
Magiſtrorum viarum officium iuxta veterem conſuetudinem renouatur. 15.
Magiſtri viarum iectitum ne imponant ſine concurſu Capitum Regionum. 419.
Magiſtratui Peruſiæ quid perſoluendum. 442.
Maguntinus Archiepiſcopus monetur ne eligat in Regem Romanorum Corradum Friderici filium. 2.
Maieſtatis læſæ crimen incurrunt Papatum ambientes. 460.
Maleficiorum in cauſis aut ſimilibus niſi prius facto depoſito appellatio non admittenda. 87.
Maleficiorum pœnarum ampliatio. 490.
Maleficiorum pœnarum portio ab officialibus ſtatus eccleſiaſtici quomodo capienda. 581.
Maleficiorum pœnæ vſque ad decem ſcuta, & taxæ bariſcellatuum Societati Charitatis applicantur. 480.
Maleficiorum cauſæ à Gubernatore cognoſcendæ. 92.
Maleficiorum ſtatus eccleſiaſtici pœnæ Cameræ applicantur. 541.
Malleanum oppidum Populo Romano ſubditum à quo onere ſit exemptum. 100.
Mancipia baptizata confugientia ad Senatum Cameræ vrbis & libertatem acclamantia liberentur. 140. non liberentur. 307. 51.
Mandatarij quantum pro citatione, inhibitione & huiuſmodi accipere poſſunt. 577.
Mandatarij in ordinarijs tantum & ſui tribunalis cauſis citationes facere poſſint 552.
Mandatum ſuſpicionis fugæ & aliorum in cauſis ciuilibus taxa. 702. 703.
Mandati de capiendo in Criminalibus taxa. 705.
Mandati de euacuando ſeruatis ſeruandis taxa. 705.
Mandati in contumacia reuocationis taxa. 703.
Mandati de non moleſtando taxa 703.
Mandati vigore termini in iudicio ſuſcepti taxa. 703.
Mandatorum omnium tam ciuilium quam criminalium taxa. 303. 703. 704. 705.
Mandatum de manutenendo quo caſu concedendum. 569.
Mandatum de capiendo ratione ſuſpicionis fugæ quo caſu concedendum. 569.
Mandata executiua quæcumque per quoſcumque executores executioni demandanda. 575.
Mandatum ſi fiat de relaxando carceratos tabula Capitolina ſeruetur. 93.

Mareſcalli & bariſelli Cameræ decreta quoad mercedem ſeruent. 302.
Mareſcalli & alij executores in ciuilibus & criminalibus tabulam capitolij obſeruent. 303.
Mareſcalli vltra annum ne ſint in officio. 40.
Mareſcalli in Curia qui ſint conueniendi. 92. 40.
Mareſcallus nihil ſoluat Iudici de Sabellis nec ſibi à Iudice perſoluatur. 574.
Mareſcallus quot notarios habere debeat. 574.
Mareſcalli officium Commentarienſis & Capitanei ne poſſit arrendari. 574.
Mareſcalli Iudex non niſi per biennium in officio ſtare poſſit. 92.
Mareſcallum inter & Auditorem & Gubernatorem quo ad laicos ſit in criminalibus locus præuentioni. 92.
Mareſcalli à ſentẽtia appellandũ ad Auditorẽ Cameræ. 92.
Mareſcallus Ripæ à taxis pro Breuis expeditione eximitur. 100.
Maris magni gratie reuocantur. 671.
Mariæ matris Dei virginitatem negantium Hæreſis. 410.
S. Mariæ à niuibus feſtus dies vbi, cur, celebratur, & vnde ſumpſit originem. 475.
S. Mariæ Tranſpontium templum diruitur & transfertur. 664.
S. Mariæ Tranſpontium Conuentui, & fratribus damna ex demolitione templi Sarciuntur. 664.
Martini Lutheri errores & hæreſes quoad Sacramenta nouæ legis, euchariſtiam, pœnitentiã, contritionem, confeſſionem, ſatisfactionem, abſolutionem, peccata venialia, mortalia, indulgentias, excommunicationes, Rom. Pontificem, ſacerdotes quoſcumq;, concilium vniuerſale, opera, hæreticos, liberum arbitrium, purgatorium, eccleſiã catholicam. 157. 158.
Martinus Lutherus ad Gremium eccleſiæ ſummus Pontifex paterne cohortatur. 159.
Martini Lutheri, & ſequaciũ errores & hęreſes dãnatę. 156.
Maſſanẽſis eccleſia Senenſi Metropolitanæ ſubijcitur. 231.
Matrimonialibus in diſpenſationibus omnes gradus exprimendi. 686.
Matrimonia ſcienter in caſibus prohibitis cõtracta ſeparari mandantur. 174. contrahentes excommunicantur, ſecum ne diſpenſetur, & abſolutio miſericorditer petentibus concedatur. 175.
Matrimoniales diſpenſationes ne concedantur in forma gratioſa, ſed committantur ordinarijs. 571.
Matrimoniales diſpenſationes concedendi facultas legatis eripitur. 609.
Mediolanenſi in ducatu & ſtatu, exceptis Cardinalium, & beneficiorum, cauſæ fori eccleſiaſtici cognoſcendæ. 140.
Mellis faui venalis ad vrbem allati ad Doanæ ſolutionem vt aliæ merces teneantur. 398.
Mendicantium Religioſi ad Monaſticos ſe transferri prohibentur. 10.
Mendicantibus & alijs Religioſis conceſſa priuilegia reuocantur. 123.
Mendicantes Religioſi, & alij quoad curam parochianorũ adminiſtrationem ſacramentorum, & alis iuriſdictioni Epiſcoporum & Prelatorum ſubijciuntur. 123.
Mendicantes & alij fratres ſuper quibus tantum poſſint per Epiſcopos examinari. 123.
Mẽſis pro Hebreo in pignore quot dierũ intelligẽd᷑. 677.
Mercantiæ pannorum ſtatuta confirmantur, innouantur, & ampliantur. 295. 593.
Mercatores ne cambia ficta, & vſuraria exerceant, & contra eos. 699.
Mercatoribus Creditorum ſuorum ſub prætextu vſurariæ prauitatis exactio ad inſtantiam fiſci ab Auditore Cameræ non retardetur. 569.
Mercatores nobiles vbi agere, & conueniri debeant. 92.
Mercatores naufragiũ facientes ab omnibus adiuuãdos. 289.
Mercatoribus moratorijs non obſtantibus Ripæ & Ripettæ Camerarius ad ſoluendum debitum compellat moroſos debitores. 313.
Mercatorum Ripæ & Ripettę priuilegia. 313.
Mercatorum in mercibus venditis cameralem obligationem, habentibus & alijs præferuntur. 314.
Mercatorum Ripalium ſeu Proxenetarum in mercibus libri plenam fidem, non ſecus ac obligatio in forma Cameræ faciunt 314 item Mercatorum Pannorum. 295.
Mercedum cauſæ coram Gubernatore cognoſcendæ. 92.
Mercedum in cauſis ſummariè procedendum. 92. 671.
In Mercedibus Officialium capitolina marmorea tabula ſeruetur. 93.
Mercibus vendendis Præſidentes annonæ aſſiſtant. 236.
Merces auri filati, ſerici, & huiuſmodi quæ ſignari ſigillo non poſſunt. 692.
Mercium Doanę ſtatutum pro ſolutione ſerici tranſitus innouatur. 378.
Mercium conductorum in fauorem, ſi naues patiantur naufragium. 383.
Merces naufragatas vſurpantium crimen eſt contra humanam, & diuinam legem. 383.
Merces naufragatæ ne diripiantur. 289.
Merciarij obſeruent omnia, quæ continentur in reformatione maioris Gabellarij. 694.
Meretrices ædificantes in ciuitate pia eximuntur à ſolutione tributi. 665.
Meretricum curialiũ ab inteſtato, ſeu ſine facultate teſtandi decedentium ſpolia Conuertitarum Monaſterio applicantur. 181.
Meretricum curialium obitus quando, & quibus notificandus. 181.
Meretrices teſtamenti factione carent, niſi quoad prolem legitimo matrimonio ſuſceptam. 183.
Meretricibus & concubinis facultas teſtandi datur ſi quartam, ſeu quintam bonorum partẽ Conuertitarum Monaſterio conceſſerint. 183.
Meretrices ędificantes in Ciuitate pia habeat facultatem teſtandi nulla relicta parte Conuertitis. 664. 665.
Meretricum teſtamenta, & donationes à Notario Gubernatori Conuertitarum notificanda. 183.
Mercimonia in Alexandriam, & Aegiptum, aſferentium, ſeu mittentium pœna. 21.
Meritorum diuerſitate animarũ alteram altera perfectius Deum trinum & vnum intueri. 19.
Mileuitani Concilij, & Innocentij Tertij conſtitutio de foro, vbi perſonæ eccleſiaſticæ conueniri debeant. 16.
Milites auratos creandi facultas penes Regentem Camerę. 470. penes legatum Vmbriæ, & Vicarium. 283.
Militiarum locis præficiendi formam prius præſcriptam fidei profiteantur. 634.
Militare nemo auſit præterquam apud Duces S.R.E. 374.
Militantes ſine licentia ſuperiorum & contra eos. 199.
Militum ſancti Petri Collegium per Leonem X. erectum. 236. per Clementem VII. extinctum. 236. per Paulum III. renouatum. 237.
Milites S. Petri familiares Papæ declarantur. 235. 280.
Militum S. Stephani ſub regula S. Benedicti erectio. 584.
Milites S. Stephani quid profiteri debeant. 584.
Militum S. Stephani inſtitutor & magnus Magiſter Coſmus Florentiæ Dux. 588.
Militum S. Stephani priuilegia & exemptiones. 587. indulgentiæ. 588.
Milites S. Stephani coram magno Magiſtro, vel deputato de iuſtitia reſpondeant. 588.
Milites S. Stephani coniugati, & bigami quam penſionem habere poſſunt. 588.
Minantium offenſam paſſis pœna. 72.
Minantium ſeu offendentium Procuratorem, vel alterum ex colligantibus pœna. 82.
Minor ætas 25. annis. Vide Aetas.
Minorum fratrum extra clauſtra degentium cauſæ Cardinali Carpenſi committuntur. 323. 449.
Miſſa die tali N. Datarius; Iſta clauſula in ſupplicationibus conſenſuum quid operetur. 234.
In Miſſa offerri verũ ſacrificium pro viuis & mortuis. 612.
Miſſa celebrari debet non nocte, ſed die cum in ipſa Chriſtus, qui eſt candor æternæ lucis immoletur. 572.

Monarchiæ laus, & præſtantia. 35.
Monarchiæ regimen pacis amicum. 35.
Monarchiæ regimine catholica eccleſia tanquam præſtantiori gubernatur. 35.
Monaſterij Conuertitarum erectio ſub regula Sancti Auguſtini, inuocatione S. Mariæ Magdalenæ, & regimine fratrum S. Franciſci de Paula. 161.
Monaſteria Brunduſinę & Oritanę diœceſis viſitandi facultas reuocatur. 512.
Monaſteria, & Beneficia diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata. 20. 432.
Monaſteria, & eccleſias almæ vrbis viſitari, & reformari mandatur. 192. 312.
Monaſterio qui præfuerit, cuius ætatis eſſe debeat. 111.
Monaſteria an & quando & quibus commendanda. 111.
Monaſteria non ſeparanda à ſuo capite. 111.
Monaſterij fructus quomodo ſint diuidendi. 111.
Monaſterijs Conſiſtorialibus ſuper vt ſupplicationes ſignentur,& datentur ne ſibi prorogatio Conſiſtorij præiudicium inferat. 164. 167. 169.
Monaſteria Cōſiſtorialia quomodo expediri debeant. 169.
Monaſteriorum ſupplicationes per prouiſiones Conſiſtoriales quando nullæ ſint. 169.
Monaſteria electiua licet eorum alicui iuſpatronatus ſit conceſſum, & adimpletę conditiones libera ſint. 53.
Monaſteriorum, & piorum locorum bona per Martinum Quintum alienata. 103.
Monaſteria in Gallia Regno, Delphinatu,& Comitatu,& nominationes ad ea faciendæ. 128.
Monaſteriorum & eccleſiarum in adminiſtratione nequis ſe ingerat litteris non expeditis. 432. 85.
Monaſterij, ſeu alterius dignitatis conuentualis in adminiſtratione, niſi confirmata electione per Romanum Pontificem,& litteris apoſtolicis expeditis ne quis ſe immiſceat. 649.
Moniales à decimis perpetuo eximuntur. 511.
Monialibus licentia ſtandi extra ne à ſacro Pœnitentiario concedatur. 571.
Monialium monaſteria viſitandi,& reformandi facultas penes Carpenſem, & Archintum Cardinales. 312. vniendi ad tempus vel perpetuo. 313.
Monitoria decernenda contra non ſoluentes penſiones ab Auditore Cameræ. 152.
Monitorijs non parentes coercendi per A. C. 152.
Monitoria ab Auditore Camerę quomodo & quatenus ſint concedenda. 568.
Monitorijs in generalibus quid ab Auditore Cameræ ſaciendum. 568.
Monitoria cōtra Epiſcopos,& eorum ſuperiores an & quomodo ab Auditore Cameræ concedenda. 569.
Monitoria vel inhibitiones in fauorem Curialium quando debeant ab A. C. concedi. 569.
Monopolia fieri rei frumentariæ prohibentur. 707.
Montes pietatis auctoritate apoſtolica erectos licere,& expedire Reipu. Chriſtianæ & variæ in hoc doctorum opiniones. 118.
Montes pietatis ſi quid recipiant vltra ſortem non improbari. 118.
Montes pietatis ad totius Reipublicæ Chriſtianæ tranquillitatem ſpectare, & ſi quis contra formam traditam prædicare auſit excommunicationi ſubijcitur. 118.
Montis farinæ reſignabilis erectio. 359. 544. 593.
Monte farinæ diuerſa pacta & conuentiones per ponentes pecunias fieri poſſint. 370.
Montis fidei & eius Collegij erectio. 200.
Mons fidei decem pro centenario reddit 200.
Mons fidei à quibus oneribus eximitur. 200.
Monte fidei pecuniæ poſitæ confiſcari non poſſint, ſed reſeruantur hæredibus. 201.
Montis fidei & Collegij officialis ſi ferat ſententiam ab ea appellari præterquā ad ſummū Pontificē non liceat. 201.
Montis fidei & collegij priuilegia & indulta. 201.
Montis Sancti Spiritus Nouennalis erectio 403. 415.
Montis Nouennalis octo pro centenario emolumentum ſit. 403. 465.
Montis Nouennalis exactor Theſaurarius. 418. Thomas de Marinis. 115.
Montis Nouennalis priuilegium & exēptiones. 417. 404. 405.
Montis vacabilis Theſaurariæ Peruſiæ & Vmbriæ erectio ad duodecim pro centenario 442.
Mōtis vacabilis erectio ex Alumerijs Tulphę ad duodecim pro centenario. 450.
Montis vacabilis erectio ſuper Gabella ſtudij ad vndecim pro centenario. 688. eius declaratio. 689.
Montoni caſtrum, cum malorum à Carolo Fortebrachio amiſſorum cauſa fuerit, redigendum in poteſtatem S. R. E. 44.
Moratoriæ ne concedantur à Iudicibus & conceſſę reuocantur. 315. 398.
Moratoriæ in obligatione Camerali quoad bona non proſint. 519.
Moratorię dilationes an & quando à Camerario, Pręſidentibus & Clericis Cameræ concedendæ. 564.
Moratoriæ quot malorum cauſa ſint. 315.
Mulierum raptus cauſæ in Mediolanenſi Ducatu cognoſcendæ. 141.
Mulieres honeſtę tantum rhedis & honeſto Romano habitu vtantur. 491.
Mulieres coniugatæ niſi in honeſto loco habitauerint Iudices ad cauendū de eas nō offendendo ne cogāt iuros. 312.
Mulieres impudicæ. Vide Meretrices.
Munera à Iudicibus ne accipi poſſint præter eſculenta & & poculenta biduo conſumenda 37. triduo conſumenda ab Auditoribus Rotæ. 563. neque etiam eſculenta & poculenta à Conſeruatoribus. 574.
Muratorum cauſæ coràm Magiſtris viarum cognoſcendæ. 662.

N

NAturæ iura capeſſendo cuncta creata laudant Deum 26.
Naufragata bona vel iacta in mare vel in Tyberim ad tempeſtatis periculum euitandum, diripientes qua pœna puniendi. 289.
Naufragiorum dominij S. R. E. occaſione ſtatutum. 382.
Naufragij prætenſione ne quid furtiuè occupetur, vel retineatur 383.
Naufragium patientibus conſilium, vel auxilium præſtantes quibus indulgentijs condonentur. 384.
Naufragium ſuum impune colligere cuique licet tam ciuili, quàm canonico iure. 289.
Nauibus bona conducta ſi occupari contingat, reſtituantur. 383.
Nautæ & mercium conductores ne impediantur. 383.
Negociorum geſtorem occaſione negocij offendens qua pœna puniendus. 81.
Neophitarum Virginum Monaſterium inſtituitur. 601.
Neophiti vt ſuſtententur de bonis eccleſiæ. 272.
Neophiti ne inter ſe verſentur, vnde in fide fragiliores redduntur. 272.
Neophiti cum originarijs Chriſtianis matrimonio copulentur. 272.
Neophiti ne mortuos ſepeliant, & ſabata celebrent more Iudęorum. 272.
Neophiti iudęizantes, & ad vomitum redeuntes tanquam hæretici puniendi 272.
Nicæam pacis gratia Paulus Tertius Carolus Imperator, & Franciſcus Gallorum Rex adeunt. 268. 278.
Nicęna & Romana ſynodus ſub Symmaco, & aliæ circa auctoritatem Romani Pontificis. 135.
Nicolai Tertij quoad electionem ad beneficia, & dignitates conſtitutio. 20.
Nicolai Quinti qui prius Thomas Sarzanenus vocabatur, laus. 35.
Nobilem in Gallia quandiu Theologiæ, vel alijs facultatibus ſtuduiſſe oportet ob dignitates eccleſiaſticas. 129.
Nobilitatis probatio quomodo in Gallia facienda ad dignitatem

lized by Google

gnitates eccleſiaſticas conſequendas. 189.
Noe filiorum nequitia, & perfidia. 26.
Nominationem ad tertiam ſeu aliã bona eccleſiaſtica data quomodo liberentur. 356. & an valeant. 388.
Nominis Dei, & iuramentorum confraternitas, & eius indulgentia. 652.
Notariatus cauſarum ciuilium officia an & quando conſolidari poſſint. 616.
Notariatus cauſarum ciuilium Cameræ apoſtolicæ perſonis idoneis applicantur. 611. 637.
Notariatuum & Cancellariæ officia conferendi, & locandi facultas penes Theſaurarium generalem. 426. 611. 637. 684.
Notarij apoſtolici quomodo ſe gerant circa minutas. 11.
Notarius apoſtolicus quibus conditionibus eſſe debeat vt in officium recipiatur. 13.
Notariorum apoſtolicorum habitus & mores quales. 13.
Notarij arendare officia non poſſint 576. niſi perſonis ab Auditore approbatus 569.
Notarius accipiens terminũ ad referendum pro alio quid debeat facere. 569. 577.
Notarius an & quantum pro copia indiciorum recipere poſſit. 576
Notariorum Auditoris Cameræ apoſtolicæ numerus. & ordo. 38.
Notarij Auditoris Cameræ quomodo ſint creandi. 38.
Notarij Auditoris Cameræ Capellam inſtituant ad honorem Dei, in ea interſint, miſſasque audiant. 38.
Notariorũ Auditoris Cameræ nullus ſe de alterius Notarij eiuſdem curię ſcripturis intromittat. 38.
Notariorũ Auditoris Cameræ in expeditionibus taxa. 38.
Notarius Auditoris Cameræ vt admittatur ad officium, quid agendum. 38.
Notarij Auditoris Cameræ an, & quando recipere aliquid poſſint pro nota ſententiæ. 568.
Notarij Auditoris & Cameræ à procurationibus abſtineant. 569. 577. 629.
Notarij Auditoris & Cameræ nullus de inſtrumento ad referendum ſe roget. 577.
Notarij Cameræ circa librum rationum quomodo ſe gerant. 632.
Notariorum Capitolij numerus & officium. 576.
Notariorum Capitolij taxa in ciuilibus & criminalibus. 576.
Notarij Capitolij quomodo ſint recipiendi. 576.
Notarij Capitolij quomodo extractus ad Iudices deferant. 576.
Notariorum ciuilium facultas quoad expeditionem litterarum Romanæ curiæ 642.
Notarij ciuiles eadem ſeruare teneantur, quæ criminales. 428.
Notarij ciuilium cauſarum electi per generalem Theſaurarium quomodo vocãdi, & quid facere teneantur. 613.
Notariorum collegio habendi ſigillum, & legalitates expediendi facultas. 642.
Notariorum collegio facultas alia collegia in locis ſtatus eccleſiaſtici inſtituendi. 642.
Notarij Commiſſariorum regreſſi in vrbem vel finita commiſſione fiſcali proceſſus originales conſignare teneantur. 671.
Notarios, contrahentes agnoſcant ſaltem ex depoſitione vnius teſtis. 569.
Notarios creandi facultas penes legatum, & Vicariũ Papæ 283. in cauſis fidei ad inquiſitionis officium ſpectantibus penes Inquiſitorem. 523.
Notariorum criminalium priuilegium arma gerendi, & ſe rogandi de contractibus ciuilibus. 427.
Notarij criminales & ciuiles quales eſſe debeant. 38. 637. quomodo ſe gerant in cauſis & litibus. 637.
Notariorum criminalium Iudex generalis Auditor Cameræ. 427.
Notariorum criminalium taxa, etſi præter id, quod ſibi debetur acceperint, pœna. 427. 428. 684
Notarij criminales quos libros habere debeant. 428.
Notarij criminales & cancellarij ſyndicatui ſubijciuntur. 428.
Notarij criminales, & ſubſtituti an eiſdem locis eſſe debeant, vbi officium adminiſtrant. 428.
Notarij curiales qui ſint appellandi, & quæ facere teneantur. 613.
Notarij curiales debent cauere de fideliter exercendo officium, & de ſtando ſyndicatui. 616.
Notariorum curialium priuilegia & facultates. 616. 641.
Notarij curiales vt vnũ collegium inſtituant, & in eo congregati de rebus officiũ concernẽtibus tractẽt. 615. 641.
Notarij curiales officia per ſe vel alium exercere poſſint. 616.
Notariorum curialium officium quoad conſeruationem ſcripturarum. 614.
Notariorum curialium in præiudicium nequid à legatis fiat. 614. 642.
Notariorum curialium officio vacante quid agẽdum. 641.
Notarios curiales offendentium pœna. 81.
Notariorum curialium conſtitutiones 10. reformatio, & eorum mercedis moderatio. 4. 221. 576.
Notarij decreta facere non auſint quantumuis ordinaria. 569.
Notarij & Procuratores à Prælatis in carceribus in regno Hiſpaniæ detenti relaxentur. 447.
Notarij Gabellariorum mercedes. 693.
Notarij Gabellariorum per ſe exerceant officium. 693.
Notariorum Gubernatoris officium. 92.
Notarij Ioannis & Benedicti Pontificum conſtitutiones obſeruent. 8
Notarij in ſtipulatione de non offendendo ponant clauſulam, Quòd data contrauentione &c. 691.
Notarij in quibus cauſis ſcribere non debeant 576.
Notarij in Curia, qui à Partibus plusquam debetur, acceperint, ad reſtitutionem teneantur. 15.
Notarij matriculati à quibus eximantur. 100.
Notarij merces in rubrica Conſtitutionũ Aegidianarũ 46.
Notarij nihil recipere debent pro nota ſententiæ. 569.
Notarij obitu ſuccedente quid de eius ſcripturis faciendum. 640.
Notarij Palatij apoſtolici circa cauſarum ſecreta, & cuſtodiam officium. 7.
Notarij plura officia notariatus retinere nõ poſſunt. 577.
Notarij participantes declarantur familiares Papæ. 181.
Notarij Procuratores eſſe non poſſunt in Curia, in qua Notarij ſunt. 577. 569. 629.
Notarij Protonotariatus habitum non deferentes ordinariorum iuriſdictioni ſubijciuntur 116.
Notarij quandiu in officio eſſe debeant. 40
Notarius quicunque quibus de cauſis officio priuãdus. 13.
Notarij qui rogantur de appellationibus ad futurum concilium, pœnis, quibus appellantes, ſubijciantur. 25.
Notarij ſedis apoſtolicæ in primitiua eccleſia ad ſanctorũ geſta perſcribenda inſtituti. 116.
Notarij ſex eſſe debent in Cancellaria. 11.
Notarij ſyndicandi. 40. 641.
Notariorum taxa. 13. 46. 221. 577. 641.
Notarij tenentur de die miſſionis ſupplicationũ & de data in conſenſibus adnotandis mentionem facere. 134
Noua opera conſtruendi facultas. 121.
Nouennalis montis erectio. 415.
Nouennalis montis executor Theſaurarius generalis. 418.
Nullitatis defectu quando ſententia reuocari poſſit. 141.
Nullitatum & attentatorum in commiſſionibus ſignandis quid Referendarijs faciendum. 561.
Nullitates an & quo caſu attendendæ. 562. 574. 701.
Nunciorum ſuper indultis facultatum declaratio 498.
Nuncijs facultatum conceſſarum reuocatio & eius reuocationis declaratio. 602.
Nunciorum & legatorum ſuper beneficiorum reſignatione & collatione diſpenſationum facultates moderantur. 602.
Nuncij apoſtolici ne mendicent fauores ad dignitates obtinendas. 675.

Obedien-

O

OBedientia mater & cuſtos ſons, & origo omniũ virtutũ, ſine qua infidelis quiſque conuincitur. 134. 138.
Obligationum rerum eccleſiaſticarum declaratio, & executio. 407.
Obligationum rerum eccleſiaſticarum, & alienationũ litteræ Pauli Quarti, ad uiam iuris reducuntur. 501.
Obligationum in forma Cameræ facultates. 152. Vide camerales obligationes.
Obligationes ſubditorum in fauorem Dominorum factæ etiam iuratæ & in forma Cameræ nullæ ſint. 482.
Odoardus capituli beneficium, & in eo Auditoris cameræ facultas. 152.
Odoardus capitulum impetrantes quid facere teneantur. 223. 324. 526.
Odoardus; capituli beneficium vbi & quando non ſuffragetur. 314.
Odoardus capitulum quoad bona in camerali obligatione non proſit. 529. 471.
Officiales ſedis apoſtolicæ tenentes concubinam qua pœna puniendi. 22.
Officiales locorum nihil præter eſculenta, & poculenta biduo conſumenda recipere poſſunt. 337.
Officiales Vrbis, & dominij eccleſiaſtici litteras expedire tenentur, vel ſingulis ſex menſibus ſi ex tempore ſint officiales, vel ſingulis annis ſi ſint in perpetuum deputati. 63.
Officialium totius ſtatus eccleſiaſtici taxæ pro litterarum expeditione ſoluendæ. 63.
Officialium Romanæ Curiæ taxæ, iam inſtitutæ confirmantur, & innouantur. 93.
Officialium Romanæ Curiæ ſuper reformatione deputatio 235.
Officiales Rom. Curiæ & ſedis apoſtolicæ ſua actu officia non exercentes ordinariorum iuriſdictioni ſubiiciuntur. 116.
Officialium Prælatorum in Hiſpania contra capitulares perſonas & capitula geſta ſint nulla. 448.
Officiales qui veri ſunt, familiares Papæ declarantur. 235.
Oficialium omnium ſindicatus præterquam perſonarum legatorum Cardinalium. 116.
Officialibus ſtatus eccleſiaſtici modus ſtatuitur, vt debitam maleficiorum pœnam capiant. 581.
Officiales Rom. Curiæ vbi agere & conueniri debent. 92.
Officiales ſtatus eccleſiaſtici ex pœnis decem pro centenario accipere poſſunt. 627.
Officiales Romanæ Curię excipiuntur à ſolutione ducati facienda ſecretariis apoſtolicis. 80.
Officiales Romanæ Curiæ recenſentur. 94.
Officiales ne literas ſine Præſidentium ſubſcriptione ad ſecretarium vel aliò mittant. 91.
Officiorum Romanæ Curiæ perpetuatio. 205.
Officiorum, & beneficiorum eccleſiaſticorum trium annorum fructuum notificatio fiat. 366.
Officia, & beneficia eccleſiaſtica in Germania apoſtolicæ ſedi reſeruata. 20.
Officiorũ Rom. Curiæ cõſtitutiones & priuilegia. 10. 136. ſocietates. 109. 414. litterarum de ſocietatibus reuocatio. 121.
Officia notariatus & cancellariæ ſi vacauerint, vendantur per Theſaurarium generalem. 427.
Officia Romanæ Curiæ vel omnia, vel eorum pars vendi, donari & alienari poſsit. 109.
Officia eccleſiaſtica ſedi apoſtolicę reſeruata & affecta quæ ſint. 226.
Officia Romanę Curiæ de quibus quis teſtari ſeu alias diſponere poſsint. 205.
Officiorum perſonarum induſtria requirentium, perſonæ quales ſint. 205.
Officiales, & magiſtratus totius ſtatus eccleſiaſtici, quomodo parere ſindicatui, & rationem reddere teneantur. 217.
Officium ſaltem bis per quindecim dies non dicentes beneficio priuandus, alioquin pro rata fructuum. 114.
Oleum ne extrahatur ſine licentia deputatorum Cameræ; & impoſitio ſubſidij ſuper eo. 648.
Opus bonum optime factum eſſe veniale peccatum hæreticè affirmauit Lutherus. 188.
Oratores Principum, & communitatum in quo foro conueniendi. 92.
Ordinariorum iuriſdictioni omnes officiales actu officia non exercentes ſubiiciuntur. 116.
Ordinariorũ facultas cauſas in prima inſtanti cognoſcendi. 116.
Ordinariorũ facultas ſuper delinquẽtibus puniendis. 116.
Ordinariorum facultas contra Principes & alios ſe in beneficiis & decimis ingerentes. 116.
Ordinariorum facultas contra raptores, & violatores eccleſiarum 117.
Ordinariorum facultas abbreuiandi tempus Iubilei pro valetudinariis, & aliis impeditis, 345.
Ordinariorum geſta an & quando ſint, per correctorem cancellariæ, & contradictarum confirmanda. 567. & per officiales pœnitentiariæ 571.
Ordinarij ne impediantur in corrigendis ſubditorum exceſsibus pœnitentiaria ne concedat abſolutiones niſi tantum in foro conſcientię. 571.
Ordinati ſi fuerint minus canonicè ad ſacros ordines ſint ſuſpenſi. 11.
Ordinati minus canonice ſi ſuſpenſione durante miniſtrauerint, efficiuntur irregulares & priuari beneficiis poſſunt. 31.
Ordines ad ſacros promouendi litterę quatenus ſint a pœnitentiaria concedendę. 571.
Ordines ad ſacros promouendi ſuper ętate an & quo caſu diſpenſatio a pœnitentiaria concedenda. 571.
Ordo quid ſit, & quid requirat. 33.
Ordo in omnibus eſt, & multo magis in Eccleſia Dei. 33.
Ordinem aliquem approbatum profeſſus ſi contendat ſe non eſſe aſtrictum illi ordini quid facere tenetur. 457.
Ordinibus conceſſa priuilegia aliarum ordinum profeſſos recipiendi tolluntur 458.
Orientales atque occidentales olim diſsidentes in eccleſia ad vnionem reducuntur. 18.
Oritanę & Brunduſinę diœceſis Monaſteria viſitãdi facultas reuocatur. 510.
Ornamenta eccleſię auferentium pœna. 41.
Orphanorum Archiconfraternitatis facultates. 265.
Orphanorum in Eccleſia celebrantibus indulgentię. 265.
Orphanorum familiaribus, & miniſtrantibus indulgentię. 265.
Orphanorum deputatis ſtatuta condendi facultas. 265.
Orphanorũ officialium & familiarium facultates, quoad conſeſſarium eligendum & alia. 265.

P

PAcis laus, & excellentia. 127.
Pacem eſſe vinculum charitatis & ſpiritualem virtutem. 127.
Pacis regimen amicum Monarchicum ſub quo eccleſia gubernatur. 39.
Pacis fractorum pœna. 149. 56. 43.
Pacis fractę, aut alterius maleficij in cauſis non admittenda appellatio, niſi prius facto depoſito. 87. 20. 261. 588. 690.
Pacem & concordiam inter Principes & alios reformandi, & conciliandi facultas penes Aegidium Cardinalem legatum. 51.
Pacis, & induciarum fractarum fideiuſsiones Notarii debent in fauorem camerę apoſtolicę ſtipulari. 56. 691.
Pacem vt faciant minantes offenſam paſsis, qua pœna puniendi. 72.
Pacem concernentes vel pacis fractę cauſę coram quo cognoſcendę. 92.
Pacis componendæ cauſa inter Principes celebratũ eſt Lateranẽſe concilium. 138.

Pac

Pater non habitans cum hęrede occiſi non debet homicida reſtitui. 582.
Paceriis rixæ omnes compromittendæ. 4.
Paceriis rixoſos ad pacem faciendam compellant. 42. 43.
Paceriorum ſententiis ſuper rixis de conſenſu Gubernatoris latis, ſtandum eſt 43. 91.
Paceriatus officium Populo Romano conceſſum, quando & quomodo extrahendum. 100.
Palatij Apoſtolici Auditores, vide Auditores Rotæ.
Palatii apoſtolici bona detinentium ſeu ſcientium & non reuelantium pœnam. 67. 175. 513.
Panatariorum ſtatutorum confirmatio. 356.
Panis totius ſubſtantiæ in corpus, & vini in ſanguinē conuerſio fit in euchariſtiæ ſacramento, & vocatur tranſubſtantiatio. 612.
Pannos, veſtes, & alia bona palatij apoſtolici detinentium pœna. 176 168.
Pannũ a venditoribus quando debeat ſigillo ſignari. 693.
Pannum vendentium, & ementium diſſenſio ſi oboriatur quomodo tollenda. 693.
Pannorum mercantiæ ſtatutorum ampliatio. 544 593.
Panormitanus Archiepiſcopus, & Pontanus Alphonſi Regis ad concilium oratores. 33.
Papatum ambientes, & contra eos. 459.
Papa viuente ſi quis pro Papa ſubſcriptionem commodet, pictantia promittat iuramentum præbeat, vel ſuffragiũ polliceatur, quàm grauiſſime p cōcilia puniendus. 459.
Papæ prælatorum domeſticorum priuilegia, facultates, & exemptiones. 346.
Parabola de oue, quę perierat quare recitatur a diuo Luca in Euangelio. 16.
Parafrenariorum mores, & habitus qualis. 112.
Parochialium Eccleſiarum collatio. 594.
Parochiales eccleſias, & beneficia curata impetrantes præſtent iuramentũ & fideiuſſionem de reſidendo. 594. 608.
Patritii duo eligendi in Concilio Populi Romani, vt aſſiſtant Magiſtris viarum rationem reddituris. 698.
Paſcuantes in dohana Patrimonii, debitum Cameræ ſoluant. 25. 45.
Paſcua intra doanam Patrimonii uendi vel fidari ſine dohanieriorum licentia non poſſunt. 29.
Paſtoris boni eſt non pati oues deglutiri, ſed conſeruari. 94.
Paterfamilias, ſeu maior natu, ſeu adminiſtrator bonorũ, quando ob numerum filiorum eſt exemptus, ſubſcribat mandatũ, eſſe pro vſu ſuo, quod exigere prætendit. 680.
Pater pro filio in capitalibus ad defenſionē non admittatur niſi prius filio in carceribus conſtituto. 90.
Patrem, & filium cauſam & principium ſubſiſtentiæ ſpiritus ſancti. 18.
Patrem filio omnia ſua gignendo dedit, præterquam eſſe patrem. 18.
Patriarcham cōſtantinopolitanum ſecundum poſt Papam, tertium Alexandrinum, quartum Antiochenum, quintum Hieroſolymitanum locum tenere. 18. 19.
Patriarcharum, & aliorum prælatorum facultates. 484.
Patrimonij intra Doanam conſiſtentia paſcua vendere, ſeu in eis ad paſcendum fidare ſine licentia dohaneriorum prohibetur. 29.
Patrimonii in dohana animalia conducentes ne impediantur. 31.
Patrimonij in dohana pro tranſitu animalium nihil exigendum. 36.
Pauperum in fauorem ſtatuta. 301.
Pauli Apoſtoli laudes, geſta, miracula, & euentus. 193.
Pauperum pro alimonia eccleſiaſtica bona alienari licent 203.
Pauperum ſubuentioni commiſſarius deputatur. 555.
Pauperes ſi ob paupertatem non poſſint redimere acta ſuæ cauſæ, Auditores compellat Notarius ad reſtituendum gratis. 4.
Peccandi cauſa ſæpe eſt veniæ ſpes, & quando putatur latere poſſe delicta. 47. 175.
Peccare mortaliter facientem quod in ſe eſt, hæreticè dixit Lutherus. 157.
Peccare mortaliter neminem ſe eſſe certum, propter occultiſſimum ſuperbiæ vitium hæreticè opinatur Lutherus. 158.
Peccata non ſunt remiſſa niſi remittente ſacerdote credat ſibi remitti, immo peccatum maneret, niſi remiſſum credat, eſt hæretica opinio Lutheri. 157.
Peccata venialia nullo modo quis confiteri præſumat, ſed nec mortalia omnia, hæreticè aſſeuerauit Lutherus. 157.
Peccato naturali vel originali decedentes in infernum deſcendere diſparibus tamen pœnis puniendos. 19.
Peccati originalis diffinita per Concilium Tridentinum amplectenda 612.
Peccatum non remittitur niſi reſtituatur ablatum. 272.
Pecunias, & alia bona palatij apoſtolici auferentium pœna. 168. 176.
Per & Pro dictiones eandem vim habeāt in ſtipulationibus de non offendendo. 692. eas Notarius confundens puniendus. 692.
Permutationum rerum eccleſiaſticarum conſtitutionis declaratio, & executio. 407
Permutationum rerum eccleſiaſticarum & aliarum alienationum Pauli Quarti conſtitutiones ad viam iuris reducuntur. 501.
Permutationes beneficiorum ſimulata ſeu de pertica dictæ prohibentur. 710.
Perſonatuum & aliarum dignitatum eccleſiaſticarum ſedi Apoſtolicæ in Germania reſeruatio. 510.
Perſonatuum, & aliarum dignitatum Eccleſiaſticarum, electiuarum iuſpatronatus quem habet locum, etiam ſi per eum cui conceſſum eſt, omnes ſunt conditiones adimpletę. 53.
Petri Apoſtoli laudes, principatus, geſta, & miracula. 33. 93. 455.
Petrus Apoſtolus Chriſti vicarius. 33. 35. 193. 455.
Petri Apoſtoli auctoritas a Chriſto tradita oſtenditur. 33. 35. 193. 355.
Petrus Apoſtolus primum Antiochiæ ſedit deinde Romā venit & ibi ſedem conſtituit epiſcopalem. 35. 455.
Petri cathedræ Romæ 15. Kl. Februarii feſtiuitas vbique celebratur nec quicquam detrahitur Anthiochenæ cathedræ, quæ celebratur 8. kal. Martij. 455.
Petrus Apoſtolus Simonem magum ſuperat. 455.
Petri & Pauli ſanguine Vrbs Romana Chriſto conſecrata. 33. 156. 455.
Petri Apoſtoli fabricæ reficiendæ collegium ſexaginta virorum inſtituitur. 193
Petri Apoſtoli fabricæ indulgentiæ & facultates. 294. earũ reuocatio. 591.
Peruenit capitulũ, & in eo Auditoris cameræ facultas. 152.
Peruenit capitulum impetrantes quid facere teneantur. 223 526.
Peruenit capituli beneficium vbi & quando non ſuffragetur. 314. 529.
Peruenit capitulum in camerali obligatione non prodeſt. 471. 529.
Peruſiæ & Vmbrię Theſaurariæ Mons vacabilis. 442.
Peruſiæ & Vmbriæ Theſauraria a ſolutione quatuor millium & nonaginta ſcutorum eximitur. 441.
Peruſię magiſtratui, & aliis officialibus quæ pecuniæ pro ſalario diſtribuendæ. 442.
Philoſophiæ ſtudio vltra quinquennium, ne quis in ſacris ordinibus conſtitutus ſine Theologia incumbat. 108.
Philoſophiam exercere volentes formam fidei profiteantur. 621.
Philoſophi explanantes aliquas concluſiones, quæ ſunt contra fidem catholicam quid facere teneantur. 168.
Philoſophiæ humanæ ſtudia ſtulta eſſe ſine condimento diuinæ ſapientiæ. 108.
Philoſophię humanæ ſtudio ſine reuelatæ veritatis lumine in errorem magis interdum inducunt, quam in veritatis elucidationem. 108.
Pignus ſi ſit furto ſubtractum quid a Chriſtiano & Hebręo facien-

faciendum . 679.
Pignoribus Hebræi ne vtantur, atque alios vti permittant . 675.
Pignori ne accipiantur, quæ ſunt dicata rei diuinæ. 670. 17.
Pignori ſiquid ſine cõſenſu domini datum eſt ab Hæbreis quid agendum . 678.
Pignus afferenti ſyngrapham, pignoranti datam, bene reſtituitur . 677.
Pignus emptori dent arram, & data arra, infra decem dies debent illud exigere . 677.
Pignus ſi afferatur reſtitutum non credatur Hebreo, quando ſyngrapha eſt in manu Chriſtiani, aut alias probetur reſtitutio . 678.
Pignoris qualitates nominatim exprimendæ & ſcribendę ab Hebræis. 678.
Pignus non niſi poſt decem & octo menſes ab Hebręis vendi poſsit. 677.
Pignorũ generalis venditio quater in anno facienda, quando, & quomodo . 677.
Piſanum conciliabulũ per Iulium ſecundũ damnatur. 138.
Pij ſecundi correctio, & pœnitentia eorum, quæ in minoribus peccauerat . 32.
Pius ſecundus reuocat ea, quæ contra Eugenium quartum ſcripſerat . 32.
Plumbatorum, ſeu bullatorum conſtitutiones.
Plumbatorum officium circa bullas taxatas . 12. 58.
Pœnæ maleficiorum charitatis Archiconfraternitati applicantur . 490.
Pœnæ cõſignãdę penes Depoſitariũ facta cõpoſitione. 304.
Pœnarum taxa in executionibus quanta . 305.
Pœnarum grauitas plures quã Dei timor arcere ſolet a voluntate peccandi . 81.
Pœnæ formidine a vetitis ſaltẽ abſtineant, qui nolunt virtutis amore . 530.
Pœna capitali damnati quomodo tractandi ſint . 530.
Pœna capitis vbi veniat imponenda ne quis audiatur niſi ſe conſtituat in carcere . 89.
Pœnitentiæ ſacramenti commendatio . 161.
Pœnitentiæ partes tres confeſsio, contritio, & ſatisfactio, & quid in hoc obloquatur hæreticus . 137.
Pœnitentiariæ apoſtolicæ conſtitutiones . 10. 570.
Pœnitentiariæ officium, & eius litterarum validitas, & facultates . 334. 570.
Pœnitentiariæ ſacrę officium quoad forum fori ſede apoſtolica vacante conquieſcat . 572. 558.
Pœnitentiariæ apoſtolicæ litteræ cum ſigillo oblongo, in cera rubea, & capſa ceræ albæ impreſſa pendente, vbique fidem faciant . 335.
Pœnitentiariæ officiũ in quo præcipue vertatur . 570. 563.
Pœnitentiariæ officiales a quibus abſtinere debeant . 571.
Pœnitentiarij maioris facultas ſede vacante . 558.
Pœnitentiarij maioris auctoritas, & contra dubitantes de ea 334 335. 336.
Pœnitẽtiariorum ſancti Petri & aliorum pœnitentiariorum tempore Iubilei deputatio, & facultas abſoluendi 77. 191.
Pœnitentiarii apoſtolicę litterę in utroq; foro ualent. 335. in foro conſcientiæ tantum . 572. 557.
Pœnitentiarij apoſtolici facultas, diſpenſandi, abſoluendi, & diſpenſationes, atque abſolutiones aliis per litteras committendi . 335.
Pœnitentiarius maior ordinaria fungitur auctoritate & iuriſdictione . 335.
Pœnitentiarii maioris litterarum tranſumptis fides habeatur . 337.
Pœnitentiarij ſacri officij pręcipue circa morum cenſurã, & ſalutem animarum verſatur . 570.
Pœnitentiarius maior, Regens, Correctores, ſcriptores, procuratores a quibus abſtinere debeant . 571.
Pœnitentiarii S. Petri ne abſoluant in caſibus conſpirationis in ſummum pontificem, falſitatis litterarum apoſtolicarum, delationis prohibitarum rerum ad infideles illationis manuum violentarum in Prælatos. 78.
Pœnitentibus vere fidelibus viuorum ſuffragia proſunt, vt a purgatorii pœnis releuentur . 19.
Poeſis ſtudiis ſine Theologia qui fuerit in ſacris ordinibus nemo incumbat ultra quinquennium . 108.
Poetas laureatos creandi facultas penes legatum. 281. Regentem Cameræ 325 470.
Pontifex Romanus, eſt Vicarius Chriſti, & ſucceſſor Petri . 19. 33. 35 36. 153. 134. 624. 464. 460. hæreſis in hoc Lutheri . 157.
Pontificẽ Romanũ tenere primatum in vniuerſo orbe, aſſeritur eccleſia catholica . 1 . 33. 35. negat ab hæretico Lutherus. 157
Pontifex Romanus quomodo eligendus. 214. 557. electionis innouatio . 228.
Pontifex Romanus ſi per ſimoniacam hæreſim eligatur, electio eſt nulla . 82. 83.
Pontifici Romano laudes, & encomia, quæ a diuo Bernardo ſub perſona Eugenij Tertii tribuuntur . 35. 36.
Pontificis Romani exequiæ nouem dierum & quæ ſint in iis faciendæ expenſæ . 557.
Pontificis Romani ſuper electione ſponſiones, & excommiſſæ damnantur . 550.
Pontifici Romano communi omnium Chriſtifidelium patri aſsiſtant Epiſcopi . 112.
Pontificẽ Romanũ ſi ſic vel ſic ſentiat, non errare, & contrarium tenere non eſſe peccatum, eſt hæreſis Luthori . 157.
Pontifici Romano facultas eſt, concilia congregandi, & diſſoluendi . 36. 135.
Pontificum Romanorum qui pro Chriſto ſanguinem effuderunt laus, & ſanctitas . 35.
Pontifex Romanus, vt ſoluat controuerſias, ac difficultates Tridentina ſynodus decurſit . 618.
Pontifex Romanus omnes iudicat, & a nemine iudicatur . 464.
Pontificis Romani poteſtas ſuper omnes gentes & regna . 464. 557.
Pontifici Romano viuenti & inconſulto de futuro Pontifici eligendo tractantes qua pœna puniendi . 460.
Pontificis Romani electio ibi facienda, vbi ipſe moritur . 215 230.
Pontifici Romano ſubeſſe eſt de neceſſitate ſalutis. 136.
Populi Romani priuilegia, iuriſdictiones, & gratiæ . 99. 419.
Populi Romani exceſſuum ſede vacante Pauli Quarti admiſſorum abſolutio . 515.
Populi Romani facultates quoad reaſſumptiones cauſarũ quatenus locum habeant . 390.
Populo Romano conceſſa priuilegia approbantur, & alia conceduntur . 100.
Populo Romano, quę officia exercenda conceduntur. 100.
Populo Romano Tyburis, Malleani, Velectrorũ, & Corę oppida ſubiecta a quo onere ſint exempta . 100.
Populo Romano, quæ beneficia, & dignitates concedenda . 100.
Populo Romano vini Gabella forenſis ſolutis lectoribus ſtudij condonatur . 100. vide Romanus.
Porphyrius ſanctos Apoſtolos, Lutherus ſanctos Pontifices momordit . 156.
Portinariis, vini qualitas & quantitas, a vectoribus denuncientur . 490.
Portinariorum annonæ Vrbis Collegium per Iulium Secundum inſtitutum . 95.
Portinariorum Collegio annatæ aſsignantur . 95.
Poſſeſsionem beneficiorum vigore tranſumptarum ſupplicationum capere nemo poſsit . 237
Poſsidens beneficium vel dignitatem eccleſiaſticã per triennium, dummodo habeat coloratum titulũ in Gallia moleſtari non poſsit . 136.
Poſſeſsionum beneficiorum confirmationes non cõcedendæ ab officialibus contradictarum. 507.
Poſſeſsiones beneficiorum apprehendi non poſsint ſine literis apoſtolicis . 371.
Poteſtates, & Iudices quicunque conſtitutiones Aegidianas obſeruent. 46.

Digitized by Google

Præfectæ, & Iudices creandi facultas penes legatum. 51.
Præceptores quid docere debeant diſcipulos. 113.
Prædia ruſtica, & cætera ad eccleſias pertinentia locari quibuscunque poſſunt, & quomodo. 241.
Prædicandi facultas nulli ſit niſi per litteras ordinarii ſui ſuperioris de idoneitate conſtet. 225.
Prædicandi onus habentes quid facere debeant. 125.
Prædicatorum dignitates, & laudes. 125.
Prædicatoris officium, circa reprehenſionem ſuperiorum, & futurorum prædictionem. 526.
Præfecti Annonæ deputatio. 517. 524. 598.
Prælatus ſiue alius Dominus ſi ſit citādus, citetur eius Magiſter domus. 679. 31.
Prælati reſideant in ſuis eccleſijs, & quas pœnas incurrunt ſi non reſident. 687.
Prælati ad proſequutionem Concilij generalis moneantur. 541.
Prælatorum geſta in Hiſpania contra capitula & capitulares perſonas ſint nulla. 447.
Prælatus inuitus non transferendus. 111.
Prælati quomodo tractandi a Cardinalibus. 112.
Prælatorum ad Concilium proficiſcentium in cauſis ſuperſedeatur. 698.
Prælati non habentes facultatem teſtandi non niſi decimā partem bonorum Eccleſiis, nec alias quàm iure donationis vel legati relinquere poſſint. 304.
Prælatorum domeſticorum Papæ priuilegia, facultates, & exemptiones. 346.
Præſidentium, ſeu portionariorum annonę Vrbis collegio annatæ ſeu portiones aſsignantur. 95. 136.
Præſidentium facultas ſede vacante. 558.
Præſidentium annonæ collegium. 141. virorum officium in quibus conſiſtat. 136.
Præuentioni locus quando ſit in cauſis cognoſcendiſ. 92. 692.
Pragmaticæ ſanctionis in Gallia abrogatio. 127. dictę abrogationi Rex Franciſcus cedit. 127.
Pragmaticæ ſanctioni tanquam in ſeditione exortę in Gallia Prælati parere nolunt. 127.
Pragmaticæ ſanctionis negotium Lateranenſi Concilio committitur. 127.
Pragmaticæ ſanctionis abrogandæ, curiæ reformandæ, pacis componendę inter principes cauſa Concilium Lateranenſe celebratum. 136.
Presbyterorum filij ne ſuccedant in beneficiis parentum. 220.
Primatum habet omnium Romanus Pontifex. 19.
Primatum eccleſiaſticorum reſidentium facultates. 484.
Principalibus conceſſa dilatio fideiuſsionibus non ſuffragitur. 394.
Priuilegiorum, & gratiarum confirmationes an & quando concedendæ. 567.
Priuilegia gratias, & facultates qui obtinent, debent in Camera ſi eam concernunt, præſentare. 683.
Priuilegia, confeſsionalia, Maris magni, ſancti Spiritus, ſancti Iacobi, ſancti Ioannis Lateranenſis, ſancti Antonij Viennēſ. ſancti Bernardi Trencſ. Hoſpitalibus, Militiis, & quibuſuis aliis conceſſa, & alia quæ aduerſantur ſtatuis Concilij Tridentini reuocantur. 671.
Pro & Per dictiones in ſtipulatione de non offendendo idem operentur, & notarius eas confundens puniendus. 691.
Proceſſus in quibus caſibus habendi. 144.
Proceſſus vt tollatur pro ſigillo mandati taxa. 46.
Proceſſibus ſuper criminalibus mandata de ſuperſedendo quomodo procedant. 46.
Procuratores contradictarum in quibus ſe poſsint intromittere. 566.
Procuratores contradictarum ne iniuſtas materias procurent. 566.
Procuratores contradictarum quid complecti debeant in minutis. 566.
Procuratorum Curiæ Romanæ ordinatio & reformatio. 6 7. 14.
Procuratorum Curię Capitolij reformatio. 243.
Procuratoribus Ioannis XI. & benedicti XII. conſtitutiones obſeruari precipitur. 82.
Procurator quomodo quis ſit admittendus. 14.
Procurator ſi deliquerit in cauſis vel ſuſcipiendis vel protrahendis quomodo puniendus. 14.
Procuratoris pœna ſi amittat cauſam vel per malitiam vel per corruptelam. 14.
Procuratoris pœna ſi pro aduerſario cōtra prius defenſum cauſam agat. 14.
Procuratoris pœna ſingentis appellationis cauſam fuiſſe commiſſam & citantis ad dicendum contra. 14.
Procuratorum palatii apoſtolici conſtitutiones innouantur. 10.
Procuratores niſi matriculati comparere non poſſint. 142.
Procuratores & alij Iudicum familiares, beneficia de quibus coram ſe vel agitur, impetrare non poſſint. 494.
Procuratorum pauperum officium erga carceratos. 571.
Procuratores pauperum ne quid à carceratis etiam diuitibus accipiant. 575.
Procuratores pauperum ne poſsint contra reos in offenſam comparere. 575.
Procuratorum ſalarium quantum eſſe debeat. 14. 15. 2. gratis pro pauperibus in cauſa aſsiſtant. 629.
Procuratores in Romana Curia offendentium pœna. 82.
Procuratores ſi aliquis ex collitigantibus offendat, dummodo non ſequatur membri mutilatio, ius amittat, ſi ſequatur læſæ maieſtatis criminis, etiam ſententias incurrat. 88.
Procuratores ſi alii quam ex collitigantibus offendant, exilij pœna puniendi. 82.
Procuratoris officium circa cauſas ſuſcipiendas, circa Aduocatum, circa conſtitutiones, ſuper articulo grauaminis, circa mandatum clientuli. 7. 14.
Procurator ne cauſas malas, iniquas, & deſperatas ſuſcipiat. 14.
Procurator ne ſit iniurioſus, calumnioſus, negligens, & malitioſus, alioquin puniendus. 8. 14. 619.
Procuratoris officium, mores, habitus, vita, experientia, & doctrina. 14.
Procurator qualis, & quomodo ſit admittendus. 14.
Procuratores vt in criminali cauſa admittantur, ęgidiana conſtitutio diſponens locum non habeat. 91.
Prorogationes temporis ad expediendas litteras apoſtolicas ne concedantur. 565.
Protectoris charitatis officium quoad carceres. 574.
Protonotariorum origo tempore apoſtolorum. 116.
Protonotarii apoſtolici proximiores pontificiæ ſedi locū habeant, alibi poſt Epiſcopos. 24.
Protonotarii ad præſcribenda ſanctorum geſta fuerunt inſtituti. 116.
Protonotarii non deferentes habitum ordinariorum iuriſdictioni ſubiiciuntur. 116.
Protonotarij ex palatio apoſtolico habentes panem, familiares Papę declarantur. 235.
Protonotarij rogentur de rebus geſtis in conſiſtorio. 24.
Protonotariatus Curiæ Capitolii a taxis pro expeditione Breuis eximitur. 100.
Protocollorum Curiæ Capitolinæ annullatio ſi non fuerint ſecundum eius ſtatutorum formam tranſumpta. 391.
Prouiſo quod de fructibus ſequeſtratis &c. iſta clauſula eſt apponenda in ſequeſtris ab A. C. decernendis. 569.
Prouiſores, & prælati in Hiſpania vt detentos in carceribus dimittant. 448.
Prouocantium & appellantium ad futurum concilium pœnæ. 243.
Proxeneta, qui ſimoniace in electione ſummi Pontificis ſe immiſcuerit, vel pro ambientibus Papatum egerit, qua pœna puniendus. 83.
Proxenetarum Ripæ & Ripettæ & Portionariorum cōtrouerſię

uerſæ, ſuper proxenetici miniſterij mercede Portinariis applicata, ut tollantur quid agendum. 97.
Proxenetæ notificent res quibus contractandis interueniunt. 292.
Proxenetarum & Mercatorum libri in mercibus plenã faciunt fidem ut obligatio in forma Cameræ. 314.
Publica vtilitas priuatæ commoditati præferenda. 47.
Purgatorium non poſſe probari ex ſacra ſcriptura quæ ſit in canone eſt hæreſis Lutheri. 158.
In Purgatorio animas non eſſe ſecuras de ſua ſalute, eſt hæreſis Lutheri. 158.
In Purgatorio peccare animas quæ rugit requiem, & horrent pœnas eſt hæreſis Lutheri. 158.
Purgatorio animas liberatas ſuffragiis viuentium minus beari, quam ſi per ſe ſatisfeciſſent, eſt hæreſis Lutheri.
Purgatoriis poſt mortem purgandas animas, quæ dignis pœnitentiæ fructibus de commiſſis & omiſſis non ſatisfecerint, tenet fides catholica. 19.
Purgatorij in loco exiſtentibus viuorum ſuffragia, miſſas, orationes & eleemoſynas prodeſſe. 19. 625.
in Purgatorio exiſtentibus animabus per modum ſuffragij indulgentia ſuffragatur. 79.

Q

QVæſtarum prohibitio, & ſuper iis compoſito facienda. 2 4.
Quæſtæ ut poſſint exerceri ab adminiſtratoribus Hoſpitalium, & domorum ſancti Antonij Viennenſis diœceſis. 709.
Quæſtores ſancti Antonii, ſancti Spiritus, ſancti Sebaſtiani, & alij ne queſtas faciant ſine licentia Generalis Minorum. 294.
Quæſtores eleemoſynarum eorumque vſus abolentur in omnibus locis Chriſtianæ religionis. 708.
Quæſtuantium prohibitio, & indulgentiarum ſuſpenſio. 293.
Quæſtuantium nomine Hoſpitalium facultates reuocantur. 220.
Quæſtuantium pro Hoſpitali ſancti Spiritus, & fabrica ſancti Petri facultates renouantur, & limitantur. 299.
Querelarum cauſæ coram Gubernatore, & Paceriis cognoſcendæ. 92.
Quarantigiæ Ripæ & Ripettæ obligationes Auditor Cameræ exequi poſſit. 669.
Quatenus a diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente ſit appellatum, iſta clauſula ſi non ſit in appellatione, illa appellatio de partibus ab A. C. non admittenda. 568.
Quatenus rite, & recte lata ſit, & in rem tranſiuerit iudicatam, iſta clauſula apponenda eſt in confirmatione ſententiarum per contradictarum litteras expedienda. 566.
Quatreni in libras carnis impoſitio ad quinquennium. 370.
Quatreni carnis ad nouennium prorogatio & extenſio ad alia loca. 421.
Quatreni in libras carnis impoſitio, ut ſoluatur. 410.
Quatreni ab impoſitione exemptio quoad hædorum carnes. 374.
Quatreni carnis gabellæ aliarum conſtitutionum confirmatio. 507.
Quatreni carniũ ſuper gabella alia decem millia ſcuta recipi poſſint. 432.
Quatreni carnis ſuper gabella fructus ad rationem duodecim pro centenario aſſignari poſſint. 430. item pro pecuniis ponendis dictis duodecim pro centenario poſſint exigi. 431.
Quindennia ſoluere obligati beneficia profitea̅tur. 507.
Quindenniorum, & annatarum debitores. 432.
Quindenniorum ſolutionis declaratio. 461.
Quindennia, in quorum exigendi poſſeſſione officiales Romanæ Curiæ nunquam fuerint, ad Cameram apoſtolicam pertinere & Iulij Tertij decretum ad quoſcunque participantes extenditur. 413.
Quindennia vide Annatas.
Quinquennalis dilationis beneficium impetrantes, niſi cauſam infra tres menſes expediuerint, eo priuati ſint. 223.
Quinquennali ſuper dilatione Auditoris Cameræ facultas. 132.
Quod data contrauentione alicuius comprehenſi &c. iſta clauſula in ſtipulatione fideiuſſionis de non offendendo omnino apponenda, & ſi non apponatur, idem operetur ac ſi appoſita fuiſſet. 691.

R

RAptorum pœnæ. 36. & eorum receptantium. 361.
Rationes in Camera a quibus quando, & quomodo ſunt reddendę. 631.
Rationum libri a Cameralibus habendę & quales eſſe debeant. 631.
Rationes in Cameræ non reddentes & contra eos conſtitutio. 308.
Rauenna oppidum Eccleſiæ cum Veneti occupatã tenerit reſtituere recuſant. 89.
Receptatorum homicidarum & facinoroſorum hominum pœnæ. 36.
Recognitiones ſeu canones extinguendi facultas. 261.
Rectoris ſtudii Vrbis officium. 105.
Rector ne quis creetur niſi præſcriptam formam fidei profiteatur. 621.
Referendariorum priuilegia, & facultates, & officium, quoad Notarios, Tabelliones, Doctores, creandum, Notarios & ſpurios legitimandos, quoad expeditionem litterarum apoſtolicarum, gratias expectatiuarum, beneficia incompatibilia, beneficiorum fructus, reſidentiam, confeſſarium eligendum, altare portatile, miſſas audiendas, celebrandum in locis ſuppoſitis interdicto, ſacramenta recipiendum, iuſtitiam commendandum, horas canonicas dicendum, teſtandum, vniones, & permutationes beneficiorum. 254. 259. 256. 257. 258.
Referendarii nobilitate, titulo Comitum, & inſigniis Papæ exornantur. 254.
Referendarij iis ornamentis in diuinis vti poſſint quibus Abbates. 255.
Referendarij ex palatio Papæ panem habentes, eius familiares declarantur. 255.
Referendariorum officium in commiſſionibus ſignandis. 560. & quas non debeant ſignare. 561.
Referendarij ne reiectas in ſignatura iuſtitię commiſſiones in ſignatura gratię proponant. 560.
Referendarius inhibetur, ne proponant ſeu ſignent commiſſionis auocatorias, appellatorias ſeu ſimplicis iuſtitiæ eorum qui capitolino foro ſubiiciuntur. 91.
Referendarij cum ſuis familiaribus exempti a ſolutione Gabellarum & a iuriſdictione epiſcoporum & prælatorum. 235.
Referendarij vel eorum familiares beneficia quorum fuerint Iudices impetrare non poſſint. 494.
Referendariorum reformatio. 560.
Reformatorum ſtudij Vrbis officium. 105. 106.
Reformationis Romanæ Curiæ executorum deputatio. 340.
Regens Cancellarię auocatorias, appellatorias, & ſimplicis iuſtitiæ commiſſiones eorum qui capitolino foro ſubiiciuntur ne recipiat. 91.
Regentis Cameræ apoſtolicę officium erigitur. 467. Alphonſo Cardinali conceditur. 473.
Regentis Camerę facultates, & priuilegia. 407.
Regens Camerę eandem iuriſdictionem habet, quam Camerarius, & Gubernator Vrbis Maior Pœnitentiarius, Auditores Rotę & capitolini & alij Iudices. 468. 470.

Regens

Regens Cameræ præſitecſtioni Conſtruatorum. 468.
Regentes Cameræ facultas quoad concIaue, & adminiſtrationem Vrbis. 468.
Regens Cameræ de quibus cauſis & criminibus cognoſcere poſsit. 469.
Regens Cameræ duos habeat locumtenentes. 469.
Regētis cameræ officium quā in re ſit ad inſtar Camerarij, Vicecancellarij, & Pœnitentiarij. 471.
Regentis Cameræ facultas quoad cōſtitutiones egidianas, excōmunicationes, obligationes in forma Cameræ, 470.
Regentis Cameræ priuilegia creandi Notarios, milites auratos, Comites Palatinos Poetas laureatos. 470. legitimandi. 471.
Reges omnes, & Principes ad generale Concilium Tridentinum celebrandum cohortantur. 271. 278.
Regere poteſt male alios, qui ſe ipſum non poteſt. 2.
Regiſtratorum officium in litteris regiſtrandis, & taxa. 12.
Regiſtra & extractus in quibus facienda, vel non facienda. 92. 522. 569.
Regiſtrorum reformatio. 522.
Regiſtrum quale eſſe debeat, & quid in eo ſcribēdum quid non. 5. 522. 569.
Regiſtris non viſis ad ſententiarum prolationem non procedatur. 13.
Regularium locis præficiendi præſcriptam formam fidei profiteantur. 634.
Regularium canonicorum in fauorem & contra regulares S. Benedicti ſententia fertur. 624. mandatur obſeruari, ſupplentur defectus. 625.
Regreſſuum reuocationis, & acceſſuum ad cathedrales eccleſias decretum ampliatur. 454.
Religioſis conceſſa priuilegia moderantur. 125.
Religioſis declaratoriæ an & quomodo cōcedēdæ. 567 571.
Religionis licentiæ ſtandi extra an & quo caſu concedendæ. 567. 571.
Remiſſoriam ad partes ad probandum delictum non concedendam. 569
Remiſſorias concedendi facultas Auditori Cameræ. 562.
Repræſaliæ an & quomodo concedendæ Cameralibus. 564.
Repræſaliarum pro litteris taxa. 46.
Repræſaliæ Populi Romani relaxentur. 419.
Reſcriptum quando committitur cauſa Iudicibus in Romana Curia vel extra. 213.
Reſidentiæ in parochialibus & curatis iuramentum & fideiuſsio præſtanda. 594. 608.
Reſidentia Prælatorum & curam animarum habentium. 623. 687. de non reſidendo gratiæ non valeant ſine conſenſu ordinarij. 653.
Reſidere qui debent non reſidentes quas pœnas incurrant. 487. 484.
Reſidentes a Decimis, & aliis ordinarijs, & extraordinarijs oneribus eximuntur. 484.
Reſignationum publicandarum conſtitutionis perpetuæ declaratoria regula. 520.
Reſignandi beneficia extra Curiam facultas intelligitur vltra duas dietas legales. 74.
Reſignandi facultas non intelligitur niſi reſignetur ſimpliciter vel ex cauſa permutationis. 75.
Reſignationes in libris Cameræ adnotandæ. 224. & ceſſiones beneficiorum.
Reſponſionis ſeu cenſus liberandi facultas. 262.
Reus iudiciorum copiam ſi petat quid facere tenetur Notarius. 302.
Reus non audiendus quoad abſolutionem niſi ſe cōſtituat in carcere. 188.
Rei forum actor ſequatur. 40.
Rhodum, Belgradū, & Vngariam à Turcis occupata. 203.
Rhodum, Belgradum, & Vngariam propugnacula, & antemurale Chriſtianæ ditionis. 203.
Ripæ, & Ripettæ Curiæ Tribunalis iuriſdictio confirmatur, & ampliatur. 176. 313. circa merces & mercatores. 314.
Ripæ, & Ripettæ, debita, & obligationes. 152.
Rixoſi, & duellantes & contra eos. 42. 43. 56 169. 392.
Rixas moliendi cauſa, domos, aut alia tenentes, ac fouentes qua pœna puniendi. 42.
Roma Petri, & Pauli martyrio Ieſu Chriſto cōſecrata. 78. 538. Petri ſedes, ſacerdotij Principatus. 87. 538. ſacerdotij & Chriſtianæ religionis caput. 538 87. caput eccleſiæ. 240 olim caput ſuperſtitionis, nunc caput ſanctitatis. 455. caput orbis. 455. communis omnium Chriſtifidelium patria. 358 omnium aliarum mater. 539. cunctorum ad eum accedentium receptatrix & alumna. 539. ſacerdotalis, & regia 445 primatus eccleſiæ. 193. Vicarij Chriſti in terris regia, apoſtolicæ ſedis validiſsimum firmamentum, ſuper cæteras Orbis Vrbes principatum obtinet 305 455. prius erat magiſtra erroris, nunc facta eſt magiſtra veritatis. 455.
Romæ primū Chriſti euangelium reſplendere cœpit. 329.
Romanæ Curiæ reformatio. 118 ſuper ea executorum deputatio. 240 235.
Romani Populi ſtatutorum confirmatio. 307. 243.
Romani Ciues ex forenſibus effecti iura Cameræ ex dohana perſoluant. 57.
Romanus Populus duos Patritios eligat Magiſtris viarū rationem reddituris. 698.
Romani Monarchiæ regimen ſunt ſequuti. 35.
Romani cur dictaturam inſtituerint. 35.
Romanæ res nunquam felicioses quam ſub Auguſto Ceſare, tanquam ſub vno capite. 35.
Romana Vrbs magis Petro, quam ſuis fundatoribus debet. 455.
Romanæ Vrbis laudes, & honores. 3. 47. 455.
Romanæ Curiæ ſequentium priuilegia, & teſtandi facultas. 539.

S

SAcerdotes in veſtitu quales eſſe debent. 212.
Sacerdotes non poſsint eſſe Procuratores. 14.
Sacerdotum filij ne poſsint in beneficiis parentum ſuccedere. 220.
Sacerdoti nullum debere reſpondere ſe eſſe contritum, nec ſacerdotem requirere eſt hęreſis Luteri. 157.
Sacramenta nouæ legis iuſtificantem gratiam dare non ponenti obicem, eſt hæreſis Lutheri. 157.
Sacramento pœnitentiæ non plus facere Papam, quam infirmum ſacerdotem vel alium, eſt hæreſis Lutheri. 157.
Sacramentum Euchariſtiæ ſola fide fieri dignum, non autem ſi huic ſit innixus, vt ſit confeſſus, vt non ſit ſibi conſcius alicuius peccati mortalis, eſt hæreſis Lutheri. 157.
Sacramenta celebrandi in locis interdicto ſubiectis, priuilegiū Auditori Camerę Referendariis, Auditoribus Rotę, & aliis Vide ſuis locis.
Sacramenta eccleſiaſtica recipiendi minutarū emolumenta ad ſecretarios apoſtolicos pertinere. 59.
Sacramenta nouæ legis ſeptem 622.
Sacramenta nouæ legis a Chriſto inſtituta, & ad ſalutem humani generis. 622.
Sacramenta nouę legis non omnia ſingulis neceſſaria. 622.
Sacramenta nouæ legis quæ iterari nō poſſint, & quæ poſſint. 622.
Sacramentorum in adminiſtratione ritus Eccleſiæ catholicæ admittendi. 622.
Sacrilegi, & eorum Receptatores qua pœna puniendi. 36.
Sagonenſis Epiſcopi Imperialis ſpoliorum cauſæ ad ſummum Pontificem, & ſedem apoſtolicam aduocantur, in Camera terminandę. 300.
Salarium a prælatorum defunctorum familiaribus non poſsit niſi pro biennio a die obitus peti. 289.
Salis exterum nemini liceat emere in locis ſedi apoſtolicæ ſubiectis. 369.
Salis precij augmentum vbique. 250.

Salinariæ dilationes, & aliæ quæcunque quoad bona in Camerali obligatione non proſint. 519.

Salinariæ & aliæ inhibitiones reuocantur, & prohibetur, ne amplius concedantur. 315. 398.

Saluiconductus ne concedantur à Camerario, Præſidentibus & Clericis Cameræ. 564.

Saluiconductus, ſeu dilationes alicui ne a Iudicibus concedantur, conceſſi reuocantur. 315. 398.

Sanctos vna cum Chriſto regnantes inuocandos eſſe, eoſq; Deo pro nobis orationes offerre 622 475.

Sanctorum reliquias venerandas eſſe. 622.

Sanctorum imagines retinendas, & honorandas. 622.

Sanctorum feſti dies cur ab Eccleſia catholica celebrantur. 475.

Sarracenis ſi quis Chriſtianus vendiderit, aut detulerit quidpiam qua pœna puniendus. 21.

Sarſinam oppidũ Romanæ Eccleſiæ a Venetis occupatũ. 89.

Saxoniæ Principes, vt inducias inter ipſos, & Henricum III. Imperatorem obſeruent monentur. 1.

Scandalorum materia ſæpe inde oriri, vnde petebatur remedium. 175. 3.

Schiſmatici, & hæretici, & contra ipſos. 464.

Schiſma tempore Gregorij XI. 12. Vrbani VI. & Innocentij VII. 27. Gregorij IIII 34. Cõcilij Lateranẽſis. 1-8.

Schiſmatici inconſutilem Chriſti tunicam ſcindere quærunt. 89 464.

Schiſmatis extirpandi cauſa Lateranenſe concilium celebratum fuit. 138.

Schola publica aperiri in ciuitate pia, ut ibi gratis doceantur adoleſcentes, mandatur. 665.

Scholarium & doctorũ priuilegia & facultates. 3. 17. 105.

Scholaris vt ſtudio poſsit incumbere coram quo in litibus conueniri, vel agere debeat. 3. 17. 105.

Scholares & doctores in abſentia propter ſtudium fructus beneficiorum percipere poſsint. 3.

Scholares & doctores inuiti non poſsint in curia Capitolij conueniri. 3. 17. 105.

Scholarium & doctorum exemptiones a quibuſcunque contributionibus. 3. 17. 105.

Scholares quid docendi. 113.

Scribentium in Vrbe ſocietas indulta, facultates, & priuilegia. 545.

Scriptores litterarum apoſtolicarum familiares Papæ declarantur. 235.

Scriptoribus apoſtolicis perſonaliter non exercentibus officium ne quicquam tribuatur. 11.

Scriptores apoſtolici excipiuntur a ſolutione ducati ſecretariis apoſtolicis facienda. 80.

Scriptoriæ officium cum pœnitentiaria retineri non poſſit. 11.

Scriptura ſacra tenenda eſt in eo ſenſu, quo tenet ſancta Eccleſia. 622.

Scriptura ſacra iuxta vnanimem conſenſum patrum interpretanda, & accipienda. 621.

Scriptura Romæ nulla imprimatur niſi per Vicarium & Magiſtrũ ſacri palatii ſubſcripta, & alibi per Epiſcopũ, ſeu Inquiſitorem. 520.

Scutiferi familiares Papæ declarantur. 235.

Scutiferorum priuilegia ampliantur. 339.

Scutiferorum veſtitus qualis. 122.

Scutiferorũ quadraginta collegiũ per Leonẽ X. erectũ. 236.

Scutiferorum facultas in penſionibus habendis & in teſtando. 340.

Scutiferorũ officia ſeptem Vicecãcellariis aſſignãtur. 164.

S. Sebaſtiani ad Catacumbas monaſterio facultas conceſſa erigendi eccleſias & ſocietates reuocatur. 583.

Secretarium apoſtolicorum numerus, facultates, priuilegia, & emolumenta. 57. 80.

Secretariorum apoſtolicorum collegio pro expeditione litterarum & officiorum taxa ſoluenda. 60. 62. 80.

Secretariorum apoſtolicorum facultas circa reſignationẽ officiorum. 59. 80.

Secretariis apoſtolicis quando eſt aliquis ad officium admittendus quid agendum. 52.

Secretariatus apoſtolici officio Notariatus etiã ſedis Apoſtolicæ connexus intelligitur. 59.

Secretarii apoſtolici, ut obſeruent regulam Martini V. Ad tollendum. 59.

Secretarius vnus ex viginti quatuor, vel ex aliis deputari poſſit, qui quoad fauores & honores ſit reliquis ſecretariis par. 50. 80.

Secretariis apoſtolicis viſitandi, & reuidendi arces officiũ conceditur. 60.

Secretariorum officio ducatus unus, perſoluẽdus a gratis expedientibus litteras apoſtolicas. 79.

Secretarij apoſtolici palatij prælati, & familiares Papæ 58.

Secretariorum apoſtolicorum locus in palatio qui Secretaria apoſtolica vocetur, vbi conuenire, & de rebus ad officium ſpectantibus agere, poſſint. 58.

Secretarii apoſtolici ſi ſint abſentes an & quæ emolumenta percipere poſſint. 59.

Secretarios ad remittendam aliquam taxam ſibi debitam non aſtringendos. 79. 80.

Secretarij apoſtolici ad ſex per Calixtũ Tertium & Pium ſecundum reducuntur. 79.

Secretariis apoſtolicis præter ſex decem & octo prælati adduntur per Innocentium VIII. vt ſint vigintiquatuor. 57. ſex per Alexandrum VI. vt ſint triginta. 80.

Secretarij apoſtolici geſtent habitum protonotariorum, ſeu maioris dignitatis. 58.

Secretarij apoſtolici vt cõſtituant collegium cum omnibus inſignibus. 58.

Secretariatus apoſtolici officium compatibile cum omnibus officiis Romanæ Curiæ. 58.

Secretarij apoſtolici quomodo colligãt & inter ſe diuidant emolumenta. 60. 61.

Sedis apoſtolicæ officiales ne teneant concubinam. 20.

Sedes apoſtolica in vniuerſum orbem primatum tenet. 19.

Sedis apoſtolicæ Principes Germaniæ, & Imperator quoad beneficium concordant. 20.

Sedes apoſtolica omnium fidelium magiſtra. 618.

Sedis apoſtolicæ auctoritatem agnoſcit Tridentina ſynodus. 618.

Sede vacante durante nõ currat fatalium tempus. 491.

Sede vacante Camerarius quid facere poſſit, quid non. 565.

Sede vacante ne Cardinalium Collegio a Camerario, Theſaurario, Datario, Depoſitario, & Caſtellano obediatur. 558.

Sede vacante abuſus aggrediendi cum armis domos Cardinaliũ, & diripiendi bona vt reprimantur. 137.

Sede vacante quomodo eligendi Gubernatores Vrbis, & officiales totius ſtatus eccleſiaſtici a Cardinalibus. 558.

Sede vacante quæ ſit Camerario, & Pœnitentiario facultas. 558.

Sede vacante nulla poteſtas, Collegio Cardinalium, & aliis officialibus Vrbis in iis quæ ad Pontificem ante obitum pertinebant. 558.

Sede vacante quæ expenſæ faciendæ ſint in exequiis ſummi Pontificis, in victu familiæ Pontificiæ, & pauperum officialium palatij, in regalibus Populi Romani, & Magiſtratuum, in cuſtodia Vrbis, & Conclauis. 558.

Senatoris Vrbis officium. 92.

Senatoris iuriſdictio in arma geſtantes. 40.

Senator & capitolij Iudices aduerſus quaſcunque facultates Gubernatoris, Regẽtes Cameræ & Vicarij Papæ poſſint procedere. 701.

Senenſis Eccleſia in Metropolim & Archiepiſcopalem erigitur. 23.

Seneſcalcus cancellariæ in litteris gratis expediendis quid debet inſcribere. 80.

Sententiæ latæ in contumaciam elapſo ſex menſium termino executioni omnino demandentur. 651.

Sententia ſi eſt in pœnam capitis cõdemnatoria appellatio non admittatur niſi Reo in carceribus conſtituto. 650.

Sententiarum confirmationes an & quãdo expediẽdæ. 568.

Sententiarum cedulæ ſubſcribendæ infra decem. 574.

Sententiæ quæ requirunt ſportulas quæ non. 575.

Senten

Sententia lata in fauorem non conſtituti in carceribus eſt nulla. 582.
Sententia pro nota à Notario nihil in ordinarijs recipiendum. 569.
Sententiæ quomodo ab Auditore Rotæ ferenda. 561.
Sententiæ lectæ per Auditorem Rotæ quando publicandæ. 562.
Sententiæ à quibus appellari nõ liceat, ſunt ædificiorũ 143. ſunt pacis fractæ latæ per Paterios, niſi facto depoſito. 87. Decreta reſidentium Prælatorum ſuper motum correctione. 484.
Sententia ſecunda interlocutoria, & tertia diffinitiua conformes in Gallia executioni mandentur. 131.
Sepulchri Sancti Archiconfraternitatis erectio. 375. facultates, eccleſia, in qua conuenire debeant, Protectores, facultates quoad ſtatuta facienda exemptiones, priuilegia quoad Confeſſarium eligendum, Sacramenta recipienda, vota commutanda, quoad altare portale, horas canonicas 366. quoad indulgentias conſequendas, lacticinia comedenda, eleemoſynas colligendas. 377.
Sequeſtra quomodo decernẽda ab Auditore Cameræ. 569.
Sequeſtrum decernendi facultas Iudici ſuper beneficijs reſeruatis. 510.
Sequeſtrum recipere ſuper pignoribus ſibi pignoratis Hebræi non teneantur. 679. 26.
Serici tranſitus ſolutio quæ Doanæ facienda ſit. 378.
Seruitia minuta. Vide Annatas.
Seruitutis iugum ob reuerentiam Chriſtianæ religionis ſublatum. 240.
Serui baptizati ad officium Senatus Cameræ confugientes, libertatem acclamantes eam non conſequantur. 240.
Seruorum multitudine patrimonia augentur res ruſticæ magis excoluntur. ciuitates ampliantur. 307. 51.
Seruos, ſclauos Romani, ſeu forenſes poſſint emere, vendere, & ſuper ijs contrahere vt alij ſolent 308.
Serui, Chriſtiani effecti, ſeu in ſeruitute ex Chriſtianis orti non aliter liberentur, quàm ſecundum Iuris communis diſpoſitionem. 308.
Serui, ſeu familiares Prælati defuncti ſalarium non niſi pro biennio petere poſſint. 289.
Sicariorum, & facinoroſorum hominum, & eorum receptatorum pœna. 170. 361.
Sicarijs & ſceleratis anſam præbet ſpes liberationis. 610.
Sigillum ſi apponendum ſit quid ſoluendum. 573.
Signaturæ gratiæ, & Iuſtitiæ Præfecti ne quas commiſſiones, & ſupplicationes ſede vacante ſignent. 558.
Signaturæ Iuſtitiæ reformatio. 560.
Signaturæ Iuſtitiæ legato vrbis conceditur. 213.
Signatura gratiæ ne quid contra editas reformationes expediat. 579.
Signaturam Iuſtitiæ habentibus inhibetur ne ſignent ſupplicationes, ſeu commiſſiones auocatorias ſeu ſimplicis Iuſtitiæ, ſeu appellatoria eorum qui Capitolino foro ſubijciuntur. 91.
Significationes per duos menſes ſeruentur. 301.
Significationes & moratorias à Camera apoſtolica habentes non moleſtentur. 301.
Significationes impetrantes ad quid teneantur. 526.
Si in euidentem &c. in examinandis cauſis alienationum rerum eccleſiaſticarum Commiſſarij delegantur. 36.
Si in euidentem Commiſſiones alienationum rerum eccleſiaſticarum à Camerario, Præſidentibus, & Clericis Cameræ non concedendæ. 564.
Si in eu euidentem Commiſſiones quando ſint concedendæ à Pœnitentiaria, & ſi de intereſſe agitur ordinarij cui committendæ. 571.
Simoniacorum pœna. 83. 114.
Simonia vt tollatur conſtitutiones innouantur. 114.
Simoniacæ promiſſiones, aut contractus damnati. 83.
Simonia eligendo ſummum Pontificem nullam dictæ facultatem tribuit. 83.
Simoniæ hæreſeos incurrunt, Papatum ambientes, aut aliquid ſuper eo tractantes. 460.
Si neutri Si nulli, Nouæ prouiſionis, ac Perinde valere gratia cui beneficiũ impetrare volenti, nõ ſuffragetur. 510.
Si qui clauſula, ſi fuerit in expeditionibus nihil pro ſigillo ſoluatur. 572.
Societates erigendi facultas reuocatur. 583.
Societates. Vide Confraternitates.
Societates officiorum quomodo, & à quibus fieri poſſint. 117. ſeu. 109. reuocatur huiuſmodi conſtitutio. 121.
Societates officiorum ad rationem duodecim pro centenario quomodo ſint faciendæ vt valeant. 415. ad priſtinum modum reducuntur 697.
Societates ſuper Notariatibus cauſarum ciuium iniri poſſint. 616.
Sodomitarum pœna. 114.
Sola ſignatura ſufficiat. Iſta clauſula in ſupplicationibus beneficiorum quid operetur 338 371. 372.
Solicitatorum litterarum apoſtolicarum priuilegia 155.
Solicitatores Iudicum, beneficia, de quibus coram ipſis Iudicibus agitur impetrare non poſſint. 494.
Solicitatores, procuratores ſeu teſtes colitigantium offendentes qua pœna puniendi. 81.
Sollicitatorum litterarum apoſtolicarum priuilegium quoad expectatiuas, quoad beneficia. 155. 156.
Sortilegia & incantamenta exercentium pœna. 115.
Spes veniæ, & vt latere poſſint delicta, ad peccandum reddit promptiores. 47.
Spes liberationis eccleſiis, & ſicarijs anſam præbet. 610.
Spiritum ſanctum à Patre, & filio æternaliter eſſe tanquam ab vnico principio, & vnica ſpiratione. 18
Spiritus ſancti ſubſiſtentiæ filium ſicut & Patrem ſecundũ Græcos cauſam, ſecundum Latinos principium eſſe 18.
Spiritum ſanctum procedere ex filio filius æternaliter habet à Patre 18.
S. Spiritus in Saxia Hoſpitalis fundator Innocentius Tertius. 55.
S. Spiritus in Saxia Magiſtris, & fratribus ordinis ſancti Auguſtini facultas conceſſa, vt poſſint de vſuris, rapinis, incendijs, damnis datis, & alijs huiuſmodi componere. 54. 55.
S. Spiritus in Saxia fratres vt benigne recipiantur ab omnibus, & eleemoſinas quærere permittantur ſub excommunicationis pœna iniungitur. 55.
S. Spiritus in Saxia Hoſpitalis Magiſtris & fratribus libertates, immunitates, indulgentiæ, indulta, ſtatuta, relaxationes & alia per Innocentium Tertium, Quartum, & Octauum, Alexandrum Tertium, Celeſtinum Quintũ, Bonifacium Octauum, Vrbanum Quintum, Clemente Quintum, & Sextum, Eugenium Tertium, & Quartũ, Martinum Quintum, Benedictum Duodecimum, in concilio Lateranenſi per ſummos Põtifices, quadragenæ per ſexaginta Archiepiſcopos & ſeptuaginta Epiſcopos per Nicolaum Quintum, Caliſtum Tertium, Pium Secundum, & Paulum Secundum, conceſſa. 54. 55. 102. ampliantur. 105. reuocantur. 582. 591.
S. Spiritus in Saxia præceptoriæ Hoſpitalis ſuppreſſio. 365.
S. Spiritus in Saxia Præceptori, & Deputatis mandatur, vt cenſus ſuper bonis Hoſpitalis ſummæ triginta millia auri ſcutorum conſtituant 409.
S. Spiritus in Saxia Hoſpitale à fundamentis per Leonem X. ædificari mandatur. 102.
S. Spiritus in Saxia confratres, qui ingredi voluerint quid facere teneantur. 102.
S. Spiritus in Saxia, confratrũ priuilegium quoad confeſſarium ordines ſacros, beneficia & dignitates eccleſiaſticas quoad ſepulturam tempore interdicti & alia. 101.
S. Spiritus in Saxia Confratres die Pentecoſtes in Baſilica Principis apoſtolorum conueniant. 103
S. Spiritus Confratres defunctum Confratrem comitantes ad funus quid agere debeant, & quo habitum incedant. 103.
S. Spiritus in Saxia Hoſpitalis, & Monaſterij Præceptor qualis eſſe debeat. 104.
Spoliorum ad Cameram apoſtolicam pertinentium declaratio. 267.

Spoliorum Collector generalis deputatur. 337. 421. 435. 453 456. 493. 505. 548.
Spoliorum Collector in Hiſpania deputatur. 510.
Spoliorum Cauſæ Theſaurario perpetuò committuntur. 367. 453. 456. 505. Cameræ Præſidenti 493. 421. 547.
Spoliorum nomine veniunt Clericorum bona ex illicita negotiatione acquiſita. 506. item ex fructibus beneficiorum. 337. 505 421.
Spolia Clericorum decedentium ne à Camerario, & Clericis Cameræ remittantur. 565.
Spolij Imperialis Epiſcopi Sagontenſis cauſæ ad ſedem apoſtolicam aduocantur. 300.
Spolia quę dicantur, vnde proueniant, & ad quem ſpectent. 267. 304. 421. 539.
Spoliorum nomine non veniant eorum bona qui facultatem habent teſtandi. 539.
Spoliorum cauſa Cameralis eſt, & in Camera diſcutienda 300.
Spoliorum Collector beneficiorum reſeruatorum poſſeſſionem capere poſſit. 548.
Sportularum recipiendarum modus. 39. quoad Auditores Rotæ. 562.
Sportularum modus in prophanis, & beneficialibus cauſis 563. 573.
Sportulæ ab Auditore Cameræ in ordinarijs non recipiendæ. 569.
Sportularum nomine nihil à Iudicibus ordinarijs in ciuilibus recipiendum. 573.
Sportularum nomine in criminalibus quantum recipiendum. 573.
Sportulæ in abſolutione condemnati in contumaciam abſoluantur. 651.
Sportulas extorquendi cauſa ne quis ad petendam ſententiam inducatur. 503.
Sportulæ à Capitaneo Appellationum ſecundum ſtatutorum taxam accipiendæ. 575.
Sportulæ per manus Notarij cauſæ, & prius ſubſcripta ſententia recipiendę 573.
Statuta inter ſummum Pontificem, ſedem apoſtolicam, Imperatorem, & Germaniæ Principes. 19.
Statutorum Romanorum in volumine quoad Iudices, & litigantes, ordinationes quędā Sixti Quarti, deſcripeę. 92.
Statuta vrbis in executionibus & mercedibus ſeruentur, vbi deficit Capitolina tabula. 93.
S. Stephani militum ſtatuta, & priuilegia confirmantur. 524. 588.
Stilus in Romana Curia pro lege ſeruatur. 355.
Stipēdia militaria nemo capiat alicuius Principis ſine licētia ſui ſuperioris. 199.
Studij generalis, ſtudentium, & Doctorum vrbis priuilegia. 2. 17. 105.
Studij generalis Reformatorum officium. 17. 105.
Studij generalis in fauorem litteræ Eugenij Quarti. 17. 105. 489. 655.
Studio generali vini Gabella applicatur. 17. 105. capitula dictæ gabellæ fraudibus obuiantium confirmantur. 489. 655. ſuper dicta gabella mons erigitur. 688. erectio declaratur. 689.
Studentibus, & ſcholaribus pauperibus collegium, & habitatio conſtruatur. 181.
Studentes vbi agere, & conueniri debeant. 2. 1. 17. 1. 105.
Studentes, & Doctores vrbis inuiti non poſſunt in Capitolio conueniri niſi ex homicidio. 3. 105.
Studentium gratiæ quoad beneficiorum fructus percipiendos 3. declarantur. 9. non valeant ſine conſenſu ordinarij. 653.
Studentium exemptio ab omnibus contributionibus, & collectis. 3. 106.
Studentes ne ad beneficiorum reſidentiam teneantur. 3. 105.
Studij lectorib⁹ ſolutis ſalarijs gabella reliqua vini ſordiſs Conſeruatoribus & Romano Populo condonatur. 100.
Studendi Theologiæ, Iuri canonico, & ciuili, Medicinæ, & alijs facultatibus tempus competens quid ſit, vt quis vel Doctor, vel licentiatus, vel Baccalaurius, vel Magiſter creari, & dici poſſit, & dignitates eccleſiaſticas in Gallis conſequi. 129.
Studij gabellæ mons erigitur, ad rationem xi. pro centenario. 688.
Suanenſis eccleſia Senenſi Metropolitanæ ſubijcitur. 235.
Subaſtationibus rerum ad fiſcum ſpectātium ne fraus fiat, & eorum à quibus fit, pœna. 707.
Subdiaconi qui familiares Papæ declarantur. 235.
Subditi ne ſine licentia Dominorum militent. 199.
Subditi ſtatus eccleſiaſtici ne militare auſint niſi apud Duces Romanæ eccleſiæ 374.
Subditi pro Dominis obligati etiam non petentes ab ipſis releuentur indemnes. 489.
Subditorum obligationes, etiam in forma Cameræ ad fauorem Dominorum, & inſtrumenta quæcunque etiam iurata nulla ſint. 489.
Subſidium dimidij & vnius ſcuti pro centenario. 419.
Subſidium trecentorum millium, extenditur ad exemptos. 281. prorogatur. 399. ab eorum contributione exemptis reuocatur. 467.
Subſidij triennalis prorogatio. 305. 355.
Subſidij octo millium ſcutorum pro reparatione portus Anconitani. 554.
Subſidij impoſitio in Campania pro munimine Anagniæ. 647.
Subſidium quatuor ſcutorum pro oleo extrahendo 648.
Suburbium S. Petri inſtitutum à Nicolao III. & ornatū à Leone IIII. 664.
Summator in litteris per Camera gratis expediendis qua debent vti inſcriptione. 80.
Superſedendi mandatum allegantes occaſione receſſus ab vrbe reijciendi ſint ab Auditoribus. 224.
Supplicationum, & Commiſſionum ſumptis à Regiſtro Petri, vt habeatur fides. 166.
Suſpicionis fugæ vigore ſi quis carceretur per eum ſoluatur captura ad cuius inſtantiam fuit captus. 93.
Symbolum fidei, quam quisque Doctor, vel alius profiteri debet prius quam promoueatur vel aggrediatur officia 622. 633.
Symbolo fidei, quo vtitur Romana eccleſia, quęcūque continentur credere & profiteri debet, qui eccleſijs, Regularium, & Militarum locis præficiendus eſt, tenetur etiā qui beneficia curata obtinet. 634.
Synagogam vt vnum tantum habeant in ſingulis locis Iudæi. 401.
Synagoga pro qualibet hebræi decem ducatorum ſummā Cathecumenis ſoluant 401.
Syndicatus omnium Magiſtratuum pręterquam perſonarum legatorum Cardinalium & de quibus debeant ipſi Cardinales prouidere. 162. 218.
Syndicatus forma qualis. 216.
Syndicatui qui ſubijciantur. 92. 216. 693.
Syndicatum ſe obſeruaturum officialis omnis iurare, & cautionem præſtare debet in litteris. 217.
Syndicatus, & rationis reddendæ cauſa Magiſtratus, & officiales functo officio debent facere proclamata. 217.
Syndicantes Iudices quomodo ſe gerere debeant in ſyndicatu adminiſtrando, & circa officiales. 219.

T

TAbernarij debeant conſignare vinum emptum infra 24. horas. 490.
Taxæ ſoluendæ pro expeditione litterarum officialium totius ſtatus eccleſiaſtici. 63.
Taxæ officialium curiæ Romanæ innouantur. 93.
Taxæ equorum ab omnibus Communitatibus exigantur. 521.
Taxæ Notariorum ciuilium, 682. & criminalium. 684.
Templorum pro ædificatione eccleſiaſtica bona alienari liceat. 203.
Tēpla Romę per Conſtantinū imperatorem ędificata. 193.

Tempus

Tempus omne, cum de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem ſpectantibus agitur beneplacitũ eſſe Deo. 270.
Termini ſubſtantiales quomodo iterandi. 561.
Terminus ad docendum de nullitatibus & alijs quando, & quomodo præfigi poſſit ab Auditore Rotæ. 562.
Terminus pro ſeruato quando expiret. 574.
Termini pro ſeruato, & cedulæ ſententiarum per alium Notarium quam actuarium, accepti ad referendum, ipſo die vel ſequenti ſunt referendi. 561.
Terras Romanæ eccleſiæ inuadentium pœna. 118.
Teſtamento relicta ſub ſpoliorum nomine veniunt ab eo qui non habuerit teſtandi facultatem. 267. 503.
Teſtamenta, ſeu aliæ diſpoſitiones etiam in fauorem piorũ locorum de rebus eccleſiaſticis quando ſint nulla. 503.
Teſtamenti factione priuatur qui ſe ſimoniace geſſit in electione ſummi Pontificis. 83. qui detinet bona Palatij apoſtolici. 168. 514. Meretrices niſi quoad prolem legitimo Matrimonio ſuſceptam, aut niſi conceſſerint Monaſterio Conuertitarum quartam vel quintam partem bonorum. 183.
Teſtandi, ſeu aliter diſponendi facultas Clericis, & Curialibus conceſſa. 87. 121. 589.
Teſtandi ſeu aliter diſponendi, facultatum in fauorem eccleſiarum Prælatis conceſſarum moderatio. 304. 553.
Teſtandi facultas, an, quibus, & quomodo concedenda, 571. 567.
Teſtandi ſeu diſponendi facultas ampla Regenti Cameræ conceditur. 471.
Teſtandi facultas datur Meretricibus & concubinis ſi quartam vel quintam bonorum partem Conuertitarum Monaſterio reliquerint, ſeu donauerint. 183.
Teſtandi facultas Militibus S. Stephani. 588.
Teſtandi facultas Religioſis extra clauſtra degentibus à Pœnitentiaria non concedenda. 571. neque à Contradictarum officialibus. 567.
Teſtandi facultates de bonis eccleſiaſticis in forma Quinterni concedende ab Officialibus Contradictarum. 567.
Teſtes occaſione controuerſæ litis oſtendens qua pœna puniendus. 81.
Thalmud volumen hebraicum cur damnatur, & comburitur. 379.
Theologia ſimul audiatur quãdo auditur philoſophia. 108.
Theologi cunctis Doctoribus præferendi. 129.
Thermarum loci conceſſio Carthuſienſibus pro fabricanda eccleſia. 551.
Theſaurariarum vel communitatum introitus in gubernijs Cardinalium non comprehendantur. 509.
Theſaurariæ Peruſiæ, & Vmbriæ montis vacabilis erectio. 442.
Theſaurarius generalis collector ſpoliorũ deputatur. 421. 337. 421. 453. 456. 493. 505. 510.
Theſaurarius generalis ad vendendum officia Notariatus, & Cancellariæ deputatur. 480.
Theſaurarij in rationibus reddendis officium. 632.
Theſaurarij, Communitates & huiuſmodi tertiam prouiſionis, ſeu ſalarij partem Gubernatoribus ne ſoluant ſed retineãt vſque ad finẽ officij pro ſyndicatu faciendo. 217.
Thomas ſaracenus creatur ſummus Pontifex, & Nicolaus Quinctus vocatur. 35.
Thomæ Saraceni præſtantia, & laus. 35.
Torquendus ex indicijs quando cum cautione de ſe repræſentando relaxandus. 412. 489.
Tracta quibus danda & quotæ ſummæ. 179.
Tracta ſi fuerint conceſſa de bladis, ipſa blada deferenda tamen in vrbem. 179.
Traditiones, apoſtolicas & eccleſiaſticas profeſſor cuiuslibet artis profiteri debet. 622.
Tranſlati, ſiue extra clauſtra Religionis degentes. 495.
Trapezitæ & alij qui ſimoniace egerint in electione ſummi Pontificis qua pœna puniendi. 83.
Trãſfiguratio Chriſti feſtas, dies octauus Kal. Auguſti. 475.
Tranſubſtantiatio ab eccleſia catholica vocatur conuerſio ſubſtantiæ panis & vini in Euchariſtiæ Sacramẽto. 622.
Tranſpontinum beatæ Mariæ templum diruitur & transfertur. 664.
Tridentum ciuitas ad concilium celebrandum propter omnium commoditatem eligitur. 278. 271. 279.
Tridentinum concilium Kalendis Nouembris. 1542. celebrandum, & cur. 270. 271.
Tridentinum concilium præcipue ob Germanos celebratũ, & in loco, quem ipſi deſiderabant. 271.
Tridentinum Concilium primum Mantuæ deinde Vicentiæ poſtea Tridenti inſtituitur. 271. 278.
Tridentum Concilium reducitur. 541.
Tridentini Concilij celebrandi litteræ. 268.
Tridentini Concilij ſuſpenſio. 278. 481.
Tridentini Concilij proſecutionis indictio. 482.
Tridentini Concilij confirmatio. 617.
Tridentinum Concilium à quo tempore obſeruari debeat declaratur. 619.
Tridentini Concilij decretorũ pro obſeruatione octo Cardinales deputantur. 619.
Tridentino Concilio qui interſunt à decimis, & gabellis eximuntur. 541.
Tridentinum Concilium Prælatorum adeuntium in cauſis, ſuperſedeatur. 693.
Tridentinum Concilium, ne commentarijs, gloſſematibus, ſcholijs, & notationibus augeatur ſine auctoritate apoſtolica. 618.
Tridentini Concilij decretis gratiarum, & priuilegiorum aduerſantium reuocatio. 671.
Triennalis ſubſidij moderatio. 305. prorogatio. 355.
Trinitas & contra negantes eam. 410.
Trinitatis articuli, & perſonarum declaratio in Concilio Florentino. 18.
Triremes bis in anno viſitentur. 303. 48.
Triremibus condemnati relaxandi de mandato viſitatorum. 303.
Turcæ, & alios infideles reprimendos ſpiritualibus, & temporalibus præſidijs. 137.
Turcas bello proſequi eſt Deo repugnare hæretice inquit Lutherus. 158.
Turcæ in Italia populatio. 162.
Turca cum exercitu Vngariæ regnum inuadit. 279.
Turca, Rhodum, Belgradum, & Vngariæ regnum occupauit. 203.
Turcæ rabies in Romanam vrbem præcipue. 203.
Turonenſes groſſi decem pro vno floreno Cameræ computandi, & in quare. 152.
Tyberis immundiciarum officij extinctio. 682.
Tybur & quædam alia oppida ſub populi Romani ditione exiſtentia ab onere pro ſtationibus militum Romanæ eccleſiæ eximuntur. 100.
Tyburtina ciuitas & arx populo Romano reſtituitur. 449.

V

VAcationum eccleſiarum nunciatoribus nihil detur vel promittatur. 8.
Vaccas rubeas, quot, & quam longe ab vrbe habere liceat. 179.
Vaſſallorũ obligationes pro ſuis Dominis, & cõtra eas. 488.
Vaſſallorum ſeu Vaſſallagiorum ad eccleſias pertinentium alienationum commiſſiones non concedendæ per Pœnitentiariæ officiales. 571. neque per officiales Contradictarum. 567.
Vectigales, vinum portantes, quomodo illud denunciare debeant. 490.
Vectigal duorum Carlenorum pro molitura cuiuslibet rubri grani imponitur. 349. Vide Gabella.
Vectigalia ne à Camerario, & Clericis Cameræ imponantur, augeantur, vel diminuantur. 565.
Velletri oppidum ſubditum populo Romano, & à quo onere eximatur. 100.
Veneti excommunicantur, cum oppida Romanæ eccleſiæ occupata reſtituere nolentes ad futurum Concilium appellauerint. 89.
Veniæ ſpes & facultas ad peccãdum viã aperit. 90. 175. 591.

Verbum

Verbum Hodie ſeu Nuper in litteris apoſtolicis Reſignationum quid operetur. 225. 254. 298.
Veritati illuminatæ fidei omnis aſſertio contraria, omnino falſa diffinitur. 108.
Viarum Magiſtratus officium eligitur. 2. Vide Magiſtri viarum.
Vias prope publicas vtrinque arbores, amouentur & quæcunque latibula ne viatores à latronibus offendantur. 142.
Viæ ad decorem, vtilitatem, & commoditatem vrbis quales ſint. 660. 602.
Viæ ſilicatæ ne propter humiditatẽ ante domus fiant. 662.
Viarum ſternẽdarũ meri Iudices ſint Magiſtri Viarũ. 662.
Vias, plateas, loca publica, & priuata occupantium temeritas. 15.
Vicarij generalis in prouincia Marchiæ officium, & facultates. 251.
Vicarij generalis Papæ facultas congregandi Synodum in Romano Clero, edendi ſtatuta, eligendi Antiſtitem ad ordines cõferendos, & alia ſacramenta, & eccleſias, & conſecrandi cœmeteria. 208.
Vicarius generalis vrbis Clericorum, Religionum, Monialium, eccleſiarum, Miſerabilium perſonarum, fraternitatum Laicorum, Hoſpitalium Hoſpitaleriorum, & Hebræorum Iudex. 140. 395. 207.
Vicarij generalis Papæ facultas, & Iuriſdictio circa Monaſteria, eccleſias, cauſas ciuiles, & ordinarias non excedentes flor. 60. criminales, alimentorum matrimoniorũ locationes, penſiones, reſponſiones, deuolutiones domorũ, rationes vinearum, mercedem, contra vſurarios, Blaſphemos, periuros, & quoſcunque eccleſiaſtici fori. 40. 207. 208. 273. 286.
Vicarij generalis Papæ auctoritas in ſententijs, & proceſſibus. 207.
Vicarij iuriſdictionibus A.C. facultatem non præiudicat. 550. 555.
Vicecamerarij, ſeu Gubernatoris officium circa cognitionem cauſarum & alia. 40. 92.
Vicecancellarij deputatio. 228. 238.
Vicecancellarijs officia quædam aſſignantur. 164.
Vicecancellarij officium contra Abbreuiatores ſi committant vt litteræ ſiot reſcribendæ. 11.
Vicecancellarij officium quoad admiſsionem Auditorum Rotæ. 13.
Vicecancellarij officium, ſeu Viceregentis circa correctionem Auditoris male ſe gerentis. 13.
Vicecancellarij ſeu Vicegerentis officium quoad committendas cauſas Auditoribus iniquis vel infamibus. 13.
Vicecancellario eccleſia, & Palatium S. Laurentij conceditur. 229.
Vicegerentis officium. Vide Regens.
Vicentia eligitur ad Concilium celebrandum ſub Paulo Tertio. 269.
Vicentiæ concilium non celebratur ob Germanorum incommoditatem. 270.
Victualium aduehendorum ad vrbem cura Præſidentibus annonæ. 236.
Viennenſis, & Lugdunenſis concilij conſtitutiones circa electionem Papæ. 215.
Viennenſi concilio diffinitum eſt animam eſſe per ſe & eſſentialiter humani corporis forma. 108.
Viennenſis concilij conſtitutio, vt Pontifici dignitas ſeruetur. 117.
Viennenſe concilium ſub Clemente V. excõmunicari præcipit eos qui ſcienter in gradibus prohibitis matrimonia contraxerint, 74. 420. & matrimoniũ ſeparari. 175.
Vindictæ transuerſales omnino damnantur, & earum carpentium pœna. 42. 56.
Vigeſimę Hebręorũ impoſitio, & prorogatio. 301. 355. 396.
Vini forenſis gabella ſtudio vrbis applicatur. 87. 203.
Vini forenſis gabellæ capitula fraudibus obuiam ita confirmantur. 489. 655.
Vini forenſis ſuper gabella modus exigitur. 688. exactio declaratur 689.
Vini forenſis gabella ſolutis ſtudij ſalarijs Conſeruatoribus & Romano Populo conceditur. 100.
Vinum cum qualitate, quantitate, venditore, emptore Pantinarijs denunciandum per Veſtigales. 489.
Vinum ad minutum vendentes, & Tabernarij quid facere debeant quoad gabellam. 490.
Viſitatorum Carcerum officium. 301.
Viſitatores ſemel in hebdomada viſitent carceres. 302.
Viſitatorum mandato carceribus condemnati ſine mora relaxandi. 303.
Viſitatores dilationes carceratis tantum concedant. 304.
Vltimarum voluntatum commutationes, & derogationes concedere ſacer Pœnitentiarius abſtineat. 572.
Vngaria à Turcis occupatur & opprimitur. 203. 87.
Vngariam Rhodum, & Belgradum propugnacula, & antemurale Chriſtianæ dictionis. 203.
Vnionum beneficiorũ confirmationes an expediendæ. 166.
Vniones perpetuæ beneficiorum an faciendæ. 111.
Vnionum beneficiorum causa annatę perſoluendæ. Vide Annatas.
Vrbem Romam incolentium priuilegia. 331.
Vſurarias cauſas cognoſcendi facultas Vicario Papæ. 40. 207. 208. 273. 286. quibuſdam Cardinalibus. 480.
Vſurarij pleclendi per Vicarium Papæ. 207. 273. 286.
Vſura quid & quando committatur. 118.
Vſurariam prauitatem continent ſocietates quæ non ſunt ſuper officijs conſtitutæ. 414.
Vſurarij ſecundum Conſtitutiones Marchiæ puniendi. 695.
Vſurariæ prauitatis prætextu ad fiſci inſtantiam, Mercatoribus creditorum ſuorum exactio non retardanda. 569.
Vuicleuiſtarum perfidia in Cõcilio Conſtantienſi damnatur. 157.

X

XEnodochia, Hoſpitalia, leproſaria, an & quando Cardinalibus commendari poſſint. 111.

FINIS.

REGESTVM.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ Tt Vu Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sſſ Ttt Vvv Xxx Yyy Zzz.

Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee Ffff Gggg Hhhh Iiii Kkkk Llll Mmmm Nnnn Oooo Pppp Qqqq Rrrr Sſſſ Tttt Vvvv

A B C D E F. Omnes ſunt duerniones.

CONSTITVTIONES PII PAPAE QVINTI

I

Deputatur Collector Generalis Spoliorum eccleſiaſticorum in vniuerſa Italia Bartolomæus Buſſottus Theſaurarius.

DILECTO FILIO BARTHOLOMAEO BVSSOTTO CIVI FLORENTINO Theſaurario noſtro Generali.

PIVS PAPA V.

DILECTE fili ſalutem, & apoſtolicam benedictionem, Cum, ſicut accepimus, nonnulli res, & bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita, per obitum prælatorum, & aliarum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra hanc almam Vrbem deceſſerunt, remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia alias fe. re. Paulus Papa II. prædeceſſor noſter ad Cameram apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, & declarauit, necnon fructus, redditus, & prouentus menſarum patriarchalium, Metropolitanarum & aliarum cathedralium eccleſiarum, & Monaſteriorum, in tota Italia conſiſtentium, & per obitum illorum prælatorum vacantium indebite occupare, & ſpolijs, ac fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerint, & præſumant: in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ præiudicium non paruum. Nos pro noſtri paſtoralis officij debito talium perſonarum auſus temerarios reprimere, & ne ſpolia, ac fructus huiuſmodi in poſterum diſsipentur, opportune prouidere volentes, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quoſcumque dictorum ſpoliorum, & fructuum per totam Italiam ad hunc vſque diem quomodolibet deputatos collectores, & ſubcollectores primo & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam auctoritatem, & poteſtatem abdicantes: Te, de cuius fide, integritate, & diligentia plurimum in domino confidimus noſtrum, & dictæ Cameræ in vniuerſa italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium, necnon fructuum, redditiuum, & prouentuum menſarum huiuſmodi collectorem generalem, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, quoad vixeris, & quandiu Theſaurariatus noſtri generalis officium obtinueris, conſtituimus, & deputamus. Dantes tibi plenam, & omnimodam poteſtatem, & auctoritatem omnes, & ſingulas res, & bona quæcumque mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ſpolia nuncupata huiuſmodi, & etiam illa quæ ex fructibus redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis empta, ædificata, refecta, & reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdem fructibus, redditibus, & prouentibus quomodolibet prouenerint per obitum quarumcumque perſonarum eccleſiaſticarum ſecularium beneficia non ſimplicia, ſed adminiſtrationem habentia obtinentium. Et quoad beneficia ſimplicia, niſi ex priuilegio apoſtolico eis conceſſo, ſeu ex conſuetudine legitime præſcripta in loco vigente teſtari volentium. Et quorumuis ordinum regularium quauis etiam pontificali dignitate fulgentium, in vniuerſa italia (extra tamen dictam Vrbem) pro tempore decedentium, remanſura, & relicta, cuiuſcumque qualitatis, generis, & ſpeciei fuerint, etiam gemmas, & alia pretioſa, & pecuniarum ſummas, necnon etiam fructus, redditus, & prouentus menſarum huiuſmodi a die Eccleſiarum, & Monaſteriorum vacationis huiuſmodi vſque ad diem præfectionis, ac prouiſionis, ſeu commendæ de illis faciendæ, quos omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus ad nos, & dictam Cameram ſpectare, & pertinere volumus, & decernimus, & eidem Cameræ appropriamus, & applicamus, noſtro, & præfatæ Cameræ apoſtolicæ nomine colligendi, percipiendi, exigendi, & recuperandi, ac tam ſuper illis, quam alijs quibuſcumque ſpolijs, quæ hactenus in ipſa Italia per ſimilium perſonarum obitum, aut alias remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus vijs, & modis inquirendi, & inueſtigandi: Et pro faciliori inquiſitione, quaſcunque perſonas cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas, ac præteritos collectores, & ſubcollectores ad coram te, vel alio, ſeu alijs a te deputandis comparendum, necnon de adminiſtratis, exactis, & receptis per eos computum, & rationem reddendum, illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris ad ſe examini ſubijciendum, ac ſpoliorum, necnon fructuum, redditiuum, & prouentuum huiuſmodi occupatores, & detentores ad ſpolia, fructus, redditus, & prouentus eadem relaxandum, & tibi conſignandũ, & ſoluendum ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, per perſonam eccleſiaſticam a te eligendam infligendis, ac etiam pecuniarijs tuo arbitrio moderandis, & applicandis, monendi, & compellendi, ac contradictores quoslibet, & rebelles, ac renitentes cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, & illas aggrauandi, & reaggrauandi, auxiliumque brachij ſecularis ad hoc (ſi opus fuerit) inuocandi, & ſuper iiſdem ſpolijs, & fructibus, redditibus, & prouentibus pro dicta Camera (prout tibi videbitur) componendi, & concordandi, ſoluenteſque de compoſitis, ac ſolutis per eos, ac receptis abſoluendi, & liberandi, necnon ad cor reuerſos, ſi id humiliter petierint, a cenſuris, & pœnis, ſi quas inciderint, per perſonam eccleſiaſticam a te eligendam præuia ſatisfactione abſoluendi, & liberandi, ac in præmiſsis omnibus, & ſingulis, ſummario, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta, procedendi. Vnum quoque vel plures loco tuo cum ſimili, aut limitata poteſtate ſubſtituendi, & alia præmiſſa faciendi, ſubcollectores deputandi, &

 ſubdele-

ſubdelegandi, illoſque quoties tibi videbitur reuocandi, cæteraque omnia, & ſingula faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmiſsis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna. Et inſuper, vt exactio ſpoliorum, ac fructuum, reddituum, & prouentuum huiuſmodi celerius, & facilius fiat, quod de cætero omnes, & ſingulæ lites cauſæ, & controuerſiæ ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum, ac fructuum, reddituum, & prouentuum negotijs nunc, & pro tempore pendentes, a nullo alio quam a te, ſeu alijs ſuper dictis ſpolijs, ac fructibus, redditibus, & prouentibus pro tempore deputatis collectoribus, aut ſubcollectoribus, aut particularibus delegatis cognoſci, nec alteri, niſi per commiſsionem manu noſtra ſignatam, vel per noſtras literas committi, aut delegari poſsint, & citato moderno, & pro tempore exiſtente dictæ Cameræ apoſtolicæ Commiſſario generali. Quodque citationes, inhibitiones, vel mandata, quæ alias quam ex commiſsionibus (vt præfertur) manu noſtra ſignatis, eodemque Commiſſario citato, vel litteris noſtris emanauerint, quoad earundem cauſarum introductionem, & litis pendentiam, ſeu tuorum miniſtrorum per te ad id deputandorum, iuriſdictionis, & proceſſuum impedimentum, vel retardationem, nullius ſint roboris, vel momenti: Quodque a ſententijs per te, ſeu tuos miniſtros præfatos ſuper præmiſsis pro tempore latis, nullatenus appellari, ſeu earum executio differri, aut ſuſpendi nullatenus poſsit, aut debeat, niſi data prius bancaria cautione in forma depoſiti, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & ordinum prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris apoſtolicis eccleſijs, monaſterijs, & ordinibus prædictis, eorumque Superioribus, Prælatis, & perſonis ac quibuſuis alijs, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum, derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis etiam iteratis vicibus conceſsis, & confirmatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die decimaſeptima Ianuarij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

2

Confirmatio facultatum Alexandri Riarij Cameræ apoſtolicæ Auditoris.

PIVS Papa Quintus. Motu proprio &c. Cum ſicut nobis innotuit, fœ. re. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter tunc in humanis agens in dilecti filij Alexandri Riarij tunc dicti prædeceſſoris, & Curiæ noſtræ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris ad officium Auditoratus huiuſmodi per ipſum prædeceſſorem, tunc facta deputatione quam plurima eidem Alexandro Auditori conceſſerit priuilegia, prærogationes, facultates, & indulta pro adminiſtranda ad Dei laudem iuſtitia obligationum, ac contractuum tam in forma Cameræ Apoſtolicæ, quam alias quomodocunque & qualitercunque celebratorum & celebrandorũ executione, & alias prout in litteris, & motibus proprijs ab eodem Pio prædeceſſore noſtro deſuper emanatis, ac etiam inſuper quam plurima alia priuilegia, facultates, prærogatiuæ, libertates, indulta, & aliæ gratiæ pro tempore exiſtentibus eiuſdem Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalibus Auditoribus, & officialibus, atque Notarijs eiuſdem Auditoratus tam forſan per dictum Pium Quartum, quam Paulum Secundum, Sixtum Quartum, Iulium Secundum, Leonem Decimum, Clementem Septimum, Paulum Tertium, Iulium etiam Tertium, Paulum Quartum, ac forſan alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & pro tempore exiſtentes ſub diuerſis formis, & tenoribus conceſſa fuerint, & ſint, prout in motibus proprijs, ſupplicationibus, & alijs litteris deſuper confectis dicitur contineri. Nos igitur quorum mentis, & intentionis, ac enixæ voluntatis exiſtit, vt priuilegia prædicta perpetuo inconcuſſa, & illæſa remaneant, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruentur, ea potius augendo, quam diminuendo, eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes, tam eundem Alexandrum Riarium modernum Auditorem noſtrum, quam dilectos filios illius officiales, ac Notarios ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volẽtes Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium omnia, & ſingula, & quæcunque priuilegia facultates prærogatiuas, libertates, & indulta, ac alias ſpirituales, & temporales gratias tam præfato Alexandro per Pium Quartum etiam circa executionem cõtractuum, in quibus proceditur executiue, vel procedi ſolet, quam pro tempore exiſtentibus generalibus Auditoribus, & tribunali ac officialibus eiuſdem Auditoratus tam coniunctim, quam diuiſim per prænominatos prædeceſſores, necnon Sedem Apoſtolicam, ac alios quomodolibet ſub quibuſuis formis, & tenoribus, ac etiam ſub quibuſuis rebus, ac materiis tam in genere, quam in ſpecie, & tam per viam, & modum ſimplicis, vel nouæ conceſsionis, quam confirmationis, & innouationis, vel alias quomodolibet perpetuo confirmamus, approbamus, ac etiam innouamus, & quatenus opus ſit, reualidamus, illaque omnia, & ſingula ab omnibus perpetuo, & inuiolabiliter, ac ad vnguem obſeruari volumus, decernimus, & mandamus. Et ita in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios ordinarios, & extraordinarios, delegatos, & ſubdelegatos, quauis auctoritate fungentes, & functuros, etiam ſacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores &c. ac S. R. E. Cardinales &c. ſublata &c. iudicari, ſententiari, & diffiniri, ac obſeruari debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit

ſigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in vniuerſalibus, prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis, & edendis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam iuramento &c. roboratis, ſtatutis conſuetudinibus, vſibus ſtylis etiam per dictum Pium Quartum editis, & factis, priuilegiis quoque, indultis, gratijs, prærogatiuis, reſcriptis, & motibus proprijs, ac literis Apoſtolicis quibuſcunque Iudicibus, & perſonis, ac tribunalibus, & locis etiam circa obligationem in forma Cameræ, & contractuum, Iuramentorum etiam per nos, & ſeu dictos, & quoſcunque alios prædeceſſores noſtros, ac Sedem, & Cameram Apoſtolicam, necnon alijs & quibuſcunque etiam motu proprio &c. ac conceſsionibus conſtitutionibus &c. ac aliàs ſub quibuſuis tenoribus &c. forſan conceſsis &c. quomodolibet in poſterum conceden. &c. quibus omnibus, & ſingulis & ſi de illis &c. eorum omnium tenores &c. pro expreſsis habētes, latiſsime hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe, & fore volumus, pariter & decernimus, necnon omnibus aliis quæ ſupradicti prædeceſſores noſtri in gratiis per eos factis prædictis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque: Proniſo quod idem Auditor Cameræ nunc, & pro tempore exiſtens obſeruet contenta, & ordinata in ſacroſancta Synodo Tridentina Volumus autem præſentis noſtri Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique ſidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtāte, etiā abſque eo quod per Curſores præſentetur.

Placet Motu proprio. M.

Die Trigeſima Ianuarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Admiſſa eſt hæc Cædula Motus proprij ex decreto Cameræ collationata, & concordat.

Hie. de Tarano.

IDEM

3

Contra homicidas, delinquentes, & bannitos regni Neapolis.

PIVS Papa V Ad futuram rei memoriam. Romanus Pontifex in ſupremo iuſtitiæ throno diuina diſponente clementia conſtitutus inter multiplices ſollicitudinis curas, quibus aſsidue premitur ſuæ vigilantiæ ſtudium circa ea adhibet potiſsimum, per quæ ſtatum, ac ditionem Eccleſiaſticam facinoroſis, ac ſceleſtis hominibus purgatum reddat: ſubditique ſui, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ deuoti, & peculiares filij cæterique omnes chriſtifideles in eo pro tempore degentes pacifice, & quiete viuere poſsint. Idcirco animaduertentes quod ſi malefactores, ſceleſti, ſicarij, alijque diuerſorum capitalium criminum rei tam vaſſalli, ac ſubditi noſtri, & dictæ ſedis apoſtolicæ, quam ſereniſsimi Regis catholici iure regni Neapolis tutum aliquod refugium non habuerint, neque ſpem aliquam ſaluos conductus, fidantias aut aſſecurationes ab aliquo conſequendi, aut ſe ipſos in aliquem locum tuto recipiendi, prout in præſentiarum (ſicut accepimus) habent: tot, ac tam immania ſcelera & delicta non perpetrarentur, nec tam magna eſſet ſceleratorum hominum multitudo. Volentes propterea nos pro noſtri paſtoralis officij munere, & dilectus filius nobilis vir Peraſannus Alcalæ dux, ac Prorex, & Locumtenens generalis ſuæ catholicæ maieſtatis in regno Neapolis opportune prouidere, ne adeo frequentia delicta tam a noſtris, quam dicti regni hominibus, & incolis committantur, ac pro tempore commiſſa puniantur, debitiſque pœnis eorum anthores aſſiciantur, neque ſpem aliquam iuſtitiæ laqueos effugiendi, aut ad aliquem locum tutum ſe ipſos recipiendi habeant inhærentes præcipue literis fæl. rec. Pij IIII. prædeceſſoris noſtri, ſub plumbo alias expeditis ſub datum Romæ, octauo idus Ianuarij, Pontificatus ſui anno ſecundo, & in forma breuis alias expeditis ſub datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die decima Nouembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus ſui anno quinto. Per has noſtras in forma breuis literas ſpecialius, & enixius auctoritate apoſtolica prohibemus omnibus, & ſingulis noſtris, & apoſtolicæ ſedis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & alijs quocunque nomine nuncupatis Officialibus, & miniſtris, & præſertim moderno & pro tempore exiſtenti Gubernatori ciuitatis noſtræ Beneuentanæ, ne ab eis vel eorum aliquo poſt hac in ciuitatibus, terris, & locis noſtris, & dictæ Sedis apoſtolicæ aliqui heretici, rebelles, ſacrilegi, falſarij, monetarij, raptores, pacis violatores, latrones, aſſaſini, aut homicidæ, a regno Neapolitano banniti, & exules modo aliquo tacite, vel expreſſe recipiantur, aſſecurentur, vel tuti fiant. Quinimo ſi talia, vt præmittitur, crimina in dicto regno Neapolis, & illius locis & terris patrantes ad noſtra, & dictæ ſedis apoſtolicæ loca, & præſertim ad dictam ciuitatem noſtram Beneuenti, & eius comitatum peruenire contigerit, aut ibi eos reperiri, ab eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & alijs Officialibus, & miniſtris noſtris, & eiuſdem ſedis, capi, detineri & carceribus mancipari volumus, & mandamus, ac eidem Proregi, vel officialibus, & miniſtris, ſeu ad omnem ipſius, vel eorundem miniſtrorum ſuorum requiſitionem captiuos factos, libere & ſimpliciter remitti, non captos capi, detineri, & remitti quicumque illi fuerint, aut qualitercumque graduati, nobiles vel barones. Mandantes eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & alijs officialibus quocumque nomine nuncupatis, vt ſi quas fidantias, ſaluos conductus aut ſecuritates hactenus fecerint, illos, & illas reuocent, & annullent prout nos præſentium tenore quas poſt decimum, a die publicationis earundem diem ſuum effectum ſortiri volumus, reuocamus, & annullamus nulliuſque effectus, roboris, vel momenti eſſe volumus, & mandamus. Decernentes inſuper quod ſi contigerit aliquem ex terris, & locis noſtris, & apoſtolicæ ſedis oriundum, vel incolam in præfato regno Neapolitano, vel illius terris, & locis delictum aliquod committere, illum ab officialibus, & miniſtris noſtris puniri & plecti poſſe non ſecus ac ſi delictum ipſum in noſtris, & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ terris, & locis immediate ſubiectis commiſiſſet. Et ne talia patrantes crimina iuſtitiæ lequeos effugere poſsint, volumus, & decernimus quod officiales, & miniſtri eiuſdem Proregis crimino ſos, & delinquentes præfatos, vt præfertur, bannitos, & exules inſequentes, & perquirentes intra fines, & territorium ſtatus noſtri eccleſiaſtici per ſpacium decem milliarū in villis, caſalibus, & terris, quæ tamen muris circundatæ non ſint, & alijs locis campeſtribus non tamen ciuitatibus inſequi, quærere, capere, & captiuos captos ſecum ducere libere, & ſecure valeant. Mandantes pro-

pterea omnibus, & ſingulis magiſtratibus, officialibus, ac populis, & particularibus perſonis nobis, & dictæ Eccleſiæ ſubiectis vt miniſtris, & officialibus ipſius Proregis circa præmiſſa exequenda omnem fauorem, & auxilium præbeant. Hæc autem omnia eo libentius fecimus, & decreuimus, quia idem Prorex per ſuas literas nobis per dilectum filium Ferdinandum de Torres Secretarium noſtrum de numero participantium, & cui ipſius regni negotiorum ſpecialis cura imminet, ſignificari fecit, cuncta ſuperius expreſſa viceuerſa in dicto regno a ſuis miniſtris, & officialibus pariter obſeruari ſtatuet, & decernet. Quæ cum ſtatuta, & decreta fuerint, hæc illa inuiolabiliter ab omnibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & alijs vt præfertur officialibus, & miniſtris noſtris obſeruari volumus, & mandamus ſub noſtræ indignationis pœna. Non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus ciuitatum, locorum, priuilegijſque, indultis, ac literis apoſtolicis quomodolibet in contrarium conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Dat Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die prima Februarij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

4

Quæ ſint à medicis obſeruanda in infirmorum curatione.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Supra gregem Dominicum noſtræ vigilantiæ diuinitus creditum vigilijs ſpeculatoris, prout nobis deſuper conceditur, exercentes officium, ad ea per quæ animarum ſaluti cũ diuini nominis gloria conſuli valeat, libenter intendimus, vt Chriſtifideles poſt Baptiſmum in peccata lapſi, per ſacramentum pœnitentiæ Deo reconcilientur. Sanè cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proueniat, dicente domino languido, quem ſanauerat, Vade noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat, ac propterea prouide fe re. Innocentius Tertius, prædeceſſor noſter Medicis præceperit, vt cum eos ad ægrotos vocari contigerit, ipſos ante omnia moneant, vt animarum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine conſtitutis ſuadetur, in deſperationis articulum incidant. Nos igitur volentes hoc tam ſalutare præceptum nulla temporis præſcriptione aboleri, ſed ſemper obſeruari, conſtitutionem præfatam auctoritate apoſtolica tenore præſentium innouamus, & hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus, & decernimus, quod omnes Medici cũ ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipſos ante omnia moneant, vt idoneo confeſſori omnia peccatã ſua iuxta ritum S. R. E. confiteantur, neque tertio die vlterius eos viſitent, niſi longius tempus infirmo confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo eius conſcientiam oneramus, conceſſerit, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtiterit, quod infirmi vt præmittitur peccata ſua confeſsi fuerint. Coniunctos vero, ac omnes familiares, & domeſticos infirmi in Domino rogamus & monemus, vt de infirmitate parochum certiorem faciant, ac tam parochus, quam coniuncti, & familiares præfati infirmum ad confeſsionem peccatorum ſuadeant, & inducant. Quòd ſi qui Medicorum præmiſſa non obſeruauerint, vltra pœnas in dicta conſtitutione contẽtas, quas incurrere declaramus, perpetuo ſint infames, & gradu medicinæ, quo inſigniti erant, omnino priuentur, & a Collegio ſeu vniuerſitate Medicorum eiiciantur, ac pœna etiam pecuniaria arbitrio Ordinariorum, vbi deliquerint, mulctentur. Et vt hæc omnia inuiolabiliter obſeruentur, volumus, & eadem auctoritate præcipimus & mandamus, vt nullus poſthac vbique locorum in Medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quouis collegio, & vniuerſitate concedatur, niſi omnia in præſenti noſtra conſtitutione contenta medio eorum iuramento coram Notario publico, & Teſtibus obſeruare in eorum manibus, vel Ordinarij iurauerint, & de huiuſmodi iuramento in priuilegio ſeu licentia medendi ſpecialis mentio fiat. Quòd ſi collegia, & vniuerſitates præfatæ non recepto a promouendis iuramento huiuſmodi, eoſdem ad gradum prædictum promouerint, aut eiſdem medendi licentiam præſtiterint, pœnam priuationis facultatis alios vlterius doctorandi incurrant, Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac iuramentum prædictum a Medicis iam promotis, ſeu licentiam medendi habentibus, omnibus iuris remediis exigant, neque aliquos ad medendum in ciuitatibus, & diœceſibus prædictis admittant, niſi eis conſtiterit eoſdem iuramentum huiuſmodi præſtitiſſe, & contumaces, & iurare, ac iuramentum huiuſmodi iam præſtitum exhibere recuſantes, gradu Medicinæ, & omnibus priuilegiis eiſdem Medicis tam coniunctim quam diuiſim eis, & eorum cuilibet conceſsis per quoſuis etiã Romanos Pontifices priuent, ac ab ingreſſu Eccleſiæ arceant, donec reſipuerint. Non obſtantibus præmiſsis, priuilegijs, indultis, literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis collegio & vniuerſitati ſub quibuſuis verborum formis & tenoribus conceſsis. Quæ omnia, quoad effectum validitatis conſtitutionis noſtræ tantum reuocamus, caſſamus, & annullamus, Et omnes Principes ſæculares ac alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti eiſdem in remiſsionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in præmiſsis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſsiſtant, & ſuum fauorem, & auxilium præſtent, ac contrafacientes pœnis etiam temporalibus afficiant. Volumus autem quod præſentes litteræ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicunque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die viii. Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Anno

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto Indictione nona Die vero xi Menſis Martij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Primo retroſcriptæ literæ ſeu breue affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & aciæ Campi Floræ per me Camillum Cherubinum Apoſtolicum Curſorem.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

IDEM

5

Reuocatio licentiarum, ac facultatum celebrandi Miſſas veſpertino tempore.

SANCTISSIMVS in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod nonnulli cathedralium etiam forſan Metropolitanarum, Collegiatarum, & aliarum eccleſiarum, necnon monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum piorum locorum ſæcularium, & diuerſorum ordinum, ac militiarum regularium Prælati, Capitula, Clerici, Fratres, alijque ſuperiores, & perſonæ antiquum S. R. E. ritum in ſtatutis Miſſarum celebrãdarum temporibus peruertere ſatagentes, diuerſas licentias, & facultates, Miſſas, quæ media nocte, & ſeu in aurora Natiuitatis, ac de mane Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti & forſan aliarum feſtiuitatum iuxta prædictum ritum celebrari conſueuerant, de ſero etiam forſan circa ſolis occaſum vigiliæ feſtiuitatum earundem in ſuis eccleſijs, & capellis celebrandi, ſeu celebrari faciendi, ab apoſtolica ſede, vel eius legatis, ac etiam maiori Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrauerunt, illiſqꝫ iampridem vtuntur, hoc ab antiquo catholicæ Eccleſiæ inſtituto, ſanctorumque patrum decretis deuiare conſiderans, ac propterea hunc abuſum ab eccleſia Dei ſubmouere volens, omnes, ac ſingulas licentias, & facultates huiuſmodi hactenus etiam motu proprio, vel quorumuis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſuis cauſis quomodolibet conceſſas, ac apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſsis habens, apoſtolica auctoritate, ex certa ſcientia reuocauit, ac omnino caſſauit, & annullauit hac præſenti perpetuo valitura conſtitutione, quibuſuis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, alijſque ſuperioribus, & perſonis eorundem eccleſiarum, monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis ſuæ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a diuinis pœna diſtrictibus inhibens, ne deinceps Miſſas veſpertino tempore, huiuſmodi licentiarum, & facultatum huiuſmodi, aut alio quouis prætextu celebrare, vel celebrari facere præſumant, ac mandans locorum ordinarijs, vt eandem præſentem conſtitutionem ſub prædictis, & alijs ſibi beneuiſis pœnis per quoſcumque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant, contradictores quoſlibet auctoritate apoſtolica compeſcendo. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum locorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem eccleſijs, monaſterijs, domibus, & locis, illorumque capitulis, conuentibus, ſuperioribus, & perſonis, ac ordinibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus ipſa Sanctitas ſua illorum tenores pro expreſsis hbens, ſpecialiter, & expreſſe derogauit, illaque quoad præmiſſa caſſauit penitus, & annullauit, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Decernens præſentes, earumque copias per aliquem ex ſuis curſoribus in baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, & Lateranen. ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet & ita mandamus. M.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto indictione nona, die vero vigeſimanona menſis Martij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo ſupraſcriptæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis vt moris eſt per me Bernardinum Andreutium apoſtolicum Curſorem.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

IDEM

6

Prohibitio blaſphemiæ, Sodomiæ, Simoniæ, Concubinariatus, ac contra deambulantes per Eccleſias, pauperes per eas mendicantes, ac alios in eis illicita facien. necnon de tollendis ex eis capſis, & depoſitis mortuorum, de non laborando in diebus feſtiuis, ac circa plurima alia Dei honorem, & diuinum cultum concernentia.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum primum apoſtolatus officium diuina nobis diſpoſitione commiſſum ſuſcepimus, ſtatim omnem curam, & cogitationem noſtram in dominici gregis fidei noſtræ crediti ſalute defiximus, & Chriſtifideles Deo iuuante ita dirigere ſtatuimus, vt a vitiis, & peccatis abſtinentes, iter, quod ad vitam æternam ducit, inſiſtant. Cum autem ad omnia, quæ diuinam maieſtatem aliquo modo poſſent offendere, amouenda mentis noſtræ aciem intenderimus, ea primum, & ſine mora emendare decreuimus, quæ Deo præter cætera

ter cætera diſplicere,& iram eius prouocare cum diuinæ docent ſcripturæ, tum grauiſſima exempla declarãt, nempe diuini cultus neglectum, ſimoniæ labem,blaſphemiæ crimen,& libidinis naturæ contrariæ vitium execrandum, propter quæ populi & nationes, bellorum, famis, & peſtilentiæ calamitatibus iuſta dei vltione ſæpe plectuntur. Et ſi autem contra eos, qui tam grauia crimina admiſerint: multa a prædeceſſoribus noſtris conſtitutiones æditæ fuerunt; tamen quia parum eſt leges ædere; niſi ſint, qui eas debitis temporibus exequantur: Idcirco ne qui forſan ex tolerantia ſperare impunitatem audeant, ſcientes pleroſque pœnarum grauitate magis quam Dei timore arceri ſolere a voluntate peccandi, omnes,& ſingulas ſententias,cenſuras,& pœnas contra eos, qui talia deliquerint latas, confirmamus, & apoſtolica auctoritate innouamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemuſque eos qui talia perpetrare veriti non fuerint, nõ ſolum ſubituros eas pœnas, quæ ſacris ſunt Canonibus conſtitutæ, ſed eas etiam quas leges ciuiles comminantur, & noſtri quoque arbitrij diſcretio pro perſonarum qualitate conſtituet. Mandantes ciuitatum, & locorum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici pro tempore Ordinarijs, & Gubernatoribus, illis quidem ſub pœna ſuſpenſionis a diuinis, his vero ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, vt quos debitum Deo cultum in Eccleſiis non tribuere, aliiſque nefandis criminibus pollutos eſſe compererint, comprehendi curent pœnis afficiendos competentibus. Scituris etiam ipſis Iudicibus, quod ſi poſt hanc noſtram conſtitutionem in caſtigandis huiuſmodi delictis negligentes fuerint, primum quidem Dei omnipotentis iudicio obnoxij erunt, deinde noſtram quoque incurrent indignationem. Vt autem pœnarum certitudo cunctis facilius innoteſcat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra huiuſmodi criminum reos a iure ſtatutis in ſuo robore manentibus. Vt igitur Deo optimo maximo, glorioſæ virgini, & ſanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregorij X. prædeceſſoris noſtri conſtitutionem innouantes, ac ſtatuta in Tridentino Concilio obſeruari volentes, ſtatuimus, & ordinamus, vt ad Eccleſias ſit humilis, & deuotus ingreſſus, quieta conuerſatio, deuotis orationibus inſiſtant, & omnes genibus flexis ſanctiſſimum Sacramẽtum adorent,ad nomen Ieſu Chriſti domini noſtri cum exhibitione reuerentiæ caput inclinent,nullus in dictis Eccleſiis ſeditionem faciat,tumultum excitet, clamores moueat,impetumue committat, ceſſent vana, fœda, & profana colloquia, riſus immoderati,& ſtrepitus omnes iudiciorum,& alia quæcunque quæ diuinum officium perturbare poſſunt. Nullus intra Eccleſias deambulare audeat, ſiue præſumat, dum celebrantur ſacra miſſarum myſteria, & alia diuina officia. Qui vero prædicta petulanti animo contempſerint, præter diuinæ vltionis acrimoniam, noſtri quoque arbitrij pœnas incurrent, quæ omnia locorum quoque Ordinarij in ſuis eccleſiis facient obſeruari. Quicunque vero in Eccleſiis, dum ibi ſacrificium Miſſæ,& diuina celebrantur officia,aut verbũ Dei prædicatur,deambulare, vociferari, aut verſo tergo ad ſanctiſſimum Sacramentum irreuerenter ſedere, aut aliquid,quod ſcandalum generet, aut diuina perturbet officia,facere præſumpſerit,pœnam vigintiquinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio noſtro imponendas,& moderandas pœnas,& qui non habebit in ære,luet in corpore,aut exilio mulctabitur. Qui vero in Eccleſiis cum mulieribus impudicis, ſiue etiam honeſtis colloquium ſcurrile habuerit, aut alios inhoneſtos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat, & carceris per menſem. Qui in Eccleſiis, vt ſupra, obſcœnis, & inhoneſtis verbis aut ſignis vſus fuerit, aut alia fœda colloquia cum perſonis quibuſcunque habuerit,decem aureorum pœna mulctetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus, & ſingulis Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium Eccleſiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacriſtis, Oſtiariis, & alijs ipſarum cuſtodibus, quatenus præfatos omnes in Eccleſiis delinquentes admoneant,& vt in eis vetita fieri non permittant,vel ſaltem ipſis Ordinarijs,vel Officialibus noſtris puniendos deferant, quod ſi facere neglexerint, pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent. Pauperes quoque mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore miſſarum, prædicationum, aliorumque diuinorum officiorum ire non ſinant, ſed eos ad valuas Eccleſiarum ſtare faciant, ſub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, niſi eos eiici curauerint, & Parochis dimidij aurei. Religioſis etiam clauſtralibus, ſiue regularibus præcipimus in virtute ſanctæ obedientiæ, vt in Eccleſiis ſuis deputent aliquem, qui tales eiiciat, & ſi negligentes fuerint,grauiſſime ab Ordinario corripiantur,quod ſi illi parere recuſauerint, grauiſſimas pœnas incurrent, & pro qualitate perſonarum etiam corporaliter punientur arbitrio noſtro, ſiue ſuperiorum. Et vt in Eccleſiis nihil indecens relinquatur, iidem prouideant, vt capſæ omnes, & depoſita, ſeu alia cadauerum conditoria ſuper terram exiſtentia omnino amoueantur, prout alias ſtatutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur. Cum vero dierum feſtorum obſeruatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in lege diuina præcipiatur, cupientes abuſus prauos, qui ex eorum inobſeruantia inualuerunt, omnino corrigere,& antiquorum canonum ſtatuta renouantes mandamus, vt omnes Dies dominici, & præcipue in honorem dei, beatæ Mariæ virginis, ſanctorum Apoſtolorum feriati, cum omni veneratione obſeruentur, & omnes in diebus præfatis eccleſias frequentent, diuinis officiis deuote intendant, ab omni illicito, & ſeruili opere abſtineant, mercatus non fiant, profanæ negotiationes & iudiciorum ſtrepitus conquieſcant. Qui vero in diebus præfatis opus aliquod illicitum feciſſe deprehenſus fuerit: præter diuinam vltionem, & amiſſionem animalium, quibus ad vecturam vtetur, etiam graues pœnas incurret arbitrio noſtro, ſeu Vicarij noſtri in vrbe. In aliis autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorum magiſtratuum, ita vt præuentioni locus ſit. Quibus omnibus diſtricte præcipimus,vt hæc diligenter obſeruari procurent; illas etiam feſtiuitates, quæ iuxta conſuetudinem locorum ſolemniter celebrari conſueuerunt, iuxta laudabilem conſuetudinem debita cum reuerentia obſeruari faciant, ſub pœnis arbitrio ipſorum imponendis, & moderandis. Et vt Simoniacæ prauitatis, & labes prorſus aboleatur, conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum contra Simoniacos æditas, & præſertim Pauli II. inuiolabiliter obſeruari mandamus, & delinquentes tam in ſacrorum ordinum receptione, quam in beneficiorum aſſecutione,ſtatutis etiam inferius pœnis noſtra auctoritate aſſici volumus. Quicunque igitur deteſtabile crimen Simoniacæ prauitatis commiſiſſe conuictus fuerit in cõſequendis ordinibus, eo ipſo ſit ab illorum executione per decennium ſine ſpe diſpenſationis ſuſpenſus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Eccleſiaſticas ſimoniace acquiſiuerit, illis ſit ipſo iure priuatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quaſcunque alias obtinendas. Qui beneficium, aut officium Eccleſiaſticum ſimoniace adeptus fuerit, illis ſimiliter ſit ipſo iure priuatus,& ad fructuum omnium,quos

perceperit,

perceperit, reſtitutionem tenetur, & perpetuo ſit inhabilis ad ea, & quæcunque alia beneficia eccleſiaſtica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commiſiſſe conuictus fuerit, præter ſupradictas pœnas etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus eccleſiaſticis degradatus a fidelium conſortio eiciatur. Qui vero ordines, & beneficia ſimoniace contulerint, pœnis a iure ſtatutis puniantur, cuiuſcunque gradus, conditionis, & dignitatis, etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, vel maiores fuerint. Caueant præterea quicunque ne in ſacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, alioquin grauiſſime puniantur per locorum Ordinarios, qui huiuſmodi criminis reos cum maxima ſeueritate coercere procurent, iuxta Concilij Tridentini ſtatuta. Ad abolendum vero nefarium, & execrabile blaſphemiæ ſcelus, quod in antiqua lege Deus morte puniri mandat, & imperialibus quoque legibus receptum eſt, nunc autem propter nimiam Iudicum in puniendo ſegnitiem, vel potius deſuetudinem, ſupra modum inualuit, Leonis X. prædeceſſoris noſtri in nouiſſimo Lateranen. Concilio ſtatuta innouantes, Decernimus vt quicunque laicus Deum, & dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, vel glorioſam virginem Mariam eius genitricem expreſſe blaſphemauerit, pro prima vice pœnam vigintiquinque ducatorum incurrat, pro ſecunda, pœna duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos ſoluet, & ignominia notatus exilio mulctabitur. Qui vero plebeius fuerit, nec erit ſoluendo, pro prima vice manibus poſt tergum ligatis ante fores eccleſiæ conſtituetur per diem integrum, pro ſecunda fuſtigabitur per Vrbem, pro tertia lingua ei perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicunque clericus in hoc blaſphemiæ crimen incurrerit, pro prima vice fructibus vnius anni omnium & quorumcunque beneficiorum ſuorum, pro ſecunda beneficiis ipſis priuetur, pro tertia omnibus etiam dignitatibus exutus deponatur, & in exilium mittatur. Quod ſi clericus nullum obtinuerit beneficium, pœna pecuniaria, vel corporali pro prima vice puniatur, pro ſecunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos ſanctos blaſphemauerit, pro qualitate blaſphemiæ, atque perſonæ arbitrio Iudicis puniatur. Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios diffidentiæ, perpetrauerit, Curiæ ſeculari puniendus tradatur: & ſi clericus fuerit omnibus ordinibus degradatus ſimili pœna ſubiiciatur. Monemus præterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute ſanctæ obedientię eis præcipimus, vt ſtatuta Tridentini Concilij contra Concubinarios tam Clericos, quam laicos edita diſtricte faciant obſeruari, redditurі Deo, ac nobis, ſi id omiſerint, rationem. Et vt præmiſſorum delictorum ſimoniæ, blaſphemiæ, ac ſtupri nefandi notitia facilius habeatur, volumus quod in ſingulis caſibus non ſolum per accuſationem, & inquiſitionem, ſed etiam ad ſimplicem, & ſecretam denunciationem procedatur per quoſcunque iudices, alias tamen de iure competentes, tam ratione delicti, quam perſonarum, ita quod inter eos locus ſit præuentioni. Monemus præterea omnes, & ſingulos, vt ſolum Dei timorem præ oculis habentes, & non alia animi praua affectione ducti, culpabiles tantum deferant, innocentes non vexent. Quod ſi aliqui ex calumnia aliquos denunciaſſe comperti fuerint, eos ad pœnam talionis teneri volumus, & mandamus. Mulctæ autem pecuniariæ applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio noſtro in Vrbe, extra vero, Ordinariorum, pro tertia accuſatori, qui delinquentes detulerit. Mandamus autem Principibus, Comitibus, & Baronibus omnibus, S. R. E. feudatariis, ſub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipſa Eccleſia Romana obtinent. Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum Dominos hortamur in domino, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia, & honore, præmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac Terris exactiſſime ſeruari faciant, vberrimam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac exemptionibus, priuilegiis, indultis, facultatibus, & litteris Apoſtolicis quibuſuis capitulis, conuentibus, militibus, ordinibus, & perſonis cuiuſcunque qualitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, ſtatuti, decreti, ordinationis, præcepti, monitionis, voluntatis, & derogationis infrigere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Cal. Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Antonius Florebellus Lauellinus.

Viſa de Curia Io. Riuetius.

H. Cumyn.

IDEM

7

De confirmatione, & innouatione literarum Pauli IV. contra Hebræos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex Chriſti vicarius in terris nonnunquam ea quæ pro zelo religionis a cæteris Romanis Pontificibus prædeceſſoribus ſuis conceſſa dicuntur, vt illibata perſiſtant approbat, & confirmat prout in domino conſpicit ſalubriter expedire. Dudum fæ. re. Paulus Papa IIII. prædeceſſor noſter zelo fidei chriſtianæ motus certum modum viuendi, & habitandi Iudæis præſcripſerit prout in quadam eius conſtitutione, cuius tenor ſequitur, & eſt talis videlicet. Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum nimis abſurdum, & inconueniens exiſtat, vt Iudæi quos propria culpa perpetuæ ſeruituti ſubmiſit ſub prætextu quod pietas chriſtiana illos receptet, & eorum cohabitationem ſuſtineat chriſtianis adeo ſint ingrati, vt eis pro gratia contumeliam reddant, & in eos pro ſeruitute quam illis debent, dominatum vendicare procurent, nos ad quorum notitiam nuper deuenit eoſdem

Iudæos

Iudæos in alma vrbe noſtra, & nonnullis S. R. E. ciuitatibus, terris, & locis in id inſolentiæ, prorupiſſe, vt non ſolum mixtim cum chriſtianis, & prope eorum Eccleſias nulla intercedente habitus diſtinctione cohabitare, verum etiam domos in nobilioribus ciuitatum, terrarum, & locorum in quibus degunt vicis, & plateis conducere, & bona ſtabilia comparare, & poſſidere, ac nutrices, & ancillas, alioſque ſeruientes chriſtianos mercenarios habere, & diuerſa alia in ignominiam, & contemptum chriſtiani nominis perpetrare præſumant, conſiderantes Eccleſiam Romanam eoſdem Iudæos tolerare in teſtimonium veræ fidei chriſtianæ, & ad hoc, vt ipſi ſedis apoſtolicæ pietate, & benignitate allecti, errores ſuos tandem recognoſcant, & ad verum catholicæ fidei lumen peruenire ſatagant, & propterea conuenire, vt quandiu in eorum erroribus perſiſtunt, effectu operis recognoſcant ſe ſeruos, chriſtianos verò liberos per Ieſum Chriſtum Deum, & Dominum noſtrum effectos fuiſſe, iniquumque exiſtere, vt filij liberæ filijs famulentur ancillæ, volentes in præmiſſis quantum cum Deo poſſumus ſalubriter prouidere, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus. Quodque de cætero perpetuis futuris temporibus tam in dicta Vrbe, quã in quibuſuis alijs ipſius Romanæ Eccleſiæ ciuitatibus, terris, & locis Iudæi omnes in vno, & eodem, ac ſi ille capax non fuerit in duobus, aut tribus, vel tot quot ſatis ſint contiguis, & ab habitationibus chriſtianorum penitus ſeiunctis, per nos in Vrbe, & per magiſtratus noſtros in alijs ciuitatibus, terris, & locis prædictis deſignandis vicis, ad quos vnicus tantum ingreſſus pateat, & quibus ſolum vnicus exitus detur, omnino habitent. Et in ſingulis ciuitatibus, terris, & locis in quibus habitauerint, vnicam tantum Synagogam in loco ſolito habeant, nec aliam de nouo conſtruere, aut bona immobilia poſsidere poſsint. Quinimo omnes eorum Synagogas præter vnam tantum demoliri, & deuaſtare, ac bona immobilia quæ ad præſens poſsident, infra tempus eis per ipſos magiſtratus præfigendum chriſtianis vendere. Et ad hoc vt pro Iudæis vbique dignoſcantur, maſculi biretum, feminæ vero aliud ſignum patens ita vt nullo modo celari, aut abſcondi poſsit, glauci coloris palam deferre teneantur, & aſtricti ſint, nec ſuper non delatione bireti, aut alterius ſigni huiuſmodi prætextu cuiuſuis eorum gradus, vel præeminentiæ, ſeu tolerantiæ excuſari, aut per eiuſdem Eccleſiæ Camerarium, vel Cameræ apoſtolicæ Clericos, ſeu aliàs illi præſidentes perſonas, aut ſedis apoſtolicæ Legatos, vel eorum Vicelegatos quouiſmodo diſpenſari, aut abſolui poſsint. Nutrices quoque ſeu Ancillas, aut alios vtriuſque ſexus ſeruientes chriſtianos habere, vel eorum infantes per mulieres chriſtianas lactari, aut nutriri facere, ſeu dominicis, vel alijs de præcepto Eccleſiæ feſtis diebus in publico laborare, aut laborari facere, ſeu chriſtianos quoquomodo grauare, aut contractus fictos, vel ſimulatos celebrare, ſeu cum ipſis chriſtianis ludere, aut comedere, vel familiaritatem ſeu conuerſationem habere nullatenus præſumant. Nec in libris rationum, & computorum quæ cum chriſtianis pro tempore habebunt, alijs quam latinis litteris, & alio quam vulgari italico ſermone vti poſsint, & ſi vtantur, libri huiuſmodi contra chriſtianos nullam fidem faciant. Iudæi quoque præfati ſola arte ſtracciariæ, ſeu cenciariæ, vt vulgo dicitur, contenti aliquam mercaturam frumenti, vel ordei aut aliarum rerum vſui humano neceſſariarũ facere. Et qui ex eis Medici fuerint etiam vocati, & rogati ad curam chriſtianorum accedere, aut illi intereſſe nequeant, nec ſe a pauperibus chriſtianis dominos vocari patiantur. Et menſes in eorum rationibus & computis ex triginta diebus completis omnino conficiant, & dies qui ad numerum triginta non aſcenderint, non pro menſibus integris, ſed ſolum pro tot diebus quot in effectu fuerint computentur, & iuxta ipſorum dierum numerum, & non ad rationem integri menſis eorum credita exigant, ac pignora eis pro cautione pecuniarum ſuarum pro tempore conſignata niſi tranſactis prius a die quo illa eis data fuerint decem, & octo integris menſibus vendere nequeant, & poſtquam menſes prædicti effluxerint, ſi ipſi Iudæi pignora huiuſmodi vendiderint, omnem pecuniam quæ eorum credito ſuperfuerit, domino pignorum conſignare. Et ſtatuta ciuitatum, terrarum, & locorum in quibus pro tempore habitauerint, fauorem chriſtianorum concernentia inuiolabiliter obſeruare etiam teneantur, & ſi circa præmiſſa in aliquo quomodolibet defecerint, iuxta qualitatem delicti in Vrbe per nos, ſeu Vicarium noſtrum, aut alios a nobis deputandos, ac in ciuitatibus, terris, & locis prædictis per eoſdem magiſtratus, etiam tanquam rebelles, & criminis læſæ maieſtatis rei, ac a toto Populo chriſtiano diffidati noſtri, & ipſorum Vicarij, ac deputandorum, & magiſtratuum arbitrio puniri poſsint. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis tolerantijs, ſeu priuilegijs & indultis apoſtolicis eiſdem Iudæis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem prædictam, aut illius Legatos, vel ipſius Romanæ Eccleſiæ Camerarios, & Cameræ apoſtolicæ Clericos, ſeu alios illi Præſidentes ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. (Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ab verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro expreſsis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Marcum Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, pridie Idus Iulij, Pontificatus noſtri Anno Primo. Nos igitur cupientes, vt conſtitutio, ſtatuta, & ordinationes huiuſmodi perpetuis futuris temporibus obſeruentur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & nõ ad alicuius alterius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra deliberatione conſtitutionem, ſtatuta, & ordinationes huiuſmodi, & prout illa concernunt omnia, & ſingula in dicti prædeceſſoris litteris contenta, & indeſecuta quæcumque auctoritate apoſtolica præſentium tenore approbamus, innouamus, & confirmamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus, ac volumus & ſub interminatione diuini iudicij præcipimus, & mandamus ea omnia in poſterum obſeruari firmiter, non ſolum in terris, & dominijs nobis ſubiectis, ſed etiam vbique locorum, Et ad omnem circa colorem bireti per maſculos, & ſigni per feminas deferendorum

huiuſmodi

huiuſmodi ſubmouendam hæſitationem, declaramus dictum colorem eſſe qui vulgo gialdo dicitur. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus proprijs præſentes noſtras literas publicari, & obſeruari faciant. Et omnes Principes ſeculares, & alios dominos, & magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti, eiſdem in remiſsione peccatorum nihilominus iniungentes, quod in præmiſsis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſsiſtãt & ſuum fauorem, & auxilium præſtent, ac contrafacientes pœnis, etiam temporalibus afficiant. Non obſtantibus omnibus quæ idem Paulus prædeceſſor in ſupradictis litteris voluit non obſtare, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis per recolendæ memoriæ Pium IIII. Romanum Pontificem prædeceſſorem noſtrũ, & ſedem apoſtolicam, etiam forſan conſiſtorialiter, ac per viam generalis legis, & ſtatuti, ac in vim ſtipulati contractus, ex quauis, etiam vrgentiſsima, & oneroſa cauſa, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis, etiam ſi in eis diſponeretur, & caueretur expreſſe quod ad delationem bireti glauci coloris huiuſmodi in itinere, ac quod non vt præmittitur, in loco clauſulo habitare tenerentur, & quod bona ſtabilia vſque ad certam ſummam acquirere, ac ſocietatem cum chriſtianis ſuper rebus ad annonam ſpectantibus inire, ac conuerſationem cum eiſdem chriſtifidelibus habere, ac pignora alias quam præſcripto modo diſtraere, ac plures Synagogas retinere poſſent indulſerit, aut alias quomodolibet eis dictas literas Pauli prædeceſſoris in fauorem Hebræorum prædictorum limitauerit. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut alia exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur quod nullatenus derogari poſsit illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, necnon modos, & formas ad id ſeruandas pro indiuiduo ſeruatis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Et literas eiuſdem Pauli prædeceſſoris, & omnia in eis contenta obſeruari in omnibus & per omnia mandamus perinde ac ſi literæ Pij ſimiliter prædeceſſoris noſtri non emanaſſent, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per litteras apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæq; loca deferri, volumus, & etiã declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, confirmationis, decreti, præcepti, mandati, requiſitionis, obſecrationis, iniunctionis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, tertiodecimo Kal. Maij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia Io. Rinetius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate D. N. Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero prima menſis Maij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis per nos Scipionem de Octauianis & Io. Andream Panizzam Apoſtolicos Curſores.

Camillus Cherubinus Mag. Curſ.

IDEM

8

De maritimis cauſis, & naufragijs.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum nobis nuper ex parte Dilecti filij Martini de Ayala Romæ commorantis Conſulis protectoris, & Defenſoris, ac generalis procuratoris, in rebus Maritimis & Mercantilibus, nation. Hiſpanorum, Neapolitanorum & Siculorum, Mediolanenſium cæterorumque ſubditorum Cariſsimi in Chriſto filij noſtri Philippi Hiſpaniarum ac vtriuſque Siciliæ &c. Regis Catholici in alma Vrbe noſtra ac Ripis, & Portibus, Terrarum & locorum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum expoſitum fuerit non ſine maxima noſtra diſplicentia, quod retroactis temporibus cum maximo damno, & periculo miſerorum nautarum, & mercium conductorum naues, & nauilia diuerſis mercibus onuſta propter Maris infortunium, & in dictis portibus fugamque ab infidelibus, & aliis inimicis arreptam, aliosue ino-

piratos caſus ob quos nonnulli naues, & nauilia deſeruerunt, & ab eorundem inimicorum conatibus euaſi fuerunt, eorumque perſonas nauibus, & mercibus in eis conductis omiſsis in terra aliique periti in mari ſaluas effecerunt, naufragia paſſi fuerint in portibus, plagiis, & ripis locorum maritimorum prædictæ S R. E. non ſine maximo damno patronorum nauilium, & nauium prædictarum ac mercium conductarum, & detrimento Terrarum & locorum dictæ S. R. E. ad quæ prædictæ naues & nauilia cum ſuis mercibus ſæpiſſime tendebant, ibidem in beneficio, & abundantia ipſarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta nautis, & conductoribus mercium præfatarum pro ſalute eorum necnon nauium & mercium ipſarum nanciſcenda, extimantes ſe ſecuros eſſe expectantibus inter Chriſtianos & amicos conſequi opem & fauorē fratrum amicabilem prout ratio, & æquitas id poſtulant, & prout in aliis locis in ſimilibus infortuniis fit, per dictorum locorum Maritimorum incolas & habitatores, ac officiales, non ſolum penes eos non reperierunt auxilium præfatum, quinimo maius impedimentum, quia contra omne ius diuinum & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei, & noſtra, ac proximi offenſa, ab eiſdem habitatoribus, & officialibus terrarum præfatarum damnum, & tribulatio illata fuit etiam cum minis, & comminatibus, & illi naufragantes ab eiſdem eorum bonis, & mercibus, quas domino permittente a tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & peruerſo priuati fuerunt, dicta bona, & merces occupando, & detinendo ac ſi eſſent infidelium, Barones dominique temporales & eccleſiaſtici officiales talium locorum ſub prætextu naufragij, & ſpecie prætenſionis, ac directi iuris illa ad ſe ſpectare, & pertinere aſſerebant, vſurpando dictas naues, & nauilia mercesque quas auferunt a propriis patronis in ſcandaloſum, peruerſum, & iniquum exemplū, quod nō ſolum repugnat religioni Chriſtianæ præſertim in terris S R. E. huiuſmodi, quæ omnes ad ſe venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnem humanam & ciuilem legem, & iuris æquitatem mentemque noſtram, quæ eſt vt omnes Chriſtifideles qui in dictis terris S. R. E. contractabant ſint patroni ſuorum bonorum, de illisque poſſint libere diſponere, ſintque bene, & amicabiliter tractat, & non debeant modo aliquo vexari nec moleſtari. Qua propter nos prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærendo, volentes præmiſſis occurrere, damnisque & ſcandalis ne veniant quantum poſſumus obuiare, Motu ſimili &c. Auctoritate Apoſtolica, & de certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam ſtatuimus, & ordinamus, firmiterque & inuiolabiliter obſeruari mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis, quatenus in Vrbe Roma ſuisque portibus & ripis, ac Ciuitate Anconitana, aliisque omnibus, & ſingulis ciuitatibus terris caſtris, ripis, portibus, & plagiis tam verſus Adriaticum quam Mediterraneum Mare dictæ S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, & etiam Prælatorum, Dominorumque temporalium, & Baronum dictarum terrarum in quibus eſt commercium Maritimum, perſona aliqua cuiuſcunque gradus eccleſiaſtici, vel ſæcularis communiter vel diuiſim officialis, aut priuatus, & præſertim Oſtien. & Portuen. Epiſcoporum, & quorumcunque aliorum Cardinalatus honore fulgen. deſuper nō audeat vel præſumat aut permittat præbere impedimentum, aut genus aliquod moleſtiæ præſtare dictis nautis, & mercium conductoribus ſubditis prædicto Regi Catholico, & aliis quibuſcunque, & cuiuſcunque nationis, qui cum bono, & iniquo tempore infortunium aut naufragium patiantur in dictis Ripis vel prope Ripas, aut intra mare ſeu in aliqua parte illius, aut portibus, ſeu plagiis (quod Deus auertat) aut quouis alio voluntario, neceſſitato, infortunato, aut pacifico modo eos inibi applicare contingat in quamcunque Ripam, portum aut plagiam dictarum Terrarum S. R. E huiuſmodi, quinimmo illi fauore, & ope gratioſe recipiantur, & benigne tractentur, reſtituendo, & reſtitui faciendo res, & bona eorum in talibus nauibus conducta, ſi ea per aliquam, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in poſterum occupabuntur, & detinebuntur, libere abſque eo quod eos ad ſoluēdum iura aut aliquid aliud cogant & compellant, ad effectum vt ſtante huiuſmodi bona cōportatione eorum querelæ ceſſent, & illi libentiori animo conducant ad loca præfata ſe, & eorum merces. Et licet alias fel. rec. Paulus Papa Tertius, & Iulius etiā Tertius prædeceſſores noſtri per eorum Motus proprios & litteras in forma breuis, vel alias conceſſerant dicto Martino Conſuli auctoritatem recuperandi, & libere recipiendi nauilia, naues, & merces naufragium paſſas, ac dictis ſubditis noſtris, & illas propriis patronis reſtituendi, & reſtitui faciendi ab illis perſonis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum breue, & Motus proprios, omnesque alias patentes, & conceſſiones tam Apoſtolicas quam Regias quomodolibet emanatas & conceſſas, ac in illis contenta & inde ſecuta quæcunque, illis in ſuo robore permanentibus, & quæ ſub dictis pœnis inuiolabiliter obſeruari mandamus, ipſum Martinum in naufragiis commiſſarium generalem deputamus, non obſtan. quacunque conceſſione, ordinatione, decreto in contrarium forſan emanato, quacunque via & modo & ad inſtantiam quarumuis perſonæ aut perſonarum cuiuſcunque ſtatus gradus & conditionis exiſten. quarum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, quibus expreſſe derogamus, per præſentes concedimus, & impartimur facultatem, & auctoritatem dicto Martino Conſuli, vt ipſe tamquam talis conſul, & protector ac generalis procurator, & defenſor nationum præfatarum repræſentando perſonas intereſſe habentes in talibus nauiliis, nauibus, & mercibus, & tamquam perſona legitima poſſit pro ſe ſuosque miniſtros in ſocietate dictorum patronorum præſentibus aut illis abſentibus etiam ipſi patroni in abſentia dicti Martini Conſulis ſuorumue miniſtrorum & deputatorum coniunctim, vel diuiſim poſſint exigere, recuperare nauilia, naues, ac merces præfatas naufragium paſſas, ſiue derelictas in mari aut extra mare, aut in aliqua illius parte, portibusque & plagiis atque Ripis, alioque quouis loco vbi reperientur. Et quia euenire ſolet quod tales naues & nauilia ac merces in eis conductæ non ſunt propriæ aut patronorum talia nauilia conducentium, ſeu patronantium, aut ea aſſecurantes intereſſati ſunt, volumus etiam quod ſi patroni & nautæ ſeu aliæ perſonæ ſaluas effecerint aut recuperauerint dictas merces vel earum partem ſeu nauilia præfata, non poſſint modo aliquo de eis diſponere abſque nutu, & voluntate dicti Martini Conſulis, qui ſolerte inquirere debeat de mercibus ſaluis, & perditis, vſque quo veritatem omnino comperiat: ad hoc ne ſub prætextu naufragij aut proiectionis mercium in mare intereſſe habentes modo aliquo damnificati aut defraudari ſeu ſuis priuati exiſtāt. Et inſuper quod omnes, & ſinguli quarumcunque nauium cuiuſcunque generis patroni debeant & teneantur cum omni diligentia ſaluare, & cuſtodire bona quæ-

bona quæcunque per eos conducta & naufragantia, neque illa tamquam perdita dimittere, ſed ipſum Conſulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & ſaluationem ipſorum bonorum naufragantium, ita quod ipſis patronis ſiue nautis deficientibus in aliquo præmiſſorum naufragia huiuſmodi & damna quęcũque, & exinde prouenientia ipſorum patronorum culpæ imputentur, & ad intereſſe ac damna teneantur, Ac ſi contingat ab aliqua perſona ſeu perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſten. & noſtram monitionem huiuſmodi ignoran. in toto, vel in parte detinere merces, res, & bona aliqua in eis conducta furtiue, & coacte vel prætextu prætenſionis naufragij vel alio quocunque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Conſul recipere, exigere, & recuperare, & a detinentibus perſonis illa dictis patronis ad quos ea de iure ſpectant, & pertinent reſtitui facere abſque aliqua exactione ſeu detractione prætextu dictæ prætenſionis aut alio quæſito colore, ſeu ſolutione aliquibus perſonis eccleſiaſticis vel ſecularibus, Baronibus, Comitibus, aut Triremium Capitaneis, Caſtellanis, Gubernatoribus, Commiſſariis, ſeu cuicunque alteri cuiuſcunque conditionis præeminentiæ, & ſtatus ſit, facienda, Cui Conſuli compellendi, & reſtitui, ac caſtigari faciendi tales vſurpatores, & detentores, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus. quibus perſonis expreſſe in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis præfatis mandamus, quatenus dimittant, & ſinant præfatos patronos nauium, & nauilium nationum præfatarum, & quarumcunque aliarum, dictumque eorum Conſulē; & Miniſtrum ſeu Miniſtros illa omnia recuperare, & alias de eorum nauibus, nauilijs, mercibus, & bonis conductis etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus quam prope terram, & in Ripa conſiſtentibus libere diſponere abſque aliqua moleſtia, vel impedimento illis directe vel indirecte præſtan. nec debeant ſe intromittere in dictis rebus naufragatis, nec naufragio præfato, niſi in eo ad quod per dictos patronos, Conſulem, & Miniſtrum erunt requiſiti, & vocati pro eorum ope, & fauore, nec ſub aliquo prætextu, vel colore dicto Martino Conſuli, aut eius Miniſtris ſeu deputatis præfatis in libero exercitio ſui officij generalis conſulatus, & commiſſariatus huiuſmodi, & ad illud ſpectan. aliiſque ſupradictis aliquod impedimentum, moleſtiam, aut perturbationem præſtent, ſeu præſtari permittant, quinimmo ei, & eis omne auxilium, & fauorem in præmiſſis, & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna ad quæ præfati noſtri ſubditi quotieſcunque pro parte dictorum Conſulis ac Miniſtrorum in licitis, & honeſtis erunt requiſiti præſtare teneantur, quibus eis videlicet, qui a dicto Martino Conſule, & Miniſtris vocati erunt ad recuperationem adiuuauerint, per dictum Conſulem expenſis rerum liberatarum in quarum beneficium, elaborauerint in laboris ſubſidium dabitur quod iuſtum, & honeſtum erit, & eidem Conſuli videbitur quod erit iuxta meritum illorum qui in ſaluandis huiuſmodi rebus, & bonis interuenerint, licet fraternitatis charitas in talibus calamitoſis euentibus eos ad id obliget atque cogat. Et vt Chriſtifideles ad præmiſſa alliciantur, aut naufragium huiuſmodi patientibus ab eis propitiora ſubſidia præbeantur, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui auxilium, conſilium, & fauorem naufragium patientibus in reparatione, & conſeruatione ſuorum bonorum præſtiterint, decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pænitentiis in Domino relaxamus, Mandantes dictis noſtris ſubditis tam Ciuitatis Vetulæ, & Oſtiæ, Porti, & Neptuni, ac Pilotis illarum ac etiam Anconæ, ac habitatoribus omnium Terrarum Riparum, portuum, & plagiarum necnon patronis, & nautis nauium, nauiliorum, Triremium, biremiumque Capitaneis, & Barcharum conductoribus, & piſcatoribus, ac aliis quibuſcunque perſonis exiſtentibus, & habitantibus in aut prope vel vbi talia naufragia accidere contingat, ſub pœna ſolutionis tanti quanti bona naufragata valuerint, & quæ ob defectum adiutorij amitterentur quatenus illico poſtquam a patrono Conſule aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & feſtinanter accedant cum eorum Barchis ac Triremibus, & biremibus, ad adiuuandum, & ſaluandum ea omni cum diligentia, ac ſi eorum propria eſſent, ſolutis tamen eis pro eorum labore expenſis mercium conductarum, & rerum ſaluatarum his quæ Conſuli videbitur pro vt labor eorum exegerit, & non poſſint petere nec petant aliquid aliud, nec quartum nec partem, nec ius aliquod rerum ſaluatarum præter ſupradicta, Conceſſione, ſtatuto, conſuetudine, ordinatione, vſu, & quibuſuis aliis minime obſtãtibus penitus caſſamus, & ſuffragari nolumus. Volumus autem quod in locis ſeu territoriis vbi naufragium præfatum eueniet, Dominus, vel Domini, aut communitas talis loci teneantur conſignare in manibus noſtræ iuſtitiæ, & Miniſtrorum illius latronem, ſeu latrones, vſurpatorem, ſeu vſurpatores, detentorem, ſeu detentores huiuſmodi rerum naufragatarum, alias teneantur ſoluere totum damnum, & expenſas in tali naufragio aut illius dependen. paſſa, & ſeu patienda, ac paſſas, & ſeu patiendas, & ſi aliquid forſan occurrerit ſuper præmiſſis quod dictus conſul nõ poſſit accomodare, & concludere, recurratur ad nos, & ſeu dilectum filium Vitellotium Camerarium noſtrum, & S. R. E. quem & nullum alium illud decidere, & finire poſſe volumus, etiam cum facultate, & auctoritate ampliſſime puniendi, & caſtigandi quoſcunque latrones & prædatotes, etiam vſque ad pœnam capitalem, Volentes etiam per præſentes præfatum Cardinalem Camerarium merum, & verum iudicem, & executorem in cauſis Maritimis naufragiorum, & etiam quorumcunque aſſecurationum ſuper quibus lis, & controuerſia aliqua inter quoſcunque euenire poſſet, ex cauſa tamen dictorum naufragiorum, cum opportuna auocatione a quibuſcunque iudicibus non tamen Romanæ Curiæ fore, & eſſe debere, Necnon auctoritate præfata concedendo dicto Conſuli eiusque deputatis prout concedimus eiſdem, vt pro ipſorum ſecuritate, & defenſione cuiuſcunque generis arma tam offenſiua, quam defenſiua, in toto Dominio, & per totum Dominium Eccleſiaſticum ſcilicet in omnibus terris, & locis Maritimis, & mari cõuicinis per quindecim milliaria a terra diſtãtibus libere, & licite portare poſſint, & valeant quibuſcumque bannis editis ſeu edendis, & aliis quibuſcunq; Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus non obſtan. Et nihilominus pro obſeruatione præmiſſorum motu, & ſcientia noſtris præfatis præcipiendo mandamus, Dilecto filio Vitellotio Vitellio, Camerario noſtro, necnon Clericis Præſiden. Cameræ Apoſtolicæ, ac Prælatis, etiã Cardinalatus honore fulgentibus necnon vniuerſis, & ſingulis tam Almæ Vrbis quam aliarum quarumcunque S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectarum Prouinciarum, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, locaten. poteſtatibus iudicibus, & aliis quouis nomine nuncupatis iusdicentibus, & iuſtitiæ miniſtris, necnon Illuſtribus & Mag. viris Dominis Ducibus, Marchionibus, & Baronibus, Domicellis, Nobilibus, Caſtellanis, triremiumque Ducibus, & Capitaneis, ac quorumcunque locorum communitatibus ſeu vniuerſitatibus omnibusque & ſingulis aliis particularibus perſonis, ad quos quomodolibet ſpectat ſeu in futurũ ſpe-

ſpectabit, ſeu ſpectare poterit, & S. R. E. prædictæ mediate, vel immediate ſubiectis, quatenus præmiſſa omnia, & ſingula inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant, & ſub pœnis, & cenſuris antedictis, necnon rebellionis, & priuationis omnium, & ſingulorum bonorum, ſeu officiorum, ac confiſcationis, & publicationis quorumcunque bonorum per eos, & ipſorum quemlibet obtentorum, incurrendique in crimine læſæ maieſtatis contradictores &c. cum ampliſſima facultate, & auctoritate dictos raptores, graſſatores, & deprædatores & latrones, in fragranti crimine, ſeu delicto repertos puniendi, & caſtigãdi, ad effectum, vt huiuſmodi iuſtis querelis ceſſantibus dicti mercatores, & nautæ eo libẽtius cũ ſuis nauigiis, nauibus, & mercibus ad Vrbẽ ipſam locaque prædicta S. R. E. prædictæ ſecurius, & tutius accedant. Non obſtãtibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam municipalibus quarumcunque terrarum, & locorum in contrarium forſan editis, ac priuilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis quibuſuis perſonis, necnon ciuitatibus, oppidis, locis, caſtris, ac portibus Maritimis ſub quibuſcunque verborum formis, & tenoribus, ac cũ quibuſcunque clauſulis, & decretis, & cõtractibus, & Motu proprio &c. ac alias cõceſſis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. pro expreſſis habentes, hac vice latiſſime derogare placeat, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria non obſtãte, ſeu ſi videbitur litteræ in forma Breuis expediri poſſint.

Placet Motu proprio M.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Octauo kal. Maij, Anno Primo.

IDEM

De clauſura, & reformatione Monialium.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Circa paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, deſuper commiſſi curam quantum nobis ex alto permittitur inuigilantes, aſsidue ad ea per quæ ſingulis erroribus, & exceſsibus obuiatur, ac perſonis quibuslibet præſertim fœminei ſexus virginitatem ſuam Altiſsimo vouentibus ſub religionis iugo Chriſto Saluatori in caſtitatis holocauſto famulari affectantibus, ſemita iuſtitiæ, & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & diuinam merito poſſit offendere maieſtatem opportune ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propenſius impartimur, prout id in domino ſalubriter expedire conſpicimus. Hac igitur perpetuo valitura conſtitutione, inhærentes etiam conſtitutioni fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri quæ incipit Periculoſo, & decretis Concilij Tridentini ſuper clauſura Monialium æditis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus atque perpetuo decernimus, vniuerſas, & ſingulas Moniales præſentes atque futuras cuiuſcunque religionis, ordinis, vel militiarum etiam Hieroſolimitan. ſint, quæ vel iam receptæ ſint vel in poſterum in quibuſuis monaſterijs ſiue domibus recipientur, & tacite, vel expreſſe religionem profeſſæ, etiam ſi conuerſæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiam ſi ex inſtitutis, vel fundationibus earum regulæ ad clauſuram non teneantur, nec vnquam in earum monaſterijs, ſeu domibus etiam ab immemorabili tempore ea ſeruata non fuerit, ſub perpetua in ſuis monaſterijs, ſeu domibus debere de cætero permanere clauſura iuxta formam dictæ conſtitutionis fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri quæ incipit Periculoſo, in ſacro Concilio Tridentino approbatam, & innouatam quam nos auctoritate præfata etiam approbamus, & innouamus in omnibus, & per omnia, ac illam diſtricte obſeruari mandamus. Quod ſi aliquæ moniales forſan reperiantur quæ conſuetudine etiam immemorabili, aut inſtituto, vel fundatione regulæ ſuæ fretæ animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant, aut quoquomodo reluctentur, Ordinarij vna cum ſuperioribus earum, omnibus iuris, & facti remedijs compellãt eaſdem tanquam rebelles, & incorrigibiles ad præciſe ſubeundum dictam clauſuram, & perpetuo obſeruandum. Mulieres quoque quæ tertiariæ, ſeu de pœnitentia dicuntur cuiuſcunque fuerint ordinis in Congregatione viuentes, ſi & ipſæ profeſſæ fuerint ita, vt ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præciſe, vt præmittitur, & ipſæ teneantur, quod ſi votum ſolemne non emiſerint, Ordinarii vna cum ſuperioribus earum hortentur, & perſuadere ſtudeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac poſt emiſsionem, & profeſsionem eidem clauſuræ ſe ſubiiciant, quod ſi recuſauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint ſcandoloſe viuere ſeueriſsime puniantur. Cæteris autem omnibus ſic abſque emiſsione profeſsionis, & clauſura viuere, omnino volentibus interdicimus, & perpetuo prohibemus ne in futurum vllam aliam prorſus in ſuum ordinem religionem congregationem ve recipiant. Quod ſi contra huiuſmodi hanc noſtram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad ſic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet profeſsiones, & receptiones irritas decernimus & nullas, prout etiam præſenti decreto irritas facimus, & annullamus. Porro ne moniales, vel tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum neceſsitatibus maxime in pertinentibus ad illarũ victum patiantur, ſed vt eis opportune conſulatur, auctoritate apoſtolica præfata ſtatuimus, decernimus, præcipimus atque mandamus Ordinariis, & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium eleemoſynas per conuerſas quæ non ſint profeſſæ, vel ſi profeſſæ fuerint ſint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen monaſterium, degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum monialium niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus præmiſsis, & de earum domibus exire non poſsint pro huiuſmodi eleemoſynis colligendis niſi de licentia Ordinarii, vel earum Superiorum. Et de cætero nullæ aliæ conuerſæ profeſſæ recipi amplius etiam de conſenſu ſuorum Superiorum, vel prælatorum poſſint, quod ſi aduerſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita & inanis ſit, prout ex nunc nullam, irritam facimus, & annullamus. Quod ſi prædicto modo neceſsitatibus monialium, & mulierum tertiariarum prædictarum ſuccurri ſufficienter non poterit, mandamus ipſis Ordinariis, & Superioribus earum, vt ipſi prouideant de aliis perſonis piis, & Deo deuotis quæ fidelium eleemoſynas colligant, vel alias eo meliori, & commodiori modo quo fieri poterit etiam ex opere manuum ipſarum monialium, & mulierũ prædictarum, arbitrio Ordinariorũ,

& Superiorum

& Superiorum earundem, & pro vt eis congruentius expedire videbitur, prouideatur, & ſuccurratur. Et ne propter monialium numerum exceſsiuum clauſuræ obſeruatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ conſtitutionis Bonifacii, & Concilii Tridentidini decreto, monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis diſtricte inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum monaſteriis recipiant, & admittant, ſiue recipi, & admitti permittant quam ex propriis redditibus ipſorum monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commode ſuſtentari poſsint. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ ſub obteſtatione diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ vniuerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras litteras publicari faciant, ac in monaſteriis monialium ſibi ordinario iure ſubiectis, in iis vero quæ ad Romanā mediate vel immediate ſpectant Eccleſiam ſedis apoſtolicæ auctoritate vna cum Superioribus eorundem monaſteriorum clauſuram (vt præmittitur) quamprimum poterint ſeruari procurent. Contradictores atque rebelles per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Ac vt hoc tam ſalutare decretum facilius obſeruetur, omnes Principes ſæculares, & alios dominos, & magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti eiſdem in remiſsionem peccatorum iniungentes, quod in præmiſsis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & aliis monialium Superioribus aſsiſtant, ac ſuum fauorem, & auxilium præſtent. Ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant, præmiſsis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per ſedem apoſtolicam approbatis, & confirmatis, priuilegijs quoque indultis, & litteris apoſtolicis etiam in fundatione, & inſtitutione eiſdem monaſterijs, vel domibus, & monialibus ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis, irritantibus, & alijs decretis quibuslibet conceſsis, confirmatis ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, pro ſufficienter expreſsis habentes, quo ad effectum validitatis noſtræ conſtitutionis tantū derogamus, contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, aut ſuſpendi non poſsint per litteras apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Per hoc autem in monaſterijs exemptis Ordinarij locorum quoad alia nullam ſibi credant iuriſdictionem, vel poteſtatem aliquatenus eis attributam. Volumus autem quod præſentes litteræ ad valuas baſilicæ beati Petri Apoſtolorum principis, & in Cancellaria noſtra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæcumque loca deferri, volumus, & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, ſtatuti, decreti, mandati, interdicti, prohibitionis, annullationis, præcepti, inhibitionis, requiſitionis, obſecrationis, iniunctionis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quarto kal. Iunij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Viſa de Curia Io: Riuerius. ſſ.

Cæ. Glorierius.

H Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero nona menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum Sancti Petri de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ diuiſsis copijs eorūdem in retroſcriptis locis affixis per nos Io. Cuerardi, & Nicolaum de Matthæis Curſ.

Antonius Clerici Mag. Curſ.

IDEM

10

Confirmatio litterarum fe. re. Pij IIII. ſuper reuocatione licentiarum extrahendi granum, bladas & legumina, præterquam ex cauſa vere oneroſa, cum extenſione ad omnia alia graſciarum genera.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Romani Pontificis prouidentia circumſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta, quæ præcipue pro annona, & ad vſum viuendi neceſſaria facta ſunt, penſatis opportunis occaſionibus confirmat, innouat, atque extendit prout conſpicit in domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fe. re. Pio Papa IIII. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis, videlicet Pius papa IIII. Motu proprio &c Inter multiplices curas quibus aſsidue premimur, eas ſollicitudinis partes a nobis non immerito ſuſcipiendas eſſe arbitramur, per quas illis, quos ſupremæ dignitatis noſtræ Pontificalis ratione iuriſdictioni noſtræ temporali ſubiectos eſſe cernimus, etiam in his, quæ communem vitæ vſum, & ſuſtentationē concernunt opportune prouidere, ac proinde nonullas facultates, licentias, & indulta hactenus tam a nobis, quam a prædeceſſoribus noſtris Rom. Pont. quibuſdam certis tunc ſuadentibus cauſis conceſſa, quæ præmiſsis obeſſe contuemur, alijs vrgentibus magiſque neceſſarijs ſuperuenientibus cauſis pro noſtra in cunctis

ſolita

ſolita prouidentia interdum reuocamus, & annullamus, aliaſque deſuper diſponimus prout omnium communi vtilitati, & commoditati percipimus ſalubriter expedire. Sanè attendentes quod licet Dei omnipotentis gratia, & benignitate in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico ea talis hactenus fuerit, ac ſit in præſentiarum annonæ copia, quod ex ea ſtatus eiuſdem populi, & ſubditi noſtri facile, commodeque, ac vili pretio ſe, ſuaſque familias ſuſtentare poſſent, nihilominus nimia lucri cupiditate multorum forſan prætextu certarum licentiarum, & facultatum eis (vt aſſerunt) conceſſarum ex diuerſis dicti ſtatus partibus, & locis frumenta, & alia blada, ac legumina in multarum etiam pauperum partium earundem perſonarum præiudicium, & grauamen extrahentium, & aliò aſportantium, efficitur, vt fere ſemper populi, ac ſubditi ipſi nimia annonæ huiuſmodi caritate, rerumque penuria oppreſsi, quoad eorum qualemcumque ſuſtentationem, & victum quotidianum non mediocriter, ſed pluſquam par ſit, noſtramque deceat prouidentiam, patiantur. Nos igitur, quorum eſt præ cæteris per debitæ prouiſionis noſtræ miniſterium præmiſsis obuiare, ac populorum, & ſubditorum præfatorum commoditatibus opportune conſulere, & ne licentiarum, & facultatum huiuſmodi cauſa alijs prodeſſe quidam velint, noſtri rerum penuria huiuſmodi pergrauentur, ſatagere volentes, auctoritate apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præſentibus perpetuo valituris omnes, & ſingulas (præterquam ex cauſa vere oneroſa ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum) extrahendi frumenta, & cuiuſuis alterius generis blada, & legumina ex quibuſuis prouincijs, ciuitatibus, terris, & locis nobis, ditioniſque noſtræ eccleſiaſticæ mediate, vel immediate ſubiectis, quibuſuis communitatibus, vniuerſitatibus, & perſonis, tam ſæcularibus, quam quorumuis ordinum regularibus, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia ſæculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per nos, & prædeceſſores noſtros præfatos, aut alios quoſcumque ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam irritantibus etiam de neceſsitate exprimendis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſas, approbatas, & innouatas, illarum ſingularum veros tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro ſufficienter expreſsis habentes reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus, illaſque reuocatas, caſſatas, & annullatas, ac inualidas, & viribus vacuas, neminique prodeſſe, aut ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, & declaramus. Necnon hactenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina huiuſmodi in prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis, præfatis tam a nobis, quam prædeceſſoribus noſtris conſtitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibuſuis factas inhibitiones, bannimenta, prohibitiones, & proclamata innouamus, ac ſub pœnis in illis contentis obſeruari volumus. Diſtrictius inhibentes quibuſuis perſonis etiam, vt præfertur, qualificatis, ne in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis, necnon confiſcationis omnium bonorum, & amiſsionis feudorum pœnis licentiarum, ſeu facultatum (alias tamen quam, vt præfertur, ex oneroſa videlicet ſolutionis, exburſationiſque cauſa pecuniarum) conceſſarum, aut alio quouis prætextu, directe vel indirecte frumenta, & blada, necnon legumina huiuſmodi ex prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis pręfatis quocunque modo extrahere, & aliò aſportare audeant, vel præſumant. Ac mandantes in virtute eiuſdem ſanctæ obediẽtiæ dilecto filio noſtro Vitellotio ſanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, quatenus ipſe, vltra ordinariam ſui Camerariatus officii facultatem, ſpecialem quandam, & præcipuam in præmiſsis curam habens, præſentem noſtri motus proprii ceduiam, ac in ea contenta quæcumque ab eis, quos illa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, firmiter, & inconcuſſe obſeruari, executionique debitæ demandari, necnon in prouincijs, ciuitatibus, terris, & locis huiuſmodi, ac alibi, vbi opus fuerit, publicari, & notificari, necnon contradictores quoslibet, & inobedientes, ac præſentibus, & inde pro tempore emanatis proclamatibus, bannimentis, & inhibitionibus quibuſcumque non parentes, quacunque appellatione, & ſubterfugio remotis auctoritate noſtra compeſcat, ac (ſi ei expediens, & opportunum fore videbitur) legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, aut etiam ſimpliciter, & de plano, necnon manu regia, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſed ſola facti veritate inſpecta, illos cenſuras, & præfatas, ac alias quaſcunque in eiſdem pro tempore ſubſecutis bannimentis, inhibitionibus, proclamatibus, & prohibitionibus contentas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaret, eaſque ab illis exigi, & recuperari faciat, & procuret, ſibi in præmiſsis omnibus, & ſingulis amplam, & omnimodam dantes, & concedentes facultatem, poteſtatem, & auctoritatem, ac decernentes omnes, & ſingulos frumenta, blada, ac legumina, vt præfertur, extrahentes, & aliò aſportantes, facultates, & licentias ex oneroſa ſolutionis videlicet exburſationis pecuniarum cauſa ſibi conceſſas eſſe allegantes, prætendentes antequam ipſi illis modo aliquo deinceps vllo vnquam tempore vti poſsint, illas coram eodem Vitellotio Cardinale, & Camerario verificari debere, ac ad id teneri, & obligatos exiſtere, alioquin ipſis non iuſtificatis, & per eundem Cardinalem Camerarium non approbatis, eaſdem facultates, & licentias, ac illarum vigore, ſeu prætextu quaſcumque per eos frumentorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi de cætero factas extractiones, & aſportationes, nullas, & inualidas, ac de facto, & nulliter, ac præter mentem, & intentionem noſtras factas fuiſſe, & eſſe, ac perſonas taliter extrahentes, & aſportantes pœnas prætatas incidiſſe, & incurriſſe, ac ad illarum totalem ſatisfactionem penitus teneri. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis priuilegijs quoque indultis, & litteris apoſtolicis vniuerſitatibus, communitatibus, ac perſonis etiam vt præfertur, qualificatis quomodolibet, etiam motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine paribus, etiam conſiſtorialiter &c. ac alias quomodolibet conceſsis &c. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum omnium veros tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, vt deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum etiam ex cauſa oneroſa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit, conceſſarum, & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi abſque eiuſdem Camerarij Cardinalis patentibus deſuper concedendis litteris aliquo pacto in toto ſtatu eccleſiaſtico facere poſsint, aut valeant, alioquin contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus &c. quodque ſola præſentis motus proprij ſignatura ſufficiat, & vbique

& vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante. Placet Motu proprio I. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum Idibus Auguſti Anno Sexto. Nos præmiſſa firmiter obſeruare, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere ſinceris deſiderantes affectibus, reuocationem, caſſationem, annullationem, decretum, declarationem, innouationem, voluntatem, & inhibitionem præfata, ex certa noſtra ſcientia, ac de eiuſdem poteſtatis plenitudine auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, dictamque motus proprij cedulam innouamus, ac illam ad licentias, & facultates quodcunque genus graſciæ etiam in carnibus, ouibus, agnis, & alijs animalibus, necnon oleo, ac rebus alijs quibuſcunque conſiſtentis quomodocumque, & qualitercumque nuncupatis concernentes, quibuſcumque (præterquam ex cauſa oneroſa præfata) quomodocumque conceſſas, ita vt illæ ſimiliter reuocatæ, caſſæ, & irritæ ſint, & eſſe cenſeantur, auctoritate, poteſtatis plenitudine, & motu ſimilibus extendimus, & ampliamus, necnon eidem Vitellotio Cardinali præter ordinariam ſui facultatem quoad extenſionem, & ampliationem huiuſmodi, eandem exequendi, publicandi, & notificandi, ac declarandi poteſtatem, facultatem, & auctoritatem quæ illi quoad contenta in præinſerta Motus proprij cedula ab eodem prædeceſſore conceſſa, data, & attributa extitit, damus, concedimus, & impartimur. Non obſtantibus omnibus quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem vt deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum etiam ex cauſa oneroſa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit, conceſſarum, & concedendarum vigore, extractiones granorum, bladorum, & leguminum, necnon carnium, olei, & aliorum vt ſupra ſpecificatorũ etiã cuiuſcũque alterius generis, etiam vt præfertur ſpecificatæ graſciæ huiuſmodi abſque eiuſdem Camerarij Cardinalis patentibus deſuper concedendis literis, aliquo pacto in toto ſtatu Eccleſiaſtico facere poſsint aut valeant. Necnon quoſcunque contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus &c. quodque ſola præſentis motus proprij ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacunque regula, ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio. M.

IDEM

II

De Cardinalis Vitellij facultate circa exactionem ſubſidij triennalis, quatreni carnis, taxarum equorum, & aliarum impoſitionum.

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam. Et ſi ea ſit mentis noſtræ erga ſubditos noſtros pietas, vt eos ab oneribus omnibus liberos videre cupiamus; tamen & propter temporum difficultates, & multiplices de prouentibus cameræ apoſtolicæ per prædeceſſores noſtros factas alienationes, exhauſtumque ærarium, ea premimur neceſsitate ad ſuſtinenda ſedis Apoſtolicæ onera, vt ſine ſubditorum auxilio ea omnino ſufferre nequeamus. Cumque firmiſsimum nobis ſit propoſitum ab omnibus impoſitionibus abſtinere, cogimur ſaltem vſquequo diuina fauente clementia ab imminentibus, grauiſsimiſque neceſsitatibus ſubleuemur, curare, vt hactenus impoſitæ fideliter diligenterque exigantur. Itaque ex his rationabilibus cauſis, & etiam ne alter alterius onera, quod minime æquum eſſe videtur, perferre cogatur, ſed onus quiſque ſuum facilius, ac commodius ſuſtinere valeat, opportune prouidere volentes, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, omnes, & quaſcunque exemptiones, conceſsiones, gratias, & immunitates ſuper ſolutione Subſidij Triennalis Quatreni carnis, Taxarum equorum, ac aliarum exactionum, & impoſitionum Cameralium, tam a quibuſuis prædeceſſoribus noſtris, quam etiam a nobis ipſis, ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis quomodolibet (præterquam ex cauſa verè oneroſa, ſcilicet effectualis, & congruæ exburſationis pecuniarum) emanatas caſſamus, reuocamus, irritamus, viribuſque caruiſſe, & carere quoad conceſſa per prædeceſſores a die eorum reſpectiue obitus; quo verò per nos a data præſentium decernimus, & declaramus, gratiaſque huiuſmodi nulli penitus, nec in petitorio, nec in poſſeſſorio ſuffragari poſſe ſtatuimus, omneſque, & ſingulas Communitates, & vniuerſitates Ciuitatum, Terrarum, & locorum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, ac etiam quoſcunque Feudatarios, Cenſuarios, Dominos locorum, & Barones quocunque nomine nuncupatos, & quacunque dignitate & auctoritate, etiam Cardinalatus honore, aut Ducali dignitate fulgentes, ac Comites, qui caſtra; & iuriſdictiones intra limites ditionis Eccleſiæ poſſident, etiam quod nihil ratione Caſtrorum, & iuriſdictionis huiuſmodi Sedi apoſtolicæ annuatim, ſeu alias perſoluant, ad ſolutionem Subſidij, Quatreni Carnis, Taxarum equorum, & aliarum Impoſitionum præfatarum teneri, & obligatos eſſe volumus, atque mandamus, nullis eis, & eorum cuilibet exemptionibus, & gratiis, vt præfertur, niſi ex cauſa vere tantum oneroſa præfata penitus ſuffragantibus, omneſque conſtitutiones a quibuſcũque Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris ſuper præmiſſorum reuocatione quomodolibet factas, & ſub quibuſuis formis emanatas, confirmamus, approbamus, & eis perpetuæ firmitatis robur adijcimus, & quatenus opus ſit, illas innouamus, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam dictæ Cameræ Clericos, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales diffiniri, ſententiari, & iudicari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & ſententiandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attẽtari decernimus. Quocirca dilecto filio Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio S. R. E. Camerario tenore præſentium committimus, & mandamus, vt præter ampliſſimam, & ordinariam ſui officij Camerariatus iuriſdictionem, omnes & quoſcunque ex cauſis prædictis Cameræ Apoſtolicæ debitores cuiuſuis ſint ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Ducali dignitate præfulgeant, per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas pecuniarias, etiam priuationis Feudorum, & inhabilitatis ad illa, & alias ſibi beneuiſas, aliaque iuris, & facti remedia opportuna, ad realem, & actualem ſolutionem cuiuſuis ſummæ, tam hactenus debitæ, quam in futurum debendæ, tam per ſeipſum, quã

alium,

rium, ſeu alios ab eo deputan. iuxta Taxas hactenus impoſitas cogat, & compellat, & pro faciliori exactione, & ſatisfactione conſequenda plenariam eidem Vitellotio Cardinali Camerario concedimus facultatem, liberumque arbitrium ſuper hactenus debitis componendi, ac quaſcunque compoſitiones faciendi, & etiam in toto, vel in parte, prout ſibi videbitur remittendi, præſertim erga eos qui ſe diligentes in ſolutione præſtiterunt, Taxas, ſi quæ exceſſiuæ apparuerint, vel propter Communitatum locorum paupertatem, impoſſibilitatem, ſeu aliam quamcunque iuſtam cauſam ſibi beneuiſam moderandi, & reducendi, alienationes dictorum, & aliorum prouentuum præfatæ Cameræ minus legitimo pretio factas reſcinden. dubia ſi qua emerſerint, declarandi, & quoſcunque opus fuerit citandi, & monendi, etiam ad perſonaliter comparendum, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, & quoſuis inobedientes, & rebelles cenſuras, & pœnas comminatas incidiſſe, & incurriſſe declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, interdicen. auxilium brachij ſecularis inuocandi, & relaxandi, a cenſuris abſoluendi, & quoties opus fuerit, remittendi, aliaque omnia, & ſingula faciendi, quæ pro effectuali ſatisfactione conſequenda, & Cameræ noſtræ ſubleuatione ſibi neceſſaria viſa fuerint, ſeu alias quomodolibet opportuna. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis: necnon conceſſionibus, & exemptionibus ſub quibuſuis verborum formis, & quouis colore conceſſis, cæteriſque incontrarium facientibus quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die viij. Iunij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

12

Contra Dominos, & Communitates non cuſtodientes territoria, & permittentes latrocinia in eos, qui veniunt ad Vrbem.

MOTV proprio &c. Exigit Apoſtolicæ ſeruitutis officium quo fungimur, vt ea quæ aſſertis a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus maxime prouenientium ad hanc Almam Vrbem, & ab ea recedentium ſecuritate ſancita ſunt, confirmentur, ſeu quatenus expediat, innouentur, & extendantur, prout diuerſis occaſionibus conſpicitur ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fel. rec. Iulio Papa II. & Leone X. prædeceſſoribus noſtris emanarũt litteræ huiuſmodi ſub tenore videlicet, Leo Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circunſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta quæ præcipue pro uenientium ad Almam Vrbem totius orbis caput, & recedentium ab ea, ſecuritate, & commodo facta ſunt, penſatis opportunis occaſionibus innouat atque extendit, prout conſpicit in domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fel. rec. Iulio Papa II prædeceſſore noſtro emanarunt litteræ in forma Breuis tenoris ſubſequentis. Iulius Papa II. Dilectis filiis Baronibus, & Domicellis, ac communitatibus, & vniuerſitatibus terrarum, & caſtrorum eorundem, necnon alijs ciuitatibus, & vniuerſitatibus oppidorum, & terrarum S. R.E. mediate vel immediate ſubiectis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Quia nihil eſt quod magis expediat noſtræ Almæ Vrbis, & Curiæ, ac cęterorũ ſubditorum S. R. E. quieti, & regimini, quàm quod euntes, & redeuntes ad eandem, ac cæteras terras eiuſdem S. R. E. ſecure, & libere ſine incurſione, offenſione, & inuaſione latronum, furum, ac ſicariorum, & aliorum male viuentium ſtare, ire, & redire poſſint, & valeant, ac propterea tam de iure communi quam ex ſpecialibus ordinationibus fe. rec. Pauli II. & Sixti IIII. noſtri ſecundum carnem patrui, ac Innocentij VIII. & Alexandri VI. prædeceſſorum noſtrorum Roman. Pont. ſtatutum fuerit, vt omnes Barones, & Domicelli, & vniuerſitates caſtrorum eorundem ac Ciuitates & cæterę Terræ, & oppida S. R. E. mediate, & immediate ſubiecti, & ſubiectæ eorum terras, oppida, villas, & territoria quæcunque à dictis latronibus, ſicariis, furibus, & aliis delinquentibus cuſtodirent, & ſecura, ac libera facerent, alias ad emendationem omnium damnorum, & rerum ſubtractarum tenerentur, & obligarentur. Iccirco prędeceſſorum veſtigia inſequentes, pro pace, & quiete dictæ Vrbis, & omnium terrarum prædictarum, omniumque incolarum, & venientium ad eaſdem ſecuritate, vobis omnibus, & veſtrum cuilibet tenore præſentium expreſſe mandamus, vt veſtras terras, Communitates, vniuerſitates, villas, & Caſtra, ac territoria omnia, a præfatis viris facinoroſis, latronibus, furibus, ſicariis, & aliis delinquentibus, a die intimationis præſentium earundem ſecura & libera teneatis, reſeruetis, & cuſtodiatis. Quod ſi ſecus feceritis, tam pœnas iuris, quàm alias pœnas, & cenſuras a prædeceſſoribus noſtris prædictis ſuper his promulgatas ipſo facto vos, & quemlibet veſtrum incurrere decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper venerabili fratri Raphaeli Epiſcopo Albanenſi Camerario noſtro, ac dilectis filiis Clericis, & præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, necnon almæ vrbis Senatori, & aliis officialibus, Legatis, & Gubernatoribus Prouinciarum, Ciuitatum Terrarum, & locorum eiuſdem S. R. E. quatenus ad denunciationem, & querelam eorum qui inuaſi, ſpoliati, aut aliquod aliud damnum ab huiuſmodi latronibus, furibus, & ſicariis paſſi fuerint, pro ſatisfactione eorum ad declarationem dictarum pœnarum, & emendationem dictorum damnorum iuxta formam, & tenorem conſtitutionum prædictarum, & præſertim conſtitutionis, & ordinationis præfati Alexandri VI. prędeceſſoris noſtri via executiua procedant, & procedere debeant, ulioquin vbi requiſiti fuerint, & illa exequi neglexerint, tam ipſos quam vos, & veſtrum quemlibet ad emendationem dictorum damnorum teneri volumus, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum die octaua Nouembris, milleſimo quingenteſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Primo. Nos itaque cupientes literas prædictas pro uenientium ad Almam Vrbem, & ab ea recedentium tutela, & commodo inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia literas prædictas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, illaſque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et inſuper cum huiuſmodi furta, delicta, & derobationes fiant in ſiluis, nemoribus, latebris, & in locis occultis, & ſecretis non adhibitis nec præſentibus teſtibus, adeo quod ſine maxima difficultate per ipſos ſpoliatos, & derobatos furta, & valor rerum ſubtractarum, & ablatarum probari non poſſint,

poſſint, ſtatuimus, & ordinamus, quod quoad probationem bonorum ſubtractorum, & eorum valorem ſtetur declarationi præfatorum Præſidentium, & Clericorum ipſius Cameræ Apoſtolicæ, qui diligenter conſiderata qualitate perſonarum ſpoliatarum, & derobatarum expoſita quantitate furtorum, & aliis circunſtantiis, & coniecturis, recepto iuramento ipſarum perſonarum derobatarum, ſeu mercatorum quorum bona ablata exiſtebant, ſuper quibus præfatorum Præſidentium, & Clericorum conſcientiam oneramus, furtum, & eius valorem declarare debeant, & quod ſi deroboratio ſeu furtum in confinibus diuerſorum territoriorum diuerſarum Communitatum, ſeu dominiorum, vel iuxta huiuſmodi confines derobatus contra dominum territoriorum prædictorum, aut Communitatem quam, & quem elegerit ad recuperationem rerum ſibi ablatarum agere poſſit, & valeat ab actione quam ipſe derobatus intentauerit diſcedere ſi ei placuerit, & contra alium agere licite poſſit (cum Domini confinium prædictorum illos non cuſtodiendo in præmiſſis culpa nõ careant) reſeruato tamen ſoluenti iure agendi contra conterminos: Et vt quantum fieri poteſt, occaſio graſſandi, & deroborandi ſublata eſſe videatur, eiſdem motu, & ſcientia, ac tenore præcipimus, & mandamus ſub duorum millium ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applican. pœnis ſimilibus, omnibus, & ſingulis antedictis, ne fures, latrones, & graſſatores in ſiluis, & ſepibus latibula faciant, ne ibi ſe abſcondere poſſint, vt prope vias publicas vtrinque ad medium miliare arbores, & ſepes, & quæcunque latibula incidere, ſeu incidi ac amouere, ſeu amoueri, & extirpari facere infra duos menſes a die publicationis præſentium computandos, & ſic inciſas conſeruare, & manutenere omnino teneantur, & debeant. Sicque per Clericos dictæ Cameræ, ac quoſcunque alios Iudices, & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, & ſacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores iudicari, ac definiri, & exequi debere, Sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate decernimus ſummarie, & abſque iudicij tela: Mandantes propterea eiſdem Raphaeli Epiſcopo, & Camerario, ac præſidentibus, & Clericis pro tempore exiſtentibus, vt præmiſſa omnia, & ſingula ab omnibus inuiolabiliter obſeruari faciant, & contrafacientes ad illorum obſeruationem per ſupradictas pœnas iuxta ſtilum ipſius Cameræ compellant. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu vnius Clerici, & vnius notarij eiuſdem Cameræ ſubſcriptis eadem prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, communitionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, onerationis, præcepti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingẽteſimo octauo, Caléd. Septembris, Põtificatus Noſtri Anno Sexto.

Nos igitur cupientes præinſertas literas pro uenientium ad hanc Almam Vrbem quæ caput eſt totius orbis, & ab ea recedentiũ ſecuritate, & commodo inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas prædictas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & approbamus, ac perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ſeu quatenus opus ſit innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, illaſque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et inſuper, vt Barones, Domini locorum, & Communitates prædictæ diligentius eorum territoria, & loca a prædictis latronibus expurgata præſeruent, volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod quotieſcunque alicui, ſeu aliquibus aliquid derobatum, & furto ſubtractum fuerit in eorundem territorijs, & confinibus, vltra refectionem damnorum, & rerum derobatarum, vt præfertur, teneantur, & quilibet eorum, ſeu earum communitatum teneatur ad tantundem Cameræ Apoſtolicæ loco pœnæ, tam a iure quam a quibuſcunque Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris quomodolibet inflictas quantum a dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio S. R. E. Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis ipſius Cameræ, & non alij parti derobatæ reſtituen. fore declaratum fuerit, ad cuius declarationis executionem ſtatim abſque aliqua appellatione contra Barones, Dominos locorum, & Communitates prædictas deueniri debere mandamus. Sicque per eundem Cardinalem Camerarium, ac quoſcunque alios Iudices, & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, & ſacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores iudicari, ac definiri, & exequi debere, Sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate decernimus, ſummarie, & abſque alia tela iudiciaria. Mandantes propterea eidem Vitellotio Cardinali Camerario, vt præmiſſa omnia, & ſingula ab omnibus inuiolabiliter obſeruari faciat, & contrafacientes ad illorum obſeruationem ſub pœnis prædictis quoquomodo, ac omnibus iuris, & facti remediis agat, & compellat. Contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula quacunque, ſeu conſtitutione Apoſtolica in contrarium faciente non obſtante.

Placet Motu proprio M.

IDEM

13

De Prælatis & alijs non reſidentibus, & de facultate A. C. contra eos.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum alias per fel. rec. Pium IIII. prædeceſſorem noſtrum, iuxta formam Concilij Tridentini, & aliarum bullarum emanatarum, tam ab ipſo Pio prædeceſſore noſtro, quam alijs Rom. Pont. Motu proprio, cuius tenores pro expreſsis haberi volumus, ex ipſius certa ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fuerit mandatum dilecto filio Alexandro Riario noſtro, & Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, vt omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alias eccleſiaſticas perſonas curam animarum habentes non reſidentes pœnas in dicto Concilio, & Bullis contentas incurriſſe declaret, & ad illarum effectum executioni demandentur per eundem Alexandrum Auditorem noſtrum, & vt ne de eius iuriſdictione in poſterum dubitari contingat, denuo eidem Auditori noſtro auctoritate noſtra committimus, & mandamus, quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos, quam Archiepiſcopos, & alios quoſcunque Prælatos, tam in Vrbe quam alibi, & vbique locorum exiſten. & in proprijs diœceſibus non reſiden. conſtito ſibi quantum

ſufficere videbitur, ſummarie ſimpliciter & de plano, ſola veritate inſpecta, & manu regia de inobedientis propria vſque ad ſententiam excluſiue procedat, & deinde nobis referat, vt nos in Conſiſtorio noſtro ſecreto, de fratrum noſtrorum conſilio, vt moris eſt, ad ſententiam priuationis, & depoſitionis Prælatorum inobedientium huiuſmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus, quo vero ad alios curam animarum habentes vſque ad ſententiam incluſiue procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & literarum noſtrarum præfatarum, cum eiſdem facultatibus, vt ſupra, & alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis, ſiue bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhibendi, excommunicandi, ſuſpendendi a diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium ſeculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi neceſſaria quomodolibet, & opportuna, contrarijs quibuſcumque non obſtantibus. Et quod præſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria, & alijs quibuſcumque quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu Proprio. M.

IDEM

14

Reformatio litterarum Pij IIII. ſuper admiſsione appellationum in criminalibus.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum (ſicut accepimus a dilecto filio Alexandro Riario Auditore noſtro, & appellationum Iudice ordinario) ex diuerſis literis in forma Motus propij, per fe. re. Pium IIII. & alios Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim ſub dat. Romæ apud Sanctum Petrum, xii. Cal. Iunii, anno ſexto (quorum omnium tenores hic volumus pro expreſsis haberi) emanato, de non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis & citationibus in cauſis criminalibus Fiſcum noſtrum quomodolibet concernentibus, in quibus reos contigerit condemnari, niſi prius facto actuali depoſito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eiſdem fideiuſsiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut catenus condemnati fuiſſent, contingat quod alii, etiam optimum ius fouentes, interdum ob nimiam eorum paupertatem modum talia depoſita faciendi non habentes, & ſic ſecluſo eis, ob non factum depoſitum, remedio appellationis, eorum bonum ius quod prætendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & præſertim ad illos, qui non ſunt confeſsi crimen: Nos igitur more pii paſtoris, præmiſsis omnibus obuiare volentes, ne appellationis remedium, eiuſque proſequutio pauperibus tolli videatur: Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ac perpetuo obſeruari mādamus, quod in ſimilibus cauſis Fiſcalibus, & aliis, de quibus in litteris, & motu proprio huiuſmodi fit mentio, omnes & ſingulæ appellationes, ac quæcunque deſuper pro tempore præſentatæ, ac præſentandæ commiſsiones, per dictum Alexandrum modernum, & pro tempore exiſtentem curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditorem tanquam Iudicem talium appellationum, necnon per quemcunq; alium Iudicem huiuſmodi iuriſdictionem habentem admittant, ac recipiant, & admitti, ac recipi libere, & licite poſsint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quaſcumque inhibitiones, citationes, ſeu monitoria decernentes & alia facientes in præmiſsis neceſſaria, eiſdem Auditori noſtro, & iudicibus præfatis, ad id iuriſdictionem habentibus, auctoritatem damus, ac licentiam impartimur, præſtita tamen prius cautione idonea per partem, ſeu partes appellantes, non tamen confeſſos, in forma depoſiti, pro pœna in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpectiue de ſe conſtituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacunque parte iudicii, & quatenus pars eſſet diues facto prius actuali depoſito, arbitrio Iudicis ad quem: Quo vero ad confeſſos: liceat iudici, a quo, non obſtantibus huiuſmodi appellationibus, & inhibitionibus, & abſque aliquarum pœnarum incurſu, ad vlteriorem exequutionem pro pœnæ huiuſmodi conſequutione procedere, & neque tam ipſi, quam partes ad litterarum, ſeu Motus proprii præfati obſeruantiam, quo ad hæc, & illa quoquomodo concernentia, niſi iuxta præſentem limitationem, & moderationem, vllatenus teneantur, & ita in præmiſsis omnibus, & ſingulis, per quoſcunque Iudices, etiam Cameræ apoſtolicæ Camerarium, Præſidentem, Clericos, Theſaurarios, ac Procuratores Fiſcales, & S. R. E. Cardinales &c. ſublata &c. debere, irritum &c. perpetuo decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & fidem facere in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante, etiam abſque eo quod per Curſores præſentetur.

Placet Motu proprio. M.

IDEM

15

De declaratione, prorogatione, & reductione litterarum Pij IIII. circa allegationem nouæ cauſſæ in fractione pacis ſpatium condemnatis præfixum, & præuentionem inter eccleſiaſticum, & laicum Iudicem.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum ob innumeras Ro. Pont. occupationes, ac particularium rerum quarumlibet ſtatus ignorantiam contingat ab eo quandoque literas emanare quæ in magnum aliquorum præiudicium redundare noſcuntur, minime reprehendendum eſſe videtur, ſi tandem præiudicio cognito litteras huiuſmodi, etiam ſi per eius prædeceſſorem emanauerint, tam quam per inaduertentiam editas reuocat, & limitat, aliaſque deſuper diſponit prout rerum, & temporum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem fe. rec. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter cupiens criminibus, & exceſsibus qui in dies oriebantur prouidere, per quaſdam ſuas in forma Motus proprii editas literas inter alia ſtatuit, quod in cauſis treguarum, & pacis fractarum ipſi tractores vel eorum fideiuſſores allegare non poſſent quod offenſa ex noua cauſa proceſsiſſet, nec allegata cuiquam ſuffraga-

ſuffragaretur. Et etiam quod in cauſis miſtis inter Iudicem eccleſiaſticum, & laicum locus ſit præuentioni, ita tamen quod Iudex eccleſiaſticus in caſu præuentionis non poſsit procedere contra laicum, ſed illum debeat remittere ad Iudicem laicum, & alias prout in eiſdem litteris plenius continetur. Nos conſiderantes a ratione & iuris debito alienum eſſe eos qui criminis innoxii fuerint eorumq; fideiuſſores, ſi treguæ pax ſeu fideiuſsiones de non offendendo poſtea ex noua emergente occaſione fractæ fuerint, earum occaſione grauari debere, cum præcipue paces, treguæ, ſeu fideiuſsiones huiuſmodi de non offendendo non ad offenſionem ex futuris cauſis ſed ex præteritis tantum oriantur, litteras præfatas quo ad præmiſſa reuocantes, caſſantes, & moderantes, effectumque ſuum ſortiri in præmiſsis non poſſe decernentes: Motu ſimili &c. nouam cauſam in pacis, treguarum, ſeu fideiuſsionum huiuſmodi fractione principales tantum videlicet qui fuerunt cauſa pacis, treguarum, ſeu fideiuſsionum de non offendendo huiuſmodi factarum, ſeu faciendarum præſtitarum, ſeu præſtandarum, ſi ipſi aliquo modo, ſeu aliquis eorum in dictis fractionibus interuenerit ſeu interuenerit, videlicet ſi aliquis ex dictis principalibus aliquem ex comprehenſis in pace, tregua, ſeu fideiuſsione de non offendendo offenderit, vel ipſe ab aliquo ex ipſis comprehenſis offendatur, non excuſare. Si vero ſupradicti principales, ſeu aliquis eorum in fractione pacis, treguæ, ſeu fideiuſsionis huiuſmodi vt ſupra non interuenerint, ſeu interuenerit, ipſos eorumque conſanguineos, & fideiuſſores ceteroſque in pace, tregua, ſeu fideiuſsione de non offendendo comprehenſos, & quemlibet eorum nouam cauſam huiuſmodi allegare poſſe, & ea probata excuſari debere, & quoquo modo grauari, perturbari, aut inquietari non poſſe neque debere, idque tam in cauſis motis, & indeciſis pendentibus, quam etiam finitis, & in quibus etiam pronunciatum fuit (dummodo ſententiæ deſuper latæ totaliter non ſint executioni demandatæ) locum ſibi vendicare poſſe, & debere declaramus. Cumque etiam ſæpe contingat partes ipſas contra quas in contumaciam procedi conſueuit, vel ita negotiorum mole grauari, vel ita longe abeſſe, vt ipſorum contumaciam ſex menſium ſpatio huiuſmodi expurgare minime queant, terminum ſex menſium huiuſmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus huiuſmodi defenſiones non niſi poſt anni elapſi terminum denegari debere, ac qualcumque aliter quam vt præmittitur ferendas ſententias nullas inanes, nulliuſque roboris, & momenti fore & eſſe, prout nos eas exnunc tanquam contra iuris debitum, & de facto latas annullamus, caſſamus, & irritamus. Quo vero ad præuentionem inter Iudicem eccleſiaſticum, & laicum, declaramus illam habere locum in terminis, & ſtatu, prout ante dictum Motum proprium erat, ac ipſum ad terminos iuris in hoc reducimus, & volumus, vt in præuentionibus procedatur iuxta formam iuris, & ſacrorum decretorum Concilii Tridentini, & non alias aliter nec alio modo, ſicque & non aliter per quoſcunque Iudices &c. etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii apoſtolici Auditores ſublata &c. iudicari debere, irritum quoque &c. auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & decernimus. Et nihilominus pro potiori præmiſſorum validitate omnibus, & ſingulis iudicibus tam ordinariis, quam delegatis & ſubdelegatis, ac eorum Locatenentibus, & Notariis, ſub excommunicationis maioris, ac indignationis noſtræ, officiorumque ſuorum priuationis pœnis, ne contra præmiſſa, aut illorum aliqua facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quarumcunque ciuitatum, prouinciarum, & locorum etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis vniuerſitatibus, communitatibus, & hominibus prouinciarum, ciuitatum, & locorum prædictorum quomodolibet conceſsis &c. Quibus omnibus &c. etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. M.

Et de reuocatione, caſſatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, ſtatuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & aliis præmiſsis, quæ hic pro ſimul, vel ad partem repetitis habeantur latiſsime extenden. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & præſertim præſentibus contrariorum pro ſufficienter expreſsis habeantur. Et quod præſentis Motus proprii etiam abſque data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante, eiuſq; tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque Cameræ, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſsis ibi copiis affixis, poſt menſem affixionis huiuſmodi computandum, omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fiat. M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero vigeſima menſis Iunii Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno primo ſupradictus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cameræ, ac Cancellariæ Apoſtolicarum, necnon in audientia litterarum contradictarum, ac in acie Campi Floræ dimiſsis ibi copiis affixis per me Ioannem Guerardi præfati S. D. N. Papæ Curſorem.

Ant. Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM
16
De exemptionibus, & priuilegijs religionis Mendicantium, & Monialium.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Dum ad vberes quos ſacri mendicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attente reſpicimus, & attente conſiderationis indagine perſcrutamur ipſorum religionis ſinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum, in quibus ſub humilitatis ſpiritu deuotum altiſsimo præſtant famulatum, dignum quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quæ ſemotis quibuslibet grauaminibus promptiores

eiuſdem altiſsimi inhæreant ſeruitiis. Hinc eſt quod nos volentes eoſdem mendicantium ordines, & dilectos filios eorum fratres, & monachos, cæteraſque perſonas, ac etiam moniales quaslibet eiuſdem ordinis ſub illorum cura degentes ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnes & ſinguli mendicantium ordinum huiuſmodi fratres, monachi, & dilectæ filiæ in Chriſto moniales ſeu ſorores, ac aliæ vtriuſque ſexus perſonæ regulares vbilibet per totum chriſtianum orbem diffuſi, & conſtituti, illorumque monaſteria, cœnobia, domus, conuentus, eccleſiæ, capellæ, oratoria, & alia loca etiam vnita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultæ, poſſeſsiones, prædia, agri, & alia omnia & ſingula mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia, & vbilibet, ac in quibuſcunque rebus conſiſtentia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, coloni, arrendatarij, locatarij, & affictuarij, negotiorumque ſuorum geſtores vniuerſi quomodolibet nuncupati, nunc & pro tempore exiſtentes in perpetuum ab omnibus, & ſingulis exactionibus tam vrbanis, quam ruſticis, necnon datiis, gabellis, pedagiis, vectigalibus, collectis, impoſitionibus, & oneribus ordinariis, & extraordinariis, ac tam realibus, quam perſonalibus meris, & mixtis, etiam ſubſidio triennali, & augmento, ac focularibus, equorum taxis, militúque hoſpitiis, ac alias quibuſcumque nominibus nuncupatis quauis auctoritate quomodolibet impoſitis, & in ponendis, & quæ laicis ac aliis quibuſuis quomodolibet imponi conſueuerunt, & in futurum imponentur, ac ratione quarumcunque mercium, & rerum cuiuſcunque generis, vel qualitatis exiſtentium, tam per mare, & aquam dulcem quam per terram vndecunque & quomodocunque pro tempore delatarum, necnon animaliũ quorumcunque mortuorum & viuorum, & quæ alias quomodolibet & ex quauis cauſa ac ſuper quibuſcunque rebus tam in alma vrbe noſtra quam extra eam vbilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur, necnon a contributionibus, & ſolutionibus in illis faciendis, ac tam pro victu & veſtitu quam quocunque alio vſu ſuo tantum, ac tam emendo quam vendendo, & alias quomodolibet negotiando, necnon etiam a ſolutione quadrantis pro ſingulis libris carnium de animalibus, quæ nunc & pro tempore ex armentis occidi contigerit, necnon etiam quæ in ſuis ædibus prædiis & poſſeſsionibus priuatim detinent, & nutriunt, ac a contributione ſumptuum, & expenſarum quæ aliquando pro pontibus, viis, aquæductibus, muris, mœnibus, aliiſue machinis ſtruendis, & reparandis, ſeu reficiendis, ac ciuitatum, terrarum, & locorum quorumcunque fortificationibus, necnon etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Vrbe, quam extra eam vbilibet penitus, & omnino liberi, immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ, liberaque immunia & exempta ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur. Quodque terræ, agri, poſſeſsiones & loca aratiua, vt præfertur in illis quæ aliquando pro paſcuis animalium ad certum tempus reſeruantur nullatenus vnquam comprehendantur, nec comprehendi cenſeantur, ac etiam monaſteria, cœnobia, aliaque omnia regularia loca prædicta, pro quorumcunque militum tam equitum quam peditum hoſpitiis, quemadmodum magno cum noſtro dolore hucuſque in pleriſque locis factum comperimus, nequaquam aſsignentur, nec aſsignari debeant. Et inſuper quod fructus, redditus, prouentus, introitus, & alia quæcunque bona monaſteriorum, cœnobiorum, & aliorũ locorum regularium prælatorum ab alijs quam a Syndicis, & Procuratoribus religioſis fratribus, monachis, & monialibus, aliiſque perſonis præfatis exigi, illaque duntaxat in beneficium loci, vel ſuſtentationem ipſorum religioſorum fratrum, & monialium expendi, nec per alios quoſcunque quouis nomine cenſeantur, nec in alium quam præmiſſum vſum conuerti, ſeu expendi poſsint neque debeant, niſi de conſenſu ſuperiorum illius loci cui data, vel conſignata, aut donata fuerint, ſed ad quem alias ſpectabunt, nec etiam ſolicitores, aut curatores, ſeu protectores, & alio nomine Sanctesii, aut alias nuncupari, de eiſdem bonis vllo modo diſponere poſsint. Quodque idipſum etiam de eleemoſynis oblationibus & quibuſcunque aliis donatiuis intelligi, & obſeruari debeat, apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, ordinamus, volumus, & declaramus. Necnon fratres, monachos, moniales, ac alias regulares perſonas, eorumque monaſteria, cœnobia, conuentus, eccleſias, capellas, oratoria, & alia loca, ac terras, poſſeſsiones, prædia, agros, & bona, necnon laboratores, colonos, arrendatarios, locatarios, aſſictuarios, ac geſtores, prædicta, vt præfertur libera, immunia, & exempta eiſdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore & eſſe decernimus. Mandantes propterea dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus Cameræ apoſtolicæ Camerario, Præſidentibus, & Clericis, ac Commiſſariis agentibus, & officialibus quibuſcunque, vt omnibus & ſingulis tam virorum, quam mulierum monaſteriis mendicantium ordinum huiuſmodi exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediate vel immediate conſtitutis, tantum ſal quantum pro eorum vſu ſuffecerit ſingulis annis omni dilatione ceſſante, & contradictione remota contribuere, & aſsignare, ac contribui, & aſsignari facere debeant realiter, & cum effectu. Diſtrictius etiam in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis maioris latæ ſententiæ, ac duorum millium ducatorum auri de Camera pro vna baſilicæ ſancti Petri de Vrbe, & pro altera medietatibus ſingulis monaſteriis, & locis præfatis quæ moleſtari, ſeu perturbari contigerit, irremiſſibiliter applicandorum pœnis eo ipſo ſi & quoties contrafactum fuerit incurrendis, inhibentes tam illis, quam dilectis filiis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Datiorum, Gabellarum, onerum, & aliorum præmiſſorum exactoribus, conductoribus, appaltatoribus, necnon quibuſuis communitatibus, & vniuerſitatibus illarumque officialibus, & perſonis aliiſque quibuſcunque ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum, quatenus præmiſſa omnia & ſingula inuiolabiliter & perpetuo obſeruent, ac ab omnibus obſeruari faciant, neque fratres, monachos, moniales, & alias religioſas perſonas alioſque ſupradictos ſuper præmiſsis quomodolibet moleſtent, & perturbent, neque permittant per quoſcunque quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari. Et ſi quis contradicere, aut quouis modo contrauenire præſumpſerit, per mandatum executiuũ contra ipſum cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, ordinis, vel præeminentiæ fuerit, ipſo facto procedi. Et ſic per quoſcunque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungen. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ſiue eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, necnon dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis,

chidiaconis, Canonicis, & capitulis, ac aliis quarumcunque Eccleſiarum Prælatis, & perſonis, vbilibet, & in quibuſcunque regionibus terris, & locis exiſtentibus, ac aliis ad quos quomodolibet ſpectat & ſpectabit, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum, Monachorum, Monialium, aliarumque religioſarum perſonarum præfatorum fuerint requiſiti ſolemniter publicátes, illisque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos ſtatuto, ordinatione, voluntate, declaratione, conſtitutione, deputatione, mandato, inhibitione, decreto, aliisque præmiſſis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per Camerarium, præſidentes, clericos, & Commiſſarios Cameræ huiuſmodi, necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores, Gabellarios, & Exactores prædictos, aut quoſcunque alios ad aliquam ſolutionem, contributionem, vel præſtationem præmiſſorum occaſione quomodolibet facienda quouiſmodo cogi, & compelli, aut alias contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas aliasque opportunas cenſuras, & pœnas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtan. fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur, ac omnibus illis quæ in contrariũ per quoſcunque officiales, & quosuis alios, ac præſertim per officiales ciuitatis noſtræ Bonon. & quosuis alios adducta ſunt hactenus, & deducentur in poſterum, ac adduci, & allegari poſſent, necnon quibuſcunque litibus, & cauſis, tam in Ro. Cu. quam extra eam vbilibet, ac coram quibuſcunque iudicibus etiam palatij noſtri cauſarum Auditoribus, ac S. R. E. Cardin. ſuper præmiſsis inter quoſcunque quomodolibet pendentibus ac etiam inſtructis, & ad ſententiam deductis, vel etiam a ſententia terminatis, niſi in fauorem Eccleſiæ fuerint, Et præſertim quadam lite inter huiuſmodi regulares, ac ciues, & communitatem dictæ Ciuitatis Bonon. in Romana Curia pendente, quas & quam, ac omnes proceſſus, & ſcripturas productas, & producendas, ac Regiſtra, & ſententias vbiuis comparentes, & latas, ac ferendas ad nos auocamus, & penitus extinguimus, caſſamus, annullamus, & delemus, perpetuumque deſuper ſilentium imponimus, Necnon quibuſuis apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis illis & eorum ſingulis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliisque efficacioribus efficacisſimis ac inſolitis clauſulis irritantibusque & aliis decretis in genere & ſpecie, etiam Motu ſimili & ex certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici ſuſpẽdi vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo piſcatoris, die vigeſimanona Iulij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

F. de Torres.

IDEM

17

De priuilegijs prouinciæ Marchiæ.

PIUS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Sedes Apoſtolica, quæ conſueuit ſe liberalem exhibere, plerumque nonnulla rationabiliter conſultatione præhabita ordinat, quæque alias per occupationem, & importunam petentium inſtantiam contra iuris diſpoſitionem, aut populorum ſibi ſubditorum commoditates concedit, eorundem ſubditorum ſuadente vtilitate poſtmodum conſultius, ac rationabilius reuocat, declarat, in meliusue commutat, ac in ſtatum redigit rationis, maxime cum rerum, & temporum qualitate penſatis id in domino conſpicit ſalubriter expedire. Cum itaque pro vrgentibus dictæ ſedis, ac prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum neceſsitatibus, ac illorum, & forſan noſtra ſubuentione in Prouincia Marchiæ, & ſingulis Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis ipſius quemadmodum etiam in alijs locis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectis forſan factum extitit, nonnulla ſubſidia, impoſitiones, ſeu onera, videlicet cenſus, taleæ, fictus, cuſtodiæ, ſubſidium tam triennale, quam ſubſidium ordinarium, & charitatiuum, impoſitionem equorum, tam viuorum quam mortuorum nuncupatorum, quattreni carnis, portus Anconitani, tertiariarium vnius ſcuti & medij reſpectiue pro centenario, ac donatiui, & aliarum rerum ſub diuerſis cauſis, & nominibus, necnon certis modo & forma tunc expreſsis, ac etiam certis nominibus, certisque temporibus perſoluenda tam per nos, & prædeceſſores noſtros, & ſedem præfatam, ſeu Cameram noſtram apoſtolicam, vel dicta auctoritate per omnes & ſingulas Ciuitates, Terras, loca, Caſtra, illorumque Communitates ex cauſis prædictis, ac pro occurrentibus neceſsitatibus, & negotiis, ac ipſorum hominum ſubuentione imponi neceſſe fuerit, & ſub diuerſis, ſeu eiſdem nominibus, formis, & cauſis nominandis in poſterum per nos, vel ſedem, aut Cameram prædictam, ſeu ſucceſſores noſtros, ac quarumcunque Ciuitatum, Terrarum, locorum, & Caſtrorum exigi conueniat, ac ſæpenumero (ſicuti graui cum querela alias audiuimus fieri) contingat, vt qui in dictis Ciuitatibus, Terris, & locis eorumque territoriis, comitatibus, & diſtrictibus plus poſsident, ſeu maiores facultates habent, etiam extranei, & forenſes, & Ciuitatis noſtræ Maceratæ, ipſiusque Prouinciæ curiales, Officiales, & Notarij etiam actu exercentes, Necnon clerici, & vtriusque ſexus cuiusuis ordinis religioſi bona patrimonialia, aut quomodolibet per eos acquiſita bona immobilia poſsidentes, prætextu quarundam immunitatum, ſeu exemptionum ipſis apoſtolica auctoritate forſan conceſſarum, ſeu ob alias cauſas per eos prætenſas huiuſmodi oneribus pro eorum rata pro dictis bonis patrimonialibus

monialibus contribuere, & ſubſidia, impoſitiones, & onera prædicta perſoluere recuſent, etiam dictas Communitates, illorumque homines quamplurimis & diuerſis litibus, & inhibitionibus, aliiſque diuerſis modis coram diuerſis tribunalibus & iudicibus, tam in Rom. Curia, quam extra eam ſuper præmiſſis inuoluendo, & defatigando, in graue cæterorum præiudicio, ac notabile damnum, vt executionibus, & executorum mercedibus, ac Commiſſariorum viaticis, necnon repreſalijs, aliiſque variis incommodis, damnis, & expenſis vniuerſitates & homines, necnon Ciuitates, Terræ, & loca dictæ Prouinciæ quotidie vexentur, & quod peius eſt pro renitentibus ſoluere & ſatisfacere vt plurimum cogantur, in grauiſſimum tam ipſorum Communitatum & hominum, quam Cameræ noſtræ præiudicium, maxime cum vel huic impoſitiones, & onera prædicta per dictas Communitates & homines, maxima cum tarditate, difficultate, & dilationibus ſoluantur. Nos æquum eſſe cenſentes, vt qui territorij, & bonorum commodum ſentiunt, illorum quoque ſentiant incommodum, Motu proprio ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas, ſi quæ ſunt & prætendi poſſunt, exemptiones, priuilegia, gratias, immunitates a quibuſuis ſubſidiis, oneribus, & aliis impoſitionibus prædictis, & quibuſuis aliis perſonis, militibus, officialibus prædictis, aut alias quomodolibet priuilegiatis per nos, & quoſcunque Romanos Pontifices, & ſedem prædictos, & eius Legatos, hactenus etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet ex quauis cauſa, etiam in recompenſam damnorum conceſſas, etiam ſi tales exiſtant de quibus hic expreſſa, & ſpecifica, ac de verbo ad verbum mentio fieri deberet, apoſtolica auctoritate, quatenus opus ſit, reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, nulliuſque roboris fore, & eſſe, neque cuiquam in aliquo ſuffragari poſſe, vel debere, aut potuiſſe vel debuiſſe declaramus, præterquã quoad exemptiones perſonales tantum, quas ſaluas eſſe volumus. Necnon ad omne dubium, ac difficultates tollendas, ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod tam Ciues, & nobiles illuſtres Barones, ac Domicelli, necnon milites ſanctorum Petri & Pauli, Georgij de Lilio, Lauretanenſis, ſancti Iacobi de ſpata, & Pij, vel alio nomine nominati, ſeu nominandi dictæ Prouinciæ, ac ſingularum illius Ciuitatum, Terrarum, locorum, ſeu aliunde oriundi, ac dictæ Prouinciæ incolæ, quam extranei forenſes, & Curiæ generalis dictæ Prouinciæ, & Ciuitatis Maceratæ Curiales, etiam actu exercentes, bona ſtabilia, ſeu mobilia, vel ſe mouentia in dicta Prouincia, & ſingulis illius Ciuitatibus, Terris, Locis, & Caſtris, illorumque territoriis, diſtrictibus, Comitatibus habentes, tenentes, poſſidentes, cuiuſcunque dignitatis, qualitatis, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, & quacunque nobilitate præfulgeant, bona prædicta, eorum animalia cuiuſcunque generis, qualitatis, quantitatis fuerint, & alia quæcunque per præfatos, & eorum quemlibet habita, tenta, & poſſeſſa, in libris, ſeu cataſtis nuncupatis omnium, & ſingularum Ciuitatum, Terrarum, & locorum dictæ Prouinciæ, ad hoc vt ipſi pro dictis bonis mobilibus, ſtabilibus, ſe mouentibus, in ſolutione onerum, & impoſitionum præfatarum pro rata ipſos tangente in poſterum decurrenda, a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, ſeu ſede, vel Camera prædicta vel aliis a nobis vel prædeceſſoribus & ſucceſſoribus noſtris, ac ſede & Camera præfatis auctoritatem vel facultatem habentibus hactenus impoſitorum, & in poſterum imponendorum per æs & libram, aut alias iuxta diſtributionem, ordinem, & modum per dictas Communitates, & earum quamlibet factam, & fiendam, moderandam, & ampliandam contribuere habeant, cum effectu contribuant, ac cataſtari, & allibrari, deſcribi, ſeu annotari, & aſſidari facere teneantur, & quoad illos qui prætextu exemptionum ſuarum ad ſolutionem cẽſus, tallearũ, ficti, cuſtodiæ, ſubſidi Triennalis, quatreni carnis, ſubſidij charitatiui ordinarij, taxæ æquorũ mortuor & viuorum vt ſupra nuncupatorum, Portus Anconitani, tertiariarũ vnius ſcuti & medij reſpectiue pro centenario, & donatiui, & aliorum onerum Cameralium collectarum, ac præbendæ, & ponderis molendini, focularũ, paſcuorum herbatici, pecudum, & aliorum animalium, gabellarum, & vectigalium, aliarumque ſimiliũ vel diſſimilium impoſitionum, per nos, & ſedem præfatam, ac Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commiſſarios, aut alios a nobis, vel prædeceſſoribus, ſeu ſucceſſoribus noſtris, ac ſede & Camera præfatis (vt præmittitur) auctoritatem habentibus, in quibuſuis rebus, & ex quauis cauſa, tam Cameræ apoſtolicæ, quam etiam ſingularũ ciuitatum, terrarum, & locorum dictæ prouinciæ publicam vtilitatem, & commoditatem concernente, etiam pro aliquo pietatis monte ad pauperum ſubuentionem, vel loco pio, ſeu pia cauſa, auctoritate prædicta impoſitorum, & exigi ordinatorum, ac in poſterum exigendorum, & vt ſupra imponendorum, ſe non teneri prætendunt, omnes & ſingulos præfatos, etiam illuſtres, domicellos, nobiles, barones, & milites præfatos, ac quoſcunque alios, exemptionum huiuſmodi, vel quod ad fidem conuerſi, vel quod familiares alicuius Cardinalis, Theſaurarii, vel cariatores ſalariæ ſint, vel alias quomodolibet (præterquam propter numerum duodecim filiorum) prætendentes, ne onus eorum aliis accreſcat, ad eorundem onerum, ac ſubſidiorum, ſeu impoſitionum ſolutionem in futurum cogi, & compelli debere, præterquam quoad onera perſonalia tantum, & illis dumtaxat exceptis, pecunia numerata, vel aliqua æquiualenti recompenſa data a ſede, & Camera præfatis, exemptionem ipſarum particulariter obtinuerint. Sicque per quoſcunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, vel eorum Vicelegatos, ac palatij apoſtolici cauſarũ Auditores, vel quoſuis alios Iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet alias iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Necnon Confaloneriis, Antianis, & Prioribus eccleſiarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum territorij, diſtrictuum, & Ciuitatum earundem pro tempore exiſtentibus, ac Communitatibus, & hominibus præfatis quod bona huiuſmodi annotare, & deſcribere, ac cataſtare, ſeu allibrari, necnon extraneos forenſes, ciues, & incolas dictarum Ciuitatum, Terrarum, & locorum, territoriorum, diſtrictuum, & Comitatuum eorundem, ac Clericos, & alias perſonas eccleſiaſticas, dictoſque milites, & alios ſupranominatos, necnon eccleſias, monaſteria, & alia pia loca præfata, ratione bonorum vt ſupra translatorum, pro ipſorum rata ad omnium, & ſingulorum onerum prædictorum ſolutionem, toties quoties opus fuerit cogere, & compellere libere, & licite valeant, plenam & liberam apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus facultatem. Decernentes has præſentes literas ad probandam plene intentionem noſtram huiuſmodi, vbique ſufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri debere. Mandantes modernis, & pro tempore exiſtentibus noſtro, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Præſidentibus, Clericis Cameræ apoſtolicæ, Theſaurario, & Auditoribus generalibus, ac Gubernatoribus,

toribus, Legatis, Vicelegatis dictæ noſtræ Prouinciæ, necnon quarumcunque Ciuitatum, Terrarum, Locorũ, & Caſtrorum Gubernatoribus, Vicariis, Poteſtatibus, cæteriſque officialibus, & miniſtris, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios eorum nomine deputatos, vel deputandos, vniuerſitatibus, & hominibus dictæ Prouinciæ, ac ſingularum eiuſdem Prouinciæ Ciuitatum, Terrarum, & locorum Communitatibus, in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, omnibus iuris, & facti remediis magis opportunis, ac etiam manu regia, omni mora, appellatione, & exceptione remotis, faciant, præcipiant, & mandent præmiſſa omnia, & ſingula firmiter, & inuiolabiliter obſeruari, ac literis deſuper in forma Breuis conficiendis, per quaſcunque noſtras, & quorumcunque noſtrorum ſucceſſorum literas, cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum, derogatoriis, necnon irritantibus, & aliis decretis emanatas, & emanandas ad quorumuis inſtantiam, & ex quacunque cauſa etiam probabili, derogari, aut derogatum cenſeri non poſſe, decernant, & declarent, neque permittant eoſdem vniuerſitates, & homines per quoſcunque quomodolibet gratificatos, & qualificatos moleſtari, perturbari, ſeu inquietari, cum facultatum poteſtate eiſdem Legato, Vicelegato, Gubernatori, ſeu eorum Locumtenenti pleniſsime collata, per ſe, vel alium, ſeu alios, vel eorum alterum breuiter, & ſummarie, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, omnes & quaſcunque differentias, & contentiones, ſi quas præmiſſorum occaſione quomodolibet oriri contigerit, audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, ſecundum præſentes, & non alias, Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, & pecuniarias pœnas auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, Necnon etiam ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Bonifacij VIII. de vna, & Concilij generalis de duabus, dummodo non vltra tres dietas, ac quibuſuis immunitatibus, exemptionibus, aliiſque præmiſsis, ac aliqua poſſeſsione, vel forſan vſurpatione de non ſoluendo, & contribuendo, necnon noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis Cancellariæ apoſtolicæ regulis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis præfatis militibus, officialibus, curialibus, ac quibuſuis aliis perſonis, etiam actu officia ſua exercentibus, eccleſiaſticis, & aliis priuilegiatis perſonis, in genere, vel in ſpecie ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam per viam legis, ſententiæ, ſtatuti, ſiue contractus, pacti, & tranſactionis, etiam tempore Reuerendiſsimi Mignanelli, tunc dictæ Prouinciæ Gubernatoris, & Vicelegati factorum, & initorum, irritantibuſque, & aliis decretis quaruncumque exemptionum prætextu, etiam ſi illæ tales, & eius generis ſint, de quibus expreſſa, & ſpecifica, ac de verbo ad verbum mentio, ſiue inſertio fieri deberet, ac ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, etiam in forma Breuis, vel ſub plumbo tam per nos, quam prædeceſſores noſtros, ac ſedem, ac eiuſdem Legatos, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet in contrarium conceſsis, approbatis, & innouatis, necnon quacumque inhibitione dictæ Prouinciæ, illiuſque Communitatibus, & locorum miniſtris, & deputatis de & ſuper præmiſsis omnibus ſpecialiter loquente, ac etiam quacunque lite, & cauſa quantumuis inſtructa, ac cauſam, & cauſas huiuſmodi, ac lites omnes ſuper præmiſsis quomodolibet motas, vel mouendas ad nos auctoritate apoſtolica, & ex certa ſcientia aduocantes, illaſque ex nunc penitus extinguentes, & annullantes, ac pro extinctis, & annullatis haberi volentes, etiam ſi per appellationem, & in quauis inſtantia, coram quibuſuis, etiam Camerario noſtro, ac Cameræ apoſtolicæ clericis, & præſidenti, vel ſacro Rotæ auditorio pendentes, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque, ſtatum, & merita cauſæ, & cauſarum, ſi quæ ſint, necnon priuilegiorum, indultorum, immunitatum, conceſsionum, gratiarum, aliorumque præfatorum, & hic de neceſsitate exprimendorum tenores, & compendia, ac ſi de verbo ad verbum, & non per clauſulas generales idem importantes, nominaque, & cognomina iudicum, & colligitantium pro plene, & ſufficienter expreſsis habentes, illis Motu, ſcientia, & poteſtate præmiſsis, derogamus ſpecialiter, & expreſſe, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die vigeſimaoctaua Iunij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæſar Glorierius obmiſſo ſigillo.

IDEM
18
Contra receptantes homicidas, rebelles, latrones, bannitos, & alios facinoroſos homines.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Indefeſſa paſtoralis noſtræ prouidentiæ ſollicitudo, ad ea potiſsimum diligenter intendit, per quæ omnes chriſtifideles, præſertim ſubditi, & S. R. E. deuoti, & peculiares filij, quiete, & pacifice viuere valeant. Vnde nos in his noſtræ prouiſionis remedium libenter adhibemus, ac pœnas adiicimus, vt, ſi non pacis cupidine, ſaltẽ formidine pœnæ, mandata apoſtolica ad ipſorum ſubditorum noſtrorum tranquillitatem ſpectantia, debite ſeruentur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque (ſicut non ſine graui animi noſtri moleſtia nuper accepimus) diuerſæ ſtatus eccleſiaſtici, & dominij noſtri temporalis perſonæ, poſthabitis & neglectis conſtitutionibus, & mandatis, tam a nobis, quam etiam aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & alios facinoroſos homines, in ſuis locis receptare, ac tenere, eiſque diuerſimode fauere, conſiliumque, & auxilium præſtare non reformident, in non modicum apoſtolicorum mandatorũ contemptũ plurimamque eorundem ſubditorum noſtrorum perturbationem, & offenſionem: Nos igitur, ad quos pro vniuerſalis noſtræ adminiſtrationis munere, præcipue pertinet inconuenientibus huiuſmodi, & ſcandalis, quæ exinde quotidie proueniunt, omni diligentia noſtra obuiare, in præmiſsis, quantum cum Deo poſſumus, opportune,

portune, matureque prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præter alias contra talia perpetrantes a nobis iam factas conſtitutiones, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione, & conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus: Quod quicunque ſubditi noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi Barones, Domicelli, & Feudatarii noſtri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & quoſlibet alios facinoroſos homines, illorumque adhærentes, fautores, & complices; de cætero in ſuis locis receptauerint aut tenuerint, pœnis confiſcationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum ſuarum, & exilii perpetui vna cum totis eorum familiis, vltra alias pœnas tam in noſtris, quam eorundem prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis literis contentas (quas contrafacientes eo ipſo incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Iuſtitiæ miniſtros prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum, nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum (quibus vt præſentes noſtras literas omnino exequantur, ſub indignationis noſtræ pœna, diſtricte præcipimus) irremiſsibiliter afficiantur, plectantur, & puniantur, afficique, & puniri debeant. Qui vero præfatos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graſſatores, in pœnam capitis bannitos, & facinoroſos homines, hucuſque in locis ſuis receptauerint, aut tenuerint, in exilium vna cum ipſorum familiis, ad varia loca per ipſos Gubernatores, Officiales ac Iuſtitiæ miniſtros declaranda, & ſtatuenda (data per eos idonea cautione de huiuſmodi exilio ſeruando) mittantur, & relegentur. Decernentes præterea, ſuper præmiſsis procedi poſſe per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & alio quouis modo, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, in quauis cauſa, & inſtantia (ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, & ſæpius innouatis (quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ad effectum præſentiũ, ſpecialiter, & expreſſe derogamus) cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus opus fuerit, deferri, volumus etiam ac decernimus, quod earum tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, declarationis, ſtatuti, præcepti, decreti, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, decimo octauo Cal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumya.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

19

Contra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ex ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregis Dominici curæ præſidentes inter varias animi ſolicitudines, quæ ex paſtoralis officii miniſterio nobis incumbunt, illam a nobis potiſsime amplectendam eſſe putamus, per quam inter ſingulos gregis eiuſdem fideles, præſertim vero nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos pax, & concordia confouentur, ſeditiones ſedantur, ſcandalis obuiatur, & animarum ſalus procuratur. Vnde ea quæ ſedula meditatione hactenus a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris præmiſſorum ratione geſta fuiſſe ac ordinata comperimus, quo ſæpius fideles ipſi illa perſpicient innouari, eo feruentius, ac promptius ad illorum obſeruationem excitentur, confirmanda, innouanda, noſtraque auctoritatis munimine roboranda eſſe cenſemus, aliaſque deſuper diſponimus prout in domino conſpicimus expedire. Sane alias poſtquam fe. re. Pius Papa II. prædeceſſor noſter per eum accepto, quod a certis tunc elapſis annis citra in terris, & locis, & tenimentis dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis, quamplura etiam ex leuibus cauſis commiſſa eſſe reperiebantur homicidia, idem prædeceſſor attendens crimen huiuſmodi inter alia pernicioſum eſſe, & deteſtabile, & iuxta canonicas ſanctiones debere graui animaduerſione puniri, & tanto ſeuerius puniendum, & extirpandum fore quanto manifeſtius cognoſcebatur quod ex eo ſcandala, & plurima mala ſubſequebantur, ac cupiens quod eiuſdem Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiecti, pacifici forent & modeſti, ac terras, & loca prædicta ſicariis expurgare, inter alia per ſuas literas ſtatuerat, & decreuerat, quod omnes illi qui pro delicto huiuſmodi forēt condemnati, aut alias de ciuitate aliqua, ſeu diſtrictu ipſius banniti, non poſſent ad ciuitatum ſeu diſtrictuum huiuſmodi quocunque tempore, ſeu in eis vel eorum altero moram trahere, etiam habita pace ab hæredibus, & conſanguineis, ſeu filiis ipſius occiſi, nec Legatus etiam de Latere aut Gubernator qui pro tempore foret, vel quiuis alius poſſet auctoritate apoſtolica ſeu ex officio ſuæ legationis aliquem homicidam, ſeu bannitum rebannire, & reducere, ſeu reuocare ad ciuitatem vel diſtrictum aut eorum alterum, ſeu ei licentiam, vel ſaluum conductum concedere, ſeu morandi in eis, vel eorum altero in perpetuum, vel ad tempus modicum, ſiue

ſiue magnum, nec etiam ad diem vnum, ſiue noctem. Quod ſi ſecus per quemcumque ex prædictis factum fo-
ret, ipſo facto pœnam excommunicationis ſine vlterioris ſententiæ declaratione, a qua per alium, quam per
ſummum Pontificem, & tunc facta de hoc ſpeciali expreſsione. non poſſet abſolui, ac licentia, reductio, re-
uocatio, ſaluus conductus, & caſſatio proceſſus, & banni huiuſmodi eſſent ipſo iure nulla, nulliuſque roboris
vel momenti, incideretque etiam in pœnam ducatorum mille auri Cameræ apoſtolicæ applicandorum, quam
Theſaurarius, cui hoc ſecrete, vel publice foret relatum, & denunciatum retineri faceret, & mandaret, nullo
ſuper hoc expectato ſeu requiſito ſuperioris mandato. Quod ſi non faceret ipſe Theſaurarius, eandem ſenten
tiam excommunicationis ipſo facto cum eiſdem qualitatibus incurreret, ipſeque rebannitus, reductus, ſiue
quocunque alio modo reuerſus poſſet deberetque capi, detineri, & incarcerari, ac de ipſo ſecundum ſenten-
tiam contra eum latam, iuſtitia fieri per Gubernatorem, Poteſtatem, vel alios Officiales ad quos ſpectaret, &
pertineret incontinenti, ſine vlteriori ſententiæ notificatione, requiſitione ſuperioris vel alterius, ſub pœna du
centorum ducatorum auri Cameræ præfatæ applicandorum, quam Theſaurarius præfatus ſimili modo, & for-
ma, ac ſub ſimilibus cenſuris faceret retineri, & quod quæcunque appellationes interpoſitæ, vel interponendę
ab huiuſmodi vel aliis ſententiis, ſiue grauaminibus contra homicidas latis, vel a proceſſu contra eos facto, &
ſi lis vel inſtantia ſuper eis penderet, & inhibitiones vigore ipſarum emiſſæ forent per Auditorem Camerę vel
alium quemcumque ordinarium, vel delegatum, eſſent nullæ, & inualidæ, nec ad vlteriora ſuper his, & ipſarũ
vigore procedi poſſet, aut deberet. Quinimmo appellationes, lites, & cauſæ huiuſmodi cenſerentur auocatę,
extinctæ, & inualidæ, nec Poteſtates ſeu Officiales, quibus inhibitum foret, mandatis, inhibitionibus, litis pen-
dentiis, cenſuris, & pœnis in eis contentis aſtringerentur, imo tenerentur, & deberent ad executionem ſen-
tentiarum latarum procedere, poſſet tamen in caſibus a iure vel ſtatuto permiſsis appellari ad Gubernatorem
ciuitatis, prouinciæ, qui infra menſem cauſam diffinire teneretur, quo elapſo inhibitio, & inſtantia ſuper
eis eſſent nullæ, & libere ſine impedimento poſſet fieri executio ſententiæ, vel banni, ac ſi non fuiſſet inhibitũ
& appellatum, quodque banniti, & condemnati propter huiuſmodi crimen homicidii cenſerentur banniti ab
omnibus circumuicinis locis vſque ad milliaria quinquaginta, infra quæ ſi reperti forent, poſſent & deberent
capitalis ſententiæ, ſiue condemnationis pecuniariæ executiones fieri contra eos per Poteſtates, & alios Offi-
ciales, ciuitatibus, diſtrictui, & loco præſidentes, ſub pœnis pecuniariis ſimili forma incurrendis, ita quod om-
nes, & ſinguli homicidæ quorum delictum notorium foret, vel de homicidio infamati, ſeu condemnati, etiam
ſi de delicto huiuſmodi ex forma ſtatuti non poſſet inquiri, vel aliqua pœna imponi, vel etiam ſi ipſius delicti
vel pœnæ pro eo impoſitæ auctoritate apoſtolica vel alterius ab ea vel a Rom. Pont. poteſtatem habente, eſſet
facta remiſsio, caſſatio proceſſus, & ſententia annullata, vel alias quomodolibet diſpoſitum per viam gratiæ
vel iuſtitiæ remiſsionis in toto vel in parte, non poſſet habere officia, vel dignitates in quibuſcunque locis, ci-
uitatibus, & terris, a quibus banniti forent, & in quibus domicilium eorum originemque haberent, ſeu alias
moram traherent, vel reſiderent, etiam ſi forent abſoluti, rebanniti, vel alias eorum ſententia ſeu condemna-
tio ſiue proceſſus irritati, vel alias pro infectis habiti, ſed perpetuo eſſent infames, & omni officio, & dignitate
priuati, nec poſſent ferre teſtimonium, nec tabellionatus officium exercere, neque admitterentur ad iudican-
dum ſeu aliud officium exercendum, & ab omnibus actibus legitimis eſſent perpetuo ſuſpenſi, quinimo ſi hu-
iuſmodi officia acceptarent, exercerent, ſeu alias ad ea exercenda admiſsi forent, tam ipſi quam Gubernator,
Legatus, aut ſuperior qui eum eligere, vocare, aut ipſum officium exercere ſeu ei præeſſe pateretur, pœnam
quingentorum ducatorum auri ipſo facto incurrerent, & ſua gubernatione priuarentur, nec geſta in iudicio,
vel extra iudicium tam per eum qui admiſſus foret ad officium, quam per eum qui illud exercere paſſus foret,
de cetero valida eſſent, & robur obtinerent, quinimo eſſent nullius roboris, vel momenti, & ſi eccleſiaſticæ
perſonæ forent, ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrerent ſine vlteriori declaratione, a qua pœ-
na non poſſent præterquam a Rom. Pont. cum ſpeciali delicti ſeu homicidii huiuſmodi expreſsione abſolui:
Et Theſaurarius Cameræ ſine vlteriori requiſitione, ſeu notificatione, aut inhibitione, vel monitione ſalarium
eiuſdem, vel alteri debitum retinere deberet, ſi ab eo deberetur, ſi vero non deberetur, Poteſtati, Guberna-
tori, vel alteri ad quem ſpectaret, ab eis vel eorum altero exigi, & ſatisfieri ſub eiſdem cenſuris in eiſdem lit-
teris quas idem prædeceſſor per omnes ciuitates Eccleſiæ publico præconio publicari mandauerat, dum ſæ-
pius contigerat, quod offenſionis ignarus, aut ob huiuſmodi exceſſus plurimum condolens, horribili imma-
nitate, & furioſa dementia in vindictam iniuriæ vulneraretur, & interdum occideretur, aut aliquis propinquo-
rum offenſi ad vltionem iniuriæ propinqui ſui, vt præmittitur, propinquum offendentis vulneraret, vel occide-
ret, ſeu vulnerari, vel occidi faceret. Inde quoque iuxta damnabilem abuſum ciuitatis vtraque pars ſe domi-
bus priuatis includeret, quam in contemptum ſummi Pontificis videlicet Principis ac etiam Magiſtratuum ci-
uitatis, armatis complebant, & interdum fores domorum, ac porticus, ſteccatibus, vbi tanquam ad officinas,
ac aſylum ſcelerum perditi homines, & ſceleſti ab vtraque parte conueniebant, illic inuidia, factio coniũgere
tur atrociſsima ſceleris immanitate concordans, illic dementia, & furia eſſet venalis iniuria, dum hi qui nulla
erant iniuria laceſsiti, ad vindictam offenſorum inſana mente, & ſeruili crudelitate coniurarent, hi eſſent quo-
rum pedes veloces erant ad effundendum ſanguinem, qui viam pacis non cognouerant, inter quos fœda, &
obſcœna commercia, alearum luſus, pecuniarum effuſio, patrimoniorum diſsipatio, diræ blaſphemiæ, & ob-
ſcœni agebantur inceſtus, ex his oriretur regentium rempublicam, & magiſtratuum contemptus, ac ſeditio-
nes nonnunquam ſuſcitarentur. Et ſi quando huiuſmodi rixæ, & diſſenſiones intercederent, non ſolum pro-
pinqui, atque coniuncti, ſed etiam extranei vtrique parti ſe offerrent, quod vulgo Apuleos, & materno vo-
cabulo (fare di bene) nuncupabatur, ex quo plerunque totius ciuitatis ſtudia diuidebantur, & non ſine graui
nota regentium atque diſcrimine reipublicæ armarentur aduerſus proximos miſeri ſpiritu diaboli repleti,
omne ius humanæ ſocietatis, omnem charitatem, omnem ciuilem concordiam damnabili abuſu ſubuerterent:
Piæ memoriæ Paulus Papa II. etiam prædeceſſor noſter per ſuas literas perpetuo ſtatuerat, & ordinauerat, vt
quicumque extunc deinceps Baro, aut Domicellus, ac ciuis Romanus vel quæuis alia eccleſiaſtica, ſæcularisq;
perſona cuiuſcunque conditionis, & qualitatis exiſteret, quacunque etiam atroci iniuria laceſsita pro ſua, vel
amici, aut propinqui iniuria vindicanda, patrem, aut filium, fratrem, aut propinquum, vel alias amicum, vel

domeſticorum offendentis vulnerare, mutilare, occidere, vel quocunque modo realiter, vel perſonaliter offendere præſumeret, aut talia fieri faceret, vel mandaret, ſimiliter qui in Vrbe Roma, vel eius diſtrictu occaſione rixæ vel brigæ domum communire, armatos receptare, aut tenere, vel adhærentes, & complices, ac fautores brigæ accerſere, ſiue quamcumque conuentionem, congregationem, & collectam hominum ad vltionem iniuriæ inuocare, excitare, inuitare, vel receptare præſumeret per ſe, vel alium, crimen læſæ maieſtatis, rebellionis, & ſeditionis in Vrbe concitatæ reus cenſeretur, & haberetur, ac veluti talis a competentibus iudicibus ſeueriſsime puniretur, eccleſiaſtici vero talia perpetrantes omni dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio eſſent ipſo iure priuati, & perpetuo mancipaƒrentur, ac beneficia eorum libere per illos ad quos collatio pertinebat eorum, conferrentur. Omneſque præterea talia committentes tanquam chriſtianæ religionis alieni, publicæ pacis æmuli, ab omni populo, ciuitate, loco, & terra dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiecta eſſent, perpetuo diffidati, eorum bona tam mobilia quam immobilia eſſent ipſo iure Cameræ apoſtolicæ confiſcata: Nulli præterea talium alicuius aperiretur ianua dignitatis, aut honoris eccleſiaſtici, vel mundani, ſeu ad alicuius loci regimen eſſet aſcenſus. Et vt magis eſſet famoſa eorum infamia, factio teſtamenti actiue & paſsiue eſſet eis interdicta, ad actus legitimos nullus eis pateret aditus, nulla porta panderetur, omni ſpe gratiæ, aut diſpenſationis adempta. Et præter prædictas pœnas ſententiam excommunicationis, & perpetuæ maledictionis incurrerent, a qua abſolui non poſſent niſi per Rom. Pontifices, præterquam in mortis articulo conſtituti. Illi vero qui ipſis offenſis, vel offendentibus, ſeu brigoſis adhærere, fauorem, opẽ auxiliumq; promittere, aut in domibus, vel caſtris, locis, ſeu fortalitiis ſuis receptare, aut qui iuxta vulgare (fare di bene) ex tunc deinceps præſumerent, tanquam fautores ſcelerum, & conſpiratores aduerſus publicam pacem omnino ſimilis rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, ac excommunicationis, & anathematis pœnas incurrerent. Et præterea vt domus, & habitationes principalium offendentium, qui vindictam in alios, vt præmittitur, ſumere, & exercere, aut etiam qui ex vtraque parte domos ipſas munire, aut congregationes, occaſione brigæ, aut collectas hominum adunare, vel armis, aut armatis, ſeu ſteccatis, aut propugnaculis communire auſi forent, in deteſtationem tanti facinoris demolirentur, & vſque ad ſolum ad perpetuam infamiam proſternerentur, per hoc quoque ſæcularibus, aut aliis iudicibus ſuis competentibus non ademerat facultatem vtendi ſtatutis, & legibus aduerſus tales editis, & edendis. Et ſucceſsiue recolendæ memoriæ Sixtus Papa IIII. ſimiliter prædeceſſor noſter accepto per eum quod contenta in literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi a certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſeruata, & ex illorum non obſeruantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ procliuiores erant ad homicidia committenda, ac fere paſsim quotidie perpetrabantur, & homicidæ præfati ideo ad illa committenda promptiores exiſtebant, quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſuum remisſionem conſequi facile poſſe, ac deteſtabilem, & horrendam ſicariorum nequitiam talium ad aliorum cautelam iuris remediis proſequi ſtudio cupiens indefeſſo, habita ſuper iis cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de illorum conſilio per ſuas literas, ſtatuta, decretaque Pij prædeceſſoris huiuſmodi, ac prout illa concernebant omnia & ſingula in dictis literis Pij prædeceſſoris præfati contenta approbauerat, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerat, ac voluerat, & de eorundem fratrum conſilio ſtatuerat, & ordinauerat, quod condemnati eatenus, & quos in poſterum condemnari contingeret vbilibet in ciuitatibus, terris, & locis prædictis pro homicidio, ſiue vt principales, ſiue vt auxilium, conſiliũ, vel fauorem præſtantes, ſuarum condemnationum remisſionem, aut contra illas ſaluum conductum, & licentiam ſecure in loco patrati criminis, vel infra quinquaginta milliaria (vt præfertur) propinquo, nullatenus obtinere poſſent ab alio quam a Romano Pontifice qui pro tempore eſſet, & alicuius alterius etiam Legati de Latere remiſsio nemini ſuffragaretur, & ſi forſan contingeret eundem Romanum Pontificem ad remisſiones ſiue ſaluum conductum huiuſmodi procedere, talis remiſsio per præoccupationem proceſsiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa verus literarum Sixti prædeceſſoris huiuſmodi tenor de verbo ad verbum, nõ autem per clauſulas generales idem importantes inſerius inſertus foret, ac ſpecifica, & determinata cauſa exprimeretur, quæ eundem Roman. Pontificem induceret ad derogandum eiſdem literis Sixti prædeceſſoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto prædeceſſore emanauerant. Et ſubſequenter ſanctæ memoriæ Iulius Papa II. etiam prædeceſſor noſter habita ſuper iis cum fratribus ſuis tunc & dictæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum conſilio literas Pij, & Sixti prædeceſſorum huiuſmodi prout illas concernebant, omniaque & ſingula in eiſdem literis contenta per quaſdam approbauerat, & innouauerat, ac robur firmitatis perpetuo obtinere debere decreuerat, ac illas ad bannitos, ſeditioſos, & rebelles, aut alios pro quocumque alio crimine capitali a quibusuis officialibus tam in dicta vrbe, quam extra eam, & in terris eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis iusdicentibus, pro tempore condemnatos, & brigoſos nuncupatos pacem iuxta ordinationes dictæ vrbis apoſtolica auctoritate approbatas facere recuſantes: Necnon ius ſibimet contra alios dicentes, aut caualcatas ſine Romani Pontificis, aut officialium ſuorum ſpeciali licentia facientes, vel mouentes, præfata auctoritate de eorundem fratrum conſilio extenderat, ac vniuerſis, & ſingulis, tam laicis, quam eccleſiaſticis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, excellentiæ, & dignitatis, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, Domicellis, necnon communitatibus, vniuerſitatibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum quorumcunque locorum dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorũ, diſtricte præcipiendo mandauerat, & inhibuerat, ne aliquis eorum homicidas, bannitos, exitioſos, & rebelles, aut pro alio capitali crimine condemnatos, aut brigoſos pacem facere recuſantes, ſeu ius ſibi contra alium dicentes, aut caualcatas facientes, vel mouentes in eorum ciuitatibus, caſtris, ſeu locis alijs quibuſcumque recipere, & retinere, ſeu auxilium, conſilium, vel fauorem directe vel indirecte, publice vel occulte, per ſe vel alium præſtare, aut in eorum domibus, ſeu caſtris, vel locis recipere, & receptare præſumerent, & ſi aliquis contra inhibitionem, & mandatum huiuſmodi quouis modo directe vel indirecte de cetero venire præſumeret, idem Iulius prædeceſſor omnes, & ſingulos ſic contrauenientes excommunicationis maioris, & anathematis ſententiam, a qua non niſi ab ipſo Iulio prædeceſſore, & eiſdem ſucceſſoribus (præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa) abſolui poſſent, incurrere, eoſque omnibus, & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibusque, immunitatibus realibus, & perſonalibus, ac ciuitatibus,

tibus, caſtris, terris, locis, & dominijs eorum dignitatibus, & honoribus, iuribus, & officijs, ac etiam feudis, & conceſſionibus quibuſcunque, quæ a Romana præfata, & quibuſcumque alijs Eccleſijs obtinere noſcebantur, ſub quacumq; verborũ forma, & tenore, ac cũ quibuſuis efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis etiam præſeruatiuis ab incurſu pœnæ priuationis eo ipſo priuatos, & inhabiles, ac indignos ad illa & qualibet alia in poſterũ obtinenda, & quoſcumque actus legitimos exercendos fore nunciauerat, & illa per ipſum Iulium prædeceſſorem, & ſucceſſores ſuos, abſque aliqua declaratione ſuper incurſu pœnæ priuationis huiuſmodi, aut citatione eorum qui priuationis pœnam incurrerent facienda, alijs perſonis in feudum ſeu vicariatum, aut alias, ac ſi per elapſum temporis conceſſionis, aut finitam lineam ad dictam Cameram reuerſa eſſent, libere concedere, ac alias de illis diſponere poſſe decreuerat, & declarauerat. Necnon ciuitates, terras, caſtra, & loca prædicta Cameræ præfatæ confiſcauerat, incorporauerat, applicauerat, & appropriauerat, ac confiſcata, incorporata, & appropriata eſſe, ſicque contrauenientes pro rebellibus eiuſdem Eccleſiæ haberi, & cenſeri debere voluerat, eorum ſubditos, ac vaſallos, & arcium, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum prædictorum Caſtellanos, a quocunque fidelitatis iuramento quo ipſi eſſent quomodolibet aſtricti penitus abſoluens, ciuitates quoque terras, caſtra, & loca prædicta ſi ad eiuſdem Eccleſiæ obedientiam ſe non reducerent, ſeu in præmiſſis quomodolibet delinquerent, & etiam quorumcunque eis auxilium, conſilium vel fauorem quouiſmodo directe vel indirecte, publice vel occulte præſtantium, etiam quacumque eccleſiaſtica vel mundana, & regali præfulgerent dignitate, & excellentia, vt præfertur, & ad quem eos declinare contingeret, eccleſiaſtico ſubijciens interdicto tamdiu firmiter obſeruando donec ibidem foret etiam per triduum poſt inde diſceſſum. Illos quoque qui aliquem ſcirent culpabilem in prædictis, & eidem Iulio prædeceſſori, vel ſucceſſoribus ſuis intra trium dierum ſpatium non referrent, vel alicui per quem ad eum fideliter referretur, ſimiles pœnas incurrere voluerat. Et inſuper per eundem Iulium prædeceſſorem accepto quod cum nonnulli ciuitatum, caſtrorum, & locorum tam Regni noſtri tunc ſui Siciliæ citra Pharum, quam aliarum partium dictæ Eccleſiæ ſubiectarum etiam Vrbi prædictæ adiacentium, quam propter homicidia, aliqua nefanda per eos perpetrata exceſſus, crimina, & delicta, & alias eorum demeritis id exigentibus a ciuitatibus, terris, caſtris, & locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur exules, rebelles, & banniti, quod in illis propterea ſecure morari nequirent, alij de ciuitatibus, terris, caſtris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis ad Regnum, & alias adiacentes huiuſmodi, alij autem ex Regno, & adiacentibus partibus prædictis, ad ciuitates, terras, caſtra, & loca eidem Eccleſiæ ſubiecta prædicta etiam dictæ vrbi adiacentia ſe transferrent, nonnulli Barones, Proceres, & Domini, ſeu Vicarij in temporalibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, ac regni, & partium adiacentium prædictorum, eorumque Officiales, & ſubditi dictos homicidas, bannitos, criminoſos, atque rebelles homines ſcienter receptare, & quod grauius erat protegere, & defendere non formidabant, ſe reos tantorum ſcelerum per homicidas, & alios bannitos prædictos perpetratorum apud Deum conſtituentes, & tam ipſis homicidis, & malefactoribus, quam alijs ſimilia, vel grauia delicta perpetrandi, & committendi audaciam, & ſcelerum huiuſmodi impunitatem tribuentes in animarum ſuarum periculum, iuſtitiæ conculcationem, ac dictæ ſedis auctoritatis contemptum, & ſcandalum plurimorum: Idem Iulius prædeceſſor Motu proprio omnes, & ſingulos Barones, Proceres, Milites, ac Dominos, & Vicarios in temporalibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum eorundem, necnon noſtros, & eorundem Baronum, Procerum, Militum, & Dominorum Vicarios Officiales, & ſubditos per ſuas literas requiſierat, & monuerat, eiſque, & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrerent, diſtrictius inhibuerat, ne homicidas, bannitos, criminoſos, rebelles, alioſque infames homines præfatos, qui propter eorum delicta banniti in locis originis ſuæ, ſeu alijs regnorum, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum locorum prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterant, extunc de cetero nullatenus receptare, aut eis conſilium, auxilium, vel fauorem quouis quæſito colore præſtare præſumerent. Quinimo tales ad eorum dominia declinantes, ſeu in eis commorantes capi, & ad forum ſeu iuſtitias, vel Officiales ad quos punitio, & caſtigatio criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum, vt præfertur, de iure, vel conſuetudine pertinebant, & ſpectabant deſtinare, aut ſi partibus læſis, & offenſis vtilius foret illos iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem ad pœnas a iure ſtatutas in locis vbi deprehenſi forent procedere procurarent. Præterea fælicis memoriæ Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter ſimiliter per eum accepto quod nequiſſimi Sicarij eo ad perpetranda homicidia, & mala omnia committenda procliuiores reddebantur, quo in opprobrium iuſtitiæ, & animi ſui indignationem non ſolum in ciuitatibus, terris, caſtris, & locis ipſius Eccleſiæ dominio ſubiectis, & non ſubiectis dictæ Vrbis conuicinis, ſed etiam in Vrbe ipſa intra ædes, & Palatia retinebantur, & recipiebantur, aut ob fauorem Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, Domicellorum, Dominorum temporalium, armorum Capitaneorum, Ductorumque, & aliorum Magnatum auxilium confouebantur, Iudicum quoque, & Officialium animaduerſio in eos ſæpe, & ſæpius omiſſa fuerat, idem Leo prædeceſſor Motu ſimili, & ex certa ſcientia priores literas Iulij prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in eis contenta per ſuas literas approbauerat, & innouauerat. Adiiciens, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuens, quod ſi Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarij, Feudatarij, armorum Capitanei, Ductores, Magnates, Principes, Communitates, & Officiales ciuitatum, terrarum, & locorum dictæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, homicidas, bannitos, exititios, rebelles, aut pro quocumque crimine capitali pœna damnatos, necnon brigoſos pacem facere recuſantes, treguarum, ſiue induciarum violatores, ſeu fractores, ius ſibimet contra alium dicentes, caualcatas aut armatas, vel vltra numerum decem hominum coadunatas facientes propria auctoritate, vel mouentes, ad eorum terras, ciuitates, caſtra, loca, territoria, & dominia declinantes non ſolum reciperent, retinerent, vel eis auxilium, conſilium, opem, fauorem tacite, vel occulte, directe, vel indirecte præſtarent, aut contra mandata, & inhibitiones in eiuſdem Iulij prædeceſſoris literis contentas deuenirent, ſed etiam ſi eoſdem manu forti non acciperent, apprehenderentque, & captos ad mandatum Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſuorum Officialium exhiberent, traderentque, non ſolum omnes, & ſingulas ſententias, ac etiam priuationis pœnas in eiſdem literis expreſſas, verum etiam læſæ maieſtatis reatum, & verum ac nulla iuris aut hominis fictione con-

ſectum crimen eo ipſo incurrerent, & in eos ſic contrafacientes modo & forma quibus in veros criminis læſæ Maieſtatis reos a iure procedi debere ſtatutum erat, procederetur, & tam ad præfatas quam huiuſmodi læſæ Maieſtatis criminis a iure inflictas pœnas executiue deueniretur. Et inſuper omnia, & ſingula per Iulium prædeceſſorem, & vt præfertur per Leonem huiuſmodi innouata & de nouo ſtatuta, & illis adiecta perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decreuerat. Porro ad notitiam ſimilis memoriæ Clementis Papæ VII. pariter prædeceſſoris noſtri perueniento plures Vrbis, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, locorum, & tenimentorum, ac regni, & partium prædictorum contra literas prædeceſſorum huiuſmodi elata ceruice deuenire, & ſe aduerſus iuſtitiæ clypeum, & tutelam rebelles conſtituere præſumant, ac cenſuras, & pœnas præfatas in eiſdem literis contentas ſenſu reprobo paruipendere non verebantur in animarum ſuarum perniciem, diuinæ Maieſtatis offenſam, & reipublicæ læſionem, idem Clemens prædeceſſor ne literæ præfatæ quæ prouida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus manauerant, contemptibiles redderentur, ſed exceſſuum perpetratores debita animaduerſione punirentur, opportunis remediis prouidere volens, Motu proprio non ad aliquorum eidem ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de ſua mera deliberatione, & ex certa ſciẽtia, ſingulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, & Leonis prædeceſſorum literas huiuſmodi, cum ſtatuti, ordinationis, extenſionis, additionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiſcationis, incorporationis, applicationis, voluntatis, & mandati, ac ab omnibus, & ſingulis alijs in eis reſpectiue contentis clauſulis, auctoritate apoſtolica per ſuas literas approbauerat, & innouauerat, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernerent, ſub excõmunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, cõfiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, aliis cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, & tẽporalibus in eiſdẽ literis contentis, quas cõtrauenientes eo ipſo incurrerẽt, perpetuo inuiolabiliter obſeruari debere decreuerat, illaſq; etiã ad hoc vt homicidæ, ſicarij, exititij, crimino ſi, rebelles, alijq; infames propter homicidia, aut alia nefanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta in ciuitatibus, terris, caſtris, vel locis eorũ, ſeu in quibus tũc morabantur banniti, & condemnati etiã habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, ac partium læſarum, non ſolum a locis circumuicinis vſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, etiam regni & partium prædictarum nobis & dictæ Romanæ Eccleſiæ quomodolibet mediate vel immediate ſubiectis banniti & exules eſſent & eſſe cenſerentur, nec in illis ſeu eorum aliquo etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſalui conductus, remiſsionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſſent: Et ſi in eis reſiderent, vel reperti forent, capi, detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, vel literarum Pii prædeceſſoris huiuſmodi tenorem, ſub pœnis in eiſdem literis contentis, per Officiales ciuitatis, terræ, caſtri, vel loci, in qua vel in quo deprehenſi forent, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum ſeu Officiales, ad quos criminum & exceſſuum eorundem punitio, vel de iure, vel conſuetudine pertineret, remitti deberent, extenderat & ampliauerat. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula prout per Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, & Leonem prædeceſſores præfatos ſtatuta, & ordinata, inhibita, decreta, & declarata fuerant, Ita vt Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, Communitates, Ciues, Officiales, & perſonæ, ac alii quos prædictæ literæ concernebant, ac ipſorum ſinguli literas & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis quomodolibet directe, vel indirecte contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, ſingulas cenſuras, & pœnas prædictas eo ipſo, abſque alia declaratione incurrerent, & incurriſſe cenſerentur. Quodque Duces, Barones, Marchiones, Comites, in temporalibus Vicarii, & Feudatarii, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, etiam regni, & partium prædictarum ſibi & eidem Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectarum, aliquos ſuos & dictæ Eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos, exules, bannitos, & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis eſſent, publice, vel occulte vllo vnquam tempore recipere, & acceptare nullatenus præſumerent: Et ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contingeret, illos ex eorum dominiis vel territoriis huiuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem iuſsionem ſuam, vel ſucceſſorum ſuorum quo voluiſſet, ſeu ſucceſſores ipſi voluiſſent, tute conduci facere. Ac quod præmiſſa a ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruarentur omni excuſatione ceſſante cum effectu curare, ſub ſimilibus priuationis, & rebellionis, ac criminis læſæ Maieſtatis pœnis ſi contrafacerent eo ipſo incurrendis. Necnon vt homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi & puniri poſſent, quod communitates, ciuitatum, & vniuerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum in quibus ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione dicta homicida perpetrarentur, ſub interdicti eccleſiaſtici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per vniuerſitates, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum eorundem Domicelli, Barones, Vicarii, ac alii in temporalibus domini, ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri Cameræ apoſtolicæ irremiſsibiliter applicandorum eo ipſo abſque alia declaratione incurrẽdis pœnis, eoſdem homicidas, complices, fautores ſtatim capere, & omnem exactiſsimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem facere tenerentur, capi facere nequirent, ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumuicinorum ad quæ declinarent, aut declinare poſſent notificari, communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditionem tales declinaſſent, cum primum id ad eorum notitiam deueniſſet, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non poſſent, ſimiliter id vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum oppidorum, & locorum ad quæ declinarent, aut veriſimiliter declinare poſſent, inſinuare, & captos ad eorum Iudices ordinarios traducere, & tradere ſub ſimilibus pœnis tenerentur, & deberent, ſtatuerat, ordinauerat, inhibuerat, & declarauerat. Et ne facilitas veniæ incentiuum præbeat delinquendi, quibuſuis dictæ ſedis Legatis etiam de Latere, ac Nunciis, & prouinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis communitatibus, omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum huiuſmodi per nos, & prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, & ſedem eandem, ſub quauis forma, & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innouatam, auctoritatem, & facultatem reuocauerat, caſſauerat, irritauerat, & annullauerat. Et ſi quando ſimiles abſolutiones per eum, & ſucceſſores ſuos Romanos Pontifices, ac ſedem

præfatam

præfatam concedi contingeret, illas per Iudices, & Officiales ad quos pertineret, niſi trinæ literæ apoſtolicæ ſub interuallo vnius menſis pro ſingulis literis huiuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanarent, nullatenus admitti vel obſeruari voluerat. Piæ memoriæ Pius Papa IIII ſimiliter prædeceſſor noſter ſingulas Pii II. Pauli, Sixti, Iulii, Leonis, & Clementis prædeceſſorum literas huiuſmodi, cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, reuocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorū, ac omnibus & ſingulis alijs in eis reſpectiue contentis clauſulis dicta auctoritate apoſtolica per ſuas literas approbauit, & innouauit, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos quos literæ ipſæ concernebant, & concernerent in futurum, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictiuis in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrerent, perpetuo inuiolabiliter obſeruari, illaſque etiam ad homicidas, ſicarios, exititios, criminoſos, rebelles, alioſque infames, propter homicidia & alia nefanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta, etiam ad hoc vt ipſi in ciuitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolum a locis circumuicinis vſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, etiam regni, & partium prædictorum nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate quomodolibet ſubiectis banniti, & exules eſſent, & eſſe cenſerentur, nec in illis ſeu eorum aliquo etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſaluiconductus, remiſsionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſſent. Et ſi in eis reſiderent, vel reperti eſſent, capi, & detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii II. & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi tenorem, ſub pœnis in eiſdem literis contentis per Officiales ciuitatis, terræ, caſtri, vel loci, in qua, vel quo deprehenſi forent, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum ſeu Officiales, ac quos criminum, ſeu exceſſuum eorundem punitio de iure vel conſuetudine pertineret, remitti deberent, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decreuit. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula prout per Pium II. Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, & Clementem prædeceſſores præfatos ſtatuta, ordinata, extenſa, ampliata, reuocata, caſſata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerant, etiam ad hoc, vt Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarij, Feudatarij, Capitanei, Magnates, Principes, Communitates, Ciues, Officiales, & perſonæ, ac alij quos prædictæ, & præſentes literæ, concernunt, ac ipſorum ſinguli literas, & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, ſingulas cenſuras, & pœnas prædictas eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrerent, & incurriſſe cenſerentur. Ipſique Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini in temporalibus, Vicarij, & Feudatarij, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, etiam regni, & partium prædictorum ſibi, & eidem Eccleſiæ immediate ſubiectorum aliquos ſuos, & dictæ Eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos exules, bannitos, & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis eſſent, publice, vel occulte vllo vnquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præſumerent. Et ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contingeret, illos ex eorum dominijs, vel territorijs huiuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem iuſſionem, vel requiſitionē ſuam, & ſucceſſorū ſuorum quo vellet, & ſucceſſores ipſi vellent, tute conduci facere, ac quod præmiſſa ab eius ſubditis inuiolabiliter obſeruentur omni excuſatione ceſſante cū effectu curare ſub ſimilibus priuationis, & rebellionis, ac criminis læſæ Maieſtatis pœnis ſi contra feciſſent eo ipſo incurrendis: Necnon vt homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi & puniri poſſent, quod cōmunitates ciuitatum, & vniuerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum, in quibus ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione dicta homicidia perpetrarentur, ſub paribus interdicti eccleſiaſtici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per vniuerſitates, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum eorundem Domicelli, Barones, Vicarij, & alij in temporalibus domini ſub maioris excommunicationis latæ ſentētiæ, & quinque millium ducatorum auri præfatæ Cameræ irremiſsibiliter applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſsimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere tenerentur, capi facere, etſi eos capere non poſſent, ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumuicinorum ad quæ declinabunt, ſeu declinare poterunt notificari, Communitates vero, & domini in temporalibus prædicti ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam deuenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non potuerint, ſimiliter id vniuerſitatibus ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt, inſinuare, & captos ad eorum Iudices ordinarios traducere, & tradere, ſub ſimilibus pœnis tenerentur, & deberent, de nouo ſtatuit, ordinauit, inhibuit, & declarauit. Et ſimiliter quibuſuis dictæ ſedis Legatis etiam de Latere, ac Nuncijs, & Prouinciarum Rectoribus, necnon ſuis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis Communitatibus omnem ſuper abſolutionis homicidiorum huiuſmodi per eum, & prædeceſſores ſuos ac ſedem eandem, ſub quauis forma, & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innouatam auctoritatem, & facultatem reuocauit, caſſauit, irritauit, & annullauit. Et ſi quando ſimiles abſolutiones per eum, & ſucceſſores ſuos Romanos Pontifices, & ſedem præfatam concedi contingeret, illas per Iudices, & Officiales, ad quos pertineret, niſi trinæ literæ apoſtolicæ ſub interuallo vnius menſis pro ſingulis literis huiuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanarent, nullatenus admitti, vel obſeruari voluit, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem ſtatim vbi nos ad ſummi apoſtolatus apicem diuina cooperante prouidentia aſſumpti fuimus, ob earundem literarum non obſeruationem in eiſdem ciuitatibus, terris, & locis, ac etiam in alma vrbe noſtra varias diſſenſiones, diſcordias, & odia vigere, latrocinia, & homicidia, aliaque nefandiſsima crimina perpetrari, ac præfatos Pium II. Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, Clementem, ac Pium IIII. prædeceſſores pro felici ac tranquillo ſtatu & commodo perſonarum tam dictæ Vrbis quam alia-

rum

rum ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum, præmiſſa ſtatuiſſe, ordinaſſe, & peregiſſe perſpexerimus: Idcirco nos quoque eadem ratione quietis videlicet ac pacis moti, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum vnanimi conſilio & aſſenſu ſingulas Pij II. & Pauli, ac Sixti, necnon Iulij, & Leonis, & Clementis, & Pij IIII. prædeceſſorum literas huiuſmodi, cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, reuocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum, omnibuſque & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, illiſque perpetuum, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ab omnibus, & ſingulis quos illæ concernunt penitus ac ſub prædictis per contrafacientes irremiſſibiliter incurrendis pœnis obſeruari volumus atque decernimus, eaſdemque literas ad hoc, vt ſi homicidæ, ſicarij, banniti in ciuitatibus, terris, caſtris, & locis prædictis cuiquam damna aliqua intulerint, ipſique damnis taliter illatis, a ciuitatum communitatibus, ac terrarum, caſtrorum, & locorum huiuſmodi vniuerſitatibus capti, & deprehenſi non fuerint, ſed taliter delinquentes impune euaſerint, communitates, ac vniuerſitates huiuſmodi (præter hoc quod ad damnorum quorumcunque ſic illatorum parti læſæ damnaque huiuſmodi patienti, eorumque hæredibus plenariam reſtitutionem, & ſatisfactionem omnino teneantur) ad tantundem quantum damna illata huiuſmodi extimata fuerint, Cameræ apoſtolicæ realiter & cũ effectu perſoluendum omnino ſint aſtricti, auctoritate, & tenore præfatis extendimus, & ampliamus. Mandantes eiſdem communitatibus, & vniuerſitatibus quatenus ipſæ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis, ac aliis nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Põtifici bene viſis pœnis, eoſdẽ ſicarios, & bannitos in eorũ ciuitatibus, terris, caſtris, & locis cõmorantes, ſeu per eas & ea trãſeuntes capere, & ad populũ conuocandũ, & coadunandũ campanas pulſare, eoſq; ſic captos ad carceres cõducere, aut curiæ tẽporali conſignare omnino teneãtur. Quocirca dilectis filiis Vitellotio ſanctæ Mariæ in via Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Cameræ præfatæ Theſaurario, Præſidẽtibus, Clericis, ac vniuerſis, & ſingulis Legatis, & Vicelegatis prouinciarũ noſtrarũ, & alijs Rectoribus, ac Officialibus ciuitatũ, terrarũ, & partiũ prædictarũ nobis, & dictæ ſedi mediate, vel immediate ſubiectarũ diſtricte præcipiẽdo mandamus, quatenus præſentes literas ſolenniter in ſingulis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnõ omnia & ſingula in eis contẽta inuiolabiliter obſeruari faciant & mãdent. Contradictores quoslibet & rebelles, cuiuſcumq; ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas præfatas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & annotari mandent, & faciant: Necnon capitales præfatas ſententias a miniſtris iuſtitiæ abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurent, ac realiter & irremiſſibiliter exigant, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniarum huiuſmodi contra communitates, & vniuerſitates, ac in eorundem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos propter eorum huiuſmodi inobedientiam repræſalias concedant, necnon & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus dominos dicti regni, necnon illius prouinciarum, ciuitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, vt præfatos homicidas, & fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad præſides noſtrarum prouinciarum, vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimilier cum effectu faciant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque: Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſcunque aliis priuilegiis, indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis Bannitis, homicidis, & brigoſis, ac alius prædictis quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad hoc cuiquam nolumus vllatenus ſuffragari. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos ciues Roman. & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos, & Vicarios, communitates, & vniuerſitates ciuitatum, terrarum, & locorum ſedi præfatæ mediate & immediate ſubiectorum huiuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus, & ſingulis contrafacientibus perſonaliter, & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, innouationis, adiectionis, decreti, extenſionis, ampliationis, mandati, hortationis, requiſitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, tertio Nonas Iulii, Pontificatus noſtri Anno Primo.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.
✠ Ego Io. Mi. Card Saracenus.
✠ Ego Io. Cardinalis Politianus.
✠ Ego Io. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Io. Card. Capiſuccus.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.

✠ Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego Lu. Card. Simoneta.
✠ Ego Ant. Card. Granuelanus.
✠ Ego F. Cardinalis Paciecco de Toledo.
✠ Ego Io. Fran. Card. de Gambara.
✠ Ego Innicus Aualus Card. Arag.

✠ Ego

✠ Ego M. Ant. Card. Columna.
✠ Ego Ptolemæus Card. Comen.
✠ Ego Aloyſius Card. de Pad.
✠ Ego Zacharias Card. Delphinus.
✠ Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
✠ Ego Franc. Ab. Card. Cooſt.
✠ Ego Guido Card. Vercellen.
✠ Ego Benedictus Lomellinus.
✠ Ego G Card. Sirletus.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego F. Card. Alciatus.
✠

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto indictione nona die decimaſeptima menſis Auguſti Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & Domini Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimisſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Io. Andream Rogerium Apoſtolicos Curſores.

Iulius Parinus Magiſter Curſ.

IDEM

10

Declaratio Concilii Tridentini de compaternitate & affinitate ex fornicatione, ac matrimoniis deſuper contractis, & contrahendis.

SANCTISSIMI in Chriſto patris & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papæ V. Ad cuius notitiam peruenit, quod cum in decretis ſacri Concilii Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur, inter quas dumtaxat cognatio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra perſonas in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione ſpirituali ante confirmationem dicti Concilii coniuncti erant, abſque diſpenſatione apoſtolica matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere poſsint, cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minime liceret: Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuatur affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere qui primo vel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibs pariter dubitetur, An matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilii tertio, vel vlteriori huiuſmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, poſt confirmationem eiuſdem Concilii abſque diſpenſatione apoſtolica contracta & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant, Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem ſpiritualem cõtraxerunt, dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi, hanc cognationem ſpiritualẽ matrimonii vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua libere, & licite copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi, abſque diſpenſatione ſedis apoſtolicæ inter eas iam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere: Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilii abſque diſpenſatione apoſtolica ſequuta, & quæ de cætero ſequentur, inter perſonas quæ ante dictam confirmationem, affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declarauit: Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Placet publicetur & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, die vero Martis vigeſima menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Anno Primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

IDEM

11

Declaratio Regulæ Pii IIII. ſuper expreſsione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Piu diuina prouidẽtia Papa V. Attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IIII. Sanctitatis ſuæ prædeceſſorem editam, qua cauetur quod in diſpenſationibus matrimonialibus, pro diuerſis conſanguinitatis ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus cõiunctis non remotioris ſolum prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris vel momenti, prout in dicta conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cu. ſtylo, nimium recedi, ac fauorem matrimonii debitum reſtringi: Volenſque propterea iuri, & ſtylo prædictis, necnon piæ me. Gregorii XI. & Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorũ veſtigiis inhærendo, ſacramento & libertati matrimonii, quantum cum Deo poteſt fauere, ſtatuit, & ordinauit, quod de cætero in quibuſcumque diſpenſationibus quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros & mulieres, inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem

eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint, dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nuuquam diſpenſare intendat, gradibus coniuctos, ab eadem Sanctitate ſua & pro tempore exiſtente Rom. Pont. aut ſede apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis commiſsionibuſque deſuper etiam locorum ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum grādum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis iuxta Gregorii & Clementis prædeceſſoris huiuſmodi conſtitutiones, quas quo ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obſeruari mandauit, diſpenſationeſque ſeu diſpenſandi commiſsiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi non expreſsionem, de ſurreptionis, vel obreptionis vitio ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis ſeu commiſsoinibus huiuſmodi de proximiore, ſeu vtroque gradu, ſpecialis & expreſſa mentio facta fuiſſet: Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quocunque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit, conſtitutione Pii prædeceſſoris huiuſmodi, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Placet publicetur & deſcribatur. M.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, die vero Martis vigeſima Menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Anno Primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

IDEM
22
Literæ contra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos, eorumque receptatores editæ ſingulis annis publice legantur.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Cum nos nuper pro noſtri Paſtoralis officij ſollicitudinem ad pacem, & quietem in vniuerſo ſtatu noſtro eccleſiaſtico inducendam, & conſeruandam, mala extirpanda, ac ciuitates, terras, & loca noſtra ſicariis & aliis nefariis hominibus expurganda quaſdam noſtras ſub plumbo deſuper confectas literas cōtra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos, eorumque receptatores, adhærentes, & fautores publicari fecerimus, volenteſque literas huiuſmodi ab omnibus, quos ipſæ concernunt, inuiolabiliter obſeruari, ne inobedientes vllo modo ſe ſe excuſare poſsint, Motu proprio, & ex certa ſcienta, maturaque deliberatione noſtra auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, ac ſub indignationis noſtræ, & mille ducatorum cameræ apoſtolicæ applicandorum per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis diſtricte præcipimus, & mandamus, Quod quælibet communitas, Vniuerſitas, & populus quarumcunque ciuitatum, oppidorum, terrarum, caſtrorum, & locorum nobis, & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectorum, ſtatim cum dictæ noſtræ literæ, ſiue earum tranſumptum impreſſum ad eos peruenerint, conuocato eorum publico conſilio in præſentia officialium, ſindicorum, & curam maleficiorum habentium, eas ibi alta, & intelligibili voce etiam vulgari ſermone illas declarando, vt melius, & facilius ab omnibus percipi poſsint, legi facere, & deinde in eorum Archiuio publico diligenter cuſtodiri curare omnino debeant: Ac ſucceſsiue ſingulis annis in principio cuiuslibet anni perpetuis futuris temporibus ſimiliter, vt præfertur, eaſdē literas in eorum publico conſilio legendo reiterare teneantur. Quod ſi (quod non credimus) ab aliquibus prætermiſſum, vel contrauentum fuerit, volumus, & ſub excommunicationis, & alius arbitrij noſtri pœnis etiam mandamus, quod loci Gubernator, Rector, & quilibet alius Iuſtitiæ miniſter quocunque nomine nuncupatus, contra ſtatutum, & ordinationem noſtram huiuſmodi non obſeruantes ad executionem pœnarum prædictarum ſine mora irremiſsibiliter procedat, vt quos obedientiæ bonum ad mandatis noſtris parendum non adducit, pœnarum ſaltem metus a contraueniendo abſtineat. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. Præterea volumus præſentium literarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis plenam, & indubiā fidem æque ac originalibus ipſis adhiberi debere. Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris, Die quarta Septembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM
23
Confirmatio priuilegiorum Conſeruatorum populi Romani circa liberationem mancipiorum baptizatorum.

PIVS Papa V. Motu Proprio &c. Dignum, & rationi congruum eſſe videtur, vt ea quæ ex veteri inſtituto Officium Senatus Cameræ Vrbis, & ipſius Cōſeruatores conſueuerunt, vel alias illis conceſſa exiſtunt, munimine apoſtolicæ ſuperioritatis in poſterū roborentur, & in vſum, ſi adhuc non exiſtant, reducantur. Nos ſiquidem, qui etiam in minoribus conſtituti ſemper, & continue Romanum Populum paterno dilectionis amore proſequuti ſumus, & ipſius priuilegia, ea maxime, quæ Chriſtiano Populo neceſſaria, & vtilia eſſe videntur confirmare deſideramus, fæ. re. Pauli Papæ III. prædeceſſoris noſtri, qui per ſuas in forma breuis literas ipſos Conſeruatores, & Populum in facultate, & priuilegio mancipia quæque ſclauos vulgariter nuncupata, qui Baptizati, & Chriſtiani prius facti fuerint, ad Senatus Cameræ ipſius vrbis officium, ac illius

illius Conſeruatores pro eorum libertate confugientia, prout ex veteri conſuetudine hactenus, vt ipſe prædeceſſor narrauerat. Conſeruatores prælati tum ex ſpeciali priuilegio Pontificali, tum imperiali poteſtate ab aſpero ſeruitutis iugo liberandi facultatem habuerant, etiam ſi lapſu temporis deperdita fuiſſent, reintegrauit, veſtigiis inhærendo, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eoſdem Conſeruatores pro tempore exiſtentes ſpeciali fauore proſequentes, ac literas apoſtolicas Pauli prædeceſſoris, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pro expreſsis habentes, illaſque in totum iuxta illarum tenorem confirmantes, ipſos Conſeruatores, ac officium ſenatus Cameræ vrbis in iuriſdictionem, facultatem, & poteſtatem mancipia quæcunque ſub iugo ſeruitutis quomodolibet alligata ad huiuſmodi ſenatus Cameræ vrbis officium pro tempore exiſten. ac ipſius vrbis Conſeruatores confugientia, ac libertatem acclamantia, per eoſdem Conſeruatores libertate donare, & Romani Ciues, liberique homines effici poſſint, prout ipſe Paulus prædeceſſor reintegrauerat, reintegramus, ac pro potiori cautela de nouo damus, concedimus, & gratioſe impartimur. Itaque mancipia ſeu ſclauos eadem, quæ ab eiſdem in poſterum liberabuntur, pro liberis hominibus, & Romanis ciuibus in omnibus, & per omnia vbique haberi, teneri, & reputari debere, Dantes, & concedentes eiſdẽ mancipiis ſic vt præfertur ab eiſdem Conſeruatoribus liberatis facultatem in iudiciis contra quaſcunque perſonas ſtandi, contrahendi, teſtandi, & alia faciendi, quæ cæteri ciues Romani liberi homines facere conſueuerunt, & faciunt, & ea in omnibus, & per omnia habere, & libera eſſe decernimus, volumus, & mandamus, ac ex nunc prout ex tunc, & econtra omni iuri cuiuslibet ſtatutorum, conſuetudinum, & aliorum contrariorum rigore penitus reiectis liberamus, & ſic in præmiſsis omnibus per quoſcunque tam ordinarios, quam delegatos etiam quacunque iuriſdictione fungentes iudices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, & diffiniendi facultate, poteſtate, & auctoritate, iudicari, ſententiari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſcienter, vel ignoranter contra præſentium tenorem fieri, & attentari contigerit, irritum, & inane decernentes, Non obſtantibus Motu proprio & ſeu literis forſan deſuper per viam decreti vel alias per dictum Paulum prædeceſſorem ſub Dat. Romæ apud ſanctum Petrũ Quinto Idus Nouembris, Anno Pontificatus ſui Quintodecimo ſupradictarum ſuarum literarum in forma breuis etiam forſan ad inſtantiam dicti Populi Romani decretis, derogatoriis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon dictæ vrbis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, reformationibus, & decretis, ac quibuſuis priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis in genere vel in ſpecie per quoſcunque alios Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros tã ſub plumbo, quam in forma breuis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam irritantibus, & aliis in contrarium quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, Quibus omnibus, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac omnibus illis, quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod ſola ſignatura præſentium ſufficiat, & vbique in iudicio, & extra fidem faciat, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ deſuper per breue noſtrum ſeu ſub plumbo, aut alias prout melius videbitur expediri poſſint. Et quo ad illos ſeruos duntaxat, qui antea vt præfertur ſacro baptiſmatis lauacro mediante Chriſtiani facti fuerint, & non de aliis. Datum Romæ apud Sanctum Marcum Quinto Idus Septembris Anno Primo.

IDEM

24

De facultate Vicarii Papæ procedendi ad executionem obligationum in forma Cameræ.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Conſiderantes varia diſpendia, & incommoda quæ eccleſiis monaſteriis, & aliis piis locis illorumque Rectoribus, Abbatibus, Archipresbyteris, Prioribus, Præpoſitis, & aliis beneficiatis in alma vrbe conſiſten. inferuntur, ſi ad diuerſa Tribunalia Vrbis euocari, & proprium Vicarii noſtri in dicta Vrbe Tribunal deſerere cogantur, & ob id ſæpe iura, & inſtrumenta, munimenta, & ſcripturæ bonorum eiſdem eccleſiis, monaſteriis, & locis piis deperduntur in detrimentum eorundem: Idcirco indemnitati eorum conſulere, prout tenemur, & occurrere volentes, per facultatem, & poteſtatem dilecto filio Alexandro Riario cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditori per fel. rec. Pium Papam IIII. prædeceſſorem noſtrum ſub variis conceſsionibus conceſſam, & attributam, quarum omnium tenores hic pro ſufficienter expreſsis etiam cum illarum Dat. haberi ſeu inſeri poſſe volumus, & decernimus poteſtati, & iuriſdictioni Dilecti filii noſtri Iacobi tituli Sanctæ Mariæ in Coſmedin presbyteri Cardinalis noſtri in alma vrbe eiuſque diſtrictus Vicarii Generalis circa perſonas eccleſiaſticas, loca pia, illorumque bona quæ iuriſdictioni præfati Vicarii ſubſunt, etiam ſi inter eos contractus cum ſolita obligatione in forma Cameræ, ſeu Ripæ, & Ripettæ interuenerint, aliquod præiudicium factum non fuiſſe, ſed quod idem Vicarius Cardinalis in omnibus, & per omnia procedere poſsit quo ad perſonas, & bona præfata prout ante eum cæteri Vicarii tempore quondam Franciſcus Albericus, & alii eiuſdem Cameræ Auditores prædeceſſores in dicto Auditoriatus officio tunc fungebantur procedebant, tenore præſentium auctoritate apoſtolica declaramus, & ſic per quoſcumque &c. ſublata &c. irritum quoque &c. ſtatuentes præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam in iudicio, & extra etiam abſque illius regiſtratura fidem facere, regula contraria non obſtan. decernimus. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, & facultatibus, & indultis eidem Auditori Cameræ conceſſis, cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus.

Placet Motu Proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum pridie Idus Septembris, Anno Primo.

IDEM

25

Reuocatio licentiarũ conceſſarum Græcis Latino, & Latinis Græco ritu miſſas & alia diuina officia celebrãdi.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Prouidentia Romani Pontificis plurimum circumſpecta nonnunquam ea quæ certis ſuadentibus cauſis per eius prædeceſſores geſta ſunt, ex aliis non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, prout æquitas ſuadet, & in Domino conſpicit expedire. Sane cum ad notitiam noſtram peruenerit, quod nonnulli presbyteri tam Græci, quam Latini antiquum S. R. E. ritum tam in celebratione Miſſarum, quam aliorum diuinorum officiorum peruertere ſatagentes, diuerſas licentias, & facultates miſſas, & alia diuina officia Græci Latino more, ac Latini Græco ritu celebrandi ab apoſtolica ſede, vel eius Legatis, ac etiam maiore Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrarunt, illiſque iampridem vtuntur, hoc ab antiquo catholicæ Eccleſiæ inſtituto, ſanctorumque patrum decretis deuiare conſiderantes, propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei extirpare, & ſubmouere volentes, omnes, & ſingulas licentias, & facultates huiuſmodi hactenus etiam Motu proprio vel quorumuis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſuis cauſis quomodolibet conceſſas, ac apoſtolicas & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, apoſtolica auctoritate ex certa ſcientia hac præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione reuocamus, caſſamus, annullamus, & irritamus, quibuſuis presbyteris tam Græcis, quam Latinis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a diuinis pœnis diſtrictius inhibentes, ne deinceps presbyteri Græci præcipue vxorati Latino more, & Latini Græco ritu, huiuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quouis prætextu Miſſas, & alia diuina officia celebrare, vel celebrari facere præſumant. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari, & ſub prædictis, & aliis ſibi beneuiſis pœnis per quoſcunque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas quaslibet inuiolabiliter obſeruari faciant, Contradictores quoslibet auctoritate apoſtolica compeſcendo. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum locorum quorumcunque etiam iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem eccleſiis, monaſteriis, domibus & locis, illorumque capitulis, conuentibus, ſuperioribus, & perſonis, ac ordinibus ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorũ tenores pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque quo ad præmiſſa caſſamus penitus, & annullamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ ad valuas beati Petri Apoſtolorum Principis, & Cancellariæ noſtræ, ac in acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides vbicunque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, annullationis, irritationis, mandati, inhibitionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, tertiodecimo Cal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Ce. Glorierius.

M. Cueyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero Veneris vigeſima menſis Septembris, Pontificatus autem ſanctiſs. in Chriſto patris, & Domini Noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno eius primo præſentes retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Bartholomæum Settocaſa, & Io. Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſ.

Nicolaus de Machalis Mag. Curſorum.

IDEM

26

De priuilegiis artis agriculturæ, & rei frumentariæ.

PIVS Papa V. Motu Proprio &c. Cupientes pro commiſſo nobis apoſtolico munere omnibus regimini, ac curæ noſtræ ſubiectis populis non modo ſpiritualia fideliter, vt debemus, diſpenſare, ſed in temporalibus etiam quantum cum deo poſſumus ſalubriter prouidere, nullam prætermittimus diligentiam pro pauperum qui ſub hoc noſtro temporali gubernio viuunt ſubleuandis neceſſitatibus, ac potentiorum oppreſſionibus propulſandis. Hinc eſt quod quum ad rei frumentariæ negotium, quod præcipua pro eorundem pauperum ſubleuatione, & victu cura eget, animum noſtrum intendimus, ſummopere nobis laborandum cognoſcimus, vt fraudibus quæ in dies Annonæ à ditioribus fiunt, quo carius eam vendant, omni ſtudio, ac diligentia prouideatur. Intelligentes itaque non ſine animi

[illegible] noſtri moleſtia diuites ipſos, ac potentes non modo propria ipſorum frumenta, bladaque quæ ex prædiis ſuis, propriaque agricultura colligunt in horreis recondere, ac concluſa ſupprimere, & donec illorum precium pro eorum auaritia ad[illegible]um conſpiciant, ab omni prorſus venditione abſtinere; verum etiam a laboratoribus, operariiſque prop[illegible] ac etiam ſubditis (ſi Barones ſint) illud vili pretio comparare donec tantam vndique tritici copiam cummularint, vt pauperes, qui aliunde frumentum venale nó reperiunt, neceſsitate ducti ab eiſdem diuitibus, & Baronibus eo pretio emere cogantur, quod venditorum ipſorum auaritia affectauerit. Quinimo eos etiam qui ad Vrbem hanc noſtram quo vndique ex omnibus mundi partibus Chriſtifideles confluunt, frumenta, bladaque prædicta importare cupiunt, omni via, & ratione impedire, ac retardare præſumunt contra ſummorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum decreta ordinationesque, & in maximũ etiam animarum ſuarum periculum. Nos præmiſsis remedium aliquod opportunum adhibere omnino volentes, in primis diuites prædictos omnes, ac Barones hortamur in domino, & monemus, vt dei largitatem in ſe ipſos agnoſcentes, pauperibus benigniores in poſterum ſeſe præbeant, atque ab huiuſmodi deteſtabili frumentario quæſtu prorſus abſtineant, memores ſcriptum eſſe, quod qui abſcondit frumenta maledicetur in populis, benedictio autem ſuper caput vendentium. Quod ſi propria frumenta, quæ ipſis vltra vſum eorum ſuperſunt debitis temporibus, prout certe deberent, vendere detrectant, at ſaltem ab alienorum emptione, & illicita negociatione abſtineant, & quam Dei benignitas populis fertilitatem anni concedere dignatur, eam ipſi inuidioſe perturbare non præſumant. Quod ſi tam a prædictis emptionibus frumentorum, quam ab impediendo ſubditos eorum, alioſque ad Vrbem Romam frumenta, bladaque omnia deferentes in poſterum non abſtinuerint, ſciant ſe pœnas in conſtitutionibus Romanorum Pontificum prædeceſſorũ noſtrorum, præcipueque Clementis VII. pro abundantia rei frumentariæ, & agriculturæ exercendæ anno a natiuitate Domini Noſtri Milleſimo quingenteſimo vigeſimotertio, decimo kal. Martij, editis incurſuros, quas quidem prædeceſſorum noſtrorum diſpoſitiones præſenti noſtra perpetuo duratura conſtitutione in hac parte innouamus: Declarantes inſuper omnes cuiuſcunque generis, qualitatis, & conditionis fuerint, qui frumentum, aliaque blada vltra vſum familiæ ſuæ animo, & intentione illa carius vendendi emunt ſine licentia in ſcriptis ab ordinario Annonæ pro tempore obtenta, quam tamen rationabili de cauſa tantum, & gratis omnino concedi volumus, non modo pœnas amiſsionis ipſius frumenti, & bladorum, & alias pecuniarias ab ipso ordinario pro tempore impoſitas incurſuros; ſed etiam Dei omnipotẽtis maieſtatem ſummopere læſuros, grauiterque in eo peccaturos. Barones vero, & alios dominos, terrarumque vniuerſitates omnesque alios nobis, & Sanctæ Sedi Apoſtolicæ mediate, vel immediate ſubiectos cuiuſcumque ſtatus, aut conditionis exiterint, etiam ſi Epiſcopali, Metropolitana, Patriarcali, & Cardinalatus etiam dignitate præfulgeant, qui ſubditorum ſuorum frumenta, aliaque blada, vltra vſum, & neceſsitatem ſuam, & familiæ ſuæ emerint, quique accedentes ad Vrbem cum frumentis aliiſque rebus ad victum neceſſariis directe, vel indirecte impediunt, vel remorantur, pœnas in dicta Clementis Septimi prædeceſſoris noſtri conſtitutione expreſſas incurſuros, videlicet priuationis feudorum, ſuſpenſionis, excommunicationis, & interdicti iuxta tenorem, & formam prædictæ conſtitutionis, aliarumque in ea expreſſarum quas in hac parte per præſentes noſtras innouamus, & earum tenores hic pro ſufficienter expreſsis haberi volumus. Vt veró facilius, commodiuſque omnes poſsint ad Vrbem hanc noſtram frumenta bladaque libere conuehere, eos vt præfertur dicta de cauſa ad Vrbem accedentes, ab omni pedagio, gabella, aut onere quocumque pro dictis frumenti, bladorumque comportatione eximimus, ac liberamus, immuneſque, & exemptos eſſe, ac fore perpetuo declaramus. Mandantes omnibus tam vniuerſitatibus terrarum, quã Gubernatoribus, Rectoribus, aliiſque dominis nobis, ac Sanctæ Sedi Apoſtolicæ mediate, vel immediate ſubiectis quocumque titulo, vel dignitate præfulgeant, etiam ſi S. R. E. Card. exiſtant, ne prædictorum frumentorum, aliorumque bladorum ad Vrbem venientium occaſione quicquam ſolui ab ipſis vectoribus faciant, aut quoquomodo in Ciuitatibus, Terris, ac Locis regimini eorum ſubiectis dicta de cauſa ſolui permittant, aut patiantur, ſub pœnis ſupradictis, alijſque arbitrio noſtro declarandis. Volumus etiam quod venientes ea de cauſa ad Vrbem videlicet ad frumenta, bladaque prædicta conuehenda, tuti omnino ſint ab omnibus ciuilibus executionibus, tam pro eorum debitis, quam pro Cameralibus quibuſcumque exactionibus, & repræſalijs quacumque de cauſa, & contra quoſcunque decretis ſeu decernendis irritum, & inane decernentes quicquid contra, & aduerſus prædictos, ſeu eorum animalia, & res quas ſecum prædicta de cauſa detulerint tam in accedendo ad Vrbem, ibique commorando per biduum ad effectum vendendi ea quæ attulerint, quam etiam in redeundo ad eorum ſolitam habitationem, executum, vel quoquomodo attentatum fuerit. Inhiben. omnibus cuiuſcumque generis executoribus ſeu curiæ miniſtris, ne prædictos dicta de cauſa ad Vrbem accedentes ibique, vt præfertur, commorantes, ſeu inde diſcedentes moleſtare præſumant ſub pœnis arbitrio Præfecti Annonæ pro tempore infligendis. Eos etiam qui agriculturam ipſam pro communi bono laudabiliter intra XL. ab Vrbe miliarium exercent dignis fauoribus, & priuilegiis proſequi volentes, tam meſsium quam ſeminum tempore, dum ſcilicet colligendo, vel ſeminando tritico veriſimiliter occupantur, ab omni ſupradicta executione, etiam ſi ex obligatione in forma Cameræ proceſſerit, tutos omnino, ac ſaluos fore, & eſſe declaramus, dummodo aliunde quam ex agriculturæ fructibus ſoluere non poſsint. Boues vero aratorios, omniaque inſtrumenta ad agriculturam neceſſaria non ſupradictis temporibus tantum, ſed perpetuo pro quauis ciuili obligatione auferri, aut alia ratione impediri prohibemus. Declarantes inſuper in tacitis quibuſcumque hipotecis a quocunque quauis de cauſa inductis prædictos boues, aliaque inſtrumenta prædicta minime comprehenſa fore. Et in ſumma prædictis rebus agriculturæ inſeruientibus, tamquam commoditatis imo neceſsitatis publicæ inſtrumentis omnia priuilegia concedentes, quæ bonis dotalibus de iure conceſſa eſſe reperiuntur, ſicque per quoſcumque iudices &c. irritum, & inane &c. Quæ omnia, quo fidelius ab omnibus obſeruentur, volumus Dilectos filios noſtros Ludouicum Simonetam, Marcum Antonium Amulium, & Vitellotium Vitellium Camerarium S. R. E. Card. ea quam ipſorum grauitatem, & virtutem decet diligentia curare, Dantes eis in præmiſsis plenam, & omnimodam facultatem, & eam quam nos ipſi habemus poteſtatem pro præmiſſorum executione, obſeruantiaque, cum poteſtate declarandi, & decidendi ſi quid in præſenti noſtra conſtitutione, declaratione, aut definitione egere videbitur. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus

apoſtolicis, necnon Vrbis, Terrarum, Oppidorum, & Villarum quarumcumque iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, reformatio[illegible]s & decretis, priuilegijs quoque, & indultis apoſtolicis communitatibus, vniuerſitatibus, baronibus, ac ali[illegible]xſatis, a dicta Sede Apoſtolica, vel a nobis forſan conceſsis, quæ eis quo ad præmiſſa nolumus ſuffragari, [illegible]ecnon pactis, & conditionibus, ac omnibus alijs quæ dicti prædeceſſores voluerunt non obſtare contrarijs quibuſcunque. Cæterum ne de præmiſsis quemquam dubitare contingat, volumus quod præſentium literarum tenor per omnia loca publicari debeat, ipſæque literæ ſic publicatæ perinde arctent omnes quos concernunt, ac ſi ſingulis eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtan.

Placet Motu Proprio. M.

Die vndecima Octobris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Admiſſa eſt hæc cedula motus proprij ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ apud me notarium folio. 113.

Hie. de Tarano.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona die vero vigeſima menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi Domini Noſtri Pij Papæ Quinti anno primo, Infraſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ fuerunt ac publicatæ in acie Campi Floræ ac valuis Cancellariæ Apoſtolicæ vt moris eſt per nos Franciſcum Sottocaſa, & Nicolaum de Matthæis Curſorum.

Philibertus Chapius Magiſter Curſorum.

IDEM

27

Reuocatio licentiarum mulieribus conceſſarum ingrediendi monaſteria & domos Carthuſienſium & aliorum regularium ordinum etiam mendicantium.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Regularium perſonarum, quæ relicto ſeculo, Dei ſe obſequio dedicarunt, pro commiſſo nobis officio, quieti conſulere cupientes: ad ea remouenda, quæ religioſum earum propoſitum impediri poſſunt, curam noſtram libenter intendimus, vt nulla re, quæ eas a diuino cultu nocet, præpeditæ, ſecundum ordinum ſuorum regularia inſtituta, & decretum ſacri Tridentini Concilii, tranquillis mentibus gratum altiſsimo impendere poſsint famulatum. Quia igitur, & Carthuſienſium ordinis, & aliorum regularem vitam profeſſorum quies non parum ſolet, ſicut accepimus, perturbari, propterea quod mulieres modeſtiæ matronalis oblitæ, domos, ac monaſteria eorum, contra ipſorum inſtituta, prætextu confeſsionalium, aut aliarum literarum apoſtolicarum ingredi audeant, ipſis etiam Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus aliquando recuſantibus, & renitentibus, non ſine magna eorum moleſtia, nec ſine graui laicorum etiam offenſione, ac ſcandalo, ſi quando admitti nimis facile videantur: huic rei prouidere volentes. Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas facultates, ac licentias ingrediendi monaſteria, ac domos Carthuſienſium & aliorum quorumcunque regularium ordinum, etiam mendicantium, mulieribus, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & quacunque dignitate, ac præeminentia præditis, etiam Comitiſsis, Marchioniſsis, Duciſsis, ſub quibuſcunque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuſcunque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, Necnon irritantibus decretis ab apoſtolica ſede quomodocunque conceſſas, quarum tenores perinde ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſsis, tenore præſentiũ reuocamus, & caſſas, irritas, & inanes eſſe decernimus: diſtricte prohibentes mulieribus quidem prædictas facultates, & licentias prætendentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, poſtquam harum literarũ notitiam habuerint, a qua non poſsint niſi a nobis, aut a Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, abſolui, præterquam in mortis articulo: ne dictas domos, & monaſteria ingredi audeant. Ipſis vero monaſteriorum, & conuentuum Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus quocunque nomine vocentur: & eorum Monachis, Canonicis, & Fratribus, ſiue mendicantibus, ſiue non mendicantibus, ſub priuationis officiorum, quæ in præſentia obtinent, & inhabilitatis in poſterum ad illa, & alia omnia, & ſuſpenſionis a diuinis, ipſo facto, ſine alia declaratione, incurrendis pœnis, nec eas introducere, admittereue præſumant. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, & mandamus: vt hæ literæ ad valuas baſilicæ beati Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, atque in acie Campi Floræ de more publicentur. Quia vero difficile foret has literas ad omnia loca deferri: volumus, & declaramus, vt earum exemplis, & tranſumptis manuſcriptis, vel impreſsis, & manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, par vbique fides habeatur, ac ſi præſentes exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die xxiii. Octobris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Ant. Florebellus Lauellinus.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto indictione nona, die vigeſima octaua menſis Octobris, Pontificatus S. D. N. Pii Papæ V. Anno Primo ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerũt in locis ſupraſcriptis, per nos Bernardinum Andreutium, & Ioannem Andream Rogerium Apoſtolicos Curſ.

Philibertus Chappuis Magiſter Curſorum.

IDEM

by Google

IDEM

28

Declaratio Regulæ Pii IIII. ſuper expreſsione gradus propinquioris in diſpenſationibus matrimonialibus.

MOTV proprio &c. Cum ſicut accepimus nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, vt facilius a nobis, & Sede apoſtolica diſpenſationes matrimoniales ,& alias gratias, & conceſsiones obtineant, gradus conſanguinitatis vel affinitatis aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter quam eis a principio ab ipſis partibus ſignificatum vel narratum fuerit exponunt, & ſi matrimonia huiuſmodi adhuc contracta non fuerint,pro contractis narrant, ac alias diuerſimode veram facti ſpeciem tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus quam pro aliis quibuſcunque gratiis, & conceſsionibus obtinendis immutent ; ac propterea cum non ſolum in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur,& falſitas committatur : Nos igitur huiuſmodi abuſibus, & erroribus obuiare cupientes, Motu proprio &c. omnes, & ſingulos procuratores tam officii ſacræ pœnitentiariæ, ſeu contradictarum, quam alios quoſcunque ſollicitatores & ſcriptores quos copiſtas vocant, qui veritatem facti a narratione quam ab ipſis partibus habuerunt,quod ſubſtantialia,& qualitates neceſſario exprimendas diuerſam faciunt, ſeu quoquomodo inuertunt, aut immuttant, deprauantur, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea almæ vrbis Gubernatori, Cameræ apoſtolicæ Auditori, & Vicario,quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pœna falſi vt præmittitur puniant,cum poteſtate citandi etiam per edictum con ſtito ſummarie de non tuto acceſſu, aliaque dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria ſeu quomdolibet opportuna. Non obſtantibus præmiſsis, conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus,irritum quoque, & inane &c. dicique &c. iudicari, & diffiniri debere, ſublata &c. decernentibus. Et quod præſentis motus proprii, & abſque data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat,& vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante, eiuſque tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, quodque Cameræ, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſsis inibi copiis affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu proprio. M.

Die quinta Decembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, ſupraſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis dimiſsis in eiſdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Mattheis Curſorem.

Io Guerardi Magiſter Curſ.

IDEM

29

Declaratio decreti Concilii Tridentini de cognatione ſpirituali inter maritum,vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum illius vicem, licet minime ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi æquitatem, officii noſtri debitam proſequimur actionem, ſic obſcuros ſacrorum canonum ſenſus ita aperire ſtudemus,vt piis chriſtifidelium mētibus nulla dubitandi occaſio relinquatur: Sane licet ex eo quod in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem ſpiritualem inter eos tantum contrahi,qui ſuſcipiunt baptizatum de baptiſmo,ac baptizatum ipſum, & illius patrem & matrem, necnon baptizantem,& baptizatum,baptizatique patrem & matrem, in reliquis perſonis,quæ per antiquos canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibeantur ; omne impedimentum ſublatum eſſe videatur : adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, necnon inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & patrem ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de vno coniuge de altero etiam prohibitum eſſe videatur : Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, a præciſis verbis Concilii minime diſcendum in præmiſsis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis quam baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium libere & licite contrahi poſsit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus atque ſtatuimus,Decernētes irritum & inane,ſi quid ſecus a quoquam quacunque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur : Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſsis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis,ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis

nis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quarto Calendas Decembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius:

H. Cumyn.

Viſa de curia Io. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero nona menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. anno eius primo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium præfati Sanctiſsimi D. N. D. Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

IDEM

30

Declaratio decreti Concilii Tridentini de impedimento affinitatis ex fornicatione proueniente.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad Romanum Pontificem ſpectat canonicas ſanctiones, quæ expreſsiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta ita declarare, & alias prouidere, vt omnis dubietas de piis chriſtifidelium mentibus euellatur. Sane poſtquam ex eo quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens, per quod non ſolum matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo & ſecundo gradu coniunguntur, in vlterioribus vero gradibus ſtatuit matrimonium poſtea factum non dirimi, a pluribus chriſtifidelibus, vt accepimus, eſt dubitatum, an licet in vlterioribus gradibus huiuſmodi matrimonium contractũ non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii libertati quantum cum Deo poſſumus coſulere volentes, Declaramus, & apoſtolica auctoritate decernimus nullum hodie impedimentum remanere quominus in vlterioribus gradibus huiuſmodi libere & licite matrimonium contrahi poſsit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus atque ſtatuimus, decernentes irritum & inane ſi quid ſecus a quoquam quacunque dignitate, auctoritate & poteſtate prædito contigerit iudicari, non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quarto Calen. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia Io. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona, die vero decima nona menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſs. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti anno eius primo retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ vt moris eſt per nos Io. Andream Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

IDEM

31

Declaratio, & Conſtitutio, quod ſententiæ in reorum inquiſitorum fauorem per quoſcunque Iudices contra iuriſdictionis diſpoſitionem, vel ſtylum officij Sanctiſsimæ Inquiſitionis latæ, & ferendæ, nunquam tranſierint, nec in futurum in rem iudicatam tranſire poſsint.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Inter multiplices curas quæ animum noſtrum aſſidue pulſant, illa in primis eſt, prout eſſe debet, vt Eccleſia Dei nobis ex alto commiſſa purgata immo quantum fieri poteſt procul exterminatis omnibus hæreſibus, & prauis erronearum opinionum dogmatibus tuto militare, & tanquam nauis in tranquillo mari, ſedatis omnibus tempeſtatum fluctibus & procellis, ſecure nauigare, & ad optatum ſalutis portum peruenire poſſit. Cum itaque nos dum in minoribus conſtituti ſanctiſsimi officij Romanæ, & vniuerſalis contra hæreticam prauitatem Inquiſitionis negotia pertractaremus, tandem ex longo vſu atque experientia rerum magiſtra cognouerimus, quod multi rei delati, & in prædicto ſanctiſsimo officio, ſeu alibi coram locorum ordinarijs, & hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus proceſſati ac de hæretica prauitate inquiſiti falſos teſtes ad eorum defenſam examinari faciendo, ac compurgatorum de eorum vita, & doctrina minime informatorum opera, & teſtimonio ſe iuuantibus, ac diuerſis alijs illicitis modis, excogitatiſque doloſis excuſationibus, & malitijs prædictum ſacrum officium ſanctiſsimæ Inquiſitionis, cæteroſque iudices, & etiam Romanos Pontifices deludendo, & decipiendo,

do, plures etiam veluti innocentes diffinitiuas a prædictis proceſſibus, & inquiſitionibus abſolutorias, & præcedente canonica purgatione eorum aſſertæ bonæ, & catholicæ fidei vitæ, & doctrinæ declaratorias ſententias, ſeu decreta ab eodem ſanctiſſimo officio, aliiſque locorum ordinariis ſiue delegatis, & Inquiſitoribus, ac etiam Ro. Pont. prædeceſſoribus noſtris obtinuerunt, ſeu extorſerunt, quas ſententias, & decreta præfati Romani Pont. etiam cum perpetui ſilentij impoſitione, ac inhibitione, ne dictum ſanctiſſimum officium, aut alij Inquiſitores ad vlteriora procedere poſſent ſeu deberent, necnon etiam cum cauſarum auocatione ad ſolum Romanum Pontificem ſub cuius protectione ſubmittebantur, aliiſque derogatoriarum derogatorijs, & efficaciſſimis clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis etiam in forma gratioſa ampliando, per varios, & varias eorum Motus proprios, ac etiam ſub plumbo, vel annulo piſcatoris expeditas literas etiam in conſiſtorio, ſeu conſiſtorialiter emanatas confirmarunt. Vnde eueniebat quod prædicti rei inquiſiti ſub velamine, & vitamine, prædictarum ſententiarum declaratoriarum, & literarum apoſtolicarum, & præſertim vigore clauſulæ inhibitoriæ contra Inquiſitores factæ confidentes, clam, & etiam aliquando palam in antiquis eorum erroribus contra fidem catholicam perſeuerando, nunquam ad gremium Eccleſiæ vere redibant; immo cum aliis ſecure, & tanquam Catholici conuerſando, eorundem aliorum animos corrumpere, & inficere, ac in ſuas hæreticas opiniones trahere de facili potuerunt, in totius reipublicæ chriſtianæ non modicum ſcandalum & præiudicium, prædictorumque delatorum animarum perniciem, & iacturam. Nos huic ſcandalo adeo periculoſo, & contagioſo obuiare, dictarumque animarum ſaluti conſulere, & prouidere, omnemque iuriſperitorum dubietatem, & altercationem, ac quæcumque impedimenta & obſtacula propter quæ ſancta inquiſitio hæreticæ prauitatis quomodocunque, & qualitercunque impediretur, vel retardaretur, tollere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in primis omnes, & ſingulas, ac quaſcunque literas apoſtolicas ſub quacunque verborum forma etiam in prædictis, ac quibuſuis aliis cauſis hæreſis etiam Motu proprio &c. ac etiam conſiſtorialiter &c. & alias quomodolibet emanatas, necnon etiam deſuper ſignatas motuum propriorum, & alias cedulas quaslibet, ad ius, & iuſtitiam, ac iuris terminos reducentes, necnon fiſco prædicti ſancti officij Inquiſitionis, & aliorum ordinariorum, & delegatorum iudicum aduerſus prædictas literas inhibitiones, ac etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque clauſulas quaslibet os aperientes, & quatenus iuriſdictionis diſpoſitioni, vel ſtylo dicti officii ſint contraria, illas penitus, & perpetuo reuocantes, hac noſtra perpetuo perpetuoque valitura vniuerſali conſtitutione omnes, & ſingulas, & quaſcunque etiam ex capite aſſertæ innocentiæ abſolutorias, vel etiam præcedente canonica purgatione ſub quacunque verborum forma declaratorias ſententias etiam diffinitiuas, & decreta in eorundem reorum inquiſitorum & delatorum fauorem per prædictum ſanctiſſimum officium, alioſque iudices ordinarios, & delegatos, ac etiam Roman. Pontifices latas, & lata, aut in futurum per nos etiam & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices pro tempore exiſtentes ferendas, & ferenda, nunquam feciſſe, nec in futurum poſſe facere tranſitum in rem iudicatam, apoſtolica auctoritate declaramus decernimus ſtatuimus & ordinamus, præfatiſque ſententijs, & decretis, & quantumcunque per literas apoſtolicas etiam in forma gratioſa etiam iteratis vicibus, ac etiam a pluribus Romanis Pontificibus emanatis, confirmatis, vel confirmandis, cum prædictis, vel aliis quibuſcunque etiam derogatoriarum derogatorijs, ac etiam irritantibus, alijſque clauſulis, & decretis, necnon inhibitionibus, ac etiam canonicis ſanctionibus, quorum omnium, & ſingulorum aliorumque præmiſſorum, & inde ſequutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, haberi volumus pro expreſſis, ac totaliter inſertis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque non obſtan. per prædictum ſanctum officium Sanctæ Inquiſitionis, ac dilectos filios modernos, & pro tempore exiſtentes S. R. E. Cardinales hæreticæ prauitatis Inquiſitores, & ſuper dicto officio nunc & pro tempore deputatos, contra eoſdem & reos delatos, & inquiſitos etiam ſi fuerint, & ſint Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, eiuſdem S. R. E. Cardinales, Legati, etiam de latere, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, tam de antiquis, quam nouiter etiam ſuper eiſdem articulis receptis, vel recipiendis teſtibus, aliiſque argumentis, probationibus, & indicijs iuxta facultates eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus per nos & quoſcunque prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſas, & datas, ac in ſummum reſpectiue dandas, & concedendas denuo inquiri, & procedi poſſe, & debere etiam in omnibus, & per omnia perinde ac ſi prædictæ ſententiæ, decreta, & literæ apoſtolicæ, ac etiam canonicæ purgationes in prædictorum reorum delatorum, & Inquiſitorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Primatum, Cardinalium, Legatorum, Comitum, Baronum, Marchionum, Ducum, Regum, & Imperatorum fauorem non emanaſſent, nouis præſertim ſuperuenientibus indiciis eiuſdem, vel alterius ſpeciei hæreſis tempus præteritum etiam reſpicien. vel vbi appareret per aliqua indicia quod illicitis modis prius ipſe delatus, vel inquiſitus fuiſſet abſolutus, eadem apoſtolica auctoritate volumus pariter, & mandamus: Concedentes eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, & ſuper dicto Sacro Sanctiſs. Inquiſition. officio nunc & pro tempore deputatis plenam liberam amplam & omnimodam facultatem poteſtatem & auctoritatem cauſas huiuſmodi etiam auctoritate œcumenici vniuerſalis Concilij Tridentini deciſas reuidendi, ac in ſtatu & terminis in quibus ante prædictas ſententias, & decreta, ac etiam canonicas purgationes quomodolibet reperiebantur, reaſſumendi, fineque debito terminandi, prout in aliis cauſis pendentibus indeciſis per eoſdem Cardinales Inquiſitores iuxta eorum facultates fit, fierique poteſt, & conſueuit: Et inſuper veſtigiis fel. rec. Pauli Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri inhærendo, Conſtitutionem alias contra hæreticos & ſchiſmaticos per eundem Paulum prædeceſſorem, ſub data videlicet Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, quintodecimo kal. Martij, Pontificatus ſui Anno Quarto editam tenore præſentium renouamus, & etiam confirmamus, illamque inuiolabiliter, & ad vnguem obſeruari volumus, & mandamus iuxta illius ſeriem atque tenorem, Et ſic in omnibus, & ſingulis ſupradictis cenſeri, ac ita per prædictos, & quoſcunque iudices &c. ſublata &c. iudicari &c. debere. Irritum &c. perpetuo decernimus, & declaramus. Non obſtan. præmiſſis, ac regula noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis alijs apoſtolicis vniuerſalibus prouincialibus & ſynodalibus conſtitutionibus, ordinationibus, necnon etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis &c. priuilegiis quoque, indultis, & prædictis, ac aliis literis, & etiam

etiam motibus proprijs quibuslibet, etiam præfatis reis, & inquiſitis etiam Epiſcopis &c. ac Imperatoribus etiã abſolutis, & quibuſuis aliis perſonis in genere, vel in ſpecie ſub quibuſcunque tenoribus &c. ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, ac etiam pœnalibus inhibition. etiam motu proprio &c. ac conſiſtorialiter &c. & alias in contrarium quomodolibet conceſsis &c. in poſterumque concedendis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſsime hac vice derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. M.

Et cum abſolutione a cen. ad effectum &c. & de reductione &c. reuocatione ſingulis declaratione, decretis, ſtatuto, ordination. voluntatibus, mandatis, conceſsione, renouatione, confirmatione, derogatione, aliiſque præmiſsis vt ſupra in forma gratioſa perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam. Et quod poſtquam præſentes, ſeu deſuper forſan conficiendæ literæ per aliquem vel aliquos ex Curſoribus noſtris in Baſilicæ Principis Apoſtolôrum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ affixæ, & publicatæ fuerint, omnes prædictos etiam Epiſcopos &c. ac Imperatores, & alios quorum intereſt afficiant, & arctent perinde, ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & inſinuatæ fuiſſent, ac vim & efficaciam ſolemnis, perſonalis, validæ, & peremptoriæ monitionis, & citationis habere, omneſque ligare habeant. Et quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtan. Et nihilominus ſi videbitur literæ deſuper etiam per breue noſtrum, aut officium contradictarum ſimul, vel ad partem expediri poſsint. Et quod præſentium, ſeu deſuper conficiendarum literarum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius notarij publici ſobſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis, originalibus adhiberetur ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Fiat. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Duodecimo kal. Ianuarij, Anno Primo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero Lunæ trigeſima menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Primo, ſupraſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valuas Principis apoſtolorum beati Petri de vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem eiuſdem copiis affixis, vt moris eſt, per nos Ioannem Gerardi, & Chriſtianum de Monte prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Magiſter Curſ.

Regiſtrata in lib. pri. Secretorum fol. 51. G. S. Sarde.

IDEM

51

Reſeruatio beneficiorum & de beneficiis propter hæreſim ſeu certo modo vacantibus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ex Apoſtolatus officio nobis (meritis licet imparibus) credito, cura dominici gregis nobis immineat generalis, & exinde teneamur, more vigilis paſtoris, vigilare, & attentius prouidere, vt eccleſiis, monaſteriis, & quibuſuis aliis beneficiis eccleſiaſticis nunc & pro tempore, propter crimen hæreſis, vacantibus, & vacaturis, tales viri eis præficiantur idonei, qui deteſtandas, ac nefarias hæreſes diabolo diſſeminante contra veræ, & orthodoxæ fidei puritatem exortas, de agro Domini extirpare, & populos ſibi commiſſos ad catholicæ Eccleſiæ veritatem reducere, doctrina, verbo, & boni operis exemplo valeant: Præmiſſorum itaque conſideratione inducti, & aliis ad id ſuadentibus rationabilibus cauſis, nonnullis etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum etiam ſancti Ioannis Hieroſolymitani & aliarum quarumuis militiarum regularia quæcunque & qualiacunque ſint, etiam ſi ſecularia, canonicatus & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus etiam metropolitanis, vel collegiatis, & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam metropolitanis poſt pontificales maiores, ſeu collegiatis Eccleſiis huiuſmodi principales; Regularia vero beneficia huiuſmodi, monaſteria etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia, ac hoſpitalia & præceptoriæ, & alias quomodocunq; qualificata fuerint, ordinationi & diſpenſationi noſtræ, & ſedis apoſtolicæ hac perpetuo conſtitutione valitura auctoritate apoſtolica tenore præſentium reſeruamus. Declarantes omnes & quaſcunque impetrationes de beneficiis, vt præfertur, quomodocunque qualificatis certo modo in futurum faciendas, & obtinendas, beneficia huiuſmodi propter hæreſim vacantia, & in futurum vacatura non comprehendere, niſi ſpecialiter, & diſpoſitiue vacationis modus propter crimen hæreſis expreſſus fuerit, & illum nullo modo ſub quibuſuis clauſulis, & decretis comprehendi quantumcunque generalibus in quibuſuis gratiis & conceſsionibus per nos & Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros faciendis, etiam per fiat ſignatis & conceſsis, ac decernentes omnes & quaſcunque impetrationes de quibuſuis beneficiis, vt præfertur qualificatis hactenus factas & obtentas, niſi earum vigore in iudicio per impetrantes crimen huiuſmodi deductum fuerit, & ſuper eo ſententiam fauorabilem obtinuerint, vel dictorum beneficiorum poſſeſsionem aſſequuti fuerint, ad vacationem huiuſmodi propter crimen hæreſis ſe non extendere, & illum neminem comprehendere, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam S. R. E. Cardinales iudicari & interpretari debere, irritum quoque & inane ſi ſecus per quoſcunque quauis dignitate & auctoritate præditos, iudicatum fuerit, decernimus. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ de more

publicen-

publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſeruationis, declarationis, decreti, & voluntatis infrigere, vel ei auſu temerario, contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, ſexto Cal. Februarii, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia Io. Rouetius R. H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, Pontificatus Sãctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii Papæ V. Anno Secũdo, die vero decimaſeptima mẽſis Februarii, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium prædicti Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

IDEM

33

Reuocatio indulgentiarum pro quibus conſequendis manus adiutrices ſunt porrigendæ, & quæ continent quæſtuandi facultatem.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi Dominici gregis ſaluti ſemper intenti, ſingulis cum humilitate poſcentibus ea benigne concedere nos, & prædeceſſores noſtri ſtuduerint, per quę peccatorum mole depoſita ſalus ipſis ſuccedat, & hoſtis humani generis ſeruitute ereptas animas lucrifaciant Altiſsimo, qui eas nobis ſua bonitate commiſit: id tamen propenſiori ſtudio nos præcauendum eſſe cenſemus, ne cuiuſuis Indulgentiæ, remiſsionis, vel facultatis obtentu chriſtifideles procliuiores ad illicita in poſterum committenda reddantur, aut facilitas veniæ eis peccandi tribuat incentiuum, & exinde clauium auctoritas deducatur in contemptum, & chriſtifideles quamplurimum ſcandalizentur. Sane cum ad auditum noſtrum ex diuerſis mundi partibus quamplurimę querelæ perlatæ fuerint, quod vigore diuerſarum Indulgentiarum, & facultatum per prędeceſſores noſtros, ac etiam nos, vel auctoritate noſtra tam fabricæ noſtræ baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis de Vrbe, ipſiuſque Eccleſiæ, necnon S. Ioannis, & S. Lazari Hieroſolymitan. ac S. Spiritus in Saxia, & S. Ioannis Lateranen. ac S. Iacobi Incurabilium, de eadem Vrbe, necnon S. Elmi, & S. Bouis, ac S. Gothardi, & S. Lenguzoni, necnon S. Nicolai, & S. Bernardi Montis Iouii, necnon S. Leonardi, ac S. Marthæ, necnon Sanctiſsimi Crucifixi Siracuſan. ac S. Mariæ de Monte ſerrato, hoſpitalibus, ac etiam S. Sebaſtiani prope, & extra muros dictæ Vrbis, necnon S. Antonii de S. Antonio Viennen. diœceſis & Redemptionis captiuorum nuper Neapoli inſtituto monaſteriis, illorumque, ac diuerſis aliis eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, militiis, confraternitatibus, ſocietatibus, & piis locis conceſſarum multi quæſtores ex eiſdem Indulgentiis lucrum temporale tantum quærentes, nominibus fabricæ eccleſiarum, hoſpitalium, monaſteriorum, militiarum, confraternitatum, ſocietatum, & piorum locorum prædictorum in diuerſis ciuitatibus, & diœceſibus quæſtas facere, Confratres deſcribere, Capellas, & Oratoria erigere, illiſque erectis Indulgentias huiuſmodi communicare, & in diuerſis gradibus a iure prohibitis diſpenſare, ac plura etiam concedere, quam eis vigore facultatum prædictarum licitum ſit, ipſique lucro intenti, pecuniáſque potiuſquam chriſtifidelium ſalutem quærentes, ac eiſdem Indulgentiis ſic abutentes, quæſtum ex illis particularem facere conantur, varioſque & diuerſos quæſtores, Commiſſarios, Procuratores, Receptores, Theſaurarios, Factores, Nuncios, & alios miniſtros conſtituere, qui non ſolum ſupradicta, ſed etiam plura aliæ eis nunquam conceſſa facere, & concedere, necnon locorum ordinarios, illorumque in ſpiritualibus Vicarios generales, & Officiales, ac Miniſtros, eccleſiarumque & ordinum Prælatos, Superiores, & perſonas quæſtas huiuſmodi impedientes cenſuris eccleſiaſticis innodare, & alias in pluribus grauiter excedentes, in diuinæ maieſtatis offenſam, ac ſuarum, & chriſtifidelium animarum perniciem, ac ordinariorum perturbationem, & piarum mentium ſcandalum, præſumunt. Nos qui Deo propitio gregis Dominici meritis licet in ſufficientibus curam gerimus, & illum ſpiritualis theſauri elargitione cupimus ipſi Deo reddere acceptabilem, ex præmiſsis, & aliis rationabilibus cauſis animum noſtrum mouentibus, felicis recordationis Calixti IIII. Clementis VII. Pauli III. Iulii ſimiliter III. & diuerſorum aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorũ noſtrorum veſtigiis inhærentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione omnes, & ſingulas indulgentias etiam perpetuas, & peccatorũ remiſsiones fabricæ & eccleſiæ huiuſmodi, necnon S. Ioannis Hieroſolymitani etiam pro conſtructione, & ædificatione illius nouæ ciuitatis prædictis, & quibuſuis aliis hoſpitalibus, monaſteriis, eccleſiis, domibus, militiis, ordinibus etiam mendicantium, congregationibus, confraternitatibus, & vniuerſitatibus, & piis locis illorumque ordinibus, capitulis, conuentibus, magiſtris, ſuperioribus, & tam ſæcularibus, quam quorumuis etiam mendicantium ordinum regularibus perſonis, tam ſingulariter, quam vniuerſaliter per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ex quibuſuis etiam vrgentiſsimis cauſis, etiam cauſa redemptionis captiuorum, & alias quomodolibet conceſſis pro quibus conſequendis manus ſunt porrigendæ adiutrices, & quæ quæſtuandi facultatem quomodolibet continent, illarum omnium tenores, formas,

 derogationes

derogationem & decreta præſentibus pro expreſsis habentes authoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Et inſuper perpetuo hac noſtra valitura conſtitutione decernimus, quod exnunc de cætero ſub indignationis noſtræ pœna prætextu indulgentiarum, & facultatum per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicã etiam Motu ſimili, ac ſedis apoſtolicæ Legatos, & alias quomodolibet conceſſarum, & quas a nobis & ſede prædicta in poſterum verbo literis aut quauis alia ſcriptura etiam manu noſtra ſignata etiam cũ clauſula quod ſola ſignatura ſufficiat, etiam in fauorem fidei, aut cruciatæ ſanctæ, vel cuiuſcunque alterius piæ cauſæ etiam priuilegiatæ concedi quomodolibet cõtigerit, nullus quauis etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali aut maiori dignitate etiam Cardinalatus honore ſeu etiam regali vel temporali excellentia præfulgeat, audeat vel præſumat quæſtas facere, aut Nuncios, Quæſtores, Commiſſarios, Theſaurarios, Receptores pro illis recipiendis in dictis hoſpitalibus, eccleſiis, domibus, monaſteriis, militiis, & aliis ſupra nominatis vel pro eis aut illorum nominibus alibi conſtituere, & deputare, niſi ex ſpeciali licentia, & ex certa ſcientia noſtris & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, de qua per literas noſtras, & eiuſdem Romani Pontificis pro tempore exiſtentis locorum ordinariis, vel eorum in ſpiritualibus Vicariis, ſeu Officialibus derogationem præſentis noſtræ conſtitutionis illius tenore de verbo ad verbum inſerto expreſſe continentes (Nos enim exnunc irritum decernimus, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari) conſtare debeat. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus ſuis præſentes noſtras literas publicare, & obſeruare debeant, rogantesque omnes, & ſingulos Principes ſæculares & alios Dominos, & Magiſtratus temporales, eiſque per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti in remiſsionem peccatorum ſuorum iniungentes, quatenus in præmiſsis eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſsiſtant, & ſuum auxilium, & fauorem præſtent cum auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon fabricæ eccleſiæ hoſpitalium, monaſteriorum, militiarum, confraternitatum, ordinum, capitulorum, conuentuum aliorumque locorum prædictorum, & quorumuis illorum membrorum, & eccleſiarum etiam Cathedralium & Metropolitanarum etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus ſtabilimentis vſibus & naturis, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis illis, & præſertim S. Ioannis, & S. Lazari, ac S. Spiritus in Saxia, hoſpitalibus, necnon S. Antonii de S. Antonio, & Sanctorum Nicolai, & Bernardi Montis Iouis monaſteriis, ipſorumq; monaſteriorũ hoſpitalibus, ſingulorumque eorum conuentibus, ſuperioribus, & perſonis præfatis per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores, ac nos, & ſedem apoſtolicam ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis necnon irritantibus, & aliis decretis etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac quauis etiam Imperiali, vel Regali conſideratione, vel inſtantia, & alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe volumus contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiã declaramus, quod earum tranſumptis etiã impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadẽ prorſus fides adhibeatur quæ adhiberetur ſi originaliter forẽt exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã noſtræ reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, vacationis, decreti, mandati, inhibitionis, derogationis, voluntatis, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, ſexto idibus Februarii, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Ca. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero decima ſeptima menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii Papæ V. Anno Secundo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici & Io. Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

IDEM

34

Solutio mercedum familiarium Prælatorum in Rom. Cur. decedentium, & de ordine in ſatisfactione creditoribus ſeruando.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cupientes litium anfractibus, qui poſt obitum S. R. E. Cardinalium, & aliorum quorumcunque Prælatorum in Rom. Cur. decedentium inter eorum creditores oriuntur, dum ſe vnuſquiſque altero potiorem contendit, dum aliqui prætextu mercedis, & regaliarum alios creditores præcedere conantur, quo fit vt ſæpe numero pauperrimi, qui eorum ſubſtantiam bona fide crediderunt, non tantum debita ſatisfactione defraudentur, ſed etiam longis, & periculoſis litibus grauiſſimo cum eorum impendio defatigentur, hac perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, vt defunctis in Rom. Cur. tam S. R. E. Cardinalibus, quam Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, Sacri Palatij Apoſtolici Auditoribus, Referendariis, maioris præſidentiæ Abbreuiatoribus, & aliis quibuſuis Prælatis, nullus ſuper eorum bonis mercedem petere poſſit in præiudicium creditorum, niſi euidenter appareat, quod ſub certa conſtituta mercede, ad ſeruitium huiuſmodi acceſſiſſet, & vt etiam ſeruetur forma conſtitutionis fel. rec. Pauli Tertij ſuper hoc conceſſa, quam (quatenus opus ſit) innouamus, Similiter eorundem Cardinalium, & Prælatorum familiares abſtineant a petitione regaliarium cuiuſcunque generis, iuxta formam decreti de fratrum conſilio de menſe Septembris, proxime præteriti ſuper hoc editi, Porro in ſatisfactione creditorum dictorum Cardinalium, & Prælatorum in Rom. Cur. decedentium, talis ordo ſeruetur, vt poſt conſignationem annuli, & ornamentorum Capellæ dilecto filio Cameræ noſtræ Commiſſario reſpectu Cardinalium in primis & ante omnia faciendam, prior cauſa ſit eorum, qui pro vſu dictorum Cardinalium, & Prælatorum, eorumque familiæ res cibarias dederint, Secunda eorum, qui res veſtiarias, & ad vſum corporis ipſorum, non autem ad ornatum, vel ad pompam neceſſarias, ſubminiſtrauerint, quandoquidem ex cauſis huiuſmodi creditores, vt plurimum ſint pauperes, vel mercatores, qui pro illis aduehendis innumera pericula ſubeunt, & ſine illis præfati Cardinales, & prælati ſtatum eorum dignitatis, vſque ad obitum minime ſubſtentare potuiſſent, & requiſiti, vtique veriſimiliter omnem honeſtam obligationem, etiam cum iuramento, & in forma Cameræ contraxiſſent. Tertia vero cauſa ſit præfatorum mercenariorum, quibus certa conſtituta merces appareat, quibus ſatisfactis in cæteris ſeruetur ius commune. Quod non tantum in futuris, ſed etiam in pendentibus negotiis locum habere decernimus, etiam ſi ex alia cauſa creditores inſtrumenta, & obligationes etiam in forma Cameræ habeant. Quo circa dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditori nunc & pro tempore exiſtenti tenore præſentium committimus & mandamus, quatenus præmiſſa omnia & ſingula per hæredes & teſtamentorum executores & cæteros ad quos pro tempore ſpectabit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias, & alia iuris & facti remedia opportuna, inuiolabiliter obſeruari faciat. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegiis, obligationibus in forma Cameræ conceſſis, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. M.

Præſentetur B. Amerin. Regens.

Collationata fuit præſens copia cum originali in actis præſentata, Notarij infraſcripti ſub die vigeſima ſecunda Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo.

Antonius Guidottus eſt Notarius.

IDEM

35

De ordinis Humiliatorum emendatione.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Quantum vtilitatis Reipublicæ Chriſtianæ afferunt bene inſtitutæ, & inſtitutis ſuis conuenienter viuentes Religioſorum Congregationes, tantum illa detrimenti, & offenſionis capere videtur ex his, cum quos aliis in ſæculo viuentibus honeſtate morum & ſanctimonia excellere, ſalutiſque æternæ viam præire oportebat, ipſimet ab optimis diſciplinis deſciſcẽtes, in cupiditates & vitia prouoluuntur. Hæc conſiderantes ex quo nos diuina Maieſtas ad huius præcelſæ dignitatis faſtigium euexit, omnia, quantum in nobis eſt, ſuperno auxilio freti, facere conamur, vt illæ quidem ſodalitates, quæ in obſeruatione inſtitutorum ſuorum religioſe perſiſtunt, magis quotidie in illo ſuo ſancto propoſito confirmentur: illæ autem, quæ relicta uetere diſciplina in deterius lapſæ ſunt, opportuna animaduerſione adhibita ad honeſtum vitæ genus feliciter reuocentur. Cum igitur inter eas Religiones, quas graui cum noſtra ſollicitudine a veteribus inſtitutis defeciſſe videmus, fratrum Humiliatorum relaxata iampridem diſciplina, non animo tantum, ſed noſtris etiam oculis in primis obuerſetur, quæ poſtulet, vt ad illam quamprimum emendandam præcipua noſtra ſtudia conferamus. Horum etenim Regula pluribus iam ſæculis ab humilibus quidẽ, ſed maxime pijs, & deuotis profecta initiis, inde optima illius diſciplina in immenſum augeſcente ſic ſenſim coaluiſſe fertur, vt radices ſuas longe lateque feliciter propagarit. Sed humani generis hoſtis, qui bonis ſemper operibus aduerſatur, captato inter affluentes opes tempore, frugiferam hanc plantam, ſæuis adeo turbinibus agitauit, vt plerique præpoſiti, & alii dicti ordinis, quos par erat ieiuniis, orationibus, & ſacræ lectioni in clauſtro ſine intermiſſione incumbere credito ſibi gregi docendo, monendo, & increpando inuigilare, propriæ ſalutis obliti, contra regulam, & inſtituta prædicta, proprium ſibi vendicantes, bonam magnamque partem redditum dictæ religionis, quorum priuatus vſus ne ipſis quidem præpoſitis ex inſtituto permittitur, in ampliſſimis ædibus ſumptuoſe exornandis, in conuiuiis, in copioſo famulitio ſæculari, & aliis huiuſmodi vo-

luptatibus mundanis temere diſperdant, hinc fidelibus ſcandalum obiicitur, hinc hæreticis maledicendi ſuppeditatur occaſio, hinc multi infirmi & incauti in diaboli laqueos incidunt, dum quorum mores integros non vident, eorum ne doctrinam quidem integram opinantur. Quibus malis Dilectus filius noſter Carolus tit. ſanctæ Praxedis presbyter Cardinalis Borromeus nuncupatus dicti ordinis Protector, & apoſtolicæ ſedis delegatus, nuper mederi cupiens, adhibitis Generali, & aliquot aliis præpoſitis dicti ordinis, multa verba de ratione cultus diuini, de modo recipiendorum, & educandorum religioſorum, de correctione morum, de obedientia, caſtitate, paupertate, & vita, vt antea, communi, bene & prouidenter condidit. Veruntamen quia propter improbas multorum præpoſitorum, & aliorum prædictorum cupiditates, nullus hucuſque vel certe rarus inde fructus conſequitur, & ſicut ex diuerſis literis apoſtolicis, ac etiam ipſiuſmet ordinis conſtitutionibus compertum habemus, prædictus ordo regulæ D. Benedicti, proprium cuique expreſſe prohibenti, adſtringitur, ac illius Præpoſiti ſiue Prælati nullos ex ſua adminiſtratione prouentus, cum nulli ibi, niſi communes ſint, percipere poſſunt, ſed in communi, quemadmodum cæteri, fratres viuere debent: Viſitatores vero inter cætera fideliter inquirere tenentur, Num Præpoſiti cum cæteris fratribus comedant, Num aliqui Proprietarii in ulla domo reperiantur, & an ratiocinia facultatum atque expẽſarum domus inter Præpoſitos & Officiales ſuos habeantur: Denique procurare, vt numerus fratrum in ſingulis Præpoſituris pro ratione facultatum augeatur. Propterea ex eiſdem conſtitutionibus etiam deprehendimus, quod Præpoſiti prædicti olim annales, interdum biennales pro nutu Præpoſiti Generalis, & ad electionem ſuorum conuentuum aſſumi debeant. Nos ſupradicta diſcrimina ex perpetua rerum adminiſtrandarum facultate, quam dicti Præpoſiti habere noſcuntur, in primis prouenire rati, prædictis periculis validiore manu occurrere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quaſcunque tam apoſtolicas, quam ordinarias collationes, prouiſiones, commendas, & alias diſpoſitiones de generalibus, prouincialibus, conuentualibus & aliis Præpoſituris, necnon Prioratibus, cæteriſque beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura dicti ordinis, & etiam ſuper illorum fructibus, quarumcunque penſionum annuarum, aut aliarum rerum, vel etiam ipſorum fructuum, vel partis eorum reſeruationes fratribus ſupradictis perpetuo, ſiue ad certum, & qualecumque tempus, necnon omnia & quæcunque regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, & regrediendi, accedendi, & ingrediendi facultates, & indulta, coadiutorum quoque deputationes ad illas, illos, & illa, etiam de conſenſu, ac ex reſignationis ſeu ceſsionis iuris ac etiam litis & cauſæ aut concordiæ apoſtolica auctoritate confirmata, aliaue cauſa, quarumcunque oneroſa & conſiderabili tam eiſdem fratribus, quam quibuſcumque aliis, etiam S. R. E. Cardinalibus, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, etiã motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum facta, & conceſſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſsis, dicta auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ſpecialiter & expreſſe reuocamus, & apoſtolicas & quaſcunque alias literas, necnon proceſſus habitos per eaſdem & inde ſequuta quæcunque caſſamus & annullamus, ac volumus illa omnia vires & effectum de cetero non habere. Et nihilominus omnes & ſingulos præpoſitos & cæteros fratres illas, illos, & illa obtinentes prædictos, etiam quarumcumque longiſsimo tempore poſſeſſores eiſdem omnibus ex nunc priuamus, & ab illorum poſſeſsione amouemus, amotoſque denunciamus. Mandantes vniuerſis & ſingulis, vt quam primum præſentes illis intimatæ fuerint, ab omnimoda adminiſtratione abſtineant, ac poſſeſsionem huiuſmodi vacuam realiter dimittant. Quod ſi horum quiſquam ſecus quoquomodo contenderint, illum talem excommunicationis ſententia innodamus, ac dignitatibus, adminiſtrationibus, & officiis dicti ordinis perpetuo indignum decernimus eo ipſo. Ipſi tamen ſic dimittentes, titulum, nomen, & inſignia omnia Præpoſiti ita retineant, vt, quoad vixerint, & in vnitate fidei, atque obedientia & obſeruatione præſentium perſtiterint, nec quicquam, quod eos merito reddat indignos, admiſerint, vocem & ſuffragium actiue, & paſsiue, etiam quoad electionem Præpoſiti Generalis habeant, & tam in proximo, quam cæteris deinceps capitulis generalibus ad curam, & regimen aliarum præpoſiturarum & prioratuum, tertio quoque anno commutentur, & ad tempus duntaxat eligi debeant. Firmiter autem pollicemur præpoſituras, prioratus, & cætera beneficia dicti ordinis, quæ nunc aliis extra illum collata ſeu commendata reperiuntur, cum vacabunt, ad eundem ſtatum reducturos: ſi interim eos, quos ex præſenti noſtra reformatione futuros ſperamus, fructus vere nouerimus prouenisſe. Ceterum ex his quæ pro ſalubri dictæ religionis ſtatu, & felici directione alioqui inſtituta hucuſque reperiuntur, quæque nec præſentibus contraria ſunt, nec effectum earundem impediunt, nihil omnino detrahere, ſed illa omnia omnino immota cuſtodiri. Rurſus ea quæ ad perfectæ regulæ diſciplinam vel deeſſe, vel obeſſe poſſunt, præſenti pagina ſupplere vel emendare intendentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis ſtatuimus, & ordinamus, Quod futuris temporibus in perpetuum Præpoſitus Generalis dicti ordinis tertio quoq; anno in capitulo generali ſingulis trienniis celebrando, per ſuffragia ſecreta, iuxta Concilii Tridentini diſpoſitionem, & alias ſecundum regularia dicti ordinis inſtituta, laudabileſque conſuetudines eligatur: ſed hoc officium lapſo triennio illi deinceps nequeat prorogari. Simili quoque modo prædicti, ceterique omnes præpoſiturarum, domorum, & locorum omnium dicti ordinis Præpoſiti & Priores quocunque nomine vocati, & ad triennium, & in ipſo capite generali duntaxat inſtituantur, qui debitam in ſuis præpoſituris, domibus vel locis reſidentiam faciant. Et, ſi horum quempiam eo durante triennio decedere vel priuari contigerit, prædictus Præpoſitus Generalis Vicarium ex eadem illa idoneum, ſin autem ex alia Præpoſitura, domo, ſiue conuentu, in demortui, vel priuati locum pro reliquo triennii tempore, vſque ad futurum generale capitulũ ſurrogabit. Cæterum huiuſmodi Præpoſiti & Priores futuri ſuo rite defuncti officio triennali, rurſus poterunt in futuro capitulo generali ibidem, vt antea, Præpoſiti & Priores in aliis præpoſituris, & domibus dicti ordinis, ſi rurſus idonei iudicati fuerint, ad aliud triennium, & ſic deinceps deputari. Ad hæc nullus omnino Præpoſitorum ſeu Priorum, curam, aut adminiſtrationem bonorum & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemque redditiuum ſuæ Præpoſituræ, ſeu domus, etiam nomine ſui conuentus, habere, ſiue exercere, vel ſeſe in iis interponere poſsit:

Sed

Sed vniuerſum id onus tribus religioſis in vnoquoq; capitulo generali ita demandetur, vt primus rerum, & bonorum menſæ tam Præpoſiti, quam Præpoſituræ ſeu domus, inferendorumque in eam redditiuum curã habeat. Alter tanquam Depoſitarius pecunias, & cætera ab illo importata, fideliter aſſeruet. Reliquus de pecuniis, & rebus a Depoſitario captis Præpoſito, Priori, Fratribus, & domui vniuerſæ de neceſſariis, veluti diſpenſator prouideat, officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta. Sed hi tres tam accepti, quam impenſi ſingulis menſibus Præpoſito ſuo, adhibitis etiam duobus, vel tribus fratribus eiuſdem Præpoſituræ, ſeu domus probatoribus, rerumque vſu peritis; Deinde ipſimet rurſus præſentibus ipſis præpoſito, & peritis Præpoſito generale, vel viſitatoribus, quotieſcunque viſitationis officium fecerint: Denique generalis Præpoſitus ſemper in proxime ſequenti capitulo generali, & coram tribus iudicibus ab ipſo capitulo deputatis ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneatur. Omnes vero Præpoſiti, & Priores vitam cum ſuis fratribus communem ducant, nec proprium quicquam habeant. Omnibus diuinis officiis diurnis & nocturnis in Eccleſia, & choro ſemper adeſſe debeant: In refectorio ſemper comedant, vbi ſilentium perpetuum agatur, & lectura ſacra ab initio ad finem de more habeatur. Aedes ſeparatas neque in clauſtro, neque alibi vſquam habeant, ſed vnica cella, aut, ſi neceſſitas poſtulauerit, duabus duntaxat, eiſdemque cum cæteris aliorum fratribus coniunctis, ac omnino ſine ornatu, velis, aulæis, aut tapetis, ſed nudo pariete, ac lectulo & menſa humilibus, ſicuti religioſos humiles decet, vtque ſignum humilitatis non differat a ſignato, contenti eſſe debeant. Pari quoque ratione cæteri fratres nihil ſibi proprii vendicantes, neceſſarium victum, & veſtitum, a ſuo quiſque conuentu ſiue domo, ac per eius miniſtros, prout cuique opus erit, capiant, pecuniæ vſu, veluti olim ad libitum abutebantur, deinceps omnibus penitus interdicto. Eam tamen diligentiam præpoſitus adhibere debebit, vt ſingulorum, maxime infirmorum, & ſenum neceſſitatibus iuxta cuiuſque exigentiam conſulatur. Veſtitus etiam omnis omnino conformis, nulla exquiſita arte elaboratus, ſed purus, & honeſtus in vniuerſum habeatur. Vſu tamen bireti, cæteriſque Præpoſitorum & Prælatorum inſignibus a reliquis fratribus hucuſque diſtinctis minime propterea ſublatis. Nullus inſuper ſiue Præpoſitus, ſiue ſimplex religioſus intra ſepta domus ſuæ, neque omnino alibi mulieres, quantumcunque prouectas, ſeu matres, ſeu ſorores, ſeu alias propinquas, etiam infirmitatis tempore, admittat, neque famulos laicos, etiam tanquam communes habeat, ſed Præpoſitum fratres aſſectentur. Fratres vero, etiam equitantes, vna bini ſemper incedant; vbi tamen communis præpoſituræ, ſeu domus neceſſitas vſum equorum poſtulauerit, famulus laicus, honeſto tamen habitu indutus, ad curationem illorum, necnon aſſociationem Præpoſiti, & fratrum equitantium, equique cuſtodiam duntaxat poterit adhiberi. Poſtremo, vt in præpoſituris & Domibus prædictis iuſtus miniſtrorum numerus perpetuo conſtet, nunquam pauciores, quam duodecim fratres in ſingulis educantur. Illæ vero, in quibus tot commode ali nequiuerint, aliis Præpoſituris, ſiue Domibus eiuſdem ordinis per dictum capitulum generale, ſeu ſi id commode tunc fieri nequiuerit, a dicto Carolo Cardinali, & Protectore vna cum Præpoſito generali, & Promotoribus, ac ſeu Diffinitoribus perpetuo vniantur; Seu de opulentiorum Præpoſiturarum & locorum redditibus cæteris anguſtioris prouentus Præpoſituris, & locis, commodis rationibus proſpiciatur, ita tamen quod præpoſiti, præpoſiturarum & locorum ſic vniendorum deinceps earum præpoſiturarum, quibus vniones huiuſmodi fiet, Priores, ſeu Vicarii deputentur, ac decedentibus aliis Præpoſitis ante hac perpetuis, ſi ſint idonei, omnium primi poſt eos Præpoſiti in eiſdem capitulis generalibus ordine præſcripto ſeruato eligantur. Diſtrictius inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ quibuſcunque Collatoribus, & etiam ius eligendi, aut præſentandi habentibus, ne de Præpoſituris, Prioratibus & beneficiis ſub ipſa reuocatione noſtra comprehenſis, prædictis diſponere, aut aliquem vel aliquos ad illas præſentare, vel eligere ſeu inſtituere audeant quoquomodo, vel præſumant. Ac decernentes ex nunc quaſcunque huiuſmodi præſentationes, electiones, collationes, prouiſiones, Commendas, & alias diſpoſitiones, etiam a ſede Apoſtolica prædicta, Motuque ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum præſentium ſpeciali, & expreſſa derogatione pro tempore factas, tanquam in læſionem & detrimentum reformatæ Religionis ſurreptas & extortas, nullius prorſus momenti fore, nec per eas ius aliquod cuiquam acquiri. Rurſus nullum ex his, quorum collationes, prouiſiones, & commendæ Præpoſiturarum, Prioratuum, & beneficiorum prædictorum penſionum, cæteræque reſeruationes, necnon regreſſus, acceſſus, ingreſſus, & coadiutorum deputationes ad illa reuocatæ ſunt, vt præfertur, quocunque tempore, quauis cauſa, quantumlibet rationabili, reſtitutionem in integrum, reductionem ad terminos iuris, aut aliud quoduis gratiæ, aut iuſtitiæ remedium impetrare, vel etiã ab alio, vel aliis impetrato, aut Motu ſimili conceſſo, vti nec præſentes literas ſub vllis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrarijs diſpoſitionibus ſimilium, vel diſſimilium ordinationum, ab ipſa ſede quandocunque & quomodocunque emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe, & cenſeri, ſicque per quoſcunque iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, & auctoritate, vbique interpretari, iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Inſuper prædicto Carolo Cardinali Protectori præcipimus, vt ipſe eaſdem præſentes, & quicquid eo præſidente in proximo generali capitulo rite ordinabitur, vel etiam pro præmiſſorũ omnium & ſingulorum obſeruatione ab eo extra dictum capit. etiam ſine interuentu alicuius dicti ordinis ſtatuetur, in omnibus Præpoſituris, conuentibus, & locis, ac ab omnibus, & ſingulis Præpoſitis & fratribus prædictis inuiolate faciat per ſe vel alium ſeu alios obſeruari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam Præpoſiturarum, dignitatum, & adminiſtrationum priuatorias, cæteraque iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Quin etiam contendentes prædictos in cenſuras & pœnas ſupradictas incidiſſe declarando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Et nihilominus vſquequaque quantum in nobis eſt, præcauere volentes, ne quiſquam ab inſtituto declinet, ordinariis locorum diſtrictius iniungimus, vt quoſcunque præpoſitos, & fratres vagantes, aut quicquam contra præſcriptam Regulam extra clauſtrum admittentes, illos reiecto quocunque exemptionis priuilegio, adhibito etiam brachio prædicto, ſi ne-

cessitas

ceſſitas id poſtulet, cohibeant, & pro grauitate delicti in carcerem coniiciant, aliaſque in eos iuxta canonicas ſanctiones, & Regulæ diſciplinam ſeuere animaduertere procurent, ſi diuinam, dictæque ſedis vltionem voluerint euitare. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali ædita de duabus dietis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non ordinis prædicti iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, aliiſque ſimilibus, vel diſſimilibus reductionibus, etiam ad illud idē vel aliud tempus, aut etiam præpoſituratum, prioratuum, & beneficiorum præfatorum perpetuationibus per ſedem prædictam quomodolibet factis, Priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis eidem ordini, eiuſque ſuperioribus & perſonis, ac ipſorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & eandem ſedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, confirmatis, ac etiam alijs reformationibus, quotieſcunque & quocunque tempore factis, & promulgatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & litteris Apoſtolicis ſpecialibus & generalibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum, ſeu dictorum ordinariorum iuriſdictio vel executio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, quæ omnia contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Denique etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, dictique Caroli Cardinalis & pro tempore exiſtentis Protectoris, aut Capituli generalis Sigillo, & alterutrius Secretarij manu obſignata eandem illam fidem vbique locorum in iudicio & extra illud faciant, quā ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, annullationis, priuationis, amotionis, denunciationis, mandati, decreti, innodationis, pollicitationis, ſtatuti, ordinationis, præcepti, inhibitionis, iniunctionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Kal. Maij, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

36

De ædificandis Turribus in littore maris pro ſecuritate nauigantium, & contractantium, ac beneficio vniuerſali, ac appropriatione iurium, & priuilegijs propterea conceſſis.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum noſtræ intentionis, & mentis ſemper fuerit, & ſit publicæ quieti, & ſecuritati quantum cum Deo poſſumus conſulere, & ea, quæ male, & perperam reformare, quæ vero bene ordinata ſunt conſeruare, occaſionibus, quæ publicā quietem lædunt ſublatis, quo exinde Deus omnipotens purius colatur, & laudetur, ac comertia inter homines faciliorem ſortiantur ſucceſſum præcipue in terris nobis, & S. R. E. ſubiectis. Expoſito ſiquidem fel. recor. Pio Papæ IIII. prædeceſſori noſtro, & nobis ab initio pontificatus noſtri non ſine magna animi noſtri diſplicentia a nonnullis perſonis fide dignis, & præſertim dilecto filio Martino Ayala Conſule, & Protectore Nautarum, & mercium conductorum abunde informati fuerimus Nautas, & contractantes in plagis ſiue oris maritimis noſtræ Vrbis Romæ a Monte ſilicet argentario ad Montem Circellum vſque, & vltra ſæpiſſime in perſonis, mercibus, & nauibus ipſorum grauiſſima damna detrimenta, & oppreſſiones a Piratis Chriſtiani nominis hoſtibus pati, idque ex inhabitatorum locorum deſcenſuum aliorumque reductionibus, & occulationibus idoneorum locorum prouenire. Vnde ipſi Pirati ſtatim comparentes infelices Nautas, & contractantes incautos ex improuiſo inuadunt, eoſque libertate, mercibus, & nauibus in maximum ipſorum contractantium, & Nautarum damnum, & non modicum Sedis Apoſtolicæ, ac Populi Romani totiuſque ſtatus Eccleſiaſtici detrimentum, & præiudicium priuant, ac viam abundantiæ, ſiue vt vocant graſſæ præcludunt, quodque ſi in dictis inhabitatis, & ipſorum Piratarum reductionibus & occultationibus ſubiecti locos Turres cum nonnullis tormentis bellicis, quibus inimici illinc repelli, & vicini defendi, & magis longinquis quo ſe ſe ad loca tutiora recipiant per ignem, & fumum ipſorum Piratarum appulſus, & conatus innoteſcat conſtruerentur, multo fore conſultius, & non parum circa expenſarum onera, quæ iugiter ſubimus ſubleuamen nos ſenſuros cognouerimus, & propterea cupientes his tam euidentibus damnis expenſarumque ſubleuamini prouidere, ac conſiderantes ex huiuſmodi Turriū conſtructione nonniſi maxima commoda, & beneficia huic noſtræ Vrbi, ac toti Populo Romano prouentura, maxime cum non ſolum nautis, & contractantibus nauigatio breuior, & ſecurior redderetur, ac ijſdē a Piratis inſequutis ad proximiorem turrim confugiendi, ac ſub eiuſdem Turris protectione ſuas perſonas, merces, & naues ſaluandi commoditas daretur, verumetiam piſcatores, agricultores, & paſtores alijque circumuicini rantorum comodorum, & beneficiorum participes efficientur, & iſtis de cauſis dictus prædeceſſor motus nonnullas Turres in certis locis pro nautarum, & contractantium ſecuritatem fabricari, muniri, & cuſtodiri mandauit. Nos autem eius veſtigijs inherendo ex certis rationabilibus cauſis animum noſtrum mouentibus volentes in huiuſmodi tam communi, & neceſſario negotio intentionem proſequi: Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia de nouo volumus, & mandamus in omnibus locis præfatis, & alijs, in quibus huiuſmodi Turres confectæ non fuerint, per dilectos filios Epiſcopum Narnien. Cameræ Apoſtolicæ Clericum, & Bartholomæum Buſſottum generalem Theſaurarium noſtrum declarandis, Turres omni ſollicitudine, & diligentia fabricari, muniri, & per perſonas per nos, & ſucceſſores noſtros, & ſeu Cameram Apoſtolicam deputan. cuſtodiri, ac ipſorum locorum patrnorum, & conuicinorum expenſis dictas Turres ædificari debere, & iam factas, ac præ nimia vetuſtate, ſeu alias præ-

ſenci

ſenti reparatione, ac reſtauratione indigentes reparari, & reſtaurari eorundem locorum patronorum expenſis pariter debere decernimus, & quia præfatus Martinus Protector nautarum, & mercium conductorum nomine ipſorum in ore Tiberis per quod aqua in mare prolabitur, Turrim fortem, & munitam, quæ introitum, & exitum dicti fluminis a periculis propter defectũ alicuius defenſionis imminentibus, vel ex hoc quod ipſi Nautæ ratione incapacitatis fluminis ancoras iacere pro alleuatione, & exoneratione mercium in ipſo ore, ſiue foce fluminis coguntur defendat, & ibidem mediante huiuſmodi Turri, quæ non ſolum nauigantibus, ſed & locis circumuicinis ſecuritatem promittit, ſtare, & introire tute liceat, ac vt noctu eiſdem nauigantibus ſigno luminis præuio facilior appulſus concedatur neceſſario requiri, & dicto prædeceſſori, & nobis etiam expoſuit, & nos, & dictus prædeceſſor illa non ſolum rationi, & æquitati conuenire verum neceſſarium eſſe, & vniuerſale commodum tangere inuenimus per præſentes committimus, & mandamus præfatis Epiſcopo, & Theſaurario quatenus ſtatim omni cura opera & ſollecitudine vnam Turrim in ore dicti Tiberis in dextro, vel ſiniſtro latere, vel vbi cõmodius videbitur cum ipſius Martini interuentu fabricari, muniri, & cuſtodiri faciant, & procurent. Et quia præfati Nautæ ipſi Rocchæ, ſiue Arci antiquæ Hoſtiæ Ancoragium, videlicet vnum bologninum pro quolibet vaſe, ſiue vegete deportata ad rationem barilium nouem pro vegete, & aliis mercibus prout in noua tabula deſuper per nos ordinanda latius apparebit, Præterea omnes, & ſingulæ naues, ſiue barchæ vino onuſtæ pro foglieta bol. vigintiquinque, vt vel hoc pacto vaſa vini remanerent intacta, & integra ſoluere conſueuerunt, ac modo ſtante huiuſmodi ruptura, & noua via iã per Tiberim procul a dicta Roccha Hoſtiæ intentata Arcem huiuſmodi omnino inutilem reddi, nec in aliquo nautis ſeruire, ac propterea vnũ, & alterum emolumentum huiuſmodi nouæ huic Turri, ſiue Rocchæ pro ipſius fabricæ munitione, & præſidio merito, & de iure attribui debere prout ipſe prædeceſſor, etiam compererat, comperimus, & ſimili motu, ac ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac præfatis, ac alijs legitimis, & vrgentiſſimis cauſis animum noſtrum ad id mouentibus modernum, & pro tempore exiſtentem Caſtellanum Arcis Hoſtiæ deſtituimus, & priuamus ſingulis præfatis iuribus ſibi per nautas, & naues, vt ſupra ſolui conſuetis, ac volumus, & declaramus eundem a die præſentationis præſentium non poſſe neque debere a dictis nautis, & nauibus Ancoragium, neque folietam exigere, aut exigi facere, Mandantes eidem Caſtellano, & aliis quibuſcunque, etiã Cardinalatus honore fungentibus ſub infraſcriptis pœnis ne dictos nautas, & mercium conductores in exactionibus huiuſmodi hinc in poſterum moleſtent, perturbent, ſeu impediant, ſed modeſte abſque ſtrepitu, & violentia quantum pro dictæ Rocchæ vſu ſufficere videbitur pro pretio, quo in dicta noſtra Vrbe deducta gabella a qua eundem Caſtellanum liberum, & immune eſſe volumus, & declaramus habere, & petere libere poſſint, & valeant, dicta vero Ancoragium, & foglietam, & iura per nautas, & mercium Conductores, vt ſupra ſolui ſolita, damus, cedimus, concedimus, transferimus, & appropriamus dictæ nouæ Turri, cuius pro tempore Caſtellani deputationem nobis, & Rom. Pon. pro tempore exiſtenti reſeruamus. Et cum æquum, & honeſtum ſit vt quando beneficium vniuerſale ſit, omnes ſub vna, & eadem lege conſiſtant, Volumus, & declaramus omnes, & ſingulæ naues, ſiue barchæ cuiuſcunque nationis, & aliis mercibus quam vino onuſtæ, quæ capiant, ſeu habeant bottas, ſeu vegetes quindecim in vltra Ancoragium expen. patroni nauis, & noliti, foglietta vero expenſis mercium cuiuſcunque perſonæ in quocunque gradu, ſtatu, conditione, & dignitate conſtitutæ cuius illæ fuerint, & quod fregatæ, ſeu leuiores naues, ſeu barchæ, quæ quindecim vegetes, & infra habeant, vnum iulium, pro Ancoragio, & alium iulium expenſis mercium pro fogliettæ ſoluant, etiam ſi vinũ portent, nec debeant ſeu teneantur aliud quippiam ſoluere, neque in bonis, neque in pecunijs. Et quia ſicut accepimus bo. me. Cardinalis Tranen. Epiſcopus dum viueret Hoſtien. tractum nauium via bubalorum ab Hoſtia vſque ad Vrbem indebite, ac violenter ſibi vſurpabat, & appropriabat in non modicam dictæ Sedis offenſam, ac graue damnum ipſorum contractantium, & præiudicium libertatis publicæ, maxime cum primo liber et communis eſſet huiuſmodi tractus, nec poſſit, aut debeat quiſpiam in ſui priuati commodi, & particularis intereſſe conuertere liberum tranſitum fluminis præſertim illis ad Vrbẽ abundantiam conducentibus præcludere. Iccirco nos huiuſmodi incommoditatibus opportuno remedio obuiare volentes, modernum, & pro tempore exiſten. Epiſcopum Hoſtien. tractu ſiue tirata nauium: ſiue barcharum modo, & forma, vt præmittitur, vſurpato, in perpetuum priuamus, ſpoliamus, & deſtituimus, ac priuatum, ſpoliatum & deſtitutum fore, & eſſe decernimus, & pronunciamus, ac illum, vel illam nobis, & Cameræ Apoſtolicæ reſeruamus, & applicamus. Et quia in maximum ipſorum nauigantium, & contractantium, ac totius Curiæ, necnon Populi Romani beneficium, & vtilitatem tendit ex huiuſmodi, & aliis iuſtiſſimis cauſis animum noſtrum mouentibus fructus ex dicta tirata quomodolibet prouenientes dictæ nouæ Turri ad os Tiberis conſtructioni, & ædificationi, ac iam conſtructæ, & ædificatæ præſidio, & cuſtodiæ appropriamus, & attribuimus. Volẽtes, ac expreſſe declarantes, quod tam Ancoragium, & foglietam, quam fructus ex dicta tirata prouenientes, Romæ in Dohana Ripæ per Cameram Apoſtolicam deputan. ſeu deputan. ſiue Theſaurarium generalem, & non aliis pro conſeruatione publicæ quietis, & ad euitandum ſcandala, rixas, & differentias, quę inter Caſtellanum nouæ Rocchæ, ſiue Turris, ac inter ipſos nauigãtes occaſione exactionum huiuſmodi verisſimiliter exoriri poſſint exigi debeant ex quibus dicta Turris conſtrui, & muniri, ac præſidium in eadem ſuſtentari, ac debita ſtipendia perſolui debeant. Decernentes tamen quod de dictis fructibus moderno, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo Hoſtien. præfato id quod iuſtum, & honeſtum foret ſingulis annis pro herbaticis, & paſcuis bubalorum per nos, & Cameram præfatam ad effectum tiratæ nauium, ſiue barcarum deputandarum dari debeat, & conſignari, ita tamen quod dictus, & pro tempore exiſtens Epiſcopus teneatur, & obligatus ſit propterea dare herbatica, & paſcua ſufficientia bubalis pro dicta tirata, vt præmittitur deputandis, & ne bonum publicum maxime circa negotiationem, & contractationes huiuſmodi in aliqua parte lædatur deputatus, ſeu deputandus per Cameram præfatam teneatur, & obligatus ſit, prout teneri, & obligari, ac obligatum fore, & eſſe per præſentes decernimus, & declaramus, habere tot bubalos, vt quam primum naues appulerint, illæ ſtatim ex ordine attrahantur, & bubalis deficientibus & infra viginti quatuor horarum ſpatium ex quo iam flumen intrarint non trahentibus, liberum ſit, & licitum dictis nauigantibus expenſis ipſius deputati, ſeu deputandi aliunde bubalos, ſiue equos, vel homines, qui naues, ſiue barchas huiuſmodi ad Vrbem omni mora, & dilatione ceſſantibus trahant, conducere, ita quod

itaquod vſque ad ripam dictæ Vrbis in loco, ac modo, & forma quibus naues ſale, & lignis onuſtæ trahūtur trahi debeant, nec poſsit, aut debeat dictus deputatus, aut deputandus eas in via relinquere ſub pœna damni & intereſſe propterea quomodolibet paſſorum per ipſum deputatum, ſeu deputan. incurren. Et ne aliquod obſtaculum, ſiue impedimentum, vel periculum foret in trahendis nauibus, ſiue barchis, mandamus omnibus, & ſingulis patronis locorum Tiberi circumuicinorum per quæ dictæ naues debent, & veniunt trahendæ quatenus pontes neceſſarios faciant, & viam accommodent, & impedimenta euacuent etiam vſque ad arborum viam impedientium ſectionem, ſeu amputationem, vt commodius, & ſecurius merces, & abundantiæ ad Ripam dictæ Vrbis conducantur. Mandantes omnibus, & ſingulis Caſtellanis præſentibus, & futuris tam Hoſtiæ Portus Ciuitatis veteris, Aſturæ, & aliorum locorum circumuicinorum quam Turris nouæ, & quibuſcunque alijs officialibus, & priuatis perſonis, ne dictis Nautis, & contractantibus dent moleſtiam, ſiue impedimentum, neue illos ad vlteriorem ſolutionem quouis prætextu, & colore cogant, ſeu conſtringant, immo illis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtant, quo ex hoc ſuas merces, ad Almam Vrbem conducendas reddantur promptiores, & ſecuriores. Et quia ipſe Conſul, & Protector nauigantium in conſtruendarum Turrium in plagis Romanis introducendo modo cum magna ſatisfactione noſtra, ac non ſolum in contractantium, & nauigantium, ac in locis vicinis mari habitantium, ac agricolarum, paſtorum, & piſcatorum beneficium, & ſecuritatem, ſed vniuerſorum, & ſingulorum maritimorum vtilitatem primus inuentor extitit, propterea volentes dictum Conſulem in hac parte de tam bona, ac laudabili opera, quam præſtitit, & adhuc præſtari intendit nauigantibus, & contractantibus valde gratam recognoſcere, damus, & concedimus curam ſollicitandi, & ſupraſtandi fabricæ dictæ nouæ Turris ad os Tiberis, ac facimus, & conſtituimus ipſum Cuſtodem Turris donec & quouſque ad bonum, & laudabilem ordinē reducta fuerit, ſperantes, quod ea quæ ſibi committenda duxerimus diligenter exequetur in beneficium maximum nautarum, & nauigantium, quibus promptiori animo, quam quiſpiam alius in ipſis contractationibus, & rebus aſsiſtet, & talem ordinem in vſu ponet, quo ſeruato nunquam cuiquam erit cauſa iuſta lamentandi, aſsignantes eidem Martino Conſuli pro præmio ſuorum laborum, id quod per dictos Theſaurarios generalem, & Epiſcopum declarabitur, concedentes etiam poteſtatem, & facultatem in territoriis, & diſtrictibus Hoſtiæ, & Portus, ac in alijs locis circumuicinis lapides cuiuſcunque generis effodiendi, ſiue cauandi, & quæcunque lignamina faciendi prout dictæ nouæ Turri conſtructioni, & manutentioni neceſſarium fuerit abſque aliqua moleſtia, impedimento, ſiue contradictione. Et nihilominus dilectis filijs Vitellotio Vitellio S. R. E. Camerario, ac dictæ Cameræ Præſidentibus, & clericis, necnon Almæ Vrbis Gubernatori, & quibuſcunque alijs Commiſſariis, Iudicibus, officialibus, & quibuſcunque alijs perſonis in quacunque dignitate conſtitutis etiam Cardinalatus honore fungen. & quibuſcunque alijs ad quos ſpectat, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis aliiſque etiam excommunicationis in ſubſidium iuris, decem millium ducatorum auri de Camera ipſo facto Cameræ noſtræ applican. pœnis diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus in præmiſsis fauorabiliter aſsiſtentes faciant, & quilibet eorum faciat præſentem hunc noſtrum Motum proprium, ac in eo contenta quæcunque ſuum plenum effectum ſortiri, ac inuiolabiliter obſeruari, nec permittant, aut aliquis eorum permittat dicto noſtro Motu proprio, & in eo contentis, & deſuper conficiendis literis per quaſcunque perſonas quacunque dignitate, & præeminentia, ac honore fungentes in toto, vel in parte vigore quarumcunque literarum Apoſtolicarum contrauenīri quo minus debitæ executioni demandentur, contradictores, &c. compeſcendo. Nō obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & quibuſcunque priuilegiis indultis, & literis Apoſtolicis præfatæ Rocchæ, & illius pro tempore Caſtellano, necnon Epiſcopo Hoſtien. & quibuſcunque alijs quomodolibet conceſsis, &c. necnon regula de non tollen. iure quæſito, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. pro expreſsis habentes, ac vice tantum derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, quodq; ſola præſentis noſtri Motus proprij ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidem faciat in Iudicio, & extra, regula contraria non obſtan. ſeu ſi videbitur literæ deſuper per Breue noſtrum, aut alias expediri poſsint.

Placet Motu Proprio. M.

Regiſtrata in libris Cam. apoſt. die 9. Maij. M. D. L X V I I. Andreas Martini Not.

IDEM

37

Confirmatio & innouatio priuilegiorum ordinis mendicantium.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Etſi mendicantium ordines, qui ſedulum in vinea Domini quotidie exhibere non ceſſant famulatum, ſummo ſemper ſtudio, etiam dum in minoribus eſſemus, amplexi ſumus, ad ſummi tamen Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, diuina fauente clementia aſſumpti, dum id mente recolimus, facere non poſſumus, quin eos propenſiori charitate & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum, ab apoſtolica ſede, cuius continue pacem & dignitatem ordines ipſi fortiter tuenti ſunt, tam ſpiritualia, quam temporalia ſubſidia, ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & ſancta ſua officia, ac vitam ſuam regularem facilius atque expeditius exequi, & tranſigere poſsint, & cæteræ religioſæ perſonæ, ordineſque alii, exemplo ipſorum promptiores, alacrioreſque ad ſua officia perſoluenda reddantur: Hinc eſt quod nos attendentes pleroſque ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui eoſdem ordines præcipue tamquam fructiferos in agro domini palmites, & colere & adiuuare deberent, non ſolum id exequi negligere, verum etiam Concilii Tridentini decretis in prauum ſenſum retortis, eos & eorum quemlibet variis afficere incommodis & perturbationibus, eorumque priuilegiis non modicum afferre grauamen conantur. Quidam enim Epiſcopi, vt accepimus, nolunt admittere quoſdam regulares ad prædicationem, etiam in ſuis Eccleſiis faciendam, quamuis de eorum habilitate ad huiuſmodi opus exercendum, habeant bonum teſtimonium a ſuis ſuperioribus. Alii vero volunt, vt nedum ſemel, ſed etiam pluries in anno coram ipſis, vel eorum Vicariis prædicatores præſententur, ac pro licentia prædicandi, quam non niſi in ſcriptis dare volunt,

ſunt, aliquid quandoque exigunt. Alii etiam Epiſcopi maximam regularibus iniuriam irrogare videntur, dum præter ordinem & veterem conſuetudinem abſque vlla ratione quoſdam reiiciunt, & quoſdam, pro eorum libito, admittunt ad prædicationem huiuſmodi habendam in locis ſuæ diœceſis. Quorundam etiam locorum Ordinarii, quoſdam religioſos probos viros, & idoneos, etiam a ſuis Superioribus approbatos, ad confeſsiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non ſolum ſingulis annis, ſed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eoſdem confeſſores ſibi præſentari. In aliquibus vero oppidis, tam Epiſcopi, ſeu eorum Vicarii, quam presbyteri Curati nolunt, vt fratres mendicantes vocati ad audiendas confeſsiones infirmorum, maxime ſi infirmitas eſt grauis, aut etiam ſanorum, in priuatis illorum domibus, vel alibi, præterquam in ſuis Eccleſiis, aut monaſteriis poſsint accedere. Nonnulli etiam audent confeſſores monialium, qui pleno iure ſubſunt regularibus, examinare, cum tamen id minime per Concilium decernatur, ſicut & de fratribus, qui ſunt audituri confeſsiones aliorum fratrum. Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur aſſerere, ſeu facere ne quiſquam infra annum poſsit ſacram Euchariſtiam in Eccleſiis mendicantium recipere, neq; etiam moniales tertiarias nuncupatas ſuorum ordinum, vt aliqui aſſerunt, in aliquibus partibus fieri, cũ tamen ſolum in Paſchate, quo ad ſeculares duntaxat, iuxta priuilegia ſummorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum eiſdem ordinibus conceſſa, id obſeruari debeat. Alii vero Epiſcopi, ſeu eorum Vicarii audent ad eorũ libitum dare licentiam quibuſcunque, quæcunque monaſteria monialium etiam ſanctæ Claræ ingrediendi, etiam ſi regularium curæ ſubdita ſunt. Quidam vero ſub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante profeſsionem eorum volunt eas extrahere a monaſteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipſaſque puellas, ſeu nouitias de pleriſque rebus interrogant, neque neceſſariis, neque in decreto Concilii Tridentini deſuper contentis: ex quibus non modica poteſt oriri occaſio ſcandali. Alii vero plerique noluerunt quoſdam regulares aliarum diœceſum ſacris ordinibus initiare: ac etiam a ſuis ordinis Prælatis approbatos admittere noluerũt. Aliqui vero ſingulis dominicis diebus in ſuos Parochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant, vt non poſsint intereſſe miſsis, concionibus, & diuinis officiis, niſi in propria Parochia. Alii vero in aliquibus partibus in eorum Eccleſiis conciones ſacræ ſcripturæ, & ſermones pro mortuis haberi nolunt, & ſi aliquid ipſis relictum fuerit, vt ab ipſis miſſæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipſis ſibi ea vſurpant, dicentes quod ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt paſtores. Alii vero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & exilii per decennium a diœceſi, pœna inhibuerunt, ne miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur in diebus feſtiuis, antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Alii etiam nolunt vt dum prædicatio in Eccleſia Cathedrali habetur, alibi prædicetur. Ac inſuper in quibuſdam omnem ordinem & quietem perturbant, dum controuerſias iamdiu ſopitas & extinctas ſuper præcedentia excitarunt, & vbi nullæ erant pepererunt, dum pro arbitrio & voluntate eorum hos illis præferre noluerunt. Quidam etiam Epiſcopi volunt regulares a cura animarum excludi, & illam ſolis presbyteris ſecularibus committi. Quidam vero quartam funeralium extendere volunt etiam ad miſſas, legata, & alia quæcunque, quæ domibus regularium relinquuntur. Alii autem volunt quartam partem omnium, eorumque etiam pro ornamento Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam quæ pro victu fratrum relinquuntur. Aliqui etiam in quibuſdã partibus etiam volunt, vt non ſolum ius ſepulturæ ſolui conſuetum, quod ſemper ſoluitur, neque denegatur, ſed etiam omne illud, quod Eccleſiis ordinum ad eorum libitum partes dant, quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo ſoluatur inſtanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorum ad monaſtria fratrum deferantur, vnde in hoc maxime, tam partes, quam ipſos fratres grauari contingit. Aliqui vero etiam ex locis mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro ſeminario decimas exigere, ac in caſu renitentiæ etiam pignus exigunt. Alii autem præfatos fratres, ac moniales ſub eorũ cura degentes ſubſidium regium perſoluere cogunt, cum multæ earundem monialium vix habeant pro earum victu & veſtitu neceſſaria vitæ. Alii etiam in quibuſdam partibus pauperes mendicantes eleemoſynas petere prohibent pro eorum duntaxat ſuſtentatione, & ſi inuenerint eos panem vel aliquid aliud ſimile amore Dei ſibi collatum portantes quandoque ab eis auferre minantur, afficientes eos graui iniuria, & contumelia. Nonnulli vero Epiſcopi, vel capitula canonicorum pauperes mendicantes, tam fratres, quam moniales ſuorum ordinum, tam de redditibus bonorum ſi quæ habent, quam de poſſeſsionibus, vineis, agris, & aliis ſuis bonis quibuſcunque non ſolum largitione fidelium ſibi conceſsis, ſed etiam alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſitis ac pecuniis emptis, ſibi decimas, ac primitias aliis reſpectiue ſoluere cogunt. Alii autem auſi ſunt inquirere, & proceſſus facere contra aliquos regulares, intra clauſtra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat ſuſpicio, non expectata ſuorum ſuperiorum cenſura. Alii vero Epiſcopi monialium monaſtria ingredi, & illa ingredien di licentias aliis concedere: & aduerſus illas proceſſus formare ipſorum ordinum ſuperioribus irrequiſitis, præſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſuper moniales habere prætendunt. Nonnulli vero frequentiſsime regulares citant, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere tentant, ac eorum conuentum occupant, ipſos expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem vel poteſtatem exercent. Aliqui vero ipſos carceribus (abſque cauſæ cognitione) mancipant, ac manibus, pedibuſque laborant, vt regulares mendicantes ſuæ ditioni ſubiiciant, & vſq; adeo ſe intromiſerunt in gubernatione conuentuum, & in correctionibus fratrum, vt prouincialibus, & generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut vlla iuriſdictio. Aliqui autem conuentuum Priores & Guardianos rationes & computa facere cum ſyndicis conuentuum huiuſmodi prohibent. Fratres quoque qui ad Epiſcopos huiuſmodi recurſum habent, a Prioribus & Guardianis præfatis caſtigari & puniri interdicuntur. Inhibent quoque ſuperioribus ordinum, ne faciant proceſſus contra fratres, ac in ipſos imperium, & brachiũ ſeculare exercent. Alii vero ipſos extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiunt, eoſque ſic permanere permittunt, eoſque etiam inuitis ſuis ſuperioribus detinent. Aliqui vero bonorum ipſorum fratrum tanquam ad eos (ſi extra clauſtra defuncti fuerint) ſpectantium, poſſeſsionem occupare præſumunt, & ad habitum religionis reuerſis, ſua bona conſignare nolunt. Ac etiam vniones a ſede prædicta, aut alias rite factas de beneficiis eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt, & contradictores excõmunicationis gladio feriunt. Alii vero regulares campanas diebus feſtiuis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, miſſas celebrare nolunt. Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quandam domum regularem, triginta vel

quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. Alii vero eos mortuorum corpora aſſociare, alii autem illos cum Parocho ſimilia munera ſubire non permittunt, niſi maior canonicorum pars interuenerit. Alij vero mortuorum officia in regularium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum præſentia, & ipſorum moniales, vel alias perſonas, etiam ſi in earum funere Parochus interuenire non deberet, ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho prius certum quid ſolutum fuerit. & ſi aliquem ipſi ſciuerint in regularium Eccleſiis ſepulturam elegiſſe, eum (vt dicitur) non ante ad illas deferre ſinunt, quam ad Parochi Eccleſiam delatum, inibique officium peractum fuerit. Poſtremo vero teſtamenta ſine presbyterorum præſentia fieri prohibent, & ſi quid ipſis regularibus relictum fuerit, id aſſerentes contra Concilii Tridentini canones eſſe, reuocare omnino procurant. Ac propterea volentes præmiſsis ac aliis ſimilibus exceſsibus, & grauaminibus, ex noſtri paſtoralis officii debito prouidere, attendentes etiam illos, qui onus diei, & æſtus, tam in prædicationibus, quam in cæteris ſpiritualibus muneribus quotidie ſuſtinent, niſi etiam aliquantiſper ſubleuentur, facile fore, vt oppreſsi, a ſuis officiis omnino deſiſtant, ne in poſterum eis aliquod inferatur grauamē: Concilii Tridentini huiuſmodi decreta, quorum falſa, ſeu minus vera intelligentia præmiſſa irrepſerunt, quorumque declaratio non niſi ad nos ſpectat, modo & forma infraſcriptis declaranda cenſuimus. Nos igitur Motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, declaramus Canonem Seſsionis 24. cap. 4. per quem omnibus regularibus, etiam in ſuorum ordinum Eccleſiis contradicente Epiſcopo prædicationis officium interdicitur, mendicantium ordinum fratres huiuſmodi quādo a ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris Prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere poſſe, imo volumus quod in ſuis Eccleſiis quando eis placuerit, licite, & abſque vllo impedimento, vel contradictione etiam Epiſcopi (niſi ipſe prædicauerit) prædicare poſsint. Quod vero in ſeſsione 23. cap. 15. circa confeſsiones a regularibus non audiendas ſtatuitur, hoc etiam dictorum ordinum fratres, a præfatis ſuis Generalibus, vel Miniſtris Prouincialibus ad audiendas confeſsiones vtriuſque ſexus chriſtifidelium approbatos (vt præmittitur) minime comprehendat: ita vt a confeſsionibus audiendis, tam intra eorum Eccleſias, & domos, quam extra minime prohibeantur, ſuper hoc literas fel. rec. Pauli Papæ IIII. etiam prædeceſſoris noſtri, concedentes eiſdem fratribus mendicantibus regularis obſeruantiæ, poſſe confeſsiones ſæcularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos & monaſteria ſua, & vbilibet audire, approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui ſemel in vna diœceſi admiſſus per Epiſcopum fuerit, ſemper in eadem diœceſi habeatur pro admiſſo, nec amplius examinari, vel præſentari in dicta diœceſi debeat, tam quo ad prædicationes faciendas, quam quo ad confeſsiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi, vel recipi debeat. Confeſſores vero monialium quæ degunt ſub cura regularium ab ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam fratres ſi debeant audire confeſsiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem fratribus, & in theologia graduati, qui cum licentia ſuorum ſuperiorum ad gradum admiſsi fuerint, cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſsiones audituri, quam prædicationis munus ſubituri, ab Epiſcopis minime examinentur. Cumque inhoneſtum ſit, quemlibet in alienam meſſem falcem inijcere, cumque monialium monaſteria non niſi de Epiſcopi vel Superioris licentia, & in caſibus neceſſariis, aliquis ingredi præſumat, in ſeſſ. 25. canon. 5. prohibetur hoc tantum in illis monaſterijs locum habere volumus, quæ ordinariis ipſis pleno iure ſubſunt, in quibus, in caſibus neceſſariis ipſi dare licentiam poſsint, & non in aliis monaſteriis. Ita vt in præfatis monaſteriis quæ ordinariis ipſis pleno iure non ſubſunt, ipſi ordinarii illa ingredi non poſsint, prout in regulis earum, ſeu de iure ſtatuitur, & eis aliquos proceſſus aduerſus moniales ipſas, ſeu fratres huiuſmodi propterea, ſeu alias ipſorum ordinum ſuperioribus irrequiſitis, quoquomodo formare, aut facere poſſe omnino prohibemus, ita vt aliquam iuriſdictionem, ſeu aliud quodcunq; dominium in moniales & fratres huiuſmodi reſpectiue habere, exercere, aut exequi nullatenus poſsint, aut debeant, imo illas & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & iuriſdictione, & poteſtate eximimus, & liberamus, prout eis conceſſum eſt per ſua priuilegia a ſede præfata obtenta, & ita præfatæ moniales, ac fratres ſint excluſi a ſuperioritate & iuriſdictione ordinariorum reſpectiue huiuſmodi, vt etiam in illarum, vel illorum Sindicis, aut procuratoribus deputandis, vel in diſponendis illorum facultatibus, vel alia ſibi non competentia facienda, vllatenus non ſe intromittant; nec etiam ordinarii ipſos regulares præfatos citare, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere, ac eorum conuentus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem aliquam & poteſtatem exercere, vt præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere poſsint vt ſuæ ditioni ſubiiciantur: neque etiam ſe intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conuentuum, tam fratrum, quam monialium huiuſmodi, & illorum correctionibus, ſed omnia iſta, & alia neceſſaria ad correctionem, & gubernationem fratrum, aut monialium huiuſmodi, & eorum Generalibus, ac Miniſtris, ſeu Prouincialibus, vel aliis eorum aut earum reſpectiue ſuperioribus, etiam ratione computa faciendi cum Sindicis conuentuum huiuſmodi, omnino relinquatur, nec vllo modo in prædictis per ſe vel alios ſe intromittant. Fratres quoque ſi contigerit eos ad huiuſmodi ordinarios recurſum habere a præfatis Generalibus, Miniſtris, ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis ſuperioribus caſtigari & puniri poſſe, & debere, neque ipſos ordinarios præfatis ſuperioribus ordinum huiuſmodi vllatenus inhibere, quinimmo præfatos ſuperiores proceſſus contra fratres ſuos, & moniales huiuſmodi, quando opus fuerit, circa delictorum inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Inhibemus etiam ipſis ordinariis, ne fratres extra clauſtra degentes, ſub eorum protectione recipiant, eoſque inuitis ſuis ſuperioribus detineant. Prohibemus quoque eiſdem ordinariis, ne aliquo modo ſe intromittant in bonis dictorum fratrum extra clauſtra ſuorum monaſteriorum pro tempore degentium, ſiue decedentium, & quamuis in habitu, ſiue abſque habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia, & immobilia ad ordinem quem profeſsi ſunt, pertineant, diſponenda iuxta conſtitutiones, ſeu ordinationes præfatorum ordinum, neque illa ordinarii præfati occupare præſumant, imo huiuſmodi & ad habitum religionis reuertentium bona omnia monaſteriis ipſis, cum ea quæ acquirit monachus de iure monaſterio acquirantur, pertinere etiam decernimus. Ac ipſis ordinariis, ne quaſcunque vniones etiam perpetuas a ſede prædicta, vel alias, vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficiis eccleſiaſticis, ſeu illorum fructibus,

quin

quin ſuum ſortiātur effectum impediant, omnino etiam prohibemus, & cenſuras eccleſiaſticas. & alias pœnas per eos in contra dictores pro tempore latas, nullius eſſe roboris vel momenti, ſimiliter decernimus & declaramus. Inſuper volumus quod præfati regulares quibus cura animarum eſt, poſsint per ſe ipſos iuxta ſuorum ſuperiorum ordinationem, aut alios Vicarios, ſeu Capellanos ſæculares ipſorum regularium nutu amouibiles; ab eis deputatos, & ab ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere: neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum conſignatione pro præfatis Capellanis, ſeu Vicariis ſæcularibus, ſi per tales curam exerceri contigerit, Epiſcopi vllo pacto ſe intromittant. Prohibemus inſuper eiſdem ordinariis, ac aliis quibuſcunque perſonis, ne impediant ipſos fratres, quando eis placuerit, tam in diebus dominicis, ſeu feſtiuis, aut alius totius anni temporibus, campanas pulſare, & etiam tempore quo ipſi celebrauerint, miſſas celebrare, necnon mortuorum corpora aſſociare, & illa per fratres ipſos quando in Eccleſiis ſuis præfatis delata fuerint, abſque præſentia rectorum eccleſiarum huiuſmodi ſepeliri facere, ac officia mortuorum huiuſmodi peragi poſſe, neceſſariamque præſentiam rectorum, aut aliorum clericorum, quin infirmi libere ſua poſsint condere teſtamenta minime eſſe, ac ipſos regulares legata aut quæuis alia ſibi in teſtamentis relicta exigere & obtinere poſſe, neque aliquod ius in contrarium eſſe, decernimus & declaramus. Volumuus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an ſcilicet coactæ vel ſeductæ fuerint, examen faciendum, non niſi infra quindecim dies, poſtquam iuxta Concilium Tridentinum Epiſcopi, vel eorum Vicarii requiſiti fuerint, fieri poſsit, quibus elapſis, amplius in hoc illis ſe intromittere non liceat: cuius occaſione nec Epiſcopus, nec eius Vicarius intra ſepta monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream, & interrogationes alias, quam eas quæ præfatum Concilium Tridentinum iubet, eiſ fieri omnino prohibemus, ac ſimiliter volumus, quod puellæ, ſeu nouitiæ ipſæ ad alias interrogationes reſpondere minime teneantur. Seſſ. vero 23. cap. 8. neminem niſi a proprio Epiſcopo ordinari poſſe, ſtatuens, in regularibus locum non habere omnino declaramus, ita quod fratres huiuſmodi præfatos etiam ſacros ordines a quolibet Antiſtite gratiam & communionem apoſtolicæ ſedis habente, ordinarij loci loci minime requiſita licentia, in locis, ſeu domibus fratrum huiuſmodi, aut alibi recipere poſsint. Et inſuper ſeſſ. 22. decretum, per quod populum ſæpe ad ſuas eccleſias, ſaltem dominicis, & maioribus feſtiuis diebus, conuenire debere monet, inſequendo, volumus quod fratribus mendicantibus huiuſmodi non ſolum prohiberi non poſsit, ne miſſas, & alia diuina officia faciant in eorum eccleſiis, verum etiam in quibuſcunque aliis vbi celebrari miſſas ſolitum eſt, etiā ipſis non vocatis, ſeu ad id requiſitis, celebrare valeant: ac etiam quod conciones, & lectiones ſacræ ſcripturæ, & ſermones pro mortuis, etiam in eccleſiis facere, ac eleemoſynas pro celebrandis huiuſmodi miſsis, & aliis diuinis officiis peragendis, ſi eis illas donari, ſeu relinqui contingat, recipere: necnon miſſas, & diuina officia huiuſmodi, etiam in diebus dominicis, vel feſtiuis, etiam antequam rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit, celebrare & facere, & quādo eis videbitur, etiā ſi tunc in eccleſia cathedrali prædicetur, prędicare, ac etiam quicunque vtriuſq; ſexus chriſtifideles, totius anni tēpore illas & illa in eccleſiis fratrū huiuſmodi audire poſsint. Ipſi chriſtifideles vllatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorum ordinarios, ſeu rectores parochialiū eccleſiarum, aut alios quoſcunque vllo pacto, cauſa vel occaſione non valeant ſeu debeant, ſed præfati chriſtifideles audiendo miſſas, & alia diuina officia in eccleſiis fratrum huiuſmodi diebus dominicis, aut feſtiuis, præcepto eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur. Ipſique chriſtifideles ſacramentum Euchariſtiæ (Reſurrectionis Dominica feſtiuitate dumtaxat excepta) ſumere eiſque illud per fratres huiuſmodi adminiſtrari valeat, nec ad illud faciendum per locorum ordinarios, aut eccleſiarum rectores præfatos, ſeu alios quoſcunque (illorum licentia minime requiſita) etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, & aliis pœnis cogi vel compelli poſsint, ſeu debeant, etiam decernimus & declaramus. Et licet in Seſsione 25. cap. 12. caueatur, quod cenſuræ, & interdicta eccleſiaſtica etiam a locorum ordinariis promulgata mandante Epiſcopo, a regularibus in eorum eccleſis publicari debeant, tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis ſanctorum, ordinum eorundem ac aliis feſtiuitatibus iuxta eorundem ordinum priuilegia apoſtolica, interdictum huiuſmodi emanauerit, illud in præfatis feſtiuitatibus, & earum octauis ſuſpendimus. Controuerſias autem omnes de præcedentia quæ eadem Seſsione 25. cap. vero 13 per Epiſcopum terminari mandantur, non niſi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus. Cumque licet cap. 11. Seſsionis 25. ſtatuat, quod in domibus virorum, ſeu mulierum, quibus animarum perſonarum ſecularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles, inhibi deputentur, niſi de ordinarii conſenſu, ac præuio examine huiuſmodi præcedente, ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos regulares. Quartam autem funeralium de qua Seſs. 25. cap. 13. nequaquam ſoluere teneantur monaſteria, quæ a quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquā Concilium ipſum loquitur tantum de monaſteriis ante annos quadraginta fundatis, quę ipſam quartam ſoluere conſueuerunt, & vbi ſolui conſueuit, id tantum ceræ, & aliorum quæ in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de miſsis, ſeu legatis, vel aliis, fratribus ipſis, ſeu monialibus huiuſmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis, ſolui debet, ſicque intelligi Concilii decretum, quo ad quartam huiuſmodi ſoluendam debere decernimus. Vbi vero non eſt conſuetudo ſoluendi quartam huiuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolui debere declaramus. Nec ad quartam ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis eccleſiis relinqui vel dari contigerit, etiam ſi pro victu fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantum conſuetum curatis, & non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum eccleſiis ordinum huiuſmodi, ſeu eorum fratribus, alia quæcunque tribuant, ſeu eleemoſynas elargiantur quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiuſmodi, nec propterea impediri debeant, quin poſsint defunctorum corpora præfata ad eorum eccleſias tumulanda deferri facere. Inhoneſtum quoque eſſe cenſentes, Mendicantium ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiam ſi curam animarum habeant, ac quæcunque beneficia illis vnita, ad contributionem pro ſeminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem, imò illos, & eorum domos, monaſteria, beneficia, & loca quæcunque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque poſſeſsiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcunque, tam ad ipſos, quam ad moniales præfatas etiam largitione fidelium,

ſeu alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecuniis empta, vel alias quomodolibet pertinentia, minime teneri, illoſque & illas, a quibuſcunque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis charitatiuis, etiam per nos conceſsis, ad quorumcunque etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium inſtantiam, quacunque etiam vrgentiſsima, & de neceſsitate exprimenda cauſa, ac etiam aliis quibuſcunque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarumcunque rerum, tam pro victu, quam veſtitu aut alias ſibi neceſſariarum quomodolibet, etiam auctoritate apoſtolica, nunc & pro tempore impoſitis, ita vt penitus & omnino ad alicuius rei contributionem minime teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illoſque & illas, ad illos & illa, etiam ſi ſæculares & aliæ perſonæ quæcunque in eis exigendi poſſeſsione fuerint, minime teneri debere volumus: nec ſub capit. 12. Seſsionis 25. comprehendi poſſe vel debere decernimus. Quod vero de vſu quæſtorum eleemoſynarum auferendo loquitur Seſsionis 21. capit. 8. id ad Mendicantium ordines nullo modo referri poſſe vel debere etiam decernimus, qui potius cum eleemoſynis huiuſmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino eſſe declaramus. Quoniam vero ex nimia Epiſcoporum ſibi arrogata auctoritate, ipſi perſonas regulares ſuæ iuriſdictioni ſubiicere omnino ſtudent, ac decreto Concilij præfati, Seſsionis 25. cap. 14. edito, quo cauetur, quod ſi regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea, ita notorie deliquerit, vt populo ſcandaloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo, a ſuo ſuperiore omnino puniatur, ſin minus ab ordinario delinquens puniri poſſit, confiſi, variis indebitiſque grauaminibus regulares afficiunt: ordinarios præfatos aliquid contra regulares in clauſtris degentes huiuſmodi quouis prætextu, occaſione, vel cauſa innouare non poſſe vel debere, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas regulares formare aut facere poſſe volumus; niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum ordinum ſuperioribus prius conſultis, & negligentibus; alioquin omnia & ſingula contra præmiſſa facta & geſta, ac facienda in futurum, pro nullis, & infectis habeantur. Licentias vero pro conſtruendis domibus regularibus, quæ 4. cap. 25. Seſsionis, niſi de ordinarij licentia conſtrui prohibentur, gratis omnino dari, & non niſi legitima ſubſiſtente cauſa, ſuperioribus explicanda, illas recuſari poſſe, Necnon fratres præfatos, etiam ſolos, mortuorum corpora aſſociare, ac Mandatum in die Cœnæ domini fieri ſolitum in eccleſiis ſeu domibus fratrum cuiuslibet ordinis prædictorum, ſolemniter facere, & prædicta die prædicare hora qua eis placuerit, nec per locorum ordinarios, aut rectores eccleſiarum, ſeu alios quoſcunque prohiberi poſſe etiam decernimus, & declaramus: Mandantes etiam vniuerſis locorum ordinariis, ne mortuorum officia agere Rectores parochialium in eccleſiis ipſorum fratrum, contra illorum voluntatem permittant. Ac moniales dictis fratribus ſubditas, vel perſonas ſepulturam in eorum eccleſiis eligentes, nulla ſoluta parocho portione, ſepelire, vel ſi fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque fratrum huiuſmodi præſentia ſepeliri facere audeant vel præſumant. Cumque maxime deceat liberam eſſe cuiuſuis teſtantis voluntatem, prauum illum vſum, paruo adhuc tempore (vt præfertur) introductum, per quem teſtamenta abſque presbyterorum præſentia fieri interdicuntur, omnino abrogamus. Poſtremo, quod cap. 13 Seſs. 25. cautum fuit, quod omnes ſcilicet tam clerici, quam regulares quicunque ad publicas proceſsiones vocati, accedere compellantur, id quo ad fratres præfatos de illis tantum proceſsionibus intelligi volumus, ad quas ſecundum conſuetudinem antiquam locorum ſoliti ſunt accedere, vel quæ pro bono pacis eccleſiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur: quod etiam de illis conuentibus (qui collegia nuncupantur) minime intelligi volumus, in quibus fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant, ſed tantum ſtudiis, & lectionibus vacent. Præterea ſi forte inter Epiſcopos, vel collegia, aut capitula, vel alias quaſuis perſonas, & præfatos fratres, ſeu moniales, aut eorum aliquos, ſuper præmiſsis vel aliquo eorum, coram quocunque ſeu quibuſcunque iudicibus, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, tam in Romana Curia, quam extra eam, vbilibet lis, ſeu lites reſpectiue pendeant, nos litem ſeu lites, & cauſam vel cauſas huiuſmodi ad nos aduocamus, ac illam & illas, quarum ſtatum ac nomina, & cognomina iudicum, & collitigantium, præſentibus haberi volumus pro ſufficienter expreſsis; caſſamus, & extinguimus, ac partibus ipſis perpetuum ſilentium deſuper imponimus. Ac inſuper vt facilius præmiſſa omnia illibata perſiſtant, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, fauores, & gratias, quæ decretis Concilij Tridentini alias quam vt ſuperius eſt dictum, conceſſum, & declaratum, non contrariantur expreſſe, eiſdem fratribus, necnon monialibus quibuſcunque, & ſororibus tertij ordinis prædictorum ordinum reſpectiue ordinibus, ac illorum eccleſiis, domibus, & perſonis, etiam viuæ vocis oraculo in genere vel in ſpecie, tam per recol. mem. Eugenium IIII. Sixtum IIII. Leonem X. Paulum III. ac dictum Paulum IIII. & Pium etiam IIII. quam alios quoſcunque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem eandem quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata, necnon noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, ac alias quaſcunque deſuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorundem prædeceſſorum noſtrorum nomina, & alia de neceſsitate exprimenda, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, etiam præſentibus pro ſufficienter expreſsis haberi volumus, auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ac fratribus, ſuperioribus, & perſonis ordinum huiuſmodi, necnon aliis quibuſcunque quos illa concernunt, ſuffragari debere, ſeu poſſe volumus. Necnon priuilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, exemptiones, fauores, & gratias, tam ſpirituales, quam temporales modo & forma quibus conceſſa ſunt etiam per viam communicationis, & extenſionis, actiue & paſsiue inter ſe, & alios quoſcunque ordines reſpectiue, de nouo cõcedimus; illaque omnia & ſingula ad domos & loca quæcunque dictorum Mendicantium ordinum, & monialium quarumcunque, ac ſororum de tertio ordine nuncupatarum in congregatione viuentium dictorum ordinum (vt præfertur) hactenus recepta, & in poſterum recipienda, Necnon eorum perſonas & bona, etiam ſi priuilegiorum & aliarum gratiarum præfatorum authentica originalia, propter temporis antiquitatem vel varias vrbis ruinas deperdita exiſtant, dummodo de eis alias legitime conſtet, extendimus & ampliamus. Et ſic in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices & perſonas

quauis

quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca dilectis filiis noſtro Prædicatorum Cardinali Protectori, & ſancti Hieronymi Generali ordinum, ac curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ etiam generali Auditori, nunc & pro tempore exiſtentibus, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem fratrum, aut monialium, vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra, præſentes & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui & gaudere: non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcunque, etiam locorum ordinarios, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum appoſtendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, vel quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanturis, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus: necnon, omnibus illis quæ in literis confirmationis, & innouationis priuilegiorum eorundem, alias per eoſdem Paulum IIII. & Pium etiam IIII. prædeceſſores noſtros prædictos, ordini fratrum Minorum huiuſmodi conceſſorum, conceſſum eſt non obſtare, contrarijs quibuſcunque: aut ſi locorum ordinarijs, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret earundem præſentium literarum notitiam ad quaſcunque perſonas peruenire, & vbique illas præſentare, etiam motu, & ſcientia ſimilibus volumus, & decernimus, quod tranſumptis earundem præſentium literarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, aut ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis (quemadmodum adhiberetur præſentibus literis originalibus, ſi præſentarentur) vbique adhibeatur tam in iudicio quam extra illud, plena, & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, aduocationis, caſſationis, extinctionis, impoſitionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis infringere; vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, decimo ſeptimo kal. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

IDEM

38

Collatio parochialium Eccleſiarum, & examen faciendum, Vicarii conſtitutio, & Rectoris, electio.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In conferendis beneficiis eccleſiaſticis, & præſertim Parochialibus Eccleſiis perſonis dignis & habilibus, quæ in loco reſidere, & per ſeipſos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexander III in Lateranen. & Gregorii X in Lugdunen. generalibus conciliis, ac Innocentii ſimiliter III. & aliorum Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorum editæ cõſtitutiones teſtantur. Quod vt diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in fauorem S. R. E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reſeruatæ, vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Et deinde Epiſcopus, & qui iuſpatronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos Examinatoribus iuxta formam eiuſdem Synodi deputatis, nominet, & non niſi ab eiſdem Examinatoribus per concurſum aliorum examinatorum, etiam tanquam magis idoneo ab Epiſcopo iudicato & electo de eccleſia prouideatur: alias prouiſiones ſeu inſtitutiones omnes præter formam prædictam factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum ſit ne propter conſtitutionum huiuſmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur: Nos, ad quorum notitiam non ſine graui noſtra moleſtia peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis & Epiſcopis occurrente vacatione Parochialium eccleſiarum eas nullo aut minus rite ſeruato examine, præſertim illo quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite ſeruato, perſonis minus dignis, carnalitatis aut alium humanæ paſſionis affectum non rationis iudicium ſequentes contuliſſe, & de eis prouidiſſe, volentes quantum cum Deo poſſumus

huiuſmodi

huiuſmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones præfatas etiam innouando, auctoritate apoſtolica tenore præſentium omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, inſtitutiones, & quaſuis diſpoſitiones Parochialium eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis & Archiepiſcopis, ac quibuſuis alijs collatoribus tam ordinariis, quam delegatis etiam S. R. E. Cardinalibus, ac ſedis apoſtolicæ Legatis, vel Nunciis præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino præſertim in examine per concurſum faciendo præſcriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullamque prouiſis ius, aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, & parochiales Eccleſias huiuſmodi, vt prius ante collationes huiuſmodi vacabant, exnunc vacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſque omnes pro tempore ſic vacantes noſtræ & ſedis apoſtolicæ, ſeu eorum quibus ius conferendi est præterquam Epiſcopis, & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum Concilii habere debent, competet, diſpoſitioni reſeruamus. Inſuper ne parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſo maneant in maximum animarum periculum quarumcunque parochialium Eccleſiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas & quoſuis alios ordinarios collatores in menſibus ordinariis collatoribus etiam per noſtras regulas aſſignatis prouiſio & collatio ſpectat & pertinet, de quibus iidem Epiſcopi & Ordinarij prædicti intra ſex menſium ſpatium a die vacationis earundem perfecto examine iuxta formã Concilij Tridentini præfati non prouiderint, ac illarum etiam quarum collationes nobis & dictæ ſedi generaliter vel ſpecialiter & ex quauis cauſa reſeruatæ, ſeu affectæ exiſtunt, aut alias ex indulto ſedis apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Epiſcopi & Archiepiſcopi præfati perſonas per examen concurſu mutuo habito iuxta dicti Concilij Tridentini formam approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut iis ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menſium ſpatium a die illius vacationis non ſignificauerint, necnon Parochialium eccleſiarum ſimilium, quæ Iuriſpatronatus eccleſiaſtici, vel aliorum ſeu clericorum & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus intra tempus eiſdem patronis a iure præfixum præuio examine iuxta formam dicti Concilij approbatus petatur inſtitui, inſtitutioque ipſa per duos menſes a die præſentationis dilata fuerit, collationem, prouiſionem, inſtitutionem, ac omnimodam diſpoſitionem nobis & ipſi ſedi, ac perſonis indulta huiuſmodi conferendi, prouidendi, ſeu inſtituendi obtinentibus reſpectiue reſeruamus, data tamen in Parochialibus Iuriſpatronatus optione ipſis patronis, vt ſi inſtitutio ad ordinarios ſpectabit, ipſis ordinariis illam facere negligentibus, & vltra dictos duos menſes differentibus, poſſint pro huiuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanũ, vel viciniorem Ordinarium, aut ad ſedem apoſtolicam. Prohibentes etiam eiſdem ordinariis ne tempus decem dierum eiſdem ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, vltra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant. Diſtrictius inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiuſmodi obtinentes, vt præfertur, quacumque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de huiuſmodi beneficiis ſic reſeruatis (vt præfertur) diſponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, vel alias innouare quoquo modo præſumat. Vt autem non ſolum dignis, ſed magis idoneis repertis iuxta eiuſdem Concilij decretum Parochiales eccleſiæ conferantur, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus minus habilem poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ij qui reiecti fuerint a mala electione huiuſmodi ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium vti noſtrum, & ſedis huiuſmodi delegatum, aut alias ad ipſam ſedem apoſtolicã appellare, ac prælectum ad nouum examen coram ipſo appellationis Iudice & eius examinatoribus prouocare, & conſtito de prioris eligentis irrationabili iudicio eoque reuocato, Parochialis magis idoneo per eundem iudicem appellationis auctoritate noſtra (quatenus collatio ad Epiſcopum a quo appellatum fuit ſpectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum ad quem collatio, prouiſio, vel inſtitutio ſpectabit. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat aut ſuſpendat, quominus electio per ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & prouiſus ab eadem Eccleſia cauſa appellationis huiuſmodi dependente non amoueatur. Et ſi quis a ſententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad ſedem ipſam apoſtolicam appellabit. Si ſecus in præmiſsis omnibus & ſingulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, quodque literæ ipſæ Cameræ & Cancellariæ apoſtolicarum, & Audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici valuis, & in acie campi Floræ dimiſsis inibi copiis publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, decreti, reſeruationis, prohibitionis, inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quintodecimo Cal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia M. de Enciſo. H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero decimaſexta menſis Maii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in retroſcriptis locis, vt moris eſt per nos Alexandrum Aſtancollum & Ioannem Guerardum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

IDEM

IDEM

39

Ne ciuitates, & loca S. R. E. poſthac infeudentur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Admonet nos ſuſcepti cura regiminis vniuerſalis Eccleſiæ, cui auctore domino præſidemus, vt ciuitates, terræ, oppida, & loca nobis, & ſedi apoſtolicæ in temporalibus mediate, & immediate ſubiecta perpetuo in iure, dominio, & proprietate, ac poſſeſsione dictæ ſedis conſeruentur. Sane licet nonnulli Romani Pontificis prædeceſſores noſtri per eorum conſtitutiones rerum eccleſiaſticarum alienationes prohibuerint, & iam factas reuocauerint, & annullauerint: nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitioſi, & dominandi cupidi ſub variis prætextibus coloribus & cauſis ſæpe etiam falſis (quod non ſine maximo animi noſtri mœrore referimus) aliquibus Romanis Pontificibus ſuggeſtionibus & inſinuationibus ſuis conati ſint oſtendere, & perſuadere magis vtile, & expediens S. R. E. & ſedi præfatæ fore, ſi aliquæ ciuitates, terræ, oppida, caſtra, arces, & loca ad ius, & proprietatem eiuſdem ſedis pertinentia, in feudum, gubernium, vicariatum, ducatũ, aut quemuis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, ſeu ad vitam, aut alias ad longum tempus, concederentur, vel etiam ex eo, quod alias in feudum data, aut quouis alio titulo huiuſmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad ſedem prædictam deuoluta, vel deuoluenda poſſe & debere de iure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & conceſsiones a ſede apoſtolica emanaſſe, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non ſolum patrimonii, ſed etiam extimationis recepiſſe dignoſcitur. Hinc eſt quod nos conſiderantes omnium ciuitatum, & locorum prædictorum ſingularem fidem, & promptam deuotionem eidem ſedi exhibitam omni tempore valde vtilem, & ſalutarem fuiſſe, & eſſe, ac volentes non ſolum alienationes huiuſmodi, quas tempore noſtro omnino exulare intendimus, de medio tollere, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus, quos non immemores fore ſperamus ante Domini noſtri Ieſu Chriſti in examine diei magni ſaduentus tribunal, villicationis noſtræ rationem reddituros nos eſſe, ſed vt omnis alienationum huiuſmodi fiendarum occaſio penitus aboleatur, quantum cum Deo poſſumus, peramplius prouidere, conſtitutionibus prædeceſſorum noſtrorum huiuſmodi etiam inhærendo, illaſque innouando, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, habita etiam ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto conſultatione matura, de eorũ conſilio, & vnanimi aſſenſu (qui etiam iurauerunt præſenti conſtitutioni non contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præſentium attentantibus conſentire, & abſolutiones a iuramento huiuſmodi nõ petere, nec acceptare) hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus & declaramus ciuitates, & loca prædicta etiam hactenus in feudum, aut quemuis alienationis titulum dari ſolita, vel conſueta, ad nos & ſedem præfatam quomodolibet deuoluta, & pro tempore deuoluenda, abſque alia vlteriori declaratione, & illorum poſſeſsionis apprehenſione eo ipſo ſedi, & Cameræ apoſtolicæ incorporata, ac ad ius, & proprietatem, & dominium priſtinum, ac poſſeſsionem rediiſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos, & vltra ciuitates, & loca præfata a nobis, & ſede præfata immediate poſſeſſa, & nunquam in feudum, aut alium titulum conceſſa fuiſſent. Statuimuſque, & decernimus, quod omnes, & ſingulæ tam communitates, & vniuerſitates, quam ciues, & incolæ ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum, aliæque quæcunque perſonæ, tam eccleſiaſticæ, quam ſæculares cuiuſuis dignitatis & ordinis etiam Epiſcopalis, vel maioris exiſtentes, ac S. R. E. Cardinales, tam publice in Conſiliis ciuitatum, & locorum præfatorum, quam priuatim alibi in quibuſuis locis, etiam ſi ciuitatum, & terrarum earundem Gubernatores, aut noſtri & ſedis apoſtolicæ Legati, vel Prolegati exiſtant, tractantes, conſulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de ciuitatibus, & locis præfatis immediate ad nos, & ſedem præfatam ſpectantibus, & pertinentibus, etiam deuolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam ex cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritorum erga ſedem præfatam, aut ſub prætextu neceſsitatis, vel euidentis vtilitatis faciendis, ſeu de poſtulandis a nobis, & ſede præfata quibuſuis perſonis cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam nobis, & ſucceſſoribus noſtris ſecundum carnem coniunctis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut quauis alias temporali, vel eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeu quemuis alium titulum ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam ad ſedis apoſtolicæ beneplacitum, ciuitatum & locorum præfatorum, ac propterea de eligendis oratoribus ad nos, & ſucceſſores noſtros ſuper præmiſsis, vel illorum occaſione mittendis proponentes, tam ipſi quam Oratores munus huiuſmodi recipientes, aut alii quicunque alienationes huiuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti per ſe, vel alium, ſeu alios inſinuantes vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, a qua niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolui nequeant: Et inſuper S. R. E. & ſedis apoſtolicæ præfatæ rebelles, etiam in primo capite læſæ maieſtatis, & proditores ciuitatum, & locorum præfatorum, ac bona eorum fiſco, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ ipſo iure deuoluta, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur, omnibuſque eccleſiis, monaſteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis eccleſiaſticis eo ipſo priuati exiſtant, neque ad ciuitates, & loca præfata vllo vnquam tempore remitti poſsint: Et ſi aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illiſque bonorum, & dignitatum portæ perpetuo claudantur. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, ciuitates, terras, oppida, caſtra, arces, & loca ad vitam, ſeu tertiam, vel aliam generationem, aut alias a dicta ſede, etiam ex cauſa onerosa, obtinere, habere, & poſsidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non poſsint, niſi reſtitutis ſibi prius pecuniis in melioramenta huiuſmodi expoſitis, omnes, & ſingulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuſuis perſonis etiam Cardinalibus per eoſdem prædeceſſores noſtros aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet conceſſas harum ſerie reuocamus, & annullamus, & nemini deinceps ſuffragari poſſe, neque debere, ac cuicumque facultatem faciendi melioramenta huiuſmodi habenti illa, etiam pro

munitione,

munitione, & tuitione, niſi ex cauſa neceſſariæ conſeruationis locorum eorumdem facta fuerint, poſt publicationem præſentium facere omnino interdicimus, ac prohibemus, & ſi ſecus a quoquam factum, attentatumue fuerit, melioramenta quæcunque per eos contra tenorem præſentium facta locis ipſis cedere, & Cameram ad illorum ſatisfactionem minime teneri, & obligatam eſſe volumus, & declaramus. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, caſſationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ciuitatum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Sic igitur deuotionis, & fidei conſtantia ciuitatum, & locorum præfatorum erga nos, & ſucceſſores noſtros, & eandem Romanam Eccleſiam perſeueret, vt merito integritatis virtus maiora beneficia ab eadem ſede conſequi mereatur. Volumus autem quod ſicut omnes, & ſinguli Cardinales præſentes conſtitutionem huiuſmodi, quantum in eis erit, obſeruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus conſentire, aut abſolutionem a iuramento præſtito non petere, nec oblatam, aut conceſſam acceptare in Conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerunt, & iurarunt, idem per abſentes Cardinales a Conſiſtorio, in habitatione eorum, & a Romana Curia, vt quandocumque ad eandem Curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti, & iurari debeat, ac promiſsionem, & iuramentum huiuſmodi in formula iuramenti per eoſdem Cardinales præſtari ſoliti adiungi, & inſeri debere, ac contrafacientes pœnam periurii, & perpetuæ infamiæ iuris, & facti eo ipſo incurrere decernimus. Præterea quod ipſi Cardinales, occurrente apoſtolicæ ſedis vacatione in Conclaui quando de obſeruandis literis Iulii Papæ II. prædeceſſoris noſtri ſuper electione Romani Pontificis, & aliis conſtitutionibus iuramentum præſtare ſolent, etiam de inuiolabiter obſeruanda præſenti conſtitutione noſtra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſtmodum idem ad ſummi Pontificatus faſtigium aſſumptus, poſt eius aſſumptionem hoc ipſum promittere, ac iurare, & deinde poſt coronationem ſuam promiſsionem, & iuramentum huiuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod ſi illud a Pontifice (quod credendum non eſt) recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipue eorum Decanus, & capita ordinum apud eum omni cum inſtantia, & inſtantiſsime pro præſentium obſeruatione petere, & rogare, ac obteſtari non ceſſent, idque vt omnino efficiat, diligentiſsime curare ſtudeant, ſtatuimus, & ordinamus. Quodque præſentes literæ in libellum redigantur, & poſt prædictas Iulii literas, quæ in dicto Conclaui legi ſolent, inter alias conſtitutiones noſtras adiungantur, & etiam in quinterno Cancellariæ apoſtolicæ cum aliis extrauagãtibus noſtris deſcribantur, ac ad valuas baſilicæ beati Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra apoſtolica, ac acie Campi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, decernimus etiam & declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſsis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides vbique in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, reuocationis, decreti, ſtatuti, interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, quarto Cal. Aprilis, Pont. noſtri Anno Secundo.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
Locus Signi.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.
✠ Ego Chriſtoforus Card. Madrucius Epiſc. Præ.
✠ Ego A. Card. Farneſius Epiſ. Tuſcul. Vicecan.
✠ Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
✠ Ego Ful. Card. Peruſ.
✠ Io. Card. Politianus.
✠ Io. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.
✠ B. Card. Tranen.
✠ Scipio Cardinalis Piſarum.
✠ Io. Cardinalis Capiſuccus.
✠ Ego Clemens Card. Aræceli.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Card. S. Georgii.
✠ Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ber. Card. Saluiatus.
✠ Ego Phi. Card. a Burdeſia.
✠ Ego Lud. Card. Simoneta.
✠ Ego Ant. Cardinalis Granuelanus.
✠ Ego F. Cardinalis Paciecco.

✠ Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
✠ Ego Hieronymus Cardinalis de Corrigio.
✠ Ego Io. Franciſcus Cardinalis de Gambara.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.
✠ Ego Hipp. Card. Ferrarien.
✠ Ego Innicus Aualos Card. Arag.
✠ Ego Marcus Antonius Card. Columna.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. Commendonus.
✠ Ego Marcus Antonius Cardinalis Bobba.
✠ Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
✠ Ego Alexander Card. Sfortia.
✠ Ego Alexander Card. Cribellus.
✠ Ego Franciſcus Abundius Card. Caſtilion.
✠ Ego Benedictus Card. Lomellinus.
✠ Ego Gulielmus Card. Sirletus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
✠ Ego Franciſcus Card. Alciatus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno

Anno a Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti millesimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero vigeſima tertia menſis Maii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ per nos Io. Andream Rogerium, & Nicolaum de Matthæis Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

IDEM

40

Reuocatio Commiſſariorum ad onera aut alia Sedem, & Cameram Apoſtolicam concernentia exigenda.

MOTV proprio &c. Cum ſicut nobis innotuit tam ſuper ſubſidij Triennalis, quatreni carnis, & ſpoliorum, ac confiſcationum, & aliorum Cameræ Apoſtolicæ iurium, necnon etiam Gabellarum, vectigalium, datiorum, & aliorum ab eadem camera & ſancta ſede apoſtolica ſeu illarum intuitu, pro tempore impoſitorum onerum exactionibus, quam etiam ſuper viarum, pontium, tranſituum, paſſagiorum, aquæductuum, & murorum reparatione, & manutentione, ac ciuitatum, oppidorum, caſtrorum, terrarum, & locorum noſtri ſtatus eccleſiaſtici fabrica & fortificatione, necnon ſuper fraudibus annonæ, & vſuraria prauitate, aliiſque rebus, & negotiis publicis, aut alias cameram & ſedem apoſtolicas prædictas, vel aliquod illarum intereſſe ſaltem aliqua ex parte tangentibus, vel concernentibus, multi, ac diuerſi Commiſſarij a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus, ipſiuſque ſedis etiam de latere legatis, ac prouinciarum ciuitatum etiam almæ Vrbis Gubernatoribus, & etiam a noſtro & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Cameræ apoſtolicæ Clericis, Theſaurario, Præſidentibus, dictæ cameræ ſpoliorum & aliorum iurium ipſius Cameræ Collectore generale Depoſitario, Præfecto Annonæ, redditu um dictæ cameræ conductoribus, & appaltatoribus, aliiſque perſonis ad id forſan facultatem habentibus, partim ad vitam, partim ad beneplacitum, & partim ad aliud etiã forſan perpetuum tempus, ac alias diuerſimode in noſtro ſtatu & dominio eccleſiaſtico, ac alibi paſsim deputati exiſtant, & reperiantur, & ex huiuſmodi Commiſſariorum deputationibus, qui & onera ſibi iniuncta acerbius quam par ſit exercendo, & etiam proprio commodo & peculiari lucro, præter & vltra modum inhiare dicuntur, multa, & grauia variaque damna, iniuriæ, vexationes, extorſiones, & grauamina prouincialibus & aliis ſubditis noſtris aliiſque perſonis quotidie inferri audiantur, eorumque prouincialium, & ſubditorum, ac aliarum perſonarum huiuſmodi oneri, atque labori ſuccumbentium, & ad nos vti pium patrem aſsidue & dietim clamantium, & recurrentium voces, & querelæ noſtris in dies auribus reſonare non ceſſent; Nos quorum intentionis, ac mentis ſemper fuit & eſt, vt probi & ſinceri quique & timoratæ illibatæque conſcientiæ homines ab huiuſmodi Commiſſariatuum officia deſtinarentur & deſtinẽtur, ipſique Commiſſarij ſubditos noſtros, & quoſcunque alios cum ea qua fieri poteſt lenitate, clementia, benignitate, & beneuolentia tractent atque proſequantur, & nihil ab eis præter iuris, & æquitatis debitum exigant, vel extorqueant, & ſanctæ piæque matris Eccleſiæ iugum ſuaue & onus leue ſentiant, memores quoque quod propter improbos officiales, Princeps quantumlibet bonus & integer male audire conſueuit, Volentes probitate & integritate præditos viros ad huiuſmodi munera deinceps deputare, & propterea in præmiſsis pro noſtri paſtoralis officii debito opportune prouidere, Motu ſimili, & ex certa ſcientia maturaque animi noſtri deliberatione, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium, omnes & ſingulos, ac quoſcunque Commiſſarios quouis nomine nuncupatos tam ſuper ſubſidij triennalis, quatreni carnis, & ſpoliorum, ac confiſcationum & aliorum Cameræ Apoſtolicæ iurium, necnon etiam gabellarum, vectigalium, datiorum, & aliorum quorumcunque ab eadem camera & dicta ſede apoſtolica, ſeu alias illarum intuitu nunc & pro tempore impoſitorum onerum exactionibus, quam etiam ſuper viarum, pontium, portarum, tranſituum, paſſagiorum, aquæductuum, & murorum reparatione & manutentione, ac ciuitatum, terrarum, oppidorum, arcium, caſtrorum, & quorumuis aliorum locorum noſtri ſtatus eccleſiaſtici fabrica, & fortificatione, necnon ſuper fraudibus annonæ, & vſuraria prauitate, aliiſque omnibus & ſingulis, ac quibuſcunque rebus & negotiis publicis, aut alias cameram, & ſedem prædictas, vel aliquod earum intereſſe quomodolibet tangentibus, vel concernentibus (exceptis tamen Commiſſariis ad reddendum ius, & ad iuſtitiæ cognitionem, & executionem deputatis, qui tamen non poſsint, nec debeant, niſi vnum ſcutum ad plus pro quolibet die recipere) tam a quibuſcunque Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, quam alias a ſede & camera prædictis, ipſiuſque ſedis etiam de latere Legatis, Gubernatoribus, Camerario, Cameræque apoſtolicæ Præſidentibus & Clericis, Theſaurario, Collectore ſpoliorum, & iurium eiuſdem Cameræ depoſitario, Præfecto annonæ, Conductoribus & appaltatoribus præfatis, ac quibuſcunque aliis perſonis quauis dignitate fulgentibus & fungentibus nomine ſedis, vel cameræ prædictarum, & alias quomodolibet in vniuerſo noſtro ſtatu eccleſiaſtico præfato, ac alibi vbilibet tam ad vitam, quam ad beneplacitum & quoduis aliud etiam perpetuum tempus, necnon tam per apoſtolicas etiam in forma Breuis, aut ſub plumbo expeditas, quam patentes, & etiam Camerales, ac ſacri venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium collegij, & quaſcunque alias literas, vel etiam per publica inſtrumenta, ac alias quomodocunque & qualitercunque hactenus deputatos, deſtinatos & etiam tranſmiſſos, ac illorum deputationes &c. huiuſmodi ſub quibuſcunque verborum formis & tenoribus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis etiam vim ſtipulati, & iurati contractus inducentibus, ac etiam cum expreſsione quod reuocari &c. non poſsint, etiam motu ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſiſtorialiter & de dictorum Cardinalium conſenſu, ac alias quomodolibet factas, necnon literas & inſtrumenta deſuper, vt præmittitur, ac alias quomodolibet confectas, Motuſque proprios & ſupplicationes deſuper etiam dictorum noſtrorum prædeceſſorum manibus ſignatos, & ſignatas, ac in eis contenta quæcunque, illarum & illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis, ac inſertis habentes, etiam ſi illæ, & illa ex quauis cau

ſa legitimæ etiam oneroſa emanauerint, apoſtolica auctoritate ex nunc perpetuo reuocamus, caſſamus, irritamus, annullamus, & abolemus, ac ex nunc reuocatos &c. reuocataque &c. ac reuocata &c. fore & eſſe nulliuſque roboris, vel momenti, ſeu auctoritatis amplius exiſtere decernimus & declaramus. Et nihilominus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus nulli ſimiles, vel diſſimiles commiſſarij, niſi per ſpeciales & expreſſas noſtras & eorundem ſucceſſorum in forma breuis expeditas, aut cameræ apoſtolicæ patentes literas, quæ ſi manu dilecti filij moderni, vel pro tempore exiſtentis Præſidentis cameræ prædictæ ſignata fuerint, noſtris mandato & intentione emanaſſe intelligentur, deputari & deſtinari poſsint, ac aliter deputati, & tranſmiſsi eo ipſo a nobis reuocati ſint & eſſe cenſeantur, perpetuo ſtatuimus & ordinamus. Diſtrictius inhibentes eiſdem Camerario, Præſidentibus, & Clericis, necnon Legatis & alijs omnibus ſupranominatis, & quibuſuis alijs perſonis cuiuſcunque dignitatis &c. exiſtentibus, & quacunque auctoritate fungentibus ne ex nunc in poſterum vllos huiuſmodi Commiſſarios, niſi de expreſsis ordine & mandato, ac certa ſcientia noſtris & dictorum ſucceſſorum noſtrorum, ac alias, vt præfertur, deputare, deſtinare, vel tranſmittere audeant, ſeu præſumant, Decernentes quaſcunque Commiſſariorum huiuſmodi deputationes &c. alias quam, vt præfertur, deinceps pro tempore factas, nullas, & inanes exiſtere, ac fore, & pro infectis omnino haberi. Sicque in præmiſsis omnibus & ſingulis ab omnibus cenſeri, ac ita per præfatos & quoſcunque alios iudices &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his &c. contigerit attentari. Mandantes nihilominus Camerario, Præſidentibus, Clericis, Legatis &c. & alijs quibuſcunque ſupradictis cæteriſque ad quos ſpectat & pertinet, ac ſpectabit & pertinebit, quatenus præſentem noſtrum Motum proprium perpetuo obſeruent & obſeruari faciant inuiolabiliter & ad vnguem, Contradictores &c. compeſcendo, inuocato etiam, ſeu adhibito auxilio brachij ſecularis. Et nihilominus omnes & ſingulas Communitates & Vniuerſitates, ac alios quoſcunque Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarum, Oppidorum, Villarum & locorum nobis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum habitatores & incolas, necnon illorum Rectores, Præfectos, Poteſtates, Officiales & negotiorum geſtores alioſque illorum deputatos & deputandos, cæteroſque ad quos ſpectat & ſpectabit in Domino hortamur & paterne monemus, eiſque ſub indignationis noſtræ & pecuniarijs alijſque nobis & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici bene viſis pœnis arbitrio noſtro & illius declarandis & exigendis, præcipimus & mandamus, vt omnia & ſingula onera, impoſitiones, & alia quæcunque iura Cameralia nobis & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, ac ſedi apoſtolicæ quomodolibet pro tēpore debita abſque vlla mora & contradictione loco & tempore debitis integre perſoluant realiter & cum effectu, nec ſe prætextu præſentis noſtræ conſtitutionis a facienda ſolutione huiuſmodi excuſent aut difficiles reddant, ne alias deſuper oportuna remedia adhibere cogamur. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, prouincialibuſque ſynodalibus & municipalibus, necnon etiā iuramento &c. roboratis, ſtatutis &c. etiam cameræ apoſtolicæ &c. priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiam motu proprio &c. ac conſiſtorialiter &c. & alias in contrarium quomodolibet conceſsis &c. ac concedendis &c. quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſsime hac vice derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque cum clauſulis opportunis. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere & vbique fidem facere in iudicio & extra regula contraria non obſtante, Et nihilominus literas deſuper etiam per Breue noſtrum ſimul, vel ad partem expediri poſſe latiſsime extendendas.

Placet Motu proprio. M.

Die vigeſimanona Maij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, admiſſa & regiſtrata fuit hæc cedula Motus proprij libro primo ſignaturarum S. D. N. D. Papæ apud me infraſcriptum Cameræ Apoſtolicæ Notarium folio quinto ex decreto Illuſtriſsimi & Reuerendiſs. D. mei Vitellotij Cardinalis Camerarij.

Andreas Martini.

IDEM

41

Moderatio conſtituendarum Dotium mulieribus Romanis in alma Vrbe.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Quoniam nos pluries iuſtis cauſis moti cohortati ſumus dilectos filios noſtros Conſeruatores Cameræ almæ Vrbis & Pop. Rom. vt vellent, in modum publici ſtatuti moderari, ac limitari quantitatem vſque ad quam in futurum aſcendere poſſent dotes mulieribus in ipſa Vrbe inter Romanos, ſeu inter eos & exteros alioſque ſuprascriptos conſtituendæ, ac dandæ, ipſique propterea in diuerſis eorum etiam publicis conſilijs negotio tractato prius curam faciendi moderationem, & limitationem prædictam, illamque cum pœnis capitulis & clauſulis opportunis in ſcriptis redigendam Conſeruatoribus & alijs ſuperius deſcriptis demandauerint, etiam præinſerta ſcriptura ſic vt ſupra exemplata eſt in eodem publico conſilio lecta & mature diſcuſſa fuerit per ipſum conſilium approbata, & in modum publici ſtatuti publicata. Nos cupiētes vt inuiolabiliter obſeruetur, motu ſimili, &c. ſtatutum ipſum ſubſcriptū prout iacet cum omnibus ſupraſcriptis ordinationibus in omnibus & per omnia etiam apoſtolica noſtra auctoritate ex certa noſtra ſcientia perpetuo laudamus, & approbamus & confirmamus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti & ſolemnitatum etiam verbalium forſan omiſſarum defectus, ſi qui in præmiſsis interuenerunt, eadem auctoritate apoſtolica ſupplemus & pro abundantiori cautela maiorique ipſius ſtatuti omniumq; ſupraſcriptorum efficaciam etiam nos per eadem verba ſtatutum ipſum, ac ſupraſcriptas omnes ordinationes de nouo facimus atque inuiolabiliter perpetuo obſeruari, & ad executionem per illos ad quos ſpectat inconcuſſe demandari, volumus & mandamus. Volentes quod huius noſtræ cedulæ ſola ſignatura ſufficiat & clauſula contraria non obſtante in iudicio & extra fidem faciat, & quod præmiſsis, ac præinſerto ſtatuto, & huic noſtræ cedulæ, ac diſpoſitioni per nos & ſucceſſores noſtros nunquam ſufficienter derogatum eſſe cenſeatur, niſi in publica ſignatura propoſita ſup-

plicatione

plicatione cum huius noſtræ cedulæ inſertione derogatio fuerit conceſſa; decernentes irritum & inane ſi quid in contrarium fieri contingat. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque dictæ Vrbis ſtatutis, reformationibus & conſuetudinibus etiam iuramento &c. roboratis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio M.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum nono kal. Iunij, Anno Secundo.

IDEM

42

Celebratio feſtiuitatis angelici doctoris S. Thomæ de Aquino.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Mirabilis Deus in ſanctis ſuis: qui ſe daturum illos in laudem, & gloriam, & honorem prophetæ ore promiſit: vt quos ſicut ſol in conſpectu ſuo fulgentes ob merita ſanctitatis coronat in coelo: admirabiliter etiam honoraret in ſæculo: & in eo, quod illis tribui iubet laudis & venerationis officio, debitum quoque Maieſtati ſuæ honorem, & gloriam agnoſceret. Quorum non modo vitam, ſed mortem, ſepulchra, monumenta, reliquias, & imagines, ad Catholicæ fidei confirmationem, & ad confuſionem hæreticæ prauitatis; vt felicius etiam, quam in præſenti vita, doceret viuere mortuos, qui in domino moriuntur, ſæpiſſime dignatus eſt decorare & illuſtrare miraculis. Ex quo ſanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatem, corde, opere, & ore roborarunt, angelici doctoris S. Thomæ de Aquino ordinis fratrum prædicatorum in cælum aſſumptio, multis ante annis; orbi terrarum, & diuinis, & propriis eſt comprobata teſtimonijs. Nam & miraculorum ſignis, quibus ſerui ſui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inexhauſta Dei benignitas, & certiſſima Chriſtianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor Apoſtolicam Eccleſiam infinitis confutatis hæreſibus illuſtrauit, adductus felicis recordationis Ioannes XXII. prædeceſſor noſter, illo in ſanctorum numerum relato, eius diem feſtum Nonis Martij quo die nunc etiam colitur, anniuerſario honore celebrari iuſſit. Sed quoniam omnipotentis Dei prouidentia factum eſt, vt Angelici Doctoris vi, & veritate doctrinæ, ex eo tempore, quo cœleſtibus Ciuibus aſcriptus fuit, multæ, quæ deinceps exortæ ſunt hæreſes confuſæ & conuictæ diſſiparentur: quod & antea ſæpe, & liquido nuper in ſacris Tridentini Concilij decretis apparuit; eiuſdem memoriam, cuius meritis orbis terrarum a peſtiferis quotidie erroribus liberatur, maiore etiam quam antea grati & pij animi affectu colendam ſtatuimus. Quod officium noſtrum præter beneficia ex illius ſalutari diſciplina in dies magis profecta in ſacroſanctæ Eccleſiæ filios, ad quorum paſtoralem paternamque curam Dei benignitati humilitatem noſtram placuit euocare, poſtulat etiam aliqua ex parte eiuſdem ordinis prædicatorum communio, & ſocietas vnde, licet imparibus meritis nos etiam, tanquam ex fonte profluximus. Itaque primum vt in Ciuitate & Regno Neapolitano, quod in eam prouinciam, quæ ad ſalutarem omnium gentium inſtitutionem, ex nobiliſſima familia Aquinate, clariſſimum hoc edidit Eccleſiæ Dei lumen, tantum inde laudis, decoriſque diuina bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio atque vnanimi aſſenſu ipſa die nonarum Martij, qua præſtantiſſimus doctor migrauit in cœlum, poſthac ſemper vniuerſi vtriuſque ſexus ab omnibus vetitis ac ſeruilibus operibus laboribuſque abſtinentes, feſtum diui Thomæ ſolemniter ſub duplici maiori officio ſicut cæteras eius generis ſolennes feſtiuitates, quæ de ipſius Eccleſiæ præcepto ſeruantur; in aliis autem orbis terræ partibus, quemadmodum ſanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorum feſtiuitates piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri præcepto celebrantur: ſic eundem feſtum diem S. Thomæ in perpetuum poſthac omnes item vtriuſque ſexus Chriſtifideles celebrent & venerentur, apoſtolica auctoritate ſtatuimus, ac ſancimus. Vt vero etiam memoriæ S. Doctoris maiori ſtudio ac pietate cultus & debita veneratio adhibeatur, de omnipotentis Dei ac beatorũ apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate confiſi, omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui in ipſo S. Thomæ feſtiuitatis die ſacellum, vel altare in Eccleſia S. Dominici Neapolitan. ſitum, in quo ſcriptoris angelici doctrina, Saluatoris Crucifixi ore (ſicuti pia teſtatur hiſtoria) mirabiliter probata fuit, a primis eius diei veſperis vſque ad occaſum ſolis deuote viſitauerint, ſeptem annos & totidem quadragenas, In cæteris autem orbis terræ partibus iis, qui eundem feſtum diem, vt præfertur, ſolenniter celebrauerint, & ad Eccleſiam, quæ apud eos fuerit, vel ſacellum, aut altare ſub eiuſdem S. Thomæ inuocatione, pie, ac deuote acceſſerint, quoties id fecerint, toties centum dies de iniuncta ipſis pœnitentia per præſentes literas in perpetuũ valituras, quas ſub aliis cuiuſcunque generis indulgentiarum conceſſionibus & illarum reuocationibus nullo modo comprehendi volumus, miſericorditer in Domino relaxamus. Et quia difficile eſſet has ipſas literas ad ſingula orbis terrarum loca peruenire, volumus & auctoritate apoſtolica decernimus, vt earum exemplis etiam impreſſis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati munitis, vbique locorum & gentium in iudicio, & extra eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ijs ipſis, ſi exhibitæ eſſent, iure ab omnibus adhiberetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, voluntatis, relaxationis, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, tertio idus Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.
✠ Ego Chriſtoforus Card. Madrucius Epiſc. Præ.
✠ Ego A. Card. Farneſius Epiſ. Tuſcul. Vicecan.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus Epiſcopus Sabinen.
✠ Io. Card. Politianus.
✠ Ego Io. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
✠ Io. Cardinalis Capiſuccus.
✠ Ego Clemens Card. Araceli.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Card. S. Georgii.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ber. Card. Saluiatus.
✠ Ego Phi. Card. a Burdeſia.
✠ Ego Lud. Card. Simoneta.
✠ Ego Ant. Cardinalis Granuelanus.

✠ Ego F. Cardinalis Paciecco.
✠ Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
✠ Ego Hieronymus Cardinalis de Corrigio.
✠ Ego Io. Franciſcus Cardinalis de Gambara.
✠ Ego Hipp. Card. Ferrarien.
✠ Ego Innicus Aualos Card. Arag.
✠ Ego Io. Franciſcus Card. Commendonus.
✠ Ego Marcus Antonius Cardinalis Bobba.
✠ Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
✠ Ego Alexander Card. Sfortia.
✠ Ego Alexander Card. Cribellus.
✠ Ego Benedictus Card. Lomellinus.
✠ Ego Gulielmus Card. Sirletus.
✠ F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
✠ Ego Franciſcus Card. Alciatus.
✠

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a natiuitate D. N. Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero trigeſima menſis Iunij, Pont. Sanctiſs. in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Secundo, Retroſcriptæ literæ lectæ publicatæ & affixæ fuerunt in valuis ſancti Petri de Vrbe, & S. Io Lateran. & Cancellariæ apoſtolicæ per nos Io. Andream Rogerium & Chriſtianum de Monte prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

IDEM

43

Declaratio literarum Pii IV. de bannitis non audiendis niſi in carceribus conſtitutis.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Licet alias fel. rec. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter Motu proprio, & ex eius certa ſcientia ſua perpetuo valitura conſtitutione ſanciuerit nullum ab homicidio, ſeu alio quouis crimine pro quo pœna corporalis veniret imponenda ex aliqua cauſa, vel quia bannitum occidiſſet, ſeu ab alio banniti occiſore iuxta formam proclamatum, & bannimentorum id promittentium, vel conſtitutionum deſuper editarum nominatus fuiſſet, ſiue etiam quia ab ipſo occiſus bannitus, & condemnatus extitiſſet, & impune ex diſpoſitione dictorum praclamatum, & bannimentorum, ſeu conſtitutionum occidi potuiſſet, ſe abſolui debere prætendens, ſeu pro homicidio, aut alio crimine per eum commiſſo bannitus, & condemnatus foret, ſiue nondum bannitus, & condemnatus, nec inquiſitus exiſteret, per ſe vel aliam perſonam pro eo quomodolibet comparentem ad abſolutionem petendum admitti, vel audiri poſſe, niſi ſe prius in carceribus conſtituiſſet, & defuncti hæredes ab ipſo citati fuiſſent. Et in euentum quod quis ab homicidio per eum commiſſo ex eo quod alium bannitum occidiſſet, vel ab alio banniti occiſore nominatus foret, ſe abſolui obtineret, eum nihilominus ad locum in quo occiſi hæredes commorantur, quouſque ab illis pacem obtinuiſſet exulare debere, neque ad eum locum aliter niſi pace ab illis habita remitti poſſe, perpetuo ſtatuerit, & ordinauerit, inhibens nihilominus omnibus, & ſingulis iudicibus tam ſæcularibus quam eccleſiaſticis etiam noſtris de Latere Legatis ſub indignationis ſententiæ pœna, ne contra conſtitutionis huiuſmodi tenorem de cætero quempiam ſic vt præmittitur ſe abſolui petentem, niſi in carcere conſtitutum quoquo modo audeant, vel præſumant, & vbi ſecus fecerint, taliter per eos habitos proceſſus, & ſententias deſuper latas nullius fore momenti, ac nullitatis vitio ſubiacere, & illis non obſtantibus reos ſic abſolutos pœnis debitis puniri, ſeu de nouo inquiri poſſe, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, & auctoritate, iudicari debere decreuerit, aliaque forſan fecerit prout in ipſis Pii literis deſuper in forma Motus proprii ſignatis plenius continetur. Cum tamen a nonnullis in dubium reuocetur, an in literis Pii prædeceſſoris huiuſmodi comprehendantur etiam illi qui ex aliqua criminali cauſa pro qua pœna corporis afflictiua imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, ita vt ad purgandum contumaciam, & condemnationem huiuſmodi admitti, vel audiri non debuerint, nec debeant niſi prius ſe in carceribus conſtituerint: Nos omnem circa præmiſſa ambiguitatem e medio tollere, & penitus amputare volentes, necnon literarum huiuſmodi tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illiſque nihil addentes, vel minuentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus eos omnes & ſingulos qui ex huiuſmodi cauſis, licet in eorum meram contumaciam hactenus condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur, ſub eiſdem literis omnino comprehenſos fuiſſe, & eſſe, ac fore, ita vt non aliter ad purgandum dictas eorum

contuma-

contumaciam, & condemnationem admitti debuerint, vel debeant, niſi ſeſe prius in carceribus conſtituerint vel conſtituant. Decernentes quod in quacumque inſtantia, caſu, & cauſa ſe abſolui petant, licet forſan in aliqua ſe conſtituerint, nullo modo audiantur niſi ſe prius in carceribus ſeruatis ſeruandis de nouo conſtituerint, & nouæ conſtitutioni huiuſmodi ad plenum ſatisfecerint, ac omnes, & ſingulas abſolutiones, remiſsiones, & quaſuis alias gratias contra præſentium tenorem quomodolibet pro tempore impetratas, & a quibuſcumque iudicibus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, quouis prætextu, vel cauſa emanatas nullatenus attendi debere, minuſque cuiquam prodeſſe modo poſſe, ſed tanquam nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti reiiciendas eſſe, licereque præfatis, & aliis iudicibus quibuſcunque illis non obſtan. proceſſus huiuſmodi reaſſumere, & prout iuris fuerit terminare, præſentemque noſtrum Motum proprium nullo vnquã tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, ſed illum ſemper validum, & efficacem exiſtere, ſuoſque plenarios effectus omnimode ſortiri, ſicque in præmiſsis omnibus etiam per S. R, E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Auditores, alioſque Iudices &c. ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus vel in futurum contigerit attentari, fuiſſe, eſſe, & fore, & vitio nullitatis penitus ſubiacere decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ idem prædeceſſor in eiſdem literis voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula quarumque contraria non obſtante, cum decreto quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero duodecima menſis Iulii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. Pii Papæ V. Anno eius Secundo, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Aſtancollum præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſ.

IDEM

44

Reuocatio priuilegiorum Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani.

PIVS Papa V. Graues ad nos quotidie querelæ deferuntur de Magiſtro, Conuentu, & fratribus hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, qui obtentu priuilegiorum ſuorum, multa ſecus quam par eſſet fidentius conati, præ ſtudio dum habeant quod ambiunt, neque modum pietatis vllius, neque benignitatis erga ſe noſtræ ponderantes, variis artibus moliuntur quemadmodum diſturbent, atque deiiciant omnes alios a regimine, cura, & poſſeſsione illorum hoſpitalium, & religioſorum locorum, quæ ſub inuocatione S. Lazari leproſorum aliquando fundata, conſtructa, & inſtituta, deinde aut eccleſiis, monaſteriis, xenodochiis, collegiis, vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium, diuerſiſque aliis ſacris, & religioſis locis vnita, aut in eorum commodum ſuppreſſa fuerunt, ſeu quorum curam, ſeu bonorum adminiſtrationem, ſeu fructuum diſpenſationem, vel ipſæ Eccleſiæ, vel conuentus, vel venerabilium locorum ſodalitates, vel honeſti ciues, vel etiam priuatim alii ſpectatæ probitatis viri habent, & aut in illis, aut ex illis prædictis eccleſiis, monaſteriis, xenodochiis, collegiis, vniuerſitatibus, piis locis, & pauperibus ſuarum quiſque ciuitatum, & locorum, vti diuerſæ, & multiformes charitatis, & miſericordiæ ſpecies ſuadere videntur, variæ item egeſtatem, neceſsitateſque expetunt, pie ſancteque ſuppeditant. Quin etiam Magiſter, & Conuentus in vniuerſum, ſingulatim vero quidam fratres, iam aliquot huiuſmodi adminiſtratores, & poſſeſſores, imo vero primarias quaſdam Italiæ Vrbes litibus, & controuerſiis multifariam concitatis, grauiter infeſtarunt. Quocirca nos indignum rati, tot tantaſque piorum operum rationes, iampridem accommodas, dictorum priuilegiorum cauſa impediri, volenteſque, ſicut officii noſtri munus, pietatiſque cauſa poſtulat, ſedulo prouidere, vt hoſpitalium, & locorum huiuſmodi optimus ſtatus, rerumq; diſpoſitio commoda, & vtilis perpetuo conſtet, hoc quoque ſacroſanctum Ieſu Chriſti patrimonium piis, honeſtiſque vſibus perpetuo illibatum conſeruetur, ac ſimul Magiſtro, Conuentui, & Fratribus prædictis omnis omnino moleſtandi via præcidatur, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas in Romana Cu. & extra eam, coram quibuſcunque iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus inter Magiſtrum, Conuentum, & Fratres prædictos, etiam collationem, commendam, aut aliam conceſsionem a dictis Magiſtro, & Conuentu habentes, ac quoſcunque alios curam, regimen, & adminiſtrationem, ac poſſeſsionem hoſpitalium, locorum, & bonorum prædictorum per viam vnionis, ſuppreſsionis, commiſsionis, prouiſionis, commendæ, adminiſtrationis, alteriuſue conceſsionis, aut etiam priuilegio, fundatione, conſuetudine, permiſsione, vel alio quocunque modo habentes ſuper eiſdem hoſpitalibus, locis, & bonis, eorumque regimine, adminiſtratione, poſſeſſorio, ſpolio, rebuſque aliis latius deductis, & illorum occaſione, tam coniunctim, quam diuiſim, in quacunque inſtantia pendentes, quarum ſingularum merita, necnon iudicum, & aliorum colligantium nomina, cognomina, gradus, & nobilitates, litiſque & litium huiuſmodi ſtatum, præſentibus haberi volumus pro expreſsis, in ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, harum ſerie ad nos aduocamus, ac litem, & lites huiuſmodi penitus extinguimus, dictiſque Magiſtro, Conuentui, & Fratribus, ac quibuſcunque aliis, etiam in quorum fauorem de dictis hoſpitalibus, & locis S. Lazari leproſorum, prætextu huiuſmodi priuilegiorum diſpoſitum

ſitum eſt vt præfertur, perpetuum ſilentium imponimus. Præterea omnes, & quaſcunque collationes, prouiſiones, commendas, conceſsiones, commiſsiones, & alias diſpoſitiones de ipſis hoſpitalibus, & locis, ab eiſdem Magiſtro, & Conuentu quibuſcunque factas, inde ſecutaſque a nobis, & apoſtolica ſede etiam Motu ſimili confirmationes, vel nouas prouiſiones, ac etiam conceſsiones, facultates, & licentias, quod hoſpitalia, leproſariæ, & alia loca quæcunque, tam in Vrbe, quam quibuſcunque terris, dominiis, & locis, ſub inuocatione S. Lazari leproſorum huiuſmodi fundata, conſtructa, erecta, & inſtituta, & quæ fundari, conſtrui, erigi, & inſtitui continget, etiam ſi per Magiſtrum, Conuentum & Fratres huiuſmodi recepta, aut poſſeſſa non ſint, vbi vllo vnquam tempore fuit, eſt, vel erit hoſpitalitas leproſorum, ſeu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, de qua legitime coram locorum ordinariis conſtet, etiam ſi iuriſpatronatus laicorum eſſent, cum omnibus vnionibus, annexionibus, incorporationibus, & applicationibus, illis pro tempore factis, hoſpitali S. Lazari prædicto ſubiecta, & incorporata, & ad ius, proprietatemque, & omnimodam diſpoſitionem, inſtitutionem, & collationem Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conuentus prædictorum, iuxta ipſius hoſpitalis ſtabilimenta pertinere cenſeantur, prout alia eius hoſpitalia, capellæ, oratoria, beneficia, & loca ſpectabant, illaque per fratres prædictos, non autem per alias eccleſiaſticas, aut ſæculares perſonas, etiam ciuitatum, & terrarum, oppidorum, & villarum communitates, vel vniuerſitates regi, & gubernari, & in ſignum recognitionis ſuperioritatis dicti hoſpitalis, aliquo rationabili canone, ſeu cenſu per Magiſtrum, & Conuentum, ac Diffinitores generalis capituli dicti hoſpitalis imponendo, ſingulis annis reſpondere, præterea hoſpitalia, & loca huiuſmodi obtinentes, cuiuſcunque dignitatis, ordinis, & conditionis fuerint, reſponſiones, & iura annatarum, vacantium mortuariorum, arreragiorum, & paſſagiorum hoſpitali S. Lazari, & illius Aerario communi ſoluere teneantur, & ad id etiam per Magiſtrum & conuentum prædictos compelli, & non ſoluentes cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis innodari, hoſpitalibuſque priuari poſsint. Necnon quæcunque alia priuilegia, conceſsiones, facultates, & indulta, dictis Magiſtro, Conuentui, Fratribus, & perſonis, ſuper reuocatione huiuſmodi hoſpitaliũ ad priſtinam hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani naturam, ac regimen, & adminiſtrationem etiam per modificationes, & reformationes noſtras illis conceſſa, & confirmata, quibuſcunque concepta formulis, ac etiã reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta (quorum omnium tenores, etiam præſentibus haberi volumus pro expreſsis) auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſpecialiter, & expreſſe reuocamus, & apoſtolicas ac alias literas, necnon proceſſus, & inde ſecuta quæcunque caſſamus, & annullamus, volumuſque illa omnia vires & effectum de cætero non habere, ipſaque hoſpitalis, & loca eorumque res, & bona, deinceps vt antea regi & gubernari ac de illis diſponi, nec vllo annuo cenſu, canone, ſubſidio, vel alio onere, per Magiſtrum, Conuentum, & Diffinitores prædictos grauari, nec ad aliam reſponſionem, aut iura aliqua eis præſtanda vllo vnquam tempore teneri, nec ſub aliquo alio iure Magiſtri, Conuentus, & hoſpitalis S. Lazari huiuſmodi conſiſtere debere. Diſtrictius inhibentes eiſdem Magiſtro, & Conuentui, ac quibuſcunque aliis etiam in quorum fauorem de dictis hoſpitalibus ſeu locis prætextu huiuſmodi priuilegiorum diſpoſitum eſt, vt præfertur, ne illorum occaſione, ſeu prætextu vel alias quocunque modo ſeſe præmiſsis interponere, aut quempiam vlterius ſuper illis vexare, impedire, vel turbare quoquomodo præſumant. Quod ſi ſecus fecerint, eos & eorum ſingulos excommunicationis ſententia innodamus, ac magiſtratu, dignitatibus, officiis, beneficiis, iuribus, priuilegiis, & indultis quibuſcunque, eorumque vſu & commodo priuamus, inhabileſque ad omnia eſſe volumus, eo ipſo. Ac decernentes ſic per quoſcunque Iudices ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata &c. iudicari, &c. debere, ac irritum &c. attentari. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis locorum ordinariis tenore præſentium mandamus, vt ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios Eccleſiis, Monaſteriis, Xenodochiis, Hoſpitalibus, Collegiis, Vniuerſitatibus, Sodalitatibus, Rectoribus, Commendatariis, Adminiſtratoribus, & perſonis prædictis eorumque ſingulis quandocunque requiſiti fuerint, aut moleſtiam aliquam ab ipſis Magiſtro, Conuentu, & fratribus coniunctim, vel diuiſim irrogari intellexerint, in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes procurent auctoritate noſtra illos omnes in ſuis poſſeſsione, & iuribus pacifice conſeruare, non permittentes eorum quempiam per ipſos Magiſtrum, Conuentum, & Fratres, aut alios quoſcunque ſuper iis quomodolibet moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas aliaſque grauiores cenſuras, & pœnas cæteraque iuris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, & noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, & conuentus prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, naturis, aliiſque priuilegiis, & indultis apoſtolicis illis, ac eiſdem Magiſtro, Conuentui, & Fratribus a quibuſcunque Ro. Pont. & nouiſsime tam a re. me. Pio Papa IIII. prædeceſſore noſtro in ipſius Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, & regulæ reſtitutione, & ampliatione, quam etiam a nobis in illius modificatione etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſsis, confirmatis, & extenſis, quibus inter cætera cauetur expreſſe, quod vniones annexiones, & incorporationes ſimiles, vel diſsimiles, ac quæcunque aliæ diſtractiones huiuſmodi Hoſpitaliũ, & locorum quacunque ratione, vel cauſa, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & etiam cum expreſſa huiuſmodi priuilegiorum, & ſtabilimentorum derogatione, nullius penitus ſint roboris, vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis, nec cenſeatur in hac parte vnquam derogatum per quaſcunque clauſulas, & etiam derogatoriarum derogatorias fortiores, & efficaciores, niſi dum, & quoties de illorum, ac etiã certarum in ſpecie deſuper confectarum literarum de verbo ad verbum vere, & non per clauſulas idem importantes inſerto tenore de ipſorum S. R. E. Cardinalium conſilio derogetur, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri, & Conuentus prædictorum expreſſus accedat aſſenſus, & ſemper in huiuſmodi quæ ſic fient de conſilio prædicto derogationibus cenſeatur appoſita clauſula, quod tunc demum effectum ſortiantur, cum conſenſus Magiſtri, & Conuentus prædictorum acceſſerit, & non aliter, nec alio modo, quodque priuilegiis, ſtatutis, ſtabilimentis, aliiſque præmiſsis etiam per quaſcunque literas apoſtolicas etiam quaſuis clauſulas generales, vel

ſpeciales,

peciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficacioreſque, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacunque verborum expreſsione in ſe continentes, nullatenus derogari poſsit, nec quo ad illa derogatum cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes cõſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus diſtinctis ſimilibus vicibus, Magiſtro, & Conuentui prædictis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conuentus ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur, ac Magiſter, & Conuentus prædicti ad parendum literis derogatoriis huiuſmodi & decretis ſuper illis proceſsibus, ac illorum executoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneantur, ſed literarum huiuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis per eoſdem executores latis innodari poſsint. Quibus omnibus etiam ſi de eis &c. tenores &c. in genere, & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum pro plene, & ſufficienter expreſsis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum iubemus præſentes conſuetis Vrbis locis publicari, & exempla de more applicari, eaſque ſic publicatas Magiſtrum, Conuentum, & Fratres prædictos, cæteroſque omnes, & ſingulos quorum intereſt, æque obligare volumus, ac ſi ipſæ præſentes (quibus ſola noſtra ſignatura ſufficiat, & vbique tam in iudicio, quam extra illud fidem faciat) eſſent omnibus ſingulatim, ac perſonaliter intimatæ.

Placet Motu Proprio. M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero vndecima menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt Romæ in acie Campi Floræ & valuis Cancellariæ apoſtolicæ, vt moris eſt per nos Io. Andream Rogerium, & Scipionem de Octauianis S. D. N. Papæ Curſ.

Io. Andreas Panizza Mag. Curſ.

IDEM

45

Extenſio priuilegiorum ordinis mendicantium ad alios ordines.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ex ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregi dominico præſidentes, inter curas multiplices, quas ex miniſterio noſtri paſtoralis officij nobis incumbere cenſemus, illam per quam perſonarum quarumlibet, earum præſertim, quæ ſub ſuaui religionis iugo ſedulum in dies altiſsimo famulatum exhibere conſpicimus, ſtatui & quieti rite conſulitur, libenter amplectimur, ac vt perſonæ ipſæ idem exoptantes a nobis gratias & fauores reportaſſe lætentur, grato intendimus animo, ac in his noſtri paſtoralis officij partes fauorabiliter impartimur, prout temporum qualitate penſata, id perſpicimus in domino ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem a nobis emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Et ſi mendicantium &c. Et deinde pro parte dilectorum filiorum Canonicorum regularium Ordinis ſancti Auguſtini Congregationum Lateranen. & ſancti Saluatoris, ac ſanctæ Crucis Colimbrien. & Monachorum ſancti Benedicti Congregationis, & ordinum Caſinen. Montis Oliueti Valliſumbroſæ, necnon etiam Congregation. Ciſtercien. & Cartuſien. necnon ſancti Hieronymi Hiſpaniarum, ac Camaldulen. & fratrum Militiæ Ieſu Chriſti reformatorum nuncupatorum Regni Portugalliæ nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipſi etiam iuxta eorum cuiuslibet regularia inſtituta tum vita eorum exemplari, tum doctrina, ac verbi Dei prædicatione, aliaſque ſummis eorum laboribus, & ſtudiis animarum ſalutem, ac ſanctæ Sedis apoſtolicæ dignitatis, & auctoritatis augmentum hactenus ſemper procurauerunt, & in dies circa hoc tam laudabile miniſterium magis, ac magis verſari non ceſſantes, ſibi fauente superni numinis auxilio ſuauiſsimum cunctiſque fidelibus gratiſsimum ſuæ probitatis, & diligentiæ latius diffundunt odorem, pariterque in vinea domini laborare non deſinunt, ac proinde eos aliqua ratione indignos cenſeri non poſſe, quin ipſi quoque gratiarum, facultatum, priuilegiorum, & aliorum præfatis fratribus Mendicantibus conceſſorum participes fieri, necnon Monaſteria etiam Monialium, & alia loca quæcunque ad gratias, facultates, priuilegia, ac alia in eiſdem præinſertis literis contenta quæcunque extendi, ac illis gaudere debeant. Quare pro eorundem Canonicorum, Monachorum, & fratrum parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt eorum ſtatui, & tranquillitati conſulentes, eos & eorum ſingulos, necnon ſuorum ordinum & Congregationum Monaſteria, etiam Monialium, ac domos, & loca alia quæcunque ad declarationes, ſtatuta, exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, & decreta, ac alias gratias, facultates, & priuilegia quæcunque prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa prædicta, ita vt illis omnibus, & ſingulis æque, & pariformiter abſque vlla penitus differentia frui, & gaudere poſſint & debeant, extendere, & quatenus opus ſit illa eis de nouo concedere, aliaque ſibi deſuper opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui omni qua fieri poteſt ratione commodiori perſonarum quarumlibet, præſertim deo dicatarum animi quietem ſinceris exoptamus affectibus, ſingulos Canonicos, Monachos, & fratres prædictos a quibuſuis cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis quauis occaſione latis, ſi quibus innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati Canonicos, Monachos, & fratres prædictos, ſi profeſsionem regularem iuxta eorum ſtatuta, & laudabiles conſuetudines, ac priuilegia, & indulta eis conceſſa emiſerint reſpectiue, illorumque Monaſteria, etiam Monialium, necnon domos, & loca alia quæcunque ad ſingula declarationes, ſtatuta, & immunitates (a contributione ratione Seminariorum pauperum clericorum iuxta ordinationem dicti Concilii Tridentini erigendorum, & inſtituendorum, necnon ſubſidiorum apoſtolica auctoritate pro tempore impoſitorum, ac quæſtuatione eleemoſynarum dumtaxat excepta) exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, decreta, & alia quæcunque, gratias, facultates, & priuilegia eiſdem fratribus Mendicantibus vt præfertur conceſſa, & facta, ac alia in præinſertis literis contenta, & inde ſecuta quæcunque dicta auctoritate apoſtolica tenore

Vide ſup. pag. 48. nu. 37.

nore

nore præſentium perpetuo extendimus, & ampliamus, illoſque declarationibus, ſtatutis, exemptionibus, voluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extenſionibus, decretis, & aliis gratiis, facultatibus, & priuilegiis huiuſmodi pariformiter, & abſque vlla penitus differentia, prout dicti fratres Mendicantes vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt, libere, & licite vti, potiri. & gaudere poſſe atque debere, illaque omnia, & ſingula ſibi eorumque Monaſterus, domibus, & locis huiuſmodi, eorumque ſuperioribus, & perſonis quibuſcunque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent, ſuffragari, necnon modo & forma quibus prædictis fratribus Mendicantibus concesſa & facta ſunt, concesſa factaque eſſe, necnon ad ſingula Monaſteria, domos & loca quæcunque dictorum Canonicorum, Monachorum, & fratrum, necnõ Monialium Congregationum, & ordinum prædictorum in congregatione viuentium extenſa, & ampliata cenſeri. ſicque in præmisſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & perſonas, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & diſfiniri debere, necnõ quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca venerabilibus fratribus, & dilectis filijs eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus dictorum ordinũ, & congregationum huiuſmodi reſpectiue nunc, & pro tempore Pratectoribus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſenies literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Canonicorum, Monachorum, & fratrum aut Monialium huiuſmodi vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſollemniter publicantes, eiſque in præmisſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra præſentes & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper, tam cõtra præſentium literarum, quam præinſertarum tenorem per quoſcunque, etiam locorum ordinarios quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis procesſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmisſis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Epiſcopis aut quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie etiam motu proprio ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expresſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expresſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi locorum ordinariis vel quibuſuis alijs communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non posſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de in[illegible]dulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret earundem præſentium notitiam ad quaſcunque perſona[illegible]eruenire, & vbique illas præſentare, etiam dicta auctoritate noſtra volumus, & decernimus, quod tranſumptis illarum etiam per impresſionem factis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ſiue ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, prout eiſdem præſentibus adhiberetur ſi præſentarentur, vbique adhibeatur tam in iudicio quam extra illud plena & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, extenſionis, ampliationis, & decreti infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, decimo ſeptimo kal. Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

D. Balbus.

IDEM

46

Suſpenſio facultatis conferendi beneficia per reſignationem ſeu permutationem vacantia in manibus Ordinariorum.

OFFICIVM creditæ nobis adminiſtrationis expoſcit, vt non ſolum corrigamus ea, quæ perperam attentantur, verum etiam ne in futurum illa contra eccleſiaſticam puritatem attentari posſint, debita animaduerſione prouideamus. Sane cum, ſicut accepimus, in reſignationibus & permutationibus quæ tam apud ſedem apoſtolicam, quam in partibus in Ordinariorum manibus fiunt, quamplurimi abuſus irrepſerint: Nos volentes huiuſmodi abuſus ab Eccleſia Dei tollere, & futuris reſignationum, & permutationum admisſionibus eam normam præſcribere, qua ſanctuarium Dei hominum pactionibus tradi non poſſit, ac vt omnis ſimoniæ labes, & fraudis ſuſpicio, in beneficiorum eccleſiaſticorum prouiſionibus abſit, decernimus ſupplicationes beneficiorum quorumcunque reſignationem, ſeu permutationem continentes, donec per nos illarum admittendarum modus præſcriptus fuerit, vlterius non per modernos, & pro tempore exiſtentes Cardinales, & alios ſignaturæ noſtræ gratiæ præfectos, vt antea, ſed per nos tantum, manu noſtra ſignari debere. Et ne, dum præmiſſis occurrere intendimus, & a ſignaturæ noſtræ præfectis ab illis abſtinendum cenſuimus, locorum Ordinarii, cæterique beneficiorum eccleſiaſticorum inferiores Collatores præfati, vt antea a pleriſque eorum factum eſſe audiuimus, ita ſe fiducialiter cum iis, qui in eorum manibus beneficia

ficia eccleſiaſtica reſignant, gerant, vt non niſi illis quos ipſi nominauerint, aut pro quibus interceſſerint ea conferant, & de eis prouideant, vel diſponant, ac quos Eccleſiæ plus prodeſſe poſſe cognoſcunt, negligant, & contemnant, apoſtolica auctoritate, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra conſtitutione omnibus, & ſingulis dilectis filiis noſtris, & ſedis apoſtolicæ Legatis, Nunciis, ac venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac quorumuis cathedralium, & collegiatarum Eccleſiarum Capitulis, Abbatibus, cæteriſque aliis quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum quomodocunque qualificatorum inferioribus collatoribus, ad quos de iure, vel conſuetudine eorundem beneficiorum reſignationes, ſeu permutationes admittendi facultas ſpectat, & pertinet, quacunque dignitatis prærogatiua etiam Cardinalatu honore fulgentibus prohibemus, ne poſthac, donec debitus modus, vt præmittitur, ſtatuatur, ac decernatur, quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum, tam ſæcularium quam quorumuis ordinum regularium, qualitercunque qualificatorum, etiam ſi iuris patronatus, & ad quorumuis præſentationem, nominationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem pertineant, reſignationes, ſeu permutationes recipiant, vel admittant, neque beneficia eadem tanquam per reſignationem vacantia, quibuſuis perſonis conferant, vel de eis prouideant, aut quomodolibet diſponant. Nos enim beneficiorum prædictorum collationes, prouiſiones, aut quaſuis alias diſpoſitiones per eoſdem factas, nullas, irritas, & inanes, nullumque ius, aut titulum etiam coloratum, tam in petitorio, quam poſſeſſorio prouiſis tribuere, ac ipſos ſic prouiſos ad eadem beneficia eccleſiaſtica obtinenda perpetuo inhabiles fore, & eſſe: Ac omnes, & ſingulos collatores præfatos, in collatione, prouiſione, & diſpenſatione beneficiorum, in eorum manibus ſic reſignatorum, quouis prætextu etiam deuolutionis vacantium, ſe intromittere nullatenus poſſe, beneficiaque præfata tanquam vere vacantia, per nos, & Sedem apoſtolicam, & quoſuis eorundem Collatorum in quorum manibus, contra huiuſmodi noſtram prohibitionem, reſignationes, ſeu permutationes factæ fuerint, Superiores, nullo alio deuolutionis ordine ſeruato, ſed quod locus ſit præuentioni, conferri, & de iis prouideri, ac diſponi libere, & licite poſſe: Et ſic per quoſcunque Iudices, etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, ſtatuimus atque decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudibus, etiam immemorabilibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, & ſæpius innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus opus fuerit, deferri, Volumus etiam ac decernimus, quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, quodque literæ ipſæ in Cancellaria apoſtolica publicentur, ac omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, ſtatuti, derogationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, ſexto Idus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

B. Cyrillus.

H. Cumyn.

Regiſtrata in Cancellaria Apoſtolica.

Lectæ, & publicatæ fuerunt retroſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, die vero Lunæ, decimaoctaua menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Secundo.

IDEM

47

Confirmatio, & ampliatio Priuilegiorum Artis Lanæ.

MOTV proprio &c. Vt ad artis Lanæ quæ tanquam nobilis Mediolani, Neapoli, Florentiæ aliiſque inſignibus Ciuitatibus in illarum decus, & ornamentum, ac Ciuium, & populi vtilitatem, & ſuſtentationem quammaxime quotidie exercitatur exercitium, etiam in hac alma Vrbe noſtra temporum iniuria iam pene collapſum reſtaurandum, & ſuo priſtino ſplendori reſtituendum, dilecti filij collegium ſeu ſocietas Mercatorum artis Lanæ Vrbis noſtræ eo efficacius excitentur, illique alacrius intendant, quo vberiori ſedis apoſtolicæ munificentia nouerint ſe confoueri, collegium ſeu ſocietatem prædictam ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, omnia & ſingula ipſius Collegij, ſeu ſocietatis capitula, ordinationes, ſtatuta, priuilegia, indulta, immunitates, exemptiones, aliaſque gratias a quibuſcunque Roman. Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quomodolibet conceſſa, approbata, & innouata, etiam ſi illa in vſu eſſe deſierint, illorum omnium, necnõ literarum, & inſtrumenti, ſeu inſtrumentorum deſuper confectorum tenores pro expreſsis & inſertis habentes, ac prout illa concernunt in dictis literis, ſeu inſtrumentis contenta, & inde ſecuta quæcunque licita & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, apoſtolica auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, ac omnes, & ſingulas perſonas dictam artem exercentes in perpetuum, Nec-

non quod moderni, & pro tempore exiſtentes ipſius Collegij ſeu ſocietatis Conſules de omnibus, & ſingulis cauſis tam ciuilibus, quam criminalibus, ſeu mixtim etiam ratione præteritorum quatenus inſtructæ non ſint, lanæ artem concernentibus iuxta præfata ſtatuta, & ordinationes in futurum cognoſcere, eaſque decidere, & terminare libere & licite valeant, ita quod cauſæ præfatæ per modernos, & pro tempore exiſtentes Vrbis præfatæ Gubernatorem, & Senatorem, & Conſeruatores alioſque Capitolinos iudices, & cæteros etiam maiores magiſtratus quouis prætextu, vel colore reaſſumi non poſſint, ipſos Conſules in ordinarios, & idoneos iudices conſtituendo, & deputando perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, Ac confirmationem, approbationem, adiectionem, ſuppletionem, exemptionem, liberationem, conſtitutionem, deputationem, ſtatutum, & ordinationem præfata ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri & inuiolabiliter obſeruari, ac eiſdem exercentibus, & collegio ſuffragari, & illos ad omnimodam ſuorum ſtatutorum obſeruationem teneri, & efficaciter obligatos fore, Ac literas ſuper præſentibus conficiendas in libris Cameræ, & Capitolij ſi videbitur regiſtrari, & nullo vnquam tempore quouis quæſito colore, vel ingenio de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari, nec ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum a nobis, vel dicta ſede pro tempore emanatarum comprehendi, ſed ſemper ab illis exemptas, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo etiam ſub data per eoſdem Collegium, ſeu ſocietatem eligenda concesſas, ac validas, & efficaces eſſe, & cenſeri, & ſic per quoſcunque iudices &c. etiam S. R. E. Cardinales ſublata &c. iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque &c. decernimus, necnon modernis, & pro tempore exiſtentibus Camerario, præſidentibus, & Clericis Cameræ apoſtolicæ, ac Senatori, Conſeruatoribus, Gubernatori, aliiſque Vrbis prædictæ Magiſtratibus, Dohaneriis, Commiſſariis, & aliis perſonis, ne Collegiũ, ſeu ſocietatem illiuſque ſingulas perſonas prædictas ſuper præmiſſis in aliquo moleſtare, perturbare, vel impedire quouis quæſito colore, vel ingenio audeant, ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac mille ducatorum auri de Camera per contrafacientes eo ipſo toties quoties &c. incurrenda partim Collegio ſeu ſocietati huiuſmodi, partim hoſpitali ſancti Iacobi Incurabilium de Vrbe applicanda pœnis diſtrictius inhibemus. Quinimo Collegio illiuſque perſonis præfatis quoad præmiſſa eorumque executionem quantum in eis fuerit, ac prout ad illos communiter, vel diuiſim pertinebit faueant, & aſſiſtant, ac eadem præmiſſa integre obſeruari faciant præcipimus, & mandamus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac præſcriptione etiam longiſſimi tempori, necnon dictæ Vrbis, etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, inhibitionibus, declarationibus & decretis, etiam per nos, & quoſuis Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros etiam Motu ſimili &c. hactenus factis, & in poſterũ faciendis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis etiam populo Rom. Senatori, Conſeruatori, Gubernatori, prædictis, ac Clericis, & Gabellariis, Dohaneriis, Commiſſariis aliiſque deputatis, & perſonis quocunque nomine nuncupatis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis &c. quibus omnibus in literis latiſſime extenden. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Fiat vt petitur M.

Et cum abſolutione a cen. ad effectum &c. & quod inſtrumẽta literarum, ſtatutorum, priuilegiorum, exemptionum aliorumque prædictorum tenores habeantur pro expreſſ. ſeu in toto, vel parte exprimi, aut de verbo ad verbum inſeri poſſint & cum confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, exemptione, liberatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, inhibitione, præcepto, mandato, & derogatione præfatis quæ hic pro ſingulariter repetitis habeantur in forma gratioſa ad perpetuam rei memoriam latiſſime extenden. & cum opportuna ſi videbitur executorum deputatione qui aſſiſtant etiam ſub cen. &c. cum poteſtate aggrauãdi &c. interdictum eccleſiaſticum ãpponendi, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachij ſæcularis, cum derogatione conſtitutionum de vna, & duabus dietis non tamen vltra tres, & quod ſola præſentis motus proprij ſufficiat ſignatura, & vbique etiam in iudicio fidem faciat regula contraria non obſtan. ſuper qua literæ etiam per Breue noſtrum cum maiori, & veriori præmiſſorum expreſſione expediri poſſint. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Non. Septembris, Anno Secundo.

Fiat. M.

IDEM
48
De Spolijs.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circumſpecta ad ea ſolicitudinis ſuæ partes potiſſimum conuertit, per quæ ſingulis Eccleſiis debita obſequia, & opportuna ſubuentionis auxilia minime ſubtrahantur. Cum itaque, ſicut accepimus, nonnulli Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Abbates ſeu Commendatarii, ac alii beneficia eccleſiaſtica obtinentes, proprii honoris, & ſalutis immemores, etiam prætextu facultatum teſtandi eis per ſedem apoſtolicam conceſſarum, in eorum vltimis voluntatibus res ſacras ac vaſa, ornamenta, & paramenta eccleſiaſtica, aliaque cultui diuino dicata quandoque ex fructibus eccleſiaſticis per eos acquiſita, non eccleſiis, & monaſteriis, ac beneficiis, quibus præfuerunt, ſeu a quibus prouentus eccleſiaſticos, & ſtipendia acceperunt, prout rationi, & honeſtati conſentaneum foret, ſed aliis locis, etiam aliquando non piis, ac interdum eorum conſanguineis, & affinibus relinquere, ac Cameræ apoſtolicæ Collectores, prætextu quod illa ſub appellatione ſpoliorum veniant, tanquam eiuſdem Cameræ ſpolia exigere, & percipere non erubeſcant, in maximum religionis dedecus, ac eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum eorundem detrimentum, ac relinquentium animarum periculum;

periculum, ſcandalumque plurimorum: Nos abuſibus, ſcandaliſque huiuſmodi prouidere, ac ſingularum eccleſiarum, & monaſteriorum, ac beneficiorum indemnitati, animarumque quorumlibet ſaluti conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetua valitura conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de cætero omnia & ſingula ornamenta, & paramenta, ac vaſa, necnon Miſſalia, & Gradualia, ac cantus firmi, & muſicæ aliique quomodolibet nuncupati libri, & aliæ res ſacræ, etiam auri, & argenti, ac quæcunque alia bona per quoſcunque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, ſeu Commendatarios, & alios quoſcunque, quæcunque, & qualiacunq; beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes, quocunque nomine vel titulo cenſeantur, etiam ſi de illis, & eorum qualitatibus ſpecialis, & expreſſa mentio habenda foret, ad vſum, & cultum diuinum etiam in eorum priuatis ædibus, & capellis, vel oratoriis deſtinata tempore eorum obitus ex teſtamento, vel ab inteſtato relicta ſub quibuſuis facultatibus teſtandi, & alias diſponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquiſitis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros, ac nos ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet conceſſis, & concedendis, minime comprehendantur: Nec ſub appellatione ſpoliorum veniant, ſed ad ſingulas eccleſias, monaſteria, etiam conuentu carentia, & beneficia huiuſmodi in quibus reſederint, aut quibus præfuerint, ſeu quæ alias obtinuerint omnino ſpectent, & pertineant, ac ſpectare & pertinere, illaque poſt eorum obitum eiſdem eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis, etiam ſi in Romana Curia, & procul ab illis deceſſerint, vel vel ad illa nunquam acceſſerint, etiam ſi antea eccleſiarum, & monaſteriorum regimini ceſſerint, vel beneficia huiuſmodi renuntiauerint, eo ipſo applicata, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur. Ita quod liceat illis defunctis in eiſdem eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis ſucceſſoribus, ac eccleſiarum, & monaſteriorum huiuſmodi capitulis, & conuentibus reſpectiue, illa propria auctoritate libere apprehendere, ac eorum eccleſiis & ſacriſtiis applicare, & incorporare, ac quæcunque donationes, ac relicta, & legata, teſtamenta, & codicilli, & aliæ vltimæ voluntates, ſeu ſpolia deſuper contra præſentis conſtitutionis noſtræ tenorem quomodolibet pro tempore facta, quoad præmiſſa, nulla, & inualida, nulliuſque roboris & momenti exiſtant, & perſonis, etiam eccleſiaſticis, ſeu locis, etiam piis, aut eccleſiaſticis aliis quibuſcunque, in quarum ſeu quorum fauorem pro tempore facta fuerint, minime ſuffragentur, nec per ea eiſdem perſonis, ſeu locis, vel aliis eccleſiis huiuſmodi aliquod ius in rebus prædictis, vel ad illas acquiri poſſit. Quinimo res ſacras, ac alia bona prædicta quocunque nomine, vel titulo pro tempore detinentes, ad illa eccleſiis, & monaſteriis, ac beneficiis per defunctos quomodolibet acquiſitis, vt præfertur, iuxta præſentium tenorem realiter, & cum effectu reſtituendũ, & conſignandum, quibuſuis diſpoſitionibus de illis in contrarium quomodolibet factis minime attentis, omnino teneantur, & ad id per cenſuras & pœnas, etiam furti, & ſacrilegii, ac alia iuris, & facti remedia opportuna cogi & compelli poſſint, & debeant. Inſuper ne deinceps contingat inſolentia ſpoliorum Cameræ apoſtolicæ collectorum, vel ſubcollectorum aliquas eccleſias, nec hominum quemquam damno, & iniuria affici, nec cuiquam de cætero vertatur in dubium, quæ res habendæ ſint nomine ſpolii, ſimili modo ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quod quæcunque ſcamna, cathedræ, arcæ, & etiam ligneæ, vel lapideæ, etiam marmoreæ, menſæ, & tabulæ, ac quæcunque dolia, ſeu vaſa vinaria vacua, & alia ſimilia ſupellectilia domeſtica per quoſuis presbyteros, ſeu clericos ab humanis pro tempore decedentes, tempore eorum obitus in eccleſiis, ſeu eorum domibus eccleſiarum earundem, vel alibi vbiuis locorum relicta, etiam ſi ex fructibus, & prouentibus beneficiorum quæ dum viuerent obtinebant acquiſita fuerint, ſub ſpoliorum appellatione minime veniant, nec pro ſpoliis vllo modo reputari poſſint. Præterea quod nullum ſpolium Cameræ præfatæ fieri, nec quicquam a quibuſuis ſpoliorum Cameræ huiuſmodi collectoribus, vel ſubcollectoribus exigi poſſit per obitum illius, qui dum viueret, vnum vel plura beneficia eccleſiaſtica obtinuerit, cuius vel quorum inſimul fructus, redditus, & prouentus, triginta ducatorum auri de Camera ſecundum communem æſtimationem valorẽ annuum non exceſſerint, aut qui penſiones annuas ſuper quibuſuis fructibus eccleſiaſticis vſque ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen is ſe ab omni illicita negotiatione, & a ſacris canonibus prohibita abſtinuerit. Ita quod ſi quis dictorum Collectorum aliquid ex bonis quorumuis defunctorum qui ſimilia beneficia obtinuerint, ſeu ſimiles penſiones perceperint, prætextu ſpoliorum eiuſdem Cameræ percipere, aut alias contra præſentes noſtras literas attentare præſumpſerit, ad totalem bonorum per eum perceptorum reſtitutionem teneatur, ac ad viam iuris, etiam per ſimiles cenſuras, & pœnas cogi & compelli poſſit, & debeat. Diſtrictius inhibentes quibuſuis Cameræ præfatæ ſpoliorum Collectoribus nunc & pro tempore exiſtentibus ſub indignationis noſtræ, & priuationis eorum officiorum pœna, ne in ornamentis, & paramentis, ac vaſis, & libris præfato cultui diuino dicatis, ac alias in rebus ſacris, necnon ſupellectilibus præfatis quomodolibet ſe intromittant, nec in eorum inuentariis tanquam ſpolia redigant ſeu deſcribant, ſed ornamenta, & paramenta, necnon vaſa, & libros, aliaque diuino cultui dicata huiuſmodi eccleſiis, & monaſteriis, capellis, & aliis beneficiis huiuſmodi, eorumque Rectoribus, & aliis præfatis libere admittant, & conſignent, ac conſignari faciant cum effectu, ac ſupellectilia prædicta in locis vbi conſtiterint, relinquant. Ac decernentes ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, & ſingulis locorum ordinariis, ac maiorem dignitatem poſt Pontificalem in vniuerſis eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitan. pro tempore obtinentibus per apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, quotiens pro parte quorumcunque in præmiſſis intereſſe habentium, vt præfertur, fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcunque firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non

obſtantibus apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon eccleſiarum, & monaſteriorum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, facultatibus teſtandi, aliiſque priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis conceſsis, approbatis, & innouatis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & expreſſa mentio facienda eſſet, illorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, illis in reliquis in ſuo robore permanentibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod ſi aliquis ex Patriarchis, Epiſcopis, Abbatibus, ſeu Commendatariis, & aliis beneficiatis præfatis pluribus eccleſiis, ſeu monaſteriis, pro tempore ſimul, vel ſucceſsiue præfuerit, ſeu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ac res, & bona prædicta ad illa omnia, habita ratione fructuum, & temporis quo eadem beneficia poſſedit, omnino pertineant, & proportionabiliter inter ea diuidantur. Quodque præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ, de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus earum tranſumptis etiam impreſsis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, decreti, declarationis, inhibitionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, tertio Cal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumy.

Pro Domino Summiſta, Ludouicus Ripa.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero decima octaua menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Secundo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in Cancellaria apoſtolica, & in acie Campi Floræ, vt eſt moris, dimiſsis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis per me Iulium Parinum, & Bartholomæum Sottocaſam prælibati Sanctiſsimi D. N Papæ Curſores.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſorum.

IDEM

49

Declaratio Ordinum Mendicantium & ipſorum exemptionum.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, tam vniuerſalis Chriſtianæ, quam ſingularum eius Religionum præcipuus defenſor, omnibus illarum incommodis pro ſui paſtoralis officij debito libenter occurrit, & eorum indemnitati ſalubrius iuxta temporum morumque exigentiam, declarationibus, & aliis remediis conſulere ſolet opportunis. Sane licet dilecti filij omnium Mendicantium ordinum fratres a contributione Seminarij Clericorum in qualibet ciuitate iuxta eiuſdem Concilij formam erigendi per Tridentini Concilij decreta eximantur: noſque inter alia eiſdem Mendicantium ordinum fratribus conceſſa priuilegia eos & eorum quemlibet tam a Seminarij huiuſmodi contributione, quam ſubſidio quomodolibet, necnon decimis quibuſcunque, & certis aliis oneribus apoſtolica auctoritate ſimiliter exemerimus, & liberauerimus, eoſque ad illorum omnium contributionem nullo vnquam tempore cogi & compelli poſſe decreuerimus: Cum tamen, ſicut non ſine animi noſtri moleſtia nuper accepimus, nonnulli locorum ordinarij, & forſan in Prouincialibus Conciliis, eo forſan ſub prætextu, quod ordinum Mendicantium fratres huiuſmodi bona ſtabilia ex indulto ſeu diſpenſatione apoſtolica retinere poſſunt, & propterea Mendicantes re vera non ſint, eos ad Seminarij ſubſidij, Decimarum, & aliorum onerum huiuſmodi cõtributionem cogere forſan præſumpſerunt, & in dies præſumunt, in graue ipſorum ordinum grauamen, & præiudicium non modicum: Nos animo reuoluentes eos ex fructibus bonorum huiuſmodi varias Reipublicæ Chriſtianæ vtilitates afferre, cum ex ipſis varios Magiſtros & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipſorum fratres nouitij eruditi poſtmodum effecti, gregem dominicum prędicationibus ſuis, conſilijs, confeſsionibus, orationibus, aliiſque innumeris pietatis operibus iuuent, & paſcant, eorumque domos non minus, imo magis, quam ea quæ per Ordinarios erecta ſunt, Seminaria, vocari poſſe, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere, Volentes idcirco omnem dubitandi materiam amputare, omnes & ſingulos Mendicantium ordinum fratres huiuſmodi, ac eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcunque litium, & cauſarum coram quibuſuis iudicibus, & vbicunque quomodolibet pendentium ſtatus, & merita, nominaque, & cognomina iudicum, & colligantium, necnon quorumcunque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorundem ordinum Mendicantium fratribus hactenus quomodolibet conceſſorum, tenores præſentibus pro expreſsis habentes, litesque, & cauſas præfatas, vt præfertur, pendentes, ad nos harum ſerie auocantes, illaſque penitus extinguentes, & colligantibus huiuſmodi perpetuum ſuper præmiſsis ſilentium imponentes, Motu proprio non ad ipſo-

rum

rum fratrum, vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos Quatuor Mendicantium Ordinum, videlicet, Sancti Dominici, & Sancti Franciſci, ac Eremitarum Sancti Auguſtini, necnon Carmelitarum, & quos etiam recenſeri volumus Seruorum Beatæ Mariæ nominibus comprehenſos fratres, eorumque domus, monaſteria, & loca etiam ſi in communi propria bona tam mobilia, quam immobilia, & ſtabilia, ac alia quæcunque poſſederint Mendicantium vocabulo, & omnibus, & ſingulis Mendicantium priuilegiis eis quomodolibet conceſſis, vti poſſe, & debere, nec ſuper præmiſſis vllo vnquam tempore moleſtari poſſe auctoritate apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & declaramus, ac tam Concilij Tridentini, quam omnia, & ſingula alia decreta, ſtatuta, ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia ad omnes, & ſingulos ordines præfatos, eorumque domos, & loca, etiam propria bona in communi tamen retinentes extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per eaſdem præſentes declaramus. Ac inſuper eiſdem Ordinariis, & quibuſuis alijs tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & aliis arbitrio noſtro moderandis pœnis ſimiliter per præſentes mandamus, vt ſi quid per eos tam noſtro, quam prædeceſſoris noſtri temporibus, tam ratione Seminarij, ſubſidij, & decimarum, quam aliorum onerum huiuſmodi exactum fuit, id totum eiſdem fratribus, omni mora, & dilatione poſtpoſitis reſtituant, diſtrictius inhibentes eiſdem locorum Ordinariis, cæteriſque perſonis tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, & cuiuſuis dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentibus, ne eoſdem Mendicantium ordinum fratres præfatos, bona huiuſmodi retinentes quouis prætextu ſuper Seminarij, ſubſidij, & decimarum contributione moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant. Decernentes quoque præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſue ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimiliũ gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus tam per nos, quam etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcunque tenorum exiſtant includi, ſed illis non obſtantibus, in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, etiam ſub Data, etiam per ipſos eligenda de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe: & ad hoc, vt perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter ſedem apoſtolicam, & præfatorum ordinum Mendicantium huiuſmodi fratres habere debere. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Rom. Eccl. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere: irritum quoque, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, necnon quarumcunque tam cathedralium, quam Collegiatarum eccleſiarum Decanis, Præpoſitis, Archipresbyteris, Archidiaconis, Theſaurariis, & quibuſuis aliis in eiſdem eccleſiis dignitates obtinentibus, vbilibet, & in quibuſcunque regionibus, terris, & locis exiſtentibus per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi & eorum quilibet per ſe, vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum fratrum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem fratres, & eorum ſingulos præmiſſis omnibus pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quempiam ſuper illis quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, & aliis apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitution. & ordination. ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodolibet, etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, confirmatis, & ſæpius innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret (tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, aut alicuius prælati, vel in dignitate eccleſiaſtica conſtituti, ſigillo munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque eædem præſentes in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in acie Campi Floræ per aliquem ex curſoribus noſtris publicentur, & inter Extrauagantes conſtitutiones perpetuo valituras conſcribantur: ac poſtquam publicatæ fuerint, plenam, & indubiam fidem faciant: necnon omnes & ſingulos illas concernentes perinde ligent, ac ſi eſſent perſonaliter intimatæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die Prima Octobris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Io. Alf. Naldi.

A. Calorius.

Anno

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero decima ſexta menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, retroſcriptæ literæ in forma Breuis affixæ, & publicatæ fuerunt in retroſcriptis locis, vt moris eſt, per me Alexandrum Aſtancollum præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Idem Curſ.

Philibertus Chappius Magiſter Curſ.

IDEM

50

Declaratio portionum quæ aſsignari debent Vicarijs perpetuis in vnione beneficiorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad exequendum Paſtoralis officii debitum, vigilantibus ſtudiis intendentes, ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumue eccleſiarum, necnon monaſteriorum, beneficiorum, ſeu collegiorum, ac aliorum piorum locorum proſpero profectui, diuinique cultus augmento, & opportunæ congruæq; ſubſtentationi parochialium eccleſiarum eiſdem vnitarum ſtatui feliciter dirigendo, & perſonarum in illis curam animarum exercentium vtilitati recta ratione & prouida moderatione conſuli, & ſalubriter prouideri valeat, libenter interponimus noſtræ ſollicitudinis partes. Hinc eſt quod nos, ad quorum aures (quod non ſine animi noſtri moleſtia referimus) peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in deputandis Vicariis, ac in aſsignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, collegiis, vel locis piis perpetuo vnitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum exceſsiſſe, vt parum, aut nihil ex fructibus, redditibus, & prouentibus parochialium eccleſiarum ſic vnitarum eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, collegiis, aliiſue locis piis remanſerit, ob idque multæ ortæ ſint ſuper hoc controuerſiæ circa interpretationes decreti dicti Concilii. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderantesque vniones ipſas ideo a prædeceſſoribus noſtris factas eſſe, vt ex redditibus, & emolumentis beneficiorum vnitorum eccleſiis, monaſtriis, collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa vniuntur, facilius onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptius à miniſtris eccleſiaſticis in eiſdem diuina officia celebrentur, hoſpitalitas ſeruetur, aliaque charitatis opera exerceantur, ac etiam vt nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur: Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia auctoritate apoſtolica hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſsignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorū Prælatorum arbitrio facienda ita ſe continere & arbitrari debere, vt non maior centum, nec minor quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma computatis omnibus etiam incertis emolumentis & aliis obuentionibus communiter percipi ſolitis eis omnino aſsignetur, niſi Vicariis temporariis ſolitum fuiſſet plus aſsignari, ſiue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo, ſeu alia re ſtabili portio huiuſmodi conſtituatur, cuiuſcunque valoris parochialis eccleſia vnita fuerit, & habita etiam ratione redditnum, & onerum loci, cui parochialis ipſa vnita fuerit, ita quod portiones vltra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, & ſcutorum quinquaginta hactenus aſsignatæ, vel in poſterum forſan aſsignandæ, quo ad exceſſum, & defectum huiuſmodi nullius roboris, & momenti exiſtant, & ad ſummas prædictas reductæ & auctæ reſpectiue cenſeantur, niſi tamen valor annuus ipſius parochialis vnitæ habita ratione (vt præfertur) minor ſit quinquaginta ſcutis, quo caſu portio aſsignata, vel aſsignanda Vicario perpetuo non debeat excedere ſummam annuam valoris dictæ parochialis, ſed ſufficiat quod omnes fructus eius duntaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo. Et quoniam iniquum eſſet, eos qui commodis priuantur, eadem onera quæ prius ſuſtinebant debere ſufferre: Volumus, & ſtatuimus, quod eccleſiæ, monaſteria, collegia, beneficia, & pia loca huiuſmodi, in quorum parochialibus eccleſiis vnitis continget Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipſis Vicariis perpetuis aſsignatorum, ad ſolutionem quindenniorum, quam nobis & Cameræ apoſtolicæ ſoluunt, vlterius non teneantur, ſed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. ita tamen quod Vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à ſede apoſtolica nouam prouiſionem ſuæ deputationis, & ſoluere Annatā pro portione fructuum, redditnum, & prouētuum certorum ſibi aſsignata, & expedire literas apoſtolicas, nec alias ad poſſeſsionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & ſeruitium earundem parochialium admitti poſsint, niſi ſoluta Annata, & expeditis literis apoſtolicis nouæ prouiſionis, vt præfertur: alioquin integrum quindennium ſolui debere, nec Vicarii prædicti antea tuta conſcientia fructus percipere poſsint. Volumus inſuper & ita mandamus, quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam ordinariorū electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum eccleſiis vnitis ponentur, cum ipſorum ordinariorum, ſeu eorum Vicariorum præuio examine approbatione deputentur. Et ſi dictæ parochiales vnitæ erunt monaſteriis regularium mendicantium, poſsint à ſuperioribus dictorum monaſteriorum nominari ex ipſis mendicantibus, quos ſi ordinarii præuio examine per ſe, aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam animarum exercendam inuenerint, & ita pro idoneis approbauerint, teneantur in Vicarios, ad nutum tamen ſuperiorum ſuorum amouibiles, deputare. Idemque etiam ſeruetur in regularibus monachis tantum, dummodo in ea parochiali, in qua vnus ex eis monachis fuerit, ſeruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quatuor alii ex dictis monachis. Sicque per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi poteſtate, iudicari, & interpretari debere: Necnon irritum, & inane decernimus quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribātur. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius No-

tis Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, declarationis, ſtatuti, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Cal. Nouembris, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die uero decimaquinta Menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno eius ſecundo, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ Principis apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ibidem dimiſſis copijs affixis per nos Io. Andream Rogerium, & Antonium Clerici Curſores Apoſtolicos.

Ioannes Guerardi Magiſter Curſ.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

51

Prohibitio agitationis Taurorum, & Ferarum, & annullatio votorum, & iuramentorum, ſuper eiſdem.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. De ſalute gregis Dominici noſtræ curæ diuina diſpenſatione crediti, prout ex debito paſtoralis officij aſtringimur, ſollicite cogitantes, fideles cunctos gregis eiuſdem ab imminentibus corporum periculis etiam animarum pernicie perpetuo arcere ſtudemus. Sane licet deteſtabilis Duellorum vſus a diabolo introductus, vt cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex decreto Concilij Tridentini prohibitus fuerit: nihilominus adhuc in pleriſq; ciuitatibus, & aliis locis, quamplurimi ad oſtentationem virium ſuarum & audaciæ, in publicis priuatiſque ſpectaculis, cum Tauris, & aliis feris beſtiis congredi non ceſſant: vnde etiam hominum mortes, membrorum mutilationes, animarumque pericula frequenter oriuntur. Nos igitur conſiderantes hæc ſpectacula, vbi Tauri, & Feræ in circo vel foro agitantur, a pietate, & charitate Chriſtiana aliena eſſe, ac volentes hæc cruenta turpiaque dæmonum & non hominum ſpectacula aboleri, & animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus prouidere, Omnibus & ſingulis Principibus Chriſtianis quacunque tam eccleſiaſtica, quam mundana etiam Imperiali, Regia, vel quauis alia dignitate fulgentibus, quouis nomine nuncupentur, vel quibuſuis Communitatibus & Rebuſpublicis, hac perpetuo noſtra Conſtitutione valitura ſub excommunicationis, & anathematis pœnis ipſo facto incurrendis, prohibemus & interdicimus, ne in ſuis Prouincijs, Ciuitatibus, Terris, Oppidis & locis, huiuſmodi ſpectacula, vbi Taurorum aliarumque Ferarum beſtiarum agitationes exercentur, fieri permittant. Militibus quoque cæteriſque aliis perſonis, ne cum Tauris & aliis beſtiis in præfatis ſpectaculis, ipſi tam pedeſtres, quam equeſtres congredi audeant, interdicimus. Quod ſi quis eorum ibi mortuus fuerit, eccleſiaſtica careat ſepultura. Clericis quoque tam regularibus, quam ſæcularibus beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, vel in ſacris ordinibus conſtitutis ſub excommunicationis pœna, ne eiſdem ſpectaculis interſint, ſimiliter prohibemus. Omneſque obligationes, iuramenta & vota, a quibuſuis perſonis, vniuerſitate vel Collegio de huiuſmodi Taurorum agitatione, etiam vt ipſi falſo arbitrantur, in honorem Sanctorum, ſeu quarumuis eccleſiaſticarum ſolennitatum, & feſtiuitatum, quæ diuinis laudibus, ſpiritualibus gaudiis, piiſque operibus, non huiuſmodi ludis celebrari, & honorari debēt, hactenus factas, & facta, ſeu in futurum fienda, quæ, & quas omnino prohibemus, caſſamus & annullamus, ac pro caſſis, nullis, & irritis haberi perpetuo decernimus atque declaramus. Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus, & Baronibus, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ feudatariis, ſub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipſa eccleſia Romana obtinent, Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum dominos prædictos hortamur in Domino, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, præmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac terris huiuſmodi exactiſſime ſeruari faciant, vberrimam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi; Ac vniuerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ quatenus in Ciuitatibus, & diœc. propriis præſentes noſtras literas ſufficienter publicari faciant, & præmiſſa etiam ſub pœnis, & cenſuris eccleſiaſticis obſeruari procurent. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac exemptionibus, priuilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis cuiuſcunque qualitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, interdicti, caſſationis, annullationis, decreti, declarationis, mandati, hortationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud

mæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, kal. Nouembris, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, Die vero decimaquinta menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno eius Secundo, Retroſcriptæ Literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ ibidem dimiſsis copiis affiris per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Ioannes Guerardus Magiſter Curſ.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

52

Facultas Congregationum regularium imponendi cenſus pro ſolutione ſubſidii, & exemptio eorundem a contributione facienda ab aliis pro eodem ſubſidio.

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam. Cum nuper, poſtquam nos tumultibus in regno Franciæ per nonnullos iniquitatis pariter, & impietatis filios dicti Regni Proceres, & alios hæreticos excitatis, & potiſsimum conſpiratione etiam in chariſsimi in Chriſto filii noſtri Caroli Francorum Regis chriſtianiſsimi eiuſque familiæ exitium facta, ſimul & numeroſa claſſe, quam immaniſsimus Turcarũ Tyrannus contra chriſtiani nominis Principes, eorumq; regna, & dominia in ver proximum moliri dicitur, vt eidem Regi in tanto diſcrimine, quod illi imminere liquido conſtat, ſubſidium aliquod mittere, & aduerſus dictam claſſem loca maritima ſtatus noſtri eccleſiaſtici opportunis præſidiis firmare poſſemus, pecunias in eos ſumptus neceſſarias diligenter conquiri mandauerimus, dilecti filii Præſidentes, Viſitatores, Abbates, & Prælati Congregationum Caſsinenſis, Carthuſienſis, Lateranenſis, Montis oliueti, Camaldulenſis, Sancti Saluatoris, Vallis Vmbroſæ, Sancti Georgii in Alga, Cœleſtinorum, Ciſtercienſis, in Longobardia Sancti Hieronymi, Cruciferorum, & Silueſtrinorum intra Italiam conſiſtentium, vt vbere ſuæ dictarumque Congregationum erga Romanam Eccleſiam, & apoſtolicam ſedem, ac nos deuotionis affectum vſque magis nobis clarum facerent, in partem ſumptuum huiuſmodi nobis ſeu Cameræ noſtræ apoſtolicæ, aut cui vel quibus nos ſeu ipſa Camera mandauerimus, ſummam triginta millium ſcutorum auri in auro donationis, & largitionis nomine ſe ſoluturos vltro obtulerint: Nos eam animorum præfatarum Congregationum in nos promptitudinẽ grata accipientes mente, volentesq; eis, qui, ſicut accepimus, ſic nobis oblatam pecuniam nunc in promptu, aut modum illam cogendi, infraſcripto minus damnoſum, aut minus difficilem non habent, quo illam citius iuxta rei exigentiam cogere poſsint, opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eiſdẽ Præſidentibus, Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis Congregationum præfatarum, & cuiuslibet earum tenore præſentium, vt in & ſuper quibuſuis bonis immobilibus monaſteriorum, prioratuum, & locorum Congregationum eorumdem pro ſolutione dictorum triginta millium ſcutorum quoſuis annuos cenſus, quorum tamen pretia dictam triginta millium ſcutorum ſummam inſimul non excedant, prout melius inuenire poterunt, in perpetuum imponere, & ſic impoſitos quibuſuis perſonis etiam ſæcularibus communitatibuſque, & collegiis, vel aliis communibus locis vendere, & venditionis titulo conſtituere, & aſsignare, ipſiſque perſonis dictos cenſus ementibus, vt cenſus ipſos in ſortem minime computandos ab eiſdem Congregationibus in ſingulos annos percipere, & exigere, in ſuoſque, vel alios ſibi beneuiſos vſus, & vtilitatem conuertere, ac ex omnibus Congregationibus præfatis Caſſinenſis, Carthuſienſis, Lateranenſis & Montis Oliueti, earumque & cuiuslibet earum Præſidentibus, Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis, quippe quibus ex præfatis triginta millibus ſcutis ſummas cæteris maiores ſoluendi onus incumbit, vt pro portionum ipſas quatuor Congregationes, & vnamquamque ex eis de dicta triginta millium ſcutorum ſumma tangentium ſolutione, ſeu pro cenſuum, vt præfertur, venditorum redemptione quæuis ſtabilia monaſteriorum, Prioratuum, & aliorum earundem Congregationum locorum bona (quorum tamen ſingula pretia ſingulas portiones vnamquamque ex eiſdem Congregationibus, vt præfetur, tangentes non excedant) ſimiliter quibuſuis etiam ſecularibus perſonis, & locis pariter in perpetuum vendere, & alienare, indeque reſpectiue prouenientia pretia, & pecuniarum ſummas exigere, & recipere, ac de exactis, & receptis in forma de iure valida quietare, emptoribus autem ipſis. vt dicta ſtabilia bona emere, & acquirere libere, licite, & impunes, & abſque aliquo conſcientiæ onere, ſeu ſcrupulo reſpectiue poſsint, & valeant gratioſe concedimus, & indulgemus. Præterea iniquum rati eaſdem Congregationes pro vna eademque re dupliciter grauari, & propterea volentes earum indemnitati opportune prouidere, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus Congregationes ipſas, & quamlibet earum, ſingulaque ipſarum monaſteria, & loca ab alterius tanti, quantum ſubſidii nomine quotannis eidem Cameræ ſoluere conſueuerunt, per nos nuper eis per noſtras in forma breuis literas die tertia mẽſis Nouembris proxime elapſi expeditas impoſiti; & quorumuis aliorum ſubditorum, ſeu onerum ex hac prælatorum ſumptuum cauſa per nos forſan impoſitorum, ſeu imponendorum præſtatione, ſeu ſolutione, ita quod de illa, aut ex eis aliqua ſoluendum, ſeu in illa cum laicis etiam communitatibus, ſeu vniuerſitatibus, aut clericis regularibus, ſeu ſæcularibus concurrendum, ſeu contribuendum inuiti, cogi, aut eo prætextu moleſtari nullatenus poſsint, prorſus eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos facimus, eſſe volumus, & declaramus, præſenteſque noſtras de obreptionis, vel ſubreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu notari, argui, vel impugnari, aut reuocari, reſtringi, reduci, vel limitari nullatenus poſſe, & ſi ſecus fiat, quoties id fiet, toties illas in priſtinum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas, validaſque & efficaces etiam perinde ac ſi conſiſtorialiter, & de vene-

de venerabilium fratrum noſtrorum dictæ Romanæ Eccleſiæ Card. conſilio, & aſſenſu emanaſſent, fore, & eſſe ac cenſeri, vimque validi contractus inter nos, & Congregationes præfatas, & quamlibet ex eis initi habere debere, ac ad præmiſſa omnia, & ſingula plene proban. eaſdemque præſentes omnino ſufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri, ſicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Card. & Palatii noſtri cauſarum Auditores, necnon Clericos præfatæ Cameræ præſidentes in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario, ac Theſaurario generali noſtris, necnon dictis Clericis, Præſidentibus, præſentibus & futuris, cæteriſque ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, vt eaſdem præſentes in præfata Camera admittant, & in illius libris deſcribi, & regiſtrari faciant, ac inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari mandent, deſuperque patentes literas, mandata, & alias ſcripturas opportunas expediant, & expediri curent Non obſtantibus fe. re. Symachi, & Pauli II. ac Pauli IIII. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, & quibuſuis aliis apoſtolicis, ac in generalibus, necnon prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus cõſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Congregationum prædictarum, & illarum ordinum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, & indultis, ac literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis eiſdem Congregationibus, vel alicui ex eis, earumque monaſteriis, prioratibus, membris, locis, & perſonis quomodolibet conceſsis, quodque clauſulis cautelis, & decretis huiuſmodi nullatenus, aut non niſi ſub certis inibi expreſsis modo, & forma derogari poſſet, necnon prædeſignatis in forma Breuis literis a nobis ſuper præfata eiſdem Congregationibus facta impoſitione emanatis: Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Dictas vero prædeſignatas in forma Breuis literas quo ad prædictas Cõgregationes expreſſe reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac pro infectis, caſsis, & nullis haberi volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod preſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die prima Decembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

53

Profectio Militum, & Religioſorum S. Io. Hieroſolymitani in Inſulam Melitanam, & contributio ac ſolutio facienda pro defenſione ipſius Inſulæ.

PIVS Papa V. Dilecti filij ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum & multis multorum hominum fide dignorum literis, & crebris nuntiis ad nos quotidie afferatur immaniſsimũ Turcarum Tyrannum validiorem, quam vnquam antea ab vllo Chriſtiani nominis hoſte factũ eſt, claſſem comparare, qua ille ſtato tempore geminam feritatem ſuam in perniciem Reipublicæ Chriſtianæ exerceat, veſtraque potiſsimum Inſulæ, vnde abhinc fere triennio claſsis alia Turcica maxima cum ignominia, grauiſsimaque iactura Dei omnipotentis in primis auxilio, veſtraque virtute repulſa fuit, ferociſsime minitari nonnulli afferant: Idcirco cupientes ſecuritati veſtræ, Inſulæque veſtræ, quæ omnium prima tanquam Chriſtianorum propugnaculum illius conatibus obiicitur, omnibus, quibus poſſumus, rationibus conſulere, Cum audiamus complures ex fratribus Hoſpitalis veſtri, qui illius præſidio adeſſe tenentur, non ſolum prætextu impedimentorum per eos confictorum, aut indultorum apoſtolicorum eis deſuper conceſſorum per curias Principum vagari, ſeu in Prioratibus, Baiulatibus, Caſtellania Empoſtæ, Præceptoriis, & aliis dicti Hoſpitalis beneficiis, ſeu propriis domibus torpentes, & defenſionem inſulæ non curantes reſidere, verum etiam ſolutionem iurium per eos communi eiuſdem Hoſpitalis ærario debitorum in infinitum protrahere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes, & ſingulos Priores, Baiuliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Præceptores, & fratres dicti Hoſpitalis, & quoſcunque alios beneficia per fratres ipſius Hoſpitalis teneri ſolita in titulum, vel temporalem, aut perpetuam commendam obtinentes, ac fructus, redditus, & prouentus Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi loco penſionis annuæ, aut penſiones annuas ſuper illis ſibi reſeruatas, & aſsignatas percipientes cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtant, qui a dicta Inſula de preſenti abſunt, etiam ſi in Romana, vel quibuſuis curiis aliis degant, & noſtris, ſeu Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, aut Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, ſeu aliorum Principum, vel Prælatorum obſequiis inſiſtant, apoſtolica auctoritate tenore præſentium monemus & in Domino requirimus, quatenus infra tres menſes a die publicationis præſentium modo, & forma infraſcriptis faciendæ computandos, quorum trium menſium vnum pro primo, alium pro ſecundo, & reliquum pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica eis, & eorum cuilibet harum ſerie aſsignamus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis omnium & ſingulorum Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos (vt præfertur) obtentorum, necnon amiſsionis habitus per fratres prædicti Hoſpitalis geſtari ſoliti, & extinctionis reſeruationis fructuum, redditũm, prouentuum, ac penſionum huiuſmodi, necnon inhabilitatis ad quæuis beneficia eccleſiaſtica obtinenda pœnis, quas præſentibus literis non parentes incurrere volumus eo ipſo, debeant Priores videlicet Baiuliui, Caſtellanus,

Præceptores, & fratres, ac beneficia ipſius Hoſpitalis (vt præfertur) obtinentes perſonæ ſe (niſi in ſeruitijs veſtris de mandato veſtro occupentur) ad dictam Inſulam cum armis offenſiuis, & defenſiuis, ac comitiua iuxta eorum facultates decenti perſonaliter contuliſſe, & inibi, aut alibi, prout per vos ordinatum fuerit, defenſioni, & præſidio ipſius Inſulæ aſtitiſſe, alij vero fructus, redditus, & prouentus Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, aut ſuper illis penſiones annuas (vt præfertur) percipientes ad huiuſmodi defenſionem pro rata fructuum, redditutum, & prouentuum, aut penſionum annuarum eis, vt præmittitur, reſeruatorum, & aſsignatorum contribuiſſe: Et tam ipſi, qui dicti communis ærarij debitores exiſtunt, quam omnes alij etiam ſeculares clerici fructus, redditus, & prouentus Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, ſeu ſuper eis penſiones annuas (vt præfertur) percipientes pro rata fructuum, & penſionum huiuſmodi de omnibus, & ſingulis arreragijs, paſſagijs, ſpolijs, reſponſionibus, vacantibus, mortuarijs, & alijs quibuſcunque iuribus per eos dicto ærario quomodolibet debitis receptoribus per vos in partibus, in quibus beneficia debitorum huiuſmodi conſiſtunt deputatis, ſeu eorum vices gerentibus plene, & integre ſatisfeciſſe. Et nihilominus vobis, & moderno, ac pro tempore exiſtenti veſtro in dicta Curia Romana procuratori generali, omnibuſque alijs, quibus vos vices veſtras ſuper hoc ſpecialiter committetis, & illorum cuilibet contra quoſcunque ex Prioribus, Baiuliuis, Caſtellano, Præceptoribus, & fratribus aliiſque perſonis, & clericis ſecularibus, ſub præſentibus comprehenſis, qui monitioni, & requiſitioni noſtris prædictis parere contempſerint, ſeruatis quatuor terminis ad docendum eidē monitioni, & requiſitioni paruiſſe, per affixionem citationum in loco veſtro Capitulari, aut in albergijs, ſeu alijs locis conſuetis, vel in eadem Romana curia, in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ ad declarationem incurſus pœnarum huiuſmodi quoad omnia, & ſingula ſupradicta omiſsis reliquis omnibus ſolemnitatibus, & ſola facti veritate inſpecta procedendi, & de Prioratibus, Baiulatibus, Caſtellania, præceptorijs, & alijs beneficijs prædictis per priuationem huiuſmodi tunc vacantibus quibuſuis perſonis idoneis, prout vobis videbitur libere prouidendi, ac ipſas perſonas in eorundem Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum corporalem, realem, & actualem poſſeſsionem inducendi, & priuatos ab illis realiter, & cum effectu amouendi, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, & dictis receptoribus, ſeu eorum vices gerentibus interim vice, & nomine dicti communis ærarij eorundem Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum per priuationem huiuſmodi vacantium poſſeſsionem propria auctoritate abſque aliquo ſpolij vitio apprehendendi, & penes ſe retinendi, atque ex fructibus exinde prouenientibus dicto communi ærario plene, & integre ſatisfaciendi, & de illis, ac dicta poſſeſsione pro veſtro arbitrio diſponendi, & alia quæcunque in præmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis concedimus facultatem, & poteſtatem. Decernentes ex nunc de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes, & ſingulos proceſſus per vos, vel procuratorem veſtrum præfatum, aut alios a vobis, vt præmittitur, pro tempore deputatos, in eadem Romana curia, vel extra eam pro tempore factos validos, firmos, & efficaces fore, nec vllo vnquam tempore de nullitatis, aut inualiditatis vitio, ſeu defectu ex quauis cauſa quantumcunque neceſſaria, etiam ſi ad eius ſuppletionem, aut ſatisfactionem plenitudo apoſtolicæ poteſtatis huiuſmodi requireretur, & neceſſaria foret, in iudicio, vel extra impugnari poſſe, & ſic per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis etiam dicta auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, & Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et inſuper vniuerſis & ſingulis modernis, & pro tempore exiſtentibus Vaſallis, Colonis, partiarijs, agricolis, & cenſuarijs ſingulorum Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & beneficiorum in quibus pœnam priuationis huiuſmodi locum ſibi quomodolibet vendicare contigerit, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ (vt præfertur) a qua niſi ſatisfactione præuia abſolutionem nequeant obtinere, mandamus, vt de fructibus, redditibus, prouentibus, cenſibus, & alijs iuribus Prioribus, Baiuliuis, Caſtellano, Præceptoribus, fratribus, perſonis, & clericis præfatis tunc debitis, & ex tunc in poſterum debendis non niſi dictis receptoribus, vel pro eis agentibus vſque ad integram creditorum communis ærarij huiuſmodi ſolutionem, & dictæ poſſeſsionis per eos ad mandatum veſtrum faciendam dimiſsionem reſpondeant, ſcituri quicquid ſecus egerint fore nullum, eoſque quod aliter ſoluerint, amiſſuros eſſe. Poſtremo quibuſuis iudicibus ſecularibus contra eos qui pœnam amiſsionis habitus huiuſmodi vigore præſentium pro tempore incurrerint, ſi clericali charactere inſigniti non fuerint, tanquam omni exemptionis priuilegio quod ipſis ratione dicti Hoſpitalis competebat prorſus exutos, & membra ab eodē Hoſpitali perpetuo abſciſſa in quibuſcūque cauſis, & ſuper quibuſuis criminibus, exceſsibus, & delictis per eos tam eatenus commiſsis, quam ex tunc in poſterum committendis realiter, & perſonaliter, ac criminaliter, perinde ac ſi ipſius Hoſpitalis fratres nunquam fuiſſent procedendi plenam, & liberam auctoritate, & tenore præmiſsis concedimus facultatem, & poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus apoſtolicis, ac ipſorum Prioratuum, Baiuliuatuum, & Caſtellaniæ etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis eiſdem Prioribus, Baiuliuis, Caſtellano, præceptoribus, & fratribus aliiſque prædictis etiam noſtris, & dictorum Cardinalium, atque aliorum familiaribus continuis commenſalibus ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacisſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedē prædictam etiam ad Imperatoris, ſeu Regum, vel aliorum Principum inſtantiam, ſeu eorum intuitu, aut motu ſimili, ſeu alias quomodolibet conceſsis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod ipſi ad tempus, vel forſan etiam perpetuo vigore quarumuis literarum etiam apoſtolicarum, aut veſtra ordinaria auctoritate ex quacunque quantumuis maxima, & vrgentisſima cauſa ad eandem Inſulam accedere non teneantur, nec ad id a quoquam quauis auctoritate cogi poſsint, nulluſque propterea aliquas ſententias, cenſuras, aut pœnas incurrat. Quibus omnibus, etiam ſi pro

eorum

eorum ſufficienti derogatione de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus quod earũ tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi realiter exhiberentur, & oſtẽderentur. Et vt præmiſſa omnia ad notitiam eorum, quorum intereſt, deducantur, nec aliqui eorum ignorantiam, aut excuſationem aliquam prætendere valeant, etiam volumus, & dicta auctoritate apoſtolica ſtatuimus, & decernimus, quod literæ huiuſmodi, ſeu earum tranſumptum in acie Campi Floræ, & Cancellariæ huiuſmodi, ac baſilicæ Principis Apoſtolorum valuas, necnon in loco Capitulari veſtri Prioratus Vrbis, & ſingulis Prioratibus, Baiulatibus, Caſtellania, & Præceptoriis prædictis more ſolito publicentur, earumque exemplum cum præſentibus auſcultatum inibi affixum dimittatur. Quodque publicatio, & dimiſsio exempli huiuſmodi omnes, & ſingulos, ſub eiſdem præſentibus comprehenſos arctent, & afficiant in omnibus, & per omnia perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & notificatæ, ſeu intimatum, & notificatum fuiſſet, cum non ſit veriſimile eis remanere incognitum, quod tam patenter omnibus erit publicatum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die duodecima Decembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

54

Applicatio fructuum beneficiorum reſeruatorum in Regno Neapolis vacantium, a die vacationis vſque ad diem quo prouiſi poſſeſsionem cœperint de manu Nuntii.

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam. Cupientes malitiis nonnullorum, qui fructus monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatorum vſurpare non verentur, occurrere, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ indemnitati, quantum cum Deo poſſumus, conſulere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus, ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcunque quomodolibet, & qualitercunque nuncupata omnium & ſingulorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, & monaſteriorum etiam Conſiſtorialium nobis, & ſedi apoſtolicæ, tam per conſtitutiones apoſtolicas, quam Cancellariæ apoſtolicæ regulas editas, & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quauis cauſa generaliter, vel ſpecialiter reſeruatorum, ſeu affectorum in Regno Neapolis, & quibuſuis illius prouinciis, ciuitatibus, terris, oppidis, & locis conſiſtentium per obitum, & alias quouis modo, præterquam per ceſſum illa obtinentium pro tempore vacantium, a die ipſorum beneficiorum, & monaſteriorum vacationis pro rata temporis, vſque ad diem, quo prouiſi per nos de eiſdem beneficiis, & monaſteriis vigore literarum noſtrarum ſub plumbo illorũ poſſeſsionem de manu dilecti filii Magiſtri Pauli Odeſcalchi Notarii, & in dicto Regno Nuntii, & Collectoris noſtri, quem per alias noſtras literas Commiſſarium ad capiendum poſſeſsionem beneficiorum, & monaſteriorum huiuſmodi deputauimus, habuerint, & acceperint, & aliter capta poſſeſsio nullius ſit roboris, vel momenti, ac prouiſis ipſis nullus ius per eam acquiri, neque eis vllatenus ſuffragari poſsit, eidem Cameræ apoſtolicæ auctoritate apoſtolica tenore præſentium applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare, & pertinere, nullumque præter nos, & dictam Cameram, aut ipſum Paulum Nuntium, & Collectorem, aut ab ipſo deputatos ſubcollectores ea percipere, exigere, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere, ſtatuimus, & ordinamus, & nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus eccleſiæ quoad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quoad vero alios inferiores etiam ſub excommunicationis, & aliis arbitrii noſtri, & quoad omnes, ſub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis, diſtricte præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, ſeu affecta prædicta quouis prætextu, cauſa, aut quæſito colore cuiquam conferre, ſeu de illis prouidere quoquo modo audeant, vel præſumant, ſicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque quauis auctoritate fungentes Iudices, Commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Mandantes eidem Paulo Nuntio, & Collectori, vt noſtro, & dictæ Cameræ nomine fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta huiuſmodi exigat, percipiat, & leuet, ſibique conſignari, & tradi ab omnibus, ad quorum manus peruenerint pro rata prædicta per cenſuaras, & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris, & facti remedia quæcunque appellatione poſtpoſita faciat, & curet, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Super quibus omnibus, & ſingulis plenam, & liberam illi per præſentes concedimus facultatem, & poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac monaſteriorum & illorum ordinum, ac beneficiorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, illis, & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſ-

 ſimis,

ſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliiſque decretis etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſsis, confirmatis, & innouatis (Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſiue debere decernimus) cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentium manu Notarii publici ſubſcriptis tranſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die octaua Ianuarii milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

I D E M

55

Aduocatio ad ſe, & ſucceſſores ſuos Ro. Pont. cauſarum confidentiarum, tam motarum, & pendentium, quam in futurum mouendarum.

PIVS Papa V. Motu proprio, &c. Licet fel. record. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter poſtquam certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciem beneficiorum confidentiam vocatam etiam in Romana curia, atque adeo in ſacrum venerabilium fratrũ noſtrorum, tunc ſuorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegium quaſi per cuniculos irrepſerat, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facultate, ſeu potius importunis amicorum familiariumque precibus adductos, beneficia in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & tunc frequenter recipere intellexerat, hancque illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam a tanto ſaltem collegio prorſus eliminare cupiens, eoſdem fratres in ſuo conſiſtorio ſecreto non ſemel admonuerat huic aliena beneficia cuſtodiendo modo ne aſſueſcerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, ſed ſic recepta dimitterent. Cumque ad aures ſuas perueniſſet eorum aliquos monitionis huiuſmodi immo potius ſuimet oblitos ea quæ cuſtodienda receperant beneficia nondum tamen dimiſiſſe, & inſuper illos & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, eccleſias, monaſteria, dignitates, & alia beneficia in eorum fauorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, illaque in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, ac alias auctoritate Apoſtolica conceſſa quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum fauorem cepiſſe, vel alias dimiſiſſe, ac ſibi propterea fructus eccleſiarum, monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi in toto, vel in parte, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus ad eccleſias, monaſteria, & beneficia huiuſmodi ſibi reſeruari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, vt confidentes ſic decimarum apoſtolicarum, vel communis dicti collegij, & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eluderent, & alia tunc expreſſa feciſſe in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum. His & aliis tunc expreſsis occurrere volens, per ſuas ſub plumbo expeditas literas, eccleſias, & monaſteria, ac beneficia huiuſmodi ipſo iure a die receptionis eorum vacauiſſe, & vacare, ac fructuum reſeruationes vt præmittitur factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, & alia ſimiliter tunc expreſſa decreuerit, & declarauerit, cum prohibitionis, & decreti, ac aliis clauſulis etiam tunc expreſsis, prout in ipſis literis plenius continetur. Tamen pro eo, quod ipſe Pius prædeceſſor ſibi, ipſi & ſucceſſoribus ſuis præmiſſorum, & in eiſdem literis contentorum cognitionem, & dictarum literarum executionem prout debebat non reſeruauit, cum, vt plurimum, iſtæ confidentiæ inter S. R. E. Cardinales, & Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios potentes viros ſint, & inferiores iudices ad eos pro eorum dignitatibus, gradibus, vel officiis, aut potentia reſpectum habentes, ac etiam quia nullus eſt, qui contra eos ſe inſtigatorem, aut accuſatorem oſtendere, aut propalare velit in iuſtitia deſuper exhibenda, & miniſtranda, ac præfatis Pij prædeceſſoris literis exequendis ſe negligentes, aut moroſos reddunt. Quo fit, vt ad aures noſtras non ſine animi noſtri diſplicentia perueniat, vt nonnulli ſacros canones, ſeu literas Pij prædeceſſoris huiuſmodi paruipendentes non vereantur in animarum ſuarum perniciem eccleſias etiam Cathedrales, & metropolitanas, monaſteria, prioratus, & alia beneficia ſecularia, & regularia in confidentiam, quam ſimoniacam prauitatem ſapere non ignorant, acceptare, & retinere, ſeu illa in vim aſſertorum regreſſuum, ſiue acceſſuum, & ingreſſuum ſic, vt præfertur, eis conceſſorum, & effectum, vt aiunt, fortiorem conſequi & habere velle, Nos, qui poſt noſtram ad ſummi apoſtolatus apicem diuina fauente clementia aſſumptionem inter alias nobis imminentes curas hoc præcipue, & maxime cordi habuimus, prout habemus, huiuſmodi confidentias de medio tollere, & in ſua pertinacia circa huiuſmodi eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum detentionem, ſeu aſſecutionem perſiſtentes niſi reſipiſcant debitis nobis viſis pœnis plecti; ac vnicuique prout ex noſtro vniuerſali, & paſtorali officio tenemur, in his iuſtitiam miniſtrare, & ne abuſus, vel potius delictum huiuſmodi vlterius fidelium animas illaqueatas tenendo progrediatur, omni debito, & celeri remedio prouidere volentes: Motu ſimili &c. ac ex noſtra certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præmiſſorum omnium cognitionem, & literarum prædictarum executionem nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus reſeruantes prout harum ſerie reſeruamus, omnes, & ſingulas confidentiarum huiuſmodi contra quoſcunque etiam eiuſdem S. R. E. Cardinales, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcunque coram quibuſcunque iudicibus, etiam ad hoc ſpecialiter delegatis, etiam ſacri Palatij apoſtolici cauſarum Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus motas, & pendentes, in eiſdem ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, ac etiam alias quaſcunque ſimilium confidentiarum cauſas contra ſupradictos, & alios quoſcunque de cætero mouendas, ſeu ad nos quomodolibet deferendas per nos ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta, etiam per viam inquiſitionis, ſeu ex noſtro officio, aut alias nobis expedire videbitur procedendo,

dendo, audiendas, cognoſcendas, decidendas, fineque debito terminandas, & totaliter exequendas ad nos auocamus, deciſionique, & terminationi per nos ſuper illis faciendæ appellatione quacunque etiam alias de iure admiſsibili reiecta, & poſtpoſita ſtandum, ac acquieſcendum, & omnino parendum, & obediendum fore ſtatuimus, & ordinamus, ſicque mentis, & voluntatis noſtræ incommutabilis eſſe dicimus, decernimus, & declaramus. Certificantes prout certificamus, & atteſtamur omnibus, & ſingulis ſupradictis in ipſis cauſis eos in eorum prætenſis iuribus, & aliis quæ coram nobis dicere, & allegare, ſeu prætendere voluerint audiendo, iuſtitiam, vt par eſt, nos miniſtrare paratos exiſtere. Non obſtantibus præmiſsis, & quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis in contrarium quomodolibet editis, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volentes ſolam noſtram, per placet, ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio fidem facere, quacunque regula contraria non obſtante. Et vt præmiſſa ad ſupradictorum, & aliorum quorum intereſt notitiam deuenire poſsint, præſentem noſtrum motum proprium per vnum ex noſtris curſoribus in Baſilicæ principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis illius copia inibi affixa, vt moris eſt, publicari mandamus, Quæ omnes ſupradictos perinde arctent, ac ſi eis ipſe motus proprius perſonaliter intimatus fuiſſet.

Placet Motu proprio. M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, Die vero quinta menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Secundo, ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis per me Stephanum de Olea S. D. N. Papæ Curſorem. Franciſcus Sottocaſa Mag. Curſ.

Andreas de Graſsis Not. a S. D. N. ſpecialiter deputatus.

IDEM

56

Reformatio Procuratorum, & Solicitatorum Vrbis.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Nuper volen. errores, & abuſus qui in tribunalibus Vrbis temporum malitia irrepſerant corrigere, venerabilibus fratribus Baldo Amerin. almæ vrbis Gubernatori, & Carolo de Craſsis Montis Flaſconen. Cameræ apoſtolicæ Clerico Epiſcopis, & dilectis filiis Alexandro Riario curiæ eiuſdem Cameræ generali Auditori, Blaſio Buſetto eiuſdem Vrbis Senatori, Franciſco Sarmiento cauſarum palatii apoſtolici Auditori, Alphonſo Binarino noſtri in ſpiritualibus Vicarii generalis Vicegerenti, necnon Nicolao Ormanetto Notario noſtro, & Honophrio Camaiano Cameræ apoſtolicæ præſiden. negotium reformationis officiorum, & tribunalium commiſimus perſcrutan. & nobis referen. ac ſucceſsiue terminan. Quia autem res huiuſmodi longe lateque diffuſa multa habet capita, non ab re viſum eſt ex illis vnum præcipuum, & maxime neceſſarium, dum cætera maturius digeruntur, præſenti noſtra conſtitutione terminare, quo ſic præciſo, facilius ad vniuerſi operis cœpti conſummationem valeat deueniri. Sane licet procuratorum vſus vtilis, & neceſſarius vbique locorum exiſtat, tamen in hac alma Vrbe noſtra propter multitudinem negotiorum quæ ad hanc ſanctam ſedem apoſtolicam ex vniuerſis Chriſtianorum partibus deferuntur, maxime vtilis, & neceſſarius exiſtat, & quamuis in Romana curia multi probi, & periti viri reperiantur ex his qui alienas cauſas agunt, & defendunt, nihilominus eorundē Deputatorum, & aliorum relatione percepimus in hac alma vrbe noſtra ita procuratorum, & ſolicitatorum numerum, & multitudinem excreuiſſe, & eo vſque inoleuiſſe, vt quiuis imperitus, & Romanæ Curiæ praxi, rerumque agendarum experientia inſufficiens, calumnioſus, calumniiſque, & litium protelationibus deditus, procuratoris, ſeu ſolicitatoris officio fungi abſque aliqua approbatione, & facultate ſibi commiſſa audeat. Quo fit, vt non modo nullitates innumeræ eorum imperitia, & calumnia, ac cauillatione oriantur, attentataque committantur, Iudiceſque periti in eorum imperitia inſtruenda, & calumniis refellendis intolerabili moleſtia afficiantur, quin etiam amplius eorum principalium etiam bonum ius fouentium cauſæ, & in quibus aliàs victoriam eorum principales reportare poſſent, in perditionem prolabantur, ac etiam propter eorum calumnias, tergiuerſationes, & ſubterfugia quibus nonnulli ex eis maxime dediti reperiuntur, lites in infinitum protrahantur adeo, vt ſæpenumero etiam iuſtitiam fouentes litium dilatione affecti, & quandoque etiam præuaricationibus hominum huiuſmodi perterriti, lites & cauſas ipſas deſerere cogantur, in graue ipſarum partium præiudicium, ac ipſum procuratorum, & ſolicitatorum animarum periculum, & damnationem, vnde etiam ſæpe accidit, vt de iudicibus iniuſte deferantur querelæ. Nos igitur etiam veſtigiis fe. re. Leonis X. & Pauli III. Rom. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum inhærendo, volentes partium in eadem Romana Curia colligantium indemnitati conſulere, & erroribus huiuſmodi de aliquo opportuno remedio occurrere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus, & mandamus, ne de cætero perpetuis futuris temporibus quiuis modernus cauſarum procurator, ſeu ſolicitator (exceptis in Collegio procuratorum hactenus deſcriptis, & matriculatis, & aliis ab eiſdem reformatoribus approbatis) coram quibuſcunque iudicibus Romanæ Curiæ comparere, & proceſſus inſtruere, ac procuratoris, ſeu ſolicitatoris officium exercere, niſi præuio examine ſuper eius doctrina, qualitate, & moribus a ſupradictis, quibus negotium reformationis huiuſmodi commiſimus, probatus, & ad huiuſmodi munus procurationis, ac ſolicitationis admiſſus fuerit, cuius nomen ſit annotatum in cedula eorundem Deputatorum manu ſubſcripta, & iudicibus quorumcunque tribunalium Vrbis per curſorem intimata. Alii vero qui de cætero perpetuis futuris temporibus procuratores, & ſolicitatores cauſarum fieri, illorumque officium exercere voluerint, illud nullatenus exercere valeant, niſi etiam cum licentia præuio examine, vt ſupra in ſcriptis habita a præſentibus, & pro tempore exiſten. almæ vrbis Gubernatore, curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditore, noſtro in ſpiritualibus in hac alma vrbe Vicario, ſeu Vicegerente, & almæ vrbis Senatore, Collegii Auditorū Rotæ, & Clericorum Cameræ apoſtolicæ Decanis, Romanæ Curiæ Iudicibus, & de tali licentia in cauſis in

quibus comparuerint fidem faciant. Facultatem dantes, ac etiam præcipientes, quatenus ſaltem bis in annos procuratores, & ſolicitatores præfatos nunc, & pro tempore, vt præfertur, exiſten. vltra eorum primum examen iterum ſemel, vel pluries quolibet anno pro eorum arbitrio examinandi, licentiaſque per eos conceſſas ſeu concedendas, vel approbationem illorum iam dictam ex cauſa reuocandi, eis ac quibus, & quotiens ipſis videbitur, & placuerit, officium, & exercitium procuræ, & ſolicitationis huiuſmodi ſub prædictis, vel aliis per eos imponen. moderan. & applican. pœnis perpetuo, vel ad tempus inhibendi, & interdicendi, appellatione quacumque remota, quorum quidem procuratorum, & ſolicitatorum approbatorum nomina deſcribantur in tabula, quæ retineatur publice in quibuſcunque tribunalibus Vrbis vt ab omnibus cognoſci poſsint, ſeu aliquo loco eiſdem DD. Gubernatori, Auditori Cameræ, Vicario, & aliis prædictis beneuiſo. Mandantes inſuper ſupradictis omnibus, cæteriſque quibuſcunque Romanæ curiæ Iudicibus, quatenus ſub inobedientiæ, ac indignationis noſtræ incurſu, procuratoribus, & ſolicitatoribus cauſarum nunc & pro tempore exiſten. publico per eos vigore præſentis Motus proprii decernen. & in locis publicis almæ vrbis affigendo edicto ſub perpetui ab Vrbe exilii, exercitiique procuræ, & ſolicitationis huiuſmodi officii priuatione, inhabilitatiſque ad illud exercendum, carceration. ac pecuniariis, aliiſque eorum arbitrio imponen. moderan. & applican. pœnis inhibere debeant, ne ipſi nunc, & pro tempore exiſten. cauſarum procuratores, ſeu ſolicitatores, & alii quicunque officium huiuſmodi exercentes, & exercere volen. audeant alienas cauſas agere, in eis comparere, & officium procuræ, vel ſolicitationis exercere, niſi prius de licentia, & facultate in ſcriptis obtenta a dictis noſtris reformatoribus, & aliis prædictis etiam eorũ propria manu ſubſcripta fidem fecerint, inobedienteſque, & contrafacien. quoſcunque pœnas prædictas incurriſſe declarent, carcerent, priuent, ac ad exilium, & prædictas, & alias quaſcunque imponen. moderan. & applican. pœnas condemnent, ac ſuas declarationes, & condemnationes effectualiter exequantur, & plenarie ab his ad quos pertinet exequi faciant. Præmiſsis, & quibuſcunque conſtitutionibus, ac ordinationibus apoſtolicis in contrarium forſan. facien. non obſtantibus, quibus omnibus, etiam ſi illorum tenores &c. latiſsime derogamus, cum clauſulis opportunis, & conſuetis. Volumus etiam quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique in iudicio, & extra fidem faciat abſque alia regiſtratura, ſeu literarum expeditione.

Placet Motu Proprio. M.

Præſentetur B. Americus Regens.

Die decimatertia menſis Ianuarii milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, retroſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ dimiſsis ibidem copiis affixis per me Iulium Parinum S. D. N. Papæ Curſ.

Franciſcus Sottocaſa Magiſter Curſ.

IDEM

57

Diſpoſitiones in fauorem Eccleſiæ & domus Beatæ Mariæ de Laureto, infra certum tempus notificentur, & notificationes annotentur. Facultaſque in euentum negligentiæ conceſſa Commiſſariis Fabricæ S. Petri exigendi Legata eidem Eccleſiæ relicta limitatur.

AD perpetuam rei memoriam. Ad Romani Pontificis ſpectat officium opportunis prouidere remediis, ne eccleſiæ, & alia pia loca, præſertim Rom. eccleſiæ immediate ſubiecta & in honorem glorioſiſsimæ Dei genitricis dedicata, ſuis tam ſpiritualibus quam temporalibus bonis aliquorum malitia, vel negligentia fraudentur. Sane nuper ad aures noſtras non ſine dolore peruenit, complures Chriſtifideles perſonas, diuerſarum ciuitatum, & locorum, tam in Italia, quam extra eam, multas variaſque pecuniarum ſummas, & res ac bona eccleſiæ beatæ Mariæ Virginis de Laureto nuncupatæ nullius diœceſis, deuotionis cauſa reliquiſſe, donaſſe, aut alias conceſsiſſe, de quibus certa notitia propter iniuriam & negligentiam Notariorum, qui in dictis ciuitatibus & locis de relictis, donationibus, & conceſsionibus huiuſmodi rogati fuerunt, aut aliarum perſonarum, quæ de illis ſcripturas confecerunt, hactenus haberi non potuit, nec poteſt in præſenti, vnde dicta eccleſia non modicum ſentit detrimentum. Nos igitur ne eccleſia præfata, pecuniis, rebus, ac bonis huiuſmodi defraudetur, atque immodicis ſumptibus per commiſſarios pro eorum exactione fieri ſolitis exoneretur, ipſaſque pecunias res & bona eadem eccleſia facilius conſequatur, de aliquo opportuno remedio prouidere, ipſiuſque eccleſiæ indemnitati, quantum cum Deo poſſumus, prout tenemur, conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum locorum quorumcunque Notariis, aliiſque perſonis, ex quorum tam publicis, quam priuatis ſcripturis conſtare quouiſmodo poteſt, aut poterit in futurum de aliquibus pecuniarum ſummis, rebus, ac bonis cuiuſcunque quantitatis, qualitatis, generis, ac valoris exiterint, quæ eccleſiæ præfatæ pure, vel conditionaliter, aut alias quomodocunque ſaltem a triginta annis citra in aliqua vltima voluntate relicta, vel inter viuos donata, vel quomodolibet conceſſa, aut promiſſa fuerint, aut in poſterum relinquentur, donabuntur, concedentur, aut promittentur, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo, & ſub priuationis ſuorum officiorum, ac ſolutionis dupli pecuniarum, rerum, ac bonorum præfatorum, pro vna videlicet ipſi eccleſiæ, & altera medietatibus ſolutionis dicti dupli accuſatori, & executori æqualiter inter eos diuidendis & applicandis pœnis præcipimus & mandamus, & inſuper hac noſtra in perpetuum valitura ordinatione, & conſtitutione ſub eiſdem pœnis ſtatuimus & ordinamus, vt de cætero perpetuis futuris temporibus Notarij & perſonæ præfatæ omnes & ſingulas diſpoſitiones in fauorem dictæ eccleſiæ a quocunque, & quomodocunque faciendas, de quibus, tam per ſuas proprias, quam per aliorum etiam defunctorum ſcripturas penes ipſos exiſtentes, quomodocunque conſtare poteſt, in Italia intra trium, extra vero eam infra octo menſium ſpacium, ſi eas per viã vltimæ voluntatis fieri contigerit, a die mortis diſponẽtium, ſi vero inter viuos a die ſolutionis faciendæ computandum, diſpoſitiones autem iam factas infra ſimile ſpacium, a die tamen intimationis præſentium, ſibi etiam

per

per earundem præſentium, vel earum tranſumptorum, vt infra ſubſcriben. ac ſigillandorum affixionem ad valuas cathedralium eccleſiarum in ciuitatibus, & inſigniarum eccleſiarum in terris, caſtris & locis præfatis facien. computan. Gubernatori pro tempore exiſtenti ipſius eccleſiæ, ſeu perſonis ab eo pro maiori commoditate eorundem Notariorum & aliarum perſonarum in certis præcipuis ciuitatibus, ſeu locis eius arbitrio ad hoc deputan. reuelare, ac notificare, præfati vero deputandi ipſum Gubernatorem notificationum, & denunciationum ſibi per Notarios factarum huiuſmodi ſingulis quibuſque menſibus certiorem facere, & eaſdem notificationes, ac denunciationes in libris ſuis, etiam ad hoc ſpecialiter confectis, vel conficiendis manu propria annotare, eoſdemque libros ad Gubernatorem præfatum, quoties ab eo ſuper hoc requiſiti fuerint, mittere, aut deferre, necnon vt idem Gubernator denunciationes, & notificationes non ſolum Notariorum & aliarum perſonarum, ſed etiam deputandorum prædictorum annotare, ſeu manu Cancellarij ipſius eccleſiæ annotari facere in libro ad hoc etiam ſpecialiter confecto vel conficiendo, dictoſque libros in fine ſui officij, ſuo in officio Gubernatoris immediato ſucceſſori coram Notario ad hoc ſpecialiter vocato, & rogato conſignare reſpectiue teneantur & debeant, & vnuſquiſque eorum teneatur & debeat. Quoniam vero commiſſarij fabricæ Baſilicæ principis apoſtolorum de vrbe vigore nonnullorum priuilegiorum a diuerſis Romanis Pontificibus eidem fabricæ ſuper exactione certorum legatorum conceſſorum quintam partem legatorũ ipſi eccleſiæ de Laureto relictorum exigendi facultatem habere prætendunt, volumus, & eiſdem fabricæ prædictæ commiſſariis nunc, & pro tempore exiſtentibus, Motu & ſcientia, ac poteſtate ſimilibus etiam diſtricte præcipiendo mandamus, ne in poſterum vigore præfatorum, aut quorumcunque aliorum priuilegiorum quintam partem præfatam, niſi poſtquam de miniſtrorum ipſius eccleſiæ in exigendis dictis legatis negligentia conſtiterit, exigere poſſint, audeantue, aut præſumant, quodque negligentiam prædicti Miniſtri non aliter quam ſi infra annum in Italia, vel infra biennium extra eam, a die quo denunciationes, & notificationes Gubernatori, vel deputandis prædictis factæ fuerint, vel ſi denunciationes & notificationes prædictæ factæ non fuerint, infra biennium in Italia, & Quinquennium extra eam a die mortis teſtatorum, ſeu alias diſponentium computan. legata huiuſmodi non exegerint, aut deſuper litem contra hæredes, ſeu alios eorundem legatorum debitores non mouerint, incurriſſe cenſeantur. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac priuilegiis dictæ fabricæ conceſſis, quorum omnium tenores haberi volumus pro ſufficienter expreſſis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et quia difficile eſſet earundem præſentium notitiam, ad ſingulos Notarios, aliaſque perſonas ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum huiuſmodi peruenire, & vbique illas affigi, vel intimari, etiam motu & ſcientia ſimilibus volumus, & decernimus, quod illarum tranſumptis, etiam per impreſſionem factis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ eccleſiæ, aut alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis ea prorſus fides indubia in iudicio & extra, ac alias vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die decima Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

IDEM

58

Quæ reſignationes ab Ordinariis admitti non debeant.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quanta Eccleſiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat miniſtrorum in eam ingreſſio vitioſa, iam late perſpiciant, & cum mœrore expendant Præſules omnes & paſtores, quando hæc pernicies cæterarum omniũ maxima, tam multas orbis Eccleſias impie violarit. Quia vero hoc malum cum in cæteris frequens, tum maxime in beneficiorum, & officiorum eccleſiaſticorum dimiſsione admittitur, nemini moleſtum eſſe debet, quod pridem de reprimendis quotidianis fraudibus quæ hac in re frequentiores internoſcuntur, certam aliquam rationem tandem inituri, officii noſtri partes in prohibenda omnibus interim reſignationum huiuſmodi receptione paulo ſeuerius interpoſuerimus, omneſq; beneficiorum interim reſignandorum diſpoſitiones quæ fierent, in irritum reuocauerimus, ac etiam decreuerimus nullum per eas in illis ius, neque titulum, vel coloratum tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ipſis prouiſis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore: Collatores vero alias in illorum diſpoſitione etiam tanquam deuolutionis iure ſeſe interponere non poſſe, ſed de eis vt vere vacãtibus, ſiue per Romanos Pontifices ſiue alios collatorum eorundem ſuperiores, vti prauentum eſſet, libere prouideri. Nunc autem intendentes inſtitutum hoc noſtrum, quo ſanctuarium Domini cupimus illibatum auctore Domino perſequi, ac ſimul quantum in nobis eſt cauere, ne reſignationes ipſæ dehinc pro cuiuſque arbitrio, nulliſque vel certe leuibus cauſis paſsim, & temere admittantur, prohibitionem, & alia prædicta ac cætera omnia noſtris ſuper his literis contenta eatenus relaxamus, vt poſthac Epiſcopi, & alii facultatem habentes eorũ duntaxat reſignationes recipere & admittere poſsint, qui aut ſenio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxii, cenſuriſque eccleſiaſticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent Eccleſiæ, vel beneficio inſeruire, ſeu qui vnum aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri, religionem quoque ingreſſuri, vel matrimonium contracturi, ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequantur, denique cum quis ex aliis caſibus acciderit, qui conſtitutione fælicis recordationis Innocentii Papæ III. de dimittendis cathedralibus eccleſiis, edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt vel non audent in loco beneficii reſidere ſecuri. Sed nec horum vllus ſacro ordini mancipatus, niſi religionem ingreſſurus valeat vllo modo beneficium, vel officium eccleſiaſticum reſignare, niſi aliunde ei ſit quo in vita poſſit commode ſuſtentari. Adhæc beneficiorum, & officiorum permutationes admittere, quæ Canonicis ſanctionibus, & apoſtolicis conſtitutionibus permittuntur. Caueant autem Epiſcopi, & alii prædicti, itemque omnes electores, præſentatores, & patroni tam eccleſiaſtici, quam laici quicunque ſint, ne verbo quidem, aut nutu,

vel

vel ligno fotnri in huiuſmodi beneficiis, & officiis ſucceſſores, ab ipſis reſignantibus, aut illis eorum ſignificatione vel hortatu deſignentur, aut de his aſſumendis promiſsio inter eos, vel etiam intentio qualiſcunque intercedat. Cæterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipſi Epiſcopi, aut alii collatores de beneficiis, & officiis reſignandis prædictis, aut ſuis, aut admittentium conſanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant prouidere, quod ſi ſecus, ac etiam quicquid præter vel contra formam prædictorum fuerit a quocunque temere attentatum, id totum ex nunc vires, & effectum decernimus non habere. Qui vero contrafecerint, vt in eo quo deliquerint puniantur, a beneficiorum, & officiorum collatione, necnon electione, præſentatione, confirmatione, & inſtitutione prout cuiq; competierit, tandiu ſuſpenſi remaneant, donec remiſsionem a Romano Pontifice meruerint obtinere, & qui talia beneficia ſeu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus ſubiacere. Et nihilominus in eos, qui ſic ſuſpenſi conferre, eligere, præſentare, confirmare, vel inſtituere auſi fuerint, excommunicationis quo ad perſonas, quo vero ad capitula, & conuentus a diuinis ſuſpenſionis ſententias ipſo facto promulgamus: quibus etiam nullus alius quam ipſe Romanus Pontifex ſiue abſolutionis, ſiue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire. Prohibitione, & literis noſtris prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuo valituris. Non obſtantibus quibuſcunque priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus quibuſcunque, Epiſcopis, & aliis ſuperioribus, ac inferioribus eccleſiarum prælatis, necnon eccleſiis, monaſteriis, & capitulis, conuentibus, collegiis, & vniuerſitatibus, eorumque, & aliis perſonis etiam Regia & Imperiali maieſtate præditis ſub quacunque verborum forma, & conceptione conceſsis, per quæ effectus præſentium impediri poſſet quomodocunque vel differri, etiam ſi de eis ipſorumque totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, necnon eccleſiis, monaſteriis, locis, ordinibus, & dignitatibus de quibus, necnon cauſis propter quas illa conceſſa ſunt, ſpecialem & expreſſam præſentibus fieri oporteret mentionem. Cæterum iubemus eaſdem præſentes ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, volumuſque eas ſic publicatas omnes & ſingulos perinde afficere, & obligare, ac ſi illis ipſis fuiſſent ſingulariter intimatæ, exemplis quoque prædictis etiam impreſsis, manuque Notarii publici, & ſigillo prælati eccleſiaſtici vel eius curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ relaxationis, præcepti, interdicti, decreti, promulgationis, iuſsionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo Cal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, Die vero quinta menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem earundem exemplis affixis per nos Iulium Pariſi, & Ioannem Andream Panizzam prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

IDEM

II

Beneficiorum fructus, & diſtributiones lite pendente deponantur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cordi nobis eſt lites minuere, & a laboribus ſubditos, maxime perſonas eccleſiaſticas diuino cultui deditas, releuare. Sane cum (ſicut accepimus) in pleriſque Cathedralibus, & Collegiatis Eccleſiis earum conſtitutionibus, & ſtatutis etiam a ſede apoſtolica approbatis, & confirmatis cautū ſit, quod occurrentibus litibus, & controuerſiis inter prouiſos de dignitatibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, portionibus, & præſtimoniis, cæteriſque beneficiis eccleſiaſticis qualitercunque qualificatis, tam ordinaria, quam apoſtolica auctoritate tam ſuper illorum prouiſione, ſeu inſtitutione, aut poſſeſsione, quam illorum idoneitate, & habilitate, aut aliàs ex quauis cauſa, & eorundem ad dignitates, canonicatus, & præbendas, cæteraque beneficia eccleſiaſtica prædicta admiſsione, & receptione, & capitulum, & canonicos, cæteraſque capitulares perſonas ad quos admiſsio, & receptio tam de iure, quam ex conſuetudine ſpectat, & pertinet, aut etiam alias perſonas eccleſiaſticas aſſerentes beneficia prædicta ad ſe de iure ſpectare, ipſi ſic prouiſi interim beneficiorum huiuſmodi fructus, ac diſtributiones non percipiant, ſed capitulum, & canonici illas, vel in ſuos vſus, & vtilitatem conuertendas, ſeu reſtituendas ei, cui de iure reſtituendæ erunt, recipiant, prout in dictis conſtitutionibus, & ſtatutis, ſeu conſuetudinibus continetur, quo factum eſt vt lites huiuſmodi immortales efficiantur, nec earum optatus finis videri poſsit. Hinc eſt quod nos hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione auctoritate apoſtolica ſtatuimus, atque decernimus, quod fructus, redditus, & prouentus, ac diſtributiones, cæteraque emolumenta, quæ vigore conſtitutionum, conſuetudinum, & ſtatutorum prædictorum à capitulo, & canonicis recipienda (vt præmittitur) erant, amplius non ab eiſdem capitulo, & canonicis recipiantur, ſed penes perſonam fide, & facultatibus idoneam per Iudicem, coram quo cauſæ huiuſmodi pendere repertæ fuerint, eligendam, & nominandam deponantur, reſtituenda ei, cui de iure poſtea reſtituenda fuerint. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes in quauis inſtantia iudicari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi

& interpretandi facultate. Irritum quoque, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis æditis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & quarumuis Eccleſiarum prædictarum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis illis, eorumque capitulis, & ſuperioribus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac quauis etiam Imperiali, vel Regali conſideratione, vel inſtantia, & aliàs quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus (etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, perinde ac ſi tenores huiuſmodi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti, & forma in illis tradita obſeruata foret, pro ſufficienter expreſsis habentes) ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque literæ ipſæ Cameræ, & Cancellariæ apoſtolicarum, & audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſsis inibi copiis, publicatæ, & affixæ omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, decreti, derogationis, voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, tertio Cal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

P. Epiſcopus Narnien. Subniſſ.

H. Camyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo indictione vndecima, die vero ſecunda menſis Iunii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii, diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ, & Cancellariæ apoſtolicarum, & audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici, ac in acie Campi Floræ dimiſsis in omnibus locis præfatis earumdem retroſcriptarum literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Io. Bornotum prælibati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Io. Freile Magiſter Curſorum.

IDEM

60

De tranſlatione curæ monialium, quæ ſunt ordinis Humiliatorum, à fratribus eiuſdem ordinis, ad Ordinarios locorum.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Cum (ſicut accepimus) diuerſa monialium monaſteria curæ, & regimini dilectorum filiorum fratrum ordinis Humiliatorum ſubiecta eſſe reperiantur: Nos volentes pro noſtri paſtoralis officij ſollicitudine eoſdem fratres, vt commodius, & liberius diuinis officijs, ſacrarumque literarum ſtudiis incumbere valeant, ab onere, & impedimento gubernij monialium huiuſmodi liberos eſſe: Motu proprio & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fratres ordinis Humiliatorum huiuſmodi vbicumque exiſtentes ab omni cura, gubernio, regimine, & adminiſtratione quorumcunque monaſteriorum monialium cuiuſcunque ordinis exiſtentium clauſtraliter viuentium eis quomodolibet commiſſorum, & per eos hactenus regi, & gubernari ſolitorum, ex nunc in perpetuum auctoritate apoſtolica tenore præſentium penitus abſoluimus, ac totaliter liberamus, eoſque ab huiuſmodi onere abſolutos, & liberos, & immunes fore, & eſſe, nec deinceps in illis quouis prætextu, aut quæſito colore ſe vlterius intromittere poſſe, neque debere decernimus, ac ipſorum monaſteriorum monialium curam, & gubernium eiſdem fratribus de cætero omnino interdicimus. Ne autem ipſa monialium monaſteria propterea in ſpiritualibus, aut temporalibus detrimentum aliquod patiantur, noſtræ prouidentiæ diligentia opportune proſpicere cupientes, eadem monialium monaſteria omnia, & ſingula locorum Ordinariis, in quorum ciuitatibus, aut diœceſibus reſpectiue conſiſtunt, per eos fæliciter regenda, & proſpere dirigenda, auctoritate, & tenore præfatis motu ſimili ſubiicimus, atque ſupponimus, eaque ab ipſis Ordinariis in perpetuum regi, & gubernari, illiſque de idoneis confeſſoribus prouideri debere volumus, ac mandamus. Et vt id prompte, libenterque ſuſcipiant, & exequantur, eis in virtute ſanctæ obedientiæ iubemus, curamque monaſteriorum huiuſmodi bene, ac diligenter gerere, & exercere diſtricte præcipimus. Mandantes eiſdem Ordinariis, vt contradictores quoſlibet, & rebelles, præſentibuſque noſtris literis parere recuſantes, ſeu differentes, etiam ſi dicti fratres fuerint, per pœnas ſibi beneuiſas, etiam pecuniarias, ac demum per excommunicationis, & alias ſententias, & cenſuras eccleſiaſticas, cæteraque opportuna iuris, & facti remedia, omni & quacunque appellatione poſtpoſita, ac prorſus remota, auctoritate noſtra comprimant, & compeſcant, eoſque ad parendum, & cum effectu ſtatim obediendum præſentibus literis cogant, & compellant, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Super quibus dictis Ordinariis plenam, & liberam harum ſerie facultatem concedimus, & poteſtatem. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, nec-

non monaſteriorum, & ordinum huiuſmodi etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam cum quibuſuis clauſulis derogatoriarum derogatorijs, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſæpius innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſeruata inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Aut ſi fratribus, vel monialibus præfatis, vel quibuſuis alijs communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus inſuper, quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima tertia Iulij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

IDEM

61

De proprietate ſublata Fratribus ordinis minorum conuentualium, & de ambitu officiorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad extirpandos cupitæ proprietatis abuſus, ſummum bonum in frugifera religione fratrum minorum Conuentualium nuncupatorum peruertentes, ſimulque frangendam peſſimam corruptelam, quæ de adminiſtrationibus, & officiis huius ordinis, per gratiam, & ſordes conſequendis, perperam inoleuit, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos fratres prædictos, etiam ſi Magiſtri Generales, Prouinciales, Cuſtodes, & alij quicunque ſint, priuato rerum, bonorumque omnium immobilium, mobilium, & ſe mouentium dominio, vſu, vſufructu, poſſeſſione, & proprietate, quocunque per eos modo acquiſitis, & ad ipſos obuentis, perpetuo priuamus, dictaque poſſeſſione amouemus, & amotos nunciamus, illaque omnia & ſingula, in communes ſuarum cuiuſque domorum, & prædictæ Religionis vſus conuertenda concedimus, Ac omnia, & quæcunque priuilegia, diſpenſationes, licentias, permiſſiones, & indulta, eis, & ipſorum ſingulis, ſuper his, ac domibus, cellis, hortis, pecunijs, aliiſque rebus, etiam cauſa ſenij, infirmitatis, parentum ſubuentionis, congerendæ ſororibus dotis, & cuiuſcunque alterius pij officij intuitu, habendis, retinendis, & fruendis, etiam per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata, & innouata, quibuſcunque conceptis formulis, ac clauſulis, & decretis ſuffulta (quorum omnium tenores præſentibus habemus pro expreſſis) ſpecialiter & expreſſe reuocamus, volumuſque illa omnia, & ſingula, vires, & effectum de cetero non habere. Et nihilominus mandamus Magiſtris, & Superioribus omnibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, vt rerum, & bonorum omnium prædictorum poſſeſſionem, nomine domorum, & locorum ſuorum capiant, vt illa illorumque fructus, in communes omnium vſus conuertantur, Statuentes vt deinceps nullus omnino fratrum dicti ordinis, ſiue priuatus, ſiue Cuſtos, ſiue Prouincialis, ſiue Generalis Magiſtri officio fungens, etiam prætextu huiuſmodi priuilegiorum, diſpenſationum, permiſſionum, & indultorum, ſeu inueteratæ conſuetudinis, voto repugnantis, aut quacunque alia cauſa, proprium quicquam, aut priuatum habeat, ſed omnia vbique communia, & indiuiſa omnibus religioſis eſſe, Quin etiam Magiſtri, Cuſtodes, & Guardiani, vitam cum fratribus ſuis communem ducere debeant, in Refectorio ſemper comedant, Nullas ædes ſeparatas, ſiue in Clauſtro, ſiue alibi habeant, ſed vnica cella, eademque cum cæteris aliorum fratrum commoda, contenti eſſe debeant, Pari quoque ratione cæteri fratres, nil ſibi proprij vendicantes, ne conſuetum victum, & veſtitum, a ſua quiſque domo, & per eius Miniſtros capiant, Pecuniæ vero & quæcunque aliæ res, quæ cuique priuatim, etiam intuitu perſonæ, vndecunque donatæ, & relictæ fuerint, Superiori, horarum viginti quatuor interuallo exhibeantur, qui illas ſtatim depoſito committat, & inde tantum exhibitori, miniſtrari iubeat, quantum præſens rei conuenientis neceſſitas videbitur poſtulare, Eam præterea diligentiam Superior adhibere debebit, vt ſingulorum maxime infirmorum neceſſitatibus, iuxta cuiuſque exigentiam debite conſulatur, Ad hæc nullus omnino Magiſtrorum, Cuſtodum, & Guardianorum, adminiſtrationem prædictorum bonorum, & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemque pecuniarum, & redditum ſuæ cuſtodiæ, vel domus, etiam nomine Conuentus habere, ſiue exercere, vel ſeſe in eis interponere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus religioſis a Magiſtro Generali ita demandetur, vt primus rerum, & bonorum cuſtodiæ, ſiue domus, inferendorumque in eam redditum curam habeat, Alter tanquam depoſitarius pecunias, & cætera ab illo importata fideliter aſſeruet, Reliquus de pecunijs, & rebus a depoſitario captis, Cuſtodi, Guardiano, & fratribus, ac domui vniuerſæ, de neceſſarijs, veluti diſpenſator, cum ipſius Cuſtodis, ſeu Guardiani auctoritate prouideat, Officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta, Sed & ij tres, tam accepti, quam impenſi, ſingulis menſibus, ſuo Cuſtodi, vel Guardiano, adhibitis etiam duobus, vel tribus fratribus eiuſdem domus probatioribus, rerumque vſu peritis, deinde ipſimet, rurſus præſentibus Cuſtode, Guardiano, & peritis, Magiſtro generali, vel Viſitatoribus, quotieſcunque viſitationis officium fecerint, Denique ipſe Magiſter generalis, in proxime ſequenti Capitulo generali, coram tribus Iudicibus, ab ipſo Capitulo deputatis, illorum omnium, & etiam vniuerſæ adminiſtrationis ſuæ publicæ, & priuatæ rationem reddere teneatur, Cæterum præcipimus, atque interdicimus omnibus & ſingulis, ne pro Magiſtratibus & Officiis prædictis, quæcunque ſint, vlli ambitus fiant, aut pecuniæ, etiam pro confirmationibus, ſigillo, vel ſcriptura, aut quacunque alia re, vel cauſa ſoluantur, aliæue pactiones, ſeu promiſſiones intercedant, ſeu munera, aut xenia, quocunque modo mittantur, neue quiſquam, etiam in officio exiſtens, pecunias, aut aliud quicquam de domo, vel Cuſtodia ſibi commiſſa, vel alius in Generali, ſeu alij cuicunque

cunque conferat, vel remittat, Quicunque ſecus fecerint, in pœnam priuationis Magiſtratuum, & Officiorum ſuorum incidant, & ad futura inhabiles, & infames reputentur, & pro culpis, etiam tanquam fures puniantur, prout nos illos priuatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo, Decernentes irritum, & inane, quicquid ſecus in præmiſſis, per quoſcunque, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, Procurationibus tamen, Generali ex vniuerſo ordine, ac Prouincialibus Magiſtris, ex ſua cuique Prouincia, & Viſitatoribus ex domibus, & locis viſitandis debitis, & neceſſariis, nequaquam per præſentes ſublatis. Non obſtantibus prædictis, & noſtra de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac dicti ordinis iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, Necnon Bulla aurea, & Mare magnum nuncupatis, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis, generalibus & ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter nõ inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cæterum quia difficile valde eſſet, eaſdẽ præſentes ad ſingula loca, vbi illis opus erit transferre, volumus vt earum exemplis, etiam impreſſis, manuque Notarij publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ priuationis, amotionis, nunciationis, conceſſionis, reuocationis, declarationis, mandati, ſtatuti, præcepti, interdicti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, ſexto idus Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero decima menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ V. retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerunt in generali retroſcriptorum fratrum conuentualium videlicet Magiſtri generalis & Prouincialium congregatione habita in Conuentu Apoſtolorum de vrbe per me Robertum Fontanum Clericum Munnenſem Archiuij Romanæ Curiæ ſcriptorem, præſentibus ibidem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domino Alexandro Cardinale Cribello Viceprotectore, & Reuerendiſs. patre Domino Epiſcopo Sanctæ Agathæ teſtibus &c. In quorum fidem hic me ſubſcripſi.

Robertus Fontanus Archiuij Romanæ Curiæ ſcriptor.

IDEM

62

Recitatio Romani Breuiarii reſtituti, & abolitio aliorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quod a nobis poſtulat ratio paſtoralis officii, in earum curam incumbimus, vt omnes, quantum Deo adiutore fieri poterit, ſacri Tridentini Concilij decreta exequantur, ac multo id etiam impenſius faciendũ intelligimus, cum ea, quæ in mores inducenda ſunt, maxime Dei gloriam, ac debitum eccleſiaſticarum perſonarum officium complectuntur. Quo in genere exiſtimamus in primis numerandas eſſe ſacras preces, laudes, & gratias Deo perſoluendas, quæ Romano Breuiario continentur. Quæ diuini officii formula, pie olim, ac ſapienter a ſummis Pontificibus, præſertim Gelaſio, ac Gregorio primis conſtituta, a Gregorio autem ſeptimo reformata, cum diuturnitate temporis ab antiqua inſtitutione deflexiſſet, neceſſaria viſa res eſt, quæ ad priſtinam orandi regulam conformata reuocaretur. Alii enim præclaram veteris Breuiarii conſtitutionem, multis locis mutilatam, alibi incertis, & aduenis quibuſdam commutatam deformarunt. Plurimi, ſpecie officii commodioris allecti, ad breuitatem noui Breuiarii a Franciſco Quignonio tt. S. Crucis in Hieruſalem, Preſbytero Cardinale compoſiti, confugerunt. Quin etiam in prouincias paulatim irrepſerat praua illa conſuetudo, vt Epiſcopi in eccleſiis, quæ ab initio communiter cum ceteris veteri Romano more Horas canonicas dicere, ac pſallere conſueuiſſent, priuatum ſibi quiſque Breuiarium conficerent, & illam communionem, vni Deo, vna & eadem formula, preces, & laudes adhibendi, diſsimillimo inter ſe, ac pene cuiuſque Epiſcopatus proprio officio diſcerperent. Hinc illa tam multis in locis diuini cultus perturbatio: hinc ſumma in clero ignoratio cærimoniarum, ac rituum eccleſiaſticorum, vt innumerabiles Eccleſiarum miniſtri in ſuo munere indecore, non ſine magna piorum offenſione verſarentur. Hanc nimirum orandi varietatem grauiſsime ferens fe. re. Paulus Papa IIII. emendare conſtituerat: itaque prouiſione adhibita, ne vlla in poſterum noui Breuiarii licentia permitteretur, totam hanc rationem dicendi, ac pſallendi Horas canonicas, ad priſtinum morem, & inſtitutum redigendam ſuſcepit. Sed eo poſtea nondum iis, quæ egregie incohauerat, perfectis, de vita decedente, cum a piæ mem. Pio Papa IIII Tridentinum Concilium, antea varie intermiſſum reuocatum eſſet, Patres in illa ſalutari reformatione eodem Concilio conſtituta, Breuiarium ex ipſius Pauli Papæ ratione reſtituere cogitarunt. Itaque quicquid ab eo in ſacro opere collectum, elaboratumque fuerat, Concilii Patribus Tridentum a prædicto Pio Papa miſſum eſt. Vbi cum doctis quibuſdam, & piis viris a Concilio datum eſſet negotium, vt ad reliquam cogitationem, Breuiarii quoque curam adiungerẽt, inſtante iam concluſione Concilii, tota res ad auctoritatem, iudiciumque Ro-

mani Pontificis ex decreto eiuſdem Concilii relata eſt, qui illis ipſis Patribus ad id munus delectis, Romam vocatis, nonnulliſque in Vrbe idoneis viris ad eum numerum adiunctis, rem perficiendam curauit. Verum eo etiam in viam vniuerſæ carnis ingreſſo, Nos, ita diuina diſponente clementia, licet immerito, ad Apoſtolatus apicem aſſumpti, cum ſacrum opus, adhibitis etiam ad illud aliis peritis viris, maxime vrgemus, magna in nos Dei benignitate, (ſic enim accipimus) Romanum hoc Breuiarium vidimus abſolutum. Cuius ratione diſpoſitionis ab illis ipſis, qui negotio præpoſiti fuerant, non ſemel cognita, cum intellegeremus, eos in rei confectione ab antiquis Breuiariis nobilium Vrbis Eccleſiarum, ac noſtræ Vaticanæ bibliothecæ, non diſceſsiſſe, graueſque præterea aliquot eo in genere ſcriptores ſecutos eſſe, ac denique remotis iis, quæ aliena, & incerta eſſent, de propria ſumma veteris diuini officii nihil omiſiſſe, opus probauimus, & Romæ imprimi, impreſſumq; diuulgari iuſsimus. Itaque vt diuini huius operis effectus re ipſa conſequatur, auctoritate præſentium tollimus in primis, & abolemus Breuiarium nouum a Franciſco Cardinale prædicto editum, & in quacumque eccleſia, monaſterio, conuentu, ordine, militia, & loco, virorum, & mulierum, etiam exempto, tam a primæua inſtitutione, quam aliter ab hac ſede permiſſum. Ac etiam abolemus quæcumque alia Breuiaria, vel antiquiora, vel quouis priuilegio munita, vel ab Epiſcopis in ſuis diœceſibus permulgata, omnemque illorum vſum de omnibus orbis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, militiis, ordinibus, & locis, virorum, & mulierum, etiam exemptis, in quibus alias Officium diuinum Romanæ Eccleſiæ ritu dici conſueuit, aut debet, illis tamen exceptis, quæ ab ipſa prima inſtitutione a ſede apoſtolica approbata, vel conſuetudine, quæ vel ipſa inſtitutio ducentos annos antecedat, aliis certis Breuiariis vſu fuiſſe conſtiterit, quibus vt inueteratum illud ius dicendi, & pſallendi ſuum officium non adimimus, ſic eiſdem ſi forte hoc noſtrum, quod modo permulgatum eſt, magis placeat, dummodo Epiſcopus, & vniuerſum Capitulum in eo conſentiant, vt id in choro dicere, & pſallere poſsint, permittimus. Omnes vero, & quaſcunque apoſtolicas, & alias permiſsiones, ac conſuetudines, & ſtatuta, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel alia firmitate munita, necnon priuilegia, licentias, & indulta precandi, & pſallendi, tam in choro, quam extra illud, more & ritu Breuiariorum ſic ſuppreſſorum, prædictis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, militiis, ordinibus, & locis, necnon S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis eccleſiarum Prælatis, ceteriſque omnibus, & ſingulis perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, vtriuſque ſexus, quacumque cauſa conceſſa, approbata, & innouata, quibuſcumque concepta formulis, ac decretis, & clauſulis roborata, omnino reuocamus, volumuſq; illa omnia vim & effectum de cetero non habere. Omni itaque alio vſu, quibuslibet, vt dictum eſt, interdicto, hoc noſtrum Breuiarium, ac precandi, pſallendique formulam in omnibus vniuerſi orbis eccleſiis, monaſteriis, ordinibus, & locis, etiam exemptis, in quibus officium ex more, & ritu dictæ Romanæ Eccleſiæ dici debet, aut conſueuit, ſalua prædicta inſtitutione, vel conſuetudine prædictos ducentos annos ſuperante, præcipimus obſeruari. Statuentes Breuiarium ipſum nullo vnquam tempore, vel in totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendũ eſſe, ac quoſcumque, qui Horas canonicas ex more & ritu ipſius Romanæ Eccleſiæ, iure, vel conſuetudine dicere, vel pſallere debent, propoſitis pœnis per canonicas ſanctiones conſtitutis; in eos, qui diuinum officium quotidie non dixerint, ad dicendum, & pſallendum poſthac in perpetuum Horas ipſas diurnas, & nocturnas ex huius Romani Breuiarii præſcripto, & ratione omnino teneri, neminemque ex iis, quibus hoc dicendi, pſallendique munus neceſſario impoſitum eſt, niſi hac ſola formula ſatisfacere poſſe. Iubemus igitur omnes, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & ceteros eccleſiarum Prælatos, vt omiſsis quæ ſic ſuppreſsimus & aboleuimus, ceteris omnibus etiã priuatim per eos conſtitutis, Breuiarium ipſum in ſuis quiſque eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, ordinibus, militiis, diœceſibus, & locis prædictis introducant, & tam ipſi, quam ceteri omnes presbyteri, & clerici, ſeculares, & regulares vtriuſque ſexus, necnon milites, & exempti, quibus officium dicendi, & pſallendi quomodocunque, ſicut prædicitur, iniunctum eſt, vt ex huius noſtri Breuiarii formula, tam in choro, quam extra illum, dicere, & pſallere procurent. Quod vero in rubricis noſtri huius officii præſcribitur, quibus diebus officium beatæ Mariæ ſemper virginis, & Defunctorum, item Septem Pſalmos pœnitentiales, & Graduales dici, ac pſalli oporteat, nos propter varia huius vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præſcriptione remouendum duximus, verum debito prouidentiæ paſtoralis admoniti, omnes vehementer in domino cohortamur, vt remiſsionem noſtram, quantum fieri poterit, ſua deuotione ac diligentia præcurrentes, illis etiam precibus, ſuffragiis, & laudibus, ſuæ & aliorum ſaluti conſulere ſtudeant. Atque vt fidelium voluntas, ac ſtudium magis etiam ad ſalutarem hanc conſuetudinem incitetur; de omnipotentis Dei miſericordia, beatorumque Petri & Pauli apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, qui illis ipſis diebus, in rubricis præfinitis, beatæ Mariæ, vel defunctorum officium dixerint, toties centum dies, qui vero Septem Pſalmos, vel Graduales quinquaginta, de iniuncta ipſis pœnitentia relaxamus. Ceterum vt præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi. Volumuſque & apoſtolica auctoritate decernimus, quod poſt huiuſmodi publicationem qui in Romana Curia ſunt præſentes, ſtatim lapſo menſe, reliqui vero, qui intra montes, tribus, & qui vltra vbique locorum degunt, ſex menſibus excurſis, vel cum primum venalium huius Breuiarii voluminum facultatem habuerint, ad precandum, & pſallendum iuxta illius ritum, tam in choro, quam extra illum, maneant obligati, ipſarum autem literarum exempla manu Notarii publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, vel etiam ipſis voluminibus abſque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impreſſa, eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Sed vt Breuiarium ipſum vbique inuiolatum, & incorruptum habeatur, prohibemus ne alibi vſquam, in toto orbe, ſine noſtra, vel ſpecialis ad id Commiſſarii apoſtolici, in ſingulis chriſtiani orbis regnis, & prouinciis deputandi, expreſſa licentia, imprimatur, proponatur, vel recipiatur: Quoſcunque vero, qui illud ſecus impreſſerint, propoſuerint, vel receperint, excommunicationis ſententia eo ipſo innodamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ablationis, abolitionis, permiſsionis, reuocationis, iuſsionis, præcepti, ſtatuti, indulti, mandati, decreti, relaxationis, cohortationis, prohibitionis, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,

ſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, ſeptimo Idus Iulii, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, Die vero decima quinta menſis Iunii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium, vt moris eſt, affixis, & deinde amotis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bornotum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

63

Reuocatio facultatum Comitum Palatinorum, & aliorum Collegij Romanæ Curiæ de promouendo ad Doctoratus, & alios gradus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quamuis a ſede Apoſtolica ad quam negotiorum multitudo vndique confluit, curis omnino plena innumeris nonnulla interdum ex iuſtis cauſis concedantur, quæ ſucceſsiuis temporibus in publicum detrimentum, & alieni iuris præiudicium tendere noſcuntur, nō debet reprehenſibile videri, ſi Romanus Pontifex, ad cuius prouidentiam pro debito paſtoralis officij ſpectat ſuper iis debite prouidere, illa rationabilibus & iuridicis ſuperuenientibus cauſis deinde cognitis quandoque reuocat & annullat, ac in ſtatum redigit rationis. Sane cum fide digna plurimorum relatione non ſine animi noſtri moleſtia intellexerimus nonnullos Comites Palatinos, & diuerſos alios prætextu facultatum ſibi a Romanis Pontificibus & Sede Apoſtolica conceſſarum quamplurimos tam Laicos quam Clericos, tam iure Ciuili, quam Canonico, & Theologia, nullo, aut non debito examine præuio indoctos & inhabiles, Doctores, Licentiatos, & Magiſtros creaſſe, & promouiſſe, vti ad dignitates cæteraque beneficia eccleſiaſtica facilius aſſumerentur, & de eis prouiderentur in animarum ſuarum iacturam, & quamplurimorum ſcandalum: Nos huiuſmodi ſcandalis quantum in nobis eſt obuiare, & alias ne de cætero inhabiles ad huiuſmodi gradus admittantur prouidere volentes, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione omnia & ſingula facultates, & indulta eiſdem Comitibus, ac etiam quibuſuis Officialium Romanæ Curiæ Collegiis, ſingulisque aliis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, ad Doctoratus, Licentiaturæ, & Magiſterij gradum promouendi per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem apoſtolicam, ac etiam nos etiā Motu ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata, illorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus: ac decretis Concilij Tridentini inhærentes decernimus & declaramus, eos, qui a Comitibus & aliis præfatis promoti fuerunt quo ad dignitates cæteraque beneficia eccleſiaſtica, nulla gradus prærogatiua frui & gaudere poſſe vel debere. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices etiam cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & diffiniri debere, Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac præfatis, & quibuſuis alijs facultatibus priuilegiis, & indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Comitibus, & Collegiis, necnon quibuſuis aliis etiam ex quauis cauſa etiam vrgentiſsima, aut in vim contractus inter eos, & ſedem prædictam initi, vel ex cauſa oneroſa, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſsis habentes, quo ad hunc effectum ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus quod in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notari ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, annullationis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Kal. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem ſecretarium.

Anno

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero vigeſima octaua Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & Domini Noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Tertio, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ, apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ vt eſt moris dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis & deinde amotis per nos Iulium Parinum & Philibertum Chappius prælibati Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

64

Reformatur tertius ordo S. Franciſci de pœnitentia: Subijcitur Generali, & Prouincialibus Miniſtris ordinis fratrum Minorum de obſeruantia, & eius officia extinguuntur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ea eſt officii noſtri ratio, vt cum de cæteris Eccleſiæ nobis commiſſæ ordinibus, vel in ſua integritate continendis, vel ad inſtitutum reuocandis curam perpetuam capiamus, maiore tamen ſolicitudine eadem illa in religioſorum ſodalitatibus requirimus, quos ideo Altiſsimus in ſuum ſibi ſanctuarium ſegregauit, vt cæteros fideles viam doceant, qua & ipſi æternæ ſalutis beatitudinem conſequantur. Itaque inter cæteras religiones fratrum quoque Tertii ordinis Sancti Franciſci de pœnitentia nuncupati in Congregatione viuentium, ac tribus votis ſubſtantialibus aſtrictorum ſtatus nos commouet, vt ad illum reformandum ſtudia noſtra conferamus, quando vel ex tam multis quæ bonæ memoriæ Rodulphus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Carpenſis nuncupatus dicti ordinis Protector ſedis apoſtolicæ auctoritate fretus in reparanda horum diſciplina præclarè, & ſalubriter ædidit, religionem hanc parum admodum profeciſſe agnouimus. Proinde nos hac præcipua morbi cauſa ex propria Præſidentium, & aliorum Miniſtrorum negligentia, vel inſcitia comperta in communem dicti ordinis ſalutem alia ratione intenti, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine officia Miniſtratus & Viſitatoris generalis dicti ordinis perpetuo extinguimus, & abolemus, ac Miniſtrum, Viſitatorem, & Vicarium generalem eiuſdem ordinis officio, vſu, & exercitio omnimode interdicimus, edictoque prohibemus ne vllus poſthac Miniſter, Vicarius, ac Viſitator generalis de dicto ordine habeatur. Cæterum vt deinceps ordo ipſe vtiliorum Rectorum conſilio, & opera dirigatur, nos diuerſorum etiam prædeceſſorum noſtrorum ordinationes ſequentes, vniuerſos, & ſingulos fratres, ſorores, profeſſos, & conuerſos, necnon domos, monaſteria, & loca virorum, & mulierú, ac cuſtodias, & prouincias per vniuerſum orbem conſtitutas, gregemque ipſum vniuerſum Tertii ordinis vtriuſque ſexus Generali, & Prouincialibus Miniſtris ordinis Fratrum minorum de obſeruantia nuncupatorum prout in eorum prouinciis conſiſtunt, ita perpetuo ſupponimus, vt Miniſter Generalis in vniuerſo ordine, Prouinciales vero ordinis minorum de obſeruantia in ſuis quiſque prouinciis plenum ius, liberamque auctoritatem. ac in ſpiritualibus, & temporalibus iuriſdictionem omnimodam habeant, Domos omnes, ac Monaſteria, & loca quæcunque, necnon perſonas vtriuſque ſexus, tam in capite, quam in membris viſitandi, & corrigendi, vagantes, & quoſcunque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, ordinibus, officiis, & adminiſtrationibus deponendi, excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac etiam ſuper iis & cæteris omnibus ordinem ipſum, illiuſque domos, & perſonas vtriuſque ſexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regulæ prædictæ, & ſacris canonibus, ac præſentibus literis non contrariis ſtatuendi, mutandi, innouandi, & exequendi, quemadmodum illis eſt in ſuo proprio ordine attributum. Præcipimus igitur in virtute ſanctæ obedientiæ vniuerſis, & ſingulis Fratribus, & Sororibus Tertij ordinis prædicti vbilibet conſtitutis, vt Generalem, & Prouinciales miniſtros ordinis fratrum minorum de obſeruantia, tanquam patres & ſuperiores ſuos, eorumque monita & mandata humiliter & deuote recipiant, & re ipſa adimplere procurent, alioquin contradictores quoslibet, & rebelles, ſententiæ, cenſuræ, & pœnæ quos quiſque ipſorum rite tulerit in eoſdem ipſo facto volumus ſubiacere. Pari quoque ratione eis Cardinalem protectorem fratrum de obſeruantia in protectorem tribuimus, qui eam in eoſdem omnes curam & auctoritatem obtineat, quam alius quiſque pleniſſime hucuſque comperitur habuiſſe. Statuentes præterea quod futuris omnibus capitulis prouincialibus fratrum tertij ordinis huiuſmodi pro Viſitatorum prouincialium & aliorum officiorum electione, fratrum diuiſione, & ſalubri cuiuſque Prouinciæ directione annis ſingulis celebrandis, aut Generalis, aut eius Commiſſarius, aut in cuius prouincia capitulum illorum habebitur, Prouincialis miniſter ordinis minorum de obſeruantia huiuſmodi ſemper præſideat, aliter vero celebrata, ac omnia in eis decreta pro irritis habeantur. In ipſis autem Capitulis prouincialibus Viſitatorum prouincialium electio de idoneis fratribus tertij ordinis huiuſmodi per ſecreta ſuffragia, & alias eo modo, quo de fratrum minorum de obſeruantia prouincialibus celebretur celebrata per Miniſtrum generalem prædictum ante omnia confirmetur. Hæc vero officia Annalia duntaxat eſſe, & in ſingulis capitulis prouincialibus prædictis reſignari debeant, ita vt lapſo primo anno illa vacare cenſeantur. Poterunt tamen ipſimet Viſitatores prouinciales rurſus in ſequentem annum, & eo finito, etiam in tertium, ſi idonei reperientur, eodem modo eligi & confirmari, ſed omnes ſuis huiuſmodi officijs quandocunque perfuncti, denuo ad illa niſi tranſacto Sexennio nequeant reuocari. Cæterum omnes & ſinguli fratres, & ſorores tertij ordinis huiuſmodi in ſua quiſque prouincia Viſitatori ſuo tanquam Superiori in omnibus quæ ſuis regularibus inſtitutis non aduerſantur obediant. Omnes vero Viſitatores prouinciales huiuſmodi ſic electi tanquam vices gerentes Miniſtrorum prouincialium ordinis fratrum minorum de obſeruantia, & illis ſubditi prædicandi, & docendi munus in ſingulis vtriuſque ſexus domibus, conuentibus, & locis ſuæ cuiuſque prouinciæ obire, eamque in ſibi ſubditos fratres & ſorores iuriſdictionem quam ipſimet Miniſtri prouinciales ordinis minorum de obſeruantia obtinent, in omnibus, & per omnia exercere, ac quandocunque opus erit confeſſiones omnium & ſingulorum fratrum, & ſororum tertii ordinis huiuſmodi per ſe vel alios ſuæ regulæ ſacerdotes idoneos audire, illoſque ab omnibus & ſingulis ſententiis excommunicationis, ſuſpenſionis, &

nis, & interdicti aliiſque cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, necnon peccatis criminibus & delictis, dummodo talia non ſint propter quæ Sedes apoſtolica merito conſulenda foret, in foro conſcientiæ duntaxat abſoluere, & pro commiſsis pœnitentiam ſalutarem iniungere, ac cum Clericis & Presbyteris eius ordinis ſuper irregularitate ſi quam ſententiis & cenſuris huiuſmodi illaqueati miſſas, & alia diuina officia non tamen in contemptum clauium celebrauerint vel alias ſeſe illis immiſcendo contraxerint, diſpenſare libere & licite valeant. Ad hæc nullus omnino fratrum, & ſororum tertij ordinis huiuſmodi qui prædicta tria vota ſubſtantialia fecerint, etiam prætextu quorumcunque priuilegiorum diſpenſationum indultorum permiſsionum apoſtolicorum, aut etiam inueteratæ conſuetudinis voto repugnantis, ſeu quacunque alia cauſa proprium quicquam aut priuatum liceat obtinere, ſed omnia etiam priuatim, ac intuitu cuiuſcunque perſonæ donata oblata & conceſſa vbique communia & indiuiſa omnibus Religioſis eſſe debeant. Quicunque vero pecuniam aut aliam rem qualemcunque ſibi quacunque cauſa conceſſam prælato ſuo celauerit, furti reus cenſeatur, & tanquam fur puniatur, eam tamen diligentiam ſuperior cuiuſque domus adhibeat, vt de communi ipſius domus ſingulis iuxta exigentiam conſulatur. Præterea ſorores dicti tertij ordinis in communi in domibus, monaſterijs, vel hoſpitalibus aut alia congregatione viuentes, & dicta tria vota ſubſtantialia Religionis emittentes ſub perpetua clauſura maneant, nulluſque frater aut confeſſor earum, vel quicunque Prælatus ad domos, monaſteria, vel alia loca ſororum huiuſmodi in communi & collegialiter viuentium, niſi quibus ex officio incumbit, & in caſibus neceſſarijs a iure permiſsis, & tunc cum vno vel duobus ſocijs prouectis, & honeſtis ingredi audeat, qui ſecus fecerit carceribus mancipetur, omnibusque adminiſtrationibus, & officijs deponatur. Ipſarum vero ſororum & omnes alij Confeſſores, & ſacri Concionatores, per Generalem vel prouincialem miniſtrum approbentur. In cæteris autem omnibus quæ ad religioſam vitam pertinent illa prædicti fratres, & ſorores tertij ordinis obſeruare teneantur, quæ a prædicto Rodulpho Epiſcopo, & Protectore vigeſima octaua Aprilis, Anno Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo nono fuerunt ordinata, ſubſtantiã totius huiuſmodi regulæ maxime continentia, quam fœlicis recordationis Nicolaus Papa IIII. prædeceſſor noſter ad incrementum fidei catholicæ approbauit, ita tamen vt præſentibus nullatenus aduerſentur, quæcunque vero dubia in eis contigerit exoriri, iſta omnia Generalis, & prouinciales miniſtri ordinis minorum huiuſmodi debeant declarare, quorum declarationi & determinationi eorum regulæ, & præſentibus non contrariæ ſtari debeat, Ac decernentes præſentes literas de ſurreptionis vel obreptionis vitio ſeu intentionis noſtræ defectu nullo vnquam tempore notari ſeu impugnari poſſe, aut debere, nec aduerſus eas, & in eis contenta quæcunque reſtitutionem in integrum, aut reductionem ad terminos iuris, vel aliud quodcunque gratiæ, ſeu iuſtitiæ remedium quiſquam impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut Motu proprio conceſſo vti valeat ex quauis cauſa quantumlibet rationabili, ac omnia & ſingula præmiſſa aliquibus eiuſmodi ordinis ſtatutorum, aut quibuſuis aliis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrarijs diſpoſitionibus generalibus, vel ſpecialibus per quoſcunque Roman. Pontifices ſucceſſores noſtros pro tempore factis non comprehendantur, ſed ſemper ab illis excepta ſint, Sicque per quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debeat, Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper iis per quoſcunque quauis auctoritate etiam prætextu priuilegiorum, facultatum, diſpenſationum, & indultorum apoſtolicorum quæ quoad hoc penitus abolemus, aut quouis alio quæſito colore ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Inſuper vniuerſis, & ſingulis fratribus, & ſororibus tertij ordinis huiuſmodi, eorumque domibus, monaſterijs, & locis omnia, & ſingula Priuilegia, indulgentias, diſpenſationes, & indulta apoſtolica fratribus, & ſororibus dicti ordinis minorum de obſeruantia, etiam quoad Sacramentorum Eccleſiaſticorum adminiſtrationem, & receptionem quomodolibet conceſſa, & concedenda quæcunque ſint, & fuerint, præſentibus tamen non repugnantia; ita vt illis omnibus & ſingulis pariformiter, & æque principaliter vti potiri & gaudere libere, & licite valeant concedimus, & indulgemus. Cæterum omnibus, & ſingulis fratribus, & ſororibus tertij ordinis huiuſmodi diſtrictius iniungimus, vt præſentes noſtras literas humiliter recipiant, & quæcunque in eis expreſſa, ac per eas ſtatuta, decreta, & mandata ſunt, alia deſuper a nobis non expectata iuſsione, aut mentis noſtræ declaratione firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſe obedire procurent. Quin etiam dilectis filiis noſtris Carolo tt. Sanctæ Praxedis Presbytero Cardinali Borrhomeo nuncupato dicti ordinis protectori, & illius Miniſtro generali per apoſtolica ſcripta mandamus, vt ipſi vel eorum alter eaſdem præſentes, ac quicquid pro earum executione & obſeruatione in dictis futuris capitulis prouincialibus, vel etiam extra illa ab Generali, & prouincialibus miniſtris ordinis fratrum minorum de obſeruantia huiuſmodi ſtatuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus domibus, monaſterijs, & locis virorum, & mulierum, ac ab omnibus & ſingulis fratribus, & ſororibus tertij ordinis huiuſmodi inuiolate faciant per ſe, vel alium, ſeu alios obſeruari, Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac etiam proteſtantes, & reclamantes, eiſque auxilium, conſilium, vel fauorem publice, vel occulte, directe, vel indirecte quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes tam Eccleſiaſticos quam Laicos cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas cæteraque iuris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, & piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, Necnon tertij ordinis illiuſque domorum, & etiam mulierum monaſteriorum prædictorum iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegijs quoque indultis, & literis apoſtolicis illis, eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac inito, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſsis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotieſcunque, ac quocunque tempore factis, & promulgatis, etiam Mare magnum,

gnum,

gnum, & Bulla aureæ nuncupatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & exemptionibus apoſtolicis ſpecialibus, & generalibus quorumcunque tenorum exiſtant per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio. Quæ omnia contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Per prædicta tamen non intendimus reformationi fratrum, & ſororum tertij ordinis huiuſmodi in Hiſpaniarum Regnis conſtitutis in aliquo præiudicare, quo minus literæ noſtræ deſuper editæ, & quæcunque illarum vigore pro rerum, locorum, & perſonarum qualitate, & exigentia facta ſunt, præſentibus non conformia poſſint quoquo modo impediri, vel retractari. Denique volumus quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, dictique pro tempore exiſtentis Protectoris, aut Miniſtri generalis, vel prouincialis ſigillo, & Secretarij cuiuſuis eorum, vel Notarij publici manu obſignata eandem illam fidem vbique locorum in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extinctionis, abolitionis, prohibitionis, ſuppoſitionis, tributionis, conceſſionis, interdicti, ſtatuti, indulti, præcepti, decreti, mandati, iniunctionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo. Quinto Non. Iulij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

65

De Reſidentia in Parochialibus, Canonicatibus, dignitatibus, & beneficiis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes pro noſtri paſtoralis officii munere chriſtifidelium animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus ſalubriter conſulere, & parochialibus eccleſiis ab earum parochis, prout tenentur, in diuinis debite & laudabiliter deſeruiri, inhærendo etiam decretis ſacri Concilii Tridentini, Motu proprio, & ex mera deliberatione certaque ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione omnes, & ſingulos Rectores parochialium eccleſiarum cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuſcunque regnis, prouinciis, ciuitatibus, diœceſibus, ac aliis chriſtiani orbis partibus conſiſtentes, qui parochialem eccleſiam, ac canonicatum, aut dignitatem, etiam poſt Pontificalem maiorem, ſeu principalem in quibuſuis patriarchalibus, aut metropolitanis vel cathedralibus, ſeu collegiatis eccleſiis, ſeu aliud quodcunque beneficium eccleſiaſticum, etiam quarumcunque diſpenſationum a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam a nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarum apoſtolicarum deſuper expeditarum titulo, quas omnes hac præſenti conſtitutione abolemus, & reuocamus, ſeu quocunque alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat eſſe cura animarum, eos ad reſidendum in eccleſia parochiali, & ibi in diuinis deſeruiendum, debitoque eorum officio fungendum omnino teneri, & obligatos eſſe, ac ad id per Epiſcopos, & aliorum locorum ordinarios, etiam tanquam apoſtolicæ ſedis delegatos, ſub ſententiis, & cenſuris eccleſiaſticis, ac pecuniariis arbitrio eorum declarandis, ac etiam priuationis dictarum parochialium, & aliorum quorumcunque beneficiorum pœnis, quacunque appellatione remota, cogi, & compelli poſſe, & debere auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, præcipimus, & ordinamus. Eos tamen ſic reſidentes in eccleſiis parochialibus omnes, & ſingulos fructus redditus, & prouentus, etiam canonicatus ſui, vel dignitatis, ſeu alterius cuiuſcunque beneficii, exceptis duntaxat quotidianis diſtributionibus, & aliis, quæ ex iuſta cauſa abſentes percipere non ſolent, lucrari volumus. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & diffiniri debere: Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis diſpenſationibus, & exemptionibus, literiſque apoſtolicis deſuper confectis; necnon apoſtolicis in prouincialibuſque, & ſynodalibus Conciliis æditis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, vel in ſpecie, & aliàs quomodolibet conceſſis, & approbatis, in poſterumque concedendis, & approbandis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod harum literarum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, reuocationis, ſtatuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarna-

incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, octauo Idus Iulij, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, Die vero decima quinta menſis Iunii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ affixæ & publicatæ fuerũt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium, vt eſt moris, affixis, & deinde amotis per nos Ioannem Bornotum, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

66

Declaratio decreti ſacri Concilii Tridentini, ſuper impedimento publicæ honeſtatis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter prouidere, vt ſacrorum Conciliorum decreta ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sane ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitent, an decretum œcumenici Concilii Tridentini Seſsione vigeſimaquarta de reformatione matrimonii capitulo tertio, quo cauetur impedimentũ publicæ honeſtatis, vbi ſponſalia valida non fuerint, prorſus tolli, vbi vero valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in vlterioribus gradibus non poſsit huiuſmodi prohibitio ſeruari, de ſponſalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam matrimonia per verba de præſenti contracta non tamen conſummata, quæ interdum ſponſalia appellantur, comprehendat, ita vt etiam eo caſu impedimentum inde proueniens ſublatum fuerit. Nos itaque vt omnis difficultas, dubitatioque tollatur, attendentes, quod ſponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium vtitur, non niſi improprie matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetur: quodque agitur de correctione iuris veteris, quo caſu ſecundum proprietatem verborum duntaxat procedendum eſt, præſertim cum longe maiorem rationem prohibitionis in matrimonio per verba de præſenti contracto, quam in ſponſalibus de futuro vigere à nemine dubitetur: Idcirco Motu proprio auctoritate apoſtolica tenore præſentium declaramus, & diffinimus decretum Concilii huiuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in ſponſalibus de futuro duntaxat, non autem in matrimonio ſic (vt præfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilii introductum erat, & ita ab omnibus iudicari debere, mandamus, atque ſtatuimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicunque adhibeatur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, diffinitionis, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Cal. Iulij, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero vigeſima prima menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, & affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt dimiſsis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis & deinde amotis per nos Iulium Parinum Clericum Terdonen. & Ioannem Bornotum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

IDEM

67

Contra Notarios, & Cuſtodes, ac quoſcunque alios dicta teſtium, aut reorum reſponſiones abſque iudicis & Fiſci licentia propalantes.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Licet contra Notarios qui in cauſis, tam criminalibus, quam ciuilibus dicta teſtium, aut reorum reſpõſiones abſque iudicis decreto partibus patefaciunt, multæ conſtitutiones editæ ſint, eoſque tanquam falſi reos, & infames, ac periuros puniri debere ſtatutum ſit, nihilominus quia magis timetur quod ſæpius cauetur, & vt in futurum timore pœnæ, ſi non Dei timore arceantur, omnes & ſingulas cenſuras, & pœnas contra eos, qui talia deliquerint

litas, auctoritate apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, nec de earum rigore, propter illarum forſan inobſeruantiam, aut prædeceſſorum noſtrorum, & etiam noſtram, ac officialium, & miniſtrorum eorundem, & noſtrorum tolerantiam quicquam relaxatum, aut remiſſum eſſe, ac eaſdem in ſuo priſtino robore, & vigore permanere decernimus, & declaramus. Et vt pœnarum certitudo omnibus hic in alma vrbe noſtra innoteſcat, ſtatuimus, decernimus, & declaramus omnes & ſingulos Notarios, tam principales, quam ſubſtitutos, executores quoque, ac carcerum cuſtodes, cæteroſque, quibus tam vigore ſui officii, quam alias quomodocunque reos, dum in carceribus ſecretis detinentur, facultas alloquendi conceditur, qui reorum reſponſiones, ac teſtium in dictis cauſis depoſitiones propalare in totum, vel in parte, dicto, aut facto quibuſuis perſonis cuiuſcunque conditionis, prærogatiuæ, & dignitatis, tam mundanæ, quam eccleſiaſticæ exiſtant, abſque Iudicis coram quo cauſa vertitur, & Procuratoris fiſcalis licentia auſi fuerint, aut eiſdem reis, & teſtibus, donec in ſecretis retinentur, etiam quarumuis perſonarum, vt ſupra quomodolibet qualificatarum, vel nomine eorundem reorum, & teſtium, vel aliis etiam extra carceres exiſtentium nomine eorundem carceratorum nuntium, epiſtolam, literas, vel (vt vulgo dicitur) ambaſciatas ferre abſque eiuſdem Iudicis, & Procuratoris Fiſcalis licentia, vltra pœnas eis a iure, vel ſtatuto inflictas, pœnam relegationis in perpetuum, vel ad tempus ad triremes, & ſi qualitas facti id exegerit, & Iudici videbitur, etiam vltimi ſupplicii incurrere, & puniri debere præcipimus, & mandamus, ſicque per quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungentes puniri, & condemnari, & non aliter declaramus. Irritum quoque, & inane &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtylo, & conſuetudine, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus quod præſentis ſtatuti, decreti, & conſtitutionis cædula in acie Campi Floræ, & Cancellaria noſtra apoſtolica de more publicetur, & ita omnes quos tangit afficiat, quodque illius noſtra ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, regula contraria non obſtante &c.

Placet Motu proprio. M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero vigeſima tertia menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſsimi Domini noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio ſupradictæ literæ publicatæ & affixæ fuerunt in locis ſupradictis, per me Io. Andream Rogerium præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

IDEM
68
Modus relaxandi carceratos ex criminali cauſa.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus, Viſitatores carcerum almæ vrbis noſtræ homicidij, aliorumque capitalium criminum reos carceratos ad illorum abſolutionem, & liberationē nimia humanitate proni atque procliues ſæpe a carceribus liberari faciunt ſub cautione de ſe præſentando, aut alias ſub aliis obligationibus, & conditionibus eis bene uiſis, & ita proceſſus debilitantur, & cauſarum expeditiones differuntur, vel (quod moleſtius ferimus) eos quandoque liberant, aut leuiori pœna quam Iuſtitia expoſcit, afficiunt, ac propterea delicta impunita remanent contra ius, & vtilitatem publicam. Nos conſiderantes impunitatem ſcelerum eſſe incentiuum malorum, nolenteſque in futurum reos homicidij, ac aliorū delictorum capitalium, niſi in caſibus a iure expreſsis, e carceribus liberari, & extra carceres audiri, aut leuius puniri, tenore præſentium eiſdem viſitatoribus ſub pœna indignationis noſtræ inhibemus, atque interdicimus, ne poſthac reos carceratos, vt præmittitur, arbitrio ſuo relaxent, & liberent: In leuioribus autem delictis reos confeſſos, aut conuictos non relaxent, neque liberent, niſi prius ſententiæ, aut condemnationi, quam eis infligendam, & imponendam duxerint, paruerint; & illius executio facta fuerit. Volumus autem quotieſcunque viderint æquitatem iuris rigori attenta facti qualitate præferendam eſſe, cum ad ſolum principem ius decernendi inter ius, & æquitatem non ſcriptam ſpectet, & pertineat, tunc facti qualitas diligenter in viſita conſideretur, & ſi quid ab eis de iure relaxandum videbitur, id nobis vnus ex Viſitatoribus vna cum Iudice cauſæ referat, præſente Procuratore Fiſcali, vel Aduocato Fiſcali eiuſdem Cameræ, & Fiſci, ac etiam pauperum Aduocato, vt a nobis quid ſtatuendum, & deliberandum ſit, intelligant. Mandantes propterea iudicibus coram quibus cauſæ criminum huiuſmodi pendent, aut in futurum pendere contigerit ſub ſimilis pœna indignationis noſtræ, ne vigore ordinationis Viſitatorum prædictorum contra, aut præter ordinationem, & mandatum noſtrum quoſuis carceratos relaxare, aut mandatum de relaxando decernere, vel ſubſcribere audeant, vel præſumant. Non obſtantibus præmiſsis, indultis, & priuilegiis, eiſdem Viſitatoribus quomodolibet conceſsis, & innouatis latiſsime extendendis, quibus omnibus illorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero vigeſima nona menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſsimi Domini Noſtri Pij Papæ Quinti, Anno Tertio, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ vt moris eſt, per nos Philibertum Chappius, & Io. Guerardum Curſ.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſ.

IDEM

69

Confirmatio Conſtitutionum ordinis fratrum Minorum Conuentualium, de Nouitiis, de Adminiſtrationibus, officijs, vita, habitatione communi, & alijs.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Illa nos cura inter ceteras ſollicitat, vt optimæ diſciplinæ cultus in omnibus religioſorum ſodalitatibus nutriatur, & confirmetur. Quodquidem nos pridem in ampliſſimo ordine Fratrum Minorum Conuentualium nũcupatorum magnopere expetentes, rerum omnium proprietatem illis ademimus, multaque præterea de ratione viuendi, & officiis eorundem ædidimus, literaſque noſtras ſuper ijs confectas in eorum Capitulo generali, apud Baſilicam duodecim Apoſtolorum de Vrbe proxime celebrato palam omnibus iuſſimus promulgari. Qui illis ea qua decuit obedientia receptis, ad tollenda, & corrigenda alia præterea intenti, quæ ad huius religionis ſtatum in ſua integritate continendum maxime obeſſe intelligebamus, nonnulla inter ſeſe ſtatuere cogitarunt. Verum inſtante iam ipſius Capituli concluſione, cum temporis anguſtia id minus pateretur, negocium vniuerſum ad arbitrium, & auctoritatem Generalis, & Prouincialium Magiſtrorum, necnon Diffinitorum dicti ordinis ex voluntate noſtra demandatum eſt, qui diuerſas alias præſentibus ſubiectas cõſtitutiones, ab ipſo Magiſtro Generali ſubſcriptas ordinarunt, quas omnes, ſaluis alias literis noſtris prædictis, præſentium auctoritate approbamus, & confirmamus, Supplentes omnes, & quoſcunque ſiue ſolemnitatum omiſſarum, ſiue alios iuris, & facti defectus, qui interuenerint in eiſdem. Quin etiam illas omnes prout conſcriptæ ſunt facimus, & ordinamus, iubemuſque ipſas æque atque noſtras in omnibus prouinciis, cuſtodiis, domibus, & locis, necnon ab omnibus, & ſingulis fratribus dicti ordinis firmiter obſeruari, ac quoſcunque qui illis non paruerint, cenſuris, & pœnis omnibus, quæ Literis prædictis continentur, eo ipſo volumus ſubiacere. Et nihilominus dilecto filio noſtro Carolo tt. Sanctæ Praxedis presbytero Cardinali Borrhomeo nuncupato moderno, & pro tempore exiſtẽti protectori, ac etiam Magiſtro Generali dicti ordinis per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt ipſi, vel eorum alter per ſe, vel alium ſeu alios vbi, & quando opus fuerit, tam ſupradictas, quam præſentes literas, & eiſdem inſertas Conſtitutiones omnes in omnibus, & ſingulis prouinciis, cuſtodiis, domibus & locis prædictis, ac ab omnibus & ſingulis Magiſtris, Guardianis, Fratribus, & perſonis in eis expreſſis, iuxta ſingularum Literarum, & conſtitutionum huiuſmodi tenorem, inuiolate obſeruari. Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas aliis noſtris literis contentas prædictas, cæteraque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, & felicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque apoſtolicis Conſtitutionibus, ac etiam dicti ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, contrariis quibuſcunque. Aut ſi Magiſtris, Guardianis, & Fratribus prædictis, vel quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, Necnon Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, ac quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis apoſtolicis, generalibus, & ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia contra ipſarum præſentium, & conſtitutionum huiuſmodi tenorem, & effectum, nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus, & inane, quicquid ſecus ſuper iis per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ita igitur Conſtitutiones prædictæ ſcriptæ ſunt.

Nouicij, etiam oblati, ante decimumoctauum ætatis ſuæ annum completum ne recipiantur, neque ante decimum nonum item completum ad profeſſionem admittantur. Qui hactenus recepti etiam oblati, quintum decimum annum non expleuerint, detracto habitu Religionis, domum ad parentes, vel neceſſarios, etiam inuiti remittantur, vel alias omnino emittantur, nec poſtea in ædibus vnde exierint, aut in aliis eiuſdem ordinis domibus verſari vllo modo poſſint.

Laici qui vigeſimum quintum annum non attingerunt, ad ſeruiendum ne recipiantur, & qui recepti etiam nunc ea ætate minores ſunt, eijciantur.

Nouitij ne recipiantur, aut educentur, niſi in Conuentibus inſignioribus, in quibus Dormitorium, & Capitulum habeant ſeorſum ab aliis fratribus.

Nullus deinceps prouinciæ præficiatur, qui eiuſdem prouinciæ ſit, ſed Prouinciales ex aliena prouincia ſemper aſſumantur, qui tamen idonei ſint ad id officium, & cultores regularis obſeruantiæ.

Guardianatus inſigniores, & priuilegiati, vt Roman. Aſſiſien. & huiuſmodi Triennio, non priuilegiati, Biennio diuturniores ne ſint. in quo tamen habenda eſt ratio prouinciarum externarum. In aliis enim locis hæc officia iuſta de cauſa, in longius tempus arbitrio Superioris protrahi poterunt.

In Paternitatibus hactenus conceſſis, & poſthac concedendis, ea moderatio adhibeatur, vt nemo Paternitatis titulo, vel priuilegio fruatur, niſi qui Prouincialatus officium obtineat, vel obtinuerit, vel quadrageſimum annum agat, & alias, etiam eo titulo, & priuilegio dignus exiſtat.

Nulli in eodem Conuentu plus Biennio manere liceat, exceptis Sexagenario maioribus, quibus aliquid ex cauſa Superioris arbitrio honeſte condonari poterit.

In Conuentu, vel domo, pauciores ne ſint Duodecim fratribus. Si qua autem domus hunc familiæ numerum alere non poſſit, vel tota Prouincia victum, & quæ præterea neceſſaria ſunt ſuppeditet, vel fratres cum bonis ex ea domo, in aliam transferantur, prouiſione tamen adhibita, ne Eccleſiæ deſtruantur, ſed ad eius populi commoditatem conſeruentur. Permittimus tamen, vt in conuentibus, qui fratribus iter facientibus com-

modi ſint, ſaltem quatuor fratres, non minores quinquaginta annis, conſtanti, & probata vita maneant, ſi plures ea domo alere non poſſit.

In maioribus ſtudiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam, veluti de Sacramentis, vel de vita recte ſancteque inſtituenda, ex Magiſtro ſententiarum, ac Sancto Bonauentura, alteram ſpeculatiuam, ex Scoto, in minoribus vero ſtudiis, vna lectione ex Theologia practica contenti ſint. Curent autem ſuperiores, vt in ſingulis Conuentibus, Fratres maxime in conſcientiæ caſibus, & reliquis, quæ ad audiendas confesſiones pertinent, ob rei grauitatem, & neceſſitatem, ſummo ſtudio, ac diligentia exerceantur.

Fratres, etiam ſi Superiores ſint, nihil proprium habere poſſint, ſed omnia in commune conferantur, diſtribuenda ſingulis, vt vnicuique opus fuerit, ita vt ex communibus cuiuſque Conuentus facultatibus, & eleemoſynis, pro viribus domus vnicuique fratri quæ ſunt neceſſaria præbeantur.

Fratres omnes, & Superiores, & quomodocunque Priuilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant, & communi menſa vtentes, communibus epulis veſcantur. In primis autem ægrorum, & ſenum cura habeatur. Quod ſi propriæ facultates domui non ſuppetant, ad ſubueniendum neceſſitati ægrotantium vicini Conuentus ditiores ſuppleant, aut etiam tota prouincia contribuat.

In omnibus Conuentibus, vel domibus, locus communis Theſauri, vel capſa ſit Tribus clauibus clauſa, quarum vnam habeat Guardianus, alteram Procurator, tertiam Depoſitarius: quo in loco, vel capſa, vaſa aurea, argentea, iocalia, & quæque precioſa, pecunia item Conuentus, cum Inuentario earundem rerum, condita cuſtodiantur, ſeruata tamen diſtinctione ſacrarum, & profanarum rerum.

Nullus ex Fratribus, quamuis Magiſtratus, & Superioris titulo fungantur, priuatas ædes aut in clauſtro, aut alibi vſquam habeat, ſed ſinguli vnica Cella, in communi Dormitorio, nullo ornatu, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & menſa humilibus contenti ſint, quemadmodum pauperes Religioſos decet. Cameræ, ſiue ædiculæ, quæ extra Dormitorium ſeperatim ſunt, ad officinas, vel alios vſus, toto Conuentui communes redigantur, vel ſi Cellæ communis dormitorij pro fratrum numero non ſufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, quas diximus, ad formam communis dormitorij redigi poſſint, in dormitorium commune redigantur, ſin minus deſtruantur, ac materia, & cæmenta ad reparandam fabricam Conuentus, ſi opus fuerit, conuertantur, vel vendantur, & pretium ad communem vſum Conuentus conferatur.

Nullus ex fratribus priuatum Hortum habeat, ſed horti ſint totius Conuentus communes, veruntamen Nouitij, & infirmaria hortum, ſeu viridarium a communi viridario ſeiunctum, habere poterunt, quo cæteris ingredi nullo modo liceat.

Veſtes, Libri, & reliqua, a Superioribus cuiquam fratri ad vſum, & neceſſitatem conceſſa quæcunque apud eos mortis tempore reperta fuerint, nulli fratri priuatim aſſignentur, ſed ita diſtribuantur, vt dimidia pars ſit natiui Conuentus, altera eius, vbi mortuus fuerit.

Generalis a Prouincialibus, cuſtodibus, & aliis Religionis Miniſtri quouis illi nomine appellentur, Prouinciales item a Guardianis, aliiſue Officialibus, ob eorum deputationem, vel confirmationem, nihil omnino, neque magnum, neque paruum exigant, ac ne ſponte quidem oblatum accipiant, neque Cancellario, aut ſcribæ, pro ſigillo, ſiue ſcriptura, quicquam detur, ſed omnia gratis fiant ac dentur. Neque Generalis, neque Prouincialis miniſter, neque Cuſtos, neque Guardianus, à quouis fratre ſui ordinis, aliquid etiam ſponte oblatum, ſiue dono datum accepter, vel recipiat. Pro communibus autem impenſis, quas neceſſario ad commodum totius ordinis, vel alicuius priuatæ domus, fieri contigerit, Generali, Prouinciali, & aliis eo modo conſulatur, quo in literis Sanctiſſimi Domini Noſtri Pij V. proxime editis, cautum eſſe conſtat.

Quod vero ad promotiones, & gradus attinet id omnino ſeruetur, quod Alexandrinis Conſtitutionibus ſancitum eſt, vt nihil a promouendo exigatur, aut quouiſmodo ſponte oblatum accipiatur. Quod ſi promotione facta Conuentus promotorum, aliquid Religioni donare voluerit, quicquid id ſit, Procuratori detur, vt ad leuationem onerum, & communium ſumptuum Religionis conferatur, ac Procurator omnium acceptorum, & expenſorum rationem reddat.

Fratres omnes quocunque gradu, & honore ſint, camiſiis laneis, & reliquo veſtitu, honeſto, ac religioſo, omnique ſupellectile, & inſtrumento paupere, atque humili, quemadmodum aliis etiam Conſtitutionibus cautum eſt, vtantur.

Reliquum eſt, vt Conſtitutiones omnes, ad diſciplinam regularem reſtituendam, conſeruandam, & augendam, (quæ tamen iis contrariæ non ſint) præcipue vero ea quæ a Sanctiſſimo Domino Noſtro Pio Papa V. ad reformationem huius Ordinis proxime ſunt editæ, ab omnibus ſancte inuiolateque ſeruentur.

CETERVM vt præſentes Literæ omnibus plenius innoteſcãt, mãdamus illas ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de vrbe, & in acie Campi Floræ, publicari, & earum exempla de more affigi Volumusq; & apoſtolica auctoritate decernimus, quod huiuſmodi exẽpla, etiã impreſſa, manuq; Notarij publici, & ſigillo dicti Magiſtri Generalis, vel Prælati eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata, eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ordinationis, iuſſionis, mandati, decreti, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, decimo Kl. Auguſti, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo indictione vndecima, die vero ſecunda menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii, diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis apoſtolorum

lorum de vrbe ; & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem earundem retroſcriptarum literarum copijs, vt eſt moris, affixis, per nos Iulium Parinum, & Philibertum Chappius, præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

I D E M.

70

Reuocatio facultates concedendi commiſsiones alienationum rerum eccleſiaſticarum.

MOTV proprio &c. Volentes indemnitati Eccleſiarum aliorumque piorum locorum quantũ cum Deo poſſumus, conſulere, ac prouidere, ne illorum bona ſine noſtra, aut ſucceſſoris noſtri ſcientia, & licentia alienentur, aut perpetuo, vel ad longum tempus, aut vnam vel plures illa conducere volentes, vitam locentur, aut de his alio titulo diſponatur: Omnes, & ſingulas facultates, & licentias concedendi commiſsiones alienationum vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum confirmationum quorumuis bonorum eccleſiaſticorum, aut locorum piorum cuiuſcunque valoris exiſtentium, etiam ſummam annuam quinque ducatorum auri de Camera non excedentium, aut alterius minoris valoris in forma quæ dicitur. Si in euidentem, Dilecto filio Vitellio Sanctæ Mariæ in Vialata diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, eiuſque anteceſſoribus, & Clericorum Cameræ noſtræ apoſtolicæ Collegio tam per fel. rec. Gregorium IX. Bonifaciũ IX. Vrbanum VI. Martinum V. Gregorium V. Sixtum IV. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III. & Iulium ſimiliter II. ac alios quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, ex certa ſcientia, & ex quauis cauſa etiam vrgentiſsima cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac quibuſuis decretis, etiam irritantibus, & in vim contractus conceſſas, confirmatas, & innouatas, illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus; Interdicentes, & expreſſe prohibentes eidem Camerario, & Clericis, ac aliis eiuſdem Cameræ apoſtolicæ Officialibus ſub pœna indignationis noſtræ, ne in futurum licentias, & facultates, ac commiſsiones alienationum huiuſmodi ſub quouis prætexto concedant: Ac commiſsiones, & conceſsiones commiſsionũ huiuſmodi contra voluntatem, ordinationem, & decretum noſtrum, nullas, inualidas & irritas eſſe decernimus, & declaramus. Sicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a dictis Camerario, Clericis, & aliis Officialibus, & Iudicibus præfatis, vel quibuſuis aliis quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus præmiſsis, conſtitutionibus, & ordinationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis prædictis, & aliis quibuſuis quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores &c. pro ſufficienter expreſsis habentes, derogamus, illaque quoad præmiſſa caſſamus, reuocamus, & annullamus, Cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii etiam abſque illius data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, tam in iudicio quam extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante. Volumus autem quod præſens noſter Motus proprius in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur. Et quia difficile foret præſens ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eius tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſenti Motui proprio adhiberetur, ſi foret exhibitus, vel oſtenſus.

Placet Motu proprio. M.

Lectus, & publicatus fuit ſupradictus Motus proprius Romæ in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, die vero Martis decima ſeptima Auguſti, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. Pii Papæ V. Anno Tertio.

A. Lomellinus Cuſtos.

I D E M.

71

Deputatio Caroli de Graſsis, & Honofrij Camaiani ad perquirendos & ordinandos libros & ſcripturas Cameræ & Sedis Apoſtolicæ.

PIVS Papa V. Cum de literis, auctoritatibus, & inſtrumentis omnibus, ſiue cuſtodiendis, & memoriæ demandandis, ſiue amiſsis requirendis ſedulam pro ſe quemque curam capere oporteat, hoc impenſius multo pro Sancta Romana Eccleſia cæterarum omnium matre, & magiſtra expedit procurare, vt ipſa non modo ſuis (vt par eſt) viribus protegatur, ſed & propriis munimentis ſubnixa etiam nefarios inſurgentium quotidie in eam impiorum conatus comprimere, eademque opera reliquo omni ordini eccleſiaſtico quandocunque venerit vſus, auxilio atque præſidio promptior eſſe poſsit. Itaque vt de ſcripturis, literis, inſtrumentis, regeſtis, & monumentis omnibus, ad ipſam Romanam Eccleſiam, & hanc ſanctam Sedem, Cameramque apoſtolicam pertinentibus, certior deinceps ratio habeatur, & quæ neglecta iacent, in integrum reſtituantur, ac tranſportata, vel ablata, aut interuerſa reuocentur, eorum omnium, quæ in palatio, & veſtiario noſtro, Bibliotheca item vaticana, & arce ſancti Angeli aſſeruantur, quæque in archiuis chartophylaciis, armariis, eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, ædibus, & locis publicis, & priuatis Vrbis Romæ, Auinionis, cæterarumque omnium ciuitatum, prouinciarum, & locorum nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ immediate, mediateue ſubiectorum reconduntur & habentur, Breuiarium, ſiue Compendium cum Indice idoneo conficiendũ, diſperſa vero, vel ſuppreſſa, aut celata, ſubtracta & euolata, ad prædictam Sedem, & Cameram reuocanda, & repetenda

pari

pari quoque ratione dicto Breuiario adſcribenda eſſe ſtatuimus. Eamque curam venerabili fratri noſtro Carolo Epiſcopo Montisfiaſconen. vni ex officiis Clericatus prædictæ Cameræ ex indulto apoſtolico obtinenti, & dilecto filio Honofrio Camaiano Clerico Aretino ipſius Cameræ Præſidenti, quorum fidem, rerum vſum, diligentiam, & animi integritatem iampridem perſpectam & exploratam habemus, auctoritate præſentium ducimus delegandam. Quare vt instituti noſtri effectus, & executio ocyus ſubſequatur, monemus in primis omnia, & quæcunque communia prouinciarum, ciuitatum, & locorum prædictorum, necnon eccleſiarum prælatos, capitula, conuentus, & collegia, omnes item alios, & ſingulos etiam S. R. E. Cardinales, aut Comites, Duces, & quouis alio potiore titulo illuſtres ſint, tam dictæ Vrbis, quam etiam prouinciarum, ciuitatum, & locorum immediate, & mediate ſubiectorum publice, & priuatim, vt intra terminum per ſupradictum Carolum Epiſcopum, & Honofrium arbitrandum, poſtquam præſentium literarum promulgatio in Vrbe, & quaque alia ciuitate, prouincia, terra, & loco vbi conſiſtunt facta fuerit, omnia, & quæcunque exemplaria, libros, protocolla, ſcripturas, exempla, inſtrumenta, & monumenta rerum, & iurium quorumcumque Romanæ Eccleſiæ, ac Sedis, & Cameræ prædictarum penes ſe exiſtentia, ſiue ad ipſos legitime pertineant, ſiue commodato, vel depoſito, aut alio quocunque iure, & titulo illa obtineant, vel etiam ſubrepta, aut extorta detineant, prædictis Carolo Epiſcopo, & Honofrio Præſidenti, ſeu eorum in dictis ciuitatibus, prouinciis, & locis commiſſariis omnino reuelare procurent, vt ſcilicet eorum omnium, & ſingulorum inuentariū conficiatur, deinde annotatis communitatibus, ciuitatibus, eccleſiis, capitulis, conuentibus, archiuiis, locis, & perſonis vbi conſtant, ipſa quoque prædicto Breuiario, ſeu compendio adſcribantur, exemplaribus, ſiue exemplis, regeſtis, & inſtrumentis penes eos ad quos illa iure pertinent tanquam ipſorū fidei commiſsis remanentibus, ita vt nunquā ſine Sedis apoſtolicæ ſpeciali, & expreſſa licentia inde amoueri, transferri, aut alias immutari poſsint, ſubrepta vero, & extorta, vel incerta ad prædictam Cameram referantur, & in dictum compendium, atque indicem conferantur. Quod ſi forte aliqui lapſo tempore prædicto non paruerint, eos, & ipſorum ſingulos libris, iuribus, & ſcripturis omnibus prædictis, eorumque omnium vſu, & commodo priuamus, præterea eccleſias, capitula, & monaſteria, conuentus, & collegia eccleſiaſtica, necnon ciuitates, prouincias, & loca quæcunque eccleſiaſtico interdicto ſubiicimus, ſingulares vero perſonas eorundem cæteroſque prædictos excommunicationis ſententia innodamus eo ipſo, qua illaqueatos nullus alius quam Romanus Pontifex (excepto mortis articulo) valeat liberare. Cæterum vt prædicta promptius exequantur, prædictis Carolo Epiſcopo, & Honofrio Præſidenti Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra mandamus, vti ipſi ad arcem, palatium, bibliothecam, veſtiarium, capitolium, eccleſias, capitula, monaſteria, conuentus, archiuia, domos, & loca prædicta, tam publica, quam priuata, itemque particularium perſonarum, etiam S. R. E. Cardinalium, necnon Ducum, & aliorum quorumcunque ædes in dicta Vrbe, & eius diſtrictu poſitas, & vbicunque illa eſſe intellexerint, vel coniecerint, adhibita etiam ad ipſos priuatos armata familia etiam ante promulgationem præſentium, ac quamprimum ſe conferant, & omni cunctatione reſpondendi, vel conſulendi præciſa, vel appellatione remota ad prædicta omnia e veſtigio exhibenda etiam manu regia, ac per cenſuras, & pœnas prædictas, ac etiam pecuniarias, aliaſque grauiores arbitrio ſuo irrogandas, moderandas, & applicandas, cæteraque iuris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compellant, exhibita, producta, & inuenta recognoſcant, ac de eis Inuentarium, ac Breuiarium, & Indicem prædictum conficiant, quæque ibi relinquenda, vel inde ad Cameram præfatam referenda erunt, ſtatuant, & decernant, eademque illa omnia per ſe, vel alium, ſeu alios probos, & peritos cum ſimili, aut limitata poteſtate ſubſtituendos extra dictam Vrbem in prouinciis, ciuitatibus, & locis prædictis efficere, præterea Notarios deſcriptores, & Antigrapharios quotquot ad prædicta neceſſarii fuerint, cum ſalariis, ſeu mercede cuique conuenientibus, de Cameræ prædictæ redditibus conſtituendis, & de mandato ipſorum Caroli Epiſcopi, ac Honofrii Præſidentis vtriuſque manu ſubſcripto arbitrio noſtro perſoluendis vbique locorum prædictorum conſtituere, & ordinare procurent. Nos enim ipſis omnia, & quæcunque alia in prædictis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, etiam ſi talia forent, quæ mandatum, & facultatem exigerent magis ſpecialem, tam coniunctim, quam diuiſim per ſe, vel alium, ſeu alios faciendi, & exequendi plenam, & liberam ipſarum tenore præſentium concedimus facultatem, Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari Non obſtantibus ſtatutis, & conſuetudinibus Vrbis, ac ciuitatum, prouinciarum, & locorum præfatorum, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & ordinum quorumcunque iuramento &c. roboratis, ac quantocunque tempore obſeruatis, præſcriptionibus quoque, ac priuilegiis, exemptionibus, indultis, & literis apoſtolicis, illis, & eorum ſingulis, necnon Populo Romano, & Cardinalibus; ac quibuſcunque aliis, nullis prorſus exceptis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſsis, confirmatis, &c. quæ omnia, quatenus prædictis in aliquo obſtare, aut effectum præſentium quoquomodo impedire poſſent, illorum omnium tenores, &c. pro expreſsis habentes, Motu & ſcientia ſimilibus reuocamus, tollimus, & abrogamus. Literaſque omnes, & ſcripturas deſuper confectas cū inde ſecutis omnibus caſſamus, & annullamus, viribusq; & effectu carere volumus eo ipſo, quodque aliquibus communiter, vel diuiſim a dicta ſit ſed indultum, quod interdici &c. non poſsint per literas apoſtolicas non facientes &c. mentionem, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum vt præſentes (quarum ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio, quam extra illud, fidem facere volumus) omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorū de Vrbe, & Cameræ prædictæ, necnon Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, eariumq; exempla de more affigi, ac etiam volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus, quod huiuſmodi exempla etiam impreſſa manu Notarii publici, ac ſigillo Caroli Epiſcopi, ſeu Honofrii Præſidentis prædicti obſignata eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſamet præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ, & nihilominus mandamus literas apoſtolicas, ſiue ſub plumbo, ſiue in forma breuis, tam coniunctim, quam diuiſim quandocunque videbitur, expediri.

Placet Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum quartodecimo Cal. Septembris, Anno Tertio.

Die vigeſimaſeptima Auguſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Admiſſa eſt hæc Motus proprii

cedula

cedula ex decreto Cameræ apoſtolicæ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum apud me Notarium fol. 167

Hie. de Tarano.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero vigeſima octaua menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio, ſupradictæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cameræ, & Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ dimiſsis in omnibus ſupradictis locis earundem ſupradictarum literarum copiis affixis, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum, & Chriſtianum de Monte, prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſ.

IDEM

72

Contra Clericos incontinentes.

AD perpetuam rei memoriam. Horrendum illud ſcelus, quo pollutæ fœdatæque ciuitates tremendo Dei iudicio conflagrarunt, acerbiſsimum nobis dolorem inurit, grauiterque animum noſtrum commouet, vt ad illud quantum poteſt comprimendum, ſtudia noſtra conferamus. Sanè Lateranenſi Concilio dignoſcitur conſtitutum, vt quicunque Clerici, illa incontinentia quæ contra naturam eſt, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehenſi fuerint laborare, a Clero deiiciantur, vel ad agendam in monaſteriis pœnitentiam detrudantur. Verum ne tanti flagitii contagium, impunitatis ſpe, quæ maxima peccandi illecebra eſt, fidentius inualeſcat, Clericos huius nefarii criminis reos, grauius vlciſcendos deliberauimus, vt qui animæ interitum non horreſcunt, hos certe deterreat ciuilium legum vindex gladius ſecularis. Itaque quod nos iam in ipſo Pontificatus noſtri principio, hac de re decreuimus, plenius nunc, fortiuſque perſequi intendentes, omnes & quoſcunque Presbyteros, & alios Clericos ſeculares, & regulares, cuiuſcunque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio eccleſiaſtico præſentis Canonis auctoritate priuamus. Ita quod per iudicem eccleſiaſticum degradati, poteſtati ſtatim ſeculari tradantur, qui de eis illud idem capiat ſupplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur ſanctionibus conſtitutum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ priuationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, tertio Cal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero tertia menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris Pii Papæ V. Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Chriſtianum de Monte prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſorum.

IDEM

73

Reuocatio priuilegiorum Officiorum Romanæ Curiæ & Militiarum ac Hoſpitalium circa penſiones obtinendas, expectatiuas concedendas, circa vniones, & ſuppreſsiones beneficiorum, erectionem præceptoriarum, appropriatum fructuum beneficiorum facultate teſtandi: & moderatio priuatarum diſpenſationum eorundem.

AD Perpetuam rei memoriam. Sacroſanctum Eccleſiæ Dei ſtatum integrum, & incolumem præſtare officii noſtri cum ſit, quæcunque illi detrimentum afferre noſcuntur, noſtra nos decet conſideratione mouere. Sane tantæ tanque immoderatæ de rebus dominicis, etiam extra ordinem Eccleſiaſticum largitiones, iis nouiſsimis temporibus ſuccreuiſſe perhibentur, vt iam opima quæque alieni ſenſim exhauriant, & quod in fouendis multiplicandiſque Miniſtris eccleſiaſticis, fundandis Seminariis, alendis pauperibus, recreandis infirmis, inſtaurandis eccleſiis, fulciendis ædibus vetuſtate conſumptis, educendis viris religione & doctrina claris, quibus eccleſia ipſa tantopere dignoſcitur indigere, id fere vniuerſum multitudo præcipiat laicorum. Hinc manifeſta nos impellit neceſsitas, vt hac indomita cupiditate repreſſa de communi eccleſiæ ſalute conſulamus. At quia omnia incommoda ſtatim vbique facile ſubducere non valemus, ea ſaltem quæ nobis proxima ſunt, & ante oculos frequentius obuerſantur, in primis tollere curabimus, vt cæteri omnes cum venerit vſus, æquiore animo ſtudia patiantur. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus, & abolemus omnia, & quæcunque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta Militum Sancti Petri, Sancti Pauli, Sancti Georgii, Pii, de Laureto, & de Lilio, necnon Secretariorum, Cubiculariorum, & Scutiferorum apoſtolicorum, ac quibuſcunque aliis Romanæ curiæ, & apoſtolicæ Sedis collegiis, & officiis, tam in dicta curia, quam extra eam conſtitutis ipſorumque perſonis, necnon Conclauiſtis, de penſionibus, fructibus, & aliis rebus eccleſiaſticis, etiam ad certam, & determinatam ſummam, & quantitatem conſtitutis, per Clericos coniugatos, Bigamos, & alios Laicos obtinendis, & eiſdem per ipſos, ac aliis ſimilibus per alios Clericos in alium, vel alios transferendis, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & prædictam Sedem, tam

in ipſo-

in ipſorum officiorum inſtitutione, quam deinceps quandocunque, & quotieſcunque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſeruationibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pro defenſione fidei catholicæ, aut dictæ Sedis, & quibuslibet aliis cauſis quantumlibet grauibus vrgentibus neceſſariis & onerofis, ac etiam conſideratione intuitu contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, deque illorum conſilio, & matura deliberatione prius deſuper habita conceſſa confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extenſa, & moderata. Ita quod deinceps illorum ſic reuocatorum prætextu, Laici etiam extra coniugium, & in cælibatu viuentes, ac Bigami, & Clerici coniugati nullas nouas penſiones, aut fructus, aut omnino alias res Eccleſiaſticas habere, nec ipſi, etiam qui coniugati non ſunt, ſi ad primas, aut alias nuptias tranſierint, antiquas deinceps percipere, Clerici vero, & alij matrimonium etiam cum vnica, & virgine contracturi, poſtquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec nouas aſſequi poſsint. Sed nec vlli Laici nec Clerici priuilegio transferendi penſiones, fructus, aut alias res huiuſmodi de cetero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, Antiquas vero penſiones, & alias reſeruationes tam Laicis, quam clericis conceſſas, & quas ipſos Clericos habere contigerit, per futurum contractum matrimonium huiuſmodi extinctas eſſe. Ac etiam reuocamus, & abolemus omnia, & quæcunque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta obtinendi, & transferendi ſimiles, vel diſsimiles penſiones, fructus, & alias res Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, ſecularium, & regularium Sancti Iacobi de Spatha, de Calatraua, de Alcantara, Ieſu Chriſti, & Sancti Stephani, ceteriſque Militijs, necnon Sancti Lazari Hieroſolymitani, ac omnibus, & ſingulis aliis Hoſpitalibus, eorumque Militibus, fratribus, & perſonis, tam clericis, quam coniugatis, etiam modo, & forma prædictis, & ex eiſdem, ac quibuſcunque aliis fortioribus cauſis conceſſa, approbata, & etiam a nobis moderata, & reſtituta, Ita quod ipſi ſiue coniugati, ſiue bigami, ſiue clerici, ſiue etiam presbyteri nullas de cetero recipiant, ſed eas ſolas quas nunc habent ſine facultate ipſas transferendi retineant, & eæ quoque per futurum contractum Matrimonij extinctæ cenſeantur. Omnes vero priuatas diſpenſationes, & gratias habendi, & retinendi penſiones, fructus, & alias res Eccleſiaſticas Militibus, & fratribus quibuſcunque Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum, tam a nobis, quam a prædeceſſoribus noſtris, & dicta Sede hucuſque ſingulatim conceſſas, ita moderamur, & reſtringimus, vt illarum vigore ſoli Milites, & Fratres non coniugati, nec bigami, nouas deinceps penſiones, aut fructus aliaſque res Eccleſiaſticas recipiant, & in cœlibatu viuentes illas, & alias iam receptas dumtaxat percipiant. Alij vero, etiam cum vnica, & virgine coniugati, ſi rurſus matrimonium contraxerint, eas omnes quas nunc habent per huiuſmodi contractum amittant, nec illæ ipſis vlterius debeantur, ſimili facultate transferendi tam antiquas, quam futuras penſiones, fructus, & res huiuſmodi omnibus prædictis, etiam non coniugatis ex nunc penitus interdicta, & ſuppreſſa. Sed nec vlli Milites, aut fratres, etiam ſimplices clerici, vel presbyteri prætextu huiuſmodi diſpenſationum, & gratiarum aliqua ſimplicia, aut alia beneficia Eccleſiaſtica ſecularia, aut aliorum ordinum regularia, etiam nullum omnino onus, aut ſeruitium habentia, vt præſtimonia deinceps recipere, & retinere poſsint. Ad hæc quoque reuocamus, & abolemus omnia, & quæcunque priuilegia facultates, licentias, & indulta Magiſtris, & conuentibus, aliiſque perſonis, & locis Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum, eorumque perſonis, etiam vt prædictum eſt conceſſa, confirmata, extenſa, & moderata concedendi expectatiuas, reſeruationes, & alias gratias præuentiuas ad Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, & alia beneficia, & officia Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum. Itemque vniendi, & incorporandi perpetuo, vel ad tempus, & ſupprimendi beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia & quorumuis ordinum regularia, necnon Præſtimonia, Eremitoria, & hoſpitalia, etiam de iure patronatus Laicorum ex fundatione, & dotatione exiſtentia, ac etiam nullum penitus ſeruitium, aut ordinem annexum, ſeu aliud onus qualecunque habentia, etiam ruinoſa, & deſerta, ac etiam ſponte a Patronis oblata, vel donata, illorumque fructus, res, & proprietates applicandi, & appropriandi Militiis, & Hoſpitalibus ſupradictis: ſeu beneficia ipſa in monaſteria, prioratus, præceptorias, beneficia, hoſpitalia & alia loca Militiarum & Hoſpitalium eorundem erigendi, & inſtituendi, ac alias commutandi, & reformandi, Ac etiam omnes, & ſingulas expectatiuas, reſeruationes, & alias gratias præuentiuas ſpeciales, & generales, necnon vniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, & temporales, ſuppreſsiones, applicationes, appropriationes, & alias diſpoſitiones huiuſmodi beneficiorum, & fructuum per Magiſtros, conuentus, & alios prædictos hucuſque factas, & conceſſas, ac etiam dicta apoſtolica auctoritate, & ex certa ſcientia confirmatas, quæ plenarium nondum ſunt ſuum ſortitæ effectum, Præterea omnes, & quaſcunque licentias, & facultates teſtandi, & alias quomodocunque diſponendi, etiam ad certam, & quantumuis modicam ſummam, & quantitatem, de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus ad Magiſtros, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum ratione illorum, necnon Præceptoriarum, Hoſpitalium, & beneficiorum eccleſiaſticorum, etiam ſæcularium & aliorum ordinum regularium, ac penſionum, & fructuum quorumcunque prouenientes, necnon facta hucuſque, non tamen effectum ſortita vigore licentiarum, & facultatum prædictarum teſtamenta, & alias diſpoſitiones huiuſmodi, etiam ſi per eaſdem licentias, & facultates diſponatur, quod dimidia, vel alia pars rerum & bonorum prædictorum Militiis, Hoſpitalibus, Domibus, & locis, vnde illa prouenerint, aut aliis piis locis relinquantur. Decernentes omnes, & ſingulas reſeruationes, aſsignationes, translationes, vniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſsiones, applicationes, appropriationes, teſtamenta, donationes, & alias diſpoſitiones quaſcunque, quas prætextu priuilegiorum, facultatum, diſpenſationum, & indultorum prædictorum ſic reuocatorum, ac contra præſentium tenorem per quoſcunque, etiam dicta apoſtolica auctoritate fieri, vel factas perſequi contigerit, tanquam ſurreptas, & extortas nullius prorſus roboris, & momenti eſſe, nec per eas ius, titulum etiam coloratum cuiquam acquiri, nec quemquam quocunque tempore quauiſque cauſa reſtitutionem in integrum, reductionem ad terminos iuris, aut quoduis aliud gratiæ, vel iuſtitiæ remedium impetrare, aut etiam ab alio, vel aliis impetratis, aut motu ſimili conceſsis vti, nec præſentes

litteras

literas de ſurreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, vel impugnari, nec ſub vllis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus ſimilium, vel diſſimilium reuocationum, & ordinationum ab ipſa Sede quandocunque emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe, & cenſeri: Sicque in ijs, ac omnibus, & ſingulis aliis ſupradictis per quoſcunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, & auctoritate, vbique interpretari, iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem ſimilium priuilegiorum, diſpenſationum, facultatum, & indultorum conceſsionem noſtris explodi temporibus, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſuceſſoribus indicamus. Non obſtantibus præmiſsis, & noſtra de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac collegiorum, officiorum, Militiarum, Hoſpitalium, conuentuum, necnon Sancti Benedicti Ciſtercienſis, Sancti Auguſtini, & aliorum ordinum & regularum, quorum Militia, & Hoſpitalia prædicta ſunt iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus & naturis quantocunque tempore obſeruatis: necnon fundationibus eorundem, aliis quoque priuilegiis, indultis, exemptionibus, & litteris apoſtolicis illis omnibus ipſarumque Militiarum, & Hoſpitalium Magiſtris, Conuentibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ac nos, & prædictam Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, necnon motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio, & aſſenſu etiam conſiſtorialiter habito, tam pro Militiarum, Hoſpitalium, & regularum huiuſmodi reſtitutione, & ampliatione, quam alias quomodocunque, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis, necnon cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, annullatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quotieſcunque conceſsis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extenſis, & moderatis: etiam ſi in eis, ac ſtatutis, ſtabilimentis, & fundatione prædictis caueatur expreſſe, quod nunquam prædicta reuocata, vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis in toto, vel in parte derogatum cenſeatur, per quaſcunque litteras, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores, & efficaciores clauſulas in ſe continentes, niſi dum & quoties illorum, ac etiam certarum ſpecialium literarum apoſtolicarum inde confectarum vere, non autem per clauſulas generales vel ſpeciales idem importantes inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio, & ſemper in huiuſmodi quæ ſic fierent de conſilio prædicto derogationes, & aliæ diſpoſitiones cenſeretur appoſita clauſula, quod tunc demum nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cum Magiſtrorum, & Conuentuum prædictorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes, & aliæ diſpoſitiones huiuſmodi aliter effectum non habeant, niſi huiuſmodi derogationes, & aliæ diſpoſitiones conciſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundé tenorem continentes, tribus diſtinctis vicibus Magiſtris, & Conuentibus prædictis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus, aliter vero factæ viribus & effectu omnino careant, ac Magiſtri & Conuentus prædicti ad parendum illis, & decretis deſuper proceſsibus, eorumque executoribus & ſubexecutoribus, ac ipſorum mandatis & monitionibus minime teneantur: ſed literarum huiuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis etiam per ipſos executores vel ſubexecutores latis innodari poſsint. Quibus omnibus, etiam ſi alias de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quauis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus: Et quatenus effectum præſentium quoquomodo impedire, vel retardare, vel illis obeſſe poſſent, omnino tollimus & abrogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas Baſilicæ Principis apoſtolorum de vrbe, & in Cancellaria apoſtolica, necnon acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi, & in dictæ Cancellariæ libro Quinterno nuncupato deſcribi. Volumuſque & decernimus ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, manuque Notarij publici, & Sigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, moderationis, reſtrictionis, derogationis, mandati, decreti, ſublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis dominicæ millesimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Quinto idus Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, die vero decimatertia menſis Septembris, Indictione vndecima, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini Noſtri Domini Pij diuina prouidétia Papæ Quinti, Anno Tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt, ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ, ibique dimiſsis copiis affixis per nos Ioannem Andream Rogerium, & Ioannem Andream Panizzam prælibati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ, ac Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Curſores.

Iulius Parinus Magiſter Curſorum.

IDEM

74

De dignitatibus & præbendis Eccleſiarum Regni Sardiniæ aliis vnitarum in ſimplices parochiales reductis, & de ordinatione Vicariorum in parochialibus Eccleſiis, quæ ſunt annexæ dignitatibus, & beneficiis, aliarum eccleſiarum non vnitarum,

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quantum animarum cura ceteras omnes ſuperat & excellit, tanto nos impenſius prouidere neceſſe eſt, vt id officii genus omni vbique adhibita induſtria excolatur. Ex multis enim offenſionibus, quæ ad noſtram quotidie notitiam perferuntur, illam quoque grauiſsimam intelligimus, quod canonici, & alii habentes dignitates, perſonatus, & officia earum Inſulæ Sardiniæ Eccleſiarum, quas partim rerum inopia depreſſas, partim etiam aeris inclementia deſertas iampridem apoſtolica ſedes proximis Metropolitanis, & aliis Cathedralibus Eccleſiis prouidenter adiunxit, quamquam perſonali in ipſis obſequio ſoluti, reſidentiam detractant atque refugiunt, apud parochiales Eccleſias, quæ ſunt vel in præbendas ſuorum huiuſmodi canonicatuum inſtitutæ, vel prædictis dignitatibus, beneficiis, & officiis applicatæ, nullum habentes perpetuum Vicarium, vel alium proprium ſacerdotem, qui curam exerceat animarũ; Rurſus multæ parochiales eccleſiæ, ſiue pro præbendis habitæ, ſiue dignitatibus, beneficiis, & officiis non vnitarum, nec ſuppreſſarum eccleſiarum incorporatæ reperiuntur, quæ ſunt huiuſmodi Vicariorum ſolatio deſtitutæ: Nos aduerſus periculoſam hanc negligentiam volentes iuris proſequutione cauere, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine extinguimus, & abolemus omnes dignitates, etiam maiores, & principales, necnon canonicatus, præbendas, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia omnium, & ſingularum dictæ Inſulæ Eccleſiarum aliis vnitarum, vel etiam ſuppreſſarum, quæ parochiales Eccleſias habent vti præbendas, vel alias annexas, vbi non eſt vicaria perpetua conſtituta: Ipſas vero parochiales Eccleſias ad primæuum ſtatum ſimplicem & liberum reuocamus, ita, vt in earum collatione de hinc ab Ordinariis locorum facienda, Concilii Tridentini forma, quæ de parochialibus Eccleſiis ſuper hoc præſcripta eſt, omnino debeat obſeruari, ſtatuentes, vt quicunque dignitates, canonicatus, præbendas, beneficia, & officia prædicta ſic extincta, etiam plura, & diuerſis huiuſmodi Eccleſiis ex diſpenſatione apoſtolica, aut alias obtinebant, ex quo iam amplius non ſunt, nullum in dictis principalibus Eccleſiis locum habere contendant, ſed ſingulas prædictas parochiales Eccleſias, vt ſimplices earum rectores retinentes, debeant ibi præſentes perpetuo reſidere, ac debita parochialia officia per ſe ipſos, vt congruit, exercere: nec vlli omnino id effugere, aut conſuetudine immemorabili, aliaue prætenſa iuris cautione defendi poſsint, etiam ſi eam curam ad ſolos Epiſcopos obiiciãt pertinere, ſed eos qui canonica monitione præmiſſa in dictis parochialibus Eccleſiis præſentes reſidere neglexerint, cenſuris, & pœnis omnibus contra non reſidentes, tam à dicto Concilio, quam etiam noſtris, & aliis canonicis ſanctionibus impoſitis, volumus ſubiacere. Verum, ſi de pluribus etiam diuerſarum diœceſium parochialibus vnica dumtaxat præbenda conſtiterit, aut vnio de illis vni tantum dignitati, beneficio, vel officio ſic ſuppreſſo facta fuerit, ſinguli poſſeſſores, etiam qui plura ex ſuppreſsis præfatis obtinebant, vt præfertur in vna parochiali Eccleſia dumtaxat perpetuo reſidentes, quam intra ſex menſes poſt publicationem præſentium eligere debeant, ſi cenſuras & pœnas prædictas effugere voluerint, poterunt, vita eis comite, in ceteris omnibus tolerari, dummodo reliquis Vicarii idonei ab Ordinariis locorum cum debito ſtipendio aſsignentur. Illis vero cedentibus, & vel decedentibus ſinguli rectores in ſingulis ordinentur, niſi forte loci propinquitas, rerum anguſtia, aliaue legitima cauſa connexionem patiatur. Porro Eccleſiis parochialibus, vel in præbendas canonicatuum erectis, vel dignitatibus, officiis, & beneficiis non vnitarum, nec ſuppreſſarum Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum dictæ Inſulæ Eccleſiarum perpetuo annexis, in quibus nullæ ſunt vicariæ hucuſque perpetuæ inſtitutæ, quoniam canonici, & alii dignitates, officia, & beneficia huiuſmodi obtinentes in ipſis Metropolitanis, Cathedralibus, & aliis Eccleſiis deſeruire tenentur, prædicti Ordinarii locorum illas quamprimum ordinare, vel alias prouidere debeant, quemadmodum in generalibus, & prædicto Tridentino Conciliis, dignoſcitur ordinatum, portione fructuum, etiam ſuper certa re aſsignanda, ac per Vicarios propria auctoritate percipienda, quæ tamen centum annue non tranſcendat, inferior vero quam quinquaginta ſcutorum eſſe poſſit, quando ſine notabili principalis incommodo nequeat eſſe pluris, & ea ſit annonæ vilitas, vt ſacerdos queat ex minori commode ſuſtentari. Præcipimus igitur vniuerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis per dictam Inſulam conſtitutis in virtute ſanctæ obedientiæ, vt prædicta omnia, & ſingula in ſuis quiſque ciuitatibus, diœceſibus, & locis quamprimum exequantur, & inuiolate faciant ab omnibus obſeruari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, & alias, quas viderint ipſi cenſuras, & pœnas, ceteraque remedia opportuna, appellatione quacunque poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus prædictis & noſtris de non tollendo iure quæſito, ac de Vicariis huiuſmodi aliter inſtituendis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, in quibus canonicatus, & præbendæ, ac dignitates, beneficia, & officia prædicta conſiſtunt, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcunque, ſeu quod aliquibus communiter, vel diuiſim à dicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut contra huiuſmodi ſtatuta, & conſuetudines, ac priuilegia eis conceſſa ad reſidentiam, & alia prædicta compelli non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon eccleſiarum, locorum, & perſonarum huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus, & inane quicquid ſecus per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ceterum mandamus eaſdem præſentes ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie

Campi

Campi Floræ publicari, earumque exempla de more applicari, volumuſque & apoſtolica auctoritate decernimus, quod literæ ipſæ ſic publicatæ omnes, & ſingulos abſentes, & vbique extra dictam Inſulam degentes, ac etiam monitiones, citationes, & inhibitiones per quemcumque Ordinarium edicto publico valuis ſuæ Cathedralis Eccleſiæ affigendo, vigore præſentium faciendæ, monitos, citatos, & inhibitos perinde arctent, ac ſi eis perſonaliter factæ fuiſſent. Quia vero difficile, & incommodum valde eſſet, eaſdem præſentes ad ſingula loca, vbi illis opus fuerit, transferre, ſimiliter volumus, vt earum exemplis, etiam impreſsis, manuque Notarii publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extinctionis, abolitionis, reuocationis, ſtatuti, præcepti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo Calendas Octobris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo indictione vndecima, die vero vigeſima tertia menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii, diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium P[illegible]inum, & Io. Bornotum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Alexander Aliancolius Magiſter Curſorum.

IDEM

75

Extenſio decreti Concilii Tridentini de Clericis ſæcularibus ad Clericos regulares non profeſſos, quoad promotionem ad ſacros ordines.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex ſacrorum Conciliorum auctor & interpres, illa quæ in huiuſmodi Conciliis a prudentibus patribus in Spiritu Sancto legitime congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officii debito dum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſueuit. Sane cum non deceat diuino miniſterio aſcriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamuis aliàs moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros ordines promoueretur, niſi prius legitime conſtaret cum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficeret, pacifice poſsidere vel aliàs ordinari non poſſet niſi iuxta decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam, & tenorem. Cum autem nulla in huiuſmodi decreto religioſorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti moleſte accepimus) certorum ordinum religioſi, ſeu canonici, vel Clerici intra clauſtra monaſteriorum, ſeu domorum more regularium in communi viuentes, qui nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſsionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſeculum redire libere & licite poſſunt, religionis prætextu abſque titulo ſufficientis beneficii, nec iuxta dicti decreti tenorem, ad ſacros ordines ſe promoueri prætendunt, & a nonnullis Epiſcopis paſſim promoueantur, atque inde plerumque illud inconueniens eueniat, vt ſic promoti, & e clauſtro exeuntes, & per ſeculum vacantes vel mẽdicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quam plurimorum chriſtifidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur qui ſingulorum Dei miniſtrorum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac perpetuo valitura ſanctione decretum prædictum de Clericis ſecularibus loquens ad omnes & ſingulos etiam cuiuſcunque ordinis Clericos religioſos, ſiue ſeculares more religioſorum viuentes in communi non profeſſos harum ſerie extendimus, & ampliamus, ac religioſis, & aliis prædictis non profeſsis, vt ad ſacros ordines promoueri, necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, gratiam, & communionem ſedis apoſtolicæ habentibus, vt ordines ipſo huiuſmodi religioſis perſonis impendere, niſi obſeruata forma dicti decreti nos virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annum a præſtatione talium ordinum ipſo iure ſuſpendimus. Statuentes, & decernentes promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædictarum ad ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Concilii Tridentini formam, etiam cuiuſuis licentiæ illis ab apoſtolica ſede, vel illarum ſuperioribus cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant conceſſæ, prætextu factas, executione prædictorum ordinum omnino carere, nullaſque prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimo miniſtrantes, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis Clericis conceſsis omnino priuari, & irregularitatis, aliaſque in dicto decreto contentas pœnas eo ipſo incurrere, a quibus niſi a Romano Pontifice, vel in mortis articulo minime abſolui poſsint. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quorumuis monaſteriorum, & ordinum etiam iuramento, & confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis, quoque, indultis, & literis apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſsimis, reſtitutiuis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus cõceſsis, confirmatis, & innouatis,

quibus omnibus etiam ſi alias pro illorum ſufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et vt præſentes literæ ad omnium notitiam perueniant, neue quis illarum ignorantia excuſari poſsit, volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus præſentes literas ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſsis manu alicuius Notarii publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, ſuppoſitionis, ſtatuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, pridie idus Octobris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero duodecima menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ dimiſsis in ſuperius expreſsis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpacium affixis, & deinde vt moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Iulium Parinum prælibati Sanctiſsimi D. N. D. Papæ V. ac ſanctæ apoſtolicæ ſedis Curſores.

Chriſtianus de monte Magiſter Curſ.

IDEM

76

Confirmatio priuilegiorum Militum S. Ioannis Hieroſolymitani.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum prouidentia in fauorem militiarum quarumlibet in fidei catholicæ defenſionem ſalubriter inſtitutarum proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſemus, illa tamen præcipue quæ ad illarum ſtatum proſpere dirigendum per eoſdem Romanos Pontifices prudẽter conceſſa comperimus, vt illibata firmaque perpetuo ſubſiſtant, libenter approbationis noſtræ munimine roboramus. Cum itaque, ſicut accepimus, licet alias felicis recordationis Leo X. Clemens VII. Paulus III. & Pius IIII. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, inter alia priuilegia & indulta Dilectis filiis Magiſtro & Conuentui hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani a ſede apoſtolica conceſſa, eundem & pro tempore exiſtentem Magiſtrum, Baiulinos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, aliaſque perſonas hoſpitalis huiuſmodi, necnon eorum ſubditos, vaſallos, colonos, & ſeruitores, ac alios in eorum obſequijs, & dicti hoſpitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis exiſtentes, etiam presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illam exercerent, & in illorum obſequijs forent, illorumque animalia, prædia, domos, molendaria, & bona quæcumque, quæ obtinebant, ac in poſterum obtinerent, & poſſiderent, a ſolutione, & exactione decimarum, cenſuum, iurium, etiam ſynodalium & canonicarum portionum, ſeu charitatiui ſubſidij, aut iucundi aduentus, ſeu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcunque onerum ſub certis modo & forma exemerint, & liberauerint, & prout in diuerſis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius cõtinetur. Et licet priuilegia, exemptiones, libertates, & indulta præfata, ſi vnquam a primæua erectione dicti hoſpitalis, nunc præcipue fauore & complemento digna ſint, cum ipſi pro fide catholica defendenda non modo facultates & fortunas, verum etiam eorum vitam & ſanguinem perdere non dubitauerint: nihilominus diuerſi locorum ordinarij, & parochialium eccleſiarum rectores, ac multæ capitulares perſonæ id ſibi omnino, iuxta ſacri concilij Tridentini decreta, licere aſſerentes, eoſdem Magiſtrum, Baiulinos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, & perſonas, diuerſis oneribus contra eorum priuilegia pergrauare, illoſque ad decimas, cenſus, ſubſidia etiam charitatiua, congruas portiones, iucundum aduentum, paſtus bonus, aut alias nuncupata onera, etiam iura ſynodalia cogere præſumant, in graue ipſius hoſpitalis detrimentum & grauamen: Noſque attendentes quod nuper inter alia mendicantium ordinum fratribus conceſſa priuilegia, eos & eorum quemlibet tam a ſeminarij clericorum in qualibet ciuitate, iuxta eiuſdem Concilij Tridentini decreta erecti, ſeu erigendi, quam decimarum, ſubſidij, & aliorum onerum contributione totaliter exemiſſe & liberaſſe, præfatoſque Magiſtrum, Baiulinos, Priores, Caſtellanum Empoſtæ, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas non minus dignos eſſe, vt eos paribus fauoribus & gratiis proſequamur, illoſque & eorum ſingulos ac ſingulares dicti hoſpitalis perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum, & gratiarum per præfatos & alios quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac ſedem apoſtolicam hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conuentui, & fratribus Militibus, aliiſque quibuſuis perſonis præfatis hacte-

nus

nus conceſſorum; ac literarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Magiſtri, & Conuentus hoſpitalis huiuſmodi, aut alicuius alterius ſuper hoc pro eis nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & de mera noſtra liberalitate, ac apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias, eiſdem Magiſtro, & Conuentui quomodolibet conceſſa, apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes & ſingulos tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum ordinarij vocati non fuerint, notari, impugnari, vel inualidari minime poſſe, minuſque ſub quibuſcunque ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & derogationibus comprehendi poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe, ſicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque Iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitan. noſtris & ſedis apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus Nunciis, aut curiæ earum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo; aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Magiſtri, & Conuentus fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Magiſtrum, & Conuentum, confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, decreto, & aliis præmiſſis pacifice vti, frui, & gaudere, non permittentes eos per Ordinarios præfatos, aut quoſcumque alios contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtante piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non extrahatur, ac alijs quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis, etiam præfatis locorum ordinarijs, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialibus, & de fratrum noſtrorum conſilio, in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentes literæ non comprehendant neque Eccleſias, neque perſonas in his quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta concilij Tridentini huiuſmodi omnino ſeruari debeant. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die vigeſima nona Nouembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

P. Ximenez.

IDEM

77

De trium votorum profeſſione ab iis emittenda, qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus a ſecularibus presbyteris eſt diſtinctus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Lubricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præ ſe ferentes, nec proprijs renunciant, nec vllam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes, alii odio incenſi, alii, dum quod ambiunt minus conſequuntur, alii vel dilapidatis, vel interuerſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant, quidã etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, e ſodalitio ſuo, vt lubet, exiliunt, eiectiſque illius inſignibus veſtem recipiunt ſecularem. Hinc graues & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum quos diſciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rurſus eos, etiam vbi conſenuerint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpe modis, eius cui ſeſe dediderant vitæ inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſeculum euagari. Cum igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, vt vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita certus deinceps, & immobilis diſciplinæ regularis cultus debeat in ipſis ſodalitatibus perpetuo obſeruari. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, ſtatuimus, vt omnes & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alii Præſidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici, & Fratres Sancti Georgii in Alga Venetiarum, ac Eremitarum Sancti Hieronymi, alias beati Petri Piſarum, & omnium ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon eccleſiarum, domorum, & conuentuum in communi & ſub obedientia voluntaria, & extra

votum

votum ſolemne religionis viuentes, quorum habitus a ſecularibus presbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſsionem regularem ſolemnem emittere voluerint, id in ſuis quiſque conuentibus, & domibus, intra vigintiquatuor horarum ſpatium, poſt quam Delegatus noſter præſentes literas eis ſignificauerit, palam & ſponte deliberent, & declarent inde conuocato quamprimum per ſingulas huiuſmodi Congregationes Generali vel alio ſupremo, iuxta morem cuiuſque Congregationis, Capitulo, ibique electa vna ſub qua degit ex regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipſius capituli conſenſerit trium votorum ſubſtantialium profeſsionem regularem, intra menſem ſolemniter emittant, & in ea tam ipſi, quam illam deinceps ingreſſuri, atque profeſſuri, perpetuum ferant altiſsimo famulatum ſicque profeſsi vel in ſuis quiſque prioratibus, præpoſituris, præſidentiis, adminiſtrationibus, & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique Congregationi, & Superioribus ſuis videbitur vtilius expedire. Qui vero excurſo iam anni ſpatio in ipſa Congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibus, eiiciantur, nec deinceps patiantur in vllis eiuſdem Congregationis domibus, ſeu conuentibus amplius conuerſari. Quocirca mandamus vniuerſis & ſingulis Prioribus, Præpoſitis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac aliis cuiuſcunque dignitatis, & nominis Miniſtris, necnon conuentibus, canonicis, fratribus, & perſonis Congregationum huiuſmodi, vt ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia iuſsione aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiant, & ſtudioſe obſeruare procurent. Quod ſi forte aliqui in eo, quo nunc, ſunt ſtatu (quem omnino tollimus & abolemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationis quoque ſententia innodamus eo ipſo. Non obſtantibus fundationibus, & inſtitutionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus congregationum, domorum, & conuentuum prędictorum, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in genere, & in ſpecie conceſsis, & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcunque, ac quocunque tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet aliis indulgentiis, & literis apoſtolicis, ſpecialibus, & generalibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel diſerti, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata, contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Ceterum mandamus præſentes ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, & Prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata, eandem illam fidem vbique locorum, in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſublationis, abolitionis, priuationis, ſtatuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octano, quintodecimo Cal. Decembris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Ca. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octano, Indictione vndecima, die vero quarta menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſsis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt eſt moris per nos Ioannem Freile, & Iulium Parinum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

IDEM

78

Reductio Montis Nouennalis ad ſeptem pro centenario, cum eiuſdem extenſione, & ampliatione.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum alias fe. re. Paulus Papa IIII. Montem Nouennalem nuncupatum ſummæ ſcutorum centum octuaginta ſeptem millium de iuliis decem pro ſcuto ad rationem octo pro centenario non vacabilem, & elapſo primo anno quandocunque ſibi, ſeu ſucceſſoribus ſuis, & Agentibus Cameræ Apoſtolicæ videbitur, facta intimatione per menſem ante perſonis, de quorum intereſſe tractabitur, & reſtitutis (eodem menſe transacto) perſonis ipſis pecuniis, quas in eodem Monte habuerint vna cum emolumentis eis debitis extinguibilem, de venerabilium fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu ad nouennium tantum erexerit, & pro fructibus dicti Montis ſcuta quatuordecim millia noningenta ſexaginta annuatim ex ſcutis triginta millibus annuis ſubſidij partis fructuum cõgregationum regularium Italiæ, ac reſiduum dictorum ſcutorum triginta millium pro extinctione dicti Montis aſsignauerit, & infra dictum Nouennium extingui debere, nec vlterius reuiuiſcere, aut propagari poſſe declarauerit, prout in literis ſub dat. Romæ anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto dec. Calendas Nouembris, Pontificatus ſui Anno Primo latius continetur. Et ſucceſsiue etiam fe. re. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter de eorundem Cardinaliũ conſilio & conſenſu reſiduum ſubſidij præfati pro extinctione dicti Montis Nouennalis deſtinatum Monti Pio recuperationum nuncupato per ipſum erecto aſsignauit & ordinauit,

quod

quod occurrente pro tempore locorum dicti Montis recuperationum vacatione, per obitum, aut alias, præterquam per reſignationem, quicquid pecuniarum ex illorum ſic vacantium locorum venditione prouenerit, in totidem locorum eiuſdem Montis Nouennalis primo, & deinde certorum aliorum Montium redemptioné vna cum fructibus ex eodem Monte Nouennali ac aliis Montibus redemptis prouenientibus, & non in alios vſus conuerterentur. Voluitque quod cum primum omnium aliorum Montium loca redempta fuerint, loca dicti Montis Pij recuperationum vacantia per ipſum aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes aliis concedi non poſſint. Sed tam illa illorum vacationibus occurentibus, quam loca redempta huiuſmodi eorum redemptione facta, vt præmittitur, eo ipſo extinguerentur, & expirarent, prout in aliis eiuſdem Pij literis ſub dat. anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, pridie Nonas Iulij, Pontificatus ſui Anno Tertio continetur. Et ſucceſſiue erectis per eundem Pium prædeceſſorem tam primo, quam ſecundo ſuccurſus Auinionen. nuncupatis Montibus loca per obitum poſt certum nunc expreſſum tempus, aut alias, præterquam per reſignationem vacantia ſimiliter in extinctionem dicti Nouennalis Montis conuerti mandauerit, prout in ſuis ſub dat. xv. Calendas Septembris, Anno Quarto, Et pridie Nonas Nouembris, Anno Quinto, reſpectiue expeditis literis continetur. Quarum vigore ad redemptionem ſcutorum trium millium dicti Montis Nouennalis vſque nunc proceſſum extitit. Et quia pro defenſione Catholicæ fidei Chriſtianæ notabilem pecuniarum ſummam cariſſimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regi Chriſtianiſſimo ab armis hæreticorum oppreſſo tranſmiſimus, ac etiam tranſmittere paterna charitate coacti ſumus, & modum non habentes, dictas pecunias ex redditibus Cameræ noſtræ Apoſtolicæ extrahere, viamque faciliorem, aut meliorem quam infraſcriptam non inuenientes, licet nos ipſi poſſemus omnia dicti Montis Nouennalis loca redimere, & deinde eadem cum participatione fructuum ad rationem ſeptem pro centenario vendere & aſſignare, attento maxime quod hodie plerique alij Montes non vacabiles vltra ſeptem pro centenario non reſpondent, & quod propter pecuniarum in hac Ciuitate confluentium abundantiam emptores plures ad rationem ſeptem pro centenario inuenirentur, & quod attenta facultate redimendi nulli iniuria ſit nec damnum. Nihilominus volentes modernos dicti Montis Montiſtas fauorabiliter proſequi, ac dictarum literarum tenores etiam veriores præſentibus ac ſi de verbo ad verbum insererentur pro plene, & ſufficienter expreſsis ac inſertis habentes, habito per dilectum filium Bartholomæum Buſſottum Theſaurarium noſtrum generalem cum dicti Collegij officialibus longo tractatu, ſecumque ſuper infrà dicendis verbo, ſeu in ſcriptis concordato, Nos eorundem officialium erga ſedem Apoſtolicam beneuolentiam, promptumque in illius notoriis neceſſitatibus animum ſuccurrendi plurimum in Domino collaudantes, Decreuimus prout auctoritate apoſtolica, & de plenitudine poteſtatis decernimus, & de eorundem etiam Montiſtarum vt præfertur conſenſu, fructus Montis Nouennalis huiuſmodi ad rationem octo pro centenario, & anno vt præmittitur aſſignatos, ad rationem ſeptem pro centenario, & anno reducere, Montemque præfatum nunc ſummæ ſcutorum centum octoginta quatuor millium exiſtentem vſque ad ſummam ſcutorum ducentorum quatuor millium centum quadraginta extendere & ampliare prout fructus huiuſmodi reducimus, ac Montem præfatum extendimus & ampliamus, dictaque ſcuta quatuordecim mille noningenta ſexaginta, ſeu verius quatuordecim mille ducenta octoginta nouem, & bai. 90. nunc integra remanentia annuatim præfato Monti ſic extenſo, & ampliato pro illius fructibus annuis ad rationem ſeptem pro centenario, & anno a Kal. præſentis menſis Ianuarij incohando pro centenario eiſdem hypothecis, & obligationibus Cameræ Apoſtolicæ, & illius bonorum in genere, & in ſpecie, & auctoritatibus, facultatibus, priuilegiis, exemptionibus, & immunitatibus, prorſus & omnino potiantur, & gaudeant, prout prius Montiſtæ huiuſmodi habebant, potiebantur, & gaudebant. Ita quod omnia, & ſingula in fauorem, & ſecuritatem Montiſtarum præfatorum vſque nunc per ſedem, & Cameram Apoſtolicam conceſſa, etiam in vim præſentium conceſſa cenſeantur, etiam perinde ac ſi ab initio Mons huiuſmodi ad rationem ſeptem pro centenario, & pro ſumma ſcutorum ducentorum quatuor millium centum quadraginta erectus fuiſſet. Ita quod nulla prorſus differentia per præſentes noſtras quoad nos, ſedem, & Cameram apoſtolicam intelligatur eſſe in præmiſsis, niſi dumtaxat ratione, & reſpectu perceptionis fructuum de octo ad ſeptem pro centenario reductorum. Vt autem dilecti filij Collegium Montiſtarum præfatorum, ex ſua erga nos prompta voluntate & hilari animo, ſuper præmiſsis conſenſu præſtito aliquem fructum reportent, concedimus, & indulgemus, vt ex quinque iulijs, qui ante hac pro admiſsione ad vnumquemque dicti Montis locum ad Cameræ commodum percipi ſolebant, duo cum dimidio tantum pro Camera per dilectum filium Tullium Feſtum de Aſpra laicum Sabinenſem, quem ſicut accepimus prædictus Theſaurarius noſter generalis, vigore facultatis ſibi deſuper attributæ in præfati Montis Nouennalis Secretarium conſtituit, & deputauit, quaſque conſtitutionem, & deputationem illarum, tenorem præſentibus pro expreſsis habentes harum ſerie confirmamus, & approbamus, Illaſque ad hoc vt idem Tullius eiuſdem Montis quandiu durauerit Secretarius, permaneat, extendimus, & ampliamus, percipiantur, reliqui vero duo cum dimidio ad dicti Collegij commodum, quo facilius præmium eorum congregationibus intereſſentibus præſtare valeant, ſeu pro aliis ipſius Collegij commoditatibus conuertantur, & perſoluantur, eoſdem Montiſtas, qui loca ex huiuſmodi reductione facta ſuper excreſcentia emere voluerint, exponendo ſcuta centum monetæ in tanto auro pro quolibet loco iuxta diſtributionem inter ipſos per modernos dicti Collegij defenſores factam, ſeu faciendam, alijs omnibus extraneis, etiam plus offerentibus præferantur, ita vt etiam pro hac prima vice nil ex dictis quinque iuliis pro expeditione literarum patentium (ſalua tamen ſemper mercede, & prouiſione ſolita dicti Secretarij) perſoluere teneantur. Mandantes dilecto filio noſtro Fratri Michaeli tituli Sanctæ Mariæ ſupra Mineruam presbytero Cardinali Camerario, Cameræ apoſtolicæ præſidentibus clericis, quatenus præſentes, & etiam literas deſuper expediendas admittant, ac in libris Cameræ deſcribi, ac quaſcunque patentes literas expedire, præmiſſaque omnia & ſingula ſemper obſeruari, ac Montiſtis tam præſentibus quam futuris aſsiſtere, & de dictis emolumentis ad rationem ſeptem pro centenario reſponderi faciant, ac pro eorundem fructuum ſolutione, ac præmiſſorum obſeruatione, ad cautelam etiam denuo abſque hypothecarum, & obligationum in fauorem dicti Montis factarum præiudicio, & nouatione, ſubſidium dictarum congrehationum in genere, & in ſpecie, ita tamen quod per ſpeciem generi non derogetur, nec e contra, & ita quod nulla quoad nos, & Cameram apoſtolicam

quoad

quoad cautelas & obligationes dictæ Cameræ, erga dictos Montiſtas cenſeatur facta nouatio, ſed iura iuribus, & cautelas cautelis addendo obligent, prout & nos etiam ſi aliqua Cameræ apoſtolicæ obligatio non ſuccedat, ex nunc obligamus, & hypothecamus, ac ſubſidium dictarum congregationum iuxta formam literarum fe. re. prædicti Pij Papæ Quarti, tam in erectione Montis recuperationum, quam primi, & ſecundi Auinionen. donec mons huiuſmodi durauerit, & extinctus fuerit, prorogamus, dictaſque congregationes ad illud omnino dictis Montiſtis ſoluen. monte huiuſmodi durante teneri, & obligatos eſſe volumus, & eorum obligationem de triennio in triennium (vt moris eſt) Depoſitario dicti Montis per ipſos Montiſtas ad eorum nutum ponendo, & amouendo ante finem cuiuslibet triennii fiendam promittimus, & ad hæc omnia nos, ſucceſſores noſtros, & dictas congregation. de ſupremæ plenitudine poteſtatis obligamus. Dicto vero Theſaurario noſtro generali, vt pecunias ex huiuſmodi reductione, & extenſione reſpectiue redigendas a perſonis loca extenſa, & ampliata ementibus recipipiendi, & ſolitas patentes literas in earundem perſonarum fauorem pro locis emendis expediendi, ipſaſque pecunias poſtmodum ad venerabilem fratrum Carolum Caiacen. noſtrum, & ſedis apoſtolicæ apud chariſſimum in Chriſto filium Carolum Francorum Regem Nunciũ ad effectum dicto Regi perſoluen. & ſubuenien. tranſmittat, nec tamen propterea Montiſtas ipſos vllo vnquam tempore ad tranſmiſſionem huiuſmodi probandum teneri, & obligatos eſſe, ac fructus in ſortem computari non poſſe, ſed libere illos, tam veteres, quam nouos Montiſtas ad dictam rationem ſeptem pro centenario libere percipere poſſe decernimus, ac nouorum locorum iuxta reductionem, & extenſionem, ac ampliationem huiuſmodi per dictum Theſaurarium noſtrum faciendas venditiones, ac ſi a nobiſmet, & in conſiſtorio noſtro ſecreto, ac de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio factæ fuiſſent, ex nunc motu ſimili, ac ex certa noſtra ſcientia approbamus & confirmamus, ac omnes, & ſingulos etiam dictorum Montiſtarum conſenſus forſan non rite receptos, ab omnibus, vel maiori parte præſtiti, ac alios quoſcunque iuris, & facti, ac ſolemnitatum, quarumcunque quomodolibet omiſſarum, defectus, ſi qui forſan in præmiſſis interuenerint ſupplentes, & præmiſſa omnia vim validi efficacis contractus, inter nos, & Cameram prædictam, ex vna, & veteres, ac nouos montiſtas prædictos, inter quos nullam penitus differentiam eſſe volumus, ſed omnes ad inuicem in omnibus, & per omnia adæquamus, initi, & ſtipulati habere, & valere, ac efficacia exiſtere, ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices &c. etiam S. R. E. Cardinales Palatij Apoſtolici Auditores iudicari &c. ſublata &c. ac irritum &c. ſi ſecus &c. decernimus, & declaramus. Non obſtantibus omnibus, quæ in ſingulis dictorum prædeceſſorum noſtrorum literis prædeceſſores prædicti voluerunt non obſtare, quæ hic ſigillatim pro repetitis habeantur, quibuſcunque ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod per præmiſſa contenta in bulla Montis recuperationum prædicti, ac primi & ſecundi Auinionen. quo ad futuram extinctionem dicti Montis, ſic per nos reduct. & reſpectiue extenſi nullum cenſeatur in futurum factum præiudicium. Quodque mons huiuſmodi ſcutorum. 204140. ſemper & quandocunque poſt triennium a Kal. Ianuarij incohandum tam ex dicti Montis recuperation. quam aliis quibuſcunque Cameræ apoſtolicæ pecuniis reſtituto pretio prædicto in totum vel in partem per Cameram apoſtolicam redimi, & extingui poſſit, & debeat facta intimatione per menſem ante, etiam prout antea licitum erat. Et quod præſentium, quas ac ſi conſiſtorialiter expeditæ fuiſſent, valere, ac publici etiam contractus initi inter nos, & ſedem prædictam, ac Montiſtas vim, & robur obtinere, & habere decernimus, ſola ſignatura etiam abſque reſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra, quacunque regula non obſtante. Et nihilominus etiam ſub plumbo per ſecretariam noſtram etiam cum inſertione tenorum dictarum literarum apoſtolicarum, ſeu illarum narratiua, & cum ampliſſima derogatione, ac aliis clauſulis neceſſarius, & opportunis latiſſime, & ampliſſime extendendis etiam ſuper vno quoque præmiſſorum, etiam ſeparatum expediri poſſint in forma gratioſa.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum quarto Idus Ianuarij, Anno Tertio.

Die decima Ianuarij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono admiſſa fuit retroſcripta Motus proprij cedula in Camera apoſtolica ex eiuſdem Cameræ decreto, & regiſtrata apud me infraſcriptum libro diuerſorum dicti anni foliis. 14.

Cæ. Capellus Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

IDEM

79

Reformatio Procuratorum, & Solicitatorum almæ vrbis.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Nuper volentes errores, & abuſus qui in tribunalibus Vrbis temporum malitia irrepſerant corrigere, venerabilibus fratribus Baldo Amerin. almæ vrbis Gubernatori, & Carolo de Graſsis Montiſfaſconen. Cameræ apoſtolicæ Clerico Epiſcopis, & dilectis filiis Alexandro Riario curiæ eiuſdem Cameræ generali Auditori, Blaſio Buſſetto eiuſdem Vrbis Senatori, Franciſco Sarmiento cauſarum Palatii apoſtolici Auditori, Alphonſo Binarino noſtri in ſpiritualibus Vicarii generalis Viceſgerenti, necnon Nicolao Ormanetto Notario noſtro, & Honophrio Camaiano Cameræ apoſtolicæ Præſiden. negotium reformationis officiorum, & tribunalium commiſimus perſcrutan. & nobis referen. ac ſucceſsiue terminan. Quia autem res huiuſmodi longe lateque diffuſa multa habet capita, non abre uiſum eſt ex illis vnum præcipuum, & maxime neceſſarium, dum cetera maturius digeruntur, præſenti noſtra conſtitutione terminare, quo ſic præciſo facilius ad vniuerſi operis cœpti conſummationẽ valeat deueniri. Sanè licet procuratorum vſus vtilis, & neceſſarius vbique locorum exiſtat, tamẽ in hac alma vrbe noſtra propter multitudinem negotiorum quæ ad hanc ſanctam ſedem apoſtolicam, ex vniuerſis chriſtianorum partibus deferuntur maxime vtilis, & neceſſarius exiſtat, & quamuis in Romana curia multi probi, & periti viri reperiantur ex his qui alienas cauſas agunt, & defendunt, nihilominus eorundem Deputatorum.

putatorum, & aliorum relatione percepimus in hac alma Vrbe noſtra ita procuratorum, & ſolicitatorum numerum, & multitudinem excreuiſſe, & euſque inoleuiſſe, vt quiuis imperitus, & Romanæ Curiæ praxi, rerumque agendarum experientia inſufficiens, calumnioſus, calumniiſque, & litium protelationibus deditus, procuratoris, ſeu ſolicitatoris officio fungi abſque aliqua approbatione, & facultate ſibi commiſſa audeat. Quo fit vt non modo nullitates innumeræ eorum imperitia, & calumnia, ac cauillatione oriantur, attentataq; committantur, iudiceſque periti in eorum imperitia inſtruenda, & calumniis refellendis intolerabili moleſtia afficiantur, quin etiam amplius eorum principalium, etiam bonum ius fouentium cauſæ, & in quibus alias victoriam eorum principales reportare poſſent, in perditionem prolabantur, ac etiam propter eorum calumnias, tergiuerſationes, & ſubterfugia, quibus nonnulli ex eis maxime dediti reperiuntur, lites in infinitum protrahantur adeo, vt ſæpenumero etiam iuſtitiam fouentes litium dilatione affecti, & quandoque etiam præuaricationibus hominum huiuſmodi perterriti, lites & cauſas ipſas deſerere cogantur in graue ipſarum partium præiudicium, ac ipſorum procuratorum, & ſolicitatorum animarum periculum, & damnationem, vnde etiam ſæpe accidit, vt de iudicibus iniuſte deferantur querelæ. Nos igitur etiam veſtigiis fe. re. Leonis X Pauli III. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum inhærentes, volentes partium in eadem Romana Curia colligantium indemnitati conſulere, & erroribus huiuſmodi de aliquo opportuno remedio occurrere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus, & mandamus, ne de cetero perpetuis futuris temporibus quiuis modernus cauſarum procurator, ſeu ſolicitator, exceptis in Collegio procuratorum hactenus deſcriptis & matricularis, & aliis ab eiſdem reformatoribus approbatis, coram quibuſcunque iudicibus Romanæ Curiæ comparere, & proceſſus inſtruere, ac procuratoris, ſeu ſolicitatoris officium exercere, niſi præuio examine ſuper eius doctrina, qualitate, & moribus, a ſupradictis quibus negotium reformationis huiuſmodi commiſimus probatus, & ad huiuſmodi munus procurationis, ac ſolicitationis admiſſus fuerit, cuius nomen ſit annotatum in cedula eorundem Deputatorum manu ſubſcripta, & iudicibus quorumcumque tribunalium Vrbis per curſorem intimata, Alii vero qui de cetero perpetuis futuris temporibus procuratores, & ſolicitatores cauſarum fieri, illorumque officium exercere voluerint, illud nullatenus exercere valeant, niſi etiam cum licentia præuio examine, vt ſupra in ſcriptis habita, a præſentibus, & pro tempore exiſtentibus almæ vrbis Gubernatore, curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ Auditore, noſtro in ſpiritualibus in hac alma vrbe Vicario, ſeu Vicegerente, & almæ vrbis Senatore, Collegii Auditorum Rotæ, & Clericorum Cameræ apoſtolicæ Decanis Romanæ Curiæ iudicibus, & de tali licentia in cauſis in quibus comparuerint fidem faciant. Facultatem dantes, ac etiam præcipientes quatenus ſaltem bis in anno procuratores, & ſolicitatores præfatos nunc, & pro tempore, vt prefertur, exiſtentes, vltra eorum primum examen iterum ſemel, vel pluries quolibet anno pro eorum arbitrio examinandi, licentiaſque per eos conceſſas ſeu concedendas, vel approbationem illorum iam dictam ex cauſa reuocandi, eis ac quibus, & quotiens ipſis videbitur, & placuerit, officium, & exercitium procuræ, & ſolicitationis huiuſmodi ſub prædictis, vel aliis per eos imponen. moderan. & applican. pœnis perpetuo, vel ad tempus inhibendi, interdicendi, appellatione quacunque remota, quorum quidem procuratorum, & ſolicitatorum approbatorum nomina deſcribantur in tabula, quæ retineatur publice in quibuſcunque tribunalibus Vrbis vt ab omnibus cognoſci poſsint, ſeu aliquo loco eiſdem DD. Gubernatori, Auditori Cameræ, Vicario, & aliis prædictis beneuiſo. Mandantes inſuper ſupradictis omnibus, ceteriſque quibuſcunque Romanæ Curiæ iudicibus quatenus ſub inobedientiæ, ac indignationis noſtræ incurſu, procuratoribus, & ſolicitatoribus cauſarum nunc & pro tẽpore exiſtentibus publico per eos vigore præſentis Motus proprii decernentes & in locis publicis almæ vrbis affigendo edicto ſub perpetui ab Vrbe exilii, exercitiique procuræ, & ſolicitationis huiuſmodi officii priuatione, inhabilitatiſque ad illud exercendum, carceration. ac pecuniariis, aliiſque eorum arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis pœnis inhibere debeant, ne ipſi nunc, & pro tempore exiſtentes cauſarum procuratores, ſeu ſolicitatores, & alii quicunque officium huiuſmodi exercentes, & exercere volentes audeant alienas cauſas agere, in eis comparere, & officium procuræ, vel ſolicitationis exercere, niſi prius de licentia, & facultate in ſcriptis obtenta a dictis noſtris reformatoribus, & aliis prædictis, etiam eorum propria manu ſubſcripta fidem fecerint, inobedienteſque, & contrafacientes quoſcunque pœnas prædictas incurriſſe declarent, carcerent, priuent, ac ad exilium, & prædictas, & alias quaſcunque imponendas, moderandas, & applicandas pœnas condemnent, ac ſuas declarationes, & condemnationes effectualiter exequantur, & plenarie ab his ad quos pertinet exequi faciant, præmiſsis, & quibuſcunque conſtitutionibus, ac ordinationibus apoſtolicis in contrarium forſan facientibus non obſtantibus. Quibus omnibus, etiam ſi illorum tenores &c latiſsime derogamus, cum clauſulis opportunis, & conſuetis. Volumus etiam quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique in iudicio, & extra fidem faciat abſque alia regeſtratura, ſeu literarum expeditione.

Placet Motu proprio. M.

Præſentetur B. Amerinus Regens.

Die decimatertia menſis Ianuarij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, retroſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ dimiſsis ibidem copiis affixis per me Iulium Parinum Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Franciſcus Sottocaſa Magiſter Curſorum.

IDEM

80

De publicandis beneficiorum reſignationibus, & extenſione conſenſuum.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa V. animo repetens, quæ & quam grauia inconuenientia & abſurda ex occultis beneficiorum eccleſiaſticorum reſignationibus & ceſsionibus in dies oriantur, Cum ſæpe contingat quod occulte reſignantes, vel cedentes huiuſmodi etiam poſt reſignationem, vel ceſsionem per eos factas, non ſolum fructus ex beneficiis ſic ceſsis, vel reſignatis prouenientes, indebite percipiunt, ſed etiam (quod

grauius eſt dolendum) tanquam veri prælati, vel beneficiati, ſacramenta miniſtrant, ordines conferunt, & indulgentias chriſtifidelibus concedunt, in maximum animarum periculum, & ſcandalum plurimorum. Nonnunquam etiam cum eiſdem reſignantibus, vel cedentibus tanquam cum veris prælatis, aut beneficiatis contrahentes, illiſque decimas, cenſus, oblationes, & alia iura eccleſiaſtica perſoluentes, illa poſtmodum veris prælatis, ſeu beneficiatis iterum ſoluere, & ab illis intrusis non ſine maximo ipſorum ſoluentium damno & incommodo repetere coguntur. Plerumque etiam ordinarii collatores, ac etiam Romani Pontifices pro tempore exiſtentes, beneficia huiuſmodi occulte reſignata, vel ceſſa per obitum ipſorum reſignantium, vel cedentium vacare exiſtimantes, illaque tanquam per obitum vacantia conferentes, detecta poſtea reſignatione, vel ceſsione prædicta ſimul cum perſonis prouiſis grauiter deluduntur, & fraudantur: Ac etiam conſiderans quantum in beneficiis eccleſiaſticis ea quæ hæreditariæ ſucceſsionis imaginem referunt, canonicis ſanctionibus ſint odioſa, ac ſanctorum patrum decretis contraria, Quodque propter varias & diuerſas fraudes & malitias quæ in dictorum beneficiorum reſignationibus, ſeu iurium in illis, vel ad illa competentium ceſsionibus (quas maxime puritas ſimplicitaſque decet) quotidie excogitantur & adhibentur, plerumque beneficia huiuſmodi, quaſi iure hæreditario occupata detinentur. Et propterea ne abſurda & inconuenientia prædicta de cetero oriantur prouidere, illaque a templo & ſanctuario Dei quam longiſsime ſubmouere, ac animarum periculis, necnon fraudibus & malitiis huiuſmodi occurrere cupiens, præſenti ſua perpetuo valitura conſtitutione voluit, ſtatuit, & ordinauit, Quod quæcunque dictorum beneficiorum reſignationes, aut iurium ceſsiones tam in manibus ſuæ ſanctitatis, quam cuiuſcunque Romani Pontificis ſui prædeceſſoris, aut ſucceſſoris, aut cuiuſuis alterius etiam loci ordinarii vſque in diem publicationis præſentis conſtitutionis factæ, & quas in poſterum fieri contigerit ſub infraſcriptis modo & forma, & non aliter publicari, ac ad eorum ad quos ſpectat notitiam deduci debeant. Videlicet reſignationes & ceſsiones iam factæ (ſi illarum vigore poſſeſsio nondum fuerit per reſignatarium, vel ceſsionarium apprehenſa, etiam ſi ſuper illis conſenſus præſtiti fuerint) necnon eæ quas infra tempus inferius deſignatum, a quo præſens conſtitutio obtinere incipiet, ſi quidem extra Romanam Curiam factæ extiterint infra vnum, ſi vero in eadem curia infra ſex menſes a die qua eadem conſtitutio ſic vt præfertur obtinebit, numerandos, reliquæ vero quas poſt dictam diem fieri contigerit, ſi quidem extra curiam ſimiliter infra vnum, ſi vero in ipſa curia fiant infra ſex menſes a die datæ ſupplicationis reſignationum, ſeu ceſsionum earundem, non autem a die præſtiti, ſeu præſtandi conſenſus computan. in eccleſia ipſius beneficii, ac etiam in Cathedrali, vel Metropolitana, vel alia ſuperiori Eccleſia, cui beneficium ipſum reſignatum, vel ceſſum immediate ſubeſt; ſi quidem beneficium extra Cathedralem Eccleſiam ſitum eſt, vel fuerit, ſi vero beneficium huiuſmodi in Cathedrali, vel alia ſuperiori Eccleſia extiterit, in ipſa ſola dum inibi populi multitudo ad diuina audienda conuenerit, publice ac alta & intelligibili voce, ita quod ad omnium in eadem eccleſia præſentium notitiam veriſimiliter peruenire poſsit, per ipſos reſignantes, vel cedentes, aut reſignatarios, vel ceſsionarios, vel alium, ſeu alios eorum nomine publicentur. Ipſique reſignatarii, vel ceſsionarii realem & actualem poſſeſsionem beneficiorum huiuſmodi realiter & cum effectu apprehendere, vel ſaltem illam infra prædictum vnius, vel ſex menſium terminum ab his ad quos illius traditio de iure, vel de conſuetudine ſpectat, vere & non ficte ſeu perfunctorie congruo loco & tempore petere debeant: Et ſi beneficia ipſa etiam quoad poſſeſsionem tantum litigioſa & per alios poſſeſſa fuerint, vel eorum poſſeſsio ex quauis cauſa capi, ſeu apprehendi non poſsit, ſi litem huiuſmodi in dicta curia nunc, aut in futurum pendere contigerit, vltra præmiſſa, literas deſuper expeditas, vel ſaltem inſtrumentum conſenſus cum data ſupplicationis, ac etiam cum deſignatione libri & folii in quibus ſupplicatio huiuſmodi regiſtrata fuerit, infra menſem a die eiuſdem datæ, non autem a die præſtiti conſenſus numerandum, in actis Notarii cauſæ, & litis huiuſmodi realiter, & cum effectu præſentare, illumque in eiſdem actis annotari facere: Et inſuper quod in omnibus & ſingulis caſibus ſupradictis reſignatarii, ſeu ceſsionarii eorumque ſucceſſores, vel cauſam ab eo quomodolibet habentes conſenſum ante obitum reſignantis, vel cedentis, etiam ſi ſupplicatio per eundem reſignantem, vel cedentem, ſeu eius procuratorem porrecta fuerit, in libris Cameræ, vel Cancellariæ (ſi quidem reſignatio, vel ceſsio huiuſmodi in ipſa curia, alias ſi extra curiam facta fuerit, vel fiat) in actis Epiſcopalis, ſeu Archiepiſcopalis, vel alterius ſuperioris curiæ cui beneficium ipſum immediate ſubeſt, extenſum fuiſſe legitime docere, ſeu probare teneantur: Alioquin reſignationes & ceſsiones, ac extenſiones conſenſuum huiuſmodi aliter quam vt præfertur publicatæ, ſeu factæ, cum omnibus inde ſequutis & ſequendis, etiam nouis prouiſionibus, ac aliis ceſsionibus & retroceſsionibus ceteriſque quibuſuis gratiis nullas & inualidaſque nulliuſque roboris, vel momenti fore ac fuiſſe & eſſe ſtatuit & ordinauit: Et præmiſſa omnia & ſingula etiam in quibuslibet beneficiis conſiſtorialibus & vt præfertur litigioſis, etiam ſi reſignãtes, vel cedentes extra poſſeſsionem earundem beneficiorum ciuiliter, vel naturaliter deceſſerint, ac etiam ſi reſigationes & ceſsiones præfatæ ex cauſa permutationis, vel cum reſeruatione omnium & ſingulorum fructuum, redditŭum, & prouentuum, ac quotidianarum diſtributionum propria auctoritate, vel alias percipien. & cum reſeruatione tituli, adminiſtrationis ſeruitii, ac ſtalli, & alias quomodocunque & qualitercunque etiam in fauorem alicuius ex ſcriptoribus apoſtolici, aut aliis Romanæ Curiæ Officialibus, ac etiam in fauorem alicuius ex S. R. E. Cardinalibus hactenus factæ extiterint, aut etiam in futurum fieri, & reſignatarios, vel ceſsionarios ipſos infra dictum vnius, vel ſex menſium ſpatium cedere, vel retrocedere contingat, locum habere, & ſuum locum obtinere voluit & expreſſe declarauit. Sicque & non aliter per quoſcunque iudices & Commiſſarios quauis etiam apoſtolica auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, & ipſius S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & diffiniri debere, irritum quoque &c. decreuit. Ceterum vt præſens conſtitutio facilius omnibus innoteſcat, Sanctitas ſua voluit & mandauit quod eadem conſtitutio non ſolum in Cancellaria apoſtolica (vt moris eſt) ſed etiam ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicetur, illiuſque exempla in eiſdem locis affixa dimittantur, & inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur & annotetur. Quodque omnes & ſingulos quos illa concernit, præſentes quidem in curia ſtatim lapſo menſe a die dictæ publicationis numerando, Ceteros vero intra montes degentes, tribus, vltra vero ipſos montes commorantes, ſex menſibus decurſis perinde

inde arctet, ac ſi eiſdem perſonaliter intimata fuiſſet, cum non ſit veriſimile apud eos manere incognitum, quod tam patenter fuerit publicatum.

Placet deſcribatur & publicetur. M.

Lecta & publicatata fuit ſupradicta conſtitutio & ordinatio Romæ in Cancellaria apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, die vero Iouis ſecunda menſis Septembris, Pontificatus præfati S. D. N. Pij Papæ V. Anno Tertio.

A. Lomelinus Cuſtos.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo; indictione vndecima, die vero Iouis ſecunda menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Tertio ſupraſcripta ſanctio, & conſtitutio apoſtolica affixa, & publicata fuit ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ dimiſsis in ſupradictis locis illius copiis affixis per nos Io. Freili, & Iulium Pacinum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſorum.

IDEM

81

Indulgentias concedendi facultates abolentur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quam plenum ſit periculi noxia populis ingerere, nimium his temporibus afflicta religio teſtatur, quod malum cum in cæteris miniſtris, tum præcipue in eccleſiarum Prælatis animaduertendum eſt, quod ab his temere profecta longe maxima eccleſiæ Dei conferant detrimenta. Rem ſane indignam audiuimus, quod non ſolum quondam Gometius Tello Giron temporarius adminiſtrator eccleſiæ Toletanæ, ſed etiam quidam Hiſpaniæ eccleſiarum Præſules officij paterni prætextu facultates ſibi a ſacris canonibus conceſſas excedentes, litteras ſuas in ipſorum ciuitatibus ac diœceſibus auſi ſunt publicare, quibus inter cætera periculoſa deprehenditur, quod cuicunque illas accipienti certa ſoluta pecunia licitum ſit quem voluerit ſibi ſumere ſacerdotem, qui confeſſione audita ipſum abſoluere valeat, non in eis tantum caſibus, in quibus ſimplex ſacerdos abſoluere poteſt, ſed etiam in iis qui ſolis Epiſcopis reſeruata reperiuntur, aliquo præterea caſu admiſto veluti Simoniæ reatu, qui ad examen huius ſanctæ ſedis eſſet referendus. Non animaduertentes ipſi Præſules, & Adminiſtratores quam periculoſum ſit ea paſſim in certis perſonis committere, quæ ad Epiſcoporum iudicium, arbitriumque idcirco deferuntur, vt qui melius lepram a lepra diſcernere norint, cauſis & circumſtantiis ſubtili indagine exploratis, ſalutaria cuique morbo remedia valeant adhibere. Ad hæc ipſi in diſpenſandis cæleſtis gratiæ donis nimium prodigi, iis ſic litteras prædictas accipientibus, indulgentias & pœnitentiarum iniunctarum remiſsiones nulla cum re temporali conferendas, profuſius & indiſcrete largiuntur, quibus & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes & infirmi, veniæ facilitate inducti, ad peccandum procliuiores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remiſsionem certo & viliſsimo pretio acquirere poſſe confidant. Indicem præterea caſuum & indulgentiarum ædibus ſacris appendi iuſſerunt, quo palam ſignificatur ſoluentibus ſupraſcripta concedi, & inter alia abſoluendi facultatem ab eſu prohibitorum cibui, Itemque indulgeri Miſſæ ſacrificium, & ſepulturam tempore interdicti, aſſumptionem duorum pluriumue compatrum ad ſacrum Baptiſma, præter eos qui ſynodalibus (vt dicunt) conſtitutionibus aſciſcuntur, Reparationem eccleſiarum, erectionem confraternitatum, & alias pias cauſas prætexendo. Cum igitur inter cætera ſcandala etiam Simoniæ prauitas redoleat, ex prædictis Sacri Tridentini Concilij decretis, & aliis ſanctionibus canonicis, noſtræ præterea conſtitutioni de indulgentiis ad quæſtum non emittendis, aduerſetur, clauium auctoritas viloſcat, & pœnitentialis ſatisfactio eneruetur, Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademque opera futuris præcauendum fore cenſentes, De apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupradicta omnia quæ in ipſa Toletana, & quibuſcunque aliis ciuitatibus, diœceſibus, & locis tam Hiſpaniæ, quam aliarum quarumcunque prouinciarum, & regionum quocunque prætextu hucuſque emanarunt, perpetuo abolemus, ac nulla & irrita nunciamus, Iubemusque litteras, & indices, necnon ſcripturas, & monumenta quæcunque, publica, & priuata, per ipſos locorum Ordinarios, & alios eccleſiarum Rectores vbicunque reperientur dilacerari, penituſque deleri: Et ne talia de cetero a quoquam fiant, publicentur, vel concedantur, diſtrictius prohibemus. Quicunque ſecus egerint, ſeu attentauerint, Antiſtites, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingreſſu & perceptione fructuum ſuarum eccleſiarum tandiu ſuſpenſi iaceant, donec ſatisfactione præuia illis per Sedem prædictam ſuſpenſio relaxetur. Inferiores vero ab Epiſcopis ſententiam excommunicationis incurrant, a qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes etiam irritum & inane quidquid ſecus per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati eccleſiaſtici ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud vbique locorum faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, nunciationis, iuſsionis, prohibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Quarto Non. Ianuarij, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo indictione decimatertia; die vero vigeſima tertia menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Quarto retroſcriptæ litteræ apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. & baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, dimiſsis in ſupradictis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis & deinde amotis per me Iulium Parinum Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Io. Guerardi Magiſter Curſ.

IDEM

82

Forma creandi Cenſus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum onus apoſtolicæ ſeruitutis obeuntes cognouerimus innumeros celebratos fuiſſe, & in dies celebrari cenſuum contractus, qui nedum non continentur intra limites a noſtris anteceſſoribus eiſdem contractibus ſtatutos, verumetiam quod deterius eſt, contrariis omnino pactionibus propter ardentem auaritiæ ſtimulum, legum etiam diuinarum manifeſtum contemptum præ ſe ferunt, non potuimus animarum, quarum ſaluti conſulentes, ac piarum mentium petitionibus etiam ſatisfacientes, tam graui morbo, letiferoque veneno ſalutari antidoto non mederi. Hac igitur noſtra conſtitutione ſtatuimus, cenſum ſeu annuum reditum creari, conſtituiue nullo modo poſſe, niſi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, de ſui natura fructifera, & quæ nominatim certis finibus deſignata ſit. Præterea niſi vere in pecunia numerata, præſentibus teſtibus, ac notario, & in actu celebrationis inſtrumenti, non autem prius recepto integro, iuſtoque pretio. Solutiones quas vulgo anticipatas appellant, fieri, aut in pactum deduci prohibemus. Conuentiones directe, aut indirecte obligantes ad caſus fortuitos eum, qui alias ex natura contractus non teneatur, nullo modo valere volumus. Quemadmodum nec pactum auferens, aut reſtringens facultatem alienandi rem cenſui ſuppoſitam, quia volumus rem ipſam ſemper, & libere, ac ſine ſolutione laudemij, ſeu quinquageſimæ, aut alterius quantitatis, vel rei, tam inter viuos, quam in vltima voluntate alienari. Vbi autem vendenda ſit, volumus dominum cenſus aliis omnibus præferri, eique denunciari conditiones quibus vendenda ſit, & per menſem expectari. Pacta continentia moroſum cenſus debitorem teneri ad intereſſe lucri ceſſantis, vel ad cambium, ſeu certas expenſas, aut certa ſalaria, aut ad ſalaria, ſeu expenſas medio iuramento creditoris liquidandas, aut rem cenſui ſubiectam, ſiue aliquam eius partem amittere, aut aliud ius ex eodem contractu, ſiue aliunde acquiſitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto irrita ſint, & nulla. Imo & cenſum augeri, & nouum creari ſuper eadem, vel alia re in fauorem eiuſdem, aut perſonæ per eum ſuppoſitæ pro cenſibus temporis vel præteriti, vel futuri, omnino prohibemus. Sicuti etiam annullamus pacta continentia ſolutiones onerum ad eum ſpectare, ad quem alias de iure, & ex natura contractus non ſpectarent. Poſtremo cenſus omnes in futurum creandos non ſolum re in totum vel pro parte perempta, aut infructuoſa in totum, vel pro parte effecta, volumus ad ratam perire, ſed etiam poſſe pro eodem pretio extingui: non obſtante longiſsimi etiam temporis, ac immemorabili, immo centum, & plurium annorum præſcriptione, non obſtantibus aliquibus pactis directe, aut indirecte talem facultatem auferentibus, quibuſcunque verbis, aut clauſulis concepta ſint. Cum vero traditione pretij reditus extinguendus erit, volumus per bimeſtre ante id denuntiari ei; cui pretium dandum erit, & poſt denuntiam, intra annum tamen, etiam ab initio pretium repeti poſſe, & vbi pretium non volens intra bimeſtre ſoluat, nec ab inuito intra annum exigatur, volumus nihilominus quandocunque reditum extingui poſſe, præuia tamen ſemper denuntia de qua ſupra, & non obſtantibus his de quibus ſupra, idque obſeruari mandamus etiam quod ſemel ac pluries denunciatum fuiſſet, nec vnquam effectus ſecutus fuiſſet. Pacta etiam continentia pretium cenſus extra caſum prædictum, ab inuito, aut ob pœnam, aut ob aliam cauſam repeti poſſe, omnino prohibemus. Contractuſque ſub alia forma poſthac celebrandos fœneratitios iudicamus. Et ita illis propterea non obſtantibus, quicquid vel expreſſe, vel tacite contra hæc noſtra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, a Fiſco volumus poſſe vendicari. Hanc autem ſalutiferam ſanctionem nedum in cenſu nouiter creando, verumetiam in creato quocunque tempore alienando, modo poſt publicationem conſtitutionis creatus ſit, perpetuo, & in omnibus ſeruari volumus. Declarantes pretium ſemel cenſui conſtitutum nunquam poſſe ob temporum, aut contrahentium qualitatem, ſeu aliud accidens, nec quo ad vltimo contrahentes minui vel augeri. Et licet legem ipſam ad contractus iam celebratos non extendamus, illos tamen omnes in quos ſub alia forma peruenerunt cenſus, hortamur in Domino, vt ſingulos contractus cenſuræ bonorum religioſorum ſubijciant, & animarum ſaluti conſulant. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, & literis etiam per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus decretis, ex quauis cauſa, etiam per modum legis vniuerſalis, aut alias quomodolibet editis, ſiue in fauorem vniuerſitatum, communitatum, collegiorum, congregationum, ciuitatum, & locorum conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, quatenus directe, vel indirecte præſenti noſtræ conſtitutioni in toto, vel in parte contrarientur, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes in Cancellaria, & acie campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, annullationis, ſtatuti, mandati, iudicij, hortationis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire,

trare. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, quarto decimo kalendas Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecima, die vero vigeſima nona menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini Noſtri Domini Pij diuina prouidẽtia Papæ Quinti, Anno eius quarto, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, videlicet ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Camillum Cherubinum, & Chriſtianum de Monte, prælibati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ Curſores.

Ioannes Guerardus Magiſter Curſorum.

Lectæ, & publicatæ fuerunt retroſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, die vero Sabbati vigeſima nona menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. D. Pij Papæ Quinti Anno Quarto.

A. Lomellinus Cuſtos.

I D E M.

13.

De Iudæorum exterminatione ex omni dominio temporali S. R. E. & ſubditorum, præter Romam, & Anconã.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Hebræorum gens ſola quondam a domino electa, quæ diuinis eloquijs infuſa cœleſtium myſteriorum particeps eſſet, quantum cæteris omnibus gratia, & dignitate excellebat, tantum poſtea incredulitatis ſuæ merito contempta & neglecta in præceps meruit deturbari, quod adueniente temporis plenitudine perfida & ingrata ſuum redemptorem indigna morte peremptum impie reprobarit. Amiſſo namque ſacerdotio, legis auctoritate adempta, proprijs diſiecta ſedibus, quas tanquam lac, & mel fluentes clementiſsimus, & benigniſsimus Deus iam inde a prima ipſius gentis origine illi præparauerat, terrarum orbem tot iam ſæculis pererrans, inuiſa, probris contumelijſque omnibus obiecta, fœdas, & infames quaſque artes, quibus famem tolerare poſsit, haud ſecus quam viliſsima mancipia cogitur attrectare. Sed chriſtiana pietas hunc ineluctabilem caſum in primis commiſerans, illam humanius ſatis apud ſe paſſa eſt diuerſari, vt ſcilicet crebro illius intuitu paſsionis Dominicæ memoria fidelium oculis frequentius obuerſetur, ſimulque ea exemplis, doctrina, monitis, ad conuerſionem, & ſalutem (quæ reliquijs Iſrael, prophetico oraculo futura eſt) amplius inuitetur: a qua, ſi chriſtianorum ſedibus exploſa, ad eas gentes quæ Chriſtum non norunt diuerteret, magis magiſque aliena redderetur. Verumtamen illorum impietas peſsimis omnibus artibus inſtructa, vſque eo proceſsit, vt iam pro communi noſtrorum ſalute expediat tanti morbi vim celeri remedio prohibere. Nam vt tam multa vſurarum genera omittamus, quibus Hebræi egentium chriſtianorum ſubſtantiam vſquequaque exinanierunt, perſpicuum ſatis putamus eos furum & latronum receptores, atque participes, qui quaſque res ab ijs ſurreptas & interuerſas non modo profanas, ſed etiam diuino cultui ſeruientes ne internoſcantur, aut ad tempus ſupprimere, aut alio transferre, aut omnino transformare conantur, plerique etiam ſpecie tractandæ rei proprio exercitio conuenientis honeſtarum mulierum domos ambientes multas turpiſsimis lenocinijs præcipitant, quodque omnium pernicioſiſsimum eſt, ſortilegijs, incantationibus, magiciſque ſuperſtitionibus, & maleficijs dediti, quamplurimos incautos, atque infirmos Sathanæ præſtigijs inducunt, qui credant euentura prænunciari, furta, theſauros, res abditas reuelari, multaque præterea cognoſci poſſe quorum ne inueſtigandi quidem facultas vlli omnino mortalium eſt permiſſa. Poſtremo cognitũ ſatis, & exploratum habemus, quam indigne Chriſti nomen hæc peruerſa progenies ferat, quam infeſta omnibus ſit, qui hoc nomine cenſentur, quibus denique dolis illorum vitæ inſidietur. His, alijſque grauiſsimis rebus adducti, & augeſcentium quotidie ad ciuitatum noſtrarum perniciem ſcelerum grauitate permoti, cogitantes præterea ſupradictam gentem præter mediocres ex oriẽte commeatus nulli reipublicæ noſtræ vſui eſſe, noſtris vero populis qui præſertim a nobis aliquanto remotiores ſunt, conducibilibus fore illius nomen flagitijs miſerias aliunde ad ſe relatas audire, quam vllo charitatis ſtimulo eam in ſuo deinceps ſinu vt antehac confouere: Auctoritate præſentium præcipimus, vt omnes & ſinguli vtriuſque ſexus Hebræi in omni ditione noſtra temporali, & ſub ea conſiſtentium ciuitatum, terrarum, & locorum domicellorum, baronum, aliorumque dominorum temporalium, etiam merum, & mixtum imperium, ac vitæ, neciſque poteſtatem, & quamcunque aliam iuriſdictionem, atque exemptionem habentium, de ipſis omnino finibus intra trium menſium ſpatium poſtquam præſentes literæ hic fuerint publicatæ, omnino excedant. Quibus præteritis quicunque ſiue incolæ, ſiue peregrini, ſiue præſentes, ſiue futuri in quacunque dictæ ditionis ciuitate, terra, vel loco, etiam domicellorum, baronum, dominorum, & aliorum exemptorum prædictorum quandocumque inuenti fuerint rebus omnibus ſpolientur, & fiſci iuribus applicentur, mancipia Romanæ Eccleſiæ fiant, & in perpetuam ſeruitutem aſſerantur, dictaque Eccleſia illud idem ius in eos quod cæteri domini in ſeruos, & mancipia, ſibi debeat vendicare: Vrbe Roma, & Ancona dumtaxat exceptis, vbi eos ſolos Hebræos, qui nunc eas habitant, ad prædictã memoriam amplius excitandam, perſequendaſque cum orientalibus negotiationes, mutuoſque commercium cum eiſdem permittimus tolerandos, cum eo tamen, vt noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, aliaſque canonicas de eis conſtitutiones ſtudeant obſeruare. Sin minus, in pœnas omnes quæ dictis conſtitutionibus continentur,

neriui, quiſque ad hoc innouamus, eo ipſo incidant. Futurum enim ſperamus eos qui præſertim noſtro, & huius ſedis conſpectui proximi ſunt, noxæ metu a maleficiis temperaturos, & interdum aliquos (vti antehac noſtro quoque hortatu ſatis multis contigit) lumen veritatis cum gaudio agnituros. Sed neutri ad alteros, nec in alium dictæ ditionis locum vllo tempore demigrent, nec proficiſcantur, neque quempiam ex proſcriptis ad ſe recipiant, ſi ſeruitutis iugum & ſupplicia voluerint euitare. Iubemus igitur omnium prouinciarum, ciuitatum, & locorum dictæ ditionis Legatos, Gubernatores, Præſidentes, Prætores, & Magiſtratus, ac etiam locorum Ordinarios, necnon Domicellos, Barones, Dominos, & exemptos ſupradictos, ac quoſcunque alios ad quos id pertinet, vt quiſque pro ſe, nulla alia a nobis expectata iuſsione, aut mentis declaratione omnia prædicta quamprimum exequantur, & caueant diligenter vſti poſthac Hebræi ad ipſas prouincias, ciuitates, & loca etiam domicellorum, baronum, & aliorum prædictorum ex quacunque cauſa amplius accedant. Quicunque vero etiam de ijs qui Romæ, & Anconæ nunc ſunt, excurſo trimeſtri proximo inuenti in quacumque dictæ ditionis parte, etiam quæ domini temporalis eorundem domicellorum, baronum, dominorum, & exemptorum ſit, ſtatim Eccleſiæ prædictæ mancipati in ſeruitutem perpetuam conijciantur, quorum etiam ceruicibus grauiores pœnas impendere ſignificamus, vt ceteri eorum exemplo diſcant quanti fuerit hanc noſtram prohibitionem temere neglexiſſe. Non obſtantibus prædictis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, legibus, communibus, & municipalibus prouinciarum, ciuitatum, & locorum prædictorum, necnon Cameræ apoſtolicæ iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & conuentionibus cum Hebræorum prædictorum vniuerſitate etiam ſub fide publica pactis, priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, & literis apoſtolicis illis omnibus, ac etiam prædictis domicellis, baronibus, & dominis, ipſorumque ciuitatibus, terris, locis, & populis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodocumque, & ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & ex quibuſuis cauſis, etiam oneroſis, ac cum reſtitutionibus, præſeruationibus, derogatoriarum derogatorijs, alijſque fortioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, & in ſpecie quotieſcunque conceſsis, confirmatis, & ſæpius iteratis vicibus innouatis. Quæ omnia & ſingula etiam ſi de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſsis habentes, quatenus prædicta impedire, vel differre, aut alias illis obeſſe poſſent, harum ſerie de ſimili poteſtatis plenitudine ſpecialiter & expreſſe reuocamus, & abolemus, viribuſque, & effectu prorſus carere, ac quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, aut Prælati ſigillo obſignata eandem illam prorſus fidem vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ permiſsionis, præcepti, innouationis, iuſsionis, ſignificationis, reuocationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, quarto Calendas Martij, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Indictione duodecima, die vero Sabbathi vigeſima ſexta menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Quarto præſentes retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ vt moris eſt, per nos Bartholomæum Sottocaſa, & Ioannem Andream Roggerium Apoſtolicos Curſores.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſorum.

IDEM

84

Reſtitutio officiorum antiquorum Proxenetarum Ripæ, & eorum Montis erectio.

PIVS Papa V. Motu proprio, &c. Cum ſicut accepimus alias poſtquam fe. re. Paulus prædeceſſor noſter tunc Proxenetarum Ripæ almæ vrbis noſtræ ſtatuta, eorumque exercitio vtiles & neceſſarias ordinationes per Præſidentes Ripæ, & Cameræ Apoſtolicæ Clericos approbata, & apoſtolicæ ſedis auctoritate confirmata, quæ propter direptionem vrbis vix reperiri poterant, ſupplicationibus inclinatus, per eius in forma breuis literas antiquum dictorum proxenetarum numerum ad quadraginta reductum erigendo in collegium cum omnibus facultatibus ſimilibus collegiis dari ſolitis, ordinationes, & ſtatuta per tunc bo. me. Guidonem Aſcanium Sfortiam S. R. E. Cardinalem Camerarium ſubſcripta apoſtolica auctoritate approbando, in perpetuum obſeruari mandauerat, exinde proxenetæ dicto eorum exercitio vacantes rexerint ſe ſtatutis, & ordinationibus antedictis, poſtmodum recolendæ me. Pius Quartus prædeceſſor noſter audito per eum quod multi ex proxenetis male verſabantur, eorum propterea ſtatum in meliorem conditionem reducere, abuſibus fraudibus, & periculis obuiare, ac indemnitati, & ſecuritati nautarum, & aliorum conſulere volens, de fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Conſilio, & aſſenſu, ex certa ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine per eius literas etiam maioris partis dictorum fratrum ſubſcriptione roboratas, omnes dictorum proxenetarum deputationes, & conceſsiones, & quaſcunque diſpoſitiones officiorum huiuſmodi eis quomodolibet factas reuocando, & dictos proxenetas ſine vitio ſpolij, & attentatorum amoueri decernendo, vnū collegium quadraginta

proxene-

proxenetarum bonæ vitæ, laudabilis conditionis, & famæ, computorumq; faciendorum bene peritorum perpetuo erexit, cum capſa ſigillo iuribus aliisque collegialibus inſignibus, quorum officia ad inſtar aliorum Romanæ Cu officiorum reſignabilia, & excepto primo triennio vacabilia forent, triginta quatuor videlicet per ipſum Pium eiuſque ſucceſſores, & reliquorum ſex per ſupranominatum Camerarium pro tempore exiſtentem eidem Camerario pro omni eius in dictis officiis iure competente conceſſorum, tam ab omni primæua erectione quam pro tempore vacantium concedendorum, ita quod ſinguli proxenetæ ſcuta quingenta monetæ pro quolibet officio ſedi Apoſtolicæ, & dicto Camerario pro tempore exiſtenti reſpectiue ſoluere deberent, certamque ſolutam dictis proxenetis, & collegio mercedem videlicet pro medietate illi proxenetæ quo mediante venditio vinorum, & aliarum rerum ripalium facta fuerit, & pro altera medietate collegio inter ipſos quadraginta proxenetas æqualiter in fine cuiuslibet menſis per depoſitarium dicti collegij pro tempore deputatum recipiendam, & ſucceſſiue diſtribuendam conſtituerit, & aſſignauerit, dictasque literas nullo tempore impugnari poſſe, immo illas vim, & robur validi contractus, & efficacis obligationis inter ipſum Pium prædeceſſorem, ac ſedem, & Cameram ex vna, & proxenetas, illorumque in dictis officiis ſucceſſores ex altera partibus initi, & in forma Cameræ obtinere, ac ſe ipſum ſucceſſoresque ſuos, & Cameram, eiuſdemque Cameræ bona omnia pro obſeruatione omnium in dictis literis contentorum ſpecialiter, & expreſſe obligauit, ſicque, & non alias &c. Irritum &c. decernendo, cum deputatione præfati bo. me. Guidonis Aſcanij, & pro tempore exiſtentis Camerarij, vt eidem collegio, & proxenetis in præmiſſis omnibus, & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtēs eoſdem proxenetas, & collegium redditibus prædictis integraliter ac omnibus aliis præmiſſis potiri frui & gaudere faceret, Succeſſiue Cardinalis camerarius antedictus nomine ſuo proprio, & in eius camerariatus officio ſucceſſorum pro ſuo iure, & intereſſe dicta ſex officia ſibi aſſignata, & inſuper tā ipſe camerarius quam Donatus Matthæus Minalis tunc eiuſdem Pij prædeceſſoris noſtri Theſaurarius generalis eiuſdem prædeceſſoris, & Cameræ apoſtolicæ nominibus reſpectiue alia viginti ſeptem officia totidem aliis ex antiquis proxenetis, item alia ſeptem officia a dicta erectione tunc vacantia ſeptem aliis perſonis in locum totidem antiquorum proxenetarum ſuffectis vendiderint pro ſupradicto pretio cum pactis, modis, & formis contentis in publico inſtrumento manu dilecti filij Hieronymi Ceccoli noſtræ Cameræ Apoſtolicæ Notarij celebrato, quod inſtrumentum cum pactis, & capitulis in eo contentis, item quædam alia capitula per dictū Camerarium, & notarium ſubſcripta erectionemque & alia ab ipſo Pio prædeceſſore facta confectas literas, & inſtrumenta quæcunque idem prædeceſſor confirmauit, & forſan ad quædam alia extendendo ea omnia, & ſingula etiam de nouo conceſſit, & ordinauit, & alias decreuit cum mandato, & aliis clauſulis modo, & forma tunc expreſſis, prout in ipſorum Pauli III. ſub annulo piſcatoris die vigeſima quinta Martij, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo primo, Anno Septimo. & Pij prædeceſſorum ſub datum decimatertia Kal. Maij tertio ſui pontificatus anno ſignato plenius continetur, ad quorum omnium originalia relatio habeatur, Dictique antiqui proxenetæ poſt dictam nouam erectionem ad effectum ſoluendi pratium antedictum vltra plures pecuniarum ſummas in ſocietatem officij, & ſub aliis contractibus particularibus nominibus acceptas collegialiter ſcuta decem millia ſub grauibus interuſuriis ad triennium acceperunt, ſed ingruente fine triennij non habentes pecunias reſtituendi, neque niſi forſan cum maxima difficultate inueniendi modum, Ideoque plerique ex eis dicta officia in dicti Pij prædeceſſoris, & Camerarij nouos proxenetas admittentium manibus pro eodē pretio de quo creditoribus ſatisfactum fuit reſignarunt, & ceſſerunt, ipſi vero noui emptores exercitij præfati expertes, & aliqui exercere nolentes ſubſtitutis appoſitis medietatem laboris, & mercedis aliorum pauperum proxenetarum actu exercentium, & aliquorum ex eiſdem antiquis proxenetis ſubſtitutorum ſudore lucrum perceperunt, & percipiunt. Vnde accidit vt præter dicti noſtri prædeceſſoris intentionem non ſolum proxenetarum conditio ad meliorem ſtatum reducta, vel melioris vitæ aut periti proxenetæ deputati fuerint, vel mercatoribus, nautis, & aliis negotiantibus, magis conſultum extiterit, ſed immo deterior omnium ferme conditio facta ſuit, cum dicta officia paucis exceptis ad imperitos exercitij præfati, & exercere nolentes deuenerint, & dicta exercitatio per ſubſtitutos potius in publicum, & priuatum damnum reſultauerit, & reſultet, ac re ipſa numerus proxenetarum propter ſubſtitutos huiuſmodi auctus fuerit contra antiquas ordinationes, & dictorum Pauli III. & Pij prædeceſſorum literas, dictique antiqui proxenetæ non ſolum eorum quæſito iure priuati, & ſpoliati remanſerunt, verum etiam, quod grauius eſt, nonnulli ex eis vt audiuimus inuenti familia, & præſertim filiarum, & quidem nobilium grauati, & ſenio confecti nullum aliud exercitium habentes vnde viuant, ad maximam calamitatem miſeriam & egeſtatem redacti ſunt. Quapropter nos volentes in primis dictorum omnium antiquorum proxenetarum, & ſucceſſorum ſuorum indemnitati paterne conſulere, ac eos quia per tot annos notabile damnum paſſi fuerunt condigna noſtra ſe ſeque apoſtolicæ munificentia, & protectione amplecti, ſpecialibusque gratiis proſequi, & in aliquo compenſare volentes, & vt Camera apoſtolica ſummam pecuniarum infradicendarum conſequatur pro vrgentiſſimis, & notoriis neceſſitatibus apoſtolicæ ſedis, his præſertim temporibus quibus nos, & ſedem præfatam ingentes pecuniarum ſummas erogare oportet pro defenſione S. R. E. atque catholicorum non ſolum Regni Franciæ verum etiam aliarum prouinciarum contra tot immanes hæreticos, & ſacrilegos, & pro totius Chriſtianæ reipublicæ munimine, Motu ſimili non ad ipſorum antiquorum proxenetarum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed matura ſuper præmiſſis, & infradicendis etiam cum aliquibus ex fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione præhabita, & ex rationabilibus cauſis animum noſtrum mouentibus, & ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ noſtræ poteſtatis plenitudine pro reintegratione dictorum antiquorum proxenetarum omnes, & ſingulos modernos proxenetas qui poſt dictam nouam erectionem officia prædicta habuerunt, & in præſentiarum obtinent, ab omni adminiſtratione, exercitio, emolumentorū perceptione, & ab ipſis officiis, & collegio ac facultatibus eis competentibus, & acceſſoriis eorundem officiorum in perpetuum amouemus, & penitus amotos eſſe declaramus, & decernimus. Item omnia, & ſingula officia prædicta eiſdem modernis proxenetis XX. millium ſcutorum ſumma reſtituta videlicet ſingulis eorum, & pro ſingulo officio ſcutis quingentis monetæ vel ipſis modernis proxenetis vniuerſaliter vel quibuſcunque eorum coniunctim aut diuiſim offerentibus aut recuſantibus dicta pretia recipere, tunc eiſdem pretiis penes mercatorem aut campſorem facultatibus idoneum ſed periculo, &

fortuna

fortuna ipſorum modernorum proxenetarum depoſitis, ex nunc prout ex tunc, & e contra eo ipſo harum vigore vacare decernimus. Quæ quidem omnia, & ſingula officia quadraginta proxenetarum per decretum huiuſmodi, & alias quomodolibet vacantia omnibus, & ſingulis dictis antiquis proxenetis, & loco antiquorũ qui defuncti ſunt perſonis infraſcribendis donec vixerint per eos habenda tenenda & poſſidenda cum omnibus, & ſingulis dictorum officiorum, & collegij honoribus oneribus ſalariis & emolumentis conſuetis, ac omnibus priuilegiis iuribus iuriſdictionibus, & aliis in dictis literis Pij prædeceſſoris noſtri contentis, etiam cum officio aſſignationis nũcupato empto per collegium a dilecto filio Proſpero Caſarello, & cum omni vtilitate, & onere debiti reſtantis collegio cauſa emptionis eiuſdem officij, quæ omnia, & ſingula etiam ipſis antiquis proxenetis, & aliis infraſcribendis, eorumque in eodem collegio perpetuis futuris temporibus ſucceſſorum (excepta facultate per ſubſtitutos exercendi) concedimus, & aſſignamus, & eoſdem antiquos proxenetas admittimus aggregamus, atque admiſſos & aggregatos cenſeri, & eſſe volumus, in eodem collegio vigore præſentium litterarũ ſine alicuius miniſterio, & abſq; vlla penitus facienda ſolutione, reliquos vero vſq; ad numerum quadraginta in locum antiquorum proxenetarum qui defuncti ſunt admittendos, & inferius deſcribendos ex nunc admiſſos cenſeri cũ fuerint ab ipſis antiquis approbati, & literas patentes Camerarij S. R. E. habuerint vel expediuerint, Cui Camerario in recognitionẽ pro regalibus & pro omni eius iure ſui camerariatus officij ſcuta viginti quinque auri in auro, & Cameræ noſtræ apoſtolicæ ſex ducatos auri Cameræ ſinguli dicti noui proxenetæ admittendi perſoluere teneantur. Quibus etiam antiquis & infra dicendis proxenetis & eorum vnicuique, ac ſucceſsiue omnibus & ſingulis aliis proxenetis pro tẽpore exiſtentibus de dicto numero quadraginta perpetuis futuris temporibus liberam facultatem ad omne ipſorum placitum dicta officia reſignandi & cedendi coram quocunque Notario, & in omni loco, duobus ſaltem teſtibus adhibitis, in fauorem cuiuſcũque perſonæ aut perſonarum pro idoneis a collegio ipſo approbatarum vel approbandarum, quæ literas patentes S. R. E. Camerarii ſucceſsiue in Camera apoſtolica regiſtrandas expedire, ſed nihil aliud quam regalia præfata Camerario pro tempore exiſtenti & Cameræ apoſtolicæ reſpectiue, vt ſupra ſoluere teneantur, abſque aliqua noſtra & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum ſignatura, decreto, admiſsione, & abſque alio miniſterio adhibendo, & abſque compoſitione atque ſolutione facienda concedimus. Et inſuper eoſdem antiquos & infraſcribendos proxenetas realem ſeu quaſi poſſeſsionem eorundem officiorum atque exercitationis, perceptionis, emolumentorum, & aliarum facultatum, amotis dictis modernis proxenetis a dictis officijs, & eorum exercitio & eorum ſubſtitutis, omni etiam & quacunque appellatione, reclamatione, & oppoſitione omnino reiectis, prout reijcimus, etiam libere propria auctoritate de facto, & abſque ſpolij, attentatorũ, nullitatis, & alio vitio apprehendere, apprehenſamque continuare, emolumenta percipere, & officia exercere poſſe, dictos autem modernos proxenetas nec ſe propterea ſpoliatos eſſe neque actione ſpolij attentatorum, nullitatis, aut. Vndeui ſeu canonem reintegranda, vel aliam legem aut iuris remedium intentare aut deſuper quouis modo titulo & ratione agere poſſe, neque conceſsione eis facta de dictis officijs ius ad colorandum ſpolium tribuere vel eis aliter prodeſſe, nec dictos antiquos proxenetas eorumque in dictis officijs ſucceſſores in perpetuum a quoquam moleſtari vel perturbari poſſe decernimus. Item potiori pro cautela ad effectum maioris firmitatis omnium contentorum in his literis omnes & ſingulas dictis modernis proxenetis de dictis officijs hactenus quomodolibet factas conceſsiones, Motu &c. ſimilibus reſtitutis, & ſolutis per dictos antiquos proxenetas dictis modernis vel, vt ſupra dictum eſt, depoſitatis viginti millibus ſcutis monetæ, reuocamus, irritamus, & annullamus, ita quod nullatenus ſuffragentur, attento etiam quod dilecta creatura Michael Bonellus S. R. E. Cardinalis Camerarius, etiam pro omni ſuo & ſui Camerariatus officij iure & actione, etiam quo ad diſpoſitionem dictorum ſex officiorum, & alias quomodolibet ſibi competente tam ſuo quam ſuorum in officio Camerariatus ſucceſſorum nominibus conſentit. Et tam eundem Camerarium quam alios futuros Camerarios, item Præſidentes, & Clericos dictæ Cameræ tunc & pro tempore exiſtentes præſenti noſtræ diſpoſitioni, & ordinationi omnino ſtare debere in perpetuum, ac illis nunquam contrauenire neque ab eis reſiſtire poſſe decernimus, & declaramus, perpetuiſque futuris temporibus dictorum officiorum proxenetarum pro tempore vacantium venditiones, alienationes, & conceſsiones, per ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, Cameram apoſtolicam, & alios quoſcunque fieri poſſe omnino prohibemus. Sed quia etiam publico intereſt, vt dicta officia perſonis idoneis conferantur, ideo ſalua & reſeruata dictis proxenetis facultate reſignandi vt ſupra conceſsiones, & collationes officiorum huiuſmodi pro tempore vacantium perſonis idoneis, & pro talibus a Collegio proxenetarum approbatis ad Camerarium S. R. E. pro tempore exiſtentem ſpectent & pertineant, ac fieri debeant cum literarum patentium expeditione opportuna, quæ debeant in Camera apoſtolica regiſtrari, ſoluto eidem Cameræ pro recognitione vno iocali videlicet ducatorum ſex auri Cameræ, ac ſolutis dumtaxat eidem Camerario ſcutis viginti quinque auri, & per eum nihil vltra talem ſummam accepto pro ſingulo officio in recognitionem, & pro regalijs ſui Camerariatus officij, attento quod antiquitus dicta officia Camerariatus conferre, ſeu concedere ſolebat. Collationes autem, & conceſsiones dictorum officiorum ſi fiant perſonis non approbatis; vel approbandis a Collegio proxenetarum, irritæ ſint, & nullius roboris vel momenti. Declaramus inſuper ſtatuta, & ordinationes, ac declarationes, & capitula quæcunque per dictos antiquos proxenetas inferius deſcribendos eorumq; ſucceſſores, & eorum Collegium ſub quibuſcunque modis, & formis facienda ſeu facta innouanda, ſeu etiam antiqua, vel moderna ſtatuta amplianda ſeu limitanda, & declaranda, dummodo præfati Michaelis Camerarij pro tempore exiſtẽtis auctoritate, & approbatione firmentur, vel cum eius auctoritate, & cõſenſu fiant, perpetuo ab omnibus inuiolabiliter obſeruari mandamus, & ex nunc talia ſtatuta, & ordinationes approbamus, & confirmamus, omni tamen exercitatione per ſubſtitutos, & quoſcunque alios quam per ipſosmet proxenetas de dicto numero quadraginta, quem numerum etiam confirmamus penitus, & omnino interdicta, ac penitus alijs, & quibuſcumque Officialibus etiam dohanarum Ripæ cuiuſcunque proxenetici, & mercedis bonorum ripalium, & ſine interuentu proxenetarum, & quomodolibet vendendorum, permutandorum, & quouis alio titulo alienandorum, præter Depoſitarium dicti Collegij, vel alium, ſeu alios per ipſum Collegium pro tempore deputandos exactione, & conſequutione interdicta, ſub pœna furti, & alijs arbitrio dicti noſtri Camerarij pro tempore exiſtentis imponendis, & applicandis

dis pœnis, & quamuis noſtræ intentionis exiſtat, vt antiqui proxenetæ ita in omnibus reintegrati ſint ad officia prædicta, vt nullum diſpendium nec aliud omnino damnum, ſi fieri poſsit patiantur, nihilominus ærario noſtro exhauſto, & nobis propter iam dictas vrgentiſsimas ac notorias apoſtolicæ ſedis neceſsitates pro ſubuentione christifidelium his præſertim temporibus ingentem pecuniam parare curātibus intentionem præfatam exequi non valemus, ideo mature conſiderato quod per erectionem, & venditionem mōtis non vacabilis redimibilis tamen, & extinguibilis ſuper communi maſſa emolumentorum dicti Collegij faciendi ſatis opportune reſtitutioni pretij, modernis proxenetis, vt ſupra amotis faciendæ, item commoditati antiquorum proxenetarum, pro minori eorum diſpendio, & in aliqua parte ſubuentioni noſtræ, ac ſedis apoſtolicæ prouidere poſſet, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, accedente ad hoc dictorum proxetarum antiquorum expreſſo conſenſu, pro meiori montiſtarum infra ſcriptorum ſecuritate dictum Montem quem proxenetarum Ripæ nuncupamus, ſcutorum viginti ſex millium, & quingentorum monetæ, ad iulios decem pro ſcuto conſtituentium loca ducentum ſexaginta quinque pro tot perſonis quot eorum pecunias vſque ad ſummam præfatam in emptionem dictorum locorum exponent, quæ reſignabilia ſint, & nunquam vacent ad inſtar aliorum montium non vacabilium, & præſentis Montis Farinæ almæ vrbis ſuper maſſa communi omnium emolumentorum, & prouentuum dicti Collegij proxenetarum Ripæ, videlicet ſuper medietate quæ ad ipſum Collegium ſecundum formam erectionis, & bullæ prædicti Pij prædeceſſoris noſtri ſpectat, & pertinet erigimus, & inſtituimus, & ex dictis prouentibus, & emolumentis dictæ communis maſſæ ſummam ſcutorum mille octingētorum viginti monetæ ſimilium annuatim ſeparamus, & diſmembramus, ac dictam ſummam liberam, & integram annuatim eidem Monti, & Collegio Montis huiuſmodi ac dilectis filijs emptoribus dicti Montis pro ſe ipſis, & quibuſcunque ab eiſdem emptoribus quandocunque nominandis, etiam vtriuſque ſexus, quos pro nominatis haberi volumus, & habemus, applicamus, appropriamus, vendimus, concedimus, & aſsignamus pro dicta ſumma, & pretio ſcutorum viginti ſex millium quingentorum monetæ ad rationem ſeptem ſcutorum ſimilium pro centenario in anno, & de bimeſtre in bimeſtre pro rata dictis montiſtis & Collegio ſoluendorum, & per ipſos Montiſtas percipiendorum quos Montiſtas, & Collegium eorum quo ad annuum redditum vt ſupra aſsignatum, & venditum, & illius proprietatem ſubrogamus ponimus & ſubſtituimus in vniuerſum ius, & locum noſtrum, & ſucceſſorum noſtrorum ſummorum Pontificum Cameræ apoſtolicæ, & dictorum proxenetarum, & Collegij dictam autem ſummam ſcutorum viginti ſex millium quingentorum monetæ pro integro pretio dicti Montis, & annui redditus vt ſupra venditi, & aſsignati declaramus, & volumus per emptores dicti Montis in manibus Depoſitarij per dictos antiquos proxenetas aut eorum Collegium deputandum ſolui debere, & ſucceſsiue de eadem ſumma per ipſum depoſitarium ſolutis ſeu reſtitutis prius iuxta mandata Collegij pretijs officiorum modernis proxenetis deinde ſcuta quinque millium auri pro noſtra ſediſque apoſtolicæ ſubuentione præfata noſtro nomine Dilecto filio Ioanni Baptiſtæ Altouito Depoſitario noſtro, & Cameræ apoſtolicæ generali ſoluere debeant, quas ſolutiones cum factæ fuerint ratas habemus, & ex nunc pro quādo dicta ſcuta viginti ſex millia, & quingenta dicto Depoſitario antiquorum proxenetarum ſoluta fuerint, dictos emptores prædicti Montis, & eorum collegium, & quodlibet eorum in particulari, & ſucceſsiue cum ex illis ſcuta quinque millia auri in auro in manibus dicti noſtri Depoſitarij generalis ſoluta ſint, eoſdem, & antiquos proxenetas quorum ad hoc expreſſus accedit aſſenſus, etiam intuitu noſtræ conceſsionis huiuſmodi & aliorum in his literis contentorum, & omnes alios tam noſtro quam ſucceſſorum noſtrorum atque Cameræ apoſtolicæ nominibus quietamus, abſoluimus, & liberamus in perpetuum, in qua ſumma ſcutorum quinque millium declaramus, ita quod dicta Collegia Montiſtarum, & antiquorum proxenetarum, & vtriuſque illorum perſonas ad probandum in iudicio vel extra quod dictæ pecuniæ S. R. E. & Cameræ prædictarum vtilitatem, & neceſsitatem conuerſæ ſint minime obligatos eſſe ſeu ad id teneris, nec per quoſcunque etiam ſucceſſores noſtros, & Cameram præfatam quouis prætextu compelli poſſe volumus, & decernimus, & pro faciliori huius negotij expeditione Collegium proxenetarum dictis Montiſtis videlicet perſonis vtriuſque ſexus, & cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, etiam incapacibus exiſtentibus pecunias in dicto Monte ponentibus, tam vniuerſaliter, quam particulariter earum ſingulis patentes, literas, vel inſtrumenta publica in hac primæua erectione, prout deſuper conuenerint, pro ſecuritate, & admiſsione ipſorum Montiſtarum facere, & condere poſsit, & debeat, & nihil aliud requiratur, ſed abinde in poſterum ipſi montiſtæ eorumque collegium ad inſtar aliorum collegiorum Montium almæ vrbis patentes literas, & alia peragere poſsint, quibus etiam montiſtis eorumque heredibus, & ſucceſſoribus quibuſcunque vniuerſalibus, & particularibus tam reſpectu perſonarum quam reſpectu ipſius Montis, & annui redditus vt ſupra aſsignati ac liberæ perceptionis, & depoſitationis tam inter viuos quam in vltima voluntate, & omnium aliorum ipſos montiſtas, & ſucceſſores præfatos concernentium, omnes & ſingulas ac ſimiles immunitates, libertates, prerogatiuas, priuilegia, honores, & facultates quę per ſummos Pontifices Ro. prędeceſſores noſtros, & nos reſpectiue montiſtis, & collegio montis Farinæ vrbis tam vniuerſaliter quam particulariter conceſſa, & aſsignata fuerunt, & alias quomodolibet competat, pariter & nos concedimus, & aſsignamus hac lege adiecta quod montiſtæ retrouendere teneantur, dictum autem collegium proxenetarum ex reſtantibus prouentibus dictæ communis maſſæ qui ſingulis annis deducta ſumma pro fructibus dicti mōtis aſsignata ſuperſint, annuatim, & in fine cuiuslibet anni montem prædictum, & redditū aſsignatum redimere & extinguere poſsit, & debeat pro pari pretio videlicet ſcutorum centum ſimilium pro quolibet loco, quæ extinctio ſorte fieri debeat per extractionem ex buſſula prout in dicto monte Farinæ fieri mandauimus, donec præfatus mons proxenetarum in totum redemptus, & extinctus exiſtat. Quibus etiam proxenetis in præmiſsis quaſcunque conuentiones, declarationes & capitula ſub quibuſcunque alijs modis, & formis de quibus inſimul concordauerint, & inſtrumenta quæcunque faciendi, & celebrandi liberam facultatem concedimus, quæ omnia ex nunc pro quando facta fuerint, apoſtolica auctoritate pleniſsime confirmamus, dicto autem Monte taliter extincto iidem antiqui proxenetæ, ac in eorum officiis, & collegio ſucceſſores omnibus, & ſingulis proxeneticis, & emolumentis tam communis maſſæ quam particularibus ſolitis, & conſuetis in dicta bulla Pij prædeceſſoris noſtri ſtabilitis libere & integre ac in perpetuum potiantur, & gaudeant, ſeque, & eorum officia

& collegium numeri quadraginta prædicti ſecundum eorum ſtatuta, & ordinationes regant, & exerceant. Item volentes etiam prouidere indemnitati montiſtarum dicti Montis per nos vt præfertur erecti, attento quod primæuum pretium in ipſa erectione ad Cameram Apoſtolicam, & Camerarium peruenit, & ſucceſsiue ad nunc ſedem ipſam dicta ſcuta quinque millia peruentura ſunt, propterea in euentum in quem annuus reditus aſsignatus diminueretur, ceſſaret, aut quouis modo in totum vel pro quauis parte libera eius perceptio impediretur, ſalua tamen redemptione, & extinctione vt ſupra facienda, tunc nos & ſucceſſores noſtros, & Cameram prædictam bonaque omnia ad perſoluendum, & reſtituendum eiſdem montiſtis pretium per eos ſolutũ, & in dicto monte poſitum efficaciter teneri, & obligata eſſe decernimus, & ordinamus, modis & formis pro vt creditoribus dicti Montis Farinæ obligati, & obligata exiſtunt, & præmiſſa omnia, & ſingula vim ac robur validi, & ſtipulati contractus, & obligationis cameralis inter nos, & ſedem ac Cameram præfatas ex vna, & perſonas atque collegium dicti Montis erecti, atque proxenetas antiquos vt ſupra reſtitutos, & reintegratos, & eorum collegium ex altera partibus legitime factæ in perpetuum obtinere, nec præmiſsis in prædictorum præiudicium collegiorum derogari poſſe ſtatuimus, & in perpetuum decernimus, & ordinamus, ſicque per quoſcunque &c. iudicari &c. ſublata &c. ſi ſecus &c. decernimus & declaramus, & de gratia ſpeciali. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe. re. Simachi incipiente. Non liceat, Papæ Pauli II. de non alienandis, & Pauli IIII. de male alienatis recuperandis Eccleſiæ rebus, ac etiam noſtra de non tollendo iure quæſito in quibuſuis apoſtolicis ac prouincialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, ordinationibus ac ſtatutis, &c. etiã iuramento, &c. roboratis dicti collegij, priuilegiis quoque indultis, & præfatis ac aliis literis apoſtolicis in præiudicium ſeu contrarium præmiſſorum ac aliter quomodolibet factis, editis, & conceſsis. Quibus omnibus etiam ſi de eis, &c. illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis. Fiat Motu proprio. M.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum, &c. & quod tenores ſingularum literarum Pauli, & Pij aliorumq; prædeceſſorum, necnon patentium literarum Guidonis Aſcanij Cardinalis Camerarij prædictorum, & cedularum in forma Motus proprij ſignatarum eiuſdem Pij prædeceſſoris, & inſtrumentorum ac ſcripturarum prædictarum tenores aliaque hic etiam de neceſsitate latius exprimendo habeantur pro expreſsis, ſeu in toto, vel in parte exprimi poſsint, & cum extenſione, ampliatione, conceſsione, aſsignatione, voluntate, declaratione, decretorum reuocatione, irritatione, annullatione. Item erectione, extinctione, alijſque præmiſsis omnibus & ſingulis ſupradictis, quæ hic pro ſigillatim, & ad partem repetitis habeantur in forma gratioſa latiſsime quantum opus fuerit extendenda, & cum deputatione moderni noſtri, & pro tempore exiſtentis Camerarij S. R. E. qui in præmiſsis omnibus, & ſingulis eiſdem proxenetis antiquis, & alijs in locum antiquorum qui defuncti ſunt inferius deſcribendis, eorumque in dicto Collegio, & Officijs ſucceſſoribus, ac Montiſtis præfatis eorumque Collegio, & ſucceſſoribus efficacis defenſionis, & auxilij præſidio aſsiſtens faciat ipſos, & eorum ſingulos, & ſingula dicta Collegia proxenetarum, & montiſtarum reſpectiue, præmiſsis & præſenti noſtro Motu proprio, ac in eo contentis quibuſcunque pacifice frui, & gaudere, non permittens ipſos, & ipſa Collegia deſuper etiam per modernos proxenetas, aut per alios quoſcunque contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, inquietari, vel perturbari, omnes, & alios contradictores, &c. etiam omni & quacunque penitus appellatione remota, per eas quæ ſibi videbuntur excommunicationis, & alias eccleſiaſticas ſententias, cenſuras, & pœnas etiam pecuniarias, arbitrarias compeſcendo, cum facultate illos, & quos opus erit citandi, eiſque, & quibus, & quoties opus fuerit etiam ſub dictis cenſuris, & pœnis inhibendi, declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & interdicendi, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis latiſsime extendendi, & quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & tam in præfata Camera vbi per modernum Camerarium noſtrum, ac Præſidentes, & Clericos prædictos, & alios ad quos ſpectat, illum debere admitti & recipi, in ipſius Cameræ libris fideliter annotari, & regiſtrari, & deſuper eiſdem proxenetis antiquis, & alijs infraſcribendis, & montiſtis præfatis eorumque ſucceſſoribus ſi eos ad hoc duxerint requirendos, quaſcunque patentes literas deſuper neceſſarias, & opportunas in forma debita expeditas concedi, ac eos illis libere vti poſſe volumus, & mandamus, quod alias vbique fidem faciat etiam in iudicio, & extra, etiam abſque aliqua alia deſuper literarum expeditione, regula, & conſtitutione quacunque in contrarium edita, & edenda non obſtante, ſeu ſi ipſis antiquis proxenetis, & alijs deſcribendis vel dictis montiſtis vel cuicunque ex dictis Collegijs coniunctim vel diuiſim placuerit, & deſuper literæ per breue noſtrum, & cum præmiſſorum omniũ, & ſingulorum aliorumque neceſſariorum maiori & veriori ſpecificatione, & expreſsione expedire poſsint. Nomina vero, & cognomina dictorum antiquorum proxenetarum ſunt quæ ſequuntur, videlicet. Angelus Riccius, Frandinus del Elba, Dominicus del Domino, Aloyſius ſcoſſa, Laurentius Albaneſe, Liuius Maracone, Petrus de Florio, Hieronymus Fiorelli, Simeon Argentine detto il Piſa, Octauius Tagliacarne, Stephanus Rouaſſo alias detto Sauona, Clemens Auguſtini, Ioannes Maria Riccius, Anſelmus Spicolini, Cæſar Albinus, Iacobus Tagliacarne, Maurus Tenaglinus, Alphonſus de Zamora Hiſpanus, Vincentius Agnolelli, Ioannes Baptiſta Papinus, Laurentius Peninus, Horatius Gaſparrini, Coſmus Fiorelli, Lazarus de Goglielmi, Hieronymus Viſconte, Ioannes Iacobus Viſconte, Iacobus Morelli, Marcus Antonius Gaſparrinus, Octauius Riccius, Ioannes Vaza, Cola Barbera, Io. Baptiſta de Bonis, Ioannes Antonius Seruadei. Nomina vera, & cognomina proxenetarum quos in locum antiquorum iam defunctorum proxenetarum ſubrogamus, & ponimus vt ſupra hec ſunt, videlicet, Marcus Montanus in locum Bernardini Moſca, Nicolaus della Compoſta in locum Petri della compoſta. Io. Baptiſta Vitellone in locum Pauli Vitellone. Io. Baptiſta Gaſparrinus in locum Iulij gaſparrini. Troianus Moſchetta in locum Io. Bernardini de Roſa. Cæſar Palutius in locum Io. Baptiſtæ del Belo. Marius de Regoli in locum Vincentij Ceruellone. Et quo ad proxenetas in locum defunctorum proxenetarum collegio aggregandos ſolutis xxv. auri pro quolibet, Camerario, & vno iocali pro Camera Apoſtolica, Et quod dicta vndecim ſcuta auri in auro in manibus Datarij noſtri ſolui debeant, non autem in manibus dicti Io. Baptiſtæ Depoſitarij. Fiat M.

Dat. Romæ apud S. Petrum pridie nonas Martij, Anno Quarto.

Regiſtratum libro 1. ſecretorum fol. 147.

IDEM

IDEM

85

Reductio Montis Iulij ad decem cum dimidio pro centenario.

PIVS Papa V. Motu proprio, &c. Ad paſtoralis officij curam nobis licet immeritis diuina prouidentia demandatam, in primis pertinere cenſemus, vt chariſſimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regi Chriſtianiſſimo aduerſus eius rebelles, & hæreticos, in tantis tamque periculoſis tumultibus in Regno ſuo excitatis, quibus poſſumus modis, ac rationibus auxilium feramus, & licet magnum pecuniarum numerũ antea in eius ſubſidium miſerimus, tamen nunc etiam copias militares pro vrgenti rei neceſſitate in Galliam in eiuſdem Regis, Regnique defenſionem mittere decernimus. Verum cum ad ſtipendia militibus ipſis perſoluenda non exiguo auri argentiue pondere opus ſit, & ab impoſitionibus onerum ſubditis noſtris faciendis quantum poſſibile fuerit abſtinere decreuerimus, videamusque omnes Sanctæ Romanæ Eccleſiæ reditus aut alienatos aut pignoratos eſſe, ita vt ærarium noſtrum apoſtolicum penitus attritum ſit & exhauſtum, cogimur maximæ huic neceſſitati leuiori quo fieri poteſt remedio, aliquam opem afferre. Itaque cum fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter vnum Montem vacabilem, Iulium nuncupatum, de Scutis Ducentis millibus in alma vrbe noſtra erexerit, & Montiſtis montis huiuſmodi fructus ſuper introitibus Dohanarum eiuſdem vrbis ad rationem duodecim pro centenario aſſignauerit, & omnia loca per obitum Montiſtarum huiuſmodi exinde pro tempore vacantia extinxerit, prout in literis ipſius Iulij prædeceſſoris ſub plumbo de anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo deſuper confectis, & eius motu proprio eodem anno expedito plenius continetur: cumque Cameræ Apoſtolicæ miniſtri, qui pro tempore deinceps fuerunt circa Montis præfati extinctionem nullam vel ſaltem modicam curam habuerint, ita vt in literis, & motu proprio dicti Iulij contenta nequaquam obſeruata fuiſſe, quinimo loca quæ ex tunc de cætero vacauerunt pignorata fuiſſe reperiantur: Nos ſuperioribus diebus conſiderantes minori quo fieri poteſt dictorum Montiſtarum incommodo, ac detrimento, & honeſta quoque ratione aliquod ſubſidium vrgentiſſimis præſentibus ærarij noſtri neceſſitatibus afferre, Dilecto filio noſtro Michaeli Cardinali Alexandrino Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, ac ſecundum carnem Pronepoti noſtro dedimus in mandatis, vt per edictum publicum Montiſtis præfatis notum faceret, ſtatuiſſe nos fructus dicti montis Iulij de vrbe vacabilis eis vt præfertur aſſignatos de duodecim ad decem cum dimidio pro centenario quolibet anno reducere, quodque ſi qui eorundem Montiſtarum nollent ſic reductis huiuſmodi fructibus in ipſo monte remanere, ſcuta centum pro quolibet loco dicti Montis eis reſtituerentur, & propterea in Bancho dilecti filij Bartholomæi Bonamici collegij Montiſtarum huiuſmodi depoſitarij, pecuniæ ad hunc effectum deponerentur, deinde edictum hoc publicari, & per vrbem affigi, pecuniarumque depoſitum per miniſtros noſtros fieri iuſſimus. Volentes igitur reductionem huiuſmodi ſuum debitum, & totalem effectum, prout neceſſitas poſtulat, quamprimum habere, & executioni per nos deſignatæ realiter, & omnino demandari, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione habita, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fructus, & redditus quoſcunque omnium locorum dicti Montis Iulij, qui hodie vacabiles reperiuntur, de duodecim ad rationem decem cum dimidio pro vnoquoque loco Scutorum centum quolibet anno (ſaluis tamen firmis, & inuiolatis in cæteris remanentibus, & in ſuo robore perſiſtentibus dicti Iulij prædeceſſoris literis, & motu proprio præfatis, quibus per nos in nullo alio præiudicatum, innouatum, ſeu alteratum, aut immutatum exiſtere, ſed in illis contenta quæcunque prorſus intacta & illibata permanere, & prout hactenus etiam in poſterum perpetuo obſeruari debere declaramus) auctoritate Apoſtolica, per præſentes reducimus atque reductos nunc & in perpetuum fore, & eſſe, & reductionem huiuſmodi ab omnibus, quos illa concernũt, inconcuſſe, & inuiolabiliter ſeruari. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Præſidentes, & Cameræ Apoſtolicæ Clericos, ac eius Camerarium, & alios S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, interpretandi, & diffiniendi facultate, & auctoritate, iudicari, interpretari, & decidi debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Mandantes propterea dicto Michaeli Cardinali Camerario, & Dilecto Bartholomæo Theſaurario generali noſtro, modernis, & pro tempore exiſtentibus, vt deinceps loca Montis Iulij huiuſmodi vacabilia, quæ poſthac vacauerint, nullatenus pignorare ſeu vendere debeant, nec audeant, neque etiam poſſint ſine ſpeciali reſcripto manu noſtra propria ſignato. Volumus autem quod omnia loca quæ occaſione reductionis huiuſmodi ſupererunt, cum effectu tradantur, & conſignentur dicto Bartholomæo Bonamico, pro eo ſeu illo vel illis qui ab ipſo nominatus ſeu nominati fuerint, ita vt pro quolibet loco centum ſcuta monetæ in manibus perſonæ per nos ad hoc deputandæ ſoluere debeat, & teneatur. Patentes vero conceſſionum eorundem locorum per ipſum Michaelem Cardinalem Camerarium ſubſcribi, & dictorum locorum diſtributionem ab eo in dies, & non aliter fieri mandamus, ipſique ſuper his plenam, & liberam facultatem concedimus. Non obſtantibus dicti Iulij prædeceſſoris literis, & motu proprio huiuſmodi, ac regula noſtra de non tollendo Iure quæſito, & quibuſuis aliis conſtitutionibus apoſtolicis, necnon quibuſuis indultis & literis Apoſtolicis Monti Iulij præfato, & illius Montiſtis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis & etiam irritan. & aliis decretis, etiam quod fructus eiuſdem Montis ad minorem ſummam reduci nullo modo poſſint, & alias quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua mentio, ſeu quæuis expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe ac latiſſime derogamus, totaliterque derogatum eſſe volumus & decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Et cum aliis clauſulis neceſſariis, & opportunis, & præſentis ſola ſignatura ſufficiat, ſeu ſi videbitur, literæ ſub plumbo ſeu in forma breuis deſuper expediri poſſint.

Placet Motu proprio, & ita reducimus. M.

Die Septima Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Supraſcripta Cedula motus proprij regiſtrata fuit in Camera Apoſtolica.

IDEM

86

Reuocatio facultatum ſacræ Pænitentiariæ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Tempus, & neceſsitas, & inſtituti noſtri ratio poſtulat, vt in multis curiæ noſtræ rebus nouam deinceps formam proponamus, cura vero hæc nos impenſius ſollicitat ijs in primis incumbere, quæ ſalutem, & pericula reſpiciunt animarum. Quare ab officio noſtro Pænitentiariæ initium capere, nouamque illi pro futuris facultatem ſtatuere volentes, de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omné, & quamcunque officij prædicti, & maioris Pænitentiarij noſtri auctoritatem, iuriſdictionem, & poteſtatem ordinariam, & delegatam, ac omnia & quæcunque priuilegia, facultates, & indulta, illis ceteriſque omnibus dictæ Pænitentiariæ Collegijs, & perſonis, ab ipſius officij inſtitutione per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque prædictæ poteſtatis plenitudine, tam in genere, quam in ſpecie, ac de mandato ſpeciali, & expreſſo, etiam viuæ vocis oraculo emiſſo, & ex quibuſcunque cauſis conceſſa, confirmata, & etiam nouiſsime a fe. re. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro reformata, reſtricta, & moderata, quibuſcunque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatorijs, alijſque fortioribus, & efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſsis, quæcumque ſint (poteſtate minorum Pænitentiariorum noſtrorum & ordinationibus de illis, eorumque ſtatu etiam nouiſsime editis, ſaluis & integris remanentibus) tenore præſentium reuocamus, ſupprimimus, & abolemus, literaſque omnes deſuper confectas, & inde ſtatuta quæcunque caſſamus, & annullamus, ac volumus illa omnia, etiam quoad datas hucuſque captas, vires & effectum de cetero non habere. Præcipimus quoque, & interdicimus prædictis maiori Pænitentiario, Collegijs, & perſonis, ne deinceps illis vtantur, neue illorum prætextu, aut alias quomodocunque quicquam etiam incœptum audeant expedire, ſed qui ibi delecti fuerint noua dumtaxat, quam a nobis recipient, facultate, deinceps in perpetuum vtantur. Quod ſi ſecus fecerint, aut quicquam præter, vel contra nouam huiuſmodi facultatem noſtram, etiam prætextu antiquarum ſic extinctarum facultatum, ac priuilegiorum, & indultorum, aut alias quomodocunque expedire contenderint, eos & eorum ſingulos ipſo facto officijs omnibus priuamus, & ad alia quæcunque inhabiles decernimus, præterea excommunicationis ſententia innodamus. Decernentes etiam irritum & inane, quicquid ſecus per eoſdem, aut alios quoſcunque, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ceterum iubemus præſentes in ipſo Pænitentiariæ officio, ac conſuetis Romanæ Curiæ, & Vrbis locis publicari, & exempla de more applicari. Volentes, & dicta auctoritate ſtatuentes, illas ſic publicatas omnes & ſingulos æque obligare, ac ſi illis ipſis ſingulatim notificatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, ſuppreſsionis, abolitionis, caſſationis, annullationis, voluntatis, præcepti, interdicti, priuationis, innodationis, decreti, iuſsionis, & ſtatuti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Cal. Maij, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

IDEM

87

Contra offendentes ſtatum, res, & perſonas officij Inquiſitionis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Si de protegendis ceteris omnibus Eccleſiæ miniſtris, quos in fidem & clientelam noſtram a domino recepimus, cura nobis quotidiana inſidet, quanto maiore ſtudio ea nos ſolicitudinem capeſſere neceſſe eſt, vt qui in ſacro Inquiſitionis hæreticæ prauitatis officio verſantur, ſub tutela inuiolatæ auctoritatis huiuſmodi ſedis periculorum omnium expertes, quæque munera ad exaltationẽ fidei catholicæ exequantur? Cum itaque eius generis improbõ vis quotidie magis inualeſcat, qui omnibus malis artibus prædictorum officium ſubuertere, miniſtroſque functionibus diſturbare moliuntur, eo iam nos detruſit neceſsitas, vt nefariam, & ſceleſtam illorum audaciam acerbiore caſtigationis verbere reprimamus. Hac igitur generali conſtitutione de fratrum noſtrum conſilio ſancimus, vt quicunque ſiue priuatus, ſiue cuncta ciuitas, ſiue populus; ſiue dominus, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo illuſtris, quemuis ex Inquiſitoribus, Aduocatis, Promotoribus, Notarijs, alijſue miniſtris prædicti officij vel Epiſcoporum id munus in ſua diœceſi, aut prouincia obeuntium, ſeu accuſatorem, denunciatorem, aut teſtem in cauſa fidei quomodocunque productum, vel euocatum occiderit, verberauerit, deiecerit, ſeu perterrefecerit, quiue eccleſias, ædes, aliaſue res, ſiue publicas, ſiue priuatas officij, aut miniſtrorum expugnauerit, inuaſerit, incenderit, expilauerit, aut libros, literas, auctoritates, exemplaria, regeſta, protocolla, exempla, ſcripturas, aliaue inſtrumenta ſiue publica, ſiue priuata vbicunque poſita combuſſerit, diripuerit, ſeu interuerterit, ſeu ex incendio, aut direptione, aut alio quocunque modo illa exportauerit, ſeu qui in conflagratione, expugnatione, aut direptione, etiam inermis, ſiue capiendi, ſiue comburendi, ſiue ſupprimendi cauſa fuerit, ſiue res, aut perſonas ſeruari, defendiue prohibuerit, quiue carcerem, aut aliam cuſtodiam, ſeu publicam, ſeu priuatam effregerit, vinctum extraxerit, ſeu emiſerit, capiendum prohibuerit, captumue eripuerit, receperit, occuluerit, ſeu facultatem effugiendi dederit, ſeu iuſſerit id fieri, qui cœtum, concurſumue fecerit, ſiue

ſiue vt aliquid prædictorum fieret homines accommodauerit, ſiue alias auxilium, conſilium, aut fauorem, publice, vel occulte in quolibet prædictorum ſcienter præſtiterit, licet nemo occiſus, nemo verberatus, nemo extractus, emiſſus, vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effractum, ſuccenſum, direptumue, nullum denique damnum re ipſa ſit ſecutum, nihilominus is ſit anathemate præſentis canonis auctoritate ligatus, idem quoque legis maieſtatis reus, dominio, dignitate, honore, feudo, ac quocunque alio beneficio temporali, & perpetuo eo ipſo priuatus, ſecularis iudicis arbitrio relinquatur, qui de eo illas ipſas pœnas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per conſtitutiones legitimas irrogantur, bonis, rebuſque omnibus fiſci iuribus applicatis, vti etiam eſt de damnatis hæreticis per ſanctiones canonicas conſtitutum, eius filij paterna infamia ſubiecti, omnis, & cuiuſcunque hæreditatis, ſucceſsionis, donationis, & legati, ſiue propinquorum, ſiue extraneorum omnino ſint expertes, eiſdem præterea portæ nunquam pateant dignitatum. Nemo autem expurgationem habere, aut cauſam vllam proponere, vel prætendere poſsit, quin tantum nefas in contemptũ, & odium huius officij admiſerit, niſi contrarium per claras probationes docuerit ſe feciſſe. Quod porro de prædictis eorumque filijs ſtatuimus, illud idem de omnibus clericis, & presbyteris ſecularibus, & quorumuis ordinum, etiam exemptorum regularibus, & quacunque etiam Epiſcopali, & maiori dignitate prædiis, ac etiam priuilegio quomodocunque ſuffultis, decernimus exequendum, ita vt ipſi beneficijs, & officijs omnibus eccleſiaſticis præſentium auctoritate priuati, per iudicem eccleſiaſticum Hæreticorum more degradentur, demum poteſtati ſeculari traditi, pœnis prædictis laicorum inſtar ſubijciantur, Pontificum tamen cauſis nobis, & ſucceſſoribus noſtris reſeruatis, vt re quæſita, & nobis renunciata contra eos ad depoſitionem, & alias pœnas prædictas procedamus, vt criminis atrocitas videbitur poſtulare. Quicunque autem pro talibus veniam petere, aut alias intercedere tentauerint, in eaſdem illas pœnas quæ in Hæreticorum fautores a ſacris conſtitutionibus inferuntur, ipſo facto ſe nouerint incidiſſe. Verum ſi quis etiam huiuſmodi criminum conſcius, vel aſſinis, ſiue religionis ſtudio, ſiue pœnitentia ductus rem adhuc incognitam retexerit, ſupplicio liberetur. Ceterum eam omnium, & quarumcunque abſolutionum rationem a prædictis criminibus, necnon habilitationum, & reſtitutionum etiam ad famam, & honores, ita deinceps habendam optamus, vt ſucceſſores noſtri nullas niſi ſaltem ſemeſtri poſt cuiuſque aſſumptionem ad huius dignitatis faſtigium excurſo, ac precibus apud ſupremum officium inquiſitionis hic inſtitutum verificatis, concedant. Decernentes omnes & quaſcunque huiuſmodi abſolutiones, habilitationes, & reſtitutiones, quæ precibus ſic non verificatis de cetero fient, nemini prorſus prodeſſe, ſed nec præſentibus, niſi toto ipſarum tenore ad verbum inſerto, & gratia ex certa Romani Pontificis ſcientia facta, & propria manu ſubſignata, vlla in parte derogari, nec derogatum cenſeri debere, & ſi illis ex quacumque cauſa aliter derogari contigerit, derogationes huiuſmodi nullius prorſus fore roboris, & momenti. Iubemus igitur vniuerſos, & ſingulos Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & ceteros eccleſiarum prælatos per vniuerſum orbem conſtitutos, vt per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, aut earum exempla in ſuis quiſque prouincijs, ciuitatibus, diœceſibus, & locis ſollemniter publicare, & quantum in ſe eſt firmiter obſeruari procurent, contradictores quoſcunque per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita cōpeſcendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, vel prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Ceterum omnes orbis terrarum Principes, quibus gladij ſecularis poteſtas ad malorum vindictam eſt permiſſa, per eam quam ſe tuori promiſerunt fidem obteſtamur, ita ſuas quiſque partes ſiue in præſtando miniſtris prædictis auxilio, ſiue in criminum poſt eccleſiæ ſententiam animaduerſione interponere, vt eorum quoque præſidijs miniſtri ipſi tanti officij munus pro Dei æterni gloria, & religionis incremento feliciter exequantur, ampliſsimum a Domino præmium recepturi, quod fidei prædictæ aſſertoribus in æternæ beatitudinis conſortio præparauit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, legationis, ſtatuti, decreti, iuſsionis, obteſtationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Calen. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

✠ Ego Pius V. Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ F. Cardinalis Piſanus Epiſcopus Hoſtien.
✠ Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
✠ Chriſtoph. Mādrucius Epiſc. Præneſtin.
✠ Otho Card. Truchſes Epiſ. Albanen.
✠ A. Card. Farneſius Vicecancell. Epiſ. Tuſcul.
✠ Io. Bapt. Cicada Epiſ. Sabin. Card. S. Clem.
✠ Ego Iulius Cardinalis Vrbinus.
✠ Ego Fuluius Cardinalis Peruſin.
✠ Ego Ioan. Riccius Cardinalis Politianus.
✠ Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus.
✠ Ego Aloyſius Cardinalis Cornelius.
✠ Ego Ph. Cardinalis a Burdeſia.
✠ Ego Antonius Cardinalis Granuelanus.
✠ Ego Franciſcus Cardinalis Paciecus.
✠ Ego Hieronymus Cardinalis de Corrigio.
✠ Ego Io. Franciſcus Cardinalis de Gambara.
✠ Ego Nicolaus Cardinalis de Sermoneta.
✠ Ego Inn. de Aualos Cardinalis Aragonia.
✠ Ego M. Antonius Cardinalis Columna.
✠ Ego Ptolemæus Cardinalis Comenſis.
✠ Ego F. Cardinalis de ſancta Cruce.
✠ Ego Z. Cardinalis Delphinus.
✠ Ego Hu. Cardinalis S. Sixti.
✠ Ego Alexander Cardinalis Cribellus.
✠ Ego Guido Cardinalis Vercellen.

✠ Ego Guillelmus Cardinalis Sirletus.
✠ Ego F. Michael B. Card. Alex. Camerar.
✠ Ego Hieronymus Card. de Claraualle.
✠ Ego Ludouicus Card. Madrucius.
✠ Ego Innocentius Cardinalis de Monte.
✠ Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
✠ Ego Ferd. Cardinalis de Medicis.
✠ F. Cardinalis Alciatus.
✠ Io. Paulus Cardinalis ab Eccleſia.
✠ A. Cardinalis Caraſa.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Indictione duodecima, die vero ſecunda menſis Maij, Pontificatus ſanctiſs. in Chriſto patris, & Domini noſtri D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Quarto, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt eſt moris dimiſsis in locis præfatis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis per nos Iuliũ Parinum & Ioannem Bornotum prælibati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Ant. Clerici Mag. Curſ.

IDEM
88
Inſtitutio Officij Scriptorum, & Procuratorum Literarum minoris gratiæ in Cancellaria Apoſt.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In earum rerum commutatione, quam magnis ſuadentibus cauſis facere compellimur, hoc quoque a nobis ſedulo curandum eſt, vt ille miniſtrorum numerus, qui nouo ordine compoſito vno in loco vſui eſſe deſiit, in alium magis conuenientem commodis rationibus elocetur. Cum igitur in generali reformatione officij noſtri Pænitentiariæ, & quam nuper edidimus, inter alia multa, duo officia Correctorum, itemque functiones, & exercitia omnium, & ſingulorum Scriptorum qui vigintiſeptem, & Procuratorum literarum dictæ Pænitentiariæ qui viginti quatuor ſunt, in Prædicto Pænitentiariæ officio de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extinxerimus, & aboleuerimus, ac eorundem Scriptorum, & Procuratorum qui tunc literarum Pænitentiariæ erant, rationem aliorſum habituri, eos omnes ab ipſo Pænitentiariæ officio ſubduxerimus, quemadmodum literis noſtris deſuper confectis plenius continetur: Nos dictis officiis Scriptorum, & Procuratorum, eorumque collegiis nouum ſtatum inducere, & quantum in nobis eſt, ſingulorum ea obtinentium indemnitati conſulere volentes, De ſimili poteſtatis plenitudine omnia, & ſingula officia, & loca Scriptorum, & Procuratorum prædictorum, ipſorumque perſonas, & collegia (nouo nomine, & titulo vtriuſque indito, ac libera conceſsione, & omnimoda alia diſpoſitione octo officiorum huiuſmodi Procuratorum maiori Pænitentiario eodem quo antea iure perpetuo remanente) ad Cancellariam apoſtolicam transferimus, & cum ea perpetuo coniungimus, ita vt quondam Scriptores literarum Pænitentiariæ dehinc Scriptores literarum apoſtolicarum minoris gratiæ, alteri vero Procuratores literarum earundem minoris gratiæ appellentur, & inſcribantur. Quibus concedimus, & aſsignamus menſam, ſeu bancum vtriſque commune, in eadem Cancellaria poſt milites ſanctorum Petri & Pauli, aut alio ibi loco a dilecto filio noſtro S. R. E. Vicecancellario conſtituendo, ad quod literæ omnes hoc dehinc officio literarum minoris gratiæ expediendæ, in primis deferantur. Statuentes, vt materiæ, quæ in dicto Pænitentiariæ officio proximis ante dictam reformationem temporibus communiter habebantur, & ex ordinatione noſtra in ſummam redactæ ſunt, deinceps per noſtrã, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, deputatorumue ſignaturam fiant. Harum omnium libellos ſupplices, & item literarum ſuper eis conficiendarum ſchedulas ſiue minutas, ſoli Procuratores ad dictæ Cancellariæ ſtylum conſcribant. Conſcriptas minutas Abbreuiatores literarum apoſtolicarum de maiori præſidentia in primis examinent, & corrigant. Correctas ſoli Scriptores huiuſmodi literarum minoris gratiæ deſcribant, vt inde literæ ipſæ ad Cancellariam prædictam, & Defenſores, alioſque Præſidentes in banco prædicto deferantur, ibique ſecundum regulam ad ritum dicti officij Pænitentiariæ moderandam taxentur. Mox ab Abbreuiatoribus prædictis, inſtar aliarum in eadem Cancellaria recognitæ, & ad ſupplicationem collatæ, ad Bullariam mittantur, ſubiectoque plumbo protinus a Sigillatore prædicti officij Pænitentiariæ capiantur, qui taxa ad præſcriptum noſtrum recepta, eas per deſcriptores ad id aſſumendos iuxta noſtras ſuper hoc ordinationes regeſtrari, & regeſtratas ad exemplum, vt in aliis moris eſt, conferre, denique ſingulis literis prædictis omnem impenſam per verbum Expoſuit, vti literis officij Pænitentiariæ prædictæ moris erat, ſubſcribere, idque etiam regeſtro prædicto adnotare procuret. Percipiendorum autem a quoque fructuum, & emolumentorum ſuorum ea ratio eſſe debeat, vt finito menſe in primis ſalaria eorum omnium qui ad menſam prædictã defenſores, & alio officij munere ex Scriptoribus, & Procuratoribus literarum minoris gratiæ huiuſmodi conſtituantur, & ſoluantur, demum Procuratores, & Scriptores ſuam quiſque portionem virtim per ſua collegia, vt antea diſtribuendam, capiant. Regens vero dictæ Cancellariæ, & Abbreuiatores prædicti pro laboribus illud idem de ſingulis expeditionibus, quod olim prædicti duo Correctores, & ſtipendium & emolumentum libere & licite percipiant. Cætera item ſalaria, & emolumenta in plumbo, & vtroque regeſtro, videlicet ſupplicationum, & literarum prædictarum, & alibi neceſſaria, iuxta ordinationes noſtras prædictas capiantur. De taxa vero a dicto Sigillatore capienda, ſtipendia Regentis, Datarij, Correctoris, Theologi, Doctoris, Procuratorum, Scriptorum, Sigillatoris, cæterorumque miniſtrorum officij Pænitentiariæ, item impenſæ omnes etiam pro charta, atramento, cera, capſula, cordulis, & alias quomodocunque ad expeditionem literarum dictæ Pænitentiariæ neceſſaria, quas gratis vbique fieri, & concedi iam præcepimus, ante omnia deſumantur; & ſingulis perſoluantur, quod vero his omnibus omnino deductis, & perſolutis reliquum erit, maioris Pænitentiarij prædicti eſſe debeat. Adhæc quoque prædictus Sigillator curam habeat prædictas ſupplicationes e manu Datarij recipiendi, & per alios ad id ordinandos deſcribendi, in regeſtrum ab altero diſtinctum referendi, & vtrumque fideliter cuſtodiendi. Cæterum nullæ omnino ſupplicationes ſuper huiuſmodi materiis ſignandæ inter Abbreuiatores prædictos diſtribuantur, neque cuipiam relinquantur, neque ſuper iis ſumpta, aliaue exem

pla

pla ex regeſtis deſcribantur, etiam poſtquam literæ apoſtolicæ ſuper illis expeditæ, & partibus eas proſequentibus redditæ fuerint, ſed ſupplicationes ipſæ apud regeſtum prædictum ſub cura dicti Sigillatoris, qui pariter ipſi regeſto præfectus ſit, fideliter cuſtodiantur. Præcipimus igitur atque interdicimus Abbreuiatoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, cæteriſque prædictis tam coniunctim quam diuiſim, ne quid vel minimum etiã ſponte oblatum a partibus, ſiue pro expeditionis maturatione, ſiue alio extraordinario labore capiant, aut a famulis aliiſue perſonis capere permittant, ſed ſuis quiſque taxis & ſtipendiis vti conſtituta ſunt, contenti eſſe debeant. Quicunque ſecus fecerint, præter illas cenſuras, & pœnas quæ in talia perpetrantes impoſitæ ſunt, ſuorum officiorum priuationem incurrant, & ad futura inhabiles, ac etiam infames cenſeantur, vti nos illos priuatós, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo. Et nihilominus mandamus prædictis Vicecancellario, & Abbreuiatoribus, necnon Reſcribendario, & Scriptoribus apoſtolicis, cæteriſque ad quos pertinet tam coniunctim quam diuiſim, vt Scriptores, & Procuratores prædictos, eorumque ſingulos ſic cum vniuerſo corpore prædicto coniunctos fraterna charitate proſequantur, & ad huiuſmodi officia, & ipſorum liberum exercitiũ, necnon honores, onera, & emolumenta omnia recipiant, & admittant, ac faciant prædicta omnia & ſingula inuiolabiliter obſeruari, Non permittentes quenquam contra præſentium tenorem quomodolibet impediri. Rurſus eiſdem Scriptoribus, & Procuratoribus ſic cooptatis & adſcriptis, vt prædicto Vicecancellario tanquam capiti aliorum dictæ Cameræ collegiorum inſtar, obediant, & obſequantur. Non obſtantibus de certo Scriptorum literarum apoſtolicarum numero, & aliis eorum ac dictæ Cancellariæ ſtatutis, ſtylo, inſtitutione, conſuetudinibus, ſtabilimentis, & reformationibus quantocunque tempore obſeruatis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ tranſlationis, coniunctionis, conceſsionis, aſsignationis, ſtatuti, præcepti, interdicti, declarationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Quarto decimo Kal. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

IDEM

89

Reformatio Romanæ Curiæ, & Ordinatio noui ſtatus ſacræ Pænitentiariæ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In omnibus rebus humanis nihil tam perfecte inſtitui, nihil vilis legibus, ſanctionibuſque tam diligenter muniri poteſt, quin id lubrica, & præceps, malorumque omnium effectrix cupiditas nouis quotidie artibus peruertere, atque corrumpere moliatur. Quocirca omnes ad huius præcelſæ dignitatis faſtigium euecti perpetua quadam neceſsitate coguntur nuſquam oculos a commiſſo ſibi grege auertere, ſed continenter vigiles circumferre, vt quandocumque vſus poſcit, nouis modo legibus ferendis, modo veteribus corrigendis, vel ad vſum reuocandis ea quæ paulatim deprauata ſunt, in melius reformentur. Quod quidem nos iam inde ab ipſo pontificatus noſtri principio & libenter fecimus, & quantum in nobis eſt, illud idem ſtatutum vrgere & perſequi, annuente Deo, conamur, neque quicquam nobis eſt vel præclarius, vel optabilius, quam vt collapſos a vetere diſciplina mores ad priſtinam ſuam integritatem denuo erectos, & in agro Domini a prauarum conſuetudinum ſentibus omnia diligenter perpurgata videamus. Sed ne, dum ea quæ ad communem totius corporis ſalutem pertinent, tantopere procurantur, quiſquam nos accuſet, quod eam partem, quæ nobis proxima eſt, negligamus, neque illius visceribus neceſſarium ſalutis remedium applicemus, diuino auxilio freti curiæ noſtræ vniuerſæ reformationem iam dudum oculis noſtris obuerſantem aggredi decreuimus, pro qua & ſi antehac nonnulli prædeceſſores noſtri multa ſancte & ſalutariter ordinarunt, hominum tamen fragilitate nõ ita multo poſt aut neglecta, aut corrupta ſunt, aliis atque aliis aliena ſuo ſibi officio vſurpantibus, & dictæ curiæ expeditiones inuicem confundentibus, quarum ſingulis ſagax illa vetuſtas proprium, & diſtinctum, pro cuiuſque diuerſitate, & materiæ genere officium, tanto ſtudio aſsignauit. Vnde nos operepretium fore arbitrati illud in primis conari, vt quod cuique ordini, quod cuique officio congruit, ad illud idem reuocetur, demum ſapienter prouidere, & prouidenter ſtatuere per quos viros, quibuſque modis curiæ prædictæ negotia per rerum, temporum, & locorum qualitate deinceps dirigantur, at quia ceteris omnibus illa anteponere neceſſe eſt, ex quibus pendere dignoſcitur periculum animarum: Nos huiuſce reformationis exordium a Pænitentiæ noſtræ officio capere inſtituimus, eiuſque rei cauſa omnem auctoritatem ordinariam, & delegatam, omniaque priuilegia, facultates, & indulta ideo duximus reuocanda, vt habita de miniſtrorum qualitate, numero, functionibus, & officiis ratione explicata, nouam futuris formam de integro præſcribere valeamus, qua ipſum Pænitentiariæ officium certis quibuſdam facultatibus, quæ alijs officijs magis conueniunt, exoneratum atque expeditum, dehinc ea quæ animarum ſalutem præcipue concernunt, attentiore ſtudio proſequantur.

Primum igitur omnium de huiuſmodi officio, miniſtris, & functionibus rationem prodere volentes, De apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia & ſingula loca, ſeu officia Referendariorum, Correctorum, & Reuiſorum, necnon functiones, & exercitia Scriptorum, qui viginti ſeptem, & Procuratorum, qui vigintiquatuor ſunt, quorumque Procuratorum octo officia ad diſpoſitionem pro tempore exiſtentis maioris Pænitentiarii pertinere noſcuntur, in eodem Pænitentiariæ officio perpetuo ſupprimimus, & abolemus, eorumque Scriptorum, & Procuratorum rationem aliorſum habituri, illos omnes iam nunc ab ipſo Pænitentiariæ officio amouemus: Ac dictum officium dehinc maiore Pænitentiario, Regente, Datario, vno Correctore, vno Magiſtro in Theologia, vno Doctore in Decretis, duobus Procuratoribus, duobus Scriptoribus, & vno Sigillatore (quos pro futuris rebus, & negotiis illius ſatis eſſe duximus) perpetuo conſtare volumus, horumque omnium officiorum in ipſo Pænitentiariæ officio conſtitutorum venditionem, aut quamuis aliam ad voluntatem tacitam, vel expreſ-

ſam

ſam ea dimittentium diſpoſitionem, expreſſe prohibemus, ſed illa omnia probis, & peritis gratis omnino, & ſine aliqua dimittentium, aut aliorum quorumcunque acceptione concedantur, quod ſi ſecus factum fuerit, quæcunque conceſsiones de illis pro tempore factæ, nullius ſint roboris, vel momenti.

Præterea ſtatuimus, & ordinamus, vt deinceps in perpetuum maior Pœnitentiarius officiũ ſuum per ſe ipſum exerceat, qui ſit presbyter, Magiſter in Theologia, ſeu decretorum doctor, & ſi cauſa legitima a Romano Pontifice admiſſa, abſens, ſeu impeditus fuerit, vnum alium ex S. R. E. Cardinalibus prædictis qualitatibus inſignitum ſibi Propœnitentiarium ſurroget, qui interim hoc munus etiam per ſe ipſum proſequatur, literaſque non Pœnitentiarii delegantis, ſed ſuo proprio nomine iubeat expediri.

Similiter Regens, Datarius, Magiſter in Theologia, & decretorum Doctor viri eximia doctrina præſtantes, caſuumque conſcientiæ periti. Item Corrector in decretis, ſtylo, ceteriſque Pœnitentiariæ rebus diligenter verſatus, & inſtructus. Ac etiam Sigillator probatæ vitæ, & vti id munus poſtulat, omnium officii expeditionum peritus. Qui omnes maioris Pœnitentiarii cura & ſollicitudine delecti, & a Romano Pontifice confirmati, ad ſuum quiſque officium admittantur. Procuratores quoque, & Scriptores prædicti vita, moribuſque integris ornati, ad ſuum quiſque officium exercendum idonei.

Adhæc omnes prædicti officii miniſtri, etiam Procuratores, & Scriptores ſint presbyteri, vel certe in aliquo ex ſacris ordinibus conſtituti, huiuſmodi arcanorum continentiſsimi, quorum etiam iuramento de fidelitate præſtando adſcribatur, quod nec occultos caſus huiuſmodi, nec perſonas vnquam cuiquam extra officium reuelabunt, qui ſecus fecerint, non leuius quã presbyteri peccatorũ confeſsiones prodere audentes puniantur.

Procuratoriæ autem, & Scriptoriæ officia ita demum a maiore Pœnitentiario illis concedantur, qui prius a Regente, & Correctore ſuper vita, moribus, ætate, ſcientia, & aliis qualitatibus requiſitis diligenter, ac propoſitis edictis, & mora ſex dierum præcedente per concurſum examinati, & idonei cõprobati fuerint, alioquin omnes conceſsiones, etiã ſi a Romano Pontifice ex aliqua cauſa pro tẽpore factæ fuerint, pro irritis habeantur.

Omnes vero ſupradicti officia ſua per ſe ipſos cum diligenter, tum etiam fideliter exerceant, ſolique præſentes, & actu exercentes, niſi legitime impediti, fructus & emolumenta percipiant, quorum ſingulis certum, ſtatutumque aliunde ſtipendium cuique conueniens aſsignare intendimus, quo ſolo contenti eſſe debeant, nihilque aliud etiam ſponte oblatum, a partibus, aut alias ſiue pro expeditionis celeritate, ſiue pro alio extraordinario labore, tam procurando, quam ſcribendo, aut recognoſcendo, & examinando, capere poſsint, quicumque ſecus fecerint, officio ſuo huiuſmodi priuati, excommunicationis quoque ſententia innodati eo ipſo cenſeantur, cuius abſolutionis beneficium ab alio quam Romano Pontifice (excepto mortis articulo) nequeant obtinere.

Vt autem negotia vniuerſa qua decet puritate, & diligentia dirigantur, prædictus Regens petitiones, caſuſq; omnes ad prædictum officium deductos in primis examinet diligenter, quæque perſpicua, & ſecundum communem in eodem officio curſum abſque difficultate expediri conſueuerunt, eadem expediri iubeat, nihilque omnino vel ordinarium, aut clarum, niſi prius ab ipſo recognitum & probatum, Procuratores expedire incipiant: Dubia vero, vel obſcura, vel difficultate obſtructa, Regens ipſe ad maiorem Pœnitentiarium referat, vt diligentius examinentur, demum in eius ſignatura propoſita, cum maturo omnium iudicio decidantur.

Ceterum materiæ omnes ſiue conficiendæ, ſiue ſcribendæ inter Procuratores, & Scriptores cura Sigillatoris æqualiter diuidantur.

Sed vt literæ prædictæ ſtylo ſuo conſcriptæ, ſanæ & incorruptæ emittantur, Corrector prædictus, ante quam illæ ſcribantur, ſchedulas ſiue minutas earum a prædictis Procuratoribus conficiendas, cum ſupplicatione expedita diligenter recognoſcat, examinet, & corrigat, vt inde literæ ipſæ mundæ, & integræ, raſuriſque prorſus carentes expediantur. Itemque ſuper omnibus materiis tam ordinariis, quam extraordinariis ſupplicationes, vbi illis opus erit, in totum expediri debeant, prius quam ad expeditionem literarum ſuper illis quoquo pacto procedatur.

Denique Sigillator prædictus literas omnes eatenus recognoſcat, vt manus requiſitæ illis appoſitæ ſint, & eorum datæ cum libello ſupplicationis concordet, deinde ipſius ſigillo Pœnitentiariæ obſignet, obſignatas, & in totum gratis vbique expeditas, tunc demum eas procurantibus reſignet.

Illud autem ſancte & inuiolate apud officium prædictum volumus obſeruari, vt nihil prorſus pro literarum confectione, & expeditione, nec alias, etiam pro charta, atramento, cera, capſula, cordulis, aliiſque rebus ad ipſam expeditionem pertinentibus exoluatur, rationem aliunde habituri, vnde hæc omnia, ſimulque miniſtrorum omnium ſtipendia debeant comparari.

Sed ne quid rerum dictæ Pœnitentiariæ lapſu temporis pereat, neglectumue iaceat: Sigillator ipſe omnia exemplaria, literas, ſcripturas, & inſtrumenta quorumcumque priuilegiorum, facultatum, conceſsionum, prohibitionum, reformationum, & ceterorum omnium dictum officium Pœnitentiariæ in vniuerſum, & priuatim concernentium, fideliter, ac cum periculo ſuo aſſeruet, deque his omnibus authenticum inuentarium, ac regeſtum conficiat, cui quidquid poſtea additum, ſtatutum, conceſſum, vel vetitum erit, illud totum qualecunque quamprimum adſcribatur, & ſic deinceps hæc omnia in futurorum Sigillatorum fidem cum eiſdem conditionibus & periculis deponantur.

Ad retinendam vero in dicto officio puritatem, & confirmandam ſingulorum fidem, diſtricte præcipimus, vt iuramenta, quæ in admiſsione officialium requiruntur, ad præſentem noſtram reformationem accõmodata, quotannis in manibus dicti maioris Pœnitentiarii debeant iterari.

Monemus inſuper omnes & ſingulos ſupradictos, vt caueant diligenter, ne in officiorum ſuorum exercitio fraus, vel dolus quoquo pacto admittatur, vel captio inducatur, neue ipſi partibus quidquam doloſe, & fraudulenter ſuggerant, quo facilius optata impetrare poſsint, ſed ſolum petitiones iuſtas, rationabiles, & honeſtas recipiant, & proponant. Quod ſi dolum, vel fraudem feciſſe, aut quidquam vel minimum pro labore, aut alio quoquo modo accepiſſe conuicti fuerint, præter illas cenſuras, & pœnas, quæ contra talia admittentes quomodocunque propoſitæ ſunt, in pœnam priuationis officiorum ſuorum incurrant, & ad futura inhabiles, infameſque reputentur, prout nos illos priuatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo.

Decernentes

Decernentes ex nunc irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper prædictis, aut eorum aliquo a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, & aliis apoſtolicis conſtitutionibus, ac de certo officiorum prædictorum numero etiam pluries a Romanis Pontificibus reducto, necnon officii Pænitentiariæ huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vetere ſtylo, & conſuetudinibus quantocunque tempore obſeruatis, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Depulſa igitur omnis auaritiæ fœditate, pro ſe quiſque piam, caſtamque mentem ad impoſitum ſibi munus pro Dei æterni gloria, & chriſtifidelium ſalute acriter intendat, & pro virili parte conetur, vt cũcta proſpera, & hoc tanto officio digna ſuccedant, ſedeſque apoſtolica pro bene geſtis condignæ laudis præconio in ſingulis chriſtiani orbis partibus plenius celebretur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſsionis, abolitionis, amotionis, prohibitionis, ſtatuti, ordinationis, intentionis, præcepti, monitionis, decreti, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quintodecimo Cal. Iunii, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Indictione duodecima, die vero prima menſis Iunii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in acie Campæ Floræ, vt moris eſt, per me Io. Guerardum Curſ.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

IDEM

90

De confidentiis beneficialibus, earumque caſibus, præſumptionibus, & probationibus, Cum relaxatione cognitionis cauſarum, præterquam pendentium, Itemque futurarum de collatoribus Epiſcopis, & ſuperioribus, beneficiiſque conſiſtorialibus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Intolerabilis multorum peruerſitas, qui ſacroſanctas conſtitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, ſæpe illarum authores in neceſsitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus grauiore ſanctione propoſita reprimantur. Bene quidem & prouidenter fœl. record. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum eccleſiaſticorum corruptelam, ſtatuit & decreuit, vt ipſo iure vacarent eccleſiæ, monaſteria, cæteraque beneficia eccleſiaſtica in confidentiam a quibuſcunque, etiã S. R. E. Cardinalibus cuiuſuis perſonæ contemplatione vel intuitu recepta, liberam illorum diſpoſitionem ſibi & apoſtolicæ ſedi reſeruando; Nec valerent ipſorum collationes, ſeu conceſsiones, nec fructuum, nec penſionum reſeruationes, nec facultates illas transferendi, nec regrediendi, ſeu accedendi ad eccleſias, monaſteria, beneficia ſupradicta, illaque recipientes, fructus, penſiones & alias res eorundem indebite perciperent, Prohibens quibuſcunque etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, ne quid huiuſmodi amplius auderent. Ac etiam decreuit omnes & quaſcunque prouiſiones, præfectiones, collationes, commendas, & alias diſpoſitiones de eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis, necnon reſeruationes fructuum, penſionum, rerum, & iurium, ac etiam transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliaſque facultates, ſiue per ſe, ſiue futuros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, ſiue etiam per ordinarios collatores, etiam ad patronorum præſentationem, cum interuentu confidentiæ huiuſmodi, ſiue expreſſe, ſiue occulte, ac de iure præſumpto, & alias contra prædicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam ſuffragari, ſed eccleſias, monaſteria, & beneficia huiuſmodi ipſo iure vacare, ac prædictæ diſpoſitioni reſeruata eſſe, ſicque per quoſcunque etiam per præſumptiones, & coniecturas legitimas, & alias eorum arbitrio procedendo (cum alioqui confidentias huiuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtaret) iudicari & diffiniri debere. Necnon irritum & inane quicquid ſecus contingeret attentari, quemadmodum confectis ſuper his literis ſuis plenius continetur. Veruntamen propter improbas multorum cupiditates, prædicta, quæ ad purgandam hac pernicie eccleſiam, & animarum ſalutem ab ipſo prædeceſſore edita ſunt, in multis deprehendimus viam aperuiſſe grauius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod iudices in cauſis huiuſmodi confidentiarum expediendis remiſsiores eſſent, omnes & ſingulas cauſas ipſas vbicunque & inter quoſcunque motas ad nos aduocauiſſemus, ac omnimodam huiuſmodi cauſarum præſentium, & futurarum, rerumque omniũ ex ipſis reſultantium cognitionem nobis & ſucceſſoribus noſtris reſeruauiſſemus, & ſuper quibuſdam coram nobis proceſſum fuiſſet, variis inde, nec leuibus coniecturis intelleximus vitium quidem confidentiæ occulte irrepſiſſe, ſed pleriſque cauſis præſumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime ſufficere, eiuſque rei cauſa plurimos qui ante literarum prædictarum editionem huiuſmodi confidentias exercent, vbi cognouerunt obſtructam veritatem propter difficultates probandi in iudiciis confidentias ipſas contempta conſtitutione prædicta, eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta vt prius retinere: alios, fructus, penſiones, & alias res accipere: alios eorum exemplo ad ſimilia & grauiora fidentius commoueri. Multi enim ipſa beneficia iure retinere nequeuntes: alij ne cogantur ad ſacros ordines, ad reſidentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiſcantur, vt inimicos occidant: alij vt alieno nomine lites agant, aut defendant: alij propter crimina incapaces: quidam vt purgato delicto, vel abſolutione conſecuta illa repetant, eadem in alios deponunt, & in pleriſque fructus ipſorum aut eis miniſtrantur, aut quibus ipſi ſtatuunt,

ſepulchris, ſe inhabilibus. Plerique vel ſenes, vel infirmi, vt beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa renunciarunt & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus eccleſiaſticis alant, vel illa etiam eorum infantibus, aut naſcituris aſſeruent, facto interdum circuitu retroceſsionis, cum reſeruatione fructuum & aliarum rerum, aut acceſſu, præſertim ab illis qui præſtandorum iurium Cameræ Apoſt. ſunt immunes: alij aut incapaces, aut aliis beneficiis eccleſiaſticis onuſti, aut eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut mere laici beneficia eccleſiaſtica aliis conferenda procurant, vt de illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructus etiam percipientes illorum. Adhac pleriqae ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus, ſeu penſiones capiant eorundem, aliiſue faciant miniſtrari. Alia item per multa eiuſcemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, diſciplinæ eccleſiaſticæ neruus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum. Quare nos volentes periculoſam talium audaciam noui iuris ſubſidio cohibere, præſentium auctoritate ſtatuimus, vt ſi quis quacumque auctoritate eccleſiam, vel monaſterium, aut aliud beneficium eccleſiaſticum qualecumque ex reſignatione, vel ceſſione cuiuſcunque perſonæ ſimpliciter, aut cum circuitu retroceſsionis, cum regreſſu, vel acceſſu, etiam ſola dimittentis intentione receperit, vt illa vel illud etiam in euentum regreſſus, vel acceſſus, eidem dimittenti vel alteri poſtea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij vel aliis concedantur, vel penſiones ſoluantur, ex eiſdem hæc confidentia cenſeatur. Itidem ſi ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, aut conferat in futurum beneficium eccleſiaſticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expreſſa, vt poſtea in alterum pro arbitrio Collatoris, ſeu alterius cuiuſcunque contra iuris communis ordinationem diſponatur, ſiue vt de eo prouiſus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem vel libitum conferentis vel cedentis, aut alterius relinquat & remittat, ſeu penſionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per ſe vel alium ſcripto, aut verbo iuſſerit ſeu ſignificauerit, perſoluat, & pariter ſi a patrono etiam laico, vel alteri præſentatori, ſeu electori contigerit, aut contingat id fieri. Adhæc ſi clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a ſolutione iurium ipſius Cameræ, vel etiam Cãcellariæ Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignationem, vel ceſsionem alicuius extranei, de eccleſia, monaſterio, vel alio beneficio eccleſiaſtico in ſe, apoſtolica vel alia auctoritate factam & admiſſam, illam vel illud etiam confectis literis Apoſtolicis, & poſſeſsione apprehenſa, in eundem reſignantem vel cedentem, modico ſpatio interiecto, veluti duorum aut trium menſium retroceſſerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retroceſsione fructus eccleſiæ, ſeu monaſterij, aut beneficij, vel eorum pars, ſeu penſio, ſeu quid aliud ſuper illis reſeruatum, aut regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus ad illam vel illud, ipſi clerico, vel Cardinali, aut alij exempto ſit fueritue conceſſus. Poſtremo ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatum eſt, denuo receperit quacunque auctoritate eccleſiã, monaſterium, vel aliud beneficium eccleſiaſticum, quod ante, vel poſt commiſſum delictum, aut contractam irregularitatem dimiſerit, in quibus horum caſuum confidentiæ prauitas ſit contracta, caſusque huiuſmodi literis prædictis comprehendantur, ac ſi illis ſpeciatim expreſsi fuiſſent, licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum. Ad probandum vero plene confidentiarum abuſum, inter alias etiam hæ præſumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ. Videlicet, Si quis poſt ceſſam ab ſe eccleſiam, vel monaſterium, aut beneficium, & publicatam reſignationem, ſeu ceſsionem, captamque a ſucceſſore poſſeſsionem, ſeſe in illa, vel illo, ſeu rebus illius, per ſe, vel alium, ſeu alios de facto ingeſſerit, aut fructus perceperit; aut quicunque ſucceſſor illi, vel eius propinquis ipſos, aut partem aliquam remiſerit eorundem. Si recipiens beneficium conſtituerit dimittentem vel eius parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimiſsi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel ſola procuratoris depoſitione, vel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis, expeditio quæ perſonam recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. Denique ſi quis pro conceſsione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio eccleſiaſtico per ſe, vel alium, ſeu alios interceſſerit, vel alias in negotio conceſsionis ſeſe immiſcuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad voluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocumque. Teſtes autem de quaque re ſingulares ſingulas probare valeant præſumptiones, & coniecturas, pluresque huiuſmodi præſumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Ceterum criminoſi, & ceteri omnes, qui ad prohibendum in caſibus Simoniæ teſtimonium recipi poſſunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed ne quiſquam tam vana fiducia fretus, non intendendi contra ſe iudicij, in crimine perſeueret, vtque hoc malum grauioris cuſtodiæ ſtimulo vſquequaque prohibeatur, omnes & ſingulos, qui hacuſque eccleſias, monaſteria, beneficia, fructus, penſiones, aliaſue res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, ac retinent, niſi ſtatim ad ſe reuerſi, & reſipiſcentes celeri dimiſsione ſibi proſpexerit, & qui quid tale admiſerint in futurum, etiam omnibus & ſingulis aliis eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, adminiſtrationibus, officijs, & beneficiis obtentis, quæ pariter ſub dicta reſeruatione comprehendi volumus, necnon fructibus, penſionibus, & aliis rebus eccleſiaſticis, ac etiam Romanæ curiæ, & aliis officiis temporalibus præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris ſubſidium excommunicationis ſententia innodamus, a qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio quam a Romano Pontifice, abſolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim aduocatione cauſarum huiuſmodi, & reſeruatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, nobis, & prædictis ſucceſſoribus, vt prædictum eſt facta, cauſis illis duntaxat exceptis, quæ iam coram nobis pendere noſcuntur, ac etiam iis quas ratione eccleſiarum, & monaſteriorum, quorum diſpoſitio in conſiſtorio fieri conſueuit, aut debet, itemque contra ordinarios, collatores, epiſcopos, & alios ſuperiores prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, vti iam aliis noſtris literis ſtatutum eſt, audiendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie prorſus relaxata, decernimus ita deinceps quoſcumque iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & ipſorum cuicunque quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicare, interpretari, & diffinire debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus in prædictis per quoſcunque, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum ordinariis diſtrictius iniungimus, vt in ſuis quiſque

Eccleſiis,

Eccleſiis, Ciuitatibus, Diœceſibus, & locis etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſe attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes ſeuere animaduertant, ſi diuinæ maieſtatis iudicium, dictæque ſedis cenſuram voluerint euitare. In cæteris vero cauſis, & negotiis (nobis & prædictis ſucceſſoribus exceptis) eoſdem locorum ordinarios præſentium auctoritate delegamus, vt gratia, & fauore poſtpoſitis, pro ſe quiſque, cum venerit vſus, contra prædictos omnes ſub ipſa exceptione comprehenſos diligenter inquirant, ſuoque inquiſitiones omnes ſigillo obſignatas ad prædictam ſedem quamprimum transferant, vt nos & prædicti ſucceſſores in cauſis huiuſmodi procedentes, quod iuſtum fuerit decernamus. Nos enim ſingulis ordinarijs ipſis prædictos omnes & quoſcumque alios, etiam exemptos, etiam per edictum publicum, conſtito prius ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos acceſſu, citandi, & monendi, eiſque ac iudicibus ordinariis, & delegatis, aliiſque perſonis quibuſcunque, ne prædictorum executionem quoquo modo impediant, vel alias in illis ſeſe interponant, etiam per ſimile edictum inhibendi, eoſdemque ac alios contradictores, & rebelles quoſcunque per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac omnia alia iuris & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij ſæcularis, quandocunque opus erit, inuocandi, cæteraque in prædictis omnibus & ſingulis neceſſaria faciendi, & exequendi, plenam & liberam tenore præſentium concedimus facultatem. Non obſtantibus fœl. recor. Boniſacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, quodque epiſcopis, collatoribus, & prælatis prædictis, etiã Cardinalibus, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut contra indulta huiuſmodi ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut in totum non inſerta effectus præſentium, aut attributæ prædictis ordinariis iuriſdictionis explicatio, ſeu exercitium, vel executio impediri valeat quomodocunque vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Literis prædeceſſoris huiuſmodi nihilominus in ſuo robore duraturis. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque notarij publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, eiuſue prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio, & extra vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ priuationis, ſtatuti, decreti, innodationis, iniunctionis, delegationis, conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono. Kal. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecima, die vero Sabbati ſexto Auguſti, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Quarto, Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Lateranen. & Principis Apoſtolorum de vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Andream Panizzam prædicti ſanctiſſimi D. N. Papæ Quinti Curſores.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſorum.

IDEM

91

Coſimus Medices cum ſuis ſucceſſoribus Magnus Dux Ethruriæ creatur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex in excelſo militantis Eccleſiæ throno, diſponente Domino ſuper gentes, & regna conſtitutus, poſt perluſtratas ſuæ indefeſſæ mentis acie orbis chriſtiani prouincias, circumſpecta ſua prouidentia præclaros, ac principes viros, qui de ſancta ſede apoſtolica, fideque catholica benemereri videntur, ſingulari ſuæ benignitatis clementia, quantum ſibi ex alto conceditur, augere, eoſque inſignibus, ornamentis, ac ſpecioſis honorum titulis decorare, atque illuſtrare conſueuit, necnõ aliàs diſponit, prout temporum, locorum, & perſonarum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Sane cum nos his noſtris luctuoſiſsimæ tẽpeſtatis diebus animo noſtro diu multumq; grauiſsimo cum dolore verſaremus, quot, & quantæ peſtiferarum hæreſum ſectę quotidie vndique erumperẽt, diraque & exitioſa perditorum hominum a fide catholica aberrãtium ſemina paſsim ſerperent, & vſquequaq; propagarentur, omnia Italiæ loca circumſpicientes, Ethruria prouincia nobilitatis decore, & antiquitatis nomine a maioribus celebrata, cuius maxima pars, quæ nobis & ipſi apoſtolicæ ſedi ſubiecta non eſt, ab omnibus fere lateribus ditioni noſtræ eccleſiaſticæ contermina, atque coniuncta exiſtit, nobis præcipue occurrit, quam diuinæ primum bonitatis gratia, ſollicitudineque, ac vigilantia noſtra, deinde præſtantiſsimi, ac religioſiſsimi eius principis virtute, conſilio, diligentia præ ceteris intactam, & incorruptam, ab huiuſmodique pernicioſa labe, & contagione ſartam tectam conſeruatam eſſe conſpicimus. Huc accedit, quod profecto magnopere nos monet, ſedem apoſtolicam, cum ob regionis vicinitatem, tum propter loci opportunitatem gratiſsima plerumque obſequia, atque etiam commoda ſubminiſtratis ab Ethruſcis auxiliis a multis iam ante ſæculis recepiſſe, idque complures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim fe. re. Innocentium IV. Clemẽtem etiam IV. Gregorium X. Benedictum XI Martinum V & Leonem X. luculenter teſtatos fuiſſe, adeo vt tam eandem prouinciam, quam eius Rectores, & Magiſtratus ob peculiarem eorum erga Romanam Eccle-

ſuam deuotionem, & obſeruantiam propenſo, paternoque affectu variis gratiis, honoribus, ac priuilegiis iure cohoneſtandos, atque ornandos eſſe duxerint. Quibus rebus debita meditatione mature conſideratis, attendentes quoque in primis quod dilectus filius nobilis vir Coſmus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux maiorẽ in dies ſuæ eximiæ virtutis ſplendorẽm, feruentioremque catholicæ religionis cultum, & in adminiſtranda iuſtitia præcellens ſtudium ex eo tempore, quo imperare cœpit, nuſquam prætermiſſum, laudabiliter præ ſe ferre non ceſſat. Quod omnibus in occaſionibus nobis ac prædeceſſoribus noſtris, & apoſtolicæ ſedi prõpto, ac libenti animo obſequi ſemper ſtuduerit. Quod nos & eandem ſedem ab ipſo noſtri pontificatus initio continuato debitæ reuerentiæ honore coluerit, mandatis noſtris filiali obedientia paruerit, honeſtis noſtris petitionibus obſequentiſsime morem geſſerit. Quod a nobis requiſitus cœpta noſtra pecuniis, peditatu, equitatuq; alacriter iuuerit, præſertim pro ferendo auxilio chariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regis, chriſtianiſsimo aduerſus eius rebelles, & hæreticos, centum etiam aureorum millia, vltra alia, illi mutuando, hortatu noſtro id fecerit. Quod maiora, ſi vſus venerit, ad catholicæ fidei defenſionem, & incrementum ſe præſtaturum vltro pollicetur. Quod pro inclyta eius in Deum pietate ſuperioribus annis militiam ſancti Stephani ad ſanctæ fidei exaltationem, ac propagationem inſtituerit, bonis ditauerit, & ampliauerit, Quod vniuerſæ prope prouinciæ Ethruſcæ imperſcrutabili Dei iudicio ad ſummæ dignitatis poteſtatem ciuium Florentinorum aſſenſu vocatus feliciſsime præſit ac dominetur, Quod delatum ſibi admirabiliter Principatum admirabilius regat, & moderetur, illumque incomparabili prudentia ac ſapientia in pacis ac iuſtitiæ amœnitate ab ineunte eius ætate diligentiſsime contineat, & conſeruet, Quod terra marique præpotens exiſtat, Quod Pyratis, facinoroſis, ſicariis, quietis & ocii turbatoribus, necnon noſtris, & huius ſanctæ ſedis rebellibus, & aduerſarius hoſtis acerrimus, ſcelerumque & delictorum ſeuerus vindex ſit, Quod numeroſa ac frequenti populorum ei ſubditorum Deo benedicente multitudine, copioſis grandibuſque redditibus, & ampliſsimis prouentibus gaudeat, & fruatur, Quod validus peditum, & equitũ numerus in omnes vſus ei prælio ſemper eſſe poſsit, Quod quamplures florentiſsimas Vrbes tam Cathedralium, quam earum nonnullas Metropoliticarum Eccleſiarum dignitate inſignes, ac ſtudiorum generalium vniuerſitatibus ornatas, munitiſsimos portus, validiſſimas arces, loca tutiſsima, triremium claſſem paratam, & inſtructam tam ad Tyrrheni ſui maris, quam etiam ad noſtræ oræ maritimæ tutelam habeat, Quod rerum omnium copia, ditionis amplitudine, locorum vbertate continua vitæ felicitate, demumque gentis celebris admodum, & opulentæ viribus firmiſsime ſubnixus vigeat, Quod cuncta hæc ipſa bona per immenſam Dei omnipotentis benignitatem ſibi elargita ad diuinum honorẽ, & gloriam paratiſsima ſemper fore profiteatur, Quod abſoluta poteſtate ratione liberi, & directi dominii Florentini nemini ſit ſubiectus, ita vt iuxta diſtinctionem piæ memoriæ Pelagii ſimiliter Rom. Pont. prædeceſſoris noſtri vel Rex & Magnus Dux ac Princeps merito exiſtat, & inter ceteros Magnos Duces, ac Principes, re ipſa eſſe, cenſeri, & connumerari poſsit, & debeat. Nos igitur tot ac tantis rationabilibus, digniſque de cauſis, clariſsimis quoque ipſius Coſmi Ducis erga nos, & ſedem eandem meritorum, & officiorum monumentis inducti, firmaque ſpe freti quod is, & eius ſucceſſores collati noſtri in eos beneficii memores debitam nobis, futuriſque Romanis Pontificibus grato animo fidei ac deuotionis ſinceritatem perpetuo exhibere, conſeruareque ſtudebunt, Attendentes etiam, quod ſane plurimi facimus, dictum Coſmum Ducem, ac dilectum filium nobilem virum Franciſcum eius filium primogenitum arctis admodum affinitatis, ſanguinis & neceſsitudinis vinculis cum chariſsimo in Chriſto filio noſtro Maximiliano in Imperatorem electo, & maximis chriſtiani nominis Regibus coniunctos eſſe, eoſque a nobiliſsima ſtirpe Medicea multis honoribus & titulis decorata, & ex qua tot illuſtres proceres, ac tres Romani Pontifices prodierunt, ortum habere, Propterea eundem Coſmum Ducem ſpecialibus fauoribus, & gratiis paternę benigneque proſequi volentes, ipſumq; a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio non ad ipſius Coſmi Ducis, ſeu alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, maturaque deliberatione, & mera liberalitate noſtris, ac de ſupremæ noſtræ apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tam dictorũ prædeceſſorum, quam etiam Alexandri III. & Innocentii pariter III. ac Pauli IV. ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum, Qui Portugalliæ, & Bulgarorum, ac Blachorum, necnon Hiberniæ Reges, & vt tunc Dux Bohemiæ Rex in ſuis literis nominari poſsit, reſpectiue crearunt, conſtituerunt, & conceſſerunt, aliorumque Romanorum Pontificum erga diuerſos Principes exempla ſequentes, veſtigiiſque inhærentes, vt potiſsimum ceteri Principes hoc exemplo inuitati ad bene de ſancta hac ſede promerendum incitentur, eundem Coſmum Ducem, eiuſque ſucceſſores pro tempore exiſtentes Duces perpetuis futuris temporibus in Magnos Duces, & Principes prouinciæ Ethruriæ ſibi pro maxima illius parte ſubiectæ, & in ipſa prouincia reſpectiue auctoritate apoſtolica tenore præſentium creamus, conſtituimus, pronunciamus, & declaramus, Magnorumque Ducum Ethruriæ prouinciæ vt præfertur eius ſubiectæ nomine, titulo, & denominatione extollimus, & amplificamus, Necnon eos dictæ Ethruriæ prouinciæ eis ſubiectæ Magnos Duces, & Principes ab omnibus nominari, appellari, inſcribi, dici, haberi, cenſeri, & tractari debere volumus, præcipimus, ac mandamus, atque Coſmum Magnum Ducem, eiuſque ſucceſſores præfatos omnibus & ſingulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, fauoribus, præeminentiis, prærogatiuis, indultis, priuilegiis, aliiſque quibuslibet gratiis, & honoribus, quibus alii vere liberi, & directi Domini, ac Magni Duces, & Principes etiam Ducali, aut alia quauis etiam maiori dignitate præfulgentes, ac quacunque libera, & abſoluta poteſtate fungentes in genere vel ſpecie in quibuſcumque locis, pompis, ſeſsionibus, celebritatibus, ceremoniis, & actibus publicis vel priuatis tam de iure, quam de conſuetudine etiam in Aula noſtra vaticana, & vbique terrarum, etiam ſi aliqui alii Magni & ſimiles Duces & Principes præſentes fuerint, quoquo modo vtuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ſeu vti, frui, potiri, & gaudere in futurum quomodolibet poterunt, & ſoliti ſunt, non quidem ad illorum inſtar, ſed pariformiter, & abſque vlla prorſus differentia vti, frui, potiri, & gaudere poſſe, ac debere: Et inſuper in euidens clarumque propenſæ noſtræ voluntatis erga dictum Coſmum Magnum Ducem teſtimonium, certamque dilectionis ſignificationem cum amplioris quoque gratiæ, & fauoris prærogatiua maxime dignum cenſen-

tes, vt iuxta ſententiam Clementis IV. prædeceſſoris noſtri prædicti ex maiori decore ornatum, maioritas appareat dignitatis, ipſum Coſmum Magnum Ducem & eius ſucceſſores huiuſmodi Regali Corona, vt inferius depingi mandauimus, qua ſuper eorum gentilibus inſignibus ad illuſtrius, nobiliuſque ipſorum decus, & ornamentum vti, eamque portare, ferre, & geſtare, depingique & inſculpi facere libere & licite poſſint, & valeat, motu ſcientia ac poteſtatis plenitudine ſimilibus decoramus, exornamus, & inſignimus, decoratoſque, exornatos, & inſignitos fore, & eſſe, præſenteſque literas de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeu quocumque alio defectu ex quauis etiam quantumlibet iuſtiſſima, & vrgentiſſima, rationabilique cauſa nullo vnquam tempore a quoquam notari, vel impugnari poſſe, ſed illas validas & efficaces perpetuo fore & eſſe, ſuoſque plenarios, totales, & omnimodos effectus ſortiri poſſe ac debere in omnibus, & per omnia ac ſi conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio factæ, & in ipſo conſiſtorio noſtro ſecreto lectæ fuiſſent, ſicque per quoſcunque Iudices etiam Imperiali, Regia, Ducali, vel quauis alia excellentia, ac dignitate prædiẗos, & alios Commiſſarios qualibet auctoritate fungentes, etiam cauſarum ſacri Palatij noſtri Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, diffiniendi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, diffiniri, & interpretari debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, & declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac prouinciarum, ciuitatum, & locorum quorumlibet ſtatutis, & conſuetudinibus etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis illis, & quibuſuis aliis perſonis etiam Ducibus, quibus forſan per Sedem Apoſtolicam conceſſum ſit, quod priuilegiis, præeminentiis, fauoribus, indultis, & gratiis ad inſtar Magnorum Ducum, perinde ac ſi ipſi Magni Duces realiter, & cum effectu eſſent, vti, & gaudere poſſint in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, & quantumcunque efficaciſſimis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis (Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, totaliterque & latiſſime derogatum eſſe volumus, & decernimus) cæteriſque contrariis quibuſcunque. Salua nihilominus in noſtris dictæ prouinciæ ciuitatibus, & locis noſtra & Romanæ Eccleſiæ auctoritate, iuriſdictione, & poteſtate, necnon Imperatoris, & Regum ſuperioritate, iuriſdictione, ac quibuſuis iuribus reſpectiue in locis mediate, vel immediate eis ſubiectis, ac citra aliquod præiudicium ciuitatum, terrarum, & locorũ in eadem Ethruriæ prouincia conſiſtentium, quæ non ſunt ditionis dicti Coſmi Magni Ducis, nec ei quomodolibet ſubiecta ſunt, neque aliquo modo obediunt. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum abſolutionis, creationis, conſtitutionis, pronunciationis, declarationum, amplificationis, voluntatum, præcepti, mandati, decorationis, exornationis, inſignitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Sexto calendas Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

IDEM

92

De Roſario beatæ Mariæ Virginis, & eius Indulgentiis.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Conſueuerunt Romani Pontifices, & alii ſancti patres prædeceſſores noſtri cum bellis corporalibus, vel ſpiritualibus premerentur, aut aliis tentationibus vexarentur, quo facilius ab illis euaderent, & tranquillitatem adepti, Deo quietius & feruentius inſeruirent, & vacarent, diuinam opem implorare, & ſanctorum ſuffragia per ſupplicationes, ſeu per litanias depoſcere, ac oculos cum Dauide in montes leuare, certa ſpe confidentes inde illis auxilia affutura. Quorum exemplo adductus, & Spiritu ſancto, vt pie creditur, afflatus beatus Dominicus ordinis fratrum Prædicatorum auctor, (Cuius inſtitutum, & regulam cum in minoribus eſſemus, expreſſe profeſsi ſumus) ſimili, quæ nunc temporis occaſione, quo Albigenſium hæreſis partes Galliarum & Italiæ miſere craſſabantur, & tam multos excæcanerat ſæculares, vt in domini ſacerdotes, & clericos ſæuisſime furerent: leuans in cælum oculos, & Montem illum glorioſæ virginis Mariæ Almæ Dei genitricis, quæ germine ſuo tortuoſi ſerpentis caput obtriuit, & cunctas hæreſes ſola interemit, ac benedicto fructu eius ventris mundum primi parentis lapſu damnatum ſaluauit, & de quo ſine humanis manibus abſciſſus eſt lapis ille, qui ligno percuſſus gratiarum aquas affluenter produxit, reſpiciens modum facilem, & omnibus peruium, ac admodum pium orandi & precandi Deum, Roſarium ſeu Pſalterium eiuſdem beatæ Mariæ virginis nuncupatum, quo eadem beatisſima virgo ſalutatione Angelica centies, & quinquageſies, ad numerum Dauidici Pſalterij repetita, & oratione Dominica ad quamlibet decimam cum certis meditationibus totam eiuſdem domini noſtri Ieſu Chriſti vitam demonſtrantibus, interpoſita, veneratur, excogitauit, excogitatum per S. R. E. partes propagauit, orandique modo prædicto per aſſeclas beati Dominici fratres videlicet ordinis prædicti diuulgato, & a nonnullis accepto, cœperunt chriſtifideles iis meditationibus accenſi, iis precibus inflammari in alios viros repente mutari, hæreſum tenebræ remitti, & lux catholicæ fidei aperiri, & ad hanc orandi formam pro locorum diuerſitate ſodalitates per fratres eiuſdem ordinis ad hoc a ſuis ſuperioribus legitime deputatos inſtitui, & Confratres in eis deſcribi. Nos quoque illorum prædeceſſorum veſtigia ſequentes, militantem hanc Eccleſiam diuinitus nobis commiſſam his temporibus tot hæreſibus agitatam, tot bellis, prauiſque hominum moribus atrociter vexatam, & afflictam cernentes, lacrimabundos ſed ſpei plenos oculos in montem illum vnde omne auxilium prouenit, leuamus, & ſingulos chriſtifideles ad ſimile faciendum benigne in domino hortamur, & monemus, vtque facilius modus ille ab omnibus cum ea, qua decet, deuotione, & mentis religioniſque chriſtianæ ſinceritate amplectatur, auctoritatis noſtræ partes, quantum nobis ex alto conceditur, fauorabiliter, impartientes, modum orandi & precandi prædictum, omniaque & ſingula indulta, indulgentias, peccatorum remiſsiones, relaxationes, immunitates, priuilegia, & alias gratias per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & dictæ ſedis etiam de Latere Legatos, ac alios apoſtolica ad id auctoritate ſuffultos, iuxta precandi modum prædictum orantibus, & Confraternitatibus, ſeu ſodalitatibus, ſub dicto Roſario inſtitutis, & illarum eccleſiis, ſeu altaribus, aut capellaniis, vel confratribus ac ſodalibus, tam motu proprio, & ex certa ſcientia, ſiue in genere vel in ſpecie, quam alias quomodolibet, etiam pluries conceſſa, confirmata, & innouata, quorum omnium & ſingulorum tenores, & compendia, præſentibus haberi volumus pro expreſsis, & inſertis, eadem auctoritate harum ſerie perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus. Necnon potiori pro cautela, præmiſſa omnia eiſdem modo, & forma, quibus conceſſa reperiuntur, etiam perpetuo innouamus, ac omnibus & ſingulis chriſtifidelibus vtriuſque ſexus confratribus per dilectos filios modernos, & pro tempore exiſtentes fratres ordinis prædicti in ſuis, & tam per eos, quam per alios ſacerdotes, etiam in aliis Eccleſiis a dilecto filio etiam moderno & pro tempore exiſtente ipſius ordinis Generali Magiſtro vel eius Vicario dumtaxat deputatos, in huiuſmodi ſodalitatem ſeu confraternitatem Roſarii receptis & deſcriptis, eccleſias, altaria, & capellas huiuſmodi viſitantibus, necnon Deo preces iuxta Roſarii modum prædictum effundentibus, quod omnibus & ſingulis indultis, indulgentiis, peccatorum remiſsionibus, relaxationibus, priuilegiis, & aliis gratiis præfatis frui, vti, potiri, & gaudere, necnon eiſdem Confraternitatibus ſeu ſodalitatibus quod illarum ad id deputati Confratres omnia & ſingula oblationes, & legata, ſeu donationes, aut alias quouiſmodo, ſiue in teſtamento, ſiue codicillis, aut alia vltima, vel inter viuos voluntate illis relicta, & erogata, quæcunque, quotcunque, & qualiacunque, etiam ſi ſpeciali nota digna ſint, percipere, exigere, leuare, & in Confraternitatum huiuſmodi pios vſus conuertere, etiam ordinarii loci, aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime petita, libere & licite poſsint. Et inſuper quo quiſque ad ſe numero Confratrum præfatorum aggregandũ promptior, & alacrior fiat, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos deſcriptis, vere pænitentibus & confeſsis qui prima vice, qua deſcripti fuerint, ſanctiſsimum Euchariæ Sacramentum in aliqua Eccleſia ſeu capella dictæ Confraternitatis perceperint, & vnam ſaltem quinquagenam Roſarii recitauerint, & pro trãquillitate ſanctæ matris Eccleſiæ orauerint, necnon qui in mortis articulo conſtituti ſalutaris pænitentiæ, & viatici ſacramento muniti fuerint, plenariam omnium & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem miſericorditer in domino concedimus & elargimur. Qui vero in reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & Annunciationis, ac Aſſumptionis eiuſdem beatæ Mariæ præfatum Euchariſtiæ ſacramentum ſumpſerint, & partem Roſarii, vt præfertur, recitauerint, decem annos & totidem quadragenas, eiſdem autem Confratribus, qui in reliquis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & beatæ Mariæ Virginis præfatorum feſtis diebus, in quibus ſacra ipſius Roſarii myſteria recenſentur, vnam ſaltem Roſarii quinquagenam recitauerint, necnon alius omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus chriſtifidelibus, etiam non Confratribus, qui in eiuſdem Roſarii proceſsione, quæ menſe quolibet fieri conſueuit, deuote interfuerint, & pariter Confratribus præfatis qui ipſum Roſarium integrum qualibet hebdomada deuote recitauerint, ſeptem annos & totidem quadragenas de iniunctis ſibi pænitentiis etiam miſericorditer in domino relaxamus. Decernentes Confratres, & alios præfatos a quoquam

deſuper

deſuper moleſtari; Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, aliove vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, & ſub quibuſuis ſimilium vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, alterationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi non poſſe, ſed quoties illæ emanauerint, toties in priſtinum, & validiſsimum ſtatum reſtitutas, & de nouo etiam ſub poſteriore data per ipſos deputatos Confratres eligenda conceſſas, ac perpetuo validas, & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri debere, & ita per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, ac ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus quibuſuis apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis æditis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Cancellariæ apoſtolicæ regulis editis & edendis, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in eccleſiaſtica dignitate conſtitutę munitis eadem prorſus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die decimaſeptima Septembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

93

Reuocatio Priuilegiorum recipiendi retinendi fratris alterius ordinis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quæcumque ſacrarum religionum ſtatum offendere noſcuntur, noſtrum nos incitat officium de medio remouere. Quanquam enim de cohibendis regularibus ad alium ordinem tranſlatis ſancta Synodus Tridentina ſalubri conſilio decreuit, vt nemo cuiuſcumque ordinis prælatus, vel ſuperior vigore cuiuſuis facultatis, illorum quempiam ad habitum, & profeſsionem admittere poſsit, niſi vt de ordine ad quem transfertur, ſub ſui ſuperioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat, multi tamen ſuperiores, & prælati, obtentu priuilegiorum, quamplurimos apoſtatas, & alios diuerſorum ordinum ad ſe ob iurgia, contentiones, leuitatem, & malefacta vt maxime fugientes, eo etiam conſiliore ceptare non deſinunt, vt illorum opera in curandis infirmis, gerendiſque eorum locorum rebus, & negotiis vtantur, ex qua re pleriſque ſolutiores effecti, & quaſi impunitatem aſſecuti, non perſonas tantum eorum ordinum, vnde animaduerſionis metu forte exlerant, ſed & ipſorum ordinum ritus, moreſque maledictis inſequuntur. Quocirca, cum eiuſmodi priuilegia veniant abroganda, quandocunque inſigniter comperiuntur nocere, vel etiam ſcandala generare, Nos his, aliiſque rationabilibus cauſis adducti, & vt quibuslibet huiuſmodi effugia præcludamus, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus & abolemus omnia, & quæcunque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta præter iuris communis diſpoſitionem emanata, recipiendi, vel retinendi fratres, monachos, canonicos, & alios etiam laxiorum ordinum profeſſores, quibuſcunque ordinibus, monaſteriis, hoſpitalibus, militiis, & piis locis, etiam ſancti Antonii Viennen. ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, ſancti Ioannis Hieroſolymitani, Ieſu Chriſti, ſancti Iacobi de Spatha, ſancti Lazari Hieroſolymitani, eorumque eccleſiis, membris, ſuperioribus, & perſonis, per quoſcunque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam tam in ipſorum monaſteriorum, hoſpitalium, & locorum inſtitutione, quam deinceps quomodocunque, ac quotieſcunque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſeruationibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum miſerabilium, & cuiuſcunque alterius pij operis intuitu, ac etiam ex quibuſcunque aliis cauſis, quantumuis grauibus, charitatiuis, & neceſſariis, etiam conſideratione, vel ad ſupplicationem Imperatorum, Regum, aliorumque Principum, necnon S. R. E. Cardinalium, deque illorum conſilio, & matura deliberatione prius habita, conceſſa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extenſa, vel etiam moderata. Caſſamus quoque, & annullamus, quo ad illa, omnes apoſtolicas, & alias literas ſuper iis confectas, ac proceſſus, & alia inde ſecuta quæcunque. Ac volumus ea omnia vires & effectum de cætero non habere, ita vt poſthac illorum ſic reuocatorum prætextu Prælati, & ſuperiores prædicti, aut alii quicunque nullum prorſus alterius, etiam laxioris ordinis, vel obſeruantiæ regularem, etiam ſpecialem tranſeundi ad ipſos licentiam (iuxta huiuſmodi priuilegia dumtaxat) ferentem, ad habitum & profeſsionem regularem in ſuis quiſque monaſteriis, domibus, locis, vel ordinibus, etiam vt in clauſtro perpetuo maneat, admittant, nec omnino quemquam recipiant, vel retineant. Eos vero quos in aliquo ex caſibus ſupradictis (vigore huiuſmodi priuilegiorum tantum, ac præter iuris communis diſpoſitionem) iam habent tranſlatos, ad eorum ſuperiores, & loca eius ordinis vnde erant profeſſi, quam primum remittant. Decernentes admiſsiones, receptiones, & retentiones huiuſmodi nulla firmitate ſubſiſtere, perinde que prorſus vlli voto, vlliue regulæ, vel obſeruantiæ, etiam iuramento, aliaue ſolemnitate promiſſæ obligare, necnon irritum, & inane quicquid ſecus per prædictos, aut quoſcunque alios quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quicunque vero aliquem contra huius noſtræ reuocationis tenorem admiſerint, aut receperint, aut illos, aut quos iam habent (modo prædicto) tranſlatos, aut receptos retinuerint, ipſos omnibus & ſingulis dignitatibus, adminiſtrationibus, beneficiis, officiis, fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles eſſe volumus eo ipſo. Quocirca omnibus locorum ordinariis, in quorum diœceſibus loca prædicta conſiſtunt, per apoſtolica ſcripta mandamus, vt per ſe, vel alium, ſeu alios de tranſlatis prædictis auctoritate noſtra cognoſcentes, in eos quos contra hoc præſcriptum noſtrum degere inuenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, reiecto quocunque exemptionis priuilegio animaduertant,

eant, ipſoſque præterea tranſlatos, vel retentos, ad priores ordines, & diſciplinam regularem reducere. Contradictores quoſcunque per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, cæteraque iuris & facti remedia opportuna, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, Hoſpitalium, Militiarum, ordinum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus & naturis, quodque Prælatis, & ſuperioribus prædictis, vel quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum quod literis reuocatoriis ſub quacunque forma editis nullatenus, vel niſi modis & formis in huiuſmodi indultis contentis parere, & ob non paritionem aliquas cenſuras, & pœnas incurrere, aut alias interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, necnon Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, & Ordinibus huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis concesſis, cuiuſcunque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia nolumus cuiquam contra prædicta in aliquo ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem vt ipſarum præſentium exempla edantur, eademque etiam impreſſa, notarij publici manu, & Prælati eccleſiaſtici, eiusue curiæ ſigillo obſignata, eandem illam vbique locorum fidem in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, caſſationis, annullationis, priuationis, voluntatis, mandati, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Pridie Idus Octobris, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecima, die vero prima menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſs. D. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicarum Lateranen. principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimisſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bernotum prædicti Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

IDEM

94.

In fauorem fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Super executione piorum legatorum, in quibus elapſis quindecim menſibus a die obitus teſtatorum computandis, Vicarius Vrbis non præuenerit.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decet nos qui omnium eccleſiarum ſpecialem in Domino curam gerimus, baſilicæ noſtræ ſancti Petri ita intendere, vt ei omnia quæ poſſumus auxilia præbeamus. Sane ſicut accepimus licet alias diuerſi Romani Pontifices prædeceſſores noſtri cupientes perfectioni fabricæ baſilicæ huiuſmodi, quæ omnium eccleſiarum totius orbis mater eſt, & magiſtra, admodum creſcit ſtructura, de neceſſariis expenſarum pecuniis opportune prouidere, pro tempore exiſtentibus eiuſdem fabricæ Collegio deputatis eorumque miniſtris diuerſas facultates, priuilegia, & indulta per eorum literas conceſſerint, quibus inter cetera quod omnia & ſingula legata pia eatenus & pro tempore executioni non demandata exequi facere, & pro huiuſmodi executione ipſorum legatorum quintam partem pro ipſa fabrica ſub certis modo & forma retinere poſſint expreſſe cauetur. Ipſique Collegium tam in multis ciuitatibus iuriſdictioni noſtræ ſubiectis, quam dominiis Regni Neapolitani & dilecti filii nobilis viri Coſmi Medices Florentinæ & Senarum Ducis paſſim huiuſmodi pia legata exequi faciant, ex quorum quinta parte maximis expenſarum oneribus fabricæ præfatæ in magna parte ſuccurratur, dilectus filius noſter in alma vrbe & eius diſtrictu Vicarius in ſpiritualibus generalis vigore ſpecialis ſuper hoc a ſede apoſtolica licentiæ & facultatis conceſſæ in huiuſmodi legatis in dicta Vrbe executioni demandandis a certis annis ſe intromiſerit in graue ipſius fabricæ præiudicium. Nos qui intimis cordis deſideriis exoptamus vt dicta fabrica quantocyus fieri poterit ad debitum finem perducatur, ipſaque fabrica attenta mala temporum qualitate ob pecuniarum defectum magna parte ſubſtiterit, verendumque ſit, ne ſi in totum deſeratur, etiam quod iam factum eſt corruat in diuinæ maieſtatis offenſam & Reipublicæ Chriſtianæ dedecus, ac propterea omnibus quibus poſſumus fauoribus ſuccurrere cupientes, eoſdemque Collegium & deputatos eorumque miniſtros a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt) ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes: Necnon facultatis eidem Vicario conceſſæ tenores præſentibus pro expreſſis habentes: Motu proprio non ad ipſorum Deputatorum & Collegii vel miniſtrorum huiuſmodi vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate & certa ſcientia noſtris eiſdem Deputatis & Collegio fabricæ huiuſmodi facultatem eidem Vicario conceſſam ad hoc vt elapſis quindecim menſibus a die obitus teſtatorum, & quomodolibet per vltimam voluntatem diſponentium computandis Collegium & Deputati fabricæ huiuſmodi legata, in quibus ipſe Vicarius non præuenerit, iuxta formam facultatum præfato Vicario & aliarum ipſi fabricæ conceſſarum exequi facere poſſit, per præſentes concedimus & impartimur, il-

lamque

Iamque ad eoſdem Deputatos extendimus & ampliamus, illoſque deſuper a quoquam impediri minime debere: Necnon præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerunt, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis ac quibuſuis apoſtolicis necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio ſeu qualibet alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu Secretarii, & ſigillo Collegii dictæ fabricæ ſubſcriptis & munitis eadem prorſus in iudicio & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſsionis, impartitionis, extenſionis, ampliationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, vndecimo calendas Ianuarii, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

P. Epiſcopus Nam. Summiſta.

C. Rouyer.

Regiſtrata pud Cæſarem Secretarium.

IDEM

99

Applicatur fabricæ S. Petri medietas relictorum piorum non exactorum per triennium.

PIUS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Exigit incumbentis nobis apoſtolicæ ſeruitutis officium, vt fabricæ noſtræ baſilicæ Sancti Petri vtilitati proſpicere ſatagentes, ea libenter ipſi concedamus, quæ eius vtilitati credimus expedire. Hinc eſt quod nos qui nuper accepimus quod tam in alma vrbe noſtra quam aliis ciuitatibus, terris, dominiis, locis, & regnis, reperiuntur multa legata a piis teſtatoribus facta ad effectum celebrationis Miſſarum, & recitationis diuinorum officiorum, necnon erogationis eleemoſynarum diuerſis eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, & aliis piis locis, ipſaque legata heredum auaritia ſeu alias per triennium retroactum executioni debitæ demandata non fuerint, volenteſque tam ſuper præmiſsis ea quæ conueniunt adhibere remedia, quam fabricæ præfatæ vtilitatem aliqua ex parte procurare, ac dilectos filios Deputatos & Collegium fabricæ huiuſmodi, eorumque ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat cõſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum, & Collegii, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Deputatis, & Collegio huiuſmodi ſi & poſtquam iuxta tenorem priuilegiorum, & facultatum ſibi conceſſorum legata huiuſmodi executioni debitæ demandari fecerint, vnam illorum medietatem, reliquam vero loco cui legata fuerint applicamus, & appropriamus. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere. Irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, & quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſq; contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſsis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii præfatæ fabricæ ſubſcriptis, & munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur,

quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, applicationis, appropriationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, vndecimo Calendas Ianuarii, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

96

Duæ ſententiæ in ea parte in qua erunt conformes faciant rem iudicatam.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi omnium litium finem ea qua poſſumus celeritate procuramus, eas tamen quæ fabricæ noſtræ ſancti Petri pro executione legatorum ad pias cauſas relictorum recuperatione, bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum, & aliorum iurium ſuorum agitur, ne in nimis longum cum ipſius fabricæ detrimento protrahantur, libentius accelerare ſatagimus, & ad eas operarias manus fauorabiliter impartimur. Accepimus ſane nuper quod detentores bonorum, & pecuniarum ad pias cauſas relictorum, ac bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum, & aliorum quorumcunque iurium ad fabricam ipſam ſpectantium in conſignationibus huiuſmodi bonorum, & ſolutionibus faciendis adeo ſunt moroſi vt illam quantum poſſunt ſubterfugere nitantur, fabricam proinde expenſis, & laboribus fruſtrando. Nos præmiſſis opportuna remedia adhibere volentes, ac dilectos filios Deputatos & Collegium fabricæ huiuſmodi, eorumque ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum, & Collegii, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtris, eiſdem Deputatis, & Collegio, illorumque miniſtris, vt in huiuſmodi cauſis duabus pro ſe reportatis ſententiis conformibus, in ea parte in qua erunt huiuſmodi ſententiæ conformes, executionem paratam habeant, atque huiuſmodi ſententiæ executioni debitæ demandentur, parteſque proinde appellantes minime audiri, nec earum appellationes admitti, minuſque illarum iurium, commiſſiones, preces, aut reſcripta, vllo modo impetrari, aut concedi, neque etiam quoquo modo impetratis aut conceſſis vti, aut ſe illis iuuari vllatenus poſſint, vel præſumant, & ſi quæ etiam per nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & manu noſtra propria, vel Cardinalem ſignaturæ noſtræ iuſtitiæ præfectum pro tempore exiſtentem, aut officium Contradictarum ſub quibuſuis verborum formis concepta & ſignata, etiam ſi Motu ſimili concedi contigerit, illa ſemper intelligantur eſſe cum clauſula (ſine præiudicio executionis duarum conformium) decreto irritanti etiam appoſito (nec iudicibus ad quos directa erunt aliquam facultatem tribuunt) inhibitioneſque, & cenſuras earum vigore emanatas nullas & nullius eſſe valoris, & momenti, volumus atque decernimus. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati nõ fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarũ reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum illarum robur reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere. Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii dictæ fabricæ ſubſcriptis, & munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, voluntatum, decretorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, vndecimo Cal. Ianuarii, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

97

Reuiſio & recuperatio bonorum Eccleſiaſticorum male alienatorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Et ſi de ſingulis paſtoralis officij cura nos admonet eſſe ſollicitos, Fabricam tamen Sancti Petri, quam ſpeciali quadam cura nobis cognoſcimus eſſe commiſſam, ſpecialis intentionis fauore proſequimur, eamque gratiis attollimus opportunis. Accepimus ſane nuper quod diuerſæ perſonæ tam eccleſiaſticæ, quã ſeculares quamplura bona, poſſesſiones, & terras ad Eccleſias etiam Metropolitan. Monaſteria, beneficia, domos, & alia regularia, ac alia pia loca, necnon Hoſpitalia pertinentia & ſpectantia, prætextu diuerſarum alienationum eis contra tenorem literarum fœlicis recordationis Simmachi, & Pauli II. ac aliorum Rom. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aut ſine apoſtolicæ ſedis licentia, ſeu illarum forma non ſeruata, aut alias in euidens damnum, & præiudicium eccleſiarum, Monaſteriorum, beneficiorum, & piorum locorum huiuſmodi factorum occupauerunt, & detinuerunt, ac de præſenti occupent, & detineant. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, vtpote quæ in diuinæ maieſtatis offenſam, ac eccleſiarum, & ordinis clericalis detrimentum tendant, vtque Fabricæ præfatæ maximis neceſſitatibus ſuccurramus, Dilectos filios Collegium, & deputatos Fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditores, & Miniſtros, ac eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum deputatorum, & Collegij, ac Auditorum, & miniſtrorum præfatorum, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera noſtra liberalitate & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eiſdem Collegio, & deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris præfatis, vt omnes, & ſingulas alienationes in emphiteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam, vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel conceſſiones, ſeu permutationes, aut occupationes, de quibuſuis terris, poſſesſionibus, aut aliis bonis immobilibus: ſeu rebus & iuribus, tam ſpiritualibus, quam temporalibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine ſedis apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſeruata in damnum eccleſiarum, ſeu ſolemnitatibus iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum Monaſteriorum ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter haſtenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur de præmiſſis, illas & contractus ſuperinde ſub quibuſuis formis, & verborum expresſionibus habitos, & celebratos, etiam ſi iuramento vallati exiſtant, eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur pro expresſis habentes, auctoritate apoſtolica ad ſolius præfatæ Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes tenore præſentium reſcindere, irritare, caſſare, & annullare, ipſoſque detentores, & occupatores ad terras, poſſesſiones, & bona, res, & iura præfata, vt præfertur detenta, & occupata relaxandum, & de fructibus tam haſtenus perceptis, & qui percipi potuerunt, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum recuperandorum huiuſmodi tertiam partem ipſi Fabricæ, reliquis duabus partibus eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis ad quæ bona ipſa ſpectabunt, cum effectu conſignatis, vendicare, & applicare posſint & valeant, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur. Ita vt eiſdem Collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & miniſtris liceat dictæ tertiæ partis huiuſmodi bonorum præfatæ Fabricæ, vt præmittitur, applicatorum corporalem poſſesſionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictæ Fabricæ vſus, & vtilitatem abſque alia ſedis apoſtolicæ, & ſuperiorum eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, ad quæ bona ipſa & fructus ſpectabunt, licentia alienare, vendere, & conuertere, diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri: Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere. Irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmisſis, ac quibuſuis apoſtolicis necnon in prouincialibus & ſynodalibus Concilijs editis ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, vel in ſpecie quomodolibet concesſis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expresſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impresſis, manu Secretarij, & ſigillo Collegij dictæ fabricæ ſubſcriptis, & munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſſionis, impartionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum. anno incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono Kal. Ianuarnij, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

C. Rouyr.

IDEM

Extenſio Conſtitutionis Bonifacij Papæ VIII. quæ incipit Fœlicis ad ſcientes & non reuelantes eos qui offendunt Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Infœlicis ſeculi pericula miſerati, dolorem comprimere non valemus, quod nefarij homines, iuſtorum ſanguinem ſitientes, ad illorum quoq; perniciem infeſtiore animo incumbant, quos Spiritus ſanctus membra conſtituit præcipua Eccleſiæ Dei, quam ſuo ſibi ſanguine acquiſiuit. Magna igitur ratione poſt alios fœl. recor. Bonifacius Papa VIII. de fratrum ſuorum conſilio perpetua conſtitutione ſanciuit, vt ſi quis S. R. E. Cardinalem fuerit hoſtiliter inſecutus, aut percuſſerit, aut ceperit, aut mandauerit id fieri, ſociuſue fuerit facientis, factumue ratum habuerit, ſeu dederit conſilium, vel fauorem, aut receptauerit, aut defenderit ſcienter eundem, tanquam læſæ maieſtatis reus, perpetuo ſit infamis: & præterea diffidatus, bannitus, & inteſtabilis. Omnia eius ædificia ruinæ perpetuæ ſubiaceant, nullus ei debita reddere, nullus ei in iudicio reſpondere teneatur, bonis omnibus fiſco, vel reipublicæ applicatis: Idem etiam feudis, beneficiis, & officiis ſpiritualibus, & temporalibus ſit ipſo iure priuatus, ſed & ipſe inſectans excommunicationis ſententiam incurrat, quam ſolus Ro. Pont. excepto mortis articulo, valeat relaxare. Sed ne hæc quidem conſtitutio, propter abdita conſceleratorum conſilia, omnino ſatis eſſe noſcitur ad huiuſmodi ſacrilegia amplius prohibenda. Qui enim alicui vim inferre ſibi proponunt, id ſecreto, in occulto vt maxime machinantur: veluti impium illud facinus indicat in perſonam dilecti filij noſtri Caroli tituli ſanctę Praxedis presbyteri Cardinalis Borrhomæi, Eccleſiam Mediolanenſem ſanctiſſimis inſtitutis ſtudioſe informantis proxime attentatum. Quæ res nos grauius commouet, vehementiuſque excitat omnia exquirere, vt nobiliſſimæ corporis noſtri partes vndique protegantur. Quibus enim præſidio erimus, quibus ſuppetias afferemus, quos denique tuabimur, ſi templi dei baſes, ſi clariſſima Eccleſiæ lumina, ſi ſpeciales filios, qui pro animabus populorum, pro fide, pro iuſtitia, pro vnitate peruigilant, inultos deſeramus? Itaque ſanctioni prædictæ de ſimili fratrum noſtrorum conſilio adiicientes, Statuimus, vt quiſquis, etiam a nudo conſilio, aut ſimplici fauore, aut omnino a ceteris prædictis alienus, quempiam authorum, adminiſtrorum, vel conſciorum coniurationis, ſiue conſpirationis, aut commiſſi, committendiue criminis in perſonam Cardinalis, illorumue fautorum, receptorum, vel occultatorum, ſiue ex renunciatione ſibi prouinus vel per interpoſitam perſonam, aut literas facta, cognouerit, ſiue ex ſcripturis, cœtu, conatu, concurſu, inſidiis, aliiſue ſignis, & indiciis qualemcunque ſcientiam habuerit, vel etiam coniecerit, quiue horum quicquam intellexerit, quantumcunque res alias occulta ſit, quamprimum id Ro. Pont. ſi in curia fuerit, ſin autem ordinario loci, vel ſi Cardinalis ipſe ordinarius extiterit, propinquiori Epiſcopo, etſi crimen nondum commiſſum fuerit, etiam ipſi Cardinali properet reuelare. Quicunque vero etiam non ſubditus, & omnino extraneus defecerit, cuiuſcunque dignitatis fuerit, prædicto ſit excommunicationis laqueo innodatus, pariterque maieſtatis reus infamiam, & omnes pœnas prædictas eo ipſo incurrat. Eadem nihilominus conſtitutione quoad reliquas eius partes, ac ceteris omnibus ſanctionibus canonicis, & ciuilibus, ad talium coercionem editis, in ſuo robore duraturis. Porro ſi quis ad ſanitatem reuertens, rem adhuc incognitam retexerit, omni noxa penitus liberetur. Ceterum loci ordinarius ſecreto curet caſum ad ſe delatum, prædicto Pontifici primo quoque tempore nunciare, & interim rem omnem ab ſtirpe exquirere, & ſi neceſſitas tunc poſtulet, ſeculare quoque brachium adhibere. Sed ne quiſquam horum ignorationem valeat excuſare, iubemus præſentes valuis eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis, & baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, vbi publicabuntur appendi, eiſque detractis earum exempla eo in loco relinqui, & ea pariter ab omnibus locorum ordinariis in ſuis eccleſiis, lociſque inſignibus promulgari. Quia vero difficile nimis eſſet ipſas præſentes, quocunque illas opus erit perferre, Volumus earum exempla etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati eccleſiaſtici, eiuſue curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio, & extra illud vbique gentium facere, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ adiectionis, ſtatuti, iuſsionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quartodecimo Calendas Ianuarii, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
✠ Chriſtophorus Card. Madrucius Epiſc. Pren.
✠ Otho Truchſes de Valdb. Epiſc. Card. Alb.
✠ Ego A. Card. Farn. Epiſc. Tuſcul. Vicecancell.
✠ Ego Io. B Cicada Epiſc. Sabin. Card. S. Clem.
✠ Ego Iu. Cardinalis Vrbinus.
✠ Ego Io. Card. Policianus.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. Card. ſancti Georgii.
✠ Ego Phi. Card. Burdeſius.

✠ Ego A. Card. Granuelanus.
✠ Ego F. Card. Paccieco de Toledo.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego Hier. Card. de Corrigio.
✠ Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego Hip. Card. Ferrarien.
✠ Ego Inn. Aualus Card. Arag.
✠ Ego P. Card. de S. Cruce.
✠ Ego Z. Card. Delphinus.
✠ Ego Io. Fran. Card. Comendonus.
✠ Ego Marcus Ant. Card. Bobba.

✠ Ego

✠ Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
✠ Ego Alexander Card. Sfortia.
✠ Ego Flauius Card. Vrſinus.
✠ Ego A. Card. Cribellus.
✠ Ego Guido Card. Vercellen.
✠ Ego B. Card. Lomellinus.
✠ Ego Gulielmus Card. Sirletus.
✠ Ego F. M. Bonellus Card. Alex. Camer.
✠ Ego F. Card. Alciatus.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Ferd. Card. de Medicis.
✠ Ego Io. P. Card. ab Eccleſia.
✠ A. Card. Caraſa.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione tertiadecima, die quinta Ianuarii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Io. Lateranenſis & baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe Cancellariæ apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Iulium Parinum & Io. Bornotum S. D. N. Papæ Curſores dimiſsis in omnibus ſupradictis locis earundem literarum copiis impreſsis affixis.

Io. Gerardi Maguler Curſorum.

IDEM

99

Contra Moniales exeuntes a clauſura, & dantes licentiam, comitantes, & receptantes.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decori, & honeſtati omnium ſanctimonialium, quarum Ieſus Chriſtus Dominus noſter ſponſus eſt, vt in puritate & caſtitate ſuperædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarũ exiſtimationi detrahere poſſent, decet nos conſulto ſummouere. Sane periculo, & ſcandalo plena res eſt ac regulari obſeruantiæ vehementer aduerſatur, ſanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon monaſteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis ſubiecta viſitandi aut infirmitatis cauſa, aliòue prætextu a monaſteriis, exire, & per ſecularium perſonarum domus diſcurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis, & pudicitiæ decus in diſcrimen committunt. Vnde nos malo huic pro noſtro paſtoralis officii debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto ſacri Concilii Tridentini de clauſura Monialium diſponenti, ac aliis noſtris literis ſuper huiuſmodi clauſura editis adiicientes, volumus, ſancimus, & ordinamus nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarumue monialium etiam Chartuſienſium, Ciſtercienſium, ſancti Benedicti, & Mendicantium, & quorumcunque aliorum ordinum etiam Militiarum, ac ſtatuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum exiſtentium, etiam a Regia, vel Illuſtri proſapia ortarum, de cetero etiam infirmitatis ſeu aliorum monaſteriorum, etiam eis ſubiectorum, aut domorum parentum, aliorũue conſanguineorum viſitandorum, aliaue occaſione, & prætextu, niſi ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios ordinum ſuperiores, quibus cura monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci ordinarium, etiam ſi prædicta monaſteria ab Epiſcoporum, & ordinariorum iuriſdictione exempta eſſe reperiantur, cognita, & expreſſe in ſcriptis approbata ſit, a monaſteriis præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere: Aliter autẽ quam, vt præfertur, egredientes, ſeu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices perſonas, ſiue laicas, aut ſeculares, vel eccleſiaſticas conſanguineas, vel non, excommunicationis maioris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſque aliqua declaratione ſubiacere, a quo præterquam a Romano Pontifice, niſi in mortis articulo abſolui nequeant. Et inſuper tam egreſſas quam præſidentes, & alios ſuperiores prædictos eis licentiam huiuſmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & adminiſtrationibus per eas & eos tunc obtentis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in poſterum obtinenda inhabiles, necnon licentias, & facultates, ſeu indulta, & priuilegia exeundi a monaſteriis, & extra illa ſtandi a nobis ſeu alio Romano Pontifice prædeceſſore noſtro, ac ſedis apoſtolicæ Nuntiis, & Legatis etiam de Latere, ac maiore Pænitentiario, aut ordinum prædictorum ſuperioribus, aliiſue perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, mentis atteſtatiuis, etiam nouam gratiam, & datã concedentibus, aliiſque efficacioribus, & efficaciſsimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac inſtantia, vel alias quomodolibet conceſſa (quæ prorſus abolemus) ac literas deſuper confectas, & in poſterum concedendas, & conficiendas nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris ſuffragari poſſe, & ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus: Mandantes vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub obteſtatione diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas in ciuitatibus & diœceſibus propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon præfatum decretum ipſius Concilii, quod incipit Bonifacii VIII. diligenter, & inuiolabiliter ſub cenſuris eccleſiaſticis, aliiſque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obſeruent, & obſeruari faciant, & procurent, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſsis non parentes etiam aliis pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo: Necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum eccleſiaſticum apponendo. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis

contrariis

contrariis quibuſcunque: Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenā & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Aliis apoſtolicis conſtitutionibus & iuribus de huiuſmodi clauſura diſponentibus nihilominus in ſuo robore duraturis. Ceterum volumus quod præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique terrarum tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ordinationis, priuationis, abolitionis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Cal. Februarii, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione decimatertia, die vero vigeſima ſeptima menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt Romæ ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Ioannem Guererum & Chriſtianum de Monte præ libati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

IDEM

100

Vnio ordinis & congregationis fratrum ſeruorum Beatæ Mariæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Pro noſtri muneris officio & charitate paterna, qua omnes religioſorum ordines proſequimur, quæcunque ad illorum ſtatum, ſalutaremque tranquillitatem pertinere arbitramur, ea prouidere, & adiuuante Domino recte conſtituere conamur. Inter eos autem, Ordinem beatæ Mariæ Seruorum animaduertimus, cuius profeſſores, ex quo ipſe primum inſtitutus eſt, per complures annos eiſdem legibus & inſtitutis omnes viuentes, vna tantum familia contenti, ab vno quoque Priore Generali regebantur. Poſtea vero iis (vt in rebus humanis euenire ſolet) paulatim ab inſtituto regularis obſeruantiæ defluentibus, quidam ex his cupientes primi inſtituti diſciplinam colere, arctioremque vitam ducere, ſe a reliquis eiuſdem Ordinis ſegregarunt, & Sedis Apoſtolicæ indulto ſuffulti, creato ſibi Vicario generali, cui ſubeſſent, nouam familiam conſtituerunt, eamque congregationem beatæ Mariæ Seruorum nominauerunt. Sed (pro dolor) ſucceſſu temporis hæc ipſa congregatio vſque adeo a regulari obſeruantia prolapſa eſt, vt ab illis ipſis, qui Ordinis Seruorum primi inſtituti nomen retinuerunt, parum vel nihil differre videantur. Quamobrem vt omnes & ſinguli tam Ordinis quam Congregationis profeſſores ad regularem obſeruantiam reuocentur, & quaſi renouentur, commodiuſque inſuper gubernentur, vtque qui vnum Religionis induunt habitum, hi ſub vna eademque regula, vniuſque profeſsionis voto viuentes, in obſeruantiam canonicæ Religionis vniformes reperiantur, Noſque ab vno tantum Generali ſuperiore, non autem a duobus, de morum reformatione, rationem facilius exigere valeamus: quæ omnia commodius fieri poſſe arbitrati ſumus, ſi eos ab inuicem diſiunctos, in vnum idemque corpus coniungentes, in vnam eandemque familiam, ſub eadem diſciplina, regularique obſeruantia, & vno duntaxat capite viuentem redigeremus. Quare de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine prædictum Congregationis nomen, & Vicariatus officium ſupprimimus, extinguimus, & penitus abolemus, ac modernum Vicarium generalem ab eius officio abſoluimus, omneſque & ſingulas dictæ congregationis domos, conuentus & fratres vni Priori Generali Ordinis, veluti ſupremo ipſius Religionis, & Ordinis capiti, ſupremamque in eodem Ordine poteſtatem & auctoritatem habenti, prout regularia ipſius Ordinis inſtituta ſibi concedunt, perpetuo ſubeſſe, & ei in omnibus parere volumus & mandamus, ac etiam Prioribus cuiuslibet prouinciæ, in qua ipſæ domus & conuentus conſiſtunt, ſubiicimus, & ſubiecta eſſe decernimus, prout aliæ domus & conuentus dicti Ordinis ſiue Religionis ſubiciuntur: ita vt vna deinceps vniuſmodi obedientia, obſeruantia, & diſciplina regularis, vnum nomen Ordinis beatæ Mariæ Seruorum omnibus commune ſit, omnes vni Generali & Prouincialibus pareant, omnes, ad quos id pertinet, ſimul ad Capitula generalia & prouincialia conueniant, vocemque actiuam & paſsiuam habeant in eiſdem. Proinde reuocamus & deinceps inualida cenſemus omnia, & quæcunque ſtatuta, conſuetudines, conuentiones, concordias, & alia pacta etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, & quauis alia firmitate munita, necnon omnia, & quæcunque priuilegia, exemptiones, diſpenſationes, & indulta congregationis huiuſmodi, etiam pro bono pacis, & conſeruotione Religionis edita & conceſſa, ac etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine confirmata, multiplicatiſque vicibus innouata, extenſa & moderata, quatenus præſentium effectum & executionem differre poſſent, vel quomodolibet impedire, quorum omnium tenores, æque atque ad verbum infererentur præſentibus, haberi volumus pro expreſsis. Decernentes prædicta omnia firma & inuiolata fore, necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Priori Generali, ac vniuerſis & ſingulis dictæ congregationis, cæteriſque fratribus prædicti Ordinis beatæ Mariæ Seruorum per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt præſentes literas humiliter recipiant, & quæcunque in ipſis continentur, alia deſuper a vobis non expectata iuſsione, mentiſue noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſe obedire procurent. Quin etiam ipſi Priori Generali præcipimus, vt eaſdem præſentes, ac quicquid pro earum executione ſtatuetur & decernetur, in omnibus domibus & locis virorum & mulierum, necnon ab omnibus fratribus, & ſororibus

gibus inuiolate faciat per ſe, vel alium, ſeu alios obſeruari. Quoſcunque contradictores & rebelles ac etiam proteſtantes, & reclamantes, eiſque auxilium, conſilium, & fauorem publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio, præſtantes, tam eccleſiaſticos quam laicos, cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, cæteraque iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus piæ memo. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri, de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, quodque aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, vt præſentium exempla, etiam impreſſa, dicti Prioris, vel Prælati Eccleſiaſtici, eiuſue curiæ ſigillo, & notarij publici manu obſignata eandem illam prorſus fidem vbique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſsionis, extinctionis, abolitionis, abſolutionis, voluntatis, mandati, ſubiectionis, decreti, reuocationis, & præcepti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Tertio Nonas Maij, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Ca. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Publicata iuſſu Sanctiſsimi D. N. per Reuerendiſs. Dominum Odoardum Epiſcopum Cæſenatenſem, in Capitulo Generali, in Monaſterio Ceſennæ, Die tertiadecima menſis Maij, celebrato. & executioni mandata per Reuerendiſs. Patrem Generalem Fratrem Stephanum Bonuccium de Aretio ſacræ Theologiæ profeſſorem.

IDEM

101

Impoſitio ſex decimarum ſuper fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis Italiæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Chriſtiana Reſpub. quo redacta ſit, quantiſque incommodis conflictetur, omnibus perſpicuum eſſe non ambigimus quando inter maximos ampliſsimorum regnorum tumultus ab impiis hominibus cõtra proprios Principes iam diu (peccatis noſtris facientibus) concitatos, cruentaſque paſſim cædes ſæuiſsimus Turcarum Tyrannus, intelligens ſummos Reges inteſtino bello implicatos, atque confectos, ingentes exercitus cogit, potentiſsimam claſſem inſtruit, vt quas ſibi in arcano inſtituit Chriſtianorum partes improuiſo adoriatur, infixamque expleat feritatem. Nam etſi opprimendi Cypri cauſa fama vagatur, & id Venetis indixerit, ipſique alioqui hoc coniicientes ad defendendum bellum Cyprium egregias numeroſaſque eo militum manus claſſe traiicere maturant, quibus & nos iam pecunia ſuccurrimus, & quibus poſſumus rebus neceſſariis ſubuenire conamur, certum tamen non ſcimus ciuſne ſit ille conſilij propius accedere, atque inuiſe ſibi Italiæ portus idoneos opprimere, vt itinere patefacto in reliquam Italiam, & alias fidelium prouincias pro libito irrumpere poſſit. Quare prouiſa quoquo verſus omnia ſint neceſſe habentes, vt quacunque illius furor irruerit, potentibus armis reprimatur. Hoc cum vbique factum iri vehementer expetimus, & quæ poſſamus auxilia cuique egenti impertimur, tum etiam a nobis illud ſedulo curandum eſt, vt omnes oræ maritimæ muniantur, præſidia diſponantur, noui equitum, peditumque delectus primo quoque tempore habeantur. Sed immenſi ſumptus quos Principibus Chriſtianis pro ſua & fidei defenſione laborantibus, vbi res tulit, ſuggeſsimus, & pro exercitu quem ſuperiore anno in Galliam contra hæreticos miſimus, ac pro tutela Auenionis, Comitatuſque noſtri Venuſini, tamdiu ſuppeditauimus, & nunc ad tenendas ibi alias nouas, quas imminentibus quotidie magis dictorum hæreticorum periculis proxime decreuimus, militum copias, amplius facere compellimur. Aliæ item diuerſorum generum calamitates vſque eo temporalem Rom. Eccl. ſtatum affixerunt, ita Cameram Apoſtolicam ordinario prouentu exinaniuerunt, vt ſi repente vis aliqua ingruerit, ad eam propulſandam neceſſaria manifeſto ſint defutura. His omnium anguſtiis & difficultatibus circumuenti & obſeſſi, omnia prius conari decreuimus, quam ſubditos noſtros aliis oneribus & miſeriis nimium affectos, grauioris ponderis acceſsione vexare. Quare habita pro rei grauitate cum fratribus noſtris deliberatione matura, ad peculium Eccleſiæ (cuius cauſa vt maxime agitur) de neceſsitate conuerſi, Indicimus & imponimus ſex integras Decimas omnium & quorumcunque fructuum, redditurum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum quotidianarum, & emolumentorum ordinariorum, & extraordinariorum, omnium & quarumcunque eccleſiarum, Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium, necnon Monaſteriorum, & Conuentuum, ac etiam Menſarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, Epiſcopalium, Abbatialium, Capitularium, & Conuentualium, Prioratuum quoque, Præpoſiturarum, Præceptoriarum, Canonicatuum, Præbendarum, Dignitatum, Perſonatuum, Adminiſtrationum, & Officiorum, cæterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura, ſecularium, ac ſancti Benedicti, S. Auguſtini, Cluniacenſis, Ciſtercienſis, Præmonſtratenſis, S. Baſilij, Humiliatorum, Sylueſtrinorum, & (qui proprietates, redditusque certos ex priuilegio, vel alias poſſident) Mendicantium, ac quorumcunque aliorum ordinum vtriuſque ſexus, necnon Congregationum regularium, & præterea Hoſpitalium, etiam pauperum hoſpitalitatem non exercentium, ſeu bona & redditus vltra infirmorum neceſsitates, & alia pro quibus inſtituta ſunt, pia officia exercenda poſſidentium, necnon Beatæ Mariæ Theutonicorum, Sancti Lazari de Altopaſſu, Templi Dominici, & aliarum Militiarum (Hoſpitalis Sancti Io. Hieroſolymi-

ani, quæ pro ſui tutela contra dictos Turcas, & alios infideles alienis auxiliis continuo eget, dumtaxat excepta) in omni Italia, præter dominium prædictorum Venetorum (cuius clerum vniuerſum cauſa huiuſmodi expeditionis in Turcas iam onerauimus) conſiſtentium, ſecundum verum annuum valorem fructuum, redditutum, prouentuum, & aliorum prædictorum: Ac etiam indicimus, & imponimus ſex alias Decimas omnium & quarumcunque penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, & diſtributionibus ſupradictis aſsignatarum, & aſsignandarum percipiendas, exigendas, & leuandas ab omnibus & quibuſcunque Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, Patriarchis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, ac cæteris cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, & conditionis perſonis prædicta quocunque iure, & titulo obtinentibus, & obtenturis, necnon Oeconomis, & adminiſtratoribus perpetuis & temporalibus, vſufructuariis, ac fructus, penſiones, res & alia huiuſmodi iura ex quacunque cauſa ſibi apoſtolica auctoritate in toto, vel in parte reſeruata habentibus, & habituris, ſecularibus, & regularibus Ordinum, Congregationum, Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum, Necnon ab ipſis eccleſiis, capitulis, conuentibus, ordinibus, congregationibus, collegiis, hoſpitalibus, militiis, menſis, maſsis, & locis, quocunque priuilegio, & exemptione reali, perſonali, & mixta, antiqua, & immemorali, pacifica, & continua ſuffultis. Quos omnes ad hoc efficaciter obligatos pro vna intra proximum diem feſtum Sancti Michaelis Archangeli, qui menſe Septembri incidit, & pro alia intra eundem feſtum Anni proxime futuri, & pro tertia partibus æqualibus intra illum ipſum diem feſtum conſequentis protinus Anni, Cameræ prædictæ, & illius procuratoribus ad id conſtituendis omnino volumus perſoluiſſe. Quicunque vero decimas huiuſmodi nullo modo, vel non integre ſcienter, aut non ſecundum verum annuum valorem fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum, & emolumentorum, ſiue non in terminis conſtituendis exhibuerint, ſeu in illorum exhibitione malitiam commiſerint, ſiue fraudem, Eccleſiarum Antiſtites ſuſpendimus a diuinis, Capitula vero, Conuentus, & Collegia quæcunque Eccleſiæ interdicto ſupponimus, ac ſingulares perſonas Antiſtite inferiores excommunicationis ſententia innodamus. Cæterum ad prædictas Decimas conſequendas, præcipimus etiam omnibus conductoribus, cenſuariis, & locatoribus proprietatum, fructuum, rerum, & iurium prædictorum, etiam huiuſmodi penſionibus oneratorum, vt vtraſque Decimas nomine Dominorum, & penſionariorum ad computum ſuæ quiſque locationis, omnibus vero poſſeſſoribus, vſufructuariis, & aliis penſiones ſoluere debentibus, vt ipſi etiam Decimas penſionum huiuſmodi nomine penſionariorum Cameræ, & Procuratoribus prædictis integre perſoluant. Decernentes Decimas fructuum, reddituum, prouentuum, & aliorum iurium prædictorum ſecundum communem illorum æſtimationem arbitrandas, alias vero penſionum Decimas ad rationem Decem pro Centenario præſtari debere, & ſecundum ea prædictos omnes inſolidum cogendos eſſe, ipſarumque Decimarum procuratores a quibus libuerit integre exigendi optionem, facultatemque habere, Neque vllas omnino immunitates, & exemptiones, etiam ex cauſa reſignationis, ceſsionis, iuris, concordiæ, conuentionis, aut quacunque alia graui & oneroſa occaſione, quocunque modo conceſſas, & interim concedendas, integram ſolutionem huiuſmodi minuere, vel impedire, neque poſſeſſores, vſufructuarios, aut alios penſiones huiuſmodi ſoluere debentes, etiam ſi ipſi iuri & actioni petendæ vel retinendæ portionis, & ratæ partis penſionarios contingentis iureiurando renunciauerint, & illam libere donauerint, & facultati repetendi renuntiauerint, atque ex forma dictæ Cameræ ampliſsima cauerint, modo aliquo obligari, nec ad id pro dicto tempore conſtringi poſſe. Omnes vero confeſſiones, & quietantias receptionis Decimarum a Procuratoribus, & miniſtris Cameræ prædictæ tam conductoribus, cenſuariis, & locatoribus nomine ſuorum principalium quam etiam ipſis, necnon poſſeſſoribus vſufructuariis, & aliis penſiones ſoluere debentibus, nomine penſionariorum faciendas, perinde valere, atque in iudicio & extra illud vbique locorum fidem facere, ac ſi ipſiſmet principalibus, & penſionariis præſentibus, & ſoluentibus factæ, & exhibitæ fuiſſent. Conductores autem, qui pretium locationis dominis legitime anticipauerint locationem ſuam huiuſmodi, quam ad hoc prorogamus vſque ad integram ſatisfactionem, vt prius etiam adueniente ſucceſſore continuare debere, ſicque per quoſcunque Iudices ordinarios, & delegatos etiã cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & diffiniri debere. Necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Vt autem omnia ſupradicta, ſicut cauſa vrgens poſtulat, diligenter & fideliter exequantur, Dilectum filium noſtrum Aloyſium tituli Sancti Clementis Presbyterum Cardinalem Cornelium nuncupatum, Camerarium noſtrum, cuius integritas & experientia iam pridem nobis perſpecta eſt, Generalem omnium Decimarum prædictarum Collectorem in vniuerſa Italia, cum omnibus & quibuſcũq; priuilegiis, iuriſdictionibus, & iuribus, quæ omnes alij antehac huiuſmodi Collectores habuerunt, auctoritate prædicta tenore præſentiũ conſtituimus & ordinamus, eiq; plenã, liberã, & abſolutã poteſtatẽ, facultatẽ, & auctoritatẽ tribuimus, omnes ipſas Decimas Cameræ prædictæ nomine vbiq; procurandi, prędictos omnes tam coniunctim quã diuiſim ad integrã illarum ſolutionẽ, vti prædictum eſt, faciendam, etiam per edictũ locis publicis affigendum, monendi, & requirendi, non parẽtes, fraudantes, & cæteros cõtumaces in cenſuras & pœnas prædictas incidiſſe declarãdi, proprietates, res, fructus, & alia bona ipſorum etiam manu regia apprehendẽdi, & vſque ad condignam ſatisfactionẽ retinendi, contradictores, & perturbatores, moleſtatores, & rebelles quoſcunque, eiſque auxilium, conſilium vel fauorem, publice vel occulte quouis quæſito colore præſtantes, cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis fuerint, prædictis alijſque cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, necnon pecuniariis, ceteriſque iuris & facti remediis opportunis compellendi, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauandi, dignitatibus, beneficiis, & officiis omnibus priuandi & amouendi, & ad futura inhabiles faciendi, interdictum eccleſiaſticum apponendi, auxiliumque brachii ſecularis quandocunque opus fuerit inuocandi, Ad ſanitatem vero reuerſos, qui debite ſatisfecerint, ab omnibus cenſuris & pœnis ſupradictis in forma eccleſiæ conſueta abſoluendi, ſuper irregularitate forſan incurſa diſpenſandi, & ad priſtinum ſtatum omnino reſtituendi. Præterea collectores & ſubcollectores fide & facultatibus idoneos in omnibus ciuitatibus, terris, & prouinciis, Italiæ prædictæ quotquot viderit expedire, cum ſimili aut limitata, non tamen abſoluendi poteſtate conſtituendi, eumque vel eos arbitrio ſuo reuocandi, negligentes & moroſos remouendi, ac alium ſeu alios ſurrogandi, quotieſcunque ei videbitur: In delinquentes & ſuſpe-

& ſuſpectos per ſe vel alium ſeu alios, etiam ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicii inquirẽdi, & meritis pœnis puniendi, modos & formas in prædictis ſeruandis præſcribendi, dubia quæcunque in præmiſſis forte oritura decrarandi, & prorſus omnia & quæcunque circa ea neceſſaria & opportuna faciendi, ſtatuendi, & exequendi, etiam ſi talia forent quæ mandatum exigerent magis ſpeciale, quam præſentibus eſt expreſſum. Non obſtantibus fe. re. Bonifacii Papæ VIII. de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis apoſtolicis conſtitutionibus, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, ordinum, congregationum, hoſpitalium, militiarum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis. Quodque prælatis & perſonis prædictis, eorumque eccleſiis & locis vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto, necnon perſonis, earumque nominibus & cognominibus, eccleſiis, monaſteriis, ordinibus, & locis huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus illis in genere & in ſpecie quomodocunque conceſsis, confirmatis, & innouatis, etiam ſolutiones decimarum aliter quam ſecundum antiquam taxam, & niſi in vniuerſali decimarum per orbem impoſitione fieri prohibentibus, necnon promiſsionibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis, & cautelis in aſsignatione prædictarum penſionum factis, quibus per impoſitionem decimarum huiuſmodi penſionum neminem teneri, neque eas quoad præmiſſa contra quemquam locum habere declaramus, aliiſque indulgentiis & literis apoſtolicis, generalibus & ſpecialibus, cuiuſcunque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. quæ omnia contra præmiſſa nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari, necnon aliis huiuſmodi impoſitionibus & conceſsionibus ad tempus nondum elapſum per nos factis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. In percipiendis autem decimis prædictis conſtitutionem piæ me. Clementis Papæ V in Concilio Viennen. editam, quod decimæ ad monetam currentem communiter leuari, nec calices, libri, cæteraque eccleſiarum ornamenta diuino cultui dicata, ex cauſa pignoris capi, recipi, vel diſtrahi, aut alias quomodolibet occupari debeant, vbique volumus obſeruari. Quin etiam præcipimus, ne quiſquam etiam plura quanticunque valoris beneficia eccleſiaſtica, ſeu plures penſiones, aut fructus, ſeu talia mixtim obtinens, pro litera & ſigillo quietantiæ vniuerſalis, ſi illam habere voluerit, vltra vnum carlenum conficientem quatrenos triginta ſeptem huius monetæ ſoluere teneatur, nec ad aliud onus etiam prætextu Cambii vſpiam compellatur. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes literas quocumque illis opus erit perferre, etiam volumus vt illarum exemplis etiam impreſsis, & notarii publici manu, ac Aloyſii Cardinalis & Camerarii prædicti, aut alterius collectoris ſeu prælati eccleſiaſtici, eiuſue curiæ ſigillo obſignatis eadem prorſus fides in iudicio & extra illud vbique locorum adhibeatur, quæ illis ipſis adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, impoſitionis, voluntatis, ſuſpenſionis, ſuppoſitionis, innodationis, præcepti, decreti, prorogationis, conſtitutionis, ordinationis, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, pridie idus Maii, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione tertiadecima, die vero tertiadecima menſis Iunii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Io. Lateranenſis & S. Petri, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem Andream Rogerium prædicti S. D. N. Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Magiſter Curſorum.

IDEM

102

Reuocantur bannimenta in fauorem bannitorum ſtatus eccleſiaſtici, & conceditur facultas Aloyſio Cardinali Camerario, Monti de Valentibus almæ vrbis Gubernatori, Bartholomæo Buſſotto Theſaurario generali, cum interuentu Herculis Seueroli Procuratoris Fiſci, moderandi pœnas, abſoluendi, ad patriam, honores, famam, ac beneficia eccleſiaſtica reſtituendi, habilitandi, & componendi.

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam. Licet primum, & præcipuum eccleſiæ fundamentum exiſtat vnigenitus Dei filius, referente etiam apoſtolo, quia fundamentum poſitum eſt, præter quod aliud poni non poteſt, quod eſt Chriſtus Ieſus, ſecundum tamen, & ſecundarium eccleſiæ fundamentum exiſtit beatiſsimus Apoſtolus Petrus, ad quem veritas ait, Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiam meam, qui ſicut a Chriſto petra dictus eſt Petrus, ita etiam a Chriſto capite vocatus eſt caput, ipſo ſibi dicente, Tu vocaberis Cephas, vt per hoc vniuerſi fideles agnoſcerent, quod ipſi tanquam fundamento & capiti, vniuerſalis eſt eccleſiæ cura ſpecialiter demandata. Mirum ergo nemini videri debet, ſi nos, qui meritis licet imparibus, locum eius in apoſtolica ſede tenemus, de ſingulis chriſtifidelibus, qui ſub Eccleſiæ nomine referuntur, ita ſollicite, & anxie cogitamus, vt dum illos aliquibus premi anguſtiis conſpicimus pro illarum releuatione ſpiritualia ſæpiſsime, quandoque vero & temporalia requirimus auxilia. Ac quoniam, vt in temporalibus plurimum ſolet, in illis humani fallitur incertitudo iudicii, aliqua ſalubriora cenſentes, ea quæ prius probaueramus, reiicimus, idque & ſi ſemper a nobis, tamen præcipue his temporibus agnoſcimus inceſſanter eſſe faciendum, dum in omnibus

tenebrarum hinnc partibus diabolicæ præuaricationis miniſtros in ipſius Petri nauicula videmus inſurrexiſſe, inconſutilemque Chriſti tunicam ſcindere moliri, ac iuxta prophetæ ſententiam, ſicut caupones aquam vino commiſcentes tendere arcus, ac parare ſagittas in pharetra, vt ſagittent in obſcuro rectos corde, adeo vt intrepide aſſerere poſsimus Apoſtoli adimpletam eſſe ſententiam dicentem, Nouiſsimis temporibus diſcedent quidam a fide attendentes ſpiritibus erroris, & doctrinis dæmoniorum in hypocriſi loquentium mendacium, & cauteriatam retinentes conſcientiam, habentes quidem ſpeciem pietatis, virtutem autem eius penitus abnegantes, & hos deuita. Hec accedit ingens ille Turcarum impetus, qui præterea in Inſula Meliuitana facta perſecutione, ac in Pannonia nouiſsimis diebus depopulatis agris, ingentique vtrobique chriſtianorum cæde habita non contentus, ingentem adhuc Triremium claſſem præparare auditur, qua chriſtianorum fines inuadat, eoſque calamitatibus innumeris affligat. Quibus quidem nos incommodis prout tenemur occurrere ſatagentes, necnon poſt a Deo optimo maximo imploratum præſidium ad humanum quoque auxilium deuenire volentes, conſiderante ſque ad hoc bellum peragendum plus maritimum quam terreſtre nobis eſſe comparandum exercitum, qui etiam haberi nullo modo poterat, niſi multorum Remigum opera, qui illum nauigiis, quo opus eſſet, adueheret, nobis præſto eſſet, vt facilius Remiges huiuſmodi haberi poſſent, diuerſis bannimentis, & proclamatibus in prouinciis, & ciuitatibus, nobis & apoſtolicæ ſedi ſubiectis, per dilectos filios earum Gubernatores, & Præſides factis, omnibus bannitis, & capitaliter condemnatis, ſignificandum duximus. Quod ſi quis ipſorum bannitorum vnum vel plures iuxta eorum facultatem Remiges, qui inſeruirent claſsi Triremium chriſtianorum, exhiberet, a ſententiis & condemnationibus contra eos liberati, & abſoluti cenſerentur, ſeu abſolui, & liberari poſſent, ſub certis modo, & forma, prout latius in dictis proclamationibus continetur. Attendentes nihilominus id eo pacto non facile expediri poſſe, tum ex eo quia prædicti banniti & condemnati homines ad id aptos minime præſtare valent, tum etiam quia, ſi opus eſſet, non vſquequaque nobis cautum foret, quod prædicti Remiges ad id pro anno ſequenti inſeruirent, pro faciliori præmiſſorum executione magis expedire duximus ſententias & condemnationes ipſas in pecuniarias pœnas ſiue mulctas cõmutare, quibus pecuniis homines aptos ad remigandum in locis maritimis, etiam extra ſtatum noſtrum cõducere valeremus. Nos igitur bannimentorum & proclamationum ac indultorum nuper per nos in fauorem ipſorum bannitorũ (vt præmittitur) editorum & conceſſorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illaque exprimi & inſeri poſſe decernentes, Motu proprio, ac ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, bannimenta, & proclamationes, ac indulta, aliaque præmiſſa harum ſerie penitus & omnino caſſamus, & annullamus, nullaque & inualida, ac nullius roboris, & efficaciæ fore declaramus: Necnon Dilecto filio noſtro Aloyſio tituli Sancti Clementis preſbytero Cardinali Cornelio nuncupato S. R. E. Camerario, ac dilectis filiis Magiſtro Monti de Valentibus notario noſtro, ac almæ vrbis Gubernatori, & Vicecamerario, ac Bartholomæo Buſſotto noſtro & Cameræ apoſtolicæ Theſaurario generali, vt cum interuentu dilecti etiam filii Herculis Seueroli fiſci noſtri procuratoris pœnas & condemnationes etiam capitales pro quibuſuis homicidiis, & aliis, enormibus & quantumuis grauibus delictis & criminibus etiam reiteratis, etiam ſi plura banna in vnius, vel plurium perſonis illata fuerint (Hereſis, læſæ maieſtatis diuinæ vel humanæ, aſſaſsinii, & delictis in eccleſiis perpetratis, falſæ monetæ, ac Parricidii duntaxat exceptis) latas, & inflictas, in pœnas & mulctas pecuniarias pro delictorum, & perſonarum qualitate moderandas pro his, qui infra tres menſes a data præſentium concordauerint, Aloyſius Cardinalis & Camerarius, & alii prænominati poſsint & valeant ipſos condemnatos, & quo ad clericos, & alios in ſacris ordinibus conſtitutos homicidas videlicet, eos tantum, qui non ex propoſito, ſed caſu, vel vim vi repellendo vt ſe a morte defenderent, ab excommunicationis, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis etiam corporis afflictiuis & vltimi ſupplicii, in vtroque foro abſoluere & liberare, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam, contra ipſos præmiſſorum occaſione quomodolibet inſurgentem ab eis penitus abolere, ipſoſque in priſtinum, ac eum, in quo ante præmiſſa erant ſtatum, honores, famam, & dignitates, ſingulaque priuilegia, quibus antea fruebantur, & gaudebant, ad patriam (ſi pacem ab hæredibus interfectorum, ſeu alias a partibus offenſis reportauerint) illos vero, qui pacem, vt præmittitur, non habuerint, ſeruata exilio a loco ſeu locis perpetrati delicti, per quinquaginta milliaria, aut minus ad Aloyoſii Cardinalis, & aliorum prædictorum arbitrium, donec pacem habuerint, ac ad bona quæcunque reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare: Necnon cum eis, qui clericali charactere alias rite inſigniti fuerint, & ad ſacros ordines promoti, quod præmiſsis non obſtantibus charactere, & ordinibus prædictis vti, aut qui ad illos promoueri voluerint, promoueri poſſint, necnon quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, etiam ſi Canonicatus, & præbendæ ac dignitates, etiam poſt põtificales maiores in Cathedralibus, ſeu Metropolitanis, aut principales in Collegiatis Eccleſiis, & elect. ſibi in poſterum conferenda recipere, & quoad vixerint retinere, libere & licite poſsint, & valeant, diſpenſare, ac quibuſuis iudicibus, & perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, ne ipſos Bannitos, ſeu eorum aliquem ratione delictorum, de quibus concordauerint, directe, vel indirecte quouis quæſito colore, vel ingenio in perſona, vel rebus moleſtare, perturbare, vel inquietare præſumant, diſtrictius inhibere, plenam, liberam, ac omnimodam poteſtatem, & facultatem, per præſentes concedimus, & elargimur: Necnon abſolutiones, liberationes, aliaque præmiſſa, & quicquid per dictum Aloyſium Cardinalem, alioſq; præfatos ſuper præmiſsis actum, geſtumue fuerit, rata, grata, & firma perpetuo habemus, illaque apoſtolici muniminis firmitate ſubſiſtere, literiſque patentibus manu Aloyſii Cardinalis, & aliorum ſupranominatorum, & ſigillo prædicti Cardinalis Camerarii ſubſignatis, & abſque præſentium inſertione plenam fidem adhiberi, ipſiſque Bannitis, & condemnatis, ac ſi eſſent literæ ſub plumbo, vel ſub annulo piſcatoris, vel manu noſtra ſignatæ, ſuffragari decernimus. Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac eccleſiarum in quibus beneficia, ſeu Canonicatus, & præbendæ, aut dignitates huiuſmodi erunt, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis [illegible] alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon quibuſuis

literis

literis apoſtolicis, & præſertim fel. rec. Pauli IV. & Pii etiam IV. ac etiam noſtris & quorumcunque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra homicidas, & bannitos huiuſmodi ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſsis, quibus omnibus & ſingulis (illorum tenores præſentibus pro plene & ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod pecuniæ per prædictos bannitos ex dicta cauſa ſoluendæ penes depoſitarium per ipſum Theſaurarium deputandum ad effectum præmiſſum deponantur. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo piſcatoris, die ſecunda Iunii milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Die ſeptima Iunii milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, hæ literæ apoſtolicæ admiſſæ & regiſtratæ fuere de mandato ſupradictorum Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. mei Aloyſii Cardinalis Camerarii & Reuerendorum Dominorum Montis de Valentibus almæ vrbis Gubernatoris Vicecamerarii, & Bartholomæi Buſſotti Theſaurarii apoſtolici generalis Iudicum, vt præfertur, ſpecialiter deputatorum, libro primo ſignaturarum eiuſdem S. D. N. Papæ apud me infraſcriptum Cameræ apoſtolicæ Notarium fol. 44.

Andreas Martini.

IDEM

103

Vt Mandata quæ in forma Significauit, pro rerum ſubtractarum ſeu illas ſubtrahentium reſtitutione fiunt, ad eorum quorum intereſt duntaxat inſtantiam expediantur.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa V. volens ſuper expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma Significauit, pro rerum ſubtractarum aut deperditarum reſtitutione, ſeu illarum, & illas ſubtrahentium reuelatione, modum & formam ſtatuere (manente in aliis reformatione officii Correctoris literarum contradictarum a Sanctitate ſua edita) præſenti, quod perpetuo obſeruari vult, ſcripto ordinat, vt mandata pro reſtitutione, ſeu reuelatione huiuſmodi, dentur (modo ſuper illis ſupplicationes in præſentia ſuæ Sanctitatis ſignatæ fuerint) ad eorum duntaxat inſtantiam, quorum ciuiliter intereſt. Quæ ſupplicationes rem ipſam de qua agitur, reique valorem, nominatim & ſpecifice exprimãt, niſi forte ſint pro eccleſiis, locis piis, communitatibus, vniuerſitatibus, collegiis, aut vniuerſalibus ſucceſſoribus; quos verisimile eſt certam rerum notitiam non habere, tunc etenim hac ipſa perſonarum qualitate expreſſa, ita demum ferri poterit quædam in genere deſignatio rerum, ſi deſignatio neque nimis vaga, & incerta, atque adeo inueriſimilis ſit, & tamen oſtendat res ipſas (id quod præcipue in omnibus attendendum eſt) minime vulgares exiſtere. Committantur autẽ Epiſcopo ordinario loci, vel eius Vicario in ſpiritualibus generali ſub hac forma verborum, quæ eſt ex Concilio Tridentino, videlicet. Si cauſa diligenter & magna maturitate per ipſum examinata, pro rei, loci, temporis, & perſonæ qualitatibus, ſibi pro ſua conſcientia videbitur expedire. Decernens irritum &c.

Placet, publicetur & deſcribatur. M.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, die vero Martis vigeſima ſeptima menſis Iunii, Pontificatus prælibati S. D. N. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Quinto.

Io. Lomellinus Cuſtos.

IDEM

104

Reuocatio priuilegiorum, conſuetudinum, & ſtatutorum præſtandi, ſeu recipiendi fructus, diſtributiones, ſeu dulciaria.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Durum nimis, & incommodum arbitramur, quod eccleſiarum miniſtri in iis quæ ad ipſorum ſuſtentationem ſuppeditant, diſpendia patiantur. Quocirca cum hanc ad rem, ſimulque prohibendam ab Eccleſia Dei auaritiæ prauitatem, editas ante hac ſanctiones minime ſatis eſſe intelligimus, nouæ conſtitutionis ſubſidio cogimur prouidere. Cum itaque alias ex plurium Eccleſiarum Cathedralium & Collegiatarum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligeretur, vt in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia prouiſione, ſiue admiſsione ad poſſeſsionem alicuius Cathedralis Eccleſiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum vel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſsiones, compenſationeſue illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Eccleſiis dicuntur turnorum lucra, interponerentur, licet Sancta Synodus Tridentina hæc deteſtata mandauerit Epiſcopis, vt quæcunque huiuſmodi quę in vſus pios nõ conuerterentur, atq; ingreſſus eos qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem haberent, fieri non permitterent, ipſique diligenter de eorũ conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcerent, & illis tantum quas probarent exceptis, reliquas vt prauas & ſcandaloſas reiicerent, eos vero qui aduerſus prædicta quauis ratione commiſiſſent, pœnis contra ſimoniacos editis teneri decreuerit: multorum tamen indomita cupiditate tam prædicta, quam alia ad beneficium, & commodum ipſorum miniſtrorum edita, aut omnino contemnuntur, aut in varios ſenſus traducta perperam eluduntur. Quare nos pro diuini cultus exercitio, ſimulque euocatorum ad illum auxilio plenius, euidentiuſque conſulendum fore

ſati, reuocamus & abolemus omnia & quæcunque priuilegia, conſuetudines, & ſtatuta quarumcunque Eccleſiarum Cathedralium & Metropolitanarum, ac maiorum, necnon collegiatarum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica aut alio quouis præſidio munita, ac etiam ſupra hominum memoriam, & longiſsimo ac quantocunque tempore etiam continuo obſeruata, ſiue pro perſoluendis Eccleſiarum, vel Prælatorum debitis, ſiue pro ſupportandis illorum oneribus, ſiue aliis etiam maioribus, maximis, & vrgentiſsimis cauſis conceſſa, & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extenſa, & moderata, quod vacantibus ipſarum eccleſiarum dignitatibus, canonicatibus, præbendis, portionibus, beneficiis, & officiis, fructus, ac etiam quotidianæ diſtributiones ex eis primo ab ipſa vacatione Anno, aut longiore, vel etiam breuiore tempore prouenturi, menſæ Epiſcopali, ſeu capitulari, alioue loco integre, vel partim remaneant, ſeu applicentur, aut in communes vſus cedant, ſeu inter alios canonicos & perſonas Eccleſiæ, ſeu Capituli diuidantur. Quodque nullus etiam apoſtolica auctoritate prouiſus in canonicum recipi, aut ad dignitatem, ſeu portionem, beneficium, vel officium admitti, vel alias in eius poſſeſsionem induci poſsit, niſi prius de obſeruandis huiuſmodi priuilegiis, conſuetudinibus, & ſtatutis iuramentum præſtiterit, & obtentæ illorum derogationi, ac fructuum, & diſtributionũ perceptioni renunciauerit, ſeu capitulo, & perſonis prædictis ceſſerit, ſeu (vt appellant) dulciaria, aut quid aliud præſtiterit. Quorum omnium tenores, cauſas, & effectus habemus præſentibus pro expreſsis, quibuſcunque illa concepta ſint formulis, necnon irritantibus, & aliis decretis roborata: Volentes ea omnia vires & effectum de cetero non habere. Præcipimus igitur & interdicimus omnibus Epiſcopis, Capitulis, Collegiis, & perſonis ad quos id pertinet, ne poſthac fructus, aut diſtributiones huiuſmodi, nec prorſus vllam eorum partem retineant, neue ipſorum ceſsionem, vel renunciationem, aut dulciaria, vel alia quomodocunque petant, vel exigant, aut quemquam ſiue ordinaria, ſiue apoſtolica auctoritate prouiſum, ad præſtandum huiuſmodi iuramentum inducant, aut illi prædicta non facienti poſſeſsionem impediant, vel remorentur. Quicunque contrafecerint, ſi eccleſiarum Antiſtes, tam diu a Pontificalis officii exercitio ſint ſuſpenſi, donec ſatisfactione præuia illis per ſedem apoſtolicam ſuſpenſio relaxetur: capitula vero, & collegia quæcunque eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto, ac ſingulares perſonæ in excommunicationis ſententiam incurrant, a qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam a Ro. Pont. abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes huiuſmodi præſtita iuramenta non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimo iurantes in huiuſmodi cenſuram incidere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus ſtatuimus, vt vbicunque huiuſmodi fructus, & diſtributiones fabricæ, vel ſacriſtiæ, aut alterius pii loci vſibus vltra ſemeſtre tempus reperiuntur conceſsi, horum duntaxat dimidia pars ipſi ſacriſtiæ, vel fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, decreto prædictæ ſynodi, ac etiam conſtitutione fe. re. Ioannis Papæ XXII. quæ incipit, Suſcepti, & aliis iuribus hac de re diſponentibus nihilominus alias in ſuo robore duraturis. Ceterum per prædicta non intendimus illis præiudicare capitulis, collegiis, menſis, aut perſonis fructus & diſtributiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem, ſiue poſſeſsionis apprehenſionem prouenientes ex ſtatuto, conſuetudine, vel priuilegio huiuſmodi percipientibus, vel retinentibus, quo minus ipſi illos interim vt antea exigere valeant & habere. Poſtremo volumus, vt præſentium exempla etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Prælati eccleſiaſtici, eiuſue Curiæ ſigillo obſignata eandem illam prorſus fidem vbique locorum in iudicio & extra illud faciant, quam facerent ipſæmet præſentes, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, præcepti, interdicti, decreti, ſtatuti, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, pridie Calen. Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione tertiadecima, die vero tertiadecima Iulii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac valuas Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis, & ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Antonium Clerici, Curſores apoſtolicos.

Stephanus de Olea Magiſter Curſorum.

IDEM

105

Declaratio auctoritatis, & iuriſdictionis Montis de Valentibus almæ vrbis Gubernatoris.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum apoſtolica ſedes quaſi lucerna ſuper candelabrum ſit conſtituta, ne ciuitas quæ ſupra montem poſita eſt, abſcondi poſſit: nos qui ei licet immeriti præſidemus, diligenti debemus cura ſatagere, vt non ſolum ita luceat lux noſtra coram hominibus, vt videntes opera noſtra glorificent patrem luminum a quo bona cuncta procedunt, verum etiam cæteri Chriſtifideles curæ noſtræ diuinitus commiſſi vbique locorum, ſed præcipue in alma vrbe noſtra exiſtentes, quos domini timor ad virtutes non allicit, iuris rigore perterriti greſſus ſuos in eiuſdem domini mandatorum via dirigendos impellantur. Quod vt magis votiue nobis ſuccedat, cum conditionis humanæ defectu omnia per nos ipſos exequi nequeamus, vices noſtras aliis committimus, qui ſciant, velint, & valeant mandata noſtra fideliter, & prudenter exequi,

ter exequi: quod profecto in dilecto filio magiſtro Monte de Valentibus vrbis prędictæ Gubernatore, notario, & familiari noſtro, nos comperiſſe fateri audemus. Hac ſane ratione allecti & adducti, facere nullo modo poſſumus, quin continue ei grauiſsima peragenda imponamus negotia, ad quorum executionem ipſi procedenti, ſi prout negotiorum grauitas exigit, pro illorum ſingulis peculiare eſſet aſsignandum voluntatis noſtræ teſtimonium, facile foret, vt voluntas noſtra non ea qua volumus celeritate executioni demandaretur. Volentes itaque præmiſsis ea adhibere remedia, ne vllo vnquam tempore ipſius Montis Gubernatoris auctoritati, & iuriſdictioni iniquorum calumniis derogari contingat, aut ipſe Montes Gubernator voluntati noſtræ exequendæ anhelans, illius occaſione moleſtetur, ſalubriter prouidere: Motu ſimili &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine volumus, & declaramus omnes, & ſingulas ſententias, decreta, bannimenta, proclamationes, aliaſque ipſius hactenus geſta, & in poſterum gerenda, & tam in ſcriptis quam alias, etiam ex ſui officij mera auctoritate, in quibus ipſe Montes Gubernator ex ordine noſtro hactenus proceſsiſſe atteſtatus fuerit, vel in poſterum procedere atteſtabitur, eam prorſus vim, & efficaciam, idemque robur obtinere, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, omneſque quos illa concernunt, ita & perinde afficere, ac ſi ea omnia de ſpeciali, & expreſſa commiſsione noſtra, de qua etiam per cedulam manu noſtra etiam motu proprio ſignatam conſtaret, emanaſſent, ipſiuſque Montis Gubernatoris aſſertioni abſque aliqua per ipſum exhibenda probatione ſtari, eumque merum mentis, & voluntatis noſtræ executorem ſuper ſic per eum vt præmittitur geſtis, tam in iudicio quam extra, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ſeu de eorum mandato per quoſcunque moleſtari, inquietari, aut perturbari ex quauis cauſa non poſſe. Interdicentes quibuſuis perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis, ac ordinis exiſtentibus, & quacunque dignitate, facultate, & auctoritate fulgentibus, & in præmiſsis tam de noſtro quam ſucceſſorum prædictorum mandato proceden. eundem Montem Gubernatorem ſuper præmiſsis, vel eorum aliquo moleſtandi, inquietandi, aut perturbandi, facultatem. Decernentes quoque prædictas, & deſuper conficiendas literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam vocari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie etiam ſub quacunque data per ipſum Montem eligenda reintegratas eſſe, vimque validi, & efficacis contractus inter nos & ſedem apoſtolicam, ac eundem Montem Gubernatorem initi ſortiri, ſicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque Iudices &c. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata &c. iudicari debere, irritũ quoque &c. decernimus. Non obſtantibus quibuſuis apoſtolicis, necnon ſynodalibus, & prouincialibus editis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac legibus, etiam municipalibus, & imperialibus, etiam in corpore iuris clauſis, ac dictæ vrbis, & quibuſuis alijs etiam iuramento vallatis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque &c. quibus omnibus &c. etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu proprio. M.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. & de declaratione ſtatuto mandato decreto reductione atteſtatione interdicto & aliis præmiſsis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem in forma gratioſa latiſsime exten. & cum opportuna, ſi videbitur, iudicum, & executorum deputatione, qui aſsiſtant, & præmiſſa obſeruari faciant ſub cenſuris &c. cum poteſtate citandi &c. inhibendi &c. aggrauandi &c. inuocato &c. ſecularis &c. & cum derogatione Bonifacianæ latiſsime exten. & quod prædicti Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtan. ſeu ſi videbitur literæ deſuper cum maiori præmiſſorum expreſsione expediri poſsint.

Fiat M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Quinto Id. Auguſti, Anno Quinto.

IDEM

106

Reductio ſex decimarum ad tres pro ordinibus Mendicantium iuxta antiquam taxam.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Ex ſuperno diſpoſitionis arbitrio, Romanus Pontifex, in ſupremo militantis Eccleſiæ culmine collocatus, ad hoc potiſsimum ſolicitudinis ſuæ neruos intendit, vt religionum omnium, præſertim ordinum fratrum mendicantium, qui ſub regulari obſeruantia, in eorum monaſteriis ſeu domibus gratum altiſsimo famulatum reddere intendunt, diſpendiis occurrat, & profectibus ſalubriter intendat, exemptioneſque & alias gratias, illis ſuarum virtutum, & laborum intuitu, per ſedem apoſtolicam conceſſas, a noxus præſeruet, ac alias officii ſui partes ſolerter impendat, ſtatuat, & ordinet, prout temporum neceſsitate, perſonarumque & rerum qualitate penſatis, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem, vt imminentibus neceſsitatibus, ad reprimendas vires, & impetu ſæuiſsimi Turcarum Tyranni ſubuenire poſſemus, Sex decimas integras omnium & quorumcunque fructuum, redituum, prouentuum, iurium, obuentionum, & emolumentorum ordinariorum, & extraordinariorum, omnium & quarumcunque eccleſiarum patriarchalium, cathedralium, & metropolitanarum, necnon monaſteriorum, & conuentuum, cæterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſecularium, ac Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini Ciſtercienſis, Cluniacenſis, Præmoſtratenſis, & qui proprietates, redditusque certos, ex priuilegio, vel alias poſsident, mendicantium, ac quorumcunque aliorum ordinum, vtriuſque ſexus, necnon congregationum regularium, & militiarum, ſecundum verum annuum valorem fructuum, redditumn, prouentuum, & aliorum prædictorum, ac etiam ſex alias decimas, omnium & quarumcunque penſionum annuarum, ſuper fructibus,

fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, & emolumentis ſupradictis aſsignatarum, percipiendas, exigendas, & leuandas, ab omnibus & quibuſcunque perſonis, ſecularibus ordinum, & congregationum prædictarũ in certis temporibus, & terminis, ac expreſsis ſolutionibus, ſoluendas, per quaſdam noſtras literas ſub datum Pridie idus Maii, Pontificatus noſtri Anno Quinto. Indiximus, & impoſuimus, Decernentes decimas huiuſmodi non ſecundum antiquam taxam, ſed ſecundum communem æſtimationem fructuum, reddituum, & prouentuum, & aliorum prædictorum: Alias vero penſionum decimas, ad rationem decem pro centenario, arbitrandas, ſoluendas, & præſtandas, & ſecundum ea prædictos omnes inſolidum cogendos eſſe, nec vllas, omnino immunitates, & exemptiones, ex cauſa reſignationis, & quacunque alia graui, & oneroſa occaſione, quocunque modo conceſſas, & interim cõcedendas illis ſuffragari, ſiue dictam integram ſolutionem, minuere, vel impedire, debere, prout in dictis literis plenius continetur. Nos autem conſiderantes indictionem, & impoſitionem ſex decimarum huiuſmodi, aliaque in dictis literis noſtris contenta, omnes fratres religioſos, & moniales ordinum mendicantium, illorumque domos, monaſteria, conuentus, eccleſias, loca, & bona quæcunque amplecti, quorum tamen alii nullos, aut admodum modicos, & paucos fructus retinent, ſiue habent, alii vero ex retroactis calamitoſis temporibus ita ære alieno grauati, ac in tali neceſsitate conſtituti exiſtunt, vt eiſdem religioſis, ſiue fratribus, & monialibus, ſolutio dictarum ſex decimarum impoſsibilis foret, cogitanteſque quod fratres religioſi, & moniales prædictæ, continuis orationibus quotidie pro fidei catholicæ, & illius vniuerſi populi chriſtiani conſeruatione, tuitione, & defenſione, apud dominum noſtrum Saluatorem Ieſum Chriſtum inſiſtunt, & orant, vt non minus orationibus, quam alii facto, & armis, contra dictum ſæuiſſimum Turcarum Tyrannum, & illius vires, & impetus immanes, pugnare videntur, ita vt merito aliqualiter, in aliis oneribus ſubleuandos eſſe videantur. Quapropter ipſos fratres religioſos, & moniales, eorumque ſingulos, ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, illoſque a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, (ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt) ad effectum præſentium duntaxat conſequendũ harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon veriores literarum aliarumque ſcripturarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, veſtigiis etiam prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum inhærendo, indictionem, & impoſitionem ſex decimarum huiuſmodi per nos vt præfertur factam, ad illarum medietatem videlicet tres decimas tantum, (quas non ſecundum communem æſtimationem fructuum, reddituum, & prouentuum, vel ad rationem decem pro centenario, ſed iuxta antiquam illorum taxam arbitrandas eſſe volumus) quoad dictorum ordinum mendicantium fratres, religioſos, & moniales, eorumque domos, conuentus, monaſteria, eccleſias, loca, & bona quæcunque tantum, apoſtolica auctoritate tenore præſentium reducimus, & moderamur, ipſaſque tres decimas iuxta dictam antiquam taxam, non autem ſecundum communem æſtimationem præſtari debere, nec fratres, religioſos, & moniales ipſos, vltra tres decimas huiuſmodi ſoluere teneri, eiſdem auctoritate, & tenore ſtatuimus, & ordinamus: Et inſuper volumus, quod monaſteria, domus, conuentus, aliaque loca, & bona eorundem ordinum mendicantium, necnon illorum fratres, religioſi, moniales, & perſonæ quæcunque, qui alias decimas in præteritum impoſitas ſoluere non conſueuerunt, ſub indictione, & impoſitione ſex decimarum huiuſmodi, nec præſentibus reductione, & moderatione, comprehendantur: Quinimo ipſos, & illa omnia ab onere ſolutionis, & impoſitionis ſex decimarum huiuſmodi auctoritate & tenore prædictis, penitus eximimus, & liberamus, ac illos, & illa immunes & liberos, ac immunia & libera reſpectiue eſſe, nec ad ſolutionem dictarum ſex decimarum teneri, neque fratres, religioſos, moniales, aliaſque perſonas prædictas ad illas ſoluendum vllatenus compelli poſſe: Sicque per dilectum filium modernum, & pro tempore exiſtentem Camerarium noſtrum, necnon Collectores quoſcunque ad dictas decimas colligendas deputatos, & deputandos, & quoſuis alios quauis auctoritate fungentes (ſublata, eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi, facultate, & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere, ac ex nunc quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus: Eiſdemque Camerario, & Collectoribus, ac aliis quibuſuis, ad quos ſpectat, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, diſtrictius inhibentes, ne quandiu dicta impoſitio ſex decimarum durauerit, vltra tres partes illarum ab eiſdem mendicantium ordinum fratribus, religioſis, monialibus, & perſonis, exigere, & ab ipſis fratribus, monialibus, & perſonis aliarum decimarum (ſic vt præfertur illas ſoluere non conſuetis) quicquam petere, vel eos, aut aliquem eorum huiuſmodi prætextu moleſtare, perturbare, vel inquietare præſumant. Ac tam illis quam receptatoribus decimarum huiuſmodi, aliiſque ſuper his deputatis diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus, ſi quid hactenus ab eiſdem fratribus, religioſis, & monialibus, ſiue eorundem aliquo, vltra dictas tres decimarum partes, receperint, illud integrum eis quamprimum reſtituant, ac per eos, ad quos ſpectat, realiter reſtitui faciant, ac reductionem, moderationem, ſtatutum, ordinationem, voluntatem, exemptionem, liberationem, decretum, inhibitionem, aliaque omnia præmiſſa, necnon præſentes literas, nullo vnquam tempore, quouis quæſito colore, vel ingenio, de ſubreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, notari vel impugnari, neque aliquatenus, etiam ad eorundem collectorum, & aliorum deputatorum inſtantiam, reuocari, caſſari, annullari, reduci, vel retractari poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, dictiſque fratribus, religioſis, monialibus, & perſonis, ac eorum monaſteriis, domibus, & locis ſuffragari debere, ſimiliter decernimus, & declaramus. Et nihilominus venerabilibus fratribus Balneoregienſi, & Amerino Epiſcopis, necnon Dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes, Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, eaſdem præſentes & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro fratrum religioſorum, & monialium, aliorumque prædictorum, aut alicuius eorum parte ſuper hoc fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ſibique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra reductionem, moderationem, ſtatutum, ordinationem, voluntatem, inhibitionem, mandatum, exemptionem, liberationem, & alia

præmiſſa,

præmiſſa, inuiolabiliter obſeruari; Non permittentes eos, aut eorum quempiam deſuper, contra earundem præſentium tenorem, per quoſcunque quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri, Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque iuris, & facti remedia, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, ac cenſuras huiuſmodi etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII prædeceſſoris noſtri, de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur, aliiſque quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis ac omnibus aliis, quæ in dictis prioribus noſtris literis voluimus non obſtare, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac ſimilium exemptionum reuocationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Camerario, collectoribus, deputatis, & quibuſuis aliis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſsimis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſsis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus (illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim, ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non facientes, plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris Die vigeſima nona Auguſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Io. Alſ. Naldus.
V. Macharanus.

IDEM

107

Soluentes decimas in terminis conſtitutis ſoluant iuxta antiquam taxam moroſi vero ſecundum verum valorem.

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam. Licet nos nuper ex rationabilibus, & vrgentiſsimis cauſis ſex decimas omnium fructuum eccleſiaſticorum, & penſionum ſuper illis reſeruatarum in omni Italia, præter dominium Venetorum conſiſtentium, ſecundum verum valorem in terminis tunc expreſsis perſoluendas per noſtras literas impoſuerimus, prout in illis plenius continetur, nihilominus volentes pro noſtra erga eccleſiaſticas, & alias perſonas dictas decimas ſoluere habentes benignitate, ac manſuetudine cum ipſis more Pij patris liberaliter agere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra ſex decimas tam fructuum eccleſiaſticorum quam penſionum huiuſmodi ab illis perſonis quæ ipſas decimas in terminis per eaſdem noſtras literas conſtitutis, ſiue per dilectum filium Aloyſium Cardinalem Cornelium noſtrum, & S. R. E. Camerarium, quem generalem huiuſmodi decimarum collectorem conſtituimus, aut collectores, ſeu ſubcollectores ab eo deputandos conſtituendis, ſine vlla mora perſoluerint, non ſecundum verum valorem vt dictum eſt, ſed iuxta antiquam earundem decimarum taxam perſolui debere: moroſos vero in eis perſoluendis, & illas ſoluere recuſantes, vel differentes, ad dictas decimas ſecundum præfatum verum valorem integre perſoluendas iuxta dictarum literarum noſtrarũ tenorem omnino compellendos eſſe, tenore præſentium declaramus. Necnon congregationes omnes regulares Fratrum, & Monachorum, quæ ſingulis annis quartam partem omnium redditutum ſuorum Cameræ Apoſtolicæ ſoluere concordarunt, & eam cum effectu ſoluunt, ad decimarum huiuſmodi ſolutionem minime teneri, nec ad eas ſoluen. cogi, neque propterea vllatenus moleſtari poſſe, ſicque ab omnibus etiam Camerario prædicto, ac Præſidentibus Clericis dictæ Cameræ nunc, & pro tempore exiſtentibus iudicari debere, per eaſdem præſentes decernimus atque mandamus. Non obſtantibus litteris noſtris præfatis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dictæ Cameræ ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die prima Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

108

Ampliatio facultatum reuidendi, & recuperandi bona eccleſiaſtica male alienata, in fauorem eccleſiarum, piorum locorum, & fabricæ S. Petri.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Exigit incumbentis nobis apoſtolicæ ſeruitutis officium, vt fabricam baſilicæ Principis apoſtolorum de vrbe tanquam peculiari noſtræ curæ commiſſam, ſpecialiori cura amplectentes, non modo ea quæ illi conceſſa reperimus conſeruemus, verum etiam nouis ſemper conceſsionibus decoremus, vt exinde maioribus ſuffulta præſidiis, celerius ad finem debitum perducatur. Sane licet alias nos ex certis tunc expreſsis cauſis per alias noſtras Motu proprio confectas literas Dilectis filiis Collegio & Deputatis fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditoribus & Miniſtris, vt omnes & ſingulas alienationes in emphiteoſim ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, aut occupationes de quibuſuis terris, poſſeſsionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus, & iuribus tam ſpiritualibus quam temporalibus eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine ſedis apoſtolicæ licen-

tia, aut illius forma non ſeruata, vel in damnum eccleſiarum, ſeu ſollemnitatibus a iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum monaſteriorum, ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter eatenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videretur de aliquo ex præmiſsis, illas & contractus ſuperinde ſub quibuſuis formis & verborum expreſsionibus factos, & celebratos, etiam ſi iuramento & confirmatione apoſtolica vallati exiſterent, ac alias ſub certis modo & forma apoſtolica auctoritate ad ſolius ipſius fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, reſcindere, irritare, caſſare, & annullare, ipſoſque detentores & occupatores ad terras, poſſeſsiones, & bona, necnon res & iura præfata, vt præfertur, detenta & occupata relaxandum, & de fructibus tam eatenus perceptis, & qui percipi potuiſſent, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum cogere & compellere, bonorumque & fructuum huiuſmodi tertiam partem ipſi fabricæ, reliquis duabus partibus eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis, ad quæ bona ipſa ſpectarent, cũ effectu conſignatis, vendicare, & applicare poſſent & valerent, facultatem & auctoritatem conceſſerimus, prout in dictis literis plenius continetur. Nuper tamen, ſicut nos accepimus, in proſecutione literarum huiuſmodi hac alma vrbe, & multis aliis ciuitatibus & locis collegium præfatum, & eius miniſtri inuenerint nonnullas cauſas ſuper recuperatione huiuſmodi terrarum, poſſeſsionum, & aliorum bonorum immobilium, rerum, & iuriſdictionum diuerſis iudicibus, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Anditoribus commiſſas, & delegatas, vel ordinaria auctoritate agitatas, in quibus a multo tempore citra Abbatum, Priorum, & Commendatariorum, Rectorum, Apminiſtratorum, Canonicorũ, Capitulorum, & aliorum beneficiatorum negligentia, ſeu impotentia, aut alia ex cauſa aliquis iudiciarius actus releuans ſeruatus non extitit, & interim monaſteria, eccleſiæ domus, hoſpitalia, & alia loca præfata detrimentum non modicum ſuſtineant, Nos ſingularum cauſarum præfatarum ſtatus & merita, nominaque & cognomina iudicum & collitigantium præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio, non ad alicuins nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eiſdem Deputatis & Collegio, eorumque Commiſſariis, Auditoribus & Miniſtris, vt omnes & ſingulas cauſas huiuſmodi, in quibus ſaltem per biennium aliquis iudiciarius releuans actus vltra fatalium prorogationes ſeruatus non fuerit, in eiſdem ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, a quibuſcunque iudicibus tam ordinariis quam delegatis, etiam ſi cauſarum Palatij huiuſmodi Auditores fuerint, ad ſolius præfatæ fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Adminiſtratoribus, Rectoribus, Capellanis, Hoſpitalariis & aliis beneficiatis inuitis reaſſumere, & auocare, illaſque poſtquam, vt præfertur, reaſſumptæ & auocatæ fuerint, iuxta priuilegia & facultates eidem Collegio conceſſas & indultas, & prout procedere poſſunt contra eiuſdem fabricæ debitores, & in cauſis relictorum ad pias cauſas cognoſcere, decidere, ac fine debito terminare, facultatem concedimus. Inſuper cum ſicut etiam accepimus licet in ciuitate noſtra Bononien. venerabilis frater noſter Epiſcopus Bononien. vigore Concilij Tridentini, & Rauenaten. nonnullos ex clero ad locationes bonorum eccleſiaſticorum reuidendas & reſcindendas deputaſſet, & ipſi admodum paucas fine debito terminaſſent, tamen poſt emanatas dictarum facultatum noſtrarum in dictæ fabricæ fauorem literas ſub nomine ipſorum deputatorum certum edictum publicatum fuerit, per quod inter cætera omnes & ſingulæ perſonæ eccleſiaſticæ, necnon Rectores & adminiſtratores eccleſiarum, monaſteriorum & piorum locorum moniti fuerunt, vt pro adimplemento ſacrorum canonum & conſtitutionum factarum, tam a nobis quam prædeceſſoribus noſtris omni adhibita diligentia curarent recuperationem bonorum eccleſiaſticorum per triginta annos ante Concilium Tridentinum quocunque titulo male alienatorum, eiſdem iubendo, vt omni ſtudio & diligentia in officio præfatorum Deputatorum & poſſe eorum Notarii infra certum ſtatutum terminum omnium bonorum a triginta annis, vt præfertur, computandis occupatorum, eorumque occupatorum cum ipſorum nominibus & cognominibus, & ipſorum bonorum deſcriptionibus & confinibus notitiam dare, ac quæcunque inſtrumenta, & ſcripturas tales cauſas concernentia exhibere deberent, ad hoc vt ipſi facilius in huiuſmodi cauſis procedere poſſent, Et ſucceſsiue poſtquam Commiſſarius præfatæ fabricæ ſuum edictum iuxta tenorẽ præfatarum noſtrarum literarum publicari fecerat, idem Epiſcopus a nobis quaſdam literas in forma Breuis obtinuerit, per quas eidem, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo præſuli ſeu adminiſtratori, aut eius vel illius vicario in ſpiritualibus generali, necnon dilectis filiis Iudicibus, & Reuiſoribus, ac Sindicis ad id ab eodem Epiſcopo in ſynodo diœceſana deputatis, & pro tempore deputandis conceſsimus & indulſimus, vt omnes & ſingulas, ac quaſcunque alienationes & conceſsiones quorumcunque bonorum eccleſiaſticorum factas & faciendas Ciuitatis & diœceſis Bononien. & illarum cauſam & cauſas reuiderent & cognoſcerent ſummarie ſimpliciter & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, & in illis quæ conſtitutiones fœ. rec. Symmachi ſecundi, & Pauli etiã ſecundi Romanorum pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & in damnum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & piorum locorum facta fuiſſe comperiſſent, præhabita ſuperinde congrua reuiſione, adhibitiſque legitimis probationibus procederent, & prout iuris foret deciderent, & alia facerent, prout in edicto & literis præfatis plenius continetur, quarum literarum vigore aliud edictum ſuper ſimilibus publicatum extitit, quibus ipſæ perſonæ eccleſiaſticæ, vt decet, obtemperantes dictas denuntiationes in eorum officio detulerunt, & vt Commiſſarium præfatum deluderent, præfati deputati ab edicto per eundem Commiſſarium facto appellarunt, & ipſum fere in omnibus cauſis præfatis præuenerunt. Nos attendentes præmiſſa prout in ciuitate Bononien. hactenus occurrerunt, etiam in multis aliis Ciuitatibus & diœceſibus ſimili vel alio modo occurrere poſſe, & ſi præfata fabrica ſic impediretur, hoc non ſine graui ipſius detrimento ſuccedere poſſe, volenteſque propterea eiuſdem fabricæ vtilitati conſulere, ac edictorum & literarum noſtrarum præfatarum tenores ſimiliter præſentibus pro expreſsis habentes, Motu, & ſcientia ſimilibus Collegio, Deputatis, Auditoribus, Commiſſariis, & miniſtris fabricæ præfatæ, vt ipſi in omnibus & ſingulis cauſis Monaſteriorum, Abbatiarum, Prioràtuum, domorum & aliorum exemptorum ſub iuriſdictione ordinaria non comprehenſorum, necnon aliis in quibus proceſſus nondum eſt inſtructus, etiam ſi in eis Ordinarius virtute literarum noſtrarum, vel ipſa ordinaria auctoritate præuenerit, modo & forma, quibus per præfatas literas vel alias conceſſum extitit procedendi, eaſque cognoſcendi, & fine debito terminandi liberam & amplam facultatem concedimus per præſentes. Præterea cum per literas noſtras præfatas eiſdem Collegio & Deputatis conceſſerimus facultatem cogendi quaſli-

bet

bet perſonas ad reſtituendum bona, proprietates, & redditus monaſteriorum, eccleſiarum, beneficiorum, domorum, & piorum locorum, vt præmittitur alienata, ſiue detenta & occupata, vna cum eorum fructibus per poſſeſſores & alios perceptis, & de facili euenire poſſet, vt plurimæ perſonæ, quæ per multos annos ipſa bona poſſederunt, & in eis plurima melioramenta fecerunt, ne bonis ipſis priuentur, canones, cenſus, redditus, quæ pro bonis ipſis ſoluunt, cuperent augere, ita vt cederent in euidentem vtilitatem ipſorum monaſteriorum, eccleſiarum, beneficiorum, domorum, hoſpitalium, & locorum piorum: Aliique tanta premerentur neceſsitate vt ipſis de fructibus per eos & eorum anteceſſores & alias perſonas perceptis, integre ſatisfaciendi nulla ſufficiat facultas, oneroſumque eis omnino videatur, cum ipſi forſan bonæ fidei poſſeſſores fuerint, talem ſummam ſoluere: Nos ſuper præmiſsis paterna pietate prouidere cupientes, Volumus Collegiũ & Deputatos præfatos eiuſque Commiſſarios, Auditores, & Miniſtros, poſtquam bonorum partem debitam huiuſmodi iuxta formam literarum noſtrarum monaſteriis, eccleſiis, domibus, capitulis, capellanis, beneficiatis, & piis locis ad ius & proprietatem monaſteriorum, eccleſiarum, domorum, capitulorum, rectorum, capellanorum, beneficiorum, & piorum locorum, quorum antea erant, reduxerint, poſſe & valere eiſdem poſſeſſoribus, aut aliis perſonis, de conſenſu eorum quorum intererit, ſub honeſto canone ſiue cenſu aut alias prout iuſtum eis videbitur, in euidentem tamen vtilitatem ipſorum monaſteriorum, eccleſiarum, domorum, capitulorum, parochialium, eccleſiarum, capellaniarum, & beneficiorum, ac locorum piorum de nouo in Emphiteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus eorum arbitrio locare & concedere, ac ſuper fructibus male perceptis huiuſmodi, ſi beneficiatorum eorundem ad id acceſſerit aſſenſus, componere, deque tertia parte bonorum & fructuum huiuſmodi ipſi fabricæ, per dictas noſtras literas aſsignata arbitrio ſuo, etiam ſiue pro tempore exiſtentium Abbatum, Priorum, Commendatariorum, Adminiſtratorum, Canonicorum, Capitulorum, Rectorum, & Beneficiatorum eorundẽ conſenſu, & eis etiam inuitis diſponere & componere, ipſoſque poſſeſſores & alias perſonas cum eis contrahentes quietare & abſoluere poſſe. Cumque vt ſimiliter accepimus inueniantur multa bona in euidentem vtilitatem monaſteriorum, eccleſiarum, & piorum locorum huiuſmodi, ſed conſuetis ſolemnitatibus, vel aliis de iure vel ex forma ordinum & conſtitutionum monaſteriorum, capitulorum, eccleſiarum, domorum, hoſpitalium, & piorum locorom requiſitis non obſeruatis, ac ſine licentia vel confirmatione apoſtolica alienata, Collegium, & Deputatos, & eorum Commiſſarios ac Miniſtros præfatos poſſeſſores ipſos pro exceſsibus & temerario auſu ac fructibus perceptis indebite huiuſmodi eorundem Collegii deputatorum, Commiſſariorũ, & miniſtrorum arbitrio pœnis pecuniariis omni & quacunque appellatione remota in ipſius fabricæ vtilitatẽ conuertendis punire & mulctare, eiſdemque poſſeſſoribus & detentoribus competentem terminum ſub præfatis pœnis, ad obtinendum debitam confirmationem a nobis & ſede apoſtolica præfigere, quod ſi neglexerint ipſo termino elapſo ad incurſus pœnarum huiuſmodi & ipſorum bonorum priuationem omni appellatione poſtpoſita procedere etiam poſſe volumus & declaramus. Vlterius quoque cum plurima reperiantur monaſteria, eccleſiæ, beneficia, hoſpitalia, & pia loca quæ inſtrumenta alienationum bonorum ſuorum penes ſe nõ retineant, ſed ſolum eis canones ſeu cenſus illarum ratione perſoluuntur, licetque, qui ea poſsident forſan penes ſe talia inſtrumenta habeant, illa tamen oſtendere minime volunt, ſeque tuentur quod per multum temporis ſpatium in bonorum eorundem ſolutionis poſſeſsione exiſtũt, eiſdem Collegio, Deputatis, Commiſſariis & Miniſtris, vt omnes & ſingulas perſonas bona eccleſiaſtica vt præfertur retinentes, poſsidentes, vel detinentes, niſi legitimam cauſam habuerint ſe excuſandi, ad exhibendum per documenta & inſtrumenta publica titulos ſuos quorum vigore bona huiuſmodi poſsident, intra terminum eis præfigendum ſub pœnis, & cenſuris, ſibi beneuiſis monere, quod facere recuſantibus, aut non curantibus iidem Collegium, & deputati in iis in quibus dicti poſsidentes a quadraginta annis citra non oſtenderint dicta inſtrumenta, & abinde pacifice poſſediſſe & ſoluiſſe, ac de canone ſolito ipſis beneficiatis reſpondiſſe, ad pœnarum & cenſurarum huiuſmodi incurſum, ac ipſorum bonorum priuationem, fructuumque eorundem ſolutionem procedere poſsint concedimus & indulgemus. Et quoniam indignum videtur quod monaſteria, eccleſiæ, & loca pia, ac fabrica ipſa, dum per litiũ anfractus circunduci contigit, fructibus bonorum, pro quibus primam ſententiam in eorum fauorem obtinuerint, priuentur, Volumus quod Collegium, & Deputati præfati, necnon eorum Commiſſarii, Auditores, & Miniſtri poſt primam latam ſententiam ſi ab ea appellari, & cauſa proſequi continget, fructus bonorum ſuper quibus lis verti contigerit, ſub arcto ſequeſtro, aut penes idoneum Depoſitarium per ipſum Collegium, & eorum miniſtros aligendum vſque ad eius cognitum in ſecunda ſententia, deductus tamen his quæ alias ex forma locationum præcedentium Rectoribus, Adminiſtratoribus, monaſteriis, & piis locis fuerint perſoluendi, quæ minime retardari debeant, & ſine litis ac iurium monaſteriorum, eccleſiarum, & piorum locorum, ac partium præiuditio ponant, dent, & deponant. At quoniam eccleſiarum bona confinia canones, cenſus, redditus, & prouentus, iura, inſtrumenta, ſcripturæ a diuerſis auaritia obcæcatis occultantur, adeo quod a multis Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Capitulis, Canonicis, Rectoribus, Capellanis, Guardianis & aliis beneficiatis beneficiorum ſuorum bona & illorum confinia & inſtrumenta ignorentur, eiſdem Collegio & Deputatis eorumque Commiſſariis, Auditoribus, ac ſubdelegatis ſubſtitutis, & miniſtris, vt ſub pecuniariis, & in illarũ ſubſidium eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ac aliis iuris & facti remediis opportunis omnes & ſingulos vtriuſque ſexus chriſtifideles de præmiſsis informatos, ac Notarios, & Tabelliones, ac alios quoſcunq; de inſtrumentis & ſcripturis, ac documentis in præmiſsis, & circa ea neceſſariis rogatos, in eccleſiis dum diuina celebrantur, vel alias etiam per edictum publicum vel ſimplicem citationem, vt ea omnia ipſis monaſteriis, eccleſiis, beneficiatis, & piis locis denuncient, propalent, notificent, exhibeant, & conſignent, citare & monere, ac contra contumaces & inobedientes ad incurſus pœnarum, & cenſurarum huiuſmodi declarationem vſque ad illam effectualem obedientiam omnibus & ſingulis iuris & facti remediis opportunis procedere poſſint & valeant concedimus & indulgemus. Et quoniam iuſtum eſſe cenſemus, vt cauſæ quæ per ipſos Collegiũ Deputatos, eorumque Auditores, Commiſſarios, & Miniſtros cognoſcuntur, tractantur, & deciduntur, celerem & optatum finem accipiant: Volumus quod Collegium, & Deputati eorumque Auditores, Commiſſarii, & Miniſtri in omnibus cauſis, quas ipſos & eorum quemlibet pro tempore auocare, agere, cognoſcere.

deciderę, & ſine debito terminare contigerit, illas iuxta priuilegia & facultates eidem Collegio conceſſas, &
indultas, ac prout procedere poſſunt contra eiuſdem fabricæ debitores, & in cauſis legatorum piorum vna cũ
illarũ incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, procedere, cognoſcere, decidere, &
ſimiliter ſine debito terminare, necnon partes in illis intereſſe habentes citare, & ſi abſentes, aut ſui copiam
non facientes, aut alias non reperibiles fuerint, dummodo prima vice perſonaliter citati fuerint, facta prius
diligentia de eos reperiendo per vnum ex curſoribus noſtris, vel mandataris præfatæ fabricæ, domi, vbi alias
reſiderint dimiſſa copia, vel per edictum in valuis baſilicæ ſancti Petri huiuſmodi, & in acie Campi Floræ af-
figendis, vel alias prout in obligationibus in forma Cameræ fieri ſolet, arbitrio ſuo ſimili modo citare, necnon
viduis, pupillis, & aliis perſonis de iure curatore indigentibus curatores ipſos ex officio deputare, ac quibuſuis
tam apoſtolica quam ordinaria auctoritate deputatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, vel cauſarum palatii apoſto-
lici Auditoribus, aliiſque iudicibus, necnon quibus & quoties opus fuerit ſub pœnis pecuniariis arbitrio ſuo
imponendis, ac cenſuris eccleſiaſticis inhibere, aliaque in præmiſsis, & circa ea neceſſaria & opportuna facere
poſsint & valeant. Diſtrictius inhibentes quibuſuis locorum ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & aliis
perſonis quauis auctoritate etiam apoſtolica fungentibus, etiam cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis,
& conditionis exiſtentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis & excommunicationis
latæ ſententiæ, aliiſque noſtro arbitrio moderandis, infligendis pœnis, ne eoſdem Collegium, & Deputatos
moleſtare aut præmiſſorum executionem quoquomodo impedire, vel in eis ſe directe, vel per indirectum in-
gerere, vel intromittere poſsint, ſeu audeant, vel præſumant. Decernentes quoque præſentes literas vllo vnquã
tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo
quod intereſſe habentes vocati non fuerint, notari, in ius vel controuerſiam ſeu alias reuocari non poſſe, nec
per ſubreptionem, vel obreptionem obtentas præſumi, & ob id viribus carere, minuſque ſub quibuſuis ſimi-
lium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitio-
nibus quantumuis generalibus, ac fortiſsimis clauſulis & decretis irritantibus roboratis comprehendi, ſed ſem
per ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet
erant ſtatum, etiam ſub data per Collegium, & Deputatos huiuſmodi eligenda plenarie reſtitutas eſſe. Sicque
ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Au-
ditores, & Cardinales præfatos, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere,
irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit at-
tentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis apoſtolicis, etiam per
nos necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, &
ordinationibus, ac quibuſuis etiam Collegii Cardinalium, & Auditorum eorundem, ac aliorum tribunalium,
necnon quorumcunque monaſteriorum, eccleſiarum, domorum, beneficiorum, ordinum, capitulorum, &
piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, &
conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis etiam ipſis Auditoribus, & aliis
Iudicibus ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſq;
efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu ſimili,
& ex certa ſcientia conceſsis, confirmatis, approbatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumq;
totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda
foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata in-
ſerti forent præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpe-
cialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem
ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non fa-
cientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autẽ quod
dicti Deputati retenta tertia parte bonorum, per eos pro tempore recuperatorum huiuſmodi, reliquas duas
partes ſuis quibuſuis eccleſiis pro rata conſignare debeant, & teneantur. Quodque præſentium tranſumptis
etiam impreſsis manu Secretarii fabricæ huiuſmodi ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem fabricæ ſigillatis eadem
prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſi originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel
oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum conceſsionum, declarationis, indulti,
& voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indi-
gnationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Ro-
mæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, tertio idus
Septembris, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer. ſſ.

IDEM

109

Reformatio ordinis Fratrum beatæ Mariæ ſeruorum.

PIUS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Poſtquam nos Deo
auctore ordinem fratrum beatæ Mariæ Seruorum, antehac in duas familias diuiſum, antiqua-
to Congregationis nomine, quod altera ſibi aſciuerat, in vnum idemque corpus, ac in vnam
eandemque familiam vni duntaxat capiti ſubiectum ſub eadem Regulari diſciplina reduxi-
mus, expedit certa quædam incommoda quæ bonum omne in religione peruertunt, excide-
re, vt deinceps omnes communibus inſtitutis, & legibus ſuæ profeſsioni magis conuenienti-
bus viuentes, ſalubrius dirigantur. Quocirca cum omnis religio priuatæ proprietatis vſu labefactetur, & cor
ruat, nos ad illam ex dicta familia exterminandam, ac ſimul emendandos eos qui de officiis, & muneribus am
bitioſe obtinendis iampridem inoleuerunt, & alios nocentes eius mores, nouoſque inducendos ante omnia
intenti,

intenti, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus, & abolemus omnia; & quæcunque priuilegia, diſpenſationes, licentias, permisſiones, & indulta habendi, & retinendi priuatum dominium, vſufructum, poſſesſionem, & proprietatem quorumcunque bonorum immobilium, mobilium, & ſe mouentium, necnon domorum, cellarum, hortorum, pecuniarum, & aliarum rerum, Generali, Prouincialibus, Conuentualibus, Prioribus, ac aliis fratribus, etiam cauſa ſenij, infirmitatis, vel cuiuſcunq; pij operis prætextu, vel intuitu per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam, eiuſue Legatos, vel etiam dicti ordinis ſuperiores, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata, & innouata, quibuſcunque concepta formulis, ac clauſulis, & decretis ſuffulta, quorum omnium tenores habemus præſentibus pro expresſis, volumuſque illa omnia, & ſingula vires, & effectum de cætero non habere, Quin etiam fratres prædictos, quicunque ſint, priuato & bonorum, & rerum omnium prædictorum quomodocunque acquiſitorũ, & ad eos obuentorum dominio, vſu, vſufructu, proprietate, titulo, & poſſesſione priuamus, dictaque poſſesſione amouemus, & amotos nunciamus, reſque & bona ipſa omnia in communes ſuarum cuiuſque domorum, & prædicti ordinis vſus conuertenda concedimus, mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ Generali, Prouincialibus, & Conuentualibus Prioribus ſupradictis, vt rerum & bonorum omnium prædictorum poſſesſionem, nomine domorum, & locorum ſuorum capiant, vt illa illorumq; fructus in communes conuentuum vſus conuertantur. Cæterum præcipimus atque interdicimus, ne deinceps vllus omnino fratrum prædictorum, ſiue priuatus, ſiue Prioris Conuentualis, ſiue Prouincialis aut Generalis officio fungens, etiam prætextu huiuſmodi priuilegiorum, diſpenſationum, permisſionum, & indultorum, ſeu inueteratæ conſuetudinis, aut quacunque alia cauſa proprium quicquam, aut priuatum, neque ædes ſiue in clauſtro, ſiue alibi ſeparatas habeat, ſed omnia vbique communia ſint, & quiſque vnica cella eademque cum cæteris aliorum fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & menſa humilibus, quemadmodum pauperes religioſos decet, contentus eſſe debeat. Proinde cameræ, ſiue ædiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatum ſunt, ad officinas aut alias ad communem vſum, & commoditatem cuiuſque conuentus redigantur, vel ſi cellæ communis dormitorij pro fratrũ numero non ſufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, ad formam communis dormitorij aptari posſint, in dormitorium commune redigantur, ſin minus deſtruantur, ac materia, & cementa ad fabricam conuentus, ſi opus fuerit, conuertantur vel vendantur, & precium ad communum vſum conuentus conferatur. Sed nec vlli omnino ambitus fiant, aut pecuniæ etiam pro confirmationibus, ſigillo, vel ſcriptura, aut quacunque alia re, vel cauſa ſoluantur, aliæue pactiones ſeu promisſiones intercedant, ſeu munera, aut xenia quocunque modo mittantur, neue quiſquam etiam in officio exiſtens, pecunias aut quicquam aliud de prouincia, ſeu domo ſibi commiſſa, vel aliunde Priori, Generali, ſeu alij cuicunque conferat vel remittat. Quicunque ſecus fecerint, in pœnam priuationis prioratuum, & officiorum omnium incidant, & ad futura inhabiles habeantur, & pro culpis etiam tanquam fures puniantur, prout nos illos priuatos, & inhabiles declaramus eo ipſo, procurationibus tamen Generali, ex vniuerſo ordine, ac Prouincialibus, Prioribus, ex ſua cuique prouincia, & Viſitatoribus ex domibus, & locis viſitandis debitis nequaquam per præſentes ſublatis. Ad reformandos autem alios dicti ordinis mores vlterius progrediendo, ex iis quæ pro ſalubri huius religionis ſtatu, & felici directione alioqui inſtituta hucuſque reperiuntur, quæ nec præſentibus contraria ſunt, nec illorum effectum impedire poſſunt, nihil omnino detrahere, ſed illa immota cuſtodiri volentes, De ſimili poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, vt fratres omnes etiam Superiores, & quicunque priuilegiati, niſi tempore Quadrageſimæ, & Aduentus domini prædicationis munus obierint, omnibus diuinis officiis, diurnis, & nocturnis interſint, aliis vero temporibus cum ipſis prædicatoribus, & lectoribus iis diebus quibus prædicant, & legunt, Superiores pro arbitrio diſpenſare posſint. Ipſis etiam Superioribus & aliis officialibus, eo tantum tempore quo actu in negotiis conuentus, & ordinis occupati ſunt, aliquid remittatur. Miſſæ, Matutinum, & aliæ horarum canonicarum preces, procesſiones item, anniuerſaria, & defunctorum memoriæ integre ſuo debito tempore attente cum cantu ſolemni in diebus quibus conuenit iuxta regularia dictorum fratrum inſtituta celebrẽtur, nec ſatis habeat quæque domus miſſas ſiue fundatione ſiue ſtatuto, ſiue conſuetudine debitas, vel præſcripto Superioris Conuentus diſignatas duntaxat celebraſſe, ſed fratres omnes ſacerdotes miſſam etiam non aſtricti frequentisſime celebrent. Clerici, & conuerſi ſemel in hebdomada peccata ſua confiteantur, & ſingulis ſaltem menſibus ſacram Euchariſtiam ſumant. Ieiunia iuxta ſuam regulam, & conſtitutiones omnino ſeruent. In quaque domo pauciores fratres non ſint duodecim. Si quæ autem domus hunc familiæ numerum alere non poteſt, fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur, prouiſione adhibita ne eccleſiæ deſtruantur, ſed ad eius populi commoditatem conſeruentur. Permittimus tamen, vt in domibus quæ iter facientibus fratribus commodæ ſunt, ſaltem quatuor fratres non minores quinquaginta annis, conſtanti & probata vita maneant, ſi plures ea domus alere non poteſt, nullæ porro domus ſupra vires onerentur. In ſingulis domibus omnibus Dominicis & feſtis diebus prædicationes verbi Dei habeantur. In maioribus ſtudiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam veluti de ſacramentis, vel de vita ſancte recteque inſtituenda, alteram vero ſpeculatiuam ex catholicis, & approbatis Doctoribus ſuperioris arbitrio ſtatuendis, in minoribus vero vna lectione ex Theologia practica contenti ſint. Cæterum curent ſuperiores, vt in ſingulis conuentibus fratres maxime in conſcientiæ caſibus, & reliquis quæ ad audiendas confesſiones pertinent, ob rei grauitatem, & necesſitatem ſummo ſtudio, ac diligentia exerceantur. Singulis item diebus feſtis Romanus Catechiſmus ad parochos in ſingulis conuentibus legatur. Si qui Regentes & lectores, aut alii fratres, libros prohibitos habere ſine ſpeciali ſedis apoſtolicæ licentia fuerint deprehenſi, vltra pœnas iuris communis, & quæ a ſancto officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis talibus inponuntur, perpetuo munere legendi, prædicandi, & confeſsiones audiendi priuati exiſtant, ad omnia item officia inhabiles actiua voce careant, & paſsiua. Nullus ad aliquem gradum promoueatur, niſi ætate, vitæ probitate, & literatura præſtans, & in eis probatus per examen diligens a Priore Generali, ſeu ab aliis qui per eum huic muneri ordinabuntur faciendum, deinde in Capitulo Generali publice iterandum. Aetas autem, & tempus ſtudii, ac curſus exprimatur, & præterea probetur quod promouendus nulla vnquam infamia ſeu ſiniſtra opinione fuerit maculatus. A promouendis ad gradus huiuſmodi nihil omnino exigatur, nec etiam ſponte oblatum accipiatur, verumtamen ſi promotione ſacta conuentus pro-

motorum aliquid religioni donare voluerit, id quicquid ſit Procuratori generali ordinis tribuatur, vt ad leuationem onerum & omnium ſumptuum religionis conferatur, eodem procuratore acceptorum, & expenſorum rationem Priori generali, & diffinitoribus redditurо. Ceterum omnes a decem annis promoti rurſus per probos, & idoneos viros a Priore generali in quaque prouincia conſtituendos examinentur, & qui ſaltem mediocri ſcientia in Theologia præditi reperti non fuerint, vſu & exercitio gradus ſuſpendantur, nec debeant priuilegio gradus huiuſmodi gaudere. Caueant præterea ſuperiores licentiam vlli fratri concedere, vt ad aliquos ordines ſacros ſiue maiores, ſiue minores promoueri poſsit, niſi ille in ætate legitima conſtitutus, & literatura ad eos requiſita præditus ſit, habeatque omnia quæ a ſacris canonibus regularibuſque inſtitutis requiruntur, aliter promotus ab ſuorum ordinum executione ſuſpendatur, & licentiam concedens officio deponatur, & per ſexennium inhabilis ad omnia officia habeatur. Sed & noſtra Conſtitutio qua cauetur, ne quis regularis ante emiſſam a ſe expreſſam profeſsionem regularem, ad ſacros ordines promoueri poſsit, inuiolabiliter obſeruetur. Sacerdotes ad audiendas peccatorum confeſsiones ordinandi vita, moribus, & literatura probati, & quoad mulieres ætatis prouectæ habeantur. In omni domo huiuſmodi ſacerdotes ex prædicto ordine conſtituantur, quibus, & non aliis fratres omnes peccata ſua debeant confiteri. Priores omnes nunquam vltra biennium durent, ſed biennio functo ipſorum officium vacet, nec ad illudmet in eodem conuentu in ſequens protinus biennium rurſus conſtitui poſſint. Nulli item fratri in eodem conuentu plus biennio manere liceat, exceptis ſexagenario maioribus, quibus aliquid ex cauſa ſuperioris arbitrio poterit condonari. Adhæc nullus omnino Priorum adminiſtrationem bonorum & aliarum rerum, diſpenſationemq; pecuniarum, & redditũm ſuæ domus, etiam nomine conuentus, per ſe ipſum habere ſiue exercere, vel ſeſe in eis interponere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus religioſis a Priori generali ita demandetur, vt primus rerum & bonorum inferendorumq; in eam redditũ curam habeat, alter tanquam depoſitarius pecunias, ac cætera ab illo importata fideliter aſſeruet, reliquus de pecuniis & rebus a depoſitario captis Priori, & fratribus, ac domui vniuerſæ de neceſſariis veluti diſpenſator prouideat, mandante tamen ipſo Priore, qui vnicuiq; non ſecũdum proprium affectũ, ſed charitatis regulam prouidere curabit, officiorum huiuſmodi inuicẽ confuſione penitus interdicta. Ceterum ii tres tam impenſi quam accepti ſingulis mẽſibus ſuo Priori, adhibitis etiam duobus vel tribus fratribus eiuſdẽ domus probatioribus rerumque vſu peritis, deinde ipſemet rurſus præſentibus Priore & peritis prædictis, Priori generali, vel Prouinciali, vel Viſitatoribus, quotieſcunque viſitationis officium fecerint, denique ipſe Prior generalis in omni proximo Capitulo generali ſaltem coram tribus iudicibus ab ipſo Capitulo conſtitutis illorum omnium, & etiam vniuerſæ adminiſtrationis ſuæ, tam publice quam priuate rationem reddere teneatur. Pecuniæ omnes & quæcunque aliæ res cuicunque priuatim etiam intuitu perſonæ vndecunque donatæ ſiue relictæ fuerint, ſuperiori, horarum vigintiquatuor interuallo exhibeantur, qui illas ſtatim Depoſitario committat, & inde tantum exhibitori miniſtrari iubeat, quantum rei conuenientis præſens neceſsitas videbitur poſtulare. Fratres omnes etiam ſuperiores & quomodocunque priuilegiati (ægrotis tantum exceptis) in refectorio cibum capiant, & communi menſa vtentes communibus epulis veſcantur. In primis autem ſenum, & ægrorum, necnõ prædicatorum, & lectorum cura habeatur, ita vt nihil eorum neceſsitati & commoditati deſit. Omnes prædicti quocunque gradu, & honore ſint, camiſiis laneis, & reliquo veſtitu vniuſmodi, eodemque honeſto, & profeſsioni conuenienti, omni præterea ſupellectile & inſtrumento pauperi atque humili vtantur. Nullus priuatum hortum habeat, ſed omnes omnibus domus ſint communes, præterquam quoad infirmariam, & nouitios, qui hortum ſiue viridarium ſeiunctum habere poſsint, in quo ceteri nullatenus ingrediantur. Nouitii etiam oblati ante decimumoctauum ætatis ſuæ annum completum non recipiantur, neque ante decimumnonum completum ad profeſsionem admittantur. Qui hactenus recepti etiam oblati, decimumquintum annum non compleuerint, dimiſſo habitu religionis domum ad parentes, & neceſſarios etiam inuiti remittantur, vel alias omnino emittantur, nec poſtea in ædibus vnde exierint, aut in aliis eiuſdem ordinis domibus, vllo modo debeant conuerſari. Laici qui vigeſimumquintum annum non attigerint, ad ſeruiendum non accipiantur, & qui recepti etiam nunc ea ætate minores ſunt, reiiciantur. Nouitii non admittantur, aut educentur niſi in conuentibus inſignioribus, in quibus dormitorium, & capitulum habeant omnino ſeparatum, cuius ingreſſus aliis fratribus ſit penitus interdictus. In eiſdem domibus ſit vnus magiſter ætatis prouectioris, moribus & doctrina præditus, qui diligentem habeat prædictorum nouitiorum curam, & illis præſit. Ipſi autem in grammatica, cantu, ceremoniis, & iis quæ ad chriſtianam diſciplinam faciunt, inſtruantur, nec e loco nouitiatus niſi ad eccleſiam, refectorium, & ad publicas proceſsiones, & interdiu ad aliquam honeſtam recreationem, cum fida cuſtodia exire debeant. In quaque domo ſit vnum veſtiarium commune, in quo omnia omnium fratrum veſtimenta conſeruantur, quæ vniuſmodi ſint, eademque nulla exquiſita arte laborata, ſed ſimplicia, & honeſta, ita vt nec vnum ab altero diſtinguatur. Cui veſtiario cuſtos præficiatur, qui munditiæ refectionis, & diſtributionis eorundem veſtimentorum curam gerat. In omni domo locus tutus cum armariis, ſeu capſis habeatur, in quibus ſcripturæ priuilegia, contractus, & omnia iura ad domum pertinentia, itemque res precioſæ eccleſiarum, etiam ſacræ, cum ſuo inuentario, ſeu repertorio auctentico aſſeruentur, præter eas quæ quotidiano ſunt eccleſiæ vſui neceſſariæ, quæ in ſacriſtia, & per ſacriſtam cuſtodiantur, ita tamen, vt res ſacræ a profanis diſtinguantur. Huius autem loci tres ſint claues, quarum vnam Prior, alteram Depoſitarius, tertiam Procurator domus habeat. Simili quoque modo inuentarium bonorum mobilium cuiuſque eccleſiæ, & domus, necnon immobilium, & quorumcunque iurium ad conuentum pertinentium, in forma probanti conſcribatur, deque eo exemplum auctenticum fiat duplicatum, vt alterum in propria domo remaneat, alterum vero in Archiuio inſignioris ſeu principalis domus eius prouinciæ reponatur. In omni domo infirmaria commodo loco conſtituatur pro fratribus infirmis, cui infirmarius ordinetur, per quem domus ipſa de illis omnibus quæ ad animæ, & corporis infirmorum ſalutem commoda, & neceſſaria ſunt, charitatiue prouideatur. Poſtremo Prior cuiuſque domus præcipuam curam gerat, vt eccleſiæ in ſuis ſtructuris conſeruentur & reparentur, mundæ præterea, & expurgatæ vti decet contineantur, atque illis de libris, vaſis, ornamentis, & aliis ad altaris miniſterium, & diuinum cultum pertinentibus prouideatur, quæ pariter munda, & nitida conſeruentur. Res ſacriſtiæ, cuiuſuis generis ſint, nullo modo alienentur, nec pignori opponantur, nec vllo modo alicui accommodentur, ſed ſolum eccle-

ſiæ

ſæ propriæ ſeruiant. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa Priori generali, ac omnibus fratribus prædictis per apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque pro ſe præſentes literas humiliter recipiant, & quæcunque in eis ſtatuta, decreta, & mandata ſunt, alia deſuper a nobis non expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſe obedire procurent. Quin etiam eidem Priori generali committimus, vt ipſe eaſdem præſentes in proximo, & deinceps futuris generalibus & prouincialibus Capitulis, & frequenter in omnibus domibus publice legere, ac eas & quicquid pro earum executione, & obſeruatione, tam in ipſis Capitulis generalibus, vel etiam extra illa ab ipſo adhibitis aliquot ex aliis Prioribus, vel Diffinitoribus prædictis quos duxerit eligendos, ſtatuetur, ordinabitur, & decernetur, in omnibus prioratibus, ac ab omnibus & ſingulis Prioribus, fratribus, & perſonis prædictis inuiolate faciat per ſe vel alium ſeu alios obſeruari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac etiam proteſtantes, & reclamantes, eiſque auxilium, conſilium, vel fauorem publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes, tam eccleſiaſticos quam laicos cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam prioratuum, dignitatum, & adminiſtrationum priuatorias, ceteraque iuris & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo. Quin etiam contendentes prædictos in cenſuras, & pœnas ſupraſcriptas, incidiſſe declarando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus noſtris de non tollendo iure quæſito, & de annali ac triennali poſſeſſore, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ordinis prædicti iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis apoſtolicis illis eiuſque ſuperioribus, & perſonis, eorumque ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam. etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſsis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcunque ac quocunque tempore factis & promulgatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & literis apoſtolicis ſpecialibus, & generalibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum ſeu dictorum Ordinariorum iuriſdictio ſeu executio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habẽda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Denique etiam volumus, vt ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, & Capituli vel Prioris generalis ſeu alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut eius curiæ ſigillo, & Secretarii cuiuſuis eorum, vel Notarii publici manu obſignata, eandem illam prorſus fidem vbique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, voluntatis, priuationis, amotionis, nunciationis, conceſsionis, mandati, præcepti, interdicti, declarationis, ſtatuti, ordinationis, permiſsionis, decreti, & commiſsionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, tertio Cal. Iunii, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione tertiadecima, die vero vigeſima menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V Anno Quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

110

Confirmatio creationis, & priuilegiorum ſocietatis Cruceſignatorum.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Sacroſanctæ Romanæ, & vniuerſali Eccleſiæ diuina diſponente clementia meritis licet inſufficientibus præſidentes, omnem paſtoralis noſtri officii curam, atque vigilantiam in id potiſsimum adhibere debemus, vt fide catholica vbique terrarum, quantum in nobis eſt, integra inuiolataque conſeruetur, & impii, ac deteſtandi hæreticorum conatus ipſam vnam fidem violare ſatagentium omnibus rationibus comprimantur. Vnde ſi quæ ad iuuandum huiuſmodi noſtrum propoſitum, ac debitum, alias pie inſtituta, ac conceſſa fuiſſe a prædeceſſoribus noſtris comperimus, libenter approbamus, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque inter ceteras, quæ in Eccleſia Dei hactenus inſtitutæ ſunt chriſtifidelium ſocietates, illa ſatis vberes chriſtianæ religionis fructus afferre videatur, quæ ſub Cruceſignatorum vocabulo ad aſsiſtendum hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, auxiliumque, quando & quoties opus ſit, in catholicæ fidei negotiis aduerſus hæreticos, etiam vita ipſa præſtandũ, inſtituta exiſtit, vt non immerito diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſpecialibus gratiis, & priuilegiis fuerit decorata. Nos attendentes, quod ea maiorem obtinent roboris firmitatem, quæ pluries apoſtolicæ confirmationis præſidio ſint communita, vtque paternum noſtrum erga ipſam ſocietatem charitatis affectum oſtendamus, eiuſdem ſocietatis Cruceſignatorum creationem, & inſtitutionem, ac priuilegia, quæ ſunt in vſu, necnon indulgentias, prærogatiuas, facultates, gratias, & indulta quæcunque, eiſdem ſocietati, & illius vtriuſque ſexus confratribus Cruceſignatis pro tempore exiſtentes, tam per Innocentium III. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. quam quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores

noſtros

noſtros ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis hactenus quomodolibet conceſſa, & confirmata, decretis tamen Concilii Tridentini non repugnantia, necnon literas deſuper emanatas, illorum omnium, & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, auctoritate apoſtolica tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innouamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſsis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo piſcatoris, die duodecima Octobris milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

III

Contra fraudulentos & doloſos decoctores.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Poſtquam eo vſque humana proceſsit intemperantia, vt chriſtifideles qui in ſacri baptiſmatis ſuſceptione diabolo ac omnibus vanitatibus eius ſpōte ac ſolenniter renunciarunt, diabolica fraude ſeducti ita mundi huius illecebras expetant, vt pro illis aſſequendis non modo filii prodigi in Euangelio per dominum demonſtrati exēpla ſequentes, ſua luxurioſe viuendo profundant, verum etiam illis abſumptis aliena appetant, grande æs alienum a proximis ſuis, qui id eis, prout mutuum fert hominum commercium, ſub variis inſtrumentorum obligationibus liberaliter mutuant, extorquendo, ac deinde dum id eis ſub paupertatis ſpecie reſtituere negligunt, proximos ſuos vna cum tota familia aliquando mendicare cogunt, facere nullo modo poſſumus, quin & Paſtoralis officij debito, cui diſponente domino præſidemus, moniti, & ea qua Chriſtus prior dilexit nos charitate impulſi, clementiæ, & miſericordiæ reiectis viis, iuſtitiam & iudicium in tales acriter inſurgendo aſſumamus, iuriſq; rigorem acriorem reddamus, vt ſaltem per hoc eos quos timor domini a malo non retrahit, vltimi ſupplicij pœna exterreat, ſicque vniuerſas Dominici gregis oues ad ouile ad quod, dante domino, omnes dirigi cupimus, ſalubre perducamus. Sane licet alias fe. re. Paulus Papa IIII. prædeceſſor noſter inter cætera dilectis filiis Populo Romano conceſſa priuilegia per quaſdam ſuas literas voluerat, quod dilationes quæcunque niſi iuxta diſpoſitionem iuris ac formam ſtatutorum almę vrbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinerent, ſemper biretum viride portare tenerentur, ac alias prout in dictis literis plenius continetur, nihilominus diuerſi iniquitatis filij, præmiſsis non attentis, propriaque temeritate confiſi, poſtquam propriis eorum bonis non aduerſa fortuna, aut fortuitis caſibus, ſiue hoſtium incurſu, vel ventorum, mariſque violentia atque iniuria (quod quidem vel certe ferendum eſſet, cum ab iis facile caueri nequeat humana prouidentia) ſed ſua ipſorummet incuria, negligentia, prodigalitate, atque luxu in explendis propriis voluptatibus, penitus dilapidatis, proximos ſuos ad varia eorum bona ſibi mutuanda ſub ſpe reſtitutionis compulerunt, illis ſimiliter profuſis creditores ſuos ceſsione bonorum deludentes, ac tam literas præfatas quam alia per nos contra huiuſmodi decoctores, fallitos nuncupatos, edita ſtatuta deridere audent, in graue apoſtolicæ auctoritatis vilipendium, proximorum ſuorum detrimentum & grauamen, ac animæ ſuæ periculum non modicum. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, & attente conſiderantes nulla alia de cauſa in fures vltimi ſupplicij pœnam eſſe impoſitam, niſi vt talia perpetrandi hominibus via interclusa, liberum eſſet vnicuique ſua abſque periculo poſsidere & vti, hos autem adeo furibus & latronibus ſimiles eſſe, vt ab illis in nihilo differant, niſi vt quod eis niſi cum vitæ ſuæ periculo agitur, hoc decoctoribus impune liceat, volenteſque propterea vt par immo grauius delictum, parem etiam ſortiatur pœnam, iuriſque rigorem in hos grauiorem reddere, ac genus hoc hominum tanquam humano generi infeſtum, e ceterorum cœtu ſegregandum merito eſſe diiudicantes, omnium & ſingularum legum & conſtitutionum tam imperialium quam Apoſtolicarum, etiam in corpore iuris deſcriptarum tenores & formas, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus pro expreſsis habentes, ſine illarum aliquo præiudicio, quinimo illas reualidantes & confirmantes, Motu proprio hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, ſtatuimus & declaramus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus quæcunque perſona tam ſecularis quam eccleſiaſtica, etiam ſi clericali & eccleſiaſtico foro gaudeat, cuiuſcunque ſtatus, ſtradus, ordinis, & conditionis exiſtat, & quacunque dignitate tam mundana, etiam ſi Domicellus, Comes, aut aliter Nobilis aliquando fuerit, quam eccleſiaſtica, non tamen Epiſcopali, præfulgeat, qui omnem eorum ſubſtantiam non præmiſsis de caſibus fortuitis, ſed incuria, negligentia, prodigalitate, & luxu ſuis, proprias voluptates explendo, & cupiditatibus non mediocri intemperantia ſeruientes ſubuerterint & dilapidauerint, necnon qui ſe bona ſua decoxiſſe ſimulantes, illa in fraudē creditorum ſuorum occultant, & eorum pecuniam totam in eorum vtilitatem forſan conuerterint, vt eorum creditores ad ſecum cōponendum facilius alliciant, vltimi ſupplicij, & ea qua fures ipſi de iure vel conſuetudine, aut particulari vel municipali ſtatuto plecti ſolent, puniri debeat. Mandantes tam vrbis præfatæ Gubernatori, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, quam omnibus & ſingulis noſtris & ſedis Apoſtolicæ in quibuſcunque prouinciis legatis & vicelegatis, necnon quarumcunque ciuitatum, terrarum, oppidorum, & locorum, nobis & eidem ſedi tam mediate quam immediate ſubiectarum Gubernatoribus, Prætoribus, Capitaneis, Commiſſariis, & aliis quibuſcunque iudicibus quauis etiam ſubdelegata poteſtate fungentibus, vt præſentes noſtras inuiolabiliter in eorum iudiciis obſeruent, nec contra tales, niſi illarum forma ſeruata, procedere audeant vel præſumant. Diſtrictius quoque inhibentes quibuſcunque terrarum, oppidorum & locorum dominis in temporalibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis, &c. pœnis, ne ſic in præmiſsis iudicantes, eorum ſeculari auctoritate moleſtare, inquietare, perturbare, vel impedire audeant vel præſumant. Decernentes poſtremo præſentes, & deſuper conficiendas literas nullo vnquam tempore de

ſubreptionis

ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus comprehendi, vel illis derogari nullo modo tacite vel expreſſe poſſe, niſi de illis eorumque totis tenoribus, ac eorum Dat. de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio & expreſſio facta fuerit, aliterque factas derogationes nullius roboris vel momenti fore, & tanquam tales a nemine attendi, nec vlli ſuffragari poſſe, ſicque per quoſcunque Iudices, &c. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, eorumque Collegium, ſublata &c. Irritum quoque &c. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus ac legibus etiam imperialibus, etiam in corpore iuris, vt præfertur, clauſis, ac quibuſuis etiam municipalibus & particularibus etiam iuramento, &c. roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, &c ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiã Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. ac ſub quibuſuis verborum formis conceſſis, &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. illis alias &c. latiſſime ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu Proprio. M.

Et quod quorumcunque ſtatutorum, conſtitutionum, & legum &c. tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de ſanctione, ſtatuto, declaratione, decreto, inhibitione, mandato, & aliis præmiſſis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem, perpetuo in forma gratioſa, & cum opportuna, ſi videbitur, iudicum deputatione qui aſſiſtant, &c. inuocato &c. ſecularis. Et cum opportuno decreto quod vt præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis *Lateranen.* ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur. Quodque affixio huiuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſæ. Quodque earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Et quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper illis cum maiori præmiſſorum expreſſione per Breue expediri poſſint.

Fiat M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Id. Nouembris, Anno Quinto.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione tertiadecima, Die vero tertia Menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Quinto, Retroſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum de vrbe, S. Ioannis Lateranenſis, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Guerardi, & Io. Freile prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Ioannes Bornotus Magiſter Curſ.

IDEM

112

Contra monetarum tonſores.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum nil magis humanæ vitæ commercio ſit neceſſarium, quã pecuniarum vſus, quæ hominibus cuncta humano victui neceſſaria præbent, decet Romanum Pontificem ad ea libenter intendere, per quæ pecuniæ ipſæ non ſolum non adulterentur, verum etiam in primæuo illarum ſtatu ab omnibus illæſæ conſeruentur, quod & ſi cunctis in locis, præcipue tamen in hac alma vrbe noſtra, quam glorioſi Apoſtolorum Principes martyrio ſuo conſecrarunt, & ad quam veluti communem omnium matrem gentes vndequaque concurrunt, ſinguliſque aliis dominiis, terris, & locis nobis & ſedi apoſtolicæ mediate vel immediate ſubiectis, curandum eſt, vt & ad illam venientibus vitiorum exempla non proponantur, & quibuſuis id peccandi materies ſuccidatur. Attendentes itaque quod licet monetarum aurearum tonſoribus vltimi ſupplicii de iure ſit inflicta pœna, argenteas tamen monetas tundentibus ſatis minor pœna impoſita ſit: Ac animo reuoluentes quam par ſit vtriuſque delictum, cum ii qui argenteas minuunt, nulla alia de cauſa ab aurearum mutilatione, niſi ob earum defectum ſubſiſtant, ac propterea eodem iuris rigore in vtroque ſæuiendum eſſe æquum reputantes, Motu ſimili &c. hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, eos qui argenteas tundunt monetas vltimi ſupplicii, & ea qua aureorum tonſores hactenus puniti ſunt, & de iure puniri debent, pœna puniendos eſſe, & ita ab omnibus, quibus Iudicis officium tam in alma vrbe noſtra, quam alibi in toto ſtatu eccleſiaſtico commiſſum eſt, quouis nomine cenſeantur, & quauis auctoritate præfulgeant, iniunctum eſt, puniri volumus & mandamus. Diſtrictius inhibentes ſingulis terrarum, locorum, & ciuitatum dominis in temporalibus, ne Iudices præfatos in præmiſsis hoc modo ſæuientes, ſub excommunicationis &c. impedire, moleſtare, vel inquietare audeant vel præſumant. Decernentes quoque ſic & non aliter per præfatos, & quoſcunque alios Iudices &c. etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata &c. iudicari debere. Irritum quoque &c. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac legibus etiam imperialibus, etiam in corpore iuris clauſis, ac tam municipalibus & particularibus, quam quibuſuis aliis etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis &c. priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam Motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter

ſiſtorialiter &c. conceſsis &c. quibus omnibus, illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, ceteriſq; contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. M.

Et quod quorumcunque priuilegiorum, ſtabilimentorum, pœnarum, ſtatutorum, legum, & aliorum neceſſariorum tenores habeantur pro expreſsis, ſeu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de declaratione, ſanctione, mandato, inhibitione, decreto, & aliis præmiſsis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa. Et cum deputatione, quatenus opus ſit, iudicum, qui aſsiſtāt &c. inuocato &c. ſecularis. Cum derogatione dictarum latiſsime extenden. Et cum decreto opportuno, quod vt præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valuis baſilicæ principis Apoſtolorum, & Sancti Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ apoſtolicæ, necnon acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur, quodque affixio huiuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſæ. Quodque earum tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper illis cum maiori præmiſſorum expreſsione, per breue expediri poſsint.

Fiat. M.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, octauo Cal. Nouembris, Anno Quinto.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione decimatertia, die vero tertia menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Quinto, retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Sancti Io. Lateranenſis, & Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Guerardi, & Io. Freile S. D. N. Papæ Curſores.

Ioannes Bornotus Magiſter Curſorum.

IDEM

113

Reformatio tribunalis Auditoris Cameræ.

MOTV proprio &c. Inter illa quæ in ſingulis in Vrbe curiis, & officiis emendanda, ſeu rectius diſponenda decreuimus, hæc de curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generalis Auditoris officio, ac tribunali ſeorſum ab vniuerſali reformatione apoſtolica auctoritate perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quæ & ab Auditore, & ab eius Locumtenentibus, curiæque ipſius Iudicibus, & Notariis exactiſsime ſeruari præcipimus.

In primis, ne quiſquam ex confeſsione debita procuratore ſuo ad id in ipſamet obligatione in poſterum conſtituto in iudicio, vel alibi facta condemnetur, niſi idem etiam procurator ad defendendum in iudicio fuerit cōſtitutus, & ipſe cū conſtitueretur, defendendi onus huiuſmodi ſponte præſens acceptauerit.

Neue quiſquam ratione ſui conſenſus in contractu, ſeu quaſi contractu, aut alias in iudicio vel extra iudicium per ſe, vel alium quocunque modo, etiam in ſuſceptione, quam vocant, cenſurarum, de cetero præſtiti, pure, aut ſub conditione, aut in diem cenſuris eccleſiaſticis innodetur, aut innodatus declaretur.

Quinimo nec procuratoris, ad confitendum debitum, conſtitutio, in ipſa debiti obligatione, niſi & ad defendendum vna conſtituatur, & ipſe defendendi onus acceptet, vt præfertur, nec cenſurarum conſenſus, aut ſuſceptio huiuſmodi vſquam recipiatur vel admittatur, ſiue etiam deſcribatur, neque de his quiſquam rogetur, etiam in Cameralis obligationis formula, ſiue principaliter, ſiue incidenter: neque iudicium vllum, aut vlla executio inde fiat, aut decernatur.

Excipimus autem ab his, quæ de confeſsione debiti, & procuratoris, ad id conſtitutione, ſupra ſtatuimus, obligationes, quæ de rebus ac iuribus ad Cameram Apoſtolicam pertinentibus factæ iam ſunt, aut in poſterum fieri oportuerit, in quibus quo ad huiuſmodi confeſsionem, & conſtitutionem, liceat illud idem fieri, quod hactenus eſt obſeruatum.

Quod ſiquando aliqui ſeipſos in vrbe efficacius obligare voluerint; vt in exactionibus laborandum non ſit, quas pro commodiori hominum commercio faciles eſſe expedit, poterit Iudex parti præſenti, & ſe obliganti præcipere; vt die certa tunc ſtatuenda ſoluat; monens, quod ſi ea die ſponte non ſoluerit, nulla exinde facta perſonali citatione, ſed præuia tantum vnica dilatione, quæ per affixionem locis conſuetis intimabitur, ad executionem contra ipſum procedet, & in ſubſidium, vbi executio realis, perſonaliſue facile fieri non poterit, in ipſum tanquam contumacem, contemptoremque ſui præcepti, excommunicationem decernet. Hæc tamen, quo ad excommunicationem monitio, vbicunque facilis futura eſſet, executio non adhibeatur.

Cum autem præſcripta dies ceſſerit: ea diſtinctio ſeruetur, vt ſi obligatio, vel in vrbe erit contracta, vel in vrbe ſit ſoluenda, ſola intimationis affixio prædicta ſufficiat. Si vero extra vrbem & obligatio contracta, & ſolutio deſtinata fuerit, non aliter ad executionem procedatur, niſi facta legetime debitori intimatione dilationis huiuſmodi.

Rurſus, vbi in obligatione extra vrbem facta, pariter ſolutio extra vrbem deſtinata fuerit, præter dictam dilationem, detur etiam alia, pro loci diſtantia, intra quem docere poſsit, & debeat debitor ſe ſoluiſſe.

Quod ſi parti petenti, ac debitum agnoſcenti, danda videbitur aliquando longior aliqua dilatio ad ſoluendum (intra quam nullum omnino mandatum, aliudue executionis genus relaxari poterit) ea erit dierum triginta,

ginta, aut ſaltem viginti arbitrio Iudicis, qui pro debitoris qualitate, & debiti ſumma, verum voluerit de prædictis terminis eliget.

Qua in re illud obſeruetur, vt ſi forte poſt decretum, & relaxatum, atque etiam actori a Notario traditum mandatum executiuum, viſum fuerit Iudici dilationem hanc concedere, non alio poſtea iudicio, aut etiam mandato, opus ſit actori, ſi reus intra dilationem ipſam non ſoluerit, ſed eodem illo, quod antea traditum, aut relaxatum, ſiue decretum fuerat, executionem ſuam proſequatur.

Sed & in omnibus, quæ aliter quam cum ſupradictis præcepto, & monitione vbicunque locorum factæ fuerint obligationibus, & alias ſemper, illud omnino ſeruetur, vt ad excommunicationem cuiuſquam non deueniatur, niſi cuius fuerit erga Iudicem contumacia, ipſo etiam, nec tantum procuratore ſuo, quamuis ſpecialiter conſtituto, prius legitime citato.

Verum ſicuti antea, earum quæ in forma Cameræ extant obligationum, ita & harum, quæ futuræ ſunt, pro illis iudicium, ſiue cognitio, & executio in Vrbe ad Auditorem Cameræ ſolum ſpectet in vniuerſum, iuxta ſuas facultates. Romanos tamen debitores laicos, liceat creditoribus etiam in curia capitolii conuenire iuxta priuilegia Populo Romano conceſſa.

Quo vero ad clericos, ratione originis, vel beneficii, Romanos, locus ſit præuentioni inter ipſum Auditorem, & noſtrum in Vrbe Vicarium.

Ceterum idem Auditor appellationes non aliter audiat, ſiue admittat, quã ſi exhibita fuerit Notario in actis ab appellante fides publica, ſeu publicum inſtrumentum ſententiæ, a qua extitit appellatum, eaque ſit diffinitiua, vel vim habeat diffinitiuæ, neque aliter earum ratione inhibeat, quam inſerto in literis inhibitionis toto fidei, ſeu inſtrumenti huiuſmodi tenore.

Quare Iudices a quibus appellari continget, eorumque Notarii, fidem ſeu inſtrumentũ huiuſmodi partibus petentibus, & debitam Notariis mercedem ſoluentibus tradant in tempore, alioquin Iudices officio iudicandi, Notarii exercitio notariatus tandiu ſuſpenſi ſint, donec appellanti omnia damna, & intereſſe propterea paſſa ab ipſo Auditore extraiudicialiter æſtimanda, reſarcierint. Et nihilominus facta ab appellante fide de ſua petitione, & Iudicis, ſiue Notarii denegatione, idem Auditor inhibere, & in cauſa procedere poſſit.

Literas apoſtolicas, quibus certus, qui per ſe ipſum procedat, executor præſcriptus eſt, nullo modo exequatur, ſed & omnes prætereà, in quarum executione pars vocanda fuerit, non aliter exequatur, quam ſeruatis, pro rerum contingentia, conſtitutionibus fe. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, niſi ipſis conſtitutionibus derogatum fuerit expreſſe in literis, quæ fuerint exequendæ, ſed & tunc, ne quemquam extra diœceſim vltra eas dictas euocet quas in ipſis literis expreſſum eſt, neue aliis vices ſuas committat, vel ſubdeleget, quam conſtitutis in dignitate eccleſiaſtica, aut cathedralium eccleſiarum Canonicis.

Exceptis literis penſionum, quarum ſolutio in Romana Curia deſtinatur, & his omnibus, quibus ipſe nominatim executor præſcriptus fuerit, his enim caſibus poſſit ad ſe vndecunque, & quocunque partes euocare.

Monitoria generalia, vulgo, ſignificauit, appellata, quæ ſcilicet vt aliquid reueletur, ſeu reſtituatur, vel probetur, cum cenſuris eccleſiaſticis publicari ſolent, nullo modo decernat, ſiue expediat.

Similiter nihil ſine ſpeciali noſtra commiſſione decernat, aut faciat, aut mandet, quod Epiſcopos, aut alios locorum ordinarios impedire poſſit, ne ad executionem decretorum ſacri Concilii Tridentini, correctionemq; morum libere procedant.

Ab omnibus autem & ſingulis iis, quæ ad eius iuriſdictionem ſecundum præmiſſa pertinere nolumus, vſque adeo abſtineat, vt neque monitoria, neque citationes, neque inhibitiones, neque ſequeſtra, neque mandata de manutenendo, neque aliud quicquam quocunque ſub prætextu, ſuper iis aut ipſe decernat, aut ab aliis decreta reuocet, & pariter eius Notarii nihil omnino expediant, aut etiam ſcribant, ſub pœna amiſſionis officii.

In cauſis vero ſui fori ciuilibus, etiam in quibus ſummarie, & ad inſtar beneficialium procedendi, ei conceſſa eſt facultas, nunquam omnino ad pœnas contumaciales deueniat, ſed potius receptis probationibus ad negotium principale ſpectantibus, datoque competenti termino parti abſenti, demum ſuper his ſeruatis ſeruandis diffinitiue pronunciet, etiam ſine litis conteſtatione.

Mandata de manutenendo, nunquam niſi parte legitime citata, & compendioſa, ac ſummaria cauſæ cognitione adhibita, decernat,

Idem & in ſequeſtris ſeruetur, niſi aliqua ratione timendum ſit, Iudicis arbitrio, de ſuſpicione fugæ, vel bonorum dilapidatione.

Ne autem contingat, vt abſentes, & in remotiſſimis ab Vrbe partibus degentes, ſi ob prætenſum aliquod crimen moneantur ad perſonaliter comparendum, deinde inculpabiles reperti, maxima itineris incommoda, & diſpendia nulla ſua culpa poſſint ſint, neminem poſthac extra Italiam exiſtentem ad comparendum perſonaliter moneat, niſi facto verbo nobiſcum, de quo verbo habito ſiat mentio in literis monitoriis.

Poſtremo Notarii nihil vnquam cuiuſuis generis ſcripturæ ad iudicium pertinentis, quod extra curiam mittendum ſit, expediant, & parti tradant, niſi cum ſubſcriptione Auditoris, vel eius Locumtenentis.

Circa impenſas autem, quæ a partibus pro ſcripturis, & expeditionibus faciendæ ſunt, vltra ea, quæ in vniuerſum in omnibus curiis obſeruari volumus, infraſcripta ſpecialiter in eadem Curia Auditoris, etiam in cauſis pendentibus obſeruentur.

In cauſis quæ ordinarie ſecundum Auditoris facultates in eius tribunali introductæ fuerint, vel introduci potuerint, ſiue poſt cœptam cauſam ſuperueniat commiſſio, ſiue ante impetrata ſit, ſiue in prima, ſiue in vlteriori inſtantia, nulla in re augeat impenſam, ſed quo ad hoc habeatur ſemper cauſa pro ordinaria, ita vt etiam ratione ſententiæ, neque Notarii, neque Iudices, quicquam propterea accipiant, vltra id, quod accipere potuiſſent, ſi commiſſio non adeſſet.

Siue igitur adſit commiſſio, ſiue non, in cauſis ordinarie ad hunc forum pertinentibus exigatur vt infra, & non amplius.

Sit itaque precium perfectæ expeditionis taxa, & aliis omnibus comprehenſis.

Pro monitorio ſpeciali ad partes iul. nouem.
Pro monitorio ſpeciali per edictum iul. duodecim.
Pro monitorio in vim bullæ Eugenianæ iul. duodecim.
Pro Eugeniana per edictum iul. quindecim.
Pro monitorio in vim bullæ cœnæ Domini iul. duodecim.
Pro citatione cum inhibitione, vigore appellationis extra Curiam, cum inſertione inſtrumenti ſententiæ a qua appellatur iul. decem.
Pro inſtrumento remiſſoriæ iul. nouem.
Pro inſtrumento litis pendentiæ extra curiam iul. nouem.
Pro tranſumpto ſimplici vnius bullæ, ſeu inſtrumenti, aut cedulæ, vel etiam plurium ſimilium vel aliorum iurium in eodem tranſumpto deſcriptorum, ſi fuerint in forma probanti iul. duodecim.
Si vero in forma Vidimus iul. nouem, habita tamen ratione exceſſus ſcripturarum arbitrio Iudicis; quo ad laborem Notarii.
Pro ſequeſtro extra curiam iul. nouem.
Pro literis ſuperuenientiæ, quæ non taxentur iul. quatuor vna cum ſigillo.
Pro fide legalitatis apponendæ in inſtrumentis Notariorum in totum vna cum ſigillo iul. duo.
Pro mandato de exequendo iul. nouem.
Pro nota ſententiæ nihil exigatur.
Pro ſportulis etiam nihil.
At in cauſis quæ per commiſsionem introducuntur, & ab initio ſunt commiſſariæ, neque alias ad huius fori cognitionem ſpectant, ſoluatur vt ſequitur.
Pro citatione vigore commiſsionis abſque inhibitione extra curiam iul. nouem.
Pro citatione cum inhibitione ſimplici iul. vndecim.
Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris Iul. quatuordecim.
Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris per edictum, etiam pro neceſſario examine iul. decem & octo.
Pro inhibitione ſimplici extra curiam iul. nouem.
Pro inhibitione extra curiam ſub cenſuris iul. duodecim.
Pro inhibitione in curia iul. tres cum dimidio.
Pro monitorio ſpeciali iul. quindecim.
Pro notis ſententiarum diffinitiuarum, quæ in ſcriptis proferuntur in prima inſtantia iul. quadraginta, in ſecunda iul. triginta, in tertia iul. viginti.
Pro nota abſolutoriæ ab obſeruatione iudicii iul. quindecim.
Pro nota interlocutoriæ iul. quindecim.
Pro nota declaratoriæ iul. octo.
Pro mandato de exequendo iul. quindecim.
Pro ſequeſtro iul. quindecim.
Pro ſportulis iudicum pro ſententiis diffinitiuis ex ſcripto proferendis non vltra id, quod in aliis curiæ Tribunalibus ordinariis a fe. re. Pio Papa IV. præſcriptum eſt.
De ceteris vero actis, ſcripturis, & expeditionibus infraſcriptis, ſiue cauſæ ſint ordinariæ, ſiue commiſſariæ ſoluatur tantummodo infraſcriptum precium, videlicet.
Pro compulſorialibus generalibus, ſiue ſpecialibus iul. duodecim.
Pro palmo rotuli remiſſoriæ iul. tres. Sit autem palmus linearum triginta, & linea ſyllabarum decẽ & octo.
Pro inſtrumento remiſſoriæ iul. duodecim.
Pro inſtrumento litis pendentiæ in curia iul. quatuor cum dimidio.
Pro interdicto ſpeciali iul. quindecim.
Pro inſtrumento relaxationis interdicti iul. quindecim.
Pro exequutorialibus iul. triginta ſex.
Pro mandato de immittendo in poſſeſsionem vigore literarum apoſtolicarum, ſeu in forma breuis iul. decẽ.
Pro abſolutione, ſiue abſolutionis commiſsione pro vno, iul. nouem.
Pro duobus litis conſortibus iul. quatuordecim.
Pro tribus litis conſortibus iul. decem & octo.
Pro quatuor litis conſortibus iul. viginti tres.
Vltra quatuor quotcunque addantur perſonæ litis conſortes, nihil augeatur precium expeditionis.
Pro capitulo, collegio, confraternitate, aut vniuerſitate iul. quinquaginta.
Pro inſtrumento abſolutionis iul. duodecim.
Pro decretis a Iudice prolatis non ex ſcripto, etiã vim diffinitiuæ habentibus, eorũ'ue nota, & ſportulis, nihil
Pro ſimplici fide etiam plurium actorum iul. duo.
Pro examine teſtium cum articulis, & interrogatoriis in cauſa, quæ ſit æſtimationis a quinquaginta ſcutis ſupra, vſque ad quamcunque ſummam, ſi articuli non excedant numerum viginti quinque, interrogatoria numerum triginta quinque, in domo, vel officio Notarij, iul. quatuor. Extra vero officium, non vltra duplum.
In cauſa æſtimationis a quinquaginta ſcutis infra, ſoluatur tantum pro dimidia: quod ſi articuli excedant numerum viginti quinque, & Interrogatoria triginta quinque, ſoluatur merces Notarij arbitrio Iudicis.
Pro inſtrumento ſententiæ, ſi extrahatur, iul. quindecim.
Pro inſtrumento declaratoriæ, non tamen vigore obligationis in forma Cameræ, iul. duodecim.
Pro brachio ſeculari ob non paritionem monitorij, aut literarum Apoſtolicarum, vel exequutorialium, iul. triginta.
Pro mandato ſuſpicionis fugæ, vſque ad quamcunque ſummam, etiam in vim obligationis Cameralis decreto, iul. quatuor cum dimidio.

Pro

Pro mandato de conſignando, vigore ſequeſtri, etiam vbi pro illius verificatione, debitor prius fuiſſet contentus, via exequutiua, vigore obligationis Cameralis, iul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de conſignandis pignoribus ſubhaſtandis, aut deliberandis, iul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de relaxando pro debito ciuili. iul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato in cauſis ciuilibus loco literarum, pro parua ſumma. iul. quatuor cum dimidio.

Computato in his omnibus mandatis. iulio ſigilli.

De pretio autem ſic præſcripto, in omnibus ſupradictis expeditionibus, ſiue ordinariis, ſiue commiſſariis, dentur Auditori, & Maſſæ Notariorum, item (quoad ordinarias) Camerario eædem portiones, quæ & prout antea pro eiſdem expeditionibus dabantur, nulla ex parte diminutæ. Reliquum quod iis portionibus detractis ſupererit, ſit Notarij expeditionis, præterquam in expeditione abſolutionis, ſiue commiſſionis abſoluendi, in qua ſingulis detrahatur pro rata, ita vt non tantum portio Notarii, ſed cuiuſque aliorum minuatur ad eam rationem, vt tantum vnicuique portioni pro eius modo decreſcat, quantum omnibus in vniuerſum detraximus.

Pro mandato exequutiuo, ſiue brachio, vbi inuocatione opus fuerit, ſeculari, per omnia expedito, omnibuſque comprehenſis, precium ſit vt infra; videlicet.

Ab vno ſcuto, vſque ad quindecim, iul. quatuor cum dimidio.

A ſcutis quindecim, vſque ad viginti quinque. iul. viginti duo.

A ſcutis vigintiquinque, vſque ad quingentos, iul. triginta tres.

A ſcutis quingentis vſque ad mille, iul. ſexaginta ſex.

A ſcutis mille, vſque ad quamcumque ſummam, iul. centum, & decem.

Hoc autem precium ita diuidatur, vt ex Iuliis viginti duobus, Auditor habeat Iulios ſex, Camerarius pro ſigillo habeat Iulios quatuor cum dimidio, Maſſa Notariorum habeat iul. quatuor cum dimidio. Reliquum habeat Notarius expeditionis.

Ex Iuliis triginta tribus, Auditor habeat Iulios octo & baiochos duos cum dimidio Sigillum Iulios quinque cum dimidio, Maſſa habeat Iulios octo & baiochos duos, cum dimidio. Reſiduum Notarius.

Ex Iuliis ſexaginta ſex, Auditor habeat Iulios ſexdecim cum dimidio, Sigillum, Iulios vndecim, Maſſa Iulios ſexdecim cum dimidio, Notarius quod ſupereſt.

Ex iuliis centum & decem, Auditor habeat iulios viginti quatuor, & baiochos ſeptem cum dimidio, Sigillum iulios ſexdecim cum dimidio, Maſſa iulios viginti duos, Notarius reliquum.

Ad conſtituendas autem ſupradictas ſummas, computentur iulii vndecim pro ſingulo ſcuto, quilibet vero Iulius ſit decem baiochorum.

Cenſurarum eccleſiaſticarum nomine, nihil accipiatur, vel in expeditione mandati exequutiui, ſeu brachij ſecularis, vel ſeorſum ab eo, neque vſquam alias, niſi vbi ad illas rite proceſſum fuerit re ipſa.

Cum vero ad illas procedi contigerit: tunc pro declaratoria, aggrauatoria & reaggrauatoria ſimul iunctis, & totali earum omnium expeditione, tantumdem exigatur, quantum pro mandato, ſeu brachio ſeculari, habita ratione prædictæ diſtinctionis ſummarum, ita vt omnis impenſa vtriuſque expeditionis, mandati ſcilicet vel brachij ſecularis, & cenſurarum ſimul collecta, duplum non excedat eius precii, quod mandato, ſeu brachio ſeculari, ſupra taxatum eſt, pro qualibet ſupradictarum ſummarum. Excepta vltima maiori ſumma, videlicet a mille ſupra. In ea enim ſumma etiam ſi contingat vltra, vel poſt mandatum executiuum, ſeu brachium ſeculare, cenſuras quoque relaxari, nihil tamen earum nomine exigatur; ſed tantum præter id precium, quo pro ſolo mandato, ſeu brachio ſeculari ſupra taxatum eſt, accipi poſſit iuſta merces pro ſcriptura.

Nunquam tamen cogantur partes inuitæ, vna cum mandato executiuo, ſeu brachio ſeculari, cenſurarum quoque expeditionem accipere, aut earum expeditionis precium ſoluere, etiam ſi ad cenſuras ipſas in ſubſidiũ contra contumacem, Iudex comminando rite proceſſerit: & extra loca temporali Domino Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiecta, vel etiam extra Italiam expeditio mittenda foret.

Quod ſi forte quiſquam legitime ſeruatis proceſſibus vtramque expeditionem mandati ſcilicet ſeu brachij ſecularis, & cenſurarum, eodem tempore habere voluerit: tunc apponatur verbis expreſſis in ipſa expeditione, quo ad cenſuras, ne is precium, quod illarum ratione expendit, vllo modo repetere poſſit ab iis, contra quos decretæ, & prolatæ fuerunt, niſi aduerſus eoſdem, vigore mandati executiui, ſeu brachij ſecularis, non ſatisfacientes, aut alias non parentes, cenſuris ipſis neceſſe fuerit vti.

Ipſius vero expeditionis cenſurarum precium prædictum eadem ratione, & eiſdem portionibus diuidatur, quibus precium mandati executiui, ſeu brachij ſecularis, vt ſupra dictum eſt.

Pro duplicatis etiam poſt quodcunque tempus expeditis, nihil exigatur præter ſcripturæ mercedem.

Pro ſigillo paruo appenſo in qualibet expeditione ſoluatur iulius vnus tantum, vbi non adeſt minor taxa.

Pro mandatis executiuis, vel aliis quibuſcunque expeditionibus, Notarij nihil recipiant, niſi illis effectualiter partibus conſignatis.

Nec partes ipſæ cogantur accipere aliquam expeditionem, niſi eam quam voluerint.

Pauperibus item expeditiones in forma pauperum, miſerabilibus vero gratis omnino tradant etiam ſcripturæ mercedem, diſtinctio vero illarum perſonarum Iudicis arbitrio remittitur.

Pro terminis coram iudice ſeruandis, iudicibus informandis, ſcripturis ad eos deferendis, ſeu etiam in officio perquirendis, regeſtris, ſeu extractibus transportandis, & aliis huiuſmodi, Notarij, vel eorum ſubſtituti, & in eorum officiis ſcribæ, & copiſtæ, etiam nomine regalium, ſeu bibaliorum, nihil prorſus etiam a ſponte dantibus accipiant.

In cauſis criminalibus expeditionum, quæ erunt eiuſdem generis, ſeu nominis, cuius ſunt ſupraſcriptæ, precium augeri non poſſit vltra tertiam partem eius, quod ſupra in ciuilibus præſcriptum eſt.

In regeſtris, extractibus, copiis indiciorum, & alterius, quam ſupradicti generis, ſeu nominis, expeditionibus criminalibus, ſeruetur taxa ab eodem Pio prædeceſſore aliis tribunalibus ordinariis vrbis præſcripta.

In omnibus expeditionibus ima earũ parte Notarius apponat integrã ſummã eius, quod vere expoſitum fuit, ſub his verbis, videlicet. Expoſuit in totũ tantum: idemq; etiam in libro expeditionũ ipſius Notarij deſcribatur.

Et vt præmiſſa omnibus pateant, ſciatque quilibet quid, & quantum in præmiſsis exponere debeat, quilibet Notarius Auditoris teneatur poſthac tabulam ſupradictorum preciorum expeditionum literis maiuſculis, ordinate & diſtinctè ſcriptam, in eius officio palam loco eminenti, & cognito proponere, & ſemper retinere.

Conſtitutiones itē, quæ tam a nobis, quam ab aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ad reformationem huius Curiæ pertinentes emanarunt, & in futurum emanabunt, modo his contrariæ non ſint, omnino in eadem Curia obſeruentur.

Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus, ſiue Iudicibus, ac notariis prædictis, ſub priuationis officiorum ſuorum huiuſmodi, & aliis etiam grauioribus, noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, & aliis ſibi per præſentem interdictis, ac contra præſentis formam, & tenorem, etiam quorumuis priuilegiorum & indultorum, ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, aut conſuetudinis, & ſtyli immemorabiliter obſeruari, vel alio quouis prætextu ſe intromittere quoquo modo audeant ſeu præſumant.

Decernentes quæcunque decreta, & acta, ab eiſdem Auditore, Iudicibus, & Notariis pro tempore contra præſentis formam, & tenorem emanata & facta, nulla, & inualida, ac extorta, & ſubreptitia, nulliuſque roboris vel momenti fore, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe vel debere. Et ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quopiam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtylo, conſuetudine, ac quocunque temporis curſu, etiam immemorabili roboratis, priuilegiis quoque, indultis, eidem tribunali, ac illius Auditoriatus officio; & Auditori etiam in eiuſdem officij erectione, & inſtitutione, ac Iudicibus, & Notariis ipſis, illorumque collegio, etiam ſimili motu, etiam conſiſtorialiter &c. ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per nos conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa, ac de verbo, ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mẽtio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret: tenores huiuſmodi præſentibus, pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, & quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant: per quæ præſenti non expreſſa, vel totaliter inſerta, effectus præſentis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcunque totis tenoribus ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet mentio ſpecialis.

Vt autem præſens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit afficiat, volumus, & mandamus, illius copiam in Palatij noſtri apoſtolici, ac domus, ſeu Curiæ prædicti Auditoris valuis, necnon acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta eius copia aliquandiu detineri.

Volumus item quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante. Quodque eius tranſumptis Nota[illegible] publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ ſigillo ſignatis, plena, & indubia fide[illegible] eaque prorſus adhibeatur in iudicio, & extra, quæ præſenti adhiberetur, ſi foret exhibitus, vel oſtenſus.

Placet, & ita Motu proprio ſtatuimus & mandamus. M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, duodecimo kl. Decembris, Anno Quinto.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione decimatertia, Die vero quarta Menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno eius Quinto, Retroſcriptæ Literæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis, Necnon præſentatæ, intimatæ, & notificatæ fuerunt Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Patri D. Alexandro Riario Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, eidemque data copia, Et etiam R. P. D. Vincentio Fuſcherio in ciuilibus, & Mag. D. Vincentio Bellutio in criminalibus eiuſdem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. P. D. Auditoris Cameræ Locumtenentibus, & D. Ioanni Antonio Curto Notario & Menſario dominorum Notariorum eiuſdem R. P. D. Auditoris Cameræ, videlicet data copia per me Ioannem Andream Rogerium præfati S. D. Papæ Curſorem.

IDEM

114

Ne in popularibus concionibus diſputetur de Conceptione glorioſæ Dei genitricis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Super ſpeculam Domini, viribus licet exiguis, conſtituti, prophetæ ſolicitudinem imitantes, Die, noctuque ad diuerſos Eccleſiæ ſtatus noſtræ mentis aciem intendimus, ſtudioſe prouidentes, vt communi Domino ab omnibus gradibus fideliter ſeruiatur ac illis maxime, quibus digniora miniſteria diuini Spiritus fauore credita ſunt, inter quos diuini verbi prædicatores adnumerandos eſſe nemo dubitare poterit, qui eorum munus ab ipſo Domino conſecratum, apoſtolis præcipue iniunctum fuiſſe animaduertet, qui ſi adepto gradu digne fungerentur, euangelizantes pacem, annunciantes bona, prædicantes ſalutem, non ſolum vox eorum dulcis, verum & ſpecioſi pedes viderentur, & fraternæ ſalutis vberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini, verum quod neque ſine animi dolore accepimus, nec referre poſſumus, quidam diuerſorum ordinum Regulares, Clericiq; ſeculares, omiſsis quæ diuinæ maieſtatis gloriam, & ſanctiſsimæ Dei genitricis, aliorumque diuinorum venerationem, atque fidelium pietatem, promouere poterant, quod Apoſtolus in quibuſdam arguit, languent circa

queſtio-

quæſtiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ, & contentiones, cæteraque vitiorum monſtra, potiſsimum vero cum de glorioſæ Virginis Mariæ Conceptione ſermo inciderit, tam pertinaciter pro alterutra parte contendunt, ac ſi de illis dogmatibus eſſet, quæ corde credere ad iuſtitiam, ore confiteri ad ſalutem neceſſarium eſt. Quibus illud prophetæ conuenire videtur, dicunt, ait Dominus cum ego non ſim loquutus cum S. R. E. omnium eccleſiarum magiſtra, & doctrix diſciplinæ de ea re hucuſque non definierit, nemo, abſque temeritate, præiudicare, vel alterius partis ſententiam damnare poteſt, & quaſi deſint præclariſsima inuentricis gratiæ merita, quæ nec angelica quidem lingua ſatis digne referri poſſunt, & cum ex illo vberrimo fonte, puteoque aquarum viuentium, non poſsint ſaluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus, magna cum vtilitate, atque dulcedine, reficeretur, ad diſsipatas ciſternas occurrunt, ſtultas ſcilicet, & ſine diſciplina quæſtiones, quæ generant lites, quas nec frequens multitudo intelligere, nec viri ſapientes, qui capiunt, vtiliter percipere valeant, præſertim quoniam, vt experimento didicimus ipſorum concionatorum, qui ad quæſtiones huiuſmodi proponendas facilius erumpere ſolent maior numerus materiæ difficultatem prorſus ignorantes, neq; intelligentes, quæ loquuntur, aut de quibus affirmant, ſimplicium animos, indiſcretæ deuotionis obtentu, vel potius loquacitatis, & oſtentationis effectu, ad tumultus & ſimultates concitant, quos tumultuantes atque diſsidentes componere, ſedareque potius oportebat. Cumque paruulis in Chriſto lac infundere, prouectis ſolidū cibum apponere deberent, dum in huiuſmodi controuerſiis interminatis verſantur, omnibus vbera proferunt arentia, quod non abſque maledictionis nota legimus in propheta. Nos igitur qui prædeceſſorum noſtrorum ſaluberrima decreta pro viribus ſalua eſſe cupimus, potiſsimum illa quæ a ſacroſancta ſynodo Tridentina denuo ſunt confirmata, liberam cuique facultatem relinquentes opinandi huius controuerſiæ quamlibet partē prout, vel magis pium, vel magis probabilem eſſe iudicauerit. Prædictorum igitur, concionatorum, aliorumq; contentioni, atque temeritati, populorumque ſcandalis occurrere ſtudentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatutum fe. re. Sixti IV. prædeceſſoris noſtri, ſuper ea re, quod a præfata ſynodo innouatum eſt (illud præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum eſſet inſertum, pro plene & ſufficienter expreſſo, & inſerto habentes) apoſtolica auctoritate tenore præſentium, confirmamus, & approbamus, atq; vt deinceps efficacius à cunctis obſeruetur perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus nemo cuiuſcunq; ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, in popularibus concionibus, vel vbicunque promiſcua virorum, & mulierum multitudo conuenire ſolet, de huius controuerſiæ alterutra parte diſputare rationibus, vel doctorum auctoritate aſſerendo propriam ſententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipſa quæſtione, cuiuſuis pietatis, aut neceſsitatis prætextu vulgari ſermone ſcribere, vel dictare præſumat. Qui contrafecerit ſuſpenſionis pœnam a diuinis abſque noua declaratione ipſo facto incurrat, ſi modo fuerit in ſacris conſtitutus, & quocunque præterea gradu ſiue dignitate, vel adminiſtratione fungatur, illis omnibus ſit ipſo iure priuatus, & ad eadem vel ſimilia munera obtinenda, vel obeunda perpetuæ inhabilitatis cenſuræ ipſo etiam facto ſit obnoxius, ſuper quibus niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſtente diſpenſari, ſiue abſolui non poſsit. Et nihilominus aliis pœnis, ſi opus fuerit a proprio prælato pro delicti menſura infligendis ſubijciatur, prout ſubiicimus. Cæterum quamdiu per apoſtolicam ſedem, altera pars diffinita non fuerit, oppoſitaque ſententia condemnata liceat viris doctis in publicis Academiæ diſputationibus, ſiue generalium, aut Prouincialium Capitulorum, vel vbi alias interſunt, qui rem capere poſſunt, nec ſcandali vlla ſubeſt occaſio, de illa quæſtione differere, & argumentis vtramlibet partem, vel aſſerere, vel impugnare, dum tamen neutra, veluti erronea præiudicetur, ſeruenturque illa omnia, quæ a dicto Sixto prædeceſſore noſtro ſtatuta ſunt, quorum ſingula, vt præfertur, etiam quantum ad alias pœnas, duximus innouanda, & innouamus per præſentes. Vt autē hæc noſtra conſtitutio & præmiſſa omnia ad eorum omnium, quorum intereſt, notitiam congruentius peruenire poſsint in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiæ etiam eo ipſo incurrenda, ſi in his, quæ mandamus exequendis ſe negligentes, exhibuerint, præcipimus, & mandamus, omnibus, & ſingulis locorum Ordinariis, ac eorundem Vicariis ſuffraganeis, & Officialibus quibuſcunque, & aliis ſingulis ad quos quomodolibet ſpectat, & pertinet, quatenus huiuſmodi noſtram conſtitutionem ſingulis ſuæ diœceſis vel diſtrictus Prædicatoribus, & aliis quibus expedire iudicauerit opportune inſinuent, & publicent, ac inſinuari & publicari faciant. Et ne quis in poſterum quoquomodo ignorantiam de præmiſsis poſsit prætendere, aut ſe contra præmiſſa, valeat excuſare, Volumus, & ſimiliter eadem auctoritate decernimus, & mandamus quod præſentes literæ per aliquos ex noſtris Curſoribus in baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis ac principis Apoſtolorum, & Cancellariæ apoſtolicæ, valuis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe de more publicentur, & affigantur, & illis inde amotis remaneant in eiſdem locis earundem exempla affixa quæ publicatio, & affixio, ita omnes ad quos ſpectat afficiat & arctet, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis etiā quantumcunq; qualificatis, & in quacunque etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & quauis alia dignitate, & honore conſtitutis, etiam quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nequeant quomodolibet conceſsis, quæ eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus inſuper, & decernimus quod præſentes vim perpetuæ & irrefragabilis conſtitutionis obtineant, & quod illarum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi oſtenſæ, vel exhibitæ forent, regula Cancellariæ noſtræ apoſtolicæ quacunque in contrarium diſponente non obſtante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, ſtatuti, ordinationis, mandati, ſubiectionis, innouationis, præcepti, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingēteſimo ſeptuageſimo prid. Kl. Decembris, Pont. noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Comyn.

Anno

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione decima tertia, Die vero ſeptima menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Quinto, retroſcriptæ litteræ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis, & Principis apoſtolorum de vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, & aciæ Campi Floræ dimiſsis illarum copiis affixis per nos Ioannem Andream panizzam & Petrum Aloyſium Gaytam, prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

IDEM

115

Applicatio fabricæ S. Petri fructuum & aliorum ex bonis eccleſiarum male alienatis, & vnius anni loco tertiæ partis proprietatis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ex debito paſtoralis officij, cui diſponente domino præſidemus, ad ea libenter intendimus, per quæ quarumlibet Eccleſiarum, fabricæ præſertim Baſilicæ noſtræ Principis apoſtolorum de vrbe, cuius cura nobis peculiaris eſt attributa, congruam ſuſcipiant ſuſtentationem, vtque id felicius ſubſequatur, nonnunquam ea quæ per nos ad ipſarum fauorem ordinata ſunt, quæque non ita felicem ſucceſſum habitura credimus, ad aliam formam reducimus, prout locorum, & temporum qualitate penſata conſpicimus in domino ſalubriter expedire. Sane licet alias nos cum accepiſſemus, quod diuerſæ perſonæ tam eccleſiaſticæ quam ſæculares, quamplurima bona, poſſeſſiones, & terras, etiam ad eccleſias, etiam Cathedrales, & Metropolitan. Monaſteria, beneficia, domos, & alia regularia, necnon hoſpitalia, & pia loca pertinentia, & ſpectantia prætextu diuerſarum alienationum eis contra tenorem fel. rec. Symachi, & Pauli Secundi, ac aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aut ſine apoſtolicæ ſedis licentia, ſeu illarum forma non ſeruata, aut alias in euidens damnum & præiudicium Eccleſiarum, Monaſteriorum, beneficiorum, & piorum locorum huiuſmodi factarum occupauerant, & detinuerant, ac detinebant, nos præmiſsis occurrere volentes, vtque neceſsitatibus fabricæ dictæ Baſilicæ curæ noſtræ commiſſæ ſubueniremus, certis tunc expreſsis modo & forma Motu proprio dilectis filiis Collegio, & Deputatis præfatæ fabricæ, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris inter cætera, vt omnes & ſingulas alienationes in emphiteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam, vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, aut occupationes de quibuſuis terris, poſſeſsionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & iuribus tam ſpiritualibus quam temporalibus eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine ſedis apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſeruata in damnum eccleſiarum, ſeu ſolennitatibus a iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum monaſteriorum, ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter eatenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videretur de præmiſsis, illas, & contractus ſuperinde ſub quibuſuis formis, & verborum expreſsionibus habitos, etiam ſi iuramento vallati exiſterent, ad ſolius ipſius fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, reſcindere, irritare, caſſare, & annullare, ipſoſque detentores, & occupatores ad terras, poſſeſsiones, bona, res & iura præfata, vt præfertur detenta, & occupata relaxandum, & de fructibus eatenus perceptis, & qui percipi potuerant, necnon in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum cogere, & cõpellere, bonorumque, & fructuum recuperandorum huiuſmodi tertiam partem ipſi fabricæ, reliquis duabus partibus eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis, ad quæ bona ipſa ſpectabant, cum effectu conſignatis vendicare, & applicare poſſent, & valerent: ita vt eiſdem collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & miniſtris liceret dictæ tertiæ partis huiuſmodi bonorum præfatæ fabricæ, vt præfertur, applicatorum, corporalem poſſeſsionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictæ fabricæ vſus, & vtilitatem abſque alia ſedis apoſtolicæ, & ſuperiorum eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, ad quæ bona ipſa ſpectabant, licentia, alienare, vendere, & conuertere. dicecefani loci, vel cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, facultatem, & auctoritatem conceſſerimus, prout in noſtris deſuper confectis literis plenius continetur. Verum quia, vt accepimus, dictæ fabricæ difficile foret tertiam partem proprietatis bonorum eidem fabricæ, vt præfertur, aſsignatam vendere, & in vſum dictæ fabricæ conuertere, cum non de facili emptores reperirentur, & plurima bona non ita commodam diuiſionem patiantur, vt tertia ab ipſis pars ſine duarum partium detrimento diſmembrari, & ſeparari poſſit, Cupientes indemnitati dictæ fabricæ conſulere, arbitranteſque quod ſi loco dictæ tertiæ partis proprietates bonorum recuperandorum, vt præfertur, dictæ fabricæ aſsignatæ, omnes fructus contra leges, & canones, ac conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum per quoſuis conductores, & ſucceſſores vniuerſales, vel ſingulares quomodolibet indebite ex dictis bonis percepti, & qui percipi potuerunt, & non ſine animæ eorum periculo retineri poſſunt, quatenus exigibiles ſint, & in alienationibus in quibus pauci, aut nulli fructus indebite percepti fuerunt, vel ex inopia debitorum, vel ex quauis cauſa, vel occaſione per ipſos deputatos arbitranda, nullum vel modicum emolumentum reportare poſſet, cum non ſit conueniens quod ex eius bono opere detrimentum ſentiat, omnes fructus, redditus, & prouentus integros vnius anni ex huiuſmodi bonis recuperatis exigendi, & percipiendi dictæ fabricæ aſsignarentur, & appropriarentur, celeriorem vtilitatem tam dictæ fabricæ quam eccleſiæ ipſæ conſequerentur. Eoſdem itaque collegium & deputatos, ac auditores, & miniſtros, eorumque quoslibet a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarum præfatarum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalite & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, om-

re, omnes, & ſingulos fructus, redditus, prouentus, canones, cenſus, & affićta, ſeu alias reſponſiones quocunque nomine nuncupentur quomodolibet tam per conductores bonorum eccleſiaſticorum, quam eorum ſucceſſores quoſcunque vniuerſales, vel ſingulares, aut particulares, ac alios detentores, occupatores, & debitores ſub quouis prætextu, & inualido contractu contra leges, canones, extrauagantes, & conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum, aut alias indebite, nulliter, & inualide perceptos, & ob infectam radicem primi contractus inualidi, aut alias nulliter cum eccleſia celebrati, vel occupationis, detentionis, & vſurpationis factæ indebite dictorum bonorum. Si vero vel quia modici, aut nulli admodũ fructus ſint exacti, vel ex debitorum inopia, vel quauis alia cauſa per ipſos deputatos arbitranda, fructus prædicti non eſſent exigibiles, tunc fructus, redditus, prouentus, cenſus, & canones integros vnius anni ex dictis bonis recuperatis percipiendos, loco dictæ tertiæ partis plenarie & integre dictæ fabricæ aſsignamus, & applicari mandamus. Ita quod eiſdem Collegio, & pro tempore exiſtẽtibus Deputatis, Auditoribus, & Miniſtris prędictis liceat illos propria auctoritate recuperare, exigere, & leuare, illoſque locare, vendere, & alienare, ac in vſum & vtilitatem dictæ fabricæ conuertere, ſedis apoſtolicæ vel ſuperiorum eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum eorundem, vel ordinarii, aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita. Et vt facilius eccleſiæ integrã proprietatem, & fabrica fructus vt præmittitur, ſibi aſsignatos conſequi poſsit ſine litium curſu, eiſdem Collegio & Deputatis concedimus & elargimur, vt quoties eis videbitur opportunum, per ſeipſos tantum in cauſis prædictarum alienationum ſiue detentionum bonorum eccleſiaſticorum in quibus ius eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, hoſpitalium, beneficiorum, & piorum locorum præfatorum non adeo clarum exiſtit, vt de facili bona, & fructus pro eccleſiis, monaſteriis, domibus, beneficiis præfatis, & fabrica vendicari poſsint, aut ius ipſum dubium ſit cum dictis detentoribus, poſſeſſoribus, & ſucceſſoribus vniuerſalibus, vel particularibus ſub beneplacito ſedis apoſtolicæ tranſigere, & componere de conſenſu Rectorum eorundem arbitrio poſsint & valeant. Quodque aucta, & ſoluta parte in qua conuenerint, ſe pro qua compoſuerint, occupatores, poſſeſſores, vel ſucceſſores prædictos abſoluere, & liberare, ita vt de cetero a nemine ſub prætextu quarumcunque conſtitutionum, canonum, legum, extrauagantium, ac bullarum per anteceſſores noſtros prædictos, & per nos ſuper reſciſsione, & recuperatione bonorum, & fructuum eccleſiaſticorum editarum quomodolibet moleſtari, inquietari, vel perturbari poſsint & valeant, ſed facta ſolutione prædicta ſint & eſſe intelligantur etiam liberati tam ab omni animæ periculo quam ab omnibus pœnis, & mulctis quas occaſione dictorum fructuum indebite perceptorum incurriſſent, & contractus neceſſarios conficere, qui poſtquam celebrati fuerint idem robur obtineant, ac ſi a ſede apoſtolica confirmati fuiſſent, & ſuper præmiſsis omnibus, & ſingulis perpetuum ſilentium impoſitum ſit, & eſſe cenſeatur. Diſtrictius inhibentes quibuſuis cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, & quacunque auctoritate fungentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis aliiſque noſtro arbitrio moderandis, & imponendis pœnis, ne eoſdem Collegium, & Deputatos eorumque Auditores, & Miniſtros præfatos in præmiſsis moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præſumant. Ac decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, vel intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite, quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius, vel controuerſiam vocari quouiſmodo poſſe; ſed ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, nec ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum etiam ſub quacunque data per ipſos eligenda reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices, & commiſſarios etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus venerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Maceraten. ac Aquinaten. Epiſcopis Motu ſimili per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegii, Deputatorum, Auditorum, & Miniſtrorum præfatorum fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, ſibique in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant præſentes literas, & in eis contenta quæcunque ab omnibus, quos illa concernunt, inuiolabiliter obſeruari: non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quatenus opus ſit, noſtris de non tollendo iure quæſito, ac vnionibus committendis ad partes, vocatis quorum intereſt, & exprimendo valore, necnon *Lateranenſis* Concilii nouiſsime celebrati vniones perpetuas niſi in caſibus a iure permiſsis fieri prohibentis, & quibuſuis aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie etiam Motu proprio, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſsis, approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam ſi de illis ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus) ceteriſque contrariis quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas nõ facientes plenam, & expreſſam,

ac de

ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, per præſentes autem literas derogatum non eſſe nec intelligi volumus in parte, vel toto, primis, & ſecundis cedulis Motu proprio confectis, & in fauorem dictæ fabricæ ſuper bonis eccleſiæ alienatis, niſi tantum quo ad dictos integros fructus, & facultatem percipiendi fructus vnius anni, vt præfertur. In omnibus vero aliis, & ſingulis in dictis cedulis & literis conceſſis omnia ſtent, & eſſe intelligantur firma, & in ſuo robore valida, ac ſi præſens a nobis non eſſent emanatæ. Inſuper quoque ſtatuimus, vt earundem præſentium tranſumptis manu Secretarii, & ſigillo dictæ fabricæ ſubſcriptis, & munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, aſsignationis, conceſsionis, elargitionis, inhibitionis, decreti, mandati, derogationis, voluntatis, & ſtatuti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Cal. Februarii, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

IDEM

116

De Cambiorum abuſu.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In eam pro noſtra paſtorali officio curam diligenter incumbimus, vt domini noſtri ouibus opportuna pro animarum ſalute remedia adhibere minime differamus. Cum itaque ad aures noſtras peruenerit legitimum cambiorum vſum, quem neceſsitas, publicaque vtilitas induxit, ſæpenumero ob illiciti quæſtus cupiditatē ſic deprauari, vt ſub illius prætextu vſuraria prauitas a nonnullis exerceatur: Nos petitionibus, quæ ſuper his nuper nobis factæ ſunt, hac perpetuo valitura decretali reſpondendum eſſe duximus, vt neque doloſis ſua fraus ſuffragetur, neque ignaros perdat inſcitia: ſic enim Paſtoris officium exequimur, dum gregem nobis commiſſum ab æternæ damnationis periculo eripere modis omnibus ſtudemus. Primum igitur damnamus ea omnia cambia, quæ ficta nominantur, & ita confinguntur, vt contrahentes ad certas nundinas, ſeu ad alia loca cambia celebrare ſimulant, ad quæ loca ij, qui pecuniam recipiunt, literas quidem ſuas cambij tradunt, ſed non mittuntur, vel ita mittuntur, vt tranſacto tempore vnde proceſſerant, inanes referantur, aut etiam nullis huiuſmodi literis traditis pecunia ibi denique cum intereſſe repoſcitur, vbi contractus fuerat celebraturus, nam inter dantes, & recipientes vſque a principio ita conuenerat, vel certe talis intentio erat, neque quiſquam eſt, qui in nundinis, aut locis ſupradictis huiuſmodi literis receptis ſolutionem faciat. Cui malo ſimile etiam illud eſt, cum pecuniæ ſiue depoſiti, ſiue alio nomine ficti cambij traduntur, vt poſtea eodem in loco, vel alibi cum lucro reſtituantur. Sed & in ipſis cambiis, quæ realia appellantur, interdum (vt ad nos perfertur) Campſores præſtitutum ſolutionis terminum lucro ex tacita, vel expreſſa conuentione recepto, ſeu etiam tantummodo promiſſo, differunt. Quæ omnia nos vſuraria eſſe declaramus, & ne fiant diſtrictius prohibemus. Porro ad tollendas quoque in cambiis, quantum cum Deo poſſumus, occaſiones peccandi, fraudeſque fœneratorum ſtatuimus, ne deinceps quiſquam audeat ſiue a principio, ſiue alias certum, & determinatum intereſſe etiam in caſum non ſolutionis paciſci, neque realia cambia aliter quam pro primis nundinis, vbi illæ celebrantur, vbi vero non celebrantur, pro primis terminis iuxta receptum locorum vſum exercere, abuſu illo prorſus reiecto, cambia pro ſecundis, & deinceps nundinis ſiue terminis exercendi. Curandum autem erit in terminis, vt ratio habeatur longinquitatis, & vicinitatis locorum, in quibus ſolutio deſtinatur, ne, dum longiores præfiguntur, quam loca deſtinatæ ſolutionis deſiderant, fœnerandi detur occaſio. Quicumque contra hanc noſtram conſtitutionem commiſerit, pœnis a ſacris canonibus contra vſurarios inflictis, ſe nouerit ſubiacere. Eos vero, qui conſpirationes fecerint, vel congeſtam vndique pecuniam ita ad ſe redegerint, vt quaſi monopolium pecuniæ facere videantur: pœnis, quæ a iure contra exercentes monopolia, conſtitutæ ſunt, teneri ſancimus. Volumus autem quod præſentes literæ in Camera Apoſtolica, & ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ etiam apoſtolicæ publicentur, & in ipſa Camera deſcribantur. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius eiuſdem Cameræ, vel alterius Notarij ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Cameræ, vel Prælati eccleſiaſtici munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ damnationis, declarationis, prohibitionis, ſtatuti, ſanctionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, quinto Kal. Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Fer. Card. de Medicis Summator.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Die vero ſeptima Februarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, Retroſcriptæ Literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ Apoſtolicæ, Principis Apoſtolorum Baſilicæ de vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ vt moris eſt per nos Bartholomæum Sottocaſa, & M. Ant. Brutum, præfati S. D. N. Papæ Curſ.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

IDEM

117

De nouo ſtatu Præpoſiturarum, & diuiſione fratrum extincti ordinis Humiliatorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam per extinctionem ordinis fratrum humiliatorum, & priuationem generalis, ac cæterorum omnium præpoſitorum, & fratrum illius, omnibus præpoſituris, dignitatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura nuper a nobis de fratrum noſtrorum conſilio, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine factas, intendentes & cultui diuino, & miniſtris eccleſiaſticis quam primum proſpicere, præpoſituras, dignitates, officia, & beneficia prædicta, quæ deinceps ſecularia eſſent necnon bona, domos, redditus, res, actiones, & iura ordinis ſic ſuppreſſi noſtræ & apoſtolicæ ſedis diſpoſitioni ſpecialiter, & expreſſe reſeruauimus. Præterea voluimus, vt omnes fratres qui profeſſionem emiſerant regularem, deinceps in domibus, & locis quæ eis cum victu, & aliis neceſſariis aſsignandos curaremus, omnino redigerentur, vt ibi vitam ducerent regularem ſuæ profeſsioni conformem, ſub cura, & viſitatione ordinariorũ locorum, aut alterius, vel aliorum quos eis delegaremus, vel iuxta iuris communis diſpoſitionem tranſirent ad pares, vel arctiores ordines approbatos. Nunc autem ad inducendum nouum in dictis præpoſituris, & locis ſtatum cuique quantum poteſt conuenientem, & item ſubueniendum aliis eccleſiis, conuentibus, piis locis, officiis, & miniſtris ad religionis cultum, & fidei catholicæ propagationem, & tutelam vtilibus, & neceſſariis, ſimulque ad prædictorum fratrum diſtributionem, & diuini officii celebrationem paterna charitate intenti, vt ea quæ facere inſtituimus, omni impedimento ſoluta plenarium conſequantur effectum. De ſimili poteſtatis plenitudine diſſoluimus omnes, & quaſcumque vniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, & temporales præpoſiturarum Sanctæ Mariæ Eliſabetæ de Buſſo paruo Mediolanenſis diœceſis, & Sanctæ Catherinæ Cremonenſis, ac forſan aliarum quæ nominatim præſentibus exprimuntur, ſiue vt aliæ aliis, ſiue vt inuicem, aut alias quacumque cauſa ante hac factas, reſtituentes eas in liberum, & ſolutum ſtatum quantocumque ipſæ tempore, vt vnitæ pacifice ſint poſſeſſæ. Rurſus verum annuum valorem fructuum, redituum, & prouẽtuum ſingularum præpoſiturarum, necnon eccleſiarum, capitulorum, domorum, conuentuum, collegiorum, hoſpitalium, & aliorum locorum omnium præſentibus comprehenſorum ſecundum communẽ illorum æſtimationem, & quanticumque ſint, necnon fructuum reſeruationes, & penſionum aſsignationes, quos, & quas perpetuo, vel ad tẽpus ſeorſum facere intendimus, præſentibus pro expreſsis habentes, perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus præpoſituram Sancti Petri Bergomenſis cum omnibus rebus, & iuribus ſuis, & quæ ei competunt actionibus præpoſituræ Sanctorum Simonis, & Iudæ, ac ſimili modo præpoſituram Sanctæ Mariæ Ticini Nouarienſis diuerſis præpoſituræ, Sanctæ Crucis Nouarienſis, & præpoſituram, Sancti Iacobi Moncalerii præpoſituræ, Sanctiſsimæ Trinitatis Auilliani Taurinen. diœceſis, & præpoſituram, Sancti Ioannis Baptiſtæ de Domaſo præpoſituræ Sanctæ Vrſulæ de Surſigo, & præpoſituram Sancti Michaelis de Peganica, & Sancti Corpetis præpoſituræ, Sanctæ Mariæ Cigoli, & præpoſituram Sancti Bartholomei Aquenſis menſæ Epiſcopali Aquenſi, & præpoſituram Sancti Georgii Canturii menſæ Capitulari eccleſiæ Sancti Vincentii plebis Galliani ad Canturium, & præpoſituram Sancti Syri Alexandrin. cui cura parochianorum incumbit animarum, hoſpitali pauperum ſanctorum Blaſii, & Antonii cura, & parochianis omnibus ad viciniorem parochialem eccleſiam quam ordinarius loci aptiorem commodioremque viderit tranſlatis, & præpoſituram Sancti Bartholomæi Veronenſis officio inquiſitionis hæreticæ prauitatis apoſtolica auctoritate ibi ſtatuto. Adhæc in ſingulis domibus, de canonica, & Sancti Ioannis Euangeliſtæ, & Sanctiſsimæ Trinitatis Mediolanenſis, & Sancti Bartholomæi Bergomenſis, & Sancti Franciſci Paduan. & Sancti Marci Terdonæ, & Sancti Odorici, & omnium ſanctorum Papien. & etiam omnium ſanctorum Modoetiæ ſupprimimus perpetuo, & extinguimus nomen, titulum, dignitatem, & eſſentiam præpoſituræ, omniaque inſignia veteris inſtituti diuidimus & ſeparamus, omnia harum ſic ſuppreſſarum præpoſiturarum bona, res, actiones, & iura a ſua quaque eccleſia, & domo, necnon hortis, viridariis, & pertinentiis intra clauſuram cuiuſque domus conſiſtentibus in hos qui ſequuntur vſus perpetuo aſsignatis. Si quidem concedimus eccleſias, ædes, hortos, viridaria, & pertinentias intra prædictam clauſuram exiſtentes ipſarum ſuppreſſarum præpoſiturarum, videlicet de canonica Sancti Ioannis Euãgeliſtæ, & Sanctiſsimæ Trinitatis Mediolanenſis ad vſum ſeminarii, ſeu aliorum collegiorum congregationum, & hoſpitaliũ prout dilecto filio Carolo Cardinali Borrhomeo eccleſiæ Mediolanen. præſuli videbitur vtilius expedire, Sancti Franciſci vero Paduan. ad eundem vſum ſeminarii arbitrio Epiſcopi ſtatuendi, & omnium Sanctorum Papien. ordini, & fratribus Carthuſien. necnon Sancti Odorici collegio Ghiſleriorum quod in vniuerſitate ſtudii generalis Papien. nuper inſtituimus, & Sancti Bartholomæi Bergomenſis tam cum hortis, viridariis, & pertinentiis intra ſuam clauſuram exiſtentibus, quam etiam ei contiguis terrenis, pratis, & vineis ſuis, fratribus ordinis prædicatorum regularis obſeruantiæ prouinciæ Lombardiæ iuxta morem eius ordinis, qui illam ad mores ſuos reforment, & Sancti Marci Terdonen. fratribus domus Sancti Franciſci ordinis minorum, qui ac ſua domo & eius eccleſia Epiſcopo, & capitulo Terdonen. pro illorum futura loco occupatæ cathedrali relicta in dictam eccleſiam Sancti Marci debeant demigrare, ac etiam concedimus congregationi regularium Sancti Pauli decollati Barnabinorum nuncupatæ, eccleſiam, & domum præpoſituræ ſuppreſſæ omnium Sanctorum Modoetiæ cum omnibus bonis, rebus, iuribus, & actionibus ſuis vbicumque conſtitutis, vt illas habeant, & inſtituant quemadmodum aliæ ſuæ congregationis diriguntur. De præpoſituris autem Lugani, Lucarni, Sancti Laurentii de Canobio, & Sanctæ Catherinæ de Pallenza, earumque bonis, rebus, iuribus, & actionibus hac vice diſponendis prædicto Carolo Cardinali, qui in ipſarum Lugani, & Lucarni ereptione, & reſtitutione qualicumque, laborioſam operam præſtitit, delegamus vices noſtras, vt vel ipſas ſocietati Ieſu, vel alteri congregationi, aut ordini approbato, vel ſeminario ad vſum collegiorum, ſeu etiam hoſpitalium, aut aliorum piorum operum tribuat, ſiue illas vniat, appropriet, & applicet, vel alias de illis eorumque bonis, & proprietatibus prædictis aliiſue modis libere diſponat, vti temporis, rerum, & temporum qualitate, conditione, & neceſsitate perſpecta nouerit commodius conuenire. Poſtremo applicamus, & appropriamus per-

X petuo

petuo omnia, & quæcunque alia bona, res, actiones, & iura diuiſa, & ſeparata prædictarum præpoſiturarum ſuppreſſarum, videlicet de canonica Sancti Ioannis Euangeliſtæ, & Sanctiſsimæ Trinitatis, præpoſituræ Sanctorum Bredæ Mediolanen. & alia Sancti Bartholomæi Bergomenſis: præpoſituræ Sanctorum Simonis, & Iudæ, & alia Sancti Franciſci domui, & fratribus beatæ Mariæ Paduan. dicti ordinis prædicatorum: & alia Sancti Odorici, & omnium Sanctorum etiam domui, & fratribus Sancti Thomæ Papien. ſuper quibus, videlicet Sancti Odorici, & omnium Sanctorum penſionem annuam omnino liberam, & exemptam centum ducatorum auri in auro de Camera infirmariæ domus a nobis conſtitutæ Sanctæ Crucis, & omnium Sanctorum ad oppidum Boſchi ipſius ordinis annis ſingulis integre perſoluendam, ſeu per priorem, & fratres dictæ domus ad Boſchum, ſi & quoties maluerint, ſuper pinguioribus, & liquidioribus prouentibus illorum propria auctoritate exigendã, & in prædictæ infirmariæ vſus penitus conuertendam perpetuo reſeruamus: & alia Sancti Marci pro dimidia [illegible] archidiaconatus, & vnius canoniæ dignitatum prædictæ eccleſiæ Terdonen. & pro alia dimidia parte domui Sancti Martiani Terdonæ, conſtitutæ ad vſum fratrum dicti ordinis prædicatorum in ea ſuperioribus annis introductorum. Ita vt liceat tam futuris omnibus principalium præpoſiturarum præpoſitis, necnon Aquenſi capitulo eccleſiæ Conturcii rectoribus hoſpitalis Sanctorum Blaſii, & Antonii, ac miniſtris officii inquiſitionis Veronen. vnitarum præpoſiturarum, prout cuique tangit, quam etiam aliis omnibus quibus eccleſiæ, & domus aliarum ſuppreſſarum præpoſiturarum conceduntur, quorumque præpoſituris, domibus, collegiis, & locis bona, res, proprietates, actiones, & iura prædicta appropriantur, per ſe, vel alium, ſeu alios corporalẽ poſſeſsionem illorum, necnon iurium, & pertinentiarum ſuorum omnium propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac fructus, redditus, & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta omnia eorumdem in ſuos, necnon præpoſiturarum, domorum, menſarum, collegiorum, hoſpitalium, officii, & locorum prædictorum vſus, & vtilitatem conuertere, diœceſanorum locorum, aut quorumuis aliorum licentia ſuper his minime requiſita. Hanc autem de diſtributione, & alimentis fratrum extincti ordinis prædicti rationem futuram eſſe volentes, ſtatuimus, vt de iis qui nunc ſunt eccleſia Bredæ viginti octo presbyteros, & ſeptẽ ſeruientes, aliæ vero ſequentes eccleſiæ, videlicet Sancti Abundii Cremonenſis ſexdecim presbyteros, & quatuor ſeruientes beatæ Mariæ de Glarea Veronen. octo presbyteros, & duos ſeruientes, Sanctæ Catherinæ Cremonen. tres presbyteros, & vnum ſeruientem Sanctæ Mariæ de Ronderario, cum eccleſia Sancti Martini in ſuburbiis Comen. alios tres, & vnum ſeruientem: Sanctorum Petri, & Pauli cum eccleſia Sanctæ Mariæ Carauagii quatuor presbyteros, & vnum ſeruientem: Sanctæ Agathæ de Vrbe duos presbyteros, & vnum ſeruientem: Sanctorum Simonis, & Iudæ Bergomenſis tres presbyteros: Sanctiſsimæ Trinitatis Auillianæ alios tres: Sanctæ Crucis Nouarien. duos: Sanctæ Vrſulæ de Surrigo cum illi vnita prædicta duos: ſingulæ eccleſiæ Sanctæ Mariæ Veteris Varelli, Sanctorum Iacobi, & Philippi Brixienſis, Sancti Nicolai Ballani, Sancti Ioannis Euangeliſtæ Appiani, Sanctæ Eliſabeth de Buſto, Sancti Pauli Conilliani, Sancti Pauli Soncini, Sancti Marini Cremæ, Sanctæ Mariæ Cigoli, & Sancti Thomæ Senen. ſingulos presbyteros recipiant, & retineant ad deſeruiendum ibidem in diuinis, quibus, vt ibi plures aſsignantur, in commune viuant, pro ſuis alimentis prædictis reſeruamus, conſtituimus, & aſsignamus pẽſiones annuas prorſus liberas & exemptas, videlicet trigintaquinq; perſonis eccleſiæ Bredæ mille: & quadringentorum ſcutorum auri, & viginti Sancti Abundii, octingentorum, & decem beatæ Mariæ de Glarea: quadringentorum: & quinque Sanctorum Petri & Pauli, ac Sanctæ Mariæ Carauagii ducentorum: & vbi quatuor perſonæ, centum ſexaginta, vbi tres, centum viginti, vbi duo, octoginta: & denique vbi ſinguli deſtinati ſunt, quadraginta ſcutorum ſimilium ſuper earum præpoſiturarum, & ipſarũ annexorum fructibus, redditibus & prouentibus, etiam ſi ſuper illis aliæ penſiones annuæ aliis aſsignatæ, aut illorum reſeruationes factæ ſint, eorumque dimidiam partem longe excedant, per omnes deinceps præpoſitos ſuos, quos, & etiam ſuarum præpoſiturarum fructus, & bona omnia ad id efficaciter obligamus, annis ſingulis pro vna, videlicet in beati Ioannis Baptiſtæ a proxime futura incipiendo pro rata temporis, & altera medietatibus ſingularum penſionum huiuſmodi in domini noſtri Ieſu Chriſti natiuitatem feſtiuitatibus integre perſoluendas, ita tamen, vt dictis triginta quinque perſonis eccleſiæ Bredæ ſiue ſingulis ſiue ſimul pluribus decedentibus, aut ad alios ordines tranſeuntibus pariter rata dictæ penſionis mille & quadringentorum ſcutorum eo ipſo extincta ſit, præpoſitoque accreſcat, donec hi omnes ad numerum viginti, & inter eos omnes ſexdecim ſacerdotes deuenìant, ac tunc demum eis octingenta dumtaxat ſcuta ſimilia quotannis modo prædicto perſoluantur; quibus ad dictum numerum redactis, poſtea diminuentibus, ac etiam aliis aliarum eccleſiarum prædictarum dehinc quandocunque deficientibus, ſtatim alius vel alii, eius vel eorum vſque ad præſcriptum in quaq; eccleſia numerũ, ac totidẽ ſacerdotes ſiue regulares ſiue ſeculares ſurrogẽtur donec omnibus de medio ſublatis, vel alio translatis, eccleſiæ ipſæ de aliis ad eundẽ numerũ presbyteris huiuſmodi regularibus, vel ibi perpetuis beneficiatis ſecularibus idoneis a ſuo quoque Præpoſito libere aſſumendis, & inſtituendis illico reformentur, qui cum ſuis vbi ſtatuuntur ſeruientibus deinceps loco ſuæ penſionis annuum eiuſdem quantitatis redditum de bonis præpoſituræ pro menſa communi, vbi quantitas, & numerus perſonarum id poſtulauerit, conficiendum, ſin autem in ſingulos ſtatuendum, futuris deinceps temporibus perpetuis habeant, & ex eo foueantur. Volentes ſupradicta omnia omni tempore inuiolata fore, & ab omnibus firmiter cuſtodiri. Quocirca omnibus locorum ordinariis, præſertim in quorum ciuitatibus, & diœceſibus præpoſituræ diſtributos fratres prædictos habentes conſiſtunt, per apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque per ſe vel alium, ſeu alios, vbi, & quandocunque opus fuerit, prædictis omnibus efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra numerum præfinitum presbyterorum, & aliorum prædictorum in ſingulis eccleſiis, & locis in quibus ſic a nobis diſponuntur, integrum conſeruari, omnes penſiones ſupradictas omnibus illis quibus aſsignantur integre perſolui, res, quibus eccleſiæ domus, ædes, bona, res, iura, actiones, & alia prædicta conceduntur, ac prorſus vniuerſos & ſingulos alios quos præſentes literæ concernunt, illis, & earum effectu pacifice frui, & gaudere, menſas, & redditus annuos inſtitui, & aſsignari, ceteraque omnia eiſdem præſentibus contenta ſemper & vbique obſeruari, non permittentes quemquam contra ipſarum tenorem per quoſcunque moleſtari, vel alias quomodolibet impediri. Contradictores quoſlibet, ac prædictis non parentes, per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ceteraque iuris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque &

pœnas

pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc auxilio brachii *ſæcularis*. Non obſtantibus noſtris de vnionibus ad partes committendis, & valore fructuum vtriuſque exprimendo, ac etiam de fructibus beneficiorum in omnibus gratiis etiam motu proprio factis, ſecundum verum annuum valorem exprimendis, alioquin gratiæ ipſæ non valeant, & de non tollendo iure quæſito, necnon Lateranenſis Concilii nouiſsime celebrati vniones perpetuas niſi in caſibus a iure permiſsis fieri prohibentis, ac etiam de vnionibus beneficiorum in diuerſis diœceſibus conſiſtentium non faciendis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, ordinum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quod cauſæ propter quas prædictas vniones, & applicationes facimus prius coram locorum ordinariis examinatæ, & approbatæ non fuerint, quæ propterea per ſubreptionem obtentæ numquam intelligantur, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel omnino non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, & quacumque alia prædictis impedimentum præſtantia, aut præſtare valentia omnino tollimus, & abrogamus, ac nemini contra ipſas præſentes, & earum executionem atque effectum ſuffragari poſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunq. Cum autem alias pro neceſsitatibus huius ſedis quædam bona, ſeu cenſus, vel liuelli nonnullarum præpoſiturarum prædictarum vſque ad valorem decem millium ſcutorum auri in auro diuerſis perſonis cum pacto illos reluendi intra certum tempus tunc expreſſum, & nondum elapſum, auctoritate noſtra venditi fuerint, Nos nouæ fabricæ eccleſiæ prædictæ Terdonen. ſuadente iampridem illius ciuitatis tutela occupatæ, quantum in nobis eſt ſubuenire cupientes, ius reluendi ſiue redimendi omnia bona, ſeu cenſus, aut liuellos prædictos omnemquem actionem olim dicto extincto ordini, & illius præpoſitis competentia, pro vſu, & commodo dictæ fabricæ, vti poſtea ſtatuemus, & declarabimus, nobis, & dictæ ſedi retinemus. Demum pio ſtudio inducti, vt ſancta, & ſalubris huius noui ſtatus ratio per peculiarem ſollicitudinem omni tempore capiatur, tam prædictas quam omnes alias præpoſituras, ac cætera beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura ſuppreſsi ordinis prædicti, extra Romanam curiam quibuſuis modis, & ex quorumcunque perſonis vacantia, & deinceps quandocunque, ac quotieſcunque vacatura, noſtræ, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, ac dictæ ſedis dumtaxat collationi, & diſpoſitioni ſpecialiter, & expreſſe in perpetuum reſeruamus. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his, ac aliis ſupradictis per quoſcunque etiam S. R. E. Cardinales, & de Latere Legatos, etiam prætextu facultatum, priuilegiorum, & indultorum, ac alias quomodocunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes in quinterno Cancellariæ apoſtolicę deſcribendas quocunque illis opus erit perferre, volumus, vt eorum exempla pro ſingulis quorum intereſt edantur, eaque prælati eccleſiaſtici, eiuſue curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata eadem illam prorſus fidem vbique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ vnionis, annexionis, incorporationis, ſuppreſsionis, extinctionis, diuiſionis, ſeparationis, conceſsionis, delegationis, applicationis, appropriationis, ſtatuti, reſeruationis, conceſsionis, aſsignationis, mandati, ablationis, abrogationis, decreti, retentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, ſexto idus Februarii, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

A. Dat.

H. Cumyn.

IDEM

118

Reuocatio facultatum teſtandi & diſponendi de rebus eccleſiaſticis, feudalibus, & emphiteuticis in illegitimos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quæ ordini eccleſiaſtico noxia eſſe & ſcandalum obiicere perhibentur, neceſſe eſt e medio ſubmouere. Quod nos pro noſtri muneris officio, inter alia incommoda quæ in oculos noſtros incurrunt, de Chriſti peculio, ne ab indignis, & reiectis ignominioſe conſumatur, neue illorum cauſa eccleſiis & pauperibus præripiatur, curam præcipuam habere volentes, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, reuocamus & abolemus omnia & quæcunque priuilegia, licentias, diſpenſationes, & indulta faciendi teſtamenta, donationes, ſiue inter viuos, ſiue cauſa mortis, legata, & quaſcunque alias diſpoſitiones, de dominiis, terris, caſtris, domibus, & quibuslibet aliis bonis & rebus immobilibus, mobilibus & ſe mouentibus, necnon pecuniis, iuribus, & actionibus, ex beneficiis, fructibus, penſionibus, & aliis rebus eccleſiaſticis qualibuſcunque confectis, acquiſitis, & alias quomodocunque prouenientibus, necnon de peculio, & aliis etiam ſola induſtria, labore, muneribus, aut quocunque alio modo partis, cuiuſcunque qualitatis, quantitatis, ſpeciei, naturæ, & valoris exiſtentibus, in quoſcunque illegitimos ſiue ſuos ſiue extraneos; etiam legitimatos, eoſdemque ex toto vel in parte hæredes inſtituendi, & ſubſtituendi, ſeu quod ipſi in prædictis ab inteſtato ſuccedant, cæteraſque huiuſmodi facultates, & permiſsiones, ac etiam habilitationes, & capacitates ſuccedendi in bonis, & rebus feudalibus, & emphiteuticis, ab Eccleſiis, Monaſteriis, & piis locis profectis, quibuſcunque perſonis ſecularibus, & quorumcunque ordinum, necnon militiarum, & hoſpitalium, regularibus, ac Romanæ Curiæ officialibus, & aliis curialibus, curiamque ipſam ſequentibus, & etiam vrbis Romæ ciuibus, ac palatia, ædes, cenſus, aliaque bona, in ea eiuſque diſtrictu habentibus, noſtris, quoque, & aliorum Romanorum Pontificum familiaribus, eccleſiarum prælatis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & aliis cuiuſcunque dignitatis, ordinis, & conditionis exiſtentibus, illorumque & aliis eccleſiis, capitulis, conuentibus, ordinibus, militiis, ho-

ſpitalibus, collegiis, officiis, & locis, ac prædictæ vrbi, aliiſque ciuitatibus, prouinciis, & dominiis, eorumque dominis, populis, ciuibus, & incolis, tam per fœl. re. Sixtum IIII. Innocentium VIII. Alexandrum VI. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. Iulium III. Paulum IIII. Pium IIII. & qui ante illos fuerunt alios quoſcunque Romanos Pontifices, ac nos, & ſedem apoſtolicam, eiuſque legatos, etiam de latere, nuntios, notarios, comites, collegia, officia, & loca, etiam per modum ſtatuti perpetui, generalis legis, initi & ſtipulati contractus ſeu quaſi, & alias ſub quibuſcunque tenoribus & formis ac cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, mentis atteſtatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus; & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, ac prædictorum Cardinalium conſilio, & matura deliberatione, in conſiſtorio habita, necnon conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, etiam ob remunerationem laborum & obſequiorum in nobis, & dictæ ſedi impenſorum, refectionem damnorum, compenſationem iurium ceſſorum vel ablatorum, nauatæ militiæ contra hæreticos, & infideles, ſeu pro prædictæ vrbis ornatu, & frequentatione, ac quibuſcunque aliis vſibus, ac etiam neceſſariis, & piis cauſis conceſſa, & multiplicatis vicibus confirmata, innouata, extenſa, & moderata, & quantocunque tempore pacifice obſeruata, quo ad eam partem quæ illegitimos prædictos tangit duntaxat, etiam ſi illa contineant, quod omnes curiales curiam ſequentes, & alij ſiue eccleſiaſtici, etiam Cardinales, ſiue mundani, qui palatia, domos, & prædia vrbana, vel ruſtica ædificauerint, aut cenſus, aliaue bona acquiſiuerint, aut alias acquiſita habuerint in dicta vrbe & circum eam, ad milliaria decem, ex bonis ſeu fructibus eccleſiaſticis, hi tales de illis, necnon iuribus, & iuriſdictionibus omnibus, in fauorem illegitimorum, ac quomodolibet inhabilium, & incapacium ſiue inter viuos, ſiue cauſa mortis diſponere, eoſque hæredes, & ſucceſſores vniuerſales, vel particulares inſtituere, & ſubſtituere, & ſi inteſtati deceſſerint, ipſi illegitimi, & incapaces, in illis ſuccedere poſſint, quodque per quaſcunque reuocationes, derogationes, aut alias contrarias diſpoſitiones, illis quorum intereſt præiudicari nequeat, & ſi vllo vnquam tempore præiudicatum, aut derogatum quoquo modo apparuerit, ius quæſitum ablatum, & literæ reuocationum, & derogationum huiuſmodi, iuris quæſiti ablata cenſeantur. Sicque per quoſcunque iudices iudicari debeat, & etiam diffiniri. Ac pariter tollimus & abrogamus omnes & quaſcunque facultates ſimiles concedendi, Legatis, Nuntiis, Notariis, Comitibus, Collegiis, Officiis, & aliis ſupradictis, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, habemus præſentibus pro expreſſis. Ita vt priuilegiorum, diſpenſationum, facultatum, habilitationum, capacitatum, indultorum, & aliorum ſupradictorum ſic reuocatorum, aut etiam literarum, legitimationis prætextu, nullus omnino de huiuſmodi bonis, rebus, pecuniis, iuribus, iuriſdictionibibus, & actionibus, in commodum, & fauorem illegitimorum vtriuſuis ſexus, ſiue eorum filiorum, ſiue, conſanguineorum, affiniumue, ſiue extraneorum, etiam in ſtatu ſæculari procreatorum, ac legitimitati quacunque auctoritate donatorum, & ad huiuſmodi res, & bona, eiuſque ſucceſſionem, teſtato, vel inteſtato idoneorum, & capacium effectorum, ſiue teſtamento, ſiue donatione, ſiue legato, ſiue eleemoſyna, ſiue alio quocunque titulo, & pio opere (exceptis in communi, ac omni fraude conuentione, ſeu compoſitione ceſſante, hoſpitalibus expoſitorum, & orphanorum) diſponere, nec illegitimi ipſi in eis ab inteſtato ſiue proximi, ſiue per interpoſitas perſonas, ac quomodocunque ſuccedere, aut illa alias ad eos, etiam per quemcunque circuitum multiplicatarum in alios capaces ſucceſſionum, vllo tempore deuenire poſſint. Adhæc nulla eſſe, & pro infectis habere volumus omnia & quæcunque facta huiuſque teſtamenta, legata, donationes, & alia diſpoſita huiuſmodi, quæ viuentibus adhuc teſtatoribus, aut alias, locum non habuerunt, ac pariter ab inteſtato ſucceſſiones, non tamen litigioſas, quæ plenarium non ſunt effectum ſortitæ. Dehinc vero diſtrictius prohibemus, ne talia ſiue in prædictos illegitimos vtriuslibet ſexus, ſiue in illorum coniuges, ſiue ipſorum parentes, filios, deſcendentes, aſcendentes, vel alios cognatos, ſiue viuentibus, ſiue defunctis ipſis illegitimis, etiam paupertatis, dotis, aut alterius cuiuſcunque pij operis intuitu fiant, neue ipſi vnquam in rebus, bonis, pecuniis, iuribus, iuriſdictionibus, & actionibus prædictis, ſiue totis, ſiue in parte ſuccedant, aut illa ad ipſos, quauis diſpenſatione ſuffultos, etiam per prædictum circuitum deueniant, neue de eis vlla in alium ſeu alios conceſſio, donatio, translatio, aliaue diſpoſitio fiat, vt alia bona ſimilia, vel diſſimilia, illegitimis, aut alijs ſupradictis concedantur. Quod ſi prædictorum quiſquam fuerit præſentium violator, teſtamentum, donatio, legatum, & diſpoſitio, omnino non teneat, nec etiam quo ad alios capaces, & res alias valeat, ſicque diſponens priuilegio, diſpenſatione, facultate, & indulto prædicto, eiuſque vſu, & commodo, etiam in ceteris omnibus ipſo ſit iure priuatus. Nemo quantumuis capax illius prætextu fructus, res, pecunias, aut prorſus alia bona ſua faciat, nec illa detinens præſcriptione, aut vllo alio iuris præſidio adiuuetur, ſed ad integram illorum reſtitutionem, quocunque temporis lapſu non obſtante, debeat coerceri. Ita vt omnes in eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis ſucceſſores, tam coniunctim, quam diuiſim, quiſque videlicet pro rata parte ſua, illa omni tempore recuperare poſſint, & qui primus ceteris ab eo monitis, & negligentibus, iudicium intenderit, ei ſoli res tota merito vendicetur. Nullis vero huiuſmodi ſucceſſoribus, pro prædictis inſiſtentibus, ac etiam de peculio alias quam ex rebus eccleſiaſticis confecto, locorum ordinarij tam conceſſorum, & relictorum illegitimis, eorumue cauſa, quam quorumcunque aliorum bonorum immobilium, mobilium, & ſe mouentium, necnon pecuniarum, fructuum, rerum, & iurium, alias ſub dictis teſtamentis, donationibus, legatis, & diſpoſitionibus comprehenſorum, corporalem poſſeſſionem, amotis inde & expulſis quibuſcunque detentoribus, ſiue incapacibus, ſiue capacibus, per ſe vel alium ſeu alios, libere apprehendant, & apprehenſam huius ſedis nomine cuſtodiant, donec ipſa ſedes de illis, vti tum tulerit piorum operum neceſſitas, duxerit prouidendum. Bona vero, res, & iura feudalia, vel emphiteutica (aliis legitimis ad ea forte vocatis non exiſtentibus) eo ipſo deuoluta, & iuri ac proprietati ſuarum eccleſiarum, & locorum reſtituta, & cum reliquis eorum bonis conſolidata eſſe declaramus. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus eccleſiarum, capitulorum conuentuum, ordinum, militiarum, hoſpitalium, vrbium, prouinciarum, collegiorum, etiam Cardinalium, & officiorum prædictorum, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia communitis, & in conſiſtorio prædicto, ſeu conclaui habitis, aliiſque priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis generalibus & ſpecialibus,

libus, illis, eorumque, & aliis quibuſcunque perſonis, cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam ſupradictis fortioribus, ac etiam diſponentibus, quod prædicta per quaſcunque literas nunquam, aut ſine conſenſu illorum quorum intereſt, reuocata aut ſublata intelligantur, & alias cuiuſcunque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda eſſet noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, quatenus prædictis aduerſentur, illorumue executionem diſturbare poſſint, viribus prorſus, & effectu carere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes quocunque illis opus erit perferre, Volumus vt earum exempla, etiam impreſſa, Notarij publici manu, & perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, eiuſue curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud, vbique gentium faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, & oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, ablationis, abrogationis, voluntatis, prohibitionis, declarationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Sexto kal. Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Die vero ſecunda menſis Martij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis & Principis Apoſtolorum de vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, dimiſſæque fuerunt in eiſdem locis per aliquod temporis ſpatium, per nos Petrum Sprengerium, & Petrum Aloyſium Gaitam, S. D. N. Papæ Curſ.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

IDEM

119

Extinctio ordinis fratrum Humiliatorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad æternam rei memoriam. Quemadmodum ſollicitus pater quem vnice charum educauit filium via ſalutis egreſſum reuocare cupiens, primum hortatur, indulget, prætermittit, increpat, alia præterea, atque alia tentare non deſinit, dum quod expetit, modo aliquo conſequatur. omnia denique expertus, cum nihil iam proficere intelligit, deſperata prorſus ſalute, omnem de illo parentis animum eiicit, domo expellit, indignum exiſtimans, qui parta hæreditate fruatur. Sic Romanus Pontifex, quem diuina maiſtas patrem, & paſtorem omnium Eccleſię ſuæ ordinum conſtituit, ſicubi quampiam ſacrarum congregationum a regula, & vitæ præſcripto aberrare percipit, modo admonendo, modo concedendo, modo corripiendo connititur eam vel primis inſtitutis reſtituere, vel certe quopacto emendatam in aliquo ſtatu illis magis cohærenti continere: omnibus tandem ad illius ſanitatem conquiſitis, vbi ſalutaria remedia faſtidire, & viã iniquitatis obſtinatius procedere, atque adeo in prauum indureſcere animaduertit, vt potius confringi quam corrigi poſſit, omni curatione reiecta, de ipſa remouenda decernit, ne inueterati atque indomiti mali vis, in alias inſurgat, eiſque exitio ſit futura. Quod (vt noſtrum hac in re ſtudium flagrat) cum in plurimis, tum maxime in fratrum Humiliatorum familia edere curauimus, nihil inexpertum relinquentes, quin illa multis iampridem modis affecta, & ſi non protinus, certe accommoda rerum moderatione directa ad priſtinum inſtitutum paulatim regrederetur. Etenim poſtquam dilectus filius noſter Carolus, tituli ſanctæ Praxedis, Presbyter Cardinalis Borrhomæus, huius ordinis protector, & apoſtolicæ ſedis delegatus, animaduertens dictos fratres in luxum iampridem effuſos eſſe, multa de ratione cultus diuini, de obedientia, & vita vt antea communi, deque modo recipiendorum, & educandorum religioſorum, prouidenter ſtatuerat, cum intelligeremus eos illa, ceteraque omnia regulæ ſuæ inſtituta omnino aſpernari, vitamque omnium voluptatum varietate confertam ducere, ac præpoſitos, & qui ex eo ordine rerum adminiſtrationem habebant, bonam magnamque fructuum partem veluti propriam in vanitatibus mundanis, turpitudinibusque flagitioſe profundere, innumeraque ſcelera committere. Nos vias omnes, quæ illos in aperta huiuſmodi pericula atque incommoda coniecerant, excindere conati, pleraq; alia de ipſorum vita, moribus, & proprietate regulæ inimica, deque modo, & tempore gubernandæ cuiuſque præpoſituræ, necnon ratione adminiſtrationis bonorum, & diſpenſatione prouentuum, aliiſque muneribus, & officiis, ad prolapſi huius ſtatus, & diſciplinæ regularis reparationem maxime conferentibus, edidimus, ſperantes illa proſperos tandem ſucceſſus dicto ordini allatura. Sed obſiſtente bonarum rerum perturbatore, plerique omnes (quoniam otio, & deſidia nimium aſſueuerant) regulæ inſtituta & emendationem abhorrentes, etſi ſtatuta, & præcepta noſtra communi conſenſu palam acceptarunt, clam tamen quibus illa modis ſupprimerent comminiſcentes, nefarias proteſtationes in occulto fecerunt, neceſſarios ſuos & alios potentiores laicos ad inteſtinas ſeditiones concitarunt; ſuaſores præterea, & impulſores ad intimos ſummorum Principum miniſtros dimiſerunt qui magnis præmiis, & pollicitationibus eos pellicerent, in animos prædictorum Principum inducere, vt nos ad illam reſcindendam inclinarent; multaque alia de ea tollenda prauis artibus ſunt conati, vt turpem illam, & flagitioſam vitam ſuam retinerent, lethaleſque mundi voluptates ſequerentur; inter quos non defuit, qui altius præcipitatus, etiam a Catholica fide ad hæreticos, & impia illorum dogmata declinarit. Quibus cognitis, omnium grauiſſimum impœnitentiæ peccatum in eis animaduertimus, qui toties fruſtra correpti, in eadem obſtinatione perdurare contendunt. non ſatis habentes alia attentare, niſi & ij, qui inter ipſos quid poſſe putant, illis in primis qui ſaluti eorum ſedulo inuigilant, exi-

tiu

tiumq; machinentur, illius ſtimulis concitati, qui ſceleſtum Iudam in funeſtum auaritiæ morbum iniecisſe nõ contentus, etiam ad prodendum dominum ſuum pecunia impulit. Huius nimirum ſpiritus nequisſimi ductu, quondam Hieronymus Lignana præpoſitus præpoſituræ ſancti Chriſtofori Vercellen. & plores alij conſcelerati huius ordinis, in necem dicti Caroli Cardinalis propitiatoris ſui conſpirantes, vt pecuniam ad tantum nefas expetitam conficerent, de trucidando in primis dilecto filio Fabio Simoneta fratre dicti ordinis, prouentuum præpoſituræ Brædæ Mediolanenſis depoſitario, apud quem nummos inuenire credebant, ſecreto conuenerunt, inde ad eccleſiam dictæ præpoſituræ, in qua ipſum orantem laqueo ſuffocare decreuerant, profecti, ſed inter ſe de modo aggrediendi, miſericordia Saluatoris noſtri, diſcordes, hoc conatu deſtiterunt, mutatoque conſilio, ſacra aurea, & argentea furati ſunt. Quibus clam venditis, ſeu pignori datis, prædictus Hieronymus quondam Donatum Farinam comprofeſſorem ſuum, apoſtatam, pacta pecunia induxit, vt ipſum Carolum Cardinalem occideret, qui nacta loci, & tẽporis opportunitate, in eum veſperi de more in ſacello cum familia precantem, vt tranſuerberaret, ſclopum glandibus confertum igne admoto exonerauit, ſed telorum parte ad veſtes orantis exinanita, alijs vtrinque in proximo violentia ictus defixis, innocentem diuina pietas ſaluum & incolumem conſeruauit. Quare ambo & quidam alij huius nefandi criminis participes, poſtea capti pœnas debitas perſoluerunt. Quando igitur familiam prædictam, nulli ſtudio ad eccleſiæ Dei vtilitatem proficienti incumbentem, nulli diſciplinæ eccleſiaſticæ deditam, nullum omnino futuræ virtutis ſpecimen oſtendentem, tam deteſtandis facinoribus infectam, tam atroci ſacrilegio contaminatam, & præterea impænitentem, atque incorrigibilem agnoſcimus, omni de illa ſpe prorſus excluſa, ipſam tandem tollere conſtituimus, tanquam malam arborem fructus peſſimos proferentem. Habita itaque cum fratribus noſtris deliberatione matura de illorum conſilio, & nobis attributæ poteſtatis plenitudine, extinguimus & abolemus ordinem prædictorum fratrum Humiliatorum, & officium præpoſiti Generalis, ac prouincialium, & quæcunque alia miniſteria ordinis ſic ſuppresſi, necnon omnia & quæcunque ſtatuta, conſuetudines, & decreta eiuſdem etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel alia quacunque firmitate munita, & pariter priuilegia. & indulta generalia, & ſpecialia, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus habemus pro expresſis, quibuſcunque illa concepta ſint formulis, necnon irritantibus alijs decretis, & vinculis roborata. Priuamuſque generalem, ac cæteros omnes præpoſitos, & fratres, omnibus præpoſituris, dignitatibus, adminiſtrationibus, officijs, & beneficiis eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, necnon domibus, conuentibus, locis, & bonis immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus, in Italia, & vbicunque gentium conſtitutis, ſacra quoque, & communi ſupellectile, ac ipſorum omnium vſu, vſufructu, adminiſtratione, ac posſesſione ſpirituali & temporali, ac etiam iure, & actione, ſiue per ſtatuta noſtra, ſiue alias quomodolibet pertinente. Ac tollimus eis omnimodam facultatem, vſum, & auctoritatem, generalia, prouincialia, & alia capitula de cætero celebrandi. Volumus tamen vt omnes fratres qui nunc ſunt, qui profesſionem regularem emiſerunt, deinceps in domibus, & locis, quos eis cum victu & aliis neceſſariis proxime aſſignandos curabimus, omnino redigantur, vt ibi vitam ducant regularem, ſuæ profesſioni conformem, ſub cura, & viſitatione Ordinariorum locorum, aut alterius, vel aliorum, quos eis duxerimus delegandos, vel iuxta iuris communis diſpoſitionem tranſeant ad pares, vel ſtrictiores ordines approbatos. Nouitij vero & alij quicunque non profesſi, detracto religionis habitu, ex profeſſorum conſortio & domibus expellantur. Quibus profeſſoribus nominatim præcipimus, atque interdicimus, ne poſthac quemquam expulſorum, aut omnino alium etiam vouentem, ad profesſionem, vel habitum admittant, nec nouas domos, vel loca recipiant, vel acquirant, quod ſi ſecus fiat, profesſio ſit inanis, neminemque obliget, neque in ſpecie, neque in genere, ſic profeſſum. Nouarum domorum, ſeu locorum receptiones, vel acquiſitiones, viribus & effectu careant, & contrafacientes, excommunicationis ſint ſententia eo ipſo innodati, a qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus abſolui posſit, abſque Romani Pontificis licentia ſpeciali. Ceterum intendentes & cultui diuino, & eccleſiæ miniſtris quamprimum proſpicere, omnes præpoſituras, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, quæ deinceps ſecularia ſint, per priuationem prædictam, apud ſedem apoſtolicam vacantia, necnon domos, conuentus, loca, ſupellectilem, bona, fructus, res, actiones, & iura ſupradicta, eorumque proprietatem, & dominium noſtræ & dictæ ſedis liberæ diſpoſitioni, ſpecialiter & expreſſe reſeruamus. Decernentes irritum, & inane, quicquid ſecus per prædictos, aut quoſcunque alios ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem vt præſentium exempla Notarij publici manu, & perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud, vbique locorum faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extinctionis, abolitionis, priuationis, ablationis, præcepti, interdicti, intentionis, reſeruationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, ſeptimo id. Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ *Ego Pius V. Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

Locus Signi.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Ioan. Card. Moronus Epiſcopus, Oſtienſis.
✠ Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſ. Præneſtin.
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecãcel. Epiſc. Tuſcul.
✠ Ego Io. Card. Politianus Epiſc. Albanen.
✠ Ego Ful. Car. Peruſin.
✠ Ego S. Card. Piſarum.
✠ Ego I. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
✠ Ego Aloy. Card. Camerarius.
✠ Ant. Card. Granuelanus.
✠ Stan. Card. Varmien.
✠ Ego F. Card. Paciecus.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ *Hiero. Car. de Corrigia.*

✠ I. tran

✠ I. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego In. Aualus Card. Arag.
✠ Ego M. Antonius Car. Columna.
✠ Ego P. Cardinalis de Sancta Cruce.
✠ Ego Io. Franc Card. Comendonus.
✠ Ego M. Ant. Car. Bobba.
✠ Ego Hu Boncompagnus Card. S. Sixti.
✠ Ego Fla. Cardinalis Vrſinus.
✠ Ego Alexander Card. Cribellus.
✠ Ego Benedictus Card. Lomellinus.
✠ Ego Gul. Cardinalis Sirletus.
✠ Frater Michael B Card. Alexandrinus.
✠ Frater Hieronymus Card. de Claraualle.
✠ F. Cardinalis Alciatus.
✠ Io. Paulus Card. ab Eccleſia.
✠ Ego M. Ant. Card. Maffæus.
✠ Ego Iul. Ant. Card S. Seuerinæ.
✠ Ego C. Car. de Graſsis.
✠ Ego C. Card. Rambullietus.
✠ Ego F. A. Card. Theanen.
✠ Ego F. Felix Card. de Montealto.
✠ Ego P. Card. Placentin.
✠ Ego I. Card. Aldobrandin.
✠ Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Ego Hier Card. Ruſticuccius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Fer. Card. de Medicis.
✠ Iul. Card. de Aquauiua.

Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Die vero ſecunda menſis Martij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis & Principis Apoſtolorum de vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, dimiſſæque fuerunt in eiſdem locis per aliquod temporis ſpatium, per nos M. Antonium Clerici, S. D. N. Papæ Curſ.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

IDEM

120

Indictio ſubſidii cccc. millium ſcutorum ſuper bonis duodecim congregationum pro expeditione contra Turcas.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. In his extremis reipublicæ afflictionibus, quibus impius Turcarum Tyrannus chriſtianorum ſanguinem ſitiens, Nicoſia miſere expugnata, Cypro vaſtata, crebris iam excurſionibus in ditionem Venetorum factis, ſe ſe ad reliquarum partium excidia comparat, iamque noſtris ceruicibus imminet, omnia omni ope enitimur, vt ad prohibendam illius feritatem, ac ſimul defendendos prædictos Venetos quammaximi poſſunt ad bellum apparatus præpropere fiant, vt obuiam tempori prodeatur, eiuſque rei cauſa dum claſsis noſtra ſedulo inſtruitur, & copiæ conſcribuntur, nos eadem opera cum cariſsimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege catholico, & ipſius Venetis fœdus inire atque firmare contendimus, quo ſingulorum viribus in vnum collatis ſæua furentis hoſtis rabies, improbique conatus, Chriſto Ieſu populo propitio quem redemit, fortiter reprimantur. Quæ, & alia multa pro noſtra, reique publicæ tutela etiam aduerſus alias ei impendentes calamitates, cum ſubire neceſſe ſit, acribus & aſsiduis vexamur curis, qua ope, quibus neruis tot tantaque onera ſuſtententur. Ita enim alia ſuper alia ſubſidia, quæ Principibus chriſtianis cum rebus ſuis, tum pro fide periclitantibus, ſubminiſtrauimus, grauiſſimi item ſumptus quos in bello Gallico contra hæreticos, pro defenſione Auinionis, pro tutela oræ maritimæ, cæterarumque munitionum noſtrarum, & proxime pro claſſe noſtra ad Cyprum miſſa, aliiſque multis cauſis fecimus, Cameram noſtram comminuerunt, ita res Cleri, & ditionis noſtræ attriuerunt, vt nullus iam locus videatur relictus, qui noua nunc tributa conferre poſsit. His ſolicitudinibus vehementer conſtricti, poſt alias atque alias cogitationes, denique inſtituimus vt in hoc communi omnium periculo de opulentioribus religioſorum ſocietatibus præſens qualecumque auxilium conquiratur. Habita itaque ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio, & aſſenſu, deque nobis attributæ poteſtatis plenitudine indicimus, atque imponimus hac vna ſola vice tantum, ſubſidium quadringentorum millium ſcutorum auri in auro ſuper omnibus bonis, proprietatibus, fructibus, redditibus, decimis, cenſibus, & aliis iuribus congregationum Caſſinen. alias ſanctæ Iuſtinæ de Padua, Lateranen. Montis Oliueti, Camaldulen. etiam quoad Eremitas Camaldulen. & Montis Coronæ, Carthuſien. Sancti Saluatoris, Vallis Vmbroſæ, Sancti Georgii in Alga, Cœleſtinorum, Ciſtercien. Lombardiæ, Cruciferorum, & Sancti Hieronymi, eorumque monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, beneficiorum, & officiorum cum cura, & ſine cura, necnon menſarum, membrorum, grangiarum, & locorum omnium illis annexorum vbicunque exiſtentium, per ipſarum congregationum ſuperiores, Abbates, Priores, Præpoſitos, Conuentus, Capitula, & perſonas, æquata inter ipſos inſtar quartæ partis quam ſoluunt fructuum ſuorum collatione, Theſaurario noſtro generali Romæ illorum periculis, & impenſis, & alias quemadmodum inter dilectum filium noſtrum (quem ad hoc Commiſſarium, & Procuratorem noſtrum cum omnibus, & quibuſcunque priuilegiis, iuriſdictionibus, & iuribus, quæ omnes alii antehac Commiſſarii, & procuratores huiuſmodi habuerunt, quibuſque vti, & gaudere potuerunt conſtituimus) & illos, ſiue illorum procuratores conueniet, integre perſoluendum. Decernentes eos omnes ad præſtationem, & ſolutionem ſubſidii prædicti ſecundum collationem huiuſmodi faciendam eſſe efficaciter obligatos, tametſi bona, proprietates, fructus, & alia omnia ſupraſcripta, quarta ipſa, necnon decimis, ſubſidiis, & aliis multis & maximis oneribus ſint grauata. Quocirca prædicto Aloyſio Cardinali Camerario, & Commiſſario noſtro plenam, liberam, omnimodam, & abſolutam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem tribuimus, congregationes, necnon Superiores, Abbates, Priores, Præpoſitos, & alios prædictos tamconiunctim quam diuiſim ad integrã præſtationem, & ſolutionem ſubſidii prædicti iuxta formam indictionis & impoſitionis huiuſmodi faciendam,

etiam

etiam per edictum locis publicis affigendum monendi, & requirendi, cum illis, eorumque procuratoribus conueniendi, deque modis, & cautionibus ſolutionis prædictæ, & aliis hoc negotium concernentibus paciſcendi, obligationes, promiſsiones, & fideiuſsiones exigendi, & viciſsim præſtandi, contractus ſuper his neceſſarios etiam noſtro, & Cameræ prædictæ nomine ſtipulandi, & celebrandi, & ſecundum illa, necnon præſentes ſubſidium ipſum procurandi, contumaces non reſpondentes, aut deficientes conuentus, & congregationes interdicto eccleſiaſtico ſupponendi, & ſingulares perſonas excommunicationis ſententia feriendi, proprietates, res, fructus, & alia bona ipſorum etiam manu regia apprehendendi, & vſque ad condignam ſatisfactionem retinendi, redeuntes, & obedientes abſoluendi, ſuper irregularitate propterea contracta diſpenſandi, & ad priſtinum ſtatum reſtituendi, vices ſuas ſiue totas, ſiue in parte alii vel aliis idoneis citra abſolutionem, diſpenſationem, & reſtitutionem delegandi, cæteraque in prædictis, & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi & exequendi, etiam ſi talia forent quæ mandatum exigerent magis ſpeciale quam præſentibus eſt expreſſum. Non obſtantibus fe. re. Bonifacii Papæ VIII. de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis apoſtolicis conſtitutionibus, necnon congregationum, monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, conuentuũ, & ordinum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ſeu quod Superioribus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Conuentibus, & perſonis prædictis vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod ad præſtationem, vel ſolutionem cuiuſuis ſubſidii, aut alterius oneris quacunque cauſa impoſiti, minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, & indultis apoſtolicis ſupradictis Congregationibus, Superioribus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Monaſteriis, Conuentibus, & ordinibus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictã etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, annullatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, fortiſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, necnon conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, maturoque Conſilio ſuper his in conſiſtorio habito, ac pro conſeruatione ſtatus religionum, & alias tam in genere, quam in ſpecie quomodolibet conceſsis, & ſæpius confirmatis, approbatis, extenſis, & moderatis, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia inquantum præmiſsis obeſſe, aut illorum executionem, & effectum retardare poſſent, omnino tollimus, & abrogamus, quodque bona, res, & iura ſupradicta vniuerſa, & ſingula, quarta, decimis, & aliis notabilibus grauaminibus onerata ſint, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Ceterum quia difficile nimis eſſet præſentes quocumque illis opus erit perferre, volumus vt earum exemplis etiam impreſsis, Notarii publici manu, & prædicti Aloyſii Cardinalis Camerarii, & Commiſſarii ſigillo obſignatis, eadem illa prorſus fides in iudicio, & extra illud vbique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inſtitutionis, indictionis, impoſitionis, conſtitutionis, decreti, tributionis, ablationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, quartodecimo Calendas Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Ioan. Card. Moronus Epiſcopus Oſtienſis.
✠ Ego Chriſt. Madr. Card. Trid. Epiſc. Port.
✠ Ego Otho Truchſes Card. Epiſ. Præneſtin.
✠ Ego Io. Card. Policianus Epiſc. Albanen.
✠ S. Cardinalis Piſarum.
✠ Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
✠ Ego Aloy. Cor. Card. Camerarius.
✠ Ant. Card. Granuelanus.
✠ Stan. Card. Varmien.
✠ F. Card. Paciecus.
✠ M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego A. Card. Geſualdus.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.
✠ Ego In. Aualus Card. Arag.
✠ Ego Ptol. Card. Comenſis.
✠ P. Cardinalis de Sancta Cruce.
✠ Ego M. Ant. Car. Bobba.
✠ Hu. Boncompagnus Card. S. Sixti.
✠ Ego Fla. Cardinalis Vrſinus.

✠ Alexander Card. Cribellus.
✠ Gul. Cardinalis Sirletus.
✠ Frater Hieronymus, Card. de Claraualle.
✠ Io. Paulus Card. ab Eccleſia.
✠ Ego M. Ant. Card. Maffæus.
✠ Ego Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ P. Card. Cæſius.
✠ C. Card. Rambullietus.
✠ F. A. Card. Theanen.
✠ Ego F. Felix Card. de Montealto.
✠ Ego P. Card. Placentin.
✠ Ego I. Card Aldobrandin.
✠ Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Ego Hier. Card. Ruſticuccius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Fer. Card. de Medicis.
✠ Iul. Card. de Aquauiua.

Cæ. Glorierius.
A. de Alexiis.

IDEM

IDEM

121

Facultas Caſſinenſi, & aliis xi. Congregationibus alienandi bona, erigendi montes, & alia faciendi pro ſubſidio cccc. millium ſcutorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Decet, & expedit opportune prouidere, vt ij quos ad præſtâda nobis præſentanea auxiliã in hac Reipublicæ Chriſtianæ preſſura, & conflictatione compellimus, illa quo poteſt minori incommodo conficere poſſint. Cum itaque nos hodie multis, maximiſque difficultatibus oppreſſi, quemadmodum claſſis, & copiæ, quas ad defendendos Venetos contra Turcas inſtruimus, in tam graui rerum penuria ſuſtententur, ſimulque multis aliis imminentibus periculis occurratur, arctiſſima neceſſitate cogente, de fratrum noſtrorum conſilio indixerimus, & impoſuerimus, hac vna ſola vice tantum, ſubſidium quadringentorum millium ſcutorum auri in auro ſuper omnibus bonis, proprietatibus, fructibus, redditibus, decimis, cenſibus, & aliis rebus, ac iuribus Congregationum Caſſinen. alias S. Iuſtinæ de Padua, Lateranen. Montis Oliueti, Camaldulen. etiam quoad Eremitas Camaldulen. & Montis coronæ, Carthuſien. S. Saluatoris, Vallis Vmbroſæ, S. Georgij in Alga, Cæleſtinorum, Ciſtercien. Lombardiæ, Cruciferorũ, & S. Hieronymi, eorumque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, beneficiorum, & officiorum cum cura, & ſine cura, necnon menſarum, membrorum, grangiarum, & locorum omnium illis annexorum vbicumque exiſtentium, per ipſarum Congregationum ſuperiores, Abbates, Priores, Præpoſitos, Conuentus, Capitula, & perſonas, æquata inter ipſos, inſtar quartæ partis quam ſoluunt, fructum ſuorum collatione, Theſaurario noſtro generali Romæ illorum periculis & impenſis, & alias quemadmodum inter dilectum filium noſtrum Aloyſium tituli S. Marci Presbyterum Cardinalem Camerarium noſtrum, quem ad hoc Commiſſarium, & procuratorem noſtrum conſtituimus, & illius ſiue illorum procuratores conueniret, integre perſoluendum, eiuſque rei cauſa prædicto Aloyſio Cardinali Camerario, & Commiſſario noſtro liberam, & omnimodam facultatem, & poteſtatem tribuerimus collationes & diſtributiones in ſingulas Congregationes faciendi, cum illis eorumque ſuperioribus, & procuratoribus tam coniunctim quam diuiſim conueniendi, deque modis, & cautionibus ſolutionis prædictæ & aliis hoc negotium concernentibus paciſcendi, obligationes, promiſſiones, & fideiuſſiones exigendi, & viciſſim præſtandi, contractus ſuper his neceſſarios etiam noſtro, & Cameræ prædictæ nomine ſtipulandi, & celebrandi, & ſecundum illa, & literas noſtras deſuper confectas ſubſidium prædictum procurandi, cæteraque alia neceſſaria, & opportuna faciendi, & exequendi, etiam ſi mandatum exigerent magis ſpeciale, quam expreſſum eſt litteris ſupradictis. Nos conſiderantes dictam ſummam nulla ratione congeri, nec congeſtam debito tempore numerari poſſe, niſi de rebus, & proprietatibus prædictarũ congregationum, & ipſarum locorum aliqua diſtrahantur, proinde omnibus modis quantum in nobis eſt congregationes ſubleuare, & ſuperiores prædictos opportuna facultate munire volentes, qua faciliores vias, & conditiones vtiliores conquirere, rationeſque commodiores capere poſſint, vt leuiora diſpendia conſequantur, De conſilio, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus, vt ſinguli ſuperiores prædicti ratam ſubſidij huiuſmodi ſibi contingentem per ſua quiſque monaſteria, prioratus, præpoſituras, beneficia, membra, grangias, annexa, conuentus, & loca diſtribuant, & aſſignent, diſtributam, & aſſignatam ab abbatibus, prioribus, præpoſitis, monaſteriis, conuentibus, locis, & perſonis ſuis, etiam per ſubtractionem rerum, & prouentuum, & alias vti viderint, omni & quacunque exceptione ſublata, vel impedimento ceſſante exigant. Sed quia de vniuerſo dictarum congregationum, & locorum ſuorum prouentu ſupradicta ſumma neutiquam poterit corrogari, Nos de dictorum ſuperiorum fide & probitate confiſi plenam, liberam, & abſolutam facultatem, mandatum, & poteſtatem tribuimus ſingulis congregationibus, & pro eis ſuis ſuperioribus, vt nullius conſenſu requiſito, at etiam inuita, reclamantibus particularibus abbatibus, prioribus, præpoſitis, conuentibus, & perſonis etiam vnitorum monaſteriorum, & locorum, de omni & quacunque proprietate, & dominio temporali cuiuſque congregationis, & eius monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, beneficiorum, officiorum, menſarum, membrorum, grangiarum, annexorum, conuentuum, & locorum prædictorum vbicunque exiſtentium bona, cenſus, feuda, liuellos, & alia cuiuſcunque qualitatis, & naturæ iura pro confectione quantitatis, quæ ad complementum ſupradictæ ſummæ quadringentorum millium ſcutorum neceſſaria erit dumtaxat, tam coniunctim quam diuiſim poſſeſſa ad longum, & longiſſimum tempus repræſentata etiam pecunia locare, ſiue in emphiteoſim, ſiue alias ad vnam, duas, vel plures generationes, & ſeu nominationes, ſiue etiam in perpetuum concedere, ſiue cum aliis permutare, ac etiam libere, vel cum pacto redimendi, & etiam de bonis, & rebus vnius ſeu plurium monaſteriorum, & locorum etiam eiuſdem ciuitatis, vel prouinciæ, etiam ſi caſtra, iuriſdictiones, & alia huiuſmodi minus vtilia exiſtant, prout ſuperioribus cuiuſque congregationis magis expediens videbitur, vendere, ac quocumque alio modo, & titulo alienare, & præterea omnia, & quæcumque bona feudalia emphiteotica, vel alias cenſibus, pẽſionibus, & recognitionibus erga ſe obnoxia pretio liberare, & extinguere, & ſi ipſis, ſiue vniuerſis, ſiue prout cuique tangit ſingulis ſuperioribus vtilius videbitur, ſeu placuerit, vnum vel plures montes ab aliis grauaminibus omnino liberos, immunes, & exemptos dictam ſummam quadringentorum millium ſcutorum ſimul non excedentes, cuius ſeu quorum portiones, ſeu loca vacabilia non ſint, & alias aliorum vrbis montium inſtar cum omnibus, & quibuſcunque priuilegiis, exemptionibus, gratiis, facultatibus, & indultis ſingulis montibus prædictis, & eorum perſonis in genere, & in ſpecie conceſſis, & quæ, ac ſi ad verbum præſentibus insererentur, & per eas ſpeciatim concederentur latiſſime extendi, & concedi poſſint, de & ſuper omnibus bonis, rebus, & iuribus prædictis etiam inſolidum in dicta vrbe, vel alia quacumque ciuitate, prouincia, vel loco ipſis commodiore, perpetuo vel ad tempus, etiam cum facultate ſeu pacto redimendi erigere, & inſtituere, ac eis pro ipſorum dote fructus, redditus, prouentus, & iura bonorum, rerum, & iurium aſſignare, illaque vendere, ſeu etiam obligare, & hipothecare, vel pignori tradere, ſeu ſuper ipſis rebus, & bonis cenſus aut redditus annuos creare, & conſtituere, conuentiones, & pacta ſuper his cum cautionibus, vinculis, obligationibus etiam alias res vniuerſas, & ſingulas cuiuſque congregationis pro ea parte ſibi,

& ſuis locis contingente complectentibus, necnon clauſulis, & decretis requiſitis, & opportunis inire, contractus, inſtrumenta, cæteraque neceſſaria facere, & has conceſſiones, permutationes, venditiones, liberationes, erectiones, & creationes, vnam videlicet vel plures etiam ad effectum creationis, vel extinctionis, ſeu venditionis, vel recuperationis aliarum huiuſmodi rerum inuicem ac ſemel & pluries facere, & quoties eis placuerit variare, nulla alia ſuper eis a dicta ſede petenda licentia, vel proceſſu in forma, ſi in euidentem, aut alias formando, & habendo, aut conſenſu vel auctoritate generalis capituli requirendo, etiam pro prædictorum omnium effectu, per ſe vel alium ſeu alios ſingulos abbates, præpoſitos, priores, conuentus, & perſonas etiam monaſteriorum, & locorum vnitorum tam coniunctim quam diuiſim ad locationes, conceſſiones, permutationes, venditiones, alienationes, liberationes, extinctiones, & alia prædicta omnia etiam manu regia compellere, Contradictores, impedientes, vel reclamantes, monaſteriis, prioratibus, præpoſitatibus, dignitatibus, adminiſtrationibus, & officiis prout ſibi videbitur, deponere, ad futura inhabiles efficere, excommunicationis aliiſque cenſuris & pœnis innodare, interdictum eccleſiaſticum apponere, auxiliumque brachij ſecularis inuocare, cæteraque in prædictis, & circa ea neceſſaria & opportuna facere & exequi valeant, etiam ſi talia contigerint, quæ licentiam, facultatem, aut mandatum exigant magis ſpeciale, quam præſentibus eſt expreſſum. Verum quia congregationum prædictarum procuratores qui hic ſunt, mandatum ad prædicta ſpeciale non habent, quin etiam nonnullarum procuratores vel hinc abſunt, vel omnino non ſunt, & præſens neceſſitas vrget hæc quam primum faciendi, Nos defectum huiuſmodi noſtra auctoritate ſupplere volentes, ſupradictis procuratoribus etiam nomine illarum congregationum, quarum procuratores hic deſunt, & pro ea parte illas tangente dumtaxat, vocatis tamen eorum loco aliquo vel aliquibus abbatibus, ſeu prioribus aut aliis præſidentibus ſuorum locorum, qui hic ſunt, tam coniunctim quam diuiſim montes erigendi, fructus aſſignandi, loca ſiue portiones vendendi, vel pignori opponendi, res & bona vſque ad prædictam ſummam, & pro cuiuſque rata dumtaxat obligandi, cæteraque prædicta ad hunc effectum faciendi, & exequendi liberam & abſolutam licentiam & auctoritatem tribuimus, eaque ſi fient poſtquam facta fuerint illud idem robur habere, ac vniuerſis & ſingulis ad quos res pertinebit, perinde ſuffragari debere volumus, ac ſi in ſuis capitulis generalibus, & alias ſeruatis omnibus, quæ de iure, & iuxta ſtatuta, conſuetudines, priuilegia, & indulta ſingularum congregationum prædictarum ſeruari deberent, omnino ſeruarentur. Supplentes ex nunc prædictos, & quoſcunque alios iuris, & facti defectus, ſi qui interuenerint in eiſdem. Cæterum vt congregationes prædictæ tanto ponderi ſubiectæ aliis futuris aliquo pacto alleuentur, motu & ſcientia ſimilibus earum ſingulas, & ipſarum ſuperiores Abbates, Priores, Præpoſitos, fratres, Capitula, Conuentus, & bona omnia ſuprascripta præſentia, & futura cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, valoris, & naturæ, & vbicumque exiſtentia ab omnibus, & quibuſcunque decimis vniuerſalibus, & particularibus, etiam ad Imperatoris, Regum, Dominij Venetorum, & aliorum inſtantiam, & ex quibuſcunque cauſis etiam prædicta longe maioribus, vrgentioribus, & neceſſariis de cætero imponendis, & præterea ab omni contributione, collatione, & taxa pro Collegiis ſeminariorum eccleſiaſticorum tam ordinaria, quam apoſtolica auctoritate in quocunque loco facta, & impoſita hucuſque, & deinceps quandocunque facienda, & imponenda eximimus, & liberamus, & ſi quocunque modo ad illa de facto cogerentur, dictam Cameram eos defendere, cauſamque vniuerſam in ſe ſuſcipere, iudicatum ſoluere, & ad ea omnino teneri edicimus. Volumuſque prædicta omnia, necnon locationes, conceſſiones, permutationes, venditiones, alienationes, liberationes, erectiones, creationes, conſtitutiones, & quæcunque alia præſentium auctoritate fient, perpetuo conſiſtere, & quoſcunque illa concernunt, & concernent in futurum, omni, & quocumque ipſorum effectu, & commodo pacifice gaudere, ſingulaſque ſuper ſingulis locationibus, & aliis prædictis literas, ſeu earum confirmationes & alias diſpoſitiones ſingulis illas petituris gratis vbique concedi, & etiam in forma Breuis per ſecretariam noſtram ſecretam expediri debere. Decernentes eadem præmiſſa, & quæcunque in vim prædictarum literarum fient, nullis vnquam temporibus ſiue ex ſimilibus, ſiue aliis qualibuſcunque cauſis, etiam ad prædictorum inſtantiam, aut motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſiſtorialiter reuocari, ſuſpendi, alterari, immutari, aut alias illis in aliquo derogari, nec ſub vllis reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, aliiſue contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quotieſcunque emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo conceſſa eſſe, ac quibuſcumque intereſſe habentibus ſuffragari, ſicque per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſiue per eoſdem, ſiue per quoſcunque alios ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus omnibus locorum Ordinariis quos ſiue plures, ſiue ſingulos vniuerſi vel ſinguli ſuperiores prædicti duxerint eligendos, per apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, vt quoties pro parte ſuperiorum prædictorum, aut alicuius ipſorum tam coniunctim quam diuiſim fuerint requiſiti, quiſque videlicet per ſe vel alium ſeu alios præſentes, vbi & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, eiſque in prædictis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illas, & earum vigore faciendas diſtributiones, aſſignationes, locationes, conceſſiones, venditiones, liberationes, erectiones, creationes, conſtitutiones, & exemptiones, liberationes, ac alia omnia prædicta cum omnibus inde ſequuturis firmiter obſeruari, ac ſingulos quos illa concernunt, & concernent in futurum, eis pacifice frui, & gaudere: Non permittentes quemquam contra eas quomodolibet impediri, vel moleſtari, Contradictores quoslibet per cenſuras, & pœnas prædictas, cæteraque iuris, & facti remedia opportuna, omni & quacunque appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ſuprascripto auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus fœ. re. Bonifacij Octaui de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, & Symachi, Pauli II. Pauli IIII. aliorumque Rom. Pont. & noſtris aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Congregationum, Monaſteriorum, Conuentuum, & ordinum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon teſtamentis, donationibus, legatis, fideicommiſſis, aliiſque diſpoſitionibus, & contractibus de bonis, rebus, & iuribus ſupradictis in fauorem ipſarum Congregationum, Monaſteriorum, locorum, & ordinum quomodocunque factis, illorum alienationes, immutationes, aut alias conditiones fieri ſpecialiter & expreſſe prohibentibus, ac in euentum

alienatio-

alienationis, immutationis, aut alterius diſpoſitionis pia, aut alia loca etiam plura ordine ſucceſſiuo ipſo facto ſubſtituentibus, vel illa ad hæredes redire omnino volentibus, ac alias in contrarium quomodolibet conditis, ac quocumque vinculo firmatis, quodque aliquibus communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod ad præſtationem, & ſolutionem aliquam minime teneantur, nec ad id vllatenus, aut niſi per capitula generalia, & cauſis in eis prius propoſitis, matureque diſcuſſis compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nó poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenã, & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel omnino inſerta, earum & per ipſas attributæ facultatis, & auctoritatis effectus, & executio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ad verbum habenda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia & alia quæcunque effectum prædictum impedientia, aut impedire valentia omnino tollimus, & abrogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes quocumque illis opus erit perferre, volumus vt earum exemplis etiam impreſſis, manu notarij publici, & perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ eiuſue curiæ ſigillo obſignatis, eadem illa prorſus fides in iudicio, & extra illud vbique locorum adhibeatur, quæ illis ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, ſtatuti, tributionum, ſuppletionis, exemptionis, liberationis, edictionis, decreti, mandati, ablationis, & abrogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, quartodecimo Calendas Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Ioan. Card. Moronus Epiſcopus Oſtienſis.
✠ Ego Otho Truchſes Epiſ. Card. Præneſtin. Auguſt.
✠ Ego Io. Card. Politianus Epiſc. Albanen.
✠ S. Cardinalis Piſarum.
✠ Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
✠ Aloy. Cor. Card. Camerarius.
✠ Ant. Card. Granuelanus.
✠ M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego A. Card. Geſualdus.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.
✠ Ego Io. Aualus Card. Arag.
✠ Ego Ptol. Card. Comenſis.
✠ Ego M. Ant. Car. Bobba.
✠ Hu. Boncompagnus Card. S. Sixti.
✠ Ego Fla. Cardinalis Vrſinus.
✠ Alexander Card. Cribellus.
✠ Gul. Cardinalis Sirletus.
✠ Frater Hieronymus Card. de Claraualle.
✠ Io. Paulus Card. ab Eccleſia.
✠ Ego Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ P. Card. Cæſius.
✠ C. Card. Rambullietus.
✠ F. A. Card. Theanen.
✠ Ego F. Felix Card. de Montealto.
✠ Ego P. Card. Placentin.
✠ Ego I. Card. Aldobrandin.
✠ Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Ego Hier. Card. Ruſticuccius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Fer. Card. de Medicis.
✠ Iul. Card. de Aquauiua.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

IDEM

122

Epiſcopi Siciliæ quotannis inuentarium actorum criminalium conficiant.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Muneris noſtri eſt aditum prohibere, per quem ſalubris delictorum animaduerſio perperam diſturbatur. Nefarium etenim facinus in pleriſque epiſcopatibus regni Siciliæ citra & vltra farum audiuimus exoriri, quod cathedralibus eccleſiis præſule viduatis, Vicarii a capitulis conſtituti, gratia, timore, odio, vel ſordibus, quas volunt inquiſitiones & teſtimonia rerum, & cauſarum criminalium violant, ſurripiunt, & lacerant, ne delictorum cognitio, vel vindicta vſpiam conſequatur. Nos ad hoc malum, qua poteſt induſtria, coercendum, pro noſtro officio intenti, præcipimus omnibus Archiepiſcopis, & Epiſcopis dicti regni, præſentibus, & futuris, vt deinceps inuentariũ authenticum omnium & quarumcunque ſuæ curiæ querelarum, accuſationum, inquiſitionum, denuntiationum, teſtificationum, inſtrumentorum, proceſſuum, ceterorumque actorum cauſarum & negotiorum criminalium, etiam mixtorum, quæ apud curiæ ſuæ notarium fuerint, quotannis in perpetuum conficiant, confectum, & dicti notarii manu ſubſcriptum, penes ſe cuſtodiant, donec ſuper iis fuerit iudicatum. Et ſi eos de vita decedere interim contigerit, illud vniuerſum ſigillo ſuo obſignatum, fidei ſacerdotis cui peccata confitentur, morte impendente committant, qui ea ſecuta protinus ipſum prælato, ac domui, ſeu conuentui digniori regularium illius ciuitatis, debeat reſignare, vt ab eis tute & fideliter aſſeruetur, donec futurus aduenerit præſul, cui illud itidem clauſum, & integrum tribuatur: quod ipſimet per ſe faciant, ſi quando neceſſe habuerint peregre proficiſci, ita vt illud ipſum ſtatim cum præſentes redierint, recipiant ab eiſdem. Quicunque autem teſtimonia, proceſſus, ſcripturas, & inſtrumenta huiuſmodi quocunque modo euolauerit, corruperit, ſubtraxerit, combuſſerit, ſuppreſſerit, aut iuſſerit id fieri, ſeu auxilium, conſilium, vel fauorem præſtiterit, omni ſit dignitate, officio, & beneficio præſentium auctoritate priuatus, & ad futura inhabilis eo ipſo. Idem quoque & pariter notarius,

cui quid prædictorum defuerit, aut alias deliquerit in prædictis, tamquam falſi reus declaretur, pœnaſq; omnes ſubeat, quæ ſunt in huiuſmodi rerum falſarios per ſanctiones canonicas, & conſtitutiones legitimas irrogatæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Cal. Martii, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoprimo, indictione decimaquarta, die vero vltima menſis Martii, Pontificatus S. D. N. D. Pii Papæ V. Anno Sexto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicarum eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranenſis & Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in aciæ Campi Floræ, vt moris eſt dimiſsis illis in eiſdem locis affixis per multum temporis ſpatium per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem de Soya apoſtolicos Curſores.

Petrus Aloiſius Gayta Magiſter Curſorum.

IDEM
123
De officio beatæ Mariæ Virginis cum decretis & indulgentiis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Superni omnipotentis Dei prouidentiæ, ac benignitatis exemplo excitati, qui vt humanum genus ab errorum tenebris vendicaret, & in veritatis ſemitam perduceret, ſuæ gloriæ ſplendorem e cœlis in terram demittere, luciſque æternæ radiis bonos pariter & malos perfundere dignatus eſt, meditatio cordis noſtri ad id potiſsimum tendit, vt fides catholica non ſolum vbique augeatur, & floreat, ſed etiam ne errorum tenebræ, atque ſuperſtitionum abuſus piis chriſtifidelium mentibus inducantur, & ſi quæ irrepſerunt, protinus euellantur. Cum itaque in executionem decretorum ſacri Concilii Tridentini gratia diuina aſsiſtẽte Catechiſmo ad populi eruditionem edito, Breuiario ad ſacras preces, laudes, & gratias Deo optimo maximo ab vtriuſque ſexus eccleſiaſticis perſoluendas reformato, atque Miſſali, vt ſacerdotes intelligerent quibus precibus vti, qui ritus, quæue cerimoniæ in Miſſarum celebratione obſeruandæ ſint, ad priſtinam Sanctorum patrum normam reſtituto, eandem curam & operam adhiberi mandauerimus in emendando ac corrigendo glorioſiſsimæ Dei genetricis beatæ Mariæ Virginis officio, cuius recitatio ſicut puſillis, & rudibus chriſtifidelibus peculiaris eſſe dignoſcitur, ita multis ſuperfluis non ſine legentium etiam ſcandalo, & quæ ad varias ſuperſtitiones facile rudes ipſos inducere poſſunt, auaritia impreſſorum fuit refertum, qui vt chriſtifideles ad emendos eiuſdem officii libros a ſe impreſſos facile allicerent, multa ſub colore pietatis, & animarum ſpiritualis conſolationis, ex eorum capite addiderunt, iamque ad antedicti Breuiarii vniformitatem eiuſdem Dei genitricis, vt credimus, interceſsione, eruditorum & piorum virorum, quos ad hoc delegimus, ſtudio officium ipſum, reſecatis quæ aliena & incerta erant, correctum fuerit, & a nobis probatum, Romæ imprimi, & impreſſum diuulgari iuſſerimus, vt inde ſpiritualibus quam optamus chriſtifidelium animabus proueniat conſolatio, Motu proprio &c. & ex certa ſcientia noſtris, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine officia quæcunque, in primis italico, ſeu quouis alio vulgari idiomate & ſermone quomodolibet compoſita, atque officium anno proxime præterito milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo Venetiis apud Iunctas impreſſum his verbis, licet falſo, inſcriptum, Officium beatæ Mariæ Virginis per Concilium Tridentinum Pio V. Pontifice maximo reformatum, denique omnia & ſingula alia officia huiuſmodi etiam latino ſermone ſub Hortuli animæ, ſeu Theſauri ſpiritualis compendii, aut quouis alio titulo & nomine quomodolibet peruulgata, omnemque illorum vſum approbatione apoſtolica ac conſuetudine & inſtitutione (inueteratis infradicendis ſemper ſaluis) harum noſtrarum ſerie perpetuo ab omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus chriſtifidelibus ſæcularibus vel eccleſiaſticis, etiam quorumuis ordinum regularium & militiarum religioſis, qui de iure, conſuetudine, vſu, ſtatuto, inſtitutione, ac conſtitutionibus etiam eorundem ordinum militiarum & regulæ, ſeu alias quomodolibet ad recitationem officii beatæ Mariæ tenentur, & obligati ſunt, tollimus & abolemus, ipſiſque in virtute ſanctæ obedientiæ interdicimus, ne aliud quam hoc de mandato noſtro emendatum beatæ Mariæ Virginis officium, & in impreſſoria officina Populi Romani pro fideliter, & incorrupte imprimendis libris ſacris in alma vrbe noſtra erecta impreſſum, quouis prætextu dicere, recitare, legere, ſeu tenere quoquo modo audeant vel præſumant, omni vero alio vſu ipſis (vt vniformiter ab omnibus ſic aſtrictis & obligatis recitetur, nec inter eos diuerſitas illud recitandi vllo vnquam tempore oriatur) interdicto, præfatum hoc noſtrum officium, ac precandi pſallendiq; formulam per vniuerſum orbem in priuatis domibus, ac eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, capellis, oratoriis, ordinibus, militiis, & locis etiam exemptis tam virorum quam mulierum, in quibus officium ipſum beatæ Mariæ Virginis recitari (vt præmittitur) quomodolibet debet, præcipimus legi, dici, & obſeruari, illis tamen officiis exceptis (dummodo vulgari ſermone, vt præfertur, non ſint compoſita) quæ ab ipſa prima eorum inſtitutione a ſede apoſtolica expreſſe approbata fuerunt, vel quorum officiorum certum vſum conſuetudine, aut ipſa inſtitutione (ſupra tamen ducentos annos) aſsidue in eccleſiis, monaſteriis, domibus, & locis vtriuſque ſexus eccleſiaſticorum obſeruatum fuiſſe conſtiterit. Quibus ſic aſtrictis, & obligatis, vt inueteratum illum ritum dicendi & pſallendi ſuum officium (dummodo, vt præmittitur, vulgari ſermone non ſit compoſitum) non adimimus, ſic eiſdem ſi forte hoc noſtrum, quod modo peruulgatum eſt, magi placet (dummodo Epiſcopus, vel Prælatus, & vniuerſum capitolum in eo conſentiant) vt illud etiam in choro dicere, & pſallere poſsint, permittimus. Ab eis vero qui ad eiuſdem officii beatæ Mariæ Virginis recitationem non aliqua obligatione tenentur, omnem eorundem officiorum vulgari ſermone quomodolibet compoſitorum, atque ſimilis idiomatis

Digitized b

idiomatis vulgaris orationum, etiam aliis officiis latini ſermonis inſertarum, vſum penitus etiam auferimus, illos nihilominus, ne vanis inuoluantur ſuperſtitionum erroribus, quibus alia fere omnia huiuſmodi officia etiam latino ſermone referta eſſe deprehenſum fuit, in Domino hortantes, vt ab aliorum beatæ Mariæ quam huius noſtri officii lectione ac vſu abſtineant, firmiterque credant eiſdem aliis officiis multas ſub falſis & confictis ſanctorum nominibus confictas orationes fuiſſe inſertas, de quibus, ſicut de indulgentiis, peccatorumque remiſsionibus, quæ recitantibus pleraſq; ex orationibus aliis officiis huiuſmodi inſertis, prout rubricis ibidē appoſitis deſignatur, conceduntur, nullam certam extare apud Eccleſiam rationem: propterea ritui & ordinationi in huius officii recitatione ſic a nobis in vniuerſali eccleſia inſtitutis ſe conformantes, aliud eiuſdem beatæ Mariæ quam hoc noſtrum officium non perlegant vel recitent. Ac vt ipſorum officiorum vulgaris idiomatis & ſermonis abuſus re ipſa penitus aboleatur, eadem omnia per omnes & ſingulos ſeculares vel eccleſiaſticos etiam ad recitationem antedictam nequaquam aſtrictos, Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis abſque ſpe illorum vnquam recuperationis, alia vero latino ſermone, & aliis libris inſerta, ad effectum emendandi, & a maculis ſeu erroribus expurgandi, ſibi poſtmodum, cum ſic per eoſdem inquiſitores expurgata fuerint, reſtituenda conſignari quam primum iubemus. Statuentes huic noſtro officio nuper edito nihil vllo vnquam tempore per quemcunque quauis auctoritate fungentem quouis prætextu addi, detrahi, vel immutari debere, ac omnes & ſingulos qui ipſum beatæ Mariæ Officium (vt prefertur) dicere, pſallere & recitare tenentur, ex huius noſtri Romani officii præſcripto & ratione ad id omnino obligatos eſſe, & neminem muneri ſuo niſi hac formula ſatisfacere poſſe. Ac vt fidelium omnium voluntas & ſtudium magis ad ſalutarem huius noſtri Officii beatæ Mariæ Virginis, & orationum in eo reductarum lectionem & vſum inuitetur, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis qui ad recitationem huiuſmodi non tenentur, quoties iſtud ſic de mandato noſtro reformatum, quinquaginta dies, qui vero defunctorum officium eodem volumine inſertum, alios quinquaginta, qui ſeptem pſalmos, aut graduales etiā eodem volumine inſertos, alios quadraginta, & qui aliquam ex orationibus ibidem pariter inſertis deuote recitauerint, alios quindecim dies de iniunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer in domino relaxamus, obligatis vero eas duntaxat indulgentias concedimus, quæ literis noſtris ſuper reformatione noui Breuiarii edjtis deſignantur, & huiuſmodi beatæ Mariæ Virginis, aut defunctorum officium, vel ſeptem pſalmos, aut graduales recitantibus conceduntur. Mandantes omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & ceteris eccleſiarum Prælatis, vt reliqua omnia beatæ Mariæ Virginis etiam per nos priuatim conſtituta, ab omnibus ad recitationem huiuſmodi quomodolibet aſtrictis, ipſa vero vulgaris idiomatis & ſermonis officia etiam ab his qui nullo pacto ad id aſtricti ſunt, penitus omitti, reiici, atque vulgari, ſic & pariter alia etiam latino ſermone compoſita, etiam aliis libris inſerta, inquiſitoribus prædictis ad effectum antedictum tradi, & conſignari, iuris opportunis remediis curent. Officium vero iſtud noſtrum beatæ Mariæ Virginis in omnibus & ſingulis ſuarum ciuitatum, & diœceſium eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, ordinibus, militiis, oratoriis, domibus, & locis etiam laicorum introducant, & tam ipſis, quam ceteris omnibus presbyteris, clericis, & aliis vtriuſque ſexus ſecularibus & regularibus perſonis eccleſiaſticis, necnon militibus etiam exemptis, quibus dicendi, recitandi, pſallendique officium huiuſmodi quomodolibet (vt præfertur) iniunctum eſt, vt ex huiuſmodi formula vbique illud recitare & pſallere procurent, prædicta inſtitutione vel conſuetudine ducentos annos ſuperante (non tamen quo ad vulgaris ſermonis officia) ſemper ſalua. Concionatoribus quoque verbi Dei, atque confeſſoribus, vt in eorum prædicationibus, atque confeſsionibus omnibus vtriuſque ſexus chriſtifidelibus prohibitionem & abolitionem dictorum officiorum vulgari idiomate & ſermone compoſitorum, quodque Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis quam primū conſignari debeant, inſuper alterius quam huius noſtri officii vſum & lectionem periculo ſuperſtitionum non carere, ac illud & alia eo inſerta (vt præfertur) recitantibus ſupradictam de iniunctis ſibi pœnitentiis relaxationem noſtram ſignificare, & eos ad conformandum ſe in hoc prompta deuotione ritui & ordinationi a nobis inſtitutis excitare, ad vſumque & recitationem huiuſmodi noſtri officii pietatis zelo hortari ſtudeant. Ceterum hæreticæ prauitatis Inquiſitorum, quibus officia hæc, & libros tradi & conſignari continget, munus & officium præcipuum erit omnia ſuperſtitiones & errores in fide catholica redolentia omnino delere. Quod noſtrum beatæ Mariæ Virginis officium, vt vbique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præſeruetur, omnibus in noſtro & S. R. E. dominio mediate vel immediate ſubiecto commorantibus, vel ad illud quouis prætextu aduenientibus impreſſoribus, & aliis quibuſcunque ſub amiſsionis librorum, ac quingentorum ducatorum auri de Camera ipſo facto quoties cōtrauenerint officio Sanctiſsimæ Inquiſitionis applican. reliquis vero in quacunque orbis parte conſiſten. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrii noſtri pœnis inhibemus, ne illud infra ſex annos proximos ſeparatim, vel aliis libris inſertum, ſub prædictis hortuli animæ, Theſauri ſpiritualis compendii, vel aliis quibuſuis nominibus & titulis imprimere, aut alibi quam in alma vrbe noſtra, & antedicta Po. Romani officina impreſſum tenere, recipere, donare, aut venundare publice vel occulte audeant vel præſumant. Dictis vero ſex annis elapſis id etiam aliter non liceat, niſi cum noſtra, & Romani Pontificis pro tempore, vel ſpecialis ad id commiſſarii apoſtolici in ſingulis chriſtiani orbis regnis & prouinciis deputandi, expreſſa licentia. Quas quidem noſtras perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & nullo vnquam tempore reuocari, alterari, ſuſpendi, limitari, aut moderari poſſe, in valuiſque principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ de more publicari & affigi, per huiuſmodique publicationem & affixionem, omnes & ſingulos in eis comprehenſos, videlicet qui in Rom. Cu. adſunt, lapſo menſe, qui vero alia loca intra montes, poſt tres, qui vltra incolunt, poſt ſex menſes, aut cum primum ſibi officium hoc noſtrum venale propoſitum fuerit, ita volumus obligatos eſſe, & aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ & intimatæ eſſent, ipſarum quoque exempla manu notarii publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, vel etiam dicti officii noſtri beatæ Mariæ Virginis voluminibus abſque prædicto vel alio quopiam adminiculo, Romæ tamen, & in officina antedicta impreſſa, eandem prorſus vbique fidē facere, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent oſtenſæ vel exhibitæ. Et ſic in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum palatii apoſtolici Auditores in quauis

quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari debere, necnon irritum, & inane decernimus quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter cõtigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac in quibuſuis ſynodalibus, prouincialibus, vel generalibus, ac vniuerſalibus conciliis editis, aliiſque etiam apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon eccleſiarum, militiarum, & ordinum quorumcunque ſtatutis, vſibus, naturis, & conſuetudinibus etiam iuramento roboratis, quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, interdicti, præcepti, permiſsionis, ablationis, iuſsionis, ſtatuti, mandati, voluntatis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, quinto idus Martii, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Ferd. Card. de Medicis Summator.

Cæ. Glorierius.
Octa. de Auila.

Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Die vero quinta menſis Aprilis, Pontificatus ſanctiſsimi D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſeu portis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ, necnon acie campi Floræ, per nos Ioannem Freyle, & & Scipionem de Octauianis, prælibati eiuſdem S. D. N. Papæ Curſ.

Petrus Aloyſius Gayta Magiſter Curſ.

IDEM

124

Reducuntur ad viam iuris communis ea quæ a Sixto IIII. Leone X. Pio IIII. & aliis Rom. Pont. edita ſunt ſuper iure congrui.

MOTV Proprio &c. Ad hoc nos Deus militanti eccleſiæ præficere dignatus eſt, vt ſingulorum prædeceſſorum noſtrorum geſta (eo inſpirante qui dat ſpiritum bonum petentibus ſe) reuoluentes, ea quæ certis tunc ſuadentibus rationabilibus cauſis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus ad rationis tramitem reducamus, prout rerum & temporum qualitate digeſta ſalubriter in domino conſpicimus expedire. Sane licet alias fel. re. Sixtus Papa IIII. Motu proprio, & ex eius certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuerit, & ordinauerit, quod tunc, & pro tempore exiſtentes Romanæ Eccleſiæ Camerarius, & Magiſtri ædificiorum, & ſtratarum dictæ vrbis ad requiſitionem dominorum quorumcunque domorum, & aliorum bonorum tenerentur in certis expreſsis caſibus compellere vicinos ad domos, & alia bona expreſſa vendendum, pro pretio per peritos extimando, quodque vicini vendere volentes non niſi vicinis emere volentibus vendere poſſent, & alias ac latius prout in dicti prædeceſſoris literis continetur ſub dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicæ, milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo, pridie kalen. Iulij, Pontificatus ſui Anno Nono, Et ſucceſsiue Leo Decimus ſub dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis prædictæ, milleſimo quingenteſimo decimoſexto, quarto Nonas Nouembris, Pontificatus ſui Anno Quarto, Ac Pius IIII ſub dat. Romæ apud ſanctum Marcum, anno Incarnationis prædictæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, decimo Kalen. Septembris, Pontificatus ſui Anno Sexto, & alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri literas prædictas Sixti confirmauerint, innouauerint, declarauerint, ampliauerint, & extendiderint, & alias prout latius in dictis literis continetur: Cum tamen, ſicut accepimus, occaſione literarum prædictarum diuerſæ lites, quæſtiones, & controuerſiæ ortæ, ac diuerſa grauamina, læſiones, perturbationes, & incommoda diuerſis perſonis generata & illata, ac literæ huiuſmodi quæ correctoriæ iuris communis exiſtunt, & ſecundum propriam ſignificationem ſtricte interpretari deberent, rigoroſæ executioni etiam in caſibus in illis forſan non expreſsis demandatæ fuerint, & in dies demandentur, in earundem perſonarum animorum moleſtiam non modicam, ac propterea plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potiſsimum de rigore, vel potius iniuſtitia literarum prædictarum, Nos attendentes quod ea quæ iuri communi, & ſacris Canonibus contrariantur, & ex certis neceſsitatibus imminentibus, & ita forſan requirentibus ſtatuta & admiſſa ſunt, perpetua eſſe non debent, & quod ſi legi ciuili multa rigoroſa admittenti grauis viſa eſt iniuria quæ inani honeſtatis colore velatur, vt homines de rebus ſuis facere aliquid cogantur inuiti, neque ſuo arbitratu vendenda diſtrahere poſsint; & propterea conſtitutiones caſſauerit, quæ liberum arbitrium diſtrahendi res proprias impedirent, multo grauior nobis eſſe videtur, qui ſanctorum patrum decretis inhærentes nitimur, vt non niſi ea quæ ad pietatem & æquitatem, ac liberam diſponendi de rebus ſuis facultatem, & ad quietem & tranquillitatem ſubditorum noſtrorum, & querelarum, ac litium præfatarum amputationem tendunt, admittamus: Literarum omnium præfatarum veriores, necnon proceſſuum deſuper formatorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, necnon quarumcunque litium deſuper forſan motarũ, & in quacunque inſtantia etiam ſuper iuſtitiæ, vel iniuſtitiæ reuiſione penden. ſtatus, merita, ac nomina, & cognomina iudicum, & colligitantium pręſentibus pro expreſsis haben. illaſque ad nos harum ſerie aduocantes, & extinguentes, perpetuumque ſuper præmiſsis ſilentium imponentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas, & conſtitutiones Sixti, Leonis, Pij, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum huiuſmodi, quo ad pendentes in quacunque inſtantia, reſectis tamen expenſis illis qui ſub prætextu di-

dictarum

ſtarum bullarum iuſtam hucuſque habuerunt cauſam litigandi, & futuras cauſas, ac ſi nunquam emanaſſent, ad ius commune, & terminos, & viam iuris communis omnino reducimus, reuocamuſque, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Ita quod in cauſis huiuſmodi ſecundum iuris communis diſpoſitionem, poſthabitis literis præfatis, procedi, ſententiari, & diffiniri debeat. Excipimus tamen a præſenti noſtra reductione, & caſſatione, quod ſi pro vna, vel pluribus ædibus ſacris, ædificiis, viis, & plateis publicis conſtruendis, ampliandis, vel dirigendis, aliquæ domus, vel alia ædificia, & bona eſſent in totum vel in parte incorporanda, demolienda, vel reſtringenda, quod in caſibus præfatis, & non in aliis poſſint vicini, & habentes domos, ſedimina, plateolas, & alia quæcunque bona, etiam ſi aliter vendituri non eſſent, compelli ad ea vendendum. Ita tamen quod compulſi præfati vltra æſtimationem domus, ſediminis, plateolæ, & aliorum bonorum prædictorum faciendam per duos peritos communiter eligendos, & in caſu diſcordiæ per Magiſtros viarum loco tertij, quartam partem pretij vltra valorem vt ſupra æſtimandum conſequantur. Diſtrictius inhibentes quibuſuis &c. (ne aliter quam vt præmittitur iudicare,) vel contra præmiſſa ſententiare, aut lites prædictas proſequi quouis quæſito colore audeant, vel præſumant. Decernentes quoque omnes & ſingulas aliter quam vt præfertur ferendas ſententias nullas, irritas, inanes, nulliuſque roboris vel momenti, & tanquam tales nemini ſuffragari, nec a quoquam exequi quouis prætextu deberi. Præſentes vero vim perpetuæ conſtitutionis, & legis habere, & inter extrauagantes conſtitutiones noſtras regiſtrari, ac publicari debere: nec vllo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam vocari quacunque occaſione, vel cauſa minime poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, & limitationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque iudices quacunq; auctoritate fungentibus etiã cauſarum ſacri palatij apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis aliter iudicandi poteſtate, iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, & inane ſi ſecus a quoquam quauis auctoritate contigerit attentari. Mandamuſque propterea dilectis filiis Aloyſio tituli Sancti Marci presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, moderno ac pro tempore exiſtenti Camerario, & Magiſtris viarum in virtute ſanctæ obedientiæ, ac excommunicationis pœnis, vt præſentes noſtras inuiolabiliter, & ad vnguem in omnibus, & per omnia perpetuo obſeruent, & ab omnibus, & ſingulis realiter, & cum effectu obſeruari faciant. Non obſtantibus literis, Sixti, Leonis, & Pij præfatis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam iuramento &c. ſtatutis, ac legibus etiam municipalibus, ac quibuſuis clauſulis etiam præſeruatiuis in dictis literis appoſitis, necnon regula noſtra, & aliorum Romanorum Pontificum de non tollendo iure quæſito, quibus omnibus etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis. Et quod literarum præfatarum tenores, ac litium ſtatus, & merita habeantur pro expreſſis &c. ſeu &c. & de auocatione illarum, & extenſione, necnon reductione, reuocatione, caſſatione, annullatione, & viribus euacuatione, exceptione, inhibitione, decreto, & aliis præfatis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa, & cum alia ſi videbitur deputatione iudicum &c. qui aſſiſtant, & præmiſſa obſeruari faciant &c. & ſub cenſuris &c. cum poteſtate citandi &c. inhibendi &c. inuocato &c. ſæcularis, & cum derogatione quorumcunque contrariorum, quorum omnium tenores &c. latiſſime exprimi poſſint, Et cum decreto quod literæ, vt ad omnium notitiam deducantur, imprimi debeant per impreſſorem noſtrum Cameralem, quæ ſic impreſſæ in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigantur, ipſæque ſic affixæ perinde afficiant, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Et nihilominus earundem tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius in dignitate eccleſiaſtica conſtituti munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, Et quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat tam in iudicio quam extra, attento quod in vrbe, ſeu, ſi videbitur, literæ deſuper cum maiori præmiſſorum expreſſione, etiam per breue expediri poſſint.

Placet motu proprio. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Quarto idus Aprilis, Anno Sexto.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, die vero vigeſima prima Aprilis, Pontificatus Sanctiss. in Chriſto patris & D. N. D. Pii Papæ V. Anno Sexto, ſupradictæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in aciæ Campi Floræ, dimiſſis in locis ſupradictis copiis affixis, per me Alexandrum Aſſancollum Curſ.

Antonius Clericl Magiſter Curſ.

IDEM

125

Mandatum & Declaratio ſuper nonnullis concernentibus executionem extinctionis olim ordinis Humiliatorum.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum, ſicut accepimus, poſtquam nos olim ordinem fratrum humiliatorum extinximus, & aboleuimus, ac præpoſituras cæteraque beneficia eiuſdẽ, ſæcularia effecta, ac noſtræ, & ſedis apoſtolicæ liberæ diſpoſitioni reſeruata partim S. R. E. Cardinalibus, & aliis perſonis comendauimus, & contulimus reſpectiue, partim monaſteriis, domibus, ac aliis eccleſiis ſeu locis piis perpetuo vniuimus & applicauimus, aliaſque & alia fecimus, & diſpoſuimus prout in noſtris ſuperinde reſpectiue confectis literis plenius continetur, tam olim generalis quam cæteri præpoſiti dicti olim ordinis birretum quadrangulare

cæteraque

cæteraque præpoſitalia inſignia, & ornamenta perferre, ac denominatione aliiſque præeminentiis præpoſitalibus vti, perindeque alias forſan ſeſe gerere, ac ſi adhuc præpoſiti eſſent, cum amplius nõ ſint, non erubeſcãt, iique ſeu eorum aliqui quibus dicti olim generales, vel alii præpoſiti etiam cum conſenſu, & interuentu capituli etiam generalis, ſeu ipſius olim protectoris ſubdelegati ſeu ſubdelegati, & tam ſimul quam diuiſim, etiam vigore facultatis ſeu facultatum eis vel eorum alicui per nos alias ante præfati olim ordinis ſuppreſsionem conceſſarum, præpoſituras eiuſmodi, ſeu earum, aut alicuius earum bona & iura in toto vel parte ad nouennium vel aliud tempus adhuc non finitum locarunt, tenutam & poſſeſsionem corporalem bonorum eis & cuilibet eorum vt prætendunt locatorum, nouis noſtris commendatariis, & præpoſitis ſeu prouiſis, & beneficiatis huiuſmodi reſpectiue vacuam dimittere, & expeditam recuſarunt, prætendentes quod commendatarii vel prouiſi noſtri huiuſmodi locationibus per dictos olim præpoſitos adminiſtratores protectorem ac generalem, vel deputatos eis ante extinctionem &c. per nos facta eiuſmodi, ac virtute noſtrarum literarum factis ſeu approbatis, & ratificatis, ſtare teneantur, ex his præſertim videlicet, quod locationes eis vt prætendunt factæ, nomine eccleſiæ & ſucceſſorum, & cum expreſſa etiam bonorum hipotheca, conſtituto poſſeſſorio, & iuramento, & a tunc generali dicti olim ordinis etiam cum conſenſu capituli etiam forſan generalis, vel ab ipſo tunc ordinis protectore ſimul cum generali vel diuiſim etiam vigore facultatis, ſeu facultatum per nos & literas noſtras conceſſarum, vel alias, ſeu ab aliis etiam eiuſdem olim protectoris vel aliorum delegatis, ſeu ſubdelegatis aut deputatis vel ſubdeputatis factę, & ab ipſo olim generali ſeu protectore etiam vigore literarum noſtrarum, etiam in generali vel alio capitulo ratificatæ, approbatæ, & confirmatæ fuerint: Vnde etiam nonnullæ lites, cauſæ, differentiæ, & controuerſiæ coram ordinariis vel delegatis ſeu aliis etiam ſecularibus iudicibus, per & inter præfatos noſtros commendatarios & prouiſos ſeu aliquos ex eis ex vna, ac dictos prætenſos, colonos, ſeu conductores ex altera reſpectiue, & tam in curia, quam extra eam in partibus ortæ ſunt ſeu ne oriantur, dubitatur, ac præfatis noſtris cõmendatariis, & vt præmittitur prouiſis non modica damna euentura ſunt. Nos igitur volentes quod extinctio, & abolitio dicti olim ordinis, ac præpoſitorum priuatio, aliaque per nos facta eiuſmodi, ad quæ ex vrgentiſsimis ſane cauſis deuenire coacti ſumus, ſuum debitum & plenarium ſortiantur effectum, Motu proprio, ex certaque ſcientia noſtris, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis alias & dicti olim ordinis præpoſitis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ, quam ex nunc prout ex tunc, & econtra cum primum de præſenti noſtro motu proprio notitiam quomodolibet habuerint, in omnes & ſigulos inobedientes, & rebelles proferimus in his ſcriptis, a qua niſi per nos vel ſucceſſores noſtros canonice intrantes præterquam in mortis articulo abſolui poſſe nolumus, aliiſque etiam carceris, & aliis corporalibus, ac arbitrio noſtro imponendis pœnis, diſtricte præcipiendo mandamus, ne birrero quadrangulari, aliiſue veſtimentis, ornamentis, & præeminentiis, ac inſignibus vel denominatione præpoſitalibus quomodolibet vti audeant, vel præſumant vel eorum aliquis audeat vel præſumat, ſed eo habitu vtantur in eoque incedant, quo fratres ſimplices & priuati, ac nulla prælatura dignitate vel præeminentia fungentes in ipſo olim ordine dum adhuc vigeret vtebantur, ac vti ſoliti erant, & debebant. Conſiderantesque præterea quod extinctione, abolitione, priuatione, ac bonorum ad ſecularitatem reductione & reſeruatione noſtris præfatis ſtantibus, ſtare non debent locationes a dicti olim ordinis miniſtris, & perſonis de bonis, vt de bonis ipſius olim ordinis ſeu ipſius membrorum factæ, a iureque non diſſonare quod ſucceſſor non teneatur ſtare colono, & is præſertim qui ſucceſsit per extinctiunem ſeu priuationem iuris locatoris, ac æquum quoque eſſe quod extincto, & abolito ordine noua ſint omnia, Scienteſque noſtræ intentionis nunquam fuiſſe quod nec etiam vigore quarumcunque noſtrarum literarum Dilecto filio noſtro Carolo Card. Borrhomeo nuncupato dicti olim ordinis protectori, ac alii vel aliis directarum, minuſque vigore cuiuſuis facultatis per eas eidem vel eiſdem conceſſæ, bona præpoſiturarum, & beneficiorum dicti olim ordinis vel alicuius eorum, præſertim ad nouennium, vel ad aliud breuius, & breuiſsimum tempus locarentur, & ita ſaltem vt ſuppreſſo & extincto ipſo olim ordine ipſæ quoque non extinctæ intelligerentur, aliiſque iuſtis rationibus & cauſis animum noſtrum mouentibus in præmiſsis opportune prouidere, ac ambiguitates omnes de medio tollere volentes, ſingularum literarum, locationum, & earum ac ipſarum approbationum, & ratificationum, aliorumque inſtrumentorum, ſcripturarumque & actorum omnium ſuperinde confectorum huiuſmodi, ac quorumcunque propterea geſtorum tenores &c. pro expreſsis habentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, omnes & ſingulas lites, cauſas, quæſtiones, controuerſias, & differentias huiuſmodi, eas & earum ſingulas harum ſerie ad nos aduocantes, quæcunque & vbicunque ſint, ac in quacunque etiam inſtantia vertantur, quarumque ſtatus, & merita, ac nomina, & cognomina iudicum, & colitigantium præſentibus haberi volumus pro expreſsis, necnon & inde ſecuta quæcunque penitus extinguimus, omnibuſque & ſingulis conductoribus ſeu fictualibus, colonis maſſariis, vel alias nuncupatis eiuſmodi perpetuum ſilentium imponimus. Declarantes omnes & ſingulas locationes per dictos olim præpoſitos vel alios dicti extincti ordinis miniſtros aut officiales, etiam protectorem, ac generalem & alios, ac tam ſimul quam diuiſim, etiam vigore literarum noſtrarum, de quibuſcunque bonis dictarum præpoſiturarum vel alicuius earum vel eorum parte, ad nouennium præſertim ac ad aliud quantumcunque tempus factas tempore extinctionis, abolitionis, ac priuationis præfatarum pariter & ipſas, præſertim in intentione noſtra, extinctas, & abolitas fuiſſe & eſſe, ac pro extinctis & abolitis cenſeri debuiſſe, & debere, eiſque aut alicui earum commendatarios, & prouiſos noſtros præfatos ſtare obligatos non fuiſſe, nec eſſe, quinimo aliis, quib[illegible]cis libuit aut libuerit, locare potuiſſe, & poſſe. Quocirca motu ſimili &c. mandamus locorum ordinariis, ſeu eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus, ac Dilecto filio noſtro curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, & eorum cuilibet, quatenus præmiſſa noſtra mandatum, extinctionem, perpetui ſilentii impoſitionem, & etiam mentis & intentionis ſeu literarum noſtrarum declarationem omnibus iuris & facti remediis opportunis exequantur, & obſeruent, ac etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, etiam pecuniariis eorum arbitrio, ac toties quoties opus fuerit imponendis, moderandis, & applicandis, ab omnibus exequi & firmiter obſeruari faciant, dictoſque fratres olim præpoſitos præfati extincti ordinis humiliatorum etiam in præpoſituris commendatis ac in locis omnino exemptis degentes omnia & ſingula inſignia præpoſitalia omnino dimittere, etiam per eorum incarcerationem, & alia eis & eorum cuilibet opportuniora

tuniora

niora remedia, auctoritate noſtra cogant & compellant, Contradictores &c. quacunque & quauis appellatione &c. remota & penitus reiecta, etiam per cenſuras & vt ſupra, compeſcendo. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Decernentes præſentem noſtrum motum proprium ac in eo contenta, literaſque ſuperinde ſi videbitur conficiendas nullo vnquam tempore ratione vel cauſa de ſubreptionis vel obreptionis &c. poſſe: Sicque per quoſcunque iudices &c. ſublata &c. iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, etiam de bonis ad modicum tempus locandis, vel alias contra præmiſſa diſponentibus, cæteriſque incontrarium quomodolibet facientibus quibuſcunque, cum aliis omnibus, & ſingulis clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. M.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum etiam S. R. E. Cardinalium, aut aliorum commendatariorum, & prouiſorum, etiam domorum, conuentuum, monaſteriorũ, vel aliorum locorum, collegiorum, & vniuerſitatum, ac eorum & cuiuslibet ipſorum præpoſiturarum, beneficiorum & locorum, bonorumque & rerum nomina, & cognomina, tituli, denominationes, nuncupationes, ſituationes, & confinia, ſingularum literarum inſtrumentorum locationum aliorumque quorumcunque documentorum & ſcripturarum deſuper confectarum, ac proceſſus ſeu proceſſuum, ſententiæque vel ſententiarum deſuper factæ & forſan ſecutæ tenores, ac litium & cauſarum &c. huiuſmodi ſtatus & merita nominaque & cognomina iudicum & collitigantium ſeu controuertentium, cæteraque ac omnia & ſingula de neceſsitate forſan ac plenius narranda & ſpecificanda habeantur pro expreſsis & ſpecificatis, ſeu exprimi, & ſpecificari, & de verbo ad verbum inſeri poſsint. Et de auocatione, extinctione, ſilentii perpetui impoſitione, voluntate, declaratione, mandato, ſententiis, cenſuris, decretis, derogatione, aliiſque præmiſsis quæ hic, & ad partem pro repetitis habeantur. Et quod præſentis noſtri motus proprii ſola ſignatura ſufficiat & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula quacunque contraria non obſtante. Et quia ſatis incommodum eſſet, quod commendatarii, & prouiſi noſtri huiuſmodi aliique ad quos ſpectat, ſumptum huius noſtri motus proprii quiſque ſui, expediri facere deberent, cum decreto, quod præſentis noſtri motus proprii exemplis etiam impreſsis, & cuiuſcunque prælati manu, ac ſigillo obſignatis, & per quemlibet notarium ſubſcriptis eadem vbique locorum fides in iudicio & extra adhibeatur, quam præſenti noſtro motui proprio adhiberi volumus ſi ipſius ſignatura noſtra oſtenderetur & exhiberetur. Fiat M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, decimoſexto Cal. Iulii, Anno Sexto.

IDEM

126

Vt Societas nominis Dei, ſeu iuramentorum, inſtituantur tantum in eccleſijs ordinis Prædicatorũ, ſi ibi exiſtat.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem æqui, & boni ſupremum aſſertorem ita cuncta prouido ſuo iudicio diſcutere, vt & ſcandalis quibuslibet obuietur, & ea quæ in diuini nominis gloriam ſunt ſtabilita, votiuum ſuſcipiant incrementum. Accepimus ſane nuper, quod licet ſocietas nominis Dei, ſiue iuramentorum originem, & ortum habuerit ab ordine Prædicatorum, eo quod ab eiuſdem ordinis profeſſoribus fuerit inſtituta & aucta, necnon interuentu dilectorum filiorum fratrum dicti ordinis multæ indulgentiæ, aliaque priuilegia, & fauores dictæ ſocietati ab Apoſtolica Sede fuerunt conceſſa, tamen multi Clerici, & Parochi in ſuis Eccleſiis dictam ſocietatem erigere ſtudent, ita vt aliquando ſint plures in eadem ciuitate ſocietates, ſeu Confraternitates dictæ inuocationis nominis Dei, ſeu iuramentorum, in diminutionem obſeruantiæ, & deuotionis, quæ ex frequentia conuenientium oriri ſolet, & non ſine aliqua confuſione, quæ ob præfatam cauſam in die Circuncifionis Domini quando feſtum prædictæ ſocietatis ſeu Confraternitatis celebrari debet, accedere conſueuit. Nos in præmiſsis pro noſtri Paſtoralis officij debito opportune prouidere volentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Quod in ciuitatibus, oppidis, & locis totius orbis Chriſtiani, in quibus fuerint Eccleſiæ ordinis Prædicatorum, ibi tantum, vel in huiuſmodi ciuitatibus, oppidis, & locis, & in dictis Eccleſiis Prædicatorum dumtaxat, dicta ſocietas, ſeu Confraternitas huiuſmodi inſtituantur in ciuitatibus, oppidis, aut locis, in quibus non fuerit dicti ordinis domus, aut in finitimis Eccleſiis abſque licentia Prioris Prouincialis, ſeu Conuentualis dicti ordinis, in cuius diſtrictu ſita fuerit Eccleſia, in qua dicta Confraternitas, ſeu ſocietas eſt, vel erit erigenda. Quod ſi ſecus factum fuerit, confratres taliter admiſsi dictæ Confraternitatis, ſeu ſocietatis indulgentias non conſequantur, nec fauoribus, aut priuilegiis gaudeant, quæ confratribus legitime adſcriptis per ſedem præfatam conceduntur, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac etiam diſtrictius inhibemus, ſicque volumus, & præcipimus. Et nihilominus dilectis filiis conſeruatoribus dicti ordinis per præſentes Motu ſimili mandamus, vt contradictores, ſeu attentantes auctoritate noſtra prohibeant, ac etiam per cenſuras eccleſiaſticas aliaſque pœnas etiã pecuniarias, ac cetera iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcant, & reprimant, ſuper quibus illis facultatem, poteſtatem, & auctoritatem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur. Decernentes præſentes literas de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, ſeu alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus vnquam poſſe, ſed eas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere, necnon ab omnibus quos illæ concernunt inuiolabiliter perpetuo obſeruari, ſicque in præmiſsis ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatij noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iu-

dicari, & definiri debere, Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres ad iudicium vigore præſentium non trahatur, & aliis apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon dicti ordinis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſsis approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſererentur præſentibus, pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca vbi neceſſarium fuerit deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die vigeſima prima Iunij, Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

B. Melchiorius.

B. de Caſtro.

IDEM

127

Extenſio reductionis iuris congrui ad ius commune, etiam ad inquilinos.

PIVS Papa V. Motu Proprio &c. Tanta eſt præſentis ſeculi deprauata malitia, vt dum vni inconuenienti nos occurriſſe credimus, aliud ſtatim de nouo inſurgat. Vnde mirum nemini videri debet, ſi dum omnibus proſpicere volumus, aſsidua mentis agitatione perſtringimur. Hinc eſt quod nos qui dudum ex certis expreſsis cauſis, quarum hæc præcipua erat, ne homines de rebus ſuis inuiti aliquid facere cogerentur, neue ſuo arbitratu vendenda diſtrahere poſſent, literas Sixti IV. Leonis X. & Pij IV. Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorum, quæ diſponebant, quod tunc & pro tempore exiſtentes Camerarius, & Magiſtri viarum Vrbis ad requiſitionem dominorum quarundam domorum, & aliorum bonorum tenerentur in certis expreſsis caſibus compellere vicinos ad domos, & alia bona expreſſa vendendum pro pretio per peritos æſtimando, quodque vicini vendere volentes non niſi vicinis emere volentibus vendere poſſent, quoad pendentes in quacunque inſtantia refectis expenſis, illis qui ſub prætextu dictarum literarum iuſtam hucuſque habuiſſent cauſam litigandi, ad futuras vero cauſas ac ſi nunquam emanaſſent, ad ius commune, & ad terminos, & viam iuris communis omnino reduximus, reuocauimuſque, & annullauimus viribuſque euacuauimus, prout in cedula motus proprii manu noſtra ſignata, cuius tenorem &c. plenius continetur. Cum tamen nuper ad notitiam noſtram deuenerit, alias in Camera apoſtolica inter alia decretum fuiſſe, quod exinde in poſterum nullæ venditiones de domibus aliis locatis per earundem domorum dominos, ſiue illi Romani eſſent, ſiue curiales, etiam ſi pupilli, vel viginti-quinque annis iuniores, vel mulieres, laici, vel clerici, ſeu etiam religioſi, ſeu alias quarumcunque eccleſiarum rectores, ſiue earundem domorum iure quorumuis beneficiorum per eos obtentorum ius aut dominium habentes, etiam pro eorum quauis neceſsitate vel cauſa, etiam ſi cum iuramento, & quauis etiam obligatione in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ, ſeu alias quibuſcunque excogitari poſsent cautelis & modis contractæ eſſent, valerent, ſeu alicuius roboris vel momenti exiſterent, niſi primitus & ante omnia iiſdem domorum domini earundem inquilinis per authentica inſtrumenta, & in præſentia notarii publici, & teſtium fide dignorum bis, & cum interuallo decem dierum requiſitis, ſi pro iuſtis conditionibus, & eiſdem pretiis, pactis, & conuentionibus eaſdem domos in eandem emptionem habere vellent, alias dictæ venditiones exinde nullius eſſent roboris vel momenti, ac alias prout in dicto decreto Camerali plenius dicitur contineri. Quod ſi profecto remaneret, eadem inconuenientia ſequerentur, quæ ex dictis prædeceſſorum noſtrum literis orta fuerunt. Licetque non immerito cenſeri poſſet in dictarum literarum reuocatione etiam decretum Camerale præfatum ſaltem ex identitate rationis, ne quis de rebus ſuis diſponere arbitrio ſuo prohibitus videatur, comprehenſum fuiſſe & eſſe, vt tamen ſcrupuloſis omnibus, quæ varia litium ſemina ſubminiſtrare non ceſſant, cauillandi materiam ſuccidamus, decreti præfati tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſo habentes, Motu ſimili &c. declaramus atque decernimus, decretum præfatum ſub eadem cedula noſtra comprehenſum fuiſſe, & comprehendi debere quoad liberas domorum venditiones earundem inquilinis irrequiſitis per earum dominos factas (dummodo ſuper earum retractatione lis mota per inquilinos, & plenarie hucuſque finita non fuerit) & in futurum contrahendas, perinde ac ſi de dicto decreto ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio facta fuiſſet. Et nihilominus pro præmiſſorum maiori cautela & firmitate omnia & ſingula, quæ in dicta cedula contra prædeceſſorum literas præfatas ſtatuimus & ordinauimus & obſeruari voluimus, eadem omnia cum omnibus & ſingulis clauſulis & derogationibus in dicta noſtra cedula contentis, ac ſi de verbo ad verbum hic expreſſa eſſet, quoad huiuſmodi decretum & liberam vendendi facultatem inquilinis domorũ non requiſitis, ſtatuimus & ordinamus & obſeruari volumus & mandamus. Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus dicto decreto camerali huiuſmodi etiam pluries confirmato, ac aliis præmiſsis, ac quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo iure quæſito, etiã quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon iuramento &c. roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus,

necnon legibus etiam municipalibus, priuilegiis quoque &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c. conceſsis &c. ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque, ſtatum & merita cauſarum præſentibus pro plene & ſufficienter expreſsis habentes.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, quinto Nonas Iulii, Anno Sexto.

IDEM

III

Regulares ſecularium confeſsiones non audiant, niſi ab Ordinariis approbati ſint.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circunſpecta nonnunquam geſta per eum rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis moderatur & commutat in melius, prout in domino conſpicit ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem quaſdam declarationes & moderationes circa nonnulla Concilii Tridentini decreta regulares perſonas ordinum mendicantium eorumque inſtituta concernentia edidimus & promulgauimus; Et quia vti accepimus illarum vigore ſacerdotes regulares prædictorum ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confeſsionibus ſæcularium audiendis ab eorum ſuperioribus præpoſiti abſque aliqua Epiſcoporum, ſed ſola Magiſtri Ordinis Generalis, aut Prouincialium miniſtrorum approbatione admittuntur. Nos ſuper his pro debito paſtoralis officii prout tenemur ſalubriter prouidere volentes, tenore præſentium hac noſtra conſtitutione perpetua ſancimus, decernimus, & declaramus, decretum Concilii Tridentini de approbatione regularium audiendis confeſsionibus ſæcularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda obſeruari debere, etiam in omnibus regularibus quorumuis ordinum, etiam mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viuentibus, etiam ſi ſint lectores, aut in Theologia etiam de ſuperiorum ſuorum licentia graduati, vel promoti, vel a ſuis Magiſtris Generalibus, vel Prouincialibus, Miniſtris, ſæcularium confeſsionibus audiendis expoſiti. Volumus tamen eos qui ſemel ab Epiſcopo in ciuitate & diœceſibus ſuis præuio examine approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro maiori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de nouo poterunt. Inhibentes quibuſcunque regularibus quorumuis ordinum, etiam mendicantium vt præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris, Prouincialibus, etiam quod illarum occaſione ab ordinariis huc vſque tolerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentia, & approbatione ab ordinariis obtinenda ſæcularium confeſsiones audire præſumant. Decernentes irritũ & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac noſtris literis prædictis, & aliis poſtea quibuſcunque regularibus conceſsis, & forſan extenſis, quas quo ad ea quæ præſentibus aduerſantur & contrariantur, penitus, & omnino reuocamus, caſſamus, & irritamus, necnon monaſteriorum, & aliorum regularium locorum, ac ordinum quorumcunque, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam Mari magno ſeu bulla aurea aut alias nuncupatis, quibuſuis monaſteriis, & regularibus locis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio & ex certa ſciẽtia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſsis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quęuis alia expreſsio habẽda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ab verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, vt ipſæmet literæ, vel earum tranſumptum in baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicentur, earum exemplo in ſingulis valuis & acie prædictis affixo & dimiſſo. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæq; loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earundem literarum tranſumptis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, decreti, declarationis, inhibitionis, reuocationis, caſſationis, irritationis, ſtatuti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, octauo id. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, die vero vigeſimaſecunda menſis Auguſti, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno eius Sexto, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis, per nos Ioannem Guerardum, & Alamanum de Alamanis Curſores.

Philibertus Chapius Magiſter Curſ.

IDEM

129

Quo modo rei in contumaciam condemnati, & infra annum capti, admittendi ſint ad defenſiones faciendas.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Dudum poſtquam fe. re. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, cupiens ſubterfugiis delinquentium obuiare, per quaſdã ſuas in forma Motus proprii æditas literas, ſub dat. Romæ apud Sanctum Petrum duodecimo Cal. Iunii Anno Sexto, inter alia ſtatuiſſet, quod rei in contumaciam condemnati ad ſuas defenſiones faciendas admitti nõ poſsint, niſi infra ſex menſes quo ad faciendas, videlicet a die condemnationis, quo vero ad iam factas condemnationes a die publicationis earundem literarum computandos, per alias noſtras etiam in forma Motus proprii emanatas literas, die vigeſima menſis Iunii, Pontificatus noſtri Anno Primo publicatas, terminum ſex menſium huiuſmodi ad annum prorogauimus, ac contumacibus huiuſmodi defenſiones non niſi poſt anni elapſi terminũ denegari debere decreuimus. Cumque, ſicut accepimus, a nonnullis ordinationem & diſpoſitionem huiuſmodi, noſtramque & dicti prædeceſſoris in illis edendis intentionem variis calumniis eludere, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus agentes pro fiſco & Camera apoſtolica fatigare, & cauſas in longum protrahere, & illas intricare, ſententiarumque executionem euitare ſatagentibus, ſæpe in dubium verti contingat, licet ex verborum proprietate res clara ſit, an ſcilicet tam ſponte comparentes de quibus loquitur Motus proprius præfati prædeceſſoris, quam etiam capti intra dictum tempus, indiſtincte admitti debeant ad faciendum ſuas defenſiones, maxime ſtantibus in eodem noſtro Motu proprio appoſitis ſupra relatis verbis videlicet: Ac contumacibus huiuſmodi defenſiones non niſi poſt anni elapſi terminum denegari debere, quæ indiffinite prolata ſunt, & videntur poſſe comprehendere tam ſponte comparentes quam captos: nihilominus conſiderantes quod verba ipſa nihil aliud diſponunt quam prorogationem termini his quibus ex forma Motus proprii prædicti prædeceſſoris denegari non poterat. Nos igitur ad tollendum omne dubium & abſurdum euitandum, quod capti & ſponte comparentes paris eſſent conditionis, necnon calumniis & aliis inconuenientibus huiuſmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, omnemque diſputandi materiam tollere, & in his opportune prouidere volentes, necnon ſingularum literarum prædictarum, ac indiciorum inquiſitorum, proceſſuum, condemnationum, & ſententiarum deſuper formatarum & latarum, ac formandarum & promulgandarum huiuſmodi, aliorumque forſan latius exprimen. tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum delictorum, criminũ, & exceſſuum, ac pœnarum huiuſmodi, & Iudicum nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca, pro plene & ſufficienter expreſsis habentes, & decernentes, necnon ſingulas prænarratas literas confirmantes & innouantes, Motu ſimili &c. quod banniti & in contumaciam condemnati in pœnam capitis & vltimi ſupplicii, ſi capti ad manus curiæ deuenerint, per Iudices ad nouas ſiue alias defenſiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, niſi habita a nobis vel ſignatura noſtra deſuper gratia ſpeciali, nec literæ ipſæ quæ in eorum odium æditæ ſunt, eis in aliquo ſuffragentur, aut illis ſe iuuare ſiue defendere poſsint. Quinimmo quod Iudices præfati ſententias ipſas condemnatorias tam in Vrbe quam extra eam latas & ferendas, ſi tamen legitimis præcedentibus indiciis ad inquirendum promulgatæ fuerint, executioni realiter & corporaliter ſuis loco & tempore congruis reſpectiue totaliter & integre contra ſic captos demandent, & demandari faciant, hac noſtra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus ſit, de nouo ſtatuimus, & ordinamus, & ita mentis, & intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe atteſtamur. Præterea almæ vrbis noſtræ Generali Gubernatori, ceteriſque Iudicibus ordinariis vel delegatis in Romana curia vel extra eam reſidentibus quibuſcunque in virtute ſanctæ obedientiæ & ſub indignationis noſtræ pœna committimus, & mandamus diſtricte præcipiendo per præſentes, quatenus huiuſmodi noſtram declarationem ſeu nouam conſtitutionem & ordinationem, necnon ipſas præſentes, & in eis contenta omnia & ſingula in cauſis criminalibus ſeu mixtis, ac aliis Fiſcum & Cameram apoſtolicam illiuſque intereſſe quomodolibet concernentes nunc & pro tempore pendentibus quibuſcunque, etiam ſi forſan aliqui capti nunc in carceribus detineantur, perpetuo inuiolabiliter obſeruari mandent & faciant, & illi obſeruent, & ita & non aliter in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios &c. etiam S. R. E. Cardinales, ac palatii apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata &c. iudicari, interpretari, & diffiniri debere, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque ac conſuetudinibus prouinciarum, ciuitatum, oppidorum, & locorum quorumcunque etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, vniuerſitatibus, communitatibus, & hominibus prouinciarum, ciuitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcunque Iudicibus &c. per nos & prædeceſſores noſtros conceſsis, & etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, ac ſtylo palatii, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibas quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis Motus proprii, etiam abſq; data & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, eiuſque tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ſeu literæ deſuper per breue noſtrum expediri poſsint, & ſi videbitur, cum omnium & ſingulorum prænarratorum, & expreſſorum, aliorumque neceſſariorum ſpecificatione & inſertione, & cum aliis clauſulis opportunis & conſuetis.

Placet motu proprio. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Id. Septembris, Anno Sexto.

Anno a natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, die vero decimaſeptima menſis Septembris, Pontificatus autem Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Sexto, retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ dimiſſus copiis affixis, per me Io. Andream Panizzam præfati Sanctiſsimi Domini Papæ Curſ.

Ioannes Guerardi Magiſter Curſ.

IDEM

130

Reuocatio regreſſuum integraliter non expeditorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circunſpecta nonnunquam geſta per prædeceſſores ſuos rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis moderatur & reuocat, prout id eccleſiarũ indemnitati conſpicit in domino expedire. Hinc eſt quod nos volẽtes omnẽ hæreditariã beneficiorũ eccleſiaſticorũ ſucceſſionẽ de eccleſia Dei tollere, ac libertati beneficiorũ huiuſmodi prouidere, & vt de perſona magis vtili & idonea, prout requiritur, facilius prouidere valeat, Omnes & ſingulos regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, etiam euentuales, aut penales, ac coadiutorias etiam de conſenſu, aut alias quomodolibet ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis efficaciſsimis, etiã motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, clauſulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoſuis Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ad beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam ſi ſecularia, Canonicatus, & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus etiam Metropolitanis aut collegiatis eccleſijs, & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam metropolitanis poſt põtificales maiores, ſeu collegiatis eccleſijs huiuſmodi principales, Regularia vero beneficia huiuſmodi, monaſteria etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, dignitates etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia, ac hoſpitalia, & præceptorias etiam hoſpitalis ſancti Ioãnis Hieroſolymitani, etiam quarumuis aliarum militiarum quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus conceſſos, ſuper quibus literæ apoſtolicæ integraliter haſtenus expeditæ non fuerunt, etiam ſi in Plumbaria noſtra, aut penes Summatorem noſtrum reperiantur, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine auctoritate apoſtolica tenore præſentium reuocamus, caſſamus, & abolemus. Mandantes dilectis filiis noſtris Vicecancellario, & dicto Summatori, cæteriſque officialibus tam Cancellariæ apoſtolicæ, quam Cameræ noſtræ ad quos ſpectat, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, ne in futurum ſuper dictis gratiis regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, necnõ coadiutoriarum literas expediant aut relaxent. Decernentes ex nunc irritũ & inane quicquid illorum prætextu contra præmiſſa ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam noſtra de non tollendo iure quæſito regula, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducãtur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus vt ipſæmet literæ vel earum tranſumptum in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranen. ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex curſoribus noſtris publicẽtur earum exemplo in ſingulis valuis & acie prædictis affixo & dimiſſo. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earundem literarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra illud quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, abolitionis, mandati, decreti, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, pridie Id. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

A. Dat.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris & D. N. D. Pii Papæ V. Anno Sexto. die vero mercurij decima nona menſis Septembris, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, dimiſsis illarum copiis in ſupradictis locis affixis per nos Ioannem de Soya, & Petrum Sprengerium ſanctiſsimi domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici pro domino Magiſtro Curſorum.

IDEM

131

Contra non recitantes horas canonicas.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriã. Ex proximo Lateranen. Concilio pia & ſalubris ſanctio emanauit, ut quicunque habens beneficium eccleſiaſticum, cum cura, & ſine cura, ſi poſt ſex menſes, quam illud obtinuerit, diuinum officium, legitimo ceſſante impedimento, non dixerit beneficiorum ſuorum fructus pro rata omiſsionis officij & temporis, ſuos nõ faciat, ſed eos tanquam iniuſte perceptos, in fabricas ipſorum beneficiorum, vel pauperum eleemoſynas erogare teneatur. Veruntamen multorum animi, ſuſpenſione tenentur, cuiuſmodi ratæ prædictæ ratio ſit habenda. Nos huic rei euidentius atq; expreſsius prouidere volentes, ſtatuimus, ut qui horas omnes Canonicas

quilibet quouis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoq; & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus Non obſtan. præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis in prouincialibusque, & ſynodalibus concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus, necnõ quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis in contrarium forſan quomodolibet conceſsis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris Die vigeſimoſecundo Septembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoprimo, Pontificatus noſtri Anno ſexto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

133

Facultas alienandi vſque ad ſummam quinquaginta millium ſcutorum auri, cõceſſa congregationi Caſsinenſi

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam. Decet ex benigno apoſtolicæ ſedis prouenire ſubſidio, vt perſonæ regulares ac ſub religionis iugo Chriſto Saluatori in caſtitatis holocauſto famulantes, in ſuis neceſsitatibus aliquod ſuſcipiant releuamen. Cum itaque ſicut nobis nuper exponi fecit dilectus filius modernus Præſidens generalis Congregationis Caſsinenſis alias ſanctæ Iuſtinæ de Padua ordinis ſancti Benedicti, ob malas temporum conditiones, atque plura & diuerſa ſubſidia, quæ pro ſubleuandis oneribus ſedi præfatæ & aliis catholicis etiam ſecularibus principibus incumbentibus, a certis annis per nos & alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, Congregationibus ordinum regularium Italiæ impoſita fuerunt, Dilecti filij Congregatio Caſsinen. præfata ſeu illius particulares Abbates, Monaſteria, & Conuentus, adeo ære alieno grauata ſint, vt nequaquam ad illud debito tempore perſoluendum ordinarii Congregationis monaſteriorumque, & conuentuum huiuſmodi redditus ſufficiant, dictus modernus Præſidens generalis nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ſibi dictæq; Congregationi, de alicuius ſubuentionis auxilio ſuccurrere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos qui fidelium quorumcunque & præſertim religioſarum perſonarum votis libenter annuimus, Præſidentem ac Congregationem huiuſmodi ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi, ac eorum indigentiis paterna pietate conſulere volentes, ipſoſque & dictæ Congregationis ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectũ præſentium duntaxat conſequendum, harũ ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati eidem moderno ac pro tẽpore exiſtenti eiuſdem Congregationis Præſidenti generali ac cuicunque alteri vel aliis quem ſeu quos dictus modernus & pro tempore exiſtens Præſidens generalis etiam ſolus abſque aliquorum aliorum conſilio interuentu vel conſenſu, ſed pro eorum cuiuslibet libito voluntatis, & totiens quotiens duxerit conſtituendos, & remouẽdos, quo d vltra ſummas, quantitates, pretia, & valorem ad quę vigore quorumcunq, priuilegiorũ & indultorum apoſtolicorum in ſpecie vel genere ipſi Congregationi illiuſque pro tempore Præſidenti generali, Diffinitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Conuentibus, Prælatis, aliiſque Superioribus, & Præſertim literarum noſtrarum pro faciliori præſtatione ſubſidii vltimo per nos ipſis Congregationibus indicti editarum licentia, & facultas ſimiles vel diſsimiles infra dicendas alienationes faciendi conceſſa reperitur, ſuper quibuſuis etiam immobilibus bonis & rebus ad eandem Congregationem Caſsinen ſeu vnum duo plura vel omnia & ſingula illius particularia monaſteria, prioratus, menſas tam abbatiales, quam conuentuales, & alia regularia loca, etiam ære alieno huiuſmodi nequaquam grauata, quocunque iure vel titulo ſpectantibus & pertinentibus, vbicunque conſiſtentibus, & cuiuſuis naturæ, & qualitatis exiſtentibus, coniunctim vel diuiſim, ac in vna pluribuſue & diuerſis vicibus ac temporibus, nulla alia in id noſtra & ſedis apoſtolicæ ſeu ordinariorum locorum aut capituli generalis, Viſitatorum, Diffinitorum, vel aliorum Prælatorum, & Superiorum dictæ Congregationis aut Abbatum, conuentuum, monaſteriorum, prioratuum, & aliorum locorum regularium huiuſmodi requiſita licentia, aut conſenſu, immo illis expreſſe contradicentibus & inuitis, etiam abſque tractatibus, omnibuſque ſolemnitatibus & aliis de iure, vſu, conſuetudine, priuilegio, ſeu iuxta ſtatuta, & ordinationes dictæ Congregationis & regulæ beati patris Benedicti, illiuſue particularium monaſteriorum, prioratuum, & aliorum locorum, etiam in illorum fundatione, vel a teſtatoribus & aliis piis benefactoribus Imperiali, Regali, Ducali, aut alia maiori dignitate, & præeminentia dum in humanis fuerunt pollentibus, a quibus bona ipſa peruenerunt, in eorum vltimis voluntatibus ſeu aliis diſpoſitionibus requiſitis & appoſitis, in ſimilibus quomodolibet neceſſariis, penitus omiſsis, quoſcunque annuos etiam perpetuos cenſus, redditus, canones, liuellos, fictus, vſus, feuda, & alias reſponſiones vſque ad ſummam quinquaginta millium ſcutorum auri in auro imponere, & conſtituere, illoſque & illa immo ipſa quoque bona & res etiam ſi caſtra, vaſſallagia, & iuriſdictiones exiſtant, quibuſuis perſonis eccleſiaſticis vel ſecularibus communitatibus, & vniuerſitatibus, collegiis, capitulis, conuentibus, vel aliis locis in emphyteoſim, liuellum, vſum, cenſum, precariam, locationem, alioue quouiſmodo titulo & cauſa ſimilibus aut diſsimilibus ad vnam vel plures generationes ſeu perpetuo vel ad tempus quantumuis diuturnum, etiam ad meram nudam omnimodam & perpetuam hæreditatem, ac proprietatem pro ſe hæredibuſque & ſucceſſoribus quibuſcũque pro pretio ſeu pretiis reperibilibus, quod dictã quinquaginta millium ſcutorum auri in auro ſummam non excedat concedere, vendere, diſtrahere, locare, pignorare, atque alienationis vocabulo latiſsime ſumpto etiam nullo penitus vſu, iure, vel actione deſuper ipſis congregationi, vel monaſteriis, prioratibus, conuentibus, menſis, & aliis regularibus locis ad quæ ſpectant illorumue

runiue pro tempore Abbatibus, Prioribus, Conuentibus, Prælatis, aut aliis Superioribus & perſonis reſeruatis alienare, necnon bona & res huiuſmodi ſi quæ in feudum, emphyteoſim, liuellum, cenſum, vſum, præcariã, locationem, ſeu alias perpetuo, vel ad tempus, ac ad vnam vel plures generationes, aut nomicationes iam conceſſa ſint, & annui canonis, liuelli, penſionis, ſictus, vſus, cenſus, reſponſionis, alteriuſue recognitionis perpetua vel temporali ſolutione vel præſtatione etiam per modum tituli honorarii ipſi Congregationi Caſsinen. aut alicui ex eius monaſteriis, prioratibus, conuentibus, & menſis, ac aliis regularibus locis, quomodolibet obnoxia ſint plurium annorum penſione, ſeu alia quauis præſtatione pro illis anticipata, aut alterius pretii quantitate propterea recepta, liberare, & affrancare, francaque, & libera perpetuo apud illorum feudatarios emphyteotas, liuellarios, cenſuarios, vſuarios, precarios, conductores omneſque alios & ſingulos illa pro tempore obtinentes quocunq; modo nuncupatos, ac eorum hæredes & ſucceſſores quoſcunque dimittere, necnõ precium & precia ex conceſsionibus, locationibus, diſtractionibus, alienationibus, aliſque omnibus & ſingulis ſupraſcriptis prouenientia exigere, recipere, ſeu recepiſſe confiteri, de exactis receptis ſeu confeſſatis in forma iuris valida quietare, & abſoluere & liberare, ac pro euictione atque legitima defenſione impoſitionis & conſtitutionis, cenſuum, canonum, liuellorum, ſictuum, vſuum, feudorum, & aliarum reſponſionum bonorumq; & rerum huiuſmodi etiam perpetuo vt præfertur locandorum, vendendorum, alienandorum, ſeu liberandorũ euictione & legitima defenſione, necnon fructuum & emolumentorum inter modernum præfatum & Præſidẽtem generalem pro tempore eiuſdem Congregationis, ſeu illum vel illos quem ſeu quos ad id vt præfertur cõſtituet, ex vna, atque præmiſſorum emptores partibus altera conueniendorum ſolutione, loco & tempore congruis facienda, ac perpetua, & inuiolabili obſeruatione omnium, & ſingulorum aliorum in inſtrumento ſeu inſtrumentis deſuper conficiendis promittendorum dictæ Congregationis, ac ſingulorum etiam omnium illius monaſteriorum, prioratuum, conuentuum menſarum & aliorum quorumcunque locorum regularium vbilibet exiſtentium bona quæcunque præſentia, & futura, particularia & vniuerſalia vbicunque exiſtentia, necnon ipſam Congregationem ac illius pro tempore Præſidentem generalẽ, Viſitatores, Diffinitores, Abbates, Priores, Conuentus alioſque prælatos, ſuperiores, & perſonas etiam in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ cum iuramento procuratorum, conſtitutionibus, renunciationibus & aliis de ſtylo Notariorum, vſu & conſuetudine Romen. Curiæ, in ſimilibus apponi ſolitis & neceſſariis obligare, & ſolemniter hypothecare perſonis vero ipſis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegijs, Capitulis, Conuentionibus, locis & aliis, ſupradictis vt cenſus ipſos etiam a quibuſuis grauaminibus & oneribus, liberos, & penitus immunes, aliaque omnia & ſingula ſupradicta etiam in perpetuum emere, acquirere, liberare, affrancare, fructuſque & emolumenta quæcunque inde præſertim ex cenſuum, fructuum, vſuum & liuellorum huiuſmodi conſtitutione, & impoſitione, in ſortẽ principalem nequaquam computando, vt eſt moris exigere, percipere, ac in ſuos & alios ſibi bene viſos vſus & vtilitatem conuertere, ac de illis quæ ſic acquiſiuerint, emerint, & affrancauerint, prout de alijs eorum bonis propriis liberis, franchis, & allodialibus diſponere, necnon ſcripturas & quæcunque inſtrumenta publica vel priuata deſuper opportuna cautelis, pactis, promiſsionibus, renunciationibus, iuramento & aliis in id neceſſariis vallata & firmata celebrare, libere ac licite poſsint, & valeant, licentiam, facultatem, & auctoritatem omnimodas apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & indulgemus, conſtitutioneſque, impoſitiones, cõceſsiones, locationes, venditiones, alienationes, etiam perpetuas liberationes, promiſsiones, obligationes, hypothecas, renunciationes ac alia præmiſſa & quicquid vigore præſentium fiet & inde pro tempore ſequetur, ex nunc prout ex tunc & econtra auctoritate & tenore præmiſsis approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ ac inuiolabilis firmitatis, robur adiicimus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti & omiſſarum quarumcunque ſolemnitatum etiam ſubſtantialium defectus, ſi qui in illis interuenient, etiam ſi tales fuerint, qui non generali ſermone comprehendantur, ſed nota & expreſsione ſpeciali indigeant, ſupplemus, necnon reſtitutionis in integrum, aut enormis aut enormiſsimæ læſionis ſiue alio quouis remedio, beneficio aut prætextu nullo vnquam tempore in toto vel in parte reſcindi, reuocari, annullari, infringi, limitari, moderari, ad terminos iuris reduci, poſſe, ſed valida & efficacia fore & eſſe, & perpetuo ſubſiſtere, eoſdẽq; prorſus operari effectus, ac vniuerſam congregationem antedictam atque illius pro tempore Præſidentem generalem, Viſitatores, Diffinitores, Abbates, Priores, Prælatos, Superiores, Monaſteria, & Conuentus ad illorum inuiolabilem obſeruantiam perpetuo teneri, & obligatos eſſe, ad idque etiam cẽſuris & aliis poenis eccleſiaſticis cogi & compelli poſſe, necnon eam eos & illa ac illorum, & cuiuslibet eorum vniuerſalia, & particularia loca, & bona quæcunque præſentia & futura, æque, afficere, ac illis omnibus, & ſingulis cum quibus contraxerint eorumque hæredibus & ſucceſſoribus quibuſcunque perpetuo ſuffragari, & ſuos plenarios & integros effectus ſortiri debere, perinde ac ſi iuſta, vrgens & a iure approbata, præmiſſaque alienandi cauſa vere ſubeſſet, & in capitulo generali eiuſdem Congregationis cum interuentu ac de conſenſu non ſolum pro tempore illius Præſidentis generalis, Viſitatorum, Diffinitorum, necnon omnium & ſingulorum aliorum in eodem Capitulo quomodolibet de iure, priuilegio, conſuetudine, ſeu alias vocem habentium, ſed ſingulorum, Abbatum, Priorum & Conuentuum, Monaſteriorum, Prioratuum & aliorum locorum regularium, Congregationis huiuſmodi capitulariter præuia licentia apoſtolica ac debitis tractatibus, aliiſque ſolemnitatibus in id de iure & iuxta formam Statutorum ſeu conſtitutionum eiuſdem Congregationis & ordinis aut alias requiſitis ſeruatis & adhibitis peracta fuiſſent ſtatuimus. Ad hæc Præſidentem pro tempore generalem dictæ Congregationis ac illum vel illos quem ſeu quos ad præmiſſa deputabunt & conſtituent, eoſue cum quibus contraxerint ac illorum hæredes & ſucceſſores quoſcunque nullo vnquam tempore teneri aut obligatos eſſe ad docendum ſeu aliquo pacto iuſtificandum quod æs alienum & neceſsitas huiuſmodi vel aliæ cauſæ probabiles alienandi ſubſint vel adfuerint aut precium & pecunias inde pro tempore redigendas in extinctionem dicti æris alieni conuerſas ſeu vſque ad ſummã & quantitatem ſupradictorum quinquaginta millium ſcutorum auri in auro duntaxat, & non vltra de bonis & rebus ſupraſcriptis alienarum fuiſſe, præſertiumque ſolam narratiuam ad plenam omnium & ſingulorum præmiſſorum in iudicio & extra probationem, ita vt nulla alia in contrarium probatio admitti poſsit vel debeat, ſufficere, quinimo etiam quod de cõtrario quouis modo vnquam appareret, præmiſſaque ſuperius narrata veritate non ſubſiſterent, vel plus aut minus earundem præſentium vigore de bonis & rebus vnius tandem

ſeu

ſeu duorum vel plurium ac aliorum omnium eiuſdem Congregationis monaſteriorum & locorum regulariũ etiam ære alieno non grauatorum, æqualiter vel inæqualiter quam fieri debuiſſe videatur alienatum & diſtractũ fuiſſe conſtaret præſentes literas & quicquid illarum vigore pro tempore ſequetur & fiet deſurreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ ſeu alio nullitatis defectu notari argui & impugnari non poſſe: Sicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Irritum & inane decernimus. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, necnõ Abbatibus, Prioribus. Præpoſitis Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis aliiſque quarumcunque eccleſiarum Prælatis & perſonis vbilibet exiſten. ac aliis ad quos id quomodolibet ſpectat & ſpectabit per præſentes cõmittimus & mandamus quatenus ipſi vel duo aut vnus eorũ per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte nunc & pro tempore exiſtentis Præſidentis generalis dictæ Congregationis & ab eo deputandorum, aut perſonarum cum illis contrahentium vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac illis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciãt auctoritate noſtra eaſdem præſentes & omnia in eis contenta ab omnibus quos illa concernunt integre & inuiolabiliter obſeruari, ac Præſidentem præfatum illoſque ab eo deputandos, & perſonas prædictas & eorum quelibet præmiſsis omnibus iuxta præſentium continentiam & tenorem pacifice frui & gaudere, Non permittentes illum ſeu illos, aut eorum aliquem deſuper a quoquam quomodolibet indebite moleſtari perturbari & inquietari, contradictores quoslibet & rebelles ac præmiſsis non parentes per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis ac fel. rec. Simachi quæ incipit. Non liceat Papæ, & Pauli ſecundi, ac Pauli quarti & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac etiam noſtris de rebus Eccleſiæ non alienãdis & male alienatis recuperandis, necnon quatenus opus ſit, alia noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis apoſtolicis & in quibuſuis generalibus prouincialibus vel Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Congregationis & ordinis prædictorum & illius particularum Monaſteriorum Prioratuum & aliorum locorum etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon teſtamentis codicillis donationibus legatis fideicommiſsis aliiſque diſpoſitionibus, & contractibus etiam laicorum cauſa mortis ſeu inter viuos de bonis & rebus ſupradictis in fauorem dictæ Congregationes & ordinis eiuſque monaſteriorum, prioratuum, menſarum, & aliorum regularium locorum quomodocunque factis, illorumque alienationes immutationes aut alias conditiones fieri ſpecialiter & expreſſe prohibentibus, & in euentum alienationis, immutationis, aut alterius diſpoſitionis, pia aut alia loca etiam plura ordine ſucceſsiuo ipſo facto ſubſtituentibus, vel illa ad hæredes redire omnino volentibus, ac aliàs in contrarium quomodolibet conditis, ſupradictiſque iuramenti & confirmationis apoſtolicæ ſeu quocunque alio vinculo roboratis & firmatis, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis in contrarium quomodolibet per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos Motu proprio, conſiſtorialiter, ſeu alias etiam iteratis vicibus conceſsis confirmatis & innouatis, quibus omnibus & ſingulis etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, & expreſſa non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorumque tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permãſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ aut Curiæ Eccleſiaſticæ obſignatis eadem illis prorſus fides in iudicio & extra illud vbique adhibeatur quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, Die quinta Octob. milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno ſexto.

IDEM

134

De appellatione in cauſis criminalibus.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Licet iuri maxime conſentaneum, nobiſque præcipue cordi ſit, vt delinquentes condignis pœnis afficiantur, tamen re ipſa experiendoque cognouimus quamplures ſubterfugiis & cauillationibus legum diſciplinam euitare. Siquidem compertum eſt eos, qui tam in alma vrbe noſtra, quam in prouinciis ditionis Eccleſiæ in pœnis pecuniariis condemnantur, clypeo appellationum ſuffultos, ab aliis Iudicibus inhibitiones obtinere. Cumq; tã dicti Iudices appellationum, quam qui coram eis iura Fiſci & Cameræ ſunt promoturi, de rei & cauſæ qualitate minus informati exiſtant, ac ipſi appellantes non modo appellationem ſuam proſequi non curant, quinimmo illius expeditionem totis viribus ſatagunt retardare, quo ſit, vt modo officialium mutatione quæ interim contingit, modo alio quouis prætextu condemnatio obliuioni tradatur, & ſic delictum impunitatem, & exinde ditionis noſtræ tranquillitas perturbationem, ac ipſa etiam Camera apoſtolica detrimentum non modicum conſequatur. Quibus malis prouidere volentes, cum remedium appellationis contra Iudicum iniuriam a legibus introductum minime tollere intendamus, ſaltem cum eo homines abuti, & illud in calumniam verſum proſpiciamus, illius tempus limitandum & reſtrin-

[illegible] dominum, vt eo magis hominum malitiis occurratur, & bene viuere volentium quieti & ſecuritati conſulatur. Hac igitur perpetuo valitura conſtitutione decernimus, vt lata in cauſis criminalibus ſententia continente pœnam pecuniariam Fiſco noſtro applicandam, appellantes ab ea (in caſibus tamen quibus alias de iure communi permiſſa eſt appellatio, & ſeruatis iis quæ ex forma conſtitutionum apoſtolicarum circa depoſitum facien. ſeu cautionem præſtan. ſunt ſeruanda) teneantur infra ſex menſes a die ipſius interpoſitæ appellationis computandos, ita coram Iudice appellationis cauſam ſuam proſequi, vt etiam expeditionem reportent, quibus elapſis & expeditione coram Iudice a quo, non reproducta, teneatur prælatus Iudex a quo, ad quamcunque Fiſci inſtantiam, etiam ſi acta fuerint tranſportata, ſententiam præfatam debitæ executioni omni mora poſtpoſita demandare, ita vt effectualis incameratio ſubſequatur. Verum ne malitia Iudicis ius litigatorum efficiatur deterius, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, ac priuationis officiorum, etiam ſi illa ex cauſa onoroſa obtineant, ac refectionis omnium damnorum & intereſſe, quibuſcunque Iudicibus totius ſtatus noſtri eccleſiaſtici quacumque dignitate & præeminentia fulgentibus, etiam ſi Legati, Vicelegati, ac prouinciarum Gubernatores exiſtant, committimus & mandamus, vt appellantibus ſine mora acta & proceſſus quoſcumque effectualiter tradi curent & faciant, & ipſi Iudices ad quos reſpectiue, bona fide & omni verſutia remota ad cauſarum legitimam expeditionem procedant: ſcituri nos acriter vindicaturos, ſi per eorum quempiam in præmiſſis fuerit appellantibus ipſis præiudicium generatum. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis legibus, & ſtatutis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque.

Placet motu proprio. M.

Anno a natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, die vero decimaſexta menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Sexto, ſupraſcriptæ literæ affixæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Ioannem de Soya Curſorem.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

IDEM

135

Ordinarii conſtituant loca in quibus pueri doctrinam Chriſtianam erudiantur cum facultate erigendi Confraternitates, & indulgentia pro Confratribus ad pueros docentibus.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Ex debito paſtoralis officii nobis meritis licet imparibus ex alto commiſſi ad ea libenter intendimus, per quæ diuinus cultus fideliumque deuotio vbique ſuſcipiat incrementum, ac ipſos fideles ad id indulgentiis & remiſsionibus inuitamus, vt Chriſtifideles ipſi per temporalia quæ egerint conſequi valeant præmia felicitatis æternæ. Nos igitur attendentes quod infantes & pueri bonis moribus & exercitiis educati quaſi ſemper vitam pudicam, honeſtam, & exemplarem ac aliquando ſanctam agunt, e conuerſo autem qui parentum carentia, ſeu paupertate aut incuria vel ignauia non ſic educati perſæpe ducuntur in exitium, & quod peius eſt, ſecum ducunt plures in interitum, Vnde ſi diligenter educati, & in doctrina Chriſtianæ inſtructi fuerint, a vitiis, & multis aliis erroribus retraherentur: Conſiderantes etiam, prout ex fidedignis relatibus intelleximus, quod nonnulli approbatæ vitæ Chriſtifideles charitate omnium ſuprema virtute circa hoc tam pium, tamque reipublicæ ſaluberrimũ opus accerſiti in ſingulis feſtiuitatibus & Dominicis diebus in diuerſis eccleſiis & locis hoc opus ſanctiſsimum amplexi ſunt, & ibi eoſdem infantes & pueros ac alias miſerabiles perſonas Chriſtianæ veritatis ignaras congregari faciunt, & eos bonis moribus & ſana doctrina inſtruunt, ac diligenter in via mandatorum Domini dirigunt, ex quo ſalutiferi fructus hactenus prouenerunt, & in dies magis auxiliante Domino prouenire ſperamus: Et quod ſi ad hoc opus ſanctiſsimum vbique locorum exercendum præfatos Chriſtifideles paternis fauoribus & indulgentiarum muneribus inuitaremus, proculdubio non ſolum eorundem infantium & puerorum ac perſonarum aliarum ſaluti conſuleretur, verum etiam deuotio Chriſtifidelium omnium ad præfatum opus amplectendum multo magis augeretur: Cupientes igitur tam pio tamque laudabili operi viribus totis fauere, & animas lucrifacere creatori, ex certa noſtra ſcientia vniuerſos & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, cæteroſque eccleſiarum Prælatos, & locorum quorumcunque ordinarios, vbilibet conſtitutos præſentes & futuros rogamus & hortamur attente, eis ac eorum in ſpiritualibus & temporalibus Vicariis ſeu Officialibus generalibus per apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus hoc opus ſanctiſsimum toto pectore amplectentes aliquas eccleſias in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus reſpectiue, ſeu loca honeſta, in quibus præfati infantes & pueri ad audiendum doctrinam Chriſtianam conuenire poſsint, deputent, & viros ad id idoneos vita & moribus approbatos, qui diebus ſaltem Dominicis eoſdem infantes & pueros ac alias perſonas diuinæ legis expertes in articulis fidei, & præceptis ſanctæ matris eccleſiæ inſtruant, confirment, & eligant atque tot ſocietates, ſeu confraternitates quot ad hoc tam ſanctiſsimum opus exercendum eis opportunæ videbuntur, inibi auctoritate noſtra erigant & inſtituant. Nos enim vt promptius & alacrius ad hanc curam ſubeundam omnes Chriſtifideles alliciantur, & eo libentius curam ipſam ſuſcipiant, quo ex hoc dono cæleſtis gratiæ conſpexerint ſe vberius refectos: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſsis, ſeu ſtatutis a iure temporibus firmum confitendi propoſitum habentibus, qui in aliqua dictarum Societatum ſeu Confraternitatum vbilibet conſtitutarum intrauerint, & adſcripti fuerint, illis videlicet tam qui alios docuerint, quam qui ab aliis in articulis fidei & præceptis eccleſiæ huiuſmodi inſtructi fuerint, quotieſcunque in præfato ſanctiſsimo exercitio ſe occupauerint, quadraginta dies de iniunctis eis pœnitentiis auctoritate apoſtolica tenore præſentium miſericorditer in domino relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula

quæque

quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret deferri, volumus quod ipſarum tranſumptis manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra vbi opus fuerit eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitę vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die ſexta Octobris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

IDEM
136

Facultates conceſſæ Cardinalibus ſanctæ Crucis, & Aldobrandino Gubernatori, & Theſaurario generali, gratiandi & remittendi bannitos, duraturæ ad ſex menſes.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Dum mente indefeſſa recolimus quantam nobiſcum Deus operari dignatus ſit miſericordiam tradendo in manus ſeruorum ſuorum inimicum noſtram, facere nullo modo poſſumus, quin dum Chriſtifideles Deo debitas agere cupimus gratias, vt id purius per eos fiat, eorum conſcientiæ ſecuritati etiam quantum in nobis eſt proſpiciamus, & ad id eo promptius impellimur, quando exinde etiam aliqua nobis prouenire poſſe cernimus ſubſidia, per quæ ſubſequentis anni neceſſarias expenſas perferre facilius valeamus. Animaduertentes itaque facile eſſe poſſe, vt multi peccatis inuoluti dum de remiſsionis & abſolutionis beneficio diffidunt, in eiſdem peccatis perſeuerent, non ſine eorum ſalutis tam hoc quam futuro ſæculo ingenti periculo, quodque deterius eſt, omnipotentis Dei iram, eorum ſic promerentibus peccatis, in vniuerſum Chriſtianum populum prouocent ac commoueant: ſique eis abſolutionis & remiſsionis beneficium concederetur, facile eſſe poſſet, quod veteri fermento abolito de ſomno ſurgerent, & nouum hominem induerent: ſperantes etiam id ad Dei clementiam nobis conciliandam, maioremque ab infidelibus victoriam reportandam proficuum fore: ac propterea volentes tam præmiſsis opportune occurrere, quam fidelium ſaluti proſpicere, necnon ærarii noſtri penuriæ qua in iis noſtris neceſsitatibus premimur, dum hoc graue & diuturnum bellum pro catholicæ fidei defenſione ſuſtinere cogimur, proſpicere, Motu ſimili &c. Dilectis filiis noſtris Proſpero de ſancta Cruce, & Ioanni Aldobrandino nũcupatis S. R. E. Cardinalibus, Magiſtro Mõti de Valentibus, almæ vrbis Gubernatori, Notario & Prælato noſtro domeſtico, ac Dilecto filio Bartolomæo Buſſotto Theſaurario noſtro generali, de quorum probitate, morum, vitæ integritate, intentionis probitate, aliiſque virtutum donis plurimum in domino confidimus, quoſque hac noſtra facultate non niſi cum ea qua decet modeſtia, ac læſæ partis ſatisfactione, necnon delinquentium conſcientiarum ſecuritate, ac ærarii noſtri reſpectu functuros, certo ſcimus, cum aſsiſtentia tamen etiam dilecti filii noſtri Procuratoris fiſcalis, harum ſerie committimus & mandamus, vt habita conſideratione ad præmiſſa omnia, necnon delictorum grauitatẽ & perhorreſcentiam, omnes & ſingulas vtriuſq; ſexus perſonas, tam in hac alma vrbe noſtra, quam aliis quibuſcunque ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, nobis & ſedi apoſtolicæ tam mediate quam immediate ſubiectis conſiſtentes, etiam ſi eorum incolæ non ſint, & ab illa quoquomodo declinauerint, qui id humiliter tam præſentes, quam per Procuratorem infra ſex menſes a præſentium Dat. computandos petierint, iniuncta ſibi pro modo culpæ eorum arbitrio pænitentia ſalutari, a quibuſcunque criminibus, exceſsibus & delictis tam publicis quã occultis, etiam ſi talia forent, quæ ſub generali delictorum nomine non venirent, ſed ſpeciali expreſsione indigerent, ac ad Fiſcum noſtrũ delata fuerint, & in illis proceſſus formatus extiterit, etiam quod ſuper eis iam pronunciatum fuerit, & huiuſmodi delinquentes iam carceribus ad præſens detineantur (dummodo hæreſis, & læſæ maieſtatis crimina non fuerint) in vtroq; foro miſericorditer abſoluere, & totaliter liberare, ac eos & eorum ſingulos ad patriam, honores, bona, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare, omnẽq; inhabilitatis & infamiæ maculam ſiue notam abolere, omnemque pœnam etiam corporalem, ac bonorum confiſcationis eis ratione delictorum ſuorum occaſionę prouenientem ſeu debitam condonare & remittere, necnon proceſſus quoſcunque contra eos in contumaciam aut alias quomodolibet formatos (non tamen executioni hactenus demandatos) caſſare, annullare, & abolere, ac ab omnibus quos illa concernunt, aboleri, caſſari, & annullari facere: Cum iis vero qui Clerici aut alias ad ordines etiam ſacros promoti fuerint, aut beneficia eccleſiaſtica quomodocunq; obtinuerint, vt præmiſsis & irregularitate per eos exinde quomodolibet contracta non obſtante, ſuis clericali charactere & illius priuilegiis vti, necnon in ſuis ordinibus remanere, ac in illis etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac quæcunque per eos obtenta & in poſterum obtinenda beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura quomodocunque & qualitercunque qualificata, etiam ſi eccleſiæ etiam cathedrales & metropolitanæ, monaſteria, prioratus, & præpoſituræ etiam conuentuales, ac dignitates etiam maiores & principales fuerint, recipere, & retinere, ac quoſcunque fructus, & loco penſionum annuarum, necnon penſiones annuas ſuper ſimilibus fructibus &c. impoſitas, vt prius percipere, exigere, & leuare, libere, & licite poſsint & valeant, diſpenſare auctoritate noſtra curent. Nos enim eis præmiſſa omnia & ſingula, ac alia quæcunque quæ in præmiſsis & circa ea neceſſaria quomodolibet & opportuna duxerint, agendi, faciendi, & gerendi, Necnon omnibus & ſingulis iudicibus tam ordinariis quam extraordinariis, & quarumcunque prouinciarum, ciuitatum, terrarum, locorum, & oppidorum, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Capitaneis, Prætoribus, & aliis perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacunque auctoritate fungentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicatioṅis &c. pœnis diſtrictius inhibẽdi, nec ſic abſolutos huiuſmodi quouis quæſito colore moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant vel præſumant, illiſque ſub eiſdem pœnis mandandi quatenus proceſſus & alias ſcripturas præfatas ſuperinde confectas caſſent, & annullent, perpetuumque ſuper præmiſsis ſilentium imponendi plenam & liberam per præſentes facultatem concedimus & auctoritatem. Decernentes omnes & ſingulas abſolutiones, & alia per eos vigore præſentium facienda nullo vnquam tempore de ſurreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel con-

trouerſiam vocari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe: Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque iudices &c. etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque &c. Non obſtantibus præmiſsis ac quibuſuis apoſtolicis necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam eccleſiarum, & monaſteriorum, etiam forſan in quibus beneficia ipſa extiterint iuramento &c. roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiam motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. conceſsis &c. quibus omnibus, etiam ſi de illis &c. illorũ tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante. Ac quoniam difficile foret præſentes has noſtras ad ſingula quæque loca deferri, præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio M.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Non. Decembris, Anno Sexto.

IDEM

137

Contra ambientes officia iuriſdictionis adminiſtrationem habentia, eaque pretio ſeu promiſsionibus acquirentes.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Et ſi Romani Pontificis continua, indefeſſaque meditatio circa ſubditorum ſuorum commodum & vtilitatem continue implicatur, ac quæ iis quos vt filios tenere diligit obeſſe poſſe credit de medio tollit negotiorum tamen multitudine preſſa ſingula in dies ſingulos conſiderans illorum executionem etiam dietim diſponit, vt & negotia ipſa ſalubrius dirigantur, ac ipſi ſubditi paulatim ſui in eos amoris cognoſcant iudicia. Sane licet alias ne ordo iuſtitiæ præuerteretur, & ex certis aliis inibi expreſsis cauſis per ciuiles conſtitutiones ſalubriter fuerit ſtatutũ, vt Iudices & alij iuſtitiæ adminiſtratores ſine quoquo ſuffragio fieri debeant, grauiſsimis etiam iniunctis pœnis qui præmiſſam conſtitutionem tranſgredi auſi quoquomodo fuiſſent: accepimus tamen nuper, non ſine animi noſtri diſplicentia, nonnullos pro conſequendis officiis & dignitatibus iuriſdictionis exercitium habentibus pecunias & alias res ſoluere & promittere aliquibus curialibus, quorum interceſsionibus & fauoribus talia officia & dignitates obtinẽt. Licetque nos pro noſtri paſtoralis officij debito præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes omnem adhibuerimus diligentiam, vt tam ambitioſi huiuſmodi, quam pecuniarum huiuſmodi receptores & ſtipulatores, tam publice quam ſecrete reperirentur; nihilominus exinde nihil certi expiſcari hactenus potuimus. Cupientes igitur præmiſsis modum aliquem imponere, ac eos quos ciuiliũ pœnarum timor a ſimilibus non coercet, per canonicas ſanctiones auctoritate apoſtolica omnino deterreri, & auaritiæ huiuſmodi genus iuri & iuſtitiæ huiuſmodi tam obnoxium de medio tollere, conſtitutionis ciuilis, ac pœnarum per illas ſtatutarum tenorem & formam præſentibus pro expreſsis habentes, motu ſimili &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas leges, conſtitutiones, ſtatuta, & decreta contra delinquentes huiuſmodi tam a iure ciuili quam a ſacris canonibus facta, ac in illis contenta, punitiones & pœnas quaſcunque in tales inflictas harum ſerie innouamus, eaſque idem robur, eandemque vim obtinere volumus atque ſtatuimus, quod & quã habuiſſent & haberent ſi hactenus ad vnguem obſeruatæ fuiſſent, vel a nobis per præſentes emanarent. Inſuper quoque vt earum vſus pœnarum multiplicatione ſtabilior efficiatur, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, quamque vim legis etiam inuiolabilis habere ſancimus, legibus, conſtitutionibus, ſtatutis & decretis prædictis præiudicium non inferẽdo, quinimo illis addendo, decernimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus nemini cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & cõditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel ſolutione & traditione ac promiſſione aliarum rerum etiam per interpoſitas perſonas, aut alias quouis modo faciendas, aliquas dignitates & officia exercitium & adminiſtrationem iuriſdictionis habentia procurare, aſſequi, vel obtinere, ac ſiquis his præſentibus contraueniſſe quoquomodo dici aut cenſeri potuerit, ipſum contrauenientem eo ipſo confiſcationis omniũ bonorum, degradationis, & amiſſionis tam priuilegij Doctoratus, quam quorumcunque per eum obtentorũ officiorum tam ſecularium quam eccleſiaſticorum, ac demum vltimi ſupplicij pœnas irremiſſibiliter incurrere volumus. Cæterum vt fraudibus quæ circa præmiſſa exoriri poſſent facilius occurratur, pari modo ſtatuimus quod vbicunque & quandocunque compertum fuerit per interpoſitam perſonã aliquas pecunias ſeu alias res traditas ſeu promiſſas fuiſſe alicui curiali familiari, vel cuicũque alteri perſonæ pro officijs & dignitatibus iuriſdictionis adminiſtrationem habentibus, is qui officium huiuſmodi obtinuerit ſe a præmiſſis, attenta interpoſitione perſonæ huiuſmodi nullatenus excuſare queat, quinimo nulla admiſſa ignorantiæ excuſatione ipſo iure præſumatur ſolutionem & promiſſionem huiuſmodi de eorum qui officia & dignitates ſimilia obtinuerunt conſenſu & mandato penitus eſſe facta, iiſdemque propterea pœnis ſubiacere omnino intelligatur. Poſtremo ne ij qui in præteritum talia officia ſeu dignitates ſolutionibus ſeu promiſſionibus mediantibus impetrauerint, credant ſe per præſentes abſolutos eſſe; eiſdem motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine perpetuo declaramus eos pœnas in tales a iure communi inflictas incurriſſe, & contra eos ad pœnarum huiuſmodi proſecutionem procedi poſſe. Eos vero qui ſimilibus mediis aliqua officia & dignitates ſimiliter iuriſdictionis adminiſtrationem habentia obtinent, ſi in futurum quippiam vnquam vigore præcedẽtium promiſſionum in aſſecutione officij huiuſmodi factarum ſoluerint, ipſo iure & facto pœnas in hac noſtra conſtitutione contentas incurrere, præſenteſque noſtras tam eos qui in futurum officia ſimilia & dignitates ſolutionibus & promiſſionibus præcedentibus

dentibus obtinebunt, quam eos qui iam obtinuerunt, ſi in futurum aliquid manutentionis in eis, aut alia cauſa ſoluerint ligare volumus. Decernentes contra præmiſſa quoduis pactum, etiam iuramento vallatum, ac inſtrumenta & alias forſan deſuper editas ſcripturas minime in cauſa eſſe poſſe quominus ſoluere habentes ſi pro præmiſſis ſoluerint, pœnas præſentibus contentas incurrant. Nos enim pacta, conuentiones, promiſſiones & ſcripturas ac alia quæcunque quomodolibet vt præfertur inita exinde caſſamus, irritamus & annullamus, eoſque a iuramentis & aliis nexibus prædictis abſoluimus, necnon præſentes & deſuper forſan conficiendas literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos a data præſentiũ irremiſſibiliter ligare volumus, illaſque nullo vnquam tempore de ſurreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſicque per quoſcunque iudices &c. & cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata &c, iudicari debere, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam almæ Vrbis, & aliarum ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus & particularibus ſtatutis, ac legibus etiam imperialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoque &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c etiam motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. quibus omnibus illorũ tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac ſancti Ioannis Lateranenſis, & in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas, omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo almæ Vrbis Gubernatoris, aut alicuius alterius iudicis munitis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Non. Decembris Anno ſexto.

Anno a Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, Pontificatus verò ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti anno ſexto, die vero octaua menſis Decembris, Supradictæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranen & in acie campi Floræ per nos Scipionem de Octauianis & Alamannum de Alamannis prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Io. And. Panizza Magiſter Curſorum.

IDEM

138

Facultates Cardinalium deputatorum ſuper affrancatione bonorum eccleſiaſticorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Venerabilibus fratribus Ioanni Hoſtien. Morono, & Ioanni Albanen. Epiſcopis de Montepolitiano, & dilectis filijs Aloyſio S. Marci S. R. E. Camerario Cornelio, Michaeli S. Mariæ ſupra Mineruam Alexandrino, Ioanni Paulo ſancti Pancratij ab Eccleſia, Marcoantonio ſancti Calixti Maffeo, Petro Donato ſancti Vitalis Cæſio, Hieronymo ſanctæ Suſannæ, Ruſticuccio, & Ioanni Hieronymo ſancti Ioannis ante portam Latinam titulorũ Albano nuncupatis, presbyteris Cardinalibus, ſeu maiori parti veſtrum in curia nunc & pro tempore exiſtentium ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Et ſi benedictus Deus & dominus pater miſericordiarum & totius conſolationis qui ſeruos ſuos ſperãtes in ſe non derelinquit, nos miſericorditer eſt conſolatus, tradendo partem inimicorum ſuorum in manus ſeruorum ſuorum: dum tamen de gregis Dominici ſalute ita exactam curam gerimus, vt illius non ſolum præſentibus, verum etiam futuris periculis occurrendum eſſe iudicemus, animaduertimus plane nobis omnino neceſſe eſſe hanc victoriam ea qua poſſumus ratione proſequi, cum ſi perfido Chriſtiani nominis hoſti, quieſcendi, & vires inſtaurandi, nouamque claſſem inſtruendi, terreſtréque exercitum comparandi ſpatium dederimus, fructus qui ex nuper parta victoria vberrimi ſperantur, inanes & vacui prorſus redderentur, quod ne fiat omni prorſus ope enitendum eſt, vt nouis copijs terra marique inſtructis qui nuper nobis ipſis timebamus, & ipſius hoſtis terreſtres, quos maximos, vt accepimus, parat impetus reprimere, & eiuſdem loca inuadere, & durum ſeruitutis iugum quã pluribus Chriſtifidelibus impoſitum excutere, & Chriſti nomen propagare ſtudeamus. Verum cum in hoc opere adimplendo multa, ac ea quam ærarium noſtrum retroactis ſubſidiis labefactarũ non habet, pecuniarũ ſumma ſit expedienda, mirum nemini videri debet, ſi pecunias vndequaque, licite tamen, exquirimus, quibus præmiſſa exequi valeamus. Habita igitur ſuper his cũ venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in conſiſtorio noſtro ſecreto diſcuſsione, & deliberatione matura, de ipſorum fratrum conſilio & vnanimi aſſenſu ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aliorum Romanorum pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui ſimilibus vel aliis tunc vrgentibus neceſſitatibus nonnulla bona eccleſiaſtica vendiderunt, veſtigijs inhærendo: circumſpectioni veſtræ, quorum integritas, in rebus gerendis dexteritas, nec non fides & prudentia, ac cum rerum experientia coniuncta ſolertia, nobis iamdudum perſpectæ & cognitæ ſunt, quoſque propterea ad infraſcripta omnia noſtros & apoſtolicæ ſedis commiſſarios & executores facimus & deputamus: quod infra annum a die publicationis præſentium cõputandum, per vos vel alium ſeu alios a vobis per veſtras patentes literas deputandos, quoſcunque canones, liuellos, reſponſiones, recognitiones, & cenſus perpetuos vel temporales, præcariæ perpetuæ ſeu emphyteoſis vel vſus, & quocunque alio etiam feudi, iuriſdictione tamen temporali carentis, nomine nuncupatos ſub quibuſuis caducitatis, & aliis pactis & conuentionibus ac obligationibus, necnon modis etiam in recognitionẽ directi dominij & proprietatis ſeu etiã cauſa

honoris

honoris aliove iure occaſione vel aliter quomodolibet conſtitutos, ſuper quibuſuis caſalibus, poſſeſſionibus, terris, vineis, domibus, prædiis, pratis, nemoribus, ſiluis, vallibus, paludibus, tenimentis & aliis bonis immobilibus, cuiuſcunque quantitatis valoris ac extimationis etiam ſpeciali nota dignis exiſtentibus, & quorum omnium & ſingulorum bonorum corpora pro expreſsis hic haberi volumus, perinde ac ſi ſingula ipſa corpora, cum ſuis cohærentiis & qualitatibus deſcripta eſſent, quarumcunque eccleſiarum etiam cathedralium, & metropolitanarum, ac Patriarchalium, necnon baſilicarum, & monaſteriorum, congregationum, ordinum, Hoſpitalium, etiam actu hoſpitalitatem ſeruantium, militiarum, & aliorum religioſorum & piorum locorum etiã quarumcunque priuilegiatorum & exemptorum, ac habentium quod in ſpeciali vel generali expreſsione niſi certis modo & forma ſeruatis non veniant, neque comprehendantur, in Vrbe primum, necnon extra illius muros ac quibuſcunque ciuitatibus terris & locis per totam Italiam conſtitutis conſiſtentium, exceptis tamen duntaxat canonibus liuellis reſponſionibus recognitionibus & cenſibus ſuper caſtris, fortelitiis, villis & oppidis conſtitutis & aſsignatis, ad quæcunque loca ſupradicta ſpectan. per quoſcunque tam collegia, capitula, conuentus communitates vniuerſitates quarumcunque ciuitatum, oppidorum, terrarum, caſtrorum, villarum, & locorum, quam particulares perſonas etiam epiſcopali vel alia maiori eccleſiaſtica vel mundana dignitate & excellentia præditos ſoluen. ſeu debitos vel debendos pro pretio ſeu pretiis quod ſeu quæ vobis, vel maiori parti veſtrum videbitur, ſeu videbuntur etiã per interpellatas vices, nobis & Cameræ apoſtolicæ in actu extinctionis ſeu liberationis infraſcriptarũ, ſeu infra tẽpus per vos ſtatuen. perſoluendo, ſeu perſoluendis: etiã ſine aliqua cauſæ cognitione, & nullis tractatibus nulliſue ſollemnitatibus deſuper habitis, & ſeruatis: & ſine requiſitione & conſenſu eorum, qui de iure vel aliter requiri deberent: ac illis etiam inuitis & reclamantibus extinguere, necnon & cum quibuſcunque dictorum canonum, liuellorũ, reſponſionũ, & quouis alio nomine nuncupatorum cenſuũ debitoribus tranſigere, & caſalia, poſſeſsiones, vineas, domos, prædia, prata, ac terras, nemora, ſiluas, valles, paludes, tenimenta & alia bona prædicta etiam ſi minus legitime, aut alias nulliter a principio alienata fuerint, illave ſeu illorum aliqua adueniente fine certarum linearum, & generationum quibus, ſeu temporis ad quod conceſſa ſint, vel concedi conſueuerunt ex forma & pactis in inueſtituris deſuper factis expreſſe appoſitis, ſeu ob canones, cenſus, vſus, reſponſiones, debitos, ac loco & tempore conſuetis, non ſolutos, aut inueſtituras legitimo tempore non acceptas, alienationeſue de rebus ipſis tam iure proprio, quam etiam ratione vtilis dominii, Eccleſia tamen irrequiſita, aut etiam contradicente factas, aliave quauis occaſione & cauſa etiam ſpeciali mentione digna ad eccleſias, monaſteria, prioratus, plebanias, archipreſbyteratus, præceptorias, domos, collegia, capitula, conuentus, congregationes, hoſpitalia, militias illorumue menſas quaſcunque, necnon certa alia cum cura vel ſine cura ſecularia & quorumuis ordinum regularia beneficia eccleſiaſtica qualitercunque qualificata, & alia loca religioſa & pia huiuſmodi ſpectent, aut eo ipſo & pleno iure reuerti & deuolui deberent: tanquam forſan propterea, ſeu alias quomodolibet inter quoſcunque in quauis inſtantia litigioſa exiſterent, & pro tempore fuerint: aut inueſtituræ & conceſsiones de caſalibus, poſſeſsionibus, vineis, domibus, prædiis, pratis, nemoribus, ſiluis, vallibus, paludibus, tenimentis, & aliis bonis huiuſmodi etiam ab antiquiſsimo tempore factæ, pactaque conuentiones, & promiſsiones inter dantes & recipientes in id etiam iteratis & multiplicatis vicibus appoſita, inita aliquomodo tacite vel expreſſe repugnarent ſeu obſtarent, illorumque feudatarios, vſurarios, emphiteotas, precarios, cenſuarios, liuellarios, locatarios, conductores, ac vtiles dominos (a feudi vt præfertur a iuriſdictione vacui) vſuum, cenſuum, canonum, liuellorum, precariæ, reſponſionum, & recognitionum huiuſmodi, ac etiam laudemiorum ſeu capſoldorum in pecunia numerata vel alia ſpecie debitorum præſtatione, onereque nexu & obligatione, reuerſione, & deuolutione prædictis, ac renouatione inueſtiturarum, conſenſu directorum dominorum in alienationibus & tranſlationibus de illis in quoſcunque etiam penitus extraneos pro tempore factis adhibendo, necnon omni ſuperioritate & iure eccleſiaſtico atque vexatione litium quarumcunque, quæ forſan ſuperinde etiam inter ipſos directos dominos ex vna, & poſſeſſores bonorum huiuſmodi parte altera nunc & in futurum motæ extiterint, & indeciſæ quomodolibet in quacunque inſtantia pendeant, quarum ſtatum & merita nominaque & cognomina Iudicum & Commiſſariorum & delegatorum coram quibus, & colligantium inter quos forſan ſic indeciſæ pendent, ſimulque eorum titulos & iura, etiam nulla, & infecta pro expreſsis hic haberi volumus, perpetuo in toto vel parte affrancare, & liberare, illiſque poſſeſsiones, & alia bona huiuſmodi etiam ſi in commiſſum quia directum dominium & proprietatem eorum quorum iuris ſunt aut eſſe prætenduntur in iudicio vel extra, expreſſe etiam & pluries negauerint, recognitionemue de directo dominio, & proprietate huiuſmodi etiam requiſiti facere neglexerint, ſeu recuſauerint, vel ob canonis non ſolutionem, aut extinctam lineam, aut alienationes vt ſupra factas, ſiue quouis alio prætextu cecidiſſent, ad eccleſiaſque, monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, plebanias, archipreſbyteratus, præceptorias, domos, collegia, capitula, conuentus, congregationes, hoſpitalia, militias, menſas, ceteraque beneficia & loca prædicta quomodolibet deuoluta & pleno iure iam reuerſa eſſent, ab omni & quacunque etiam caducitatis, deuolutionis, reuerſionis, renouationis, conſenſuſque adhibitionis huiuſmodi moleſtia libera & franca dimittere & perpetuo concedere, necnon quæcunque inſtrumenta & ſcripturas, pactis, promiſsionibus, cautelis, & aliis in ſimilibus apponi ſolitis & neceſſariis vallata & firmata conficere & celebrare, ac quemcunque ſeu quoſcunque Commiſſarios tam ſpeciales quam generales qui præmiſſa aut eorum aliqua vice noſtra ſuppleant, cum ſimili vel limitata ac vobis beneuiſa poteſtate deputare, & ſubdelegare, cæteraque in id quomodolibet neceſſaria & opportuna facere & exequi libere & licite poſsitis & valeatis plenam & liberam licentiam, & facultatem, ac auctoritatem apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus. Necnon ſecuta liberatione hac lites & cauſas huiuſmodi, & tam pendentes quam inchoandas ex nunc prout ex tunc & e contra harum ſerie auocamus, & penitus extinguimus, atque perpetuum ſilentium ſuper illis aliiſque præmiſsis, Præſulibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Plebanis, Archipreſbyteris, Præceptoribus, Commendatariis, Collegiis, Capitulis, Conuentibus, Congregationibus, Rectoribus, Adminiſtratoribuſque ſupradictis & aliis quibuſcunque cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, quorum id quomodolibet directe vel indirecte intereſt, vel in futurum intereſſe poterit imponimus. Inſuper ne vllo vnquam tempore dubitari contingat, ſi

liberationes

liberatione & affrancatione huiuſmodi ſecutis, priuilegia, immunitates, libertates, & exemptiones, quæ tam Eccleſia ipſa quam poſſeſsiones & alia bona ſupradicta, illaſque ſic pro tempore titulo feudi, vſus, emphyteoſis, liuelli, precariæ, ſeu alias quomodolibet obtinentes habuerunt, & habent, perierint, & expirauerint, quod eatenus quatenus vobis viſum fuerit, exemptiones, immunitates, priuilegia, libertates, de quibus ſupra & præſertim quod in publicatione & confiſcatione bonorum, particulari vel vniuerſali etiam ob quodcunque delictum & crimen pro tempore commiſſa, caſalia, poſſeſsiones, terræ, vineæ, domus, prædia, prata, nemora, ſiluæ, valles, paludes, tenimenta, & alia quæcunque bona feudalia, emphyteotica, liuellaria, præcariata, cenſualia, ſeu alias quomodolibet eccleſiis, monaſteriis, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, plebaniis, archipresbyteratibus, præceptoriis, domibus, collegiis, capitulis, conuentibus, congregationibus, hoſpitalibus, militiis, illorumue menſis cæteriſque beneficiis & locis piis huiuſmodi obnoxia, nequaquam veniant, aut comprehendantur, aut ullo modo publicari, ſeu curiæ cuiuſuis domini eccleſiaſtici vel temporalis confiſcari poſſint, vel debeant, quæ tam eccleſiæ quam eiſdem poſſeſſoribus, terris, vineis, domibus, prædiis, pratis, nemoribus, ſiluis, vallibus, paludibus, tenimentis, & aliis huiuſmodi bonis, illiſque ſic ea in feudum, liuellum, emphyteoſim, precariam, vſum, cenſum, aut alias quomodolibet pro tempore obtinentibus retroactis temporibus de iure, priuilegio, conſuetudine ſeu alias conceſſa fuerunt, & competere dignoſcuntur, ac durante ſuperioritate, nexu, obligatione, & onere, præſtationis, canonis, liuelli, cenſus, precariæ, reſponſionis, reuerſionis, deuolutionis, directique dominii & proprietatis ſupradictorum vtebantur, potiebantur, & gaudebant, vtiue potiri & gaudere poterant & debebāt nequaquam ob liberationem & affrancationem huiuſmodi aliaue harum noſtrarum vigore quomodolibet pro tempore ſecuta expirent, aut ceſſent, ſed in ſuo priſtino robore & vigore permaneant, eiſque obtinentibus pro tempore terras, vineas, domos, prædia, prata, nemora, ſiluas, valles, paludes, tenimenta, & alia bona huiuſmodi etiam vt præfertur affrancata & liberata vt prius non ſolum pariformiter ſed æque principaliter & abſque vlla prorſus differentia, ac vere & non per fictionem perpetuo gaudeant, potiantur, & fruantur in omnibus & per omnia, ſibique ſuffragentur, & ſuffragari debeant, perinde ac ſi ſuperioritas onera nexus & obligationes canonum, feudi, vſuum, emphyteoſis, liuellorum, precariæ, cenſuum, reſponſionum, reuerſionum, deuolutionum, inueſtiturarum, directi dominii ac proprietatis huiuſmodi durarent, & nullatenus extincta eſſent, ſi & prout vobis concedere videbitur, concedimus, ſtatuimus, & indulgemus. Ita tamen vt priuilegia, & exemptiones huiuſmodi per vos concedi & reſeruari nequeant reis criminum læſæ maieſtatis diuinæ, vel humanæ, aſſaſsinii & offenſionis Cardinalium vel Epiſcoporum, his enim caſibus ſi alias de iure locus futurus ſit confiſcationi, priuilegia huiuſmodi concedi aut ſuffragari nullo modo poſſe volumus. Decernentes affrancationes, liberationes, inueſtituras, & conceſsiones, ac alia præmiſſa per vos ſeu maiorem partem veſtrum aut a vobis reſpectiue deputandum vel deputandos ab eis & ſingulo eorum vt præfertur facienda & exequenda perpetuæ firmitatis robur obtinere debere, ac feudatarios, vſuarios, emphyteotas, liuellarios, precarios, cenſuarios, & vtiles dominos, ac alios prædictos eorumque hæredes & ſucceſſores quoſcunque ac alios quorum intereſt vel intereſſe poterit modo aliquo contra præſentium tenorem, deſuper moleſtari, inquietari, vel impediri non poſſe, ſed illos ac poſſeſsiones, vineas, domos, prædia, prata, nemora, ſiluas, valles, paludes, tenimenta, bona, ac iura huiuſmodi franca, libera, & allodialia perpetuo fore & eſſe, & vt talia, ac prout alia bona mere laicalia & profana in quoſcunq; etiam penitus extraneos & incapaces tam ex diſpoſitione inter viuos, quā cauſa mortis & ab inteſtato transferre, ac transferri & alienari libere & licite poſſe & debere. Et inſuper non modo Eccleſias, monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, plebanias, præceptorias, archipresbyteratus, domos, collegia, capitula, conuentus, congregationes, hoſpitalia, militias, menſes, ceteraque beneficia & loca prædicta eorumque præſules, abbates, priores, præpoſitos, plebanos, archipresbyteros, præceptores, commendatarios, rectores, & adminiſtratores, quocunque nomine nuncupatos, ſed neque nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, aut Cameram apoſtolicam vllo vnquam tempore præmiſsis ſe opponere aut ab illis reclamare, vel beneficium reſtitutionis in integrum ſub læſionis etiam enormis enormiſsimæ aut etiam totalis, aut alio quocunque prætextu petere, vel impetrare, aut ab alio impetratis, ſeu etiam motu ſimili conceſsis vti, minuſque præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium vel diſsimilium alienationum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum repoſitas & plenarie etiam ſub quacunque data per ipſos eligenda conceſſas, vimque validi & efficacis, ac oneroſi contractus inter nos & ſedem apoſtolicam & dictos liberatos etiam cum iuramento initi & ſtipulati ſortiri, & ita ab omnibus cenſeri, atque incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe, ſicque in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, & locorum ordinarios etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales vbique decidi, cognoſci, & iudicari debere. Irritum quoque ſi ſecus ſuper iis a quoquā quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Ceterū vt indemnitati eccleſiarum, monaſteriorū, prioratuum, præpoſiturarū, præpoſitatuū, plebaniarum, archipresbyteratuum, præceptoriarum, domorum, collegiorum, capitulorum, conuentuum, congregationum, hoſpitalium, militiarum, illorumque menſarum ceterorumq; beneficiorum & locorum huiuſmodi aliqua ſaltē ex parte conſulatur, volumus quod eiſdē eccleſiis, monaſteriis, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, plebaniis, archipresbyteratibus, præceptoriis, domibus, collegiis, capitulis, cōuentibus, congregationibus, hoſpitalibus, militiis, illarumque menſis ceteriſque beneficiis & locis prædictis quorum canones, liuellos, reſponſiones, recognitiones, cenſus, precarias, emphyteoſes, ſeu alia quæcunque iura per vos ſeu maiorem partem veſtrum liberari, affrancari, alienari, & tranſigi contigerit, aliqua recompenſa non quidem fundo ſuper quo canones impoſiti ſunt correſpectiua, ſed reſpectu annui redditus, per ipſas eccleſias, monaſtria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, plebanias, archipresbyteratus, præceptorias, domos, collegia, capitula, conuentus, congregationer, hoſpitalia, militias, illorumque menſas, ceteraque beneficia, & loca huiuſmodi percipi ſoliti æquiualens, aut minor, ſi vobis aliquando viſum fuerit, ſuper aliis bonis ſtabilibus, ſeu tot locis montium non vacabilium etiam pietatis nuncupatorum, & per ſingulas vniuerſitates, ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum huiuſmodi pro tempore erectorum & inſtitutorum, vel facto partis pecuniarum ex dicta affranca-

tione

tione, liberatione, & tranſactione redigendarum vobis beneuiſa actuali depoſito, ad effectum illam ad eccleſiarum & locorum prædictorum commodum inueſtiendi aſsignetur, ipſaque aſsignata recompenſa perpetuo pro euictione iurium affrancatorum huiuſmodi remaneat, & exinde amoueri nullatenus poſsit. Atque vt eo magis ſecuritate eorum, qui vobiſcum aut deputandis a vobis ſunt cõtractaturi prouideatur, ſtatuimus quoad ipſos affrancantes & liberantes, facultatem hanc affrancandi, liberandi, & tranſigendi, & alienandi vobis conceſſam, nullatenus conditionalem aut ad certam formam & modum reſtrictam, ſed quoad validitatem contractuum celebrandorum ipſorumque affrancantium & acquirentium ſecuritatem puram & liberam cenſeri, nullamque recompenſæ aſsignandæ rationem haberi, affrancationeſque & liberationes faciendas ſic valere ac tenere, ac ſi prædicta omnia ſine aliqua recompenſæ mentione conceſſa eſſent. Ac inſuper affrancationes liberationes & tranſactiones præfatas perpetuo effectum ſortiri, ipſoſque affrancantes, liberantes, & tranſigentes ſecuros eſſe, etiam ſi contingeret recompenſationes per vos eiſdem eccleſiis, monaſteriis, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, plebaniis, archipresbyteratibus, præceptoriis, domibus, collegiis, capitulis, conuentibus, congregationibus, hoſpitalibus, militiis illorumque menſis, ceteriſque beneficiis, & locis huiuſmodi vel nullo modo dari, vel dandas & aſsignandas ab eiſdem defacto, vel de iure in totum, vel pro parte euinci, eoſdemque affrancantes, liberantes, & tranſigentes nullo vnquam tempore in perpetuum teneri ad probandũ actualem pecuniarum numerationem, aut pecunias per eos erogatas in ſedis apoſtolicæ vtilitatem verſas, minuſue recompenſam eſſe aſsignatam, cum pro eorum perpetua ſecuritate ſufficere velimus exhibitionem veſtrarum literarum patentium, quibus affrancatio huiuſmodi concedatur, etiam ſi contingeret vllo vnquam tempore contrarium probari, & nihilominus vniuerſis & ſingulis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis in dictis locis conſiſtentibus motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte alicuius fuerint requiſiti, faciant auctoritate noſtra extinctiones, affrancationes, liberationes, & alia præſentium vigore facienda ab omnibus quos illa concernunt inuiolabiliter obſeruari, illiſque ac bonis affrancatis & liberatis huiuſmodi dominos & poſſeſſores, ac omnes & ſingulos quos quomodolibet concernunt eorumque heredes & ſucceſſores quoſcunque pacifice frui & gaudere, nec permittant quenquam contra præſentium, aut ipſorum inſtrumentorum ſeu literarum patentium tenores modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari, contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii VIII. de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, & Simachi quæ incipit Non liceat Papæ, necnon Benedicti XII. Pauli II. & Pauli IV. Romanorum Pontificũ prædeceſſorum noſtrorum, necnon de non tollendo cuiquam ius quæſitum, ac aliis apoſtolicis necnõ in quibuſuis generalibus, prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quarumuis eccleſiarum, monaſteriorum, ordinumque militiarum, hoſpitalium, & locorum præfatorum, ac aliorum quorumcunque etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vſibus, naturis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, per præfatos & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem apoſtolicam etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, necnon motu proprio ex certa ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine etiam conſiſtorialiter, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis, etiam in vim contractus & pluries conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua non autẽ per clauſulas generales idem importantes mentio habenda ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et ne vllo vnquam tempore de viribus in huiuſmodi negotio per vos gerendorum dubitari contingat, ex eo quod ab initio non omnes in vnum conueneritis, aut ex vobis præſentibus aliqui receſſerint, & ex abſentibus negotio iam inchoato alii redierint, decernimus inſpiciendum numerum maioris partis veſtrum præſentium in curia tempore concluſionis, ita vt quod aliqui ex vobis cœperint, alii libere illud proſequi valeant, & finire, & totiens quotiens redierint reaſſumere, & quod circa præfatum numerum maioris partis præſentium in curia ſtetur plene aſſertioni Secretarii vel Notarii veſtri ſic in literis patentibus, vel inſtrumentis aſſerentis. Vt autem eo facilius præſentes noſtræ literæ ad omnium notitiam deducantur, illas in baſilicæ Principis apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ per vnum ex Curſoribus noſtris vt moris eſt publicari & affigi volumus, & mandamus, Quodque harum exemplis etiam impreſsis ac inſertis manu Secretarii veſtræ congregationis ſubſcriptis, & ſigillo paruo alicuius ex vobis munitis eadem prorſus fides in iudicio & extra vbique locorum adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum facti, deputationis, conceſsionum, auocationis, extinctionis, impoſitionis, ſtatutorum, indulti, voluntatum, decretorum, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, tertio Nonas Decembris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.
Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

✠ Ego Ioan. Card. Moronus Epiſc. Oſtienſis.
✠ Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſc. Praneſtin.
✠ Ego A. Card. Farneſius Epiſc. Tuſcul. Vicecancell.
✠ Ego Iu Card Vrbin. Epiſc. Sabinen.
✠ Ego Io. Card. Politianus Epiſc. Albanen.
✠ Ego S. Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
✠ Ego Stan. Card. Varmien.
✠ Ego F. Card. Paciecus.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego I. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego M. S. Cardinalis ab Altaemps.
✠ Ego A. Card. Geſualdus.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.
✠ Ego M. Antonius Card. Columna.
✠ Ego Pt. Card. Comenſis.
✠ Ego P. Cardinalis de Sancta Cruce.
✠ Ego Fla. Cardinalis Vrſinus.
✠ Ego Alexander Card. Cribellus.
✠ Ego Gul. Cardinalis Sirletus.
✠ F. Cardinalis Alciatus.
✠ Ego Io. Paulus Card. ab Eccleſia.
✠ Ego M. Ant. Card. Maffæus.
✠ Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ Ego P. Donatus Card. Cæſius.
✠ Ego F. A. Card. Theanen.
✠ Ego F. Felix Card. de Montealto.
✠ Ego Paulus Card. Placentinus.
✠ Ego Ioannes Cardinalis Aldobrandinus.
✠ F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Hieronymus Card. Ruſticuccius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Ferd. Card. de Medicis.
✠ Ego Ant. Card. Caraſa.
✠ Iul. Card. de Aquauiua.

Cæ. Glorierius.
A. de Alexiis.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, die vero decimaoctaua menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Sexto, ſuprafcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis & Ioannem de Soya apoſtolicos Curſ.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſorum.

IDEM
139
De notificandis & non relaxandis captiuis.

PIVS Papa Quintus. Motu proprio. Poſtquam nuper inter nos & ſedem Apoſtolicam, ac chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Philippum Hiſpaniarum Regem Catholicum, necnō dilectum filium nobilem virum Aloyſium Mocenicum Venetorum Ducem, & eius Reipub. dominium, inito fœdere, & claſſe communibus viribus comparata, dilecto filio nobili viro Io. ab Auſtria eius generali Præfecto, & ductore, commiſſum fuit prælium omni poſteritati commemorandum, initio illud quidem quatenus poteramus nobis ab humanis viribus polliceri periculoſiſsimum, ipſo autem exitu feliciſsimum, hoſtibus maximam partem cæſis, fugatis, reliquis captiuis factis, cauſam nimirum ſuam domino Deo noſtro iuuante, proque ſuo Iſraele pugnante, perlatum fuit ad nos pleroſque Chriſtianorum partim captiuos illos ſibi ipſis retinuiſſe, partim vendidiſſe, alios donaſſe, nonnullos etiam pacta pecunia in ſpem redemptionis adduxiſſe. Quod ſane grauiter, vt debuimus, accepimus: ab ipſa enim ſuperiorum temporum experientia edocti ſumus, quanto ſemper hæc cum Chriſtianorum damno facta fuerint: pleroſque enim ipſorum captiuorum eſſe nauigandi periciſsimos, ad claſſem adornandam, instruendam, docendam propter multam maris tempeſtatum orarumque peritiam, atque ad bellandum vtiliſsimos, & ſi vnquam alias, certe hoc tempore ceteris ſuis ſimilibus cæſis eſſe hoſtibus perneceſſarios, ex quorum miſsione vt magna deceſsio, cum etiam ab omni ratione & iure belli alieniſsimum ſit, vt ipſo bello durante mittantur illi qui poſſunt aliquando ipſis mittentibus bellum inſtaurare, & contra eos venire. Quod quidē malum tametſi dilectum filium nobilem virum Ioannem ab Auſtria pro eius ſingulari prudentia præuidiſſe, eique prouidiſſe non dubitamus, tamen vt ad eius cautionem Apoſtolicæ etiam auctoritatis robur accedat, præcipimus & mandamus omnibus & ſingulis quocunque ſint gradu, conditione, ſtatu, nomine, honore, apud quos captiui aliqui ex claſſe Turcarum vel nunc ſunt, vel in poſterum erunt, ſiue ipſi eos receperint, ſiue ab alijs emptione, donatione, permutatione, vel alia quacunque ratione acceperint, ne illos hoc fœdere & bello durante quocunque nomine, ratione, colore, mittere, alienare, liberare, fugere atque abire permittere audeant, ſed eos debeant omni cura & diligentia cuſtodire, & eorum numerum, nomina, patriam, parentes, ætatem, dignitatem ſiue conditionem, & alias ſi quæ extant magis certæ & particulares demonſtrationes, nobis aut noſtris nuncijs ſi ibi præſentes fuerint, ſi vero abſentes, ipſarum ciuitatum & locorū in quibus dictos captiuos habentes reperiuntur, rectoribus, gubernatoribus, iudicibus, locatenentibus, aut alio nomine nūcupatis, in ipſa vero claſſe exiſtentes noſtris aut noſtrorum fœderatorum ductoribus, præfectis, iudicibus, quamprimum a publicatione præſentium indicare. Illi autem quibus captiui prædicti fuerint indicati, debeant ſimiliter eorum numerum & ceteras omnes circunſtantias ſupradictas, prout eas acceperint nobis, quantocitius ſignificare. Si qui vero ex prædictis contrauenerint, eos excommunicationis maioris latæ ſententiæ, a qua niſi a nobis ac ſucceſſoribus noſtris canonice intrantibus abſolui nequeant, nec non amiſsionis omnium & ſingulorum feudorum, dominiorum, & aliorum quorumcunque bonorum tam mobilium quam immobilium, quoad eos qui eccleſia-

ſticæ iuriſdictionis fuerint, nobis, & fiſco noſtro, qui vero aliarum ditionum ſuæ cuiuſque ditionis fiſco applicandorum, & læſæ etiam maieſtatis criminis pœnas eo ipſo incurriſſe declaramus: ſperantes etiam quod dicti noſtri fœderati huiuſmodi noſtrum præceptum in ſuis quiſq; locis inuiolabiliter obſeruari curabunt. Et propterea omnibus & ſingulis locorum ordinarijs illorumque Vicariis in ſpiritualibus generalibus, ac gubernatoribus, iudicibus, locatenentibus, barricellis & aliis executoribus quarumcunque ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum contra præcepti & mandati noſtri huiuſmodi tranſgreſſores ad executionem pœnarum prædictarum irremiſſibiliter etiam executiue & ſine figura iudicij, ac abſque alio a nobis vel cõfœderatis noſtris expectato mandato procedendi, plenam & liberam licentiam auctoritatem & facultatem concedimus & impartimur. Volumus autem vt præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante; quodque illius exẽpla etiam impreſſa edantur, eaque notarii publici manu & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, aut prælati ſigillo obſignata eandem prorſus fidem vbique faciant, quam ipſe præſens motus proprius faceret ſi eſſet exhibitus vel oſtenſus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus etiam confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ac etiam legibus etiam caſtrenſibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibuſuis communitatibus, vniuerſitatibus, aliiſque particularibus perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam Motu proprio &c. & alias quomodolibet conceſsis, quibus omnibus & ſingulis illorũ tenores præſentibus pro expreſſis habentes ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs qibuſcunque.

Fiat Motu proprio. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, duodecimo kal. Ianuarij, Anno Sexto.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione quarta, die vero vigeſima ſecunda Decembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & domini noſtri domini Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, ſupradictæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Principis Apoſtolorũ de Vrbe, necnon in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & acie Campi Floræ vt moris eſt, per nos Camillum Cherubinum, & Ioannem Sprengerium prælibati ſanctiſsimi domini noſtri Papæ Curſores.

IDEM

140

Facultates conceſſæ Proſpero de S. Cruce, & Ioanni Aldobrandino Cardinalibus ſuper abſolutione eorum qui pro venia delictorum in auxilium Chriſtianæ Reipublicæ contra Turcas militare, aut ſtipendia militantibus ſubminiſtrare cupiunt.

MOTV proprio &c. Quoniam pro paternæ noſtræ ergo ſubditos noſtros charitatis affectu nihil ſane iam inde a Pontificatus noſtri initio potius, aut antiquius habuimus, quã eoſdem ſubditos noſtros a nouis, & extraordinariis oneribus liberos ſemper, & immunes conſeruare. Idcirco cum in laudabili hoc animi propoſito firmiter nobis inſiſtendum eſſe ſtatuerimus, mirum certe nemini videri debet, ſi dum impendentibus, & vrgentibus chriſtiani populi periculis, & neceſſitatibus, & iis, per quæ conuentionibus ſacri fœderis, per nos cũ chariſsimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege Catholico, & dilectis filijs nobilibus viris, Duce, & Senatu Venetorum initi, ſatisfacere tenemur, occurrere ſtudemus (quandoquidem ærarium noſtrum anteactarum impenſarum mole penitus ſit exhauſtum) belli, quod contra perfidiſsimos Turcas gerimus, ſubſidia ab illis perſonis, qui corporalibus pœnis, ob patrata per eos delicta, eſſent ſubmittendi, licite tamen, & honeſte recipienda eſſe cenſemus, in hoc præſertim fœliciſsimæ victoriæ contra eoſdem perfidiſsimos Turcas admirabili Dei beneficio nobis conceſſæ tempore, quo ij qui noſtra clementia egent, illam a nobis quaſi quodam publicæ lætitiæ iure expetere videntur. Quod etiam facilius efficimus, dum cupimus & Deum enixe rogamus, vt *qui de* præſenti delictis irretiti, ac forſan de abſolutionis beneficio diffidentes in eiſdem perſeuerant, hoc noſtræ indulgentiæ munere allecti, veteri fermento abolito nouum induant hominem. Motu igitur ſimili, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dilectis filijs noſtris, Proſpero de S. Cruce, & Ioanni Aldobrandino nuncupatis S. R. E. Cardinalibus, de quorum integritate, circumſpectione, probitate, & intentionis ſinceritate, aliiſque virtutum donis plurimum in domino confidimus, quoſque in præmiſsis nõ niſi delictorum circumſtantijs recte examinatis, & læſarum partium habita ratione, & in omnibus iuxta mentis noſtræ intentionem proceſſuros eſſe certo ſcimus, facultatem per præſentes concedimus, & impartimur, vt cum interuentu dilectorum filiorũ magiſtri Montis de Valentibus, almæ Vrbis Gubernatoris, notarij, & prælati noſtri domeſtici, ac Bartholomæi Buſſotti Theſaurarij noſtri generalis, necnon Procuratoris Fiſcalis, de quorum etiam experientia, & in commiſsis fide, & diligentia plurimum in domino confidimus, habitoque ad delictorum grauitatem debito reſpectu, cum omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus perſonis, tam laicis, quam eccleſiaſticis ſæcularibus, vel regularibus, nobis ratione loci, vel perſonæ in temporalibus, vel ſpiritualibus mediate, vel immediate ſubiectis vbique locorum exiſtentibus, in expeditione contra dictos Turcas pro inſtruenda claſſe noſtra, aduerſus ſanctæ fidei hoſtes, in auxilium religionis, & reipublicæ Chriſtianæ pro ſuorum delictorum venia militare; vel remigare, aut alios pro eis ad militandum, ſeu remigandum mittere, ſeu pro modo culpæ, & facultatum de bonis ſibi a Deo collatis ſtipendia ſubminiſtrare volentibus, dicta ſtipendia, & belli ſubſidia taxare, ac omnes, & ſingulas ſupradictas perſonas vbicunque exiſtentes, tam præſentes, quam abſentes, infra annum a præſentiũ data computandum, a quibuſcunque criminibus, exceſsibus, & delictis etiam reiteratis, tam publicis, quam occultis, nomine etiam ſi videbitur abſoluendi tacito, ante nonas menſis Decembris proxime elapſi commiſſis, etiã ſi talia forent, quæ ſub generali delictorum nomine non venirent, ſed ſpeciali expreſsione indigerent, & ad fi-

ſcum

ſcum noſtrum delata fuerint, & in illis proceſſus formatus, ac deſuper pronunciatum fuerit, & huiuſmodi delinquentes in carceribus ad præſens detineantur (dummodo hæreſis, & læſæ maieſtatis crimina non fuerint) in foro fori abſoluere, & totaliter liberare, ac eos, & eorum ſingulos ad patriam, honores, bona, & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erāt, ſtatum reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare, omnéque infamiæ maculam, & inhabilitatis notam abolere, omnemque pœnam etiam corporalem, ac bonorum confiſcationis eis ratione delictorum ſuorum occaſione prouenientem, ſeu debitam condonare, & remittere, necnon proceſſus quoſcunque contra eos in contumaciam, aut alias quomodolibet formatos, non tamen executioni hactenus demandatos, caſſare, annullare, & abolere, ac omnibus, quos illa concernunt, aboleri, caſſari, & annullari facere. Necnon, ſi ita delictorum qualitas ſuaſerit, & eiſdem Cardinalibus videbitur, ipſi ſoli delinquentes prædictos ſic abſolutos etiam in vtroque foro abſoluere. Ac cum iis, qui clerici, aut alias ad ordines etiam ſacros promoti fuerint, fuerint, aut beneficia eccleſiaſtica quomodocunq; obtinuerint, ſuper irregularitate per eos exinde quomodolibet contracta, quodque illa, & alijs præmiſſis non obſtantibus, ſuis clericali charactere, & illius priuilegijs vti, necnon in ſuis ordinibus remanere, ac in illis etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac quæcunque per eos obtenta, & in poſterum obtinenda beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura quomodocūque & qualitercunq; qualificata, etiam ſi eccleſiæ, etiā cathedrales, & Metropolitanæ, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituræ, etiam conuentuales, ac dignitates etiam maiores, & principales fuerint, recipere & retinere, ac quoſcunque fructus &c. loco penſionū annuarū, necnon penſiones annuas ſuper ſimilibus fructibus &c. impoſitis, vt prius percipere, exigere, & leuare libere, & licite poſsint, & valeant, diſpenſare: Necnon omnibus, & ſingulis iudicibus tam ordinarijs, quam extraordinariis, & quarumcunque prouinciarum, ciuitatum, terrarum, locorum, & oppidorum legatis, vicelegatis, gubernatoribus, poteſtatibus, capitaneis, prætoribus, & alijs perſonis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacunque auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obediētiæ, ac ſub excommunicationis &c. pœnis diſtrictius inhibere, ne ſic abſolutos huiuſmodi quouis quæſito colore moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumāt, illiſque ſub eiſdem pœnis mandare, quatenus proceſſus, & alias ſcripturas prædictas ſuperinde confectas caſſent, & annullent, perpetuumque ſuper præmiſsis ſilentium imponere, & quæcunque alia in præmiſsis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, vel opportuna facere, exequi, & exercere libere, & licite poſsint, & valeant. Decernentes omnes, & ſingulas abſolutiones, & alia per eos vigore præſentium facienda nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius, vel controuerſiam vocari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & alijs contrariis diſpoſitionibus cōprehendi nullatenus poſſe, ſicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque iudices &c. etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque &c. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam eccleſiarum, & monaſteriorum etiam forſan in quibus beneficia ipſa extiterint iuramanto &c. roboratis, ſtatutis, & cōſuetudinibus, priuilegiis quoque &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiam conſiſtorialiter &c. conceſsis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio, & extra, regula quacumque contraria non obſtante: Ac quoniam difficile foret præſentes has noſtras ad ſingula quæque loca deferri, præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Cæterum delinquentes huiuſmodi, quos præſentiū vigore abſolui contigerit, hortamur, & monemus in domino, vt ſciant hac gratia noſtra ita in eorum conſcientiarum vtilitatem vti, vt deinceps viam veritatis agnoſcant, ſique aliquando eorum peccatis iram Dei prouocarunt, in futurum miſericordiam illius ſibi, & alijs propitiam facere ſtudeant.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, tertio kalend. Februarij, Anno Septimo.

IDEM

141

Pœnæ ſtatutæ contra ambientes officia habentia adminiſtrationem iuriſdictionis, extenduntur ad recipientes pecunias & mediatores.

PIVS Papa Quintus. Cum nuper ne ordo iuſtitiæ peruerteretur, & ex certis aliis cauſis animū noſtrū mouētibus fuerint cōfirmatæ omnes & ſingulæ leges, conſtitutiones, ſtatuta, & decreta contra ambientes officia iuriſdictionis adminiſtrationē habentia, eaque pretio, ſeu promiſsionibus acquirendi tam a iure ciuili, quam a ſacris canonibus facta, ac in illis contenta punitiones & pœnas quaſcunque in tales inflictas innouauerimus, eaſque idem robur eādemque vim obtinere voluerimus atque ſtatuerimus, quod & quam habuiſſent & haberent ſi hactenus ad vnguem obſeruatæ fuiſſent, vel a nobis emanaſſent: Inſuperque vt earum vſus pœnarum multiplicatione ſtabilior efficeretur, per noſtram conſtitutionem perpetuo valiturā quam vim legis etiam inuiolabilis habere volumus, decreuerimus inter cætera, quod perpetuis futuris temporibus nemini cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel ſolutione, & traditione, ac promiſsione aliarum rerū etiam per interpoſitas perſonas, aut alias quouiſmodo faciendis, aliquas dignitates & officia exercitium & adminiſtrationē iuriſdictionis habentia procurare, aſſequi, vel obtinere ſub grauiſsimis pœnis in dicta noſtra conſtitutione, quam hic de verbo ad verbum pro expreſſa haberi volumus &

mandamus, expreſſis: Attendenteſque quod forte probabiliter dubitari contingat, an dicta noſtra conſtitutio comprehendat recipientes huiuſmodi pecunias ac res ac promiſſiones ſibi ſactas ſtipulantes vt officia prædicta exercitium ac iuriſdictionis adminiſtrationẽ habentia conferri faciant, ac mediatores & interpoſitas perſonas: Propterea nos motu ſimili & ex certa ſcientia & de poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione declaramus, & quatenus opus ſit addendo prædictæ noſtræ conſtitutioni decernimus, quod dicta noſtra conſtitutio, ac omnes & ſingulæ pœnæ in ea expreſſæ perinde ligent & afficiant omnes & quoſcunque cuiuſuis dignitatis, gradus, conditionis, ac præeminẽtiæ exiſtant, qui pro huiuſmodi officiis iuriſdictionis adminiſtrationem habentibus conferendis, ac mediatores & interpoſitas perſonas quaſcunq; pecunias vel alias res vt ſupra receperint, ac ſi ſupradicti in dicta noſtra conſtitutione comprehẽſi eſſent, & de illis in ea expreſſa mentio facta eſſet. Necnon præſentes & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos a data præſentium irremiſſibiliter ligare volumus, illaſque nullo vnquã tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiã alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe: Sicque per quoſcunque iudices & cæ & cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales ſublata &c. iudicari debere, irritũ quoq; &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam almæ Vrbis, & aliarum ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus ſtatutis ac legibus, etiam imperialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoque &c. etiam motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. quibus omnibus illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcũque. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorũ, ac ſancti Ioannis Lateranen. & in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, Ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo almæ Vrbis Gubernatoris, aut alterius alij Iudicis ſigillatis eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum pridie idus Februarij Anno Septimo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, indictione decimaquinta, die vero decimatertia menſis Februarij, Pontificatus ſanctiſſimi D. N. D. Pij Papæ Quinti Anno Septimo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis per me P. Paulum de Mattheis præfati ſanctiſſimi D. N. Papæ Curſorem.

Philibertus Magiſter Curſorum.

IDEM

142

Contra deferentes arma breuioris menſuræ trium palmorum.

PIVS Papa V. Cum vices eius licet immeriti geramus in terris, qui de cœlo ad ima deſcendens, pro ſalute humani generis ſe ipſum ad crucis patibulum obtulit, omni quo poſſumus ſtudio inuigilare debemus, vt omnis prorſus occaſio homicidia tamquam in eiuſdem humani generis perniciem tendentia committendi, quantum in nobis eſt, ſubmoueatur. Et quia experientia cognouimus quamplura ex armis breuioribus, quæ occulto deferri poſſint, & ad necem inferendam aptiora, & fere ineuitabilia eſſe videntur, in dies committi, & perpetrari, inhærentes veſtigiis fe. me. Pii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, qui volens proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus huiuſmodi penitus & omnino deſtruere, & ab alma vrbe, aliiſque terris ſtatus noſtri eccleſiaſtici in totum eliminare, Motu ſuo proprio, & in perpetuum valitura conſtitutione ſanciuit, nemini cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ licere tormentuta ignea archibuſetta vulgariter nuncupata breuioris menſuræ duorum palmorum, modo & forma, & ſub grauiſſimis pœnis etiam quæ pro crimine læſæ maieſtatis a iure inflictæ ſunt, & prout latius in dicta conſtitutione edita pridie nonas Martii, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, quam, & eius totum tenorem hic pro inſerto haberi volumus, continetur. Nos propterea attendentes quod eadem ratio militat etiam in aliis armis veluti pugionibus, & aliis armorum generibus quæ occulte deferri poſſunt: cupientes quod metu eiuſdem pœnæ a ſimilium armorum delatione, & eorum vſu quilibet abſtineat, Motu noſtro proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine, dictæ conſtitutioni fe. me. Pii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri addentes, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, nemini cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ exiſtat, licere pugiones, cultellos, nec aliud quoduis genus armorum breuioris menſuræ trium palmorum, exceptis tamen cultellis aptis ad incidendum panem, qui tamen eſſe non poſſint maioris longitudinis vnius palmi, & ſine cuſpide, & vt vulgo dicitur ſpontati, in Vrbe noſtra, ciuitatibus, & locis ſtatus noſtri eccleſiaſtici, & ſuburbiis quouis modo, aut etiam quouis militiæ, aut executionis iuſtitiæ prætextu deferre, qui vero contrafecerint, dictumque genus armorum detulerint, pœnas in conſtitutione prædicta expreſſas incurrant, Inhibentes prout tenore præſentium inhibemus omnibus & ſingulis, etiam de Latere noſtro Legatis, ne ſub indignationis noſtræ, & quibuſcumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis miniſtris, & ſedis apoſtolicæ, ſeu ciuitatum, & terrarum præfatarum officialibus, ne ſub ſuſpenſionis a diuinis, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrio noſtro pœnis

cuiquam

cuiquam tale genus armorum ſub quouis colore deferendi licentiam, & facultatem ad quodcumq; etiam breuiſsimum tempus concedere audeant, vel præſumant. Decernentes nihilominus licentias, ac facultates ſic concedendas, nullas penitus & inualidas exiſtere, ac illis non obſtantibus eos qui ſub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, pœnam præfatam omnino incurſuros, illoſque irremiſsibiliter puniendos fore, & contra omnes, & ſingulos huic noſtræ conſtitutioni contrauenientes ad fiſci noſtri inſtantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri poſſe, ac ad pœnarum præfatarum executionem deueniri omnino debere. Vt autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſsit, volumus quod præſentes noſtræ per aliquos noſtros curiæ noſtræ Curſores ad baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranenſis, necnon Cancellariæ apoſtolicæ valuas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, quodque earum tranſumptis manu Notarii publici, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ: Et tranſumpta huiuſmodi Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præſidentes, aut Gubernatores, ſeu alii ſuperiores prouinciarum, ciuitatum, terrarum, oppidorum, locorum prædictorum per publicum præconem publicari, & valuis cathedralis ſeu matricis eccleſiæ, loci, ac palatii eorum reſidentiæ affigi faciant, publicationemque, & affixionem præfatas lapſis viginti diebus perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis quibuſcunque perſonis forſan conceſsis, confirmatis, & innouatis, aſſertis conſuetudinibus, quas ſi quæ forent per præſentes improbamus, nullaſque, & inualidas eſſe declaramus, & quæ omnia illorum tenores pro ſufficienter expreſsis habẽtes reuocamus, & annullamus, nullaq; & irrita eſſe decernimus, cæteriſq; cõtrariis quibuſcunq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, inhibitionis, decreti, voluntatis, improbationis, declarationis, reuocationis, & annullationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolrum eius ſe nouerit incurſurum.

Placet motu proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, pridie Idus Februarii Anno Septimo,

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, indictione decimaquinta, die vero decimatertia menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſsimi D. N. D. Pii Papæ V. Anno Septimo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, per me Petrum Paulum de Mattheis præfati S. D. N. Papæ Curſorem.

Philibertus Magiſter Curſorum.

IDEM
143
De ampliatione, & ſubuentione Hoſpitalis Corcyræ pro infirmis Chriſtianæ claſsis.

PIVS Papa V. Vniuerſis & ſingulis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem & apoſtolicam benedictionem, Cum præſenti anno claſsis, quæ maxima & inſtructiſſima a fœderatis principibus Chriſtianis contra immaniſſimum Turcarum Tyrannum fauente Domino ſit emittenda, euenireque vt plurimũ ſoleat quod multi ex claſſe tum ob morbos, in quos incidunt, tum ob vulnera, quibus in prælis afficiuntur, hoſpitali domo, vbi curari, ſanarique poſſint, non parum indigeant: Nos pro noſtri paſtoralis officij ſolicitudine volentes quantũ cum Deo poſſumus, in præmiſsis opportune prouidere, attendenteſque ſi hoſpitale in ciuitate Corcyrenſi exiſtens augeretur & ampliaretur, ſubſidiaque illi neceſſaria ſubminiſtrarentur, profecto infirmis & ſauciis ipſis magnopere conſuleretur: quod quidẽ nos libenter præſtaremus, niſi ob graues expenſas, quas aſsidue in ſuſtinenda belli parte facimus, ærarium noſtrum vehementer eſſet exhauſtum. Itaque non valentes per nos ipſos tam pio operi ſuccurrere, Chriſti fidelium auxilia cogimur implorare. Omnes igitur & ſingulos vtriuſq; ſexus chriſtifideles, ad quos præſentes, ſeu earum tranſumpta peruenerint, hortamur, & per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, qui ad centuplum pias elargitiones remunerat, requirimus, vt pro ampliatione, & ſubuentione hoſpitalis Corcyrenſis prædicti, in quo totius Chriſtianæ claſsis infirmi, & vulnerati recipientur, & curabuntur, aliquod ſubſidium de bonis ſibi a Deo collatis, iuxta vniuſcuiuſque deuotionem prompte & libenter erogare velint, ſtatutum habituri, ſe copioſum a redemptore noſtro retributionis præmium conſequuturos. Mandantes omnibus & ſingulis patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque locorum ordinariis, vt præſentes literas in ſuis quiſque ciuitatibus & diœceſibus ſtatim publicari faciant, perſonaſque eccleſiaſticas fide & facultatibus idoneas ad colligendum & recipiendum eleemoſynas in manibus Metropolitanorum conſignandas, deputent. Qui quidem Metropolitani videlicet in Regno Neapolitano exiſtentes ad Archiepiſcopum Hydruntinum, alii vero ad Patriarchã Venetiarum, vel ad noſtrum in eodem Dominio Nuncium, ſeu ad Patriarcham Hieroſolymitanum in alma Vrbe noſtra commorantem, prout vnicuique magis commodum fuerit, eaſdem eleemoſynas perferri curabunt, vt ad Bailum pro republica Veneta Corcyræ exiſtẽtem, qui pecunias huiuſmodi in ampliationem, aliaſque dicti Hoſpitalis, & infirmorum neceſſitates, & non in alios vſus bona fide expendere omnino debeat, quamprimum tranſmitti poſſint. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque cõtrariis quibuſcunque. Præſentibus (quarum tranſumptis etiam impreſsis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem adhiberi volumus, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ) donec claſsis ſacri fœderis circa illa maria fuerit, duraturis. Datum Romæ apud ſanctum Petrum die duodecima Martii, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Anno Septimo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

144

Conceduntur gratiæ & indulgentiæ adiuuantibus bellum contra Turcas.

PIVS Papa V. Vniuerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum nos pro paſtoralis officii diuinitus nobis iniuncti cura, ac ſolicitudine diuino auxilio adiuti pro vniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ bono, ac tutela, cum cariſsimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege Catholico, ac dilectis filiis nobile viro Duce, & Senatu Venetorum aduerſus perfidiſsimum, importuniſsimumque Turcarum Tyrannum efferata rabie cuncta Chriſtianæ ditionis regna, prouincias, & alia loca incendiis, ferro, cædibus expugnantem, atque vaſtantem, non minus ſalutare, quam neceſſarium fœdus iniuerimus, iamque admirabili Dei clementia, & beneficio naualem glorioſiſsimamque victoriam feliciſsime conſecuti fuerimus, modoque a nobis Principibus fœderatis copiæ tam maritimæ, quam terreſtres, vt cæptam contra teterrimum hoſtem expeditionem monſtrante Deo, perſequamur, ſummis viribus, ſummo ſtudio, ſumma diligentia comparentur, atque inſtruantur: Attamen conſiderantes immanem Turcarum potentiam, infinitamque multitudinem, qua potiſsimum res Chriſtianorum omni tempore miſerabiliter perculiſſe, atque afflixiſſe non ignoramus, magnopere idoneum, & opportunum eſſe cenſemus, ſi Chriſtiani maiori quo fieri poterit militum numero, bellicoque apparatu contra hoſtilem ferociam inſurgere conabuntur, ſic enim facilius ſperandum eſt felicia noſtra cæpta adiuuāte Domino fore in dies feliciora, atque optatum exitum grauicum hoſtium formidine, ac pernicie habitura. Itaque decreuimus omnes, & ſingulos fideles ad piiſsimum, iuſtiſsimumque bellum, vbi de Ieſu Chriſti Domini, & Saluatoris noſtri cauſa, & gloria, Chriſtianique nominis ſalute (ſicut omnes aperte vident) in primis agitur, monere, requirere, & enixe hortari, prout monemus, requirimus, & hortamur per præſentes, vt vnuſquiſque ſanctiſsimum hoc bellum vel perſonis, vel facultatibus adiuare velit. Negabit enim ſeruus Domino opes temporales largiter exhibere, cum Dominus ſeruum viuere faciat, & habere, ipſique demum diuitias largiatur æternas? & ſi Deus ſubiit mortem pro homine, dubitabit homo mortem ſubire pro Deo? Quod vt eo libentius, & alacrius cuncti facere ſtudeant, quo ex hoc ſpiritualibus muneribus, & temporalibus quoque gratiis a nobis ſe refectos pariter & munitos eſſe cognouerint: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate confiſi, ex illa, quam nobis Deus licet indignis ligandi, & ſoluendi contulit, poteſtate, omnibus, qui ad ſubueniendum huic ſacro bello in perſonis propriis, & expenſis ſe ſe contulerint: Necnon eis, qui non in perſonis propriis illuc acceſſerint, ſed ſuis tantum expenſis iuxta facultatem, & qualitatem ſuam viros idoneos deſtinauerint, donec milites noſtri ibi fuerint, commoraturos: Et illis ſimiliter, qui licet alienis expenſis propriis tamen perſonis belli laborem, & pericula ſuſtinuerint: Ac demum eis, qui de bonis ſibi a Deo collatis congruam ad id portionem benigne erogauerint, pleniſsimam, & ampliſsimam omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſsi fuerint, & eandemmet, quàm Romani Pontifices prædeceſſores noſtri Cruceſignatis proficiſcentibus ad ſubſidium Terræ Sanctæ concedere ſoliti fuerunt, veniam, remiſsionem, & abſolutionem tenore præſentium indulgemus, & elargimur. Bona inſuper proficiſcentium ad bellum huiuſmodi, ex quo profecti fuerint, ſub beati Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, necnon vt talia ſub Archiepiſcoporum, & omnium Prælatorum Eccleſiæ Dei tutela conſiſtant, & nullam de iis, quæ dum fuerint in dicto bello quiete poſsident, ſuſtineant quæſtionem, ſed integra maneant, & quieta, quinimmo in quibuſuis eorum cauſis, & litibus a iudicibus, coram quibus vertuntur, omnino ſuperſederi debere, donec de eorum obitu, vel reditu certiſsime cognoſcatur, ſtatuimus, & mandamus. Ad vſuras quoque ſi iuramento teneantur alicui, non cogantur, verum abſoluti maneant, & quieti. Quod ſi quiſquam contra attentare præſumpſerit, per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcatur. Si quis autem creditorum contra tenorem præſentium ipſos ad ſolutionem coegerit vſurarum, eum ad illarum reſtitutionem appellatione etiam remota ſimili cenſura compelli volumus. Iudæos vero ad remittendas ipſis vt præfertur vſuras etiam per Principes, & ſecularem compelli præcipimus poteſtatem, & donec eis remiſerint, tam in mercimoniis, quam aliis rebus, & comerciis ſub excommunicationis ſententia per ordinarios promulganda vniuerſis Chriſtifidelibus iubemus communionem omnimodam ipſis hebræis denegari. Mandantes quibuſcunque locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, vt ſtatim præſentes literas, vel earum tranſumpta per ſuas quiſque diœceſes publicari, & etiam per prædicatores ad populi notitiam abſque vllo quæſtu deuenire quam primum curent, & faciant. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur originalibus literis, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die duodecima Martii milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Septimo. Cæ. Glorierius.

IDEM

145

Contra ſcribentes & dictantes monita vulgo dicta gli auiſi, & ritorni.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circunſpecta ad ea ſolicitudinis ſuæ partis potiſsimum conuertit, per quæ inter ſingulos gregis eiuſdem fideles, præſertim vero nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos pax, & concordia confouentur, ſeditiones euitantur, ſcandalis obuiatur, & animarum ſalus procuratur. Cum itaque iracundia ſit perturbatio immanis, affectione dura, violenta potentia, cædium cauſa, calamitatis ſocia, iacturam concilians & dedecus, pecuniarū pernicies, atque perditionis origo, eaque potiſsimum ex iniuriijs verbo, vel ſcriptis, vel facto illatis naſcatur: Nos qui non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione ſæpenumero accepimus, quod licet tam per ſacras leges quam canonicas

nonicas ſanctiones, ſub certis etiam grauiſsimis pœnis prohibitum fuerit, ne quis famoſum libellum componere audeat, & reperium ſiue domi ſiue in publico, vel in quocunque loco, aut corrumpere, vel igne conſumere teneatur prius quam alter inueniat, & nulli fateatur inuentum, et qui ſecus fecerit quaſi author huiuſmodi delicti eiſdem pœnis ſubiaceat: Nihilominus conſiderantes quod in dies, creſcente malitia, quam plures iniquitatis filii, perditionis alumni, & pœnas prædictas paruipēdentes eaſq; variis fraudibus euitare ſatagentes, auſu temerario non erubeſcunt variis modis nonnullos Principes, Prælatos, nobiles, publicas, & priuatas perſonas variis iniuriis, & conuitiis afficere, eorumque famæ, & honori detrahere, ſub quodam ficto colore quarundam literarum incerto authore ſcriptarum, nedum ab Vrbe noſtra, ſed etiam ex diuerſis prouinciis in quibus nedum ea quæ in vna quaque regione ſucceſſerunt narrantur, ſed ea etiam quæ in futurum quodam eorū temerario iudicio fore opinantur, adeo vt plerumque odia, inimicitiæ, ſeditiones, rixæ, & homicidia permulta oriantur, in diuinæ maieſtatis offenſam, animarum periculum, & pernicioſum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum. Volentes præmiſsis quantum poſſumus obuiare, conſiderantes attentius quod plures pœnarum grauitas quam Dei timor arcere ſolet a voluntate delinquendi, & propterea tanto periculo occurrere volentes, ac tam nefarios præſumptores, & facinoroſos homines atrocibus pœnis compeſcere, vt metus pœnæ meta huiuſmodi præſumptionis exiſtat: huius perpetuæ, & irrefragabilis conſtitutionis edicto pœnas omnes tam temporales, quam eccleſiaſticas in talia præſumentes per ſacras leges, & canonicas ſanctiones latas, & promulgatas auctoritate apoſtolica approbantes, & innouantes, ac ad omnes, & ſingulos prædictos, qui forſan ſub illis comprehenſi non eſſent, extendentes & ampliantes, ſtatuimus & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus nemo cuiuſuis qualitatis, dignitatis etiam eccleſiaſticæ, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerit, audeat, nec præſumat libellos famoſos, nec literas monitorum vulgo appellatas lettere de Auiſi, continentes conuicia, iniurias, vel famæ & honoris alicuius læſionem, nec aliquam ſcripturam in qua de futuris ſucceſsibus diſſeratur, vel ea quæ coram nobis, vel alijs ad vniuerſalis eccleſiæ ſtatus regimen deputatis ſecreto tractantur, reuelentur, componere, dictare, ſcribere, exemplari, retinere, nec ad aliquem tranſmittere, etiam ſi aliunde ab alijs prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis, ad eorum manus peruenerint, ſed ſtatim quod aliqui ſimiles libelli, literæ, ſiue ſcripturæ, alicui delatæ fuerint, ſtatim quod illos ſeu illas habuerit, antequam vim earum manifeſtauerit, corrumpere, ſeu igni tradere, vel dilecto filio noſtro Cardinali Ruſticutio cōſignare teneatur, ſub pœnis prædictis quas hic pro expreſsis haberi volumus, ac aliis etiam grauioribus, etiam vltimi ſupplitij, & confiſcationis bonorum, ſecundum qualitatem facti, & perſonarum arbitrio noſtro irremiſsibiliter infligendis, quibus pœnis etiam eos ligari volumus, qui in huiuſmodi libellis literis ſeu ſcripturis, de aliquo obloqui fuerint, alicuiuſque famæ, & honori, vera etiam exprimendo, detraxerint, ac ea quæ corā nobis, vel aliis vt ſupra ſecreto tractantur, reuelauerint: ex hoc equidem animus deprehenditur prauus iniuriandi, & nocendi, atque ideo eos eadem pœna teneri conuenit. Necnon præſentes, & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes, & ſingulos a data præſentium irremiſsibiliter ligari volumus, illaſque nullo vnquam tempore de ſurreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus, & derogationibus cōprehendi nullatenus poſſe, ſicque per quoſcunque iudices &c. etiam cauſarum palatij apoſtolici Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata &c. iudicari debere: irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam almæ Vrbis, & illarum ciuitatum oppidorum terrarum & locorum etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus ſtatutis, ac legibus etiam imperialibus. & in corpore iuris ſcriptis, priuilegijs quoque &c. etiam Motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. quibus omnibus illorū tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Principis apoſtolorum, ac ſancti Ioannis Lateranenſis, & in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas omnes, & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, Ac illarum tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo almæ Vrbis Gubernatoris, aut alterius alii iudicis ſigillatis eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſextodecimo kalen. Aprilis Anno Septimo.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, indictione decima quinta, die vero decimanona menſis Martij, Pōtificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris Pij diuina prouidentia Papæ V. anno ſeptimo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicarum Principis apoſtolorum, ac ſancti Ioannis Lateranenſis, & in acie Campi Floræ de Vrbe, per me Antonium Clerici ſanctiſſ. D. N. Papæ Curſorem. Michaelangelus Piraurus Magiſter Curſorum.

IDEM

146

Transfertur adminiſtratio Montis Farinæ ad Populum Romanum.

MOTV proprio &c. Cum alias (ſicut accepimus) Pius Papa IV. prædeceſſor noſter per ſuas deſuper confectas literas inter cetera ſtatuerit, ac declarauerit, Quod Mons farinæ huius almæ vrbis, & eius Collegium nullo vnquam tempore quocunque prætextu quæſitoue colore ratione vectigalis duorum carlenorum, qui pro ſingulo rubio perſoluuntur, augebitur, reducetur aut extinguetur, vel alias quomodolibet alterabitur, vel illius perſonæ a poſſeſsione adminiſtrationis eiuſdem

eiuſdem Montis quomodolibet amouebuntur, niſi illis precio 213. millium 333. cum vno tertio, ac decem millibus ſcutis pro fructibus ex antiquis emolumentis deficientibus, & illis per Cameram debitis, primitus, & ante omnia reſtitutis, prout in eiſdem literis ſub datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Cal. Aprilis, Pontificatus ſui Anno Secundo latius continetur, Quas literas, & earum ſeriem, & tenorem hic pro ſufficienter expreſsis, & inſertis, ac ſi de verbo ad verbum expreſſæ eſſent, haberi volumus. Noſque vectigal huiuſmodi tanquam publicæ vtilitati, & præſertim pauperibus damnoſum delere ac extinguere pluries cogitauerimus, idque tum propter ærarii noſtri iam pridē pro vrgentiſsimis notoriiſque Sedis apoſtolicæ neceſsitatibus exhauſti tenuitatem, tum propter ingentem pecuniarum ſummam præfatam, quæ Collegio, & Montiſtis præfatis eſſet id circo reſtituenda, exequi, & ad effectum perducere hactenus nequiuerimus: nunc autem dilecti filii Populus Romanus eandem vectigalis huiuſmodi adeo damnoſi extinctionem, & abolitionem, ad publicam, & præſertim pauperum vtilitatem ſimiliter cupientes, re ſæpius tractata ac in publicis conſiliis inter eos diſcuſſa, modum tamen inierit, viamque inuenerit, qua & Montiſtis ipſis ſuæ ipſorum pecuniæ abſque vlla diminutione reſtituerentur, & intra certum temporis ſpatium vectigal penitus aboleretur, nobiſque propoſuerit id fieri poſſe, ſi idem Populus Romanus qui prædictam ſummam pecuniarum Collegio, & Montiſtis ipſis reſtituendam paratam habet, & vult reſtituere, ac noſtro nomine montem ipſum redimere, in eorundem Montiſtarum, & Collegii ius ac locum in omnibus, & per omnia ſubſtitueretur ac ſubrogaretur, fructuſque Montis prædicti ad minorem ſummam videlicet ſeptem tantum pro quolibet centenario annis ſingulis reduceretur: ac etiam depoſitaria venderetur, & impenſæ quæ fiunt pro congregationibus Monſtitarum, & pro ſalariis Caſſerii, & Capellani, ac prouiſionibus Defenſorum, tanquam inutiles, & ſuperfluæ tollerentur atque annihilarentur: & quicquid tam ex fructibus eiuſdem vectigalis ſeu gabellæ ac pœnis illam fraudātium (ſolutis fructibus Montis, & Gabellæ huiuſmodi neceſſariis expenſis) quam etiam ex venditione dictæ depoſitariæ, necnon annullatione dictarum expenſarum, congregationum, prouiſionum, & ſalariorum præmiſſorum, vt præfertur, ſublatarum redigeretur, ac ſupereſſet, id totum in dicti Montis extinctionem conuerteretur. Noſque propoſitionem huiuſmodi publicæ vtilitati ſummopere conſulentem libenti animo exceperimus, ipſumque Populum Romanum nobis ac ſanctæ ſedi apoſtolicæ ſemper deuotum merito propterea laudauerimus, & per ipſum propoſita ad effectum perducere omnino deliberauerimus, Motu ſimili ac ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium ex nunc prædictos veteres Montiſtas eorumque Collegium ab adminiſtratione, & gubernio Montis huiuſmodi, & illius fructuum amotos eſſe declaramus, ac per præſentes penitus amouemus, ipſumque Populum Romanū dicti Montis farinæ, & illius fructuum adminiſtratorem, & gubernatorem, cum interuentu tamen vnius ex Clericis noſtræ Cameræ apoſtolicæ, in omnibus, & per omnia facimus, conſtituimus, & deputamus, eidemq; Populo cum interuentu prædicto plenam, & omnimodam adminiſtrationem, & gubernium Montis huiuſmodi & illius fructuum concedimus, ac in vniuerſum ius, & locum dictorum veterum Montiſtarum eorumque Collegii eundem Populum ſubſtituimus, ac omnino ſubrogamus, reſtitutis tamen prædictis veteribus Montiſtis, & eorū Collegio ſupradictis ſcutis 213. millibus 333. cū vno tertio ac aliis ſcutis decē millibus de quibus in litteris prædictis apoſtolicis. Quodque ex nunc, & deinceps fructus eiuſdē Montis ad rationē ſeptē dumtaxat pro quolibet centenario annis ſingulis, quæ tamen ſeptē omnino libera exiſtant, perſoluendam ſingulis Mōtiſtis futuris tantū pro ſcutis videlicet 213. millibus 333. cū vno tertio ſolummodo de bimeſtri in bimeſtre, & in fine cuiuslibet bimeſtris quamdiu Mons prædictus durauerit, per dictum Populum Romanum ex fructibus dictæ Gabellæ, ſeu vectigalis perſoluatur, & perſolui debeat (ad quam quidem ſummam ſeptem pro centenario annis ſingulis, vt præfertur, perſoluendam, eoſdem fructus dicti Montis ex nunc in poſterum omnino reducimus, & moderamur) quodque in fine cuiuslibet bimeſtris computa, & rationes fructuum dictæ Gabellæ omnino fiant, Et quicquid ſolutis fructibus Montis pręfati ad rationem pręfatam ſeptem pro centenario, ac impenſis pro regimine, & gubernio eiuſdem Gabellæ, videlicet pro vno Computiſta, vno Computorum collatore reſcontro nuncupato, item pro exploratoribus fraudium in Vrbe quatuor, & vno extra Vrbem, necnon pro penſione domus, & charta pro ſcriptura, quæ omnia non excedant ſummam annuam quadringentorum ſcutorum monetæ, tam ex fructibus eiuſdem vectigalis ac pœnis illud fraudantium, necnon venditione depoſitariæ annullatione præfatarum expenſarum inutilium, & non neceſſarium, congregationum, ſalarii caſſerii, capellani, prouiſionumque defenſorum ſic vt ſupra ſublatarum, redactum fuerit atque ſupererit, in eiuſdem Gabellæ, & dicti Montis extinctionem prorſus conuertatur, Quæ extinctio ſorte fieri debeat per extractionem ex buſſula prout in Monte vel cenſu Gabellæ quatreni carnis obſeruari conſueuit. Qui quidem Montiſtæ ſicut ſupra ſorte extracti pro vno quoque loco dicti Montis recipere debeant tantummodo ſcuta centum, quāuis locum illum emerint ad rationem ſcut. 104. b. 70. Atq; ut extinctio Gabellæ huiuſmodi tutior ſit, & celerius ad effectū perducatur, Volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod libera, & omnimoda adminiſtratio, ac liberum regimen dictæ Gabellæ ſit eſſeque debeat eiuſdem Populi Romani cum interuentu Clerici præfati, vt præfertur, cuius Populi præcipue intereſt a vectigalis prædicti onere quanto citius fieri poterit ſeſe liberare. Vtque deinceps nec Montiſtæ ipſi, neque quiſquam alius præter dictum Populum Romanum cum Clerici interuentu, & ab eis deputādos in eiuſdem Gabellæ regimine, gubernio, vel adminiſtratione nullo modo ſe intromittere vel ingerere poſsint nec debeant. Ne autem extractio Montis, & Gabellæ huiuſmodi quomodolibet differri, aut impediri valeat, quod pecuniæ omnes, quæ ſolutis dictis fructibus ipſius Montis ad rationem præfatam ſeptem pro centenario, ac ſolutis impenſis Gabellæ neceſſariis vt ſupra quomodolibet ſupererunt, in nullum aliū etiam quantumcunque neceſſarium vſum præterquam in extinctionem vectigalis præfati, nec a nobis ipſis, nec etiā a ſucceſſoribus noſtris Rom. Pont. pro tempore exiſtētibus, nec etiam a Sede vel Camera præfatis, quomodolibet conuerti poſsint, neq; nos, & ſucceſſores noſtri præfati de Gabellæ huiuſmodi nec de illius fructibus diſponere valeamus. Et reſtitutis dictis ſcutis 213. millibus 333. cū vno tertio ſiue præmiſſo ſeu alio quouis modo in totū vel in partē vectigal, & Gabellæ huiuſmodi illico, & tunc, & eo ipſo pro quantitate portionis ſic vt ſupra quomodolibet reſtitutæ extinctum, & deletum, ac extincta, & deleta ſit & eſſe cēſeatur apoſtolica auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, ac præſentes validi & efficacis ac rite & recte & legitime ſtipulati necnō etiam

etiam iurati contractus inter nos & ſucceſſores noſtros, ac Sedem & Cameram præfatas ex vna, ac Po. Rom. & Collegium Montis huiuſmodi omneſque, & ſingulas eius perſonas ex altera omnino habere, & obtinere, ac vtrinque, & vtriſque partibus, necnon aliis omnibus quos præmiſſa quomodolibet concernunt ac pro tempore concernere poſſent, inuiolabiliter, & præciſe obſeruari, & ita etiam per quoſcunque Iudices etiam palatii apoſtolici cauſarum, Auditores ſanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata &c. iudicari &c. debere, irritumque &c. etiam decernimus, ſicque incommutabilis voluntatis noſtræ exiſtere, & eſſe declaramus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon etiam dictorum Montis, & Collegii ac Cameræ ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis &c. ac præmiſſis literis reſpectiue, & his quæ in eis prædeceſſores noſtri præfati voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio quam extra fidem facere, regula contraria non obſtantibus.

Placet Motu proprio. M.

IDEM

147

¶ Impoſitio trium iuliorum pro vehiculis, & cocchiis Vrbis Romæ, & eius diſtrictus.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Omni qua poſſumus induſtria enitimur, vt quæcunque ad Vrbis noſtræ ornatum, & decorem, viarumque concinnitatem pertinent, quantum fieri poteſt, procurentur. Sed poſtquam vehicula camerata (quæ Cocchia vocant) in dicta Vrbe haberi cœpta ſunt, tantus illorum numerus ſenſim auctus eſt, tot etiam nouæ, & peregrinæ curruum formæ, partim ad commoditatem, partim vero ad luxum priuatorum, vel traductæ, vel adinuentæ ſunt, vt vlla vix iam impenſa reparari in vniuerſum poſsit, quin viarum omnium Strata ex violenti, & perpetua vehiculorum & curruum huiuſmodi colliſione vndique conuulſa, & contrita conſpiciantur. Quam quidem ruinam non modo deformem, ſed etiam inducentem ex concepto, & retento in comminutis, & depreſsioribus locis aquæ pluuiæ, ac ſordium humores corruptionem, noxiamque corporibus humanis intemperiem generantem, nos pridem ægreferentes, de interdicendis, ſubducendiſque a prædicta Vrbe huiuſmodi curribus, & vehiculis ſæpius cogitaueramus, quod præter hæc incommoda etiam innumeri pauperes orphani, viduæ, & aliæ miſerabiles perſonæ, item Xenodochia, & loca pia impenſæ pauimenti frequentius obnoxia, ſæpe vt eam ſubeant, etiam Curiæ executione per rerum ſubtractionem compulſa, vel proprias ædes vendere, vel pignori opponere, aliaſque grauiſsimas iacturas perferre cogantur. Sed nonnullis cauſis ab hoc poſtmodum inſtituto reuocati, de prædictis curribus, & vehiculis cum aliquo illorum onere in præſentiarum tolerandis, qui ex ipſis commoda conſequuntur, rationem cepimus, qua & viarum reparationi amplius conſulatur, ſimulque perſonis miſerabilibus, & piis locis prædictis aliquo pacto ſuccurratur. Habitaque ſuper iis cum venerabilibus fratribus noſtris deliberatione matura, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia imponimus, atque indicimus menſtruum tributum perpetuum trium Iuliorum deinceps præſtandum ex ſingulis vehiculis, carris, rhedis, carpentis, curriculis, plauſtris, & aliis cuiuſcunque generis curribus ferratis, tam in dicta Vrbe, quam eius diſtrictu, præſentibus, & futuris, quæ vno, duobus, aut pluribus equis, Bubus, Bubalis, aliiſue iumentis ad quoſcunque vſus ducuntur, aut duci poſſunt. Statuimuſque, & ordinamus, vt tributum prædictum ab omnibus, & ſingulis perſonis etiam S. R. E. Cardinalibus, & Imperatoris, Regum, & aliorum quorumcunque Principum, & rerumpublicarum Oratoribus nullis prorſus exceptis, pro numero huiuſmodi vehiculorum, & curruum integre perſoluatur. Quare iubemus dilectos filios modernos, & pro tempore exiſtentes Magiſtros viarum dictæ Vrbis, & Clericum Cameræ Apoſtolicæ viarum Præſidentem, vt tributum ipſum ſtatim poſt publicationem præſentium, deinde quarto quoque menſe a Cardinalibus, videlicet ex redditibus diſtributionis cappelli nuncupatis (quos ad id obligatos volumus) & a depoſitario dictæ diſtributionis integre exigere procurent, contradictores quoſcũque, aut negligentes, vel tardantes per ſubtractionem huiuſmodi vehiculorum, & curruum, aut pignorum captionem, aliaque præſentia remedia omni, & quacunque excuſatione, exemptione, vel appellatione remota, etiam manu regia compeſcendo. Nos enim vniuerſis, & ſingulis Romanæ Curiæ, & dictæ Vrbis iudicibus ordinariis, & delegatis tenore præſentium prohibemus atque interdicimus, ne in prædictis ſeſe interponant, aut quo minus huiuſmodi ſolutiones debitis temporibus fiant, præſidentem, & magiſtros prædictos in huiuſmodi executionibus quoquomodo impediant. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus per eoſdem, aut quoſcunque alios ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Curiæ Capitolij, & aliis Vrbis prædictæ iuramento &c roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, exemptionibus, immunitatibus, indultis, & literis apoſtolicis, illis, dilectis filiis Conſeruatoribus, & Populo Romano, ſinguliſque Ciuibus Romanis, ac etiam prædictis Cardinalibus, Oratoribus, aliiſque perſonis, & locis piis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam de nouis vectigalibus, & tributis, ex quacunque cauſa, vel niſi interueniente conſenſu omnium Cardinalium, & Populi, ac Conſeruatorum prædictorum non imponendis, in genere, & ſpecie conceſsis, confirmatis &c. Quæ omnia, & ſingula, etiam ſi de illis &c. tenores &c. in quantum prædictis obeſſe poſsint, omnino tollimus, & reuocamus, viribuſque, & effectu omnino carere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem vt omnes pecuniæ prædictæ fideli depoſito committantur, & ad vſum Strati prædicti per mandata iuxta ſtylum dictorum Magiſtrorum viarum, & Clerici Præſidentis ſubſcripta, & publicata ſoluantur in ſubuentionem miſerabilium perſonarum, & locorum piorum vel publicorum, adhoc opus duntaxat, vel totæ, vel ex parte, quemadmodũ Magiſtri viarum, & Clericus præſidens prædicti optimum fore iudicauerint (quorum conſcientias oneramus) omnino conuertantur. Ipſique Magiſtri, & Clericus præſidens tam accepti, quam impenſi rationem dictæ Cameræ reddere teneantur. Ac etiã

volumus præſentium, conſuetis Vrbis locis publicandarum, relictis exemplis manu Notarii, & ſigillo ipſorū Magiſtrorum obſignatis, ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio, quam extra illud fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet motu proprio. M.

IDEM

148

Deputatio Reformatorum taxarum expenſarum Rom. Cu. Tribunalium.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum ad hanc almam Vrbem noſtram, veluti piam omniū matrem, & iuſtitiæ magiſtram, fidelium multitudo ex omnibus mundi partibus, pro iuſtitia conſequenda, quotidie confluat, ad id potiſsimum noſtra debet dirigi cogitatio, vt immoderatas expenſas, quas pro illa conſequenda fideles ipſi quotidie ſubire coguntur, ita moderemur, ne qui rerum inopia premuntur, illius fructus deſperent & qui in multitudine diuitiarum ſuarum gloriantur, pauperes vi potius quam iure, opprimant. Nos itaque, quibus iam a noſtri pontificatus initio clare conſtitit, quam grauia, & immoderata ſint expenſarum onera, quæ per ſingulos tribunalium quorumcunque Vrbis prædictæ Iudices, eorumque Notarios, & Officiales partibus inuicem litigantibus imponuntur, quodque adeo excreuerunt, vt pauperibus via agendi penitus quodammodo ſit introcluſa: Volentes ſuper his (prout tenemur) modum, & formam imponere, conſiderantesque id ex noſtra ſententia procedere maxime poſſe, niſi de tribunalium eorundem taxis, quæ per nos ipſos cognoſci minime poſſunt, certā notitiam habuerimus, & propterea aliquos qui cuncta nobis fideliter referant, ad huiuſmodi onus ſubeundum deputare deſiderantes, deque integritate, fide, ſolertia, prudentia, & rerum experientia venerabilium fratrum noſtrorum Baldi Amerin. Almæ Vrbis prædictæ Gubernatoris, ac Caroli de Graſsis, montis Flaſconen. Cameræ Apoſtolicæ Clerici Epiſcoporum, necnon dilectorum filiorum eiuſdem Vrbis Senatoris, ac Curiæ eiuſdem Cameræ Auditoris Generalis, & Franciſci Sarmienti cauſarum palatii Apoſtolici Auditoris, ac Alphonſi Binarini, Vicarij in ſpiritualibus generalis noſtri vicesgerentis, necnon Nicolai Ormaneti Notarij noſtri, ac Honofrij Camaiani Cameræ Apoſtolicæ Præſidentis, plurimum in domino confidentes, ſperantesque, quod ea quæ ſibi commiſerimus iuſte & fideliter exequentur: Motu ſimili &c. eiſdem Baldo Gubernatori, ac Carolo Clerico Epiſcopis, & Senatori, ac Cameræ Apoſtolicæ Auditori, necnon Franciſco ac Alphonſo viceſgerenti, & Nicolao, ac Honofrio, coniunctim, per præſentes committimus, & mandamus quatenus omnes, & ſingulas expenſarum taxas, tam pro cauſis ciuilibus quam criminalibus factas pro tempore exiſtentiū S. R. E. Camerarij, & Vrbis Gubernatoris, & Senatoris, necnon Vicarij, ac generalis Curiæ cauſarum eiuſdem Cameræ, necnon Rotæ, & contradictarum Auditorum, & Cameræ Apoſtolicæ Præſidentis, & Clericorum, necnon vtriuſque ſignaturæ Referendariorum, dictæque Vrbis Conſeruatorum, Magiſtrorū ſtratarum, Magiſtrorum Iuſtitiariorum, & Boateriorum, Conſulum artium, aliorūque Populi Romani, & Curiæ Capitolinæ officialium, & magiſtratuum, carcerum viſitatorum, & cuſtodum, aliorumque Tribunalium ius in dicta Vrbe dicentium, eorumque Notariorum, & aliorum officialium, & magiſtratuum, diligenter reuideant, & inſpiciant, illaſque arbitrio ſuo moderentur, taxent, alterent, mutent, & ſi expedire cognouerint, etiam in toto caſſent, ac poſtquam præmiſſa omnia fecerint, tam nunc exiſtentes, quam per eos vt præfertur moderatas, nobis referant: vt quid poſtea in domino ſalubriter expedire cognouerimus, diligenter, omnique mora & dilatione poſtpoſitis, exequi valeamus. Mandantes vniuerſis, & ſingulis officialibus prædictis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac priuationis beneficiorum, officiorumque ſuorum, eo ipſo abſque alia declaratione facienda, incurrenda pœna, vt ſi & poſt quam ab eiſdem Baldo Gubernatore, ac Carolo Clerico Epiſcopis, necnō Senatore, ac Cameræ Apoſtolicæ Auditore, & Franciſco, necnon Alphonſo, ac Nicolao, & Honofrio fuerint requiſiti, omnes, & ſingulos eorum libros, & alias ſcripturas ad id ſpectantes, & ſibi pro præmiſsis neceſſarias, & opportunas exiſtentes, eo ipſo conſignent, & cōſignari faciant. Nos enim ipſos ad præmiſſa ſic exequenda ſpeciales commiſſarios & nuncios noſtros, eadem auctoritate apoſtolica deputamus, eiſque plenam tam ſuper præmiſſorum exequutione, quam contradictores quoslibet, & rebelles pœnas prædictas incurriſſe declarandi, ac alias contra eos vſque ad brachij ſæcularis inuocationem procedendi, facultatem, & auctoritatem concedimus, & elargimur. Non obſtan. Lateranenſis Concilij, ac quibuſuis aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis, generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis quorumcunque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum literis, confirmationibus & decretis, ac quibuſcunque etiam dictorum officiorum, & tribunalium, etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon erectionibus, & inſtitutionibus, priuilegiis quoq; indultis, &c. ſub quibuſuis formis, & tenoribus &c. etiam vim contractus inducentibus, etiam motu ſimili, ac conſiſtorialiter &c. conceſsis &c. quibus omnibus &c. etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & derogatum eſſe volumus per præſentes, quarum ſolam ſignaturā etiam abſque regiſtratura ſufficere volumus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu proprio. M.

IDEM

149

Facultates Reformatorum ſtatus Rom. Curiæ Tribunalium.

PIVS Papa V. Motu ſimili &c. Et ſi pro immoderatarum Rom. Cu. Tribunalium taxarum moderatione conſequenda viros, quorum fides, prudentia, vitæ integritas, & animi ſolertia nobis multarum rerum argumentis cognita eſt, conſtituerimus, & deputauerimus: animo tamen reputauimus atque iudicauimus eos minus hoc rite, & iuxta cor noſtrum minus ſubire, nec exequi poſſe, nulla

ſtatus

ſtatus Tribunalium prædictorum habita ratione, Volumus igitur quod in præinſerta nominati antiquũ, & præſentem ſtatum Tribunalium huiuſmodi, ac quorũcunque eorundem officiorum exercitij ſeu miniſterij rationem diligenter reuideant, & inſpiciant illumque, & illam arbitrio ſuo moderẽtur, alterent, corrigãt, emẽdent, & mutent, ac ſi expedire cognouerint, etiam in toto caſſent, & de nouo inſtruant, ac poſtmodum ea nobis referant, vt quid poſtea in domino ſalubriter expedire cognouerimus, exequi valeamus. Dantes eis, & concedentes plenam liberam, & omnimodam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem quaſcunque Tribunalium eorundem perſonas cuiuſcunque ſtatus, dignitatis auctoritatis, & præeminentiæ exiſtant, ad quorumcunque documentorum, inſtrumentorum, & aliarum ſcripturarum erectiones, & inſtitutiones ſingulorum Tribunalium, eorumque officiorum quorumcunque exercitij rationem huiuſmodi concernentium oſtenſionem, & exhibitionem ſub eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis etiam pecuniariis eorum arbitrio applicandis cogendi, & compellendi, ad præmiſſaque omnia, & ſingula alias iuxta eiuſdem præinſertæ cõtinentiam, & tenorẽ procedendi, faciendi, & exequendi. Non obſtantibus omnibus illis quæ in dicta præinſerta voluimus non obſtare.

Placet Motu ſimili. M.

IDEM

150

Super executione reformationum.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Poſtquam fauente domino id, quod de reformatione officiorum ac Tribunalium Romanæ curiæ & Vrbis iamdiu meditamur nauantibus egregie operã viris ijs, per quos ſingula, quæ emendatione indigent recognoſci, nobiſque referri mãdauimus, vſque eo proceſsit, vt multa illuc pertinentia iam ediderimus, plura etiam propediem edituri ſimus, ipſa re admonemur, vt quorum induſtria in condendis ijs vſi ſumus, eorundem vtamur in retinendis: ne quæ ſunt longo ſtudio, & labore a malo vendicata vſu, & ad æquitatis, & iuſtitiæ normam reducta, ſi quid de priſtina ſolicitudine remiſſum fuerit, in deterius relabantur: Idcirco dilecto filio noſtro Carolo tituli S. Agnetis in Agone presbytero Cardinali, & venerabili fratri Alexãdro Riario Patriarchæ Alexandrino, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, necnon dilectis filijs Blaſio buxeto Comiti, Vrbis Senatori, Franciſco Sarmiento, & Alfonſo ſtinarino palatij Apoſtolici Auditoribus, Alexandro Frumento noſtri in Vrbe vicarij generalis vicesgerenti, Honofrio Camaiano, eiuſdem Cameræ præſidenti, ac Bernardo Carniliæ notario noſtro, qui nunc ſunt ad huiuſmodi reformationis opus a nobis deputati, præter cæteras (quas ſaluas eſſe volumus) facultates eis & aliis qui eidem operi hactenus incubuerunt attributas, per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel maior pars ipſorum omnia & ſingula, quæ vel hactenus edita ſunt, vel in poſterũ edentur ſtatuta, ordinationes, & decreta ad huiuſmodi reformationẽ curiæ, vrbiſq; officiorũ, & tribunaliũ S. R. E. Camerarij, necnon vicarij noſtri, Gubernatoris, & Senatoris Vrbis, & generalis Curiæ cauſarũ Cameræ Apoſtolicæ: necnõ Rotæ, & contradictarũ Auditorũ ac Cameræ apoſtolicæ Clericorũ, & Præſidẽtes necnõ vtriuſq; ſignaturæ referendariorũ, dictæq; Vrbis Conſeruatorũ, Magiſtrorũ ſtratarũ, Magiſtrorũ ædificiorũ, & Boateriorũ, Conſulũ artiũ, aliorũque Populi Romani, & curiæ capitolinæ officialium, & magiſtratuũ, carcerũ viſitatorũ, & cuſtodũ, aliorũque tribunali vius in dicta Vrbe dicentiũ, eorũque notariorũ, & aliorũ officialiũ, & magiſtratuũ pertinentia ab omnibus, & ſingulis ad quos ſpectat vſu recipi, & admitti, atq; exacte, & inuiolabiliter obſeruari curent, & faciant, manu regia, atque omni prorſus, & quacũque appellatione, reclamatione, ſupplicatione, & recurſus petitione poſtpoſitis, & etiam remotis, ac reiectis. Dantes eiſdem plenam, liberam, & expeditam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem prænominatos omnes, & ſingulos ad præmiſſa ſic recipiendum, & admittendum, ac obſeruandum cogendi, & compellendi omnibus modis, & viis etiam facti, quæ neceſſaria, ſeu opportuna ipſis videbuntur, ac propterea ipſos citandi, vocandi, & monendi, eiſque inhibendi, præcipiendi, & mandandi, etiam ſi viſum fuerit expedire, per edicta locis publicis affigenda, quæ perinde arctent, ac ſi perſonaliter intimata forent, etiam ſub ſententijs, & cenſuris eccleſiaſticis, & etiã pecuniariis, & corpori infligendis pœnis: contumaces, aut non parentes ſententias, & cenſuras, ac pœnas huiuſmodi, & alias in reformationum literis contentas incidiſſe declarandi; eaſque etiam ſæpius aggrauandi, brachium quoque ſeculare ſi opus fuerit inuocadi, ſeu manum militarem adhibendi: Præterea ſupradictorũ omnium tribunalia, curias, & officia quoties ipſis viſum fuerit, & tam in capite, quã in membris viſitandi: Ac quicquid quauis ratione corruptum, deprauatũ, aut deformatum animaduerterint reformandi, emendandi, & corrigendi, atque ad iuris, & æqui, reformationumque huiuſmodi editarum normam, & regulam dirigendi, dubia quoque, & ambigua, ſi quæ in huiuſmodi reformationis literis quandocunque occurrerint, declarandi, & interpretandi, aliaque omnia faciendi, gerendi, decernendi, ſtatuendi, & ordinandi; quæ erunt quocunq; modo, vel eis videbuntur pro præmiſsis apta, vel opportuna: Ac quicquid declarauerint, decreuerint, ſtatuerint, & ordinauerint, debitæ, ac celeri executioni demãdandi, in præmiſsiſque omnibus, & ſingulis ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ordine, & ſolemnitate, ſtrepituque, & figura iudicij, ac etiã extraiudicialiter manu regia, omnique, & quacunque (vt ſupra dictum eſt) appellatione &c. reiectis, ſola veritate, ac publica vtilitate inſpecta procedendi. Nos enim proceſſus huiuſmodi, ac quæcunque per ipſos decreta, vel facta fuerint, rata, & valida eſſe, & cenſeri debere; Neque a quoquam impugnari, neque de iuriſdictionis defectu, aut quod præter noſtram intentionẽ facta ſint, vel alias etiã prætextu ſubreptionis, vel obreptionis, alteriuſue vitij præſentiũ notari poſſe, ſed ſine aliqua exceptione, aut excuſatione ab omnibus firmiter obſeruanda: Et ita ab omnibus &c. etiam Audiloribus prædictis, & Cardinalibus etiam Legatis &c. ſublata &c. iudicandum eſſe, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon etiã Vrbis, & Tribunalium, ac Curiarum, & officiorum præfatorum, eorũque collegiorum ſtatutis, conſuetudinibus, ſtylis, vſibus, & naturis etiam iuramento &c. roboratis, ac præſcriptionibus etiam immemorabilibus, priuilegijs quoque, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, indultis, & literis

apoſtolicis, eis eorumque ſuperioribus, & perſonis ex quacunque cauſa etiam onerosa, & in vim contractus, & ad Imperatorum &c. inſtantiam, ſeu contemplationem ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiam Motu proprio &c. & conſiſtorialiter conceſsis &c. & quibuslibet aliis indulgentiis &c. per quæ &c. nõ inſerta &c. conceſſæ per præſentes iuriſdictionis, & facultatis &c. exercitium, vel explicatio poſsit quomodolibet impediri, vel tardari. Quibus omnibus, etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſsime motu ſimili &c. hac vice derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Facultatum &c. alias circa reformationem ipſam proſequendam conceſſarum, aliorumque neceſſariorum continentias &c. pro expreſsis latiſsime habentes præſentibus, quarum ſolam ſignaturam, etiam ſi non regiſtrentur, & dentur, ſufficere, & vbique fidem facere volumus, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. M.

IDEM

151

Surrogatio Reformatorum loco defunctorum Curiæ & Vrbis officialium & tribunalium.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum poſt cœptum & diu pertractatum Curiæ, Vrbiſque officiorum, & Tribunalium reformationis onus a quampluribus Rom. Cu. iudicibus ordinariis a nobis deputatis aliqui ex eis ipſius reformationis materia adhuc imperfecta pendente defuncti, alii vero ad maiores gradus, dignitates, & officia aſſumpti fuerint, & propterea eorũ loco alios etiam viros, quorum fides, prudentia, animi ſolertia, & in rebus agendis experientia multarum rerum argumentis nobis plene cognita fuit, ad huiuſmodi reformationis perfectionem deputauerimus, & inter cæteros loco bo. me. Cardinalis de Graſsis defuncti reformationi præfatæ, Dilectum filium Iulium Antonium Sanctorium tituli Sancti Bartholomæi in Inſula presbyterum Cardinalem Sanctæ Seuerinæ nuncupatum præfecerimus, & deinde ſucceſsiue venerabilem fratrem Antonium Mariam Saluiatum Epiſcopum Sancti Pauli Cameræ noſtræ apoſtolicæ Clericum vnum ex ipſis reformatoribus etiam loco alterius Clerici alias electi conſtituerimus, cum quorum interuentu, & voto reformationes ipſæ coram eodem dilecto filio Iulio Antonio Cardinali poſtea pertractatæ fuerunt, & in dies pertractantur: Nos cupientes & omnino volentes vt hoc reformationis opus ſuum iam diu optatum ſortiatur effectum, & ne vnquam de eiuſdem dilecti filii Iulii Antonii Cardinalis, necnon præfati Antonii Mariæ Epiſcopi, & Clerici facultate, & auctoritate, & eorum quæ geſta ſunt validitate dubitari contingat, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia &c. ratificantes & approbantes omnia, & ſingula per ſupradictos, & alios quoſcunque reformatores circa ipſas reformationes & illarum tractatus, & diſcuſsiones quomodolibet facta, dicta, & ſcripta, ac indeſequuta quæcunque, eoſdem Iulium Antonium Cardinalem Sanctæ Seuerinæ, & Antonium Mariam Epiſcopum & Clericum, ad huiuſmodi reformationem pertractandam & perficiẽdam cum eiſdem facultatibus aliis noſtris primo loco deputatis reformatoribus per alias noſtras in forma Motus proprii expeditas literas attributis, conſtituimus præficimus, & deputamus, necnõ eoſdem vna cum aliis præfatis reformatoribus, tam primo loco deputatis, quam aliis poſtea ſecundo loco deputatis, ſeu ſurrogatis, omnia & ſingula in dictis aliis noſtris literis contenta, & alia quæcunque deſuper neceſſaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, ordinandi, mandandi, & exercendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem tenore præſentium concedimus, & impartimur. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus, etiam apoſtolicis, ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis &c. etiam Motu proprio &c. & conſiſtorialiter &c. ac alias in contrarium quomodolibet conceſsis, & aliis omnibus quæ in dictis aliis noſtris literis voluimus non obſtare, quibus omnibus, etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio M.

IDEM

152

Miſerabiles perſonæ in eorum creditis vſque ad ſummam quinquaginta ſcutorum etiam prioribus creditoribus præferantur.

MOTV proprio &c. Accepimus multos pauperes, & perſonas miſerabiles reperiri, qui cum alicuius ſint creditores, de eorum credito volentes ſibi ſatisfieri, comparent in cauſis diſcuſsionum bonorum eorum debitoris iura ſua producentes: verum ipſi aut quia non priores, potioreſue, aut quia vt priores nec potiores ſunt, propterea euenit quod dum eorum creditum in maximum ipſorum præiudicium conſequi non valent, ſæpiſsime fiat quod eorum pauperrimæ familiæ in non modicum ipſorum earumque dedecus mendicare cogantur. Nos itaque huiuſmodi perſonarum miſeriis compatientes, eiſdemque in præmiſsis ſubuenire volentes, Motu ſimili & non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera voluntate & deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine apoſtolica auctoritate volumus, ac perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod ſi in cauſis huiuſmodi in tribunali dilecti filii Alexandri Riarii noſtri & Cameræ apoſtolicæ Auditoris tam motis quam mouendis in futurum comparuerint creditores vſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta incluſiue pro quolibet, qui vere ſint miſerabiles perſonæ, iis de eorum credito, etiam quod non ſint priores aut potiores, ſatisfieri poſsit & debeat. Mandantes propterea præfato dilecto filio Alexandro Riario Auditori noſtro, quatenus conſtito ſibi prius etiam ſummarie, & extraiudicialiter, ac quantum ſibi ſufficere videbitur de præmiſsis paupertate & miſeria, dictos pauperes ad ſatisfactionem eorum crediti admittat, eiſque ſatisfieri mandet, & faciat realiter & cum effectu: plenamque & liberam

liberam ac omnimodam ſibi in & ſuper præmiſsis eadem apoſtolica auctoritate tenore præſentiũ concedimus facultatem, cum poteſtate quos, quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, ac etiam ſub eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & etiam pecuniariis pœnis, aliiſque arbitrio ſuo imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, & in euentum non paritionis declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachii ſecularis, ſi opus fuerit, inuocandi ſeu adhibendi, necnon perpetuum deſuper ſilentium omni & quacunque appellatione & recurſu remotis, imponendi, omniaque & ſingula alia faciendi, dicendi, gerendi, mandandi, & exequendi in præmiſsis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna, ſicque etiã in præmiſsis ab omnibus cenſeri, ac ita etiam per quoſcunque alios iudices &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, irritumque &c. decernimus & declaramus de gratia ſpeciali. Non obſtantibus præmiſsis, ac dicta noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis aliis apoſtolicis vniuerſalibus, prouincialibuſque, & ſynodalibus, ac municipalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſpecialibus, & generalibus, necnon etiam Vrbis & Curiæ Romanæ etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis &c. vſibus, naturis, ſtylis, & etiam nouis reformationibus, priuilegiis in genere vel in ſpecie ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis &c. etiam Motu proprio & conſiſtorialiter &c. ac alias in contrarium quomodolibet conceſsis &c. in poſterumque concedendis, necnon legibus etiam pontificiis, & imperialibus &c. editis & edendis, quibus omnibus etiam ſi de eis &c. eorum tenores &c. plo plene & ſufficienter expreſsis habentes, latiſsime hac vice derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunque, ſtatum &c. & merita cauſarum huiuſmodi, ac præmiſſorum omnium & aliorum neceſſariorum tenores &c. etiam pro plene & ſufficienter expreſsis habentes. Volumus autem præſentem noſtrum Motum proprium perpetuis temporibus durare, ac illius ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio M.

I D E M

153

Aromatarij occaſione cibariorum creditores non ſunt aliis præferendi.

MOTV proprio. Quia, ſicut accepimus, a nonnullis dubitari contingit, An præmiſsus Motus proprius in ea parte qua creditores occaſione cibariorum ceteris etiam anterioribus, & habentibus hypothecam præferuntur, extendatur vel contineat Aromatarios, qui occaſione ſuorum aromatum & aliarum mercium ad exercitium eorum ſpectantium creditores exiſtunt: Nos dubitationem huiuſmodi tollere cupientes, animaduertentes quod illorum merces ad victum quotidianum neceſſariæ non exiſtunt, ſed potius pro deliciis inſeruiunt, aut pro medicamentis quorum occaſione magnum ſibi quæſtum parant, & nihilominus ſpeciali priuilegio ſunt muniti, cuius vigore concurrunt cum obligatione in forma Cameræ: Propterea declaramus diſpoſitionem ſupradictam Aromatarios, quoad medicinalia & expenſas funerum non comprehendere, nec eos qui fuerunt de eorum credito ſatisfacti præſtito iuramento de reſtituendo prioribus & potioribus, cum non teneantur illud ſeruare, ex quo non vergit in diſpendium ſalutis æternæ.

Vide ſup. pag. 43. nu. 34.

Placet Motu Proprio M.

I D E M

154

Exemptio monaſteriorum, & aliorum locorum ab hoſpitio militum.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum, ſicut non ſine graui dolore nobis innotuit, omnia, & ſingula, ſeu quam plurima huius almæ vrbis, ac etiam ſtatus noſtri eccleſiaſtici conuentus, & monaſteria, & alia eccleſiaſtica, & pia loca tam ſecularia, quam regularia, & a perſonis religioſis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites, & milites eiuſdem almæ vrbis ac ſtatus eccleſiaſtici præfati pro defenſione ipſius Vrbis, & ſtatus aduerſus infeſtiſſimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quæ pro tempore ſeſe offerunt cauſas expediri, & ad diuerſa eiuſdem ſtatus loca tranſmitti contingit, ab eiſdem equitibus, & militibus perturbentur, & moleſtentur, ipſique conuentus, monaſteria, & alia eccleſiaſtica, & pia loca in eorumdem equitum, ſeu militum diſtributione nonnullos eorumdem equitum, & militum intra eorum domos, & monaſteria hoſpitio excipere, & recipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, diuini cultus perturbationem, grauiſsimum religionis dedecus: Dei optimi offenſam, & non ſolum præter omnem noſtram intentionem, verum etiam intolerabilem animi noſtri amaritudinem. Qua propter nos in præmiſsis quantum cum Deo poſſumus de optimo remedio celeri manu prouidere, ac monaſteriorum, & aliorum eccleſiaſticorum, & piorum locorum huiuſmodi perſonarum Deo altiſsimo die noctuque famulantium quieti, integritati, & decori conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine vniuerſis, & ſingulis tam dictæ almæ vrbis, quam totius ſtatus præfati Gubernatoribus, Poteſtatibus, Ducibus, & Capitaneis, communitatibuſque, & vniuerſitatibus, & aliis ad quos ſpectat, & pertinet, ac ſpectabit, & pertinebit quomodolibet in futurum, ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorumdem militum, & equorum diſtributione tam in tranſeundo, quam inibi commorando, communitatibus, & vniuerſitatibus videlicet ne dictos equites, ac milites in eiſdem monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis eccleſiaſticis, & piis locis ſub duorum millium ducatorum auri Cameræ apoſtolicæ ipſo facto applicandi & aliis arbitrii noſtri pœnis quouis quæſito colore, cauſa, ingenio, ſiue prætextu diſtribuere ſiue aſsignare, vel ad illos recipiendum, & hoſpitio excipiendum cogere, ipſis vero Capitaneis, & Ducibus ne eoſdem ſuos equites, & milites ſub indignationis noſtræ, ac

priuationis

priuationis officiorum ſuorum aliiſque etiam arbitrii noſtri pœnis in dictis monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis eccleſiaſticis, & piis locis, etſi communitates, & vniuerſitates ipſæ eadem loca eiſdem aſsignaſſent, diſtribuant. Gubernatoribus vero, & ipſarum ciuitatum, & locorum prætoribus, ac aliis officialibus quibuſcunque quo minus præmiſſa ab ipſis communitatibus, & vniuerſitatibus, ac Capitaneis, & Ducibus fiant, ſub eiuſdem indignationis noſtræ, ac etiam priuationis officiorum ſuorum præfatorũ reſpectiue pœnis auctoritate apoſtolica ſinant, vel permittant, inhibemus, præcipimus, committimus, & mandamus. Et inſuper tam illis, quam equitibus, & militibus præfatis ne monaſtria, cœnobia, & loca pia huiuſmodi in perſonis, rebus, & bonis, aut alias deſuper quomodolibet moleſtare, perturbare, impedire, & inquietare, ſeu moleſtari, perturbari, vel alias inquietari facere audeant, ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub iam dictis pœnis eadem auctoritate inhibemus, præcipimus, committimus, & mandamus, ipſa monaſteria, cœnobia, domos, & alia eccleſiaſtica, & pia loca ex nunc ab eiſdem militibus, & equitibus, ac onere illos hoſpitio excipiendi, Motu, & auctoritate ſimilibus eximendo, & totaliter liberando, ac libera & immunia faciendi. Necnon dilectis filiis noſtris Vitellotio Cardinali Vitellio nuncupato, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, ac præſidentibus, & clericis Cameræ apoſtolicæ vt eiſdem monaſteriis, & piis locis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidiis aſsiſtentes non permittant illa, ſeu eorum perſonas, a prædictis militibus, & equitibus, illorumque hoſpitio grauari contra præſentium tenorem, ſed literas, & exemptiones huiuſmodi eis deſuper concedant, ac fauorabiliter defendant etiam præcipimus, & mandamus, & ſic per quoſcunque Iudices ſublata &c. iudicari &c. debere, irritumque &c. decernimus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis ſtatutis, etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis etiam prædictis, ac aliis quibuſuis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, ac alias in contrarium quomodolibet conceſsis & concedendis. Quibus omnibus illorum tenores &c. latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque cum clauſulis opportunis.

Et cum abſolutione ad effectum &c. & de commiſsione, mandato, inhibitione, præcepto, exemptione, liberatione, decreto, derogatione, aliiſque præmiſsis extendendis perpetuo in forma gratioſa, & ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſsiſtant, ac ſub cenſuris, & pœnis etiam pecuniariis &c. cum facultate grauandi &c. inuocato &c. ſecularis, cum opportuna dictarum derogatione latiſsime extendenda & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam maior, & verior ſpecificatio, & expreſsio fieri poſsit in literis etiam ad partem pro quolibet monaſterio, & pio loco ſi videbitur per breue noſtrum expediendis ſeu ſi videbitur præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio extraq; regula contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio, & ita mandamus. M.

IDEM

155

Delegatur Honofrius Camaianus ad cauſas confidentiarum.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum ſicut accepimus poſtquam nuper omnes confidentiarum eccleſiarum monaſteriorum, & aliorum quorumcunque beneficiorum cauſas corã quibuſuis iudicibus etiam ſacri palatii apoſtolici cauſarum auditoribus pendentes, ac in futurũ mouẽdas earum cognitionem, & literarum apoſtolicarum a fe. rec. Pio Quarto prædeceſſore noſtro ſuper eiuſmodi confidentiis emanatarum executionem nobis, & ſucceſſoribus noſtris reſeruando per nos cognoſcendas decidendas, & fine debito terminandas, ac totaliter exequendas ad nos auocauimus, deciſioni, & terminationi per nos fiendæ appellatione remota ſtari debere decernendo, & ſtatuendo, & alias prout in noſtris literis manu noſtra ſignatis quarum tenorem hic pro expreſſo haberi volumus plenius continetur, quamplurimi prælati, & aliæ perſonæ de iuribus ſibi reſpectiue ex capite earundem confidentiarum iuxta & ſecundum dictarum noſtrarum literarum formam agere, & experiri intendant, noſque attendamus ea quæ cauſarum huiuſmodi inſtructionem concernunt coram nobis hiſce turbulentis præcipue temporibus quibus grauiſsimis arduiſsimiſque totius reipublicæ chriſtianæ negotijs aſsidue intenti ſumus, fieri, vel ſeruari non ita commode poſſe, nonnullos ad inſtructionem huiuſmodi ſumendũ proceſſuſque cauſarum confidentiarum earundem formandum & fabricandum delegare, & deputare decreuimus. Idcirco, vt ſuperfluis laboribus obuietur, & partium indemnitati atque cõmoditatibus conſulatur de dilecti filij Honofrij Cameræ noſtræ apoſtolicæ præſidentis prudentia, integritate, legum, & literarum ſcientia, necnon rerum agendarum experientia, & dexteritate, ac Andreæ de Graſsis clerici montis regalis cauſarũ præfatarum notarij, ſeu ſcribæ nuper a nobis deputati fide, & legalitate confiſi, Motu ſimili &c. Honofriũ præfatum ad omnes, & ſingulas dictarum confidentiarum cauſas vna cum earũ incidentibus dependentibus emergentibus annexis, & connexis audiendum cognoſcendum deque eis plenam, & ſufficientem inſtructionẽ ſumendum, & pro earundem cauſarum inſtructione quaſcunque literas ſcripturas inſtrumenta ſeu documenta publica vel priuata, poſitiones articulos interrogatoria teſtes ad perhibendum teſtimonium veritatis, & alias cuiuſuis generis probationes hinc inde inter quaſcunque perſonas, & colligantes coniunctim, vel diuiſim faciendas, omniaque alia acta & actitata neceſſaria, & requiſita etiam ſingulis diebus, & horis, ac manu regia, ac terminis ſubſtãtialibus de ſtilo palatij noſtri ſeruari ſolitis penitus omiſsis quibuſuis etiam appellationibus nullitatibus, & aliis diffugiis prorſus ſemotis procedendo admittendum, & recipiendum delegamus. Andreã vero per nos vt præmittitur deputatum ad eadem acta, & actitanda ſimiliter recipiendũ illaque in ſcriptis redigendum, & publicandum, ſeu per eius ſubſtitutum, vel ſubſtitutos ipſius arbitrio aſſumendũ, vel aſſumendos recipi conſcribi in ſcriptis redigi & publicari faciendum confirmamus, præfatoque ſic delegato omnes, & ſingulas dictarum confidentiarum authores machinatores conſcios complices & alios quos opus fuerit, ac ſua quomodolibet intereſſe putantes, & in decretis, vel executionibus citationũ præſentiũ vigore decernendarum

citandi

citandi, ac conſtito quantum ipſi ſufficere videbitur de indicijs, ad perſonaliter comparendum ſub excommunicationis aliiſque eccleſiaſticis ſententiis cenſuris, & priuationis omnium, & ſingulorum beneficiorum, & officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcunque in poſterum obtinenda, necnon pecuniariis aliiſque eius arbitrio etiam iuxta demeritorum exigentiam corporum afflictiuis pœnis monendi, eiſdemque ac quibuſuis iudicibus tam ordinariis quam commiſſariis, & quacunque auctoritate fungentibus, & functuris ſub ſimilibus ſententiis, cenſuris, & reſpectiue pœnis inhibendi, detinentes quoſcunque libros ſcripturas computa inſtrumenta, & alia documenta publica, vel priuata dictarum confidentiarum cauſas quomodolibet concernentes, & concernentia ad illa exhibendũ, necnon quoslibet teſtes ad ſe ſe examini ſubiiciendum, ac veritatis teſtimonium perhibendum etiam ex officio, vel alias prout ei videbitur per ſimiles cẽſuras, & pœnas cõgendi, & compellendi, contradictores &c. cenſuras, & pœnas, & priuationis huiuſmodi incidiſſe declarandi, aggrauandi, reaggrauandi auxiliumque brachij ſecularis inuocandi, & exerceri faciendi, præmiſſaque omnia, & ſingula, ac alia in præmiſsis, & circa præmiſſa quomodolibet neceſſaria, & opportuna tam in Romana Curia quam extra eam vſque ad ſententias diffinitiuas excluſiue, quarum ſententiarũ prolationes nobis reſeruamus, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, ac exequi mandandi, & faciendi auctoritatem, & omnimodam facultatem damus, & concedimus. Volumus autem quod ſola præſentium ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra. Non obſtantibus præmiſsis, ſtylo palatij, quibuſuis cancellariæ noſtræ regulis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & præſertim fe. rec. Bonifacij Papæ octaui, etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis ſcriptorum Archiuij Romanæ Curiæ collegio, etiam quod nullus niſi ſcriptor archiuij in cauſis commiſſarijs ſcribere poſsit, ac iuramento de non ſcribendo, vel ſe intromittendo per Andreã præfatum forſan præſtito, quod ei ad effectum præſentium relaxamus, & aliis quibuſcunque etiam iteratis vicibus, ac Motu ſimili &c. etiam in vim contractus per quoſcũque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos conceſsis &c. quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi de ipſis &c. tenores &c. latiſsime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu Proprio M.

Andreas de Graſsis Not.

IDEM

156

Decreta a Viſitatoribus carcerum in carceratorum relaxatione pro cauſis ciuilibus obſeruanda.

REVERENDI DD. Viſitatores Carcerum poſsint relaxare debitores a Carceribus ex cauſis infraſcriptis.

Et primo, concedendo dilationem data cautione de ſoluendo infra tempus aſsignatum, & hoc præſertim, quando Viſitatores conſiderant retentionem debitoris cedere non ſolum in ipſius præiudicium, verum etiam creditoris, cum debitor in carceribus exiſtens, efficiatur deterioris conditionis, & in dies minus ſoluendo, vbi extra carceres facilius infra tempus aſsignatum, modum ſatisfaciendi reperturus ſit, & hoc, dummodo creditores ſint ditiores, & ære alieno non onuſti.

Secundo, Relaxare poſsint debitorem, qui licet non habeat pecunias in promptu, habet tamen tot bona, ex quorum venditione poteſt creditoribus ſatisfieri, & ex tunc ipſe conſentit eorundem bonorum ſubhaſtationi. Et Viſitatores hoc faciant, data cautione de ſe repræſentando in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus carceratus reperitur: ne contingat creditorem decipi ex aliquo impedimento præſtito venditioni bonorum. Et ſi bona non ſufficiant, deferant biretum viride.

Et ſi bona non ſufficiant, nec bonis cedere velit, nec biretum viride deferre, non niſi de omnium creditorum conſenſu quenquam rexalare poſsint.

Idemque ſeruetur, etiã ſi clarum ſit debitores nullũ prorſus habere modum ſatisfaciendi creditoribus ſuis, niſi ex ſudore vultus ſui.

Tertio, Relaxare poſsint, quando creditor executionem habet realem, & eſt in bonis captis per executionem ſibi bene cautum.

Quarto, In caſu infirmitatis creditores eorum ſumptibus debitoribus alimenta, & medicamenta miniſtrent in carceribus, quibus creditoribus recuſantibus, relaxentur habita fide a medicis deputatis, & recepta cautione, ſi illam habeant, ſin autem, recepta iuratoria cautione.

Quinto, Relaxentur debitores, quando cognita eorum paupertate, ac pertinacia creditoris, ei mandatum fuit, vt carcerato debitori ſubminiſtret alimenta, & ipſe hoc facere recuſat.

Sexto, Relaxentur a carceribus mulieres pro debito ciuili retentæ, quando ſunt honeſtæ, etiam ſi captæ ſint pro debito publico.

Septimo, Relaxare poſsint debitores, qui ex natura debiti non tenentur de iure vltra id quod facere poſſunt, quia tunc nec carcerari poterant, & propterea contra bona eſt dirigenda executio.

Octauo, Relaxẽtur debitores capti, vti ſuſpecti de fuga, data cautione de ſe repræſentãdo ſub pœna debiti.

Nono, Relaxentur debitores facta ceſsione bonorum prout de iure, & ſeruata forma Motus proprii.

Decimo, Relaxentur debitores nulliter, & indebite capti, de qua nullitate manifeſte conſtat. In quibus omnibus relaxationibus ſint præſentes iudices, qui mandata relaxarunt, & vti edocti & inſtructi, de meritis cauſæ rationem reddant.

Et in præmiſsis habeatur ratio paupertatis creditoris, & an debitor calumnioſe litem diu ſuſtinuerit, fatigando creditorem expenſis, & laboribus, & an aliam dilationem habuerit, & creditori non ſatisfecit, non conſtito de legitimo impedimẽto. Et in his omnibus DD. Viſitatores arbitrio vtantur, qui penſatis qualitatibus tam creditoris, quam debitoris, ac facultatibus, & natura debiti, decernant ea, quæ iuri, & æquitati, & voluntati etiam creditorum conueniant.

Ita eſt. M.

IDEM

IDEM

157

De carceratorum eleemoſynis, hoſpitale erigendo, & de ſumma debiti pro qua quis cercerari non poſsit.

PIVS Papa V. Volumus, vt omnes eleemoſynæ carceratorum tam quæ per quæſtores colligontur, quam quæ in capſis reponuntur, expendantur pro ſoluendis debitis pauperum carceratorum arbitrio R. D. Cardinalis Moroni, quem confidimus præ oculis habiturum miſerabiliores perſonas, & iuſtiores cauſas. Eundem rogamus, vt in carceribus Turris Nonæ erigi faciat hoſpitale aliquod ſumptibus Charitatis, in quo curentur pauperes infirmi, donec adhibeatur diligentia, quam celerem eſſe volumus, pro illis liberandis, iuxta motum proprium fel. rec. Pauli Papæ III. quem ſeruari prorſu volumus. Inſuper iubemus, ne infra ſeptem aureos carcerari quis poſsit pro debito, præterquam cum debitum habet annexam criminalem cauſam.

Placet & ita mandamus. M.

IDEM.

158

Confirmatio & ampliatio literarum deputationis ſuperintendentium & aſsiſtentium Magiſtris viarum, circa inſtaurationem fluminum portuum Tiberis, & viarum extra mœnia vrbis.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum vrbes & oppida frequentia incolarum inſignia annona fere ſemper laborare cōtingat, niſi vltra camporum ferulitatem etiam fluminum, portuum & viarum publicarum commoditate natura vel arte ſubleuentur: Et cum almæ Vrbis noſtræ non ſolum portus deſtructi, alueus Tyberis repletus, verumetiam extra mœnia ipſius Vrbis viæ publicæ adeo ruinoſæ & impeditæ exiſtant, vt expeditis hominibus difficile iter præbeant, Nos de ipſius vrbis annona pro commoditate in ea degentium ſolliciti inquantum poſſumus prouidere volentes, & ſperātes opera induſtria & dexteritate dilectorum filiorū Ioannis tt. S. Mariæ in Transtiberim Montis politiani, & Ioannis Franciſci tt. S. Cyriaci in Thermis Commendoni nuncupati, Ac Marci Antonij tt. S. Sylueſtri Boba nuncupati, & Alexandri tt. S. Mariæ in via, Sfortia nuncupati presbyterorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, duos ex quibus videlicet Io. de Montepolitiano, & Alexandrum Cardinales etiam alias vigore alterius noſtri ſpecialis Motus proprij, cuius tenorem hic pro ſufficienter expreſſo haberi, & ſi videbitur de verbo ad verbum inſeri poſſe volumus, Magiſtrorum viarū Magiſtris eiuſdem Vrbis ſuperintendentium cum facultatibus in eodem noſtro Motu proprio expreſsis elegimus, & deputauimus, præmiſſa cum interuentu dilectorum filiorum magiſtrorum viarum, ac duorum nobilium
Habeatur in conſtitutibibus Pii IV. pa. 698. nu. 154. virorum Romanorum a Populo Romano in eorum conſilio iuxta formā Motus proprij a fe. re. Pio Papa IIII. prædeceſſore noſtro vt accepimus emanati deputatorum & deputandorum de facili fieri, eiſdemque præmiſſis de aliquo opportuno remedio ſuccurri & prouideri poſſe, ea propter Motu ſimili &c. ipſos Ioannem, & Ioannem Franciſcum, ac Marcumantonium, & Alexandrum Cardinales, & quemlibet eorū inſolidum, & etiā alterum in alterius abſentia ſeu alio impedimento impeditum ſupplere poſsit & valeat, fluminum, portuū Tyberis, ac extra mœnia eiuſdem vrbis viarum & aliorum præmiſſorum ſuperintendentes protectores & defenſores, ita ut noſtro nomine & pro nobis cum interuentu vnius ex Cameræ apoſtolicæ Clericis pro tempore annis ſingulis in eadem Camera eligendi ſeu deputandi, ipſorum viarum Magiſtrorum & dictorum nobiliū virorum omnia quæ eis vtilia & neceſſaria pro præmiſsis quomodolibet videbuntur facere, & ea omnia exequi & executioni demandare ſeu demandari facere poſsint, harum ſerie conſtituimus & deputamus, cum plena & omnimoda poteſtate & auctoritate miniſtros & executores pro executione eorum quæ ipſi Cardinales cum interuentu prædicto fecerint & ordinauerint deputandi, ac contra eorundem Cardinalium præcepta ſeu mandata ab eis emananda non parentes manu Regia via executiua, ac tam in perſona quam in bonis & alias prout eis videbitur, omni & quacunque appellatione remota, procedendi vſque ad omnimodam paritionē, ac omnia pro fluminū ac portuū ac extra mœnia vrbis &c. illarum commoditate & vtilitate eis viſa, prout nos facere poſſemus, faciendi, ſtatuendi, decernendi & ordinandi, ac totaliter exequendi & exequi faciendi. Nos enim omnia ea perpetuo rata & grata habebimus, & ab omnibus, ac ſi a nobis decreta & ordinata fuiſſent, obſeruari uolumus & mandamus, ac omnibus quæ Cardinales prædicti circa præmiſſa cum dicto interuentu ſtatuerint, decreuerint & ordinauerint, necnon etiam taxis uiarum tam intra quam extra mœnia urbis cū nobilium manu ſubſcriptis & non aliter ſtari debere, & per Magiſtros uiarum prædictarum, & quoſcunque alios ea omnia obſeruanda eſſe, Sicque in præmiſsis per quoſcunque Iudices tam eccleſiaſticos quam ſeculares quauis auctoritate fungentes iudicari &c. debere, ſublata &c. ac irrirum &c. ſi ſecus fieri uel attentari contigerit, decernimus & declaramus, & ita mentis ac uoluntatis noſtræ eſſe dicimus & atteſtamur. Mandantes in uirtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna Magiſtris uiarum & alijs quibuſcunque cuiuſcunque dignitatis ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentibus, eiſque inhibentes ne quicquam in præmiſsis abſq; decreto & uoluntate dictorum Cardinalium, ac etiam circa dictas taxas tam in urbe quam extra factas & faciendas, abſque dictorum nobilium Romanorum uirorum aſſenſu & eorum ſubſcriptione facere audeant uel præſumant. Præmiſsis ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon dictæ urbis ſtatutis, reformationibus & decretis, necnon priuilegijs & indultis & literis apoſtolicis eidem urbi, ac Populo Romano, ac Senatui, Conſeruatoribus & uiarum magiſtris, alijſque perſonis communitatibus & locis in contrarium præmiſſorum ſub quibuscunque tenoribus & formis, & cum quibuſuis clauſulis & decretis conceſsis confirmatis & innouatis, quibus omnibus ad effectum ualiditatis præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs non obſtan. quibuſcunque, & dummodo dicti nobiles uiri gratis officium exerceant & interueniant. Volumus autem quod ſola præſentis noſtre per Placet ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, quacunque regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio M.

Dio

Die tertiadecima Auguſti 1588. Admiſſa eſt hæc cedula Motus proprij ex decreto Cameræ & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſſimi D. N. Papæ apud me Notarium fol 167.

Hie. de Tarano.

IDEM

159

Exempti etiam ad contributionem pro fortificationibus faciendis teneantur.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Et ſi ea quæ ob communem populorum vtilitatem, defenſionem, & ſecuritatem conficiuntur, ab omnibus deberent ſummo ſtudio confoueri, ſunt tamen aliqui quærentes tantum quæ ſua ſunt, qui non attendentes etiam ipſorum cauſa huiuſmodi publicas defenſiones præparari, ab eis debita, & ſibi aſsignata contributione ſe ſubtrahere conantur, Sane fe. re. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter prouidere proſpiciens, quantum prouinciis Marchiæ, & patrimonii, Vrbi ac toti denique ſtatui eccleſiaſtico expediret Anconam, Ciuitatem vetulam, & illarũ arces, & portus munitiſsimos ab omnibus infidelium incurſibus reddere, quo propugnaculis huiuſmodi, & antemuralibus omnia finitima loca in pace, & tranquillitate quieſcerent, certum ſubſidium pro opere huiuſmodi proſequendo, in ipſis prouinciis Marchiæ, & Patrimonii, ac forſan aliis circumuicinis prouinciis, & locis impoſuit, quod ſi alacriter, vt par erat, ab omnibus perſolutum fuiſſet, facile iam forſan operi huiuſmodi ſatis neceſſario ſuprema manus impoſita foret. Cupientes igitur ad illius conſummationem deueniri, & ne his qui maiora a ſede apoſtolica beneficia reportarunt, ſe a contributione ex tam pia, & rationabili cauſa impoſita excuſare valeant, ad omne dubium tollendum, Declaramus vſque ab initio noſtri pontificatus intentionis noſtræ ſemper fuiſſe, vt omnes ciuitates, terræ, ac loca, tam pro contributione huiuſmodi quam omnia alia pro alicuius loci nobis ſubiecti munimine taxata, & in futurum taxanda intra ſitus dictarum prouinciarum, & alias vbilibet conſiſtentia nullo penitus colore ſe ab illa excuſare valeant. Quocirca dilectis filiis Vitellotio S. R. E. Diacono Cardinali Camerario, ac Bartholomeo Buſſotto Theſaurario apoſtolico generali & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ pœna tenore præſentium committimus & mandamus, vt quoſcunque tam homines, quam ciuitates, terras, & loca iuxta taxas ſibi tam pro prædictis, quas enixe confouere cupimus, quam aliis quibuſuis fortificationibus impoſitas, omni penitus tergiuerſatione remota, etiam ſub prætexta cuiuſuis exemptionis quantumlibet ex cauſa oneroſa conceſſæ, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, etiam ſi Ducali dignitate vel Cardinalatus honore præfulgeant, ad integram ſolutionem taxæ huiuſmodi pro tempore tam a die noſtræ aſſumptionis decurſæ, quam in futurum vſque ad operis conſummationẽ decurrendæ, iuris, & facti remediis opportunis etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ac interdicti appoſitione omni mora poſtpoſita cogat, & compellat. Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, exemptionibus a quibuſcunque contributionibus ſub quibuſuis verborum formis, etiam in vim contractus, ac etiam alia ex quauis cauſa oneroſa conceſsis, cæteriſque contrariis, illorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, non obſtantibus quibuſcunque.

Habes in conſt. Pij IV. pag. 154. nu. 57.

Placet Motu proprio M.

IDEM

160

Deputatio Cardinalium hereticæ prauitatis generalium Inquiſitorum.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum fe. recor. pius IV. prædeceſſor noſter per ſuum ſpecialem Motum proprium ſub data Romæ apud Sanctum Marcum quarto nonas Auguſti, Anno Quinto ſui Pontificatus, Ioannem Michaelem Sanctæ Anaſtaſiæ Saracenum, & Ioannem Baptiſtam Sancti Clementis Cicadam, ac Ioannem Sanctæ Priſcæ Reomanum, necnon Clementem Sanctæ Mariæ in Aracæli monelium, & Ludouicum Sancti Cyriaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Borrhomæum presbyteros, ac Vitellotium Vitellium Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconum, & ſucceſsiue per alias literas in forma breuis, Franciſcum Alciatum Sanctæ Suſannæ titulorum miſeratione diuina S. R. E. Cardinales, cum facultatibus, iuriſdictionibus, & auctoritatibus prout in eiſdem literis in forma Motus proprii, & forſan aliis antea, vel poſtea cõceſsis latius cõtinetur, in officio ſupremo in alma, vrbe & Curia Romana, ac tota republica Chriſtiana ſanctæ Inquiſitionis hæreticæ prauitatis Inquiſitores, eiuſque cauſarum audientiæ cognitioni, expeditioni, & terminationi præfecit, & deputauit: Nos poſtquam diuina prouidentia ad ſummi apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, conſiderantes eoſdem præfectos Cardinales in variis, ac diuerſis publicis negotiis ob eorum experientiam, & doctrinam implicitos, & occupatos eſſe, vt dictum officium concernentes eo celerius expediri poſsint, quo illi prapoſitu aliis negotiis fuerint minus implici, loco ipſorum, quibus etiam aliorum quorundam negotiorum ad ſedem apoſtolicam ſpectantium curam dedimus, in eodem ſacro officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis deputauimus Inquiſitores dilectos filios noſtros Bernardinum Scotum tituli Sancti Matthæi, Scipionem tituli Sanctæ Anaſtaſiæ Rebibam, Franciſcum tituli Sanctæ Crucis in Hieruſalem Paciechum, Ioannem Franciſcum de Gambara tituli Sanctæ Pudentianæ S. R. E. Cardinales. Ne tamen in poſterum de eorum iuriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia deputationem huiuſmodi tenore præſentium approbamus, & confirmamus, & quatenus õpus ſit de nouo eoſdem quatuor Cardinales generales hæreticæ prauitatis in eiſdem alma vrbe, curia Romana, ac tota republica chriſtiana creamus, confirmamus, & deputamus. Et inſuper pro faciliori earum expeditione ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, vt quicquid per maiorem partem præſentium, vel aliquibus abſentibus per duos ex prædictis Cardinalibus deputatis, qui in Congregatione pro dicto officio interuenerint ſeu conuenerint, dictum geſtum, ſtatutum, ordinatum, decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum, & firmum ita & taliter, quod nullo modo impugnari poſsit, perinde ac ſi omnes & ſinguli Cardinales prædicti in dicta congregatione interueniſſent, & conueniſſent, & maior pars eorum conſenſiſſet: cum plena, & omnimoda iuriſdi-

Habes in conſt. Pij IV. pag. 653. num. 123.

ctione auctoritate & poteſtate dicto officio, ac omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædeceſſoribus per nos vel alios ſummos Pontifices alias quomodolibet conceſsis, & attributis. Irritum &c. decernentes. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & omnibus illis quæ nos & prædeceſſores noſtri voluerunt, & volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio. M.

IDEM

161

Capitolini iudices poſſint litigantes aduerſus impedimentum ſedis uacantis Pij IV. reſtituere.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cupientes litium compendiis, litigatorumque diſpendijs quantum poſſumus, ſalubriter conſulere, ſcientes per obitum fæ. re. Pii iiii. prædeceſſoris noſtri, iuſtitium in Curia capitolii a die obitus præfati Pii, vſque in craſtinum noſtæ coronationis indictum fuiſſe, & duraſſe, proptereaque de lapſu & curſu inſtãtiarum, & fatalium quæſtiones & dubia exoriri poſſe: Motu proprio &c. committimus & mandamus Senatori, & Collateralibus, aliiſque iudicibus dictæ Cu. tam ordinariis, quam delegatis, & ſubdelegatis, ut in cauſis coram eis pendentibus indeciſis, partes ipſas ad proſequendum cauſas huiuſmodi ad tantundem temporis ſpatium, quantum ſupraſcriptum durauit impedimentum eorum arbitrio in integrum reſtituant. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, & curiæ prædictæ, ſtatutiſque, & nouis reformationibus Vrbis in contrarium quomodolibet diſponeñ. quibus, pro hac vice dumtaxat, & ad huiuſmodi effectum, & non alias derogamus &c. cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, & quod copiæ impreſſæ ſubſcriptæ manu alterius ex dictæ Curiæ Correctoris, in iuditio fides adhibeatur, cancellariæ regula contraria non obſtañ.

Placet. M.

IDEM

162

Chriſtiani apud Turcas ſerui reperti, libere cum bonis ſuis abire permittantur.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Licet omnibus notiſsimum ſit, bellum hoc, quod cum impio Turcarum tyranno geritur, non ea tantum de cauſa geri, vt imminens ab illius viribus nobis periculum dimoueatur, ſed vt etiam plurima Chriſtianorum millia, quæ ſub dira illius tyrannide ſeruilem, ac miſerabilem vitam ducunt, in libertatem, ac ad Chriſti nomen libere profitendum, ac excolendum vindicemus, non defuerunt tamen qui Chriſtianæ fraternitatis obliti, loca Turcarum hoſtium noſtrorum inuadentes, Chriſtianos ibidem repertos in ſeruitutem redegerunt, bonis ac fortunis ſpoliarunt, triremibus alligarunt, ac taleam impoſuerunt, quo fit vt Chriſti ſanguine redempti, qui cumulatis votis Chriſtianorum aduentum, & victoriam exoptauerunt, ea a victoribus fratribus ſuis patiantur, quibus paulo peiora a Turcis expectare potuiſſent. Nos igitur eius locum, licet immerito, tenentes in terris, qui de cœlo ad liberandum nos venit, vt de manu inimicorum noſtrorum liberati deinceps ſine timore ſeruiamus illi, verentes ne ſi iniunctæ nobis ab eo ergã filios noſtros caritatis, & dilectionis immemores ſimus, ipſius omnipotentis Dei contra nos, claſſemque noſtram iram prouocemus, malis huiuſmodi obuiare cupientes, tenore præſentium decernimus, & mandamus, vt nullus deinceps ſiue ſacri fœderis miles, ſiue alius Chriſtianos capiat, aut præter eorum voluntatem, etiam data mercede remigare cogat, taleam imponat, aut eius bona diripiat, quinimmo fraterne, & amicabiliter vt Chriſtianam pietatem decet, tractet, ac libere cum liberis ſuis, coniugibus, bonis abire permittat. Illos autem omnes, & ſingulos, qui huic conſtitutioni contraire præſumpſerint, declaramus ipſo facto in pœnam excommunicationis latæ ſententiæ incidiſſe, a qua non poſsint niſi a nobis aut a ſucceſſoribus noſtris, præterquam in mortis articulo, abſolui, & vlterius volumus eos a ſuperioribus ſuis ad quos ſpectabit, ſeuere, & grauiter, iuxta contrauentionis qualitatem puniri. Mandantes omnibus, & ſingulis tam ipſius claſsis, quam locorum ipſorum ſuperioribus quibus ſpectat, & in futurum ſpectabit, vt pro quanto ſtudent diuinam gratiam, noſtramque beneuolentiam promereri, hoc noſtrum, immo vero potius dominicum præceptum, & mandatum in locis ſuæ iuriſdictionis, ſiue iis ad quæ Chriſtiani Principum fœderatorum præfectos tam generales, quam particulares appellere contigerit, ea lingua, cuius eius loci habitatores intelligentes fuerint, & in ipſa etiam claſſe publice edita, affigi, & ſub pœnis ſibi bene viſis faciant ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, vt a Deo Opt. Max. præmia æterna, & a nobis de re diligenter geſta laudem reportare mereantur. Volumus autem, vt præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra, quacunque regula, ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante, quodque illius exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, aut prælati ſigillo obſignata eandem prorſus fidem vbique faciant, quam ipſe præſens Motus proprius faceret, ſi eſſet exhibitus, vel oſtenſus. Contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio M.

(poſt impreſsionem aliarum conſtitutionum hæ, quæ ſequuntur, repertæ ſunt)

IDEM

163

Deputatio Superintendentium Magiſtrorum Viarum & Pontium Vrbis & eius diſtrictus.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Cum aſsidue animum noſtrum ea potisſimum cura ſtimulet, vt omnium noſtrorum, & S. R. E. ſubditorum, maxime vero almæ Vrbis noſtræ ciuium, & incolarum commodis proſpiciamus, animaduerterimuſque, quod in curandis Viis publicis, & Pontibus, tam intra, quam extra ipſam Vrbem, & in eius diſtrictu exiſtentibus, aliiſque tam publicis quam priuatis ædificiis, ſiue ob incuriam, & negligentiam, ſiue ob qualitatem, perſonarum, ſingulis negotiis prædictis præfectarum (quibus fortaſſe non præſtatur ea obedientia, quam negotia ipſa requirerent, ſiue alias quacunque de cauſa) multa in dies occurrunt inconuenientia, in non modicum ciuium, & incolarum prædictorum, ac etiam viatorum, & aduenarum incommodum, & detrimentum, noſtrique animi, dum multas querelas deſuper quotidie cogimur audire, moleſtiam: Idcirco inconuenientibus huiuſmodi, quo melius poſſumus, occurrere volentes, dilectos filios noſtros Ioannem tituli S. Mariæ in Transtiberim Montepolicianum, & Alexādrum tituli S. Mariæ in Via Sfortia nuncupatos eiuſdē S. R. E. Cardinales, quorum prudentiam, & in agendis etiam maioribus negotiis experientiā ac dexteritatem iam dudum cognouimus, Magiſtrorum viarum eiuſdem vrbis ſuperintendentes, cum facultate eiſdem Magiſtris viarum, vias publicas, & pontes, tam intra quam extra Vrbem, vt præfertur, exiſtentes, aliaque publica, & priuata edificia, tam ad ipſius vrbis ornatum, quam ad commoditatem ciuium, incolarum, viatorum, & aduenarum prædictorum conſtruen manuteneri, & conſeruari, ac etiam vbi opus erit, reſarciri, & de nouo fieri committendi, creamus conſtituimus, & deputamus. Mandantes modernis, & pro tempore exiſtentibus Magiſtris viarum vrbis huiuſmodi, & aliis quibuſcunque tam noſtris quam Populi Romani Magiſtratibus, & officialibus in præmiſsis, aut aliquo præmiſſorum iuriſdictionem, ſeu auctoritatem, aut poteſtatem aliquam habētibus, vt eoſdem Cardinales pro ſuis in eiſdem magiſtratibus, & officiis, ſuperintendentibus habeant & teneāt, eorumque ordinationibus, & mandatis in ijs quæ præmiſſa concernent, ſub indignationis noſtræ, & aliis tam pecuniariis quam corporalibus ipſorum Cardinalium, & aliorum præfatorum arbitrio imponendis, & applicandis pœnis omnino pareant, & obediant, præcipimus, & mandamus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis, & reformationibus ac conſuetudinibus vrbis etiam iuramento &c. roboratis &c. priuilegiis quoque indultis, & conceſsion. eiſdem Magiſtris viarum, ac Populo Romano quomodolibet forſan conceſsis, & innouatis, literiſque apoſtolicis deſuper expeditis, Regula quoque Cancellariæ noſtræ de iure quæſito non tollendo, ceteriſque in contrarium facien. quibuſcunque, præmiſſorum omnium, & ſingulorum, aliorumque hic forſan latius exprimen. tenores, etiam ſi de illis &c. pro plene, & ſufficienter expreſsis habentes. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & alia regula eiuſdem Cancellariæ non obſtante, etiam abſque eo quod regiſtretur, aut illi data apponatur, in iudicio, & extra plenam fidem faciat, eiuſque exemplis etiam impreſsis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & dictorum Cardinalium, ſeu alicuius ex eis ſigillis munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhiberi debeat, quæ ipſimet originali adhiberetur, ſi foret exhibitus vel oſtenſus.

Placet Motu proprio M.

Pompeus Valerius Cu. cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

IDEM

164

Facultates Præfectis diſtribuendæ Aquæ Virginis in ſequenti Motu proprio nu. 216. conceſſæ cum Magiſtris Viarum communicentur.

MOtu proprio &c. Cum, ſicut accepimus, Magiſtris ſtratarum Vrbis pro tempore exiſten. vigore priuilegiorum apoſtolicorum illis conceſſorum facultas etiam ſuper aquarum conductibus, ac fontium reparationibus, fiſtularum priuatorum aquarum in Vrbe conductarum viſitationibus attributa exiſtat, Nos propterea non intendentes per præinſertum noſtrum Motum proprium præiudicium aliquod eiſdem Magiſtris inferre, motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod magiſtri prædicti omnium & ſingularum facultatum & auctoritatum per dictum Motum proprium, Montipolitiano, & Vrſino Cardinalibus, ac aliis in præinſerto noſtro Motu proprio nominatis per ipſum motum proprium attributarum ita participes fiant, ipſæque facultates & auctoritates eiſdem magiſtris communicentur, ac ſi ipſi in eodem præinſerto motu proprio nominati fuiſſent, facultateſque & auctoritates ipſæ eis coniunctim cum Conſeruatoribus ſeu a populo deputatis prædictis attributæ fuiſſent, ita quod ipſi in nullo per dictum motum proprium illis conceſſum ſe intromittere poſſint, niſi cum interuentu eorundem Magiſtrorum ſtratarum, & ita per quoſcunque iudices &c. iudicari &c. debere &c. irritumque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus quæ in dicto præinſerto motu proprio voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu ſimili M.

IDEM

165

Quod cauſarum commiſſiones abſque aſſiſtentium Reuerendiſſimo D. Vicecancellerio recognitione per officium contradictarum expediri poſſint.

MOTV proprio &c. Nuper certis rationabilibus cauſis tunc ſuadentibus circa officium correctoris literarum Cancellariæ noſtræ contradictarum nuncupatarum ſtatuimus, vt nihil omnino eorum quæ tunc expreſſa ſunt, quæ antea ex dicto officio concedi conſueuerant, deinceps abſque ſignatura noſtra, & in literarum apoſtolicarũ expeditione S. R. E. Vicecancellario aſſiſtentium recocnitione & cenſura a prædicto Correctore expediretur. Nos cauſis prædictis poſtea plenius cognitis cupientes promptiori eorum expeditioni quæ iuſtitiam cõcernunt, minorique partium diſpendio conſulere, Motu ſimili &c certaque ſcientia volumus,ac dilectis filijs Corectori & Procuratoribus huiuſmodi literarum contradictarum concedimus, vt reſcripta & commiſſiones omnium cauſarũ tam ciuilium quam criminalium,necnon Iudicum ſubrogationes, mutationes, adiunctorum dationes ſiue ordinariis ſiue delegatis faciendas, teſtium ad futuram rei memoriam examinandorum conceſſiones, & reliquas materias maiorem vel minorem nuncupatam iuſtitiam more concernentes, ſuper quibus omnibus ſupplicationes noſtra ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſignaturæ noſtræ iuſtitiæ præfecti prius ſignatæ, & non alias, abſque aſſiſtentium prædictorum recognitione vel cenſuram valeant expedire. Et ſimili modo ſuper ſupplicationibus manu noſtra ſignatis literas ad effectum reuelãdi, aut aliquid reſtituendi, aut teſtimonium veritatis perhibendi, contra occultas perſonas in forma,Significauit, etiam priuatiue quoad omnes, quibus id (excepto dumtaxat noſtro in ſpiritualibus Vicarij Vrbis, qui in Vrbe ipſa & ſuburbijs tantum illa expedire poſſit) omnino inhibemus: Et eos ac etiam notarios qui contrafecerint, emolumentis omnibus ſuorum officiorum per annum integrum priuamus,locis pijs applicandis,& præterea quingentorum ducatorum auri de Camera,ac aliis pœnis arbitrariis afficiendos decernimus. Quæ omnia (donec aliter per nos aut Sedem apoſtolicam reformanda fuerit cõſtitutum) omnino volumus obſeruari, reliquis omnibus in reformatione noſtra ſuper hoc edita contentis ſaluis remanentibus: ita tamen quod nullus alius quam prædictus Vicecancellarius ſeu eius locumtenens literas prædictas ad bullariam tranſmittere poſſit. Ceterum volumus ſolam ſignaturam præſentibus ſufficere,atque in iudicio & extra fidem facere, regulis noſtris in cõtrarium editis, & de non tollendo iure quæſito, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,& in reformatione prædicta contentis,etiam ſpecialem & expreſſam derogationẽ & mentionem requirentibus,& clauſulas derogatoriarum continentibus, ceteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. M.

IDEM

166

Vnio Amadæorum & Clarenorum ſub ordine fratrum minorum de obſeruantia.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Beatus Chriſti Saluatoris Confeſſor Franciſcus dum adhuc mortalis huius vitæ ſpatia decurreret, ardentiſsimo cæleſtiũ amore captus, nec ſibi tantum illa, ſed quamplurimis hominum fieri poteſt, quæſita cupiens, totusque in idipſum incumbens, quæ ordinis minorum initia fuerunt, confluentes ad ſe veluti ad meliorem frugem vndique fratres ſuos in vnam familiam collegit, collectoſque ipſorum omnium vitam & mores ad vnam eandemque regulam dirigens, iis præceptis inſtituit,ea diſciplina formauit, quæ ad coniunctionem atque adeo vnionem inter illos conciliandam ac tuendam maxime pertinerẽt, humilitatem illis præcipue amplectendam proponens, qua humana hæc omnia, & fluxa, quod eiuſdem Saluatoris conſilium fuerat, aſpernati, ſolidam ac permanentẽ a Deo fælicitatem expectarent. Itaque hac ipſa familia ſuas operas ad præſcriptam rationem grauiter conferente, Domini dei noſtri ager egregie cultus vberimos & præſtantiſsimos fructus continuo protulit & ſubinde profert, atque, vt ſperamus, proferet in dies ſuauiores & largiores. Verum quoniam eadem familia, quæ vna ab vno conſtituta fuerat, in quaſdam quaſi partes paulatim ita conceſſit, vt iam non vna, ne ipſo quidem, quo a patre ſuo vocata eſt, nomine conſiſtat, ſed variis agnominibus, cum de illa, vel illa parte agitur ſit diſtinguendum. Propterea nos ne animorum quidem, aut mentis inter eos, quos exterius ita rebus ſeiunctos cernimus, interiorem coniunctionem ſperare tuto valemus, quin etiam quando in eam de qua ſupra diximus, ſpem erecti ab eiuſdem ordinis fratribus optima quæque, & maxima ad Dei gloriam, & militantis eccleſiæ vtilitatem & optamus, & ſane pro ea, quam in hoc præcelſæ dignitatis faſtigio collocati, noſtro muneri debemus, diligentia exigimus;nõ ſinimus carere cura, ne forte rebus ita neglectis, quod Deus Opt. Max. auertat, magna inde ſenſim incomoda ſubeamus. Id igitur qua poſſumus ope poſt petitum a deo auxilium cauere volentes, atque hinc potiſsimum incipientes, Motu proprio atque ex certa ſcientia & matura deliberatione noſtra apoſtolica auctoritate, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Amadæorum, & Clarenorum, etiam dela Becca nuncupatorum ſancti Petri in Monte aureo, & ſancti Hieronymi, ſiue ſancti Bartholomæi in Inſula de vrbe, aliarumque quarumlibet Prouinciarum reſpectiue fratrum ordinis ſancti Franciſci eorundem inſtitutiones, congregationes, conuentus, denominationes, nomina, & vocabula quæcunque, necnon quatenus regularibus inſtitutis fratrum dicti ſancti Franciſci ordinis familiæ, minorum de obſeruantia vocatorum,diſcrepant eorum regula, inſtituta,conſtitutiones, ſtatuta,conſuetudines,& ritus, modumque, & normam viuendi interdicimus & prohibemus; illaque necnon illorum promiſsiones,confirmationes, & approbationes apoſtolica auctoritate factas, & illorum cauſa priuilegia, indulta, gratias, & literas, etiam a ſede apoſtolica, & forſan occaſione concordiarum inter ipſos fratres initarum confirmatorias, ac motu, ſcientia, poteſtatiſque plenitudine ſimilibus, vel etiam conſideratione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum conceſſa, & quibuſcunque concepta formulis, ac ſuſſul-

ac ſuffulta decretis, quorum omniũ tenores ijs literis haberi volumus pro expreſſis, extinguimus, ſupprimimus, reuocamus, caſſamus, & in perpetuum penitus & omnino omnia tollimus. Eos autem omnes, & ſingulos fratres, qui eiuſmodi ſegregationũ, & denominationum erant, cum eorum omnibus domibus, eccleſiis, oratoriis, & locis quibuſcunque vbicunque cõſiſtant, fratribus ordinis minorum familiæ de obſeruantia vocatis, eorumque Congregationi aggregamus, atque vnimus. Et ſic in poſterum ex nunc perpetuo aggregatos, & vnitos eſſe dictis de obſeruantia adhærere, & eiſdem, quibus illi vtuntur, regula, regularibus inſtitutis, profeſſione, moribus, habitu, ac viuendi forma, ac agnominibus, & denominationibus vti, ac vnam familiam tantum de cetero eſſe, eiſdemque Generalibus, ſeu Prouincialibus Miniſtris, cæteriſque ſuperioribus, aut officialibus, quibus illi ſubſunt, aut pro tempore ſuberunt, ſubiectos eſſe, & in eadẽ immediate cum illis obedientia Deo ſeruire, pure, ordinarie, & vniformiter, nullaque prorſus re, nulloque diſcrimine ſeiunctos, aut diſſimiles habere decernimus. Quinimo vt hac puriore conſcientia ac tranquilliore animo præſtare valeant, debeantque, & non aliter, eoſdem priorum inſtitutorum, rituumque, & aliorum ſupradictorum iis ſcilicet dumtaxat quibus ab inſtitutis, & ritibus fratrum de obſeruantia differebant, necnon ſi quibus quauis ratione, aut modo, iureue, aut facto iis tenebantur, vel etiam tenentur, aut teneri ſe opinantur, promiſſione, profeſſione, iuramento, aut voto, quorum obſeruatio ſcandalum, aut perturbationem iudicio ſuperioris ceteris allatura eſſet, abſoluimus, & liberamus: mandantes ipſorum vniuerſis & ſingulis, vt præmiſſa non impediant, neque eis vlla ex parte vlla ratione, vlloque modo reſiſtant, vel auerſentur, ac nihil faciant, vel experiantur, aut tentent, quominus plene, aut celeriter, aut facile ſuos effectus conſequantur. Neque vt ea vitent, ſecularium habitu lateant, vel tanquam Clerici ſæculares ad aliquos ordines minores, vel maiores promoueri præſumant. Neque vero ad alias religiones, alioſue ordines etiam paris vel arctioris regulæ, regulariſque obſeruantiæ tranſeant, ſine licentia ſedis apoſtolicæ ſpeciali, ſed præfatis fratribus de obſeruantia, eorumque congregationi, & obedientiæ adhæreant, & omnibus aliis ſupradictis quamprimum pareant, & obſequantur re ipſa. Quod ſi eorum quiſpiam ſecus fecerit, omnes illaſmet ſententias, cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrat, & patiatur, quæ mere apoſtatæ ipſi tam iuxta canonicas ſanctiones, quam dicti ordinis regularia inſtituta incurrant, & patiantur; ac perinde cõtra illum, ſiue ab ordinariis locorum, ſiue ab ipſis ſuperioribus fratrum de obſeruantia ad quos pertinet, procedatur, & ſeuere animaduertatur, atque cõtra vere apoſtatam procederetur, & animaduerteretur. Et ſi quando ad obedientiam reuerſus in aliorum conſortium receptus fuerit, vocis tam actiuæ quam paſſiuæ, ſuorumq; ordinum omnium perpetuo careat. Ceterum vt vniuerſa Congregatio fratrum huiuſmodi de obſeruantia hoc additamento quaſi nouis colonis aucta placida ſimul, perpetuaque pace fruantur, & conquieſcant: neque vno tantum nomine, ſed vna etiam mente conſiſtant, nullaque ibi altercandi occaſio ſurrepat; eiſdem Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, vt nullus ex veteribus fratribus de obſeruantia quẽquam ſic nouiter aggregatorum recordatione priorum nominum, aut vitæ, vel alias quocunque modo irritare, aut Amadæum, vel Clarenum, ſeu alia, quam de obſeruantia nuncupatione appellare audeant. Qui contra auſus fuerit, a ſuo ſuperiore grauiter puniatur, ipſi quin etiam ſic aggregati fratres ſuos gradus, & quæ ratione ſuorum graduum priuatim habent priuilegia, facultates, & auctoritates, inſtitutis tamen regularibus de obſeruantia expreſſe non contraria, vt prius retineant: vniuerſim vero iiſdẽ priuilegiis, facultatibus, immunitatibus, prærogatiuis, indultis, & gratiis indiſtincte fruantur, & potiantur, quibus & ipſi veteres, ac quoties prouincialia, vel generalia Capitula habebuntur, ita horum quiſque pro ea in qua ipſe fuerit, prouincia, ſi tamen alias vocem in Capitulo habiturus fuiſſet, illis interſit, quemadmodũ & veterũ quilibet interſit vel intereſſe poterit, & pariter vt illi tã in eiſdem capitulis ipſorum capitulorũ electione, quam extra capitula, ſuperiorũ ad quos pro tempore pertinebit, diſpoſitione, ad quoſcunq; gradus, & quæcunque officia, in quibuslibet prouinciarum, ſub quibus deget, Conuentibus, & domibus regularibus, tã antiquis, quã nouiter vnitis de obſeruantia promoueri & aſſumi valeat. Denique ita vtrique ſemper inter ſe agant, vt ceteris pares, ſola antiquitate alteri alteris præferantur, ita ſcilicet, vt inter gerentes pares gradus vel pares ordines, ſuſcepti gradus vel ordinis, inter alios vero emiſſæ profeſſionis tẽpora inſpiciãtur, & prout quilq; antecedit tempore, ſiue ſit ex veteribus, ſiue ex nouiter aggregatis loco in Choro, & Capitulo, proceſſionibus ac quibuſcunq; alijs prærogatiuis antecedat, ſeruata interim graduum, & ordinum maioritate. Præterea nulla omnino domus, quamuis parua, & exigua, nullusque locus regularis, vbi dicti fratres hactenus ante aggregationem de ipſis vt ſupra factam habitare ſoliti ſunt, ad ipſos quacunque ratione pertinens, relinquatur abſque permiſſione noſtra expreſſa, ſed tot fratribus vnaquæque continuo habitetur, quot ibi commode eſſe & alij poterunt, & quæ eiſdem domibus eleemoſynæ, vel alio nomine pia hominum largitione offeruntur, ſubſidia pariter ſi quæ ad reſtaurationes, fulcimenta, vel aliũ vſum fabricarum, necnon ad eccleſiarum lumina, & ornatum, vaſorumque, ac ceteræ ſupellectilis comparationem tradita, legata, relicta, aut quocunque nomine donata ſunt, etiam conſideratione prioris inſtitutionis, quæ ibi tunc vigebat, ac contemplatione Congregationum, quarum tunc temporis erant, illarumque nomine expreſſo eadem omnia & alia inſuper quæcunque, quauis aliter donantium huiuſmodi diſpoſitione abſumenda, nouis habitatoribus, in ſupradictos tantũ, neque alios vllos conuertenda vſus, omni prorſus quantum ad vnionem præfatam pertinet, caducitate eiuſue prætenſione ſecluſa, integre debeantur. Gubernatio quoque & cura quorumcunque monaſteriorum monialium, quæ antea Conuẽtibus, aut ſuperioribus huiuſmodi domorum, & locorum demandata erat, ad illos pertineat, qui ibi erant, in poſterum: proinde poſſit Generalis Miniſter in omnibus quarumcunq; Prouinciarum Domibus, ſicut ſupra, vnitis, donec Generale, vel in ipſa Prouincia, in qua ille ſitæ fuerint, Prouinciale Capitulum celebretur, officiales & fratres ſiue ex veteribus, ſiue ex nunc aggregatis, ſiue etiam ex vtriſque, quo & qui ſibi viſi fuerint arbitrio ſuo libere deputare, & ad illarum regimen & directionem mittere, interea vero temporis ipſi fratres ſic nouiter aggregati, ſi citramontani fuerint, in illius, in qua nati ſunt, ſi vero vltramontani, in illius, cuius maluerint Prouinciarum Domibus regularibus ſint & maneant, vſquequo aliter conſtituatur, & ipſos ad aliam domum, aliumue locum mitti ſiue Capituli, ſiue Generalis Miniſtri huiuſmodi ordinatione contingat. Porro in Capitulo Prouinciali Mediolanenſi fratrum de obſeruantia, quod Mediolani proxime celebrabitur, omnibus Prouinciæ Mediolanenſis regularibus domibus de obſeruantia tam antiquis, quam nunc vnitis, vt præfertur, de Guardianis aliisque officialibus, & ſuperioribus, ac fra-

ac fratribus, qui illas regere & in illis eſſe debeant, ex vtrorumque fratrum veterum ſcilicet & nunc aggregatorum numero indifferēter, alias tamen ex more inter fratres de obſeruantia prius obſeruare prouideatur, id deinceps in cæteris, quæ per Prouincias ſubinde celebrabūtur Capitulis, quoad ipſarum Prouinciarū domos, obſeruetur, ac in Prouinciarum numero, terminiſque & denominationibus ea ratio atque diſtinctio habeatur, quæ inter fratres de obſeruantia ante has ipſas literas habebatur. Nuper autē aggregatæ domus in eā Prouinciā tranſeant, & in ea numerentur, intra cuius fines quæq; cōſiſtit, & cum pro tempore Prouinciale Capitulū celebrandū erit, ij tantū ad illud conueniant, qui ex illa Prouincia fuerint, in qua tūc Capitulum celebrabitur. In ipſo vero mediolanenſi, quod primum omniū poſt has literas propediē celebrandū eſt, quicunq; ex fratribus ne aggregatis, qui ante aggregationē à nobis vt ſupra factā, vbicunq; locorū degentes erant, & Prouincia ſancti Petri in Monte aureo de vrbe, & in illa comprehendebātur, & idcirco vocē in Capitulo habeant, quoniā literarū ignari illuc forte omnes ſe conferrent, poſſint quidē libere omnes hac vice celebrationi adeſſe, ſed ij tantū ex eis iam nunc ibi vocem habeant, & ſuffragia ferant, qui ſunt ex illis domibus, quæ iuxta aggregationem prædictam intra antiquos limites & fines Prouinciæ Mediolanenſis fratrum de obſeruantia ſunt litæ has porrò literas, & his literis contenta decreta, ſtatuta, ordinationes & alia omnia vſque adeo firma, & valida, atque obſeruanda eſſe volumus, vt nunquam reuocari, aut infringi, vel ſuſpendi, nunquam de voluntatis, aut mentis noſtræ defectu oppugnari poſſint, nunquam aduerſus & reſtitutionem in integrum, reductionem ad terminos iuris, aut aliud quodcunque gratiæ vel iuſtitiæ remedium quiſque impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut motu ſimili conceſſo vti valeat ex quauis cauſa quantumlibet rationabili, & ita de his omnibus & ſingulis, ac ſimul quod hæc eadem aliquibus eiuſmodi ſtatutorum, & ordinationum reuocationibus, ſuſpenſionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, generalibus vel ſpecialibus, ab eadem ſede Apoſtolica pro tempore factis, non comprehendantur, ſed ab aliis ſemper excepta ſit, ſicque à quibuſcunque Iudicibus ordinariis, & delegatis, & cauſarum Palatij Apoſtolici auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam de latere legatis, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate & auctoritate, interpretari, & iudicari debeat, necnon quicquid ſecus à quoquā quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari irritum & inane decernimus. Propterea dilectis filiis Carolo tit. ſanctæ Praxedis Presbytero Cardinali Borrhomæo nuncupato, dicti ordinis Protectori, & Correctori, necnon pro tempore exiſtenti eiuſdem ordinis generali Miniſtro mandamus, vt ambo, vel ipſorum alter has literas, & quicquid in proximæ Prouinciali Capitulo Mediolanenſi vtroque, vel altero ipſorum præſidere pro ſupraſcriptorum omnium executione & obſeruatione ordinabitur, faciant per ſe, vel alium, ſeu alios ab omnibus, & ſingulis fratribus præfatis exactiſſime obſeruari. Contradictores quoslibet, & non parentes, ac rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam graduum officiorum, & vocis tam actiuæ quam paſſiuæ priuationem, ac cætera, quæ ſibi videbuntur opportuna iuris & facti remedia, quacunque prorſus appellatione poſtpoſita, & etiam reiecta; compeſcendo, atque eoſdem in ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incidiſſe declārando, eaſque ſæpius aggrauando, adhibita etiam, ſi opus fuerit manu militari, & inuocato auxilio brachij ſecularis. Non obſtātibus præmiſſis, ac noſtræ de non tollendo iure quæſito, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque cōſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ordinis, & congregationum huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, & quauis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, & indultis Apoſtolici illis per quoſcunque Romanos Pontifices ac ſedem Apoſtolicam, & etiam nos ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in genere & in ſpecie conceſſis, & quotieſcunque confirmatis & innouatis, & mare magnum nuncupatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apoſtolicis, per quæ his literis non expreſſa, vel etiam non inſerta harum effectus & executio impediri valeret, vel tardari, & de quibus quorumcunque totis tenoribus habenda eſſet mentio ſpecialis. Volumus etiam quod harum literarum exempla, etiam impreſſa dicti Caroli Cardinalis & Protectoris, aut Generalis, ſeu alicuius Prouincialis Miniſtri fratrum ſigillo, & eiuſdem Caroli Cardinalis ſecretarij, vel ipſiuſmet Generalis, aut Prouincialis Miniſtri manu obſignata, eandem fidem in iudicio, & extra iudicium vbique locorum faciant, quam hæ literæ ipſæ facerent, ſi oſtenderentur, vel exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, extenſionis, ſuppreſſionis, reuocationis, caſſationis, ablationis, aggregationis, vnionis, abſolutionis, liberationis, ordinationis, interdicti, mandati, ſtatuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo ſeptimo, Decimo Calen. Februarij, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

IDEM

167

Super reformatione officij Contradictarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis circumſpecta prouidentia nonnunquam geſta per Romanos Pontifices prædeceſſores reuocat & moderatur prout in Domino ſalubriter expedire conſpicit. Hinc eſt quod ad reformationem literarum officij Correctoris minoris iuſtitiæ contradictarum nuncupatarum Cameræ noſtræ apoſtolicæ attendentes, licet a fe. re. Pio Papa IIII. prædeceſſore noſtro quamplura ſalubria ſtatuta & ordinata fuerūt, tamen quia experiētia compertū eſt propter nimias ſubtilitates adhuc ſæpe ex dicto officio reſcripta contra mentem noſtram in graue partium præiudicium emanaſſe, quibus prout ex debito officij noſtri tenemur prouide cōſulere volentes, hac noſtra cōſtitutione perpetua ſtatuimus, decernimus, atq; prohibemus, ne Correctior & procuratores Collegij officij literarum præfatarum ex officio vt antea commiſſiones

cauſarum ſub quacunque forma, ſurrogationes, & iudicum mutationes concedant, minuſque Iudicibus ordinariis, aut aliis delegatis aliquos illis adiungant, aut quorumuis teſtium etiam ad perpetuam rei memoriam examen ipſi delegent, neque literas ad effectum reuelationis, aut aliquid reſtituendi, aut deponendi, ſeu teſtimonium veritatis perhibendi contra occultas perſonas in forma Significauit, concedi ſolitas, aut literas, quas iuris declaratorias ſuper religionis validitate, aut quibuſuis aliis quæſtionibus, cauſis, & negotijs, & quas conſeruatorias appellant, expediant, ſed omnes ad nos, & futurum Rom. Pont. referantur, per ſignaturam noſtram, aut eiuſdem Rom. futuri Pont. expediendas & decidendas, prout negotiorum & perſonarum qualitas, ac rei grauitas, & neceſſitas poſtulauerit, Litteras vero commiſſionum ſecundum ſupplicationes huiuſmodi ſuper negotiis, cauſis, & quæſtionibus præfatis ſignandas, Corrector & Collegium huiuſmodi per illius officium expediat. Poſſit tamen idem Corrector, vt antea, ex officio literas ſuper confirmatione contractuum ad ſupplicationem partium, & ſine alterius præiudicio, ac ſententiarum, & laudorum de conſenſu partium cum ſolitis clauſulis in forma communi expedire, regulas Cancellariæ nō niſi de conſenſū S. R. E. Vicecancellarij, aut illius Regentis concedat. Abſtineat vero Corrector & Collegium præfatum quibus iuſtitiæ maioris literarum expeditio commiſſa fuit, ab omnibus materiis beneficialibus tam principalibus quam acceſſoriis, & materiis perpetuis, necnon à conceſſione abſolutionis à cenſuris, ſeu commiſſionibus illarum, licentias teſtandi niſi pro ſumma centum ducatorum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ noſtræ traditam, concedat, & dummodo aliam ſimilem non obtinuerint, & quod in omnibus licentijs præfatis hæc clauſula (Dummodo ſimilem antea non obtinuerint) apponatur. In confirmationibus ſtatutorum, conſtitutionum, ordinationum, & priuilegiorum ſe non intromittat; licentias alienandi bona eccleſiaſtica ſeu ad loca pia pertinentia, Confirmationes alienationum huiuſmodi bonorum cuiuſcunque etiam modicæ quantitatis exiſtant, ipſe non attingat, nec expediat. Literæ vero per Correctorem, & officium præfatum expediendæ ad Bullariam non mittantur, niſi præuio examine, & cenſura Vicecancellarij, aut Regentis, & in eadem Cancellaria noſtra de maiori præſidentia aſſiſtentium probatæ fuerint; poſt cuius iudicium neque Corrector, aut quiuis alius manus eas immutando, ſub pœna falſi apponat. Abſtineat quoque ab omnibus materiis concernentibus ſtatum & perſonas regulares vtriuſque ſexus cuiuſcunque ordinis. Conficiant prꝫterea Procuratores præfati Archiuium in Palatio noſtro apoſtolico in loco per nos deſignando, & literas omnes extenſe & integre regiſtrent, & ad minus ſingulo quoque trimeſtri ad dictum Archiuium cuſtodiendas deferant. Inhibentes Collegio & Correctori præfatis ſub pœna priuationis officiorum ne contra declarationem, ordinationem, & decretum præfatum aliquid innouare præſumant, Cæteris omnibus aliis quæ a Pio præfato & aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſtatuta & decreta ſunt firmis manentibus. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios etiā ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate, iudicari & diffiniri debere, Et quidquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane ſimiliter decernimus, Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque & indultis eiſdem Correctori & Procuratoribus, eorumque Collegio ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis per quoſcunque Romanos Pōtifices prædeceſſores noſtros ac forſan nos conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa ac indiuidua & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habendā, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod liberum ſit omnibus ſupplicationes commiſſionum cauſarum in præſentia noſtra & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatas non ſolum per officium Contradictarum vt præfertur, ſed etiam vt antea per litteras in forma Breuis expediendas obtinere, dummodo per extenſum, & non ſupplicatione introcluſa, literæ præfatæ expediantur. Inhibentes Secretarijs & Scriptoribus dicti Collegij ſub pœna indignationis noſtræ, & priuationis Officiorū, ne propter extenſionem huiuſmodi, taxam & impenſam etiam occaſione ſcripturæ, aut laboris, vel celerioris expeditionis, augeant. Mandanteſque Collegio & Scriptoribus quod literæ præfatæ per eoſdem regiſtrentur, & in Palatio noſtro ad Archiuium, in loco ſimiliter per nos deſignando ſingulo quoque trimeſtri ad minus vt ſupra deferantur, Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus & mandamus illas in Palatij noſtri apoſtolici, ac audientiæ literarum contradictarum valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium relicta ibidem earum copia affixa detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt ſeu cōcernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, Cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit. Et quod in Quinterno Cancellariæ præfatæ deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, ſtatuti, decreti, mandati, inhibitionis, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, duodecimo Kl. Nouembris, Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

M. Dat.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

IDEM

IDEM

168

De Aqua Virgine per Vrbem in varios fontes diſtribuenda.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Exigit noſtri paſtoralis officij debitum, vt circa ea quæ publicæ, præſertim Almæ vrbis noſtræ ſacerdotalis & regiæ, vbi beatus Petrus Apoſtolorũ princeps ſibi, & ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus ſedem collocauit, vtilitati ac venuſtati cedunt, & in futurum ceſſura ſunt, intendentes, illa perſonis maxime dignitate & auctoritate pollentibus committamus, quarum ſtudio, diligentia, & induſtria res ipſæ optime dirigantur, & manuteneantur. Sane cum fons Aquæ virginis iam octingentis annis elapſis ipſius aquæductu vetuſtate, ac propter dictæ vrbis varias euerſiones multis in partibus diruto & in aliis occulto, primo fe. re. Pij Papæ IIII. prædeceſſoris noſtri, & deinde noſtra ſollicitudine nonnullorum peritorum opera, & conſilio adhibitis, maxima cum impenſa Cameræ apoſtolicæ, & totius curiæ purgato, & in priſtinum vſum reſtituto, ad dictam Vrbem, & ad fiſtulas fontis Triuij, cum maximo totius populi gaudio, & applauſu ad publicam vtilitatem, & ipſius vrbis ornatum Deo optimo maximo fauente perductus fuerit: Nos igitur, qui rem adeo vtilem, & dictæ vrbi proficuam ad optatum finem perduci, & augeri, conſeruari, & manuteneri, & aquam huiuſmodi per vniuerſam Vrbem ipſam, & in diuerſos fontes ſtructuris non vulgaribus conſtruendos, & erigendos diſtribui ſummopere deſideramus, vt id facilius amotis quibuslibet impedimentis expediatur, freti prudentia, diligentia, & in rebus agendis experientia venerabilis fratris Ioannis Epiſcopi Albanenſis Politiani, & dilecti filij noſtrorum Flauij tt. Sanctorum Petri, & Marcellini presbyteri Vrſini, S. R. E. Cardinalium Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quaſcunque fiſtulas ſalientes, & quas vulgo appellant caulas, ex dicto aquæductu, quibus priuatim quæuis perſonæ quocunque titulo, iure, priuilegio, facultate, auctoritate, etiam longo & immemorabili tempore præſcripta, donec de iuribus priuilegiorum & facultatum huiuſmodi per eoſdem iudices cognoſcatur, etiam in vim contractus, & ex titulo oneroſo penitus & omnino tollentes, & amouentes, ac tolli, & amoueri, ſigillarique mandantes, Ioanni Epiſcopo, & Flauio Cardinalibus præfatis, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, cum interuentu dictæ vrbis Cameræ Conſeruatorum, aut trium nobilium virorum per Populum Romanum eligendorum, aquam præfatam per ipſam vrbem ad loca ſibi beneuiſa per varios aquæductus pro fontibus ad publicum vſum erigendis ducant, & diſtribuant, necnon de iuribus, priuilegiis, & facultatibus priuatorum, quo ad dictas fiſtulas quibus aquam ex dicto aquæductu haurire ſolebant, cognoſcant, & prout ſibi beneuiſum fuerit decidant, quacunque appellatione etiam non friuola remota, & quatenus opus ſit, dictas fiſtulas priuatorum tollant, claudant, & ſigillent, aut duci, diſtribui, claudi, & ſigillari faciant & mandent. Nos enim Ioanni Epiſcopo, & Flauio Cardinalibus prædictis quoſcunque quauis auctoritate, honore, & præeminentia fungentes, citandi, illiſque etiam ſub ſententiis, cenſuris eccleſiaſticis, aliiſque arbitrio eorum moderandis & applicandis pœnis inhibẽdi, contradictores & rebelles quoſcunque, quacunq; appellatione etiã non friuola remota auctoritate noſtra compeſcendi, aggrauandi, & reaggrauandi, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, aquam huiuſmodi per vrbem, etiam ſubtus priuatorum domibus & ædificiis ducendi fontes in plateis, & aliis locis publicis ſibi beneuiſis conſtruendi, cum particularibus perſonis, collegiis, vniuerſitatibus, & ſocietatibus, volentibus ex aquæductibus publicis aliquam dictæ aquæ particulam pro vſibus priuatis ſibi concedi, concordandi & componendi, preciumque inde prouenient in vſum aquæductus, vel fontium, eorum libero arbitrio conuertendi, ac omnes & ſingulos incolas vrbis, & domorum ſeu aliorum ædificiorum dominos, & poſſeſſores cuiuſcunque ſtatus, gradus, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentes, & quacunque auctoritate etiã Cardinalatus honore fungentes, ad contribuendum pro portione per ipſos deputatos taxanda & declaranda pro impenſa aquæductus, & fontium conſtruendorum huiuſmodi, iuris remediis opportunis cogendi, conſtitutiones, ordinationes, & ſtatuta quæcunque circa diſtributionem, modulos, manutentionem, & vſum aquæ præfatæ condendi, aliaque faciendi, gerendi, & exequendi in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna, plenam, omnimodam, & liberam auctoritatem, poteſtatem, & facultatem earundem tenore præſentium concedimus, conſtitutioneſque, ordinationes, & ſtatuta per præfatos deputatos condenda huiuſmodi pro legibus ſeruari de cætero volumus & mandamus. Sicque per quoſcunque iudices, & commiſſarios, etiam S. R. E. prædictæ Cardinales, & Sacri Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata &c. ac irritum &c. iudicari & diffiniri debere decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, Cancellariæ noſtræ regulis, etiam de iure quæſito non tollendo, ac legibus imperialibus, necnon iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus dictæ vrbis, priuilegiis quoque indultis, & litteris apoſtolicis quibuſuis quomodolibet conceſſis, innouatis, & iteratis vicibus approbatis, quorum tenores &c. quibus omnibus, etiam ſi de eis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda eſſet, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem præſentis cedulæ ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere, & vltra regula quacunque contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio M.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum tertiodecimo Kl. Octobris, Anno Quinto.

IDEM

169

Moderatio facultatum nominandi Bannitos.

PIVS Papa V. Motu proprio &c. Alias cupientes facinoroſorum hominum & bannitorũ, quorum numerus in ditione eccleſiaſtica in infinitum propemodũ excreuerat, improbitatem coercere, & tantum malum de medio tollere, ac quieti & tranquillitati bonorum proſpicere, inter cætera per nos, ſeu de mandato noſtro prodita deſuper remedia, aliquorum prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes tolerauimus, & obſeruari permiſimus bannimenta, & proclamata diuerſorum Rectorum prouinciarum, ac Gubernatorum nobis ſubiectarum ciuitatum, per quæ indulgebatur & concedebatur, vt quicũque aliquem capitaliter bannitum curiæ traderet ſeu interficeret, ſi ipſe tradens ſeu interficiens bannitus etiam reperiretur, rebannitionem alias non modo facti impunitatem, ſed etiam ius alium pro æquali vel minori delicto bannitum nominandi & rebanniendi conſequeretur. Cum autem tam ex hoc quam ex ſolerti cura, & diligentia miniſtrorum noſtrorum in facinoroſis huiuſmodi perſequendis & puniendis adhibita, tot iam debito ſupplicio affecti fuerint, vt ditio præfata ſi non integre, at certe ex maxima illius parte huiuſmodi malis hominibus expurgata dici poſſit, adeo vt veriſimiliter ſperandum ſit remedium ordinarium Rectorum prouinciarum, ac ciuitatum ad eos qui ſuperſunt ſatis futurum: Et inſuper proſpicientes ex huiuſmodi indulto multos iam ſub ſpe alicuius nominationis conſequendæ occaſionem maleficij perpetrandi aucupatos, atq; ita quod ab initio, & ipſa experientia ſalutare, & legitimũ remediũ compertũ fuerat, modo hominum malitia in aliorum perniciem tendere, atque ex aliis rationabilibus cauſis animum noſtrũ mouentibus, indulti præfati obſeruantiam duximus moderandam. Quapropter (ſaluis ijs quæ de bannitis huiuſmodi per communitates ac locorum dominos perſequendis, & de ipſis bannitis impune offendendis, per nos & alios prædeceſſores noſtros, ac quoſcunque Rectores, & Gubernatores prouide ſtatuta ſunt, quinimo illa quatenus opus ſit innouantes) ius, & facultatem occaſione traditi, vel interfecti banniti, alium bannitum rebanniendi, tam vigore conſtitutionum prouincialium, quam bannimentorum quorumcunque Rectorum prouinciarũ, ſeu ciuitatum nobis, & S. R. E. quomodolibet ſubiectarum Gubernatorum, quam etiam apoſtolicarum conſtitutionum, ſi quæ forte deſuper emanaſſe reperiantur, competentia, ac ipſas conſtitutiones, & bannimenta ius, & facultatem huiuſmodi concedentia, in ea parte tantum tollimus & abrogamus. Ita tamen quod ſi tradens vel interficiens bannitum ipſe pro æquali, vel minori delicto bannitus reperiatur, poſsit quidem ſe ipſum via prædicta (ſeruatis nihilominus iis quæ alias deſuper ſeruari debere præceptum fuit) rebannire & liberare, ſed ſi ipſe tradens vel interficiens minime ſit bannitus, tantummodo facti huiuſmodi impunitatem, non autem amplius præmium, & ius nominandi conſequatur. Quocirca dilecto filio Aloyſio tituli Sancti Clementis S. R. E. Cardinali Camerario, ac quibuſuis prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum in ditione eccleſiaſtica conſiſtentium, legatis, vicelegatis, gubernatoribus, ac ius dicentibus quibuſcunque, tenore præſentium committimus & mandamus, ne poſtquã præſentis noſtri Motus proprij cedula in Camera apoſtolica admiſſa fuerit, quẽpiam de cetero ad beneficium huiuſmodi iuris nominandi & rebanniendi, contra præſentium tenorem admittant, ſed illas inuiolabiliter, & ſine fraude obſeruent & obſeruari faciant. Irritum ex nunc decernentes & inane, ſi ſecus a quopiam quauis auctoritate contigerit attentari. Non obſtantibus quibuſuis prouincialibus, ac etiam apoſtolicis etiã iteratis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac illarum vigore emanatis bannis, proclamatibus, & promiſſionibus, quæ omnia, quatenus præſenti voluntati noſtræ aduerſantur, euacuamus, reuocamus, caſſamus, & irritamus, ac pro reuocatis, caſſis, & irritis haberi deberi decernimus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu Proprio M.

Die duodecima Iunij milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Ex decreto in Camera apoſtolica mature facto, admiſſa & regiſtrata fuit hæc Motus proprij cedula libro primo ſignaturarum eiuſdem ſanctiſſimi D. N. Papæ apud me infraſcriptum Cameræ Apoſt. Notarium fol. 46.

Andreas Martini.

IDEM

170

De electione generalis Miniſtri, et aliorum ſuperiorum in ordine Minorum S. Franciſci de obſeruantia.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoralis officij nobis diuinitus iniuncti aſſidua ſollicitudo nos admonet, vt omni cura ac vigilantia ad ea ſemper intendamus, per quæ omnes perſonæ regulares ſub ſuaui religionis iugo altiſſimo famulantes, in regularium, ac ſalutarium inſtitutorum obſeruatione non modo conſeruentur, ſed ad illa obſeruanda modis & rationibus congruentibus admoneantur & impellantur. Conſiderantes autem quam vberes fructus ordo fratrũ minorum ſancti Franciſci de obſeruantia, qui in humilitate & patientia potiſſimum fundatus exiſtit, hactenus in agro Domini attulerit, & in dies magis cooperante eo, a quo bona cuncta procedunt, afferre non ceſſet, nõnulla ordinanda, & a fratribus prædictis obſeruanda cenſuimus, per quæ Deo omnipotente authore, dictus ordo per noſtræ prouidentiæ miniſterium, felicia in Domino ſuſcipere poſsit incrementa. Motu igitur proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione ſtatuimus, & ordinamus, Quod illi fratres eiuſdem ordinis poſthac in generalem Miniſtrum, & reliquos ſuperiores ſolum eligantur, qui regulam ipſius beati patris ſeraphici bene obſeruare, & qui in choro, victu, & veſtitu, quantum officij neceſsitas conceſſerit, cum alijs ſe conformare ſoleant, ac debeant, ſuper quo Barchinonenſes conſtitutiones harum ſerie innouamus, omneſque tam ſuperiorũ quorumcunque quam diffinitorum cuſtodum, & diſcretorum electiones per vota ſecreta fiant, iuxta ſacri

 Concilij

Digitized by Google

Concilij Tridentini decreta, aliter electiones factæ pro tempore nullæ, & penitus irritæ ſint & inanes, electiq; pœnas in dictis decretis, cõtentas incurrant eo ipſo. Quodque miniſter generalis, Cõmiſſarius, ſeu Procurator generales, & prouinciales, in eo capitulo quo abſolui debent, diffinitores nõ ſint, neq; vocẽ habeant, ſed facta ſucceſſoris electione diſcedant, vt ſi quis eos accuſare velit, libere agat. Quod prouincialium miniſtrorum electio libere per vota ſecreta, vt ſupra, fiat, ita vt Commiſſarius generalis, vel qui electioni præfederit, ſi formam prædictam transgredi, ſeu electores quo minus libere eligant, quouis modo impedire conuictus fuerit, officio priuatus exiſtat. Qui vero in electionibus omnibus vel ante eas per ſex menſes pro ſe vel pro alio ſubornauerit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, a qua niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſit, ac voce actiua & paſſiua perpetuo careat, ſubornatus, vel alius, etiam pro quo ſubornatio fiet, qui ſubornantem non detulerit, eandem pœnam incurrere cenſeatur. Qui autem ad officium obtinendum quorumuis fauorẽ extra religionem procurauerit, vltra prædictas pœnas per menſem carceri mancipetur. Quod officium generalis miniſtri octo annos duret, Commiſſarij, & Procuratores, generalis, ac prouincialis quatuor, ipſique ſemel officio functi, ad idem eligi nõ poſsint, niſi poſt ſexdecim annos, nec Miniſter generalis in commiſſarium vel procuratorem generales, nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in miniſtrum vel Commiſſarium generales niſi poſt dictos ſexdecim annos, vt munus ſibi iniunctum cum maiori fructu exercere valeant; Poſſit tamen miniſter prouincialis in alia prouincia prouincialis eſſe. Et capitulum, quod dicitur intermedium, poſt quatuor annos ab electione generalis celebrari debeat. Quod generalis Miniſter habeat duos diſcretos ſecũ vnum ex qualibet familia, quorum conſilio vti debeat in grauioribus, ſintque immediate ſubditi Miniſtro generali, ac in generali & prouincialibus capitulis habeant vocem, & præcedant omnes alios tam in loco quam in voce, niſi illos duntaxat qui Miniſtri generalis munus obierint. Vnaquæque autem familia ſuum eligat poſt electionem Miniſtri generalis, & diffinitorum. Si moriantur, aut occupentur a nobis ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente occupatione longa, arbitrio Miniſtri generalis, vel ab ipſo Miniſtro generali legitime priuentur: alium ſeu alios eligat Miniſter generalis præcedente voto prouincialium eiuſdem familiæ, eorumque officium cum ipſo Miniſtro generali expiret, tametſi in capitulis generalibus officio diſcretorum huiuſmodi functi vocem habere poſsint. Quod generalis Miniſter duos Secretarios habeat alterũ videlicet ex altera familia, quo cum negotia cuiuslibet familiæ expediat, eiſque arbitrio ſuo vti poſsit. Quod ſacræ Theologiæ lector qui quatuor curſus abſoluerit, actiua & paſsiua voce vtatur in prouinciali capitulo. Quod miniſter generalis, Commiſſarius, Prouinciales, & alij Viſitatores, & domi & foris ita parce & modeſte in expenſis ſe gerãt, vt ſanctæ paupertatis memores tam conuentus releuare, quam proximos ædificare procurent; Qui tamen hoc non ſeruabit, ſi generalis fuerit, a diffinitoribus capituli generalis, reliqui a ſuperioribus condigne puniantur. Poſtremo quod in nouitijs recipiẽdis fiat inquiſitio de moribus & vita eorum iuxta regulã eiuſdem beati Franciſci, quæ ait, Diligenter examinent eos de fide catholica & de eccleſiaſticis ſacramentis, &c. & fiat inquiſitio de progenitorum ſuorum defectu: volentes quod iis, qui ex Maumethanorum, vel Iudæorum genere deſcendunt, cum poſt ſuſceptum ab eis ſacrũ baptiſma, Græci & Iudei diſtinctio eſſe non debeat, nullatenus defectus generis huiuſmodi quo minus in ordinem prædictum recipiantur, & ad conſequendas in dicto ordine dignitates, gradus & officia religionis, vel cuipiam alteri nocere poſsit, vel debeat; Et quo ad deſcendentes ex hæreticis videlicet conuerſis pariter minime circa præmiſſa quicquam obſtet. Quoad vero illos qui ex hæreticis damnatis & non conuerſis, vel quorum ſtatuæ combuſtæ fuerunt, originem ducunt, per lineam paternam vſque ad ſecundam generationem, per lineam autem maternam vſque ad primam tantum in præmiſsis obeſſe decernimus, & idem ſeruetur in fratribus, qui ad ſacros etiam presbyteratus ordines admittuntur. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & quibuſuis dicti ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus etiã iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis ordini & ſuperioribus huiuſmodi per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ac etiam nos, & ſedem apoſtolicã etiam motu, ſcientia ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſuis etiã derogatoriarum derogatorijs, aliiſque fortioribus, efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie quomodolibet cõceſsis, confirmatis, & ſæpius innouatis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die vigeſima octaua Maij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

Anno a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta, die vero vltima menſis Maij, Pontificatus S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerunt in generali retroſcriptorum fratrum minorum de obſeruantia videlicet miniſtrorum generalis & prouincialium, ac vocalium congregatione habita in conuentu S. Mariæ de Aracæli de Vrbe, per me Robertum Fontanum Archiuij Curſ. ſcriptorem Clericum Mutinen. præſentibus Illuſtriſsimo & Reuerendiſsimo D. Alexandro Card. Cribello Viceprotectore, & R. P. D. Hieronymo Albornoz electo Tucumanen. epiſcopo teſtibus &c. In quorum fidem hic me ſubſcripſi.

Robertus Fontanus archiuij Romã. Curſ. ſcriptor.

IDEM

IDEM

171

Ordo tenendus in confectione bullarum ſuper gratiis reſignationum parochialium & ſimplicium.

MOTV proprio &c. Cogit nos neceſsitas vt nouam futuris aliquot huius curiæ negotiis formam imponere curemus. Quocirca dilectis filijs S. R. E. vicecancellario, literarũ apoſtolicarum abbreuiatoribus, & in illarum expeditione dicto Vicecãcellario aſſiſtentibus, Summatori, ceteriſque omnibus id expeditionis munus in curia, & camera apoſtolica & vbicunque gerentibus tenore præſentiũ auctoritate apoſtolica mandamus, vt deinceps ſuper omnibus gratiis & conceſsionibus apoſtolicis de quibuſuis beneficijs cum cura & ſine cura, ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus etiam apud ſedem apoſtolicam vacantibus, & diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatis, in quibus addita fuerit clauſula Et in forma dignum, literas apoſtolicas expediant in eadem forma quæ aut Epiſcopum diœceſanum, aut ad Vicarium generalẽ, aut ad officiales eiuſdem Epiſcopi diſiunctiue ad electionem impetrãtis dirigantur cum limitationibus & clauſulis infraſcriptis, videlicet de parochialis eccleſijs vel earum parochialibus eccleſiis duntaxat & per reſignationem vacantibus in dictis literis poſt verbum Mandamus, vt ſi ſibi conſtiterit quod dictus. N. reſignans ſi in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtat aliunde commode viuere poſsit, ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus ad hoc a Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſthic ſint vbi eſſe debent in diœceſana ſynodo deputati, ſin autem abſque illis faciendam dictũ .I. reſignatarium ad hoc idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, eccleſiam prædictam cuius &c. & inferius poſt verba. Cũ omnibus iuribus & pertinentiis ſuis eidẽ Ioanni, quibuſcunque aliis ſe ſe ad examen prædictũ etiã per mutuũ concurſum admitti, & ſibi de dicta eccleſia prouideri petentibus penitus excluſis; infra triginta dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferas & aſsignes &c. In ceteris vero literis de quibuſuis alijs beneficijs per eandem reſignationem vacantibus ſimiliter poſt verbum Mandamus, inſeratur, vt ſi ſibi conſtiterit quod ſi dictus .N. quatenus in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtat, aliunde commode viuere poſsit, ac per diligentem examinationem dictũ .I. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiã oneramus, canonicatum & præbendam prædictã quorũ &c. & inferius poſt verbum pertinentijs ſuis eidem .I. intra 30. dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint auctoritate noſtra conferas &c. Propterea in omnibus mandatis prouiſionum ſeu commendis de quibuſcunque beneficijs & monaſterijs per ſimilem reſignationem ſeu ceſſum vacãtibus, ad finem ante clauſulam decreti irritantis, addatur hæc clauſula, videlicet. Ceterum ne dum prodeſſe ſtudemus, aliqua forte irrepat iniquitas in exitium animarum, tu attente his circumſpicias, an ex prædictæ .N. & .I. prædictorum ſuper dicta reſignatione vel ceſsione vt fuerit, quam nos nullo hucuſque vitio laborare deprehendimus, interceſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio, vel etiam corruptela, nos eum &c. In reliquis autem prouiſionibus & commendis quarumcunque curatorũ & ſimpliciũ beneficiorum ſecularium & regularium prædictorum etiam reſeruatorũ alter quã per reſignationẽ quouis modo vacantibus, videlicet quoad parochiales eccleſias, vel earum perpetuas vicarias dumtaxat, poſt verbum Mandamus, vt ſi per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus ad hoc vt ſupra vſque oneramus, eccleſiam prædictam cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis eidem Io. intra triginta dies &c. conferas. Et ſimiliter in omnibus aliis eadem forma ſeruetur omiſſa clauſula Adhibitis examinatoribus. Et deinde ſuper omnibus huiuſmodi literis etiã aliæ literæ executoriæ dari debeant directæ vel ad metropolitanum, vel vni ex propinquioribus Epiſcopis, ſiue eorum vicario, vel officiali diſiunctiue, aut nomine dignitatis Epiſcopi expreſſe quando alii executores ſuper hoc a nobis dati pro tẽpore adfuerint, videlicet pro parochialibus eccleſijs per reſignationem vacantibus in hunc modũ, videlicet, Fratri Archiepiſcopo .N. ſalutẽ &c. Hodie cum dilectus filius .N. nuper parochialis eccleſiæ rector de N. & & .N. diœceſis dictam eccleſiam quam tunc obtinebat, per certum procuratorem ſuum ad id ab eo ſpecialiter conſtitutum, in manibus noſtris ſponte & libere reſignaſſet, noſque reſignationem huiuſmodi duxiſſemus admittendam, venerabili fratri noſtro Epiſcopo .N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, vt ſi conſtaret quod .N. in ſacris ordinibus conſtitutus exiſteret aliunde cõmode viuere poſſet, ac per diligentem examinationem per eundem Epiſcopum adhibitis examinatoribus ad id a Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſthic ſint vt eſſe debent in diœceſana ſynodo deputati, ſin autem ſine illis faciendam dilectum filium .N. Clericum dictæ diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, clauſulam prædictam per reſignationem eandem tunc vacantem & antea diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatam etiam ſi illa alias quouiſmodo aut ex alterius cuiuſcunque perſonæ vacaret cum illis forſan annexis ac omnibus iuribus, & pertinentijs ſuis prædicto Io. quibuſcũque aliis ſeſe ad examen prædictum & per mutuũ concurſum admitti, & ſibi de dicta eccleſia prouideri petentibus penitus excluſis, intra triginta dies poſtquam dictæ literæ præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferret & aſſignaret prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fraternitati tuæ &c. mandamus, vt ſi dictus epiſcopus eandem eccleſiam intra prædictos 30. dies ipſi Io. non contulerit & aſsignauerit tu illis elapſis poſtquã tibi conſtiterit quod dicto Io. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtit, aliunde cõmode viuere poſsit, vt præfertur, ac ſolertem examinationem a te etiam adhibitis tribus vel pluribus alijs probis & peritis viris quam primum facien. prædictum N. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, prædictam eccleſiam cũ annexis ac iuribus & pertinentiis ſupradictis eidem N. quibuſcunque aliis huiuſmodi concurrentibus prorſus excluſis, dicta auctoritate conferre & de illa etiam prouidere procures, inducẽs per te vel alium ſeu alios ipſũ N. vel procuratorem ſuum eius nomine in corporalem poſſeſsionem eccleſiæ ac annexorum iurium & pertinentiarum prædictarum, & defendes inductum amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illi de eccleſiæ & annexorũ eorundem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus & obuentionibus vniuerſis integre reſponderi, contradictores &c. Non obſtantibus omnibus quæ in dictis literis voluimus non obſtare, aut ſi pro tempore exiſtenti epiſcopo N. vel quibuſuis alijs cõmuniter vel diuiſim apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſsit per literas apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum tu attente iſtic circumſpicias, an ex parte N. & I. prædictorum

dictorum

dictorũ ſupradictæ reſignationi vt fieret interceſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio vel alia corruptela. Dat. &c. In ceteris vero beneficijs prædictis per ſimilem reſignationẽ vacantibus ut ſupra. Venerabili Archiep. N. ſalutem. Hodie cum dilectus filius F. nuper canonicus B. canonicatum & præbendam eccleſiæ B. quos tunc obtinebat per certum procuratorem ſuum &c. vt ſupra duxiſſemus admittẽdum, venerabili fratri noſtro epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, vt ſi ei conſtaret, quod dictus F. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus eſſe, aliunde commode viuere poſſet, ac per diligentem examinationem dilectum filium N. clericum N. diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, canonicatum & præbendam præfatos per reſignationẽ eandem tunc vacantes & antea apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruatos, etiam ſi illi alio quouis modo aut ex alterius cuiuſcunque perſona uacaret, cum illis forſan annexis & plenitudine iuris canonici & omnibus iuribus & pertinentijs ſuis prædicto Io. intra triginta dies poſtquam dictæ literæ deputatæ forent auctoritate noſtra conferret & aſſignaret prout in dictis literis plenius cõtinetur. Quocirca fraternitati tuæ &c. mandamus vt ſi dictus epiſcopus eoſdem canonicatum, & præbendam intra prædictos triginta dies ipſi Io. non contulerit & aſsignauerit, tu illis elapſis poſtquam tibi conſtiterit quod dictus F. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus ſit aliunde commode viuere poſſit vt præfertur, & per ſimilem examinationem quam primum faciendam præfatum Io. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam cõſcientiam oneramus, canonicatum & præbendam prædictos cum omnibus annexis de plenitudine iuris canonici ac omnibus iuribus & pertinentiis prædictis idem Io. conferro & de illis etiam prouidere dicta auctoritate procures uel inducens per te, alium ſeu alios ipſum Io. vel procuratorẽ ſuũ eius nomine in corporalem poſſeſsionem canonicatus & præbendæ ac annexorum iuriumque & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illum vel pro eo procuratorem prædictum ad præbendam huiuſmodi in dicta eccleſia in Canonicum recipi, & in fratrem ſtallo in coro & loco in capitulo dictæ eccleſiæ cũ iuris canonici plenitudine aſsignatis, ſibique de canonicatus & præbendæ ac annexorum eorundem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus & obuentionibus vniuerſis integre reſponderi. Contradictores &c. Non obſtantibus omnibus quæ in dictis literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque, aut ſi pro tempore exiſtente epiſcopo & dilectis filiis Capitulo B. vel quibuſuis &c. mentionem. Cæterum tu attente iſtic circunſpicias &c. Dat. &c. Aliis autem prouiſionibus ſeu commendis huiuſmodi beneficiorũ alias vacantibus alia forma executoria concipiatur, quæ literæ congruunt principali. Similiter quando Vicario vel officiali prædicto huiuſmodi literas tam pro principali quam pro executoria dirigi contigerit communi eis formula ſeruatis aliis omnibus ſupradictis ordinetur. Ceterum omnibus mandatis de præbendis vel commendæ monaſteriorum etiam reſeruata tam virorum quæ extra conſiſtorium expediuntur, quã etiam mulierũ vetus forma cõmiſſaria ſicubi deſueuit reſtituatur ac literæ deſuper expediantur cum clauſula quod delegatus de meritis & idoneitate promouendi ſe informet, & ſi eum ad regimen & administrationem monaſterii repererit idoneum cõſcientiam illius onerando prouideat vel cõmendet intra triginta dies ut ſupra, & deſuper forma executorialiũ etiam concipiatur, quæ ſuis prouiſionibus correſpondeat, denique in ipſis commendis poſt verbum Idoneum repereris, interſerantur verba ad monaſterium vel beneficium in commendam obtinendum. Volentes præſentes tam in dicto Cancellariæ libro quinterno nuncupato quam etiam Camera prædicta regiſtrari, & ab omnibus inuiolabiliter cuſtodiri, ac decernentes irritum &c. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtylo Cãcellariæ, & Cameræ apoſtolicæ quantocunque temporum ſeruato cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet & ita Motu proprio mandamus. M.

Digitized by Google

INDICES
IN OMNES PII PAPAE V. CONSTITVTIONES
FACTI A CAESARE MAZVTELLO CAMERTE;
Quorum in vno temporis ſeruatur ordo, in reliquis vero litterarum.

Primus eſt Index Titulorum.
Secundus Sententiarum, & rerum;
Tertius Capitum, ſiue Initiorum.

Index Titulorum Conſtitutionum Anni primi.

De Collectore Spoliorum. pag. 1. num. 1.
De facultatibus Auditoris Cameræ. 2. 2.
contra homicidas, & facinoroſos Regni Neapolis. 3. 3.
de Medicorum officio in infirmorum curatione. 4. 4.
reuocatio licentiarum celebrandi Miſſas veſpertino tẽpore. 5. 5.
contra blaſphemos, ſodomiticos, concubinarios, ſimoniacos, deambulantes, & mendicantes per eccleſias, de tollendis depoſitis mortuorum, de celebritate feſtorũ dierum, & de aliis rebus ad cultum diuinũ ſpectãtibus. 5. 6.
contra Iudæos. 7. 7.
de maritimis cauſis, & naufragijs. 9. 8.
de clauſura Monialium. 12. 9.
de frumento non extrahendo, & aliis graſciis. 13. 10.
de exactione Impoſitionum. 15. 11.
de permittentibus latrocinia, & non cuſtodientibus territoria. 16. 12.
de reſidentia. 17. 13.
de appellatione in criminalibus. 18. 14.
de noua cauſa, præfixione termini condemnatorum, & præuentione Iudicum. 18. 15.
de priuilegijs Mendicantium, & Monialium. 19. 16.
de priuilegiis Prouinciæ Marchiæ. 21. 17.
contra fautores Bannitorum, & facinoroſorum, 23. 18.
contra Bannitos, & facinoroſos. 24. 19.
de affinitate ex fornicatione. 31. 20.
de exprimendo gradu propinquiori in diſpenſationibus. 31. 21.
de litteris contra Bannitos publice legendis. 32. 22.
de priuilegiis liberandi Mancipia baptizata. 32. 23.
de facultate Vicarij in obligatione Camerali. 33. 24.
reuocatio licentiarũ Latinis græco, & Græcis latino more celebrandi miſſas. 24. 25.
de priuilegijs artis agriculturæ, & rei frumentariæ. 34. 26.
reuocatio licentiarum conceſſarum Mulieribus ingrediendi Monaſteria, & domos Regularium. 36. 27.
de exprimendo gradu propinquiori in diſpenſationibus. 37. 28.
de cognatione Spirituali. 37. 29.
de affinitate ex fornicatione. 38. 30.
de Sententiis latis in fauorem reorum inquiſitorũ. 38. 31.

Anni Secundi.

REſeruatio beneficiorum, & de beneficijs vacantibus propter hæreſim pag. 40. num. 32.
Reuocatio Indulgentiarum pro quibus porrigendæ ſint manus adiutrices. 41. 33.
de ordine ſatisfaciendi creditoribus defunctorum Prælatorum. 43. 34.
de emendatione ordinis Humiliatorum. 43. 35.
de ædificandis Turribus in littore maris pro ſecuritate nauigantium. 46. 36.
mendicantium ordinis priuilegia confirmantur. 48. 37.
de parochiali eccleſia, examine faciendo, Vicario, & Rectore 53. 38.
de non infeudandis Ciuitatibus & locis S. R. E. 55. 39.
reuocatio Cõmiſſariorũ ad exigenda onera Cameræ. 57. 40.
moderatio dotium Romanarum Mulierum. 58. 41.
de feſto die S. Thomæ Aquinatis 59. 42.
declaratio litterarum Pij IV. circa bannitos conſtituendos in carceribus. 60. 43.
reuocatio priuilegiorum Hoſpitalis S. Lazari. 61. 44.
extenſio priuilegiorũ Mendicantiũ ad alios ordines. 63. 45.
ſuſpẽſio facultatum cõferendi beneficia per reſignationem ſeu permutationem in manibus Ordinariorum vacantia. 64. 46.
confirmatio priuilegiorum artis lanæ. 65. 47.
de Spoliis 66. 48.
declaratio ordinum Mendicantium, & eorum exemptionum 68. 49.
declaratio portionum pro Vicariis 70. 50.
prohibitio agitationis Taurorum & ferarum &c. 71. 51.
facultas Congregationum Regularium imponendi cenſus pro ſolutione ſubſidij & exemptio eorundem ab alijs contributionibus. 72. 52.
milites S. Io. Hieroſolymitani conferant ſe ad Inſulam Melitam, vt eam contra Turcas defendant &c. 73. 53.
applicatio beneficiorum reſeruatorum in Regno Neapolis. 75. 54.
aduocatio cauſarum Confidentiarum. 76. 55.

Anni Tertij.

REformatio Procuratorũ, & Solicitatorũ vrbis. 77. 56.
Diſpoſitiones in fauorem eccleſiæ S. Mariæ Lauretanæ notificentur, & facultas Commiſſariorum fabricæ S. Petri in hoc &c. 78. 57.
de Reſignationibus ab Ordinariis nõ admittendis. 79. 58.
beneficiorum fructus lite pendente deponantur. 80. 59.
de monialibus ordinis humiliatorum tranſlatione. 81. 60.
fratres minorum ne quid proprij habeant, neque ambiant officia. 82. 61.
de breuiario Romano. 83. 62.
reuocatio facultatum Comitum, Palatinorum, & aliorum circa doctoratus, & alios gradus 83. 63.
de tertio ordine S. Franciſci de pœnitentia. 86. 64.
de reſidentia. 88. 65.
de impedimento publicæ honeſtatis. 89. 66.
de non propalandis dicta teſtium carceratorum. 89. 67.
de modo relaxandi carceratos ex criminali cauſa. 90. 68.
de ordine minorum conuentualium. 91. 69.
de cõmiſſionibus alienationũ rerum eccleſiaſticarũ. 93. 70.
de deputatis ad libros, & ſcripturas Cameræ. 93. 71.
contra Clericos incontinentes 95. 72.
reuocatio priuilegiorum officiorum Romanæ Curiæ ac Hoſpitalium circa multa. 95. 73.
de eccleſiis Regni Sardiniæ, & ordinatione Vicariorũ. 98. 74

de ſecularibus, & Regularibus Clericis ordinandis. 99. 75.
de priuilegijs Militum S. Io. Hieroſolymitani. 100. 76.
de congregationibus ſub obedientia voluntaria viuentibus. 101. 77.
de Monte Nouennali. 102. 78.
de procuratoribus & Solicitatoribus Vrbis. 104. 79.
de Reſignationibus, & conſenſibus. 105. 80.

Anni Quarti.

DE facultate concedendi Indulgentias. 107. 81.
de Cenſibus. 108. 82.
de exterminatione Iudæorum. 109. 83.
de Proxenetis Ripæ, & eorum Monte. 110. 84.
de Monte Iulij. 115. 85.
de offendentibus res & perſonas Inquiſitionis. 116. 87.
de Officialibus litterarum Minoris gratiæ. 118. 88.
reformatio Romanæ Curiæ, & ordinatio Pœnitentiariæ. 119. 89.
de Confidentijs. 121. 90.
de Coſmo magno Ethruriæ Duce. 123. 91.
de Roſario. 126. 92.
de fratribus alterius ordinis non recipiendis. 127. 93.
de executione piorum legatorum pro fabrica Sancti Petri. 128. 94.
de medietate piorum relictorum pro eadẽ fabrica. 129. 95.
de ſententijs in cauſis fabricæ. 130. 96.
reuiſio, & recuperatio bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum. 131. 97.
contra offendentes Cardinales. 132. 98.

Anni Quinti.

DE clauſura Monialium. 133. 99.
de ordine, & congregatione fratrum Seruorum. 134. 100.
de decimis ſuper fructibus & penſionibus eccleſiaſticis. 135. 101.
de facultate abſoluendi bannitos. 137. 102.
de expeditione Mandatorum pro reſtitutione rerum amiſſarum. 139. 103.
reuocatio priuilegiorum ſoluendi aliquid in beneficijs obtinendis. 139. 104.
de Iuriſdictione Montis de Valentis Gubernatoris. 140. 105.
reductio Decimarum pro Mendicantibus fratribus. 141. 106.
de Decimarum ſolutione. 143. 107.
reuiſio bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum. 143. 108.
de fratribus beatæ Mariæ Seruorum. 146. 109.
de Societate Cruceſignatorum. 149. 110.
contra fraudolentos decoctores. 150. 111.
contra Monetarum Tonſores. 151. 112.
reformatio Tribunalis Auditoris Cameræ. 152. 113.
de conceptione B. Mariæ Virginis. 156. 114.
de fructibus vnius anni pro fabrica S. Petri. 158. 115.

Anni Sexti.

DE Cambijs. 160. 116.
de ordine Humiliatorum. 161. 117.
de bonis eccleſiaſticis, & feudalibus. 165. 118.
extinctio ordinis Humiliatorum. 165. 119.
impoſitio, cccc. millium ſcutorum ſuper bonis duodecim Congregationum. 167. 120.
de facultate ipſarum Congregationum circa bona alienanda, & alia facienda. 169. 121.
de inuentario faciendo in Criminalibus in Sicilia. 171. 122.
de officio beatæ Mariæ. 172. 123.
reductio litterarum Iuris congrui 174. 124.
de executione extinctionis ordinis Humiliatorum. 175. 125.
de Societate nominis Dei, & Iuramentorum. 177. 126.
extenſio reductionis Iuris Congrui. 178. 127.
de ſecularium Confeſſionibus. 179. 128.
de condemnatis in contumaciam. 180. 129.
reuocatio Regreſſuum. 181. 130.
contra non recitantes horas canonicas. 181. 131.
de viſitatione eccleſiarum S. Ioannis Hieroſolymitani. 182. 132.
facultas alienandi bona vſque ad ſummam quinquaginta millium ſcutorum data ordini Caſſinenſi. 183. 133.
de appellatione in criminalibus. 184. 134.
de doctrina Chriſtiana, & eius Confratribus. 186. 135.
de facultate abſoluendi bannitos. 187. 136.
de ambitu Officiorum. 188. 137.
de affrancatione bonorum eccleſiaſticorum. 189. 138.
de notificandis, & non relaxandis captiuis. 193. 139.

Anni Septimi.

DE abſolutione militantium, & ſtipendia miniſtrantium contra Turcas. 194. 140.
extenſio pœnarum ambientium officia. 195. 141.
de armis breuioris menſuræ trium palmorum. 196. 142.
de Hoſpitali Corcyræ pro infirmis Chriſtianæ claſſis. 197. 143.
de indulgentijs pro adiuuantibus bellum contra Turcas. 198. 144.
de Menantibus. 198. 145.

Sine Data.

DE Monte farinæ. 199. 146.
impoſitio trium Iuliorum pro vehiculis. 200. 147.
de Reformationibus taxarum expenſarum Tribunalium. 201. 148.
de facultate ipſorum. 202. 149.
executio Reformationum. 203. 150.
ſubrogatio Reformatorum loco defunctorum. 204. 151.
de Creditoribus miſerabilibus. 204. 152.
de credito Aromatariorum. 205. 153.
exemptio Monaſteriorum ab hoſpitio Militum. 205. 154.
de delegato ad cauſas Confidentiarum. 206. 155.
decreta pro carceratis. 207. 156.
de eleæmoſynis, & Hoſpitali pro carceratis &c. 208. 157.
de facultatibus ſuperintendentium Magiſtrorum viarum. 208. 158.
exempti teneantur ad contributionem pro fortificationibus faciendis. 209. 159.
de Cardinalibus Inquiſitoribus. 209. 160.
de facultate reſtituendi litigantes aduerſus impedimentum ſedis vacantis. 210. 160.
de liberatione captiuorum Chriſtianorum repertorũ apud Turcas. 210. 162.
de ſuperintendentibus Magiſtrorum viarum. 211. 163.
facultates Præfectorum diſtribuendæ Aquæ Virginis communicentur cum Magiſtris viarum. 211. 164.
de expeditione commiſſionum cauſarum. 212. 165.

vnio

vnio Amadæorum, & Clarenorum ſub ordine fratrum minorum de obſeruanda. 212. 166.
reformatio officij Contradictarum. 214. 167.
de Aqua Virgine per vrbem diſtribuenda. 216. 168.
de Nominatione bannitorum. 217. 169.
de ordine Minorum de obſeruantia. 218. 170.
ordo in confectione litterarum reſignationum ſeruandus. 218. 171.

INDEX RERVM, ET SENTENTIARVM.

A

ABBREVIATORVM maioris præſidentiæ facultates, & officium in expeditionibus Pœnitentiariæ. 118.
Abbreuiatorum, aliorumque Officialium munus in conficiendis litteris reſignationum. 218.
abſolui petens non audiendus, niſi ſit in carceribus conſtitutus. 60.
abſoluendi bannitos, ſeu reos facultas in vtroq; foro duobus Cardinalibus, Gubernatori, & Theſaurario datur. 187. 194.
abſolutio pro belligerãtibus ſeu ſtipendia miniſtrantibus contra Turcas. 194.
abundantiæ rei frumentariæ prouidetur. 35.
accuſans ex calumnia talionis pœna puniendus. 7.
affinitas ex fornicatione in quo caſu attendi debeat. 31. 38.
affinitas ex fornicatione quando impediat matrimonium contrahi & contractum dirimat. 31. 38.
Affinitatis, ſeu conſanguinitatis gradus in diſpenſationibus exprimendus. 37.
agriculturæ artis priuilegia. 34.
agriculturam artem exercentes ne moleſtentur, cum verſantur in colligendo tritico etiam vigore obligationis in forma Cameræ. 35.
albigenſium hæreſis tem pore diui Dominici. 126.
alienatorum eccleſiaſticarum rerum loco fructuum vnius anni tertia pars applicatur fabricæ S. Petri. 158.
alienationum rerum eccleſiaſticarum in cauſis Collegium & Deputati fabricæ S. Petri tranſigere poſſint. 159.
alienationes rerum eccleſiaſticarum male & non rite factæ à Collegio, & deputatis fabricæ S. Petri reſcindi poſſint. 158.
alienationum rerum eccleſiaſticarum reuiſio, & recuperatio. 191.
alienationes prouentuum Cameræ apoſtolicæ minus legitimo precio factas reſcindendi facultas Cardinali Camerario. 15.
alienandi licentiæ officio Contradictarum expediri non poſſint. 215. nec alienationum confirmationes. 215.
aloyſij Cardinalis Gubernatoris, & aliorum facultas circa abſolutionem bannitorum. 138.
Amadei, & Clareni Minoribus de obſeruãtia vniuntur. 212.
ambitus in officis & dignitatibus ordinis Minorum prohibetur, & punitur. 82. itẽ ordinis Seruorũ. 147. item in officiis iuriſdictionis adminiſtrationem habẽtibus. 181.
ambientium pœna, extẽditur ad mediatores, & recipientes pecunias. 198.
animarum curam habentes ſi non reſideant qua pœna plectendi. 17.
annata à quibus ſolui debeat. 70.
annonæ Præfectus, vide Præfectus annonæ.
annonæ Charitas ex beneficiis extrahendi frumenta prouenit. 14.
appellationes in criminalibus quomodo admittendæ. 18.
appellationes admittendi litteræ Pij IV. reformantur. 18.
appellationes in criminalibus data cautione in forma depoſiti admittantur. 18.
appellationes in criminalibus debet quis ante ſex menſes proſequi. 185.
appellationes à ſententijs contra homicidas latis vel proceſſu interpoſitæ ſunt nullæ. 25.
appellationum Iudex ordinarius Auditor Cameræ. 18.
appellationum remedium contra Iudicis iniuriam introductum. 185.
appellationes quando, & quomodo ab Auditore Cameræ audiendæ. 153.
appellantibus acta & proceſſus ſine mora à Iudice tradantur. 185.
appellari à ſententijs contra homicidas latis à Gubernatore loci liceat in caſibus à iure permiſſis. 25.
aqua Virgo per vrbem in varios fontes diſtribuatur. 216. diſtribuendæ Præfecti, & eorum facultates. 211.
archibuſettos gerentes qua pœna puniendi. 196.
arma breuioris menſuræ trium palmorum deferentium pœna. 196.
aromatarij non ſunt occaſione mercium præferendi alijs creditoribus defunctorum Prælatorum. 105.
ars lanæ Romæ collapſa inſtauratur. 65.
artis lanæ priuilegia confirmantur. 65.
auditoris Cameræ facultates & priuilegia confirmantur. 2.
auditoris cameræ facultas, & ratio procedendi contra non reſidentes. 17.
auditoris Cameræ facultas non præiudicet iuriſdictioni Vicarij. 33.
auditoris Cameræ Tribunalis reformatio. 152.
auditorem inter & vicarium quoad Clericos eſt locus præuentioni. 153.
auditor Cameræ quando, & quomodo poſſit appellationes admittere. 153.
auditor Cameræ, & eius Notarij à quibus abſtinere debeant. 153.
auditor Cameræ in cauſis ſui fori, in quibus ſummarie procedere poteſt, ne deueniat ad contumaciales pœnas. 153.
s. auguſtini Eremitarum fratrum exemptio. 69.
auinionenſis Mons à Pio IV. erectus & cur. 103.

B

BAnnitorum, & eorum fautorum & receptantium pœnæ quæ. 23. 24. 28. 29. ipſæ pœnæ in peculiarias committantur. 138.
bannitorum in fauorem conceſſa reuocantur. 138.
bannitus homicida etiam ab hærede occiſi habita pace reſtitui non poſſit. 24.
bannitus non audiatur, niſi ſit in carceribus cõſtitutus. 60.
banniti, & alij facinoroſi Regni Neapolis ab officialibus ſtatus eccleſiaſtici mandentur capi. 31.
bannitus bannitum occidens liberetur, non bannitus ius nominandi non conſequatur. 217.
baptizati, baptizantis, ſuſcipientis, vel aliorum ſpiritualis cognatio, qua matrimonium impeditur. 37.
baptizata mancipia liberandi priuilegia confirmantur. 32.
bellum contra Turcas à ſummo Pontifice, Hiſpaniarum Rege, & Venetorum geſtum. 193. 194.
beneficiorum Confidentia. 121. Vide Confidentia.
beneficiorum reſignationes à Pio V. cur reuocatæ. 79.
beneficiorum reſignationes quæ ab Ordinarijs admitti ne debeant. 79.
beneficia reſignantes ne aliquo modo futuros ſucceſſores deſignent, vel promiſſione conueniant. 80.
beneficia reſignanda ne ab Epiſcopis conferantur familiaribus vel conſanguineis. 80.
beneficiorum reſignationes, aut ceſſiones infra quantum temporis publicandæ. 106.
beneficia per reſignationem, vel permutationem vacantia Ordinarij conferre non poſſunt. 60. 65.
beneficiorum fructus quos amittant non recitantes horas Canonicas. 217.
beneficiorum reſignationum litteræ quo ordine conficiendæ. 218.

beneficiorum regreſſus integraliter non expediti reuocantur. 179.
beneficiorum vniones cur fiant. 70.
beneficia eccleſiaſtica vniendi facultas aboletur. 96.
beneficia quæ ad quindenniorum ſolutionem non teneantur. 90.
beneficiorum officiorum, & dignitatum reſeruatio. 40.
beneficia propter hæreſim vacantia impetrari non poſſint, niſi vacationis modus exprimatur. 40.
beneficiorum in Regno Neapolis fructus Cameræ apoſtolicæ applicantur. 75.
beneficium ſufficiens ad victum non habens Clericus non poſſit ad ſacros ordines promoueri. 99.
beneficiorum in electione, vel præſentatione aliquid præſtandi vel recipiendi priuilegia reuocantur. 139.
beneficiorum fructus, & diſtributiones lite pendente deponantur. 80.
beneficiorum fructus quando omnes, & quando pro rata omiſſione officij & temporis ſint ſoluendi. 179.
beneficiorum ex fructibus acquiſita quando ſint ſpolia. 1.
beneuenti Gubernatoris officiũ in bannitos Neapolis. 3.
bigami inhabiles ad pẽſiones percipiendas, & retinẽdas. 96.
blada extrahendi licentiæ reuocantur. 13.
blaſphemiæ deteſtatio, & prohibitio. 6. 7.
blaſphemiæ ſodomiæ, & ſimoniç in caſibus quomodo procedendum. 7.
blaſphemantium Deum, Mariam Virginem, & Sanctos pœna. 7.
cadauerum conditoria, depoſita, & capſæ ab eccleſijs tollantur. 6.
cælestinorum) & aliarum Congregationum facultas circamaldulenſiũ) ca bona alienanda, & alia faciẽda pro impoſitione cccc. millium ſcutorum. 169.
cambiorũ vſum neceſſitas, & publica vtilitas induxit. 160.
cambiorum abuſus, & deprauatio quæ. 160.
cambia ſicca damnantur. 160.
cambia realia quomodo ſint exercenda. 160.
cambij ficti nomine traditæ pecuniæ vſuram ſapiunt. 160.
cameræ & ſedis apoſtolicæ onerum exigẽdorum Commiſſarij reuocantur. 57.
cameræ & ſedis apoſtolicæ libris & ſcripturis perquirẽdis, & ordinandis Carolus de Graſſis, & Honofrius Camaianus præficiuntur. 93.
cameræ apoſtolicæ Bannitorum bona applicãtur. 17. Item beneficiorum & eccleſiarũ fructus nomine ſpoliorũ. 1.
cameralis obligationis ad executionem etiam Vicarius Papæ procedere poſſit. 33.
camerali cum obligatione Aromatarij ratione medicamentorum concurrunt. 205.
cameralem obligationem habentibus creditores Prælatorum defunctorum pro re cibaria, veſtiaria, mercedis præferendi. 43. item miſerabiles perſonæ vſque ad ſummã quinquaginta ſcutorum 204.
cameræ apoſtolicæ prouentuum alienationes minus legitimo precio factas reſcindere Cardinalis Vitellius poſſit. 15.
camerarij iuriſdictio in latrones, & prædones rerum naufragatarum. 11.
cancellariæ apoſtolicæ Regentis, Abbreuiatorum & aliorum facultates & officium in expeditionibus Pœnitentiariæ. 118.
canones bonorum eccleſiaſticorum quomodo liberari poſſunt. 189.
canonicis Regularibus eadem priuilegia quæ ſunt conceſſa mendicantibus conceduntur. 63.
capitalium delictorum Rei quomodo liberandi, & relaxandi. 90.
capitolini Iudices poſſint reſtituere litigantes aduerſus impedimentum ſedis vacantis Pij IV. 110.
captiui Turcę ex Turcarum claſſe facti ne dimittantur, ſed notificentur. 193.
captiui Chriſtiani in bello cõtra Turcas reperti libere permittantur abire. 210.
carcerati pro ſumma minori quam ſeptem aureorum ne quis poſſit. 108.
carcerum Viſitatores quæ in carceratorum relaxatione ſeruare debeant. 208.
carcerati ex cauſa ciuili quomodo relaxandi. 207. item ex criminali. 90.
carcerati ex homicidio ne a Viſitatoribus arbitrio ſuo relaxentur. 90.
carcerati in ſecretis reſponſiones, & teſtium depoſitiones ne a Notariis & Cuſtodibus carcerum propalentur. 89.
cardinales offendentium pœna ad ſcientes & non reuelantes extenditur. 132.
cardinalium deputatorum facultates ſuper liberatione rerum eccleſiaſticarum. 189.
cardinalium duorum, Gubernatoris, & Theſaurarij facultates circa liberationem Bannitorum. 187.
cardinalium defunctorum familiares ne petant regalia. 43.
cardinalium, & aliorum Prælatorum decedentium creditoribus quo ordine ſatisfaciendum. 43.
cardinalium Inquiſitorum deputatio. 109.
carmelitarũ fratres a contributione ſeminarij exempti. 69.
carolus de Graſſis & Honofrius Camaianus ad perquirendos & ordinandos libros & ſcripturas Cameræ deputantur. 93.
carthuſienſium ordinis, aut mendicantium domos, aut monaſteria ingredi mulieribus non liceat. 36.
carthuſienſium facultas circa bonorum alienationẽ, & alia facienda pro impoſitione cccc. millium ſcutorum. 169.
caſinenſi & aliis xi. Congregationibus facultas alienandi bona eccleſiaſtica & alia faciendi pro impoſitione cccc. millium ſcutorum. 169. item vſque ad ſummam quinquaginta millium pro Caſinenſi. 183.
cauſæ confidentiæ ſummarie cognoſcendæ. 76.
cauſis in criminalibus quomodo ſint admittendæ appellationes. 18.
cauſa ſi ordinarie introducta ſit vel introduci potuit, licet poſtea ſuperuenit commiſſio, ſemper habenda pro ordinaria, nec augeri impenſa, neque aliquid ratione ſententiæ accipi debet. 153.
cauſarum ad forum A. C. ſpectantium taxæ. 153.
cautio qualis danda in appellatione admittenda in criminalibus. 18.
cenſuræ eccleſiaſticæ, & interdicta ſi ab Ordinariis mandetur a Regularibus vt publicentur in eorũ eccleſiis tempore eorum feſtiuitatem ſuſpenduntur. 51.
cenſus in re immobili, & fructifera conſtituendus. 108.
cenſus non niſi numerata pecunia, & præſentibus teſtibus conſtituendus. 108.
cenſuum ſolutiones anticipatæ ne fiant. 108.
cenſuum conuentiones vt non teneantur ad caſus fortuitos non valent. 108.
cenſus, re, vbi eſt cenſus in totum, vel pro parte pertempus perire, & extingui poſſit. 108.
cenſus debitor non tenetur ad intereſſe lucri ceſſantis, & alia. 108.
cenſus res, vbi vendenda ſit, Dominus cenſus præferendus. 108.
cenſus reditus vbi traditione precij extinguendus eſt, quid agendum. 108.
cenſui ſimul precium conſtitutum, nec minui, nec augeri poſſit. 108.
cenſus ex bonis eccleſiaſticis quomodo & a quibus liberari poſſint. 190.
cenſum creandi, & extinguendi facultas xij. Congregationibus pro impoſitione cccc. millium ſcutorum. 169.
ceſſiones, & reſignationes beneficiorum quando notificandæ. 106.
chriſtianã doctrinam, vt pueri doceantur, loca ab Ordinariis ſtatuenda. 86.
chriſtianam doctrinam docentium & eius ſocietatis confratrum indulgentiæ. 86.
chriſtianorum bellum contra Turcas adiuuantium indulgentiæ. 195.
chriſtianorum in litibus gerentium bellum contra Turcas ſuperſedeatur. 195.

chriſtia-

chriſtiano clasſis infirmis Hoſpitali Corcyræ erecto conſu litur. 197.
chriſtiani captiui apud Turcas reperti libere abire permittantur. 210.
cibariæ res primum deinde veſtiariæ poſtea mercenariorũ ſoluendę creditoribus defunctorũ Prælatorũ.43. 205.
cibariorum nomine Aromatariorum merces non intelligantur. 205.
ciſtercienſium & alijs xi.ordinibus impoſitio cccc.millium ſcutorum & facultas circa alienationem bonorum 169. exemptio 62. 170.
ciuitates, & loca S. R. E. ne feudo, vel aliàs alienentur. 55.
clareni, & Amadei vniuntur fratribus ordinis Minorum de obſeruantia. 211.
clauſula, Dummodo ſimilem &c, in facultate teſtandi apponenda. 215.
clauſura Monialium ex decreto Concilij & litteris Pij V. quomodo ſeruanda ſit. 133.
clauſura ſub perpetua ſint Moniales. 12.
clauſurę ne violetur obſeruatio quis Monialium numerus eſſe debeat. 13.
clericus ſecularis niſi habeat beneficium quod ad victum ſufficiat, & regularis, niſi ſit profeſſus, ad ordines promoueri non poſſit. 93.
clerici coniugati ne penſiones percipere, neque antiquas retinere, neque transferre poſſint 96.
clericos abſoluendi, & ad ordines, & beneficia habilitãdi facultas. 187.
clericorum incontinentium concubinariorum, & ſodomitorum pœna 7.95 blaſphemãtium. 7. ſymoniacorũ. 7. Confidentiariorũ 122. ambientium.82. 188. 198.147.
cognationis ſpiritualis gradus in diſpenſationibus obtinendis omnino exprimendus. 37.
cognationis ſpiritualis impedimentum non eſt inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, nec inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & patrem & matrem baptizati. 37.
cognatio ſpiritualis inter quos tantum contracta intelligatur 37.
collegij Romanę curiæ facultates circa Doctoratus & alios gradus concedendos reuocantur. 85.
colono ſtare non tenetur ſucceſſor. 178.
comites Palatini ne amplius Doctoratus, & alios gradus concedere poſſint. 85.
commiſſarius S.Petri facultas exigendi legata limitatur.76.
commiſſarij exactionum Cameræ & ſedis apoſtolicæ reuocantur. 57.
commiſſiones cauſarum officio Contradictarum ſine cenſura Vicecancellarij Aſſiſtentium expediri poſſint. 212. ſed earum prius ſupplicationibus per ſignaturam ſignatis. 215.
commiſſiones concedendi alienationum rerum eccleſiaſticarum facultates reuocantur. 93. 215.
compaternitas inter quos contrahatur ſecundum Concilium Tridentinum. 31.
conceptio beatę Mariæ Virginis ne in publicis concionibus diſputentur. 156.
conceptio beatę Mariæ in publicis Academiæ diſputationibus tractari liceat ſed ſecundum formam litterarum Sixti IV. 157.
concilij Tridentini decreta declarare ad ſummum Pontificem ſpectat. 50.
¶ Concilij Tridentini ſeſſionũ decreta vel capita quæ vel comprobantur, vel confirmantur, vel declarantur, vel extenduntur.
ſeſſ. 5. decr. de pecc. orig. de concep. B. Mariæ. pag.157.
ſeſſ. 7. cap. 5. de Vicariis perp. & eorũ portione. pag. 37. 53. 70.
ſeſſ. 7. cap. 7. de eiſdem. pag. eadem.
ſeſſ. 7. cap. 13. de examinandis ad beneficia. pag. 53.
ſeſſ. 21. cap. 2. de Clericis ordinandis. pag. 93.
ſeſſ. 21. cap. 6. de Vicariis perpetuis &c. pa. 122.
ſeſſ. 22. cap. 9. de eleemoſynarum abuſu. pag. 52.
ſeſſ. 22. decr. de obſeru. vel euit. in celeb. miſſ. pag. 51.
ſeſſ. 23. cap. 13. de quarta funeralium. pag. 51.
ſeſſ. 23. cap. 15. Regularis quando ſecularium confeſſiones audire poſſit. pag. 50. 179.
ſeſſ. 23. c. 8. nemo niſi à ſuo ordinario ordinari poſſit. pag. 51.
ſeſſ. 23. cap. 18. de exemptione Militũ S. Ioannis Hieroſolymitani. pag. 100.
ſeſſ. 24. decr. de reform. matr. cap. 2. de cognatione ſpirituali. pag. 37.
ſeſſ. 24. decr de reform. matr. cap. 3. de impedimento publicæ honeſtatis. pag. 89.
ſeſſ. 24. decr. de reform. matr. cap. 4. de affinitate ex fornicatione. pag. 58.
ſeſſ. 24. decr. de reform. cap. 4. de munere prædicandi. pag. 10.
ſeſſ. 24. cap. 5. de clauſura Sanctimonialiũ. pag. 12. 133.
ſeſſ. 24. cap. 8. de parochiali, & de Vicarii perpetui. pag. 37 53. 70.
ſeſſ. 25 cap. 4. de Epiſcop. facultate in Regulares. pag 51.
ſeſſ. 25. cap. 5. ne beneficiorum fundationi derogetur. pag. 50
ſeſſ 25. cap. 11. de anticipatis ſolutionibus [illegible]cationum, pag. 51.
ſeſſ. 25. cap. 12. de decimis ſoluendis. pag. 50.
ſeſſ. 25. cap. 13. de quarta funeralium. pag. 51. 52.
ſeſſ. 25. cap 14 de Mulierũ cõſuetudine fugiẽda. pag. 52.
ſeſſ. 25. cap. 16. de Vicarii perpetui &c. pag. 51.
ſeſſ. 25. cap. 19. de Duellis. pag. 71.
ſeſſ 25. de indice lib. Catechiſmo Breuiario, & Miſſali, pag. 83.
concinatorum munus, & laudes. 156.
concionibus in publicis de conceptione Mariæ Virginis non diſputetur. 156.
concubinariis clericis pœna quæ ſit irroganda. 7.
condemnatus non audiendus, niſi ſit conſtitutus in carcere. 60.
condemnatorum Triremibus pœnæ in pecuniarias commutantur. 138.
condemnationum in cauſis quomodo admittantur appellationes. 18.
condemnati in contumacia infra annum quomodo ſint ad defenſiones admittendi. 180.
confeſſiones cuiuſcunque in ſuis eccleſiis & extra poſſunt Regulares mendicantes audire. 50. non audiant niſi ſint ab Ordinariis approbati 179
confeſſus qui fuerit crimen, ſi appellauerit, non audiendus. 18.
confeſſi & conuicti non relaxandi niſi prius ſententia executioni demandata. 90.
confidentiarum beneficialium cauſæ ſedi apoſtolicæ reſeruantur. 76. coram quibus cognoſcendæ. 122.
confidentiarum iudices cur ſint remiſſiores. 122.
confidentiam admittentium pœna. 121 122.
confidentia quot modis committi intelligatur. 121. 122.
confidentiarum crimen vt probetur quæ præſumptiones, & coniecturæ legitimæ ſint. 122.
confidentiarũ teſtes de quaque re ſingulares ſingulas præſumptiones faciant. 122.
confidentiarum plures præſumptiones probationem faciant. 122.
confidentiarum in crimine iidem admittantur teſtes qui in ſimonia. 122.
confidentiarum in cauſis Ordinarii delegantur Iudices, & Inquiſitores. 122.
confidentiarum cauſis Honofrius Camaianus præficitur. 206.
confirmationes alienationum rerum eccleſiaſticarum & ſtatutorum non poſſint officio Contradictarum expediri. 215.
confiſcationum commiſſarij reuocantur. 57.
confraternitates erigendi facultas ad pueros Chriſtianam doctrinam erudiendos. 186.
congregationibus ſub obedientia conuentuales, fratres & alii trium votorum profeſſionem emittant. 101.

congrega-

congregationum xij. in bonis datium ccec. millium ſcutorum imponitur pro expeditione contra Turcas. 72. 167. poſſint alienare bona, erigere montes, & alia facere pro dictis ccec. millibus ſcutis. 72. 167. Pro Caſſinenſi vſq; ad ſummam quinquaginta millium ſcutorum. 183. Ab alijs impoſitionibus eximuntur. 72. 170.
congrui iuris litteræ ad viam Iuris reducuntur. 174.
conſanguinitatis, vel affinitatis gradus in diſpenſationibus exprimendus. 37.
conſenſus ſui ratione ne quis in contractu vel quaſi contractu præſtiti cenſuris eccleſiaſticis innodetur. 152.
conſeruatorum priuilegia circa liberationem mancipiorũ baptizatorum confirmantur. 52.
conſulum artis lanæ facultates, & priuilegia 66.
contradictarum Procuratores qui præuertunt veritatem facti pœna falſi puniendi. 37.
contradictarum officij reformatio. 214.
contradictarum Corrector, & Procuratores non poſſint ex officio, quæ ſolebant antea, expedire. 215.
contradictarum Corrector, & Procuratores an, & quomodo expedire poſſint cauſarum commiſſiones, Iudicum mutationes, ſurrogationes, Teſtium examinis delegationes, litteras in forma ſignificauit, iuris declaratorias, conſeruatorias, abſolutiones, teſtandi licentias, confirmatorias ſtatutorũ, & alienationũ rerum eccleſiaſticarũ. 215.
contradictarum Corrector, & Procuratores à quibus abſtinere debeant. 215.
contradictarum Corrector, & Procuratores non niſi prævio Vicecancellarij, aut Regentis, aut aliorum Cancellariæ examine expedire litteras poſſunt. 215.
contumaciæ ſex menſium ad annum prorogantur. 19.
contumacibus defenſio poſt annum denegatur. 19.
contumax nõ audiẽdus niſi ſit cõſtitutus in carceribus. 60.
contumax infra annum captus quomodo ad defenſionem admittendus. 180.
conuentuales Canonici & alij viuentes in Congregationibus ſub obedientia emittant trium votorum profeſſionem. 101.
conuicti ſeu Confeſſi quomodo è carceribus relaxandi. 90.
copiſtæ qui in gratijs impetrandis neceſſarias qualitates non exprimendo veritatem facti præuertunt pœna falſi puniendi. 37.
corcyræ Hoſpitale infirmis Chriſtianæ claſſis erectum eleemoſynis adiuuetur. 197.
correctorum Pœnitentiariæ officium extinguitur, & eorum loco Regens, & Abbreuiatores Cancellariæ ſubſtituuntur. 118.
coſmus cum ſuis ſucceſſoribus magnus Dux Etruriæ creatur. 123.
creditoribus Prælatorum defunctorum quo ordine ſatisfaciendum. 43.
creditores Prælatorum occaſione cibariorum primum habeant locum. 43. in hoc non comprehenduntur Aromatarij ratione mercium. 205. ſecundũ locum habent creditores pro re veſtiaria, tertium mercenarij quibus eſt certa conſtituta merces. 43.
creditores ſi miſerabiles perſonæ ſint vſque ad ſummam quinquaginta ſcutorum alijs præferendi. 204.
creditoris pauperis ratio habeatur in relaxatione carcerati debitoris. 207.
creditoribus liceat Romanos debitores laicos in Curia Capitolij conuenire. 153.
creditores in fraudẽ decoquentes qua pœna plectendi. 150.
criminalibus in cauſis quomodo appellationes admittendæ. 18.
criminali ex cauſa condemnatus abſolui petens, nõ audiendus, niſi ſit in carceribus conſtitutus. 60.
criminalium actorum quotannis inuentarium ab Epiſcopis Siciliæ conficiatur. 171.
criminali ex cauſa carcerati quomodo relaxandi. 90.
crucesignatorum ſocietatis priuilegia confirmantur. 149.
crucesignatorum ſocietates vt aſſiſtant Inquiſitoribus inſtituti ſunt. 149.
cruciferorũ cõgregationibus impoſitio. 169. facultas alienãdi bona. 169. exẽptio ab omni cõtributione. 72. 170.
curiæ Romanæ reformatio. 119.
curruum, ſeu Cocchiorum vectigal trium Iuliorum imponitur. 201.

D

Debitores quibus ex cauſis poſſint è carceribus relaxari. 207.
debitoribus carceratis quando alimenta, & medicamenta miniſtrare debeant creditores. 207.
debitoribus quando dilatio danda ſit, & quanta. 152.
decimæ ſex ſuper fructibus & penſionibus eccleſiaſticis Italiæ imponuntur. 135.
decimæ à moroſis ſoluantur iuxta antiquam taxam, ab alijs verò ſecundum verum valorem. 43. pro Mendicantibus iuxta antiquam taxam reducuntur. 141.
decoctores doloſi qua pœna plectendi. 150.
dei, & ſanctorum nomen blaſphemantium pœna. 6.
defunctorum officium recitantibus indulgentiæ. 177.
depoſiti in forma detur cautio in appellationibus criminalium admittendis. 18.
depoſitum actuale fiat à diuite appellante in criminalibus. 18.
deputatio ſuperintendentium Magiſtris viarum. 208.
deputatio Caroli de Graſſis, & Honofrij Camaiani ad libros & ſcripturas Cameræ inquirendos, & ordinandos. 93.
dignitates & officia iuriſdictionis adminiſtrationem habentia ambientes qua pœna plectendi. 188.
dignitates eccleſiaſticæ in Regno Sardiniæ, vbi non eſt Vicaria perpetua extinguantur. 98.
dilatio quando eſt concedenda debitori. 207.
diſpenſationes matrimoniales quãdo ſunt impetrãdæ exponi debet verus gradus cõſanguinitatis, vel affinitatis. 37.
diſtributiones præſtandi, ſeu recipiendi in præſentatione ſeu prouiſione beneficiorum, & dignitatum eccleſiaſticarum priuilegia reuocantur. 139.
diuino cultui dicata non veniunt ſpoliorum nomine, neque quis de eis teſtari poteſt. 66.
Doctoratus & alios gradus concedendi facultas Palatinis Comitibus & alijs Collegij Romanæ curiæ eripitur. 85.
Doctores vel in alio gradu creati ab Officialibus Collegij Romanæ Curiæ nulla ad dignitates eccleſiaſticas & beneficia prærogatiua fieri poſſunt. 85.
doctrinam chriſtianam docentibus indulgentiæ. 186.
doctrinam chriſtianam pueros docendi cauſa confraternitates erigantur. 186.
s. dominici mendicantes fratres à contributione ſeminarij Clericorum exempti. 69.
s. dominicus Prædicatorum ordinis auctor. 126.
s. dominici tempore Albigenſium hæreſis Italiæ & Galliæ partes craſſabatur. 126.
s. dominicus Roſarium beatæ Mariæ Virginis inſtituit. 126.
domos & alia vendere ne vicinus vicinum, vt antea ſolebat compellere poſſit. 174.
domos & alia vendere compulſi quartam partem precij vltra valorem extimandum lucrentur. 175.
dotium mulierum Romanarum moderatio. 58.
duellorum vſus deteſtatio, & prohibitio. 91.
dulciaria recipiendi in præſentatione, ſeu prouiſione beneficiorum priuilegia reuocantur. 139.

E

Eccleſiæ eſſe debet, cui quis præfuit paramẽta, ornamẽta, & alia huiuſmodi, nec veniunt ſpoliorum nomine 67.
eccleſia parochiali vacante Vicarius conſtitui, examen fieri, & idoneus Rector eligi debent. 53.
eccleſia parochiali Iurispatronatus vacante quid à Patrono & ab Epiſcopo fieri debeat. 54.
eccleſiæ parochiali vacanti ſi minus habilis ab Epiſcopo eligatur, quid à reiectis faciendum. 54.
eccleſia parochialis vacans ne diu ſit in ſuſpenſo quid agendum. 54.

eccleſia-

eccleſiarum & beneficiorum in præſentatione ſeu proviſione diſtributiones ſeu fructus præſtandi, ſeu recipiendi priuilegia reuocantur. 139.
eccleſiarum & Monaſteriorum fructus tanquam ſpolia Cameræ applicantur. 1.
eccleſiaſtica bona malè alienata reuidendi, & recuperandi facultates ampliantur. 143.
eccleſiaſticis de bonis teſtandi facultates in illegitimos reuocantur. 163.
eccleſiaſticorum bonorum cēſus, canones, liuelli, & huiuſmodi quomodo & à quibus liberari poſſint. 189.
eleemoſynarum quæſtus mendicantibus religioſis non aufertur. 51.
eleemoſynas pro miſſarum celebratione Regulares recipere poſſint. 53.
emphytheuticis de bonis teſtandi in illegitimos facultates reuocantur. 163.
epiſcoporum & aliorum non reſidentium pœna, & in eos Auditoris Cameræ facultas 17.
epiſcopi quas beneficiorum reſignationes, & permutationes recipere poſſint. 79.
epiſcopi, & alij doctores ne nutu vel verbo deſignent ſucceſſores in beneficijs 79.
epiſcopi ne de beneficijs reſignandis familiaribus & conſanguineis prouidere poſſint. 80.
epiſcopi Siciliæ quotannis conficiant inuentarium actorum criminalium. 171.
equorum & quatreni carnis taxam exigendi facultas. 15.
eremitarum S. Hieronymi fratres & alij viuentes ſub voluntaria obedientia trium votorum profeſſionem emittant. 101.
eremitarum S. Auguſtini fratres mendicantes à contributione ſeminarij clericorum exempti. 69.
ethruriæ prouinciæ laus. 113.
ethruriæ prouinciæ Coſmus Dux magnus creatur. 113.
ethruſcorum in Romanos Pontifices obſeruantia. 113.
excommunicationis remedium quando & quomodo adhibendum contra obligatum. 152. 153.
excommunicandi facultas. 170.
excommunicationum commiſſiones pro reſtitutione & reuelatione rerum ablatarum vel amiſſarum quando quibus & ad cuius inſtantiam dari debeant 139.
excommunicationis cenſuræ ſeu pœnæ ſubijciuntur iſti qui ſubſcripti ſunt. 113.
ambientes officia in religione fratrum Minorum. 82.
arma breuioris menſuræ trium palmorum ferendi licentiam dantes. 196.
bannitorum, ſeu Homicidarum fautores, receptatores, complices. 23. 24.
beneficiorū poſſeſſionem qui noluerint tradere ſine ſolutione alicuius præmij vel portione fructuum. 139.
beneficia ſedi apoſtolicæ in Regno Neapolis reſeruata conferentes. 75.
beneficia in manibus Ordinarij reſignata conferentes, ſeu in ea eligentes, præſentantes, inſtituentes, ſeu confirmantes. 64.
cardinalium in perſona conſpirantes. 132.
cameram, & ſedem apoſtolicam concernentes ſcripturas qui non reuelarent. 93.
captiuos Turcas vendentes ſeu liberantes. 193.
captiuos Chriſtianos in bello contra Turcas ſeruatos non permittentes libere abire. 210.
confidentię crimen in beneficijs admittentes. 121.
coloni, Vaſſalli, & Agricolæ Hoſpitalis S. Io. Hieroſolymitani nō ſoluētes fructus debitos eius ærario pro defenſione inſulæ Melitæ. 73.
decimarum ob ſolutionem non exprimentes veros fructus eccleſiarum vel penſionum. 45. 134.
decoctores doloſi quominus puniatur, impedientes. 150.
domini ſubditorum frumenta & fruges ementes vltra vſum familiæ. 95.
impedientes eos qui in vrbem eadem afferunt. 35.
fabricæ S. Petri deputatos ſuper reuiſione rerum eccleſiaſticarum malè alienatarum vexantes. 143.
feudo vt bona eccleſiaſtica dentur, ſuadentes. 55.
fratres, & Religioſi viuentes ſub obedientia voluntaria, ſi trium votorum profeſſionem non emittant. 101.
humiliatorum extinctionis conſtitutioni contrauenientes. 165.
humiliati, ſi quibus priuati ſunt dignitatibus & habitu, vtantur. 176. Si non pareant reformationi. 16..
indulgentias ſeu gratias concedentes cum non habeant poteſtatem. 107.
s. Io. Hieroſolimytani milites & alij qui inſulam Melitæ defenſum non petierint. 73. vel ad defenſionē non perſoluerint quod debent.
inquiſitores vel eorum res & perſonas qui offenderint. 116. item offendentium fautores. 116.
inquiſitoribus Cardinalibus nō parentes in eo quod officium concernat. 109.
iudicum contra doloſos decoctores iudicantium perturbatores. 150.
iuris congrui ſtatutum qui non fecerint obſeruari. 174. 178.
s. Lazari leproſorum Hoſpitalis Magiſter & alij qui reuocatis priuilegijs vtantur. 60.
litteris contra homicidas, & bannitos editis non parentes. 92.
mendicantium ordinum fratres gabellis ſeu impoſitionibus vexantes. 19. ſeu eorum familiam. 19.
moniales non ſeruantes clauſuram, item dantes contra hoc licentiam, comitantes, & alij. 133.
monetarum confratres ne vltimo afficiantur ſupplicio impedientes. 151.
mulieres Monialium, & Regularium monaſteria ingredientes. 36.
naufragantium bona occupantes, & occupata non reſtituentes. 11.
pœnitentiarie officiales ſi reuocatis facultatibus vtūtur. 120. ſi quid capiant pro expeditionibus. 119.
reformatoribus Tribunalium vrbis libros, & ſcripturas non conſignantes. 204.
ſimoniace ſe gerentes in beneficiis & alijs eccleſiaſticis rebus. 6.
taurorum & ferarum agitationē fieri permittentes. 71.
vindictam tranſuerſalem exercentes. 23. 24.
exempti etiam ad contributionem pro fortificationibus faciendis teneantur. 209.
exemptiones in Prouincia Marchiæ quæ reuocantur, quæ non. 22.
exemptiones perſonales, & quæ ſunt ob numerum filiorū non reuocantur. 22.
exemptiones Congregationum Regularium. 72. Mendicantium & Monialium. 19. 69.
expenſarum taxarum Tribunalium vrbis coarctantur. 201.

F

FAbricæ S. Petri Collegij, & Deputatorum priuilegia & facultates. 128.
fabricæ S. Petri relicta exigendi facultas limitatur. 78.
fabricæ S. Petri facultas in exequendis legatis pijs. 128.
fabricæ S. Petri in cauſis duæ ſententiæ faciant rem iudicatam. 130.
fabricæ S. Petri applicatur tertia pars fructuum eccleſiaſticarum rerum malè alienatarum. 132. 158.
fabricæ S. Petri medietas piorum relictorum non exactorum per triennium applicatur. 129.
fabricæ S. Petri reuidendi, & reſcindendi alienationes rerū eccleſiaſticarum facultas. 131.
fabricæ S. Petri facultas circa diſpoſitiones in fauorem eccleſię beatæ Mariæ Lauretanæ. 78.
facinoroſorum, & eorum fautorum pœnæ. 23. 24.
falſi pœna plectendi, qui in gratiis impetrandis facti veritatem, neceſſaria non exprimendo peruerterint. 57.
familiaribus & conſanguineis ne Epiſcopi de beneficijs reſignandis prouideant. 80.
familiares Prælatorum decedentium quomodo mercedem

petere poſſint. 45. 105. Regalis petere ne debeant. 43.
farinæ montis adminiſtratio ad Populum Romanum transferrur. 199.
feſtorum dierum cultus qualis ſit, & quid tunc agendum. 6.
feudo ne dentur ciuitates, & loca S. R. E. 55.
feudalibus de bonis in illegitimos teſtandi facultas reuocatur. 163.
filiorum ob numerum exemptiones in prouincia Marchię non reuocantur; aliæ verò ſic. 22.
fiſcalibus in cauſis quomodo ſint admittendæ appellationes. 18.
fiſci, & Iudicis licentia non habita ne Reorum in ſecretis carceribus detentorum reſponſiones propalentur. 90.
fœdus inter Principes Chriſtianos contra Turcas initum. 193. 194. 195.
fœnerandi occaſio in cambijs tollitur. 260.
fornicatio in quibus perſonis non ſinit contrahi matrimonium, & contractum dirimit. 38.
fortificationum contributioni etiam exempti teneantur. 209.
fratres alterius ordinis recipiendi, ſeu retinendi facultas reuocatur. 127.
fratres, & alijs in congregationibus ſub obedientia voluntaria viuentes trium votorũ emittant profeſsionem. 101.
fratrum ordinis Prædicatorum auctor d. Dominicus. 126.
fratres Amadæi, & Clareni vniuntur Minoribus de obſeruantia. 212.
fratres, & ſorores tertij ordinis S. Frãciſci de Pœnitentia Minoribus de obſeruantia ſubijciuntur, & reformantur. 86.
fratrum ordinis Minorum conuentualium officium, reformatio, & viuendi modus. 82. 91. 92.
fratrum ordinis Minorum de obſeruantia officium in electione Generalis, & aliorum. 217.
fratrum ordinis Minorum de obſeruantia, Generali, & Prouincialibus, ſubijcitur tertius ordo de Pœnitentia. 86. item ſub eorũ ordine Amadei, & Clareni vniuntur. 214.
fratres Mendicantes S. Franciſci à contributione Seminarij Clericorum, & alijs exempti. 69. 19.
fratres ordinis mendicantium priuilegia, & facultates. 51. & officium in electione Generalis, & aliorum Superiorum. 217.
fratrum Seruorum ordo, & congregatio vniuntur. 134.
fratrum ordinis Seruorum reformatio & viuendi ratio. 147. 148.
fratrum ordinis Humiliatorum reformatio, & viuendi modus. 43. 44. 45. eorum Moniales ad locorum Ordinarios transferuntur. 81. eorum ordo extinguitur. 165. extinctionis exequutionem concernentia declarantur. 175. eorum dignitates, & officia ſecularia efficiuntur vniones Præpoſiturarũ diſſoluuntur, & aliæ nouæ fiunt. 161.
fructus pręſtandi ſeu recipiendi priuilegia in electione pręſentatione, & prouiſione beneficiorum reuocantur. 139.
fructus quos amittant non recitantes horas canonicas. 181.
frumentariæ rei priuilegia 55.
frumenta & blada in vrbem deferentium exemptio. 55.
frumenta in vrbem deferentes impedientium pœna. 55.
frumenta vltra vſum familiæ ementes qua pœna multandi. 35.
frumenta extrahendi licentiæ reuocantur. 13.
fugæ ſuſpicione capti relaxari debeant data cautione de ſe repręſentando. 207.
funeralium quarta quomodo, & à quibus monaſterijs ſolui debeat. 51.
furto ſubtractarum rerum pro reſtitutione mandata quomodo & ad cuius inſtantiam expedienda. 139.

G

GAbellarum Commiſſarij reuocantur. 57.
s. Georgij in Alga Venetiarum fratres trium votorũ profeſsionem emittant. 101.
s. Georgij in Alga & aliæ xi. Congregationes poſſunt, aliènare bona, & alia facere pro impoſitione cccc. millium ſcutorum. 169.
grӕcis conceſſæ licentiæ latino more, & Latinis græco celebrandi miſſas, & alia diuina officia reuocantur. 34.
granum extrahendi reuocantur licentiæ. 13.
graſciarum genera extrahendi licentiæ reuocantur. 13.
gubernatoris vrbis auctoritas, & iuriſdictio declaratur. 140.

H

HAbitum a ſecularibus diſtinctum habentes fratres trium votorum profeſsionem emittant. 101.
hæres Albigenſium tempore diui Dominici. 126.
hæreſis cauſa beneficia vacantia ſi impetrentur modus vacationis exprimi debet. 40.
hebræorum circa modum viuendi litteræ Pauli IV. confirmantur. 8.
hebræorum ſcelera quæ. 109.
hebræi cur tolerantur in Eccleſia. 8. 109.
hebræi quam male ſe gerant in Chriſtianos. 8.
hebræi ne cohabitent, neque verſentur cum Chriſtianis, neque Chriſtianos ſeruos mercenario habeant. 8.
hebræi vnam tantũ in ſingulis locis ſynagogam habeãt. 8.
hebræi quod ſignum geſtare debeant vt dignoſcantur. 8.
hebræi quomodo ſe gerant in rationibus & pignoribus. 8.
hebræi ſtracciariæ ſeu cenciariæ tantum artem exerceãt. 8.
hebræi ſtatuta ciuitatum obſeruent. 8.
hebræi omnes è dominio eccleſiaſtico eiiciuntur pręterquã Roma & Ancona. 109.
hebræorum in fauorem literis Pij IV. circa biretum glauci coloris non ferendum in itinere, & circa poſsidenda bona ſtabilia derogatur. 9.
s. Hieronymi Eremitarum fratres, & alij trium votorum profeſsionem emittant.
s. Hieronymi Congregatio, & aliæ xi, poſsint bona alienare & alia facere pro impoſitione ſcutorum cccc. millium. 169.
hieronymi lignana Præpoſiti S Chriſtophori Vercellenſis & aliorum ordinis Humiliatorum in necem Cardinalis Borromæi conſpiratio. 166.
homicidarum & eorũ fautorũ & receptantiũ pœna. 23. 24.
homicidæ, ſeu banniti reſtitui non poſsint, neque ſaluum conductum obtinere. 24.
homicidæ notorij inhabilitas & infamia in omnibus. 24.
homicidas, & bannitos concernentes litterę quotannis publice legendæ. 32.
homicidij crimine condemnati non poſsint in locis vbi crimen admiſerint, morari. 24.
honeſtatis publicæ impedimentum tollitur, vbi ſponſalia valida non fuerint. 89.
honofrius Camaianus, & Carolus de Graſsis ad perquirendos, & ordinandos libros, & ſcripturas Cameræ & ſedis apoſtolicæ deputantur. 93.
horarum canonicarum formula ad priſtinum morem reſtituitur. 83.
horas canonicas non recitantium pœna. 179.
hoſpitalis S. Lazari priuilegia reuocantur. 61.
hoſtię arcis Caſtellanus iuribus a nautis, vel ratione nauium ſoluendis priuatur. 47.
hoſtienſis Epiſcopus ne quid habere poſsit ex tractu nauium. 47.
hoſtienſis Epiſcopus pro bubalis naues trahẽtibus paſcua, & herbatica concedat. 47.
humiliatorum ordinis emendatio. 43. extinctio. 165.
humiliatorum ordo diui Benedicti regulæ aſtringitur. 44.
humiliati beneficijs priuantur; neque ad ea regreſſus, neque acceſſus habere poſsint. 44.
humiliatorũ Præpoſitus generalis quomodo creandus. 44.
humiliati nihil habeant proprij. 45.
humiliatorum præpoſiti reſideant in ſuis domibus. 44.
humiliatorum Præpoſiti, & Priores ne temporalia adminiſtrent. 44.
humiliati equitantes bini ſemper incedant. 45.
humiliati ne ſimul cũ mulieribus licet conſanguineis habitent. 45.
humiliatorum in domibus non ſint pauciores quam duodecim

decem fratres. 45.
humiliatorum ordinis Moniales ad locorum ordinarios transferuntur. 81.
humiliatorum extinctionis executionem concernentia declarantur. 175.
humiliatorum beneficia, officia & dignitates ſecularia efficiuntur, & reſeruantur diſpoſitioni apoſtolicæ. 161.
humiliatorum, Præpoſiturarum vniones diſſoluuntur, & aliæ fiunt. 161.
hypothecam anteriorem habentibus qui nam creditores præferendi 43. 104.

I

IEſu nomen quanta reuerentia ſit habendum. 6.
illegitimorum in fauorem teſtandi facultates de bonis eccleſiaſticis, & feudalibus reuocantur. 163.
impedimentum publicæ honeſtatis vbi tollatur, vbi non. 89.
impenſæ, & circa eas quæ ſint obſeruanda. 153.
impoſitiones exigendi facultas Cardinalis Vitellij. 15.
impreſſoria officina pro ſacris libris imprimendis Romæ erecta 172.
indulgentiarum abuſus quot. 107.
indulgentias concedendi facultas abolentur. 106.
indulgentiæ non ſunt temporalibus rebus comparandæ. 107.
indulgentiæ pro quibus porrigendæ ſint manus adiutrices reuocantur. 41. 107.
indulgentiæ pro docentibus doctrinam Chriſtianam, & confratribus. 186.
indulgentiæ pro adiuuantibus bellum contra Turcas. 195.
indulgentiæ pro recitantibus Breuiarium, officium beatæ Mariæ, & defunctorum, ſeptem pſalmos, & graduales. 173.
inquilinis irrequiſitis libere quis poſſit vendere domum ſuam. 17.
inquiſitionis non ſeruato ſtylo ſententiæ in fauorem reorum inquiſitorum, ne in rem iudicatam tranſire poſſint. 38.
inquiſitores, vel eorum res & perſonas offendentes qua pœna plectendi. 116.
inquiſitoribus officia beatæ Mariæ vulgari ſermone conſcripta & alia præterquam quod eſt reſtitutū conſignentur. 173.
inquiſitorum officium circa tollendos errores & ſuperſtitiones ex libris. 173.
inquiſitoribus vt aſſiſtant inſtitutæ ſunt Crucesignatorum ſocietates. 149.
interdicta, & cenſuræ eccleſiaſticæ ſi publicari Regularibus in ſuis eccleſiis ab Ordinarijs mandentur, ſuſpenduntur. 51.
inuentarium quotannis actorum criminalium ab Epiſcopis Siciliæ conficiatur. 171.
s. ioannis Hieroſolymitani priuilegia, & exemptiones confirmantur. 100.
s. ioannis Hieroſolymitani eccleſiæ in his quæ concernunt curam animarum quomodo poſſunt ab Epiſcopis, & alijs ſuperioribus viſitari. 182.
iudicatam rem faciunt duæ ſententiæ in ea parte, in qua ſunt conformes in cauſis fabricæ S. Petri. 130.
iudex in criminalibus, ſi quis non proſequatur appellationem debet ſententiam ad fiſci inſtantiam executioni demandare. 185.
iudex ſi in mora ſit quominus acta & proceſſus appellanti tradantur, cui pœnæ ſubijcitur. 183.
iudicis eccleſiaſtici, & laici præuentio qualis ſit. 19.
iudicis, & fiſci non habita licentia ne Reorum in ſecretis detentorum reſponſiones propalentur. 90.
iulij mons ad duodecim pro centenario erectus ad decem cum dimidio reducitur. 115.
iuramentorum & nominis Dei ſocietas in eccleſiis ordinis Prædicatorum inſtituatur. 177.
iuris congrui litteræ ad viam iuris communis reducuntur. 174. etiam quoad Inquiſitores. 178.
iurispatronatus parochialis eccleſia ſi vacet quid à Patrono faciendum. 54.
ius vetus cum corrigendum eſt, ſecundum proprietatem verborum procedendum. 89.
s. iuſtinæ & aliæ xi. Congregationes bona alienare & alia facere pro impoſitione cccc. millium ſcutorum poſſunt. 169.

L

LAici, & Clerici penſiones transferre non poſſint. 96.
lanæ ars tanquam nobilis habetur in aliquibus ciuitatibus. 65.
lanæ artis priuilegia confirmantur. 65.
lanæ ars Romæ collapſa inſtauratur. 65.
lateranenſis Concilij ſtatutum in Clericos incontinentes. 95.
lateranenſis & aliæ xi. Cōgregationes bona alienare & alia facere poſſint pro impoſitione cccc. millium ſcutorum. 169.
latinis græco, & Græcis latino more celebrandi licentiæ reuocantur. 34.
latrocinia in venientes ad vrbem, ſeu inde recedentes ab eis permittentium pœna. 15.
latronum publicorum & eorum fautorum pœna. 13. 14.
latrones rerum naufragatarum conſignentur à Dominis vel communitatibus in manibus iuſtitiæ. 11.
lauretanæ beatæ Mariæ Virginis domus, & eccleſiæ diſpoſitiones infra certum tempus notificentur. 78.
s. lazari Hieroſolymitani Hoſpitalis priuilegia reuocantur. 60.
legatis aufertur facultas habilitandi, & alia faciendi in fauorem illegitimorum. 164.
legatorum piorum non exactorum per triennium medietas fabricæ S. Petri applicatur. 129.
legitimandi facultas aufertur omnibus. 164.
legumina extrahendi licentiæ reuocantur. 13.
leproſorum hoſpitalium priuilegia reuocantur. 62.
libellum famoſum ſcribentis ſeu conſeruantis pœna. 199.
lite pendente beneficiorum fructus, & diſtributiones deponantur. 80.
litterarum minoris gratiæ Scriptores, & Procuratores inſtituuntur. 118.
litteras apoſtolicas an & quando, & quomodo A. C. exequatur. 153.
locorum piorum in fauorem facultates reuidendi & recuperandi bona eccleſiaſtica male alienata ampliantur. 143.

M

MAgiſtris viarum ſuperintendentes præficiuntur. 108. 111.
magiſtris viarum communicentur facultates conceſſæ Præfectus diſtribuendæ aquæ virginis. 211.
maieſtatis læſę pœna quibus infligatur. 26. 28. 29.
mandata de manutenendo quando, & quomodo ab Auditore Cameræ decernenda. 151.
mandata in forma Significauit pro reſtitutione rerum quo modo & ad cuius inſtantiam expedienda. 139. 212. 215.
marchię prouinciæ exemptiones, & priuilegia 22.
mariæ virginis cōceptio ne in publicis concionibus diſputetur. 156.
mariæ virginis Roſarium, & eius origo, forma, & indulgentię. 116.
marię virginis officium recitantium indulgentiæ. 173. non recitantium pœna. 181.
mariæ Virginis ferię quantopere colendæ. 6.
marię, & Sanctorum nomen blaſphemantis pœna. 6.
maris in littore ędificentur Turres pro ſecuritate nauigantium. 46.
maritimum comercium vbi eſt, ne nautis impedimentum fiat. 10.
matrimonium cognatione ſpirituali quando impeditur, quando non. 31. 37.

matrimonium inter maritum & vxorem ſuſcipientis, & patrem ſeu matrem baptizati non impeditur. 31. 37.
matrimonium in aliis perſonis poſt baptizantem, baptizatum, baptizatique patrem, & matrem non prohibetur, vt olim per antiquos canones. 37.
matrimonium ob affinitatem ex fornicatione cōtrahi prohibetur, & contractum dirimitur. 38.
matrimonium in alus gradibus affinitatis præterquam in primo & ſecundo, & contrahi poteſt, & contractum non dirimitur. 38.
matrimonia per verba de præſenti contracta interdū ſponſalia appellantur, ſed impropriè. 89.
matrimonialibus in diſpenſationibus propinquior gradus exprimendus. 31. 37.
medicamentorum occaſione Aromatarij creditores cum obligatione Camerali concurrunt. 205.
medicinam profiteri volens quid facere teneatur. 4.
medicorum officium erga infirmos antequam eis medeantur. 4.
medici moneant infirmos vt Confeſſario peccata confiteantur. 4.
melitam Inſulam defenſuri Milites & Religioſi S. Io. Hieroſolymitani adire moneantur. 73. & quid illic faciendum. 74.
menantiū, ſeu litteras monitorum ſcribentium aut dictantium pœna. 199.
mendicantium ordinum facultates, priuilegia, exemptiones, & officium, & laudes. 19. 48. 50. 51. 63. 66. 100. 141.
mendicantes fratres à contributione ſeminarij Clericorum exempti. 66.
mendicantium, ſeu Carthuſienſium ordinum monaſteria aut domos ingredi ne mulieribus liceat. 36.
mendicantium ordinum priuilegia quæ. 50. 51. confirmantur. 48. ad alios ordines extenduntur. 63.
mendicantibus ordinibus ſex decimæ iuxta antiquam taxam reducuntur. 140.
mendicari prohibetur in eccleſiis dum diuina officia celebrantur. 5.
mercatorum artis lanæ priuilegia confirmantur. 66.
mercedis cauſa creditoribus Prælatorum defunctorum tertio loco ſatisfaciendum. 43.
milites & Religioſi S. Io. Hieroſolymitani moneantur vt inſulam Melitam adeant. 73.
militum S. Io. Hieroſolymitani priuilegia confirmantur. 100. ſubditorum & familiarium eorum exemptiones quę. 100.
milites ne perturbent monaſteria, neque ibi excipiantur. 205.
militum S. Petri & aliorum priuilegia circa penſiones & alia abolentur. 95.
minores conuentuales ne quid proprij habere poſſint. 82. 91.
minorum conuentualium generalis miniſter in proximo capitulo ſuæ adminiſtrationis rationem reddat. 82.
minores Conuentuales ambientes officia qua pœna plectendi. 82. 92.
minorum conuentualium conſtitutiones confirmantur. 91.
minorum conuentualium officium circa Nouitios, laicos, ſeruitia, Prouinciales Guardianos, Paternitates, manſiones, numerum fratrum, lectiones legendas, menſam, cibum, res communes, habitationem, veſtes, libros, deputationem officialium, promotiones, & gradus. 91. 92.
minorum de obſeruantia Generali, & Prouincialibus Miniſtris tertius ordo S. Franciſci de pœnitentia ſubijcitur. 86. item Amadæi, & Clareni. 212.
minores de obſeruantia quæ facere teneantur circa Generalis, & aliorum electionem, & alia. 117.
miſſas veſpertino tempore celebrandi licentiæ reuocantur. 5.
miſſas, & alia diuina officia dum celebrantur ne quis deambulare vel vociferari in eccleſia auſit. 4.
miſſas & alia diuina officia ne Latinis græco, nec Græcis latino more celebrare liceat. 34.
miſſas Regulares mendicantes poſſint vbicunque ſoliti ſunt celebrare. 52.
monachorum priuilegia & exemptiones. 19.
monaſteria ſeu domos Carthuſienſium, aut mendicantium ingrediendi licentiæ mulieribus cōceſſæ reuocātur. 36.
monaſteria ab hoſpitio Militum eximuntur. 205.
monaſteria monialium quæ ingredi quis non poſſit ſine licentia Epiſcopi, vel ſuperioris, quæ & quomodo intelligantur. 50.
monaſteriorum fructus tanquam ſpolia Cameræ applicantur. 2.
monetarum tonſores qua pœna puniendi. 151.
moniales quæ fieri volunt, quomodo examinandæ. 52.
moniales ſubditæ Religioſis mendicantibus in eorum eccleſiis nulla parocho portione ſoluta ſepeliri poſſint. 52.
monialium clauſuræ decretum concilij Tridentini, & litteræ Pij V. quotannis publicari mandatur. 133.
monialium à clauſura exeuntium pœna ad dantes licentiam comitantes, & receptantes extenditur. 133.
monialium priuilegia & Mendicantium, ac Regularium quæ. 19. 64.
moniales ordinis Humiliatorum ad ordinarios locorum transferuntur. 81.
moniales & Tertiariæ permaneant ſub perpetua clauſura. 12.
moniales & Tertiarię ne ob clauſuram damnum patiantur quomodo adiuuandæ. 12.
monialium quot ſint in Monaſterijs recipiēdę ne obſeruantia clauſurę violetur. 13.
moniales quales ſint eligendæ ad eleemoſynas colligendas. 12.
monitoria ad perſonaliter comparendum contra abſentes non decernantur, niſi facto verbo cum ſanctiſſimo. 153.
monitoria generalia ad aliquid reuelandum, vel reſtituendum, quę appellantur Significauit poſſunt ab Auditore Camerę expediri. 102.
monopolia pecuniarum in cambiis quomodo fieri intelligantur, & ea exercentium pœna. 160.
montis Proxenetarum Ripę erectio. 120.
montis Nouennalis reductio ad ſeptem pro centenario. 102.
montis farinæ adminiſtratio ad Populum Romanum transfertur. 199.
montis iulii ad duodecim pro centenario erectio, ad decem cum dimidio reductio. 115.
mons Nouennalis à Paulo IV. erectus, Mons Pius recuperationum à Pio IV. 102.
montes erigendi facultas duodecim Congregationibus. 169.
montis Olíueti & Montis Coronę Congregatio montes erigere, & alia facere pro impoſitione cccc. millium ſcutorum poſſint. 169.
montis de Valentibus Gubernatoris Vrbis facultas abſoluendi, & reſtituendi bannitos, & moderandi pœnas. 138.
montis de Valentibus Gubernatoris Vrbis auctoritas & iuriſdictio declaratur. 140.
mortuorum corpora Mendicantes religioſi poſſunt etiam ſoli aſſociare. 52.
mulctæ pecuniariæ ob ſcelera perpetrata cui applicentur. 7.
mulieribus ne Carthuſienſium ſeu Mendicantium domos aut Monaſteria ingredi liceat. 36.
mulierum Romanarum dotes moderantur. 58.
mulieres honeſtę pro debito ciuili relaxandę è carceribus. 207.
munera dantium in adeptione officii Religionis quę pœna ſit. 81.

N

NAufragatorum rerum latrones, ſeu vſurpatores à Domino, ſeu Communitate loci conſignentur in manibus Iuſtitię. 11.

naufra-

Digitized by Google

naufragiis generalis commiſſarius deputatur. 10.
naufragij prætextu ne quis habẽs intereſſe afficiatur damno, quid agendum. 10.
naufragium patientibus conſilium, vel opem ferentium indulgentiæ. 11.
nauigantium pro ſecuritate in littore maris ædificentur turres. 46.
nauium ex tractu ne quid habere poſſit Epiſcopus Hoſtienſis. 47.
nauium patroni in mercibus & bonis conductis, & naufragantibus quomodo ſe gerant. 10.
nauium patrono quando imputentur culpæ damna ex naufragio data. 11.
nautis ne fiat impedimentum prætextu naufragij. 10.
nautæ in littoribus locorum S. R. E. vt benigne recipiantur. 10.
neapolis in Regno beneficia vacantia ſedi apoſtolicæ reſeruata. 75.
neapolis Regni banniti ne ab officialibus eccleſiaſticis recipiantur. 3.
nominis Dei, & iuramentorum ſocietas in eccleſiis ordinis Prædicatorum inſtituatur. 177.
notarius in Regno Siciliæ ſi aliquam ſcripturam actorum criminalium amittat qua pœna plectendus. 171.
notarij ne quid ſcripturarum expediant ad iudicium pertinens quod extra curiam mittendum ſit, niſi cum ſubſcriptione Auditoris, vel eius locumtenentis. 153.
notarij ne reſponſiones carceratorum in ſecretis propalent. 89.
notarij Auditoris Cameræ à quibus abſtinere debeant. 153.
nouennalis mons à Paulo IV. erectus reducitur ad ſeptem pro centenario. 102.
nouitij qua ætate recipiendi, & ad profeſſionem admittendi à Minoribus conuentualibus. 91.
nouitij vbi ſint recipiendi, & educandi. 91.

O

Obligatio ſi vel in vrbe, vel extra ſit cõtracta, quid contra debitorem agendum, ſi dies præſcripta ceſſerit. 152.
obligatus quomodo ad ſoluendum cogi poſſit, & quando contra eum excommunicationis remedium adhiberi. 152.
obligationum in forma Cameræ cognitio ab Auditorem Cameræ pertinet. 153. atque etiam ad Vicarium Papæ. 33.
officia diuina celebrandi Græcis latino, & Latinis græco more licentiæ reuocantur. 34.
officij Romani formula à quo conſtituta, & reformata ſit. 83.
officium beatæ Mariæ Virginis impreſſum Venetijs anno 1570. & alia ſub titulo Hortuli Animæ, & Theſaurus ſpiritualis, & quæ ſunt vulgari ſermone abolentur. 172.
officia beatæ Mariæ quorum vſus approbatus ſit ſupra ducentos annos non abolentur. 172.
officium beatæ Mariæ dicentibus indulgentiæ, item & Defunctorum. 173.
officium beatæ Mariæ reſtituitur, & mandatur introduci in omnibus locis. 173.
officium beatæ Mariæ qui recitare tenetur ſi intermittat cui pœnæ ſit obnoxius. 181.
officia iuriſdictionis adminiſtrationem habentia ambientes quomodo plectendi. 188.
officiorum Romanæ Curiæ priuilegia abolentur. 95.
officiorum eccleſiaſticorum reſeruatio. 40.
officij ſcriptorum & Procuratorum litterarum minoris gratiæ inſtitutio. 118.
officialium Romanæ Curiæ facultates circa Doctoratus & alios gradus concedendos reuocantur. 85.
officiales mali faciunt, vt Principes male audiant. 57.
ordinarij locorum regant Moniales Ordinis Humiliatorum. 82.
ordinarij conſtituant loca ad pueros Chriſtianam doctrinam erudiendos. 186.
ordinarij non poſſint beneficia per reſignationem, vel permutationem vacantia conferre. 64.
ordinarij non poſſunt in corrigendis moribus, & in executione decretorum Concilij Tridentini ab Auditore Cameræ impediri. 153.
ordinibus ſacris initiari non poſſint Clerici ſeculares ſine ſufficienti beneficio, nec Regulares non profeſſi. 99.
ordines ſacros poſſint à quocunque Antiſtite Religioſi mendicantes ſuſcipere. 51.
ordo tertius S. Franciſci de Pœnitentia. 86. Minorum de obſeruantia. 86. Minorum Conuentualium. 82. 91. Prædicatorum. 126. Seruorum. 147. Mendicantium omnium. 19. 48. 50. 51. 63. 66. 100. 141. Humiliatorum. 43. 44. 45. 81. 162. 165. 175. Amadæorum & Clarenorũ. 212. Vide fratres.
ordinis cuiuſcunque Prælatus quando aliquem tranſlatum ab alio ordine ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit. 127.

P

Pacis, ſeu induciarum in fractione qui non interuenerit nouam cauſam allegare poſſit, non alij. 19.
pace licet habita ab herede occiſi bannitus non reſtituendus. 24.
pacem facere recuſantes homicidæ qua pœna plectendi. 26.
pacta, & conuentiones ſoluendi aliquid in adipiſcendis officiis prohibentur, & tolluntur. 188.
pactum vt conuenientes in cenſu non teneantur ad caſum fortuitum, non valet. 108.
pactum, vt moroſus in cenſu teneatur ad intereſſe lucri ceſſantis, vel aliud huiuſmodi, non valet. 108.
pacta continentia ſolutiones onerum ad eum ſpectare, ad quem de natura contractus non ſpectarent, non valent. 108.
pacta circa precium cenſus quæ non valeant. 108.
palatinorum Comitum facultates ad concedendum Doctoratus, & alios gradus reuocantur. 85.
parochialis eccleſiæ vacatione occurrente quid ab Ordinario circa Vicarium conſtituendum, Rectorem eligendũ, & examen faciendum, fieri debeat. 53.
parochiales eccleſiæ vacantes ne diu in ſuſpenſo maneant quid agendum. 53.
parochiales, & aliæ eccleſiæ vnitæ vbi Vicaria perpetua erigitur, ad quindenniorum ſolutionem non teneantur. 70.
parochialis vnita ſi fiunt Mendicantium, aut Regularium Monachorũ quomodo ſit in ea Vicarius perpetuus deputandus. 70.
parochialis eccleſiæ ad primæuum ſtatum in Regno Sardiniæ reducuntur. 98.
parochialium eccleſiarum, & ſimplicium beneficiorum reſignationum litteræ quo ordine conficiendæ. 218.
parochus certior fieri debet, ſi quis eius Parochiæ infirmetur. 4.
pauperes tempore miſſarum & officiorum ne per eccleſias mendicent vel eleemoſynas petant. 6.
penſiones habendi, & retinendi facultas reſtringitur. 96.
penſiones per contractum Matrimonij amittantur. 96.
penſiones neque percipi, neque retineri à Bigamis, neque à Clericis coniugatis, neque transferri à laicis, vel Clericis poſſint. 96.
penſionum litteras quomodo Auditor Cameræ exequi poſſit. 153.
penſiones quas amittunt non recitantes officium beatæ Mariæ. 181.
permutationes beneficiorum quæ admitti non poſſint ab Ordinariis. 79.
s. petri fabricæ priuilegia. 118. facultas exigẽdi relicta limitatur. 78. eius collegij facultas in pijs legatis exequẽdis 118. ſibi medietas piorũ relictorũ applicatur. 129. itẽ fructus vnius anni loco tertiæ partis bonorũ eccleſiaſticorũ. 158. in eius fauorẽ duæ ſententiæ latæ circa partẽ in qua

 ſunt

ſunt conformes, faciant rem iudicatã. 130. eius collegij & Deputatorum facultas trãſigendi in cauſis alienationum rerum eccleſiaſticarum. 159. Vide fabrica S.Petri.
B. petri fratres & alij ſub obedientia voluntaria viuentes trium votorum profeſsionem emittant. 101.
pius mons recuperationum dictus, à Pio IV. erectus. 101.
pœnitẽtiariæ facultatum, & iuriſdictionis reuocatio. 116.
pœnitentiariæ Procuratores ne in expeditionibus facti veritatem peruertant, non exprimendo ſubſtantialia. 37.
pœnitentiariæ procuratorum, ſcriptorum, aliorumque officia extinguuntur. 118.
pœnitentiariæ procuratores minutas ad ſtylum Cancellariæ conſcribant. 118.
pœnitentiariæ noui ſtatus ordinatio. 119.
pœnitentiariæ officiorum venditio prohibetur. 119.
pœnitentiariæ Procuratores, & ſcriptores circa materias expediendas quid facere debeant. 120.
pœnitentiariæ Regens, Datarius, Corrector, Sigillator, Procuratores, & ſcriptores quales ſint. 120.
pœnitentiariæ officiales ne quid accipiant pro litterarum expeditione. 120.
pœnitentiariç officia quibus, & quomodo concedenda. 120.
pœnitentiariorum Minorum facultates non abolentur. 116.
pœnitentiarij Maioris officium, mores, gradus, doctrina, facultates, & iuriſdictio. 120.
præcedentiæ controuerſiæ inter Religioſos mendicantes terminẽtur durantes, non autem finitæ innouentur. 51.
prædicatorum laudes, & priuilegia. 156.
prædicatorum ordinis in eccleſiis nominis Dei, & iuramentorum ſocietas inſtituatur. 277.
prædicatorum ordo a diuo Dominico inſtitutus. 126.
prædicandi munus liberum in ſuis eccleſiis habeant Religioſi mendicantes, neque ab Epiſcopis impediantur. 50.
prçfecti annonæ auctoritas in moleſtantes eos, qui ad vrbem frumentum afferunt. 35.
præfecti annonæ non habita licentia ne quis vltra vſum familiæ frumentum emat. 35.
prçlatorum non reſidentium pœna, & contra eos Auditoris Cameræ facultas. 17.
prælati inobedientes, & non reſidentes quomodo priuandi. 17.
prælatorum creditoribus, in Romana Curia decedentium quo ordine ſatisfaciendum. 43.
præpoſiturarum ordinis Humiliatorum noua forma, & diſtinctio. 161.
præuentionis locus quando ſit inter laicum, & eccleſiaſticum Iudicem. 18.
præuentio iuxta formam iuris, & Tridentini Concilij attendenda. 18.
princeps ob malos officiales male ſolet audire. 57.
principes ſolius eſt inter ius, & æquitatem non ſcriptam decernere. 90.
priuilegia Mendicantium, & Monialium ad alios extenduntur 64.
priuilegia præſtandi, ſeu recipiendi in electione ſeu præſentatione beneficiorum ſeu dignitatum eccleſiaſticarum reuocantur. 139.
proceſſus contra Reos formatos abolendi facultas. 187.
procuratorum veterum, & ſcriptorum Pœnitentiariæ abolitio. 118. nouorum inſtitutio. 119. quales eſſe debeant. 120.
procuratorum Contradictarum. 215. Vide Contradictarum Procuratores.
procuratorum vrbis reformatio. 104.
procuratorum munus exercere non poſsit, niſi qui examine præuio in procuratorum collegio deſcriptus, & approbatus ſit. 105.
procurator ſemel, aut bis, aut ſępius in anno examinandus. 105.
procurator conſtitutus niſi ſpõte præſens defendendi onus ſuſceperit, non debet quis ex confeſsione debiti præterquam in rebus ad Cameram pertinentibus condemnari. 152.
procuratoris conſtitutio quomodo recipienda, vt valeat. 152.
proprij ne quid habeant fratres ordinis Seruorum. 147. nec Minores Conuentuales. 82. nec Humiliati 45. nec, fratres, & ſorores tertij ordinis de Pœnitentia. 87.
proxenetarum Ripæ collegium à quo erectum, & ſtatuta approbata. 110.
proxenetarum antiquorum Ripæ officia reſtituuntur, & eorum mons erigitur. 110.
proxenetarum Ripæ priuilegia, & facultates. 111.
puellæ quæ ſe Deo dicare voluerint, quo examine, à quo, & quomodo interrogandæ. 51.
pugiones deferentium pœna. 196.

Q

QVæſtuandi facultates indulgentiæ habentes reuocantur. 41.
quæſtus eleemoſynarum Religioſis mendicantibus non auferri declaratur. 51.
quarta funeralium à quibus, & quomodo ſoluenda ſit. 51.
quatreni carnis, & equorum taxa exigendi facultas Cardinali Camerario. 15.
quindennia ne ſoluere teneantur eccleſiæ, & alia, in quorum parochialibus vnitis perpetuas vicarias erigi contingit. 70.

R

REbellium, & eorum fautorum pœna. 23. 24. 26.
recuperationum mons pius à Pio IV. erectus. 101.
referendariorum pœnitentiariæ officium aboletur. 119.
reformatores taxarum expenſarum Romanæ curiæ Tribunalium. 102. eorum facultates. 102. Reformatorum exécutio. 103.
reformatores, Curiæ, & Tribunalium vrbis aliorum defunctorum loco ſubrogantur. 104.
reformationes Tribunalium, & Curiæ mandentur executioni. 103.
regalia familiares Prælatorum defunctorum ne petere debeant. 43.
regentis, & Abbreuiatorum Cancellariæ ſalarium in expeditionibus Pœnitentiariæ. 118.
regreſſus integraliter non expediti reuocantur. 179.
regulæ Cancellariæ quomodo poſsint officio Contradictarum expediri. 215.
regulares non audiant confeſsiones ſecularium niſi ſint ab Ordinarijs approbati. 179.
regularibus Canonicis conceduntur eadem priuilegia, quæ ſunt conceſſa mendicantibus. 63.
regularium Congregationum facultas imponendi cenſus pro ſolutione ſubſidij triginta milliũ ſcutorum. 72. eorundem exemptio à contributione facienda ab alijs. 72.
rei homicidij & capitalium delictorum an & quomodo relaxandi. 90.
reorum qui in carceribus ſecretis detinentur ne reſponſiones propalentur. 89.
remiges quibus condonentur gratijs. 131.
reſidentia in quibus facienda. 88. in parochialibus Sardiniæ. 98.
reſidentiæ diſpenſationes reuocantur. 88.
reſidentes fructus beneficiorum lucrantur. 87.
reſidere qui debent, ſi non reſideant qua pœna puniendi, & quæ facultas Auditoris Cameræ in eos. 17. 18.
reſignationes beneficiorum cur à Pio V. reuocatæ. 79.
reſignationes beneficiorum quæ ſint ab Ordinarijs admittendæ. 79.
reſignationes beneficiorum notificandæ, & quando. 106.
reſignationum litteræ quo ordine conficiendæ. 218.
romanarum mulierum dotes moderantur. 58.
roſarium beatæ Mariç, & eius indulgentię. 126.
roſarij excogitator diuus Dominicus. 126.
roſarij forma & ſignificationes quæ. 126.

S

SAcramentum ſanctiſsimum quam reuerenter adorandum. 6.

sacramen-

ſacramenta exhibendo ſi quis committat ſimoniam qua pœna puniendus. 6.
ſaluum conductum homicidæ non niſi à ſummo Pontifice obtinere poſſint. 25. 26.
ſardiniæ in Regno mandatur ſeruari forma Concilij Tridentini de Parochialibus. 98.
ſardiniæ in Inſula Epiſcopi, & Archiepiſcopi quid circa vicariorum ordinationem & dignitates eccleſiaſticas vnitas facere debeant. 98.
ſcriptores litterarum minoris gratiæ ſeu Pœnitentiariæ inſtituuntur. 118.
ſcriptores litterarum minoris gratiæ ſint poſt Milites SS. Petri, & Pauli in Cancellaria. 118.
ſcriptores litterarum minoris gratiæ ne quid habeant pro extraordinario labore. 118.
ſcriptores litterarum minoris gratiæ quales ſint, & quale eorum officium in expeditionibus. 120.
ſcripturis, & libris Cameræ, & ſedis apoſtolicæ, perquirendis & ordinandis duo præficiuntur. 93.
ſedis apoſtolicæ exactionum Commiſſarij reuocantur. 57.
ſeminarij à contributione qui fratres mendicantes exempti ſunt. 69.
ſententiæ in Reorum inquiſitorum fauorem contra iuriſdictionem & ſtylum officij ne tranſire poſſint in rem iudicatam. 38.
ſententiæ duæ in ea parte, in qua ſunt conformes in cauſis fabricæ S. Petri, faciant rem iudicatam. 130.
ſententia cum eſt lata in criminalibus, quid à Iudice, & ab appellante faciendum. 285.
ſententiæ, inſtrumenta publica à qua ſuit appellatum, appellanti Iudex, & Notarij niſi tradiderint, qua pœna plectendi. 153.
ſententia lata contra bannitum quando liceat, vel non liceat appellare. 25.
ſequeſtra quando, & quomodo ſint ab Auditore Cameræ decernenda. 153.
ſeruorum fratrum beatæ Mariæ ordo, & congregatio vniuntur. 134.
ſeruorum ordinis fratrum reformatio, officium, facultates. 147. 148. Vide fratres.
ſiciliæ Epiſcopi inuentarium actorum criminalium quotannis conficiant. 171.
ſigillatoris Pœnitentiariæ officium circa minutas expediendas. 118.
ſignificauit in forma mandata pro reſtitutione rerum ſubtractarum, non niſi ad eorum, quorum intereſt inſtantiã, expediantur. 139.
ſignificauit in forma mandata non expediantur niſi prius ſignatis ſupplicationibus. 139. 215.
ſimoniæ in crimine Teſtes qui ſunt, poſſunt eſſe etiam in crimine Confidentiæ. 122.
ſimoniacæ labis ſuſpicionem quæ retinent munera ſolui ſolita in adeptione beneficiorum, & dignitatum, reuocantur. 139.
ſimoniæ deteſtatio, prohibitio, & pœna. 6.
ſimoniace ſe gerens in ordinibus, dignitatibus, & beneficijs impetrandis, ſeu conferendis qua pœna plectendus. 6.
ſimoniæ crimen admittentis pœna in ſacramentorum exhibitione. 6.
ſine præiudicio executionis duarum conformium iſta clauſula vbi intelligatur. 130.
ſocietas nominis Dei, & iuramentorum in eccleſijs ordinis prædicatorum inſtituantur eius feſtus dies eſt circumciſio Domini. 277.
ſodomiæ crimen admittentis pœna. 7. 95.
ſorores Tertij ordinis S. Franciſci de pœnitentia reformantur. ſint ſub perpetua clauſura. nihil proprij habeant. gubernentur à Generali, & Prouincialibus Minorum de obſeruantia. earum confeſſarij per Generalem vel Prouincialem approbentur. obſeruent quæ ordinata ſunt à Rodulpho Carpenſe Cardinali. 86. 87.
ſpolia quæ ſint, vnde ſint, & ad quem ſpectent. 1.
ſpolia ſunt acquiſita ex fructibus beneficiorum vacãtium extra vrbem. 1.
ſpolia quando ſunt ex beneficijs ſimplicibus. 1.
ſpoliorum nomine non veniunt libri muſices, paramenta ornamenta, & alia diuino cultui dicata, nec ſupellectilia defuncti Presbyteri ſi triginta ducatorum ſummam nõ excedant. 67.
ſpolia Cameræ apoſtolicæ applicantur. 1.
ſpoliorum Collector deputatur. 1.
ſpoliorum Commiſſarij reuocantur. 57.
ſponſalia vbi valida non fuerint, impedimentũ publicæ honeſtatis tollitur, vbi vero valida primum gradum non excedit, iſta verba Concilij quomodo intelligantur. 89.
ſponſaliorum nomine veniunt etiã matrimonia per verba de præſenti, ſed improprie 89.
ſtatutorum in cõfirmationibus ne ſe Contradictarum officiales intromittant. 215.
ſummatoris officium in conficiendis litteris reſignationum. 118.
ſupellectilia Præsbyteri ſeu Clerici defuncti ſi non excedant ſummam triginta ducatorum percipi ſpoliorum nomine non debeant. 67.
ſupplicationes & præcipue pro reſtitutione ablatarum ſeu amiſſarum rerum quid continere debeant. 139.

T

TAurorum & ferarum agitatio fieri prohibetur. 71.
taxis expenſarum Tribunalium vrbis Reformatores præficiuntur. 202.
taxas impoſitionum moderandi facultas Cardinali Camerario. 15.
temporalium adminiſtrationem ne habeant fratres Humiliati, ſed ea tribus Religioſis demandetur 44.
tertiariæ mulieres ſi profeſſæ fuerint ad clauſuram teneantur. 12.
tertius ordo fratrum & ſororum S. Franciſci de pœnitentia reformatur. 86. Vide fratres.
teſtamenta fieri abſque Presbyterorum poſſint preſentia, & contrarius vſus abrogatur. 52.
teſtamenti factione actiuè, & paſſiuè homicidæ priuantur. 26.
teſtandi facultates Militijs conceſſæ reuocantur. 96.
teſtandi facultates nulli ſint de bonis eccleſiaſticis & feudalibus in illegitimos. 163.
teſtandi facultatem habens de quibus teſtari nõ poſſit. 66.
teſtandi facultatem habentium relicta ſpoliorum nomine non veniunt. 1.
teſtandi licentiæ niſi pro ſumma centum non poſſint officio contradictarum expediri. 215.
teſtimonia ferre non poſſint homicidæ. 25.
teſtium dicta ne propalentur abſque Iudicis & fiſci licentia. 89.
teſtium examen ad perpetuam rei memoriam ne ex officio Contradictarum delegetur niſi de ſignatura Papæ. 215.
s. thomæ Aquinatis nobilitas, laudes, & miracula. 59.
s. thomas Aquinas ordinis Prædicatorum. 59.
s. thomas Aquinas hæreſes confutauit. 59.
s. thomæ Aquinatis feſtum diem coli Nonis Martij Ioannes XXII. iubet. 59.
s. thomæ Aquinatis feſtus dies, vt aliorum S. Eccleſiæ Doctorum celebrandus. 59.
s. thomæ Aquinatis doctrina Crucifixi Saluatoris ore probata. 59.
s. thomæ Aquinatis Capellam, ſeu Altare in Eccleſia S. Dominici viſitantium indulgentiæ. 59.
tonſorum Monetarum pœna. 151.
translatorum ex alio ordine fratres recipiendi, ſeu retinendi priuilegia reuocantur. 127.
tribunalium Romanæ curiæ Reformatorum deputatio. 202. eorum facultates. 202. Reformationes mandentur executioni. 203. defunctorum loco ſubrogatio. 204.
tridentini concilij decretum de cognatione ſpirituali. 37. de affinitate ex fornicatione. 38. de religioſis mendicantibus 69. de Vicarijs, & vnione beneficiorum. 70. de duellis. 71. de Clericis ordinandis. 99. de clauſura Monialium

nialium. 153. de Conceptione B. Mariæ Virginis. 157. de Breuiario. 84. de impedimento publicæ honeſtatis. 89. de electione ad dignitates. 217.
triennalis ſubſidij exigendi facultas Cardinalis Camerarij. 15.
triremium claſſi inſeruientes à quibus abſoluuntur. 138.
turcarum in Melita, & Pannonia deuaſtatio. 138.
turcarum ex claſſe captiui non relaxandi, ſed notificandi, 193.
turcas bello inſectantibus indulgentię. 195.
turcarum ferocia & immanitas contra Chriſtianos. 195.
turcas bello perſequentium in litibus ſuperſedeatur. 195.
turnorum lucra interponendi in præſentatione, & prouiſione beneficiorum priuilegia reuocantur. 139.
turris Nonæ in carceribus hoſpitale pro infirmis pauperibus erigatur. 208.
turres in littore maris pro ſecuritate nauigantium ædificentur. 46.
turris nouæ in ore Tyberis Caſtellano applicantur iura ſolui ſolita Caſtellano Hoſtiæ atque Epiſcopo Hoſtienſi. 47.

V

VAllis vmbroſæ, & aliæ xi. Congregationes bona eccleſiaſtica alienare, & alia facere pro impoſitione ccc. millium ſcutorum poſſint. 169.
vectigalium Commiſſarij reuocantur. 57.
vehiculis cameratis imponitur vectigal trium iuliorum. ſingulo menſe. 201.
vendere domum ſeu alia compulſi quartam partem precij vltra valorem extimandum lucrentur. 175.
verborum proprietate procedendum cum agitur de correctione iuris veteris. 89.
veſtiariarum rerum cauſa creditoribus Prælatorum decedentium ſecundo loco ſatisfaciendum. 43.
viarum magiſtris ſuperintendentes circa inſtaurationem pontium & viarum extra mœnia deputantur. 208.
viatores ne opprimantur, aut ſpolientur bonis quid facere debeant Domini, & Communitates locorum. 15.
vicarij Papæ facultas circa obligationem in forma Cameræ. 33.
vicarij Papæ iuriſdictioni facultas Auditoris Cameræ non præiudicat. 33.
vicarium Papæ inter & Auditorem Cameræ quoad Clericos ſit locus præuentioni. 153.
vicarij perpetui in parochialibus quomodo deputandi. 38. 70. 98.
vicarijs perpetuis quæ nam in beneficijs portio aſſignanda. 70.
vicarij perpetui deputandi nouam prouiſionem expediant & annatam ſoluant. 70.
vicarius perpetuus in Mendicantiũ, & Monachorum regularium parochiali quomodo ſit deputandus. 70.
vicecancellarij non habita licentia per officium Contradictarum poſſint cauſarum Commiſſiones expediri. 215.
vicecancellarij, aut Regentis præuio examine litteræ per Contradictas expediantur. 215.
vicecancellarij aſſiſtentium officium in confectione litterarum reſignationum. 218.
vicinus ne poſſit vicinum compellere vt domos ſeu alia vendat. 174.
vindictæ tranſuerſalis deteſtatio, prohibitio, & pœna. 25. 26.
viſitatores quid debeant inquirere in fratribus humiliatis. 44.
viſitatores Carcerum quæ nam in carceratorum relaxatione pro debito ciuili ſeruare debeant. 207. item pro cauſa criminali. 90.
viſitatores ne reos carceratos arbitrio ſuo relaxent. 90.
vitellij Cardinalis Camerarij facultas circa impoſitionum exactionem, compoſitionis faciendas, & reſciſſionem alienationum prouentuum Cameræ Apoſtolicæ. 15.
vniones beneficiorum cur fiant. 70.
vniones quæ non fuerunt ſortitæ effectum abolentur. 36.
vniones Præpoſiturarum Humiliatorum diſſoluuntur, & aliæ fiunt. 161.
votorum trium profeſſionem emittant qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria viuunt. 101.
vſura quomodo in Cambijs committatur, & quomodo eius occaſio fugienda. 160.

INDEX INITIORVM.

A

ACcepimus. p. 204. num. 152.
ad exequendum. p. 20. n. 50.
ad extirpandos. p. 82. n. 61.
ad hoc. p. 124. n. 124.
admonet nos. p. 55. n. 39.
ad Paſtoralis officij. p. 115. n. 85.
ad Romani Pontificis. p. 78. n. 57.
ad Romanum Pontificem. p. 38. n. 30.
ad Romanum ſpectat. p. 89. n. 66.
alias cupientes. p. 217. n. 170.

B

BEatus Chriſti. p. 112. n. 166.

C

CHriſtiana Reſpublica. p. 135. n. 101.
circa paſtoralis. p. 12. n. 9.
cogit nos neceſſitas. p. 218. n. 172.
conſueuerunt. p. 126. n. 24.
conſiderantes. p. 33. n. 24.
corde nobis. p. 80. n. 59.
cum ad hanc. p. 202. n. 148.
cum alias. p. 17. n. 13. p. 102. n. 78. p. 199. n. 146.
cum Apoſtolica. p. 140. n. 105.
cum aſſidue. p. 211. n. 163.
cum de litteris. p. 93. n. 71.
cum & multis. p. 73. n. 53.
cum ex Apoſtolatus. p. 40. n. 32.
cum fe. re. p. 209. n. 160.
cum illius. p. 37. n. 29.
cum nil magis. p. 151. n. 112.
cum vrbes. p. 9. n. 8.
cum nos. p. 32. n. 22. p. 19. n. 144.
cum noſtræ. p. 46. n. 36.
cum nuper. p. 72. n. 52. p. 195. n. 141.
cum ob innumeras. p. 18. n. 15.
cum onus. p. 108. n. 82.
cum poſt. p. 104. n. 152.
cum præſenti. p. 197. n. 143.
cum primum. p. 5. n. 6.
cum ſicut. p. 1. n. 1. p. 2. n. 2. p. 18. n. 14. p. 37. n. 28. p. 57. n. 40. p. 81. n. 60. p. 90. n. 68. p. 100. n. 84. p. 175. n. 125. p. 205. n. 154. p. 206. n. 155. p. 212. n. 164.
cum vices. p. 196. n. 142.
cum vrbes. p. 208. n. 158.
cupientes litium. p. 43. n. 35. p. 210. n. 161.
cupientes malitijs. p. 75. n. 54.
cupientes pro. p. 34. n. 26. p. 88. n. 65.

D

DEcet, & expedit. p. 169. n. 121.
decet ex benigno. p. 183. n. 138.
decet nos. p. 128. n. 94.
decet Romanum. p. 177. n. 126.
decori. p. 133. n. 99.
de ſalute gregis. p. 71. n. 51.
dignum. p. 32. n. 23.

Digitized by Google

dudum poſtquam. p. 180. n. 129.
dum ad vberes. p. 19. n. 16.
dum mente indefeſſa. p. 187. n. 136.
durum nimis. p. 139. n. 104.

E

EA eſt. p. 86. n. 64.
etſi benedictus Deus. p. 189. n. 138.
etſi ex. p. 15. n. 11. p. 209 n. 160.
etſi cuncta. p. 100. n. 76.
etſi de ſingulis. p. 131. n. 97.
etſi Dominici p. 41. n. 33.
etſi omnium. p. 130. n. 96.
etſi mendicantium. p. 48. n. 37.
etſi pro. p. 202. n. 149.
etſi Romani. p. 188 n. 137.
ex debito paſtoralis. p. 158. n. 115. p. 86. n. 135.
exigit Apoſtolicæ. p. 16. n. 12.
exigit incumbentis. p. 129. n. 95. p. 143. n. 108.
exigit noſtri. p. 216. 168.
expoſcit paſtoralis. p. 182. n. 132.
ex proximo Lateranen. p. 181. n. 131.
ex ſupernæ. p. 63. n. 45.
ex ſuperno. p. 24. n. 19. p. 141. n. 106.

G

GRates ad nos. p. 61. n. 44.

H

HEbræorum gens. p. 109. n. 85.
horrendum illud. p. 95. n. 72.

I

ILla nos cura. p. 91. n. 69.
indefeſſa Paſtoralis. p. 23. n. 18.
in eam. p. 160. n. 116.
in earum rerum. p. 118. n. 88.
infelicis ſeculi. p. 132. n. 98.
in his extremis. p. 167. n. 120.
in omnibus rebus. p. 119. n. 89.
inter illa p. 152. n. 113.
inter multiplices. p. 38. n. 31.
intolerabilis multorum. p. 125. n. 90.
in conferendis. p. 53. n. 38.

L

LIcet alias. p. 60. n. 43.
licet contra. p. 89. n. 67.
licet fe. re. p. 76. n. 55.
licet iuri. p. 185. n. 134.
licet nos. p. 143. n. 107.
licet omnibus. p. 110. n. 162.
licet primum. p. 137. n. 102.
lubricum vitæ. p. 102. n. 77.

M

MIrabilis Deus. p. 59. n. 42.
muneris noſtri. p. 171. n. 122.

N

NVper volentes. p. 77. n. 56. p. 104. n. 79.
nuper certis. p. 111. n. 165.

O

OFficium creditę. p. 64. n. 46.
omni qui. p. 201. n. 147.

P

PAſtoralis officij. p. 217. n. 170.
poſtquam eo. p. 150. n. 111.
poſtquam fauente. p. 203. n. 150.
poſtquam nos. p. 146. n. 109.
poſtquam nuper. p. 193. n. 139.
pro noſtri. p. 154. n. 100.
pro identia. p. 34. n. 21.

Q

QVæcunque ſacrarum. p. 127. n. 93.
quæ ordini. p. 163. n. 118.
quam plenum. p. 107. n. 81.
quamuis a ſede. p. 85. n. 63.
quanta Eccleſiæ. p. 79. n. 58.
quantum animarum. p. 98. n. 74.
quantum vtilitatis. p. 43. n. 35.
quemadmodum. p. 165. n. 119.
quia ſicut. p. 205. n. 153.
qood à nobis. p. 83. n. 62.
quoniam nos. p. 58 n. 41.
quoniam per. p. 161. n. 117.
quoniam pro. p. 194. n. 140.

R

REgularium perſonarum. p. 36. n. 27.
reuerendi DD. p. 207. n. 156.
romani Pontificis. p. 13. n. 10. p. 66. n. 48. p. 179. n. 128. p. 181. n. 130. p. 195. n. 145. p. 214. n. 167.
romanus Pontifex. p. 3. n. 3. p. 7. n. 7. p. 68. n. 49. p. 99. n. 75. p. 123. n. 91.

S

SAcroſanctæ Romanæ. p. 146. n. 110.
ſacroſanctum eccleſiæ. p. 95. n. 73.
ſanctiſſimi. p. 31. n. 20.
ſanctiſſimus. p. 5. n. 5. p. 31. n. 20. p. 31. n. 21. p. 105. n. 80. p. 139. n. 103.
ſedes Apoſtolica. p. 21. n. 17.
ſi de protegendis p. 116. n. 87.
ſuperni omnipotentis p. 172. n. 125.
ſuper ſpeculam. p. 156. n. 114.
ſupra gregem. p. 4. n. 4.

T

TAnta eſt. p. 178. n. 127.
tempus, & neceſſitas. p. 116. n. 86.

V

VOlentes indemnitati. p. 93. n. 20.
volumus. p. 208. n. 157.
vt ad artis. p. 65. n. 47.

FINIS.

Digitized by Google

REGÆSTVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

AA BB CC DD EE.

Duerniones. EE. Simplex.

Digitized by Google

CONSTITVTIONES S. D. N. D. GREGORII PAPAE XIII.

Regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & D. N. D. Gregorius diuina prouidentia Papa XIII. ſuorum prædeceſſorum veſtigiis inhęrendo, normam, & ordinem rebus gerendis dare volens, in craſtinum aſſumptionis ſuæ ad ſummi apoſtolatus apicem videlicet die quartadecima menſis Maij Anni ab Incarnatione Domini milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, Reſeruationes, Conſtitutiones, & Regulas inſraſcriptas fecit, quas etiam extunc ſuo tempore duraturas obſeruari voluit, & quas nos Alexander Epiſcopus Tuſculanen. Cardinalis Farneſius nuncupatus ſanctę Romanæ Eccleſiæ vicecancellarius vltima eiuſdem menſis in Cancellaria Apoſtolica publicari fecimus.

Reſeruationes generales, & ſpeciales.

1 In primis reſeruationes fecit ſimiles illis, quę in Conſtitutione fel. record. Benedicti Papæ XII. quæ incipit, Ad regimen, continentur, & illas locum habere voluit, etiam ſi officiales in eadem conſtitutione expreſsi Apoſtolicæ ſedis officiales ante obitum eorum eſſe deſierint, quo ad Beneficia, quæ tempore, quo officiales erant, obtinuerant. Ac reſeruauit beneficia, quæ per conſtitutionem Ioannis Papæ vigeſimiſecundi quæ incipit, Execrabilis, vacant, vel vacare contigerit.

Reſeruatio Cathedralium Eccleſiarum & Monaſteriorum.

2 Item reſeruauit generaliter omnes eccleſias Patriarchales, Archiepiſcopales, Epiſcopales, necnon omnia Monaſteria virorum valorem annuum ducentorum Florenorum auri communi æſtimatione excedentia, & uoluit, quod exceſſus huiuſmodi in litteris exprimatur.

Reſeruatio dignitatum, necnon ſuorum & S. R. E. Cardinalium familiarium beneficiorum.

3 Item reſeruauit generaliter diſpoſitioni ſuæ omnes dignitates maiores poſt Pontificales in Cathedralibus, etiam Metropolitanis Eccleſiis, necnon, valorem decem florenorum auri communi æſtimatione excedentes, principales in collegiatis / Reſeruauit etiam Prioratus, Præpoſituras Præpoſitatus, ac alias dignitates conuentuales, & præceptorias generales ordinum quorumcunque, ſed non Militiarum. Ac quæcunque beneficia, quæ ſui etiam, dum Cardinalatus fungebatur honore, exiſtentes, ac S. R. E. viuentium nunc, & qui erunt ſuo tempore Cardinalium familiares, continui commenſales, obtinent, & in poſterum obtinebunt, eorum familiaritate durante, ac in quibus, ſeu ad quę ius eis competit, aut competierit, etiam ſi ab ipſa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem, vel alias receſſerint, declarans dignitates, quæ in Cathedralibus etiam Metropolitan. poſt Pontificales nō maiores exiſtunt, & quæ ex Apoſtolicę ſedis indulgentia, vel ordinaria auctoritate, aut conſuetudine præſcripta, vel alias quouis modo in collegiatis Eccleſiis principalem pręeminentiam habere noſcuntur; ſub reſeruatione prædicta comprehendi debere.

Reſeruatio beneficiorum Collectorum, & Subcollectorum.

4 Item reſeruauit generaliter omnia beneficia eccleſiaſtica quorumcunque collectorum, & vnitorū in quacunque ciuitate, vel diœceſi, qui ſuo tempore eorum officia exercuerint, ſubcollectorum fructuum, & prouentuum cameræ apoſtolicæ debitorum, illa videlicet beneficia duntaxat, quę durante eorum officio obtinuerint, & in quibus, ſeu ad quæ ius tunc eis competierit.

Digitized by Google

Reſeruatio beneficiorum Curialium, dum curia transfertur.

5 Item reſeruauit omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica quorumcunque curialium, quos, dum Curia Romana de loco ad locum transfertur, eam ſequendo decedere contigerit in quouis loco quantumcunque etiam a dicta curia remoto.

Reſeruatio beneficiorum Cubiculariorum, & Curſorum.

6 Item reſeruauit generaliter idem D. N. Papa diſpoſitioni ſuæ omnia beneficia Cubiculariorum, & Curſorum ſuorum.

Reſeruatio beneficiorum eccleſiarum S. Petri, & s. Ioannis Lateranen. ac beatę Marię maioris de Vrbe, ac beneficiorum titulorum Cardinalium a curia abſentium.

7 Item reſeruauit diſpoſitioni ſuę generaliter quæcunque canonicatus, & præbendas, ac dignitates, perſonatus, & officia in principis Apoſtolorum, & ſancti Ioannis Lateranen. ac beatæ Mariæ maioris de vrbe eccleſiis, nec non ad collationem, prouiſionem, & præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem S. R. E. Cardinalium a Romana Curia abſentium ratione ſuorum Epiſcopatuum, Cardinalatus, ac ipſorum Cardinalium titulorum ſpectantia, quandiu abſentia ſua durauerit, canonicatus, & præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes & officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura, vel ſine cura, vacantia & inantea vacatura, tam in eadem Vrbe, quam in eccleſiis, ciuitatibus, & diœceſibus dictorum Epiſcopatuum conſiſtentia, ac decreuit irritum &c.

De literis in forma Rationi congruit expediendis.

8 Item voluit idem D. N. Papa, quod conceſſa per fel. record. Pium Papam Quintum prædeceſſorem ſuum, & de eius mandato, expediantur in forma Rationi congruit, ſub die coronationis ſuæ, vt moris eſt, & idem quo ad conceſſa per piæ mem. Pium Papam quartum etiam prædeceſſorem ſuũ ad ſex menſes duntaxat ab ipſo die coronationis incipiendos obſeruari voluit.

Declaratio reſeruationis Eccleſiarum, & Beneficiorum per prędeceſſores reſeruatorum.

9 Item declarauit omnium, & ſingularum Eccleſiarum Cathedralium, & Monaſteriorum prouiſiones, quas prædicti prædeceſſores ſui ordinationi, & diſpoſitioni eorum, Necnon omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica quæ dicti prędeceſſores etiam præfatæ diſpoſitioni cum interpoſitione decreti reſeruauerant, Quæ quidem Eccleſiæ, & Monaſteria, necnon ſic reſeruata beneficia tempore obitus eorundem prædeceſſorum vacabant, aut Eccleſiæ ipſæ, vel Monaſteria huiuſmodi ſi commendata, vel eis adminiſtratores deputati non fuiſſent, etiam tunc vacaſſent, remanſiſſe, & remanere per huiuſmodi reſeruationem, & decretum affecta, nullumque de illis pręter Romanum Pontificem ea vice ſe intromittere, vel diſponere potuiſſe, ſiue poſſe quo quomodo. Decernens irritum, & inane ſi ſecus ſuper illis attentatum forſan erat tunc, vel in poſterum contigerit attentari.

Reualidatio literarum prædeceſſoris gratiæ & iuſtitiæ infra annum conceſſarum.

10 Item, prædictus D. N. omnes & ſingulas ab ipſo Pio V. prædeceſſore ſuo infra annum ante diem obitus eius conceſſas gratię vel iuſtitiæ literas, temporibus debitis eorum executoribus non præſentatas, omnino reualidauit, & in ſtatum priſtinum (in quo videlicet ante fuerant, & eorum vel pro quibus erant obtentæ) quo ad hoc plenarie reſtituit: ac decreuit per executores prædictos vel ab eis ſubdelegandos, perinde ad ipſarum executionem procedi poſſe & debere, ac ſi executio huiuſmodi temporibus prædictis inchoata fuiſſet.

Reuocatio vnionum.

11 Item rationabilibus ſuadentibus cauſis ipſe D. N. omnes vniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, applicationes, & diſmembrationes etiam perpetuas de quibuſuis Cathedralibus, necnon aliis eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, perſonatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis, eorumue domibus, prædiis, & locis per ceſſum, vel deceſſum, aut quamuis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem qualiacunque fuerint, inuicem, vel aliis eccleſiis, monaſteriis, & menſis, dignitatibus perſonatibus, officiis, beneficiis, ac piis, & aliis locis, vniuerſitatibus etiam ſtudiorum generalium, & collegiis etiam in fauorem S. R. E. Cardinalium, ſeu eccleſiis, monaſteriis, & beneficijs per eos obtentis quomodolibet apoſtolica vel alia quauis, non tamen Concilij Tridentini, auctoritate factas, quæ ſuũ non ſunt ſortitæ effectum, Ac quæcunquæ conceſſiones, & mandata ſuper vnionibus, annexionibus, Incorporationibus, ac aliis præmiſsis taliter faciendis reuocauit, caſſauit, & irritauit, nulliuſque decreuit exiſtere firmitatis, nec alicui quaſcunque clauſulas, vel adiectiones in quibuſuis apoſtolicis, etiã quæ Motu proprio, aut ex certa ſcientia, & conſiſtorialiter proceſſerant, & emanauerant litteras, etſi in eis decretum eſſet, illas extunc effectum ſortitas eſſe, aut ius quæſitum fore, quomodolibet contenta, aduerſus reuocationem, caſſationem, & irritationem huiuſmodi voluit aliquatenus ſuffragari.

Reuo-

Digitized by Google

Reuocatio facultatum quibuſuis conceſſarum.

12 Item reuocauit quaſcunque facultates conceſſas quibuſuis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs prælatis, & perſonis, necnon Apoſtolicæ ſedis Nuncijs, ac fructuum, & prouentuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum collectoribus, de diſpenſando cũ quibuſuis perſonis ſuper matrimonio contracto, vel contrahendo in gradu prohibito, ac natalium, & ætatis defectibus, & de incompatibilibus beneficiis eccleſiaſticis inſimul retinendis. Necnon de Notarijs publicis creandis, ac de diſponendo quomodolibet de quibuſuis beneficiis eccleſiaſticis, & alias a præmiſſis officia ipſorum Nunciorum, & Collectorum directe non concernentes, Necnon facultates, & indulta quibuſuis Cardinalibus, ac alijs perſonis, etiam ad vitam de quibuſuis Beneficiis Eccleſiaſticis certarum ciuitatum, & dioec. in quibus ipſi non erant, nec unquam fuerant veri ordinarij collatores, ſed de ipſorum ordinariorum conſenſu, aut etiam ſine ipſorum conſenſu, ſeu ſede Epiſcopali, vel etiam Archiepiſcopali vacan. diſponendi, aut Vicarios perpetuos, ſeu etiam temporales, qui etiam Cardinalibus, aut perſonis huiuſmodi Beneficia conferrent, vel commendarent deputandi, aut ipſi Vicarij per quoſcunque Roman. Pont. prædeceſſores ſuos deputati fuiſſent, etiam perinde ac ſi veri, & non ficti inibi ordinarij collatores eſſent. Ac etiam cum decreto quod diſpoſitiones de eiſdem Beneficiis abſque eorundem Cardinalium, vel perſonarum conſenſu, etiam per ſedem apoſtolicam pro tempore factæ nullius eſſent roboris, quomodolibet conceſſa, etiam ſi in literis deſuper confectis ſint clauſulæ reſtitutoriæ, reintegratoriæ, & derogatoriarum derogatoriæ, & aliæ efficaciores, quas pro expreſsis haberi voluit, quo ad omnia in quibus facultates ipſæ non ſunt ſortitæ effectum, etiam ſi Nuncijs eiſdem, dictæ ſedis legatis de latere, competens ſit conceſſa poteſtas. Decernens irritum &c.

Reuocatio facultatum conferendi Beneficia reſeruata,

13 Item reuocauit quaſcunque facultates, & literas deſuper confectas per quas quicunque ſui prædeceſſores Romani Pont. quibuſuis perſonis ordinariam collationem, ſeu aliam diſpoſitionem Beneficiorum Eccleſiaſticorum de iure, vel conſuetudine habentibus, & quauis etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia dignitate, vel alio, non tamen Cardinalatus, bonore fulgentibus, quauis conſideratione, vel intuitu, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſerant, aut quandiu viuerent, vel ſuis Eccleſiis, ſeu Monaſterijs præeſſent, aut ad aliud tempus de Beneficiis Eccleſiaſticis generaliter reſeruatis ſeu affectis, ad eorũ collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem cõmuniter, vel diuiſim ſpectantibus diſponere libere, & licite valerent, aut etiam ad id per eoſdem prædeceſſores Vicarij perpetui, vel ad tempus conſtituti forent.

De actionibus numeralibus.

14 Item vt in apoſtolicis literis committendi crimen falſi peramplius tollatur occaſio, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod dictiones numerales, quæ in dictis literis ante Noñ. & idus immediate poni conſueuerunt, per literas, & ſyllabas extenſe ſcribantur, & illæ ex præfatis literis in quibus huiuſmodi dictiones aliter ſcriptæ fuerint, ad Bullariam nullatenus mittantur.

De concurrentibus in data.

15 Item voluit, quod de concurrentibus ſuper vacantibus, ſeu certo modo vacaturis beneficiis illis, quibus gratiæ Motu proprio conceduntur, ceteris ſimili modo gratias non habentibus, alias graduati non graduatis, aut inter graduatos magis graduati, ac inter ęqualiter graduatos prius graduati, necnõ colorato titulo poſſeſſores non poſſeſſoribus, ac inter perſonas alias in Curia pręſentes abſentibus ab ea, ac inter præſentes non beneficiati beneficiatis, & ſimiliter inter abſentes ceteris paribus oriundus non oriundo, & dioeceſanus non dioeceſano, In reliquis uero ſinguli, qui prius apoſtolicas deſuper literas eorum executoribus præſentauerint, alijs in ipſorum de quibus agi contigerit, beneficiorum aſſecutione præferatur.

De non tollendo ius quæſitum.

16 Item ne per varias, quæ pro commiſsionibus, ſeu mandatis, & declarationibus habendis in cauſis plerumque fiunt ſuggeſtiones, iuſtitia poſtponatur, idem D. N. decreuit, & declarauit ſuæ intentionis eſſe, quod deinceps per quamcunque ſignaturam, ſeu conceſſionem, aut gratiam, vel literas apoſtolicas pro commiſſionibus, ſeu mandatis, aut declarationibus huiuſmodi, etiam ſi motu proprio & ex certa ſcientia, ac etiam ante motam litem a Sanctitate ſua emanauerint, vel de eius mandato faciendas, nulli ius ſibi quæſitum quomodolibet tollatur.

Regula de viginti.

17 Item voluit, quod ſiquis in infirmitate conſtitutus reſignauerit aliquod beneficium, ſiue ſimpliciter, ſiue ex cauſis permutationis, vel alias dimiſerit, aut illius Commendæ ceſſent, ſeu ipſius beneficij vnionis diſſolutioni conſenſerit, etiã vigore ſupplicationis dum eſſet ſanus ſignatæ, & poſtea infra

viginti dies a die per ipſum reſignantem præſtandi conſenſus computandos de ipſa infirmitate deceſſerit, & ipſum beneficium quauis auctoritate conferatur per reſignationem ſic factam, collatio huiuſmodi ſit nulla, ipſumque beneficium nihilominus per obitum cenſeatur vacare.

De Idiomate.

18 Item voluit, quod ſi contingat ipſum alicui perſonæ de Parochiali Eccleſia, vel quouis alio beneficio exercitium curæ animarum parochianorum quomodolibet habente prouidere, ſeu mandare prouideri, niſi ipſa perſona intelligat, & intelligibiliter loqui ſciat Idioma loci, vbi eccleſia, vel beneficium huiuſmodi conſiſtit, prouiſio, ſeu mandatum, & gratia deſuper, quo ad parochialem eccleſiam, vel beneficium huiuſmodi, nullius ſit roboris uel momenti.

De non impetrando beneficium per obitum viuentium.

19 Item ſi quis ſupplicauerit ſibi de beneficio quocunque tanquam per obitum alicuius, licet tunc viuentis, vacante prouideri, & poſtea per obitum eius vacet, prouiſio, & quæuis alia diſpoſitio dicto ſupplicanti per obitum huiuſmodi denuo faciendæ nullius ſint roboris, vel momenti.

De vnionibus, & vnionum confirmatione.

20 Item voluit, quod petentes beneficia eccleſiaſtica alijs vniri, teneantur exprimere verum annuũ valorem ſecundum communem æſtimationem, tam beneficij vniendi, quam illius cui vniri petitur, alioquin vnio non valeat: & ſemper in vnionibus commiſſio fiat ad partes, vocatis quorum intereſt, & idem voluit obſeruari in confirmationibus vnionum factarum.

De mendicantibus transferendis.

21 Item de mendicantibus, qui ad alios ordines tranſierint pro tempore, voluit conſtitutionem fel. rec. Martini Papæ Quinti prædeceſſoris ſui deſuper factam, & in libro Cancellariæ Apoſtolicæ deſcriptam, quæ incipit: Viam ambitioſæ cupiditatis &c. firmiter obſeruari.

De male promotis:

22 Item de Clericis extra tempora a iure ſtatuta, ſiue ante ætatem legitimam, aut abſque dimiſſorijs literis ad ſacros ordines ſe promoueri facientibus pro tempore, etiam voluit conſtitutioné piæ mem. Pij ſecundi ſimiliter prædeceſſoris ſui deſuper editam, & in dicto cancellariæ Apoſtolicæ libro deſcriptam, quæ incipit, Cum ex ſacrorum ordinum, &c. pari modo obſeruari.

De Moneta.

23 Item declarauit idem D. N. quod libra Turoneñ. paruorũ, & florenus auri de Camera pro æquali valore in concernentibus literas, & Cameram Apoſtolicam, computari, & æſtimari debeant.

De beneficijs vacaturis per promotionem ad Eccleſias, & Monaſteria.

24 Item præfatus D. N. Papa voluit, decreuit, & ordinauit, quod quæcunque conceſſiones, gratiæ, & mandata etiam Motu proprio, & cum derogatione huius conſtitutionis, quæ ab eo pro quibuſuis perſonis emanauerint, de prouidendo eis de quibuſuis beneficijs vacaturis per promotionem quorumcunque ad Eccleſiarum, & Monaſteriorum regimina, ſi huiuſmodi conceſſiones, & mandata diẽ promotionis promouendorum ipſorum præceſſerint, Necnon quæcunque collationes, prouiſiones, & diſpoſitiones pro tempore faciendæ de præmiſſis, ac quibuſuis alijs beneficijs eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, quæ per promouendos, vel aſſumendos ad quaſcunque prælaturas inter illarum vacationis, & huiuſmodi promotionis, vel aſſumptionis tempora ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis vbicunque reſignari, vel alias dimitti contigerit, cum inde ſecutis pro tempore ſint caſſæ, & irritæ, nulliuſque roboris vel momenti.

De non iudicando iuxta formam ſupplicationum, ſed literarum expeditarum.

25 Item cum ante confectionem literarum gratia apoſtolica ſit informis, voluit, ſtatuit, & ordinauit idem D. N. quod Iudices in Romana Cur. & extra eam pro tempore exiſtentes, etiá ſi ſint S. R. E. Cardinales, cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, vel quicunque alij, non iuxta ſupplicationum ſignatarum ſuper quibuſuis impetrationibus, niſi in dicta Curia duntaxat ſint commiſſiones iuſtitiam concernentes per Placet, vel per ſanctę Romanę Eccleſiæ Vicecancellarium iuxta facultatem ſuper hoc ſibi conceſſam ſignatæ, ſed iuxta literarum ſuper eiſdem impetrationibus & conceſſionibus confectarum tenores, & formas iudicare debeant, Decernens irritum &c. Et ſi literæ ipſę per præoccupationem, vel alias minus bene expeditę reperiantur, ad illorum quorum intereſt inſtantiam ad apoſtolicam Cancellariam remitti poterunt per eius officiales, quibus huiuſmodi tenores, & formas reſtringere conuenit, ad formas debitas reducendæ.

De

De regulis Cancellariæ producendis.

26 Item attendens D. N. Papa, quod ſuper habendis de Cancellaria Apoſtolica regulis, & conſtitutionibus [illegible] deſcriptis, faciliter per eos, qui in Romana Curia indiguerint, ad ipſam Cancellariã recurrus dirigi poteſt, nec conſultum foret, quod ſuper earundem regularum & conſtitutionum, quas iuxta varietatem occurrentium cauſarum, & negotiorum aliquoties immutari conuenit, probando tenore vel effectu teſtium plerũque tenacem deſuper memoriam non habentium depoſitionibus ſtari deberet, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod deinceps quilibet ex Auditoribus cauſarum Palatij apoſtolici, & alij etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſint Cardinales, in ipſa Curia pro tempore deputatis auctoritate apoſtolica Iudicibus etiam in cauſis actu pendentibus ſuper huiuſmodi tenore vel effectu probando, dumtaxat ſtet, fidemque adhibeat cedulæ, ſeu ſcripturæ deſuper a duobus de maiori parco, quod danda ſit, a tergo ſignatę, & etiam duobus aliis literarum apoſtolicarum Abbreuiatoribus in ipſa Cancellaria auſcultatæ, & domini Vicecancellarij, ſeu dictam Cancellariam Regentis manu ſubſcriptę, vt moris eſt, quicquid autem ſecus fieri contigerit, nullius ſit roboris vel momenti.

De ſurrogandis collitigantibus.

27 Item D. N. cupiens litium ſuccidere anfractus, & ne noui collitigantibus aduerſarij dentur, prouidere, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod quoties deinceps aliquem ſuper quouis eccleſiaſtico beneficio collitigantem in iure vel ad ius, ſi quod forſan eius aduerſario in dicto beneficio competierit, ſurrogari conceſſerit (dummodo præfatus collitigans in dicto beneficio intruſus non fuerit, nec ſuper eo contra dictum aduerſarium, poſtquam illud per triennium pacifice poſſederit, lis tunc mota fuerit) aliorum quorumlibet de præmiſſo iure, ſiue tunc vacet, vel cum vacauerit, impetrationes vel conceſſiones etiam Motu proprio infra menſem ante conceſſionem huiuſmodi factę nullius ſint roboris, vel momenti. Et nihilominus cupiens eorum fraudibus obuiare, qui viuentium beneficia, illorũ pręſertim, quibus aut propter ſenium, aut propter infirmitatem immineret vitę periculum, impetrant, vt illis decedentibus, tamquam collitigantes, in eorum iuribus facilius ſubrogentur, voluit, vt deinceps nullus in iure, vel ad ius in beneficio defuncti, quod illo viuente in caſibus præmiſſis, vel ſimilibus impetrauerit, aliquo modo ſubrogetur, ac ſubrogatio, vel gratia, ſi neutri, ſi nulli, ſeu nouę prouiſionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus ſuffragetur, quod etiam ſtrictiſſime obſeruari mãdauit in impetrationibus beneficiorum per priuationem, & amotionem ex quibuſuis criminibus, & exceſſibus forſan perpetratis, etiam ſi vſque ad diffinitiuã ſententiam, quę tamen in rem non tranſiuerit iudicatam, proceſſum foret.

De veriſimili notitia.

28 Item voluit, & ordinauit, quod omnes gratię, quas de quibuſuis beneficijs eccleſiaſticis cum cura, vel ſine cura, ſęcularibus, vel regularibus per obitum quarũcunque perſonarum vacantibus inantea fecerit, nullius roboris vel momenti ſint niſi poſt obitum, & ante datam gratiarũ huiuſmodi tantum tempus effluxerit, quod interim vacationes ipſę de locis, in quibus perſonę prędictę deceſſerint, ad notitiam eiuſdem domini noſtri veriſimiliter potuerint peruenisſe.

Non valeant commiſſiones cauſarum niſi literis expeditis.

29 Item quod omnes, & ſingulæ commiſsiones cauſarum, quas inantea fieri contigerit, obtentę, vel occaſione conceſſionum dumtaxat apoſtolicarum de beneficijs eccleſiaſticis gratiarum, ſuper quibus literę apoſtolicę confectę non fuerint, ac proceſſus deſuper habendi, nullius ſint roboris, vel momenti, niſi ipſę literę infra terminum ad articulandum expediantur, & interim non ſit vera lis, nec ſit locus regulę de ſubrogandis collitigantibus.

De impetrantibus beneficia per obitum familiarium Cardinalium.

30 Item voluit, quod impetrans beneficium vacans per obitum familiaris alicuius Cardinalis, teneatur exprimere nomen, & titulum ipſius Cardinalis, & ſi ille in Curia fuerit, eius ad id accedat aſſenſus, alias deſuper gratia ſit nulla, & idem ſeruari voluit, ſi dicti familiares eorundem Cardinalium familiares eſſe deſierint, ſeu ad aliorum Cardinalium familiaritatem ſimilem tranſierint, quo ad beneficia quę familiaritate priori durante obtinuerint, & in quibus priori ipſa familiaritate durante, ius eis competierit. Ita quod quo ad illa Cardinales, quorum prius familiares fuerint, ſuũ habeant adhibere conſenſum. Declarans pręſentem conſtitutionem locum non habere in illis beneficijs, quę non ſolum ratione familiaritatis continuę commenſalitatis huiuſmodi, ſed etiam ratione officiorum, quę familiares ipſi tempore obitus eorum in dicta Curia, vel extra eam obtinerent, aut antea obtinuiſſent dictæ diſpoſitioni generaliter reſeruata, vel affecta fuiſſe apparerent. Necnon illos, quo ad effectum dictæ conſtitutionis, familiares eorundem Cardinalium cenſeri, qui ipſorũ Cardinalium familiares continui commenſales ad minus per quatuor menſes fuiſſe probarentur. Decernens irritum &c.

Super eadem familiaritate.

31 Item idem D. N. ad euitandas lites, & contentiones, quę ex pręcedenti ſua conſtitutione exoriri

poſſent,

poſſent, veſtigiis prędeceſſorum ſuorum inhærendo, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod ſi beneficia, quę per obitum familiarium continuorum commenſalium eorundem Cardinalium in futurum vacabũt, ceſſantibus apoſtolicis reſeruationibus, ad alterius Cardinalis collationem, vel aliam diſpoſitionem pertinere deberent, in dicta præcedenti conſtitutione non comprehendantur, quo ad hoc, vt in prouiſionibus talium beneficiorũ ſuper expeditionibus literarum illius Cardinalis, cuius familiaris defunctus ille extitit, conſenſus requiri debeat, ſed beneficia huiuſmodi ad collationem ſeu quamuis aliam diſpoſitionem Cardinalis ordinarij collatoris, vt pręfertur, libere ſpectare cenſeantur, & ſi apud Sedẽ Apoſtolicam beneficia huiuſmodi per obitum dictorum familiarium vacauerint, tunc in prouiſione talium beneficiorum ſuper expeditione literarũ illius Cardinalis exigatur conſenſus, ſi in Romana Curiã pręſens fuerit, ad quem eorundem collatio, vel diſpoſitio, vt pręfertur, pertinere deberet.

Signatura per Fiat præferatur alteri per Conceſſum.

32 Item voluit idem D. N. quod concurrentibus eadem die ſuper quocũque beneficio per Fiat, & conceſſum Signaturis, ex eis, per fiat etiam vt petitur, habens, alteri per conceſſum etiam Motu proprio habenti præferatur, etiam ſi in illa per conceſſum prægnantiores, & quantumlibet priuilegiatæ eſſent clauſulę.

De annali.

33 Item S. D. N. vt improbi lites exquirentiũ motus reprimantur, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod quicunque beneficium eccleſiaſticum tunc per annum immediate pręcedentem pacifice poſſeſſum, & quod certo modo vacare prætenditur, deinceps impetrauerit, nomen, gradum, & nobilitatem poſſeſſoris eiuſdem, & quot annis illud ipſe poſſederit, ac ſpecificã, & determinatam, ex qua clare poterit conſtare, quod nullum ipſi poſſeſſori in dicto beneficio ius competat, cauſam in huiuſmodi impetratione exprimere, & infra ſex menſes ipſum poſſeſſorem ad iudicium euocari facere, cauſamque ex tunc deſuper infra annum vſque ad ſententiam diffinitiuam incluſiue proſequi debeat, & teneatur. Alioquin impetratio prędicta, & quæcũque indeſecuta nullius exiſtant firmitatis, & idem impetrans de damnis, & intereſſe poſſeſſorem prædictum propterea contingentibus ei ſatisfacere, & ſi poſſeſſorem ipſum iniuſte, friuole, & indebite, moleſtaſſe repertus extiterit, quinquaginta florenos auri perſoluere Cameræ Apoſt. ſit aſtrictus, nec alius quam pręmiſſę vacationis modus etiam per litteras, ſi neutri, aut ſurrogationis, aut alias ſibi, quo ad hoc vt beneficium huiuſmodi ea vice conſequi, aut obtinere valeat, quomodolibet ſuffragetur, illudque nullatenus inantea litigioſum propterea cenſeatur, quod etiam extendi voluit ad impetrantes beneficia eccleſiaſtica cuiuſcunque qualitatis per priuationem, & amotionem, vel alias propter commiſſa, exceſſus, & crimina vacantia, vel vacatura, & ſimiliter ad impetrantes beneficia tanquam vacantia per deuolutionem.

De triennali poſſeſſore.

34 Item ſtatuit, & ordinauit idem D. N. quod ſi quis quęcunque beneficia eccleſiaſtica qualiacũque ſint abſque ſimoniaco ingreſſu, ex quouis titulo apoſtolica, vel ordinaria collatione, aut electione, & electionis huiuſmodi confirmatione, ſeu pręſentatione, & inſtitutione illorum, ad quos beneficiorum huiuſmodi collatio, prouiſio, electio, & pręſentatio, ſeu quæuis alia diſpoſitio pertinet, per triennium pacifice poſſederit (dummodo in beneficijs huiuſmodi, ſi diſpoſitioni apoſtolicę, ex reſeruatione generali, in corpore iuris clauſa reſeruata fuerint, ſe non intruſerit) ſuper eiſdem beneficijs taliter poſſeſſis moleſtari nequeat. Necnon impetrationes quaſlibet de beneficijs ipſis ſic poſſeſſis factas, irritas, & inanes cenſeri debere decreuit, antiquas lites ſuper illis motas penitus extinguendo.

De non appellando ante diffinitiuam ſententiam.

35 Item idem D. N. vt finis litibus celerius imponatur, & litigantium parcatur ſumptibus & expenſis, ſuorum prędeceſſorum cõſtitutionibus & ſtatutis inhærendo, ſtatuit, & ordinauit, quod in cauſis in Romana Curia pendentibus, & quas in poſterum contigerit agitari, nulli ante diffinitiuam ſententiam liceat appellare, nec appellatio, ſi fuerit emiſſa, debeat admitti, niſi ab interlocutoria, quę vim habeat diffinitiuę, vel a grauamine minime concernente negotium principale, quod nõ poſſit per appellationem a diffinitiua ſententia reparari. Nullęque cauſę appellationum cõmittantur, niſi in commiſſione exprimatur, quod interlocutoria vim diffinitiuę habeat, vel grauamen ſit tale, quod in appellatione a diffinitiua non valeat reparari. Alioquin appellationes, & cõmiſſiones in poſterũ, & quicquid inde ſecutum fuerit, nullius ſit roboris vel momenti, commiſſionibus appellationum iam iudicibus pręſentatis, & exhibitis in ſuo robore permanſuris, in quibus latis ſuper eiſdem ſententijs ſecundo, vel vlterius ab eis non liceat appellare. Appellantes vero, & appellationes etiã ab interlocutoriis, & grauaminibus huiuſmodi ſuo, vel alterius nomine proſequentes ſi ſuccubuerint, vltra expenſas, & damna, ad quę reſarcienda de iure condemnatus compellitur, viginti florenorũ auri pœna mulctentur.

Non ſtetur commiſſioni poſt concluſionem.

36 Item ſtatuit, & ordinauit, quod in commiſſionibus de iuſtitia, ſeu mandatis etiam conſiſtorialibus per

per eum, ſeu de eius mandato, vel auctoritate in cauſis, in quibus concluſum exiſtat, in poſterū concedendis, etiā ſi in eis de concluſione huiuſmodi implicite vel explicite mentio facta fuerit, nihil cenſeatur eſſe conceſſum, niſi per conceſsionem commiſsioni huiuſmodi derogetur expreſſe.

De literis religioſorum expediendis.

37 Item voluit, & ordinauit, quod ſi aliqui religioſi petunt aliquod beneficium ad nutum amouibile, cum clauſula quod exinde pro ſolo nutu Abbatis, vel ſuperioris amoueri non poſſint, literæ quo ad ipſam clauſulam nullatenus expediantur, niſi idem D. N. ponat in ſignatura, quod non poſſit amoueri, vel ad partem clauſulam ipſam concedat.

De clauſula ponenda in litteris permutationum beneficiorum.

38 Item ſi committatur alicui beneficij reſignationis receptio, ponatur clauſula, Attente quoque prouideas &c. Et ſi ex cauſa permutationis reſignationes fiant, ponatur clauſula, quod neuter permutantium ius acquirat, niſi quilibet ipſorum ius habuerit in beneficio per ipſum reſignato.

De ſupplendis defectibus.

39 Voluit, quod ſi petatur ſuppleri defectus in genere, nullatenus literę deſuper concedantur, niſi in petitione deſuper huiuſmodi defectus exprimantur, vel per fiat vt petitur, ſupplicatio ſignata fuerit.

De derogatione iuriſpatronatus.

40 Item voluit, quod ſuper quouis beneficio eccleſiaſtico, de iurepatronatus laicorum, non expediantur literæ, niſi ponatur expreſſe, quod tale beneficium tanto tempore vacauit, quod eius collatio ad Sedem Apoſtolicam legitime eſt deuoluta, vel quia tempus patronis laicis ad præſentandum a iure præfixum, lapſum exiſtat, aut ad id patronorum ipſorum accedat aſſenſus. Et ſi per ipſum iuripatronatus huiuſmodi derogari contigerit, ſi ius huiuſmodi ad aliquem Regem, Ducem, Marchionem, vel alium Principem pertineat, & de hoc in literis prouiſionis, vel mandati de prouidendo de dicto beneficio mentio facta non fuerit, non cenſeatur quomodolibet derogatum.

De commendis.

41 Item voluit, quod nulli ſæculari de regulari, nec religioſo de ſæculari beneficiis commenda detur, niſi in ſignatura per clauſulam ad partem ſuper petitione commendæ huiuſmodi de commenda ipſa mentio fiat.

De reformationibus.

42 Item voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod ſuper quibuſcunque reformationibus ſignatis ſuper impetrationibus quorumcunque beneficiorum vacantium, vel certo modo vacaturorum, in quibus petitur, quod literæ ſuper prima data expediri poſſint, ſi ex huiuſmodi expeditione ſub tali data cuiquā videatur poſſe fieri præiudicium, literæ huiuſmodi ſub ipſa prima data nullatenus expediantur, niſi reformationes huiuſmodi per fiat ſub prima data ſignatæ fuerint.

De conſenſu in reſignationibus, & penſionibus.

43 Item voluit, & ordinauit, quod ſuper reſignatione cuiuſcunque beneficij eccleſiaſtici, ſeu ceſſione iuris in eo quam in manibus ſuis, vel in Cancellaria apoſtolica fieri contigerit, apoſtolicæ literę nullatenus expediantur, niſi reſignans, vel cedens, ſi præſens in Romana Curia fuerit, perſonaliter, alioquin per procuratorem ſuum ad hoc ab eo ſpecialiter conſtitutum expeditioni huiuſmodi in eadem Cancellaria expreſſe conſenſerit, & iurauerit, vt moris eſt, & ſi ipſum reſignantem, vel cedentem pluries ſuper vno & eodem beneficio in fauorem diuerſarum perſonarum ſucceſſiue conſentire contigerit, voluit Sanctitas ſua, quod primus conſenſus tenere debeat, & alij poſteriores conſenſus, ac literæ illorum prætextu etiam ſub priori data expeditæ, pro tempore nullius ſint roboris, vel momenti. Nec literæ reſeruationis, vel aſsignationis etiam Motu proprio cuiuſuis penſionis annuæ ſuper alicuius beneficij fructibus expediri poſsint, niſi de conſenſu illius, qui penſioné perſoluere tūc habebit.

De ingreſſu Religionis.

44 Item non dentur litteræ ſuper beneficijs vacaturis per ingreſſum Religionis, niſi ille præceſſerit datam deſuper petitionis.

Non valeat impetratio facta per modum in Cancellaria exprimendum.

45 Item voluit, quod ſi petatur aliquod beneficium vacans per modum in Cancellaria apoſtolica exprimendum, talis impetratio non valeat; nec literę deſuper expediantur.

De executione facienda.

46 Item voluit, & ſtatuit, & ordinauit, quod quotieſcunque per ſignaturam ſuam, vel de eius mandato factam ſuper exequendis aliquibus cum adiectione proprij nominis, vel dignitatis cuiuſuis iudex datur, literæ deſuper expediantur, cum expreſsione, quod idem iudex executionem faciat per ſeipſum.

De diſpenſationibus in gradibus conſanguinitatis.

47 Voluit, quod in literis diſpenſationum ſuper aliquo gradu conſanguinitatis, vel affinitatis, aut

alias

Dic

alias prohibito, ponatur clauſula, ſi mulier rapta non fuerit, Et ſi ſcienter, ponatur clauſula addita in qu aterno.

Super defectu natalium.

48 Voluit, quod in diſpenſationibus ſuper defectu natalium, quod poſsint ſuccedere in bonis temporalibus, ponatur clauſula, quod non præiudicetur illis, ad quos ſucceſsio bonorum ab inteſtato pertinere debeat.

Super diſpenſationibus.

49 Item, quod per quamcunque ſignaturam in quauis gratia nullatenus diſpenſatio ueniat, niſi dicta gratia totaliter effectum huiuſmodi diſpenſationis concernat, vel alias nihil conferat, aut operetur.

Nulli ſuffragetur diſpenſatio niſi literis confectis.

50 Item cum conceſsiones ſuper gratiis diſpenſationum quarumcunque quibuſuis per ipſum D. N. conceſſarum, vel concedendarum per regulas Cancellariæ apoſtolicæ ſint prouide limitatæ, licet aliquando petitionibus ſuper huiuſmodi conceſsionibus collatis multa ſint petita, ne quis talium conceſsionum prætextu id diſpenſatiue tenere, aut facere præſumat ad quod conceſsiones huiuſmodi ſe nõ extendant, voluit idem D. N. quod nulla talis diſpenſatio cuiquam in iudicio, vel extra ſuffragetur, anteaquam ſuper ea literæ apoſtolicæ ſint confectæ.

De clauſulis ponendis in literis indulgentiarum.

51 Item voluit, quod in litteris Indulgentiarum ponatur, quod ſi Eccleſiæ, vel capellæ, vel alias aliqua indulgentia fuerit per ipſum conceſſa, de qua inibi ſpecialis mentio facta non ſit, huiuſmodi literæ ſint nullæ.

De indulgentiis conceſsis ad inſtar.

52 Itẽ voluit idem D. N. quod literæ ſuper indulgentiis non expediantur ad inſtar, niſi ſpecificentur.

De exprimendo valore beneficiorum in impetrationibus.

53 Item voluit quod in gratiis, quas quibuſuis perſonis de beneficiis vacantibus ſeu certo modo vacaturis fieri contigerit, illorum, & aliorum quorumcunque beneficiorum, quę dictæ perſonæ tunc obtinuerint, ſeu de quibus eis fuerit prouiſum, vel conceſſum, aut mandatum prouideri, verus annus valor per Marchas argenti, aut ſterlingorum, vel libras Turonenſium paruorum, ſeu florenũ auri, aut ducati, vel vncias auri, ſeu aliam monetam ſecundum communem æſtimationem exprimatur, niſi perſonæ prædictæ beneficia, quæ tũc obtinuerint, aut in quibus, vel ad quæ ius eis competit, iuxta ipſarũ oblationes, aut alias dimittere teneantur, alioquin gratiæ prædictæ ſint nullæ. Et idem ſeruetur in gratiis, quas a ſanctitate ſua Motu proprio emanare contigerit, quo ad beneficia, de quibus per Sanctitatem ſuam pro tempore prouidetur, ſeu prouideri mandatur, aut alias diſponitur, Ac literis, per quas pro tempore ad eccleſiarum patriarchalium, & cathedralium, ac Monaſteriorum regimina promotis conceditur, quod Monaſteria, & alia beneficia eccleſiaſtica ſecularia & regularia per eos obtenta, & in quibus & ad quæ ius eis competit, retinere poſſint.

De clauſulis in beneficiis vacantibus ponendis.

54 Voluit, & ordinauit, quod quando prouidet, ſeu mandat prouideri alicui de beneficio eccleſiaſtico vacante, tunc dari poterunt clauſulæ, ſi petantur, etiam ſi illud quouis modo, &c. ſeu per conſtitutionem execrabilis vacet, ac ſpecialiter reſeruatum inter aliquos litigioſum ſit, & eius collatio deuoluta fuerit. Et ſi pro collitigante, vel ſurrogationem, aut ſi neutri, vel ſi nulli &c. petente, ſi tunc lis ſpecifice exprimatur, Nec detur aliqua generalis reſeruatio diſpoſitiue, niſi deſuper in conceſſione ſpecialis, & expreſſa, ac pure, & non ſub conditione mentio fiat, & tunc reliquę reſeruationes ibi contentæ veniant. *Si* vero tempore expeditionis inde literarum generalis reſeruatio huiuſmodi probari non poſſit, aut in nouis prouiſionibus, ſeu pro collitigantibus, ſi neutri, vel ſi nulli &c. ſit expreſſum, quod ab aliquibus aſſeritur, illum cuius beneficium conceditur, collectorem, vnicum ſubcollectorem, abbreuiatorem, vel familiarem, notarium, aut dictæ ſedis officialem fuiſſe, clauſula ponatur. Etiam ſi dictũ beneficium ex eo quod talis collector, vel vnicus ſubcollector, abbreuiator, vel familiaris, notarius, aut dictæ ſedis officialis fuit, diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruatum exiſtat, dummodo non ſit in eo alicui ſpecialiter ius quæſitũ. In reliquis vero nulla clauſula detur, unde reſeruatio generalis elici poſſit, niſi deſuper ſignatura per duplex fiat ſignata ſit, aut reformatio, vel alias ſpecialiter habeatur.

De expreſſione qualitatum beneficiorum in impetrationibus.

55 Item voluit, quod ſuper beneficiis eccleſiaſticis de qualitatibus illorũ, videlicet an dignitates, perſonatus, vel officia ſint, eiſque cura immineat animarum, & ad illa conſueuerint, qui per electionem aſſumi, mentio fiat, alias gratię deſuper factę ſint nullę, & ſi qualitates huiuſmodi affirmatiue, vel conditionaliter non exprimantur, negatiua expreſſe deſuper fiat in beneficiis, quę tales qualitates, vel ex eis aliquas conſueuerint habere.

De beneficijs vacantibus per contractum matrimonij.

56 Item ſi reſeruetur beneficium per contractum matrimonij, non dentur alij modi vacationum de

futuro

Digitized by Google

futuro, nec cenſeatur beneficium reſeruatum ſpecialiter, vel affectum, niſi ſequatur matrimonium, ſed in beneficiis per promotionem, aut ingreſſum religionis, uel aſſecutionem vacaturis ponatur clauſula, etiam ſi non petatur. Cum beneficia huiuſmodi pręmiſſo, vel alias quouis modo &c. præterquam per obitum obtinentis uacare contigerit, etiam ſi uacent.

De clauſulis ponendis in literis Religioſorum.

57 Item uoluit, quod ſi petatur aliquem in religioſum recipi, & ſibi de quouis beneficio eccleſiaſtico prouideri per ſimplicem ſignaturã fiat, receptio huiuſmodi duntaxat detur, adiecto ſi petens idoneus ſit, aut aliud canonicum non obſiſtat; & exprimatur ſi certus numerus regularium ſit ibidem, cui etiã non derogetur, niſi expreſſe concedatur. Et ſi numerus iſte non exiſtat, ponatur, dummodo receptionis locus huiuſmodi nimium propterea non grauetur.

De tranſlatione Religioſorum.

58 Item ſi regularis petat ſibi de beneficio ab aliquo monaſterio, uel alio regulari loco dependente prouideri, & appareat ex petitione huiuſmodi, quod alterius monaſterij, vel loci Religioſus ſit, licet ibi tranſlatio non petatur, nihilominus illa veniat.

De clauſulis ſi eſt ita.

59 Item quod in literis ſuper beneficiis per conſtitutionem execrabilis, uacantibus, ponatur clauſula, ſi eſt ita, ſimiliter de quibuſcunque narratis informationem facti requirentibus.

Petenti prouideri de uacaturo dentur literæ de uacaturo, & e conuerſo.

60 Item petenti ſibi prouideri de uacaturo, dentur literę de uacaturo, & e conuerſo, prout expedierit impetranti.

De mandatis Apoſtolicis, & executorialibus.

61 Voluit, & ordinauit, quod mandata apoſtolica ſuper ſententiis in Romana Curia latis executioni demandandis ſub bulla expediantur, alias ſint nulla.

Reuocatio decimarum, & aliarum impoſitionum.

62 Item reuocauit quaſcunque decimarum, ſubſidiorum, uigeſimę, & aliorum onerum impoſitiones, quę a pręfato Pio V. prędeceſſore ſuo ex quauis cauſa, etiã in ſubſidium expeditionis contra Turchas, & Orthodoxę fidei hoſtes emanarunt, & quaſcunque facultates ſuper decimarum, uigeſimę, & onerum huiuſmodi exactione quibuſuis fructuum, & prouentuum Camerę Apoſtolicę debitorũ collectoribus, & apoſtolicę ſedis Nunciis ab eodem prędeceſſore conceſſas. Suſpendit quoque ad ſuę ſanctitatis, & ſedis Apoſt. beneplacitũ quaſcunque plenarias indulgentias ab eodem prędeceſſore ex quauis cauſa etiam expeditionis huiuſmodi conceſſas, ſi quę per Nuncios, uel Quæſtores deferebantur, Necnon deputandi, & eligendi confeſſores, qui plenarie abſoluant, & alia faciant ad earundem indulgentiarum ſuſpenſarum effectum, reliquaſque facultates ipſas indulgentias quomodolibet concernentes, pręterquam quo ad ea, in quibus indulgentię, & facultates in aliqua ſui parte ſint ſortitę effectum ita ut illis, qui implentes iniuncta eis in literis indulgentiarum huiuſmodi iam conſecuti ſunt, facultatem eligendi confeſſores, qui abſoluant eos plenarie in mortis articulo, per huiuſmodi ſuſpenſionem non pręiudicetur, quin facultate ipſa uti poſſint in futurum. Decreuit quoque irritum, & inane quicquid facultatum reuocatarum eorundem pretextu in poſterum contigerit attentari.

Reuocatio facultatum percipiendi pretium officiorum.

63 Item reuocauit, caſſauit, & annullauit, ac irritas declarauit quaſcunque facultates percipiendi pretium officiorum Romanę Curię pro tempore uacantium in toto, uel in parte, ac quaſuis cõceſsiones, & collationes, aliaſque diſpoſitiones per fel. record. Pium Papam V. prędeceſſore ſuum de dictis officijs, etiam ex die collationum, conceſsionum, & diſpoſitionum earundem inantea uacaturis in fauorem quarumcunque perſonarum, eccleſiarum, monaſteriorum, piorum locorum, collegiorum, ſeu eorum menſarum, etiam perpetuo, etiam in uim contractus, & ex titulo oneroſo, & ſub alia quauis uerborum forma, quam, & premiſſorum tenores pro expreſsis haberi uoluit, conceſſas, & factas, quo ad officia, quę poſt obitum ipſius prędeceſſoris uacarunt, & in poſterum quomodolibet uacabunt.

Quod fructus in tertia parte augeri poſsit uigore clauſulę.

64 Item cum nonnulli in impetrationibus beneficiorum eccleſiaſticorum pro tempore uacãtium, & certo modo uacaturorum, aſſerendo illorum fructus &c. certum per eos expreſſum annuum ualorem non excedere, nonnunquam obtineant a Sanctitate ſua, ut huiuſmodi ualorem annuũ augere poſsint, ut uerius poſsit in confectione literarum ſuper huiuſmodi impetrationibus ſumma, ac ualor ipſe annuus exprimi pariter deſuper non ſpecificato, ne de uirtute huiuſmodi conceſſionis in poſterum hęſitari contingat declarauit pręrextu conceſſionis huiuſmodi ualorem ipſum uſque ad tertiam partem ualoris expreſsi, & in prima, quę deſuper fiet, literarũ expeditione dumtaxat augeri poſſe, & eas, quas literis iam expeditis cum expreſſione ualoris ſpecificati, aut non integro augmento prędicto denuó deſuper expediri contigerit, literas cum aliquo augmento valoris huiuſmodi nullius eſſe roboris, uel momẽti, etiam ſi Motu proprio beneficiales gratię, & diſpoſitiones, cumque a Sanctitate ſua emanarent.

De inſordeſcentibus.

65 Item ne perſonis, pro quibus literę ſuę ſanctitatis emanabunt, ob generalem abſolutionem a cenſuris

ſuris eccleſiaſticis, quibus ligatæ forent, ad eorundem effectum indifferenter concedi,& in literis Apoſtolicis apponi ſolita præſtetur occaſio cenſuras ipſas vilipendendi, & inſordeſcendi in illis, ſtatuit,& ordinauit huiuſmodi abſolutionem, & clauſulam in literis, quas in futurum, cum illa concedi contingat, non ſuffragari non parentibus rei iudicatæ, incendiariis, violatoribus eccleſiarum, falſificatoribus, falſificari procurantibus literas, & ſupplicationes apoſtolicas, & illis vtentibus, receptatoribus,& fautoribus eorum, ac res vetitas ad infideles deferentibus, violatoribus eccleſiaſticæ libertatis, via facti, auſu temerario apoſtolicis mandatis non obtemperantibus,& Nuncios, vel executores apoſtolicæ ſedis, & eius officialium eis commiſſa exequentes impedientibus, qui propter præmiſſa, uel aliquod eorum excommunicati a iure, uel ab homine, per quatuor menſes ſcienter excommunicationis ſententiam huiuſmodi ſuſtinuerint, & generaliter quibuſcunque aliis, qui cenſuris aliquibus, etiam alias, quam, ut præfertur quomodolibet ligati,in illis per annum continuum inſorduerint.

Officiales nihil exigant ultra debitum.

66 Item idem D. N. exactionibus, quas ſanctitas ſua non ſine diſplicentia plerumque fieri intellexit per officiales Romanæ Curiæ, qui conſtitutis ſibi emolumentis pro exercitio officiorum, quæ obtinēt non contenti, vltra a proſequentibus negotiorum quorundam expeditionem in eadē exigere non verentur, obuiare uolens, Diſtricte præcipiendo inhibuit omnibus, & ſingulis quęuis officia in eadem Curia obtinentibus, ne de cetero quicquam prętextu officiorum, quæ obtinent, quouis colore etiā celerioris expeditionis, vltra emolumenta huiuſmodi exigere, ſeu ad hunc effectum expeditionem eorū quæ eis incumbunt malitioſe differre, ſub excōmunicationis, & pręter illam ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum huiuſmodi pro prima ad ſemeſtre, & pro ſecunda ad annatam, & pro tertia uicibus, quibus ſic excederent, priuationis officiorum per eos obtentorū, in quibus ſic exceſſerint pœnis. Ac uoluit, quod S. R. E. Viceecancellarius, Camerarius, & Maior Pænitentiarius excedentes ipſos reſpectiue, prout eis ſubſunt, per ſubtractionem emolumentorum eorundem, ac alias, vt pręmittitur, compellant ab huiuſmodi illicitis exactionibus abſtinere, & contra eos per prædictas pœnas, & alias, prout melius expedire viderint, procedant.

Quod Cardinales non comprehendantur ſub regulis faciendis.

67 Item cum ſanctę Romanæ Eccleſiæ Cardinales ipſi ſanctiſsimo D. N. aſſiſtant, ac propterea debeant ſpecialibus prærogatiuis, & priuilegijs gaudere, Idem D. N. ſtatuit, ordinauit, decreuit,& declarauit, quod in quibuſcunque conſtitutionibus, & regulis per ſanctitatem ſuam in poſterum poſt hanc primam editionem, & ſuarum conſtitutionum,& regularum publicationem faciendis non includantur ipſi Cardinales, niſi illæ eorundem Cardinalium fauorē concernant, vt ipſæ conſtitutiones edendæ, de eorundem Cardinalium, vel maioris partis eorum conſilio editæ fuerint.

De poteſtate Reuerendiſsimi D. Viceecancellarij, & Cancellariam Regentis.

68 Primo, quod poſsit committere abſolutionem illorum, qui ignoranter in ſupplicationibus, vel in literis apoſtolicis aliquid ſcriberent, corrigerent, vel delerent.

Item, quod poſſit corrigere nomina, & cognomina perſonarum, & beneficiorum, dumtamen de corpore conſtet.

Item, quod poſſit omnes cauſas beneficiales etiam non deuolutas committere in Curia, cum poteſtate citandi ad partes.

Item, quod proceſſus apoſtolica auctoritate decretos aggrauare poſſit cum inuocatione brachij ſęcularis, & ſententias executioni demandari facere contra intruſos, & introducendos per literas apoſtolicas deſuper conficiendas, & non alias.

Item, quod poſſit ſignare ſupplicationes manibus duorum Referendariorum ſignatas de beneficiis eccleſiaſticis ſæcularibus, & regularibus, diſpoſitioni apoſtolicę generaliter non reſeruatis, quorum cuiuslibet ualor centum florenorum auri de Camera, vel totidem librarum Turonen. paruorum, ſeu totidem in alia moneta ſecundum communem ęſtimationem valorem annuum non excedat.

Item, quod poſſit ſignare ſupplicationes, etiam duorum Referendariorū manibus ſignatas de nouis prouiſionibus ſi neutri, & ſubrogationibus pro colliticantibus, in quibus non detur clauſula generalem reſeruationem importans.

Item, quod poſſit ad ordines ſuſcipiendos arctatis prorogare terminos de dictis ſuſcipiendis ordinibus vſque ad proxima tunc a iure ſtatuta tempora, in quibus ſic arctati ſucceſsiue ad ipſos ordines promoueantur.

Placet, publicentur, & deſcribantur V.

Lectæ, & publicatę fuerunt ſupraſcriptæ regulæ, ordinationes, & conſtitutiones Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, die uero ſabbathi vltima menſis Maij, Pontificatus S. D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ decimi tertij, Anno primo.

Claudius Ceccholinus Cuſtos.

Refer-

Reſeruatio menſium Apoſtolicorum, & alternatiua pro *Epiſcopis reſidentibus.*

69 Sanctiſsimus in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Gregorius diuina prouidentia Papa XIII. cupiens pauperibus clericis, & alijs benemeritis perſonis prouidere, omnia beneficia eccleſiaſtica cũ cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunque qualificata, & ubicunque exiſtentia in menſibus Iulij, Auguſti, Octobris, Nouembris, Ianuarij, Februarij, Aprilis, & Maij, vſque ad quinquennium a die publicationis pręſentis conſtitutionis computandum, extra Romanam Curiam alias quam per reſignationem quocunque modo uacatura, ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem quorumcunque collatorum, & collatricum ſæcularium, & quorumuis ordinum regularium (non tamen S. R. E. Cardinalium, aut aliorum ſub concordatis inter ſedem apoſtolicam, & quoſcunque alios initis, & per eos qui illa acceptare, & obſeruare debuerunt acceptatis, & obſeruatis, quæ lædere non intendit, comprehenſorum quomodolibet pertinentia, diſpoſitioni ſuæ generaliter reſeruauit. Volens in ſupplicationibus, ſeu conceſſionibus gratiarũ, quæ de dictis beneficiis tunc uacantibus etiam Motu proprio fient, de menſe in quo vacauerint diſpoſitiue mentionem fieri, alioquin gratias nullas eſſe. Ac priuilegia, & indulta apoſtolica diſponendi de huiuſmodi beneficijs, aut quod illa ſub huiuſmodi reſeruationibus nunquam comprehendantur, etiam cum quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quibuſuis perſonis, & collegijs cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus quomodolibet conceſſa, aduerſus reſeruationem huiuſmodi minime ſuffragari. Inſuper Sanctitas ſua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis intenta, ipſis quandiu apud Eccleſias, aut diœceſes ſuas perſonaliter reſederint duntaxat, de omnibus, & quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & regularibus, ad liberam ipſorum duntaxat, non autem aliorum cum eis, diſpoſitionem, ſeu præſentationem, vel electionem pertinentibus, quæ inantea menſibus Iunij, Auguſti, Octobris, Decembris, Februarij, & Aprilis extra curiam ipſam uacare contigerit (dummodo alias diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, vel affecta non fuerint) libere diſponendi facultatem conceſſit. Ac etiam uoluit quod ſi ipſi in collatione, aut alia diſpoſitione beneficiorum in alijs ſex menſibus videlicet Iulij, Septembris, Nouembris, Ianuarij, Martij, & Maij uacaturorum (quæ etiam diſpoſitioni ſuæ, ut præfertur, reſeruauit) ſeu etiam aliorum diſpoſitioni ſuæ, & dictæ ſedis alias quomodolibet reſeruatorum, vel affectorum ſeſe intromiſerint, aut quominus prouiſiones, & gratiæ Sanctitatis ſuę de illis debitum effectum conſequantur, impedimentum quoquomodo pręſtiterint, uſu & beneficio prædictæ facultatis eo ipſo priuati exiſtant, ac collationes, & aliæ diſpoſitiones de beneficijs illius prętextu deinceps faciendę, nullius ſint roboris vel momenti. Illi uero qui gratiam alternatiuę prædictæ acceptare voluerint, acceptationem huiuſmodi per patentes literas ſuo ſigillo munitas declarare, & literas ipſas huc ad Datarium Sanctitatis ſuæ tranſmittere teneantur. Quibus ab eo receptis, & recognitis, tunc demum, & non antea vti incipiant gratia ſupradicta, Decernens in prædictis omnibus per quoſcunque &c. iudicari debere. Ac irritum &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur. V.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, die uero Iouis uigeſima ſexta menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Primo,

Claudius Ciccholinus Apoſtolicæ Cancellariæ Cuſtos.

Prorogatio expeditionum fe. rec. Pij Papę IIII.

70 Sanctiſsimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Gregorius diuina prouidentia Papa XIII. qui in craſtinum ſuæ aſſumptionis ad ſummi Apoſtolatus apicem per certam conſtitutionem ſuam voluerat, quod conceſſa per fe. rec. Pium Papam V. prędeceſſorem ſuum, & de eius mandato expedirentur in forma, Rationi congruit, ſub die coronationis ſuę, vt moris eſt, Et idem quo ad conceſſa per pię mem. Pium Papam Quartum etiam prędeceſſorem ſuum ad ſex menſes duntaxat ab ipſa die coronationis incipiendos, obſeruari voluerat, Volens ipſorum qui literas ſuper conceſsis per eundem Pium Quartum prędeceſſorem nondum expediuerint, indemnitati cõſulere, dictos ſex menſes ad alios ſex menſes a fine primo dictorum ſex menſium computandos, prorogauit.

Placet, publicetur, & deſcribatur. V.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, die vero Sabbati octaua menſis Nouembris, Pontificatus præfati Sanctiſsimi Domini noſtri Papę Anno Primo.

Claudius Cicc holinus Cuſtos.

1

Ne Agnusdei benedicti minio inficiantur, nec venales proponantur.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuã rei memoriam. Omni certe ſtudio & opera a nobis procurandum eſt, ut ea tollantur quæ non conueniunt, ac noſtrum & aliorum bonorum piorumque Chriſtifidelium animos offendunt. Itaque prouide conſiderantes certas formas innocẽtiſſimi Agni imagine figuratas, & per Romanos Pontifices ſtatis temporibus conſecrari ſolitas, ſicut Agni puri & mundi a ſummo Pontifice benedicuntur, ita ab omnibus poſtmodum immaculatas, non autem auro & coloribus vllis depictas, ſed in ſua albedinis mundicie ſanctificatas congruenti cum reuerentia teneri & conſeruari debere: Statuimus & ordinamus, ac ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrẽda prohibemus & interdicimus: ne quiſquam ſiue vir ſiue mulier, ſecularis aut eccleſiaſtici etiam regularis ordinis ille ſit, & quocunque gradu, conditione, ſtatu, nomine, dignitate, & honore præcellat, poſthac in perpetuum Agnusdei per Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem benedictos depingere, inficere, minio notare, vel aurum, aut colorem aliquem illis imponere, aut quidquam aliud ſuperinducere, neque depingi, aut miniari facere, nec illos venales proponere, ſeu tenere quouis prætextu, qualibetue de cauſa audeat: uerum eos albos, & mundos Agnum illum purum & innocentem repræſentantes, qui occiſus precioſiſſimo ſanguine ſuo nos redemit, decenter ac reuerenter a cunctis haberi, deferri, & cuſtodiri præcipimus: & ita ab omnibus fieri & cenſeri debere decernimus. Mandantes omnibus & ſingulis locorum ordinarijs per vniuerſum Chriſtianum orbem conſtitutis, eorumque Vicarijs in ſpiritualibus generalibus, vt præſentem noſtram conſtitutionem, & prohibitionem in ſuis quiſque ciuitatibus, & diœceſibus ſtatim publicare procurent, ita vt ad omnium notitiam quamprimum peruenire poſſit. Quicunque vero inobedientes fuerint, præter excommunicationis pœnam quam, vt præfertur, incurrent, etiam alijs pœnis ipſorum ordinariorum ſeu vicariorum plecti & mulctari volumus & iubemus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus etiam quod præſentium literarum exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati eccleſiaſtici obſignatis plena eademque prorſus fides vbique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forẽt exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Octauo kal. Iunij, Pontificatus noſtri Anno primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Indictione decima quinta, die vero vndecima menſis Iunij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno primo, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Antonium Clerici Curſ.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſ.

IDEM

2

Confirmatio literarum fœlicis recordationis Pij Papæ Quinti de terris, & locis S. R. E. in feudum, aut alium modum non dandis.

GREGORIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Inter cætera quæ ad Romani Pontificis curam ac ſollicitudinem pertinent, illud quoque non mediocri ſtudio prouidendũ eſt, vt res Eccleſiaſtica ſartæ tectæ vſquequaque conſeruetur, quod cum de alijs omnibus, tum præcipue de ijs quæ ſpecialis iuriſdictionis Romanæ Eccleſiæ ſunt, curare debet, ne vlla vſquam illorum imminutio fiat. Cuius rei cauſa fœl. record. Pius Papa V. prędeceſſor noſter vt talium diſtractionibus omnem viam, quantum in ipſo erat, in perpetuũ præcluderet, literas edidit in hęc verba. Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Admonet nos ſuſcepti cura regiminis vniuerſalis eccleſiæ, cui auctore domino pręſidemus, vt ciuitates, terrę, Oppida, & loca nobis, & ſedi Apoſtolicæ in temporalibus mediate, & immediate ſubiecta perpetuo in iure, dominio, & proprietate, ac poſſeſſione dictę Sedis conſeruentur. Sane licet nonnulli Romani Pontifices prædeceſſores

ceſſores noſtri per eorum conſtitutiones rerum eccleſiaſticarum alienationes prohibuerint, & iam factas reuocauerint, & annullauerint: nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitioſi, & dominandi cupidi ſub varijs prętextibus, coloribus, & cauſis ſæpe etiam falſis (quod non ſine maximo animi noſtri mærore referimus) aliquibus Romanis Põtificibus ſuggeſtionibus & inſinuationibus ſuis conati ſint oſtendere, & perſuadere magis vtile, & expediens S. R. E. & Sedi pręfatę fore, ſi aliquę ciuitates, terrę, oppida, caſtra, arces, & loca ad ius, & proprietaté eiuſdem ſedis pertinentia in feudum, gubernium, vicariatum, ducatum, aut quemuis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, ſeu ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiam ex eo, quod alias in feudum data, aut quouis alio titulo huiuſmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad Sedem prędictam deuoluta, vel deuoluenda, poſſe & debere de iure iterum infeudari, & alienari: atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & conceſsiones a Sede Apoſtolica emanaſſe, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non ſolum patrimonij, ſed etiam exiſtimationis recepiſſe dignoſcitur. Hinc eſt, quod nos conſiderantes omnium ciuitatum, & locorum prędictorum ſingularem fidem, & promptam deuotionem eidem ſedi exhibitam omni tempore valde vtilem, & ſalutarem fuiſſe, & eſſe: ac volentes non ſolum alienationes huiuſmodi, quas tempore noſtro omnino exulare intendimus, de medio tollere, & quod nobis licere nõ patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus, quos non immemores fore ſperamus, ante Domini Noſtri Ieſu Chriſti in examine diei magni aduentus tribunal villicationis noſtrę rationem reddituros nos eſſe: ſed vt omnis alienationum huiuſmodi fiendarum occaſio penitus aboleatur, quantum cum Deo poſſumus, peramplius prouidere, Conſtitutionibus prædeceſſorum noſtrorum huiuſmodi etiam inhęrendo, illaſque innouando, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatę petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicę poteſtatis plenitudine, habita etiam ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto cõſultatione matura, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu (qui etiam iurauerunt præſenti Conſtitutioni non contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præſentium attentantibus conſentire, & abſolutiones a iuramento huiuſmodi non petere, nec acceptare) hac noſtra perpetuo valitura cõſtitutione decernimus & declaramus ciuitates, & loca prędicta etiam hactenus in feudum, aut quemuis alienationis titulum dari ſolita vel conſueta, ad nos, & ſedem pręfatam quomodolibet deuoluta, & pro tempore deuoluenda, abſque alia vlteriori declaratione, & illorum poſſeſsionis apprehenſione eo ipſo Sedi, & Cameræ Apoſtolicę incorporata, ac ad ius, & proprietatem, & dominium priſtinum, ac poſſeſsionem rediiſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos, & vltra, ciuitates, & loca pręfata a nobis, & Sede præfata immediate poſſeſſa, & nunquam in feudum, aut alium titulum conceſſa fuiſſent. Statuimuſque, & decernimus, quod omnes, & ſingulæ tam communitates, & vniuerſitates, quam ciues, & incolæ ciuitatum, terrarum, & locorum prædictorum, aliæque quæcunque perſonæ, tam eccleſiaſticæ, quam ſæculares cuiuſuis dignitatis, & ordinis etiam Epiſcopalis, vel maioris exiſtentes, ac S. R. E. Cardinales, tam publice in Conſiliis ciuitatum, & locorum præfatorum, quam priuatim alibi in quibuſuis locis, etiam ſi ciuitatum, & terrarum earundem Gubernatores, aut noſtri & Sedis Apoſtolicæ Legati, vel Prolegati exiſtant, tractantes, conſulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, & alienationibus de ciuitatibus, & locis præfatis immediate ad nos, & Sedem præfatam ſpectantibus, & pertinentibus, etiam deuolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam ex cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritorum erga Sedem præfatam, aut ſub prætextu neceſsitatis, vel euidentis vtilitatis faciendis, ſeu de poſtulandis a nobis, & Sede præfata quibuſuis perſonis cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam nobis, & ſucceſſoribus noſtris ſecundum carnem coniunctis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut quauis alia temporali, vel eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeu quemuis alium titulum ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam ad Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, ciuitatum, & locorum præfatorum, ac propterea de eligendis oratoribus ad nos, & ſucceſſores noſtros ſuper præmiſsis, vel illorum occaſione mittendis proponẽtes, tam ipſi, quam Oratores munus huiuſmodi recipientes, aut alij quicũque alienationibus huiuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti per ſe, vel alium, ſeu alios inſinuantes vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, a qua niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolui nequeant. Et inſuper S. R. E. & Sedis Apoſtolicę præfatæ rebelles, etiam in primo capite læſæ maieſtatis, & proditores ciuitatum, & locorum præfatorum, ac bona eorum fiſco, & Camerę noſtrę Apoſtolicę ipſo iure deuoluta, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur, omnibuſque eccleſijs, monaſterijs, & alijs per eos quomodolibet obtentis beneficijs eccleſiaſticis eo ipſo priuati, & ad illa ac alia in poſterum obtinenda inhabiles exiſtant, neque ad ciuitates, & loca pręfata vllo vnquam tempore remitti poſsint: & ſi aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illiſque honorum, & dignitatum portę perpetuo claudantur. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, ciuitates, terras, oppida, caſtra, arces, & loca ad vitam, ſeu tertiam, vel aliam generationem, aut alias a dicta Sede, etiam ex cauſa oneroſa, obtinere, habere & poſsidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non

poſsint,

poſſint, niſi reſtitutis ſibi prius pecunijs in melioramenta huiuſmodi expoſitis, omnes, & ſingulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuſuis perſonis etiam Cardinalibus per eoſdem prædeceſſores noſtros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet conceſſas harum ſerie reuocamus, & annullamus, & nemini deinceps ſuffragari poſſe, neque debere, ac cuicunque facultatē faciendi melioramenta huiuſmodi habenti, illa, etiam pro munitione, & tuitione, niſi ex cauſa neceſſariæ conſeruationis locorum eorundem facta fuerint, poſt publicationem præſentium facere omnino interdicimus, ac prohibemus: & ſi ſecus a quoquam factum, attentatumue fuerit, melioramenta quęcunque per eos contra tenorem præſentium facta locis ipſis cedere, & Cameram ad illorum ſatisfactionem minime teneri, & obligatam eſſe volumus, & declaramus. Decernentes pręſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, caſſationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quotiens illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouó conceſſas eſſe, & cenſeri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac ciuitatum & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cęteriſque contrarijs quibuſcunque. Sic igitur deuotionis, & fidei conſtantia ciuitatum, & locorum præfatorum erga nos & ſucceſſores noſtros, & eandem Romanam Eccleſiam perſeueret, vt merito integritatis virtus maiora beneficia ab eadem ſede conſequi mereatur. Volumus autem quod (ſicut omnes, & ſinguli Cardinales præſentes conſtitutionem huiuſmodi, quantum in eis erit, obſeruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus conſentire, aut abſolutionem a iuramento præſtito non petere, nec oblatam, aut conceſſam acceptare in conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerunt, & iurarunt) idem per abſentes Cardinales a conſiſtorio, in habitatione eorum, & a Romana Curia, vt quandocunque ad eandem Curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti, & iurari debeat, ac promiſſionem, & iuramentum huiuſmodi in formula iuramenti per eoſdem Cardinales præſtari ſoliti adiungi, & inſcribi debere, ac contrafacientes pœnam periurij, & perpetuę infamiæ iuris, & facti eo ipſo incurrere decernimus. Præterea quod ipſi Cardinales occurrente Apoſtolicę Sedis vacatione in Conclaui quando de obſeruandis literis Iulij Papæ II. prædeceſſoris noſtri ſuper electione Romani Pontificis, & alijs conſtitutionibus iuramentum pręſtare ſolent, etiam de inuiolabiliter obſeruanda præſenti conſtitutione noſtra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſtmodum idem ad ſummi Pontificatus faſtigium aſſumptus poſt eius aſſumptionem hoc ipſum promittere, ac iurare, & deinde poſt coronationem ſuam, promiſſionem & iuramentum huiuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod ſi illud a Pontifice (quod credendum non eſt) recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipue eorum Decanus, & capita ordinum apud eum omni cum inſtantia, & inſtantiſſime pro præſentium obſeruatione petere, & rogare, ac obteſtari non ceſſent, idque ut omnino efficiat, diligentiſſime curare ſtudeant, ſtatuimus, & ordinamus: Quodque præſentes literæ in libellū redigantur, & poſt prædictas Iulij literas, quę in dicto Conclaui legi ſolent, inter alias conſtitutiones noſtras adiungantur, & etiam in Quinterno Cancellariæ Apoſtolicę cum alijs extrauagātibus noſtris deſcribantur, ac ad valuas Baſilicæ beati Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica, ac acie Campi Florę publicentur. Et quia difficile foret pręſentes ad ſingula quæque loca deferre. decernimus etiam & declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius pręlati munitis eadem prorſus fides vbique in iudicio & extra adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę declarationis, reuocationis, decreti, ſtatuti, interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, quarto Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno ſecundo. Cum autem eæ literæ ad retinendam ſedis apoſtolicæ dignitatē valde pertineant, nobis nihil optabilius fuit cum primum ad ſummi apoſtolatus apicem diuina nos clementia euocauit, quam vt ipſis primo quoque tempore pręſentium noſtrarum robur adiungeremus. Quocirca prędictas literas & omnia in eis contenta auctoritate apoſtolica tenore præſentium comprobamus, confirmamus, & innouamus, volumuſq; eas perpetuo obſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę comprobationis, confirmationis, innouationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Sexto kal. Iunij, Pont. noſtri Anno Primo.

Cę. Glorierius.

M. Datarius. H. Cumyn.

Anno

Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Indictione decima quinta, Die vero ſabbathi, ſexta menſis Septembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno primo, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ ad valuas Baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis, & Beati Principis Apoſtolorum, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem della Guardia, & Scipionem de Octauianis prædicti Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores. Philibertus Chapuſius Magiſter Curſ.

IDEM

3

Reualidatio decimarum, & aliorum a piæ me. Pio V. impoſitorum.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Etſi in craſtinum aſſumptionis noſtrę ad ſummi apoſtolatus apicem noſtrorũ prædeceſſorum more quaſcũque decimarum, ſubſidiorum, vigeſimæ, & aliorum onerum impoſitiones, quæ a felicis recordationis Pio Papa V. prædeceſſore noſtro ex quauis cauſa etiam in ſubſidium expeditionis contra Turcas, & ortodoxę fidei hoſtes emanauerant, & quaſcunque facultates ſuper decimarum, vigeſimæ, & onerum huiuſmodi exactione quibuſuis fructuum, & prouentuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum collectoribus, & Apoſtolicæ ſedis nuntiis ab eodem prædeceſſore conceſſas inter alia reuocauimus: In hoc tamen, in quo verſamur grauiſſimo contra Turcas bello, cui de pecuniis & alijs rebus propere ſubueniendum eſt, & præterea in multis impendentibus neceſſitatibus incommodum nobis & Cameræ noſtræ fore rati, nouas ad id ratione conquirere, quæ negotium hoc vel difficilius redderent, vel certe in longius protraherent; de nobis attributę poteſtatis plenitudine omnes, & quaſcunque huiuſmodi impoſitiones a prędicto prædeceſſore quomodocunque, vbicunque, & ex quibuſuis cauſis factas, & facultates propterea conceſſas, necnon collectorum, ſubcollectorum, & aliorum miniſtrorum conſtitutiones, literaſque deſuper confectas, & proceſſus habitos per eaſdem, ac inde ſecuta quæcunque aduerſus reuocationem noſtram prædictam, editamque deſuper conſtitutionem reualidamus, & in priſtinũ robur, eundẽque vigorem in omnibus & per omnia reſtituimus, reponimus, & reintegramus, perinde ac ſi conſtitutio noſtra prædicta minime emanaſſet. Decernentes exactiones, ſolutiones, & quæcunque alia hucuſque facultatum, & literarum prædictarum vigore geſta, & deinceps quandocunque facienda valere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & ab omnibus obſeruari, ſicque per quoſcunque iudicari debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quin etiam decimas, ſubſidia, & onera omnia prędicta rurſus modo quo prius indicimus, & imponimus. Non obſtantibus conſtitutione prædicta, quam quo ad hoc penitus abrogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, Volẽtes præſentium exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis eandem illã prorſus fidem adhiberi, quę eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſę. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Id. Iunij Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius. H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo Indictione decima quin. die vero vigeſimo quinto Iunij, Pontificatus vero ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellarię Apoſtolicæ, & in acie campi florę per nos Scipionẽ de Octauianis & Ioannem Guerard. præfati S. D. N. Papæ Curſ. Io. Freile Magiſter Curſ.

IDEM

4

Pro Hoſpitali Corcyrenſe ad ſubleuationem militum Chriſtianæ Claſſis infirmorum, ac ſauciorum nouiter erecti.

GREGORIVS Papa XIII. Vniuerſis & ſingulis Chriſtifidelibus ad quos præſentes noſtræ literæ peruenerint, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus, fe. rec. Pius Papa V. prędeceſſor noſter cupiens, ut omnes milites, & aliæ perſonę claſſis confœderatorum Principum Chriſtianorum contra Turcas inſtruendæ, ob morbos, & vulnera curatione indigentes, commode iuuarentur, ac ſanarentur, opportune prouidere, per ſuas in forma breuis literas omnes Chriſtifideles hortatus fuerit, vt pro ſubuentione Hoſpitalis Corcyrenſis, in quo eiuſdem claſſis infirmi & vulnerati benigne, & charitatiue recipientur

tur & curabuntur, aliquod ſubſidium de bonis ſibi a Deo collatis, prompte erogare uellent, aliaque tunc expreſſa, ad hoc pertinentia fecerit & ordinauerit, prout in dictis literis plenius continetur. Nos pro noſtri paſtoralis officij nobis diuinitus iniuncti ſollicitudine, pro animi affectu conſiderantes, quã neceſſarium ſit ad dictorum infirmorum, & ſauciorum ſubuentionem liberale dicto Hoſpitali benefaciendi Chriſtifidelium ſtudium, ſperãteſque bonos & pios homines id libenter & alacriter eſſe facturos, præſertim animaduertentes quicquid per eos ad tam ſanctum opus erogatum fuerit, id omne uel propinquorum vel conterraneorum ſuorum, vel aliorum ſaltem chriſtianorum commodum, qui in ipſa claſſe ſunt, facile eſſe redundaturũ. Idcirco dicti Pij prædeceſſoris ueſtigijs inhęrentes, nos quoque omnes & ſingulos chriſtifideles tam in Italia & Sicilia, quam alibi vbicunque locorum chriſtiani orbis exiſtentes, per immenſam & ineffabilem domini noſtri Ieſu Chriſti pietãtem ac miſericordiam paterne & ex animo, quantum poſſumus, hortamur, monemus, & enixe requirimus, vt pro dicti Hoſpitalis Corcyrenſis ſubuentione pia ſubſidia large & benigna manu quamprimum præſtare & cõferre velint, confidentes in eo, qui hilares datores diligit & remunerat, ſe ab ipſo centuplum accepturos. Quocirca in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus omnibus & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque locorũ ordinarijs, vt has noſtras literas in eorũ ciuitatibus & diœceſibus diligenter publicari curent & faciant, perſonaſq; primarias ſæculares vel eccleſiaſticas fide & facultatibus idoneas, ad petendas, quærendas, & colligendas pro præmiſſis eleemoſynas, conſtituant, & circummittãt, quæ in manibus Metropolitanorum ſtatim tradi & conſignari debeãt, vt illi eas quamprimum, prout vnicuique magis commodum fuerit, ad Bailum Reipublicæ Venetę, Corcyrę exiſtentem, tranſmittere poſſint. Qui ipſas in hoſpitali ſubuentionem, & infirmorum prædictorum ſuſtentationem, & non alios vſus, exponere omnino teneatur. In contrariũ facientibus non obſtantibus quibuſcunque. Præſentibus, quarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem haberi volumus, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, ad triennium proxime futurum duraturis. Datum Romę apud ſanctum Marcum ſub annulo piſcatoris, die decima ſeptima Iunij milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

5

Thomas Gilius Soræ Epiſcopus, & Theſaurarius Apoſtolicus, deputatur Collector Generalis ſpoliorum eccleſiaſticorum in vniuerſa Italia.

GREGORIVS Papa XIII. Venerabilis frater ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum (ſicut accepimus) nonnulli res, & bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia, ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita per obitum Pręlatorum, & aliarum quarumcũque perſonarum eccleſiaſticarum ſęcularium, & quorumuis ordinũ regularium, quæ extra hanc almam Vrbem deceſſerunt, remanentia, & relicta, quę tanquam ſpolia alias fe. re. Paulus Papa iij. prædeceſſor noſter ad Cameram apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, & declarauit, necnon fructus, redditus, & prouentus menſarum Patriarcalium, Metropolitanarum, & aliarum cathedralium eccleſiarum, & monaſteriorum in tota Italia conſiſtentium, & per obitum illorum Prælatorum vacantium indebite occupare, & ſpolijs, ac fructibus redditibus, & prouentibus huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerint, & præſumant, in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ pręiudicium non paruum: Nos pro noſtri paſtoralis officij debito talium perſonarũ auſus temerarios reprimere, & ne ſpolia, ac fructus huiuſmodi in poſterũ diſſipentur, opportune prouidere volentes, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine omnes, & quaſcunque dictorum ſpoliorum, & fructuum per totam Italiam ad hunc vſque diem, quomodolibet deputatos collectores & ſubcollectores primũ, & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam poteſtatem, & auctoritatem abdicantes, te, de cuius fide integritate, & diligentia plurimum in Domino confidimus, noſtrum, & dictę Cameræ, in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium, necnon fructuum, redditũum, & prouentuum menſarum huiuſmodi collectorem generalem auctoritate apoſtolica; tenore pręſentiũ, quoad uixeris, & quandiu Theſaurariatus noſtri generalis officiũ obtinueris, conſtituimus, & deputamus: Dantes tibi plenam, & omnimodam poteſtatem, & auctoritatem omnes, & ſingulas res, & bona quæcunque mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ſpolia nuncupata huiuſmodi, & etiam illa, quę ex fructibus, redditibus, & prouẽtibus eccleſiaſticis empta, ædificata, refecta, ea reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdem fructibus & prouentibus quomodolibet prouenerint, per obitum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum, ſęcularium, & beneficia non ſimplicia, ſed adminiſtrationem habentia obtinentium, & quo ad beneficia ſimplicia, niſi ex priuilegio apoſtolico eis conceſſo, ſeu ex conſuetudine legitime præſcripta, in loco vigente teſtari valentium, & quorumuis ordinum regularium, quanis etiam Pontificali dignitate fulgentium, in vniuerſa Italia, extra tamen dictam Vrbem, pro tempore decedentiũ remanſura, & relicta, cuiuſcunque qualitatis, generis, & ſpeciei fuerint, etiam gẽmas,

& alia

& alia pretioſa, & pecuniarum ſummas, necnon etiam fructus, redditus, & prouentus menſarum huiuſmodi, a die eccleſiarum, & monaſteriorum vacationis huiuſmodi, vſque ad diem pręfectionis, ac prouiſionis, ſeu commendæ de illis faciendis, quos omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus ad nos, & dictam Cameram ſpectare, & pertinere volumus, & decernimus, & eidem Camerę appropriamus, & applicamus, noſtro, & prędictę Camerę apoſtolicę nomine colligendi, percipiendi, exigendi, & recuperandi, tam ſuper illis quam alijs quibuſcunque ſpolijs, quę hactenus in ipſa Italia, per ſimilium perſonarum obitum, aut alias remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus vijs & modis inquirendi, & inueſtigandi, & pro faciliori inquiſitione quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & pręeminentiæ fuerint, etiam exemptas, ac pręteritos collectores, & ſubcollectores ad coram te, vel alio, ſeu alijs a te deputandis, comparendum, necnon de adminiſtratis exactis, & receptis per eos computum, & rationem reddendum, illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris, ad ſe examini ſubijciendum, ac ſpoliorum, necnon fructuum, reddituum, & prouentuū huiuſmodi occupatores, & detentores ad ſpolia, fructus, redditus, & prouentus eadem relaxandum, & tibi conſignandum, & ſoluendum, ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis per te infligendis, ac etiam pecuniarijs, tuo arbitrio moderandis, & applicandis, monendi & compellendi, ac cōtradictores quoſlibet & rebelles, ac renitentes cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, & illas aggrauandi, & reaggrauandi, auxiliumque brachij ſecularis ad hoc, ſi opus fuerit, inuocandi, & ſuper iiſdem ſpolijs, & fructibus, redditibus, & prouentibus pro dicta Camera, prout tibi videbitur, componendi, & concordandi, ſoluenteſque de compoſitis ac ſolutis per eos, ac receptis abſoluendi, & liberandi, necnon ad cor reuerſos, ſi id humiliter petierint, a cenſuris, & pœnis ſi quas inciderint, pręuia ſatisfactione, abſoluendi & liberandi, ac in pręmiſsis omnibus, & ſingulis ſummarie ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, procedendi: Vnum quoque vel plures loco tui cum ſimili, vel limitata poteſtate ſubſtituendi, & alia pręmiſſa faciendi, ſubcollectores deputandi, & ſubdelegandi, illoſque quoties tibi videbitur reuocandi, cæteraque omnia & ſingula faciendi, gerendi, & exequendi quæ in præmiſsis & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna. Et inſuper vt exactio ſpoliorum, ac fructuum, redditnum, & prouentuum huiuſmodi celerius, & facilius fiat, quod de cętero omnes, & ſingulæ lites, cauſæ, & controuerſię ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum, ac fructuum, redditnum, & prouentuum negotijs, nunc & pro tempore pendentes, a nullo alio quam a te ſeu alijs ſuper dictis ſpolijs ac fructibus, redditibus, & prouentibus pro tempore deputatis collectoribus, aut ſubcollectoribus, aut particularibus delegatis cognoſci, nec alteri niſi per cōmiſſionem manu noſtra ſignatam, vel per noſtras literas committi, aut delegari poſſint, & citato moderno, & pro tempore exiſtente dictę Camerę Apoſtolicę Cōmiſſario generali: Quodque citationes, inhibitiones, vel mandata quę alias quàm ex commiſſionibus, vt pręfertur, manu noſtra ſignatis, eodemque commiſſario citato, vel literis noſtris emanauerint, quo ad earundē cauſarum introductionē, & litis pendentiam, ſeu tuorum miniſtrorum per te ad id deputandorum iuriſdictionis, & proceſſuū impedimentum, vel retardationem, nullius ſint roboris vel momenti, Quodque a ſententijs per te, ſeu tuos miniſtros pręfatos ſuper pręmiſſis pro tempore latis, nullatenus appellari, ſeu earū executio differri aut ſuſpendi nullatenus poſſit, aut debeat, niſi data prius bancharia cautione in forma depoſiti, dicta auctoritate per eaſdem pręſentes ſtatuimus, & ordinamus, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus pręmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & ordinum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis eccleſijs, monaſterijs, & ordinibus prædictis, eorumque Superioribus, Prælatis, & perſonis, ac quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pręſentibus, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cęteriſque contrarijs quibuſcunque: Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris die decima octaua Iunij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

6

Conſtitutio contra ſamigeratores & menantes.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ea eſt rerum humanarum infœlicitas, vt non vetera tantum vitia pertinaciter aduerſus omnem legumlatorum ſolertiam luctentur, & quamuis acribus compreſſa ſupplitijs renaſcantur, ſed noua etiam in dies & ſuperioribus ſæculis ignota ſuccreſcant. Quo nos, pro iniuncto nobis diuinitus munere, diligentius adniti par eſt, vt & illa coerceamus, & horum, quæ ſe nunc primum efferunt, antequam ſe corroborent, radices ipſas, ſi qua ratione poſſumus, amputemus. Cum igitur haud ita pridem in vrbe noſtra ſecta quædam emerſerit hominum improbe curioſorum, qui quæcunque de publicis priuatiſque negotijs, vel alicunde rimari poſſunt, vel ipſi etiam pro ſua libidine comminiſcuntur, domi, foriſque facta, infecta, vera, falſa, nullo diſcrimine proponunt, recipiunt, & ſcriptitant, ita vt eius rei iam artem quaſi quandam inſtituerint, ac plerique eorum, etiam vili mercedula conducti, harũ rerum cõmẽtariolos ex falſis plerumque vulgi rumoribus incerto auctore collectos huc illuc miſſitent, aut etiã tanquam primum ex Vrbe ad diuerſa loca miſſos, deinde ijſdem illis ex locis in vrbem remiſſos circumferant ac venditent, quibus non tantum de præteritis arbitratu ſuo nugantur, ſed etiam quid ex hac aut illa re euenturum ſit, ſtolide vaticinantur. Nos qui & facile proſpicimus, & rerum experimentis edocti ſumus, quæ, quantaque mala ex eo proueniant, cum & ſæpius ſparguntur falſa pro veris, ſeu directe ſeu oblique, ac quodam quaſi colore quæſito, multorum exiſtimatio, & fama violatur: his ac talibus incommodis occurrere cupientes, huius conſtitutionis auctoritate prohibemus, ne quis in poſterum tales cõmentarios conficere, neue ab alijs confectos recipere, deſcribere, ſpargere, aut ad alios mittere audeat. Qui horum quid fecerit, ipſo facto perpetua ignominiæ nota affectus, ſine vlla ſpe veniæ ad triremes aut perpetuo aut ad tempus pro admiſſi qualitate damnetur. Qui vero huiuſmodi cõmentariorum aut ſcriptorum quicquam vndecunque & à quocunque receperit, id quamprimum Vrbis noſtræ Gubernatori ſignificare, & eidem omnia conſignare debeat: quod ſi non fecerit, ipſum pœnis prædictis decernimus ſubiacere: Antiquis iuribus contra ſcribentes, aut emittentes libellos famoſos editis nihilominus in ſuo robore dutaturis. Volentes præſentium exemplis etiam impreſſis Notarij publici manu, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis eandem illam vbique fidẽ in iudicio & extra adhiberi, quę ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romę apud ſanctum Marcum, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, kal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

M. Datarius.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, indictione decima quinta, die vero ſabbati, ſexta menſis Septembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno Primo, Retroſcriptæ literę Apoſtolicę affixæ, & publicatę fuerunt Romæ ad valuas Baſilicarũ Sancti Ioannis Lateranenſis, & Beati Petri Principis Apoſtolorum, Cancellarię Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem della Guardia, & Scipionẽ de Octauianis prædicti ſanctiſſ. D. N. Papę Curſ. Philibertus Chapuſius Mag. Curſ.

IDEM

7

De frumentorum, & leguminum extractione, ac ſolutione, eiuſque per totum ſtatum eccleſiaſticum extenſione.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Inter varias, & multiplices curas, quę animo noſtro infixę hęrere debent, ea non parum eſt momenti, vt ciuitatum & locorũ, quæ noſtrę, & S. R. E. temporali ditioni ſubiecta ſunt, defenſioni, populorũque ſaluti, & ſecuritati diligenter proſpiciamus. Proinde attendentes ciuitatem noſtram Anconitanam propter maris, & portus cõmoditatem, atque hoſtium propinquitatem pręcipua cura, & vigilantia cuſtodiendam eſſe, illius munitionem optimo conſilio à prędeceſſoribus noſtris ceptam abſoluere, & validis cũ militum prędidijs firmare decreuimus. Sed cum & huius rei cauſa, & tuendę totius orę noſtrę maritimæ ingentes neceſſario ſumptus facere in dies cogamur, aliqua nobis cõficiendæ pecuniæ ratio ineunda fuit, vnde aliqua ex parte ſubleuari poſſimus. Nihil autem in præſens commodius eſſe cenſuimus, quam ſi vectigal, quod ante id tempus exigi conſueuit in certis ſtatus noſtri eccleſiaſtici locis, ac præſertim in prouincijs Marchiæ, & Romandiolæ, pro extractione frumenti, in reliquis eiuſdem ſtatus locis

æquata

æquata omnium conditione ſoluatur. Quare volumus, & auctoritate præſentium ſtatuimus, ut quicunque poſthac de prouincia ad prouinciam intra fines ditionis noſtræ temporalis in omnibus locis, & terris nobis, & Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis, frumentum, & alia grana minuta extrahere, & importare voluerint, pro ſingulis frumenti, & grani quinque iulios argenteos monetæ Romanæ aliorum vero bladorum, ſeu leguminũ ſalmis, ſiue rubris iulios duos cum dimidio ſimiles: qui vero de loco ad locum intra eandem prouinciam aſportabit, pro quolibet grani iulium vnum, & dimidium pro aliorum bladorum & leguminum rubro Cameræ noſtræ Apoſtolicæ ſoluere teneantur. Quocirca dilecto filio Theſaurario noſtro generali mãdamus, vt ipſe per ſe, vel alium, ſeu alios per ipſum deputandos vltra facultatem quam habet concedendi licentiam extrahendi huiuſmodi bladorum genera extra ſtatum eccleſiaſticum, concordato cum ipſo de eo quod extractionis nomine ſoluendum fuerit, ſpecialem, & præcipuam in præmiſsis curam habẽs, præſentes noſtras literas, ac in eis contenta quamprimum exequatur, cõtradictores per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ceteraque iuris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam adhoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Et vt præmiſſa omnia idem Theſaurarius diſcrete, & abſque locorũ diſpendio, & incommodo exequi poſsit, eorundem locorum neceſsitatibus conſulendo, plenam eidem facultatem, & auctoritatem tribuimus in quibuſcunq; locis nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectis frumenta, & legumina cuiuſuis qualitatis, & quantitatis adnotandi, & deſcribendi, adnotarique, & deſcribi faciendi, & quaſcunque perſonas tam eccleſiaſticas quam ſæculares quauis mundana, vel eccleſiaſtica dignitate fulgentes ad veram frumentorum, & leguminum, quæ ipſos habere contigerit, etiam in ſcriptis medio iuramento, etiam per edicta & bannimenta, ſub cenſuris, & pecuniarijs etiam corporalibus eius arbitrio imponendis, & infligendis pœnis monendi, & inquirendi, inobedientes, ſeu contrauenientes quoſcunque puniendi, & coercendi: Necnon omnes quacunque dignitate præditos, & cuiuſuis ordinis, gradus, & conditionis exiſtant, qui abſque ſolutione dicti vectigalis frumenta, & blada huiuſmodi tam extra ſtatum eccleſiaſticum, quam de prouincia ad prouinciam, & de loco ad locum extrahere auſi fuerint, ſimpliciter & de plano, necnon manu regia, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta inquirendi, & procedendi, & ad pœnas contra extrahentes inflictas tam per literas felicis recordationis Pij iiij. & Pij v. aliorumque Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, quam per proclamata ipſius Theſaurarij, ſeu annonæ præfecti edita, & edenda condemnandi, ac in eas incidiſſe declarandi, & etiã dictas pœnas quoties; & quando iuxta facti qualitatem ei videbitur remittendi, ſeu componendi, cæteraque opportuna, & neceſſaria gerendi, cõmiſſarioſque cum ſimili, vel limitata poteſtate conſtituendi, & deſtinandi, ceteraque omnia faciendi, & exequendi in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna. Inhibentes propterea omnibus legatis etiam de latere, eorumque vicelegatis, ac tam almæ Vrbis noſtræ, quam aliarum prouinciarum, ciuitatum, & locorum nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectorum Gubernatoribus, ceteriſq; officialibus per ditionem noſtram eccleſiaſticam conſtitutis, ne poſthac ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis abſque dicti noſtri Theſaurarij licentia ſeſe ingerere, ſeu interponere debeant, nec eundẽ Theſaurarium noſtrum, ſeu deputandos ab ipſo miniſtro, & commiſſarios circa præmiſſa impediãt, vlloue modo, vel obtentu remorentur, vel moleſtent, immo eius & eorum nomine requiſiti, illi & illis deſuper opportune faueant, & aſſiſtant, eiuſque, & eorum mandata, aut alias ordinationes ſeruari, & ad effectum perduci procurent. Ac decernentes irritũ, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunq; ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, regulisque apoſtolicis, ac prouinciarum, ciuitatum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, exẽptionibus, & indultis apoſtolicis illis eorumque perſonis per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ex cauſis quantumuis grauibus, & oneroſis, ac cum quibuſuis irritantibus, & alijs decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis (quibus omnibus omnibus, illorũ tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) ceteriſque contrarijs quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem vt præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo ipſius Theſaurarij, aut alterius perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadẽ prorſus fides habeatur, quæ ipſis originalibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę voluntatis, ſtatuti, mandati, tributionis, inhibitionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ. Dat. Romæ apud S. Marcũ, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo ſecũdo, Kl. Septẽb. Pont. noſtri Anno Primo.

M. Datarius. Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium. A. de Alexijs.

IDEM

8

Facultas Cardinalium ſuper recognitione Indicis, & purgatione librorum prohibitorum.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Dilectis filijs Gulielmo ſancti Laurentij in Paliſperna Sirleto, Gabrieli S. Martini in Montibus Paleoto, Archangelo S. Cęſarei Theaneñ. Felici S. Hieronymi Illyricorum de Monte alto, & Vincentio S. Nicolai Iuſtiniano nuncupatis, presbyteris Cardinalibus ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Vt peſtiferarum opinionũ diſſeminandarum omnis tollatur occaſio, & conſcientiarum tranquillitati, quantũ in nobis eſt, conſulatur, vehemẽter cupimus Indicem librorum prohibitorum in eam formam primo quoque tempore redigi, vt Chriſtifideles intelligant quos libros tuto legere poſſint, & a quibus abſtinere debeant, neque vllus cuiquam ſuper ea re ſcrupulus, aut dubitatio relinquatur. Cũius rei quoniã vobis cura ab hac ſancta ſede mandata eſt, vt in ſuſcepto munere maiori cum auctoritate verſati, idq; liberius atque expeditius ad finẽ, Deo fauente, perducere valeatis, & præterea hoc opus remotis aliorum expurgationibus quę diuerſitatem afferre poſſent, in publicũ vniformiter prodeat, omnes & quaſcunque facultates ad omnia infraſcripta cuiuſcunque ſtatus, ordinis, & conditionis perſonis a prædeceſſoribus noſtris, & prædicta Sede ex quibuſuis cauſis, ac ſub quibuſcunque tenoribus, & formis conceſſas reuocantes, & abolentes, neminique poſthac quocunque modo ſuffragari debere, necnon irritũ, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernentes, Vobis, quorum fides, prudentia, & experientia ſatis perſpecta eſt, ſeu maiori veſtrum parti, vt etiam adhibitis ſpectatę fidei viris ſacræ Theologię, & Canonum peritis ſecularibus, & regularibus, quibus ſolis, & adhunc duntaxat effectum libros prohibitos tenendi, & legendi licentiã tribuere poſſitis, omnes & quaſcunque obſcuritates, & difficultates in ipſo Indice, & eius regulis exortas, & in poſterum emergentes declarare, aperire, & definire, libros hęreticorum, aut ſuſpectorum, aut quoquomodo improbatorum ſcriptorum expurgare, quos libros prohibendos prohibere, quos permittendos eſſe cenſebitis permittere, in eo Indice non comprehenſos reponere, permiſſos tollere, venales qui videbuntur vbique locorum etiam prohibere, prohibitos ac peritorũ opera expurgatos, & a vobis probatos, legendos, & tenendos permittere, quæ videbuntur addere, mutare, ſupplere, & emendare. Vtque res ipſa facilius, vtiliuſque peragatur, vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, cæteriſque locorum ordinarijs, & præterea doctoribus, magiſtris, bibliopolis, impreſſoribus, librarijs, mercatoribus, gabellarijs, aliiſque omnibus cuiuſcunque gradus, ordinis, aut dignitatis, vt in omnibus, quæ ad dicti Indicis explicationem, reformationem, & directionẽ pertinere videbuntur, vobis prorſus obtemperent, veſtramque ſine vlla refragatione iuſſionem, & auctoritatem ſequantur, ſub pœnis, & cenſuris arbitrio veſtro imponendis præcipere, cæteraque omnia eodem pertinentia, & alias ſuper ijs neceſſaria, & opportuna, prout vobis in domino animarũ ſaluti, & tranquillitati videbitur expedire, facere, & exequi valeatis, plenam, & liberam auctoritatem, & facultatem concedimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcũque. Volumus autem harum literarum exemplis, manu Notarij publici, aut Secretarij veſtri ſubſcriptis, & ſigillo alicuius veſtrũ munitis eandem prorſus vbique fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, decreti, conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Idibus Septembris, Pontificatus noſtri Anno Primo.

M. Datarius. — Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. — A. de Alexijs.

IDEM

9

Ampliatio Indulgentiarum a Pio V. ſocietatibus ad pueros & rudes in bonis operibus & doctrina Chriſtiana erudiendos deputatis, conceſſarum.

GREGORIVS Papa XIII. Vniuerſis chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Illius, qui pro gregis Dominici ſaluatione in ara crucis immolari non abnuit, vices licet immeriti gerentes in terris, omni ſtudio circa ſalubrem reipublicæ Chriſtianę directionem, & augmentum intendimus, & vt ad ea Chriſtifidelium vota facilius concurrant, ipſos chriſtifideles ſpiritualibus muneribus inuitamus. Cum itaque, ſicuti nuper accepimus, dudum fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter per ſuas literas omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus tunc expreſſis, qui

eſſent

eſſent deſcripti in Societatibus, ſeu confraternitatibus ad pueros & alios chriſtifideles rudes in bonis moribus, & doctrina Chriſtiana erudiendos in quocunque loco deputatis ſeu deputandis, ac pueros, & chriſtifideles rudes huiuſmodi in præmiſſis bene inſtruerent, & qui ab eis inſtruerentur in eiſdē certis diebus & temporibus tunc expreſſis, quadraginta dies de iniunctis eis pœnitentiis apoſtolica auctoritate relaxauerit, prout in dictis literis, quas idem prædeceſſor perpetuo valere decreuit, plenius continetur. Nos tam pium & nunquam ſatis laudandum opus amplioribus etiam gratijs, & ſpiritualibus muneribus proſequi volentes, dictos quadraginta dies, ad centū dies auctoritate apoſtolica tenore præſentium extendimus, & ampliamus, ita quod perſonæ ſupradictæ præmiſſa adimplendo, non ſolū dictos quadraginta dies, ſed centum dies indulgentiæ præfatis diebus, & temporibus, vt præfertur, in totum conſequantur, & conſequi poſſint. Præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Volumus autem vt præſentiū tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius in dignitate eccleſiaſtica conſtituti munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctū Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die xxi. Octobris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri anno primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

10

De eleemoſynis Monialibus præſtandis.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Deo ſacris virginibus, quæ contemptis illecebris ſeculi, diuinis ſe obſequiis mancipárunt, æquiſſimum eſt præcipua quadam a nobis ac ſingulari ſollicitudine prouideri, tum vt ab eis omnia, quæ ſanctum ipſarum propoſitum impedire poſſent, remoueantur, tum etiam vt eis in cultu Dei caſte ac religioſe permanentibus, quæ ad victum neceſſaria ſunt, ſubminiſtrentur. Et quidem poſt ſacri Concilij Tridentini decretum, quo conſtitutio fel. rec. Bonifacij Papę viij. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, renouatur, prohibens ne aut ipſis monialibus ex monaſterijs ſuis egredi, aut vlli cuiuſcunque ſexus, aut ordinis perſonæ ad eas ingredi liceat, Et præterea vniuerſis Epiſcopis præcipitur, vt in omnibus monaſterijs ſibi ſubiectis, in alijs vero ſedis Apoſtolicæ auctoritate clauſuram ſanctimonialium, vbi violata diligenter reſtitui, vbi vero inuiolata, conſeruari maxime procurent. Piæ memoriæ Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter victui quoque & neceſſitatibus ipſarum proſpicere cupiens, cum ſuperiora illa approbaſſet, atque innouaſſet, eademque omnia etiam in monialibus quacumcunque militiarū etiā Hieroſolymitanæ, omnibuſque alijs tacite vel expreſſe religionem profeſſis, quocunque nomine cenſerentur, locū habere decreuiſſet; ne illæ quicquam detrimenti in neceſſitatibus ſuis hac occaſione paterentur, etiam pręcepit locorum ordinariis, & ſuperioribus earum, vt fidelium eleemoſynas per conuerſas non profeſſas, vel profeſſas quidem, ſed ætatis ſaltem quadraginta annorum, & iampridem conuerſas, quæ in domibus contiguis, extra tamen monaſterium degerent, colligendas curarent; ita tamen vt prædictę conuerſę neque clauſuram aliarum monialium, niſi in caſibus permiſsis ingrederentur, nec ex illis ipſis habitationibus ſuis ad tales eleemoſynas colligendas ſine permiſſu ordinariorum, aut ſuperiorum ſuorum exire poſſent. Quod ſi ne hoc quidem ſufficere videretur, idem Pius prędeceſſor mandauit ipſis ordinarijs & ſuperioribus, vt negotiū darent aliquibus perſonis pijs tales eleemoſynas colligendi, aliaque arbitratu ſuo proſpicerent, quæ ad ſubleuandam monialiū inopiam expedire iudicarent. Cum autem, ſicut accepimus, multę moniales, etiam quę tertiarię vocantur, ſub ſolenni regionis voto, perpetuaque clauſura degentes, alięque talibus literis comprehenſę, & in ipſa clauſura permanentes multis prętera ad ſe ſuſtentandas neceſſarijs egeant, neque vſque ad hoc tempus vllo ſufficienti remedio earū neceſſitatibus ſubuentum ſit. Quin etiam alię tertiariæ citra vllum ſolenne huc uſque votum viuant, quę ad ſuas, ſuorumue domos neutiquā redituræ eſſent, ſed ſub ſolenni religionis voto, & clauſura prędictis permanerent, ſi earum congrue ſuſtentationi prouideretur, nos, qui illas neceſſarijs rebus deſtitui nolumus, certioreſque facti ſumus in multis ciuitatibus, oppidis, villis, aut alijs locis tam in eccleſijs, & monaſterijs, quam hoſpitalibus, collegijs, confraternitatibus, & alijs locis pijs, etiam quæ a priuatis hominibus, tum eccleſiaſticis, tum laicis multas ac diuerſas eleemoſynas Chriſti pauperibus erogari: conſiderantes in eiuſmodi perſonas uel in primis exercendā eſſe charitatem, quę uoluntaria paupertate ſuſcepta ab omni hominum commercio ſegregatę Deo ſeruiūt, & aſſiduis precibus iram ipſius ob peccata conceptam, a Chriſtiano populo deprecantur, illud quoque cogitantes, ſi eis ad tales eleemoſynas petendas ad loca prędicta conferre ſe liceret, uix fore, vt prędicta monaſteria, eccleſię, loca, ac perſonę eis ſingulis non tantum ſaltem tribuerent, quantum ſingulis alijs pauperibus eodem concurrentibus ſolent: uniuerſo illi Deo deuotarum mulierum generi de opportunæ ac ſufficientis ſubuentionis auxilio prouidere cupientes, De nobis attributę poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, vt omnes, & quicūque Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, &

alij

alij Eccleſiarum Prelati, necnon Abbates, Priores, Prępoſiti, & alij Eccleſias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, cathedrales, & alias eccleſias, necnon monaſteria, prioratus, præpoſituras, canonicatus, prębendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & ſancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Pręmonſtraten. Cartuſien. Camaldulen. Sancti Baſilij, Caſſinen. alias ſanctę Iuſtinæ, Montis Oliueti, ſancti Saluatoris, ac Lateranen. & Cruciferorum, ſeu fratrum ſancti Hieronymi, necnon prædicatorum, minorum, minimorum, & carmelitarum, eremitarum eiuſdem ſancti Auguſtini, ſeruorum beatę Marię, ſanctę Claræ, & quorumcunque aliorum tam virorum, quam mulierum etiam mendicantium ordinum, & congregationum, & militiarum regularia, etiam de iure patronatus laicorum etiam Nobilium Ducū, Regum, & aliorum Principum exiſtentia in titulum, commendam, adminiſtrationem, & alias quomodocūque obtinentes, necnon rectores, gubernatores, confratres, adminiſtratores, ceterique omnes, qui ratione illorum, necnon capitulorum, conuentuum, menſarum, hoſpitalium etiam laicorum, & per laicos adminiſtrati ſolitorum, Chriſtifidelium confraternitatum, ſcholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocunque nomine nuncupatorum, & in quibuſuis mundi partibus conſiſtentium, quę ſingulis annis, menſibus, hebdomadis, vel diebus ex eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac congregationum, hoſpitalium, confraternitatum, ſcholarum, collegiorum, piorum & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & prouentibus pauperibus Chriſti aliquas eleemoſynas in pane, frumento, farina, vino, eduliis, pecunia, ſeu alijs ad victum vel veſtitum pertinentibus, etiam ad ſupplicationem & preces & per cedulas & bolettina, aut alias diſtribuere, & elargiri ab immemorabilis tempore conſueuerunt, aut alio quocunque iure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & prouentibus, & quoad hoſpitalia prędicta ex ijs, quę ſeruata in illis actuali hoſpitalitate ſuperſunt, ſeu ſupererint, necnō quæcunque perſonę particulares etiam laicæ, vel vniuerſitates etiam laicorum, quæ teſtamento, vltima voluntate, uel alia diſpoſitione, etiam inter viuos, aliquas tales eleemoſynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcunque eleemoſynarum, & largitionum huiuſmodi quocunque nomine nuncupatarum, quocunque tempore, & modo diſtribui ſolitarum, etiam ſi ſpeciali nota dignæ, & ſecundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates ſub certa forma ab eis in teſtamento, uel alia quacunque diſpoſitione diſtribuendę ſint, dummodo non in certas perſonas, nec ad certos vſus pios alios, quam victus, & alimenta pauperum diſtribuantur, quibuslibet prędictarum Monialium etiam Tertiariarum ſub ſolemni religionis uoto, & perpetua clauſura de cętero uiuentibus, & in terris & locis quorum pauperibus huiuſmodi eleemoſynæ diſtribuuntur, conſiſtentibus, vere, realiter, & cum effectu, & abſque vlla eleemoſynarum & largitionum huiuſmodi petitione, exactione, & conquiſitione, aut alia deſuper a nobis expectata iuſsione, aut mentis noſtræ declaratione, ac quibuſuis mora, ſubterfugio, ac exceptione ceſſantibus, & eiectis, dare atque diſtribuere omnino teneantur, & quam dimidiam partem nos illis applicamus. Vt autem pręmiſſa omnia cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter ſuum effectum ſortiantur, vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis & aliis locorum Ordinariis per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut quiſque per ſe uel alium ſeu alios ad pręſentium executionem in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus procedens, ab Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegiis, locis, & eccleſiaſticis ac laicis perſonis prędictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidium eleemoſynarum huiuſmodi exigant, ac proportione, vt ordinariis ipſis locorum æquum eſſe uidebitur, ſingulis pauperum Monialium etiam Tertiariarum monaſteriis huiuſmodi ſuarum ciuitatum, & diœceſum, etiam ſi aliis ſuperioribus ſubiectę ſint, cum effectu diſtribuant. Nos enim eiſdem locorum ordinariis etiam tanquam Apoſtolicæ ſedis delegatis, ac cuilibet illorum tam per ſe, quam alium uel alios præmiſſa faciendi, ac etiam contradictores quoslibet & rebelles per pœnas pecuniarias corūdem Ordinariorum, & cuiuslibet illorum arbitrio infligendas & applicandas, ac in ſubſidium ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia quacunque appellatione poſtpoſita reſpectiue compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis inuocandi, aliaque in præmiſſis & circa ea neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur. Inſuper, quia ualde rationi conſonum eſt, ut etiam ii, qui ipſis monialibus etiam tertiariis indigentibus pręfatis conſanguinitate aliqua ſunt coniuncti, aliquod in præmiſſis ſubſidium conferant, cum ratio ſanguinis, & debitum charitatis & honeſtatis id poſtulet, ſingulis locorum Ordinariis committimus, ut omni eos officio & diligentia monere, eiſque perſuadere ſtudeant, parentes vero & fratres ac alios, ad quos illas, ſi in ſeculo permanſiſſent, dotare pertinebat, uel ad quos bona & ſucceſſiones deuenerunt, & qui ſi eas nuptui tradidiſſent, multo amplius, quàm ingredientibus monaſterium dediſſent, uel qui ſi eas nunc domi retinerent, uel ſi ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuſcūque vijs ipſis beneuiſis inducant, vt monialibus etiam tertiarijs prædictis iuxta eorum facultates charitatiue ſubueniant, ſcituri id ſibi etiam ad animarum ſalutem plurimum profuturum. Cæterum quod attinet ad conuerſas profeſſas, quas prędictus Pius prædeceſſor per prędictas literas ſub certis conditionibus ibi contentis permiſit poſſe manere extra monaſteria pro colligēdis eleemoſynis, eiſdem locorum Ordinarijs iniungimus, vt quibus monaſteriis prędictarum monialiū quotidianis

tidianis

tidianis laboribus computatis, ſupradicta, vel alia qualibet ratione de ſufficienti ſubuẽtione, & ſuſtentatione prouiſum eſſe cogeouerint, eaſdem Conuerſas ſub eadem clauſura cum alijs monialibus reducant, neque a ſuis monaſterijs amplius exire permittant: Conuerſas vero non profeſſas, & profiteri nolentes dimiſſo habitu domum remittant, neque alias in futurum, niſi profeſſionẽ ſuo tempore emiſſuras, atque ſub perpetua clauſura manſuras in monaſteria huiuſmodi recipi permittatur. Quod autem idem Pius prædeceſſor ſtatuit de cetero nullas alias Conuerſas profeſſas recipi amplius etiam de conſenſu ſuorũ ſuperiorum poſſe, ita eſſe intelligendum declaramus, præter illas Conuerſas, quæ extra monaſterium in domibus contiguis degerent. Eleemoſynarum vero prædictarum contributionem & applicationem durare, & valere decernimus, ac ſuos effectus ad plenum ſortiri debere, donec numerus monialium etiam tertiariarum huiuſmodi (quem per ipſos locorum ordinarios etiam in monaſterijs ab eorum cura, & regimine quomodocunque exemptis, cum illarum ſuperiorũ interuentu ſtabiliri, & ordinari, neque ſupra illum numerum alias recipi poſſe, etiam de conſenſu ſuperiorũ ſuorũ, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, vt reliquæ moniales & tertiarię ex proprijs redditibus monaſteriorum ipſorum, vel conſuetis eleemoſynis ſe commode ſuſtentare queant: ſuper quo eorundem ordinariorum conſcientiam oneramus: ita tamen, vt decedentibus ſingulis ex tribus earundem monialium partibus, tertiæ quoque earundem eleemoſynarum partis diſtributio, & ſic ſucceſſiue in totum extinguatur, atque in priſtinum ſtatũ ſub debitis, aut ſolitis oneribus reuertantur, & remaneat. Declaramus præterea nullis monialibus etiam tertiariis licere habere oſtium, per quod ex monaſterio introiri poſſit ipſarum monialium eccleſiam exteriorem, in quam ſæcularibus ad miſſas & diuina officia patere ſolet acceſſus, ſed omnino muro oſtruendum: neque itidem licere monialibus etiã tertiarijs egredi a ianua monaſterij, quæ eſt pro clauſura ipſius monaſterij etiam ad claudendum aliam vlteriorem ianuam, qua patere ſolet aditus ſæcularibus venientibus vel ad rotam, vel ad crates, ſeu loca colloquijs deſtinata, quæ vulgo parlatoria vocantur, vel ad pulſandum ipſam ianuam clauſuræ: quæ loca, cum ſaltem pro cauſis prædictis patere ſoleant ſęcularibus, extra clauſuram cenſeri debent, etiã quo tempore clauſa ſunt. Inſuper quoſcunque dominos & magiſtratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, vt ad omnem ipſorum ordinariorum, aut alicuius ipſorum petitionem, vel ſimplicem requiſitionem illis in præmiſſis aſſiſtentes omnem opportunum fauorem, & auxilium præſtent, & exhibeant. Ipſis denique Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs præcipimus, & mandamus, vt has præſentes noſtras literas (quarũ tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis eandem vbique fidem in iudicio & extra adhiberi debere volumus, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſę) ſinguli in ſua ciuitate & diœceſi publicent, ac publicari, eaſque iuxta earum continentiam, & tenorem vna cum pręedictis ac alijs prædicti Pij V. & aliorũ prędeceſſorum noſtrorum literis, & conſtitutionibus, & iuſſionibus pro integra clauſurę inſtauratione, cuſtodia, & firmitate editis inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant. Non obſtantibus teſtatorũ, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacij prædicti de vna, & concilij generalis de duabus non tamen tribus dietis, ac quibuſuis alijs Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus concilijs editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis eccleſiarũ, monaſteriorum, & illorum ordinum, hoſpitalium, militiarum, confraternitatum, collegiorum, & & aliorum piorum locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegijs quoque indultis, exemptionibus, libertatibus, gratijs & literis apoſtolicis eccleſijs, monaſterijs, & ordinibus, hoſpitalibus, confraternitatibus, collegijs, & pijs locis, ac eorum ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cũ quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſsis, cõfirmatis, approbatis, & pluries innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod illis niſi ſub certa inibi expreſſa forma, aut alias derogari non poſſit: quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quęuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pręſentibus, pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque: aut ſi ſupradictis vel quibuſuis alijs ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, applicationis, conceſſionis, impartitionis, commiſſionis, iniunctionis, declarationum, decreti, voluntatis, onerationis, hortationis, monitionis, requiſitionis, pręcepti, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Tertio Kalendas Ianuarij.

uarij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Indictione prima, die vero vigeſimaprima menſis Ianuarij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Primo, Retroſcriptæ literę Apoſtolicę affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, Cancellarię Apoſtolicæ, & in acie Campi Florę, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Alexandrum Aſtancolium Curſores apoſtolicos. Petrus Sprengerius Magiſter Curſorum.

IDEM

II

Reductio vectigalis quatreni quinquaginta librarum Carnis Suinæ ad ſcuta triginta millia, & eiuſdem incorporatio triennali ſubſidio, ac reſtitutio in integrum dictarum quinquaginta librarum carnis.

GREGORIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Si præſentis temporis, & rerum huius ſedis conditio pateretur, libentiſſime facturi fuimus & naturæ, & conſilij noſtri ductu, vt non modo nullis nouis impoſitionibus noſtros, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditos grauaremus, ſed vetera potius, & ab alijs impoſita onera demeremus. Quoniam vero propter grauiſſimas eiuſdem ſedis neceſſitates id agere nobis non licet, illud ſaltem attente volumus opportuna ratione prouidere, vt quæ impoſita ſunt onera, leuiora & minora reddantur, & ita æqualiter ſint inter omnes diſtributa, vt ne plus ceteris pauperes grauerentur, quos in primis oportet omni induſtria ſubleuare. Proinde cum felicis recordationis Pius Papa V. prædeceſſor noſter cogitans pro conſeruatione, & progreſſu ſacri fœderis Deo auctore contra Turcas initi ingentes ſumptus faciendos eſſe, vt aliquam ad eum vſum pecuniæ ſummam conficeret, immunitatem quinquaginta librarum carnis ſuinæ antea cuilibet perſonæ in ſtatu eccleſiaſtico concedi ſolitam caſſauerit, & reuocauerit: decernens tam pro huiuſmodi quinquaginta libris, quam pro alijs omnibus animalibus (hœdis duntaxat exceptis) vectigal quatreni carnis ſolui in poſterum debere: Et deinde dictum vectigal quatreni carnis, ſimul cum augmento ex ea reuocatione immunitatis proueniente, quibuſdam mercatoribus, ſub certis modo, & forma conceſſerit, & locauerit, ea tamen conditione, quod anno primo locationis elapſo Camera Apoſtolica poſſet dictũ augmentũ per ſe ipſam recuperare, ac alias prout in inſtrumento cõtractus in Camera Apoſtolica deſuper cõfecto latius continetur. Nos dicto iam anno elapſo cõſiderantes ſi augmentũ prædictũ eo modo quo impoſitum fuit remaneat exigendum, in hoc ruſticos, & alios pauperes valde grauatum iri, qui eiuſmodi carnibus vt plurimum ſuſtentantur: deinde vero eoſdem, conductorum, commiſſariorum, & aliorum huiuſmodi exactorum non paruis expenſis, ac moleſtijs aſſidue ſubiacere: nullum opportunius ei rei remedium adhiberi poſſe cenſuimus, quam ſi prædictum augmentum quadraginta millium ſcutorum exceden, ad minorem ſummam reducatur, & ſic reductũ, cum triennali ſubſidio coniungatur. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine augmentum ipſum ratione librarum quinquaginta carnis, ad triginta millia ſcutorum monetæ auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo reducimus, & in ſubſidium triennale transfundimus, eique perpetuo applicamus, & incorporamus. Ita vt ſimul cum ipſo ſubſidio triennali ab iis, a quibus debetur iuxta taxam in eadem Camera apoſtolica factam, vel faciendam, poſthac per eiuſdem ſubſidij exactores exigatur. Volentes ac præſentium auctoritate iubentes, immunitatem carnis ſuinæ, quoad quinquaginta libras predictas omnibus in integrum reſtitui debere: necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca mandamus dilecto filio noſtro S. R. E. Camerario, ac eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ Clericis, & Pręſidentibus, vt has noſtras literas in acta, & libros eorum referri, & deſcribi, ac omnia in eis contenta obſeruari inuiolabiliter faciant, taxamque omnibus ad quos pertinet ad modum triennalis ſubſidij conſtituant, & adſcribant: contradictores quoslibet, & rebelles, ac ſoluere recuſantes per eccleſiaſticas ſententias, cenſuras, & pœnas, ac alia iuris, & facti remedia in ſimilibus adhiberi ſolita, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſcunque etiam dictæ Cameræ iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & alijs decretis in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis (quibus omnibus

(etiam

(etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma adhoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reductionis, transfuſionis, applicationis, incorporationis, voluntatis, iuſſionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, kal. Februarij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. A. de Alexijs.

Die trigeſimo Martij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Ex decreto Cameræ Apoſtolicæ admiſſæ, & regiſtratæ fuerunt libro primo ſignaturarum ſanctiſſ. D. N. Papę apud me infraſcriptum eiuſdem Camerę Notarium. fol. cxxxxiiij.

Andreas Martini.

IDEM

12

Reductio literarum & conſtitutionum fœl. rec. Pij Papę V. pro mendicantibus, & alijs regularibus contra locorum Ordinarios, ad terminos iuris communis, & decretorum Concilij Tridentini.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In tanta rerum, & negotiorum mole, qua Romanus Pontifex ex omnibus mundi partibus aſſidue premitur, vix vitari poteſt, ne aliqua interdum exiliant, quibus poſtea recognitis neceſſe eſt moderationis remediũ adhibere. Cum itaque alias felicis recordationis Pius Papa V. prædeceſſor noſter auditis grauaminibus, quæ fratribus Ordinum Mendicantium ab ordinarijs locorum, & parochialium eccleſiarum Rectoribus multis modis inferri dicebantur, ſuper ſacris concionibus, & lectionibus habendis, confeſſionibus audiendis, pœnitentijs iniungendis, fratribus ad ordines promouendis, celebratione Miſſarũ, cura animarum, ſacramentorum miniſtratione, ſepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemoſynis, collectionibus, aliiſque huiuſmodi iuribus, necnon decimis, & diuerſis oneribus, ac etiã ſuper ſtatu & regimine ſanctimonialium ipſis fratribus ſubiectarum, formationem proceſſuum, cenſurarum publicatione, proceſſionibus, præcedentia, locorum acquiſitione, certiſque alijs rebus tunc expreſſis, multa per quaſdam ſuas literas pro dictis fratribus non modo ſtatuerit, ſed & quæ iam in concilio Tridentino decreta fuerant ad hæc pertinentia declarauerit: multaque præterea priuilegia eiſdem decima ſeptima Kalen. Iunij, pontificatus ſui anno ſecundo, Et deinde ea omnia diuerſis alijs ordinibus, & congregationibus regularium nõ mendicantium, etiam per modum communicationis, conceſſerit: Poſtea per quãdam ſuam conſtitutionem de Vicarijs perpetuis in parochialibus Eccleſijs vnitis per ordinarios locorum inſtituendis, & portione illarum Vicarijs aſſignanda editam, alia ſuper conſtitutione fratrum eorundem ad exercitium curæ animarum in eis parochialibus eccleſijs quę domibus, & locis ſuis vnita ſunt, decreuerit: Demum animaduerſo quod ea omnia multis dubitationibus inuoluta, magniſque difficultatibus obſtructa multas magnaſque diſſenſiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & fratrum ipſorum ordines, non ſine graui diuini cultus, & animarum detrimento, ac populorum ſcandalo concitauerant, contra ac ipſe ſperabat, & præter ſuã expectationem, vt qui interdum conquereretur multa aliter alioque ſenſu a ſe prolata fuiſſe, quam literis expreſſa eſſent: Cupiens his mederi incommodis primum illa omnia quæ regularibus aliorum ordinum, quam Mendicantium communicauerat, & ſecundum præmiſſa conceſſerat, motu proprio reſtrinxerit: Deinde plenius prouidere volens, prioribus literis a ſe quoad ipſos mendicantes magna in parte moderatis, omnes & quaſcunque alias literas, quæ de alijs ordinibus, & congregationibus extra mendicantium ordines de obſeruantia nuncupatos emanauerant, omnino aboleuerit, cauſas omnes iam de his etiam in Romana Curia pendentes ad ſe aduocando, lites extinguendo, ac formatos ſuper illis proceſſus lataſque ſententias annullando, quemadmodũ alijs ſuis literis in regiſtro proxime compertis, numquam tamen publicatis, plenius continetur: Poſtremo circa confeſſariorum regularium etiam mendicantium approbationem iuxta Concilij prædicti decretum faciendam, etiam lectores in Theologia graduatos, & certos alios tunc expreſſos comprehendi debere declarauerit: Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici literarum, & conſtitutionũ editione procedit, præſentibus & futuris diſcriminibus occurrere volentes, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, &

ordinamus de prædictis, & alijs omnibus literis, & conſtitutionibus, quæ ab eodem prædeceſſore eiſdem de rebus pro quorumcunque regularium, etiam Mendicantium Ordinibus, & congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuſcunque in eis contentis, eam deinceps diſpoſitionem atque deciſionem pro ſubiecta materia futuram eſſe, quæ ſiue ex iure veteri, ſiue ex ſacris dicti Concilij decretis, ſiue alias legitime ante dictarum literarum, & conſtitutionum editionem erat, ſi ipſæ non emanaſſent futura fuiſſet, ad quam diſpoſitionem & deciſionem, ſuumque priſtinum & integrum ſtatum, ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcunque alia ipſis literis, & conſtitutionibus appoſita, & alias eorum occaſione vel cauſa factis, his noſtris ſtatuto, ordinationi, & reductioni aduerſantia, quibuſcunque illa ſint concepta formulis, ac preſeruationibus, declarationibus, modificationibus, reſtitutionibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarũ derogatorijs, alijſque fortiſſimis, efficaciſſimis, & inuiolabilibus clauſulis, etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & ex certa ſcientia, etiam pro conſeruatione ſtatus regularis, & ex quibuſcunque alijs vrgentiſſimis cauſis quotieſcunque roborata. Decernentes illa omnia pro nullis, & infectis haberi, omneſque ſupradictos illarum vſu, commodo, & effectu carere. Ac omnes lites, & controuerſias, quæ coram quibuſuis iudicibus ſiue ordinarijs, ſiue commiſſarijs, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, prædictarũ literarũ & conſtitutionũ occaſione ſuper præmiſſis iam motę ſunt, necdũ deciſæ, aut finitæ, vel etiã quæ iam deciſæ ſunt, ſi modo tractũ habeat ſucceſſiuũ, eaſq; rurſus, & inter quoſcũque excitari in poſterũ contingat, ſecundũ prædictã diſpoſitionẽ, nec aliter decidẽdas, futura vero dubia, & difficultates quandocũque, & vbicunq; orientur, ad nos & ſedẽ apoſtolicã, vbi & cetera quæ ad decreta dicti Concilij pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda eſſe; Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus itaque in virtute ſanctæ obediẽtiæ præſentes ab omnibus vbique Epiſcopis, & locorum ordinarijs, necnon eccleſiarum Prælatis, rectoribus, fratribuſque prædictis, ac cæteris, ad quos pertinet, ſemper inuiolate obſeruari. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, conuentuum, domorum, locorum, & ordinum quorumcunque iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, dictis eccleſijs, ordinibus, & congregationibus quomodolibet conceſſis & confirmatis: quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, indiuidua, & ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pręſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem pręſentes omnibus plenius innoteſcant, volumus earũ exempla fieri, & etiam imprimi, illiſque Notarij publici manu, & Curię eccleſiaſticę, vel Prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę ſigillo obſignatis, eandem illam prorſus fidem in iudicio, & extra illud vbiq; locorum adhiberi, quæ adhiberetur eiſdem pręſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam noſtrę ordinationis, ſtatuti, reductionis, ablationis, abrogationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ millesimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Kal. Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorietius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Indictione prima, die vero vigeſima tertia menſis Martij, Pontificatus ſanctiſſimi domini noſtri domini Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno Primo, Retroſcriptæ literę affixæ & publicatę fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & ſancti Ioannis Lateranenſis de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicę, & in acie Campi Florę, per nos Ioannem de Soya, & Marcum Antonium Brutum, eiuſdem ſanctiſſimi Domini Noſtri Papę Curſores.

Antonius Ludouicus Magiſter Curſorum.

Applicatio

IDEM

13

Applicatio eleemoſynarum pro Hoſpitali Corcyrenſi iam factarum, aut faciendarum, magno Magiſtro, & Conuentui Hieroſolymitano.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Cum dilecti filii Magnus Magiſter, & Conuentus Hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, qui inſulam Melitam Italię propugnaculum aduerſus Turcas defendendam ſuſceperunt, eamque hactenus ſtrenue & conſtanter, vt omnibus notum eſt, tutati ſunt, maximis neceſſitatibus premantur, & grauiſſimis periculis, quę ab ipſis Turcis eis imminere videntur, expoſiti ſint, decreuimus eos, quibus poſſumus modis, & rationibus adiuuare. Itaque cum Dux, & Dominium Venetorum cum Turca pacem inierint, nec amplius Hoſpitali Corcyrenſi pro Chriſtianorum militum ſubuentione opem & auxilium ferre opus ſit; Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra quaſcunque eleemoſynas, ſuffragia, & ſubſidia, quæ a Chriſtifidelibus pro dicto Hoſpitali Corcyrenſi hactenus ſunt erogata, & in poſterũ erogari contigerit, dictis magno Magiſtro & Conuentui Hieroſolymitano in eorum neceſſitates exponenda, auctoritate Apoſtolica, tenore pręſentium donamus, concedimus, & elargimur: Ac dilectũ Hieronymum de Guette dictæ Religionis Conſeruatorem, & ad nos oratorem deſtinatum Collectorem generalem omnium pecuniarum, quæ ex eleemoſynis pręd̃icto Hoſpitali Corcyrenſi iam factis aut faciendis hactenus prouenerunt, & prouenient in futurum, cum facultate deputandi per ciuitates, terras, & loca quęcunque ſubcollectores ſibi beneuiſos tam ordinis ſui Hieroſolymitani, quam alias perſonas eccleſiaſticas, vel ſæculares, cum facultate ad hoc opportuna, de qua ſibi videbitur, harũ ſerie conſtituimus, & deputamus: Mandantes in virtute ſanctę obedientię omnibus locorum ordinariis, quibus curam colligendi eleemoſynas pro dicto Hoſpitali Corcyrenſi dedimus, vt viſis præſentibus, ſeu earum tranſumptis autenticis pecunias, & eleemoſynas prædictas ſubcollectoribus ipſius religionis Hieroſolymitanę ſub debita quietantia cum effectu tradant, & conſignent, ſeu tradi, & conſignari mandent, & faciant, quas ſic traditas bene ſolutas eſſe volumus, & mandamus. Non obſtantibus literis in fauorem dicti Hoſpitalis Corcyrenſis per fe. re. Pium V. pręd eceſſorem noſtrum, ac nos, vt præfertur, emanatis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autẽ, quod pręſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quę originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſę. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vndecima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

14

Inſtitutio Collegij Germanici in Vrbe.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Poſtquam Deo placuit omnipotenti, qui ex ſumma miſericordia, & bonitate ſua, vocat ea, quæ non ſunt ſunt tanquam ea quæ ſunt, humilitatem noſtram ad vniuerſalis Eccleſiæ regimen vocare, ex eo tempore nos, eiuſdem adiuuante gratia, ea cogitare, & urgere non deſtitimus, quæ, ſicut officij noſtri ratio puſtulat, ad diuinum vbique cultum & eccleſiaſticam diſciplinam reſtaurandam, & augendam, animarumque ſalutem procurandam maximè cognouimus pertinere. In primis uero animo recolentes ampliſsimam Germaniæ Prouinciam, quæ perpetuis ſuperioribus ſeculis inter cæteras fortiſſimæ ipſius nationis laudes, atque uirtutes, tanto ſynceræ fidei, & chriſtianæ religionis cultu eminere ſolebat, ut reliquis chriſtianæ Republicæ partibus non minori exemplo, quàm ornamento, atq; decori eſſet, nunc toto tantiſq; in ea inſtinctu Sathanæ excitatis de religione diſsidijs, ita miſerandum in modum afflictã & deformatam eſſe, ut nemo uel mediocri pietate præditus ſine lachrymis tam grauem animarum iacturam recordari, ne dum intueri queat: eam præcipuè curam ſuſcepimus, ut quibuſcunque poſſimus modis, nullis laboribus, nulliſue ſumptibus parcentes, apta ſanandis illius uulneribus remedia adhibeamus. Ac præter alia, quæ & literis ſcribendis, & Nuncijs in quaſdam Germaniæ partes hac ipſa de cauſa mittendis, agere aggreſsi ſumus: conſiderantes fe. recordationis Iulium Papam iij. prædeceſſorem noſtrum optimo quidem conſilio Collegium in Vrbe alendorum, & latinis, gręcis, hebraiciſque literis, Logica, Phyſica, aliiſque liberalibus diſciplinis, & ſacra demum Theologia, ac piis, & chriſtiano homine dignis moribus inſtituendorum Germanicæ nationis puerorum cauſa erexiſſe, vt ii non per ſe ſolum boni, doctique euaderent, ſed ad patriam remeantes, habendis concionibus, ac diſputationibus, refellendis hæreſibus, fideique orthodoxę veritati dilucidandæ, ac præterea exercendæ animarum curæ, aliiſque piis, & ſanctis operibus apti, & idonei eſſent, & quammaximum in Eccleſia Dei

fructum ex ſe proferrent: tamẽ id eius cœptum atque conatum, tum propter obitum ipſius, tum ob varias, quæ poſtea ſequutæ ſunt, temporum & rerum difficultates, parum proceſſiſſe, nullumque incrementum ſuſcepiſſe, quin potius quaſi deſtitutum ac prætermiſſum eſſe, quoniam nec redditus vllus, nec quicquam ferè certi attributum ei Collegio fuerat, & ob id exiguum admodum puerorum huiuſmodi numerum præ magnitudine Prouinciæ, & meſſis quæ in ea eſt, hoc tempore ali, & inſtitui: Nos propterea ad opus hoc eidem nationi adeo vtile, & ſalutare totis viribus promouendum, animum & mentem noſtram conuertimus. Quocirca ad Dei omnipotentis laudem, ſanctæq; ipſius Eccleſiæ incrementum, præcipuamque Germanicæ nationis ſalutem, & commodum, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra auctoritate apoſtolica Collegium prędictum Germanicum appellandum renouantes, illud rurſus ac de integro in alma Vrbe noſtra erigimus, & inſtituimus, uolumusque in eo poſt hac non minus, quàm centum pueros ex vniuerſa Germania, ſeptentrionalibusque illi adiacentibus regionibus colligendos, dictis ſcientiis, ac diſciplinis, necnon ſacris canonibus inſtitui, atq; erudiri: ad quorum ſuſtentationem redditus annos decem millium Aureorum ipſi collegio attribuimus, quos ex Cameræ noſtræ apoſtolicę pecuniis quotannis uolumus, numerari, diſtributa in mẽſes ſingulos pro rata ſolutione, quoad de totidẽ redditũm ſumma in bonis ſtabilibus eidem Collegio a nobis fuerit prouiſum. Cæterum cum ſocietatis presbyterorum Ieſu in hoc educandorum, inſtituendorumq; puerorum munere diligentia, fides, integritas, & in aliis huiuſmodi Collegiis, & in hoc ipſo ſatis cognita ſit, atq; perſpecta: Volumus idem Collegium, atq; Scholares ſub ipſorum, ſicut adhuc fuit, regimine, inſtitutione, doctrina, atque obedientia eſſe: Necnon Collegium ipſum, illiusque Rectores, Gubernatores, Magiſtros, Pręceptores, atq; Scholares pro tempore in eo exiſtentes, eorumque bona mobilia, & immobilia, cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis in dicta Vrbe, vel extra, ac alias vbique locorum conſiſtentia, ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentis Senatoris, & conſulum, ac Conſeruatorum, & Reformatorum dictæ Vrbis, necnon Rectoris Studii generalis, aliorumuę quorumcunque Iudicum, & Officialium in ipſa Vrbe, vel aliàs vbilibet conſtitutorum, illaque, ac in propriis eorum rebus, & bonis cum eis contrahentes à ſolutione, & exactione quorumcunque pedagii, gabellæ, bollettini, decimarum, & cuiusuis alterius tam ordinarii, quam extraordinarii oneris, ex quacunque cauſa impoſitorum, & imponendorum eximimus, & prorſus liberamus, ac ſub beati Petri, & Sedis apoſtolicę, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque, & dictę ſedi immediate ſubiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Atque inſuper eidem Collegio, & ſcholaribus, rectoribuſque, & gubernatoribus, vt omnibus & quibuſcunq; priuilegijs, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus ſtudium generale almæ Vrbis, & illius Rector, Doctoreſque & in eo legentes quouiſmodo vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad eorum inſtar, ſed ęqualiter & pariter vti, potiri, & gaudere valeant in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus. Nec non Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & alijs Iudicibus, officialibus, & perſonis prædictis, ac pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, Pręſidentibuſque, & Clericis Camerę apoſtolicę, ac quibuſuis Commiſſarijs ad exactionem onerum pręfatorũ pro tempore deputatis, ne quarumcunque literarum eis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis conceſſarum prætextu, Collegium, ſcholares, rectores, & gubernatores prędictos, ſeu eorum aliquem in pręmiſſis quomodolibet moleſtent, ſeu moleſtari permittãt, diſtrictius inhibemus. Et pręterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegij, cum aſſiſtentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore conſtituti fuerint, ſeu alicuius eorum, vel de ipſorum conſilio, & expreſſo conſenſu, illos quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus ſtuduiſſe, ac ſciẽtia & moribus idoneos eſſe repererint, in prædictis facultatibus ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratuſque, & Magiſterij gradus, ſeruata forma Concilij Viennen. iuxta vniuerſitatis eiuſdem Vrbis conſuetudinem, ſeu alias promouendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibendi: Quodque in facultatibus ſupradictis ſic promoti illas legere, & interpretari, ac de eis diſputare, & quoſcunque gradui, ſeu gradibus huiuſmodi conuenientes actus exercere: Ac omnibus & ſingulis priuilegijs, gratijs, fauoribus, prærogatiuis, & indultis, quibus alij in prædicta, ſeu alijs vniuerſitatibus, & alibi iuxta illius, & aliorum vniuerſitatum huiuſmodi conſtitutiones, & mores, ad gradus prædictos promoti de iure, vel conſuetudine vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere poſſint, ac debeant, perinde ac ſi gradus prædictos in ipſa vniuerſitate iuxta conſuetudines, & mores prædictos ſuſcepiſſent, concedendi & indulgendi, liberam eadem auctoritate damus facultatem, & poteſtatem. Præterea vt eiuſdem Collegij conſeruationi, bonoque regimini tam in his, quæ ad ſcholarium inſtitutionem, & diſciplinam, quam quę ad victum, veſtitum, aliaq; huiuſmodi neceſſaria pertinent, opportunius conſulatur, & promptum eis paratumque auxilium ſit, Venerabiles fratres noſtros Ioannem Moronum Oſtieñ. & Alexandrum Farneſium Præneſtiñ. Epiſcopos, ac dilectos filios Marcum Sancti Georgij ab Alta Emps, Ptolemæum Comeñ. Sanctæ Agathæ, ac Lodouicum Madruccium ſancti Honofrij titulorum S. R. E. presbyteros Cardinales, eiuſdem Collegij Protectores, & defenſores conſtituimus, & deputamus, quorum conſilio & ope tam ſupradicta, quam quæcunque

alia

alia ad eoſdem in Collegio admittendos Scholares, retinendoſue, atque de beneficijs eccleſiaſticis prouidendos ſpectantia agantur, ſtatuantur, & ordinentur: Dantes eiſdem, & pro tempore exiſtentibus Protectoribus plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem pro ſalubri directione, & conſeruatione dicti Collegij, illiuſque bonorum, & rerum, ac iurium tam temporalium, quã ſpiritualium, Oeconomos, Aduocatos, Procuratores, alioſque miniſtros, & officiales in eo deputandi, amouendique, & alios eorum loco ſufficiendi, ordinationes præterea, & ſtatuta (æqua tamen, & honeſta, ſacriſque canonibus, & Concilio Tridentino non repugnantia) faciendi & edendi, eaque, cum opus viſum fuerit, reuocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de nouo condendi, quæ poſtquam facta, edita, reuocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac ſi auctoritate apoſtolica approbata, & con firmata eſſent, illaq; ab omnibus Rectoribus, Magiſtris, Scholaribus, alijſue perſonis in Collegio ſeruientibus & miniſtrantibus inuiolabiliter obſeruari, ac iuxta eorundem diſpoſitionem a quibuſuis Iudicibus, ſublata quauis aliter iudicandi facultate, iudicari, & diffiniri debere: & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attẽtari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, & dictæ Vrbis iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Camerario, Vniuerſitatibus, ac earum Collegijs, Rectoribus, & perſonis, alijſq; prędictis, necnon prædictę Vrbi, & Populo Romano ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores pręſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt vero etiam temporalibus commodis ſpiritualia munera addamus, quibus fidelium deuotio, & merita creſcere magis, & augeri poſſint: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate, noſtraque confiſi, omnibus & ſingulis Scholaribus, qui in id Collegium recepti fuerint, in ipſo ingreſſu, ac deinde in exitu, ſi quidem confeſſi, & contriti ſacram communionem deuote perceperint, atque etiam ſi in eodem Collegio decedere eos ab humanis contigerit, in mortis articulo plenariã omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem concedimus, & elargimur. Volumus inſuper vt præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo communi dicti Collegij, aut alicuius curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra, ac alias vbicunque opus fuerit, habeatur, quę haberetur eiſdem pręſentibus, ſi exhibitę forent vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę renouationis, erectionis, inſtitutionis, attributionis, exemptionum, dationum, conſtitutionis, deputationis, derogationis, elargitionis, decretorũ, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, octauo Id. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

M. Datarius. Cæ. Glorierius.

A. de Alexijs.

IDEM

15

Confirmatio indulgentiarum Confraternitatis ſanctiſſimi Corporis Chriſti in Eccleſia domus Beatæ Marię ſupra Mineruam ordinis Pędicatorum in Vrbis Romę.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoris ęterni, qui vt humanum genus ab illius inimici manibus liberaret, in ara Crucis immolari, & in peccatorũ noſtrorum remiſſionem precioſiſſimum ſanguinem ſuum effundere non dubitauit, ac in vltima cœna quam cũ Diſcipulis ſuis Paſcha celebrans manducauit, in tanti beneficij memoriam, eis carnem ſuam in cibum, & ſanguinem ſuũ in potum, diuina & incomprehenſibili ordinatione exhibuit, dicens. Hęc quotieſcunque feceritis, in mei memoriam facietis vices licet immeriti gerentes in terris, & profunda meditatione recolentes, eam eſſe huius ſacroſancti Sacramenti ſublimitatem, & excellentiam, vt nũquam ſatis plene coli, nunquam digne (quæ noſtra eſt imbecillitas) adorari valeat; facere nullo modo poſſumus, quin Chriſtifideles quos omnem operam impendere, omnemque diligentiam adhibere conſpicimus, vt Chriſti corpus huiuſmodi honorificentiſſime in Eccleſijs cuſtodiatur; & in proceſſionibus deducatur, ac ad infirmos deferatur, pieque a Chriſtifidelibus ſuſcipiatur, & frequentetur; ad pręmiſſorum feruentius exercitium, indulgentijs videlicet & peccatorum remiſſionibus crebro inuitemus: vt ij quorum gubernium nobis eſt commiſſum, tanti beneficij memoriã ſæpiſſime recolentes, illiuſque inſtitutori gratias ſinceris agentes affectibus, quod ex ſe ipſis agere non poſſunt, per huiuſmodi exercitia facilius conſequantur. Ad quod peragendum etiam nos ipſos magis

incitat

Incitat, dum agnoſcimus hac ratione permotum felicis recordationis Vrbanum Papam Quartũ prædeceſſorem noſtrum, perpetuam ſanctiſsimi Corporis Chriſti huiuſmodi feſtiuitatem indixiſſe, & ad illius celebrationem eoſdem Chriſtifideles indulgentiarum conceſſione inuitaſſe. Cupientes itaque piam Chriſtifidelium confraternitatem, ſub inuocatione eiuſdem Corporis Chriſti in Eccleſia domus Beatæ Mariæ ſupra Mineruam, Ordinis Prædicatorum rite inſtitutam, & a Piæ memorię Paulo Papa Tertio, etiam prædeceſſore noſtro, approbatam, & confirmatam, ex qua ſicut accepimus, vberes fructus prouenerunt, ſpecialibus fauoribus & gratijs exornari: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, dictam Confraternitatem intrantibus, qui tempore ingreſſus ſui, ac ijs ex Confratribus qui in die feſto Corporis Chriſti, aut eius octauæ, vere pœnitentes, peccata ſua confeſſi fuerint, & Sacramentum huiuſmodi ſumpſerint, & ſimiliter eiſdem Confratribus, etiam penitentibus, & confeſsis, in ipſorum mortis articulo, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem, miſericorditer in Domino concedimus & elargimur. Præterea eiſdem Confratribus vtriuſq; ſexus extra Vrbem exiſtentibus, qui in diebus, in quibus Stationes in Eccleſijs in Vrbe & extra illam exiſtentibus habentur, Altare ſeu locum in quo Sacramentum cuſtoditur viſitauerint, & ſepties orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam recitantes, pro exaltatione fidei Catholicæ, & extirpatione hęreſum, & infidelium orauerint, eaſdem indulgentias quas conſequerentur ſi ea die illam Eccleſiam in Vrbe & extra eam viſitarent in qua ipſa Statio habetur: Inſuper eiſdem Confratribus huiuſmodi Altare ſeu locum viſitantibus, & vt ſupra orantibus, ſexta quaque feria, centum dies: Singula vero die in Cœna Domini eiſdem Confratribus vere pœnitentibus & confeſsis, ſeptem annos & totidem quadragenas. Rurſus eiſdem Confratribus qui ad altare ipſius, in tertia Dominica, cuiuslibet menſis, & in feria quinta in Cœna Domini, Euchariſtiam pie ſuſceperint, decem annos & totidem quadragenas: Vlterius tam ipſis Confratribus, quam alijs Chriſtifidelibus vtriuſque ſexus dictum Sacramentum, dum ad ægrotos defertur aſſociantibus, & ijs qui facere impediti, ad ſonũ paruæ campanę genuflexi ſemel orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam recitauerint, & pro infirmo orauerint, quoties id fecerint, centum dies: Iis vero Confratribus qui Sacramentum ipſum in proceſſione poſt maiorem Miſſam eadem tertia Dominica fieri conſueta aſſociauerint, centum dies: Et ſimiliter ijs Confratribus vere pœnitentibus, & confeſſis qui Sepulchrum Dominicum in dicta Eccleſia beatę Marię feria quinta in Cœna domini conſtrui ſolitum, viſitauerint, ſeptem annos & totidẽ quadragenas de iniunctis ſibi ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentijs relaxamus. Poſtremo quia difficile eſſet certum locum, in quo Sacramentum reponatur, vbique vniformiter conſtituere, idcirco Sacramentum ipſum vel in medio Altaris maioris, vel in alio commodiori loco arbitrio loci ordinarij, ſi Eccleſia in qua Confraternitas celebratur ſæcularis, ſi vero regularis fuerit, arbitrio eiuſdem Eccleſiæ Superioris, reponatur & conſtituatur. Et vt huius ſanctiſſimi Sacramenti celebritas tanto in maiori veneratione habeatur, quanto per diuerſas orbis partes latius diffundetur, vt gratias & indulgentias prędictas (præterquam eas quæ ratione Stationum Vrbis lucrifiunt) alijs ſanctiſſimi Sacramenti Confraternitatibus extra Vrbem erectis & erigendis, per tranſumpta manu vnius ſaltem ex Miniſtris ad id deputatis, qui in ſacro presbyteratus ordine conſtitutus exiſtat, ſubſcripta, gratis communicare valeat, eidem Confraternitati concedimus; literis ſuper pręſentibus conficiendis perpetuo duraturis. Non obſtantibus pręmiſſis, ac Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autẽ quod ſi dictæ Confraternitati aliqua alia indulgentia per nos perpetuo, vel ad tempus nondum elapſum conceſſa fuerit, præſentes noſtrę nullius ſint roboris, vel momenti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę largitionis, relaxationis, vltimo dictæ conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctũ Marcum, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, octauo idus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IDEM
16
Confirmatio conſtitutionis Pij Papæ Quarti contra prętenſas franchiſias Vrbis,

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuã rei memoriam. Et ipſa ratio, & vſus docet nihil pernicioſius in Ciuitate contingere poſſe, quam legum, iudiciorumque impedimentum. Quod malum ſatis opportune prohibere volens fel. rec. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter, cui poſt alias hac de re pręſertim a piæ memorię Iulio Papa Tertio promulgatas conſtitutiones innotuerat quamplurimos adhuc eſſe in Vrbe, qui vel ob commiſſa crimina, vel ob æs alienum contractum, ſibi à miniſtris, iuſtitiæque executoribus timentes, ad ędes primatum, etiam S. R. E. Cardinalium, ac Oratorum Principum vti loca

tuta,

tuta, quas franchiſias appellabant, confugerent, eaque ratione impuniti euaderent, & creditores eluderent, aliam edidit cōſtitutionem, qua etiam ſub arbitrarijs pœnis ſanxit, ne vllus poſt id tempus cuiuſcunque dignitatis, ac præeminentię foret, ædes prędictas, aut alia quæcunque loca franchiſias appellare auderet: neue Cardinales, Oratores, ac Primates prędicti, etiam ſi ſui, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis nepotes, aut alio conſanguinitatis vel affinitatis vinculo coniuncti eſſent, eorumque familiares, aut in ipſorum domibus commorantes, in eiſdem domibus, ſeu locis circumuicinis maleficos quoſuis etiam indemnatos, aut ære alieno obſtrictos (contra quos tamen mandata executiua inſtantibus creditoribus iam decreta & relaxata eſſent) vt è poteſtate Curię ſecularis ſic eximerentur, receptare, vel prętextu franchiſię ſecuros reddere, aut iuſtitię executores, quo minus libere officio ſuo contra eoſdem fungi poſſent, quocunque modo impedire auderent: alioquin receptantes huiuſmodi, aut ſecuritatem pręſtantes, ſeu executores iuſtitię impedientes, vel excitatis clamoribus, Cardinalium, Oratorum, ſeu Primatum quorumlibet nomen auxilij cauſa inuocantes, aut quoſcunque alios in ipſos iuſtitię miniſtros concitantes, velut criminis lęſę maieſtatis rei dignis pœnis afficerentur: contra quos etiam ad alias pœnas, quibus malefici ipſi puniti fuiſſent, vel quas promeruiſſent, necnon ad ſatisfactionem creditorum, etiam ex officio, & ad Fiſci, partiumque inſtantiam inquiri, procedi, & condemnari debere, voluit atque decreuit. Sed cum hęc ipſa Pij prędeceſſoris conſtitutio propter nimiam corruptelam minime poſtea ſit eum quem decuit effectum conſecuta, Nos volentes omnino in alma Vrbe noſtra ita iuſtitię debito ab omnibus ſatisfieri, vt perpetua ſubditis noſtris quies, & ſalus inde pariatur, & cęteris prębeatur exemplum, conſtitutionem prędictam exacte ab omnibus, & omni tempore præcipimus obſeruari. Mandantes Gubernatori, Magiſtratibus, Iudicibus, & Executoribus dictę Vrbis, ac ceteris omnibus ad quos ſpectat, vt gratia & fauore poſtpoſitis, illam, & contenta in ea quęcunque omnino exequantur, ac pœnis in ipſa propoſitis ſupradictos, & quoſuis inobedientes, & contrafacientes, iuxta illius tenorem afficiant: et alioqui in prohibendis vſquequaque his incommodis inuigilent, ſi noſtram & apoſtolicę ſedis vltionem voluerint euitare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud Sanctum Marcum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Non. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Indictione prima, die vero vigeſimaquarta menſis Septembris, Pontificatus ſanctiſſimi D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Secundo, Retroſcriptæ literę Apoſtolicę affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Florę, vt moris eſt, per nos Ioannem Guerardum, & Ioannem de Soya Apoſtolicos Curſores.

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſorum.

IDEM

17

Indictio ſancti Iubilei, & pleniſſimæ remiſſionis pro viſitantibus Baſilicas beatorum Petri, & Pauli, necnon eccleſias ſancti Ioannis Lateranenſis & Beatæ Mariæ Maioris de Vrbe proximo anno M. D. LXXV.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Dominus ac redemptor noſter Ieſus Chriſtus, qui pro ineffabili charitate ſua ſerui formam accipiens, acerbiſſimam crucis mortem ſubire dignatus eſt, vt Deo patri genus humanum reconciliaret, atque in ſortem hæreditatis æternę vocaret, volens noſtræ plenius ſuccurrere imbecillitati, & donum hoc pretioſiſſimo ipſius ſanguine acquiſitum copioſius communicare, ne lapſis poſt regenerationis lauacrum opportunum eiuſdem diuinæ miſericordiæ deeſſet ſubſidium, beato Petro Apoſtolorū principi, eiuſque deinceps ſucceſſoribus ſuis in terris Vicarijs Sanctæ Catholicæ Romanę Eccleſiæ (quæ cęterarum omnium caput, mater, & magiſtra eſt) poteſtatem dimittendi peccata pleniſſimam reliquit, ac theſauro pręterea immenſo meritorum eiuſdem paſſionis (cui etiam glorioſiſſimæ ſemper virginis Marię, omniumque ſanctorum merita accedunt) idcirco ditauit eccleſiam ſponſam ſuam, eumque prædictis beato Petro, & ſucceſſoribus diſpenſandum commiſit, vt eo cæteri fideles pro temporalibus pœnis ex remiſſis culpis ſæpius remanentibus ad ſatisfaciendum adiuti, ad percipiendos cœleſtis gratię fructus expeditiores redderentur. Quarum rerum conſideratione adducti, diuinæque bonitatis exuberantia confiſi Romani Pontifices prędeceſſores noſtri, animarumque ſaluti toto animi ſenſu proſpicientes, pro facultate

diſpenſandi theſaurum prædictum illis credita, Sanctum Iubileum ſtatis annis, priores quidem longioribus interuallis, alij vero breuioribus, & poſteriores vigeſimo quinto quoque anno celebrandum decreuerunt, quo ſcilicet tempore idem Eccleſię theſaurus ad ſalutatem eorum lætitiam depromeretur, qui ea cauſa almam inuiſerent Vrbem, quam prædictus Princeps Apoſtolorum, & doctor gentium, totque deinceps Chriſti Martyres ſuo ſanguine conſecrarunt. Quocirca nos dictorum prædecessorum pium ſaluberrimumque inſtitutum ſecuti, de fratrum noſtrorum aſſenſu, Iubilei celebrationem proxime ſequenti anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoquinto, a primis veſperis, quę vigiliæ eſt diei feſti proxime futuri Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, incipiendam, & per totum annum ipſum finiendam, vniuerſo chriſtiano populo quanto maiore poſſumus animi gaudio indicimus. Quo quidem anno durante qui vere pœnitentes & confeſſi beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum baſilicas, & Sancti Ioannis Lateranenſis, ac ſanctæ Marię Maioris in Vrbe eccleſias triginta continuis vel intermiſſis diebus ſemel ſaltem in die, ſi Romani, vel Vrbis incolæ fuerint, ſi vero peregrini, quindecim diebus deuote eodem modo viſitauerint, ac pro ipſorum totiuſque Chriſtiani populi ſalute pias ad Deum preces fuderint, pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum indulgẽtiam & remiſſionẽ, quemadmodum etiam prędeceſſores noſtri conceſſerunt, conſequentur. Et qui poſt iter ad Vrbem huius deuotionis cauſa ſuſceptum, illud perficere ob aliquod legitimum impedimentum non potuerint, aut in morbum inciderint, & ſiue in via, ſiue in Vrbe ipſa ab humanis exceſſerint vere pœnitentes & confeſſi, hos quoque pro eorũ pia ac prompta voluntate ipſius indulgentię ac doni participes fieri volumus. Monemus itaque & hortamur omnes Chriſtifideles, qui ſacro huic cœtui intereſſe poterunt, vt humanæ vitæ miſerias, ſæculi huius vanitatem, dierumque paucitatem, qua ad mortem, & diſtricti examinis diem aſſidue properamus, contra vero immenſa cæleſtis vitæ gaudia, ſummam felicitatem, perpetuam æternamque beatitudinem attente conſiderantes, & animo reuoluentes, ita conſcientias ſuas examinare, & ab omnium peccatorum vitiorumque maculis, & ſordibus purgare ſtudeant, ſimulque bonis & ſanctis operibus, atque orationi adeo intenti ſint, vt tanti huius gaudij & eccleſiaſticorum munerum largitionis vere participes fieri, & in altero poſtea ſæculo præmium vberrimum conſequi mereantur. Quare mandamus omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque eccleſiarum Prelatis, vt ſuos quiſque populos diligenter curent ea omnia edocendos, quę ad remiſſionis & indulgentiæ prædictę adipiſcendę pręparationem fuerint opportuna, debita in eos pietatis & miſericordiæ opera exercendo. Rogamus quoque in Domino chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Maximilianum Rom. Regem in Imperatorem electũ, ac Reges & Principes omnes Chriſtianos, quo magis merita ipſorum in fouenda hac peregrinantium pietate apud Deum creſcant, & tanti tamque boni operis participes efficiantur, vt viarum ſecuritati ad eorundem peregrinorum commodum proſpicere, egentibuſque beneficentia & eleemoſynis ſuccurrere velint. Vt autem præſentes literæ in omnium notitiam facilius perferantur, volumus earum exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, ac perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę ſigillo munitis eandem prorſus fidem haberi, quæ haberetur ipſis pręſentibus, ſi exhibitę forent & oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę indictionis, monitionis, hortationis, mandati, rogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Sexto Idus Maij, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cę. Glorierius.

M. Datarius. A. de Alexijs.

IDEM

18

Priuilegia, exemptiones, & gratiæ Militum legionariorum ſeu ordinantiarum.

GREGORIVS Papa XIII. Dilecto Filio nobili viro Iacobo Boncompagno totius noſtræ & ſanctæ Romanæ militię tam equeſtris quam pedeſtris Gubernatori generali &c. Dilecte fili nobilis vir ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Volentes dilectos filios milites legionarios batalliarum, ſeu ordinantiarum nuncupatos, ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi: Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, milites pręfatos, qui pro tempore deſcripti & matriculati reperientur, ab omnibus & ſingulis oneribus, & exactionibus, tam realibus quam perſonalibus & miſtis, qualeſcunque ſint & quocunque nomine nuncupentur, per nos, & ſedem apoſtolicam, ac eius Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, & alios officiales in poſterum quomodolibet imponendis, exceptis duntaxat ſubſidijs trecentorum millium ſcutorum, ac quatreni pro libra carnis, etiam porcinæ, & datijs, quæ per communitates ciuitatum, aut vniuerſitates terrarum pro ſoluendis eorum debitis antiquis, & ſalario medici, ac magiſtri ſcholarum pro tempore impoſitis, pro portione perſonas ipſorum militum tantum & non eorum familiam contingentem,

om

nos videlicet, qui cum thorace, corſaleto nuncupato, militabunt, aut ipſarum batalliarum, & ordinantiarum officiales erunt in totum, cęteros vero pro medietate tantũ, penitus & omnino Apoſtolica auctoritate per pręſentes eximimus, & liberamus, ac liberos, immunes, & exemptos fore, & eſſe volumus & decernimus. Ac inſuper quibuſuis ſtatus eccleſiaſtici incolis, & habitatoribus, cuiuſcunque ſortis exiſtant, ſub pœna ducentorum ſcutorum auri Cameræ Apoſtolicæ eo ipſo applicandorum, ne etiam prętextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum apoſtolicorum eis quouis tempore, & ex quacunque cauſa in genere, vel in ſpecie conceſſorum, quibus quo adhoc ſpecialiter & expreſſe derogamus, aliquod genus armorum, tam offenſiuorum, quam defenſiuorum, geſtare pręſumant. Diſtrictius inhibentes eiſdem militibus, quod eorum colonelli, centuriones, & alij officiales, qui matriculati fuerint, dummodo niſi ſint ſeruientes aut cancellarij, vel depoſitarij, ſeu pulſatores tympanorum, alias tamburorum, aut piſerorum, cum thorace prædicto militent, & eum domi proprium habeant. Necnon quicunque alij milites, vt præfertur, deſcripti & matriculati, qui thoracem habebunt, & cum eo militabunt, per terras & loca eorum domiciliorum, ac totum ſtatum eccleſiaſticum, enſem, cum vero iter facient, quodlibet genus armorum prœlio aptorum, archibuſum videlicet, alabardam, lanceam pedeſtrem, picam nuncupatam, & thoracem, geſtare poſſint. Cæteri vero non officiales, aut thoracem nõ habentes, aliquod genus armorum in loco eorum domicilij, pręterquam in die eorum luſtrationis ſeu ſignæ, alias monſtrę nuncupatę, geſtare nequeant. Poſſint tamen in quibuſuis ſtatus eccleſiaſtici terris, etiam ſi inibi bannimenta in contrarium emanauerint, enſem ſolum deferre, & extra terras eorũ domicilij, tam ad eorum recreationem & voluptatem, quam pro eorum ſecuritate, quoduis genus armorum prœlio, vt præfertur, aptorum deferre (archibuſetis a rota, qui ſub pœna quingentorum ſcutorum ſimilium, & exilij a toto ſtatu eccleſiaſtico, geſtari, aut domi haberi, ſeu teneri non poſſint, duntaxat exceptis) Et quod contra eos ſuper armis, ſeu inſtrumẽtis, aut veſtibus militaribus pro quouis debito, executio fieri, aut tempore quo in noſtris & dictæ ſedis ſeruitijs extra terras eorum domicilij inſtiterint, & per quindecim dies poſt, in quauis tam ciuili, quam (dummodo non ſit criminis læſæ maieſtatis) criminali cauſa procedi nequeat. Quodque omnes rixæ inter ipſos milites etiam cum ſanguinis effuſione pro tempore facta (dummodo mors, aut membri mutilatio ſecuta non ſit) infra tres dies per Capitaneum eorundem militum componi, & decidi poſſint, nec interim Iudices maleficiorum, aut alij officiales in præmiſſis, alias quam in cogendis eorum conſanguineis, & affinibus ad præſtandum cautiones de ſe non offendendo, intromittere valeant. Et ſi rixę huiuſmodi infra dictum triduum compoſitę & deciſę fuerint, illi qui eas commiſerint, ab omni eo quod ratione maleficij ad dictam Cameram ſpectaret, non autem a pœnis communitatibus, ſeu vniuerſitatibus prędictis debitis, quas eis omnino perſolui volumus, liberi ſint penitus & exempti. Si vero eædem rixæ infra dictũ triduũ non compoſitę & deciſę, aut inter militum matriculatum factę fuerint, iudices ordinarij contra eos, qui rixas commiſerint, inquirere & procedere poſſint in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi alter ipſorũ rixantium miles legionarius matriculatus non eſſet. Et quod durante dicta militia milites legionarij matriculati prędicti in terris & ciuitatibus eorum domicilij quoſcunque magiſtratus, honores, munera, & officia, quę eorum anteceſſores habere conſueuerint, aſſequi, & tempore ſolito gerere & exercere valeant, & eo tempore, quo magiſtratũ geſſerint, a munere militię ſint immunes & exempti. Et ſi contingat officiales batalliarum, ſeu ordinantiarum huiuſmodi aliquos milites legionarios, pro eo quod eorum ordinationes militares non adimpleant, caſtigare, iudices ordinarij non contra eoſdem ſolum, ſed etiam eorum affines & conſanguineos ſuper pręſtatione cautionum de ſe non offendendo procedere poſſint. Tuque vel a te pro tempore deputatus, eos omnes punire, corrigere, & abſoluere, ac ordines & capitula pœnalia, per eos inuiolabiliter obſeruanda, eis aſſignare, & contra eorum tranſgreſſores pœnas in eis contentas aggrauare, minuere, & annullare, ac in quos volueris vſus pro ipſius militię conſeruatione, prout tibi melius viſum fuerit, conuertere libere, & licite valeas, dicta auctoritate per pręſentes concedimus, & indulgemus. Mandantes omnibus, & ſingulis prouinciarum, ciuitatum terrarum, oppidorum, & locorum prędictorum Legatis, etiam ſi eiuſdem Romanę Eccleſię Cardinales fuerint, & Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Bariſellis, & Capitaneis, pro tempore exiſtentibus, & alijs, ad quos quumodolibet ſpectabit, quatenus ipſi, & eorum ſinguli, ſub noſtræ indignationis, & eorum amotionis ab officijs ſuis, per eos, & corũ quemlibet eo ipſo irremiſſibiliter incurrendis pœnis, pręmiſſis omnibus intendant, & ea firmiter & inuiolabiliter obſeruent, & ab aliis obſeruari mandent, & faciant, nec præmiſſis cõtrauenire, aut contra præſentium tenorem aliquem condemnare, aut abſoluere præſumant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrũ ſub annulo Piſcatoris, die vigeſimatertia Martij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

IDEM

19

Confirmatio prohibitionum apoſtolicarum, ne alumina infidelium importentur ad partes Chriſtianorum.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Muneris noſtri debito incumbit, vt quæ a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris pro Chriſtianæ reipublicæ vtilitate ſtatuta & decreta fuerunt, ea rata & firma manere, atque ab omnibus diligenter obſeruari curemus. Quo circa cum fel. rec. Iulius Secundus, Paulus Tertius, Iulius etiam Tertius, & Pius Quartus prædeceſſores noſtri prohibuerint, ne infidelium Alumina ad Chriſtianorum regiones & loca aduehere ntur & importarentur, grauiſſimis cenſurarum anathematis, amiſſionis bonorũ, aliiſque contra inobedientes eorumue ſocios, fautores & auxiliatores propoſitis pœnis, idque propter iuſtas rationes & cauſas fecerint: Nos volentes quæ ab ipſis anteceſſoribus ita ſancita fuerunt, ad debitum effectum perduci, omnes eorum hac de re editas literas, & conſtitutiones tenore pręſentium approbamus, & innouamus cum eiſdem cenſuris, & pœnis, ac omnibus Chriſtifidelibus cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionibus exiſtentibus præcipimus & interdicimus, ne aduerſus prædicta agendo, Alumina ipſa infidelium ad Chriſtianorum partes quouis modo audeant importare, aut importantibus præbere conſilium auxilium vel fauorem. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus etiam municipalibus, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis publice, vel priuatim ſub quibuſcunque tenoribus & formis conceſſis, approbatis, & innouatis, cęteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem pręſentes literæ in omnium notitiam facilius perueniant, volumus earum exemplis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem prorſus fidem haberi in iudicio, & extra illud, quæ ipſis originalibus literis haberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, pręcepti, interdicti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Marcũ Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Id. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, indictione ſecunda, die quarto menſis Octobris, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & domini noſtri domini Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Retroſcriptæ literę apoſtolicę publicatæ & affixæ fuerunt valuis eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicę, & in acie Campi Florę, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Camillum Cherubinum Curſores.

IDEM

20

De ædificijs & iure congrui.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quæ publice vtilia, & decora eſſe huic almæ Vrbi ratio ipſa atque vſus docuit, ea priuatis cupiditatibus, ac commodis pręferenda cenſemus: Cum itaque fe. mem. Pius Papa V. prædeceſſor noſter nonnullas per fel. recor. Sixtum Tertium, Leonem decimum, & Pium etiam Quartum, ſimiliter prædeceſſores noſtros ad ornatũ Vrbis editas conſtitutiones, vna cum decreto Cameræ Apoſtolicę de inquilinis in emptionibus domorum pręferendis, tamquam iuris communis correctorias, & quę nimis late a iudicibus interpretatę cauſam iniuriæ quamplurimis pauperibus inferende pręberent, duobus editis ſcriptis, quorum ſolam ſignaturam ſufficere voluit, motu proprio abrogaſſet, & ad viam iuris communis reduxiſſet: Dilecti filij Senatus Populuſque Romanus abrogationem & reductionem huiuſmodi ægre ferentes, initio Pontificatus noſtri, & alias perſæpe publico decreto a nobis enixè poſtularunt ſupplices, vt literas præfatas Pij Quinti vti decori publico, ac multorum ciuium commoditati infenſas tollere pro noſtro erga hanc almam Vrbem paterno amore dignaremur. Quam rem dum nos diutius differimus, plurimorum eandem ob cauſam querimonias expoſtulantium ſuſtinuimus: quin etiam intelleximus

tellLeximus publicum ipſius Vrbis ornatum deſeri, & magnifica ædificia iampridem inchoata, propter nimiam quorundam cupiditatem interrupta pendere, plurimoſque ea de cauſa ædificandi conſilium abieciſſe. Quibus malis, quod minimo ciuium noſtrorum, ac Curialium detrimento fieri poſſit, mederi cupientes, cum etiam in literis Sixti, ac Leonis, ac Pij Quarti huiuſmodi multa addenda, & minuenda, ac alias animaduerſione digna apparerent, opportunum arbitrati ſumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, & Piorum literis antiquatis, & abrogatis, quę ab illis ad publicum Vrbis illiuſque diſtrictus ornatum, aeris ſalubritatem, ac priuatorum etiam commoditatem prouide tunc ordinata fuerant, ea magis accommoda his temporibus ratione moderata, ſimulque ea quæ nos de nouo ſtatuenda duximus, vnica conſtitutione complecti omnia, ne publicum bonum, ac decus iacere diutius pateremur.

1 Itaque dictas ac quaſcunque alias prædeceſſorum literas, quatenus ad aliquod eorum, quæ his noſtris literis continebuntur, pertinent, deque aliquo eorum ſtatuunt, aut diſponunt, antiquantes & abrogantes, atque penitus reuocãtes & tollentes, de poteſtatis nobis tributæ plenitudine ſtatuimus, quod qui pro tempore fuerint Sanctæ Romanę Eccleſiæ Camerarius, atque ædificiorum, & viarum Vrbis Magiſtri, quacunque Vrbis parte neceſſarium atque vtile fore cognouerint, poſſint pro vijs, areis, plateis, alijſque locis publicis, ſiue veteribus dirigẽdis, & ampliandis, ſiue nouis ducendis, & conſtituendis, cogere dominos domorum, & locorum quorumlibet, tam eccleſiaſticos quam ſeculares quacunque dignitate prędito s, vt vendant Conſeruatoribus, aut Sindico eiuſdem Vrbis domos & loca, quæ Camerarius & Magiſtri prædicti ad id neceſſaria duxerint, ſiue illa domini ipſi habitent ſiue alijs locare ſoliti ſint, pretio a Magiſtris prædictis ſtatuendo.

2 Vbi vero aliquas ruinas eſſe perceperint, locaue aperta vijs publicis hærentia, ne lacerę atque inhabitatę domus, interruptaque ſpatijs interiacentibus viarum ſepta, Vrbi deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipſi Camerarius & Magiſtri eas celeriter ſarciri.

3 Itaque quoſcunque dominos, ſiue directos, ſiue vtiles domorum dirutarum, vel arearum aliorũue locorum vacuorum, ſecus vias publicas iacentium, grauibus pœnis propoſitis, breuique ipſorum arbitrio pręfinito tempore, cogant domos dirutas, vel areas, aliaue loca huiuſmodi ab eis poſſeſſa, muro ſaltem claudere, murumque ipſum ad eam altitudinem, quæ proxima ędificia proximoſque muros æquet, vel ad aliam, quam ipſi præſcripſerint, attollere. Eamque ob cauſam ijdem Camerarius, & Magiſtri, ſi ipſis viſum fuerit, interdicant interim inde dominis exactionem, ac conductoribus, ſi qui forte fuerint, ſolutionem penſionum, ſeu canonum, aut cenſuum, eaſque faciant in huiuſmodi opus ipſoſmet conductores impendere, quam cum conductores ita impenderint, domini acceptas ferre debeant, cum vero impendere iuſſi neglexerint, opus quod in tempore iuxta huiuſmodi præſcriptum factum non fuerit, ſua ipſi impenſa perficient. Quod ſi vel nulli ſint conductores, vel penſiones interea temporis debitę ſatis operi non ſint: neque tamen domini poſſidentes domos dirutas aut areas locaue aperta huiuſmodi ſic clauſerint, ex tunc præfinito tempore elapſo, ſi vtiles earum domini ſint, ab vtili eorum dominio, omnique iure, quod inde eis competebat, cecidiſſe intelligantur, locaque ipſa ad directos dominos libere, cum onere tamen illa ita claudendi, deuoluta ſint eo ipſo. Si vero etiam directũ dominium, ſiue per proxime dictam deuolutionem ſiue alias habeant, liceat prædictis Camerario, & Magiſtris poſtquam ſic præfinitum ipſis dominis tempus effluxerit, tum exigendis propoſitis pœnis, tũ alijs creſcente contumacia etiam grauioribus, & ſæpius incutiendis eos plectere, tum vero etiam capitis ex alijs illorum bonis pignoribus, eiſque per ſubhaſtatione de more diſtractis pecuniam cogere, vnde murus, & præſcriptum opus omnino perficiatur. Vel ſi hac quoque ratione non profecerint, loca eadem, modo domini ipſi illa non incolant, propoſitis ad hoc ſemel, vel pluries edictis, quibuſcunque perſonis illa nouis ædificijs inſtaurare, vel ſaltem ſic claudere volentibus locare, aut in emphyteoſim etiam ad longum tempus, vel ad vnius, aut plurium perſonarum ſiue ſucceſſurarum, ſiue nominandarum vitas, atque etiam perpetuo concedere, vel etiam vendere, aut alias alienare pro penſione, aut canone, aut pretio quod reperiri poterit, ita quidem vt ex pluribus, hoc caſu, oblatoribus, ſi quis rei particeps, aut conſors fuerit, is præ omnibus obtineat, niſi forſan & ipſe in claudendo negligens fuerit: pręter hunc autem, vicini cęteris, & inter vicinos qui magis indiget, vel qui vicinus eſt a pluribus partibus: inter cęteros vero qui plus, quique ad maiorem Vrbis ornatum ędificare voluerit, pręferatur, iudicio eorundem Camerarij & Magiſtrorum.

4 Pro priuatis autem ędificijs ſimiliter aut nouis conſtruendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicunque quouis muro ſibi propinquo libere vti, eique tigna, lapides, aliamque materiam ędificij ſui, totumque ipſum ædificium iniungere, & annectere, etiam ſi murus is ad vicinum ſuum totum pertineat, perſoluto tamen eiuſdem muri dimidio pretio, ad eam æſtimationem, quam duo periti, quorum ſingulos ſingulæ partes elegerint, vel illis diſcordibus ipſi viarum Magiſtri declarauerint.

5 Et ſi inter duas domos viculus forte ſiue intercapedo trium circiter, vt ſolet, palmorum interſit, liceat ei qui primus in altera earundem domorum ędificare ceperit, habita tamen ab ipſis Magiſtris licentia, totum ſibi viculum nullo perſoluto pretio occupare, ac domui ſuæ adiungere, domumque ad vicini murum producere, muroque, vt ſupradictum eſt, communiter vti.

alij Eccleſiarum Prelati, necnon Abbates, Priores, Prępoſiti, & alij Eccleſias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, cathedrales, & alias eccleſias, necnon monaſteria, prioratus, præpoſituras, canonicatus, prębendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & ſancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Premonſtraten. Cartuſien. Camaldulen. Sancti Baſilij, Caſſinen. alias ſanctę Iuſtinæ, Montis Oliueti, ſancti Saluatoris, ac Lateranen. & Cruciferorum, ſeu fratrum ſancti Hieronymi, necnon prædicatorum, minorum, minimorum, & carmelitarum, eremitarum eiuſdem ſancti Auguſtini, ſeruorum beatę Marię, ſanctę Claræ, & quorumcunque aliorum tam virorum, quam mulierum etiam mendicantium ordinum, & congregationum, & militiarum regularia, etiam de iure patronatus laicorum etiam Nobilium Ducũ, Regum, & aliorum Principum exiſtentia in titulum, commendam, adminiſtrationem, & alias quomodocũque obtinentes, necnon rectores, gubernatores, confratres, adminiſtratores, ceterique omnes, qui ratione illorum, necnon capitulorum, conuentuum, menſarum, hoſpitalium etiam laicorum, & per laicos adminiſtrati ſolitorum, Chriſtifidelium confraternitatum, ſcholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocunque nomine nuncupatorum, & in quibuſuis mundi partibus conſiſtentium, quę ſingulis annis, menſibus, hebdomadis, vel diebus ex eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac congregationum, hoſpitalium, confraternitatum, ſcholarum, collegiorum, piorum & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & prouentibus pauperibus Chriſti aliquas eleemoſynas in pane, frumento, farina, vino, eduliis, pecunia, ſeu alijs ad victum vel veſtitum pertinentibus, etiam ad ſupplicationem & preces & per cedulas & bolettina, aut alias diſtribuere, & elargiri ab immemorabilis tempore conſueuerunt, aut alio quocunque iure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & prouentibus, & quoad hoſpitalia prędicta ex ijs, quę ſeruata in illis actuali hoſpitalitate ſuperſunt, ſeu ſupererint, necnõ quæcunque perſonę particulares etiam laicæ, vel vniuerſitates etiam laicorum, quæ teſtamento, vltima voluntate, uel alia diſpoſitione, etiam inter viuos, aliquas tales eleemoſynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcunque eleemoſynarum, & largitionum huiuſmodi quocunque nomine nuncupatarum, quocunque tempore, & modo diſtribui ſolitarum, etiam ſi ſpeciali nota dignæ, & ſecundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates ſub certa forma ab eis in teſtamento, uel alia quacunque diſpoſitione diſtribuendę ſint, dummodo non in certas perſonas, nec ad certos vſus pios alios, quam victus, & alimenta pauperum diſtribuantur, quibuslibet prędictarum Monialium etiam Tertiariarum ſub ſolemni religionis uoto, & perpetua clauſura de cętero uiuentibus, & in terris & locis quorum pauperibus huiuſmodi eleemoſynæ diſtribuuntur, conſiſtentibus, vere, realiter, & cum effectu, & abſque vlla eleemoſynarum & largitionum huiuſmodi petitione, exactione, & conquiſitione, aut alia deſuper a nobis expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, ac quibuſuis mora, ſubterfugio, ac exceptione ceſſantibus, & eiectis, dare atque diſtribuere omnino teneantur, & quam dimidiam partem nos illis applicamus. Vt autem præmiſſa omnia cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter ſuum effectum ſortiantur, vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis & aliis locorum Ordinariis per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut quiſque per ſe uel alium ſeu alios ad pręſentium executionem in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus procedens, ab Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegiis, locis, & eccleſiaſticis ac laicis perſonis prędictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidium eleemoſynarum huiuſmodi exigant, ac proportione, vt ordinariis ipſis locorum æquum eſſe uidebitur, ſingulis pauperum Monialium etiam Tertiariarum monaſteriis huiuſmodi ſuarum ciuitatum, & diœceſum, etiam ſi aliis ſuperioribus ſubiectę ſint, cum effectu diſtribuant. Nos enim eiſdem locorum ordinariis etiam tanquam Apoſtolicæ ſedis delegatis, ac cuilibet illorum tam per ſe, quam alium uel alios præmiſſa faciendi, ac etiam contradictores quoslibet & rebelles per pœnas pecuniarias corũdem Ordinariorum, & cuiuslibet illorum arbitrio infligendas & applicandas, ac in ſubſidium ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia quacunque appellatione poſtpoſita reſpectiue compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis inuocandi, aliaque in præmiſſis & circa ea neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur. Inſuper, quia ualde rationi conſonum eſt, ut etiam ii, qui ipſis monialibus etiam tertiariis indigentibus pręfatis conſanguinitate aliqua ſunt coniuncti, aliquod in præmiſſis ſubſidium conferant, cum ratio ſanguinis, & debitum charitatis & honeſtatis id poſtulet, ſingulis locorum Ordinariis committimus, ut omni eos officio & diligentia monere, eiſque perſuadere ſtudeant, parentes vero & fratres ac alios, ad quos illas, ſi in ſeculo permanſiſſent, dotare pertinebat, uel ad quos bona & ſucceſſiones deuenerunt, & qui ſi eas nuptui tradidiſſent, molto amplius, quàm ingredientibus monaſterium dediſſent, uel qui ſi eas nunc domi retinerent, uel ſi ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuſcũque vijs ipſis beneuiſis inducant, vt monialibus etiam tertiarijs prædictis iuxta eorum facultates charitatiue ſubueniant, ſcituri id ſibi etiam ad animarum ſalutem plurimum profuturum. Cæterum quod attinet ad conuerſas profeſſas, quas prędictus Pius prædeceſſor per prędictas literas ſub certis conditionibus ibi contentis permiſit poſſe manere extra monaſteria pro colligẽdis eleemoſynis, eiſdem locorum Ordinarijs iniungimus, vt quibus monaſteriis prędictarum moniali ũ quotidianis

tidianis laboribus computatis, ſupradicta, vel alia qualibet ratione de ſufficienti ſubuētione, & ſuſtentatione prouiſum eſſe cogeouerint, eaſdem Conuerſas ſub eadem clauſura cum alijs monialibus reducant, neque a ſuis monaſterijs amplius exire permittant: Conuerſas vero non profeſſas, & profiteri nolentes dimiſſo habitu domum remittant, neque alias in futurum, niſi profeſſionē ſuo tempore emiſſuras, atque ſub perpetua clauſura manſuras in monaſteria huiuſmodi recipi permittatur. Quod autem idem Pius prædeceſſor ſtatuit de cetero nullas alias Conuerſas profeſſas recipi amplius etiam de conſenſu ſuorū ſuperiorum poſſe, ita eſſe intelligendum declaramus, præter illas Conuerſas, quæ extra monaſterium in domibus contiguis degerent. Eleemoſynarum vero prædictarum contributionem & applicationem durare, & valere decernimus, ac ſuos effectus ad plenum ſortiri debere, donec numerus monialium etiam tertiariarum huiuſmodi (quem per ipſos locorum ordinarios etiam in monaſterijs ab eorum cura, & regimine quomodocunque exemptis, cum illarum ſuperiorū interuentu ſtabiliri, & ordinari, neque ſupra illum numerum alias recipi poſſe, etiam de conſenſu ſuperiorū ſuorū, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, vt reliquæ moniales & tertiariæ ex proprijs redditibus monaſteriorum ipſorum, vel conſuetis eleemoſynis ſe commode ſuſtentare queant: ſuper quo eorundem ordinariorum conſcientiam oneramus: ita tamen, vt decedentibus ſingulis ex tribus earundem monialium partibus, tertiæ quoque earundem eleemoſynarum partis diſtributio, & ſic ſucceſſiue in totum extinguatur, atque in priſtinum ſtatū ſub debitis, aut ſolitis oneribus reuertantur, & remaneāt. Declaramus præterea nullis monialibus etiam tertiariis licere habere oſtium, per quod ex monaſterio introiri poſſit ipſarum monialium eccleſiam exteriorem, in quam ſæcularibus ad miſſas & diuina officia patere ſolet acceſſus, ſed omnino muro oſtruendum: neque itidem licere monialibus etiā tertiarijs egredi a ianua monaſterij, quæ eſt pro clauſura ipſius monaſterij etiam ad claudendum aliam vlteriorem ianuam, qua patere ſolet aditus ſæcularibus venientibus vel ad rotam, vel ad crates, ſeu loca colloquijs deſtinata, quæ vulgo parlatoria vocantur, vel ad pulſandum ipſam ianuam clauſuræ: quæ loca, cum ſaltem pro cauſis prædictis patere ſoleant ſæcularibus, extra clauſuram cenſeri debent, etiā quo tempore clauſa ſunt. Inſuper quoſcunque dominos & magiſtratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, vt ad omnem ipſorum ordinariorum, aut alicuius ipſorum petitionem, vel ſimplicem requiſitionem illis in præmiſſis aſſiſtentes omnem opportunum fauorem, & auxilium præſtent, & exhibeant. Ipſis denique Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs præcipimus, & mandamus, vt has præſentes noſtras literas (quarū tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cōſtitutæ munitis eandem vbique fidem in iudicio & extra adhiberi debere volumus, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ) ſinguli in ſua ciuitate & diœceſi publicent, ac publicari, eaſque iuxta earum continentiam, & tenorem vna cum prædictis ac alijs prædicti Pij V. & aliorū prædeceſſorum noſtrorum literis, & conſtitutionibus, & iuſſionibus pro integra clauſuræ inſtauratione, cuſtodia, & firmitate editis inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant. Non obſtantibus teſtatorū, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacij prædicti de vna, & concilij generalis de duabus non tamen tribus dietis, ac quibuſuis alijs Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus concilijs editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis eccleſiarū, monaſteriorum, & illorum ordinum, hoſpitalium, militiarum, confraternitatum, collegiorum, & & aliorum piorum locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegijs quoque indultis, exemptionibus, libertatibus, gratijs & literis apoſtolicis eccleſijs, monaſterijs, & ordinibus, hoſpitalibus, confraternitatibus, collegijs, & pijs locis, ac eorum ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cū quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſsis, cōfirmatis, approbatis, & pluries innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod illis niſi ſub certa inibi expreſſa forma, aut alias derogari non poſſit: quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quęuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque: aut ſi ſupradictis vel quibuſuis alijs ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, applicationis, conceſſionis, impartitionis, commiſſionis, iniunctionis, declarationum, decreti, voluntatis, onerationis, hortationis, monitionis, requiſitionis, præcepti, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Tertio Kalendas Ianuarij.

nuarij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Indictione prima, die vero vigeſimaprima menſis Ianuarij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Primo, Retroſcriptæ literę Apoſtolicę affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, Cancellarię Apoſtolicæ, & in acie Campi Florę, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Alexandrum Aſtancollum Curſores apoſtolicos. Petrus Sprengerius Magiſter Curſorum.

IDEM

II

Reductio vectigalis quatreni quinquaginta librarum Carnis Suinæ ad ſcuta triginta millia, & eiuſdem incorporatio triennali ſubſidio, ac reſtitutio in integrum dictarum quinquaginta librarum carnis.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Si præſentis temporis, & rerum huius ſedis conditio pateretur, libentiſſime facturi fuimus & naturæ, & conſilij noſtri ductu, vt non modo nullis nouis impoſitionibus noſtros, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditos grauaremus, ſed vetera potius, & ab alijs impoſita onera demeremus. Quoniam vero propter grauiſſimas eiuſdem ſedis neceſſitates id agere nobis non licet, illud ſaltem attente volumus opportuna ratione prouidere, vt quæ impoſita ſunt onera, leuiora & minora reddantur, & ita æqualiter ſint inter omnes diſtributa, vt ne plus ceteris pauperes grauerentur, quos in primis oportet omni induſtria ſubleuare. Proinde cum felicis recordationis Pius Papa V. prædeceſſor noſter cogitans pro conſeruatione, & progreſſu ſacri fœderis Deo auctore contra Turcas initi ingentes ſumptus faciendos eſſe, vt aliquam ad eum vſum pecuniæ ſummam conficeret, immunitatem quinquaginta librarum carnis ſuinæ antea cuilibet perſonæ in ſtatu eccleſiaſtico concedi ſolitam caſſauerit, & reuocauerit; decernens tam pro huiuſmodi quinquaginta libris, quam pro alijs omnibus animalibus (hœdis duntaxat exceptis) vectigal quatreni carnis ſolui in poſterum debere: Et deinde dictum vectigal quatreni carnis, ſimul cum augmento ex ea reuocatione immunitatis prouenientę, quibuſdam mercatoribus, ſub certis modo, & forma conceſſerit, & locauerit, ea tamen conditione, quod anno primo locationis elapſo Camera Apoſtolica poſſet dictũ augmentũ per ſe ipſam recuperare, ac alias prout in inſtrumento cõtractus in Camera Apoſtolica deſuper cõfecto latius continetur. Nos dicto iam anno elapſo cõſiderantes ſi augmentũ prædictũ eo modo quo impoſitum fuit remaneat exigendum, in hoc ruſticos, & alios pauperes valde grauatum iri, qui eiuſmodi carnibus vt plurimum ſuſtentantur: deinde vero eoſdem, conductorum, commiſſariorum, & aliorum huiuſmodi exactorum non partiis expenſis, ac moleſtijs aſſidue ſubiacere: nullum opportunius ei rei remedium adhiberi poſſe cenſuimus, quam ſi prædictum augmentum quadraginta millium ſcutorum exceden, ad minorem ſummam reducatur, & ſic reductũ, cum triennali ſubſidio coniungatur. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine augmentum ipſum ratione librarum quinquaginta carnis, ad triginta millia ſcutorum monetæ auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo reducimus, & in ſubſidium triennale transfundimus, eique perpetuo applicamus, & incorporamus. Ita vt ſimul cum ipſo ſubſidio triennali ab iis, a quibus debetur iuxta taxam in eadem Camera apoſtolica factam, vel faciendam, poſthac per eiuſdem ſubſidij exactores exigatur. Volentes ac præſentium auctoritate iubentes, immunitatem carnis ſuinæ, quoad quinquaginta libras prędictas omnibus in integrum reſtitui debere: necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca mandamus dilecto filio noſtro S. R. E. Camerario, ac eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ Clericis, & Pręſidentibus, vt has noſtras literas in acta, & libros eorum referri, & deſcribi, ac omnia in eis contenta obſeruari inuiolabiliter faciant, taxamque omnibus ad quos pertinet ad modum triennalis ſubſidij conſtituant, & adſcribant: contradictores quoslibet, & rebelles, ac ſoluere recuſantes per eccleſiaſticas ſententias, cenſuras, & pœnas, ac alia iuris, & facti remedia in ſimilibus adhiberi ſolita, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon quibuſcunque etiam dictæ Cameræ iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & alijs decretis in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis (quibus omnibus

(etiam

itized by G

(etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma adhoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reductionis, transfuſionis, applicationis, incorporationis, voluntatis, iuſſionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, kal. Februarij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. A. de Alexijs.

Die trigeſimo Martij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio; Ex decreto Cameræ Apoſtolicæ admiſſæ, & regiſtratæ fuerunt libro primo ſignaturarum ſanctiſſ. D. N. Papę apud me infraſcriptum eiuſdem Camerę Notarium. fol. cxxxxiiij.

Andreas Martini.

IDEM

12

Reductio literarum & conſtitutionum fœl. rec. Pij Papę V. pro mendicantibus, & aliis regularibus contra locorum Ordinarios, ad terminos iuris communis, & decretorum Concilij Tridentini.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. In tanta rerum, & negotiorum mole, qua Romanus Pontifex ex omnibus mundi partibus aſſidue premitur, vix vitari poteſt, ne aliqua interdum exiliant, quibus poſtea recognitis neceſſe eſt moderationis remediũ adhibere. Cum itaque alias felicis recordationis Pius Papa V. prædeceſſor noſter auditis grauaminibus, quæ fratribus Ordinum Mendicantium ab ordinarijs locorum, & parochialium eccleſiarum Rectoribus multis modis inferri dicebantur, ſuper ſacris concionibus, & lectionibus habendis, confeſſionibus audiendis, pœnitentijs iniungendis, fratribus ad ordines promouendis, celebratione Miſſarũ, cura animarum, ſacramentorum miniſtratione, ſepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemoſynis, collectionibus, aliiſque huiuſmodi iuribus, necnon decimis, & diuerſis oneribus, ac etiã ſuper ſtatu & regimine ſanctimonialium ipſis fratribus ſubiectarum, formationem proceſſuum, cenſurarum publicatione, proceſſionibus, præcedentia, locorum acquiſitione, certiſque alijs rebus tunc expreſſis, multa per quaſdam ſuas literas pro dictis fratribus non modo ſtatuerit, ſed & quæ iam in concilio Tridentino decreta fuerant ad hæc pertinentia declarauerit: multaque præterea priuilegia eiſdem decima ſeptima Kalen. Iunij, pontificatus ſui anno ſecundo, Et deinde ea omnia diuerſis alijs ordinibus, & congregationibus regularium nõ mendicantium, etiam per modum communicationis, conceſſerit: Poſtea per quãdam ſuam conſtitutionem de Vicarijs perpetuis in parochialibus Eccleſijs vnitis per ordinarios locorum inſtituendis, & portione illarum Vicarijs aſſignanda editam, alia ſuper conſtitutione fratrum eorundem ad exercitium curæ animarum in eis parochialibus eccleſijs quę domibus, & locis ſuis vnita ſunt, decreuerit: Demum animaduerſo quod ea omnia multis dubitationibus inuoluta, magniſque difficultatibus obſtructa multas magnaſque diſſenſiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & fratrum ipſorum ordines, non ſine graui diuini cultus, & animarum detrimento, ac populorum ſcandalo concitauerant, contra ac ipſe ſperabat, & præter ſuã expectationem, vt qui interdum conquereretur multa aliter alioque ſenſu a ſe prolata fuiſſe, quam literis expreſſa eſſent: Cupiens his mederi incommodis primum illa omnia quæ regularibus aliorum ordinum, quam Mendicantium communicauerat, & ſecundum præmiſſa conceſſerat, motu proprio reſtrinxerit: Deinde plenius prouidere volens, prioribus literis a ſe quoad ipſos mendicantes magna in parte moderatis, omnes & quaſcunque alias literas, quæ de alijs ordinibus, & congregationibus extra mendicantium ordines de obſeruantia nuncupatos emanauerant, omnino aboleuerit, cauſas omnes iam de his etiam in Romana Curia pendentes ad ſe aduocando, lites extinguendo, ac formatos ſuper illis proceſſus lataſque ſententias annullando, quemadmodũ alijs ſuis literis in regiſtro proxime comꝑtis, numquam tamen publicatis, plenius continetur: Poſtremo circa confeſſariorum regulariũ etiam mendicantium approbationem iuxta Concilij prædicti decretum faciendam, etiam lectores in Theologia graduatos, & certos alios tunc expreſſos comprehendi debere declarauerit: Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici literarum, & conſtitutionũ editione procedit, præſentibus & futuris diſcriminibus occurrere volentes, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, &

 ordinamus

ordinamus de prædictis, & alijs omnibus literis, & conſtitutionibus, quæ ab eodem prædeceſſore eiſdem de rebus pro quorumcunque regularium, etiam Mendicantium Ordinibus, & congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuſcunque in eis contentis, eam deinceps diſpoſitionem atque deciſionem pro ſubiecta materia futuram eſſe, quæ ſiue ex iure veteri, ſiue ex ſacris dicti Concilij decretis, ſiue alias legitime ante dictarum literarum, & conſtitutionum editionem erat, etſi ipſæ non emanaſſent futura fuiſſet, ad quam diſpoſitionem & deciſionem, ſuumque priſtinum & integrum ſtatum, ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcunque alia ipſis literis, & conſtitutionibus appoſita, & alias eorum occaſione vel cauſa factis, his noſtris ſtatuto, ordinationi, & reductioni aduerſantia, quibuſcunque illa ſint concepta formulis, ac præſeruationibus, declarationibus, modificationibus, reſtitutionibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarũ derogatorijs, alijſque fortiſſimis, efficaciſſimis, & inuiolabilibus clauſulis, etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & ex certa ſcientia, etiam pro conſeruatione ſtatus regularis, & ex quibuſcunque alijs vrgentiſſimis cauſis quotieſcunque roborata. Decernentes illa omnia pro nullis, & infectis haberi, omneſque ſupradictos illarum viu, commodo, & effectu carere. Ac omnes lites, & controuerſias, quæ corã quibuſuis iudicibus ſiue ordinarijs, ſiue commiſſarijs, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, prædictarũ literarũ & conſtitutionũ occaſione ſuper præmiſſis iam motę ſunt, necdũ deciſæ, aut finitæ, vel etiã quæ iam deciſæ ſunt, ſi modo tractũ habeat ſucceſſiuũ, eaſq; rurſus, & inter quoſcũque excitari in poſterũ contingat, ſecundũ prædictã diſpoſitionẽ, nec aliter decidẽdas, futura vero dubia, & difficultates quandocũque, & vbicunq; orientur, ad nos & ſedẽ apoſtolicã, vbi & cetera quæ ad decreta dicti Concilij pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda eſſe; Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus itaque in virtute ſanctæ obedientiæ præſentes ab omnibus vbique Epiſcopis, & locorum ordinarijs, necnon eccleſiarum Prælatis, rectoribus, fratribuſque prædictis, ac cæteris, ad quos pertinet, ſemper inuiolata obſeruari. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, conuentuum, domorum, locorum, & ordinum quorumcunque iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam Maremagnum, & Bulla aurea nuncupatis, dictis eccleſijs, ordinibus, & congregationibus quomodolibet conceſſis & confirmatis: quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, indiuidua, & ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pręſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autem pręſentes omnibus plenius innoteſcant, volumus earũ exempla fieri, & etiam imprimi, illiſque Notarij publici manu, & Curię eccleſiaſticę, vel Prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę ſigillo obſignatis, eandem illam prorſus fidem in iudicio, & extra illud vbiq; locorum adhiberi, quæ adhiberetur eiſdem pręſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam noſtrę ordinationis, ſtatuti, reductionis, ablationis, abrogationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Kal. Martij, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, indictione prima, die vero vigeſima tertia menſis Martij, Pontificatus ſanctiſſimi domini noſtri domini Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno Primo, Retroſcriptæ literę affixæ & publicatę fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & ſancti Ioannis Lateranenſis de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicę, & in acie Campi Florę, per nos Ioannem de Soya, & Marcum Antonium Brutum, eiuſdem ſanctiſſimi Domini Noſtri Papę Curſores.

Antonius Ludouicus Magiſter Curſorum.

Applicatis

IDEM

13

Applicatio eleemoſynarum pro Hoſpitali Corcyrenſi iam factarum, aut faciendarum, magno Magiſtro, & Conuentui Hieroſolymitano.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Cum dilecti filii Magnus Magiſter, & Conuentus Hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, qui inſulam Melitam Italię propugnaculum aduerſus Turcas defendendam ſuſceperunt, eamque hactenus ſtrenue & conſtanter, vt omnibus notum eſt, tutati ſunt, maximis neceſſitatibus premantur, & grauiſſimis periculis, quę ab ipſis Turcis eis imminere videntur, expoſiti ſint, decreuimus eos, quibus poſſumus modis, & rationibus adiuuare. Itaque cum Dux, & Dominium Venetorum cum Turca pacem inierint, nec amplius Hoſpitali Corcyrenſi pro Chriſtianorum militum ſubuentione opem & auxilium ferre opus ſit; Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra quaſcunque eleemoſynas, ſuffragia, & ſubſidia, quæ a Chriſtifidelibus pro dicto Hoſpitali Corcyrenſi hactenus ſunt erogata, & in poſterũ erogari contigerit, dictis magno Magiſtro & Conuentui Hieroſolymitano in eorum neceſſitates exponenda, auctoritate Apoſtolica, tenore pręſentium donamus, concedimus, & elargimur: Ac dilectũ Hieronymum de Guette dictæ Religionis Conſeruatorem, & ad nos oratorem deſtinatum Collectorem generalem omnium pecuniarum, quæ ex eleemoſynis pręditto Hoſpitali Corcyrenſi iam factis aut faciendis hactenus prouenerunt, & prouenient in futurum, cum facultate deputandi per ciuitates, terras, & loca quęcunque ſubcollectores ſibi beneuiſos tam ordinis ſui Hieroſolymitani, quam alias perſonas eccleſiaſticas, vel ſæculares, cum facultate ad hoc opportuna, de qua ſibi videbitur, harũ ſerie conſtituimus, & deputamus: Mandantes in virtute ſanctę obedientię omnibus locorum ordinariis, quibus curam colligendi eleemoſynas pro dicto Hoſpitali Corcyrenſi dedimus, vt viſis præſentibus, ſeu earum tranſumptis autenticis pecunias, & eleemoſynas prædictas ſubcollectoribus ipſius religionis Hieroſolymitanę ſub debita quietantia cum effectu tradant, & conſignent, ſeu tradi, & conſignari mandent, & faciant, quas ſic traditas bene ſolutas eſſe volumus, & mandamus. Non obſtantibus literis in fauorem dicti Hoſpitalis Corcyrenſis per fe. re. Pium V. prędeceſſorem noſtrum, ac nos, vt præfertur, emanatis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autẽ, quod pręſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quę originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſę. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vndecima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

14

Inſtitutio Collegij Germanici in Vrbe.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Poſtquam Deo placuit omnipotenti, qui ex ſumma miſericordia, & bonitate ſua, vocat ea, quæ non ſunt ſunt tanquam ea quæ ſunt, humilitatem noſtram ad vniuerſalis Eccleſiæ regimen vocare, ex eo tempore nos, eiuſdem adiuuante gratia, ea cogitare, & urgere non deſtitimus, quæ, ſicut officij noſtri ratio poſtulat, ad diuinum vbique cultum & eccleſiaſticam diſciplinam reſtaurandam, & augendam, animarumque ſalutem procurandam maximè cognouimus pertinere. In primis uero animo recolentes ampliſsimam Germaniæ Prouinciam, quæ perpetuis ſuperioribus ſæculis inter cæteras fortiſſimæ ipſius nationis laudes, atque uirtutes, tanto ſynceræ fidei, & chriſtianæ religionis cultu eminere ſolebat, ut reliquis chriſtianæ Republicæ partibus non minori exemplo, quàm ornamento, atq; decori eſſet, nunc toto tantiſq; in ea inſtinctu Sathanæ excitatis de religione diſsidijs, ita miſerandum in modum afflictã & deformatam eſſe, ut nemo uel mediocri pietate præditus ſine lachrymis tam grauem animarum iacturam recordari, ne dum intueri queat: eam præcipuè curam ſuſcepimus, ut quibuſcunque poſſimus modis, nullis laboribus, nulliſue ſumptibus parcentes, apta ſanandis illius uulneribus remedia adhibeamus. Ac præter alia, quæ & literis ſcribendis, & Nuncijs in quaſdam Germaniæ partes hac ipſa de cauſa mittendis, agere aggreſsi ſumus: conſiderantes fe. recordationis Iulium Papam iij. prædeceſſorem noſtrum optimo quidem conſilio Collegium in Vrbe alendorum, & latinis, gręcis, hebraiciſque literis, Logica, Phyſica, aliiſque liberalibus diſciplinis, & ſacra demum Theologia, ac piis, & chriſtiano homine dignis moribus inſtituendorum Germanicæ nationis puerorum cauſa erexiſſe, vt ii non per ſe ſolum boni, doctique euaderent, ſed ad patriam remeantes, habendis concionibus, ac diſputationibus, refellendis hæreſibus, fideique orthodoxę veritati dilucidandæ, ac præterea exercendæ animarum curæ, aliiſque piis, & ſanctis operibus apti, & idonei eſſent, & quammaximum in Eccleſia Dei

fructum ex ſe proferrent: tamen id eius cœptum atque conatum, tum propter obitum ipſius, tum ob varias, quæ poſtea ſequutæ ſunt, temporum & rerum difficultates, parum proceſſiſſe, nullumque incrementum ſuſcepiſſe, quin potius quaſi deſtitutum ac prætermiſſum eſſe, quoniam nec redditus vllus, nec quicquam ferè certi attributum ei Collegio fuerat, & ob id exiguum admodum puerorum huiuſmodi numerum præ magnitudine Prouinciç, & meſſis quæ in ea eſt, hoc tempore ali, & inſtitui: Nos propterea ad opus hoc eidem nationi adeo vtile, & ſalutare totis viribus promouendum, animum & mentem noſtram conuertimus. Quocirca ad Dei omnipotentis laudem, ſanctæq; ipſius Eccleſiæ incrementum, præcipuamque Germanicæ nationis ſalutem, & commodum, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra auctoritate apoſtolica Collegium prędictum Germanicum appellandum renouantes, illud rurſus ac de integro in alma Vrbe noſtra erigimus, & inſtituimus, uolumusque in eo poſt hac non minus, quàm centum pueros ex vniuerſa Germania, ſeptentrionalibusque illi adiacentibus regionibus colligendos, dictis ſcientiis, ac diſciplinis, necnon ſacris canonibus inſtitui, atq; erudiri: ad quorum ſuſtantationem redditus annos decem millium Aureorum ipſi çollegio attribuimus, quos ex Cameræ noſtræ apoſtolicç pecuniis quotannis uolumus, numerari, diſtributa in mẽſes ſingulos pro rata ſolutione, quoad de totidẽ redditũum ſumma in bonis ſtabilibus eidem Collegio a nobis fuerit prouiſum. Cæterum cum ſocietatis presbyterorum Ieſu in hoc educandorum, inſtituendorumq; puerorum munere diligentia, fides, integritas, & in aliis huiuſmodi Collegiis, & in hoc ipſo ſatis cognita ſit, atq; perſpecta: Volumus idem Collegium, atq; Scholares ſub ipſorum, ſicut adhuc fuit, regimine, inſtitutione, doctrina, atque obedientia eſſe: Necnon Collegium ipſum, illiusque Rectores, Gubernatores, Magiſtros, Pręceptores, atq; Scholares pro tempore in eo exiſtentes, eorumque bona mobilia, & immobilia, cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis in dicta Vrbe, vel extra, ac alias vbique locorum conſiſtantia, ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentis Senatoris, & conſulum, ac Conſeruatorum, & Reformatorum dictæ Vrbis, necnon Rectoris Studii generalis, aliorumuę quorumcunque Iudicum, & Officialium in ipſa Vrbe, vel aliàs vbilibet conſtitutorum, illaque, ac in propriis eorum rebus, & bonis cum eis contrahentes à ſolutione, & exactione quorumcunque pedagii, gabellæ, bollettini, decimarum, & cuiuſuis alterius tam ordinarii, quam extraordinarii oneris, ex quacunque cauſa impoſitorum, & imponendorum eximimus, & prorſus liberamus, ac ſub beati Petri, & Sedis apoſtolicę, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobisque, & dictę ſedi immediate ſubiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Atque inſuper eidem Collegio, & ſcholaribus, rectoribuſque, & gubernatoribus, vt omnibus & quibuſcunq; priuilegijs, exẽptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus ſtudium generale almæ Vrbis, & illius Rector, Doctoreſque & in eo legentes quomodo vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum. non ſolum ad eorum inſtar, ſed ęqualiter & pariter vti, potiri, & gaudere valeant in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus. Nec non Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & alijs Iudicibus, officialibus, & perſonis prædictis, ac pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, Pręſidentibuſque, & Clericis Camerę apoſtolicę, ac quibuſuis Commiſſarijs ad exactionem onerum pręfatorũ pro tempore deputatis, ne quarumcunque literarum eis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis conceſſarum prætextu, Collegium, ſcholares, rectores, & gubernatores prędictos, ſeu eorum aliquem in pręmiſſis quomodolibet moleſtent, ſeu moleſtari permittãt, diſtrictius inhibemus. Et pręterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegij, cum aſſiſtentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore conſtituti fuerint, ſeu alicuius eorum, vel de ipſorum conſilio, & expreſſo conſenſu, illos quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus ſtuduiſſe, ac ſciẽtia & moribus idoneos eſſe repererint, in prædictis facultatibus ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratuſque, & Magiſterij gradus, ſeruata forma Concilij Viennen. iuxta vniuerſitatis eiuſdem Vrbis conſuetudinem, ſeu alias promouendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibendi: Quodque in facultatibus ſupradictis ſic promoti illas legere, & interpretari, ac de eis diſputare, & quoſcunque gradui, ſeu gradibus huiuſmodi conuenientes actus exercere: Ac omnibus & ſingulis priuilegijs, gratijs, fauoribus, prærogatiuis, & indultis, quibus alij in prædicta, ſeu alijs vniuerſitatibus, & alibi iuxta illius, & aliorum vniuerſitatum huiuſmodi conſtitutiones, & mores, ad gradus prædictos promoti de iure, vel conſuetudine vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere poſſint, ac debeant, perinde ac ſi gradus prædictos in ipſa vniuerſitate iuxta conſuetudines, & mores prædictos ſuſcepiſſent, concedendi & indulgendi, liberam eadem auctoritate damus facultatem, & poteſtatem. Præterea vt eiuſdem Collegij conſeruationi, bonoque regimini tam in his, quæ ad ſcholarium inſtitutionem, & diſciplinam, quam quę ad victum, veſtitum, aliaq; huiuſmodi neceſſaria pertinent, opportunius conſulatur, & promptum eis paratumque auxilium ſit, Venerabiles fratres noſtros Ioannem Moronum Oſtieñ. & Alexandrum Farneſium Præneſtiñ. Epiſcopos, ac dilectos filios Marcum Sancti Georgij ab Alta Emps, Ptolemæum Comeñ. Sanctæ Agathæ, ac Lodouicum Madruccium ſancti Honofrij titulorum S. R. E. presbyteros Cardinales, eiuſdem Collegij Protectores, & defenſores conſtituimus, & deputamus, quorum conſilio & ope tam ſupradicta, quam quæcunque

alia

alia ad eoſdem in Collegio admittendos Scholares, retinendoſue, atque de beneficijs eccleſiaſticis prouidendos ſpectantia agantur, ſtatuantur, & ordinentur: Dantes eiſdem, & pro tempore exiſtentibus Protectoribus plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem pro ſalubri directione, & conſeruatione dicti Collegij, illiuſque bonorum, & rerum, ac iurium tam temporalium, quã ſpiritualium, Oeconomos, Aduocatos, Procuratores, alioſque miniſtros, & officiales in eo deputandi, amouendique, & alios eorum loco ſufficiendi, ordinationes præterea, & ſtatuta (æqua tamen, & honeſta, ſacriſque canonibus, & Concilio Tridentino non repugnantia) faciendi & edendi, eaque, cum opus viſum fuerit, reuocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de nouo condendi, quæ poſtquam facta, edita, reuocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac ſi auctoritate apoſtolica approbata, & confirmata eſſent, illaq; ab omnibus Rectoribus, Magiſtris, Scholaribus, alijſue perſonis in Collegio ſeruientibus & miniſtrantibus inuiolabiliter obſeruari, ac iuxta eorundem diſpoſitionem a quibuſuis Iudicibus, ſublata quauis aliter iudicandi facultate, iudicari, & diffiniri debere: & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attẽtari, irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, & dictæ Vrbis iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Camerario, Vniuerſitatibus, ac earum Collegijs, Rectoribus, & perſonis, alijſq; prędictis, necnon prædictę Vrbi, & Populo Romano ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores pręſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt vero etiam temporalibus commodis ſpiritualia munera addamus, quibus fidelium deuotio, & merita creſcere magis, & augeri poſſint: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate, noſtraque confiſi, omnibus & ſingulis Scholaribus, qui in id Collegium recepti fuerint, in ipſo ingreſſu, ac deinde in exitu, ſi quidem confeſſi, & contriti ſacram communionem deuote perceperint, atque etiam ſi in eodem Collegio decedere eos ab humanis contigerit, in mortis articulo plenariã omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem concedimus, & elargimur. Volumus inſuper vt præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo communi dicti Collegij, aut alicuius curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra, ac alias vbicunque opus fuerit, habeatur, quę haberetur eiſdem pręſentibus, ſi exhibitę forent vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę renouationis, erectionis, inſtitutionis, attributionis, exemptionum, dationum, conſtitutionis, deputationis, derogationis, elargitionis, decretorũ, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, octauo Id. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

M. Datarius. Cæ. Glorierius.

A. de Alexijs.

IDEM

15

Confirmatio Indulgentiarum Confraternitatis ſanctiſſimi Corporis Chriſti in Eccleſia domus Beatæ Marię ſupra Mineruam ordinis Prędicatorum in Vrbis Romę.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoris ęterni, qui vt humanum genus ab illius inimici manibus liberaret, in ara Crucis immolari, & in peccatorũ noſtrorum remiſſionem precioſiſſimum ſanguinem ſuum effundere non dubitauit, ac in vltima cœna quam cũ Diſcipulis ſuis Paſcha celebrans manducauit, in tanti beneficij memoriam, eis carnem ſuam in cibum, & ſanguinem ſuũ in potum, diuina & incomprehenſibili ordinatione exhibuit, dicens. Hęc quotieſcunque feceritis, in mei memoriam facietis vices licet immeriti gerentes in terris, & profunda meditatione recolentes, eam eſſe huius ſacroſancti Sacramenti ſublimitatem, & excellentiam, vt nũquam ſatis plene coli, nunquam digne (quæ noſtra eſt imbecillitas) adorari valeat; facere nullo modo poſſumus, quin Chriſtifideles quos omnem operam impendere, omnemque diligentiam adhibere conſpicimus, vt Chriſti corpus huiuſmodi honorificentiſſime in Eccleſijs cuſtodiatur; & in proceſſionibus deducatur, ac ad infirmos deferatur, pieque a Chriſtifidelibus ſuſcipiatur, & frequentetur; ad pręmiſſorum feruentius exercitium, indulgentijs videlicet & peccatorum remiſſionibus crebro inuitemus: vt ij quorum gubernium nobis eſt commiſſum, tanti beneficij memoriã ſæpiſſime recolentes, illiuſque inſtitutori gratias ſinceris agentes affectibus, quod ex ſe ipſis agere non poſſunt, per huiuſmodi exercitia facilius conſequantur. Ad quod peragendum etiam nos ipſos magis incitat

incitat, dum agnoſcimus hac ratione permotum felicis recordationis Vrbanum Papam Quartū prædeceſſorem noſtrum, perpetuam ſanctiſsimi Corporis Chriſti huiuſmodi feſtiuitatem indixiſſe, & ad illius celebrationem eoſdem Chriſtifideles indulgentiarum conceſſione inuitaſſe. Cupientes itaque piam Chriſtifidelium confraternitatem, ſub inuocatione eiuſdem Corporis Chriſti in Eccleſia domus Beatæ Mariæ ſupra Mineruam, Ordinis Prædicatorum rite inſtitutam, & a Piæ memorię Paulo Papa Tertio, etiam prædeceſſore noſtro, approbatam, & confirmatam, ex qua ſicut accepimus, vberes fructus prouenerunt, ſpecialibus fauoribus & gratijs exornari: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, dictam Confraternitatem intrantibus, qui tempore ingreſſus ſui, ac ijs ex Confratribus qui in die feſto Corporis Chriſti, aut eius octauæ, vere pænitentes, peccata ſua confeſſi fuerint, & Sacramentum huiuſmodi ſumpſerint, & ſimiliter eiſdem Confratribus, etiam penitentibus, & confeſsis, in ipſorum mortis articulo, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem, miſericorditer in Domino concedimus & elargimur. Præterea eiſdem Confratribus vtriuſq; ſexus extra Vrbem exiſtentibus, qui in diebus, in quibus Stationes in Eccleſijs in Vrbe & extra illam exiſtentibus habentur, Altare ſeu locum in quo Sacramentum cuſtoditur viſitauerint, & ſepties orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam recitantes, pro exaltatione fidei Catholicæ, & extirpatione hęreſum, & infidelium orauerint, eaſdem indulgentias quas conſequerentur ſi ea die illam Eccleſiam in Vrbe & extra eam viſitarent in qua ipſa Statio habetur: Inſuper eiſdem Confratribus huiuſmodi Altare ſeu locum viſitantibus, & vt ſupra orantibus, ſexta quaque feria, centum dies: Singula vero die in Cœna Domini eiſdem Confratribus vere pœnitentibus & confeſsis, ſeptem annos & totidem quadragenas. Rurſus eiſdem Confratribus qui ad altare ipſius, in tertia Dominica, cuiuslibet menſis, & in feria quinta in Cœna Domini, Euchariſtiam pie ſuſceperint, decem annos & totidem quadragenas: Vlterius tam ipſis Confratribus, quam alijs Chriſtifidelibus vtriuſque ſexus dictum Sacramentum, dum ad ægrotos defertur aſſociantibus, & ijs qui facere impediti, ad ſonū paruæ campanę genuflexi ſemel orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam recitauerint, & pro infirmo orauerint, quoties id fecerint, centum dies: Iis vero Confratribus qui Sacramentum ipſum in proceſſione poſt maiorem Miſſam eadem tertia Dominica fieri conſueta aſſociauerint, centum dies: Et ſimiliter ijs Confratribus vere pœnitentibus, & confeſſis qui Sepulchrum Dominicum in dicta Eccleſia beatę Marię feria quinta in Cœna domini conſtrui ſolitum, viſitauerint, ſeptem annos & totidē quadragenas de iniunctis ſibi ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentijs relaxamus. Poſtremo quia difficile eſſet certum locum, in quo Sacramentum reponatur, vbique vniformiter conſtituere, idcirco Sacramentum ipſum vel in medio Altaris maioris, vel in alio commodiori loco arbitrio loci ordinarij, ſi Eccleſia in qua Confraternitas celebratur ſæcularis, ſi vero regularis fuerit, arbitrio eiuſdem Eccleſiæ Superioris, reponatur & conſtituatur. Et vt huius ſanctiſſimi Sacramenti celebritas tanto in maiori veneratione habeatur, quanto per diuerſas orbis partes latius diffundetur, vt gratias & indulgentias prędictas (præterquam eas quæ ratione Stationum Vrbis lucrifiunt) alijs ſanctiſſimi Sacramenti Confraternitatibus extra Vrbem erectis & erigendis, per tranſumpta manu vnius ſaltem ex Miniſtris ad id deputatis, qui in ſacro presbyteratus ordine conſtitutus exiſtat, ſubſcripta, gratis communicare valeat, eidem Confraternitati concedimus; literis ſuper pręſentibus conficiendis perpetuo duraturis. Non obſtantibus pręmiſſis, ac Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, ceteriſq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autē quod ſi dictæ Confraternitati aliqua alia indulgentia per nos perpetuo, vel ad tempus nondum elapſum conceſſa fuerit, præſentes noſtrę nullius ſint roboris, vel momenti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę largitionis, relaxationis, vltimo dictæ conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctū Marcum, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, octauo idus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IDEM
16

Confirmatio conſtitutionis Pij Papæ Quarti contra prętenſas franchiſias Vrbis.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuā rei memoriam. Et ipſa ratio, & vſus docet nihil pernicioſius in Ciuitate contingere poſſe, quam legum, iudiciorumque impedimentum. Quod malum ſatis opportune prohibere volens fœl. rec. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter, cui poſt alias hac de re pręſertim a piæ memorię Iulio Papa Tertio promulgatas conſtitutiones innotuerat quamplurimos adhuc eſſe in Vrbe, qui vel ob commiſſa crimina, vel ob æs alienum contractum, ſibi à miniſtris, iuſtitiæque executoribus timentes, ad ędes primatum, etiam S.R.E. Cardinalium, ac Oratorum Principum vti loca

rum, quas franchiſias appellabant, confugerent, eaque ratione impuniti euaderent, & creditores eluderent, aliam edidit cõſtitutionem, qua etiam ſub arbitrarijs pœnis ſanxit, ne vllus poſt id tempus cuiuſcunque dignitatis, ac præeminentię foret, ædes prędictas, aut alia quæcunque loca franchiſias appellare auderet: neue Cardinales, Oratores, ac Primates prędicti, etiam ſi ſui, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis nepotes, aut alio conſanguinitatis vel affinitatis vinculo coniuncti eſſent, eorumque familiares, aut in ipſorum domibus commorantes, in eiſdem domibus, ſeu locis circumuicinis maleficos quoſuis etiam indemnatos, aut ære alieno obſtrictos (contra quos tamen mandata executiua inſtantibus creditoribus iam decreta & relaxata eſſent) vt è poteſtate Curię ſecularis ſic eximerentur, receptare, vel prętextu franchiſię ſecuros reddere, aut iuſtitię executores, quo minus libere officio ſuo contra eoſdem fungi poſſent, quocunque modo impedire auderent: alioquin receptantes huiuſmodi, aut ſecuritatem pręſtantes, ſeu executores iuſtitię impedientes, vel excitatis clamoribus, Cardinalium, Oratorum, ſeu Primatum quorumlibet nomen auxilij cauſa inuocantes, aut quoſcunque alios in ipſos iuſtitię miniſtros concitantes, velut criminis lęſę maieſtatis rei dignis pœnis afficerentur: contra quos etiam ad alias pœnas, quibus malefici ipſi puniti fuiſſent, vel quas promeruiſſent, necnon ad ſatiſfactionem creditorum, etiam ex officio, & ad Fiſci, partiumque inſtantiam inquiri, procedi, & condemnari debere, voluit atque decreuit. Sed cum hęc ipſa Pij prędeceſſoris conſtitutio propter nimiam corruptelam minime poſtea ſit eum quem decuit effectum conſecuta, Nos volentes omnino in alma Vrbe noſtra ita iuſtitię debito ab omnibus ſatisfieri, vt perpetua ſubditis noſtris quies, & ſalus inde pariatur, & cęteris prębeatur exemplum, conſtitutionem prędictam exacte ab omnibus, & omni tempore præcipimus obſeruari. Mandantes Gubernatori, Magiſtratibus, Iudicibus, & Executoribus dictę Vrbis, ac ceteris omnibus ad quos ſpectat, vt gratia & fauore poſtpoſitis, illam, & contenta in ea quęcunque omnino exequantur, ac pœnis in ipſa propoſitis ſupradictos, & quoſuis inobedientes, & contrafacientes, iuxta illius tenorem afficiant: et alioqui in prohibendis vſquequaque his incommodis inuigilent, ſi noſtram & apoſtolicę ſedis vltionem voluerint euitare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prçſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud Sanctum Marcum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Non. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Indictione prima, die vero vigeſimaquarta menſis Septembris, Pontificatus ſanctiſſimi D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Secundo, Retroſcriptæ literę Apoſtolicę affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Florę, vt moris eſt, per nos Ioannem Guerardum, & Ioannem de Soya Apoſtolicos Curſores.

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſorum.

IDEM

17

Indictio ſancti Iubilei, & pleniſſimæ remiſſionis, pro viſitantibus Baſilicas beatorum Petri, & Pauli, necnon eccleſias ſancti Ioannis Lateranenſis & Beatæ Mariæ Maioris de Vrbe proximo anno M. D. LXXV.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Dominus ac redemptor noſter Ieſus Chriſtus, qui pro ineffabili charitate ſua ſerui formam accipiens, acerbiſſimam crucis mortem ſubire dignatus eſt, vt Deo patri genus humanum reconciliaret, atque in ſortem hæreditatis æternę vocaret, volens noſtræ plenius ſuccurrere imbecillitati, & donum hoc pretioſiſſimo ipſius ſanguine acquiſitum copioſius communicare, ne lapſis poſt regenerationis lauacrum opportunum eiuſdem diuinæ miſericordiæ deeſſet ſubſidium, beato Pero Apoſtolorũ principi, eiuſque deinceps ſucceſſoribus ſuis in terris Vicarijs Sanctæ Catholicæ Romanę Eccleſiæ (quæ cęterarum omnium caput, mater, & magiſtra eſt) poteſtatem dimittendi peccata pleniſſimam reliquit, ac theſauro preterea immenſo meritorum eiuſdem paſſionis (cui etiam glorioſiſſimæ ſemper virginis Marię, omniumque ſanctorum merita accedunt) idcirco ditauit eccleſiam ſponſam ſuam, eumque prædictis beato Petro, & ſucceſſoribus diſpenſandum commiſit, vt eo cæteri fideles pro temporalibus pœnis ex remiſſis culpis ſæpius remanentibus ad ſatisfaciendum adiuti, ad percipiendos cœleſtis gratię fructus expeditiores redderentur. Quarum rerum conſideratione adducti, diuinæque bonitatis exuberantia conſiſi Romani Pontifices prędeceſſores noſtri, animarumque ſaluti toto animi ſenſu proſpicientes, pro facultate

diſpenſandi

diſpenſandi theſaurum prædictum illis credita, Sanctum Iubileum ſtatis annis, priores quidem longioribus interuallis, alij vero breuioribus, & poſteriores vigeſimo quinto quoque anno celebrandum decreuerunt, quo ſcilicet tempore idem Eccleſię theſaurus ad ſalutarem eorum lætitiam depromeretur, qui ea cauſa almam inuiſerent Vrbem, quam prædictus Princeps Apoſtolorum, & doctor gentium, totque deinceps Chriſti Martyres ſuo ſanguine conſecrarunt. Quocirca nos dictorum prædeceſſorum pium ſaluberrimumque inſtitutum ſecuti, de fratrum noſtrorum aſſenſu, Iubilei celebrationem proxime ſequenti anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoquinto, a primis veſperis, quę vigilia eſt diei feſti proxime futuri Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, incipiendam, & per totum annum ipſum finiendam, vniuerſo chriſtiano populo quanto maiore poſſumus animi gaudio indicimus: Quo quidem anno durante qui vere pœnitentes & confeſſi beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum baſilicas, & Sancti Ioannis Lateranenſis, ac ſanctæ Marię Maioris in Vrbe eccleſias triginta continuis vel intermiſſis diebus ſemel ſaltem in die, ſi Romani, vel Vrbis incolæ fuerint, ſi vero peregrini, quindecim diebus deuote eodem modo viſitauerint, ac pro ipſorum totiuſque Chriſtiani populi ſalute pias ad Deum preces fuderint, pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum indulgētiam & remiſſionē, quemadmodum etiam prędeceſſores noſtri conceſſerunt, conſequentur. Et qui poſt iter ad Vrbem huius deuotionis cauſa ſuſceptum, illud perficere ob aliquod legitimum impedimentum non potuerint, aut in morbum inciderint, & ſiue in via, ſiue in Vrbe ipſa ab humanis exceſſerint vere pœnitentes & confeſſi, hos quoque pro eorū pia ac prompta voluntate ipſius indulgentię ac doni participes fieri volumus: Monemus itaque & hortamur omnes Chriſtifideles, qui ſacro huic cœtui intereſſe poterunt, vt humanæ vitæ miſerias, ſæculi huius vanitatem, dierumque paucitatem, qua ad mortem, & diſtricti examinis diem aſſidue properamus, contra vero immenſa cæleſtis vitæ gaudia, ſummam felicitatem, perpetuam æternamque beatitudinem attente conſiderantes, & animo reuoluentes, ita conſcientias ſuas examinare, & ab omnium peccatorum vitiorumque maculis, & ſordibus purgare ſtudeant, ſimulque bonis & ſanctis operibus, atque orationi adeo intenti ſint, vt tanti huius gaudij & eccleſiaſticorum munerum largitionis vere participes fieri, & in altero poſtea ſæculo præmium vberrimum conſequi mereantur. Quare mandamus omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque eccleſiarum Pręlatis, vt ſuos quiſque populos diligenter curent ea omnia edocendos, quę ad remiſſionis & indulgentiæ prædictę adipiſcendę pręparationem fuerint opportuna, debita in eos pietatis & miſericordię opera exercendo. Rogamus quoque in Domino chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Maximilianum Rom. Regem in Imperatorem electū, ac Reges & Principes omnes Chriſtianos, quo magis merita ipſorum in fouenda hac peregrinantium pietate apud Deum creſcant, & tanti tamque boni operis participes efficiantur, vt viarum ſecuritati ad eorundem peregrinorum commodum proſpicere, egentibuſque beneficentia & eleemoſynis ſuccurrere velint. Vt autem præſentes literæ in omnium notitiam facilius perferantur, volumus earum exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, ac perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę ſigillo munitis eandem prorſus fidem haberi, quæ haberetur ipſis pręſentibus, ſi exhibitę forent & oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę indictionis, monitionis, hortationis, mandati, rogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Sexto Idus Maij, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Cę. Glorierius.

M. Datarius. A. de Alexijs.

IDEM

18

Priuilegia, exemptiones, & gratiæ Militum legionariorum ſeu ordinantiarum.

GREGORIVS Papa XIII. Dilecto Filio nobili viro Iacobo Boncompagno totius noſtræ & ſanctæ Romanæ militię tam equeſtris quam pedeſtris Gubernatori generali &c. Dilecte fili nobilis vir ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Volentes dilectos filios milites legionarios batalliarum, ſeu ordinantiarum nuncupatos, ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi: Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, milites pręfatos, qui pro tempore deſcripti & matriculati reperientur, ab omnibus & ſingulis oneribus, & exactionibus, tam realibus quam perſonalibus & miſtis, qualeſcunque ſint & quocunque nomine nuncupentur, per nos, & ſedem apoſtolicam, ac eius Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, & alios officiales in poſterum quomodolibet imponendis, exceptis duntaxat ſubſidijs trecentorum millium ſcutorum, ac quatreni pro libra carnis, etiam porcinæ, & datijs, quæ per communitates ciuitatum, aut vniuerſitates terrarum pro ſoluendis eorum debitis antiquis, & ſalario medici, ac magiſtri ſcholarum pro tempore impoſitis, pro portione perſonas ipſorum militum tantum & non eorum familiam contingentes,

om

eos videlicet, qui cum thorace, corſaleto nuncupato, militabunt, aut ipſarum batalliarum, & ordinantiarum officiales erunt in totum, cæteros vero pro medietate tantũ, penitus & omnino Apoſtolica auctoritate per pręſentes eximimus, & liberamus, ac liberos, immunes, & exemptos fore, & eſſe volumus & decernimus. Ac inſuper quibuſuis ſtatus eccleſiaſtici incolis, & habitatoribus, cuiuſcunque ſortis exiſtant, ſub pœna ducentorum ſcutorum auri Cameræ Apoſtolicæ eo ipſo applicandorum, ne etiam prętextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum apoſtolicorum eis quouis tempore, & ex quacunque cauſa in genere, vel in ſpecie conceſſorum, quibus quo adhoc ſpecialiter & expreſſe derogamus, aliquod genus armorum, tam offenſiuorum, quam defenſiuorum, geſtare pręſumant. Diſtrictius inhibentes eiſdem militibus, quod eorum colonelli, centuriones, & alij officiales, qui matriculati fuerint, dummodo niſi ſint ſermentes aut cancellarij, vel depoſitarij, ſeu pulſatores tympanorum, alias tamburorum, aut piferorum, cum thorace prædicto militent, & eum domi proprium habeant. Necnon quicunque alij milites, vt præfertur, deſcripti & matriculati, qui thoracem habebunt, & cum eo militabunt, per terras & loca eorum domiciliorum, ac totum ſtatum eccleſiaſticum, enſem, cum vero iter facient, quodlibet genus armorum prœlio aptorum, archibuſum videlicet, alabardam, lanceam pedeſtrem, picam nuncupatam, & thoracem, geſtare poſſint. Cæteri vero non officiales, aut thoracem nõ habentes, aliquod genus armorum in loco eorum domicilij, pręterquam in die eorum luſtrationis ſignæ, alias monſtrę nuncupatę, geſtare nequeant. Poſſint tamen in quibuſuis ſtatus eccleſiaſtici terris, etiam ſi inibi bannimenta in contrarium emanauerint, enſem ſolum deferre, & extra terras eorũ domicilii, tam ad eorum recreationem & voluptatem, quam pro eorum ſecuritate, quoduis genus armorum prœlio, vt præfertur, aptorum deferre (archibuſetis a rota, qui ſub pœna quingentorum ſcutorum ſimilium, & exilij a toto ſtatu eccleſiaſtico, geſtari, aut domi haberi, ſeu teneri non poſſint, duntaxat exceptis) Et quod contra eos ſuper armis, ſeu inſtrumẽtis, aut veſtibus militaribus pro quouis debito, executio fieri, aut tempore quo in noſtris & dictæ ſedis ſeruitijs extra terras eorum domicilij inſtiterint, & per quindecim dies poſt, in quauis tam ciuili, quam (dummodo non ſit criminis læſæ maieſtatis) criminali cauſa procedi nequeat. Quodque omnes rixæ inter ipſos milites etiam cum ſanguinis effuſione pro tempore facta (dummodo mors, aut membri mutilatio ſecuta non ſit) infra tres dies per Capitaneum eorundem militum componi, & decidi poſſint, nec interim Iudices maleficiorum, aut alij officiales in præmiſſis, alias quam in cogendis eorum conſanguineis, & affinibus ad præſtandum cautiones de ſe non offendendo, intromittere valeant. Et ſi rixę huiuſmodi infra dictum triduum compoſitę & deciſę fuerint, illi qui eas commiſerint, ab omni eo quod ratione maleficij ad dictam Cameram ſpectaret, non autem a pœnis communitatibus, ſeu vniuerſitatibus prędictis debitis, quas eis omnino perſolui volumus, liberi ſint penitus & exempti. Si vero eædem rixæ infra dictũ triduũ non compoſitę & deciſę, aut inter militum matriculatum factę fuerint, iudices ordinarij contra eos, qui rixas commiſerint, inquirere & procedere poſſint in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi alter ipſorũ rixantium miles legionarius matriculatus non eſſet. Et quod durante dicta militia milites legionarij matriculati prędicti in terris & ciuitatibus eorum domicilij quoſcunque magiſtratus, honores, munera, & officia, quę eorum anteceſſores habere conſueuerint, aſſequi, & tempore ſolito gerere & exercere valeant, & eo tempore, quo magiſtratũ geſſerint, a munere militię ſint immunes & exempti. Et ſi contingat officiales batalliarum, ſeu ordinantiarum huiuſmodi aliquos milites legionarios, pro eo quod eorum ordinationes militares non adimpleant, caſtigare, iudices ordinarij non contra eoſdem ſolum, ſed etiam eorum affines & conſanguineos ſuper pręſtatione cautionum de ſe non offendendo procedere poſſint. Tuque vel a te pro tempore deputatus, eos omnes punire, corrigere, & abſoluere, ac ordines & capitula pœnalia, per eos inuiolabiliter obſeruanda, eis aſſignare, & contra eorum tranſgreſſores pœnas in eis contentas aggrauare, minuere, & annullare, ac in quos volueris vſus pro ipſius militię conſeruatione, prout tibi melius viſum fuerit, conuertere libere, & licite valeas, dicta auctoritate per pręſentes concedimus, & indulgemus. Mandantes omnibus, & ſingulis prouinciarum, ciuitatum terrarum, oppidorum, & locorum prędictorum Legatis, etiam ſi eiuſdem Romanę Eccleſię Cardinales fuerint, & Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Bariſellis, & Capitaneis, pro tempore exiſtentibus, & alijs, ad quos quumodolibet ſpectabit, quatenus ipſi, & eorum ſinguli, ſub noſtræ indignationis, & eorum amotionis ab officijs ſuis, per eos, & eorũ quemlibet eo ipſo irremiſſibiliter incurrendis pœnis, pręmiſſis omnibus intendant, & ea firmiter & inuiolabiliter obſeruent, & ab aliis obſeruari mandent, & faciant, nec præmiſſis cõtrauenire, aut contra præſentium tenorem aliquem condemnare, aut abſoluere præſumant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrũ ſub annulo Piſcatoris, die vigeſimatertia Martij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

tellleximus publicum ipſius Vrbis ornatum deſeri, & magnifica ædificia iampridem inchoata, propter nimiam quorundam cupiditatem interrupta pendere, plurimoſque ea de cauſa ædificandi conſilium abieciſſe. Quibus malis, quod minimo ciuium noſtrorum, ac Curialium detrimento fieri poſſit, mederi cupientes, cum etiam in literis Sixti, ac Leonis, ac Pij Quarti huiuſmodi multa addenda, & minuenda, ac alias animaduerſione digna apparerent, opportunum arbitrati ſumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, & Piorum literis antiquatis, & abrogatis, quę ab illis ad publicum Vrbis illiuſque diſtrictus ornatum, aeris ſalubritatem, ac priuatorum etiam commoditatem prouide tunc ordinata fuerant, ea magis accommoda his temporibus ratione moderata, ſimulque ea quæ nos de nouo ſtatuenda duximus, vnica conſtitutione complecti omnia, ne publicum bonum, ac decus iacere diutius pateremur.

1 Itaque dictas ac qualcunque alias prædeceſſorum literas, quatenus ad aliquod eorum, quæ his noſtris literis continebuntur, pertinent, deque aliquo eorum ſtatuunt, aut diſponunt, antiquantes & abrogantes, atque penitus reuocãtes & tollentes, de poteſtatis nobis tributæ plenitudine ſtatuimus, quod qui pro tempore fuerint Sanctæ Romanę Eccleſiæ Camerarius, atque ædificiorum, & viarum Vrbis Magiſtri, quacunque Vrbis parte neceſſarium atque vtile fore cognouerint, poſſint pro vijs, areis, plateis, alijſque locis publicis, ſiue veteribus dirigẽdis, & ampliandis, ſiue nouis ducendis, & conſtituendis, cogere dominos domorum, & locorum quorumlibet, tam eccleſiaſticos quam ſeculares quacunque dignitate prędito s, vt vendant Conſeruatoribus, aut Sindico eiuſdem Vrbis domos & loca, quæ Camerarius & Magiſtri prædicti ad id neceſſaria duxerint, ſiue illa domini ipſi habitent ſiue alijs locare ſoliti ſint, pretio a Magiſtris prædictis ſtatuendo.

2 Vbi vero aliquas ruinas eſſe perceperint, locaue aperta vijs publicis hærentia, ne lacerę atque inhabitatę domus, interruptaque ſpatijs interiacentibus viarum ſepta, Vrbi deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipſi Camerarius & Magiſtri eas celeriter ſarciri.

3 Itaque quoſcunque dominos, ſiue directos, ſiue vtiles domorum dirutarum, vel arearum aliorũue locorum vacuorum, ſecus vias publicas iacentium, grauibus pœnis propoſitis, breuique ipſorum arbitrio pręfinito tempore, cogant domos dirutas, vel areas, aliaue loca huiuſmodi ab eis poſſeſſa, muro ſaltem claudere, murumque ipſum ad eam altitudinem, quæ proxima ędificia proximoſque muros æquet, vel ad aliam, quam ipſi præſcripſerint, attollere. Eamque ob cauſam ijdem Camerarius, & Magiſtri, ſi ipſis viſum fuerit, interdicant interim inde dominis exactionem, ac conductoribus, ſi qui forte fuerint, ſolutionem penſionum, ſeu canonum, aut cenſuum, eaſque faciant in huiuſmodi opus ipſoſmet conductores impendere, quam cum conductores ita impenderint, domini acceptas ferre debeant, cum vero impendere iuſſi neglexerint, opus quod in tempore iuxta huiuſmodi præſcriptum factum non fuerit, ſua ipſi impenſa perficient. Quod ſi vel nulli ſint conductores, vel penſiones interea temporis debitę ſatis operi non ſint, neque tamen domini poſſidentes domos dirutas aut areas locaue aperta huiuſmodi ſic clauſerint, ex tunc præfinito tempore elapſo, ſi vtiles tantum domini ſint, ab vtili eorum dominio, omnique iure, quod inde eis competebat, cecidiſſe intelligantur, locaque ipſa ad directos dominos libere, cum onere tamen illa ita claudendi, deuoluta ſint eo ipſo. Si vero etiam directũ dominium, ſiue per proxime dictam deuolutionem ſiue alias habeant, liceat prædictis Camerario, & Magiſtris poſtquam ſic præfinitum ipſis dominis tempus effluxerit, tum exigendis propoſitis pœnis, tũ alijs creſcente contumacia etiam grauioribus, & ſæpius incutiendis eos plectere, tum vero etiam capitis ex alijs illorum bonis pignoribus; eiſque per ſubhaſtatione de more diſtractis pecuniam cogere, vnde murus, & præſcriptum opus omnino perficiatur. Vel ſi hac quoque ratione non profecerint, loca eadem, modo domini ipſi illa non incolant, propoſitis ad hoc ſemel, vel pluries edictis, quibuſcunque perſonis illa nouis ædificijs inſtaurare, vel ſaltem ſic claudere volentibus locare, aut in emphyteoſim etiam ad longum tempus, vel ad vnius, aut plurium perſonarum ſiue ſucceſſurarum, ſiue nominandarum vitas, atque etiam perpetuo concedere, vel etiam vendere, aut alias alienare pro penſione, aut canone, aut pretio quod reperiri poterit, ita quidem vt ex pluribus, hoc caſu, oblatoribus, ſi quis rei particeps, aut conſors fuerit, is præ omnibus obtineat, niſi forſan & ipſe in claudendo negligens fuerit: pręter hunc autem, vicini cęteris, & inter vicinos qui magis indiget, vel qui vicinus eſt a pluribus partibus: inter cęteros vero qui plus, quique ad maiorem Vrbis ornatum ędificare voluerit, pręferatur, iudicio eorundem Camerarij & Magiſtrorum.

4 Pro priuatis autem ędificijs ſimiliter aut nouis conſtruendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicunque quouis muro ſibi propinquo libere vti, eique tigna, lapides, aliamque materiam ędificij ſui, totumque ipſum ædificium iniungere, & annectere, etiam ſi murus is ad vicinum ſuum totum pertineat, perſoluto tamen eiuſdem muri dimidio precio, ad eam æſtimationem, quam duo periti, quorum ſingulos ſingulæ partes elegerint, vel illis diſcordibus ipſi viarum Magiſtri declarauerint.

5 Et ſi inter duas domos viculus forte ſine intercapedo trium circiter, vt ſolet, palmorum inerſit, liceat ei qui primus in altera earundem domorum ędicare ceperit, habita tamen ab ipſis Magiſtris licentia, totum ſibi viculum nullo perſoluto pretio occupare, ac domui ſuæ adiungere, dominumque ad vicini murum producere, muroque, vt ſupradictum eſt, communiter vti.

vt etiam ipſius domus inquilino (ſi quis erit) perquiſitio & intimatio fiant modo prædicto : ipſeque, ſi emere voluerit, tum intra eoſdem terminos, tum deinceps eadem faciat, quæ vicini facere debent, excepta dumtaxat oblatione, & obligatione de ædificando. Etenim inter inquilinum & vicinos ea ſit diſtinctio, vt volentibus ædificare vicinis, inquilini nulla ratio habeatur, ſed tantum vicinorum. At illis non promittentibus ædificare, inquilino, etiam ſi ædificaturus non ſit, idem ius in emptione competat, quod vicinis, ſi ædificare vellent, ſecundum prædicta competeret.

10 Verumtamen quando in ſingulis caſibus prædictis ſiue coactæ ſiue ſpontaneæ venditionis duo vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna exiſtat, & propterea illam ſibi quiſque ex hac cõſtitutione vendi poſtulet, is obtineat, qui magis illa indiguerit. Aut ſi vterque æque indigeat, inter vtrũque diuidatur, quatenus vtrique commoda portio tribuatur. At ſi huiuſmodi portiones vtrique forent inutiles, tota illi detur, cuius ædificio a pluribus partibus vel alias magis adhæſerit. Si vero alteri tantum diuiſio inutilis futura ſit, nihil illi, ſed tota alteri detur. Quod ſi nulla fuerit ædificantium indigentia, is præferatur, qui magis fuerit vicinus, vel in uicinate pari, is qui plus, quique ad maiorem Vrbis ornatum iudicio eorundem Camerarij, & Magiſtrorum ædificare voluerit.

11 Præter ſupradictos autẽ vicinitatis caſus, ſi quis domum aliumue fundum aut ſolum in emphiteoſim aliumue titulum perpetuo, vel ad vnius, aut plurium perſonarum vitam pro annuo canone aliaue reſponſione conceſſum habeat, ibique ædificare velit, liceat eiſdem Camerario & Magiſtris, eo petente, domum, fundum, aut ſolum huiuſmodi ab eius directi domini, licet nolentis, proprietate, dominio, ac iure, necnon a canonis ſeu reſponſionis præſtatione eximere, & liberare; alia re ſtabili prius conſtituta, pretij, commoditatis, redditus, ac bonitatis ſaltem paris, quæ loco illius liberatæ ſit quo ad omnia, & ad eundem directum dominum ratione proprietatis, dominij, deuolutionis, & alias cuiuſque iuris, & oneris eiſdem modo, & forma pertineat, quibus illa pertinebat: translato quoque ad iſtam huiuſmodi canone ſiue reſponſione, cum augmento quintæ illius partis : & inſuper præſtita idonea cautione, & etiam facta per illum qui ædificaturus eſt obligatione omnium ſuorum bonorum, tum quod res in quam facta eſt huiuſmodi translatio libera eſt; tum etiam de euictione in ea forma, qua in Vrbe præſtari ſolet.

12 In ruſticis quoque prædijs, vt & illorum nitori ad honeſtam in illis hominum commoditatem, ſalutaremque ſiue animi ſiue corporis refectionem aliqua ratione conſulatur, illud obſeruetur : ut qui vineas, aut canneta intra tria ab Vrbe milliaria, ſiue partiariis colonis aliqua parte fructuum ſiue alias pecunia ſolent locare, cogi poſſint eadem vendere pretio ęſtimando, vt ſupra dictum eſt, & amplius duodecima ipſius pretij parte iis, qui prope illa vineas poſſident, quas colunt ſua impenſa; dummodo emptorum vineę ſint non ſolum maioris pretij, & menſurę, ſed magis etiam & cultæ, & ędificiorum ſtructuris conſpicuę, hiſque omnibus illa tantopere ſuperent, vt magna inter vtraque adſit inęqualitas, iudicio eorundem Camerarij, & Magiſtrorum. Non poſſint autem cogi, vt partem tantummodo earum vendant.

13 Illi vero qui vſque ad duodecim ab Vrbe milliaria habent prędiola menſurę decem duntaxat, vel pauciorum rubrorum (quas linguas ſeu pedichas dicunt) contigua maioribus aliorum prędiis, quę caſalia appellantur: item ij quoque ex quorum caſalibus ſimiles linguę ſeu pedichę eiuſdem menſurę, in aliorum intra idem ſpatium duodecim milliarium conſtituta caſalia excurrunt, eaque interſecant, vt a duobus, vt minus, lateribus linguę ipſę a vicinis caſalibus circundentur, cogi poſſint (ſiue ipſi colant, ſiue alijs locent) illas vendere, conſtituto pretio ad ęſtimationem de qua ſupradictum eſt, adiectaq; eiuſdem pretij quinta parte.

14 Quęcunque autem ſupra ſtatuta ſunt, tum de Vrbanis tum de Ruſticis prędijs aut ſponte aut coacte uendendis, uel etiam a directis dominis liberandis, ea locum habeant omnino, ſiue prædia ipſa ſint eccleſiaſtica, & ad quaſcunque eccleſias, & baſilicas, etiam dictę Vrbis, etiam Patriarchales, aut cuiuſuis ordinis monaſteria, & etiam mendicantium domos, aliaque loca religioſa, necnon hoſpitalia etiam nationum, aut regularium, militarium, ſodalitateſque, aut confraternitates, cęteraque pia loca pertinentia, dummodo neque contigua eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, religioſiſque, ac piis locis huiuſmodi, neque intra illorum ſepta conſiſtant: ſiue ſint priuatarum perſonarum capellę, & oratoria, uel domus, aut loca ſeruandę hoſpitalitati deſtinata, modo hoſpitalitas inibi iam neque exerceatur actu, neq; amplius exerceri debeat: ſiue ſint laicalia, & cuicunque fideicommiſſo, ſubſtitutioni, ſucceſſioni uel diſpoſitioni obnoxia: & tam hęc laicalia, quam illa eccleſiaſtica, eorum qui illa reliquerunt ſeu dederunt ultima uel alia uoluntate alienari prohibita, ac quocunque onere grauata.

15 Sed quoties caſus euenerit, quo res aliqua hac conſtitutione uendi debeat, ſi is ad quem pertinet eã uendere bis monitus a Camerario & Magiſtris, cum aſſignatione conuenientis termini ad uendendũ, id recuſauerit, uel malitioſe diſtulerit, tunc Camerarius & Magiſtri uice ac nomine recuſantis, uel differentis rem ipſam vendant, cum promiſsionibus, obligationibus, renunciationibus, pactis etiam pœnalibus, & clauſulis conſuetis, pretiumque quod inde cum eius augmento proueniet, apud ędem ſacram, uel perſonam fide, & facultatibus idoneam deponant. Deinde ſi res eccleſiaſtica erat, uel etiam ſi laicalis, ſed (quod ſciatur) fideicommiſſo, ſimiliue diſpoſitioni ſubiecta, alienatiue prohibita, aut onere gra-

uata;

lis & conuentibus ſeu Populo Romano, alijſque quibuſcunque conceſſis, et quibuſuis alijs Sedis Apoſtolicæ indulgentijs, per quæ pręſentium exequutio, & per eas tributæ iuriſdictionis explicatio poſſet quomodolibet impediri, vel tardari. Quibus omnibus, eorum tenores pro plene, & integre expreſſi habentes, de poteſtatis plenitudine prædicta derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

22 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ antiquationis, abrogationis, reuocationis, ſublationis, ſtatuti, tributionis, demandationis, decreti, & derogatiunis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud Sanctum Marcũ, Anno Incarnationis dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Kal. Octobris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Ce. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Indictione ſecunda, Die vero decimaquinta menſis Octobris, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D.N.D. Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno eius tertio, retroſcriptę literę affixę, & publicatę fuerunt ad valuas baſilicarum eccleſiarum Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellarię Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Petrum Aloyſium Gaytam, & Ioannem Gueraadi Curſ.

Alexander Aſtancollus magiſter Curſ.

IDEM

21

De Doctoribus Romanis ad lecturam in ſtudio, ſeu gymnaſio almę Vrbis in quacunque facultate eligendis.

GREGORIVS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes vniuerſos almę Vrbis noſtrę origine ciuium filios ad bonarum literarum cognitionem, & doctrinam pro communi, & publica vtilitate, dictęque Vrbis ornamento & honore paternà charitate, & Sedis Apoſtolicæ munificentia, atque liberalitate allicere, vt ipſis, & etiam cæteris ad virtutem calcar honorificum, & fructuoſum addatur: Motu proprio nõ ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de mera noſtra liberalitate dilectis filijs Senatui, & Populo Romano, quod ex nunc deinceps, & perpetuis futuris temporibus omnes, & ſingulos adoleſcentes, & iuuenes doctores ex patre, & auo Romæ natis Romani, excedentes vigeſimum ſecundum ſuæ ętatis annum, qui in ſtudio, ſeu gymnaſio publico dictæ Vrbis in quacunque facultate pro tempore legere voluerint, ad lecturam huiuſmodi, facta tamẽ prius per eos coram dilectis filijs noſtris S.R.E. Cardinalibus ſuper eodem ſtudio, ſeu gymnaſio deputatis, ac illius Rectore, & Reformatoribus pro tempore exiſtentibus, vna lectione, admitti debeant, cum ſalario uigintiquinque ſcutorum quolibet anno pro unoquoque, qui ut pręfertur legere uoluerint, apoſtolica auctoritate tenore pręſentium perpetuo concedimus, & elargimur. Necnon eiſdem doctoribus, ut præfertur, qui in eodem gymnaſio munus legendi ſubibunt, dictum ſalarium annuum uigintiquinque ſcutorum ipſis, & eorum cuilibet debitis, & conſuetis in eodem ſtudio, ſeu gymnaſio temporibus, ac de, & ex eiuſdem ſtudij, ſeu gymnaſij redditibus, prouentibus, uectigalibus, & alijs emolumentis uniuerſis per eos, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, perſoluendum, Motu, & auctoritate ſimilibus conſtituimus, & aſſignamus, ipſoſque ad lecturam huiuſmodi recipi, & admitti, ac ſalarium eis, & eorum ſingulis perſolui debere, ut præfertur, decernimus. Mandantes propterea dilectis filijs Conſeruatoribus Cameræ dictę Vrbis, ac Rectori, & Reformatoribus dicti ſtudij, ſeu gymnaſij, præſentibus, & futuris, alijſque omnibus, & ſingulis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & pro tempore ſpectabit, quatenus pręſentes noſtras literas recipiant, & admittant, ac inuiolabiliter obſeruent, & ab omnibus, quos ea quomodolibet concernunt, & concernent, obſeruari mandent, & faciant: nec non doctoribus legentibus huiuſmodi de dicto ſalario debitis, ut pręfertur, temporibus annuatim reſpondeant, & etiã faciant ab alijs reſponderi, realiter, & cum effectu: & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtudij, ſeu gymnaſij, necnon urbis huiuſmodi iuramento, cõfirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis & litteris apoſtolicis quibuſuis ſuperioribus, & perſonis in genere, uel in ſpecie ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam motu ſimili ac conſiſtorialiter, & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas gene

 rales

IDEM

25

Suſpenſio omnium Indulgentiarum plenariarum ad beneplacitum, cauſa proximi Anni Iubilei.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Quoniam Sancti Iubilei celebrationem proximo anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto a primis veſperis, quæ vigilia eſt diei feſti proxime futuri Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, incipiendam, & per totum illum annum finiendam, vniuerſo populo Chriſtiano de fratrum noſtrorum aſſenſu indiximus, quemadmodum literis noſtris deſuper confectis plenius continetur. Nos pro conſequenda eo anno indulgentia, quæ dictis literis expreſſa eſt, multorum Romanorum Pont. morem ſecuti, De Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſuſpendimus ad noſtrum & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum omnes & quaſcunque indulgentias plenarias etiam ad inſtar Iubilei, & earum cauſa facultates, conceſſiones, & indulta quæcunque a nobis, & dicta ſede, eiuſque auctoritate quibuſcunque eccleſiis, locis, necnon ordinibus, etiam Mendicantium, ac Militiarum, necnon Confraternitatibus, & Vniuerſitatibus, earumque & alijs cuiuſcunque dignitatis, gradus, & conditionis perſonis eccleſiaſticis, & ſecularibus per vniuerſum orbem conſtitutis, etiam per modum communicationis, extenſionis, & alias quomodocunque perpetuo, vel ad tempus quibuſuis modis, & ex quibuſuis cauſis conceſſas & conceſſa, quibuſcunque illa ſint concepta formulis, ac reſtitutionibus, reuocationibus, mentis atteſtationibus, aliiſque clauſulis & decretis communita. Decernentes interim illa, & literas deſuper confectas nulli prorſus ſuffragari debere; Necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque contigerit attentari; Indulgentijs baſilicarum, & aliarum eccleſiarum vrbis nihilominus in ſuo robore duraturis. Præcipimus igitur atque interdicimus, ne vllæ aliquam prædicti a nobis indicti Iubilei indulgentiæ, ſiue publice, ſiue priuatim vbique locorum & gentium interim publicentur, prædicentur, vel nuncientur, aut in vſum demandentur: qui ſecus fecerint, in excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, & ab Ordinariis locorum pro cuiuſque arbitrio puniantur. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conuentuum, Ordinum, Congregationum, & Hoſpitalium; & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac quibuſcunque aliis per quoſcunque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam ſedem, eiuſque Legatos, & alios ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis ex quibuſuis cauſis conceſsis, confirmatis, extenſis, reſtrictis, & innouatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac ſi ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Et quia difficile nimis eſſet præſentes quocunque illis opus erit perferri, volumus earũ exemplis etiam impreſsis, notarii publici manu, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis eandem prorſus fidem in iudicio, & extra vbique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuſpenſionis, decreti, præcepti, interdicti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Idibus Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Indictione ſecunda, die vero Martis decimaſeptima menſis Nouembris, Pontificatus autem ſanctiſsimi in Chriſto patris & domini noſtri domini Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ publicatæ & affixæ fuerunt in valuis Eccleſiarum ſancti Ioannis Lateranenſis, Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem Freyle prædicti S. D. N. Papæ Curſores.

Petrus Sprengerius Magiſter Curſorum.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

IDEM

24

Reformatio Curiæ de Sabellis.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. De recte adminiſtrandæ vbique iuſtitiæ rationes omnes bene conſtitutas & cupimus, & pro noſtro munere veterique ſtudio, quo poſſumus enitimur, haud poſtrema eſſe debet minorum huius Vrbis tribunalium cura, in quibus quicquid delinquitur, eo deterius cótingit, quo pauperiores afficit, quibus in re tenui, & acrius ex iniuria damnũ, & difficilius remedium afferri ſolet. Cum igitur nuper officium Mareſcallatus ſedis apoſtolicæ dilecto filio nobili viro Bernardino de Sabellis Mareſcallo dictæ ſedis conceſſerimus; volentes eidem officio non minus de legum præſtantia, quam de viri ſolertia eſſe proſpectum, vt in illius curia de Sabellis nuncupata tum iudicia, tum cætera ad id munus pertinentia, ad iuſti & recti normam directa ſine ſorde peragantur, infra ſcripta hæc, quorum aliqua pridem a Iulio II. & a Pio IV. fel. rec. prædeceſſoribus noſtris, licet prudenter conſtituta, iam in vſu non erant, ibi deinceps inuiolate ſeruanda perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, atque etiam innouamus.

Iudex ibi ius dicturus gratuito a Mareſcallo deputetur, adeo, vt neque Iudici dare, neque Mareſcallo accipere propter hoc quidquam liceat, etiam mutui aliove nomine, quauis de cauſa, vel ante vel poſt deputationem, etiam auctoritate, ſiue prætextu cuiuſcunque conſuetudinis, aut etiam indulti a ſede apoſtolica conceſſi, illam enim improbamus, hoc autem reuocamus expreſſe.

Deputatio vero fiat ad annum duntaxat, quo finito, finitum etiam ſit eius Iudicis officium, niſi propter aliquam rationabilem cauſam prorogandum viſum fuerit, ſed prorogatio alium annum omnino non excedat, ſemel tantum fieri poſſit.

Antequam incipiat exercere officium, caueat idoneis fideiuſſoribus de ſtando ſindicatui, finito officio, etiam ſi nec querelatus nec requiſitus fuerit, offerat ſe ſindicatui coram Gubernatore Vrbis, & Auditore Cameræ, illi vero quadraginta diebus ſindicatum abſoluant, iudicemque, prout iure faciendum erit, vel liberent, vel condemnent, & puniant, quod ſi intra dictorum dierum numerum non fecerint, Camerarius S. R. E. qui tunc erit, duos viros deputet, qui intra alios viginti dies huiuſmodi ſindicatum peragant. Lapſis autem dictis terminis pro abſoluto habeatur.

Commentarienſis, & Capitanei, necnon executoris eiuſdem curiæ munia per idoneos & fidos miniſtros gerantur, & neque vendantur, neque locentur vllo modo, neque quidquam pro illis habendis aut exercendis quouis nomine & prætextu ſoluatur, ſiue reſpondeatur, qui aliquid ſoluerint, ſiue reſponderint, officio priuati ſint, & publice fuſtigentur.

Notariorum officia ibi duo tantummodo habeantur, quodque ſoli notarii ſint, neque is numerus aliquo prætextu augeri vnquam poſſit.

[illegible] de cauſis criminum capitalium, item de illis [illegible] pro quibus pœna corporis afflictiua veluti, vel ſtatuis, vel banimentis a maioribus magiſtratibus promulgatis eſt impoſita, neque Mareſcallus, neque iudex ab eo deputatus cognoſcant.

Sed de aliis minoribus delictis, niſi iam in alio tribunali iudicium de illis finitum, aut prius coeptum fuerit, cognoſcere poſſint.

Nunquam tamen ſaluum conductum aut ſignificationem, vt veniant, vel in leuiſſimis delictis, & prætextu cuiuſuis dependentiæ concedant, niſi forte reus data fideiuſſione [illegible], alios [illegible] ſum vel conceſſam cæteri iudices [illegible].

In quacunque autem cauſa criminali, quæ in hac curia cœpta fuerit, citetur procurator fiſcalis [illegible] nibus illis terminis & actis, in quibus ſolet in aliis curiis Vrbis citari.

Præterea in quacunque cauſa ibi cœpta proferatur omnino ſententia, ſiue abſoluendo ſiue condemnando. Et ſi quæ ſolutiones pœnarum in eadem curia recipientur, ſcribantur in libro ad hoc ordinato, ſinguliſque ſolutionibus ſubſcribat ipſemet reus, vel ſi is neſciuerit, ipſius procurator, vel alius in cauſa defenſor.

In ciuilibus vero cauſis, a grauaminibus in dicta curia illatis, appellent ad Auditorem.

Poſtremo exactiones illas quæ a malefactoribus [illegible] ſingulis annis ſinguliſque [illegible] menſibus, aut alias ſub nomine tributi fieri ſolebant, omnino [illegible] Mareſcallo [illegible] pœna priuationis officii ipſo facto incurrenda.

Non obſtantibus dictæ curiæ etiam longiſſimi, [illegible] obſeruantia, ac confirmatione apoſtolica, vel quauis [illegible] ſtatutis, conſuetudinibus, & ſtilo, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis illi vel pro tempore exiſtenti Mareſcallo ex quauis cauſa conceſſis, & etiam ſæpius confirmatis, [illegible] hic pro integre expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, innouationis, improbationis, reuocationis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, ſexto Calendas Februarii, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, indictione tertia, die vero vltima menſis Ianuarii, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno Tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ originaliter affixę, & publicatæ fuerunt in valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranen. baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & valuis Cancellarię Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Camillum Cherubinum, & Guilielmum Macchs Curſ.

Marcusantonius Brutus Magiſter Curſ.

IDEM

25

Indulgentia Sancti Iubilei pro catholicis Anglis tam in Anglia, quam extra eam exiſtentibus.

GREGORIVS Papa XIII. Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Saluator Dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei filius, qui ſui pretioſiſſimi ſanguinis effuſione de manibus aduerſarii noſtri, quærentis quem deuoret, nos eripere dignatus eſt, ad hoc nobis licet immeritis vices ſuas committere, ac ligandi & ſoluendi poteſtatem tradere voluit, vt pro gregis Dominici ſalute hoc potiſsimum accepto remiſsionis tempore, & anno Iubilei apoſtolicos cogitatus plenius effundamus. Hinc eſt, quod cum, ſicut accepimus, chriſtifideles & catholici Angli, tum exiſtentes in Anglia, tum extra Angliam per varias regiones diſperſi, ad percipiendos præſentis anni Iubilei fructus Romam venire nequeant, illi, quia non habent liberam ex Anglia egrediendi poteſtatem, hi quia pro fide catholica exules, & bonis priuati, non poſſunt tam longi itineris impenſas, & labores ſuſtinere, vel alia habent eaque iuſta impedimenta. Propterea nos pro vniuerſalis paſtoris officii debito, paternaque erga chriſtianos omnes charitate illorum animarum ſaluti proſpicere volentes, omnibus vtriuſque ſexus Anglis catholicis prædictis vere pœnitentibus, & confeſsis, quod in locis, vbi eos eſſe contigerit, quatuor eccleſias ſi tot adfuerint, ſin minus tres, vel duas, & earum ſingulas, vel vnam tantum, vbi plures non fuerint, quindecim vicibus religioſe viſitauerint, ac omnipotenti Deo preces deuote effuderint, & alia in literis noſtris indictionis anni Iubilei contenta adimpleuerint: qui vero in Anglia, ubi in nulla Eccleſia, ut accepimus, publice permittitur catholico more Deum adorari, vel alibi, vbicunque fuerint, quouis legitimo impedimento detenti, iuxta præſcriptum prudentis confeſſoris pro cuiuslibet ſtatu, & conditione, ac loci, & temporis ratione habita faciendo, & operando, uel ſi confeſſoris copia haberi non poterit cum vera cordis contritione roſarium, ſeu coronam quindecies beatæ Mariæ Virginis deuote recitando, omnes, & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſsiones etiam plenarias conſequantur, & eorum quilibet conſequatur, quas conſequerentur, & conſequi poſſent, ſi in hoc præſenti anno Iubilei diebus ad id ſtatutis quatuor ad id deputatas baſilicas, & eccleſias almæ vrbis, & extra illius muros, pro quibus viſitandis Iubileum, & indulgentiæ prædictæ conceſſæ ſunt, perſonaliter viſitarent, & eorum quilibet viſitaret, & ad effectum huiuſmodi confeſſores presbyteros ſeculares, vel cuiuſuis ordinis regulares, qui confeſsionibus eorum diligenter auditis eos, & eorum quemlibet a quibuſuis peccatis, criminibus, & delictis quantumcunque grauibus, & enormibus etiam apoſtolicæ ſedi reſeruatis, etiam in Bulla cœnæ Domini contentis, iniuncta eis pœnitentia ſalutari, abſoluere poſsint, eligere valeant, auctoritate apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentium literarum exemplaribus etiam impreſſis manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die trigeſima Martij milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

IDEM

16

Contra religioſos & religioſas ordinis S. Franciſci de obſeruantia, recurrentes ad ſecularia tribunalia, & contemnentes ordinationes commiſſariorum ſui generalis Miniſtri.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Quoniam noſtro paſtorali potiſſimum incumbit officio, vt ea, quæ auſu temerario ab eccleſiaſticis præſertim regularibus perſonis plerumque attentantur, quantum nobis ex alto conceditur, opportunis remedijs compeſcamus, & remoueamus. Idcirco cum referente dilecto filio fratre Chriſtophoro de capite ſontium fratrum minorum de obſeruantia ordinis S. Franciſci Generali Miniſtro, nō ſine animi noſtri moleſtia, nuper intellexerimus nonnunquā quoſdam religioſos, & religioſas ordinis ſui huiuſmodi, Dei timore poſtpoſito, & ſuæ profeſſionis immemores, vt in eorum maleſactis, & inobedientia diutius confoueant ab ijs, quæ per Prælatos eiuſdē ordinis etiam Guardianos, ſiue Prouinciales, vel Commiſſarios ab ipſo generali Miniſtro pro tempore deputatos acta ſunt, & decreta, ad tribunalia ſecularia appellare, & ad ea temere confugere. Auctoritate apoſtolica, tenore præſentium præcipimus, & inhibemus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, a qua non niſi a nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente præterquam in mortis articulo abſolui poſſint, necnon priuationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcunque dicti ordinis officia exercenda, ac vocis tam actiuæ, quam paſſiuę, eo ipſo incurrendis pœnis, ne quis Prouincialis, aut alius cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis ordinis huiuſmodi religioſus, aut religioſa ad ipſa tribunalia ſecularia quouis prætextu, aut quæſito colore, vt præfertur, appellare vel illa propterea quoquo modo adire audeant, vel præſumant, ſed ſi ſe a Prælatis ſuis grauari prætendent, ad Generalem Miniſtrum ipſius ordinis, ſeu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana curia, vel ad nos, ſiue Romanum Pontificem ſucceſſorem noſtrum, ſupremum in Eccleſia Dei iudicem, ſicut antiquitus ſemper conſuetum fuit, recurſum habeant, vnde illis breui manu iuſtitia miniſtrabitur. Declarantes nihilominus non modo eorumdem religioſos, & religioſas contrafacientes in dictas pœnas incidere, verum etiam eorum quomodolibet directe, vel indirecte fautores & conſultores, illas quoque incurrere. Præterea ſub pœnis prædictis prohibemus, ne quis Prouincialis, aut Guardianus, vel cuiuſcunque alterius gradus religioſus, aut religioſa eiuſdem ordinis ab ipſo Miniſtro generali miſſis pro uiſitandis Prouinciis, Commiſſariis reſiſtere, nec eis ſe opponere, aut contradicere, ſeu ſe rebellem exhibere, ipſos quacunque de cauſa, vel quæſito colore non recipiendo, audeat, neque debeat. Volentes eundem Miniſtrum Generalem quotieſcunque ſibi expedire videbitur, quos voluerit Commiſſarios ad quaſcunque ſui ordinis vtriuſque familiæ prouincias quibuſuis conſuetudinibus, ac ſtatutis per quaslibet perſonas in contrarium factis, non obſtan. libere mittere poſſe. Inſuper, quia, vt etiam accepimus, aliquando nonnulli miniſtri ex viſitatis prouinciis, per Commiſſarios ad hoc ab ipſo Generali Miniſtro deputatos, quæ a dictis Commiſſariis recte, & ſalubriter ordinata, & geſta fuerunt, reſcindere, mutare, aut contrauenire ſolent, ſub omnibus, & ſingulis pœnis ſupradictis expreſſe prohibemus, ne quiſquam ab eiſdem Commiſſariis facta & ordinata, mutare, alterare, aut peruertere ſine expreſſa licentia, & permiſſione ipſius Miniſtri Generalis, qui ſolus ea mutare valeat, vllo modo præſumant. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam iuramēto, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permā ſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum &c. die octaua Aprilis milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

IDEM

17

Indictio ſex decimarum ſuper omnibus fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis Italiæ.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Quo in ſtatu reipublica chriſtiana ſit hoc tempore, quot quantiſque calamitatibus oppreſſa, adeo aperte res ipſa teſtatur, vt nihil magis certum magiſque perſpicuum eſſe poſſit. Nemo enim fere Chriſtianorum eſt, cui non aut dolendum de propijs damnis, aut nō de vicinorum ærumnis ſit commiſereſcendum. Galliæ regnum quondam opulentiſſimum per multos annos inteſtinis bellis exagitatum, & attritum, nouis nunc diſcordijs (antiqui humani generis hoſte faciente) in maximum diſcrimen adductum eſt: Belgium adhuc bello

bello flagrat, nec finis malorũ cernitur: Poloniæ Regno, propter exorta inter nobiles de electione Regis diſsidia, & ſtudia in diuerſas partes diuiſa, non parua pericula impendere timentur: Sed ad hæc interna & grauiſsima Chriſtiani populi vulnera accedunt externe crudeliſsimi hoſtis noſtri Turcarum tyranni, nũc qui ingentem cõparare & ornare dicitur claſſem, ad inuadenda & oppugnanda quæcunque ipſi libuerit ditionis Chriſtianæ loca. Itaque cum harum rerum cauſa ad Auenionenſem ciuitatem, & comitatum Venayſſinum contra hæreticos defendendum, ad munienda oppida noſtra maritima, & validis præſidijs aduerſus Turcarum impetus firmanda, ad ſubueniendum Principibus Chriſtianis, qui in rerum ſuarum periculis opem & auxilium noſtrum implorarunt, ingentes hucuſque ſumptus fecerimus, & maiores poſthac faciendi ſint, nec Fiſci noſtri anguſtia tot neceſſitatibus ſupplere poſsit: Et ſi ſtatueramus nullus Populum aut Clerum nouis exactionibus impoſitionibusue grauare, idque in hoc vſque tempus præſtitetimus, tamen multitudo impenſarum & onerum alijs ſuper alia creſcẽtibus, ab huiuſmodi propoſito & inſtituto aliquantulũ recedere non coegit. Quod vt nos inuiti facimus, ita ſperamus eam æquitatem animorũ fore, vt quod in publicã vtilitatẽ neceſſario impendendũ videt, haud grauate etiã conferãt. Habita igitur ſuper his omnibus cũ venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio & aſſenſu ad peculium eccleſiarum, quarum in primis ſalus agitur, conuerſi, indicimus & imponimus ſex integras decimas omnium & quorũcunque fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum quotidianarum, & emolumentorum ordinariorum & extraordinariorum, omnium & quarumcunque eccleſiarũ Patriarchalium, Metropolitanarum, cathedralium, collegiatarum, & parochialium, necnon Monaſteriorũ & Conuentuum, ac etiam menſarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, Epiſcopalium, Abbatialium, Capitularium, & Conuentualium, Prioratuum quoque, Præpoſiturarum, Præceptoriarũ, Canonicatuũ, Præbendarum, Dignitatum, Perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ceterorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſecularium, ac ſancti Benedicti, ſancti Auguſtini, Cluniacenſium, Ciſtercienſium, Præmonſtratenſium, ſancti Baſilij, Sylueſtrinorum, & qui proprietates, redditusque certos ex priuilegio, vel alias poſſident, mendicantium, ac quorumcunque aliorum ordinum vtriuſque ſexus, necnon Congregationum regularium, (exceptis duodecim illis congregationibus, quæ cum Camera apoſtolica tempore fel. rec. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri de ſubſidio ordinario cõcordarunt, ac etiã exceptis prædictis S. R. E. Cardinalibus ob aſſiduos magnoſque labores, quos ipſi Eccleſiæ vniuerſali impendunt, & grauiſſima quæ tuendæ dignitatis cauſa ſuſtinent onera) Et præterea Hoſpitalium etiam pauperum, hoſpitalitatem non exercentium, ſeu bona & redditus vltra infirmorũ neceſſitates, & alia pro quibus inſtituta ſunt, pia officia exercenda poſſidentium, necnon beatæ Mariæ Theutonicorum, ſancti Lazari de Altopaſſu, Templi Dominici, & aliarum militiarum (hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, quæ pro ſui tutela contra dictos Turcas, & alios infideles alienis auxilijs continuo eget, dumtaxat excepta) in omni Italia (præter Dominium Venetorum, cuius clerum vniuerſum pro contributione in Triremium claſſem, & præſidia, quæ variis in locis ipſius Dominij magna cum impenſa cuſtodiæ & defenſionis cauſa ſuſtentari neceſſe eſt, iam onerauimus) conſiſtentiũ, ſecundum verum annuum valorem fructuum, reddituum, prouentuum, & aliorum prædictorum. Ac etiam indicimus & imponimus ſex alias decimas omnium & quarumcunque penſionũ annuarum, ſuper fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis & diſtributionibus ſupradictis aſſignatarum & aſſignandarum percipiendas, exigendas, & leuandas ab omnibus & quibuſcunq; Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Primatibus, Patriarchis, & alijs Eccleſiarum Prælatis, ac ceteris cuiuſcũque dignitatis, ſtatus, & conditionis perſonis prædicta quocunque iure & titulo obtinẽtibus & obtenturis, Necnon Oeconomis, & Adminiſtratoribus perpetuis, & temporalibus, vſufructuarijs, ac fructus, penſiones, res, & alia huiuſmodi iura ex quacunque cauſa ſibi apoſtolica auctoritate in toto vel in parte reſeruata habentibus, & habituris, ſecularibus & regularibus, ordinum, congregationum, militiarũ, & hoſpitalium prædictorum, necnon ab ipſis Eccleſijs, Capellanijs, Conuentibus, Ordinibus, Congregationibus, Collegijs, Hoſpitalibus, Militijs, Menſis, Maſsis & locis quocunque priuilegio, & exemptione reali, perſonali, & mixta, antiqua & immemorabili, pacifica & continua ſuffultis. Quos omnes ad hoc efficaciter obligatos, pro vna intra proximum diem feſtum ſancti Michaelis Archangeli, qui menſe Septembri incidit, & pro alia intra eundem feſtum anni proximi futuri, & pro tertia partibus æqualibus intra illum ipſum diem feſtum conſequentis protinus anni, Cameræ prædictę, & illius procuratoribus ad id conſtituendis omnino volumus perſoluiſſe. Quicunque vero decimas huiuſmodi nullo modo, vel non integre, ſcienter, aut non ſecundum verum annuum valorem fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum, & emolumentorum, ſiue nõ terminis conſtituendis exhibuerint, ſeu in illorum exhibitione malitiam commiſerint, ſiue fraudem, eccleſiarum Antiſtites ſuſpendimus a diuinis: Capitula vero, conuentus, & collegia quæcunque Eccleſię interdicto ſupponimus, ac ſingulares perſonas Antiſtite inferiores, excommunicationis ſententia innodamus. Ceterum ad prędictas decimas conſequendas pręcipimus etiam omnibus conductoribus, cenſuarijs, & locatoribus proprietatum, fructuum, rerum, & iurium prędictorum, etiam huiuſmodi penſionibus oneratorũ, vt vtraſque decimas nomine dominorum & penſionariorum ad computum ſuę quiſque locationis,

omnibus

omnibus uero poſſeſſoribus, vſufructuariis, & alijs penſiones ſoluere debentibus, vt ipſi etiam Decimas penſionum huiuſmodi nomine penſionariorũ, Cameræ, & procuratoribus prędictis integre perſoluant. Decernentes Decimas fructuum, reddituum, prouentuum, & aliorum iurium prędictorum ſecundum communem illorum extimationem conſtituendas, alias vero penſionũ Decimas ad rationem decem pro centenario præſtari debere, & ſecundum ea prædictos omnes inſolidum cogendos eſſe, ipſarumque Decimarum procuratores à quibus libuerit integre exigendi optionem, facultatemque habere, neque vllas omnino immunitates, & exemptiones, etiam ex cauſa reſignationis, ceſſionis, iuris, concordiæ, conuentionis, aut quacunque alia graui & onerosa occaſione quocunque modo conceſſas, & interim concedendas, integram ſolutionem huiuſmodi minuere, vel impedire, neque poſſeſſores, uſufructuarios, aut alios penſiones huiuſmodi ſoluere debentes, etiam ſi ipſi iuri & actioni petendæ, vel detrahendæ, vel retinendę portionis, & ratę partis penſionarios contingentis iureiurando renunciauerint, & illam libere donauerint, & facultati repetendi renunciauerint, atque ex forma dictæ Cameræ ampliſſima cauerint, modo aliquo obligari, nec ad id pro dicto tempore conſtringi poſſe: Omnes vero confeſſiones, & quietantias receptionis decimarum a procuratoribus & miniſtris Cameræ prædictæ tam conductoribus, cenſuarijs, & locatoribus nomine ſuorum principalium, quam etiam ipſis, necnon poſſeſſoribus, vſufructuarijs, & alijs penſiones ſoluere debentibus, nomine penſionariorum faciendas perinde valere, atque in iudicio & extra illud vbique locorum fidem facere, ac ſi ipſiſmet principalibus, & penſionarijs præſentibus & ſoluentibus factæ & exhibitæ fuiſſent. Conductores autem qui pretium locationis dominis legitime anticipauerint, locationem ſuam huiuſmodi, quã ad hoc prorogamus, vſque ad integram ſatisfactionem vt prius, etiam adueniente ſucceſſore continuare debere. Sicque per quoſcunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere: necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Vt autem omnia ſupradicta, ſicut cauſa vrgens poſtulat, diligenter & fideliter executioni demandentur, Dilectũ filium noſtrum Aloyſium tituli ſancti Marci presbyterum Cardinalem Cornelium nuncupatum, Camerarium noſtrum, cuius integritas, & experientia iampridem nobis perſpecta eſt, generalem omnium Decimarum prædictarum Collectorem in vniuerſa Italia, cum omnibus & quibuſcunque priuilegiis, iuriſdictionibus, & iuribus, quæ omnes alii ante hac huiuſmodi Collectores habuerunt, auctoritate prędicta tenore præſentium conſtituimus & ordinamus, eique plenam, liberam, & abſolutam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem tribuimus, omnes ipſas decimas Cameræ prædictæ nomine vbique procurandi, prædictos omnes tam coniunctim quam diuiſim ad integram illarum ſolutionem, vti prædictum eſt, faciendam, etiam per edictum locis publicis affigendum, monendi, & requirendi, non parentes, fraudantes, & ceteros contumaces in cenſuras & pœnas prædictas incidiſſe declarandi, proprietates, res, fructus & alia bona ipſorum, etiam manu regia apprehendendi, & vſque ad condignam ſatisfactionem retinendi: Contradictores & perturbatores, moleſtatores, & rebelles quoſcunque, eiſque auxilium, conſilium, vel fauorem, publice vel occulte, quouis quæſito colore præſtantes, cuiuſcunque dignitatis, gradus, & ordinis fuerint, prædictis aliiſque cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, necnon pecuniariis, ceteriſque iuris & facti remediis opportunis compellendi, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauandi, dignitatibus, beneficiis, & officiis omnibus priuandi, & amouendi, & ad futura inhabiles faciendi, interdictum eccleſiaſticum apponendi, auxiliumque brachii ſecularis quandocunque opus fuerit inuocandi, ad ſanitatem vero reuerſos, qui debite ſatisfecerint, ab omnibus cenſuris & pœnis ſupradictis in forma Eccleſiæ conſueta abſoluendi, ſuper irregularitate forſan incurſa abſoluendi, ſuper irregularitate forſan incurſa diſpenſandi, & ad priſtinum ſtatum omnino reſtituendi: Præterea collectores & ſubcollectores fide & facultatibus idoneos in omnibus ciuitatibus, terris, & prouinciis Italiæ prædictæ quotquot viderit expedire, cum ſimili aut limitata (non tamen abſoluendi) poteſtate conſtituendi, eumque vel eos arbitrio ſuo reuocandi, negligentes, & moroſos remouendi, ac alium ſeu alios ſurrogandi quotieſcunque ei videbitur, in delinquentes & ſuſpectos per ſe vel alium ſeu alios, etiam ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicii inquirendi, & meritis pœnis puniendi, modos & formas in prędictis ſeruandos pręſcribendi, dubia quęcunque in præmiſsis forte oritura declarandi, & prorſus omnia & quæcunque circa ea neceſſaria & opportuna faciendi, ſtatuendi, & exequendi, etiam ſi talia forent, quæ mandatum exigerent magis ſpeciale quam pręſentibus eſt expreſſum. Non obſtantibuss piæ me. Bonifacij Papæ viij. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, ac alijs apoſtolicis conſtitutionibus, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, ordinum, congregationum, hoſpitalium, militiarum, & locorum prędictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, quodque Prælatis, & perſonis prędictis, eorumque eccleſiis, & locis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prędicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto, necnon perſonis earumque nominibus & cognominibus, eccleſiis, monaſteriis, ordinibus, & locis huiuſmodi

iuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, in genere & in ſpecie quomodocunque conceſsis, confirmatis, & innouatis, etiam ſolutiones decimarum aliter quam ſecundum antiquam taxam, & niſi in vniuerſali decimarum per orbem impoſitione fieri prohibentibus, necnon promiſsionibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis, & cautelis in aſsignatione prędictarum penſionum factis, quibus per impoſitionem decimarum huiuſmodi penſionum neminem teneri, neque eas quoad pręmiſſa, contra quenquam locum habere declaramus, alijſque indultis, & literis apoſtolicis generalibus & ſpecialibus cuiuſcunque tenoris exiſtant, per quę pręſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri: et de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quę omnia contra pręmiſſa nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari, necnon aliis huiuſmodi impoſitionibus & cõceſsionibus, ad tempus nondum elapſum per nos factis, ceteriſque contrariis quibuſcunq. In percipiendis autem decimis prędictis conſtitutionem recol. mem. Clementis Papę V. ſimiliter prędeceſſoris noſtri in Concilio Viennen. editam, quod decimę ad monetam currentem communiter ſolui, nec calices, libri, ceteraque eccleſiarum ornamenta diuino cultui dicata, ex cauſa pignoris capi, percipi, vel diſtrahi, aut alias quomodolibet occupari debeant, vbique volumus obſeruari. Quin etiam præcipimus, ne quiſquam etiam plura quanticunque valoris beneficia eccleſiaſtica, ſeu plures penſiones, aut fructus, ſeu talia mixtim obtinens, pro litera & ſigillo quietantiæ vniuerſalis, ſi illam habere voluerit, vltra vnum carlenum conficientem quattenos triginta ſeptem huius monetæ, ſoluere teneatur, nec ad aliud onus etiam prætextu cambii vlpiam compellatur. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes literas quocunque illis opus erit perferri, volumus quoque vtillarum exemplis etiam impreſsis, & Notarij publici manu, ac Aloyſij Cardinalis & Camerarij prædicti, aut alterius Collectoris, ſeu Prælati eccleſiaſtici, eiuſue Curiæ ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud vbique locorum adhibeatur, ac ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ indictionis, impoſitionis, voluntatis, ſuſpenſionis, ſuppoſitionis, innodationis, præcepti, decreti, prorogationis, conſtitutionis, ordinationis, & declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, quintodecimo Calendas Martij, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.

†

† Ego Chriſtophorus Madrucius Epiſc. Præn.

† Ego A. Card. Farneſius Vicecancell. Eps Tuſc.

† Ego S. Epiſcopus Sabinen. Card. Piſanus.

† Ego Ful. Card. Peruſ. Epiſcopus Alba.

† Ego Iacobus Card. Sabellus.

† Ego Io. Ant. Card. ſancti Georgij.

† Ego Aloyſius Card. Camerarius.

† Antonius Card. Granuelanus.

† Stan. Card. Var. M. P.

† Ego Io. Franciſcus Cardinalis de Gambara.

† Ego A. Card. Ieſualdus.

† Ego N. Card. Sermonetta.

† Ego In. Aualos Card. de Arag.

† Ego M. Ant. Card. Columna.

† Ego Pt. Card. Comenſis.

† Ego Zacharias Card. Delphinus.

† Ego Io. Franciſcus Card. Comendonus.

† Ego A. Card. Sforza.

† Ego Fla. Card. Vrſinus.

† Ego Benedictus Card. Lomelinus.

† Ego Gul. Card. Sirletus.

† Ego Ludouicus Card Madrutius.

† Ego F. Card. Alciatus.

† Ego M. Ant. Card. Maffeus.

† Ego N. Card. de Pelleue.

† Iul. Ant. Card. Sanctæ Seuerinæ.

† P. Card. Ceſius.

† C. Card. Rambouilletus.

† A. Card. Theanenſis.

† F. Felix Card. de Montealto.

† F. Vinc. Card. Iuſtin.

† Ego Io. Hier. Card. Albanus.

† Ego Ph. Boncompagnus Card. S. Sixti.

† Ego Hier. Card. Simoncellus.

† Ego In. Card. de Monte.

† Ego Fer. Card. de Medicis.

† Phi. Card. Vaſtauillanus.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Indictione quarta, die vero nona menſis Martij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papę xiij. Anno Quarto, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſię Sancti Ioannis Lateranenſis, ac Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ apoſtolicę, & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Ludouicum, & Petrum Aloyſium Gaytam Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Alamannus de Alamanis Magiſter Curſ.

IDEM

IDEM

28

Reuocatio omnium licentiarum ingrediendi monaſteria Monialium & virorum, & prohibitio ne habentes licentias ab Epiſcopis vel ſuperioribus in caſibus neceſſarijs, ingrediantur Monaſteria Monialium, niſi vrgentibus neceſsitatibus.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futurã rei memoriam. Vbi gratiæ & indulta ab hac ſede conceſſa ſucceſſu temporis incommodum afferre noſcuntur: expedit illa ſalubri pręſidentis conſilio ſubmoueri. Proinde ſanctimonialium quieti, & tranquillitati conſulere, ac omnia quæ illas a ſpiritualium rerum cogitatione, & exercitio auocant, impedimenta tollere, periculaque, & ſcandala ab eis remouere cupientes, auctoritate pręſentium reuocamus, & abolemus omnes & quaſcunque licentias, ac facultates ingrediendi Monaſteria, Domos, & loca Monialium, ac etiam virorum quorumuis ordinũ, quibuſuis etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, & alijs cuiuſcunque ſtatus & conditionis mulieribus, ac etiam omnes, & quaſcunque licentias ingrediendi Monaſteria, Domos, & loca ipſarũ ſanctimonialium, quibuſcũque viris etiam eiuſdem ſtatus & dignitatis tam a prædeceſſoribus noſtris, quã etiam a nobis, & ſedis Apoſtolicæ Legatis, aut alijs ex quibuſuis quantũcunque vrgentibus cauſis ſub quibuſcunque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatorijs, reuocatorum reſtitutorijs, aliiſque efficacioribus clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine; atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumue Principum contemplationem, vel ſupplicationem conceſſas, confirmatas, ac etiam iteratis vicibus renouatas. Caſſamuſque & annullamus literas deſuper confectas, & proceſſus habitos per eaſdem. Inhibẽtes eiſdem, qui illas obtinuerunt, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, ſuper qua a nemine niſi a Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolutionis beneficium poſſit impertiri, ne ipſarum licentiarũ prætextu Monaſteria huiuſmodi quouis modo ingredi audeant. Abbatiſſis vero necnon Abbatibus, Conuentibus, ac alijs Monaſteriorum vtriuſque ſexus ſuperioribus, & perſonis quocunque nomine vocentur, diſtricte præcipimus ſub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, ne in Monaſteria, Domos, & loca ſua quenquam prætextu huiuſmodi licentiarum & facultatum ingredi faciant vel permittant. Quin etiam ſub eiſdem pœnis ipſo facto incurrendis prohibemus atque interdicimus omnibus & quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis & ſecularibus, ac etiam ordinum quorumcunque etiam mendicantium regularibus, ne prætextu licentiarum ab Epiſcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in caſibus neceſſarijs tantum ex decreto Concilij Tridentini tribuitur, ne Monaſteria ipſa Monialium pro libito, ſed neceſſitatibus vrgentibus duntaxat ingredi, neue Moniales ſub eiſdem pœnis illos aliter admittere præſumant. Non obſtantibus pręmiſsis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, Monaſteriorumque & ordinum prędictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, exẽptionibus, & indultis apoſtolicis illis eorumque ſuperioribus prędictis, ac aliis quibuſcvque per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis conceſſis, & confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis; quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Quoniam autem difficile eſſet præſentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem in iudicio & extra illud vbique locorum adhiberi, quæ adhiberetur pręſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę reuocationis, abolitionis, caſſationis, annullationis, inhibitionis, pręcepti, prohibitionis, interdicti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, idibus Iunij, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, indictione tertia, die vero vigeſimoquarto menſis Iunij, Pontificatus autem ſanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerũt

in valuis

in valuis eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis, ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem Andream Panizzam apoſtolicos Curſores.

Ioannes Freile Magiſter Curſorum.

IDEM

29

Confirmatio priuilegiorum Ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis Redemptionis captiuorum etiam per modum communicationis & extenſionis inter ſe, & cum alijs ordinibus mendicantium, & non mendicantibus.

GREGORIVS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Regimini militantis Eccleſiæ, diſponente Domino, præſidentes circa ſtatum fidelium quorumlibet, præſertim religioſorum, ſtudio piæ vitæ vacantium, proſpere dirigendum attentius cogitamus, & eos, vt quietius vota ſua Domino perſoluere poſsint, eorumque loca, & domos benignis fauoribus conſonemus, ac his, quæ propterea per prædeceſſores noſtros prouide conceſſa fuiſſe dignoſcuntur, vt firmiora perſiſtant, cum a nobis petitur, apoſtolici muniminis præſidium propenſius impartimus. Dudum ſi quidem, ſicut accepimus, felicis recordationis Innocentius iij. Honorius etiam etiam iij. Gregorius ix. Celeſtinus iv. Innocentius etiam iv. Alexander iij. Vrbanus iv. Clemens iv. Gregorius x. Clemens v. Clemens vi. Innocentius etiam vi. Vrbanus v. Gregorius xi. Vrbanus vi. Alexander v. Eugenius iv. Sixtus iv. Innocentius viij. Alexander vi. Iulius ij. Leo x. Adrianus vi. Clemens vij. Paulus iij. Iulius etiam iij. Paulus iv. Pius etiam iv. ac Pius v. prædeceſſores noſtri ordini Sanctiſsimæ Trinitatis, redemptionis captiuorum miniſtro Generali, & aliis fratribus, eorumque eccleſiis, domibus, & conuentibus, nonnullas gratias, conceſsiones, indulgentias, peccatorum remiſsiones, abſolutiones etiam plenarias, libertates, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, diuerſaque alia priuilegia, & indulta tam ſpiritualia, quam temporalia, etiam per ſolam ſignaturam, aut viuæ vocis oraculo tam pro foro conſcientiæ, quam foro fori, in genere, & ſpecie, etiam per modum communicationis, ſiue extenſionis priuilegiorum, etiam cum alijs quibuſcunque ordinibus mendicantibus, & non mendicantibus conceſſerunt, aut iam conceſſa confirmarunt, & approbarunt, prout in ſingulis conceſsionibus, & literis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis plenius continetur. Cum autem, ſicut dilectus filius Bernardus, modernus Miniſter Generalis præfati ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis, redemptionis captiuorum, nobis nuper exponi fecit, ea firmiora cenſeri, quæ Sedis apoſtolicæ confirmatione ſæpius roborantur, ideo nobis ipſe Miniſter Generalis humiliter ſupplicari fecit, vt prædictis gratijs, conceſsionibus, & priuilegijs, alijſque præmiſsis, & in dictis prædeceſſorum literis contentis, noſtrę approbationis robur adijcere, aliaſque in præmiſsis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur ad vberes fructus, quos ordo Sanctiſsimę Trinitatis, redemptionis captiuorum huiuſmodi, in agro militantis eccleſię producere non ceſſat, debitum reſpectum habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, præmiſſa, ac omnia & ſingula alia priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conſeruationes, declarationes, facultates, diſpenſationes, gratias, conceſsiones, indulgentias, & indulta ſpiritualia & temporalia, etiam per modum communicationis, & extenſionis inter ſe, & cum alijs ordinibus mendicantibus, & non mendicantibus, eiſdem miniſtro Generali, ac alijs fratribus, eccleſiis, domibus, conuentibus, & locis dicti ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis redemptionis captiuorum, eiuſdemq; ordinis monialium, ſeu ſororum monaſterijs, ſeu domibus, & eccleſiis, ac ipſis monialibus, ſeu ſororibus, & locis eorum quibuſcumque, in genere, & ſpecie, etiam per ſolam ſignaturam, etiam viuę vocis oraculo, vt pręfertur, aut alias tam per pręfatos, & alios quoſcunque Romanos Pontifices prędeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem pręfatam, quam Imperatores, Reges, & alios Principes, ſub quacunq; forma, & expreſsione verborum conceſſa, ac etiam iteratis vicibus approbata, necnon cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, decretis, & declarationibus ſingulas deſuper confectas literas, & in eis contenta, & inde ſecuta quęcunque, illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis clauſulis, decretis, & declarationibus, ſingulas deſuper confectas literas, & in eis contenta, & inde ſecuta quęcunque, illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pręſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, dicta auctoritate apoſtolica, ac poteſtatis plenitudine (quatenus ſint in vſu, & ſacris canonibus, & decretis ſacri Concilij Tridentini non aduerſentur) approbamus, & confirmamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter obſeruari, necnon in ipſis Miniſtro Generali, & fratribus, monialibus, ſororibus, eorumque eccleſiis, domibus, monaſtrijs, & locis pręfatis, vt illis omnibus (& pręcipue caſtellę, ac legionis prouinciarum ſpecialiter) ac etiam per modum communicationis, & extenſionis huiuſmodi, ac alias quomodolibet conceſsis, ſuffragari, illiſque frui, vti, & gaudere, quando, ac quoties opus fuerit, poſſe, & debere in iudicio, & extra, ac etiam in foro conſcientię, in omnibus, & per omnia, perinde

ac ſi ſpecialiter, & expreſſe eiſdem miniſtro Generali, fratribus, monialibus, ſiue ſororibus, eccleſijs, domibus, ſeu monaſterijs, conuentibus, & locis præfatis conceſſa fuiſſent, decernimus, necnon priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, exemptiones, fauores, & gratias huiuſmodi modo, & forma, quibus confirmata a nobis ſunt, ad domos, & loca quæcunque dicti ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis redemptionis captiuorum, hactenus recepta, & in poſterum recipienda, extendimus, & ampliamus. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, etiam Generalis Concilij Lateranen. vltimo celebrati, ac ordinum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon omnibus illis, quæ ſinguli prædeceſſores prædicti in ſuis literis prædictis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad quæcunque loca, vbi illæ neceſſariæ fuerint, deferre, volumus, & prædicta auctoritate apoſtolica decernimus, quod earundem literarum tranſumptis, etiam impreſsis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati eccleſiaſtici, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis, ea prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur plenaria, ac illis ſtetur in omnibus, & per omnia, ſicut originalibus literis adhiberetur, & ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo piſcatoris, die decimanona Nouembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

30

Confirmatio & ampliatio priuilegiorum & indulgentiarũ Archicõfraternitatis ſanctiſſimę Trinitatis de Vrbe, & illi aggregatarum & aggregandarum Confraternitatum.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ad Apoſtolicæ dignitatis apicem, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione vocati curis vrgemur aſsiduis, & debita meditatione pulſamur, vt charitatis, & miſericordiæ opera vbique locorum præſertim in Alma Vrbe exerceantur, & his quæ propterea per chriſtifideles pie religioſeque fieri conſueuerunt, libenter, dum a nobis petitur, ne aliquando de illis hæſitari contingat, noſtræ confirmationis robur adijcimus, & circa ea per quæ ſalus votiua ſuccedat, ac Eccleſiæ aliaque pia loca ad exercitiũ huiuſmodi deſtinata ab ipſis fidelibus in debita veneratione habeantur, creditæ nobis poteſtatis auctoritatem fauorabiliter impartimur, fideleſq; ipſos ad id ſpiritualibus muneribus, indulgentijs videlicet, & peccatorum remiſſionibus frequenter inuitamus. Exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Confratrum Archiconfraternitatis ſub inuocatione ſanctiſſimæ Trinitatis in Alma Vrbe canonice inſtitutę petitio cõtinebat, quod alias poſtquam felicis recordationis Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter inſtitutionem cõfraternitatis ſub inuocatione eiuſdem ſanctiſsimæ Trinitatis, in qua vt acceperat, dilecti filij illius Cõfratres varia pietatis & laudabilia opera exercuerant, & in pauperibus peregrinis, & conualeſcentibus perſonis ad Hoſpitale dictæ Confraternitatis vndequaque confluentibus excipiendis, & reficiendis, multiſque alijs pietatis, & charitatis operibus non ſolum in peregrinorum, & cõualeſcentium huiuſmodi maximam commoditatem, & conſolationem, verumetiam cum totius dictæ Vrbis, & Orbis ampliſſima laude, & decore magis ac magis in dies ſe exercebant, & perpetuo exercere intendebant, nonnullaque ſtatuta, & ordinationes deſuper condiderant, eorundem confratrum ſalubribus votis, & gratis in conſpectu Dei & hominum pietatis operibus id expoſcentibus, apoſtolica auctoritate perpetuo approbauerat, & confirmauerat, eandemque Confraternitatem in Archiconfraternitatem eiuſdem ſanctiſsimæ Trinitatis, ita vt ab ea tanquam matrice aliæ ſi quæ de nouo erigerentur Confraternitates, dependerent, dicta auctoritate etiam perpetuo erexerat, & inſtituerat, ac Archiconfraternitatis titulo decorauerat, necnon eiuſdem archiconfraternitatis confratribus, vt priuilegia & indulgentias ſibi pro tempore conceſſas Confraternitatibus erigendis huiuſmodi communicare poſſennt, indulſerat, ac tam in approbatione, & confirmatione Confraternitatis huiuſmodi, illiuſque in Archiconfraternitatem erectione, & inſtitutione prefatis, quam etiam poſtea, ac alias ſub certis modo, & forma limitatas & modificatas, & tam perpetuas, quam ad tempus indulgentias, & peccatorum remiſſiones, ac relaxationes, aliaſque facultates, gratias, & priuilegia, ſeu indulta eadẽ auctoritate conceſſerat, & relaxauerat: pię mem. Pius Papa V. etiã prædeceſſor noſter omnes & ſingulas indulgentias, & facultates eaſdem, necnon quaſcunque alias indulgentias ac priuilegia quibuſuis Confraternitatibus, & aliis perſonis ſiue locis communicandi in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſas reuocauit, prout in diuerſis tam Pij Quarti ſub plumbo, & in forma Breuis, quam Pij Quinti prædeceſſorum huiuſmodi reſpectiue confectis literis plenius dicitur contineri. Cum autẽ ſicut eadem petitio ſubiungebat, nonnullæ ex indulgentijs, & priuilegijs per dictum Pium Quartum prædeceſſorem ipſis Cõfratribus conceſſis clauſulas illas, & alias indulgentias, necnon communicandi facultatem contineant, ac propterea literæ Pij Quarti prędeceſſoris huiuſmodi & in eis contenta indulgentiæ, cõceſſiones, gratiæ, & indulta huiuſmodi a dictis Confratribus,

& aliquibus

& aliquibus alijs in dubium reuocari poſſent, pro parte eorumdem Confratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt in præmiſſis opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui ſingulorum Chriſtifidelium deuotionem, & pietatis opera noſtris potiſsimum temporibus propagari ſinceris exoptamus affectibus, ac ea quæ propterea facta fuiſſe dicuntur, vt firma, & illibata perſiſtant, apoſtolico munimine roboramus, ſingulos Confratres præfatos a quibuſuis excommunicationis, & ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarũ præfatarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus incliuati inſtitutionem, ordinationes, & ſtatuta, illorumque approbationem, & confirmationem, dictæque Confraternitatis in Archiconfraternitatem erectionem, & inſtitutionẽ præfatas apoſtolica auctoritate prædicta etiam perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque omnibus perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus. Et inſuper, vt ipſius Archiconfraternitatis, ac aliarum illi pro tempore aggregatarum & aggregandarum Confraternitatum Confratres nunc, & pro tempore exiſtentes in tam pio, & laudabili inſtituto eo alacrius perſiſtant, quo maioribus cœleſtis gratiæ donis pro animarum ſuarũ ſalute conſpexerint ſe refertos, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, Omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœniteutibus, & confeſſis, qui de gremio dictæ Archiconfratcenitatis, & ſeu aliarum Confraternitatum illi aggregatarum, & in futurum aggregandarum huiuſmodi vbiuis locorum conſiſtẽtium pro tempore eſſe deſiderauerint, in ipſa eorum in Confratres Archiconfraternitatis, & Confraternitatũ præfatarum receptione, & deſcriptione, plenariam, Necnon illis etiam vtriuſque ſexus pro tempore exiſtentibus, qui corde contriti, ac vere pęnitentes, & confeſſi in mortis articulo nomen Ieſus deuote inuocauerint, aut aliquod pænitentiæ ſignum fecerint, etiam plenariam, Ac tam eiſdem Confratribus, quam omnibus & ſingulis alijs vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus etiam vere pœniteutibus, & confeſsis, qui ſingulis Natiuitatis, Annunciationis, Viſitationis, Purificationis, & Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis feſtiuitatibus, ac die Dominica feſta eiuſdem ſanctiſſimæ Trinitatis annuatim Archiconfraternitatis, ſeu Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum præfatarum Eccleſias, ſeu Capellas, vel Oratoria deuote viſitauerint, & inibi ad Deum preces, prout vnicuique ſuggeret deuotio, fuderint, in die Dominica feſti ſanctiſſimæ Trinitatis videlicet, ſimiliter plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem perpetuo duraturam, In reliquis vero Natiuitatis, Annunciationis, Viſitationis, Purificationis & Aſſumptionis feſtiuitatibus huiuſmodi ſeptem annos, & totidem quadragenas, Ac ipſis Confratribus, qui vltima Dominica cuiuslibet menſis totius anni, vel ipſam Dominicam immediate ſequentem Lunæ, ſiue Martis, aut alijs diebus orationi quadraginta horarum nuncupatę per dictos Confratres pro tempore in eorum eccleſijs, ſeu capellis, vel oratorijs faciendæ, & continuandæ interfuerint, dummodo ſaltem per dimidiam horam in ea pro reipublicæ conſeruatione, & augmento, ac Principũ Chriſtianorum mutua, & vniuerſali pace, necnon noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis, ac Romanæ Eccleſiæ, & illius paſtorum felici, & proſpero ſtatu pias ad Chriſtum preces effundendo continuauerint, quoties id fecerint, annum vnum, Eis quoque vere pænitentibus & confeſsis qui ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum ſingulo menſe ſuſceperint, ſeptem annos, & totidem quadragenas, Ac inſuper illis Confratribus, qui Confratrum, & aliorum in eorum eccleſijs, ſeu capellis, aut oratorijs ſepeliendorum cadauera ad ſepulturam aſſociauerint, unum annum, Et tam ipſis quam aliis Chriſtifidelibus dictarum Archiconfraternitatis, & Confraternitatum tantum ſimiliter uere pænitentibus, & confeſsis, qui qualibet die Veneris totius quadrageſimæ Eccleſias, ſeu Capellas, vel Oratoria Archiconfraternitatis, ſeu Confraternitatum aggregatarum, ſeu aggregandarum huiuſmodi deuote viſitauerint, & inibi prout vnicuique ſuggeret deuotio ad Deum preces effuderint, quoties id fecerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas, Necnon Confratribus tam Archiconfraternitatis quam Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum huiuſmodi, qui peregrinorum ad dictam Vrbem, & Ciuitates, ac loca vbi Confraternitates aggregatæ, & aggregandæ reperientur, ac ad hoſpitalia pro ipſis peregrinis excipiendis deſtinata ad ibi hoſpitandum confluentium, & diuertentium pedes lauerint, & in menſa eiſdem peregrinis charitatiue miniſtrauerint, & inſeruierint, centum dies, Illis etiam Confratribus dictæ Archiconfraternitatis, qui eoſdem peregrinos ad Eccleſias Vrbis huiuſmodi pro inibi indulgentiis cõſequendis aſſociauerint, duos annos de iniunctis ſibi pœnitentijs auctoritate præfata tenore præſentium miſericorditer in domino concedimus, elargimur, & relaxamus. Et inſuper, vt ipſi Confratres, & alij Chriſtifideles indulgentiarum, remiſſionum, & relaxationum præfatarum Deo propicio facilius efficiantur participes, illis, & eorum cuilibet, vt temporibus, & diebus ſupradictis quoſcunque ſeculares vel quorumuis ordinum etiam mendicantium regulares presbyteros idoneos ab ordinariis locorum approbatos in ſuos poſſint eligere confeſſores, qui eorum confeſsionibus diligẽter auditis, eos & eorum quemlibet ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantũcunque grauibus, & enormibus, etiam ſedi Apoſtolicæ reſeruatis, exceptis contentis in literis in die Cœnæ Domini legi conſuetis, toties quoties, & etiã a criminibus in eiſdem literis contentis ſemel in vi-

ta tantum, & in mortis articulo eadem auctoritate abſoluere, ac pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, Necnon vota quæcunque Hieroſolymitan. viſitationis liminum eorumdem beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, ac ſancti Iacobi in Compoſtella, necnon caſtitatis, & religionis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare, Ac poſtremo eiſdem Confratribus, vt alia quæcunque ordinationes, & ſtatuta felix regimen & proſperum ſtatum, ac gubernationem illorum Archiconfraternitatis, & Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum præfatarum, rerumque ſpiritualium, & temporalium quomodolibet concernentia condere, & facere, ac tam illa quam alia quæcunque licita, & honeſta, ac ſacris canonibus, & decretis Concilij Tridentini non contraria, quoties eis videbitur immutare, limitare, alterare, corrigere, declarare, modificare, & in melius reformare libere, & licite valeant, licentiam concedimus, & impartimur. Diſtrictius inhibentes omnibus, & ſingulis etiam quibuſuis Commiſſarijs S. Spiritus in Saxia, & S. Ioannis Lateranenſis, etiam S. Rochi de Vrbe præfata, necnon S. Bernardi Montiſionis, & S. Mariæ del Populo nuncupatæ, & S. Iacobi Incurabilium, Neapolitan. ac Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis Caietan. aliorumque hoſpitalium, & piorum locoorum, necnon quibuſuis alijs perſonis cuiuſcunque gradus, & præeminentiæ fuerint, ne publice vel occulte, directe vel indirecte quouis quæſito colore, vel ingenio dilectos filios modernos, & pro tempore exiſtentes Primicerium, & Cuſtodes tam Archiconfraternitatis quam Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum prædictarum, vel ab eis etiam pro tempore deputatos moleſtare, perturbare, inquietare, vel impedire in toto vel in parte vllo modo audeant, vel præſumant, ac decernentes ex nunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis contrarijs quibuſcunque. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dilectis filijs eorum in ſpiritualibus Vicarijs, Officialibus, ac Abbatibus, Prioribus, Capellanis, Conuentibus, Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & eorum Vicarijs, a quorumcunq; etiam Mendicantium ordinum Generalibus, Prouincialibus, & alijs ſuperioribus, ac prædicatoribus, alijſque ad quos ſpectat, & ſpectare poterit quomodolibet in futurum, tam exemptis quam non exemptis vbilibet exiſtentibus, per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi & eorum quilibet quoties pro parte Primicerij, & Cuſtodum, aut ab eis deputatorum prædictorum cum debitis reuerentia, & honore fuerint requiſiti, præſentes literas, ac earum tranſumpta ſeruata forma dicti Concilij recipiant, & admittant, ac ab eis recipi, & admitti faciant. Volumus autem quod ſi Eccleſiis, ſeu Capellis, vel Oratorijs prędictis, aut alias vt præfertur aliqua alia indulgentia perpetuo, vel ad tempus nondum elapſum duratura per nos conceſſa fuerit, præſentes literę quoad indulgentiam per præſentes reſpectiuę conceſſam huiuſmodi nullius ſint roboris, vel momenti. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quęque loca deferri, volumus, & dicta auctoritate ſimiliter decernimus, quod huiuſmodi præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Secretarij dictę Archiconfraternitatis ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Archiconfraternitatis munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quę ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceſsionis, elargitionis, relaxationis, impartitionis, inhibitionis, mandati, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Calendas Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Ferd. Card. de Medicis Summ.

Cæ. Glorierius,

L. Anaſtaſius.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

IDEM

31

Quod ordinarij Collatores prætextu literarum Nicolai Papæ V. pro concordia Germaniæ, conferre non poſſunt beneficia eccleſiaſtica poſt tres menſes ex quo vacarunt, ſi de illis intra hoc tempus a ſede apoſtolica prouiſum fuit.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Quæ in Eccleſiam Dei incommoda inferunt, noſtra nos expedit animaduerſione mouere. Cum itaque per literas fel. rec. Nicolai Papæ V. nationi Germaniæ pro illius vnitate, & concordia cum ſede apoſtolica, inter alia concedatur, vt quoties aliquo vacante beneficio eccleſiaſtico, in menſibus Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septembris, & Nouembris, in quibus vacantium Germaniæ beneficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitio dictæ ſedi ſpecialiter

cialiter reſeruata eſt, non apparuerit intra tres menſes a die notæ vacationis, in loco beneficij quod alicui de illo apoſtolica auctoritate prouiſum fuerit, ex tunc & non antea ordinarius, vel alius ad quem illius diſpoſitio pertinet, de illo diſponere poſsit, & ſæpenumero contingat, vt antequam inquiſitio, quam plerumque etiam in concurſu plurium, ſiue in partibus, ſiue apud dictam ſedem fieri oportet in vitam, mores, & doctrinam eorum, quibus de dictis beneficijs per ſedem eandem prouidendum eſt, compleri poſsit, aut antequam de ipſis prouiſionibus, ſeu de mandatis quæ ad inquiſitiones & prouiſiones huiuſmodi faciendas ab eadem ſede impetrantur, vel Motu proprio procedunt, literæ apoſtolicę conficiantur, vel etiam antequam mandata ipſa ab Iudicibus ad quos directa ſunt, recipiantur, vel recepta expediantur, interdum quoque literis apoſtolicis expeditis, & gratia purificata, ſeu mandatis prędictis receptis, & inquiſitione completa, antequam omnimoda executio perficiatur, propter diuerſa impedimenta quę frequenter ſuccedunt, tempus trium menſium ex quo vacatio beneficij in loco ipſius nota eſt, expiret, ac proinde Ordinarij locorum, aut alij ad quos talium beneficiorum diſpoſitio, ceſſantibus apoſtolicis reſeruationibus, pertinet, lapſo tempore prædicto, licet priuſquam illud laberetur, prouiſionis ſiue alterius diſpoſitionis de illis a dicta ſede iam gratia facta fuerit (quod ipſum ad tribuendum & quærendum ius ſatis ſuperque eſſe certa iuris interpretatione frequenter declaratum eſt) illa tamen conferre contendant: Qua de cauſa multis religione & pietate inſignibus, quando ij poſt oſtenſum virtutis, & doctrinæ ſuæ ſpecimen, atque inde emenſos labores, & ſumptus beneficijs potiri deberent, alij præoccupatores obtentu ordinariæ collationis huiuſmodi contra aduerſantur: Nos indignũ rati, quod temporis mora quam ad perſcrutandum accuratius talium probitatem, induſtriam, & alia requiſita intercedere pro vtilitate eccleſiæ neceſſe eſt, locum iniurijs aperiat, attendenteſque verba prædicta (in loco beneficij) cum verbis (notæ vacationis) quæ protinus antecedunt coniungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, ſenſumque conceſsionis, & literarum prædictarum ſic eſſe, vt diſpoſitio beneficij intra tres menſes a die notæ vacationis a ſede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter vtriuſque iuris interpretes iampridem controuerſa ſumma ratione iudicatum apparet: vix enim eſt vt itineribus non modo infeſtis aut prohibitis, quod fere ſemper aliquo contingit, ſed etiam expeditis quis ex tam longinquis regionibus ad dictam ſedem profectus, & in ea ad expediendum negotium vel pauliſper moratus, in eaſdem ſe recipere tanta temporis anguſtia poſsit. Quocirca æquitate & iuſtitia ſuadentibus, præſentium auctoritate declaramus conceſſionem Nicolai Papæ, & literas prædictas locũ omnino non habere, quod Ordinarij, aut alij collatores prędicti, poſt lapſum triũ menſium ex die notę vacationis in loco beneficij diſponere poſsint de vllis beneficijs prędictis, alias ſub conceſſione & literis prædictis comprehenſis extra Ro. Cur. in menſibus prædictis quoquomodo uacantibus, vel uacaturis, de quibus intra dictum tempus trium menſium per Romanum Pontificem ac dictam ſedem qualiſcunque gratia, vel diſpoſitio, aut conceſſio facta fuerit: Ne tamen cuiquam licitum ſit factam a ſede prædicta diſpoſitionem huiuſmodi in longum obtegere: illi quibus deinceps gratiæ huiuſmodi concedentur, earum conceſſionum fidem & teſtimonium intra tres menſes a die notæ vacationis in loco beneficij huiuſmodi, vel dictis collatoribus ſignificare, vel in ipſo beneficij loco publicare quoquomodo teneantur. Decernentes omnes & quaſcunque diſpoſitiones de dictis beneficijs ab eiſdem collatoribus poſt ſignificationem ſeu publicationem huiuſmodi pro tempore factas, nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti fore. Sicq; in quibuſuis cauſis pendentibus & futuris iudicari debere. Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his ab eiſdem collatoribus, aut quibuſcunque alijs ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quod ſi forte quiſquã collatorum prædictorum fuerit præſentium violator, eum a beneficiorum & officiorum collatione tandiu ſuſpendimus, donec ipſe veniam petens reſtitutionis gratiam a ſede prædicta meruerit obtinere. Cæterum volumus ut præſentium tranſumptis etiam impreſsis Notarij publici manu, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud vbique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipſis præſentibus ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, ſuſpenſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctũ Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo ſexto, Kl. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Clorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini milleſimolquingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, indictione quarta, die vero vigeſima nona menſis Nouembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno quinto, retroſcriptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſancti Ioannis Lateranenſis de Vrbe, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ per nos Ioannem Freyle, & Claudium Mongeat eiuſdem ſanctiſsimi D. N. Papę Curſ.

Antonius Ludouicus Magiſter Curſorum.

IDEM

32

Deputatio R. P. D. Ludouici Tabernæ protonotarij & Theſaurarij apoſtolici in Collectorem generalem Spoliorum.

GREGORIUS Papa XIII. Dilecte fili ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus, nonnulli res, & bona mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita, per obitum Prælatorum, & aliarum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarũ, ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quæ extra hanc almam Vrbem deceſſerunt, remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia alias fel. rec. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter ad Cameram apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, & declarauit, necnon fructus, redditus, & prouentus menſarum patriarchalium, metropolitanarum, & aliarum cathedralium eccleſiarum, & monaſteriorum in tota Italia conſiſtentium, & per obitum illorum prælatorum vacantium indebite occupare, & ſpoliis, ac fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi dictam Cameram defraudare, necnon diuerſas res, & bona vacantia, tam in alma Vrbe, & eius diſtrictu, quam in toto ſtatu eccleſiaſtico ad eandem Cameram ſpectantia, occupare, occultare, & retinere præſumpſerint, & præſumant in animarum ſuarum periculum, ipſiuſque Cameræ præiudicium non paruum: Nos pro noſtri paſtoralis officij debito talium perſonarum auſus temerarios reprimere, & ne ſpolia, ac fructus, & bona vacantia huiuſmodi in poſterum diſcipentur, & occupentur, opportune prouidere volentes, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes, & quoſcunque dictorum ſpoliorum, & fructuum per totam Italiam adhunc vſque diem quomodolibet deputatos collectores, & ſubcollectores, ac bonorum vacantium commiſſarios, & officiales primum, & ante omnia reuocantes, omnemque illis deſuper attributam poteſtatem, & auctoritatem abdicantes, Te, de cuius fide, & integritate, & diligentia plurimum in Domino confidimus, noſtrum, & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentium, necnon fructuum, reddituum, & prouentuum menſarum huiuſmodi Collectorem, ac bonorum vacantium in Vrbe, eiuſque diſtrictu, & toto ſtatu eccleſiaſtico Commiſſarium, & Iudicem generalem auctoritate apoſtolica tenore præſentium, quoad vixeris, & quandiu Theſaurariatus noſtri generalis officium obtinueris, conſtituimus, & deputamus. Dantes tibi plenam, & omnimodam poteſtatem, & auctoritatem omnes, & ſingulas res, & bona quæcunque mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia, ſpolia nuncupata, & bona vacantia huiuſmodi, ac etiam illa quæ ex fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis erupta, ædificata, refecta, & reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdem fructibus, redditibus, & prouentibus quomodolibet prouenerint per obitum quarumcũque perſonarum eccleſiaſticarum beneficia eccleſiaſtica tam ſimplicia quam adminiſtrationem habentia obtinentium, niſi quoad ſimplicia de fructibus huiuſmodi diſpoſitum fuerit, vel ex priuilegio apoſtolico, vel ex cõſuetudine legitime præſcripta, tam ſecularium quam quorumuis ordinum regularium quauis etiam pontificali dignitate fulgentium in vniuerſa Italia, extra tamen dictam Vrbem pro tempore decedentium, remantura, & relicta cuiuſcunque qualitatis, generis, & ſpeciei fuerint, etiã gemmas, & alia pretioſa, & pecuniarum ſummas, necnon etiam fructus, redditus, & prouentus menſarum huiuſmodi a die eccleſiarum, & monaſteriorum vacationis huiuſmodi vſque ad diem præfectionis, ac prouiſionis, ſeu commendæ de illis faciendi, quos omnes, & ſingulos fructus, redditus, & prouentus ad nos & dictã Cameram ſpectare, & pertinere volumus, & decernimus, & eidem Cameræ appropriamus, & applicamus: Necnon omnia, & ſingula bona vacantia, cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis in Vrbe, diſtrictu, & ſtatu prædictis, noſtro, & prædictę Cameræ apoſtolicæ nomine colligendi, percipiendi, exigendi, & recuperandi, ac tam ſuper illis, quam alijsquibuſcunque ſpoliis, quę hactenus in ipſa Italia & bonis vacantibus huiuſmodi per ſimilium perſonarũ obitum, aut alias remanſerunt, & indebite vſurpantur, omnibus viis, & modis inquirendi, & inueſtigandi, & pro faciliori inquiſitione quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & pręeminentię fuerint, etiã exemptas, ac præteritos collectores, ſubcollectores, & officiales coram te vel alio ſeu aliis a te deputandis comparendũ, necnon de adminiſtratis, exactis, & receptis per eos computum, & rationem reddendum, illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris, ad ſe examini ſubiiciendum, ac ſpoliorum, necnon fructuum, reddituum, & prouentuum, ac bonorum vacantium huiuſmodi occupatores, & detentores, ad ſpolia, fructus, redditus, & prouentus, ac bona vacantia eadem relaxandum, & tibi conſignandum, & ſoluendum, ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis per te infligendis, ac etiam pecuniariis tuo arbitrio moderandis, & applicandis monendi, & compellendi, ac contradictores quoslibet, & rebelles, ac renitentes, cenſuras, & pœnas prędictas incidiſſe declarandi, & illas aggrauandi, & reaggrauandi, auxiliumque brachii ſecularis adhoc ſi opus fuerit inuocandi: & ſuper iiſdem ſpoliis, & fructibus, redditibus, & prouentibus, ac bonis vacantibus pro dicta Camera, prout tibi videbitur, componendi, & concordandi, ſoluenteſque de compoſitis, & ſolutis per eos, ac receptis abſoluendi, & liberandi, necnon ad cor reuerſos, ſi id humiliter petierint, a cenſuris, & pœnis, ſi quas incurrerint, pręuia ſatisfactione abſoluendi,

& liber-

& liberandi, ac in præmiſſis omnibus, & ſingulis ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicii, ſola facti veritate inſpecta procedendi: vnum quoque vel plures loco tui, cum ſimili, vel limitata poteſtate ſubſtituendi, ac alia præmiſſa faciendi, ſubcollectores, & officiales deputandi, & ſubdelegandi, illoſque quoties tibi videbitur reuocandi, cæteraque omnia & ſingula faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna: Et inſuper vt exactio ſpoliorum, ac fructuum, reddituum, & prouentuum, necnon bonorum vacantium huiuſmodi celerius, & facilius fiat, quod de cætero omnes, & ſingulæ lites, cauſæ, & controuerſiæ ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum, ac fructuum, reddituum, & prouentuum, necnon bonorum vacantium negotiis nunc & pro tempore pendentibus, a nullo alio quam a te ſeu aliis ſuper dictis ſpoliis, & fructibus redditibus, & prouentibus, ac bonis vacantibus pro tempore deputatis collectoribus, aut ſubcollectoribus, & officialibus, aut particularibus delegatis, cognoſci, nec alteri niſi per cōmiſſionem manu noſtra ſignatam, vel per noſtras literas committi, aut delegari poſſint, & citato moderno, & pro tempore exiſtente dictæ Cameræ apoſtolicæ Commiſſario generali: Quodque lites, & inhibitiones, vel mandata, quæ alias, quam ex commiſſionibus, vt præfertur manu noſtra ſignatis, eodemque Commiſſario citato, vel literis noſtris emanauerint, quoad earumdem cauſarum introductionem, & litis pendentiā, ſeu tuorum miniſtrorum, per te ad id deputandorum iuriſdictionis, & proceſſuum impedimentum, vel retardationem, nullius ſint roboris, vel momenti: Quodque a ſententiis per te ſeu tuos miniſtros præfatos ſuper præmiſſis pro tempore latis nullatenus appellari, ſeu earum executio differri, aut ſuſpendi nullatenus poſſit, aut debeat, niſi data prius bancaria cautione in forma depoſiti, dicta auctoritate, per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus, ac quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & ordinū tionibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, monaſteriorum, & ordinum prædictorum, vel locorum, vbi bona vacantia huiuſmodi ſita fuerint, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & cōſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, eccleſijs, monaſterijs, & ordinibus, & locis prædictis, eorumque ſuperioribus, prælatis, & perſonis, ac quibuſuis alius ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis etiam iteratis vicibus conceſsis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die quarta Decembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

A Tergo

Dilecto filio Magiſtro Ludouico Tabernæ Notario & Theſaurario, ac ſpoliorum Collectori generali noſtro.

Cæ. Glorierius.

IDEM

33

Quod in cauſis ſpoliorum ad Theſaurarium & generalem ſpoliorum Collectorem tantum appellari poſsit, & debeat.

GREGORIVS Papa XIII. Motu proprio &c. Cognoſcentes quam frequenter contingat, quod nonnulli qui bona per eccleſiaſticas perſonas relicta ſpolia nuncupata, quæ ad noſtram Cameram apoſtolicam pertinent, occupata detinent, varijs prætextibus & calumnijs dilationes & ſubterfugia quærentes ad illorum ſatisfactionem & conſignationem effugiendam friuolas appellationes & prouocationes a ſubcollectorum & miniſtrorum per noſtrum Theſaurarium generalem, cui in vniuerſa Italia dictorum ſpoliorum præcipuam curam dedimus, deputatorum proceſsibus, decretis, ſeu ſententijs, interponentes, cauſas ipſas diuerſis iudicibus non informatis, & vbi non eſt qui huiuſmodi expeditioni vacet, modo per ſignaturam noſtram, ſeu Cancellariam, modo per Cameram apoſtolicam committi procurant, & quandoque inhibitiones ſumma cum malitia extorquent, tribunal dicti noſtri Theſaurarij, cui hæc iuriſdictio peculiariter demandata eſt, ſubterfugientes, quo fit vt ſpoliorum exactio quæ quam celerius

fieri-

fieri deberet, diutius retardetur in magnam Cameræ præfatæ læſionem. Nos attendentes quod per quamplures Rom. Pont. prædeceſſores noſtros & nos ſtatutum fuit, quod omnes & ſingulæ cauſæ, lites, & controuerſiæ ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum negotijs a nullo alio quam a Theſaurarijs, & pro tempore deputatis generalibus Collectoribus, ſeu ab eiſdem deputatis Subcollectoribus cognoſci, nec alteri niſi per commiſsiones manu noſtra ſignatas committi & delegari poſſunt, citato etiam pro tempore exiſtente eiuſdem Cameræ Commiſſario generali: Et quod licet pro ſpolijs exigendis dictus Theſaurarius, & generalis Collector in varijs locis ſubcollectores deputet, eos tamen quotiens ei videtur reuocandi facultatem habet, & propterea in huiuſmodi negotijs ſemper remanet iudex, & ad ipſum a ſententijs & grauaminibus ſubcollectorum præfatorum eſt appellandum: Nihilominus volentes hiſce incommodis prouidere, & malitijs hominum obuiare, Motu proprio &c. decernimus & declaramus, quod de cætero a proceſsibus decretis & ſententijs etiam diffinitiuis ſubcollectorum & miniſtrorum a dicto noſtro Theſaurario & pro tempore exiſtente ſpoliorum & iurium Cameræ generali Collectore deputatorum, non ad nos, nec ad Cameram apoſtolicam, ſed ipſum tantum nunc & pro tempore exiſtentem Theſaurarium, & Collectorem appellari poſsit & debeat. Quodque appellationes, prouocationes, & recurſus aliter & contra præſentium tenorem interpoſitę nullius ſint roboris & momenti, nullumque effectum nec deuolutiuum nec ſuſpenſiuũ habeant. Quocirca dilectis filijs Aloyſio S. R. E. Camerario, & Camerę apoſtolicę Clericis & Pręſidentibus, ac omnibus Ro. Cu. iudicibus tam ordinarijs quam delegatis cuiuſcunque gradus &c. in virtute ſanctę obedientię, & ſub indignationis noſtrę pœna pręcipimus & mandamus, ne in quibuſuis cauſis & negotijs ſpoliorum, illicitarum negotiationum, ac fructuum vacationis tempore obuentorum ad Cameram noſtram ſpectan. aut ab ipſis quomodolibet dependentibus, incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, aut cauſas committendo, aut inhibitiones decernendo vel relaxando, ſe ſe nec in prima nec vlteriori inſtantia aliquo modo ingerant & intromittant. Nos enim dictas appellationes, prouocationes, recurſus, cauſarum commiſſiones, inhibitiones, ac alia quęcumque inde ſecuta decernimus ex nunc irritas & inanes. Et nihilominus volumus & mandamus, quod tam Theſaurarius & generalis Collector, quam Subcollectores & miniſtri pręfati abſque aliquo ſcrupulo & pœnarum incurſu illis reiectis ad vlteriora in cauſis procedere poſsint & debeant, partibus alias iuxta facultates ei conceſſas iuſtitiam miniſtrando. Et ſi quãdo ad Cameram ſeu alios pręfatos ſuper cauſis antedictis recurri contigerit, volumus quod ſtatim & abſq; circuitu per Cameram & alios dictę Camerę ad eundem Theſaurarium & Collectorem directe dimittantur, ſicque per quoſcunque &c. etiam in pendentibus cauſis iudicari & diffiniri debere, ſublata &c. irritum &c. Non obſtantibus &c. Volumus inſuper, quod pręſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, etiam abſque data, & regiſtratura, & vbique fidem faciat, regula in contrarium non obſtan. &c.

Placet Motu proprio V.

IDEM

34

Quod bona Regularium extra clauſtra degentium ad Cameram apoſtolicam ſpectant, & quod in omnibus ſpolijs eadem Camera eſt vere, & proprie hęres.

GREGORIVS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Officii noſtri partes ſedulo pręſtare tenemur, vt dubia, quę ab aliquibus falſo ſub pręrextu, vel nimis ſubtiliter excitata, in Camerę noſtrę apoſtolicę pręiudicium tendunt, declaratione noſtra dilucidentur. Nuper accepimus quod etſi fe. re. Pius Papa iv. prędeceſſor noſter conſtitutionem, & quęcunque in illa continerentur per pię memorię Paulum Papam iv. etiam prędeceſſorem noſtrum contra Apoſtatas editam, perquam inter cetera decreuit bona quęcunque mobilia & immobilia, ac cenſus, redditus, & prouentus, iura, & actiones per regularem ordinem profeſſos extra clauſtra ſuorum regularium locorum, etiam de licentia ſuorum ſuperiorum degentes, tempore quo extra clauſtra huiuſmodi fuiſſent acquiſita, etiam ſi acquiſitiones huiuſmodi ab ipſis profeſsis ex redditibus beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura vel ſine cura per eos obtentorum ſeu detentorum, aut ex propria induſtria, ſeu artificio, mercatura, vel ex teſtamento, ſiue ſucceſsione ab inteſtato quorumuis conſanguineorum, affinium, vel amicorum ſuorum, aut quorumcunque aliorum factæ eſſent, non Fiſco, aut Cameræ apoſtolicæ, ſed religioni, aut monaſterijs, in quo, ſeu quibus primo profeſsi fuiſſent, eo ipſo applicata eſſe & cenſeri debere, ad iuris & ſacrarum conſtitutionum formam reduxerit: Necnon præfata bona regularium extra clauſtra, vt præfertur, degentium ſiue mendicantium ſiue non mendicantium, aut militiarum profeſſorum, etiam ſi loca, & canonicales portiones, aut dignitates in cathedralibus, vel collegiatis eccleſiis cuiuſuis ordinis regularibus obtinuerint, ac Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Primitiali, vel quauis alia præfulſerint dignitate, poſt eorum obitum ad eandem Cameram apoſtolicam, & iuxta conſtitutionem fe. re. Pauli Papæ iij. ſuper ſpolijs ſub Dat. videlicet, tertio nonas Ianuarij, Pontificatus ſui Anno Tertio promulgatam, legitime ſpectent &

pertineant

pertineant, idque per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, dum Collector generalis ad recuperandum ſpolia regularium ſpecifice deputatus fuit, aperte demonſtratum extiterit, ac in poſſeſſione illa exigendi, ac recuperandi eadem Camera merito ſemper fuerit, nihilominus nonnulli vano ſub dictæ conſtitutionis Pauli IV. prædeceſſoris præfati prætextu contrarium aliquando aſſerere non dubitarint: Nos omnem circa prædicta dubitandi occaſionem dimouere, ſimulque æquitate & iuſtitia ſuadentibus, eiuſdem Cameræ indemnitati, ne in dies moleſtijs & incommodis afficiatur, conſulere volentes, præſentium auctoritate, declaramus res, & bona quæcunque per dictos regulares extra clauſtra eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, & quorumcunque regularium locorum degentes, quocunq; iure, & actione, ſiue ex cauſa teſtati, ſiue inteſtati acquiſita, & in poſterum acquirenda, vel ad eos delata in quibuſuis prouincijs, dominijs, regnis, & locis conſiſtant, niſi ijdem, ad quos illa ſpectauerint, ſufficienti fuerint teſtandi, aut de illis diſponendi facultate ſuffulti, eaque legitime vſi fuerint, ad eandem Cameram pleno iure pertinuiſſe & ſpectare, ac bona quæcunque eorundem ſub ſpoliorum nomine comprehenſa per ipſam Cameram, eiuſque nomine a quibuſcunque illa quandoque occupantibus & detinentibus recuperari, ac vindicari potuiſſe & poſſe, ac iuxta Pauli iij. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum literas eadem Camera apoſtolica in huiuſmodi bonis ſpolia nuncupatis vere vniuerſaliter ſuccedente, quod ipſa Camera quæ cæteris heredibus & ſuceſſoribus ampliori eſt priuilegio munita, cuiꝗ; merito magis fauendum eſt, dum in eam rerum & bonorum dominium, ac poſſeſſio nulla traditione præcedente tranſeat, in quacunque bonorum & ſpoliorum ſiue ad regulares dum viuerent ſpectantium ſucceſſione, quibuſcunque in rebus, ſiue pecunijs illa conſiſtant, etiam ſi nominatim, aut alia ſpeciali nota illa deſignanda eſſent, quæ ad eandem Cameram iure ſpoliorum pertinuerunt, & pertinebunt in poſterum, omni prorſus fictione penitus ceſſante, ius & nomen veri heredis in eiſdem ſpolijs habere, illiuſque naturam ſortiri, ac veri heredis priuilegijs, & iuribus in quibuſcunque bonis, pecunijs, iuribus, & actionibus, vti antehac potuiſſe & nunc poſſe, idque eorundem prædeceſſorum, ac noſtræ etiam intentionis ſemper fuiſſe & eſſe, auctoritate præſentium declaramus, ſicque per quoſcunque Iudices in quibuſuis cauſis, etiam per appellationem aut alias pendentibus & futuris, ac in quacunque cauſa, vel inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, irritum, & inane decernimus: Mandantes dilecto filio Magiſtro Ludouico Tabernæ Notario & Theſaurario, necnon ſpoliorum ad dictam Cameram pertinentium in vniuerſa Italia Collectori generali noſtro, eiuſque in dictis officijs ſucceſſoribus, quatenus præſentem noſtram declarationem, & in ea contenta quæcunque inuiolabiliter obſeruari curet, & faciat, non permittendo eandem Cameram contra illius ſeriem quacunque ratione vel cauſa, aut quouis quæſito colore vel ingenio, directe vel indirecte moleſtari aut perturbari, contradictores quoslibet & rebelles per opportuna iuris & facti remedia, ac demum per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, & ordinum, vel militiarum cuius illę fuerint, monaſteriorumque, vel regularium locorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis earundem eccleſiarum prǽſulibus, capitulis, ac monaſteriorum, regulariumque locorum conuentibus, illorumque ordinibus, ſuperioribus, & perſonis, necnon ciuitatibus, prouincijs, dominijs, & regnis, in quibus bona, vel pecunię collocatę, aut illarum redditus percipiendi forſan fuerint, ſub quibuſcunq; tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine, & ad fauorem religionis conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus (etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quęuis alia expreſſio habenda eſſet, illorum tenores pręſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs & indulgentijs generalibus vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus pręſentium impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc volumus eis nullatenus ſuffragari. Ceterum præcipimus præſentium exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & dicti Theſaurarij, ſeu alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, eandem prorſus fidem adhibendam in iudicio & extra, quæ præſentibus adhiberetur, ſi exhiberentur vel oſtenderentur. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die xxi. Ianuarij milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo.

Cæ. Glorierius.

IDEM

35

Confirmatio & ampliatio literarum prædeceſſorum Pontificum, & decretorum Cameralium, contra denegantes, ac moleſtantes, & impedientes exactionem, & fidam Dohanarum Cameræ Apoſtolicæ & illius affidatos.

GREGORIVS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem Cameræ apoſtolicæ, ac cum ea contrahentium indemnitati conſulere, & his quæ a Romanis Pontificibus ad eum finem ſtatuta & ordinata fuerunt, approbationis ſuæ robur adijcere, vel alijs opportunis rationibus prouidere, vt & prædicta Camera indebite non grauetur, & contrahentes cum ea perpetua poſſint præmiſſorum ſecuritate lætari. Nuper ſiquidem nõ ſine animi noſtri diſplicentia accepimus, quod licet quamplurimi Romani Pontifices, & præcipue fel. rec. Pius Secundus, Innocentius Octauus, Alexander Sextus, Leo Decimus, Paulus Tertius, & Iulius Tertius prædeceſſores noſtri, & ipſa quoq; Camera apoſtolica prouide conſiderantes vt fructus & introitus Cameræ prædictæ præſeruarentur illæſi, & Camera prædicta quotidianas impenſas & onera grandia pro Romanæ Eccleſiæ ſtatu, & illius populis conſeruandis in dies incumbentia facilius tolerare valeret: Quoniam introitus & prouentus Cameræ peçdictæ ex dohana pecudum paſcuorum Vrbis, Campaniæ, Maritimæ, & Patrimonij prouenientes, qui inter primarias haberi conſueuerunt, per multas controuerſias lites & tergiuerſationes dohaneriis dohanæ prędictæ in exigendo eorum Fida ab omnibus etiam Prouincialibus dictę dohanæ cum eorum quibuſuis animalibus etiam porcinis in paſcuis alienis quomodocunque & quotieſcunque paſcentibus, ac per damna vexationes & impedimenta quamplurima, quę conducentibus animalia diuerſi generis ad paſculum in Dohanam prædictam per communitates, vniuerſitates, comites, barones, dominos, caſtellanos, ac alias particulares perſonas in veniendo, & redeundo, in perſonis, animalibus, bonis, ac rebus eorum inferebantur, plurimum damni contingebat, ac plurimi in graue damnum & præiudicium ipſius Cameræ, timentes huiuſmodi damna eorum animalia tranſmittere nolebant, inter cætera priuilegia, & capitula dictæ dohanæ & affidatis conceſſa, proſpicientes quod dohanerij prædicti cum Camera bona fide contrahunt, quodque affidati ſub fide publica & clypeo ipſius Cameræ ad dictam Dohanam vndique concurrunt, & debitum dohanæ perſoluunt, mandauerint, & ordinauerint omnibus & ſingulis communitatibus, populis, vniuerſitatibus, comitibus, dominis baronibus, nobilibus, particularibuſque perſonis præſentibus & futuris S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, & tam intra dictæ dohanæ prouincias, quam extra eas exiſtentibus, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis, aut dignitatis eſſent, clericis & laicis, etiam capitulis, collegiis, & quibuſuis alijs vniuerſitatibus, quatenus ex tunc de cætero prætextu alicuius prætenſæ conſuetudinis, præſcriptionis, non vſus, ſeu quauis alia ratione vel cauſa dictis pro tempore dohanerijs fidam pro quibuſuis eorum animalibus etiam prouincialibus & porcinis in alienis paſcuis paſcentibus minime ſoluere recuſarẽt, ſed illam ſoluere tenerentur omnino, & quatenus etiam ex tunc de cætero ſub prætenſæ conſuetudinis, vel alia quauis ratione, occaſione, vel cauſa, directe vel indirecte, conducentibus huiuſmodi animalia ad paſcendum ſub fide in dohanam prædictam, damnum, moleſtiam, aut quoduis aliud impedimentum in perſonis, animalibus, rebus & bonis eorum in veniendo, ſtando, & redeundo, nullatenus inferre auderent, aut præſumerent, ſed huiuſmodi animalia conducentes benigne reciperent, & beneuole pertractarent, ſineque iniuria, vel alio prorſus impedimento reali, perſonali, abſque aliqua ſolutione alicuius gabellæ, paſſagij, oneris, & corteſiæ, pet eorum loca & tenimenta libere tranſire, & immunes per triduum in quolibet territorio in ipſo eorum itinere permanere, ſeu moram trahere permitterent, ſub refectionis omnium & ſingulorum damnorum, expenſarum & intereſſedictis dohaneriis, ac partibus læſis reſpectiue reficiendis, ac excommunicationis, interdicti, & quingentorum ducatorum auri de Camera ipſo facto incurrendis, & reſpectiue Cameræ Apoſtolicæ applicandis pœnis, ſuper præmiſſis etiam certum Commiſſarium deputandum cum facultate etiam per viam repreſaliarũ contra delinquentes huiuſmodi, & eorum Communitates procedendi, & pœnas exigendi, Mandando omnibus & ſingulis legatis, gubernatoribus, poteſtatibus, cæteriſque iuſtitiæ miniſtris, & executoribus, necnon baronibus, & ductoribus gentium armorum, quatenus prædictis dohaneriis & affidatis in præmiſſis omnibus opportune fauerent, ac executionem realiter & perſonaliter in recuſantes & contrauenientes reſpectiue facerent, Cõſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis etiam in prouincialibus, priuilegijs indultis, conſuetudinibus, quomodocunque & qualitercunque introductis, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Et poſtremo etiam per Cameram apoſtolicam ſuper huiuſmodi indebitis moleſtijs, impedimentis, & angarijs contra formam eorum Fidæ eis illatis prouiſum extiterit, & alias prout latius in literis ſingulis tam ſub plumbo, quam per Breue prælibatorum Pij Secundi, Pauli Secundi, Innocentij Octaui, Alexandri Sexti, Leonis Decimi, Pauli Tertij, & Iulij Tertij prædeceſſorum noſtrorum, ac patentibus Cameralibus latius conſtat & apparet: Nihilominus quamplurimę communitates, & particulares homines in prouinciis dohanæ prędictæ ſubiectis, ſe ab huiuſmodi ſolutione fidę eximere,

ſtainque excutere anhelantes, ac varijs litibus, & tergiuerſationibus dohanam prędictam fatigare procurantes, etiam vſque in pręſentem diem fidam huiuſmodi pro eorũ quibuſcunque animalibus in alienis paſcuis paſcentibus ſoluere recuſant, & nõnulli alij iniquitatis filij adhuc varias moleſtias, angarias, & grauamina in prędictis affidatis inferre non ceſſant, ac adeo communitates, vniuerſitates, duces, comites, barones, dominos, poteſtates, caſtellani, gabellarij, paſſuũ cuſtodes, & alię priuatę perſonę contra dictos affidatos inſoleſcunt, prohibendo paſcua, capiendo agnos, hędos, ciauarros, caſtratos & pecudes, pœnas pro pretenſis damnis aliaque ab illis extorquendo licet indebite, ac animalia, res, & bona deprędando, & deprędata occultando, & diuerſimode damnificando, perſonaſque offendendo, vt ipſi dohanerij in magna parte introitus Dohanę prędictę defraudentur, & ipſi affidati merito, niſi de opportuno remedio prouideatur, cum eorum animalibus ad ipſam dohanam accedere pertimeſcant, ſicque prędictę Camerę introitus diminuuntur. Nos itaque attendentes ęquum eſſe vt prędictis dohaneriis & affidatis, qui propterea cenſum conuentum, ac debitum dohanę perſoluunt, capitula, inſtrumenta, conuentiones, exigentia, priuilegia, & immunitates, ac eorum fidę reſpectiue obſeruentur, & in contrarium tentantes ſi non virtutis amore, ſaltem metu pœnę coerceantur; cupienteſque in pręmiſſis opportune prouidere, pręcedeſſorum noſtrorum veſtigijs inhęrendo, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine Pii Secundi, Pauli Secundi, Innocentii Octaui, Alexandri, Leonis, Pauli Tertii & Iulii Tertii literas apoſtolicas, ac patentes, decreta, inſtrumenta, capitula & declarationes Camerales, & in eis contenta quęcunque, & alia prędicta, de pręmiſſis certam notitiam habentes, ac illorum omnium & ſingulorum tenores pro expreſſis & inſertis habentes, apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, confirmamus, & noſtræ ſediſque apoſtolicæ auctoritatis munimine roboramus & innouamus, ac de nouo concedimus, ſupplentes, quatenus opus ſit, omnes & ſingulos tam iuris quam facti defectus ſi qui forſan in eiſdem interueniſſent. Declarantes quod non ſolum forenſes, & qui extra prouincias Dohanæ prædictæ ſubiectas degunt, fidam prædictam prælibatis dohanerijs ſoluere teneantur, & obligati ſint, ſed etiam omnes & ſinguli prouinciales in prædictis prouinciis paſcuorum Vrbis, campaniæ, maritimæ, & patrimonij quomodolibet ſubiectis tam intra ſtangam, quam extra ſtangam, & tam ſi bullectam ſibi dari fecerint, quam non, pro quibuſuis eorũ animalibus etiã portcis in paſcuis alienis paſcentibus, ita & taliter quod nemo ſiue ſit Romanus, ſiue forenſis, ſiue diſtrictualis, vel prouincialis ex prædictis prouinciis dohanæ prædictæ ſubiectis, ſiue intra ſtangam, ſiue extra eam, ab huiuſmodi ſolutione fidæ ſub quouis prætextu cuiuſuis conſuetudinis, præſcriptionis, nõ vſus, permiſſionis, ſeu quauis alia ratione, occaſione, vel cauſa (exceptis his, qui eorũ priuilegia, & immunitates in ſcriptis habẽt, & de illis in actis Cameræ apoſtolicæ legitime docuerint) nullatenus liber & exemptus ſit, vel cenſeatur, ſed ad illius ſolutionẽ, omni mora & appellatione remota, cogi & compelli valeat. Et nihilominus omnibus & ſingulis cõmunitatibus, vniuerſitatibus, ducibus, baronibus, comitibus, dominis, caſtellanis, vicariis, poteſtatibus, commiſſariis, locatenentibus, gabellariis, paſſuum cuſtodibus, bariſellis, capitaneis, & aliis quibuſuis etiam priuatis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, dignitatis, honoris & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Cardinalatus dignitate præfulgeant, tam clericis quam laicis etiam capitulis, & aliis quibuſcunque ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis, interdicti, & mille ducatorum auri Cameræ apoſtolicæ applicandorum ipſo facto inuiolabiliter incurrendis pœnis diſtrictius inhibendo, harum ſerie præcipimus & mandamus, ne de cætero audeant vel præſumant contra dictos affidatos, ſeu eorum aliquem, vel eorum paſtores, famulos, animalia, res & bona, in veniendo ad ipſam dohanam, ſtando, toto tempore eorum fidæ, & redeundo, damnum, moleſtiam, aut quoduis aliud impedimentum afferre, ſeu ſe quomodolibet opponere, & quominus iuxta præmiſſa paſcuis cum eorum animalibus, ac priuilegiis, immunitatibus, & aliis præmiſſis, aliiſque in eorum fida contentis libere vti, frui & gaudere valeant, & præſertim ne hædulos, agnos, ciauarros, caſtratos, pecudes, pecuniam, vel quidquam aliud ab eis prętextu vel ratione paſſagij, gabellę, pedagij, corteſię, ſeu quauis alia cauſa, & occaſione extorquere, petere, ſeu etiã ab vltro dantibus accipere; quinimo tute libere & ſecure abſque aliqua moleſtia, iniuria, vel impedimẽto paſcere, tranſire, ire, & per triduum in quolibet territorio, quando ſunt in itinere, ſtare, pernoctare, ac redire omnino faciant, & permittant, nec pro damnis per eos datis toto tempore eorum fidę quibuſuis prouinciis, terris, & locis ſtatus eccleſiaſtici, etiam proprijs, ad aliquam pœnam, ſed tantum ad damni emendam teneantur, excepto quando in itinere per triduum in quolibet territorio pernoctari, & morari contigerit; quia tunc ad aliquam damni emendam, niſi in ſeminatis, vineis, & ſimilibus damnum dederint, non teneantur. Et vt pręmiſſa facilius exequantur, & ipſi dohanerij amplius litibus, & moleſtiis non fatigentur, & affidati ſincero animo, & hilari mente abſque aliqua trepidatione vel timore ad ipſam dohanam accedere, & in illa ſtare valeant, Dilectis filiis præſidentibus & clericis noſtrę Camerę apoſtolicę tenore pręſentium committimus & mandamus, vt præmiſſa obſeruent, & ab alijs ad vnguem obſeruari faciant, & pręſertim clerico dohanarum Pręſidenti, qui vna cum moderno, & pro tẽpore exiſtenti dohanerio de rebus ipſius dohanę informato pręmiſſa omnia & ſingula prędictis omnibus & ſingulis, ac quibus opus fuerit, & eis viſum fuerit intiment, & intimari faciant, & quatenus aliqui culpabiles exiſtant, irremiſſibiliter ad executionem dictarum pœnarum per dictum dohanerium, necnon Came-

ram apoſtolicam, & Clericum pro tempore præſidentem deputatum ſeu deputandum ab ea, & alios quoſcũque ſanctę Romanę Eccleſię officiales tam coniunctim quam diuiſim procedi volumus, etiam per viam repræſaliarum quas ex nunc etiã contra vniuerſitates, communitates, & dominos locorum in quorum territorium damnum, moleſtiam, & impedimentum dari, & in pręmiſſis delinqui, ſeu contra pręmiſſa quidquam fieri, vel quomodolibet attentari contingat, decernimus & relaxamus. Statuentes conducentibus ipſa animalia, quoad damna illata, agnoſque, ſeu alia animalia, pecuniarum ſummas, res & bona eiſdem ſiue eorum famulis, & paſtoribus ablata, illorumque extimationem, & valorem, ac quantitatem & qualitatem, & loca damnorum ſibi illatorum & bonorum ablatorum, & nomina, perſonaſq; auferentiũ, & inferentiũ medio iuramento plenã fidẽ adhiberi in iudicio & extra. Ac volumus quod intimatio de prædictis facienda facta in perſonam Dominorum locorum etiam domi dimiſſa copia, vel in perſona alicuius ex Prioribus locorum, vel Poteſtatis, vel Maſſarij, aut Vicarij ſiue Caſtellaui, Gabellarij, vel Cuſtodis paſſuum, aut dimiſſa copia collationata ad valuas loci ſeu locorum, vbi homines congregari pro eorum negotijs publicis ſolent, perinde afficiat, ac ſi perſonaliter omnibus & quibuſcunque, ac in pleno & generali conſilio intimata forent. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, Auditoribus, Vicariis, Poteſtatibus, ceteriſque iuſtitię miniſtris quarumcunque ciuitatum, prouinciarum, terrarum, & locorum S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, vt præmiſſa omnia obſeruent, & ab aliis obſeruari faciant, prædictiſque Dohanerio & Affidatis, vel in præmiſsis deputandis ab eo, faueant & aſsiſtãt, nec ab aliquo eidem contraueniri impune permittant. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, etiam prouincialibus ſtatutis iuramento, ſeu quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis, conceſsionibus, conſuetudinibus, præſcriptionibus, vſibus, promiſſionibus, immunitatibus, & indultis, ac aliis, quæ etiam in dictis literis Pii, Pauli ii. Innocentii, Alexandri, Leonis, Pauli iii. & Iulii iii. prædeceſſorum noſtrorum decreta fuerunt, non obſtare, ceteriſq; contrariis quibuſcunque. Dat. Romę apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die xviii. Februarii milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Die xviii. Martii, anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſupraſcriptę literæ apoſtolicę admiſſę, & in eiuſdem Camerę libris regiſtratę fuerunt ex decreto in dicta Camera eadem die deſuper facto, & in fidem &c.

Rodulphus Celleſius.

IDEM

36

Conſtitutio nouorum terminorum ad ſoluendas decimas.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Plurimis grauiſsimiſque cauſis adducti, quintodecimo Cal. Martij, Pontificatus noſtri Anno Quarto impoſuimus & indiximus de fratrum noſtrorum conſilio ſex integras decimas omnium & quorumcunque fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum quotidianarum, & emolumentorum eccleſiaſticorum, ordinariorum & extraordinariorum, necnon penſionum annuarum ſuper illis in omni Italia, eaſdemque decimas tribus æquis partibus ſoluendas duximus, primam partem videlicet intra tunc proximũ diem feſtum Sancti Michaelis menſis Septembris, alteram vero intra eundẽ feſtum anni tunc proxime futuri, & tertiam intra illum ipſum diem anni conſequentis, prout literis noſtris ſuper hoc æditis plenius continetur. Sed vt facultatibus eccleſiaſticis parceremus, & vniuerſum clerum ſubleuaremus quoad eius fieri poſſet, res noſtras quamuis grauiſsimis difficultatibus affectas, conquiſitis aliunde ſubſidijs, adhuc geſsimus & ſuſtinuimus, exactionem decimarum quandiu ipſę res noſtrę id potuerunt, proferentes, vt ab ea, ſi licuiſſet, omnino abſtineremus. Verum præſenti bello Gallico contra Hæreticos, alijſque nouis quotidie ſuper alias calamitatibus atque incommodis obſeſsi & circumuenti, grauitatemque tantorum onerum aliter ſuſtinere nequeuntes, ad executionem dictarũ literarum decreuimus procedendum. Quocirca volumus, ſtatuimus, & mandamus, vt literæ ipſæ ad debitum & integrum effectum perducantur. Et ſex integræ decimæ prædictæ pro vna intra proximum diem feſtum Sancti Michaelis Archangeli, qui dicto mẽſe Septembri celebratur, & pro alia intra eundẽ diem feſtum anni proxime futuri, ac pro reliqua partibus æqualibus intra ipſum diem feſtum conſequentis protinus anni, alias vero, ſeruatis prorſus modis & formis literarum earumdem, omnino exigantur. Non obſtantibus omnibus quæ in ipſis literis voluimus non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, ſtatuti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ

apud

apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Id Iunij, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, indictione quinta, die vero decima octaua menſis Iunij, Pontificatus autem Sanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ xiij. Anno Sexto, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis, ac baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellarię apoſtolicę, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Nicolaum Taglietum Apoſtolicos Curſores.

Petrus Aloyſius Gayta Mag. Curſ.

IDEM

37

Moderatio ſex decimarum a Sanctitate ſua nuper impoſitarum, ad tres decimas pro ordinibus Mendicantium.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Cum nos nuper vrgentibus temporum conditionibus, & ex alijs cauſis tunc expreſsis, ſex decimas ſuper redditibus eccleſiaſticis quibuſcunque, etiam ordinum mendicantium profeſſoribus bona ſtabilia ex priuilegio apoſtolico habentibus perſoluendas, in vniuerſa Italia, & locis tunc nominatis impoſuerimus: Nos veſtigijs pędeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum inhęrentes, qui hoc ipſum dilectis filijs quorumuis ordinum mendicantiũ Prelatis, Superioribus, Profeſſoribus, & Monialibus conceſſerunt, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, non ad ipſorum ſuperiorum, & profeſſorum ordinum mendicantium huiuſmodi, aut alicuius alterius pro eis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione ipſos, & eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum pręſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, eiſdem Pręlatis, Superioribus, Profeſſoribus, & Monialibus ordinum mendicantium, quod ratione dictarum ſex decimarum per nos vt pręfertur impoſitarum, niſi illarum medietatem videlicet tres decimas tantum ſicuti, vt aſſerunt, facere conſueuerunt, ſoluere non teneantur, nec ad aliud per ipſarum decimarum Collectores, Subcollectores & Commiſſarios nunc, & pro tempore deputatos, ſeu quoſcunque alios quauis auctoritate fungentes cogi, ſeu coarctari, aut propterea aliquibus cenſuris, aut pœnis eccleſiaſticis innodari poſsint, auctoritate apoſtolica tenore pręſentium concedimus, & indulgemus. Mandantes dilectis filijs modernis, ac pro tempore exiſtentibus noſtro, & S. R. E. Camerario, & Clericis præſidentibus Cameræ apoſtolicæ, necnon quibuſuis alijs decimarũ huiuſmodi hactenus deputatis, & in poſterum deputandis Collectoribus, Subcollectoribus, & Commiſſarijs, & quauis auctoritate, dignitate, & prærogatiuas fungentibus, quatenus prædictos Prælatos, Superiores, Profeſſores, & Moniales ordinum mendicantium occaſione ſex decimarum huiuſmodi ratione domorum ſuorum ordinum, & illarum fructuum vltra earum medietatem quouiſmodo, vel quęſito colore, vel ingenio, directe, vel indirecte grauare, moleſtare, aut perturbare non audeant neque præſumant, ſed exactione medietatis ſex decimarum huiuſmodi contenti, illos ab ipſis omnino quietent, & liberent, ac penitùs abſoluant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi dictas decimas integre perſoluiſſent. Non permittentes eos aut eorum quempiam per eoſdem Collectores, Subcollectores, & Commiſſarios, ſeu quoſcunque alios quauis facultate munitos quouis prætextu contra præſentium tenorem vexari, vel impediri. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac literis apoſtolicis, necnon facultatibus ſuper impoſitione decimarum huiuſmodi emanatis, etiam ſi per illas præſentibus ad verbum derogari videretur, quas aduerſus præſentes nullatenus ſuffragari poſſe volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Decernentes quod præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo piſcatoris, die decimaſeptima Septembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

IDEM

IDEM

38

Quod in ciuitatibus, terris, & locis Sanctæ Sedi Apoſtolicæ ſubiectis non poſsint mercari Sales exteri.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Ex incumbenti nobis apoſtolicæ ſeruitutis officio, ad ea libenter intendimus, per quæ ſubditorum noſtrorum commoditati, & Cameræ apoſtolicæ indemnitati opportune conſulatur. Cum itaque, ſicut accepimus, quantitas ſalis, quod in ſalinis ciuitatis noſtræ Ceruiæ ob neceſſariam dilectorum filiorum illius ciuium, & incolarum ſuſtentationem quotannis conficitur, & a Camera apoſtolica certo conuento pretio emi conſueuit, adeo aucta ſit, vt non niſi longæui temporis ſpatio diſtrahi poſsit, & ex hoc, niſi remedium opportunum adhibeatur, vel ipſos ciues, & incolas ab vlteriori eiuſdem ſalis fabrica non ſine graui eorum diſpendio ceſſare, vel ipſam Cameram pecuniarum recuperatione, quas pro dicto pretio erogat, fruſtrari oporteat. Nos cupientes, vt par eſt, non ſolum eorundem ciuium, & incolarum, quos paterna beneuolentia proſequimur, verum etiã indemnitati eiuſdem Cameræ opportune proſpicere, ac fe. re. Iulij Papæ iij. prædeceſſoris noſtri veſtigijs inhærentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, quod de cætero in ciuitatibus, terris, & locis Sanctæ Sedi apoſtolicæ immediate ſubiectis nulli prorſus locorum vniuerſitati, collegio, communitati, vel priuatis perſonis quauis dignitate etiam Archiepiſcopali, Cardinalatus, vel maiori, eccleſiaſtica, vel laicali dignitate fulgentibus ſal exterum, & illud præſertum, quod ab oris Dalmatiæ, ſeu Orientalibus, vel Meridionalibus, & alijs mundi regionibus aduehitur, in publicos, vel priuatos vſus mercari liceat, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & quoad communitates, aut vniuerſitates mille, ac quoad reliquas priuatas perſonas, & collegia perſonarum eccleſiaſticarum, centum ducatorum auri de Camera, & amiſſionis ſalis exteri huiuſmodi Cameræ præfatæ applicandorum ipſo facto per quemlibet contrauenientem, & pro qualibet contrauentione incurrendis pœnis, auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & decernimus. Mandantes dilectis filijs Legatis, Præſidentibus, & Gubernatoribus prouinciarum, & illorum Locatenentibus, ac locorum Gubernatoribus, & alijs Officialibus, ad quos pertinebit, in virtute ſanctæ obedientiæ, vt ſtatutum, & decretum noſtra huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant, contemptores, & inobedientes per opportuna facti, & iuris remedia compeſcendo. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe. re. Bonifacij Papæ viij. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, alijſque conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis tam generalibus, quam prouincialibus, necnon etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſsis, ceterisque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem atque decernimus, quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Cameræ apoſtolicæ Notarij ſubſcriptis, & ſigillo dilecti filij noſtri, & S. R. E. Camerarij munitis ea prorſus fides adhibeatur, quę eiſdem pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtenſę. Dat. Romę apud Sanctum Petrũ ſub Annulo Piſcatoris, die decimaſeptima Decembris anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cę. Glorierius.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Tydeus de Marchis.

IDEM

39

Contra extrahentes & aſportantes frumenta, blada, & legumina, atque animalia quæcunque extra ſtatum eccleſiaſticum.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Volentes pro noſtra paſtorali ſollicitudine prouidere, vt ea quæ communem vitæ vſum & ſuſtentationẽ concernunt, in ſtatu noſtro eccleſiaſtico honeſto pretio habeantur, veſtigiis quoque fe. re. Pij Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri inhærẽtes, Motu proprio & ex certa ſcientia noſtra omnibus & ſingulis communitatibus, vniuerſitatibus, ac perſonis tam laicis quã eccleſiaſticis etiam quorumuis ordinum regularibus, cuiuſuis ſtatus, conditionis, & ordinis exiſtentes, etiã Archiepiſcopali & Epiſcopali, vel alia maiori dignitate fungentibus, ac etiam Baronibus, Domicellis & Dominis temporalibus ſtatus noſtri eccleſiaſtici, ac ſanctæ Sedi apoſtolicæ immediate ſubiectis in virtute ſanctę obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, tenore præſentiũ inhibemus, ne quouis prætextu directe vel indirecte cuiuſuis generis frumenta, blada, & legumina, atque animalia quæcũque extra ſtatum eccleſiaſticum extrahere &

aſportare

aſportare audeant ſeu præſumant: Eos vero, qui contra inhibitionem noſtram huiuſmodi commiſerint, vltra prædictas, etiam amiſſionis frumentorum, bladorum, leguminum, & animalium præfatorũ, necnon quinque ſcutorum pro qualibet ſalma frumenti, bladorum, & leguminum huiuſmodi, & duorum ſcutorũ pro quolibat capite animalis, pœnas Fiſco & Cameræ noſtræ apoſtolicæ applicandas, ipſo facto incurrere volumus ac decernimus. Mandantes dilectis filiis Aloyſio tituli S. Marci presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, noſtro & Sanctę Romanæ Eccleſiæ Camerario, necnon Magiſtro Andreę Spinolę dictæ Camerę Clerico, & Annonæ pręfecto, quatenus ipſi pręcipuã in præmiſſis curã habentes, pręſentes noſtras literas, & in eis contenta quęcunque ab omnibus, quos illa concernunt, firmiter obſeruari, executionique debitæ demandari; necnon in prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis ſtatus eccleſiaſtici pręfati, vbi opus fuerit publicari & notificari curẽt, ac ad exactionem pœnarum prædictarum, quacunque appellatione remota, quibuſuis opportunis iuris & facti remediis procedant, & procedi faciant: Contradictores ac pręmiſſorum executionem quomodolibet impedientes per prædictas alias pecuniarias, ac ſibi viſas pœnas, etiam omni appellatione ceſſante, compeſcãt. Super quibus omnibus, aliiſque circa ea neceſſariis & opportunis plenam & liberam per eaſdem pręſentes ipſis concedimus facultatem. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis & conſuetudinibus etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis communitatibus, vniuerſitatibus, ac perſonis quibuſcũque etiam vt præfertur qualificatis, etiam Motu ſimili, vel alias quomodocunque & qualitercunque cõceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, eorum tenores ac ſi ad verbum infererentur pręſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem pręſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis eandem prorſus fidem adhiberi, quę pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę vel oſtenſę. Datum Romę, apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die decima octaua Decembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Clorierius.

IDEM

40

Facultas conceſſa locorum ordinariis abſoluendi a cenſuris incurſis ob extractionem & aſportationem pręfatam hactenus factam.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Cum ad noſtram perlatum fuerit notitiam, quamplures perſonas ſtatus noſtri eccleſiaſtici, & etiam ciuitatis Senogallien. ob extractionem, & aſportationem frumenti, bladorum, & leguminum, ac etiam animalium extra ſtatum eccleſiaſticum hactenus factam contra prohibitionẽ fel. rec. Pij Papę Quarti, & forſan aliorum Romanorum Pontificum prędeceſſorum noſtrorum excommunicationis latę ſententię pœnam incurriſſe: Nos pro paterna noſtra erga fideles ſingulos caritate cum perſonis pręfatis miſericorditer agere, & illarum animarum ſaluti conſulere cupientes, quibuſuis locorum ordinarijs perſonas quaſcunque ſuę diœc. quę occaſione pręfata hactenus excommunicationis vinculo innodatę ad ipſos humiliter recurrerint, & abſolutionem petierint, recepto ab eis iuramento quod talia deinceps non committent, ab excommunicatione huiuſmodi, & aliis cenſuris propterea incurſis abſoluendi, auctoritate apoſtolica tenore pręſentium facultatẽ concedimus. Non obſtantibus pręmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque cõtrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eadem vbique fides adhibeatur, quę ipſis pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę vel oſtenſę. Datum Romę apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die decimaoctaua Decembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cę. Glorierius.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica,

Tydeus de Marchis.

IDEM

IDEM

41

Facultates Illuſtriſs. & Reuerendiſs. P. D. Hieronymo Matthęio Protonotario Apoſtolico, vtriuſque Signaturę Referendario, Curięque cauſarum Camerę Apoſtolicę generali Auditori conceſſæ.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Magiſtro Hieronymo Matthęio Clerico Romano, vtriuſque iuris doctori, Capellano noſtro, & cauſarum Curię Camerę apoſtolicę generali Auditori, ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Ad generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & iuſtitię zelum, ac integritatem, ſingularemque probitatem, necnon cęteras virtutes, quibus clarere dignoſceris, noſtrę dirigentes conſiderationis intuitum, ac indubie ſperantes, quod ea quę tibi duxerimus committenda, ſumma cum prouidentia, & exacta diligentia laudabiliter exequeris, dignum, quin potius debitum arbitramur, vt perſonam tuam condignis honoribus, & gratijs proſequamur. Cum itaque nuper officium generalis Auditoratus ſeu Audientię cauſarum Curię Camerę Apoſtolicę, quod nuper dilectus filius noſter Alexander S. R. E. Cardinalis tituli ſanctę Marię in Araceli Riarius nuncupatus, tempore aſſumptionis per nos de perſona ſua ad Cardinalatus honorem factę, obtinebat, ex eo quod nos officiū ipſum per aſſumptionem huiuſmodi vacare decreuimus, vacet ad pręſens: Nos poſt longam ſuper hoc habitam diſcuſsionem, & maturam deliberationem in re oculos noſtrę mentis coniicientes, & de ſupradictis tuis virtutibus ſpecialem in Domino fiduciam habentes, ac ſperantes quod tu, qui in vtraque ſignatura noſtra Referendarius, & Pręlatus domeſticus noſter, ac de nobili genere vtroque parente procreatus exiſtis, dextera Domini tibi aſsiſtente propitia, officium ſcies, voles, & poteris ad laudem & vtilitatem multorum fideliter exercere: Teque pręmiſſorum meritorum tuorum intuitu ſpecialis gratię fauore proſequi volentes, & a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum pręſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes: necnon ſingulorum priuilegiorum, indultorum, facultatum officio prędicto, ac quarumcunque literarum, ſeu ſcripturarum illi conceſſorum, & literarum deſuper confectarum tenores pręſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad tuam vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatę petitionis inſtantiam, ſed mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra officium Auditoratus ſiue Audientiæ cauſarum Curię Camerę apoſtolicę huiuſmodi, ſiue per huiuſmodi aſſumptionem, ſeu alias quouis modo, quem pręſentibus haberi volumus pro expreſſo, aut ex alterius cuiuſcunque perſona vacet, cū officio correctorię Archiuij Romanę Curię, alijſque illi annexis, necnon omnibus, & ſingulis illius honoribus, priuilegijs, iuribus, regalibus, & emolumentis conſuetis, ac facultatibus, & indultis, necnon decretis etiam in ordine, & modo procedendi in cauſis eidem Alexandro Cardinali, & alijs qui pro tempore fuerunt cauſarum Curię huiuſmodi generalibus Auditoribus, etiam per felicis recordationis Iulium ij. Leonem x. Clementem vij. Paulum iij. Iulium etiam iii. & alios quoſcunque Romanos Pontifices prędeceſſores noſtros, ac etiam nos & ſedem apoſtolicam ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, tam ſub plumbo, quam in forma breuis, & alias ex vſu, ſtilo, & conſuetudine quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis, apoſtolica tibi auctoritate concedimus, & aſſignamus. Teque noſtrū & dilecti filii noſtri Aloyſii tituli S. Marci presbyteri Cardinalis Cornelii nuncupati moderni, & pro tempore exiſtentis Camerarii noſtri, ac cauſarum Curię huiuſmodi generalem Auditorem cum honoribus, oneribus, priuilegiis, iuribus, emolumentis, facultatibus, & decretis prędictis conſtituimus, & deputamus, ac in locum dicti Alexandri Cardinalis, quoad huiuſmodi Auditoratus officium, eiuſque liberum exercitium, quoad vixeris ſubſtituimus, & ſurrogamus: Tibique, vt per te, vel alium, ſeu alios idoneum, vel idoneos Locumtenentem, ſeu Locumtenentes tuos, vel Vicegerentes, quos pro tempore duxeris aſſumendos, aut deputandos de omnibus, & ſingulis cauſis, modis & formis præſentibus expreſsis cognoſcendi, & decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu tam in cauſis obligationum in forma Cameræ celebratarū, quam in forma iuris Guarentigiæ, vel Ripæ, & Ripettæ celebratis, ac etiam in alijs obligationibus, in quibus, etiam abſque obligatione in forma Cameræ debitores conſentiunt in mandatum executiuum, vnica, vel ſine citatione, & quarum obligationum, vel conſenſuum vigore in alijs tribunalibus executiue per relaxationem mandatorum proceditur, quouis modo ſolus, præterquam inter Ciues Romanos inter quos priuilegium ſeu conſtitutionem vltimo loco per recolendæ memoriæ Pium Papam iv. etiam prædeceſſorem noſtrum deſuper in fauorem Populi Romani Motu proprio factam ſeruari volumus: Alij vero quicunque, etiam Romanæ Curiæ Iudices in ſimilibus cauſis nullatenus, nulloque modo procedere poſsint: Ac de omnibus, & ſingulis obligationibus in forma Cameræ, vbiuis locorum, & inter quaſcunque perſonas factis, & faciendis, his dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus a litibus, & cauſis in eadem Camera, aut coram alijs Iudicibus pro tempore introductis, factæ, ſeu receptæ fuerint, &

tunc

tunc non per viam cenſurarum, ſed per viam mandati executiui cognoſcas: Ita vt quaſcunque cauſas, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus, alijſq; omnibus prædictis, in alio quam præfati Auditoris tribunali, prçterquam in vim ſpecialis commiſſionis noſtrç, de dictis obligationibus ſpecialem mentionem facientis, motæ fuerint, in illarum ſtatu, gradu, & terminis in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate, exceptis cauſis Curiæ Capitolij contra dictos ciues Romanos pro tempore iuxta formam dicti priuilegij motis, reaſſumere: Inhibendo iudicibus, quibus ſunt commiſſç, ac coram quibus illç pendebant, ne in eis, aut de illis quoquomodo, aut quouis quæſito colore, directe vel indirecte ſe intromittere: Itidemque omnibus, & quibuſcunque iudicibus, eorumque Locumtenentibus, & Auditoribus, tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus, ne in executionibus, ac proceſſibus prædictarum obligationum, & contractuum de cetero contra tenorem præſentium ad inſtantiam cuiuſuis perſonç, collegij, vniuerſitatis, capitulorum, & quorumuis priuilegiatorum, ſub excommunicationis latç ſententiç, indignationiſque noſtræ pœnis, ac partibus ipſis, notariis, procuratoribus, ſollicitatoribus, executoribus, officialibus, ſub eiſdem cenſuris, & pœnis, ac priuationis officiorum ſuorum, & inhabilitatis ad illa in poſterum, & quingentorum ducatorum Fiſco, & Camerç noſtrç applicandorum, refectioniſque expenſarum partibus arbitrio tuo, & nullitatis proceſſuum, quouiſmodo directe vel indirecte ſe intromittere prçſumant, & quicquid ſecus ſuper his contigerit attentari, irritum, & inane decernendo. Prçterea ſolus vigore dictarum obligationum cenſuras eccleſiaſticas promulgare, necnon omnes & ſingulas ſpirituales, eccleſiaſticas & profanas, ac quorumuis eiuſdē Romanç Eccleſiç Cardinalium, eorumque & noſtrorum familiarium continuorum commenſalium, necnon quorumcunque Prçlatorum in ipſa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, Principū, ac Communitatum, & Vniuerſitatum, Oratorum, necnon dictç Curiç Officialium eandem Curiam ſequentium, ac familiarium eorundem, & ipſius Curiç cauſarum huiuſmodi Auditoris notariorum, & eorum familiarium, campſorum quoque, & quorumuis mercatorum, ac penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis aſſignatarum, etiam ſi earum ſolutio non in ipſa Curia, ſed in partibus ſit facienda, & quaſcumque alias etiam commiſſarias cauſas, tam ciuiles, quam criminales, & mixtas, coniunctim, vel diuiſim in eadem Curia quomodocunque & qualitercunque motas, & mouendas, & inter quaſcunque partes etiam per viā inquiſitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes, ac quç per appellationem a grauaminibus illatis, & inferri comminatis, ſeu ſententiis diffinitiuis vel interlocutoriis a quibuſuis Iudicibus ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Vrbe prçdictis, Vicario noſtro, ac Gubernatore, & Senatore Vrbis prçdictç, & iudicibus capitolinis dumtaxat exceptis, & extra eas a quibuſcunque iudicibus ordinariis, vel delegatis, ſeu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictç ſedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Romanç Eccleſiç mediate, vel immediate ſubiectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibuſuis in feudū, ſeu vicariatum, aut alias quomodolibet conceſſis pro tempore latis, & promulgatis, interpoſitam ſeu alias ad eandem ſedem, etiam per viam reclamationis iudicialis vel extraiudicialis, aut nullitatis, vel recurſus a quibuſcunque ſententiis quorumcunq; ordinariorum, etiam extra ſtatum Eccleſiç hactenus deuolutç ſunt, & in poſterum deuoluentur, eas videlicet, in quibus non agetur vltra ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum prçdictç ſummç valorem non excedente, ſeu quç inter, & contra Mercatores dictç Curiæ pro quibuſcunque negotiis ad quamcunque ſummam aſcendant, & pro Notariis tuis, ac inter, & contra ipſos, & eorum familias pro tempore vertantur, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola veritate inſpecta, etiam manu regia, abſque obſeruatione terminorum, qui de ſtilo, ſeu ordinatione Palatij Apoſtolici, aut alias obſeruari conſueuerunt, etiam priuatiue quoad alia Tribunalia, alias vero ſummam, aut illius valorem excedentes, & inter, ac contra alios, quam Mercatores vertentes, ſeruatis terminis, & alias ſummarie prout in beneficialibus, eiſdemque terminis quomodocunque male, & nulliter, prçpoſtere, ac confuſe tentis, pro minore partium diſpendio, etiam vnico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationis pro tempore faciendç ad valuas habitationis ipſorum citandorum, quoad obligatos in forma Camerç, ſeu Guarentigiç, Ripç, & Ripettç, ac alijs ſupradictis formis executiuis, & quoad alios aliter obligatos, vbi non agetur de maiori, quam de viginti ducatorum ſumma, audire, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare: Necnon de omnibus, & ſingulis quibuſcunque, & quantumcunque enormibus criminibus, delictis, & exceſſibus, tam in Vrbe, & Curia prçdictis, quam extra eas per quoſcunque tam eius Sedis officiales, quam dictam Sedem ſequentes, & alios etiam a iuriſdictione ordinariorum exemptos, & prædictæ ſedi immediate ſubiectos cuiuſcunque eccleſiaſticæ vel mundanæ dignitatis, etiam epiſcopali vel maioris, & per quoſcunque alios cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint perpetratis vel perpetrandis, tam ad procuratoris Fiſcalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accuſationem, vel etiam inſtigationem, ſeu ex mero officio, & quoad omnes priuatiue perpetratis, per notarios tuos, ac ſubſtitutos, & alios in eorum officijs, & intus ea ſolum inquirere, & ſuper illis tam per viam inquiſitionis, quam accuſationis ſeu denunciationis, & inſtigationis huiuſmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta ſuorum exceſſuum exigentiam, & qualitatem quouiſmodo punire: Dummodo monitoria contra epiſcopos, vel eorum ſuperiores ad com-

I parendum

parendum perſonaliter, niſi præuia commiſſione, manu noſtra ſignata, non decernas. Necnon quaſcunque literas apoſtolicas generales, aut particulares, tam ſub plumbo etiam per officium Audientiæ noſtrarum literarum contradictarum expeditas, quam in forma breuis, & quarum ſolam ſignaturam ſufficere conceſſum fuerit, ſupplicationes per nos, & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices, aut in eius, ſeu noſtri præſentia ſignatas: Necnon literas pro tempore exiſtentis Camerarij, & Pœnitentiarij maioris noſtrorum (dummodo in illis, & literis apoſtolicis prædictis alij executores deputati non fuerint) ſolus, in quibus vero deputati erunt accumulatiue cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita, etiam cum promulgatione cenſurarum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere: Ac tuarum, per tuoſque Locumtenentes, ſeu quouis alios, tam eccleſiaſticos, quam ſeculares iudices, & tam delegatos quam ſubdelegatos, ac etiam cauſarum dicti palatij apoſtolici Auditores, vel nos aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, tam in ſpecie, quam in genere, ac alias quomodolibet in eadem Curia pro tempore latarum ſententiarum, necnon quorumcunque proceſſuum generalium vel ſpecialium, tam in die cenæ Domini, quam alias cum cenſurarum, & pœnarum eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitorum executionem, quas etiam ſi delegatis, vel ſubdelegatis prædictis, aut quibuſuis alijs, etiam ſpecialiter per nos, & ſedem prædictam commiſſæ fuerint, dicto Auditori accumulatiue, & non priuatiue commiſſas eſſe volumus atque decernimus, ſeruatis terminis in Tribunali Auditoris huiuſmodi ſeruari ſolitis, etiam ſingulis diebus & horis, prout in ordinarijs conſuetum erat facere, illaſque, & illos debitæ executioni, etiam ſi opus fuerit cum auxilij brachij ſæcularis inuocatione demandari: Et quaſcunque communitates, vniuerſitates, collegia, capitula, necnon etiã extra dictam Curiam degentes perſonas pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut ſalario, ſeu contractu in dicta Curia inito, degentes vero in eadem Curia, ſeu curiales eccleſiaſticos ſeculares, vel regulares, etiam ab ipſa Curia abſentes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis etiam Pontificalis, conditionis, vel preeminentiæ exiſtentes, pro quibuſuis rebus, & pecuniarum ſummis, ad quorumuis etiam abſentium quorum intererit pro tempore inſtantiam, quotiens expedierit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, ad ſatisfaciendum de eorum debitis, & preſtandum ea, ad quæ pro tempore tenebuntur monere, & citare: Ac literas quaſcunque remiſſoriales, & compulſoriales, tam generales, quam ſpeciales vbi, & quotiens opus fuerit, arbitrio tuo decernere: Necnon etiam in vim conſtitutionis Eugenianæ, in fauorem Curialium emanatæ, ac Leoninæ, & cuiuſcunque illius extenſionis inhibere: Ac monitoria, citationes, & inhibitiones, ad partes etiam per ſimile edictum decernere, eos quoque arreſtare, & carcerare, ac ſi tibi videbitur, quaſcunque pœnas, & mulctas ſimili arbitrio dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, & exceſſuũ, necnon criminum qualitate eis per te, tuoſque Locumtenentes, infligere, & imponere: Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, a diuinis ſuſpendere, generaliter vel ſpecialiter interdicere, ac ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas per te, & Locumtenentes tuos, pro tempore latas, etiam iteratis vicibus aggrauare: Et quod a te, vel Locumtenentibus tuis pro tempore excommunicati, ſeu alias cenſurati ab Auditore, vel Locumtenente prædictis, etiam de partium conſenſu, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſint, ad euitandum colluſiones ſtatuere, & cum tibi viſum fuerit expedire: communitates, vniuerſitates, collegia, capitula, & perſonas quaſcunque a quibuſuis ſententijs, cenſuris, & pœnis, ac mulctis eccleſiaſticis, ſpiritualibus, vel temporalibus, per alios videlicet, quam per te, & tuam Curiam inflictis, in diebus paſchalibus, & natalitijs cum reincidentia abſoluere, necnon ſententias, cenſuras & pœnas, ac mulctas huiuſmodi, & quæcunque interdicta ſuſpendere, tollere & eis relaxare: Necnon obligationes in forma Cameræ, etiam poſt mortem debitoris quoad illius bona tantum, etiam per viam confeſſionis debiti per aliquem ex procuratoribus in qualibet obligatione conſtitutis more ſolito facienda, & hæredibus legitime citatis, ſeu alias arbitrio tuo exequi; & executioni demandari facere; & generaliter omnia, & ſingula quæ ad officium Auditoris cauſarum Curiæ huiuſmodi de iure, vel ex priuilegio, aut vſu, ſeu literis, & conſuetudine prædictis olim ſpectabant, & quæ illi, qui pro tẽpore fuerunt Curiæ huiuſmodi Auditores ex conceſsis eis facultatibus facere, decernere, mandare ſtatuere, ordinare & exequi quomodolibent poterant, ſeu conſueuerant, facere, dicere, mandare, ſtatuere, ordinare & exequi, habituri ratos, & gratos proceſſus, & ſententias, quas tu, & locumtenentes tui præfati pro tempore habuerint, & tulerint, ac reliqua omnia quæ in præmiſſis, & circa ea, ac quodlibet eorum fecerint, dixerint, mandauerint, ſtatuerint, & ordinauerint, ac facturi ea omnia, auctore domino;, ab omnibus vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari: Et inſuper eiſdẽ auctoritate, & poteſtatis plenitudine tam Iulij Secundi, Leonis Decimi, aliorumque prædeceſſorum huiuſmodi literas, quam omnia, & ſingula priuilegia, indulta, facultates, iuriſdictiones & gratias officio Auditoratus, & Auditoribus prædictis quomodolibet conceſſa, ac cũ omnibus, & ſingulis in eiſdem contentis clauſulis ſingulas deſuper confectas literas, quarum omnium, & ſingularum literarum prædictarum huiuſmodi tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi, volumus pro expreſſis, approbamus, confirmamus & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus; illaque omnia ad officium auditoratus, & Auditorẽ pro tempore, perinde ac ſi eis ſpecialiter, & expreſſe conceſſa, & pro eis ſeu in illorum fauorem ſtatuta, & ordinata fuiſſent, extendimus.

extendimus, & ampliamus. Quodque conſtitutiones, quæ Odoardus, & Peruenit incipiunt, ac quæuis alternatiuæ ſeu moratoriæ, & dilationes etiam Salinatiæ per quoſcunque etiam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Clericos Cameræ, & illius Camerarium pro tempore decretæ quoad obligatos, vt ſupra, tam reſpectu bonorum, quam perſonarum nullatenus proſint, quiĩmo obligationes ſupradictæ debitæ executioni demandentur, etiam poſt mortem debitoris quoad bona, Et non obſtante quacumque appellatione, & ſuperinde obtenta commiſſione de huiuſmodi obligatione expreſſam mentionem non faciente, aut diſcuſſione hæreditatis vbilibet pendente, ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti de reſtituendo id quod receperint, prioribus, & potioribus creditoribus in euentum ſuccumbentię: Quodque tu in capella, & in reliquis actibus tam publicis, quam priuatis primum locum poſt eundem Gubernatorem, & Oratores Principum, ſi Prelati fuerint, habeas, indulgemus, ſtatuimus, volumus & ordinamus. Contradictores, & rebelles, tibique in præmiſſis non parentes opportunis iuris remedijs compeſcendi, & ad id, ſi opus fuerit auxilium brachij ſecularis inuocandi, cæteraq; in pręmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna, tam in dicta Vrbe noſtra, quam vbique locorum faciendi, & exequendi iuxta facultatem alias per pię memoriæ Pium Papam Quintum ſimiliter prędeceſſorem noſtrum eidem Alexandro Cardinali attributam, plenam & liberam auctoritate, & tenore præmiſſis concedimus facultaem. Ac etiam ſtatuimus, & ordinamus, quod ſi in cauſis in tuo Tribunali tam motis, quam in futurum mouendis comparuerint creditores vſque ad ſummam quinquaginta ſcutorum incluſiue pro quolibet qui vere ſunt miſerabiles perſonæ, iis de eorum credito, etiam quod non ſint priores, aut potiores, ſatisfieri poſsit, ac debeat. Mandantes propterea tibi, quatenus conſtito tibi prius etiam ſummarie, & extraiudicialiter, & quantum tibi ſufficere videbitur de pręmiſſis paupertate, & miſeria, dictos pauperes ad ſatisfactionem eorũ crediti admittas, eiſque ſatisfieri mandes, & facias realiter, & cum effectu: ſuper quibus tibi plenam, & liberam facultatem, cum ſimili poteſtate quotcunque, vbi, & quando, ac quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, ac etiam ſub eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & etiam pecuniarijs, aliiſque pœnis imponendis, moderandis, & applicandis citandi, monendi, & inhibendi, & in euentum non paritionis declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachij ſecularis, ſi opus fuerit, inuocandi, necnon perpetuum deſuper ſilentium omni, & quacunque appellatione, & recurſu remotis imponendi, omniaque, & ſingula alia in pręmiſſis, & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exercendi, iuxta cõceſſionis eiuſdem Papæ Pij Quinti prędeceſſoris deſuper ipſi Alexandro Cardinali factę tenorẽ, concedimus & impartimur. Et poſtremo tibi omnes, & quaſcunque cauſas, vt tam per te, quam locumtenentes tuos ſuper omnibus, & ſingulis articulis, negotiis, & cauſis, in conſtitutione motu proprio per pręfatũ Pium Quartum prędeceſſorem pro pecunijs ad cambium, & recambium vſurarie, & malo modo per mercatores dictę Vrbis accipiendis facto contentis, & dependentibus ab eis, prout pro ſingulorum caſuum circumſtantijs alias de iure faciendum tibi videbitur. Non obſtante facultatę Motu proprio per Pium Quartum prędeceſſorem huiuſmodi in fauorem Gubernatoris Vrbis conceſſa, partibus iuſtitiam adminiſtres, ac in cauſis ipſis, non tanquam ſpecialis Commiſſarius, ſed prout ſolet, in ſimilibus cauſis, iuxta ſuarum facultatum tenorem, & ordinarium Curię tuę ſtilum procedas, cum poteſtate citandi, & inhibendi: ac quaſcunque inhibitiones per dictę Vrbis Gubernatorem decretas reuocandi, & criminalitates contra mercatores tollendi, aliaſque, & alia, quę in pręmiſſis, & circa ea fuerint neceſſaria, & quomodolibet opportuna faciendi, ac alias in omnibus & per omnia iuxta conceſſionis per Piũ Quartum prædeceſſorem huiuſmodi Dilecto Filio noſtro Flauio Cardinali Vrſino nuncupato, tunc temporis Curiæ cauſarũ eiuſdem Cameræ generali Auditori factæ, tenorem, auctoritate & tenore ſimilibus committimus & mandamus. Mandantes propterea, & diſtrictius inhibentes quibuſuis iudicibus, & perſonis quocunque nomine nuncupatis, ac quouis priuilegio munitis, etiam ſi eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales fuerint, ſub indignationis noſtræ pœna, ac interdicti, necnon excommunicationis ſententijs, quas ſi ſecus fecerint, eo ipſo incurrant, & a quibus, præterquam in mortis articulo conſtituti, alias quam a Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolui non poſſint; ne in obligationibus ſupradictis, illarumque executionibus, aut aliis præmiſſis contra earundem præſentium tenorem quomodolibet, niſi vt præfertur, ſe intromittere, aut te, uel locumtenentes prędictos ſuper præmiſſis moleſtare præſumant. Sicque per quoſcunque iudices etiam Commiſſarios, & etiam eoſdem Cardinales, ac cauſarum Palatij huiuſmodi Auditores, in quauis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere; Ac ex nunc irritum, & inane, ac nullius roboris, vel momenti quicquid ſecus ſuper præmiſſis aut circa ea quauis auctoritate etiam a nobis aut ſucceſſoribus noſtris Rom. Pontificibus pro tempore exiſtentibus, abſque expreſſo tui & pro tempore exiſtentis Auditoris conſenſu, & licentia, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Quocirca prædicto Aloyſio Cardinali & Camerario per apoſtolica ſcripta pari Motu mandamus, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios te, vel procuratorem tuum nomine tuo in corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem officij Auditoratus, & annexorum, iuriumque, & pertinentiarũ, ac priuilegiorum, & facultatum prædictorum, ſeu quaſi auctoritate noſtra inducat, & defendas indu-

I 2 ctum,

ctum, amoto exinde quolibet illicito detentore, faciens te, vel pro te procuratorem tuum prædictum ad officium huiuſmodi, eiuſque liberum exercitium, necnon honores, onera, ſalaria & emolumenta in ipſius Alexandri Cardinalis locum admitti, tibique de emolumentis prædictis integre reſponderi: contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo ius quæſitum, aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis, & edendis, & quibuſuis alijs conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac Curiæ, & Palatii ſtilo, necnon Vrbis, & Cameræ huiuſmodi, & quarumcunque aliarum ciuitatum, terrarum, & locorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac reformationibus etiam nouis & nouiſſimis, ac decretis, & ordinationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis communitatibus, vniuerſitatibus, domicellis, baronibus, feudatarijs, & alijs quibuſcunque eidem ſedi mediate vel immediate ſubiectis, ac quibuſuis alijs quacunque dignitate, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali & Cardinalatus honore fungentibus perſonis, vbiuis locorum exiſtentibus, ac etiam noſtris, & ſedis prędictæ Nuntijs, Legatis, etiam de latere, per nos, & Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, & pro quibuſcunque cauſis, etiam motu ſimili conceſſis, confirmatis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, & in poſterum concedendis, confirmandis, approbandis, & innouādis, quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis ſpecialis ſpecifica & expreſſa mentio habenda, & certa exquiſita forma obſeruanda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice duntaxat harum ſerie motu, & ſcientia ſimilibus ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac pro plene, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, & declaramus, ac omnibus illis quæ in pręmiſſis conceſſa fuerunt non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Per præſentes autem non intendimus reformationibus de Auditoribus huiuſmodi, & aliis dictæ Curiæ officijs tam per Pium Quartum & Pium Quintum prędeceſſores prædictos, quam per nos factis, necnon Concilij Tridentini decretis in aliquo derogare, vel alias pręiudicare, ſed illas & illa ſalua eſſe, ac in ſuo robore permanere. Et quę omnia per te, & alios ad quos id quomodolibet ſpectat, omnino & inuiolabiliter ſeruari mandamus. Et inſuper volumus, quod antequam tu officium Auditoratus huiuſmodi exercere incipias, ſolitum de illo fideliter exercendo in manibus prefati Aloyſij Cardinalis & Camerarij, ſeu dilecti filij eius locumtenentis præſtes iuramentum. Quodque præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ preſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę vel oſtenſę. Tu igitur prędictum Auditoratus officium prompta deuotione ſuſcipiens, ſic illud diligenti ſtudio, cura, meditatione, & integritate exequaris, vt tua opera ad Dei laudem, & gloriam, ac earundem eccleſię, & Curię bonum publicum, priuatorumque commoditatem, & exemplum laudabile cedant: teque apud nos, & ſedem prædictam, vt ſperamus, merito peramplius recommendent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſſionis, aſſignationis, conſtitutionis, deputationis, ſubſtitutionis, ſurrogationis, approbationis, confirmationis, innouationis, extenſionis, ampliationis, ſtatutorum, indulti, inhibitionis, derogationis, voluntatum, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorū eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo, quintodecimo Kalendas Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cę. Glorierius.

M. Datarius.

T. Mandoſius.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo, indictione ſexta, die vero decimaquarta menſis Maij, Pontificatus ſanctiſſ. in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papę XIII. Anno Sexto, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatę fuerunt in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Florę (vt moris eſt) illas ibidem per aliquantulum temporis ſpatium affixas dimittendo, per nos Marcum Antonium Brutum & Petrum Guerram eiuſdem ſanctiſſimi Domini noſtri Papę Curſores. *Petrus del bequer Magiſter Curſ.*

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo, indictione ſexta, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Septimo, die vero vndecima menſis Iulij, Retroſcriptę literæ ac omnia & ſingula in eis contenta intimata & præſentata fuerunt DD. Alexandro de Romaulis, & Aſcanio Mazziotto Curiæ Reuerēdiſſimi D. Vicarij Vrbis notarijs, & D. Lucę Remerio eiuſdem D. Alexandri ſubſtituto tradita cuilibet ipſorum earūdem literarum copia, ac D. Cęſari Stellę Curię magnæ Ripæ notario, & die duodecima eiuſdem Reuerendiſſimo

uerendiſſ. D. Corrado Aſinario almę Vrbis Gubernatori, ac Reuerendiſs. DD. Antonio Canali, Io: Antonio Fulconio, & Angelo Michaeli Bucchio eiuſdem Locatenentibus, ac magnifico D. Proſpero Caffarello nobili Romano eiuſdem notario, & D. Nicolao de bottis eiuſdem ſubſtituto, tradita ſibi copia in eius officio, necnon Illuſtriſſimo D. Galeatio poggio Inclyti Po. Ro. Curię Capitolij Senatori, ac magnificis dominis Horatio Marzario Vicentino, & Petro Franciſco Gyptio Bononien, eius primo & ſecundo reſpectiue Collateralibus, tradita copia eidem illuſtriſſimo Senatori, Curtio Saccoccio publico notario Romano tradita ſibi copia, Laurẽtio Iacobino notario actuario in officio R. P. D. Pauli Alberi ſupradicti reuerendiſſ. D. Gubernatoris Notarij tradita ſibi copia, ac D. Franciſco Gratiano Curię Burgi S. Petri notario, & D. Lutio cathenę eiuſdem Curię notario actuario tradita ſibi copia, & die decimaquarta eiuſdẽ magnifico D. Antonio Scappo Bononien. eiuſdem Curię Burgi iudici, Franciſco Petruccio & Tarquinio Seuero Curię de Sabellis notarijs, Simoni Mancino notario actuario in officio eiuſdem D. Franciſci tradita cuilibet ipſorum copia, D. Simoni Gugnetto Curię ſupradicti Reuerendiſſimi Vicarij notario, & Io. Baptiſtę Zanto eius ſubſtituto dimiſſa eidem copia necnon magnifico D. Bartholomeo Albertario Curię Ripettę iudici, & D. Martio Papachio eiuſdem Curię notario actuario tradita ſibi copia; & die decimaquinta eiuſdem R. P. D. Pirrho Taro Curię Reuerendiſſ. Vicarij ſupradicti Vicegeren. & R. D. Mario Martio eiuſdem Reuerendiſſ. Vicarij in ciuilibus locumtenenti tradita copia eidem R. P. D. Pirrho; Magnifico D. Curtio Victorio nobili Romano Magnę Ripę Camerario tradita ſibi copia, magnifico D. Dominico Grattarola Curię de Sabellis iudici, necnon magnificis DD. Paulo Falconetto, & Marco Antonio Vbaldino nationis Florentinę in Vrbe reſpectiue Conſuli & Conſiliario, & D. Auguſtino Camello eorum notario tradita ſibi copia omnibus Romę perſonaliter repertis, inhibendo eiſdem ſingulariter iuxta earundem literarum formam per me Scipionem de Octauianis Apoſtolicum Curſ.

Caliſtus Brunettus Magiſter Curſorum.

IDEM

41

Conſtitutio contra extrahentes frumenta, legumina &c. extra ſtatum eccleſiaſticum, ac impedientes & aggrauantes illa ad Vrbem Romam afferentes.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. Inter multiplices nobis ex alto commiſſi paſtoralis officij curas, ad eam libenter intendimus, per quam in ſtatu noſtro eccleſiaſtico annonæ abundantia habeatur, & ſubditi noſtri in rerum humano victui neceſſariarum copioſa affluẽtia læte viuãt, neque illarum penuria opprimantur. Quod vt fiat experientia rerum magiſtra docente, id maxime neceſſarium eſſe cognouimus, vt ne ipſa annona e ſtatu noſtro prædicto extrahatur, neque ad almam vrbem noſtram vndique libere afferatur, neque afferentibus vllum impedimentum præſtetur, neque aliqui proprijs commodis ſtudentes, contra publicam vtilitatem de his rebus monopolia facere valeant, omni ſtudio prouideamus. Idcirco nos pro noſtri officij debito in præmiſſis opportune prouidere volentes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac matura deliberatione, quod nulli nobis & S. R. E. mediate vel immediate ſubiecti cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, etiam ſi Barones, Domicelli, Comites, Marchiones, vel Duces, & Domini temporales, aut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchę vel etiam S. R. E. Cardinales extiterint, ſub excommunicationis maioris, ac læſę maieſtatis criminis, dominiorum, & bonorum ſuorum confiſcationis, feudorum amiſſionis & quorumuis priuilegiorum ſuſpenſionis, & alijs etiam pecuniarijs arbitrio noſtro imponendis, & applicandis, ac etiam in publicis edictis, & proclamatibus per præfectos Annonæ pro tempore tam hactenus editis, & emiſſis, quam in futurum edendis, & emittendis, quæ nos ex nunc prout ex tunc apoſtolica auctoritate approbamus, & confirmamus, contentis cenſuris, & pœnis, triticum, ordeum, legumina, ac omnis generis frumenta, & fruges etiam ex bonis eccleſiaſticis collecta, a terris, & locis dicti ſtatus noſtri eccleſiaſtici abſque expreſſa noſtra, & a nobis obtenta in ſcriptis, & manu noſtra ſignata licentia, extrahere, vel extrahi facere, nullique ex prædictis eorum ſubditos & vaſſallos, aut alias quaſcunque perſona quominus triticũ, ordeum, legumina, frumenta, & fruges præfata a quibuſuis locis eis ſubiectis quouis prætextu, etiam moliturę, aut cuiuſuis alterius oneris ſolutionis ad almam vrbem noſtram afferant, prohibere, aut per ſe, vel alium, ſeu alios directe vel indirecte impedire audeant, quin potius illis ſic afferentibus omnem opem, & fauorem præſtent: Ac inſuper nulli aliquam tritici, ordei, leguminum, omniſque generis frumentorum, & frugum quantitatem, niſi pro ſuo, ſuarumque familiarum vnius anni dumtaxat vſu emere valeant, & contrafacientes pœnas prædictas incurriſſe declarentur, & aggrauentur ipſo facto, ſtatuimus atque decernimus. Mandantes dilecto filio Aloyſio tituli ſancti Marci presbytero Cardinali Cornelio nuncupato noſtro, & S. R. E. Camerario, ac dictæ Annonæ Præfectis, vt contra eos, qui ſtatuto, & decreto noſtro huiuſmodi in aliquo contrauenerint, manu regia, & nulla iudiciaria ſeruata procedant,

procedant, ac eos pœnas prædictas incurriſſe declarent, aggrauent, reaggrauent, interdicant, & brachium ſæculare in eos adhibeant. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis, ac gratijs apoſtolicis eiſdem perſonis, ac ciuitatibus, terris, & locis, ac quibuſuis alijs per Cameram, aut per nos, & prædeceſſores noſtros in genere, vel in ſpecie etiam ex cauſa onerosa, ac ſub quibuſcunque tenoribus & formis forſan conceſſis, confirmatis & ſæpius innouatis, quibus omnibus etiam, ſi de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat latiſſime derogamus, & ad effectum prædictum ad beneplacitum noſtrum ſuſpenſa eſſe volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et vt præmiſſa omnia ad notitiam omnium deducantur, ne aliquis de eis ignorantiam prætendere poſſit, volumus quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores ad baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ valuas, & in acie Campi Floræ affigantur, & cum inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Mandantes quoque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & alijs dictorum locorum Officialibus, quatenus præſentes publicent, & publicari faciant: Et quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die prima Maij milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

Die duodecima Maij milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo præſentes literæ apoſtolicæ exhibitæ & præſentatæ in plena Camera apoſtolica inſtante magnifico D. Rodulpho Bonfiolo illius Cõmiſſario generali, et ex decreto in eadem Camera facto admiſſæ & regiſtratæ fuerunt libro tertio Signaturarum Sanctiſſimi D. N. apud me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium.

Tydeus de Marchis.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo octauo, indictione ſexta, die verò ſeptima menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ xiij. Anno eius Sexto, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copijs affixis earum per me Petrum Aloyſium Gaytam eiuſdem Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſ.

Claudius Mongeat Magiſter Curſ.

IDEM

43

Reſeruatio beneficiorum in Eccleſia monaſterij S. Crucis fontis Auellanen. Camaldulenſis ordinis Eugubinæ diœceſis vacantium, diſpoſitioni Sedis apoſtolicæ.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Vt apoſtolica ſedes omnium parens & alumna, confluentibus ad ſe quotidie viris ſcientia & probitate inſignibus pro cuiuſque meritis commodius proſpicere poſſit: æquum eſt ipſam ea quæ ad illos pro ſolita benignitate ſua iuuandos ac promouendos accommodata ſunt, & ſine cuiuſquam detrimento haberi poſſunt, tãquam ius ſibi proprium libere retinere. Cum enim nos hodie Abbatiam ſecularem in Eccleſia monaſterij ſanctæ Crucis, Fontis Auellan. Camaldulen. ordinis, Eugubin. diœceſis certo tunc expreſſo modo vacantem Collegio Germanico pridem à nobis in Vrbe inſtituto perpetuo vniuerimus: Nos cauſis prædictis adducti de apoſtolicę poteſtatis plenitudine omnes Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, ceteraque beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, alias ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, & quamcunque aliam diſpoſitionem Abbatis pro tempore exiſtentis dictæ Abbatiæ quomodocunque pertinentia, in quibuſcunque ciuitatibus, diœc. & locis exiſtentia, quibuſuis modis, & ex quorumcunque perſonis vacantia, & deinceps vacatura, vbicunque & quotieſcunque, noſtræ & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, & dictæ ſedis libere diſpoſitioni duntaxat ſpecialiter & expreſſe in perpetuũ reſeruamus: Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque etiam ſanctæ Romanæ Eccleſię Cardinales, ac dictæ ſedis legatos etiam de latere, etiam prætextu quarumcunque facultatum, conceſſionum, & aliarum reſeruationum, & alias quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis etiam in corpore iuris clauſis, ac etiam irritantibus, & alijs decretis munitis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autẽ & mandamus, vt præſentes in Cancellaria apoſtolica publicentur, & in eius libro, Quinterno appellato, ad perpetuam rei memoriam deſcribantur: & præterea ipſarum exemplis etiam im-

preſſis

preſſis, Notarij publici manu, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignatis, eadē prorſus fides vbique locorum in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſeruationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo, Non. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Septimo.

Cæ. Glorierius.

M. Datarius.

A. de Alexijs.

Lectæ & publicatæ fuerunt retroſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octauo, Die vero Veneris vltima menſis Octobris, Pontificatus ſanctiſſimi D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Septimo.

Claudius Cicolinus Cuſtos.

IDEM

44

De electione & extractione Sindicorum Senatoris & Iudicum Capitolinorum.

GREGORIVS Papa XIII. Motu proprio &c. Et ſi ſumma ratione per Vrbis noſtrę antiqua Statuta cautum fuiſſet, vt Syndici ad Senatorem & Iudices alios capitolinos, eorumque familiam de geſtis & adminiſtratis per eos in eorum officio ſyndicandum, non antea eligerentur quam eorundem Senatoris & Iudicum officium eſſet expletum, eo tamen res progreſſa eſt, vt non ſolum Syndici huiuſmodi in initio officij cuiuſque Senatoris per ſummos Rom. Pontifices electi fuerint, ſed etiam cum nullū ab eiſdem ſtatutis dictis Syndicis ſalarium fuiſſet conſtitutum, & recte, quia iudicia prętio carere debent, certum ſibi ſalarium per ipſos Romanos Pontifices ſtatui, ſeu conſtitui, & aſſignari obtinuerunt, & ſalarium prędictum eis ab eodem Senatore ſolui debere extorſerunt, & non modo pro eo anno quo Senatorem & alios præfatos de geſtis per eos ſyndicabant, verum etiam ſi per plures annos ex Romani Pontificis indulgentia ſiue prorogatione officium Senatoris illius duraſſet, quamuis ipſi Syndici nō niſi ſemel & in vltimo anno ſyndicandi munere fungerentur, ſalaria huiuſmodi pro ſingulis præteritis annis ſibi ſolui faciebant ſeu potius extorquebant, in graue reipublicæ detrimentum. Nos igitur attendentes prędicta quæ non ſolum contra eorundem ſtatutorum laudabilem formam, ſed etiam contra bonos mores eſſe dignoſcuntur, noſtris temporibus indigna eſſe, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de poteſtatis plenitudine omnia & ſingula prędicta vt pote ex praua conſuetudine ſeu potius ex bonorum morum corruptela orta, de medio tollentes, omnes & quaſcunque conceſſiones, ſeu electiones & deputationes Syndicorū huiuſmodi ac Iudicis & Notarij etiam per nos & Rom. Pont. prędeceſſores noſtros etiam Motu proprio hactenus quibuſuis perſonis, & ad quodcunque tempus, ſub quibuſcunque verborum formulis, & derogationibus, & cum irritan. alijs decretis & clauſulis, & ex quacūque cauſa factas, earum tenores, ac ſi de verbo ad verbum pręſentibus inſerti forent, pro expreſſis & inſertis habentes, reuocamus, caſſamus, & annullamus, & pro reuocatis, caſſis, irritis & nullis de cętero haberi volumus & mandamus, ac ab eiſdem Syndicis Iudice & Notario omnem & quamcunque auctoritatē, facultatem, ſalarium & emolumētum perinde ac ſi nunquam ad huiuſmodi officia electi aut deputati fuiſſent, penitus & omnino auferimus. Necnon hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus ſtatuimus & ordinamus, quod de cetero Syndici Senatoris & Iudicum Capitolinorū, & familię eorundē, non antea de Buſſola (quę iuxta morem Buſſolę aliorum officialium Ro. Po. & eodem quo illa tempore fieri debeat) extrahantur, quā cū Senatoris, aut iudicū prędictorū, ſeu alicuius eorū, cū effectu vacauerint, & nō amplius Iudex, & Syndici, ſicut hactenus fieri conſueuit, ſed duo tantū Syndici, quorū alter ſit legū Doctor, quiq; eorū munus abſq; alio ſalario, ſed pure & ſincere vt viros bonos decet implere debeant, in futurū eligantur, quibus Notarius vnus legalis & fidelis ſimiliter ex Buſſola extrahendus inſeruiat, qui conſuetam tantum cęteris notarijs Tribunalium Curię Capitolinę mercedem pro actis conficiendis ad iuris tribunal & non vltra recipiat, & ſcripturas huiuſmodi ſyndicatus officio ſuo finito in Archiuio Capitolino conſignare teneatur. Qui Syndici ſi quid omnino, & Notarius ſi vltra prædictam ipſi Notario præfinitam mercedem receperint, aut eorum aliquis receperit, etiam ſi modicum ſit, in corruptelam illis imputetur, & repetundarum pœna puniantur. Quod ſi forte ante vacationem officij Senatoris & Iudicum præfati Syndici & Notarius quoquo modo etiam per nos & ſucceſſores noſtros fuerint electi, ſeu deputati, eorū electio & deputatio ſubreptitia & obreptitia ſit, & eſſe cenſeatur, ſententiaque ab eiſdem forte ferenda nullius ſit roboris vel momenti, nec per eam Senator & Iudices

dices quoquo modo a Syndicatu liberentur, aut liberati eſſe cenſeantur, ſed alij omnino iuxta ſupraſcriptam formam eligantur. Decernentes præmiſſa omnia perpetuo obſeruari debere, & illa ſub quibuſuis generalibus derogationibus, & alijs contrarijs diſpoſitionibus, & per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices etiam Motu proprio facien. nullatenus comprehenſa exiſtere, ſed ab eis omnino excepta, & quoties illas fieri contigerit, toties hæc in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtituta & de nouo conceſſa eſſe & cenſeri, ſicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque etiam Romanæ Curiæ iudices, etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac alios quoſuis iudicari &c. debere, ſublata &c. ac irritum &c. ſi ſecus fieri vel attentari contigerit. Nõ obſtantibus præmiſſis, ac Vrbis, & Capitolij eiuſdem ſtatutis & conſuetudinibus etiam iuramento & auctoritate apoſtolica roboratis, priuilegiiſque indultis & literis Apoſtolicis etiam Motu proprio in contrarium quomodolibet conceſſis confirmatis & emanatis, ac regula noſtra de iure quæſito non tollendo, quibus omnibus & ſingulis eorum omnium tenores pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, hac vice ad effectum præſentium derogamus & ad plenum derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet, & ita volumus & mandamus Motu proprio. V.

IDEM

45

Facultas conceſſa Iudicibus Capitolinis reſtituendi in integrum litigantes aduerſus impedimentum ſedis Vacantis Pij V.

GREGORIVS XIII. Motu proprio &c. Cupientes litium compendijs, litigatorumque diſpendijs, quantum poſſumus ſalubriter conſulere, ſcientes per obitum fel. rec. Pij Quinti prædeceſſoris noſtri Iuſtitium in Curia Capitolij a die obitus pręfati Pij, vſque ad craſtinum noſtrę Coronationis, indictum fuiſſe, & duraſſe, proptereaque de lapſu, & curſu inſtantiarum, & fatalium quęſtiones, & dubia exoriri poſſe. Motu proprio &c. Committimus, & mandamus Senatori, & Collateralibus, aliiſq; Iudicibus dictę Curię tam ordinarijs, quam delegatis, & ſubdelegatis, vt in cauſis coram eis pendentibus indeciſis, partes ipſas ad proſequendum cauſas huiuſmodi ad tantundem temporis ſpatium, quantum ſupraſcriptum durauit impedimentum, eorum arbitrio in integrum reſtituant. Non obſtantibus pręmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curię prędictę, ſtatutiſque, & nouis reformationibus Vrbis in contrarium quomodolibet diſponen. quibus pro hac vice duntaxat, & ad huiuſmodi effectum, & non alias derogamus &c. cęteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem quod pręſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, & quod copię impreſſæ ſubſcriptę manu alterius ex dictę Curię Correctoribus, in iudicio fides adhibeatur, Cancellarię regula contraria non obſtante.

Placet. V.

IDEM

46

Literæ proceſſus lectæ die Cænæ Domini, Anno 1578.

GREGORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Conſueuerunt Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, ad retinendam puritatem religionis Chriſtianæ, & ipſius vnitatem, quæ in coniunctione membrorũ ad vnum caput, Chriſtum videlicet, eiuſque Vicarium, principaliter conſiſtit, & ſanctam fidelium ſocietatem ab offenſione ſeruandam, arma iuſtitiæ per miniſterium Apoſtolatus in præſenti celebritate exercere.

Nos igitur vetuſtum, & ſolemnem hunc morem ſequentes, excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, auctoritate quoque beatorum Petri & Pauli, ac noſtra quoſcunque Vſitas, Vicleuitas, Lutheranos, Zuuinglianos, Caluiniſtas, Vgonottos, Anabaptiſtas, Trinitarios, ac omnes & ſingulos alios Hęreticos, quocunque nomine nuncupentur, & cuiuſcunque ſectæ exiſtant, & eorum credentes, ipſorumque receptatores, & fautores, & generaliter quoslibet defenſores, ac eorundem libros hæreſim continentes, vel de religione tractantes, ſine auctoritate noſtra & ſedis Apoſtolicæ, ſcienter legentes, aut tenentes, imprimentes, ſeu quomodolibet defendentes ex quauis cauſa, publice vel occulte, quouis ingenio, vel colore: necnon ſchiſmaticos, & eos, qui ſe a noſtra, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis obedientia, pertinaciter ſubtrahunt, vel recedunt.

Item excõmunicamus & anathematizamus omnes, & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, gradus ſeu conditionis

ditionis fuerint, & interdicimus vniuerſitates, collegia & capitula, quocunque nomine nuncupentur, ab ordinationibus, ſententijs, ſeu mandatis noſtris, ac Rom. Pont. pro tempore exiſtentium, ad vniuerſale futurum Concilium appellantes, necnon eos, quorum auxilio, vel fauore appellatum fuerit.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Latrunculos maritimos, & illos præcipue, qui mare noſtrum a Monte argentario vſque ad Terracinam diſcurrentes, eos qui in illo nauigant, deprædantur, mutilant, interficiunt, rebuſue, & bonis ſuis ſpoliant, omneſque receptatores eorundem, & eis auxilium ſcienter dantes, vel fauorem.

Item excommunicamus & anathematizamus omnes, & ſingulos, qui Chriſtianorum quorumcũque nauibus tempeſtate in tranſuerſim (vt dici ſolet) iactatis, naufragium paſſis, aut etiam ſubmerſis, ſiue in ipſis nauibus, ſiue ex eis dilapſa, & in mari, vel littore inuenta, cuiuſcunque generis bona, tam in noſtris Tyrrheni, & Adriatici, quam in quibuſcunque aliis cuiuſcunque maris regionibus, & littoribus rapuerint, aut ſcienter ipſi ſibi acceperint, aut ab alijs rapta, ſeu accepta ſcienter receperint: ita vt nec etiam ob quodcunque priuilegium, conſuetudinem, aut longiſſimi etiam immemorabilis temporis poſſeſſionem, ſeu alium quemcunque prætextum excuſari poſſint.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes qui in terris ſuis noua pedagia, ſeu gabellas ad id poteſtatem non habentes imponunt, vel augent, aut imponi vel augeri prohibita exigunt.

Item excommunicamus & anathematizamus omnes falſarios literarum apoſtolicarum, & in forma Breuis, ac ſupplicationum gratiam, vel iuſtitiam concernentium, per Romanum Pont. vel S. R. E. Vicecancellarium, ſeu gerentes vices eorum, aut de mandato eiuſdem Rom. Pont. ſignatarum, aut ſub nomine eiuſdem Rom. Pont. ſeu vicecancellarij, aut gerentium vices prædictorum ſignantes ſupplicationes eaſdem: Extendentes cõſtitutionem fel. rec. Innocentij Papæ Tertij quæ incipit. Ad falſariorum, cum omnibus pœnis in ea contentis, ad falſificantes, ſeu mutantes ſupplicationes per nos, ſeu de mandato noſtro ſignatas & datatas, ſine noſtra aut Datarij noſtri licentia.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos qui equos, arma, ferrum, filum ferri, ſtannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, lignamina, canapem, funes tam ex ipſo canape, quã ex quacunque alia materia, & ipſam materiam, aliaque huiuſmodi, quibus Chriſtianos impugnant, deferunt Saracenis, Turcis, & alijs Chriſti nominis inimicis: Necnon illos qui per ſe vel alium ſeu alios de rebus Chriſtianæ Reipublicę ſtatum concernentibus, in Chriſtianorũ perniciem, & damnum ipſos Turcas, & Chriſtianæ Religionis inimicos certiores faciunt, illiſque ad id auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet pręſtant: Non obſtantibus quibuſcũque priuilegiis, & conceſſionibus quibuſcunque Principibus & Dominijs, ſiue priuatis perſonis per nos & ſedem pręedictam hactenus conceſſis, quę illis nolumus in aliquo ſuffragari.

Item excommunicamus & anathematizamus omnes impedientes, ſiue inuadentes eos qui victualia ſeu alia ad vſum Romanæ Curię neceſſaria adducunt, ac etiam eos qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel deferantur, impediunt, ſeu perturbant, vel qui talia fieri faciunt, vel facientes defendunt, cuiuſcunque fuerint ordinis, pręeminentię, conditionis & ſtatus, etiam ſi Pontificali, vel Regali, aut alia quauis eccleſiaſtica, vel mundana pręfulgeant dignitate.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes ex propoſito interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, ſeu deprædantes Romipetas ſeu Peregrinos ad Vrbem cauſa deuotionis, ſeu peregrinationis, & prorſus omnes alios ad ſedem apoſtolicam accedentes, vel apud eam morantes, aut recedentes ab ipſa, & illis dantes auxilium, conſilium, vel fauorem.

Item excommunicamus & anathematizamus omnes illos, qui nõ habentes in eadem Curia iuriſdictionem ordinariam vel delegatam, eius pręte xtu capiunt, ſpoliant, detinent morantes in eadem, vel qui talia fieri mandant.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, verberantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hoſtiliter inſequentes S. R. E. Cardinales, ac Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Sediſque Apoſtolicę Legatos, vel Nuncios, aut eoſdem eiicientes a ſuis diœceſibus, territoriis, terris, ſeu dominiis, eaque mandantes, uel rata habentes, ſeu pręſtantes eis auxilium, conſilium, vel fauorem.

Item excommunicamus & anathematizamus omnes illos, qui per ſe vel alium ſeu alios, quaſcunque perſonas eccleſiaſticas, vel ſeculares ad dictam Curiam ſuper eorum cauſis & negotiis recurrentes, illaſque in eadem Curia proſequentes, aut procurantes, negotiorumque geſtores, Aduocatos, Procuratores ipſorum, ſeu etiam Auditores, vel Iudices, ſuper dictis cauſis vel negotijs deputatos, occaſione cauſarum, vel negotiorum huiuſmodi verberant, mutilant, vel occidunt, ſeu bonis ſpoliant, vel qui per ſe vel alium ſeu alios directe vel indirecte pręedicta exequi vel procurare, aut in eiſdem conſilium, auxilium, vel fauorem præſtare non verentur, cuiuſcũque præeminentiæ & dignitatis fuerint: Ac illos, qui Litteras Apoſtolicas, & in forma Breuis tam gratiam, quam iuſtitiam concernentes, ac etiam citationes, inhibitiones, ſequeſtra, monitoria, proceſſus, executoriales, aliaque decreta quæcunque a nobis, & Sede Apoſtolica, ſeu Legatis, Nunciis, Præſidentibus, Cameræ Apoſtolicæ Auditoribus, & Commiſſarijs, aliiſque iudicibus, & delegatis Apoſtolicis emanata, & quę pro tempore emanauerint, ſimpliciter,

criminalibus cõtra perſonas eccleſiaſticas, illas banniendo, capiendo, proceſſando, ſeu ſententias contra illas proferendo, vel exequendo, etiam prætextu quorumcunque priuilegiorum a ſede Apoſtolica ex quibusuis cauſis, ac ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, in genere & ſpecie concelſorum quibuſcũque Regibus, Ducibus, Principibus, Rebuſpublicis, Monarchis, Ciuitatibus, & aliis quibuſcunque potentatibus quocunque nomine cenſeantur, quæ nolumus illis in aliquo ſuffragari, illa omnia ex nunc in irritum reuocando.

Item excomunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte, ſub quocunque titulo, vel colore de facto occupant, uel detinent, vel hoſtiliter deſtruunt, vel inuadunt, aut occupare, detinere, vel deſtruere, aut inuadere hoſtiliter præſumpſerint in totum vel in partem Almam Vrbem, Regnum Siciliæ, & Corſicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium S. Petri in Tuſcia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venaiſinum, Sabinenſem, Marchiæ Anconitana, Maſſę, Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & maritimas prouincias, illarumque terras, & loca, ac terras ſpecialis commiſſionis Arnulphorum, Ciuitateſque noſtras, Bononiam, Ceſenam; Ariminum, Beneuentum, Peruſium, Auinionem, Ciuitatem Caſtelli, Tudertum, & alias ciuitates, terras, & loca, uel iura ad ipſam Rom. Ecclaſiam partinentia, dictæque Ro. Eccle. mediate, vel immediate ſubiecta: quiue ſupremam iuridictionem in illis nobis, & eidem Ro. Eccle. competentem de facto vſurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis præſumunt: Necnon adhęrentes, fautores, & defenſores eorum, ſeu illis auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes.

Necnon omnes, & ſingulos ſupellectilium, librorum, ſcripturarum, & bonorum Cameræ, & Palatij apoſtolici ex eodem Palatio, infirmitatis Roman. Pont. ac ſedis Apoſtolicæ vacationis tẽpore, ablatores, raptores, & illorum detentores, ac quoſcunque alios, ad quorum manus bona prædicta quocunque titulo, ex quauis cauſa ſcienter vel ignoranter peruenerint.

Volentes præſentes noſtros proceſſus, ac omnia & quæcunque his literis contenta, quouſque alij huiuſmodi proceſſus a nobis, aut Rom. Pont. pro tempore exiſtente fiant aut publicẽtur, durare, ſuoſque effectus omnino ſortiri.

Cæterum a prædictis ſententijs nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo conſtitutus, nec etiam tunc, niſi de ſtando Eccleſiæ mandatis, & ſatisfaciendo cautione præſtita, abſolui poſſit, etiam prætextu quorumuis facultatum & indultorum, quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis, ſæcularibus, & quorumuis ordinum etiam mendicantium & militiarum regularibus, etiam Epiſcopali vel alia maiori dignitate præditis, ipſiſque ordinibus & eorum Monaſterijs, Cõuentibus, & domibus, ac capitulis, collegijs, confraternitatibus, congregationibus, hoſpitalibus, & locis pijs, necnon laicis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus per nos & dictam Sedem, ac cuiuſuis Concilij decreta, verbo, literis, aut alia quacunque ſcriptura in genere & in ſpecie concelſorum, & innouatorum, ac concedendorum & innouandorum.

Quod ſi forte aliqui contra tenorem præſentium talibus excommunicatione & anathemate laqueatis, vel eorum alicui abſolutionis beneficium impendere de facto prẹſumpſerint, eos excommunicationis ſententia innodamus, grauius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter, prout expedire nouerimus, proceſſuri.

Declarantes, ac proteſtantes quamcunque abſolutionem etiam ſolemniter per nos faciendam, prædictos excommunicatos ſub præſentibus comprehenſos, niſi prius a præmiſſis, cum vero propoſito vlterius ſimilia non committendi, deſtiterint; Ac quo ad eos, qui contra libertatem, vt præmittitur, ſtatuta fecerint, niſi prius ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, & decreta huiuſmodi publice reuocauerint, & ex Archiuijs, ſeu capitularibus locis, aut libris in quibus annotata reperiuntur, deleri, & caſſari, ac nos de reuocatione huiuſmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter ſuffragari. Quin etiam per huiuſmodi abſolutionem, aut quoſcunque alios actus contrarios, tacitos, vel expreſſos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorũ quantocunque tempore continuata, in præmiſſis omnibus & ſingulis, ac quibuſcunque iuribus Sedis Apoſtolicæ, ac S. R. E. vndecunque, & quomodocunque quæſitus, vel quęrendis nullatenus præiudicari poſſe, ſeu debere.

Non obſtantibus priuilegiis, indulgentijs, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, ſupradictis vel eorum alicui, ſeu aliquibus, & alijs cuiuſcunque ordinis, ſtatus, vel conditionis, dignitatis, & præeminentię fuerint, etiam ſi, vt præmittitur, Pontificali, Imperiali, regali, ſeu quauis eccleſiaſtica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, ſeu locis, a prædicta Sede, ex quauis cauſa etiam per viam contractus, aut remunerationis, & ſub quauis alia forma, & tenore, ac cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatorijs conceſſis, etiam continentibus quod excõmunicari, anathematizari, vel interdici non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus proprijs, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem; Necnon conſuetudinibus etiam immemorabilibus, ac præſcriptionibus quantumcunque longiſſimis, & alijs quibuslibet obſeruantijs ſcriptis, vel non ſcriptis, per quæ contra hos noſtros proceſſus ac ſententias, quo minus includantur in eis, ſe iuuare valeãt,

vel tueri

Digitized by Google

INDICES
IN CONSTITVTIONES
S. D. N. GREGORII XIII.

Alter eſt rerum & ſententiarum.
Alter initiorum ſeu capitum.

ABSOLVENDI facultas conceſſa Ordinarijs a cenſuris incurſis ob extractionem frumenti, & animalium. 63.

Aedificiorum, & iuris congrui litteræ. 34.

Aedificia conſtruere volenti quomodo vicinum cogere eius, muris vti, & quid ei ſoluere liceat. 35. 36.

Agnusdei neque pingi, neque minio inſici, neque venales fieri poſsint. 12.

Alumina infidelium, ne ad fidelium partes afferantur. 34.

Animalia, ne paſcantur in Doana patrimonij impedientium pœna. 58.

Anglis catholicis Iubilei indulgentiæ conceduntur. 43.

Animalia, & frumenta ne extrahi poſsint extra eccleſiaſticum ſtatum. 61.

Auditoris Cameræ facultates. 64.

B

Beneficia ab Ordinarijs collatoribus prætextu litterarum Nicolai Quinti poſt tres menſes ex quo vacarunt conferri non poſsint. 52.

Beneficia Camaldulenſis ordinis quæ reſeruantur. 20.

Beneficia conferendi facultates reuocantur. 3.

Beneficiorum generalis, & ſpecialis reſeruatio 1. eorum declaratio. 2.

Beneficiorum valor in impetrationibus exprimendis. 8.

Beneficium vacans per obitum familiarium Cardinalium ſiquis impetrare velit, quid facere debeat.

C

Camaldulenſis ordinis in Eccleſia Monaſterij S. Crucis fontis Auellanę beneficia diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruantur. 70.

Capitolinorum officialium electio, & extractio 71

Capitolinorum Iudicum facultas reſtituendi in integrum litigantes aduerſus impedimentum ſedis vacantis Pij V. 72.

Cardinalium ſuper recognitione Indicis, & purgatione librorum facultas. 20.

Cardinalium titulorum, & familiarium beneficia reſeruãtur, & quomodo impetrari poſsint. 1.3.

Carnis, quatreni vectigal reducitur. 24.

Cauſæ capitalium criminum ne a Iudice, & Mareſcallo Curiæ Sabellæ cognoſcantur. 42.

Cœnæ Domini litteræ. 72.

Collegij Germanici in Vrbe inſtitutio, priuilegia, & exemptiones. 27.

Concilij Tridentini & Pij V. decretum de Monialium clauſura innouatur. 21.

Conuerſæ moniales profeſſæ teneantur ad clauſuram, vt aliæ. 23.

Conuerſæ moniales non profeſſæ, & profiteri nolentes domum dimiſſo habitu remittãtur 23. & circa hoc decretum Pij V. declaratur. 23.

Corcyrenſis hoſpitalis chriſtianæ claſsis infirmis erecti in ſubſidium litteræ 15. eius eleæmoſinæ Hieroſolymitano conuentui applicantur. 27.

Corporis Chriſti Confraternitatis indulgentiæ. 19.

Curiæ Sabellæ reformatio. 41.

D

Decimarum ſex impoſitio ſuper fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis Italiæ 44. pro religioſis mendicantibus reductio ad tres. 61.

Decimarum, & aliarum exactionum litteræ Pij V. reualidantur. 15.

Decimas ſoluendi termini 60.

Doanæ exactionem, & fidam impedientium pœna. 58.

Doctrinæ chriſtianæ ſocietas, & eius indulgẽtię. 20

Doctores Romani ad lecturam in gymnaſio eligi poſsint cum ſalario 25. ſcutorum. 39.

E

Eleemoſynæ Monialibus præſtandæ 21. hoſpitali Corcyrenſi 15. applicantur conuentui Hieroſolymitano. 27.

Excommunicationis cenſuræ, ſeu pœnæ ſubijciũtur iſti videlicet Pingentes, minio inficiẽtes, ſeu vendentes Agnusdei 12. ſuadentes, vt fiant alienationes locorum S. R. E. 13. promictentes, dantes aliquid gratię, ſeu iuſtitię obtinẽdæ cauſa a ſede apoſtolica item conſilium, & auxilium præſtantes. 40. Prouinciales, & alij ordines Sancti Franciſci de obſeruantia appellantes ad ſecularia tribunalia. 44. audentes licentiarum prætextu Monaſteria ingredi. 48.

a Da-

Denegantes, ſeu impedientes executionē D oa næ 58. item omnes qui continentur in litteris cœnæ Domini. 71.
Exemptiones, & priuilegia Collegij Germanici 29.
Militum legionariorum. 32.

F

FAmigeratorum, ſeu menantium prohibitio, & pœna. 18.
Feudo ne loca S. R. E. dentur. 11.
Franchiſiarum abolitio. 30.
Fratres, & ſorores S. Franciſci de obſeruantia, ne ad ſecularia tribunalia recurrant. 44.
Frumenta, & legumina ad Vrbem afferentes impedientium pœna. 67.
Frumenta, & legumina ne poſſint extrahi extra eccleſiaſticum ſtatum 18. 67. item nec animalia. 62.

G

GErmanici Collegij in Vrbe inſtitutio. 27.
Germanico Collegio redditus annui decem millium aureorum applicantur. 28.
Germanicum Collegium ſub regimine ſocietatis Ieſu. 28.
Germanici Collegij eorumque ſuperiorum, & officialium priuilegia. 28.
Germanici Collegij ſcholares a ſuis ſuperioribus ad doctoratum, & alios gradus promoueri poſſint. 28.
Germanico Collegio protectores deputantur.
Gratiæ, vel iuſtitiæ obtinendæ cauſa a ſede apoſtolica paciſcentes, promittentes, dantes, accipientes aliquid qua pœna puniendi. 40.

H

HIeroſolymitano conuentui, & Magno Magiſtro Corcyrenſis hoſpitalis, eleemoſynæ applicantur. 27.

I

INdicem recognoſcendi, & libros prohibitos purgandi facultas. 20.
Indulgentiarum plenariarum ſuſpenſio propter annum Iubilei. 41.
Indulgentiæ Iubilei pro catholicis Anglis. 43.
Indulgentiarum Confraternitatis Corporis Chriſti confirmatio. 29.
Indulgentiarum Archicōfraternitatis Sanctiſſimæ Trinitatis confirmatio. 50.
Iubilei indictio. 31.
Iudicum capitolinorum electio, & extractio. 71.
Iudicum capitolinorum facultas reſtituendi in integrum litigantes aduerſus impedimentum ſedis vacantis Pij V. 72.
Iudicis Curiæ de Sabellis deputatio, & officium in ciuilibus & criminalibus cauſis. 42.
Iuris congrui, & ædificiorum literæ. 34.

L

LIbros prohibitos purgandi, & indicem recognoſcendi facultas. 20.
Litteræ Cœnæ Domini. 71.

M

MAreſcallus curię de Sabellis gratuito Iudicem deputet. 42.
Mareſcallus, & eius Iudex de capitali crimine non cognoſcat. 42.
Mareſcallus ne quid exigat nomine tributi a mulieribus inhoneſtis. 42.
Menantium, & famigeratorum prohibitio, & pœna. 18.
Mendicantium, & regularium in fauorem litteræ contra ordinarios conceſſæ, ad viam iuris reducuntur. 25.
Militum legionariorum priuilegia. 32.
Monaſteria ingrediendi licentiæ reuocantur. 48.
Monialibus eleemoſynæ præſtandæ. 21.
Moniales conuerſæ, & tertiariæ 23. vide in verbo conuerſæ, & tertiariæ.
Mulieribus ab inhoneſtis tributi nomine ne quid exigatur. 42.

N

NOtariorum officia duo tantum in curia Sabella habeantur. 42.

O

ORdinariorum facultas abſoluendi incurſos in cenſuras ob extractionem frumenti, & animalium. 63.
Ordinis S. Franciſci de obſeruantia fratres ne poſſint ad ſecularia tribunalia recurrere. 44.

Q

QVatreni carnis vectigalis reductio. 24.

R

REgularium, & Mendicantium in fauorem litteræ Pij V. contra Ordinarios ad terminos iuris reducuntur. 25.
Regularium extra clauſtra degentium bona ad Cameram apoſtolicam ſpectant. 56.
Regulæ Cancellariæ apoſtolicæ. 1.

S

SAbellæ Curiæ reformatio. 42.
Sal exterum in locis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mercari non liceat. 62.

Saluoſconductus

Digitized by Google